Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
34M B
4

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

Digitized by Google

6-34-B-4

Biblia cum ſummariorū
apparatu pleno quadruplicicꝫ repertorio inſignita:
cui vltra caſtigationē diligētiſſimā ⁊ ſignanter in
vocabulario dictionū hebraicaꝝ vbi ꝑ maio-
ri ſui parte erat mendoſa ⁊ vitioſa: addite
ſunt marginales additiones annales
et gentis cuiuſqʒ ſm ea tpa hiſto-
rias notātes: canonū quoqʒ ad
ſacram ſcripturam concor-
dantia quas cruce
adnotauimus.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

In libri commendationem heraſticon.

Emendata magis ſcaturit nunc biblia tota
Que fuit in nullo tempore viſa prius.
Qua loca canonici concordant ſingula iuris
In ſumma caſus que tenet ⁊ capitum.
Qua legum veteriſqʒ noui argumenta videntur
Omne felici que tibi terſa patet.

¶ Ad diuinarum litterarum verarumq; diuitia-
rum amatores: exhortatio.

1.Ti.6.b Qui terrenis opib⁹ diuites fieri volũt: incidũt in tentationes
Pro.11.d et in laqueum diaboli ⁊ deſideria multa ⁊ nociua: q̄ mergunt
homines in interitum ⁊ pditionem. Vñ ⁊ ſcriptũ eſt. Qui cõ- Ecc.5.b
ſidit in diuitijs ſuis corruet. Multos eñ pdidit aurũ ⁊ argen
Eccl.5.c tũ. Et ſepius cõſeruate ſunt diuitie in malũ dñi ſui. Pereunt
Pro.11.a nãq; in afflictiõe peſſima. Neq; proderunt in die vltiõis: pro Ezec.7.c
phera teſtãte. Argẽtũ inqt eorũ ⁊ aurũ eo⁊ nõ valebit liberare
Ecc.5.b eos in die furoris dñi. Hinc ſcriptũ eſt. Qui amat diuitias: nõ mat.13.c
capiet fructũ ex eis. Vñ ⁊ ab ipſo veritatis magiſtro: fallaces ⁊ deceptorie diui- mat.4.b
Iob.27.d tie appellate ſunt. Hoc lõge añ btũs iob declarauit dicẽs. Diues cũ dormierit: ni
ps.75.a bil ſecũ auferet: ⁊ cetera q̄ ſequunt. Hoc idem ſanctus dauid precinit cũ dixit.
Dormierunt ſomnũ ſuum: ⁊ nihil inuenerunt omnes viri diuitiarũ in manib⁹
Iaco.5.a ſuis. Hinc apoſtolus iacobus exprobrans illis miſerias eo⁊: terrẽdo dicit. Agi-
te nunc diuites: plorate vlulantes in miſerijs veſtris: que aduenient vobis ⁊c.
Ipſemet q̄ olim diuites: nunc vero miſeri in inferno errorem ſuum pre angu-
Sap.5.b ſtia ſpiritus gementes confitent. Quid nobis pfuit ſuperbia: aut diuitiarũ ia-
ctantia q̄d cõtulit nobis? Vos igit litterarũ amatores: q̄ vere diuites fieri cupi
tis: veras diuitias amate: q̄ nec corrumpi: neq; conſumi: neq; auferri: neq; ex-
hauriri poterunt. Illas querite: illas vobis theſaurizate. Hoc theſaurarius ve-
ſter: ieſus chriſtus: diues in omnes ſuadet. Hoc idem ipſe magiſter veſter docet
mat.6.c et imperat. Theſaurizate iquit vobis theſauros in celo: vbi nec erugo nec tinea
demolitur: ⁊ vbi fures nõ effodiũt: neq; furant. Que aũt ſint ille diuitie: pphe-
Esa.33.a ta expreſſit cũ dixit. Diuitie ſalutis: ſapientia ⁊ ſcientia. His profecto diuitijs ni
hil locupletius: nihil precioſius: nihil deniq; deſiderabili⁹ in vita hoĩm inueniri
poteſt. Iſtas (vt vobis comparetis) ipſa ſapiẽtia inuitat: ad vos clamitat: iuxta
Pro.8.a portas ciuitatis in ipſis foribus loquitur dicens. O viri ad vos clamito: et vox
mea ad filios hominum. Intelligite paruuli aſtutiam: et inſipientes animaduer
Ibidẽ.b tite. Et paulo poſt. Accipite inquit diſciplinam meam et non pecuniam: doctri
nam magis q̄ aurum diligite. Melior eſt eñ ſapientia cunctis opibus precio-
ſiſſimis: ⁊ omne deſiderabile ei non poteſt comparari ⁊c. Precipuus q̄ cultor il
lius qui a iuuentute eam amauit: vt ad amorem ipſius vos trahat: ingentib⁹ eã
laudum preconijs extollit dicens. Beatus homo q̄ inuenit ſapiẽtiam: ⁊ qui af-
fluit prudentia. Melior eſt acq̃ſitio eius negociatiõe auri ⁊ argẽti ⁊c. Et iterũ Pro.3.b
Sap.7.a alibi. Prepoſui illam (inquit) regnis ⁊ ſedibus ⁊ diuitias nihil eſſe dixi in com-
paratione illius ⁊c. Et infra. Si diuitie (ait) appetũtur: quid ſapientia locuple
tius q̄ operat omnia? Sed multos fortaſſis queſtio pulſat: vbi ineſtimabilis the
ſaurus ille inueniat. Sic eñ ⁊ beatus iob ſecum queſiuit dicẽs. Sapiẽtia vero Iob.28.b
inuenitur: ⁊ q̄s eſt locus intelligẽtie? Et infra ſibiipſi reſpõdẽdo. Deus (inquit) Ibidẽ.d
intelligit viam eius: et ipſe nouit locum illius. Huius itaq; queſtionis ſolutionẽ
ſaluator noſter deus: ⁊ dei verbum ſibi reſeruauit quam ⁊ aperuit: cum incredu-
Ioh.5.f los ⁊ hui⁹ theſauros ignaros ad ſcripturas dixerit dicens. Scrutamini ſcriptu
Math. ras: quia vos putatis in ipſis vitam eternam habere. In ſcripturis nãq; ſacris
13.f.g. velut in agro abſcõditus eſt ſapientie theſaurus: quo ad eternam vitã peruenit
De quo doctus ille ſcriba euangelicus profert noua noui ⁊ vetera veteris teſta-
menti myſteria. Scripture vero ſacre q̄uis ⁊ mẽte teneant: ⁊ voce pferant: cõ-
modius tñ ⁊ vtilius in libris tanq̄ in vaſis dñi recõdunt: ⁊ in illis pmanentius
conſeruantur. Omnes igit qui hunc theſaurum inuenire deſideratis: in libris
diuinis q̄rite. Ibi pulſate: ⁊ aperiet vobis: ibi q̄rite ⁊ inuenietis: ibi petite et ac mat.7.b
cipietis. Verum cũ multi ac varij ſint ſanctarum ſcripturarum libri: valde labo
rioſum atq; difficile eſſet etiam ſtudioſis: ſingulos quoſq; conquirere ⁊ ſcripta
eorum reuoluere: ſi ſeparatim duntaxat ⁊ ſparſim haberent: ideo ſpiritu ſapiẽ
tie factum eſt: vt omnes tã veteris q̄ noui teſtamẽti libri: in vnũ volumen coa-
dunati ſint. Quod recte bi[illegible]a librũ p excellẽtiam appellamus. Que poſt ite-

patam accuratioremq; emēdationē: concordes ſcripturarū ſententias annotaui
et ob id ſingula queq; habet capitula per litteras diſtincta: quibus ſcripture cō
cordantes indicantur: ⁊ facile citoq; reperiunt̄. Huic preterea ſummaria ꝓmit
tit̄ toti⁹ voluminis partitio: cum breui cōtentoꝝ expoſitiōe: vt ſic ſaltem genera
lis omniū ꝓnoticia habeat̄. Hoc ſcripturarū ſingulare opus ſi comparaueritis
facilius ſapientie diuitias inuenire ⁊ cuſtodire valebitis: donec in regno celoꝝ
apertis theſauris veſtris cum magis. i. ſapientibus: eterne ſapientie ieſu chriſto
grata munera ſine fine offeratis. Cui cum genitore et ſpiritu eius: honoꝝ gloria
et imperium in ſecula ſeculorum Amen.

¶ Impreſſoris ac bibliopole ad lectorem inſtructio.

¶ Ne ignorans et ob hoc ingratus ſacroſanctam diuini verbi paginā quam
Bibliam vocamus lector optime accedas: neſciens (inquā) quantū boni appa
ratus et vere lucis ad eam memorie mandandam adiecimus: premonitum ve-
lim. Primo loco pulchram et ſane vtilem acceſſiſſe totius operis diuiſionē. De
inde quattuor non aſpernenda indicia ſeu repertoria. Quoꝝ primum librorum
nomina ac ordinē quo ſe conſequunt̄: metrice complectitur. Secundum eadē
ſed litterario ſeu alphabetico ordine et ſoluta oratiōe proſequitur. Tertiū item
metrice omnia que in ſingulis capitibus totius biblie continentur: ſingulis fe-
re verbis indicat. Quartum autem ordine alphabetico optimam quamq; ac de
ſideratiſſimam materiā vbi reperias demonſtrat. Tertio loco concordantias
(vt dicunt) aliorum locorum biblie: necnon iuris pontificij in marginibus an-
notauimus: ⁊ argumenta ſeu ſummaria in frontibus capitulorū ꝓnotauimus
Omnia demum terſe ac fideliter impreſſimus. Quocirca niſi te ingratum offen
derimus: indignum profecto cenſuerimus: cui poſthac tantum opere ac impen
ſe impertiamus. Vale lector candidiſſime: et memorē te beneficij noſtri exhibe:

Librorum totius ſacre ſcripture in biblia comprehenſe
- Diſtinctio
- Nomina
- Materie

Tota biblia in duo diuiditur teſtamenta
- Vetus.
- Nouum

Inducens ad obſeruantiam legis { Veteris. / Noue } per
- Timorem penarum.
- Amorem virtutum

Vetus teſtamentum diſtinguitur in libros.
- Legales.
- Hiſtoriales
- Sapientiales.
- Prophetales.

Libri.

- Legales dicũtur in quibus leges et iudicia ore dei edita promulgant. Et ſunt numero quinqȝ videlȝ.
  - Geneſis
  - Exodus
  - Leuiticus
  - Numeri
  - Deuteronomiũ
- Hiſtoriales vocãtur: in quib⁹ hiſtorie rerũ geſtaruȝ narrantur. Et ſunt numero .19. ſcȝ
  - Ioſue
  - Iudicum.
  - Ruth.
  - Regum. { i / ii / iii / iiii }
  - Paralipomenon { i / ii }
  - Eſdre. { i / ii / iii / iiii }
  - Tobie.
  - Iudith.
  - Heſter.
  - Iob.
  - Machabeorũ. { i / ii }
- Sapiẽtiales dicũtur: i qb⁹ prudẽtia et vera ſapiẽtia edocet. Et ſũt nũero qnqȝ ſcilicet.
  - Prouerbia.
  - Eccleſiaſtes.
  - Cantica.
  - Sapientie.
  - Eccleſiaſticus.
- Prophetales vocitantur: in qbus ventura pnũciantur. Et ſunt numero .18. ſcilicet.
  - Pſalterium.
  - Eſaias
  - Hieremias
  - Baruch
  - Ezechiel
  - Daniel
  - Oſee
  - Iohel
  - Amos
  - Abdias
  - Ionas
  - Micheas
  - Naum
  - Abacuc
  - Sophonias
  - Aggeus
  - Zacharias
  - Malachias.

Digitized by Google

Nouũ quoqꝫ teſtamẽtũ vt vet⁹ iã diuiſuz ē: diuidit ī libros
- Regales.
- Hiſtoriales.
- Sapientiales.
- Prophetales.

❡ Liber

Regales nominantur. in quib⁹ lex noua a xp̄o. ſcꝫ tradita cōtinet. Et ſunt numero quattuor: ſm ꝙ q̄ttuor ſunt euangeliſte.
- Mattheus.
- Marcus.
- Lucas.
- Johannes

Hiſtoriales eſſe conſtat: qui res per xp̄i apoſtolos bene geſtas commemorant. ⁊ iſte vno dūtaxat libro continent: qui vocatur. Actus apoſtolorum.

Sapientiales appellari licet in quibus ſapientia noue legis per exẽpla ⁊ p̄cepta beate ſm xp̄m viuēdi pleniſſime tradit̄. Et ſunt numero. xxi. ſcilicet.
- Epiſtole pauli ad
  - Romanos.
  - Corinthios { i, ii
  - Galathas.
  - Epheſios.
  - Philippenſes.
  - Colloſſenſes.
  - Theſſalonicenſes { i, ii
  - Timotheum. { i, ii
  - Titum.
  - Philemonem.
  - Hebreos.
- Epl̄e canonice
  - Jacobi.
  - Petri. { i, ii
  - Johannis. { i, ii, iii
  - Jude

Prophetales vocamus: in quib⁹ ſtatus eccleſie xp̄i futurus p̄dicit̄. Suntq; vno volumine contenti: qui dicitur. Apocalypſis iohannis.

❡ Finis diuiſionis librorum biblie

Digitized by Google

¶ In tabulã p̄mã de ordine librorũ ad lectorẽ. Diſtichõ.

Perſpice nunc lector: quis debitus ordo librorũ
Ordine quo poſuit biblia quemq; ſuo.

¶ Hec eſt prima quattuor tabularum: continẽs metrice nomina et ordinem librorum biblie: in qua ſique ſyllabe quantitas minus ſeruetur: parcẽdum eſt neceſſitati: non enim aut ordinẽ mutaſſe. aut alias dictiões poſuiſſe licuit.

Geneſis Exo. Leui: Numerorum Deuteronomi.
Poſt Joſue Judicum Ruth regum Paralip. Eſdre.
Thobias Judith Heſter Job Dauiticuſq;
Prouerb. Eccleſiaſt. Cantat. Sapit. Eccleſiaſtic.
Eſai. Hieremi. Baruch Ezech. Danielq;
Oſe. Johel Amos Abdi. Jonas Miche. Naum Aba.
Sophon. Aggeus Zacha. Malachi. Machabe.
Mattheus Marcus Lucas poſtremo Johannes.
Roma. Corin. Galath. Ephe. Philippẽ. Coloſſenſes.
Teſſal. Et Timotheus Titus Philemon Hebreus
Et Actus Jacob. Petrus Johã. Et Judas. Apoc.

¶ Tabula ſecunda continens libros biblie per ordinem alphabeti: et oſtendens in quoto quiſq; folio inchoetur tã partialis q̃ principalis.

Digitized by Google

De littera.A.
¶ Abacuk incipit Folio.372.
Abdias fo.367
Actus apoſtolorum fo.475.
Aggeus. fo.374.
Amos. fo.365.
Apocalypſis fo.494.
De.B.
¶ Baruch incipit fo 329.
De.C.
Canonica iohannis prima. fo.149.
Canonice iohānis ſecūda & tertia. fo.493.
Cantica canticorum fo.262.
Coloſſenſes epiſtola fo.465.
Corinthios prima epiſtola. fo.452.
Corinthios ſecunda epiſtola. fo.457.
De.D.
¶ Daniel incipit. fo.372.
Deuteronomium. fo.66.
De.E.
¶ Eccleſiaſtes incipit fo.259.
Eccleſiaſticus fo.270.
Epheſios epiſtola fo.462.
Eſdre primus. fo.176.
Eſdre ſecundus fo.150.
Eſdre tertius. fo.154.
Eſdre quartus. fo.192.
Eſaias. fo.287.
Exodus. fo.24.
Ezechiel. fo.332.
De.G.
Galathas epiſtola incipit fo.460.
Geneſis. fo.1.
De.H.
Hebreos epiſtola incipit. fo.471.
Heſter fo.211.
Hieremias. fo.306
Hieremie threni. fo.327.
De.I.
Iacobi epiſtola incipit fo.487.
Iob fo.217.
Iohannis euangelium fo.436.
Iohel propheta. fo.363.
Ionas propheta fo.368.
Iude apoſtoli epiſtola. fo.461.
Iudith liber fo.206.
Iudicum liber. fo.89.
Ioſue. fo.79.
De.L.
¶ Leuiticus incipit. fo.39.
Lucas euangeliſta fo.422.
De.M.
¶ Machabeorum primus incipit. fo.380.
Machabeorum ſecundus. fo.392.
Malachias. fo.379
Marcus euangeliſta. fo.415.
Mattheus euangeliſta. fo.402
Micheas propheta fo.368.
De.N.
Naum propheta incipit. fo.370.
Neemie qui eſt eſdre ſecundus fo.150.
Numeri liber. fo.50.
De.O.
¶ Oſee propheta incipit fo.360.
De.P.
Paralipomenon primus incipit. fo.151
Paralipomenon ſecundus. fo.162
Philippenſes epiſtola fo.464.
Petri epiſtola prima. fo.489.
Petri epiſtola ſecunda. fo.490.
Philemonem epiſtola. fo.471.
Pſalterium. fo.227.
Prouerbia. fo.250.
De.R.
¶ Regum primus incipit. fo.110.
Regū ſecūdus fo.115.
Regum tertius. fo.126.
Regum quartus fo.126.
Romanos epiſtola fo 447.
Ruth fo.99.
De.S.
¶ Samuelis vide regum ſunt enim idē libri.
Sapientie liber. fo.264.
Sophonias propheta. fo.373.
De.T.
¶ Theſſalonicenſes ep̄la prima. fo.466
Theſſalonicenſes ep̄la ſecunda fo.467.
Timotheum prima. fo.468.
Timotheum ſecunda fo.468
Titum ep̄la. fo.260.
Tobias fo.282.
Threnorum liber. fo.327.
De.Z.
¶ Zacharias propheta fo.375.

¶ Finis ſecunde tabule

¶ Incipit tertia tabula ſup bibliā cōpoſita: oēs libros biblie cōtinēs oiaq; cap̄la: et q̄bus de reb⁹ agat in eiſdē. Ad cui⁹ itellectū notādū ē: in ea eē ducētos duodecim v̄ſus oīa biblie capitula ſecūdum ordinē ei⁹ cōtinētes. Ipſorum itaq; verſuū ſingula capita: ſingule dictiones cōplectūtur:. Gloſule aūt q̄ ſunt ſup dictiōes iā dictoꝝ verſuū poſite: ſunt ad declarationem ipſaꝝ: & p argumēto cuiuſq; capitis cū ſyllabis. Nūer⁹ v̄bo q̄ gloſulis ē ſupaddit⁹ cap̄lm libri illi⁹ q̄ ſup v̄ſus. i. in margie ſignat⁹ eſt: ſignificat. Quam tabulam tu lector candidiſſime ab oib⁹ mēdis terſam libēs accipito. Et cū poteris: eam (eſt enī breuis) ſtudioſiſſime legito Quāquidē ea tibi breuiter totū diuine ſcripture intellectum ſuppeditet. Vale.

¶ Geneſis in q̇ agitur de mundi et oīm creaturaꝝ exordio. De diluuio ⁊ archa noe atq̧ ꝯfuſiōe linguarū de electione ppl̄i dei ⁊ de deſcēſu eiuſdē in egyptū. Et hꝫ ca. 50.

1 ¶ Gen. dieꝝ opa — **Sex**
2 de ligno vite ne edat — **Prohibet**
3 adā ⁊ eua — **Peccant**
4 occiditur a cain — **Abel**
5 trāſfert in paradiſum — **Enoch**
6 a noe — **Et arca fit**
7 noe ⁊ filij eius — **Intrant**
8 noe de arca — **Egreditur**
9 nudat⁹ corā filijs — **Dormit**
10 filij ⁊ filie noe — **Variantur**
11 babel edificat — **Turris**
12 egredit de terra — **Et abraam**
13 ſeparat ab abraā — **Loth**
14 ab abraā vincunt — **Reges**
15 deo abraam — **Credidit**
16 agar — **Fuga**
17 abrae ⁊ ſuorum — **Circunciſio**
18 ſare poſt oſtium — **Riſus**
19 pluit dñs ſup pētapolī — **Sulphur**
20 abſtulit ſarā — **Rex gerare**
21 ſara iſaac — **Parit**
22 abraam filiū — **Offert**
23 moritur — **Sara**
24 iſaac iungitur — **Rebecca**
25 eſau ⁊ iacob — **Poſt geminos**
26 quos fodit iſaac — **Putei**
27 iſaac filios — **Benedicit**
28 quā vidit iacob — **Scala**
29 lia ⁊ rachel — **Sorores**
30 excoriat iacob — **Virgas**
31 iacob a laban — **Abſcedit**
32 iacob cū angelo — **Luctatur**
33 eſau acquiritur — **Gratia**
34 corrumpitur — **Dina**
35 naſcitur — **Beniamin**
36 deſcribitur — **Gens eſau**
37 fratres ioſeph — **Vendunt**
38 a iuda cognoſcitur — **Thamar**
39 ioſeph dña — **Impia**
40 dies piſtoris pincerne — **Treſtres**

Digitized by Google

41 ioſeph in egyptū — **Preficitur**
42 fratres eius — **Veniunt**
43 iidem fratres — **Redeunt**

44 filiata eis — **Poſt triſtia**
45 fratres ioſeph — **Noſcunt**

46 iacob in egyptū vadit — **Omne genus**
47 partē regi dāt egyptij — **Quintam**

48 iacob — **Languet**
49 filiorum iacob — **Benedictio**
50 moritur — **Joſeph**

1 pharao iterfici maſculos — **C Precipit**
2 moyſes pharaonē — **Extrepidat**
3 in q̄ deus apparuit — **Rubus**

4 manū mittit — **Inde ſinum.**
5 pharao populum — **Magis angit**

6 moyſes intimat — **Adonai**
7 in ſanguinē vertitur — **Flumen**
8 terre ꝑpter muſcas — **Corruptio**

9 interficit iumēta — **Grando**
10 deuorat ſegetes — **Locuſta**

11 vaſa mutuo ppl's — **Poſtulat**
12 primogenita angelus — **Occidit**
13 ioſeph moyſes — **Tulit oſſa**

14 egyptij in marē — **Ruunt**
15 maria cū populo — **Canit**
16 venit moyſes — **Helim**

17 dat aquam — **Petra**
18 dat ꝯſiliū — **Jethro**
19 lex datur — **Sinai**
20 mandata — **Deca**

21 qualiter tradant — **Serui**
22 qualiter iudicentur — **Furta**
23 feſta celebrantur — **Ter anno**

24 moyſes ⁊ ſeniores — **Aſcendunt**
25 primitias — **Tollant**
26 tabernaculum — **Faciant**

27 facies — **Altare**
28 fit aaron — **Sacerdos**

¶ Exod⁹ in q̄ agit de decem plag. pharaonis: ⁊ exitu filiorum iſrl' d̄ egypto: de decē p̄ceptis ac [illegible]icijs: [illegible]uctione popu li dei: de archa federis dn̄i ⁊ tabernaculo ⁊ altari: ac veſtib⁹ aarō. Et habet ca. 40.

29 moyſes aaron
Conſecrat

30 altare
Incenſi

31 eligitur
Beſeel

32 fiunt
Dȳ

33 peccata
Flent

34 dantur ſecundo
Tabule poſt

35 moyſes vt dēt ad taber.fa.
Narrat

36 quod iubetur
Dant

37 fit
Cherub

38 fiunt
Tentoria

39 ad veſteq
Purpura

40 tabernaculum tegit
Nubes

¶ Leuiticus: in q̄ agit̄ de ſacrificijs et hoſtijs offerēdis et diuina tre ſtib' aarō ordine et miniſterio leuitarū. Et hȝ capi. 27.

1 Qualr debeat imolari
Hoſtia

2 quid fiat de ſacrificijs
Si ſacrum

3 quid de pacificis
Si pacifer

4 quid p̄ ignorantia
Inſcia

5 quid p̄ delicto
Linquens

6 holocauſtum
Concremat

7 victimam p̄ delicto
Et mactat

8 moyſes aaron
Sacrat

9 aaron
Offert

10 igne perit
Nadab

11 animalia deſcribuntur
Edenda

12 purificat
Partus

13 quō cognoſcitur
Lepra

14 quid facere debeat
Pians

15 quō emundetur
Fluxus

16 emiſſarius
Caper

17 vniuerſe carnis ſi comedes
Adde cruorem

18 p̄ris ne diſcooperies
Turpia

19 furtum
Non facias

20 moriatur
Phythonicus

21 ſacerdotis virgo
Uxor

22 conſecrata domino q̄ ſint
Edentes

23 legalia celebrent
Feſtaq;

24 lapidetur
Blaſphemus

25 annus deſcribitur
Iubileus

26 pacem in finib' vris
Daboq;

27 reddatur
Uotum

1 populum **Connumerat** · 2 tentoria per turmas **Figunt** · 3 filii numerant **Leui**

¶ Numeri: in quo agitur de numeratione populi siue tribuum israel. de prophetia balaam: de mansionibus factis in deserto Et habet capi. 36.

4 arcam testimonii velo **Inuoluant** · 5 deprehendens adulterium **Aqua zeli**

6 vinum nazareus **Non bibat** · 7 tabernaculum **Erexit** · 8 ponuntur **Lucerne**

9 faciant filii israel tempore ſuo **Phaſe** · 10 clangor ad congregandum populum **Tubarum**

11 deſiderantur **Porri** · 12 lepra maria **Perfuſa** · 13 exploratores mittuntur **Bis ſex**

14 territi ab exploratoribus **Flent** · 15 colligens occidit **Lignaque** · 16 abſorbet et abiron **Dathan**

17 aaron floret **Virga** · 18 circa tabernaculum leuite **Cubant** · 19 vacce rufe **Cinis** · 20 moritur aaron **Hor**

21 eneus erigitur **Serpens** · 22 loquentem **Aſinam** · 23 balaam populum **Benedicit**

24 oritur ex iacob **Stella** · 25 initiatur **Phegor** · 26 populum ſecundo **Numerant** · 27 ſalphaad **Nate**

28 holocauſtum **Iuge** · 29 dies clangoris **Buccina** · 30 que tenent vel non **Vota**

31 moriuntur madianite **Mors madian** · 32 pecora habet multa **Gath** · 33 quelibet deſcribitur **Manſio**

34 terre promiſſionis **Terminus** · 35 leuitarum **Opida** · 36 viris ſue tribus **Nubant**

1 legem moyſes **Explanat** · 2 egreſſus ad pugnam **Seon** · 3 in occurſum egreſſus **Og** · 4 in hac humo **Moriar**

¶ Deuteronomio. in quo replicantur ea que in quattuor libris prioribus tradita ſunt. Et habet ca. 34.

5 logus repetitur **Deca** · 6 replicat **Iuſſa** · 7 mittet dominus **Scabrones**

9
ſerpēs in ſolitudine
Diſpas

9
ꝑpter iuſticiā meā ītro.me
Ne dicas

10
ꝑpreputium
Cordis

11
ea ꝑ ſigno in manibus
Suſpendite

12
ſanguinem hoſtiarum
Fundes

13
ſomnioꝝ interficitur
Fictor

14
animalia munda
Edent

15
a nullo accipies
Mutuum

16
obſerua eius
Solennia

17
quem dñs elegerit
Rexq́ꝫ

18
non conſulat
Phythones

19
refugij
Urbes

20
ſi exieris: nō timebis
Ad bellum

21
a loco cadaueris boīs occiſi
Metietur

22
ſigna oſtendūtur
Uirginitatis

23
nocturno pollutus
Somno

24
repudij
Libellus

25
in faciē viri ɔtēnētis
Spuet

26
primitias
Offert

27
ſuper maledictionē
Amen

28
deſcribunt et bñdictiões
Erumne

29
pactum
Firmat

30
teſtes celū ꝛ terram
Et inuocat

31
ioſue moyſes
Edocet

32
audite celi q̄ loquor
Et canit

33
i.bñdicit.xij.tribub⁹ moyſes
Hinc beat

34
moyſi
Hinc mors

Joſue i q̄ agit̄ de tranſitu iordanis et de ſubuerſione regnoꝝ hoſtiliū de introductione ppl'i dei i terrā promiſſiōis de diuiſione iſti⁹ terre. Et habet ca. 24

1
ioſue ꝛ eſto robuſt⁹
Confortare

2
exploratores recipit
Raab

3
tranſitur
Jordan

4
duodecim ponuntur
Lpides quoq́ꝫ

5
lapidei ad circūcidendū
Cultri

6
hierico ꝛ ſuccēdit;
Urbs cadit

7
lapidat̄
Achor

8
capit̄
Hai

9
viri ɔtexeſt ad ioſue
Gabaon

10
ſtetit
Sol

11
vicit
Regnaq́ꝫ

12
q̄s ꝑcuſſit: numerant̄
Reges

13 Joſue terram **Diuiſit** 14 pars datur **Caleb** 15 ſuſpirat **Axa** 16 ſors. **Joſeph**

17 ſors **Manaſſes** 18 cõgregati ſunt filij iſrael in **Silo** 19 tribuũ ſortes **Septem**

20 ſeparantur **Urbes confugij** 21 pars datur **Leui**

22 ruben: gath **Redeunt** 23 Joſue populũ **Monet** 24 Joſue **Hinc mors**

1 dux cõſtituit **¶ Judas** 2 loquẽte angelo **Flet** 3 occidit eglon **Aioth**

4 vicit ſiſaram **Barach** 5 delbore **Carmen** 6 fit dux **Gedeonqꝫ**

7 aquas ſicut canes **Lambunt** 8 et ſalmana perimunt **Et zebee** 9 in parabolis ꝑponit **Rhamnus**

10 Judicat **Jabir** 11 quare votũ facit ⁊ filiã occidit **Actio iepthe**

12 neſciens dicere iugulatur **Seboleth** 13 annunciatur **Et ſanſon**

14 diſcerpitur a ſanſone **Leo** 15 vrunt ſegetes **Uulpes** 16 ſanſon et aliorum **Inde ruina**

17 fecit idolũ **Michas** 18 vrbs ſuccenditur **Et lais** 19 vxorem diuidit **Leuites**

20 mulieris leuite interfecte **Ultio** 21 ducunt ⁊ ꝟgines rapiunt **Chori**

1 noemi ſocrum ſuam **¶ Ruth ſequitur** 2 poſt terga metentium **Spicas legit**

3 ad lectũ booz **Accedit** 4 ruth de booz **Parit obeth**

¶ Judicũ l q̃ agitur de .x. principibus iudicib⁹ ac defenſiõe ppli iſrl: et de victorijs ⁊ triumphis habitis ꝯ hoſtes. ⁊ Et hꝫ ca. 21.

¶ Ruth: i q̃ tradit de matrimõio cõtracto inter booz ⁊ ruth: ex quo⁹ xp̃s deſcẽdit. Et habz capl. 4.

¶ Regū. j. in q̄tractat᷑ d̄ gubernatione ppl'i isrl' p iudices et de electione regis saul ꝛ de regimie gestis et morte ipius. Et hȝ capitu. 31.

1 tristis votū vouit ꝛ obtinuit ¶ **Anna**

2 cruda sumitur a puero sacerdotis **Caro**

3 dixit heli samuel **Dormi**

4 heli ꝛ filioꝝ ei' **Mors**

5 nati sunt in azoto **Mures**

6 dant filiis et archam **Munera**

7 preparare hortatur samuel **Corda**

8 regis de scribitur **Jus**

9 partē quā dedi tibi **Da**

10 ait omnis ppl's viuat **Rexqȝ**

11 saul cōcidit in frusta **Boues**

12 dedit dn̄s pluuias **Pluit**

13 saul holocaustum **Offert**

14 ionathas degustat **Mel**

15 in frusta cōciditur **Agag**

16 samuel dauid in medio fratrū ei' **Unxit**

17 prosternit golias **Funda**

18 places saul regis eris **Gener**

19 pilosam caprarū **Pellem**

20 dauid et ionathas **Flent**

21 dauid fugit **Geth**

22 irruit i sacerdotes dn̄i **Doech**

23 in monte opaco morabat᷑ dauid **Ziph**

24 dauid precidit oram saul **Clamidisqȝ**

25 durus et pessimus **Nabal**

26 mea dn̄e mi rex **Uox**

27 dedit achis dauid **Sicelech**

28 phytonissa resuscitauit samuelē **Mulier**

29 achis ait dauid non places **Satrapis**

30 egyptius ego sum **Puer**

31 saul et triū filiorum eius **Hinc mors**

¶ Regū. ij. in quo agit᷑ de regimine eiusdē populi p regē dauid ꝛ de factis p ipm̄. Et hȝ. c. 24.

1 dauid super saul ¶ **Planctus**

2 interficit᷑ ab abner **Et azahel**

3 occidit᷑ a ioab **Abner**

4 occidit᷑ dormiēs **Isboseth**

5 dauid scd'o **Ungitur**

6 morit᷑ iuxta arcā dn̄i **Oza**

7 tuus erit firmus **Thronus**

8 oēs iugales curruum **Subneruat**

9 ois cognatio seruiebat miphiboseth **Siba**

10 anon rasit mediā partē **Barbe**

11 vxor vrie adulterat cū dauid **Bethsabe**

12 redarguit dauid de peccato suo **Nathan**

13 rapitur a fratre ſuo amnon
Thamar

14 recōſiliat abſalon erga dauid
Thecuites

15 fugit dauid abſalon
Pedibus

16 maledicit dauid
Semei

17 diſſipat cōſiliū achitophel
Chuſi

18 abſalon ſuſpēdit
Quercu

19 miphiboſeth
Claudis

20 oppugnat ſibā
In abela

21 filij michol crucifigunt
Septem

22 dñs petra meā
Canit

23 fortiū dauid
Nomina

24 triū dierū eligit a dauid
Peſtis

1 mittis abiſaac dormit cum rege
¶ Suna

2 bethſabee ad dexteram ſalomonis
Sedet

3 ſalomon ſapientiā
Poſcit

4 ſalomonis per ſingulos dies
Cibus

5 miſit ſeruos ad ſalomonē
Hiram

6 tēpli ſalomonis deſcribit
Fabrica

7 domus libani
Saltus

8 ſalomon
Orat

9 ſalomonis
Prepoſiti

10 regina venit
Saba

11 idolū colit ſalomon
Chamos

12 minatur roboam
Scorpio

13 eſt altare in bethel
Sciſſum

14 egrotauit
Abia

15 baaſa ſemen nadab
Deleuit

16 regnat ſup iſrael
Zamri

17 vidua colligit
Duo ligna

18 prophetas helias interfecit
Baalq;

19 minatur helie
Jezabel

20 pugnaret ꝯ ſamariā
Et benadab

21 lapidatus ē ꝓpter vineā ſuā
Naboth

22 achab regis canes
De ſanguine linget

1 cōſumit quinquagenos
¶ Ignis

2 ſanauit aquas
Sal

3 faciunt
Foſſas

4 manat in vaſe
Oleum

5 mundat leprā
Naaman

6 filios ſuos pre fame
Comederunt

¶ Regū. iij. in q̄ eſt ponitur mors regis dauid ⁊ de ſucceſſione ⁊ regimine et geſtis ſalomonis alijſq; regū iuda et iſrael. Et hꝫ capitu. 22.

¶ Regū. iiij. de caſu regni iuda ⁊ iſrael ꝓpter regū ſuorum ꝓuaricationes de captiuitate ꝑpli: et ſubuerſione urbis ac templi. Et hꝫ capitu. 25.

7 pp̄l'i ducē in porta Calcant
8 Iezabel aquam Infundit
9 Irruit in regē iſrael Hieu
10 domum achab hieu Percutit
11 occidit om̄e ſemē regiū Athalia
12 regnat in hieruſalē Joias
13 terram iaculo Percute
14 mittit ad cedrum Cardus
15 rex aſſyriorum Phul
16 regnat in hier'l'm Achaz
17 regnat ſup iſrl' Oſe
18 blaſphemat Rapſaces
19 ezechias veſtimenta Scidit
20 ezechias Flet
21 regnat in hier'l'm Manaſſes
22 octo annoꝝ erat Joſias
23 celebrat Phaſe
24 principum Tranſlatio
25 nabuchodonoſor ſedechie Cecat

¶ Paralippomenō. j. i q̄ deſcribit genealogia regis dauid: et fit recapitulatio electiōis gubernationis atq; geſtoꝝ ipſi⁹. Et habet capitu. 29.

1 qui imp̄auerūt in edom ¶ Reges
2 cognationes nominant Scribarum
3 filios habuit Dauid
4 inclytus pre fratribus ſuis Jabes
5 interficiuntur Agareni
6 filij nominant Leui
7 indigne occiſo Geth
8 filij nominant Bennom
9 tabernaculi Cuſtodes
10 moritur Saul
11 nō bibit a dauid Aqua
12 numer⁹ exercit⁹ dauid Grandis
13 percutit Oza
14 ſonant Piri
15 dauid corā arca Saltat
16 dn̄o coram arca Pſallant,
17 prophetat de templo Nathan
18 percuſſit dauid Hincadadezer
19 anon pueros dauid Raſit
20 contra philiſteos Bella
21 conſurrexit Nathan
22 pro templo dat dauid Aurum
23 leuitarum Numeratio
24 fiunt p familias Sortes

25 qui prophetant **In citharis** — 26 ianitoꝝ bini **Cellis** — 27 ſingulos miniſtrabāt regi **Per menſes**

28 dauid principes **Conuocat** — 29 ſalomonē in regem **Vngunt**

1 apparuit dñs ſalomoni **Nocte** — 2 exauditū mihi mitte **Virum** — 3 templum fit **Moria**

4 Aureas centū **Phialas** — 5 leuite portauerunt **Arcam** — 6 ſup holocauſtum **Cadit ignis**

7 ſalomon domū dñi **Complet** — 8 officia ſacerdotum **Conſtituit** — 9 ſaba venit **Regina**

10 graue impoſuit pater **Iugum** — 11 ambulant in vijs dauid ꝛ ſalo. **Tribus annis**

12 hierlm aſcēdit **Saſach** — 13 regnat ſup iudā **Abia** — 14 gradit cōtra aſa; **Zara**

15 ſimulacrū cōtriuit aſa **Priapi** — 16 dat aurū ab aſa **Benadab** — 17 regnat ſup iudam **Ioſaphatqꝫ**

18 ferrea fecit ſedechias **Cornua** — 19 ioſaphat iudicibus **Precepit** — 20 dirigamus ad te **Oculos**

21 ſuos oēs iorā occidit **Fratres** — 22 regnat in hieruſalem **Ochozias**

23 cōſtituit ꝓpoſitos **Ioiada** — 24 lapidatur **Zacharias** — 25 regnat in hierlm **Amaſias**

26 rex leproſus fit **Ozias** — 27 in muro ophel multa conſtruxit: **Ioathanqꝫ**

28 regnat in hierlm **Achaz** — 29 regnat in hierlm **Ezechias**

30 ppli altaria idoloꝝ **Deſtruxerunt** — 31 filij iſrl ꝛ iuda boum ꝛ ouium **Decimas dant**

2ª pars lipomenō. h. i. q̃ recapitulat regimē ppli per ſalomonē et alios reges iuda et iſrael. Et hꝫ. c. 36.

¶ Eſdre i. tractat de reductiōe populi iſrł ex captiuitate babylonica ⁊ de inſtructiōe populi iudeorū per eſdrā legis doctorē. ⁊ hz. c. 10 ¶ Eſdre ij. q a neemia duce editus ē: i q agit de reedificatiōe muri ciuitatis hierłm ⁊ de correctiōe malorū ſub eorū in abſentia neemie. Et hz ca. 13. ¶ Eſdre iij. q apocriph⁹ ē i q repetūtur q̄dā alibi ſcripta circa captiuitatē babylonicā tpe Joſie. quedā etiā q ꝯtigerūt ſub zorobabel ⁊ eſdra alterſe rit q ſolutio cuiuſdā qōnis. Et hz ca. 9. ſm alios 5. ¶ Addit huic q̄r

12 ezechias vſq ad mortē **Egrotat**		13 male regnat **Manaſſes**	14 bene regnat **Joſias**
15 occidit ioſiam **Nechao**		16 nabucho. iudeos de hierłm **Transfert**	
1 cyrus vaſa tēpli **¶ Protulit**		2 zorobabel ⁊ alij **Aſcendunt**	
3 templum dñi **Fundant**		4 ppl'i terre epl'as ꝯ iudeos **Scripſere**	5 ageus ⁊ zacharias **Prophetant**
6 cōſentit decreto cyri **Darius**		7 dat eſdre omnem petitionē **Artaxerxes**	8 de babylone in iſrł **Redeunt**
9 eſdre pro pctō ppl'i **Oratio**		10 vxores alienigenas **Linquunt**	
1 neemias **¶ Flet**	2 dat regi artaxerxi **Uinum**	3 hierłm edificāt **Portas**	4 grāde faciūt **Opus**
5 neemias ſinū **Excutit**		6 murum **Explet**	7 portas hierłm **Oppillat**
8 eſdras librū **Legit**		9 fedus cū dño **Percutiunt**	10 neemias ⁊ ſedechias **Signant**
11 decimā eligit **Pars**		12 in dedicatione muri **Cantica**	13 ſe ab alienigenis **Mundant**
1 fecit ioſias **¶ Paſcha parant**			2 ioſias **Moritur**
3 regnat in iuda **Joachin**		4 in babylonem **Migrant**	5 iudei in hierłm **Redierunt**
6 ppl'i terre iudeos **Accuſant**		7 edificare ciuitatem **Prohibent**	8 cuſtodes regis **Tres**
9 zorobabel petitionē **Poſtulat**		10 dat darius zorobabel **Oſcula**	11 darius equites **Miſit**

12
templũ dei
Fundant

13
inimici ad zorobabel
Accedunt

14
ſcripta in libello
Querunt

15
eſt ſcriptura
Inuenta

16
neceſſaria ꝓ tẽ
Iubentur

17
oīa ꝑ p̄ceptũ dñi
Conſummant

18
ꝙ obuenerat ab artaxerxe
Tradunt ſcriptum

19
et ego alo factus ſum
Conſtans

20
et cuſtodite donec tradatis
Vigilate

21
traditũ eſt in domo dñi
Aurum

22
veſtimẽta ⁊ ſacrã tunicã
Conſcidit

23
tẽpus hibernum
Imber

24
alienigenarũ vxorũ
Diuortia

25
attulit eſdras
Legem

1
tobias gabelo
decem talenta
Dat

2
fit tobias
Cecus

3
ſeptem viris
tradita
Sara

4
tobias filium
Docet

5
tobie ſociat
Angelus

6
tobias piſcẽ
Extrahit

7
tobie fit ſarã
Uxor

8
raguelis
Laus

9
angelũ vt vadat
Rogat

10
dicit mater
Heu

11
recipit tob
Viſum

12
ab aſpectu eoꝝ ablat⁹ eſt
Raphael

13
tobie
Confeſſio

oculos
Clauſ

1
nobuchodonoſor
Iurat

2
oēs reſiſtẽtes ſibi occidit
Holofernes

natione
Subij

4
filij iſrael ad dñm
Clamant

5
exponit holoferni qualis ſit ppl's iudeoꝝ
Achior dux

6
filij de bethulia achior
Soluunt

7
bethuliã holofernes
Obſedit

8
volẽtes tradere ciuitatẽ
Iudith arguit

9
iudith
Orat

10
ſe veſtibus iudith
Adornat

Tabula

..s holoſernis ..t	12 iudith vad holoſernem Ingreditur	13 holoſernis abſcidit Caput
4 ..ros ..it	14 fit in inimicos Impetus	16 iudith et aliorum Hymnus
1 aſſuerus Reſpuit	2 tradita eſt regi Heſter	5 exaltatur Aman
4 ..ardocheus veſtimēta Scidit	5 heſter regē ad cōuiuiū Inuitat	6 mardocheus Honoratur
7 ..ſt aman in patibulo Suſpenſus	8 regis litteras ſignātes Anulo	9 amā ſuſpēduntur Filij
10 ..paruus creuit in fluuium ..ons		11 epiſtolā doſitheus et ptholomeus Hinc attulerunt
12 ..im ..iat	13 mardocheus Orat	14 confugit ad dominum Heſter
5 ..iā ..it		16 fecit fieri ſcriptū pro iudeis Rex artaxerxes
..ius ..s	2 iob ſathan Percuſſit	3 iob diei in quo natus eſt Maledixit
..ior tuus	5 interfecit iracundia Stultum	
	7 eſt vita hois ſup terrā Militia	8 loquitur Baldath
..tions	10 ſed ſempiternus horor Ordoqꝫ	11 loquitur Sophar
5 ..reues ..le	13 pauliſper: vt loquar Tacete	14 dies hominis ſunt Breues
15 ..grauit iob Eliphaz	16 verba nunquid ha bebunt finem Uentoſa	17 ſolum mihi ſupereſt Sepulchrum

18 loquitur **Baldath**	19 ei⁹ venerit et fecerit sibi pvias p me **Latrones**		20 loquitur **Sophar**
21 in bonis dies suos **Ducunt**	22 respondet **Eliphazq̃3**		
23 multa fortitudine **Nolo**	24 vidue abstulerunt **Bouem**	25 respondet **Baldath**	26 tortuosus **Coluber**
27 non reprehendit **Cor**	28 oculus nec intuitus **Vulturis**		29 meus instaurabitur **Arcus**
30 comparatus sum **Luto**	31 pepigi cum oculis meis **Fedus**		32 omiserunt responde re iob **Uitres**
33 loquitur: **Heliu**	34 facit hypocritam pp̃ter peccata populi **Regnareq̃3**		35 heliu locutus est **Rursum**
36 heliu locutus est **Addens**	37 quasi fusi sunt celi **Ere**		38 iste inuoluens sulas **Quis est**
39 nunquid nosti partus **Ibicum**	40 que fecit tecum **Behemoth**		41 dn̄s nouissimis iob **Benedixit**
1 sapientia foris stans **C Predicat**	2 a muliere vt eruaris **Extranea**		3 est acquisitio eius negociatione auri **Melior**
4 a te os prauum **Remoue**	5 aquã de cisterna tua **Bibe**		6 que odit dominus **Sex sunt**
7 et vaga **Garrula**	8 dominus me **Possedit**		9 excidit columnas **Septem**
10 estate filius confusionis **Stertit**	11 ore decepit amicum suum **Simulator**		
12 negligit iustus **Damnum**	13 et non vult piger **Vult**	14 illudet peccatum **Stultus**	15 iusti meditabitur obedientiam **Mens**
16 est melius cum iusticia q̃ **Paruum**	17 buccella cum gaudio melior **Siccaq̃3**		18 fortissima nomen domini **Turris**

¶ Hunc librum psalterium sequitur: cuius hic mentio quidem nõ habet. Est ei in quo agit de xp̃i diuinitate: humanitate: passione: resurrectione: ascensione: et aduentu ad iudicium de penis peccatorũ et beneficiis dei: atq̃ ei⁹ laudibus. Et hȝ psalmos. 150

¶ Prouerbiis in quo agit de instructione et disciplina incipientium seruire deo: et correctione morũ: et informatione virtutũ. Et hȝ ca. 31

19	20	21	22
labia ſua diuers	luxurioſa vinū	cor in manu dn̄i	bonū, melius eſt
Torquens	**Res**	**Regis**	**Nomen**

23	24	25
ſtatue in gutture	vſq; quo dormies	rubiginem de argento
Cultrum	**Piger**	**Aufer**
26	27	28
indecens eſt gloria	caprarum ſufficit tibi	beatus qui ſemper eſt
Stulto	**Lac**	**Pauidus**
29	30	31
totum ſpiritum ſtultus	inſaturabilia	fortem quis inueniet
Profert	**Tria ſunt**	**Mulierem**

¶ Eccleſiaſtes: in q̄ traditē de mūdi vanitate: de vitiorū ꝯtemptu de ꝑfectu ambulā: tiū in via xxi. Et hȝ capta. xx.

1	2	3
intrant in mare	vineas	omnia habent
Flumina	**Plantaui**	**Tempus**
4	5	6
fouebuntur mutuo	multas curas ſequūtur	ſi genuerit quiſpiā libros
Duo	**Somnia**	**Centum**
7	8	9
melius eſt ire ad domū	ſapientia hominis	cōphendunt laqueo
Luctus	**Lucet**	**Aues**
10	11	12
morientes perdunt	dat ſeptē necnō ⁊ octo	anteq̄ ſol ⁊ lumen
Muſce	**Partes**	**Tenebreſcant**

¶ Cantica in quo agit de vni ri iuſti ꝑfectiōe: ⁊ ꝯtempla tōe aīe ſā cte: ⁊ ꝯiū ctiōe x̄pi ⁊ eccleſie ⁊ hȝ cap. 8.

1	2	3	4
oſculetur me oris ſui	campi	in lectulo queſiui	hortorum
Oſculo	**Flos**	**Nocte**	**Fons**
5	6	7	8
comedi fauum cum	abijt dile ctus tuus	videbis in ſunamite	nō potuerūt extingue re charitatem
Melle	**Quo**	**Quid**	**Aque multe**

¶ Sapiētia in q̄ diſputat de regimine ꝑlatorū et ꝯſeruatiōe in ſtitie: ac ꝯ idolorū ꝯtēptu: ⁊ aductur paſſione x̄pi: q̄ ēt vera ſapia ⁊ hȝ ca. 19

1	2	3
dn̄i repleuit orbē terrarū	nobis peccata legis	iuſti ⁊ tanq̄ ſcintille
Spiritus	**Improperat**	**Fulgebunt**
4	5	
generatio	iuſti in magna conſtantia	
Caſtaq;	**Stabunt**	
6	7	8
duriſſimū his q̄ preſunt	primā vocē emiſi	ſapientia maliciam
Judicium	**Plorans**	**Uincit**
9	10	
tuus ego ſum dn̄e ⁊ filius	ſcientiam ſanctorum	
Seruus	**Dedit illi**	

11
numero & menſura oĩa diſpoſuiſti
Pondere

12
tibi omnium terra
Charior eſt

13
creaturis omnibus dominator
Specioſior eſt

14
lignum per quod fit iuſticia
Benedictum

15
nationum deos eſtimauerunt
Idola

16
angelorum eſca populum tuum
Nutriſti

17
ſeua ꝑturbata conſcientia
Preſumit

18
a regalibus ſermo tuus venit
Sedibus

19
impijs ſine miſericordia ſuperuenit
Ira

1
ſapientie cui reuelata ẽ
Radix

2
in iuſticia
Sta

3
magnus es humilia te
Quanto

¶ Eccleſiaſticus in q̃ agitur de oracione ſubditorum: de inſtitutiõe bonorum morum de nobilitate ſapiẽtie: et de laude ſãctorum. Et habet capitu. 51.

4
faciem potentis
Contra

5
eſto ad audiendum
Manſuetus

6
fidelis ad medicamentum
Amicus

7
noli velle omne mendacium
Mentiri

8
non facias cum iracundo
Rixam

9
amicus vinum nouum
Nouus

10
potentatus breuis
Omnis

11
breuis in volatilibus
Apis

12
iuſto & inuenies retributionem
Benefac

13
ſicut cõmunicabit lup⁹
Agno

14
mors
Non tardat

15
qui facit bona
Timet

16
timẽs deũ melior q̃ mille
Unus

17
confiteberis
Sanus

18
ſicut calculus ſic exigui ãni
Arene

19
dentiũ & amicus
Riſus

20
excecãt oculos
Dona

21
pctã q̃ſi a facie
Fuge

22
in lapide luteo
Piger

23
vẽtris ꝯcupiſcẽtias
Aufer

24
quaſi ſpecioſa
Oliua

25
inſuſpicabilia
Nouemq3

26
mulier bona
Pars bona

27
ſtultus vt luna
Mutatur

28
aures tuas ſpinis
Sepi

29
hoſpes & orna menſam
Tranſi

30
anime tue placens deo
Miſerere

31 btūs q̄ poſt aurum — **Non abijt**

32 adoleſcens — **Loquere**

33 malum bonum eſt — **Contra**

34 vana ⁊ mendaciū — **Spes**

35 noli offerre praua — **Munera**

36 innoua et immuta — **Signa**

37 cū iniuſto de iuſticia — **Tracta**

38 locū illū eſt creauit de⁹ — **Da medico**

39 oīa opera dei — **Bona valde**

40 et vinū letificat cor — **Muſica**

41 amara eſt memoria tua — **Mors q̄**

42 ſermonē auditus — **Non duplices**

43 vide ⁊ bn̄dic q̄ fecit — **Arcum**

44 virorum glorioſorum — **Laudes**

45 dilect⁹ deo ⁊ hoībus — **Moyſes**

46 fortis in bello — **Joſue q;**

47 ꝓpheta ſurrexit — **Natam**

48 ꝓpheta quaſi ignis — **Et helias**

49 memoria in compoſitione — **Joſie**

50 onie fili⁹ ſacerdos magn⁹ — **Symeon**

51 vua florebit ſapiētia — **Quaſi precox**

¶ Eſaias in q̄ agit de reprehēſiōe iudeorū: et aduentu xp̄i in carne: ⁊ eius paſſione: de vocatione gentiū: et de regno iuda ⁊ iſrl. Et habet capi. 66.

1 cognouit poſſeſſorem ſuum — **Bos**

2 domus dn̄i preparatus — **Mons**

3 ad iudicandum dn̄s — **Stat**

4 mulieres apprehendent viros — **Septem**

5 q̄ coniūgitis domū ad domū — **Ue**

6 ſeraphin clamant — **Sanctus**

7 concipiet et pariet — **Uirgo q;**

8 ſume tibi grandem — **Librum**

9 natus eſt nobis — **Paruulus**

10 virgo furoris — **Aſſur**

11 de radice aſcendet — **Flos**

12 conſolatus es me — **Conuerſus**

13 babylonis — **Onus**

14 lucifer — **Cadit aſtris**

15 onus — **Hinc moab**

16 emitte domine — **Agnum**

17 onus — **Damaſci**

18 ethiopie alarū cymbalo — **Transflumen**

19 onus — **Egypti**

20
& diſcalciat⁹ fuit eſaias
Nudus

21
onus
Deſerti

22
onus viſionis
Vallis

23
onus
Tyri

24
meum mihi
Secretum

25
dñs oēm lachrymam
Aufert

26
fortitudinis noſtre
Urbs

27
duro: grandi & forti
Gladio

28
angularem
Lapidem

29
eſt liber
Signatus

30
ſolis ſeptempliciter
Erit lux

31
abijciet vir
Idola

32
ppls me⁹ i pulchritudine
Sedebit

33
in decore ſuo videbūt ocli
Regem

34
congregati ſunt
Milui

35
veniet & ſaluabit nos
Deus ipſe

36
loquitur blaſphemias
Rabſaces

37
angelus.clxxxv.milia
Percuſſit

38
ezechias canticum
Canit

39
theſauros reg̃l nūcijs reg̃l
Oſtendit

40
digitis molem
Tribus

41
et buxum ſimul
Ulmum

42
fumigās nō extinguet
Linum

43
noli timere qr redemi te
Serue meus

44
faber ferrari⁹ operatus eſt
Lima

45
chriſto meo
Cyro

46
contritus eſt
Nabo

47
flumina
Tranſi

48
tua erea
Frons

49
meis deſcripſi te
Manibus

50
meas dedi vellentibus
Genas

51
in ſyon laudantes
Venient

52
induere fortitudine
Conſurge

53
putauimus eum
Leproſum

54
per ordinem
Sternam

55
de celo
Nix

56
eſt ſalus mea
Iuxta

57
perit & non eſt
Iuſtus

58
cuius non deficient
Fons

59
aſpidū ruperunt
Oua

60
illuminare hieruſalem
Surge

61 predicare apertionem
Clauſis

62 Iuſtus eius egrediet vt
Splendor

63 quis eſt iſte qui
Edom

64 vtinam dirumperes
Celos

65 ſerui mei
Comedent

66 vermis eorum non
Morietur

¶ Hieremias: i. q̃ agit̃ d' captiuitate iudeorum: et de deſtructione ciuitatis hierl'z et planctu et lamentatione propter deſtructam iſtam. Et hz ca. 52.

1 ſuccenſa a facie aquilonis
Olla

2 mala fecit popu lus meus
Duo

3 ſi dimiſerit vir vxorem
Vulgo

4 aſpexi terram et ecce
Nihil

5 ad optimas tes
Ibo

6 ſtate ſuper
Vias

7 non dicetur amplius
Topheth

8 regis iuda eiicient
Oſſa

9 aſcendit per fe neſtras
Mors

10 pereãt q̃ celũ et ter ram nõ fecerunt
Dij

11 domine ſa baoth
Tu

12 ſi diſputem
Tecum

13 pone lumbare ſuper
Lumbos

14 futurus es quaſi vir vagus
Quare

15 mater mea
Ve mihi

16 operati eſtis fratres veſtri
Peius

17 adamãtino ſcriptũ eſt peccatum iude
Vngue

18 figulus faciebat opus ſuper
Rotam

19 ſicut vas figuli
Teritur

20 phaſſur miſit hieremiam in
Neruum

21 ſedechias ad hieremiam
Miſit

22 predicit hieremias
Ioachim ve

23 In dieb⁹ iſrl' et
Iuda

24 bonas et malas
Ficus

25 accepit de manu
Calicem

26 hieremias
Rapitur

27 dixit dñs hiere.
Fac vincula

28 ananias cathenas hiere.
Fregit

29 dũ ceperint iple ri .70. viſitabo
Anni

30 oĩa q̃ locutus ſum in libro.
Scribe

31 plorans fi lios ſuos
Rachel

32 emitur anathoth
Ager

33 q̃ facturus ſum eis
Et bona

34 federis nõ ob ſeruauerunt
Verbaq3

35 filij obediunt patri.
Rachab

36 ꝓ ꝗ volu men **Scidit**
37 panis dat hieremie **Torta**
38 mittūt hiere miam in **Lacum**
39 rex babylonis ſedechiam **Cecat**

40 hieremias cū godolia **Manet**
41 godo lias **Interit**
42 hieremias ꝓ populo **Orat**

43 egyptū qꝰ dereliq̄rat nabucho. **Intrant**
44 regine celi **Et libant**
45 hieremias conſolatur **Baruch**

46 percutitur a nabucho. **Poſt nechao**
47 domini vſqꝫ quo **O mucro**

48 ꝓphetat de eiꝰ ꝯtritiōe **At moab**
49 ſimiliter ꝓphetat **Et ammon**

50 ſimiliter contra **Babylon**
51 Babylon **Cecidit**
52 reliquias transfert **Nobuzardan**

¶ Threni. i. lamētationes hieremie ſup ciuitatē hieruſalē. et hʒ cap. 5.

1 ciuitas plena pplo **Sola ſedet**
2 ſenes cinere capita ſua **Conſperſerunt**

3 vidēs paupertatē meā **Ego vir**
4 mutatus eſt **Color**
5 noſtrā pecunia bibimus **Aquam**

¶ Baruch. i q̄ agitur de rebus q̄ le git. captiuis in babylonia ꝛ de ꝓnunciatiōe reditꝰ ppli iſrl: ꝛ eoꝝ q̄ futura erūt tpibus vltimis. Et hʒ cap. 5.

1 audientes baruc **Plorabant**
2 baruch et alij **Orant**
3 iſrael man data **Audi**

4 eſt in terris cū hoībus **Viſus**
5 i. ꝓijce planctū hieruſalem ꝛ indue te decore. **Iace luctum**

¶ Ezechiel in quo agitur de viſionib ꝓpheticis.

1 quattuor animaliū **Vultus**
2 ſupra pedes **Sta**
3 volumē iſtud **Comede**

4 ſup dextrū ꝛ **Dormi.**
5 pilos accepto gladio **Raditqꝫ**
6 dñs domui iſrael **Minatur**

7 dicit dñs: fac cōcluſionem **Concludit**
8 parie tem **Fodit**
9 viri ve niebant **Sex**

10 a dextris domus **Cherub**
11 vigintiquinqꝫ viri in introitu porte. **Bis decaquinqꝫ**

Tabula

et de ſceleribus iudeorum de ruina hieruſalē & de eius reparatione Et hz ca.48.

12 de loco ad locum **Migrat**	13 reprehenduntur **Falſiloqui**	14 noe: iob: danī. **Tres**
15 quid fiet de ligno **Vitis**	16 dixi. Viue in tuo **Sanguine**	17 aquila magna alarum **Grandis**
18 acerba comeditur **Vua**	19 factus eſt magnus **Leoq;**	20 alloquitur ezechiel **Senes**
21 exacutus & limatus **Gladius**	22 es: ſtannum: & plumbum **Conflat**	23 oolla & oolība **Mulieres**
24 mea mortua eſt veſpere **Vxor**	25 pone faciē tuā ꝯ filios **Ammon**	26 dixit in hierl'm **Tyrus**
27 tyri **Decor**	28 precioſi nominantur. **Et lapides**	29 pone faciē tuā cōtra regē **Pharaonem**
30 deus brachiū pharaonis **Frangit**	31 pharao ad inferos **Deſcendit**	32 pharaonem regem egypti **Plangunt**
33 ſi viderit gladium **Speculator**	34 meas requiram **Oueſq;**	

35 propheta ſ contra **Seir**	36 effundam ſuper vos mundam **Aquam**	37 veſtros aperiam **Tumulos**	38 pone faciem contra **Gog**
39 gog & oēm multitudinem eius **Sepelit**	40 menſurat **Intus**	41 menſura ſup q̃d, **Et**	42 edificium **Extra**

h.[illegible] Daniel in q̃ agitur de mūdi monarchiis de mutationibus tēporū: de ptāte & eternitate regni xpi de hiſtoria ſuſanne: de deſtructiōe bel atq; perfectione draconis. hz capi. 4[illegible]

43 maieſtas dn̄i ingreſſa eſt **Templum**	44 porta hec erit **Clauſa**	45 ſanctuarium **Piant**
46 faciāt ſacerdotes holocauſta **Per ſabbata**	47 a latere dextro **Poſt aqua**	48 nomina tribuum **Nomen**

1 tres pueri in aſpectu regis **¶ Stant**	2 daniel myſterium ſtatue **Referat**	3 in fornace: benedictus es **Canunt**	4 cernitur in viſione **Arbor**

5 ſcribens in pariete **Manus**	6 rex ſtatutum & daniel mittitur in lacum **Dicit**	7 viſionem quattuor beſtiarum **Abhorret**

8
hircū cernit pū
gnātē cū ariete
Post hircum

9
referat mysteriū. lxx.
hebdomadarum
Gabriel

10
vestitus lineis
et renes eius
Vir

11
fortis surget
et dn̄abitur
Rex

12
in tpe illo
cōsurget
Michael

13
susanna
liberat
Mulier

14
destruit ꝛ dra
conē interfecit
Bel

1
pueros parit
vxor osee
¶ Tres

2
iuxta dies iu
uentutis sue
Canet

3
me dies
multos
Expecta

4
nocte mater: et
conticet pplꝰ
Tacet

5
meam effundam
quasi aquam
Iram

6
die suscita
bit nos
Tertia

7
quieuit ciuitas
donec fermētaret
Totum

8
in gutture tuo q̄si aq̄la
Sit tuba

9
dn̄o vinū
Non libent

10
frondosa israel
Vitis

11
isrł ꝛ dilexi eū
Puer

12
inualuit iacob
Angelo

13
ero mors tua
Mors

14
ero quasi
Ros

1
terrā: scꝫ eruca: locusta: bruchꝰ: et rubigo
¶ Quattuor extirpant

2
sanctificare ieiunium
Ieiunant

3
seruos meos et ancillas: et vendam filios vestros
Spiritus implet

1
damasci
¶ Quadriscelus

2
plaustrū onustū feno
Stridet

3
et circuīet terra
Tribulatur

4
super vnam ciuitatem: ꝛ nō super aliam
Non pluit eque

5
in tpe illo tacebit
Prudens

6
eburneis dormitis
In lectis

7
dito dn̄s ꝛ ī manu eiꝰ trulla.
Stat muro

8
vncinum pomorum
Pomaqꝫ

9
vidi dn̄m sup altare
Stantem

1
dn̄m ad gentes
¶ Legatum misit

2
quando veniet dn̄s
Et erit saluatio sion

1
ionas mittit ī mari
¶ Post sortes

2
deglutit ionā
Cetus

3
viri niniuite
Cōuertūtur

4
de abscisiōne hedere
Dolet ipse

¶ Osee q̄ loq̄tur ꝯ idolatriā ppl'i isrł signatā ꝑ mulierē meretricē ac mū datiōe pctōrū ꝛ ꝯ ad mōitiōe vt filij israel ad dn̄m cōuertant. hꝫ ca. 14. ¶ Joel q̄ loq̄tur de ꝯsūptiōe t're iudeoꝝ ꝑ erucā bruchū locustā ꝛ rubiginē de idēptiōe ad pniam ꝛ ꝯ iudicio futuro. ꝛ hꝫ ca. 3. ¶ Amos q̄ ꝯ scelerib' iudeoꝝ ꝛ gētium loq̄t ꝯ ira dei vindicta sup eos venturā inducitq̄ ꝫ ad pniaꝫ et p̄dicit finalē reparationē ꝯplectit. ꝛ hꝫ ca. 9. ¶ Abdias q̄ de ꝯminatiōe et ꝯstructiōne edō ꝛ esau per sōaꝫ. hꝫ 1. ꝫm alios. 2. ¶ Jonas

q̄ de naufragio lõ
ne loquitur: et i ſ
rp̄i paſſionē ꝑfigu
rans mundum ad
penitētiā reuocat
atq̄ꝫ ſub noīe nini
ue ſalutē gētiū ꝑfi
gurat. hꝫ ca. 4.
¶ Micheas: q̄ ꝑdi
cit ſamarie deua
ſtationē ⁊ captiui
tatē ac interitū prī
cipū iſrl ⁊ pſeudo
ꝓphetarū: ⁊ de in
gratitudie ⁊ mali
cia eoꝝdē. hꝫ. c. 7.
¶ Naū: q̄ loq̄r de
ira dei et vindicta
graui ꝯtra niniuē
q̄ ad ꝑdicationem
ione pniaꝫ egerūt
de pctis et poſtea
fuerūt pctis maiori
bus inuoluti. Et
habet capl'a. 3.
¶ Abacuk: loquit̃
de diſputatiōe quā
ꝓpheta fecit cum
deo ⁊ ꝯ mūdo ⁊ q̄
mō iuſti ꝯculcant̃
⁊ pſperant̃ iniq.
Et habet capl'a. 3.
¶ Sophonias: q̄
de iudicio dei ꝯ iu
deos ⁊ gētes extra
neas loquit̃ et de
ꝯſolatiōe ppl'i iſrl
Et habet cap̄. 3.
¶ Agge⁹ q̄ ꝑdicit
reuerſionē iudeoꝝ
⁊ de reedificatione
tēpli. ac ciuitatꝭ re
uocatione.. Et ha
bet capitu. 2.
¶ Zacharias: qui
loq̄r de liberatiōe
iudeoꝝ: ⁊ de vindi
cta ꝯtra inimicos
eoꝝ: ⁊ de hūilitate
aduēt⁹ xp̄i et paſ
ſionis eiuſdeꝫ. Et
habet capl'a. 14.

1 dñs ſup ex celſa terre — **Calcat**
2 pandens ante eos — **Iter**
3 eoꝝ exco riauerunt — **Pellem**
4 fili gregis nebuloſe — **Turris**
5 ex te mihi egredietur q̄ ſit dñator in iſrl — **Betbleem**
6 pp̄le meus quid feci — **Tibi**
7 pp̄lm tuum in virga tua — **Paſce**

1 flos libani — **Languit**
2 ſuper montes euāgeliʒātis ⁊ annunciantis pacem — **Ecce pedes**
3 quis cōmouebit ſup te caput — **Vaſtata niniue tota**

1 abacuth cū dño: q̄re nō reſpicis ſup iniqua agētes — **Diſputat**
2 ſi morā fecerit expecta eū — **Et ſcribit viſum**
3 dñe audiui auditū tuū ⁊ timui — **Poſt cantica pſallit**

1 dñi eſt ⁊ velox nimis — **Magna dies**
2 denunciatur — **Et pena reis**
3 in iudio finali — **Iubilatio iuſtis**

1 zorobabel filius ſalatiel et ieſus filius ioſedech — **Edificant templum**
2 dominus celum et terram — **Mouet omnia zorobabelq̄ꝫ**

1 inter myrteta — **Myrta**
2 quattuor oñdūtur — **Fabri**
3 ſtabat a dextris — **Sathan**
4 magne corā zorobabel — **Monſq̄ꝫ**
5 volumē — **Volans**
6 tertia equi albi — **Quadriga**
7 vobiſmetipſis — **Bibiſtis**
8 nō erat itroeūti — **Pax**
9 aſcēdēs ſup — **Aſinam**
10 petita a dño — **Pluuia**
11 xxx. argēteoꝝ — **Precium**
12 quaſi ſup vnigenitū — **Flent**
13 ſuſcitare ſup paſtorem — **Framea**
14 eque eſt ictū dñi — **Frenum**

1 gentib' pfecit dñs
¶ Eſt nomen magnum

2 angelus dñi
Mittetur

1 antiochꝰ fuit rome
¶ Obſes

2 pugnat p lege
Matathias

4 videns fug. ſuoꝝ
Lyſias

6 cadit ſub elephāte
Eleazar

7 capite privat' ⁊ dextera
Nicbanor

9 erat in dextro cornu
Bachides

11 exaltavit ionathā
Demetrius

12 prodidit ionathā
Tripbon

14 ſummo ſacerdotio fungitur
Simonque

3 meñ cū levi
Pactum

4 veniet añ diē dñi
Helias

3 coterit a iuda
Sermo

5 fugit ad pbanū qd eſt in carnaim
Timotbeus

8 cū romanis ineūt
Fedus

10 occupavit ptolomaidā
Alexander

13 cū filijs occidit
Jonatas

15 ſuccedit patri
Jobannes

¶ Malachias: q loquitur de electione ppli iudeoꝝ ⁊ ſacrificioꝝ eius: ⁊ de adventu xpi. Et hꝫ ca.4.

¶ Machabeoꝝ j. i q agitur de filijs inter hebreoꝝ duces et gētes paſſū ⁊ de liberatiōe ppli ſub matatbia iuda ionatba et ſimone: et hꝫ ca.16.

1 de aqua craſſa
¶ Ignis

2 incluſa per heremiam
Arca

3 belliodorum ambiebant
Flagra

4 ſummū ambit ſacerdotium
Jaſon

5 ſpoliat templum
Antiocbus

6 fuſſa co meditur
Caro

7 fratres perimunt
Septem

8 intolerabilis gētibus efficit
Judas

9 antiocbus miſere
Rex moritur

10 templum iudei
Purgant

11 de voluntate regis
Dat lyſia dextras

12 argēti miſit iudas duodecim milia pro peccatis mortuoꝝ
Dracbmas

13 antiocbus venit contra iudam
Eupatoris

14 contra iudam
Fraus alcbimi

15 propter blaſpbemiam
Mors nicanoris

¶ Machabeoꝝ ij. in q recapitulātur qdā i primo libro dicta deinde agit de tribulatiōe ppli ꝺ cōſtātia ſeptem fratrū ⁊ matris eoꝝ de liberatiōe ppli p iudam machabeū. Et hꝫ ca.15.

¶ Mathe⁹ in q̇ pricipaliter de xp̄i hūanitate agitur Et hꝫ c. 28.

1	2	3
eſt ieſus q̇ vocetur chriſtus **Creatus**	a tribus magis **Adoratur**	et baptizatus in iordane **Lotus**
4 diabol⁹: ꝛ vocatio petri andree: iacobi: ꝛ iohānis **Tentat**	5 in monte. Beati pauperes **Docet**	6 dicens Pater noſter **Orat**
7 nolite iudicare **Dogma**	8 datur infirmis **Salus**	9 mattheum **Vocat**
10 duodecim **Elegit**	11 iohannē baptiſtā **Laudat**	12 ſabbato **Sata tranſit**
13 exijt q̇ ſeminat **Poſt enigma**	14 iohannis truncat **Caput**	15 panibus ſaturati ſunt **Septem**
16 petro dantur **Claues**	17 trāſfigurationis **Decor**	18 in medio ſtatuit **Infans**
19 matrimonij **Vnio**	20 operarijs datur **Denarius**	21 clamant oſanna **Pueri**
22 cēſum oſtendite mihi **Numiſmaqꝫ**	23 ſcribis ꝛ phariſeis **Ve ve**	
24 ante diē iudicij **Prelia**	25 venturū predicit **Iudicium**	26 diſcipuli cum chriſto **Cenant**
27 chriſtus in cruce **Patiturqꝫ**	28 chriſtus apparet mulieribus **Reſurgit**	

¶ Marcus in q̇ ꝓcipue agit᷑ de xp̄i fortitudine et reſurrectione et hꝫ capi. 16.

1	2	3
iohannes baptiſmū **Predicat**	ieſus diſcipulos **Excuſat**	ſibi duodecim apl'os **Sociat**
4 loquitur **Prouerbia**	5 merguntur in mari **Porci**	
6 filia herodiadis **Saltat**	7 manib⁹ māducare nō coinquinat **Non lotis**	8 homines ambulant **Velut arbor**
9 candidas veſtes **Fullo**	10 per foramen acus **Camelum**	

11 veſtimenta ſua in via
Sternunt

12 ponit vidua
Era duo

13 precedens iudicium
Dolor

14 comeditur
Azyma

15 chriſti
Paſſio

16 reſurrectio
Vita

¶ Lucas in q̄ agit ſpecialr̄ d̄ paſſiōe et morte xp̄i. Et hȝ capi. 24.

1 elizabeth et maria
Concipiunt

2 ieſus pānis inuoluitur
Puer

3 baptiſmatis
Unda

4 naaman
Syrus

5 retia petrus
Laxat

6 eliguntur diſcipuli
Duodeni

7 mr̄ adoleſcētis et peccatrix
Flent

8 rogat pro filia
Jairus

9 foueas habent
Vulpes

10 mittunt.lxxij.
Bini

11 dei eij cit demonia
Digito

12 ala habens poſita
Bona multa

13 mulier nec poterat ſurſum reſpicere
Inclinata

14 iuga emi
Boum

15 filius pdigus paſcit
Siliquis.

16 diues induitur
Byſſo

17 decē mūdati ſunt a
Lepra

18 iniquus veretur
Judex

19 excepit ieſum gaudens
Zacheus

20 habēt vnā vxorem
Septem viri

21 cum audieritis
Prelia

22 manducatur
Paſchaq;

23 chriſti
Mors

24 vobis dicit ieſus diſcipul'
Pax

¶ Johannes: in q̄ xp̄ionum latio ſacramēta aperiunt Et habet capi. 21.

1 in principio erat
Verbum

2 in vinum in nuptijs
Mutat aquas

3 venit ad ieſum nocte
Nicodemus

4 ſamaritane
Et hydria

5 aque piſcine
Motus

6 viu' q̄ de celo deſcēdi
Sum panis

7 ſcenophegie iudeorum
Feſtum

8 in medio
Stat adultera

9 a natiuitate illuminat
Cecus

10 vnum et vnus paſtor
Ouile

11 lazarus quatriduanus **Fetet** · 12 vnguenti **Libra** · 13 diſcipulorum lauit **Pedes** · 14 ego ſum **Uia**

15 ego ſum vera **Uitis** · 16 et plorabitis vos **Flebitis** · 17 pater venit hora **Orat**

18 eſt ieſus a pontificibus **Illuſus** · 19 et in monumento nouo ſepelitur **Moritur**

20 et apparuit magdalene **Surrexit** · 21 ad mare tyberiadis **Se manifeſtat**

¶ Ad Romanos. in quo apoſtolus reuocat romanos ab erroribus gentilium: et cerimonijs legis ad veram catholicam fidem. Et habet capi. 16.

1 paulus arguit **Gentes** · 2 arguit **Iudeos** · 3 ſimul arguit **Utroſque**

4 multarum gentium **Patrem** · 5 recõciliauit nos deo **Domini mors**

6 chriſtus iam **Non moritur** · 7 cõſentio: quia bona eſt **Legi** · 8 ſeparabit a charitate xpi **Quis nos**

9 eſt filiorum et gloria **Et adoptio** · 10 creditur ad iuſticiam **Corde**

11 ſi radix ſancta et **Rami** · 12 ſinguli alter alterius ſumus **Membra** · 13 dei eſt: vindex in iram ei qui male agit **Miniſter**

¶ Ad corin. 1. in quo quoſdam a falſis apoſtolis et prophetis per eloquentiam quoſdam propter obſeruantiam legis iudaice ſeductos reuocat ad veram fidem et euangelicam ſapientiam. habet capitula 16.

14 infirmus eſt manducet olus **Qui** · 15 ſcripta ſunt ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt **Quecunque** · 16 ſcribit fidelium **Salutes**

1 nõ ſint in vobis: ſitis autem perfecti in eodem ſenſu **Schiſmata** · 2 ſapientiam loquimur inter **Perfectos** · 3 potum dedi vobis **Lac**

4 nos propter chriſtum vos aũt prudẽtes **Stulti** · 5 noſtrum immolatus eſt chriſtus **Paſcha** · 6 non poſſidebunt regnum dei **Rapaces**

7 vxorem habeat ꝓpter fornicationem
Quiſq̧ ſuam

8 idolum in mundo: ꝛ ꝙ nullus deus niſi vnus.
Nihil eſt

9 triturantis nõ alligabis
Bouis os

10 vos non apprehendat niſi humana
Tentatio

11 ſuã vnuſq̇ſq̧ ꝑſumit ad manducandum
Cenam

12 diuidens ſingulis
Ut vult

13 hoīm loq̄r ꝛ angeloꝝ
Si linguis

14 mulieres in eccleſiis
Taceant

15 corpus ſpirituale
Surget

16 ſe eccleſie
Coadunent

1 noſtra hec eſt teſtimoniũ conſcientie noſtre
¶ Gloria

2 propter vos in perſona chriſti
Donaui

3 cordis carnalibus non lapideis
Tabulis

4 fictilibus habemus theſaurum
Uaſis

5 facta ſunt omnia
Noua

6 ecce nunc acceptabile
Tempus

7 quia ꝯtriſtati eſtis ad penitentiam
Gaudeo

8 voluntas accepta eſt
Prompta

9 qui parce ſeminat: parce et
Metet

10 et preſentes in facto
Tales

11 hebrei ſunt et
Ego

12 ſ. raptus pauli
Uiſio

13 omne verbum in ore duorum
Stabit

1 apud petrũ diebus quindecim
¶ Manſit

2 petrus cum gentibus
Edebat

3 dicte ſunt repromiſſiones
Abrae

4 letare que non paris
Sterilis

5 ſpiritus eſt charitas
Fructus

6 mihi mundus eſt et ego mundo
Crucifixus

1 chriſtum a dextris in celeſtibus
¶ Conſtituens

2 ſanctorum ꝛ domeſtici dei
Ciues

3 genua mea ad patrem
Flecto

4 dona hominibus
Dedit

5 mulieris vir ſicut xp̄s caput eccleſie
Eſt caput

6 aduerſus rectores tenebrarum
Harum

¶ Ad corinth. ſ. in qua eoſdem ad penitẽ cõuerſos ꝛ emendatos cõſolatur et laudat. Hꝫ capitula. 13.

¶ Ad galath. in q̄ ipſos ſeductos a falſis apoſtolis. vt ad legem ꝛ circunciſionẽ reuerterentur reuocat ad veraꝫ fideꝫ. Et hꝫ capitula. 6.

¶ Ad ephesios: in q̄ ephesiõs q̄ ab apl̄o verbo veritatis acceperãt ꝑſtiteſt̄ fidei: ipſos collaudat: ꝛ hꝫ capl'a. 6.

¶ Ad philippē. i q̄ qz philippenses accepto veritatis verbo pstiterūt in fide nec receperūt falsos apostolos: ipsos collaudat. et hz capitula. 4.

1 cupio r esse cum xpo
¶ Dissolui

3 me extendens et priora
Ad anteriora

2 in nomine iesu omne genu
Flectatur

4 mea e r gaudium meum
Corona

¶ Ad colossenses i qua colossenses puentos a pseudo aplis: corrigit apostol⁹ eos ad fidei veritatem adhortans. Et habet capitula. 4.

1 p sāguinē crucis ei⁹ q̄ i celis r q̄ i terris
¶ Pacificans

3 sunt querite
Que sursum

2 vos decipiat per philosophiam
Ne quis

4 sermo videtur sale sit conditus
Sal sit in ore

¶ Ad thessalonicēses. j. in qua eos laudat qz verbo veritatis accepto cum psecuti fuissent a ciuibus suis perstiterunt in fide: nec falsos apostolos receperunt. habet capl'a. 5.

1 facti estis oib⁹ credētib⁹
¶ Forma

4 descendet de celo
Tuba

2 cū multo desiderio
Uidere

3 predicat
Fidem

5 et securitas cum dixerint.
Pax

¶ Ad thessalonicēses. ij. i qua instruit eosdē de nouissimis tpib⁹: de aduētu psecutōez fallacijs ātixpi r de ipi⁹ exaltatione atq ruina. habet capitula. 3.

1 datur in interitu
¶ Pena

3 audiuimus inter vos ambulare inquiete
Quosdam

2 peccati filius perditionis
Homo

¶ Ad timoth. j. i qua timotheū instruit de ordinatione r officio epat⁹ r diaconat⁹: atq ois ecclesiastice disciplie. r habet ca. 6.

1 precepti charitas
¶ Finis

4 ad omnia vtilis est
Pietas

2 primus formatus est: deinde eua
Adam

5 honora: que vere vidue sunt
Uidua

3 sue qui preesse nescit quomodo
Domui

6 contentiones ex pugnis verborū
Oriuntur

¶ Ad timot. ij. i q̄ timo. incitat ad martyrium informās de catholica veritate r nouissimis temporibus Et habet ca. 4.

1 sum cui credidi
¶ Certus

3 homines seipsos amantes
Erunt

2 labora sicut bonus
Miles

4 oportune: importune: argue
Insta

¶ Ad titū: i q̄ istruit ipm de cōstitutiōe psbyterorū r ɔuersatiōe spūali ac hereticis vitādis. Et hz ca. 3.

1 erit ops ēpz eē
¶ Sine

2 saluatoris nri apparuit
Gratia

3 fidel' r d his volo te ɔfirmare
Sermo

¶ Ad phile. deniq d fide & charitate i sctōs cōmendat: r vt onesimo idulgeat pcatur habet. j. ca. Sz in versib⁹ nulla fit mentio.

1 fecit r secula
¶ Per quem

2 xpo omnia pater
Subiecit

3 donec cognoletur [illegible]
Hodie

¶ Ad hebre. in q̄ apl's deſectum ꝛ euacuatioñē legis moſaice: ꝛ pfectionē legis euāgelice oſ̄dit et q̄ xp̄s ſit re[?] deus ꝛ hō dei et hoīꝫ mediator. et hꝫ ca. 13.

4 eſt. ſermo dei ꝛ efficax
Uiuus

5 ex hoībus aſſumptus
Pontifex

6 crucifigentes filium dei
Rurſum

7 ſalem melchiſedech
Rex

8 miniſter tabernaculi qđ deus ꝛ nō homo
Fixit

9 vitule aſperſus
Cinis

10 habens lex futurorū̄ bonoꝝ
Umbram

11 eſt. ſperandarum rerum ſubſtantia
Fides

12 deus quem diligit
Caſtigat

13 altare de quo edere non habent poteſtatem
Habens

¶ Actus apl'orū̄ ł q̄ ſanct⁹ lucas xp̄o in celum aſſū̄pto viſibilē ſpiritus ſancti miſſionē declarat: geſtaq; apoſtoloꝝ ꝛ p̄cipue pauli atq; infantiā naſcētis eccleſie deſcribit. Et habet capit. 28.

1 eligitur mathias
C Sorte

2 factus eſt repente de celo
Sonus

3 claudus ad vocē petri
Salit

4 erāt illis communia
Omnia

5 ananie et ſaphyre
Fraus

6 diaconi ordinantur
Septem

7 ſtephanus inuocās dn̄m
Lapidatur

8 accedit ad eunuchum
Philippus

9 conuertitur
Saulus

10 ſubmiſſum de celo
Uas

11 circumciſi cum petro
Diſceptant

12 capit petrum
et Herodes

13 dixit paulus ad magum
Cecus eris

14 obtulerunt pauli ꝛ barnabe
Tauroſq;

15 qđ neq; nos neq; patres portare potuimus.
Iugum

16 dominorum exiuit propter phytoniſſam
Spes queſtus

17 predicat paulus
Athenis

18 percutiebāt añ tribunal
Soſtenem

19 mouet ſeditionē pp̄ dianā
Epheſi

20 iuuenis q̄ cecidit de feneſtra
Redit viuus

21 ligauit paulum
Zona

22 ceditur paulus
Flagellis

23 liberat paulum
Iudex

24 audit paulum
Et felix

25 dixit ceſarem appellaſti ad ceſarem ibis
Feſtus

26 mittit paulum romā
Aggripa

27 a paulo docebant
Que

28 venit paulus
Romam

¶ Jacobi: in qua ad patiētiā ſuadet: et apud deum non eſſe perſonarum acceptionem docet malaq; ex vitio lingue prouenientia aperit: bella ⁊ cōtrouerſias reprehendit: et ad virtutes inducit: et hꝫ cap. 5.

1 btūs vir ꝗ̄ tentationē — ¶ Suffert
2 ⁊ demones credunt — Tu credis
3 null⁹ hō domare pōt — Linguam
4 ⁊ lucrū faciemus — Mecbabimur
5 ſit ſermo veſter — Eſt non

¶ Petri. j. in qua ſanctus petrus gratias agit deo ꝙ paſſione filij ſui genus humanum ſaluauit: ad recte viuendū omnes erudiēs et habet capitula. 5.

1 ſanguine redempti eſtis — ¶ Agni
2 eſtote omni humane creature — Subiecti
3 patimini propter iuſticiam beati — Si quid
4 in omnibus charitem habentes — Mutuam
5 qꝛ aduerſarius veſter diabolus — Vigilate

¶ Petri. ij. in qua apoſtolus inducit credentes ad tenendum fidei veritatē hereticorum damnāis falſitates: et ſm chriſti aduētum conſcribens. Et habet capitula. 3.

1 voce delapſa ad deum — ¶ Filius eſt meus
2 noe iuſticie preconem cuſtodiuit — Octauum
3 frater noſter paulus — Cariſſimus inde.

¶ Johannis. j. in qua ioh teſtificatur de verbo veritatis et vite ad confeſſionē peccatorū hortans aſfirmans nos ieſum habere aduocatum ad patrem amorē mundi diſſuadēs et ad dilectionē dei et proximi inducēs. et hꝫ ca. 5.

1 ab initio qđ audiuimus: qđ vidim⁹ ocl'is — ¶ Quod fuit
2 prodierūt: ſed non erant ex nobis — Ex nobis
3 qm̄ tranſlati ſumus de morte ad vitam — Scimus
4 charitas eius in nobis eſt. — Perfectaq;
5 qui teſtimonium dāt in terra ſpiritus aqua: ⁊ ſanguis. — Tres ſunt

¶ Johis. ij. in qua electā et filios eius cōmendat ad fraternam hortās charitatem et vt hereticos deuitent admonet. et habet cap. j.

1 dñe: ſenioꝛ ⁊ natis eius quos ego diligo — ¶ Electe

¶ Johā. iij. in qua gaium pietatis cauſa extollit: vtq; conſtans ſit hortatur. et habet capitulum. j.

1 ſenioꝛ chariſſimo quē ego diligo in veritate. — ¶ Gayo

¶ Jude: in qua iudas oēs de ſalute propria monet inducens altercatiōnē michaelis cum ſathana deteſtatur quoq; hereticorū vitā habet. c. j. ſm alios. 3.

1 ieſu xp̄i ſeruus — ¶ Judas
2 michael cū diabolo diſputans. — Archangelus
3 pphetauit. Ecce venit dñs i ſctis milib⁹. — Enoch

¶ Apocalypſis: in quo agitur de reuelationibus factis Johan. per angelum in pathmos inſula: et de tribulationibus quas eccleſia chriſti tunc patie.

1 candelabra aurea vidi — ¶ Septem
2 eccleſie erudiuntur. — Bis bine
3 eccleſie docentur — Tres
4 poſita erat in celo — Sedes
5 quis eſt dignus ſignacula eius — Soluere
6 ſigillum ſoluitur. et precedentia — Sextum

Tertia.

7 cētũ q̃dragĩt aq̃ttuoꝛ **Milia**	8 aureũ habēs angel us **Thuribulum**	9 abyſſi aperuit **Puteumq̃**
10 Septem locuta ſunt **Tonitrua**		11 duo occidentur **Teſtes**
12 Michaelis cũ dracone **Pugna**	13 beſtie aſcendunt **Due**	14 ſancti cãticũ nouum **Cantant**
15 vidi ſeptē āgelos hñtes **Plagas**	16 effūdūt ſeptē āgeli **Phialas**	17 veni oñdã tibi dãnationē magne **Meretricis**
18 reges terre ſu- per babylon, **Flebunt**	19 beati qui vocati ſunt nuptiarum agni **Ad cenam**	20 corpoꝛa moꝛ- tuoꝛum **Surgunt**
21 oꝛnatam viro ſuo **Sponſam**		22 et merces mea mecũ eſt **Venio iam.**

hat: et in futurum paſſura erit: et de ſuppli-cijs dãnatoꝛ ac p̃-mijs elec-toꝛũ. Et h3.ca.22.

¶ Finis tabule tertie.

¶ Tabula quarta alphabetica ex ſingulis libris et capitulis totius biblie: tam ex veteri quam nouo teſtamento: a reuerendo in ſacra ſcriptura magiſtro Gabriele bruno veneto ordinis minorum: miniſtro prouincie terre ſancte: ſumma cura et ſollicitudine compoſita ac ordinata: per quam quācunque materiam vel hiſtoriam in quocunque librorū biblie poſitam inciſpiendo quandoque a vocabulis: quandoque a verbis: nonnunquam etiam a proprijs nominibus nō minus facillime quam copioſiſſime poteris inuenire: quod ſi vna et eadem hiſtoria ſub diuerſis vocabulis repetatur non ignorāter actum reputetur ſed vt facilius talis hiſtoria reperiatur. Inueniet quidem diligēs lector in hac noua preſenti annotatione non ſolum librorum atque capitulorum ſingulorum quotas: ſed etiam per ſingula interſticia ac paragraphos ſuas appropriatas litteras quibus facile et ad manum omnia comperiet.

¶ De incipientibus a littera A.

Aaron fit ſummus ſacer. exo.18.a
Aaron conſecratur ſacer. leui.8.a
Aaron offert ſacrificium leui.9.a.b.
Abel occiditur a cain gen.4.b.
Abela ciuitate prouerbium 2.regū.20.f
Abijciamus opa tenebrarū roma.13.d
Abortiuus melior quam q ce.ſi. eccl.6.b
Abraā egreditur de terra ſua ge.12.b
Abraā a loth ſeparatur ge.13.c
Abraam vicit quattuor reges ge.14.c
Abraam credidit deo ge.15.b
Abraam offert filiū pro victi. gen.22.b
Abraam duos filios habuit gal.4.c
Abrae dicte ſunt repromiſ. gal.3.c
Abner occiditur a ioab 2.reg.3.e.f
Abias rex ſuper iudam fe. 2.para.13.a
Abſalon fugit patrē dauid 2.reg.13.g
Abſtinere a carnalibus deſi. 1.pe.2.g
Aſterget deus omnem lachry. apo.21.b
Abſque ſynagogis fa.vos ioh.16.a
Abſtulit ſaram abimelech ge.20.a
Achan lapidatur ioſue.7.d
Achaz rex regnat 4.reg.16.a
Achaz moritur 2.para.28.d
Accepi a dño qđ et tradidi vo. 1.cor.11.e
Accepiſtis ieſum: in ipſo am. col.2.b
Accipiens a deo patre honorē 2.pe.1.d
Acceptio perſo.nō eſt apud deū. col.3.d
Achior ve.dicit ho. iudith.5.a.b.c.d.
Accuſatur ioſeph a dña gen.39.c
Accuſator fratrum noſtrorum apo.12.c
Adoleſcentiores vi.deui. 1.timo.5.b
Adonai manifeſtatur moyſi exo.6.a
Adorabunt deū viri de loc. ſopho.2.c
Adoratur chriſtus a magis mat.2.b
Adoleſcentiam nemo con. 1.timo.4.c
Adoleſcentie vi.ſuos ament titū.2.a
Adoleſcentes ſubditi ſenio. 1.pe.5.b
Adminiſtratorij ſunt ſpiri. heb.1.d
Aduocatum habe.ie.chri. 1.ioh.2.a
Afflictus eſt ionas afflictiōe. ione.4.a
Agag rex occiditur 1.reg.15.g
Agar ancilla ſarai fugit ge.6.b
Agareni tra. ſunt in ma.iſrl. 1.pa.5.c
Age peniten.et prima opera fac. apo.2.b
Agnus ſtabat ſuper mō.ſion. apo.14.a
Ahias prophe.vxo.hiero. 3.reg.14.b
Alexander occiditur 1.mach.2.b
Altare ordinatur exo.30.a
Altare fit de lignis ſethim exo.27.a
Altare ſacratur vnctione leui.8.b
Altare ſciſſum in bethel 3.reg.13.a
Alchimus occiditur 1.mach.9.f
Alia clar.ſolis alia lune 1.co.15.e.f
Alligari et mori pro chriſto act.21.c
Amaſias regnat in iudea 2.par.15.a
Aman multū exaltatur heſter.3.a
Ambulare in ſapientia col.4.a
Amicitia huius ſeculi ini.eſt iaco.4.a
Amon de quo prophetat ezechiel eze.25.a
Ananias vendidit agrū act.5.a
Angit pharao iſrael exo.5.b
Angelus.luc.cū ia. gen.32.f.oſee.12.a
Angelus do.miſ.eſt po.iu. 2.mach.2.b
Angelus nō ap.ſemen abrae heb.2.d
Angeli quattuor ſuper quattuor apo.7.a
Angelus amictus nube et iris apo.10.a
Annis ſeptem ſeruiuit iacob ge.29.d
Anime tue miſerere ezech.30.d
Animā chriſtus poſuit pro nobis 1.ioh.3.c
Animal primum ſimile leoni apo.4.c
Ante bibentes excori.virge gen.30.f
Antiochus ſpoliat templū 2.mach.5.c
Antiochus moritur in fetore 2.mach.9.d
Antichriſtus eſt q ne pa.et fi. 1.ioh.2.c
Antichriſtus eſt qui nō cōfitet 2.ioh.1.d
Anulū tradit aman mar. heſter.8.a
Annus tyberij ceſaris lu.3.a
Apparuit.in ſom.iacob ſcala gen.28.c
Apparuit ieſus diſ.ſu.poſt re. io.21.b
Apparuit gr̄a ſaluatoris noſtri titū.2.c
Apparuit benignitas ſalua. titū.3.b
Apparuerunt illis diſpartite lin. act.2.a
Aperit et nemo claudit apo.3.a
Appellauit ceſarē paulus act.25.c
Apollonius occiditur 1.mach.3.b
Apoſtoli petri liberatio act.5.g
Appollo iudeus credēs predi. act.18.f
Aqua verſa eſt in ſangui. exo.7.d

Aquã de bethleē cō.da. 1.para.11.d
Aquã cōuertit ieſus in vinũ ioh.2.b
Aquã pcuſſit de pe.moy. exo.17.b
Aquã laſſo non dediſti iob.22.a
Aque egreſſe bis pcutiens nu.20.b
Acquirit iacob gratiã eſau ge.33.a.b
Acqſitio ſapientie meli.auro prouer.3.b
Arbitror oia vt ſtercora phil.3.b
Arbor non faciens fructum lu.3.b
Arbor que nõ facit fruct.bo. mat.7.c
Arca noe fit centũ annis ge.6.a
Arcam intrat noe ⁊ alij ge.7.a
Arcã poſt diluuiũ egredit ge.8.c
Arca dei transfert in templũ 2.pa.5.a
Arca dei de domo amina. 2.reg.6.a
Arca trãſfert de do.obe. 1.para.15.d
Argentũ ⁊ aurũ nõ eſt mihi act.3.a
Argentea vaſa po.fi.iſrl ab. exo.12.e
Argue peccantem. 1.timo.5.d
Artaxerxes ſcribit eſdre 1.eſdre.7.b
Artifex beſeleel eligitur exo.31.a
Aſcendit ia.in egyp.ad io. ge.46.d
Aſſecutus es meã do. 2.timo.3.c
Aſina balaã loquitur nume.22.e
Aſperſio ſangui.vitule.fit leui.16.c
Aſpicient in quẽ cõfixerũt zachs.12.c.
Aſſur virga furoris dei eſa.10.b
At vbi venit plenitu.tpis. gal.4.a
Athalia mulier regnat 4.reg.11.a
Athenis paulus predicat. act.17.d
Audite celi que loquor deu.32.a
Audi iſrl mãdata vite baruch.3.b
Audiui vocẽ quarti animalis. apo.6.b
Audiui vocẽ vnius aquile apo.8.d
Auferet deus oẽm lachry. eſa.25.c
Aurũ dat dauid p tẽplo. 1.para.22.c
Aurũ ponderatũ dat 1.eſdre.8.g
Aurũ ⁊ argẽtũ eruginauit iaco.5.a
Aioth iudicat ⁊ occi.eglõ iudi.3.b.c
Azael percutitur ab abner 2.reg.2.c
Azyma comeditur mat.26.b

¶ De incipientibus a littera.B.

Babylonis turris edifi. ge.11.a
Babylon cecidit hiere.51.a
Baal idoli ſacer.ab.he.oc. 3.reg.18.f
Balaã bñdixit pplm iſrl nume.23.b
Baldath loquit ad iob iob.8.a
Baptizatur chriſtus in iordane mat.3.c
Baptizari in nomine ieſu act.8.a
Barbe raduntur nun.dd. 2.reg.10
Barach.vincit ziſarã ducẽ iudi.4.d
Beatus q ſemp eſt pauidus pro.28.d
Beatus venter portans chriſtum lu.11.d
Beatus vir qui ſuffert tẽtatio. iaco.1.b
Beatus qui legit et audit verba prophetie huius apocalip.a
Beati mortui q in dño mori. apo.14.c
Beati qui cuſtodiũt veſtimenta apo.16.c
Beati q ad cenã agni vo.ſunt apo.19.b
Beati qui lauãt ſtolas in ſang. apo.22.c
Bel deſtruit pp̄ter danielẽ dañ.14.d
Bellum contra inimicos deut.20.a
Benadab rex ſyrie 2.para.16.b
Benedicitur iacob ab iſaac ge.27.d
Bñdixit iacob filios ſuos geñ.49.a
Benedictio duodecim tri. deut.33.a
Bñdixit ſamuel dauid 1.reg.16.c
Bñdixit dñs iob nouiſſi. iob.42.c
Benedictus qui venit in nomie dñi lu.13.g
Benedict⁹ de⁹ ⁊ pater ⁊c. eph.1.a.1.pe.1.a
Bñdictio claritas: ⁊ ſapientia apo.7.c
Bñfac iuſto ⁊ inuenl.retri. eccl.12.a
Beniamin naſcit geñ.35.c
Beniamin cũ fra.ve.ad geñ.43.d
Beniamin genus 1.para.8.a
Beſtia ſeptẽ capita de ma. apo.13.a
Beſeleel artifex exo.31.a
Bethſabee concepit de dauid 2.reg.11.a
Bibe aquã de ciſterna prouer.5.c
Binos mittit chriſtus diſci. lu.10.a
Blaſphemus lapidetur leui.24.c
Blaſphemat rex aſſy.deũ 4.re.18.d
Blaſphemus nicanor in. 2.mach.15.e
Bona bonis creata ſunt eccl.39.c
Bona facit dñs hiere.33.b
Bonus odor ſumus deo 2.corin.2.d
Bonum certamen certaui 2.timo.4.b
Brachiũ pharaonis fran. ezech.30.f
Breues dies hominis ſunt iob.14.a
Bucella panis cũ gaudio pro.17.a
Buccina ppls vocat nume.29.a

¶ De incipientibus a littera.C.

Caleph pars terre datur ioſue.14.d
Calicẽ accepit de ma. hier.25.d
Candelabrũ aureum totũ zach.4.a
Canit ezechias canticũ eſa.38.b
Canit tuba in ſion iohel.2.a
Cantica dedicationis templi nee.12.d
Cantabãt ſaul pcuſſit mille 1.re.18.b
Canunt tres pueri in fornace dañ.3.e
Capitur hiere. hiere.29.f.ſed melius.37.c
Capree pellis ponitur 1.reg.19.c
Caput holofernis aufert iudith.14.b
Carduus miſit ad cedrum 4.reg.14.c
Carmen cecinit moyſes exo.15.a
Carmen delbore iudic.5.a
Carmina dauid poſt victoriam 2.re.19.a
Caro cruda ſumitur 1.reg.2.c
Caro mea vere eſt cibus ioh.6.f
Caro cõcupiſcit adner.ſpi. gal.5.c

Charitatē inuicē habētes col.3.c
Charitas fraterna ma.in heb.13.a
Cecidit ſors ſup mathiam act.1.d
Cecidit adoleſ.de cenacu. act.20.b
Cecidit dux ſyrie cū exer. 4.reg.7.b
Cecidit ſpūſſanct⁹ ſuper oēs act.10.g
Cecus fit tobias tobie.2.b
Cecus cecū ducens lu.6.f
Cecus a natiuitate liberatur io.9.a
Celle ſacerdotum 1.para.26.c
Celum ſedes mea eſa.66.a
Celi quaſi ere fuſi ſunt iob.37.c
Celū nouum ⁊ terra noua apo.21.a
Celū ⁊ terra trāſibunt lu.21.f
Cenat chriſtus cū diſcipulis mat.26.b
Cenā ſuā quiſqȝ preſumit 1.co.11.d
Cētū quadragintaquattuor milia apo.14.a
Cepit ieſus lauare pedes, ioh.13.a
Cham patrē noe irridet geñ.9.d
Cain occidit abel geñ.4.b
Cherubin.cera.dextris ezech.10.a
Coronā aureā fecit in taber. exo.37.a
Chuſi diſſi.conſiliū achito. 2.reg.17.c
Chriſtus in ſynagoga legit lu.4.c
Cōgregati ſunt fi.iſrl' in ſilo. ioſu.18.a
Cōgregatio hypocrite ſte. iob.15.d
Chriſtus pontifex futuroꝝ bonorum per am-
plius et perfe. heb.9.c
Chriſtus paſſus ꝑ nobis 1.pe.2.d
Chriſto paſſo in car.arma. 1.pe.4.a
Chriſto confixus ſum cruci gal.2.d
Cibus ſalomonis deſcribitur 3.re.4.c
Cibus eſt caro chriſti ioh.6.f
Cinis vitul.e.rufe nume.19.b
Circuncìſio pueroꝝ geñ.17.b
Circunciſio chriſti lu.2.c
Circūciſionē acci.homo in ſab. ioh.7.c
Circūciditur timotheus act.16.a
Circundabunt te inimici tui lu.19.g
Ciuitas magna apo.11.b.vel.16.d
Ciuitas ſancta hierlm apo.21.a
Clarificetur nomen ieſu chriſti 2.teſ.1.d
Clauſis predicat apertionē eſa.61.a
Claues dantur petro mat.16.c
Claudus rectus ambulauit act.14.b
Claudit ⁊ nemo aperit apo.3.b
Cognitio peccati per legē roma.3.c
Cognoui vos ex omni cog. amos.3.a
Cōburitur ſodoma ⁊ go. ge.19.e
Cōceptio iohānis baptiſte lu.1.c
Cofeſſio tobie tobie.13.a
Cōfitemini alte.pctā veſtra iaco.5.d
Cōflantes ſtagnū ⁊ plū. ezech.22.d
Cōfractus eſt bel ⁊ nabo. eſa.46.a
Conſorta dñs in tribu. naum.1.b
Collegerunt cōſilium cōtrā ieſum ioh.11.f
Coluber tortuoſus iob.26.d
Columne celi ꝯtremiſcūt iob.26.c
Comederunt ducti ab bely. 4.re.6.e
Comederunt carnē ppl'i michee.3.a
Cōmoda mihi tres panes lu.11.a
Cōparatus ſum luto iob.30.c
Cōmunicatio ſanctiſctūs 2.co.13.d
Corde prudentis req.ſapi. pro.14.d
Cor regis in manu dñi prouer.21.a
Cor tradet ad vigilandū eccli.39.a
Corda preparate dño 1.reg.7.a
Corde creditur ad iuſticiā roma.10.b
Cornelius timens deum act.10.a
Cornua fecit ſedechias 2.para.18.c
Corripite inquietos 1.theſſal.5.c
Corrūpit thamar a iuda ge.38.c
Corrumpitur tha. a fra.amnō 2.re.13.c
Conſtruuntur putei ge.26.c
Cōſeruus tuus ſum ⁊ fra.tuoꝝ apo.19.b
Conſtans animo factus ſum 3.eſdre.8.c
Cōſurge indue forti.ſion eſa.52.a
Cōtra faciē potē.noli.reſi. eccl.4.d
Cōuertā feſti.veſtras in lu. amos.8.c
Cōuertebant gē.cum rege ione.3.c
Conuertimini ad me zacha.1.a
Cōuocat principes dauid 1.pa.28.a
Cōuerſus cōſolatus.es me eſa.12.a
Crede in ieſum ⁊ ſaluus eris act.16.f
Creſcite in gratia domini noſtri et ſaluatoris
ieſu chriſti. 2.pe.3.d
Criſpus archiſynagogus credi. act.18.f
Cultrū ſtatue in gut.tuo proue.23.a
Cultri lapidei ꝑ circūciſi. ioſue.5.a
Crudelia fiunt in iudeos 2.mac.6.a
Cuſtodes taberna.deſcri. 1.para.9.c
Currus inimicoꝝ dauid ſubuer. 2.reg.8.a
Cyro chriſto meo eſa.45.a

¶ De incipientibus a littera D.

DA mihi portio. ſubſtātie lu.15.c
Dānū negligit ami.ꝑ pro.12.d
Darius fecit reedificare templum in hieru-
ſalem 1.eſdre.6.a
Darius miſit eqtes cū 3020. 3.eſdre.5.a
Dathan ⁊ abiron abſor. nume.16.e
Datus eſt mihi ſtimulus carnis mee qui me
collaphi. 2.coꝛ.12.c
Dauid ꝑcuſſit cor ſuum 1.reg.24.b
Drachmas.xij.milia mi. 2.ma.12.g
Decalogi repetitio deu.5.a
Decem precepta dātur exo.20.a
Decem leproſi mundati lu.17.d
Decime ⁊ primitie dari de. deu.26.c
Decime dantur leuitis 2.para.31.b
Decima pars eligitur neemie.11.a

Deceperunt eos idola ſua amos.2.b
Decollatur iohannes baptiſtā mat.4.a
Decorticauit virgas iacob geñ.30.f
Decorryti vituperatur ezech.27.a
Dedit ipſum ca.ſup omnē ec. eph.1.d
Dedit deus tempus penitentie apo.2.f
Defertur filius vnicus matris vidue. lu.7.b
Defecit dñs regnum iſrael 4.reg.18.e
Delibatio ſit ſancta et maſſa roma.11.b
Demetrius exal.ionathā 1.mach.11.c
Demoniacus mutus liberatur lu.11.b
Denarius diurnus datur labo. mat.20.a
Deponentes mendaciū ephe.4.e
Deſcribitur gens eſau geñ.36.a
Deſignauit chriſtus.72.diſci. lu.10.a
Deſiderat paulus diſ.et eſſe cū philip.1.d
Deſcendit pharao ad infe. ezech.31.b
Deuorat locuſta ſegetes exo.10.d
Deus ipſe veniet eſa.35.b
Deus verax roma.3.a
Deus operatur velle et perficere philip.2.b
Deo patri gloria philip.4.d
Deus pacis det vobis pacem 2.teſſal.3.d
Deus dirigat corda veſtra 2.teſſal.4.a
Deus nō eſt acceptor perſonarum act.10.e
Deus dat ſapientiam abundanter iaco.1.c.
Deum timere 1.pe.2.a
Deus aūt oīs gratie voca.nos. 1.pe.5.c
Deus angelis non pepercit 2.pe.2.a
Deum nemo vidit vnq̄ 1.ioh.4.c
Deus charitas eſt 1.ioh.4.c
Deū non videt qui maleſacit 3.ioh.1.d
Dies magna dñi veniet ſopho.1.c
Dies feſtus azymoꝝ lu.22.a
Dies dñi ſicut fur veniet 1.teſſa.5.a
Digito eiecit dñs demonia lu.11.c
Digne ambuletis in voca. eph.4.a
Dignus eſt deus accipere gloriam apo.4.d
Dignus eſt agnus qui occiſus apo.5.c
Dīj fiunt a populo iſrael. exo.32.a
Diligite inimicos veſtros lu.6.d
Dilige dñm deū tuū lu.10.e
Diligentibus deum omnia co.in bo. ro.8.e
Dilectio plenitudo legis roma.13.c
Diligite viri vxores veſtras ephe.5.c.
Diligens fratres:in luce ma. 1.ioh.2.b
Diligamus inuicem 1.ioh.4.c
Dimidium bonorum do pauperi. lu.19.b
Dina corrumpitur a ſichem geñ.34.a
Dionyſius ariopagita act.17.g
Dipſas ſerpens in ſolitudine. deuter.8.c
Diſputatio hieremie cum deo hiere.12.a
Diſputat paulus actu.24.g
Diſſenſio phariſeorum et ſa. actu.23.b
Diuiſiones gratiarum. 1.cor.12.a.
Diuites incidunt in tem. 1.timo.6.b
Diuortia fiunt mulierū. 2.eſdre.3.e
Docet ieſus diſci.in monte. mat.5.a
Doctrina mea non eſt mea. ioh.7.b.
Docere mulieri non permit. 1.timo.2.d
Doech ſacerdos accuſat 1.re.22.b.
Dñs deus ſabaoth hiere.11.d
Dñs dirigit corda veſtra. 2.teſſal.3.a
Dñs ſtat ad iudicium. eſa.3.c
Domus ſaltus fit 3.reg.7.a
Domus mea domus orationis lu.19.g
Donauit in pſo.chri.patī. 2.cor.2.c
Donauit illi no.qđ eſt ſup phil.2.b
Dormit noe denudatus:irri. geñ.9.e
Dormies ſup latus tuū ſi. ezech.4.a
Draco rufus hñs ca.ſeptē apo.12.a
Ducitur in vxorem rebecca geñ.24.g
Ducunt in bonis dies ſuos ioh.21.b
Due mulieres fornicate ezech.23.a
Duo fouebunt mutuo. eccl'.4.c
Duo mala fecit populus me⁹ hiere.4.e
Duorum hoīm teſtimonium ioh.8.c
Duodecim filioꝝ iſrael bñ. geñ.49.a
Duodecim exploratores nu.13.b
Duodecim apl'os chri.vo. mar.3.b
Duodecim porte ciuitatis apo.21.d
Dū tēpus habem⁹ ope.bonū gal.6.c
Durū eſt cōtra ſtimulū calcitra. act.9.e

¶ De incipientibus a littera. E.

ECce virgo concipiet eſa.7.c
Ecce ego mit.angelū meū mal.3.a
Ecce vir nomine zacheus lu.19.a
Ecce video celos apertos act.7.g
Ecce venio cito apo.3.c
Ecce vicit leo de tribu iuda apo.5.b
Edenda de animalibus mundis leui.11.a
Edificiū menſuratur ezechiel.40.b
Edictum exīt a ceſare auguſto lu.2.a
Effundā ſup eos iudi. ſopho.3.b
Effundite phia.ſeptem ire apo.16.a
Egenus xp̄s factus eſt cū di. 2.co.8.b
Egypti dñs ioſeph conſti. geñ.41.f
Ego flos campi canti.2.a
Ego veni in nomine patris mei ioh.5.g
Ego ſum panis viuus ioh.6.e
Ego ſum lux mundi ioh.8.b
Ego ſum paſtor bonus ioh.10.b
Ego et pater vnum ſumus ioh.10.f
Ego lux in mundum veni ioh.12.g
Ego ſum via:veritas et vita. ioh.14.a
Ego ſtigmata ieſu.in corpore gal.6.d
Ego ſum ieſus quē tu perſe. act.9.a
Ego ſum alpha et o. apo.1.b
Ego ſum primus et nouiſſimus apo.1.b
Egredietur noe de arca geñ.8.a

Egreditur abraam de terra ſua gen̄.12.b
Egredietur dn̄s de lo.ſctō ſuo mich.1.a
Egrotat ezechias ⁊ curatur. 2.pa.32.f
Eleazar cadit ſub elephā. 1.mach.6.f
Elegerunt ſtephanū ple.fide. act.6.b
Elegit.xij.ap.chri. mat.19.a.lu.6.c
Elemoſina exo.p omi ma. eccli.29.b
Elemoſine cor.aſcē.in con. act.10.a
Eleuata eſt nubes de tab.ſe. nu.10.b
Eliphaz improperat iob. iob.4.a
Elimelech marit⁹ noemi. ruth.1.a
Eliphaz loquit cum iob. iob.22.a
Elym⁹ magus efficit cecus. act.13.b
Emitte agnū dn̄atorē terre. eſa.16.a
Empti eſtis precio ma. 1.cor.6.d
Emuli accedūt p vim. neemie.13.a
Emulor vos dei emula. 2.cor.11.a
Enea nō eſt caro mea. iob.6.c
Enoch trāſfert in paradiſum gen̄.5.c
Epiſcopatum deſi.bo.op⁹. 1.timo.3.a
Epl'a artaxerxis regis. 1.eſdre.7.b
Epl'a mittit ſup.queſti.orta. act.15.d
Epl'az mittit claudi⁹ feli. act.23.f
Erat ieſus eijciens demoniū. lu.11.b
Erat iohānes bapti.in ennon. ioh.3.b
Eratis aliqn̄ tenebre eph.5.b
Eratis ſicut oues errātes. 1.pe.2.d
Erit mōs dn̄i p̄paratus. michee.4.a
Erexit moyſes taberna. nume.7.a
Ero mors tua. oſee.13.d
Eramne numerant trans. deu.28.b
Erunt homines ſeipſos amā. 2.timo.3.a
Eſau reprobat iacob dn̄. gen̄.27.d
Eſau acquirit gratia. gen̄.33.a
Eſca nos nō comēdat deo. 1.cor.8.c
Eſto fidelis vſq ad mortē. apo.2.c
Eſtote imitatores dei. ephe.5.a
Eſtote factores verbi. iaco.1.d
Eſtote prudentes. 1.pe.4.d
Euāgeliū iubet chri.predi. mar.vlti.d
Euāgeliū glie beati dei. 1.timo.1.b
Eue peccatum quō incepit. gen̄.3.b
Euge ſerue bone. lu.19.c
Excuſatio inuitatoꝝ. lu.14.d
Excuſſit neemias ſin ū ſuū. nee.5.c
Exerce te ad pietatē. 1.timo.4.b
Exiui a patre ⁊ veni in mūdū. io.16.f
Explanat legem moyſes. deu.1.a
Exploratores eligunt.xij. nu.13.b
Exploratores mit.a ioſue. oſee.3.b
Expecta me dies multos. ioſue.2.a
Expecta me in die reſur. ſopho.3.b
Exurge hieru.ſta.in ex. baruch.5.b
Ezechias regnat ⁊ mo. 2.para.32.g
Ezechiel ppha lo.ad ſe. ezech.20.a
Ezechiel vidit cōſpe.dn̄i eccli.47.c

De incipientibus a littera. F.

Fabrica tēpli ſa.inci. 3.re.6.a
Fac vincula dicit dn̄s. hiere.27.a
Facilius camel⁹ intrat p fo. mat.19.c
Facta ſunt encenia. ioh.10.c
Facta eſt turbatio in via dn̄i act.5.e
Fact⁹ eſt nu.cre qnq milia act.4.a
Fact⁹ eſt terremot⁹ magn⁹. apo.11.c
Factū eſt p̄liū magn ce. apo.12.b
Fames magna in egypto. gen̄.47.c
Fauū mellis co.ſponſus. cant.5.a
Febricitas curat a.pau. act.28.b
Fecerūt xp̄o ce.martha. ioh.12.a
Fecerūt filii trāſmi.de. 1.eſdre.6.d
Fecit xp̄s flagel.de funi. iohis.2.c
Federis tabernaculum fit. exo.26.a
Fedus pepigi cū oculis meis. iob.31.a
Fedus cū roma.initur. 1.mach.8.c
Federati ſignātur. neemie.10.a
Feſta celebrant ter in anno. exo.23.b
Feſta legalia quō fieri de. leui.23.a
Feſtinem⁹ ingredi in illā re. hie.4.c
Feſtucā fratris videns. lu.6.f
Fic⁹ boni ⁊ mali. hiere.24.a
Fides eſt ſub.ſperan.reꝝ. hebre.11.a
Fides ſine opib⁹ mortua eſt. iaco.2.c
Fidelis amic⁹ funda.vite. eccli.6.b
Fidelis eſt de⁹ q remit.petā. 1.io.1.d
Fiduciā hēmus ad deū. 1.ioh.3.d
Fili qd feciſti nobis ſic. lu.2.g
Filij noe poſt diluuiū gen̄.10.a
Filij iuda redeūt ſub cyro. 1.eſdre.2.a
Filij aman ſuſpēdūtur. heſter.9.b
Filios multos habuit dauid. 1.pa.3.a
Filie ſalphaad petūt here. nu.27.a
Finis meridiane plage. ioſue.15.b
Finis p̄cepti charitas. 1.timo.1
Flagris ⁊ taureis crucia. 2.mach.7.a
Flet ppl's iſrl' vo.reuer.in egy. nu.14.a
Flet ppl's peccata ſua. exo.33.b
Flet ppl's loquēte angelo. iudi.2.a
Flent dd ⁊ ionathas ſimul 1.re.20.g
Flent ſacerdotes añ al. 1.mach.7.f
Fleuit ezechias. 4.reg.20.a
Fleuit ſup hieruſ xp̄s. lu.19.f
Fletus ⁊ ſtridor dētiū. lu.13.f
Flos de radice ei⁹ aſcēdet. eſa.11.a
Flumina intrant mare oia. eccl.1.b
Fluuius aq viue vt cry. apo.22.a
Fluxus ſanguinis mundat. leui.15.d
Fōs hortoꝝ puteus. can.4.d
Fons cuius aque nō deficient. eſa.58.d
Fons iacob. ioh.4.a
Fōtes duodecim aquaꝝ. exo.15.d

Foſſas faciunt propter aq̄s 4.re.3.c
Fratres ioſeph re.ad pa. geñ.45 g
Fraternitatis amatores 1.pe.3.b
Fraus ꝯ iudam 2.mach.14.c
Fregit eneas catbenas dief.28.a
Frenū ponā in labijs tuis eſa.37.f
Frenū ponā in ma.tuis ezech.38.a
Frons tua erea eſt eſa.48.a
Fructus ligni vite in me.pa. geñ.2.b
Fructus ſpūs eſt charitas gal.5.d
Fuga agar et hiſmael. geñ.16.c
Fuge pctm̄ vt colubrū eccli.21.a
Fuge a muliere extranea pro.2.c
Fugiētes concupiſcētiā 2.pe.1.a
Funda dd̄ q̄ occi.goliath 1.re.17.c
Fune pcingunt̄ renes iob.12.c
Fundamenta ciui.⁊ noīa la. apoc.21.f
Fumus tormentoꝝ in ſcl'a apo.14 c
Furta q̄drupliciter reſti. exo.22.a

¶ De incipientibus a lr̄a. G.

GAbaon locus expugnat̄ ioſ.10.b
Gabriel angelus apparuit dañ.9.f
Gabriel angel⁹ mittit̄ marie lu.1.c
Garrulam mulierē fuge pro.7.b
Gaudete pfecti eſtote 2.cor.13.c
Gaudete in dn̄o ſemꝑ phil.4.a
Gaudem⁹ ⁊ exultemus ei apo.19.b
Gladius acutus apo.1.d
Gloriatio nr̄a nō eſt bona 1.cor.5.b
Gloriamur in deo roma.5.b
Gloriamur in ſpe ⁊ tribula. ro.5.a
Gloria viri eſt mulier 1.cor.11.b
Gloria nr̄a teſtimo.ꝯſciētie 2.co.1.c
Gl'ia deo ⁊ imperiū apo.1.b
Grando deſtruxit vineas exo.9.f
Gr̄a vobis ⁊ pax ab eo 2.cor.1.a
Gr̄a ſaluati eſtis p fidē ephes.2.b
Gr̄a oībus q̄ diligūt ieſum ephe.6.d
Gr̄a dn̄i ieſu cū oīb⁹ vobis apoc.22.d
Gr̄as ago ſemꝑ deo ꝓ vobis 1.cor.1.a
Gr̄as ago deo meo philip.1.a
Gr̄as agim⁹ deo ſine inter. 1.teſ.2.c
Gr̄as agim⁹ tibi dn̄e deus apo.1.d
Gratiā dei in vacuū nō re. 2.co.6.a
Gratiā notā facim⁹ vobis 2.cor.8.a
Grandis nūer⁹ gētiū dd̄ 1.pa.12.g
Grandis aq̄la alaꝝ ezech.17.a
Gratis euāgelizaui 2.cor.11.b
Gratis accepiſtis: gratis date mat.10.a
Gratulatio vr̄a abūdet in philip.1.d

¶ De incipientibus a lr̄a. H.

HAi oppidū capit̄ ioſue.8.c
Habes multa bona in an. lu.12.c
Habēs angel⁹ thuri.aureū apo.8.a
Habētes pontificē magnū heb.4.d
Habuimus fiduciā in deo 1.theſ.2.a
Hec vidua pl⁹ miſit q̄ oēs lu.21.a
Hec eſt vita eterna io.17.a
Hec oīa opat̄ idē ſpūs 1.cor.12.d
Hec mulier mō in adulterio io.8.a
Hec victo.q̄ vin. mū. 1.iohā.5.a
Heliſeus mittit ſal in vas 4.re.2.d
Heliſeus ꝓpheta q̄ſi ignis eccli.28.a
Hereditas nr̄a eſt ad alie. thre.5.a
Heredes dei ⁊ coheredes xp̄i ro.8.c
Hereticū hominē deuita titū.3.c
Herodes occidit iacobū act.12.a
Heſter regnat ꝓ vaſthi. heſter.2.b
Hi ſunt due oliue ⁊ duo can. apo.11.a
Hieruſalē q̄ occidis ꝓphe. lu.13.g
Hierico ciuitas cadit ioſue.6.c
Hieremias incluſit ar.te. 2.mach.2.a
Hiram rex dat ligna ad tē. 3.re.5.b
Hircus pugnat cū ariete. dañ.8.b.c
Hic pctōres recipit lu.15.a
Hic hō ciuis roman⁹. act.22.g
Hic eſt verus de⁹ ⁊ vita eter. 1.iohā.5.d
Hiacyn' bino vaſe oīa in. nu.4.a
Hoc eſt pceptū meū. 1.io.5.b
Hoc ſentite in vobis philippē.2.a
Holocauſta ꝓ pplo leui.16.b
Holofernes dux mittit̄ iudith.2.d
Homicidiū incognitū deu.21.a
Homo diues tor.labia ſua pro.19.a
Hō de terra creatus a deo eccli.17.a
Hō q̄dā incidit in latrones lu.10.e
Hō quidā erat diues lu.16.e
Hō pcti fili⁹ pdi.antichri. 2.theſ.2.a
Honeſtauit illū in laborib⁹ ſapien.10.b
Honora patrē ⁊ matrē mat.15.a
Honorās patrē iocundabit̄ eccli.3.a
Honora medicū ꝓpter neceſſitatē eccli.38.a
Honorabile ꝯnubiū heb.13.a
Horror ſempitern⁹ inhabi. iob.10.d
Hoſpites ⁊ aduene eph.2.d
Hoſpitales inuicē 1.pe.4.b
Hoſtia immolat̄ leui.1.a
Hoſtia pacificoꝝ leui.3.a
Hui⁹ rei gr̄a fle.genua mea eph.3.c
Hui⁹ rei gr̄a ergo paulus vin. eph.1.a
Humiliamini in ꝯſpe.dei iaco.4.c
Humiliamini ſub po.manu 1.pe.5.b
Humiliati ſa.exal.caput il. eccli.11.a
Humilib⁹ dat gratiā de⁹ iaco.4.b
Hydropicus ſanat̄. lu.14.a
Hieu regnat 4.reg.9.b
Hilarē datorē diligit de⁹ 2.co.9.d

¶ De incipientibus a lr̄a. J.

IAcob ⁊ eſau naſcunt̄ geñ.25.c
Jacob ſeptē annis ſer. geñ.29.b

Jacob receſ.a labã cũ vxo. geñ.31.e
Jacob luctať cũ angelo. geñ.32.f
Jacob aſcendit in egyptũ. geñ.47.a
Jacob benedixit filios ſuos. ge.4.a
Jaſon ambiebat ſa. 2.macb.4.a
Idola eſtimabantur dñ. ſap.15.a
Idola argen.ꝛ auri abñ.bõ. eſa.31.d
Idola auſe.de ter.iuda. 2.para.5.b
Jeſu fili dd miſerere mei. lu.18.c
Jethro ſacer.dat moyſi cõ. exo.18.c
Ignẽ veni mittere in terrã. lu.12.f
Ignis deuorauit nadab. leui.10.a
Ignis cõſu.quiquagenarios 4.reg.1.c
Ignis cecidit ſup bolo. 2.para.7.a
Ignis egre.de aqua pin. 2.macb.1.d
Ignorantie petm. leui.4.a
Ille probatus eſt quẽ deus cõ. 2.cor.10.d
Illuſores venit no.die. 2.pe.3.a
Illuſus ꝛ flagellatus ieſus. ioh.19.a
Imitatores mei eſtote. 1.cor.11.a
Immolatur hoſtia. leui.1.a
Improperatio pec.legis. ſap.2.d
In carne:non ſm carnem. 2.cor.10.a
Jabir iudi.iſrl.xxij.annos. iudi.10.a
Incarcerant paulus ꝛ ſila. act.16.a
Incitat dd ſathan. 1.paral.21.a
Induite armaturã dei. eph.6.c
Infirmatur qs indu pſbyte. iacobi.5.c
Ingredit iudith ad ho. iudith.10.d
Inimicus vobis factus ſum. gal.4.c
Iniuriam q̃ fecit recipiet. col.3.d
Iniqtas di.inter deũ ꝛ vos. eſa.59.a
Iniqua non ſunt faciẽ.in iudi. leui.19.g
Iniqui regnũ dei non poſſi. 1.cor.6.b
In obedientia vnius facti ſunt ro.5.d
In principio erat verbũ. ioh.1.a
Intrauit arcã noe cũ ce. geñ.7.b
Intrauit ieſus quoddã caſtel. lu.10.g
Intrabunt lupi rapaces. act.20.f
Inuiſibilia dei a crea.mũdi. ro.1.c
Inuitat heſter regẽ ad con. heſt.5.c
Joas regnauit in hierlm. 4.re.12.a
Joachim p̃di.a hiere. hiere.22.e
Joachim fit ſuus.nabu. 4.re.24.a
Joathan regnat ꝛ moritur. 2.pa.27.a
Joiada coronat ioas. 2.parali.23.a
Johannes ſucce.ſimoni. 1.macha.16.d
Jonathas cum filio occi. 1.macb.12.g
Jordanis fluui⁹ pertranſitur ioſue.3.d
Joſeph venditur hiſmaelitis. geñ.37.f
Joſeph accuſatur a dña. geñ.39.c
Joſeph dñs egypti iuſti. geñ.41.c
Joſeph noſcitur a fratribus. geñ.45.b
Joſeph moritur. geñ.51
Joſue cohortatio. ioſue.1.b
Joſue memoria fit. eccl.46.a
Joſias regnat. 4.re.22.a
Joſaphat regnat. 2.para.17.a
Joſias bene ꝛ iuſte regnat 2.pa.34.a
Iſmael ꝛ agar fugiunt. geñ.16.b
Iſboſeth occiditur doloſe. 2.re.4.a
Ipſe eſt pax noſtra. ephe.2.c
Ipſe eſt caput corporis eccl'e. col.1.c
Ipſe erit mihi filius. apo.21.b
Ite in caſtellũ qd ꝯ vos eſt. lu.19.c
Ira ſine miſa impijs. ſap.19.a
Ira dñi in mi.conuer.eſt. 2 macha.8.a
Ira viri iuſti dei nõ operatur. iacob.1.c
Iram effundã quaſi aquã. oſee.5.c
Iracundia interfecit ſtultũ. iob.5.a
Iracũdus incendit litẽ. eccli.28.b
Iſaac offert p victima. geñ.22.b
Jubileus annus ſeruetur. leui.25.b
Jubilatio eſdre ꝛ leuitarũ. 2.eſd.9.g
Judas dux efficit. iudi.1.a
Juda ſalua.in dieb⁹ illis. hiere.23.c
Judex xp̃s viuoꝝ ꝛ mor. act.10.f
Judiciũ duriſſi.q̃ preſunt ſap.6.a
Judiciũ verũ iudicate. zach.7.c
Judiciũ dei eſt ſm veritatẽ. roma.2.a
Judicabo te ſm vias tuas. eze.7.g
Judicabo eum peſte ꝛ ſan. eze.38.g
Judicatur hõ ex operib⁹ iacobi.2.d
Judiciũ ſine mi.q̃ nõ facit mi. iacobi.2.c
Jugum augmenta.robo.ã. 2.pa.10.b
Jugũ imponunt apli. act.15.c
Jurare nolite nec p celũ ꝛc. iacobi.5.c
Jurauit dñs in aia ſua. amos.6.c
Jus regis ſtatuitur. 1.reg.8.c
Juſſit eos bap.in noĩe ieſu. act.10.g
Juſtus non abijt poſt au. eccl.31.a
Juſtus perijt ꝛ nemo reco. eſa.57.a
Juſt⁹ ex fide viuit. aba.2.a.ro.1.b
Juſtus vix ſaluabit. 1.pe.4.d
Juſti fulgebunt ſicut ſol. mat.3.f
Juſti ſtabunt in magna cõ. ſoph.5.a
Juſte ꝛ vere vie tue. apo.15 b

¶ De incipientib⁹ a lr̃a.L.

LAbora ſicut bo.miles. 2.timo.2.a
Lac capraꝝ ſuffi.in ci. puer.27.d
Lachis oppidum capitur. iudi.8.b
Lamentatio ſare. tob.10.b
Lambunt aquã cũ lingua. iudi.7.b
Languorem breuẽ prẽ me. eccli.10.b
Lapidabant ſtephanũ. act.7.g
Lapis:angularis eſa.28.b
Lapides.12.de iordane. ioſue.4.a
Lapides precioſi notantur. eze.28.c
Laqo capiuntur aues. eccle.9.c
Laus raguel ꝛ alioꝝ. tob.8.b

Laudes dicunt deo angeli. apo.19.a
Laudes patrum nemo. eccli.44.a
Laudat xp̄s ioban.bap. mat.1.a
Lauerunt ſtolas ſuas in ſan. apo.7.d
Lazarus infirmatur languens. iobā.11.a
Ledent ho.nō ha.ſig.dei. apo.9.a
Legatum miſit dn̄s ad gen. abdi.1.a
Legis precepta replicantur. deu.6.a
Legit librum legis eſdras. neemie.8.a
Leo occiditur a ſanſone. iudi.14.b
Leo factus eſt magnus. ezech.19.a
Leproſus mundatur. luce.5.c
Leproſa eſt facta ma.moyſi. exo.4.b
Leproſi ſeparari iubentur. leui.13.b
Letare ſterilis que non paris. gal.4.d
Leui datur pars ſortis. ioſue.21.a
Leuites quidē vxorē mor. iudi.19.g
Lex datur in monte ſina. exo.20.a
Lex haberi debet ſuſpēſa an̄. deu.11.c
Lex et prophete vſq; ad iohan. lu.16.d
Lex propter tranſgreſſionē poſi. gal.3.c
Lex iram operatur. roma.4.c
Lex iuſto non eſt poſita. 1.timo.1.b
Libant regi.celi liba. hiere.44.d
Liber ſignatus eſt. eſa.29.d
Liber ſcriptus intus et foris. apo.5.a
Librum ſume grandem tibi. eſa.8.a
Libenter ſuffertis inſipientes. 2.cor.11.d
Lignū bn̄di.p qd̄ fit iuſti. ſapiē.14.a
Lignum fumigans non extin. eſa.42.a
Lignum vitis igni datur. ezech.15.a
Lignum vite fructus. gene.2.b
Lingua ignis eſt vniuerſitas. iaco.3.b
Lingua priuatur nicanor. 2.mac.15.f
Liſias vidit & fugit. 1.macha.4.d
Lra occidit:ſpūs viuificat. 2.cor.3.b
Littere noue mandantur heſter.16.a
Locuſta deuorat ſegetes. exo.10.c
Lotis manibus māducare. mar.7.b
Loquebanē diſci.verbū dei. actuū.4.f
Lucas medicus vos ſalu. col.4.
Lucerna corporis eſt oculus. luce.11.e
Lucerne ardentes in manibus. lu.12.e
Lucerne ponuntur circa tabu. nu.8.a
Lucifer cadit cum angelis. eſa.14.c
Luctatur iacob cum angelo. gen̄.32.f
Luna facta eſt nigra ſicut ſan. apo.6.d
Lima ferrarius operatus eſt. eſa.44.b
Lupus nō aſſocietur agno. eccli.13.c
Lux ſeptempliciter. eſa.30.f
Luxurioſa res vinum. pro.20.a
Luxerunt ſpecioſa paſtorum amos.1.a

¶ De incipientibus a littera M.

Madiam habet multa pe. nu.32.a
Magna iudicia dn̄i. ſapiē.17.a
Magna & mirab.opa tua. apo.15.a
Maieſtas dn̄i ingreſ.eſt tē. eze.43.a
Maior horum eſt charitas. 1.cor.13.d
Maior corde nr̄o deus. 1.io.3.d
Mala dantur malis. leui.26.per totum
Maledictionib⁹ dicat amē. deu.27.c
Maledictiones dn̄i. malach.2.a
Maledixit iob diem natiui. iob.3.a
Mānā pluit de celo. exo.16.c
Manaſſe tribui ſors datur. ioſue.17.a
Manaſſes rex regnat. 4.regū.21.a
Mandatū nouū xp̄s dat iob.13.b
Manet hiere.cum godo. hier.40.b
Manſuet⁹ eſto ad.verbū dei. eccle.5.c
Manibus meis deſcripſi te. eſa.49.d
Manus ſcribit in pariete. dan̄.5.a
Manus arida ſanatur. luce.6.b
Mardocheus veſtes ſcidit. heſter.4.a
Marcū adhuc tecū qt mi. 2.ti.4.a
Maria ſoror aaron le.pcutiē. nu.12.c
Maria optimā partē elegit. lu.10.g
Matathias pugnat. 1.mach.2.c
Mel ionathas comedit. 1.re.14.d
Melchiſedech ſacerdos. heb.7.a
Meli⁹ eſt hēe parū cū in. puer.16.b
Meli⁹ eſt ire ad do.luctus. eccl's.7.a
Melius eſt nubere q̄ vri. 1.cor.7.b
Memēto vnde excideris. apo.2.d
Memento creatoris tui. eccl's.12.a
Memoria ſermonū eter. ſap.16.b
Memoria cōparat cineri. iob.13.b
Memoria vri ſa.in orom. phili.1.a
Mendaciū locut⁹ es:nō vi. zacha.13.b
Mēdicus noīe lazarus. lu.16.e
Mēs iuſti meditabitur. puer.15.d
Mēſura pcti plagarum. deu.25.a
Menſuratio p quattor ven. eze.42.a
Mentiri noli verbis tuis. eccli.7.a
Meum eſt argentū & aur. aggei.2.d
Michas fecit ſculptile. iudi.17.a.b
Michael conſurget prin. dan̄.12.a
Michael et angeli prelia. apo.12.b
Migrant filij in captiuitatē. nee.5.a
Mihi autem abſit gloriari. gal.6.b
Mihi viuere xp̄s eſt. philipen̄.1.c
Mille annuſicut dies vn⁹. 2 pe.3.b
Militia eſt vita ho.ſup ter. iob.7.a
Miliui congregati ſunt. eſa.34 d
Miluꝰ cognouit tp̄s ſuū. hier.8.c
Minaē dn̄s domui iſrael. eze.6.a
Miracula ieſu xp̄i. lu.7.a.b
Miphiboſech occur.in oc. 2.reg.19.d
Miſereor ſup turbā dicit. mar.7.a
Miſit ſedechias ad hiere. hie.21.a
Miſſus eſt angelus gabriel. lu.1.c

Duos ego amo: ar. ꝛ caſti. apo.3.d
¶ De incipientibus a littera. R.
Rachel plorat filios hiere.31.c
Radix oim ma. cu. 1.timo.6.b
Rami oliuarum portantur mat.12.a
Ramos palma. acceperunt ioh.21.a
Rabſaces loquitur cōtra do. eſa.36.a
Rebecca ducit in vxorem geñ.27 g
Rebecca gene. iacob ꝛ eſau geñ.25.c
Rebecce nutrix moritur geñ.35.b
Recedite ab idolis ezech.14.b
Recōciliati ſumus p mortem roñ.5.b
Rector ſi poſitus es: noli ex. eccli.32.a
Rectores orbis deos puta ſap.13.a
Recūbe in nouiſſi. loco lu.14.b
Redemiſti nos deo in ſan. apo.5.c
Redēpti eſtis nō au. et argē. 1.pe.1.d
Reddite q̄ ſunt ceſaris ceſa. lu.20.d
Regnare facit deus hypo. ioh.34.d
Reges quattuor vincunt ab. geñ.14.c
Regē videbūt in decore. eſa.33.c
Regē volebāt facere xp̄m ioh.6.b
Regnū dei intra vos eſt lu.17.e
Regnum dei nō in ſermone. 1.cor.4.d
Regina auſtri ſurget in iudi. lu.11.d
Reguli filius infirmabat iohā.4.g
Regina ſaba venit a fini. 2.para.9.a
Remoue a te os prauum puer.4.d
Renouamini ſpū mētis vr̄e eph.4.f
Repleti ſunt oēs ſpūſancto actuū.2.a
Repudij libellus deu.24.a
Reputatus eſt vt leproſus eſa.53.b
Reſpice ſupbos ꝛ cō. eos ioh.40.b
Reſurrectio xp̄i mat.28.a.
Reuertere ſunamitis canti.6.b
Reuelabunt celi iniquita. eius ioh.20.d
Reuelabo pudē. tua in fa. naū.3.b.
Rex geraris abſtu. ſarā ab. geñ.20.a
Rex tuus veniet tibi iuſtus zach.9.b
Rex regum ꝛ dñs dñantiū apo.19.c
Rex cōſtituet quē deus ele. deu.17.c
Riſit ſara poſt oſtiū taber. geñ.18.b
Riſus dentiū oſtendit ſtultū eccli.16.d
Rixā nō facies cum iracū. eccli.8.
Rogat thobias angelū ire. tob.7.a
Romā venit paulus cū ce. actuū.28.d
Rote quattuor iuxta cherubin eze.11.d
Ruben ꝛ manaſſes redeunt ioſue.22.b
Rubiginē aufer de argen. puer.25.a
Rubus viſus eſt cōt. uri exo.3.a
Ruina ſanſonis per colū. iudi.16.g
Ruit heſter coram aſſuero heſter.15.c
Ruth ſequitur meſſores in cam. ruth.2.a
¶ De incipientibus a lra. S.
Aba regi. venit in hie. 3.re.10.a
Sacerdos ſummus fit.
Sacerdos conſecratur aaron. exo.28.b
Sacrificiū offert aaron. leui.8.a
Sacrificium p leproſo. leui.9.a
Saltabat filia herodiadis. leui.14.a
Saluatorē expectamus. mat.6.c
Saluatio marie ad elizabeth. phil.3.d
Saluus datur infirmis. lu.1.d
Samaritanus facit miam. mat.8.a
Samuel naſcitur de anna lu.10.f
Samuel dormiebat in tē. 1.reg.1.c
Sanabo cōtritiones tuas 1.reg.3.a
Sctūs: ſctūs: ſctūs clama. oſee.14.b
Sctificati per oblationē ieſu eſa.9.a
Sāguinis fluxus quō curatur heb.10.b
Sanguis ponatur ſuper poſtes leui.15.g
Sanguis veſter ſup caput vr̄m exo.12.a
Sanguinē non comedetis actuū.18.b
Sanſon nunciatur ab ange. leui.17 c
Sanſonis interitus per co. iudi.13.a
Sapientia fons dñi iudi.16.g
Sapientia ſeptē colūnas eccli.1.a
Sapiētia bois lucet in vul. puer.9.a
Sapientia mundi ſtulticia eſt eccle.8.a
Sapiētiā petiuit ſalomō 1.cor.3.d
Sapite q̄ ſurſum ſunt 3.reg.3.a
Sara virgo exaudita a deo col.3.a
Saul rex iſrl moritur tob.3.b
Sathanas trāſfi. ſe in an. 1.para.10.d
Scalā vidit iacob in ſom. 2.cor.11.c
Sciētia inflat: chari. edifi. geñ.28.c
Scribe vocantur 1.cor.8.a
Scabrones ſerpē. mittantur heſter.2.c
Sedechias rex iuda exce. deu.7.c
Secretum meum mihi hie.39.b
Scdm miam ſuā ſal. eſa.24.c
Sedeo regina ꝛ vidua titum.3.b
Sedet in throno ſalomō apo.18.c
Sedebit pplꝰ in pulchri. 3.re.2.c
Semen ſeminatur eſa.32.d
Senes ſint ſobrij ꝛ pudici mat.13.a.d
Seniorē ne increpaueris titū.2.a
Seon rex amorreoꝝ pcutitur 1.timo.5 a
Separatur abraā a loth deu.2.g
Septē annis ſeruiuit iacob geñ.13.c
Septē boues craſſe geñ.29.d
Septē filij de ſaul cruci. gene.41.a
Septē mulieres appre. 2.reg.21.b
Septē fratres occiduntur eſa.4.a
Septē ſortes tribuum 2.mach.7.a
Sequuntur diſcipuli xp̄m ioſue.19.a.
Serpens erigitur in deſerto luce.5.c
Sermo veſter ſit ſale conditus nume.21.b
Seruiunt p mēſes ſacer. col.4.a
Sermo veſter ſit eſt: eſt; nō: nō 1.para.27.a
iaco.5.c

Seruus eſt filius ꝗ̄s a ꝗ̄ ſu. 2.pe.2.d
Seruus cēturionis curat. lu.7.b
Serui obedite dñis ephe.6.a
Seruis quō a dñis de. exo.21.a
Sex dieꝝ opa ꝗ̄ de⁹ fecit. geñ.1.a
Sex odit dñs. puer.6.c
Sex hydrie in chana galil. ioh̄.2.a
Seſac rex egypti aſcē. hie. 2.para.12.a
Siba recōciliat dauid. 2.reg.9.a
Sicelech ciuitas dat dd̄. 1.reg.27.b
Si dixerim⁹ ꝗ pec. nō ha. 1.ioh̄.1.c
Signa fieb̄at p manus apłoꝝ actuū.5.b
Si hoībus pla. xp̄i ſuus gal.4.b
Si peccauerit in te fra. tuus lu.17.a
Similitudo dñi aſpect⁹ ignis eze.8.a
Similitudo ſeminis lu.8.b
Simulatoꝛ oꝛe deci. ami. puer.11.b
Siceram nazarei nō bibent nume.6.c
Sine macula ſunt añ thꝛo. apo.14.b
Sobrij eſtote ⁊ vigilate 1.pe.5.c
Sociat angelus tobie in via tobie.5.d
Socij paſſionū eritis ⁊ cō. 2.coꝛ.1.b
Socrus ſymonis tenebat fe. lu.4.f
Sodoma ⁊ go. cōburunt geñ.19.e
Sol ſtetit a meri. vſq; ſero ioſue.10.c
Sol factus eſt niger tanꝗ̄ ſaccus apo.6.c
Sola ſedet ciui. plena pp̄ło thre.1.a
Soluet ſathā de car. ſua apo.20.a
Soluite tēplū hoc ioh̄.2.d
Sōniū vidit pharao geñ.41.a
Sōnia multa ſequunt cu. eccſ.5.a
Sors cecidit ſup ſaulem reg.10.d
Sors cecidit ſup ionam ione.1.c
Sors cecidit ſup mathiā actuum.1.d
Spacio centū an. f t arca noe geñ.6.e
Spes vana viro inſenſa. eccli.34.a
Spe em̄ ſaluati ſumus roñ.8.e
Species mulieris exhilarat. eccli.36.d
Spice colligūtur ruth.2.a
Spūs dñi reple. oꝛbē ter. ſap.1.b
Spūs loquit myſteria 1.coꝛ.14.a
Spūs dñi rapuit philippū actuū.8.g
Spūs vbi vult ſpirat. ioh̄.3.a
Spiritū nolite extinguere 1.teſſa.5.d
Spūſctō inſpirati lo. ſunt 2.pe.1.d
Stabimus añ tribunal xp̄i roñ.14.b
Statue viſe myſteriū aperit dañ.2.c
Statuit ieſus paruulū mat.18.c
Stella oriet ex iacob nume.24.c
Stella a ſtella differt 1.coꝛ.15.f
Stellaꝝ tertia ps de ce. apo.12.a
Stelle de celo ceciderūt apo.6.d
Sternunt veſtes in via. mat.21.a
Stimulus moꝛtis pctm̄. 1.coꝛ.15.g
Stultus vt luna mutat eccli.27.b
Succidite lucos ⁊ ſcul. deu.7.a
Stultus totū ſpm̄ ꝓfert puer.29.b
Stulto gl̄ia indecēs eſt. puer.26.a
Stulta deo eſt ſapiētia mū. 1.coꝛ.1.c
Stultā facit de⁹ ſa. hui⁹ mū. 1.coꝛ.1.c
Stulticia eſt verbū crucis 1.coꝛ.1.c
Simeon ſacer. magn⁹ eccli.50.a
Symō ſacer. ſummus 1.macb.13.f
Simon magus actuū.8.b
Submerſus pha. in mari exo.14.g
Subiecti eſtote oī creature 1.pe.2.c
Suadeo tibi emere auꝝ apo.3.d
Sufficit tibi paule gr̄a mea 2.coꝛ.12.c
Sulphur cadit de celo geñ.19.e
Surget gens ꝯ gentē lu.21.c

¶ De incipientib⁹ a lr̄a T.

Tabernaculū federis. exo.26.a
Tabernaculū poꝛtat nume.1.g
Tabernaculi oꝛdo exo.35.b
Tabernaculo im. lux ob. ioh.18.b
Tabule due iteꝝ dant. exo.34.a
Tacere feci nocte ma. tuā oſee.4.b
Tacentia ſtulti ⁊ ſapiētis eccli.20.a
Teip̄m caſtū cuſtodi 1.timo.5.d
Templū edificat ſalomō 2.pa.3.a
Templū cōpletur 2.para.7.c
Templū fundat 1.eſdre.3.c
Templū dei eſtis vos 1.coꝛ.3.d
Templi menſuratio ezech.40.a
Tp̄s omnia habēt eccſ.3.a
Tp̄s meū nōdū venit ioh̄.7.a
Tp̄s breue eſt 1.coꝛ.7.e
Tp̄s prope eſt apo.1.a
Tp̄s nō erit ampli⁹ apo.10.c
Tp̄e accepto exaudiui te 2.coꝛ.6.a
Tentat xp̄s a diabo. mat.4.a
Tētatio vos nō appre. 1.coꝛ.10.c
Tētoꝛia fiunt circa taber. exo.38.b
Tētoꝛia erigebant ad im. nume.9.d
Ter in anno feſta cele. exo.23.b
Ter virgis ceſus ſum. 2.coꝛ.11.e
Tertia die ſuſcitabit nos. oſee.6.a
Tertia die xp̄s reſurre. mat.28.a
Terre ꝓmiſſionis māſio nume.33.a
Terminus terre ꝓmiſſionis nu.34.a
Terminus plagaꝝ ezech.47.d
Thamar vi opprimit 2.reg.13.c
Thamar coꝛrumpit a iuda geñ.38.d
Thecuites loquit p ſalo. 2.reg.14.c
Theſaurū templi oñdit eze. eſa.39.a
Timotheus fugit ad pha. 1.macb.5.e
Topheth nō voca. am. hiere.7.g
Tollat crux ⁊ ſequat chri. lu.9.c
Toꝛta panis dat hiere. hiere.37.d
Timoꝛ meus vbi eſt dicit dñs mal.1.b

Timor dñi: radix ſapientie	eccli.1.c
Timor dñi multa bo. facit	eccli.2.b
Timete deum ꝛ date illi ho.	apo.14.b
Timens deum faciet bona	eccli.15.a
Timens fili⁹ melior eſt mille	eccli.16.a
Timẽti deum nõ oc. mala	eccli.33.a.
Tracta cũ iuſto de iuſti.	eccli.37.b
Tradetur xp̃s gentibus	lu.10.f
Traduntur ſcripta regis eſdre	3.eſd.4.f
Transfertꝛ enoch in paradi.	gen̄.5.c
Translatio iude in babylo.	4.re.25.c
Transmigratio iude ꝛ ira.	2.pa.36.d
Transfiguratio xp̃i	lu.9.mar.17.a
Tres ꝓpagi. ſunt tres dies	gen̄.49.c
Tres filios parit vxor oſee	oſee.1.a
Tres ſunt qui teſtimo. dant	1.ioh.5.b
Tria ſunt inſatiabilia	ꝓuer.30.c
Tribus terra iſrł diuiditur	ioſue.13.a
Tribus annis roboamiam.	2.para.11.c
Tribus iſrł duodecim	apo.7.b
Triphon ꝑdidit iudã	1.macha.12.f
Triſticia impleuit cor vr̃m	ioh.16.b
Thronus dauid firmatꝛ.	2.reg.7.b
Tuba ſit tibi in gutture	oſee.8.a
Tubarꝫ ſono cõgre. ppli	nume.10.a
Tumulos vr̃os aperiã.	ezech.37.d
Turbam magnam vidi	apo.7.c
Turpe eſt in eccłia mulieri.	1.cor.14.g
Turpia non reuelanda	leui.18.b
Turris babylonis edificatꝛ	gen̄.11.a
Turris quinquagin. cubi.	2.mach.13.b
Turmas tres chaldei fecerunt	iob.1.d

¶ De incipientibus a lra. V.

Vanitati creatura ſubie.	ro.8.d
Vas electionis eſt mihi	actuũ.9.c
Vaſa argentea poſtulantur	exo.12.e
Vaſa tẽpli ꝓtulit rex cyrus	1.eſ.1.d
Vaſthi regina abiicitꝛ	heſter.1.d
Vaticinare de oſſibus iſtis	eze.37.d
Verba tua ſicut gemelli	canti.7.b
Ubi theſau. tu⁹: ibi cor tuũ	lu.12.d
Ubi corpus: ibi congre. aquile	lu.17.g
Ve eis qui receſſerũt a me	oſee.7.d
Ve qui cogitatis inutile	michee.2.a
Ve ve hypocritis	mat.23.c
Verbũ caro factũ eſt	ioh.1.b
Verbũ dei nõ eſt alliga.	2.timo.2.b
Verba vite eterne habes	ioh.6.g
Velox depoſitio taberna.	2.pe.1.c
Venditur ioſeph hiſmaelitis	gen̄.37.f
Veneratur mardocheus	heſter.6.c
Veniet dñs ꝛ oẽs ſcti cũ.	zach.14.a
Ventus ꝑcuſſit do. filioꝝ iob	iob.1.d
Ventoſa verba nõ hñt finẽ	iob.16.a
Veſtes purpuree	exo.39.a
Veſtes ſcinduntꝛ a rege	4.reg.19.a
Veſtigia ei⁹ ſecutus eſt pes	iob.23.c
Veſtibus adornatꝛ iudith	iudith.10.a
Vincenti dabo edere de li.	apo.2.b
Victime ꝓ delictis	leui.7.a
Video aliam legẽ in mẽ. meis	ro.7.b
Vidi aquã egre. de tem.	eze.47.a
Vidi alterũ angelũ ha. ſig.	apo.7.a
Vidua ponit duo minuta	apo.12.d
Vidua colligit ligna	3.reg.17.b
Vidua poſtulat iudicium	lu.18.a
Viduas hono. q̃ vere vi.	1.timo.5.a
Vincit ſapientia maliciã	ſap.7.d
Vince in bono malũ	roma.12.d
Vincuntꝛ quat. reges ab abraã	gen̄.14.c
Vineas deſtruxit grando	exo.9.f
Vineas plantaui ꝛ rigaui	eccles.2.a
Vinum dat regi neemias	neemie.2.a
Vinum fortius oĩbus	3.eſdre.3.d
Vinum dño nõ libabunt	oſee.9.a
Vir claudus baiulabatꝛ	actuum.3.a
Vir veſtitus lineis	dan̄.10.a
Viri galilei quid ſtatis aſpi.	actuũ.1.b
Virga aaron floruit	nume.17.c
Virgas decorticauit iacob	gen̄.30.f
Virgo cõcipiet et pariet	eſa.7.c
Virga iſrł ꝓiecta eſt	amos.7.a
Virgo cogitat q̃ dei ſunt	1.cor.7.f
Virgines ſunt ꝛ ſe. agnũ.	apo.14.a
Virginitatis ſigna.	deu.22.c
Virtutes fiebant ꝑ ma. pau.	actuũ.19.b
Viſio arboris nabucho.	dan̄.4.b
Viſionis res aperitꝛ	dan̄.10.c
Viſus eſt in ter. ꝛ con.	baruch.13.d
Viſum recepit tobias	tobie.11.c
Vita nr̃a vapor eſt ad.	iaco.4.d
Vitis frondoſa iſrł	oſee.10.a
Vitis vera xp̃s eſt	ioh.15.a
Ulmus in ſolitudine	eſa.41.c
Vitio vxoris leuite.	iudi.20.g
Unde ememus panes	ioh.6.a
Ungitꝛ dauid in regẽ.	2.reg.5.a
Ungunt ſalomonem in regẽ	1.pa.29.f
Unus oĩm introitus	ſap.7.a
Unus ex vobis me tradet	ioh.13.c
Unuſquiſqꝫ ꝓpriã merce. ac.	1.cor.3.b
Unus deus: vna fi. vnum bapt.	ephe.4.d
Unuſquiſqꝫ vxorẽ ſuã dili.	ephe.5.g
Vocat xp̃s petrũ ꝛ an.	mat.4.c
Vocat xp̃s mattheum	mat.9.a
Vocabit iudiciũ ad ignẽ	amos.7.a
Vocabitur hierłm ci. veri.	zach.8.a
Volo autem iuniores nu.	1.ti.5.b
Voluntas dei ſctifica. vr̃a.	1.teſ.4.a
Vos eſtis templum dei.	2.cor.6.d

Uotum eſt ſemper pſoluen. leui.27.a
Uox clamātis in deſerto. mar.1.a
Urbs fortitudinis ſion. eſa.26.a
Urbes refugij ſegregant. deu.19.a
Urbes ſeparentur fugiti. ioſue.20.a
Urbes tuas demolitas. ezech.26.b
Uxor tobie iunioris fit ſare. tob.7.b
Uxores alienigene di. 1.eſdre.10.c
Uuas acerbas comedetis. eze.18.a
Uulpes ꝯgre.ſan.ad ſe. iudic.15.a
Uulpes foueas habent. lu.9.g
¶ De incipientibus a lra. Z.
Z Zabulonis apel. gen.30.c
Zabulō.ſors ter. ioſ.19.a
Zabulonis pnceps. pſ.67.f
Zabulonis ex tri.duodecim. apo.7.b
Zacharias regnat. 4.regum.17.g
Zacharias indu.ſpūſancto. 2.par.24.a
Zacharie ſanguis reqretur. mat.23.d
Zacharias pr iohānis pphetat. lu.1.f
Zacheus pnceps publica. lu.19.a
Zebedeus pr iacobi ꝛ iohānis. mat.4.a
Zebedei mater. mat.20.c
Zelꝰ domꝰ tue co.me. pſ.68.b
Zelotypa mulier ſla.lig. eccli.26.b
Zizania inimici. mat.23.b
Zizania ſunt filij nequā mat.13.c
Zona circuncinxit eum eccli.45.a
Zona pellicea iohānis bap. mat.3.a
Zorobabel genitus a ſala. mat.1.b

Finis quarte tabule.

¶ Notandum ꝙ trāſlatores et interpretes biblie multi fuerunt: ſicut dicit ma-
giſter in hiſto: ſco: quia ante incarnationem domini annis. 341. tēporibus pto
lomei philadelphi egypti. 70. interpretes floruerunt: qui leges et prophetas
hoc mō trāſtulerūt. Ptolomeus ſtudioſus et librorū cupidus percipiēs apud
iudeos legē eſſe ore dei editam: et digito illius ſcriptam: miſſis epiſtolis ꝛ mu
neribus: rogauit eleazarum pōtificem iudeorum: vt ſibi viros ſeniores hebrai
ce et grece lingue peritos: qui interpretari ꝛ transferre valerent: dirigeret. Et e-
enim ſua deſideria eſſent eam in greco tranſlatam habere ꝛ arcuis regalibus
intereſſe. Eleazarus autem annuens eius petitioni: de vnaquaqꝫ tribu ſex le-
giferos vel legiferentes deſtinauit. Hi ſunt. 72. interpretes: qui licet. 72. fuerūt
more ſacre ſcripture: tamē communiter dicitur. 70. quia ſi duo ſuperſunt hoc
eſt modicum reſpectu. 70. Qui venientes ad regem pentatheucum et prophe
tas transferētes coraꝫ rege: diſputauerunt de vno deo colendo: et ꝙ nulla crea
tura eſſet deus. Inde eſt: ꝙ vbicūqꝫ occurrebat eis in trāfferēdo de trinitate
vel ſub ſilentio preteribant: vel enigmatice tranſtulerunt: ne tres deos colen-
dos tradidiſſe viderentur: ſimiliter de incarnatione verbi faciētes. Unde trāſ-
latio. 72. quandoqꝫ eſt ſuperflua: quandoqꝫ diminuta. Poſt incarnationē aūt
domini et paſſionem: annis. 124. aquila quidam iudeus ad fidem conuerſus
ſed poſtea in hereſim lapſus: primus interpres fecit aliam trāſlationem de he
braico in grecum tempore hadriani imperatoris. Deinde poſt annos. 54. theo-
dotio fecit tertiam tranſlationem ſub commodo. Deinde poſt annos. 40. ſym-
machus interpres claruit ſub ſeuero. Deinde poſt annos. 8. inuenta eſt quedā
tranſlatio hieroſolymis: cuius auctor ignoratur: que dicta eſt vulgata tranſla
tio: vel quinta editio. Deinde poſt annos. 18. tempore alexandri ſuperuenit ori
genes: videns iſtas tranſlationes imperfectas: incepit corrigere tranſlationeꝫ
72. interpretum per poſteriores iam dictas tranſlationes. Uel ſm aliquos ſo
lum tranſlationem theodotionis correxit ꝛ miſcuit: ſcilicet ſuppleus diminu-
ta: et reſecans ſuperflua. Ubicunqꝫ igitur ad tranſlationem. 72. interpretum
aliquid addidit ex tranſlationibus ſequentibus: vel ibi addidit que deerāt: ibi
ponebat aſtericuꝫ vel aſteriſcum: id eſt ſtellaꝫ vel formā aſtri: per quod innuit
ꝙ per additionem illam eluceſcebant que prius deerant. Et dicitur aſtericus
ab aſter et icon quod eſt imago vel ſignū: et producit penultimam: quia apud
grecos: icon ſcribitur per ei diphthōgō: et dicitur aſtericus ſm modernos: vel
aſteriſcus ſm antiquos et tunc dicitur ab aſtris .i. ſtella: ꝛ icon. Ubi vero erat
ſuperfluum ponebat obelum. Obeluꝫ enim grece: dicitur ſagitta latine vel ve
ru: ſignans per hoc ꝙ littera ibi ſuperflua erat. Deinde ipſe origenes fecit aliā
tranſlationem per ſe plenam ſine his ſignis. Hi omnes tranſtulerūt de hebrai
co in grecum. Deinde quidam volentes habere omnes iſtas tranſlationes ſi-
mul ſcribebāt libros: ſic eos ordinātes: ꝙ i medio cuiuſlibet folij ponebāt ſex
columnas: a ſummo deorſum deſcendentes: ponentes in prima: verba trāſla
tionis prime: in ſecūda ſecūde ꝛ ſic de alijs. Et iſti libri dicti ſunt hexapla: ab
hexa grece quod eſt ſex latine: quaſi ſexcupla: vel dicitur hexapla quaſi liber ha
bens ſex tranſlationes rectas vel rectificatas. Quidam tamen exapla exponūt
ſimpliciter pro exemplaria. Et his temporibus multi vtriuſqꝫ lingue ſcioli fe-
cerunt alias tranſlationes de predictis grecis tranſlationibus in latinum.
Nouiſſime ſuperueniens beatus Hieronymus peritus in tribus linguis: he-
braica: greca et latina. Primo correxit tranſlationem. 72. interpretum in lati-
no cum aſtericis et obelis poſtea vero tranſtulit immediate bibliam de hebreo
in latinum ſine aſtericis et obelis. Et hac tranſlatione nunc vbiqꝫ vtitur tota
romana eccleſia: licet non in omnibus libris. Et ipſius tranſlatio merito cete
ris antefertur: quia eſt verborum tenacior: et perſpicuitate ſententie clarior.
Et tranſlatio prima ſcilicet. 72. interpretum facta eſt in alexādria ciuitate: que
metropolis eſt egypti. Alie autē tranſlationes in diuerſis partibus mūdi: vbi
tunc magiſtri polluerunt. ¶ Nota ꝙ vbicūqꝫ in libris veteris teſtamenti men-
doſitas reperitur: recurrendum eſt ad volumina hebreorum: quia vetus teſta-

mentum primo in lingua hebrea ſcriptum eſt. Si vero in libris noui teſtamẽ ti: recurrẽdũ eſt ad volumina grecoꝝ: q: nouũ teſtamẽtũ primo in lingua gre ca ſcriptũ eſt: preter euãgeliũ matthei: ⁊ epiſtolã pauli ad hebreos.

¶ Notandũ eſt ꝙ omnis ſacra ſcriptura quadriformi ratiõe diſtinguit̃ ſiue exponitur. Aut enim in hiſtorico vel litterali intellectu: aut allegorico: aut ana gogico: aut tropologico vel morali ſolet accipi. Hiſtoria nãq; eſt: qñ res aliqua quomodo ſm litterã dicta vel facta ſit: plano ſermone refertur: vt cuʒ dicit̃. Populus iſrael ex egypto ſaluat⁹: tabernaculũ domino fecit. Et dicitur ab hi ſteron. i. videre vel cognoſcere q: antiquitus nemo ſcribebat hiſtoriã: niſi qui vidiſſet. Et ſic quãdo dictiones intelligũtur ſimpliciter vt ſonãt: eſt ſenſus lit teralis vel hiſtoricus. Allegoria autẽ eſt: cum verbis ſiue rebus myſticis pſen tia chriſti et eccleſie ſacramenta ſignant̃. Verbis videlicet vt ait Eſaias. Egre dietur virga de radice ieſſe: qḋ aperte eſt dicere. Naſcetur virgo maria de ſtir pe dauid: ⁊ de ea chriſtus naſcetur. Rebus myſticis: eſt populus iſrael ab egy ptiaca ſeruitute per ſanguinem agni liberatus. Allegorice eccleſiã ſignat: que per paſſionem xpi a demoniaca ſeruitute liberata eſt. Et notãdũ ꝙ allegoria mul tis modis exponit̃. Qñq; a perſona: vt iſaac ſignat chriſtũ. qñq; a re ⁊ nõ per ſona: vt aries occiſus ſignificat chriſti carnẽ paſſam: quandoq; a loco: vt chri ſtus predicaturus aſcendit in montem: vbi eminentia loci ſignat ſapientiam et excellentiam quandoq; a numero: vt apprehenderunt ſeptem mulieres vi rum vnũ. i. ſeptẽ dona gratiarũ chriſti: quandoq; a negocio vel facto: vt inter fectio golie a dauid: interfectionem diaboli a chriſto ſignat. Anagogia autem ad ſuperiora eſt ducens locutio: que de premio futuro et de ea que in celis eſt vita futura apertis ſiue myſticis ſermonibus diſputat. Apertis vt cum dicitur Beati mundo corde. Myſticis vt cum dicitur. Beati q̇ lauant ſtolas ſuas: vt ſit illis poteſtas in ligno vite: ⁊ ꝑ portas intrẽt ciuitatem. Quod ſic exponitur anagogice. Beati qui mũdant cogitationes ſuas et actus: vt ſit illis poteſtas videndi dominũ noſtrũ ieſum chriſtũ: qui dicit. Ego ſum via: vita ⁊ veritas: et per doctrinam et exempla precedentium patrum intrant in regna celoꝝ. Et ſic eſt differẽtia inter allegoriã ⁊ anagogiã: q: allegoria eſt myſticus ſenſus ptĩ nens ad militantẽ eccleſiã in qua ſum⁹: ſed anagogia eſt apertus ſenſus perti nens ad eccleſiã triũphãtẽ: q̇ eſt cõitas ſctõꝝ iam triũphãs ⁊ regnans. Tro pologia vero eſt moralis locutio: que ad inſtructionem ⁊ correctionẽ animoꝝ myſtice ſiue aperte reſpicit. Myſtice: vt ait ſalomõ. Omni tempore ſint veſti menta tua candida: et oleũ de capite tuo non deficiat: quod eſt dicere. Omni tempore ſint opera tua munda: et charitas de corde tuo non deficiat. Aperte vt iohãnes dicit. Filioli. nõ diligamus verbo neq; lingua: ſed opere ⁊ veritate Et vt breuiter habeas. Hiſtoria docet factum. tropologia faciendũ: allegoria credendum: anagogia appetendũ. Unde verſus. Littera geſta docet: quid cre das allegoria. Moralis quid agas: quo tendas anagogia. Hec patent in hac dictione hieruſalẽ. Hiſtorice enim eſt nomẽ ciuitatis. Tropologice: eſt typus anime fidelis. Allegorice: figura eccleſie militantis. Anagogice typũ gerit ec cleſie triumphantis. Unde verſus. Sicut hieruſalem polis eſt terrena fidelis Conſtans eccleſia mons fortis patria ſumma.

DIE PRIMO
DIE SECVNDO
DIE TERTIO
DIE QVARTO
DIE QVINTO
DIE SEXTO

¶ Incipit epiſtola beati hieronymi ad Paulinum presbyterũ de omnibus diuine hyſtorie libris. Capitulum. j.

Frater ambroſius tua mihi munuſcula pferẽs detulit ✠ ſimul ⁊ ſuauiſſimas litteras: que a principio amicitiarũ fidẽ pbate iã fidei ✠ veteris amicitie ✠ noua preferebãt. Uera enim illa neceſſitudo eſt ⁊ xp̄i glutino copulata: quẽ nõ vtilitas rei familiaris nõ pſentia tm̄ corporũ: nõ ſubdola ⁊ palpãs adulatio: ſʒ dei timor ⁊ diuinarũ ſcripturarũ ſtudia cõciliãt. ¶ Legim⁹ ĩ veterib⁹ hyſtorijs quoſdã luſtraſſe puincias nouos adijſſe pplos maria trãſiſſe: vt eos quos ex libris nouerãt corã ꝗ viderent. Sic pithagoras mẽphiticos vates: ſic plato egyptũ ⁊ archytã tarẽtinũ: eandẽq3 orã italie q̄ quodã magna grecia dicebat̄ laborioſiſſime pagrauit vt q̄ athenis mgr̄ erat ⁊ potẽs: cuiuſq3 doctrinas achademie gymnaſia pſonabãt: fieret peregrin⁹ atq3 diſcipul⁹: malens aliena verecunde diſcere: ꝗ ſua impudenter ingerere. Deniq3 cum litteras quaſi toto orbe fugiẽtes pſequit̄: captus a pyratis et venũdatus etiã tyrãno crudeliſſimo paruit: duct⁹ captiuus vinct⁹ et ſeru⁹ tñ qr philoſophus ✠ maior emẽte ſe fuit. Ad tytũ liuiũ lacteo eloquẽtie fonte manãtẽ: de vltimis hyſpanie galliarũq3 finibus quoſdã veniſſe nobiles legimus: ⁊ quos ad contẽplationẽ ſui romanũ traxerat vni⁹ hoĩs fama pduxit. Habuit illa etas inauditũ oĩbus ſeculis celebrãdũq3 miraculũ vt vrbẽ tãtã ingreſſi aliud extra vrbẽ q̄rerent. Apolloni⁹ ſiue ille magus vt vulgus loquit̄: ſiue philoſophus: vt pythagorici tradunt: intrauit perſas: pertrãſiuit caucaſum: albanos: ſcythas: maſſagetas: opulentiſſima indie regn̄ penetrauit ⁊ ad extremũ latiſſimo phiſon amne trãſmiſſo peruenit ad brachmanas: vt hiarchã in throno ſedẽtẽ aureo ⁊ de Tãtali fonte potantẽ: inter paucos diſcipulos de natura de morib⁹ ac de curſu ✠ dierũ ⁊ ſyderũ audiret docentẽ. Inde p elamitas babylonios: chaldeos: medos: aſſyrios: parthos: ſyros: phenices ✠ arabes paleſtinos: reuerſus alexãdriã pexit ethiopiã: vt gymnoſophiſtas ⁊ famoſiſſimã ſolis menſam videret

Alio ✠ nõ debet eẽ ſimul.
Alio ✠ veteri.
Alio ✠ nouã
Pithagoras.
Plato.
Archytas.
Alio ✠ maiore mente.
Titus liui⁹
Appolloni⁹
Brachmane.
hyarchas
Hero. lib. j. ſer.
alio ✠ dier3 ſupereſt.
Alio ✠ arabia.
Hiero. li. 4.

in ſabulo. Inuenit ille vir vbiq3 qđ diſceret: ⁊ ſemp proficiens: ſemp ſe melior fieret. Scripſit ſuper hoc pleniſſime octo voluminibus. ✠ Philoſtratus.

Capitulum. ij.

Uid loquar de ſeculi hoĩbus cũ apoſtolus Paulus vas electiõis et magiſter gentiũ: qui de conſcientia tanti in ſe hoſpitis loquebatur dicens. An experimentũ queritis eius qui in me loquitur xp̄s poſt damaſcũ arabiãq3 luſtratã: aſcendit hieroſolymã vt videret petrũ ⁊ manſit apud eũ dieb⁹ q̄ndecim. Hoc eĩ myſterio hebdoadis ⁊ ogdoadis futurus gẽtiũ pdicator inſtruẽdus erat. Rurſumq3 poſt annos quattuordecim aſſumpto barnaba et tyto expoſuit cum apoſtolis euãgeliũ: ne forte ĩ vacuũ curreret aut cucurriſſet. Habet enim neſcio quid latentis energie ✠ viua vox ⁊ in aures diſcipuli de auctoris ore trãſfuſa fortius ſonat. Unde et eſchines cum rhodi exularent ⁊ legeretur illa demoſthenis oratio quam aduerſus eum habuerat; mirantibus cunctis atq3 laudantib⁹ ſuſpirans ait. Quid ſi ipſam audiſſetis beſtiam ſua verba reſonantem. Cap. iij.

Ec hoc dico ꝙ ſit aliquid in me tale qđ vel poſſis a me audire; vel velis diſcere: ſʒ quo ardor tuus ⁊ diſcendi ſtudiũ etiam abſq3 nobis per ſe probari debeat. Ingenium docile ⁊ ſine doctore laudabile eſt. Nõ quid inuenias ſed quid queras cõſideram⁹. Mollis cera ⁊ ad formandũ facilis: etiã ſi artificis et plaſte ceſſent manus; tamen virtutis totum eſt quicquid eſſe poteſt. Paulus apoſtolus ad pedes gamalielis legẽ moyſi et prophetas didiciſſe ſe gloriatur: vt armatus ſpiritualibus telis: poſtea doceret confidenter. Arma enim noſtre militie non carnalia ſunt: ſed potentia deo ad deſtructionem munitionũ et cogitationes deſtruentes: ⁊ oẽm altitudinem et tollentem ſe aduerſus ſcientiam dei ⁊ captiuantes omnẽ intellectũ ad obediendum chriſto: et parati ſubiugare omnem inobedientiam. Timotheum ſcribit ab infantia ſacris litteris eruditum: ⁊ hortatur ad ſtudiũ lectionis ne negligat gra

Laerti⁹ in vita talestis.
Herodot⁹ libro. 3.
Põponius mella li. 3.
phyloſtrat⁹
alio ✠ phyloſtrateo.
Act. 9. c.
2. co. 13. a.
gal. 1. d.
Ibidẽ. 2. a.
Alio ✠ viue vocis actus.
Eſchines.
Demoſthenes.
Paulus apoſtolus.
Act. 22. a.
2. co. 10. b.
2. Thi. 3. d.

ſtiam que data ſit ei per impoſitionem
Thi.1.b. manus preſbyterij. Tyto precipit vt in-
ter ceteras virtutes epiſcopi quez breui
ſermone depinxit ſcientiam quoqꝫ non
negligat ſcripturarum: obtinentem inq̃t
eũ ſm doctrinã eſt fidelẽ ſermonẽ: vt po
tens ſit exhortari in doctrina ſana: ⁊ con
tradicentes reuincere. Ca.iiij.

Sancta q̃ppe ruſticitas
ſolũ ſibi prodeſt: ⁊ quã
tũ edificat ex vite meri
to eccleſiam xpi: tãtum
nocet ſi deſtruẽtib⁹ nõ
reſiſtat. Malachias p
pheta imo p malachiã
Mala.1.et 2.c. dñs interrogauit ſacer
dotes legẽ. In tantũ ſacerdotis officiuz
Moyſi. eſt interrogatũ reſpondere de lege. Et in
Deu.32.a. deuteronomio legim⁹. Interroga patrez
Dauid. tuũ ⁊ annũciabit tibi ſeniores tuos ⁊ di-
Ps.118. cẽt tibi. In pſalmo quoqꝫ .cxviij. Canta-
biles mihi erant iuſtificatiões tue in lo-
co peregrinatiõis mee. Et in deſcriptio
ne iuſti viri cũ eũ arbori vite dauid que
Ps.1. eſt in paradiſo cõpararet: inter ceteras
Dan.12.b. virtutes hoc etiã intulit. In lege dñi vo-
luntas eius: et in lege eius meditabitur
die ac nocte. Daniel in fine ſacratiſſime
viſionis ait iuſtos fulgere quaſi ſtellas et
intelligentes.i.doctos quaſi firmamen-
tũ. Uides quãtũ inter ſe diſtãt iuſta ru-
ſticitas et docta iuſticia. Alij ſtellis alij
celo comparant. Quãq̃ iuxta hebraicã
Ibidem. veritatẽ vtrũqꝫ de eruditis poſſit intelli-
gi. Ita enim apud eos legimus. Qui au-
tem docti fuerint fulgebunt quaſi ſplen-
dor firmamenti: ⁊ qui ad iuſticiam eru-
diunt multos: quaſi ſtelle in perpetuas
Act.9.c. eternitates. Cur paulus apoſtolus vas
Mat.7.b. electionis? Nempe quia vas legis et ſcri-
Act.4. pturarum ſanctarum erat armarium.
Phariſei ſtupẽt in doctrina dñi: ⁊ mirã-
tur in petro ⁊ iohanne quomodo legem
ſciãt cũ litteras nõ didicerit. Quicquid
enim alijs exercitatio et quotidiana in le-
ge meditatio tribuere ſolet: illis hoc ſpi-
Joh.6.e. rituſſanctus ſuggerebat. Et erant iuxta
Luce.2.f. quod ſcriptum eſt docibiles deo. Duode
cim annos ſaluator impleuerat: et in tẽ-
plo ſedens de queſtionibus legis interro
gans magis docet dum prudenter inter-
rogat. Niſi forte ruſticum petrum ruſti-
cum iohannem dicimus: quorum vter-
qꝫ dicere poterat. Et ſi imperitus ſermo
ne non tamen ſcientia. Johannes ruſti-
2.cor.11.b. cus piſcator indoctus: et vnde illa vox
Joh.1.a. obſecro. In principio erat verbuz: ⁊ ver-
bum erat apud deum: et deus erat ver-
bum? Logos grece multa ſignificat. Nã
et verbum eſt: et ratio et ſupputatio: et
cauſa vniuſcuiuſqꝫ rei per quaz ſunt ſin
gula que ſubſiſtunt: que vniuerſa recte
intelligimus in xpo. Ca.v.

Hoc doctus plato neſci
uit: hoc demoſthenes
eloq̃ns ignorauit. Per
dã inquit ſapientiã ſa-
pientiũ: ⁊ prudentiam
prudentiũ reprobabo.
Uera ſapientia perdet Abdie.1.a.
falſam ſapientiaz. Et Eſa.29.c.
q̃q̃ ſtulticia p̃dicationis in cruce ſit: tñ 1.cor.1.c.
paulus ſapientiã loquit inter pfectos. 1.cor.2.b.
Sapientiã aũt nõ ſeculi huius nec prin 1.cor.2.a.
cipũ ſeculi iſtius qui deſtruunt: ſed loq̃-
tur dei ſapientiã in myſterio abſconditã
quã predeſtinauit deus ante ſecula. Dei
ſapientia xps eſt. Chriſtus enim dei vir-
tus ⁊ dei ſapientia. Hec ſapientia in my-
ſterio abſcondita eſt: de qua ⁊ noni pſal- Col.2.a.
mi titulus prenotatur pro occultis filij.
In quo ſunt omnes theſauri ſapientie et
ſcientie dei abſconditi. Et qui in myſte-
rio abſcõditus erat predeſtinatus eſt an
te ſecula predeſtinatus autem et prefigu
ratus in lege ⁊ prophetis. Unde ⁊ pphe Ro.1.a.
te appellabantur videntes: qꝛ videbãt eũ 1.reg.9.b.
quem ceteri non videbant. Abram vidit Joh.8.g.
diem eius et letatus eſt. Aperiebantur Ezech.1.a.
celi ezechieli: qui populo peccatori clau- Ps.118.
ſi erant. Reuela inquit dauid oculos me Ro.7.c.
os: et conſiderabo mirabilia de lege tua. 2.cor.3.d.
Lex enim ſpiritalis eſt: ⁊ reuelatione opus Apo.5.a.
eſt vt intelligat: ac reuelata facie dei glo Eſa.29.b.
riam cõtemplemur. Liber in apocalypſi Apoc.3.b.
ſeptem ſigillis ſignatus oſtendit: quem
ſi dederis homini ſcienti litteras vt le-
gat reſpondebit tibi. Non poſſum. Si-
gnatus eſt enim. Quanti hodie putant
ſe noſſe litteras: tenent ſignatum libruz
nec aperire poſſunt: niſi ille reſerauerit
qui habet clauem dauid qui aperit ⁊ ne-
mo claudit et nemo aperit. In actibus
apoſtolorum ſanctus eunuchus immo
vir (ſic enim eum ſcriptura cognomi-
nat) cum legeret eſaiam prophetam in-
terrogatus a philippo. Putas ne intel-
ligis q̃ legis? Reſpõdit ✠ qꝫ. Quomodo Act.8.f.
poſſum niſi aliquis me docuerit. Ego vt eſt q
de me loquar interim nec ſanctior ſum
hoc eunucho nec ſtudioſior q̃ de ethyo-
pia: id eſt de extremis finibus mũdi ve- legis.
nit ad templum: reliquit aulam regiam:
et tãtus amator ✠ legis diuine ✠ qꝫ ſcõ

tie fuit: vt etiam in vehiculo litteras legeret sacras. Et tamen cum librum teneret et verba domini cogitatione conciperet: lingua volueret: labijs personaret ignorabat eum quem in libro nesciens venerabatur. Venit philippus: ostendit ei iesum qui clausus latebat in littera. O mira doctoris virtus. Eadem hora credidit eunuchus: baptizatur fidelis et sanctus est ac magister de discipulo: ✠ plus in deserto fonte ecclesie q̄ in aurato synagoge templo repperit. Hec a me perstricta sunt breuiter. Neq; enim epistolaris angustia euagari longius patiebatur: vt intelligeres te in scripturis sacris sine p̄uio et monstrante semitam non posse ingredi.

alia ✠ sacr.

Ca.vi.

Taceo de grāmaticis: ⁊ ✠ rhetoribꝰ: philosophis: geometris: dyalecticis: musicis: astronomis: astrologis: medicis: quoꝝ sciētia mortalibꝰ satis vel vtilissima est: ⁊ i tres partes scinditur in doctrinā: rationem ⁊ vsum. Ad minores artes veniā: ⁊ q̄ nō tā ✠ lingua q̄ manu administrant. Agricole: cementarij: fabri metalloꝝ: lignorūq; cesores lanarij quoq; et fullones ⁊ ceteri qui variam supellectilē ⁊ vilia opuscula fabricant: absq; doctore esse nō possunt quod cupiunt. Quod medicoꝝ est promittunt medici: tractant fabrilia fabri. Sola scripturarum ars est: quam sibi passim omnes vendicant. Scribimus indocti: doctiq; poemata passim. Hanc garrula anus: hanc delirus senex: hanc sophista verbosus: hanc vniuersi presumunt: lacerant: docent anteq̄ discant. Alij ✠ abducto supercilio grandia verba trutinantes: inter mulierculas de sacris litteris philosophantur. Alij discunt proh pudor a feminis quod viros doceant. Et ne parum hoc sit quadam facilitate verborum: immo audacia edisserunt alijs quod ipsi non intelligunt. Taceo de meis similibꝰ: qui si forte ad scripturas sanctas post seculares litteras venerint et sermone composito aures populi mulserint quicquid dixerint hoc legem dei putant. Nec scire dignantur quid prophete quid apostoli senserint: sed ad sensum suum incongrua aptant testimonia: quasi grande sit et non viciosissimum dicendi genus deprauare sententias: et ad voluntatem suam sacram scripturam trahere repugnantem. Quasi non legerimꝰ homerocentonas et virgiliocentonas? ac non sic etiam et maronem sine christo possimus dicere christianum quia scripserit. Iam redit et virgo: redeunt saturnia regna. Iam noua progenies celo demittitur alto. Et patrem loquentem ad filium. Nate mee vires mea magna potētia solus. Et post verba saluatoris in cruce. Talia prestabat memorās fixusq; manebat. Puerilia sunt hec et circulatoꝝ ludo similia docere quod ignores: immo (vt cum stomacho loquar) nec hoc quidem scire quod nescias.

alia ✠ rhetoricis. Alia ✠ logo. Hora. lib. 2. epla. Horatius vbi. s. alia ✠ adducto. Eusebi. lib. 5. c. 18. Virgi. in buco. egloga. 4. Eneid. 1. Eneid. 2. Eeñ. 1. 2. 11.

Ca.vij.

Videlicet manifestissima ē genesis in qua de creatura mundi: de exordio generis humani de diuisione terre: de confusione linguarum de descensione vsq; ad egyptum scribitur hebreorum. ¶ Patet exodus cum decē plagis: cum decalogo: cum mysticis diuinisq; preceptis. ¶ In promptu est leuiticus liber in quo singula sacrificia: immo singule pene syllabe et vestes aaron: et totus ordo leuiticus spirant celestia sacramēta. ¶ Numeri vero nōne totius arithmetice: et prophetie balaam: ⁊ quadragintaduarum mansionum per heremū mysteria continent. ¶ Deuteronomium vero secunda lex: et euangelice legis prefiguratio: nonne sic ea habet que priora sunt: vt tamen noua sint omnia de veteribus? Hucusq; moyses: hucusq; penthateucus: quibus quinq; verbis loqui se velle apostolus in ecclesia gloriatur. ¶ Job exēplar patientie: que non mysteria suo sermone cōplectitur. Prosa incipit: versu labitur: pedestri sermone finitur: omnesq; leges dialectice: propositione: assumptione confirmatione: conclusione determinat. Singula in eo verba plena sunt sensibus: et vt de ceteris sileam resurrectionem corporum sic prophetat vt nullus de ea manifestius ⁊ cautius scripserit. Scio inquit q; redemptor meus viuit et in nouissimo die de terra surrecturus ✠ sum: et rursum circundabor pelle mea: et in carne mea videbo deum: quem visurus sum egoipse: et oculi mei cōspecturi sunt: ⁊ non alius Reposita est hec spes mea in sinu meo.

Gen. 10. & 11. Deū. 44. Exo. 9. Job. 11. 12. 20. Nu. 22. 23. Num. 33. 1. Cor. 14 & vsq; ad. 3. c. 2. 3. vsq; ad. 42. et 42. vsq; ad finem. Job. 19. d. Alia ✠ sim.

Joſ.1.b. ¶ Veniam ad ieſum naue: qui typuȝ do-
ioſ.7.vſq; mini non ſolum in geſtis: verūetiam in
11. noie prefert. Tranſit iordanem hoſtium
ioſue.14. regna ſubuertit diuidit terram victori po
vſq;.23. pulo: ⁊ per ſingulas vrbes: viculos: mon
tes: flumina: torrentes atq; confinia ec-
cleſie: celeſtiſq; hieruſalem ſpiritualia re
Eſa.16.a. gna deſcribit. ¶ In iudicum libro quot
pricipes populi tot figure ſunt. ¶ Ruth
moabitis. Eſaie explet vaticinium dicen
tis. Emitte agnum domine dominato-
rem terre de petra deſerti ad montem fi-
1.reg.4.c. lie ſyon. ¶ Samuel in hely mortuo ⁊ oc
ibi.31.d. ciſione ſaul veterem legem abolitā mon
2.re.8.d. ſtrat: porro in ſadoch atq; dauid noui ſa
2.reg.2.a. cerdocij nouiq; imperij ſacramenta te-
3.reg.1.a. ſtatur. ¶ Malachim: id eſt terti⁹ et quar
4.reg.24. tus regum liber a ſalomone vſq; ad ie-
3.reg.12. chonicā ⁊ a hieroboam filio nabath vſq;
4.reg.7. ad oſee qui ductus eſt in aſſyrios regnuȝ
iuda: et regnū deſcribit iſrael. Si hyſto-
riam reſpicias: verba ſimplicia ſunt: ſi
in litteris ſenſum latentem inſpexeris:
eccleſie paucitas et hereticorum contra
eccleſiam bella narrantur. ¶ Duodecim
prophete in vnius voluminis anguſti-
Oſee.1. as coartati: multo aliud ꝙ ſonant in lit
Oſee.2. tera prefigurāt. ¶ Oſee crebro nominat
Oſee.3. effraim: ſamariam: ioſeph: iezrael: ⁊ vxo
Johel.1. rem fornicariam et fornicationis filios
et adulteram cubiculo clauſam mariti
multo tempore ſedere viduam: ⁊ ſub ve
ſte lugubri viri ad ſe reditum preſtolari.
aſt✠ decl. ¶ Johel filius fatuel deſcribit terram✠
Johel.2. duodecim tribuum: eruca: brucho: locu-
Ephe.1.c. ſta: rubigine vaſtante conſumptam: et
poſt euerſionem prioris populi effuſum
iri ſpiritumſanctum ſup ſeruos dei ⁊ an
cillas: id eſt ſuper centum viginti creden
tium nomina: et effuſum iri in cenacu-
lo ſyon. Quis cētum viginti ab vno vſq;
ad quindecim paulatim ⁊ per incremen
ta ſurgētes: quindecim graduum nume
ruȝ efficiūt qui in pſalterio myſtice cōti-
Amos.1. nentur. ¶ Amos paſtor et ruſticus et ru
et.2. borum mora deſtringens paucis verbis
explicari non poteſt. Quis enim digne
exprimat tria et quattuor ſcelera dama-
ſci et gaze: ⁊ tyri et idumee: ⁊ filiorū am-
mō et moab: et in ſeptimo et octauo gra-
ibid.4. du iude ⁊ iſrael. Hic loquitur ad vaccas
pingues q̄ ſunt in ſamarie mōte: ⁊ ruitu-
Ibi.6.b. ram domum maiorem minoremq; teſta
ibi.7. tur. Ipſe cernit victorem locuſte: ⁊ ſtan-
ibi.8. tem dominum ſuper murum litum vel
adamentinuȝ et vncinum pomorum at

trahentem ſupplicia peccatoribus: et fa-
mē in terra: nō famē panis nec ſitim aq̄
ſed audiendi verbum dei. ¶ Abdias qui Abdie. c.
interpretatur ſeruus dn̄i pſonat contra vnico.
edom: ⁊ ſanguinem terrenumq; fratrem
fratris quoq; iacob ſemper emulum ha-
ſta percutit ſpiritali. ¶ Jonas pulcherri- Jone.1.
ma columba naufragio ſuo paſſionem Jone.3.
dn̄i perfigurans: mundum ad peniten-
tiam reuocat: ⁊ ſub nomine niniue gen-
tibus ſalutem nunciat. ¶ Micheas de Miche.5.
moraſthi coheres chriſti vaſtationem po
nit contra eam quia maxillā percuſſerit
iudicis iſrael. ¶ Naum conſolator orbis Naum.3.
increpat ciuitatem ſanguinum: et poſt Naū.1.d.
euerſionem illius loquitur. Ecce ſuper
montes pedes euangelizantis et annun
ciātis pacem. ¶ Abacuc luctator fortis Abacuc.1.
et rigidus ſtat ſuper cuſtodiam ſuam: et Abacuc.2.
figit gradum ſuper munitionem vt chri- a.
ſtum in cruce cōtempletur et dicat. Ope ibidem.3.b
ruit celos gloria eius: ⁊ laudis eius ple- hypalage
na eſt terra. Splendor eius vt lux erit eſt.
cornua in manibus eius. Ibi abſcōdita
eſt fortitudo eius. ¶ Sophonias ſpecu-
lator et archanorum dei cognitor audit
clamorem a porta piſcium et eiulatuȝ a
ſecunda et contritionem a collibus. In- So.1.2.f.
dicit quoq; vlulatum habitatorib⁹ pile:
quia conticuit omnis populus chanaā
diſperditi ſunt vniuerſi qui inuoluti erant Aggei.1.
argento. ¶ Aggeus feſtiuus et letus qui aggei.2.b.
ſeminauit i lachrimis vt in gaudio me-
teret: deſtructū templum edificat deūq;
patrem inducit loquentem. Adhuc vnū
modicūq; et ego cōmouebo celum ⁊ ter-
ram et mare ⁊ aridā: ⁊ mouebo oēs gen
tes: et veniet deſideratus cunctis genti-
bus. ¶ Zacharias memor domini multi zacha.3.b.
plex in prophetia ieſum veſtibus ſordi- 2.d.
dis indutum: ⁊ lampadem oculorum ſe zacha.4.a
ptem candelabrūq; aureum cū totidem zacha.6.
lucernis quot oculis: duas quoq; oli- zacha.9.b.
uas a ſiniſtris lampadis cernit ⁊ ✠a dex Ala ✠ ſup
tris: vt poſt equos nigros rufes varios eſt a.
et albos et diſſipatas quadrigas ex ef- Mala.1.
fraim et equum de hieruſalem pauperez
regem vaticinetur: ⁊ predicet ſedentem
ſuper pullum filium aſine ſubiugalis.
¶ Malachias aperte et in fine omnium
prophetaȝ de abiectione iſrael et vocatio
ne gentium. Non eſt mihi ait voluntas
in vobis: dicit domin⁹ exercituum: ⁊ mu
nus non ſuſcipiā de manu veſtra. Ab or
tu enim ſolis vſq; ad occaſum magnum
eſt nomen meū in gentibus: et in omni

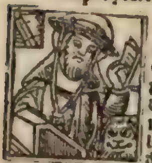
loco ſacrificat̃ et offert̃ noĩ meo oblatio
Dierẽ.1.c. munda. Eſaiam: hieremiã: ezechiel: ꝛ da
Hier.11.a. niel: quis põt vel itelligere vel exponere.
c.40. vſq; Quoꝝ ꝑmus nõ ꝓphetiã videt̃ mihi te
in finem. xere ſꝫ euãgeliũ. ¶ Scõs virgã nuceã et
ollã ſuccẽſam a facie aqlonis: et pardũ
ſpoliatũ ſuis colorib⁹ ꝛ q̃druplex diuer
ſis metris nectit alphabetuꝫ. ¶ Tertius
ꝑncipia ꝛ finẽ tãtis hꝫ obſcuritatibus in
uoluta: vt apud hebreos ipſe partes cuꝫ
exordio geneſeos ante ãnos triginta nõ
Dan.9. legant̃. ¶ Quartus ṽo q̃ ꝛ extrem⁹ iter
ibidem.10. q̃ttuor ꝓphetas tẽporuꝫ ꝯſcius: ꝛ totius
c.11.12. mundi philohyſtoricus lapidẽ ꝑciſu ꝺe
ibidẽ. 2.c. mõte ſine manib⁹: ꝛ regna oĩa ſubuertẽ
tem claro ſermone ꝓnunciat. ¶ Dauid ſi
monides noſter pindarus ꝛ alche⁹ flac
cus q̃ꝫ catulus atq; ſerenus xp̃m lyra p
ſonat: ꝛ in decachordo pſalterio ab infe
In prouer ris excitat reſurgentẽ. ¶ Salomõ pacifi
bijs in ec cus ꝛ amabilis dñi: mores corrigit: natu
cleſiaſtice. ram docet: eccleſiã iungit: ꝛ xp̃m: ſancta
in canticio rũq; nuptiaꝝ dulce canit epithalamium.
Heſter.7. ¶ Heſter i eccl̃ie typo pplm̃ liberat de pi
culo: ꝛ interfecto amã q̃ interꝑtat̃ iniq
tas partes cõniuij ꝛ diẽ celebrẽ mittit in
poſteros. ¶ Paralipomenõ liber: id eſt i
ſtrumenti veteris epitome: tãtus ac talis
eſt: vt abſq; illo ſi qs ſcietiã ſcripturarũ
ſibi voluerit arrogare ſeipſum irrideat.
Per ſingula quippe noĩa iuncturaſq; ver
boꝝ ꝛ ꝑtermiſſe in regũ libris tangũtur
hiſtorie: ꝛ innumerabiles explicant̃ euã
Eſdre.3. gelij queſtiões. ¶ Eſdras ꝛ neemias ad
Nee.3. vſq; iutor videlꝫ ꝛ cõſolator a dño: in vno vo
ad.7. lumine artant̃: inſtaurãt tẽpliũ: muros ex
truunt ciuitatis oĩſq; illa turba ppl̃i re
deuntis inl patriã: ꝛ deſcriptio ſacerdo
tuꝫ leuitarũ iſrael ꝓſelitoꝝ ac ꝑ ſingulas
familias muroꝝ ac turriuꝫ opera diuiſa
aliud in cortice ꝑferunt: aliud in medul
la retinent. Cernis me ſcripturarũ amo
re raptũ: exceſſiſſe modũ epiſtole: ꝛ tñ nõ
impleſſe quod volui. Audiuim⁹ tñ quid
noſſe qd cupe debeam⁹: vt et nos q̃ꝫ poſ
Pſ.118. ſimus dicere. Concupiuit aĩa mea deſide
rare iuſtificationes tuas in omni tpe. Ce
Canti.6.b. terum illud ſacrati cũ impletur in nobis
Cphe.1.b. Hoc tñ ſcio qd̃ neſcio. ¶ Tangã ꝛ nouũ
breuiter teſtamẽtũ. ¶ Mattheus: Mar
cus: Lucas: ꝛ Johãnes: q̃driga dñi et ve
rum cherub qd̃ interpretatur ſciẽtie ple
nitudo ꝑ totum corpus oculati ſunt: ſcin
tille emicãt: diſcurrũt fulgura: pedes ha
bent rectos: ꝛ in ſublime tendentes: ter
ga pennata ꝛ vbiq; volãtia tenent ſe mu
tuo: ſibiq; perplexi ſũt: ꝛ quaſi rota in ro
tam voluuntur ꝛ ꝑgunt: quocũq; eos fla
tus ſpiritusſancti perduxerit. ¶ Paulus
apl̃us ad ſeptẽ ſcribit eccleſias: octaua
eſt ad hebreos a pleriſq; extra numeruꝫ
ponit̃. Timotheũ inſtruit ac Tytũ ꝛ phi
lemonẽ ꝓ fugitiuo famulo deꝑcat̃: ſuꝑ
quo meli⁹ tacere puto: q̃ pauca ſcribere
Actus apl̃oꝝ nudã q̃dẽ vident̃ ſonare Coll.4.
hiſtoriã: ꝛ naſcẽtis eccleſie ifantiã texere 2.Cor.8.
ſed ſi nouerimus ſcriptorẽ eoꝝ lucã eſſe
medicũ cuius laus eſt in euãgelio aiad
uertimus pariter oĩa ṽba illi⁹ aĩe lãguẽ
tis eſſe medicinaꝫ. ¶ Jacob⁹: petr⁹: iohã
nes: iudas ſeptẽ epiſtolas ediderunt taꝫ
myſticas q̃ ſuccinctas ꝛ breues pariter
ac longas breues in ṽbis lõgas in ſentẽ
tijs: vt rarus ſit q̃ non in eaꝝ ſecutiat le
ctione. ¶ Apocalypſis iohãnis tot hꝫ ſa
cramenta quot ṽba. Parũ dixi ꝛ ꝓ meri
to voluminis laus oĩs inferior eſt. In ver
bis ſingulis multiplices latẽt intelligen
tie. Oro te frater chariſſime iter hec viue Eccl.50. in
re: iſta meditari: nihil aliud noſſe: nihil fine.
aliud q̃rere. Nõne videt̃ tibi iã hic in ter
ris regni celeſtis habitaculuꝫ? Nolo vt of
fendaris in ſcripturis ſctis ſimplicitate
ꝛ quaſi vtilitate verboꝝ q̃ vel vitio inter
pretũ vel de induſtria ſic ꝓlate ſunt vt ru
ſticã ꝯditionẽ facili⁹ inſtruerẽt: ꝛ in vna
eademq; ſentẽtia aliter doctus: aliter ſenti
ret indoct⁹. Nõ ſum tã petulãs et hebes
vt hec me noſſe pollicear: ꝛ eoꝝ fructus
capere in terra quoꝝ radices in celo fixe Alia ꝛ velle
ſunt: ſed ✠ ꝛ velle fateor: ſedẽti me ꝑfero me fateor
magiſtrũ renuẽs comitẽ ſpõdeo. Petẽti ſꝫ eſt tunc
datur: pulſanti apitur: q̃rẽs inuenit. Diſca pſiteor.
mus i terris: quoꝝ ſciẽtia nobis perſeue Mat.7.b.
ret in celo. Obuijs te manibus excipiaꝫ Luce.11.b.
et vt inepte aliquid ac de hermagore tu Hermagoꝛas.
miditate effundã quicquid q̃ſieris tecuꝫ
ſcire conabor.

Capitu. viij.

HAbes. hic amãtiſſimuꝫ
tui fr̃eꝫ euſebiũ qui ifa
rũ tuaꝝ mihi gratiã du
plicauit referẽs honeſta
tẽ moꝝ tuoꝝ ꝯtemptuꝫ
ſecli: fidẽ amicitie: amo
rẽ xp̃i. Nã prudẽtiam ꝛ
eloquij venuſtatẽ: et abſ
q; illo ip̃a epiſtola ꝑferebat. Feſtina q̃ſo
te: ꝛ herenti in ſalo nauicule funẽ magis
preſcinde q̃ ſolue. Nemo renuncians ſe
culo bene põt vendere. Quicquid in ſum
ptus de tuo tuleris pro lucro computa.
Antiquũ dictũ eſt. Auaro deeſt taꝫ quod

e.cor.6. babet ꝙ q̄ non babet. Credenti totus
mundus diuitiaꝝ eſt. Infidelis aūt etiā
obolo indiget. Sic viuam⁹ q̄ſi nil babē-
tes: ⁊ omnia poſſidētes. Uictus atq; veſti
tus diuitie xp̄ianorum ſunt. Si babes in
Mat.5.g. poteſtate rem tuā vēde ſi nō babes ꝓijce.
Tollēti tunicā ⁊ pallium relinquēdū eſt.
Sꝫ niſi tu ſemper recraſtinans: ⁊ diē de
die trabēs caute ⁊ pedetentim tuas poſ-
ſeſſiūculas vendideris nō bꝫ xp̄s vñ alat
ibidē. 4.d. pauperes ſuos. Totū deo dedit q̄ ſe ob-
Mar.12.d tulit. Apoſtoli tm̄ nauem ⁊ rbetia reliq̄-
Luce.21.a rūt. Uidua duo era miſit i gazopbilatiū
⁊ ꝓfert creſi diuitijs. Facile contēnit oīa
q̄ ſe ſemper cogitat eſſe moriturū.

¶ Explicit epiſtola beati bierony-
mi pſbiteri ad Paulinū pſbiterū.
¶ Incipit prefatio ſancti Hierony
mi pſbyteri i Pētateucbū moyſi.

Deſiderij
mei: dſideratas accepi
epiſtolas: q̄ quodam
preſagio futuroꝝ cū
daniele ſortitus eſt no
mē obſecrātis vt trāſ-
latum in latinā linguā
d̄ bebreo ſermōe pētba
teucū nr̄oꝝ aurib⁹ traderē. Periculoſuꝫ
op⁹ certe ⁊ obtrectactoꝝ meoꝝ latratib⁹
patēs: q̄ me aſſerūt in ſeptuaginta inter
pretum ſuggillationem noua ꝓ veterib⁹
cudere ⁊ ita igeniū q̄ſi vinū ꝓbātes: cuꝫ
Als ✠ vtili ego ſepiſſime teſtat⁹ ſim me ꝓ ✠ virili por
l. virilis. tiōe i tabernaculo dei offerre q̄ poſſiꝫ: nec
de leg. pre. opes alteri⁹ alioꝝ paupertate fedari. Q̄d
vt auderē origenis me ſtudiuꝫ ꝓuocauit
Aſtericus. q̄ editiōi antiq̄ trāſlationē tbeodotionis
Obelus. miſcuit aſtericbo ⁊ obelo .i. ſtella ⁊ veru
Mat. 2.c. oē op⁹ diſtinguēs: dū aut illuceſcere fa-
ibidē. 2.d. cit q̄ min⁹ ante fuerāt: aut ſuperflua q̄-
Iob.19.g. q̄ iugulat ⁊ ꝯfodit: ⁊ marie q̄ euangeliſta
Ioh.7.f. rum ⁊ apl̄oꝝ autoritas ꝓmulgauit. In q̄
1.cor.2.b. b⁹ multa de veteri teſtamēto legimus q̄ i
nr̄is codicib⁹ nō bn̄tur. Ut eſt illud. Ex
egypto vocauit filiū meum. Et qm̄ naza
reus vocabit: ⁊ videbūt i quē ꝯpūxerūt:
⁊ flūia de vētre ei⁹ fluēt aq̄ viue: ⁊ q̄ nec
oculus vidit: nec auris audiuit: nec i cor
legel expo bois aſcēdit q̄ ꝓparauit de⁹ diligētib⁹ ſe
ſitionem. ⁊ multa alia q̄ ꝓpriū ſyntagma deſide-
rant. Interrogem⁹ ergo eos vbi bec ſcri-
pta ſūt ⁊ cū dicere nō potuerint de libris
Oſee.11.a. bebraicis ꝓferam⁹. Primū teſtimoniuꝫ
Eſa.11.a. eſt i Oſee: ſcdm i Eſaia: tertiū i zacbaria
quartū in ꝓuerbijs: qntū eque in Eſaia;

q̄d multi ignorātes apocrypborū delira- zacb.12.d
mēta ſectant: ⁊ bibcras nenias libris au Prouerb.
tēticis ꝓferūt. Cauſas erroris nō ē meū 3.c.
exponere. Iudei prudēti factū dicūt eſſe Eſa.64.b.
cōſilio: ne ptolome⁹ vni⁹ dei cultor etiam pbolome⁹
apud bebreos duplicē diuinitatē deꝓbē- Philadel-
deret. Q̄d maxie idcirco faciebāt: q2 i pla pbus.
tonis dogma cadere videbat. Deniq; vbi
cūq; ſacratū aliquid ſcriptura teſtat de
patre ⁊ filio et ſpūſctō: aut aliter iterꝓta lxx. interꝓ-
ti ſunt: aut oīno tacuerunt: vt ⁊ regi ſatiſ tes .i. fide-
facerent ⁊ arcanū fidei non vulgarēt. Et lis inter-
neſcio q̄s prim⁹ autor ſeptuagita cellu- pres vel no
las alexādrie mēdacio ſuo extruxerit: q̄- tarius.
bus diuiſi: eadē ſcripturarint: cū ariſteus
eiuſdem ptolomei bipcraſpites et ✠ non Als ✠ non
multo poſt tp̄e ioſepbus nibil tale retule ſupereſt.
rint: ſed i vna baſilica ꝯgregatos ꝯtuliſ-
ſe ſcribant: nō ꝓpbetaſſe. Aliud ē eī eſſe
vatē aliud eſt eē iterꝓtē. Ibi ſpūs vētura
ꝓdicit: bic eruditio et v̄borū copia ea q̄
intelligit trāſfert. Niſi forte putādus eſt
tulli⁹ economicū xenofontis: ⁊ platonis
pytbagorā: ⁊ demoſtbenis pro cteſifonte
afflat⁹ rbetorico ſpū trāſtuliſſe. Aut alr
de eiſdē libris ꝑ ſeptuaginta iterꝓtes ali-
ter ꝑ apl̄os ſpūſſctūs teſtimonia texuit
vt q̄d illi tacuerunt: bi ſcriptū eē mentiti
ſunt. Quid igit. Dānam⁹ veteres? Mini
me. Sed poſt prioꝝ ſtudia in domo dn̄i
q̄d poſſumus laboramus. Illi interꝓtati
ſunt aduētū xp̄i: et q̄d neſciebant dubijs
ꝓtulere ſententijs: nos poſt paſſionē ⁊ re
ſurrectionē ei⁹: nō tā ꝓpbetiā q̄ biſtoriā
ſcribimus. Alr eī audita: alr viſa narrā
tur. Q̄d meli⁹ intelligim⁹. meli⁹ ⁊ ꝓferi-
mus. Audi igitur emule: obtrectator au-
ſculta. Nō dānō nō reꝓbēdo ſeptuagita
ſꝫ ꝯfidēter cūctis illis apl̄os ꝓfero. Per 1.cor.12.b
iſtoꝝ os mibi xp̄s ſonat: q̄s an̄ ꝓpbetas
inter ſpūalia cbariſmata poſitos lego i
q̄bus vltimū pene gradū iterꝓtes tenēt.
Quid liuore torqueris? Quid imperitoꝝ
animos contra me concitas? Sicubi in
tranſlatione tibi videor errare: interro-
ga bebreos: diuerſarū vrbiū magros ꝯſu
le. Q̄d illi bn̄t de xp̄o tui codices nō bn̄t
Aliud ē ſi ꝯ ſe poſtea ab apl̄is vſurpata te
ſtimonia ꝓbauerūt: ⁊ emendatoria ſunt
exēplaria latina q̄ greca: greca q̄ bebrai-
ca. Uerū bec ꝯ inuidos. Nūc te deꝓcor de-
ſideri cbariſſime: vt q2 me tm̄ op⁹ ſubire
feciſti ⁊ a geneſi exordiuꝫ capere orōnib⁹
iuues: quo poſſim eodē ſpū q̄ ſcripti ſūt
libri in latinū eos trāſferre ſermonem.
¶ Explicit prefatio.

¶ Liber geneſis qui dicit hebrai- ce breſith: incipit.

¶ C. S. De mundi creatione: rerum creatarum diſtinctione: diſtinctarum ornatu: hominiſq; propter quem cuncta creata ſunt formatione atq; conſeruatione. Cap. j.

¶ Dies. j.
A
diſt. 85.
Heb. 1. c.
Eccl. 18.
Heb. 11. a.
Diſt. 10. b
23. q. 5.
Quid ergo.
Alo + dei
Alo + de⁹.
De pſe. di.
2. q2 corp⁹
p. ergo ſi
cut.

N principio
creauit de⁹ celū ⁊ ter
rā. Terra aūt erat ina
nis ⁊ vacua: ⁊ tenebre
erāt ſup faciē abyſſi
⁊ ſpūs dñi ✠ ferebat
ſup aq̄s. Dixitq; de⁹
Fiat lux. Et facta eſt lux. Et vidit de⁹ lucē
q̄ eēt bona: ⁊ diuiſit ✠ lucē a tenebris: ap
pellauitq; lucē diē: ⁊ tenebras noctē. Fa
ctūq; ē veſpere ⁊ mane dies vn⁹. Dixit q̄q;
de⁹. Fiat firmamētū i medio aq̄x: ⁊ diui
dat aq̄s ab aq̄s. Et fecit de⁹ firmamētū:
diuiſitq; aq̄s q̄ erāt ſub firmamēto ab his
q̄ erāt ſup firmamentū. Et factū eſt ita.
Vocauitq; deus firmamētū celū. Et fa

¶ Dies. 2.
di. 77. qd i
ais in ſi.
de ſumma
tri. c. j.

ctū eſt veſpe ⁊ mane dies ſcd̄s. Dixit vero
deus. Cōgregent aq̄ q̄ ſub celo ſunt i lo
cū vnū: ⁊ appareat arida. Et factū eſt ita
Et vocauit deus aridā terrā. Cōgregatio
neſq; aquarū appellauit maria. Et vidit
de⁹ q̄ eēt bonū: ⁊ ait. Germinet terra her

¶ Dies ter
tius.
Alo + ferē
tem.

bā virētē ⁊ ✠ faciētē ſemē: et lignū pomi
ferū faciēs fructū iuxta gen⁹ ſuū: cui⁹ ſe
mē in ſemetipſo ſit ſup terrā. Et factū ē
ita. Et ptulit terra herbā virētē et faciē
tē ſemē iuxta gen⁹ ſuū lignūq; faciēs fru
ctū: ⁊ vnūquodq; ſemētē ſm ſpēm ſuā.
Et vidit de⁹ q̄ eſſet bonū. Et factū eſt ve
ſpere ⁊ mane dies terti⁹. Dixit aūt deus.

B
¶ Dies. 4.
Ps. 135.
De maio. ⁊
obe. c. ſolit
te.

Fiant luminaria in firmamēto celi: ⁊ di
uidāt diē ac noctē: ⁊ ſint in ſigna ⁊ tpa ⁊
dies ⁊ ānos vt luceāt i firmamēto celi: ⁊
illuminēt terrā. Et factū eſt ita. Fecitq;
de⁹ duo luiaria magna: lumiare maius
vt p̄eſſet diei: ⁊ lumiare minus vt p̄eſſet
nocti ⁊ ſtellas. Et poſuit eas ✠ in firma
mēto celi: vt lucerēt ſup terrā: et p̄eſſent
diei ac nocti: ⁊ diuiderēt lucem ac tene
bras. Et vidit de⁹ q̄ eſſet bonū. Et factū
eſt veſpe ⁊ mane dies q̄rt⁹. Dixit etiā de⁹

Alo + he
deus.
¶ Dies. 5.
C
J. eodē. b.

Producāt aq̄ reptile aie viuētis: ⁊ volati
le ſup terrā ſub firmamēto celi. Creauit
q; deus cete grandia: ⁊ oēm aīam viuen
tē atq; motabilē quā produxerāt aque i
ſpēs ſuas: ⁊ oē volatile ſm genus ſuum.
Et vidit de⁹ q̄ eſſet bonū: būdixitq; eis:
dicēs. Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊ reple
te aq̄s maris: auesq; multiplicent ſuper
terrā. Et factū eſt veſpe ⁊ mane dies q̄n

¶ Dies. 6.
13. di. c. ſex
pro die.
J. 5. a.
Sap. 2. d.
Sap. 10. a
Eccl. 17. a.
Mar. 10. a
De pe. di. 2

tus. Dixit q̄q; de⁹. Producat terra aiaȝ vi
uētem in gñe ſuo: iumēta ⁊ reptilia ⁊ be
ſtias terre ſm ſpēs ſuas. Factūq; eſt ita
Et fecit de⁹ beſtias terre iuxta ſpēs ſuas
iumēta ⁊ oē reptile terre in gñe ſuo. Et vi
dit deus q̄ eſſet bonū ⁊ ait. Faciam⁹ ho
minē ad imaginē ⁊ ſimilitudinē nr̄am vt
p̄ſit piſcibus maris volatilibus celi ⁊ be
ſtiis vniuerſeq; ✠ terre: oīq; reptili quod
mouet i terra. Et creauit de⁹ hoiem ad
imaginē ✠ ⁊ ſimilitudinē ſuā ad imaginē
dei creauit illū: maſculū ⁊ feminam crea
uit eos. Būdixitq; illis de⁹: ⁊ ait. Creſci
te ⁊ mltiplicamini ⁊ replete terrā ⁊ ſubij
cite eam: ⁊ dñamini piſcibus maris ⁊ vo
latilibus celi ⁊ vniuerſis aiantibus q̄ mo
uent ſup terram. Dixitq; deus. Ecce de
di vobis oēm herbam afferentem ſemen
ſup terrā: ⁊ vniuerſa ligna q̄ hñt i ſemet
ipſis ſemētē gñis ſui: vt ſint vobis i eſcā
⁊ cūctis aiantib⁹ terre: oīq; volucri celi
⁊ vniuerſis q̄ mouētur in terra: ⁊ in qui
bus eſt aīa viuēs: vt habeāt ad veſcēdū.
Et factū eſt ita. Viditq; de⁹ cuncta que
fecerat: et erant valde bona. Et factū eſt
veſpere ⁊ mane dies ſextus.

Alo + crea
ture.
Alo + non
ponit ⁊ ſi
militudinē
Eccl. 39. c.
Mar. 7. d.
24. q. 3. q̄
dam. ꝓ. tlos
riani. 22.
q. 1. nuptie
15. di. ſepto
die in pſl.

¶ C. S. De operis creationis completione: cum factoꝝ recapitulatione: laicalis formationis ho minis expoſitione: locuq; ei⁹ deſcriptione: ⁊ inhabi tatione ac mulieris ipſi⁹ formatione. Caplm. ij.

Gif pfecti ſūt ce
li et terra: et ois
ornat⁹ eoꝝ. Cō
pleuitq; de⁹ die
ſeptimo op⁹ ſuū
qd fecerat: et re
quieuit die ſepti
mo ab ✠ vniuer
ſo ope qd patra
rat. ⁊ bñdixit diei
ſeptio et ſctifica
uit illū: q2 i ipſo ceſſauerat ab oī ope ſuo
qd creauit de⁹ vt faceret. Iſte ſūt gñatio

A
Deſeriſe
dicet.
Alo + ol.
¶ Dies. 7.
Exo. 20. b.
Hebr. 4. b.
Tho. 8. b.
Sap. 10. a.

nes celi et terre qn̄ create ſunt ī die quo
fecit deus celum et terrā ⁊ omnē virgu-
ltū agri anteq̄ oriretur in terra: omnē
q̄ herbam regionis priuſq̄ germinaret.
Non enim pluerat dn̄s deus ſuper terrā
⁊ homo non erat qui operaret terram:
ſed fons aſcendebat e terra irrigans vni
uerſam ✠ ſuperficiem terre. Formauit
igitur dn̄s deus hoīem de limo terre: ⁊ in
ſpirauit in faciem eius ſpiraculū vite: et
factus eſt hō in aīam viuentem. Plan-
tauerat aūt dn̄s deus paradiſum volu-
ptatis a principio: in quo poſuit homi-
nem quem formauerat. Produxitq̄ do-
minus de⁹ de humo oē lignum pulchrū
viſu: et ad veſcendum ſuaue: lignū etiā
vite in medio paradiſi: lignūq̄ ſciētie bo
ni et mali. Et fluuius egrediebatur de
loco voluptatis ad irrigandū paradiſum
qui inde diuiditur ī quattuor capita. No
men vni phiſon. Ipſe eſt q̄ circuit oēm
terram euilath: vbi naſcit aurū: ⁊ aurū ter
re illius optimū eſt. Ibiq̄ inuenit bdel
liū: et lapis onychinus. Et nomē fluuij
ſcdi gyon. Ipſe eſt q̄ circuit oēm terram
ethiopie. Nomen vō fluminis tertij ty-
gris. Ipſe vadit ꝯ aſſyrios. Fluuius autē
quart⁹ ipſe eſt eufrates. Tulit ergo dn̄s
deus hoīem: et poſuit eū in paradiſum
voluptatis vt operaret ⁊ cuſtodiret illū
Precepitq̄ ei dicens. Ex omni ligno pa
radiſi comede: de ligno aūt ſcientie bo-
ni et mali ne comedas. In quacūq̄ enim
die comederis ex eo: morte morieris. Di-
xit q̄ dn̄s deus. Nō eſt bonū hoīem eſſe
ſolum: faciam⁹ ei adiutoriū ſimile ſibi.
Formatis igitur dn̄s deus de humo cun
ctis aīantibus terre ⁊ vniuerſis volatili
bus celi: adduxit ea ad adā vt videret qd
vocaret ea: Oē. enim quod vocauit adam
aīe viuētis ipm̄ eſt nomē eius. Appella-
uitq̄ adam noībus ſuis cuncta aīantia ⁊
vniuerſa volatilia celi: et omnes beſtias
terre. Ade vō nō īueniebat adiutor ſimi
lis eius. Immiſitq̄ dn̄s de⁹ ſoporē ī adā
Cumq̄ obdormiſſet tulit vnā de coſtis
eius: ⁊ repleuit carnē ꝓ ea. Et edificauit
dn̄s deus coſtam quam tulerat de adam
in mulierem: et adduxit eam ad adam.
Dixit q̄ adam. Hoc nunc os ex oſſibus
meis: et caro de carne mea. Hec vocabit
virago: quoniā de viro ſumpta eſt. Quā-
obrē relinquet hō patrē ſuū et matrē et
adherebit vxori ſue: et erūt duo in carne
vna: erat aūt vterq̄ nudus: adam ſcilicet
et vxor eius et non erubeſcebant.

De cōſe. di. 1. hi duo. Di. 11. eccle ſiaſticarū. B Ad ✠ facie Di. 40. il lud. Di. 15. c. 11. De ꝯſe. di. 4. eccleſia. paradiſo. Eccl. 24. c C 11. q. 3. ad menſam. §. euidenter ꝑñ. videte igitur. Eccl. 17. a. 34. q. 1. cū ꝑ bellicā. 26. di. dein de. 31. q. 1. deus maſ. 12. q. 2. ſicut. D 33. q. 5. c. fi. ⁊. c. hec imago. De ſū. tri. c. vnico in cle. di. 40. illō. de pe. di. 2. §. adā in. ꝓ. vaticinabatur. Mat. 19. a. Mar. 10. a 1. Cor. 6. d. Ephe. 5. g. 7. q. 2. cum ſocietas. 33. q. 2 ad monē. de biga. debitis. De pe. di. 1. vt cognouerunt. Ibi. c. ſapiens. Item. c. ſed adam.

¶ C. S. De hominis per ſerpentem temptatione ipſius tranſgreſſione punitione: et de paradiſo electione. Capitulum .iij.

Ed ⁊ ſerpēs erat cal
lidior cunctis aīan-
tibus terre que
fecerat dominus de⁹
Qui dixit ad mulie-
rem. Cur precepit
vobis deus vt non
comederetis ex om
ni ligno paradiſi?
Cui reſpondit mulier. De fructu ligno-
rum que ſunt in paradiſo veſcimur: de
fructu vero ligni quod eſt in medio para
diſi precepit nobis de⁹ ne comederem⁹
et ne tāgerem⁹ illud ne forte moriamur.
Dixit autem ſerpens ad mulierem. Ne-
quaq̄ morte moriemini. Scit enim deus
q̄ in quocūq̄ die comederitis ex eo: ape
rientur oculi veſtri: ⁊ eritis ſicut dij ſcien-
tes bonū ⁊ malū. Vidit igit mulier q̄ bo
num eſſet lignum ad veſcendum et pul-
chrū in oculis: aſpectuq̄ delectabile: et
tulit de fructu illius et comedit: deditq̄
viro ſuo. Qui comedit. Et apti ſunt ocu
li amborū. Cūq̄ cognouiſſent ſe eſſe nu
dos conſuerunt folia ficus ⁊ fecerunt ſi-
bi perizomata. Et cū audiſſent vocem do
mini dei deambulātis in paradiſo: ad au
ram poſt meridiē: abſcōdit ſe adā ⁊ vxor
eius a facie dn̄i dei in medio ligni para-
diſi. Vocauitq̄ dn̄s deus adā: et dixit ei.
Vbi es? Qui ait. Vocem tuam dn̄e audi
ui in paradiſo: et timui eo q̄ nudus eſſem
et abſcondi me: cui dixit dn̄s. Quis enim
indicauit tibi q̄ nudus eſſes niſi q̄ ex li-
gno de q̄ ꝓceperā tibi ne cōederes come
diſti? Dixitq̄ adā. Mulier quā dediſti mi
hi ſociā dedit mihi ✠ de ligno: ⁊ cōedi. Et
dixit dn̄s de⁹ ad mulierē. Quare hoc fe-
ciſti? Que reſpōdit. Serpēs decepit me: ⁊
cōedi: Et ait dn̄s ad ſerpentē. Qr feciſti
hoc maledictus es inter omnia animan
tia ⁊ beſtias terre. Super pectus tuum
gradieris: ⁊ terrā comedes cunctis die-
bus vite tue. Inimicitias ponā inter te
⁊ mulierem et ſemen tuum ⁊ ſemen illi⁹
Ipſa conteret caput tuum: ⁊ tu inſidiabe
ris calcaneo eius. Mulieri quoq̄ dixit.
Multiplicabo erumnas tuas et concē-
ptus tuos in dolore paries filios: et ſub
viri poteſtate eris: et ipſe dominabitur
tibi. Ade vero dixit. Quia audiſti vocem
vxoris tue: et comediſti de ligno ex quo
preceperam tibi ne comederes: maledi-

A Eccl. 15. b. 2. Cor. 11. a. 15. di. ſepto die. 6. a. ac. 1. de pe. diſ. 1. c. aute. B Di. 40. Ad ✠ in fi. di. 3. de ius deus diſſi. 26. cū ad verſū. 15. q. 1. §. j. 1. fi. de pe. dī. 2. vt cognouerunt. ad ✠ nō hi de ligno. C De pe. di. 1. c. voluiſſent admiſ De pe. di. 3. ſerpēs. diſ. 3. cū enim 1. Cor. 14. g 33. q. 5. manifeſtum. ⁊ c. hec imago.

cta terra in opere tuo. In laboribꝰ come-
des ex ea cunctis diebꝰ vite tue. Spinas
et tribulos germinabit tibi: et comedes
herbas terre. In ſudore vultus tui veſce-
ſceris pane tuo: donec reuertaris in ter-
ram de qua ſumptus es: quia puluis es
et in puluerē reuerteris. Et vocauit adā
nomen vxoris ſue eua: eo ꝙ mater eſſet
cunctorum viuentium. Fecit quoqꝫ do-
minus deus ade ⁊ vxori eius tunicas pel-
liceas: et induit eos: ⁊ ait. Ecce adā qua-
ſi vnus ex nobis factus eſt ſciens bonuꝫ
⁊ malum. Nunc ergo ne forte mittat ma-
num ſuam et ſumat etiam de ligno vite
et comedat: et viuat in eternum. Emiſit
eum dn̄s deus de paradiſo voluptatis: vt
operaretur terram de qua ſumptus eſt.
Eiecitqꝫ adam: ⁊ collocauit ante paradi-
ſum voluptatis cherubin et flammeum
gladium atqꝫ verſatilem ad cuſtodiendā
viam ligni vite.

¶ C.S. de humani generis per adam in caſu et abel propagatione: fratricidij occiſione: perpetratione atqꝫ punitione: et ipſius ſeth generatione.

Capitulum.iiij.

Dam vero cognouit vxo-
rem ſuaꝫ euā. Que cō-
cepit ⁊ peperit ei chayn
dicens. Poſſedi homi-
nem per deum. Rur-
ſumqꝫ peperit fratreꝫ
eius abel. Fuit autem
abel paſtor ouiū ⁊ ca-
yn agricola. Factum eſt autem poſt mul-
tos dies vt offerret cayn de fructibus ter-
re munera domino. Abel quoqꝫ obtulit
de primogenitis gregis ſui: et de adipibꝰ
eorū. Et reſpexit dominus ad abel ⁊ ad
munera eius ad cayn autem ⁊ ad mune-
ra illius non reſpexit. Iratuſqꝫ eſt cayn
vehementer: ⁊ concidit vultus eius. Di-
xitqꝫ dn̄s ad eum. Quare iratus es: ⁊ cur
concidit facies tua? Nōne ſi bene egeris
recipies? Sin autem male: ſtatim in fori-
bus peccatū ✠ tuuꝫ aderit. Sed ſub te erit
appetitus eius: ⁊ tu dominaberis illius.
Dixitqꝫ cayn ad abel fratreꝫ ſuum. Egre-
diamur foras. Cumqꝫ eſſent in agro: cō-
ſurrexit cayn aduerſus fratrem ſuū abel
et interfecit eum. Et ait dominꝰ ad cayn
Ubi eſt abel frater tuus? Qui reſpondit.
Neſcio. Nunquid cuſtos fratris mei ſum
ego? Dixitqꝫ ad eum. Quid feciſti? Vox
ſanguinis fratris tui clamat ad me de
terra. Nūc igitur maledictus eris ſuper
terram que aperuit os ſuum et ſuſcepit
ſanguinem fratris tui de manu tua. Cū
operatus fueris eam non dabit tibi fru-
ctus ſuos. Uagus et profugus eris ſuper
terram. Dixit cayn ad dominū. Maior ē
iniquitas mea: ꝙ veniam merear. Ec-
ce eijcies me hodie a facie terre: ⁊ a facie
tua abſcondar: ⁊ ero vagus et profugus
in terra. Omnis igitur qui inuenerit me
occidet me. Dixitqꝫ ei dominus: Nequa-
ꝙ ita fiet: ſed omnis qui occiderit cayn
ſeptuplū punietur. Poſuitqꝫ dominus
in cayn ſignum: vt non interficeret eum
omnis qui inueniſſet eum. Egreſſuſqꝫ
cayn a facie domini: habitauit profugus
in terra: ad orientalem plagaꝫ eden. Co-
gnouit autem cayn vxorem ſuam: que cō-
cepit et peperit enoch. Et edificauit ciui-
tatem: et vocauit nomē eius ex nomine
filij ſui enoch. Porro enoch genuit irad
et irad genuit mauiael: et mauiael ge-
nuit mathuſael: et mathuſael genuit la-
mech. Qui accepit duas vxores: nomen
vni ada: et nomen alteri ſella. Genuit-
qꝫ ada iabel: qui fuit pater habitantium
in tentorijs: atqꝫ paſtorum: et nomen
fratris eius thubal. ✠ Ipſe fuit pater ca-
nentium cithara ⁊ organo. Sella quoqꝫ
genuit thubalcayn: qui fuit malleator ⁊
faber in cuncta opera eris et ferri. So-
ror vero tubalcayn noemma. Dixitqꝫ la-
mech vxoribꝰ ſuis ade et ſelle. Audite vo-
cem meam vxores lamech: auſcultate
ſermonem meum. Quoniam occidi vi-
rum in vulnus meum: et adoleſcentu-
lum in liuorem meuꝫ. Septulpum vltio
dabitur de cayn: de lamech vero ſeptua-
gies ſepties. Cognouit quoqꝫ ad huc adam
vxorem ſuam ⁊ peperit filium vocauitqꝫ
nomē eius ſeth: dicens. Poſuit mihi deꝰ
ſemē aliud pro abel quē occidit cayn. Sed
⁊ ſeth natus eſt filiꝰ quē vocauit enos.
Iſte cepit inuocare nomen domini.

¶ C.S. De generationis ade recapitulatione ⁊ ipſius morte: hominumqꝫ a ſeth vſqꝫ ad noe ⁊ filios eius procreatione.

Cap.v.

Ic eſt liber generatio-
nis adaꝫ in die qua cre-
auit deus hominem.
Ad ✠ ſimilitudinem
dei fecit illum: maſcu-
lum et feminam crea-
uit eos: Et benedixit il-
lis: et vocauit nomen
eorum adam in die qua creati ſunt. Ui-
xit autem adam centum triginta annis

is capit. | 3.q.2. in | eccliaſtico | 24.q.3.c. | cum ergo. | §. ſed qui. | De pe.di.1. | adam. | D | De pe.di.1. | adam. | Di.40. Si | liber. c. adā | Di.50. in | capite. | A | De pe.di.1. | c. ſi credis | in glo. | Heb.11.a. | Di.50. ne | qs.3.q.7.l | grantibus. | 14.q.5. | ſcriptum. | de pe.di.1. | nunquid. | Alr ✠ ſug- | geſtio tuum. | B | Sap.10.a | 33.di.c.6. | in. pro placito | eius. | 1.Iob.3.b. | 7.q.1.c. ad | uerſitas. | §. eſt aut.

24.q.3.c. | ergo. §. ſed | qui. de pe. | di.1. voluiſ | ſent. §. de- | niqꝫ. | E | De pe.di.1. | c. voluiſſet | §. deniqꝫ. ⁊ | c. ⁊ venit. | Prima mūdi | ciuitas. | Di.6. c. non | eſt. Pſi. ius | vero. | Primus bi | gamus. | 31.q.1. §. ad | non. | D | Alr ✠ iubal | Paſtoral. | Muſicalis | fabrilis. | lanificij et | texture ar- | tes inueni- | untur. | Primꝰ ma- | di dei orā- | di inuētor. | A | Alr ✠ ad | imaginē et | Eccl.17.a | G.1.d. | 1.Par.1.a.

Alº †nã bi ⁊ genuit ✠ filiũ ad imaginẽ ⁊ ſimilitudi-
filium. nẽ ſuã: vocauitq; nomẽ eiº ſeth. Et facti
ſunt dies adam poſtꝙ genuit ſeth octin
genti anni: genuitq; filios et filias. Et fa
ctum eſt omne tempus quod vixit adam
anni nongentitriginta: et mortuus eſt.
Uixit q; ſeth centum quinq; annis: et ge-
nuit enos. Uixitq; ſeth poſtꝙ gẽuit enos
octingentis ſeptem ãnis: genuitq; filios
et filias. Et facti ſunt oẽs dies ſeth non-
B gentorum duodecim annoꝝ: ⁊ mortuus
eſt. Uixit vero enos: nonaginta ãnis: ⁊ ge
nuit cainam. Poſt cuius ortũ vixit octi-
gentis quindecim ãnis: et genuit filios et
filias. Factiq; ſunt oẽs dies enos: nõgẽ-
ti quinq; anni: ⁊ mortuº eſt. Uixit q; cainã
ſeptuaginta annis: ⁊ genuit malalehel.
Et vixit cainam poſtꝙ genuit malalehel
octingentis quadraginta annis: genuit
q; filios et filias. Et facti ſunt omnes
dies cainam: nongenti decem ãni ⁊ mor
tuus eſt. Uixit autẽ malalehel ſexaginta
C quinq; annis: ⁊ genuit iared. Et vixit ma
lalehel poſtꝙ genuit iared: octingentis
triginta annis: et genuit filios et filias.
Et facti ſunt omnes dies malalehel octin
genti nonaginta quinq; ãni: ⁊ mortuus
eſt. Uixitq; iared centũſexagintaduobº
annis: ⁊ genuit enoch: Et vixit iared poſt
ꝙ genuit enoch octingentis annis: ⁊ ge-
Enoch li- nuit filios et filias. Et facti ſunt omnes
bros inue dies iared nongentiſexagintaduo ãni: ⁊
nit ⁊ primº mortuº eſt. Porro enoch vixit ſexaginta
libros edi- quinq; ãnis ⁊ genuit mathuſalem. Et am
dit. bulauit enoch cum deo. Et vixit enoch
poſtꝙ genuit mathuſalem trecẽtis annis
et genuit filios ⁊ filias. Et facti ſũt oẽs
Eccl. 44. c dies enoch trecẽtiſexagintaquinq; anni.
Heb. 11. a. Ambulauitq; cũ deo ⁊ non apparuit: q2
D tulit eum deus. Uixit q; mathuſalem cẽ
tumoctogintaſeptem annis et genuit la
mech. Et vixit mathuſalem poſtꝙ ge-
nuit lamech ſeptingẽtiſoctogintaduobº
annis: ⁊ genuit filios et filias. Et facti
Diſtin. 84. ſunt oẽs dies mathuſalem nongentiſe-
porro. ꝟſ. xagintanouem anni: ⁊ mortuus eſt. Ui-
ampliùs. xit autem lamech centumoctogintaduo
bus annis: ⁊ genuit filium: vocauitq; no
men eius noe: dicens. Iſte conſolabitur
nos ab operibus ⁊ laboribus manuũ no
ſtrarum: in terra cui maledixit domi-
nus. Uixitq; lamech poſtꝙ genuit noe
quingentis nonagintaquinq; annis: et
genuit filios et filias. Et facti ſunt om-
nes dies lamech ſeptingentiſeptuaginta
ſeptem anni: et mortuus eſt. Noe vero
cum quingentorum eſſet annorũ: genuit
ſem: cham ⁊ iaphet.

¶ C. S. De cauſa diluuij ⁊ deletionis hominis generali decreto: ipſius noe exceptione: ⁊ arce fabricande precepto accipiendoq; ſecũ in arcam informatione. Capitulum. xj.

Umq; cepiſſent homi- A
nes multiplicari ſuper ter 33. q. 1. cũ
ram: et filias procrea- igitur. §.
ſſent: videntes filij dei hac itaq;.
filias hominum ꝙ eſ- Ꝟſicu. ſicut
ſent pulchre: accepe- quodam.
runt ſibi vxores ex om- Ps. 89. a.
nibus quas elegerant. Eccl. 18. a.
Dixitq; deus. Non permanebit ſpiritus De pe. di. 1
meus in homine in eternum: q2 caro eſt. ꝑdiderat.
Eruntq; dies illius centum viginti an- Ꝟ. legimus
norum. Gigantes autẽ erant ſuper terrã De. pe. di. 5.
in diebus illis. Poſtꝙ enim ingreſſi ſunt c. 4. l. ꝟ. ve
filij dei ad filias hominum: illiq; genue mere l glo.
runt. Iſti ſunt potentes a ſeculo: viri fa- Baruch
moſi. Uidens autem deus ꝙ multa ma 3. c.
licia hominũ eſſet in terra: et cuncta co 33. q. 1. cũ
gitatio cordis intẽta eſſet ad malum om igitur. §.
ni tempore: penituit eum ꝙ hominẽ fe- hac itaq;.
ciſſet in terra. Et precauens in futurum I. 8. a.
et tactus dolore cordis intrinſecus: de B
lebo inquit hominem quẽ creaui a facie
terre: ab hoĩe vſq; ad animantia: a repti
li vſq; ad volucres celi. Penitet enim me
feciſſe eos. Noe vero inuenit grãm coram
domino. He ſunt generationes noe. Noe Eccl. 44. d
vir iuſtus atq; perfectus fuit in genera-
tionibus ſuis: cum deo ambulauit ⁊ ge-
nuit tres filios: ſem: cham ⁊ iaphet. Cor-
rupta eſt autem terra corã dño: ⁊ reple-
ta eſt iniquitate. Cũq; vidiſſet deus ter-
ram eſſe corruptã: omnis quippe caro cor
ruperat viam ſuam ſuper terram: dixit
ad noe. Finis vniuerſe carnis venit co-
ram me: repleta eſt terra iniq̃tate a facie
eoꝝ: ⁊ ego diſperdã eos cũ terra. Fac tibi
arcam de lignis leuigatis: manſiunculas
in arca facies: ⁊ bitumine linies intrinſe-
cus ⁊ extrinſecus. Et ſic facies eã. Tre- C
centoꝝ cubitoꝝ erit lõgitudo arce: quin-
quaginta cubitoꝝ latitudo: ⁊ triginta cubi-
toꝝ altitudo illiº. Feneſtram in ✠ arca fa Al. ✠ in ea
cies: ⁊ in cubito ↄſummabis ſummitatẽ
eiº. Oſtiũ aũt arce pones in latere deor-
ſum. Cenacula ⁊ triſtega facies in ea. Ec
ce ego adducã aquas diluuij ſuper terrã
vt interficiam omnem carnẽ in qua ſpiri
tus vite eſt ſubter celum: ⁊ vniuerſa que
in terra ſunt conſumentur. Ponamq; fe D
dus meum tecum: et ingredieris arcam

tu et filij tui: vxor tua et vxores filiorum tuorum tecum: et ex cunctis animantib⁹ vniuerſe carnis bina induces in arcam: vt viuant tecum maſculini ſexus et feminini. De volucribus iuxta genus ſuū et de iumentis in genere ſuo: et ex omni reptili terre ſm genus ſuum: bina de oībus ingredientur tecum vt poſſint viuere. Tolles igitur tecum ex omnibus eſcis que mandi poſſunt: et comportabis apud te: et erunt tā tibi q̄ illis in cibū. Fecit igi-

Heb.11.b. tur noe oīa q̄ preceperat illi deus.

¶ C.vij. De noe cū ſuis in arcā ingreſſu: diluuij ſup terrā acceſſu: inundationis exceſſu: viuētiūq; creature interitu: ſolius noe et ſuoꝝ ſaluatione: atq; diluuij duratione. Capl'm. vij.

A 2.pe.2.a. 12.q.1.ca. nuptie. Dixitq; dn̄s ad eum. Ingredere tu et omnis domus tua in arcam. Te enim vidi iuſtum corā me in generatione hac. Ex omnibus animantibus mundis ✠ tolles ſeptena: et ſeptena maſculum et feminam: de animantibus vero immundis: duo et duo maſculum et feminam. Sed et de volatilibus celi ſeptena et ſeptena maſculum et feminam: vt ſaluetur ſemen ſuper faciē vniuerſe terre. Adhuc enim et poſt dies ſeptem ego pluam ſuper terram quadraginta dieb⁹ et quadraginta noctibus et delebo omnē ſubſtantiam quam feci de ſuperficie terre.

Als ✠ tolle.

B Fecit ergo noe omnia que mandauerat ei dominus. Eratq; ſexcentorum an-

Mat.24.d norum qñ diluuij aque inundauerunt ſuper terram. Et ingreſſus eſt noe et filij ei⁹ vxor eius: et vxores filiorum eius cum eo in arcā propter aquas diluuij. De animātibus quoq; mundis et immundis et de volucrib⁹: et ex omni qđ mouet̃ ſuper terram duo et duo ingreſſi ſunt ad noe in arcam maſculus et femina: ſicut preceperat deus noe. Cumq; tranſiſſent ſeptē dies aque diluuij inundauerunt ſuper terrā. Anno ſexcēteſimo vite noe mēſe ſecūdo ſeptimodecimo die mēſis rupti ſunt omnes fontes abyſſi magne: et cataracte celi aperte ſunt: et facta eſt pluuia ſup terram quadraginta diebus et quadraginta

C noctibus. In articulo diei illi⁹ ingreſſus eſt noe et ſem: et cham et iaphet filij ei⁹ et vxor illius et vxores filiorum eius: cū eis in arcam: ipſi et omne animal ſm genus ſuum: vniuerſaq; iumenta in ✠ genere ſuo: et omne quod mouetur ſup terram in genere ſuo: cunctūq; volatile ſm genus ſuum. Uniuerſe aues omneſq; volucres ingreſſe ſunt ad noe in arcam: bina et bina ex omni carne in qua erat ſpiritus vite. Et que ingreſſa ſunt: maſcul⁹ et femina ex omni carne introierāt: ſicut preceperat ei deus: et incluſit eum dominus de foris. Factumq; eſt diluuiū quadraginta diebus ſuper terram: et multiplicate ſunt aque: et eleuauerunt arcam in ſublime a terra. Uehementer enim inundauerunt et omnia repleuerunt in ſuperficie terre. Porro arca ferebatur ſup aquas: et aque preualuerunt nimis ſup terram opertiq; ſunt omnes montes excelſi ſub vniuerſo celo. Quindecim cubitis altior fuit aqua ſuper montes quos operuerat. Cōſumptaq; eſt omnis caro que mouebatur ſuper terram volucrum animantium beſtiarū omniumq; reptilium que reptant ſuper terram. Uniuerſi homines: et cuncta in quib⁹ ſpiraculū vite eſt in terra: mortua ſunt. Et deleuit deus omnem ſubſtantiā que erat ſuper terram ab hoīe vſq; ad pecus: tam reptile q̄ volucres celi: et delete ſunt de terra. Remanſit autem ſolus noe et qui cum eo erant in arca. Obtinueruntq; aque terrā centum quinquaginta diebus.

Als ✠ gen⁹ ſuum.

Ec.1.39.c. 23.q.1.qa ex ſola in fi.2.c. q ſi vet⁹.ꝟ. nō quis.

D 13.q.5.ad ergo.

Sap.10.a

Di.6.c. nō eſt.5.naturale.

¶ C.8. De aquaꝝ imminutione: et receſſu: receſſuſq; experimēto: noe et ſuorum de arca egreſſu: ac holocauſtoꝝ oblatione: diuina acceptatione: et generalis delectionis vltra non fiende aſſecuratione. Capl'm. viij.

A Recordatus autem dominus noe cunctorumq; animātiū et omniū iumentoꝝ q̄ erant cū eo in arca adduxit ſpiritum ſuper terram: et imminute ſunt aque et clauſi ſūt fontes abyſſi et cataracte celi: et prohibite ſunt pluuie de celo. Reuerſeq; ſūt aque de terra euntes et redeuntes: et ceperunt minui poſt centum quinquaginta dies. Requieuitq; arca mēſe ſeptimo: viceſimo ſeptimo die menſis ſuper montes armenie. At vero aque ibant et decreſcebant vſq; ad decimum menſem. Decimo enī menſe primo die menſis apparuerunt cacumina mon-

B tium. Cūq; trāſiſſent quadraginta dies aperiens noe feneſtram arce quā fecerat dimiſit coruum q̄ egrediebat̃: et non re-

bapt.ſig. c.qđ ðs in glo.

vertebatur donec ſiccarentur aque ſuper
terram. Emiſit quoqꝫ columbã poſt eũ
vt videret ſi iam ceſſaſſent aque ſuper fa
ciem terre. Que cum non inueniſſet vbi
requieſceret pes eius: reuerſa eſt ad eũ
in archã. Aque enim erant ſuper vniuer
ſam terram. Extenditqꝫ manum ſuam:
τ apprehẽſam intulit in arcam. Expecta
tis autem vltra ſeptem diebus alijs: rur
De ſacri ſum dimiſit columbã ex arca. At illa ve
ficatione .c. nit ad eum ad veſperam portans ramũ
vnico auct. oliue virentibus folijs in ore ſuo. Intelle
ſinem. xit ergo noe: ꝙ ceſſaſſent aque ſuper ter
C ram expectauitqꝫ nihilominus ſeptem
alios dies: et emiſit columbam que non
eſt reuerſa vltra ad eum. Igitur ſexcente
ſimoprimo anno vite noe: primo menſe:
prima die menſis imminute ſunt aque
ſuper terram. Et aperiens noe tectum
arce aſpexit: viditqꝫ ꝙ exiccata eſſet ſu
perficies terre. Menſe ſecũdo: ſeptimo
et viceſimo die menſis areſacta eſt terra
Locutus eſt autem dominus ad noe: di
cens. Egredere de arca: tu et vxor tua: fi
lij tui et vxores filiorum tuorum tecum.
Cuncta animantia que ſunt apud te: ex
omni carne: tam in volatilibus: ꝙ in be
ſtijs et vniuerſis reptilibus: que reptant
ſuper terram educ tecum: et ingredimi
S.1.c. τ.s. ni ſuper terram. Creſcite et multiplica
s.ſ.9.a. mini ſuper eam. Egreſſus eſt ergo noe τ
D filij eius ſimul vxor illius: et vxores filio
rum eius cum eo. Sed et omnia ani
mantia: iumenta: et reptilia que reptant
ſuper terram ſcdm genus ſuum egreſſa
ſunt de arca. Edificauit autem noe alta
re domino: et tollens de cunctis pecori
bus et volucribus mundis: obtulit ho
locauſta ſuper altare. Odoratuſqꝫ eſt do
minus odorem ſuauitatis: τ ait ad eum.
de pe. diſ. Nequaꝙ vltra maledicam terre propter
3. c. non homines. Senſus enim et cogitatio hu
oportet. mani cordis in malũ prona ſunt ab ado
12. q. 1. c. 1. leſcentia ſua. Non igitur vltra percutiã
omnem animam viuentẽ ſicut feci. Cũ
ctis diebus terre: ſementis et meſſis fri
gus et eſtus: eſtas: et hyems: nox et dies
non requieſcent.

¶ C. S. De noe benedictione: piſcium τ aliorum viuentium in cibum conceſſione: ſanguinis prohibitione: federis dei cum noe pactione et confirmatione: eiuſqꝫ exercitio: inebriatione et nudatione: atqꝫ ipſius cham in filio maledictione: ſem τ iaphet benedictione: ac vita et morte ipſius noe. Capitulum .ix.

Benedixit deus noe τ fi lijs eius: τ dixit ad eos. A
Creſcite et multiplica 16. di. c. deinde.
mini τ replete ✠ terrã Als ✠ iple-
et terror veſter ac tre te.
mor ſit ſup cuncta ani ſ. c. 1. c. et
malia terre: et ſup oẽs d. S. c.
volucres celi: cum vni
uerſis que mouent ſup terram. Oẽs pi
ſces maris manui veſtre traditi ſunt: τ oẽ
qđ mouet τ viuit erit vobis in cibũ. Qua
ſi olera virentia tradidi vobis oĩa. Exce Alias carnium pſio
pto ꝙ carnẽ cũ ſanguine nõ comedetis. concedit.
Sanguinem eñi aĩarum vrãrũ requirã
de manu cunctarũ ✠ beſtiarũ: τ de ma Als ✠ oĩm.
nu hoĩs. De manu viri τ fratris eius re Als ✠ non
quiram aĩam hoĩs. Quicunqꝫ effuderit h3 de ma
humanũ ſanguinẽ: fundet ſanguis illius. nu.
Ad imaginẽ quippe dei factus eſt homo Mat. 26. c.
Vos autem creſcite τ multiplicamini et
ingredimini ſup terram τ implete eam. apo. 13. c.
Hec quoqꝫ dixit deus ad noe τ ad filios B
eius cũ eo. Ecce ego ſtatuã pactũ meũ vo 26. di. dein
biſcũ τ cũ ſemine veſtro poſt vos: et ad de.
oẽm aĩam viuentẽ: q eſt vobiſcum: tã in Eſa. 54. b.
volucribus ꝙ in iumẽtis τ pecudibus ter
re: cũctiſqꝫ q egreſſa ſunt de arca τ vni
uerſis beſtijs terre. Statuã pactũ meũ
vobiſcũ: τ nequaꝙ vltra interficiet oĩs
caro aquis diluuij: neqꝫ erit deinceps di
luuiũ diſſipãs terrã. Dixitqꝫ deus: Hoc eſt
ſignũ federis qđ do inter me et vos: τ ad
oẽm aĩam viuentem: q eſt vobiſcum in
generationes ſempiternas. Arcum meũ
ponam in nubibus: et erit ſignum fede
ris inter me τ inter terrã. Cumqꝫ obdu
xero nubibus celum apparebit arcus meus
in nubibus: τ recordabor federis mei vo
biſcum: τ cum omni anima viuente que
carnem vegetat: τ non erunt vltra aque
diluuij ad delendam vniuerſam carnẽ. C
Eritqꝫ arcus meus in nubibus et vide 33. di. La. in
bo illum: τ recordabor federis ſempiter ab ſi. τ. c.
ni: qđ pactũ eſt inter deũ τ omnem aĩam ſepto die.
viuentem vniuerſe carnis q eſt ſup ter di. 96. in
rã. Dixitqꝫ deus noe. Hoc eſt ſignũ fede ſcripturis
ris qđ conſtitui inter me et omnem car τ. q. 7. qua
nem ſuper terrã. Erant ergo filij noe q lis.
egreſſi ſunt de arca: ſem: cham: et iaphet
Porro cham ipſe eſt pater chanaã. Tres
iſti filij ſunt noe: τ ab his diſſeminatum Als ✠ fac
eſt omne genus hominum ſuper vniuer cuit. 16. q.
ſam terram. Cepitqꝫ noe vir agricola ex 3. de crimi
ercere terram: et plantauit vineam. Bi ne in ſi. 7.
benſqꝫ vinũ inebriatus eſt: τ nudatus ✠ bi. c. quo
eſt in tabernaculo ſuo. Quod cũ vidiſſet tumhbet.

Cham pater chanaan verenda ſcꝫ patris ſui eſſe nudata: nunciauit duobus fratribus ſuis foras. At vero ſem et iaphet pallium impoſuerunt humeris ſuis: et incedentes retrorſum: operuerũt verenda patris ſui. Facieſqꝫ eorũ auerſe erant

b et patris virilia non viderũt. Euigilans aũt noe ex vino cũ didiciſſet q̃ fecerat ei filiꝰ ſuus minor ait. Maledictꝰ puer chanaã: ſeruus ſeruoꝝ erit fratribꝰ ſuis. Dixitqꝫ. Benedictꝰ dñs deꝰ ſem ſit chanaam ſeruꝰ eiꝰ. Dilatet deꝰ iaphet ⁊ habitet in tabernaculis ſem: ſitqꝫ chanaã ſeruꝰ eiꝰ. Vixit aũt noe poſt diluuiũ trecẽtis quinquaginta annis: ⁊ impleti ſunt oẽs dies eiꝰ nõgẽtoꝝ q̃nquaginta annorũ: et mortuus eſt.

35. di. c. ſexto die. ꝓ ſi. non eſſet. 1. q. 4. c. eccleſia. 34. q. 3. c. cum ergo.

¶ C. S. De multiplicatione humani generis per filios Noe poſt diluuium: diuiſioniſqꝫ terre ſm linguarum diuerſitatem per preoccupationem commemoratione. Cap. x.

a Hec ſũt gñatiões filioꝝ noe ſem chã ⁊ iaphet. Natiqꝫ ſũt eis filij poſt diluuiũ. Filij iaphet: gomer: ⁊ magoh: ⁊ madai: ⁊ iauan: ⁊ thubal ⁊ moſoch ⁊ thyras. Porro filij gomer aſſenem et riphat ⁊ thogorma. Filij aũt iauan: heliſa: ⁊ tharſis: cetihim ⁊ dodanim. Ab his diuiſe ſunt inſule gẽtiũ in regiõibus ſuis vnuſquiſqꝫ ſm linguã ⁊ familias in gẽtibus ſuis. Filij aũt cham: chus: ⁊ meſraphim: ⁊ phuth: ⁊ chanaan. Filij autem

b chus: ſaba: euila: ⁊ ſabatha: ⁊ regma ⁊ ſabathaca. Filij regma ſaba ⁊ dadan. Porro chus genuit nemroth. Ipſe cepit eſſe potẽs in terra ⁊ erat robuſtus venator corã dño. Ab hoc exiuit prouerbium quaſi nemroth robuſtꝰ venator corã dño. Fuit aũt principiũ regni eiꝰ babylõ ⁊ arach ⁊ archat ⁊ chalãne i terra ſennaar. De terra illa egreſſus eſt aſſur: ⁊ edificauit niniuẽ: ⁊ plateas ciuitatis ⁊ chale. Reſen quoqꝫ inter niniuẽ ⁊ cale. Hec ẽ ciuitas magna. At vero meſraim genuit ludim: ⁊ anamim et laabim: ⁊ ✠ neptuim: ⁊ ✠ phetruſim: et cheſluim: de quibꝰ egreſſi ſunt philiſthijm et capturim. Chanaã aũt genuit ſidonẽ

c primogenitũ ſuum: etheũ: ⁊ iebuſeum et ammorreum: ⁊ gergeſeum: ⁊ eueum: et aracheũ: cyneũ: ⁊ aradiũ: ſamariten: et amatheum. Et per hoc diſſeminati ſunt populi chananeorũ. Factiqꝫ ſunt termini chanaan venientibꝰ a ſidone gerarã vſqꝫ ad gazam donec ingrediaris ſodomã et gomorrã ⁊ adamã ⁊ ſeboym vſqꝫ ✠ leſa. Hi ſunt filij cham i cognatiõibꝰ ⁊ linguis ⁊ gñationibꝰ terriſqꝫ ⁊ gẽtibꝰ ſuis. De ſem quoqꝫ nati ſunt patres oim filioꝝ heber: fratre iaphet maiore. Filij ſem: helã ⁊ aſſur: ⁊ arphaxat lud ⁊ arã. Filij aram hus: ⁊ hul: ⁊ gether et ✠ mes. At vero arphaxat genuit ſale de quo ortꝰ eſt heber. Natiqꝫ ſunt heber filij duo. Nomen vni phaleg. eo qꝫ in diebꝰ eius diuiſa ſit terra

b et nomẽ fratris eius iectan. Qui iectan genuit elmodad ⁊ ſaleph ⁊ aſſarmoth ✠ iare: et adirã et iaſal: et deda: ⁊ hebal: et abimahel: ſaba: ⁊ iophir: ⁊ euila: et iobab. Oẽs iſti filij iectã. Et facta eſt habitatio eoꝝ de meſſa pgẽtibus vſqꝫ ad ſephar mõtẽ orientalẽ. Iſti ſunt filij ſem ſm cognationes ⁊ linguas ⁊ regiões in gẽtibꝰ ſuis. He familie noe iuxta populos et nationes ſuas. Ab his diuiſe ſunt gentes in terra poſt diluuium.

Galathe. Hebrythe. 1. Pa. 1. a. Medi: greci: hyſpani: capadoces traces, paphlagones. phryges. cylices. cyprij: rodij. ethiopes. egyptij.

Libies cananei. ſabei arabes: 1. Pa. 1. a. Di. 6. c. non eſt. ꝓ. ma vero.

Alias + nepthuim. Alias + phetruſim.

Regnum babylonicum ⁊ idolatrie.

Incipiẽs et ignis adoratur. Alias leſa hũc lm conditur.

Elamite aſirij. caldei. lidij. Sirij armenij. meſſij. alias + meſſa

Alias + iarã

Ionitus filius noe inuenit aſtronomiam.

¶ C. S. De preſumentium edificare turrim babel: linguarum confuſione: atqꝫ eorum diſperſione. multiplicationis quoqꝫ per ſem recapitulatione et vſqꝫ ad abram ⁊ nachor et arã deductione. Capi. xi.

Erat aũt terra labij vnius ⁊ ſermonũ eorũdem.

a Cumqꝫ proficiſcerẽtur de oriẽte inuenerũt campũ in terra ſennaar: ⁊ habitauerũt in eo. Dixitqꝫ alter ad proximũ ſuum. Venite faciamus lateres: ⁊ coquamus eos igni. Habueruntqꝫ lateres pro ſaxis: ⁊ bitumẽ pro cemento. Et dixerũt: venite faciamus nobis ciuitatem et turrẽ: cuius culmẽ ptingat ✠ ad celũ: ⁊ celebremus nomẽ nr̃m anteqꝫ diuidamur in vniuerſas terras. Deſcẽdit autem

b dñs vt videret ciuitatẽ ⁊ turrĩ quã edificabãt filij adam: ⁊ dixit. Ecce vnꝰ ẽ pplꝰ et vnũ eſt labiũ oĩbus. Ceperũt hoc facere: nec deſiſtent a cogitationibus ſuis donec eas opere cõpleant. Venite igitur deſcendamus ⁊ cõfundamus ibi linguam eoꝝ: vt non audiat vnuſquiſqꝫ vocẽ proximi ſui. Atqꝫ ita diuiſit eos dñs ex illo in vniuerſas terras. Et ceſſauerunt edificare ciuitatẽ. Et idcirco vocatũ eſt nomen eius babel: qꝛ ibi cõfuſum eſt labiũ vniuerſe

Diſti. 6. c. non eſt. ꝓ. ma vero.

Alias + vſqꝫ ad.

Belus filiꝰ nembroth. rex aſſiriorum.

Chres filiꝰ nembroth primus rex grecie.

uerſe terre. Et inde diſperſit eos dñs ſu-
per faciem cunctaruꝫ regionū. He ſunt
generationes ſem. Sem erat centū an-
norum quando genuit arphaxat: bien-
E nio poſt diluuium. Uixitqꝫ ſem poſtq̄
genuit arphaxat quingentis annis. et ge
35.q.1.ca. nuit filios et filias. Porro arphaxat vi-
cū igit̄ .§. xit tringintaquinqꝫ annis: et genuit ſale.
hac itaqꝫ. Uixitqꝫ arphaxat poſtq̄ genuit ſale tre-
In princi. centis tribus annis: et genuit filios et fi
zoroaſtes lias. Sale quoqꝫ vixit triginta annis: et
magice in- genuit heber. Uixitqꝫ Sale poſtq̄ ge-
uentor. nuit heber quadrigentis tribus annis: ꝛ
Aſſyrioꝝ. genuit filios et filias. Uixit autem heber
Scytharū. trigintaquattuor ānis ꝛ genuit phalech
egyptiorū Et vixit heber poſtq̄ gēuit phalech qua
amazonum dringētis triginta annis: et genuit filios
D et filias. Uixitqꝫ qꝫ phalech triginta an-
Sichimoꝝ nis: ꝛ gēuit ✠ reu. Uixitqꝫ phalech poſt-
Bractanio q̄ genuit ✠ reu ducentis nouem annis:
rum. et genuit filios ꝛ filias. Uixit autē ✠ reu
alſatragas trigintaquinqꝫ annis: ꝛ genuit ſaruch.
Boemoꝝ Uixit quoqꝫ ✠ reu poſtq̄ genuit ſaruch
hiſpanorū ducentis ſeptem annis et genuit filios ꝛ
regna oriū filias. Uixit autem ſaruch triginta ānis
tur. et genuit nachor. Uixitqꝫ ſaruch poſtq̄
Ninus pa genuit nachor ducentis annis: et genuit
tris beli filios et filias. Uixit autem nachor vigin
ſtatuā ado ti nouē ānis: et genuit thare. Uixitqꝫ na
rari iubet chor poſtq̄ genuit thare cētuꝫ decē ꝛ no
ꝛ idolatria uem annis: et genuit filios ꝛ filias. Ui-
auget. xitqꝫ thare ſeptuaginta annis: et genuit
Joſ.24.a. abram ꝛ nachor ꝛ arā. He ſunt autem ge
35.q.1.c.1. nerationes thare. Thare genuit abram:
ꝛ.c.cū igit̄ nachor et aram. Porro araꝫ genuit loth.
§.hac itaqꝫ Mortuuſqꝫ eſt aram ante thare patrem
Hebr.11.c. ſuum: ī terra natiuitatis ſeu in hur chal
Joſ.24.a. deorum. Duxerunt autem abram et na-
Nee.9.b. chor vxores. Nomen vxoris abram ſarai
Judith.5. ꝛ nomen vxoris nachor melcha filia arā
a. patris melche et patris ieſche. Erat au-
Sap.10.a tem ſarai ſterilis: nec habebat liberos.
35.q.1.ca. Tulit itaqꝫ thare abram filium ſuum et
cum igitur loth filium aram filium filij ſui et ſarai
§.hac itaqꝫ nurum ſuam vxorem abram filij ſui et
eduxit eos de hur chaldeorum vt irent
in terram chanaan. Uenerūtqꝫ vſqꝫ arā
et habitauerunt ibi. Et facti ſunt dies
thare ducentorum quinqꝫ annorum: et
mortuus eſt in arā.

¶ C.S. De precepto dñi vt abram de terra ſua
egrediatur: bonorumqꝫ promiſſione: abre obediē
tia: domini apparitione: abram gratiarū actione:
eiuſqꝫ in egyptum peregrinatione: vxoris ſub
latione: regis flagellatione: ꝛ coniugio abre re-
ſtitutione. Cap. xij.

Dixit aūt dñs ad abraꝫ. A
Egredere de terra tua Act.7.a
de cognatione tua et
de domo patris tui et
veni in terrā quā mō
ſtrauero tibi. Faciāqꝫ
te in gētem magnam 12.q.5.res
et benedicaꝫ tibi ꝛ ma curras.§.
gnificabo nomen tuum eriſqꝫ benedict⁹ his itaqꝫ.
Benedicam benedicentibus tibi et ma- Act.3.b.
ledicam maledicentibus tibi: atqꝫ in te Heb.11.b.
benedicētur vniuerſe cognationes terre
Egreſſus eſt itaqꝫ abram ſicut p̄ceperat
ei dominus: et iuit cum eo loth. Septua B
gintaquinqꝫ annorum erat abram cum
egrederetur de aran. Tulitqꝫ ſarai vxo-
rem ſuam ꝛ loth filiuꝫ fratris ſui· vniuer
ſamqꝫ ſubſtantiam quam poſſederant
et animas quas fecerant aran: et egreſſi
ſunt vt irent in terram chanaan. Cum-
qꝫ veniſſent in eam: pertranſiuit abram
terram vſqꝫ ad locum ſichen et vſqꝫ ad
conuallem illuſtrem. Chananeus autēꝫ Nin⁹ rep
tunc erat in terra. Apparuit autem do- perit⁹ nū-
minus abram: et dixit ei. Semini tuo mos cudit
dabo terram hanc. Qui edificauit ibi Semira-
altare domino qui apparuerat ei: et in- mis vxor
uocauit ibi nomen eius. Et inde tranſ- nini femi-
grediens ad mōtem qui erat contra ori na mirabi-
entem bethel: tetendit ibi tabernaculum lis claret.
ſuum ab occidente habens bethel: et ab C
oriente hai. Edificauit quoqꝫ ibi altare
domino et inuocauit nomen eius. Per-
rexitqꝫ abram vadens ꝛ vltra progredi-
ens ad meridiem. Facta eſt autem fa-
mes in terra. Deſcenditqꝫ abram in egy
ptum: vt peregrinaretur ibi. Preualue-
rat enim fames in terra. Cumqꝫ prope
eſſet vt ingrederetur egyptum dixit ſa-
rai vxori ſue. Noui qꝫ pulchra ſis mulier
et qꝫ cuꝫ viderint te egyptij: dicturi ſunt
vxor illius eſt: ꝛ interficient me: et te re-
ſeruabunt. Dic ergo obſecro te qꝫ ſoror J.10.c.
mea ſis vt bene ſit mihi propter te et vi- D
uat anima mea ob gratiam tui. Cum 22 q.2.ſe
itaqꝫ ingreſſus eſſet abram egyptum: vi- rimr.3 a.
derunt egyptij mulierem qꝫ eſſet pulchra q.nemo.
nimis. Et nunciauerunt principes pha- ibidem .q.
raoni: et laudauerunt eam apud illum. 5.ad dūm
Et ſublata eſt mulier in domum pha- in glo.
raonis: abram vero bene vſi ſunt p̄pter De pe.diſ.
illam. Fueruntqꝫ ei oues et boues et aſi- 1. voluiſſet
ni, et ſerui et famulie et aſine et cameli. §.denqꝫ.

Flagellauit autem dominus pharaonē plagis maximis et domum eius: propter ſarai vxorē abram. Uocauitq; pharao abram: et dixit ei. Quidnam eſt hoc quod feciſti mihi? Quare non indicaſti mihi ꝙ vxor tua eſſet. Quam ob cauſā dixiſti eſſe ſororem tuam: vt tollerem eā mihi in vxorem? Nunc igitur ecce coniunx tua: accipe eam et vade. Precepitq; pharaon ſuper abram viris et deduxerūt eum et vxorem eius: et oīa que habebat.

¶ C.S. de abre ⁊ loth aſcenſu de egypto: diuitiarum vtriuſq; ripam ⁊ diuiſionem efficientium explicatione: ipſorumq; ſeparatione: ac ſeparationis per diuinam promiſſionem abre factam approbatione. Capitulum. xiij.

A Aſcendit ergo abram de egypto ipſe ⁊ vxor ei⁹ ⁊ oīa q̄ habebat ⁊ loth cū eo ad auſtralem plagā. Erat autē diues valde in poſſeſſiōe auri et argēti. Reuerſuſq; eſt per iter quo venerat a meridie in bethel vſq; ad locū vbi prius fixerat tabernaculū inter bethel ⁊ hai: in loco altaris qđ fecerat prius et inuocauit ibi nomen dñi. Sed ⁊ loth qui erat cum abram fuerant greges ouiū ⁊ armēta et tabernacula: nec poterat eos capere terra vt habitarēt ſimul. Erat quippe ſub-
B ſtantia eorū multa et nequibant habitare communiter. Unde facta eſt rixa inter paſtores gregū abrā ⁊ loth. Eo autem tpe chananeus ⁊ phereʒeus habitabant in terra illa. Dixit ergo abram ad loth: ne queſo ſit iurgium inter me et te: et inter paſtores meos et paſtores tuos: fratres eni ſumus. Ecce vniuerſa terra coram te eſt. Recede a me obſecro. Si ad ſiniſtram ieris: ego dextram tenebo. Si tu dextram
C elegeris ego ad ſiniſtram pergam. Eleuatis itaq; loth oculis vidit omnem circa regionem iordanis: que vniuerſa irrigabatur anteꝙ̄ ſubuerteret domin⁹. Sodomam et Gomorram ſicut paradiſus domini: et ſicut egyptus venientibus in ſegor. Elegitq; ſibi loth regionem circa iordanē: ⁊ receſſit ab oriēte. Diuiſiq; ſunt alterutrū a fratre ſuo. Abrā habitauit in terra chanaā. Loth vero moratus eſt in oppidis que erant circa iordanē: ⁊ habitauit in ſodomis. Homines aūt ſodomite peſſimi erāt: ⁊ peccatores corā dño nimis. Dixitq; dñs ad abrā poſtꝙ̄ diuiſus eſt ab eo loth. Leua oculos tuos in directū ⁊ vide a loco i quo nūc es ad aqlonē et meridiē ad oriētē ⁊ occidētē. Oēm terram quā cōſpicis: tibi dabo ⁊ ſemini tuo vſq; in ſempiternū faciāq; ſemen tuum ſicut puluerē terre. Si quis ✠ poteſt hominū numerare puluerē terre ſemen q̄q; tuum numerare poterit. Surge ✠ ergo et perambula terrā in lōgitudine ⁊ in latitudine ſua: quia tibi daturus ſum eam. Mouens igitur tabernaculum ſuum abram venit et habitauit iuxta conuallem mambre: que eſt in hebron. Edificauitq; ibi altare domino.

Ge.16.a. Eccl.40.b. I.26.b. Ge.26.a. Ro.4.b. alio ✠ poſſit. alio ✠ non eſt ergo.

¶ C.S. de libelli quattuor regum cōtra quinq; deſcriptione: loth captione: ⁊ eiuſdem per abrā liberatione. abre quoq; benedictione et liberalitate. Capitulum. xiiij.

A Factum eſt aūt in illo tpe vt amraphel rex ſennaar: et arioch rex ponti: et chodorlaomor rex elimitarum et thadal rex gentiū inirent bellū contra ✠ baſa regē ſodomorum: et contra berſa regem gomorre et contra ſennaab regē adame: et cōtra ſemeber regē ſeboym: contraq; regē bale: ipſa eſt ſegor. Omnes hi cōuenerunt in vallē ſilueſtrem: que nunc eſt mare ſalis. Duodecim eni annis ſeruierant chodorlaomor et tertiodecimo anno receſſerūt ab eo. Igit quartodecimo āno venit chodorlaomor ⁊ reges qui erāt cū eo: ⁊ pcuſſerūt raphaym in aſtaroth ⁊ carnaym et zuzim cū eis: ⁊ emi in ✠ ſabe cariathaim et chorreos in montibus ſeir vſq; ad campeſtria pharan: que eſt in ſolitudine. Re-
B uerſiq; ſunt ⁊ venerūt vſq; ad fontē meſphat ipſa eſt cades: ⁊ pcuſſerūt oēm regionē amalechitarū et ammorreorū qui habitabant in aſaſonthamar. Et egreſſi ſunt rex ſodomorū ⁊ rex gomorre: rexq; adame et rex ſeboym necnon et rex bale que eſt ſegor ⁊ direxerunt aciē cōtra eos in valle ſilueſtri: ſcʒ aduerſus chodorlaomor regē elamitarū: ⁊ thadal regē gētiū et amraphael regē ſennaar ⁊ arioch regē ponti: quattuor reges aduerſus quinq;. Uallis autem ſilueſtris habebat puteos multos bituminis. Itaq; rex ſodomorū ⁊ rex gomorre terga verterūt: cecide-

alio ✠ bera. alio ✠ emim.

riſtq; ibi: et q̄ remanſerant fugerūt ad mon
tem. Tulerūt aūt oēm ſubſtantiā ſodomo
rum ꝛ gomorreoꝝ ꝛ vniuerſa q̄ ad cibum
ꝑtinēt ꝛ abierūt. Necnon ꝛ loth ꝛ ſubſtā
tiā eius: filiū fratris abraam q̄ habitabat
in ſodomis. Et ecce vnus q̄ euaſerat nū
ciauit abram hebreo: q̄ habitabat in con
valle mambre ammorrei fratris eſcholꝫ
fratris aner. Hi eīm pepigerāt fedus cuꝫ
abram. Qđ cū audiſſet abram: captū vi
delicet loth fratrē ſuuꝫ: numerauit expe
ditos vernaculos ſuos trecentos decē et
octo: ꝛ perſecutus eſt eos vſq; dan. Et di
uiſis ſocijs irruit ſup eos nocte. Percuſ
ſitq; eos ꝛ pſecutus eſt vſq; ſoba ꝛ phenī
cem q̄ eſt ad leuā damaſci reduxitq; oēm
ſubſtantiā ꝛ loth fratrē ſuū cum ſubſtan
tia illius: mulieres q; ꝛ ppl̄m. Egreſſus
eſt autē rex ſodomoruꝫ in occurſum eius
poſtq̄ reuerſus eſt a cede chodorlaomor
et regū q̄ cū eo erant in valle ſabe: que eſt
vallis regis. At vero melchiſedech rex ſa
lem pferens panē ꝛ vinū (erat eīm ſacer
dos dei altiſſimi) benedixitq; ei ꝛ ait. Be
nedictus abram deo excelſo qui creauit
celum et terraꝫ: ꝛ benedictus deus excel
ſus quo ꝓtegente hoſtes in manib⁹ tuis
ſunt. Et dedit ei decimas ex oībus. Dixit
aūt rex ſodomorum ad abram. Da mihi
aīas cetera tolle tibi. Qui rn̄dit ei. Leuo
manū meam ad dominū deum excelſum
poſſeſſorem celi ꝛ terre: q̄ a filo ſubtegmi
nis vſq; ad corrigiam caligę non accipiā
ex omnibus que tua ſunt: ne dicas ego di
taui abram: exceptis his que comederūt
iuuenes: ꝛ partibus virorum qui venerūt
mecum: aner eſchol et mambre. Iſti acci
piant partes ſuas.

Melchiſedech ſm aliquos ſes primus filius noe et primus dei ſacerdos ꝛ primus q̄ templa deo cōdidit et rex hieruſalem fuit. 16.q.7. decimas. 21.q.5. dicat. 21.q.5. dicat. Heb.7. De pñ. di. 2.c. in cali ce. 2.c. ac cipit. 21 di. denis q̄. De pñe c. ſi.

¶ C.S. De abram timentis cōſolatione: plis pe titiōe: petitionis exauditione: ꝛ exauditionis cō firmatione. Capitulum. xv.

Is itaq; tranſactis: fa
ctus eſt ſermo domini
ad abram per viſioneꝫ:
dicēs. Noli timere abrā:
ego protector tuus ſuꝫ:
ꝛ merces tua magna ni
mis. Dixitq; abram. Do
mie de⁹ quid dabis mi
hi? Ego vadam abſq; liberis: et filius pro
curatoris domus mee iſte damaſcus elye
zer. Addiditq; abram. Mihi autem non
dediſti ſemen: et ecce vernaculus meus
heres meus erit. Statimq; ſermo domi
ni factus eſt ad eum dicens. Non erit hic
heres tu⁹: ſed qui egredietur de vtero tuo
ipſum habebis heredem. Eduxitq; eum
foras: et ait illi. Suſpice celum et nume
ra ſtellas ſi potes. Et dixit ei. Sic erit ſe
men tuum. Credidit ✠ abram deo: et re
putatum eſt illi ad iuſticiam. Dixitq; ad
eum. Ego dominus qui eduxi te de hur
chaldeorum vt darem tibi terram iſtam ꝛ
poſſideres eam. At ille ait. Domine deus
vnde ſcire poſſum: q̄ poſſeſſurus ſim eā.
Et ✠ rn̄dit dn̄s. Sume inquit mihi vac
cam triennē et capram trimam ꝛ arietem
annorum triū: turturē q; et columbam.
Qui tollēs vniuerſa hec diuiſit ✠ ea per
mediū: et vtraſq; partes cōtra ſe altrinſe
cus poſuit. Aues autē nō diuiſit. Deſcen
deruntq; volucres ſuper cadauera: et abi
gebat eas abram. Cūq; ſol occūberet: ſo
por irruit ſuper abram. et horror magn⁹
et tenebroſus inuaſit euꝫ. Dictūq; eſt ad
eum. Scito prenoſcens q̄ peregrinū fu
turū ſit ſemē tuū in terra nō ſua: et ſubij
cient eos ſeruituti: et affligent quadrin
gentis annis. Veruntamen gentē cui ſer
uituri ſunt ego iudicabo: et poſt hec egre
dient̄ cum magna ſubſtantia. Tu autem
ibis ad patres tuos in pace ſepultus in
ſenectute bona. Generatione autē quar
ta reuertent̄ huc. Necdum eīm complete
ſunt iniquitates ammorreorum vſq; ad
pſens tp̄s. Cum ergo occubuiſſet ſol: fa
cta eſt caligo tenebroſa: et apparuit cli
banus fumās et lampas ignis trāſiēs in
ter diuiſiones illas. In illo die pepigit do
minus fedus cū abrā dicēs: Semini tuo
dabo terram hāc: a fluuio egypti vſq; ad
fluuium ✠ magnū eufratē. Cineos et
cenezeos: cethmoneos: et etheos: et phe
rezeos: raphaim q; āmorreos: eueos cha
naneos: et gergeſeos: et iebuſeos.

B Alias ✠ nō hꝫ abrā. Ro.4.a. Gal.3.a. Jaco.2.d. Alias ✠ reſpondens. Alias ✠ nō hꝫ ea. C Act.7.a. 23.q.5. Cir ci. ꝟ. Scien tes. D 23.q.5. Ci rca. ꝟ. Scien tes. Alias ✠ nō hꝫ magnum. 23.q.5. ſi de rebus.

¶ C.S. De ſarai petitione vt abram ad ancil lam ingrediatur: abrae conſenſu: agar conce ptu: elatione: afflictione: fuga: reuerſione: pro miſſione conceptus prolis nomine: conditione ac partu. Cap. xvi.

Igitur ſarai vxor abram
non genuerat ſibi libe
ros: ſed habens ancil
lam egyptiam nomine
agar dixit marito ſuo
Ecce concluſit me do
minus ne parerem. In
gredere ad ancillā me
am: ſi forte ſaltem ex illa ſuſcipiam ✠ fi
lios. Cumq; ille ✠ acquieſceret deprecā
ti: tulit agar egyptiam ancillam ſuam
poſt annos decē q̄ habitare ✠ ceperāt in

A 23.q.5. dicat. A 32.q.4. ſcipit ſara. et cad. q.5. in prin. Alias ✠ libe ros. Alias ✠ accę piſſet. Alias ✠ cepe rāt.

terra chanaan: et dedit eã viro ſuo vxo-
rem: qui ingreſſus eſt ad eã. At illa cõce
Alꝰ ✠ ceperat — piſſe ✠ ſe videns deſpexit dominam ſuã
Dixitq; ſarai ad abrã. Inique agis con-
B tra me. Ego dedi ancillã meam in ſinũ
Alꝰ ✠ in ſinu meo. — tuum ✠ que videns ꝙ conceperit: deſpe
ctui me habet. Iudicet dñs inter me ⁊ te
Cui reſpondens abram. Ecce (ait) an-
cilla tua in manu tua eſt vtere ea vt libet
Affligente igitur eam ſarai: fugam iniit
Cumq; inueniſſet eam angelus domini
Alꝰ ✠ non bꝫ aque. — iuxta fontem aque ✠ in ſolitudine q̃ eſt
in via ſur in deſerto: dixit ad illam. Agar
ancilla ſarai vñ venis: ⁊ quo vadis. Que
C reſpondit. A facie ſarai dñe mee ego fu
23.q.4.quã ⁊ c. ſi eccleſia. — gio. Dixitq; ei angelus domini. Reuerte
re ad dominam tuam: ⁊ humiliare ſub
manu illius. Et rurſum. Multiplicans
32.q.4.recurrat. — (inquit) multiplicabo ſemen tuum: et
non numerabitur pre multitudine. Ac
Iudi.13.b. Lu.1.c. — deinceps. Ecce (ait) cõcepiſti et paries
filium vocabiſq; nomen eius hiſmael:
eo ꝙ audierit dominus afflictionẽ tuã.
Hic erit ferus homo: manus eius cõtra
omnes: ⁊ manus omnium contra eum:
et e regione vniuerſorum fratrum ſuoꝝ
D figet tabernacula. Vocauit autem agar
nomen dñi qui loquebatur ad eã: tu deꝰ
qui vidiſti me. Dixit enim profecto: hic
vidi poſteriora videntis me propterea ap
pellauit puteum illum puteum viuẽtis
et videntis me. Ipſe eſt inter cades ⁊ ba
rad. Peperitq; agar abre filium: qui vo-
cauit nomen eius hiſmael. Octoginta ⁊
ſex annorum erat abram quando pepe-
rit ei agar hiſmaelem.

¶ C.S. De abre monitione: federis ſponſione: nominis mutatione: ſponſionis iteratione: pacti preceptione ⁊ expreſſione: nominis ſarai alteratione: filij promiſſione: abre gratiarum actione: preceptiq; executione. Capitulũ.xvij.

A POſtq̃ vero nonaginta et nouẽ annoꝝ eſſe ce perat: apparuit ei deꝰ Dixitq; ad eũ. Ego deꝰ omnipotẽs. Ambula corã me ⁊ eſto perfectus Ponãq; fedus meũ inter me ⁊ te: ⁊ multipli cabo te vehementer nimis. Cecidit abrã pronus in faciem. Dixitq; ei deus. Ego
Alꝰ ✠ non eſt ponam. — ſum: ⁊ ponam ✠ pactum meum tecum
eriſq; pater multarum gentium. Nec vl
J. eodem. — tra vocabitur nomen tuum abram: ſed
Eccl.44.e — appellaberis abraam quia patrem mul
tarum gentium conſtitui te. Faciamq; te

creſcere vehementiſſime: ⁊ ponam te in — Ro.4.a
gentibus regeſq; ex te egredientur. Et ſta
tuam pactum meum inter me ⁊ te: ⁊ in-
ter ſemen tuum poſt te in generationi- — B
bus ſuis federe ſempiterno vt ſim deus — 32.q.4.recurrat. §.
tuus ⁊ ſeminis tui poſt te. Daboq; tibi ⁊
ſemini tuo poſt te terram peregrinatio- — his itaq;.
nis tue: omnem terram chanaan in poſ — De celebra-
ſeſſionem eternam: eroq; deus eorum. — miſ. c. cum
Dixit iterum deus ad abraam. Et tu er- — marthe. §.
go cuſtodies pactum meum: et ſemen — ceterum.
tuum poſt te in generationibꝰ ſuis. Hoc — 33. diſt. ab
eſt pactum meum quod obſeruabitis in — exordio.
ter me et vos et ſemen tuum poſt te. Cir — Luce.2.c.
cuncidetur ex vobis omne maſculinum — 25.q.1.c.
et circuncidetis carnem preputij veſtri — ideo. §. ita
vt ſit in ſignum federis inter me et vos. — ergo. ꝟ. co
Infans octo dierum circuncidetur in vo — cta.
bis. Omne maſculinum in generationi — De bap. c.
bus veſtris: tam vernaculus ꝙ empti- — maiores.
cius circuncidetur: et quicunq; non fue — ꝟ. cũ ergo.
rit de ſtirpe veſtra. Eritq; pactum meũ
in carne veſtra in fedus eternum. Ma- — De ꝯſ. diſt.
ſculus cuius preputij caro circunciſa — 4. ſed bap
non fuerit delebitur anima illa de popu — tizat. ⁊ c.
lo ſuo: quia pactum meum irritum fecit — quod apud
Dixit quoq; deus ad abraam. Sarai vxo — ⁊ c. an ꝙ
rem tuam: non vocabis ſarai: ſed ſarã. — quo.
Et benedicam ei: et ex illa dabo tibi fi- — C
lium cui benedicturus ſum. Eritq; in — J. eodem.
nationes: et reges populorum orientur
ex eo. Cecidit abraam in faciem ſuam ✠
et riſit in corde ſuo dicens. Putaſne cẽ
tenario naſcetur filius: ⁊ ſara nonagena
ria pariet. Dixitq; ad dominum. Vtinam
hiſmael viuat coram te. Et ait dominus
ad abraam: Sara vxor tua pariet tibi fi-
lium vocabiſq; nomen eius iſaac. Et cõ
ſtituam pactum meum illi in fedus ſem
piternum: ⁊ ſemini eius poſt eum. Su-
per hiſmael quoq; exaudiui te. Ecce be
nedicam ei: et augebo et multiplicabo
eum valde. Duodecim duces generabit
et faciam illum in gentem magnã. Pa-
ctum vero meum ſtatuam ad iſaac quã
pariet tibi ſara tempore iſto in anno al- — D
tero. Cumq; finitus eſſet ſermo loquen- — Alꝰ ✠ non
tis cũ eo aſcendit deus ab abraã. ✠ Tu — hꝫ ſuam
lit autem abraã hiſmael filiũ ſuũ ⁊ om- — Alꝰ ✠ ab
nes vernaculos domus ſue: vniuerſoſq; — abraam.
quos emerat: ⁊ cunctos mares ex omni — [illegible]
bus viris domus ſue. Et circuncidit car — nũc capꝰ
nem preputij eorum ſtatim in ipſa die: — ds cõditur
ſicut preceperat ei deꝰ. Abraã nonagin — De pe. di. 1.
ta ⁊ nouem erat annoꝝ quando circun- — c. porro in
cidit carnem preputij ſui et hiſmael fi-lius.

ilius ſuus tredecim annos impleuerat tẽ pore circumciſionis ſue. Eadẽ die circũ ciſus eſt abraam ⁊ hiſmael filius eius et omnes viri domus illius: tam vernacu li ꝙ emptitij ⁊ alienigene pariter circum ciſi ſunt.

¶ C.S. De angelorum prope abraã. apparitione temporis conceptus ⁊ partus promiſſi filij pdi ctione: ridentis ſare increpatione: ſubuerſionis ſodome reuelatione: ⁊ abrae pro eius habitato ribus interceſſione. Capitulum. xviij

A Apparuit autẽ ei dñs in cõualle mãbre ſedenti
Hebr. 16. c in oſtio tabernaculi ſui ĩ ipſo feruore diei. Cumqꝫ eleuaſſet occu los: apparuerunt ei: tres viri ſtantes ꝓpe eũ. Quos cũ vidiſſet. cu currit in occurſum eorum de oſtio ta bernaculi ſui. ⁊ adorauit in terra ⁊ dixit Domine ſi inueni gratiã in occulis tuis ne tranſeas ſeruum tuũ. ſed afferã pau xillum aque ⁊ lauẽtur pedes veſtri: ⁊ re quieſcite ſub arbore. Ponãqꝫ ✠ bucellã
Itiud non eſt q. panis: ⁊ confortet ✠ cor veſtrũ: poſtea
Glo. ✠ con fortare tranſibitis. Idcirco enim declinaſtis ad ſeruum veſtrum. Qui dixerunt fac vt lo cutus es. Feſtinauit abraam in taberna culũ ad ſaram: dixitqꝫ ei. Accelera: tria
1. re. 28. d. ſata ſimile commiſce ⁊ fac ſubcinericios
35. diſt. c. panes. Ipſe vero ad armentũ cucurrit
Septo die. et tulit inde vitulum tenerrimũ ⁊ opti
2. 4 2. diſt. mum deditqꝫ puero qui feſtinauit ⁊ co
S. 1. 2. c. de xit illum. Tulit quoqꝫ butyrum ⁊ lac ⁊ vi
ſcamnis. tulũ quẽ coxerat: ⁊ poſuit corã eis. Ipſe vero ſtabat iuxta eos ſub arbore. Cumqꝫ comediſſent dixerunt ad eum. vbi eſt ſa ra vxor tua: Ille reſpondit. Ecce in ta bernaculo eſt. Cui dixit. Reuertens veni am ad te tempore iſto vita comite: ⁊ ha bebit filium ſara vxor tua. Quo audito
B ſara riſit poſt oſtium tabernaculi. Erant
4. re. 4. c. autem ambo ſenes prouecteqꝫ etatis: ⁊
Roma. 4. b. deſiterant ſare fieri muliebria. Que ri
Luce. 1. b. ſit occulte dicens. Poſtꝙ cõſenui ⁊ dñs meus vetulus eſt: voluptati operam da bo. Dixit autem dñs ad abraam. Quare riſit ſara dicens. Num vere paritura ſum
1. pe. 3. a. anus. Nunquid deo quicꝙ eſt difficile. Iuxta cõdictum reuertar ad te hoc eo dem tempore vita comite ⁊ habebit ſara filium. Negauit ſara dicens. Non riſi timore ꝑterrita. Dñs autẽ. Nõ eſt (inquit) ita ſed riſiſti. Cum ergo ſurrexiſſent inde viri direxerunt oculos contra ſodomam et abraã ſimul gradiebatur deducens eos. Dixitqꝫ dñs. Num celare potero abraam q̃ geſturus ſum: cũ futurus ſit in gentem magnam ac robuſtiſſimã: et benedicen de ſunt in illo oẽs nationes terre. Scio
C enim ꝙ precepturus ſit filijs ſuis et do mui ſue poſt ſe: vt cuſtodiant viam domi ni: et faciant iudicium et iuſticiam vt adducat dñs propter abraam oĩa que lo cutus eſt ad eum. Dixit itaqꝫ dñs. Cla mor ſodomorũ. gomorre multiplicatus eſt: et peccatum eorum aggrauatũ eſt ni mis. Deſcendam ⁊ videbo vtrũ clamorẽ 2. q. 1. Deus
qui venit ad me ope cõpleuerint. an nõ De accuſ.
eſt ita vt ſciam. Conuerteruntqꝫ ſe inde et c. qualiter
abierũt ſodomam. Abraam vero adhuc ij. ⁊. c. cum
ſtabat coram dño ⁊ appropinquans ait dilecti
Nunquid perdes iuſtũ cum impio. Si Jone. 1. a.
fuerint quinquaginta iuſti in ciuitate peri 11. di. c. ca
bũt ſimul: ⁊ non parces loco illi ꝓpter tholica. D
quinquaginta iuſtos ſi fuerint in eo Abſit 8. q. 1.
a te vt rem hanc facias: et occidas iu moyſes.
ſtum cum impio: fiatqꝫ iuſtus ſicut im De ſimo. Lice
pius. Non eſt hoc tuum qui iudicas oẽꝫ cet belg.
terram. Nequaꝙ facias iudicium hoc. D
Dixitqꝫ dñs ad eum. Si inuenero ſodo mis quinquaginta iuſtos in medio ciui tatis: dimittam omni loco propter eos. Reſpondens abraam ait. Quia ſemel ce pi loquar ad dominum meũ cum ſim pul uis ⁊ cinis. Quid ſi minus quinquagin ta iuſtis quinqꝫ fuerint: delebis propter quadragintaquinqꝫ vniuerſam vrbem. Et ait. Non delebo: ſi inuenero ibi qua dragintaquinqꝫ. Rurſumqꝫ locutus eſt ad eum. Sin autẽ quadraginta ibi inuẽ ti fuerint: quid facies. Ait. Non percutiã propter quadraginta. Ne queſo (inquit) indigneris domine ſi loquar. Quid ſi ibi inuenti fuerint triginta. Reſpondit. Nõ faciam ſi inuenero ibi triginta. Quia ſe mel (ait) cepi loquar ad dominum meũ Quid ſi ibi inuenti fuerint viginti. Ait. Non interficiam propter viginti: Obſe cro (inquit) ne iraſcaris domine: ſi lo quar adhuc ſemel. Quid ſi inuenti fue rint ibi decem. Dixit. Nõ delebo propter decem. Abijt dominus poſtꝙ ceſſauit lo qui ad abraam ⁊ ille reuerſus ẽ ĩ locũ ſuũ.

¶ C.S. De angelorum ad ſodomam aduentu eo rumqꝫ per loth inuitatione: ipſiuſqꝫ liberatione ciuitatis ſubuerſione: vxoris loth punitione: ſub uerſionis ab abraam perceptione: ſaluationis loth ratione: inceſtu loth occaſione: perpetratio ne: filiorum conceptione atqꝫ partu. Ca. xix.

A Venerūtq; duo angeli
Damaſcus ſodomā veſpere: ſedē
genitur. te loth in foribus ciui
tatis. Qui cū vidiſſet
eos ſurrexit: ⁊ iuit ob-
uiam eis adorauitq;
pron⁹ in terrā: ⁊ dixit.
Obſecro dñi declina-
te in domū pueri veſtri ⁊ manete ibi. La
uate pedes veſtros: ⁊ mane pficiſcemi-
ni in viā veſtrā. Qui dixerūt. Minime:
ſʒ in platea manebim⁹. Cōpulit illos op
pido: vt diuerterēt ad eū. Ingreſſiſq; do
mū illi⁹ fecit ɔuiuiū coxit azyma: ⁊ come
derunt. Prius aūt q̄ irent cubitum: vi-
ri ciuitatis vallauerūt domū illi⁹ a pue-
ro vſq; ad ſeniē: oīs pplˢ ſimul. Voca
Iu.x4.b. ueruntq; loth: ⁊ dixerūt ei. Vbi ſunt viri
B qui introierunt ad te nocte. Educ illos
Di.14.qd huc vt cognoſcamus eos. Egreſſus ad
eis.7.q.1. eos loth poſt tergū accludēs oſtium: ait
aduerſitas Nolite queſo fratres mei: nolite malum
ſ.hinc. hoc facere. Habeo duas filias que non-
32.q.7.ol dum cognouerūt virū. Educam eas ad
ſenebat. vos: ⁊ abutimini eis ſicut vobis placue-
Als + vn- rit: dūmō viris iſtis nihil mali faciatis:
beculum. q2 ingreſſi ſūt ſub vmbra culminis mei:
42.di.ho- At illi dixerūt. Recede illuc. Et rurſus.
ſpitalem. ingreſſus es (inq̄t) vt aduena: nunquid
37.q.2.c. vt iudices. Te ergo ipſum magis q̄ hos
greſſus. affligem⁹. Vimq; faciebāt loth vehemē
C tiſſime. Iāq; ppe erat: vt effringerēt fores
Iudith. ⁊ ecce miſerūt manū viri: ⁊ introduxerūt
10.f. ad ſe loth: clauſerūtq; oſtiū ⁊ eos q̄ fo-
3.q.5.c. ris erāt: pcuſſerūt cecitate a minimo vſ
accuſato q3 ad maximū: ita vt oſtiū inuenire non
reu.ij.2.q. poſſent. Dixerūt aūt ad loth. Habes hic
6 leges. quēpiā tuoꝶ generꝶ: aut filios aut filias.
2.pe.2.b. Oēs q̄ tui ſunt educ de vrbe hac. Delebi
4.reg.6.d mus ei locū iſtū: eo q̄ increuerit clamor
27.q.2.c. eoꝶ corā dño q̄ miſit nos vt pdamꝰ illos
greſſus et Egreſſus itaq; loth: locutus eſt ad gene
c. prinſſ. ros ſuos q̄ accepturi erāt filias ei⁹ ⁊ di-
D xit. Surgite egredimini de loco iſto: q2
Sap.10.a. delebit dñs ciuitatē hāc. Et viſus eſt eis
q̄ſi ludēs loq̄. Cūq; eēt mane cogebant
eū āgeli: dicētes. Surge tolle vxorē tuā
⁊ duas filias q̄s habes: ne ⁊ tu pit̄er pe-
reas in ſcelere ciuitatis. Diſſimulāte illo
apphēderūt manū ei⁹ ⁊ manū vxoris ac
duaꝶ filiaꝶ ei⁹ eo q̄ pceret dñs illi edu-
Als + locu xerūtq; eū: ⁊ poſuerūt extra ciuitatē ibi-
tuſ eſt dñs q̄ locuti ſunt ad eum dicētes. + Salua
ad eum. aīam tuā. Noli reſpicere poſt tergū nec
E ſtes in oī circa regione: ſʒ i mōte ſaluū
te fac: ne ⁊ tu ſimul pereas. Dixitq; loth
ad eos. Queſo dñe mi: q2 inuēnit ſeruus
tuus gratiā + corā te ⁊ magnificaſti glo Sap.10.a
riā ⁊ miſericordiā tuā quā feciſti mecū Als + hs
vt ſaluares animā meā: nec poſſum in gloriam.
mōte ſaluari: ne forte apphēdat me ma-
lū ⁊ moriar. Eſt ciuitas hic iuxta ad quā Als + hec
poſſum fugere parua: ⁊ ſaluabor in ea.
Nunqd nō modica eſt ⁊ viuet aīa mea.
Dixitq; ad eū. Ecce etiā in hoc ſuſcepi
preces tuas vt nō ſubuertā vrbē p qua
locutus es. Feſtina ⁊ ſaluare ibi: q2 non
potero facere q̄cq̄. donec ingrediaris il
luc. Idcirco vocatū eſt nomē vrbis illi⁹
ſegor. Sol egreſſus eſt ſup terrā: et loth
ingreſſus eſt ſegor. Igit̄ dñs pluit ſuper Eſa.13.d.
ſodomā ⁊ gomorrā ſulphur ⁊ ignē a do- Hier.50.f
mino de celo: ⁊ ſubuertit ciuitates has: 23.q.5.ſi
⁊ oēm circa regionē vniuerſos habitato quid ergo.
res vrbiū: ⁊ cuncta terre virētia. Reſpi- De pe.di.6
ciēſq; vxor ei⁹ poſt ſe: verſa eſt in ſtatuā ſed ⁊ conſtā
ſalis. Abraam aūt cōſurgens mane vbi tia.
ſteterat prius cū dño intuitus eſt ſodo- 24.q.1.ſe
mam et gomorrā ⁊ vniuerſam terrā re- in paucis
gionis illius. Viditq; aſcendentē fauil- F
lam de terra quaſi fornacis fumū. Cum 32.q.7.fla
enim ſubuerteret dñs ciuitates regionis gitia duſſ.
illius: recordatus eſt abraā: et liberauit 42.ſ.1.
loth de ſubuerſione vrbium in quib⁹ ha De exceſſu
bitauerat. Aſcēditq; loth de ſegor ⁊ mā plato. c. ſicut
ſit in monte: due quoq; filie eius cū eo. Eze.16.f.
Timuerat eū manere in ſegor. Et man Oſee.11.c
ſit in ſpelunca ipſe et due filie ei⁹. Dixit Amos.4.d
q̄ maior ad minorē. Pater noſter ſenex Luc.17.ſe
eſt et nullus viroꝶ remanſit in terra: q̄ 84.di.c.16
poſſit ingredi ad nos iuxta morem vni- Sap.10.a
uerſe terre. Veni: inebriemus eum vino
dormiamuſq; cū eo: vt ſeruare poſſim⁹
ex patre noſtro ſemē. Dederūt itaq; pa-
tri ſuo bibere vinū nocte illa. Et ingreſ-
ſa eſt maior: dormiuitq; cum patre. At
ille non ſenſit: nec quando accubuit fi-
lia: nec quando ſurrexit. Altera quoq;
die dixit: maior ad minorem. Ecce dor-
miui heri cum patre meo. Demus ei bi
bere vinū: etiā hac nocte ⁊ dormies cū eo
vt ſaluemus ſemē de patre noſtro. De-
derūt ⁊ illa nocte patri ſuo + bibere vi- Als + non
nū. Ingreſſaq; minor filia dormiuit cū eſt bibere.
eo: et nec tunc quidem ſenſit quādo cō-
cubuerit: vel quādo illa ſurrexit. Conce
perunt ergo due filie loth de patre ſuo. 15.diſſ.ca
Pepericq; maior filiū: ⁊ vocauit nomen ſepte die.
eius moab. Ipſe eſt pater moabitarum 15.q.1.illā
vſq; in preſentē diē. Minor quoq; pepe 2.c.inebria
rit filiū ⁊ vocauit nomē ei⁹ ammō.i.fili⁹ po uerunt.
puli mei. Ipſe ē pr āmonitaꝶ vſq; hodie.

¶ C.S. De abrae peregrinatione: vxoris eius per abimelech ablatione: dei cōminatione: abimelech excuſatione: vxoris abrae reſtitutione: et ipſius pro abimelech oratione. Capitu. xx.

A Profect⁹ inde abraā in terrā auſtralē habitauit inter cades et ſur: ꝛ peregrinatus eſt in gerariſ. Dixitq; de ſara vxore ſua ſoror mea eſt. Miſit ergo abimelech rex gerare: ꝛ tulit eā. Uenit aūt de⁹ ad abimelech p ſomnium nocte: ꝛ ait illi. En morieris ꝑpter mulierē quā tuliſti. Habet enī virū. Abimelech ꝟo nō tetigerat eā ꝛ ait. Dñe ne gentē ignorātē ꝛ iuſtā interficies. Nōne ipſe dixit mihi. Soror mea ē. Et ipſa ait Fr me⁹ eſt. In ſimplicitate cordis mei ꝛ mūdicia manuū meaꝝ feci hoc. Dixitq;

B ad eū de⁹. Et ego ſcio ꝙ ſimplici corde feceris: ꝛ idō cuſtodiui te ne peccares in me: ꝛ nō dimiſi vt tāgeres eā. Nunc ergo redde viro ſuo vxorē: ꝛ orabit ꝑ te: quia ꝓpheta eſt ꝛ viues. Si aūt nolueris reddere: ſcito ꝙ morte morieris tu et oīa q̄ tua ſunt. Statimq; de nocte cōſurgens abimelech: vocauit oēs ſeruos ſuos: et locut⁹ eſt vniuerſa ꝟba hec in aurib⁹ eorū. Timueruntq; oēs viri valde. Uocauit aūt abimelech etiā abraā: ꝛ dixit ei.

C Quid feciſti nobis: qd peccauim⁹ in te quia induxiſti ſup me: ꝛ ſup regnū meum peccatū grāde. Que nō debuiſti facere: feciſti nobis. Rurſumq; expoſtulans ait. Quid vidiſti vt hoc faceres. Reſpondit abraā. Cogitaui mecū dicens. Forſitan nō eſt timor dei in loco iſto: ꝛ interficient me ꝑpter vxorē meā. Alias aūt vere ſoror mea eſt filia patris mei: ꝛ nō filia matris mee: ꝛ duxi eā i vxorē. Poſtq̄ aūt eduxit me deus de domo patris mei dixi ad eā. Hanc miſericordiam facies mecū. In oī loco ad quē ingrediemur dices ꝙ frater tuus ſim. Tulit igi-

D tur abimelech oues ꝛ boues: ꝛ ſeruos et ancillas: ꝛ dedit abraam. Reddiditq; illi ſaram vxorem ſuā ꝛ ait. Terra corā vobis eſt: vbicunq; tibi placuerit habita. Sare aūt dixit. Ecce mille argēteos dedi fratri tuo: hoc erit tibi in velamē oculorum ad oēs q̄ tecum ſunt: ꝛ quocunq; perrexeris: memento te deprehenſam. Orante aūt abraā ſanauit de⁹ abimelech ꝛ vxorē ancillaſq; ei⁹: ꝛ pepererūt. Concluſerat enī deus omnē vuluā dom⁹ abimelech propter ſaram vxorem abrae.

Alias terre. xx.q.z. & vitur.

xx.q.4.ne mo.

Alias & poſtulans: Alias & explorans: Iuppiter prim⁹ i archadia regna. Et matrimonia reparauit. S.1z.a.

xx.q.ij. Siper ſoriias rias. Ide pe.diſ. i.c.velutſtue. ſpes.

¶ C.S. De filij abrae generatione: nominatione circumciſione ꝛ ablactatione: ancille ꝛ filij eius abiectione: abimelech federis cū abraā petitione abrae reſponſione: ꝛ abimelech increpatione atq; federis percuſſione: Capitulum. xxi.

V Iſitauit aūt deus ſaram ſicut promiſerat: ꝛ impleuit q̄ locutus eſt. Cōcepitq; ꝛ peperit filiū in ſenectute ſua: tempore quo predixerat ei deus. Uocauitq; abraam nomen filij ſui: quem genuit ei ſara iſaac: et circumcidit eum octauo die ſicut preceperat ei deus cum centum eſſet annorum. Hac quippe etate patris natus eſt iſaac. Dixit ſara. Riſum fecit mihi deus quicunq; audierit: corridebit mihi. Rurſumq; ait. Quis auditurus crederet abraam: ꝙ ſara lactaret filium quem peperit ei iam ſeni. Creuit igitur puer: et ablactatus eſt. Fecitq; abraam grande conuiuium in die ablactationis eius. Cumq; vidiſſet ſara filium agar egyptie ludentē cū iſaac filio ſuo: dixit ad abraā. Ejice ancillam hanc et filium eius. Nō enim erit heres filius ancille cum filio meo iſaac. Dure accepit hoc abraā pro filio ſuo. Cui dixit deus. Non tibi videatur aſperum ſuper puero ꝛ ſuper ancilla tua. Omnia que dixerit tibi ſara: audi vocem eius: quia in iſaac vocabit̄ tibi ſemen. Sed et filium ancille faciam in gentem magnam: quia ſemen tuum eſt. Surrexit itaq; abraā mane ꝛ tollēs panē ꝛ vtrē aque impoſuit ſcapule eius tradiditq; puerum ꝛ dimiſit eam. Que cū abijſſet errabat in ſolitudie berſabee Cumq; ꝯſumpta eſſet aqua in vtre abiecit pueꝝ ſubter vnā arborē que ibi erat et abijt. Seditq; e regione ꝓcul q̄tū poteſt arcus iacere. Dixit enī. Non videbo morientem pueꝝ. Et ſedens cōtra leuauit vocē ſuā ꝛ fleuit. Exaudiuit aūt de⁹ vocem pueri. Uocauitq; angelus dñi agar de celo dicēs. Quid agis agar. Noli timere. Exaudiuit enī deus vocē pueri de loco in quo eſt. Surge: tolle pueꝝ et tene manū illius: quia in gentem magnā faciā eū. Aperuitq; oculos ei⁹ deus. Que videns puteum aque abijt ꝛ impleuit vtrem deditq; puero bibere ꝛ fuit cū eo. Qui creuit ꝛ moratus eſt in ſolitudine factuſq; ē iuuenis ſagittari⁹. Habitauitq; i deſerto pharā: ꝛ accepit illi mr ſua

A Deu. 11.a. Joſ. z4.a Matth.1.a.

46. diſt. quantumlibet. Ro.9.b. Gal.4.d.

B 56. diſt. ſi iſmael. Ro.9.b. 1z.q.z.nō oīs.q.4.recurrat.ꝛ.d. dicat.

C Celi⁹ creator pater ſaturni clarus

vxorē de terra egypti. Eodē tpe dixit abi
melech ⁊ phicol princeps exercit⁹ ei⁹ ad
f.26. abraam: De⁹ tecū eſt in vniuerſis q̄ agis
Iura ergo per deū: ne noceas mihi ⁊ po
ſteris meis ſtirpiq; meę: ſed iuxta miām
Als ✠ cōue quam feci tibi: facies mihi ⁊ terre in qua
rſatus. verſat⁹ ✠ es aduena. Dixitq; abraā. Ego
D iurabo. Et increpauit abimelech ꝓpter
puteum aque quem vi abſtulerant ſerui
Reſta ma- eius. Reſpōditq; abimelech. Neſciui q̄s
ter ſarum ni fecerit hanc rē. Sed ⁊ tu non indicaſti
⁊ gittilium mihi: ⁊ ego nō audiui pter hodie. Tulit
ſacerdos itaq; abraā oues ⁊ boues: ⁊ dedit abime
claret. lech. Percuſſeruntq; ambo fedus. Et ſta
tuit abraā ſeptē agnas gregis ſeorſum.
Cui dixit abimelech. Quid ſibi volunt
ſeptē agne iſte: quas ſtare feciſti ſeorſum
Obſeruās At ille. Septē (inquit) agnas accipies
laniſicium de manu mea: vt ſint mihi in teſtimoniū
oppuram qm̄ ego fodi puteum iſtum. Idcirco vo-
olei vſum catus eſt locus ille berſabee: q2 ibi vterq;
⁊ quadri- iurauit: ⁊ inierunt fedus ꝓ puteo iura-
garum et menti. Surrexit autem abimelech ⁊ phi
alia multa col princeps exercit⁹ eius. reuerſiq; ſunt
inuenit. in terram paleſtinorum. Abraam vero
plantauit nemus in berſabee: ⁊ inuoca-
uit ibi nomen dn̄i dei eterni: ⁊ fuit colo-
als ✠ phili nus terre paleſtinoꝝ ✠ diebus multis.
ſtineoꝝ. ¶ C.S. De abrae ad iſaac immolandum tenta-
tione: ⁊ feſtina eius ad hoc preparatione: immo
lationis inchoatione: ⁊ conſummationis proba
tione: arietis pro iſaac oblatione: promiſſionis
abrae confirmatione: ⁊ prolificationis fratris
eius nunciatione. Capitulū xxii.

A Iudith. 8.c. Heb. 11.d. 22.q.2.ſ. quelibet. ſ. abraam 8.ſ. anteq̄ als ✠ offer. 23.q.5.ſi non licet. ſ. Ites non occides. Ites .c. Nep eterna.q. 8.c. occi dit.

Que poſtq̄ geſta ſunt:
tentauit deus abraā ⁊
dixit ad eum. Abraam
abraā. At ille reſpon-
dit. Adſum. Ait illi.
Tolle filium tuū vni-
genitum quem diligis
iſaac ⁊ vade in terram
viſionis: atq; ibi offeres ✠ eum in holo
cauſtum ſup vnū montiū quē monſtra
uero tibi. Igitur abraā de nocte conſur
gens ſtrauit aſinū ſuū: ducēs ſecū duos
iuuenes et iſaac filiū ſuū. Cūq; conci-
diſſet ligna in holocauſtū abijt ad locuꝫ
quē preceperat ei deus. Die aūt tertio: ele
uatis oculis: vidit locū ꝓcul dixitq; ad
pueros ſuos. Expectate hic cū aſino ego
et puer illuc vſq; ꝓperātes: poſtq̄ adora
uerimus reuertemur ad vos. Tulit q̄
ligna holocauſti: ⁊ impoſuit ſup iſaac fi
lium ſuū: ipſe vero portabat in manibus
ignē ⁊ gladiū. Cūq; duo pgerent ſimul
dixit iſaac patri ſuo. Pater mi. At ille re
ſpondit. Quid vis fili. Ecce (inquit) ignis D
⁊ ligna: vbi eſt victima holocauſti. Dixit
aūt abraā. De⁹ ꝓuidebit ſibi victimā ho
locauſti fili mi. Pergebant ergo pariter
⁊ venerunt ad locū quem oſtenderat ei
deus. In quo edificauit altare: ⁊ deſuper
ligna cōpoſuit. Cūq; colligaſſet iſaac fi
lium ſuū: poſuit eū in altare ſuper ſtruē
lignoꝝ. Extenditq; manū ⁊ arripuit gla
diū vt immolaret filiū ſuū. Et ecce ange-
lus dn̄i de celo clamauit dicēs. Abraam
abraā. Qui rn̄dit. Adſum. Dixitq; ei. Nō
extēdas manū tuā ſup puerū: neq; fa- E
cies illi quicq̄. Nūc cognoui q̄ timeas 1. machab
dn̄m: ⁊ nō pepciſti vnigenito filio tuo ꝓ 2.c.
pter me. Leuauit abraā oculos ſuos: vi
ditq; poſt tergū arietem inter vepres he
rentem cornibus. Quē aſſumens: obtu
lit holocauſtuꝫ ꝓ filio. Appellauitq; no
men loci illius: dn̄s videt. Unde vſq; ho
die dr̄. In monte dn̄s videbit. Uocauit Eccl.44.d
aūt angelus domini abraā ſecūdo de ce Hier.44.f
lo dicēs. Per memetipſum iuraui dicit Heb.6.c
dn̄s: quia feciſti hāc rem: ⁊ nō pepperciſti
filio tuo vnigenito. Bn̄dicam tibi ⁊ mul
tiplicabo ſemē tuum ſicut ſtellas celi et
velut arenā q̄ eſt in littore maris. Poſſi
debit ſemē tuum portas inimicoꝝ ſuoꝝ F
⁊ bn̄dicentur in ſemine tuo omnes gen Act.3.d
tes terre: q2 obediſti voci mee. Reuerſus
eſt abraam ad pueros ſuos: abieruntq;
berſabee ſimul ⁊ habitauit ibi. His itaq;
geſtis nūciatum eſt abraam: q̄ melcha
quoq; genuiſſet filios nachor fratri ſuo
hus primogenitum ⁊ bus fratrē eius et
chamuel patrem ſyroꝝ: ⁊ caſeth ⁊ azau
pheldas quoq; ⁊ iedlaf ac bathuel: de q̄
nata eſt rebecca. Octo iſtos genuit mel
cha: nachor fratri abraam. Concubina
vero illius nomine roma peperit thabee
et gaon ⁊ thaas ⁊ maacha.
¶ C.S. De ſare obitu: ⁊ abrae planctu: locique ſe
pulture poſtulatiōe agri i quo erat duplex ſpe
lunca emptione ⁊ ſare ſepelitione. Ca. xxiii.

A Uixit autē ſara centūvi
gintiſeptem annis: et
mortua ē i ciuitate ar
bee: q̄ eſt hebrō i terra
chanaā. Uenitq; abra
am vt plāgeret ⁊ fleret
eam. Cūq; ſurrexiſſet
ab officio funeris: lo-
cutus eſt ad filios heth: dicens. Adue-
na ſum et peregrin⁹ apud vos: date mi
hi ius ſepulchri vobiſcum: vt ſepeliam

mortuū meū. Rñderūtq; filij beth: dicē
tes. Audi nos dñe. Princeps dei es apd̄
nos i electis ſepulchris nr̄is ſepeli mor
tuū tuū: nullusq; te ꝓhibere poterit qn̄ i
monumēto ei⁹ ſepelias mortuū tuum.
Surrexit abraā ⁊ adorauit pp̄lm terre fi
B lios videlicȝ beth: Dixitq; ad eos. Si pla
cet anime veſtre vt ſepeliā mortuū meū
audite me: ⁊ intercedite apud ephron fi
Alii ✝ ſeor lium ſeor: ✝ vt det mihi ſpelūcā duplicem
quā hȝ in extrema parte agri ſui. Pecu
nia digna tradat eā mihi corā vobis in
poſſeſſionē ſepulchri. Habitabat autem
Alii ✝ non ephron in medio filiorū beth. Rñditq;
eſt ephron ephron ad abraā cūctis audiētib⁹ q̄ ingre
11.q.3.c.ā diebātur portā ciuitatis illi⁹ dicēs. Ne
ſit. quaꝗ ita fiet dñe mi: ſȝ tu magis auſcul
C ta qđ loquor. Agrū trado tibi: ⁊ ſpelūcā
q̄ in eo eſt ꝓſentib⁹ filijs populi mei: ſepe
li mortuū tuū. Adorauit abraā coram
dño ⁊ pp̄lo terre: ⁊ locut⁹ eſt ad ephron
circūſtāte plebe ei⁹. Queſo vt audias me
11.q.3.c. Dabo pecuniā ꝓ agro ſuſcipe eā: ⁊ ſic ſe
poſſiꝗ. peliā mortuū meū in eo. Rñditq; ephrō.
Alii ✝ qua Dñe mi audi me. Terra quam poſtulas
dringentis quadringētos ✝ ſiclos argēti valet. Iſtud
D eſt preciū inter me et te. Sed quātū eſt
hoc. Sepeli mortuū tuū. Qđ cū audiſ
ſet abraā: appendit pecuniā quā ephrō
poſtulauerat audiētib⁹ filijs beth: qua
Alii ✝ qua dringētos ✝ ſiclos argenti ꝓbate mone
dringentis. te publice. Cōfirmatuſq; eſt ager quon
dā ephronis in quo erat ſpelūca duplex
11.q.3.ca. reſpiciens mambre tam ipſe ꝗ ſpelūca.
hebron. et oēs arbores eius in cunctis terminis
eius ꝑ circuitū abrae in poſſeſſionem vi
dentibus filijs beth: ⁊ cūctis qui intra
De ſepul. bāt portā ciuitatis illius. Atq; ita ſepe
c.1. liuit abraam ſaram vxorem ſuam in ſpe
lūca agri duplici que reſpiciebat mābre
hec eſt hebrō i terra chānaā. Et ꝯfirma
tus ē ager ⁊ antrū qđ erat in eo: abrae in
poſſeſſionē monumenti a filijs beth.

¶ C. S. De abrae ſeruum mittentis de accipiē
da filio ſuo vxore cōmiſſione: ſerui ad exequen
dā profectione: ſigni a dño petiti impletione cō
ſenſus parentū requiſitione: puelle abductiōe
ipſiuſq; ab iſaac in vxorē acceptiōe. Ca. xxiiij.

A E Rat autē abraam ſe
Gen.47.c. nex dieruniq; multo
Iacob.ca.d. rum: et dominus in
cūctis benedixerat ei
dixitq; ad ſeruum ſe
niorem domus ſue q̄
preerat omnibus que
habebat. Pone ma
num tuam ſubter femur meum vt adi
urem te per dominum deum celi ⁊ ter
re: vt non accipias vxorem filio meo de
filiabus chananeorum: inter quos ha
bito: ſed ad terram ⁊ cognationem meā
proficiſcaris: ⁊ inde accipias vxorem fi
lio meo iſaac. Reſpondit ſeruus. Si no
luerit mulier venire mecū in terrā hāc
nunquid reducere debeo ✝ filium tuum Alii ✝ hic
ad locum de quo tu egreſſus es. Dixitq; bus.
abraam. Caue ne quando reducas filiū
meū illuc. Dominus deus celi ⁊ terre q̄
tulit me de domo patris mei: et de terra
natiuitatis mee qui locutus eſt mihi: et
iurauit dicens. Semini tuo dabo terrā
hanc ipſe mittet angelum ſuum coram
te: ⁊ accipies inde vxorē filio meo. Sin
autem mulier noluerit ſequi te non te
neberis iuramento: filium meū tantū
ne reducas illuc. Poſuit ergo ſeru⁹ ma
num ſub femore abraam domini ſui: et
iurauit illi ſuper ſermone hoc. Tulitq;
decē camelos de grege dñi ſui ⁊ abijt: et
ex omnibus bonis eius portans ſecum.
Profectuſq; perrexit in meſopotamiā B
ad vrbem nachor. Cumq; camelos feciſ
ſet accumbere extra oppidum iuxta pu
teū aque veſpere eo tempore quo ſolēt
mulieres egredi ad hauriendam aquā: Judith. 9.
dixit. Domine deus domini mei abraam a.
occurre obſecro mihi hodie: ⁊ fac miam
cū domino meo abraam. Ecce ego ſto ꝓ
pe fontem aque: ⁊ filie habitatorum hu
ius ciuitatis egredientur ad hauriēdā a
quam. Igitur puella cui ego dixero. In
clina hydriam tuam vt bibam: ⁊ illa re
ſpōderit. Bibe: qn̄ et camelis tuis dabo
potum ipſa eſt quam ꝑparaſti ſeruo tuo
iſaac: ⁊ per hoc intelligam: ꝙ feceris mi
ſericordiam cū domino meo. Necdū in
tra ſe verba compleuerat: ⁊ ecce rebecca
egrediebat filia bathuel filij melche vxo
ris nachor fratris abraam habens hy
driam in ſcapula: puella decora nimis:
virgoq; pulcherrima et incognita viro.
Deſcenderat autem ad fontem et imple
uerat hydriam ac reuertebat. Occurrit C
q; ei ſeruus: ⁊ ait. Pauxillum aque mi
hi ad ſorbēdū prebe de hydria tua. Que
rñdit. Bibe dñe mi. Celeriterq; depo
ſuit hydriam ſuper vlnam ſuam: ⁊ dedit
ei potū. Cūq; ille bibiſſet: adiecit. Quin
et camelis tuis hauriam aquam donec
cūcti bibant. Effundenſq; hydriam in
canalibus recurrit ad puteum vt hauri
ret aquam; et hauſtam omnib⁹ camelis

dedit. Ille autem contemplabatur eam
tacitus: ſcire volens vtrum proſperum
iter ſuum feciſſet deus an non. Poſtq̄
autem biberunt cameli: ptulit vir in au
res aureas: appendentes ſiclos duos ⁊
armillas totidem pondo ſiclorum decē.
Dixitq̄ ad eam. Cuius es filia. Indica
mihi. Eſt in domo patris tui locus ad
manducandum. Que reſpondit. Filia
ſum bathuelis filij nachor: quem pepe-
rit ei melcha. Et addidit dicens. Palea
rū quoq̄ ⁊ feni plurimū eſt apud nos: ⁊
locus ſpacioſus ad manendum. Incli-
nauit ſe homo ⁊ adorauit dominum: di-
cens: Bn̄dictus dominus deus dn̄i mei
abraam: qui nō abſtulit miām ⁊ veritatē
ſuam a domino meo: ⁊ recto itinere me
perduxit in domum fratris domini mei.
D Cucurrit itaq̄ puella ⁊ nunciauit in do
mum matris ſue oīa que audierat. Ha-
bebat autē rebecca fratrē nomine labā
qui feſtin⁹ egreſſus eſt ad hominem vbi
erat fons. Cumq̄ vidiſſet inaures et ar-
millas in manibus ſororis ſue: et audiſ-
ſet cūcta verba referentis: hec locut⁹ eſt
mihi homo venit ad virum q̄ ſtabat iu-
xta camellos ⁊ ppe fontē aque dixitq̄ ad
eum. Ingredere benedicte domini. Cur
foris ſtas. Preparaui domū ⁊ locum ca-
melis tuis. Et introduxit eum in hoſpi-
tiū: ac deſtrauit camelos deditq̄ paleas
et fenū ⁊ aquā ad lauādos pedes came-
lorum: ⁊ virorū qui venerāt cū eo. Et ap
poſitus eſt in cōſpectu eius panis. Qui
ait. Non comedā donec loquar ſermōes
meos. Rn̄dit ei. Loquere. At ille. Seru⁹
(inquit) abraam ſum. Et dominus be-
nedixit domino meo valde: magnifica-
tuſq̄ ē: ⁊ dedit eis oues ⁊ boues: argētū
et aurum: ſeruos ⁊ ancillas: camelos et
aſinos. Et peperit ſara vxor domini mei
filiū domio meo ī ſenectute ſua: deditq̄
Tob.v.b. illi omnia que habuerat. Et adiurauit
¶.eodē.e. me dominus meus dicēs. Non accipies
vxorem filio meo de filiabus chananeoꝝ
in quorum terra habito: ſed ad domum
patris mei perges: ⁊ de cognatione mea
E accipies vxorem filio meo. Ego vero re-
ſpondi domino meo. Quid ſi noluerit
venire mecum mulier. Dominus ait in
cuius conſpectu ambulo: mittet ange-
lum ſuum tecum et diriget viam tuam:
accipieſq̄ vxorem filio meo de cognatio
ne mea: et de domo patris mei. Innocēs
eris a maledictione mea. Cum veneris
ad proximos meos: et non dederint tibi

Veni ergo hodie ad fontem aque: ⁊ dixi
Domine deus domini mei abraam ſi di-
rexiſti viam meam in qua nunc ambulo
ecce ſto iuxta fontem aque: et virgo que
egredietur ad hauriendum aquam: au-
dierit a me. Da mihi paulullum aque ad
bibendum de hydria tua: ⁊ dixerit mihi.
Et tu bibe: ⁊ camelis tuis hauriam: ip-
ſa eſt mulier quā preparauit dominus
filio domini mei. Dumq̄ hec tacit⁹ me-
cum voluerem: apparuit rebecca veniēs
cum hydria quam portabat in ſcapulis
deſcenditq̄ ad fontem: ⁊ hauſit aquam.
Et aio ad eam. Da mihi paululum bi-
bere. Que feſtinus depoſuit hydriam de
humero: ⁊ dixit mihi. Et tu bibe: ⁊ came
lis tuis tribuam potum. Bibi: et ada-
quauit camelos. Interrogauiq̄ eam: et
dixi. Cuius es filia. Que reſpondit. Fi-
lia bathuelis ſum filij nachor: quem pe-
perit ei melcha. Suſpēdi itaq̄ in aures
ad ornandam faciem eius: et armillas F
poſui in manibus eius. Pronuſq̄ adora
ui dominum: benedicens domino deo
domini mei abraam qui perduxit me re
cto itinere: vt ſumerem filiam fratris
domini mei filio eius. Quamobrem ſi
facitis miſericordiam ⁊ veritatem cum
domino meo: indicate mihi: ſin autem
aliud placet et hoc dicite mihi: vt vadam
ad dexteram ſiue ad ſiniſtram. Reſpon-
derūt laban ⁊ bathuel. A domino egreſ-
ſus eſt ſermo. Non poſſumus extra pla-
citum eius quicq̄ aliud loqui tecum.
En rebecca coram te eſt: tolle eam: ⁊ pro
ficiſcere: et ſit vxor filij domini tui: ſicut
locutus eſt dominus. Quod cum audiſ
ſet puer abraam: procidens adorauit in
terram dominum. Prolatiſq̄ vaſis ar-
genteis et aureis ac veſtibus: dedit ea re 35.1 Re.
becce pro munere. Fratribus quoq̄ ei⁹ in prin.
et matri dona obtulit. Initoq̄ conuiuio
veſcentes pariter bibentes manſerunt
ibi. Surgens autem mane locutus eſt
puer. Dimittite me: vt vadam ad domi-
num meū. Reſponderunt frater eius et
mater. Maneat puella ſaltem decē dies
apud nos: ⁊ poſtea proficiſcetur. Nolite
(ait) me retinere: quia dominus direxit
viam meam. Dimittite me: vt pergā ad
dominum meum. Et dixerūt. Vocemus
puellam: ⁊ queram⁹ ipſius voluntatem
Cūq̄ vocata veniſſet: ſciſcitati ſūt. Vis
ire cū hoīe iſto. Que ait. Vadam. Dimi
ſerunt ergo eā: et delboram nutricē illi⁹
ſeruūq̄ abraā: ⁊ comites eius: impreca

B tes proſpera ſorori ſue atq; dicētes. So
32.q.7.ho roꝛ noſtra es. Creſcas in mille milia: et
nec aiunt. poſſideat ſemē tuū portas inimicoꝝ ſuo
rū. Igit̃ rebecca ⁊ puelle illiꝰ aſcēſis camel
lis ſecute ſunt virū: q̄ feſtinꝰ reuertebat̃
ad dn̄m ſuū. Eo autē tpe deambulabat
iſaac p viā q̄ ducit ad puteū: cuiꝰ nomē
eſt viuētis ⁊ vidētis. Habitabat enim in
terra auſtrali: ⁊ greſſus fuerat ad medi
tādum in agro inclinata iam die. Cūq;
eleuaſſet oculos: vidit camelos venien
tes procul. Rebecca quoq; conſpecto
30.q.5. iſaac deſcendit de camelo: et ait ad pue
nec illud. rum. Quis eſt ille homo qui venit per
agrū in occurſum nobis. Dixitq; ei. Ipſe
eſt dominus meus. At illa tollens cito
Alis ✠ te pallium ✠ ſuū operuit ſe. Seruus aūt
paſtrum. cūcta q̄ geſſerat: narrauit dn̄o ſuo iſaac:
Qui introduxit eā in tabernaculū ſare
matris ſue ⁊ accepit eam vxorē: ⁊ intan
tum dilexit eā: vt dolorē qui ex morte ma
tris eius acciderat temperaret.

¶ C.B. De abra cum alia vxore filioꝝ procrea
tione: de obitu ipſius ⁊ ſepultura: generationis
quoq; hiſmaelis recapitulatione: prolis iſaac
multiplicatione: iacob conuerſatione: atq; pri
mogenitoꝝ tranſlatione. Capl̄m. xxv.

ABraā vo aliam duxit
A vxorē: noīe cethurā: q̄
32.q.4.c. peperit ei zārā: ✠ ⁊
3.t.3. iecſan ✠ ⁊ madā ⁊ ma
Alis ✠ iā diā ⁊ ieſboch ⁊ ſue. ✠
enam. Ieſan q̄ genuit ſaba
Alis ✠ iepſ ⁊ dadan. Filij dadan
Alis ✠ ie fuerunt: aſſurim et la
ſus vel ie tuſſim ⁊ laomim. At vo et madian ortꝰ
ſua eſt epha ✠ ⁊ apher ✠ et enoch ⁊ abida et
Alis ✠ o eldaa. Omnes hi filij cethure. Deditq;
pher. abraam cuncta q̄ poſſederat iſaac: filijs
3.pal.4.c. autem concubinarum largitus eſt mu
nera. Et ſeparauit eos ab iſaac filio ſuo
dum adhuc ipſe viueret ad plagam oriē
talem. Fuerūt autem dies vite abrae: cē
tum ſeptuagintaquinq; anni: ⁊ deficiēs
mortuus eſt in ſenectute bona prouecteq;
D etatis et plenus dierum: congregatuſq;
84. dif.5. eſt ad ppl̄m ſuū. Et ſepelierunt eū iſaac
porro. et hiſmael filij ſui in ſpelunca duplici: q̄
Alis ✠ ſoco ſita eſt in agro ephrō filij ſeor ✠ ethe e re
13.q.2.he gione mambre: quā emerat a filijs heth.
beon. Ibi ſepultus eſt ipſe ⁊ ſara vxor eius. Et
De ſepult. poſt obitum illius benedixit deus iſaac
c.ſ. filio eius: qui habitabat iuxta puteum
nomine viuentis ⁊ videntis. He ſunt ge
nerationes hiſmael filij abrae: quem pe
perit ei agar egyptia famula ſare: ⁊ hec

nomina filiorum eius in vocabulis ⁊ ge
nerationibus ſuis. Primogenitus hiſma 1.pal.1.c.
elis nabaioth: deinde cedar: ⁊ abdeel et
mabſan: maſma quoq; ⁊ duma ⁊ maſa:
adad ⁊ thema ⁊ iacur ✠ ⁊ naphis ⁊ ced Alis ✠ izar.
ma. Iſti ſunt filij hiſmael ⁊ hec nomina Alis ✠ iaur.
per caſtella et oppida eorum duodecim
principes tribuū ſuarum. Et facti ſunt
anni vite hiſmaelis centum triginta ſe
ptem: deficienſq; mortuus eſt ⁊ apposi
tus ad populum ſuum. Habitauit autē
ab euila vſq; ſur: que reſpicit egyptum
introeuntibus aſſyrios. Coram cunctis
fratribus ſuis obijt. He quoq; ſunt ge
nerationes iſaac filij abraam. Abraam C
genuit iſaac: qui cum quadraginta eſſet
annorum: duxit vxorem rebeccā filiam
batuelis ſyri de meſopotamia ſororem
labā. Deprecatuſq; eſt iſaac dn̄m p vxo
re ſua: eo q̄ eſſet ſterilis. Qui exaudiuit
eum ⁊ dedit cōceptum rebecce: ſed colli
debant in vtero eius paruuli. Que ait. Ro.5.d.
Si ſic mihi futurum erat: quid neceſſe
fuit concipere. Perrexitq; rebecca vt cō
ſuleret dn̄m: qui reſpōdens: ait. Due gē
tes ſunt in vtero tuo: ⁊ duo populi ex vē
tre tuo diuidentur: populuſq; populum
ſuperabit: ⁊ maior ſeruiet minori. Iam 7.q.1.c.in
tempus pariēdi aduenerat: ⁊ ecce gemi apibus.
ni in vtero eius reperti ſunt. Qui primꝰ
✠ egreſſus eſt: rufus erat ⁊ totus in mo
rem pellis hiſpidus: vocatumq; eſt no
men eius eſau. Protinus alter egrediēs Ro.9.c.
plantam fratris tenebat manu: ⁊ idcir Alis ✠ pel
co appellauit eum iacob. Sexagenariꝰ Ioh.29.a.
erat iſaac quādo nati ſunt paruuli. Qui Oſee.12.a
bus adultis factus eſt eſau vir gnarus b
venandi: ⁊ homo agricola: iacob autem
vir ſimplex habitabat in tabernaculis.
Iſaac amabat eſau: eo q̄ de venationi
bus illius veſceretur: ⁊ rebecca diligebat
iacob. Coxit autem iacob pulmentum
ad quē cum veniſſet eſau de agro laſſus
ait. Da mihi de coctione hac rufa: quia
oppido laſſus ſum. Quā ob cauſam vo Abdie.1.a.
catum eſt nomen eius edom. Cui dixit Hebr.12.d
iacob. Uēde mihi primogenita tua. Ille 7.q.1.q̄ pes
reſpondit. En morior: quid mihi prode riculoſum
runt primogenita. Ait iacob. Iura ergo De pe. dis.
mihi. Iurauit ei eſau et vendidit primo 1.iudas.
genita: ⁊ ſic accepto pane ⁊ lentis edulio glo.prima.
comedit: ⁊ bibit ⁊ abijt: paruipēdens q̄ 22.q.2.
primogenita vendidiſſet. §.fi.32.q.

¶ C.S. De peregrinatione iſaac in geraris 7.eſt ordo.
de iurgio ꝓ puteis: ⁊ de federe cū abimelech. glo.fina.
Capitulum. xxvi.

A
Orta aūt fame ſup ter-
ram poſt eā ſterilitatē
que acciderat in diebꝰ
abraam: abijt iſaac ad
abimelech regem pale
ſtinorū in gerara. Ap-
paruitqꝫ ei dñs et ait.
Ne deſcendas in egy-
ptum: ſed quieſce in terra quā dixero ti-
bi: ꝛ peregrinare in ea: eroqꝫ tecum ꝛ bñ
dicam tibi. Tibi enī et ſemini tuo dabo
vniuerſas regiones has: complēs iura-
mētū qđ ſpopōdi abraā patri tuo: ꝛ mul
tiplicabo ſemen tuum ſicut ſtellas celi.
Daboqꝫ poſteris tuis vniuerſas regiōes
has: ꝛ bñdicētur in ſemine tuo oēs gen
tes terre: eo ꝙ obedierit abraā voci mee
et cuſtodierit precepta ꝛ mādata mea: ꝛ
Ro.4.b. cerimonias legeſqꝫ ſeruauerit. Manſit
itaqꝫ iſaac in geraris. Qui cum interro
garetur a viris loci illius ſup vxore ſua:
rñdit. Soror mea eſt. Timuerat enī ɔfi-
teri ꝙ ſibi eſſet ſociata cōiugio reputās
ne forte interficerēt eum ꝑpter illiꝰ pul
B chritudinē. Cūqꝫ pertrāſiſſent dies plu
rimi ꝛ ibidē moraretur ꝓſpiciēs abime
lech rex paleſtinorū per feneſtram vidit
eū iocantem cum rebecca vxore ſua: et
accerſito eo ait. Perſpicuū ē ꝙ vxor tua
ſit: cur mētitus es eam ſororē tuam eſſe
C Rñdit. Timui: ne morerer propter eam.
Dixitqꝫ abimelech. Quare impoſuiſti no
bis. Potuit coire quiſpiā de populo cū
vxore tua: ꝛ induxeras ſuper nos grande
peccatum. Precepitqꝫ omni populo di-
cens. Qui tetigerit hominis huius vxo-
rem morte morietur. Seminauit autem
iſaac in terra illa: ꝛ inuenit in ipſo anno
centuplum. Benedixitqꝫ ei dominus: et
locupletatus eſt homo: ꝛ ibat ꝓficiens
atqꝫ ſuccreſcēs: donec magnus vehemē
ter effectꝰ eſt: habuit quoqꝫ poſſeſſiōes
ouium et armentorum et familie pluri-
mū. Ob hec inuidentes ei paleſtini: oēs
puteos quos foderant ſerui patris illius
abraam: illo tempore obſtruxerunt: im
plentes humo: intantum vt ipſe abime-
D lech diceret ad iſaac. Recede a nobis qm
potentior noſtri factus es valde. Et ille
diſcedens vt veniret ad torrentem gera-
re. habitaretqꝫ ibi: rurſumqꝫ fodit alios
puteos: quos foderant ſerui patris ſui
abraam: ꝛ quos illo mortuo olim obſtru
E xerant philiſtijm. Appellauitqꝫ eos eiſ
Iamno re- dem nominibus quibus ante pater voca
gnat in isa uerat. Foderuntqꝫ in torrente ꝛ repere-
runt aquam viuam. Sed ꝛ ibi iurgium Ita primis
fuit paſtorū gerare aduerſus paſtores a quo In-
iſaac dicentium. Noſtra eſt aqua. Quā- marius
obrem nomen putei ex eo quod accide- menſis.
rat vocauit calumniam. Foderunt autē
et alium: ꝛ pro illo quoqꝫ rixati ſunt: ap
pellauitqꝫ eum inimicitias. Profectus
inde fodit alium puteum: pro quo non
contenderūt. Itaqꝫ vocauit nomē eius
latitudo dicens. Nunc dilatauit nos do-
minꝰ ꝛ fecit creſcere ſup terram. Aſcen
dit autē iſaac ex illo loco in berſabee: vbi
apparuit ei dñs in ipſa nocte dicēs. Ego
ſum deus abraam patris tui: noli time-
re: qꝛ ego tecum ſum. Benedicam tibi et
multiplicabo ſemē tuū propter ſeruum
meum abraam. Itaqꝫ edificauit ibi alta-
re dño: ꝛ inuocato nomine dñi extendit F
tabernaculum: precepitqꝫ ſeruis ſuis vt
foderent puteum. Ad quem locum cū
veniſſent de geraris abimelech et ocho-
zath amicus illius ꝛ phicol dux militū
locutus eſt eis iſaac. Quid veniſtis ad
me hominem quē odiſtis: ꝛ expuliſtis a S.21.e.
vobis. Qui reſponderunt. Vidimus te- Iudi.11.d.
cum eſſe dñm: ꝛ idcirco nunc diximus.
Sit iuramentum inter nos: ꝛ ineamus
fedus: vt non facias nobis quicqꝫ mali
ſicut ꝛ nos nihil tuorum attigimus: nec
fecimus quod te lederet: ſed cum pace
dimiſimus auctum benedictione domini
✠ Fecit ergo eis conuiuium: et poſt ci- ✠
bum ꝛ potum ſurgentes mane iuraue- 22.q.1.c
runt ſibi mutuo dimiſitqꝫ eos iſaac pa- mouet. in
cifice in locum ſuum. Ecce autem vene- fine.
runt in ipſo die ſerui iſaac annuncian- G
tes ei de puteo quē foderant atqꝫ dicen-
tes. Inuenimus aquā. Unde appellauit
eum abundantiam: ꝛ nomen vrbi impo
ſitum eſt berſabee vſqꝫ in preſentē diem
Eſau ꝟo quadragenarius duxit vxores
duas iudith filiam beri ethei: ꝛ baſemath
filiam helon eiuſdē loci: que ambe offen
derant animam iſaac ꝛ rebecce.

¶ Ca. S. Pro eſau bñdicitur iacob et conſilio
matris iacob loquitur patri qui deceptus fuit
in oībꝰ ſenſibꝰ excepto auditu: mater monet fu-
gere iacob ꝑpter odium fratris. Ca. xxvij.

Senuit autē iſaac ꝛ ca- A
ligauerunt oculi eius: Deu.21.d.
et videre non poterat:
vocauitqꝫ eſau filium
maiorem: ꝛ dixit ei. Fili
mi. Qui rñdit. Adſū.
Cui pater. Vides in-
quit ꝙ ſenuerim: ꝛ

ignorem diē mortis meę. Sume arma
tua: pharetram et arcū ꝛ egredere foras
Cūq; venatu aliquid apprehēderis: fac
mihi inde pulmentū ſicut velle me no-
ſti: ꝛ affer vt comedam: ꝛ benedicat tibi
24.q.3.c. anima mea anteq̄ moriar. Quod cū au-
eſau. diſſet rebecca: ꝛ ille abijſſet in agrum vt
iuſſionē pris expleret: dixit filio ſuo ia-
cob. Audiui patrē tuū loquētē cū eſau
fratre tuo: ꝛ dicentē ei. Affer mihi de ve
natione tua: ꝛ fac cibos vt comedā: ꝛ be
nedicā tibi corā dño anteq̄ moriar. Nūc
ergo fili mi acquieſce cōſilijs meis: ꝛ p-
gens ad gregem: affer mihi duos hedos
optimos: vt faciā ex eis eſcas patri tuo
quibus libenter veſcitur: quas cum in-
B tuleris: ꝛ comederit bñdicat tibi priuſq̄
moriatur. Cui ille rñdit. Noſti q̄ eſau
frater meꝰ homo piloſus ſit: ꝛ ego lenis.
Si attrectauerit me pater meus ꝛ ſenſe-
rit: timeo ne putet me ſibi voluiſſe illude
re: ꝛ inducat ſuper me maledictionē p̄
benedictione. Ad quē mater. In me ſit
iſta maledictio: fili mi tantum audi
vocem meā ꝛ pergēs affer q̄ dixi. Abijt
ꝛ attulit deditq; matri. Parauit illa ci-
bos ſicut velle nouerat patrem illius et
veſtibus eſau valde bonis quas apud ſe
habebat domi: induit eum. pelliculaſq;
hedorū circundedit manibus: ꝛ colli nu
da ꝑtexit. Deditq; pulmentum: ꝛ panes
E quos coxerat tradidit. Quibus illatis di
22.q.2.§ xit. Pater mi. At ille reſpondit. Audio.
vitur cur. q̄s es tu fili mi. Dixitq; iacob. Ego ſum
de dicere primogenitus tuus eſau: feci ſicut prece
s.ſuadem pisti mihi: ſurge ſede ꝛ comede de vena-
tione mea: vt benedicat mihi anima tua
Rurſum iſaac ad filium ſuum Quomo-
do inquit tā cito inuenire potuiſti fili mi.
Qui reſpondit. voluntas dei fuit: vt cito
occurreret mihi quod volebam. Dixitq;
iſaac. Accede huc vt tangam te fili mi: ꝛ
ꝓbem vtrū tu ſis filius meus eſau an
non. Acceſſit ille ad patrem: ꝛ palpato
eo dixit iſaac. Vox quidē vox iacob eſt:
ſed manus: manus eſau ſunt. Et non co
gnouit eum: quia piloſe manus ſimili-
tudinem maioris expreſſerant. Benedi-
D cens ergo illi ait. Tu es filius meꝰ eſau.
Mi ✠ ob Reſpondit. Ego ſum. Ait ille. Affer ✠
fer. Mihi inquit cibos de venatione tua fi-
li mi vt benedicat tibi anima mea. Quos
cum oblatos comediſſet. obtulit ei etiā
vinum. Quo hauſto dixit ad eum. Acce-
de ad me: ꝛ da mihi oſculum fili mi: Ac-
Deu. 12. b. ceſſit ꝛ oſculatus eſt eum. Statimq; vt

ſenſit veſtimentorum illius fragrantiā:
benedicens ille ait. Ecce odor filij mei ſi
cut odor agri pleni: ✠ cui benedixit do- Mi ✠ cui
minus: Det tibi deus de rore celi: ꝛ de pi eſt pleni
guedine terre abundantiam frumenti: Mi ✠ ſuge
vini ꝛ olei: ✠ ꝛ ſeruiāt tibi populi: ꝛ ado eſt ꝛ olei.
rent te tribus. Eſto dominus fratrum 24.q.3.c.§
tuorum: ꝛ incuruentur ante te filij ma- ergo.§.ſi q̄
tris tue. Qui maledixerit tibi: ſit ille ma- fil. iſaac
ledictus: et qui benedixerit tibi: benedi- E
ctionibus repleatur. Vix iſaac ſermonē
impleuerat: et egreſſo iacob foras: venit
eſau: coctoſq; de venatiōe cibos intulit
patri: dicens. Surge pater mi ꝛ comede
de venatione filij tui: vt benedicat mihi
anima tua. Dixitq; illi iſaac. Quis enim
es tu. Qui reſpondit. Ego ſum filius tu
us primogenitꝰ eſau. Expauit iſaac ſtu
pore vehementi: et vltra q̄ credi poteſt
admirans ait. Quis igitur ille eſt qui du
dum captam venationem attulit mihi:
et comedi ex omnibus prius q̄ tu veni-
res. Benedixitq; ei: et erit benedictus.
Auditis eſau ſermonibus patris: irru-
git clamore magno ꝛ conſternatus: ait
Benedic etiam ꝛ mihi pater mi. Qui ait
Venit germanus tuus fraudulenter: et
accepit benedictionem tuā. At ille ſub- F
iunxit. Iuſte vocatum eſt nomen eius ia 1.q.1.
cob: ſupplantauit enim me en altera vi-
ce. Primogenita mea ante tulit: et nunc
ſecundo ſurripuit benedictionē meam.
Rurſumq; ad patrem. Nūquid non ſer
uaſti: ait ꝛ mihi benedictionem. Reſpō-
dit iſaac. Dominum tuum illum conſti-
tui: et omnes fratres eius: ſeruituti il-
lius ſubiugaui. Frumento et vino ꝛ oleo
ſtabiliui eum: et tibi poſt hec fili mi vl-
tra quid faciam. Cui eſau. Num vnam Deu. 12.
inquit tantum benedictionem habes pa
ter. Mihi quoq; obſecro vt benedicas.
Cūq; eiulatu magno fleret motus iſaac
dixit ad eum. In pinguedine terre et in 4.reg. 8. a
rore celi deſup erit benedictio tua. Vi-
ues in gladio et fratri tuo ſeruies: tem- Abdi. 1.
puſq; veniet cum excuties et ſolues iu-
gum eius de ceruicibus tuis. Oderat er
go ſemper eſau iacob pro benedictione
qua benedixerat ei pater: dixitq; in cor-
de ſuo. Venient dies luctus patris mei ꝛ
occidem iacob fratrem meum. Nuncia
ta ſunt hec rebecce. Que mittens: et vo-
cans iacob filium ſuum dixit ad eum.
Ecce eſau frater tuus minatur vt occi-
dat te. Nunc ergo fili mi audi vocem
meam: et conſurgens fuge ad laban fra

trem meam in aran: habitabiſqꝫ cum eo dies paucos donec requieſcat furor fratris tui et ceſſet indignatio eius: obliuiſcaturqꝫ eorū que feciſti in eum poſt ea mittam et adducam te inde huc. Cur vtroqꝫ orbabor filio in vno die. Dixitqꝫ rebecca ad iſaac. Tedet me vite mee propter filias heth ſi acceperit iacob vxorē de ſtirpe huius terre nolo viuere.

¶ C.S. Jacob mittitur ad laban: videt ſcalam: vouet votum. Capi. xxviij.

A 33.q.1.c. Cum igitur S. his ita ꝫ.

Vocauit itaqꝫ iſaac iacob et benedixit eum precepitqꝫ ei dicens. Noli accipere coniugem de genere chanaā ſed vide et proficiſcere in meſopotamiam ſyrie ad domū bathuel patrem matris tue: et accipe tibi inde vxorem de filiabus laban auunculi tui: deus autem omnipotens benedicat tibi et creſcere te faciat: atqꝫ multiplicet vt ſis in turbas populorum et det tibi benedictiones abrae et ſemini tuo poſt te: vt poſſideas terram peregrinationis tue: quam pollicitus eſt auo tuo. Cumqꝫ dimiſiſſet eū iſaac profectus peruenit in meſopotamiam ſyrie ad laban filiū bathuel ſyri fratrem rebecce matris ſue.

B Uidens autē eſau ꝙ benedixiſſet pater ſuus iacob et miſiſſet eum in meſopotamiam ſyrie vt inde vxorem duceret: et ꝙ poſt benedictionem precepiſſet ei: dicēs Non accipies vxorem de filiabus chanaan: quodqꝫ obediens iacob parentibus ſuis iſſet in ſyriam probans quoqꝫ ꝙ nō libenter aſpiceret filias chanaan pater ſuus iuit ad iſmaelem: et duxit vxorem abſqꝫ his quas prius habebat melech filiam iſmael filij abraam ſororem nabaioth. Igitur egreſſus iacob de berſabee: pergebat aram. ✠ Cumqꝫ veniſſet ad quendam locum et vellet in eo requieſcere poſt ſolis occubitum: tulit de lapidibus qui iacebant: et ſupponens capiti ſuo dormiuit in eodem loco. Uiditqꝫ in ſomnis ſcalam ſtantem ſuper terram: et cacumen illius tangens celum angelos quoqꝫ dei aſcendentes et deſcendentes per eam: et dominum innixum ſcale dicentem ſibi. Ego ſum dominus deus abraam patris tui et deus iſaac. Terram in qua dormis tibi dabo et ſemini tuo:

Alii ✠ tha ram.

C 3 d. diſ. c. 1. 2. q. 7. c. preſbi. S. his imag. p. hos ea ſignificaſſe ſtatum.

eritqꝫ ſemen ✠ tuum quaſi puluis terre Dilataberis ad orientem et occidentem et ſeptentrionem et meridiem: et benedicentur in te et in ſemine tuo cuncte tribus terre. Et ero cuſtos tuus quocūqꝫ perrexeris: et reducam te in terram hanc: nec dimittam niſi compleuero vniuerſa que dixi. Cūqꝫ euigilaſſet iacob de ſomno: ait. Uere dominus eſt in loco iſto et ego neſciebam. Pauenſqꝫ ꝙ terribilis eſt inquit locus iſte: non eſt hic aliud niſi domus dei et porta celi. Surgens ergo iacob mane tulit lapidem quem ſuppoſuerat capiti ſuo et erexit in titulum fundens oleum deſuper. Appellauitqꝫ nomen vrbis bethel que prius luza vocabatur. Uouit etiam votum dicens. Si fuerit dominus ✠ mecum et cuſtodierit me in via per quam ego ambulo: et dederit mihi panem ad veſcendum et veſtimentum ad induendum: reuerſuſqꝫ fuero proſpere ad domū patris mei erit mihi dominus in deum et lapis iſte quē erexi in titulum vocabitur domus dei: cunctorumqꝫ que dederis mihi decimas offerem tibi.

Alii ✠ gēs meo.

D

De cōſe. di. 1. c. a tarie ſingulo. j. Sap. 10. b

Alii ✠ deꝰ. Act. 12. b. J. 13. b. 16. q. 7. c. et hoc dicia cimus. 16. q. 7. c. decimas deo.

¶ C.S. Uenit iacob primo ad puteum et ad laban: et ſeruit pro rachel: ſupponitur lia: et iterū ſeruit pro rachel: lia quattuor filios peperit rachele ſterili. Capi. xxix.

A Regnum grecorum incipit.

Profectus ergo iacob venit in terram orientalem et vidit puteum in agro tres quoqꝫ greges ouium accubantes iuxta eum. Nam ex illo adaquabantur pecora et os eius grandi lapide claudebatur. Moſqꝫ erat: vt cunctis ouibus congregatis deuoluerent lapidem: et refectis gregibus rurſum ſuper os putei ponerent. Dixitqꝫ ad paſtores. Fratres vnde eſtis. Qui reſpōderunt. De aran. Quos interrogās. Nūquid ait noſtis laban filium nachor. Dixerunt. Nouimus. Sanus ne eſt inquit. Ualet inquiunt: et ecce rachel filia eius venit cum grege ſuo. Dixitqꝫ iacob. Adhuc multum diei ſupereſt: nec eſt tempus vt reducantur ad caulas greges: date ante potum ouibꝰ et ſic eas ad paſtū reducite. Qui reſpōderūt. Nō poſſumꝰ donec oīa pecora cōgregentur: et amoueamus lapidem de ore putei: vt adaquemꝰ

J. 43. b. Phoroneꝰ iudicia inſtituit et leges cōſcribi ꝑcepit.

B Progenies Phoronei frater eius per menſes et annos inſtituit numerari fac. cellas aras conſtituit.

greges. Adhuc loquebant͂ et ecce rachel
E veniebat cum ouibus patris ſui: nā gre
gem ipſa paſcebat. Quam cum vidiſſet
iacob. ⁊ ſciret cōſobrinam ſuā: oueſq; la
bā auunculi ſui: amouit lapidē quo pu-
Iſta filia teus claudebat͂: ⁊ adaquato grege oſcu-
nachi lixe latus eſt eā. Et eleuata voce fleuit ⁊ in-
ras agri- dicauit ei ꝙ frater eſſet patris ſui ⁊ filiꝰ
culturas ⁊ rebecce. At illa feſtinans nunciauit pa-
mores cō- tri ſuo. Qui cum audiſſet veniſſe iacob
poſitos e- filium ſororis ſue occurrit ✠ obuiam ei
gyptios do complexuſq; eum: ⁊ in oſcula ruens: du
cet. xit in domū ſuam. Auditis autē cauſis
Illa ✠ cu- itineris: reſpondit. Os meum es ⁊ caro
currit. mea. Et poſtꝗ̄ impleti ✠ ſunt dies mē-
D ſis vnius dixit ei. Num quia frater meꝰ
Illa ✠ cō- es: gratis ſerui es mihi dic ꝗd mercedis
plexi. accipias. Habebat vero duas filias no-
mē maioris lia: minor appellabatur ra-
chel. Sed lia lippis erat oculis: rachel
decora facie ⁊ venuſto aſpectu quā dili-
gēs iacob ait. Seruiam tibi ꝓ rachel fi-
lia tua minore ſeptē annis. Rñdit labā.
Melius eſt vt tibi eam dem ꝙ̄ alteri vi-
ro: mane apud me. Seruiuit ergo iacob
pro rachel ſeptem annis: ⁊ videbantur
E illi pauci dies pre amoris magnitudine.
Dixitq; ad laban. Da mihi vxorē meam
Illa ✠ ēpple quia iam tempus impletū ✠ eſt vt ingre
tum diar ad illam. Qui vocatis multis ami-
corum turbis ad conuiuium: fecit nup-
tias: ⁊ veſpere liam filiam ſuam intro-
duxit ad eum: dās ancillā filie zelphā
nomine ad quā cum ex more iacob fu-
Iobe.6.d. iſſet ingreſſus facto mane vidit liam. Et
dixit ad ſocerum ſuum. Quid eſt quod fa
cere voluiſti? nonne ꝓ rachel ſeruiui ti
bi quare impoſuiſti mihi? Rñdit labam.
Non eſt in loco noſtro cōſuetudinis: vt
xv.q.i.§. minores ante tradamꝰ ad nuptias. Im
ſed obijcit. ple ebdomadā dierum huius copule et
§7.q.i.§.i. hanc quoq; dabo tibi pro opere quo ſer-
uiturus es mihi ſeptē annis alijs. Ac-
quieuit placito ⁊ ebdomada tranſacta:
rachel duxit vxorem. Cui pater ſeruā ba
lā tradiderat. Tandemq; potitus opta-
F tis nuptijs amorem ſequentis priori pre
Excluſum tulit: ſeruiēs apud eū ſeptē annis alijs.
particula- Videns autem dominus ꝙ deſpiceret
re i avaia liā: aperuit vuluā eius: ſorore ſterili per
manente. Que conceptum genuit filiū
vocauitq; nomen eius ruben dicens.
De renun. Vidit dominus humilitatē meam nunc
c.niſi cu fi. amabit me vir meus. Rurſumq; conce-
De reg. c. pit ⁊ peperit filium: ⁊ ait. Quoniam vi-
licet in fi. dit me dominus haberi contemptui: de
G

dit etiam iſtum mihi. Vocauitq; nomē
eius ſymeon. Concepitq; tertio: genuit e.ps.i3.de
alium filium dixitq;. Nunc quoq; copu
labitur mihi maritus meus eo ꝙ pepe-
rerim ei tres filios: ⁊ idcirco appellauit
nomen eius leui. Quarto concepit et pe
rit filium: ⁊ ait. Modo confitebor do-
mino. Et ob hoc vocauit eum iudam.
Ceſſauitq; parere.

¶ C. G. Rachel ancillam dat marito: poſt hoc lia facit ſimiliter. Lia mandragoras quas filius detulit dat. rachel ioſeph parit iacob reditum parat: merces ei promittit: pactū ſtatuit.

Capitulum xxx.

Cernens autē rachel
ꝙ infecunda eſſet in-
uidit ſorori: ⁊ ait ma-
rito ſuo. Da mihi libe
ros alioquin moriar.
Cui iratus reſpondit
iacob. Nū pro deo ego
ſum: qui priuauit te 12.q.4.§.
fructu ventris tui? At illa: habeo inquit i.⁊.c. obij
famulam balā ingredere ad illam vt pa cium.
riat ſuper genua mea: et habeam ex illa De diuoꝛ.
filios. Deditq; illi balam in coniugium. gaudemus
Que ingreſſo ad ſe viro: concepit et pe- B
perit filium dixitq; rachel. Iudicauit mi 12.q.4.§.
hi dominus et exaudiuit vocem meam i.⁊.c. obij
dans mihi filium. Et idcirco appellauit cium. ⁊ c.
nomen eius dan. Rurſumq; bala conci recurrat.
piens peperit alterum pro quo ait. Ra- Ibidem q.
chel. Comparauit me dominus cum ſo 7.c. ...
rore mea ⁊ inualui. Vocauitq; eum ne- valeo.
ptalim. Sentiens lia ꝙ parere deſijſſet
zelpham ancillam ſuam marito tradi-
dit. Qua poſt conceptum edente filium
dixit. Feliciter: Et idcirco vocauit nomē
eius gad. Peperit quoq; zelpha alterū.
Dixitq; lia. Hoc pro beatitudine mea.
Beatam quippe me dicent omnes mu-
lieres. Propterea appellauit eum aſer.
Egreſſus autem ruben tempore meſſis
triticee in agrum repperit mandrago-
ras: quas matri lie detulit. Dixitq; ra-
chel. Da mihi partem de mandragoris Theſſalie
filij tui. Illa reſpondit. Parum ne tibi regnum ...
videtur ꝙ preripueris maritum mihi citur.
niſi etiam mandragoras filij meꝰ tulle- C
ris. Ait rachel. Dormiat tecum hac no-
cte pro mandragoris filij tui. Redeun-
tiq; ad veſperam iacob de agro egreſſa
eſt in occurſum eius lia: ⁊ ait. Ad me in
quit intrabis quia mercede conduxi te ꝓ
mandragoris filij mei. Dormiuitq; cum
ea nocte illa; et exaudiuit deus preces

[illegible]us. Conceptiq; et peperit filium quintum: et ait. Dedit deus mercedem mihi: quod dedi ancillã meã viro meo. Appellauitq; nomen eius iſachar. Rurſuz lia cõcipiens peperit ſextum filium et ait. Do-(Alia + ditauit) tauit + me deus dote bona: etiam hac vice mecũ erit maritus meus: eo quod genuerim ei ſex filios. Et idcirco appellauit nomen eius zabulon. Poſt quẽ peperit filiam nomine dinam. Recordatus quoq; dominus rachelis: exaudiuit eam et aperuit vuluam eius que concepit et peperit filium dicens. Abſtulit deus opprobrium meum. Et vocauit nomen eius ioſeph dicens. Addat mihi dominus filiuz alterum. Nato aũt ioſeph dixit iacob ſocero ſuo. Dimitte me vt reuertar in pa-(Hebre. 11. b.) triam meam et ad terram meam. Da mihi vxores et liberos meos pro quibus ſeruiui tibi vt abeam. Tu vero noſti ſeruitutem qua ſeruiui tibi. Ait illi laban. Inueniam gratiã in cõſpectu tuo experimento didici: quod benedixerit mihi deus propter te. Cõſtitue mercedem tuã quam dem tibi. At ille r̃ndit. Tu noſti quõ ſeruierim tibi: et quãta i manibus meis fuerit poſſeſſio tua. Modicum habuiſti anteq̃ veniré ad te: et nũc diues effectus es benedixitq; tibi deus ad introitũ meuz. Iuſtum eſt igitur vt aliqñ prouideam etiã domui mee. Dixitq; labã. Quid tibi dabo. At ille ait. Nihil volo: ſed ſi feceris qd poſtulo iterum paſcam et cuſtodiam pecora tua. Gyra oẽs greges tuos: et ſepara cũctas oues varias et ſperſo vellere: et quodcumq; fuluũ (Alia + rufum.) + et maculoſum variũq; fuerit tam in ouibus q̃ in capris erit merces mea. Reſpondebitq; mihi cras iuſticia mea: qñ placiti tempus aduenerit corã te et oia que non fuerint varia et maculoſa et fulua (Alia + rufa.) + tam in ouibus q̃ in capris furti me arguẽt. Dixitq; laban. Gratuz habeo qd petis. Et ſeparauit in die illo capras et oues: hircos et arietes varios atq; maculoſos. Cũctuz aũt gregẽ vniſcolorem: id eſt albi aut nigri velleris tradidit in manu filioz ſuorum: et poſuit ſpacium itineris triũ dierũ inter ſe et generũ q̃ paſcebat reliquos greges eius. Tollens ergo iacob virgas populeas virides et amygdalinas et ex platanis: et ex parte decorticauit eas. Detractiſq; corticibus in his que ſpoliata fuerãt candor apparuit illa vero q̃ integra fuerãt viridia permãſerant: atq; in hũc modũ color effectus eſt varius. Poſuitq; eas in canalibus vbi effundebat aqua vt cum veniſſent greges ad bibendum ante oculos haberent virgas: et in aſpectu earum conciperent. Factumq; eſt vt in ipſo calore coitus oues intuerentur virgas et parerent maculoſa et varia et diuerſo colore reſperſa. Diuiſitq; gregem iacob et poſuit virgas in canalibus ante oculos arietum. Erãt autem alba et nigra queq; laban cetera vero iacob ſeparatis inter ſe gregibus. Igitur quando primo tempore aſcendebãt oues ponebat iacob virgas in canalibus aquarum ante oculos arietum et ouium: vt in earum contemplatione conciperent. Quando vero ſerotina admiſſura erat et conceptus extremus non ponebat eas. Factaq; ſunt ea que erant ſerotina labã et que primi temporis iacob. Ditatuſq; eſt homo vltra modum: et habuit greges multos: ancillas et ſeruos camelos et aſinos.

¶ C. S. Fugit iacob cum ſuis: rachel furatur patris idola: laban inſequitur: rachel abſcondit idola: iacob et laban fedus ineũt: laban redit ad locum ſuum.

Capit. xxxi.

Poſtq; autem audiuit verba filiorum laban dicentium. Tulit iacob omnia q̃ fuerunt patris noſtri: et illius facultate ditatus: factus eſt inclytus animaduertit quoq; faciẽ laban quod non eſſet erga ſe ſicut heri et nudiuſtertius maxime dicente ſibi dño. Reuertere in terrã patrum tuoz: et ad generationẽ tuã ero tecũ. Miſit et vocauit rachel et liã in agrũ vbi paſcebat greges dixitq; eis. Video faciem patris veſtri quod non ſit erga me ſicut heri et nudiuſtertius. Deus autem patris mei fuit mecum: et ipſe noſtis quod totis viribus meis ſeruierim patri veſtro. Sed et pater veſter circumuenit me et mutauit mercedẽ meam decẽ vicibus: et tamen non dimiſit eũ deus vt noceret mihi. Si quando dixit: varie erunt mercedes tue pariebãt omnes oues varios fetus. Quando vero ecõtrario ait: alba queq; accipies pro mercede omnes greges alba pepererunt. Tulitq; deus + ſubſtantiam patris veſtri (Alia + fugit eſt deus.) et dedit mihi. Poſtq̃ enim cõceptus ouium tempus aduenerat: leuaui oculos meos et vidi in ſomnis aſcendentes mares ſuper feminas varios et maculo-

tos et diuerſorum colorum. Dixitqȝ an
gelus domini ad me in ſomnis. Jacob.
Et ego reſpondi adſum. Qui ait. Le
ua oculos tuos et vide vniuerſos ma
ſculos aſcendentes ſuper feminas va
rios maculoſos atqȝ reſperſos. Vidi enim
omnia que fecit tibi laban. Ego ſum deꝰ
J.28.d. bethel vbi vnxiſti lapidem: et votum vo
J.32.c. uiſti mihi. Nunc ergo ſurge et egredere
de terra hac: reuertens in terrã natiui
tatis tue. Reſponderuntqȝ rachel ⁊ lia:
Nunquid habemus reſidui quicꝗ̃ in fa
cultatibus et hereditate domus patris
noſtri. Nonne quaſi alienas reputauit
nos: et vendidit comeditqȝ preciũ no
c ſtrum. Sed deus tulit opes patris no
ſtri ⁊ eas tradidit nobis ac filijs noſtris
vnde omnia que precepit tibi dominus
fac. Surrexit itaqȝ iacob et impoſitis li
beris ac coniugibus ſuis ſuper camelos
abijt. Tulitqȝ omnem ſubſtantiam ſuã
et greges: et quicquid in meſopotamia
acquiſierat pergens ad iſaac patrẽ ſuũ
in terra chanaan. Eo tempore ierat la
ban ad tondendas oues et rachel fura
ta eſt idola patris ſui. Noluitqȝ iacob
confiteri ſocero ſuo ꝙ fugeret. Cumqȝ
abijſſet tam ipſe ꝙ̃ omnia que iuris ſui
erant: et amne tranſmiſſo pergeret con
tra montem galaad: nunciatum eſt la
ban die tertio ꝙ fugeret iacob. Qui aſ
ſumptis fratribus ſuis: perſecutus eſt
eum diebus ſeptem: et comprehẽdit eũ
d in monte galaad: Viditqȝ in ſomnis di
centem ſibi dñm. Caue ne quicꝗ̃ aſpere
loquaris contra iacob. Jamqȝ iacob ex
tenderat in monte tabernaculum. Cum
Alia ✠ fug qȝ ✠ ille conſecutus fuiſſet ✠ eum cum
eſt q. fratribus ſuis: in eodem monte galaad
Alia ✠ fug fixit tentorium. Et dixit ad iacob. Qua
eſt fuiſſet. re ita egiſti vt clam me abigeres filias
meas quaſi captiuas gladio. Cur igno
rãte me fugere voluiſti: nec indicare mi
hi vt proſequerer te cum gaudio et can
ticis et tympanis et cytharis. Nõ es paſ
ſus vt oſcularer filios meos et filias.
1.re.13.c. Stulte operatus es: et nunc quidem va
1.pal.16.c let manus mea reddere tibi malum: ſed
deus patris tui heri dixit mihi. Caue ne
Alia ✠ fug loquaris contra ✠ iacob quicꝗ̃ durius
eſt contra. Et ſi ad tuos ire cupiebas: et deſiderio
erat tibi domus patris tui: cur furatus
es deos meos. Reſpondit iacob. Quod
inſcio te profectus ſum timui ne violen
ter auferres filias tuas. Quod autẽ fur

ti me arguis: apud quẽcunqȝ inueneris
deos tuos: necetur coram fratribus no
ſtris. Scrutare quicquid tuorum apud e
me inueneris: aufer. Hec dicens ignora
bat ꝙ rachel furata eſſet idola. Ingreſ
ſus itaqȝ laban tabernaculum iacob et
lie et vtriuſqȝ famule: et nõ inuenit. Cũ
qȝ intraſſet tentorium rachelis: illa feſti
nans abſcondit idola ſubtus ſtramenta
cameli: et ſedit deſup ✠ ſcrutantiqȝ om Alia ✠ fug
ne tentorium et nihil inuenienti ait. Ne
iraſcatur dominus meus ꝙ coram te aſ
ſurgere nequeo: quia iuxta conſuetudi
nem feminarum nũc accidit mihi. Sic
deluſa ſollicitudo querentis eſt. Tu
menſqȝ iacob cum iurgio ait. Quam
ob culpam meam et ob quod peccatum
meum ſic exarſiſti poſt me: et ſcrutatus
es omnem ſuppellectilem meam. Quid
inueniſti de cũcta ſubſtantia domꝰ tue
Pone hic coram fratribus meis et fra Ro.12.d.
tribus tuis: et iudicent inter me et te.
Idcirco viginti annis fui tecum: oues f
tue et capre ſteriles non fuerunt: arie
tes gregis tui non comedi: nec captum
a beſtia oſtendi tibi. Ego damnũ om
ne reddebam. Quicquid furto perierat
a me exigebas: die noctuqȝ eſtu vrgebar
et gelu: fugiebatqȝ ſomnꝰ ab oculis me
is. Sic per viginti annos in domo tua J.29.d.
ſeruiui tibi: quattuordecim pro filiabus
et ſex pro gregibꝰ tuis. Immutaſti quo
qȝ mercedem meã decem vicibus. Niſi
deus patris mei abraam et timor iſaac
affuiſſet mihi: forſitan modo nudum
me dimiſiſſes. Afflictionem meam ⁊ la
borem manuum mearum reſpexit deus
et arguit te heri. Reſpondit ei laban. Fi
lie mee et filij et greges tui et omnia
que cernis: mea ſunt: quid poſſum fa
cere filijs et nepotibus meis. Veni er
go et ineamus fedus: vt ſit teſtimoniũ
inter me et te. Tulit itaqȝ iacob lapidẽ
et erexit illum in titulum: dixitqȝ fra
tribus ſuis. Afferte lapides. Qui con
gregantes fecerunt tumulum: come
deruntqȝ ſuper eum. Quem vocauit la
ban tumulum teſtis: et iacob aceruum
teſtimonij: vterqȝ iuxta proprietatẽ lin
gue ſue. Dixitqȝ laban. Tumulus iſte
erit teſtis inter me ⁊ te hodie. Et idcir
co appellatum eſt nomen eius galaad: 22.q.1. Mouet.
id eſt tumulus teſtis. Et addidit laban.
Intueatur et iudicet dominus inter
nos quando receſſerimus a nobis: ſi af

[A]fflixeris filias meas ⁊ ſi introduxeris a-
lias vxores ſuper eas. Nullus ſermonis
noſtri teſtis eſt abſq; deo qui preſens re-
ſpicit. Dixitq; rurſus ad iacob. En tu-
mulus hic ⁊ lapis quem erexi inter me
et te: teſtis erit. Tumulus inquam iſte
et lapis ſint in teſtimonium ſi aut ego
tranſiero illum pergens ad te: aut tu pre-
terieris malum mihi cogitans. Deus a-
braam et deus nachor iudicet inter nos
deus patris eorum. Iurauit ergo iacob
per timorem patris ſui yſaac: immolatiſ-
q; victimis in monte: vocauit fratres ſu-
os vt ederent panem. Qui cum comediſ-
ſent: manſerunt ibi. Laban vero de no-
cte conſurgens: oſculatus eſt filios et fi-
lias ſuas: ⁊ benedixit illis: reuerſuſq; eſt
in locum ſuum.

¶ C.S. Iacob angelos obuiam videt: ad eſau
quem timebat nuncios mittit ⁊ munera: cum
angelo luctatur ⁊ iſrael appellatur.

Capitulum .xxxii.

[I]acob autem abijt in
itinere quod ceperat
fueruntq; ei obuiam
angeli dei. Quos cum
vidiſſet ait. Caſtra dei
ſunt hec. Et appella-
uit nomen loci illius
manaim: id eſt caſtra.
Miſit autem et nuncios ante ſe ad eſau
fratrem ſuum in terram ſeir regionis
edom precepitq; eis dicens. Sic loqui-
mini domino meo eſau. Hec dicit frater
tuus iacob. Apud laban peregrinatus
ſum ⁊ fui vſq; in preſentem diem. Habeo bo-
ues et aſinos et oues et ſeruos et ancil-
las mittoq; nunc legationem ad domi-
num meum vt inueniam gratiam in con-
ſpectu tuo. Reuerſi ſunt nuncij ad ia-
cob dicentes. Venimus ad eſau fratrem
tuum: et ecce properat in occurſum ti-
bi cum quadringentis viris. Timuit ia-
cob valde: et perterritus diuiſit popu-
lum qui ſecum erat: greges quoq; ⁊ oues
et boues et camelos in duas turmas di-
cens. Si venerit eſau ad vnam turmam
et percuſſerit eam: alia turma que reli-
qua eſt ſaluabitur. Dixitq; iacob. Deus
patris mei abraam et deus patris mei
yſaac: domine qui dixiſti mihi. Reuerte-
re in terram tuam et in locum natiuita-
tis tue et benefaciam tibi: minor ſum cun-
ctis miſerationibus tuis et veritate tua
quam expleſti ſeruo tuo. In baculo meo
tranſiui iordanem iſtum: et nunc cum
duabus turmis regredior. Erue me de
manu fratris mei eſau quia valde eum
timeo: ne forte veniens percutiat ma-
tres cum filijs. Tu locutus es q; * be-
nefaceres mihi et dilatares ſemen meum
ſicut arenam maris: que pre multitudi-
ne numerari non poteſt. Cumq; dormiſ-
ſet ibi nocte illa: ſeparauit de his que
habebat munera eſau fratri ſuo capras
ducentas: hircos viginti oues ducentas
arietes viginti: camelos fetas cum pul-
lis ſuis triginta: vaccas quadraginta: et
tauros viginti: aſinas viginti et pullos
earum decem. Et miſit per manus ſer-
uorum ſuorum ſingulos ſeorſum greges
dixitq; pueris ſuis. Antecedite me et ſit
ſpacium inter gregem et gregem. Et
precepit priori dicens. Si obuium ha-
bueris fratrem meum eſau: ⁊ interroga-
uerit te: cuius es: aut quo vadis: aut cu-
ius ſunt iſta que ſequeris: et responde-
bis. Serui tui iacob: munera miſit do-
mino ſuo eſau: ipſe quoq; poſt nos ve-
nit. Similiter dedit mandata ſecundo
et tertio ac cunctis qui ſequebantur gre-
ges dicens. Hiſdem verbis loquimini
ad eſau cum inueneritis eum: et adde-
tis. Ipſe quoq; ſeruus tuus iacob iter no-
ſtrum inſequitur. Dixit enim. Placabo
illum muneribus que precedunt: ⁊ poſt
ea videbo illum: forſitan propiciabitur
mihi. Preceſſerunt itaq; munera ante eum
ipſe vero manſit nocte illa in caſtris. Cum-
q; mature ſurrexiſſet tulit duas vxores
ſuas et totidem famulas cum vndecim
filijs et tranſiuit vadum iaboch. Tra-
ductiſq; omnibus que ad ſe pertinebant
manſit ſolus. Et ecce vir luctabatur cum
eo vſq; mane: qui cum videret q; eum ſu-
perare non poſſet: tetigit neruum femo-
ris eius et ſtatim emarcuit. Dixitq; ad
eum. Dimitte me: iam enim aſcendit au-
rora. Reſpondit. Non dimittam te niſi
benedixeris mihi. Ait ergo. Quod nomen
eſt tibi. Reſpondit iacob. At ille. Nequa-
q; inquit iacob appellabitur nomen tuum
ſed iſrael. Quoniam ſi contra deum for-
tis fuiſti quanto magis contra homi-
nes preualebis. Interrogauit eum iacob
Dic mihi quo appellaris nomine. Reſpon-
dit. Cur queris nomen meum quod eſt mi-
rabile. Et benedixit ei in eodem loco. Voca-

Margin notes: B; A.xi.d.; E; A.11.b.; C; D; E; F; Oſee.xii.c; I.15.b; G; Judich. ii.c.; Alia * maledicentes; Alia * vt.

vnitq; iacob nomē loci illius phanuel: di
cens. Vidi dn̄m facie ad faciē: ⁊ ſalua fa
cta eſt aīa mea. Ortuſq; eſt ei ſtatim ſol
poſtq̄ trāſgreſſus eſt phanuel. Ipſe vero
claudicabat pede. Quā ob cāz nō come
dūt neruū filij iſrl̄ q̄ emarcuit in femore
iacob vſq; in preſentē diē eo q̄ tetigerit
neruum femoris eius ⁊ obſtupuerit

¶ Ca. S. Eſau ad iacob puenit: ⁊ flēs oſculat̄
munera vix accipit: eſau coactus a iacob re-
uertitur domum: ⁊ iacob agri partem a filiis
emor emit: vbi inuocat deum. Ca. xxxiii.

A ELeuās aūt iacob ocu
los ſuos vidit venientē
eſau ⁊ cū eo quadrin-
gentos viros. Diuiſit-
q; filios lie et rachel:
ambarumq; famula-
rū: ⁊ poſuit vtraſq; an
cillā ⁊ liberos earū in
principio: liā vero ⁊ filios eius in ſcd̄o lo
co: rachel autē ⁊ ioſeph nouiſſimos. Et
ipſe pgrediēs adorauit pnus in terram
B ſepties: donec appropinquaret frater ei9
Currēs itaq; eſau obuiā fratri ſuo am-
plexat9 eſt eū ſtringēſq; collū ei9 ⁊ oſcu
lans fleuit: leuatiſq; oculis vidit mulie-
res ⁊ paruulos earum: ⁊ ait. Quid ſibi vo
lunt iſti: ⁊ ſi ad te pertineāt. Rn̄dit. Par
uuli ſunt quos donauit mihi deus ſer-
uo tuo. Et appropinquātes ancille et fi
Als ✠ eq. lij earū incuruati ſunt. Acceſſit q̄q; ✠ lia
Als ✠ libe cum pueris ✠ ſuis: ⁊ cū ſimiliter adoraſ
ris. ſent: extremi ioſeph ⁊ rachel adorauerūt
Dixitq; eſau. Quenam ſunt iſte turme
quas obuiam habui. Rn̄dit. Vt inueni-
rem gratiam corā dn̄o meo. At ille ait.
Habeo plurima frater mi ſint tua tibi.
Dixit iacob. Noli ita obſecro: ſed ſi inue
ni gratiā in oculis tuis accipe munuſcu
3.reg.19.c lum de manibus meis. Sic enim vidi fa
1.reg.25.c ciē tuam: quaſi viderim vultū dei: eſto
Deut.15.b mihi propicius ⁊ ſuſcipe benedictionē
quam attuli tibi: ⁊ quam donauit mihi
deus: tribuens omnia. Vix fratre com-
pellente ſuſcipiens ait. Gradiamur ſi-
C mul: eroq; ſocius itineris tui. Dixitq; ia
cob. Noſti domine mi q̄ paruulos habeā
teneros: et oues et boues fetas mecum
quas ſi plus in ambulando fecero labo
rare: morient̄ vna die cūcti greges. Pre
cedat dominus meus ante ſeruum ſuū:
⁊ ego ſequar paulatim veſtigia eius ſicut
videro paruulos meos poſſe: donec ve-
niam ad dn̄m meum in ſeir. Reſpondit
eſau. Oro te: vt de populo qui mecū eſt
ſaltem ſocij remaneāt vie tue. Non eſt D
inquit neceſſe: hoc vno tm̄ ✠ indigeo: vt Als ✠ ſuge
inueniam gratiā in cōſpectu tuo domi- eſt tātum.
ne mi. ✠ Reuerſus ē itaq; illo die eſau iti Als ✠ dn̄i
nere quo venerat in ſeir: ⁊ iacob venit in mei.
ſocoth: vbi edificata domo ⁊ fixis tento
rijs: appellauit nomen loci illius ſo-
coth: id eſt tabernacula. Tranſiuitq; in
ſalem vrbem ſichimorū: que eſt in terra
chanaan: poſtq̄ reuerſus eſt de meſopo
tamia ſyrie: ⁊ habitauit iuxta oppidum
emitq; partem agri: in qua fixerat taber
nacula: a filijs emor patris ſichem cen-
tum agnis: ⁊ erecto ibi altari: inuocauit
ſuper illud fortiſſimum deum iſrael.

¶ Ca. S. Dina ad videndum mulieres egredit̄
⁊ opprimitur: ſichimite circūciduntur: qui in ſtu
pri vltionem occiduntur: pro quorum occiſione
iacob arguit filios Capitulū. xxxiiii.

EGreſſa eſt autem dina A
filia lie vt videret mu De pe. di. 5
lieres regionis illius. c. an̄ ſunt
Quam cum vidiſſet ſi
chem filius emor euei
princeps terre illius:
adamauit eam ✠ et ra Als ✠ fug
puit et dormiuit cum eſt cum.
illa: vi opprimens virginem. Et conglu- 2.reg.13.c
tinata eſt anima eius cum ea: triſtemq;
deliniuit blādicijs: ⁊ pergēs ad emor pa
trem ſuum: accipe inquit mihi puellam
hanc coniugem. Quod cum audiſſet ia-
cob: abſentibus filijs ⁊ in paſtu pecorū
occupatis ſiluit donec redirēt. Egreſſo
autem emor patre ſichem vt loqueretur
ad iacob: ecce filij ei9 veniebant de agro
auditoq; quod acciderat: irati ſunt val-
de: eo q̄ fedam rem operatus eſſet in iſ- B
rael: ⁊ violata filia iacob rem illicitā per
petraſſet. Locutus eſt itaq; emor ad eos
Sichem filij mei adheſit anima filie ve
ſtre: date eam illi vxorem: et iungamus
viciſſim connubia. Filias veſtras tradi-
te nobis: et filias noſtras accipite ⁊ ha-
bitate nobiſcum. Terra in poteſtate ve
ſtra eſt: exercete negociamini ⁊ poſſidete
eam. Sed ⁊ ſichem ad patrem ⁊ ad fra-
tres eius ait. Inueniam gratiam coram
vobis ⁊ quecunq; ſtatueritis dabo. Au-
gete dotem ⁊ munera poſtulate: ⁊ liben-
ter tribuam quod petieritis: tantum da
te mihi puellam hanc vxorē. Rn̄derunt
filij iacob ſichem ⁊ patri eius in dolo ſe
uientes ob ſtuprū ſororis. Nō poſſum9
facere quod petitis: nec dare ſororē no
ſtrā homini incircūciſo: quod illicitum

et nefarium eſt apud nos. Sed in hoc
valebimus federari. Si volueritis eſſe
ſimiles noſtri: et circuncidatur in vobis
omnis maſculini ſexus: tunc dabimus
et accipiemus mutuo filias veſtras ac
noſtras et habitabimus vobiſcum: eri-
muſq; vnus populus. Si autem circun
cidi nolueritis tollemus filiam noſtram
et recedemus. Placuit oblatio eorum
C emor ⁊ ſichem filio eius: nec diſtulit adoleſcens
quin ſtatim quod petebatur ex-
pleret. Amabat enim puellam valde: et
ipſe erat inclytus in omni domo patris
ſui. Ingreſſiq; portam vrbis locuti ſunt
ad populum. Uiri iſti pacifici ſunt et
volunt habitare nobiſcum. Negocien-
tur in terra et exerceant eam: que ſpacio
ſa et lata cultoribus indiget. Filias eo-
rum accipiemus vxores: et noſtras il-
lis dabimus. Unum eſt quo differtur
tantum bonum. Si circuncidamus ma
ſculos noſtros ritum gentis imitantes:
et ſubſtantia eorum et pecora et cuncta
que poſſident noſtra erunt. Tantum in
hoc acquieſcamus et habitantes ſimul
vnū efficiamus populū. Aſſenſiq; ſunt
D omnes circumciſis cunctis maribus. Et
ecce die tertio quando grauiſſimus vul-
nerum dolor eſt arreptus duo filij iacob
ſymeon et leui fratres dine gladijs in-
greſſi ſunt vrbem confidenter: interfe-
ctiſq; omnibus maſculis: emor et ſichē
pariter necauerunt tollentes dinam de
domo ſichem ſororem ſuam. Quibus
egreſſis irruerunt: ſuper occiſos ceteri
filij iacob: et depopulati ſunt vrbem in
vltionem ſtupri: oues eorum et armen-
ta et aſinos cunctaq; vaſtantes que in
domibus et in agris erant. Paruulos
quoq; eorum et vxores duxerunt capti-
uas. Quibus perpetratis audacter ia-
cob dixit ad ſymeon et leui. Turbaſtis
me et odioſum feciſtis me chananeis et
phereзeis habitatoribꝰ terre huiꝰ. Nos
pauci ſumus illi congregati percutient
me: et delebor ego et domus mea. Reſpō
derunt. Nunquid vt ſcorto abuti debue-
re ſorore noſtra.

¶C.S. Jacob idola infodit ſub terebinthū: mo
ritur delbora rebecce nutrix: iacob iſrael voca-
tur: naſcitur beniamin: ⁊ rachel eius mater mo
ritur: ruben cum bala cōcubina patris ſui dor-
mit: filij iacob numerantur: iſaac moritur ⁊ ſe-
pelitur. Capitulum.xxxv.

Nterea locutꝰ eſt deꝰ A
ad iacob. Surge et aſcē
de bethel: et habita ibi
Fac altare deo qui ap
paruit tibi quando fu-
giebas eſau fratrē tuū
Jacob ꝟo cōuocata oī
domo ſua ait. Abijci-
te deos alienos ꝗ ī medio vr̄i ſunt: ⁊ mū
damini ac mutate veſtimenta vr̄a. Sur
gite et aſcēdamꝰ in bethel: vt faciamꝰ ibi
altare dn̄o: ꝗ exaudiuit me ī die tribula-
tionis mee ⁊ ſociꝰ fuit itineris mei. Dede
rūt ergo ei oēs deos alienos quos habe-
bant ⁊ inaures ꝗ erāt in auribꝰ eoꝝ. At
ille īfodit eas ſubter terebinthū ꝗ ē poſt
vrbē ſichē. Cūq; ꝓfecti eēnt terror ✠ dei Alš ✠ dei
inuaſit oēs ꝑ circuitum ciuitates: ⁊ nō
ſunt auſi perſequi recedētes. Uenit igi-
tur iacob luzā: que eſt in terra chanaan
cognomento bethel: ipſe et omnis popu
lus cum eo: edificauitq; ibi altare: et ap
pellauit nomen loci ✠ illius domus dei. Alš ✠ ſuge
Ibi enim apparuit ei deus cum fugeret eſt illius
fratrem ſuum. Eodem tempore mortua B
eſt ✠ delbora nutrix rebecce: et ſepulta ē Alš ✠ debo
ad radices bethel ſubter quercum: voca bora.
tumq; eſt nomen loci illius quercus fle
tus. Apparuit autem iterū deus iacob
poſtꝗ̄ reuerſus eſt de meſopotamia ſy- 3.12.f.
rie ✠ et venit in bethel: benedixitq; ei di Alš ✠ ſuge
cens. Non vocaberis vltra iacob: ſed iſ- eſt ⁊ veniꝫ
rael erit nomen tuum. Et appellauit eū
iſrael: dixitq; ei. Ego deus omnipotens
Creſce ⁊ multiplicare: gentes et populi
nationum ex te erunt: reges de lumbis
tuis egredientur: terramq; quam dedi
abraam et iſaac dabo tibi et ſemini tuo
poſt te: et receſſit ab eo. Ille ꝟo erexit ti
tulum lapideū in loco quo locutus fue
rat ei deus libans ſuper eum libamina
et effundens oleum: vocanſq; nomen lo
ci illius bethel. Egreſſus autem inde ve C
nit verno tempore ad terram que ducit
ephratam. In qua cū parturiret rachel
ob difficultatem partus periclitari cepit
Dixitq; ei obſtetrix. Noli timere quia et
hunc habebis filiū. Egrediente autem
anima pre dolore: et imminēte iam mor
te vocauit nomen filij ſui bennoni: id fi- 13.q.2.ca.
lius doloris mei. Pater vero appellauit vnā.§.eā.
eum beniamin: id eſt filius dextre. Mor 13.q.2.§.
tua eſt ergo rachel: ⁊ ſepulta eſt in via ꝗ econtra.
ducit ephratam: hec eſt bethleem. Ere-
xitq; iacob titulum ſuper ſepulchrū eiꝰ
Hic eſt titulus monumenti rachel vſq;

in preſentē diē. Egreſſus inde fixit taber
b naculum trans turrem gregis. Cumq;
habitaret in illa regione abijt ruben et
dormiuit cum bala concubina patris ſui
Quod illum minime latuit. Erant au-
tem filij iacob duodecim. Fi'ij lie primo
genitus rubenet ſymeon et leui et iudas
et iſachar ⁊ zabulon. Filij rachel ioſeph
et beniamin. Filij bale ancille rachelis:
dan et neptalim. Filij zelphe ancille lie:
gad et aſer. Hi ſunt filij iacob qui nati
ſunt ei i meſopotamia ſyrie. Uenit etiā
ad iſaac patrem ſuum in mambre ciuita
tem arbee: hec eſt hebron in qua peregri
natus eſt abraam ⁊ iſaac. Et completi
ſunt dies iſaac centum octoginta anno
rum: conſumptuſq; etate mortuus eſt:
et appoſitus populo ſuo ſenex et plenus
dierum et ſepelierunt eum eſau ⁊ iacob
filij ſui.

¶ C. S. Eſau et vxores filij: eſau a fratre receſ-
ſit: eſau diuerſi duces numerantur. Ca. xxxvj.

a HE ſunt autem genera
tiones eſau ipſe eſt e-
dom. Eſau accepit vxo
res de filiabus chana
an: ada filiam elon e-
thei: et oolibama filiā
Alia + ane. ✠ ane filij ſebeō euei
baſemath quoq; filiā
hiſmael ſororem nabaioth. Peperit au
Alia + ram tem ada eliphbam: baſemath ✠ genuit ra
bel. buel: oolibama genuit iebus et ihelon et
chore. Hi filij eſau qui nati ſunt ei in ter
ra chanaan. Tulit autem eſau vxores
ſuas ⁊ filios ⁊ filias ⁊ omnem animam
domus ſue et ſubſtantiā et pecora ⁊ cū-
cta que habere poterat in terra chanaan
et abijt in alteram regionem. Receſſitq;
a fratre ſuo iacob. Diuites enim erāt val
S. i7. b. de: et ſimul habitare non poterant: nec
ſuſtinebat eos terra peregrinationis eo-
rum pre multitudine gregum. Habita-
uitq; eſau in monte ſeir: ipſe eſt edom.
He autem ſunt generatiōes eſau patris
edom in monte ſeir: et nomina filiorū
eius. Heliphbam filius ada vxoris eſau
✠ rahuel: quoq; filius baſemath vxoris
eius. Fueruntq; heliphbam filij themā
Alia + ram omar ✠ ſephua et gathā et chenē et cho
bel. re. Erat autem thamna concubina he-
Alia + ephe liphā filij eſau: que peperit ei amelech.

Hi ſunt filij ada vxoris eſau. Filij autē
✠ rahuel naath et zara: zemma ⁊ me- Alia + raue
za. Hi filij baſemath vxoris eſau. Iſti bel.
quoq; erant filij oolibama filie ane filij Alia + ſee
✠ ſebeon vxoris eſau: quos genuit ei ie beim.
hus ⁊ ihelon et chore. Hi duces filiorū
eſau. Filij heliphbam primogeniti eſau
dux theman: dux omar: dux ✠ ſephua: Alia + ſe-
dux cenem: dux chore: dux gatham: dux phu.
amelech. Hi filij heliphbam in terra edō
et filij ada. Hi quoq; filij ✠ rahuel filij Alia + ram
eſau: dux naath: dux zara: dux zamma bel.
dux meza. Hi autem duces ✠ rahuel in Alia + ram
terra. Iſti filij baſemath vxoris eſau. bel.
Hi autem filij oolibama vxoris eſau: dux
iebus: dux ihelon: dux chore. Hi duces
oolibama filij ane vxoris eſau. Iſti ſunt
filij eſau: et hi duces eorum: ipſe eſt edō
Iſti ſunt filij ſeir horrei habitatoris ter c
re lothan: et ſobal et ſebeon et anan et
diſon et eſer et diſan. Hi duces horrei fi-
lij ſeir in terra edom. Facti ſunt autem
filij lothan ✠ horrei ✠ et eman. Erat Alia + horri
autem ſoror lothan thamna. Et iſti fi- Alia + amā.
lij zobal: aluban et maneth et hebal ⁊ ſe
phi et onā. Et hi filij ſebeon achaia ⁊ ✠ Alia + āna.
ana. Iſte eſt ✠ anā qui inuenit aquas ca
lidas in ſolitudine cum paſceret aſinas
ſebeon patris ſui. Habuitq; filium di-
ſan et filiam oolibama. Et iſti filij diſan
abdan et ieſban et iethran et charan.
Hi quoq; filij eſer ✠ balaan et ✠ zeuan Alia + baa
et achan. Habuit autem filios diſan hus lam.
et arā. Hi duces horreorum: dux lothā Alia + eu
dux ſobal: dux ſebeon: dux ana: dux diſon nan.
dux eſer: dux diſan. Iſti duces horre-
orum qui imperauerunt in terra ſeir.
Reges autem qui regnauerunt in terra
edom anteq̄ haberent regem filij iſrael
fuerunt hi. Balach filius beor nomēq;
vrbis eius denaba. Mortuus autem ba-
lach: et regnauit pro eo iobab filius za-
re de boſra. Cumq; mortuus eſſet iobab
regnauit pro eo huſan de terra themano
rum. Hoc quoq; mortuo regnauit pro
eo adad filius badadi: qui percuſſit ma-
diam in regione moab: et nomen vrbis d
eius auit. Cumq; mortuus eſſet adad re
gnauit pro eo ſemla de maſrecha. Hoc
quoq; mortuo: regnauit pro eo ſaul de
fluuio rohoth. Cumq; ⁊ hic obijſſet ſuc
ceſſit in regnum balanan filius achobor
Iſto quoq; mortuo: regnauit pro eo a-
dad: nomenq; vrbis eius phou. Et ap-
pellabatur vxor eius meezabel: filia ma
tred filie mizaab. Hec ergo nomina du

cum eſau in cognationibus: et locis et
vocabulis ſuis: dux thamna: dux aluba:
dux ietheth: dux oolibama: dux ela: dux
phinon: dux cenez: dux theman: mabſar
dux magdiel: dux hiran. Hi duces edom
habitantes in terra imperij ſui: ipſe eſt
eſau pater idumeorum. Habitauit au-
tem iacob in terra chanaan in qua pa-
ter ſuus peregrinatus eſt: et he ſunt ge-
nerationes eius.

¶ L.S. Joſeph fratres eius apud patrem accu
ſat illi inuident: ioſeph ſomnia videt: fratribus
narrat: hiſmaelitis vēdit̄ ꝛ putiphari. c.xxxvij.

A Joſeph cum ſedecim
eſſet annorum paſce-
bat gregem cum fra-
tribus ſuis adhuc pu-
er: et erat cū filijs ba
le et zelphe vxorum pa
tris ſui accuſauitqꝫ fra
tres ſuos apud patrē
crimine peſſimo. Iſrael autem diligebat
ioſeph ſuper omnes filios: eo ꝙ in ſene-
ctute genuiſſet eum: fecitqꝫ ei tunicam
polymitam. Videtes autem fratres ei⁹
ꝙ a prē plus cūctis filijs amaret oderāt
eum: nec poterant ei quicꝗ̄ ✠ pacifice — Alias + pacificum.
loqui. Accidit quoqꝫ vt viſum ſomnium
referret fratribus ſuis que cauſa maioris
B odij ſeminarium fuit. Dixitqꝫ ioſeph fra
tribus ſuis. Audite ſomnium meum qđ
vidi. Putabam ✠ nos ligare manipu- — Alias + colligare.
los in agro: et quaſi conſurgere manipu
lum meum ✠ et ſtare veſtroſqꝫ manipu — Alias + ſtantes.
los circunſtantes adorare manipulum
meum. Reſponderunt fratres eius. Nū
quid rex noſter eris: aut ſubijciemur di-
tioni tue? Hec ergo cauſa ſomniorū at-
qꝫ ſermonū inuidie et odij ſomitem mi
niſtrauit. Aliud quoqꝫ vidit ſomnium:
quod narrans fratribus ſuis ait. Vidi
per ſomnium quaſi ſolem et lunaꝫ ꝛ ſtel
las vndecim adorare me. Quod cum pa
tri ſuo ꝛ fratribus retuliſſet: increpauit
C eum pater ſuus ꝛ dixit. Quid ſibi vult
hoc ſomnium quod vidiſti. Nam ego ꝛ
mater tua et fratres tui adorabimus te
ſuper terram? Inuidebant ei igitur fra-
tres ſui: pater vero rem tacitus conſide
rabat. Cumqꝫ fratres illius in paſcen-
dis gregibus patris morarentur in ſi-
chem: dixit ad eum iſrael. Fratres tui
paſcunt oues in ſichimis: veni mittam
te ad eos. Quo reſpondente preſto ſum — 3.reg.3.c.
ait. Vade et vide ſi cuncta proſpera ſint
erga fratres tuos et pecora: et renuncia
mihi quid agatur. Miſſus de valle he-
bron venit in ſichem. Inuenitqꝫ eū vir
errantem in agro: et interrogauit quid
quereret. At ille reſpōdit. Fratres meos
quero: indica mihi vbi paſcant greges. — b
Dixitqꝫ ei vir. Receſſerunt de loco iſto
audiui autem eos dicentes: eamus in
dothaim. Perrexit itaqꝫ ioſeph poſt fra-
tres ſuos: et inuenit eos in dothaim.
Qui cum vidiſſent eum procul: anteqꝫ
accederet ad eos: cogitauerunt illum
occidere: et mutuo loquebantur. Ecce — Mat.21.d.
ſomniator venit: venite occidamus eum — Mat.12.b
et mittamus in ciſternam veterem di- — Lu.20.a.
cemuſqꝫ: fera peſſima deuorauit eum: — I.eodem.
et tunc apparebit quid illi proſint ſom-
nia ſua. Audiens autem hec ruben ni-
tebatur liberare eum de manibus eorū
et dicebat. Non ✠ interficiam⁹ animaꝫ — Alias + inter
eius: nec ✠ effundamus ſanguinem ei⁹ — ficiatis.
ſed proijcite in ciſternam ✠ veterē que — Alias + effun
eſt in ſolitudine: manuſqꝫ veſtras ſer- — datis.
uate innoxias. Hec autem dicebat: vo- — Alias + hoc
lens eripere eum de manibus eorum:
et reddere patri ſuo. Confeſtim igitur — E
vt peruenit ad fratres ſuos nudauerūt
eum tunica talari et polymita: miſe-
runtqꝫ eum in ciſternam veterem: que
non habebat aquam. Et ſedentes vt co
mederent panem: viderunt hiſmaelitas
viatores venire de galaad: ꝛ camelos eo-
rum portantes aromata: et reſinā ꝛ ſta-
cteꝫ in egyptum. Dixit ergo iudas fratri- — Iuppiter
bus ſuis. Quid nobis prodeſt ſi occideri- — ſecundus
mus fratrem noſtrum et celauerimus — frater ſa
ſanguinem ipſius. Melius eſt vt ven- — turni cle
datur hiſmaelitis: et manus noſtre nō — ret.
polluantur. Frater enim et caro noſtra
eſt. Acquieuerunt fratres ſermonibus il — F
lius et pretereuntibus madianitis nego
ciatoribus extrahentes eum de ciſterna:
vendiderunt eum hiſmaelitis viginti ar
genteis: qui duxerunt eum in egyptum.
Reuerſuſqꝫ ruben ad ciſternam: non in-
uenit puerum: et ſciſſis veſtibus pergēs
ad fratres ſuos ait. Puer non comparet
et ego quo ibo? Tulerunt autem tuni- — G
cam eius: in ſanguinem hedi quem oc-
ciderant: tinxerunt: mittentes qui fer-
rent ad patrem et dicerent. Hanc inue-
nimus: vide vtrum tunica filij tui ſit

an nõ. Quã cũ cognouiſſent pater: ait Tunica filij mei eſt: fera peſſima comedit eũ: beſtia deuorauit ioſeph: ſciſſiſq; veſtibus indutus eſt cilicio lugens filiũ ſuum multo tempore. Congregatis autem cunctis liberis eius vt lenirent dolorem patris noluit conſolationem accipere: ſed ait deſcendam ad filium meũ lugens in infernum. Et illo perſeuerante in fletu madianite vendiderunt ioſeph in egypto putiphari eunucho pharaonis magiſtro militum.

¶ C.S. De iuda ꝛ ſue vxore eius ꝛ duob⁹ filijs ſuis cum thamar matrimonio copulatis: quib⁹ mortuis eam cognouit: ex qua genuit phares et zaram. Capitulum. xxxviij.

A Eodem tempore deſcendens iudas a fratrib⁹ ſuis diuertit ad virum odollamitem nomine hiram: viditq; ibi filiã hominis chananei vocabulo ſue: et accepta vxore ingreſſus eſt ad eam. Que concepit ꝛ peperit filium ꝛ vocauit nomen eius her. Rurſumq; cõcepto fetu natum filium vocauit onam. Tertium quoq; peperit quem appellauit ſela. Quo nato: parere vltra ceſſauit.

B Dedit autem iudas vxorem primogenito ſuo her: nomine thamar. Fuit quoq; her primogenitus iude: nequam in conſpectu domini: et ideo ab eo occiſus eſt. Dixit ergo iudas ad onam filium ſuum. Ingredere ad vxorem fratris tui: et ſociare illi: vt ſuſcites ſemen fratri tuo. Ille ſciens non naſci ſibi filios introiens ad vxorem fratris ſui: ſemen fundebat i terram ne liberi fratris nomine naſcerẽtur. Et idcirco percuſſit eum dominus: eo ꝙ rem deteſtabilem faceret. Quamobrem dixit iudas thamar nurui ſue. Eſto vidua in domo patris tui: donec creſcat ſela filius meus. Timebat enim ne ꝛ ipſe moreretur ſicut ✠ fratres ei⁹. Que abijt ꝛ habitauit in domo patris ſui. Euolutis autem multis diebus mortua eſt ſue vxor iude. Qui poſt luctuꝫ conſolatione ✠ ſuſcepta: aſcẽdebat ad tonſores ouiũ ſuarum ipſe ꝛ hiras opilio gregis odollamita in thamnas. Nunciatũq; eſt thamar ꝙ ſocer illius aſcẽderet i thamnas ad tondendas oues. Que depoſitis viduitatis veſtibus aſſumpſit teriſtrumꝫ mutato habitu ſedit in biuio itineris qḋ ducit thamnã: eo ꝙ creuiſſet ſela: et non eũ accepiſſet maritũ. Quã cũ vidiſſet iudas: ſuſpicat⁹ eſt eſſe meretricẽ operuerat enim vultũ ſuuꝫ ne agnoſceretur: ingrediẽſq; ad eam ait. Dimitte me vt coeam tecũ. Neſciebat enim ꝙ nurus ſua eſſet. Qua reſpondente: quid dabis mihi vt fruaris cõcubitu meo. dixit. Mittam tibi hedum de gregibus. Rurſumq;
D illa dicente patiar quod vis: ſi dederis mihi arraboneꝫ: donec mittas quod polliceris. Ait iudas. Quid vis tibi pro arrabone dari. Reſpondit. Anulum tuum et armillam ꝛ baculuꝫ quẽ in manu tenes. Ad vnum igitur coitum mulier cõcepit: et ſurgens abijt: depoſitoq; habitu queꝫ ſumpſerat induta eſt viduitatis veſtib⁹. Miſit autem iudas hedũ per paſtorem ſuum odollamitẽ. vt reciperet pignus quod dederat mulieri. Qui cum non inueniſſet eam interrogauit homines loci
E illius. Ubi eſt mulier que ſedebat in biuio? Reſpondentibus cunctis. Non fuit in loco iſto meretrix: reuerſus eſt ad iudam: et dixit ei. Non inueni eam: ſed et homies loci illius dixerunt mihi nunꝙ ſediſſe ibi ſcortum. Ait iudas. Habeat ſibi. Certe mendacij arguere nos non poterit. Ego miſi hedum quem promiſeraꝫ et tu non inueniſti eam. Ecce autẽ poſt
F tres menſes nunciauerunt iude dicẽtes Fornicata eſt thamar nurus tua: ꝛ videtur vterus illius intumeſcere. Dixitq; iudas. Producite eam vt comburatur. Que cum duceretur ad penam: miſit ad ſocerum ſuuꝫ dicens. De viro cuius hec ſunt cõcepi. Cognoſce cuius ſit anulus et armilla et baculus. Qui agnitis muneribus: ait. Iuſtior me eſt: quia non tradidi eam ſela filio meo: attamẽ vltra nõ cognouit eam. Inſtante autem partu: apparuerunt gemini in vtero: atq; in ipſa effuſione infantium vnus protulit manum in qua obſtetrix ligauit coccinum dicens. Iſte egredietur prior. Illo vero retrahẽte manum: egreſſus eſt alter. Dixitq; mulier. Quare diuiſa eſt propter te maceria. Et ob hanc cauſam vocauit nomẽ eius phares. Poſtea egreſſus eſt frater eius in cuius manu erat coccinumꝫ quem appellauit zaram.

Mo✠. fratr.

Al✠ accepta.

C Prometheus frater athlantis primus homines rudes doctos fecit hominum imagines ambulare artificialiter fecit animalium ꝛ vſus eius primus inuenit.

D Triptolemus agriculturã ampliauit Cerces inſtrumenta arãdi ꝛ nutrãdi prima inuenit. Nodus condicitur.

E Athlas aſtrologiã docet. Apis argiuorũ rex et poſtea egyptiorũ idolorum clarens.

F 96. diſti. c. dñs. De conſe. diſtin. 3. c. aquã ī glo. Apolo medic⁹ floret. Cirõ medicus claret. 1. Re. x. a. Mat. 1. a. Uenus impudicã ſeſe ma cabe ſo dauit.

¶ C.S. De ioſeph ꝛ putiphare domino ſuo eunucho pharaõis: et ioſeph tentatur a domina ſua per dies plurimos nec conſentit: reliquit palliumꝫ tandem incarceratur. Cap. xxxix.

A Igitur ioſeph duct⁹ ē in egyptũ emitq́ȝ eum putiphar eunuchus pharaõis: princeps exercit⁹ ſui: vir egypti⁹ de manu hiſmaelitaꝝ a q̄bus ꝑductus erat. Fuitq́ȝ dñs cum eo⁹ et erat vir ĩ cũctis ꝓſpere agẽs. Habitauit q́ȝ in domo dñi ſui: qui optime nouerat dñm eſſe cũ eo ⁊ oĩa q̄ gereret ab eo diri gi in manu illius. Inuenitq́ȝ ioſeph gra tiã corã dño ſuo: et miniſtrabat ei. a quo ꝓpoſit⁹ oĩb⁹ gubernabat creditã ſibi do
Heb. + cre- muũ: ⁊ vniuerſa q̄ ei + tradita fuerãt. Be
dita. nedixitq́ȝ dñs domui egyptij propter io ſeph: ⁊ multiplicauit tam in edibus q̄ in
B agris cunctã eius ſubſtantiaȝ. Nec q̄cq̄ aliud nouerat niſi panẽ quo veſcebatur. Erat aũt ioſeph pulchra facie: ⁊ decorus
1.re.16.b. aſpectu. Poſt multos itaq́ȝ dies iniecit
1.eodem. domina ſua oculos ſuos in ioſeph: ⁊ ait. Dormi mecuȝ. Qui nequaq̄ aquieſcens operi nephario: dixit ad eam. Ecce dñs meus oĩbus mihi traditis ignorat quid habeat in domo ſua: nec q̄cq̄ eſt qđ non in mea ſit poteſtate vel nõ tradiderit mi hi ꝓter te q̄ vxor eius es. Quõ ergo poſ ſum hoc malum facere ⁊ peccare in dñȝ meum? Huiuſcemodi ꝟbis per ſingulos
Heb. + fre- dies + loquebãtur ⁊ mulier moleſta erat
quenter loque- adoleſcẽti: ⁊ ille recuſabat ſtuprũ. Acci
bantur. dit aũt quadã die vt intraret ioſeph do
C muȝ: ⁊ operis quippiã abſq́ȝ arbitris fa ceret: ⁊ illa appꝛehenſa lacinia veſtimenti
1.eodem. ei⁹ diceret. Dormi mecũ. Qui relicto in manu ei⁹ pallio: fugit ⁊ egreſſus eſt foras. Cumq́ȝ vidiſſet mulier veſtẽ in manibus ſuis ⁊ ſe eſſe cõtẽptam: vocauit ad ſe ho mines dom⁹ ſue ⁊ dixit ad eos. En intro duxit virũ hebreũ: vt illuderet nobis. In
Heb. + he- greſſus eſt ad me + vt coiret mecũ. Cũq́ȝ
breos. ego ſucclamaſſem et audiſſet vocẽ meã: reliquit palliũ qđ tenebam: ⁊ fugit foras. In argumentum ergo fidei retẽtũ palliũ oſtendit marito reuertẽti domum: et ait.
D Ingreſſus eſt ad me ſeruus hebreus quẽ adduxiſti vt illuderet mihi. Cũq́ȝ audiſ ſet me clamare: reliquit pallium qđ tene bam ⁊ fugit foras. His auditis dñs et +
Heb. + nimium credulus ꝟbis cõiugis irat⁹ eſt
mulieris. valde: tradiditq́ȝ ioſeph in carcerem: vbi vincti regis cuſtodiebant: ⁊ erat ibi clau ſus. Fuit aũt dñs cum ioſeph ⁊ miſert⁹ eſt illius: ⁊ dedit illi gratiaȝ in cõſpectu principis carceris. Qui tradidit in ma nu illius vniuerſos vinctos qui in cuſto dia tenebãtur: ⁊ quicquid fiebat: ſub ipſo erat: nec nouerat aliquid cunctis ei cre ditis. Dominus eniȝ erat cum illo: ⁊ om nia opera eius dirigebat.

¶ C. S. De duobus eunuchis pharaonis et ſomnijs eorum a ioſeph interpretatis: et natali tio die pharaonis. Capitulum. xl. A

His itaq́ȝ geſtis: accidit vt peccarẽt duo eunu chi. pincerna regis egy pti: et piſtor dño ſuo. Iratuſq́ȝ ꝯtra eos pha rao (nam alter pincer nis ꝑerat alter piſtori bus) miſit eos in car cerem principis militũ: in quo erat vin ctus ⁊ ioſeph. At cuſtos carceris tradi dit eos ioſeph: qui et miniſtrabat eis. Ali quantulum tẽporis fluxerat: ⁊ illi in cu ſtodia tenebãtur. Videruntq́ȝ ambo ſom
nium nocte vna iuxta interpretationem B
congruam ſibi. Ad quos cum introiſſet ioſeph mane et vidiſſet eos triſtes ſciſci tatus eſt eos: dicens. Cur triſtior eſt ho die ſolito facies vr̃a? Qui responderunt. Somnium vidimus: et non eſt qui inter ꝓtetur nobis. Dixitq́ȝ ad eos ioſeph. Nũ quid non dei eſt interpretatio? Referte mihi quid videritis. Narrauit prior pre poſitus pincernarum ſomnium ſuũ. Vi debam coram me vitem in qua erãt tres ꝓpagines creſcere paulatiȝ in gemmas:
et poſt flores vuas matureſcere calicẽq́ȝ C
pharaõis in manu mea. Tuli ergo vuas ⁊ expreſſi in calicem queȝ tenebam ⁊ tra didi poculum pharaoni. Reſpondit io ſeph. Hec eſt interpretatio ſomnij. Tres
ꝓpagines: tres adhuc dies ſunt poſt q̄s Heb. + magi
recordabitur pharao + miniſterij tui: et ſterij.
reſtituet te in gradum priſtinuȝ: dabiſq́ȝ ei calicem iuxta officium tuum: ſicut an te facere conſueueras. Tantum memen to mei: cum tibi bene fuerit: ⁊ facies me cum miſericordiam vt ſuggeras pharao ni: vt educat me de iſto carcere: quia fur tim ſublatus ſum de terra hebreorum: et hic innocens in lacuȝ miſſus ſum. Vi dens piſtorũ magiſter q̄ prudenter ſom nium diſſoluiſſet: ait. Et ego vidi ſomniũ
q̄ tria caniſtra farine haberem ſuper ca D
put meum: et in vno caniſtro quod erat excelſius: portare me putabaȝ omnes ci bos qui fiunt arte piſtoria: aueſq́ȝ come dere ex eo. Rñdit ioſeph. Hec eſt inter pretatio ſomnij. Tria caniſtra: tres adhuc

dies ſunt poſt quos auferet pharao ca-
put tuum ac ſuſpendet te in cruce: ⁊ lace-
Al. ✝ nata lis. rabũt volucres carnes tuas. Exinde dies
tertius ✝ natalicius pharaonis erat qui
faciens grande conuiuium pueris ſuis:
recordatus eſt inter epulas magiſtri pin-
cernarum ⁊ piſtorum principis reſtituit
qꝫ alterum in locum ſuum: vt porrige-
ret ei poculum alterum ſuſpendit in pa-
tibulo: vt cõiectoris veritas probaretur.
Et tamen ſuccedentibus proſperis: pre-
poſitus pincernarum oblitus eſt inter-
pretis ſui.

¶ C. S. Pharao ſomniat: ioſeph exponit: egypto
preponitur: ſaluator mundi vocatur: filij ſibi na-
A ſcuntur: anni ſterilitatis veniunt. Capi. xlj.

Poſt duos annos vidit
pharao ſomnium. Pu-
tabat ſe ſtare ſuper flu-
uium: de quo aſcende-
bant ſeptẽ boues pul-
chre et craſſe nimis: et
paſcebãtur in locis pa-
luſtribꝰ. Alie quoqꝫ ſe-
ptem emergebant de flumine fede confe-
cteqꝫ macie: ⁊ paſcebãtur in ipſa amnis
ripa in locis virentibus: deuorauerũtqꝫ
eos quarũ mira ſpecies et habitudo cor-
Al. ✝ ob dormiuit. porũ erat. Expergefactus pharao rurſuz
✝ dormiuit: et vidit alterum ſomnium.
Septẽ ſpecie pullulabant in culmo vno
plene atqꝫ formoſe alie quoqꝫ totidẽ ſpi-
ce tenues: et percuſſe vredine oriebantur
B deuorantes priorum pulchritudinẽ. Eui-
gilans pharao poſt quietem et facto ma-
ne, pauore perterritus: miſit ad omnes
coniectores egypti cunctoſqꝫ ſapientes
et accerſitis narrauit ſomnium: nec erat
qui interpretaretur. Tunc demum remi-
niſcens pincernarum magiſter: ait. Con-
fiteor peccatum meuz. Iratus rex ſeruis
ſuis: me et magiſtrum piſtorum retrudi
iuſſit in carcerem principis militum: vbi
vna nocte vterqꝫ vidimus ſomnium: pre-
ſagium futurorum. Erat ibi puer hebre-
us euiſdem ducis militũ famulus: cui
narrantes ſomnia: audiuimus quicquid
poſtea rei probauit euentus. Ego enim
redditus ſum officio meo: et ille ſuſpen-
ſus eſt in cruce. Protinus ad regis impe-
rium eductum de carcere: ioſeph totonde-
runt: ac veſte mutata obtulerunt ei.
Cui ille ait. Uidi ſomnia: nec ẽ qui ediſ-
ſerat: que audiui te ſapientiſſime. conij-
C cere. Reſpondit ioſeph. Abſqꝫ me deus

reſpondebit proſpera pharaoni. Narra-
uit ergo pharao quod viderat. Putabaꝫ
me ſtare ſuper ripam fluminis et ſepteꝫ
boues de amne conſcendere pulchras
nimis et obeſis carnibus: que in paſtu
paludis virecta carpebant. Et ecce aſſe-
quebantur alie ſeptem boues in tantũ de-
formes ⁊ macilẽte: vt nunꝙ̃ tales in ter-
ra egypti viderim. Que deuoratis ⁊ con-
ſumptis prioribus: nulluz ſaturitatis de-
dere veſtigium: ſed ſimili macie ⁊ ſqualo-
re torpebant. Euigilãs rurſus ſopore de-
preſſus: vidi ſomnium. Septem ſpice
pullulabãt in culmo vno plene atqꝫ pul-
cherrime. Alie quoqꝫ ſeptem tenues et
percuſſe vredine oriebantur e ſtipula que
priorum pulchritudinem deuorauerunt
Narraui coniectoribus ſomnium: ⁊ ne-
mo eſt qui ediſſerat. Reſpondit ioſeph.
Somnium regis vnum eſt. Que factu-
rus eſt deus oſtendit pharaoni. Septeꝫ
boues pulchre ⁊ ſeptem ſpice plene: ſe-
ptem vbertatis anni ſunt: eandemqꝫ viz D
ſomnij ✝ comprehendunt. Septem quo- Al. ✝ eſt prehendere.
qꝫ boues tenues atqꝫ macilente: q̃ aſcẽ-
derunt poſt eas: et ſeptem ſpice tenues:
⁊ vento vrente percuſſe: ſeptem anni vẽ-
ture ſunt famis qui hoc ordine comple-
buntur. Ecce ſeptem anni venient ferti-
litatis magne in vniuerſa terra egypti:
quos ſequentur ſeptem anni alij tãte ſte-
rilitatis: vt obliuioni tradatur cuncta re-
tro abundantia. Conſumptura eſt enim
fames omnem terram: et vbertatis ma-
gnitudinem perditura eſt inopie magni-
tudo. Quod autem vidiſti ſecundo: ad
eandem rem pertinens ſomnium firmi-
tatis indiciuz eſt: ꝙ fiat ſermo dei ⁊ velo-
cius impleatur. Nũc ergo prouideat rex
virum ſapientem et induſtrium ⁊ prefi-
ciat eum terre egypti qui conſtituat pre-
poſitos per cunctas regiones: et quintã
partem fructuum per ſeptem annos fer-
tilitatis: qui iam nunc futuri ſunt: pgre-
get in horrea et omne frumentum ſub
pharaonis poteſtate condatur: ſeruetur-
qꝫ in vrbibꝰ et preparetur future ſeptem
annorum fami: que oppreſſura eſt egy-
ptum et non conſumetur terra inopia.
Placuit pharaoni conſilium et cunctis
miniſtris eius. Locutuſqꝫ eſt ad eos. Nũ E
inuenire poterimus talem virum qui ſpi-
ritu dei plenus ſit? Dixit ergo ad ioſeph.
Quia oſtendit tibi deus omnia que locu-
tus es: nunquid ſapientiorẽ ⁊ ſimilẽ tui
inuenire potero? Tu eris ſuper domum

meum ⁊ ad tui oris imperium cunctus
populus obediet. Uno tantū regni ſolio
Alr ✠ di- te pcedam ✠. Dixitq; rurſum pharao ad
cēs quoq;. ioſeph. Ecce conſtitui te ſup vniuerſam
Dañ.x.g. terram egypti. Tulitq; ✠ annulū de ma
Alr ✠ ſug- nu ſua: et dedit in manu eius: veſtiuitq;
eſt q;. eum ſtolla byſſina ⁊ collo torquem aureā
circumpoſuit. Fecitq; eum aſcendere ſu
per currum ſuum ſcōm: clamante preco
ne: vt omnes coram eo genu flecterent: ⁊
prepoſitum eſſe ſcirent vniuerſe terre egy
F pti. Dixit quoq; rex egypti ad ioſeph. Ego
ſum pharao: abſq; tuo imperio non mo
uebit quiſq̄ manum aut pedē in omni
terra egypti. Uertitq; nomen eius: ⁊ vo-
cauit eum lingua egyptiaca: ſaluatorem
Alr ✠ aſſe- mundi. Deditq; illi vxorem ✠ aſſenem fi
neth. liam putiphari ſacerdotis heliopoleos.
Egreſſus eſt itaq; ioſeph ad terram egy
pti. Triginta autem annorum erat quā-
do ſtetit in conſpectu regis pharaonis: ⁊
xi.q.iij.c. circuiuit omnes regiones egypti. Uenit
Quis in q; fertilitas ſeptem annorum: ⁊ in mani
principio. pulos redacte ſegetes congregate ſunt
in horrea egypti. Omnis etiam frugum
abundantia in ſingulis vrbibus condita
eſt. Tantaq; fuit abundantia tritici: vt
arene maris coequaretur: ⁊ copia men-
G ſuram excederet. Natiq; ſunt ioſeph filij
J.46.c. duo anteq̄ veniret fames: quos peperit
aſſenem filia putiphari ſacerdotis he
liopoleos. Uocauitq; nomē primogeniti
manaſſes dicens. Obliuiſci me fecit de⁹
omnium laborum meorum ⁊ domus pa
tris mei. Nomē quoq; ſecundi appella-
uit ephraim dicens. Creſcere me fecit de⁹
ſ.q.ſ.ca. in terra paupertatis mee. Igit̄ trāſactis
ō eis ibi ſeptē vbertatis annis qui fuerūt in egy
exercet fa- pto: ceperunt venire ſeptem anni inopie
me patriar quos predixerat ioſeph: ⁊ in vniuerſo or
chas. be fames preualuit. In cuncta autē ter
ra egypti fames erat: qua eſuriente cla-
mauit populus ad pharaonē alimenta
petens quibus ille reſpondit. Ite ad io-
ſeph et quicquid ipſe vobis dixerit: faci-
te. Creſcebat aūt quotidie fames in om
ni terra aperuitq; ioſeph vniuerſa hor-
rea ⁊ vendebat egyptijs. Nam ⁊ illos op
preſſerat fames. Omneſq; prouincie ve-
niebant in egyptū vt emerēt eſcas: ⁊ ma
lum inopie temperarent.

¶ C.B. fratres ioſeph pro frumento emendo in egyptum veniunt: ioſeph eis dura loquitur: ſymeon tenetur in carcere: ceteri redeūt: in ore ſaccorum pecuniam reperiunt: beniamin petit: pater denegat.

Capitulum. xlij.

Audiens autē iacob: A
q; alimenta vēderētur
i egypto: dixit ✠ filijs Alr ✠ fra
ſuis. Quare negligit̄? tribus.
Audiui q; triticum ve ſ.q.ſ.ca.
nundetur in egypto. omnis ibi
Deſcēdite ⁊ emite no exercet fa
bis neceſſaria: vt poſ- me.
ſimus viuere ⁊ nō conſumamur inopia.
Deſcendentes igitur fratres ioſeph de-
cem: vt emerēt frumenta in egypto: bē-
iamin domi retento a iacob qui dixerat
fratrib⁹ ei⁹: ne forte in itinere quicq̄ pa
tiatur mali ingreſſi ſunt terram egypti
cum alijs qui pergebant ad emendum.
Erat autem fames in terra chanaā: ⁊ io
ſeph erat princeps in terra egypti: atq;
ad eius nutum frumenta populis vende B
bantur. Cumq; adoraſſent eum fratres
ſui ⁊ agnouiſſet eos: quaſi ad alienos du
rius loquebatur interrogans eos. Unde
veniſtis? Qui rñderunt. De terra chanaā
vt emamus victui neceſſaria. Et tamen
fratres ipſe cognoſcens: nō eſt cognitus
ab eis. Recordatuſq; ſomniorū q̄ aliqñ vi-
derat: ait ad eos. Exploratores eſtis: vt
videatis infirmiora terre veniſtis. Qui di
xerunt. Non eſt ita dñe: ſed ſerui tui vene
runt vt emerent cibos. Omnes filij vni⁹
viri ſumus. Pacifici venimus: nec ✠ alr ✠ vllas
quicq̄ famuli tui machinantur mali. Qui molimur
bus ille rñdit. Aliter eſt. Immunita terre inſidias.
huius cōſiderare veniſtis. At illi dixerūt C
Duodecim inquiūt ✠ fratres ſerui tui ſu Alr ✠ no
mus filij viri vnius in terra chanaā. Mi bis fratres
nimus cum patre noſtro eſt: alius nō eſt ſ. eodem.
ſuper. Hoc eſt ait qđ locut⁹ ſum. Explo- xx.q.i.c.
ratores eſtis. Iā nūc experimentū veſtri monet. ſ.A
capiā. Per ſalutē pharaonis nō egredie cut etiam.
mini hinc donec veniat frater veſter mi-
nimus. Mittite ex vobis vnum vt addu
cat eū: vos aūt eritis in vinculis: donec p
bent̄ que dixiſtis: vtrū vera an falſa ſint.
Alioquin p ſalutē pharaonis exploratores
res eſtis. Tradidit ergo illos cuſtodie tri
bus dieb⁹. Die aūt tertio eductis de car
cere ait. Facite q̄ dixi et viuetis. Deū em̄ D
timeo. Si pacifici eſtis: frater veſter vn⁹
ligēt in carcere: vos aūt abite: ⁊ ferte fru
menta que emiſtis in domos vr̄as: ⁊ fra
trem veſtrum minimū ad me adducite vt
poſſim vr̄os pbare ſermōes: ⁊ nō moria
mini. Fecerūt vt dixerat: ⁊ locuti ſunt ad
inuicē. Merito hec patimur: q; peccaui
mus in fratrē noſtrū videntes anguſtiam

anime ſilius: dū deprecaret nos ⁊ nō au
diuimus. Idcirco venit ſup nos iſta tri-
bulatio. E quibus vnꝰ ruben: ait. Nūqd
non dixi vobis: nolite peccare in pueruz:
A ⁊ nō audiſtis me. En ſanguis eius exqui
ritur. Neſciebāt aūt ꝙ itelligeret ioſeph
F.43.g. eo ꝙ p interpretē loqueref ad eos. Auer
titqꝫ ſe parūp: ⁊ fleuit ⁊ reuerſus locutꝰ
eſt ad eos. Tollēſqꝫ ſymeon: ⁊ ligāīs illis
pſentibus iuſſit miniſtris vt implerēt eo
ruz ſaccos tritico: ⁊ reponerēt pecunias
ſingulorum in ſaccis ſuis: datis ſupra et
barijs in via. Qui fecerūt ita. At illi por
tantes frumenta in aſinis ſuis profecti
ſunt. Apertoqꝫ vnꝰ ſacco vt daret iumē
to pabulum in diuerſorio: cōtemplatus
pecuniā in ore ſacculi dixit fratribꝰ ſuis
Reddita eſt mihi pecunia. En habetur i
ſacco. Et obſtupefacti: turbatiqꝫ mutuo
dixerūt. Quidnam eſt hoc quod fecit no
F bis deus. Veneruntqꝫ ad iacob patrem
ſuum in terra chanaam: ⁊ narrauerūt ei
omnia q̄ accidiſſent ſibi dicētes. Locutꝰ
eſt nobis dn̄s terre dure: et putauit nos
exploratores eſſe prouincie. Cui reſpōdi
F.eodem. mus. Pacifici ſumꝰ nec vllas molimur
inſidias. Duodecim fratres vno patre ge
niti ſumus: vnus nō eſt ſuper minimus
cum patre noſtro eſt in terra chanaam.
Qui ait nobis. Sic pbabo ꝙ pacifici ſi-
tis. Fratrem veſtruz vnū dimittite apud
me: et cibaria domibus veſtris neceſſaria
ſumite et abite. Fratremqꝫ vr̄m minimū
adducite ad me: vt ſciam ꝙ non ſitis ex-
ploratores: ⁊ iſtum qui tenetur in vincu
G lis recipere poſſitis: ac deinceps que vul
tis emendi habeatis licentiā. His dictis
cum frumenta effunderent: ſinguli rep-
pererunt in ore ſaccorum ligatas pecu-
nias: exterritiſqꝫ ſimul omnibus dixit pa
ter iacob. Abſqꝫ liberis me eſſe feciſtis:
ioſeph non eſt ſuper: ſymeon tenetur in
vinculis: et beniamin auferetis. In me
hec omnia mala reciderunt. Cui reſpon
dit ruben. Duos filios meos interfice ſi
non reduxero illū tibi. Trade illū in ma-
nu mea: ego eum tibi reſtituam. At ille.
Non deſcendet inquit filiꝰ meus vobiſcū
frater eius mortuus eſt: ⁊ ipſe ſolus remā
ſit. Si quid ei aduerſitatis acciderit in
terra ad quam pergitis deducetis canos
meos cum dolore ad inferos.

¶ C.G. Fratres ioſeph cū muneribus redeūt
beniamim ſecum ducentes ſimul epulati ſunt
cum ioſeph. Capitulū.xliij.

nterim fames omnē A
terrā vehementer pre
mebat: cōſumptiſqꝫ ci
bis quos ex egypto de
tulerāt: dixit iacob ad
filios ſuos. Reuertimi
ni et emite nobis pau
xillū eſcarū. Reſpōdit
iudas. Denunciauit nobis vir ille ſub ✠ Alr ✠ teſti
atteſtatiōe iuriſiurādi dicēs. Nō videbi- ficatione
tis faciem meam: niſi fratrem veſtruz mi iurandi.
nimum adduxeritis vobiſcum. Si ergo
vis eum mittere nobiſcū: pergemus pa
riter et emenius tibi neceſſaria: ſi autem
non vis non ibimus. Vir em̄ vt ſepe dixi
mus denunciauit nobis: dicens. Non vi B
debitis faciē meaz abſqꝫ fratre veſtro mi F.44.d.
nimo. Dixit eis iſrael. In meam hoc feci
ſtis miſeriam: vt indicaretis ei et alium
habere vos fratrem. At illi reſpōderunt.
Interrogauit nos homo p ordinem no- Sparta
ſtram progeniem: ſi pater viueret: ſi habe ſeu lacede
remus fratrem. Et nos reſpondimus ei mona con
conſequenter iuxta id quod fuerat ſciſci dit in gre
tatus. Nunqd ſcire poteramus ꝙ dictu- cia.
rus eſſet: adducite fratrem veſtrum vo-
biſcū. Iudas quoqꝫ dixit patri ſuo. Mitte
te puerum mecū vt proficiſcamur ⁊ poſ
ſimus viuere: ne moriamur nos ⁊ paruu
li noſtri. Ego ſuſcipio puerum: de manu F.44.g.
mea require illū. Niſi reduxero et ✠ red Alr ✠ et re
didero eum tibi: ero peccati reus in te oī didero.
tempore. Si non interceſſiſſet dilatio: iā C
vice altera veniſſemus. Igitur iſrael pa-
ter eorum dixit ad eos. Si ſic neceſſe eſt:
facite quod vultis. Sumite de optimis
terre ✠ frugibus in vaſis veſtris: et defer Alr ✠ fru
te viro mūera: modicum reſine et mellis ctibus.
et ✠ ſtoracis: ſtactes et terebinthi ⁊ amy- Alr ✠ ſpe
gdalaruz. Pecuniamqꝫ duplicē ferte vo- cie.
biſcum: et illam quam inueniſtis in ſac-
culis: reportate: ne forte errore factū ſit.
Sed et fratrem veſtrum tollite: et ite ad
virum. Deus autem meus oīpotens fa-
ciat vobis eum placabilē: ⁊ remittat vo-
biſcum fratrē veſtrum quē tenet ✠ in vin Alr ✠ ſuper
culis: et hunc beniamin. Ego aūt quaſi eſt in vin
orbatus abſqꝫ liberis ero. Tulerūt ergo culis.
viri munera ⁊ pecuniaz duplicē ⁊ benia D
min: deſcēderuntqꝫ in egyptū: ⁊ ſteterūt
coram ioſeph. Quos cum ille vidiſſet et
beniamin ſimul pcepit deſpēſatori domꝰ
ſue: dicēs. Introduc viros domum: et oc- E
cide victimas et inſtrue conuiuiuz: quo
niam hodie mecum ſunt comeſturi me-
ridie. Fecit ille quod fuerat imperatum

Argue [?] rex ſapientiſſimus prim⁹ nauem cõdidit. et introduxit viros domum. Ibiq; exter-
riti dixerunt mutuo. Propter pecuniam
quam retulimus prius in ſaccis noſtris
introducti ſumus vt deuoluat in nos ca
lumniam: ⁊ violenter ſubijciat ſeruituti
et nos et aſinos noſtros. Quamobrem in
ipſis foribus accedentes: ad diſpenſato
E rem locuti ſunt. Oramus dñe vt audias
S.42.c. nos. Jam ante deſcendimus vt emerem⁹
eſcas: quibus emptis cum veniſſemus ad
Al's + ſacculos. diuerſoriũ: aperuim⁹ ✠ ſaccos noſtros:
et inuenimus pecuniam in ore ſaccorũ
quam nunc eodem pondere reportaui-
mus. Sed et aliud attulimus argentũ:
vt emamus que nobis neceſſaria ſunt.
Non eſt in nr̃a cõſcientia quis poſuerit
eam in marſupijs noſtris. At ille reſpõ-
dit. Pax vobiſcũ: nolite timere. Deus ve
ſter et deus patris veſtri dedit vobis the-
Al's + ſacculis. ſauros in ✠ ſaccis veſtris. Nã pecuniam
quam dediſtis mihi ꝓbatam ego habeo.
Eduxitq; ad eos ſymeõ. Et introductis
domum attulit aquam ⁊ lauerunt pedes
Al's + pabula. ſuos: deditq; ✠ pabulum aſinis eorum.
Illi vero parabant munera: donec ingre
deretur ioſeph meridie. Audierãt enĩ q̃
F ibi comeſturi eſſent panem. Igit̃ ingreſ-
ſus eſt ioſeph domum ſuam: obtulerunt
q; ei munera tenẽtes in manibus ſuis: ⁊
Al's + eum. adorauerũt ✠ proni in terrã. At ille clemẽ
Al's + ſuggeſſit eos. ter reſalutatis eis interrogauit ✠ eos di
cens ✠. Sanus ne eſt pater veſter ſenex
S.26.a. de quo dixeratis mihi? Adhuc viuit? Qui
Al's + ſalu⁹ reſpõderũt. Soſpes eſt ſeruus tuus pa
ter noſter? Adhuc viuit. Et icuruati ado-
rauerunt eum. Attolens autẽ ioſeph ocu
los: vidit beniamin fratrem ſuum vteri-
num: et ait. Iſte eſt frater veſter paruul⁹
de quo dixeratis mihi? Et rurſum. Deus
inquit miſereatur tui fili mi. Feſtinauit
Al's + ſuggeſſit in domum. q; ✠ in domum: q2 cõmota fuerant viſce
ra eius ſuper fratre ſuo: ⁊ erumpebãt la
chryme: ⁊ introiẽs cubiculũ fleuit. Rur-
G ſumq; lota facie egreſſus continuit ſe et
S.42.c.et ait. Ponite panes. Quib⁹ appoſitis ſeor
S.43.a. ſum ioſeph et ſeorſum fratrib⁹: egyptijs
q̃; qui veſcebantur ſimul ſeorſum. Illici
tum eſt enĩ egyptijs comedere cum he-
breis: et prophanum putant huiuſcemo
Al's + ergo di conuiuium: ſederunt ✠ corã eo primo-
genitus iuxta primogenita ſua: et mini-
mus iuxta etatem ſuam: ⁊ mirabant̃ ni
mis: ſumptis partibus quas ab eo acce
perant. Maiorq; pars venit beniamin: ita
vt quinq; partibus excederet. Biberunt
q; et inebriati ſunt cum eo.

¶ C.D. De cypho repoſito ⁊ inuento in ſacco beniamin: regreſſis fratribus iudas loquitur ad ioſeph: et pro Beniamin manere ſe offert.

Capitulum.xliiij.

PRecepit autẽ ioſeph A
diſpenſatori dom⁹ ſue
dicens. Imple ſaccos
eorũ frumẽto quantũ
poſſunt capere: et po-
ne pecuniã ſingulorũ
i ſummitate ſacci. Cy
phũ autem meum ar
genteũ et preciũ qd dedit triticis pone in
ore ſacci iunioris. Factũq; eſt ita. Et orto mane: dimiſſi ſunt cũ aſinis ſuis. Iãq;
q; vrbem exierant et proceſſerant paulu
lũ. ✠ Tunc ioſeph accerſito diſpẽſatore Al's + vl.
domus: ait. Surge inquit: pſequere vi- B
ros ⁊ apprehẽſis dicito: Quare reddidi-
ſtis malum pro bono? Cyphus quẽ fura
ti eſtis: ipſe eſt in quo bibit dñs meus: et
in quo ✠ augurari ſolet. Peſſimam rem Al's + augurari.
feciſtis. Fecit ille vt iuſſerat ⁊ ✠ apprehẽ
ſis per ordinẽ locutus eſt. Qui reſpõde Al's + apprehenſiſq;.
runt. Quare ſic loquit̃ dñs noſter: vt ſer
ui tui tñ flagitiũ cõmiſerint. Pecuniam
quã inuenimus in ſummitate ſaccorũ:
reportauimus ad te de terra chanaã. Et
quõ cõſequens eſt vt furati ſimus de do
mo dñi tui aurum vel argentum? Apud
quẽcunq; fuerit inuentum ſeruorũ tuorũ
quod queris: moriat̃: et nos erimus ſer-
ui ✠ dñi nr̃i. Qui dixit eis. Fiat iuxta ve Al's + vobis.
ſtram ſententiam. Apud quẽcũq; fuerit C
inuentum ipſe ſit ſeruus meus: vos autẽ
eritis innoxij. Itaq; feſtinato deponẽtes
i terrã ſaccos: aperuerũt ſinguli. Quos
ſcrutatus incipiens a maiore vſq; ad mi
nimum inuenit cyphum in ſacco benia
min. At illi ſciſſis veſtib⁹ oneratiſq; rur
ſum aſinis: reuerſi ſunt in oppidum: pri
muſq; iudas cum fratribus ingreſſus eſt
ad ioſeph. Necdum enĩ de loco abierat
Omneſq; ante eum pariter in terrã cor-
ruerũt. Quibus ille ait. Cur ſic agere vo D
luiſtis? An ignoratis q̃ nõ ſit ſimilis mei 22.q.5.c.
in ✠ augurãdi ſciẽtia? Cui iudas. Quid ait.
reſpondebimus inquit domino meo: vel Al's + augurandi.
quid loquemur: aut iuſte poterimus ob-
tendere? Deus inuenit iniquitatem ſer- De homicidio c. latores. in glo.
uorum tuorum. En omnes ſerui ſumus
domini mei: et nos apud quem inuen
tus eſt cyphus. Reſpõdit ioſeph. Abſit a
me vt ſic agam. Qui furatus eſt cyphũ:
ipſe ſit ſeru⁹ meus: vos autẽ abite liberi
ad patrẽ veſtrum. Accedẽs autẽ ꝓpius

BIBLIOTECA N. ROMA VITTORIO EMANUELE

Iudas confidenter ait. Oro dñe audi me
E vt loquatur ſeruus tuus verbũ in auribus
tuis: ⁊ ne iraſcaris famulo tuo. Tu es eñ
poſt pharaonem dñs meus. Interroga-
ſti prius ſeruos tuos: habetis patrẽ aut
fratrẽ: ⁊ nos reſpondimus tibi dño meo.
Eſt nobis pater ſenex et puer paruulus
q̄ in ſenectute illius natus eſt: cuius vte-
rinus frater mortuus eſt: ⁊ ipſum ſolũ
habet mater ſua: pater vero tenere diligit
eum. Dixiſtiq; ſeruis tuis. Adducite eũ
ad me: ⁊ ponam oculos meos ſup illum.
Suggeſſimus tibi dño meo: non poteſt
puer relinquere patrem ſuum. Si eñ il-
lum dimiſerit morietur. Et dixiſti ſeruis
tuis. Niſi venerit fr̃ veſter minimus vo-
B.43.a. biſcum: nõ videbitis amplius faciẽ meã.
F Cum ergo aſcẽdiſſemus ad famulũ tuũ
patrem noſtrum: narrauimus ei oĩa que
locutus eſt dñs meus. Et dixit pater no-
ſter. Reuertimini: ⁊ emite nobis parum
tritici. Cui diximus. Ire nõ poſſumus. Si
frater noſter minimus deſcẽderit nobiſcũ
B.37.d. proficiſcemur ſimul: alioquin illo abſen-
te non audemus videre faciem viri. Ad
que ille reſpondit. Uos ſcitis ꝙ duos fi-
lios genuerit mihi vxor mea. Egreſſus ẽ
vnus ⁊ dixiſtis: beſtia deuorauit eum: et
huc uſq; non cõparet. Si tuleritis ⁊ iſtũ
et aliquid ei in via contigerit: deducetis
canos meos cũ merore ad inferos. Igitur
G ſi intrauero ad ſeruum tuum patrem no-
ſtrum ⁊ puer defuerit: cũ anima illius ex
huius aĩa dependeat videritq; eũ nõ eſſe
nobiſcum morietur: ⁊ deducent famuli tui
canos eius cum dolore ad inferos. Ego
proprie ſeruus tuus ſim q̃ in meã hunc
B.43.b. recepi fidẽ: ⁊ ſpopondi dicẽs. Niſi redu-
xero eum: peccati reus ero in patrẽ meũ
omni tempore. Manebo itaq; ſeruus tuus
pro puero in miniſterio dñi mei: et puer
aſcendat cum fratribus ſuis. Non enim
poſſum redire ad patrem abſente puero
ne calamitatis que oppreſſura eſt patrẽ
meum teſtis aſſiſtam.

¶ Ioſeph ſe fratribus manifeſtat: mandat pro
patre: munera mittit: ⁊ adhuc viuere patri nũ-
ciatur. Capitulum. xlv.

A On ſe poterat vltra co-
hibere ioſeph multis
coram aſtantibus: vn-
de p̄cepit vt egrederẽ-
tur cũcti foras: ⁊ nul-
lus intereſſet alienus
Alias + cognitioni. + agnitioni mutue.
Eleuauitq; vocẽ cum
fletu quam audierunt egyptij: omniſq; B.42.c.d.
domus pharaonis: ⁊ dixit fratribus ſuis 43.a.
Ego ſum ioſeph. Adhuc pater meus vi- 27.a.37.d.
uit? Non poterant reſpondere fratres ni- ꝙ ait ibi.
mio + terrore perterriti. Ad quos ille cle- [illegible]
menter. Accedite inquit ad me. Et cum
acceſſiſſent prope. Ego ſum ait ioſeph Alias + timore.
frater veſter quẽ vendidiſtis in egyptũ.
Nolite pauere: neq; vobis durum eſſe vi- B
deatur ꝙ vendidiſtis me in his regioni-
bus. Pro ſalute enĩ veſtra miſit me de- I.50.d.
us ante vos in egyptum. Biennium eſt
enim ꝙ cepit fames in terra eſſe: et ad-
huc quinq; anni reſtant quibus nec ara-
ri poterit: nec meti. Premiſitq; me deus
vt reſeruemini ſuper terram: ⁊ eſcas ad
viuendum habere poſſitis. Non veſtro cõ-
ſilio: ſed dei voluntate huc miſſus ſum q̃
fecit me quaſi patrem pharaonis ⁊ domi-
num vniuerſe domus eius: ac principem
in omni terra egypti. Feſtinate et aſcen- C
dite ad patrem meum et dicetis ei. Hec
mandat filius tuus ioſeph. Deus fecit me
dominum vniuerſe terre egypti. Deſcen-
de ad me ne + moreris et habita in ter- Alias + mo-
ra + geſſen. Erisq; iuxta tu et filij tui: et riaris.
filij filiorum tuorũ: oues tue ⁊ armenta alias + ieſſen
tua ⁊ vniuerſa que poſſides: ibiq; te pa- Alias + ieſ-
ſcam. Adhuc enim quinq; anni reſidui ſem.
ſunt famis ne ⁊ tu pereas ⁊ oĩs domus
tua: ⁊ oĩa que poſſides. En oculi veſtri ⁊
oculi fratris mei beniamin vident ꝙ os
meum loquatur ad vos. Nunciate patri D
meo vniuerſam gloriã meã: ⁊ cũcta q̃ vi-
diſtis in egypto. Feſtinate ⁊ adducite eũ
ad me. Cumq; amplexatus cecidiſſet in col-
lum beniamin fratris ſui: fleuit: illo q; ſi-
militer flente ſup collũ eius: oſculatuſq;
eſt ioſeph oẽs fratres ſuos: ⁊ plorauit ſu-
per ſingulos. Poſt que auſi ſunt loqui ad
eum auditumq; eſt ⁊ celebri ſermone vul-
gatum in aula regis: venerunt fratres io- E
ſeph. Euiſus eſt pharao atq; omnis
familia eius. Dixitq; ad ioſeph vt impe-
raret fratribus ſuis dicens. Onerantes
iumẽta: ite in terram chanaã: ⁊ tollite in-
de patrem veſtrum ⁊ cognationem: ⁊ ve-
nite ad me ⁊ ego dabo vobis omnia bona
egypti: vt comedatis medullã terre. Pre-
cipe etiam vt tollãt plauſtra de terra egy-
pti: ad ſubuectionem paruulorum ſuo-
rum ac coniugum. Et dicito. Tollite pa-
trem veſtrum ⁊ properate q̃ totius veniẽ-
tes: nec dimittatis quicq̃ de ſuppellecti- F
li veſtra: quia omnes opes egypti veſtre
erunt. Feceruntq; filij iſrael vt eis manda-

Satuꝫ fuerat. Quibus dedit ioſeph plau
ſtra: ſm pharaonis imperium: et cibaria
in itinere. Singulis quoq; proferri iuſ-
ſit binas ſtolas: beniamin vero dedit tre
centos argenteos cuꝫ quinq; ſtolis opti-
B mis: tantundem pecunie et veſtium mit
tens patri ſuo: addens et aſinos decem:
qui ſubueherent ex omnib⁹ diuitijs egy
pti: ⁊ totidem aſinas triticum in itinere
2.q.3.c. panesq; portantes. Dimiſit ergo fratres
monet.5.ſi ſuos: ⁊ proficiſcentibus ait. Ne iraſcami
tus etiam ni in via. Qui aſcendentes ex egypto: ve-
ꝑſi. poſitus nerunt in terram chanaan ad patrem
eras in inſi ſuum iacob: et nunciauerũt ei dicentes.
mis. Ioſeph filius tuus viuit: et ipſe domina-
De inde c. tur in omni terra egypti. Quo audito ia-
pe. in glo. cob: quaſi de graui ſomno euigilans ta-
Alſ + con- men nõ credebat eis. Illi ✠ econtra refe
tra. rebant omnem ordinem rei. Cumq; vidiſ-
ſet plauſtra et vniuerſa que miſerat: reui
xit ſpũs eius: et ait. Sufficit mihi ſi ad-
huc ioſeph filius meus viuit: vadam et
videbo illum anteq̃ moriar.

¶ C.S. Iacob cum filijs in egyptum deſcendit: eorum qui cum iacob deſcenderunt nomina: ioſeph patri occurrit. Capitulum. xlvi.

C Profectuſq; iſrael cum
omnibus que habebat: ve
nit ad puteũ iuramen
ti: et mactatis ibi victi
mis deo patris ſui iſa-
ac: audiuit eum per viſio
nem nocte vocãtẽ ſe: ⁊
dicẽtem ſibi. Iacob ia-
cob. Cui reſpondit. Ecce adſum. Ait illi
deus. Ego ſum fortiſſimus deus patris
tui. Noli timere: ſed deſcende in egyptũ:
quia in gentem magnaꝫ faciam te ibi. Ego
deſcendam tecum illuc: ⁊ ego inde addu
cam te reuertentem. Ioſeph quoq; ponet
manus ſuas ſuper oculos tuos. Surre-
xit iacob mane a puteo iuramenti: tule-
runtq; eum filij cum paruulis ⁊ vxorib⁹
ſuis in plauſtris que miſerat pharao ad
portandũ ſenem ⁊ omnia que poſſederat
in terra chanaã. Veneritq; in egyptum cũ
omni ſemine ſuo: filij ei⁹ ⁊ nepotes: filie
Exo.1.a.et et cuncta ſimul progenies. Hec ſunt au-
6.b. tem nomina filiorum iſrael: qui ingreſſi
Nu.26.a. ſunt in egyptum: ipſe cum liberis ſuis.
1.para.5.a. Primogenitus ruben. Filij rubẽ: enoch
D et phallu et eſron et charmi. Filij ſymeõ
Alſ + iami iemuhel et ✠ iamin et abod et iachin et
ſaher et ſaul: filius chananitidis. Filij le
ui: gerſon et caath et merari. Filij iuda:
her et onan ⁊ ſela ⁊ phares ⁊ zara. Mor
tui ſunt autẽ her ⁊ onan in terra chanaã.
Natiq; ſunt filij phares: eſron et amul. Alſ + iob.
Filij iſachar: thola et phua: ⁊ ✠ iacob ⁊ Alſ + he-
ſemron. Filij zabulon: ſareth ⁊ ✠ chelon lon.
⁊ ✠ iahelel. Hi filij lie quos genuit in me Alſ + iahel
ſopotamia ſyrie cum dina filia ſua. Omnes Alſ + ſe-
aĩe filiorꝫ eius et filiarꝫ triginta tres. Filij phion.
gad ✠: ephon ⁊ ✠ aggi ⁊ eſebon et ſuni ⁊ Alſ + ⁊ ag-
heri et arodi et areli. Filij aſer ✠: iemna gi.
et ieſua et ieſui et beria: ſara quoq; ſoror Alſ + iam-
eorum. Filij beria: heber et melchiel. Hi ne.
filij zelphe quam dedit laban lie filie ſue ſ.41.g.
⁊ hos genuit iacob ſexdecim aĩas. Filij ra C
chel vxoris iacob: ioſeph et beniamin. Na Alſ + aſſe-
tiq; ſunt ioſeph filij in terra egypti: quos neth.
genuit ei ✠ aſeneꝫ filia putipharis ſacer Alſ + bos
dotis heliopoleos: manaſſes et ephra- chos.
im. Filij beniamin bela et ✠ becher ⁊ aſ Alſ + iebi.
bel et gera et naamã et ✠ iechri et ierhos Alſ + rethos
et roſemophim et ophim et ared. Hi filij
rachel quos genuit iacob: omnes anime
quattuordecim. Filij dan ✠: vſan. Filij ne Alſ vſi.
ptalim: iaſiel et guni et ieſer et ✠ ſalem Alſ + ſile.
Hi filij bale: quam dedit laban racheli fi
lie ſue: ⁊ hos genuit iacob omnes anime
ſeptẽ. Cuncteq; anime que ingreſſe ſunt
cum iacob in egyptum: ⁊ egreſſe ſunt de
femore illius: abſq; vxoribus filiorꝫ ei⁹
ſexagintaſex. Filij autem ioſeph qui nati
ſunt ei in terra egypti: anime due. Omnes Deu.10.d.
anime domus iacob que ingreſſe ſunt in
egyptum: fuere ſeptuaginta. Miſit au-
tem iacob iudam ante ſe ad ioſeph in egy
ptum: vt nunciaret ei: ⁊ ille occurreret in
ieſſen. Quo cum perueniſſet: iuncto io-
ſeph curru ſuo: aſcẽdit obuiam patri ad
eundem locum: videnſq; eum irruit ſup
collum eius ⁊ inter amplexus fleuit. Di- D
xit pater ad ioſeph. Iam letus moriar: quia
vidi faciem tuam ⁊ ſuperſtitem te relin-
quo. At ille locutus eſt ad fratres ſuos:
⁊ ad omnẽ domum patris ſui. Aſcendam
⁊ nunciabo pharaõi: dicamq; ei. Fratres
mei et domus patris mei qui erãt in ter
ra chanaã venerunt ad me: ⁊ ſunt viri pa
ſtores ouium: curamq; habent alendorꝫ
gregum. Pecora ſua ⁊ armenta ⁊ omnia
que habere potuerunt adduxerunt ſecũ.
Cumq; vocauerit vos ⁊ dixerit quod eſt
opus veſtrum: Reſpondebitis. Viri pa-
ſtores ſumus ſerui tui: ⁊ ab infantia no-
ſtra vſq; in pſens: ⁊ nos ⁊ patres noſtri.
Hec autem dicetis vt habitare poſſitis
in terra ieſſen: quia deteſtantur egyptij om
nes paſtores ouium.

¶ C. S. Joſeph patrem et fratres ad pharaonẽ introducit: dat eis terram ieſſen: egyptij cibos petunt et pecora: terram vendunt: quinta pars fructuum fit regis: iſrael abiurat ioſeph de ſua ſepultura. Capitulum. xlvij.

A Ingreſſus ergo ioſeph nũciauit pharaoni dicens. Pr meus et fratres: oues eorũ ⁊ armẽta et cũcta q̃ poſſident venerunt de terra chanaan: ⁊ ecce cõſiſtũt in terra ieſſen: Extremos q̃ fratrum ſuoꝝ quinq; viros ſtatuit coraꝫ rege: quos ille interrogauit. Quid habetis opis. Rñderunt. Paſtores ouiũ ſum⁹ ſerui tui: ⁊ nos et patres nr̃i ad pegrinandũ in terrã tuã venimus: q̃m nõ eſt herba gregib⁹ ſeruoꝝ tuoꝝ: ingraueſcẽte fame ✠ in terra chanaã. Petimuſq; vt eſſe nos iubeas ſeruos tuos in terra ieſſen. Dixit itaq; rex ad ioſeph. Pr tuus et fratres tui venerunt ad te. Terra egypti in

B cõſpectu tuo eſt: in optimo loco fac habitare eos ⁊ trade eis terrã ieſſen. Qđ ſi noſti in eis eſſe viros induſtrios: cõſtitue illos magiſtros pecorũ meoꝝ. Poſt hec introduxit ioſeph patrẽ ſuũ ad regem: ⁊ ſtatuit eũ coraꝫ eo. Qui bñdicẽs illi ⁊ interrogatus ab eo: quot ſunt dies annoꝝ vite tue. Rñdit. Dies pegrinationis vite mee centum triginta annoꝝ ſunt parui ⁊ mali: ⁊ nõ puenerunt vſq; ad dies patrum meorũ q̃bus pegrinati ſunt. Et bñdicto rege egreſſus eſt foras. Joſeph vero pr̃i ⁊ fratrib⁹ ſuis dedit poſſeſſionẽ in egypto in optimo terre loco ramaſſes: vt p̃ceperat pharao: et alebat eos oẽmq; domum patris ſui p̃bens cibaria ſingulis. In toto enĩ orbe panis deerat: ⁊ oppreſſerat fames terraꝫ maxime egypti et chanaã. E quib⁹ oẽm pecuniã cõgregauit p venditione frumẽti ⁊ intulit eã in erariũ regis. Cũq; defeciſſet ✠ emptorib⁹ p̃ciũ: venit cuncta egyptus ad ioſeph: dicẽs. Da no-

C bis panes. Quare morimur corã te deficiẽte pecunia. Quib⁹ ille rñdit. Adducite pecora vr̃a: ⁊ dabo vobis pro eis cibos ſi p̃ciuꝫ nõ habetis. Que cũ adduxiſſent dedit eis alimẽta pro equis ⁊ ouib⁹ ⁊ bobus et aſinis: ſuſtẽtauitq; eos illo anno p cõmutatione pecorũ. Venerũt q̃ anno ſcđo ⁊ dixerũt ei. Nõ celam⁹ ✠ dñm nr̃m q̃ deficiẽte pecunia pecora ſimul defecerũt nec clam te eſt q̃ abſq; pecorib⁹ et terra nihil habeamus. Cur ergo morimur te vidẽte. Et nos et terra nr̃a tui erim⁹. Eme nos in ſeruitutẽ regiã ⁊ p̃be ſemina: ne pereunte cultore redigatur terra in ſoli-

E tudinem. Emit igit̃ ioſeph oẽm terram egypti vẽdẽtib⁹ ſingulis poſſeſſiões ſuas pre magnitudine famis. Subiecitq; eã pharaoni: ⁊ cunctos populos eius a nouiſſimis terminis egypti vſq; ad extremos fines eius: preter terram ſacerdotũ que a rege tradita fuerat eis: quib⁹ ⁊ ſtatuta cibaria ex horreis publicis prebebãtur: et idcirco non ſunt compulſi vẽdere poſſeſſiões ſuas. Dixit ergo ioſeph ad populos. En vt cernitis et vos ⁊ terram veſtram pharao poſſidet: accipite ſemina ⁊ ſerite agros vt fruges habere poſſitis. Quintam partem regi dabitis: quattuor

F reliquas permitto vobis in ſementem ⁊ in cibum familijs et liberis veſtris. Qui reſponderũt. Salus noſtra in manu tua eſt. Reſpiciat nos tantũ dñs noſter: et leti ſeruiemus regi. Ex eo tempore vſq; in p̃ſentem diem in vniuerſa terra egypti regibus quinta pars ſoluitur: ⁊ factum eſt quaſi in legem abſq; terra ſacerdotali: q̃ libera ab hac conditione fuit. Habitauit ergo iſrael in egypto: id eſt in terra ieſſen ⁊ poſſedit eam: auctuſq; eſt et multiplicatus nimis: et vixit in ea decem et ſeptẽ

G annis. Factiq; ſunt omnes dies vite illius centum quadraginta ſeptem annorum. Cũq; appropinquare cerneret diẽ mortis eius: vocauit filiũ ſuuꝫ ioſeph et dixit ad eum. Si inueni gratiã in conſpectu tuo: pone manum tuam ſub femore meo: et facies mihi miſericordiam et veritatem: vt non ſepelias me in egypto: ſꝫ dormiam cum patribus meis: ⁊ auferas me de terra hac: condaſq; in ſepulchro maioꝝ ✠ meoꝝ. Cui rñdit ioſeph. Ego faciã quod iuſſiſti. Et ille. Jura ergo inquit mihi. Quo iurãte adorauit iſrael dominũ conuerſus ad lectuli caput.

¶ C. S. Jacob egrotantem viſitat ioſeph: et ſecum ſuos filios ducit quibus iacob benedicit ephraim manaſſe p̃ponit ioſeph patrem extra fratres hac. Capitulum. xlviij.

A His itaq; trãſactis nunciatum eſt ioſeph q̃ egrotaret pr̃ ſuus. Qui aſſumptis duobus filijs manaſſe et ephraim ire perrexit. Dictumq; eſt ſeni. Ecce fili⁹ tuus ioſeph venit ad te. Qui confortatus ſedit in lectulo. Et ingreſſo

Alias + regione.

Geſſen eſt thebaide.

Alias + emptoribus.

Alias + dominum noſtrum.

23. q. 8. Ci tributum. § Quis.

De immu. eccl. nõ minus per ac chidia.

De cenſi. c. [illegible] lib. 6. [illegible]

S. 24. [illegible]

Alias + [illegible] eſt [illegible]

ad ſe ioſeph: ait. Deus omnipotens ap-
paruit mihi in luza que eſt in terra cha-
naã: benedixitq; mihi ⁊ ait. Ego te auge
bo et multiplicabo: et faciam te i turbas
populorum. Daboq; tibi terraz hanc: et
ſemini tuo poſt te in poſſeſſionem ſem-
piternaz. Duo ergo filij tui qui nati ſunt
tibi in terra egypti anteq̄ huc venirem
ad te mei erunt ephraim et manaſſes: ſi
cut ruben et ſymeon reputabũtur mihi.
Reliquos autez quos genueris poſt eos
B tui erũt ⁊ noie fratrũ ſuoꝝ vocabuntur
in poſſeſſionibus ſuis. Mihi eñi quãdo
veniebã de meſopotamia mortua eſt ra
chel i terra chanaã in ipſo itiere. Eratq;
vernum tempus. Et ingrediebar ephra
tan: ⁊ ſepeliui eam iuxta viam ephrate q̄
alio nomie appellat bethlehem. Uidẽs
autẽ filios ei⁹ dixit ad eũ. Qui ſunt iſti
Rñdit. Filij mei ſunt quos donauit mi
hi dñs i h loco. Adduc inq̄t eos ad me
vt bñdicã illis. Oculi enim iſrael caliga
uerãt pre nimia ſenectute: et clare vide-
ri nõ poterat. Applicitoſq; ad ſe deoſcu-
latus et circũplexus eos: dixit ad filium
ſuũ. Non ſum fraudatus aſpectu tuo in
ſup oſtẽdit mihi de⁹ ſemẽ tuũ. Cumq; tu
liſſet eos ioſeph de gremio patris adora-
uit pronus in terram: ⁊ poſuit ephraim
ad dexterã ſuã id eſt ad ſiniſtram iſrael:
manaſſen ꝟo in ſiniſtra ſua ad dexteraz
C ſcʒ patris: applicuitq; ambos ad eum.
Qui extẽdẽs manum dextrã poſuit ſup
caput ephraim iunioris fratris: ſiniſtraz
autez ſup caput manaſſe q̄ maior natu
erat cõmutans manus. Bñdixitq; iacob
filijs ioſeph: ⁊ ait. Deus in cuius conſpe
ctu ambulauerunt patres mei abraam ⁊
iſaac: deus qui paſcit me ab adoleſcentia
mea vſq; in preſentem diem: angelus q̄
eruit me de cũctis malis benedicat pue
ris iſtis ⁊ inuocet ſup eos nomẽ meum
noia quoq; patrũ meoꝝ abraã et iſaac:
et creſcãt in multitudinẽ ſup terrã. Ui-
D dens autem ioſeph q̄ poſuiſſet pater ſu
us dexteram manuz ſuper caput ephrai
grauiter accepit. Et apprehẽſam manũ
pris leuare conat⁹ eſt de capite ephraim
⁊ transferre ſup caput manaſſe. Dixitq;
ad patrem. Nõ ita conuenit pater: q2 hic
eſt primogenitus. Pone dexteram tuam
ſup caput eius. Qui renuens ait. Scio
fili mi ſcio: ⁊ iſte quidem erit in populos
et multiplicabitur ſed frater eius iunior
maior erit illo: ⁊ ſemẽ illi⁹ creſcet in gen
tes. Bñdixitq; eis in tpe illo dicens. In

(margin: 23 Mi. c. xx. eccleſiaſticarum. in h. ſcriptura i glo.)

te benedicet iſrael atq; dicet. Faciat tibi
de⁹ ſicut ephraim ⁊ ſicut manaſſe. Con-
ſtituitq; ephraim ãte manaſſe. Et ait ad
ioſeph filiũ ſuum. En ego morior et erit
deus vobiſcum: reducetq; vos ad terraz
patrum veſtrorum. Do tibi partem vnaz
extra fratres tuos quam tuli de manu
amorrei in gladio et arcu meo.

¶ C. S. Iſrael filios bñdicit cuiuſq; defect⁹ pre
dicens ⁊ futura eorum pphetizãs: ſepulture lo
cum declarat: ⁊ moritur. Capitulũ. xlix.

A Vocauit autez iacob fi
lios ſuos: et ait eis. Cõ
gregamini vt annũciẽ
q̄ ventura ſunt vobis
in diebus nouiſſimis.
Congregamini ⁊ audi
te filij iacob: audite iſ-
rael patrẽ veſtruz. Ru
ben primogenitus meus. Tu fortitudo
mea et principium doloris mei. Prior in
donis: maior in imperio. Effuſus es ſi- (24. q. 1. Si igitur.)
cut aqua. Non creſcas: quia aſcendiſti
cubile patris tui: et maculaſti ſtratuz ei⁹
Symeon et leui fratres vaſa iniquitatis
bellantia. In conſilium eorum non veni
at anima mea: et in ceti illorum non ſit
gloria mea: quia in furore ſuo occiderũt
virum et in voluntate ſua ſuffoderũt mu
B rum. Maledictus furor eorum quia per
tinax: et indignatio eorum: quia dura.
Diuidam eos in iacob: ⁊ diſpergam eos
in iſrael. Iuda te laudabunt fratres tui
Manus tue in ceruicibus inimicorum
tuorum adorabunt te filij patris tui. Ca
tulus leonis iuda. Ad predam filij mi
aſcendiſti requieſcens accubuiſti vt leo
⁊ quaſi leena: quis ſuſcitabit eum: Non
auferetur ſceptrum de iuda et dux de ✠ (alr. ✠ femoribus.)
femore eius: donec veniat q̄ mittendus
eſt: ⁊ ipſe erit expectatio gentiũ. Ligans
ad vineã pullum ſuũ: ⁊ ad vitẽ o fili mi
aſinã ſuã. Lauabit in vino ſtolã ſuam: ⁊
in ſanguine vue palliũ ſuuz. Pulchrio
res ſunt oculi eius vino: et dentes eius
C lacte candidiores. Zabulon in littore ma
ris habitabit: ⁊ in ſtatione nauium ptin
gens vſq; ad ſidonẽ. Iſachar aſin⁹ fortis
accubans inter terminos. Uidit requiez
q̄ eſſet bona et terram q̄ optima: et ſup-
poſuit humerũ ſuum ad portandum: fa
ctuſq; eſt tributis ſeruiens. Dan iudica-
bit pplm ſuum ſicut ⁊ alia trib⁹ i iſrael.
Fiat dan coluber in via: ceraſtes in ſe-
mita: mordens vngulas equi: vt cadat
aſcẽſor ei⁹ retro. Salutare tuũ expectabo

ho dñe. Gad accinctꝰ pliabit añ eũ: et ipſe accinget retrorſũ. Aſer pinguis panis eiꝰ et pbebit delitias regibꝰ. Neptali ceruus emiſſus ⁊ dãs eloq̃a pulchritudinis. Filius accreſcẽs ioſeph filiꝰ accreſcẽs ⁊ decorus aſpectu. Filie diſcurrerũt ſup murũ ſꝫ exaſperauerũt eũ: ⁊ iurgati ſunt inuideruntq̃ illi habẽtes iacula. Sedit in forti arcus eius: ⁊ diſſoluta ſunt vincula brachioꝝ ⁊ manuũ illiꝰ p manus potẽtis iacob. Inde paſtor egreſſus eſt lapis iſrael. Deꝰ patris tui erit adiutor tuus: et omnipotẽs benedicet tibi bñdictionibus celi deſup bñdictiõibꝰ abyſſi iacẽtis deorſuꝫ benedictiõibꝰ vberum et vulue. Benedictiones patris tui cõfortate ſunt benedictionibꝰ patrũ eiꝰ: donec veniret deſiderium colliũ eternoꝝ. Fiãt i capite ioſeph

h

Alr ✠ ſerui ea.

et in ✠ vertice nazarei inter fratres ſuos. Beniamin lupus rapax: mane comedet predam et veſpere diuidet ſpolia. Oẽs hi in tribubus iſrael duodecim. Hec locutꝰ eſt eis pater ſuus: bñdixitq̃ ſingulis benedictionibus proprijs: ⁊ pcepit eis dicens. Ego cõgregor ad populum meum. Sepelite me cum patribus meis in ſpelũca duplici que ẽ in agro ephrõ ethei cõtra mãbre in terra chanaan: quam emit abraam cum agro ad ephron etheo i poſſeſſionem ſepulchri. Ibi ſepelierunt euꝫ et ſarã vxorẽ eiꝰ. Ibi ſepultꝰ eſt iſaac cũ rebecca piuge ✠ ſua: ibi ⁊ lya pdita iacet. Finitiſq̃ mãdatis q̃bꝰ filios inſtruebat: collegit pedes ſuos ſup lectulum ⁊ obijt appoſituſq̃ eſt ad populuꝫ ſuum.

13. q. 2. c. hebron. De ſepult. c. 1. S. c. 25.

Alr ✠ ſug' eſt ſua.

¶ L. S. Ioſeph patrem ſepelit in ebron: fratres patre mortuo timentes: veniam a ioſeph impetrant: de oſſibus e aſportandis. Cap. L.

Uod cernens ioſeph ruit ſuper faciẽ patris flens ⁊ deoſculãs eum. Preceptitq̃ ſeruis ſuis medicis: vt aromatibꝰ cõdirẽt patrẽ. Quibus iuſſa explentibus tranſierũt quadraginta dies. Iſte q̃ppe mos erat cadauerũ cõditorũ. Fleuitq̃ eũ egyptꝰ ſeptuaginta diebus. Et expleto planctus tpe locutus eſt ioſeph ad familiaꝫ pharaonis. Si inueni gratiã in cõſpectu vẽo loq̃mini i auribꝰ pharaonis: eo q̃ pater meꝰ adiurauerit me dicẽs. En morior in ſepulchro meo qḋ fodi mihi in terra chanaan ſepelies me. Aſcẽdã igit ⁊ ſepeliã patrẽ meuꝫ ac reuertar. Dixitq̃ ei pharao. Aſcẽde et ſepeli patreꝫ tuũ ſicut adiuratꝰ es. Quõ aſcendente ierũt cũ eo omnes ſenes domus pharaonis: cunctiq̃ maiores natu terre egypti: domus ioſeph cum fratribꝰ ſuis: abſq̃ paruulis ⁊ gregibus abſq̃ armẽtis que dereliquerunt in terra ieſſen. Habuit quoq̃ in comitatu currus ⁊ equites: et facta eſt turba non modica. Ueneruntq̃ ad aream ✠ achad que ſita eſt trãs iordanem vbi celebrantes exequias planctu magno atq̃ vehemẽti impleuerunt ſeptem dies. Quod cum vidiſſent habitatores terre chanaan dixerunt. Planctus magnus eſt iſte egyptijs. Et idcirco vocatuꝫ eſt nomẽ loci illiꝰ plãctus egypti. Fecerunt ergo filij iacob ſicut pceperat eis: ⁊ portantes eũ in terram chanaan ſepelierũt eũ i ſpelũca duplici quam emerat abraã cũ agro in poſſeſſionem ſepulchri ab ephron etheo cõtra faciẽ mãbre. Reuerſuſq̃ eſt ioſeph in egyptũ cuꝫ fratribus ſuis et oĩ comitatu ſepulto patre. Quo mortuo timentes fratres eiꝰ ⁊ mutuo colloquentes: ne forte memor ſit iniurie quam paſſus eſt: et reddat nobis oẽ malũ qḋ fecimꝰ mãdauerunt ei dicentes. Pater tuus pcepit nobis anteq̃ moreretur vt hec tibi verbis illius diceremꝰ. Obſecro vt obliuiſcaris ſceleris fratruꝫ tuoꝝ et peccati atq̃ malicie quam exercuerunt in te. Nos q̃ꝫ oramꝰ vt ſeruo dei pr̃ſ tuo dimittas iniq̃tateꝫ hãc. Quibus auditis fleuit ioſeph: veneruntq̃ ad eũ fratres ſui et pni adorãtes in terrã dixerũt. Serui tui ſumꝰ. Quibus ille rñdit. Nolite timere. Num dei poſſum ✠ reſiſtere voluntati. Uos cogitaſtis de me maluꝫ ſed deꝰ vertit illud in bonũ: vt exaltaret me ſicut in pſentiarũ cernitis et ſaluos faceret multos populos. Nolite timere. Ego paſcam vos et paruulos veſtros. Cõſolatuſq̃ eſt eos et blande ac leniter eſt locutus et habitauit in egypto: cũ oĩ domo pr̃is ſui. Uixitq̃ cẽtũ decẽ annis et vidit ephraim filios vſq̃ ad tertiam gñationẽ. Filij q̃ꝫ machir filij manaſſe nati ſunt in genibꝰ ioſeph. Quibꝰ tranſactis locutꝰ eſt fratribꝰ ſuis. Poſt mortẽ meã deꝰ viſitabit vos: ⁊ aſcẽdere vos faciet d terra iſta ad terrã quã iurauit abraam iſaac ⁊ iacob. Cũq̃ adiuraſſet eos atq̃ dixiſſet deꝰ viſitabit vos aſportate oſſa mea vobiſcũ de loco iſto. Mortuus eſt expletꝭ cẽtũ decẽ vite ſue annis ⁊ cõditꝰ aromatibꝰ repoſitꝰ ẽ i lectulo in egypto.

¶ Explicit liber Geneſis.

Margin notes (left): m — 13. q. 2. c. quia alij. — S. 47. f. — B

Margin notes (right): alr ✠ atad — Alr ✠ as phad. — alr ✠ adad — 13. q. 2. ca. quia alij. — E — D — Alr ✠ reſiſtere. — S. 45. b. — 13. q. 2. ca. ſoror. poſt c. ebron. — Exo. 13. — 13. q. 2. ca. hebron.

¶ Incipit liber Elleſchmoth id eſt Exodus.

¶ C.S. Nomina filiorum iſrael qui ingreſſi ſunt egyptū: ⁊ eorum multiplicatio. Quanto oppreſſi ſunt ab egyptijs: tātomagis multiplicabant̄ obſtetricum clementia. Capitulum.j.

A Hec ſunt nomina filio-
rum iſrael qui ingreſſi
Gen.46.b ſunt in egyptum cum
iacob. Singuli cū do-
mibus ſuis introierūt
Ruben ſymeon leui iu-
das: iſſachar: zabulon:
et beniamin: dan: ⁊ ne-
ptalim: gad ⁊ aſer. Erant igitur omnes
anime eorum que egreſſe ſunt de femore
iacob ſeptuaginta. Joſeph autem in egy-
pto erat. Quo mortuo ⁊ vniuerſis fra-
tribus eius omniq̄ꝫ cognatione ſua: fi-
lij iſrael creuerunt ⁊ quaſi germinantes
multiplicati ſunt ac roborati nimis im-
B pleuerunt terram. Surrexit interea rex
nouus ſup egyptū: q̄ ignorabat ioſeph.
Et ait ad populū ſuū. Ecce populus fi-
Eccl.7.c. liorum iſrael multus ⁊ fortior nobis eſt.
Venite ſapienter opprimamꝰ eū: ne for-
te multiplicet̄: et ſi ingruerit contra nos
bellū addat̄ inimicis nr̄is expugnatiſq̄ꝫ
nobis egrediat̄ de terra. Prepoſuit itaq̄ꝫ
eis magiſtros operum vt affligerēt eos
Alſo ✠ ras oneribus. Edificaueruntq̄ꝫ vrbes taber-
neſes. naculorū pharaoni: phitō ⁊ ✠ rameſſes.
C Quātoq̄ꝫ opprimebāt eos: tantomagis
multiplicabantur ⁊ creſcebāt. Oderātq̄ꝫ
filios iſrael egyptij et affligebāt illuden-
Maia athe- tes eis inuidentes atq̄ꝫ ad amaritudinē
lantis filia perducebāt vitā eorū opibꝰ duris luti et
que mayo lateris oīq̄ꝫ famulatu quo in terre operi-
meſi nomē bus premebant̄. Dixit aūt rex egypti ob-
dedit ſicut ſtetricibus hebreorū quarū vna vocaba-
Mercuriꝰ tur ſephora altera phua: precipiens eis
primus vir Quādo obſtetricabitis hebreas: et par-
doctiſſimꝰ tus tempus aduenerit: ſi maſculus fue-
claret. rit interficite illum: ſi femina reſeruate.
D Timuerūt aūt obſtetrices deum ⁊ non
Mercuriꝰ fecerūt iuxta preceptum regis egypti: ſꝫ
triſmegiſtꝰ cōſeruabāt mares. Quibꝰ accerſitis ad
egyptiꝰ vir ſe rex ait. Quidnam eſt hoc qđ facere vo-
maximus ⁊ luiſtis vt pueros ſeruaretis? Que reſpon-
potentiſſi- derunt. Non ſunt hebree ſicut egyptie
mꝰ claret. mulieres. Ipſe enim obſtetricandi ha-
Mercuriꝰ bent ſcientiam: et priuſq̄ꝫ veniamus ad
hermes eas pariunt. Bene ergo fecit deus obſte-
dictꝰ mōdo tricibꝰ et creuit populus confortatuſq̄ꝫ
eſt nimis. Et quia timuerūt obſtetrices Vide iuxta
deū edificauit illis domos. Precepit er- xx.q.x.c.
go pharao omni pplo ſuo: dicēs. Quic- ſi quolibet.
quid maſculini ſexus natū fuerit in flu-
mē pijcite: quicq̄d feminini reſeruate.

¶ C.S. Moyſes naſcitur: occultatur: in aquaſ proijcitur: a filia pharaonis adoptatur: percuſſo egyptio fugit ad terram madiam. vbi ſephoram iethro filiam vxorem duxit. mortuo egypti rege filij iſrael ad deum clamant qui liberauit eos. Capitulum.ij.

Egreſſus eſt poſt hec vir A
de domo leui: et acce-
pit vxorem ſtirpis ſue
que concepit et pepe-
rit filium: et videns eū
elegantem abſcondit
tribꝰ menſibus. Cūq̄ꝫ
iam celare non poſſet
ſumpſit fiſcellam ſcirpeam: ⁊ liniuit eā
bitumine ac pice: poſuitq̄ꝫ intus infan- Act.7.c.
tulum et expoſuit eū in carecto ripe flu-
minis ſtante procul ſorore eius: et conſi-
derante euentum rei. Ecce autem deſcē- Alia nim-
debat filia pharaōis vt lauaretur in flu- pha aſie mī
mine: et puelle eius gradiebātur per cre- nori impe-
pidinem aluei. Que cum vidiſſet fiſcellā ras ⁊ nomē
in papyrione miſit vnā e famulabus ſu- dedit.
is: ⁊ allatam aperiens cernēſq̄ꝫ in ea par-
uulum vagientem miſerta eius ait. De
infantibus hebreorum eſt hic. Cui ſoror
pueri. Vis inquit: vt vadam et vocem ti-
bi mulierem hebream que nutrire poſſit
infantulum? Reſpondit. Vade. Perre- B
xit puella: ⁊ vocauit matrem ſuam. Ad
quam locuta filia pharaonis. Accipe ait De pe. di.
puerum iſtum et nutri mihi: ego dabo ti- x.c. vt cog-
bi mercedem tuam. Suſcepit mulier ⁊ nouerunt
nutriuit puerum: adultumq̄ꝫ tradidit fi- §. apponit̄
lie pharaonis. Quem illa adoptauit in in pauci. in
locum filij: vocauitq̄ꝫ nomen eius moy- glo.
ſes dicens: quia de aqua tuli eum: In xx.q.i.c.
diebꝰ illis poſtq̄ꝫ creuerat moyſes egreſ- inferenda.
ſus eſt ad fratres ſuos: viditq̄ꝫ affli- De pe. diſt.
ctionem eorum: et virum egyptium per- x.c. vt cog-
cutientem quendam de hebreis fratribꝰ nouerīt.
ſuis. Cumq̄ꝫ circūſpexiſſet huc atq̄ꝫ illuc §. iūe oppo-
et nullū adeſſe vidiſſet percuſſum egyptiū nitur.
abſcondit ſabulo. Et egreſſus die altero xx.q.4.c.
conſpexit duos hebreos rixantes: dixitq̄ꝫ ei nimium.
q̄ faciebat iniuriā. Quare percutis proximū C
tuū? Qui rn̄dit. Quis conſtituit te principē De cōſe. di.
et iudicem ſup nos? Num occidere me tu i.c.ī.

Act.7.b. vis ſicut heri occidiſti egyptium. Timuit
moyſes ⁊ ait. Quõ palã factũ eſt verbũ
iſtud? Audiuit pharao ſermonẽ hunc: et
querebat occidere moyſen. Qui fugiens
de cõſpectu ei⁹ morat⁹ eſt i terra madiã
et ſedit iuxta puteum. Erant autem ſa-
cerdoti madian ſeptem filie: que vene-
rant ad hauriendam aquam: et impletis
canalibus adaquare cupiebant greges
patris ſui. Superuenere paſtores et eie
cerũt eas. Surrexitq́ moyſes et defen-
Al. ✠ gre- ſis puellis adaquauit ✠ oues earũ. Que
ges. cum reuertiſſent ad ietro patrem ſuum
b dixit ad eas. Cur velocius veniſtis ſoli-
to. Reſponderunt. Uir egyptius libera-
uit nos de manu paſtorum. Inſuper et
hauſit aquam nobiſcum potumq́ dedit
De pe. diſ. ouibus. At ille. Ubi eſt inquit. Quare
ii.c. vt ceſ dimiſiſtis hominẽ. Uocate eum vt come
gnouerũt. dat panem. Jurauitq́ moyſes ꝙ habita
§. ites opor ret cum eo. Accepitq́ ſephorã filiam ei⁹
uit in glo. vxorem que peperit ei filium quem voca
J.18.a. uit gerſan dicẽs. Aduena fui i terra alie
Apolo del- na. Alterum vero peperit: quem vocauit
phicus phi eliezer dicens. Deus enim patris mei ad
lonie innot- iutor meus: et eripuit me de manu pha-
eſ claret. raonis. Poſt multũ ꝟo tpis mortu⁹ eſt
Dyana vir rex egypti. Et ingemiſcẽtes filij iſrael ꝓ
go claret. pter opera vociferati ſunt. Aſcenditq́
Eſculapi⁹ clamor eorum ad deum ab operibus: et
medic⁹ cla audiuit gemitum eorum ac recordatus
ret. eſt federis quod pepigerat cum abraam
Pluto ⁊ ne iſaac ⁊ iacob. Et reſpexit domin⁹ filios
ptunus re- iſrael et liberauit eos.
ges clarẽt. ¶ C.D. Dominus moyſi de rubo loquit̃ ⁊ in egy
ptum mittit: ⁊ ꝓdixit ppli liberationẽ. Cap.iij.

a
Oyſes autẽ paſcebat
oues ietro ſoceri ſui
ſacerdotis madiã. Cũ
q́ minaſſet gregem ad
interiora deſerti: venit
ad montem dei oreb.
De pe. di. i. Apparuitq́ ei domi-
c. ſunt que nus in flamma ignis
in pñ. mini de medio rubi: et videbat ꝙ rubus arde-
ſterij i glo. ret ⁊ non combureretur. Dixit ergo moy
ſes. Uadam et videbo viſionem hãc ma
gnam quare nõ comburatur rubus. Cer
nens autem dominus ꝙ pergeret ad vi
dendum: vocauit eum de medio rubi et
b ait. Moyſes: moyſes. Qui reſpondit. Ad
Gen. 24. a ſum. At ille. Ne appropies inquit huc.
Joſ. 5. d. Solue calciamentum de pedibus tuis.
Act. 7. d. Locus enim in quo ſtas terra ſancta eſt
i. de pe. di. i. Et ait. Ego ſum deus patris tui deus
c. ſunt qui. abraam: deus iſaac: et deus iacob. Ab-
ſcondit moyſes faciem ſuam non enim 1.q.4.c.ſi
audebat aſpicere contra deũ. Cui ait do recurras.
minus. Uidi afflictionem populi mei 1.q.1.c.ab
in egypto ⁊ clamorem eius audiuĩ pro- necem⁹ ubi
pter duriciam eorum qui preſunt operi- in vnitate
bus: ⁊ ſciens dolorem eius deſcendi vt erat ppls.
liberem eum de manibus egyptiorum et
educam de terra illa in terram bonam ⁊
ſpacioſam in terrã que fluit lacte et mel
le: ad loca cananei ⁊ ethei et amorrei et
pherezei ⁊ euei ⁊ iebuſei. Clamor ergo fi
liorum iſrael venit ad me vidiq́ afflictio
nem eorum qua ab egyptijs opprimun-
tur. Sed veni mittam te ad pharaonem Athenien-
vt educas populum meum filios iſrael ſiue regni
de egypto. Dixitq́ moyſes ad deũ. Quis principiũ.
ſum ego vt vadam ad pharaonem ⁊ edu c
cam filios iſrael de egypto? Qui dixit ei. Dyrrachiũ
Ego ero tecum ⁊ hoc habebis ſignũ qđ cõditur.
miſerim te. Cũ eduxeris pplꝫ meũ de Calcedo cũ
egypto: immolabis deo ſuper montem hoc inſule
iſtum. Ait moyſes ad deum. Ecce ego va ciuitas &
dam ad filios iſrael ⁊ dicam eis. De⁹ pa nigropõte
trum veſtrorum miſit me ad vos. Si dixe- dã cõdit.
rint mihi quod eſt nomẽ ei⁹ quid dicam eis? d
Dixit dñs ad moyſen. Ego ſum qui ſum
Ait. Sic dices filijs iſrael. Qui eſt miſit
me ad vos. Dixitq́ iterum deus ad moy
ſen. Hec dices filijs iſrl. Dñs de⁹ patrum
veſtrorũ deus abraã de⁹ iſaac ⁊ deus ia
cob miſit me ad vos. Hoc nomẽ mihi eſt
in eternum: et hoc memoriale meum in
generatione ⁊ generationem. Uade con
grega ſeniores iſrael ⁊ dices ad eos. Dñs e
deus patrũ veſtrorum apparuit mihi deus
abraam ⁊ deus iſaac ⁊ deus iacob dicẽs.
Uiſitans viſitaui vos: ⁊ vidi oĩa q̃ accide
runt vobis in egypto et dixi: vt educam
vos de afflictione egypti in terram cha-
nanei ⁊ ethei ⁊ amorrei ⁊ pherezei ⁊ euei
⁊ iebuſei: ad terrã fluentem lacte et mel
le ⁊ audiẽt vocẽ tuã. Ingredierisq́ tu ⁊ ſe f
niores iſrl ad regẽ egypti: ⁊ dices ad eũ
Dñs deus hebreorum vocauit nos: ibimus J.8.f.
viã triũ dierũ in ſolitudinẽ: vt immole-
mus dño deo nr̃o. Sed ego ſcio ꝙ non
dimittet vos rex egypti: vt eatis niſi per
manũ validã. Extendã eñ manum meam
et ꝑcutiã egyptũ in cũctis mirabilibus
meis: q̃ facturus ſum i medio eorum. Poſt
hoc dimittet vos: daboq́ gratiam ppl̃o g
huic corã egyptijs. Et cum egrediemini J.11.a.2.J.
nõ exibitis vacui: ſed poſtulabit mulier 12.e.
a vicina ſua ⁊ ab hoſpita ſua vaſa argen 37.di.c. le
tea ⁊ aurea ac veſtes: ponetiſq́ eas ſup gum⁹.§.ſed
filios et filias vr̃as: ⁊ ſpoliabitis egyptũ econtra a.

¶ C.B. Dat deus moyſi tria ſigna: ſocium eloquentiorē ſe a deo petit: aaron fratrē ſociū hꝫ: recedit moyſes a ietro: ꝛ vxor eius filium ſuum circumcidit: ꝛ indignata moyſen dimiſit: aaron moyſi occurrit: loquūt ad filios iſrael. Ca.iiij.

A Eſpōdens moyſes ait.
Non credēt mihi neqꝫ
audiēt vocē meā ſꝫ di=
cent nō apparuit tibi
dñs. Dixit ergo ad eū
Quid eſt qḋ tenes in
manu tua? Reſpondit.
Uirga. Dixitqꝫ domin⁹
Proijce eā in terrā. Proiecit: ꝛ verſa eſt
in colubrū: ita vt fugeret moyſes. Dixit=
qꝫ dñs. Extēde manū tuā ꝛ apprehende
caudā eius. Extēdit ꝛ tenuit: verſaqꝫ eſt
in virgā. Ut credāt inquit ꝙ apparuerit
tibi dñs de⁹ patrū tuoꝝ: de⁹ abraā ꝛ de⁹
iſaac ꝛ deus iacob. Dixitqꝫ dñs rurſum.
B Mitte manū tuā in ſinū tuū. Quā cū
miſiſſet in ſinū: ꝓtulit leproſā inſtar ni=
uis. Retrahe ait manū tuā in ſinū tuū.
Retraxit ꝛ ꝓtulit iterū: ꝛ erat ſimilis car=
ni reliquę. Si nō crediderit inquit tibi:
neqꝫ audierit ſermonē ſigni prioris: cre=
det verbo ſigni ſequētis. Qḋ ſi nec duo=
bus quidē his ſignis crediderit: neqꝫ au=
dierint vocē tuam: ſume aquā fluminis
ꝛ effunde eā ſup aridā: ꝛ quicqḋ hauſeris
de fluuio: vertet in ſanguinē. Ait moy=
C ſes. Obſecro dñe nō ſum eloquēs ab he=
ri ꝛ nudiuſtertius ꝛ ex quo locutus es ad
ſeruū tuū: ipeditioris ꝛ tardioris lingue
ſum. Dicit dñs ad eū. Quis fecit os ho=
minis? aut quis fabricat⁹ eſt mutū ꝛ ſurdū
videntē ꝛ cecū. Nōne ego? Perge igitur
ꝛ ego ero in ore tuo: doceboqꝫ te qḋ loq=
ris. At ille. Obſecro dñe inquit: mitte
quē miſſurus es. Iratus dñs in moyſen
D ait. Aaron frater tuus leuites: ſcio ꝙ elo
quens ſit. Ecce ipſe egredietur in occur
ſum tuum videnſqꝫ te letabitur corde. Lo
quere ad eum ꝛ pone verba mea in ore
eius: ꝛ ego ero in ore tuo: ꝛ in ore illius
ꝛ oſtendā vobis quid agere debeatis. Et
ipſe loquetur ꝓ te ad populū: ꝛ erit os
tuum tu aūt eris ei in his que ad deū ꝑ
tinent. Uirgam quoqꝫ hanc ſume in manu
E tua in qua facturus es ſigna. Abijt moy
ſes ꝛ reuerſus eſt ad ietro ſocerum ſuū.
Dixitqꝫ ei. Uadam ꝛ reuertar ad fratres
meos in egyptum: vt videā ſi adhuc vi=
Matt. 2.b. uant. Cui ait ietro. Uade in pace. Dixit
ergo dñs ad moyſen in madiā. Uade et
reuertere in egyptum: mortui ſunt enim
oēs qui querebāt aīam tuā. Tulit ergo
moyſes vxorem ſuā ꝛ filios ſuos: ꝛ impo
ſuit eos ſup aſinū: reuerſuſqꝫ eſt in egy
ptū portās virgā dei i manu ſua. Dixitqꝫ
ei dñs reuertenti in egyptum. Uide vt
oia oſtenta q̄ poſui in manu tua facias
corā pharaone. Ego indurabo cor eius
ꝛ non dimittet pplm. Diceſqꝫ ad eū. Hec
dicit dñs: Fili⁹ me⁹ primogenit⁹ iſrael.
Dixi tibi. Dimitte filiū meū vt ſeruiat mi F
hi: ꝛ noluiſti dimittere eū. Ecce ego in=
terficiā filiū tuū primogenitū. Cūqꝫ eſ=
ſet in itinere i diuerſorio: occurrit ei dñs
ꝛ volebat occidere eū. Tulit ilico ſepho
ra acutiſſimā petram: ꝛ circūcidit ꝓpu=
tiū filij ſui. Tetigitqꝫ pedes eius ꝛ ait.
Spōſus ſāguinū tu mihi es. Et dimiſit
eū poſtq̄ dixerat: ſpōſus ſāguinū tu mi
hi es ob circūciſionē. Dixitqꝫ dñs ad aa=
ron. Uade in occurſū moyſi in deſertū G
Qui perrexit obuiā ei in montē dei: ꝛ oſcu
latus eſt eum. Narrauitqꝫ moyſes aaron
oīa verba dñi ꝓ q̄b⁹ miſerat eū: ꝛ ſigna
q̄ mādauerat. Ueneruntqꝫ ſimul ꝛ congre=
gauerūt cūctos ſeniores filioꝝ iſrl. Lo=
cutuſqꝫ eſt aarō oīa verba q̄ dixerat dñs
ad moyſem: ꝛ fecit ſigna corā populo: et
credidit ppls. Audierūtqꝫ ꝙ viſitaſſet
dñs filios iſrael ꝛ ꝙ reſpexiſſet afflictio=
nem eorum ꝛ proni adorauerunt.

¶ C.S. Moyſes ꝛ aaron intrant ad pharaonē: pharao iratus prohibet paleas dari populo: magis affliguntur: rogat moyſes dominum pro populo. Cap.v.

A Oſt hec ingreſſi ſunt
moyſes ꝛ aaron ꝛ dixe=
runt pharaoni. Hec di
cit dñs deus iſrael. Di=
mitte populū meū vt
ſacrificet mihi i deſer
to. At ille reſpondit.
Quis eſt dñs vt audiā
vocem eius: ꝛ dimittā iſrl? Neſcio dñm
ꝛ iſrael non dimittā. Dixerūt. Deus he=
breoꝝ vocauit nos vt eam⁹ viā triū dieꝝ
in ſolitudinē: ꝛ ſacrificem⁹ dño deo nr̄o
ne forte accidat nobis peſtis aut gladi⁹.
Ait ad eos rex egypti. Quare moyſes et
Aaron ſollicitatis pplm ab operib⁹ ſuis?
Ite ad onera veſtra. Dixitqꝫ pharao.
Multus eſt populus terre. Uidetis ꝙ
turba succreuerit: q̄tomagis ſi dederitis
eis requiem ab operibus? Precepit ergo
B in die illo ꝑfectis operū ꝛ exactorib⁹ ppli
dicens. Nequaq̄ vltra dabitis paleas po
pulo ad conficiēdos lateres ſicut pri⁹: ſꝫ

Primū ſignum. De cōſe. di. 2. c. reuera. de here. cum ex iniūcto.

Secundus ſignum.

Tercium ſignum.

Ibi vadãt ⁊ colligãt ſtipulas ⁊ menſuras
laterũ quã pri⁹ faciebãt ſponetis ſuper
eos: nec minuetis ꝗcꝗ. Vacãt eñi: et id-
circo vociferant dicentes. Eamus et ſa
crificem⁹ deo noſtro. Opprimant operi
bus et expleant ea vt non acqͥeſcãt ver-
bis mendacib⁹. Igit egreſſi prefecti ope
rum ⁊ exactores ad ppłum dixerũt. Sic
dicit pharao. Non do vobis paleas. Ite ⁊
colligite ſicubi inuenire poteritis: nec
minuetur quicꝗ de opere veſtro. Diſper
ſuſq; eſt ppłs ꝑ omnẽ terram egypti ad
colligendas paleas. Prefectiq; operum
inſtabant dicentes. Cõplete opus vr̃m
quotidie vt pri⁹ facere ſolebatis quãdo
dabantur vobis palee. Flagellatiq; ſunt
qui preerant opib⁹ filioꝝ iſrł ab exactori
bus pharaonis dicentibus. Quare non
impletis mẽſurã laterũ ſicut prius: nec
heri nec hodie. Veneruntq; prepoſiti fi-
lioꝝ iſrael et vociferati ſunt ad pharao
nem dicentes. Cur ita agis cõtra ſeruos
tuos. Palee non dantur nobis et lateres
ſimiliter imperantur. En famuli tui fla
gellis cedimur: ⁊ iniuſte agitur cõtra po
pulũ tuũ. Qui ait. Vacatis ocio: et id-
circo dicitis. Eamus ⁊ ſacrificemus dño
Ite ergo ⁊ operamini. Palee nõ dabũtur
vobis: ⁊ reddetis cõſuetũ numerũ late-
rũ. Videbãtq; ſe prepoſiti filioꝝ iſrael in
malũ: eo ꝙ diceret eis. Nõ minuet ꝗcꝗ
de laterib⁹ ꝑ ſingulos dies. Occurrerũt
q; moyſi ⁊ aaron qui ſtabant ex aduerſo
egredĩetes a pharaõe: ⁊ dixerunt ad eos
Videat dñs et iudicet: quĩ fetere feciſtis
odorẽ noſtrum coram pharaone ⁊ ſeruis
ei⁹ ⁊ ꝓbuiſtis ei gladiũ vt occideret nos
Reuerſuſq; moyſes ad dñz ait. Dñe cur
affliꝛiſti populũ iſtũ? Quare miſiſti me.
Ex eo eñi quo igreſſus ſum ad pharao-
nẽ vt loquerer ī noĩe tuo: afflixit po
pulum tuum ⁊ non liberaſti eos.

¶ C. B. Dñs ꝓmittit ꝙ eruet eos de manu egy
ptiorum: ppłs iſrael non audit: narrantur ge-
neratiões rubẽ. ſymeonis. leui: ⁊ vſq; ad moyſen ⁊
aarõ: quoꝝ pater ⁊ mater nominant. Ca. vi.

D Dixit dñs ad moyſen.
Nũc videbis ꝗ factu-
rus ſi pharaoni. Per
manum enim fortem
dimittet eos: ⁊ in ma-
nu robuſta eijciet il-
los de terra ſua. Lo-
cutuſq; eſt domin⁹ ad
moyſen dicẽs. Ego dñs ꝗ apparui abraã
yſaac ⁊ iacob in deo omnipotẽte ⁊ nomẽ

meũ adonai: nõ indicaui eis. Pepigiq;
fedus cu eis vt darẽ eis terrã chanaan:
terrã peregrinationis eoꝝ in qua fuerũt
aduene. Ego audiui gemitũ filioꝝ iſrael
quo egyptij oppreſſerũt eos: ⁊ recordat⁹
ſum pacti mei. Ideo dic filijs iſrael: ego
dñs ꝗ educã vos de ergaſtulo egyptiorũ
⁊ eruã de ſeruitute: ac redimã ī brachio B
excelſo et iudicijs magnis: et aſſumam
vos mihi in ppłm: et ero veſter deus. Et
ſcietis ꝙ ego ſum de⁹ veſter ꝗ eduxerim
vos de ergaſtulo egyptioꝝ: et induxerim
vos in terrã ſup quã leuaui manũ meã
vt darẽ eã abrahã yſaac ⁊ iacob: daboq; il
lã poſſidẽdam vobis ego dñs. Narrauit
ergo moyſes oĩa filijs iſrł: ꝗ nõ acqͥeue-
runt ei ꝓpter anguſtiã ſpũs et opus du-
riſſimum. Locutuſq; eſt dñs ad moyſen
dicẽs. Ingredere ⁊ loqͥre ad pharaonem
regẽ egypti vt dimittat filios iſrł de ter-
ra ſua. Rñdit moyſes corã dño. Ecce
filij iſrł nõ audiũt me: ⁊ quomõ audiet
pharao: ꝓſertim cũ incircũciſus ſim la-
bijs? Locutuſq; eſt dñs ad moyſen ⁊ aa
ron: ⁊ dedit mãdatũ ad filios iſrael ⁊ ad
pharaonẽ regẽ egypti vt educerent filios
iſrael de terra egypti. Iſti ſunt principes C
domorũ ꝑ familias ſuas. Filij rubẽ pri- Gen. 46. b
mogeniti iſrł: enoch et phallu eſron et Nu. 26. a
charmi. He cognationes ruben. Filij ſy- 1. Pa. 5. a
meõ iamuel et iamin et ahod ⁊ iachin ⁊ ſo
her ⁊ ſaul filius chananitidis. He ꝯgent
es ſymeõ. Et hec noĩa filioꝝ leui per co
gnatiões ſuas gerſon ⁊ caath et merari 1. Pa. 23. a
Anni aũt vite leui fuerũt cẽtũtriginta ſe- Nu. 26 a
ptẽ. Filij gerſon lobeni ⁊ ſemei ꝑ cogna
tiones ſuas. Filij caath amrã ⁊ iſuuar et
hebrõ ⁊ oziel. Anniq; vite caath cẽtũtri-
ginta tres. Filij merari mooli et muſi. He
cognationes leui per familias ſuas. Ac
cepit aũt amrã vxorẽ iochabeth patrue
lẽ ſuã ꝗ pepit ei aarõ ⁊ moyſen et mariã
fueruntq; anni vite amrã cẽtũtriginta
ſeptẽ. Filij qͦq; iſuar: chore ⁊ napheg ⁊ ze
chri: filij qͦq; oziel miſael ⁊ elizaphã et ſe-
thri. Accepit aũt aarõ vxorẽ eliſabeth fi
liã aminadab ſororẽ naaſon ꝗ pepit ei
nadab ⁊ abiu et eleazar et ithamar: filij b
qͦq; chore aſer ⁊ helcana ⁊ abiaſab. He ſũt
cognatiões chorítarũ. At vero eleazar fi
lius aaron accepit vxorẽ de filiab⁹ phu-
tiel: ꝗ pepit ei phinees. Hi ſunt pricipes
familiarũ leuiticarũ ꝑ cognatiões ſuas
Iſte eſt aarõ ⁊ moyſes qb⁹ precepit dñs
vt educerẽt filios iſrł de terra egypti ꝑ
turmas ſuas. Hi ſunt qui loquuntur ad

pharaonē regem egypti:vt educāt filios
iſrl' de egypto. Iſte eſt moyſes ⁊ aarō in
die qua locut⁹ ē dñs ad moyſen ī terra
egypti. Et locut⁹ eſt dñs ad moyſen di-
cēs. Ego dñs. Loq̄re ad pharaonē regē
2. egypti:omnia q̄ ego loquor tibi. Et ait
moyſes corā dño. En incircumciſus la-
bijs ſuz. Quomodo audiet me pharao.

¶ C.S. Moyſes deus pharaonis conſtituitur; intrant ad pharaonem Moyſes ⁊ aaron: virga vertitur in colubrum; aqua virga percutitur ⁊ fit ſanguis. Cap. vij.

A Dixit dñs ad moyſen.
Ecce cōſtitui te deum
pharaōis: ⁊ aaron fra
ter tuus erit prophe-
ta tu⁹. Tu loq̄ris oīa
que mādo tibi: et ille
loquet̄ ad pharonem
vt dimittat filios iſrl'
de terra ſua. Sed ego indurabo cor ei⁹:⁊
multiplicabo ſigna ⁊ oſtenta mea ī terra
egypti ⁊ nō audiet vos. Immittāq; ma-
num meā ſup egyptū ⁊ educā exercitū
et pplm meum filios iſrael de terra egy
pti per iudicia maxima. Et ſciēt egyptij
q2 ego ſum dñs qui extenderim manum
meam ſup egyptum et eduxerim filios iſ
rael de medio eorū. Fecit itaq; moyſes
⁊ aaron ſicut preceperat dñs: ita egerūt.
B Erat autem moyſes octoginta annorū
et aaron octogintatrium quando locuti
ſunt ad pharaonem. Dixitq; domin⁹ ad
moyſen et aarō. Cum dixerit vobis pha
rao oſtendite ſigna: dices ad aarō. Tolle
virgam tuā et proijce eam corā pharaone
ac vertatur in colubrum. Ingreſſi itaq;
moyſes ⁊ aaron ad pharaonē fecerunt ſi
cut p̄ceperat domin⁹. Tulitq; aarō vir-
gam corā pharaone ⁊ ſeruis ei⁹ q̄ verſa
S.Ibi.j.b. eſt in colubrū. Uocauit autē pharao ſa-
pientes ⁊ maleficos: ⁊ fecerunt etiā ipſi
per incātationes egyptias ⁊ arcana que
dam ſiľr. Proiecerūtq; ſinguli virgas
ſuas: que verſe ſunt in dracones. Sed
deuorauit virga aaron virgas eorū. In-
duratūq; eſt cor pharaonis ⁊ non audi-
uit eos ſicut preceperat dñs. Dixit autē
C dominus ad moyſen. Ingrauatum eſt cor
pharaonis: ⁊ non vult dimittere pplm.
Uade ad eum mane. Ecce egredietur ad
aquas. Et ſtabis in occurſum ei⁹ ſup ri-
pā fluminis: ⁊ virgā q̄ conuerſa eſt ī draco
nē: tolles in manu tua: dicesq; ad eum
J.8.a. Dñs de⁹ hebreorū miſit me ad te dicens.
Dimitte pplm meum vt ſacrificet mihi
in deſerto: ⁊ vſq; ad p̄ſens audire noluiſ-
ti. Hec igr̄ dicit dñs. In hoc ſcies q2 ſim
dñs. Ecce pcutiā virga q̄ in manu mea
eſt aquā fluminis: ⁊ vertet̄ in ſanguinē.
Piſces quoq; q̄ ſunt in fluuio morientur
et cōputreſcēt aq̄: et affligētur egyptij bi
bentes aquā fluminis. Dixit q̄ dñs ad
moyſen dic ad aaron. Tolle virgā tuā et
extēde manū tuā ſup aquas egypti: ⁊ ſu
per fluuios eoz: ⁊ riuos ac paludes ⁊ oēs
lacus aquaz: vt vertant̄ in ſanguinē: ⁊ ſit
cruor in omni terra egypti: tā in ligneis
vaſis: q̄ in ſaxeis. Feceruntq; moyſes et D
aarō ſicut p̄cepat dñs. Et eleuās virgā Pri.a plaga
percuſſit aquā fluminis corā pharaōe ⁊ egypti.
ſeruis ei⁹ q̄ verſa eſt in ſanguinē: ⁊ piſces De conſ. di.
qui erāt ī flumine mortui ſunt. Compu 2.c. reue-
truitq; fluui⁹ et nō poterāt egyptij bibe r4.
re aquā fluminis: et fuit ſanguis in tota
terra egypti. Feceruntq; ſiľr malefici egy
ptioz incātationib⁹ ſuis. Et induratum
eſt cor pharaōis: nec audiuit eos ſicut p̄
ceperat dñs. Auertitq; ſe: ⁊ ingreſſus eſt
domū ſuā: nec appoſuit cor etiā hac vi-
ce. Foderūt aūt oēs egyptij p circuitū
fluminis aquā vt biberēt. Non em̄ pote
rāt bibere aquā fluminis. Impletiq; ſūt
ſeptē dies: poſtq̄ pcuſſit dñs fluuium.

¶ C.S. Pharao populum dimittere promittens ⁊ non faciens percutitur egyptus rana cyniſe ⁊ muſca grauiſſima: pharao ſacrificare populo iſrael permittit. Capitulum viij.

Dixitq; dñs ad moyſen A
Ingredere ad pharao
nem: ⁊ dices ad eum.
Hec dicit dñs. Dimit
te pplm meū vt ſacri-
fi
cet mihi. Si autē no-
lueris dimittere: ecce
ego pcutiā oēs termi
nos tuos ranis: ⁊ ebulliet fluui⁹ ranas q̄
aſcēdēt ⁊ ingredient̄ domū tuā: et cubi-
culū lectuli tui: ⁊ ſup ſtratū tuū: ⁊ in do
mos ſeruoz tuoz: ⁊ in ppl'z tuū: ⁊ in fur
nos tuos: ⁊ ī reliq̄as ciboz tuoz: et ad te
⁊ ad ppl'z tuū: ⁊ ad oēs ſuos tuos: intra
būt rane. Dixitq; dñs ad moyſen. Dic ad
aarō. Extēde manū tuā ſup fluuios ac B
ſup riuos ⁊ paludes: ⁊ educ ranas ſuper
terrā egypti. extēdit aarō manū ſup aq̄s
egypti ⁊ aſcēderūt rane: operueruntq; terrā Secūda pla-
egypti. Fecerūt aūt ⁊ malefici p incātatio ga egypti.
nes ſuas ſiľr: eduxeruntq; ranas ſup terrā 27 di. L. c.
egypti. Uocauit autē pharao moyſen et legimus. ſ.
aaron: et dixit eis. Orate dñm vt aufe hic' enim
rat ranas a me ⁊ a pplo meo: et dimittā

C populum vt ſacrificet dño. Dixitq; moy
ſes ad pharaonem. Conſtitue mihi qñ
deprecer pro te pro ſeruis tuis et pro po
pulo tuo: vt abigantur rane a te et a do-
mo tua: τ a ſeruis tuis et a populo tuo:
et tantum in flumine remaneant. Qui
reſpondit. Cras. At ille iuxta inquit ver
bum tuum faciam vt ſcias qñ non eſt ſi
cut dominus deus noſter: τ recedent ra
ne a te τ a domo tua: τ a ſeruis tuis et a
populo tuo τ tantum in flumine rema-
nebunt. Egreſſiq; ſunt moyſes τ aaron
a pharaone: et clamauit moyſes ad do-
minum pro ſpõſione ranarum quam cõ
D dixerat pharaoni. Fecitq; dominus iuxta
verbuz moyſi: τ mortue ſunt rane de do
mibus τ de villis τ de agris. Congrega
ueruntq; eas in immenſos aggeres τ cõ
putruit terra. Videns autem pharao q
data eſſet requies ingrauauit cor ſuum:
et non audiuit eos ſicut preceperat do-
minus. Dixitq; dñs ad moyſen. Loquere
ad aaron. Extende virgã tuaz τ percute
puluerem terre: τ ſint cyniſes in vniuer-
Tertia plaga. ſa terra egypti. Feceruntq; ita. Et extẽdit
aaron manum virgam tenens: percuſ-
E.i.f. ſitq; puluerẽ terre: τ facti ſunt ciniſes:
in hominibus τ iumentis. Omnis pul-
E uis terre verſus eſt in cyniſes per totam
terram egypti. Feceruntq; ſimiliter ma-
lefici incantationibus ſuis vt educerent
cyniſes et non potuerunt. Erantq; cyni
ſes tam in hominibus q̃ iumentis. Et
dixerunt malefici ad pharaonem. digi-
tus dei eſt hic. Induratumq; eſt cor pha
raonis et non audiuit eos ſicut precepe
rat dominus. Dixit quoq; dominus ad moy
ſen. Conſurge diluculo τ ſta coram pha
I.9.c raõe. Egredietur enim ad aquas. Et di
ces ad eum hec dixit dominus. Dimitte
populum meum vt ſacrificet mihi: q ſi
non dimiſeris eum: ecce ego immittam
in te τ in ſeruos tuos τ in populum tuũ
et in domos tuas omne genus muſca-
rum: et implebuntur omnes domus egy-
ptiorũ muſcis diuerſi generis: τ vniuer-
ſa terra in qua fuerint. Faciãq; mirabi-
F lem in die illa terraz geſſen in qua ppl's
meus eſt: vt non ſint ibi muſce et ſcias:
qñ ego dominus in medio terre ponãq;
diuiſionem inter populũ meũ τ populũ
tuum. Cras erit ſignum iſtud: fecitq; do
Quarta plaga. minus ita. Et venit muſca grauiſſima
in domos pharaonis τ ſeruorũ eius: τ in
omnez terram egypti: corruptaq; eſt ter
ra ab huiuſcemodi muſcis. Vocauitq;

pharao moyſen τ aarõ: τ ait eis. Ite τ ſa
crificate deo veſtro in terra hac. Et ait
moyſes. Non poteſt ita fieri. Abomina-
tiones enim egyptiorum immolabimus
dño deo noſtro. Quod ſi mactauerimus D
ea que colunt egyptij corã eis lapidibus E.i.f.
nos obruẽt. Viã triũ dierũ pgemus in
ſolitudinem et ſacrificabimus dño deo
noſtro ſicut precepit nobis. Dixitq; pha-
rao. Ego dimittaz vos vt ſacrificetis do
mino deo veſtro in deſerto verũtamẽ lõ-
gius ne abeatis. Rogate pro me. Et ait
moyſes. Egreſſus a te orabo dñm vt re-
cedat muſca a pharaone et a ſeruis ſuis
et a populo eius cras. Verutñ noli vl-
tra fallere: vt non dimittas pplm ſacri
ficare dño. Egreſſuſq; moyſes a pharao
ne orauit dominũ qui fecit iuxta verbuz
illius et abſtulit muſcas a pharaone et a
ſeruis ſuis τ a populo eius. Non ſuper-
fuit: nec vna quidez. Et ingrauatum eſt
cor pharaonis: ita vt nec hac quidem vi
ce dimitteret populum.

¶ C. S. Mors pecudũ: veſice turgẽtes: tonitrua
τ grãdo: pharao promittit dimittere populum:
moyſes orat dñm :: tonitrua τ grando ceſſant:
pharao ingrauatus pplm nõ dimittit. Ca. ix.

Dixit autẽ dñs ad moy- A
ſen. Ingredere ad pha
raonẽ τ loquere ad eũ.
Hec dicit dñs deus he-
breoꝝ. Dimitte popu-
lum meũ vt ſacrificet
mihi. Qð ſi adhuc re-
nuis τ retines eos ec-
ce manus mea erit ſuper agros tuos: et
ſuper equos τ aſinos τ camelos τ oues
τ boues peſtis valde grauis. Et faciet do
minus mirabile inter poſſeſſiões iſrl' τ poſ
ſeſſiones egyptioꝝ vt nihil omnino pereat ex
his que ptinẽt ad filios iſrl'. Cõſtituitq;
dñs tps dicẽs. Cras faciet dñs verbũ iſtõ
in terra. Fecit ergo dñs verbuz hoc altera
die mortuaq; ſunt oĩa aĩantia egyptioꝝ
De aĩalibus vero filioꝝ iſrl' nihil omnino pe B
riit. Et miſit pharao ad vidẽdũ nec erat Quinta
quicq̃ mortuũ de his q̃ poſſidebat iſrl'. plaga.
Ingrauatũq; eſt cor pharaonis τ nõ di-
miſit populũ. Et dixit dñs ad moyſen τ
aarõ. Tolle plenas manus cineris de ca-
mino τ ſpgat illũ moyſes i celũ corã pha
raone: ſitq; puluis ſup oẽm terrã egypti
Erũt enĩ in hoibus τ iumẽtis vlcera et
veſice turgẽtes in vniuerſa terra egypti.
Tuleruntq; cinerẽ de camino τ ſteterunt
corã pharaone: τ ſparſit illũ moyſes i ce

Sexta pla- lum: Factaq; ſunt vlcera veſicarū tur-
ga. gentiū in hoibus ꝛ iumētis: nec poterāt
maleficiſtare corā moyſe: ꝑpter vlcera
C q̄ in illis erāt: ꝛ in oīm terra egypti. In-
durauitq; dn̄s cor pharaonis ꝛ nō audi
Ī.8.c. uit eos: ſicut locut⁹ eſt dn̄s ad moyſen.
Dixitq; dn̄s ad moyſen. Mane conſur-
ge ꝛ ſta corā pharaone ꝛ dices ad eum.
Hec dicit dn̄s de⁹ hebreoꝝ. Dimitte po-
pulū meū vt ſacrificet mihi: q2 in hac vi
ce mittā oēs plagas meas ſuper ſeruos
tuos ꝛ ſuper populū tuū vt ſcias q̄ non
ſit ſimilis mei in oīm terra. Nūc eñ ex-
tendēs manū: ꝑcutiā te ꝛ populū tuum
D peſte: peribiſq; de terra. Idcirco aūt po
Ro.9.d. ſui te vt oſtēdā in te fortitudinē meā: ꝛ
narret nomē meū in oīm terra. Adhuc
retines pplm meū: ꝛ non vis eū dimit-
tere. En pluā cras hac ipſa hora grandi
nem multam nimis: qualis non fuit in
egypto a die qua fundata eſt vſq; in pre
ſens tempus. Mitte ergo iam nunc et
congrega iumenta tua: et omnia que ha
bes in agro. Homines enim et iumenta
ꝛ vniuerſa que inuenta fuerint foris nec
cōgregata de agris: cecideritq; ſuper ea
E grando: morientur. Qui timuit verbum
dn̄i de ſeruis pharaonis fecit confugere
ſeruos ſuos: ꝛ iumenta in domos q̄ au-
tem neglexit ſermonē dn̄i: dimiſit ſeruos
Septima ſuos et iumenta in agris. Et dixit domi
plaga. nus ad moyſen. Extende manū tuā in
celum vt fiat grando in vniuerſa terra
egypti ſuper homines ꝛ ſuper iumenta
ꝛ ſup oēs herbā agri in terra egypti. Ex
tenditq; moyſes virgā in celū: ꝛ dn̄s de
dit tonitrua ꝛ grandinē: ac diſcurrentia
F fulgura ſup terrā. Pluitq; dn̄s grandi-
nē ſuper terrā egypti: ꝛ grando ꝛ ignis
mixta pariter ferebātur. Tāteq; fuit ma
gnitudinis q̄ta ante nunq̄ apparuit in
vniuerſa terra egypti: ex quo gēs illa cō
2.q.1.c.ec- dita eſt. Et percuſſit grando in oīm ter-
cleſia.ſ. ra egypti cunctaq; fuerunt in agris: ab
item pcīs homine vſq; ad iumentū. Cunctā her-
egyptioꝝ. bam agri percuſſit grando: et omne li-
gnum regionis confregit. Tantū in ter-
ra geſſen: vbi erant filij iſrael: grādo nō
cecidit. Miſitq; pharao ꝛ vocauit moy-
ſen ꝛ aaron: dicēs ad eos. Peccaui etiā
nunc. Dn̄s iuſtus ꝛ ego ꝛ populus me⁹
impij. Orate dn̄m ꝛ deſināt tonitrua dei
ꝛ grando vt dimittā vos ꝛ nequaq̄ hic
G vltra maneatis. Ait moyſes. Cū egreſ-
ſus fuero de vrbe: extēdā palmas meas
ad dn̄m ꝛ ceſſabunt tonitrua: et grando
nō erit vt ſcias: q2 dn̄i eſt terra. Noui au
tē q̄ tu ꝛ ſerui tui necdū timeatis dn̄m
deū. Linū ergo ꝛ hordeū leſū ē: eo q̄ hor
deū eēt virēs: ꝛ linū iā folliculos germi-
naret. Triticū aūt ꝛ far nō ſūt leſa: q2 ſe
rotina erāt. Egreſſuſq; moyſes a pharao
ne ex vrbe: tetēdit man⁹ ad dn̄m ꝛ ceſ-
ſauerūt tonitrua ꝛ grādo: nec vltra ſtil-
lauit pluuia ſup terrā. Vidēs aūt pharao
q̄ ceſſaſſet pluuia ꝛ grādo ꝛ tonitrua au
xit pctm̄: ꝛ agrauatū ē cor ei⁹: ꝛ ſeruoꝝ il
lius: ꝛ induratū nimis: nec dimiſit filios
iſrl̄ ſicut ꝑceperat dn̄s ꝑ manū moyſi.

¶ x. S. Venit locuſta: pharaoq; filijs iſrael ſa
crificare concedit: ſz reuocat: veniunt tenebre
iterum permittit ꝛ ſtatim recuſat. Cap. x.

A E T dixit dn̄s ad moy-
ſen. Ingredere ad pha
raonē. Ego eñ indura
ui cor eius et ſeruorū
illi⁹ vt faciā ſigna mea
hic in eo: ꝛ narres in
auribus filij tui et ne
potū tuorum: quotiēs
contriuerim egyptios: ꝛ ſigna mea fece
rim in eis: ꝛ ſciatis q2 ego dn̄s deus. In Ī.7.c.8.a
troierūt ergo moyſes ꝛ aarō ad pharao ꝛ.9.a.b
nem ꝛ dixerūt ei. Hec dicit dn̄s de⁹ he-
breoꝝ. Vſq; quo nō vis ſubijci mihi. Di-
mitte populū meū vt ſacrificet mihi. Si
aūt reſiſtis ꝛ nō vis dimittere eū: ecce
ego inducā cras locuſtā in fines tuos q̄
operiet ſupficiē terre: nec q̄cq̄ eius ap-
pareat ſz comedat q̄ reſiduū fuit gran
dini. Corrodet eñ oīa ligna q̄ germināt B
in agris: ꝛ implebit domos tuas ꝛ ſeruo
rū tuoꝝ ꝛ oīm egyptioꝝ: q̄tū nō viderūt
patres tui ꝛ aui ex quo orti ſunt ſup ter
rā vſq; in pñtē diē. Auertitq; ſe ꝛ egreſ-
ſus eſt a pharaone. Dixerunt aūt ſerui
pharaonis ad eū. Vſq; quo patiemur h
ſcādalū. Dimitte hoies vt ſacrificēt dn̄o
deo ſuo. Nōne vides q̄ perierit egyptus
Reuocaueruntq; moyſen et aarō ad pha
raonē: q̄ dixit eis. Ite ſacrificate dn̄o deo
vr̄o. Qui nā ſūt q̄ ituri ſūt: Ait moyſes C
cū puulis nr̄is et ſenioꝛib⁹ ꝑgem⁹: cū fi
lijs ꝛ filiab⁹ cū ouib⁹ et armētis. Eſt eñ
ſolēnitas dn̄i dei nr̄i. Et rn̄dit pharao.
Sic dn̄s ſit vobiſcū. Quō ego dimittam
vos et puulos vr̄os: cui dubiū ē q̄ peſſi
me cogiteris. Nō fiat ita: ſz ite tm̄ viri et
ſacrificate dn̄o. Hoc eñ et ipſi petiſtis.
Statimq; eiecti ſunt ꝺ ꝯſpectu pharao
nis. Dixit aūt dn̄s ad moyſē. Extēde ma
nū tuā ſup terrā egypti ad locuſtā vt̄ he Apo.9.a

ſcēdebat' ſup eā: ꝛ deuorēt oēm herbā q̄
8. plaga. reſidua fuerit grādini. Et extēdit moyſeſ
virgā ſuper terrā egypti: ꝛ dñs induxit
ventū vrētē tota die illa: ꝛ nocte. Et ma
ne facto ventus vrens leuauit locuſtas.
b Que aſcenderunt ſuper vniuerſam ter-
ram egypti: ꝛ ſederunt in cunctis finib⁹
egyptiorum innumerabiles: quales an-
te illud tempus non fuerunt nec poſtea
future ſunt. Operueruntq; vniuerſam
ſuperficiem terre vaſtantes omnia. De-
uorata eſt igitur herba terre: ꝛ quicquid
pomoꝝ in arboribus fuit que grādo di
miſerat. Nihil quoq; omnino virens reli-
ctum eſt in lignis et in herbis terre: in
cuncta egypto. Quāobrem feſtinus pha
rao vocauit moyſen ꝛ aaron ꝛ dixit eis.
c Peccaui in dñm deum veſtrū ꝛ in vos.
Sed nunc dimittite peccatū mihi etiā
hac vice: ꝛ rogate dñm deū veſtrū vt au-
ferat a me mortem iſtam. Egreſſuſq; eſt
moyſes de conſpectu pharaonis: et ora
uit dominum. Qui flare fecit ventū ab
occidente vehementiſſimū: et arreptam
locuſtā proiecit in mare rubrum. Nō re
manſit nec vna quidem in cunctis fini-
bus egypti. Et indurauit dominus cor
pharaonis: nec dimiſit filios iſrael. Dixit
autem dominus ad moyſen. Extēde ma
num tuam in celum ꝛ fiat tenebre ſuper
f terrā egypti tam denſe vt palpari queāt
9. plaga. Extēditq; moyſes manum in celum. Et
Sap. 17. a. facte ſunt tenebre horribiles in vniuer-
S. 18. a. ſa terra egypti. Tribus diebus nemo vi-
dit fratrem ſuū: nec mouit ſe de loco in
quo erat. Ubicunq; autem habitabant
filij iſrael: lux erat. Uocauitq; pharao
moyſen ꝛ aarō et dixit eis. Ite ſacrifica-
te domino. Oues tantum veſtre ꝛ armē
ta remaneant paruuli veſtri eant vobi-
ſcum. Ait moyſes. Hoſtias quoq; ꝛ ho
locauſta dabis nobis que offeram⁹ dño
d deo noſtro. Cuncti greges pergent no-
biſcum: non remanebit ex eis vngula q̄
neceſſaria ſunt in cultū domini dei no-
ſtri: preſertim cum ignoremus quid de-
beat immolari: donec ad ipſū locū per
ueniamus. Indurauit autem dominus
cor pharaonis et noluit dimittere eos.
Dixitq; pharao ad moyſē. Recede a me
et caue ne vltra videas faciem meā quo
cunq; die apparueris mihi morieris. Re
ſpondit moyſes. Ita fiat vt locutus es.
Non videbo vltra faciam tuam.

¶ C.S. De morti pducit decimā plagam: ꝛ vt
pplo iſrael ab egyptijs accōmodet vaſa. Ca. xj.

Et dixit dñs ad moy- A
ſen. Adhuc vna plaga Ex. 4. g. 7. f.
tāgā pharaonē ꝛ egy 12. a.
ptū ꝛ poſt hō dimittet
vos: ꝛ exire ꝯpellet. Di
ces ergo oī plebi vt po
ſtulet vir ab amico ſuo
ꝛ mulier a vicina ſua
vaſa argentea ꝛ aurea ꝛ veſtē. Dabit aūt
dñs gratiā pplo ſuo corā egyptijs. Fuit Eccl. 45.
q; moyſes vir magn⁹ valde in terra egy a.
pti corā ſeruis pharaonis ꝛ omni populo.
Et ait. Hec dicit dñs. Media nocte in- B
grediar egyptū: ꝛ morietur oē pmogenitū
in terra egyptioꝝ a pmogenito pharao-
nis q̄ ſedet in ſolio ei⁹ vſq; ad primoge-
nitū ancille q̄ eſt ad molā ꝛ oia pmogeni-
ta iumētoꝝ. Eritq; clamor magn⁹ in vni-
uerſa terra egypti qualis nec aū fuit nec
poſtea futurus eſt. Apud oēs aūt filios
iſrl' nō mutiet canis ab hoīe vſq; ad pe C
cus vt ſciatis quanto miraculo diuidat
dñs egyptios ꝛ iſrl'. Deſcēdētq; oēs ſer-
ui tui iſti ad me: ꝛ adorabunt me dicen-
tes. Egredere tu ꝛ omnis populus q̄ ſub-
iectus eſt tibi. Poſt hec egrediemur. Et
exiuit a pharaone irat⁹ nimis. Dixit au-
tē dominus ad moyſen. Nō audiet vos
pharao et multa ſigna fiāt in terra egy-
pti. Moyſes aūt ꝛ aaron fecerūt omnia
ſigna ꝛ oſtēta q̄ ſcripta ſunt corā pharao
ne: ꝛ indurauit dñs cor pharaonis: nec
dimiſit filios iſrael de terra ſua.

¶ C.S. De eſu agni paſchalis pceptum: de ſan-
guine ſuper poſtes: de azimis panibus: de occi-
ſione pmogenitoꝝ: de ſpoliatiōe egyptioꝝ: de
exitu ex egypto: de religiōe phaſe. Ca. xij.

Dixit q; dñs ad moyſē
ꝛ aarō in terra egypti. A
Mēſis iſte vobis prīci
piū mēſiū pm⁹ erit in
mēſib⁹ anni. Loq̄mi-
ni ad vniuerſū cetū
filioꝝ iſrl' ꝛ dicite eis.
Decima die mēſis hu-
ius tollat vnuſq̄ſq; agnū per familias ꝛ
domos ſuas. Sin aūt minor ē nūer⁹ vt
ſufficere poſſit ad veſcēdū agnū: aſſumet
vicinū ſuū q̄ iūct⁹ ē domui ei⁹ iuxta nūe
rū aīaꝝ: q̄ ſufficere pnt ad eſū agni. Erit
aūt agn⁹ abſq; macula maſcul⁹ ānicul⁹ De cōſe. di
Iuxta quē ritū tollet ꝛ hedū ꝛ ſuabit eū 2. c. quid
vſq; ad q̄rtādecimā diē mēſis hui⁹. Im- ſit ſanguis.
molabitq; eū vniuerſa multitudo filioꝝ B
iſrl' ad veſperā: ꝛ ſumēt d ſāguie ei⁹ ac po
nēt ſup vtrūq; poſtē: ꝛ i ſupliminarib⁹

domoꝝ in ꝗbus comedẽt illũ. Et edent
carnes nocte illa aſſas igni: et azymos
panes cũ lactucis agreſtib⁹. Nõ comede
tis ex eo crudũ ꝗd: nec coctũ aq̃: ſʒ aſſuz
tm̃ igni. Caput cũ pedibus ei⁹ ⁊ inteſti-
nis vorabitis: nec remanebit ꝗcꝗ̃ ex eo
vſqȝ mane. Si ꝗd reſiduum fuerit: igne
cõburet. Sic autẽ comedetis illũ. Renes
vſos accingetis ⁊ calciamẽta habebitis i
pedib⁹: tenẽtes baculũ in manib⁹: et co
medetis feſtinãter. Eſt em̃ phaſe. i. trãſi
tus dñi. Et trãſibo ꝑ terrã egypti nocte
illa ꝑcutiãqȝ oẽ ꝓmogenitũ in terra egy
pti ab hoĩe vſqȝ ad pecus: ⁊ i cũctis dijs
Heb.9.c. egypti faciã iudicia: ego dñs. Erit autez
ſanguis vobis in ſignũ in edib⁹ in quib⁹
eritĩ ⁊ videbo ſanguinẽ ⁊ trãſibo vos nec
erit vobis plaga diſperdens qñ ꝑcuſſero
C terrã egypti. Habebitis autẽ hũc diem
in monimentũ: et celebrabitis eũ ſolẽnẽ
dño in gñationib⁹ vr̃is cultu ſẽpiterno.
Septẽ dieb⁹ azyma comedetis. In die
ꝓmo nõ erit fermẽtatũ in domib⁹ vr̃is.
Quicunqȝ comederit fermẽtatũ peribit
aĩa illa ď iſrl̃ a ꝓmo die vſqȝ ad diẽ ſepti
mũ. Dies pᵃ erit ſctã atqȝ ſolẽnis: ⁊ dies
ſeptima eadẽ feſtiuitate venerabilis. Ni
hil operis facietis in eis: exceptis his ꝗ
ad veſcẽdũ pertinẽt: ⁊ obſeruabitis azy
ma. In eadẽ em̃ ipſa die educã exercitũ
Leui.23.a vr̃m de terra egypti: ⁊ cuſtodietis diẽ iſtũ
Nu.28.c. in gñatiões vr̃as ritu ꝑpetuo. Pᵒio mẽſe
q̃rtadecĩa die mẽſis ad veſpã comedetis
azyma vſqȝ ad diẽ viceſimũ ꝓmũ eiuſdẽ
mẽſis ad veſperã. Septẽ dieb⁹ fermẽta
tũ nõ inuenieť i domib⁹ vr̃is. Qui come
derit fermẽtatũ: peribit aĩa ei⁹ de cetu
iſrael: tã de aduenis ꝗ̃ de indigenis ter
re. Oĩe fermẽtatũ nõ comedetis. In
cunctis habitaculis veſtris edetis azy-
D ma. Vocauit aũt moyſes oẽs ſeniores fi
lioꝝ iſrael: ⁊ dixit ad eos. Ite tollentes
aĩal ꝑ familias veſtras: ⁊ immolate pha
ſe. Faſciculũqȝ hyſopi tingite in ſangui
ne qui eſt in limine ⁊ aſpergite ex eo ſu-
perliminare ⁊ vtrũqȝ poſtẽ. Nullus ve-
ſtrũ egrediatur oſtium domus ſue vſqȝ
mane. Trãſibit enim domin⁹ percutiẽs
egyptios. Cumqȝ viderit ſanguinẽ in ſu-
perliminari ⁊ in vtroqȝ poſte: tranſcen-
det oſtiũ domus ⁊ nõ ſinet percuſſorem
ingredi domos veſtras ⁊ ledere. Cuſto-
di verbũ iſtud legitimũ tibi ⁊ filijs tuis
vſqȝ in eternũ. Cumqȝ introieritis terrã
quã dñs d⁹ daturus eſt vobis: vt pollici
tus eſt obſeruabitis cerimonias iſtas. Et

cũ dixerit vobis filij vr̃i ꝗ̃ eſt iſta religio?
dicetis eis. Victima trãſit⁹ dñi ẽ: qñ trãſi
uit ſuꝑ domos filioꝝ iſrl̃ i egypto ꝑcu
tiẽs egyptios ⁊ domos nr̃as liberãs. In Ps.77.g
curuatuſqȝ ppl̃s adorauit. Egreſſi filij
iſrl̃ fecerũt ſicut ꝓceperat dñs moyſi et
aarõ. Factũ ẽ aũt in noctis medio ꝑcuſ- Sap.18.b
ſit dñs oẽ ꝓmogenitũ in terra egypti a
ꝓmogenito pharaonis ꝗ in ſolio ei⁹ ſede
bat vſqȝ ad ꝓmogenitũ captiue ꝗ erat in
carcere: ⁊ oẽ ꝓmogenitũ iumẽtoꝝ. Sur
rexitqȝ pharao nocte ⁊ oẽs ſerui ei⁹ cũcta
qȝ egypt⁹: ⁊ ort⁹ eſt clamor magn⁹ in egy
pto. Neqȝ em̃ erat dom⁹ in ꝗ nõ iaceret
mortu⁹. Vocatiſqȝ pharao moyſe ⁊ aarõ
nocte ait. Surgite egredimini a populo
meo ⁊ vos ⁊ filij iſrl̃. Ite ⁊ immolate dño
ſicut dicitis. Oues veſtras ⁊ armẽta aſſu E.11.a
mite vt petieratis: ⁊ abeũtes benedicite
mihi. Urgebãtqȝ egyptij ppl̃m iſrael de
terra exire velociter: dicẽtes. Oẽs morie
mur. Tulit igiť ppl̃s cõſperſam farinã
anteꝗ̃ fermẽtareť: ⁊ ligãs in pallijs po-
ſuit ſuꝑ humeros ſuos. Feceruntqȝ filij iſ
rael ſicut ꝓceperat dñs moyſi: ⁊ petierũt
ab egyptijs vaſa argẽtea ⁊ aurea: veſtẽqȝ F
plurimã. Dñs aũt dedit gratiã pp̃lo co-
rã egyptijs vt cõmodarẽt eis ⁊ ſpoliaue
rũt egyptios. Profectiqȝ ſunt filij iſrael
de rameſſe in ſocoth ſexcenta fere milia
peditũ viroꝝ abſqȝ paruulis ⁊ mulieri-
bus. ſed ⁊ vulgus ꝓmiſcuũ innumerabi
le aſcẽdit cũ eis: oues ⁊ armenta ⁊ aıa-
mãtia diuerſi generis multa nimis. Co
xeruntqȝ farinã quã dudũ de egypto ꝯſ
ꝑſas tulerãt: ſubcinericios panes azymos E.11.a
Neqȝ em̃ poterat fermẽtari cogẽtib⁹ exi
re egyptijs: ⁊ nullã facere ſinẽtibus mo
rã: nec pulmẽti ꝗcꝗ̃ occurrerat ꝓpara-
re. Habitatio aũt filioꝝ iſrl̃ qua manſe-
runt in egypto fuit quadringẽtoꝝ trigin
ta annoꝝ. Quib⁹ expletis eadẽ die egreſ-
ſus eſt oĩs exercitus dñi de terra egypti.
Nox iſta eſt obſeruabilis dñi: qñ eduxit G
eos de terra egypti. Hãc obſeruare debẽt
oẽs filij iſrael i gñationib⁹ ſuis. Dixitqȝ
dñs ad moyſẽ ⁊ aarõ. hec ẽ religio phaſe
Oĩs alienigena nõ cõedet ex eo. Oĩs ãt
ſeruus ẽptici⁹ circũcideť: ⁊ ſic cõedet. Ad
uena ⁊ mercẽnari⁹ nõ edẽt ex eo. In vna
domo cõedetur: nec efferetis ď carnib⁹ Nu.9.b
ei⁹ foras: nec os illi⁹ ꝯfringetis. Oĩs cet⁹ Ioh.19.e.
filioꝝ iſrael faciet illũ: ꝙ ſi ꝗs ꝑegrinoꝝ
in veſtrã voluerit tranſire coloniã: ⁊ fa-
cere phaſe dñi circũcidetur prius oĩe
maſculinum eius: ⁊ tunc rite celebrabit.

eritq3 ſicut indigena terre. Si quis autē
circūciſus nō fuerit: non veſcetur ex eo.
Eadē lex erit indigene ⁊ colono qui pe-
regrinatur apud vos. Feceruntq3 omnes
filij iſrael ſicut preceperat dñs moyſi et
aaron: ⁊ eadem die eduxit dñs filios iſ-
rael de terra egypti per turmas ſuas.

¶ C.S. De ſanctificatione primogenitorum iſrael. de progreſſu populi iſrael per deſertum. oſſa ioſeph deferuntur: columna ignis ⁊ nubis comitatur. Cap. xiij.

A Locutuſq3 eſt dñs ad
F.14.g. moyſen dicēs. Sctifi
Nu.8.c. ca mihi oē primogeni
De voto.c. tū qđ aperit vuluā in
mane. filijs iſrael: tā de hoi-
Pš.113. bus q̄ de iumentis.
Mea ſunt enī oīa: et
ait moyſes ad populū
Mementote diei hui⁹ in q̄ egreſſi eſtis de
egypto et de domo ſeruitutis: qm̄ in ma
nu forti eduxit vos dñs de loco iſto: vt
nō comedatis fermentatū panē. Hodie
egredimini menſe nouarū frugū. Cūq3
introduxerit te dñs in terram chanai et
ethei ⁊ amorrei ⁊ euei et iebuſei: quā iu-
rauit patribus tuis vt daret tibi terram
fluentē: lacte et melle celebrabitis hunc
morem ſacroꝝ mēſe iſto. Septē diebus
veſceris azimis ⁊ in die ſeptimo erit ſo-
lennitas dñi. Azima comedetis ſeptem
B diebus. Nō apparebit apud te aliq̄d fer
mētatū: nec in cūctis finibus tuis. Nar
rabiſq3 filio tuo in die illo dicēs. Hoc eſt
qđ fecit mihi dñs qn̄ egreſſus ſū3 de egy
pto. Et erit quaſi ſignū in manu tua: et
q̄ſi monimētū an̄ oculos tuos: et vt lex
dñi ſemp ſit in ore tuo. In manu eī forti
eduxit te dñs de egypto. Cuſtodies hu-
iuſcemodi cultū ſtatuto tpe a die[illegible]s in
dies. Cūq3 introduxerit te dñs in terrā
chananei ſicut iurauit tibi ⁊ patribus
tuis et dederit tibi eā: ſeparabis om̄e qđ
aperit vuluā dño: ⁊ qđ primitiuū ē in pe
coribus tuis. Quicq̄d habueris maſculi
ni ſexus: cōſecrabis dño. Primogenitū
aſini mutabis oue: qđ ſi nō redemeris in
terficies. Oē aūt primogenitū hoīs de fi
lijs tuis p̄cio redimes. Cūq3 interroga-
uerit te fili⁹ tuus cras dicēs: q̄d eſt hoc.
Rñdebis ei. In manu forti eduxit nos
dñs de terra egypti: de domo ſeruitutis.
Nā cū induratus eſſet pharao ⁊ nollet
nos dimittere: occidit dñs oē primogeni
tū in terra egypti a primogenito hoīs: vſq3
ad primogenitū iumētoꝝ. Idcirco immolo
dño: oē qđ aperit vuluā maſculini ſexus:
⁊ oīa primogenita filioꝝ meoꝝ redimo.
Erit igit̄ q̄ſi ſignū in manu tua: et quaſi
appēſum q̄d ob recordationē an̄ oculos
tuos: eo q̄ in manu forti eduxit nos dñs
de egypto. Igit̄ cū emiſiſſet pharao po-
pulū: nō eos duxit dñs p viā terre phi- b
liſtijm q̄ vicina eſt: reputās ne forte pe-
niteret eū ſi vidiſſet aduerſū ſe bella cō
ſurgere et reuerteret̄ in egyptū: ſ3 circū
duxit p viā deſerti: q̄ eſt iuxta mare ru-
brū. Et armati aſcenderūt filij iſrael de Geñ.50.b
terra egypti. Tulit quoq3 moyſes oſſa io Joſue.24.
ſeph ſecū: eo q̄ adiuraſſet filios iſrael di ſ.
cēs. Uiſitabit vos deus. afferte oſſa mea Nu.14.c.
hinc vobiſcum. Profectiq3 de ſochot: ca 1.Co.10.a.
ſtrametati ſunt in ethan in extremis fi- Nee.9.a.
nibus ſolitudinis. Dominus aūt prece- 13.q.2.c.
debat eos ad oſtendendā viam per diem vnaquaq3
in colūna nubis: ⁊ p noctē in columna ſ.contra
ignis: vt dux eſſet itineris vtroq3 tēpore. adam.
Nunq̄ defuit colūna nubis p diē: neq3
columna ignis per noctē coram populo.

¶ C.S. Inſequitur pharao fugientes: popul⁹ graditur in medio mari per ſiccum: pharao ſubmergitur ⁊ equitatus eius. Cap. xiiij.

Locutus eſt autē dñs A
ad moyſen dicēs. Lo-
quere filijs iſrael. Re-
uerſi caſtrametētur e
regione phiahiroth que
eſt inter magdalū ⁊ ma
re contra beelſephō. In
conſpectu eius caſtra
ponetis ſup mare. Dicturuſq3 ē pharao
ſup filijs iſrl. Coartati ſūt i terra cōcluſit
eos deſertū. Et indurabo cor ei⁹ ac pſe-
quet̄ vos: et glorificabor in pharaone et
in oī exercitu ei⁹: ſcietq3 egyptij: quia ego
ſum dñs. Feceruntq3 ita. Et nūciatū3 eſt
regi egyptioꝝ q̄ fugiſſet populus: immu
tatūq3 eſt cor pharaonis et ſeruorū ei⁹
ſup populū et dixerūt. Quid voluim⁹ fa B
cere vt dimitteremus iſrael ne ſeruiret no
bis. Iunxit ergo currū et omnē populū
ſuū aſſumpſit ſecum. Tulitq3 ſexcentos
currus electos: et q̄cq̄d i egypto curruū
fuit et duces totius exercitus. Indura- Joſue.
uitq3 dñs cor pharaonis regis egypti et 24.a.
perſecut⁹ eſt filios iſrael. At illi egreſſi c.
erant in manu excelſa. Cumq3 pſequerē
tur egyptij veſtigia p̄cedētiū: repererūt
eos in caſtris ſuper mare. Oīs eq̄tat⁹ et
currus pharaonis et vniuerſus exercit⁹
erāt in phiahiroth: ꝯtra beelſephō. Cūq3
appropinq̄ſſet pharao: leuātes filij iſrl

oculos viderūt egyptios poſt ſe: ⁊ timue
rūt valde. Clamaueruntq; ad dñm et di
xerūt ad moyſen. Forſitā non erāt ſepul
chra i egypto: ideo tuliſti nos vt moreremur
in ſolitudine. Quid hoc facere voluiſti:
vt educeres nos ex egypto. Nōne iſte eſt
ſermo quē loq̄bamur ad te in egypto: di
centes: recede a nobis vt ſeruiam⁹ egy
ptijs. Multo eī meli⁹ erat ſeruire eis q̄
b mori in ſolitudine. Et ait moyſes ad po
pulū. Nolite timere. State et videte ma
gnalia dñi q̄ facturus ē hodie. Egyptios
eī quos nūc videtis: nequaq̄ vltra vide
bitis vſq; in ſempiternū. Dñs pugnabit ꝓ
vobis et vos tacebitis. Dixitq; dñs ad
moyſen. Quid clamas ad me. Loquere
filijs iſrael vt ꝓficiſcant. Tu aūt eleua
virgā tuā ⁊ extēde manū tuā ſup mare ⁊
diuide illud vt gradiant filij iſrael in me
dio mari p ſiccū. Ego aūt indurabo cor
egyptiorū vt ꝑſequant vos: ⁊ glificabor
in pharaone: ⁊ i oi exercitu ei⁹: ⁊ in cur
c ribus ⁊ in eq̄tib⁹ illi⁹. Et ſciēt egyptij qꝛ
ego ſu3 dñs: cū glificat⁹ fuero i pharaōe
⁊ in currib⁹ atq; i eq̄tatib⁹ ei⁹. Tollēſq;
ſe āgelus dñi q̄ ꝓcedebāt caſtra iſrl abijt
poſt eos: et cū eo pariter colūna nubis:
priora dimittens: poſt tergū ſtetit inter
Nee.9.b. caſtra egyptiorū ⁊ caſtra iſrael. Et erat
nubes tenebroſa et illuminās noctē ita vt
Joſ.2.b. ad ſe inuicē toto noctis tpe accedere nō
⁊ 4.d. valerēt. Cūq; extēdiſſet moyſes manu3
De cō. diſt. ſup mare abſtulit illud dñs: flāte vento
4.c. reue- vehemēti ⁊ vrēte tota nocte ⁊ vertit i ſic
ra. cū. Diuiſaq; eſt aq̄: ⁊ ingreſſi ſunt filij iſ
rael p mediū ſicci maris. Erat eīn aqua
Judith quaſi murus a dextera eorū ⁊ leua. Per
5.b. ſequēteſq; egyptij ingreſſi ſunt poſt eos
Pſ.77. ⁊ oēs eq̄tat⁹ pharaonis currus ei⁹ ⁊ eq̄
Eccleſiaſti tes ꝑ mediū maris. Jāq; aduenerat vigi
ci.32.c. lia matutina: ⁊ ecce reſpiciēs dñs ſup ca
f ſtra egyptiorū p colūnā ignis ⁊ nubis: in
Judith terfecit exercitum eorū ⁊ ſubuertit rotas
7.b. curruū: ferebanturq; i ꝓfundū. Dixerunt
ergo egyptij. Fugiam⁹ iſraelē: dñs eīn pu
gnat p eis ꝯ nos. Et ait dñs ad moyſen.
Extēde manū tuā ſup mare: vt reuertā
tur aq̄ ad egyptios ſup currus ⁊ eq̄tes
g eorū. Cūq; extēdiſſet moyſes manu3 ꝯ
23.q.5.c. mare reuerſum eſt ꝑmo diluculo ad ꝑo
q̄d ergo. rē locū. Fugiētibuſq; egyptijs occurrerūt
Sap.10. aq̄: ⁊ inuoluit eos dñs i medijs fluctibus
Reuerſeq; ſūt aq̄ ⁊ operuerūt curr⁹ ⁊ eq̄tes
cūcti exercit⁹ pharaonis q̄ ſequētes in
greſſi fuerāt mare: nec vn⁹ q̄dē ſuꝑfuit ex
eis. Filij aūt iſrl ꝑrexerūt ꝑ mediū ſicci
maris: ⁊ aq̄ eis erāt q̄ſi p muro a dextris Pſ.1[illegible].
⁊ a ſiniſtris. Liberauitq; dñs in die illa Eſa.11.d.
iſrael de manu egyptiorum: ⁊ viderunt
egyptios mortuos ſuper littus maris ⁊
manum magnā quā exercuerat dñs cō
tra eos. Timuitq; populus dñm et cre
diderūt dño: et moyſi ſeruo eius.

¶ C. S. Decantāt canticum victorie: veniunt
in marath: dulceſcunt aque: poſtea in helim ve
nerunt.

Capitulum .xv.

TUnc cecinit moyſes ⁊ a
filij iſrael carmen hoc Pſ.1[illegible].
dño: ⁊ dixerūt. Cante Eſa.12.
mus dño. Glorioſe eīn
magnificatus ē: equū
et aſcēſorē deiecit in
mare. Fortitudo mea
⁊ laus mea dñs: ⁊ fa
ctus eſt mihi in ſalutē. Iſte de⁹ meus et
glificabo eū de⁹ pr̄is mei ⁊ exaltabo eū.
Dñs q̄ſi vir pugnator: oīpotēs nomē ei⁹
curr⁹ pharaonis ⁊ exercitū ei⁹ ꝓiecit in
mare. Electi ꝑncipes ei⁹ ſubmerſi ſunt
in mari rubro: abyſſi operuerūt eos: de
ſcēderunt in ꝓfundū q̄ſi lapis. Dextera
tua dñe magnificata eſt in fortitudine:
dextera tua dñe ꝑcuſſit inimicū: ⁊ i mul
titudine glorie tue depoſuiſti aduerſarios
tuos. Miſiſti irā tuā q̄ deuorauit eos ſi
cut ſtipulā: et in ſpū furoris tui congre
gate ſunt aq̄. Stetit vnda fluēs: congre
gati ſunt abyſſi i medio mari. Dixit ini
micus. Perſeq̄r et ꝯprehēdā: diuidā ſpo b
lia iplebit aīa mea. Euaginabo gladiu3
meū: interficiet eos man⁹ mea. Flauit
ſpūs tuus et operuit eos mare: ſubmerſi
ſūt q̄ſi plūbū in aq̄s vehemētib⁹. Quis
ſimilis tui in fortibus dñe. Quis ſimilis tui.
Magnificus in ſctitate terribilis atq;
laudabilis: faciēs mirabilia. Extendiſti
manū tuā et deuorauit eos terra. Dux
fuiſti i mia tua pplo quē redemiſti. Et
portaſti eū in fortitudine tua: ad habita
culū ſctm̄ tuū. Aſcenderūt ppli et irati
ſunt: dolores obtinuerūt hitatores phi
liſtijm. Tūc ꝯturbati ſūt ꝑncipes edom
robuſtos moab obtinuit tremor: obri
guerūt oēs hitatores chanaā. Irruit ſup
eos formido et pauor in magnitudine
brachij tui. Fiāt immobiles q̄ſi lapis do
nec ptrāſeat ppl's tuus dñe: donec ptrāſ
cat ppl's tu⁹ iſte quē poſſediſti. Introdu c
ces eos: ⁊ plātabis i mōte hereditatis tue
firmiſſimo hitaculo tuo qd̄ operat⁹ es
dño. Sāctuariū tuū dñe: qd̄ firmauerūt
man⁹ tue. Dñs regnabit in eternū: ⁊ vltra.

Ingreſſus eſt eni eq̄s pharao cū currib⁹
et eq̄tibus eius in mare: ⁊ reduxit ſuper
eos dñs aq̄s maris. Filij aūt iſrael ābu
lauerūt p ſiccū in medio ei⁹. Sūpſit er
go maria pphetiſſa ſoror aarō tympanū
in manu ſua: egreſſeq; ſūt oēs mulieres
poſt eā cū tympanis ⁊ choris qb⁹ p̄cine
bat dicēs. Cātem⁹ dño. Glorioſe eni ma-
b ‍gnificat⁹ ē equū ⁊ aſcēſorē deiecit in ma
re. Tulit aūt moyſes iſrl̄ de mari rubro
⁊ egreſſi ſunt in deſertū ſur. Ambulaue-
rūtq; trib⁹ dieb⁹ p ſolitudinē ⁊ nō inue
niebāt aquā. Et venerūt in marath: nec
poterāt bibere aq̄s d̄ marath: eo q̄ eēnt
amare. Vñ ⁊ ꝯgruū loco nomē īpoſuit
vocās illud marath .i. amaritudinē. Et
murmurauit pplˀs cōtra moyſen dicēs.
Quid bibem⁹? At ille clamauit ad dñz.
Iudicū.5. Qui oñdit ei lignū: qd̄ cū miſiſſet ī aq̄s
c. in dulcedinē verſe ſunt. Ibi cōſtituit ei
precepta atq; iudicia: ⁊ ibi tētauit eū di-
Eccl.38.a cens. Si audieris vocez dñi dei tui: ⁊ qd̄
rectū eſt corā eo feceris ⁊ obedieris mā
datis ei⁹: cuſtodieriſq; oīa p̄cepta illius
cunctū lāguorē quē poſui in egypto: nō
inducā ſup te. Ego ei ſuz dñs de⁹ ſalua
tor tuus. Venerūt aūt in helīz filij iſrl̄:
Nu.33.a. vbi erāt duodecim fōtes aq̄ꝝ ⁊ ſeptuagi
ta palme: ⁊ caſtrametati ſunt iuxta aq̄s.

¶ C. S. Populus p̄ cibo murmurauit: coturnix datur ⁊ manna: ⁊ duplum ſexta die colligi precipitur. Capitulū .xvi.

M PRofectiq; ſunt d̄ helīz
⁊ venit oīs multitudo
filioꝝ iſrael in deſertū
ſin: qd̄ eſt inter helīz ⁊
ſinai: quintodecimo
die menſis ſcd̄i poſtq̄
egreſſi ſūt de terra egy
pti. Et murmurauit
oīs cōgregatio filioꝝ iſrl̄ ꝯ̄ moyſē ⁊ aarō
in ſolitudine. Dixerūtq; filij iſrl̄ ad eos.
Vtinā mortui eſſem⁹ p manū dñi in ter
ra egypti qñ ſedebam⁹ ſup ollas carnium
⁊ comedam⁹ panē in ſaturitate. Cur in
duxiſtis nos in deſertū iſtud: vt occide-
retis oēm multitudinē fame? Dixit autē
dñs ad moyſen. Ecce ego pluā vobis pa
N nes de celo. Egrediaẗ pplˀs ⁊ colligat q̄
ſufficiūt p ſingulos dies vt tēptē eū vtꝝ
ambulet ī lege mea an nō. Die aūt ſexto
parēt qd̄ inferant: ⁊ ſit duplū q̄ colligere
ſolebāt p ſingulos dies. Dixerūtq; moy-
ſes ⁊ aarō ad oēs filios iſrl̄. Veſpere ſcie
tis q̄ dñs eduxerit vos de terra egypti: ⁊
mane videbitis gloriā dñi. Audiuit enim

murmur vrm ꝯ̄ dñm. Nos ꝟo q̄d ſum⁹
q2 muſitaſtis ꝯ̄ nos? Et ait moyſes. Da
bit vobis dñs veſpere carnes edere. Et
mane panes in ſaturitate: eo q̄ audierit
murmurationes vr̄as: qb⁹ murmurati
eſtis ꝯ̄ eū. Nos eni q̄d ſum⁹? Nec ꝯ̄ nos
eſt murmur vrm ſz ꝯ̄ dñm. Dixit quoq; B
moyſes ad aarō. Dic vniuerſe ꝯgregatio
ni filioꝝ iſrl̄. Accedite corā dño. Audi-
uit eni murmur vrm. Cumq; loqueret̄ ad
oēm cetum filioꝝ iſrael: reſpexerunt ad
ſolitudinē aarō. Et ecce glīa dñi appa-
ruit in nube. Locutus eſt autem dñs ad
moyſen dicēs. Audiui murmurationes
filioꝝ iſrael. Loq̄re ad eos. Veſpere co-
medetis carnes: et mane ſaturabimini
panibus: ſcietiſq; q̄ ego ſum dominus
deus veſter. Factum eſt autē veſpere et
aſcendēs coturnix cooꝑuit: caſtra quoq;
ros iacuit p circuituz caſtroꝝ. Cumq;
operuiſſet ſupficiē terre apparuit in ſoli
tudine minutuz: ⁊ quaſi pilo tuſum in ſi b
militudine pruine ſuper terrā. Qd̄ cuz vi Pſa.77.
diſſent filij iſrl̄: dixerūt ad inuicē. Man Sap.16.a
hu: qd̄ ſignificat q̄d eſt hoc? Ignorabant De pſe .xi.
enim quid eſſet. Quib⁹ ait moyſes. Iſte 2.c. vbi p̄s
eſt panis quē dominus dedit vobis ad
veſcendum. Hic eſt ſermo quē precepit
vobis dominus. Colligat vnuſquiſq; ex
eo quantuz ſufficit ad veſcēdum gomor
per ſingula capita iuxta numerum aīa-
rum veſtraꝝ que habitant in taber-
naculo: ſic tolletis. Feceruntq; ita filij iſrl̄
et collegerunt: alius plus alius minus: 2.Cor.8.d
et mēſi ſunt ad menſuram gomor. Nec
qui plus collegerat habuit amplius: nec
qui minus parauerat: reppetit minus:
ſed ſinguli iuxta id qd̄ edere poterant cō C
gregauerunt. Dixitq; moyſes ad eos.
Nullus relinquat ex eo in mane. Qui
nō audierunt euz: ſed dimiſerunt quidā
ex eis vſq; mane: et ſcatere cepit vermi
bus atq; cōputruit. Et iratus eſt contra
eos moyſes. Colligebant autē mane ſin De cōſe.di.
guli quātuz ſufficere poterat ad veſcen 4.ca. nec
dum. Cumq; incaluiſſet ſol: liqueſiebat. quemq̄.
In die autē ſexta collegerunt cibos du-
plices .i. duo gomor per ſingulos hoīes.
Venerunt autē oēs principes multitu-
dinis ⁊ narrauerūt moyſi. Qui ait eis.
Hoc eſt qd̄ locutus eſt dñs. Requies ſabba
ti ſanctificata eſt dño. Cras qdcūq; ope D
randum eſt: facite: ⁊ q̄ coquēda ſunt co-
quite. Quicq̄d autē reliquū fuerit: repo
nite vſq; in mane. Feceruntq; ita vt
preceperat moyſes: ⁊ nō cōputruit neq;

verbis ſimilctus eſt in eo. Dixit moyſes.
Comedite illud hodie: q2 ſabbatũ ẽ dño
nõ inuenieſ hodie in agro. Sex diebus
colligite: in die aũt ſeptimo ſabbatũ eſt
dñi: idcirco nõ inuenieſ. Venitq; ſeptia
dies: ꝛ egreſſi de populo vt colligerẽt: nõ
inuenerũt. Dixit aũt dñs ad moyſen. Vſ
Ezech. 20. q; quo nõ vultis cuſtodire mãdata mea
b. ꝛ legẽ meã? Videte ꝙ dñs dederit vobis
ſabbatũ: ꝛ ꝓpter hoc die ſexta tribuit vo
D bis cibos duplices. Maneat vnuſqſq;
apud ſemetipſm: ꝛ nullus egrediaſ de lo
co ſuo die ſeptimo: ꝛ ſabbatizabit pplꝰ
Nu. 11. b. die ſeptimo. Appellauitq; domus iſrael
nomẽ eiꝰ man: qḋ erat quaſi ſemen co-
riandri albũ: guſtuſq; eius quaſi ſimile
cũ melle. Dixit aũt moyſes. Iſte eſt ſmo
quẽ ꝑcepit dñs. Imple gomor ex eo ꝛ cu
ſtodiaſ in futuras retro gñatiões: vt no
uerint panẽ quo aliti vos in ſolitudine:
qñ educti eſtis de terra egypti. Dixitq;
moyſes ad aarõ. Sume vas vnũ ꝛ mit-
te ibi man: quãtũ poteſt capere gomor:
ꝛ repone corã dño ad ſeruandũ in gene
Judich. 9 rationes veſtras: ſicut ꝑceperat dominꝰ
6. moyſi. Poſuitq; illud aarõ in tabernacu
lo reſeruãdũ. Filij aũt iſrl̃ comederunt
man quadraginta annis: donec venirẽt
in terrã habitabilẽ. Hoc cibo aliti ſunt
vſq; quo tangerẽt fines terre chanaan.
Gomor autem decima pars eſt ephi.

¶ C. S. In raphidim pro aqua iurgãtur: aquã
dat petra: pugnãt cõtra amalech: manus moy-
ſi ſuſtentantur. Cap. xvij.

E I Gitur ꝓfecta oĩs mul
titudo filioꝝ iſrael de
deſerto ſin p manſiões
ſuas: iuxta ſermonẽ
dñi caſtrametati ſunt
in raphidim: vbi non
erat aq̃ ad bibẽdũ po
pulo. Qui iurgatus ꝯ
moyſen ait. Da nobis aquã vt bibamus.
Quibꝰ reſpõdit moyſes. Quid iurgami
D ni ꝯ me? Cur tẽtatis dñm? Sitiuit ergo
Nu. 20. a ibi populus pre aque penuria ꝛ murmu
rauit ꝯ moyſen dicẽs. Cur feciſti nos exi
re de egypto vt occideres nos ꝛ liberos
noſtros: ac iumenta ſiti? Clamauit autẽ
moyſes ad dñm dicẽs. Quid faciã popu
Nu. 20. b lo huic? Adhuc paululũ ꝛ lapidabit me.
Et ait dñs ad moyſen. Antecede popu-
lũ: ꝛ ſume tecũ de ſenioribꝰ iſrael: ꝛ vir
gã qua percuſſiſti fluuiũ: tolle in manu
tua et vade. En ego ſtabo corã te ibi ſu-
pra petrã oreb: percutieſq; petrã ꝛ exibit
et ea aqua: vt bibat populus. Fecit moy Ps. 77.
ſes ita corã ſenioribus iſrael. Et voca- 1. Cor. 10. A
uit nomẽ loci illius tẽtatio: propter iur- De pe. di.
gium filiorum iſrael: ꝛ quia tẽtauerunt 2. c. renun
dominum dicentes. Eſt ne dominus in ra. ꝛ ca. in
nobis an non? Venit autẽ amalech ꝛ pu calice.
gnabat cõtra iſrael in raphidim. Dixitq; E
moyſes ad ioſue. Elige viros: ꝛ egreſſus
pugna contra amalech cras. Ego ſtabo
in vertice collis habens virgã dei in ma
nu mea. Fecit ioſue vt locutꝰ fuerat moy
ſes: et pugnauit contra amelech. Moy
ſes autem et aaron et hur aſcenderunt
ſuper verticẽ collis. Cumq; leuaret moy
ſes manus: vincebat iſrael. Sin autem
paululũ remiſiſſet: ſuperabat amalech.
Manus autẽ moyſi erant graues. Su- F
mentes igitur lapidem: poſuerunt ſub
ter eũ in quo ſedit. Aaron autem ꝛ hur
ſuſtentabant manus eius et vtraq; par-
te. Et factum eſt vt manus ipſiꝰ nõ laſ
ſarẽtur vſq; ad occaſum ſolis. Fugauit Judich. 6 b
q; ioſue amalech ꝛ populum eius in ore b.
gladij. Dixit autem dominus ad moyſen Reg. 15 b
Scribe hoc ob monumentum in libro:
ꝛ trade auribus ioſue. Delebo enim me
moriam amalech ſub celo. Edificauit
q; moyſes altare: et vocauit nomen eiꝰ.
Dominus exultatio mea dicens. Quia
manus ſolius domini et bellum dei erit
contra amalech: a generatione in gene
rationem.

¶ C. S. Jetro adducit ad moyſen vxorẽ ꝛ filios
eius dat ei conſilium de onere iudicandi viris
ſapientibus attribuendo Cap. xviij.

C Unq; audiſſet ietro A
ſacerdos madian co-
gnatus moyſi omnia
que fecerat dominus
moyſi: et iſrael popu
lo ſuo: eo ꝙ eduxiſſet
dominꝰ iſrael de egy
pto tulit ſephorã vxo 2. ...
rem moyſi quam remiſerat: et duos fi-
lios eius: quorum vnus vocabatur ger
ſam: dicente patre. Aduena fui in ter-
ra aliena: alter vero eliezer. Deus enim
ait patris mei adiutor meus et eruit me
de gladio pharaonis. Venit ergo ie-
tro cognatus moyſi et filij eius et vxor
eius moyſen in deſertum: vbi erat ca-
ſtrametatus iuxta montem dei et man
dauit moyſi dicens: Ego ietro cogna-
tus tuus venio ad te: vt vxor tua et duo
filij tui cum ea. Qui egreſſus in occur-
ſum cognati ſui adorauit: et oſculatus

eſt eū. Salutaueruntq̧ ſe mutuo verbis
B pacificis. Cumq̧ intraſſet tabernaculuʒ
narrauit moyſes cognato ſuo cuncta q̄
fecerat dn̄s pharaoni et egyptijs ꝓpter
iſrl̄: vniuerſūq̧ laborē q̄ accidiſſet eis i
itinere: et ꝙ liberauerat eos dn̄s. Leta-
tuſq̧ eſt ietro ſup oībus bonis q̄ fecerat
dn̄s iſraeli: eo ꝙ eruiſſet eū de manu egy
ptioꝝ. Et ait. Bn̄dict⁹ dn̄s qui liberauit
vos de manu egyptiorū et de manu pha
raonis q̄ eruit pplm ſuū de manu egy-
pti. Nūc cognoui ꝙ magnus dn̄s ſuper
oēs deos: eo ꝙ ſupbe egerit ꝯ illos. Ob-
tulit ergo ietro cognatus moyſi holocau
De pe. diſt. ſta et hoſtias dn̄o. Ueneruntq̧ aarō ⁊ oēs
c. ꝯ veni. ſeniores filioꝝ iſrl̄: vt comederēt panem
cū eo corā dn̄o. Altera aūt die ſedit moy
ſes vt iudicaret pplm q̄ aſſiſtebat moyſi
a mane vſq̧ ad veſperā. Qđ cū vidiſſet
C cognatus eius oīa: ſcʒ q̄ agebat in pplo
ait. Quid eſt qđ facis i plebe. Cur ſolus
ſedes: et oīs pplſ ꝓſtolat̄ de mane vſq̧
ad veſperā. Cui rn̄dit moyſes. Uenit ad
me populus q̄rens ſententiā dei. Cūq̧
acciderit eis aliqua diſceptatio: veniūt
ad me vt iudicē inter eos: et oſtendā pre
cepta dei ⁊ leges eius. At ille. Nō bonā
inquit rē facis. Stulto labore ꝯſumeris
Deu. i. b. et tu ⁊ populus iſte q̄ tecū eſt. Ultra vi
res tuas eſt negociū. Solus illud nō po
teris ſuſtinere: ſʒ audi ꝟba mea atq̧ cōſi
lia et erit dn̄s tecū. Eſto tu pplo in his
que ad deū pertinēt vt referas q̄ dicunt̄
ad eū: oſtēdaſq̧ pplo cerimonias et ri-
D tū colēdi viāq̧ ꝑ quā ingredi debeāt. et
opus qđ facere debeāt. Prouide autem
de oīm plebe viros ſapientes ⁊ timentes
deum: in quib⁹ ſit veritas: ⁊ qui oderint
auaritiam: et conſtitue ex eis tribunos ⁊
centuriones: ⁊ quinquagenarios: et de-
canos qui iudicēt populū omni tēpore.
Quicquid aūt maius fuerit referant ad
te: ⁊ ipi minora tm̄modo iudicēt: leuiuſq̧
ſit tibi: partito in alios onere. Si hoc
feceris implebis imperium domini: et
precepta eius poteris ſuſtentare: et om
nis hic populus reuertetur ad loca ſua
cum pace. Quibus auditis moyſes fecit
omnia que ille ſuggeſſerat. Et electis vi
ris ſtrēnuis de cuncto iſrael conſtituit
eos ꝓncipes populi tribunos ⁊ centu-
riones ⁊ q̄nq̄genarios ⁊ decanos: q̄ iudi
cabāt plebē oī omni tp̄e. Quicq̄d autē
grauius erat referebāt ad eum faciliora
tm̄modo iudicātes. Dimiſitq̧ cognatū
ſuum qui reuerſus abijt in terram ſuā.

¶ C. S. Peruenerunt ad ſinai: ſanctificatur po
pulus: ⁊ eo vidente deſcendit dn̄s ſuper mōtem
in igne loquitur: vt populus obediat: ꝓhibetur
homo ⁊ iumētū ne mōtē tangant. Ca. xix.

MEnſe tertio egreſſiōis
iſrael de terra egypti i
die hac venerunt in ſo
litudinem ſinai. Nam
profecti de raphidim
⁊ puenientes vſq̧ in de
ſertū ſinai caſtrameta
ti ſunt in eodē loco: ibi
q̧ iſrael fixit tentoria e regione montis.
Moyſes autē aſcendit in mōtē ad deū.
Uocauitq̧ eum dominus de monte: ⁊
ait. Hec dices domui iacob et annūcia-
bis filijs iſrael. Uos ipſi vidiſtis que fece
rim egyptijs: quomodo portauerim vos
ſuper alas aquilarum: ⁊ aſſumpſerim
mihi. Si ergo audieritis vocē meā ⁊ cu
ſtodieritis pactū meum: eritis mihi in
peculium de cunctis populis. Mea eſt 1. Pe. 2. b.
enim oīs terra: ⁊ vos eritis mihi in re
gnuʒ ſacerdotale: ⁊ gēs ſancta. Hec ſunt
verba que loqueris ad filios iſrael. Ue- B
nit moyſes et conuocatis maioribus na
tu populi expoſuit oēs ſermones quos
mandauerat dominus. Reſpōditq̧ om-
nis populus ſimul. Cuncta q̄ locut⁹ eſt
dn̄s faciemus. Cūq̧ retuliſſet moyſes I. 24. a.
verba populi ad dn̄m: ait ei dn̄s. Jam
nūc veniā ad te in caligine nubis vt au-
diat me populus loquentē ad te et cre-
dat tibi in perpetuū. Nūciauit ergo moy
ſes verba ppl̄i ad dn̄m. Qui dixit ei. Ua
de ad populū ⁊ ſanctifica illos hodie et
cras: lauētq̧ veſtimenta ſua: ⁊ ſint para
ti in diē tertiū. Jn die eñ tertio deſcēdet
dn̄s corā omni plebe ſuper montē ſinai.
Cōſtitueſq̧ terminos populo per circui
tū ⁊ dices ad eos. Cauete ne aſcēdatis
in montē: nec tāgatis fines illi⁹. Oīs q̄
tetigerit montē morte morietur̄. Manus
nō tanget eū: ſʒ lapidib⁹ opprimet̄: aut
ꝯfodietur iaculis. Siue iumētū fuerit Heb. 12. d.
ſiue hō: non viuet. Cū ceperit clangere
buccina: tūc aſcēdat in montē. Deſcen-
ditq̧ moyſes de mōte ad populū et ſan
ctificauit eū. Cumq̧ lauiſſēt veſtimenta C
ſua: ait ad eos. Eſtote parati in diē ter-
tium et ne appropinquetis vxoribus ve-
ſtris. Jamq̧ aduenerat tertius dies et ma
ne inclaruerat. Et ecce ceperunt audiri
tonitrua: ac micare fulgura et nubes
denſiſſima operire montem. Clangor
q̧ buccine vehementius perſtrepebat et

timuit ppl's q̄ erat ī caſtris. Cūq̄ edu-
xiſſet eos moyſes in occurſuȝ dei de loco
caſtroꝝ: ſteterunt ad radices mōtis. To-
tus aūt mōs ſinai fumabat: eo φ deſcē-
diſſet dñs deus ſup eū in igne. ⁊ aſcen-
deret fum⁹ ex eo q̄ſi de fornace. Eratq̄
oīs mons terribilis: et ſonitus buccine
paulatim creſcebat in maius ⁊ plirius
B tendebat. Moyſes loquebat: ⁊ dñs re-
ſpōdebat ei. Deſcēditq̄ dñs ſup montē
ſinai in ipſo montis vertice: et vocauit
moyſen in cacumē ei⁹. Quo cum aſcen-
diſſet dixit ad eū. Deſcēde ⁊ cōteſtare po-
pulū: ne forte velit trāſcēdere terminos
ad vidēdū dñm ⁊ pereat ex eis plurima
multitudo. Sacerdotes q̄ꝫ qui accedūt
ad dñm ſanctificentur ne percutiat eos
Dixitq̄ moyſes ad dñm. Nō poterit vul-
gus aſcēdere in mōtē ſinai: tu eñ teſti-
A ficat⁹ es ⁊ iuſſiſti: dicēs. Pone terminos
circa mōtem ⁊ ſanctifica illum. Cui ait
dñs. Uade deſcēde. Aſcendeſq̄ tu ⁊ aa-
ron tecū. Sacerdotes aūt ⁊ pplus non
trāſeāt terminos: nec aſcēdant ad dñm:
ne forte interficiat illos. Deſcēditq̄ moy-
ſes ad populum ⁊ omnia narrauit eis.

¶ C. S. De preceptis decalegi: de faciendo alta-
re de terra: de non aſcendendo ad altare per
gradus. Capitulū. xx.

A — Primum p̄ceptum decalogi. Deut. 5. a. Ps. 80. 1. q. 4. c. domini. §. econtra.

Locutuſq̄ eſt dñs cū-
ctos ſermones hos.
Ego ſuȝ dñs de⁹ tuus
qui eduxi te de terra
egypti de domo ſerui-
tutis. Nō habebis de-
os alienos corā me
Non facies tibi ſcul-
ptile: neq̄ oēm ſimilitudinē q̄ eſt in ce-
lo deſup ⁊ q̄ in terra deorſum: nec eoꝝ
que ſunt in aq̄s ſub terra. Nō adorabis
ea neq̄ coles. Ego ſum dñs de⁹ tu⁹ for-
B tis zelotes: viſitās iniq̄tatē patruȝ in fi-
lios: in tertiā ⁊ quartā gñationē eoꝝ qui
oderunt me: ⁊ faciens miſericordiaȝ in
milia his q̄ diligūt me et cuſtodiūt p̄ce-
pta mea. Non aſſumes nomē dñi dei tui
in vanū. Nec eñ habebit inſontem dñs
eū q̄ aſſumpſerit nomen dñi dei ſui fru-
ſtra. Memento vt diem ſabbati ſanctifi-
ces. Sex dieb⁹ operaberis: et facies oīa
opa tua. Septimo autem die ſabbatum
dñi dei tui eſt. Nō facies oē opus in eo:
tu ⁊ fili⁹ tuus ⁊ filia tua: ſeruus tuus et
ancilla tua: iumētuȝ tuū et aduena q̄ eſt
intra portas tuas. Sex eñ diebus fecit
deus celū ⁊ terrā ⁊ mare ⁊ oīa que ī eis

Secundum preceptum.

Tertium p̄ceptum. 3. 31. c. Eze. 20. b. Mcā. 2. a. Deu. 5. b.

ſunt. Et requieuit die ſeptio. Idcirco bn̄-
dixit dñs de⁹ diē ſabbati ⁊ ſanctificauit
eū. Honora pr̄em tuū ⁊ matrē tuā: vt ſis
lōgeuus ſup terrā quā dñs de⁹ tuus da-
bit tibi. Nō occides. Nō mechaberis. Nō
furtū facies. Nō loq̄ris ꝯtra ꝓximū tuū
falſum teſtimoniū. Non cōcupiſces do-
mū proximi tui. Nec deſiderabis vxoreȝ
ei⁹: nō ſeruū: nō ancillā: nō bouē: nō aſi-
nū: nec oīa q̄ illi⁹ ſunt. Cūct⁹ aūt ppl's
videbat voces ⁊ lampadas ⁊ ſonitū buc-
cine mōtēq̄ fumātē: ⁊ pterriti ac pauo-
re ꝑcuſſi ſteterūt ꝓcul dicētes moyſi. Lo-
quere tu nobis ⁊ audiem⁹. Nō loquatur
nobis dñs ne forte moriamur. Et ait
moyſes ad pplm̄. Nolite timere. Ut eñ p-
baret vos venit de⁹: ⁊ vt terror illius eēt
in vobis: ⁊ nō peccaretis. Stetitq̄ ppl's
D de lōge: moyſes aūt acceſſit ad caligineȝ
in qua erat deus. Dixitq̄ p̄terea domin⁹
ad moyſen. Hec dices filijs iſrl̄. Uos vi-
diſtis φ de celo locutus ſim vobis. Non
facietis deos argēteos. nec deos aureos
facietis vobis. Altare de terra facietis mi-
hi ⁊ offeretis ſup eo holocauſta et paci-
fica vr̄a oues vr̄as et boues in oī loco
in quo memoria fuerit nomis mei. Ue-
niā a te ⁊ bn̄dicā tibi. Qd̄ ſi altare lapi-
deū feceris mihi non edificabis illud de
ſectis lapidib⁹. Si eñ leuaueris cultrū
ſup eo polluet. Nō aſcēdes p gradus ad
altare meū: ne reueletur turpitudo tua.

Quartum preceptum. 26. diſ. c. ceterum. Mat. 5. a. Mar. 7. b. C

5. p̄ceptum. 6. p̄ceptū. 7. p̄ceptū. 8. p̄ceptū. 9. p̄ceptū. 10. p̄ceptū.

Eph. 6. a. Ro. 13. b. Deu. 18. c. Heb. 12. e.

Deu. 27. a. Io. 8. f.

¶ C. S. De preceptis iudicialibus: ſcȝ de ſeruo
hebreo empticio: de filia in famulam vendita: de
homicidio per caſum vel induſtriam: de perſe-
cutione: ⁊ maledictione patris ⁊ matris: ⁊ ex
alijs iudicialibus. Cap. xxi.

A — Diſ. 7. d. in ſumma. Deu. 15. c. Hieremi. 34. c.

Hec ſunt iudicia q̄ pro-
pones eis. Si emeris
ſeruum hebreuȝ ſex an-
nis ſeruiet tibi. In ſe-
ptimo egredietur liber
gratis. Cum quali ve-
ſte intrauerit: cum tali
exeat. Si habens vxo-
rē ⁊ vxor egredietur ſimul. Sin aūt dñs de-
derit illi vxorē: et peperit filios et filias:
mulier et liberi ei⁹ erūt dñi ſui. Ipſe vo
exibit cuȝ veſtitu ſuo. Qd̄ ſi dixerit ſeru⁹
Diligo dñm meum vxorē ac liberos non
egrediar liber: offerat eū dñs dīs et ap-
plicabitur ad oſtiū ⁊ poſtes: pforabitq̄
aurē eius ſubula: ⁊ erit ei ſeruus in ſe-
culū. Si quis vendiderit filiā ſuā in fa-
mulam: non egredietur ſicut ancille exi-
re cōſueuerunt. Si diſplicuerit oculis dñi

ſui cui tradita fuerit dimittet eam: ppło
autē alieno vēdendi nō habebit poteſta
B tem ſi ſpreuerit eā. Sin autē filio ſuo de
ſponderit eam: iuxta morem filiarum fa
ciet illi: q̄ ſi alteram ei acceperit: puide
bit puelle nuptias ⁊ veſtimenta ⁊ preciū
Leui. 24. pudicitie non negabit. Si tria iſta nō fe
5. cerit: egredietur gratis abſq̄ pecunia.
Qui percuſſerit hominem volens occi
dere: morte moriatur. Qui autem nō eſt
inſidiatus ſed deus illum tradidit in ma
nus eius conſtituam tibi locum in quo
De leuit. fugere debeat. Si quis per induſtriam
c. 1. occiderit proximum ſuum ⁊ per inſidias
Leui. 10. b ab altari meo auelles eum vt moriatur.
De ve. c. j. Qui percuſſerit patrem aut matrē mor
Prouerbi. te moriatur. Qui maledixerit patri ſuo
20. c. vel matri morte moriatur. Qui furatus
Mat. 15 b. fuerit hominem ⁊ vendiderit eum conui
ctus noxe: morte moriat. Si rixati fue
rint viri ⁊ pcuſſerit alter proximū ſuum
lapide vel pugno: ⁊ ille mortuus nō fue
rit ſed iacuerit in lectulo: Si ſurrexerit
et ambulauerit foris ſuper baculū ſuum
innocēs erit qui percuſſerit: ita tn̄ vt ope
ras eius et impenſas in medicos reſti
C tuat. Qui pcuſſerit ſeruū ſuū vel ancil
lam virga ⁊ mortui fuerint in manibus
eius: criminis reus erit. Sin autem vno
die vel duob⁹ ſuprauixerit non ſubiacebit
pene: q2 pecunia illius eſt. Si rixati fue
rint viri: ⁊ pcuſſerit quis mulierem pre
gnantem ⁊ abortiuum quidē fecerit: ſed
ipſa vixerit ſubiacebit dāno quātū ma
ritus mulieris expetierit: et arbitrij iudi
Leui. 24. c cauerint. Sin autē mors eius fuerit ſub
Deu. 19. b. ſecuta: reddet aiam pro aia: oculum pro
23. q. 3. c. oculo: dentē pro dente: manū pro manu
Ser. diſſe pedē pro pede: aduſtionem pro aduſtiōe
rētie. 2 q. vulnus pro vulnere: liuorem pro liuore.
4. hec aūt. Si pcuſſerit quiſpiam oculū ſerui ſui
Mat. 5. a. aut ancille: et luſcos eos fecerit: dimit
tet eos liberos pro oculo quē eruit. Den
tem quoq̄ ſi excuſſerit ſeruo vel ancille
ſue: ſimiliter dimittet eos liberos. Si
bos cornu pcuſſerit virū aut mulierem:
et mortui fuerint lapidibus obruetur: et
non comedētur carnes eius: dn̄s quoq̄
D bouis innocens erit. Qd̄ ſi bos cornupe
ta fuerit ab heri: et nudiuſtertius: et con
teſtati ſunt dn̄m eius nec recluſit eum:
occideritq̄ virū aut mulierem: et bos la
pidib⁹ obruet: ⁊ dn̄m illi⁹ occident. Qd̄
ſi preciū fuerit ei impoſitū: dabit pro aia
ſua quicqd fuerit poſtulatum. Filium q̄
et filiā ſi cornu pcuſſerit ſimili ſententie
ſubiacebit. Si ſeruū ancillāq̄ inuaſerit Ibi infra c 9.
triginta ſiclos argēti dabit domino: bos
vero lapidibus opprimetur. Si quis ape
ruerit ciſternam ⁊ foderit et non operue
rit eam cecideritq̄ bos aut aſinus in eā
reddet dn̄s ciſterne precium iumentorū
qd̄ aūt mortuum eſt ipſius erit. Si bos
alienus bouē alterius vulnerauerit: ⁊ il
le mortuus fuerit: vendent bouem viuū
et diuident precium: cadauer autē mor
tui inter ſe diſpertiēt. Si autem ſciebat
q̄ bos cornupeta eēt ab heri ⁊ nudiuſter
tius et nō cuſtodiuit eum dominus ſuus E
reddet bouem pro boue: et cadauer in
tegrum accipiet.

¶ C. S. De furto de dāno facto: de cōmēdatis: de virgine seducta: de maleficiis: de idolatriis: de aduena pupillo: de vidua: de vſura: pignore: Non detrahes diis: de decimis ⁊ primitiis offerendis. Capitulum. xxij.

Si quis furatus fuerit bo
uem: aut ouem: et oc
ciderit vel vendiderit
quinq̄ boues pro vno
boue reſtituet: ⁊ quat
tuor oues pro vna oue
Si effringens fur do
mum ſiue ſuffodiens
fuerit inuentus: ⁊ accepto vulnere mor
tuus fuerit: percuſſor non erit reus ſan
guinis. Qd̄ ſi orto ſole hoc fecerit homi
cidium perpetrauit et ipſe morietur. Si
non habuerit quod pro furto reddat ip
ſe venundabitur. Si inuentum fuerit
apud eum quod furatus eſt viuens: ſiue
bos: ſiue aſinus: ſiue ouis: duplum reſti
tuet. Si leſerit quiſpiam agrum vel vi
neam et dimiſerit iumentū ſuum vt de
paſcatur aliena: q̄cquid optimū habue
rit in agro ſuo vel in vinea pro dāni eſti
matione reſtituet. Si egreſſus ignis in
uenerit ſpinas ⁊ cōprehenderit aceruos
frugum ſiue ſtantes ſegetes in agris: red
det dānum qui ignem ſuccenderit. Si
quis cōmodauerit amico pecuniam vel
vas in cuſtodiam: et ab eo q̄ ſuſceperat
furto ablata fuerint: ſi inuenitur fur: du
plum reddet: ſi latet fur: dominus dom⁹
applicabitur ad deos: et iurabit q̄ non
extenderit manum ad rem proximi ſui: ad
perpetrandam fraudem: tam in boue q̄
in aſino ⁊ oue ac veſtimento: ⁊ quicquid
dānum inferre poteſt ad deos vtriuſq̄
cauſa perueniet: ⁊ ſi illi iudicauerint du
plū reſtituet proximo ſuo. Si qs cōmen B
dauerit proximo ſuo aſinū: bouē: ouem et

omne iumentū ad cuſtodiā ⁊ mortuum
fuerit: aut debilitatū vel captū ab hoſti-
bus nulluſq; hoc viderit: iuſiurandum
erit in medio ꝙ nō extenderit manuȝ ad
rem proximi ſui ſuſcipietq; dñs iuramē
tum: et ille reddere non cogetur: ꝙ ſi fur
to ablatum fuerit reſtituet dānum dño.
E Si comeſtum a beſtia deferat ad eū qđ
Exce.6.c. occiſum eſt: ⁊ non reſtituet. Quia a pro-
ximo ſuo quicq̄d horū mutuo poſtulaue
rit: et debilitatū aut mortuuȝ fuerit dño
non preſente reddere cōpelletur. Qđ ſi in
preſentiarū dñs fuerit nō reſtituet: maxi
me ſi conductū venerat ꝓ mercede opis
ſui. Si ſeduxerit quis virginē necdum
deſponſatam: dormieritq; cum ea: dota
bit eam et habebit vxorem. Si pater vir
ginis dare noluerit: reddet pecuniaȝ iu-
xta modum dotis quā virgines accipere
26.q.5.c. conſueuerunt. Maleficos non patieris
nec ſortilegos viuere. Qui coierit cum iumento morte
moriatur. Qui immolabit dijs occidetur:
Leui.19.g preter domino ſoli. Aduenam non con-
Zacha.7.c. triſtabis: neq; affliges eum. Aduene eni
D et ipſi fuiſtis in terra egypti. Vidue et
pupillo non nocebitis ſi leſeritis eos vo
ciferabuntur ad me: et ego audiam cla-
morem eorum: ⁊ indignabitur furor meus
percutiamq; vos gladio ⁊ erunt vxores ve
ſtre vidue ⁊ filij veſtri pupilli. Si pecu
niā mutuā dederis populo meo paupe-
ri qui habitat tecū: nō vrgebis eū quaſi
exactor nec vſuris opprimes: ſi pignus a
proximo tuo acceperis veſtimentum an
te ſolis occaſum reddes ei. Ipſum enim
eſt ſolum quo operitur indumentū car-
nis eius: nec habet aliud i quo dormiat.
Leui.25.b. Si clamauerit ad me exaudiam eum: q̄r
miſericors ſum. Dijs non detrahes: et
Exe.44.g. principi populi tui non maledices. Deci
De decre.c. mas et primitias tuas non tardabis of-
cum ex ius ferre: primogenituȝ filiorum tuorum da
muneribus. bis mihi. De bobus quoq; ⁊ ouibus ſimi
liter facies: ſeptem diebus ſit cuȝ matre
ſua: die octaua reddes illum mihi. Viri
ſancti eritis mihi. Carnem que a beſtijs
fuerit preguſtata non comedetis ſed ꝓij
cietis canibus.

¶ C.S. De equitate iudicij: de aſino odientis ſub
leuādo: de muneribus nō accipiendis: de miſeri
cordia peregrini: de quiete ſeptimi anni: ⁊ ſepti
mi diei: de tribus ſolēnitatibus: de hedo non co
quēdo: de angelo precedente: terra non erit ſte-
rilis: de hoſtibus eijciendis paulatim: ⁊ ꝙ ter
ras infideliū poſſidere debēt: ſed nō eoȝ deos
colere nec fedus cum eis inire. Cap.xxiij.

NOn ſuſcipies vocem A
mendacij: nec iunges
manū tuā: vt pro impio
dicas falſum teſtimo-
niū. Nō ſequeris turbaȝ
ad faciendū malū nec
in iudicio plurimoruȝ
acquieſces ſentētie: vt
a vero deuies. Pauperis q̄ꝗ nō miſerebe
ris i iudicio. Si occurreris boui inimi-
ci tui: aut aſino erranti reduc ad eū. Si 23.q.4.ſi
videris aſinū odientis te iacere ſub onere ne omiſſo.
nō pertranſibis: ſꝫ ſubleuabis cū eo. Nō de Deu.22.b
clinabis in iudiciū pauperis. Mēdaciū Danielis
fugies. Inſontē ⁊ iuſtū nō occides: quia 13.f.
aduerſor impiū. Nec accipies munera q̄ Deu.16.d.
etiā excecāt prudētes ⁊ ſubuertūt v̄ba iu
ſtoȝ. Peregrino moleſtus nō eris. Scitis Eccl.20.b
enī aduenarū aīas: q̄r ⁊ ipſi pegrini fui- B
ſtis in terra egypti. Sex ānis ſeminabis
terrā tuā ⁊ ꝯgregabis fruges. Anno aūt
ſeptimo dimittes eā ⁊ requieſcere facies:
vt comedāt paupes ppli tui: ⁊ q̄cq̄d reli
quū fuerit edāt beſtie agri. Ita facies in
vinea ⁊ in oliueto tuo. Sex dieb9 operabe
ris ſeptima die ceſſabis: vt requieſcat bos
et aſin9 tuus: vt refrigeretur filius ancille
tue: ⁊ aduena. Oia q̄ dixi vobis cuſtodi-
te: ⁊ ꝑ nomē externoȝ deoȝ nō iurabitis
neq; audietur ex ore vr̄o. Trib9 vicib9 per
ſingulos annos mihi feſta celebrabitis.
Solēnitatē quoq; azymoruȝ cuſtodies. Primum
Septem dieb9 comedes azyma: ſicut p̄- feſtum.
cepi tibi tp̄e menſis nouorum quando ſ.14.d.
egreſſus es de egypto. Non apparebis in
conſpectu meo vacuus. Et ſolennita- Deu.16.b.
tem mēſis primitiuorum operis tui que
cunq; ſeminaueris in agro. Solennita-
tem quoq; in exitu anni qn̄ congregaue Secūdum
ris omnes fruges tuas de agro. Ter in feſtum.
anno apparebit omne maſculinū tuum C
coram dño deo tuo. Non immolabis ſu-
per fermento ſanguinē victime tue nec Eccl.15.a
remanebit adeps ſolennitatis mee vſq;
mane. Primitias frugum terre tue defe Tertius fe
res in domum dñi dei tui. Non coques ſtum
hedū in lacte matris ſue. Ecce ego mit- ſ.34.g.
tā angelū meū qui precedat te et cuſto-
diat in via: et introducat in locuȝ quem
preparaui tibi. Obſerua eum et audi vo Deu.14.a
cē eius nec cōtēnendū putes: quia non
dimittet cum peccaueris: et eſt nomen
meum in illo. Qđ ſi audieris vocem ei9
et feceris omnia que loquor: inimicus
ero inimicis tuis et affligam affligētes
te. Precedetq; te angelus me9: et intro-

ducet te ad Amorreum et ethen et pherezeum chananeumq; et eueū et iebuſeum: quos ego conterā. Non adorabis deos eorum: neq; coles eos. Non facies opera eorum: ſed deſtrues eos: et cōfringes
b ſtatuas eorū. Seruietiſq; dn̄o deo vr̄o: vt benedicam panibus tuis et aquis: et
Deut.7.c. auferam infirmitatem de medio tui. Nō erit infecūda: nec ſterilis terra tua. Numerum dierum tuoꝝ implebo. Terrorem meū mittam in precurſum tuum et occidem oēm pplm ad quē ingredieris: cūctorūq; inimicoꝝ tuorū coram te terga vertā: emittēs ſcabrōes prius q̄ fugabūt eueū et chananeū et ethen: anteq̄ introeas. Nō eijciā eos a facie tua anno vno: ne terra i ſolitudinē redigat: et creſcāt cōtra te beſtie. Paulatim expellam eos de conſpectu tuo: donec augearis et poſſideas terram. Ponā autē terminos tuos a mari rubro vſq; ad mare paleſtinoꝝ: et a deſerto vſq; ad fluuiū. Tradā i manib9 vr̄is habitatores terre: et eijciam
Deu.7.a. eos de cōſpectu vr̄o. Nō inibis cū eis fedus: nec cū dijs eoꝝ. Nō habitēt i terra tua: ne forte peccare te faciāt i me: ſi ſeruieris dijs eoꝝ: qđ tibi certe erit i ſcādalū

¶ C.S. De aſcenſu moyſi: de volumine federis: de tabulis lapideis: de mora in monte quadraginta diebus et noctibus. Cap. xxiiii.

A M Oyſi q̄z dixit. Aſcēde ad dn̄m tu et aarō: nadab et abiu: et ſeptuaginta ſenes et iſrl': et adorabitis pcul. Soluſq; moyſes aſcēdet ad dn̄m: et illi non appropinquabūt: nec populus aſcēdet cū eo. Venit ergo moyſes et narrauit plebi oīa vba dn̄i atq; iudi-
H.9.b. cia. Reſpōditq; cunctus ppl's vna voce Oīa vba dn̄i q̄ locut9 eſt faciem9. Scripſit autem moyſes vniuerſos ſermones dn̄i: et mane conſurgēs edificauit altare dn̄o ad radices mōtis: et duodecim titu-
B los p duodecim tribus iſrl'. Miſitq; iuuenes de filijs iſrael et obtulerunt holocauſta immolaueruntq; victimas pacificas dn̄o vitulos duodecim. Tulit itaq; moyſes dimidiā ptē ſanguinis et miſit in crateras: partē aūt reſiduā fudit ſup altare. Aſſumēſq; volumē federis legit audiēte pplo. Qui dixerūt: oīa q̄ locut9
Heb.9.b. eſt dn̄s faciemus: et erimus obedientes.
C Ille vero ſumptū ſanguinē reſperſit in populū. Et ait. Hic eſt ſanguis federis quod pepigit dn̄s vobiſcū ſup cunctis ſermonib9 his. Aſcenderuntq; moyſes et aarō: nadab et abiu et ſeptuaginta de ſenioribus iſrael: et viderūt deū iſrl'. Sub pedibus eius quaſi opus lapidis ſaphyrini: et quaſi celū cū ſerenū eſt. Nec ſup eos q̄ pcul receſſerāt de filijs iſrael miſit manū ſuā. Viderūtq; deum et comederunt ac biberunt. Dixit aūt dn̄s ad moyſen. Aſcēde ad me in montē: et eſto ibi daboq; tibi tabulas lapideas: et legem ac mādata que ſcripſi vt doceas filios iſrl'.
D Surrexerunt moyſes et ioſue miniſter eius: aſcendēſq; moyſes in montem dei ſenioribus ait. Expectate hic donec reuertamur ad vos. Habetis aaron et hur vobiſcum: ſi quid natū fuerit queſtionis referetis ad eos. Cumq; aſcendiſſet moyſes: operuit nubes mōtem et habitauit gloria dn̄i ſup ſinai: tegens illū nube ſex diebus. Septimo autē die vocauit eum
dn̄s de medio caliginis. Erat autē ſpēs E
glorie dn̄i quaſi ignis ardēs ſup verticē Deternū.c.
montis in conſpectu filiorum iſrael. In uſū. cū ſi
greſſuſq; moyſes medium nebule: aſcē nem.
dit in montem. Et fuit ibi quadraginta diebus et quadraginta noctibus.

¶ C.S. De materia tabernaculi preparanda. C. de primitijs aſſumēdis: de arca et ad illam pertinentibus: de menſa et ad eam pertinentibus: de candelabro et ad eum pertinentibus. Ca. xxv.

L Ocutuſq; eſt domin9 ad moyſen: dicēs. Loquere filijs iſrael: vt tollāt mihi primitias Ab omni homine qui offert vltroneus accipietis eas. Hec ſunt autē que accipere de- A
betis. Aurum et argentum et es hiacyn- J.35.a.
thum et purpuram coccumq; bis tinctū et byſſum pillos caprarum et pelles arietum rubricatas: pelleſq; hiacynthinas et ligna ſethim: oleum ad luminaria cōcinanda: aromata in vnguentum et thymiamata boni odoris: lapides onychinos et gemmas ad ornandum ephoth ac rationale. Facientq; mihi ſanctuariū et habitabo in medio eorum: iuxta omnem ſimilitudinem tabernaculi qđ oſtēdam tibi: et omniū vaſorū in cultū eius. Sicq; facietis illud. Arcā de lignis ſethim compingite: cuius longitudo habeat duos et ſemis cubitos: latitudo cubitum et dimidiū: altitudo cubitū ſimiliter ac ſemiſſem: et deaurabis eam auro

B ro mundiſſimo intus et foris. Faciesq;
ſupra coronā auream p circuitū: ⁊ quat
tuor circulos aureos quos pones p quat
He.ix.c.a. qui eccle- ſiaſticis.ſ. xxv. tuor arce angulos. Duo circuli ſint in la
tere vno ⁊ duo i altero. Facies quoq; ve
ctes de lignis ſethim ⁊ operies eos au-
ro. Inducesq; p circulos q̄ ſunt in arce
lateribus vt portent eis: q̄ ſemper erunt
in circulis: nec vnq̄ extrahentur ab eis.
Ponesq; in arca teſtificationē quā ego da
bo tibi. Facies ⁊ propitiatorium de auro
mundiſſimo. Duos cubitos et dimidiū
tenebit lōgitudo eius: ⁊ cubitū ac ſemiſ-
ſem latitudo. Duos quoq; cherubin au-
reos et productiles facies ex vtraq; par
te oraculi. Cherub vn⁹ ſit in latere vno
et alter in altero. Vtrūq; latus propitia
torij tegant expandētes alas et operien-
tes oraculum reſpiciantq; ſe mutuo ver
ſis vultibus in ꝓpitiatoriū quo operiē
da eſt arca in qua pones teſtimoniū qḋ
dabo tibi. Inde precipiam ⁊ loquar ad te
ſupra propitiatoriū ſcꝫ ac de medio duo
rum cherubin qui erunt ſupra arcā teſti
monij cūcta que mādabo p te filijs iſrl.
C Facies et mēſam de lignis ſethim habē
tē duos cubitos longitudinis et in lati-
tudine cubitum: et in altitudine cubitū
ac ſemiſſem: ⁊ inaurabis eam auro pu-
riſſimo. Faciesq; illi labium aureum per
circuitum et ipſi labio coronam interra
ſilē altā quattuor digitis: ⁊ ſup illā alte-
ram coronam aureolā. Quattuor quoq;
circulos aureos preparabis ⁊ pones eos
in quattuor angulis eiuſdem mēſe p ſin
gulos pedes. Subter coronā erūt circu
li aurei vt mittātur vectes p eos ⁊ poſſit
mēſa portari. Ipſos quoq; vectes facies
de lignis ſethim: ⁊ circundabis auro ad
ſubuehendam menſam. Parabis ⁊ acce-
tabula ac phialas thuribula et cyathos
in quibus offerēda ſunt libamina ex au-
ro puriſſimo: ⁊ pones ſuper menſam pa
nes propoſitionis in cōſpectu meo ſem-
per. Facies ⁊ candelabrum ductile de au
ro mundiſſimo haſtile eius: et calamos
D cyphos: ⁊ ſpherulas: ac lilia ex ipſo ꝓce-
dentia. Sex calami egredientur de lateri
bus: tres ex vno latere et tres ex altero.
E Tres cyphi quaſi in nucis modū p ca-
lamos ſingulos ſpheruleq; ſimul et lilia
et tres ſiſr cyphi inſtar nucis in calamo
altero ſpheruleq; ſimul et lilia. Hoc erit
opus ſex calamorū: qui producendi ſunt
de haſtili. In ipſo autē candelabro erunt
quattuor cyphi in nucis modum ſpheru
leq; per ſingulos et lilia. Spherule ſub
duobus calamis per tria loca: qui ſimul
ſex fiūt ꝓcedētes de haſtili vno. Et ſphe
rule igit ⁊ calami ex ipſo erunt vniuerſa
ductilia de auro puriſſimo. Facies et lu-
cernas ſeptē ⁊ pones eas ſup cādelabrū
vt luceant ex aduerſo. Emunctoriaq; et
vbi q̄ emuncta ſunt extinguantur ſiant de
auro puriſſimo. Omne pondus candela
bri cū vniuerſis vaſis ſuis habebit talen Heb.8.b.
tū auri puriſſimi. Inſpice ⁊ fac ſm exem Act.7.f
plar qḋ tibi in mōte mōſtratū eſt.

¶ C.S. De quattuor operimentis tabernaculi
de parietibus tabernaculi: de duobus velis. de
baſibus et quinq; colūnis. Cap.xxvi.

Tabernaculū vero ita A
fiet. Decē cortinas de
byſſo retorta ⁊ hiacyn-
tho: ac purpura: cocco
q; bis tincto variatas
opere plumario facies
Lōgitudo cortine vni
us habebit viginti octo
cubitos latitudo quattuor cubitorū erit
Vnius menſure fient vniuerſa tentoria
Quinq; cortine ſibi iungentur mutuo: et
alie quinq; nexu ſimili coherebunt. An- B
ſulas hiacynthinas in lateribus ac ſum
mitatibus facies cortinarum: vt poſſint
inuicem copulari. Quinquagenas anſu
las cortina habebit in vtraq; parte. Ita
inſertas: vt anſa contra anſam veniat
et altera alteri poſſit adaptari. Facies et
quinquaginta circulos aureos: quibus
cortinarum vela iūgenda ſunt vt vnum
tabernaculum fiat. Facies et ſaga cilici-
na vndecim ad operiendum tectum ta-
bernaculi. Longitudo ſagi vnius habe-
bit triginta cubitos et latitudo quattuor
Equa erit menſura ſagorum omnium.
E quibus quinq; iūges ſeorſum: ⁊ ſex ſi
bi mutuo copulabis: ita vt ſextū ſagum
in fronte tecti duplices. Facies et quin- C
quaginta anſas in ora ſagi vnius vt cō
iungi cū altero queat et quīquaginta an
ſas in ora ſagi alterius vt cum altero co-
puletur. Facies ⁊ quīquaginta fibulas
eneas quibus iungantur anſe: vt vnum ex
omnib⁹ operimētū fiat. Qḋ autē ſupfue-
rit in ſagis q̄ parantur tecto: id eſt vnū ſa
gum qḋ amplı⁹ eſt: ex medietate ei⁹ ope
ries poſteriora tabernaculi: et cubit⁹ ex
vna parte pendebit ⁊ alter ex altera qui
plus eſt in ſagorū longitudine vtrūq; la- D
tus tabernaculi protegens. Facies ⁊ ope
rimentum aliud tectū de pellib⁹ arietum

rubricatis. Et ſup hoc rurſuꝫ aliud opi
mentum de hiacynthinis pellibus. Fa
cies ꝛ tabulas ſtantes tabernaculi de li
gnis ſethim: q̄ ſingule denos cubitos in
lõgitudine habeãt: ꝛ in latitudine ſingu
los ac ſemiſſem. In laterib⁹ tabule due
incaſtrature fiẽt qb⁹ tabula alteri tabule
cõnectat̃ atqꝫ i hũc modũ cũcte tabule
parabunt̃. Quarũ vigīti erũt i latere me
ridiano qđ vergit ad auſtrũ qb⁹ quadra
ginta baſes argẽteas fundes vt bine ba
ſes ſingulis tabulis per duos angulos
ſubijciãt̃. In latere q̄ ſcđo tabernaculi
qđ vergit ad aquilonẽ: vigīti tabule erũt
quadraginta habentes baſes argenteas
Bine baſes ſingulis tabulis ſupponen
E tur. Ad occidẽtalem vero plagã taberna
culi facies ſex tabulas: et rurſum alias
duas q̄ in angulis erigantur poſt terguꝫ
tabernaculi. Eruntqꝫ ſibi coniuncte a
deorſum vſqꝫ ſurſum et vna omnes com
pago retinebit. Duabus q̄ tabulis que
in angulis ponende ſunt ſimilis iunctu
ra ſeruabit̃. Et erunt ſimul tabule octo
baſes earum argentee ſedecim duabus
baſibus per vnã tabulã ſupputatis. Fa
cies ꝛ vectes de lignis ſethim quinqꝫ ad
continendas tabulas in vno latere taber
naculi: ꝛ quinqꝫ alios in altero: ꝛ eiuſ
dem numeri ad occidentalem plagã qui
F mittẽt̃ p medias tabulas a ſummo vſqꝫ
ad ſummum. Ipſas vſqꝫ tabulas deaura
bis: ꝛ fundes in eis anulos aureos per
quos vectes tabulata contineant: quos
operies laminis aureis. Et eriges taber
naculum iuxta exemplar qđ tibi in mon
te monſtratum eſt. Facies et velũ de hia
cyntho et purpura: coccoqꝫ bis tincto ꝛ
byſſo retorta opere plumario: ꝛ pulchra
varietate cõtextũ qđ appẽdes ante quat
tuor columnas de lignis ſethim que ipſe
G quidẽ deaurate erunt: ꝛ habebunt capi
ta aurea: ſed baſes argenteas. Inſeretur
autem velum per circulos: intra qđ po
nes arcã teſtimonij: quo ꝛ ſanctuariuꝫ ꝛ
ſanctuarij ſanctuaria diuidẽtur. Pones
ꝛ propitiatoriũ ſup arcã teſtimonij i ſan
ctaſanctoꝝ menſamqꝫ extra velũ: ꝛ con
tra menſam cãdelabrum in latere taber
naculi meridiano. Menſa enim ſtabit
in parte aquilonis. Facies ꝛ tentorium
in introitu tabernaculi de hiacyntho et
purpura coccoqꝫ bis tincto et byſſo re
torta opere plumarij ꝛ quīqꝫ colũnas de
auratis lignoꝝ ſethim: anᷓ quas ducẽtur
[illegible] q̄rũ erũt capita aurea ꝛ baſes eneas

¶ c. G. De altari tabernaculi ꝛ atrio taberna
culi ꝛ oleo lucerne. Cap. xxvij.

Facies ꝛ altare đ lignis A
ſethim qđ habebit qnqꝫ
cubitos in longitu
dine et totidem in lati
tudine: id eſt quadruꝫ:
et tres cubitos in alti
tudine. Cornua auteꝫ
per quattuor ãgulos ex
ipſo erũt ꝛ operies illud ere. Facieſqꝫ in
vſus eius lebetes ad ſuſcipiendos cine
res ꝛ forcipes atqꝫ fuſcinulas ꝛ ignium
receptacula. Oĩa vaſa ex ere fabricabis.
Craticulãqꝫ in modũ retis eneã p cuius
quattuor angulos erunt quattuor anuli
enei quos pones ſubter arulam altaris.
Eritqꝫ craticula vſqꝫ ad altaris medium
Facies ꝛ vectes altaris de lignis ſethim
duos quos operies laminis eneis: ꝛ indu
ces p circulos: eruntqꝫ ex vtroqꝫ latere
altaris ad portandũ. Nõ ſolidũ: ſed ina
ne ꝛ cauũ intrinſecus facies illud ſicut ti
bi in mõte mõſtratũ eſt. Facies ꝛ atrium B
tabernaculi: in cuius auſtrali plaga ꝯtra
meridiem erũt tentoria de byſſo retorta.
Centũ cubitos vnũ latus tenebit in lon
gitudine: ꝛ colũnas viginti cum baſibus
totidẽ eneis: q̄ capita cum ſcelaturis ſuis
habebũt argentea. Siliter ꝛ in latere aqui
lonis p lõgum erũt tẽtoria centum cubi
torũ colũne viginti: ꝛ baſes enee eiuſdẽ
numeri: ꝛ capite earũ cũ celaturis ſuis
argẽtea. In latitudine vero atrij quod re C
ſpicit ad occidentem erunt tentoria per
quinquaginta cubitos: ꝛ colũne decem
baſeſqꝫ totidẽ. In ea quoqꝫ atrij latitudi
ne q̄ reſpicit ad orientem: quinquaginta
cubiti erũt in qbus quindecim cubitorũ
tentoria lateri vno deputabuntur: colũ
neqꝫ tres ꝛ baſes totidẽ: et in latere alte
ro erunt tentoria: cubitos obtinentia qn
decim columne tres ꝛ baſes totidem. In
introitu vero atrij fiet tentorium cubito
rum viginti ex hiacyntho et purpura: coc
coqꝫ bis tincto ꝛ byſſo retorta opere plu
mario. Colũnas habebit q̄ttuor: cuꝫ ba
ſibus totideꝫ. Omnes columnẽ atrij per
circuitum veſtite erunt argenteis lami
nis capitibus argenteis: et baſibus ene D
is. In longitudine occupabit atrium cu
bitos centum: in latitudine quinquagin
ta: altitudo quīqꝫ cubitoꝝ erit. Fietqꝫ de
byſſo retorta ꝛ habebit baſes eneas. Cũ
cta vaſa tabernaculi in omnes vſus et
cerimonias tam paxillos eius q̄ atrij ex

Leui.6.b. tre facies. Precipe filijs iſrael vt offerāt
ſibi oleum de arboribus oliuarum pu-
riſſimū piloq; cōtuſum vt ardeat lucer-
na ſemper in tabernaculo teſtimonij ex-
tra velū quod oppāſum eſt teſtimonio: ⁊
collocabūt eā aarō ⁊ filij ei⁹ ⁊ vſq; ma-
ne luceat corā dn̄o. Perpetuus erit cul-
tus p̄ ſucceſſiōes eoꝝ corā filijs iſrael.

¶ C.S. De ornamen in ſummi ſacerdotis: et filiorum ſuorum. Capitulū.xxviii.

A Pplica quoq; ad te aa-
rō fratrē tuū cū filijs
ſuis de medio filioꝝ iſ-
rael vt ſacerdotio fūgā
tur mihi aaron nadab
et abiu: eleazar: ⁊ itha-
mar facieſq; veſtē ſan-
ctā aaron fratri tuo in
gloriā ⁊ decorē. Et loqueris cūctis ſapiē
tibus corde quos repleui ſpiritu prudē-
tie vt faciāt veſtes aarō in quibus ſancti
ficatus miniſtret mihi. Hec aūt erūt ve-
ſtimēta que faciēt. Ratiōale ⁊ ſupbume
rale tunicā ⁊ lineā ſtrictā: cidarī ⁊ balthe
um. Faciēt veſtimenta ſancta fratri tuo
aarō ⁊ filijs ei⁹: vt ſacerdotio fungāt mi
bi. Accipiētq; aurū ⁊ hiacynthū ⁊ purpu
rā: coccūq; bis tinctum ⁊ byſſuꝫ. Faciēt
aūt ſupbumerale de auro ⁊ hiacynto et
purpura: coccoq; bis tincto et byſſo re-
torta ope polymito. Duas oras iunctas
hēbit i vtroq; latere ſummitatū vt i vnū
redeāt. Ipa q; textura ⁊ cūcta opis varie
tas erit ex auro ⁊ hiacyntho et purpura
coccoq; bis tincto et byſſo retorta. Su-
meſq; duos lapides onychinos et ſcul-
pes i eis noīa filioꝝ iſrl: ſex nomia i lapi
de vno: ⁊ ſex reliqua in altero iuxta ordi-
nē natiuitatis eoꝝ. Ope ſculptoris et ce
latura gēmarū: ſculpes eos noīb⁹ filioꝝ
iſrael incluſos auro atq; circūdatos: et
pones in vtroq; latere ſuperhumeralis:
memoriale filijs iſrael. Portabitq; aarō
nomia eoꝝ corā dn̄o ſup vtrūq; hume-
rum ob recordationem. Facies et vnci
nos ex auro: et duas catenulas auri pu-
riſſimi ſibijnuicē coherentes quas inſe-
res vncinis. Rationale q; iudicij facies
opere polymito iuxta texturam ſuperhu
meralis ex auro: hiacyntho ⁊ purpura
coccoq; bis tincto ⁊ byſſo retorta. Qua-
drangulum erit et duplex. Menſuram
palmi habebit: tam in longitudine q; in
latitudine poneſq; in eo quattuor ordi-
nes lapidū. In primo v̄ſu erit lapis ſar-
dius ⁊ topazius ⁊ ſmaragdus. In ſecū-
do carbūculus ſaphyrus ⁊ iaſpis. In ter
tio ligurius: achates ⁊ amethiſtus. In
quarto chryſolitus onychin⁹ et berillus
Incluſi auro erunt per ordines ſuos. Ha
bebūtq; noīa filiorum iſrael. Duodecim
nominib⁹ celabūtur: ſinguli lapides no
minib⁹ ſingulorū per duodecim tribus.
Facies in rationali catenas ſibijnuiceꝫ
coherētes ex auro puriſſimo ⁊ duos anu
los aureos: quos pones in vtraq; ratio-
nalis ſūmitate catenaſq; aureas iūges
anulis qui ſunt i marginibus eius ⁊ ip-
ſarum catenarum extrema duobus co-
pulabis vncinis in vtroq; latere ſuper-
humeralis qd̄ rōnale reſpicit. Facies et
duos anulos aureos quos pones i ſum
mitatib⁹ rōnalis: ⁊ in oris que ē regiōe
ſunt ſuphumeralis ⁊ poſteriora ei⁹ aſpi
ciunt: nec non ⁊ alios duos anulos au
reos qui ponēdi ſunt in vtroq; latere ſu
perhumeralis deorſum: qd̄ reſpicit con-
tra faciem iuncture inferioris: vt aptari
poſſit cum ſuphumerali vt ſtringatur ra
tiōale anulis ſuis cum anulis ſuperhu-
meralis vitta hiacynthina vt maneat iū
ctura fabrefacta: ⁊ a ſemuicem rationa-
le ⁊ ſuperhumerale nequeant ſeparari.
Portabitq; aaron noīa filioꝝ iſrl in rō-
nali iudicij ſuper pectus ſuū qn̄ igredie
tur ſanctuariū memoriale coram dn̄o in
eternum. Pones aūt i rōnali iudicij do- 26.di.c. ec
ctrinam ⁊ veritatem que erunt in pecto- cleſiaſticis
re aarō qn̄ igredietur corā dn̄o: ⁊ geſtabit §.ecce.
iudiciū filiorū iſrael i pectore ſuo i ɔſpe
ctu dn̄i ſemp. Facies ⁊ tunicā ſuphume
ralis totam hiacynthinam in cuius me-
dio ſupra erit capitiū ⁊ ora p̄ gyrum ei⁹
textilis: ſicut fieri ſolet i extremis veſtiuꝫ
partib⁹ ne facile rūpatur. Deorſum v̄o ad
pedes eiuſdem tunice p̄ circuitū q̄ſi ma
la punica facies ex hiacyntho: et purpu
ra ⁊ cocco bis tincto ⁊ byſſo retorta mix-
tis in medio tintinabulis: ita vt tintinna
bulum ſit aureū ⁊ malūpunicū: rurſum Eccl.45.b
q; tintinabulū aliud aureū ⁊ malūpuni di.45.c.ſit
cum. Et veſtiet ea aarō i officio miniſte rector.v.b
rij: vt audiatur ſonit⁹ qn̄ ingredietur ⁊ egre- moyſi.z.p.
dietur ſanctuariū i cōſpectu dn̄i ⁊ nō mo in exodo.
riatur. Facies ⁊ lamina de auro puriſſimo
in q̄ ſculpes ope celatoris ſctm̄ dn̄o. Li-
gabiſq; eaꝫ vitta hiacynthina ⁊ erit ſup
thiara iminēs fronti pōtificis. Portabit
q; aarō iniq̄tates eoꝝ q̄ obtulerūt ⁊ ſcti
ficauerūt filij iſrl: i cūctis muerib⁹ ⁊ do
narijs ſuis. Erit aūt lamia ſemp i frōte
eius vt placat⁹ ſit ei dn̄s. Stringeſq; tu-

Margin notes (left): 31.di.c. de erectis. 73.di.c.i. p. moyſi. — 40 di.c.i. §. vā myſt. 26.di.c. q̄ eccleſiaſticis.§ ecce. — B — C — Naū.10.b
Margin letters (right): b — c — f — g

nicã byſſo: ⁊ tbiarã byſſinã facies ⁊ bal-
theũ ope plumarij. Porro filijs aarõ tu
nicas lineas parabis ⁊ baltheos: ac tbia
ras in gl'ia ⁊ decorẽ veſtieſq; his oĩb⁹ aa
c rõ fratrẽ tuũ ⁊ filios ei⁹ cũ eo. Et cũcto
rũ cõſecrabis man⁹ ſctificabiſq; illos vt
ſacerdotio fungant' mihi. Facies et femi
nalia linea vt operiãt carnem turpitudi
nis ſue a renibus vſq; ad femora: ⁊ vtent'
eis aarõ ⁊ filij ei⁹ qñ igrediunt' taberna
culũ teſtimonij: vel qñ appropinquant
ad altare vt miniſtrẽt in ſctũario ne ini-
quitatis rei moriantur. Legitimũ ſempi
ternũ erit aarõ et ſemini ei⁹ poſt eum.
d ¶ C.S. De conſecratione ſacerdotum: de obla-
tione ⁊ obſeruãtia eorũ. Capitulũ. xxix.
a SEd et hoc facies vt mi
hi in ſacerdotio ꝯſecrẽ
tur. Tolle vitulum de
armento ⁊ arietes du-
os imaculatos: paneſ
q; azymos ⁊ cruſtulã
abſq; fermento q̃ con-
ſperſa ſint oleo lagana
quoq; azyma oleo lita. De ſimila triti-
cea cuncta facies: et poſita in caniſtro
offeres vitulũ aũt ⁊ duos arietes: ⁊ aarõ
ac filios eius applicabis ad oſtiũ taber-
naculi teſtimonij. Cũq; laueris patrem
cũ filijs ſuis aqua: idues aaron veſtimẽ
tis ſuis: id eſt linea ⁊ tunica ſuperhume
rali et rationali: qđ conſtringes baltheo:
et pones tbiarã in capite eius: et laminã
ſanctã ſup tbiarã ⁊ oleũ vnctionis fun
des ſuper caput eius: atq; hoc ritu con-
b ſecrabitur. Filios quoq; illius applica-
bis et indues tunicis lineis: cigeſq; bal-
theo aaron ſcz ⁊ liberos ei⁹ et impones
Leui.1.b. eis mitras: eruntq; ſacerdotes mihi reli
gione perpetua. Poſtq̃ initiaueris ma-
nus eo⁊: applicabis et vitulũ coram ta
bernaculo teſtimonij. Imponentq; aarõ
et filij ei⁹ man⁹ ſup caput illius: et ma-
ctabis eũ in conſpectu dñi: iuxta oſtium
tabernaculi teſtimonij: ſumptumq; de
ſanguine vituli: pones ſup cornua alta-
ris digito tuo: reliquum autem ſangui-
Leui.4.a. nem fundes iuxta baſim eius. Sumes
et adipem totum qui operit inteſtina ⁊
reticulũ iecoris ac duos renes ⁊ adipẽ
qui ſup eos ẽ ⁊ offeres incenſum ſuper
c altare: carnes ꝟo vituli et coriũ et fimũ
cõbures foris extra caſtra eo q̃ pro pec
cato ſit. Unũ quoq; arietem ſumes ſup
d cuius caput ponẽt aaron ⁊ filij ei⁹ ma
nus: quẽ cum mactaueris: tolles de ſan

guine eius: ⁊ fundes circa altare: ipſum
aũt arietẽ ſecabis in fruſta lotaq; inte-
ſtina eius ac pedes pones ſup conciſas
carnes: ⁊ ſuper caput illius ⁊ offeres to
tum arietem in incẽſum ſup altare obla De pře.di.
tio eſt domino odor ſuauiſſimus victime x.c.
dñi. Tolles quoq; arietem alterum ſup ponet.
cuius caput aaron ⁊ filij eius ponẽt ma
nus. Quẽ cum immolaueris: ſumes de b
ſanguine eius: ⁊ pones ſuper extremum x4.diſ.ſ.
auricule dextre aarõ ⁊ filio⁊ eius: et ſu- 1.in pal.ar.
per pollices manus eorum ac pedis dex 96.di.c.ſi
tri: fundeſq; ſanguinẽ ſup altare per cir- imperator.
cuitum. Cũq; tuleris de ſanguine q̃ eſt
ſup altare et de oleo vnctionis: aſperges
aaron et veſtes eius filios et veſtimenta
eorum. Conſecratiſq; ipſis et veſtibus
tolles adipem de ariete et caudã et arui-
nam que operit vitalia: ac reticulũ ieco
ris et duos renes: atq; adipẽ q̃ ſup eos
eſt armũq; dextrum eo q̃ ſit aries conſe
crationis: tortãq; panis vnius cruſtulã
conſperſam oleo: laganum de caniſtro
azymo⁊ qđ poſitũ eſt in conſpectu dñi.
Poneſq; oĩa ſup manus aarõ ⁊ filiorũ
eius: ⁊ ſanctificabis eos eleuans coram c
domino. Suſcipieſq; vniuerſa de mani-
bus eorum: et incendes ſuper altare in
holocauſtum: odorem ſuauiſſimũ in cõ
ſpectu dñi: q: oblatio ei⁹ eſt. Sumes q̃
pectuſculum de ariete quo initiatus eſt
aaron ſanctificabiſq; illud eleuatum co
ram domino et cedet in partẽ tuã. San
ctificabiſq; et pectuſculum conſecratũ
et armum quem de ariete ſeparaſti quo
initiatus eſt aaron ⁊ filij eius cedentq;
in partẽ aarõ et filio⁊ ei⁹ iure ꝑpetuo a
filijs iſrael: quia primitiua ſunt et initia
de victimis eorũ pacificis que offerunt
dño. Veſtẽ aũt ſanctã qua vtitur aaron
habebunt filij eius poſt eum vt vngan
tur in ea et conſecrentur manus eorum
Septẽ diebus vtetur illa qui pontifex ꝓ
eo fuerit conſtitutus de filijs eius ⁊ qui
ingredietur tabernaculũ teſtimonij: vt
miniſtret in ſanctuario. Arietẽ aũt cõ-
ſecrationis tolles: et coques carnes ei⁹
in loco ſancto: quibus veſcetur aaron: ⁊ d
filij eius. Panes quoq; qui ſunt in ca-
niſtro in veſtibulo tabernaculi teſtimo-
nij comedent: vt ſit placabile ſacrificiũ
et ſanctificentur offerentium manus.
Alienigena non veſcetur ex eis: q: ſancti
ſunt. Qđ ſi remanſerit de carnibus con-
ſecratis ſiue de panibus vſq; mane com
bures reliquias igni. Non comedentur: q:

ſanctificata ſunt. Oia que p̄cepi tibi fa-
cies ſup aaron ⁊ filijs eius. Septē dieb⁹
cōſecrabis manus eoꝝ ⁊ vitulū p̄ pecca
to offeres: p̄ ſingulos dies: ad expiandū.
Mundabiſq; altare cū immolaueris ex
piationis hoſtiā et vnges illud in ſancti
ficationē. Septē dieb⁹ expiabis altare ⁊
ſanctificabis ⁊ erit ſctm̄ ſanctoꝝ. Ois q̄
tetigerit illud ſanctificabitur. Hoc eſt qḋ
facies in altari. Agnos anniculos duos
per ſingulos dies iugiter vnū agnū ma-
ne: ⁊ alterū veſpere: decimā partē ſimile
cōſperſe oleo tuſo: qḋ habeat menſuram
quartā partē hin: et vinū ad libandum
eiuſdē menſure in agno vno. Alterū vero
agnū offeres ad veſperā iuxta ritū matu
tine oblationis: ⁊ iuxta ea que diximus i
odorem ſuauitatis. Sacrificiū eſt domi
no deo oblatiōe ꝑpetua in generationes
vr̄as: ad oſtiū tabernaculi teſtimonij co
rā dn̄o vbi ↄſtituā vt loquar ad te. Ibiq;
p̄cipiā filijs iſrael: ⁊ ſanctificabit altare
in gloria mea. Sctificabo ⁊ tabernacu
lū teſtimonij cū altari ⁊ aaron cū filijs
eius vt ſacerdotio fungātur mihi. Et ha
bitabo in medio filioꝝ iſrl': eroq; eis de⁹
⁊ ſcient quia ego dn̄s deus eoꝝ: qui edu-
xi eos de terra egypti vt manerent inter
illos: ego dominus deus ipſorum.

¶ C.B. De altari thymiamatis conſtruendo: de
pecunia exigēda a populo: de labio eneo: de con-
fectione vnctionis thymiamatis. Capitu. xxx.

Facies quoq; altare ad
adolēdum thymiama
de lignis ſethim habēs
cubitum longitudinis
et alterum latitudinis
id eſt quadrangulum:
et duos cubitos in alti
tudine. Cornua ex ipſo
procedent veſtieſq; illud auro puriſſimo
tam craticulam eius q̄ parietes per cir-
cuitum ⁊ cornua. Facieſq; ei coronā au
reolā p̄ gyrum ⁊ duos anulos aureos
ſub corona p̄ ſingula latera: vt mittātur
in eos vectes ⁊ altare portetur. Ipſos q̄
vectes facies de lignis ſethim ⁊ inaura-
bis. Poneſq; altare contra velū qḋ ante
arcam pēdet teſtimonij coram ꝓpiciato
rio quo tegit teſtimoniū vbi loquar tibi:
⁊ adolebit incēſum ſup eo aaron ſuaue
fragrās. Mane qn̄ cōponet lucernas in
cēdet illud: ⁊ qn̄ collocat eas ad veſperū
vret thymiama ſempiternū corā dn̄o in
generatiōes veſtras. Nō offeretis ſup eo
thymiama cōpoſitionis alteri⁹: nec obla
tione ⁊ victimā: nec libabitis libamina.
Et deꝓcabit aarō ſup cornua altaris ſe
mel p̄ annū in ſanguine qḋ oblatū eſt p̄
peccato: ⁊ placabit ſup eo in generatio
nibus veſtris. Sanctū ſanctoꝝ erit dn̄o. Nu.4.a.
Locutuſq; ē dn̄s ad moyſen: dicēs. Qn̄
tuleris ſummā filiorum iſrael iuxta nu-
merum: dabunt ſinguli p̄cium pro aia
bus ſuis dn̄o: ⁊ non erit plaga in eis cū
fuerint recenſiti. Hoc aūt dabit omnis q̄
tranſit ad nomen dimidiū ſicli iuxta me Leui.27.b
ſuram templi. Siclus viginti obolos ha Nu.3.g.
bet. Media pars ſicli offeret dn̄o. Qui Eze.45.b
habetur in numero a viginti annis: ⁊ ſu
pra dabit precium. Diues non addet ad
mediū ſicli: ⁊ pauper nihil minuet. Su
ſceptamq; pecuniā que collata ē a filijs
iſrael trades in vſus tabernaculi teſtimo
nij: vt ſit monimētū eoꝝ corā dn̄o ⁊ pro-
pitietur aiabus eoꝝ. Locutuſq; eſt dn̄s
ad moyſen dicens. Facies ⁊ labiū eneū 16.diſt.can
cum baſi ſua ad lauandū: poneſq; illud eccl'iaſticos
inter tabernaculū teſtimonij ⁊ altare. Et §.ecce in
miſſa aqua lauabūt in ea aarō ⁊ filij ei⁹ fine.
manus ſuas ac pedes: qn̄ ingreſſuri ſunt C
tabernaculū teſtimonij: et qn̄ acceſſuri J.40.c
ſunt ad altare vt offerāt in eo thymiama
dn̄o: ne forte moriant. Legitimum ſem-
piternum erit ipſi ⁊ ſemini eius per ſuc-
ceſſiones. Locutuſq; eſt dn̄s ad moyſen
dicens. Sume tibi aromata p̄rime myr-
rhe ⁊ electe quingentos ſiclos: cinamo
mi medium: id eſt ducentos quinquagin
ta ſiclos: calami ſimiliter ducentos quin
quaginta ſiclos: caſie aūt q̄ngētos ſiclos
in pondere ſanctuarij: oleum de oliuetis
menſurā hin. Facieſq; vnctionis oleum J.40.b
ſctm̄ vnguētum cōpoſitum opere vnguē
tarij ⁊ vnges ex eo tabernaculū teſtimo
nij ⁊ arcam teſtamenti mēſamq; cum va
ſis ſuis: candelabrū ⁊ vtenſilia ei⁹ altaria
thymiamatis ⁊ holocauſti: ⁊ vniuerſam
ſuppellectilē q̄ ad cultū eoꝝ ꝑtinet: ſan-
ctificabiſq; oia ⁊ erūt ſctā ſctoꝝ. Qui te
tigerit ea ſanctificabitur. Aaron ⁊ filios
eius vnges ſctificabiſq; eos vt ſacerdo-
tio fungantur mihi. Filijs q̄ iſrael dices
Hoc oleum vnctionis ſanctum erit mi-
hi in generationes veſtras. Caro homi-
nis non vngetur ex eo: ⁊ iuxta compoſitionē
eius non facietis aliud: q2 ſanctificatū
eſt: ⁊ ſanctum erit vobis. Homo quicun
q; tale compoſuerit et dederit ex eo alie-
no: exterminabitur de populo ſuo dixit
q; dn̄s ad moyſen. Sume tibi aromata
ſtactē ⁊ onychā galbanū boni odoris

ſbus lucidiſſimũ: equalis ponderis erũt
oĩa: Facieſq; thymiama compoſitũ ope
vnguẽtarij mixtuz diligẽter ꝛ purũ ꝛ ſan
ctificatiõe digniſſimuz. Cũq; in tenuiſſi
mum puluerẽ vniuerſa ꝯtuderis: pones
ex eo corã tabernaculo teſtimonij: ĩ loco
ꝙ apparebo tibi. Sctm̃ ſctõrũ erit vobis
thymiama. Talẽ ꝯpoſitionẽ nõ facietis
in vſus veſtros: q2 ſanctũ eſt dño. Hõ q̃ſ
cunq; fecerit ſimile: vt odore illius per-
fruatur: peribit de populis ſuis.

¶ C.S. De euocatione beſeleel magiſtri tabernaculi: ꝛ ooliab ſocij eius: de obſeruãtia ſabbati: de duab⁹ tabulis datis moyſi. Ca. xxxi.

A
J.35.a. Locutuſq; eſt dñs ad
moyſen dicẽs. Ecce vo
caui ex noĩe beſeleel fi
liũ vri filij hur de tri
bu iuda et ĩpleui eum
ſpũ dei ſapientia: ꝛ in
telligentia ꝛ ſciẽtia in
oĩ opere ad excogitan
dũ q̃cquid fabre fieri põt ex auro ꝛ argẽ
to ꝛ ere: marmore ꝛ gemis: ꝛ diuerſitate li
B gnorũ: dediq; ei ſociũ ooliab filiũ achiſa
Pre dſt. ait. mech de tribu dan. Et in corde hõis eru
.1. ca .2. in diti poſui ſapiẽtiam vt faciãt cũcta que
principio. precepi tibi: tabernaculũ federis ꝛ arcã
De ſacra teſtimonij: ꝛ ꝓpitiatoriũ qḋ ſup eã eſt: ꝛ
vnctio. ca. cuncta vaſa tabernaculi menſamq;: ꝛ va
vnico ante ſa ei⁹: cãdelabrũ puriſſimũ cũ vaſis ſuis
finem. et altaria thymiamatis et holocauſti et
oĩa vaſa eoꝝ: labium cũ baſi ſua: veſtes
ſctãs in miniſterio aaron ſacerdoti ꝛ fi-
lijs ei⁹: vt fungant̃ officio ſuo in ſacris
oleũ vnctiõis ꝛ thymiama aromatum in
C ſanctuario. Oĩa q̃ ꝑcepi tibi faciẽt. Et lo
E.20.b. cut⁹ eſt dñs ad moyſen: dicẽs. Loq̃re fi-
lijs iſrl': ꝛ dices ad eos. Uidete vt ſabba-
tũ meũ cuſtodiatis: q2 ſignũ eſt inter me
ꝛ vos in gñationib⁹ veſtris: vt ſciatis: q2
ego dñs q̃ ſanctifico vos. Cuſtodite ſab-
batũ meũ. Sctm̃ ẽ eĩ vobis. Qui pollue
rit illud morte moriat̃. Qui fecerit in eo
opus ꝑibit aĩa illius de medio populi ſui
D Sex dieb⁹ facietis opus in ſeptimo ſab
batum eſt requies ſancta dño. Omnis q̃
fecerit opus ĩ hac die morietur. Cuſtodiãt
filij iſrael ſabbatũ: ꝛ celebrẽt illud in ge-
nerationibus ſuis. Pactum eſt ſempiter
num inter me ꝛ filios iſrael ſignũq; per
Gen.1.d. petuum. Sex enĩ diebus fecit dñs celuz
E.24.c. et terram: et in ſeptimo ab omni opere
J.32.a. ceſſauit. Deditq; dominus moyſi com-
pletis huiuſcemodi ſermonibus in mon
te ſinay duas tabulas teſtimõij lapideas
ſcriptas digito dei.

¶ C.S. Adorauerũt vitulũ filij iſrael: moiſẽ faciẽte moyſe in monte ſinai: contra quos iratus eſt deus: de fractione tabularũ: de punitiõe pctĩ ꝛ occiſione viginti trium miliũ hominũ: moyſes rogaturus deum montẽ aſcendit. Cap. xxxii.

Uidens aũt ppl's ꝙ mo- A
ram faceret deſcenden- Act.7.e.
di de monte moyſes cõ
gregatus aduerſus aarõ
ait. Surge fac nobis de-
os qui nos precedant.
Moyſi enim huic viro
qui nos eduxit de terra egypti ignoram⁹
quid acciderit ei. Dixitq; ad eos aaron.
Tollite inaures aureas de vxorum filio-
rumq; et filiarum veſtrarum auribus et
afferte ad me. Fecitq; populus que iuſſe
rat deferens inaures ad aaron. Quas cũ
ille accepiſſet: formauit ope fuſorio ꝛ fe
cit ex eis vitulum conflatilem. Dixerunt De pe. diſ.
q;. Hi ſunt dij tui iſrael qui te eduxerunt 4.c. inter-
de terra egypti. Quod cum vidiſſet aarõ miſſiõe. §.
edificauit altare coram eo: et preconis vo filijs. in fi.
ce clamauit dicẽs. Cras ſolennitas do- mendacia
mini eſt. Surgẽteſq; mane obtulerũt ho in glo.
locauſta et hoſtias pacificas: ꝛ ſedit po- B
pulus mãducare ꝛ bibere: ꝛ ſurrexerunt 1.cor.10.b
ludere. Locutus eſt autem dñs ad moy- Deut.9.b.
ſen dicẽs. Uade deſcende: peccauit po-
pulus tuus quẽ eduxiſti de terra egypti:
receſſerunt cito de via quã oſtendiſti eis:
feceruntq; ſibi vitulum cõflatilẽ: ꝛ ado
rauerunt atq; immolãtes hoſtias ei dixe
runt. Iſti ſunt dij tui iſrael: qui te eduxe- 3.re. 12.g.
runt de terra egypti. Ruſumq; dñs ad
moyſen. Cerno ꝙ populus iſte dure cer
uicis ſit. Dimitte me vt iraſcatur furor C
meus contra eos: et deleam eos: faciam
q; te in gentẽ magnam. Moyſes autem
orabat dñz deũ ſuũ dicẽs. Cur dñe iraſci
tur furor tuus ꝯtra populũ tuũ quẽ edu
xiſti de terra egypti: in fortitudĩe magna Nu.14.c.
et in manu robuſta. Ne queſo dicant egy
ptij callide eduxit eos: vt interficeret in
montibus ꝛ deleret de terra: quieſcat ira
tua et eſto placabilis ſup neq̃tia populi
tui. Recordare abraã: iſaac: ꝛ iſrael ſeruo
rum tuorum: q̃bus iuraſti ꝑ temetipſuz
dicẽs. Multiplicabo ſemen veſtrũ ſicut Exiens p⁹
ſtellas celi: ꝛ vniuerſam terram hanc de quadraginta
qua locutus ſum: dabo ſemini veſtro: et prim⁹ excogitauit
poſſidebitis eam ſemper. Placatuſq; eſt et
dñs ne faceret malum quod locutus fue argenteam
rat aduerſus populũ ſuum. Et reuerſus monetã.
eſt moyſes de monte portans duas tabu D

las teſtimonij in manu ſua: ſcriptas ex
vtraq; parte ⁊ factas opere dñi. Scriptu
ra quoq; dei erat ſculpta in tabulis. Au-
diens autem ioſue tumultum populi vo-
ciferantis: dixit ad moyſen. Vlulatus pu
gne auditur in caſtris. Qui reſpōdit. Nō
eſt clamor adhortantium ad pugnam: ne
16 di. c. ſes q; vociferatio compellentium ad fugam:
tinuſti quar ſed vocem cantantium ego audio. Cūq; ap
to. propinquaſſet ad caſtra vidit vitulum et
E choros: iratuſq; valde: proiecit de manu
tabulas et cōfregit eas ad radicem mon
tis. Arripienſq; vitulum: quem fecerant: cō
buſſit ⁊ cōtriuit vſq; ad puluerem: quē
Hercules ſparſit in aquā: ⁊ dedit ex eo potū filijs
primus ar iſrael. Dixitq; ad aaron. Quid tibi fecit h
guitur cuius populus vt induceres ſuper eū peccatū
doct⁹ cla- maximum? Cui ille rñdit. Ne indignetur
ret. dñs meus. Tu eñi noſti populum iſtum
S. eodem. q̄ pronus ſit ad malū. Dixerūt mihi. Fac
nobis deos: qui nos precedant. Huic eñi
moyſi qui nos eduxit de terra egypti ne-
F ſcimus quid acciderit. Quibus ego dixi.
Quis veſtrum habet aurum. Tulerūt et
dederūt mihi: et proiecit illud in ignem:
egreſſuſq; ē hic vitul⁹. Vidēs ergo moy
Nu. 25. a. ſes populum q̄ eſſet nudatus: ſpoliaue-
45 diſ. ca. rat enim eum aarō propter ignominiā
diſciplina. ſordis: ⁊ inter hoſtes nudū cōſtituerat:
23. q. 4. c. et ſtans in porta caſtrorum: ait. Si quis
guiliſari⁹. eſt domini iungatur mihi. Cōgregatiq;
2. c. quid ſunt ad eum omnes filij leui: quibus ait
crudele. Hec dixit dominus deus iſrael. Ponat
D vir gladium ſuper femur ſuū. Ite ⁊ redi
Ex. q. 3. ca. te de porta vſq; ad portam p medium ca
reos. §. hic ſtrorū: ⁊ occidat vnuſquiſq; fratrē ⁊ ami
apparet. cum et proximum ſuū. Fecerūtq; filij le
24. q. 1. c. ui iuxta ſermonem moyſi cecideruntq; in
ſi affirma- die illa quaſi viginitria milia hoim. Et
mus. ait moyſes. Conſecraſtis manus veſtras
De pe. diſt. hodie dño: vnuſquiſq; i filio ⁊ fratre ſuo
2. ca. ⁊ co- vt detur vobis benedictio. Facto aūt al-
gnouerunt tero die locutus eſt moyſes ad populū.
5. q. 3. non Peccaſtis peccatū maximū. Aſcēdā ad
ois ibi po- dñm: ſi quomō quero eū deprecari p ſce-
pulum con lere vrō: reuerſuſq; ad dñm ait. Obſecro
tumacem. peccauit ppl's iſte peccatū maximū fece
S. 23. c. runtq; ſibi deos aureos. Aut dimitte eis
45 diſ. ca. hāc noxā aut ſi nō facis dele me de libro
diſciplina. tuo quam ſcripſiſti. Cui rñdit dñs. Qui
De pe. diſ. peccauerit mihi: delebo eū de libro meo
2. c. ⁊ co- Tu aūt vade ⁊ duc pplm iſtum quo locu
gnouerūt. tus ſum tibi: angelus meus precedet te.
§. ut oppo- Ego autē in die vltionis viſitabo ⁊ hoc
nitur. peccatū eorum. Percuſſit ergo domin⁹
pplm pro reatu vituli quē fecerat aarō.

¶ c. D. Comminatur deus populo iſrael propter peccatum: populus lugit: ⁊ ornatum deponit: tabernaculum extra caſtra tetendit: vbi cōueniebat omnis populus pro pace habenda: dominus filijs in columna loquitur moyſi: faciem domini petis videre. diſt. 5. c. Ad diſtin. 4. ca.

Capitulum .xxxiij.

Locutuſq; eſt dñs ad A
moyſen: dicēs. Vade 50. di. c. ſi
aſcende de loco iſto: tu poſt. § ecce
⁊ ppl's tuus quē eduxi tra. c. ca. ſi
ſti de terra egypti i ter quis precepe
rā quā iuraui abrahā: ſtera.
iſaac ⁊ iacob: dicens. de pe. diſt.
Semini tuo dabo eā 4. c. porro
⁊ mittā p̄curſorem tui angelū vt eijciā tam.
chananeū ⁊ amorreū: ⁊ ethenū ⁊ phereseū
⁊ eueū ⁊ iebuſeū: ⁊ intres in terrā fluē-
tem lacte ⁊ melle. Nō eñi aſcēdā tecū qr
populus dure ceruicis eſt: ne forte diſp-
dam te in via. Audienſq; populus ſermo
nem hunc peſſimū: luxit: ⁊ nullus ex mo
re indutus eſt cultu ſuo. Dixitq; dñs ad
moyſen. Loquere filijs iſrl'. Populus du
re ceruicis es: ſemel aſcēdā i medio tui
⁊ delebo te. Iā nūc depone ornatū tuū:
vt ſciā quid faciā tibi. Depoſuerūt ergo B
filij iſrael ornatum ſuum a monte oreb.
Moyſes quoq; tollens tabernaculum tetē-
dit extra caſtra procul: vocauitq; nomen
ei⁹ tabernaculum federis. Et oīs ppl'us 58. di. c. ſi
q̄ habebat aliquā queſtionē egrediebat̄ p̄ nomi-
ad tabernaculū federis extra caſtra. Cū-
q; egrederet̄ moyſes ad tabernaculū ſur
gebat vniuerſa plebs ⁊ ſtabat vnuſquiſq;
in oſtio papilionis ſui: reſpiciebātq; ter-
gum moyſi: donec ingrederet̄ tētorium.
Ingreſſo aūt illo tabernaculū federis: de 16. di. c. ſi.
ſcendebat colūna nubis: ⁊ ſtabat ad oſtiū 11. q. 3. c.
loquebaturq; dñs cū moyſe: cernētibus ſummope-
vniuerſis q̄ colūna nubis ſtaret ad oſtiū re. §. h eſt.
tabernaculi. Stabātq; ipſi ⁊ adorabāt p ⁊ p archi-
fores tabernaculoꝝ ſuoꝝ. Loquebat̄ aūt dia.
tem dñs ad moyſen facie ad faciē: ſicut De reiudi.
ſolet loqui homo ad amicū ſuum. Cūq; libro. 6.
ille reuerteretur in caſtra: miniſter eius Num. 12.
ioſue filius nun puer nō recedebat de ta
bernaculo. Dixit autem moyſes ad dñm 8. q. 1. ca.
Precipis: vt educā pplm iſtū: ⁊ nō indi- moyſes.
cas mihi quē miſſurus es mecum: p̄ſer- C
tim cū dixeris noui te ex noīe: ⁊ inueniſti De pe. diſt.
gratiam corā me. Si ergo inueni gratiā 2. c. cogno
in cōſpectu tuo: oſtēde mihi faciem tuā: uerunt.
vt ſciam te ⁊ inueniā grām ante oculos: Item op-
tuos. Reſpice populum tuū gentē hāc. ponitur. §.
Dixit dominus. Facies mea precedet te: quomodo
et requiem dabo tibi. Et ait moyſes. Si autem.

non tu ipſe pcedas: ne educas nos de lo-
co iſto. In quo enim ſcire poterimus ego
⁊ pplo tuꝰ inueniſſe nos grām in conſpe-
ctu tuo: niſi ambulaueris nobiſcū: vt glori
ficemur ab oibꝰ populis qui habitāt ſu-
b per terrā? Dixit aūt dñs ad moyſē. Et ver
bū iſtud qđ locutꝰ es faciā. Inueniſti enim
grām coram me: ⁊ teipſū noui ex nomie.
Qui ait. Oſtende mihi gloriā tuā. Reſpō
Ro. 9. c. dit. Ego oſtēdā oē bonū tibi: ⁊ vocabor
in noīe dñi corā te: ⁊ miſerebor cui volue
ro: ⁊ clemens ero in quē mihi placuerit
Rurſumqȝ ait. Nō poteris videre faciem
Iob. 17. d. meā: nō enim videbit me hō ⁊ viuet. Et ite
24. q. 1. ca. rum. Ecce inquit eſt locus apud me et ſta
qs ex ſola. bis ſupra petrā. Cūqȝ trāſibit gl'ia mea
ꝑ. impetra. ponā te in foramine petre: ⁊ ptegā dexte
8. q. 1. ca. ra mea donec tranſeam. Tollāqȝ manū
moyſes. in meā: ⁊ videbis poſteriora mea: faciē au
glo. 2. tem meam videre nō poteris.

¶ C. B. De renouatiōe tabularū: dñs corā moy-
ſe tranſit: de non habēda ſocietate gentium: repe
titio preceptorum ſcilicet de primogenitis redi-
mendis: de ſabbato: de tribus temporibus anni:
de azimo: de victimis: de hedo non coquēdo: qua
draginta diebus ieiunauit moyſes: deſcendit de
monte cornutus: velat faciem: precepta populo
promulgat.

Capitulum .xxxiiii.

A
AC deinceps pcide ait
Deu. 10. a. tibi duas tabulas lapi
deas inſtar priorum: ⁊
ſcribā ſup eas vba q̄
habuerunt tabule q̄s
fregiſti. Eſto paratus
mane vt aſcēdas ſtatī
Embdeꝰ li- in montē ſinay: ſtabiſ
bycus vir qȝ mecū ſup verticē mōtis. Nullus aſcē
doctiſſimꝰ dat tecū: nec videat quiſpiā p totū mon
claret. tem: boues qȝ et oues non paſcant ē con
tra. Excidit ergo duas tabulas lapideas
quas antea fuerant: ⁊ de nocte cōſurgēs
aſcendit in montem ſinay: ſicut precepe
rat ei dñs: portans ſecū tabulas. Cūqȝ
deſcēdiſſet dñs per nubem: ſtetit moyſes
cum eo: inuocans nomen dñi. Quo trāſ
eunte coram eo ait. Dominator dñe deus
miſerator ⁊ clemens patiens ⁊ multe mi
ſerationis ac verax: qui cuſtodis miām ī
Pſal. 102. c. milia: qui aufers iniquitatē ⁊ ſcelera at
De pe. di. 1. qȝ peccata: nulluſqȝ apō te p ſe innocēs
ca. q̄deſt. eſt. Qui reddis iniquitatem patrū filijs
B ac nepotibus in tertiam et quartam pro
geniem. Feſtinuſqȝ moyſes incuruatus
eſt pronus in terram: ⁊ adorans ait. Si
inueni gratiam in cōſpectu tuo dñe: ob-
ſecro vt gradiaris nobiſcū: populus enim
dure ceruicis eſt: vt auferas iniquitates
nr̄as atqȝ peccata: noſqȝ poſſideas. Re-
ſpōdit dñs. Ego inibo pactū videntibus
cunctis: ſigna faciam q̄ nunq̄ viſa ſunt
ſup terrā: nec in vllis gentibꝰ: vt cernat
pplo iſte in cuiꝰ eſt medio: opus dñi ter-
ribile: qđ facturus ſum. Obſerua cūcta
q̄ hodie mandaui tibi. Ego ipſe eijciā an
faciem tuā amorreū ⁊ chananeū: et heteū Deu. 7. a.
phereʒeū qȝ ⁊ eueū ⁊ iebuſeū. Caue ne
vnq̄ cū habitatoribus terre illiꝰ iungas
amicitias: q̄ ſint tibi in ruinā: ſed ⁊ aras
eoꝝ deſtrue: cōfringe ſtatuas: lucoſqȝ ſuc
cide. Noli adorare deum alienū. Dñs ze- 3. re. 11. a.
lotes nomen eius: deus eſt emulator. Ne 32. q. 4. ca
ineas pactū cum hominibꝰ illarū regio deus ſemo,
nū: ne cū fornicati fuerint cū dijs ſuis carn.
⁊ adorauerint ſimulacra eorū: vocet te 26. q. 5. c.
quiſpiā vt comedas de immolatis. Nec ſina.
vxorē de filiabus eoꝝ accipies filijs tuis 28. q. 1. ca.
nec poſtq̄ ipſe fuerint fornicate: fornicari Sic enim.
faciant ⁊ filios tuos in deos ſuos. Deos C
conflatiles non facies tibi. Solēnitatē 35. q. 1. c. Ca-
azymorum cuſtodies. Septem diebꝰ ve q̄ anni. ſ. 1.
ſceris azimis: ſicut precepi tibi in tēpore lege.
menſis nouorū. Menſe enim verni tēporis ſ. 13. a.
egreſſus es de egypto. Oē qđ aperit vul- Luce. 2. d.
uā generis maſculini: meū erit. De cun- ſ. 13. c.
ctis animantibꝰ tā de bobꝰ q̄ de ouibus De voto. c.
meū erit. Primogenitum aſini redimes magne.
oue. Sin aūt nec preciū pro eo dederis Eccle. 35. a.
occidet. Primogenitū filioꝝ tuorū redi
mes: nec apparebis in cōſpectu meo va-
cuus. Sex diebꝰ operaberis: die ſeptimo
ceſſabis arare et metere. Solennitatem
hebdomadaꝝ facies tibi in primitijs fru
gum meſſis tue tritice: ⁊ ſolēnitatē qñ
redeunte anni tpe cuncta cōdunt. Tri-
bus tpibꝰ anni apparebit oē maſculinū
tuū in cōſpectu oīpotētis dñi dei iſrł. Cū
enim tulero gētes a facie tua: ⁊ dilatauero
terminos tuos: nullus inſidiabit terre
tue aſcēdente te ⁊ apparente in cōſpectu
dñi dei tui ter in anno. Nō immolabis ſup
fermento ſanguinē hoſtie mee: neqȝ reſi-
debit mane de victimis ſolēnitatis pha D
ſe. Primitias frugū terre tue offeres in ſ. 23. d.
domo dñi dei tui. Non coques hedū in Deu. 14. d.
lacte matris ſue. Dixitqȝ dominꝰ ad moy ſ. 24. b.
ſen. Scribe tibi verba hec: quibus tecū De cōſe. di. 5
et cum iſrael pepigi fedus. Fuit ergo ibi c. quadra-
cum domino moyſes quadraginta dies geſima.
et quadraginta noctes: panē non come Ex. 37. diſ.
dit: et aquam non bibit: ⁊ ſcripſit in tabu c. legimus.
lis verba federis decem. Cumqȝ deſcende- ſ. ſed contra.
ret moyſes de mōte ſinay: tenebat duas

tabulas lapideas teſtimonij: et ignorabat ꝙ cornuta eſſet facies ſua ex cõſortio ſermonis domini. Videntes autem aaron et filij iſrael cornutam moyſi faciem timuerunt prope accedere. Vocatiq; ab eo reuerſi ſunt tam aaron ꝙ principes ſynagoge: poſtꝙ locutus eſt ad eos venerũt ad eum etiam omnes filij iſrael. Quibus precepit cuncta que audierat a domino in monte ſinay. Impletiſq; ſermonibus
2.Cor.3.c. poſuit velamen ſuper faciem ſuam. Qui ingreſſus ad dñm: et loquens cũ eo auferebat donec exiret: et tunc loquebatur ad filios iſrael oĩa que ſibi fuerãt imperata. Qui videbant faciẽ egredientis moyſi eſſe cornutam: ſed operiebat ille rurſus faciẽ ſuam: ſi qñ loquebatur ad eos.

¶ C.S. Moyſes mandat ſabbatũ cuſtodire: petit primitias et donaria: interrogat quis ſapiens operarius vt faciat tabernaculũ: populus offert que petita ſunt: moyſes artifices operis nominat.

Capitulum.xxxv.

A Dixit cõgregata omni turba filiorum iſrael: dixit ad eos. Hec ſunt que iuſſit dñs fieri. Sex diebus facietis opus: ſeptimus dies erit vobis ſanctus: ſabbatum et requies dñi: qui fecerit opus in eo: occidetur. Non ſuccendetis ignẽ in oĩbus habitaculis veſtris per diẽ ſabbati. Et ait moyſes ad omnem cateruã filiorum iſrael. Iſte eſt ſermo quẽ precepit dñs dicens.
S.25.a. Separate apud vos primitias dño. Oĩs voluntarius et prono aĩo offerat eas dño. Aurũ et argentum: et es: hiacynthum et purpurã: coccũq; bis tinctũ et byſſum: pilos caprarũ: pelleſq; arietum rubricatas et hiacynthinas: ligna ſethim et oleum ad luminaria concinnanda et vt cõficiatur vnguentum et thymiama ſuauiſſimum: lapides onychinos et gemmas
B ad ornatum ſuperhumeralis et rationalis. Quiſquis veſtrum ſapiẽs eſt veniat et faciat qđ dñs imperauit: tabernaculum ſcilicet et tectũ eius atq; operimentũ: anulos: et tabulata cũ vectibus: paxillos: et baſes: archam et vectes: ꝓpitiatoriũ et velũ qđ ante illud appendit: menſam cũ vectibus et vaſis et ꝓpoſitionis panibus candelabrum ad luminaria ſuſtentanda: vaſa illius et lucernas et oleum ad nutrimenta ignium: altare thymiamatis: et vectes et oleum vnctionis et thymiama ex aromatibus: tentorium ad oſtium tabernaculi: altare holocauſti et craticulam eius eneã cum vectibus et vaſis ſuis: labrum et baſes eius: cortinas atrij: cum columnis et baſibus: tentorium in foribus veſtibuli: paxillos tabernaculi atrij cum funiculis ſuis: veſtimenta quorum vſus eſt in miniſterio ſanctuarij: veſtes aaron pontificis ac filiorum eius vt ſacerdotio fungantur mihi. Egreſſaq; omnis multitudo filiorum E
iſrael de conſpectu moyſi: obtulerũt mẽte promptiſſima atq; deuota primitias domino: ad faciendum opus tabernaculi teſtimonij. Quicquid ad cultũ et ad veſtes ſanctas neceſſarium erat: viri cũ mulieribus prebuerũt: armillas et inaures: anulos et dextralia. Omne vas aureum in donaria dñi ſeparatum eſt. Si quis habebat aurum: hiacynthũ et purpurã: coccũq; bis tinctũ: byſſum et pilos caprarum: pelles arietum rubricatas et hiacynthinas: argẽti et auri eriſq; metalla obtulerũt domino: lignaq; ſethim in varios vſus. Sed et mulieres docte dederunt que neuerãt: hiacynthum purpuram ac vermiculũ ac byſſum et pilos caprarum: fronte propria cuncta tribuentes. Principes vero obtulerunt lapides onychinos et gemmas ad ſuperhumerale et rationale: aromataq; et oleum ad luminaria concinnanda et ad preparandum vnguentũ: ac thymiama odoris ſuauiſſimi componendum. Oĩs viri C
et mulieres mente deuota obtulerunt donaria: vt fierent opera que iuſſerat dñs per manum moyſi. Cuncti filij iſrael voluntaria dño dedicauerunt. Dixitq; moyſes ad filios iſrael. Ecce vocauit dñs ex nomine beſeleel filium huri: filij hur de tribu iuda: impleuitq; eũ ſpiritu dei ſapiẽtia et intelligẽtia et ſciẽtia et omni doctrina ad excogitandum et faciẽdũ opus in auro et argento et ere et ferro: ſculpendiſq; lapidibus et opere carpentario. Quicquid fabre adinueniri põt dedit in corde eius. Ooliab quoq; filium achiſamech de tribu dan ambos erudiuit ſapientia: vt faciant opera abietarij: polimitarij ac plumarij de hiacyntho ac purpura coccoq; bis tincto et byſſo: et texant omnia ac noua queq; reperiant. S.31.a.

¶ C.S. Executio operis ſanctuarij: plus offert populus ꝙ ſit neceſſe: et prohibetur vltra offerre: fit opus tabernaculi: ſcilicet decẽ cortine: et quinquaginta ſage: quinquaginta fibule: fiunt operimenta tabernaculi: tabule: baſes: vectes: cetera

culi et velum tentorium et columne quinque.

Capitulum.xxxvj.

A Fecit ergo beſeleel ⁊ o-
liab et oīs vir ſapiēs
quib⁹ dedit dñs ſapiē
tiā ⁊ intellectū: vt ſci-
rent fabre operari q̄ in
vſu ſanctuarij neceſſa
ria ſunt: ⁊ que p̄cepit
dñs fieri. Cūq̧ vocaſ-
ſet eos moyſes et oēm eruditum virum
cui dederat dñs ſapiētiam: ⁊ q̄ ſpōte ſua
obtulerāt ſe ad faciēdum opus: tradidit
eis vniuerſa donaria filiorū iſrael. Qui
cum inſtaret operi quotidie: mane vota
populus offerebat. Unde artifices veni
re cōpulſi dixerūt moyſi. Plus offert po
pulus q̄ neceſſariū eſt. Juſſit ergo moy-
ſes p̄coni voce cantari. Nec vir nec mu
lier q̄cq̄ offerat vltra in opere ſanctuarij.
Sicq̧ ceſſatū eſt a munerib⁹ offerēdis:
eo q̄ oblata ſufficerēt ⁊ ſuperabūdarēt.
Feceruntq̧ oēs corde ſapiētes ad explen
dum opus tabernaculi: cortinas decē de
C byſſo retorta ⁊ hiacyntho ⁊ purpura coc
coq̧ bis tincto: opere vario ⁊ arte polymi
ta. Quarum vna habebat in longitudine
vigintiocto cubitos: ⁊ in latitudine quat
tuor. Una mēſura erat omnium cortina
rum. Cōiunxit cortinas quinq̧ alteram
alteri: ⁊ alias quinq̧ ſibi inuicem copu-
lauit. Fecitq̧ ⁊ anſas hiacynthinas ī ora
cortine vnius ex vtroq̧ latere: et in ora
cortine alterius ſimiliter: vt cōtra ſe in-
uicem venirēt anſe: ⁊ mutuo iungerent.
Unde ⁊ quinquaginta fudit circulos au
reos qui morderēt cortinarū anſas: ⁊ fie
ret vnum tabernaculum. Fecit ⁊ ſaga vn
decim de pilis caprarum: ad operiendū
tectum tabernaculi: vnum ſagum in lon
gitudine habebat cubitos triginta: et in
latitudine cubitos quattuor. Unius mē
ſure erāt omnia ſaga. Quorū quinq̧ iū
xit ſeorſum: ⁊ ſex alia ſeparatim. Fecitq̧
anſas quinquaginta in ora ſagi vnius: ⁊
quinquaginta in ora ſagi alterius: vt ſibi
inuicem iungerentur. Et fibulas eneas
quinquagīta: quibus necteret tectū: vt
vnum pallium ex oībus ſagis fieret. Fe-
cit ⁊ opertorium tabernaculi de pellibus
arietum rubricatis: aliudq̧ deſuper vela
mētum de pellibus hiacynthinis. Fecit-
q̧ ⁊ tabulas tabernaculi de lignis ſethim
ſtātes. Decem cubitorum erat lōgitudo
tabule vnius: ⁊ vnū ac ſemis cubitum la
titudo retinebat. Bene incaſtrature erāt
per ſingulas tabulas: vt alteri altera iun
geretur. Sic fecit in omnibus taberna
culi tabulis. E quibus viginti ad plagā
meridianam erant contra auſtrum cum
quadraginta baſibus argenteis. Due ba
ſes ſub vna tabula ponebantur ex vtraq̧
parte angulorum vbi incaſtrature laterū
in angulis terminantur. Ad plagā quo
q̧ tabernaculi que reſpicit ad aquilonē:
fecit viginti tabulas cum quadraginta
baſibus argenteis: duas baſes per ſingu
las tabulas. Contra occidentem vero id
eſt ad eam partem tabernaculi que ma-
re reſpicit: fecit ſex tabulas ⁊ duas alias
per ſingulos angulos tabernaculi retro
que iuncte erant deorſum vſq̧ ſurſum
et in vnam compaginem pariter ferebā
tur. Ita fecit ex vtraq̧ parte per ſingulos
āgulos: vt octo eſſent ſimul tabule: ⁊ ha
berent baſes argenteas ſexdecim: binas
ſcilicet baſes ſub ſingulis tabulis. Fecit B
et vectes de lignis ſethim quinq̧ ad cōti
nendas tabulas vnius lateris tabernacu
li: et quinq̧ alios ad alterius lateris co-
aptandas tabulas: ⁊ extra hos quinq̧ alios
vectes ad occidentalē plagam taberna-
culi cōtra mare. Fecit quoq̧ vectē aliū
qui per medias tabulas ab angulo vſq̧
ad angulum perueniret. Ipſa autem ta-
bulata deaurauit: fuſis baſibus earū ar
genteis. Et circulos eorum fecit aureos
per quos vectes induci poſſent: quos et
ipſos laminis aureis operuit. Fecit et ve
lum de hiacyntho: purpura: vermiculo ac
byſſo retorta opere polymitario. variū
atq̧ diſtinctum: et quattuor columnas
de lignis ſethim: quas cum capitibus de
aurauit: fuſis baſibus earum argenteis.
Fecit et tentorium in introitu tabernacu
li ex hiacyntho: purpura: vermiculo byſ
ſoq̧ retorta: opere plumarij: et colūnas
quinq̧ cū capitibus ſuis quas operuit
auro baſeſq̧ earum fudit eneas: quas ⁊
operuit auro.

¶ C. D. fit arca ⁊ vectes eius ⁊ propitiatorium
cherubin: menſa cum circulis ⁊ candelabrum: ⁊ lu
cerne cū emunctorijs: altare thymiamatis: oleū
ſanctificationis ⁊ thymiama. Cap. xxxvij.

A Fecit autē beſeleel ⁊ arcā
de lignis ſethim: habē
tem duos et ſemis cu-
bitos in longitudine: ⁊
cubitum ac ſemiſſem
in latitudine: altitudo
quoq̧ vni⁹ cubiti fuit
⁊ dimidij: veſtiuitq̧ eā
auro puriſſimo intus ac foris. Et fecit il
li coronam auream per gyrum conflans

quattuor anulos aureos ꝑ quattuor an-
gulos eius: duos anulos in latere vno: ⁊
3.re.vij.c.q̃ duos in altero. Vectes quoqꝫ fecit de li-
eccleſiaſti- gnis ſethim: quos veſtiuit auro: et quos
cis.§.cccc. miſit in anulos: qui erant in lateribus ar
ce ad portandum eam. Fecit et propitia
torium: id eſt oraculum: de auro mundiſ
ſimo duorum cubitorum ⁊ dimidiũ in lõ
gitudine: ⁊ cubiti ac ſemis in latitudine.
Duos etiã cherubin ex auro ductili: q̃s
poſuit ex vtraqꝫ parte propitiatorij che-
rub vnum in ſummitate vnius partis: et
cherub alterum in ſummitate partis al-
terius. Duos cherubin in ſingulis ſum-
mitatibus propitiatorij extendẽtes alas
⁊ tegentes propitiatorium: ſeqꝫ mutuo ⁊
B illud reſpicientes. Fecit et menſam de li
gnis ſethiʒ in longitudine duorum cubi
torum: ⁊ in latitudine vnius cubiti: que
habebat in altitudine cubitum ac ſemiſ
ſem. Circundeditqꝫ eam auro mundiſſi-
mo: ⁊ fecit illi labiuʒ aureum ꝑ gyrũ: ipſi
quoqꝫ labio coronam auream interraſi-
lem quattuor digitorum: ⁊ ſuꝑ eãdem al
teram coronã auream. Fudit ⁊ quattuor
circulos aureos: quos poſuit ĩ quattuor
angulis ꝑ ſingulos pedes mẽſe cõtra co
ronaʒ: miſitqꝫ in eos vectes: vt poſſit mẽ
ſa portari. Ipſos quoqꝫ vectes fecit de li
gnis ſethim: ⁊ circundedit eos auro. Et
vaſa ad diuerſos vſus menſe acetabula:
phialas et cyathos et thuribula ex auro
puro: in quibus offerenda ſunt libami-
na. Fecit ⁊ candelabrum ductile de auro
mundiſſimo. De cuius vecte: calami: cy-
phi: ſpheruleqꝫ ſimul ⁊ lilia procedebãt
ſex inutroqꝫ latere. Tres calami ex parte
vna: ⁊ tres ex altera. Tres cyphi ĩ nucis
modum per calamos ſingulos: ſpherule
qꝫ ſimul ⁊ lilia: ⁊ tres cyphi inſtar nucis
ĩ calamo altero ſpheruleqꝫ ſimul ⁊ lilia.
Equum erat opus ſex calamorum qui ꝑ
cedebãt de ſtipite cãdelabri. In ipſo aũt
vecte erant quattuor cyphi in nucis mo
dum: ſpheruleqꝫ per ſingulos ⁊ lilia ſub
duobus calamis per loca tria: qui ſimul
ſex fiunt calami procedẽtes de vecte vno:
et ſpherule igitur et calami ex ipſo erant
vniuerſa ductilia ex auro puriſſimo. Fe-
cit et lucernas ſeptẽ cũ emũctorijs ſuis
⁊ vaſa vbi ea que emuncta ſunt extinguã
tur: de auro mundiſſimo. Talentuʒ auri
appendebat candelabrum cum omnib⁹
D vaſis ſuis. Fecit et altare thymiamatis
de lignis ſethim. per quadrum ſingulos
habẽs cubitos: ⁊ in altitudine duos ecu
ius angulis procedebãt cornua: veſtiuit
qꝫ illud auro puriſſimo: cuʒ craticula ac
parietibus et cornibus feciteqꝫ ei coronã
aureã per gyrũ: et duos anulos aureos
ſub corona per ſingula latera: vt mittan-
tur in eos vectes et poſſit altare portari.
Ipſos autẽ vectes fecit de lignis ſethim: ⁊
operuit laminis aureis. Cõpoſuit ⁊ oleũ
ad ſanctificationis vnguentum: ⁊ thymia
mata de aromatibus mundiſſimis ope-
re pigmentarij.

¶ C.S. Fit altare holocauſti cum ꝑtinentijs: la-
biũ eneum ⁊ atriũ cũ ꝑtinẽtijs. Cap. xxxviij.

Fecit ⁊ altare holocau A
ſti de lignis ſethim q̃n 2.pa.1.4.c.
qꝫ cubitorũ ꝑ quadrũ
⁊ trium in altitudine:
cuius cornua de angu
lis ꝓcedebãt: operuit
illũ laminis eneis. Et
in vſus eius parauit ex
ere vaſa diuerſa lebetes forcipes: fuſcinu
las: vncinos ⁊ ignium receptacula. Crati-
culamqꝫ eius in medum retis fecit: eneã
⁊ ſubter eam in altaris medio arulam fu
ſis quattuor eneis anulis per totidem re
ticuli ſummitates: ad immittendos ve
ctes ad portandum. Quos et ipſos fecit
de lignis ſethiʒ: et operuit laminis eneis
induxitqꝫ in circulos qui in lateribus al
taris eminebant. Ipſuʒ autem altare nõ
erat ſolidum: ſed cauum ex tabulatis: et
intus vacuum. Fecit ⁊ labiũ eneum cuʒ 36.di.c.a.
baſi ſua de ſpeculis mulierum: que excu eccleſiaſti-
babãt in oſtio tabernaculi. Fecit ⁊ atriũ cis.§.cccc.
in cuius auſtrali plaga erant tentoria de in fine.
byſſo retorta cubitorum centuʒ: colum-
ne enee viginti cum baſibus ſuis: capita B
columnarum ⁊ tota operis celatura ar-
gentea. Eque ad ſeptentrionalem plagã
tentoria columne baſeſqꝫ ⁊ capita colũ-
narũ eiuſdeʒ menſure ⁊ oꝑis ac metalli
erant. In ea vero plaga q̃ ad occidẽtem re
ſpicit: fuerunt tẽtoria cubitorũ quinqua
ginta colũne decẽ cũ baſibus ſuis eneeʒ
⁊ capita colũnaʒ ⁊ tota oꝑis celatura ar
gentea. Porro cõtra orientẽʒ q̃nquaginta
cubitorũ parauit tentoria: e q̃bus q̃nde-
cim cubitos colũnaʒ triũ cũ baſib⁹ ſuis
vnũ tenebat latus: ⁊ in parte altera: qꝛ in
ter vtraqꝫ introitũ tabernaculi fecit: q̃n
decim eque cubitorũ erãt tentoria: colũ-
neqꝫ tres ⁊ baſes totidem. Cuncta atrij
tentoria byſſus retorta texuerat. Baſes
colũnarum fuere enee: capita autem ea-
rum cũ cunctis celaturis ſuis argẽtea:

ſed ⁊ ipſas colūnas atrij veſtiuit argen
E to. Et in introitu ei⁹ opere plumario fe-
fecit tētoriū et hiacyntho: purpura vermi
culo ac byſſo retorta: qđ habebat viginti
cubitos in longitudine: altitudo ꝟo quin-
ꝙ cubitoꝝ erat iuxta mēſuraꝫ quā cun-
cta atrij tentoria habebant. Colūne au
tem in ingreſſu fuere quattuor cuꝫ baſi
bus eneis: capitaꝙ earuꝫ ⁊ celature ar-
gētee. Paxillos ꝙ tabernaculi et atrij ꝑ
gyrum fecit eneos. Hec ſunt inſtrumēta
tabernaculi teſtimonij: que enumerata
ſunt iuxta preceptum moyſi in cerimo-
nijs leuitarum per manum ithamar fi-
lij aaron ſacerdotis: que beſeleel fili⁹ hu
ri filij hur de tribu iuda dño ꝑ moyſen
iubente ꝯpleuerat: iuncto ſibi ſocio oo-
liab filio achiſamech de tribu dan: qui ⁊
ipſe artifex lignorum egregius fuit et po
F lymitarius atꝙ plumari⁹ ex hiacyntho:
purpura vermiculo et byſſo. Omne au-
rum quod expenſuꝫ eſt in opere ſanctua
rij ⁊ quod oblatum eſt in donarijs: vigin
ti et nouem talentorum fuit ⁊ ſeptingen
torum: triginta ſiclorum ad menſuram
ſanctuarij. Oblatum eſt autem ab his ꝗ
tranſierunt ad numerum a viginti annis
et ſupra: de ſexcentis tribus milibus et
quingētis quinquaginta armatorū. Fue
runt preterea centum talenta argenti: e
quibus conflate ſunt baſes ſanctuarij: ⁊
introitus vbi velum pendet. Centum ba
ſes facte ſunt de talentis centum ſingu-
lis talentis per baſes ſingulas ſupputa
tis. De mille autēꝫ ſeptingentis ⁊ ſeptua
ginta quinꝙ ſiclis fecit capita columna
rum: quas et ipſa veſtiuit argento. Eris
ꝙ oblata ſunt talenta ſeptuagintaduo
milia: et quadringenti ſupra ſicli: ex qui
bus fuſe ſunt baſes in introitu taberna
culi teſtimonij: ⁊ altare eneum cum cra
ticula ſua: omniaꝙ vaſa que ad vſuꝫ ei⁹
pertinent: et baſes atrij tam in circuitu
ꝙ in ingreſſu eius: et paxilli tabernaculi
atꝙ atrij per gyrum.

¶ C.S. Fiunt ornamenta pontificalia ⁊ ſacer-
dotalia: perficitur opus: quod oblatum moyſes
benedixit.

Capitulum. xxxix.

A D E hiacyntho ꝟo ⁊ pur
pura: ꝟmiculo ac byſ-
ſo fecit veſtes quibus
iduerētur aarō qñ mi
niſtrabat in ſanctis. ſi
cut precepit dominus
moyſi: Fecit igit̄ ⁊ ſu-
perhumerale de auro
hiacyntho et purpura coccoꝙ bis tincto
et byſſo retorta opere polymitario. In-
ciditꝙ bracteas aureas ⁊ extenuauit ī fi
lia: vt poſſent torqueri cum priorum co-
lorum ſub tegmine: duaſꝙ oras ſibijnui
cem copulatas in vtroꝙ latere ſummi-
tatum: ⁊ balthenum et eiſdeꝫ coloribus ſi D
cut ꝑceperat dñs moyſi. Parauit ⁊ duos
lapides onychinos: aſtrictos ⁊ incluſos
auro: ⁊ ſculptos arte gemmaria nomini
bus filiorum iſrael. Sex nomina in lapi
de vno: ⁊ ſex in altero: iuxta ordinem na-
tiuitatis eorum. Poſuitꝙ eos in laterib⁹
ſuperhumeralis in monimentum filioꝝ
iſrael: ſicut preceperat dñs moyſi. Fecit
⁊ ratiōale opere polymito iuxta opus ſu
perhumeralis: ex auro hiacyntho purpu
ra: coccoꝙ bis tincto ⁊ byſſo retorta: qua
drangulum duplex menſure palmi ⁊ po
ſuit in eo gemmarum ordines quattuor
In primo verſu erat ſardius: topazius: E
ſmaragdus. In ſecūdo carbunculus: ſa-
phyrus: ⁊ iaſpis. In tertio ligurius: acha
tes ⁊ amethiſtus. In quarto chryſolitus:
onychinus ⁊ berillus: circundati ⁊ inclu
ſi auro per ordines ſuos. Ipſiꝙ lapides
duodecim ſculpti erant nominibus duo
decim tribuum iſrael: ſinguli per nomi-
na ſingulorum. Fecerunt in rationali et
catenulas ſibijnuicem coherentes de
auro puriſſimo: ⁊ duos vncinos totidēꝙ
anulos aureos. Porro anulos poſuerūt
in vtroꝙ latere rationalis: e quibus pen
derent due catene auree: quas inſerue-
runt vncinis qui in ſuperhumeralis an-
gulis eminebant. Hec et ante ⁊ retro ita F
conueniebant ſibi: vt ſuperhumerale et
rationale mutuo necterentur ſtricta ad
balthenum et anulis fortius copulata: ꝙ
iungebat vitta hiacythina: ne laxa flue-
rent et a ſeinuicem mouerentur: ſicut ꝑ
ceperat dominus moyſi. Feceruntꝙ tu-
nicam ſuperhumeralis totam hiacythi
nam: ⁊ capitium in ſuperiori parte ꝯtra
medium: oramꝙ per gyrum capitij texti
lem: deorſum autem ad pedes malapu-
nica ex hiacyntho purpura: ꝟmiculo ac
byſſo retorta: ⁊ tintinnabula de auro pu-
riſſimo: que poſuerunt inter malograna
ta in extrema parte tunice per gyrum tin
tinnabulum autem aureum et malūpu-
nicum quibus ornatus incedebat ponti
fex quādo miniſterio fungebat̄: ſicut ꝑ-
cepat dñs moyſi. Fecerūt ⁊ tunicas byſ B
ſinas opere textili aaron ⁊ filijs eius: et
mitras cum coronulis ſuis ⁊ byſſo: femo

Palla quoq; linea byſſina: cingulum ꝓo
de byſſo retorta: hiacyntho: purpura ac
vermiculo diſtinctū arte plumaria: ſicut
preceperat dominus moyſi. Fecerunt et
laminā ſacre venerationis de auro pu-
riſſimo ſcripſerūtq; in ea opere gemma
rio ſanctū dn̄i: et ſtrinxerunt eam cum
mitra et vitta hiacynthina: ſicut prece-
perat domin⁹ moyſi. Perfectū eſt igitur
omne opus tabernaculi et tecti teſtimo-
De pſe.dif. nij. Feceruntq; filij iſrael cuncta que p̄-
i.c.a.i pais ceperat dn̄s moyſi: et obtulerunt taber-
cap.e. naculū tectū et vniuerſam ſupellectilē
f annulos: tabulas: vectes: colūnas ac ba-
ſes: opertorium de pellibus arietum ru-
bricatis: et aliud operimentum de hia-
cynthinis pellibus: velū: arcā: vectes
propitiatoriū menſam cum vaſis ſuis et
propoſitionis panibus candelabrū: lu-
cernas ꝛ vtenſilia earum cū oleo: alta-
re aureum ꝛ vnguentum ꝛ thymiama ex
aromatibus: ꝛ tentorium in introitu ta-
bernaculi: altare eneum: retiaculum: ve
ctes et vaſa eius omnia: labrum cum ba
ſi ſua: tentoria atrij ꝛ columnas cum ba
ſibus ſuis: tentorium in introitu atrij fu
niculoſq; illius et paxillos. Nihil ex va-
ſis defuit que in miniſterium tabernacu
li: et in tectum federis iuſſa ſunt fieri.
Veſtes quoq; quibus ſacerdotes vtun-
tur in ſanctuario aaron ſcz et filij eius
obtulerūt filij iſrael: ſicut preceperat do
minus. Que poſtq̄ moyſes cuncta vidit
completa: benedixit eis.

¶ C. S. Precepit dn̄s vt erigatur tabernaculū: ꝛ oīa vnctionis oleo cōſecrētur: qđ fit mēſe pri-
mo anni ſcđi: que poſtq̄ ꝑfecta ſunt: nubes ope-
rit tabernaculum: que incumbit tabernaculū
per diem: ignis per noctem: ſi nubes deſerit ta-
bernaculum proficiſcuntur. Cap. xl.

Locutuſq; eſt dominus
ad moyſen: dicēs. Mē
ſe primo prima die mē
ſis eriges tabernaculū
teſtimonij et pones in
eo arcam: dimitteſq;
ante illam velum: et il
lata menſa pones ſup
eam que rite precepta ſunt. Candelabrū
ſtabit cum lucernis ſuis: ꝛ altare aureū
in quo adoletur incenſum coram arcā
teſtimonij. Tentorium in introitu taber
naculi teſtimonij pones: et ante illud al
tare holocauſti: labrum inter altare ꝛ ta
bernaculum quod implebis aqua. Cir-
cundabiſq; atrium tentorijs: et ingreſ-
ſum eius. Et aſſumpto vnctionis oleo D
vnges tabernaculum cum vaſis ſuis: vt
ſanctificentur altare holocauſti ꝛ omnia
vaſa eius: labrum cum baſi ſua: omnia
vnctionis oleo conſecrabis. vt ſint ſan- L.20.C
cta ſanctorum. Applicabiſq; aaron et fi
lios eius ad fores tabernaculi teſtimo-
nij: et lotos aqua indues ſanctis veſtibus
vt miniſtrent mihi: et vnctio eorum in
ſacerdotium ſempiternum proficiat. Fe Nu.7.B
citq; moyſes oīa q̄ p̄ceperat dn̄s. Igitur
menſe primo anni ſecundi in prima die
mēſis collocatū eſt tabernaculū. Erexit
q; moyſes illud: ꝛ poſuit tabulas ac baſes
et vectes: ſtatuitq; colūnas et expandit
tectū ſup tabernaculū impoſitū deſuper
operimento: ſicut dn̄s imperauerat. Po
ſuit et teſtimoniū in arca ſubditis infra E
vectib⁹ ꝛ oraculū deſup. Cūq; intuliſſet
arcā in tabernaculū teſtimonij: appen-
dit āte eā velū: vt expleret dn̄i iuſſionem
Poſuit ꝛ menſam in tabernaculo teſti-
monij ad plagā ſeptētrionalem extra ve
lū ordinatis coram ꝓpoſitionis panib⁹.
ſicut preceperat dn̄s moyſi. Poſuit ꝛ cā
delabrū in tabernaculo teſtimonij e regi
one menſe in parte auſtrali locatis per
ordinē lucernis: iuxta preceptū dn̄i. Po
ſuit ꝛ altare aureū ſub tecto teſtimonij
cōtra velū: et adoleuit ſuper eo incēſum
aromatū: ſicut iuſſerat dn̄s moyſi. Po- b
ſuit et tentorium in introitu tabernaculi L.10.A
teſtimonij ꝛ altare holocauſti in veſtibu
lo teſtimonij: offerens in eo holocauſtū
ꝛ ſacrificia vt domin⁹ imperauerat. La
brū quoq; ſtatuit inter tabernaculum te
ſtimonij ꝛ altare: implēs illud aqua. La
ueruntq; in eo moyſes et aaron ac filij
eius manus ſuas ꝛ pedes cū īgrederen-
tur tectum federis: ꝛ accederent ad alta
re: ſicut preceperat dn̄s moyſi. Erexit et
atriū p gyrum tabernaculi et altaris du
cto in introitu eius tentorio. Poſtq̄ oīa Nu.9.A
perfecta ſunt operuit nubes tabernacu-
lū teſtimonij: ꝛ gl'ia dn̄i impleuit illud.
Nec poterat moyſes ingredi tectum fe-
deris nube operiēte omnia: ꝛ maieſtate
dn̄i coruſcante: quia cuncta nubes ope-
ruerat. Si quando nubes tabernaculū
deſerebat: proficiſcebātur filij iſrael per
turmas ſuas. Si pendebat deſuper ma-
nebant in eodē loco. Nubes quippe dn̄i
incūbebat per diem tabernaculo: ꝛ ignis
in nocte videntibus cunctis populis iſ-
rael per cunctas manſiones ſuas.

¶ Explicit liber Elleſchmoth, i, Exod⁹.

¶ Incipit vaiekra id eſt liber Leuiticus

¶ C.S. De ritu holocauſtorū quomodo fieri debeat ſi oblatio ſit de armentoꝝ: quō ſi de pecoribꝰ: quō ſi de ambobus. Capitulum. i.

A Uocauit aūt moyſen ⁊ locutus eſt ei dñs de tabernaculo teſtimonij: dicens. Loquere filijs iſrael: et dices ad eos. Hō qui obtulerit ex vobis hoſtiam dño de pecoribus: id eſt de bobus ⁊ ouibus offerēs victimas: ſi holocauſtū fuerit eius oblatio ac de armēto: maſculū imaculatū offeret ad oſtiū

B tabernaculi teſtimonij ad placādū ſibi

Exo. 29. b. dominū. Ponetqꝫ manus ſuper caput

J. 1. e. hoſtie: ⁊ acceptabilis erit: atqꝫ in expia

3. J. 4. 4. tionē eiꝰ pficiēs. Immolabitqꝫ vitulum corā domino et offerēt filij aaron ſacerdotis ſanguinem eius fundētes per altaris circuitum: quod eſt ante oſtium tabernaculi. Detractaqꝫ pelle hoſtie: artus in fruſta concident: ⁊ ſubijciēt in altari ignem ſtrue lignorum āte compoſita: et mēbra que ſunt ceſa deſuper ordinātes caput videlꝫ ⁊ cūcta que adherēt iecori intestinis ⁊ pedibus lotis aqua: adolebitqꝫ

C ea ſacerdos ſuper altare in holocauſtū

De pſe. diſ. ⁊ ſuauem odorem domino. Qđ ſi de peco

5. c. i. i gło. ribus oblatio eſt: de ouibꝰ ſiue de capris

diſ. 2. c. nō holocauſtū: agnum ānículū ⁊ abſqꝫ ma

oportet. cula offeret immolabitqꝫ ad latus altaris qđ reſpicit aquilonē corā dño. San

De pe. diſ. guinem vero illius fundēt ſup altare filij

2. c. libēter. aaron per circuitum: diuidētqꝫ membra

Ubi in lege caput ⁊ oīa que adherent iecori: ⁊ impo

ſacrificiū. nēt ſuper ligna quibus ſubijciēdus eſt

J. eodem. ignis. Inteſtina vero ⁊ pedes lauabunt aqua. Et oblata oīa adolebit ſacerdos ſuper altare in holocauſtū ⁊ odorē ſuauiſſimum dño. Si aūt de auibus holocauſti oblatio fuerit dño: de turturibus ⁊ pullis columbe offeret eā ſacerdos ad altare: et retorto ad collum capite ac rupto vulneris loco decurrere faciet ſanguinē ſup crepidinē altaris: veſiculā vero gutturis ⁊ plumas pijciat pꝑe altare ad orientalē plagā i loco i quo cineres effundi ſolēt. Cōfringetqꝫ aſcellas eiꝰ ⁊ nō ſecabit neqꝫ ferro diuidet eā: ⁊ adolebit ſup altare lignis igne ſuppoſito. Holocauſtū eſt ⁊ oblatio ſuauiſſimi odoris dño.

¶ C.S. De oblatione ſacrificioꝝ ex rebus viventibus: de ſimila decocta in clibano cum craticula abſqꝫ fermento ⁊ melle: de adiectione ſalis: de primitijs torrēdis. Capitulum. ij.

A Anima cū obtulerit oblationē ſacrificij dño ſimila erit eius oblatio: fundetqꝫ ſup eā oleū et ponet thus ac deferet ad filios aaron ſacerdotis: quoꝝ vnus tollet pugillū plenum ſimile ⁊ olei ac totū thus: ⁊ ponet memoriale ſup altare i odorē ſuauiſſimū dño. Quod aūt reliquum fuerit de ſacrificio: erit aaron et filioꝝ eiꝰ ſanctū ſanctorum de oblationibus dñi. Cū autem obtule- B ris ſacrificiū coctum in clibano de ſimila: panes ſcꝫ abſqꝫ fermēto cōſpſos oleo et lagana azyma oleo lita. Si oblatio tua erit de ſartagine ſimile cōſperſe oleo et abſqꝫ fermento: diuides eam minutatim: ⁊ fundes ſup eā oleū. Si autem de craticula fuerit ſacrificiū: eque ſimila oleo cōſpergetur: quā offerens dño trades in manibꝰ ſacerdotis. Qui cū obtu- C lerit eam tollet memoriale de ſacrificio et adolebit ſuper altare in odorem ſuauitatis dño. Quicqd autem reliquū eſt erit aaron ⁊ filiorū eius ſanctū ſanctorū de oblationibꝰ dñi. Omnis oblatio que 17. di. c. Le offertur dño abſqꝫ fermēto fiet: nec qcq̄ gimꝰ. 5. ſed fermēti ac mellis adolebitur i ſacrificio econtra a. 3. dñi. Primitias tm̄ eoꝝ offeretis ac mūa in leuitico. ra ſuper altare vero non imponentur in odorē ſuauitatis. Quicqd obtuleris ſacrificij ſale condies: nec auferes ſal federis dei tui de ſacrificio tuo. In omni oblatione offeres ſal. Si aūt obtuleris mu- D nus primitiarum frugum tuarum domi De pſe. diſ. no de ſpicis adhuc virētibꝰ torrebis eas 4. c. ſal. igni: ⁊ cōfringes in morē farris: ⁊ ſic offeres primitias tuas dño: fundes ſuper ea oleum ⁊ thus imponens: qꝛ oblatio dñi eſt. De qua adolebit ſacerdos in memoriā muneris partem farris fracti ⁊ olei ac totum thus.

¶ C.S. De hoſtia pacificorum que fiebat p̄ beneficij impetratione: ſi bos: ſi ouis: ſi capra: omnis adeps domini eſt. Capitulum. iij.

A Quod ſi hoſtia pacificorum fuerit eiꝰ oblatio ⁊ de bobus voluerit offerre marem ſiue feminam immaculata offeret coram domino. Ponetqꝫ manum ſup caput victime ſue que im

immolabit in introitu tabernaculi teſtimo
nij. Fundentq; filij aaron ſacerdotes ſan
guinē p altaris circuitū: ⁊ offerēt de bo-
ſtia pacificoꝝ in oblationē dño adipē q̄
B operit vitalia: ⁊ quicq̄d pinguedinis eſt
intrinſecus duos renes cū adipe quo te
gitur ilia: ⁊ reticulum iecoris cum renū
culis. Adolebūtq; ea ſuper altare in bo-
c.ſi.c. non locauſtū lignis igne ſuppoſito in obla-
eſt. §. bis tionem ſuauiſſimi odoris dño. Si ꝟo de
ſtaq.ꝟ. vt ouib⁹ fuerit eius oblatio ⁊ pacificoꝝ bo
de agno. ſtia: ſiue maſculū obtulerit ſiue feminā
C immaculata erūt oſſia. Si agnū obtu-
B. eodem. lerit corā dño: ponet manū ſuam ſup ca
B.J.eodem. put victime ſue: que immolabit in veſti-
bulo tabernaculi teſtimonij. Fundētq;
filij aaron ſanguinem eius per circuitū
altaris: ⁊ offerent de pacificorum boſtia
ſacrificium domino: adipem et caudam
totam cum renibus ⁊ pinguedinem que
operit ventrem atq; vniuerſa vitalia: et
vtrūq; renūculum cum adipe qui eſt iu
xta ilia reticulumq; iecoris cum renun-
culis. Et adolebit ea ſacerdos ſuper al-
tare in pabulū ignis ⁊ oblationis domi
ni. Si capra fuerit eius oblatio ⁊ obtule
D rit eam domino: ponet manum ſuam ſu
B.eod. per caput eius immolabitq; eā in introi
tu tabernaculi teſtimonij. Et fundēt fi-
lij aarō ſanguinē eius per altaris circui
tum: tollentq; ex ea in paſtum ignis dō-
minici adipem qui operit ventrem: ⁊ qui
tegit vniuerſa vitalia duos renūculos cū
reticulo quod eſt ſuper eos iuxta ilia: et
aruinam iecoris cum renūculis. adole-
bitq; ea ſuper altare ſacerdos in alimo-
J.eodem. niā ignis ⁊ ſuauiſſimi odoris. Oīs adeps
dñi erit ꝑpetuo in generatiōib⁹ ⁊ cūctis
habitaculis veſtris: nec ſanguinem nec
adipem omnino comedetis.

¶ C.S. De boſtia p peccato ſacerdotis: p ignorantia multitudinis: pro peccato principis: pro peccato vnius anime. Capitulum.iiij.

A Locutuſq; eſt dñs ad
moyſen dicens. Loq̄-
re filijs iſrael. Anima
que peccauerit p igno
rantiā: et de vniuerſis
De voto. c. mādatis dñi q̄ ꝓcepit
magne. vt nō fierent quippiā
ex.ii.q. 4. fecerit: ſi ſacerdos qui
c.precipue vnctus eſt peccauerit delinquere faciēs
ſiue ad ſab- populum offeret pro peccato ſuo vitu-
di. lum immaculatum domino ⁊ adducet
illum ad oſtium tabernaculi teſtimonij D.i.b.c.R
coram domino ponetq; manum ſuper J.a.
caput eius et immolabit eum domino. B
Hauriet quoq; de ſanguine vituli infe- J.eodem
rens illum in tabernaculum teſtimonij.
Cumq; intinxerit digitum in ſanguinē
aſperget eum ſepties coram domino cō-
tra velum ſanctuarij: ponetq; de eodem
ſanguine ſuper cornua altaris thymia-
matis gratiſſimi domino: quod eſt in ta-
bernaculo teſtimonij. Omnē autem re
liquum ſanguinem fundet in baſim alta
ris bolocauſti in introitu tabernaculi.
Et adipem vituli offeret pro peccato: tā
eum qui vitalia operit q̄ omnia que in-
trinſecus ſunt. Duos renūculos ⁊ retic
lum quod eſt ſuper eos iuxta ilia: ⁊ adi-
pem iecoris cum renunculis ſicut offer-
tur de vitulo boſtie pacificorum: et ado-
lebit ea ſuper altare bolocauſti. Pellem C
vero ⁊ omnes carnes cum capite ⁊ pedi
bus ⁊ inteſtinis ⁊ fimo ⁊ reliquo corpore
efferet extra caſtra in locum mundum:
vbi cineres effundi ſolent: incendetq; ea
ſuper lignorum ſtruem: que in loco effu
ſorum cinerum cremabuntur. Qđ ſi om
nis turba filiorum iſrael ignorauerit: et
per imperitiam fecerit quod contra mā
datum domini eſt: ⁊ poſtea intellexerit
peccatum ſuum offeret pro peccato ſuo
vitulum adducetq; eum ad oſtium ta-
bernaculi: ⁊ ponent ſeniores populi ma
nus ſuper caput eius coram domino. Im D
molatoq; vitulo in conſpectu domini in
feret ſacerdos qui vnctus eſt de ſangui-
ne eius in tabernaculum teſtimonij: tin
cto digito aſpergens ſepties contra ve- J.eodem.
lum. Ponetq; de eodem ſanguine in
cornibus altaris: quod eſt coram domi-
no in tabernaculo teſtimonij. Reliquū
autem ſanguinē fundet iuxta baſim al-
taris bolocauſtorum: quod eſt in oſtio
tabernaculi teſtimonij. Omnemq; eius D.ſ.d.c.J.
adipem tollet ⁊ adolebit ſuper altare: ſic eodem.
faciens et de boc vitulo quomodo fecit
et prius ⁊ rogante pro eis ſacerdote pro
pitius erit eis dominus. Ipſum autem A
vitulum efferet extra atq; comburet ſi-
cut ⁊ priorem vitulum: quia eſt pro pec-
cato multitudinis. Si peccauerit prin- De pe.di.3.
ceps ⁊ fecerit vnum e pluribus per igno c.inter hec
rantiam quod domini lege probibetur: byzcum in
et poſtea intellexerit peccatum ſuum: of glo.i.
feret boſtiam coram domio bircū de ca
pris immaculatum: ponetq; manū ſuā
ſuper caput eius. Cūq; immolauerit eū

in loco vbi ſolet mactari holocauſtū co
rā dñō: qꝛ ꝓ pctō eſt: tinget ſacerdos digi
tū in ſanguinē hoſtie ꝓ pctō tāgens cor
nua altaris holocauſti: ⁊ reliquū fundēs
ad baſim eiꝰ adipē ꝯo adolebit ſupra: ſi
cut in victimis pacificoꝝ fieri ſolet. Ro
F gabitqꝫ ꝓ eo ſacerdos ⁊ ꝓ pctō eiꝰ et di
mittet ei. Qꝛ ſi peccauerit aīa ꝑ ignorā
tiam de populo terre: vt faciat qcq̄ de
his q̄ dñi lege ꝓhibent: atqꝫ delinquat ⁊
cognouerit peccatum ſuum: offeret ca
pram immaculatā: ponetqꝫ manus ſup
caput hoſtie q̄ ꝓ pctō eſt: et immolabit
eam in loco holocauſti. Tolletqꝫ ſacer
dos de ſanguine in digito ſuo: ⁊ tangēs
cornua altaris holocauſti: reliquum fun
det ad baſim eius. Omnē adipē auferēs
ſicut auferri ſolet de victimis pacificoꝝ
adolebit ſuper altare in odorem ſuauita
S.i.d.c.3. tis dño rogabitqꝫ pro eo: et dimittetur ei
ꝯo.c.J.eo. Si autē de pecoribus obtulerit victimā
pro peccato: ouem ſcz imaculatā ponet
manum ſup caput eiꝰ: et immolabit eā
G in loco vbi ſolent cedi holocauſtoꝝ ho
ſtie. Sumetqꝫ ſacerdos de ſanguine eiꝰ
digito ſuo: et tangens cornua altaris ho
S.i.d.c.3. locauſti. reliquum fundet ad baſim eius
eodem. Omē qꝫ adipē auferēs ſicut auferri ſolet
adeps arietis q̄ imolat pro pacificis: et
cremabit ſup altare incēſuꝫ dñi rogabit
pro eo ⁊ ꝓ peccato eius et dimittetur ei.

¶ L. S. De hoſtia pro pctis ex paſſione: ſcz qd ꝓ tacente veritatē: quid pro errore: quid ꝓ iura mento tracto et negligentia: quid pro abuſu ſa cramenti: quid pro errante. Cap. v.

A
S I peccauerit aīa et au
xx.q.6. ſi dierit vocē iurātis: te
quis cōni ſtiſqꝫ fuerit qꝫ aut ipſe
ctus.§.nō. vidit aut conſciꝰ ē: niſi
idicauerit portabit ini
quitatē ſuā. Aīa que
tetigerit aliqd immun
duꝫ: ſiue qd occiſum a
beſtia eſt: aut ꝑ ſe mortuū: aut quodlibet
aliud reptile: ⁊ oblita fuerit: immundicie
ſue rea eſt ⁊ deliqt. Et ſi tetigerit qcq̄ de
B immūdicia hoīs iuxta oēꝫ ſpurcitiā qua
pollui ſolet: oblitaqꝫ cognouerit poſtea
ſubiacebit delictio: Aīa q̄ iurauerit ⁊ pro
tulerit labijs ſuis: vt vł male qd faceret
vel bñ ⁊ nō fecerit: ⁊ idipſum iuramento
et ſermone firmauerit: oblitaqꝫ poſtea in
tellexerit delictū ſuū agat penitentiaꝫ ꝓ
pctō: ⁊ offerat de gregibꝰ agnuꝫ ſiue ca
prā: orabitqꝫ ꝓ eo ſacerdos ⁊ ꝓ pctō eiꝰ
Leu.12.c. Sin autē nō potuerit offerre pecus offe
rat duos turtures: vel duos pullos colū Luce.2.b.
barū: dñō vnū ꝓ pctō: ⁊ alteruꝫ in holo
cauſtū: dabitqꝫ eos ſacerdoti. Qui ꝓmū
offerēs ꝓ pctō retorqbit caput eiꝰ ad pē
nulas: ita vt collo hereat: et non peni
tus obrūpat: ⁊ aſperget de ſanguine eiꝰ
parietē altaris. Quod autem reliquum
fuerit faciet diſtillare ad fundamentum
eius: qꝛ ꝓ pctō eſt. Alterū vero in holo
cauſtum adolebit vt fieri ſolet: rogabitqꝫ
pro eo ſacerdos ⁊ ꝓ pctō eius: et dimit
tetur ei. Quod ſi non quiuerit manus C
eiꝰ duos offerre turtures: aut duos pul
los colūbarū: offeret ꝓ pctō ſuo ſimile
partem ephi decimā. Non mittet in eaꝫ
oleū: nec thuris aliqd imponet. quia ꝓ
peccato eſt: tradetqꝫ eaꝫ ſacerdoti. Qui
plenum ex eo pugillum hauriēs: crema
bit ſuper altare in monumentum eius q̄
obtulit rogans pro illo et expians: reli
quam vero partem ipſe habebit in mu
nere. Locutuſqꝫ eſt dñs ad moyſen: di D
cens. Anima ſi preuaricans cerimonias
per errorem in his q̄ dño ſunt ſanctifica
ta peccauerit: offeret ꝓ delicto ſuō arie
tem immaculatum de gregibus: que emi
ꝑōt duobus ſiclis iuxta pondus ſanctua
rij: ipſumqꝫ qd intulit dāni reſtituet: et
quintam partē ponet ſupra tradens ſa
cerdoti q̄ rogabit pro eo offerens arietē
et dimittetur ei. Anima q̄ peccauerit per
ignorantiam: feceritqꝫ vnū ex his q̄ dñi
lege ꝓhibentur: ⁊ pcti rea intellexerit ini
quitatem ſuā: offeret arietē immaculatū
de gregibus ſacerdoti: iuxta menſuram
eſtimationēqꝫ peccati: q̄ orabit pro eo qꝛ
neſciens fecerit ⁊ dimittetur ei: qꝛ per er
rorem deliquit in domino.

¶ L. S. De hoſtia pro pctō ex certa malicia: de lege: holocauſti ⁊ ignis perpetui: et lege ſingulo rum: ſacrificiorum: de oblatione ſacerdotis in die vnctionis eius: de hoſtia pro peccato que hoſtia comedatur: et a quibus: et vbi: et que cō buratur. Capitulum. vi.

L Ocutus ē dñs ad moy E
ſen dicēs. Aīa q̄ pecca
uerit: ⁊ cōtēpto dño ne
gauerit ꝓximo ſuo de
poſitū qd fidei eiꝰ cre
ditum fuerat: vel vi ali
quid extorſerit: aut ca
lumniam fecerit: ſiue
rem perditam inuenerit: et inficians in
ſuper peierauerit: et quodlibet aliud ex
pluribus fecerit in quibus ſolent pec
care homines conuicta delicti: reddet

Omnia que per fraudem voluit obtinere
integra: ⁊ quintam inſuper partem dño
cui dãnũ intulerat. Pro pctō autem ſuo
offeret arietẽ immaculatũ de grege ⁊ da
bit eũ ſacerdoti: iuxta eſtimationem mẽ
ſuráq; delicti: qui rogabit pro eo coram
B dño. ⁊ dimittet illi pro ſingulis q̃ faciẽ
Lex holo/cauſti. do peccauit. Locutuſq; eſt dñs ad moy
ſen: dicens. Precipe aaron ⁊ filiis eius.
Hec eſt lex holocauſti. Cremabit in alta
ri tota nocte vſq; mane. Ignis ex eodẽ
altari erit. Veſtietur tunica ſacerdos et
femmalib⁹ lineis: tolletq; cineres quos
vorãs ignis excuſſit: ⁊ ponẽs iuxta alta-
re: ſpoliabit prioribus veſtimẽtis: indu-
tuſq; aliis offeret eos extra caſtra: et in
loco mundiſſimo vſq; ad fauillã cõſumi
faciet. Ignis autẽ in altari ſemp ardebit
quem nutriet ſacerdos ſubiiciens ligna
mane per ſingulos dies: ⁊ impoſito holo
cauſto deſuper adolebit adipes pacifico
rum. Ignis eſt iſte perpetuus: qui nũq̃
deficiet in altari. Hec ẽ lex ſacrificii et li
bamentorum que offerent filii aarõ dño
et coram altari. Tollet ſacerdos pugillũ
ſimile que cõſperſa eſt oleo: ⁊ totũ thus
quod ſuper ſimilã poſitum eſt: adolebit
q; illud in altari in monimẽtum odoris
ſuauiſſimi dño. Reliquã autẽ partem ſi-
mile comedet aarõ cum filiis ſuis abſq;
fermento: et comedet in loco ſanctuarii
tabernaculi. Ideo autẽ non fermẽtabitur
quia pars eius in dñi offertur incenſum
ſanctũſanctorũ erit ſicut pro pctō atq;
delicto. Mares tñ ſtirpis aaron come-
dent illud. Legitimum ac ſempiternum
erit in generationibus veſtris de ſacrifi-
Oblatio ſa/cerdotis i/d. vnctiōis ciis domini. Omnis q̃ tetigerit illa ſan-
ctificabitur. Locutuſq; eſt dñs ad moy-
ſen: dicẽs. Hec eſt oblatio aaron ⁊ filioꝝ
eius quam offerre debent dño in die vn-
ctiõis ſue. Decimã partẽ ephi offerẽt ſi
mile in ſacrificio ſempiterno: medium
eius mane et mediũ eius veſpere que i
ſartagine oleo conſperſa frigetur. Offe-
ret autẽ eã calidã in odorẽ ſuauiſſimum
D dño ſacerdos: qui iure patri ſucceſſerit.
Et tota cremabit in altari. Omne enim
ſacrificium ſacerdotum igne cõſumetur
Hoſtia pro/pctō vbi of/fert. nec quicq̃ comedet ex eo. Locutus eſt
autem dñs ad moyſen dicens. Loquere
aaron ⁊ filii eius. Iſta eſt lex hoſtie pro
pctō. In loco vbi offertur holocauſtum
immolabitur corã dño ſanctũſanctorũ
eſt. Sacerdos qui offert comedet eã in
loco ſancto in atrio tabernaculi. Quic-

quid tetigerit carnes eius ſanctificabi- I.ii.c.t. I./ı5.b.
tur. Si de ſanguine illius veſtis fuerit
aſperſa: lauabitur in loco ſancto. Vas
autem fictile in quo cocta eſt: confringe
tur: quia ſi vas eneum fuerit defricabi-
tur et lauabitur aqua. Omnis maſculus
de genere ſacerdotali veſcetur de carni-
bus eius: quia ſanctũſanctorum eſt. Ho Hoſtia pro/pctō nõ co/medetur ſʒ/cõburetur.
ſtia enĩ q̃ ceditur pro peccato: cuius ſan
guis infertur in tabernaculum teſtimo-
nii ad expiandum in ſanctuario non co
medetur: ſed comburetur igni.

¶ E.S. De hoſtia pacificorum: quis qñ comedi debeat: de adipe: ⁊ ſanguine: ⁊ parte ſacerdotis: ⁊ pectuſculo eleuationis. Capitulum. vii.

Hec q̃ eſt lex ꝓ delicto A
Sanctaſanctorum eſt
Idcirco vbi immolabi
tur holocauſtum ma-
ctabit et victima ꝓ de
licto ſanguis eius per
gyrum altaris fundet
Offerẽt ex ea caudã ⁊
adipẽ qui operit vitalia: duos renuncu-
los ⁊ pinguedinẽ q̃ iuxta ilia eſt: reticu-
lumq; iecoris cũ renunculis: ⁊ adolebit
ea ſacerdos ſuper altare. Incenſum eſt Quis ⁊ qñ/comedi de/beat hoſtia/pacificoꝝ.
dñi pro delicto. Omnis maſculus de ſa
cerdotali genere in loco ſancto veſcetur
his carnibus: quia ſanctũſanctorum eſt
Sicut ꝓ pctō offert hoſtia: ita ⁊ ꝓ deli-
cto. Vtriuſq; hoſtie lex vna erit. Ad ſa-
cerdotem qui eam obtulerit pertinebit.
Sacerdos qui offert holocauſti victimã
habebit pellẽ eius. Et omne ſacrificium
ſimile quod coquitur i clibano: ⁊ q̃cq̃d
in craticula vel in ſartagine preparatur
eius erit ſacerdotis a quo offertur: ſiue
oleo conſperſa: ſiue arida fuerit. Cun- C
ctis filiis aaron mẽſura equa per ſingu-
los diuidetur. Hec lex hoſtie pacifico-
rum que offertur dño. Si pro gratiarũ-
actione oblatio fuerit: offerẽt panes abſ
q; fermẽto cõſperſos oleo: ⁊ lagana azy-
ma vncta oleo: coctãq; ſimilã: ⁊ collyri-
das olei admixtione cõſperſas: panes q̃
fermẽtatos cũ hoſtia gratiarũ q̃ immo-
labitur pro pacificis: ex quib⁹ vnus ꝓ pri
mitiis offertur dño: et erit ſacerdotis q̃
fundet hoſtie ſanguinẽ. Cuius carnes ea
dem comedent die nec remanebit ex eis
quicq̃ vſq; mane. Si vero vel ſpõte q̃ſ-
piã obtulerit hoſtiã: eadẽ ſimiliter edet
die. Sed ⁊ ſi quid in craſtinũ remanſe-
rit: veſci licitum eſt. Quicquid autẽ ter-

timis inuenerit dico: ignis abſumet. Si quis de carnibus victime pacificorum die tertio comederit: irrita fiet eius obla
C tio: nec proderit offerenti. Quin potius que cunque anima tali ſe edulio contaminauerit: preuaricationis rea erit. Caro que aliquid tetigerit immundum non comedetur: ſed comburetur igni. Qui fuerit mundus veſcetur ex ea. Anima polluta que ederit de carnibus hoſtie pacificorum que oblata eſt domino: peribit de populis ſuis. Et que tetigerit immundiciam hominis: vel iumenti: ſiue omnis rei que polluere pot et comederit de huiuſcemodi carnibus interibit de populis ſuis. Locutuſque eſt dominus ad moyſen dicens. Loquere filijs iſrael.
3.3.b. Adipem ouis et bouis et capre non comedetis. Adipem cadaueris morticini et eius animalis quod a beſtia captum eſt: habebitis in varios vſus. Si quis adipem qui offerri debet incenſum domini comederit peri
30.diſ.c.ſi quis carne bit de populo ſuo. Sanguinem quoque omnis animalis non ſumetis in cibo: tam de auibus quam de pecoribus. Omnis anima que ederit ſanguinem: peribit de populis ſuis. Locutuſque eſt dominus ad moyſen dicens. Loquere filijs iſrael. Qui offert victimam pacificorum domino: offerat ſimul et ſacrificium id eſt libamenta eius. Tenebit manibus adipem hoſtie et pectuſculum. Cumque am
D bo oblata domino conſecrauerit tradet ſacerdoti: qui adolebit adipem ſuper altare: pectuſculum autem erit aaron et filiorum eius. Armus quoque dexter de pacificorum hoſtijs cedet in primitias ſacerdotis. Qui obtulerit ſanguinem et adipem filiorum aaron: ipſe habebit et armum dextrum in portione ſua. Pectuſculum enim eleuationis et armum ſeparationis tuli a filijs iſrael de hoſtijs eorum pacificis: et dedi aaron ſacerdoti et filijs eius in lege perpetua ab omni populo iſrael. Hec eſt vnctio aaron et filiorum eius in cerimonijs domini in die quo obtulit eos moyſes vt ſacerdotio fungerentur: et que precepit eis dari dominus a filijs iſrael religione perpetua in generationibus ſuis. Iſta eſt lex holocauſti et ſacrificij pro peccato atque delicto: et pro conſecratione et pacificorum victimis: quas conſtituit dominus moyſi in monte ſinai: quando mandauit filijs iſrael: vt offerrent oblationes ſuas domino in deſerto ſinai.

¶ C.8. de conſecratione aaron et filiorum eius: de vnctione tabernaculi: quia ſeptem diebus finitur conſecratio: et tot diebus non exierunt de oſtio tabernaculi. aaron et filiorum eius. Cap. viii.

A Cõſecratio aaron et filiorum eius.

Locutuſque eſt dominus ad moyſen dicens. Tolle aaron cum filijs ſuis veſtes eorum: et vnctionis oleum: vitulum pro peccato: duos arietes caniſtrum cum azimis et congregabis omnem cetum iſrael ad oſtium tabernaculi. Fecit moyſes vt dominus imperauerat. Congregataque omni turba ante fores tabernaculi ait. Iſte eſt ſermo quem iuſſit dominus fieri. Statimque obtulit aaron et filios eius. Cumque lauiſſet eos: veſtiuit pontificem ſubucula linea accingens cum baltheo: et induens eum tunica hiacynthina et deſuper humerale impoſuit quod aſtringens cingulo aptauit rationali in quo erat doctrina et veritas. Cidari quoque texit caput: et ſuper eam contra frontem poſuit laminam auream conſecratam in ſantificatione: ſicut preceperat ei dominus. Tulit et vnctionis oleum quo liniuit tabernaculum cum omni ſupellectili ſua. Cumque ſanctificans aſperſiſſet altare ſeptem vicibus vnxit illud et omnia vaſa eius labrumque cum baſi ſua ſanctificauit oleo. Quod fundens ſuper caput aaron vnxit eum et conſecrauit. Filios quoque eius oblatos conſecrauit: veſtiuitque tunicis lineis et cinxit baltheis: impoſuitque mitras: vt iuſſerat dominus. Obtulit et vitulum pro peccato. Cumque ſuper caput eius poſuiſſet aaron et filij eius manus ſuas immolauit eum hauriens ſanguinem: et tincto digito tetigit cornua altaris per gyrum. Quo expiato et ſanctificato: fudit reliquum ſanguinem ad fundamenta eius: adipem vero qui erat ſuper vitalia et reticulum iecoris: duoſque renunculos cum aruinulis ſuis adoleuit ſuper altare vitulum cum pelle et carnibus et fimo cremans extra caſtra: ſicut preceperat dominus. Obtulit et arietem in holocauſtum. Super cuius caput cum impoſuiſſent aaron et filij eius manus ſuas immolauit eum: et fudit ſanguinem eius per circuitum altaris. Ipſumque arietem in fruſta concidens caput eius et artus et adipem adoleuit igni: lotis prius inteſtinis et pedibus. Totumque ſimul arietem incendit ſuper altare: eo quod eſſet holocauſtum ſuauiſſimi odoris domino: ſicut preceperat ei. Obtulit et arietem ſecun

Marginal notes (right): 21.diſ.c.ſi in princ. — B De cõſe. di. 1. c. tabernaculum. Unctio tabernaculi. — Unctio aaron et filiorum eius. — C — D

dum in conſecrationem ſacerdotum: po
ſueruntq; ſuper caput eius aaron et filij
eius manus ſuas. Quem cum immolaſ-
ſet moyſes ſumens de ſanguine eius teti-
git extremum auricule dextre aaron: et
pollicem manus eius dextre ſimiliter et
pedis. Obtulit et filios aaron. Cumq;
de ſanguine arietis immolati tetigiſſet
extremum auricule ſingulorum dextre. ⁊
pollices manus ac pedis dextri reliquum
fudit ſuper altare per circuitum. Adi-
pem vero ⁊ caudam omnemq; pingue-
dinem: que operit inteſtina: ⁊ reticulumq;
iecoris ⁊ duos renes cum adipibus ſuis
et armo dextro ſeparauit. Tollens autẽ
de caniſtro azymorum: quod erat coram
domino panes abſq; fermento: ⁊ collyri-
dã conſperſam oleo: laganumq; poſuit
ſuper adipes ⁊ armum dextrum tradens
F ſimul omnia aarõ et filijs eius. Qui poſt-
q̃ leuauerunt ea coram domino: rurſum
ſuſcepta de manibus eorum: adoleuit
ſuper altare holocauſti: eo q᷑ conſecra-
tionis eſſet oblatio in odorem ſuauita-
tis ſacrificij domini. Tulitq; pectuſcu-
lum eleuans illud coram domino de arie-
te conſecrationis in partem ſuam: ſicut
preceperat ei dominus. Aſſumenſq; vn-
guentum et ſanguinem qui erat in alta-
ri aſperſit ſuper aaron ⁊ veſtimenta eius
et ſuper filios illius ac veſtes eorum. Cũ-
q; ſanctificaſſet eos in veſtitu ſuo: prece-
pit eis dicens. Coquite carnes ante fo-
res tabernaculi ⁊ ibi comedite eas. Pa-
nes quoq; conſecrationis edite: qui po-
G ſiti ſunt in craſtino: ſicut precepit mihi
dominus dicens: Aarõ et filij eius come-
dent eos. Quicquid autem reliquum fue-
rit de carne ⁊ panibus: ignis abſumet.
De oſtio quoq; tabernaculi non exibitis
ſeptem diebus vſq; ad diem quo com-
plebitur tempus conſecrationis veſtre.
Septem enim diebus finitur conſecra-
tio ſicut et in preſentiarum factum eſt vt
ritus ſacrificij compleretur. Die ac no-
cte manebitis in tabernaculo obſeruan-
tes cuſtodias domini ne moriamini. Sic
enim mihi preceptum eſt. Feceruntq; aa-
ron et filij eius cuncta que locut⁹ eſt do-
minus per manum moyſi.

¶ C.9. De prima immolatione ſacerdotis pro ſuo
pctõ ⁊ ppli: qualiter moyſes ⁊ aaron benedixe-
runt pplo: qualiter dñs apparuit eis: q᷑ ignis
egreſſus a deo deuorauit holocauſtũ. Cap. ix.

Acto autẽ octauo die A
vocauit moyſes aaron
et filios eius ac maio-
res natu iſrael dixitq;
ad aaron. Tolle de ar-
mento vitulũ pro pctõ
⁊ arietẽ in holocauſtũ
vtrũq; immaculatũ: ⁊
offer illos corã dño ⁊ ad filios iſrael: loq̃-
ris. Tollite hircũ ꝓ pctõ ⁊ vitulum atq; 11.q.1.c.Si
agnũ anniculũ ⁊ ſine macula in holocau- qua fuerit
ſtũ: bouẽ et arietẽ ꝓ pacificis: ⁊ immolate
eos corã dño in ſacrificio ſinguloꝝ ſimi-
lã cõſpſaꝫ oleo offerẽtes. Hodie eñi dñs
apparebit vobis. Tulerũt ergo cuncta q̃
iuſſerat moyſes ad oſtium tabernaculi:
vbi cũ oĩs multitudo aſtaret ait moyſes
Iſte eſt ſermo quẽ ꝑcepit dñs. Facite et B
apparebit vobis gloria eius. Et dixit ad
aaron: Accede ad altare ⁊ immola ꝓ pec-
cato tuo. Offer holocauſtũ ⁊ depcare ꝓ
te ⁊ pro pplo. Cũq; mactaueris hoſtiam Prima immo-
ppli ora ꝓ eo ſicut ꝑcepit dñs. Statimq; latio ſacer-
aarõ accedẽs ad altare immolauit vitulũ dotis pro
pro pctõ ſuo cui⁹ ſanguinem obtulerũt pctõ ſuo.
ei filij ſui. In quo tingens digitum tetigit
cornua altaris ⁊ fudit reſiduum ad ba-
ſim eius. Adipẽq; ⁊ renũculos ac reticu-
lum iecoris q̃ ſunt ꝓ pctõ adoleuit ſuper
altare: ſicut preceperat dominus moyſi.
Carnes vero et pellẽ eius extra caſtra cõ-
buſſit igni: immolauit et holocauſti victi-
mã. Obtuleruntq; ei filij ſui ſanguinem C
ei⁹ quẽ fudit ꝑ altaris circuitum. Ipſam
etiã hoſtiam in fruſta cõciſam: cũ capite
et mẽbris ſingulis obtulerunt que omnia
ſup altare cremauit igni lotis aqua pri⁹
inteſtinis et pedibus. Et pro pctõ ppli Pro peccato
offerẽs mactauit hircũ: expiatoq; altari populi.
fecit holocauſtũ: addens in ſacrificio li-
bamenta que pariter offeruntur: et ado-
lens ea ſuper altare abſq; cerimonijs ho-
locauſti matutini. Immolauit et bouem
atq; arietem hoſtias pacificas populi.
Obtuleruntq; ei filij ſui ſanguinem quẽ
fudit ſuper altare in circuitu. Adipes au- D
tem bouis ⁊ caudam arietis renuncu-
loſq; cum adipibus ſuis: et reticulum ie-
coris poſuerunt ſuper pectora. Cumq;
cremati eſſent adipes ſuper altare: pe-
ctora eorum et armos dextros ſeparauit
aaron eleuans coram domino: ſicut pre-
ceperat moyſes. Et oſtendens manum
ad pplm benedixit ei. Sicq; completis
hoſtijs ꝓ peccato ⁊ holocauſtis ⁊ pacifi-
cis deſcendit. Ingreſſi autem moyſes et

aaron in tabernaculū teſtimonij: ⁊ dein
ceps egreſſi bñdixerūt ppl'o. Apparuitqꝫ
gloria domini omni multitudini et ecce
egreſſus ignis a domino: deuorauit ho-
locauſtum ⁊ adipes qui erant ſuper alta
re. Quod cum vidiſſent turbe laudaue-
runt dominum ruentes in facies ſuas.

¶ C.S. De morte nadab ⁊ abiu: de vino non bi-
bendo quando intrabant tabernaculum: de par-
te ſacerdotali: de hirco combuſto: vnde iratus
eſt moyſes. Capitulum .x.

A
J.16.a.
Nu.3.a. ⁊
26.g.
De pe. di. 3.
c. inter hec
hircū .j.

Arreptiſqꝫ nadab ⁊ abiu
filij aaron thuribulis:
impoſuerunt ignem ⁊
incenſum deſuper of-
ferentes coram domi-
no ignem alienum: ꝙ
eis preceptum nō erat
Egreſſuſqꝫ ignis a do
mino: deuorauit eos ⁊ mortui ſunt coraꝫ
dño. Dixitqꝫ moyſes ad aaron. Hoc ē qđ
locutus eſt dñs. Sanctificabor in his
qui appropinquāt mihi: ⁊ in conſpectu
oīs populi glorificabor. Qđ audiens: ta-
cuit aarō. Vocatꝭ aūt moyſes miſahele
et eliſaphan filijs oziel patrui aarō: ait
ad eos. Ite ⁊ tollite fratres veſtros de cō
ſpectu ſanctuarij: et aſportate extra ca-
ſtra. Cōfeſtimqꝫ pergētes tulerūt eos ſi
cut iacebant veſtitos lineis tunicis: et
eiecerunt foras vt ſibi fuerat imperatū.
Locutuſqꝫ eſt moyſes ad aarō ⁊ ad elea
B zar ⁊ ithamar filios eius. Capita veſtra
nolite nudare: ⁊ veſtimēta nolite ſcinde-
re ne forte moriamini: ⁊ ſup oēm cetum
oriatur indignatio. Fratres veſtri et oīs
domus iſrael plāgāt incēdiū qđ dñs ſu-
ſcitauit: vos aūt non egrediamini fores
tabernaculi: alioquin peribitis. Oleum
quippe ſancte vnctionis eſt ſuper vos.
Qui fecerūt oīa iuxta ꝑceptū moyſi. Di-
xitqꝫ dñs ad aarō. Vinum ⁊ oē qđ ine-
briare pōt non bibetis tu ⁊ filij tui qñ in
trabitis in tabernaculum teſtimonij: ne
moriamini: qꝛ ꝑceptū ſempiternū eſt in
generatiōes veſtras: ⁊ vt habeatis ſcien-
tiā diſcernēdi inter ſanctū ⁊ prophanuꝫ
inter pollutū ⁊ mūduꝫ: doceatiſqꝫ filios
iſrael oīa legitima mea: q̄ locut⁹ eſt dñs
ad eos ꝑ manū moyſi. Locutuſqꝫ ē moy
C ſes ad aarō ⁊ ad eleazar ⁊ ithamar filios
eius q̄ erant reſidui. Tollite ſacrificium
qđ remāſit de oblatiōe dñi: et comedite
illud abſqꝫ fermento iuxta altare: qꝛ ſan
ctū ſanctorū eſt comedetis autē in loco
ſancto qđ datum eſt tibi ⁊ filijs tuis de
oblationibus dñi: ſicut ꝑceptuꝫ eſt mihi
pectuſculū quoqꝫ qđ oblatū eſt: ⁊ armuꝫ
qui ſeparat⁹ eſt: edetis in loco mūdiſſimo
tu ⁊ filij tui ⁊ filie tue tecuꝫ. Tibi eñ ac
liberis tuis repoſita ſunt de hoſtijs ſalu
taribus filiorꝫ iſrael: eo ꝙ armū ⁊ pect⁹ ⁊
adipes q̄ cremātur in altari eleuauerīt
coram dño ⁊ pertineant ad te ⁊ ad filios
tuos lege ꝑpetua ſicut ꝑcepit dñs. Inter
hec hircū q̄ oblat⁹ fuerat ꝓ pctō cū q̄re
ret moyſes: exuſtū repperit: iratuſqꝫ con
tra eleazar ⁊ ithamar filios aaron qui re
māſerāt ait. Cur nō comediſtis hoſtiaꝫ
pro pctō in loco ſancto q̄ ſancta ſancto-
rū eſt ⁊ data vobis vt portetis iniquitatē
multitudinis: ⁊ rogetis pro ea in cōſpe-
ctu dñi: ꝑſertim cuꝫ de ſanguine illi⁹ nō
ſit illatū intra ſancta ⁊ comedere debue-
ratis eā in ſanctuario: ſicut ꝑceptum eſt
mihi? Reſpondit aarō. Oblata eſt hodie
victima ꝓ pctō ⁊ holocauſtuꝫ corā dño:
mihi autē accidit qđ vides. Quomodo
potui comedere eam: aut placere dño in
cerimonijs mēte lugubri? Qđ cū audiſſet
moyſes: recepit ſatiſfactionem.

¶ C.S. De immūdis animalibus ad eſum: ⁊ ꝙ
ſancti debent eſſe: qꝛ ſanctus eſt dñs. Cap. xi.

Locutuſqꝫ ē dñs ad moy
ſen ⁊ aaron dicēs. Dici- A
te filijs iſrael. Cuſtodite Deu.14.a.
oīa que ſcripſi vobis: vt Que aīa-
ſim de⁹ veſter. Hec ſunt lia a iudeis
aīalia q̄ comedere debe poterāt co
tis de cūctis aīantibus medi: et q̄
terre. Omne qđ hꝫ diui- non.
ſam vngulā ⁊ ruminat i pecorib⁹: come-
detis. Quicq̄d aūt ruminat ⁊ hꝫ vngulā
ſed nō diuidit eā ſicut camelus ⁊ cetera
nō comedetis illud: ⁊ iter imūda reputa
bitis. Cirogrill⁹ q̄ ruminat vngulāqꝫ nō
diuidit: imūdus ē. Lepus quoqꝫ nam et
ipſe ruminat: ſꝫ vngulā nō diuidit: ⁊ ſus
qui cū vngulā diuidat: nō ruminat: horꝫ
carnib⁹ nō veſcemini: nec cadauera con
tingetis: qꝛ imūda ſunt vobis. Hec etiaꝫ
ſunt q̄ gignunt̄ in aq̄s: ⁊ veſci licitū eſt. B
Oē qđ hꝫ pēnulas ⁊ ſquamas tā in ma-
ri ꝙ in fluminib⁹ ⁊ ſtagnis: comedetis.
Quicq̄d aūt pennulas ⁊ ſquamas nō ha Qui piſces
bet eorꝫ q̄ in aq̄s mouētur ⁊ viuunt: ab- iudeis ꝑ-
hominabile vobis execrandumqꝫ erit. mittebant:
Carnes eorꝫ nō comedetis: ⁊ morticina ⁊ non.
vitabitis. Cūcta que non habēt pennu-
las ⁊ ſquamas i aq̄s polluta erunt. Hec
ſunt que de auib⁹ comedere nō debetis

Que aues ꝯmedeban tur ꝛ que non.

ꝛ vitanda ſunt vobis. Aquilam ꝛ grypbē
ꝛ balietū ꝛ miluū ac vulturem iuxta ge
nus ſuū: ꝛ oē coruini generis in ſimilitu
dinem ſuam ſtruchionē ꝛ noctuā ꝛ larū
C ꝛ accipitrem iuxta genus ſuū bubonem
ꝛ mergulū ꝛ ibim. ꝛ cygnū ꝛ onocrotalū
ꝛ porphyrionē herodionē ꝛ charadrion
iuxta genus ſuum: vpupā ꝗ̄ ꝛ veſpertilio
nem. Oē de volucribus qđ gradit̄ ſuper
quattuor pedes: abominabile erit vobis.
Quicquid autem ambulat quidē ſuper
quattuor pedes: ſed habet lōgiora retro
crura per que ſalit ſup terrā: comedere
debetis: vt eſt brucus in genere ſuo: atta
cus atq; ophiomachus: ac locuſta ſingu
D la iuxta genus ſuum. Quicqđ autem ex
volucribꝰ quattuor tm̄ habet pedes: exe
crabile erit vobis: et quicunq; morticina
eorum tetigerit: polluetur et erit immū
dus vſq; ad veſperum: ꝛ ſi neceſſe fuerit
vt portet quippiam horum mortuum la
uabit veſtimenta ſua: ꝛ immundus erit
vſq; ad occaſū ſolis. Omne animal qđ
habet quidē vngulam: ſed nō diuidit eā
nec ruminat: immundum erit: ꝛ quicqđ
tetigerit illud contaminabit̄. Quod am
bulat ſuper manus ex cunctis animāti
bus que incedūt quadrupedia: imundū
erit. Qui tetigerit morticina eorum pol
luetur vſq; ad veſperum. Et qui portaue
rit huiuſcemodi cadauera: lauabit veſti
menta ſua ꝛ immundus erit vſq; ad ve
ſperū: q2 oīa hec immunda ſunt vobis.
E Hec quoq; inter polluta reputabūtur de
his que mouent̄ in terra: muſtela: ꝛ mus
ꝛ crocodillus: ſingula iuxta genus ſuum
migale et cameleon: et ſtellio: ꝛ lacerta ꝛ
ꝛ talpa oīa hec immūda ſunt. Qui tetige
rit morticina eoꝝ: immūdus erit vſq; ad
veſperū: ꝛ ſuper qđ ceciderit qcꝗ̄ de mor
ticinis eorū poullucetur tam vas ligneū
et veſtimentum: ꝗ̄ pelles ꝛ cilicia: et in
quocunq; fit opus: tingētur aqua ꝛ pol
luta erunt vſq; ad veſperū ꝛ ſic poſtea
ſ.6.d.ſ. mundabuntur. Uas autem fictile in qđ
13.b. horū quicꝗ̄ intro ceciderit: polluetur: et
F idcirco frangendum eſt. Omnis cibus:
quē comedetis ſi fuſa fuerit ſuper eam
aqua: imundus erit: et omne liquens qđ
bibitur de vniuerſo vaſe: immundū erit.
Et quicquid de morticinis huiuſcemo
di ceciderit ſuper illud: immūdum erit:
ſiue clibani ſiue ſytropedes deſtruentur
ꝛ immundi erunt. Fontes vero et ciſter
ne ꝛ omnis aquarum cōgregatio mūda
erit. Qui morticina eorum tetigerit pol
luet̄. Si ceciderit ſup ſementē non pol
luet eā. Si aūt qſpiā aqua ſementē per
fuderit: ꝛ poſtea morticinis tacta fuerit
illico polluet̄. Si mortuū fuerit aīal qđ
lꝫ vobis comedere. Qui cadauer eiꝰ teti
gerit: immūdus erit vſq; ad veſperū. Et
ꝗ comederit ex eo quippiā ſiue portaue
rit: lauabit veſtimēta ſua: et immūdus
erit vſq; ad veſperum. Oē qđ reptat ſup G
terrā: abominabile erit: nec aſſumetur in
cibū. Quicqđ ſup pectꝰ quadrupes gra
ditur ꝛ multos habet pedes: ſiue per hu
mū trahit̄: nō comedetis: q2 abominabi
le eſt. Nolite cōtaminare animas vr̄as:
nec tangatis: qcꝗ̄ eorū: ne immūdi ſitis.
Ego ſum dn̄s deus veſter. Sancti ergo
eſtote: q2 ſanctus ſum. Ne polluatis aīas
vr̄as in oī reptili qđ mouet̄ ſuper terrā.
Ego em̄ ſum dn̄s qui eduxi vos de terra Omne re
egypti vt eſſem vobis in deum. Sancti ptile p̄hi
eritis: q2 ego ſanctus ſū. Iſta eſt lex ani betur.
mantium ac volucrum et omnis anime ſ.19.a.
viuentis que mouetur in aqua et reptat 1.Pe.1.c.
in terra: vt differentias noueritis mun
di et immundi: et ſciatis quid comedere
ꝛ reſpuere debeatis.

¶ C.D. De immundicia mulieris puerpere: et mundatione ipſius: ꝛ oblatione eius. Cap. xij.

A
Locutuſq; eſt dn̄s ad moyſen dicēs. Loque 3.di.5.c. c.cū eniſa.
re filijs iſrael: et dices
ad eos. Mulier ſi ſu De purifi
ſcepto ſemine pepererit catione
maſculū immunda erit poſt partū
ſeptē diebꝰ iuxta dies c.xiiico.
ſeparatiōis menſtrue
Et die octauo circuncidetur infantulus:
ipſa vero triginta tribus diebus mane
bit in ſanguine purificatiōis ſue. Omne B
ſctm̄ nō tanget nec ingredietur in ſanctua
riū: donec impleat̄ dies purificatōis ſue
Si autē feminā pepererit: immunda erit
duabus ebdomadibꝰ iuxta ritū fluxꝰ mē
ſtrui: ꝛ ſexaginta ſex diebꝰ manebit ī ſan C
guine purificatiōis ſue. Cūq; expleti fue
rint dies purgatiōis ſue ꝓ filio ſiue ꝓ fi Luce. 2.d.
lia: deferet agnum anniculū in holocau 23.q.1.c.
ſtum ꝛ pullū colūbe ſiue turturē ꝓ pec ideo.
cato ad oſtium tabernaculi teſtimonij: ꝛ
tradet ſacerdoti ꝗ offeret illa corā dn̄o
ꝛ rogabit pro ea: ꝛ ſic mundabit̄ pro flu
uio ſanguinis ſui. Iſta eſt lex parientis
maſculum aut feminā. Quod ſi non in
uenerit manus eius: nec potuerit offer D
re agnū: ſumet duos turtures vel duos ſ.5.b.
pullos columbarum: vnum in holocau Luce. 2.d.

ſtum: τ alterum pro peccato. Orabitq́ꝫ pro ea ſacerdos: τ ſic mundabitur.

¶ R.S. De immundicia hominis leproſi quomodo cognoſcatur: τ quomodo ſe debent habere: τ de lepra veſtimentorum. Capitulū .xiij.

A De pe. di. i. c. voluiſſent. §. de his.

Locutuſq́ꝫ eſt dñs ad moyſen et aarō dicēs. Homo in cuius cute τ carne ortus fuerit diuerſus color ſiue puſtula aut quaſi lucēs quippiā id ē plaga lepre: adducet ad aaron ſacerdotem vel ad vnum quēlibet filioꝝ eius. Qui cū viderit leprā in cute τ pilos in albuꝫ mutatos colorē ipſamq́ꝫ ſpecieꝫ lepre humiliorem cute τ carne reliqua: plaga lepre eſt: τ ad arbitrium eius ſeparabitur. Sin autē lucens quid fuerit in cute: nec humilior carne reliqua τ pili coloris priſtini: recludet eū ſacerdos ſepteꝫ diebus et ꝯſiderabit die ſeptimo. Et ſi quidē lepra

Quomodo cognoſcebat lepra.

vltra nō creuerit nec trāſierit in cute priores terminos: rurſum recludet eū ſeptē

B

diebus alijs: τ die ſeptimo cōtēplabitur. Et ſi obſcurior fuerit lepra τ non creuerit in cute: mūdabit eū: quia ſcabies eſt lauabitq́ꝫ homo veſtimenta ſua: et mundus erit. Quod ſi poſtquā a ſacerdote viſus eſt τ redditus eſt mundicie: iterum lepra creuerit: adducetur ad eum: τ immundicie cōdēnabitur. Plaga lepre ſi fuerit in homine: adducetur ad ſacerdotē: et videbit eū. Cūq́ꝫ color albus in cute fuerit τ capilloruꝫ mutauerit aſpectū: ipſa quoq́ꝫ caro viua apparuerit lepra vetuſtiſſima iudicabitur atq́ꝫ inoliita cuti. Contaminabit itaq́ꝫ eū ſacerdos et non recludet: quia perſpicue immūdicie eſt. Sin autē effloruerit diſcurrens lepra in cute: et operuerit omnem carnem a capite vſq́ꝫ ad pedes: quicquid ſub aſpectu oculorum cadit: conſiderabit eum ſacerdos: et teneri lepra mundiſ-

C

ſima iudicabit: eo quod omnis cutis in candorem verſa ſit τ idcirco homo mundus erit. Quādo vero caro viuens in eo apparuerit: tunc ſacerdos iudicio polluetur: τ inter immūdos reputabitur. Caro enim viua ſi lepra aſpergitur immūda eſt. Quod ſi rurſum verſa fuerit in alborem τ totum hominem operuerit: conſiderabit eū ſacerdos: τ mundum eſſe decernet. Caro τ cutis in qua vlcus natum eſt τ ſanatum et in loco vlceris cicatrix alba apparuerit ſiue ſubruffa: adducetur homo ad ſacerdotem: qui cum viderit locū lepre humiliorem carne reliqua: τ pilos verſos in candorem cōtaminabit eū. Plaga enim lepre orta eſt i vlcere. Quod ſi pilus coloris eſt priſtini: τ cicatrix ſubobſcura: τ vicina carne nō eſt humilior: recludet eū ſeptē

D

diebus. Et ſi quidem creuerit adiudicabit eum lepre. Sin autem ſteterit in loco ſuo: vlceris eſt cicatrix τ homo mundus erit. Caro autem τ cutis quem ignis exuſſerit: τ ſanata albā ſiue rufaꝫ habuerit cicatricē: ꝯſiderabit eaꝫ ſacerdos. Et ecce ſi verſa eſt in alborem: τ locus eius reliqua cute eſt humilior: cōtaminabit eū: quia plaga lepre in cicatrice orta eſt. Quod ſi piloruꝫ color non fuerit immutatus: nec humilior plaga carne reliqua τ ipſa lepre ſpecies fuerit ſubobſcura recludet eū ſeptem diebus: τ die ſeptimo contemplabitur. Si creuerit in cute lepra: cōtaminabit eum. Sin autem in loco ſuo candor ſteterit: nō ſatis clarus plaga combuſtionis eſt: et idcirco mundabitur: quia cicatrix eſt combuſture. Vir ſiue mulier in cuius capite vel barba germinauerit lepra: videbit eos ſacerdos. Et ſiquidem humilior fuerit locus carne reliqua et capillus flauus ſolitoq́ꝫ ſubtilior: contaminabit eos: quia lepra capitis ac barbe eſt.

E

Sin autem viderit locum macule equalem vicine carni et capillum nigrum recludet eum ſeptem diebus et die ſeptimo intuebitur. Si non creuerit macula et capillus ſui coloris eſt: et locus plage carni reliqué equalis radetur homo abſq́ꝫ loco macule: et includetur ſeptem diebus alijs. Si die ſeptimo viſa fuerit ſtetiſſe plaga in loco ſuo: nec humilior carne reliqua: mundabit eum: lotiſq́ꝫ veſtibus ſuis mundus erit. Sin auteꝫ poſt emundationem rurſus creuerit macula in cute non queret amplius vtrum capillus in flauum colorem ſit cōmutatus: quia aperte immundus eſt. Porro ſi ſteterit macula τ capilli nigri fuerint nouerit homineꝫ ſanatum eſſe: τ cōfidenter eū pronunciet mundum. Vir ſiue mulier in cuius cute

F

candor apparuerit: intuebitur eos ſacerdos. Si deprehēderit ſubobſcuruꝫ alborem lucere in cute: ſciat non eſſe lepram ſed maculam coloris candidi et hominem mundū. Vir de cuius capite capilli fluunt caluus et mundus eſt. Et ſi a fronte ceciderint pili: recaluaſter τ mundus eſt. Sin autē in caluitio ſiue in recaluatione albus vel rufus color fuerit exortus: et hoc ſacerdos viderit: condemnabit eum

haud dubie lepre que orta eſt in caluitio.
Quicunq; ergo maculat⁹ fuerit lepra: et
ſeparatus ad arbitriu; ſacerdotis: habe
bit veſtimenta diſſuta. caput nudū os ve
ſte cōtectū: cōtaminatū ac ſordidū ſe cla
mabit. Oī tpe quo leproſus eſt ⁊ immū
dus: ſolus habitabit extra caſtra. Veſtis
lanea ſiue linea q̄ lepram habuerit in ſta
mine atq; ſub tegmine: aut certe pellis
vel quicquid ex pelle ꝯfectū eſt: ſi alba vl̄
rufa macula fuerit infecta lepra reputa
bitur: oſ̄ndetq; ſacerdoti. Qui ꝯſideratā
recludet ſeptē dieb⁹: ⁊ die ſeptimo rurſ⁹
aſpiciēs: ſi deprehēderit creuiſſe leprā ꝑ
ſeuerās eſt: pollutū iudicabit veſtimētū
⁊ oē in quo fuerit inuēta: et idcirco cōbu
retur flammis. Qđ ſi eā viderit nō creuiſ
ſe: precipiet et lauabunt id in quo lepra
eſt: recludetq; illud ſeptem diebus alijs.
Et cū viderit faciē quidē priſtinā nō re
uerſa;: nec tū creuiſſe leprā: immūdū iu
dicabit ⁊ igne cōburet: eo q̄ infuſa ſit in
ſupficie veſtimēti vel ꝑ totu; lepra. Sin
autem obſcurior fuerit locus lepre poſt
q̄ veſtis eſt lata: abrūpet eū ⁊ a ſolido di
uidet. Qđ ſi vltra apparuerit in his locis
q̄ prius immaculata erāt lepra volatilis
⁊ vaga: debet igne cōburi. Si ceſſauerit:
lauabit aqua ea q̄ pura ſunt ſecundo: et
munda erunt. Iſta eſt lex lepre veſtimen
ti lanei et linei: ſtaminis atq; ſub tegmi
nis oīſq; ſuppellectilis pellicee quō mū
dari debeat vel contaminari.

¶ C. D. De mūdatiōe leproſi: ⁊ de ſacrificio: de lepra domus: ⁊ de purificatiōe ipſi⁹. Cap. xiiij.

A

Mat. 8. a.
Mar. 1. d.
Luce. 5. c.
⁊. 17. d.
Oblatio le-
proſi mun-
dandi.

Locutuſq; eſt domin⁹
ad moyſen dicēs. Hic
eſt ritus leproſi qñ mū
dandus eſt. Adducet
ad ſacerdotē. Qui e
greſſus de caſtris cum
inuenerit leprā eē mū
datā: ꝓcipiet ei q̄ puri
ficaṫ: vt offerat duos paſſeres viuos pro
ſe q̄s veſci licitū eſt: ⁊ lignum cedrinum
vermiculūq; ⁊ hyſopu;. Et vnū ex paſſe
ribus immolari iubebit in vaſe fictili ſu
per aquas viuentes: aliū aūt viuū cu; li
gno cedrino ⁊ cocco ⁊ hyſopo tinget in
ſanguine paſſeris imolati: quo aſperget
illum qui mundādus eſt ſepties: vt iure
purgetur: ⁊ dimittet paſſerem viuū: vt in
agrū auolet. Cunq; lauerit homo veſti
menta ſua: radet oēs pilos corporis ⁊ la
uabitur aqua: purificatuſq; ingredietur
caſtra: ita dūtaxat vt maneat extra taber
naculū ſuū ſepte; diebus: ⁊ die ſeptimo
radat capillos capitis: barbamq; et ſupci
lia: ac totius corporis pilos. Et lotis rur B
ſum veſtib⁹ et corpore: die octauo ſumet
duos agnos immaculatos: ⁊ ouem anni
culam abſq; macula: et tres decimas ſi
mile in ſacrificium que cōſperſa ſit oleo
⁊ ſeo: ſum olei ſextariū. Cunq; ſacerdos
purificans hoiem ſtatuerit eū: ⁊ hec oīa
corā dño in oſtio tabernaculi teſtimonij
tollet agnu; ⁊ offeret eū pro delicto: olei
q; ſextariu;. Et oblatis an̄ dn̄m oīb⁹ im
molabit agnū vbi ſolet immolari hoſtia
ꝓ pctō ⁊ holocauſtum. i. in loco ſctō. Si
cut eīm ꝓ pctō: ita ⁊ pro delicto ad ſacer
dotem ptinet hoſtia. Sct̄a ſctōꝝ eſt. Aſ C
ſumēſq; ſacerdos de ſanguine hoſtie q̄ i
molata eſt ꝓ delicto: ponet ſup extremū
auricule dextre ei⁹ q̄ mundaṫ: ⁊ ſup polli
ces manus dextre ⁊ pedis: et de olei ſexta
rio mittet in manū ſuā ſiniſtrā: tingetq;
digitū dextrū in eo: ⁊ aſperget cora; dño
ſepties. Qđ aūt reliquum eſt olei in leua
manu fūdet ſup extremū auricule dextre
eius qui mūdaṫ: ⁊ ſuper pollices manus
ac pedis dextri: ⁊ ſup ſanguinē qui effu
ſus eſt ꝓ delicto: ⁊ ſup caput eius. Roga
bitq; ꝓ eo ſacerdos corā dño ⁊ faciet ſa
crificiū pro peccato. Tūc immolabit ho
locauſtum: ⁊ ponet illud in altari cum li
bamentis ſuis: ⁊ hō rite mūdabitur. Qđ
ſi paup eſt ⁊ nō pōt man⁹ ei⁹ inuenire q̄
dicta ſunt ꝓ delicto: aſſumet agnum ad
oblationē vt roget ꝓ eo ſacerdos: decimā
q; partē ſimile ꝯſperſe oleo in ſacrificiū
⁊ olei ſextariū: duoſq; turtures ſiue duos S. 5. b. ⁊ 3.
pullos colūbe quorū vnus ſit ꝓ peccato 17. b.
⁊ alter in holocauſtum: offeretq; ea die D
octauo purificationis ſue ſacerdoti ad
oſtium tabernaculi teſtimonij corā dño.
Qui ſuſcipiens agnum pro delicto ⁊ ſex
tarium olei: leuabit ſimul: immolatoq;
agno de ſanguine eius: ponet ſup extre
mū auricule dextre illi⁹ q̄ mūdaṫ: ⁊ ſup
pollices man⁹ eius ac pedis dextri. Olei
ꝟo partē mittet in manū ſuā ſiniſtrā: in
quo tingens digitu; dextere man⁹ aſper
get ſepties ꝯ̄ dn̄m tangetq; extremū de
xtre auricule illi⁹ qui mundaṫ: ⁊ pollices
manus ac pedis dextri in loco ſanguinis
qui effuſus eſt pro delicto. Reliquā autē
partē olei q̄ ē i ſiniſtra manu: mittet ſup
caput purificati vt placet pro eo dn̄m: et
turturē ſiue pullū colūbe offeret vnū ꝓ
delicto: ⁊ alterū in holocauſtū cū libamē
tis ſuis. Hoc eſt ſacrificium leproſi qui:

habere nõ poteſt oīa in emūdationem
ſui. Locutuſq; eſt dñs ad moyſen ⁊ aarõ
E dicēs. Cū īgreſſi fueritis terrā cha
naā quā ego dabo vobis in poſſeſſionē.
Si fuerit plaga lepre in edib⁹: ibit cui⁹
eſt domus nuncians ſacerdoti: et dicet.
Quaſi plaga lepre videtur mihi eſſe i do
mo mea. At ille precipiet: vt efferant vni
uerſa de domo priuſq̄ igrediatur eam: ⁊
videat vtrum leproſa ſit: ne immūda fiāt
omnia que in domo ſūt. Intrabitq; poſt
ea: vt conſideret lepram domus: ⁊ cū vi
derit in parietibus illi⁹ quaſi valliculas
pallore ſiue rubore deformes ⁊ humilio
res ſuperficie reliqua: egredietur oſtium
domus: ⁊ ſtatim claudet eam ſeptem die
bus: reuerſuſq; die ſeptimo: conſiderabit
F eam. Si inuenerit creuiſſe lepram iube-
bit erui lapides in quib⁹ lepra eſt: ⁊ ꝓijci
eos extra ciuitatem in locū immundum
domū aūt ipſā radi intrinſecus per cir
cuitū: ⁊ ſpargi puluerē raſure extra vrbē
in locum immundum: lapideſq; alios re
poni ꝓ his qui ablati fuerint: ⁊ luto alio
liniri domum. Sin aūt poſtq̄ eruti ſunt
lapides: ⁊ puluis elatus: ⁊ alia terra lita:
ingreſſus ſacerdos viderit reuerſā leprā
⁊ parietes aſpſos maculis: lepra eſt per-
ſeuerans ⁊ immunda domus: quā ſtatī
deſtruēt: ⁊ lapides eius ac ligna: atq; vni
uerſum puluerē ꝓijciant extra oppidū
in locū immundum. Qui intrauerit do
mum qn̄ clauſa eſt: immundus erit vſq;
ad veſperum: ⁊ qui dormierit in ea ⁊ co-
mederit quippiā lauabit veſtimēta ſua.
D Qḋ ſi introiens ſacerdos viderit lepram
nõ creuiſſe i domo poſtq̄ denuo lita fue
rit: purificabit eam reddita ſanitate: ⁊ in
purificatione eius ſumet duos paſſeres
lignūq; cedrinū: et vermiculū atq; hyſo
pū: et imolato vno paſſere in vaſe fictili
ſup aquas viuas: tollet lignū cedrinum
et hyſopū ⁊ coccū ⁊ paſſerē viuū: ⁊ tinget
oīa in ſanguine paſſeris imolati: atq; in
aquis viuentibus: ⁊ aſperget domum ſe-
pties: purificabitq; eam tā in ſanguine
paſſeris: q̄ in aquis viuētib⁹: ⁊ in paſſere
viuo lignoq; cedrino et hyſopo atq; ver
miculo. Cumq; dimiſerit paſſerē auola-
re in agrum libere: orabit ꝓ domo ⁊ iure
mūdabit. Iſta eſt lex oīs lepre et pcuſſu
re: lepre veſtium ⁊ domorū cicatricis ⁊
erumpentium papularū: lucētis macu-
e ⁊ in varias ſpecies coloribus immuta
tis: vt poſſit ſcire quo tempore mundum
quid: vel immundum ſit.

¶ C. S. De immundicia ſeminiflui ⁊ eam tangen
tium ⁊ emundatione: de coeunte cum menſtruo
ſa: et que fluxum ſanguinis patitur: ⁊ emunda-
tione earum.
Capitulum. xv.

Locutuſq; eſt dñs ad A
moyſen ⁊ aarõ: dicens.
Loquimini filijs iſrl:
⁊ dicite eis. Uir qui pa 6. diſt. c. 10
titur fluxum ſeminis: 43. diſt. c. 10
immundus erit: ⁊ tūc De patiente
iudicabitur huic vitio fluxum ſan
ſubiacere: cum per ſin guinis immū
gula momenta adheſerit carni eius atq; do.
concreuerit fedus humor. Omne ſtratū
in quo dormierit immundum erit ⁊ vbi-
cunq; ſederit. Si quis hoim tetigerit le
ctum ei⁹ lauabit veſtimenta ſua: ⁊ ipſe
lotus aqua: immūdus erit vſq; ad veſpe
rum. Si ſederit vbi ille ſederat: ⁊ ipſe la
uabit veſtimenta ſua: ⁊ lotus aqua immū
dus erit vſq; ad veſperum. Qui tetigerit
carnem eius: lauabit veſtimenta ſua et
ipſe lotus aqua: immūdus erit vſq; ad ve
ſperum. Si ſaliuā huiuſcemodi hõ ie
cerit ſup eum qui mūdus eſt: lauabit ve
ſtimenta ſua: et lotus aqua: immundus
erit vſq; ad veſperum. Sagma ſuper qḋ B
ſederit: immundū erit: ⁊ quicq̄d ſub eo
fuerit qui fluxū ſeminis patit: pollutum
erit vſq; ad veſperū. Qui portauerit ho-
rum aliquid: lauabit veſtimēta ſua: ⁊ ipſe
lotus aqua: immūdus erit vſq; ad veſpe
rum. Oīs quē tetigerit q̄ talis eſt non lo
tis ante manibus: lauabit veſtimēta ſua
et lotus aqua: immundus erit vſq; ad ve
ſperum. Uas fictile quod tetigerit: con- 8. 6. diſt. c.
frigetur: vas aūt ligneū lauabitur aqua. 11. c.
Si ſanatus fuerit qui huiuſcemodi ſu- Emūdatio
ſtinet paſſionem numerabit ſeptē dies ſeminiflui.
poſt emundationē ſui: ⁊ lotis veſtibus ⁊
toto corpe in aquis viuētib⁹ erit mūdus
Die autem octaua ſumet duos turtures
aut duos pullos columbe: ⁊ veniet in cõ
ſpectu dñi ad oſtiū tabernaculi teſtimo-
nij: dabitq; eos ſacerdoti. Qui faciēt vnū
pro peccato: ⁊ alterum in holocauſtū: ro
gabitq; ꝓ eo corā dño: vt emūdet a flu-
xu ſeminis ſui. Uir de quo egredietur ſe
men coitus: lauabit aqua oē corpus ſuū C
⁊ immūdus erit vſq; ad veſperum. Ue- 42. diſt. c. 11
ſtem et pellē quā habuerit: lauabit aqua ante finem.
et immunda erit vſq; ad veſperum. Mu
lier cum qua coierit: lauabitur aqua: et
immunda erit vſq; ad veſperum. Mu-
lier que redeunte menſe patitur fluxum
ſanguinis: ſeptem diebus ſeparabitur.

De coeũte cũ mẽſtruo ſa imũda. Ois q̄ tetigerit eam: immũdus erit vſq;
ad veſperum: et locus in quo dormierit
vel ſederit: dieb⁹ ſeparatiõis ſue polluet.
Ablu⁊ veſtimẽtum. Qui tetigerit lectũ ſuũ lauabit ✠ veſti-
mẽta ſua: ⁊ ipſe lotus aqua immũdus erit
vſq; ad veſperũ. Oẽ vas ſup qđ illa ſede
rit: quiſquis attigerit: lauabit veſtimenta
ſua: ⁊ ipſe lot⁹ aqua pollut⁹ erit vſq; ad
veſperũ. Si coierit cũ ea vir tpe ſangui
nis mẽſtrualis: immũdus erit ſeptẽ die-
bus: ⁊ oẽ ſtratũ in quo dormierit pollue-
b tur. Mulier que patitur multis diebus
fluxum ſanguinis non in tpe mẽſtruali:
vel que poſt meſtruũ ſanguinẽ fluere nõ
ceſſat: q̄diu ſubiacet huic paſſiõi: immun-
1.q.1.ca.vltimum. ⁊ ca. errantes. da erit quaſi ſit in tpe menſtruo. Omne
ſtratũ in quo dormierit et vas in quo ſe
derit: pollutum erit. Quicunq; tetigerit
eã: lauabit veſtimenta ſua: et ipſe lotus
aqua immundus erit vſq; ad veſperum.
Si ſteterit ſãguis ⁊ fluere ceſſauerit: nu
merabit ſeptem dies purificationis ſue:
⁊ die octauo offeret ꝓ ſe ſacerdoti duos
turtures aut duos pullos colũbarum ad
oſtium tabernaculi teſtimonij: q̄ vnum
faciet pro pctõ ⁊ alterũ i holocauſtũ: roga
bitq; ꝓ ea corã dño: ⁊ ꝓ fluxu immundi
cie ei⁹. Docebitis ergo filios iſrael: vt ca-
ueant immundicias ⁊ nõ moriantur in
ſordibus ſuis: cũ polluerint tabernacu
Recapitulatio. lum meum quod eſt inter vos. Iſta ẽ lex
eius qui patit̃ fluxũ ſeminis: et q̄ pollui
tur coitu: et q̄ menſtruis tpibus ſepara-
tur: ⁊ q̄ iugi fluit ſanguine: et hominis q̄
dormierit cum ea.

¶ C.S. Quod ſacerdos nõ in omni tpe ingredia
tur ſanctuariũ: de expiatione ſctũarij taberna-
culi: de feſto expiatiõis celebrãdo. Capi.xvi.

a Locutuſq; eſt dñs ad
moyſen poſt mortem
duorũ filiorũ aarõ: qñ
offerẽtes ignẽ alienũ
interfecti ſunt. Et pre
cepit ei dicẽs. Loque-
re ad aaron fratrẽ tuũ
ne oĩ tpe ingrediatur
ſanctuariũ: qđ eſt intra velũ corã ꝓpitia
torio quo tegit̃ arca vt non moriat̃: quia
nube apparebo ſup oraculũ: niſi hec añ
fecerit. Vitulũ ꝓ pctõ offeret: ⁊ arietem
in holocauſtum. Tunica linea veſtiet̃: fe
minalibus lineis verenda celabit. Accin
getur zona linea: cydarim lineã imponet
capiti. Hec enim veſtimenta ſunt ſan-
cta: quibus cunctis cũ lotus fuerit: indue-
b tur. Suſcipietq; ab vniuerſa multitudi-
ne filiorũ iſrael duos hircos pro pctõ: ⁊
vnum arietẽ in holocauſtũ. Cumq; obtu
lerit vitulũ ⁊ orauerit ꝓ ſe ⁊ ꝓ domo ſua:
duos hircos ſtare faciet coram domino
in oſtio tabernaculi teſtimonij: mittẽſq;
ſup vtrunq; ſortem: vnã dño: ⁊ alterã ca
pro emiſſario: cuius exierit ſors dño offe
ret illũ ꝓ pctõ: cuius aũt in caprũ emiſ-
ſarium: ſtatuet eũ viuũ corã dño: vt fun
dat preces ſuper eo: et emittat eum in ſo
litudinem. His rite celebratis: offeret vi
tulum: ⁊ rogans pro ſe ⁊ domo ſua: immo- c
labit eum. Aſſumptoq; thuribulo qđ de
prunis altaris impleuerit: ⁊ hauriẽs ma
nu compoſitum thimiama in incenſum
vltra velum intrabit in ſancta: vt poſitis
ſuper ignẽ aromatibus: nebula eorum ⁊
vapor operiat oraculũ qđ eſt ſuprã teſti-
monium ⁊ nõ moriatur. Tollet q̄ꝫ de ſan
guine vituli ⁊ aſperget digito ſepties cõ
tra ꝓpitiatorium ad orientem. Cũq; ma
ctauerit hircũ ꝓ pctõ ppl̃i: inferet ſangui Hebr.9.c.
nem eius intra velũ: ſicut preceptũ eſt
de ſanguine vituli vt aſpergat e regione
oraculi: ⁊ expiet ſanctuarium ab immun
dicijs filiorũ iſrl̃: et a preuaricationibus
eorũ: cunctiſq; pctis. Iuxta hunc ritũ fa d
ciet tabernaculo teſtimonij: qđ fixũ eſt Expiatio tabernaculi.
inter eos in medio ſordium habitationis
eorũ. Nullus hoim ſit in tabernaculo qñ
pontifex ſanctuarium ingredit̃ vt roget
pro ſe ⁊ pro domo ſua ⁊ pro vniuerſo ce
tu iſrael: donec egrediat̃ tabernaculum.
Cũ aũt exierit ad altare qđ corã dño eſt:
oret pro ſe: ⁊ ſumptum ſanguinem vituli
atq; hirci fundat ſup cornua eius ꝑ gy-
rum: aſpergenſq; digito ſepties: expiet ⁊
ſanctificet illud ab immundicijs filiorũ
iſrael. Poſtq̄ emundauerit ſanctuariũ e
⁊ tabernaculũ et altare tunc offerat hir
cum viuẽtem: ⁊ poſtea vtraq; manu ſup
caput ei⁹: cõfiteat̃ oẽs iniq̃tates filiorũ
iſrl̃: ⁊ vniuerſa delicta atq; pctã eorũ que
imprecãs capiti ei⁹: emittet illũ ꝑ hoĩeꝫ
paratũ in deſertũ. Cũq; portauerit hir-
cus oẽs iniquitates eorũ in terrã ſolitariã
⁊ dimiſſus fuerit in deſerto reuertet̃ aarõ
in tabernaculũ teſtimonij: ⁊ depoſitis ve
ſtibus quibus prius indutus erat cũ in-
traret ſanctuarium: relictiſq; ibi: lauabit
carnem ſuam in loco ſancto: indueturq;
veſtibus ſuis. Et poſtq̄ egreſſus obtule
rit holocauſtum ſuum ac plebis rogabit
tam pro ſe q̄ pro populo: ⁊ adipem qui
oblatus eſt pro peccatis adolebit ſuper
altare. Ille vero qui dimiſerit caprũ emiſſa f

tiũ: lauabit veſtimẽta ſua et corp⁹ aqua:
ꝛ ſic ingredietur in caſtra. Uitulum autẽ
ꝛ hircũ qui pro peccato fuerãt immolati
ꝛ quorum ſanguis illatus eſt in ſanctua
rio: vt expiatio cõpleref aſportabunt fo-
ras caſtra: ꝛ cõburẽt igni: tã pelles ꝙ car
nes eoꝝ ac fimũ: ꝛ quicũqꝫ cõbuſſerit ea
lauabit veſtimẽta ſua ꝛ carnẽ aqua: ꝛ ſic
J.23.e. C ingredietur caſtra. Eritqꝫ vobis hoc legi
Feſtum ex timum ſempiternũ. Menſe aũt ſeptimo:
piatiõis ce decima die menſis affligetis aĩas vr̃as:
lebrandũ. nullũqꝫ opus facietis: ſiue indigena ſiue
D aduena qui pegrinat̃ inter vos. In hac
die expiatio erit veſtri atqꝫ mũdatio: ab
oĩbus pctĩs vr̃is coram dño mũdabimi-
ni. Sabbatũ eñi requietionis eſt ꝛ affli-
getis aĩas vr̃as religione ꝑpetua. Expia
bit aũt ſacerdos qui vnctus fuerit: ꝛ cui⁹
manus initiate ſunt vt ſacerdotio funga
tur pro patre ſuo. Indueturqꝫ ſtola linea
ꝛ veſtibus ſanctis: ꝛ expiabit ſanctuariũ
ꝛ tabernaculũ teſtimoĩj atqꝫ altare ſacer
dotes ꝙ ꝛ vniuerſum populũ. Eritqꝫ vo
bis hoc legitimũ ſempiternuꝫ: vt oretis
ꝑ filijs iſrael: et pro cunctis peccatis eo
rum ſemel in anno. Fecit igitur ſicut p̃-
ceperat dominus moyſi.

¶ C. S. Quod non debent occidere niſi obtule-rint ad hoſtium tabernaculi: de ſanguine offerẽdo: ꝛ non mãducando: de morticinio non mã-ducãdo. Capitulum. xvij.

A Et locutus eſt dñs ad moyſen dicẽs. Loquere aaron ꝛ filijs ei⁹ ꝛ cũctis filijs iſrl̃: dicens ad eos. Iſte eſt ſermo quẽ mandauit dñs: dicẽs. Hõ quilibet de domo iſrael: ſi occiderit bouem aut ouem ſiue capram: in caſtris vel extra caſtra: ꝛ nõ obtulerit ad oſtium tabernaculi oblationem dño ſanguinis reus erit: quaſi ſi ſanguinem fuderit: ſic
B peribit de medio populi ſui. Ideo ſacer-
doti offerre debẽt filij iſrl̃ hoſtias ſuas
quas occidunt in agro: vt ſanctificentur
dño ante oſtiuꝫ tabernaculi teſtimonij:
ꝛ immolent eas hoſtias pacificas domi
De cõſe. di. no. Fundetqꝫ ſacerdos ſanguinem ſup
1. ca. non altare dñi ad oſtiuꝫ tabernaculi teſtimo
oportet. nij: ꝛ adolebit adipem in odorem ſuaui-
tatis domino: ꝛ nequaqꝫ vltra immolabũt
hoſtias ſuas demonibus: cuꝫ quibus for
nicati ſunt. Legitimum ſempiternũ erit
illis et poſteris eorum: ꝛ ad ipſos: dices.
C Homo de filijs iſrael et de aduenis qui
peregrinant̃ apud vos qui obtulerit ho-
locauſtum ſiue victimam: et ad oſtium
tabernaculi teſtimonij non adduxerit eã
vt offerat domino: interibit de populo.
Homo quilibet de domo iſrael ꝛ d̃ adue C
nis qui peregrinantur inter vos ſi come
derit ſanguinem: obfirmabo faciẽ meam
contra animam illius: ꝛ diſperdam eam
de populo ſuo: qꝛ anima carnis ĩ ſangui
ne eſt: et ego dedi illuꝫ vobis: vt ſuper al
tare meum expietis pro animabus vr̃is:
ꝛ ſanguis pro anime piaculo ſit. Idcirco
dixi filijs iſrael. Omnis anima ex vobis
nõ comedet ſanguinem: nec ex aduenis
qui peregrinantur apud vos ſi venatio-
ne atqꝫ aucupio ceperit feram vel auem:
quibus veſci licitum eſt: fundat ſangui-
nem eius et operiat illum terra. Anima D
enim omnis carnis in ſanguine eſt. Un
de dixi filijs iſrael. Sanguinem vniuer-
ſe carnis non comedetis: quia anima
carnis in ſanguine eſt: et quicunqꝫ co-
mederit illum interibit. Anima que co- J.19.A.
mederit morticinum vel captum a be-
ſtia: tam de indigenis ꝙ de aduenis la-
uabit veſtimẽta ſua: et ſemetipſuꝫ aqua:
et contaminatus erit vſqꝫ ad veſperum:
et hoc ordine mundus fiet. Quod ſi non
lauerit veſtimenta ſua vel corpus: por-
tabit iniquitatem ſuam.

¶ C. S. De coitibus illicitis tam de viro ꝙ de muliere. Capitulum. xviij.

Locut⁹ eſt dominus ad moyſen dicens. Loquere filijs iſrael: et dices ad eos. Ego ſum domin⁹ deus veſter. Iuxta conſuetudinem terre egypti ĩ qua habitaſtis nõ facietis: ꝛ iuxta moreꝫ A
regionis chanaan ad quam ego introdu
cturus ſum vos: non agetis: nec in le-
gitimis eorum ambulabitis. Facietis iu
dicia mea ꝛ precepta mea ſeruabitis: et Roñ. 10. c. Ga
ambulabitis in eis. Ego dominus deus 32. q. 2. c.
veſter. Cuſtodite leges meas atqꝫ iudi- moyſen.
cia que faciens homo: viuet in eis. Ego 33. q. 8. c.
dominus deus veſter. Omnis homo ad hec ſalubri
proximam ſanguinis ſui non accedet: vt ter.
reuelet turpitudinem eius. Ego domin⁹ 30. q. 3. ca.
Turpitudinem patris tui et turpitudi- piſcinam.
nem matris tue non diſcooperies. Ma- De coitib⁹
ter tua eſt: non reuelabis turpitudinem illicitis.
eius. Turpitudineꝫ vxoris patris tui nõ cum ſuis
diſcooperies. Turpitudo enim patris tui ſanguineis
eſt. Turpitudinem ſororis tue: ex pa- B

tre ſue et matre que domi vel foris ge-
nita eſt: non reuelabis. Turpitudinem
filie filij tui vel neptis ex filia non reuela
bis; quia turpitudo tua eſt. Turpitudi-
nem filie vxoris patris tui quam peperit
patri tuo et eſt ſoror tua: non reuelabis.
Turpitudinem ſororis patris tui non di-
ſcooperies: quia caro eſt patris tui. Tur
pitudinem ſororis matris tue non reue-
labis: eo q̄ caro ſit matris tue. Turpitu
dinem fratris patris tui non reuelabis:
nec accedes ad vxorem eius que tibi affi
E nitate coniungitur. Turpitudinem nur⁹
De coitu⁹ tue non reuelabis: quia vxor filij tui eſt:
illicitis ra nec diſcooperies ignominiam eius. Et
tione affini vxorem fratris ſui nullus accipiat. Tur-
tatis. pitudinem vxoris fratris tui non reuela
bis: quia turpitudo fratris tui eſt. Turpi
tudinem vxoris tue et filie eius nō reue
labis. Filiam filij eius et filiam filie illi⁹
non ſumes: vt reueles ignominiam eius
quia caro illius ſunt: et talis coitus ince
ſtus eſt. Sororem vxoris tue in pellicatū
J.20.a. illius non accipies: nec reuelabis turpi-
3.re.18.c. tudinem eius. Adhuc illa viuente. Ad mu
lierē q̄ patiť menſtrua non accedes: nec
reuelabis feditatem eius. Cum vxore p-
ximi tui non coibis: nec ſeminis commi
xtione macularis. De ſemine tuo non
dabis vt conſecretur idolo molech: nec
Coitus maſcu polluas nomen dei tui. Ego dominus.
lo ſodomiti Cum maſculo non commiſcearis coitu
cū vitium femineo: quia abominatio eſt. Cum om
⁊ cū brutis ni pecore non coibis: nec maculaberis
F cum eo. Mulier non ſuccumbet iumen
J.20.c. to: nec miſcebitur ei: quia ſcelus eſt. Nec
polluamini in omnibus his quibus con
taminate ſunt vniuerſe gentes quas ego
eijciam ante conſpectum veſtrum: ⁊ qui
bus polluta eſt terra: cuius ego ſcelera vi
ſitabo: vt euomat habitatores ſuos. Cu-
ſtodite legitima mea atq̄ iudicia: et non
faciatis ex omnibus abominatiōib⁹ iſtis
tam indigena q̄ colonus qui peregrina-
tur apud vos. Omnes enim execratiōes
iſtas fecerunt accole terre: qui fuerūt an
te vos et polluerunt eam. Cauete ergo ne
et vos ſimiliter euomat: cum paria fece-
ritis: ſicut euomuit gentem que fuit an
te vos. Omnis anima que fecerit de abo
minationibus his quippiam: peribit de
medio populi ſui. Cuſtodite mandata
mea. Nolite facere que fecerūt hi qui fue
runt ante vos. Et ne polluamini in eis
Ego dominus deus veſter.

¶ C.xix. De ſcitate; de patre metuēdo: de ſabba-
to: de idolis fugiēdis: de hoſtia pacificorum q̄n
edēda ſit: de metentibus ſegetes: de colligentibus in
vinea quid debeāt dimittere pauperibus: de fur
to: de mendacio: de periurio: De opere mercēna-
rij non retinēdo: de non maledicēdo ſurdo: de iu
ſto iudicio: de perſona pauperis nō ſpernenda:
nec criminatore: nec contra ſanguinem proximi
nō querere vltionem: de commixtiōe duorum ge-
nerum: de diuerſis ſemie ⁊ veſte: de eo q̄ coit cū
ancilla: de preputijs arborum auferendis: de au
gurio ⁊ ſomnijs: de coma: de barba non tonden
da: de filia nō proſtituēda: de ariolis ⁊ magis: de
cano ſalutādo: de aduena: de ſtatera: de pōdere
modio ⁊ ſextario iuſtis. Capitulum.xix. A

Locutuſq̄ eſt domin⁹ J.11.g.
ad moyſen dicens. Lo 1.Pe.1.c.
quere ad omnem ce- J1. diſt. c.
tum filiorum iſrael: et oportet.
dices ad eos. Sancti
eſtote: quia ego ſan-
ctus ſum domin⁹ de⁹
veſter. Unuſquiſq̄ pa
trem ſuum et matrem ſuā timeat. Sab
bata mea cuſtodite. Ego dominus deus
veſter. Nolite cōuerti ad idola: nec deos
conflatiles faciatis vobis. Ego domin⁹
deus veſter. Si immolaueritis hoſtiam
pacificorum domino vt ſit placabilis: eo
die quo fuerit immolata: comedetis eā:
et die altero. quicquid autem reſiduum B
fuerit in diem tertium igne comburetis.
Si quis poſt biduum comederit ex ea: p
phanus erit ⁊ impietatis reus: portabit
q̄ iniquitatem ſuam: quia ſanctum do-
mini polluit: et peribit anima illa de me-
dio populi ſui. Cum q̄ meſſueris ſegetes J.23.d.
terre tue non tondebis vſq̄ ad ſolum ſu
perficiem terre: nec remanentes ſpicas
colliges: neq̄ in vinea tua racemos et gra-
na decidentia congregabis: ſed pauperi-
bus ⁊ peregrinis carpēda dimittes. Ego
dominus deus veſter. Non facietis fur-
tum. Non mentiemini: nec decipiet vnuſ Mat.5.e.
quiſq̄ proximum ſuū. Non periurabis 22.q.4.c.
in nomine meo: nec pollues nomen dei neceſſe.
tui. Ego dominus. Non facies calūniam Deu.24.c.
pximo tuo: nec vi opprimes eum. Nō mo Thob.4.c.
rabitur opus mercenarij tui apud te vſ
q̄ mane. Non maledices ſurdo: nec corā
ceco pones offendiculū: ſed timebis do
minū deū tuū: quia ego ſum dominus.
Non facies quod iniquum eſt: nec in- Roм.12.d.
iuſte iudicabis. Nec conſideres perſo- Eph.6.b.
nam pauperis: nec honores vultum po Eccl.16.f.
tentis. Juſte iudica proximo tuo. Non Jaco.2.b.
eris criminator: nec ſuſurro in populis. 1.Pe.1.d.

D Nõ ſtabis cõtra ſanguinem proximi tui.
Ego dñs. Non oderis fratrem tuũ in cor
Luce.17.a. de tuo: ſz publice argue eũ: nec habeas
Eccl.10.a. ſup illo peccatũ. Non queras vltionem:
Mat.5.f. nec memor eris iniurie ciuium tuorum.
Mat.22.c. Diliges amicum tuum ſicut teipſm. Ego
Mat.5.c. dñs. Leges meas cuſtodite. Iumẽta tua
Iaco.2.c. nõ facies coire cuz alterius generis ani
mantibus. Agrum tuuz non ſeres diuer
ſo ſemine. Veſte que ex duobus texta eſt
E non indueris. Homo ſi dormierit cũ mu
liere coitu ſeminis: que ſit ancilla etiam
nobilis: z tñ precio non redempta nec li
bertati donata: vapulabunt ambo z non
morient: qꝛ non fuit libera. Pro delicto
aũt ſuo offeret dño ad oſtiuz tabernacu
li teſtimonij arietem: orabitq; pro eo ſa
cerdos: z pro delicto eius corã dño: z re
propitiabitur ei dimittetur q; pctm̃. Qñ
ingreſſi fueritis terrã z plãtaueritis in ea
ligna pomifera auferetis ꝑputia eorum.
Poma que germinant immũda erũt vo
bis: nec edetis ex eis. Quarto ãno oĩs
fructus ſanctificabitur laudabilis dño.
F Quinto autem anno comedetis fructus
S.17.b. congregãtes poma que proferunt. Ego
dñs deus veſter. Non comedetis carnez
cum ſanguine. Non auguriabimini nec
obſeruabitis ſomnia. Neq; in rotundum
attõdebitis comã: nec radetis barbam.
Et ſuper mortuo nõ incidetis carnes v
ſtras neq; figuras aliquas: aut ſtigmata
facietis vobis. Ego dñs. Ne proſtituas
filiam tuam ne contaminetur terra z im
pleatur piaculo. Sabbata mea cuſtodi
te z ſanctuariũ meũ metuite. Ego dñs.
Non declinetis ad magos: nec ab ario
lis aliquid ſciſcitemini vt polluamini p
eos. Ego dominus deus veſter. Corã ca
G no capite conſurge: z honora perſonã ſe
nis: et time dñm deum tuum. Ego ſum
Exo.22.c. dominus. Si habitauerit aduena in ter
ra veſtra et moratus fuerit inter vos nõ
exprobretis ei: ſed ſit inter vos quaſi indi
gena: z diligetis eum quaſi voſmetipſos.
Fuiſtis enim et vos aduene in terra egy
pti. Ego dñs deꝰ veſter. Nolite facere ini
quum aliquid in iudicio: in regula: in põ
dere: in menſura. Statera iuxta z equa
ſint põdera: iuſtus modius: equuſq; ſex
tariꝰ. Ego dñs deus veſter qui eduxi vos
de terra egypti. Cuſtodite omnia ꝓcepta
mea et vniuerſa iudicia z facite ea. Ego
dominus.

¶ C. S. De morte puniendis: ſez de dantibus: de
ſemine ſuo moloch: maledicens patri vel matri;
mecbus dormiens cum nouerca aut nuru: coiens cũ
maſculo coitu femineo: ambo moriãtur matrẽ
ducẽs ſup filiã: coiẽs cũ iumẽto vir vel mulier;
cũ ſorore cũ matertera xpore patrui: cũ mẽſtrua
ta: omnes moriantur: non ambulandum in legi
timis nationum: terra lactis z mellis dabitur:
de ſeparando immundo a mundo: phytonea de
bent mori.

Capitulũ.xx.

Locutuſq; eſt dñs ad
moyſen dicẽs. Hec lo A Sedera
queris filijs iſrael. Hõ morte pu
de filijs iſrael z de ad nienda.
uenis qui habitant in
iſrl. Si qs dederit de
mie ſuo idolo moloch
morte moriat. Popu
lus terre lapidabit euz: z ego ponã faciẽ
meã cõtra illum: ſuccidã q; eum de me
dio ppl̃i ſui eo q dederit de ſemine ſuo
moloch: z contaminauerit ſanctuarium
meũ: ac polluerit nomen ſanctũ meum.
Qd ſi negligens ppl̃s terre: z quaſi paruĩ Peccans
pendens imperiũ meũ dimiſerit hoiem morte pu
qui dedit de ſemine ſuo moloch: nec vo nienda.
luerit eum occidere: ponam faciez meã
ſup hoiem illuz z cognationẽ eius: ſucci
damq; et ipſum z oẽs q conſenſerunt ei Nu.11.b.
vt fornicaret cum moloch de medio po Joſue.5.b.
puli ſui. Aĩa que declinauerit ad magos 1.re.16.b.
z ariolos z fornicata fuerit cum eis: po Exo.21.b.
nam faciem meam cõtra eã z interficiã Prouerb.
illã de medio populi ſui. Sãctificamini 20.c.
et eſtote ſancti: qꝛ ego ſanctus ſum dñs B
deꝰ veſter. Cuſtodite precepta mea et fa 86.diſt.ca.
cite ea. Ego dñs qui ſanctifico vos. Qui ceterum.
maledixerit patri ſuo aut mr̃i morte mo
riatur. Pr̃i matriq; qui maledixerit: ſan
guis eiꝰ ſit ſuper eum. Si mecbatus qs
fuerit cum vxore alterius et adulterium
perpetrauerit cum coniuge proximi ſui:
morte moriat z mecbus z adultera. Qui
dormierit cuz nouerca ſua z reuelauerit
ignominiam patris ſui morte moriantur
ambo ſanguis eorum ſit ſup eos. Si qs
dormierit cuz nuru ſua vterq; moriatur
quia ſcelus operati ſunt. Sanguis eorũ
ſit ſuper eos. Qui dormierit cum maſcu
lo coitu femineo vterq; operatus eſt ne
fas morte moriatur. Sit ſanguis eoruz
ſuper eos. Qui ſupra vxorem filiã duxe
rit matrẽ eiꝰ ſcelus opatꝰ eſt: viuꝰ arde
bit cũ eis: nec ꝑmanebit tm̃ nefas in me
dio veſtri. Qui cũ iumẽto z pecore coie C
rit: morte moriat. Pecus quoq; occidi 15.q.1.c.
te. Mulier q ſuccubuerit cuilibet iumẽ mulier.
to: ſimul interficietur cum eo. Sanguis S.18.d.

dorum ſit ſuper eos. Qui acceperit ſoro-
rem ſuã filiã patris ſui vel filiam matris
ſue: ⁊ viderit turpitudinem eius illaq;
conſpexerit fratris ignominiã nefariam
rem operati ſunt: occident in conſpectu
populi eo ꝙ turpitudinẽ ſuã mutuo re-
uelauerint: et portabunt iniq̃tatẽ ſuam.
Qui coierit cũ muliere ĩ fluxu mẽſtruo
⁊ reuelauerit turpitudinem eius: ipſaq;
aperuerit fontẽ ſanguinis ſui: interficiẽ
tur ambo de medio populi ſui. Turpitu
dinem matertere ⁊ amite tue non diſco-
operies. Qui hoc fecerit ignominiã car-
nis ſue nudauit: portabũt ambo iniqui-
tatẽ ſuã. Qui coierit cum vxore patrui
vel auunculi ſui ⁊ reuelauerit ignominiã
D cognationis ſue: portabunt ambo pctm̃
ſuũ. Abſq; liberis morientur. Qui duxe-
rit vxorem fratris ſui rem facit illicitã:
turpitudinẽ fratris ſui reuelauit: abſq;
liberis erit. Cuſtodite leges meas atq;
iudicia et facite ea: ne et vos euomat ter
ra quã intraturi eſtis ⁊ habitaturi. Noli
te ambulare in legitimis nationũ quas
ego expulſurus ſuz ante vos. Omnia eñ
hec fecerunt: ⁊ abominatus ſuz eas. Uo
bis autem loquor. Poſſidete terram eo-
rum quã dabo vobis in hereditatem ter
ram fluentẽ lacte ⁊ melle. Ego dñs de⁹
veſter qui ſeparaui vos a ceteris pplis.
E.11.c. Separate ergo ⁊ vos iumentũ mundũ
ab imundo: ⁊ auem mundã ab imunda:
ne polluatis aĩas veſtras in pecore ⁊ aui
bus: ⁊ cunctis q̃ mouẽtur in terra: ⁊ que
vobis oſtendi eſſe polluta. Eritis mihi
ſcti: qꝛ ſctũs ſum ego dñs: ⁊ ſepaui vos a
ceteris pplis vt eſſetis mei. Uir ſiue mu
lier in q̃b⁹ phythonicus vel diuinatiõis
fuerit ſpũs morte moriantur: lapidibus
obruent eos. Sanguis eoꝝ ſit ſup illos.

¶ c.S. Non interſint ſacerdotes minores fune-
ribus ciuiũ: ſꝫ tñ in cõſanguineis ⁊ ꝓpinquis:
nec radãt caput ſiue barbam: non ſciſſuram in
carnibus faciant: nõ de ſcorto ⁊ pro libello du-
cant vxorẽ: de vxore ⁊ filia ſacerdotis fornicata
puniẽda: ⁊ e ſemine eius habẽte maculam: non
auferat aliquid in ſanctuario. Capi. xxi.

A Quid ad ſummum pontificẽ ptineat.

Dixit q̃ dñs ad moyſen
Loquere ad ſacerdo-
tes filios aarõ: ⁊ dices
ad eos. Ne cõtaminet
ſacerdos in mortib⁹ ci
uiũ ſuoꝝ niſi tñ in cõ
ſanguineis ac propin-
quis: id eſt ſup patrẽ
et matrem et filium et filiam: fratrem
quoq; et ſororem virginem que non eſt
nupta viro: ſed nec in pñcipe populi ſui
contaminabitur. Non radent caput nec De minoribus ſacerdotibus.
barbam: neq; in carnibus ſuis facient in
ſciſſuras. Sancti erunt deo ſuo ⁊ nõ pol
luent nomen eius. Incẽſum enim domi
ni et panes dei ſui offerent: ⁊ ideo ſancti B
erunt. Scortum ⁊ vile proſtibulum non
ducet vxorem: nec eam que repudiata eſt
a marito: quia conſecrat⁹ ẽ deo ſuo: ⁊ pa
nes propoſitiõis offert. Sit ergo ſanct⁹
quia ⁊ ego ſanctus ſum domin⁹ qui ſan
ctifico vos. Sacerdotis filia ſi deprehẽſa ſi
fuerit in ſtupro: et violauerit nomen pa
tris ſui flammis exuretur. Põtifex id eſt De ſummo ſacerdote.
ſacerdos maximus inter fratres ſuos: ſu Exo.30.de
per cuius caput fuſum eſt vnctionis ole
um: ⁊ cuius manus in ſacerdotio conſe
crate ſunt: veſtitusq; eſt ſanctis veſtibus
caput ſuum non diſcooperiet: veſtimen-
ta non ſcindet: ⁊ ad omnem mortuũ nõ
ingredietur omnino. Sup patre quoq; C
ſuo ⁊ matre non cõtaminabit: nec egre-
dietur de ſanctis ne polluat ſanctuarium
domini: qꝛ oleum ſancte vnctiõis dei ſui
ſuper eum eſt. Ego dñs. Uirginẽ ducet Eze.44. D
vxorem: viduam autem ⁊ repudiatam et
ſordidam atq; meretricem non accipiet
ſed puellam de populo ſuo: ne commi-
ſceat ſtirpem generis ſui vulgo gẽtis ſue
qꝛ ego dominus qui ſanctifico eum. Lo
cutuſq; eſt dominus ad moyſen: dicens
Loquere ad aaron. Homo de ſemĩe tuo
per familias qui habuerit maculam nõ
offeret panes deo ſuo. nec accedet ad mi
niſterium eius. Si cecus fuerit: ſi clau- E
dus: ſi vel paruo vel grandi vel torto na
ſo: ſi fracto pede: ſi manu: ſi gibbus ſi lip
pus: ſi albuginem habens in oculo: ſi iu
gem ſcabiem: ſi impetiginem in corpore
vel herniosus: omnis qui habuerit ma-
culam de ſemine aaron ſacerdotis non
accedet offerre hoſtias domino: nec pa
nes deo ſuo: veſcetur tamẽ panibus qui
offerunt in ſanctuario: ita dumtaxat vt
intra velum non ingrediatur: nec acce-
dat ad altare: quia maculam habet: ⁊ cõ
taminare non debet ſanctuarium meuz
ego dominus qui ſanctifico eos. Locu-
tus eſt ergo moyſes ad aaron ⁊ ad filios
iſrael et ad omnem iſrael cuncta que fue
rant ſibi imperata.

¶ c.S. Ab eſu ſanctificatoꝝ excluduntur octo
perſone. ſcꝫ leproſus: fluxum ſeminis paciẽs: im
mundus ex contactu alienigena: mercenari⁹. ſi

lia nupta alteri ꝙ de genere ſuo: nec domuꝫ pa-
tris reuerſa. Trāſgreſſionis remedium: de mū-
dicia animaliū q̄ offerri poſſunt: nihil de manu
alienigene eſt offerēdum: aīal qđ eſt de cōtritis
teſticulis vel tonſis vel fractis vel ablatis non
debet nec poteſt offerri dño: aīal aūt octauum
diem natiuitatis offerri non debet. Capi. xxij.

A [margin: Qui exclu-
duntur a co-
meſtione
ſanctificā-
torum.]

Locut⁹ q̄ꝫ eſt dñs ad
moyſen dicēs. Loque
re ad aaron ꝛ ad filios
eius vt caueant ab his
que conſecrata ſunt fi
liorum iſrael: ꝛ non cō
tamīnent nomen ſan-
ctificatorūꝫ mihi q̄ ipſi
offerūt. Ego dñs. Dic ad eos et ad poſte
ros eorum. Oīs hō q̄ acceſſerit de ſtirpe
veſtra ad ea q̄ cōſecrata ſunt: ꝛ que obtu
lerint filij iſrael dño. in quo eſt immundi
[margin: Leproſus patiēs fluxum.] cia peribit corā dño. Ego ſum dñs. Hō
de ſemine aaron qui fuerit leproſus aut
patiens fluxuꝫ ſeminis nō veſcet̄ de his
[margin: Immūdus ex cōtactu] que ſanctificata ſunt mihi donec ſanet̄.
Qui tetigerit īmundū ſup mortuo: et ex
quo egredietur ſemen quaſi coitus: et q̄
tāgit reptile: ꝛ quodlibet īmūduꝫ cuius
tact⁹ eſt ſordidus īmundus erit vſq̄ꝫ ad
veſperuꝫ: ꝛ nō veſcet̄ his q̄ ſanctificata
ſunt: ſed cum lauerit carnem ſuā aqua ꝛ
occubuerit ſol: tūc mūdatus veſcetur de
[margin: Exo. xx.] ſanctificatis: quia cib⁹ illius eſt. Morti
[margin: Eze. 44. g.] cinū ꝛ captū a beſtia non comedēt: nec
B polluēt̄ in eis. Ego ſum dñs. Cuſto-
diant pcepta mea vt nō ſubiaceant pctō
et moriēt̄ in ſanctuario cuꝫ polluerint
[margin: Alienige-
na.] illud. Ego dñs qui ſanctifico eos. Omīs
alienigena non comedet de ſanctificatis
[margin: Inquilin⁹ ſacerdotis] inquilinus ſacerdotis: mercēnarius nō
veſcent̄ ex eis: quem autē ſacerdos eme
[margin: Mercēna-
rius.] rit ꝛ qui vernaculus dom⁹ eius fuerit: hi
comedēt ex eis. Si filia ſacerdotis cuili
[margin: Sacerdo-
tis filia al-
teri ꝙ de
genere ſuo
nupta.] bet ex pplō nupta fuerit: de his que ſan-
ctificata ſunt ꝛ de primitijs nō veſcetur.
Sin aūt vidua vel repudiata ꝛ abſq̄ꝫ libe
ris reuerſa fuerit ad domū patris ſui ſi-
cut puella conſueuerat alet̄ cibis patris
ſui. Omnis alienigena comedēdi ex eis
non habet poteſtatem. Qui comederit
de ſanctificatis p ignorātiā addet quītā
partē cū eo qđ comedit: et dabit ſacerdo
ti in ſanctuarium. Nec contaminabunt
ſanctificata filiorū iſrael q̄ offerunt̄ dño
ne forte ſuſtineāt iniq̄tatē delicti ſui cuꝫ
ſanctificata comederint. Ego dñs qui
C ſanctifico vos. Locutus eſt dñs ad moy
ſen: dicens. Loquere ad aaron et filios
eius: ꝛ ad omnes filios iſrael: diceſq̄ꝫ ad
[margin: Qualia animalia offerri poſſi(n)t] eos. Homo de domo iſrael ꝛ de aduenis
qui habitāt apud vos qui obtulerit obla
tionem ſuā: vel vota ſoluens vel ſponte
offerens quicq̄d illud obtulerit in holo-
cauſtum dñi vt offerat̄ p vos: maſculus
immaculatus erit ex bobus ꝛ ouib⁹ ꝛ ex
capris. Si maculā habuerit non offere
tis neq̄ꝫ erit acceptabile. Homo qui ob-
tulerit victimā pacificoꝝ dño vel vota
ſoluēs vel ſpōte offerens tam de bobus
ꝙ de ouibus immaculatū offeret vt acce
ptabile ſit: oīs macula non erit in eo. Si
cecū fuerit: ſi fractū: ſi cicatricē habens
ſi papulas aut ſcabiem aut impetigineꝫ
nō offeretis ea dño: nec adolebitis ex eis
ſup altare dñi. Bouē ꝛ ouē aure ꝛ cauda
amputatis voluntarie offerre potes: vo-
D tum autem ex his ſolui non pōt. Omne
aīal quod vel cōtritis vel tōſis vel ſectis
ablatiſq̄ꝫ teſticulis eſt nō offeretis dño.
Et in terra veſtra hoc oīno ne faciatis.
De manu alienigene non offeretis pa-
nes deo veſtro: et quicq̄d aliud dare vo-
luerit: quia corrupta ꝛ immaculata ſunt
oīa nō ſuſcipietis ea. Locutuſq̄ꝫ eſt dñs
ad moyſen dicens. Bos ouis ꝛ capra cū
genita fuerint ſeptē dieb⁹ erunt ſub vbe
re mr̄is ſue: die aūt octauo et deinceps
offerri poterunt dño. Siue illa bos ſiue
ouis nō imolabunt̄ vna die cuꝫ fetibus
ſuis. Si imolaueritis hoſtiā pro gratia
rū actione dño: vt poſſit eſſe placabilis:
eodē die comedetis eaꝫ. Non remanebit
quicq̄ꝫ in mane alterius diei. Ego dñs.
Cuſtodite mādata mea ꝛ facite ea. Ego
dñs: ne polluatis nomē meū ſanctuꝫ: vt
ſanctificer in medio filiorū iſrael. Ego
dñs qui ſanctifico vos et eduxi de terra
egypti vt eſſem vobis in deuꝫ. Ego dñs.

¶ C. S. De feſtiuitatib⁹: de celebratiōe paſche et
penthecoſtes: de tribus ſolennitatibus ſeptem
dies: ſcꝫ de feſto tubarum expiationis ꝛ taber-
naculorum. Capitulum. xxiij.

A

Locutuſq̄ꝫ eſt dominus
ad moyſen dicens. Lo-
quere filijs iſrl̄ ꝛ dices
ad eos. He ſūt ferie dñi
quas vocabitis ſanctas
Sex dieb⁹ facietis op⁹
dies ſeptim⁹ q̄z ſabba-
ti requies eſt vocabitur
ſanctus: omne opus nō facietis in eo.
Sabbatū dñi eſt ī cūctis habitaculis
[margin: Feſtum paſche.] veſtris. He ſunt ergo ferie domini ſancte
quas celebrare debetis temporibus ſuis

Menſe primo quartadecima die ad ve-
ſperum phaſe dñi eſt: et quindecima die
menſis huius ſolennitas azimorum dñi
Exo.10.c. eſt. Septem diebus azima comedetis.
Nu.28.c. Dies prim⁹ erit vobis celeberrimus ſan
ctuſq;: omne opus ſeruile non facietis
in eo: ſed offeretis ſacrificiũ in igne dño
B ſeptẽ dieb⁹. Dies autẽ ſeptimus erit cele-
brior et ſanctior: nulliſq; ſeruile opus fa
cietis in eo. Locutuſq; eſt dñs ad moy-
ſen dicens. Loq̃re filijs iſrael ⁊ dices ad
eos. Cũ ingreſſi fueritis terrã quam ego
dabo vobis ⁊ meſſueritis ſegetez: feretis
manipulos ſpicarum primitias meſſis
Oblatio q̃ vestre ad ſacerdotẽ. Qui eleuabit faſcicu
fiebat in fe lum corã dño vt acceptabile ſit ꝓ vobis
ſto paſche. altero die ſabbati et ſanctificabit illum.
Atq; in eodẽ die quo manipulus conſe-
cratur cedet agnus immaculatus anni-
culus in holocauſtum dñi: et libamenta
offerentur cuz eo due decime ſimile con
ſperſe oleo in incẽſum dñi odorẽq; ſua-
uiſſimũ liba quoq; vini quarta pars hin.
C Panẽ ⁊ polentã et pultes nõ comedetis
ex ſegete vſq; ad diez qua offeretis ex ea
deo veſtro. Preceptũ eſt ſempiternũ i ge
neratiõib⁹ cũctiſq; habitaculis veſtris.
Feſtũ pen- Numerabitis ergo ab altero die ſabbati
thecoſtes. in quo obtuliſtis manipulum primitia-
rum ſeptez hebdomadas plenas vſq; ad
alteram diem ↄpletiõis hebdomade ſe
ptime: id eſt quiquaginta dies: ⁊ ſic offe
retis ſacrificiũ nouũ dño ex oĩbus habi-
taculis veſtris panes primitiarum duos
de duabus decimis ſimile fermentate
Oblatio pẽ quos coquetis in primitias dñi. Offere-
thecoſtes. tiſq; cum panibus ſeptẽ agnos imacula
tos anniculos: ⁊ vitulũ de armento vnũ
et arietes duos: ⁊ erũt in holocauſtũ cũ
libamentis ſuis in odorem ſuauiſſimum
D dño. Facietis ⁊ hircum pro pctõ duoſq;
agnos anniculos hoſtias pacificorum.
Cũq; eleuauerit eos ſacerdos cuz pani-
bus primitiarũ corã dño cedent in vſum
ei⁹. Et vocabis hũc diẽ celeberrimuz at
q; ſanctiſſimũ: oẽ op⁹ ſeruile nõ facietis
Ꝺe.19.b. in eo. Legitimũ ſempiternũ erit in cun-
ctis habitaculis ⁊ gñationibus veſtris.
Poſtq̃ autẽ meſſueritis ſegetẽ terre vr̃e
nõ ſecabitis eã vſq; ad ſolũ: nec remanẽ
Feſtum tu tes ſpicas colligetis: ſed pauperibus et pe
barum. grinis dimittetis eas. Ego ſum dñs de⁹
veſter. Locutuſq; eſt dñs ad moyſen di-
cẽs. Loquere filijs iſrl̃. Mẽſe ſeptimo
prima diẽ mẽſis erit vobis ſabbatuz me
moriale clangẽtib⁹ tubis: ⁊ vocabit̃ ſan
ctum; oẽ op⁹ ſeruile non facietis in eo; et
offeretis holocauſtũ domino. Locutuſq;
eſt dominus ad moyſen dicẽs. Decimo E
die mẽſis huius ſeptimi dies ↄpiationĩ Feſtum ex
erit celeberrimus: ⁊ vocabit̃ ſanctus: af- piationis.
fligetiſq; animas veſtras in eo ⁊ offere-
tis holocauſtum dño. Omne opus ſerui
le nõ facietis in tẽpore diei hui⁹: q2 dies Ꝺe.19.f.
propitiationis ẽ: vt propitiet̃ vobis domi-
nus deus veſter. Oĩs anima que afflicta
nõ fuerit die hac peribit de populis ſuis
⁊ que operis quippiam fecerit delebo eã
de populo ſuo nihil ergo operis facietis
in eo. Legitimũ ſempiternum erit vobis
in cũctis gñationibus ⁊ habitationibus
veſtris. Sabbatum requietionis eſt ⁊ affli
getis aĩas veſtras. Die nono menſis ſe-
ptimi a veſpere vſq; ad veſperũ celebra
bitis ſabbata vr̃a. Et locutus eſt dñs ad
moyſen: dicẽs. Loq̃re filijs iſrael. A quin- Feſtum ta
todecimo die mẽſis huius ſeptimi erunt bernaculo
ferie tabernaculoꝝ ſeptem diebus dño. rum.
Dies primus vocabit̃ celeberrim⁹ atq; F
ſanctiſſimus oẽ opus ſeruile nõ facietis
in eo: ⁊ ſeptem diebus offeretis holocau
ſta dño. Dies quoq; octauus erit celeber
rimus atq; ſanctiſſim⁹ et offeretis holo
cauſtum dño: eſt eñ cet⁹ atq; collecte: oẽ
opus ſeruile nõ facietis in ea. He ſunt
ferie dñi q̃s vocabitis celeberrimas atq;
ſanctiſſimas: offeretiſq; in eis oblatiões
dño holocauſta et libamenta iuxta ritũ
vniuſcuiuſq; diei exceptis ſabbatis dñi
doniſq; veſtris: et que offeretis ex voto
vel que ſpõte tribuetis dño. A quindeci-
mo ergo die menſis ſeptimi quãdo ↄgre
gaueritis oẽs fruct⁹ terre vr̃e celebrabi-
tis ferias dñi ſeptẽ diebus. Die primo et
die octauo erit ſabbatũ: id eſt requies. Su G
metiſq; vobis die primo fructus arboris
pulcherrime: ſpatulaſq; palmarum ⁊ ra
mos ligni denſarum frõdiũ ⁊ ſalices de
torrẽte: ⁊ letabimini corã dño deo veſtro
celebrabitiſq; ſolennitatem eius ſeptem
diebus per annũ. Legitimum ⁊ ſempiter
nũ erit in generatiõib⁹ vr̃is. Mẽſe ſepti
mo feſtuz celebrabitis et habitabitis in
vmbraculis ſeptẽ diebus. Oĩs q̃ de gene
re eſt iſrael manebit in tabernaculis vt
diſcant poſteri veſtri q̃ in tabernaculis
habitare fecerim filios iſrael cum educe
rem eos de terra egypti. Ego dominus
deus veſter. Locutuſq; eſt moyſes ſuper
ſolẽnitatibus domini ad filios iſrael.

¶ C.S. De compoſitione lucernarum: de panis
bus ꝓpoſitionis; de pena blaſphemi: de pena
talionis. Capitulum xxiiij.

A Et locutus eſt dominꝰ
ad moyſen: dicẽs. Pre
cipe filijs iſrael vt affe
rant tibi oleũ de oliuis
puriſſimum ac luci-
dum ad concinnandas
lucernas: iugiter extra ve
lum teſtimonij in ta-
bernaculo federis: ponetq; eas aaron a
veſpe vſq; in mane corã dño: cultu rituq;
perpetuo in generationibꝰ veſtris. Sup
cãdelabrũ mũdiſſimũ ponẽtur ſemp in
Panes pro- ꝯſpectu dñi. Accipies ꝙ ſimilã et coques
poſitiõis. ex ea duodecim panes: qui ſinguli habe-
bũt duas decimas: quoꝝ ſenos altrinſe-
cus ſup mẽſam puriſſimam coram dño:
ſtatues: et pones ſup eos thus luci̇diſſi-
mũ: vt ſit panis in monimentũ oblatio-
B nis dñi. Per ſingula ſabbata mutabunt
corã dño ſuſcepti a filijs iſrl' federe ſem
piterno eruntq; aarõ et filioꝝ eiꝰ vt come
Incidẽs de dãt eos in loco ſancto: q2 ſanctũ ſancto
blaſphemo rũ eſt de ſacrificijs dñi iure ꝑpetuo. Ec-
in iurgio. ce aũt egreſſus filius mulieris iſraelitis
quẽ pepererat de viro egyptio inter filios
iſrael: iurgatꝰ ẽ in caſtris cũ viro iſraeli
dite. Cũq; blaſphemaſſet nomẽ dñi et ma
lediriſſet ei: adductꝰ eſt ad moyſen. Uo-
cabatur. aũt mater eius ſalumith filia da
bri de tribu dan. Miſeruntq; eũ in car
cerẽ donec noſcent qd iuberet dñs. Qui
C locutus eſt ad moyſen: dicẽs. Educ blaſ
phemum extra caſtra: et ponent omnes
qui audierũt manꝰ ſuas ſup caput eius
et lapidet eũ populus vniuerſus. Et ad
filios iſrael loqueris. Homo qui maledixe-
rit deo ſuo portabit pctm ſuum: et q blaſ
phemauerit nomen dñi: morte moriatur
Lapidibus opprimet eum oĩs multitu-
do ppli: ſiue ille ciuis ſiue ꝑegrinus fue
rit. Qui blaſphemauerit nomẽ dñi mor
te moriat': q ꝑcuſſerit et occiderit hoiem
morte moriat': q ꝑcuſſerit aial reddet vi-
carium id eſt aĩam ꝓ aĩa: q irrogauerit
maculã cuilibet ciuiũ ſuoꝝ ſicut fecit ſic
Exod. 21. b. fiet ei. Fracturam ꝓ fracturã: oculum ꝓ
Deu. 19. b. oculo dentẽ ꝓ dente reſtituet. Qualez in
Mat. 5. c. flixerit maculã talem ſuſtinere cogetur:
D qui percuſſerit iumẽtũ: reddet aliud qui
percuſſerit hoiez punietur. Equũ iudiciũ
Lex talionis ſit inter vos: ſiue ꝑegrinꝰ ſiue ciuis pec-
Blaſphe- cauerit: q2 ego ſum dñs deꝰ veſter. Locu
mꝰ lapide tuſq; eſt moyſes ad filios iſrael: et edu xe
tur iubẽte runt eum qui blaſphemauerat extra ca-
dño. ſtra ac lapidibus oppreſſerunt. Fecerunt
q; filij iſrael ſicut ꝓceperat dñs moyſi.
¶ C. XXV. De ſabbato anni ſeptimi: de anno iubileo
de reditu poſſeſſionum: q terra non vendatur
in perpetuum: de lege redemptionis: et propin
quum venditoris non eſt recipienda vſura a
fratre. Capitulum. xxv.

Locutuſq; eſt dñs ad A
moyſen in mõte ſinai Sabbatũ
dicens. Loquere filijs ſeptimi an
iſrael et dices ad eos. ni requies
Qñ ingreſſi fueritis terram dõis terre
rã quã ego dabo vobis
ſabbatiſetis ſabbatum
dño. Sex annis ſeres
agrũ tuũ et ſex annis putabis vineã tuã
colligeſq; fructũ eiꝰ. Septimo aũt anno
ſabbatũ erit terre req̃etiõis dñi: agrũ nõ
ſeres: et vineã nõ putabis. Que ſpõte gi-
gnit humꝰ nõ metes: et vuas primitiarũ
tuarũ nõ colliges q̃ſi vindemiã: annꝰ eñi
req̃etiõis terre ẽ: ſz erũt vobis i cibũ: ti-
bi et ſeruo tuo: ancille et mercẽnario tuo
et aduene q peregrinat' apud te: iumẽtis
tuis et pecoribꝰ oĩa q naſcunt' ꝓbebũt ci
B bum. Numerabis quoq; tibi ſeptẽ hebdoma
Annꝰ quin das annoꝝ: id eſt ſepties ſeptem: q ſimul
quageſimꝰ faciũt q̃dragintanouẽ: et clãges buccina
iubileus. mẽſe ſeptio: decia die mẽſis ꝓpitiatiõis
tpe in vniuerſa terra vr̃a. Sãctificabiſq;
annũ quĩquageſimũ et vocabis remiſſio
nẽ cunctis habitatoribꝰ terre veſtre: ipſe
eſt eñi iubileꝰ. Reuertet' hõ ad poſſeſſio
nẽ ſuã: et vnuſq̃ſq; rediet ad familiã pri-
ſtinã: q2 iubileus eſt et q̃nquageſimꝰ an-
nus. Nõ ſeretis atq; metet' ſpõte i agro
naſcẽtia: et primitias vidẽmie nõ collige
tis: ob ſctificationẽ iubilei: ſz ſtatĩ obla-
ta comedet'. Anno iubilei redient oẽs ad
poſſeſſiones ſuas. Qñ vẽdẽs q̃ppiã ciui
tuo vel emes ab eo: ne cõtriſtes fratrẽ tu
um ſed iuxta nũerũ annoꝝ iubilei emes
ab eo: et iuxta ſupputationẽ frugũ vẽdet
tibi. Quãto plures ãni remãſerit poſt iu
bileũ: tãto creſcet et ꝓciũ: q̃to minꝰ tpis
nũerauerit: tãto minoris ẽptio cõſtabit.
Tps eñi frugũ vẽdet tibi. Nolite affligẽ-
re cõtribulos vr̃os: ſed timeat vnuſq̃ſq;
deũ ſuũ: q2 ego dñs deus veſter. Facite
precepta mea et iudicia cuſtodite et iplete
ea: vt habitare poſſitis i terra abſq; vllo
pauore. Et gignat vobis humꝰ fructus ſu-
os: q̃bus veſcamini vſq; ad ſaturitatem
nulliꝰ impetũ formidãtes. Qđ ſi dixeri-
tis quid comedemꝰ anno ſeptimo: ſi nõ
ſeuerimꝰ neq; collegerimus fruges no-
ſtras: dabo bñdictionẽ meã vobis anno
ſexto et faciet fructꝰ triũ ãnoꝝ: ſeretiſq;
anno octauo et comedetis veteres fru-
ges vſq; ad nonum annũ: donec noua

F naſcant̃ cõedetis vetera. Terra quoq̃ non vẽn
detur in perpetuũ: quia mea eſt ⁊ vos adue
ne et coloni mei eſtis. Unde cuncta re-
gio poſſeſſionis veſtre ſub redemptionis
conditione vendet̃. Si attenuatꝰ frater
tuꝰ vẽdiderit poſſeſſiũculã ſuã: ⁊ volue
rit propinquus eius: põt redimere quod
ille vendiderat. Sin autem non habuerit
proximum: ⁊ ipſe p̃ciũ ad redimẽdũ po-
tuerit inuenire: cõputabunt̃ fructus ex
eo tp̃e quo vendidit: ⁊ quod reliquum eſt
reddet emptori ſicq̃ recipiet poſſeſſionẽ
ſuam. Qđ ſi nõ inuenerit manus eius vt
reddat precium: habebit emptor quod
emerat vſq̃ ad annum iubileum. In ip̃o
enĩ omnis vẽditio redibit ad dñm: et ad
E poſſeſſorẽ priſtinũ. Qui vẽdiderit domũ
intra vrbis muros: habebit licentiam re
dimendi: donec vnus impleat̃ annꝰ. Si
non redemerit et anni circulus fuerit re
uolutus emptor poſſidebit eã: et poſteri
eius in perpetuũ: ⁊ redimi non poterit
etiam in iubileo. Sin autẽ in villa fuerit
domus que muros non habet agrorum
Mo ✠ añe iure vendetur. Si ✠ ante redempta non
fuerit in iubileo reuertet̃ ad dñm ſuum.
Edes leuitarũ que in vrbibꝰ ſunt: ſemper
poſſunt redimi: ſi redempte non fuerint
in iubileo reuertẽtur ad dños: quia domus
vrbium leuitarum p̃ poſſeſſionibus ſunt
inter filios iſrael. Suburbana aũt eorũ
6 non veneant: quia poſſeſſio ſempiterna eſt
Si attenuatꝰ fuerit frater tuus ⁊ infir-
mus manu: ⁊ ſuſceperis eũ quaſi aduenã
H et peregrinũ et vixerit tecũ: ne accipias
14.q.3.ca. vſuras ab eo nec amplius quã dediſti. Ti-
putant. me deũ tuum vt viuere poſſit frater tuus
De vſu.ca. apud te. Pecuniã tuam nõ dabis ei ad
cõſuluit ⁊ vſuram: ⁊ frugũ ſupabũdãtiã nõ exiges.
q 3o.and. Ego dominus deꝰ veſter: qui eduxi vos
⁊ videt̃.co- de terra egypti: vt darẽ vobis terrã cha
pioſ.in cle. naan: et eſſem veſter deus. Si paup̃tate
compulſus vendiderit ſe tibi frater tuus
nõ eũ opprimes ſeruitute famulorũ: ſed
quaſi mercenarius ⁊ colonus erit vſq̃
ad annũ iubileũ operabit̃ apud te: ⁊ poſt
ea egredietur cũ liberis ſuis: ⁊ reuertetur
ad cognationem ⁊ ad poſſeſſionẽ patrũ
I.eodem. ſuorum. Mei enĩ ſerui ſunt: ⁊ ego eduxi
eos de terra egypti. Nõ veneãt cõditione
ſeruorum: nec affligas eũ p̃ potentiã: ſed
metuito deũ tuũ. Seruus ⁊ ancilla ſint
vobis de nationibus que in circuitu veſtro
ſunt: ⁊ de aduenis qui peregrinant̃ apud vos
vel qui ex his nati fuerint in terra vr̃a hos
habebitis famulos: et hereditario iure
tranſmittetis ad poſteros: ac poſſidebi-
tis ineternum: fratres vr̃os filios iſrael
ne opprimatis p̃ potẽtiã. Si inualuerit G
apud vos manus aduene atq̃ peregrini
et attenuatꝰ frater tuus vendiderit ſe ei
aut cuiq̃ de ſtirpe eiꝰ poſt vẽditionẽ põt
redimi qui voluerit ex fratribꝰ ſuis redi-
met eũ: ⁊ patruus et patruelis ⁊ conſan
guineus et affinis. Sin autẽ ⁊ ip̃e potue
rit redimet ſe: ſupputatis duntaxat annis
a tempore venditiõis ſue vſq̃ in annum
iubileũ. ⁊ pecunia qua vẽditꝰ fuerat iux-
ta annorũ numerũ ⁊ rõne mercenarij ſup-
putata. Si plures fuerint anni qui remanẽt
vſq̃ ad iubileũ: ſcḋm hos reddet ⁊ p̃cium:
ſi pauci ponet rõnẽ cũ eo iuxta annorũ
numerũ: ⁊ reddet ẽptori qđ reliquum ẽ an
norũ quibus ante ſeruiuit mercedibꝰ ſpu-
tatis: nõ affliget eũ violẽter in cõſpectu
tuo. Qđ ſi p̃ hec redimi nõ potuerit: an-
no iubileo egredietur cũ liberis ſuis. Mei I.eodem.
enĩ ſunt ſerui filij iſrl̃ quos eduxi de t̃ra egypti

¶ C.D. Bona p̃mittũtur filijs iſrael ſi ſeruaue
rint precepta dei ⁊ comminationes non ſeruan-
tibus indicuntur. Capitulum. xxvi.

EGo dñs deꝰ veſter. Nõ A
facietis vobis idolũ ⁊
ſculptile: nec titulos
erigetis: nec inſignẽ la
pidem ponetis in ter-
ra veſtra vt adoretis eũ
Ego enĩ ſum dñs deus
veſter. Cuſtodite ſab-
bata mea ⁊ pauete ✠ ad ſanctuariũ meũ Mo ✠ ſcḋm
Ego dñs. Si i p̃ceptis meis ambulaueri eſt.
tis: ⁊ mãdata mea cuſtodieritis: ⁊ feceri-
tis ea: dabo vobis pluuias tp̃ibꝰ ſuis: et
terra gignet germẽ ſuũ ⁊ pomis arbores
replebunt̃. Apprehẽdet meſſium tritura
vindemiã ⁊ vindemia occupabit ſementẽ
et comedetis panẽ veſtrũ in ſaturitate: ⁊
abſq̃ pauore habitabitis in terra veſtra.
Dabo pacẽ in finibꝰ vr̃is: dormietis ⁊ nõ Job.11.d.
erit qui exterreat. Auferã malas beſtias: ⁊
gladius non tranſibit terminos veſtros.
Perſequemini inimicos vr̃os: ⁊ corruẽt
corã vobis. Perſequentur quinq̃ de vr̃is cẽ- B
tum alienos ⁊ centũ ex vobis decẽ milia
Cadent inimici veſtri gladio i cõſpectu
veſtro. Reſpiciam vos ⁊ creſcere faciam
multiplicabimini ⁊ firmabo pactũ meũ
vobiſcũ. Comedetis vetuſtiſſima veterũ 88.diſ.ca.
et vetera nouis ſuperuenientibꝰ p̃ijcietis eijciens in
Ponã tabernaculũ meũ in medio veſtri fine. itẽ in
et nõ abijciet vos anima mea. Ambula- nouo teſta-
bo inter vos ⁊ ero deꝰ veſter: voſq̃ eritis mento.

populus meus. Ego dñs deꝰ veſter qui
eduxi vos de terra egypti: ne ſeruiretis
eis: ⁊ q̄ cõfregi catenas ceruicũ veſtrarũ
Deu. 28.b vt incederetis erecti. Qđ ſi non audieri-
Treno. 2. f tis me: nec feceritis omīa mādata mea
Mal. 2.a. ſed ſpreueritis leges meas ⁊ iudicia mea
contempſeritis: vt non faciatis ea que a
me cõſtituta ſunt: ⁊ ad irritũ perducatis
pactũ meũ. Ego q̄ҙ hec faciā vobis. Vi-
ſitabo vos velociter in egeſtate et ardo-
re: q̄ cõficiat oculos vr̄os ⁊ cõſumat ani
mas veſtras. Fruſtra ſeretis ſementem
que ab hoſtibus deuorabitur. Ponā fa
ciem meā cõtra vos: ⁊ corruetis coram
E hoſtibus veſtris: ⁊ ſubijciemini his qui
Deu. 28.c. oderũt vos. Fugietis nemine pſequente
Sin autem nec ſic obedieritis mihi: ad-
dam correptiones veſtras ſeptupliũ pro
pter peccata veſtra: ⁊ cõteram ſuperbiā
duricie veſtre: Daboq̄ҙ vobis celū deſu-
per ſicut ferrū ⁊ terrā eneā. Conſumet̄
in caſſum labor veſter nõ pferet terra ger
F men: nec arbores poma pbebũt. Si am
bulaueritis ex aduerſo mihi: nec volue-
ritis audire me: addā plagas vr̄as vſq̄ҙ
in ſeptupliũ pp̄ter peccata veſtra emit-
tāq̄ҙ in vos beſtias agri q̄ conſumāt vos
et pecora veſtra: ⁊ ad paucitatē cũcta re
digant deſerteq̄ҙ ſiant vie veſtre ꝙ ſi nec
ſic volueritis recipere diſciplinam: ſ; am
bulaueritis ex aduerſo mihi ego quoq̄ҙ
cõtra vos aduerſus incedā: ⁊ pcutiā vos
ſepties pp̄ter pctā vr̄a: īducāq̄ҙ ſup vos
gladiũ vltorē federis mei. Cũq̄ҙ cõfuge-
ritis in vrbes mittam peſtilētiam in me-
dio veſtri: ⁊ trademini in manibus hoſti
um. Poſtq̄ cõfregero baculum panis ve
ſtri: ita vt decē mulieres in vno clibano
coquant panes ⁊ reddāt eos ad pondus
G ⁊ comedetis ⁊ nõ ſaturabimini. Sin autē
nec p hec audierit̄ me: ſed ambulaueri-
tis cõtra me: ⁊ ego icedā aduerſus vos in
furorē: ꝯtrario ⁊ corripiā vos ſeptem pla
gis pp̄ter pctā veſtra: ita vt comedatis
carnes filioꝝ veſtroꝝ ⁊ filiaꝝ vr̄aruꝫ. De
Alꝰ ✠ ve- ſtruā excelſa ✠ veſtra ⁊ ſimulacra cõfrin
ſtra ſuper gam. Cadetis inter ruinas: idoloꝝ ✠ vr̄o
eſt. rũ ⁊ abominabit̄ vos aīa mea: in tantũ vt
Alꝰ ✠ ve- vrbes veſtras redigā in ſolitudinē: et de-
ſtroꝝ ſup- ſerta faciā ſanctuaria veſtra nec recipiā
eſt. vltra odorē ſuauiſſimũ. Diſpdāq̄ҙ terrā
veſtram: ⁊ ſtupebũt ſup ea inimici veſtri
cum habitatores illiꝰ fuerint. Vos autē
diſpdā in gentes et euaginabo poſt vos
gladiũ eritq̄ҙ terra veſtra deſerta: ⁊ ciui-
tates veſtre dirute. Tunc placebũt terre
ſabbata ſua cunctis diebus ſolitudinis
ſue. Qñ fueritis in terra hoſtili ſabbati- F
zabit ⁊ requieſcet i ſabbatis ſolitudinis
ſue: eo ꝙ nõ requieuerit in ſabbatis vr̄is
qñ habitabitis in ea. Et qui de vobis re-
manſerint: dabo pauorē in cordibꝰ eorũ
in regionibus hoſtiũ. Terrebit eos ſoni
tus folij volātis: ⁊ ita fugiēt q̄ſi gladium
cadēt nullo ✠ pſequēte: ⁊ corruēt ſingu alꝰ ✠ ſeque
li ſup fratres ſuos quaſi bella fugientes te.
Nemo vr̄m inimicis audebit reſiſtere.
Peribitis inter gētes: ⁊ hoſtilis vos ter-
ra conſumet. Qđ ſi ⁊ de his aliq̄ remāſe-
rint: tabeſcēt in iniq̄tatibꝰ ſuis in terra
inimicoꝝ ſuoꝝ: ⁊ pp̄ter pctā patrũ ſuoꝝ Alꝰ ✠ aſ-
⁊ ſua affligēt̄: donec ✠ cõfiteant̄ iniq̄ta tebitur.
tes ſuas: ⁊ ✠ maioꝝ ſuoꝝ ✠ recordent̄ q̄ Alꝰ ✠ malo
bus p̄uaricati ſunt i me: ⁊ ambulauerũt rum.
et aduerſo mihi. Ambulabo igit̄ et ego alꝰ ✠ patrũ
cõtra eos ⁊ inducā illos in terrā hoſtilē alꝰ ✠ recor
donec erubeſcat incircunciſa mēs eoꝝ detur.
Tũc orabũt p impietatibus ſuis: et re- H
cordabor federis mei qđ pepigi cum ia-
cob ⁊ iſaac et abraam. Terre q̄ҙ memor
ero: q̄ cũ relicta fuerit ab eis cõplacebit
ſibi in ſabbatis ſuis patiens ſolitudinē
propter illos. Ipſi vero rogabũt p pctis ſu
is: eo ꝙ abiecerint iudicia mea: ⁊ leges
meas deſpexerint. Attñ etiā cũ eſſent in
terra hoſtili nõ penitus abieci eos: neq̄ҙ
ſic deſpexi vt cõſumerent̄ ⁊ irritũ facerē
pactũ meũ cũ eis. Ego eñ ſum dñs deꝰ 1. Cor. 6. b
eoꝝ: ⁊ recordabor federis mei pſtini: qñ
eduxi eos de terra egypti in cõſpectu gē
tiũ vt eſſem deꝰ eoꝝ. Ego dñs deꝰ. Hec
ſunt iudicia atq̄ҙ p̄cepta ⁊ leges quas de
dit dñs inter ſe ⁊ inter filios iſrael in mõ
te ſinai per manum moyſi.

¶ C. S. De diuerſitate votorũ ⁊ ſolutione eorũ
ſiue hominũ ſiue agrorum ſiue domoꝝ ſiue alio
rum animalium: ⁊ reditu eorum in iubileo: de
decimis ſoluendis. Capi. xxvij.

L
Ocutuſq̄ҙ eſt dominꝰ A
ad moyſen dicēs. Loq̄ De pe. di. 1.
re filijs iſrael et dices c. reos. §.
ad eos. Hõ q̄ votũ fe- item q̄ de
cerit ⁊ ſpopōderit deo mum.
aiam ſuā ſub eſtima-
tiōe dabit p̄cium. Si
fuerit maſculus a vice
ſimo anno vſq̄ҙ ad ſexageſimũ ānũ dabit
q̄nquag̃ta ſiclos argēti ad mēſurā ſctūa
rij ſi mulier trigita. A q̄nto aũt ānovſq̄ҙ
ad viceſimũ maſculꝰ dabit viginti ſiclos
femina decē. Ab vno mēſe vſq̄ҙ ad annũ
quintũ p maſculo dabũtur quīq̄ҙ ſicli p

femina tres. Sexagenarius et vltra maſ-
culus dabit quindecim ſiclos: femina de
cem. Si paup fuerit et eſtimationē red-
dere nō valebit: ſtabit corā ſacerdote: ⁊
B quātum ille eſtimauerit ⁊ viderit eū poſ
ſe reddere tātum dabit. Aial aūt qđ imo
lari pōt dño ſi qs vouerit pōt ſanctū erit
et mutari non poterit: id eſt nec melius
malo: nec peius bono. Qđ ſi mutauerit
et ipm qđ mutatū eſt ⁊ illđ p quo muta
tū ē cōſecratū erit dño. Aial imundū qđ
immolari dño nō pōt ſi qs vouerit addu
cetur ante ſacerdotē: q dijudicās vtrum
bonū an malū ſit ſtatuet pciū. Qđ ſi da-
alš ⁊ ſupra re voluerit is q offert: addet ✠ ſup eſti-
eſtimatio mationē qntā ptē. Hō ſi vouerit domuꝫ
nis. ſuā ⁊ ſanctificauerit dño: cōſiderabit eaꝫ
ſacerdos vtrū bona an mala ſit: ⁊ iuxta
preciū qđ ab eo fuerit cōſtitutū: venūda
bitur. Sinautē ille qui vouerat voluerit
redimere eā: dabit qntā ptē eſtimatiōis
ſupra ⁊ habebit domū. Qđ ſi agrū poſſeſ
ſionis ſue vouerit ⁊ cōſecrauerit domino
C iuxta mēſurā ſemētis eſtimabiť pcium.
Si triginta modijs hordei ſeritur terra:
quinquagita ſiclis venūdeť argenti. Si
ſtatim ab anno incipientis iubilei voue
rit agrū: q̄nto valere pōt tanto eſtimabi-
tur. Sinautē poſt aliquātulū tpis: ſup-
putabit ſacerdos pecuniā iuxta ānorum
qui reliq ſunt numerū vſq ad iubileum
et detraheť ex precio. Qđ ſi voluerit redi
mere agruꝫ ille q vouerat addet quītam
partē eſtimate pecunie ⁊ poſſidebit eam
Sinautem voluerit redimere: ſed alteri
cuilibet fuerit venūdat⁹: vltra cuꝫ q vo-
uerat redimere nō poterit: qꝛ cuꝫ iubilei
venerit dies ſanctificatus erit domino ⁊
poſſeſſio ꝯſecrata ad ius ptinet ſacerdo
tum. Si ager empt⁹ eſt ⁊ nō de poſſeſſio
ne maiorum ſctificatus fuerit dño: ſup-
putabit ſacerdos iuxta ānoꝝ nūerū vſq
ad iubileū pcium: ⁊ dabit ille q vouerat
Exo. 10 .b. eā dño. In iubileo autem reuertetur ad
Nu. 3. g. priorē dñm qui vēdiderat eū ⁊ habuerat
Eze. 45 .b. in ſortem poſſeſſiōis ſue. Ois eſtimatio
ſiclo ſanctuarij pōderabiť. Siclus vigi-
ti obolos habet. Primogenita q ad deuꝫ
pertinēt nemo ſanctificare poterit et vo-
uere ſiue bos ſiue ouis fuerit: dñi ſunt.
Qđ ſi immūdum eſt aial: redimet qui ob
tulit iuxta eſtimationē ſuā: ⁊ addet quin
D tā partē pcij. Si redimere noluerit vēde
12. q. 2. c. tur alteri: quāticūq fuerit ā eſtimatum
nulli. Omne qđ dño cōſecrať ſiue homo fuerit
Alš ✠ ven ſiue animal ſiue ager non ✠ veniet nec
detur. redimi poterit. Quicquid ſemel fuerit
conſecratuꝫ ſanctūſanctoꝝ erit dño. Et
omnis conſecratio q offertur ab homine
non redimetur ſed morte morietur. Om
nes decime terre ſiue de pomis arborum
ſiue de frugibus dñi ſunt ⁊ illi ſanctifi-
cantur. Si quis autem voluerit redime-
re decimas ſuas: addet quintam partē
earum. Omniuꝫ decimarū bouis ⁊ ouis
et capre que ſub paſtoris virga tranſeūt
quicquid decimum venerit ſanctificabiť 16. q. 7. ca.
dño. Non eligetur nec bonum nec malū omnes de
nec altero commutabiť. Si qs mutaue cime.
rit ⁊ qđ mutatum eſt et pro quo mutatuꝫ De deci. c.
eſt ſanctificabitur dño ⁊ non redimetur. tua in aliq
Hec ſunt precepta que mandauit domi- bus. cum
nus moyſi ad filios iſrael in mōte ſinai. c. non ſic.

¶ Explicit liber Leuiticus.

¶ Incipit vaidabber: id eſt
liber Numeri.

¶ C. S. Numerantur filij iſrael a vigeſimo an
no pugne apti: dantur duodecim principes: tri
bus leui non numeratur: ſed pro tabernaculo
deportando ordinatur. Capitulū. j.

Ocutuſq eſt dñs ad A
moyſen in deſerto ſi-
nai in tabernaculo fe
deris: prima die men
ſis ſecundi: anno alte
ro egreſſionis eorum
ex egypto dicēs. Tol- I. 26. a.
lite ſummaꝫ vniuerſe
cōgregationis filioꝝ iſrael per cognatio-
nes et domos ſuas: et nomina ſinguloꝝ
quicquid ſexus eſt maſculini a viceſimo
anno ⁊ ſupra omnium viroꝝ fortium ex
iſrael: et numerabitis eos per turmas
ſuas: tu et aaron. Eruntq vobiſcū prin-
cipes tribuū ac domorum in cognatio-
nibus ſuis: quorum iſta ſunt nomina.
De tribu ruben eliſur filius ſedeur: de
de tribu ſymeon ſalamihel fili⁹ ſuriſadaí
De tribu iuda naaſon filius aminadab: B
de tribu iſachar nathanael filius ſuar:
de tribu zabulon heliab filius helon. Fi-
liorum autem ioſeph de tribu effraim
eliſama filius ammiud: de tribu manaſ-
ſe gamaliel filius phadaſſur: de tribu bē
iamin abidan filius gedeonis: de tribu
dā abiezer fili⁹ amiſaddai: de tribu aſer
phagiel filius ochrā: de tribu gad helia-
ſaph fili⁹ duel; de tribu neptali ahira fi-

lius bena. Hi nobiliſſimi principes mul titudinis p trib⁹ et cognationes ſuas et capita exercit⁹ iſrael quos tulerūt moy ſes ꝛ aarō cū oī vulgi multitudine: ꝛ cō gregauerūt prīo die mēſis ſcdī recēſen tes eos p cognatiōes ꝛ domos ac famili as ꝛ capita ꝛ noīa ſinguloꝝ a viceſimo anno ꝛ ſupra: ſicut ꝓceperat dn̄s moyſi Nūeratiq; ſunt in deſerto ſinay de rubē primogenito iſraelis p gn̄atiōes ꝛ famili as ac domos ſuas ꝛ noīa capitū ſingulo rū oē qd̄ ſexus ē maſculini a viceſimo an no ꝛ ſupra ꝓcedētiū ad bellū quadragin

C tasex milia qngēti. De filijs ſymeō p gn̄a tiōes ꝛ familias ac domos cognationuꝫ ſuarū recēſiti ſunt p noīa ꝛ capita ſingu loꝝ oē qd̄ ſexus ē maſculini a viceſimo an no ꝛ ſupra ꝓcedētiū ad bellū qnqgitano uē milia trecēti. De filijs gaad p gn̄atio nes ꝛ familias ac domos cognationū ſua rū recēſiti ſunt per nomīa ſinguloꝝ a vi ginti annis ꝛ ſupra oēs q ad bella proce derēt quadragīta qnq; milia ſexcēti qn quaginta. De filijs iuda per generatio nes et familias ac domos cognationum ſuaruꝫ p noīa ſinguloꝝ a viceſimo ānno et ſupra omnes q poterant ad bella pro cedere: recēſiti ſunt ſeptuagintaquattu

D or milia ſexcēti. De filijs iſacbar per gn̄a tiōes et familias ac domos cognationū ſuarum per nomina ſingulorum a viceſi mo anno: ꝛ ſupra omnes q ad bella ꝓce derēt recēſiti ſunt quinquagintaquattu or milia quadringenti. De filijs zabulon per generationes et familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina ſingulorum a viceſimo anno et ſupra omnes qui poterant ad bella pro cedere quinquaginta ſeptem milia qua dringēti. De filijs ioſeph filioꝝ ephraim per generationes et familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina ſingulorū a viceſimo anno ꝛ ſu pra: omnes qui poterant ad bella proce

E dere quadraginta milia quingenti. Por ro filiorū manaſſe per generationes ꝛ fa milias ac domos cognationū ſuaruꝫ re cenſiti ſunt per nomina ſinguloꝝ a vigin ti annis ꝛ ſupra: omnes qui poterant ad bella procedere trigitaduo milia ducēti De filijs beniamin per generatiōes ꝛ fa milias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt nominibus ſingulorum a viceſimo anno ꝛ ſupra: omnes qui pote rant ad bella ꝓcedere: trigitaquinq; mi lia quadringenti. De filijs dan per genera tiones et familias ac domos cognatio num ſuarum recenſiti ſunt nominibus ſingulorū a viceſimo anno et ſupra: oēs qui poterant ad bella ꝓceder: ſexaginta

F duo milia ſeptingenti. De filijs aſer per generationes et familias ac domos co gnationuꝫ ſuarū recēſiti ſunt p nomina ſinguloꝝ a viceſimo anno et ſupra: om nes qui poterāt ad bella procedere: qua draginta milia ꝛ mille quingēti. De filijs neptalim per generationes et familias ac domos cognationum ſuarum recēſi ti ſunt nominibus ſingulorū a viceſimo anno et ſupra: omnes qui poterant ad bella procedere: quinquaginta tria milia quadrigēti. Hi ſunt quos numerauerūt moyſes et aaron et duodecim principes iſrael: ſinguleos per domos cognationuꝫ ſuarū. Fuerūt oēs ✠ filij iſrael p domos ꝛ familias ſuas a viceſimo anno ꝛ ſupra qui poterāt ad bella ꝓcedere ſexcētatria milia viroꝝ quīgēti quinquagita. Leui te autē in tribubus familiarum ſuarum non ſunt numerati cum eis. Locutuſq; eſt dn̄s ad moyſen dicēs. Tribū leui no li numerare: neq; pones ſummā eoꝝ cū filijs iſrael: ſed ✠ cōſtitues eos ſup taber naculum teſtimonij et cuncta vaſa eius ꝛ qcqd ad cerimonias ptinet. Ipſi porta bunt tabernaculum ꝛ oīa vtēſilia ei⁹: et erunt in miniſterio ac per gyrū taberna cul' metabuntur. Cū ꝓficiſcendum fue rit: deponent leuite tabernaculum: cum caſtrametanda erigent. Quiſq̄s exter noꝝ acceſſerit: occidetur. Metabuntur aūt caſtra filij iſrael vnuſqſq; p turmas et cuneos atq; exercitū ſuum. Porro le uite p gyrū tabernaculi figēt tentoria: ne fiat indignatio ſup multitudinē filiorūꝫ iſrael ꝛ excubabūt ī cuſtodijs tabernacu li teſtimonij. Fecerūt ergo filij iſrl̄ iuxta oīa que preceperat dn̄s moyſi.

Iuppiter ſaturni re gis filius patre ex pulſo multis facino ribus clarus a gēti b⁹ appellatur.

alias ✠ filiorum

Vulcan⁹ Iouis filius faber dei igne floret

alias ✠ conſtitue.

Iuno io uis ſoror ꝛ vxor.

¶ C. D. Ordinantur caſtrametatores: ꝛ tabernaculum: iudas: iſacbar: zabulon ad orientē: rubē: ſymeō: gad ad meridiem: ephraim: manaſſes: bēiamin: ad occidentē: dan: aſſer: neptalim ad aquilonē: ꝛ ſic ordinati ſunt: ſic ꝛ caſtra mouēt per ordinē leuite aūt leuāt tabernaculū. Cap. ij.

B Locutuſq; eſt domin⁹ ad moyſen ꝛ aarō di cens. Singuli per tur mas: ſigna atq; vexil la et domos cognatio num ſuarum caſtra metabuntur filij iſrael per gyrum tabernacu

21.di.c.ec-cleſiaſtica-rum. li federis. Ad orientē iudas figet tētoria
p turmas exercit⁹ ſui eritq; princeps filio
rū ei⁹ naaſon filius aminadab: et oīs de
ſtirpe eius ſumma pugnātiū ſeptuagin
Filij ⁊ ſeptē-tenorum. taquattuor milia ✠ ſexcenti. Iuxta eū ca
ſtrametati ſunt de tribu iſachar: quorū
princeps fuit nathanael fili⁹ ſuar ⁊ oīs
numerus pugnatorū eius quinquagita
quattuor milia q̄drīgēti. In tribu zabu-
lon princeps fuit heliab fili⁹ helon oīſ-
q; de ſtirpe ei⁹ exercit⁹ pugnatorū quin-
quaginta ſeptē milia quadringēti. Uni-
uerſi qui in caſtris iude ānumerati ſunt
fuerunt centū octogintaſex milia q̄drin
genti: ⁊ p turmas ſuas primi egredienſ.
B In caſtris filiorū ruben ad meridianam
plagā erit princeps helizur filius ſedeur
⁊ cūctus exercitus pugnatorū eius q̄ nu
merati ſunt quadraginta ſex milia quīgē
ti. Iuxta eum caſtrametati ſunt de tribu
ſymeō: quorū princeps fuit ſalamihel fili⁹
ſuriſaddai: ⁊ cunctus exercit⁹ pugnatorū
eius: qui numerati ſunt quinquagintano
uem milia trecēti. In tribu gad princeps
fuit heliaſaph filius duel: et cunctus ex-
ercitus pugnatorū ei⁹ qui numerati ſunt
quadragintaquinq; milia ſexcenti q̄nq̄gin
ta. Oēs qui recēnti ſunt in caſtris ruben
centū quinquaginta milia ⁊ mille q̄drin
genti quinquaginta: per turmas ſuas in
ſcdo loco proficiſcentur. Leuabitur aūt
tabernaculū teſtimonij p officia leuita-
rum ⁊ turmas eorū. Quomō erigeſ ita et
C deponetur. Singuli per loca et ordines
ſuos proficiſcentur. Ad occidentalē pla
gam erunt caſtra filiorū ephraim: quorū
princeps fuit eliſama fili⁹ ammiud. Cū
ctus exercitus pugnatorum eius: qui nu
merati ſunt quadraginta milia quingen
ti. Et cū eis tribus filiorū manaſſe quo
rum princeps fuit gamaliel filius pha-
daſſur: cunctuſq; exercitus pugnatorū
eius q̄ numerati ſunt trigintaduo milia
ducēti. In tribu filiorū beniamin princeps
fuit abidā filius gedeonis: et cunctus ex
ercitus pugnatorū eius qui recenſiti ſūt
trigintaquinq; milia quadringenti. Om
nes qui numerati ſunt in caſtris ephrai
D centūocto milia: p turmas ſuas tertij p
ficiſcenſ. Ad aquilonis partē caſtrame
tati ſunt filij dan: quorum princeps fuit
ahieſer filius amiſaddai: cunctuſq; exer-
citus pugnatorum ei⁹ q̄ numerati ſunt
ſexagintaduo milia ſeptingenti. Iuxta eū
fixere tentoria de tribu aſer: quorū princeps
fuit phegiel fili⁹ ochrā: cunctuſq; exerci
tus pugnatorū eius q̄ numerati ſunt qua
draginta milia ⁊ mille quingēti. De tribu
filiorū neptalim princeps fuit ahira fili⁹
enā: cunctus exercitus pugnatorū ei⁹ q̄n-
quagintatria milia quadringēti. Omnes
qui numerati ſunt in caſtris dan fuerūt
cētū q̄nquaginta ſeptē milia ſexcenti et
nouiſſimi proficiſcenſ. Hic numerus fi-
liorū iſrl̄ p domos cognationū ſuarū ⁊ tur
mas diuiſi exercit⁹ ſexcētatria milia q̄n-
genti quinquaginta. Leuite aūt nō ſunt
numerati inter filios iſrael. Sic eñi p̄ce-
perat dñs moyſi. Feceruntq; filij iſrl̄ iu-
xta oīa q̄ mādauerat dñs. Caſtrametati
ſunt per turmas ſuas: ⁊ pfecti per famī
lias ac domos patrum ſuorum.

¶ C. S. Filij leui numerantur: aſſignantur ad mi-
niſteriū: p tres familias ordinant: arcā ⁊ taber
naculum q̄ portare debeant aſſignanſ: primoge
niti numeranſ: p eis leuite aſſumuntur: ceteri
q̄ ſupſunt āmo ſiclis q̄ſuis ordinaſ. Ca. iij.

Ec ſunt gñationes aa- A
ron ⁊ moyſi in die qua
locut⁹ eſt dñs ad moy
ſen in monte ſinay. Et
hec noia filiorū aaron.
Primogenit⁹ eius na-
dab ✠ deinde abiu et Alio ⁊ beim.
eleazar ⁊ ithamar. Hec
nomina filiorū aaron ſacerdotum qui vn Leui.10.c.
cti ſunt ⁊ quorū replete ⁊ conſecrate ma ſ.26.c.
nus vt ſacerdotio fungerentur. Mortui
ſunt eñi nadab ⁊ abiu cū offerrēt ignem
alienum in pſpectu dñi in deſerto ſinay
abſq; liberis: functiq; ſunt ſacerdotio e-
leazar ⁊ ithamar coram aaron patre ſuo.
Locutuſq; eſt dñs ad moyſen: dicēs. Ap
plica tribum leui: ⁊ fac ſtare in cōſpectu
aaron ſacerdotis vt miniſtrēt ei: et excu-
bent: ⁊ obſeruēt quicq̄d ad cultū ptinet
multitudinis coram tabernaculo teſti-
monij: et cuſtodiāt vaſa tabernaculi. ſer
uientes in miniſterio ei⁹ dabiſq; dono le B
uitas aaron et filijs eius quibus traditi 21.diſ.c.1.
ſunt a filijs iſrael. Aaron autem et filios ⁊ ſi. leuite.
eius cōſtitues ſuper cultū ſacerdotij. Ex 21.diſ.c.ta
ternus qui ad miniſtrandum acceſſerit: nere ibi gl
morietur. Locutuſq; eſt dñs ad moyſen et alia tris
dicens. Ego tuli leuitas a filijs iſrael p bu.
omni primogenito qui aperit vuluā in fi 8 x.di.c.p
lijs iſrael: eruntq; leuite mei. Meum eſt poſuiſti ⁊
enim omne primogenitū: ex q̄ pcuſſi pri c.primog.
mogenita i terra egypti: ſanctificaui mi-
bi quicquid primū naſcitur in iſrael: ab
homine vſq; ad pecus mei ſunt. Ego do
minus. Locutuſq; eſt dñs ad moyſen in

deſerto ſinay dicens. Numera filios leui
Exo.3.a. p domos patrū ſuoꝝ ⁊ familias omnem
3.8.c. maſculū ab vno mēſe ⁊ ſupra. Nūerauit
13.q.1.c. moyſes vt preceperat dñs. ⁊ inuēti ſunt
nec his. filij leui p noīa ſua: gerſon ⁊ caath ⁊ me
C rari. Filij gerſon lebeni ⁊ ſemei: filij caath
amrā ⁊ ieſſaar: hebron ⁊ ozihel: filij me-
rari: mooli ⁊ muſi. De gerſon fuere fami
lie due lebnitica ⁊ ſemeitica: quaꝝ nume
ratus eſt populus ſex⁹ maſculini ab vno
menſe ⁊ ſupra: ſeptē milia quingenti. Hi
poſt tabernaculū metabuntur ad occidē
tem ſub principe heliaſaph filio lahel: et
habebūt excubias ī tabernaculo federis:
ipm tabernaculū ⁊ operimētū eius tēto
rium qđ trahit̄ añ fores tecti federis et
D cortinas atrij: tentoriū q̄q; qđ appēditur
in introitu atrij tabernaculi: et quicqđ ad
ritū altaris ptinet: funes tabernaculi et
oīa vtēſilia ei⁹. Cognatio caath habebit
pplos amramitas ⁊ ieſſaaritas ⁊ ebroni
tas ⁊ ozielitas. Hē ſunt familie caathita
rū: recēſite p noīa ſua oēs gñeris maſcu
lini ab vno menſe ⁊ ſupra: octo milia ſex
cēti. Habebūt excubias ſctūarij: ⁊ caſtra
metabūtur ad meridianā plagam. Prin
ceps eoꝝ erit heliſaphā filius ozihel. Et
cuſtodiēt arcā: mēſamq; ⁊ cādelabrū: al
taria ⁊ vaſa ſanctuarij: in quib⁹ miniſtra
tur: ⁊ velū cūctaq; huiuſcemodi ſuppel-
E lectilē. Princeps aūt principū leuitarū
eleazar fili⁹ aaron ſacerdotis erit ſup ex
cubitores cuſtodie ſanctuarij. At vō de
merari erūt ppli moolite ⁊ muſite recen
ſiti p noīa ſua oēs gñis maſculini ab vno
mēſe ⁊ ſupra ſex milia ducēti. Princeps
eoꝝ ſuriel: in plaga ſeptentrionali caſtra
metabuntur. Erunt ſub cuſtodia eorum
tabule tabernaculi ⁊ vectes et colūne ac
baſes eaꝝ: ⁊ oīa que ad cultum huiuſce-
modi ptinēt: colūne atrij per circuitū
cū baſibus ſuis: ⁊ paxilli cū funib⁹. Ca-
ſtrametabūtur ante tabernaculum fede
F ris: id eſt ad orientalē plagā: moyſes ⁊ aa-
ron cū filijs ſuis: hñtes cuſtodiā ſctūa-
rij in medio filioꝝ iſrael. Quiſq̄s alien⁹
acceſſerit morietur. Omnes leuite q̄s nūe-
rauerunt moyſes ⁊ aarō iuxta preceptū
dñi p familias ſuas in gñe maſculino a
mēſe vno ⁊ ſupra fuerūt viginti duo mi-
lia. Et ait dñs ad moyſen. Numera pmo
genitos ſexus maſculini de filijs iſrl̄ ab
vno mēſe ⁊ ſupra: ⁊ habebis ſummā eoꝝ
Tolleſq; leuitas mihi p oībꝰ primogenitis
Alio ✝ pe- filioꝝ iſrael. Ego ſum dñs. Et pecora eo
corib. rum p vniuerſis primogenitis ✝ pecoꝝ

filioꝝ iſrael. Recēſuit moyſes ſicut pce-
perat dñs primogenitos filioꝝ iſrl̄: ⁊ fue
rūt maſculi p noīa ſua a mēſe vno ⁊ ſu-
pra: vigintiduo milia ducenti ſeptuagin- B
ta tres. Locutuſq; eſt dñs ad moyſen di Deuotis.et
cens. Tolle leuitas pro primogenitis fi- magis.
liorum iſrl̄: ⁊ pecora leuitarum p pecori 3.8.c.
bus eoꝝ. Eruntq; leuite mei. Ego ſum
dñs. In pcio autē ducentoꝝ ſeptuaginta
trium q̄ excedūt numerū leuitarū de pri
mogēitis filioꝝ iſrl̄: accipies q̄nq; ſiclos
p ſingula capita ad menſurā ſanctuarij
Siclus hꝫ viginti obolos. Dabiſq; pecu
niam aarō ⁊ filijs eius precium eoꝝ qui
ſupra ſunt. Tulit igitur moyſes pecuniā Exo.30.b.
eorum qui fuerant amplius ⁊ quos re- Leui.27.c.
demerat a leuitis p primogenitis filioꝝ Eze.45.a.
iſrael: mille trecentoꝝ ſexaginta quinq;
ſiclorum iuxta pōdus ſanctuarij et dedit
eam aaron et filijs eius iuxta vbum qđ
preceperat ſibi dominus.

¶ C.4. Ritus ⁊ officia leuitarum per familias ſuas diſtribuuntur. Capitulum.iiij.

Locutus eſt dominus
ad moyſen ⁊ aaron di A
cens. Tolle ſummam 93. diſ. c.
filioꝝ caath de medio diacōi ſunt
leuitarū p domos ⁊ fa p. Sufficit.
milias ſuas a triceſi-
mo anno ⁊ ſupra vſq;
ad q̄nquageſimū annū
oim q̄ ingrediunt̄ vt ſtent ⁊ miniſtrēt in
tabernaculo federis. Hic eſt cultus filio
rum caath. Tabernaculū federis ⁊ ſctm̄
ſctōrum ingredient̄ aaron ⁊ filij eius qñ
mouenda ſunt caſtra: ⁊ deponēt velū qđ
pendet ante fores inuoluentq; eo arcā te
ſtimonij: ⁊ operiēt rurſum velamine hia
cynthinarum pellium: extendētq; deſup
pallium totū hiacynthinū ⁊ inducent ve
ctes. Menſam q̄q; ppoſitiōis inuoluent
hiacynthino pallio: ⁊ ponēt cuꝫ ea thuri
bula ⁊ mortariola: cyathos ⁊ crateras ad
liba fundenda: panes ſemp in ea erunt.
Extendētq; deſup palliū coccinū qđ rur
ſum operient velamēto hiacynthinaruꝫ
pelliū ⁊ inducēt vectes. Sument et pal-
liuꝫ hiacynthinū quo operiēt cādelabrū
cum lucernis ⁊ forcipibus ſuis et emun
ctorijs et cunctis vaſis olei q̄ ad concin-
nandas lucernas neceſſaria ſunt et ſup
oīa ponēt operimētum hiacynthinaruꝫ
pelliū: ⁊ inducent vectes. Necnō ⁊ altare
aureum inuoluent hiacynthino veſtimē
to: ⁊ extendent deſuper operimentū hia
cynthinarū pelliū: inducētq; vectes. Uia D

Ericthoni⁹ primus quadrigam excogitauit.

vaſa quib⁹ miniſtrat in ſanctuario inuol
uent hiacynthino pallio: ⁊ extendent deſup
operimentū hiacynthinarū pellium: indu
centqȝ vectes: Sȝ ⁊ altare mūdabūt cine
re ⁊ inuoluent illud purpureo veſtimēto:
ponentqȝ cum eo oīa vaſa quibus in mini
ſterio eius vtūtur: id eſt ignium receptacu
la: fuſcinulas ac tridentes vncinos ⁊ ba
tilla. Cuncta vaſa altaris operient ſimul
velamine hiacynthinarū pelliū: ⁊ inducēt
vectes. Cūqȝ inuoluerint aarō ⁊ filij ei⁹
ſanctuariū ⁊ oīa vaſa ei⁹ in cōmotione
caſtrorū: tunc intrabūt filij caath vt por
tent inuoluta ⁊ nō tangēt vaſa ſanctuarij:
ne moriant. Iſta ſunt onera filiorū caath
in tabernaculo federis: ſup quos erit elea
zar filius aaron ſacerdotis: ad cui⁹ perti
net curam olei ad cōcinnādas lucernas
⁊ cōpoſitionis incēſum ⁊ ſacrificiū qd̄ ſu
per offertur: ⁊ oleum vnctionis: ⁊ quicqd
ad cultū tabernaculi pertinet oīumqȝ va
ſorū que in ſanctuario ſunt. Locutuſqȝ eſt
dn̄s ad moyſen ⁊ aaron dicēs. Nolite p
dere populū caath de medio leuitarū: ſed
hec facite eis: vt viuāt ⁊ nō moriant: ſi te
tigerint ſancta ſctōrū. Aarō ⁊ filij eius in
trabūt ipſiqȝ diſponēt opera ſingulorum
⁊ diuidēt quid portare quis debeat. Alij nul
la curioſitate videāt que ſunt in ſanctua
rio priuſqȝ inuoluant: alioquin morient

c Locutuſqȝ ē dn̄s ad moyſen dicēs. Tol
le ſummam etiā filiorū gerſon p domos
ac familias ⁊ cognationes ſuas a trigin
ta annis ⁊ ſupra vſqȝ ad annos quinquagī
ta. Numera oēs q ingrediunt ⁊ miniſtrāt
in tabernaculo federis. Hoc eſt officium
familie gerſonitarū vt portent cortinas ta
bernaculi ⁊ tectū federis operimentum
aliud: ⁊ ſup oīa velamen hiacynthinū:
tentoriū qd̄ pēdet in introitu tabernacu
li federis: cortinas atrij ⁊ veliū in itroitū
qd̄ eſt ante tabernaculū. Que ad altare
pertinēt funiculos ⁊ vaſa miſterij iubēte
aaron ⁊ filij eius portabūt filij gerſon: ⁊
ſcient ſinguli cui debeāt oneri mācipari
Hic eſt cult⁹ familie gerſonitarum in ta
bernaclo federis. Eruntqȝ ſub manu itha
mar filij aaron ſacerdotis. Filios quoqȝ me
rari per familias ⁊ domos patrū ſuorū
recēſebis a trigīta annis ⁊ ſupra vſqȝ ad
annos quinquaginta: oēs q ingrediunt
ad officiū miniſterij ſui ⁊ cultū federis te
ſtimonij. Hec ſunt onera eorum. Porta
bunt tabulas tabernaculi ⁊ vectes eius:
colūnas ac baſes earū: colūnas quoqȝ atrij p
circuitū cū baſib⁹ ⁊ paxillis ⁊ funibus.

Hercules priscus argiuus vir doctiſſimus. Anthe⁹ lybicus vir oīm eruditiſſimus.

ſuis. Oīa vaſa ⁊ ſupellectilē ad numerū
accipiēt ſicqȝ portabunt. Hoc eſt officiū
familie meraritarū ⁊ miniſterium in ta
bernaculo federis: eruntqȝ ſub manu itha
mar filij aaron ſacerdotis. Recenſuerūt b
igitur moyſes ⁊ aarō ⁊ principes ſinago
ge filios caath per cognatiōes ⁊ domos
patrum ſuorum a triginta annis ⁊ ſupra
vſqȝ ad annum quinquageſimum: oēs q
ingrediuntur ad miniſteriū tabernacu
li federis: ⁊ inuenti ſunt duo milia ſepti
genti quinquaginta. Hic eſt numer⁹ po
puli caath qui intrant tabernaculum fe
deris. Hos numerauit moyſes ⁊ aarō iu
xta ſermonē dn̄i per manū moyſi. Nume
rati ſunt ⁊ filij gerſon p cognatiōes ⁊ do
mos patrū ſuorū a triginta ānis ⁊ ſupra:
vſqȝ ad quinquageſimū ānū: oēs q ingrediūt
vt miniſtrent in tabernaculo federis: et
inuenti ſunt duo milia ſexcenti triginta.
Hic eſt populus gerſonitarū quos nume
rauerūt moyſes ⁊ aaron iuxta verbū dn̄i.
Numerati ſunt ⁊ filij merari p cognatio
nes ⁊ domos patrū ſuorū a triginta ānis
⁊ ſupra vſqȝ ad annū quinquageſimū oēs
q ingrediūtur ad explēdos ritus taberna
culi federis: ⁊ inuēti ſunt tria milia ducē
ti. Hic eſt numerus filiorū merari quos re
cenſuerūt moyſes ⁊ aarō iuxta imperiū
dn̄i p manū moyſi. Oēs q recēſiti ſūt de
leuitis ⁊ quos ✠ recēſeri fecit ad nomen
moyſes ⁊ aarō ⁊ principes iſrael per co
gnatiōes ⁊ domos patrū ſuorū a triginta
annis ⁊ ſupra vſqȝ ad annū quinquageſi
mū ingredientes ad miniſteriū tabernacu
li ⁊ onera portāda: fuerūt ſimul octo mi
lia quingēti octoginta. Iuxta verbū dn̄i recē
ſuit eos moyſes vnūquēqȝ iuxta officiū
ſuū ⁊ onera ſua: ſicut preceperat ei dn̄s.

Danaus et egist⁹ fratres filijs ⁊ filiabus famosi clarent ⁊ primus grecis eſſe dere punicos oſtendit.

✠ adnumerare.

Arcbas a qua arcbadia nuncupat claret.

¶ C.S. Interpoſita de eijciēdis extra caſtra: de
trāſgreſſiōe quid cōfiteri debet: ⁊ q reddant pri
mitie ad ſacerdotē: de lege zelotypie. Cap. v.

Locutuſqȝ eſt domin⁹ a
ad moyſen dicēs. Pre
cipe filijs iſrael: vt eij
ciant de caſtris omnē
leproſum: ⁊ qui ſemie
fluit pollutuſqȝ eſt ſu
per mortuo tā maſcu
lum qȝ feminam eijci
te de caſtris: ne contaminent ea cum ha
bitauerint vobiſcum. Feceruntqȝ ita fi
lij iſrael: et eiecerunt eos extra caſtra: ſi
cut locutus erat dominus moyſi. Locu
tuſqȝ eſt dominus ad moyſen dicens.
Loquere ad filios iſrael. Uir ſiue mulier

Hypermneſtre filie danai viri ſui lynum ſuum pietas hoc tēpore claruit.

eũ fecerint ex oĩb⁹ pctĩs q̃ ſolẽt homini-
bus accidere: et ꝑ negligẽtiã tranſgreſſi
fuerint mãdatũ dñi: atq; deliquerint: cõ
fitebunť pctm̃ ſuũ ⁊ reddẽt ipſum caput:
quintãq; partẽ deſuper ei in quẽ pecca-
uerint. Sin autẽ nõ fuerit q̃ recipiat: da-
bunt dño: ⁊ erit ſacerdotis: excepto arie-
te qui offerť ꝓ expiatione: vt ſit placabi-
B lis hoſtia. Omnes quoq; primitie quas
offerunt filij iſrael ad ſacerdotẽ ꝑtinent
et quicq̃d in ſanctuariũ offerť a ſingulis
⁊ tradiť manibus ſacerdotis ipſius erit.
Locutuſq; eſt dñs ad moyſen: dicẽs. Lo
2.q.4.ca. Si quere ad filios iſrael: ⁊ dices ad eos. Uir
c̃ſuluiſti. cuius vxor errauerit: maritũq; cõtẽnens
§. hoc adſe. dormierit cũ altero viro: ⁊ hoc maritus
deprehendere nõ quiuerit: ſed latet adul
terium: ⁊ teſtibus argui nõ põt: q2 nõ eſt
inuenta in ſtupro: ſi ſpũs zelotypie cõci-
tauerit virũ cõtra vxorẽ ſuã: que vel pol-
luta eſt: vel falſa ſuſpitiõe appetiť addu-
cet eã ad ſacerdotẽ: ⁊ offeret oblationẽ
ꝓ illa decimã partẽ ſati farine ordeacee.
Nõ fundet ſuꝑ eam oleum: nec imponet
thus: q2 ſacrificium zelotipie eſt: ⁊ obla-
tio inueſtigans adulteriũ. Offeret igitur
eã ſacerdos: ⁊ ſtatuet corã dño: aſſumet-
Alr̃. in va q; aquã ſanctã in ✠ vaſe fictili: ⁊ paulul
ſe fictile. lũ terre de pauimẽto tabernaculi mittet
C in eã. Cũq; ſteterit mulier in conſpectu
dñi: diſcooperiet caput ei⁹: et ponet ſuꝑ
manus illius ſacrificiũ recordationis et
oblationem zelotipie. Ipſe autẽ tenebit
aquas amariſſimas: in quibus cũ execra
tione maledicta cõgeſſit: adiurabitq; eã
et dicet. Si nõ dormiuit vir alien⁹ tecũ
⁊ ſi non polluta es deſerto mariti thoro
non te nocebũt aq̃ iſte amariſſime: in q̃s
maledicta cõgeſſi. Sin autẽ declinaſti a
viro tuo atq; polluta es: ⁊ cõcubuiſti cũ
altero viro: his maledictionibus ſubiace
bis. Det te dñs in maledictiones exem-
plũ ꝑ cunctorum in populo ſuo. Putre-
ſcere faciat femur tuum: ⁊ tumens vter⁹
tuus dirumpať. Ingrediant̃ aque male-
dicte in ventrem tuũ: ⁊ vtero tumeſcen-
te putreſcat femur. Et reſpondebit mu-
lier. Amen amen. Scribetq; ſacerdos in
libello iſta maledicta: et delebit ea aquis
amariſſimis: i quas maledicta cõgeſſit ⁊
dabit ei bibere. Quas cũ exhauſerit: tol
D let ſacerdos de manu eius ſacrificiũ ze-
lotypie: ⁊ eleuabit illud corã dño: impo
netq; illud ſuꝑ altare: ita dũtaxat vt pri⁹
pugillum ſacrificij tollat de eo q̃d offerť:
et incẽdat ſuꝑ altare: tunc potũ det mu-
lieri aquas amariſſimas. Quas cũ bibe-
rit: ſi polluta eſt: ⁊ cõtẽpto viro adulterij
rea: ꝑtranſibũt eã aq̃ maledictionis: ⁊ in-
flato vẽtre computreſcet femur. Eritq;
mulier in maledictionẽ ⁊ in exẽplũ omi
pplo. Q̃d ſi polluta non fuerit: erit innoxi
a: ⁊ faciet liberos. Iſta eſt lex zelotypie.
Si declinauerit mulier a viro ſuo: et ſi
polluta fuerit: mariuſq; zelotypie ſpiri
tu concitatus: adduxerit eã in cõſpectu
dñi: ⁊ fecerit ei ſacerdos iuxta oĩa q̃ ſcri-
pta ſunt: maritus abſq; culpa erit: ⁊ illa
recipiet iniquitatem ſuam.

¶ C. S. De lege nazareorũ: ⁊ oblatione eorum: de
benedictione aaron ⁊ filiorum eius: ⁊ qualiter
debeãt benedicere filijs iſrael Capitulũ .vj.

A L ocutuſq; eſt dñs ad
moyſen dicẽs. Loq̃re
ad filios iſrl̃: et dices
ad eos. Uir ſiue mu-
lier cũ fecerint votum 33. di. §. i.
vt ſctificẽť: ⁊ ſe volue ⁊ c. v molũ
rint dño cõſecrare: a vi tum.
no ⁊ oĩu q̃d inebriare
põt abſtinebũt. Acetũ ex vino ⁊ ex quali-
bet alia potione: ⁊ q̃cq̃d de vua exprimiť
nõ bibẽt: vuas recentes ſiccaſq; non co-
medent cunctis dieb⁹ quib⁹ ex voto dño
cõſecrant̃: quicquid ex vinea eſſe poteſt
ab vua paſſa vſq; ad acinũ: non comedẽt
B Omni tpe ſeꝑationis ſue nouacula non
tranſibit ꝑ caput eius vſq; ad cõpletum
diẽ quo dño cõſecrať. Sanctus erit cre-
ſcente ceſarie capitis eius. Omni tpe cõ
ſecrationis ſue ſuper mortuũ nõ ingrediẽ
tur: nec ſuper patris quidẽ et matris et
fratris ſororiſq; funere cõtaminabitur:
q2 cõſecratio dei ſui ſuper caput eius eſt
Oibus diebus ſeparationis ſue ſanctus
erit dño. Sin autẽ mortu⁹ fuerit ſubito
quiſpiam corã eo polluet̃ caput cõſecra
tiõis ei⁹: q̃d radet ilico ✠: ⁊ i eadẽ die pur Alr̃. ſtatim
gationis ſue ⁊ rurſum in ſeptia. In octa eſt ea.
ua autẽ die offeret duos turtures vel du-
os pullos columbe ſacerdoti in introitu
federis teſtimonij: facietq; ſacerdos vnũ
ꝓ pctõ: ⁊ alterũ in holocauſtum: ⁊ depre
cabiť ꝓ eo: quia peccauit ſuper mortuo: ⁊
ſanctificabitq; caput eius in die illo ⁊ cõ
ſecrabit dño dies ſeparationis illius offe-
rens agnum anniculum pro peccato ita
tamẽ vt dies priores irriti fiant: q2 pollu-
ta eſt ſanctificatio eius. Iſta eſt lex cõſe
C crationis. Cum dies quos ex voto deuo-
te decreuerat: complebũtur: adducet eũ
ad oſtium tabernaculi federis: et offeret

oblationē eius dn̄o: agnum anniculū
immaculatū in holocaustū: ꝛ ouē anni-
culā immaculatā ꝓ pctō: ꝛ arietē imma
culatū hostiā pacificā: canistrum ꝙ pa-
nū azymorū q̄ cōsperſi ſint oleo: ꝛ lagana
abſq; fermēto vncta oleo: ac libamina ſin
gulorum que offeret ſacerdos corā dn̄o
ꝛ faciet tam ꝓ peccato ꝙ in holocauſtū.
Arietē vero immolabit hoſtiā pacificam
dn̄o: offerens ſimul canistrum azimorū
ꝛ libamenta q̄ ex more debentur. Tunc
b radetur nazareus ad oſtium tabernaculi
federis ceſarie conſecrationis ſue: tollet
q; capillos eius ꝛ ponet ſup ignem qui ē
ſuppoſitus ſacrificio pacificoꝝ: ꝛ armū
coctū arietis tortāq; abſq; fermēto vnā
de canistro: ꝛ laganū azimum vnū: ꝛ tra
det in manu nazarei poſtꝙ raſum fuerit
caput eius. Suſceptaq; rurſus ab eo ele
uabit in conſpectu dn̄i: ꝛ ſanctificata ſa-
cerdotis erunt: ſicut pectuſculum quod
ſeparari iuſſū eſt: ꝛ femur. Poſt hec po-
teſt bibere nazareus vinū. Iſta eſt lex na
zarei. Cū vouerit oblationem ſuam dn̄o
tempore conſecrationis ſue: exceptis his
que inuenerit manus eius. Iuxta qđ mē
te deuouerat: ita faciet ad perfectionem
ſanctificationis ſue. Locutuſq; eſt domi
nus ad moyſen dicens. Loquere aaron ꝛ
filijs eius. Sic benedicetis filijs iſrael: ꝛ
dicetis eis. Benedicat tibi dominus ꝛ cu
ſtodiat te. Oſtendat dominus faciē ſuā
tibi: ꝛ miſereatur tui. Conuertat dominꝰ
vultum ſuum ad te: ꝛ det tibi pacem. In
uocabuntq; nomen meum ſuper filios
iſrael: ꝛ ego benedicam eis.

¶ 28. diſt. c. plurimos ſibi generādi facultas
12. q. 4. c. iſte. §. his ſea.
1. q. 1. c. dicitur a dn̄o in princi.
Eccl. 36. c.

¶ C. 7. De numero plauſtrorum ꝛ boū: ꝛ q̄bus
data ſunt: ꝛ de oblatione principum: ꝛ de dedica
tione tabernaculi dominus loquitur: de propi-
tiatorio moyſi. Capitulū. vij.

a
Exo. 40. b.

Factū ē aūt in die qua
compleuit moyſes ta
bernaculū: et erexit il
lud. Vnxitq; et ſctifi-
cauit cū oībus vaſis
ſuis: altare ſimiliter: ꝛ
oīa vaſa eius obtule-
runtq; principes iſrl':
ꝛ capita familiarū q̄ erant per ſingulas
tribus prefecti eorū q̄ nūerati fuerāt mu
nera corā dn̄o ſex plauſtra tecta cū duo
decim bobus. Vnum plauſtrū obtulere
duo duces: ꝛ vnū bouem ſinguli obtule-
runtq; ea in conſpectu tabernaculi. Ait
aūt dn̄s ad moyſē. Suſcipe ab eis vt ſer
uiāt in miniſterio tabernaculi: ꝛ trades

ea leuitis in
Itaq; cum ſu
boues: tradid
ſtra ꝛ quattuor boue
iuxta id quod habebant
tuor alia plauſtra et octo
lijs merari ſm̄ officia ꝛ c
manu ithamar filij aaron
lijs autem caath non ded
ues: quia in ſanctuario ſeru
ꝓprijs portant humeris. Igitu
ſeruit duces in dedicationē alta
qua vnctū eſt oblationem ſuā ante al
re. Dixitq; dn̄s ad moyſen. Singuli d
ces per ſingulos dies offerāt munera
dedicationem altaris. Primo die obtu
oblationem ſuā naaſon filius aminad
de tribu iuda: fueruntq; in ea acetab
argenteum: pondo centum triginta ſic
rum phiala argentea habens ſeptuagi
ta ſiclos iuxta pondus ſanctuarij: vtr
q; plenum ſimila cōſperſa oleo in ſac
cium mortariolum ex decē ſiclis aur
plenum incēſo bouē de armēto ꝛ arie
ꝛ agnum āniculum in holocauſtū: hir
q; ꝓ pctō: ꝛ in ſacrificio pacificorum
ues duos: arietes quinq;: hircos quin
agnos āniculos quinq;. Hec eſt obla
naaſon filij aminadab. Scđo die obtu
nathanael filius ſuar dux de tribu i
char acetabulū argenteū appendēs ce
tum triginta ſiclos: phialā argenteā ha
bentem ſeptuaginta ſiclos iuxta pondus
ſanctuarij: vtrūq; plenū ſimila conſper-
ſa oleo in ſacrificium mortariolū aureū
habens decē ſiclos plenū incenſo: boue
de armēto ꝛ arietē ꝛ agnum anniculū in
holocauſtum: hircum ꝓ pctō: ꝛ in ſacrifi
cio pacificoꝝ boues duos: arietes quinq;
hircos quinq;: agnos anniculos quinq;.
Hec fuit oblatio nathanael filij ſuar.
Tertio die princeps filiorū zabulon e
liab filius helon obtulit acetabulum
gentum appendens centum triginta
clos: phialam argenteam habētē ſept
ginta ſiclos ad pōdus ſanctuarij vtrūq;
plenum ſimila conſperſa oleo in ſacrifi-
cium mortariolū aureū appendens de-
cem ſiclos plenum incenſo: bouem de
armento et arietem: ꝛ agnum anniculū
in holocauſtū: hircumq; pro peccato: ꝛ
in ſacrificio pacificorū boues duos: arie
tes quinq;: hircos quinq;: agnos anni-
culos quinq;. Hec eſt oblatio heliab filij
helon. Die quarto princeps filiorū rubē:
eliſur filius ſedeur obtulit acetabulum

...m triginta
...bentē ſeptua
...nctuarij: vtrū-
...ſ conſperſa oleo in ſacri
...olum aureū appendens
...lenum incenſo: bouem de
...tem ꝛ agnum anniculum
...n: hircumq; pro pctō: ꝛ in
...corum boues duos arietes
...s quinq; : agnos anniculos
...c fuit oblatio eliſur filij ſedeur
...uinto princeps filiorū ſymeon: ſa
...mihel fili⁹ ſuriſaddai: obtulit acetabu
...m argenteum: appendens centum tri-
...inta ſiclos: phialam argenteam haben
...m ſeptuagita ſiclos ad pōdus ſanctua
...ij vtrumq; plena ſimila conſperſa oleo
...i ſacrificium: martariolum aureum ap
...endens decē ſiclos plenum incenſo: bo
...em de armento ꝛ arietē ꝛ agnū annicu
...m in holocauſtū: hircūq; ꝑ pctō: ꝛ in
...oſtias pacificorū boues duos: arietes
...uinq; : hircos quinq; : agnos anniculos
...nq;. Hec fuit oblatio ſalamalihel filij ſu
...ſaddai. Die ſexto princeps filiorū gad
...eliaſaph filius duel obtulit acetabulū
...genteum appendens centum triginta
...clos phialā argenteam habentē ſeptua
...inta ſiclos ad pondus ſanctuarij: vtrū-
...q; plenum ſimila conſperſa oleo in ſacri
...iciū: mortariolum aureum appendēs
decem ſiclos plenum incenſo: bouem de
armento: ꝛ arietem ꝛ agnum anniculū
in holocauſtum: hircūq; pro peccato: et
in hoſtias pacificorum boues duos arie
tes quinq; : hircos quiq; : agnos annicu-
los quinq;. Hec fuit oblatio heliaſaph fi
lij duel. Die ſeptio princeps filiorū ephraī
heliſama filius ammiud obtulit acetabu
lum argenteum appendens centum tri-
ginta ſiclos: phialam argenteam haben
tem ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſan-
ctuarij: vtrumq; plenum ſimila conſper
ſa oleo in ſacrificium: mortariolū aureū
appendens decem ſiclos plenum incēſo
bouem de armento ꝛ arietem et agnum
anniculum in holocauſtū: hircumq; ꝑ
peccato: ꝛ in hoſtias pacificorū: boues
duos: arietes quiq; : hircos quiq; : agnos
anniculos quinq;. Hec fuit oblatio heli-
ſama filij ammiud. Die octauo princeps
filiorū manaſſe gamaliel filius phadaſ
ſur obtulit acetabulum argenteum appē
dens centum triginta ſiclos: phialam ar
genteam habētem ſeptuaginta ſiclos ad
pondus ſanctuarij: vtrumq; plenum ſi-
mila conſperſa oleo in ſacrificium: mor-
tariolum aureum appendens decem ſi-
clos plenum incenſo: bouem de armen-
to ꝛ arietem et agnum anniculum in ho
locauſtum: hircumq; pro peccato: et in
hoſtias pacificorum boues duos: arietes
quinq; : hircos quinq; : agnos anniculos
quinq;. Hec fuit oblatio gamaliel filij pha
daſſur. Die nono princeps filiorum ben-
iamin abidan filius gedeonis obtulit ace
tabulum argenteum appendens centū
triginta ſiclos phialam argenteam habē
tem ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſan-
ctuarij: vtrumq; plenum ſimila conſper
ſa oleo in ſacrificium: mortariolum au-
reum appendens decem ſiclos plenum
incenſo: bouem de armento: et arietem ꝛ
agnum anniculum in holocauſtum: hir-
cumq; pro peccato: ꝛ in hoſtias pacifico
rum boues duos: arietes quinq; : hircos
quinq; : agnos anniculos quiq;. Hec fuit
oblatio abidam filij gedeonis. Die deci-
mo princeps filiorū dan: abiezer filius
amiſaddai obtulit acetabulum argenteū
appendens centum triginta ſiclos: phia
lam argenteam habentem ſeptuaginta ſi
clos ad pondus ſanctuarij vtrumq; ple-
num: ſimila conſperſa oleo in ſacrificiū:
mortariolum aureum appendens decē
ſiclos plenum incenſo: bouem de armen
to: et arietem et agnum anniculū: in ho
locauſtum: hircumq; pro peccato: et in
hoſtias pacificorum boues duos: arie-
tes quinq; : hircos quinq; : agnos annicu
los quinq;. Hec fuit oblatio abiezer filij
amiſaddai. Die vndecimo princeps filio ſ
rum aſer phegiel filius ochran obtu- al's phe
lit acetabulum argenteum appendens giel.
centum triginta ſiclos: phialam argen-
team habentē ſeptuaginta ſiclos ad pō
dus ſanctuarij vtrumq; plenum. ſimula
conſperſa oleo in ſacrificium mortario-
lum aureum appendens decē ſiclos ple
num incenſo: bouem de armento: ꝛ arie
tem et agnum anniculum in holocauſtū
hircumq; pro peccato: et in hoſtias pa-
cificorū boues duos : arietes quinq; hir
cos quiq; : agnos anniculos quinq;. Hec
fuit oblatio phegiel filij ochran. Die duo
decimo princeps filiorum neptalim ahi-
ra filius henan obtulit acetabulum ar-
genteum appendens centum triginta ſi
clos: phialam argenteam habentem ſe-
ptuaginta ſiclos ad pondus ſanctuarij:
vtrumq; plenum ſimila oleo conſperſa
in ſacrificium: mortariolum aureū ap-

pendens decem ſiclos plenum incenſo: bouem de armento et arietem et agnum anniculum in holocauſtum: hircumqꝫ ꝓ peccato: ⁊ in hoſtias pacificorum boues duos: arietes quinqꝫ: hircos quinqꝫ: agnos anniculos quinqꝫ. Hec fuit oblatio abira filij benan. Hec in dedicatione altaris oblata ſunt a principibus iſrael: in die qua conſecratum eſt acetabula argentea duodecim: phiale argentee duodecim: mortariola aurea duodecim: ita vt centum triginta ſiclos argenti haberet vnum acetabulum. ⁊ ſeptuaginta ſiclos vna phiala. i. in commune vaſorum omnium ex argento ſicli duo milia quadringenti pondere ſanctuarij mortariola aurea duodecim plena incenſo: duos ſiclos appendentia pondere ſanctuarij. i. ſimul aurei ſicli centum viginti: boues de armento in holocauſtum duodecim: arietes duodecim agni anniculi duodecim: ⁊ libamenta eorum: hirci duodecim pro peccato: hoſtie pacificorum boues viginti quattuor: arietes ſexaginta: hirci ſexaginta: agni anniculi ſexaginta. Hec oblata ſunt in dedicatione altaris quando vnctum eſt. Cumqꝫ ingrederetur moyſes tabernaculum federis: vt conſuleret oraculum audiebat vocem loquentis ad ſe de propitiatorio quod erat ſuper archam teſtimonij inter duos cherubin: vnde ⁊ loquebatur ei.

¶ C. S. De candelabro ⁊ oblatione ⁊ purificatione ⁊ etate leuitarum. Capitulum. viij.

Locutuſqꝫ eſt dominus ad moyſen: dicens. Loquere aaron: ⁊ dices ad eum. Cum poſueris ſeptem lucernas: candelabrum in auſtrali parte ✠ erigatur. Hoc igitur ✠ precipe vt lucerne contra boream e regione reſpiciant ad menſam panum propoſitionis contra eam partem quam candelabrum reſpicit: lucere debebunt. Fecitqꝫ aaron et impoſuit lucernas ſuper candelabrum: vt preceperat dominus moyſi. Hec autem erat factura candelabri ex auro ductili: tam medius ſtipes ꝙ cuncta ✠ que ex vtroqꝫ calamorum latere naſcebantur. Iuxta exemplum quod oſtendit dominus moyſi: ita operatus eſt candelabrum. Et locutus eſt dominus ad moyſen dicens. Tolle leuitas ex medio filiorum iſrael: et purificabis eos iuxta hunc ritum. Aſpergantur aqua luſtrationis ⁊ radant omnes pilos carnis ſue. Cumqꝫ lauerint veſtimenta ſua ⁊ mundati fuerint: tollent bouem de armentis et libamentum eius ſimilam oleo conſperſam: bouem autem alterum de armento accipies pro peccato: et applicabis leuitas coram tabernaculo federis: conuocata omni multitudine filiorum iſrael. Cumqꝫ leuite fuerint coram domino: ponent filij iſrael manus ſuas ſuper eos ⁊ offeret aaron leuitas munus in conſpectu domini a filijs iſrael: vt ſeruiant in miniſterio eius. Leuite quoqꝫ ponent manus ſuas ſuper capita boum: e quibus vnum facies pro peccato: et alterum in holocauſtum domini: vt deprecceris pro eis. Statueſqꝫ leuitas in conſpectu aaron et filiorum eius: et conſecrabis oblatos domino: ac ſeparabis de medio filiorum iſrael vt ſint mei: et poſtea ingrediantur tabernaculum federis vt ſeruiant mihi. Sicqꝫ purificabis et conſecrabis eos in oblationem domini: quoniam dono donati ſunt mihi a filijs iſrael. Pro primogenitis que aperiunt omnem vuluam in iſrael accepi eos. Mea ſunt enim omnia primogenita filiorum iſrael tam ex hominibus ꝙ ex iumentis. Ex die quo percuſſi omne primogenitum in terra egypti: ſanctificaui eos mihi: et tuli leuitas pro cunctis primogenitis filiorum iſrael: tradidiqꝫ eos dono aaron et filijs eius de medio populi: vt ſeruiant mihi pro iſrael in tabernaculo federis: et orent pro eis ne ſit in populo plaga ſi auſi fuerint accedere ✠ ad ſanctuarium. Feceruntqꝫ moyſes et aaron et omnis multitudo filiorum iſrael ſuper leuitas que preceperat dominus moyſi: purificatiqꝫ ſunt ⁊ lauerunt veſtimenta ſua. Eleuauitqꝫ eos aaron in conſpectu domini: ⁊ orauit ꝓ eis vt purificati ingrederentur ad officia ſua in tabernaculum federis coram aaron ⁊ filijs eius. Sicut preceperat dominus moyſi de leuitis: ita factum eſt ✠. Locutuſqꝫ eſt dominus ad moyſen: dicens. Hec eſt lex leuitarum. A viginti quinqꝫ annis ⁊ ſupra ingredientur vt miniſtrent in tabernaculo federis. Cumqꝫ quinquageſimum annum etatis impleuerint: ſeruire ceſſabunt: eruntqꝫ miniſtri fratrum ſuorum in tabernaculo federis vt cuſtodiant que ſibi fuerint commendata opera autem ipſa non faciant. Sic diſpones leuitas in cuſtodijs ſuis.

¶ C. S. De phaſe primo menſe ⁊ poſtea immundorum: alienigenarum: de ducatu nubis. Cap. ix.

Sicilia inſula a ſiculo neptuni filio appellatur.

Alo ✠ erigat.

Alo ✠ precipe.

Alo ✠ ſuper eſt que.

De pre. diſ. 4. c. quicꝫ per penci.

Leui. 3. b.

Exo. 13. a. ⁊ 13. c.

Luce. 2. d. 13. q. 1. c. necis.

De voto. c. magne.

Exo. 1. c. 3. c. 3.

Alo ✠ eius.

Alo ✠ eis.

Di. 77. c. in veteri.

A Locutꝰ ē dñs ad moy-
ſen ī deſerto ſinay an-
no ſc̄do poſtꝙ egreſſi
ſūt de terra egypti mē
ſe p̄rio dicēs. Faciant
filij iſrl̄ phaſe in tēpe
ſuo q̄rtadecia die mē-
ſis huiꝰ ad veſperā iu-
xta oēs cerimonias ꝛ iuſtificationes eiꝰ.
Precepitq̄ moyſes filijs iſrl̄ vt facerent
phaſe. Qui fecerūt tpe ſuo quartadecia
die mēſis ad veſperā ī mōte ſinay. Iuxta
oīa q̄ mādauerat dñs moyſi fecerūt filij
Alias ꝑ defi- iſrl̄. Ecce aūt qdā immūdi ſup aīa hoīs
ere paſcha q̄ nō poterāt facere ꝑ phaſe in die illo: ac
es. cedētes ad moyſen ꝛ aaron: dixerūt eis.
B Immūdi ſumꝰ ſup aīa hoīs quare frau
damur vt nō valeamus oblationē offerre
dño ī tpe ſuo inter filios iſrl̄? Quibꝰ rñdit
moyſes. State vt cōſulā q̄d p̄cipiat dñs
de vobis. Locutuſq̄ eſt dñs ad moyſen:
dicēs. Loq̄re filijs iſrl̄. Hō qui fuerit im
mūdus ſup aīa ſiue in via ꝓcul in gente
vr̄a faciat phaſe dño in mēſe ſc̄do q̄rtade
Ioh. 19. g. cima die mēſis ad veſperā: cū azymis et
lactucis agreſtibus comedēt illud. Nō re
linquēt ex eo q̄ppiā vſq̄ mane: et os eiꝰ
Alias ꝑ ſup- nō cōfringēt oēm ritū phaſe obſeruabūt
eſt eſt. Si q̄s aūt mūdus ꝑ eſt ꝛ in itinere non
fuit ꝛ tñ non fecit phaſe: exterminabitur
aīa illa de pplis ſuis: q̄ ſacrificiū dño nō
C obtulit tempore ſuo. Pctm̄ ſuū ipſe por-
tabit. Peregrinus q̄ꝫ ꝛ aduena ſi fuerint
apud vos faciēt phaſe dño iuxta cerimo
Exo. 40. d. nias ꝛ iuſtificatiōes ſuas. Preceptū idē
erit apud vos tā aduene q̄ꝫ indigene. Igi
tur die qua erectū eſt tabernaculū: operuit
illud nubes. A veſpe aūt ſup tentorium
Alias ꝑ fa- erat q̄ſi ſpēs ignis vſq̄ mane. Sic ꝑ fie
ciebat. bat iugiter. Per diē operiebat illō nubes
ꝛ ꝑ noctē quaſi ſpecies ignis. Cūq̄ abla
ta fuiſſet nubes q̄ tabernaculū ꝓtegebat
tunc ꝓficiſcebant filij iſrl̄: ꝛ in loco vbi
ſtetiſſet nubes: ibi caſtrametabant. Ad
impiū dñi ꝓficiſcebant: ꝛ ad impiū illiꝰ
figebāt tabernaculū. Cunctis diebus q̄-
bus ſtabat nubes ſup tabernaculū ma-
nebant in eodē loco: ꝛ ſi euenitſſet vt mul
to tpe maneret ſup illud erant filij iſrl̄
in excubijs dñi: ꝛ nō ꝓficiſcebātur quot-
quot diebꝰ fuiſſet nubes ſup tabernacu-
D lū. Ad impium dñi erigebant tentoria ꝛ
ad imperium illiꝰ deponebāt. Si fuiſſet
nubes a veſpere vſq̄ ad mane: et ſtatim
diluculo tabernaculum reliquiſſet ꝓfici
ſcebantur: ꝛ ſi poſt diē et noctē receſſiſſet
diſſipabant tentoria. Si vero biduo aut
vno mēſe vel lōgiori tempore fuiſſet ſuꝑ
tabernaculum manebant filij iſrael in eo
dem loco: et non proficiſcebātur: ſtatim
autē vt receſſiſſet mouebant caſtra. Per
verbum dñi figebāt tētoria: ꝛ per verbum
illius proficiſcebātur: erātq̄ in excubijs
dñi iuxta imperiū eiꝰ ꝑ manū moyſi.

¶ C. X. De tubis argēteis ꝛ officijs eaꝝ: de or-
dine mouēdi caſtra: de obab cognato moyſi quo
modo nolebat ſequi filios iſrael. Capi. x.

A Locutuſq̄ eſt dominꝰ
ad moyſen dicēs. Fac
tibi duas tubas argen
teas ductiles quibꝰ cō
uocare poſſis multitu
dinē qñ mouēda ſunt
caſtra. Cūq̄ increpue
ris tubis: cōgregabit
ad te oīs turba ad oſtiū tabernaculi fede
ris. Si ſemel clangueris: venient ad te p̄n
cipes et capita multitudinis iſrl̄. Sin au
tē ꝓlixior atq̄ ꝯciſus clāgor increpuerit
mouebūt caſtra primi qui ſunt ad orien
talē plagā. In ſc̄do aūt ſonitu ꝛ pari vlu
latu tube leuabunt tētoria q̄ habitāt ad
meridiē: ꝛ iuxta hūc modū reliqui faciēt
vlulātibꝰ tubis in ꝑ ꝓfectionē. Qñ aūt Alias ꝑ pro
cōgregādus eſt ppl̄s: ſimplex tubarū clā fectione.
gor erit: ꝛ nō ꝯciſe vlulabūt. Filij autē
aarō ſacerdotis clāgent tubis: eritq̄ hoc
legitimū ſempiternū in gñationibꝰ vr̄is.
Si exieritis ad bellum de terra vr̄a ꝯ ho
ſtes q̄ dimicāt aduerſum vos: clangetis
vlulātibus tubis: ꝛ erit recordatio vr̄i co
rā dño deo vr̄o: vt eruamini de manibus
inimicoꝝ vr̄orū. Si qñ habebitis epulū
ꝛ dies feſtos ꝛ kalēdas canetis tubis ſuꝑ B
holocauſtis et pacificis victimis vt ſint
vobis in recordationem dei vr̄i. Ego dñs
deus veſter. Anno ſc̄do mēſe ſc̄do viceſi-
ma die mēſis: eleuata eſt nubes de taber
naculo federis. Profectiq̄ ſunt filij iſrl̄
ꝑ turmas ſuas de deſerto ſinay: et recu-
buit nubes in ſolitudine pharā. Moue-
rūtq̄ caſtra primi iuxta iperiū dñi ꝑ ma
nū moyſi. Filij iuda ꝑ turmas ſuas: q̄rū
principes erat naaſon filius aminadab.
In tribu filioꝝ iſachar fuit princeps na-
thanael filiꝰ ſuar. In tribu zabulon erat
p̄nceps heliab filiꝰ helō. Depoſitūq̄ ē ta-
bernaculū q̄d portantes egreſſi ſunt filij
gerſon ꝛ merari. Profectiq̄ ſunt ꝛ filij ru
bē ꝑ turmas ꝛ ordinē ſuū: q̄rū princeps
erat heliſur filius ſedeur. In tribu aūt fi-
lioꝝ ſymeō: princeps fuit ſalamiel filius

miſaddai. Porro in tribu gad erat prin
c ceps eliaſaph filiꝰ duel. Profectiq; ſūt
et caathite portantes ſanctuariū. Tan-
diu tabernaculum portabatur donec ve
nirent ad erectionis locum. Mouerunt
caſtra ꝛ filij ephraim per turmas ſuas in
quorum exercitu princeps erat eliſama
filius ammiud. In tribu autem filiorum
manaſſe princeps fuit gamaliel filiꝰ pha
daſſur: et in tribu beniamin erat dux
abidan filius gedeonis. Nouiſſimi caſtro
rum omniū profecti ſunt filij dan ꝑ tur
mas ſuas: in quorum exercitu princeps
fuit ahiezer filius ammiſaddai. In tribu
autem filiorum aſer erat ꝑnceps phegiel
filius ochran. Et in tribu filiorum nepta
b lim princeps fuit ahira filius enā. Hec
ſunt caſtra ꝛ profectiones filiorū iſrael ꝑ
turmas ſuas quando egrediebātur. Di-
xitq; moyſes hobab filio raguel madianite
cognato ſuo. Proficiſcimur ad locū quē
dominus daturus eſt nobis: veni nobiſ-
cum vt benefaciamꝰ tibi: q2 dominꝰ bo-
na promiſit iſraeli. Cui ille rñdit. Non
vadam tecum: ſed reuertar in terrā meā
in qua natus ſum. Et ille. Noli inquit
nos relinquere. Tu enī noſti in quibus
locis per deſertum caſtra ponere debea
mus: ꝛ eris ductor noſter. Dumq; nobiſ
cū veneris quicq̄d optimū fuerit ex opi
Alꝰ datu bus quas nobis ✠ traditurus eſt domi-
rus. nus dabimus tibi. Profecti ſunt ergo de
mōte dñi viā triū dierū arcaq; federis dñi
ꝑcedebat eos ꝑ dies tres ꝓuidēs caſtro
rū locū. Nubes quoq; dñi ſuꝑ eos erat
ꝑ diē cū incederent. Cūq; eleuaretur arca
dicebat moyſes. Surge dñe ꝛ diſſipētur
Pſa.67. inimici tui: ꝛ fugiāt q̄ oderunt te a facie
tua. Cū aūt deponeretur aiebat. Reuerte-
re dñe ad multitudinē exercitus iſrael.

¶ C. S. De pena murmuris: de carniū cōcupi-
ſcentia: de turbatione ſpūs moyſi: loquitur deꝰ
moyſi ꝛ ꝓmittit carnem: de coturnicibus: de pu-
nitione ppłi ꝓpter ↄcupiſcētiā carniū. Ca. xi.

a Interea ortus eſt mur-
mur ppłi quaſi dolen-
tium pre labore contra
dñm: qđ cum audiſſet
iratus eſt. Et accēſus
in eos ignis dñi: deuo
rauit extremā caſtrorū
partem. Cumq; clamaſ
ſet populus ad moyſen: orauit moyſes
ad dñm ꝛ abſorptꝰ eſt ignis. Vocauitq;
nomen loci illius incenſio: eo q2 ſuccen-
ſus fuiſſet cōtra eos ignis dñi. Vulgus
quippe promiſcuum qđ aſcenderat cum
eis: flagrauit deſiderio carnium ſedens et
flens iunctis ſibi pariter filiis iſrael: et b
ait. Quis dabit nobis ad veſcendū car-
nes? Recordamur piſcium quos comede
bamus in egypto gratis: in mentem no-
bis veniunt cucumeres et pepones: por
riq; et cepe et allia. Anima noſtra arida Exo.16.d
eſt: nihil aliud reſpiciūt oculi noſtri niſi
man. Erat autem man quaſi ſemen co-
riandri coloris bdelij. Circuibat popu-
lus et colligens illud: frangebat mola
ſiue terebat in mortario: coquens in ol-
la et faciens ex eo tortulas saporis quaſi
panis oleati. Cumq; deſcēderet nocte ſu
per caſtra: ros deſcēdebat pariter ꝛ man
Audiuit ergo moyſes flentem populum
per familias: ſingulos per oſtia tentoriū
ſui. Iratuſq; eſt furor domini valde: ſed
et moyſi intoleranda res viſa eſt: et ait
ad dominum. Cur afflixiſti ſeruum tuū?
quare non inuenio gratiam coram te? c
Et cur impoſuiſti pondus vniuerſi po- Lybia mu-
puli huius ſuꝑ me? Nunq̄d ego concepi lierque ly-
omnē hanc multitudinem vel genui eā bie prouin-
vt dicas mihi: porta eos in ſinu tuo ſicut cie nomen
portare ſolet nutrix infantulum: et defer dedit cla-
in terra pro qua iuraſti patribus eorum? ret.
Unde mihi carnes vt dem tante multi-
tudini? Flent coram me dicentes. Da no
bis carnes vt comedamus. Non poſſum
ſolus ſuſtinere omnem hunc populum
quia grauis eſt mihi. Sin aliter tibi vide b
tur: obſecro vt interficias me et inueniā
grām i oculis tuis: ne tantis afficiar ma
lis. Et dixit dominus ad moyſen. Cōgre
ga mihi ſeptuaginta viros de ſenioribus
iſrael quos tu noſti q2 ſenes populi ſint
ac magiſtri: ꝛ duces eos ad oſtium taber De pe.bis.
naculi federis: facieſq; ibi ſtare tecū vt x.c. oppo-
deſcendam et loquar tibi et auferam de nitur.
ſpiritu tuo tradamq; eis vt ſuſtentent te Deut.20.b
cum onus populi: ꝛ non tu ſolus graue Joſ.3.b.
ris. Populo quoq; dices. Sanctificami 1.reg.16.b
ni. Cras comedetis carnes. Ego enī au
diui vos dicere. Quis dabit nobis eſcas
carnium? Bene nobis erat in egypto. Ut
det vobis dominus carnes ꝛ comedatis
Non vno die nec duobus vel quinq; aut
decem: nec viginti quidem: ſed vſq; ad
menſem dierum: donec exeat per nares
veſtras et vertatur in nauſeam: eo q2 re- e
puleritis dominum qui in medio veſtri
eſt: et fleueritis coram eo dicentes. Qua
re egreſſi ſumus ex egypto vt periremus

in ſolitudine? Et ait moyſes ad dominū. Sexcenta milia peditum huius populi ſunt. Et tu dicis. Dabo eis eſum carniū mēſe integro. Nunquid ouium ⁊ boum multitudo cedetur vt poſſit ſufficere ad cibum: vel omnes piſces maris in vnū congregabuntur: vt eos ſatient? Cui reſpondit dominus. Nunquid manus do-
Eſa. 56. a. mini inualida eſt? Iā nunc videbis vtrū meus ſermo opere compleatur. Uenit igitur moyſes et narrauit populo verba domini: congregans ſeptuaginta viros de ſenioribus iſrael: quos ſtare fecit circa tabernaculum domini. Deſcenditq́ dominus per nubem ⁊ locutus eſt ad eū auferens de ſpiritu qui erat in moyſe: et
F dans ſeptuaginta viris. Cumq́ requieuiſſent in eis ſpiritus prophetauerunt nec vltra ceſſauerunt. Remanſerunt autem in caſtris duo viri: quorum vnus vocabat̄ heldad: et alter medad: ſuper quos requieuit ſpiritus: nam et ipſi deſcripti fuerant et non exierant ad tabernaculū. Cumq́ prophetarent in caſtris cucurrit puer et nunciauit moyſi dicens. Heldad et medad prophetant in caſtris. Statim ioſue filius nun miniſter moyſi et elect⁹ e pluribus ait. Domine mi moyſes prohibe eos. At ille. Quid inquit emularis pro me. Quis tribuat vt omnis populus prophetet: et det eis dominus ſpiritum
G ſuum? Reuerſuſq́ eſt moyſes ad maiores natu iſrael in caſtra. Uentus autem egrediens a domino arreptas trans mare coturnices detulit ⁊ dimiſit in caſtra itinere quantum vno die confici poteſt ex omni parte caſtrorum per circuitum: volabantq́ in aere duobus cubitis altitudine ſuper terram. Surgēs ergo populus tote die illo et nocte ac die altero: congregauit coturnicum multitudinem qui parum decem choros: ⁊ ſiccauerūt eas
Pſa. 77. per gyrum caſtrorū. Adhuc carnes erāt in dentibus eorum nec defecerat huiuſcemodi cibus: ⁊ ecce furor domini concitatus in populum percuſſit eum plaga magna nimis. Uocatuſq́ eſt ille locus ſepulchra concupiſcentie: ibi enim ſepelierunt populum qui deſiderauerat carnes. Egreſſi autem de ſepulchris concupiſcentie venerunt in aſeroth et manſerunt ibi.

¶ C. S. Aaron ⁊ maria murmurauerūt cōtra moyſen: maria lepra percutitur: ⁊ ſeptem dieb⁹ ſeparatur a populo. Capitulum. xij.

Locutaq́ eſt maria et aarō contra moyſen propter vxorem eius ethiopiſſam: ⁊ dixerunt. Nū per ſolū moyſen locut⁹ eſt dñs? Nonne ⁊ nobis ſiſr eſt locut⁹? Qd cum audiſſet dñs iratus eſt valde. Erat eīm moyſes vir mitiſſim⁹ ſup oēs homines q̄ morabant̄ i terra. Statim locut⁹ eſt dñs ad eū ⁊ ad aarō et mariā. Egredimini vos tm̄ tres ad tabernaculū federis. Cūq́ fuiſſent egreſſi deſcēdit dñs in colūna nubis: ⁊ ſtetit i introitu tabernaculi vocās aarō ⁊ mariam. Qui cum iſſent dixit ad eos. Audite ſermōes meos. Si quis fuerit inter vos propheta dñi in viſione apparebo ei: vel per ſomniū loquar ad illū. At nō talis ſeru⁹ me⁹ moyſes q̄ in oī domo mea fideliſſim⁹ ē. Ore eīm ad os loquor ei. Palā ⁊ nō per enigmata ⁊ figuras dñm videt. Quare ergo nō timuiſtis detrahere ſeruo meo moyſi? Iratuſq́ cōtra eos abijt. Nubes q̄ receſſit q̄ erat ſup tabernaculū. Et ecce maria apparuit cādēs lepra quaſi nix. Cūq́ reſpexiſſet eā aarō et vidiſſet perfuſam lepra: ait ad moyſen. Obſecro dñe mi: ne imponas nobis hoc peccm̄ qd ſtulte commiſim⁹ ne fiat hec q̄ſi mortua: ⁊ vt abortiuū qd proijcit̄ de vulua mr̄is ſue. Ecce iā mediū carnis ei⁹ deuorata eſt a lepra. Clamauitq́ moyſes ad dñm dicēs. De⁹ obſecro ſana eā. Cui rn̄dit dñs. Si pr̄ ei⁹ ſpuiſſet i faciē illi⁹: nōne debuerat ſaltē ſeptē dieb⁹ rubore ſuffundi? Separet̄ ſeptē dieb⁹ extra caſtra: et poſtea reuocabit̄. Excluſa eſt itaq́ maria extra caſtra ſeptē dieb⁹: ⁊ populus nō eſt motus de loco illo donec reuocata eſt maria.

Deu. 24. c.
20. di. c. Il poſt. 5. ecōtra.
Ab. ✝ ſup eſt valde. 2. q. 7. c. pleriq́. §. item obij. ciatur. 33. q. 2. ca. hoc ipm. 23. q. 4. c. qualis fartus.
B Ibi p petū murmura tionis.
Ab. ✝ dñm 27. q. 1. c. caue. in gl. Deb. 3. a. Exo. 33. c.

¶ C. S. De miſſione exploratorum ad terrā chanaan qualis ſit: ⁊ reportant in vecte vuam ⁊ fructus: reuertuntur poſt quadraginta dies: dicētes terram bonam: murmurat populus cōtra moyſen. Capitulum. xiij.

Profectuſq́ eſt pp̄ls de aſeroth fixis tentorijs in deſerto pharā. Ibiq́ locut⁹ eſt dominus ad moyſen dicēs. Mitte viros qui conſiderent terram chanaā quā daturus ſum filijs iſrael ſingulos de ſingulis tribubus ex principibus. Fecit moyſes qd̄ dñs imperauerat de deſerto pharan: mittēs principes viros:

Quorum iſta ſunt noīa de tribu ruben ſem-
(Ebr. caleb.) mua filium zechur. De tribu ſymeon ſa-
phat filiũ huri. De tribu iuda ✠ caleb fi-
lium ſephone. De tribu iſachar: igal filiũ
ioſeph. De tribu ephraī: oſee filiũ nũ: De
tribu beniamin: phalti filium raphu. De
tribu zabulon: geddihel filium ſodi. De
tribu ioſeph: ſceptri manaſſe: gaddi filiũ
ſuum. De tribu dan: amihel filium gemal
li. De tribu aſer: ſethur filium michael.
De tribu neptalim: naab filium naphſi.
De tribu gad: guel filiũ machi. Hec ſunt
nomina virorum quos miſit moyſes ad
B conſiderandam terram: vocauitq; oſee
filiũ nun ioſue. Miſit ergo eos moyſes
ad cõſiderandã terram chanaan: ⁊ dixit
ad eos. Aſcendite ad meridianam pla-
gam. Cumq; veneritis ad montes conſi-
derate terram qualis ſit: ⁊ populum qui
inhabitator eſt eius: vtrũ fortis ſit an in
firmus: pauci numero: an plures: ipſa
terra bona an mala: vrbes quales mura
te an abſq; muris: humus pinguis an ſte
rilis: nemoroſa an abſq; arboribus. Con
fortamini et afferte nobis de fructibus
terre. Erat autem tempus quando iam
precoque vue veſci poſſunt. Cumq; aſcẽ
C diſſent explorauerũt terrã a deſerto ſin:
vſq; rooh intrãtib⁹ emath. Aſcẽderũtq;
ad meridiem et venerunt in hebron: vbi
erant achimã ⁊ ſiſai et tolmai filij enach
(Deu. i. d.) nam hebron ſeptẽ annis ante thaphnis
vrbem egypti condita eſt. Pergenteſq;
vſq; ad torrentem botri: abſciderũt pal-
mitem cum vua ſua quam portauerunt
in vecte duo viri. De malis quoq; grana
tis et de ficis loci illius tulerunt qui ap
pellatus eſt nehelescol: id eſt torrẽs bo
(vel. vallis dicitur.) tri: eo ꝙ botrum portaſſent inde filij iſrľ
Reuerſiq; exploratores terre poſt qua-
(ibi propter exploratores.) draginta dies oĩ regione circuita vene-
rũt ad moyſen ⁊ aaron et ad omnem ce
tum filiorum iſrael in deſertum pharan
D quod eſt in cades. Locutiq; eis et omni
multitudini oſtenderunt fructus terre ⁊
(Judi. 8. b.) narrauert dicentes. Venimus in terrã
ad quã miſiſtis nos: que re vera fluit la
cte et melle: vt ex his fructibus cognoſci
poteſt: ſed cultores fortiſſimos habet: et
vrbes grandes atq; muratas. Stirpem
enach vidimus ibi. Amalech habitat in
meridie et etheus et iebuſeus et amor
reus in mõtanis. Chananeus vero mo-
(Ebr. ✠ caleb.) ratur iuxta mare et circa fluenta iordanis
Inter hec ✠ caleb compeſcens murmur
populi qui oriebatur contra moyſen ait

Aſcendamus ⁊ poſſideamus terram: quo-
niam poterimus obtinere eam. Alij ve-
ro qui fuerant cum eo dicebant. Nequa-
ꝗ ad hunc populum valemus aſcendere
quia fortior nobis eſt. Detraxeruntq;
terre quam inſpexerant apud filios iſra
el: dicentes. Terra quam luſtrauerimus
deuorat habitatores ſuos. Populus quẽ
aſpeximus procere ſtature eſt. Ibi vidi-
mus monſtra quedam filiorum enach de
genere giganteo quibus comparati qua
ſi locuſte videbamus.

¶ C. B. Flet pplš ⁊ murmurat: caleb ⁊ ioſue ter
ram laudant: dñs iraſcitur: moyſes eum placat:
in deſerto moriunt exploratores: ⁊ pplš ab ama
lech ceditur. Capi. xiiij.

IGitur vociferans om A
nis turba fleuit nocte
illa et murmurati ſunt
contra moyſen ⁊ aarõ
cũcti filij iſrael: dicen
tes. Utinam mortui eſ
ſemus in egypto et nõ
in hac vaſta ſolitudi-
ne. Utinam pereamus: et non inducat
nos dominus in terram iſtam ne cada
mus gladio: et vxores ac liberi noſtri du
cantur captiui. Nonne melius eſt re-
uerti in egyptum. Dixeruntq; alter ad
alterum. Conſtituamus nobis ducem
et reuertamur in egyptum. Quo audi-
to moyſes et aaron ceciderunt proni in
terram coram omni multitudine filiorũ
iſrael. At vero ioſue filius nun ⁊ caleb Eccl. 49. b
filius iephone qui et ipſi luſtrauerũt ter i. mach. 2.
ram ſciderunt veſtimenta ſua: et ad om 2. f.
nem multitudinem filiorum iſrael locu- B
ti ſunt. Terra quam circuiuimus val-
de bona eſt. Si propitius fuerit domi-
nus: inducet nos in eam et tradet humũ
lacte et melle manantem. Nolite rebel-
les eſſe contra dominum: neq; timeatis
populum terre huius: quia ſicut panem
ita eos poſſumus deuorare. Receſſit ab
eis omne preſidium dominus nobiſcum
eſt nolite timere. Cumq; clamaret om-
nis multitudo et lapidibus eos vellet
opprimere: apparuit gloria domini ſup
tectum federis cũctis ✠ videntibus filiis Ebr. ✠ ſup
iſrael. Et dixit domin⁹ ad moyſen. Uſq; eſt videnti
quo detrahet mihi populus iſte? Quo- bus.
uſq; non credet mihi in omnibus ſignis
que feci coram eis? Feriam igitur eos pe

ſtilētia atq̧ cōſumā: te autē faciā princi
pem ſuper gentē magnā ⁊ fortiorem ꝙ̄
C hec eſt. Et ait moyſes ad dn̄m. Ut audi-
ant egyptij de quorum medio eduxiſti po
pulum iſtū: ⁊ habitatores terre huius q̄
audierunt ꝙ tu domine in populo iſto
ſis: ⁊ facie videaris ad faciē: ⁊ nubes tua
Exo.13.d. protegat illos et in colūna nubis prece-
das eos per diem et in columna ignis p
noctem ꝙ ſi occideris tantam multitudi
Exo.32.c. nem quaſi vnum hominē ⁊ dicāt. Nō po
Aliꝗ de. terat introducere ppl'm in terra ✠ p qua
iurauerat: idcirco occidit eos in ſolitudi
ne. Magnificetur ergo fortitudo domi-
ni ſicut iuraſti: dicens. Dn̄s patiens et
multe miſericordie auferens iniquitatē
et ſcelera nulliū q̧ innoxiū derelinquens
qui viſitas pctā patrū in filios: in tertiā ⁊
D quartam generationē. Dimitte obſecro
E peccatum populi tui huius: ſm magnitudi
nem miſericordie tue: ſicut propitius fui-
ſti egredientibus de egypto vſq̧ ad locū
iſtū. Dixitq̧ dn̄s. Dimiſi iuxta verbum
tuum. Uiuo ego et implebit gloria dn̄i
vniuerſa terra. Attn̄ oēs hoīes qui vide-
runt maieſtatē meā et ſigna q̄ feci in egy
Deu.1.f. pto ⁊ in ſolitudine ⁊ tētauerunt me iam
per decem vices: nec obedierūt voci mee
nō videbūt terram pro qua iuraui patri-
Joſ.14.b. bus eoꝝ: nec quiſq̧ ex illis qui detraxit mi-
Alis ✠ ca- hi intuebit eā. Seruū meū ✠ caleb qui
leph. plenus alio ſpū ſecutus eſt me: inducā
in terrā hanc quā circuiuit: ⁊ ſemē eius
poſſidebit eam: qm̄ amalechites ⁊ chana
Alis ✠ mo- neus habitāt in vallib'. Cras ✠ amoue
uere. te caſtra et reuertimini in ſolitudinem p
E viā maris rubri. Locutuſq̧ eſt domin'
ad moyſen ⁊ aaron dicēs. Uſq̧quo mul
J.16.g. et titudo hec peſſima murmurat cōtra me
32.b. Querelas filiorum iſrael audiui. Dic er-
go eis. Uiuo ego ait domin': ſicut locuti
eſtis audiēte me. ſic faciam vobis. In ſo
litudine hac iacebunt cadauera veſtra.
Oēs qui numerati eſtis a viginti annis
et ſupra: ⁊ murmuraſtis cōtra me: nō in-
Alis ✠ ca- trabitis terrā ſup quam leuaui manum
leph. meā: vt habitare vos facerē: preter ✠ ca
leb filiū iephone ⁊ ioſue filium nū. Par
uulos autē veſtros de quibus dixiſtis:
ꝙ prede hoſtibus forent: introducā vt vi
F deāt terrā q̄ vobis diſplicuit. Ueſtra ca-
dauera iacebūt in ſolitudine. Filij veſtri
erunt vagi in deſerto annis quadraginta
et portabunt fornicationem veſtram do
nec cōſumantur cadauera patrū in de-
ſerto iuxta numerū quadraginta dierum

quibus conſideraſtis terram. Annus pro
die imputabitur. Et quadraginta annis
recipietis iniquitates veſtras: ⁊ ſcietis
vltionem meam. Qm̄ ſicut locutus ſum Ezech.4.b.
ita faciam omni multitudini huic peſſi-
me: que cōſurrexit aduerſum me. In ſoli
tudine hac deficiet et morietur. Igitur om
nes viri quos miſerat moyſes ad cōtem
plandam terrā: ⁊ qui reuerſi murmura
re fecerāt cōtra eum omnem multitudi 1.Cor.10.b.
nem detrahentes terre ꝙ eſſet mala mor D
tui ſunt atq̧ ꝑcuſſi in cōſpectu dn̄i. Jo- Alis ✠ ca-
ſue aūt filius nū: ⁊ ✠ caleb filius iepho- leph.
ne vixerūt ex omnib' q̄ pexerāt ad cōſi 10.q.diſ.c.
derandā terram. Locutuſq̧ eſt moyſes alien' .31.
vniuerſa verba hec ad oēs filios iſrael ⁊ q.4.c.ve
luxit ppl's nimis. Et ecce mane primo ſpicet. ibi
ſurgentes aſcenderunt verticē montis murmura-
atq̧ dixerunt. Parati ſumus aſcendere ce.
ad locū de quo dn̄s locutus eſt: quia pecca Ex.q.5.ca.
uimus. Quib' moyſes. Cur inquit tranſ- quid ergo.
gredimini verbū dn̄i: qd̄ vobis nō cedet 1.q.4.c.i
in proſperū. Nolite aſcēdere: non eñ eſt eccl'a.ſ.
dn̄s vobiſcum ne corruatis coram inimi bin ita.t.
cis veſtris. Amalechites et chananeus electi quo
ante vos ſunt quoꝝ gladio corruetis: eo .8.76.diſ.
ꝙ nolueritis acquieſcere dn̄o: nec erit dn̄s c.de omnis
vobiſcū. At illi contenebrati aſcēderūt in ibi
verticē mōtis. Arca aūt teſtamenti dn̄i in ſolitudi
⁊ moyſes nō receſſerūt de caſtris. Deſcē- ne.
ditq̧ amalechites ⁊ chananeus q̄ habita-
bāt in mōtib' ⁊ ꝑcutiēs eos atq̧ conci-
dēs ꝑſecutus eſt ✠ eos vſq̧ horma. Alis ✠ eos
¶ C.D. De libamētis offerēdis ⁊ primitijs ſepa ſuper eſt.
rādis: de peccante per ignorantiā: vel aīa tā in-
digena ꝙ̄ aduena: de peccante per ſuperbiā: de
colligente ligna in ſabbato: de fimbrijs hiacinthi-
nis ponēdis in angulis palliorum. Capi.xv.

Locutuſq̧ eſt dn̄s ad A
moyſen: dicēs. Loquere
ad filios iſrl' ⁊ dices ad
eos. Cum ingreſſi fue-
ritis terram habitatio-
nis veſtre quā ego da
ho vobis: ⁊ feceritis ob
lationem domino i ho
locauſtum aut victimam pacificam vo-
ta ſoluentes vel ſpōte offerentes mune-
ra: aut in ſolennitatibus veſtris adolē
tes odorem ſuauitatis domino de bob'
ſiue de ouibus offeret quicunq̧ immo
lauerit victimam: ſacrificium ſimile de-
cimam partem ephi conſperſam oleo
quod menſuram habebit quartam par-
tem hin: ⁊ vinū ad liba fundēda eiuſdē
menſure dabit in holocauſtum ſiue in.

D victimam. Per agnos ſingulos et arie-
tes erit ſacrificiū: ſimile duarū decimarū
que conſperſa ſit oleo tertie partis hin ⁊
vinum ad libamentum tertie partis eiuſ-
dem menſure offeret in odorē ſuauita-
tis dño. Quando vero de bobus feceris
holocauſtum: aut hoſtiam vt impleas vo
tum vel pacificas victimas: dabis per ſin
gulos boues ſimile tres decimas con-
ſperſe oleo quod habeat modium mēſu-
re hin: ⁊ vinū ad liba fundenda eiuſdem
menſure in oblationem ſuauiſſimi odo
ris dño. Sic facies ꝑ ſingulos boues et
arietes ⁊ agnos ⁊ hedos. Tā indigene ꝙ̄
peregrini eodem ritu offerent ſacrificia.
Unum preceptum erit atq̄ iudicium tā
vobis ꝙ̄ aduenis terre. Locutus eſt do-
minus ad moyſen dicēs. Loquere filiis
iſrael et dices ad eos Cum veneritis in
terram quam dabo vobis: et comederi-
tis de panibus regionis illius: ſeparabi-
E tis primitias dñis de cibis veſtris. Si-
cut de areis primitias ſeparabitis: ita et
de pulmētis dabitis primitiua dño. Qđ
ſi per ignorantiam preterieritis quicq̄
horum q̄ locutus eſt dñs ad moyſen et
mandauit per eum ad vos: a die qua ce
pit iubere et vltra obliti q̄ fuerit facere
multitudo: offeret vitulum de armento
holocauſtum in odorem ſuauiſſimū do
mino: et ſacrificium eius ac liba vt ceri-
monie poſtulant: hircūq̄ pro peccato et
rogabit ſacerdos pro omni multitudine
filiorum iſrael: ⁊ dimittet eis qm̄ nō ſpō
te peccauerunt nihilominus offerentes
incēſum dño ꝓ ſe ⁊ ꝓ peccato atq̄ erro
re ſuo: ⁊ dimittet vniuerſe plebi filiorū
iſrael ⁊ aduenis qui peregrinantur inter
eos: qm̄ culpa eſt omnis populi ꝑ igno-
rantiam. Qđ ſi aīa vna neſciens pecca-
uerit: offeret capram anniculā pro pec
cato ſuo: ⁊ deprecabit pro ea ſacerdos ꝙ
neſcia peccauerit corā dño: īpetrabitq̄
ei veniā ⁊ dimittetur illi. Tā indigenis
ꝙ̄ aduenis vna lex erit oīm qui peccaue
F rint ignorantes. Anima vero que ſuper-
biam aliquid cōmiſerit: ſiue ciuis ſit ille
ſiue peregrinus: qm̄ aduerſus dominū
rebellis fuit ꝑibit de populo ſuo. Verbū
enī domini cōtempſit ⁊ preceptū illius
fecit irritum: idcirco delebit et portabit
iniquitatē ſuā. Factū eſt aūt cum eſſent
De colligē filii iſrael in ſolitudine ⁊ inueniſſent ho
te ligna minem colligentem ligna in die ſabbati
ſabbato la obtulerūt eum moyſi ⁊ aaron et vniuer
pidato. ſe multitudini. Qui recluſerunt eum in

carcerem: neſcientes quid ſuper eo face xj. q. 3. an
re deberēt. Dixitq̄ dominus ad moyſen quid ergo
Morte moriatur homo iſte: obruat eum in fi. de per
lapidib⁹ omnis turba extra caſtra. Cūq̄ di. 3. c. que
eduxiſſent eum foras: obruerunt eum la rat.
pidibus ⁊ mortuus eſt ſicut preceperat Deu. 22. b
dominus. Dixit quoq̄ dominus ad moy
ſen. Loquere filiis iſrael et dices ad eos
vt faciāt ſibi fimbrias per angulos quat
tuor palliorū ponentes in eis vittas hia-
cynthinas. Quas cū viderint recorden- G
tur omnium mandatorū dñi: ne ſequātur
cogitationes ſuas ⁊ oculos per res va-
rias fornicantes: ſed magis memores ꝓ-
ceptorum dñi faciant ea: ſintq̄ ſancti deo
ſuo. Ego dñs deus veſter: q̄ eduxi vos de
terra egypti: vt eſſem deus veſter.

¶ C. S. De pena ſchiſmatis: de ambitiōe dathā ⁊ abiron: de thuribulis allatis: igne deuorat chore: dathan ⁊ abiron cum aliis offerentibus incenſum: precipit dñs thuribula colli: ⁊ diſpergat ignis. Murmurat iterū ppl's: quare occiduntur quattuordecim milia ⁊ ſeptingenti. Ca. xvj.

Ecce autem chore fili⁹ H
eſaar: filii caath: filii Schiſma
leui: ⁊ dathā atq̄ abi- cōtra moy-
ron filii eliab: hon q̄ ſen a chore
fili⁹ pheleth de filiis ambitioſo.
rubē ſurrexerunt cōtra
moyſen: aliiq̄ filiorū
iſrael ducēti quinqua
ginta viri proceres ſynagoge: et qui tem
pore concilii per nomina vocabantur.
Cumq̄ ſteriſſent aduerſum moyſen et
aaron dixerūt. Sufficiat vobis quia om
nis multitudo ſanctorum eſt ⁊ in ipſis
eſt domin⁹. Cur eleuamini ſuper popu
lum domini? Quod cum audiſſet moy-
ſes: cecidit pron⁹ in faciē: locutuſq̄ ad
chore ⁊ ad omnem multitudinem. Ma
ne inquit notū faciet dñs qui ad ſe per-
tineant: ⁊ ſctōs applicabit ſibi: et quos
elegerit appropinquabunt ei. Hoc igitur
facite. Tollat vnuſquiſq̄ thuribulum
ſuum: tu chore ⁊ omne concilium tuū: ⁊
hauſto cras igne ponite deſuꝑ thymia-
ma coram dño: et quēcūq̄ elegerit: ipſe
erit ſanct⁹. Multū erigimini filii leui. B
Dixitq̄ rurſum ad chore. Audite filii le
ui. Nū parū vobis ē ꝙ ſeparauit vos de⁹
iſrael ab omni populo: ⁊ iūxit ſibi vt ſer
uiretis ei in cultu tabernaculi ⁊ ſtaretis
corā frequētia populi ⁊ miniſtraretis ei
Idcirco ad ſe fecit accedere te et omnes
fratres tuos filios leui: vt vobis etiā ſa
cerdotium vendicetis; et omnis globus

tuus fiet ꝯtra dñm? Quis eſt enim aarō
vt murmuretis contra eum? Miſit ergo
moyſes vt vocaret dathā ꝛ abiron filios
eliab. Qui reſponderūt. Nō veniemus.
Nunquid parum eſt tibi ꝙ eduxiſti nos
de terra egypti que lacte et melle mana
bat vt occideres i deſerto niſi ꝛ domina
tus fueris noſtri? Reuera induxiſti nos
in terram q̄ fluit riuis lactis et mellis: et
a dediſti nobis poſſeſſiones agrorum ꝛ vi
nearū. An ꝛ oculos noſtros vis eruere?
Nō venim⁹. Iratuſq; moyſes valde: ait
ad dñm. Ne reſpicias ſacrificia eoꝝ. Tu
ſcis ꝙ nec aſellū q̄dē vnq̄ acceperim ab
eis nec afflixerim quēpiā eoꝝ. Dixitq; ad
chore. Tu ꝛ oīs cōgregatio tua ſtate ſeor
ſum corā dño ꝛ aaron die craſtino ſepa
ratim. Tollite ſinguli thuribula veſtra
ꝛ ponite ſup ea incenſum offerētes dño
ducēta quīquaginta thuribula aarō q̄
teneat thuribulū ſuū. Quō cum feciſſent
ſtātib⁹ moyſe ꝛ aarō: ꝛ coaceruaſſent ad
uerſum eos oēm multitudinē ad oſtium
tabernaculi apparuit cunctis gloria dñi.
Locutuſq; dñs ad moyſen ꝛ aaron: ait.
7.q.1.c.Nō Separamini de medio congregationis
mirū. 2.q.1 huī⁹ vt eos repēte diſpdam. Qui ceciderunt
3.c. iudicio pnī in faciē atq; dixerunt. Fortiſſi
tuus.2.q.1. me de⁹ ſpirituū vniuerſe carnis: nū vno
c.j. peccāte ꝯtra oēs ira tua deſeuiet? Et ait
dñs ad moyſen. Precipe vniuerſo pplo
b vt ſeparet a tabernaculis chore ꝛ dathā
et abirō. Surrexitq; moyſes ꝛ abijt ad
Chore dathā ꝛ abirō et ſequētib⁹ eū ſenioribus
Dathan iſrael dixit ad turbā. Recedite a taberna
Abiron culis hoim̄ impioꝝ ꝛ nolite tāgere q̄ ad
punitio eos ptinent ne inuoluamini in peccatis
grauiſſima eoꝝ. Cumq; receſſiſſent a tētorijs eorum
1.q.1.c. ſi per circuitum. Dathā ꝛ abirō egreſſi ſta
quis in.ſi. bāt in introitu papilionū ſuorū cū vxo
ribus et liberis omniq; frequētia. Et ait
moyſes. In hoc ſcietis ꝙ dominꝰ miſe
rit me vt facerē vniuerſa q̄ cernitis ꝛ nō
ex pprio eo corde ptulerim. Si cōſueta
c hominū morte interierint: et viſitauerit
eos plaga qua et ceteri viſitari ſolēt: non
miſit me dñs. Sin autē nouam rem fe
c cerit dñs vt aperiēs terra os ſuum deglu
tiat eos ꝛ omnia que ad illos ptinent: de
ſcenderintq; viuentes in infernū: ſcietis
Deu.11.a. ꝙ blaſphemauerint dñm. Cōfeſtim igi
tur vt ceſſauit loqui: dirupta eſt terra ſub
pedibus eoꝝ: et aperiēs os ſuum deuo
Pſ.105. rauit illos cum tabernaculis ſuis et vni
uerſa ſubſtātia eoꝝ. Deſcēderūtq; viui
in infernū opti humo: et perierūt de me
dio multitudinis. At vo omnis iſrael q̄
ſtabat p gyꝝ fugit a clamore pereūtium di
cēs. Ne forte ꝛ nos terra deglutiat. Sed
et ignis egreſſus a dño interfecit ducen Ie.16.a
tos quinquaginta viros q̄ offerebāt incē
ſum. Locutuſq; eſt dñs ad moyſen: di
cēs. Precipe eleazaro filio aarō ſacerdo
tis vt tollat thuribula q̄ iacēt in incēdio
et ignē huc illucq; diſpgat: q̄ ſanctifi
cata ſunt in mortib⁹ pctoꝝ: pducatq; ea
in laminas ꝛ affigat altari: eo ꝙ oblatū
ſit in eis incēſū dño: ꝛ ſanctificata ſint
vt cernāt ea pro ſigno ꝛ monimento filij
iſrael. Tulit ergo eleazar ſacerdos thuri d
bula enea in quibus obtulerāt hi quos
incēdiū deuorauit: ꝛ pduxit ea i laminas
affigēs altari vt haberēt filij iſrael qui
bus cōmonerētur: ne q̄s accedat alienī
gena: ꝛ qui non eſt de ſemine aarō ad of
ferēdū incēſum dño ne patiat ſicut paſ
ſus eſt chore et oīs cōgregatio ei⁹ loquē
te dño ad moyſē. Murmurauit aūt oīs
multitudo filioꝝ iſrael ſequēti die cōtra
moyſen et aaron dicens. Vos interfeciſ
tis pplm dñi. Cūq; oriret ſeditio et tu
multus increſceret: moyſes et aarō fuge
rūt ad tabernaculum federis. Quō poſtq̄ e
ingreſſi ſunt: operuit nubes et apparuit
gloria dñi. Dixitq; dñs ad moyſen. Rece
dite de medio huius multitudinis etiā
nunc delebo eos. Cumq; iacerent in ter
ra: dixit moyſes ad aaron. Tolle thuri
bulum et hauſto igne de altari mitte in
cenſum deſup pgens cito ad ppl'm vt ro
ges p eis. Iā eñ egreſſa eſt ira a dño: et Sap.18.a.
plaga deſeuit. Quō cū feciſſet aaron et cu
curriſſet ad mediā multitudinē quā iā
vaſtabat incendiū obtulit thymiama: et Numerus
ſtans inter mortuos ac viuentes: pro po mortuoꝝ
pulo deprecat⁹ eſt et plaga ceſſauit. Fue 14070.
rūt aūt q̄ pcuſſi ſunt quattuordecim mi
lia hominū et ſeptingēti abſq; his q̄ pie
rant in ſeditione chore. Reuerſuſq; eſt
aaron ad moyſen ad oſtium tabernacu
li federis poſtq̄ quieuit interitus.

¶ C.S. De virga aaron q̄ floruit inter alias vir
gas filioꝝ iſrael. Filij iſrl' ſe cōſumptos moy
ſi dicunt. Capitulum. xvij.

Et locut⁹ ē domin⁹ ad a
moyſen: dicēs. Loq̄re
ad filios iſrl': et accipe
ab eis virgas ſingulas
p cognationes ſuas a
cūctis pricipib⁹ tribuū
virgas duodecim: et
uniuſcuiuſq; nomen

ſuperſcribes virge ſue. Nomē aūt aaron
erit in tribu leui: ⁊ vna virga cunctas eo
rum familias cōtinebit: poneſq; eas in
tabernaculo federis coram teſtimonio
B vbi loquar ad te. Quem ex his elegero
germinabit virga eius: et cohibebo a me
querimonias filiorꝫ iſrael: quibus cōtra
vos murmurant. Locutuſq; eſt moyſes
ad filios iſrael: ⁊ dederūt ei oēs principes
virgas p ſingulas trib⁹. Fuerūtq; virge
C duodecim abſq; virga aaron. Quas cū
poſuiſſet moyſes corā dño in taberna-
culo teſtimonij: ſequēti die regreſſus in-
uenit germinaſſe virgam aarō in domo
leui: ⁊ turgentibus gemmis eruperant
flores qui folijs dilatatis in amygdalas
D deformati ſunt. Protulit ergo moyſes
omnes virgas de conſpectu dñi ad cun-
ctos filios iſrael: viderūtq; ⁊ receperunt
ſinguli virgas ſuas. Dixitq; dñs ad moy-
ſen. Refer virgā aaron in tabernaculum
teſtimonij: vt ſeruet ibi in ſignum rebel
lium filiorꝫ iſrael: ⁊ quieſcāt querele eorꝫ
a me ne moriant. Fecitq; moyſes ſicut
preceperat dñs. Dixerūt autem filij iſrl
ad moyſen. Ecce cōſumpti ſum⁹: omnes
Ereg.x.f. peribimus. Quicunq; accedit ad taber-
naculum domini moritur. Num vſq; ad
internitionem cuncti delendi ſumus.

¶ r.S. De onere ⁊ dignitate aaron ⁊ excubijs
leuitarum: primitie ſacerdotibus decime leui-
tis aſſignantur: ⁊ reddunt leuite decimam de-
cime aaron. Capi. xviij.

A DIxitq; dñs ad aarō. Tu
et filij tui et domus pa
tris tui tecū portabitis
iniquitatem ſanctuarij
et tu ⁊ filij tui ſimul ſu
ſtinebitis peccata ſacer
dotij veſtri. Sed et fra
tres tuos de tribu leui:
⁊ ſceptro patris tui ſume tecū preſtoq;
ſint ⁊ miniſtrent tibi. Tu autē ⁊ filij tui
miniſtrabitis i tabernaculo teſtimonij
Excubabuntq; leuite ad pcepta tua et
ad cuncta opa tabernaculi: ita dūtaxat
vt ad vaſa ſanctuarij et altare non acce-
dant: ne et illi moriant: et vos pereatis ſi-
mul. Sint autē tecū ⁊ excubent in cuſto
dijs tabernaculi et in oībus cerimonijs
eius. Alienigena non miſcebitur vobis.
Excubate in cuſtodia ſanctuarij ⁊ in mi
niſterio altaris: ne oriat indignatio ſup
filios iſrael. Ego dedi vobis fratres ve-
ſtros leuitas de medio filiorum iſrael:
et tradidi donum domino: vt ſeruiant in
miniſterijs tabernaculi eius. Tu autem
et filij tui cuſtodite ſacerdotium veſtrū:
⁊ omnia que ad cultum altaris pertinēt
et que intra velum ſunt: per ſacerdotes
adminiſtrabuntur. Si quis externus ac
ceſſerit occidetur. Locutuſq; eſt domi-
nus ad aaron. Ecce dedi tibi cuſtodiam B
primitiarū mearum. Omnia que ſancti- Primitie
ficantur a filijs iſrael: tradidi tibi et filijs ſacerdoti-
tuis pro officio ſacerdotali legitima ſem bus.
piterna. Hec ergo accipies de his q̄ ſan-
ctificant ⁊ oblata ſunt domino. Omnis
oblatio ⁊ ſacrificium ⁊ quicquid p peccato
atq; delicto redditur mihi ⁊ cedit in ſan
cta ſanctorū: tuum erit ⁊ filiorū tuorum
In ſanctuario comedes illā. Mares tm̄
edent ex eo: q2 conſecratum eſt domino.
Primitias autē quas vouerint ⁊ obtule
rint filij iſrael tibi dedi et filijs tuis: ac fi
liabus tuis iure perpetuo. Qui mūdus
eſt in domo tua veſcet eis. Omnem me
dullam olei ⁊ vini ⁊ frumenti quicqd of
ferunt primitiarū dño tibi dedi. Vniuer
ſa frugum initia q̄ gignit humus et dño
deportantur cedent in vſus tuos. Qui
mundus eſt in domo tua veſcetur eis.
Omne quod ex voto reddiderint filij iſrl
tuum erit. Quicquid primum erumpet C
e vulua cuncte carnis quam offerūt do
mino ſiue ex hominibus ſiue de pecori-
bus fuerit tui iuris erit: ita dūtaxat vt
pro hominis primogenito precium acci
pias: ⁊ omne animal quod immundum
eſt redimi facias: cuius redemptio erit: E.1.g.
poſt vnum mēſem: ſiclis argenti quinq; Exo.13.b.
pondere ſanctuarij. Siclus viginti obo Leui.27.c
los habet. Primogenita autem bouis et Ezech.43.
ouis ⁊ capre non facies redimi: q2 ſan- b.
ctificata ſunt domino. Sanguinem tm̄
eorū fundes ſuper altare: ⁊ adipes ado-
lebis in ſuauiſſimū odorē dño. Carnes
vero in vſum tuū cedēt: ſicut pectuſcu-
lū cōſecratū ⁊ armus dexter tua erūt. Oēs
primitias ſanctuarij q̄s offerūt filij iſrl
dño tibi dedi ⁊ filijs ac filiab⁹ tuis iure
perpetuo. Pactū ſalis eſt ſempiternum
corā dño tibi ac filijs tuis. Dixitq; dñs
ad aarō. In terra eorū nihil poſſidebitis Deu.18.a.
nec habebitis partē inter eos. Ego pars et
hereditas tua i medio filiorꝫ iſrael. Filijs
aūt leui dedi oēs decimas iſrl in poſſeſſio
nē p miniſterio q̄ ſeruiūt mihi in tabernacu
lo federis: vt nō accedāt vltra filij iſrl ad Decime le
tabernaculū: nec cōmittant pctm̄ morti- uitis.
ferū: ſolis filijs leui mihi in tabernaculo
ſeruiētibus ⁊ portantibus pctā ppli. Le D

Deu. 18. a. gitimū ſempiternū erit i gñatiōib⁹ v̄ris
nihil aliud poſſidebūt decimarum obla-
tiōe cōtēti quas in vſu eoꝝ ⁊ neceſſaria
ſeparaui. Locutuſq; eſt dñs ad moyſen
dicēs. Precipe leuitis atq; denūcia. Cū
acceperitis a filijs iſrł decimas q̄s dedi
vobis p̄mitias eaꝝ offerte dño: id eſt de-
cimā ptē decime vt reputet vobis i obla
tionē primitiuoꝝ tā de areis q̄ de torcu-
larib⁹ ⁊ vniuerſis quoꝝ accipitis p̄mitias
offerte dño: ⁊ date ea aarō ſacerdoti. Oīa
que offertis ex decimis: et i donaria dñi
ſeparabitis optiā ⁊ electa erūt cūcta. Diceſ
q; ad eos. Si p̄clara ⁊ meliora quq; obtu
leritis ex decimis reputabit vobis q̄ſi de
area ⁊ torculari dederitis p̄mitias: ⁊ come
detis eas in oībus locis veſtris tam vos
q̄ familie veſtre: qꝛ preciuꝫ eſt pro mini
ſterio quo ſeruitis i tabernaculo teſtimo
nij: ⁊ non peccabitis ſuper hoc egregia
vobis ⁊ pinguia reſeruantes: ne pollua-
tis oblationes filioꝝ iſrael ⁊ moriamini.

¶ C. S. De vacca rufa: de moriente in taberna
culo: de vaſe non habēte operculum: de tangē
te cadauer hoīs: de aq̄ expiationis. Cap. xix.

A L Ocutuſq; eſt domin⁹
ad moyſen ⁊ aaron di-
cēs. Iſta ē religio victi
me quā cōſtituit dñs.
Precipe filijs iſrł: vt
adducāt ad te vaccā ru
faꝫ etatis itegre i qua
nulla ſit macula: nec
portauerit iugū: tradeſq; eā eleazaro ſa-
Heb. 9. d. cerdoti. Qui eductā extra caſtra: imola-
bit in cōſpectu omniū: ⁊ tingens digitum
in ſanguine eius aſperget contra fores
tabernaculi ſeptē vicib⁹ cōburetq; eam
cunctis videntibus tam pelle ⁊ carnib⁹
eius q̄ ſanguie ⁊ in fimo flāme traditis
Lignū quoq; cedrinū ⁊ hyſopū coccūq;
bis tinctū ſacerdos mittet in flammam
que vaccā vorat. Et tūc demū lotis veſti-
B bus ⁊ corpore ſuo ingredietur in caſtra: cō
maculatuſq; erit vſq; ad veſperū. Sꝫ ⁊
ille q̄ cōbuſſerit eam: lauabit veſtimenta
ſua et corpus et immundus erit vſq; ad
veſperū. Colliget autē vir mundus cine
res vacce: ⁊ effundet eos extra caſtra in
loco puriſſimo vt ſint multitudini filio-
rum iſrael in cuſtodiaꝫ ⁊ in aquā aſp̄ſio
nis: qꝛ ꝓ peccato vacca ꝯbuſta eſt. Cūq;
lauerit qui vacce portauerat cineres ve-
ſtimēta ſua: immundus erit vſq; ad ve-
ſperum. Habebunt hoc filij iſrael ⁊ adue
ne qui habitant inter eos ſanctum iure

perpetuo. Qui tetigerit cadauer hoīs ⁊
ꝓpter hoc ſeptē dieb⁹ fuerit imūd⁹: aſp̄-
get ex hac aqua die tertio ⁊ ſeptimo ⁊ ſic
mūdabit. Si die tertio aſpſus non fue-
rit ſeptimo nō poterit emūdari. Oīs qui E
tetigerit hūane aīe morticinū: ⁊ aſpſus
hac cōmixtiōe nō fuerit polluet taberna
culū dñi ⁊ peribit ex iſrael: quia aqua ex
piatiōis nō ē aſpſus: imūdus erit ⁊ ma-
nebit ſpurcitia ei⁹ ſup eū. Iſta eſt lex ho
minis q̄ morit in tabernaculo. Oēs q̄ in
grediūtur tētoriū illi⁹ ⁊ vniuerſa vaſa q̄
ibi ſunt polluta erunt ſeptē dieb⁹. Vas
qđ nō habuerit operculuꝫ nec ligaturā
deſup imūdū erit. Si q̄s in agro tetige-
rit cadauer occiſi hominis aut p ſe mor-
tui ſiue os illi⁹ vel ſepulchrum: immun-
dus erit ſeptē diebus. Tollentq; de cine F
ribus combuſtionis atq; peccati ⁊ mit-
tent aquas viuas ſuper eos in vas in q̄
bus cum homo mundus tinxerit hyſo-
pum aſperget ex eo omne tētorium ⁊ cū
ctam ſupellectilem: ⁊ homines huiuſce-
modi contagione pollutos: atq; hoc mo-
do mundus luſtrabit immunduꝫ tertio
⁊ ſeptimo die. Expiatuſq; die ſeptimo la
uabit ſe ⁊ veſtimēta ſua: ⁊ imundus erit
vſq; ad veſperum. Si quis hoc ritu nō
fuerit expiatus peribit anima illi⁹ de me-
dio eccleſie: qꝛ ſanctuariū dñi polluit: et
non ē aqua luſtratiōis aſpſus. Erit hoc
p̄ceptum legitimuꝫ ſempiternum. Ipſe
quoq; qui aſpgit aquas: lauabit veſtimē
ta ſua. Oīs q̄ tetigerit aquas expiatiōis
immundus erit vſq; ad veſperuꝫ. Quic-
quid tetigerit imūdus: immūduꝫ faciet
et anima que horum quippiam tetige-
rit immunda erit vſq; ad veſperum.

¶ C. S. De morte marie: de murmuratione po
puli cōtra moyſen ex defectu aque: ⁊ dedit eis
deus aquā: p̄cedit deus moyſi ⁊ aaron non in
greſſuros i terrā p̄miſſiōis: de nuncijs ad edom
de morte aaron in mōte hor: de ſubſtitutiōe elea
zari loco eius ⁊ fletu ppłi p aaron. Capi. xx.

A V Eneruntq; filij iſrael et
omnis multitudo in de
ſertū ſin: mēſe primo ⁊
manſit ppłus in cades.
Mortuaq; eſt ibi ma- Mors ma
ria: ⁊ ſepulta in eodem rie.
loco. Cumq; indigeret
aq̄ ppłs: cōuenerunt Mur. cōtra
aduerſum moyſen et aaron et verſi in ſe ſum.
ditionē: dixerunt. Vtinā periſſemus inter
fratres noſtros coraꝫ dño. Cur eduxiſtis
eccleſiam dñi in ſolitudineꝫ: vt et nos et

Exo.17.b. noſtra iumenta moriamur? Quare nos
feciſtis aſcendere de egypto: et eduxiſtis
in locum iſtum peſſimum q̄ ſeri nō pōt q̄
nec ficū gignit nec vineas nec malogra-
nata: īſuper et aquā non habet ad bibē
dum? Ingreſſuſq; moyſes et aaron dimiſ
ſa multitudine in tabernaculū federis:
corruerunt proni in terrā: clamaueruntq;
ad dominum atq; dixerunt. Domine deus
audi clamorē huius populi et aperi eis
B thesaurū tuū fontem aque viue: vt ſatia
Exo.26.b. ti ceſſet murmuratio eorum. Et apparuit
gloria domini ſuper eos. Locutuſq; eſt
dn̄s ad moyſen: dicēs. Tolle virgam et
congrega populū tu et aaron frater tuus
et loquimini ad petram corā eis: et illa da
bit aquas. Cumq; eduxeris aquam de pe
tra bibet ōis multitudo et iumenta eius.
Fons de ſi Tulit igitur moyſes virgam que erat in
lice egredi conſpectu domini: ſicut preceperat ei:
tur. congregata multitudine ante petrā: di
xit eis. Audite rebelles et increduli. Nū
de petra hac vobis aquā poterimus eji-
cere? Cūq; eleuaſſet moyſes manū per-
cutiēs virga bis ſilicē: egreſſe ſunt aque
largiſſime: ita vt populus biberet et iumē
ta. Dixitq; dn̄s ad moyſen et aaron. Qz
non crediditis mihi vt ſanctificaretis
me coram filijs iſrael: non introducetis
Aqua con hos populos in terrā quā dabo eis. Hec
tradictiōis eſt aqua cōtradictionis vbi iurgati ſunt
J.21.D. filij iſrael contra dn̄m: et ſanctificatus eſt
Ad edom in eis. Miſit interea nūcios moyſes de
nuncij mit cades ad regem edō: qui dicerēt. Hec mā
tuntur. dat frater tuus iſrael. Noſti omnē labo-
C rem qui apprehendit nos: quomodo de
ſcenderint patres noſtri in egyptum: et
habitauerimus ibi multo tempore: affli
xeritq; nos egypti et patres noſtros: et
quomodo clamauerimus ad dn̄m: et ex
audierit nos: miſeritq; angelum q̄ edu
xerit nos de egypto. Ecce in vrbe cades
que eſt in extremis finibus tuis poſiti:
obſecramus vt nobis tranſire liceat per
terram tuam. Non ibimus per agros
nec per vineas: non bibemus aquas de
puteis tuis: ſed gradiemur via publica
nec ad dexterā nec ad ſiniſtrā declinan-
tes donec trāſeamus terminos tuos. Cui
reſpōdit edom. Nō trāſibis per me alio-
quin armatus occurrā tibi. Dixeruntq;
D filij iſrael. Per tritam gradiemur viam
et ſi biberimus aquas tuas nos et peco
ra noſtra dabimus qđ iuſtum eſt. Nulla
erit in precio difficultas tm̄ velociter tran
ſeamus. At ille rn̄dit. Nō trāſibitis. Sta

timq; egreſſus eſt obuius cū infinita multi-
tudine et manu forti: nec voluit acqui-
eſcere deprecanti: vt concederet tranſitū
per fines ſuos. Quāobrē diuertit ab eo
iſrael. Cumq; caſtra mouiſſent de cades:
venerūt in montē hor: qui eſt in finibus
terre edom: vbi locutus eſt dn̄s ad moy-
ſen dicens. Pergat inquit aaron ad po- J.33.a.
pulos ſuos. Non enī intrabit terrā quam Spoliat aa
dedi filijs iſrael: eo q̄ incredulus fue- ron veſte ſa
rit ori meo ad aqs cōtradictionis. Tolle cerdotali
aaron et filiū eius cū eo: et duces eorum qua induit
in montē hor. Cūq; nudaueris patrē ve filius eius
ſte ſua: indues ea eleazarū filium eius: et eleazar: et
aaron colligetur et morietur ibi. Fecit morit aarō
moyſes vt preceperat dominus: et aſcen Deu.10.b.
derunt in montē hor corā omni multitu- et 31.g.
dine. Cūq; aaron ſpoliaſſet veſtibus ſuis Ois iſrael
induit eis eleazarum filiū eius. Illo mor- fleuit trigī
tuo in mōtis ſupercilio deſcēdit cū eleaza ta diebus
ro. Ōis aūt multitudo vidēs occubuiſſe aaron mor
aaron: fleuit ſuper eo triginta diebus per tuum.
cunctas familias ſuas.

¶ C.S. De inuaſione aradij cōtra iſrael: et victo
ria poſt votum cōtra eū: murmurat ppls quare
deus miſit in eū ſerpētes ignitos: et oratiōe moyſi
ſanatur ppls eneo ſerpente p ſigno eleuato: de
tranſitu eorum: de puteo: de victoria cōtra ſeon A
et og reges.

Capi.xxi.

Quod cum audiſſet cha
naneus rex arad: q̄ ha
bitabat ad meridiem:
veniſſe: ſcz iſrl̄ p exploratorū viā: pugnauit
cō illū et victor exiſtēs cepit ex eo predā. At iſrl̄
voto ſe dn̄o obligans Vincitur
ait. Si tradideris populū iſtū in manu rex arad.
mea delebo vrbes eius. Exaudiuitq; do- B
minus preces iſrael: et tradidit chana-
neū: quē ille interfecit ſubuerſis vrbibus
eius: et vocauit nomē loci illius horma: id
eſt anathema. Profecti ſunt aūt de mō-
te hor p viā q̄ ducit ad mare rubrū: et cir
cuierūt terrā edom. Et tedere cepit po- Murmura
pulū itineris ac laboris: locutuſq; cōtra ratio ppli.
dn̄m et moyſen ait. Cur eduxiſti nos de 1.Cori.10
egypto vt moreremur in ſolitudine? De- b.
eſt panis: non ſunt aque: anima noſtra
iā nauſeat ſup cibo iſto leuiſſimo. Quā
obrem miſit dn̄s in populū ignitos ſer-
pentes: ad quorum plagas et mortes pluri- Judith.8
morū venerūt ad moyſen atq; dixerunt. c.
Peccauimus: quia locuti ſumus contra do-
minum et te: ora vt tollat a nobis ſerpen
tes. Orauit moyſes pro populo: et lo-

C cutus eſt dñs ad eum. Fac ſerpētē eneū
Jo.3.b. et pone eū p ſigno. Qui percuſſus aſpe-
xerit eum viuet. Fecit ergo moyſes ſer-
pentem eneū: ⁊ poſuit pro ſigno. Quem
cum pcuſſi aſpicerent: ſanabātur. Pro-
fectiq; filij iſrael caſtrametati ſunt in
oboth. Unde egreſſi fixere tētoria in ſea
barim in ſolitudine que reſpicit moab
contra orientalem plagam: et inde mo-
uentes: venerunt ad torrentum zareth.
Quē relinquētes caſtrametati ſunt con
tra arnon: qui eſt in deſerto: ⁊ prominet
in finibus ammorrei. Siquidē arnō ter
minus eſt moab: diuidens moabitas et
ammorreos. Unde dicitur in libro bello
D rum domini. Sicut fecit in mari rubro
ſic faciet in torrentib⁹ arnon. Scopuli
torrentium inclinati ſunt vt requieſcē-
rent in arnon: et recuberent in finibus
moabitarum. Et ex eo loco apparuit pu
teus: ſup quo locut⁹ eſt dñs ad moyſen.
Cōgrega populū ⁊ dabo ei aquā. Tunc
cecinit iſrael carmen iſtud. Aſcēdat pu
teus: cōcinebāt: puteus quē foderūt prin
cipes et parauerunt duces multitudinis
E in datore legis et in baculis ſuis. Profe
J.20.b. ctiq; ſunt de ſolitudine mathana in na-
Deu.2.c. haliel: de nahaliel in bamoth. Bamoth
1. Macha. vallis eſt in regiōe moab in vertice phal
3.f. ga qd̄ reſpicit contra deſertū. Miſit aūt
iſrael nūcios ad ſeon regē ammorreoꝝ
dicens. Obſecro vt tranſire mihi liceat
per terram tuā: non declinabimus in a
gros et vineas: non bibemus aquas ex
puteis. Uia regia gradiemur donec trā-
ſeamus terminos tuos. Qui concedere
noluit vt tranſiret iſrael per fines ſuos:
quin potius exercitu congregato egreſ-
Uictoria ſus eſt obuiam in deſertum. ⁊ venit in ia
cōtra ſeon ſa: pugnauitq; contra eum. A quo percuſ
regē ammor ſus eſt in ore gladij: ⁊ poſſeſſa eſt terra ei⁹
reorum. ab arnon vſq; ieboc: ⁊ filios āmō: qꝛ for-
F ti pſidio tenebantur termini āmonitaꝝ.
Tulit ergo iſrael omes ciuitates eius: et
habitauit in vrbibus ammorrei: in eſebō
ſcz et viculis eius. Urbs eſebon fuit ſeō
regis ammorrei: qui pugnauit contra re-
gem moab et tulit omnem terrā que di-
tionis illius fuerat vſq; arnon. Idcirco
dicitur in prouerbio. Uenite in eſebon
edificetur et conſtruatur ciuitas ſeon.
Ignis egreſſus eſt de eſebon: flamma de
oppido ſeon et deuorauit arnon moabi
tarum ⁊ habitatores excelſorum arnon.
Ue tibi moab. perijſti popule chamos.
Dedit filios eius in fugam: ⁊ filias in ca

ptiuitatem regi ammorreoꝝ ſeon. Jugū
ipſoꝝ diſperijt ab eſebō vſq; dibon: laſſi
peruenerūt in iophe ⁊ vſq; medaba. Ha
G bitauitq; iſrael i terra ammorrei. Miſit
itaq; moyſes qui explorarent iaſer. Cui⁹
ceperunt viculos: ⁊ poſſederunt habita
tores. Uerteruntq; ſe et aſcēderūt p viā
baſan: et occurrit eis og rex baſan cū oī Deu.3.a.
populo ſuo pugnaturus in edrai. Dixit ⁊.29.
q; dñs ad moyſen. Ne timeas eū: qꝛ in Uictoria
manu tua tradidi illū et oēm populum cōtra og re
ac terrā ei⁹: facieſq; illi ſicut feciſti ſeon gē baſan
regi āmorreorū habitatori eſebon. Per-
cuſſerūt igitur ⁊ hunc cum filijs ſuis vni
uerſumq; populū eius vſq; ad interni-
tionem: et poſſederunt terrā illius.

¶ C.S. Balac mittit ſemel ⁊ ſecundo ad balaā vt veniat ad maledicendum pplo. dñs primo phibet: ſecundo pmittit ire: ei angelus obuiat aſina loquitur: balaā reprehenditur: Balac ei occurrit ⁊ mittit ei munera. Cap. xxij.

Profectiq; caſtrameta- A
ti ſunt in campeſtribus Joſuē
moab: vbi trans iorda 24.b.
nē hierico ſita eſt. Ui-
dens aūt balach filius
ſephor oīa q̄ fecerat iſ-
rael āmorreo: et q̄ perti-
muiſſent eū moabite
⁊ impetū eius ferre non poſſent: dixit ad
maiores natu madiā. Ita delebit hic po
pulus omnes qui in noſtris finibus cō-
morantur: quomodo ſolet bos herbas
vſq; ad radices carpere. Ipſe autē erat
eo tempore rex in moab. Miſit ergo nū
cios ad balaā filiū beor ariolū: q̄ habita
bat ſuper flumen terre filiorū ammon:
vt vocarent eum et dicerent. Ecce egreſ B
ſus eſt populus ex egypto: q̄ operuit ſu-
perficiem terre: ſedens cōtra me. Ueni
igitur et maledic populo huic qui fortiꝰ
or me eſt: ſi quo modo poſſim pcutere et
eijcere eum de terra mea. Noui enim q;
benedictus ſit cui benedixeris: et male-
dict⁹ in quē maledicta congeſſeris. Per
rexerunt ſeniores moab et maiores natu
madiā habentes diuinationis precium
in manibus. Cumq; veniſſent ad balaā:
et narraſſent ei omnia verba balach: il
le reſpondit. Manete hic nocte: ⁊ reſpō Deodem
debo quicquid mihi dixerit dñs. Ma-
nentibus autē illis apud balaam venit
deus: et ait ad eum. Quid ſibi volūt ho-
mines iſti apud te? Reſpondit: Balach
filius ſephor rex moabitarum miſit ad
me dicens. Ecce populus qui egreſſus

eſt de egypto operuit ſupficie terre veni
ꝛ maledic ei:ſi quomõ poſſim pugnans
abigere eum. Dixitq; deus balaam. Noli
ire cũ eis neq; maledicas populo:q2 be-
nedictus eſt. Qui mane cõſurgens dixit
ad principes. Ite in terram veſtram:q2 ꝓ
hibuit me deus venire vobiſcum. Reuer
ſi principes dixerunt ad balach. Noluit
balaam venire nobiſcum. Rurſum ille
multo plures et nobiliores ꝙ ante miſe-
rat miſit. Qui cum veniſſent ad balaam
dixerunt. Sic dicit balach filius ſephor
Ne cũcteris venire ad me paratũ habeo
B honorare te:ꝛ quicqd volueris dabo ti-
I.24.c. bi. Veni ꝛ maledic populo iſti. Reſpon-
Z.eodem. dit balaam. Si dederit mihi balach ple-
Permittit nam domũ ſuã argẽti ꝛ auri:nõ potero
deꝰ balaã immutare ꝟbuꝫ dñi dei mei:vt vel plus
ire ad ba- vel minus loquar. Obſecro vt hic mane-
lach. tis etiam hac nocte:vt ſcire queam quid
mihi rurſum reſpondeat dominus. Ve-
nit ergo deus ad balaã nocte ꝛ ait ei. Si
vocare te venerũt hoĩes iſti: ſurge ꝛ va-
de cum eis:ita dumtaxat:vt quod tibi ꝓ
cepero facias. Surrexit balaaꝫ mane et
ſtrata aſina ꝓfectus eſt cum eis. Et ira-
tus eſt deus. Stetitq; angelus dñi in via
contra balaã qui ſedebat aſine: et duos
pueros habebat ſecum. Cernens aſina
angelum ſtantem in via euaginato gla-
dio:auertit ſe de itinere et ibat ꝑ agrum
C Quam cũ verberaret balaã:ꝛ vellet ad ſe-
mitam reducere:ſtetit angelus in angu-
ſtijs duarũ maceriarũ quibus vinee cin-
gebantur. Quẽ videns aſina:iunxit ſe pa-
rieti:et attriuit ſedentis pedeꝫ. At ille ite-
rum verberabat eam:ꝛ nihilominus an-
gelus ad locum anguſtum tranſiens vbi
nec ad dexteram nec ad ſiniſtram pote-
rat deuiari:obuius ſtetit. Cumq; vidiſſet
aſina ſtanteꝫ angelũ ꝯcidit ſub pedibus
De deriſi- ſedentis: Qui iratus vehementius cede-
oĩ et iniu- bat fuſte latera eius. Aperuitq; dñs os
ria. aſine ꝛ locuta eſt. Quid feci tibi? Cur ꝑ-
c.p4.s.c. cutis me. Ecce iam tertio? Reſpõdit ba-
laam. Quia cõmeruiſti ꝛ illuſiſti mihi vti-
nam haberem gladium vt te percuterem.
F Dixit aſina. Nonne animal tuum ſuꝫ cui
ſemper ſedere conſueuiſti vſq; in preſen-
tem diem? Dic quid ſimile vnq̃ fecerim
tibi? At ille ait. Nũq̃. Protinus aperuit
dñs oculos balaã: ꝛ vidit angelum ſtan-
tem in via euaginato gladio: adorauitq;
eum pronus in terram. Cui angelus.
Cur inquit tertio verberas aſinam tuaꝫ.
Ego veni vt aduerſarer tibi:q2 peruerſa
eſt via tua mihiq; contraria. Et niſi aſi-
na declinaſſet de via dans locũ reſiſtenti
te occidiſſeꝫ et illa viueret. Dixitq; balaã
Peccaui: neſciens ꝙ tu ſtares cõtra me.
Et nunc ſi diſplicet tibi vt vadam: reuer-
tar. Ait angelus. Vade cum iſtis et caue
ne aliud ꝙ precepero tibi loquaris. Iuit
igitur cum principibus. Quod cum au- G
diſſet balach egreſſus eſt ĩ occurſum eiꝰ
in oppido moabitarum: quod ſitum eſt
in extremis finibus arnõ. Dixitq; ad ba-
laam. Miſi nũcios vt vocarent te: cur
non ſtatim veniſti ad me? An quia mer-
cedẽ aduentui tuo reddere nequeo? Cui
ille reſpondit. Ecce adſum. Nunquid lo- I.23.b.
qui potero aliud niſi quod deus poſuerit
in ore meo? Perrexerunt ergo ſimul et
venerunt in vrbem que in extremis re-
gni eius finibus erat. Cumq; occidiſ-
ſet balach boues et oues: miſit ad ba-
laam et principes qui cum eo erant mu-
nera. Mane autem facto duxit eum ad
excelſa baal: et intuitus eſt extremã par-
tem populi.

¶ C.S. Balaã in montẽ ducitur ad maledicen-
dum pplo: aras ſeptẽ edificari iubet ꝛ victimas
imponit: ꝓ maledictione benedicit: ꝛ prophetat
de cõualeſcentia ꝛ multiplicatione populi con-
tra inimicos. Et iterum in montem alium duci-
tur: tertio etiam ducitur. Capitulum xxiij.

Dixitq; balaam ad ba- A
lach. Edifica mihi hic
ſepteꝫ aras:ꝛ para to-
tidem vitulos: eiuſdẽ-
q; numeri arietes. Cũ-
q; feciſſet iuxta ſermo-
nem balaaꝫ impoſue-
runt ſimul vitulum ꝛ
arietem ſup aram. Dixitq; balaã ad ba-
lach. Sta paulĩſp iuxta holocauſtũ tuũ
donec vadaꝫ: ſi forte occurrat mihi dñs.
et quodcunq; mihi imperauerit: loquar
tibi. Cumq; abijſſet velociter: occurrit ei
deus locutuſq; eſt ad eum balaam. Se-
ptem inquit aras erexi: et impoſui vitu-
lum et arietem deſuper. Dominus autẽ
poſuit verbum in ore eius:et ait. Reuer-
tere ad balach et hec loqueris. Reuerſus
inuenit ſtantem balach iuxta holocau-
ſtum ſuũ:ꝛ omnes principes moabitaꝝ
aſſumptaq; parabola ſua dixit. De araꝫ ad-
duxit me balach rex moabitarũ de mõti-
bꝰ orientis. Veni inqt ꝛ maledic iacob: ꝓpe- B
ra ꝛ deteſtare iſrl'. Quõ maledicam: cui
non maledixit deus? Qua ratione dete-

ſcet: quē dñs nō deteſtať? De ſummis ſi
Pro male licibus videbo eum: et de collibus conſi
dictione ba derabo illū. Populus ſolus habitabit: ⁊
laam bñdi inter gentes nō reputabiť. Quis dinu-
cit populo merare poſſit puluerē iacob et noſſe nu
iſrael. merū ſtirpis iſrael? Moriatur aīa mea
Alis ⁊ iſtoꝝ. morte iuſtoꝝ ✠ et fiāt nouiſſima mea
D horū ſimilia. Dixitq; balach ad balaam
Quid eſt hoc, quod agis? Ut maledice-
S. 22. g. res inimicis meis vocaui te: et tu ecōtra
rio bñdicis eis. Cui ille reſpōdit. Num
aliud poſſum loqui niſi qđ iuſſerit dñs.
Dixit ergo balach ad balaā. Ueni mecū
in alterū locū: vñ partē iſrael videas: et
totū videre nō poſſis: et inde maledici-
C to ei. Cūq; duxiſſet eū ī locū ſublimē ſu
per verticē montis phaſga: edificauit ba
[illegible] laā ſeptē aras: ⁊ īpoſitis ſupra vitulis ✠
atq; arietib⁹: dixit ad balach. Sta hic iu
xta holocauſtū tuū donec ego obui⁹ per
gam. Cui cū dñs occurriſſet: poſuiſſetq;
verbū in ore ei⁹ ait. Reuertere ad balach
et hec loqueris ei. Reuerſus inuenit euꝫ
ſtantē iuxta holocauſtū ſuū: ⁊ principes
moabitarū cū eo. Ad quē balach. Quid
inquit locut⁹ eſt dñs? At ille aſſūpta pa
rabola ſua ait. Sta balach et auſculta:
audi fili ſephor. Nō eſt de⁹ quaſi homo
vt mētiať: nec vt filius hoīs vt mutetur
Dixit ergo ⁊ nō faciet: locutus eſt et nō
implebit. Ad benedicendū adduct⁹ ſuꝫ
bñdictionē ꝓhibere nō valeo. Nō ē ido
lum in iacob: nec videť ſimulachrum in
S. 24. b. iſrael. Dñs de⁹ ei⁹ cū eo eſt: ⁊ clangor vi
D ctorie regis in illo. Deus eduxit illuꝫ de
egypto cuius fortitudo ſimilis eſt rhino
cerotis. Nō eſt augurium in iacob: nec di
uinatio in iſrael. Tēporib⁹ ſuis dicetur
iacob ⁊ iſrael qđ operat⁹ ſit de⁹. Ecce po
pulus vt leena cōſurget: ⁊ quaſi leo erige
tur. Nō accubabit donec deuoret predā
et occiſoꝝ ſanguinem bibat. Dixitq; ba-
lach ad balaā. Nec maledicas ei: nec be-
nedicas. Et ille ait. Nōne dixi tibi qcqd
mihi deus imperaret ꝙ hoc facerem. Et
ait balach ad eū. Ueni ⁊ ducā te ad aliū
locū: ſi forte placeat deo vt inde maledi
cas eis. Cumq; duxiſſet eū ſuper verticē
montis phogor qui reſpicit ſolitudinem
dixit ei balaā. Edifica mihi hic ſeptem
aras: ⁊ para totidem vitulos: eiuſdemq;
numeri arietes per ſingulas aras. Fecit
balach vt balaam dixerat: impoſuitq; vi
tulos et arietes per ſingulas aras.

¶ C. S. Balaā nō vadit ad conſulendum dñm: ſz ſtatim ꝓphetat de regno iſrl futuro: poſtea ꝓphetat de aduētu xpi ⁊ gloria eius. Cap. xxiiij.

Cumq; vidiſſet balaam
ꝙ placeret dño vt bñ-
diceret iſrael nequaꝗ̄
abijt vt ante perrexe-
rat: vt augurium quere-
ret: ſed dirigēs contra
deſertum vultū ſuum
⁊ eleuans oculos vidit
iſrael in tentorijs cōmorantē per trib⁹
ſuas et irruente in ſe ſpiritu dei aſſum-
pta parabola ait. Dixit balaam fili⁹ beor S. eod.
dixit homo cuius obturatus eſt oculus Prophetia
dixit auditor ſermonum dei qui viſionē balaā de
omnipotētis intuitus eſt qui cadit et ſic futuro re
aperiūtur oculi ei⁹. Quā pulchra taber- gno iſrael
nacula tua iacob: et tentoria ſua iſrael: ⁊ aduentu
vt valles nemoroſe vt horti iuxta fluuios xpi.
irrigui vt tabernacula q̄ fixit dominus B
quaſi cedri prope aquas. Fluet aqua de
ſitula eius: et ſemen illius erit in aquas
multas. Tolletur propter agag rex eius [illegible]
et auferet regnū illius. Deus eduxit illū
de egypto: cuius fortitudo ſimilis eſt rhi
nocerotis. Deuorabūt gentes hoſtes illi⁹
oſſaq; eorum confringent et perforabūt
ſagittis. Accubās dormiuit vt leo ⁊ qua
ſi leena quam ſuſcitare nullus audebit.
Qui benedixerit tibi: erit ⁊ ipſe bñdict⁹.
Qui maledixerit tibi: in maledictione re
putabitur. Iratuſq; balach cōtra balaā
complosis manibus ait. Ad maledicen-
dum inimicis meis vocaui te quib⁹ ecō
trario tertio benedixiſti. Reuertere ad lo
cum tuū. Decreueram quidem magnifi C
ce honorare te: ſed dominus priuauit te
honore diſpoſito. Reſpondit balaam ad S. 22. d.
balach. Nōne nuncijs tuis quos miſiſti
ad me dixi: ſi dederit mihi balach plenaꝫ
domum ſuam argenti ⁊ auri nō potero
preterire ſermonem domini dei mei: vt
vel boni quid vel mali proferā ex corde
meo. ſed quicqd dñs dixerit: hoc loquar
Uerūtamen pergēs ad populum meuꝫ S. eodem
dabo tibi cōſiliū quid populus tuus po
pulo huic faciat extremo tpe. Sumpta
igitur parabola rurſuꝫ ait. Dixit balaam
filius beor dixit homo cui⁹ obturat⁹ eſt
oculus: dixit auditor ſermonū dei q̄ no-
uit doctrinam altiſſimi ⁊ viſiones omni
potentis videt: q̄ cadens apertos habet
oculos. Uidebo eū: ſed nō modo: intue
bor illū: ſꝫ nō prope. Orietur ſtella ex ia- De aduentu
cob: ⁊ cōſurget virga de iſrael: ⁊ pcutiet chriſti.
duces moab: vaſtabitq; oēs filios ſeth:
⁊ erit idumea poſſeſſio eius. Hereditaꝫ

ipſe cedet inimicis ſuis iſrael vero forti
ter aget. De iacob erit qui dominetur et
perdat reliquias ciuitatis. Cumq̧ vidiſ-
ſet amalech aſſumēs parabolā: ait. Pri-
cipium gentium amalech cuius extrema
perdent. Vidit q̧ cineū: et aſſumpta pa
rabola: ait. Robuſtū quidē eſt habitacu
lum tuū: ſed ſi in petra poſueris nidum
tuū et fueris electus de ſtirpe cyn q̄diu
poteris permanere. Aſſur enī capiet te.
Aſſūptaq̧ parabola iterū locut⁹ eſt. Heu
quis victurus eſt quādo iſta faciet deus
Dan. 11. c. Venient in trierib⁹ de italia: ſuperabūt
aſſyrios: vaſtabuntq̧ hebreos: et ad extre
mum etiam ipſi peribunt. Surrexitq̧
balaam et reuerſus eſt in locum ſuum:
balach quoq̧ via qua venerat rediit.

¶ C. S. Fornicabitur pplš cum filiabus moab. Iubet deus vt omnes culpabiles occidātur et ꝑ principes q̄ alij. Phinees occidit zambri et cozbi et in ſcorto: et ideo ſibi ſacerdotium eternum ſta tuitur.

Capitulum. xxv.

Morabatur autē eo tem
pore iſrael in ſethim et
fornicat⁹ eſt populus
cum filiabus moab: q̄
vocauerunt eos ad ſa
crificia ſua. At illi co-
Ioſue. 22. e. mederunt et adoraue
runt deas earū. Ini-
tiatuſq̧ eſt iſrael beelphegor. Et iratus
dñs ait ad moyſen. Tolle cunctos prin-
cipes populi et ſuſpende eos cōtra ſolē in
patibulis: vt auertatur furor meus ab
Exo. 32. f. iſrael. Dixitq̧ moyſes ad iudices iſrael.
Occidat vnuſquiſq̧ proximos ſuos q̄ ini-
B tiati ſunt beelphegor. Et ecce vn⁹ de fi-
1. Mach. 2. c. lijs iſrael intrauit coram fratribus ſuis
ad ſcortū madianitē vidēte moyſe et oī
4. q. 7. ſi nos. turba filiorū iſrael: q̄ flebant ante fores
tabernaculi. Qđ cū vidiſſet phinees fi-
lius eleazari filij aaron ſacerdotis: ſurre
xit de medio multitudinis: et arrepto pu
gione ingreſſus eſt poſt virū iſraelitem
in lupanar et perfodit ambos ſimul virū
1. Co. 10. b. ſcz et mulierē in locis genitalibus. Ceſſa
uitq̧ plaga a filijs iſrael: et occiſi ſunt vi
ginti quattuor milia hominū. Dixitq̧ do
C minus ad moyſen. Phinees filius elea-
Eccl. 45. d. 1. Macha. 2. e. zari filij aaron ſacerdotis auertit iram
meam a filijs iſrael q2 zelo meo cōmot⁹
eſt contra eos vt non ipſe delerem filios
iſrael in zelo meo. Idcirco loq̄re ad eum
Ecce do ei pacem federis mei et erit tam
ipſi q̄ ſemini eius pactū ſacerdotij ſem-
piternum: quia zelatus eſt pro deo ſuo

et expiauit ſcelus filiorū iſrael. Erat au-
tem nomen viri iſraelite qui occiſus eſt
cum madianitide zambri filius ſalumi
dux de cognatione et tribu ſymeonis.
Porro mulier madianitis que pariter in
terfecta eſt vocabatur cozbi filia ſur prin
cipis nobiliſſimi madianitarū. Locutuſq̧
eſt dñs ad moyſen dicens. Hoſtes vos
ſentiant madianite et percutite eos: q2 ipſi
hoſtiliter egerūt cōtra vos et deceperūt
inſidijs per idolū phogor et cozbi filiam
ducis madiā ſororē ſuā: q̄ percuſſa eſt in
die plage pro ſacrilegio phogor.

¶ C. S. Numerantur filij iſrael quibus terra diuidenda eſt a viginti annis et ſupra: quia oēs primo mortui ſunt. Tribus autem leui ſeorſum numeratur: quia illius poſſeſſio non datur: quia dominus eſt poſſeſſio eius. Cap. xxvi.

Poſtq̄ noxiorū ſanguis
effuſus eſt dixit dñs ad A
moyſen et eleazar filiū Exo. 30. b.
aaron ſacerdotem. Nu-
merate omnē ſummā
filiorum iſrael a vigin-
ti annis et ſupra per do-
mos et cognationes ſu-
as cunctos qui poſſunt ad bella proce-
dere. Locuti ſunt itaq̧ moyſes et elea-
zar ſacerdos in campeſtribus moab ſu
per iordanem contra hierico ad eos qui
erant a viginti annis et ſupra: ſicut do-
minus imperauerat: quorum iſte eſt nu
merus. Ruben primogenitus iſrael. Hu
ius filius enoch: a quo familia enochi- Ruben familie.
tharum et phallu: a quo familia phalluī Gen. 46. b
tarum: et eſrom: a quo familia eſromita- Exo. 6. b.
rum: et charmi: a quo familia charmita 1. Pa. 5. b.
rū. He ſunt familie de ſtirpe ruben: qua
rum numerus inuentus eſt quadragin-
ta milia et ſeptingenta triginta. Filius B
phallu eliab: huius filij namuhel et da-
than et abiron. Iſti ſunt dathan et abi-
ron principes populi qui ſurrexerūt cō-
tra moyſen et aaron in ſeditione chore:
qn̄ aduerſus dñm rebellauerunt: et ape
riēs terra os ſuū deuorauit chore moriē
tibus plurimis quādo cōbuſſit ignis du
centos quinquaginta viros. Et factum
eſt grande miraculum vt chore pereun-
te filij illius nō perirent. Filij ſymeon per
cognationes ſuas namuhel ab hoc fami Symeon familie
lia namuhelitarū: et iamin ab hoc fami-
lia iaminitarum: iachin: ab hoc familia
iachinitarū: zare: ab hoc familia zareita
rum: ſaul: ab hoc familia ſaulitarū. He
ſunt familie de ſtirpe ſymeon: quarū oīm

numerus fuit viginti duo milia ducenti.
Gad fami- Filij gad p cognationes ſuas ſephõ: ab
lie. hoc familia ſephonitarum: aggi: ab hoc
familia aggitarũ. Suni: ab h familia ſu
nitarum. Ozni: ab hoc familia oznitarũ.
her: ab hoc familia heritarũ. arod ab hoc
familia aroditarũ. arihel: ab hoc fami-
C lia arihelitarũ. Iſte ſunt familie gad: qua
rum oĩs numerus fuit quadraginta mi-
Geñ.38.a. lia quingenti. Filij iuda: her ⁊ onan: qui
Iude fami ambo mortui ſunt ĩ terra chanaan. Fue
lie. runtq; filij iuda per cognationes ſuas
ſela: a quo familia ſelaitarũ: phares a q̃
familia phareſitarum: zare a quo fami-
lia zaitarum. Porro filij phares eſrom:
a quo familia eſromitarum. ⁊ amul: a q̃
familia amulitarũ. Iſte ſunt familie iu
da: quarum oĩs numerus fuit ſeptua-
Iſachar. ginta ſex milia quingenti. Filij iſachar p
cognationes ſuas thola: a quo familia
tholicarũ: phua: a quo familia phuitarũ
iaſub: a quo familia iaſubitarum: ſemrã
a quo familia ſemramitarum. He ſunt
cognationes iſachar: quarum numerus
fuit ſexagintaquattuor milia trecenti.
Zabulon fa Filij zabulon per cognationes ſuas ſa-
milie. red: a quo familia ſareditarum: helon: a
D quo familia helonitarum: ialel: a quo fa
milia ialelitarũ. He ſunt cognatiões za
bulon: quarum numerus fuit ſexaginta
Ioſeph fa- milia quingentorũ. Filij ioſeph p cogna
milie ma- tiones ſuas manaſſe et effraim. De ma-
naſſe. naſſe ortus eſt machir: a quo familia ma
chiritarũ. Machir genuit galad: a quo
famia galaaditarum. Galaad habuit fi-
lios iezer: a quo familia iezeritarum: ⁊ e-
lech: a quo familia elechitarũ: ⁊ aſrihel
a quo familia aſrihelitarum: ⁊ ſechem:
Ioſue.17. a quo familia ſechemitarum: et ſemida:
a. a quo familia ſemidaitarum: et epher: a
quo familia epheritarũ. Fuit aũt epher
pater ſalphaad: qui filios non habebat:
ſed tñ filias: quarũ iſta ſũt nõia: maala
⁊ noa et egla et melcha et terſa. He ſunt
familie manaſſe et numerus earum q̃n-
Effraim fa quagintaduo milia ſeptingenti. Filij au
milie. tem effraim p cognationes ſuas fuerũt
hi. Suthala: a quo familia ſuthalaitarũ
becher: a quo familia becheritarũ. theen
a quo familia theenitarũ. Porro filius
E ſuthala fuit heren: a quo familia hereni
tarum. He ſunt cognationes filiorum ef
fraim: quarum numerus fuit triginta-
duo milia quingentorum. Iſti ſunt filij
Beniamin ioſeph p familias ſuas. Filij beniamin in
familie. cognationibus ſuis bale: a quo familia

balaitarũ: aſbel: a quo familia aſbelita
rũ. achirã: a quo familia achiramitarũ. ſu
phaz: a quo familia ſuphamitarũ. vphã
a quo familia vphamitarũ. Filij bale: he
red ⁊ noeman. De hered familia heredi-
tarum. de noemã familia noemitarum.
Hi ſunt filij beniamin per cognationes
ſuas: quorũ numerus fuit quadraginta
quinq; milia ſexcenti. Filij dan p cogna Dan fami
tiones ſuas ſuham: a quo familia ſuha- lia.
mitarum. He ſunt cognationes dan per
familias ſuas. Oẽs fuere ſuhamite quorũ
numerus erat ſexagintaquattuor milia
quadringenti. Filij aſer per cognatiões Aſer fami
ſuas iemna: a quo familia iemneitarũ: lie
ieſſui: a quo familia ieſſuitarum: brie: a
quo familia brieitarum. Filij brie: haber
a quo familia haberitarũ: ⁊ melchiel: a
quo familia melchielitarum. Nomẽ aũt
filie aſer ſara. He ſunt cognatiões filio-
rum aſer ⁊ numerus q̃nquaginta tria mi F
lia quadringenti. Filij neptalim p cogna Neptalim
tiones ſuas: ieſſihel: a quo familia ieſſi- familie.
helitarum: guni: a quo familia gunita-
rum: ieſer: a quo familia ieſeritarũ: ſellẽ
a quo familia ſellemitarum. He ſunt co
gnationes filiorũ neptalim p familias
ſuas: quorũ numerus quadragintaq̃nq; Numerus
milia quadringenti. Iſta eſt ſumma filio oim filiorũ
rũ iſrl: q̃ recẽſiti ſunt ſexcẽta milia et mil iſrael ſexcẽ
le ſeptingenti triginta. Locutuſq; ẽ dñs ta milia et
ad moyſen dicẽs. Iſtis diuidet terra iux- mille dccxxx
ta numerũ vocabulorũ ĩ poſſeſſiões ſuas.
Pluribꝰ maiorẽ ptẽ dabis: ⁊ paucioribꝰ
minorẽ ſingulis: ſicut nunc recẽſiti ſunt
tradet poſſeſſio: ita dũtaxat vt ſors ter-
ram tribubꝰ diuidat et familijs. Quicq̃d Leui fami
ſorte cõtigerit hoc vel plures accipiãt: vl lie.
pauciores. Hic q̃ eſt numerus filiorũ le
ui p familias ſuas: gerſon: a quo familia G
gerſonitarũ: caath: a quo familia caathi
tarũ: merari: a quo familia meraritarũ:
He ſunt familie leui. Familia lobni: fa-
milia hebrõi: familia mooli: familia mu
ſi familia chori. At vero caath genuit Exo.6.d.
amram: qui habuit vxorem iochabeth fi
liã leui: que nata eſt ei in egypto. Hec ge
nuit amrã viro ſuo filios aarõ et moyſẽ
⁊ mariã ſororẽ eorũ. De aarõ orti ſunt
nadab ⁊ abiu ⁊ eleazar ⁊ ithamar: quorũ
nadab ⁊ abiu mortui ſũt: cũ obtuliſſent
ignẽ alienũ corã dño. Fueruntq; oẽs qui
numerati ſunt viginti tria milia gñis ma
ſculini ab vno menſe et ſupra: quo nõ
ſunt recenſiti inter filios iſrl: nec eis cũ
ceteris data poſſeſſio eſt. Hic eſt numerꝰ

filioꝝ iſrl: q̄ deſcripti ſunt a moyſe ⁊ ele
azaro ſacerdote in cāpeſtrib⁹ moab ſu-
pra iordanē ꝯ hiericho: inter quos nul
lus fuit eoꝝ q̄ añ nūerati ſunt a moyſe
⁊ aaron in deſerto ſinai. Predixerat em̄
dñs q̄ oēs morerent̄ in ſolitudine. Nul
luſq̄ remanſit ex eis niſi caleph filius ie
phone et ioſue filius nun.

¶ C.S. Datur lex de hereditatione filiarū ſal-
phaad: oſtēdit de⁹ moyſi de mōte terrā promiſſio
nis: precipit dñs moyſi vt manus imponat ioſue co
ram eleazaro in ducē ppl'i. Cap. xxvii.

A | N.26.d. | J.36.a. | Joſue 17.a.

Acceſſerunt autē filie
ſalphaad filij epher: fi
lij galaad: filij machir
filij manaſſe qui fuit
filius ioſeph: quarum
ſūt noīa: maala ⁊ no-
ha ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ ther
ſa: ſteteruntq̄ coram
moyſe et eleazaro ſacerdote: ⁊ cūctis prī
cipib⁹ ppl'i ad hoſtiū tabernacl'i federis
atq̄ dixerunt. Pater nr̄ mortu⁹ eſt in de
ſerto: nec fuit in ſeditiōe q̄ ꝯcitata eſt ꝯ
dñm ſub chore: ſed in pctō ſuo mortuus
eſt. Hic nō habuit mares filios. Cur tol-
B lit̄ nomē illi⁹ de familia ſua: q2 nō hȝ fi-
liū. Date nobis poſſeſſionē inter cogna
tos pr̄is nr̄i. Retulitq̄ moyſes cām ea-
Ad filiam mortuo patre ſine maſculo tranſit he-reditas ad ſucceſſores | rū ad iudiciū dñi. Qui dixit ad eum. Iu-
ſtā rem poſtulāt filie ſalphaad. Da eis poſ
ſeſſionē inter cognatos pr̄is ſui: ⁊ ei i he
reditatē ſuccedat. Ad filios aūt iſrl' loq̄
ris hec. Hō cū mortu⁹ fuerit abſq̄ filio:
ad filiā ei⁹ trāſibit hereditas. Si filiā nō
habuerit habebit ſucceſſores fr̄es ſuos.
Q̄d ⁊ ſi fratres non fuerint: dabitis he-
reditatem fratrib⁹ pr̄is ei⁹. Sin aūt nec
patruos habuerit: dabit̄ hereditas hiis q̄
ei proximi ſunt. Eritq̄ hoc filijs iſrael
C ſctm̄ lege ꝑpetua: ſicut p̄cepit dñs moy-
ſi. Dixit q̄ȝ dñs ad moyſen. Aſcēde i mō-
tem iſtum abarim ⁊ ꝯtemplare inde terrā
quā datur⁹ ſum filijs iſrl'. Cūq̄ videris
eā ibis et tu ad pplm tuū ſicut iuit fra-
ter tuus aaron: q2 offendiſtis me i deſer
to ſin: in ꝯdictiōe multitudinis: nec ſcti
ficare me voluiſtis corā ea ſup aq̄s. He
D ſunt aque ꝯdictionis in cades deſerti ſin.
Ordinatur ioſue dux eſt acl poſt moyſen. | Cui reſpondit moyſes. Prouideat dñs
deus ſpūm oīs carnis hoīe; qui ſit ſuper
multitudinē hāc: ⁊ poſſit exire et intrare
ante eos: et educere eos vel introducere
ne ſit populus dñi ſicut oues abſq̄ pa-
ſtore. Dixitq̄ dñs ad moyſen. Tolle io-
ſue filium nun virū in q̄ eſt ſpūs dei ⁊ po
ne manū tuā ſup eum. Qui ſtabit corā
eleazaro ſacerdote et oī multitudine: et
dabis ei p̄cepta cunctis vidētib⁹ ⁊ partē
glīe tue: et audiat eū oīs ſynagoga filio-
rū iſrl'. Pro hoc ſi q̄d agēdū erit: eleazar
ſacerdos ꝯſulet dñm. Ad vbū ei⁹ egre
diet̄ ⁊ ingrediet̄ ipſe ⁊ oēs filij iſrl' cū eo
⁊ cetera multitudo. Fecit moyſes vt p̄-
ceperat dñs. Cūq̄ tuliſſet ioſue ſtatuit
eū corā eleazaro ſacerdote ⁊ oī frequē-
tia ppl'i: ⁊ impoſitis capiti ei⁹ manib⁹ cū
cta replicauit q̄ mandauerat dñs.

¶ C.S. De diuerſis ſolēnitatibus anni: quid in
qualibet offerēdum ſit: ⁊ cum quibus libamī-
nis: poſtea quid quotidie: ſecundo quid ſabba-
to: tertio quid in kalēdis: quarto quid in paſchā:
quinto quid in feſto pēthecoſtes. Cap. xxviii.

Dixitq̄ dñs ad moyſen A
Precipe filijs iſrl' ⁊ di
ces ad eos oblationē
meam et panes ⁊ incē
ſum odoris ſuauiſſimi
offerte p tpa ſua. Hec | Oblatio
ſunt ſacrificia q̄ offer- | quotidia
re debetis. Agnos an- | na.
niculos immaculatos duos quotidie in | De cōſe. di.
holocauſtum ſempiternū vnū offeretis | x.c. non
mane ⁊ alterū ad veſperā: decimā par- | oportet.
tē ephi ſimile: q̄ ꝯſpſa ſit oleo puriſſimo:
⁊ habeat quartā partē hin. Holocauſtū
iuge eſt q̄d obtuliſtis in mōte ſinai i odo
rem ſuauiſſimū incēſi dñi. Et libabitis
vini quartā partē hin p agnos ſinglos
in ſctūario dñi. Alterūq̄ agnū ſilr offe-
retis ad veſperā iuxta oēm ritū ſacrifi-
cij matutini ⁊ libamētorū ei⁹ oblationē
ſuauiſſimi odoris dño. Die autē ſabbati B
offeretis duos agnos anniculos imma- | Oblatio
culatos et duas decimas ſile oleo ꝯſper | ſabbati.
ſe in ſacrificio: ⁊ liba q̄ rite funduntur p
ſingula ſabbata in holocauſtum ſempi-
ternū. In kalēdis aūt id eſt i menſiū exor | Oblatio in
dijs: offeretis holocauſtum dño vitulos | kalendis.
de armēto duos arietē vnū agnos anni
culos ſeptē imaculatos ⁊ tres decimas
ſimile oleo cōſperſe in ſacrificio p ſingu
los vitulos: et duas decimas ſile oleo cō
ſperſe p ſingulos arietes: ⁊ decimā deci
me ſimile ex oleo in ſacrificio per agnos
ſingulos. Holocauſtum ſuauiſſimi odo-
ris atq̄ incenſi eſt dño. Libamēta autē
vini que per ſingulas fundenda ſunt vi-
ctimas iſta erunt. Media pars hin per
ſingulos vitulos: tertia per arietē: quar
ta per agnum. Hoc erit holocauſtum
per omnes menſes qui ſibi anno vertēte C

te ſuccedit. Hircum quoque offeret domino pro peccatis in holocauſtum ſempiternum cum libamentis ſuis. Menſe autem primo quartadecima die menſis phaſe domini erit: et quartadecima die ſolemnitas. Septem diebus veſcentur azymis: quarum dies prima venerabilis et ſancta erit. Omne opus ſervile non facietis in ea: offeretiſque incenſum holocauſtum domino vitulos de armento duos: arietem unum: agnos anniculos immaculatos ſeptem: et ſacrificia ſingulorum ex ſimila que conſperſa ſit oleo: tres decimas per ſingulos vitulos: et duas decimas per arietem: et decimam decime per agnos ſingulos. i. per ſeptem agnos: et hircum pro peccato unum: ut expietur pro vobis: preter holocauſtum matutinum: quod ſemper offeretis. Ita facietis per ſingulos dies ſeptem dierum in fomitem ignis et in odorem ſuaviſſimum domino qui ſurget de holocauſto et de libationibus ſingulorum. Dies quoque ſeptimus celeberrimus et ſanctus erit vobis. Omne opus ſervile non facietis in eo. Dies etiam primitivorum quando offeretis novas fruges domino expletis hebdomadibus venerabilis et ſancta erit. Omne opus ſervile non facietis in ea. Offeretiſque holocauſtum in odorem ſuaviſſimum domino: vitulos de armento duos: arietem unum: agnos anniculos immaculatos ſeptem: atque in ſacrificiis eorum ſimile oleo conſperſe: tres decimas per ſingulos vitulos: per arietes duos: per agnos decimam decime: que ſimul ſunt agni ſeptem: hircum quoque qui mactatur pro expiatione preter holocauſtum ſempiternum et liba eius. Immaculata offeretis omnia cum libationibus ſuis.

Oblatio in paſcha. Exo. 12. c. Levi. 23. a.

Oblatio in feſto pentecoſtes.

¶ C. D. De tribus ſolennitatibus ſeptembris quid una quaque offerendum ſit: ſcilicet feſto tubarum et expiationis et feſto tabernaculorum: quod octo dies agitur. Capi. xxix.

Oblatio in feſto tubarum.

Menſis etiam ſeptimi prima dies venerabilis et ſancta erit vobis. Omne opus ſervile non facietis in ea: quia dies clangoris eſt et tubarum. Offeretiſque holocauſtum in odorem ſuaviſſimum domino: vitulum de armento unum: arietem unum: agnos anniculos immaculatos ſeptem: et in ſacrificiis eorum ſimile oleo conſperſe tres decimas per ſingulos vitulos: duas decimas per arietem: unam decimam per agnum: qui ſimul ſunt agni ſeptem: et hircum pro peccato qui offertur in expiationem populi. preter holocauſtum kalendarum cum ſacrificiis ſuis et holocauſtum ſempiternum cum libationibus ſolitis. Eiſdem cerimoniis offeretis in odorem ſuaviſſimum incenſum domino. Decima quoque dies menſis huius ſeptimi erit vobis ſancta atque venerabilis: et affligetis animas veſtras. Omne opus ſervile non facietis in ea. Offeretiſque holocauſtum domino in odorem ſuaviſſimum: vitulum de armento unum: arietem unum: agnos anniculos immaculatos ſeptem: et in ſacrificiis eorum ſimile oleo conſperſe tres decimas per ſingulos vitulos duas decimas per arietem: decimam decime per agnos ſingulos: qui ſunt ſimul agni ſeptem: hircum pro peccato abſque his que offerri pro delicto ſolet in expiationem et holocauſtum ſempiternum in ſacrificio et libaminibus eorum. Quintadecima vero die menſis ſeptimi que vobis ſancta erit atque venerabilis: omne opus ſervile non facietis in ea: ſed celebrabitis ſolemnitatem domino ſeptem diebus. Offeretiſque holocauſtum in odorem ſuaviſſimum domino: vitulos de armento tredecim: arietes duos: agnos anniculos quattuordecim: et in libamentis eorum ſimile oleo conſperſe tres decimas per vitulos ſingulos qui ſunt ſimul vituli tredecim: et duas decimas arieti uno: id eſt ſimul arietibus duobus: et decimam decime agnis ſingulis: qui ſunt ſimul agni quattuordecim et hircum pro peccato abſque holocauſto ſempiterno et ſacrificio et libamine eius. In die altero offeretis vitulos de armento duodecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: ſacrificiaque et libamina ſingulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis: et hircum pro peccato abſque holocauſto ſempiterno ſacrificioque et libamine eius. Die tertio offeretis vitulos undecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: ſacrificiaque et libamina ſingulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis: et hircum pro peccato abſque holocauſto ſempiterno ſacrificioque et libamine eius. Die quarto offeretis vitulos decem: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: ſacrificiaque et libamina ſingulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis: et hircum pro peccato abſque holocauſto ſempiterno ſacrificioque eius et libamine. Die quinto offeretis vitulos novem: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim ſacrificiaque et libamina ſingulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis: et hircum pro peccato abſque holocauſto ſempiterno ſa-

Oblatio in feſto expiationis. ℞

Oblatio in feſto tabernaculorum

Secunda dies feſti tabernaculorum

Tertia dies

Quarta dies.

Quinta dies.

b crificioq̃ eius ⁊ libamine. Die ſexto offeretis vitulos octo: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim ſacrificiaq̃ ⁊ libamina ſingulorum ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis: ⁊ hircũ ꝓ peccõ abſq̃ holocauſto ſempiterno ſacrificioq̃ ei⁹ ⁊ libamine. Die ſeptimo offeretis vitulos ſeptẽ et arietes duos: agnos ãniculos immaculatos quattuordecim: ſacrificiaq̃ ⁊ libamina ſingulorum ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis: ⁊ hircũ ꝓ peccõ abſq̃ holocauſto ſempiterno ſacrificioq̃ ei⁹ ⁊ libamine. Die octauo: qui ẽ celeberrim⁹ oẽ op⁹ ſeruile nõ facietis offerẽtes holocauſtũ in odorẽ ſuauiſſimũ dño: vitulum vnum arietẽ vnũ: agnos ãniculos immaculatos ſeptẽ ſacrificiaq̃ ei⁹ ⁊ libamina ſingulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis: ⁊ hircũ ꝓ peccõ abſq̃ holocauſto ſempiterno ſacrificioq̃ ei⁹ et libamine. Hec offeretis dño in ſolennitatib⁹ veſtris preter vota ⁊ oblationes ſpõtaneas in holocauſto: i ſacrificio in libamine ⁊ in hoſtijs pacificis.

Sexta dies.

Septima dies.

Octauarũ oblatio.

¶ C.S. De voto dato: quando voto tenetur vir vel mulier: ⁊ quando non. Capi. xxx.

A Narrauitq̃ moyſes filijs iſrael oĩa q̃ ei dñs iperauerat ⁊ locut⁹ eſt ad principes tribuũ filiorũ iſrael. Iſte eſt ſermo quem precepit dñs. Si quis virorum votum dño vouerit: aut ſe cõſtrixerit iuramẽto nõ faciet irritũ verbũ ſuũ: ſʒ oẽ qđ ꝓmiſit implebit. Mulier ſi quippiã vouerit ⁊ ſe cõſtrixerit iuramẽto que ẽ in domo pr̃is ſui ⁊ in etate adhuc puellari: ſi cognouerit pr̃ votum qđ pollicita ẽ et iuramẽtũ q̃ obligauit aĩam ſuam ⁊ tacuerit voti rea erit: q̃cq̃d pollicita ẽ et iurauit: ope cõplebit: ſin autẽ ſtatim vt audierit ꝯdixerit pr̃ et vota ⁊ iuramenta eius irrita erũt nec obnoxia tenebit ſpõſioni: eo q̃ ꝯtradixerit pr̃. Si maritũ habuerit ⁊ vouerit aliq̃d: ⁊ ſemel de ore ei⁹ verbũ egrediẽs aĩam ei⁹ obligauerit iuramẽto: quo die audierit vir ⁊ nõ ꝯdixerit voti rea erit: reddetq̃ q̃cũq̃ ꝓmiſerat. Sin autẽ audiẽs ſtatĩ ꝯdixerit et irritas fecerit pollicitatiões ei⁹: verbaq̃ quib⁹ obſtrixerat aĩam ſuã ꝓpici⁹ erit ei dñs. Vidua ⁊ repudiata q̃cq̃d vouerit reddent. Vxor in domo viri cũ ſe voto cõſtrinxerit ⁊ iuramento: ſi audierit vir ⁊ tacuerit

Votum virorum.

Vocũ puelle in domo pr̃is non in matrimonio agente.

B

Votũ puelle deſpõſate in domo patris.

C

Votum viduarum ⁊ repudiatarum.

nec ꝯdixerit ſpõſiõi: reddet q̃cũq̃ ꝓmiſerat. Sin autẽ ex tẽplo ꝯdixerit: nõ tenebit ꝓmiſſiõis rea: q: marit⁹ contradixit: ⁊ dñs ei ꝓpici⁹ erit. Si vouerit ⁊ iuramẽto ſe ꝯſtrixerit vt ꝑ ieiuniũ vel ceterarũ rerũ abſtinẽtiã affligat aĩam ſuã: ⁊ ĩ arbitrio viri erit ſi faciat ſiue non faciat. Qđ ſi audiẽs vir tacuerit ⁊ in alterã diem diſtulerit ſentẽtiã: q̃cq̃d vouerat atq̃ ꝓmiſerat reddet: quia ſtatim vt audiuit tacuit. Sin autẽ ꝯdixerit poſtq̃ reſciuit portabit ipſe iniq̃tatẽ ei⁹. Iſte ſunt leges q̃s cõſtituit dñs moyſi inter virũ ⁊ vxorem inter patrẽ ⁊ filiã que in puellari adhuc etate eſt: vel q̃ manet in parẽtis domo.

Votum vxoris extra domum patris.

D

¶ C.S. De pugna contra madianitas: de balaam interfecto: de mulieribus madianitarũ captiuis interficiendis: de diuiſione prede et eque: de parte põtificis et leuitarum: de donarijs domini. Capitulum. xxxi.

A Locutuſq̃ eſt domin⁹ ad moyſẽ dicẽs. Vlciſcere pri⁹ filios iſrael de madianitis ⁊ ſic colligeris ad pplm tuum. Statimq̃ moyſes armate inq̃t ex vobis viros ad pugnã: q̃ poſſint vltionẽ dñi expetere de madianitis. Mille viri de ſingulis tribubus eligantur ex iſrael qui mittant ad bellum. Dederuntq̃ milleni de ſingulis tribubus id eſt duodecim milia expeditorum ad pugnam: quos miſit moyſes cum phinees filio eleazari ſacerdotis: vaſaq̃ ſancta et tubas ad clãgendũ tradidit ei. Cumq̃ pugnaſſent cõtra madianitas atq̃ viciſſent: oẽs mares occiderũt ⁊ reges eorum eui ⁊ recẽ ⁊ ſur ⁊ vr ⁊ rebe q̃nq̃ ꝑncipes gentis: balaam quoq̃ filium beor interfecerunt gladio: ceperũtq̃ mulieres eorum et paruulos oĩaq̃ pecora ⁊ cũctam ſupellectilem. Quicq̃d habere potuerant depopulati ſunt tam vrbes q̃ viculos et caſtella flamma cõſumpſit. Et tulerunt predam ⁊ vniuerſa que ceperant tam ex hoĩbus q̃ ex iumẽtis: et adduxerunt ad moyſen ⁊ eleazarũ ſacerdotẽ ⁊ ad omnẽ multitudinẽ filiorũ iſrael. Reliqua autẽ vtẽſilia portauerũt ad caſtra in campeſtribus moab iuxta iordanẽ cõtra hiericho. Egreſſi ſunt autẽ moyſes et eleazar ſacerdos ⁊ oẽs principes ſynagoge in occurſum eorum extra caſtra. Iratuſq̃ moyſes principib⁹ exercit⁹ tribunnis ⁊ cẽturionibus q̃ venerant de bello ait. Cur ſe

Victoria contra madianitas.

Occidũt balaam.

B

3.25.b.

minas reſeruaſtis? Nōne iſte ſunt que de
ceperunt filios iſrael ad ſuggeſtionē ba
E laam: et preuaricari vos fecerunt in dño
Judi.z1.b. ſup peccō phogor: vnde ꝛ percuſſus ē po
pulus. Ergo cunctos interficite quicqd
eſt generis maſculini etiam in paruulis
et mulieres que nouerunt viros in coitu
iugulate: puellas autem et oēs feminas
virgines reſeruate vobis: et manete ex-
tra caſtra septē dieb⁹. Qui occiderit ho-
minē vel occiſum tetigerit: luſtrabit die
tertio ꝛ ſeptimo. Et de oī pda ſiue veſti-
mētum fuerit ſiue vas: ꝛ aliqd in vtēſilis
preparatū de caprarū pellib⁹ ꝛ pilis ꝛ li
gno expiabit. Eleazar q̄ ſacerdos ad vi
ros exercitus qui pugnauerāt ſic locut⁹
b eſt. Hoc eſt preceptū legis qđ mandauit
deus moyſi. Aurū ꝛ argētū ꝛ es ꝛ ferrum
et plūbū ꝛ ſtānum: ꝛ oē qđ pōt trāſire p
flāmas igne purgabit. Quicquid autē
ignē nō pōt ſuſtinere aqua expiationis
ſanctificabit: ꝛ lauabitis veſtimenta ve-
ſtra die ſeptimo: ꝛ purificati poſtea ca-
Diuiſio pre ſtra intrabitis. Dixitq̄ dñs ad moyſen
de per pu- Tollite ſummā eorū que capta ſunt ab
gnatores. homīe vſq̄ ad pecus: tu et eleazar ſacer
dos et oēs principes vulgi: diuideſq̄ ex
equo predam inter eos qui pugnauerūt:
egreſſiq̄ ſunt ad bellū: ꝛ inter oēm reli-
quā multitudinē: ꝛ ſeparabis ptem dño
Pars pde ab his qui pugnauerūt ꝛ fuerūt in bello
pro ſacer- vnā aīam de quingētis tam ex hoīb⁹ q̄
dote. ex bobus ꝛ aſinis ꝛ ouib⁹: et dabis eam
eleazaro ſacerdoti: q2 primitie dñi ſunt.
d Ex media q̄ parte filiorū iſrael accipies
Pars pde quinquageſimū caput hoīm ꝛ boum et
pro leuitis aſinoꝝ ꝛ ouiū cunctorūq̄ aīantiū: et da
bis ea leuitis qui excubāt in cuſtodijs ta-
bernaculi dñi. Feceruntq̄ moyſes ꝛ elea-
Numerus zar ſicut preceperat dñs. Fuit autē pda
prede. quā exercit⁹ ceperat ouiū ſexcēta ſeptua-
gintaqnq̄ milia: boum ſeptuagintaduo
milia: aſinoꝝ ſexaginta milia et mille aīe
hoīm ſexus feminei q̄ non cognouerant
viros triginta duo milia. Dataq̄ eſt me-
dia pars: his qui in plio fuerāt ouiū tre
centa trigintaſeptē milia qngēte: E qb⁹
in partē dñi ſupputate ſunt oues ſexcē-
te ſeptuagintaqnq̄. ꝛ de bobus triginta
ſex milibus: boues ſeptuaginta ꝛ duo: de
aſinis triginta milibus quingētis: aſini
f ſexagintavnus. De aīabus hominū ſede
cim milibus ceſſerūt in partē dñi trigin
taduę aīe. Tradiditq̄ moyſes numerū
primitiarū dñi eleazaro ſacerdoti: ſicuti
fuerat ei imperatū ex media parte filioꝝ
iſrael: quā ſeparauerāt his q̄ in plio fue-
rant: De media vero pte q̄ cōtigerat reliq̄
multitudini. i. de ouib⁹ trecētis triginta-
ſeptē milibus quingētis: ꝛ de bobus tri
gintaſex milib⁹: ꝛ de aſinis triginta mili
bus quingētis: ꝛ de hoīb⁹ ſedecim mili-
bus: tulit moyſes quinquageſimū caput
et dedit leuitis q̄ excubabāt in taberna-
g culo dñi ſicut preceperat dñs. Cumq̄ ac
ceſſiſſent principes exercit⁹ ad moyſen ꝛ
tribuni centurioneſq̄ dixerūt. Nos ſer-
ui tui recēſuim⁹ numerū pugnatoꝝ q̄s
habuim⁹ ſub manu nrā: ꝛ nec vn⁹ q̄dē
defuit: Ob hāc cauſam offerim⁹ i dona
rijs dñi ſinguli qđ in pda auri potuim⁹
inuenire: periſcelides ꝛ armillas: anulos
et dextralia ac murenulas vt depreceris
pro nobis dñz. Suſceperūtq̄ moyſes ꝛ
eleazar ſacerdos omne aurū in diuerſis
ſpeciēb⁹ pondere ſanctuarij ſedecim mi
lia ſeptingētos quinquaginta ſiclos a tri
bunis ꝛ cēturionib⁹. Vnuſquiſq̄ eñ qđ
in preda rapuerat ſuum erat. Et ſuſce-
ptū intulerunt in tabernaculum teſtimo
nij in monumētū filioꝝ iſrael corā dño.

¶ C. 32. Filij ruben ꝛ gad querunt moyſi iaſer
ꝛ galaad circa iordanem in poſſeſſionem. Quod
iuſtificata petitione in ſeuterm acceperunt vna
cum dimidia tribu manaſſe vbi edificauerunt
ciuitates. Cap. xxxij.

Filij autē ruben et gad
habebant pecora mul
ta ꝛ erat illis in iumen
tis infinita ſubſtantia
Cumq̄ vidiſſent iaſer
ꝛ galaad aptas aīa-
libus alendis terras ve
nerunt ad moyſen ꝛ ad
eleazarū ſacerdotē ꝛ principes multitu-
dinis atq̄ dixerunt. Atharoth ꝛ dibō et
iaſer ꝛ nemra eſebō ꝛ eleale ꝛ ſaban ꝛ ne
bo ꝛ beon terra quā percuſſit dñs i ɔſpe
ctu filiorū iſrael: regionis vberrime eſt
ad paſtū aīaliū: ꝛ nos ſerui tui habemus
iumēta plurima: p̄camurq̄ ſi inuenim⁹
gratiā corā te vt des nobis famulis tuis
eā in poſſeſſionē: nec facias nos trāſire
iordanem. Quib⁹ rūdit moyſes. Nunqd
fratres vři ibūt ad pugnā et vos hic ſe-
debitis. Cur ſubuertitis mētes filioꝝ iſrl
ne trāſire audeāt in locū quē eis datur⁹
eſt dñs? Nōne ita egerunt pres veſtri qñ
miſi de cades barne ad explorandam ter
ram? Cumq̄ veniſſent vſq̄ ad vallē bo-
tri luſtrata omni regiōe ſubuerterūt coꝛ
filioꝝ iſrael vt non intrarent fines quos

Deu.1.e. eis dñs dedit: quib⁹ iratus iurauit dicẽs Si videbũt homines isti qui ascenderũt ex egypto a viginti annis et supra terram quã sub iuramento pollicit⁹ sum abraã isaac ꝛ iacob: et noluerunt sequi me: preter caleph filiũ iephone cenezeũ et iosue filiũ nũ: isti impleuerunt voluntatẽ meã.
B Iratusq; est dñs aduersum israel circunduxit eũ per desertũ quadraginta annis donec consumeret vniuersa generatio q̃ fecerat malũ i cõspectu ei⁹. Et ecce inq̃t vos surrexistis ꝓ patrib⁹ vestris icremẽta ꝛ alũni hoim pctõrũ vt augeretis furorem dñi cõtra israel. Qui si nolueritis sequi eũ in solitudine ppl'm derelinquet et vos causa eritis necis oim. At illi prope accedẽtes dixerunt. Caulas ouiũ fabricabimus ꝛ stabula iumẽtoꝝ paruulis q̃ nr̃is vrbes munitas. nos aũt ipsi armati ꝛ accincti pgem⁹ ad preliũ ante filios israel donec introducemus eos ad
Ex eodem. loca sua. Paruuli nr̃i ꝛ q̃cq̃d hr̃e possu-
D mus erit in vrbibus munitis propter habitatoꝝ insidias. Non reuertemur in domos nr̃as vsq; dum possideãt filij israel hereditatem suã: nec quicq̃ q̃rim⁹ trãs iordanẽ: q2 iam habem⁹ nr̃am possessio-
Iosue.1.b. nẽ in orientali ei⁹ plaga. Quib⁹ moyses ait. Si facitis qđ promittitis expedite pergite corã dño ad pugnã: ꝛ oĩs vir bellator armatus iordanem transeat donec subuertat dñs inimicos suos: ꝛ subijciatur ei oĩs terra: tũc eritis inculpabiles apud deum ꝛ apud israel: et obtinebitis
E regiões quas vultis corã dño. Sin autẽ qđ dicitis non feceritis nulli dubiuz est quin peccetis in deũ: ꝛ scitote qm̃ pctm̃ vestrũ apprehendet vos. Edificate ergo vrbes paruulis vestris ꝛ caulas ꝛ stabula ouib⁹ ac iumentis: ꝛ qđ polliciti estis implete. Dixerũtq; filij gad ꝛ ruben ad moysen. Serui tui sumus: faciemus qđ iubet dñs noster. Paruulos nr̃os ꝛ mulieres ꝛ pecora ac iumẽta relinq̃m⁹ i vrbibus galaad: nos autem famuli tui oẽs expediti pgem⁹ ad bellũ sicut tu dñe loqueris. Precepitq; moyses eleazaro sacerdoti ꝛ iosue filio nũ ꝛ principibus familiaruz per trib⁹ israel: et dixit ad eos.
F Si transierint filij gad et filij ruben vo-
Iosue.4.c. biscũ iordanẽ oẽs armati ad bellũ coraz dño: et vobis fuerit terra subiecta: date eis galaad ad possessionẽ. Sin autez noluerint trãsire vobiscũ in terrã chanaaz inter vos habitãdi accipiãt loca. Rñde-
Ex eodem. rũtq; filij gad ꝛ filij ruben. Sicut locutus est dñs seruis suis ita faciem⁹. Ipsi armati pgemus corã dño in terram chanaan: et possessionez iam suscepisse nos confitemur trans iordanem. Dedit itaq; Iosue.13.b. moyses filijs gad ꝛ ruben ꝛ dimidie tribui manasse filij ioseph regnum seon regis amorrei ꝛ regnum og regis basan: et terra eoꝝ cũ vrbibus p circuitũ. Igit̃ ex- B truxerunt filij gad dibon et astaroth et aroer ꝛ roth ꝛ sophan ꝛ iazer et iecbaa et bethnemra ꝛ betharan vrbes munitas ꝛ caulas pecoribus suis. Filij vero ruben edificauert esebõ ꝛ eleale ꝛ chariathaim et nabo ꝛ baalmeon versis nominib⁹ sabama q̃s imponẽtes vocabula vrbib⁹ q̃s extruxerãt. Porro filij machir filij ma- Deu.3.d. nasse pexerũt in galaad ꝛ vastauerũt eã interfecto amorreo habitatore ei⁹. Dedit ergo moyses terrã galaad machir filio manasse q̃ habitauit in ea. Iair aũt fili⁹ manasse abijt et occupauit vicos ei⁹ q̃s appellauit auothiair. i. villas iair. Nobe quoq; pexit ꝛ apphẽdit chanath cũ viculis suis vocauitq; eã ex noĩe suo nobe

¶ C.S. Recapitulatio precedentium ab egypto vsq; ad iordanem: scꝫ mansionem filiorum israel in deserto: de disperdendis chananeis et earum idolis. Capitulũ. xxxiij.

A

Hae sunt mansiones filiorum israel qui egressi sunt de egypto per turmas suas i manu moysi et aaron quas descripsit moyses iuxta castrorum loca: q̃ dñi iussione mutabãt. Profecti igit̃ de ramesse mẽse p̃io q̃ntadecia die mensis primi altera die phase filij in manu excelsa videntibus cunctis egyptijs ꝛ sepeliẽtibus primogenitos quos percusserat dñs. Nam ꝛ in dijs eorũ exercuerat vltionẽ. Castrametati sunt in socoth et de socoth venerunt in etham que est in extremis finibus solitudinis. Inde egressi venerunt contra phiahiroth q̃ respicit beelsephõ ꝛ castrametati sunt ante magdalũ. Profectiq; de phiahiroth B transierunt per medium mare in solitudinem et ambulantes tribus diebus per desertum etham castrametati sunt in mara. Profectiq; de mara venerunt in helim: vbi erant duodecim fontes aquaruz Exo.15.d. et palme septuaginta: ibiq; castrametati sunt. Sed et inde egressi fixerunt tẽtoria super mare rubrũ. Profectiq; de mari rubro castrametati sunt in deserto

Ramesses vñ primo recesserunt filij israel. ꝛ sunt duodecim mãsiones vsq; ad montem sinai.

Exo. sinai et usque ad cades sunt numerantur vigintinue mansiones.

sin. Unde egressi venerunt in dephecca.
Profectiq; de dephecca castrametati sunt
in halus. Egressiq; de halus raphidim
fixere tentoria ubi populo defuit aqua
ad bibendum. Profectiq; de raphidim
castrametati sunt in deserto sinai. Sed
E et de solitudine sinai egressi: venerunt
ad sepulchra concupiscentie. Profectiq;
de sepulchris concupiscentie castrame-
tati sunt in aseroth. Et de aseroth vene-
runt in rethma. Profectiq; de rethma
castrametati sunt in remonphares. Unde
egressi venerunt in lebna. De lebna ca-
strametati sunt in ressa. Egressiq; de res-
sa venerũt in ceelata. Unde profecti ca-
strametati sunt in mõte sepher. Egressi
D de monte sepher venerunt in arada. Jn-
de proficiscẽtes castrametati sunt in ma-
celoth. Profectiq; de maceloth venerũt
in taath. De taath castrametati sunt in
thare. Unde egressi fixere tẽtoria in mee-
tha. Et de methca castrametati sunt in es-
mona. Profectiq; de esmona venerũt in
moseroth. Et de moseroth castrametati
sunt in baneiacham. Profectiq; de ba-
neiacham venerunt in montem gadgad.
Cades usq; ad iordanẽ mansiones novem. Unde profecti castrametati sunt in ie-
thebatha. Et de iethebatha venerunt in
hebrona. Egressiq; de hebrona castrame-
tati sunt in asiongaber. Jnde profecti ve-
E nerunt in desertum sin. Hec est cades.
Egressiq; de cades castrametati sunt in
montem hor in extremis finibus terre
edom. Ascenditq; aaron sacerdos in mõ-
tẽ hor iubente domino et ibi mortuus est
anno quadragesimo egressionis filiorum
israel ex egypto mense quinto prima die
mensis: cum esset annorum centum vi-
ginti trium. Audivitq; chananeus rex
arad qui habitabat ad meridiẽ: in terrã
S.xx.b. chanaã venisse filios israel. Et profecti de
monte hor castrametati sunt in salmo-
na. Unde egressi venerunt in phinon.
Profectiq; de phinõ castrametati sunt
in oboth. Et de oboth venerunt in ieaba-
F rim q̃ est in finibus moabitarum. Profe-
ctiq; de ieabarim fixere tentoria in dibõ
gad. Unde egressi castrametati sunt in
helmondeblathaim. Egressiq; de helmõ
deblathaim venerunt ad montem aba-
rim contra nabo. Profectiq; de monti-
bus abarim transierunt ad campestria
moab supra iordanẽ cõtra hiericho. Ibi-
q; castrametati sunt de bethsimon usq;
ad helsathim in planioribus locis moabi-
tarum. Ubi locutus est dñs ad moysen.
precipe filiis israel et dic ad eos. Quan- Deu.7.a.
do transieritis iordanẽ intrantes terram Judi.2.a.
chanaã: disperdite cunctos habitatores
terre illius: cõfringite titulos ✠ et statuas Alia ✠ vio-
cõminuite: atq; oĩa excelsa vastate: mun- los.
dantes terram et habitantes in ea. Ego A
enim dedi vobis istã in possessionẽ. quã
dividetis vobis sorte. Pluribus debitis
latiorẽ: et paucioribus angustiorẽ. Sin-
gulis ut sors ceciderit ita tribuetur he-
reditas. Per trib9 et familias possessio
dividet. Sin autẽ nolueritis interficere ha-
bitatores terre q̃ remãserint erũt vob quasi cla-
vi i oculis et lãcee i laterib9: et adversabũ-
tur vobis i terra habitatiõis vestre: et q̃
qd illis cogitaverã facere vobis faciã.
¶ C.S. De limitatione terre sancte: de ipsa di-
videnda a sorte: de nominibus eorum qui terram
deberent dividere Capitulum .xxxiiii.

Locutusq; e dominus M
ad moysen: dicẽs. Pre- Limitatio
cipe filiis isrl et dices terre sancte.
ad eos. Cum ingressi
fueritis terrã chanaã
et in possessionẽ vobis
sorte ceciderit his fini-
bus terminabit. Pars
meridiana incipiet a solitudie sin: que
est iuxta edõ: et habebit terminos contra
orientẽ mare salsissimum: qui circuibunt
australem plagam per ascensum scorpio-
nis: ita ut transeant in senna: et pervenĩt
ad meridiem usq; ad cades barne: unde
egredientur confinia ad villam nomine
adar: et tendẽt usq; ad asemona. Ibitq;
per gyrum terminus ab asemona usq; B
ad torrentẽ egypti et magni maris litto-
re finiet: plaga autẽ occidentalis a mari
magno incipiet et ipso fine claudetur.
Porro ad septẽtrionalẽ plagam a mari
magno termini incipient: pervenientes
usq; ad montem altissimum a quo venĩet
in emath usq; ad terminos sedada ✠ ibũt Alia ✠ soda-
q; cõfinia usq; ad zephronã et villã henã. ba.
Hi erunt termini in parte aquilonis. In- C
de metabuntur fines contra orientalem
plagã de villa henã usq; sephama: et de
sephama descendent termini in rebla-
tha cõtra fontẽ daphnim. Inde pervenĩẽt
cõtra oriẽtẽ ad mare cenereth et tendent
usq; ad iordanẽ: et ad ultimum salsissimo
claudent mari. Hanc habebitis terrã per
fines suos in circuitu. Precepitq; moy-
ses filiis israel dicẽs. Hec erit terra quã
possidebitis sorte: et quam iussit dñs da-
ri novẽ tribub9 et dimidie tribui. Tribus

eñ filioꝝ rubē ꝑ familias ſuas: ⁊ tribus
filioꝝ gad iuxta cognationū nūerū: me-
dia ꝗ; tribus manaſſe.i. due ſemis trib⁹
acceperūt ptē ſuā trās iordanē ꝯ hieri-
cho ad orietalem plagam. Et ait dñs ad
moyſen. Hec ſunt noīa viroꝝ q̄ terrā vo
b bis diuidēt. Eleazar ſacerdos ⁊ ioſue fi-
Joſ.4.a. lius nū ⁊ ſinguli pricipes de tribub⁹ ſin
gulis ꝗ; iſta ſunt vocabula. De tribu iu-
da: caleph fili⁹ iephone. De tribu ſymeō
ſamuel fili⁹ amiud. De tribu beniamin
heliadab fili⁹ caſelon. De tribu filioꝝ dā
bocci fili⁹ iogli. Filiorū ioſeph de tribu
manaſſe: hannihel fili⁹ ephod. De tribu
effraim: camuhel fili⁹ ſephtā. De tribu za
bulō: heliſaphē fili⁹ pharnath. De tribu
yſachar: dux phaltihel fili⁹ ozā. De tribu
aſer: abiud fili⁹ ſolomi. De tribu neptali
phedahel fili⁹ amiud. Hi ſūt qb⁹ ꝑcepit
dñs vt diuiderēt filijs iſrl̄ terrā chanaā.

¶ C.S. De ciuitatibus ⁊ ſuburbanis dādis leui ticis; de ciuitatibus refugij vltra iordanem ⁊ citra; de lege homicidij vel homicide ſiue volens ſiue nolens fecerit ad teſtimonium vnius nulꝰ puniatur. Capitulum.xxxv.

Ec ꝗ; locut⁹ ē dñs ad
a moyſen in cāpeſtrib⁹
Jo.21.c. moab ſupra iordanem
cōtra hiericho. Preci-
pe filijs iſrl̄ vt dēt leui
tis de poſſeſſionib⁹ ſu
is vrbes ad habitādū
et ſuburbana earū per
circuitū vt ipſi in oppidis maneāt: ⁊ ſub
urbana ſint pecorib⁹ ac iumentis: que a
muris ciuitatū forinſecus per circuitū
mille paſſuum ſpacio tēduntur. Contra
orientem: duo milia erunt cubiti: et con-
tra meridiē ſilr̄ erūt duo milia. Ad ma-
re ꝗ; qð reſpicit ad occidentē eadē men-
ſura erit: ⁊ ſeptētrionalis plaga eq̄li ter-
Joſ.20.a. mino finiet̄. Erūtq; vrbes in medio: et
foris ſuburbana. De ipſis aūt oppidis q̄
leuitis dabitis ſex erūt i fugitiuoꝝ auxi-
b lia ſeparata: vt fugiat ad ea q̄ fuderit ſan
guinē: ⁊ excepꝰ his alia quadragintaduo
oppido.i. ſil̄ quadragintaocto cū ſuburba
nis ſuis. Ipſeq; vrbes q̄ dabūtur de poſſeſ
ſionib⁹ filioꝝ iſrl̄: ab his q̄ pl⁹ hūt plꝰa
auferent̄: ⁊ q̄ min⁹ pauciores. Singuli
iuxta mēſurā hereditatꝭ ſue dabūt oppi-
da leuitꝭ. Ait dñs ad moyſē. Loq̄re filijs
iſrl̄ ⁊ dices ad eos. Qñ trāſgreſſi fuerit
iordanem in terram chanaā decernite q̄ vr
bes eſſe debeāt in ꝑſidia fugitiuorū q̄ no
Deu.19.a. lentes ſanguinē fuderint in quib⁹ cū fu
gerit ꝓfug⁹ cognat⁹ occiſi nō poterit eū
occidere donec ſtet i cōſpectu multitudi
nis ⁊ cā illi⁹ iudicet̄. De ipſis aūt vrbib⁹ 15.q.i.cau
q̄ ad fugitiuoꝝ ſubſidia ſeparant̄ tres erūt illa in glo.
trās iordanē: ⁊ tres i terra chanaā: tā fi- ⁊.c.ſi. in
lijs iſrl̄ q̄ aduenis atq; ꝑegrinis: vt con glo.
fugiat ad eas q̄ nolēs ſanguinē fuderit. Exo.21.
Si q̄s ferro ꝑcuſſerit et mortu⁹ fuerit q̄ Joſue.20.
ꝑcuſſus ē: re⁹ erit homicidij ⁊ ipſe morie
tur. Si lapidē iecerit et ict⁹ occubuerit
ſilr̄ puniet̄. Si ligno ꝑcuſſus iterierit ꝑ
c cuſtodis ſanguis vīdicabit̄. Propiquus
occiſi homicidā iterficiet: ⁊ ſtatī vt appꝛehē
derit eū ✠ iterficiet̄. Si ꝑ odiū q̄ſpiā Alꝰ + per-
impulerit vl̄ iecerit q̄ppiā i eū ꝑ iſidias cutietur.
aut cū eſſet inimic⁹ manu ꝑcuſſerit et il
le mortu⁹ fuerit ꝑcuſſor homicidij reus
erit. Cognat⁹ occiſi ſtatī vt iuenerit eū:
iugulabit. Qð ſi ✠ fortuitu ⁊ abſq; odio Deu.19.e.
⁊ inimicitijs q̄cq̄ hoꝝ fecerit: ⁊ hoc audiē Alꝰ + for-
te ꝑplo fuerit ꝓprobatū atq; iter ꝑcuſſo tuito.
rē ⁊ ꝑpinquū ſanguinis q̄ſtio ventilata:
liberabit̄ inocēs de vltoris manu: ⁊ redu
cet̄ ꝑ ſniam ī vrbē ad quam confugerat:
d manebitq; ibi donec ſacerdos magn⁹ q̄
oleo ſancto vnct⁹ eſt moriat̄. Si interfe
ctor extra fines vrbium q̄ exulibus depu
tate ſunt fuerit inuēt⁹ ⁊ ꝑcuſſus ab eo q̄
vltor eſt ſanguinis abſq; noxa erit q̄ eū
occiderit. Debuerat eñ ꝓfugus vſq; ad
mortem pōtificis i vrbe reſidere. Poſtq̄
aūt ille obierit: homicida reuertet̄ i ter-
rā ſuā. Hec ſempiterna erunt ⁊ legitima
in cūctis habitationibus vr̄is. Homici-
da ſub teſtib⁹ punietur ad vni⁹ teſtimo
niū nullus cōdēnabit̄. Nō accipietis ꝑ-
ciū ab eo q̄ re⁹ eſt ſanguinis: ſtatim ⁊ ipſe
morief̄: Exules ⁊ ꝓfugi ante mortē pōti
ficis nullo mō in vrbes ſuas reuerti pote
rūt: ne polluatis terrā habitationis vr̄e
que inſontiū cruore maculat̄ nec aliter
expiari pōt niſi per eius ſanguinē q̄ alte
rius ſanguinē fuderit: atq; ita emūdabit̄
veſtra poſſeſſio me cōmorāte vobiſcum.
Ego eñ ſū dñs q̄ hito iter filios iſrael.

¶ C.S. De lege commiſcendarum tribuum oc caſione filiarum ſaphaad. Capitulū.xxxvi.

Cceſſerūt aūt ⁊ princi a
pes familiarū galaad S.27.a.
filij machir filij ma-
naſſe de ſtirpe filiorū
ioſeph locutiq; ſunt
moyſi corā principib⁹
iſrl̄ atq; dixerūt. Tibi
dño noſtro ꝑcepit dñs
vt terram ſorte diuideres filij iſrael: et vt

B filiab⁹ ſalphaat fratris noſtri dares poſ
ſeſſionem debitā pr̄i: quas ſi alteri⁹ trib⁹
hoīes vxores acceperit: ſequet̄ poſſeſſio
ſua ꝛ trāſlata ad aliā tribū de nr̄a here-
ditate minuetur atq̄ ita fiet vt cū iubi-
le⁹. i. q̄nquageſim⁹ ann⁹ remiſſiōis adue
nerit: ꝯfundat̄ ſortiū diſtributio ꝛ alioꝝ
poſſeſſio ad alios trāſeat. Rn̄dit moyſes
C filijs iſrl̄ ꝛ dn̄o ꝓcipiēte ait. Recte trib⁹
filioꝝ ioſeph locuta ē: ꝛ h̄ lex ſup filiab⁹
ſalphaat a dn̄o ꝓmulgata ē. Nubāt qb⁹
volūt tm̄ vt ſue trib⁹ hoīb⁹ ne cōmiſcea
tur poſſeſſio filioꝝ iſrl̄ de tribu i tribum.
Thob. 7. b. Oēs em̄ viri ducēt vxores de tribu et co-
gnatiōe ſua: ꝛ cūcte femīe de eadē tribu
maritos accipiēt vt hereditas ꝑ maneat
in familijs: nec ſibi miſceant̄ trib⁹ ſꝫ ita
D maneant vt a dn̄o ſeparate ſunt. Feceꝛ
q̄ filie ſalphaat vt ſibi fuerat impatū et
nupſeꝛ maala ꝛ therſa ꝛ egla ꝛ melcha
ꝛ noa filijs patrui ſui de familia manaſ-
ſe q̄ fuit fili⁹ ioſeph ꝛ poſſeſſio q̄ illis fue
rat attributa māſit i tribu ꝛ familia pr̄is
eaꝝ. Hec ſūt mādata atq̄ iudicia q̄ man
dauit dn̄s ꝑ manū moyſi ad filios iſrl̄ in
cāpeſtribus moab ſupra iordanē ꝯ hieri
cho. ¶ Explicit liber Numeri.

¶ Incipit liber Ellehadbarim: qui
Deuteronomiū ꝑnotatur.

¶ C. S. Recapitulatio de numeratiōe ꝛ reuer-
ſione ad montem ammorreoꝝ: de exploratoribus:
de murmuratione populi: de ira dei: de aſcenſu
in amalech. Capitulum. j.

A Hec ſunt verba que lo-
cutus eſt moyſes ad
omnem iſrl̄ trās iorda
nem in ſolitudine cā-
peſtri contra mare ru-
brum inter pharā et
thofel ꝛ labā ꝛ aſeroth
vbi auri eſt plurimum
vndecim diebus de oreb per viam mon-
tis ſeir vſq̄ ad cadeſbarne. Quadrageſi
mo āno vndecimo mēſe prima die men
ſis locut⁹ eſt moyſes ad filios iſrl̄ oīa q̄
preceperat illis dn̄s vt diceret eis: poſtq̄
percuſſit ſeon regē āmorreoꝝ qui habi-
tauit in eſebō et og regē baſan: q̄ manſit
Mal' aſta-roth. in aſeroth ꝛ in edrai trās iordanem in
terra moab. Cepitq̄ moyſes explanare
legē ꝛ dicere. Dn̄s de⁹ noſter locutus eſt
ad nos i oreb dicēs. Sufficit vobis ꝙ in
hoc mōtē āmorreoꝝ ꝛ ad cetera q̄ ei ꝓxi
ma ſunt cāpeſtria atq̄ montana ꝛ humi
liora loca contra meridiem ꝛ iuxta littus

maris terrā chananeorum ꝛ libani vſq̄
ad flumē magnū euphratē. En inquit B
tradidi vobis. Ingredimini ꝛ poſſidete
eam ſup quam iurauit dn̄s patribus ve
ſtris abraam iſaac ꝛ iacob: vt daret illam
eis ꝛ ſemini eorū poſt eos. Dixiq̄ vobis
illo in tp̄e. Non poſſum ſolus ſuſtinere Exo. 18. c.
vos: q2 dn̄s de⁹ vr̄ multiplicauit vos: et
eſtis hodie ſicut ſtelle celi plurimi. Dn̄s
deus patrū veſtroꝝ addat ad hunc nu-
merum multa milia: et bn̄dicat vobis ſi
cut locutus eſt. Non valeo ſolus negocia
veſtra ſuſtinere et pondus ac iurgia. De
te ex vobis viros ſapientes et gnaros: et
quoꝝ cōuerſatio ſit probata in tribubus
veſtris: vt ponam eos vobis principes.
Tunc reſpōdiſtis mihi. Bona eſt quam
vis facere. Tuliq̄ de tribubus veſtris vi
ros ſapientes: et nobiles: ꝛ conſtitui eos
principes tribunos: ꝛ cēturiones ꝛ quin
quagenarios ac decanos qui docerent
vos ſingula. Precepiq̄ eis dicens. Au-
dite illos et quod iuſtū eſt iudicate. Si-
ue ciuis ſit ille ſiue peregrinus: nulla erit C
diſtātia ꝑſonarū. Ita paruū audietis vt Joh. 7. d.
magnū: nec accipietis cuiuſq̄ ꝑſonam Para. 19.
q2 dei iudiciū eſt: ꝙ ſi vobis difficile vi- Leui. 19.
ſum aliqd fuerit referte ad me et ego au Ephe. 6.
diam. Precepiq̄ eis omnia q̄ facere de Collo. 3.
beretis. Profecti autem de oreb tranſiui Actuū. 10.
mus ꝑ heremū terribilē ꝛ maximā ſoli- 1. q. 7. c. ſꝫ
tudinem quā vidiſtis ꝑ viā mōtis āmor- li. 6. hunc.
rei: ſicut preceperat dn̄s deus noſter no De iudi. c.
bis. Cumq̄ veniſſemus in cadeſbarne: nouit.
dixi vobis. Veniſtis ad mōtem āmorrei De ꝑſump.
quā domin⁹ deus noſter daturus eſt no c. mādata.
bis. Vide terram quam dn̄s deus tuus 11. q. 3. c. a
dat tibi. Aſcende ꝛ poſſide eā ſicut locu ſummo.
tus eſt dn̄s deus noſter patribus tuis. 2. q. 5. c. 2
Noli timere ne q̄cq̄ paueas. Et acceſſi D
ſtis ad me omnes atq̄ dixiſtis. Mitta- 26. q. 7. c.
mus viros qui cōſiderent terram ꝛ renū ſacerdos.
cient ꝑ qđ iter debeamus aſcēdere: et ad 4. q. 4. c. j.
quas pergere ciuitates. Cumq̄ mihi ſer- De pe. diſ.
mo placuiſſet miſi e vobis duodecim vi- 4. ca. ſi q̄s
ros: ſingulos de tribubus ſuis. Qui cum bono.
perrexiſſent et aſcendiſſent in montana De preben.
venerunt vſq̄ ad vallem botri: et cōſide c. venerabi
rata terra ſumentes de fructibus eius vt lis.
oſtenderent vbertatē attulerunt ad nos De accuſa.
atq̄ dixerunt. Bona eſt terra quam dn̄s c. qualiter
deus noſter daturus eſt nobis. Et noluiſ ꝛ quādo.
tis aſcendere: ſed increduli ad ſermonē Nu. 13. c.
domini dei noſtri murmuraſtis in ta
bernaclis veſtris atq̄ dixiſtis. Odit nos
dominus et idcirco eduxit nos de terra

egypti vt traderet nos in manu amorrei
atq; deleret. Quo aſcēdemus nuncij ter
E ruerunt cor noſtrum dicentes. Maxima
Abr. +in. multitudo eſt: ꝛ nobis ✠ ſtatura proce
rior. Urbes magne: ꝛ ad celum vſq; mu
rate. Filios enacbim vidimus ibi. Et dixi
vobis. Nolite metuere nec timeatis eos
Dominus deus qui ductor eſt noſter pro
vobis ipſe pugnabit: ſicut fecit in egypto
cunctis vidētibus ꝛ in ſolitudine ipſi vi
diſtis. Portauit te dñs de⁹ tuus vt ſolet
homo geſtare paruulū filiū ſuū in omni
via per quā ambulaſtis: donec veniretis
ad locū iſtum. Et nec ſic quidē credidiſtis
dño deo veſtro q̄ preceſſit vos ī via: ꝛ me
tatus eſt locū in quo tētoria figere debe-
retis: nocte oſtendens vobis iter p ignē:
F et die p colūnam nubis. Cumq; audiſſet
Nu. 14.d. dñs vocē ſermonū veſtroꝝ irat⁹ iurauit
et ait. Nō videbit quiſpiā de hoīb⁹ genera
tionis hui⁹ peſſime terrā bonā quā ſub
Abr. +ſup. ✠ iuramēto pollicit⁹ ſum patrib⁹ vřis.
eſt hab. preter ✠ caleb filiū iephone. Ipſe eñi vi-
Abr. +ca- debit eā: ꝛ ipſi dabo terraꝫ quā calcauit
lepb. et filijs ei⁹: q; ſecut⁹ ē dñm. Nec mirāda
23.q.1.ca. indignatio in pplm cū mihi q; irat⁹ dñs
eā ſupina. propter vos dixerit. Nec tu ingredieris il
De pe. diſ. luc: ſed ioſue fili⁹ nun miniſter tuus ipſe
3.c. ſi eñ. intrabit p te. Hunc exhortare ꝛ robora:
p. ſup lin. et ipſe ſorte terrā diuidet iſraeli. Paruuli
diſ. 3.c. ſiit veſtri de quibus dixiſtis q captiui duce-
plen. ſ. au- rent: ꝛ filij qui hodie boni ac mali igno
toritas. rant diſtantiā: ipſi ingredient: ꝛ ipſis da
De cōſe. di. bo terram ꝛ poſſidebunt eam: vos aūt re
3.c. rene- uertimini ꝛ abite in ſolitudinē per viam
ra in prin. maris rubri. Et rñdiſtis mihi. Peccaui-
G mus dño: aſcendemus atq; pugnabim⁹
Nu. 14.g. ſicut precepit dñs deus noſter. Cumq;
66.di.c. ic- inſtructi armis pgeretis in montem: ait
iunium. ij. mihi dñs. Dic ad eos. Nolite aſcendere
ibi inſti neq; pugnetis. Non eñi ſum vobiſcum
ſtuiꝫ non ne cadatis coram inimicis veſtris. Locu
aſcendere. tus ſum ꝛ nō audiſtis: ſed aduerſantes
imperio dñi ꝛ tumentes ſupbia aſcēdi-
ſtis in mōtem. Itaq; egreſſus amorreus
qui habitabat in mōtibus et obuiā veni-
ens pſecutus eſt vos: ſicut ſolēt apes p-
Abr. +con- ſequi ✠ et cecidit de ſeir vſq; horma.
cidis. Cumq; reuerſi ploraretis corā dño non
audiuit vos: nec voci veſtre voluit acq̄e
ſcere. Sediſtis ergo ī cadeſbarne mul-
to tempore.

¶ C.S. Recapitulatio beneficioꝝ populo poſt
legem datorum: ſeq; de prohibitione pugnandi cō
tra moab ꝛ āmon: de victoria habita: de ſeon re-
ge. Capitulum. ij.

Profectiq; inde veni- A
mus in ſolitudinem q̄
ducit ad mare rubrum
ſicut mihi dixerat dñs
et circuiuimus montē
ſeir longo tempore. Di
xitq; dominus ad me.
Sufficit vobis circui
re montem iſtum: ite contra aquilonem
et populo precipe dicens. Trāſibitis per 66.di.c. ie-
terminos fratrum veſtrorum eſau qui iunium. ij.
habitant in ſeir et timebunt vos. Uidete ibi inſti
ergo diligenter ne moueamini cōtra eos ſtuiꝫ non
Neq; enim dabo vobis de terra eorum aſcendere.
quantum poteſt vnius pedis calcare ve
ſtigium: quia in poſſeſſionem eſau dedi
montem ſeir. Cibos emetis ab eis pecu
nia et comedetis: aquam emptam hau-
rietis et bibetis. Dominus deus tuus be
nedixit tibi in omni opere manuum tua-
rum. Nouit iter tuū quomodo tranſieris B
ſolitudinem hanc magnam per quadra
ginta annos habitans tecum dominus
deus tuus et nihil tibi defuit. Cumq; trā
ſiſſemus fratres noſtros filios eſau qui
habitabant in ſeir per viam campeſtrem
de helat et de aſiongaber: venim⁹ ad iter
quod ducit in deſertuꝫ moab. Dixitq; do
minus ad me. Non pugnes contra moa
bitas: nec ineas aduerſus eos preliū nō
enim dabo tibi quicq̄ de terra eorum: q;
filijs loth tradidi eam in poſſeſſionem.
Emim pmi fuerūt hitatores eius ppls
magnus ꝛ validus ꝛ tam excelſus: vt de
enacbim ſtirpe quaſi gigantes crederent
et eſſent ſimiles filioꝝ enacbim. Deniq;
moabite appellant eos emim. In ſeir au C
tē prius habitauerūt ✠ horrei qb⁹ expul Abr. +hor.
ſis atq; deletis habitauerūt filij eſau ſi
cut fecit iſrael in terra poſſeſſionis ſue
quā dedit illi dñs. Surgētes ergo vt trā
ſiremus torrentē zareth: venim⁹ ad eum
Tps autē quo ambulauimus de cades-
barne vſq; ad tranſitū zareth triginta et
octo annorū fuit donec pſumeret omnis
congregatio hoīm bellatorū de caſtris ſi
cut iurauerat dñs: cuius manus fuit ad
uerſum eos vt interierent de caſtroꝝ me
dio. Poſtq̄ aūt vniuerſi ceciderunt pu-
gnatores locutus eſt dñs ad me dicens.
Tu tranſibis hodie terminos moab vr-
bem nomine ar: et accedens in vicinia
filiorum ammon: caue ne pugnes cōtra
eos nec mouearis ad pliū. Nō eñi da-
bo tibi de terra filiorum ammon: quia fi
lijs loth dedi eam in poſſeſſionem. Ter-

ra gigãtiũ reputata eſt: ⁊ in ipſa olĩ habi-
tauerũt gigãtes: quos ammonite vocãt
zomin: ppl's magn⁹ ⁊ multus ⁊ pcere lõ
gitudinis: ſicut enachĩ quos deleuit dñs
a facie eoꝝ: ⁊ fecit illos habitare p eis ſi
cut fecerat filijs eſau ꝗ habitabãt ĩ ſeir
B delens horreos: ⁊ terrã eoꝝ illis tradens
quã poſſident vſqȝ in pñſens. Eueos ꝗꝫ
qui hitabãt in aſerim vſqȝ gazã cappa-
doces expulerunt: qui egreſſi de capado
cia deleuerũt eos: ⁊ habitauerunt pro il-
lis. Surgite ⁊ tranſite torrentem arnõ.
Ecce tradidi ĩ manu tua ſeon regẽ eſebõ
amorreorum et terram eius incipe poſ-
ſidere: ⁊ cõmittere aduerſuȝ eũ pliũ. Ho
die incipiam mittere terrorem atqȝ for-
midinem tuam in populos qui habitãt
ſub omni celo: vt audito nomine tuo pa
ueant et in more parturientium contre-
Nu. 21. c. miſcant ⁊ dolore teneantur. Miſi ergo
nuncios de ſolitudine cademoth ad ſeõ
regem eſebon verbis pacificis dicens.
D Tranſibimus per terram tuam publica
gradiemur via: non declinabimus neqȝ
ad dexteram neqȝ ad ſiniſtram. Alimen
ta precio vẽde nobis vt veſcamur: aquã
pecunia tribue et ſic bibemus. Tantum
eſt vt nobis concedas tranſitum: ſicut
fecerunt filij eſau qui habitant in ſeir: et
moabite qui morantur in ar: donec ve-
niamus ad iordanem: ⁊ tranſeamus ad
terram quã dñs deus noſter daturus eſt
21. q. 2. c. nobis. Noluitqȝ ſeon rex eſebõ dare no-
ſinali. bis tranſitum: qꝛ indurauerat dñs deus
tuus ſpiritum eius: et obfirmauerat cor
illius ita vt traderetur in manus tuas ſi-
cut nunc vides. Dixitqȝ dominus ad me
Ecce cepi tibi tradere ſeon ⁊ terraȝ eius
E incipe poſſidere eam. Egreſſuſqȝ eſt ſeõ
obuiaȝ nobis cum omni populo ſuo ad
Al. ĩ iaſſa prelium in ✠ iaſa et tradidit eũ domin⁹
deus noſter nobis percuſſimuſqȝ eũ cuȝ
filijs ⁊ omni populo ſuo: cũctaſqȝ vrbes
in tempore illo cepimus interfectis ha-
bitatoribus earum viris ac mulieribus
et paruulis. Nõ reliquimus ĩ eis quicꝗ̃
abſqȝ iumentis que in partem venere p̃
dantium et ſpolijs vrbiũ quas cepimus
De pe. diſ. ab aroer ꝗ eſt ſup ripam torrentis arnõ
2. c. reuera oppido: quod in valle ſitum eſt vſqȝ ga-
in princi. laad. Non fuit vicus ⁊ ciuitas que nſas
De pe. diſ. effugeret manus. Omnes tradidit dñs
3. c. ſunt deus noſter nobis abſqȝ terra filiorum
plures. 5. ammon: ad quaȝ non acceſſimus et cun
auctoritas ctis que adiacent torrenti ieboch ⁊ vrbi
in prin. bus montanis: vniuerſiſqȝ locis a quib⁹
nos prohibuit dominus deus noſter.

¶ C. S. De pugna cõtra og regem baſan: de le-
cto eius: de ſorte duarum tribuum ⁊ semis: ⁊ di-
xit moyſi deus non tranſire iordanẽ. Cap. iij.

Itaqȝ conuerſi aſcẽdi- A
mus per iter baſan. Nu. 21. f.
Egreſſuſqȝ eſt og rex
baſan in occurſum no
bis cuȝ populo ſuo ad
bellãduȝ ĩ edrai. Dixit
qȝ dominus ad me. Ne
timeas eũ qꝛ in manu
tua tradit⁹ eſt cũ oĩ pplo ac terra ſua fa
cieſqȝ ei ſicut feciſti ſeon regi amorreoꝝ
qui habitauit ĩ eſebõ. Tradidit ergo dñs 23. q. 5. c.
deus noſter in manibus noſtris etiã og ſi. n. g ſem
regem baſan ⁊ vniuerſum populuȝ eius per.
percuſſimuſqȝ eos vſqȝ ad internitionẽ
vaſtantes cunctas ciuitates illius vno
tempore: non fuit oppiduȝ quod nos ef
fugeret. Sexaginta vrbes et omnem re-
gionem argob regni og in baſan. Cũcte
vrbes erant munite muris altiſſimis por
tiſqȝ et vectibus: abſqȝ oppidis innume-
ris que non habebant muros. Et dele-
uimus eos ſicut feceramus ſeon regi eſe
bon: diſperdentes omnem ciuitatem: vi
roſqȝ ac mulieres et paruulos iumenta
autem et ſpolia vrbiũ diripuimus. Tuli B
muſqȝ illo in tempore terram de manu
duorum regum amorreoꝝ qui erãt trãs
iordanem a torrente arnõ vſqȝ ad montẽ
hermon quẽ ſidonij ſariõ vocant et am-
morrei ſanir: omnes ciuitates ꝗ ſite ſunt
in planitie ⁊ vniuerſam terram galaad
et baſan vſqȝ ad ſelcha ⁊ edrai ciuitates
regni og in baſan. Solus quippe og rex
baſan reſtiterat de ſtirpe gigãtum. Mõ
ſtratur lect⁹ eius ferreus ꝗ eſt in rabath
filioꝝ ammõ nouẽ cubitos habens lon-
gitudinis ⁊ quattuor latitudinis ad mẽ-
ſurã cubiti virilis man⁹. Terrãqȝ poſſe
dimus in tẽpore illo ab aroer ꝗ eſt ſup ri
pã torrẽtis arnõ vſqȝ ad mediaȝ partem
mõtis galaad: ⁊ ciuitates illi⁹ dedit rubẽ
et gad. Reliquã aũt partẽ galaad et oẽm
baſan regni og: tradidi medie tribui ma-
naſſe oẽm regionẽ ⁊ argob. Cũctaqȝ ba
ſan vocat terra gigantiũ. Iair filius ma
naſſe poſſedit oẽȝ regionẽ argob vſqȝ ad
terminos geſſuri ⁊ machati. Uocauitqȝ C
ex nomine ſuo baſan auothiair: ideſt vil
las iair vſqȝ in preſentẽ diẽ. Machir ꝗꝫ
dedi galaad ⁊ tribubus rubẽ: ⁊ gad dedi
terrã galaad vſqȝ ad torrentem arnõ me
dium torrentis ⁊ confinium vſqȝ ad ter-

rentem ſeboch qui eſt terminus filiorū
ammō: ⁊ planiciē ſolitudinis atq; iorda
nem: et terminos cenereth vſq; ad mare
deſerti qđ eſt ſalſiſſimū ad radices mon-
tis phaſga cōtra orientem. Precepiq; vo
bis in tpe illo: dicēs. Dñs deus veſter dat
vobis terrā hāc in hereditatē: expediti ꝓ
cedite fratres veſtros filios iſrael omnes
viri robuſti abſq; vxoribus ⁊ paruulis at
q; iumentis. Noui enī q; plura habeatis
pecora ⁊ in vrbibus remanere debebunt
quas tradidi vobis: donec requiem tri-
buat dominus fratribus vřis ſicut vobis
tribuit ⁊ poſſideant ipſi etiam terrā quā
daturus eſt eis trans iordanem: tunc re-
uertetur vnuſquiſq; in poſſeſſionem ſuā
quam dedi vobis. Joſue quoq; in tempo
re illo precepi: dicēs. Oculi tui viderunt
que fecit dominus deus veſter duob⁹ his
regibus: ſic faciet omnib⁹ regnis ad que
tranſiturus es. Ne timeas eos. Domin⁹
enim deus veſter pugnabit ꝓ vobis. Pre
catuſq; ſum dominum in tempore illo:
dicēs. Dñe deus tu cepiſti oſtendere ſer-
uo tuo magnitudinē tuā manumq; for
tiſſimā. Neq; enī eſt alius deus vel in ce
lo vel in terra q̄ poſſit facere opera tua ⁊
comparari fortitudini tue. Tranſibo igi
tur ⁊ videbo terram hanc optimam trās
iordanem ⁊ montem iſtum egregium ⁊ li
banum. Iratuſq; eſt dominus mihi pro-
pter vos: nec exaudiuit me: ſed dixit mi-
hi. Sufficit tibi nequaq̄ vltra loquaris
de hac re ad me. Aſcēde cacumē phaſge
et oculos tuos circūfer ad occidentē et
aquilonē: auſtrūq; ⁊ oriētē: ⁊ aſpice. Nec
enī tranſibis iordanem iſtū. Precipe io-
ſue ⁊ corrobora eū atq; conforta: q2 ipſe
ꝓcedet populum iſtum: ⁊ diuidet eis ter
ram quam viſurus es. Manſimuſq; in
valle contra phanum phagor.

¶ C. iiii. Moyſes exhortatur pplm ⁊ declarat le-
gis date eminentiam: narrat que facta ſunt in
oreb: ꝓhibet oēm ſimilitudinem adorari: mortem
propriā ꝓdicit: ⁊ eos puniendos ſi trāſgrediātur
dñi mādata narrat beneficia dñi qui fecit ſepa
ras ciuitates refugij ⁊ eorū noīa ꝑōit. Cap. iiij.

Et nūc iſrael audi ꝑce-
pta ⁊ iudicia q̄ ego do
ceo te: vt faciēs ea vi-
uas: ⁊ ingrediens poſ-
ſideas terrā quā dñs
deus patrū veſtrorum
daturus eſt vobis. Nō
addetis ad verbum qđ
vobis loquor: nec auferetis ex eo. Cuſto
dite mandata domini dei veſtri que ego
ꝑcipio vobis. Oculi veſtri viderunt oīa
que fecit dominus contra beelphegor q̄-
modo contriuerit omnes cultores eius
de medio veſtri. Vos autem qui adhere-
tis domino deo veſtro: viuitis vniuerſi vſ
q; in preſentem diē. Scitis q; docuerim
vos precepta atq; iuſticias ſicut manda
uit mihi dominus deus me⁹: ſic facietis
ea in terra quam poſſeſſuri eſtis et obſer
uabitis ⁊ implebitis opere. Hec eſt enī
veſtra ſapientia et intellectus coram po
pulis vt audientes vniuerſi precepta hec
dicant. En populus ſapiens et intelligēs
gens magna. Nec eſt alia natio tam grā
dis que habeat deos appropinquātes ſi-
bi ſicut deus noſter adeſt cunctis obſe-
crationibus noſtris. Que enim eſt alia
gens ſic inclyta vt habeat cerimonias iu
ſtaq; iudicia et vniuerſam legem quam
ego proponā hodie ante oculos veſtros.
Cuſtodi igitur temetipſum ⁊ aīam tuā
ſollicite. Ne obliuiſcaris verborū que vi
derunt oculi tui: et ne excidant de cor-
de tuo cunctis diebus vite tue. Docebis
ea filios ac nepotes tuos: die quo ſtetiſti
coram domino deo tuo in oreb qñ domi-
nus locutus eſt mihi dicēs. Cōgrega ad
me populū vt audiāt ſermones meos et
diſcant timere me omni tempore quo vi
uant in terra. doceantq; filios ſuos. Et
acceſſiſtis ad radices montis qui arde-
bat vſq; ad celum erantq; in eo tenebre
et nubes ⁊ caligo. Locutuſq; eſt domin⁹
ad vos de medio ignis. Vocē verborum
eius audiſtis ⁊ formam penitus nō vidi
ſtis. Et oſtendit vobis pactum ſuum qđ
precepit vt faceretis: ⁊ decem verba que
ſcripſit in duabus tabulis lapideis. Mi
hiq; mandauit in illo tpe vt docerē vos
cerimonias ⁊ iudicia que facere debere-
tis in terra quam poſſeſſuri eſtis. Cuſto-
dite igitur ſollicite animas veſtras. Non
vidiſtis aliquam ſimilitudinē in die qua
locutus eſt vobis domin⁹ in oreb de me
dio ignis: nec forte decepti faciatis vobis
ſculptā ſimilitudinem: aut imaginē maſ
culi vel femine: ſimilitudinē oīm iumē-
torū q̄ ſunt ſup terrā: vel auium ſub celo
volantium: atq; reptiliū q̄ mouentur in
terra ſiue piſcium q̄ ſub terra morant in
aquis: ne forte oculis eleuatis ad celum
videas ſolem ⁊ lunā ⁊ oīa aſtra celi: ⁊ er
rore decept⁹ adores ea ⁊ colas que crea
uit dñs deus tuus in miniſteriū cunctis
gentibus q̄ ſub celo ſunt. Vos autē tulit

Alias ſexcē-
dant.

dñs et eduxit de fornace ferrea egypti: vt
haberet ppl'z hereditariū ſicut eſt in pre-
Alis + ſup· ſenti die. Iratuſq3 ✠ eſt dñs ↄtra me pro
eſt q. pter ſermones veſtros ✠ ⁊ iurauit vt non
Alis + ſup· tranſirem iordanē nec ingrederer terraz
eſt et. optimam quā datur⁹ eſt vobis. Ecce mo
rior in hac humo: nō trāſibo iordanem:
vos tranſibitis ⁊ poſſidebitis terrā egre
b giam. Caue ne quādo obliuiſcaris pacti
dñi dei tui quod pepegit tecū: ⁊ facias ti-
bi ſculptā ſimilitudinē eorū que fieri do
minus ꝓhibuit: q2 dñs deus tuus ignis
Heb.12.g. conſumens eſt deus emulator. Si genue
ritis filios ac nepotes et morati fueritis
in terra: deceptiq3 feceritis vobis aliquaz
J.10.b. ſimilitudinē patrantes malū corā domi
no deo vr̄o vt eū ad iracundiā ꝓuocetis
teſtes inuoco hodie celū ⁊ terram cito pe
rituros vos eſſe de terra quā tranſito ior
dane poſſeſſuri eſtis. Nō habitabitis ī ea
longo tpe: ſed delebit vos dominus atq3
diſperget in oēs gentes: ⁊ remanebitis
pauci in nationibus ad quas vos ductu
rus eſt dominus. Ibiq3 ſeruietis dijs qui
hominū manu fabricati ſunt ligno ⁊ la-
Alis + non. pidi: qui nō vidēt ✠ nec audiūt ✠ nec co
Alis + non. medūt ✠ nec odorāt. Cūq3 q̄ſieris ibi do
Alis + non. minū deū tuū: inuenies eū: ſi tamē toto
c corde queſieris ⁊ tota tribulatiōe aīe tue
poſtq̄ te inuenerint oīa q̄ predicta ſunt.
Nouiſſimo aūt tēpore reuerteris ad do-
minum deum tuū ⁊ audies vocē eius: q2
deus miſericors dominus de⁹ tuus eſt.
Nō dimittet te: nec omnino delebit neq3
obliuiſcet pacti in quo iurauit patribus
tuis. Interroga de diebus antiquis q̄ fue
runt ante te ex die quo creauit dominus
deus hoīem ſup terrā a ſummo celo vſ-
q3 ad ſummū eius: ſi facta eſt aliquando
huiuſcemodi res: aut vnq̄ cognitum eſt:
vt audiret populus vocez domini dei lo-
quētis de medio ignis ſicut tu audiſti et
vidiſti: ſi fecit deus vt ingrederetur ⁊ tol-
leret ſibi gentem de medio nationuz per
temptatiōes ſigna atq3 portēta: per pugnā
⁊ robuſtam manuz: extentumq3 brachiū
⁊ horribiles viſiones iuxta oīa que fecit
ꝓ nobis dominus deus noſter in egypto
videntibus oculis tuis: vt ſcires q̄m do-
minus ipſe eſt deus ⁊ non eſt alius p̄ter
vnum. De celo te fecit audire vocē ſuam
vt doceret te: et in terra oſtendit tibi ignē
ſuum maximum: ⁊ audiſti verba illius de
medio ignis: q2 dilexit patres tuos ⁊ ele-
g git ſemen eorum poſt eos. Eduxitq3 te ꝑ
cedens in virtute ſua magna ex egypto

deleret nationes maximas ⁊ fortiores te
in introitu tuo: ⁊ introduceret te daretq3
tibi terram earū in poſſeſſionē ſicut cer-
nis in preſenti die. Scito ergo hodie et
✠ cogitato in corde tuo q̄ dominus ipſe Alis + cogi
deus eſt in celo ſurſum ⁊ in terra deorſuz to.
⁊ non eſt alius. Cuſtodi p̄cepta ei⁹ atq3
mādata que ego precipio tibi vt bene ſit
tibi et filijs tuis poſt te ⁊ ꝑmaneas mul
to tempore ſuper terraz quam dñs deus
tuus datur⁹ eſt tibi. Tūc ſeparauit moy
ſes tres ciuitates trans iordanē ad orien
talē plagā vt cōfugiat ad eas qui occide
rit nolens ꝓximū ſuū: nec ſibi fuerit ini
micus ante vnum ⁊ alterū diē: et ad ha-
rum aliquā vrbium poſſit euadere boſor
in ſolitudine que ſita eſt in terra campe- d
ſtri de tribu ruben ⁊ ramoth ī galaad que
eſt in tribu gad: ⁊ golā in baſan que eſt in
tribu manaſſe. Iſta eſt lex quam ꝓpoſuit
moyſes coram filijs iſrael: ⁊ hec teſtimo
nia ⁊ cerimonie atq3 iudicia que locutus
eſt ad filios iſrael quando egreſſi ſunt de
egypto trās iordanem in valle cōtra pha
nuz phogor: in terra ſeon regis amorrei:
qui habitauit in eſebon quē ꝑcuſſit moy
ſes. Filij quoq3 iſrl' egreſſi ex egypto poſ
ſederunt terraz eius et terrā og regis ba-
ſan duorum regū ammorreorū qui erāt
trans iordanem ad ſolis ortum ab aroer
que ſita eſt ſuper ripam torrentis arnon
vſq3 ad montez ✠ ſanir que eſt ⁊ hermō Alis + ſeon.
oēm planiciē trans iordanē ad orientalē
plagā vſq3 ad mare ſolitudinis ⁊ vſq3 ad
radices montis phaſga.

¶ C.S. De preceptis decalogi recapitulatio et
explanatio: de donatione legis. Capitulum .v.

VOcauitq3 moyſes om
nē iſraelem et dixit ad a
eū. Audi iſrl' cerimo-
nias atq3 iudicia que
ego loquor in auribus
vr̄is hodie. Diſcite ea ⁊
opere cōplete. Dñs de⁹
noſter pepigit nobiſcū
fedus in oreb. Non cuz patribus noſtris
inijt pactum: ſed nobiſcum q̄ in p̄ſentia
rū ſum⁹ ⁊ viuim⁹. Facie ad faciē locut⁹
eſt nobis in monte de medio ignis. Ego
ſequeſter ⁊ medius fui inter deum ⁊ vos
in tempore illo vt annunciarē vobis ver
ba eius. Timuiſtis eñ ignem ⁊ nō aſcē-
diſtis in montez. Et ait. ego domin⁹ de⁹ Exo. 20. a.
tuus q̄ eduxi te de terra egypti de domo Pſal. 80.
ſeruitutis. Non habebis deos alienos in
conſpectu meo. Non facies tibi ſculptile

le: nec ſimilitudinẽ, omniũ que in celo ſunt
deſup̄ ⁊ q̄ in terra deorſum et que verſan
Exo. 34. a. tur in aquis ſub terra. Nõ adorabis ea ⁊
Matth. 4. non coles. Ego enim ſu3 dñs de⁹ tuus: de⁹
in 6. q. 5. c. emulator reddẽs iniquitatẽ patrũ ſuper
nec mirum filios in tertiã ⁊ quartã gñationẽ his qui
ante fines. oderũt me: ⁊ faciens miam in multa mi
Exo. 20. lia diligentibus me: ⁊ cuſtodientib⁹ pre-
B cepta mea. Nõ vſurpabis nomen dei tui
in 2. q. 1. c. fruſtra: qꝛ nõ erit impunitus q̄ ſup rẽ va
habemus nam nomẽ ei⁹ aſſumpſerit. Obſerua diẽ
c. ſi peccat ⁊ ſabbati vt ſanctifices eum ſicut p̄cepit ti
c. finali. bi dñs deus tu⁹. Sex diebus operaberis: ⁊
8. q. 1. c. ca. ſi facies oĩa opa tua. Septim⁹ dies ſabba-
ergo. ti ẽ. i. requies dñi dei tui. Nõ facies in eo
q̄cq̄ operis: tu ⁊ filius tuus ⁊ filia ſeru⁹ et
ancilla: bos ⁊ aſin⁹ ⁊ oẽ iumẽtũ tuũ: ⁊ pe
regrinus q̄ eſt intra portas tuas: vt req̃e
ſcat ſeruus ⁊ ancilla tua ſicut et tu. Me-
mento q̄ ⁊ ipſe ſeruieris in egypto: ⁊ edu
Exo. 20. b. xerit te inde dñs de⁹ tu⁹ in manu forti ⁊
Deu. 15. a. brachio extento. Idcirco precepit tibi vt
Mat. 17. a. ſeruares diẽ ſabbati. Honora patrẽ tuu3
⁊ matre3 ſicut p̄cepit tibi dñs de⁹ tu⁹ vt
Mat. 5. c. lõgo viuas tẽpore: ⁊ bene ſit tibi in terra
Ro. 13. b. quam dñs deus tu⁹ daturus eſt tibi. Nõ
in 3. q. 5. c. occides. Neq; mechaberis. Furtum non
ſi non licet facies. Non loquaris cõtra proximum tuũ
⁊ poſt. ca. falſum teſtimoniu3. Non cõcupiſces vxo
tuos. rem proximi tui. Nõ domũ: nõ agru3: nõ
C ſeruum: nõ ancillã: nõ boue3: non aſinũ
c. diſ. ſ. his ⁊ vniuerſa que illius ſũt. Hec verba locu
ita. tus eſt dñs ad omnem multitudinẽ vr̃a3
14. q. 5. c. in mõte de medio ignis ⁊ nubis ⁊ caligi-
penale. in 3. nis voce magna nihil addens amplius ⁊
q. 5. c. ſi nõ ſcripſit ea in duab⁹ tabulis lapideis q̄s
licet. tradidit mihi. Uos aute3 poſtq̄ audiſtis
vocem de medio tenebrarũ ⁊ monte3 ar-
dere vidiſtis: acceſſiſtis ad me omnes p̄n
cipes tribuũ ⁊ maiores natu atq; dixiſtis
Ecce oſtẽdit nobis dñs deus noſter ma-
ieſtatem ⁊ magnitudinẽ ſuam. Uocẽ eius
eius audiuimus de medio ignis ⁊ pbaui
mus hodie q̄ loquente deo cũ hoĩe vixe
Alz ✠ mori rit hõ. Cur ergo ✠ moriemur ⁊ deuora-
mur. bit nos ignis hic maxim⁹. Si enim audie
rimus vltra vocẽ dñi dei nr̃i moriemur.
Quid eſt oĩs caro vt audiat vocem dei vi
uentis qui de medio ignis loquitur ſicut
D nos audiuimus et poſſit viuere? Tu ma-
gis accede ⁊ audi cuncta que dixerit dñs
deus nr̃ tibi: loqueriſq; ad nos ⁊ nos au-
dientes faciemus ea. Qd cũ audiſſet do-
minus ait ad me. Audiui vocẽ verboru3
populi huius que locuti ſunt tibi. Bene
oĩa ſunt locuti. Quis det tale3 eos habe

re mentẽ vt timeant me ⁊ cuſtodiãt vni-
uerſa mandata mea in oĩ tpe vt bene ſit
eis: ⁊ filijs eo2 in ſempiternum. Uade er
go ⁊ dic eis. Reuertimini in tentoria ve-
ſtra. Tu vero hic ſta mecu3 ⁊ loquar tibi
oĩa mãdata et cerimonias atq; iudicia q̄
docebis eas vt faciant in terra quã dabo
illis in poſſeſſionẽ. Cuſtodite igitur ⁊ fa- Deu. 17. b.
cite ea q̄ precepit domin⁹ de⁹ vobis. Nõ
declinabitis neq; ad dextram neq; ad ſi-
niſtram: ſed p viã quã precepit vobis do
minus deus veſter ambulabitis: vt viua
tis ⁊ bene ſit vobis: ⁊ protelent dies ✠ ve- Alz ✠ ſunt
ſtri in terra poſſeſſionis veſtre. eſt veſtri.

¶ C. G. De diligendo deum: de memorãdis ⁊ ſeri
bendis mãdatis eius: q̄ timeãt dñm: q̄ non ten
tent eum: q̄ legẽ doceant filios ſuos. Ca. vi.

HEc ſunt p̄cepta ⁊ ceri A
monie atq; iudicia q̄
mãdauit dñs deus ve
ſter vt docerẽ vos vt fa
ciatis ea in terra ad
quam tranſgredimini
poſſidenda3 vt timeas
dominum deu3 tuum
⁊ cuſtodias omnia mandata et precepta
eius que ego precipio tibi et filijs ac ne-
potibus tuis cunctis diebus vite tue vt
prolongentur dies tui. Audi iſrael et ob- Alz ✠ et.
ſerua ✠ vt facias que precepit tibi domi De cõſe. c.
nus et bene ſit tibi: et multipliceris am docuiſti.
plius ſicut pollicitus eſt dominus deus in glo.
patrum tuorum tibi terram lacte et mel-
le manantem. Audi iſrael. Dominus Alz ✠ dñs.
deus veſter ✠ deus vnus eſt. Diliges do- Mat. 22. d.
minu3 deum tuũ ex toto corde tuo ⁊ ex Mar. 12. c.
tota anima tua: et ex tota fortitudie tua. Luce. 10. c.
Eruntq; verba hec que ego precipio tibi B
hodie in corde tuo: et narrabis ea filijs 5. diſ. c. ſi.
tuis ⁊ meditaberis ſedens in domo tua: 1. q. 4. c.
et ambulans in itinere dormiens atq; cõ his ita in
ſurgens. Et ligabis ea quaſi ſignum in glo.
manu tua eruntq; et mouebuntur inter
oculos tuos: ſcribeſq; ea in limine et o-
ſtijs domus tue. Cumq; introduxerit te
dominus deus tuus in terra3 pro qua iu
rauit patrib⁹ tuis abraã: iſaac ⁊ iacob: et
dederit tibi ciuitates magnas et optias
q̄s non edificaſti: domos plenas multa2
opum quas nõ extruxiſti: ciſternas quas
nõ fodiſti: vineta ⁊ oliueta que non plan
taſti: ⁊ comederis ⁊ ſaturatus fueris: ca-
ue diligenter ne obliuiſcaris domini dei C
tui q̄ eduxit te de terra egypti d̄ domo ſer J. 10. b.
uitutis. Dominũ deum tuum timebis ✠ Alz ✠ ipſi.
et illi ſoli ſeruies: ac p nomen illius iura

Mat.4.b. iurabis. Nõ ibitis post deos alienos cun
Luce.4.b. ctarum gẽtiũ q̃ in circuitu vr̃o sunt: qm̃
deus emulator dñs deus tuus in medio
tui: neq̃ irascaꝶ furor dñi dei tui contra
te: ꝛ auferat te de supficie terre. Nõ tẽta-
Mat.4.b. bis dñm deũ tuũ: sicut tẽtasti in loco ten
Luce.4.b. tationis. Custodi ꝑcepta dñi dei tui ac te
2.q.5.c. in stimonia ꝛ cerimonias quas ꝑcepit tibi
fima. 22. ꝛ fac qđ placitũ est ꝛ bonũ i cõspectu dñi
q.2.c.Arit vt bene sit tibi: ꝛ ingressus possideas ter-
24.q.fi.ca. rã optimã: de qua iurauit dñs patribus
si nulli. tuis vt deleret oẽs inimicos tuos coram
D te sicut locutus est. Cũ interrogauerit te
filius tuus cras: dicẽs quid sibi volũt te-
stimonia hec ꝛ cerimonie atq̃ iudicia q̃
ꝑcepit dñs deus noster nobis? Dices ei.
Serui eram⁹ pharaonis in egypto: ꝛ edu
xit nos dñs de egypto in manu forti: fe-
citq̃ signa atq̃ ꝓdigia magna ꝛ pessima
in egypto ꝯ pharaonẽ ꝛ oẽꝫ domũ illius
in ꝯspectu nr̃o: ꝛ eduxit nos inde vt in-
troductis daret terrã sup quã iurauit pa
tribus nr̃is. Precepitq̃ nobis dñs vt fa
ciamus oĩa legitima hec timeam⁹ dñm
deũ nr̃m: vt bene sit nobis cunctis die-
bus vite nr̃e sicut est hodie. Eritq̃ nostri
misericors si custodierimus ꝛ fecerimus
oĩa precepta eius coram dño deo nostro
sicut mandauit nobis.

¶ C.S. Prohibet societas gentium: precipitur idolatrie destructio: auxilium se prestare dicit adiiciẽdos populos si seruauerint mãdata: vbertas in oĩbus populo promittitur. Cap.vij.

A Um introduxerit te do
21.q.5.6. minus de⁹ tuus in ter
si.v. ꝑciẽs ram quã possessur⁹ in-
aco. gredieris: ꝛ deleuerit gẽ
tes multas coram te e-
theum ꝛ gergezeum et
amorreum et chana
neum ꝛ pherezeum et
eueum et iebuseum septem gentes mul-
to maioris numeri q̃ tu es ꝛ robustiores
te: tradideritq̃ eas dñs deus tuus tibi: p
cuties eas vsq̃ ad internitionem. Nõ ini
Exo.23.d. bis cum eis fedus: nec misereberis ear:
28.q.1.c. neq̃ sociabis cum eis coniugia. Filiam
si eni.ꝑ.ta tuam non dabis filio eius: nec filiã illi⁹
autem. accipies filio tuo: q2 seducet filium tuũ
33.q.1.§. ne sequaꝶ me: ꝛ vt magis seruiat dijs alie
hac itaq̃. nis. Irasceturq̃ furor dñi ꝛ delebit te ci-
ꝑ.hic etiã. to. Quin potius hec facietis eis. Aras eo
Als + suq̃ rum subuertite ✠ et confringite statuas
est et. lucosq̃ succidite ꝛ sculptilia comburite:
B q2 ppl's sanctus es dño deo tuo. Te ele-
Exo.14.b. git dñs deus tuus vt sis ei populus pecu
liaris de cunctis populis qui sunt super 2.c.4.
terram. Non q2 cunctas gentes numero 2.14.a.
vincebatis: vobis iunctus est dominus: 2.5.14.b.
ꝛ elegit vos: cũ oĩbus sitis populis pau
ciores: sed q2 dilexit vos dñs ꝛ custodiuit
iuramentuꝫ qđ iurauit patribus vestris.
Eduxitq̃ vos i manu forti: ꝛ redemit de
domo seruitutis de manu pharaonis re-
gis egypti: Et scias quia dominꝰ de⁹ tu⁹
ipse est deus fortis et fidelis custodiens
pactum ꝛ miam diligẽtibus se: ꝛ his qui
custodiũt precepta eius in mille genera-
tiões: ꝛ reddẽs odiẽtibus se statim: ita vt
disperdat eos ꝛ vltra nõ differat protin⁹
eis restituẽs quod merẽtur. Custodi er-
go ꝑcepta ꝛ cerimonias atq̃ iudicia que
ego mãdabo tibi hodie vt facias. Si post
q̃ audieris hec iudicia: custodieris ea et
feceris: custodiet dñs deus tuus pactuꝫ
tibi ꝛ miam quam iurauit patribus tuis
ꝛ diliget te ac multiplicabit ✠ benedicet Als + ea
q3 fructui ventris tui ꝛ fructui terre tue:
frumẽto tuo atq̃ vindemie oleo ꝛ armẽ-
tis: gregibus ouium tuaruꝫ sup terram:
pro qua iurauit patribus tuis vt daret eã C
tibi. Benedictus eris inter oĩes pplos. Exo.23.d.
Nõ erit apud te sterilis vtriusq̃ sexus tã
in hominibus q̃ in gregibus tuis. Aufe-
ret dominus a te omnẽ languorem ꝛ in-
firmitates egypti pessimas quas nouisti
non inferet tibi: sed cũctis hostibus tuis Als + hec
✠ Deuorabis oẽs pplos quos dñs deus vobis.
tuus daturus est tibi. Nõ parcet eis ocu
lus tuus: nec seruies dijs eorũ ne sint in
ruinam tui. Si dixeris in corde tuo plu-
res sunt gẽtes iste q̃ ego: quõ potero de-
lere eas noli metuere sed recordare q̃ fe-
cerit dñs deus tuus pharaoni ꝛ cunctis
egyptijs plagas maximas quas viderũt
oculi tui ꝛ signa atq̃ portẽta manũq̃ ro
bustam: ꝛ extentum brachium vt educe-
ret te dñs deus tuus. Sic faciet cunctis
populis quos metuis. Insup ꝛ ✠ scabro Als + ca
nes mittetur dñs deus tu⁹ in eos donec brones.
deleat oẽs atq̃ disꝑdat: q̃ te fugerit et la D
tere nõ poterint. Nõ timebis eos: q2 dñs
deus tuus in medio tui est: deus magn⁹
ꝛ terribilis. Ipe ꝯsumet natiões has i cõ
spectu tuo paulatiꝫ atq̃ per partes. Nõ
poteris eas delere pariter ne forte multi
plicentur contra te bestie terre. Dabitq̃
eos dominus deus tuus in conspectu
tuo et interficiet illos donec penitus de
leantur. Tradetq̃ ✠ reges eorum in ma
nus tuas ꝛ disperdes noĩa eorum sub ce Als. + fug
lo. Nullus poterit resistere tibi donec cõ est q.

terras eos. Sculptilia eorũ igne cõburens
2.Macha. 12.f. Nõ cõcupiſces argẽtum ꝛ aurũ de quibus
facta ſũt: neq; aſſumes ex eis tibi quicq̃
ne offendas ꝓpterea quia abominatio ẽ
Al. ✠ eſt. dñi dei tui ✠ nec inferes quippiã ex ido
lo in domũ tuã: ne fias anathema ſicut
ꝛ illud eſt. Quaſi ſpurcitiã deteſtaberis:
ꝛ velut inquinamentũ ac ſordes abomi-
nationi habebis: qꝛ anathema eſt.

¶ C.S. Memorant afflictiones ꝛ beneficia q̃ receperunt in deſerto. Capitulum. viij.

A Omne mãdatũ qđ ego
pcipio tibi hodie caue
diligenter vt facias: vt
poſſitis viuere ꝛ multi
plicemini: igreſſiq; poſ
ſideatis terrã ꝓ qua iu
rauit dñs patrib⁹ vr̃is.
Et recordaberis cũcti
itineris per qđ adduxit te dñs de⁹ tu⁹ q̃-
draginta annis per deſertum vt affliges-
ret te atq; tentaret et nota fierent que in
tuo aĩo verſabantur: vtrũ cuſtodires mã
data illius: an nõ. Afflixit te penuria et
Al. ✠ ꝗuĩ. dedit tibi cibum manna ✠ quod ignora-
bas tu ꝛ patres tui vt oſtenderet tibi: q̃ nõ
in ſolo pane viuat homo: ſed in oĩ verbo
Al. ✠ dei. qđ egreditur de ore ✠ dñi. Ueſtimentum
Mat. 4.a. tuũ quo operiebaris nequaq̃ vetuſtate
Luce. 4.a. defecit: ꝛ pes tu⁹ nõ eſt ſubtritus. En q̃-
B dragesimus annus eſt vt recogites in cor
de tuo: qꝛ ſicut erudit filiuz ſuum hõ: ſic
dñs deus tuus erudiuit te: vt cuſtodias
mandata dñi dei tui: ꝛ ãbules in vijs ei⁹
ꝛ timeas eum. Dñs enim deus tuus itro-
ducet te in terrã bonam terram riuorũ
aquarum ꝛ fontiũ: in cuius cãpis ꝛ mõ-
tibus erumpũt fluuiorum abyſſi terraz
frumẽti hordei ac vinearũ: in qua ficus ꝛ
malogranata ꝛ oliueta naſcuntur: terrã
olei ac mellis vbi abſq; vlla penuria co-
medes panẽ tuum: ꝛ rerũ oĩm abundan
tia perfrueris: cuius lapides ferruz ſunt
ꝛ de montibus eius eris metalla fodiun
tur: vt cum comederis et ſatiatus fueris
benedicas dño deo tuo pro terra optima
C quã dedit tibi. Obſerua ꝛ caue neq̃ñ obli
uiſcaris dñi dei tui: ꝛ negligas mandata
eius atq; iudicia ꝛ cerimonias quas ego
precipio tibi hodie ne poſtq̃ comederis
ſatiatus fueris: domos pulchras edifica
ueris ꝛ habitaueris in eis: habuerĩſq; ar
menta: boum et ouium greges argenti ꝛ
auri cunctarumq; rerum copiam eleuet
cor tuuz et non reminiſcaris domini dei
tui qui eduxit te de terra egypti de domo
ſeruitutis: ꝛ ductor tuus fuit in ſolitudi-
ne magna atq; terribili: in qua erat ſer-
pẽs flatu adurẽs et ſcorpio ac dipſas: et De ſpẽ. xix
nulle omnino aque: qui eduxit riuos de x. c. reue
petra duriſſima et cibauit te mãna in ſo- ra in pan.
D litudine: quod neſcierunt patres tui. Et
poſtq̃ afflixit ac roborauit te ad extre-
mum miſertus eſt tui: ne diceres in cor-
de tuo: fortitudo mea et robur manus
mee hec mihi oĩa preſtiterunt: ſed recor-
deris domini dei tui: q̃ ipſe vires tibi pre
buerit: vt impleret pactum tuum ſuper
quo iurauit patribus tuis: ſicut preſens
indicat dies. Sin autem oblitus domini
dei tui: ſecutus fueris deos alienos co-
luerisq; illos et adoraueris: ecce nunc p̃-
dico tibi q̃ omnino diſpereas: ſicut gen
tes quas deleuit dñs in introitu tuo ita
et vos ꝑibitis ſi inobedientes fueritis vo
ci domini dei veſtri.

¶ C.S. Reprimitur victorie future ſuꝑbia ne ſi bi attribuãt ſed deo ꝛ memoratur culpa preterita: de vitulo adorato ꝛ murmure ꝛ ſepulchris concupiſcẽtie ſupra Numeri. xj. Capitu. ix

A Udi iſrael. Tu tranſ-
gredieris hodie iorda
nẽ vt poſſideas natio-
nes maximas ꝛ fortio
res te ciuitates ingen
tes: ꝛ ad celũ vſq; mu
ratas populũ magnũ
atq; ſublimem filios
enachim quos ipſe vidiſti et audiſti: qb⁹
nullus poteſt ex aduerſo reſiſtere. Scies
ergo hodie q̃ dñs deus tuus ipſe tranſi-
bit ante te ignis deuorator atq; ꝯſumẽs
qui cõterat eos et deleat atq; diſperdat
ante faciem tuam velociter: ſicut locut⁹
eſt tibi. Ne dicas in corde tuo cum dele-
uerit eos dominus deus tuus in conſpe
ctu tuo: ꝓpter iuſticiam meã introduxit
me dñs: vt terrã hanc poſſiderem cuz ꝓ-
pter impietates ſuas iſte delete ſunt na-
tiões. Neq; eñi ꝓpter iuſticias tuas ꝛ eq̃
tatez cordis tui ingredieris vt poſſideas
terras earum: ſed quia ille egerunt ✠ im Al. ✠ im-
pie introeũte te delete ſunt: et vt comple pietatem.
ret verbum ſuum dñs qđ ſub iuramento
pollicitus eſt patribus tuis abraam: iſa-
ac ꝛ iacob. Scito ergo q̃ non ꝓpter iu- B
ſticias tuas dñs deus tu⁹ dederit tibi ter
ram hanc optimam in poſſeſſionem: cũ
duriſſime ceruicis ſis populus. Memẽ-
to et ne obliuiſcaris quomodo ad iracũ-
diam prouocaueris dominuz deum tuũ
in ſolitudine: et ex eo die quo egreſſus es

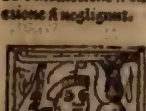
et egypto vſq; ad locum iſtuz ſemper ad
uerſum dominū cōtendiſti. Nā ⁊ in oreb
prouocaſti eum ⁊ iratus delere te voluit
quando aſcendi in montem vt acciperez
tabulas lapideas pacti quod pepigit vo-
biſcum deus: ⁊ perſeueraui in mōte qua
draginta diebus ac noctibus: panem nō
comedens et aquā non bibens. Deditq;
mihi dominus duas tabulas lapideas
ſcriptas digito dei: ⁊ continentes omnia
verba que vobis locutus eſt in monte de
medio ignis quando contio populi ꝯgre
gata eſt. Cumq; tranſiſſent quadraginta
dies ⁊ totidem noctes: dedit mihi domi-
nus duas tabulas lapideas: tabulas fe-
Exo.32.b. deris: dixitq; mihi. Surge ⁊ deſcēde hinc
cito: q2 populus tuus quē eduxiſti de egy
pto deſeruerunt velociter viam quam de
mōſtraſti eis: feceruntq; ſibi conflatile.
Ruſumq; ait dominus ad me. Cerno q̄
popul⁹ iſte dure ceruicis ſit. Dimitte me
vt conteram eum: ⁊ deleam nomen eius
Alī ✠ ſug- ✠ de ſub celo: ⁊ conſtituam te ſuper gen
eſt de. tem que hac maior ⁊ fortior ſit. Cūq; de
monte ardente deſcenderez ⁊ duas tabu
las federis vtraq; tenerē manu: vidiſſem
q; vos peccaſſe dn̄o deo veſtro et feciſſe
vobis vitulum conflatilem: ac deſeruiſſe
velociter viam eius quam vobis oſtēde
rat: proieci tabulas de manib⁹ meis: cō-
9 v. hi.c.ie- fregiq; eas in conſpectu veſtro. Et pro-
iunium.d. cidi ante dominum ſicut prius quadra-
moyſes de- ginta diebus ⁊ noctib⁹ panem nō come
ſcēdens de dens ⁊ aquam non bibens propter omnia
monte. peccata veſtra que geſſiſtis contra dn̄m
⁊ eū ad iracūdiā prouocaſtis. Timui eñi
indignationem irā illius qua aduerſum
vos concitatus: delere vos voluit. Et ex-
audiuit me dominus etiam hac vice. Ad
uerſum aaron quoq; vehementer iratus
voluit eum conterere: ⁊ pro illo ſimiliter
deprecatus ſum. Peccatum autez veſtrū
quod feceratis: id eſt vitulum arripiens
D igne combuſſi et in fruſta comminuens
omninoq; in puluerez redigens ꝓieci in
torrentem qui de monte deſcendit. In in
cendio quoq; et in tentatione ⁊ in ſepul
chris concupiſcentie prouocaſtis domi-
num: ⁊ quando miſit vos de cadeſbarne
dicens. Aſcendite et poſſidete terrā quā
dedi vobis: ⁊ contempſiſtis imperiuz do
mini dei veſtri et non credidiſtis ei: neq;
vocem eius audire voluiſtis: ſed ſemper
fuiſtis rebelles a die qua noſſe vos cepi.
Et iacui corāz domino quadraginta die
bus ac noctibus: quibus euz ſuppliciter
deprecabar: ne deleret vos vt fuerat com
minatus: et orans dixi. Domine deus ne
diſperdas populum tuum et hereditatez
tuaz quā redemiſti in magnitudine tuaz
quos eduxiſti de egypto in manu forti.
Recordare ſeruorum tuorum abrahā iſa-
ac et iacob. Ne aſpicias duriciam popu-
li huius et impietatem atq; peccatum:
ne forte dicant habitatores terre de qua
eduxiſti nos: non poterat dominus intro
ducere eos in terraz quam pollicitus eſt
eis: et oderat illos. Idcirco eduxit vt in-
terficeret eos in ſolitudine qui ſunt po-
pulus tuus et hereditas tua: quos edu-
xiſti in fortitudine tua magna et in bra-
chio tuo extento.

¶ C. X. De ſcdis tabulis recapitulatio: de morte aarō: de miniſterio trib⁹ leui: de timēdo amā do q; dn̄m: q circumcidant preputia cordium: peregrinos ament: p nomē dei iurēt. Cap. X.

In tempore illo dixit do- A
minus ad me. Dola ti- Exo.34.a
bi duas tabulas lapide
as ſicut priores fuerūt
⁊ aſcēde ad me in mō-
tem facieſq; arcam li-
gneam: et ſcribam in
tabulis verba que fue
runt in his quas ante confregiſti: po-
neſq; eas in arca. Feci igitur arcam de li
gnis ſethim. Cumq; dolaſſem duas tabu
las lapideas ✠ inſtar priorum: aſcēdi in Alī ✠ repe
mōte habēs eas in manibus. Scripſitq; riūt tabu
in tabulis iuxta id quod prius ſcripſerat las.
verba decem que locutus eſt dn̄s ad vos
in monte de medio ignis: quando popu
lus ꝯgregat⁹ eſt: ⁊ dedit eas mihi. Reuer
ſuſq; de mōte deſcendi: ⁊ poſui tabulas
in arcam quam feceram que hucuſq; ibi B
ſunt ſicut mihi ꝓcepit dn̄s. Filij autez iſ Nu.20.b
rael mouerūt caſtra ex beroth filiorū ia
chā in moſera: vbi aaron mortuus et ſe-
pultus eſt: pro quo ſacerdotio functus ē
eleazar fili⁹ ei⁹. Inde venerūt in gadgad.
de quo loco ꝓfecti caſtrametati ſunt in
ietbatha in terra aquarum atq; torrē-
tium. Eo tempore ✠ ſeparauit tribum le- Alī ✠ ſepa
ui vt portaret arcam federis domini: et rauit.
ſtaret coram eo in miniſterio ac benedi-
ceret in nomine illius vſq; in preſentem
diem. Quamobrem non habuit leui par
tem neq; poſſeſſionem cū fratribus ſuis
quia ipſe dominus poſſeſſio eius eſt: ſi-
cut ꝓmiſit ei dn̄s deus tuus. Ego autem

ſteti in monte ſicut prius quadraginta diebus ac noctibus: exaudiuitqȝ me dñs
C
etiam hac vice ⁊ te perdere noluit. Dixitqȝ mihi. Uade ⁊ precede populum vt ingrediatur ⁊ poſſideat terram quā iuraui patribus eorum vt traderem eis.
A.6.b.
Et nūc iſrael quid dominus deus tu⁹ petit a te: niſi vt timeas dominū deum tuum: ⁊ ambules in vijs eius et diligas eum: ac ſeruias dño deo tuo in toto corde tuo: et in tota anima tua: cuſtodiaſqȝ mādata dñi ⁊ cerimonias eius quas ego hodie precipio tibi: vt bñ ſit tibi. En domini dei tui celū eſt ⁊ celū celi: terra ⁊ omnia que in ea ſunt: ⁊ tamen patribus tuis conglutinatus eſt dominus: ⁊ amauit eos: elegitqȝ ſemen eorū poſt eos: id eſt vos de cunctis gentibus: ſicut hodie comprobatur.
2 7.q.4.c. Si.in.§.pre putium in glo.
Circumcidite igitur preputium cordis veſtri: ⁊ ceruicem veſtram ne induretis amplius: quia dñs deus veſter: ipſe eſt deus deorum ⁊ dñs dominantiū: deus magn⁹ ⁊ potens terribilis: qui perſonam non accipit nec munera.
2 7.di.c.de ſolemne.
Facit iudicium pupille et vidue: amat peregrinum et dat ei victum atqȝ veſtitū.
D
Et vos ergo amate peregrinos: quia et ipſi fuiſtis aduene in terra egypti.
A.6.c.
Dominum deum timebis: ⁊ ei ſoli ſerui̇es. Ipſi adherebis: iurabiſqȝ in nomine illius. Ipſe eſt laus tua et deus tuus qui fecit tibi hec magnalia ⁊ terribilia que viderunt oculi tui.
Gen.46.c.
In ſeptuaginta animabus deſcenderūt patres tui in egyptū: ⁊ ecce nunc multiplicauit te dñs deus tuus ſicut aſtra celi.

¶ C.S. De ſignis factis cōtra pharaonem ⁊ egyptum: de dathan ⁊ abyron: ꝙ terra promiſſa non eſt ſicut egyptiis: de ſcribenda lege in cordibus: ⁊ pro ſigno in manibus: ⁊ inter oculos collocet: de benedictione ſi cuſtodient mandata: maledictione ſi negligunt. Capitulū.xj.

Ama itaqȝ dominum deum tuum et obſerua precepta eius et cerimonias: iudicia atqȝ mādata omni tempore. Cognoſcite hodie que ignorant filij veſtri qui non viderūt diſciplinam domini dei veſtri: magnalia eius ⁊ robuſtam manum: extētumqȝ brachium ſigna ⁊ opera que fecit in medio egypti pharaōi regi ⁊ vniuerſe terre eius omniqȝ exercitui egyptiorum ⁊ equis ac currib⁹: quomodo operuerint eos aque maris rubri: cum vos perſequerentur: ⁊ deleuerit eos dominus vſqȝ in preſentē diem: vobiſqȝ que fecerit in ſolitudine donec veniretis ad hunc locū.
Nu.16.a.
Et dathan atqȝ abyrō filijs eliab: qui fuit filius ruben: quos aperto ore ſuo terra abſorbuit cum domibus et tabernaculis et vniuerſa ſubſtantia eorum quam habebant in medio iſrael.
B
Oculi veſtri viderunt omnia opera domini magna que fecit: vt cuſtodiatis vniuerſa mandata illi⁹ que ego hodie precipio vobis: et poſſitis introire et poſſidere terram ad quam ingredimini multoqȝ in ea viuatis tempore quam ſub iuramēto pollicitus eſt dominus patribus veſtris: et ſemini eorum lacte et melle manantem. Terra enim ad quam ingrederis poſſidendam: non eſt ſicut terra egypti de qua exiſti: vbi iacto ſemine in hortorum morem aque ducuntur irrigue: ſed montuoſa eſt et campeſtris de celo expectans pluuias: quam dominus deus tuus ſemper inuiſit: et oculi illius in ea ſunt a principio anni vſqȝ ad finem eius.
S. eodem. 3.10.c.
Si ergo obedieritis mandatis meis que ego precipio vobis: vt diligatis dominum deum veſtrum: et ſeruiatis ei in toto corde veſtro: et in tota anima veſtra: dabit pluuiam terre veſtre ✱ temporaneam et ſerotinam vt colligatis frumentum et vinum et oleum fenumqȝ ex agris ad paſcēda iumenta: et vt ipſi comedatis ac ſaturemini.
Alia ✱ tempore opportunam. [illegible]
Cauete ne forte decipiatur cor veſtrum et recedatis a domino: ſeruiatiſqȝ dijs alienis et adoretis eos iratuſqȝ dominus claudat celū: et pluuie non deſcendant: nec terra det germen ſuū: pereatiſqȝ velociter de terra optima quam dominus daturus eſt vobis.
C
A.6.b.
Ponite hec verba in cordibus et in animis veſtris: et ſuſpendite ea pro ſigno in manibus: et inter oculos veſtros collocate. Docete filios veſtros vt illa meditentur: Quando ſederis in domo tua ⁊ ambulaueris in via et accubueris atqȝ ſurrexeris: ſcribes ea ſuper poſtes et ianuas domus tue vt multiplicentur dies tui et filiorum tuorum in terra quam iurauit dñs patribus tuis: vt daret eis quādiu celum immineret terre.
A.eodem.
Si enim cuſtodieritis mandata que ego precipio vobis: et feceritis ea vt diligatis dominum deum veſtrum: ⁊ ambuletis in omnibus vijs eius adherentes ei: diſperdet dominus

omnes gentes iſtas ante faciē veſtram ꝛ
poſſidebitis eas q̄ maiores ſunt ꝛ fortio-
Joſ.1.a. res vobis. Ois locus quē calcauerit pes
diſ.1.c.ol vester:veſter erit. A deſerto et a libano ꝛ
poſt decto- flumine magno eufrate vſq; ad mare oc
res. cidentale erit termini veſtri. Nullus ſta
bit ꝯtra vos. Terrorē veſtrum ꝛ formidi
nem dabit dñs deus veſter ſup oēm ter-
rā quā calcaturi eſtis:ſicut locut⁹ eſt vo
bis. En ꝑpono in ꝯſpectu vr̄o hodie bñ
dictionē ꝛ maledictionē. Bñdictionē ſi
obedieritis mādatis dñi dei vr̄i q̄ ego ho
die precipio vobis. Maledictionē ſi nō
obedieritis mādatis dñi dei vr̄i:ſed receſ
ſeritis de via quā ego nūc oſtēdo vobis:ꝛ
ambulaueritis poſt deos alienos quos
ignoratis. Cū vero introduxerit te dñs de⁹
tu⁹ in terrā ad quā pgis habitandā po-
nes bñdictionē ſup mōtē garizim: male
dictionē ſup mōtē hebal:qui ſunt trans
iordanē poſt viā q̄ vergit ad ſolis occubi
tum in terra chananei q̄ habitāt in cāpe
ſtribus cōtra galgalā q̄ eſt iuxta vallē tē
dentem ꝛ intrātem ꝑcul. Vos enī tranſi-
bitis iordanem vt poſſideatis terrā quā
dñs de⁹ veſter datur⁹ eſt vobis:vt habea
tis ꝛ poſſideatis illā. Videte ergo vt im
pleatis cerimonias atq; iudicia que ego
hodie ponam in conſpectu veſtro.

¶ C. De deſtruēda idolatria:de decimis ꝛ pri
mitijs de manducando in loco quem dñs elegerit
de ſanguine nō comedendo. Capitulū.xij.

Hec ſunt ꝑcepta atq; iu
dicia q̄ facere debetis
in terra quā dñs deus
patrū tuorū datur⁹ eſt
tibi:vt poſſideas eā cū-
ctis diebus quibus ſup
humū gradieris. Sub-
uertite oīa loca in qui-
bus coluerūt gētes quas poſſeſſuri eſtis
deos ſuos ſup montes excelſos et colles ꝛ ſub
J.7.a. ter omne lignū frōdoſum. Diſſipate aras
Alio +cor. earū et confringite ſtatuas:lucos igne
R.po.14.b. cōburite et idola comminuite diſperdite
noīa eorū de locis illis. Non facietis ita
dño deo veſtro:ſed ad locū quem elegerit
dñs deus veſter de cunctis tribubus ve-
ſtris : vt ponat nomen ſuū ibi et habitet
in eo venietis et offeretis in loco illo ho-
locauſta et victimas veſtras decimas et
ꝑmitias manuū veſtrarū et vota atq; do
naria primogenita boū et oviū et come
detis ibi in cōſpectu dñi dei vr̄i : ac leta-
bimini in cūctis ad q̄ miſeritis manum
vos ꝛ dom⁹ veſtre in quibus bñdixerit vo
bis dñs deus veſter. Nō facietis ibi que
nos hic facimus hodie ſinguli qđ ſibi re-
ctum videt: Neq; enī vſq; in preſens tps
veniſtis ad requiē et poſſeſſionē quā do
minus de⁹ vr̄ daturus eſt vobis. Trāſi-
bitis iordanē et habitabitis in terra quā
dñs deus vr̄ daturus eſt vobis vt requie
ſcatis a cūctis hoſtib⁹ p circuitū et abſq;
vllo timore habitetis in loco quē elegerit
dñs deus vr̄:vt ſit nomen eius in eo. Il-
luc oīa q̄ ꝑcipio cōfereris holocauſta et
hoſtias ac decimas et primitias manuū
veſtrarū: et quicquid precipuū eſt in mu
neribus q̄ vouiſtis dño. Ibi epulabimini
corā dño deo veſtro:vos et filij ac filie ve J.14.C.
ſtre:famuli et famule atq; leuites qui i
vrbibus vr̄is commorant. Neq; enim ha
bet aliam partē et poſſeſſionē inter vos.
Caue ne auferas holocauſta tua in omi 15.q.1.ſo
loco quē videris:ſed in eo quem elegerit bis ita.16.
dñs in vna tribuū tuarū:offeres hoſtias q.1.ſ.de
ꝛ facies q̄cunq; precipio tibi. Sin autem his.z.c.ſi.
comedere volueris ꝛ te eſus carnium de De deci.c.
lectauerit:occide et comede iuxta bene- 1.ꝑ.erant
dictionē dñi dei tui quā dedit tibi in vrbi quoq.
bus tuis:ſiue immundum fuerit:hoc eſt De pſe.diſt
maculatū ꝛ debile:ſiue mundū:hoc eſt 1.c.ſicut.
integrū et ſine macula qđ offerri licet: ſi
cut capreā ꝛ ceruum comedes abſq; eſu
dūtaxat ſanguinis quem ſup terrā quaſi
aquam effundes. Non poteris comedere
in oppidis tuis decimā frumenti ꝛ vini ꝛ
olei tui primogenita armētorū ꝛ pecorū ꝛ
oīa q̄ voueris ꝛ ſponte offerre volueris ꝛ
primitias manuū tuarū:ſꝫ corā dño deo
tuo comedes ea in loco quē elegerit dñs
deus tuus: tu ꝛ filius tuus ꝛ filia ſeruus
et famula:atq; leuites qui manent in vr-
bibus tuis:ꝛ letaberis ꝛ reficieris corā
domino deo tuo in cunctis ad q̄ extende
ris manum tuā. Caue ne derelinquas le
uitē in oī tpe quo verſaris in terra. Quā
do dilatauerit dñs deus tuus terminos J.15.a.
tuos:ſicut locut⁹ eſt tibi:ꝛ volueris veſci
carnib⁹ quas deſiderat aīa tua. Loc⁹ aūt
quē elegerit dñs deus tuus vt ſit nomen
eius ibi:ſi procul fuerit occides de armē
tis et pecoribus que habueris ſicut ꝑce-
pit tibi ꝛ comedes in oppidis tuis vt tibi
placet. Sicut comeditur caprea ꝛ ceru⁹
ita veſceris eis:ꝛ mundus ꝛ immūdus in J.15.b.
cōmune veſcent:hoc ſolum caue ne ſan
guinem comedas. Sanguis enī eorū ꝑ
aīa eſt:ꝛ idcirco non debes aīam comede
re cū carnib⁹:ſed ſup terrā fundes quaſi
aquā vt bene ſit tibi et filijs tuis poſt te

eũ feceris qđ placeat ĩ ↄſpectu dñi. Que
aũt ſcificaueris ⁊ voueris dño tolles et
venies ad locũ quẽ elegerit dñs ⁊ offeres
oblatiões tuas carnẽ ⁊ ſanguinẽ ſup al-
tare dñi dei tui. Sanguinẽ hoſtiarũ fun
des ĩ altari carnibꝰ aũt ipſe veſceris. Ob
ſerua ⁊ audi oĩa q̃ ego ꝓcipio tibi vt bñ
ſit tibi ⁊ filijs tuis poſt te in ſempiternũ:
cũ feceris qđ bonũ ẽ ⁊ placitũ ĩ ↄſpectu
J.19.a. dñi dei tui. Quã diſpdiderit dñs deꝰ tuus
añ faciẽ tuã gẽtes: ad q̃s igredieris poſſi
dẽdas ⁊ poſſederis eas atq̃ hitaueris ĩ
terra earũ: caue ne imiteris eas poſtq̃ te
fuerit introeũte ſubuerſe: et reqras ceri
monias earũ dicẽs. Sicut coluerũt gen
tes iſte deos ſuos: ita et ego colã. Nõ fa-
cies ſimiliter dño deo tuo. Omnes eñi
abominatiões quas auerſat̃ dñs fecerũt
dijs ſuis offerẽtes filios ⁊ filias: ⁊ cõbu
rẽtes igni. Qđ ꝓcipio tibi hoc tm̃ facito
dño: nec addas quicq̃ nec minuas.

¶ C. S. De falſo propheta: de perſuadẽte idola-
triam: de anathemate verbis pfidie. Cap. xiij.

A S J ſurrexit in medio tui
prophetes aut q̃ ſom-
niũ vidiſſe ſe dicat: et
predixerit ſignum atq̃
portẽtum: et euenerit
qđ locutus eſt: ⁊ dixerit
tibi: eamus et ſequa-
mur deos alienos q̃s
ignoras: ⁊ ſeruiamꝰ eis: nõ audies vba
ꝓphete illiꝰ aut ſomniatoris: q2 tẽtat vos
x6.q.5.c. dñs deꝰ vr vt palã fiat vtrũ diligatis eũ
nimirum in an nõ ĩ toto corde ⁊ ĩ tota aĩa vr̃a. Dñm
fi.q.x.c.in deũ vr̃m ſeqmini ⁊ ipſm timete: mãdata
telligi.7.c. illiꝰ cuſtodite ⁊ audite vocẽ eiꝰ: ipſi ſuietis
illud ante ⁊ ipſi adherebitis. Propheta aũt ille aut
finem. fictor ſõnioꝝ iterficiet̃: q2 locutꝰ ẽ vt vos
B auerteret a dño deo vr̃o q̃ eduxit vos de
terra egypti: ⁊ redemit vos de domo ſer-
uitutis vt errare te faceret deuia quã tibi
precepit dñs deꝰ tuus: ⁊ auferes malũ de
x8.q.fi.c. medio tui. Si tibi voluerit perſuadere
legi.q.4.c. frater filꝰ mr̃is tue: aut filꝰ tuus vel fi-
iniuſta. in lia ſiue vxor q̃ eſt ĩ ſinu tuo: aut amicus
glo.ij. quẽ diligis vt aĩam tuã clã dicẽs. Eamꝰ
et ſeruiamus dijs alienis q̃s ignoras tu
⁊ pr̃es tui cũctaꝝ ĩ circuitu gẽtiũ q̃ iuxta
vł ꝓcul ſunt ab initio vſq̃ ad finẽ terre:
nõ acq̃eſcas ei nec audias: neq̃ parcat
ei ocłs tuꝰ vt miſerearis ⁊ occultes eũ:
C ſz ſtatĩ iterficies. Sit ꝓmũ manꝰ tua ſu
p eũ ⁊ poſt te oĩs pplˢ mittat manũ. La
pidibꝰ obrutꝰ necabit̃: q2 voluit te abſtra
here a dño deo tuo qui eduxit te de terra
egypti de domo ſeruitutis: vt ⁊ oĩs iſrael
audiẽs timeat ⁊ nequaq̃ vltra faciat q̃p
piã huiꝰ rei ſile. Si audieris ĩ vna vrbiũ x4.q.1.c.
tuarũ quã dñs deꝰ tuꝰ dabit tibi ad ha- ſi quis cũ
bitandũ dicẽtes aliquos. Egreſſi ſunt fi- recto.
lij belial de medio tui ⁊ auerterũt habi-
tatores vrbis tue atq̃ dixerũt. Eamꝰ et
ſeruiamꝰ dijs alienis quos ignoratis: q̃-
re ſollicite ⁊ diligẽter rei veritate ↄſpecta
ſi inueneris certũ eẽ qđ dr̃ ⁊ abomĩationẽ
hãc ope ꝑpetratã: ſtatĩ ꝑcuties habitato
res vrbis illiꝰ in ore gladij ⁊ delebis eam
oĩaq̃ q̃ in illa ſunt vſq̃ ad pecora. Quic D
q̃d etiã ſuppellectilis fuerit cõgregabis
in medio platearũ eiꝰ et cũ ipſa ciuitate
ſuccẽdes: ita vt vniuerſa conſumas dño
deo tuo: ⁊ ſit tumulus ſempiternꝰ. Non
edificabit̃ ampliꝰ et nõ adherebit de illo
anathemate quicq̃ in manu tua vt auer
tatur dñs ab ira furoris ſui: et miſereat̃
tui multipliceẗq̃ te: ſicut iurauit patri-
bus tuis: qñ audieris vocem dñi dei tui
cuſtodiẽs omnia precepta eius que ego
precipio tibi hodie vt facias quod placi
tum eſt ĩ conſpectu dñi dei tui.

¶ C. S. De non imitando ritum gentium ſuper
mortuo: de animalibus mundis ⁊ immundis ad
eſum: hedum in lacte matris: de decimis ven-
dendis. Capitulum. xiiij. A

F Ilij eſtote dñi dei vr̃i.
Nõ vos icideris nec fa
cietis caluitiũ ſup mor
tuo: qm̃ pplˢ ſanctus
es dño deo tuo: et te E.7.a.et
elegit vt ſis ei in pplm̃ x6.b.
peculiarẽ de cũctis gẽ Leui.11.b.
tibꝰ q̃ ſunt ſup terram
Ne comedatis q̃ immũda ſunt. Hoc eſt
aĩal qđ comedere debetis. Bouẽ ⁊ ouẽ
et caprã: ceruũ capream: bubalũ: trage
phalũ: pygargũ: orygẽ: camelopardum.
Oẽ aĩal qđ in duas partes findit vngu
lam ⁊ ruminat comedetis: de his autem
que ruminãt ⁊ vngulam nõ findunt hec
comedere nõ debetis. Camelũ: leporem
chirogrillũ: q2 ruminãt ⁊ non diuidunt
vngulã: imũda erũt vobis. Suem quoq̃
qm̃ diuidit vngulã et nõ ruminat immũ
da erit. Carnibꝰ eoꝝ non veſcemini ⁊ ca B
dauera non tangetis. Hec comedetis et
oĩbus q̃ morant̃ in aquis. Que habent
pẽnulas ⁊ ſquamas comedite que abſq̃
pennulis ⁊ ſquamis ſunt ne comedatis
q2 immũda ſunt. Oẽs aues mũdas co-
medite: imũdas ne comedatis: adlã. ſ. ⁊
gryphẽ et halietum: ixion et vulturẽ ac

miluum iuxta gen⁹ ſuũ: ⁊ omne coruini
generis et ſtruthionẽ ac noctuã ⁊ larum
atq; accipitrẽ iuxta genus ſuũ: herodiuz
ac cygnũ ⁊ ibin ac merguluũ: porphyrio-
nẽ ⁊ nycticoracẽ: onocrotalũ ⁊ caradriũ
ſingula in genere ſuo. Upupã q; ⁊ veſp-
C tilionẽ ⁊ oẽ qđ reptat ⁊ pennulas habet:
immũdũ erit nec comedet. Omne qđ mũ
dum eſt comedite. Quicqd autẽ morticì
num eſt ne veſcamini ex eo. Peregrino
qui intra portas tuas eſt da vt comedat
aut vẽde ei: q2 tu pplus ſctũs dñi dei tui
es. Nõ coques hedũ in lacte matris ſue.
Exo. xxiij. c. Decimã partẽ ſeparabis de cũctis frugi
⁊. 14. b. bus tuis ✠ q naſcunt̃ i terra p ãnos ſin
Alś ✠ fru- gulos: ⁊ comedes in cõſpectu dñi dei tui
gibus que. in loco quẽ elegerit vt ĩ eo nomẽ illius
inuocet: decimas frumenti tui ⁊ vini et
olei et primogenita de armentis ⁊ ouib⁹
tuis vt diſcas timere dñm deum tuuz in
oĩ tpe. Cũ aũt lõgior fuerit via et locus
D quẽ elegerit dñs deus tuus ibiq; bñdixe
I. c. 12. 13. rit: nec potueris ad eũ hec cũcta portare
q. 1. § his vendes oĩa ⁊ in precium rediges: porta-
ſta. 16. q. 1. biſq; manu tua ⁊ pficiſceris ad locũ quẽ
de his. c. in elegerit dñs de⁹ tuus: et emes ex eadem
ſacris. c. de pecunia quicqd tibi placuerit ſiue ex ar-
cime. q. 3. mentis ſiue ex ouib⁹ vinũ q; ⁊ ſicerã: et
§. ſic etiam omne qđ deſiderat aĩa tua: et comedes
q. 7. c. oĩs corã dño deo tuo: et epulaberis tu et do-
decime. mus tua et leuita qui intra portas tuas
de pſe. diſ. eſt. Caue ne derelinquas eũ: q2 nõ habet
5. c. qua- aliã partẽ in poſſeſſiõe tua. Anno tertio
dragesima ſeparabis aliã decimã ex oĩb⁹ q naſcunt̃
in fine. tibi eo tpe ⁊ repones intra ianuas tuas:
de deci. c. venietq; leuites q aliam nõ hz partẽ nec
1. ⁊. c. tua ⁊ poſſeſſionẽ tecũ: ⁊ pegrin⁹ ac pupillus et
c. in aliquis vidua q itra portas tuas ſunt ⁊ comedẽt
bus. c. cum et ſaturabunt̃: vt bñdicat tibi dñs de⁹ tu
non ſic. us i cũctĩ opib⁹ manuũ tuarũ q feceris.

¶ C. D. De remiſſione anni ſeptimi: de ſeruo he-
breo vendito ⁊ ancilla: de ſanctificatione ⁊ ope-
re: ⁊ eſu ⁊ macula primogenitorũ. Cap. xv.

A SEptimo ãno facies re
miſſionem que hoc or
dine celebrabit̃. Cui
debet̃ aliqd ab amico
vel proximo ac fratre
ſuo repetere non pote
rit: q2 annus remiſſio-
nis eſt dñi. A peregri-
no ⁊ aduena exiges ciuẽ ⁊ ppinquũ repe
tẽdi nõ hẽbis poteſtatẽ. Et oĩno idigẽs
et mẽdicus nõ erit iter vos vt bñdicat ti
bi dñs de⁹ tu⁹ i terra quã traditur⁹ ẽ ti-
bi i poſſeſſionẽ. Si tñ audieris vocẽ dñi
dei tui: ⁊ cuſtodieris vniuerſa que iuſſit ⁊
que ego hodie pcipio tibi bñdicet tibi vt
pollicitus eſt. Fenerabis gẽtib⁹ multis ⁊ I. 18. a.
ipſe a nullo accipies mutuum. Dñaberis
nationibus plurimis: ⁊ tui nemo dñabi-
tur. Si vnus de fratribus tuis q morat̃ B
tur itra portas ciuitatis tue in terra quã
dominus deus tuus daturus eſt tibi ad
paupertatem venerit nõ obdurabis cor
tuum nec ↄtrahes manũ: ſed aperies eã
pauperi ⁊ dabis mutuũ quo eũ indigere
pſpexeris. Caue ne forte ✠ ſubrepat tibi Alś ✠ ſub
impia cogitatio et dicas i corde tuo. Ap ripiat.
propinquat ſeptimus ann⁹ remiſſionis
et auertas oculos a paupere fratre tuo:
nolẽs ei quod poſtulat mutuũ cõmoda-
re: ne clamet cõtra te ad dñm: ⁊ ✠ fiat ti- Alś ✠ fiat.
bi in peccm: ſed dabis ei. Nec ages qppiã
callide in ei⁹ neceſſitatibus ſubleuandis
vt bñdicat tibi dñs deus tuus i oĩ tpe: et
in cunctis ad que manũ miſeris. Non de
erũt pauperes in terra habitationis tue
idcirco ego pcipio tibi vt aperias manũ
fratri tuo egeno et paupi q tecũ verſat̃ i
C terra. Cũ tibi vendit⁹ fuerit frater tuus
Exo. 21. a. hebreus aut hebrea ⁊ ſex annis ſeruierit
Hiere. 34. d. tibi in ſeptimo anno dimittes eũ liberuz
et quẽ de libertate donaueris nequaq; va
cuuz abire patieris: ſed dabis viaticuz de
gregib⁹ et de area ⁊ torculari tuo quibus
dñs de⁹ tuus bñdixerit tibi. Memento
q ⁊ ipſe ſerujeris in terra egypti ⁊ libera
uerit te dñs de⁹ tu⁹: et idcirco ego nunc
precipio tibi. Sin autẽ dixerit nolo egre-
di eo q diligat te ⁊ domum tuã ⁊ bñ ſibi
apud te eſſe ſentiat: aſſumes ſubulam et
perforabis aurẽ ei⁹ in ianua domus tue:
et ſeruiet tibi vſq; in eternuz. Ancille q;
ſimiliter facies. Nõ auertas ab eis ocu-
los tuos quando dimiſeris eos liberos:
qm̃ iuxta mercedẽ mercẽnarij p ſex ãnos
ſeruiuit tibi vt bñdicat tibi dñs de⁹ tuus
D in cunctis operib⁹ q agis. De primogeni
tis q naſcunt̃ in armentis ⁊ ouibus tuis
quicqd eſt ſexus maſculini ſanctificabis
dño deo tuo. Nõ operaberis in primogeni
to bouis: et non tondebis primogenita
ouium. In cõſpectu dñi dei tui comedes
ea p annos ſingulos in loco quẽ elegerit
dñs: tu ⁊ domus tua. Sin autem habue-
rit maculã vel claudus fuerit vel cecum
aut in aliqua pte deforme vel debile: non
immolabit̃ dño deo tuo: ſed itra portas
vrbis tue comedes illud: tam mundus
q; immũdus ſimiliter veſcent̃ eis quaſi ca-
prea et ceruo. Hoc ſolum obſeruabis vt

S.15.c. ſanguinē eorū non comedas: ſed effun-
das in terram quaſi aquam.

¶ C.S. De immolatione phaſe: τ nō in quolibet loco: de alijs duabus ſolēnitatibus hebdomadarum τ tabernaculoꝝ: de iudicibus cōſtituendis in portis τ ꝙ nō accipiunt perſonā τ munera: de loco τ ſtatua non faciendis. Capi. xvi.

B Obſerua mēſez nouaꝝ frugū τ verni primum tēporis vt facias phaſe dño deo tuo: quia in iſto mēſe eduxit te dñs de⁹ tuus de egypto nocte. Immolabiſq; phaſe dño deo tuo de ouibus τ de bob⁹ in loco quē elegerit dñs deus tu⁹: vt habitet nomē ei⁹ ibi. Non comedes ī eo panē fermētatū. ſeptē dieb⁹ comedes abſq; fermēto afflictiōis panē quia in pauore egreſſus es de egypto: vt memineris diei egreſſiōis tue de egypto omnibus diebus vite tue. Nō apparebit fermētatū in oīb⁹ terminis tuis ſeptem dieb⁹: τ nō remanebit de carnibus eius
D qđ imolatū eſt veſpere in die primo vſq; mane. Non poteris immolare phaſe in qualibet vrbiū tuarū quas dñs de⁹ tuus daturus eſt tibi: ſed in loco quez elegerit dñs deus tuus: vt habitet nomē ei⁹ ibi. Immolabiſq; phaſe veſpe ad ſolis occaſum qñ egreſſus es de egypto: coques et comedes ī loco quē elegerit domin⁹ de⁹ tuus: maneq; cōſurgens vades in tabernacula tua. Sex dieb⁹ comedes azyma et in die ſeptima: quia collecta eſt dñi dei tui: non facies opus. Septem hebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcem in ſegetē miſeris: τ celebrabis diem feſtū ebdomadarū domino deo tuo oblationem ſpōtaneā manus tue: quem offeres iuxta bñdictionez dñi dei tui: τ epularis corā dño deo tuo tu τ fili⁹ tu⁹ τ filia tua et ſeruus tu⁹ τ ancilla tua: τ leuites q̄ ē ītra portas tuas τ aduena ac pupillus et vidua q̄ morant̄ vobiſcum in loco quez elegerit dñs deus tuus: vt habitet nomē eius ibi: et recordaberis quoniaz ſeruus fueris ī egypto: cuſtodieſq; ac facies q̄
C tibi precepta ſunt. Solennitatē quoq; tabernaculoꝝ celebrabis per ſeptez dies qñ collegeris de area et torculari fruges tuas et epulaberis in feſtiuitate tua tu τ filius tuus et filia et ſeruus tuus et ancilla: leuites quoq; τ aduena τ pupillus ac vidua qui intra portas tuas ſunt. Septem dieb⁹ dño deo tuo feſta celebrabis in loco quē elegerit dñs: benedicetq; tibi dominus deus tuus in cūctis frugibus tuis: et in omni ope manuū tuaꝝ: erisq; in leticia. Tribus vicib⁹ per annū apparebit omne maſculinum tuum in cōſpectu dñi dei tui in loco quē elegerit in ſolēnitate azymorū τ in ſolennitate hebdomaruz τ in ſolennitate tabernaculorum
Nō apparebit āte dñm vacuus: ſed offeret vnuſquiſq; ſm ꝙ habuerit iuxta benedictionē domini ſui quam dederit ei. D
Judices et magiſtros cōſtitues in oībus portis tuis quas dñs deus tuus dederit tibi per ſingulas tribus tuas: vt iudicent populum iuſto iudicio nec in✠ alteram partē declinēt. Nō accipies perſonā nec munera: quia munera excecāt oculos ſapiētiū: τ mutāt verba iuſtoꝝ. Juſte qđ iuſtū eſt pſequeris vt viuas τ poſſideas terrā quā dñs de⁹ tuus dederit tibi. Nō plātabis lucū et oēm arborem iuxta altare dñi dei tui: nec facies tibi atq; conſtitues ſtatuam que odit dñs deus tuus.

Epo.23.d. 2.24.c. Deut.15.a. De pſe.diſ.1.c.omnis xpianus. Alr✠alterutram. Epo.23.a. Eccl.20.d. 11.q.3.c.pauperꝫ

¶ C.S. De hoſtia habēte maculā: de pena idolatrie: de difficultate iudicij: de pena inobediētie: de electione regis: de religiōe ipſius. Cap. xvij.

A Non imolabis dño deo tuo bouē et ouē in quo eſt macula aut q̄ppiā vicij: qr abominatio ē domio deo tuo. Cūq; reperti fuerit apud te intra vnā portarū tuarū quas dñs de⁹ tuus dabit tibi vir aut mulier q̄ faciant malū in cōſpectu dñi dei tui: τ tranſgrediunt̄ pactū illi⁹ vt vadant τ ſeruiāt dijs alienis et adorēt eos ſolē τ lunā τ oēm militiam celi q̄ nō ꝓcepit τ hoc fuerit tibi nūciatū audienſq; inquiſieris diligēter τ verū eē repereris: et abominatio facta eſt in iſrael educes virū ac mulierez qui rem ſceleratiſſimā perpetrarunt ad portas ciuitatis tue: τ lapidib⁹ obruentur. In ore duoꝝ J.19.
B aut triū teſtium peribit qui interficietur Nemo occidatur vno contra ſe dicēte teſtimonium. Manus teſtiū prima interficiet eum: et manus reliqui populi extrema mittetur vt auferas maluz de medio tui. Si difficile et ambiguum apud te iudicium eſſe proſpexeris inter ſanguinem et ſanguinem: cauſam et cauſam: lepram et non lepram et iudicium intra portas tuas videris verba variari: ſurge et aſcende ad locuz quez elegerit dñs deus tuus: veniesq; ad ſacerdotes leg

Mat.18.b. Job.8.c. 2.cor.13.a. Heb.10.e. 1.Ti.5.d. 2.q.4.§.j. 33.q.2.c. admonere. 35.q.6.§. finali.

uitici generis ꝛ ad iudicez qui fuerit illo
tpe: quereſq; ab eis qui iudicabũt tibi iu
dicij veritatem: ꝛ facies qdcũq; dixerint
A.ſ.b. qui preſunt loco quẽ elegerit dominus ꝛ
C docuerint te iuxta legem eius: ſequeriſq;
11.q.3.c. ſniam eoꝝ nec declinabis ad dexteram
abſit. 4. q. neq; ad ſiniſtram. Qui aũt ſupbierit no
1.ĩ ſumma. lens obedire ſacerdotis imperio ꝗ eo tẽ
27.q.1.c. poꝛe miniſtrat dño deo tuo ex decreto iu
2. dicis moꝛieẽ hõ ille ꝛ auferes malum de
Als+et. iſrael: cũctuſq; pplʼs audiens timebit⁜
J.26.q. vt nullus deinceps intumeſcat ſuperbia
Cũ īgreſſus fueris terrã quã dñs deus
tuus dabit tibi ꝛ poſſederis eã: habita-
ueriſq; in illa ꝛ dixeris: conſtituã ſup me
regẽ ſicut habẽt oẽs p circuitũ natiões
cũ cõſtitues quẽ dñs tuus elegerit de nu
mero fratrum tuoꝝ. Nõ poteris alterius
gentis hoiem regẽ facere qui non ſit fra-
D ter tuus. Cũq; fuerit cõſtitutus nõ mul-
tiplicabit ſibi equos: nec reducet pplʼm
in egyptũ: eqtatus nũero ſubleuat⁹ pſer
tim cũ dñs pcepit vobis: vt nequaq̃ am
plius p eãdẽ viã reuertamini. Non ha
bebit vxores plurimas ꝗ alliciãt animũ
eius: neq; argẽti ꝛ auri imẽſa pondera.
Poſtq̃ autẽ ſederit in ſolio regni ſui de
ſcribet ſibi deuteronomiũ legis huius in
volumine: accipiens exẽplar a ſacerdoti
bus leuitice trib⁹: ꝛ habebit ſecũ legetq;
illud oib⁹ dieb⁹ vite ſue vt diſcat timere
dñm deũ ſuũ ꝛ cuſtodire verba ꝛ cerimo
nias ei⁹ ꝗ i lege pcepta ſunt. Nec eleueẽ
coꝛ ei⁹ i ſupbiã ſup fres ſuos: neq; decli
net in ptẽ dexterã vl̃ ſiniſtrã vt lõgo tpe
Als+filii⁹. regnet ipſe ꝛ⁜filij eius ſuper iſrael.

¶ C.S. De nulla parte leui deditã: de parte ipi⁹ falſi pꝛophete: de ſacrificiis q leuita vbiq; mini ſtret libere: ꝛ partes accipiat ciboꝝ: de luſtra tione filioꝝ ꝛ augurio: de pꝛopheta ſuſcitan do: de ludibꝛio. Capitulum. xviij.

A N On habebunt ſacerdo
Nu.18.c. tes ꝛ leuite et oẽs ꝗ de
2.q.1.c.cle eadẽ tribu ſunt partẽ ꝛ
ricus.21. hereditatẽ cũ reliquo
q.ñ.aũ.c. pplo iſrl̃: q2 ſacrificia
cõuenioꝛ. dñi ꝛ oblatiões ei⁹ co-
medẽt ꝛ nihil aliud ac
cipient de poſſeſſione
fratrum ſuoꝛum. Dñs eĩ ipſe eſt heredi
tas eoꝝ: ſicut locutus eſt illis. Hoc erit
iudicium ſacerdotum a populo ꝛ ab his
qui offerũt victimas: ſiue bouẽ ſiue ouẽ
immolauerint dabũt ſacerdoti armũ ac
ventriculum: pꝛimitias frumenti vini et
olei et lanarũ partem ex ouiumtonſione,

Ipſum enim elegit dñs de⁹ tuus de cun
ctis tribubus tuis vt ſtet et miniſtret no
mini dñi dei tui ipſe et filij eius in ſem-
piternum. Si exierit leuites ex vna vrbi B
um tuarum ex omni iſrael in qua habi-
tat et voluerit venire deſiderãs locũ quẽ
elegerit dñs miniſtrabit i nomie dei ſui.
ſicut omnes fratres eius leuite qui ſta-
bũt eo tpe corã dño: Partem ciboꝛum eã
dem accipiet quam et ceteri: excepto eo
qd in vrbe ſua ex paterna ei ſucceſſione
debeẽ. Quãdo ingreſſus fueris terrã quã
dñs deus tuus dabit tibi caue ne imitari
velis abominationes illarũ gentiũ: nec
inueniatur in te qui luſtret filiũ ſuũ aut
filiam ducens per ignem: aut qui ario-
los ſciſcitetur: et obſeruet ſomnia atq;
auguria: ne ſit maleficus⁜nec incanta- Als+ne.
toꝛ: neq;⁜phytones cõſulat⁜ nec diui Als+ſuꝑ
nos: ꝛ querat a moꝛtuis veritatẽ. Oĩa eñ eſt q.
hec abominatur dñs ꝛ ꝓpter iſtiuſmodi Als+ne.
ſcelera delebit eos in introitu tuo: perfe C
ctus eris ꝛ abſq; macula cũ dño deo tuo
Gẽtes iſte quoꝝ poſſidebis terrã: augu-
res et diuinos audiũt: tu aũt a dño deo
tuo aliter inſtitutus es. Prophetã de gẽ Act.7.c.
te tua et de fratribus tuis: ſicut me ſuſci
tabit tibi domin⁹ de⁹ tuus ipſum audies
vt petiſti a dño deo tuo in oꝛeb: qñ cõcio Ep.e.20.c.
congregata eſt atq; dixiſti. Ultra nõ au-
diam vocem dñi dei mei: ꝛ ignem hunc
maximum amplius non videbo ne moꝛi-
ar. Et ait dominus mihi. Bene omnia
ſunt locuti. Prophetam ſuſcitabo eis de
medio fratrum ſuoꝛum ſimilẽ tui: et po
nam verba mea in oꝛe eius: loqueturq;
ad eos omnia que pꝛecepero illi. Qui au D
tem verba ei⁹ ꝗ loquetur in nomĩe meo
audire noluerit ego vltoꝛ exiſtam. Pro-
pheta aũt qui arrogãtia depꝛauatus vo-
luerit loqui in nomine meo que ego non
pcepi illi vt diceret: aut ex nomine alie-
noꝛum deoꝛum interficietur. Qd ſi taci-
ta cogitatione reſpõderis: quomodo poſ
ſum intelligere verbum qd dñs non eſt
locutus: hoc habebis ſignum. Qd in no
mine dñi ꝓpheta ille pdixerit et non eue
nerit: hoc dñs nõ eſt locutus: ſed per tu
moꝛem animi ſui pꝛopheta confinxit: et
idcirco non timebis eum.

¶ C.S. De homicida fugiente: de tribus ciuita tibus refugij: de terris non tranſferendis: de fal ſo teſte: non miſereberis eius: ſed animam pꝛo anima. Capitulum. xix.

CUm diſperdiderit dominus deus A
tuus gentes quarum tibi traditu-

ruus eſt terram: et poſſideris eam: habita‑
uerisq; in vrbibus eius ꝛ in edibus tres
ciuitates ſeparabis tibi ī medio terre quā
dominus deus tuus dabit tibi in poſſeſ‑
ſionē ſternens diligenter viam: ꝛ in tres
equaliter partes totā terre tue ꝓuinciā
diuides: vt habeat e vicino qui ꝓpter ho
micidiū ꝓfugus eſt quo poſſit euadere.
B Hec erit lex homicide fugiētis cuius vi‑
ta ſeruanda eſt. Qui percuſſerit ꝓximū
ſuum neſciens: ꝛ qui heri ꝛ nudiuſtertiꝰ
nullū cōtra eū odiū habuiſſe cōꝓbatur:
ſed abiiſſe cum eo ſimplr̄ in ſiluam ad li‑
gna cedenda: ꝛ in ſuccisione lignoꝝ ſecu‑
Alꝰ ✝ fuge‑ ris ✝ fugerit manū ferrūq; lapſuꝫ de ma‑
ret. nubrio amicū eius ꝑcuſſerit et occiderit
hic ad vnam ſupradictarū vrbiū ꝯfugiet
et viuet ne forſitan proximus eius cuius
effuſus eſt ſanguis: dolore ſtimulatus ꝑ‑
ſequatur ꝛ apprehendat eū ſi lōgior via
fuerit ꝛ ꝑcutiat aīam eius q̄ nō eſt reus
mortis: q2 nullū cōtra eū qui occiſus eſt
C odium prius habuiſſe monſtratur. Idcir‑
J.12.a. co precipio tibi vt tres ciuitates equales
inter ſe ſpacij diuidas. Cū aūt dilatauer‑
a. 23.q.4. it dn̄s deus tuus terminos tuos: ſicut
c.miniſa. iurauit patribus tuis ꝛ dederit tibi cun‑
b.6.q.1. ctā terrā quam eis pollicitus eſt: ſi tamē
12.q.2.c. cuſtodieris mandata eius et feceris que
in legibus hodie ꝑcipio tibi: vt diligas dn̄m deum
24.q.3.c. tuū ꝛ ambules in vijs eiꝰ omni tpe addes
trāſierunt. tibi tres alias ciuitates: et ſupradictaruꝫ
23.q.1.c. trium vrbium numerum duplicabis: vt
3.7.q.1.c. non effundatur ſanguis innoxius in me‑
ſ quis epa dio terre quam dn̄s deus dabit tibi poſ‑
D ſidēdam: ne ſis ſanguinis reus. Si quis
16.q.3.c.in aūt odio habens ꝓximum ſuū inſidiatꝰ
ter memo. fuerit vite eius: ſurgēſq; ꝑcuſſerit illum
rates. et mortuꝰ fuerit: fugeritq; ad vnā de ſu‑
13.q.1.c.1. pradictis vrbibus mittent ſeniores ciui‑
de ſepul. tatis illius ꝛ arripient eum de loco effu‑
c.1. gij: tradentq; in manu ꝓximi cuius ſan‑
Prouerb. guis effuſus eſt: ꝛ morietur. Nō miſerebe‑
12.c. ris eius et auferes noxiuꝫ ſanguinem de
J.27.c. iſrael vt bene ſit tibi. Nō aſſumes ꝛ trāſ‑
ſ.17.c.b. feres terminos ꝓximi tui quos fixerunt
e Matth. priores in poſſeſſione tua quā dn̄s deus
18.b. tuus dabit tibi in terrā quā accepis poſ‑
Job.8.c. ſidendam. Non ſtabit teſtis vnus contra
2.cor.13.a aliquē quicquid illud peccati et facino‑
1.Thimo. ris fuerit: ſed in ore duorū aut trium te‑
9.d. ſtium ſtabit omne verbuꝫ. Si ſteterit te‑
Heb.10.c. ſtis mendax contra hominem accuſans
& ſ.eodem eum preuaricationis ſtabunt ambo quo‑
Apo.21.c. rum cauſa eſt ante dominum in cōſpe‑
Leui.24. ctu ſacerdotum ꝛ iudicum qui fuerint in

diebus illis. Cūq; diligentiſſime perſcru‑ Mat.5.f.
tantes inuenerint falſum teſtem dixiſſe 3.q.9.c.ni‑
contra fratrem ſuum mendaciū: reddēt hilominus
ei ſicut fratri ſuo facere cogitauit: et au‑ in.1.glo.
feres malum de medio tui: vt audientes 23.q.4.c.
ceteri timorem habeant: et nequaq̄ talia ſi iuſta.
audeant facere. Nō miſereberis eiꝰ: ſed Ar.2.q.3.
animam ꝓ anima oculū pro oculo dentē c.1.33.q.3.
pro dente: manū pro manu; pedem pro c.hec ima‑
pede exiges. go.

¶ K.B. De remittendis a prelio: de ciuitate vi‑ De pb̄. ſig.
cta in forte vel extra: de arboribus fructuoſis nō c.ſeruus in
ſuccidendis: ſed ſolum infructuoſis ad inſtruen‑ glo.
das machinas.

Capitulum.xx.

A Si exieris ad bellum cō‑
tra hoſtes tuos et vi‑
deris equitatꝰ ꝛ currus ꝛ
maiorem q̄ tu habeas
aduerſarij exercitꝰ mul‑
titudinem non time‑
bis eos: quia dominꝰ
deus tuus tecū eſt: qui
eduxit te de terra egypti. Appropinquan‑
te aūt iā prelio ſtabit ſacerdos an̄ acieꝫ:
ꝛ ſic loquetur ad pplm. Audi iſrael. Vos
hodie contra inimicos veſtros pugnam
committitis: non ꝑtimeſcat cor veſtrum
Nolite metuere: nolite cedere: nec formi‑
detis eos: q2 dominus deus veſter in me‑
dio veſtri eſt: ꝛ pro vobis cōtra aduerſa‑
rios dimicabit: vt eruat vos de periculo.
Duces quoq; per ſingulas turmas audi‑
B ente exercitu proclamabūt. Quis eſt ho‑
mo qui edificauit domū nouā: ꝛ nō dedi‑
cauit eam: vadat et reuertatur in domum
ſuam: ne forte moriatur in bello: ꝛ alius
dedicet eā. Quis eſt hō q̄ plātauit vineā
et necdū fecit eā eſſe cōmuneꝫ: ꝛ de qua
veſci omnibus liceat: vadat ꝛ reuertatur in J.24.a.
domum ſuam; ne forte moriatur in bello 1.machab.
et alius homo eiꝰ fungatur officio. Quis 3.g.
eſt homo qui ✝ deſpondit vxorem ꝛ non Alꝰ ✝ deſ‑
accepit eā: vadat ꝛ reuertatur ī domū ſuā ponſauit.
ne forte moriatur in bello: ꝛ alius homo 16.q.2.c.
accipiat eam. His dictis addēt reliqua ꝛ tua.
loquentur ad populū. Quis ē homo for‑ Judi.7.a.
midoloſꝰ ꝛ corde pauido: vadat ꝛ reuerta‑
tur in domuꝫ ſuam: ne pauere faciat cor‑
da fratrum ſuorum: ſicut ipſe timore per‑
C territus eſt. Cūq; ſiluerint duces exerci‑
tus ꝛ finem loquēdi fecerint: vniuſquiſq;
ſuos ad bellandum cuneos ꝑparauit. Si
quando acceſſeris ad expugnandā ciuita‑
tē offeres ei primuꝫ pacē. Si receperit ꝛ
aperuerit tibi portas: cunctus populus
qui in ea eſt ſaluabitur et ſeruiet tibi ſub

tributo. Sin aūt fedus inire noluerit et
ceperit cōtra te bellū oppugnabis eam.
Cūq̃ꝫ tradiderit dñs de⁹ tuus illā in ma
nu tua: ꝑcuties oē qd̓ in ea generis ma-
ſculini eſt ī ore gladij abſq̃ꝫ mulierib⁹ et
infantib⁹ iumētis ⁊ ceteris q̄ in ciuitate
ſunt. Omnē ꝓdā exercitui diuides: ⁊ co-
medes de ſpolijs hoſtiū tuoꝝ q̄ dñs de⁹
tuus dederit tibi. Sic facies cunctis ci-
uitatibus q̄ a ꝓcul valde ſunt: ⁊ nō ſunt
de his vrbibus quas in poſſeſſionē accе-
b pturus es. De his aūt ciuitatib⁹ que da
buntur tibi: nullum omnino ꝑmittes vi
uere: ſed interficies in ore gladij: etheū
videlicet ⁊ amorreū: ⁊ chananeū: phere-
zeū: ⁊ eueū: ⁊ iebuſeū: ſicut ꝓcepit tibi
dñs deus tuus: ne forte doceāt vos face-
re cūctas abominatiōes quas ipſi opera
ti ſunt dijs ſuis: ⁊ peccetis ī dominū de
um veſtrum. Quando obſederis ciuita-
tem multo tp̄e ⁊ munitionib⁹ circunde
deris vt expugnes eā: nō ſuccides arbo
res de quibus veſci põt: nec ſecuribus
per circuitū debes vaſtare regionē q̄m li
gnū eſt ⁊ nō hō: nec põt bellātium cōtra
te augere numerū. Si qua aūt ligna nō
ſunt pomifera: ſꝫ agreſtia ⁊ in ceteros
Alſ ✠ in- apta vſus ſuccide ⁊ ✠ extrue machinas
ſtrue. donec capias ciuitatē q̄ cōtra te dimicat.

¶ C. S. De cadauere hoīs inuēto: de muliere ca
ptiua aſſumēda in vxorē: de duabus vxoribus: de
c filio cōtumace: de iudicato ad mortē. Cap. xxi.

a Quando inuentus fue-
rit in terra quam dñs
de⁹ tu⁹ daturus eſt ti-
bi hominis cadauer occi
ſi ⁊ ignoratur cedis reus
egredientur maiores
natu et iudices tui: et
metient a loco cadaue-
ris ſingularum ꝑ circuitū ſpacia ciuita-
tū ⁊ quā viciniorē ceteris eſſe ꝑſpexerit
ſeniores ciuitatis illius tollent vitulā de
armēto que nō traxit iugū nec terrā ſci-
dit vomere: ⁊ ducent eā ad vallē aſperā
atq̃ꝫ ſaxoſam que nunq̄ arata eſt nec ſe-
mentem recepit: ⁊ cedent in ea ceruices
vitule. Accedentq̃ꝫ ſacerdotes filij leui
quos elegerit dñs deus tu⁹ vt miniſtrēt
ei ⁊ benedicāt in nomine eius: et ad ver
bum eorum omne negociū pendet. Et
quicq̄d mundū vel īmundū eſt iudicet.
b Et venient maiores natu ciuitatis illius
ad interfectū: lauabūtq̃ꝫ man⁹ ſuas ſuꝑ
vitulam que in valle ꝑcuſſa eſt: ⁊ dicent.
Manus noſtre non effuderunt ſangui
nem hunc: nec oculi viderūt. Propitius Job. i. d.
eſto populo tuo iſrael quē redemiſti dñe
et ne reputes ſanguinem innocentem in
medio populi tui iſrael. Et auferetur ab
eis reatus ſanguinis: tu aūt alien⁹ eris
ab innocentis cruore q̄ fuſus eſt: cū fece
ris quod ꝓcepit dñs. Si egreſſus fueris
ad pugnā cōtra inimicos tuos: et tradi-
derit eos dñs de⁹ tuus in manu tua: ca-
ptiuoſq̃ꝫ duxeris ⁊ videris in numero ca
ptiuorū mulierē pulchrā ⁊ adamaueris
eam volueriſq̃ꝫ habere vxorem introdu- c
ces eam in domū tuā. Que radet ceſariē
et circuncidet vngues ⁊ deponet veſtem
in qua capta eſt: ſedēſq̃ꝫ in domo tua fle
bit patrem ⁊ matrem ſuā vno menſe et
poſtea intrabis ad eā dormieſq̃ꝫ cū illa:
et erit vxor tua. Si autē poſtea non ſede
rit in animo tuo dimittes eam liberam:
nec vendere poteris pecunia: nec oppri-
mere ꝑ potētiā ✠ q̄ humiliaſti eam. Si Alſ ✠ quō.
habuerit homo vxores duas vnam dile-
ctā ⁊ alterā odioſam ✠ genuerintq̃ꝫ ex eis Alſ ✠ ge-
liberos ⁊ fuerit filius odioſe primogeni- nuerunt: ⁊
tus: volueritq̃ꝫ ſubſtantiam inter filios tunc ſuper
ſuos diuidere: non poterit filium dilecte eſt, ⁊ eiꝰ.
facere primogenitū et preferre filio odio
ſe ſed filiū odioſe agnoſcet primogenitū
dabitq̃ꝫ ei de his q̄ habuerit cuncta du-
plicia. Iſte eſt eñ principium liberorum b
eius: ⁊ huic debent primogenita. Si ge
nuerit homo filiū cōtumacē ⁊ proteruū
qui non audiat patris ac matris impe-
rium et coercitus obedire contempſerit
apprehendēt eū ⁊ ducēt ad ſenio: es ciui
tatis illius ad portam iudicij dicētq̃ꝫ ad
eos. Fili⁹ noſter iſte ꝓteru⁹ ⁊ cōtumax ē
monita nr̄a audire cōtēnit: comeſſationi
bus vacat ⁊ luxurie atq̃ꝫ cōuiuijs: lapidi
bus eū obruet pp̄ls ciuitatis ⁊ morietur vt
auferatis malū de medio vr̄i: ⁊ vniuerſus
iſrl̓ audiēs pertimeſcat. Qn̄ peccauerit hō 45. diſ. c.
qd̓ morte plectēdū eſt ⁊ adiudicat⁹ mor ſed illud.
ti appenſus fuerit in patibulo: nō ꝑma- 24. q. 1. c.
nebit cadauer eius in ligno: ſed in eadē multa. 16.
die ſepelietur: q̄ maledictus a deo eſt qui q. 1. in ca-
pendet in ligno: ⁊ nequaq̄ contamina- nonibus.
bis terram tuam quā domin⁹ deus tu⁹ 27. q. 1. c.
dederit tibi in poſſeſſionem. 2.
¶ C. S. De reducēdo boue vel oue fris tui: de re 1. Cor. 5.
ſte alteri⁹ ſexus: de inuēto nido: de morte: de cir Job. 10. c.
cuitu tecti: de nō cōmiſcendis rebus diuerſi ge Bar. 3. b.
neris: de fimbrijs: de ſignis virginitatis: de cōſtuꝓ 13. q. 2. c.
te virgine vel cōtractā incuſante vel in agro o fi. 32. q. 4.
de vxore patris nō ducēda. Cap. xxij. ſ. his ita.

A
Exo.23.a.

NOn videbis bouē fratris tui aut ouem errātem ⁊ preteribis: ſed reduces fratri tuo: etiam ſi nō eſt ꝓpinquus frater tuus: nec noſti eū: duces in domū tuam: erūt apud te q̄diu querat ea frater tuus ⁊ recipiat. Simr facies de aſino ⁊ de veſtimēto ⁊ de oī re fratris tui q̄ perierit ſi inueneris eam: ne negligas quaſi alienā. Si videris aſinum fratris tui aut bouē cecidiſſe in via nō deſpicies ſʒ ſubleuabis cū eo. Nō induet mulier veſte virili: nec vir vtet veſte feminea. Abominabilis eñ apud deū eſt q̄ facit hec. Si ābulās ꝑ viā in arbore vel ī terra nidū auis inueneris ⁊ matrē pullis vel ouis deſuper incubantem: non tenebis eam cū filijs: ſed abire patieris: captos

10.diſ.c.ſi qua mulier.

B
tenens filios: vt bene ſit tibi et longo viuas tpe. Cū edificaueris domū nouam facies murū tecti ꝑ circuitū: ne effundatur ſanguis in domo tua: ⁊ ſis reꝰ labente alio ⁊ in p̄ceps ruente. Non ſeres vineam tuam altero ſemine: ne et ſementis quā ſeuiſti et q̄ naſcunt ex vinea pariter ſanctificent. Nō arabis in boue ſimul ⁊ aſino. Nō īdueris veſtimēto qđ ex lana linoq̄ contextum eſt. Funiculos in fimbrijs facies per quattuor angulos pallij tui q̄ operiris. Si duxerit vir vxorem et poſtea odio habuerit eam: queſieritq̄ occaſiones quibus dimittat eam obijciens ei nomen peſſimum et dixerit. Uxorem hanc accepi ⁊ ingreſſus ad eam non inueni virginē: tollēt eam pater et mater eius: et ferent ſecum ſigna virginitatis eius ad ſeniores vrbis qui in porta

Leui.19.
6.di.§.his ita ī gl. 6.q.7.c. in nona.
de elect. c. cū capſa.
De apoſta. c.quidam.
Nu.15.d.

C
ſunt: ⁊ dicet pater. Filiam meā dedi huic vxorem: quā q̄r odit: imponit ei nomen peſſimum vt dicat non inueni filiā tuā virginē: et ecce hec ſunt ſigna virginitatis filie mee. Expandent veſtimentum corā ſenioribꝰ ciuitatis: apprehendētq̄ ſenes vrbis illius virū ⁊ verberabūt illū condēnantes inſup centum ſiclis argenti quos dabit patri puelle: qm̄ diffamauit nomē peſſimū ſuꝑ virginē iſrl': habebitq̄ eam vxorē: et non poterit dimittere ✠ oībꝰ diebꝰ vite ſue. Qđ ſi verū eſt qđ obijcit ⁊ nō eſt in puella inuenta virginitas: eijcient eam extra fores domus patris ſui ⁊ lapidibus obruent viri ciuitatis illius ⁊ morief: qm̄ fecit nephas in iſrael: vt fornicaretur in domo patris ſui: et auferes malum de medio tui. Si dormierit vir cum vxore alterius: vterq̄ morietur: id eſt adulter ⁊ adultera: et auferes malum de iſrael. Si puellam virginē deſponderit vir: et inuenerit eā aliquis in ciuitate ⁊ cōcubuerit cum ea: educes vtrūq̄ ad portā ciuitatis illius: et lapidibus obruentur. Puella q̄r non clamauit cū eſſet in ciuitate: vir quia humiliauit vxorem proximi ſui: ⁊ auferes malū de medio tui. Sin autem in agro reppererit vir puellam que deſponſata eſt: et apprehendens cōcubuerit cū ea: ipſe morietur ſolus: puella nihil patief: nec eſt rea mortis: qm̄ ſicut latro cōſurgit contra fratrem ſuum ⁊ occidit aīam eiꝰ: ita et puella perpeſſa eſt. Sola erat in agro clamauit ⁊ nullus affuit q̄ liberaret eā. Si inuenerit vir puellā virginē q̄ nō hʒ ſponſum: ⁊ apprehendēs cōcubuerit cū illa et res ad iudiciū venerit dabit qui dormiuit cū ea pr̄i puelle q̄nquaginta ſiclos argēti: ⁊ hēbit eā vxorē q̄r humiliauit illā: nō poterit dimittere eā cūctis diebus vite ſue. Nō accipiet hō vxorem patris ſui nec reuelabit operimentum eius.

27.q.2.c. inuenta in gl. 32.q.5.c. hec imago.
Alr ✠ omni tempore.
b
Leui.20.b
32.q.5. poſt.c.reos
17.q.2. poſt.c.omn
27.q.2.c. q̄dā deſpōſauit.c.inuenta in glo.
34.q.2.c. nō ſatis.
10.q.5.c. qualis.
32.q.4.c. meretrices in glo.

¶ C.B. De non intrātibus eccleſiam: de nō abominādo idumeo ⁊ egyptio: de pollutione nocturna: de paxillo: de ſeruo fugitiuo: de mercede proſtibuli: de vſura: de voto: de vinea: de ſegete proximi.

Capitulum .xxiij.

A
NOn intrabit eunuchꝰ attritis vel amputatis teſticulis et abſciſo veretro eccl'iam dñi. Nō ingredietur mamzer hoc eſt de ſcorto natus in eccl'iam dñi vſq̄ ad decimā gñatiōeʒ ✠ Ammonites et moabites etiā poſt decimam gñationē nō intrabūt eccl'iam dñi ī eternū: q̄r noluerūt vobis occurrere cū pane ⁊ aqua ī via qñ egreſſi eſtis de egypto: et quia cōduxerūt cōtra te balaā filiū beor de meſopotamia ſyrie: vt malediceret tibi et noluit dominꝰ deꝰ tuus audire balaā: vertitq̄ maledictionē ✠ eiꝰ ī bñdictionē tuā: eo q̄ diligeret te. Nō facies cū eis pacē: nec q̄ras eis bona cūctis diebꝰ vite tue ī ſempiternū. Nō abominaberis idumeū q̄r frater tuꝰ ē: nec egyptiū q̄r aduena fuiſti ī terra eius. Qui nati fuerint ex eis tertia gñatiōe: ītrabūt in eccl'iaʒ dñi.

de renun. c.2 ſi ꝑcedenti.
Alr ✠ ammanites.
Exo.23
32.q.4.c. meretrices
Alr ✠ fuge eſt eius.

B
Quando egreſſus fueris aduerſus hoſtes tuos in pugnam cuſtodies te ab omni re mala. Si fuerit inter vos homo

dif.6.c.1 in glo.

qui nocturno pollutus ſit ſomnio: egre-
dief extra caſtra et nõ reuertetur priuſq̃
ad veſperã lauef aqua: et poſt ſolis occa
ſum regredietur in caſtra. Habebis lo-
cum extra caſtra ad quem egrediaris ad
requiſita nature: gerens paxillum in bal
E theo. Cũq; ſederis: fodies per circuitum
& egeſta humo operies quo releuatus es.
Dñs enim deus tuus ambulat in medio
caſtrorum vt eruat te et tradat tibi inimi
cos tuos: vt ſint caſtra tua ſctã: et nihil
in eis appareat feditatis ne derelinquat
te. Non trades ſeruũ domino ſuo qui ad
14.q.5.c. te confugerit. Habitabit tecum in loco
in ſumma. qui ei placuerit: et in vna vrbium tuarũ
De deci. ca. requieſcet: ne cõtriſtes eũ. Nõ erit mere
ex tranſ- trix de filiabus iſrael: nec ſcortator de fi-
miſſa i gl. lijs iſrael. Non offeres mercedem proſti
Als ✠ ad buli: nec p̃cium canis in domum domi
omne votũ. ni dei tui ✠ quicquid illud eſt qd vouerit: q2
D abominatio eſt vtrumq; apud dominum
14.q.3. ca deum tuum. Non fenerabis fratri tuo
putant in ad vſuram pecuniã: nec fruges nec quã
gl. in. ṽbo. libet ✠ aliã rem: ſed alieno. Fratri autẽ
vſura. tuo abſq; vſura id quod indiget commo
Als ✠ fug- dabis: vt benedicat tibi dñs deus tuus
eſt aliam. in omni opere tuo in terra ad quã ingre
Eccl. 5. a. dieris poſſidẽdã. Cũ votũ voueris dño
Baruch. deo tuo non tardabis reddere: q2 requi-
6. b. ret illud dñs de9 tu9. Et ſi moratus fue
17.q.1.c. ris reputabiſ tibi in pctm. Si nolueris
ſi. in glo. polliceri abſq; pctõ eris. Qd autẽ ſemel
22.q.5.c. egreſſum eſt de labijs tuis: obſeruabis et
iuramenti. facies ſicut promiſiſti dño deo tuo: & p-
11.q.1.§. pria voluntate et ore tuo locutus es. In
his ita. 6. greſſus vineam p̃ximi tui comede vuas
q.1.c. ſcri- q̃tũ tibi placuerit: foras aũt ne efferas
ptum. tecũ. Si intraueris ſegetẽ amici tui fran-
25.q.1.§. ges ſpicas: & manu conteres: falce autẽ
his ita. non metes.
De elec. c. ¶ C. S. De libello repudij: de nuper coniugatis:
venerabilẽ de non accipiendo molam pro pignore: de vendẽ
& a princi. te proximum: caue plagam lepre: non ingredia-
Mat. 12. ris domum proximi vt auferas pign9: non nega-
Mar. 2. bis mercedẽ: nõ occidenf p̃res pro filijs: de iu-
dicio aduene & pignore vidue: de reliquijs meſ-
ſis & vindemie. Capitulum .xxiiij.

A SI acceperit hõ vxorem
Mat. 5. c. et habuerit eã: & nõ in
& 19. b. uenerit grãm ãte ocu-
Mar. 10. a los ei9 ppter aliquam
31.q.1.§. feditatẽ: ſcribet libellũ
hic obijcit repudij & dabit in ma
2. c. hac ra nu illi9: & dimittet eam
tione in. 1. de domo ſua. Cumq;
glo. egreſſa alterius maritum duxerit & ille ſi-
oderit eã: dederitq; ei libellũ repudij: et 35. diſt. c.
dimiſerit de domo ſua: vel certe mortu9 ab exordio
fuerit: nõ poterit prior maritus recipere 24.q.2.c.
eã in vxorẽ: q2 polluta & abominabilis fa non ſatis.
cta eſt corã dño: ne peccare facias terrã 8. 20. b.
tuã quã dñs de9 tuus tradiderit tibi poſ
ſidendã. Cũ acceperit homo nup vxorẽ: B
non procedet ad bellũ: nec ei quippiam De pe. di. 1.
neceſſitatis iniungetur publice: ſed va- c. ſerpens
cabit abſq; culpa domui ſue: vt vno an- in glo.
no letetur cum vxore ſua. Non accipies
loco pignoris inferiorem & ſuperiorẽ mo-
lam ✠ q2 aiam ſuã appoſuit tibi. Si de Als ✠ quia.
prehenſus fuerit homo ſollicitans fra-
trem ſuum de filijs iſrael: et vendito eo
accepit precium interficietur: & auferes
malum de medio tui. Obſerua diligen-
ter ne incurras plagam lepre: ſed facies
quecunq; docuerint te ſacerdotes leuiti
ci generis iuxta id quod p̃cepi eis: & im-
ple ſollicite. ✠ Mementote q̃ fecerit dñs Als ✠ me
deus veſter marie in via cum egredere- mento.
mini de egypto. Cum repetes a proximo Nu. 12. c.
tuo rem aliquam quam debet tibi: non C
ingredieris domum eius: vt pignus au-
feras: ſed ſtabis foris: et ille tibi proferet
quod habuerit. Sin autẽ pauper eſt: nõ
pnoctabit apud te pign9: ſed ſtatim red
des ei ante ſolis occaſum: vt dormiens
in veſtimento ſuo: benedicat tibi: et ha-
beas iuſticiam coram dño deo tuo. Non Leui. 19. e
negabis mercedẽ indigentis & pauperis
fratris tui ſiue aduene q̃ tecũ moratur
in terra: et intra portas tuas eſt: ſed ea-
dem die reddes ei preciũ laboris ſui an
te ſolis occaſum: quia pauper eſt: et ex
eo ſuſtentat animam ſuã: ne clamet cõ
tra te ad dominum: et reputetur tibi in
peccatum. Non occidentur patres pro 4. re. 4. b
filijs nec filij pro patribus: ſed vnuſquiſ Pa. 25. a.
q; pro peccato ſuo morietur. Non per-
uertes iudiciũ aduene & pupilli: nec au
feres pignoris loco vidue veſtimentum.
Memento q̃ ſeruieris in egypto: & erue
rit te de domib9 de9 tuus inde. Idcirco pre D
cipio tibi vt facias hanc rem. Quando Leui. 19. b
meſſueris ſegetẽ in agro tuo: et oblitus & 23. b.
manipulum reliqueris: non reuerteris
vt tollas eũ: ſed aduenam & pupillum et
viduam auferre patieris: vt bñdicat tibi
dñs deus tuus in omni opere manuum
tuarum. Si fruges collegeris oliuarum
quicquid remanſerit in arboribus: non
reuerteris vt colligas: ſed relinques ad-
uene: pupillo: ac vidue. Si vindemiaue
ris vineã tuã: non colliges remanentes

racemos: ſʒ cedēt ī vſus aduene: pupilli
ac vidue. Memento q̄ et tu ſeruieris in
Infra + p̄cipiam. egypto et idcirco + p̄cipio tibi vt facias
hanc rem.

¶ C.S. De iudicio ꝛ plagarum nūero: de boue triturāte: de ſemine ſuſcitando: de domo diſcalciati: de muliere apprehēdente verenda: de equitate pōderis ꝛ menſure: de amalech qui occidit extraneos agminis. Cap. xxv.

A Si fuerit cauſa inter ali-
quos: ꝛ interpellauerint
iudices: quē iuſtū eſſe
pſpexerint: illi iuſticie
palmā dabūt: quē im
piū: cōdēnabūt impie
tatis. Si aūt eū qui
peccauit dignū viderit
plagis pſternēt: ꝛ corā ſe faciēt verberari
Pro menſura peccati: erit ꝛ plagarū modus:
ita dūtaxat vt quadragenariū numerū nō
excedāt ne fede laceratꝰ āte oculos tuos
obeat frater tuꝰ. Nō ligabis os bouis tri
B turantis in area fruges tuas. Quū habita
1.Cor.9.b. uerint fratres ſimul: ꝛ vnꝰ ex eis abſq̄ li
1.Tim.5.c. beris mortuus fuerit: vxor defuncti non
1.q.1.c. ex nubet alteri. ſʒ accipiet eā frater eius: et
clesiā. ſuſcitabit ſemē fratris ſui: ꝛ p̄mogenitū
ex ea filiū noīe illiꝰ appellabit: vt non de
8.q.1.ca. leatur nomen eius ex iſrael. Si aūt nolue
olim. rit accipere vxorē fratris ſui q̄ ei lege de-
27.q.1.c. betur pget mulier ad portā ciuitatis ꝛ in
nuptiarum. terpellabit maiores natu: dicetq̄. Non
De pe. diſ. vult frater viri mei ſuſcitare ſemen fris
1.c.1. ī gl. ſui ī iſrl nec me ī ꝯiugē ſumere. Statimq̄
C accerſiri eū faciēt: ꝛ interrogabūt. Si re-
35.q.1. §. ſpōderit nolo eā vxorē accipere: accedet
1. mulier ad eū corā ſenioribꝰ: ꝛ tollet cal-
De reſti. ciamentū de pede eiꝰ: ſpuetq̄ in faciē il-
ſpo.c.litte- lius et dicet. Sic fiet hoī q̄ non edificat
ras. domū fratris ſui. Et vocabit nomē illiꝰ
De diuor. in iſrael domus diſcalciati. Si habuerit
c.fina. inter ſe iurgiū viri duo: ꝛ vnus ꝯ̄ alterū ri
Luce.20. xari cepit: volenſq̄ vxor alterius eruere
virum ſuum de manu fortioris: miſerit-
q̄ manū ꝛ apprehēderit verēda eiꝰ abſci
des manū illius: nec flecteris ſup eū vlla
mia. Nō habebis in ſacculis diuerſa pō-
dera: maiꝰ ꝛ minus: nec erit in domo tua
D modius maior ꝛ minor. Pōdus habebis
iuſtū ꝛ verū: ꝛ modius equalis ꝛ verꝰ erit
tibi: vt multo viuas tpe ſup terrā quam
dñs deus tuus dederit tibi. Abominatur
eū dñs eum qui facit hec: ꝛ auerſatur oēm
iniuſticiam. Memēto q̄ fecerit tibi ama
lech in via quādo egrediebaris ex egypto
quomodo occurrerit tibi: ꝛ extremos ag-
minis tui qui laſſi reſidebant ceciderit:
quando tu eras fame et labore cōfectus.
et non timuerit deum. Cum ergo domi-
nus deus tuus dederit tibi requiem: et
ſubiecerit cunctas per circuitum natio-
nes in terra quam tibi pollicitus eſt: de-
lebis nobis nomen eius ſub celo. Caue
ne obliuiſcaris.

¶ C.S. De primitijs offerēdis: ꝛ qd̄ cōpletio decimis coram dño loquatur. Cap. xxvi.

Um q̄ intraueris terrā A
quā dñs deus tuus tibi 8.17.c.
daturus eſt poſſidendā
ꝛ obtinueris eam: atq̄
habitaueris ī ea: tolles
de cunctis frugibꝰ tuis
primitias: et pones in
cartallo: pergeſq̄ ad lo
cum quem dñs deus tuus elegerit vt ibi
inuocetur nomen eiꝰ: accedeſq̄ ad ſacer
dotem qui fuerit in diebꝰ illis: ꝛ dices ad
eum. Profiteor hodie corā dño deo tuo
q̄ ingreſſus ſum in terrā p̄ qua iurauit
patribus noſtris vt daret eā nobis. Su B
ſcipienſq̄ ſacerdos cartallū de manu eiꝰ
ponet ante altare domini dei tui ꝛ loque
ris in conſpectu domini dei tui. Syrus
pſequebatur patrem meū qui deſcendit
in egyptū: ꝛ ibi peregrinatus eſt in pau
ciſſimo numero: creuitq̄ in gentem ma-
gnam ac robuſtam ꝛ in infinite multitu
dinis. Affliceruntq̄ nos egypti ꝛ pſecu-
ti ſunt ipōnētes onera grauiſſima ꝛ cla-
mauimus ad dñm deum patrū noſtrorū
qui exaudiuit nos: ꝛ reſpexit humilitatē
noſtram ꝛ laborē atq̄ anguſtiam: ꝛ edu
xit nos de egypto ī manu forti ꝛ brachio
extento in ingenti pauore: in ſignis atq̄
portētis ꝛ introduxit ad locum iſtū: ꝛ tra
didit nobis terram lacte ꝛ melleꝰ manan
tem. Et idcirco nūc offero primitias fru C
gum terre quā dominus deus dedit mi
hi. Et dimittes eas in conſpectu dñi dei
tui et adorato dño deo tuo epulaberis in
omnibus bonis que dñs deus tuus de-
derit tibi et domui tue tu et leuites ꝛ ad-
uena q̄ tecū eſt. Quū cōpleueris decimā
cunctarum frugum tuarum anno deci-
marū tertio: dabis leuite et aduene ꝛ pu
pillo et vidue vt comedant intra portas
tuas ꝛ ſaturentur loqueriſq̄ in cōſpectu dñi
dei tui. Attuli qd̄ ſanctificatum eſt de do
mo mea: et dedi illud leuite ꝛ aduene et
pupillo ac vidue: ſicut iuſſiſti mihi. Nō p̄
terii mandata tua: nec ſum oblitus im
perij tui. Nō comedi ex eis in luctu meo

nec ſperaui ea in qualibet immundicia:
nec expẽdi ex his q̃cq̃ in re funebri. Obe
Eſa.39.d. diui voci dñi dei mei: et feci omnia ſicut
p̄cepiſti mihi. Reſpice de ſanctuario tuo
et de excelſo celorum habitaculo et bene
dic populo tuo iſrael et terre quam dedi
ſti nobis: ſicut iuraſti patribus noſtris:
terre lacte et melle manant. Hodie dñs
deus tuus precepit tibi vt facias manda
ta hec atq; iudicia: vt cuſtodias ⁊ ipleas
ex toto corde tuo et ex tota anima tua.
Dominum elegiſti hodie vt ſit tibi deus
et ambules in vijs eius et cuſtodias ceri
monias illius et mandata atq; iudicia et
S.z.a.⁊.d. obedias ei⁹ imperio. En dñs elegit te ho
14.a. die vt ſis ei populus peculiaris ſicut lo-
cutus eſt tibi: et cuſtodias omnia prece-
pta illius: et faciet te excelſiorem cunctis
gentibus quas creauit in laudem et no-
men ⁊ gloriam ſuam vt ſis popul⁹ ſctũs
dñi dei tui: ſicut locutus eſt.

¶ C.S. De altari lapideo faciendo: ⁊ lege: de in
perſcribẽda: de bñdictionib⁹ in garizim ⁊ male-
dictionib⁹ in mõte hebal faciẽdis. Cap. xxvij.

A PRecepit autẽ moyſes
et ſeniores pplo iſrael
dicentes. Cuſtodite oẽ
Joſ.4.a. mãdatũ qd̄ p̄cipio vo-
bis hodie. Cũq; tran-
ſieris iordanẽ in terraz
quã dñs deus tuus da
bit tibi: eriges ingẽtes
lapides: et calce leuigabis eos vt poſſis
in eis ſcribere oĩa verba legis huius ior-
dane tranſmiſſo: vt introeas terram quã
dñs deus dabit tibi terram lacte et melle
manantem: ſicut iurauit patribus tuis.
Exo.20.d. Qñ ergo tranſieris iordanem: erige lapi
Joſ.8.f. des quos ego hodie p̄cipio tibi in monte
hebal: ⁊ leuigabis eos calce: ⁊ edificabis
ibi altare dño deo tuo de lapidibus quos
ferruz non tetigit: ⁊ de ſaxis informibus
et impolitis: et offeres ſuper eo holocau
ſta dño deo tuo: ⁊ immolabis hoſtias pa
cificas: comedeſq; ibi et epulaberis corã
B dño deo tuo. Et ſcribes ſup lapides oĩa
verba legis huius plane et lucide. Dixe-
runtq; moyſes et ſacerdotes leuitici gene
ris ad oẽm iſraelem. Attẽde et audi iſrl'.
Hodie factus es populus dñi dei tui. Au
dies vocem eius et facies mandata atq;
23.q.4.ſi iuſticias quas ego p̄cipio tibi. Precepit-
quis igit. q; moyſes pplo in die illo dicens. Hi ſta
c.ergo.⁊. bunt ad benedicendum domino ſuper
§.ſed qui. montem garizim iordane tranſmiſſo ſy-
meon; leui; iudas; iſachar; ioſeph; ⁊ bẽia-
min. Et e regione iſti ſtabit ad maledicẽ
dũ in mõte hebal: rubẽ: gad ⁊ aſer: zabu
lon: dan: et neptalim. Et pnunciabũt le C
uite dicentq; ad oẽs viros iſrl' excelſa vo
ce. Maledictus hõ q̃ facit ſculptile ⁊ cõ-
flatile abominationẽ dñi: opus manuuz
artificũ: ponetq; illud i abſcõdito. Et re-
ſpõdebit oĩs pplus ⁊ dicet: amẽ. Male-
dictus q̃ nõ honorat patrez ſuũ ⁊ matrẽ
ſuam. Et dicet oĩs ppl's: amen. Maledi
ctus q̃ transfert terminos pximi ſui. Et
dicet oĩs populus: amen. Maledictus q̃ S.19.d.
errare facit cecuz in itinere. Et dicet oĩs
ppl's: amen. Maledictus q̃ peruertit iu
dicium aduene pupilli ⁊ vidue. Et dicet
omnis ppl's: amen. Maledictus qui dor
mit cum vxore patris ſui: ⁊ reuelat ope-
rimentũ lectuli eius. Et dicet oĩs popu-
lus: amẽ. Maledictus q̃ dormit cũ oĩ iu
mento. Et dicet oĩs ppl's: amẽ. Maledi
ctus qui dormit cũ ſorore ſua filia patris D
ſui vel matris ſue. Et dicet omnis popu
lus: amen. ✠ Maledictus qui dormit cũ Alis ✠ vſq;
ſocru ſua. Et dicet oĩs pplus: amen. ✠ cat tota
Maledictus q̃ clam percuſſerit pximuz iſta ſita.
ſuum. Et dicet oĩs populus: amen. Ma ✠ maledi
ledictus qui dormit cuz vxore pximi ſui. ctus vſq;
Et dicet oĩs ppl's: amẽ. Maledict⁹ qui ad amen ✠
accipit munera vt percutiat aiaz ſangui
nis innocentis. Et dicet oĩs ppl's: amen
Maledictus qui nõ pmanet in ſermoni Gal.3.a.
bus legis hui⁹: nec eos ope perfecit. Et
dicet oĩs ppl's: amen.

¶ C.S. Explicatio benedictionum ⁊ maledictio-
num. Capitulum. xxviij.

SI aũt audieris vocem A
dñi dei tui vt facias at
q; cuſtodias oĩa mã
data ✠ eius q̃ ego pre- Alis ✠ ſed
cipio tibi hodie: faciet
te dñs de⁹ tuus excel-
ſiorem cũctis gẽtib⁹ q̃
verſantur in terra. Ue
nient ſup te vniuerſe benedictiões iſte ⁊
apprehendent te: ſi tñ p̄cepta eius audie
ris. Benedictus tu in ciuitate: et benedi
ctus in agro. Benedict⁹ fructus ventris
tui et fructus terre tue: fructuſq; iumen
torũ tuorũ: greges armẽtoꝝ tuorũ: ⁊ cau
le ouiũ tuarũ. Bñdicta horrea tua: ⁊ bñ-
dicte reliquie tue. Bñdict⁹ eris ✠ ingre Alis ✠ eo
diens et egrediens. Dabit dñs inimicos
tuos q̃ conſurgent aduerſum te: corruen
tes in conſpectu tuo. Per vnã viã venient
contra te: et per ſeptẽ fugient a facie tua
Emittet dñs benedictionez ſup cellar-

tuo ⁊ ſuper omnia opera manuũ tuarũ
bñdicetq; tibi in terra quam acceperis.
Suſcitabit te dñs ſibi ĩ populum ſanctũ
ſicut iurauit tibi ſi cuſtodieris mandata
domini dei tui: et ambulaueris in vijs eı᷑
Videbuntq; omnes terrarum populi: ꝙ
nomen dñi inuocatũ ſit ſuper te ⁊ time
bunt te. Abũdare te faciet dominus om
nibus bonis: fructu vteri tui ⁊ fructu iu
mentorum tuorum: fructu terre tue quã
iurauit dñs patribus tuis vt daret tibi.
Aperiet dñs theſaurum ſuum optimum
Al's ꝑ ſuc. celũ: vt tribuat pluuiã terre ✠ tue in tẽ
B pore ſuo: bñdicetq; cunctis operib᷑ ma
S.25.a. nuum tuarũ. Et fenerabis gentib᷑ mul
tis: ⁊ ipſe a nullo fenus accipies. Cõſti
tuet te dñs deus tuus in caput: ⁊ nõ ĩ
caudã: ⁊ eris ſemꝑ ſupra: et nõ ſubter ſi
tamen audieris mandata dñi dei tui que
ego ꝑcipio tibi hodie ⁊ cuſtodieris ⁊ fece
ris: ac non declinaueris ab eis nec ad dex
terã: nec ad ſiniſtrã: nec ſecutus fueris
Leui.26.d deos alienos. nec colueris eos. Quõ ſi au
Lbic.2.f. dire nolueris vocem dñi dei tui: vt cuſto
Mal.2.a. dias ⁊ facias oĩa mandata eius ⁊ cerimo
nias quas ego precipio tibi hodie venĩet
ſuper te omnes maledictiones iſte: ⁊ ap
prehendent te. Maledictus eris in ciui
tate: maledictus ĩ agro. Maledictũ hor
reum tuũ: ⁊ maledicte reliquie tue. Ma
ledictus fruct᷑ ventris tui: ⁊ fructus ter
re tue armenta boum tuorum et greges
ouium tuarum. Maledictus eris ingre
E.eca.11.f. diens: ⁊ maledictus egrediens. Mittet
dñs ſuꝑ te famẽ ⁊ eſuriẽ ⁊ increpationẽ
in omnia opera tua que tu facies: donec
conterat te ⁊ perdat velociter: ꝓpter ad
inuentiones tuas peſſimas in quibus re
liquiſti me. Adiũgat tibi dñs peſtilentiã
donec conſumat te de terra ad quã ingre
dieris poſſidendã. Percutiat te dñs ege
Al's ꝑ febre ſtate ✠ febri et frigore: ardore ⁊ eſtu et ae
re corrupto ac rubigine: et perſequaᷓ do
nec pereas. Sit celum quod ſupra te eſt
eneum: et terra quã calcas ferrea. Det do
minus imbrem terre tue puluerem: et de
celo deſcendat ſuꝑ te cinis donec conte
raris tradat te dñs corruentẽ ante hoſtes
C tuos. Per vnã viã egrediaris contra eos
et per ſeptẽ fugias ⁊ diſpergaris per oĩa
regna terre. Sitq; cadauer tuũ in eſcam
cunctis volatilibus celi et beſtijs terre ⁊
nõ ſit qui abigat. Percutiat te dñs vlcere
egypti: ⁊ partẽ corporis ꝑ quam ſterco
ra digeruntur: ſcabie quoq; et prurigine:
ita vt curari nequeas. Percutiat te dñs

amẽtia et cecitate ac furore mẽtis: ⁊ pal
pes in meridie ſicut palpare ſolet cecus
in tenebris: et nõ dirigas vias tuas. Omiq;
tempore calũniam ſuſtineas: et opprima
ris violentia: nec habeas qui liberet te.
Vxorẽ accipias: et ali᷑ dormiat cum ea.
Domũ edifices: et nõ habites in ea. Plã
tes vineã et non vindemies eã. Bos tu᷑
immoletur coram te: et non comedes ex
eo. Aſinus tuus rapiatur in ꝯſpectu tuo b
et non reddaᷓ tibi. Oues tue denᷓ inimi
cis tuis et nõ ſit q̃ te adiuuet. Filij tui et
filie tue tradanᷓ alteri pplo videntib᷑ ocu
lis tuis et deficientibus ad conſpectum
eorũ tota die: et non ſit fortitudo in ma
nu tua. Fructus terre tue et oẽs labores
tuos comedat ppl's quem ignoras: et ſis
ſemꝑ calũniã ſuſtinens: et oppreſſus cũ
ctis diebus: et ſtupẽs ad terrorẽ eoꝝ q̃ vi
debunt oculi tui. Percutiat te dñs vlcere
peſſimo in genibus et ſuris: ſanariq; nõ
poſſis a planta pedis vſq; ad verticẽ tuũ
Ducetq; te dñs et regem tuum quem ✠ Al's ꝑ cõſti
conſtitues ſuꝑ te in gẽtẽ quã ignoras tu tueris.
et patres tui: et ſeruies ibi dñs alienis li
gno et lapidi et eris perditus in ꝓuerbiũ
ac fabulã oĩb᷑ pp'lis ad q̃s te introduxe
rit dñs. Sementẽ multã iacies in terrã
et modicũ cõgregabis: q2 locuſte deuora
bunt oĩa: Vineã plãtabis et fodies: et vi
nũ nõ bibes: nec colliges ex ea q̃ppiã: q2 ſi
vaſtabiᷓ vermibus. Oliuas habebis ĩ oĩb᷑ Leui.26.c
terminis tuis et non vngeris oleo: q2 de Aggei.2.a.
fluent ⁊ deperibũt. Filios generabis ⁊ fi
lias: ⁊ nõ frueris eis q2 ducenᷓ in capti
uitatẽ. Oẽs arbores tuas et fruges terre
tue rubigo cõſumet. Aduena q̃ tecũ ꝟſa
tur ĩ terra aſcẽdet ſuꝑ te eritq; ſublimior
tu aũt deſcẽdes ⁊ eris ĩferior. Ipſe fenera
bit tibi: et tu nõ fenerabis ei. Ipſe erit in C
caput: et tu eris in caudã. Et veniẽt ſuꝑ
te oẽs maledictiones iſte et perſequentes
apprehendẽt te donec intereas: q2 nõ audi
ſtis vocem dñi dei tui: nec ſeruaſti mãda
ta eius ⁊ cerimonias quas precepit tibi.
Et erũt in te ſigna atq; ꝓdigia: ⁊ in ſemi
ne tuo vſq; in ſempiternũ: eo ꝙ nõ ſer
uieris dño deo tuo in gaudio cordiſq; le
ticia ꝓpter rerũ omnium abundantiã.
Seruies inimico tuo quem emittet tibi
dñs in fame et ſiti et nuditate ⁊ oĩ penu
ria: ⁊ ponet iugũ ferreũ ſuper ceruicem
tuam: donec te cõterat. Adducet dñs ſu
per te gentẽ de longinquo et de extremis
terre finibus in ſimilitudinem aquile vo
lantis cum impetu: cuius linguã intelli

Pere non poſſis: gētem ꝑcaciſſimā: q̄ nō
deferat ſeni: nec miſereat paruuli: et de-
uoret fructū iumētorum tuoꝝ ac fruges
terre tue donec intereas: ⁊ nō relinquat
tibi triticū: vinum ⁊ oleum: armēta bouꝫ
⁊ greges ouiuꝫ: donec te diſperdat ⁊ cōte
rat in cunctis vrbibus tuis: ⁊ deſtruātur
muri tui firmi atqꝫ ſublimes in quib⁹ ha-
4.reg.6.f. bebas fiduciam in oī terra. Obſideberis
f intra portas tuas in omni terra tua quā
dabit tibi dn̄s deus tuus: ⁊ comedes fru
ctum vteri tui ⁊ carnes filiorū tuorum ⁊
filiarum tuaꝝ quas dederit tibi dn̄s de⁹
tu⁹ in anguſtia ⁊ vaſtitate qua opprimet
te hoſtis tuus. Homo delicatus in te ⁊ lu
xurioſus valde inuidebit fratri ſuo ⁊ vxo
ri que cubat in ſinu ſuo: ne det eis de car
nibus filiorū ſuoruꝫ quas comedet eo ꝙ
nihil aliud habeat in obſidiōe ⁊ penuria
qua vaſtauerint te inimici intra omnes
portas tuas. Tenera mulier ⁊ delicata q̄
ſuper terraꝫ ingredi non valebat: nec pe
dis veſtigium figere propter mollicieꝫ ⁊
teneritudinē nimiā inuidebit viro ſuo
q̄ cubat in ſinu eius ſuper filiȷ̄ et filie car
Alb⁹ alluuie. nibus ⁊ ✠ illuuie ſecundinaruꝫ qui egre
diuntur de medio feminum eius: et ſuꝑ
liberis qui eadem hora nati ſunt. Come
dent enim eos clam propter rerū omniū
penuriam: in obſidionē ⁊ vaſtitate qua
opprimet te inimicus tuus intra portas
tuas. Niſi cuſtodieris ⁊ feceris oīa ver
ba legis huius que ſcripta ſunt in hoc vo
lumine: ⁊ timueris nomē eius glorioſuꝫ
⁊ terribile: hoc eſt dominum deum tuū:
augebit dominus plagas tuas: ⁊ plagas
ſeminis tui: plagas magnas et perſeue-
rantes infirmitates peſſimas ⁊ ꝑpetuas
⁊ conuertet in te omnes afflictiōes egy-
pti quas timuiſti: ⁊ adherebunt tibi. In-
ſuꝑ ⁊ vniuerſos lāguores et plagas que
non ſunt ſcripte in volumine legis hui⁹:
G inducet dn̄s ſuꝑ te donec te cōterat: ⁊ re
manebitis pauci numero q̄ prius eratis
ſicut aſtra celi pre multitudine: qm̄ non
audiſtis vocē dn̄i dei vr̄i. Et ſicut ante le
tatus eſt domin⁹ ſuꝑ vos bene vobis fa
ciens voſqꝫ multiplicās: ſic letabitur di-
ſperdēs vos atqꝫ ſubuertēs vt auferami
ni de terra ad quā ingredimini poſſiden
dā. Diſꝑdet te dn̄s in oēs populos a ſum
mitate terre vſqꝫ ad terminos eius: ⁊ ſer
uies ibi diȷ̄s alienis quos ⁊ tu ignoras et
patres tui: lignis ⁊ lapidibus. In gētib⁹
quoqꝫ illis non quieſces: neqꝫ erit requies
veſtigio pedis tui. Dabit enim tibi domi
nus cor pauidum ⁊ deficientes oculos ⁊
animam conſumptam merore: ⁊ erit vi-
ta tua quaſi pendēs ante te. Timebis no
cte ⁊ die ⁊ non credes vite tue. Mane di
ces: quis mihi det veſperum? et veſpere:
quis mihi det mane? propter cordis tui
formidinem qua terreberis: ⁊ propter ea
que tuis videbis oculis. Reducet te do-
minus claſſibus in egyptum per viaꝫ de
qua dixit tibi vt eā amplı⁹ non videres.
Ibi venderis inimicis tuis in ſeruos ⁊ an
cillas ⁊ non erit qui emat.

¶ C.B. De federe ⁊ iuramēto ppl̄i ad dn̄ꝫ memo
ratio beneficiorum ⁊ cōmiſerationū. Cap. xxix.

HEc ſunt verba federis A
q̄ ꝑcepit domin⁹ moy
ſi vt feriret cū filiȷ̄s iſ-
rael in terra moab: ꝑ-
ter illud fedus qđ cuꝫ
eis pepigit ī oreb. Uo
cauitqꝫ moyſes omnē
iſrael et dixit ad eos.
Uos vidiſtis vniuerſa q̄ fecit dn̄s coram Exo.19.a.
vobis in terra egypti pharaōi ⁊ omnib⁹
ſeruis eius vniuerſeqꝫ terre illi⁹: tētatio
nes magnas q̄s viderunt oculi tui: ſigna
illa portētaqꝫ ingentia: ⁊ non dedit vobis
dominus cor intelligēs ⁊ oculos vidētes
⁊ aures q̄ poſſint audire vſqꝫ ad ꝑſenteꝫ
diem. Adduxit vos quadraginta annis ꝑ
deſertum: nō ſunt atrita veſtimenta vr̄a:
nec calciamenta pedum veſtrorum vetu B
ſtate conſumpta ſunt. Panē nō comedi Nu. 21.d.
ſtis: vinū et ſiceram non bibiſtis: vt ſcire
tis qꝛ ipſe eſt dominus deus veſter: ⁊ ve
niſtis ad hunc locum. Egreſſuſqꝫ eſt ſeō
rer eſebon ⁊ og rex baſan occurrētes no-
bis ad pugnam: ⁊ ꝑcuſſimus eos ⁊ tuli-
mus terrā eoꝝ ac tradidim⁹ ad poſſiden
dā rubē ⁊ gad ⁊ dimidie tribui manaſſe.
Cuſtodite ergo ꝟba pacti hui⁹ et ıplete
ea vt intelligatis vniuerſa q̄ facitis. Uos
ſtatis hodie cūcti coraꝫ domino deo vr̄o
principes veſtri ⁊ tribus ac maiores na
tu atqꝫ doctores oīs ppl̄s iſrael: liberi et
vxores veſtre et aduene qui tecum morā
tur in caſtris: exceptis lignorū ceſoribus
⁊ his qui comportant aquas vt tranſeas
in federe dn̄i dei tui: ⁊ in iureiurando qđ
hodie domin⁹ deus tu⁹ ꝑcutit tecū vt ſu
ſcitet te ſibi in populū: ⁊ ipſe ſit domin⁹
deu⁹ tu⁹ ſicut locutus eſt tibi: ⁊ ſicut iu-
rauit patribus tuis abraā: iſaac ⁊ iacob:
nec vobis ſolis ego hoc fedus ferio ⁊ hec
iuramenta confirmo: ſed cunctis preſe.t
tibus et abſentibus. Uos enī noſtis quō C

habitauerimus in terra egypti: ⁊ quō trā
ſierimus ꝑ mediū nationū quas tranſeū
tes vidiſtis abominatiōes ⁊ ſordes.i. ido
la eorum: lignū ⁊ lapidē argentum ⁊ au
rum q̄ colebāt. Ne forte ſit inter vos vir
aut mulier: familia aut tribus cuius cor
auerſum eſt hodie a dn̄o deo veſtro vt va
dat ⁊ ſeruiat dijs illaꝝ gentium: ⁊ ſit inter
vos radix germinans fel ⁊ amaritudinē.
Cumq̄ audierit ꝟba iuramenti hui⁹ be
nedicat ſibi in corde ſuo dicens. Pax erit
mihi ⁊ ambulabo ī prauitate cordis mei
⁊ aſſumat ebria ſitiētē ⁊ dn̄s nō ignoſcat
Alias ✠ fumat. ei: ſed tūc ꝙ̄ maxime furor eius ✠ fumet
⁊ zelus cōtra hominem illum: ⁊ ſedeant ſuꝑ
eū oīa maledicta q̄ ſcripta ſunt in hoc vo
lumine: ⁊ deleat dn̄s nomē eius ſub celo
⁊ cōſumateū in ꝑditionē ex oībus tribu
bus iſrl̄: iuxta maledictiōes q̄ in libro le
gis hui⁹ ac federis cōtinent̄. Diceteꝗ̄ ſe
quēs generatio ⁊ filij q̄ naſcent̄ deinceps
⁊ ꝑegrini q̄ de lōge venerint vidētes pla
b gas terre illi⁹ ⁊ infirmitates quibus eaꝫ
afflixerit dn̄s: ſulphure ⁊ ſolis ardore cō
burens: ita vt vltra non ſerat̄: nec virēs
q̄ppiā germinet in exēplū ſubuerſiōis ſo
dome et gomorre: adame: ⁊ ſeboin: quas
ſubuertit dn̄s in ira ⁊ in furore ſuo: et di
cent oēs gētes. Quare ſic fecit dn̄s terre
3.reg.9.b. huic? Que eſt hec ira furoris ei⁹ īmenſa?
Hiere.22.c Et rn̄debunt. Quia dereliq̄runt pactū dn̄i
qd̄ pepigit cū patribus eoꝝ quando edu
xit eos de terra egypti ⁊ ſeruierūt dijs alie
nis: ⁊ adorauerunt eos quos neſciebant
⁊ quib⁹ nō fuerant attributi: idcirco ira
tus eſt furor dn̄i cōtra terrā iſtā vt induce
ret ſuꝑ eā oīa maledicta q̄ in hoc volumi
ne ſcripta ſunt: et eiecit eos de terra ſua
in ira ⁊ in furore et in indignatiōe maxi
ma: ꝓiecitq̄ in terram alienam ſicut ho
die cōprobat̄. Abſcondita a domino deo
noſtro q̄ manifeſta ſunt nobis ⁊ filijs no
ſtris vſq̄ in ſempiternuꝫ: vt faciam⁹ vni
uerſa legis huius.

¶ C.S. De miſericordia dn̄i ſi penituerint: de ꝓ
pinquitate mādati: de inuocatione elemētorum in
teſtimonium ꝙ ꝓpoſitū eſt eis malum ⁊ bonū
eligant quod velint. Capitulum.xx.

a Cum ergo venerit ſuꝑ
te oēs ſermones iſti:
benedictio ſiue male
dictio quaꝫ ꝓpoſui in
cōſpectu tuo ⁊ ductus
penitudine cordis tui
in vniuerſis gētibus:
in quas diſꝑſerit te do
minus deus tu⁹: ⁊ reuerſus fueris ad eū
et obedieris eius imperijs: ſicut hodie ego
ꝓcipio tibi cū filijs tuis ī toto corde tuo:
⁊ in tota aīa tua: reducet te dn̄s de⁹ tu⁹
de captiuitate tua: ac miſerebit̄ tui: ⁊ rur
ſum congregabit te de cunctis ꝑplis in
quos te ātea diſperſit. Si ad cardines ce
li fueris diſſipat⁹: inde te retrahet domi
nus deus tuus ⁊ aſſumet atq̄ introducet b
in terrā quam poſſederunt pr̄es tui ⁊ ob
tinebis eam: et benedicens tibi maioris
numeri te eſſe faciet ꝙ̄ fuerit pr̄es tui.
Circūcidet dn̄s deus tuus cor tuū ⁊ cor
ſeminis tui: vt diligas dominum deum
tuum ex toto corde tuo: ⁊ in tota aīa tua
vt poſſis viuere. Oēs aūt maledictiones
has conuertet ſuꝑ inimicos tuos: et eos
q̄ oderūt te: ✠ ꝑſequūtur. Tu aūt reuer Alias ✠ et ꝑ
teris et audies vocē dn̄i dei tui facieſq̄ ſequunt̄.
vniuerſa mandata q̄ ego precipio tibi ho
die: ⁊ abūdare te faciet dominus de⁹ tu⁹
in cunctis operibus manuū tuarū in ſo
bole vteri tui: ⁊ in fructu iumētoꝝ tuoꝝ
in vbertate terre tue: ⁊ in rerū oīm largi
tate. Reuertet̄ eī dominꝰ vt gaudeat ſuꝑ
te in oībus bonis ſicut gauiſus eſt in pa
trib⁹ tuis: ſi tn̄ audieris vocē dn̄i dei tui
⁊ cuſtodieris precepta eius ⁊ cerimonias
que in hac lege ſcripta ſunt: ⁊ reuertaris
ad dn̄m deū tuuꝫ in toto corde tuo: ⁊ in
tota aīa tua. Mandatū hoc qd̄ ego preci c
pio tibi hodie: nō ſupra te eſt neq̄ ꝓcul Ro.10.b.
poſitū: nec in celo ſitū: vt poſſis dicere:
q̄s nr̄m valet ad celū aſcēdere vt deferat
illud ad nos vt audiamus atq̄ opere cō
pleamus: neq̄ trans mare poſitū vt cau
ſeris et dicas. Quis e nobis poterit trāſ
fretare mare ⁊ illud ad nos vſq̄ deferre:
vt poſſumus audire ⁊ facere qd̄ preceptū
eſt? Sed iuxta te eſt ſmo valde in ore tuo
⁊ in corde tuo vt facias illuꝫ. Conſidera b
ꝙ hodie ✠ ꝓpoſuerim in conſpectu tuo Alias ✠ ꝓpo
vitam ⁊ bonū: ⁊ ecōtrario mortem ⁊ ma ſuerit.
lum vt diligas dominum deum tuum et
ambules in vijs eius ⁊ cuſtodias manda
ta illius ac cerimonias atq̄ iudicia et vi
uas: atq̄ multiplicet te: benedicatq̄ tibi
in terra ad quaꝫ ingredieris poſſidendā.
Si autem auerſum fuerit cor tuum: et
audire nolueris atq̄ errore decept⁹ ado
raueris deos alienos et ſeruieris eis: pre
dico tibi hodie ꝙ pereas et paruo tempo
re moreris in terra ad quaꝫ iordanē trāſ
miſſo ingredieris poſſidendam. Teſtes ſ.4.a.
inuoco hodie celum et terram ꝙ propo
ſuerim vobis vitam et bonum: bene

dictionem ⁊ maledictionem. Elige ergo
vitam: ⁊ tu viuas ⁊ ſemen tuū: ⁊ diligas
dn̄m deū tuum atq; obedias voci eius ⁊ il
li adhereas. Ipſe eſt enim vita tua ⁊ lon
gitudo dierū tuoꝝ: vt habites in terra ꝓ
qua iurauit dn̄s patribus tuis abraã iſaac
et iacob vt daret eam illis.

¶ C. S. De ſubſtitutione ioſue poſt moyſen: de le
gendo deuteronomio: precepit denuo vt ſcri
batur canticum deuteronomij ſcribitur ⁊ in ar
ca ponitur.

A

Capitulum. xxxi.

Abijt itaq; moyſes et
locutus eſt oīa verba hec
ad vniuerſum iſrael: ⁊
dixit ad eos. Centū vi
ginti annoꝝ ſum ho
die: non poſſum vltra
egredi ⁊ ingredi preſer
tim cum ⁊ dn̄s dixerit
mihi nō tranſibis iordanē iſtū. Dn̄s ergo
deus tuus trāſibit ante te. Ipſe delebit oēs
gentes has in cōſpectu tuo ⁊ poſſidebis
eas. Et ioſue iſte trāſibit ante te: ſicut lo
cutus eſt dn̄s. Facietq; dn̄s eis ſicut fecit
ſeon ⁊ og regibus ammorreoꝝ ⁊ terre eoꝝ
delebitq; eos. Cum ergo ⁊ hos tradiderit
vobis ſimiliter facietis eis ſicut p̄cepi vobis.
Viriliter agite ⁊ confortamini. Nolite ti
Ale. ✠ ne. mere ✠ nec paueas ad conſpectum eoꝝ
quia dn̄s deus tuus ipſe eſt ductor tuus et
nō dimittet nec derelinquet te. Vocauit
Ale. ✠ ſuꝑ q; ✠ moyſes ioſue ⁊ dixit ei corā oī iſrael
eis q;. Cōfortare ⁊ eſto robuſtus. Tu enim intro
B duces pplm iſtū in terrā quam daturū ſe
J. eodem. patribus eoꝝ iurauit dn̄s: ⁊ tu eā ſorte di
Joſue. 1. b. uides. Et dn̄s qui ductor eſt veſter: ipſe erit
3 reg. 2. a. tecum: non dimittet te nec derelinquet te.
Noli timere nec paueas. Scripſit itaq;
moyſes legem hanc ⁊ tradidit eā ſacerdo
tibus filijs leui qui portabant arcā federis
C dn̄i ⁊ cunctis ſenioribus iſrl. Precepitq;
eis dicens. Poſt ſeptē annos anno remiſ
ſionis in ſolēnitate tabernaculoꝝ cōuenien
Ale. ✠ cun tibus ✠ cūctis et filijs iſrl: vt appareant
ctis ex fi in cōſpectu dn̄i dei ſui in loco quē elege
lijs iſrael. rit dn̄s: leges verba legis huius corā oī iſrl
Ale. ✠ cun audientibus eis ⁊ in vnū oī pplo cōgrega
ctis filijs to tā viris q̄ mulieribus paruulis ⁊ adue
iſrael. nis q̄ ſunt intra portas tuas vt audientes
diſcant ⁊ timeant dn̄m deum veſtrū: ⁊ cu
ſtodiant: impleantq; oēs ſermones legis hu
ius. Filij q; eoꝝ qui nunc ignorant vt au
dire poſſint ⁊ timeant dn̄m deū ſuū cun
ctis diebus quibus verſantur in terra: ad quā
vos iordane trāſmiſſo pgitis obtinēdā.
Et ait dn̄s ad moyſen. Ecce prope ſunt
dies mortis tue. Voca ioſue ⁊ ſtate in ta
bernaculo teſtimonij: vt p̄cipiā ei. Abie D
runt ergo moyſes ⁊ ioſue ⁊ ſteterūt in ta
bernaculo teſtimōij: apparuitq; dn̄s ibi
in colūna nubis q̄ ſtetit in introitu taber
naculi. Dixitq; dn̄s ad moyſen. Ecce tu
dormies cū patribus tuis: ⁊ pplus iſte cōſur
gens fornicabitur poſt deos alienos in
terra ad quā ingredietur vt habitet in ea: ibi
derelinquet me: ⁊ irritum faciet fedus qḋ
pepigi cum eo. Et iraſcetur furor meus cō
tra eū in die illo ⁊ derelinquā eum et ab
ſcondam faciē meā ab eo: ⁊ erit in deuo
ratione. Inuenient eū oīa mala ⁊ afflictio E
nes: ita vt dicat in illo die. Vere quia nō eſt
deus mecū: inuenerūt me hec mala. Ego
autē abſcōdā ⁊ celabo faciē meam in die
illo ꝓpter oīa mala q̄ fecit: quia ſecutus eſt
deos alienos. Nunc itaq; ſcribite vobis
canticū iſtud ⁊ docete filios iſrael vt me
moriter teneant ⁊ ore decantent: ⁊ ſit mi
hi carmen iſtud ꝓ teſtimonio inter filios
iſrael. Introducā enim eū in terram ꝓ qua
iurauit patribus eius lacte ⁊ melle manan
tem. Cumq; comederint ⁊ ſaturati craſſi
q; fuerint: conuertentur ad deos alienos ⁊
ſeruient eis: detrahentq; mihi ⁊ irritum
facient pactū meum. Poſtq̄ inuenerint F
eum mala multa ⁊ afflictiões: reſponde
bit ei canticum iſtud ꝓ teſtimonio quod
nulla delebit obliuio ex ore ſeminis tui.
Scio enim cogitationes eius q̄ facturus ſit
hodie anteq̄ introducā eū in terrā quam
ei pollicitus ſum. Scripſit q; moyſes cā J. eodem.
ticū: ⁊ docuit filios iſrl. Precepitq; dn̄s
ioſue filio nun: ⁊ ait. Cōfortare ⁊ eſto ro
buſtus. Tu enim introduces filios iſrael i
terrā quā pollicitus ſum: ⁊ ego ero tecū.
Poſtq̄ ergo ſcripſit moyſes verba legis
huius in volumine atq; cōpleuit: p̄cepit le
uitis qui portabant arcā federis dn̄i dicens.
Tollite librum iſtū ⁊ ponite eū in latere G
arce federis dn̄i dei veſtri: vt ſit ibi cōtra
te in teſtimoniū. Ego enim ſcio contentio
nem tuā ⁊ ceruicē tuā duriſſimā. Adhuc
viuente me ⁊ ingrediente vobiſcū ſemꝑ
cū mortuus fuero? Congregate ad me oēs
maiores natu ꝑ tribus veſtras atq; docto
res: ⁊ loquar audientibus eis ſermones
iſtos: ⁊ inuocabo contra eos celum ⁊ ter
ram. Noui enim q̄ poſt mortem meā ini
que agetis ⁊ declinabitis cito de via quā
p̄cepi vobis: et occurrent vobis mala in
extremo tempore qñ feceritis malū in cō
ſpectu dn̄i vt irritetis eū ꝑ opa manuū

veſtraꝝ. Locutus eſt ergo moyſes audiē
te vniuerſo cetu iſrael ꝟba carminis hu
ius: et ad finem vſq; compleuit.
¶ C. D. Canticum deuteronomij: iubetur moy-
ſes aſcendere in mõtem abarim: de contempla-
tione terrarum. Capitulum. xxxij.

A AUdite celi que loquar
De pe. di. 3. §. autori- audiat terra ꝟba oris
tas. mei. Concreſcat in ✠
Alis ✠ vt pluuiaꝫ doctrina mea
pluuia. fluat vt ros eloquium
meuꝫ. Quaſi imber ſu
per herbã: ⁊ quaſi ſtil-
le ſup gramina: q2 no-
men dñi inuocabo. Date magnificentiaꝫ
deo noſtro: dei ꝑfecta ſunt opa: ⁊ oēs vie
eius iudicia. Deꝰ fidelis et abſq; vlla ini
Alis ✠ ſup- quitate: iuſtus et rectus. Peccauerũt ei
eſt ⁊. ✠ et non filij eius in ſordibus generatio
I. ao. praua atq; peruerſa: heccine reddis dño
popule ſtulte et inſipiēs? Nũquid nõ ipſe
eſt pater tuꝰ qui poſſedit te ⁊ fecit et crea
Job. 8. b. uit te? Memēto dierũ antiquoꝝ cogita
generatiões ſingulas: Interroga patrem
tuum et annunciabit tibi: maiores tuos
et dicēt tibi. Qñ diuidebat altiſſimus gē
tes: qñ ſeparabat filios adam. Cõſtituit
terminos pplorum iuxta numerũ filioꝝ
B iſrl. Pars autē dñi ppls eius: iacob funi
culus hereditatis eiꝰ. Inuenit eũ i terra
deſerta in loco horroris et vaſte ſolitudi-
nis. Circũduxit eum et docuit et cuſtodi
uit quaſi pupillaꝫ oculi ſui. Sicut aqla
ꝓuocans ad volandũ pullos: et ſup eos
volitans expandit alas ſuas: ⁊ aſſumpſit
Alis ✠ ſup- ✠ eũ atq; portauit i humeris ſuis. Dñs
eſt eum. ſolus dux eiꝰ fuit: ⁊ nõ erat cũ eo deꝰ alie
De ꝯſe. di. nus. Cõſtituit eũ ſup excelſam terram:
1. c. hi duo. vt comederet fructus agrorum. Ut ſu-
geret mel de petra: oleũq; de ſaxo duriſſi
mo. Butyrum de armēto: et lac de ouibꝰ
cũ adipe agnoꝝ et arietum filiorũ baſan
Et hircos cũ medulla tritici: et ſangui-
Alis ✠ bibe- nem vue ✠ biberēt meraciſſimuꝫ. Incraſ
ret. ſatus eſt dilectus et recalcitrauit: incraſ
ſatus: impinguatus: dilatatus. Dereliqt
deum factorem ſuum: et receſſit a deo ſa
C lutari ſuo. Prouocauerũt eũ in dijs alie
nis: et in abominationibus ad iracũdiã
concitauerũt. Immolauerunt demonijs
et non deo: dijs quos ignorabant. Noui
recenteſq; venerunt: quos non coluerũt
patres eorum. Deum qui te genuit dere-
liquiſti: ⁊ oblitus es dñi creatoris tui. Ui
dit dñs et ad iracũdiam concitatus eſt:
quia prouocauerunt eum filij ſui ⁊ filie.
Et ait. Abſcondam faciem meam ab eis
et conſiderabo nouiſſima eorum. Gene- D. eodem
ratio enim peruerſa eſt: et infideles filij.
Ipſi me prouocauerũt in eo qui nõ erat
deus: et irritauerunt in vanitatibus ſuis
Et ego prouocabo eos in eo qui non eſt Ro. 10. d.
populus: et in gente ſtulta irritabo illos. De pe. di.
Ignis ſucceñſus eſt in furore meo: et ar- 1. §. autori
debit vſq; ad inferni nouiſſima. Deuora tas.
bitq; terram cum germine ſuo: et mon- D
tium fundamenta comburet. Congrega 2. q. 7. c. ac
bo ſuper eos mala: ⁊ ſagittas meas com cuſatio ibi
plebo in eis. Conſumentur fame: et de- ⁊ vēdicāti-
uorabunt eos aues morſu amariſſimo. bus flam-
Dentes beſtiarum immittem in eos: cuꝫ mis.
furore trahentium ſuper terram atq; ſer
pentium. Foris vaſtabit eos gladius et
intus pauor: iuuenem ſimul atq; virgi-
nem lactentem cum homine ſene. Et di
xi. Ubi nam ſunt? Ceſſare faciam ex ho-
minibus memoriam eoꝝ. Sed propter
iram inimicorum diſtuli: ne forte ſuper-
birent hoſtes eorum: et dicerent. Ma-
nus noſtra excelſa: et non dominus fecit
hec oĩa. Gens abſq; ꝯſilio eſt et ſine pru
dentia: vtinam ſaperent et intelligerent
ac nouiſſima ꝓuiderent. Quomõ ꝑſeque E
batur vnus mille: ⁊ duo ✠ fugarent decē Alis ✠ fuga
milia. Nonne ideo: q2 deus ſuus vēdidit rent.
eos: ⁊ dñs cõcluſit illos. Nõ eñ eſt deus
noſter vt ✠ dij eorũ: ⁊ inimici noſtri ſunt Alis ✠ deus
iudices. De vinea ſodomorũ vinea eorũ: Alis ✠ botri
et de ſuburbanis gomorre. Uua eorum amariſſi-
vua fellis: et ✠ botrus amariſſimus. Fel mi.
draconũ vinũ eorũ: et venenũ aſpidũ Eccl. 18. a.
inſanabile. Nonne hec cõdita ſunt apud Ro. 2. b.
me: ⁊ ſignata i theſauris meis? Mea eſt Hebr. 10. f.
vltio: ⁊ ego retribuam ✠ eis in tempore Alis ✠ fuga
vt labatur pes eorum. Iuxta eſt dies per- eſt eis
ditionis: et adeſſe feſtinant tempora. Iu
dicabit dñs populum ſuum: et in ſeruis
ſuis miſerebitur. Uidebit ꝙ infirmata ſit
manus et clauſi quoq; defecerunt: reſi-
duiq; conſumpti ſunt. Et dicent. Ubi Hebr. 8. c.
ſunt dij eorum: in quibus habebant fi-
duciam? De quorum victimis comede-
bant adipes: et bibebant vinum libami-
num. Surgant et opitulentur vobis: et
in neceſſitate vos protegant. Uidete ꝙ F
ego ſim ſolus: et non ſit alius deus pre-
ter me. Ego occidam: et ego viuere faciã: Job. 10. b.
percutiam et ego ſanabo: et non eſt qui
de manu mea poſſit eruere. Leuabo ad
celum manũ meã: ⁊ dicam. Uiuo ego in
eternũ. Si acuero vt fulgur gladiũ meũ
⁊ arripuerit iudiciũ manꝰ mea. Reddam

viſionē beſtib⁹ meis: ⁊ his q̄ oderūt me
retribuam. Inebriabo ſagittas meas ſan
guine: ⁊ gladius me⁹ deuorabit carnes:
de cruore occiſorum ⁊ de captiuitate nu-
dati inimicoꝝ capitis. Laudate gētes po
pulū eius: q2 ſanguinē ſeruoꝝ ſuoꝝ viſci
ſcet. Et vindictā retribuet in hoſtes eoꝝ
⁊ ꝓpitius erit terre ppli ſui. Venit ergo
moyſes ⁊ locut⁹ eſt oīa ꝟba cantici hui⁹
D in auribus ppli ipſe ⁊ ioſue fili⁹ nū. Cō-
pleuitq̧ oēs ſermones iſtos loquens ad
vniuerſum iſrl': ⁊ dixit ad eos. Ponite cor
da vr̄a in oīa verba mea q̄ ego teſtificor
vobis hodie vt mādetis ea filijs vr̄is cu-
ſtodire ⁊ facere: ⁊ implere vniuerſa q̄ ſcri
pta ſunt in volumine legis huius q2 non
in caſſum p̄cepta ſunt vobis: ſed vt ſin-
guli in eis viuerēt: q̄ faciētes longo ꝑſeue
retis tp̄e i terra ad quā iordane trāmiſſo
ingredimini poſſidendā. Locutuſq̧ eſt
dn̄s ad moyſen in eadē die: dicēs. Aſcen
Alr̄ ✠ ſupe eſt id eſt trāſitus q non eſt de ſerti. Nu. xx. de in mōtē iſtū abarim ✠ .i. tranſitus in
mōtē nebo q̄ eſt i terra moab ɔ̄ hiericho
⁊ vide terrā chanaā quā ego tradā filijs
iſrael obtinendā ⁊ morere in mōte. Quē
cōſcendēs iungeris pplis tuis ſicut mor
tuus eſt aaron frater tuus in monte hor
⁊ appoſitus pplis ſuis: q2 ꝑuaricati eſtis
ɔtra me in medio filioꝝ iſrl' ad aquas cō
tradictiōis in cades deſerti ſin: ⁊ nō ſan
ctificaſtis me inter filios iſrl'. E cōtra vi-
Alr̄ ✠ eas. debis ✠ terram: ⁊ non ingredieris eam:
quā ego dabo filijs iſrl'.

¶ C. S. Bn̄dictio moyſi qua vltimo bn̄dixit iſrl' in p̄io: vltimo ɔmendauit moyſes. Cap. xxxiij.

A Hec eſt bn̄dictio q̄ bn̄di
xit moyſes hō dei filijs
iſrael ante mortē ſuā.
Et ait. Dn̄s de ſina ve-
nit: et de ſeir ortus eſt
nobis. Apparuit d̄ mō
te pharan: ⁊ cū eo ſctō
rū milia. In dextera ei⁹
ignea lex dilexit pplos. Oēs ſancti in ma
nu illius ſunt: ⁊ q̄ appropinquāt pedib⁹
eius accipient de doctrina illius. Legem
precepit nobis moyſes hereditatem mul
titudinis iacob. Erit apd̄ rectiſſimū rex
ɔgregatis p̄ncipib⁹ ppli cū tribubus iſrl'
Viuat ruben et nō moriat: ⁊ ſit paru⁹ in
numero. Hec eſt iude benedictio. Audi
dn̄e vocē iude: ⁊ ad pplm ſuum introduc
eū. Manus eius pugnabūt ꝓ eo: ⁊ adiu
tor illius cōtra aduerſarios ei⁹ erit. Leui
q̧ ait. Perfectio tua ⁊ doctrīa tua a viro
ſancto tuo quē ꝓbaſti in tentatione: ⁊ iu
dicaſti ad aquas contradictiōis. Qui di- Ex. 16.
xit patri ſuo ⁊ matri ſue neſcio vos: ⁊ fra
tribus ſuis ignoro illos ⁊ neſcierūt filios 93. diſt. c.
ſuos. Hi cuſtodierunt eloquium tuum: ⁊ diaconi
pactū tuum ſeruauerūt: iudicia tua o ia ſunt i p̄s.
cob ⁊ legem tuā o iſrael. Ponēt thymia- B
ma in furore tuo: ⁊ holocauſta ſuper al-
tare tuum. Benedic dn̄e fortitudini eius
⁊ opera manuū illius ſuſcipe. Percute
dorſa inimicoꝝ eius: ⁊ q̄ oderunt eū nō
ɔſurgāt. Et beniamin ait. Amantiſſim⁹
dn̄s habitabit confidēter in eo: quaſi in
thalamo tota die morabit: ⁊ inter hume
ros illius requieſcet. Ioſeph q̧ ait. De be
nedictione dn̄i terra eius de pomis celi
⁊ rore atq̧ abyſſo ſubiacente. De pomis
fructuū ſolis ac lune de vertice antiquo
rū mōtiū: de pomis colliū eternoꝝ ⁊ de
frugib⁹ terre ⁊ de plenitudine eius. Bn̄-
dictio illius q̄ apparuit in rubo veniat ſu
per caput ioſeph ⁊ ſup verticē nazarei in
ter fratres ſuos. Quaſi primogeniti tau-
ri pulchritudo eius: cornua rhinocerotis C
cornua illius. In ipſis ventilabit gētes vſq̧
ad terminos terre. He ſūt multitudines
ephraim: ⁊ hec milia manaſſe. Et zabulō
ait. Letare zabulō in exitu tuo: ⁊ iſachar
in tabernaculis tuis populos vocabunt
ad montem: ibi immolabunt victimas iu
ſticie. Qui inundationē maris quaſi lac
ſugent: ⁊ theſauros abſconditos arenaꝝ
Et gad ait. Bn̄dictus in latitudine gad: D
quaſi leo requieuit: cepitq̧ brachiū ⁊ ver
ticē: ⁊ vidit pricipatū ſuū q᷑ in parte ſua
doctor eſſet repoſitus q̄ fuit cū principi-
bus ppli: ⁊ fecit iuſticias dn̄i ⁊ iudicium
ſuū in iſrael. Dan q̧ ait. Dan catull⁹ leo-
nis: fluet largiter de baſan. Et neptalim
dixit. Neptalim abūdātia ꝑfruet: ⁊ plen⁹
erit ✠ benedictionib⁹ dn̄i. Mare ⁊ meri Alr̄ ✠ bn̄dictione.
diē poſſidebit. Aſer q̧ ait. Benedict⁹ in
filijs aſer: ſit placēs in fratribus ſuis: et Alr̄ ✠ con
✠ tingat i oleo pedē ſuū. Ferrū ⁊ es cal- tingat.
ciamētum ei⁹. Sicut dies iuuētutis tue: Alr̄ ✠ ſup
ita ⁊ ſenectus tua. Nō ē de⁹ ✠ ali⁹ vt de⁹ eſt et.
rectiſſimi. Aſcenſor celi auxiliator tuus. Alr̄ ✠ deſi
Magnificētia ei⁹ diſcurrunt nubes: ha- cut deus.
bitaculum ei⁹ ſurſum: et ſubter brachia Vide. 33.
ſempiterna eijciet a facie tua inimicum:
dicetq̧ cōterere. Habitabit iſrl' ɔfidēter
⁊ ſolus. Oculus iacob in terra frumenti
et vini: celiq̧ caligabunt rore. Beat⁹ ✠ Alr̄ ✠ es.
tu iſrael. Quis ſimilis tui pplē qui ſalua
ris in domino? Scutum auxilij tui: ⁊ gla
dius glorie tue. Negabunt te inimici tui: et
tu eorum colla calcabis.

¶ C.S. De aſcenſu moyſi in mōtem ⁊ cōtemplatione t rre: de morte ⁊ ſepultura ipſius: de fletu populi: ⁊ Joſue impletur ſapientia: cōmendatur moyſes: de familiaritate dei: ⁊ de his que fecit deus per eum. Capitulum.xxxiiij.

A 2. macha. 2.a.
Aſcendit ergo moyſes
de cāpeſtribus moab
ſup montē nebo in ver
ticē phaſga contra hie
richo: oſtenditq; ei do
minus oēm terra; ga
laad vſq; dan ⁊ vniuer
ſu; neptalim terramq;
ephraim: ⁊ manaſſe: ⁊ oēm terram iuda
vſq; ad mare nouiſſimum ⁊ auſtralē par
tem ⁊ latitudinē cāpi hiericho: ciuitatis
B palmarū vſq; segor. Dixitq; dñs ad eum
Ge. 12. b 13. d. Hec eſt terra ꝓ qua iuraui abraā: iſaac ⁊
iacob: dicēs. Semini tuo dabo eā. Vidi
ſti eā oculis tuis: ⁊ nō trāſibis ad illam.
Mortuuſq; ē ibi moyſes ſeruꝰ dñi i ter
ra moab iubēte dño: ⁊ ſepeliuit eū i val
le terre moab cōtra phogor: ⁊ non cogno
uit hō ſepulchrū eiꝰ vſq; in p̄ſentē diem
C Moyſes cētum ⁊ viginti annoꝝ erat qn̄
13. q. 2. c. qa dig. mortuus eſt. Non caligauit oculus eius
nec dentes illius moti ſunt. Fleuerunt
eū filij iſrael in campeſtribꝰ moab trigi
D ta diebꝰ: ⁊ cōpleti ſunt dies planctꝰ lugē
tiū moyſen. Joſue vero filiꝰ nū repletꝰ eſt
ſpū ſapiētie: q2 moyſes poſuit ſup eū ma
nus ſuas. et obedierūt ei filij iſrl̄ feceruntq;
ſicut p̄cepit dñs moyſi. Et nō ſurrexit vl
tra ꝓpheta i iſrl̄ ſicut moyſes: quē noſſet
dñs facie ad faciē i oībꝰ ſignis atq; portē
tis q̄ miſit ꝑ eū vt faceret i terra egypti
pharaōi ⁊ oībꝰ ſeruis eiꝰ vniuerſeq; ter
re illiꝰ: ⁊ cūctā manū robuſtā: magnaq;
mirabilia q̄ fecit moyſes coraꝫ vniuerſo
iſrael.

¶ Explicit liber deuteronomij.

¶ Incipit prologus beati Hieronymi presbyteri in librum Joſue.

Tandem finito pētateucho moyſi velut grādi fenore liberati ad ieſum filiū naue manū mittimus quē hebrei ioſue bēnun. i. ioſue filiū nū vocāt: ⁊ iudicū librum quē ſopthim appellāt ad ruth & ⁊ heſter quos eiſdē noībꝰ eſſe rūt. Monemuſq; lectorē vt ſilua hebraicorū noīm ⁊ diſtictiōes ꝑ mēbra diuiſas diligēs ſcriptor cōſeruet: ne et nr̄ labor ⁊ filiꝰ ſtudiū pereat. Et vt i primis qḋ ſepe teſtatus ſum ſciat me nō in reprehēſionem veterū noua cudere: ſicut amici mei criminant: ſꝫ ꝓ virili ✠ portione offerre linque mee hoībꝰ quos tn̄ noſtra delectant vt ꝓ grecoꝝ ✠ hexaplis q̄ ⁊ ſumptu et labore maximo indiget editionē noſtram habeāt. Et ſicubi in antiquoꝝ volumi nū lectione dubitarint: hec illis cōferentes inueniāt qḋ requirūt. Maxime cū apud latios tot ſint exemplaria quot codices et vnuſquiſq; ꝓ arbitrio ſuo vel addiderit vel ſubtraxerit quod ei viſum eſt: et vtiq; nō poſſit verum eſſe quod diſſonat Vn̄ ceſſet arcuato vulnere ɔtra nos inſurgere ſcorpius: ⁊ ſanctuꝫ opus venenata carpere lingua deſiſtat: vel ſuſcipiens: ſi placet vel cōtēnēs ſi diſplicet: meminerit q; illorum verſuū. Os tuuꝫ abūdauit malicia: ⁊ lingua tua cōcinnabat dolos. Sedēs aduerſus fratrē tuum loq̄baris: et aduerſus filium matris tue ponebas ſcādalū. Hec feciſti et tacui. Exiſtimaſti iniq̄ ꝙ ero tui ſimilis: arguā te et ſtatuā illa cōtra faciē tuā. Que enī audiētis vl̄ legētis vtilitas eſt nos laborando ſudare: et alios detrahēdo laborare: dolere iudeos ꝙ caluniādi eis et irridendi xp̄ianos ſit ablata occaſio: ⁊ eccleſie hoīes id deſpicere: imo lacerare vnde aduerſarij torquentur. Qḋ ſi vetus eis tm̄ interpretatio placet: que ⁊ mihi nō diſplicet: ⁊ nihil extra recipiēdum putant cur ea que ſub aſtericis ⁊ obelis vel addita ſunt vel amputata legūt et negligunt? Quare danielem iuxta theodotionis traditionē eccleſie ſuſceperūt? Cur origenem mirātur et euſebiū pāphili cunctas editiōes ſimiliter differentes? Aut que fuit ſtulticia poſtq̄ vera dixerint ꝓferre q̄ falſa ſunt? Unde autē in nouo teſtamento ꝓbare poterūt aſſumpta teſtimonia que i libris veteribus nō habent. Hec dicimus: ne omnino caluniantibus tacere videamur. Ceterū poſt ſancte paule dormitionem: cuiꝰ vita virtutis exemplū eſt: ⁊ hos libros quos euſtochio virgini chriſti negare non potui: decreuimus dum ſpūs hos regit artus prophetarum explanationi inſcribere et omiſſum iam diu opus quaſi quodam poſtliminio repetere. Preſertim cū ⁊ ad mirabilis ſanctuſq; vir pammachius hoc idem litteris flagitet et nos ad patriam feſtinātes mortiferos ſirenarū cātus ſurda debeamus aure tranſire.

¶ Explicit ꝓlogus ſcti Hieronymi.

Alʼs ✠ parte. Alʼs ✠ hexaplois.
Ps. 49.
Ibidem.

¶ Incipit argumentum.

Eſus fili⁹ naue: typuꝫ
dñi nõ ſolũ i geſtis ve-
rũetiã i noĩe gerẽs trã
ſit iordanẽ hoſtiũ rgna
ſubuertit diuidit terrã
victori pplo: ꝛ p ſingu
las vrbes vicules mõ-
tes: flumia torrẽtes at
ꝙ ↄfinia eccl̃ie celeſtiſqꝫ hierl̃ꝫ ſpiritalia
regna deſcribit. ¶ Explicit argumẽtũ.

¶ Incipit liber Ioſue.

¶ C.S. Confortat dominus ioſue: facit prepara-
ri cibaria ad eundum poſt diem tertiũ: illi obe-
dire promittunt. Capitulum. j.

Et factum eſt
poſt mortẽ moyſi ſerui
dñi vt loqueretur dñs
ad ioſue filium nun mi
niſterium moyſi: ꝛ di-
ceret ei. Moyſes ſeru⁹
me⁹ mortuus eſt. Sur
ge ꝛ tranſi iordanẽ iſtũ tu ꝛ oĩs pplſ te-
Deu. 11. c. cũ in terram quã ego dabo filiis iſrael.
Oẽm locũ quẽ calcauerit veſtigiũ pedis
vr̃i vobis tradã: ſicut locut⁹ ſum moyſi.
A deſerto ꝛ libano vſqꝫ ad fluuium ma
gnum eufraten oĩs terra etheoꝝ vſqꝫ ad
mare magnũ ꝯ ſolis occaſum erit termi
nus vr̃: null⁹ poterit vobis reſiſtere cun
ctis diebus vite tue. Sicut fui cũ moyſe
Alia ✠ et. ita ero ✠ tecũ: nõ dimittã nec derelinquã
I. 3. b. te cõfortare ꝛ eſto robuſtus. Tu eñ ſorte
Deu. 13. a. diuides pplo huic terrã p qua iuraui pa
B trib⁹ tuis vt traderẽ eã illis. Cõfortare
I. eodem. igit̃ ꝛ eſto robuſt⁹ valde ꝛ cuſtodias ꝛ fa
Deu. 31. b. cias oẽs legẽ quã pcepit tibi moyſes ſer-
3. reg. 2. a. uus me⁹. Nõ declines ab ea ad dexteraꝫ
vel ad ſiniſtrã: vt itelligas cũcta q̃ agis
Nõ recedat volumẽ le: iſt hui⁹ ab ore tuo
ſꝫ meditaberis i eo dieb⁹ ac noctib⁹ vt cu
ſtodias ꝛ facias oĩa q̃ ſcripta ſunt in eo.
Tũc diriges viã tuã ꝛ itelliges eã. Ecce I. eodem
precipio tibi: ↄfortare ꝛ eſto robuſt⁹. No C
li metuere ꝛ noli timere: qm̃ tecũ eſt dñs
de⁹ tu⁹ i oĩb⁹ ad q̃cũqꝫ perrexeris. Prece-
pitqꝫ ioſue pncipib⁹ ppli dicẽs. Trãſite
p mediũ caſtroꝝ ꝛ iperate pplo: ꝛ dicite.
Preparate vobis cibaria: qm̃ poſt diem
tertiũ trãſibitis iordanẽ: ꝛ itrabitis ad poſ
ſidẽdũ terrã quã dñs de⁹ veſter daturus
eſt vobis. Rubenitis quoqꝫ et gaddītis Nu. 32. b
et dimidie tribui manaſſe: ait. Memen- ꝛ . I. 4. c.
tote ſermonis quẽ pcipit vobis moyſes D
famulus dñi dicẽs. Dñs de⁹ veſter dedit
vobis requiẽ ꝛ oẽm terrã. Vxores vr̃e et
filij vr̃i ac iumẽta manebũt in terra quã
tradidit vobis moyſes trans iordanem.
Vos aũt trãſite armati an̄ fratres vr̃os
oẽs fortes manu: ꝛ pugnate p eis donec
det dñs requiẽ fratribus vr̃is ſicut et vo-
bis dedit: ꝛ poſſideãt ipſi qꝫ terrã quam
dñs de⁹ veſter daturus eſt eis: ꝛ ſic reuer
timini i terrã poſſeſſiõis vr̃e ꝛ habitabitis
in ea quã vobis dedit moyſes famulus
dñi trans iordanẽ cõtra ſolis ortum. Re
deruntqꝫ ad ioſue atqꝫ dixerũt. Oĩa que p
cepiſti nobis faciem⁹: ꝛ quocunqꝫ miſe-
ris ibimus. Sicut obediuimus in cun- Deu. 34. d
ctis moyſi: ita obediemus et tibi: tñ ſit
dñs de⁹ tecuꝫ ſicut fuit cum moyſe. Qui
cõtradixerit ori tuo ꝛ non obedierit cun-
ctis ſermonib⁹ ✠ quos pceperis ei mo- Alia ✠ tuis
riat̃. Tu tantũ cõfortare ꝛ viriliter age.

¶ C.S. De exploratoribus miſſis ad explorãdũ
terram ꝛ vrbẽ hiericho: de raab exploratores ab
ſcõdente: de pacto funali. Capitulũ. ij.

Miſit igitur ioſue filius A
nun ✠ de ſethim duos Alia ✠ ſeth
viros exploratores in tim.
abſcõdito. Et dixit eis
Ite ꝛ conſiderate ter- Iaco. 2. d.
ram vrbemqꝫ hiericho Heb. 11. f.
Qui pgentes ingreſſi 32. q. 1. ſi.
ſunt domum mulieris eſt ergo.
meretricis noĩe raab: et quieuerũt apud
eã. Nũciatũqꝫ eſt regi hiericho ꝛ dictum
Ecce viri ingreſſi ſunt huc per noctẽ de
filijs iſrael vt explorent terraꝫ. Miſitqꝫ
rex hiericho ad raab ✠ meretricẽ: dicẽs Alia ✠ hoſp
Educ viros qui venerunt ad te: et igreſſi eſt meretri
ſunt domũ tuã. Exploratores qppe ſunt cem.
et oẽm terrã conſiderare venerant. Tol
lenſqꝫ mulier viros abſcondit ꝛ ait. Fa-
teor venerũt ad me: ſed neſciebam vnde
eſſent. Cunqꝫ porta clauderetur in tene- I. 6. d.
bris: et illi pariter exierunt: neſcio quo

abierint. Perſeq̄mini cito ꝛ cōp̄rehēdetis
D eos. Ipſa aūt fecit aſcēdere viros i ſolari
um dom⁹ ſue: operuitq̧ eos ſtipula lini
que ibi erat. Hi aūt q̄ miſſi fuerant: ſecu
ti ſunt eos p viam q̄ ducit ad vada iorda
nis: illiſq̧ egreſſis ſtatī porta clauſa eſt.
Necdū obdormierāt q̄ latebāt ꝛ ecce mu
lier aſcēdit ad eos: ꝛ ait. Noui φ dn̄s tra
diderit vobis terrā. Etenim irruit ī noſter
ror veſter: ꝛ elāguerunt oēs habitatores
Exo.i.c. terre. Audiuim⁹ φ ſiccauerit dn̄s aquas
maris rubri ad veſtrū introitū qn̄ egreſſi
eſtis ex egypto: ꝛ q̄ feceritis duob⁹ āmor
E reorꝫ regib⁹ q̄ erāt trās iordanē: ſeō ꝛ og
quos īterfeciſtis. Et hec audiētes perti
.d.b. muim⁹ ꝛ elanguit cor noſtrū: nec remā
ſit ī nobis ſpūs ad introitū veſtrū. Dn̄s
enī de⁹ veſter ipſe eſt de⁹ in celo ſurſum ꝛ
in terra deorſuꝫ. Nūc ergo iurate mihi p
dn̄m vt quō ego miſericordiam feci vo
biſcū: ita ꝛ vos faciatis cum domo pris
mei detiſq̧ mihi verū ſignū ✠ vt ſaluetis
patrem meū et matrem: fratres ac ſoro
res meas ꝛ oīa que illorum ſunt: et erua
tis aīas noſtras a morte. Qui rn̄derunt
ei. Aīa noſtra ſit pro vobis in mortem: ſi
tū non prodideris nos. Cūq̧ tradiderit
nobis dn̄s terrā hāc: faciem⁹ ī te miſeri
cordiam et veritatem. Dimiſit ergo eos
per funē de feneſtra. Domus enim eius
hērebat muro. Dixitq̧ ad eos. Ad mon
tana conſcendite ne forte occurrant vo
bis reuertentes: ibiq̧ latitate tribus die
bus donec redeant: et ſic ibitis per viam
veſtram. Qui dixerunt ad eam. Innoxij
erimus a iuramento hoc quo adiuraſti
nos: ſi ingredientibus nobis terrā ſignuꝫ
✠ non fuerit funiculus iſte coccineus
ꝛ ligaueris eū in feneſtra per quā dimiſi
ſti nos: ꝛ patrē tuum ac matrē fratreſq̧
et omnē cognationē tuam cōgregaueris
in domū tuam. Qui oſtium domus tue
ingreſſus fuerit: reus ſibi erit ſanguis ip
ſius erit in caput eius: ꝛ nos erimus alie
ni. Cunctorꝫ autem ſanguis qui tecum
in domo fuerint redūdabit in caput no
F ſtrum ſi eos aliquis tetigerit. Quō ſi nos
prodere volueris ꝛ ſermonē iſtuꝫ pferre
in medium: erimus mundi ab hoc iura
mento quo adiuraſti nos. Et illa reſpon
dit. Sicut locuti eſtis ita fiat. Dimittēſq̧
eos vt pgerēt appēdit funiculū cocci
neū ī feneſtra. Illi vō ābulātes puenerūt
ad mōtana ꝛ māſerunt ibi tres dies do
nec reuerterent̄ q̄ fuerant pſecuti. Que
rētes enī p oēm viā nō repperierunt eos.

Quibus vrbem ingreſſis reuerſi ſunt et
deſcenderunt exploratores de monte: et
trāſmiſſo iordane venerunt ad ioſue fi
lium nun: narraueruntq̧ ei omnia que
acciderant ſibi atq̧ dixerunt. Tradidit
dn̄s oēm terrā hāc ī man⁹ nr̄as: ꝛ timo
re proſtrati ſunt cūcti habitatores eius.

¶ C.3. Venit populus ad iordanem: ſiccantur aque populus tranſit. Capitulum .iij.

Igitur ioſue de nocte A
conſurgens mouit ca Iordan⁹
ſtra egredientes que de ſe que iordanis
thim venerunt ad ior clarus.
danē ipſe et oēs filij iſ
rael: et morati ſunt ibi
per tres dies. Quibus
euolutis tranſierunt p̄
cones per caſtrorꝫ mediū et clamare ce
perunt. Quādo videritis arcā federis dn̄i
dei vr̄i ꝛ ſacerdotes ſtirpis leuitice por
tantes eam: vos quoq̧ cōſurgite ꝛ ſequi
mini precedētes: ſitq̧ inter vos et arcaꝫ
ſpacium cubitorꝫ duū miliū: vt procul
✠ magis videre poſſitis ꝛ noſſe p quam Alī ✠ ma
viā ingrediamini: qꝛ prius non ambula gis ſupeſt.
ſtis per eam: ꝛ cauete ne appropinque
tis ad arcam. Dixitq̧ ioſue ad populuꝫ.
Sanctificamini: cras enī faciet domin⁹ B
inter vos mirabilia. Et ait ad ſacerdo Leui. xx.
tes. Tollite arcam federis: et precedite b.
populum. Qui iuſſa complentes tulerūt Nu.11.b.
et ambulauerunt ante eos. Dixitq̧ dn̄s 1 .re.16.b.
ad ioſue. Hodie incipiam exaltare te co
ram omni iſrael: vt ſciant φ ſicut cum
moyſe fui: ita et tecum ſum. Tu autem
precipe ſacerdotibus qui portant arcam
federis: ꝛ dic eis. Cum ingreſſi fueritis ſ.1.a.
partē aque iordanis: ſtate in ea. Dixitq̧
ioſue ad filios iſrael. Accedite huc et au C
dite ✠ verbum dn̄i dei veſtri. Et rurſum Alī ✠ ver
in hoc inquit ſcietis φ dn̄s deus viuens ba mea.
in medio veſtri eſt: ꝛ diſperdet in conſpe Pherez et
ctu veſtro chananeū et ethēum eueum ꝛ cadm⁹ apō
pherezeū. gergeſeū quoq̧ ꝛ iebuſeū ꝛ am ptum res
morreū. Ecce arca federis dn̄i oīs terre gnant.
antecedet vos p iordanē. Parate duode
cim viros ✠ de duodecim tribub⁹ iſrael Alī ✠ ſuq
ſingulos p ſingulas trib⁹. Et cū poſue eſt de duo
rint veſtigia pedū ſuorꝫ ſacerdotes qui decim.
portant arcaꝫ federis domini dei vniuer
ſe terre in aquis iordanis: aque q̄ inferio
res ſunt decurrent atq̧ deficient: que au
tem deſup veniūt in vna mole conſiſtēt.
Igit̄ egreſſus eſt pp̄lus de tabernaculis Eccl.24.f.

ſulo vt trāſirent iordanē: ſacerdotes qui
b portabāt arcā federis pgebāt ān eū. In-
Eccl.24.c greſſiſq; eis iordanē ⁊ pedib⁹ eorū i par
de cōſe.diſ. te aque tinctis iordanis autē ripas aluei
2.c. reue- ſui tēpore meſſis impleuerat. Steterūt
ra.ꝑ iorda aque deſcendentes in loco vno et inſtar
nis. mōtis intumeſcētes apparebāt ꝓcul ab
Alo+ adā. vrbe q̄ vocat̄ +edō vſq; ad locū ſarthā.
Cilicia a Que aūt inferiores erāt i mare ſolitudi-
ſilice de- nis (qd̄ nūc vocat̄ mortuū) deſcēderūt
nominatur. vſq; quo oino deficerēt. Ppl's aūt icede
bat cōtra iordanē ⁊ ſacerdotes qui portā
bant arcā federis dn̄i ſtabant ſup ſiccam
humū in medio iordanis accincti: oiſq;
populus per arentē alueū ptrāſibat.

¶ C.S. Eliguntur duodeci viri de ſingulis tri-
bubus: de duodecim lapidibus poſitis in alueo:
de duodecim in ſicco vt ſit in ſignum poſteris.

Capitulum. iiij.

A Q Uib⁹ tranſgreſſis dixit
dominus ad ioſue. Eli-
ge duodeci viros ſingu
los p ſingulas tribus:
et p̄cipe eis vt tollant
de medio iordanis al-
ueo vbi ſteterūt pedes
ſacerdotū: duodecim
duriſſimos lapides: quos ponetis i loco
caſtrorū vbi fixerit̄ hac nocte tētoria. Uo
cauitq; ioſue duodecim viros quos ele-
gerat de filijs iſrael ſingulos de ſingulis
tribubus ⁊ ait ad eos. Ite ān arcā dn̄i dei
vr̄i ad iordanis mediū: ⁊ portate inde ſin-
guli ſingulos lapides in humeris vr̄is iu-
Phenyx ſy- xta numerū filiorū iſrael vt ſit ſignū inter
done vrbes vos. Et qn̄ interrogauerint vos filij vr̄i
in ſyria cō- cras dicentes. Quid ſibi volunt iſti lapi-
dit et re- des: rn̄debitis eis. Defecerūt aq̄ iordanis
gnat ⁊ pro an arcā federis dn̄i cū trāſiret eū: idcir-
uincie no- co poſiti ſūt lapides iſti monimētū filio
men dedit. rū iſr̄l vſq; i eternū. Fecerūt ergo filij iſ
Deu. 27.a. rael ſicut p̄cepit eis ioſue portātes d̄ me
B dio iordanis alueo duodecim lapides vt
Phenices dn̄s ei impat iuxta numerū filiorū iſrael
ꝑes artes vſq; in locū in quo caſtrametati ſunt ibi
inuenerūt. q; poſuerunt eos. Alios q̄q; duodeci lapi
⁊ l̄ras gre- des poſuit ioſue i medio iordanis alueo
cis tradide vbi ſteterunt ſacerdotes qui portabant
runt. arcā federis dn̄i: ⁊ ſunt ibi vſq; i p̄ſentē
diē. Sacerdotes aūt q̄ portabāt arcā ſta
bāt i iordanis medio: donec oia cōplerē
tur q̄ ioſue vt loq̄ret̄ ad ppl'm p̄ceperat
dn̄s ⁊ dixerat ei moyſes. Feſtinauitq; po
pul⁹ ⁊ trāſijt. Cūq; trāſiſſent oēs tranſi
C uit ⁊ arca dn̄i: ſacerdotes q̄q; pgebāt āte
Nu.32.f. ppl'm. Filij q̄q; rubē ⁊ gaad ⁊ dimidia tri-
bus manaſſe: armati p̄cedebāt fr̄es ſuos Cadmus
filios iſrael ſicut eis p̄ceperat moyſes et ꝑinj. l̄ras
quadragita pugnatorū milia p turmas ⁊ grecas in-
cuneos icedebāt p planā atq; cāpeſtria uenit ⁊ hec
vrbis hiericho. In die illo magnificauit tie pulcra
dn̄s ioſue coram oi iſr̄l vt timerēt eū ſi- nomen de-
cut timuerāt moyſen dū adhuc viueret. dit ⁊ vrbes
Dixitq; ad eū. Precipe ſacerdotib⁹ q̄ por thebei ſpa
tāt arcā federis dn̄i vt aſcēdāt de iorda- pulcria cō-
ne. Qui p̄cepit eis dicēs. Aſcēdite de ior didit.
dane. Cūq; aſcēdiſſent portātes arcā fe D
deris dn̄i: ⁊ ſiccā humū calcare cepiſſent Europa a
reuerſe ſunt aq̄ in alueū ſuū: ⁊ fluebāt ſi qua tertia
cut ān ꝯſueuerāt. Ppl's aūt aſcendit de pars orbis
iordane decimo die mēſis primi: ⁊ caſtra denoiatur
metati ſunt i galgalis ꝯtra orientalē pla clarea.
gā vrbis hiericho. Duodeci q̄q; lapides q̄s Ezo.14.e.
de iordanis alueo ſumpſerāt: poſuit io-
ſue i galgal: ⁊ dixit ad filios iſr̄l. Qn̄ in-
terrogauerint filij vr̄i cras p̄res ſuos et
dixerit eis. Quid ſibi volūt lapides iſti:
docebit̄ eos atq; dicet̄. Per arētē alueū
trāſiuit iſr̄l iordanē iſtū: ſiccāte dn̄o deo
nr̄o aquas ei⁹ i ꝯſpectu nr̄o donec trāſi
rem⁹ ſicut fecerat p̄us in mari rubro qd̄
ſiccauit donec trāſiremꝰ: vt diſcāt oēs
terrarū ppl'i fortiſſimā dei manū +vt et Alo+ ⁊ in
vos timeatis deū vr̄m omni tp̄e.

¶ C.S. De circunciſione in galgalis: de celebra
tione paſche: de eſu polēte: de defectu manne et
angelo quem vidit ioſue ſtātē cōtra ſe. Ca. v.

P Oſtq̄ ergo audierant A
oēs reges amorreorum
q̄ habitabāt trans ior-
danē ad occidentalem
plagā: et cuncti reges
chanaā q̄ ppiqua poſ
ſidebant magni maris
loca q̄ ſiccaſſet domi-
nus fluēta iordanis corā filijs iſr̄l donec
trāſirēt: diſſolutū ē cor eorū ⁊ nō remāſit
in eis ſpūs timētiū + itroitū filiorū iſr̄l. Alo+ in in
Eo tēpore ait dn̄s ad ioſue. Fac tibi cul- troitu.
tros lapideos: ⁊ circūcide ſcd̄o filios iſr̄l
Fecit qd̄ iuſſerat dn̄s ⁊ circūcidit filios
iſr̄l i colle p̄putiorū. Hec aūt cā ē ſcd̄e cir B
cūciſiōis. Ois ppl's q̄ egreſſus ē de egy-
pto generis maſculini vniuerſi bellato-
res viri mortui ſūt i deſerto p lōgiſſimos
vie circuit⁹ q̄ oēs circūciſi erāt ppl's aūt
q̄ nat⁹ ē i deſerto p q̄dragita ānos itine-
ris latiſſime ſolitudinis icircūciſus fuit
donec ꝯſumerent̄ q̄ nō audierant vocē
dn̄i ⁊ qb⁹ ān iurauerat vt oſtēderet eis ter
rā lacte ⁊ melle manātē. Horū filij in lo-
cum ſucceſſerunt patrum et circunciſi

ſunt a ioſue: qꝛ ſicut nati fuerant in pre-
putio erāt nec eos in via aliquis circūci-
C
derat. Poſtꝙ autem oēs circuncisi ſunt:
xxvi.q.v. manſerunt in eodē caſtrorū loco donec
ſed ꝛ illud. ſanarentur. Dixitqꝫ dñs ad ioſue. Hodie
abſtuli opprobriū egypti a vobis. Voca
tumqꝫ eſt nomen loci illius galgala vſqꝫ
Hic celebra in preſentē diē. Manſeruntqꝫ filij iſrael
tio phaſe in galgalis: ꝛ fecerūt phaſe q̄rtadecima
die menſis ad veſperum in campeſtrib⁹
hiericho et comederunt de frugibus ter
re die altero: ꝛ azymos panes ꝛ polentā
eiuſdem anni. Defecitqꝫ manna poſtꝙ
comederunt de frugibus terre: nec vſi
Deficit hic ſunt vltra cibo illo filij iſrael: ſed come-
vſus mane derūt de fructib⁹ p̄ſentis anni terre cha
D
naan. Cum aūt eſſet ioſue in agro vrbis
De viſione hiericho: leuauit oculos ꝛ vidit virū ſtā
angeli ap- tem cōtra ſe euaginatū tenentē gladiū
parentis io- perrexitqꝫ ad eū et ait. Noſter es an ad-
ſue. uerſariorū? Qui reſpondit. Nequaꝙ: ſed
ſum princeps exercitus dñi ꝛ nūc venio
Cecidit ioſue pron⁹ in terrā. Et adorās
ait. Quid dñs me⁹ loquit ad ſeruū ſuū
Exo. iii.b. Solue inquit calciamentū tuū de pedi-
Act. vii.d. bus tuis: locus eñ in quo ſtas ſanctus
eſt. Fecitqꝫ ioſue vt ſibi fuerat impatū.

¶ C. S. De circuitu hiericho p ſeptē dies: de
ſubmerſione ꝛ anathemate hiericho de raab et
maledictione. Capitulum. vi.

A
xxiii.q.v.c. remittitur hic modo accipiēdi hiericho p circuitū ſeptē dieb⁹

Jericho autem clauſa
erat atqꝫ munita timo-
re filiorum iſrael: ꝛ nul
lus egredi audebat aut
ingredi. Dixitqꝫ domi-
nus ad ioſue. Ecce de-
di i manu tua hiericho
et regem eius omneſqꝫ
fortes viros. Circuite vrbē cuncti bella-
tores ſemel p diem: ſic facietis ſex dieb⁹.
Septimo autē die ſacerdotes tollent ſe
ptē buccinas quarum vſus eſt in iubileo
ꝛ precedēt arcā federis. Septieſqꝫ circū
ibitis ciuitatē: ꝛ ſacerdotes clāgēt buc-
cinis. Cūqꝫ inſonuerit vox tube longior
atqꝫ conciſior: ꝛ in auribus veſtris incre
puerit: cōclamabit oīs populus vocife-
ratione maxima: ꝛ muri funditus corruent
ciuitatis ingredienturqꝫ ſinguli p locū
cōtra quē ſteterint. Vocauit ergo ioſue
filius nū ſacerdotes ꝛ dixit ad eos. Tolli
te arcā federis. Et ſeptē alij ſacerdotes
tollāt ſeptē iubileorū buccinas: ꝛ icedāt
B
ante arcā dñi. Ad pplm quoqꝫ ait. Ite et
circuite ciuitatē armati p̄cedentes arcā
dñi. Cūqꝫ ioſue verba finiſſet ꝛ ſeptē ſa-
cerdotes ſeptem buccinis clāgerēt ante
arcā federis dñi: oīſqꝫ pplꝰ p̄cederet ar
mati exercitus reliquum vulgus arcā ſe
quebat: ac buccinis oīa ꝯcrepabāt. Pre
ceperat aūt ioſue pplo dicēs. Nō clama
bitis nec audiet vox veſtra: neqꝫ vll⁹ ſer
mo ex ore veſtro egredietur donec vēiat
dies in quo dicā vobis. Clamate et voci
feramini. Circuiuit ergo arca dñi ciuita
tem ſemel per diē: ꝛ reuerſa eſt in caſtra
remāſitqꝫ ibi. Igit ioſue de nocte cōſur-
gente tulerunt ſacerdotes arcam dñi et
ſeptem ex eis ſeptem buccinas quarum
in iubileo vſus eſt: precedebantqꝫ arcam
dñi ambulantes atqꝫ clangentes: et ar-
matus populus ibat ante eos vulgus au
tem reliquum ſequebatur arcam etbuc-
cinis p̄ſonabat. Circuierūtqꝫ ciuitatē
ſecundo die ſemel: et reuerſi ſunt in ca-
ſtra: ſic fecerunt ſex diebus. Die autem
ſeptimo diluculo cōſurgentes: circumie
runt vrbem ſicut diſpoſitum erat ſepties.
Cumqꝫ ſeptimo circuitu clangerent buc
cinis ſacerdotes: dixit ioſue ad omnem
iſrael. Vociferamini. Tradidit enim vo
bis dominus ciuitatem. Sitqꝫ ciuitas
hec anathema: et oīa que in ea ſunt do-
C
mino ſola raab meretrix viuat cum vni
De anathe uerſis qui cum ea in domo ſunt. Abſcon
mate ꝛ ſub dit enī nuncios quos direximus. Vos
merſio hie autem cauete ne de his que precepta ſūt
richo. quippiam contingatis ꝛ ſitis preuarica-
ii. R. d. tionis rei: et omnia caſtra iſrael ſub pec
cato ſint atqꝫ turbent. Quicqd aūt auri
et argenti fuerit ꝛ vaſorū eneorū ac ferri:
dño conſecretur: repoſitum in theſauris
eius. Igitur omni populo vociferante et
clangentibus tubis poſtꝙ in aures mul
Heb. xi.f. titudinis vox ſonituſqꝫ increpuit: muri
illico corruerunt: et aſcendit vnuſquiſqꝫ
per locum qui cōtra ſe erat. Ceperuntqꝫ
ciuitatem et interfecerūt omnia q̄ erant
in ea a viro vſqꝫ ad mulierem ab infante
vſqꝫ ad ſenem. Boues quoqꝫ et oues et
aſinos in ore gladij percuſſerūt. Duob⁹
autem viris qui exploratores miſſi fue-
rant dixit ioſue. Ingredimini domū mu
lieris meretricis et producite eam et om
De libera- nia que illius ſunt ſicut illi iuramento
tione raab. firmaſtis. Ingreſſiqꝫ iuuenes eduxerūt
ii. a. c. raab ꝛ parentes eius: fratres quoqꝫ ꝛ cū
D
ctam ſupellectilem ac cognationem illi⁹
et extra caſtra iſrael manere fecerūt. Vr
bem autem et omnia que inuenta ſunt
in ea: ſuccenderunt abſqꝫ auro et argen-
to et vaſis eneis ac ferro que in erarium

Heb.11.f. dñi cōſecrarūt. Raab vero meretricē et
domum patris ei⁹ ꝛ oia que habebat fe
cit ioſue viuere: habitauerūt ī medio iſrl
vſq; in pſentē diē: eo ꝙ abſcōderit nun-
cios q̄s miſerat vt explorarent hiericho.
De maledi-ctione re-edificātis hiericho. In tpe illo imprecat⁹ ē ioſue dicēs. Ma
ledictus vir corā dño qui ſuſcitauerit et
edificauerit ciuitatem hiericho. In pri-
mogenito ſuo fundamenta illius iaciat
et in nouiſſimo liberorum ponat portas
eius. Fuit ergo dñs cū ioſue: et nomen
eius vulgatum eſt in omni terra.

¶ C.S. De pctō anathematis: de expugnatione hai: de fletu ioſue ꝛ lapidatione achan pro furto anathematis. Capitulum. vij.

A
De anathe-mate pp̄t vſurpatio-nē pſecra-toꝝ deo. Filij autem iſrael pua-
ricati ſunt mandatum
et vſurpauerūt de ana
themate. Nam achan
filius charmi: filij zab
di: filij zare de tribu iu
da tulit aliquid de ana
themate. Iratuſq; eſt
dñs cōtra filios iſrael. Cūq; mitteret io-
ſue de hiericho viros cōtra hai: q̄ eſt iux
ta bethauē ad orientalē plagam oppidi
I.22.b. bethel: dixit eis. Aſcēdite ꝛ explorate ter
1.pa.2.a. rā. Qui pcepta cōplētes explorauerunt
hai. Et reuerſi dixerūt ei. Nō aſcēdat ois
pplꝰs: ſed duo vel tria milia viroꝝ pergāt
et deleāt ciuitatē. Quare ois pplus fru-
ſtra vexeī ꝯtra hoſtes pauciſſimos? Aſcē
8.3.a. derūt ergo tria milia pugnatoꝝ. Qui ſta
De punitio-ne grani ſa-crilegij in expugnatio-ne hai. tim terga vertētes pcuſſi ſunt a viris vr-
bis hai: ꝛ corruerūt ex eis triginta et ſex
homines. Perſecutiq; ſunt eos aduerſarij
de porta vſq; ad ſabarim: ꝛ ceciderunt p
prona fugiētes. Pertimuitq; cor ppli: et
B ad inſtar aque liquefactū eſt. Ioſue vero
ſcidit veſtimenta ſua: et pnus cecidit in
terram coram arca dñi vſq; ad veſperā:
tam ipſe q̄ oēs ſenes iſrael. Miſeruntq;
puluerē ſuper capita ſua et dixit ioſue.
Heu dñe deus. Quid voluiſti traducere
populū iſtū iordanem fluuium vt trade
res nos in manus amorrei et perderes?
Utinam vt cepimus manſiſſemus trans
iordanem. Mi dñe deus qd dicā videns
iſraelem hoſtibus ſuis terga vertentem?
Audiant chananei et omnes habitato-
res terre: et pariter conglobati circumda
bunt nos atq; delebunt nomen noſtrū
de terra. Et quid facies magno nomini
tuo? Dixitq; dñs ad ioſue. Surge cur ia-
ces pnus in terra? Peccauit iſrl ꝛ preua
ricatus eſt pactū meū: tuleruntq; de ana-
themate ꝛ furati ſūt atq; mētiti: et abſcō
derunt inter vaſa ſua. Nec poterit iſrael
ſtare ante hoſtes ſuos: eoſq; fugiet: quia
pollutus eſt de anathemate. Non ero vl
tra vobiſcum: donec conteratis eum qui
huius ſceleris reus eſt. Surge ſanctifi- C
ca populum ꝛ dic eis. Sanctificamini 3.3.b.
in craſtinū: hec enī dicit dñs de⁹ iſrael. Le.20.b.
Anathema in medio tui eſt iſrl. Non po Nu.11.d.
teris ſtare coram hoſtibus tuis: donec 1.reg.16.b.
deleatur ex te q̄ hoc cōtaminatus eſt ſce
lere. Accedetiſq; mane ſinguli per trib⁹
veſtras: ꝛ quācūq; tribū ſors inuenerit
accedet per cognatiōes ſuas ꝛ cognatio
per domos domuſq; per viros: ꝛ q̄cūq;
ille in hoc facinore fuerit deprehenſus
combureī igni cū omni ſubſtantia ſua
qm̄ preuaricatus eſt pactū dñi: et fecit
nephas in iſrael. Surgens itaq; ioſue De lapida-
mane applicuit iſrael p trib⁹ ſuas: ꝛ in- tione achā
uēta eſt tribus iuda. Que cum iuxta fa- ppter ſa-
milias ſuas eſſet oblata inuenta eſt fami crilegium.
lia zare. Illam quoq; p domos offerēs 26.q.2.ca
repperit zabdi: cuius domum in ſingu- cide. ſors.
los diuidens viros: inuenit achā filium
charmi: filij zadi: filij zare de tribu iuda.
Et ait ioſue ad achā. Fili mi: da gloriam
domino deo iſrl ꝛ cōfitere: atq; indica mi
hi quid feceris ne abſcondas. Reſpōditq;
achā ioſue et dixit ei. Uere ego pecca-
ui domino deo iſrael: ꝛ ſic ꝛ ſic feci. Uidi
enim inter ſpolia pallium coccineū valde D
bonum: ꝛ ducentos ſiclos argenti: regu-
lamq; aureā quinquaginta ſicloꝝ ꝛ cō
cupiſcēs abſtuli ꝛ abſcondi in terra ꝯtra
mediū tabernaculi mei argentumq; foſ-
ſa humo operui. Miſit ergo ioſue miniſ-
tros qui currentes ad tabernaculum il-
lius reppererunt cuncta abſcondita in
eodem loco ꝛ argentū ſimul. Auferēteſ
q; de tētorio tulerūt ea ad ioſue: ꝛ ad om
nes filios iſrl pieceerūt ante dñm. Tol-
lens itaq; ioſue achā filium zare: argen-
tūq; ꝛ palliū: aureā regulā: filios quoq;
et filias eius: boues et aſinos ꝛ oues ip-
ſumq; tabernaculum ꝛ cunctā ſuppel-
lectilem ꝛ omnis iſrael cum eo: duxerunt
eos ad vallem achor vbi dixit ioſue. Qz
turbaſti nos: exturbet te dñs in die hac.
Lapidauitq; eum ois iſrael ꝛ cūcta que 2.re.18.b.
illius erant: igne conſumpta ſunt. Con- Iudic.2.a.
gregauerunt quoq; ſuper eum aceruum
magnum lapidum: qui permanet vſq;
in preſentem diem. Et auerſus eſt fu-

hoc dñi ab eis. Vocatūqꝫ eſt nomen loci
illius vallis achoꝛ vſqꝫ hodie.

¶ C.S. De captione hai: ⁊ ſuſpēſione regis ei⁹: de cōſtructione altaris lapidei cum deſcriptiōe deuteronomij. Joſue primo benedixit populo iſrael: nec quicꝗ pretermiſit a Moyſe mandatum. Capitulum .viij.

A Dixit autem dñs ad io-
ſue. Ne timeas neqꝫ
formides. Tolle tecū
omnem multitudinē
pugnatoꝛū ⁊ conſur-
gēs aſcēde in oppidū
hai. Ecce tradidi in
manū tuā regem eius
De expu- et populū vrbēqꝫ et terrā. Facieſqꝫ vrbi
gnatione hai et regi eius: ſicut feciſti hiericho ⁊ re
hai ꝑ fugã gi illius. Predā vero ⁊ omnia animātia
ſimulatõe diripietis vobis. Pone inſidias vrbis
⁊ ꝑ īſidias poſt eā. Surrexitqꝫ ioſue ⁊ ōis exercit⁹
bellatoꝝ cū eo vt aſcenderent in hai. Et
electa triginta milia viroꝝ fortiū miſit
nocte precepitqꝫ eis dicens. Ponite inſi
xxiij.q.v.c. dias poſt ciuitatē. Nec longius receda-
dominus. tis: ⁊ eritis ōēs parati. Ego autem ⁊ reli
qua multitudo que mecū eſt: aſcēdem⁹
ſ.7.a. ex aduerſo cōtra vrbē. Cūqꝫ exierint cō-
B tra nos: ſicut ante fecimus: fugiemus et
terga vertemus: donec perſequentes ab
vrbe longius protrahant. Putabunt eñ
nos fugere ſicut prius. Nobis ergo fugi-
entibus ⁊ illis perſequētib⁹ conſurgetis
de inſidijs ⁊ vaſtabitis ciuitatē tradetqꝫ
eam dñs deus veſter in manus veſtras.
Cūqꝫ ceperitis ſuccēdite eam: ⁊ ſic oīa
facietis vt iuſſi. Dimiſitqꝫ eos et perrexe
runt ad locum inſidiarum: ſederūtqꝫ
inter bethel ⁊ hai ad occidentalē plagam
vrbis hai. Joſue autem nocte illa in me-
dio populi: ſurgenſqꝫ diluculo recenſuit
ſocios: ⁊ aſcendit cum ſenioꝛibus in frō
te exercitus: vallatus auxilio pugnatoꝝ.
Cūqꝫ veniſſent ⁊ aſcendiſſent ex aduer
ſo ciuitatis ſteterūt ad ſeptētrionalem
vrbis plagam inter quam et eos erat val
C lis media. Quinqꝫ autem milia viros ele
gerat et poſuerat in inſidijs inter betha
uen ⁊ hai ex occidentali parte eiuſdem
ciuitatis. Dis vero reliquus exercitus
ad aquilonē aciē dirigebat ita vt nouiſſi-
mi multitudinis occidētalē plagā vrbis
attingerent. Abijt ergo ioſue nocte illa:
⁊ ſtetit in vallis medio. Quod cum vidiſ
ſet rex hai: feſtinauit mane ⁊ egreſſus eſt
cū omni exercitu ciuitatis direxitqꝫ aciē
contra deſertum ignoꝛans ꝙ poſt tergū
laterent inſidie. Joſue vero ⁊ omnis iſrl'
ceſſerunt loco ſimulantes metū ⁊ fugiē
entes per ſolitudinis viam. At illi voci-
ferantes pariter et ſe mutuo coboꝛtātes
D perſecuti ſunt eos. Cūqꝫ receſſiſſent a
ciuitate: et ne vnus quidem in vrbe hai et
bethel remanſiſſet qui nō perſequeretur
iſrael: ſicut eruperant aperta oppida re-
linquentes: dixit dominus ad ioſue. Le-
ua clypeū qui in manu tua eſt cōtra vr-
bem hai: qm̄ tibi tradam eam. Cūqꝫ ele
uaſſet clypeū ex aduerſo ciuitatis inſidie
que latebant ſurrexerunt confeſtim et ꝑ
gentes ad ciuitatem ceperunt et ſuccen
derunt eam. Viri autem ciuitatis qui ꝑ
ſequebantur ioſue: reſpicientes et viden
tes fumum vrbis ad celum vſqꝫ conſcen
dere: nō potuerūt vltra huc illucqꝫ diffu
gere: preſertim cum hi qui ſimulauerant
fugam et tendebant ad ſolitudinem cō-
tra perſequentes foꝛtiſſime reſtitiſſent.
Videnſqꝫ ioſue et omnis iſrael ꝙ capta De ſuſpēſio
eſſet ciuitas: et fumus vrbis aſcenderet: ne regis
reuerſus percuſſit viros hai. Sed et quidem hai ⁊ ois
et illi qui ceperant et ſuccenderant ciui vrbis occi
tatem: egreſſi ex vrbe contra ſuos me- ſione.
dios hoſtium ferire ceperunt. Cum er- E
go ex vtraqꝫ parte aduerſarij cederentur
ita vt nullus de tanta multitudine ſalua
retur: regē quoqꝫ vrbis hai apprehende
runt viuentem ⁊ obtulerūt ioſue. Igitur
omnibus interfectis qui iſraelem ad de
ſerta tendentem fuerāt perſecuti: ⁊ in eo
dem loco gladio corruentibus reuerſi fi-
lij iſrael percuſſerunt ciuitatem. Erant
autem qui in eodem die conciderant a vi
ro vſqꝫ ad mulierem: duodecim milia ho
minū omnis vrbis hai. Joſue vero non F
cōtraxit manum quam in ſublime poꝛre
xerat: tenēs clypeum: donec interficeren
tur omnes habitatoꝛes hai. Jumenta au
tem et predam ciuitatis diuiſerunt ſibi
filij iſrael ſicut preceperat dñs ioſue. Qui
ſuccendit vrbem ⁊ fecit eā tumulū ſem
piternum. Regem quoqꝫ eius ſuſpendit in
patibulo vſqꝫ ad veſperam ⁊ ſolis occa-
ſum. Precepitqꝫ ioſue ⁊ depoſuerunt ca De cōſtru
dauer eius de cruce: proiecerūtqꝫ in ipſo ctione alta
introitu ciuitatis: cōgeſto ſup eo magno ris in mōte
aceruo lapidū q ꝑmanet vſqꝫ in pñtem hebal ⁊ cō
diē. Tūc edificauit ioſue altare dño deo memoꝛatio
iſrl' in mōte hebal: ſicut preceperat moyſes ne deutero
famul⁹ dñi filijs iſrl'. Et ſcriptū ē in vo nomij.
lumine legis moyſi altare de lapidib⁹ im

Exo.20.d. polutis quos ferrum nõ tetigit: et obtulit
Deu.27.a. ſup eo holocauſta dñõ: immolauitq; pa
D ciſicas victimas: et ſcripſit ſup lapides
deuteronomiũ legis moyſi: qđ ille digeſ-
ſerat corã filijs iſrael. Oĩs aũt pplꝰs et
oẽs maiores natu: ducesq; ac iudices ſta
bãt ex vtraq; parte arce in cõſpectu ſa-
cerdotũ q̃ portabãt arcã federis dñi: vt
aduena ita ⁊ indigena. Media pars eoꝝ
iuxta mõtẽ garizim: ⁊ media iuxta mõtẽ
hebal: ſicut p̃ceperat moyſes famulꝰ dñi
Et p̃miũ q̃dẽ bñdixit pplo iſrl'. Poſt hec
legit oĩa verba bñdictiõis ⁊ maledictiõis
et cũcta que ſcripta fuerãt in legis volu
mine. Nihil ex his que moyſes iuſſerat
reliq̃t intactũ: ſed vniuerſa replicauit co
rã oĩ multitudine iſrl' mulierib9 ac par-
uulis ⁊ aduenis q̃ inter eos morabant'.

¶ C.S. De ſimulatione gabaonitarum ⁊ mur-
muratiõe populi pro federe inito cũ gabaonitis
ſaluabãtur in vita: ſed in miniſterium cedendi
ligna ⁊ portandi aquã deputabant'. Cap. ix.

A Quibus auditis cuncti
reges trans iordanem
qui verſabãtur in mõ
tanis ⁊ campeſtribus:
in maritimis ac littore
magni maris. Hi quo-
q; qui habitabant iux-
ta libanum: ethens et
amorreus cananeus: phereſeꝰ ⁊ eueus ⁊
iebuſeus cõgregati ſunt pariter vt pu-
gnarent cõtra ioſue et iſrael vno animo
De cõfede- eadẽq; ſententia. At qui habitabãt in gã
ratione ga- baon audientes cũcta q̃ fecerat ioſue hie
baonitarũ richo ⁊ hai callide cogitãtes tulerũt ſibi
cum iſrael cibaria ſaccos veteres aſinis imponẽtes
per ſimula- et vtres vinarios ſciſſos atq; cõſutos: cal
tionem. ciamẽtaq; p̃antiqua q̃ ad indiciuꝫ vetuſta
tis pictacijs cõſuta erãt induti veterib9
veſtimẽtis: panes q̃ quos portabant ob
viaticũ duri erant ⁊ in fruſta cõminuti.
B Perrexerũtq; ad ioſue q̃ tunc morabat'
in caſtris galgale: ⁊ dixerũt ei atq; ſimul
omni iſraeli. De terra lõginqua venim9
pacẽ vobiſcum facere cupientes. Rñde-
runtq; filij iſrael ad eos atq; dixerũt. Ne
forte in terra que nobis ſorte debet' habi
tetis: ⁊ nõ poſſimus fedus inire vobiſcũ
At illi ad ioſue ſerui inquiunt tui ſum9.
Quibus ioſue. Quinam eſtis vos aut vn
de veniſtis. Reſponderunt. De terra lon
ginqua valde venerunt ſerui tui in nomi
ne domini dei tui. Audiuimus enim fa-
mam potentie eius cuncta que fecit in
egypto et duobus regibus amorreorum
qui fuerunt trans iordanem: ſeon regi
eſebon ⁊ og regi baſan: qui erant in aſta-
roth: dixeruntq; nobis ſeniores ⁊ omnes
habitatores terre noſtre. Tollite in ma-
nibus veſtris cibaria ob longiſſimã viaꝫ
et occurrite eis et dicite. Serui veſtri ſu
mus: fedus inite nobiſcum. En panes
quando egreſſi ſumus de domibus nr̃is
vt veniremus ad vos calidos ſumpſi-
mus: nunc ſicci facti ſunt et vetuſtate ni
mis cõminuti. Utres vini nouos imple- C
uimus nunc rupti ſunt ⁊ ſoluti. Ueſtes
et calciamenta quibus induimur: et que
habemus in pedibus ob longitudinem
longioris vie trita ſunt ⁊ pene cõſumpta
Susceperunt igitur de cibarijs eorum:
⁊ os domini nõ interrogauerũt. Fecitq;
ioſue cum eis pacem: et inito federe pol
licitus eſt vt non occiderentur. Princi-
pes quoq; multitudinis iurauerunt eis.
Poſt dies autẽ tres initi federis audie-
runt q̃ in vicino habitarent: et inter eos
futuri eſſent. Moueruntq; caſtra filij iſ-
rael: ⁊ venerunt in ciuitates eorũ die ter
tio: quarũ hec vocabula ſunt. Gabaon ⁊ De murmu-
caphira ⁊ beroth ⁊ cariathiarim. Et nõ ratiõe vul-
percuſſerunt eos: eo q̃ iuraſſent eis prin gi propter
cipes multitudinis in nomine domini pactum io-
dei iſrael. Murmurauit itaq; omne vul ſue cũ ga-
gus contra principes iſrael. Qui reſpon baonitis.
derunt eis. Iurauimus eis ĩ nomine do- D
mini dei iſrael: ⁊ idcirco non poſſumus
eos contingere. Sed hoc faciemus eis
Reſeruentur quidem vt viuant ne con-
tra nos ira domini concitetur: ſi periu-
rauerimus: ſed ſic viuant vt in vſus vni
uerſe multitudinis ligna cedãt aquaſq;
cõportent. Quibus hec loquentibus: vo
cauit gabaonitas ioſue et dixit eis. Cur
nos decipere fraude voluiſtis: vt dicere-
tis: procul valde habitamus a vobis cũ
in medio noſtri ſitis. Itaq; ſub maledi-
ctione eritis: et non deficiet de ſtirpe ve
ſtra ligna cedens: aquaſq; comportans
in domum dei mei. Qui reſponderunt.
Nunciatum eſt nobis ſeruis tuis q̃ pro-
miſiſſet dñs deus tuus moyſi ſeruo ſuo
vt traderẽt vobis oẽm terram et diſper-
deret cunctos habitatores eius. Timui-
mus igitur valde: et prouidimus anima
bus noſtris veſtro terrore cõpulſi: ⁊ hoc
cõſilium iniuimus. Nunc aũt in manu
tua ſumus: quod tibi bonum et rectum
videt': fac nobis. Fecit ergo ioſue vt di-

perat: ⁊ liberauit eos de manibus filiorū
iſrael: vt non occiderent. Decreuitq; in
Deputati ſūt ad cultum diuinū gabaonite. illo die eos eſſe in miniſterio cūcti popu
li ⁊ altaris dñi cedentes ligna et aquas
comportātes vſq; in preſens tempus in
loco quem dominus elegiſſet.

¶ C.S. De pugna in gabaon ⁊ regib⁹ quinq; abſconſis in ſpelūca: de prolongatione diei ⁊ alijs multis ab iſrael deuictis. Capitulū .x.

A Quinq; reges amorreorum pugnāt cōtra gabaonitas ꝓpter pacem cum iſrael.

Que cū audiſſet adoni
ſedech rex hierl'm: ꝙ
ſcʒ cepiſſet ioſue hai ⁊
ſubuertiſſet eā. Sicut
enī fecerat hiericho et
regi ei⁹: ſic fecit hai ⁊
regi illius: ⁊ ꝙ tranſfu
giſſet gabaonite ad iſ-
rael: ⁊ eſſent federati eorū: timuit valde.
Urbs enī magna erat gabaon: ⁊ vna ciui
tatum regalium. ⁊ maior oppido hai oēſ
q; bellatores fortiſſimi. Miſit ergo ado-
niſedech rex hierl'm ad oham regem he-
bron: ⁊ ad pharam regem hierimoth: ad
iaphie quoq; regem lachis: ⁊ ad dabir re
gem eglon dicēs. Ad me aſcendite ⁊ fer-
te pſidium vt expugnemus gabaon: qua
re tranſfugerit ad ioſue: et ad filios iſrl'.
Congregati igitur: aſcenderunt quinq;
reges amorreorum. Rex hieruſalem: rex
hebron: rex hierimoth: rex lachis: rex eglō
ſimul cum exercitibus ſuis: ⁊ caſtrameta
ti ſunt circa gabaon oppugnantes eam.
Habitatores autem gabaon vrbis obſeſſe
miſerunt ad ioſue: qui tūc morabatur in
B caſtris apud galgalam et dixerunt ei. Ne
retrahas manus tuas ab auxilio ſeruoꝝ
tuorum: aſcende cito et libera nos: ferq;
preſidium. Conuenerūt enī aduerſuʒ nos
omnes reges amorreoꝝ qui habitant in
montanis. Aſcenditq; ioſue de galgalis:
⁊ omnis exercitus bellatorū: cum eo viri
fortiſſimi: dixitq; domin⁹ ad ioſue. Ne ti
meas eos: in manus enim tuas tradidi
illos: nullus enī ex eis tibi reſiſtere pote
De victoria miraculoſa ioſue contra predictos quinq; reges. rit. Irruit itaq; ioſue ſuper eos repente:
tota nocte aſcendens de galgalis. Et cō-
turbauit eos dñs a facie iſrael: contriuitq;
plaga magna in gabaon: ac perſecut⁹ eſt
eos per viam aſcenſus bethorō: ⁊ pcuſſit
C vſq; azecha ⁊ maceda. Cūq; fugerent fi
lios iſrael et eſſent in deſcenſu bethoron
De ſtatiōe ſolis ⁊ lune ad preces ioſue. dñs miſit ſuper eos lapides magnos de
celo vſq; ad azecha: ⁊ mortui ſunt multo
plures lapidibus grādinis: ꝙ quos gla-
dio pcuſſerant filij iſrael. Tunc locutus
eſt ioſue dño in die qua tradidit amorreū
in cōſpectu filiorū iſrael: dixitq; corā eis
Sol contra gabaon ne mouearis: et luna
contra vallē haillon. Steteruntq; ſol et
luna donec vlciſceret ſe gens de inimicis
ſuis. Nonne ſcriptum eſt hoc in libro iu-
ſtorum? Stetit itaq; ſol in medio celi: et
non feſtinauit occumbere ſpacio vnius
diei. Non fuit antea et poſtea tam longa
dies obediente domino voci hominis et
pugnante pro iſrael. Reuerſuſq; eſt io-
ſue cuʒ omni iſrael in caſtra galgale. Fu-
gerant enim quinq; reges et ſe abſcon-
derant in ſpelunca vrbis maceda. Nun-
ciatumq; eſt ioſue ꝙ inuenti eſſent quin
qʒ reges latentes in ſpelunca vrbis ma-
D ceda. Qui precepit ſocijs ait. Uoluite ſa-
xa ingentia ad os ſpelunce: et ponite vi-
ros induſtrios qui clauſos cuſtodiant.
Uos autem nolite ſtare: ſed perſequimi
ni hoſtes: et extremos quoſqʒ fugientiū
cedite. Nec dimittatis eos vrbium ſuarū
intrare preſidia quos tradidit dominus
deus in manus veſtras. Ceſis ergo ad-
uerſarijs plaga magna: et vſqʒ ad interni
tionem pene conſumptis: hi qui iſrael ef
fugere potuerunt ingreſſi ſunt ciuitates
munitas. Reuerſuſqʒ eſt omnis exercit⁹
ad ioſue in maceda: vbi tūc erant caſtra:
ſani ⁊ integro numero. Nulluſqʒ contra
filios iſrael mutire auſus eſt. Precepitqʒ
ioſue: dicens. Aperite os ſpelunce: ⁊ pro
ducite ad me quinqʒ reges qui in ea lati-
tant. Feceruntqʒ miniſtri vt ſibi fuerat im
peratum et adduxerunt ad eum quinqʒ
reges de ſpelunca: regem hieruſalem: re
gem hebron: regem hierimoth: regem la
chis: regem eglon. Cumqʒ adducti eſſent
ad eum: vocauitqʒ omnes viros iſrael: ⁊
ait ad principes exercitus qui ſecuʒ erāt
E Ite et ponite pedes ſuper colla regū iſto
rum. Qui cum perrexiſſent et ſubiectorū
colla pedibus calcarent: rurſum ait ad
eos. Nolite timere: nec paueatis: confor-
tamini et eſtote robuſti. Sic enim faciet
dominus cunctis hoſtibus veſtris ad-
uerſum quos dimicabitis. Percuſſitqʒ
ioſue et interfecit eos: atqʒ ſuſpendit ſu-
per quinqʒ ſtipites: fueruntqʒ ſuſpenſi
vſqʒ ad veſperuʒ. Cūqʒ occumberet ſol
precepit ſocijs vt deponerent eos de pa-
tibulis. Quibus depoſitis proiecerunt in Deu. xxi.b.
ſpeluncam in qua latuerant: ⁊ poſuerūt
ſuper os eius ſaxa ingentia: que perma-
nēt vſqʒ in preſens. Eodē die macedā ꝗ De oppu
cepit ioſue: ⁊ pcuſſit in ore gladij: regem gnatiōe ma
qʒ illius interfecit et omnes habitatores eius.

eius. Non dimiſit in ea ſaltē paruas reli
De captio- quias. Fecitq̃ regi maceda: ſicut fecerat
ne lebne. regi hiericho. Trāſiuit autē cū oī iſrl̃ de
maceda in lebna. ⁊ pugnabat ꝯ eam quā
tradidit dñs cū rege ſuo i manꝰ iſrl̃. Per
cuſſeruntq̃ vrbē in ore gladij ⁊ oēs habi-
tatores eius. Nō dimiſerūt in ea vllas re
liquias. Feceruntq̃ regi lebna ſicut fece-
F rant regi hierico. De lebna trāſiuit in la-
De captiōe chis cū oī iſrl̃: ⁊ exercitu ꝑ gyrū diſpoſi-
lachis. to oppugnabāt eā: tradiditq̃ dñs lachis
in manus filioꝝ iſrl̃: ⁊ cepit eā die altero
atq̃ ꝑcuſſit in ore gladij oēm aīam que
fuerat in ea ſicut fecerat lebna. Eo tēpo-
re aſcēdit hirā rex gazer vt auxiliaret la-
chis: quē ꝑcuſſit ioſue cū oī populo eius
De eglon. vſq̃ ad internitionē. Tranſiuitq̃ de la-
chis in eglō: ⁊ circūdedit atq̃ expugna-
uit eā in eadē die: ꝑcuſſitq̃ in ore gladij
oēs aīas q̄ erant in ea iuxta oīa q̄ fecerat
De hebron lachis. Aſcēdit q̃ cū omni iſrael de eglō
in hebron: ⁊ pugnauit cōtra eam: cepitq̃
et percuſſit in ore gladij regem q̃ eius ⁊
omnia oppida regionis illius vniuerſaſ-
q̃ animas que in ea fuerant commorate
G Nō reliquit in ea vllas reliquias. Sicut
fecerat eglon: ſic fecit et hebron cuncta
que in ea repperit conſumēs gladio. In-
de reuerſus in dabir cepit eam atq̃ va-
ſtauit: regem q̃ eius atq̃ omnia per cir
cūitum oppida ꝑcuſſit in ore gladij: non
dimiſit in ea vllas reliquias. Sicut fece
De vaſta- rat hebron et lebna ⁊ regibus earum: ſic
tione dabir fecit dabir ⁊ regi illiꝰ. Percuſſit itaq̃ io-
ſue omnem terram montanā ⁊ meridia
nam atq̃ campeſtrem ⁊ aſeroth cum re-
gibus ſuis. Non dimiſit in ea vllas reli-
quias: ſed omne quod ſpirare poterat in
terfecit: ſicut preceperat ei dñs deꝰ iſrl̃ a
cadeſbarne vſq̃ gazam. Omnem terram
goſen vſq̃ gabaon: vniuerſoſq̃ reges et
regiones eorū vno impetu cepit atq̃ va-
ſtauit. Dñs enim deus iſrael pugnabat
pro eo. Reuerſuſq̃ eſt cū omni iſrael ad
locum paſtorum in galgala.

¶ C. xi. De iabin rege aſor: ⁊ alijs regibus. ſtra-
tio multo tēpore enachim. Cap. xi.

A Que cū audiſſet iabin
rex aſſor miſit ad io-
bab regem madā ⁊ ad
Debellant regē ſomeron: atq̃ ad
plures alij regem achſaph: ad re-
reges a io- ges q̃ aqlonis: q̄ habi
ſue. tabāt in mōtanis ⁊ in
planicie ꝯ meridiē ce-
neroth in cāpeſtribus q̃ ⁊ in regionibus
dor iuxta mare: chananeū q̃ ab oriente ⁊
occidente: ⁊ amorreum atq̃ etheum ad
pherezeum et iebuſeum in montanis e-
ueum q̃ qui habitabat ad radices her-
mon in terra maſpha. Egreſſiq̃ ſunt om
nes cū turmis ſuis: populus multus ni-
mis ſicut arena que eſt in littore maris
equi q̃ et currus immenſe multitudinis
Conueneruntq̃ omnes reges iſti in vnū
ad aquas merom: vt pugnarent cōtra iſ- B
rael. Dixitq̃ dominus ad ioſue. Ne time-
as eos: cras enim hac eadē hora ego tra
dam omnes iſtos vulnerādos in conſpe
ctu iſrael. Equos eorum ſubneruabis: ⁊
currus igne combures. Venitq̃ ioſue et
omnis exercitus. cum eo aduerſus illos
ad aquas merom ſubito: ⁊ irruerunt ſup
eos tradiditq̃ illos dominus in manus
iſrael. Qui percuſſerunt eos et perſecuti
ſunt vſq̃ ad ſidonem magnā ⁊ aq̄s maſ-
rephot: cāpūq̃ maſphe qui eſt ad oriē
talem illius partē. Itaq̃ ꝑcuſſit omnes
vt nullas dimitteret ex eis reliquias. Fe-
citq̃ ſicut preceperat ei dñs. Equos eo-
rum ſubneruauit curruſq̃ cōbuſſit igni
Reuerſuſq̃ ſtatim cepit aſor: ⁊ regem eiꝰ
percuſſit gladio. Aſor enim antiquitus in
ter omnia regna hec principatum tene-
bat. Percuſſitq̃ omnes animas que ibi- Inuadunt
dem morabant. Non dimiſit in ea vllas aſor rex ⁊
reliquias ſed vſq̃ ad internitionem vni- plures alias
uerſa vaſtauit: ipſamq̃ vrbē ꝑemit incen- vrbes.
dio ⁊ omnes ꝑ circuitū ciuitates. Reges C
q̃ earū cepit: ꝑcuſſit atq̃ deleuit: ſicut p̄
ceꝑat ei moyſes famulus domini. Abſq̃
vrbibus que erant in collibus ⁊ in tumu
lis ſite ceteras ſuccendit iſrael: vnam tā
tum aſor munitiſſimā flamma conſum-
pſit. Omnēq̃ predā iſtarū vrbiū ac iumen
ta diuiſerunt ſibi filij iſrael: cunctis ho-
minibꝰ interfectis. Sicut preceperat do
minus moyſi ſeruo ſuo: ita precepit moy
ſes ioſue: ⁊ ille vniuerſa compleuit. Non
preterijt de vniuerſis mādatis: nec vnū
q̄dem vbū qḋ iuſſerat dñs moyſi. Cepit
itaq̃ ioſue oēm terram montanā et me-
ridianā: terrāq̃ goſen ⁊ planiciem et oc
cidentalē plagam: montēq̃ iſrael et cam
peſtria eius: ⁊ partem montis q̄ aſcendit
ſeir vſq̃ baalgad per planiciē libani ſub-
ter montem hermon: omnes reges eorū
cepit: percuſſit et occidit. Multo tēpo-
re pugnauit ꝯtra reges iſtos. Non fuit ci
uitas que ſe non traderet filijs iſrael:
preter eueum qui habitabat in gabaon.
Omnes enim bellando cepit. Dñi enim D

ſentētia fuerat vt indurarentur corda eoꝝ: rex maceda vnꝰ: rex bethel vnus: rex ta
De pſitiōe diuina in eis iſtos ꝑpter pctm̄.
et pugnarēt ꝯ iſrl̄ et caderēt et nō mererē-
tur vllā clemētiam ac perirēt: ſicut ꝑcepe
rat dn̄s moyſi. In illo tp̄e venit ioſue et in
terfecit enachim de mōtanis hebrō et da
bir et anab: et de oi mōte iuda et iſrl̄ vrbeſ-
qȝ eoꝝ deleuit. Nō reliquit vllū de ſtirpe
enachim in terra filioꝝ iſrl̄: abſqȝ ciuita-
tibus gaza et geth et azoto: in qbꝰ ſolis re-
licti ſunt. Cepit ergo ioſue oēm terrā ſi-
cut locutꝰ eſt dn̄s ad moyſen: et tradidit
eā in poſſeſſionē filijs iſrl̄ ſc̄ȝ partes et tri
bus ſuas: quieuitqȝ terra a prelijs.

¶ C. D. Numeratio regum percuſſorum circa iordanem et vltra: quos percuſſit ioſue: et ſunt triginta vnus. Capitulum. xij.

A
Nomina et loca regū oppugnatoꝝ a ioſue

Iſunt reges qs ꝑcuſſe
rūt filij iſrl̄ et poſſede-
rūt terrā eoꝝ trās ior-
danē ad ſol' ortū a tor-
rēte arnon vſqȝ ad mō
tē hermon et oēm orie-
talē plagā q̄ reſpicit ſo
litudinē. Seō rex amor
reoꝝ q̄ habitabat in eſebō: dn̄atus eſt ab
aroer q̄ ſita eſt ſup ripā torrētis arnon: et
medie partis in valle dimidieqȝ galaad vſ
qȝ ad torrētē ieboch: q̄ eſt terminꝰ filioꝝ
ammō: et a ſolitudine vſqȝ ad mare cene-
roth ꝯ orientē. et vſqȝ ad mare deſerti: qđ
eſt mare ſalſiſſimū ad orientalē plagā ꝑ
viā q̄ ducit bethſimoth: et ab auſtrali pte
q̄ ſubiacet aſeroth vſqȝ phaſga terminꝰ
og regis baſan de reliquijs raphaim: qui
habitauit in aſtaroth et in edray: et dn̄atꝰ
eſt in mōte hermō et in ſalacha atqȝ īvni
uerſa baſan vſqȝ ad terios geſſuri et ma-
chati: et dimidie ptis galaad et terminus
B ſeon regis eſebon. Moyſes famulꝰ dn̄i
et filij iſrl̄ ꝑcuſſerūt eos tradiditqȝ terrā
eoꝝ moyſes i poſſeſſionē rubenitis et gad
ditis et dimidie tribui manaſſe. Hi ſūt re
ges terre qs ꝑcuſſit ioſue et filij iſrl̄ trās
iordanem ad occidētalē plagā a baalgad
in cāpo libani vſqȝ ad mōtē libani: cuiꝰ
C pars aſcēdit i ſeir. Tradiditqȝ eā ioſue i
poſſeſſionē tribubꝰ iſrl̄: ſingul' ptes ſuas
tā in mōtanis q̄ȝ in planis atqȝ cāpeſtri-
bus in aſeroth et i ſolitudie ac i meridie
ethcꝰ fuit et amorreꝰ: chananeꝰ et phere
zeꝰ: eueꝰ et iebuſeꝰ. Rex hiericho vnꝰ rex
hai q̄ ē ex latere bethel vnꝰ rex hieruſ vnꝰ
rex ebrō vnꝰ: rex hierimoth vnꝰ: rex lachis
vnꝰ: rex eglō vnꝰ: rex gazer vnus: rex da-
bir vnꝰ: rex gader vnꝰ: rex herma vnꝰ rex
hereth vnꝰ; rex lebna vnꝰ; rex odollā vnꝰ
rex maceda vnꝰ: rex bethel vnus: rex ta-
phua vnꝰ: rex ofer vnꝰ: rex aphec vnꝰ rex
ſarō vnꝰ: rex madā vnꝰ: rex aſor vnꝰ: rex
ſamerō vnꝰ: rex acſaph vnus: rex tenach
vnꝰ: rex mageddo vnꝰ: rex cedes vnꝰ: rex B
iachanē carmeli vnus: rex dor et ꝑuincie
dor vnꝰ: rex gentiū galgal vnꝰ: rex tharſa
vnus: oēs reges triginta et vnꝰ.

¶ C. D. De terra diuidenda: et deſcriptiōe ſortiū ruben et gad et dimidie tribꝰ manaſſe. Ca. xiij.

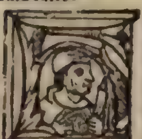
Oſue ſenex ꝓuecteqȝ A
etatis erat: et dixit dn̄s De terra diuidēda tribubus iſrl̄.
ad eū. Senuiſti et lon
geuus es: terraqȝ latiſ
ſima derelicta ē: q̄ nec
dū ſorte diuiſa eſt: oīs
vcȝ galilea philiſtijm et
vniuerſa geſſuri: a flu
uio turbido q̄ irrigat egyptū vſqȝ ad ter-
minos accarō ꝯ aqlonē terra chanaā q̄ i
qnqȝ regulos philiſthijm diuidit gazeos et
azotios: aſcalonitas: gethceos et accaroni
tas. Ad meridiē vero ſunt euei oīs terra
chananā et maara ſidonioꝝ vſqȝ aphecā
et terios amorrei eiuſqȝ cōfinia: libani q̄ȝ
regio ꝯ oriētē a baalgad ſub mōte hermō
donec ingrediaris emath. Oēs q̄ habita
bant in mōte a libano vſqȝ ad aqs maſſe
rephat vniuerſiqȝ ſidonij. Ego ſum q̄ de-
lebo eos a facie filioꝝ iſrl̄. Ueniat ergo i D
partē hereditatis iſrl̄ ſicut ꝑcepi tibi. Et
nunc diuide terrā in poſſeſſionē nouem
tribubꝰ et dimidie tribui manaſſe: cū qua
ruben et gad poſſederunt terrā quā tra-
didit eis moyſes famulus dn̄i trās fluē-
ta iordanis ad orietalē plagā ab aroer q̄
ſita eſt in ripa torrentis arnon et in vallis
medio vniuerſaqȝ campeſtria medaba vſ
qȝ ad dibon: et cunctas ciuitates ſeon re
gis amorrei: qui regnauit in eſebon vſqȝ
ad terminos filiorū ammon et galaad ad
terminū geſſuri et machati: et oēm mōtē
hermon et vniuerſam baſan vſqȝ ad ſale
cha: oē regnū og in baſan: q̄ regnauit in
aſtaroth et edrai. ipſe fuit de reliquijs ra-
phaim. Percuſſitqȝ eos moyſes atqȝ de-
leuit. Noluerūtqȝ diſpdere filij iſrl̄ geſſu
ri et machati: et habitauerūt i medio iſrl̄ vſ-
qȝ in ꝑſentē diē. Tribui aūt leui non de- Pars tribus leui ī ſacrificijs.
dit poſſeſſionē: ſȝ ſacrificia et victime dn̄i
dei iſrl̄: ipſa eſt eius hereditas: ſicut locu
tus ē illi. Dedit ergo moyſes poſſeſſionē
tribui filioꝝ rubē iuxta cognatiōes ſuas
E Fuitqȝ terminꝰ eoꝝ ab aroer q̄ ſita ē in ri
pa torrētis arnō. et i valle eiuſdē torrētis me
dia vniuerſam planiciem q̄ ducit meda-

ba τ eſebon: cunctoſq; viculos earū qui
ſunt in campeſtribus: dibon q; τ abamo
thaal τ oppidū baalmaon τ geſſa τ cedi-
moth et mepheth τ cariathaim τ ſabama
τ ſarathaſar ī mōte cōuallis bethphogor
τ aſeroth phaſga τ bethaiſimoth oēs vr-
bes cāpeſtres vniuerſaq; regna ſeō regis
amorrei: q̄ regnauit ī eſebon quē pcuſſit
moyſes cū principib⁹ madiā euen τ recē
τ ſur τ vr τ rebec duces ſeon habitatores
terre τ balaā filiū beor ariolū occiderūt
filij iſrl' gladio cū ceteris interfectis. Fa
ctuſq; eſt termin⁹ filioꝝ ruben iordanis
fluuius. Hec eſt poſſeſſio rubenitarū per
cognatiōes ſuas vrbiū τ viculorū. Dedit
q; moyſes tribui gad τ filijs eius per co-
gnationes ſuas poſſeſſionē: cuius hec di
uiſio eſt. Termin⁹ gazer τ oēs ciuitates
galaad τ dimidiā partē terre filioꝝ āmō
vſq; ad aroer: que eſt ꝯ rabba: τ ab eſebō
vſq; ramoth: maſphe τ bethanī τ ama-
b naim vſq; ad terminos dabir. In valle q;
betharā τ bethnemra τ ſoccoth et ſaphō
reliquam partem regni ſeon regis eſebō
Huius q; finis iordanis eſt vſq; ad extre
mam partem maris cenereth trās iorda
nem ad orientalē plagā. Hec ē poſſeſſio
filioꝝ gad p familias ſuas: τ ciuitates τ
ville eaꝝ. Dedit τ dimidie tribui manaſſe
filijſq; eius iuxta cognationes ſuas poſ-
ſeſſionē: cuius hoc principiū eſt. Ama-
naim vniuerſam baſan: et cuncta regna
og regis baſan: omneſq; vicos iabir: qui
ſunt in baſan ſexagita oppida: τ dimidiā
partē galaad τ aſtaroth τ edrai vrbes re
gni og in baſan filijs machir filij manaſ
ſe dimidie parti filioꝝ machir iuxta co
gnationes ſuas. Hanc poſſeſſionem diui
ſit moyſes in campeſtribus moab trans
iordanem contra hiericho ad orientalē
plagam. Tribui aūt leui nō dedit poſſeſ-
ſionē: qm̄ dn̄s deus iſrael ipſe eſt poſſeſ
ſio eius: vt locutus eſt illi.

¶ C.S. De diuiſione terre chanaan: de hebron data caleb. Capitulū. xiiij.

a

De diuiſione terre chanaan p iſrael. Nu. 34. d.

HOc eſt qd̄ poſſederunt
filij iſrael in terra cha
naan quā dederūt eis
eleazar ſacerdos τ io-
ſue filius nun: τ pricipes
familiarū p trib⁹
iſrl' ſorte oīa diuiden-
tes: ſicut pceperat dn̄s
in manu moyſi nouē tribub⁹ et dimidie
tribui manaſſe. Duabus eñi tribub⁹ τ di-
midie dederat moyſes trans iordanem
poſſeſſionē abſq; leuitis: q̄ nihil terre ac
ceperūt inter fratres ſuos: ſed in eoꝝ ſuc Nu. 18. d.
ceſſerāt locum filij ioſeph in duas diuiſi
tribus manaſſe τ ephraim: nec acceperūt
leuite aliā in terra partē: niſi vrbes ad ha
bitandū τ ſuburbana earū ad alenda iu-
mēta τ pecora ſua. Sicut pceperat dn̄s
moyſi: ita fecerūt filij iſrl': τ diuiſerūt ter- a
ram. Acceſſerūt itaq; filij iuda ad ioſue
in galgala: locutuſq; eſt ad eum caleb fi- De hebron
lius iephone cenezeꝰ. Noſti qd̄ locut⁹ ſit data caleb
dn̄s ad moyſen hoīem dei de me et te in Nu. 13. b. 14. a.
cadeſbarne. Quadraginta annorum erā
qn̄ miſit me moyſes famulus dn̄i dei ca-
deſbarne vt cōſiderarē terrā: nunciauiq;
ei qd̄ mihi verū videbat. Fratres autem
mei q̄ aſcēderāt mecum: diſſoluerūt cor
populi τ nihilominus ego ſecutus ſum
dn̄m deū meū. Iurauitq; moyſes in die
illo dicens. Terra quā calcauit pes tuus
erit poſſeſſio tua τ filioꝝ tuoꝝ ī eternū
q2 ſecut⁹ es dn̄m deum tuum. Conceſſit d. 1. a.
ergo dn̄s vitā mihi: ſicut pollicitus eſt vſ
q; in preſentē diē. Quadraginta τ quinq; eccl. 46. b.
anni ſunt ex quo locutus eſt dn̄s verbū
iſtud ad moyſen: qn̄ ambulabat iſrael p
ſolitudinē. hodie octoginta quinq; annoꝝ
ſum ſic valens vt eo valebam tp̄e qn̄ ad
explorandū miſſus ſum illius in me tem
poris fortitudo vſq; hodie perſeuerat: tā
ad bellandum q; ad gradiendū. Da ergo b
mihi montem iſtum quē pollicitus eſt
dn̄s te q; audiente in quo enachim ſunt
τ vrbes magne atq; munite: ſi forte ſit do
minus mecum: τ potuero delere eos: ſi-
cut pmiſit mihi. Benedixitq; ei ioſue et
tradidit ei hebron in poſſeſſionem: atq;
ex eo fuit hebron caleb filio iephone ce-
nezeo vſq; in preſentem diem: q2 ſecut⁹
eſt dominum deum iſrael. Nomen hebrō 13. q. 2. hebron.
ante vocabatur cariatharbe. Adam maxi
mus ibi inter enachim ſitus eſt: et terra
ceſſauit a prelijs.

¶ C.S. De ſorte iude: de cariatharbe de qua caleb deleuit tres filios: de cariathſepher quem cepit othoniel: τ de axa filia caleb: de numero ciuitatum τ villaꝝ inde tribus. Cap. xv.

a

De ſorte iude.

SOrtitur ſors filioꝝ iu
da p cognatiōes ſuas
iſta fuit a termino edō
vſq; ad deſertū ſin cō-
tra meridiē τ vſq; ad
extremam partem au-
ſtralis plage. Initium
eius a ſummitate ma-
ris ſalſiſſimi: et a lingua eius que reſpi-

ex meridiẽ egredietur que cõtra aſcẽſum
ſcorpiõis: et ptrãſibit in ſina: aſcẽditque
in cadeſbarne: τ puenit in eſrom: aſcen-
dens ad adar: τ circuiens cariathaa: at
que inde ptranſiens in aſemona: τ perue-
niens ad torrentem egypti: eruntque termi
B ni eius mare magnum. Hic erit finis me
ridiane plage. Ab oriente vero erit initium
mare ſalſiſſimum uſque ad extrema iorda
nis: et ea que reſpiciunt ad aquilonem a
lingua maris uſque ad eundem iordanis
fluuiũ: aſcenditque terminus in bethagla
Et tranſit ab aquilõe in betharaba: aſcẽ
dens ad lapidem boem filij ruben: τ ten
dẽs uſque ad terminos debera de valle a-
chor contra aquilonem reſpiciens galga
la que eſt ex aduerſo aſcenſionis adomin
ab auſtrali parte torrentis tranſitque aquas
que vocantur fons ſolis: et erunt exitus
eius ad fontem rogel: aſcenditque per val
lem filij ennon ex latere iebuſei ad meri-
diem: hec eſt hieruſalem: et inde ſe erigẽs
ad verticem montis qui eſt contra gebẽ-
non ad occidentem in ſummitate vallis
C raphim contra aquilonem: pertranſitque
a vertice montis uſque ad fontem aque ne
phtoa: τ peruenit uſque ad vicos montis
ephron: inclinaturque in bala que eſt ca-
riathiarim: id eſt vrbs ſiluarum: τ circuit
de bala contra occidentem uſque ad mon
tem ſeir. Tranſitque iuxta latus mõtis ia-
rim ad aquilonem in cheſlon: τ deſcẽdit
in bethſames: tranſitque in thãna: τ pue
nit cõtra aquilonem partis accaron ex la
tere inclinaturque ſecrona: τ tranſit mon-
tem baala: peruenitque in gebneel: et magni
maris cõtra occidentẽ fine concluditur.
Hi ſunt termini filiorum iuda per circuitum in cognationibus ſuis. Caleb vero fi-
lio iephone dedit partem in medio filiorum
iuda: ſicut preceperat ei dñs cariatharbe
patris enach: ipſa eſt hebron deleuitque ex
ea caleb tres filios enach: ſeſai τ achimã
D τ tholmai de ſtirpe enach. Atque inde con
ſcendẽs venit ad habitatores dabir: que
prius vocabatur cariathſepher: id eſt ci-
uitas litterarum. Dixitque caleb. Qui per-
cuſſerit cariathſepher τ ceperit eam: dabo
ei axam filiam meam vxorem. Cepitque eã
othoniel filius cenez fraterecaleb iunior
deditque ei axam filiam ſuam vxorem. Qui
cum pergerent ſimul: ſuaſa eſt a viro ſuo
vt peteret a patre ſuo agrum ſuſpirauitque
vt ſedebat i aſino. Cui caleb: quid habes
inquit. At illa reſpondit. Da mihi bene-
dictionem. Terram auſtralem τ arentem

De occiſio-
ne filioꝝ ꝑ
caleb.
Judic.1.b

Othoniel
oppugnat
cariathſe-
pher ideo
caleb dat
ei filiã ſuã
dotando.

dediſti mihi: iunge τ irriguam. Dedit ita
que ei caleb irriguum ſuperius τ inferius.
Hec eſt poſſeſſio tribus filiorum iuda per
cognationes ſuas: erantque ciuitates ab
extremis partibus filiorũ iuda iuxta ter
minos edom a meridie: cabſeel et eder et
iagur τ cina et dimona et adada et cedes
E et aſor et iethnanziphetelen τ baloth: aſor
noua et cariothheſrom: hec eſt aſoramam
ſame et meloda et aſergadda τ aſemoth
et bethpheleth et aſerſual et berſabee et
baziothia et abala et humeſen et beltho
lad et exul et ſarma et ſiceleceh τ medeme
na τ ſenſenna: lihaoth et ſelim et aben-
rẽmon: omnes ciuitates viginti nouem τ
ville earum. In campeſtribus vero eſthoal
et ſarea et aſena et azone et enganium τ
taphua τ enaim et hierimoth et adulam
ſocho et azecha et ſarim et adithaim τ ge
dera et giderothaim vrbes quattuordeci
et ville earũ. Sanan et adaſa et magdal-
gad: delean et maſepha et iecthel lachis τ
baſchat et eglon: tebbon et leemes et ce-
thlis τ giderothe τ bethdagon et neama τ
maceda ciuitates ſexdecim et ville earũ.
Labanna et ether et aſan τ iepta et eſna
F et neſib τ ceila et azbib et mareſa. ciuita-
tes nouem et ville earum. Accaron cum
vicis et villulis ſuis. Ab accaron uſque ad
mare omnia que vergunt ad azotum τ vi
culos eius. Azotus cum vicis et villulis
ſuis. Gaza cum vicis τ villulis ſuis uſque
ad torrentem egypti: et mare magnum
terminus eius: τ in monte ſamir τ iecter
et ſoccoth et edenna cariathſenna: hec ẽ
dabir aneb et hiſtemo et anim goſen et
olon et gilo: ciuitates vndecim et ville
earum. Arab et roma et eſaam et ianum
et bethaphua et aphecà athamatha τ co
riatharbe. hec eſt hebron et ſior: ciuita-
G tes nouem et ville earum. Maon τ cher
mel et ziph et loche iezrahel et iucadam
τ zanoc accaim gabaa τ thanna ciuitates
decem et ville earum. Alul et bethſor τ ie
dor: mareth τ bethanoth et beltecem ci-
uitates ſex et ville earum. Cariathbaal
hec eſt cariathiarim vrbs ſiluarum τ areb
ba: ciuitates due et ville earum. In deſer
to betharabba: meddin τ ſacha τ nebſan
ciuitates ſalis: et engaddi: ciuitates ſex τ
ville earum. Fiunt ſimul centumquinde
cim. Jebuſeum autem habitatorem hier-
uſalem non potuerunt filij iuda delere:
habitauitque iebuſeus cum filijs iuda in
hieruſalem uſque in preſentẽ diem.
¶ C. XVI. De ſorte ephraim chananeo tributario.

Alio † trigin
ta nonem.

⁊ chananeus habitauit inter filios ephraim ſem
per. Cap.xvi.

A De ſorte tribus ephraim.

DEcidit q̃z ſors filiorū
ioſeph ab iordane con
tra hiericho et ad aq̃s
eius ab oriente ſolitu-
do que aſcēdit de hieri
cho ad mōtem bethel:
⁊ egredit̄ de bethel lu-
zā tranſitq̃z terminum
archiatharoth ⁊ deſcēdit ad occidentem
iuxta terminū ieflet iviſq̃z ad terminos be
thoron inferioris ⁊ gazer: finiunturq̃z re-
giones eius mari magno poſſederuntq̃z
B filij ioſeph manaſſes ⁊ ephraiz. Et fact⁹
eſt terminus filiorum ephraiz per cogna
tiones ſuas: ⁊ poſſeſſio eorum cōtra oriē
tem aſtaroth adar vſq̃z bethoron ſupiorē
C egrediunturq̃z cōfinia in mare. Mach-
methath ꝓo aquilonez reſpicit: ⁊ circuit
terminos cōtra orientē in thanathſelo: ⁊
ꝑtranſit a torrēte ianoe deſcēditq̃z de ia-
noe in atharoth ⁊ noaratha: ⁊ ꝑuenit in
hiericho: egrediturq̃z ad iordanem de ta
phua ꝑtranſitq̃z ꝯ mare in vallē arūdine
ti: ſuntq̃z egreſſus ei⁹ in mare ſalſiſſimū.
D Nec eſt poſſeſſio tribus filiorū ephraim
De chananeo tributario ephraim. ꝑ familias ſuas: vrbeſq̃z ſeparate ſunt fi
lijs ephraim in medio poſſeſſionis filio-
liorū manaſſe ⁊ ville earum. Et nō īnter-
fecerūt filij ephrai chananeū q̇ hitabat
in gazer: habitauitq̃z chanane⁹ in medio
ephraim vſq̃z in diem hāc tributarius.

¶ C. B. De ſorte medie tribus manaſſe: augmē-
to ſortis filiarum ioſeph tribus iude. Ca.xvij.

A De ſorte tribus manaſſe.

CEcidit autem ſors tri
bui manaſſe: iſte eſt ē
primogenitus ioſeph:
machir primogenito
manaſſe patri galaad:
q̇ fuit vir pugnator: ha
buitq̃z poſſeſſionez ga
laad ⁊ baſā et reliquis
filiorum manaſſe iuxta familias ſuas: fi-
lijs abiʒer ⁊ filijs helech ⁊ filijs ezribel
⁊ filijs ſichen: ⁊ filijs epher ⁊ filijs ſemi-
da. Iſti ſunt filij manaſſe filij ioſeph ma
res per cognationes ſuas. Salphaat ve
ro filio epher filij galaad filij machir fi-
lij manaſſe nō erāt filij ſed ſole filie qua
rum iſta ſunt noīa: maala ⁊ noa ⁊ egla et
melcha ⁊ therſa. Veneruntq̃z in cōſpectu
B eleaʒari ſacerdotis ⁊ ioſue filij nū ⁊ prin
cipū: dicētes. Dñs ꝓcepit ꝑ manū moyſi
vt daret̄ nobis poſſeſſio in medio fratrū
noſtrorum. Deditq̃z iuxta imperium dñi
poſſeſſionem in medio fratrū patris ea-
rum: et ceciderunt funiculi manaſſe de-
cem abſq̃z terra galaad ⁊ baſan trās ior-
danē. Filij eniz manaſſe poſſederunt he
reditatem in medio filiorū eius. Terra
autem galaad cecidit in ſortem filiorum
manaſſe qui reliqui erant. Fuitq̃z termi-
nus manaſſe ab aſer machmata: que re-
ſpicit ſichem ⁊ egreditur ad dexteraz iu-
xta habitatores fontis taphue. Eteniz in
ſorte manaſſe ceciderat terra taphue: q̇
eſt iuxta terminos manaſſe filiorū ephra-
im. Deſcenditq̃z terminus vallis harun-
dineti in meridiem torrentis ciuitatum
ephraim: que in medio ſunt vrbium ma
naſſe. Termin⁹ manaſſe ab aquilone tor C
rentis et exitus eius pergit ad mare: ita
vt poſſeſſio ephraiz ſit ab auſtro: et ab aq̇
lone manaſſe: vt vtramq̃z claudat mare:
⁊ coniungantur ſibi in tribu aſer ab aqui
lone: et in tribu iſachar ab oriēte. Fuitq̃z
hereditas manaſſe in iſachar et in aſer:
berſan et viculi eius et iebblaan cum vi-
culis ſuis: ⁊ habitatores dor cum oppi-
dis ſuis: habitatores quoq̃z endor cuz vi
culis ſuis: ſimiliterq̃z habitatores tenach
cum viculis ſuis: et habitatores maged-
do cum viculis ſuis: et tertia pars vrbis
nophech. Nec potuerunt filij manaſſe
has ciuitates ſubuertere: ſed cepit cha-
naneus habitare in terra ſua. Poſtq̃ au
tem conualuerunt filij iſrael: ſubiecerūt
chananeos: et fecerunt ſibi tributarios:
nec interfecerunt eos. Locutiq̃z ſunt fi- De augmēto ſortis filiorū ioſeph
lij ioſeph ad ioſue: et dixerunt. Quare de
diſti mihi terram in poſſeſſionem ſortis
et funiculi vnius: cum ſim tante multitu D
dinis: ⁊ benedixerit mihi dominus. Ad q̃s
ioſue ait. Si populus multus es: aſcen-
de in ſiluam et ſuccide tibi ſpacia in ter-
ra pherezei et raphaim: quia anguſta eſt
tibi poſſeſſio montis ephraim. Cui reſpō
derunt filij ioſeph. Non poterimus ad
montana conſcendere: cum ferreis cur
ribus vtantur chananei: qui habitant in
terra campeſtri: in qua ſiti ſunt berſan
cum viculis ſuis: et ieʒrael mediam poſ-
ſidens vallem. Dixitq̃z ioſue ad domum
ioſeph et ephraim et manaſſe. Populus
multus es et magne fortitudinis: non
habebis ſortem vnam: ſed tranſibis ad
montem: et ſuccides tibi atq̃z purgabis
ad habitandum ſpacia et poteris vltra
procedere: cum ſubuerteris chananeuz:
quem dicis ferreos habere currus; ⁊ eſſe
fortiſſimum.

¶ C.S. De miſſione ad ſcribendã terrã ſeptem
tribuũ: ⁊ de ſorte beniamin. Cap.xviij.

A De deſcriptiõe terre ſeptem tribuum.

Congregatiq; ſunt oẽs
filij iſrl' in ſilo: ibiq; fi-
xerũt tabernaculũ te-
ſtimonij: ⁊ fuit eis terra
ſubiecta. Remãſerunt
aũt filioꝝ iſrl' ſeptẽ tri
bus q̃ necdũ acceperãt
poſſeſſiones ſuas. Ad
quas ioſue ait. Uſq; quo marcetis igna-
uia: ⁊ nõ ſtratis ad poſſidendã terrã quã
dñs de⁹ patrũ vr̃oꝝ dedit vobis. Eligite
de ſingul' tribub⁹ ternos viros vt mittã
eos: ⁊ ꝑgãt atq; circũeãt terrã ⁊ deſcri-
bãt eã iuxta numerũ vniuſcuiuſq; multi
tudinis: referãtq; ad me qđ deſcripſerit.
Diuidite vobis terrã in ſeptẽ partes. Iu
das ſit in terminis ſuis ab auſtrali plaga
⁊ dom⁹ ioſeph ad aquilone: mediã inter
hos terrã i ſeptẽ partes deſcribite: ⁊ huc
venietis ad me: vt corã dño deo vr̃o mit-
tã vobis hic ſortẽ: qꝛ nõ eſt inter vos pˀs
leuitaꝝ: ſed ſacerdotiũ dñi eſt eoꝝ heredi
tas. Gad aũt ⁊ ruben ⁊ dimidia trib⁹ ma
naſſe iã acceperũt poſſeſſiões ſuas trãs
iordanẽ ad orĩẽtalẽ plagã: quas dedit eis
moyſes famulus dñi. Cũq; ſurrexiſſent
viri ⁊ ꝑgerẽt ad deſcribẽdã terrã: prece-
pit eis ioſue dicens. Circuite terrã ⁊ de-
B ſcribite eã: ac reuertimini ad me: vt hic
corã dño deo vr̃o in ſilo mittã vobis ſor
tẽ. Itaq; pretererũt et luſtrãtes eã in ſeptẽ
partes diuiſerũt: ſcribẽtes in volumine.
Reuerſiq; ſũt ad ioſue in caſtra ſilo. Qui
miſit ſortes corã dño in ſilo: diuiſitq; ter
De ſorte beniamin. ram filijs iſrl' in ſeptẽ ptes. Et aſcendit
ſors ꝑma filioꝝ beniamin ꝑ familias ſuas
vt poſſiderent terrã inter filios iuda et
filios ioſeph. Fuitq; termin⁹ eoꝝ ꝯ aqui
lonẽ a iordane: pergens iuxta latus hieri
co ſeptẽtrionalis plage: ⁊ inde ꝯtra occi
dentem ad mõtana ꝯſcendẽs: ⁊ ꝑueniẽs
ad ſolitudinẽ bethauen atq; ꝑtrãſiẽs iu-
xta luzã ad meridiẽ. ipſa eſt bethel: deſcẽ-
ditq; in aſtaroth addar in mõtẽ q̃ eſt ad
meridiẽ bethoron inferioris: et inclinat
circuiẽs ꝯ mare ad meridiẽ montis qui
C reſpicit bethoron cõtra aphricũ. Suntq;
exitus eius in cariathbaal: que vocatur
⁊ cariathiarim vrbem filioꝝ iuda. Hec ẽ
plaga contra mare ad occidẽtem. A me-
ridie autem ex parte cariathiarim egredi
tur terminus contra mare: ⁊ ꝑuenit vſq;
ad fontẽ aquaruꝫ nephtoa. Deſcenditq;
in partem mõtis qui reſpicit vallẽ filioꝝ
ennõ: ⁊ eſt ꝯ ſeptẽtrionalẽ plagã in extre
ma parte vallis raphaim. Deſcenditq; i
gehennon: id eſt vallis ennon iuxta lat⁹
iebuſei ad auſtrum: et ꝑuenit ad fontẽ
rogel: tranſiens ad aquilonẽ: ⁊ egrediẽs
ad enſames: id eſt fontem ſolis: ⁊ pertrã-
ſit vſq; ad tumulos qui ſunt e regiõe aſcẽ
ſus adommim: deſcenditq; abẽboem: id
eſt lapidem boem filij ruben: ⁊ pertran-
ſit ex latere aquilonis ad campeſtria: de-
ſcenditq; in planiciem: ⁊ pretergreditur
contra aquilonez bethagla: ſuntq; exitus
eius contra linguam maris ſalſiſſimi ab
aquilone in fine iordanis ad auſtralem
plagã: qui eſt terminus illius ab oriente
Hec eſt poſſeſſio filiorum beniamin per D
terminos ſuos in circuitu et familias
ſuas. Fueruntq; ciuitates eius hierico ⁊
bethagla et vallis caſis bethbaraba et ſa-
maraim ⁊ bethel et auim et afferã ⁊ of-
fora villa hemona ⁊ offim ⁊ gabee: ciui
tates duodecim et ville earum. Gabaon
⁊ rhama ⁊ beroth et meſphe: caphara et
amopha et recẽ iarephel et tharela et ſe
la: heleph et iebus: que eſt hieruſalez: ga
baad et cariath: ciuitates quattuordeciz
et ville earum. Fueruntq; omnes ciuita
tes vigintiſex. Hec eſt poſſeſſio filiorũ bẽ
iamin iuxta familias ſuas.
¶ C.S. De aſſignatione ſortis ſex tribuum ſcꝫ
ſimeõ: zabulon: iſachar: aſer: neptalim in medio
filiorum iſrael. Cap.xix.

Et egreſſa eſt ſors ſecũ A
da filioruꝫ ſimeon ꝑ co De ſorte ſymeon.
gnationes ſuas fuitq;
hereditas eoꝝ i medio
poſſeſſiõis filiorum iu-
da: berſabee ⁊ ſabee ⁊
molada ⁊ aſerſua: ba
la ⁊ aſem ⁊ beltholad:
bethulã et ſiceleeh et bethmarcha-
both et aſerſua et bethlebaoth et ſaro-
hem ciuitates tredecim et ville earum.
Ahim ⁊ remon ⁊ athar et aſan ciuitates
q̃ttuor ⁊ ville earũ: oẽs viculi per circuĩ
tũ vrbium iſtarũ vſq; ad balaad: herc ba
meth ꝯtra auſtralẽ plagã fuerũtq; oẽs ci
uitates decẽ ⁊ ſeptẽ. Hec ẽ hereditas fi- De filijs ſymeon.
lioꝝ ſymeõ iuxta cognatiões ſuas i poſ-
ſeſſione ⁊ funiculo filioꝝ iuda: qꝛ maior
erat ⁊ idcirco filij ſymeõ poſſederũt i me
dio hereditatis ei⁹. Ceciditq; ſors tertia De ſorte zabulon.
filiorum zabulon per cognationes ſuas
⁊ factus eſt terminus poſſeſſionis filioꝝ
zabulon vſq; ſarith. Aſcenditq; de ma-
ri et medala: et peruenit in debbaſeth

vſq ad torrentē q̄ eſt cōtra ieconnā: ⁊ re
uertit̄ de ſarith ꝯ oriētē in fines ceſeleth
thabor: et egredit̄ ad daberech: aſcēditq
ꝯ iaſie ⁊ inde ptrāſit vſq ad oriētalez pla
gā gethefer ⁊ tacbaſin: ⁊ egredit̄ i remō
amphar et noa: ⁊ circuit ad aqlonē ⁊ na
B thon. Suntq egreſſus ei⁹ vallis iepthael
⁊ cathethet et naalol et ſemrō ⁊ iedaba ⁊
bethlee: ciuitates duodecim et ville eaꝝ.
Hec eſt hereditas tribus filiorū zabulō
per cognationes ſuas vrbes et viculi eaꝝ
De ſorte tribus iſachar. Iſachar egreſſa ē ſors quarta per cogna
tiones ſuas: fuitq eius hereditas iezra
hel, ⁊ caſaloth et ſunem ⁊ ephraim ⁊ ſeon
et anaharath et rabboth et ceſion ⁊ abeſes
⁊ rameth et ēgānim et enadda ⁊ bethpha
ses et peruenit termin⁹ eius vſq thabor ⁊
ſeſeima et bethſemes: eruntq exit⁹ ei⁹ ior
danis: ciuitates ſexdecim et ville earum.
Hec eſt poſſeſſio filiorū iſachar p cogna
De ſorte aſer. tiones ſuas vrbes ⁊ viculi eaꝝ. Cecidit
ſors quinta tribui filiorū aſer per cogna
tiones ſuas: fuitq termin⁹ eorū alchat ⁊
chali ⁊ bethē ⁊ axaph ⁊ elmelech ⁊ amaad
et meſſal peruenitq vſq ad carmelū ma
ris et ſior et labanath: ac reuertit̄ ꝯ orien
tē bethdagon: et ptranſit vſq zabulon ⁊
vallē iepthahel ꝯ aqlonē in bethemeth ⁊
neiel: egrediturq ad leuā cabul et acran
et roob et amon et chana vſq ad ſidonē
magnam reuertiturq in horma vſq ad
ciuitatem munitiſſimam tyrū et vſq oſa
eruntq exit⁹ eius in mare de funiculo ac
C zība et āma: et afeg et roob ciuitates vi
ginti due et ville earū. Hec eſt poſſeſſio fi
De ſorte filiorum neptalim. liorum aſer p cognatiōes ſuas: vrbeſq ⁊
viculi earū. Filiorū neptalim ſexta pars
cecidit p familias ſuas: et cecidit termi
nus de heleph et helō ſaananim: et adami
q̄ eſt neceb et iebnahel vſq lecū: et egreſ
ſus eoꝝ vſq ad iordanē: reuertiturq ter
min⁹ ꝯ occidētē et azanoth thabor: atq
inde egredit̄ in vcuca et ptranſit in zabu
lon ꝯ meridiē et in aſer ꝯ occidentē et in
iuda ad iordanē ꝯ ortum ſolis ciuitates
munitiſſime aſſedim ſer et ammad et re
chath et cenereth et edema et arama
aſor et cedes et edrai: naſor et ieſon et
magdihel horē et bethanath et bethſa
mes: ciuitates decē et nonē et ville earū.
Hec eſt poſſeſſio tribus filioꝝ neptalim p
cognationes ſuas vrbes et viculi earum.
Tribui filioꝝ dan p familias ſuas egreſ
ſa eſt ſors ſeptima: et fuit termin⁹ poſſeſ
ſionis ei⁹ ſaraa et eſthaol et hirſemes
id eſt ciuitas ſolis ſelebin et aialon et ie
thela: helon et thēna et acron helcheſe D
iepthō et baalath et banebarach et ie
thremō atq hierichō et arechō cū terio
q̄ reſpicit ioppē: ⁊ in ipſo fine cōcludit̄.
Aſcēderūtq filij dan et pugnauerūt cō
tra leſen: ceperūtq eā: ⁊ pcuſſerūt eā in
ore gladij: ⁊ poſſederūt ⁊ habitauerūt in
ea vocātes nomē leſen dan ex noīe dan De tribu
patris ſui. Hec eſt poſſeſſio trib⁹ filiorū dan.
dan p cognatiōes ſuas vrbes ⁊ viculi ea De poſſeſ
rū. Cūq cōpleſſet ſorte diuidere terram ſione ioſue.
ſingulis p trib⁹ ſuas: dederūt filij iſrael
poſſeſſionē ioſue filio nun in medio ſui
iuxta pceptum dn̄i vrbē quā poſtulauit
thamnath ſaraa in monte ephraim. Et edi
ficauit ciuitatē habitauitq in ea. Hec ſūt
poſſeſſiones quas ſorte diuiſerūt eleazar
ſacerdos: ⁊ ioſue filius nun: et principes
familiarum ac tribuū filiorū iſrael in ſi
lo coram dn̄o ad oſtiū tabernaculi teſti
monij: partitiq ſunt terram.

¶ C. XX. De ciuitatibus refugij: q poſt mortē ſa
cerdotis magni profugus reuertat̄ in ſuam ci
uitatem: ⁊ domū de qua fugerat. Cap. xx.

ET locutus eſt dn̄s ad A
ioſue dicens. Loq̄re fi De ciuitatibus refugij.
lijs iſrael ⁊ dic eis. Se
parate vrbes fugitiuo
rū de quib⁹ locut⁹ ſum Nu. 35. c.
ad vos p manū moyſi Deu. 19. a.
vt confugiat ad eas q
cūq aīam pcuſſerit ne
ſcius ⁊ poſſit euadere iram proximi qui
vltor eſt ſanguinis: cum ad vnum harū
confugerit ciuitatum: ſtabitq ante por
tam ciuitatis: ⁊ loquetur ſenioribus vrbis
illius ea que ſe comprobent innocētem:
ſicq ſuſcipiēt eū ⁊ dabunt ei locū ad ha B
bitandū. Cūq vltor ſanguinis eum fue
rit pſecutus nō tradēt in manus eius: q
ignorās percuſſit proximum eius nec an
biduum triduum ve eius pbat̄ inimic⁹. De liberatione profugorum morte ſacerdotis.
Et habitabit i ciuitate illa donec ſtet an
iudicium cauſam reddens facti ſui: ⁊ mo
riatur ſacerdos magnus qui fuerit in il
lo tpe. Tunc reuertetur homicida et in
gredietur ciuitatem ⁊ domum ſuā de qua C
fugerat. Decreueruntq cedes in galilea
montis neptalim et ſichem in monte e
phraim et cariatharbe: ipſa eſt hebron in
monte iuda: et trans iordanem contra
orientalem plagam hiericho: ſtatuerunt
boſor que ſita eſt in campeſtri ſolitudi
ne de tribu ruben: et ramoth i galaad de
tribu gad: et gaulon in baſan de tribu
manaſſe. Hec ciuitates conſtitute ſunt D

cunctis filijs iſrael ⁊ aduenis qui habitabãt inter eos: vt fugeret ad eas qui animã neſcius percuſſiſſet: ⁊ nõ moreretur in manu primi effuſum ſanguinẽ vindicare cupientes: donec ſtaret ante populũ expoſiturus cauſam ſuam.

¶ C.S. De ciuitatibus ⁊ ſuburbanis leuitarum numero quadragintaocto: de pace data. Ca. xxj.

A

De ciuitatibus leuitarum.

Nu. 35. a.

Acceſſeruntq; principes familiarum leui ad eleazarum ſacerdotem ⁊ ioſue filiũ nũ et ad duces cognationũ per ſingulas tribus filiorum iſrael: locutiq; ſunt ad eos in ſilo terre chanaan: atq; dixerunt. Dñs precepit per manũ moyſi vt darent nobis vrbes ad habitandũ: ⁊ ſuburbana earũ ad alenda iumẽta.

Nu. 35. a.

Dederũtq; filij iſrael de poſſeſſiõib⁹ ſuis iuxta iperiũ dñi ciuitates et ſuburbana earum. Egreſſaq; eſt ſors in familia caath filiorum aaron ſacerdotis de tribu iuda et ſymeon et beniamin ciuitates tredecim ⁊ reliquis filiorũ caath id eſt leuitis qui ſuperfuerant de tribubus ephraim ⁊ dan ⁊ dimidie tribus manaſſe: ciuitates decem. Porro filijs gerſon egreſſa eſt ſors vt acciperent de tribubus iſachar ⁊ aſer et neptalim dimidiaq; tribu manaſſe in baſan ciuitates

B

numero tredecim. Et filijs merari per cognationes ſuas de tribubus ruben et gad et zabulon vrbes duodecim. Dederunt filij iſrael leuitis ciuitates et ſuburbana earum: ſicut precepit dñs per manum moyſi ſingulis ſorte tribuentes. De tribub⁹ filiorũ iuda et ſymeon dedit ioſue ciuitates quarũ iſta ſunt noĩa: filijs aaron per familias caath leuitici generis. Prima enĩ ſors illis egreſſa eſt: cariatharbe patris enach: q̃ vocatur hebron in monte iuda ⁊ ſuburbana ei⁹ p circuitũ. Agros vero ⁊ villas ei⁹ dederat caleb filio iephone ad poſſidendũ. Dedit ergo filijs aarõ ſacerdotis hebron confugij ciuitatem ac ſuburbana eius ⁊ lobnã cum ſuburbanis ſuis: et iether et iſtimon et helon et dabir et ain et ietã et bethſames cum ſuburbanis ſuis: ciuitates nouẽ de tribubus vt dictum eſt de duabus. De tribu autem filiorum beniamin gabaon et gabae ⁊ anathoth ⁊ almon cum ſuburbanis ſuis: ciuitates quattuor. Omẽs ſimul ciuitates filiorum aaron ſacerdotis tredecim cum ſuburbanis ſuis. Reliquis vero per familias filiorum caath leuitici generis hec eſt data poſſeſſio. De tribu ephraim vrbes confugij ſichem cũ ſuburbanis ſuis in mõte ephraim: et gazer et iebſan et bethoron cum ſuburbanis ſuis ciuitates quattuor. De tribu quoq; dan helthecon et gabathon et hailon ⁊ iethremon cum ſuburbanis ſuis ciuitates quattuor. Porro de dimidia tribu manaſſe tanach ⁊ iethrẽmõ cũ ſuburbanis ſuis

C

ciuitates due. Omnes ciuitates decem et ſuburbana earũ date ſunt filijs caath inferioris gradus. Filijs q; gerſon leuitici generis dedit de dimidia tribu manaſſe cõfugij ciuitates gaulon in baſan ⁊ boſram cum ſuburbanis ſuis ciuitates duas. Porro de tribu iſachar ceſion ⁊ daberẽth et iaramoth ⁊ engãnim cum ſuburbanis ſuis ciuitates quattuor. De tribu autẽ aſer maſan et abdon et elrath ⁊ roob cũ ſuburbanis ſuis ciuitates quattuor. De tribu quoq; nepthalim ciuitates confugij cedes in galilea ⁊ amothdor ⁊ charthan cũ ſuburbanis ſuis ciuitates tres.

Al. Jethar tam.

Omnes vrbes familiarum gerſon tredecim cum ſuburbanis ſuis. Filijs autem merari leuitis inferiores gradus p familias ſuas data eſt de tribu zabulõ iacnan et cartha ⁊ dãna ⁊ naalol ciuitates quattuor cũ ſuburbanis ſuis. De tribu gad

D

ciuitates confugij: ramoth in galaad et manaim ⁊ eſebon ⁊ iazer ciuitates quattuor cum ſuburbanis ſuis. De tribu ruben vltra iordanem cõtra hiericho ciuitates refugij: boſor in ſolitudine miſor et iazer et iethſon ⁊ maſpha ciuitates quattuor cum ſuburbanis ſuis. Omnes vrbes filiorum merari per familias et cognationes ſuas duodecim. Itaq; ciuitates vniuerſe leuitarum in medio poſſeſſionis filiorũ iſrael fuerunt quadraginta octo cum ſuburbanis ſuis ſingule per familias diſtribute. Deditq; dominus de⁹ iſrael omnem terram quam traditurum ſe patribus eorum iurauerat: et poſſederunt illam atq; habitauerunt in ea. Dataq; eſt ab eo pax in omnes per circuitũ nationes nulliuſq; hoſtium reſiſtere auſus eſt: ſed cuncti in eorum ditionem redacti ſunt. Ne vnum quidem verbũ qđ illis preſtaturũ ſe eſſe pmiſerat irritũ fuit ſed rebus expleta ſunt omnia.

De pacifica poſſeſſione terre promiſſionis dei.

¶ C.S. De duabus ⁊ ſemis tribubus remiſſis ad propria: ⁊ de altari qđ fecerunt infinite magnitudinis: ⁊ de excuſatione duarum tribuum

⁊ ſemis pro altari conſtructo. Cap. xxii.

A De duab⁹ ⁊ ſemis tribubus remiſſis ad ꝓpria trāſ iordanem. Nu.32.f.

Eodem tempore vocauit ioſue rubenitas et gadditas et dimidiam tribum manaſſe dixitq; ad eos. Feciſtis omnia que precepit vobis moyſes famulus domini mihi quoq; ī omnibus obediſtis nec reliquiſtis fratres veſtros longo tempore vſq; in preſentē diem: cuſtodientes imperiū domini dei veſtri. Quia igitur dedit dominus deus veſter fratribus veſtris quietem ⁊ pacē ſicut pollicitus eſt: reuertimini ⁊ ite in tabernacula veſtra: ⁊ in terram poſſeſſiōis quam tradidit vobis moyſes famulus domini trans iordanem: ita dumtaxat vt cuſtodiatis attente et opere compleatis mandatum et legem quam precepit vobis moyſes famulus domini: vt diligatis dominum deum veſtrum: ⁊ ambuletis in omnibus vijs eius: et obſeruetis mandata illius adhereatiſq; ei ac ſeruiatis in omni corde et in omni anima veſtra.

B Benedixitq; ei ioſue: ⁊ dimiſit eos. Qui reuerſi ſunt in tabernacula ſua. Dimidie autem tribui manaſſe poſſeſſionem moyſes dederat in baſan: et idcirco medie que ſuperfuit dedit ioſue ſortem inter ceteros fratres ſuos trans iordanem ad occidentalem eius plagam. Cumq; dimittere eos in tabernacula ſua et bene dixiſſet eis: dixit ad eos. In multa ſubſtātia atq; diuitijs reuertimini ad ſedes veſtras cum argento et auro: ere ac ferro et veſte multiplici. Diuidite predam hoſtium cum fratribus veſtris. Reuerſiq; ſunt et abierunt filij ruben et filij gad et dimidia tribus manaſſe a filijs iſrael de ſilo que ſita eſt in chanaan: vt intrarent galaad terram poſſeſſionis ſue quam obtulerunt iuxta imperium domini in manu moyſi.

De cōſtructione altaris mire magnitudinis a duabus ⁊ ſemis tribubus.

C Cumq; veniſſent ad tumulos iordanis in terra chanaan edificauerunt iuxta iordanem altare infinite magnitudinis. Quod cum audiſſent filij iſrael et ad eos certi nuncij detuliſſent edificaſſe filios rubē ⁊ gad et dimidie tribus manaſſe altare in terra chanaan ſuper iordanis tumulos, cōtra filios iſrael conuenerunt omnes in ſilo vt aſcēderent et dimicarent cōtra eos. Et interim miſerunt ad illos in terram galaad phinees filium eleazari ſacerdotis ⁊ decem principes cum eo ſingulos de ſingulis tribubus. Qui venerunt ad filios ruben et gad ⁊ dimidie tribus manaſſe in terrā galaad: dixeruntq; ad eos.

D Hec mandat omnis populus domini. Que eſt iſta tranſgreſſio? Cur reliquiſtis deū iſrael edificantes altare ſacrilegum: et a cultu illius recedentes? An parum vobis eſt ꝙ peccaſtis in beelphegor: et vſq; in preſentem diem macula huius ſceleris in vobis permanet multiq; de populo corruerunt: et vos hodie reliquiſtis dominū: et cras in vniuerſum iſrael ira eius deſeuiet. Qḋ ſi putatis immundā eſſe terram poſſeſſionis veſtre: trāſite ad terram in qua tabernaculum domini eſt et habitate inter nos: tantum vt a domino et a noſtro cōſortio non recedatis edificato altari preter altare domini dei veſtri. Nonne achan filius zare preterijt mandatum domini: et ſuper omnem populum iſrael ira eius incubuit? Et ille erat vnus homo: atq; vtinam ſolus periſſet in ſcelere ſuo. Nu.25.d. Jo.7.a.

E Reſponderuntq; filij ruben et gad et dimidia tribus manaſſe principibus legationis iſrael. Fortiſſimus dominus deus iſrael ipſe nouit: et iſrael ſimul intelligat ſi preuaricationis animo hoc altare conſtruximus non cuſtodiat nos: ſed puniat nos in preſenti. Et ſi ea mente fecimus vt holocauſta et ſacrificium et pacificas victimas ſuper eo imponeremus et ipſe querat et iudicet: et non ea magis cogitatione atq; tractatu vt diceremus: cras dicent filij veſtri filijs noſtris. Quid vobis et domino deo iſrael? Terminum poſuit dominus inter nos ⁊ vos o filij ruben et filij gad iordanem fluuium: et idcirco partem non habetis in domino et per hanc occaſionem auertent filij veſtri filios noſtros a timore domini.

Excuſatio ſup altari cum ſermone.

F Putauimus itaq; melius ⁊ diximus. Extruamus nobis altare: nō in holocauſta neq; ad victimas offerendas: ſed in teſtimonium inter nos et vos ⁊ ſobolem noſtram veſtrāq; progeniem vt ſeruiamus dn̄o: ⁊ iuris noſtri ſit offerre et holocauſta et victimas et pacificas hoſtias: ⁊ nequaq̄ dicāt: cras filij veſtri filijs noſtris. Non eſt vobis pars in dn̄o. Qḋ ſi voluerint dicere: reſpondebunt eis. Ecce altare dn̄i qḋ fecerunt patres noſtri: non in holocauſta neq; in ſacrificium; ſed in te

ſtimonium noſtrũ ac veſtrũm. Abſit a no-
bis hoc ſcelus vt recedam⁹ a dño ⁊ eius
veſtigia relinquamus: extructo altari ad
holocauſta ⁊ ſacrificia et victimas offe-
B rendas: preter altare dñi dei noſtri qḋ ex
tructũ eſt añ tabernaculũ ei⁹. Quib⁹ au
ditis phinees ſacerdos ⁊ pͥncipes lega-
tiõis iſrl̃ q̃ erãt cũ eo placati ſunt: ⁊ ꝟba
filioꝝ rubẽ ⁊ gad ⁊ dimidie trib⁹ manaſ-
ſe libẽtiſſime ſuſcepert. Dixitqꝫ phinees
fili⁹ eleazari ſacerdos ad eos. Nũc ſcim⁹
ꝙ nobiſcũ ſit dñs: qm̃ alieni eſtis a ꝑua-
ricatiõe hac: ⁊ liberaſtis filios iſrael de
manu dñi. Reuerſuſqꝫ eſt cũ principib⁹
a filijs rubẽ ⁊ gad de terra galaad finiuꝫ
chanaã ad filios iſrael: ⁊ retulit eis. Pla
cuitqꝫ ſermo cunctis audientib⁹. Et lau
dauerunt deũ filij iſrael: ⁊ nequaq̃ vltra
dixerunt vt aſcenderent contra eos atqꝫ
pugnarent et delerent terrã poſſeſſionis
eorum. Vocauerũt filij ruben ⁊ filij gad
altare qḋ extruxerant: teſtimonium nr̃m
ꝙ dominus ipſe ſit deus.

¶ C.S. Exhortatio ioſue prohibet ſocietatem cũ gentibus. Cap. xxiij.

EVoluto aũt multo tẽ-
A pore poſtq̃ pacẽ dede-
rat dñs iſraeli ſubiectĩ
in gyro natiõibus vni-
uerſis: ⁊ ioſue iã longe
uo ⁊ perſenilis etatis
Poſtq̃ diuiſerat terrã
filijs iſrael ſm̃ q̃ dñi
eius imperauerat: vocauit ioſue omnem
iſraelẽ maioreſqꝫ natu ⁊ principes ac du
ces ac magiſtros: dixitqꝫ ad eos. Ego ſe
nui ⁊ progreſſioris etatis ſum voſqꝫ cer-
nitis oĩa que fecerit dñs deus veſter cũ-
ctis per circuitũ nationib⁹: quõ pro vo-
bis ipſe pugnauerit. Et nũc quia vobis
ſorte diuidit oẽm terram ab orĩentali par
te iordanis vſqꝫ ad mare magnum: mul
teqꝫ adhuc ſuperſunt nationes: dñs deus
veſter diſperdet eas ⁊ auferet a facie vr̃a
⁊ poſſidebitis terrã ſicut vobis pollicit⁹
B eſt. Tantũ confortamini ⁊ eſtote ſolliciti
vt cuſtodiatis cuncta que ſcripta ſunt in
volumine legis moyſi: ⁊ non declinetis
ab eis neqꝫ ad dexteram neqꝫ ad ſiniſtrã:
ne poſtq̃ intraueritis ad gentes q̃ inter
vos future ſunt: iuretis in nomine deo-
rum earũ et ſeruiatis eis ⁊ adoretis illos
ſed adhereatis dño deo vr̃o qḋ feciſtis vſ
qꝫ in diẽ hanc. Et tunc auferet dñs de⁹
in cõſpectu vr̃o gentes magnas et robu

Exhortatio ioſue ſenis ad iſrael ꝓ lege ſeruãda.

ſtiſſimas: ⁊ nullus vobis reſiſtere poterit
Unus e vobis perſequetur hoſtiũ mille C
viros: quia dominus deus veſter pro vo Deu.32.D
bis ipſe pugnabit ſicut pollicitus eſt: hoc
tm̃ diligẽtiſſime precauete vt diligatis do
minum deum veſtrum. Qḋ ſi volueritis
gentium harum que inter vos habitant er
roribus adherere et cuꝫ eis miſcere con-
nubia atqꝫ amicitias copulare: iam nũc
ſcitote ꝙ dñs de⁹ veſter nõ eas deleat an
te faciẽ veſtrã: ſed erunt vobis in foueaꝫ
ac laqueũ ⁊ offendiculũ ex latere vr̃o: ⁊
ſudes in oculis veſtris donec vos offe-
rat atqꝫ diſꝑdat de terra hac optima quã
tradidit vobis. En ego hodie ingrediar D
viam vniuerſe terre: ⁊ toto aĩo cognoſce
tis ꝙ de oĩb⁹ verbis q̃ ſe dñs ꝑſtiturum
vobis eſſe pollicitus eſt: vnũ nõ preterie
rit incaſſum. Sicut ergo impleuit opere
qḋ ꝓmiſit: ⁊ proſpera cũcta venerũt: ſic
adducet ſup vos quicq̇d malorũ cõmi-
natus eſt donec vos auferat: atqꝫ diſper
dat de terra hac optima quam tradidit
vobis eo ꝙ ꝑterieritis pactuꝫ dñi dei ve
ſtri quod pepigit vobiſcum: ⁊ ſeruieritis
dijs alienis ⁊ adoraueritĩ eos. Cito atqꝫ
velociter conſurget in vos furor domini
et auferemini ab hac terra optima quaꝫ
tradidit vobis.

¶ C.S. De cõmemoratione bñficioꝝ dñi ⁊ fede-
re ppl̃i ad dñs: de morte ioſue ⁊ ſepultura oſſiũ
ioſeph: de morte eleazari. Capitulum. xxiiij.

Congregauitqꝫ ioſue A
oẽs tribus iſrael in ſi-
chẽ ⁊ vocauit maiores
natu ac principes ⁊ iu-
dices ⁊ magiſtros: ſte-
teruntqꝫ in conſpectu
dñi et ad populum ſic
locutus eſt. Hec dicit
dominus deus iſrael. Trans fluuium
habitauerunt patres veſtri ab initio: tha
re pater abraã ⁊ nachor ſeruieruntqꝫ dijs
alienis. Tuli ergo patrẽ veſtrũ abraam
de meſopotamie finib⁹ ⁊ adduxi eũ i ter
ram chanaan multiplicauiqꝫ ſemẽ ei⁹
et dedi ei iſaac: illiqꝫ ruſum dedi iacob ⁊
eſau. E quib⁹ eſau dedi mõtẽ ſeir ad poſ Geñ.21.a.
ſidendum: iacob vero ⁊ filij ei⁹ deſcende Geñ.25.c.
runt in egyptum. Miſiqꝫ moyſen ⁊ aarõ Exo.4.g.
et percuſſi egyptum multis ſignis atqꝫ
portentis: eduxiqꝫ vos et patres veſtros
de egypto et veniſtis ad mare: ꝑſecutiqꝫ
ſunt egyptij patres veſtros cum curri-
bus et equitatu vſqꝫ ad mare rubrum.

Exhortatio ioſue ſenis ad iſrael ꝓ lege ſeruãda.

B Clamauerunt aūt ad dn̄m filij iſrael qui
Exo.14.c. poſuit tenebras inter vos et egyptios et
adduxit ſuper eos mare ⁊ operuit eos.
Uiderunt oculi veſtri cuncta que in egy
pto fecerim: et habitaſtis in ſolitudine
multo tēpore: ⁊ introduxi vos in terram
amorrei: qui habitabat trans iordanem.
Cumqꝫ pugnarent ꝯtra vos: tradidi eos
in manus veſtras: et poſſediſtis terram
Nu.xx.d eorum atqꝫ interfeciſtis eos. Surrexit
autem balach filius ſephor rex moab et
pugnauit contra iſraelem. Miſitqꝫ ⁊ vo-
cauit balaā filiū beor vt malediceret vo-
bis et ego nolui audire eum: ſed ecōtra-
rio per illū benedixi vobis: ⁊ liberaui vos
C de manu eiꝰ. Tranſiſtiſqꝫ iordanē ⁊ veni
ſtis ab hiericho pugnaueruntqꝫ contra
vos viri ciuitatis eiꝰ amorreus ⁊ phere-
zeus ⁊ chananeus ⁊ ethæus ⁊ gergezeus
⁊ eueus ⁊ iebuſeꝰ: ⁊ tradidi illos in ma
Exo.23.d. nus veſtras. Miſiqꝫ ante vos ſcabrōes
Deu.7.c. ⁊ eieci eos de locis ſuis duos reges amor
reoꝝ non in gladio ⁊ in arcu tuo: dediqꝫ
vobis terram in qua nō laboraſtis et vr-
bes quas non edificaſtis vt habitaretis
in eis: vineas ⁊ oliueta que non planta-
Exhortatio ſtis. Nunc ergo timete dn̄m ⁊ ſeruite ei
ad ſeruien perfecto corde atqꝫ veriſſimo: ⁊ auferte
dū dn̄o. deos quibus ſeruierunt patres veſtri in
1.reg.7.a. meſopotamia ⁊ in egypto: ac ſeruite do-
Tob.14.d. mino. Sin autē malum vobis videtur vt
D dn̄o ſeruiatis: optio vobis datur. Eligi
te hodie qđ placet cui ſeruire potiſſimuꝫ
debeatis: vtrum dijs quibus ſeruierunt
patres veſtri in meſopotamia: an dijs
amorreorum in quoꝝ terra habitatis.
Ego autem ⁊ domus mea ſeruiemus do
mino. Reſpōditqꝫ populus ⁊ ait. Abſitqꝫ
a nobis vt relinquamus dn̄m ⁊ ſerui-
mus dijs alienis. Dn̄s deus noſter ipſe
eduxit nos et patres noſtros de terra egy
pti ⁊ de domo ſeruitutis: fecitqꝫ videnti
bus nobis ſigna ingentia: et cuſtodiuit
nos in omni via per quā ambulauimus
et in cunctis populis per quos tranſiui
mus: ⁊ eiecit vniuerſas gentes amorreo
rum habitatorem terre quam nos intra
uimus. Seruiemus igitur dn̄o: qꝛ ipſe eſt
deꝰ noſter. Dixitqꝫ ioſue ad populū. Nō
E poteritis ſeruire dn̄o: deus eñi ſanctus ⁊
fortis emulator eſt: nec ignoſcet ſceleri-
bus veſtris atqꝫ peccatis. Si dimiſeritis
dominum ⁊ ſeruieritis dijs alienis: con-
uertet ſe et affliget vos atqꝫ ſubuertet:
poſtq̄ꝫ vobis preſtiterit bona. Dixitqꝫ po
pulus ad ioſue. Nequaq̄ꝫ ita vt loqueris
erit: ſed dn̄o ſeruimus. Et ioſue ad ppl'm.
Teſtes inquit vos eſtis: quia ipſi elege-
ritis vobis dn̄m vt ſeruiatis ei. Reſpon
deruntqꝫ: Teſtes. Nunc ergo ait. Auffer
te deos alienos de medio veſtrum ⁊ in-
clinate corda veſtra ad dominum deum
iſrael. Dixitqꝫ populꝰ ad ioſue. Dn̄o deo F
noſtro ſeruiemus: ⁊ obedientes erimus
preceptis eius. Percuſſit ergo ioſue i die
illo fedus: ⁊ propoſuit populo precepta
atqꝫ iudicia in ſichē. Scripſit quoqꝫ oīa De federe
verba hec in volumine legis domini: ⁊ tu populi ad
lit lapidem pergrandem: poſuitqꝫ eum dn̄m ꝑ ioſue.
ſubter quercuꝫ que erat in ſanctuario do
mini: ⁊ dixit ad omnem populuꝫ. En la
pis iſte erit vobis in teſtimonium q̄ au-
dieritis omnia verba dn̄i que locutus eſt
vobis: ne forte poſtea negare velitis ⁊ mē
tiri domino deo veſtro. Dimiſitqꝫ popu De morte
lum ſingulos in poſſeſſionem ſuam. Et ioſue.
poſt hec mortuus eſt ioſue filius nū ſer- A
uus dn̄i: centum ⁊ decem annoꝝ: ſepelie
runtqꝫ euꝫ in finibus poſſeſſionis ſue in
thānathſare q̄ eſt ſita in monte ephraī
a ſeptētrionali parte montis gaas. Ser-
uiuitqꝫ iſrael domino cunctis diebus io
ſue ⁊ ſeniorum qui longo vixerant tem-
pore poſt ioſue: ⁊ qui nouerant oīa ope-
ra domini que fecerat in iſrael. Oſſa qꝫ 13.q.2.c.
ioſeph que tulerant filij iſrael de egypto hebzon.
ſepelierunt in ſichē in parte agri quem
emerat iacob a filijs emor patris ſichem
centum nouellis ouibus: ⁊ fuit in poſſeſ
ſionem filiorum ioſeph. Eleazar quoqꝫ
filius aaron mortuus eſt: ⁊ ſepelierūt eū
in gabaath phinees filij eiꝰ: que data eſt
ei in monte ephraim.

¶ Explicit liber Joſue.

¶ Incipit liber ſophtim quē nos iudicum appellamus.

¶ C.S. Joſue mortuo iudas cōſtituitur dux belli cum quo ſymeon aſcendit contra chananeum⁊ de adonibezech: de terra tradita caleb: de irriguo duplici: de gentibus cum iſrael ſub tributo.
Capitulum.j.

A P**Oſt mortem**
ioſue cõſuluerunt filij
iſrael dominũ dicẽtes
Quis aſcẽdet ãte nos
cõtra chananeũ: ⁊ erit
dux belli? Dixitq; dñs
Judas aſcendet: ecce
tradidi terram in manu eius. Et ait iudas
ſymeoni fratri ſuo. Aſcẽde mecũ i ſorteʒ
meã: ⁊ pugna cõtra chananeuʒ: vt ⁊ ego
pgã tecũ i ſortẽ tuã. Et abijt cũ eo ſyme
on. Aſcẽditq; iudas ⁊ tradidit dñs cha-
naneũ ac phereʒeũ i man⁹ eoꝝ: et pcuſſe
rũt i beʒech decẽ milia viroꝝ. Inuenerũt
q; adonibeʒech i beʒech: ⁊ pugnauerunt
cõtra eũ ac pcuſſerũt chananeũ ⁊ phere
ʒeũ. Fugit aũt adonibeʒech: quẽ pſecuti
cõprehẽderũt ceſis ſũmitatib⁹ manuum
B eius ac pedũ. Dixitq; adonibeʒech. Se-
ptuaginta reges amputatis manuum ac
pedum ſummitatibus colligebant ſub
menſa mea ciborum reliquias: ſicut feci
ita reddidit mihi dñs. Adduxeruntq; eũ
in hieruſalem et ibi mortuus eſt. Oppu
gnantes ergo filij iuda hieruſalem cepe-
runt eam: ⁊ percuſſerũt in ore gladij tra
dentes cunctam incendio ciuitatem. Et
poſtea deſcendentes pugnauerunt cõtra
chananeũ qui habitabat in mõtanis et
ad meridiem in campeſtribus. Pergẽſq;
Alias + vet⁹ erat. iudas cõtra chananeum qui habitabat
in hebrõ: cuius nomẽ ✠ fuit antiquitus
Joſ.15.c. cariatharbe: pcuſſit ſeſai ⁊ haimã ⁊ thol
Alias + id eſt ciuitas litterarum mai: atq; inde pfectus abijt ad habita-
tores dabir: cuius nomen vetus erat ca-
riathſepher: id eſt ciuitas litterarum.
Sup. eſt in Joſue. Dixitq; caleb. Qui percuſſerit cariathſe
pher ⁊ vaſtauerit eam: dabo ei axã filiam
C meam vxorẽ. Cũq; cepiſſet eã othoniel
filius cenez frater caleb minor: dedit ei
ʒ.q.4.c.ſ. axan filiam ſuam cõiugẽ. Quã pergẽteʒ
in itinere monuit vir ſuus vt peteret a
patre ſuo agrum. Que cuʒ ſuſpiraſſet ſe
dens in aſino: dixit ei caleb. Quid ha-
bes? At illa reſpondit. Da mihi benedi-
ctionem: qꝛ terram arentem dediſti mi-
hi: da et irriguã aquis. Dedit ergo ei ca-
leb irriguũ ſuperius et irriguuʒ inferius
Filij autem cinei cognati moyſi aſcende
runt de ciuitate palmarũ cuʒ filijs iuda
in deſertũ ſortis ei⁹ quod eſt ad meridi-
D em arath: et habitauerunt cũ eo. Abijt
Joſ.15.d. autem iudas cum ſymeone fratre ſuo: ⁊
percuſſerunt ſimul chananeum qui ha-
bitabat in ſephat: et interfecerunt eum.
Vocatumq; eſt nomen vrbis horma: id
eſt anathema. Cepitq; iudas gaʒan cum
finibus ſuis: et aſcalonem atq; accaron
cum terminis ſuis. Fuitq; dominus cuʒ
iuda et montana poſſedit: nec potuit de
lere habitatores vallis: quia falcatis cur
ribus habundabant. Dederuntq; ca-
leb hebron: ſicut dixerat moyſes qui dele
uit ex ea tres filios enach. Iebuſeum Joſ.15.g.
autem habitatorem hieruſalem non de- 11.q.3.ca.
leuerunt filij beniamin: habitauitq; ie nolite.1.
buſeus cum filijs beniamin in hieruſalẽ
vſq; in preſentem diem. Domus quoq; E
ioſeph aſcendit in bethel: fuitq; domin⁹
cum eis. Nam cum obſiderent vrbẽ que
prius luʒa vocabatur viderunt hominẽ
egredientem de ciuitate: dixeruntq; ad
eum. Oſtende nobis introitum ciuitatis
et faciemus tecum miſericordiam. Qui
cum oſtendiſſet eis percuſſerunt vrbem
in ore gladij: hominem autem illũ ⁊ om-
nem cognationeʒ eius dimiſerunt. Qui
dimiſſus abijt in terram ethim: et edifi-
cauit ſibi ciuitatem vocauitq; eam luʒaʒ
que ita appellatur vſq; in preſentem diẽ
Manaſſes quoq; non deleuit bethſan ⁊ F
thanach cum viculis ſuis et habitatores
dor ⁊ ieblaam et mageddo cum viculis
ſuis: cepitq; chananeus habitare cũ eis
Poſtq̃ autem confortatus eſt iſrael: fe-
cit eos tributarios ⁊ delere noluit. Ebraĩ
etiam non interfecit chananeum qui ha
bitabat in gaʒer: ſed habitauit cuʒ eo ʒa
bulon non deleuit habitatores cethron ⁊
naalon: ſed habitauit chananeus in me
dio eius factuſq; eſt ei tributarius. Aſer
quoq; non deleuit habitatores acho et
ſidonis alab ⁊ achaʒib ⁊ amina et apheth
et rooh: habitauitq; in medio chananei
habitatoris illius terre: nec interfecit eũ
Neptalim quoq; non deleuit habitato- G
res bethſemes et bethanath: ⁊ habitauit
inter chananeum habitatorem terre: fue
runtq; ei ✠ bethſemite et bethanite tri- Alias + beth ſamite.
butarij. Arctauitq; amorreus filios dan
in monte nec dedit eis locum vt ad pla-
niora deſcenderent habitauitq; in mon
te hares quod interpretatur teſtatio in
hailum ⁊ ſalabim. Et aggrauata eſt ma
nus domus ioſeph: factuſq; eſt ei tribu-
tarius. Fuit autem terminus amorrei ab
aſcenſu ſcorpionis petra ⁊ ſuperiora loca.

¶ C.B. Mittit angelus ad locum flentium: peccat
iſrael ⁊ tradit hoſtib⁹: ⁊ penitet ⁊ liberat. Cap.ij.

A Aſcēditq̨ angelus do
Alls + galgala. mini de galgalis ✠ ad
locū flētiū: ⁊ ait. Edu
xi vos de egypto et in⸗
troduxi in terrā ꝑ qua
iuraui patrib⁹ vr̄is et
pollicit⁹ ſum vt nō fa
Minos cre cerē irritū pactū meū
tenſibus le vobiſcū i ſempiternū: ita dūtaxat vt non
ges dedit. ferirēt ſedus cū habitatorib⁹ terre hui⁹
et aras eoꝝ ſubuerteretis: ⁊ noluiſtis au
dire vocē meā. Cur hoc feciſtis? quobreꝫ
nolui delere eos a facie vr̄a: vt hēatis ho
ſtes: ⁊ dij eoꝝ ſint vobis i ruinā. Cumq̨
loq̄ret angelus dn̄i hec verba ad oēs fi⸗
Joſ. 7 d. lios iſrl̄: eleuauerūt vocē ſuā ⁊ fleuerūt.
Et vocatū eſt nomē loci illi⁹ locus flen⸗
tiū ſiue lachrymarū: immolaueruntq̨ ibi
Linus thebeus optimus muſicus. hoſtias dn̄o. Dimiſit ergo ioſue pp̄lm et
abierūt filij iſrl̄ vnuſquiſq̨ in poſſeſſio⸗
nē ſuā vt obtinerēt eā ſeruieruntq̨ dn̄o
cūctis diebus eius ⁊ ſeniorum qui lōgo
Alls + magna. poſt eum vixerunt tempore: et nouerant
oīa opa dn̄i ✠ q̄ fecerat cū iſrael. Mor⸗
B tuus eſt aūt ioſue filius nū famulus dn̄i
Amphion centum ⁊ decem annoꝝ: ⁊ ſepelierūt euꝫ
muſicus in finibus poſſeſſiōis ſue in thānathſa⸗
claret. re in mōte ephraim: a ſeptētrionali pla⸗
ga montis gaas. Omniſq̨ illa generatio
congregata eſt ad patres ſuos: et ſurre⸗
xerūt alij q̄ nō nouerūt dominum ⁊ opa
J. 3. a. 7. que fecerat cū iſrl̄. Feceruntq̨ filij iſrael
4. a. 2. 6. a. malum in conſpectu dn̄i: et ſeruierunt
baalim: ac dimiſerūt dominū deum pa⸗
trum ſuorū q̄ eduxerat eos de terra egy
Alls + de dijs. pti: ⁊ ſecuti ſunt deos alienos ✠ deos q̨
populoꝝ q̄ habitabant in circuitu eoruꝫ
et adorauerunt eos: ⁊ ad iracūdiam con
citauerunt dn̄m dimittentes eum et ſer
C uientes baal ⁊ aſtaroth. Iratuſq̨ domi⸗
nus contra iſrael: tradidit eos in manus
diripiētiū: qui ceperūt eos: ⁊ vēdiderūt
Pet⁹ muſicus amphionis frs interfectus hoſtibus qui habitabant per gyrum: nec
poterunt reſiſtere aduerſarijs ſuis: ſed
quocūq̨ pergere voluiſſent manus dn̄i
ſuper eos erat: ſicut locutus eſt iurauit
eis: ⁊ vehemēter afflicti ſunt. Suſcita⸗
uitq̨ dn̄s iudices q̄ liberarent eos de va
ſtātiū manib⁹: ſed nec eos audire volue
runt fornicantes cū dijs alienis ⁊ adorā
tes eos. Cito deſeruerunt viā per quam
ingreſſi fuerāt patres eorū ⁊ audientes
mādata dn̄i oīa fecere cōtraria. Cūq̨ do
D minus iudices ſuſcitaret: in diebus eoꝝ
flectebatur mīa: et audiebat afflictorum
gemitus ⁊ liberabat eos de cede vaſtan⸗
tium. Poſtq̨ autem mortuus eſſet iu⸗
dex reuertebātur et multo faciebant ma
iora q̨ fecerant patres eorum: ſequētes
deos alienos ſeruienteſq̨ eis et adoran
tes illos. Non dimiſerūt adinuentiones
ſuas: ⁊ viam duriſſimam per quam am⸗
bulare cōſueuerāt. Iratuſq̨ eſt furor do Sachoniaro hiſtoricus inſignis.
mini in iſrael: ⁊ ait. Quia irritum fecit
gens iſta pactum meum quod pepige⸗
rant cum patribus eorum ⁊ vocē meam
audire contēpſit: et ego non delebo gen⸗
tes quas dimiſit ioſue: ⁊ mortuus eſt vt
in ipſis experiar iſrl̄ vtrū cuſtodiāt viā
dn̄i ⁊ ✠ ambulāt i ea ſicut cuſtodierunt Alls + in ea.
patres eorū: an non. Dimiſit ergo domi⸗
nus oēs nationes has: ⁊ cito ſubuertere
noluit nec tradidit in ✠ manus ioſue. Alls + manibus.

¶ C. D. Nolant gētes derelicte ad exercitādum
iſrl̄ ſꝫ ⁊ ipi cū eis ꝯnubia ihgſūter addit aūt iſrae
lite in man⁹ chuſanraſathaim regis meſopota
mie octo annis quos liberat othoniel: poſt hec
ꝓmit eos eglō rex moab decē ⁊ octo annis quos
liberat aioth: poſt hūc ſangar filius anath defen
dit iſrael percutiēs ſexcētos viros. Cap. iij.

A Ec ſunt gētes quas do⸗
min⁹ dereliq̄t vt erudi⸗
ret in eis iſraelem ⁊ om
nes q̄ nō nouerant bel
la chananeorum: ⁊ poſt
ea diſcerent filij eorum
certare cum hoſtib⁹: et
habere cōſuetudinem
preliādi q̄nq̨ ſatrapas philiſtinoꝝ: oēm
q̨ chananeū ⁊ ſidoniū atq̨ eueū q̄ ✠ ha Alls + habitabant.
bitabat in mōte libano de mōte baal her
mō vſq̨ ad introitū emath. Dimiſitq̨ eos
vt in ipſis experiret iſraelē: vtrū audirēt
mandata dn̄i q̄ ꝓceperat patrib⁹ eoꝝ per
manū moyſi an nō. Itaq̨ filij iſrael ha⸗
bitauerunt in medio chananei et ethei
amorrei ⁊ pherezei ⁊ euei ⁊ iebuſei ⁊ du
xerūt vxores filias eoꝝ: ipſiq̨ filias ſuas
filijs eoꝝ tradiderūt: ⁊ ſeruierūt dijs eoꝝ 23. q. 5 ſo remittendum.
Feceruntq̨ malū in cōſpectu dn̄i: et obliti
ſunt dei ſui: ſeruiētes baalim: ⁊ aſtaroth § fi. ꝟ. pficientes.
Iratuſq̨ cōtra iſrael dn̄s tradidit eos in
manus chuſanraſathaim regis meſopo De pe. di.
tamie: ſeruieruntq̨ octo annis. Et cla⸗ 1. c. vide.
mauerunt ad dominum qui ſuſcitauit d. x. b. 2.
eis ſaluatorem: ⁊ liberauit eos othoniel J. 4. a. 2.
videlicet filiū cenez fratrem caleb mi⸗ 12. b.
norem: fuitq̨ in eo ſpiritus domini et iu B
dicauit iſrael. Egreſſuſq̨ eſt ad pugnam
et tradidit domin⁹ in man⁹ ei⁹ chuſan

raſathaim regem ſyrie: ⁊ oppreſſit eum.
Quieuitqꝫ terra quadraginta annis: et
mortuꝰ eſt othoniel filiꝰ cenez. Addide
J.eod.2.b. runt autẽ filij iſrael facere malũ in con
eodem. ſpectu domini: qui confortauit aduerſuꝫ
eos eglon regem moab: quia fecerũt ma
lum in conſpectu eius. Et copulauit ei
filios ammon ⁊ amalech: abijtqꝫ ⁊ per
Phrigie cuſſit iſrael atqꝫ poſſedit vrbem palmaꝝ
regni ſub Seruieruntqꝫ filij iſrael eglon regi mo
tantalo pri ab decem ⁊ octo annis: ⁊ poſtea clama
cipium. uerunt ad dominum. Qui ſuſcitauit eis
Alij ✠ abod ſaluatorem vocabulo ✠ aioth filium ge
ra filij gemini: qui vtraqꝫ manu pro dex
tra vtebatur. Miſeruntqꝫ filij iſrael per
illum munera eglõ regi moab. Qui fecit
ſibi gladium ancipitem habenteꝫ in me
dio capulum longitudinis palme manꝰ
c et accinctus eſt eo ſubter ſagum in dex
tro femore. Obtulitqꝫ munera eglõ regi
moab: erat autem eglon craſſus nimis.
Cumqꝫ obtuliſſet ei munera proſecutus
eſt ſocios qui cũ eo venerant: ⁊ reuerſus
Tantalus de galgalis vbi erant idola: dixit ad regẽ.
corinthioꝝ Verbum ſecretum habeo ad te o rex. Et
rex claret. ille imperauit ſilentium. Egreſſiſqꝫ om
nibus qui circa eum erant ingreſſus eſt
aioth ad eum. Sedebat autem in eſtiuo
cenaculo ſolus: dixitqꝫ. Verbum dei ha
beo ad te. Qui ſtatim ſurrexit de throno.
Alij ✠ abod Extenditqꝫ ✠ aioth ſiniſtram manum:
et tulit ſicam de dextro femore ſuo: in
fixitqꝫ eam in ventrem eius tam valde:
vt capulus ſequeretur ferrum in vulne
re: ac pinguiſſimo adipe ſtringeretur. Nec
eduxit gladium: ſed ita vt percuſſerat re
liquit in corpore: ſtatimqꝫ per ſecreta na
Alij ✠ abod ture: alui ſtercora proruperũt. ✠ Aioth
autem clauſis diligentiſſime oſtijs cena
Alij ✠ poſti culi et obfirmatis ſera per poſticum ✠
cum. egreſſus eſt. Seruiqꝫ regis ingreſſi vi
d derunt clauſas fores cenaculi atqꝫ dixe
runt. Forſitan purgat aluum in eſtiuo
cenaculo. Expectanteſqꝫ diu donec eru
beſcerent: ⁊ videntes ꝙ nullus aperiret
tulerunt clauem et aperientes inuene
runt dominum ſuum in terra iacentem
Alij ✠ abod mortuũ. ✠ Aioth autẽ dũ illi turbarẽtur
effugit et pertranſijt locum idoloꝝ vn
Pelops de reuerſus fuerat. Venitqꝫ in ſeirath:
rex a quo et ſtatim inſonuit buccina ĩ mõte ephraĩ
peloponeſ deſcenderuntqꝫ cum eo filij iſrael ipſo in
ſis prouincia fronte gradiente. Qui dixit ad eos. Se
nomẽ acce quimini me. Tradidit enĩ dominꝰ inimi
pit. cos noſtros moabitas ĩ manus noſtras.
Deſcenderuntqꝫ poſt eum et occupaue
runt vada iordanis que tranſmittunt in
moab: et non dimiſerunt tranſire quenq̃
ſed percuſſerũt moabitas ĩ tp̃e illo circi
ter decem milia oĩs robuſtos ⁊ fortes vi 3.eodem.
ros. Nullus eoꝝ euadere potuit. Humi
liatuſqꝫ eſt moab in die illo ſub manu iſ
rael et quieuit terra octoginta annis a ꝑ Alij ✠ ſaa
lijs. Poſt hunc fuit ſagar filius ✠ anath napb.
qui percuſſit de philiſthijm ſexcẽtos viros Ilio edifi
vomere ⁊ ipſe quoqꝫ defendit iſrael. cat a lao
medõte re
ge.

¶ C.S. de delbora propheteſſa ⁊ pugna barach cõtra ſiſaram ducem militie iabin. Siſara a iahel vxore aber cinei occiditur. Cap.iiij.

ADdideruntqꝫ filij iſrl̃ a
facere malũ in cõſpe 3.z.b.et
ctu dñi poſt mortem 1.a.z.J.6
aioth: et tradidit illos a.
dñs in manus iabin 1.reg.2.B.
regis chanaan qui re 13.q.2.S.
gnauit in aſor: habuit 1.in.ſ.inde
qꝫ ducẽ exercitus ſui cns in .gl.
noĩe ſiſarã. Ipſe autẽ habitabat ĩ aroſeth 23.q.3.S.
gẽtiũ. Clamaueruntqꝫ filij iſrael ad dñm. fi. in fi.
Nongẽtos enĩ habebat falcatos currus
et per viginti annos vehementer oppreſ
ſerat eos. Erat autẽ delbora ꝓphetes vxor Perſeus
lapidoth: que iudicabat populum in illo rex claret.
tempore: ⁊ ſedebat ſub palma que nomĩ ⁊ ardeã in
ne illius vocabat̃ inter ramã: ⁊ bethel in italia vrbẽ
monte ephraim: aſcendebantqꝫ ad eum condidit.
filij iſrael in omne iudicium. Que miſit
et vocauit barach filiuꝫ abinoẽ de cedes
neptalim. Dixitqꝫ ad eum. Precepit tibi
dominus deus iſrael. Vade ⁊ deſcende ⁊
duc exercitum in mõtem thabor: tolleſqꝫ
tecum decem milia pugnatoꝝ de filijs
neptalim ⁊ de filijs zabulon. Ego autem
adducam ad te in loco torrentis ciſon ſi
ſaram principem exercitus iabin et cur
rus eius atqꝫ omnem multitudinem: et
tradam eos in manu tua. Dixitqꝫ ad eũ
barach. Si venis mecum vadam: ſi no
lueris venire mecum non pergã. Que di b
xit ad eum. Ibo quidem tecum: ſed in Feſulana
hac vice victoria nõ reputabit̃ tibi: quia faſcie ciuis
in manu mulieris tradetur ſiſara. Sur tas ꝑditur.
rexit itaqꝫ delbora et perrexit cum barach
in cedes. Qui accerſitis zabulon et ne
ptalim aſcendit cum decem milibus pu
gnatorum: habens delboram in comita Sibylla
tu ſuo. Aber autem cineus receſſerat femina cla
quondam a ceteris cineis fratribus fi ret.
lijs ſuis obab cognati moyſi: ⁊ ✠ tetẽde Alij ✠ tete
rat tabernacula vſqꝫ ad vallẽ q̃ vocatur derant.

ſennim. ⁊ erat iuxta cedes. Nunciatūq;
eſt ſiſare φ aſcendiſſet barach filius abi-
noem in mōtem thabor cum delbora: et
congregauit nongētos falcatos currus
et oēm exercitum de aroſeth gētium ad
torrentem ciſon. Dixitq; delbora ad ba-
rach. Surge hec eſt enim dies ī qua tra
didit dñs ſiſaram in manus tuas. Et ip
ſe ductor eſt tuus. Deſcēdit itaq; barach
de mōte thabor ⁊ decē milia pugnatorū
a cū eo. Perterruitq; dñs ſiſarā ⁊ oēs cur
rus ei⁹ vniuerſamq; multitudinē in ore
gladij ad cōſpectū barach: intm̄ vt ſiſara
de curru deſiliens pedibus fugeret ⁊ ba
rach pſequeret fugiētes currus ⁊ exerci
tū vſq; ad aroſeth gētiū ⁊ ols hoſtium
multitudo vſq; ad internitionē caderet.
Siſara aūt fugiēs puenit ad tētoriū ia-
hel vxoris aher cinei. Erat aūt pax inter
iabī regē aſor: ⁊ domū aher cinei. Egreſ
ſa igit iahel ī occurſū ſiſare dixit ad eū
Intra ad me dñe mi ne timeas. Qui in-
greſſus tabernaculum ei⁹ et opertus ab
ea pallio: dixit ad eam. Da mihi obſecro
paululum aque: qz ſitio valde. Que ape-
ruit vtrē lactis: ⁊ dedit ei bibere: ⁊ ope
ruit illum. Dixitq; ſiſara ad eā. Sta an-
te oſtiū tabernaculi: ⁊ cū venerit aliqs
b interrogans te ⁊ dicēs: nunquid hic eſt
aliquis. Reſpondebis. Nullus eſt. Tulit
itaq; iahel vxor aher clauum tabernacu
li aſſumens pariter et malleum: ⁊ īgreſ-
ſa abſcondito ⁊ cum ſilētio poſuit ſupra
tps capitis eius clauū: pcuſſumq; mal-
leo defixit in cerebrū vſq; ad terrā: qui
ſoporē mortis ſocians defecit: ⁊ mortu⁹
eſt. Et ecce barach ſequēs ſiſaram venie
bat egreſſaq; iahel in occurſum ei⁹ dixit
ei. Ueni ⁊ oſtendā tibi virū quē queris.
Qui cū intraſſet ad eā: vidit ſiſaram ia-
x5.q.5.§. ħ.in fi. centē mortuū: ⁊ clauū infixum intēpo-
re eius. Humiliauit ergo deus in die illo
iabin regē chanaā corā filijs iſrael q̄ cre
ſcebāt quotidie et forti manu opprime-
bāt iabin regē chanaā: donec delerēt eū.

¶ C.V. De cantico quod cecinerūt delbora ⁊ ba
rach poſt victoriam. Capitulum.v.

a Cecinerūtq; delbora et
barach filius abinoē
in illo die dicētes. Qui
ſponte obtuliſtis de iſ-
rael aīas vr̄as ad peri
culum: benedicite do-
mino. Audite reges au
rib⁹ percipite pricipes

Ego ſum que domino canam pſallam
domino deo iſrael. Domine cū exires de Herculeſ
ſeir: ⁊ tranſires per regiones edon: terra ionis filius
mota eſt: celiq; ac nubes diſtillauerunt vir immēſi
aquis. Montes fluxerunt a facie dñi: et roboris cla
ſinai a facie dñi dei iſrael. In dieb⁹ ſan- ret.
gar filij ✠ anath ī diebus iahel q̄euerunt Alī ✠ ſia
ſemite ⁊ qui ingrediebant per eas ambu naph.
lauerunt per calles deuios. Ceſſauerūt
fortes in iſrael et quieuerunt: donec ſur-
geret delbora: ſurgeret mater in iſrael.
Noua bella elegit dñs: ⁊ portas hoſtium B
ipſe ſubuertit. Clipeus ⁊ haſta ✠ ſi appa Alī ✠ ſcu-
ruerunt in quadraginta milibus iſrael. tū ſi.
Cor meum diligit principes iſrael: qui Alī ✠ aſcē-
propria voluntate obtuliſtis vos diſcri- diſtis.
mini: bñdicite domio. Qui ✠ aſcendiſtis Alī ✠ ſup.
ſup nitentes ✠ aſinos ⁊ ſedetis ✠ ſupra Alī ✠ aſi-
in iudicio: ⁊ ambulatis in via: loquimini nas.
Ubi colliſi ſunt currus ⁊ hoſtiū ſuffo- Alī ✠ ſup-
catus eſt exercitus: ibi narrentur iuſticie eſt ſup vel
dñi: ⁊ ✠ clemētia in ✠ fortes iſrael. Tūc ſupra.
deſcēdit populus dñi ad portas et obti- Alī ✠ iuſti
nuit principatum. Surge ſurge delbora cia.
ſurge ſurge ⁊ loquere canticum. Surge Alī ✠ pos
barach ⁊ apprehende captiuos tuos fi- tis.
li abinoē. Saluate ſunt reliquie ppli.
Dñs in fortibus dimicauit. Ex ephraim
deleuit eos in amalech: ⁊ poſt eū ex bē- ſabule ſ
iamin in populos tuos: o amalech. De tēpore pre
machir principes deſcenderunt: ⁊ de za mū inuēte
bulō qui exercitum ducerent ad bellan C
dum. Duces iſachar fuere cum delbora
et barach veſtigia ſunt ſecuti: qui quaſi
in preceps: ac baratrum ſe diſcrimini de
dit. Diuiſo contra ſe ruben: magnanimo
rū reperta eſt contentio. Quare habitas
inter ✠ duos terminos vt audias ſibilos Alī ✠ ſup.
gregum. Diuiſo contra ſe ruben: magna eſt duos.
nimox reperta ē cōtētio ✠ Galaad trās Alī ✠ vbi
iordanem quieſcebat ⁊ dā vacabat naui duos habe
bus. Aſer habitabat in littore maris ⁊ in tur tuos.
portibus morabatur zabulon vero ⁊ ne- Alī ✠ gad.
ptalim obtulerunt animas ſuas morti
in regione merome. Uenerunt reges et Placencia
pugnauerunt. Pugnauerunt reges cha- cōditur.
naan in thānc iuxta aquas mageddo ⁊
tamen nihil tulere predantes. De celo
dimicatum eſt contra eos ſtelle manen- Mancus
tes in ordine ⁊ curſu ſuo aduerſus ſiſa- egyptius
ram pugnauerūt. Torrēs ciſon traxit ca hiſtoricus.
dauera eorū: torrens cadumim torrens
ciſon. Conculca anima mea robuſtos.
Ungule equorum ceciderunt fugienti-
bus impetu: ⁊ per preceps ruētibus for-
tiſſimis hoſtiū. Maledicite terre merō:

Dixit angelus domini: maledicite habitatoribus eius: q̄ non venerunt ad auxiliū domini in adiutorium fortiſſimorum ei⁹. Benedicta iter mulieres iahel vxor aber cinei: et benedicatur in tabernaculo ſuo

b

Leui.1.b.

Aquam petēti lac dedit: ⁊ in phiala principum obtulit butyrum. ✝ Siniſtrā manum miſit ad clauum: ⁊ dextram ad fabrorum malleos: percuſſitq̄ ſiſaram querens in capite vulneri locum et tempus valide perforans: inter pedes eius ruit. defecit et mortuus eſt. Voluebatur ante pedes ei⁹: et iacebat exanimis ⁊ miſerabilis. Per feneſtram reſpiciēs: vlulabat mater eius: et de cenaculo loquebatur. Cur moratur regredi currus eius quare tardauerunt pedes quadrigarum illius? Vna ſapientior ceteris vxorib⁹ eius: hec ſocrui verba reſpondit. Forſitan nunc diuidit ſpolia: ⁊ pulcherrima feminarum eligitur ei. Veſtes diuerſorum colorum ſiſare traduntur in predam: et ſuppellex varia ad ornanda colla congeritur. Sic pereant omnes inimici tui domine: qui autē diligunt te: ſicut ſol in ortu ſuo ſplēdet: ita rutilent. Quieuitq̄ terra per quadraginta annos.

✝ ſiniſtram non eſt de textu ſꝫ additū ab interprete.

Picus rex pile ludum primus inuenit ⁊ precepit poni ea ſe noīa nis.

¶ C.6. Iſrael a madian opprimit̄: de gedeōe ⁊ ſacrificio eius: de ara baal deſtructa: de ſigno dato in vellere. Capitulum.vi.

a

S.2.b.⁊.3. a.⁊.4.a.

FEcerunt autem filij iſrael malum in conſpectu domini: qui tradidit illos in manus madian ſeptem annis: et oppreſſi ſunt valde ab eis. Feceruntq̄ ſibi antra ⁊ ſpeluncas in mōtibus et munitiſſima ad repugnandum loca. Cumq̄ ſeuiſſet iſrael: aſcendebat madian et amalech ceteriq̄ orientalium nationum et apud eos figentes tentoria ſicut erant in herbis cuncta vaſtabant vſq̄ ad introitum gaze: nihilq̄ omnino ad vitā pertinens relinquebāt in iſrael. Nō oues non boues: non aſinos. Ipſi enim: ⁊ vniuerſi greges eorum veniebant cum tabernaculis ſuis: ⁊ inſtar locuſtarum vniuerſa complebant: innumera multitudo hominū ⁊ camelorum quicquid tetigerant deuaſtantes. Humiliatuſq̄ eſt iſrael valde in conſpectu madian. Et clamauit ad dominum poſtulans auxilium contra madianitas. Qui miſit ad eos virum prophetā et locutus ē. Hec dicit dominus deus iſrael. Ego vos feci conſcendere de egypto: et eduxi vos de domo ſeruitutis: et liberaui de manu egyptiorum ⁊ oīm inimicorum qui affligebant vos. Eieciq̄ eos ad introitum veſtrum ⁊ tradidi vobis terrā eorū: ⁊ dixi. Ego dñs de⁹ veſter. Ne timeatis deos ammorreorū in quorū terra habitatis. Et noluiſtis audire vocem meam. Venit autem ✝ angel⁹ domini et ſedit ſub quercu que erat in ephra: et pertinebat ad ioas patrem familie ezri. Cumq̄ gedeon filius eius excuteret: atq̄ purgaret frumenta in torculari vt fugeret madian apparuit ei angelus domini et ait. Dñs tecū virorum fortiſſime. Dixitq̄ ei gedeon. Obſecro mi dñe: ſi dominus nobiſcum eſt: cur ergo apprehenderunt nos hec oīa? Vbi ſunt mirabilia eius que narrauerunt patres noſtri atq̄ dixerunt de egypto eduxit nos dñs? Nūc autē dereliquit nos dominus ⁊ tradidit in ✝ manu madian. Reſpexitq̄ ad eum dñs et ait. Vade in hac fortitudine tua ⁊ liberabis iſrael de manu madian. Scito ꝙ miſerim te. Qui reſpondens ait. Obſecro mi dñe i quo liberabo iſrael? Ecce familia mea infima eſt in manaſſe: et ego minimus in domo patris mei. Dixitq̄ dñs. Ego ero tecum: et percuties madian quaſi vnū virū. Et ille. Si inueni inquit gratiam corā te: da mihi ſignū ꝙ tu ſis q̄ loquaris ad me. Ne recedas hinc donec reuertar ad te portans ſacrificium ⁊ offerens tibi. Qui reſpōdit. Ego preſtolabor aduentū tuū. Ingreſſus eſt itaq̄ gedeō ⁊ coxit hedum ⁊ de farine modio azymos panes: carneſq̄ ponēs in caniſtro: ⁊ ius carnium mittens in ollā: tulit omnia ſub quercu et obtulit ei. Cui dixit angel⁹ domini. Tolle carnes ⁊ azymos panes et pone ſupra petram illam et ius deſuper funde. Cumq̄ feciſſet ita: extendit angelus domini ſummitatem virge quam tenebat in manu et tetigit carnes ⁊ panes azymos: aſcenditq̄ ignis de petra ⁊ carnes azimoſq̄ panes cōſumpſit angelus autem dñi euanuit ex oculis eius. Vidēſq̄ gedeō ꝙ eſſet āgelus domini: ait. Heu mi domine deus quia vidi angelum domini facie ad faciem. Dixitq̄ ei dominus. Pax tecum. Ne timeas non morieris. Edificauit ergo ibi gedeon altare domino: vocauitq̄ illud domini pax vſq̄ in preſentem diem. Cumq̄ adhuc eſſet in ephra que eſt familie ezri: nocte illa dixit dominus ad eum. Tolle taurum patris tui: ⁊ alterum taurum annorum ſeptem:

Chirenus ſhirene ꝑ nunciet mari nomē indidit.

b

Peneſtrina vrbs cōdit̄.

Sup ✝ eſt angel⁹ dñi q̄ ex ſupra poſitis ſub intelligitur.

c

Aſ ✝ manibus.

1.reg.12.b

d

Micenarū regni principium.

1.q.1.c.eius ſcriptum.

e

Mercuri⁹ liricus floret.

deſtrueſq; aram baal que eſt patris tui:
⁊ nemus qđ circa aram eſt ſuccide: ⁊ edi
ficabis altare dño deo tuo in ſummitate
petre huius: ſuper quam ante ſacrificiū̄
poſuiſti: tolleſq; taurum ſecundum ⁊ of
feres holocauſtum ſuper ſtruē lignorum
F que de nemore ſucciderís. Aſſumptis er
go gedeon decem viris de ſeruis ſuis: fe
cit ſicut preceperat ei dominus. Timēs
autem domum patris ſui et homines il
lius ciuitatis: per diem noluit facere: ſed
omnia nocte compleuit. Cumq; ſurrexiſ
ſent viri oppidi eiꝰ mane: viderunt deſtru
ctam aram baal: lucumq; ſucciſuȝ ⁊ tau
rum alterum impoſitum ſuper altare qđ
J.15.d. tunc edificatuȝ erat. Dixeruntq; ad inui
cem. Quis hoc fecit? Cūq; perquirerent
auctorem facti: dictum eſt: gedeon filius
ioas fecit hec omnia. Et dixerūt ad ioas
Produc filium tuum huc vt moriatur:
quia deſtruxit aram baal ⁊ ſuccidit nemꝰ
Quibus ille reſpondit. Nunquid vltores
eſtis baal vt pugnetis pro eo: qui aduer
ſarius eſt eius moriatur anteq̄ lux craſti
Sibylla na veniat. Si deus eſt vindicet ſe de eo
erithea. qui ſuffodit aram eius. Ex illo die voca
tus ē gedeō hierobaal; eo q̄ dixiſſet ioas:
vlciſcatur ſe de eo baal qui ſuffodit araȝ
G eius. Igitur omnis madian ⁊ amalech ⁊
orientales populi congregati ſunt ſimul
⁊ trāſeuntes iordaneȝ caſtrametati ſunt
in valle iezrael. Spiritus autem domini
induit gedeon: qui clangens buccina cō
uocauit domum abiezer vt ſequeretur
ſe. Miſitq; nuncios in vniuerſum ma
naſſem: qui et ipſe ſecutus eſt eum. Et
alios nuncios in aſer et zabulon ⁊ nepta
lim q̄ occurrerūt ei. Dixitq; gedeō ad do
minum. Si ſaluuȝ facis per manū meā
populum iſrael ſicut locutus es: ponam
hoc vellꝰ lane in area. Si ros in ſolo vel
lere fuerit ⁊ in omni terra ſiccitas: ſciaȝ
q̄ per manum meam ſicut locutus es: li
berabis iſrael. Factumq; ē ita. Et de no
cte cōſurgens expreſſo vellere conchā ro
re impleuit. Dixitq; rurſus ad dñm. Ne
iraſcat̄ furor tuus contra me ſi adhuc ſe
mel tentauero ſignum querens in vellere
oro vt ſolum vellus ſiccū ſit ⁊ omnis ter
ra rore madens. Fecitq; dominus nocte
illa vt poſtulauerat et fuit ſiccitas in ſo
lo vellere: et ros in omni terra.

¶ C. S. De probatione pp̄li ad aquas: de ſomnio
narrato in caſtris madiā: lagenis vacuis com
ploſis de lucernis in medio lāpadarū ⁊ tubis de
oreb ⁊ zeb interfectis ab ephraim. Cap. vij.

Igitur hierobaal qui ⁊ A
gedeon de nocte ꝯſur
gens et omnis popu
lus cū eo venit ad fon
tem qui vocatur arad
Erant autē caſtra ma
dian in valle ad ſeptē
trionalem plagam col
lis excelſi: Dixitq; dominus ad gedeon.
Multus tecuȝ eſt populus nec tradetur
madian in manus eius ne glorietur con
tra me iſrael et dicat: meis viribus libera
tus ſum. Loquere ad populuȝ ⁊ cunctis Deu.20.b.
audientibus predica. Qui formidoloſus 1.Machab.
⁊ timidus eſt reuertatur. Receſſeruntq; 3.g.
de monte galaad ⁊ reuerſi ſunt ex popu
lo vigintiduo milia virorum et tantum
decem milia remanſerunt. Dixitq; domi
nus ad gedeon. Adhuc populus multꝰ
eſt. Duc eos ad aquas et ibi probabo il
los: et de quo dixero tibi vt tecum vadat
ipſe pergat: quem ire prohibuero: reuer
tatur. Cumq; deſcendiſſet populus ad B
aquas: dixit dominus ad gedeon. Qui Aliq̄ ſeq
manu ⁊ lingua lambuerit aquas ſicut ſo eſt manu.
lent canes lambere ſeparabis eos ſeor
ſum: qui autem curuatis genibus bibe
rint in altera parte erunt. Fuit itaq; nu
merus eorum qui manu ad os proijcien
te aquas lambuerant trecēti viri: omnis
autem reliqua multitudo flexo poplite
biberat. Et ait dominus ad gedeon. In
trecentis viris qui lambuerunt aquas libe
rabo vos ⁊ tradam in manu tua madiā:
Omnis auteȝ reliqua multitudo reuerta
tur in locum ſuum. Sumptis itaq; pro
numero cibarijs et tubis: omnem reli
quam multitudinem abire precepit ad C
tabernacula ſua: et ipſe cum trecentis vi
ris ſe certamini dedit. Caſtra autem ma
dian erant ſubter in valle. Eadem nocte
dixit dominus ad eum. Surge et deſcen
de in caſtra: quia tradidi eos in manu
tua. Si autem ſolus ire formidas: de
ſcendat tecum phara puer tuus. Et cum
audieris quid loquantur: tunc confor
tabuntur manus tue et ſecurior ad oſti
um caſtra deſcendes. Deſcendit ergo ipſe
et phara puer eius in partem caſtrorum
vbi erant armatorum vigilie. Madian D
autem ⁊ amalech ⁊ omnes orientales po
puli fuſi iacebant in valle vt locuſtarum
multitudo. Cameli autem innumerabi
les erant ſicut arena q̄ iacet in littore ma

nis. Cumqꝫ veniſſet gedeon narrabat ali
quis ſomnium proximo ſuo: ⁊ in hũc mo
dum referebat quod viderat. Vidi ſom-
nium: et videbatur mihi quaſi ſubcineri
cius panis ex horde volui: et ĩ caſtra ma
dian deſcendere. Cumqꝫ perueniſſet ad
tabernaculum: percuſſit illud atqꝫ ſub-
Orare lo- uertit: et terre funditꝰ coequauit. Reſpõ
cus filius dit is cui loquebatur. Non eſt hoc aliud
belli deus niſi gladius gedeonis filij ioas viri iſrae-
a gentibꝰ lite. Tradidit enim dominus in manꝰ eiꝰ
appellatus madian et omnia caſtra eius. Cumqꝫ au
diſſet gedeon ſomnium ⁊ interpretatio-
E nem eius: adorauit et reuerſus eſt ad ca
ſtra iſrael: ⁊ ait. Surgite tradidit enĩ do
minus in manus noſtras caſtra madian
Diuiſitqꝫ trecentos viros in tres partes
⁊ dedit tubas in manibus eorum lagenaſ
qꝫ vacuas ac lampades in medio lagena
I.9.f. rum. Et dixit ad eos. Quod me facere vi
Agcos ma- deritis: hoc facite. Ingrediar partem ca-
re ab egeo ſtrorũ. Et quod fecero ſectamini. Quã
rege deno- do perſonuerit tuba in manu mea: vos
minat. quoqꝫ per caſtrorum circũitum clangite
et cõclamate domino ⁊ gedeoni. Ingreſ-
F ſuſqꝫ eſt gedeõ ⁊ trecẽti viri qui erant cũ
eo in partem caſtrorum incipientibus vi
gilijs noctis medie: et cuſtodibus ſuſci-
tatis ceperunt buccinis clangere: ⁊ com
plodere inter ſe lagenas. Cumqꝫ per gy-
rum caſtrorum in tribus perſonarent lo
cis ⁊ hydrias confregiſſent: tenuerunt ſi-
niſtris manibus lampades et dextris ſo
nantes tubas clamaueruntqꝫ: gladius do
mini et gedeonis ſtantes ſinguli in loco
ſuo per circuitum caſtrorum hoſtilium.
Thebeſus Omnia itaqꝫ caſtra turbata ſunt: et voci
egei filius ferantes: vlulanteſqꝫ fugerunt. Et nihi-
claret. lominus inſiſtebant trecenti viri bucci-
D nis perſonantes. Immiſitqꝫ dominꝰ gla
dium in omnibus caſtris et mutua ſe ce
detruncabant fugientes vſqꝫ ad bethſe-
ta et crepidinem abelmeula in thebbath
Conclamantes autem viri iſrael de ne-
ptalim et aſer et omni manaſſe perſeque
bantur madian. Et dedit dominus victo
riam populo iſrael in die illa. Miſitqꝫ ge
deon nuncios in omnem montẽ ephraĩ
dicens: Deſcendite in occurſum madian
⁊ occupate aquas vſqꝫ bethbera atqꝫ ior
danem. Clamauitqꝫ omnis ephraim et
Alib ✠ ſup- preoccupauit aquas ✠ atqꝫ iordanem vſ
eſt atqꝫ ior qꝫ bethbera. Apprehenſoſqꝫ duos viros
danem. madian: oreb et zeb interfecit oreb in pe-
Eſa.10.f. tra oreb: zeb vero in torculari zeb. Et per
Pſ.82.c. ſecuti ſunt madian capita oreb ⁊ zeb por

tantes ad gedeon trãs fluenta iordanis. ſi. in ſi.
ibi mortẽ
¶ C.G. Viri ephraim cõtra gedeõ inſurgunt: ze tradidit.
bee ⁊ ſalmana occiſis a gedeone: de viris ſoccoth Tyrãnis ric
⁊ phanuel occiſis: dãtur gedeoni inaures: de ſe cuitas cõ
ptuaginta filijs gedeonis: ⁊ de abimelech nato ditur.
de concubina: de morte gedeon. Cap. viij.

Dixeruntqꝫ ad eum viri
ephraim. Quid eſt hoc A
quod facere voluiſti vt
nos non vocares cum
ad pugnandum perge
res contra madian ſur
gentes fortiter et prope
vim inferentes? Quibꝰ
ille reſpondit. Quid enim tale facere po
tui quale vos feciſtis? Nonne melior eſt
racemus ephraim vindemijs abiezer? In
manus veſtras dominus tradidit princi
pes madian: oreb ⁊ zeb. Quid tale face-
re potui quale vos feciſtis? Quod cum lo
cutus eſſet requieuit ſpiritus eorum quo
tumebant contra eũ. Cumqꝫ veniſſet ge
deon ad iordanem: tranſiuit eũ cum tre
centis viris qui ſecum erant et pre laſſi-
tudine fugientes perſequi non poterant
Dixitqꝫ ad viros ſoccoth. Date obſecro
panes populo qui mecum eſt: quia valde B
defecerunt vt poſſimus perſequi zebee ⁊
ſalmana reges madian. Reſponderunt
principes ſoccoth. Forſitan palme ma-
nuũ zebee et ſalmana in manu tua ſunt I. eodem.
et idcirco poſtulas vt demus exercitui
tuo panes? Quibus ille ait. Cũ ergo tra
diderit dominus zebee ⁊ ſalmana in ma
nus meas ✠ et cũ reuerſus fuero victor
in pace: conteram carnes veſtras cũ ſpi Al. ✠ ſurge
nis: tribuliſqꝫ deſerti. Et inde conſcẽdes eſt ⁊ cum
venit in phanuel: locutuſqꝫ eſt ad viros reuerſus
loci illius ſimilia. Cui ⁊ illi reſponderunt fuero vi-
ſicut reſponderant viri ſoccoth. Dixit ita ctor in pa
qꝫ eis. Cum reuerſus fuero victor in pa- ce.
ce: deſtruam turrim hanc. Zebee autem C
⁊ ſalmana requieſcebant cum omni exer
citu ſuo. Quindecim enĩ milia viri. remã
ſerant et omnibus turmis orientalium po-
pulorum ceſis centũ viginti milibus bel
latorũ ⁊ educentiũ gladiũ. Aſcẽdenſqꝫ ge
deon per viam eorũ qui in tabernaculis
morabant ad orientalem partem nobe ⁊
iecbaa: percuſſit caſtra hoſtium qui ſecu
ri erãt ⁊ nihil aduerſi ſuſpicabantur. Fu
geruntqꝫ zebee ⁊ ſalmana quos pſequẽs
gedeon comprehẽdit turbato oĩ exercitu
eorũ. Reuerteſqꝫ de bello ante ſolis ortũ

apprehendit puerum de viris ſoccoth: in
terrogauitq; eũ noĩa principũ ⁊ ſeniorũ
b ſoccoth: ⁊ deſcripſit ſeptuaginta ſeptem
S. eodem. b viros. Venitq; ad ſoccoth ⁊ dixit eis. En
zebee ⁊ ſalmana ſuper quibus exprobra
ſtis mihi dicentes. Forſitã manus zebee
⁊ ſalmana in manibus tuis ſunt: et idcir
co poſtulas vt demus viris qui laſſi ſunt
⁊ defecerunt panes. Tulit ergo ſeniores
ciuitatis ⁊ ſpinas deſerti ac tribulos: et
contriuit cum eis atq; comminuit viros
ſoccoth. Turrim quoq; phanuel ſubuer
Argonautarum nauigatio. tit: occiſis habitatoribus ciuitatis. Dixit
q; ad zebee ⁊ ſalmana. Quales fuerũt vi
ri quos occidiſtis in thabor? Qui reſpon
c derunt. Similes tui ⁊ vn⁹ ex eis quaſi fi
lius regis. Quibus ille reſpõdit. Fratres
mei fuerunt filij matris mee. Viuit dñs
q: ſi ſeruaſſetis eos nõ vos occiderẽ. Di
xitq; iether primogenito ſuo. Surge ⁊ in
terfice eos. Qui non eduxit gladium. Ti
Sybilla delphica. claret. mebat enim quia adhuc puer erat. Dixe
rũtq; zebee et ſalmana. Tu ſurge ⁊ irrue
in eos: q: iuxta etatẽ robur eſt hominis
Surrexit gedeon ⁊ interfecit zebee et ſal
mana: et tulit ornamenta ac bullas qui
bus colla regalium camelorum decorari
ſolent. Dixerũtq; omnes viri iſrael ad ge
deon. Dominare noſtri tu ⁊ filius tuus ⁊
Ms ✠ qui. filius filij tui ✠ q: liberaſti nos de manu
madian. Quibus ille ait. Nõ dñabor vri
nec dñabitur in vos filius meus ſed do
Nouaris cõdimr. minabitur vobis domin⁹. Dixitq; ad eos
Unam petitionem poſtulo a vobis. Da
f te mihi inaures ex preda veſtra. Inaures
enim aureas hiſmaelite habere conſueue
rant. Qui reſpõderunt. Libẽtiſſime dabi
mus. Expandentesq; ſup terrã pallium:
proiecerũt in eo inaures de preda: ⁊ fuit
põdus poſtulatarũ inaurium: mille ſeptin
genti auri ſicli abſq; ornamentis ⁊ moni
libus ⁊ veſte purpurea quibus reges ma
dian vti ſoliti erant: ⁊ preter torques au
aĩs ✠ ephod ⁊ melius. reas camelorum. Fecitq; ex eo gedeõ ✠
ephot: ⁊ poſuit illud i ciuitate ſua ephra
Fornicatuſq; eſt oĩs iſrl' in eo: ⁊ factum
eſt gedeoni ⁊ omni domui eius in ruinã.
Humiliatus eſt aũt madiã coram filijs
iſrael: nec potuerunt vltra ceruices eleua
re: ſed quieuit in terra per quadraginta
annos quibus gedeon prefuit. Abijt ita
g q; hierobaal fili⁹ ioas ⁊ habitauit in do
4. reg. 10. a mo ſua: habuitq; ſeptuaginta filios qui
egreſſi ſunt de femore eius: eo q; plures
haberet vxores. Concubina autem illius
quam habebat in ſichem: genuit ei filium

nomie abimelech. Mortuuſq; eſt gedeõ
filius ioas in ſenectute bona: ⁊ ſepultus
eſt in ſepulchro ioas patris ſui in ephra
de familia ezri. Poſtq̃ autem mortu⁹ eſt
Orpheus theologus ⁊ poeta claret. gedeon auerſi ſunt filij iſrael: et fornicati
ſunt in baalim. Percuſſeruntq; cũ baal
fedus vt eſſet eis in deum: nec recordati
ſunt dñi dei ſui qui eruit eos de manib⁹
Ms ✠ oĩm ✠ inimicorũ ſuorũ oĩm per circuitũ nec
fecerũt miam cũ domo hierobaal gedeõ
iuxta oĩa bona q̃ fecerat iſraeli
¶ C. 9. Abimelech fratres ſuos ſeptuaginta oc
Muſeus poeta clares. cidit: ionathã minim⁹ ſaluat: ad ſichimitas mit
titur: de gaal ⁊ zebul: ⁊ pugna abimelech cõtra
gaal in ciuitate ſal ſpargitur: phanũ berith ſuc
cendit: abimelech ciuitatẽ thebes oppugnat vi
riliter: capiti ei⁹ ſ agmẽ molle illiſit. Cap. ix.

A
Bijt autẽ abimelech
filius hierobaal in ſi
chem ad fratres matris
ſue: ⁊ locut⁹ eſt ad eos
⁊ ad oẽm cognationẽ
domus patris matriſ
q; ſue dicens. Loqui
Dedal⁹ atheniẽſis artifex mirabilis. mini ad oẽs viros ſi
chẽ. Quid vobis eſt melius vt dominẽ
tur veſtri ſeptuaginta viri omnes filij hie
robaal: an vt dominetur vobis vnus vir?
Simulq; conſiderate: q: os veſtrũ ⁊ ca
Icarus dedali filius a quo mare icarũ. ro veſtra ſum. Locutiq; ſunt fratres ma
tris ei⁹ de eo ad omnes viros ſichẽ vni
uerſos ſermões iſtos: ⁊ inclinauerũt cor
eorum poſt abimelech: dicẽtes. Frater no
ſter eſt. Dederuntq; illi ſeptuaginta pon
do argenti de phano baal berith. Qui cõ
duxit ſibi ex eo viros inopes et vagos: ſe
cutiq; ſunt eum. Et venit in domum pa
tris ſui in ephra: et occidit fratres ſuos
Perdix dedali nepos ſeram primus inuenit filios hierobaal ſeptuaginta viros ſuper
lapidem vnum. Remanſitq; ioathan fi
lius hierobaal minimus: et abſconditus
eſt. Congregati ſunt autem omnes viri
Jaſon clarec ⁊ troiã primus cepit. ſichẽ ⁊ vniuerſe familie vrbis mello: abie
runtq; et conſtituerunt regem abime
lech iuxta quercũ q̃ ſtabat in ſichen. Qđ
cum nunciatum ei eſſet ioathan iuit ⁊ ſte
d tit in vertice montis garizim eleuataq;
voce clamauit ⁊ dixit. Audite me viri ſi
Ms ✠ quo chẽ ita vt audiat vos ✠ dominus. Ierũt
ligna vt vngerẽt ſuper ſe regem. Dixerũt
q; oliue. Impera nobis. Que reſpondit.
Nunquid poſſum deſerere pinguedinem
meam qua ⁊ dij vtuntur: ⁊ homines: ⁊ veni
re vt inter ligna promouear? Dixeruntq;
ligna ad arborem ficum. Veni ⁊ ſup nos
regnum accipe. Que rñdit eis. Nunquid

possum deserere dulcedinem meam: fru-
ctusq; suauissimos ⁊ ire vt inter cetera li-
gna ꝙ ✠ promouear? Locutaq; sunt ligna
ad vitem. Ueni ⁊ impera nobis. Que re-
spondit eis. Nunquid possum deserere vi-
num meum qd letificat deum ⁊ hoies et
inter ligna cetera ✠ promoueri. Dixeruntq;
oia ligna ad rhamni. Ueni ⁊ impera sup
nos. Qui rndit eis. Si vere me regem vo
bis ✠ constituistis: venite ⁊ super vmbra
mea requiescite. Si autẽ nõ vultis: egre
diatur ignis de rhamno ⁊ deuoret cedros li-
bani. Nunc igitur si recte ⁊ absq; pctõ cõ
stituistis super vos regem abimelech: et
bene egistis cũ hierobaal ⁊ cũ domo eiꝰ
⁊ reddidistis vicẽ beneficijs eius qui pu
gnauit pro vobis ⁊ animam suam dedit
periculis vt erueret vos de manu madiã
qui nũc surrexistis cõtra domum patris
mei: ⁊ interfecistis filios eius septuagin
ta viros sup vnũ lapidẽ: ⁊ cõstituistis re
gem abimelech filium ancille eius super
habitatores sichẽ: eo ꝙ frater vester sit.
Si ergo recte ⁊ absq; vitio egistis cũ hie
robaal ⁊ domo eiꝰ: hodie letamini i abi
melech et ille letetur in vobis. Sin autem
peruerse egrediatur ignis ex eo ⁊ consu-
mat habitatores sichẽ ⁊ oppidum mello
egrediaturq; ignis de viris sichem: et de
oppido mello: ⁊ deuoret abimelech. Que
cum dixisset fugit: ⁊ abijt in bera: habita
uitq; ibi ob metum abimelech fratris sui
Regnauit itaq; abimelech sup israel tri-
bus annis. Misitq; dominꝰ spiritum pes
simum inter abimelech ⁊ habitatores si-
chẽ qui ceperunt eum detestari: ⁊ scelus
interfectionis septuaginta filiorum hierõ
baal et effusionem sanguinis eorum con
ferre in abimelech fratrem suum ⁊ inter
ceteros sichimorum principes qui eũ ad
iuuerant. Posueruntq; insidias aduer-
sum eum in summitate montium: ⁊ dum
illius prestolarentur aduẽtum exercebãt
latrocinia agentes predas de pretereun-
tibꝰ. Nunciatumq; est abimelech. Uenit
autem gaal filius obed cum fratribꝰ suis
⁊ transiuit in sichimã. Ad cuius aduen-
tum erecti habitatores sichẽ: egressi sunt
in agros vastantes vineas: vuasq; calcan
tes: et factis cantantium choris ingressi
sunt phanum dei sui ⁊ inter epulas ⁊ po
cula maledicebant abimelech: clamante
gaal filio obed. Quis est iste abimelech ⁊
que est sichẽ vt seruiamus ei? Nunquid
non est ipse filius hierobaal: ⁊ constituit
principem zebul seruum suum super vi-
ros emor patris sichẽ? Cur ergo seruie-
mus ei? Utinam daret aliquis populum
istum sub manu mea vt ✠ auferrẽ de me
dio abimelech. Dictumq; est abimelech.
Congrega exercitus multitudinem ⁊ ve
ni: zebul enim princeps ciuitatis au-
ditis sermonibus gaal filij obed: iratus
est valde ⁊ misit clam ad abimelech nun
cios dicens. Ecce gaal filius obed venit
in ✠ sichimã cum fratribus suis ⁊ oppu
gnat aduersum te ciuitatem. Surge ita-
q; nocte cum populo qui tecum est: ⁊ la
tita in agro: ⁊ primo mane oriente sole ir
rue super ciuitatem. Illo autem egredien
te aduersum te cum populo suo: fac ei
quod potueris. Surrexit itaq; abime-
lech cum omni exercitu suo nocte: ⁊ teten
dit insidias iuxta ✠ sichimã in quattuor
locis. Egressusq; est gaal filiꝰ obed: ⁊ ste-
tit in introitu porte ciuitatis. Surrexit
autem abimelech ⁊ omnis exercitus cum
eo de insidiarum loco. Cumq; vidisset po
pulum gaal: dixit ad zebul. Ecce de mon
tibus multitudo descẽdit. Cui ille respõ
dit. Umbras montium vides quasi capi-
ta hominum: ⁊ hoc errore deciperis. Rur
sumq; gaal ait. Ecce populus de vmbili
co terre descendit: ⁊ vnus cuneus venit
per viam que respicit quercum. Cui di-
xit zebul. Ubi est nunc os tuum quo lo-
queris quis est abimelech vt seruiamꝰ ei.
Nonne hic populus est quem despicie-
bas? Egredere ⁊ pugna cõtra eum. Ab-
ijt ergo gaal expectante sichimorum po
pulo et pugnauit contra abimelech qui
persecutus est eum fugientem: et in vrbẽ
compulit. Cecideruntq; ex parte eius plu
rimi vsq; ad portam ciuitatis: et abime-
lech sedit in ruinam. zebul autem gaal ⁊
socios eius expulit de vrbe: nec in ea pas
sus est commorari. Sequenti ergo die e-
gressus est populus in campum: quod
cum nunciatum esset abimelech tulit ex-
ercitum suum ⁊ diuisit in tres turmas:
tendens insidias in agris. Uidensq; ꝙ
egrederetur populus de ciuitate surrexit
et irruit in eo cum cuneo suo: oppugnãs
et obsidens ciuitatem: due autem turme
palantes per campum aduersarios per-
sequebãtur. Porro abimelech omni die
illo oppugnabat vrbem quam cepit: in-
terfectis habitatoribus eius. ipsa quoq;
destructa: ita vt sal in ea dispergeret. Qđ
cum audissent qui habitabant in turre
sichimorum: ingressi sunt phanũ dei sui
berith: vbi fedus cum eo pepigerant ⁊ e-

Als ✠ commouear.
Als ✠ commoueri.
Als ✠ constituitis.
Labyrinthus crete a dedalum coditur.
Uercellensis ciuitas coditur.
Tanaris musicꝰ claret.
Als ✠ auferam.
Phemon delphicus musicus.
Als ✠ sichimam.
Als ✠ sichimam.

eo loc⁹ nomē acceperat: qui erat munit⁹
valde. Abimelech quoqꝫ audiens viros
turris ſichimorum pariter conglobatos:
aſcendit in montem ſelmon cum omni
populo ſuo: ⁊ arrepta ſecuri preſcidit ar
boris ramum: impoſitumqꝫ ferēs hume
B.9.e. ro: dixit ad ſocios. Quod me vidiſtis face
D re: cito facite. Igitur certatim ramos de
arboribus precidentes: ſequebantur du-
Al ✝ quis cem. ✝ Qui circundantes preſidium ſuc
ſuppie ra- cenderunt: atqꝫ ita factum eſt vt fumo ⁊
mos. igne mille hominum necarenꝫ: viri pari
ter ⁊ mulieres habitatores turris ſichem
Abimelech autem inde pficiſcens venit
ad oppidum thebes qđ circundans obſi
debat exercitu. Erat aūt turris excelſa in
media ciuitate ad quā ɔfugerant ſimul
viri ac mulieres ⁊ omnes principes ciui
tatis clauſa firmiſſime ianua: et ſup tur-
2.re.11.c. ris tectū ſtantes per propugnacula. Ac
cedenſqꝫ abimelech iuxta turrim pugna
bat fortiter: et appropinquens oſtio ignē
ſupponere nitebatur. Et ecce vna mulier
Al ✝ frag ✝ fragmē mole deſuper iaciens illiſit ca
mentum. pui abimelech: et confregit cerebrum ei⁹
Qui vocauit cito armigerum ſuū: ⁊ ait
1.reg.31.b. ad eum. Euagina gladium tuum et per-
1.pa.10.a. cute me: ne forte dicatur ꝙ a femina in-
terfectus ſim. Qui iuſſa perficiens inter
fecit eum. Illo quoqꝫ mortuo omnes qui
cum eo erant de iſrael reuerſi ſunt in ſe-
des ſuas: ⁊ reddit deus malum quod fe-
cerat abimelech contra patrem ſuum: in
Al ✝ ſich terfectis ſeptuaginta fratribus ſuis. ✝
mitis. Sichimitis ꝗ quod operati erant retri-
butum eſt: ⁊ venit ſuper eos maledictio
ioathā filij hierobaal.

¶ C.S. de duobus ducibus iſrl' thola ⁊ iair: ⁊ de idolatria filioꝝ iſrael ⁊ penitētia. Cap. x.

A

Oſt abimelech ſurrexit
dux in iſrael thola fili⁹
phua patrui abime-
lech vir de iſachar qui
habitauit in ſamir mō-
tis ephraim: ⁊ iudica-
uit iſrael viginti ⁊ trib⁹
Medea ma annis mortuuſqꝫ eſt ac
ga claret ſepultus in ſamir. Huic ſucceſſit iair ga-
maleficijs. laadites qui iudicauit iſrael per viginti ⁊
duos annos: habens triginta filios ſedē
tes ſuper triginta pullos aſinarum ⁊ pri
cipes triginta ciuitatum que ex nomine
eius ſunt appellate auothiair: id eſt oppi
B da iair vſqꝫ in preſentem diē in terra ga
3.z.b.3.3. laad. Mortuuſqꝫ eſt iair ac ſepultus in

loco cui eſt vocabulum camon. Filij aūt e.r. 4.a.6
iſrael pctīs veteribus iungentes noua: fe 6.a.z.J.13.
cerunt malum in cōſpectu domini: ⁊ ſer a.
uierunt idolis baalim et aſtaroth et dijs
ſyrie ac ſidonis et moab et filiorum am-
mon ⁊ philiſtijm: dimiſeruntqꝫ dominū
et non coluerunt eum. Cōtra quos dñs
iratus tradidit eos in manus philiſtijm
⁊ filiorum ammon: afflictiqꝫ ſunt ⁊ vehe
menter oppreſſi per annos decē et octo
omnes qui habitabant trans iordanem
in terra ammorrei: que eſt in galaad in-
tantum vt filij āmon iordane tranſmiſſo
vaſtarent iudā ⁊ beniamin ⁊ ephraim. Af
flictuſqꝫ eſt iſrael nimis. Et clamantes C
ad dominum dixerunt. Peccauim⁹ tibi: Medus e
qꝛ dereliquimus te dñm deum noſtrum: quo media
⁊ ſeruiuimus baalim. Quibus locut⁹ eſt nomē acce
dñs. Nunquid nō egyptij ⁊ ammorrei fi pit claret.
lijqꝫ āmon ⁊ philiſtijm ſidonijqꝫ ⁊ ama
lech ⁊ chanaan oppreſſerūt vos ⁊ clama
ſtis ad me: ⁊ erui vos de manu eorū. Et
tū reliquiſtis me ⁊ coluiſtis deos alienos
Idcirco non addā vt vltra vos liberem.
Ite ⁊ inuocate deos quos elegiſtis: ipſi vos
liberent in tēpore anguſtie. Dixeruntqꝫ fi D
lij iſrael ad dñm. Peccauimus: redde tu Ioni⁹ ari
nobis quicquid tibi placet: tñ nunc libe chadie rex
ra nos. Que dicētes oīa de finibus ſuis a quo: ma
alienorum deorū idola piecerunt: ⁊ ſer re Ionium
uierūt dño deo qui doluit ſuper miſerijs De pe.xx.c.
eorum. Itaqꝫ filij ammon conclamātes 5.hera.
in galaad fixere tentoria: cōtra quos con ſupō olipia
gregati filij iſrael in maſpha caſtrame- ceſ ab her
tati ſunt. Dixeruntqꝫ principes galaad ſin cule iſtitui
guli ad principes ſuos. Qui primus ex no tur.
bis contra filios ammon ceperit dimica
re: erit dux populi galaad.

¶ C.S. De iepte primo abiect⁹ eligiꝫ ad regem filiorū āmon p terra habēda: mittit ille non acquieſcit: ſed pugnat cōtra iſrael ⁊ vincit: de voto iephte ⁊ filia eius immolata. Cap. xi.

Uit itaqꝫ illo in tēpo-
re iepthe galaadites A
vir fortiſſimus atqꝫ pu Dt.6.c. nō
gnator filius mulieris ſci.
meretricis qui natus
eſt de galaad. Habuit Theſeus
autem galaad vxorem athenienſis
de qua ſuſcepit filios: rex claret.
qui poſtqꝫ creuerant eiecerunt iepthe: di
centes. Heres in domo patris noſtri eſſe
non poteris: qꝛ de ✝ adultera matre nat⁹ Al ✝ alte
es. Quos ille fugiens atqꝫ deuitans ha- ra matre
bitauit in terra thob. Congregatiqꝫ ſūt generatus
ad eum viri inopes ⁊ latrocinātes: ⁊ quaſi eſt.

principem ſequebantur. In illis diebꝰ pu
gnabant filij ammon ꝯtra iſrael. Quibꝰ
acriter inſtantibus perrexerunt maiores
natu de galaad: vt tollerēt ī auxilium ſui
iepthe de terra thob. Dixeruntqꝫ ad eum
Ger. x6. f. Veni et eſto princeps noſter ⁊ pugna cō
tra filios ammon. Quibus ille reſpondit
B Nonne vos eſtis qui odiſtis me: ⁊ eieci
ſtis de domo patris mei: nunc venitis ad
Sibylla helleſpontiaca claret me neceſſitate compulſi. Dixeruntqꝫ prin
cipes galaad ad iepthe. Ob hanc igitur
cauſam nunc ad te venimus vt proficiſ
caris nobiſcum: ⁊ pugnes contra filios
ammon: ſiſqꝫ dux omnium qui habitant
in galaad. Iepthe quoqꝫ dixit eis. Si ve
re veniſtis ad me vt pugnam pro vobis
contra filios ammon: tradideritqꝫ eos
dominus in manus meas: ego ero veſter
princeps. Qui reſponderunt ei. Dñs qui
hec audit: ipſe mediator ac teſtis ē ꝙ no
ſtra promiſſa faciemꝰ. Abijt itaqꝫ iepthe
Sibylla libica claret cum principibus galaad: fecitqꝫ eū om
nis populus principem ſui. Locutuſqꝫ
C eſt iepthe omnes ſermones ſuos coram
dño in maſpha. Et miſit nuncios ad re
gem filiorum ammō: qui ex perſona ſua
dicerēt. Quid mihi ⁊ tibi eſt: qꝛ veniſti cō
tra me vt vaſtares terram meam. Quibꝰ
ille rñdit. Quia tulit iſrael terram meā
quando aſcendit de egypto a finibus am
mon vſqꝫ iaboch atqꝫ iordanem. Nūc er
go cum pace redde mihi eam. Per quos
Sibylla ꝑ... rurſum mādauit iepthe: et imperauit eis
...ica fulget. vt dicerent regi ammō. Hec dicit iepthe.
Nu. 20. Non tulit iſrael terram moab nec terrā
filiorum ammon: ſed qñ de egypto con
ſcenderunt: ambulauit ꝑ ſolitudinem vſqꝫ
ad mare rubrum: ⁊ venit in cades. Mi
ſitqꝫ nūcios ad regem edom dicēs. Dimit
te vt tranſeam terram tuam. Qui noluit
acquieſcere precibus eius. Miſit quoqꝫ
ad regem moab: qui et ipſe tranſitum ꝓ
bere contempſit. Manſit itaqꝫ in cades
⁊ circuiuit ex latere terram edō et terrā
moab. Venitqꝫ ad orientalem plagā ter
re moab: ⁊ caſtrametatus eſt trans arnō
D nec voluit intrare terminos moab. Arnō
quippe confinium eſt terre moab. Miſit
itaqꝫ iſrael nuncios ad ſeon regem am
morreorum qui habitabat in eſebō: ⁊ di
xerūt ei. Dimitte vt tranſeam per terram
Sibylla tuam vſqꝫ ad fluuium. Qui ⁊ ipſe iſrael
europea ꝑ verba deſpiciens: nō dimiſit eum tranſi
floret. re per terminos ſuos: ſed infinita multi
tudine congregata egreſſus eſt contra eū
in iaſa: ⁊ fortiter reſiſtebat. Tradiditqꝫ eū
dominus in manus iſrael cum omni ex
ercitu ſuo: ⁊ percuſſit eū ⁊ poſſedit oēm
terram ammorrei habitatoris regionis
illius ⁊ vniuerſos fines eius de arnō vſ
qꝫ iaboch ⁊ de ſolitudine vſqꝫ ad iorda
nem. Dñs ergo deus iſrael ſubuertit am
morreum pugnante contra illum popu
lo ſuo iſrael: ⁊ tu nunc vis poſſidere ter
ram eius. Nōne ea que poſſedit chamos
deus tuus tibi iure debētur. Que autem E
dñs deus noſter victor obtinuit in nr̃am
cedent poſſeſſionem. Niſi forte melior es Sibylla
balach filio ſephor rege moab: aut doce cumana va
re potes ꝙ iurgatus ſit cōtra iſrael: ⁊ pu ticinatur.
gnauerit ꝯtra eū qñ habitauit in eſebon
⁊ viculis eius et in aroer et villis illꝰ: vel
in cunctis ciuitatibus iuxta iordanem ꝑ
trecentos annos. Quare tanto tpe nihil
ſuper hac repetitione tentaſtis. Igit̄ non
ego pecco in te: ſed tu ꝯtra me male agis
indicens mihi bella nō iuſta. Iudicet do
minus arbiter huius diei inter iſrael ⁊ fi
lios ammon. Noluitqꝫ acquieſcere rex fi
liorum ammō verbis iepthe que per nū
cios mandauerat. Factus eſt ergo ſuper
iepthe ſpiritus dñi: ⁊ circuiens galaad ⁊
manaſſe maſpha quoqꝫ galaad: ⁊ inde trā
ſiens filios ammon votum vouit dño di
cens. Si tradideris filios ammon in ma F
nus meas: quicunqꝫ primus fuerit egreſ
ſus de foribus domꝰ mee: mihiqꝫ occur
rerit reuertenti cum pace a filijs ammō
eū holocauſtū offerā dño. Tranſiuitqꝫ ie Nu. xx. e
pthe ad filios ammon: vt pugnaret ꝯtra Nicoſtra
eos: quos tradidit dñs in manibꝰ eiꝰ: ꝑ ta litteras
cuſſitqꝫ ab aroer vſqꝫ dū venias in men latinas in
nith viginti ciuitates: ⁊ vſqꝫ ad abel: que uenit.
eſt vineis cōſita plaga magna nimis. Hu
miliatiqꝫ ſunt filij āmon a filijs iſrl̄. Re
uertenti autē iepthe in maſpha domum
ſuā occurrit ei vnigenita filia ſua cum
tympanis ⁊ choris: nō eñ habebat alios
liberos. Qua viſa: ſcidit veſtimenta ſua: G
⁊ ait. Heu me filia mi: decepiſti me ⁊ ipſa
decepta es. Aperui enī os meū ad dñm
⁊ aliud facere non potero. Cui illa reſpō
dit. Pater mi: ſi aperuiſti os tuum ad do
minum: fac mihi quodcūqꝫ pollicitꝰ es:
conceſſa tibi vltione atqꝫ victoria de ho
ſtibus tuis. Dixitqꝫ ad patrē. Hoc ſolum
mihi preſta quod deprecor. Dimitte me
vt duobus menſibus circumeā montes
⁊ plangā virginitatē meam cum ſodali Saphos
bus meis. Cui ille reſpondit. Vade: et di femina rhe
miſit eam duobus menſibus. Cumqꝫ ab tra pmo
iſſet cum ſocijs ac ſodalibus ſuis: flebat inuenit.

96. dil. ca. naſci. xx. q. 4. c. tunc quiſq;. 22. q. 5. c. ſi non licet. in fine.
Typhis carpētari⁹ nauis gu bernaculū prim⁹ inue nit.
A
Priamus hectoꝛ pa tris ⁊ reli qui filij cla rent.

virginitatem ſuã in montib⁹. Expletiſq̃
duobus menſib⁹ reuerſa eſt ad patrē ſuū
⁊ fecit ei ſicut vouerat. Que ignorabat vi
rum. Exinde mos increuit in iſrl' ⁊ con-
ſuetudo ſeruata eſt: vt poſt anni circulū
cōueniāt in vnū filie iſrael: ⁊ plangāt fi-
liā iepthe galaadite diebus quattuoꝛ.

¶ C.S. De pugna iepthe cōtra ephraim: de illo qui dicebat chebeleth p ſeboleth: de morte triū ducū qui fuerūt poſt eū. Capitulum .xij.

Ecce aūt in ephraiʒ oꝛ-
ta eſt ſeditio: nā tranſ
eūtes ꝯ aquilonē dixe
runt ad iepthe. Quare
vadēs ad pugnā ꝯtra
filios ammon vocare
nos noluiſti vt pgere-
mus tecū? Igiť incen-
demus domū tuã. Quibus ille reſpōdit
Diſceptatio erat mihi ⁊ pplo meo ꝯtra fi
lios ammō vehemēs: vocauiq; vos vt p-
beretis mihi auxiliū: ⁊ facere noluiſtis.
Qđ cernens poſui aĩam meã in manib⁹
B meis: tranſiuiq; ad filios ammō: ⁊ tradi
dit eos dñs in manus meas. Quid ꝯme
rui vt aduerſum me ꝯſurgatis in pliū.
Vocatis itaq; ad ſe cunctis viris de ga-
laad pugnabat ꝯtra ephraim. Percuſſe-
runtq; viri galaad ephraiʒ: q2 dixerat fugi
tiuus eſt galaad de ephraim ⁊ habitat in
medio ephraiʒ ⁊ manaſſe. Occupauerūt
q; galaadite vada iordanis p q̃ ephraim
reuerſus erat. Cūq; veniſſet ad ea de e-
C phraim nūero ✠ fugiēs atq; dixiſſet. Ob-
ſecro vt me trāſire pmittas: dicebāt ei ga
laadite. Nunqđ ephrateus es? Quo dicē
te. Nō ſuʒ. Interrogabāt eū. Dic ergo ſe-
boleth qđ interptať ſpica. Qui rñdebat
theboleth eadē littera ſpicā exꝑmere nō
valēs: ſtatimq; apphenſum iugulabāt
in ipſo iordanis tranſitu. Et ceciderunt
in illo tpe de ephraim quadragintaduo
milia. Judicauit itaq; iepthe galaadites
iſrael ſex annis: et moꝛtuus eſt: ac ſepul-
tus in ciuitate ſua galaad. Poſt hunc iu
dicauit iſrael abeſſan d̄ bethleē: q̃ habuit
D triginta filios ⁊ totidem filias q̃s emit-
tens foꝛas maritis dedit: et euſdem nu-
meri filijs ſuis accepit vxoꝛes introdu-
cens in domū ſuam. Qui ſeptem annis
iudicauit iſrael: moꝛtuuſq; eſt ac ſepult⁹
in bethleeʒ. Cui ſucceſſit ahialon ʒabulo
nites ⁊ iudicauit iſrael decē annis: moꝛ-
tuuſq; eſt ac ſepultus in ʒabulon. Poſt
hunc iudicauit iſrael abdon filius hellel
pharatonites: q̃ habuit q̃draginta filios

Helena troiani bel li cauſa ra pitur.
Als ✠ vir.
C
Troia ob ſidione cin gitur.
Pātbaſilea amaʒonū regina.
D
Troia de ſtruiť poſt decēnalem obſidionem

et triginta ex eis nepotes aſcēdentes ſu-
per ſeptuaginta pullos aſinarum: et iu-
dicauit iſrael octo annis: moꝛtuuſq; eſt
ac ſepultus in pharaton terre ephraim
in ✠ monte amalech.

¶ C.S. De manue ⁊ vxoꝛe ei⁹: de natiuitate ſan ſonis prenunciata ab angelo: de locutione ange li cum manue: ⁊ oblatione manue: in qua aſcen dit angelus. Capitulum .xiij.

Ruſumq; filij iſrael fe
cerunt malum in ꝯſpe
ctu dñi: q̃ tradidit eos
in manus philiſtinoꝝ
q̃draginta annis. Erat
autem quidem vir de
ſaraa ⁊ d̄ ſtirpe dan no
mie manue habēs vxo
rem ſterilem: cui apparuit angelus domi
ni: ⁊ dixit ad eam. Sterilis es et abſq; li-
beris: ſed concipies et paries filium. Ca
ue ergo ne bibas vinum ac ſiceram nec
immūdum q̃cq̃ comedas: quia cōcipies
et paries filium: cuius non tanget caput
nouacula. Erit enim naʒareus dei ab in
fantia ſua ⁊ ex matris vtero: ⁊ ipſe icipiet
liberare iſrael de manu philiſtinoꝝ. Que
cum veniſſet ad maritum ſuum dixit ei.
Vir dei venit ad me habens vultum an
gelicum terribilis nimis. Quem cum in
terrogaſſem quis eſſet ⁊ vnde veniſſet et
quo noie vocareť: noluit mihi dicere: ſed
hoc reſpōdit. Ecce concipies ⁊ paries fi
lium: caue ne vinū bibas nec ſicerã ⁊ ne
aliquo veſcaris immundo. Erit eñ puer
naʒareus dei ab infantia ſua: et ex vtero
matris ſue vſq; ad diem moꝛtis ſue. Oꝛa
uit itaq; manue dñm: ⁊ ait. Obſecro dñe
vt vir dei quem miſiſti veniat iterū et do
ceat nos quid debeamus facere de puero
qui naſciturus eſt. Exaudiuitq; dñs de
precationem manue: ⁊ apparuit rurſum
angelus ✠ dñi vxoꝛi eius ſedenti in agro
Manue autē maritus eius nō erat cum
ea. Que cū vidiſſet angelum feſtinauit ⁊
cucurrit ad virum ſuū nunciauitq; ei di
cens. Ecce apparuit mihi vir quem ante
videram. Qui ſurrexit et ſecutus eſt vxo
rem ſuam veniēſq; ad virum dixit ei. Tu
es qui locutus es mulieri? Et ille reſpon
dit: ego ſum. Cui manue: quando inquit
ſermo tuus fuerit expletus: quid vis vt
faciat puer: aut a quo ſe obſeruare debe
bit? Dixitq; angelus dñi ad manue. Ab
oībus q̃ locutus ſum vxoꝛi tue abſtineat
ſe: et quicquid ex vinea naſcitur nō come
dat: vinum et ſiceram nō bibat: nullo ve-

Als ✠ amalech.
A
Ju. 10. d.
Achilles a gamenon menela⁹ ⁊ reliqui gre ci clarent.
1. reg. 1. d. ⁊ j. eodem.
B
Hecuba mater caſ ſandre ⁊ polyxene fi lie clarēt.
Num. 16. c. Luce. 1. d. ⁊ j. eodem.
Als ✠ dei.
Penelope vxoꝛ vlixis caſtiſſima.
C

ſcantur immundo: et qđ ei precepi impleat atq; cuſtodiat. Dixit itaq; manue ad angelum dñi. Obſecro te vt acquieſcas precibus meis: et faciamus tibi hedum de capris. Cui reſpõdit angelus. Si me cogis nõ comedã panes tuos: ſi aũt vis holocauſtũ facere offer illũ dño. Et neſciebat manue q angel9 dñi eſſet dixitq; ad eũ Quod eſt tibi nomẽ: vt ſi ſermo tu9 fuerit explet9 honorem9 te? Cui ille reſpondit. Cur q̃ris nomẽ meũ qđ eſt mirabile

Græcie ma ga et pueros triſ.

b Tulit itaq; manue hedum de capris et libamenta et poſuit ſuper petram offerẽs domino qui facit mirabilia. Ipſe autem et vxor eius intuebantur. Cumq; aſcenderet flãma altaris in celum angelus domini pariter in flamma aſcendit. Quod cum vidiſſent manue et vxor eius proni ceciderunt in terram: et vltra eis non apparuit angelus dñi. Statimq; intellexit manue angelũ dñi eſſe et dixit ad vxorem ſuã. Morte moriemur: q2 vidimus dñm Cui reſpondit mulier. Si dñs nos vellet occidere de manibus noſtris holocauſtũ et libamẽta nõ ſuſcepiſſet: nec oſtendiſſet nobis hec oĩa: neq; ea q̃ ſunt ventura dixiſſet. Peperit itaq; filiũ et vocauit nomẽ eius ſanſon. Creuitq; puer et bñdixit ei dñs. Cepitq; ſpũs dñi eſſe cũ eo in caſtris dan inter ſaraa et eſthaol.

Ge.32.d.

Diomedes a quo inſula diomedea.

Latinorum regum exordium.

¶ C.S. Sanſon deſcẽdit et duxit vxorẽ de philiſthijm in thamnata: de catulo leonis occiſo: et fauo in ore eius reperto: de problemate eius ſoluto recedit. Sanſon iratus et vxor eius datur alteri. Capitulum.xiiij.

A Deſcendit ergo ſanſon in thãnatha: videnſq; ibi mulierem de filiab9 philiſthijm: aſcendit et nũciauit prī ſuo et matri ſue dicẽs. Vidi mulierem in thanatha de filiabus philiſtinorum quã queſo vt mihi accipiatis vxorẽ. Cui dixerunt pater et mater ſua. Nunquid nõ eſt mulier in filiab9 fratrum tuorũ et in omni populo tuo: quia vis accipere vxorem de philiſthijm qui incircunciſi ſunt? Dixitq; ſanſon ad patrem ſuum. Hanc mihi accipe: q2 placuit oculis meis. Parentes autem eius neſciebãt q res a dño fieret: et quereret occaſiones contra philiſthijm. Eo enim tẽpore philiſthijm dominabantur iſrael.

Eneas in italiam nauigat.

Iu.15.c.

B Deſcendit itaq; ſanſon cum patre ſuo et matre in thãnatha. Cũq; veniſſent ad vineas oppidi apparuit catulus leonis ſeuus et rugiẽs et occurrit ei. Irruit autem ſpũs domini in ſanſon et dilacerauit leonem quaſi hedũ in fruſta concerperet nihil omnino habens in manu: et hoc patri et matri noluit indicare. Deſcenditq; et locutus eſt mulieri q̃ placuerat oculis eius. Et poſt aliquot dies reuertẽs vt acciperet eã: declinauit vt videret cadauer leonis: et ecce examẽ apum in ore leonis erat ac fauus mellis Quem cum ſumpſiſſet in manibus comedebat in via veniensq; ad patrem ſuum et matrem dedit eis partem: qui et ipſi comederunt: nec tamen eis voluit indicare q mel de ✠ corpore leonis aſſumpſerat. Deſcendit itaq; pater eius ad mulierem: et fecit filio ſuo ſanſoni conuiuiũ Sic enim iuuenes facere conſueuerant.

S. eodem

Antheneor padua cõdidit.

Als ✠ ore.

C Cum ergo ciues loci illius vidiſſent eũ dederunt ei ſodales triginta: qui eſſent cũ eo. Quibus locutus eſt ſanſon. Proponam vobis problema: quod ſi ſolueritis mihi intra ſeptem dies conuiuij: dabo vobis triginta ſindones et totidem tunicas. Si autem non potueritis ſoluere: vos dabitis mihi triginta ſyndones et eiuſdem numeri tunicas. Qui reſponderunt ei. Propone problema vt audiamus. Dixitq; eis. De comedente exiuit cibus: et de forti egreſſa eſt dulcedo. Nec potuerunt per tres dies propoſitionẽ ſoluere. Cumq; adeſſet dies ſeptimus dixerunt ad vxorem ſanſon. Blandire viro tuo: et ſuade ei vt indicet tibi quid ſignificet problema: quod ſi facere nolueris

Pirrus filius achil. a quo epyrote vocantur primus pyrata.

D incẽdemus te et domum patris tui. An idcirco vocaſtis nos ad nuptias vt ſpoliaretis. Que fundebat apud ſanſon lachrymas et querebatur dicẽs. Odis me et non diligis: idcirco problema qđ propoſuiſti filijs ppli mei non vis mihi exponere. At ille reſpondit. Patri meo et matri nolui dicere: et tibi indicare potero? Septem igitur diebus conuiuij flebat ante eũ: tandemq; die ſeptimo cũ ei eſſet moleſta expoſuit. Que ſtatim indicauit ciuibus ſuis. Et illi dixerunt ei die ſeptimo ante ſolis occubitum. Quid dulci9 melle: et quid fortius leone? Qui ait ad eos. Si non araſſetis in vitula mea non inueniſſetis propoſitionẽ meam. Irruit itaq; in ✠ eum ſpiritus dñi: deſcenditq; aſcalonẽ et percuſſit ibi triginta viros: quorum ablatas veſtes de

Verona edificatur.

S.eod.c.Y. 13.c.

Als ✠ eo.

dit his qui problema ſoluerãt. Iratuſq̃ nimis aſcendit in domũ patris ſui: vxor autem eius accepit maritum vnum de amicis eius ⁊ pronubis.

¶ C. S. De vulpibus ⁊ ſegetibus philiſtinorum ſuccenſis: de genere ⁊ vxore ſanſonis ſuccenſis a philiſtinis ⁊ ſurã femori impoſitã: de mille viris mandibula aſini occiſis: de aquis et maxilla dentis molaris fluentibus. Capitulum. xv.

A Palla gigas a turno interficitur.

Poſt aliquantulũ autẽ tẽporis cũ dies triticee meſſis inſtarent venit ſanſon inuiſere volẽs vxorẽ ſuã: ⁊ attulit ei hedũ de capris. Cũq̃ cubiculum eius ſolito vellet intrare prohibuit illum pater illi⁹ dicẽs. Putaui q̄ odiſſes eã: ⁊ iõ tradidi illam amico tuo. Sed habet ſororẽ q̃ iunior ✠ ⁊ pulchrior illa eſt ſit tibi pro ea vxor. Cui ſanſon reſpõdit. Ab hac die nõ erit culpa in me cõtra philiſteos: faciã enĩ vobis mala. Perrexitq̃ ⁊ cepit trecẽtas vulpes caudaſq̃ earũ ✠ iũxit ad caudas: ⁊ faces ligauit in medio. Quas igne ſuccẽdẽs dimiſit vt huc illuc q̃ diſcurrerẽt. Que ſtatim perrexerũt in ſegetes philiſtinorũ. Quib⁹ ſuccẽſis ⁊ cõportate iã fruges ⁊ adhuc ſtãtes in ſtipula cõcremate ſunt: intãtũ vt vineas q̃ et oliueta flãma cõſumeret. Dixeruntq̃ philiſthijm. Quis fecit hãc rẽ? Quib⁹ dictum eſt. Sãſon gener thãnathei: q̃ tulit vxorem ei⁹ ⁊ alteri tradidit hec operat⁹ eſt. Aſcẽderũtq̃ philiſthijm ⁊ cõbuſſerũt tã mulierẽ q̃ patrẽ ei⁹. Quib⁹ ait ſanſon. Licet hec feceritis: tñ adhuc ex vobis expetã vltionẽ: et tũc quieſcam. Percuſſitq̃ eos ingẽti plaga: ita vt ſtupẽtes ſurã ſemori imponerẽt. Et deſcẽdẽs habitauit in ſpelũca petre ethan. Igit̃ aſcendẽtes philiſthijm ĩ terrã iuda caſtrametati ſunt in loco qui poſtea vocat⁹ eſt ✠ lechi. i. maxilla vbi eorũ fuſus eſt exercit⁹. Dixeruntq̃ ad eos de tribu iuda. Cur ✠ aſcendiſtis aduerſum nos. Qui reſponderũt. Ut ligemus ſanſon venim⁹: ⁊ reddam⁹ ei que in nobis operatus eſt. Deſcẽderunt ergo tria milia virorũ de iuda ad ſpecũ ſilicis ethã: dixerũtq̃ ad ſanſon. Neſcis q̄ philiſthijm imperẽt nobis: quare ergo hoc facere voluiſti? Quib⁹ ille ait. Sicut fecerũt mihi ſic feci eis. Ligare inquiunt te venimus ⁊ tradere in manus philiſtinorum. Quibus ✠ ſanſon iurate ait et ſpondete mihi q̄ non occidatis me. Dixerũt. Non te occidemus ſed vinctũ ✠ tradem⁹. Ligaueruntq̃ eũ duob⁹ nouis funib⁹: ⁊ tulerũt eũ de petra ethan. Qui cum veniſſet ad locũ maxille: ⁊ philiſthijm vociferãtes occurriſſent ei irruit ſpirit⁹ domini in eum: et ſicut ſolent ad ardorẽ ignis ligna conſumi ita vincula quibus ligatus erat diſſipata ſunt et ſoluta. Inuentãq̃ maxillã: id eſt mandibulã aſini que iacebat arripiẽs interfecit in ea mille viros: et ait. In maxilla aſini in mãdibula pulli aſinarum deleui eos: et percuſſi mille viros. Cumq̃ hec verba canens compleſſet proiecit mandibulam de manu: et vocauit nomen loci illius ramathlechi: q̃d interpretatur eleuatio maxille. Sitienſq̃ valde clamauit ad dominũ et ait. Tu dediſti in manu ſerui tui ſalutem hanc maximam atq̃ victoriam: ⁊ en ſiti morior: incidãq̃ in manus incircunciſorũ. Aperuit itaq̃ dominus molarẽ dentem in maxilla aſini ⁊ egreſſe ſunt ex eo aque. Quibus hauſtis refocillauit ſpm̃ et vires recepit. Idcirco appellatum eſt nomen loci illius fons inuocãtis de maxilla vſq̃ in preſentẽ diẽ. Judicauitq̃ iſrael in diebus philiſthijm viginti annis.

¶ C. S. De portis gaze ſublatis: de dalida que aliter decepit ſanſonem: de excecatiõe ſanſonis ab hoſtibus: de morte eius cum philiſtinis in domo conuiuij. Capitulum. xvj.

Abijt q̃ĩ gazã: ⁊ vidit ibi mulierẽ meretricẽ ingreſſuſq̃ eſt ad eã. Quod cũ audiſſent philiſthijm: et percrebuiſſet apud eos intraſſe vrbẽ ſanſon circũdederũt eũ poſitis in porta ciuitatis cuſtodibus ⁊ ibi tota nocte cũ ſilentio preſtolãtes: vt facto mane exeuntem occiderent. Dormiuit autem ſanſon vſq̃ ad medium noctis ⁊ inde cõſurgẽs apprehẽdit ambas porte fores cũ poſtibus ſuis ⁊ ſera: impoſitiſq̃ humeris ſuis portauit ad verticẽ montis qui reſpicit hebron. Poſt hec amauit mulierem que habitauit in valle ſoreth: ⁊ vocabatur dalila. Ueneruntq̃ ad eã principes philiſtinorũ atq̃ dixerunt. Decipe eum et diſce ab illo in quo habeat tantã fortitudinem ⁊ quomõ eũ ſuperare valeamus et vinctũ affligere. Quod ſi feceris dabim⁹

Marginal notes:
Alias ✠ fugere eſt ea.
Alias ✠ iũxit.
B
Alias ✠ vinxit.
Z. 6. ſ.
Alias ✠ lechi.
Alias ✠ ſuſp. eſt.
✠ vbi ⁊ tũc ſuſcipe ver. ſanſ ibi in loco.
C
Alias aſcendiſtis.
Z. 16. ſ.
Alias ✠ venimus in preſenti tpe.
Alias ✠ tradere.
Beneventus in ſamnio conditur.
Alias ✠ tradimus.
Z. 14. D.
Neapolis campanie conditur.
D
Gaieta ab enea cõdita.
Cumana ciuitas campanie ab enea reſtituitur.
A
Tholoſa conditur.
Aſcanius albam condidit.

B tibi ſinguli mille centum argēteos. Lo-
cuta eſt ergo dalila ad ſanſon. Dic mihi
obſecro in quo ſit tua maxima fortitu-
do et quid ſit quo ligatus erumpere ne-
Pariſius quelas? Cui reſpondit ſanſon. Si ſeptem
conditur. neruiceis funibus necdum ſiccis et ad-
huc humentibus ligatus fuero: infir-
mus ero vt ceteri homines. Attulerunt
q; ad eam ſatrape philiſtinorum ſeptem
funes vt dixerat: qbus vinxit eū latenti
bus apud ſe inſidijs: et in cubiculo fi-
nem rei expectantibus. Clamauitq; ad
eum. Philiſtijm ſuper te ſanſon. Qui
rupit vincula quomodo ſi rumpat quis
Als + ſtupe filum ✱ de ſtupa tortum ſputamine cū
Alſo + ſpu odorem ignis acceperit: et non eſt cogni
tamin e. tum in quo eſſet fortitudo eius. Dixit
Parma cō q; ad eum dalila. Ecce illuſiſti mihi: et
ditur. falſum locutus es: ſaltem nunc indica
C mihi quo ligari debeas? Cui ille reſpon-
dit. Si ligatus fuero nouis funibus qui
nunq̄ fuerunt in opere: infirmus ero
et aliorum hominum ſimilis. Quibus
rurſum dalila vinxit eum et clamauit.
J. eodem. Philiſtijm ſuper te ſanſon in cubiculo
J. eodem. inſidijs preparatis. Qui ita rupit vincu-
la quaſi fila telarum. Dixit dalila rur-
ſum ad eum. Vſq; quo decipis me ⁊ fal-
ſum loqueris? Oſtende de quo vinciri
debeas? cui reſpondit ſanſon. Si inquit
ſeptem crines capitis mei cum licio ple-
xueris et clauum his circūligatum ter-
R. eodem. re fixeris: infirmus ero. Quod cum fe-
J. eodem ciſſet dalila dixit ad eum. Philiſtijm ſu-
per te ſanſon. Qui conſurgēs de ſomno
extraxit clauum cum crinibus et licio.
D Dixitq; ad eum dalila. Quomodo dicis
q; amas me: cum animus tuus non ſit
mecum? Per tres vices mentitus es mi
hi: et noluiſti dicere in quo ſit maxima
fortitudo tua. Cūq; moleſta eſſet ei et p
multos dies iugiter adhereret ſpacium
ad quietem non tribuens defecit anima
eius et ad mortem vſq; laſſata eſt. Tunc
aperiens veritatē rei dixit ad eā. Ferruz
nunq̄ aſcendit ſuper caput meum: quia
Als. deo. nazareus id eſt cōſecratus ✱ domino ſuz
de vtero matris mee ſi raſum fuerit ca-
put meum recedet a me fortitudo mea
et deficiam: eroq; ſicut ceteri homines.
Videnſq; illa q; cōfeſſus ei eſſet omnem
animū ſuū miſit ad principes philiſtino
E rū ac mandauit. Aſcendite adhuc ſemel
q2 nunc mihi aperuit cor ſuuz. Qui aſcē
derunt aſſumpta pecunia quā promiſe-
rāt. At illa dormire eum fecit ſup genua

ſua: et in ſinu ſuo reclinare caput. Vo-
cauitq; tonſorem et raſit ſeptem crines
eius: et cepit abigere eum et a ſe repelle
re. Statim enim de eo fortitudo diſceſ-
ſit dixitq;. Philiſtijm ſuper te ſanſon.
Qui de ſomno conſurgens dixit in ani-
mo ſuo. Egrediar ſicut ante feci: et me
excutiā neſciens q; receſſiſſet ab eo dñs. J. eodem.
Quem cum apprehendiſſent philiſtijm
ſtatim eruerunt oculos eius ⁊ duxerunt
gazam vinctum cathenis et clauſum in F
carcere molere fecerunt. Iamq; capilli
eius renaſci ceperant: et principes phili
ſtinorum cōuenerūt in vnum vt immo-
larent hoſtias magnificas dagō deo ſuo
et epularentur dicentes. Tradidit deus
noſter inimicum noſtrum ſanſon in ma
nus noſtras. Quod etiam populus vi-
dens laudabat deum ſuum eademq; di-
cebat. Tradidit deus noſter aduerſariū
noſtrum in manus noſtras qui deleuit
terram noſtram et occidit plurimos.
Letanteſq; p̱ cōuiuia ſumptis iam epu
lis preceperūt vt vocaretur ſanſon ⁊ an
eos luderet. Qui adductus de carcere lu
debat ante eos: feceruntq; eū ſtare inter
duas colūnas. Qui dixit puero regenti
greſſus ſuos. Dimitte me vt tangam co-
lūnas quibus omnis imminet domus ⁊
recliner ſuper eas et paululum requie- G
ſcā. Domus autem erat plena virorum
ac mulierum: ⁊ erant ibi omnes princi-
pes philiſtinorum: ac de tecto ⁊ ſolario
circiter tria milia vtriuſq; ſexus ſpectan
tes ludentem ſanſon. At ille inuocato
domino ait. Domine deus meus memē-
to mei: ⁊ redde mihi nunc fortitudinem
meam priſtinā deus meus vt vlciſar me
de hoſtibus meis: ⁊ pro amiſſione duoruz
luminuz vnā vltionē recipiam. Et appre
hendens ambas colūnas quibus inni-
tebatur domus alteramq; earum dextra
et alterā leua tenens ait. Moriatur ani-
ma mea cum philiſtijm. Concuſſiſq; for
titer colūnis cecidit domus ſuper om-
nes principes ⁊ ceteram multitudinem
que ibi erat. Multoq; plures interfecit J. 14. d. et
moriens: q̄ ante viuus occiderat. Deſcē 15 d.
dentes autez fratres eius et vniuerſa co 23. q. 5. c.
gnatio tulerunt corpus eius: et ſepelie- ſi non licet
runt inter ſaraa ⁊ eſthaol in ſepulchro in fi. ⁊ ca.
patris ſui manue iudicauitq; iſrael viginreos. ⁊ de
ti annis. hinoz. ca.
gaudeat.

¶ C.B. de micha ⁊ idolo eius ⁊ de adoleſcente
bethlemita ſacerdote eius. Cap. xvij.

A Uitqꝫ eo tẽpoꝛe vir q̄=
dã de monte ephꝛaim
nomine michas qui di
xit mr̄i ſue. Mille cẽ=
tũ argẽteos quos ſepa
raueras: ⁊ ſup̄ quibus
me audiẽte iuraueras
ecce ego habeo ⁊ apḋ
me ſunt. Cui illa r̄ndit. Benedictus fili⁹
meus dn̄o. Reddidit ergo eos matri ſue
q̄ dixerat ei. Cõſecraui et voui hoc argẽ
tũ dn̄o: vt de manu mea ſuſcipiat filius
B meus: ⁊ faciat ſculptile atqꝫ conflatile ⁊
nũc trado illud tibi. Reddidit igitur eos
mr̄i ſue: q̄ tulit ducẽtos argẽteos ⁊ dedit
eos argentario vt faceret ex eis ſculptile
atqꝫ ꝯflatile qḋ fuit ĩ domo miche. Qui
alias ✠ ephod ediculã q̄ꝫ in ea deo ſeparauit ⁊ fecit ✠
C ephot ⁊ theraphi .i. veſtẽ ſacerdotalẽ et
J. 8. a. t. idola. Impleuitqꝫ vnius filioꝝ ſuorum
21. d. manũ: ⁊ fact⁹ eſt ei ſacerdos. In diebus
illis nõ erat rex in iſrael: ſed vnuſquiſqꝫ
quod ſibi rectum videbat̃ hoc faciebat.
Fuit quoqꝫ in tp̄e illo alter adoleſcẽs de
alias ✠ et. bethleem iuda ✠ et cognatiõe ei⁹ eratqꝫ
ipſe leuites et habitabat ibi. Egreſſuſqꝫ
de ciuitate bethleem peregrinari voluit
vbicũqꝫ ſibi cõmodũ reperiſſet. Cumqꝫ
veniſſet in mõtem ephꝛaim iter faciẽs et
declinaſſet parumper in domo miche in
terrogatus eſt ab eo vnde veniſſet. Qui
reſpondit. Leuita ſum de bethleem iuda
D et vado vt habitem vbi potuero: et vtile
mihi eſſe ꝓſpexero. Dixitqꝫ micha. Ma=
ne apud me inquit et eſto mihi parẽs ac
ſacerdos: daboqꝫ tibi per annos ſingu=
los decem argenteos ac veſtem duplicẽ:
et que ad victũ ſunt neceſſaria. Acq̄euit
et mãſit apud hominem fuitqꝫ illi quaſi
vn⁹ de filijs. Impleuitqꝫ micha manum
eius: ⁊ habuit puerũ ſacerdotẽ apud ſe:
nũc ſcio dicẽs: q̄ benefaciet mihi de⁹ ha
benti leuitici generis ſacerdotem.

¶ C. S. De filijs dan qui obtulerũt deos ⁊ ſacer
dotes miche ceperunt. Capitulum .xviij.

A
I. 17. C.
J. 21. d. In dieb⁹ illis non erat
rex ĩ iſrl̃ et trib⁹ dan q̄
rebat poſſeſſionem ſi=
bi vt habitaret ĩ ea. Uſ
qꝫ ad illũ eñi diẽ inter
ceteras tribus ſoꝛtẽ nõ
acceperat: miſerunt er
go filij dan ſtirpis ⁊ fa
milie ſue q̄nqꝫ viros foꝛtiſſimos ḋ ſaraa
⁊ eſthaol: vt exploꝛarent terrã ⁊ diligẽter
inſpicerent. Dixeruntqꝫ eis. Ite ⁊ cõſidera
te terrã. Qui cũ ꝑgẽtes veniſſent ĩ mõtẽ
ephꝛaim ⁊ intraſſent domũ miche: reqe=
uerũt ibi et agnoſcẽtes vocẽ adoleſcẽtis
leuite: vtẽteſqꝫ illius diuerſoꝛio dixerunt
ad eũ. Quis te huc adduxit: q̄d hic agis
qua ob cãm huc venire voluiſti: Qui re=
ſpõdit eis. Hec ⁊ hec pſtitit mihi michas
et me mercede ꝯduxit: vt ſim ei ſacerdos B
Rogauerũt aũt eũ vt ꝯſuleret dñm: ⁊ ſci
re poſſent an ꝓſpero itinere ꝑgerẽt: ⁊ res
haberet effectũ. Qui r̄ndit eis. Ite cũ pa
ce: dñs reſpicit viã veſtrã ⁊ iter quo ꝑgi
tis. Euntes igit̃ q̄nqꝫ viri venerũt lais vi
derũtqꝫ ppl̃m habitãtẽ in ea abſqꝫ vllo
timoꝛe iuxta ꝯſuetudinẽ ſidonioꝝ ſecurũ
et q̄etũ nullo eis penit⁹ reſiſtẽte magna
rũqꝫ opũ: ⁊ ꝓcul a ſidone atqꝫ a cunctis
hoib⁹ ſeparatũ. Reuerſiqꝫ ad fratres ſu= C
os ĩ ſaraa ⁊ eſthaol: ⁊ q̄d egiſſent ſciſcitã Nu. 13. d.
tibus reſponderũt. Surgite ⁊ eamus ad
eos. Uidimus eñi terram valde opulen=
tam ⁊ vberem nolite negligere: nolite ceſ
ſare. Eamus ⁊ poſſideamus eam nullus
erit laboꝛ. Intrabimus ad ſecuros in re=
gionem latiſſimam tradetqꝫ nobis dñs
locũ ĩ quo nullius rei eſt penuria eoꝛũ q̄
gignunt̃ in terra. Pꝛofecti igit̃ ſunt de
cognatiõe dan: id eſt de ſaraa et eſthaol
ſexcẽti viri accincti armis bellicis: aſcen
denteſqꝫ manſerunt in cariathiarim iu=
de q̄ locus ex eo tp̄e caſtroꝝ dã nomen
accepit: ⁊ eſt poſt tergũ cariathiarim. In D
de tranſierunt in montẽ ephꝛaim. Cũqꝫ
veniſſent ad domũ miche dixerunt q̄nqꝫ
viri qui pꝛius miſſi fuerant ad cõſiderã=
dam terram lais ceteris fratribus ſuis.
Noſtis q̄ in domib⁹ iſtis ſit ✠ ephot the alias ✠ e
raphim et ſculptile atqꝫ conflatile vide phod.
re quid vobis placeat. Et cũ paululũ de
clinaſſent ingreſſi ſunt domũ adoleſcen
tis leuite qui erat in domo miche: ſaluta
ueruntqꝫ eum verbis pacificis. Sexcẽti
aũt viri ita vt erant armati ſtabant ante
oſtiũ. At illi qui ingreſſi fuerãt domũ E
iuuenis ſculptile et ephot et theraphim
atqꝫ conflatile tollere nitebant̃: et ſacer=
dos ſtabat ante oſtium: ſexcentis viris
foꝛtiſſimis haud pꝛocul expectãtib⁹. Tu
lerũtqꝫ igitur qui intrauerunt ſculptile
ephot et idola atqꝫ conflatile. Quibus
dixit ſacerdos. Quid facitis: Cui reſpon
derunt. Tace ⁊ pone digitũ ſup̄ os tuũ
veniqꝫ nobiſcum: vt habeamus te ⁊ pa=
trem ac ſacerdotem. Quid tibi melius
eſt vt ſis ſacerdos in domo vnius viri
an in vna tribu et familia in iſrael: Qḋ

cum audiſſet acquieuit ſermonib⁹ eorū
et tulit ephot ⁊ idola ac ſculptile: ⁊ pro-
f fect⁹ eſt cū eis. Qui cū pgerēt ⁊ ante ſe
ire feciſſent paruulos ac iumēta ⁊ oē qđ
erat p̄cioſuz: iamq̧ a domo miche eēnt
procul viri q̄ habitabant in edib⁹ miche
cōclamātes ſecuti ſunt: ⁊ poſt tergū cla-
mare ceperūt. Qui cū reſpexiſſent dixe
rūt ad michā. Quid tibi vis cur clamas?
Qui reſpōdit. Deos meos quos mihi fe
ci tuliſtis ⁊ ſacerdotē ⁊ oīa que habeo: et
dicitis quid tibi eſt? Dixerūtq̧ ei filij dā.
Caue ne vltra loquaris ad nos: ⁊ veniāt
ad te viri animo cōcitati: ⁊ ipſe cū omni
domo tua pereas. Et ſic cepto itinere p-
rexerunt. Uidens aūt micha q̧ fortiores
g ſe eſſent reuerſus eſt in domū ſuā. Sex-
centi aūt viri tulerūt ſacerdotem et que
ſupra diximus veneruntq̧ in lais ad ppl'z
quieſcētem atq̧ ſecurū: ⁊ pcuſſerūt eos
in ore gladij. vrbēq̧ incēdio tradiderunt
nullo penitus ferente preſidiū: eo q̧ pro-
cul habitarent a ſidone: ⁊ cū nullo hoim
haberēt q̄cq̄ ſocietatis ac negocij. Erat
autem ciuitas ſita in regione roob: quā
rurſum extruentes habitauerunt in ea.
Uocato noie ciuitatis dan iuxta vocabu
lum pr̄is ſui quē genuerat iſrael: q̄ prius
lais dicebať. Poſueruntq̧ ſibi ſculptile ⁊
ionathā filiū gerſan filij moyſi ac filios
eius ſacerdotes i tribu dā vſq̧ ad diē ca
3.17.E. ptiuitatis ſue. Manſitq̧ apud eos idolū
3.eod.c.J. miche in oī tpe quo fuit dom⁹ dei in ſilo
& 1.D. In dieb⁹ illis non erat rex in iſrael.

¶ C.S. De leuita cuius uxor qualiter ad pa-
tres reuerſa ⁊ qualiť a marito reduciť a viris ga
baa illuſa mortua ē: ⁊ a viro ſuo i duodecī pte
diuiſa in oēs terminō iſrľ mittiť. Cap. xix.

a Uit quidaz vir leuites
habitās in latere mō-
tis ephraim: q̄ accepit
vxorez de bethleem iu
da: que reliquit eum ⁊
reuerſa eſt in domum
patris ſui in bethleem
manſitq̧ apud eum q̄t
tuor mēſib⁹. Secutuſq̧ eſt eam vir ſuus
volenſq̧ recōciliari ei atq̧ blandiri et ſe
cum reducere habens in comitatu pue-
rum ⁊ duos aſinos. Que ſuſcepit eū ⁊ in
troduxit in domū patris ſui. Qđ cū au-
diſſet ſocer eius eūq̧ vidiſſet occurrit ei
letus: ⁊ amplexus eſt hominē. Manſitq̧
gener in domo ſoceri tribus dieb⁹ come

dēs cū eo ⁊ bibēs familiariter. Die autē
quarto de nocte cōſurgens proficiſci vo
luit. Quē tenuit ſocer: ⁊ ait ad eū. Guſta b
prius puſillū panis ⁊ cōforta ſtomachū
et ſic proficiſceris. Sederuntq̧ ſimul ac
comederunt ⁊ biberūt. Dixitq̧ pater pu
elle ad generum ſuuz. Queſo te vt hodie
hic maneas: pariterq̧ letemur. At ille
conſurgens cepit velle proficiſci. Et ni-
hilominus obnixe eum ſocer tenuit: et
apud ſe fecit manere. Mane autē facto
parabat leuites iter. Cui ſocer rurſum.
Obſecro inquit vt paululū cibi capias: et
aſſumptis viribus: donec increſcat dies
poſtea pficiſcaris. Comederunt ergo ſi
mul: ſurrexitq̧ adoleſcens vt pergeret cū
vxore ſua ⁊ puero. Cui rurſum locutus
eſt ſocer. Conſidera q̧ dies ad occaſum c
decliuior ſit ⁊ ppinquat ad veſperū: ma-
ne apud me etiam hodie ⁊ duc letū diem 2.re.11.b.
et cras pficiſceris vt vadas in domum
tuā. Noluit gener acquieſcere ſermōib⁹
eius: ſed ſtatim perrexit et venit contra
iheb⁹ q̄ altero nomine vocať ✠ hieruſa- Alis ✠ voca
lē: ducens ſecū duos aſinos onuſtos ⁊ cō batur.
cubinam. Jāq̧ ✠ aderāt iuxta iebus: ⁊ Alis ✠ vade
dies mutabatur in noctē. Dixitq̧ puer rat.
ad dn̄m ſuum. Ueni obſecro. declinem⁹
ad vrbem iebuſeorum: et maneamus
in ea. Cui reſpondit dn̄s. Non ingrediar
oppidum gentis aliene q̄ nō eſt de filijs
iſrael ſed trāſibo vſq̧ gabaa: ⁊ cum illuc d
peruenero manebimus in ea: aut certe
in vrbe rhama. Tranſierūt ergo iebus
et ceptum carpebant iter occubuitq̧ eis
ſol iuxta gabaa q̄ eſt in tribu beniamin
diuerteruntq̧ ad eam vt manerent ibi.
Quo cum intraſſent: ſedebant in platea
ciuitatis: et nullus eos recipere volebat
hoſpitio. Et ecce apparuit homo ſenex re-
uertens de agro et de opere ſuo veſperi
qui ⁊ ipſe de monte erat ephraim: ⁊ pere
grinus habitabat in gabaa. Homines au-
tem regionis illius erant filij ✠ iemini. Alis peregrini
Eleuatiſq̧ oculis vidit ſenex ſedentem
hoiem cuz ſarcinulis ſuis in platea ciui
tatis et dixit ad eum. Unde venis: ⁊ quo e
vadis? Qui reſpōdit ei. Profecti ſumus
de bethleem iuda: et pergimus ad locuz
noſtrū qui eſt in latere montis ephraim
Unde iueramus in bethleem: ⁊ nunc va
dimus ad domum dei: nulluſq̧ ſub te-
ctum ſuum nos vult recipere: habentes
paleas et fenum in aſinorū pabulum et
panem ac vinum in meos et an ille tue
vſus ⁊ pueri q̄ mecū eſt: nulla re indige-

mus niſi hoſpitio. Cui reſpondit ſenex.
F Pax tecum ſit ego prebebo oĩa q̃ neceſ-
De pe. diſ. ſaria ſunt: tm̃ queſo ne ĩ platea maneas.
1. poſt. c. re Introduxitq; eum in domũ ſuã: ⁊ pabu-
cuſatus. in lum aſinis p̃buit: ac poſtq̃ lauerunt pe-
f. belial. des ſuos recepit eos in conuiuium. Illis
epulantib⁹: ⁊ poſt laborẽ itineris cibo et
potu reficiẽtib⁹ corpora: venerũt viri ci-
uitatis illi⁹ filij belial: id ẽ abſq; iugo et
circũdãtes domũ ſenis: fores pulſare ce
perũt: clamãtes ad dñm dom⁹ atq; dicẽ
tes. Educ virũ q̃ igreſſus ẽ domũ tuã vt
abutamur eo. Egreſſuſq; ẽ ad eos ſenex
et ait. Nolite fratres nolite facere malũ
hoc: q2 ingreſſus eſt homo hoſpitiũ meũ
et ceſſate ab hac ſtulticia: habeo filiã vir-
ginẽ ⁊ hic hõ habet cõcubinã: educã eas
ad vos vt humilietis eas ⁊ veſtrã libidi-
nẽ cõpleatis: tm̃ obſecro ne ſcelus hoc cõ
tra naturã operemini in virũ. Nolebant
G acq̃eſcere ſermonib⁹ illi⁹. Qđ cernẽs hõ
eduxit ad eos cõcubinã ſuã ⁊ eis tradidit
illudendã. Qua cũ tota nocte abuſi eẽnt
dimiſerũt eã mane. At mulier recedenti
bus tenebris venit ad oſtiũ domus vbi
manebat dñs ſuus: ⁊ ibi corruit. Mane
facto ſurrexit hõ ⁊ aperuit oſtium: vt ce
ptã expleret viã ⁊ ecce cõcubina ei⁹ iace
bat ante oſtium ſparſis in limine mani-
bus. Cui ille putans eã qͥeſcere loquebat̃
Surge vt ambulem⁹. Qua nihil rñdẽte
intelligẽs q̃ erat mortua: tulit eam ⁊ im
poſuit aſino: reuerſuſq; eſt in domũ ſuã
Quã cũ eẽt ingreſſus: arripuit gladiũ: et
cadauer vxoris cũ oſſib⁹ ſuis in duode-
cim partes ac fruſta cõcidẽs miſit in oẽs
terminos iſrl̃. Qđ cũ vidiſſent ſinguli: cõ
clamabãt. Nũq̃ res talis facta eſt in iſrl̃
ex eo die quo aſcenderunt patres noſtri
de egypto vſq; in preſens tempus: ferte
ſententiã ⁊ ĩ cõe decernite q̃d fctõ op⁹ ſit.

¶ C. B. De pugna totius iſrl̃ p̃ ſcelere hoc con-
tra tribũ bẽiamin: qualiter filij iſrael ab eis b
primo ⁊ ſcđo victi ſunt: tertio tñ victis iſrl̃ benia-
min nec ſupſunt de eo niſi ſexcẽti viri: quia duo
milia quingenti mortui ſunt. Cap. xx.

A Egreſſi itaq; ſunt om-
nes filij iſrael et pari-
ter cõgregati quaſi vir
vnus de dan vſq; ber-
ſabee: et terra galaad
ad dominum in maſ-
pha: omnes q̃ anguli
populorum et cuncte
tribus iſrael in eccleſiam populi dei con
uenerunt * quadringẽta milia peditũ Ille * quadraginta.
pugnatorum. Nec latuit filios benia-
min q̃ aſcendiſſent filij iſrael in maſ-
pha. Interrogatuſq; leuita maritus mu
lieris interfecte quomodo tantum ſce-
lus perpetratum eſſet reſpondit. Veni
in gabaa beniamin cum vxore mea illuc
q; diuerti: et ecce homines ciuitatis il-
lius circunderunt nocte domum ĩ qua
manebam volentes me occidere: ⁊ vxo
rem meam incredibili furore libidinis ve
xantes: deniq; mortua eſt. Quam arre-
ptam in fruſta concidi miſiq; partes in
omnes terminos poſſeſſionis veſtre: q2
nunq̃ tantum nefas et tam grande pia
culum factum eſt in iſrael. Adeſtis om
nes filij iſrael: decernite quid facere de
beatis. Stanſq; omnis populus ⁊ qua
ſi vnius hominis ſermone reſpondit.
Non recedemus in tabernacula noſtra:
nec ſuam quiſq; intrabit domum: ſed
hoc contra gabaa in commune faciem⁹ B
Decem viri eligantur e centum ex omni
bus tribubus iſrael: et centum de mille
et mille de decem milibus: vt compor-
tent exercitui cibaria ⁊ poſſimus pugna
re contra gabaa beniamin: et reddere ei
pro ſcelere quod meretur. Conueniťq;
vniuerſus iſrael ad ciuitatem quaſi ho-
mo vnus eadem mente vnoq; conſilio:
et miſerunt nuncios ad omnem tribum
beniamin: qui dicerent. Cur tantum
nefas in vobis repertum eſt? Tradite
homines de gabaa qui hoc flagitiũ per
petrarunt vt moriantur: et auferatur
malum de iſrael. Qui noluerunt fratrũ
ſuorum filiorum iſrael audire manda-
tum: ſed ex cunctis vrbibus que ſortis
ſue erant conuenerunt in gabaa vt illis
ferrent auxilium: ⁊ cõtra vniuerſum po-
pulum iſrael dimicarẽt. Inuentiq; ſunt
vigintiquinq; milia de bẽiamin educẽtiũ
gladiũ: preter habitatores gabaa qui ſe
ptingenti erãt viri fortiſſimi: ita ſiniſtra
vt dextra prelĩantes: ⁊ ſic fundis lapides
ad certum iacientes: vt capillum q̃ poſ-
ſent percutere: ⁊ nequaq̃ in alteram partẽ
ictus lapidis deferret. Virorum q̃ iſrl̃ C
abſq; filijs beniamin inuenta ſunt qua-
draginta milia educentium gladios ⁊ pu
gnatorum ad pugnam. Qui ſurgentes ve- 3. q. 7. c. Sic tine.
nerunt in domum dei hoc eſt in ſilo: cõ-
ſuluerũtq; dñm atq; dixerũt. Quis erit
in exercitu noſtro princeps certaminis
contra filios beniamin. Quibus reſpon

dit dñs. Judas ſit dux veſter. Statimq; filij iſrael ſurgentes mane caſtrametati ſunt iuxta gabaa: et inde ꝓcedẽtes ad pugnã cõtra beniamin vrbem oppugnare ceperũt. Egreſſiq; filij beniamin de gabaa occiderũt de filijs iſrael die illo viginti duo milia virorũ. Rurſum filij iſrael ⁊ fortitudine ⁊ numero cõfidentes in eodem loco in quo prius certauerũt aciem direxerunt: ita tamẽ vt prius aſcenderẽt et flerent corã dño vſq; ad noctẽ conſulerẽtq; eum ⁊ dicerẽt. Debemus vltra ꝓcedere ad dimicandũ cõtra filios beniamin fratres noſtros: an non? Quibus ille reſpondit. Aſcendite ad eos ⁊ inite certamen. Cumq; filij iſrael altera die contra filios beniamin ad prelium proceſſiſſent: eruperunt filij beniamin de portis gabaa: et occurrentes eis tanta in illos cedẽ bacbati ſunt: vt decem ⁊ octo milia virorum educentium gladium proſternerent. Quãobrem omnes filij iſrael venerunt in domum dei: et ſedentes flebãt coram dño. Ieiunaueruntq; die illo vſq; ad veſperam et obtulerunt ei holocauſta atq; pacificas victimas et ſuper ſtatu ſuo interrogauerunt. Eo tẽpore ibi erat arca federis dñi: ⁊ phinees filiꝰ eleazari filij aaron prepoſitus domus. Conſuluerunt igit dominum atq; dixerũt. Exire vltra debemꝰ ad pugnam cõtra filios bẽiamin fratres noſtros: an quieſcere? Quibus ait dñs. Aſcẽdite: cras enim tradã eos in manus veſtras. Poſueruntq; filij iſrael inſidias ꝑ circuitum vrbis gabaa et tertia vice ſicut ſemel ⁊ bis contra bẽiamin exercitum produxerunt. Sed ⁊ filij beniamin audacter eruperunt de ciuitate: et fugientes aduerſarios longius perſecuti ſunt: ita vt vulnerarẽt ex eis ſicut primo die et ſecundo: et cederẽt per duas ſemitas vertentes terga: quarum vna ferebatur in bethel: et altera in gabaa: atq; proſternerẽt triginta circiter viros. Putauerunt enim ſolito eos more cedere. Qui fugam arte ſimulãtes inierunt cõſilium vt abſtraherent eos de ciuitate: ⁊ quaſi fugientes ad ſupradictas ſemitas perducerẽt. Omnes itaq; filij iſrael ſurgẽtes de ſedibus ſuis: tetenderũt aciem in loco q̇ vocatur baalthamar. Inſidie quoq; que circa vrbem erant paulatim ſe aperire ceperunt et ab occidentali vrbis parte ꝓcedere. Sed et alia decem milia virorum de vniuerſo iſrael habitatores vrbis ad certamina ꝓuocabãt. Ingrauatũq; eſt bellũ contra filios beniamin: ⁊ non intellexerunt ꝙ ex omni parte illis inſtaret interitꝰ. Percuſſitq; eos dominus in conſpectu filiorum iſrael et interfecerunt ex eis in illo die viginti quinq; milia et centum viros: omnes bellatores et educentes gladium. Filij autem beniamin cum ſe inferiores eſſe vidiſſent ceperunt fugere. Quod cernentes filij iſrl' dederunt eis ad fugiendum locum: vt ad preparatas inſidias deuenirent quas iuxta vrbem poſuerant. Qui cum repente de latibulis ſurrexiſſent: et beniamin terga cedentibꝰ daret ingreſſi ſunt ciuitatẽ et percuſſerunt eã in ore gladij. Signũ autem dederant filijs iſrael his quos in inſidijs collocauerãt: vt poſtq̃ vrbem cepiſſent igne accenderent: vt aſcendente in altum fumo: captam vrbem demonſtrarent. Qđ cum cernerent filij iſrael in ipſo certamine poſiti: putauerunt enim filij beniamin eos fugere ⁊ inſtantius ꝑſequebantur: ceſis de exercitu eorum triginta viris: ⁊ viderunt quaſi columnam fumi de ciuitate cõſcendere. Beniamin quoq; reſpiciens retro cum captam cerneret ciuitatem: ⁊ flammas in ſublime ferri: qui prius ſimulauerant fugam: verſa facie fortius reſiſtebant. Quod cum vidiſſent filij beniamin: i fugã verſi ſunt et ad viam deſerti ire ceperunt illuc quoq; eos aduerſarijs perſequentibus. Sed et hi qui vrbem ſuccenderant occurrerunt eis: atq; ita factum eſt vt ex vtraq; parte ab hoſtibus cederentur nec erat vlla requies morientium. Ceciderunt atq; proſtrati ſunt ad orientalem plagã vrbis gabaa. Fuerunt autem qui in eodem loco interfecti ſunt: decem et octo milia virorum: omnes robuſtiſſimi pugnatores. Quod cum vidiſſent qui remanſerant de beiamin fugerunt in ſolitudinem: et pergebant ad petram cuius vocabulum eſt rẽmon. In illa quoq; fuga ✠ palantes ⁊ in diuerſa tendentes occiderunt quinq; milia viros. Et cum vltra tenderent perſecuti ſunt eos et interfecerunt etiam alia duo milia. Et ſic factum eſt vt omnes qui ceciderant de beniamin in diuerſis locis eſſent viginti quinq; milia pugnatores ad bella promptiſſimi. Remanſerunt itaq; de omni numero beniamin qui euadere potuerãt ⁊ fugere i ſolitudinẽ ſexcẽti viri ſederũtq; in petra rẽmon menſibus quattuor. Regreſſi autẽ filij iſrael oẽs reliquas ciuitatis

1.q.7.c.

f

g

h

Al' ✠ latentes.

a viris vſq; ad iumenta gladio percuſſe
runt cunctaſq; vrbes et viculos benia-
min vorax flamma cōſumpſit.

¶ C.D. Filij iſrael ducti penitentia ſup iuramē
to quod fecerāt: ⁊ ecce virgines dant in vxores
viris qui remāſerāt de beniami de iabes galad
quem percuſſerunt reliquias capiūt ex virgini
bus ſilo ducentibus choros. In diebus illis nō
erat rex in iſrael.

Capitulum .xxi.

A

F. eodem. Iurauerunt quoq; fi-
lij iſrael in maſpha et
dixerunt. Nullus no-
Alſ ✠ ne-ceſſaria. ſtrum dabit filijs bē-
iamin de filiab⁹ ✠ ſuis
vxorem. Veneruntq;
omnes ad domum dei
in ſilo: ⁊ in conſpectu
eius ſedentes vſq; ad veſperam leuaue-
runt vocem ⁊ magno vlulatu ceperunt
flere dicentes. Quare dñe deus iſrael fa
ctum eſt hoc malū in populo tuo vt ho-
die vna tribus auferretur ex nobis. Alte
ra autem die diluculo conſurgentes ex-
truxerūt altare: obtuleruntq; ibi holocau
ſta ⁊ pacificas victimas: ⁊ dixerūt. Quis
nō aſcēdit ī exercitū dñi dei vniuerſis tri
Alſ ✠ gra-ui. bubus iſrael ✠ Grandi enim iuramēto
ſe cōſtrinxerant cum eſſent in maſpha in
terfici eos qui defuiſſent. Ductiq; peni-
tentia filij iſrael ſuper fratre ſuo benia-
B min ceperunt dicere. Ablata eſt tribus
vna de iſrael: vnde vxores accipiēt? Oēs
enim in cōmune iurauim⁹ non daturos
nos his filias noſtras. Idcirco dixerunt
Quis eſt de vniuerſis tribub⁹ iſrael qui
non aſcendit ad dñm in maſpha? Et ec-
ce inuēti ſunt habitatores iabis galaad
in illo exercitu non fuiſſe. Eo quoq; tem
pore cum eſſent in ſilo: nullus ex eis ibi
repertus eſt. Miſerunt itaq; decem mi-
lia viros robuſtiſſimos: et preceperunt
eis. Ite ⁊ percutite habitatores iabis ga
laad in ore gladij tam vxores q̄ paruu-
los eorum: ⁊ hoc erit quod obſeruare de
Nu.31.c. bebitis. Omne generis maſculini et mu
lieres que cognouerunt viros: interfici-
Alſ ✠ igi-tur reſer-uate ſuper eſt. te ✠ virgines autem reſeruate. Inuen-
teq; ſunt de iabis galaad quadrīgēte vir
gines q̄ neſcierūt viri thorum ⁊ adduxerūt
eas ad caſtra in ſilo ī terra chanaā. Mi-
C ſerūtq; nūcios ad filios bēiami: qui erāt
in petra remon: et preceperūt eis vt eas
ſuſciperent in pace. Veneruntq; filij bē
iamin in illo tēpore: et date ſunt eis vxo-
res de filiab⁹ iabis galaad: alias aūt nō
repperèrunt quas ſimili mō traderent.
Vniuerſuſq; iſrael valde doluit ⁊ egit ✠ Alſ ✠ penitudinem.
penitentiam ſuper interfectione vnius
tribus ex iſrael. Dixeruntq; maiores na-
tu. Quid faciemus reliquis qui non ac-
ceperunt vxores? Omnes in beniamin
femine conciderunt et magna nobis cu-
ra ingentiq; ſtudio prouidendum eſt: ne
vna tribus deleatur ex iſrael. Filias em̄ ſup eodem.
noſtras eis dare non poſſumus: cōſtricti
iuramēto et maledictione qua diximus
Maledictus qui dederit de filiabus ſuis
vxorem bēiamin. Ceperuntq; conſilium
atq; dixerūt. Ecce ſolēnitas domini eſt
in ſilo anniuerſaria: que ſita eſt ad ſeptē
trionem vrbis bethel ad orientalem plagā
vie que de bethel tēdit ad ✠ ſichimam: et Alſ ✠ ſichemam.
ad meridiē oppidi lebona. Preceperūtq;
filijs beniamin atq; dixerunt. Ite ⁊ lati-
tate in vineis. Cūq; videretis filias ſilo
ad ducendos choros ex more procedere
exite repente de vineis ⁊ rapite ex eis ſin
guli vxores ſingulas: ⁊ pergite ī terrā bē
iamin. Cūq; venerint patres earum ac
fratres ⁊ aduerſum vos q̄ri ceperint atq;
iurgari dicem⁹ eis. Miſeremini eorū. Nō
enim rapuerunt eas iure bellantiū atq; D
victorum: ſed rogantibus vt acciperent
non dediſtis: ⁊ a veſtra parte peccatū eſt
Feceruntq; filij beniamin vt ſibi fuerat
imperatum: ⁊ iuxta numerum ſuum ra-
puerunt ſibi de his que ducebāt choros
vxores ſingulas: abieruntq; in poſſeſſio-
nem ſuam edificantes vrbes ⁊ inhabitā
tes in eis. Filij quoq; iſrael reuerſi ſunt S.17.c.et
per trib⁹ ⁊ familias ī tabernacula ſua. 18.a.
In diebus illis non erat rex in iſrael: ſed
vnuſquiſq; qđ ſibi rectū videbatur hoc
faciebat.

¶ Explicit liber iudicum.

¶ Incipit Liber Ruth.

¶ L. S. Elimelech cũ vxore noemi ꝛ filijs pere-
grinatur in moab: quo mortuo cum filijs noemi
vxor eius in bethleẽ redit cum ruth nuru ſua: ꝛ
dicit nolite me vocare noemi ſꝫ mara. Cap. j.

A IN diebꝰ vniꝰ
iudicis qñ iudices p-
erant facta eſt fames i
terra. Abijtq; homo de
bethleem iuda vt pere
grinaretur in regione
moabitide cum vxore
ſua ac duobus liberis. Ipſe vocabatur eli
melech: et vxor eius noemi: et duo filij:
alter maalon et alter chelion: ephratei de
bethleem iuda. Ingreſſiq; regionem mo-
abitidem morabantur ibi. Et mortuus eſt
elimelech maritꝰ noemi: remanſitq; ipſa
cum filijs. Qui acceperunt vxores mo-
abitidas: quarum vna vocabatur orpha:
altera ruth. Manſeruntq; ibi decem an
nis: ꝛ ambo mortui ſunt: maalon videli
B cet ꝛ chelion remanſitq; mulier orbata
duobus liberis ac marito. Et ſurrexit vt
in patriam pergeret cuꝫ vtraq; nuru ſua
de regione moabitide. Audierat enĩ q re
ſpexiſſet dominus populum ſuum: et de
diſſet eis eſcas. Egreſſa eſt itaq; de loco
peregrinationis ſue cum vtraq; nuru: et
iam in via revertendi poſita in terram iu
da dixit ad eas. Ite in domum matris ve
ſtre: faciat vobiſcum dñs miſericordiam
ſicut feciſtis cum mortuis et mecuꝫ. Det
vobis inuenire requiem in domibus vi-
rorũ quos ſortiture eſtis: et oſculata eſt
eas. Que eleuata voce flere ceperunt ꝛ di
Alia ꝑ ppl-ume. cere. Tecum ✠ pergemus ad populum
tuum. Quibus illa reſpõdit. Reuertimi-
ni filie mee: cur venitis mecum? Num vl
tra habebo filios in vtero meo: vt viros
ex me ſperare poſſitis. Reuertimini filie
mee et abite. Iam enim ſenectute confe
cta ſum: nec apta vinculo coniugali: etiã
ſi poſſem hac nocte concipere et parere
filios ſi eos expectare velitis donec cre-
C ſcant ꝛ annos pubertatis impleant: an-
te eritis vetule q nubatis. Nolite queſo
filie mee facere hoc: quia veſtra anguſtia
magis me premit ꝛ egreſſa eſt manus do
mini contra me. Eleuata igitur voce rur
ſum flere ceperunt. Orpha oſculata eſt
ſocruꝫ ac reuerſa eſt: ruth adheſit ſocrui
ſue. Cui dixit noemi. En reuerſa eſt co-
gnata tua ad populum ſuum: ꝛ ad deos
ſuos: vade cum ea. Que reſpõdit. Ne ad-
uerſeris mihi: vt relinquam te et abeam: 3.re.19.c.
quocunq; enim perrexeris pergam: ꝛ vbi
morata fueris et ibi pariter morabor: po
pulus tuus populus meus: et deus tuꝰ
deus meus. Que te terra morientem ſu-
ſceperit: in ea moriar: ibiq; locũ accipiã
ſepulture. Hec mihi faciat deꝰ: et hec ad
dat ſi non ſola mors me ꝛ te ſeparauerit. D
Uidens ergo noemi q obſtinato animo
ruth decreuiſſet ſecum pergere: aduerſa
ri noluit: nec ad ſuos vltra reditum per-
ſuadere. Profecte ſunt ſimul: et venerũt
in bethleem quibus vrbem ingreſſis ve-
lox apud cunctos fama percrebuit: di-
cebantq; mulieres. Hec eſt illa noemi.
Quibus ait. Ne vocetis me noemi: id eſt
pulchram: ſed vocare me mara ✠ id eſt Alia ꝑ hoc eſt.
amaram: quia amaritudine valde reple-
uit me omnipotens. Egreſſa ſum plena
et vacuam reduxit me dominus. Cur er
go vocatis me noemi: quã dominus hu
miliauit: ꝛ afflixit omnipotens? Uenit er
go noemi cum ruth moabitide nuru ſua
de terra peregrinationis ſue: ac reuerſa
eſt in bethleem quando primum horde-
metebantur.

¶ L. S. Ruth in agro booz cognati noemi cum
gratia eius colligit poſt meſſores: ꝛ de cibis q-
bus fuerat ſaturata apud booz. Cap. ij.

ERat autem viro elime- A
lech cõſanguineus ho
mo potens et magna-
rum opuꝫ nomine bo-
oꝫ. Dixitq; ruth mo-
abitis ad ſocrum ſuaꝫ.
Si iubes vadam in a-
grum ꝛ colligaꝫ ſpicas
que fugerint manus metentium vbicun
q; clementis in me patriſfamilias reppe
rero gratiam. Cui illa reſpõdit. Uade fi-
lia mi. Abijt itaq; et colligebat ſpicas
poſt terga metentium. Accidit autem vt
ager ille haberet dominuꝫ nomine booꝫ.
qui erat de cognatione elimelech. Et ec-
ce ipſe veniebat de bethleem. Dixitq; meſ De ꝑſe. diſt.
ſoribus. Dñs vobiſcum. Qui reſpõderũt 1.ca. hoc
ei. Benedicat tibi dominꝰ. Dixitq; booꝫ. quoq;.
iuueni qui meſſoribus preerat: cuius eſt B
hec puella? Cui reſpõdit. Hec eſt moabi-
tis que venit cum noemi de regiõe mo-
abitide: et rogauit vt ſpicas colligeret re-
manentes ſequens meſſorum veſtigia:
ꝛ de mane vſq; nũc ſtat in agro: ꝛ ✠ nec Alia ꝑ nõ

ad momentum quidem domum reuerſa
eſt. Et ait booz ad ruth. Audi filia. Ne va
das in alterū agrum ad colligendū: nec
recedas ab hoc loco: ſed iungere puellis
meis: ⁊ vbi meſſuerint ſequere. Manda
ui enim pueris meis: vt nemo moleſtus
ſit tibi: ſed etiaꝫ ſi ſitieris vade ad ſarcinu
las et bibe aquas de quibus et pueri mei
bibunt. Que cadens in faciem ſuā ⁊ ado
rans ſuper terram dixit ad eū. Unde mi
hi hoc vt inuenirem gratiam ante ocu-
los tuos: ⁊ noſſe me dignareris peregri-
E nam mulierem? Cui ille reſpondit. Nun
ciata ſunt mihi omnia que feceris ſocrui
tue poſt mortem viri tui: et ꝙ reliqueris
parentes tuos et terram in qua nata es
et veneris ad populum quem antea ne-
ſciebas. Reddat tibi dominus pro opere
tuo et plenam mercedem recipias a do
mino deo iſrael ad quem veniſti: ⁊ ſub cu
ius confugiſti alas. Que ait. Inueni gra
tiam coram oculis tuis domine mi: qui
cōſolatus es me: ⁊ locutus es ad cor an
cille tue: que nō ſum ſimilis vnius puel-
larum tuarū. Dixitqꝫ ad eam booz. Quā
do hora veſcendi fuerit: veni huc ⁊ come
de panem et intinge buccellam tuam in
aceto. Sedit itaqꝫ ad latus meſſorum et
congeſſit polentam ſibi: comeditqꝫ ⁊ ſa-
turata eſt et tulit reliquias. Atqꝫ inde ſur
rexit vt ſpicas ex more colligeret. Prece
pit autem booz pueris ſuis: dicens. Etiā
ſi vobiſcum metere voluerit: ne prohi-
beatis eam et de veſtris quoqꝫ manipu-
lis proiicite de induſtria et remanere per
mittite vt abſqꝫ rubore colligat: ⁊ colligē
F tē nemo corripiat. Collegit ergo in agro
vſqꝫ ad veſperam: et que collegerat vir-
ga cedens et excutiens: inuenit hordei
quaſi ephi menſuraꝫ: id eſt tres modios
quos portans reuerſa eſt in ciuitatem: et
oſtendit ſocrui ſue: inſuper protulit ⁊ de
dit ei de reliquiis cibi ſui quo ſaturata fue
rat. Dixitqꝫ ei ſocrus ſua. Ubi hodie col
legiſti: et vbi feciſti opus? Sit benedict⁹
qui miſertus eſt tui. Indicauitqꝫ ei apud
quem eſſet operata et nomen dixit viri ꝙ
booz vocaretur. Cui reſpōdit noemi. Be
nedictus ſit a domino: quoniam eandeꝫ
gratiam quam prebuerat viuis: ſeruauit et
mortuis. Rurſumqꝫ ait. Propinqu⁹ no-
ſter eſt homo. Et ruth. Hoc quoqꝫ inquit
precepit mihi: vt tandiu meſſoribus eius
iungerer donec omnes ſegetes meteren-
tur. Cui dixit ſocrus. Melius eſt filia mi.
vt cū puellis eius exeas ad metendū ne
in alieno agro quiſpiam reſiſtat tibi. Iun
cta eſt itaqꝫ puellis booz: ⁊ tandiu cū eis
meſſuit: donec ✠ hordea et triticū in hor gro ✠ et
reis conderentur.

¶ c. S. Iuxta conſiliū noemi: ruth in agro ad
pedes booz dormit: petit extendi pallium ſup ſe
⁊ dormit ſecus vſqꝫ ad mane: ſex hordei modios
ad ſocrum reportat. Capitulum. iii.

Poſtꝙ autem reuerſa eſt A
ad ſocrum ſuam: audi
uit ab ea. Filia mi que-
ram tibi requiem et pro
uidebo vt bene ſit tibi.
Booz iſte cuius puel-
lis in agro iuncta es pro
pinquus noſter eſt: et
hac nocte aream hordei ventilat. ✠ La- Ho ✠ laua
uare igitur et vngere induere cultiorib⁹
veſtimentis: ⁊ deſcende in areā. Non te
videat homo donec eſum potumqꝫ fini e
rit. Quando autem ierit ad dormiendū.
nota locum in quo dormiat. Veniesqꝫ et
diſcooperies pallium quo operitur a par
te pedum: ⁊ proiicies te ⁊ ibi iacebis. Ipſe B
autem dicet tibi quid agere debeas. Que
reſpondit. Quicquid preceperis faciam.
Deſcenditqꝫ in aream ⁊ fecit omnia que
ſibi imperauerat ſocrus ſua. Cūqꝫ come
diſſet booz ⁊ bibiſſet et factus eſſet hila-
rior: iiſſetqꝫ ad dormiendum iuxta ✠ acer
uum manipulorum: venit abſcondite et ✠ ac
diſcooperto pallio a pedibus eius ſe pro chonium.
iecit. Et ecce nocte iam media expauit ho
mo et conturbatus eſt: viditqꝫ mulierem
iacentē ad pedes ſuos: ⁊ ait illi. Que es?
Illa reſpondit. Ego ſum ruth ancilla tua.
Expande pallium tuum ſuper famulam
tuam: quia propinquus es. Et ille. Bene
dicta inquit es a dño filia et priorem mi
ſericordiam poſteriore ſuperaſti: quia nō
es ſecuta iuuenes pauperes ſiue diuites
Noli ergo metuere: ſed quicquid dixeris
mihi faciam tibi. Scit enim omnis popu- C
lus qui habitat intra portas vrbis mee
mulierē te eſſe virtutis. Nec abnuo me pro
pinquum: ſed eſt alius me propinquior.
Quieſce hac nocte et facto mane ſi te vo D
luerit propinquitatis iure retinere: bene
res acta eſt: ſin autem ille noluerit ego te
abſqꝫ vlla dubitatione ſuſcipiam. Uiuit
dominus. Dormi vſqꝫ mane. Dormiuit
itaqꝫ ad pedes eius vſqꝫ ad noctis abſceſ
ſum. Surrexit itaqꝫ anteꝙ homines ſe cogno
ſcerēt mutuo ⁊ dixit booz. Caue ne quis

b noverit ꝙ huc veneris. Et rurſus. Expā
de inquit pallium tuum quo operiris ⁊
tene vtraqꝫ manu. Qua extendente et te
nente mēſus eſt ſex modios hordei: ⁊ po
ſuit ſuper eaꝫ. Que portans ingreſſa eſt
ciuitatem: ⁊ venit ad ſocrum ſuam. Que
dixit ei. Quid egiſti filia? Narrauitqꝫ ei
omnia que ſibi feciſſet homo. Et ait. Ec-
ce ſex modios ordei dedit mihi: ⁊ ait. No
lo vacuam te reuerti ad ſocruꝫ tuam. Di
xitqꝫ noemi. Expecta filia donec videa-
mus quē res exitū habeat: neqꝫ eñ ceſſa
bit hō: niſi cōpleuerit quod locutus eſt.

¶ C. S. Booz ſuſcipit ius propinquitatis a pro
pinquo viri primo mortui ruth, calciamento ſoluto
accipit ruth vxorem: generat obed patrē dauid
narratur generatio phares. Capitulū. iiij.

a Aſcendit ergo booz ad
portaꝫ ⁊ ſedit. Cumqꝫ
vidiſſet propinquum p̄
terire de quo prius ſer
mo habit⁹ eſt: dixit ad
euꝫ. Declina paululiſper
et ſede hic vocans euꝫ
nomie ſuo. Qui diuer-
tit et ſedit. Tollens auteꝫ booz decem vi
ros de ſenioribus ciuitatis dixit ad eos.
Sedete hic. Quibus reſidentibus locu-
tus eſt ad propinquum. Partem agri fra
Alij + vendidit. tris noſtri elimelech + vendidit noemi:
que reuerſa eſt de regione moabitide: qđ
audire te volui et tibi dicere coram cun-
ctis ſedentibus ⁊ maioribus natu de po-
pulo meo. Si vis poſſidere iure propin-
quitatis: eme ⁊ poſſide. Sin auteꝫ diſpli-
cet tibi hoc ipſum indica mihi: vt ſciā qđ
facere debeam. Nullus enim eſt propin
quus excepto te qui prior es: et me qui ſe
b cundus ſum. At ille reſpōdit. Ego agrū
emam. Cui dixit booz. Quando emeris
agrum de manu mulieris: ruth quoqꝫ moa-
bitidem que vxor defuncti fuit debes ac-
cipere vt ſuſcites nomē propinqui tui in
hereditate ſua. Qui reſpondit. Cedo iuri
propinquitatis. Neqꝫ eñ poſteritatē fa-
milie mee delere debeo. Tu meo vtere p̄-
uilegio quo me libenter carere profiteor.
Hic autē erat mos antiquꝰ in iſrael in-
ter propinquos: vt ſi quando alter alteri
Alij + iure ſuo + iuri cedebat vt eſſet firma cōceſſio
ſoluebat homo calciamentum ſuuꝫ ⁊ da
bat propinquo ſuo. Hoc erat teſtimoniū
ceſſionis in iſrael. Dixit ego propinquo
ſuo booz. Tolle calciamentuꝫ. Quod ſta
c tim ſoluit de pede ſuo. At ille maioribus
natu et vniuerſo populo. Teſtes vos in-
quit eſtis hodie ꝙ poſſederiꝫ omnia que
fuerunt elimelech et chelion et maalon:
tradente noemi ⁊ ruth moabitidem vxo
rē maalon in coniugium ſumpſerim: vt
ſuſcitem nomen defuncti in hereditate
ſua ne vocabulum eius de familia ſua ac
fratribus ⁊ populo deleatur. Vos inquā
huiꝰ rei teſteꝫ eſtis. Reſpōdit omnis po
pulus qui erat in porta ⁊ maiores natu.
Nos teſtes ſumus. Faciat dominus hāc
mulierem que ingreditur domum tuam
ſicut rachel et liam que edificauerunt do
mum iſrael vt ſit exemplum virtutis in
ephrata: et habeat celebre nomen in be-
thleem. Fiatqꝫ domus tua ſicut domus
phares quem thamar peperit iude: de ſe
mine qđ tibi dederit dominꝰ ex hac puel
la. Tulit itaqꝫ booz ruth et accepit vxo-
rem: ingreſſuſqꝫ eſt ad eam: ⁊ dedit illi do
minus vt conciperet ⁊ pareret filium. Di b
xeruntqꝫ mulieres ad noemi. Benedictꝰ
dominus qui non eſt paſſuꝫ vt deficeret
ſucceſſor familie tue: et vocaretur nomen
eius in iſrael: ⁊ habeas qui cōſoletur ani
mam tuam et enutriat ſenectuteꝫ. De nu
ru enim tua natus qui te diliget et mul-
to tibi melior eſt ꝙ ſi ſeptem haberes fi-
lios. Suſceptumqꝫ noemi puerum po-
ſuit in ſinu ſuo et nutricis ac gerule fun
gebatur officio. Vicine autem mulieres
congratulantes ei ⁊ dicentes. Natus eſt
filius noemi: vocauerūt nomen eiꝰ obed
Hic eſt pater iſai patris dauid. He ſunt
generationes phares. Phares genuit eſ- 1. pa. 2. b.
rom. Eſrom genuit aram. Aram ge-
nuit aminadab. Aminadab genuit naa- Mat. 1. a.
ſon. Naaſon genuit + ſalmon. Salmon Alij + ſalma
genuit booz. Booz genuit obed. Obed
genuit yſai. Iſai genuit dauid regem.

¶ Explicit liber Ruth.

¶ Incipit prologus ſancti hieronymi
in libros Regum: qui Galeatus dicitur.

Viginti & duas litteras
eſſe apud hebreos: ſy-
rorū q̄ lingua & chal-
deorū teſtat̄: q̄ hebree
magna ex parte confi
nis eſt. Nā & ipſi vigin
tiduo elementa habēt
eodez ſono: ſed diuer-
ſis characteribus. Samaritani etiam pē
tateuchum moyſi totidem litteris ſcri-
ptitant: figuris tātū & apicibus diſcrepā
tes. Certūq; eſt eſdram ſcribam legiſq;
doctorē poſt captā hieroſolymā & inſtau
rationem templi ſub zorobabel alias lit-
teras repperiſſe: quibus nunc vtimur cū
ad illud vſq; tēpus iidem ſamaritanoꝝ
& hebreorū characteres fuerint. In libro
quoq; numerorum hec eadem ſupputa
tio: ſub leuitarū ac ſacerdotū cenſuz my
ſtice oſtēditur. Et nomē dn̄i tetragrāma
ton in quibuſdaz grecis voluminib⁹ vſ-
q; hodie antiquis expreſſum litteris in-
uenim⁹. Sed & pſalmi triceſimuſſextus
et centeſimuſdecimus & centeſimuſvnde
cimus: & centeſimuſdecimuſoctauus: et
centeſimuſquadrageſimuſquartus q̄q̄
diuerſo ſcribātur metro: tā eiuſdem nu-
meri texūtur alphabeto. Et hieremie la
mentationes & oratio eius. Salomonis
q̄ in fine prouerbiis ab eo loco ī quo ait. Prouerb. 31.b.
Mulierē fortem quis inueniet? Eiſdem
alphabetis vel inciſionibus ſupputātur.
Porro quinq; littere duplices apud he-
breos ſunt: caph: mem: nun: phe: ſade.
Aliter eñ ſcribunt̄ per has pricipia: me
dietateſq; verborū aliter fines. Unde et
quinq; a pleriſq; libri duplices eſtimant̄:
ſamuel: malachim: dibrehiamin: eſdras:
hieremias cū cinoth .i. lamentationibus
ſuis. Quomodo igitur vigintiduo elemē
ta ſunt per que ſcribimus hebraice om̄e
qd̄ loquimur: & eoꝝ initiis vox humana
comprehenditur: ita vigintiduo volumi
na ſupputant̄: quib⁹ quaſi litteris & exor-
diis in dei doctrina tenera adhuc & lactēs
viri iuſti eruditur īfantia. Primus apud
eos liber vocat̄ breſchith: quē nos gene-
ſim dicimus. Secundus elleſmoth: qui
exodus appellat̄. Tertius vaiicra: id eſt
leuitic⁹. Quart⁹ vaidabber: quem nume
ri vocamus. Quintus ellehaddebarim: qui
deuteronomiuz prenotatur. Hi ſunt qn
q; libri moyſi: quos ꝓprie thorath: id eſt
legem appellant. Scd̄m ꝓphetarū ordi-
nem faciunt et incipiūt ab ieſu filio na-
ue: qui apud illos ioſue bennuz dicitur.
Deinde ſubtexūt ſophtim: id eſt iudicum
librum et in eundē compingūt ruth: q̄
in diebus iudicū facta eius narrat̄ hiſto
ria. Tertius ſequitur ſamuel: quem nos Ruth. i. a.
regnorum primū & ſcd̄m dicimus. Quart⁹
malachim: id eſt regum: q̄ tertio & quar-
to regnorum volumine continetur. Me
liuſq; multo eſt malachim: id eſt regū q̄
malachoth: id eſt regnoꝝ dicere. Nō eniz
multarū gentiū regna deſcribit: ſz vnius
iſraelitici populi qui tribubus duodecim
cōtinetur. Quintus eſt ✠ eſaias. Sext⁹ Eſa. i.
hieremias. Septimus ezechiel. Octau⁹ ias
liber duodecim ꝓphetarum: qui apud il
los vocat̄ thareaſra. Tertius ordo agio
grapha poſſidet. Et primus liber incipit
ab iob. Secūdus a dauid quē quinq; in
ciſionibus & vno pſalmoꝝ volumine cō-
prehendiūt. Tertius eſt ſalomon: tres li
bros habens prouerbia: q̄ illi parabolas
id eſt maſloth appellant. Quartus eccle
ſiaſtes: id eſt coeleth. Quintus eſt canticū
canticorū: quē titulo ſiraſirim appellāt.
Sextus eſt daniel. Septimus dibre haia
mim: id eſt verba dierū qd̄ ſignificantius
chronicon totius diuine hiſtorie poſſu-
mus appellare: qui liber apud nos para
lipomenon primus atq; ſcd̄s inſcribit̄.
Octauus eſdras: q̄ & ipſe ſilr̄ apud gre-
cos & latinos in duos libros diuiſus eſt.
Nonus heſter. Atq; ita fiunt pariter ve-
teris legis libri vigintiduo: id eſt moyſi qn
q; & prophetarum octo: agiographorum
nouem: q̄q̄ nonnulli ruth & cinoth inter
agiographa ſcriptitēt: & hos libros ī ſuo
putant numero ſupputandos: ac ꝑ hoc
eſſe priſce legis libros vigintiquattuor:
quos ſub numero vigintiquattuor ſenio
rum apocalypſis iohānis inducit: ado-
rātes agnum et coronas ſuas proſtratis
vultibus offerentes: ſtantibus corā quat
tuor animalibus oculatis ante & retro: id
eſt in preteritum & in futurum reſpicien
tibus: & indefeſſa voce clamātib⁹. Sanc- Apoc. 4.b.
tus: ſctūs: ſanct⁹ dominus de⁹ oīpotēs
qui erat & qui eſt & qui venturus eſt. Hic
ꝓlogus ſcripturarum quaſi galeatū prin
cipium omnibus libris quos de hebreo
vertimus in latinum conuenire poteſt: vt
ſcire valeamus quicquid extra hos eſt in
ter apocrypha eſſe ponendum. Igitur ſa
pientia que vulgo ſalomonis inſcribitur
& ieſu filii ſirach liber & iudith: & tobias &
paſtor non ſunt in canone. Machabeo-
rum primum librum hebraicum reppe-
ri. Secundus grecus eſt: qd̄ ex ipſa quo-

Item pdaſt probari poteſt. Que cum ita
ſe habeant: obſecro te lector: ne laborem
meum reprehenſionem eſtimes antiquo
rum: in templo dei offert vnuſquiſqȝ qđ
poteſt. Alij aurum alij argentum: ꝛ lapi
des precioſos: alij byſſum ꝛ purpuram ꝛ
coccum offerunt ꝛ hiacynthum. Nobiſcū
bene agitur ſi obtulerimꝰ pelles ꝛ capra
1.Cor.12.c rum pilos. Et tamen apoſtolus contem
ptibiliora noſtra magis neceſſaria iudi-
cat. Unde ꝛ tota illa tabernaculi pulchri
tudo per ſingulas ſpecies eccleſie preſen
tis futureqȝ diſtinctio: pellibus tegitur ꝛ
cilicijs ardoreqȝ ſolis ꝛ iniuriam imbriū
ea que viliora ſunt prohibent. Lege ergo
primum ſamuel et malachim meum.
Meum inquam meum. Quicquid enim
crebrius vertendo et emendendo ſollici
tus et didicimus et tenemus: noſtrū eſt.
Et cū intellexeris quod antea neſciebas
vel interpretem me eſtimato ſi gratus es
vel paraphraſtē ſi ingratus: q̄q̄ mihi om
nino conſcius nō ſim: mutaſſe me quip-
piam de hebraica veritate. Certe ſi incre
dulus es: lege grecos codices et latinos
ꝛ confer cū his opuſculis que nup emē-
dauimus: ꝛ vbicūqȝ diſcrepare inter ſe vi
deris interrogat quemlibet hebreorū cui
magis accommodare debeas fidem: ꝛ ſi
noſtra firmauerit: puto ꝙ eum non eſti-
mes coniectorem: vt in eodem loco mecū
ſimiliter diuinauerit. Sed et vos famu-
las chriſti rogo q̄ dn̄i diſcūbentis p̄cioſiſ
ſima fidei myrra vngitis caput q̄ nequa-
q̄ ſaluatorem queritis in ſepulchro qui-
bus iam ad patrem chriſtus aſcendit vt
contra latrantes canes q̄ aduerſum me
rabido ore deſeuiunt: et circūeunt ciuita
tem atqȝ i eo ſe doctos arbitrant̄ ſi alijs
detrahant orationum veſtraruȝ clypeos
opponatis. Ego ſciēs humilitatem meā
illiꝰ ſemper ſententie recordabor. Dixi cu
Ps.38. ſtodiā vias meas: vt nō derelinquā in lin
gua mea. Poſui ori meo cuſtodiā: cū cō-
ſiſteret aduerſuȝ me peccator. Obmutui
ꝛ humiliatus ſum: ꝛ ſilui a bonis.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber Samuelis primus.

¶ C.S.De helcana ꝛ duabus vxoribus eius phe
nenna: ſecūda emulatur annam pulchrā ꝛ ſterilē:
anna flet nec capit cibum. Anna a domino pro
lem poſtulat: ſamuel naſcitur ablactatur ꝛ do
mino offertur. Capitulum. j.

Fuit vir vnus
de ramathaim ſophiȝ
de monte ephraim: et
nomen eiꝰ helcana: fi-
lius hieroboam: filij Trola a fi
helia: filij Thau: fi- lijs docto
lij ſuph ephrateus: et ris inſtau
habuit duas vxores: nomen vni anna: et ratur.
nomē ſecūde phenenna. Fueruntqȝ phenē alr ꝛ rama
ne filij: anne aūt nō erāt liberi. Et aſcen tha in ſeo
debat vir ille de ciuitate ſua ſtatutis die phim.
bus: vt adoraret et ſacrificaret dn̄o exer-
cituum in ſilo. Erant autem ibi duo filij
heli: ophni ꝛ phinees ſacerdotes dn̄i. Ue
nit ergo dies ꝛ immolauit helcana dedit
q̄ phenenne vxori ſue et cunctis filijs eiꝰ
ꝛ filiabus partes. Anne autē dedit partē
vnam triſtis: quia annam diligebat. Do
minus aūt concluſerat vuluam eius: affli
gebat quoqȝ eam emula eius: ꝛ vehemen
ter angebat: intantum vt exprobraret ꝙ
dn̄s concluſiſſet vuluā eius. Sicqȝ facie-
bat per ſingulos annos: cū redeunte tem
pore aſcenderent ad ✠ tēplum dn̄i: ꝛ ſic alr ✠ domū
prouocabant eam. Porro illa flebat et nō Franciſcus
capiebat cibum. Dixit ergo ei helcana vir regnum a
ſuus. Anna cur fles et quare non come- franco he
dis: et quamobrem affligitur cor tuum. creus filio
Nunquid non ego melior tibi ſum q̄ de- incipit.
cem filij? Surrexit autem anna poſtq̄ co B
mederat et biberat in ſilo. Et heli ſacer-
dote ſedente ſuper ſellam ante poſtes ✠ alr ✠ tēpli
domus domini: cum eſſet anna amaro
animo: orauit ad dominum flens largiter
et votum vouit dicens. Dn̄e exercituum
ſi reſpiciens videris afflictionem famu-
le tue ꝛ recordatus mei fueris: nec obli-
tus ancille tue: dederiſqȝ ſerue tue ſexuȝ
virilem: dabo eum dn̄o ✠ omnibꝰ diebus alr ✠ oēs
vite eius: ꝛ nouacula nō aſcendet ſuper dies.
caput eius. Factum eſt autem cum illa Iudicum
multiplicaret preces coram domino vt 13.a.
heli obſeruaret os eius. Porro anna lo-
quebatur in corde ſuo: tantumqȝ labia il
lius mouebantur ꝛ vox penitus non au-
diebatur. Eſtimauit ergo eam heli temu
lentam: dixitqȝ ei. Uſqȝquo ebria eris? Di C
gere pauliſper vinum quo mades. Re-
ſpondens anna. Nequaq̄ inquit domine
mi. Nam mulier infelix nimis ego ſum:
vinum ꝛ omne quod inebriare poteſt nō
bibi: ſed effudi animam meam in conſpe
ctu domini. Ne reputes ancillam tuam
quaſi vnā de filiabus belial: quia ex mul
titudine doloris et meroris mei locuta

Dñino et ſum vſq; in preſens. Tunc heli ait ei. Va
de in pace: ⁊ deus iſrael det tibi petitionē
tuam quam rogaſti eū. At illa dixit. Uti-
nam inueniat ancilla tua gratiā in ocu-
lis tuis: ⁊ abijt mulier in viā ſuā ⁊ come
dit: vultuſq; illius nō ſunt amplius in di
uerſa mutati. Et ſurrexerūt mane ⁊ ado
rauerūt coram domino reuerſiq; ſunt ⁊
venerūt in domū ſuam ramatha. Cogno
uit autem helcana annam vxorē ſuam:
⁊ recordatus eſt eiꝰ dñs. et factū eſt poſt
circulum dierum concepit anna ⁊ pepe-
rit filium: vocabitq; nomen eius ſamuel
eoq; a dño poſtulaſſet eum. Aſcendit au
tem vir ✠ eius helcana ⁊ omnis domus
eius vt immolaret ✠ domino hoſtiā ſolē
nem ⁊ votum ſuum: ⁊ anna non aſcēdit.
Dixit em̄ viro ſuo. Non vadā donec able
ctetur infans: ⁊ ducam eum vt appareat
ante cōſpectum dñi: et maneat ibi iugi-
ter. Et ait ei helcana vir ſuus. Fac quod
bonum tibi videtur: ⁊ mane donec abla-
ctes eum precorq; vt impleat dominꝰ ver
bum ſuum. Manſit ergo mulier ⁊ lacta-
uit filium ſuum donec amoueret eum a
lacte. Et adduxit eū ſecū poſtq; ablacta
uerat in vitulis tribus: et tribus modijs
farine ⁊ amphora vini: et adduxit eū ad
domum domini in ſilo. Puer autem erat
adhuc infantulus: ⁊ immolauerunt vitu
lum: ⁊ obtulerūt puerum heli. Et ait an
na. Obſecro mi dñe: viuit aīa tua. Ego
ſum illa mulier que ſteti corā te hic orās
dñm pro puero iſto. Oraui et dedit mihi
dñs petitionē meam quam poſtulaui eū
Idcirco ⁊ ego commodaui eum domino
cunctis diebus quibus fuerit accommo-
datus dño. Et adorauerunt ibi dominū.
Et orauit anna ⁊ ait.

[Margin: Ramatha que pręs dicitur a quo britannia ſeu anglia dicta eſt. J. 10. 6. — Alo ✠ ſuperſtes eius — alo ✠ immolaret. — b — 1. q. 2. ſ. 1. 20. q. 1. c. quicūq. 26. q. 3 c. nec mirus. 33. q. 5. qd deo viſum.]

¶ C. B. De cantico anne: de peccato filiorū heli ophni ⁊ phinees: de tunica ſamuelis ⁊ fecunditate matris eius. Heli mollē reprehendit filios. Venit vir dei ad heli q̄ mortē filiorū eius ⁊ oblationē ſacerdotij p̄dicit: ⁊ ꝑm pmittit. Cap. ij.

a

Exultauit cor meum in
dño: ⁊ exultatū eſt cor
nu meū in ✠ deo meo
Dilatatum eſt os meū
ſuper inimicos meos:
q: letata ſum in ſaluta
ri tuo. Non eſt ſanctus
vt eſt dominꝰ: neq; em̄
eſt alius extra te: ⁊ nō eſt fortis ſicut deꝰ
noſter. Nolite multiplicare loqui ſubli-
mia: glorātes. Recedāt vetera de ore ve-
ſtro: q; deus ſcientiarum dominus eſt et

[Margin: Alo ✠ dño.]

ipſi preparantur cogitationes. Arcus for
tium ſuperatus eſt: ⁊ infirmi accincti ſūt
robore. Repleti prius pro panibus ſe lo-
cauerunt: et famelici ſaturati ſunt. Do-
nec ſterilis peperit plurimos: et que mul
tos habebat filios infirmata eſt. Dominꝰ
mortificat et viuificat: deducit ad infe-
ros et reducit. Dominus pauperem fa-
cit et ditat: humiliat et ſubleuat. ✠ Su-
ſcitat de puluere egenum ⁊ de ſtercore
eleuat ✠ pauperē: vt ſedeat cum princi pi
bus: et ſolium glorie teneat. Domini em̄
ſunt cardines terre: ⁊ poſuit ſup eos or-
bem. Pedes ſanctorum ſuorum ſerua-
bit: et impij in tenebris conticeſcent q:
non in fortitudine ✠ ſua roborabitur vir.
Dominū formidabunt aduerſarij eius
✠ et ſuper ipſos in celis tonabit. Domi
nus iudicabit fines terre: ⁊ dabit impe-
rium regi ſuo: ⁊ ſublimauit cornu chriſti
ſui. Et abijt helcana i ramatha in domū
ſuam. Puer autem erat miniſter in con-
ſpectu domini ante faciem heli ſacer-
dotis. Porro filij heli filij belial neſcien-
tes dñm neq; officiū ſacerdotum ad po
pulum ſed quicunq; immolaſſet victimā
veniebat puer ſacerdotis dum coqueren
tur carnes ⁊ habebat fuſcinulam triden
tem in manu ſua: et mittebat eam in le
betem vel in caldariam aut in ollam ſi
ue in cacabum: ⁊ omne quod leuabat fu
ſcinula tollebat ſacerdos ſibi: ſic facie-
bat vniuerſo iſraeli venientiū in ſilo. Etiā
antequā adolerent adipem veniebat puer
ſacerdotis et dicebat immolanti. Da mi-
hi carnem vt coquam ſacerdoti. Non em̄
accipiem a te carnem coctam: ſed cru-
dam. Dicebatq; illi immolans. Incenda
tur primum iuxta morem hodie adeps
et tolle tibi quantumcūq; deſiderat ani-
ma tua. Qui reſpondēs aiebat ei. Nequa
q̄. Nunc enim dabis: alioquin tollam vi.
Erat ergo peccatum puerorum grande
nimis coram domino: quia detrahebant
homines ſacrificio domini. Samuel au
tem miniſtrabat ante faciē domini puer
accinctus ✠ ephoth lineo. Et tunicā par
uam faciebat ei mater ſua quam affere-
bat ſtatutis diebus aſcendens cum viro
ſuo: vt immolaret hoſtiam ſolemnem ⁊ vo
tum ſuum. Et benedixit heli helcane: et
vxori eius dixitq; ei. Reddat tibi dñs ſe-
men de muliere hac pro feno re quod cō-
modaſti dño. Et abierunt in locum ſuū
Uiſitauit ergo dominꝰ annam et conce
pit et peperit tres filios ⁊ duas filias. Et

[Margin: a — Deu. 32. f. Thob. 13. a. Sap. 16. b. Alo ✠ ſuſcitans. Alo ✠ eleuans. Ps. 112. 49. di. c. 1. vil. eccus. Alo ✠ ſua ſuperest. Alo ✠ ⁊ ſuper eſt. — c — b — 50. di. c. de his vero. — alo ✠ ephod — Ber. 21. a.]

magnificatus eſt puer ſamuel apud do-
C minum. Heli autem erat ſenex valde ⁊ au
diuit omnia que faciebant filij ſui vniuer
ſo iſrael: et quomodo dormiebat cũ mu
lieribus que obſeruabant ad oſtiũ taber
naculi: et dixit eis. Quare feciſtis res hu
Al. ✠ mi. iuſcemodi quas ego audio: res peſſimas
7 c. diſ. ca. ab omni populo? Nolite filij ✠ mei. Nõ
aliennm. enim eſt bona fama quam ego audio: vt
De pe. di. 1. tranſgredi faciatis populum domini. Si
§. ꝙ autem. peccauerit vir in virum: placari ei poteſt
Amos 2. g. deus: ſi autem in deum peccauerit vir: quis
pro eo orabit? Et non audierunt vocem
patris ſui: quia voluit dominus occide-
re eos. Puer autem ſamuel proficiebat at
qꝫ creſcebat: et placebat tam deo ꝙ ho-
minibus. Uenit autem vir dei ad heli et
ait ad eum. Hec dicit dominus. Num-
quid non aperte reuelatus ſum domui
Al. ✠ eſſent patris tui cum ✠ eſſet in egypto in domo
D pharaonis? Et elegi eum ex omnib⁹ tri-
bubus iſrael mihi in ſacerdotem: vt aſcẽ
deret ad altare meũ: ⁊ adoleret mihi in-
Al. ✠ ephod cenſum: et portaret ✠ ephot corã me: ⁊ de
Al. ✠ abij di domui patris tui omnia de ſacrificijs
cieris. filiorum iſrael. Quare calce ✠ abieciſtis
Al. ✠ abie- victimam meam: ⁊ munera mea que p̃-
ciſti. cepi vt offerrẽtur in templo: ⁊ magis ho
67. diſ. §. noraſti filios ꝙ me: vt comederetis p̃mi-
neceſſe. tias omnis ſacrificij iſrael populi mei.
De ſimo. c. Propterea ait dominus deus iſrael. Lo-
dz. in prin. quens locutus ſum vt domus tua et do-
3. reg. 2. c. mus patris tui miniſtraret in conſpectu
meo vſqꝫ in ſempiternum. Nunc autem
dicit dñs. Abſit hoc a me. Sed quicun-
qꝫ honorificauerit me: glorificabo eum:
qui autem contemnunt me: erunt igno-
biles. Ecce dies veniunt: et precidã bra-
chium tuum ⁊ brachiũ domus patris tui
E vt non ſit ſenex in domo tua. Et videbis
emulum tuum in templo in vniuerſis p̃
ſperis iſrael: et nõ erit ſenex in domo tua
omnibus diebus. Uerumtamen non au
feram penitus virum ex te ab altari meo
ſed vt deficiãt oculi tui ⁊ tabeſcat anima
tua: ⁊ pars magna domus tue morietur:
cum ad virilem etatem venerit. Hoc au-
I. 4. c. a. tem erit tibi ſignum qđ venturũ eſt duo-
Eſa. 3 8. b. bus filijs tuis ophni et phinees. In die
I. 4. c. vno morientur ambo. Et ſuſcitabo mihi
ſacerdotem fidelem qui iuxta cor meum
et animam meam faciet: et edificabo ei
domum fidelem: ⁊ ambulabit coram xp̃o
meo cunctis diebus. Futurum eſt autem
vt quicunqꝫ remanſerit in domo tua: ve
niat vt oretur pro eo: ⁊ offerat nummum
argenteum ⁊ tortã panis: dicatqꝫ. Dimit
te me obſecro ad vnã partem ſacerdota
lem vt comedã buccellã panis.

¶ C. S. De vocatiõe ſamuelis dormientis de vi-
ſione ei reuelata quã indicat heli: ſamuel fide-
lis pꝓpheta dñi eſſe cognoſcitur: dñs addidit vt
appareret in ſilo: et verbum ſamuelis euenit vni-
uerſo iſraeli. Capitulum. iij.

Uer autẽ ſamuel miniſ-
trabat dño corã heli:
⁊ ſermo dñi erat p̃cio- A
ſus. In diebus illis nõ
erat viſio manifeſta. Fa
ctum eſt ergo in die quo-
dam heli iacebat in le I. 4. a.
ctulo ſuo ⁊ oculi ei⁹ ca
ligauerãt nec poterat videre. Lucerna
dei anteqꝫ extingueretur: ſamuel dormie
bat in templo dñi vbi erat arca dei. Et vo
cauit dñs ſamuel. Qui reſpõdẽs ait. Ec
ce ego. Et cucurrit ad heli et dixit. Ecce
ego. Uocaſti enim me. Qui dixit. Non vo-
caui ✠ te fili. Reuertere ⁊ dormi. Et abijt
⁊ dormiuit. Et adiecit dñs rurſum voca Al. ✠ Reuer
re ſamuel. Conſurgẽſqꝫ ſamuel abijt ad eſt te.
heli et dixit. Ecce ego quia vocaſti me. B
Qui rñdit. Non vocaui te fili mi. Reuer
uertere et dormi. Porro ſamuel necdum
ſciebat dñm: nec reuelatus fuerat ei ſer-
mo dñi. Et adiecit dñs ⁊ vocauit adhuc
ſamuel tertio. Qui cõſurgẽs abijt ad he-
li ⁊ ait. Ecce ego qꝛ vocaſti me. Intellexit
ergo heli: qꝛ dñs vocaret puerũ. et ait ad
ſamuel. Uade ⁊ dormi: ⁊ ſi deinceps voca
uerit te: dices. Loquere dñe: qꝛ audit ſer-
uus tuus. Abijt ergo ſamuel ⁊ dormiuit
in loco ſuo. Et venit dominus ⁊ ſtetit et
vocauit ſicut vocauerat ſcđo: ſamuel ſa-
muel. Et ait ſamuel. Loquere dñe: qꝛ au
dit ſeruus tuus. Et dixit dñs ad ſamuel.
Ecce ego facio verbum in iſrael: qđ quicũ
qꝫ audierit: tinnient ambe aures ei⁹. In
die illa ſuſcitabo aduerſum heli oia que
locutus ſum ſuper domũ eius. Incipiam C
⁊ cõplebo. Predixi enim ei ꝙ iudicaturus
eſſem domum eius in eternũ ꝓpter ini
quitatem eius: eo ꝙ nouerat indigne age-
re filios ſuos ⁊ non corripuit eos. Idcir-
co iurauit domui heli quod nõ expietur
iniquitas domus eius victimis et mu-
neribus vſqꝫ in eternum. Dormiuit aũt
ſamuel vſqꝫ mane: aperuitqꝫ oſtia dom⁹
domini. Et ſamuel timebat indicare vi-
ſionem heli. Uocauit ergo heli ſamuelẽ
⁊ dixit: ſamuel fili mi: cui reſpõdẽs dixit.

Preſto ſum. Et interrogauit eum. Quis
Geñ. 17.c. eſt ſermo quē locut⁹ eſt ✠ dñs ad te? Oro
z.I. 22.c. te ne celaueris me. Hec faciat tibi dñs et
Alls ✠ ſug. hec addat ſi abſconderis a me ſermonē
eſt dñs. et oībus verbis que dicta ſunt tibi. Indi
D cauit itaq; ei ſamuel vniuerſos ſermões:
ꝛ nō abſcondit ab eo. Et ille rñdit. Dñs
eſt. Qđ bonum eſt in oculis ſuis faciat.
Creuit autem ſamuel ꝛ dñs erat cū eo: ꝛ
nō cecidit ex oīb⁹ v̄bis ei⁹ in terrā. Et co
gnouit vniuerſus iſrl̄ a dan vſq; berſa
bee ꝙ fidelis ſamuel ꝓpheta eſſet dñi. Et
addidit dñs vt appareret in ſilo: qm̄ reue
latus fuerat domin⁹ ſamueli in ſilo iuxta
verbum domini. Et euenit ſermo ſamue
lis vniuerſo iſraeli.

¶ C.S. De bello philiſthijm ꝛ fuga iſrael: de ar
cā capta: ꝛ morte filioꝝ heli: ꝛ de morte ipſius
heli: de morte nuru ſue vxoris phinees et aīo
icaboth. Capi. iiij.

A F (Et) factū eſt in dieb⁹ il
lis: ꝯuenerūt philiſthij
in pugnā. Egreſſus eſt
naq; iſrl̄ obuiam phili
ſthijm in preliū: ꝛ caſtra
metatus eſt iuxta lapi
dē adiutorij. Porro phi
liſthijm venerūt i aphec
ꝛ inſtruxerūt aciē ꝯtra iſrael. Inito aūt
certamine terga vertit iſrael philiſteis: ꝛ
ceſſa ſūt in illo certamie paſſim ꝑ agros
quaſi quattuor milia viroꝝ. Et reuerſus
eſt ppl̄s ad caſtra. Dixerūtq; maiores na
tu ad iſrl̄. Quare ꝑcuſſit nos dñs hodie
corā philiſthijm? Afferamus ad nos de ſi
lo arcam federis dñi ꝛ veniat in mediū
noſtri vt ſaluet nos de manu inimicoꝝ
B noſtrorum. Miſit ergo ppl̄s in ſilo ꝛ tu
lerūt inde arcā federis dñi exercituū ſe
dentis ſuper cherubin. Erātq; duo filij
heli cū arca federis dñi ophni ꝛ phinees.
Cūq; veniſſet arca federis dñi in caſtra:
vociferatus eſt oīs iſrl̄ clamore grandi ꝛ
ꝑſonuit terra. Et audierūt philiſthijm vo
cē clamoris dixerūtq;. Quenā eſt hec vox
clamoris magni i caſtris hebreoꝝ? Et co
gnouerūt ꝙ arca dñi veniſſet i caſtra. Ti
muerūtq; philiſthijm dicētes. Venit de⁹
Alls ✠ ꝛ di in caſtra. Et ingemuerūt ✠ dicētes. Ve
xerunt. nobis. Nō eñ fuit tanta exultatio heri et
nudiuſtertius. Ve nobis. Qui nos ſalua
uabit de manu deoꝝ ſublimiū iſtoꝝ? Hi
ſunt dij q̄ ꝑcuſſerunt egyptū omni plaga
in deſerto. Cōfortamini ꝛ eſtote viri phi
liſthijm ne ſeruiatis hebreis ſicut ꝛ illi ſer
Als ✠ vobis uierunt ✠ nobis. Cōfortamini et bellate
Pugnauerūt ergo philiſthijm et ceſus eſt
iſrael: ꝛ fugit vnuſquiſq; in tabernaculū
ſuū. Et facta eſt plaga magna nimis: et
ceciderunt de iſrl̄ triginta milia peditū: ꝛ
arca dei capta ē. Duo quoq; filij heli mortui C
ſunt ophni ꝛ phinees. Currens aūt vir de 2.Reg.1.a.
beniamin ex acie venit in ſilo i die illa: ſciſ
ſa veſte ꝛ cōſperſus puluere caput. Cūq;
ille veniſſet: heli ſedebat ſuꝑ ſellā contra
viā expectās. Erat eñ cor eius pauēs ꝓ
arca dñi. Vir aūt ille poſtq̄ ingreſſus eſt
nunciauit vrbi ꝛ vlulauit oīs ciuitas. Et
audiuit heli ſonitum clamoris dixitq;.
Quis eſt hic ſonit⁹ tumultus hui⁹? At il
le feſtinauit ꝛ venit ꝛ nunciauit heli. He 3.t.a.
li aūt erat nonaginta ꝛ octo annoꝝ ꝛ ocu
li eius caligauerāt ꝛ videre nō poterat.
Et dixit ad heli. Ego ſum q̄ veni de ꝓlio
ꝛ ego qui de acie fugi hodie. Cui ille ait.
Quid actū eſt fili mi? Rñdens autē ille q̄
nunciabat. Fugit inq̄t iſrl̄ corā philiſthijm
ꝛ ruina magna facta eſt i ppl̄o. Inſuꝑ et 3.a.
duo filij tui mortui ſunt ophni ꝛ phinees
ꝛ arca dei capta eſt. Cumq; ille noiaſſet
arcam dei: cecidit de ſella retrorſum iu D
xta oſtiū ꝛ fractis ceruicibus mortu⁹ eſt.
Senex eñ erat vir ꝛ grādeuus: ꝛ ipſe iudi 1.q.4.§.
cauit iſrael quadraginta annis. Nur⁹ aūt ité pctō.§.
eius vxor phinees pregnans erat vicina ité pctō ſe
q; partui: ꝛ audito nuncio ꝙ capta eſſet lioꝝ heli.
arca dei ꝛ mortuus eſſet ſocer ſuus et vir 37.di.c. le
ſuus: incuruauit ſe et peperit. Irruerant gim.
eñ in eā dolores ſubiti. In ipſo autē mo 47.di.§.
mento mortis eius dixerūt ei que ſtabāt neceſſe. de
circa eam. Ne timeas qꝛ filium peperiſti ſymo. c. ab
que non reſpondit eis neq; aīaduertit. hely.
Et vocauit puerū ✠ icaboth dicēs. Trāſ 23.q.4.§.
lata eſt gloria dñi de iſrael: quia capta eſt i. ubi nidel
arca dei. Et pro ſocero ſuo et ꝓ viro ſuo capei.
ait. Tranſlata eſt gloria dei ab iſrael eo ꝙ Alls ✠ ica
capta eſſet arca dei. bod.

¶ C.S. Arca domini iuxta dagon collocatur: da 2.q.3.c.re
gon ante arcā cadens proſternit: Iterū cadēs mittimꝰ. ꝛ
caput ꝛ manus eius abſcinduntur: flagellātur c. ſe. in pal.
philiſthijm in ſecretiori parte natium: quia arca 2.q.4.§.
detinetur: ꝛ alij moriuntur. Capi. v. ite et alij

P hiliſthijm autē tulerūt quo.
arcam dei ꝛ aſportaue A
rūt eā a lapide adiuto
rij in azotum. Tulerūt
q; philiſthijm arcā dei:
ꝛ intulerunt eā in tem
plum dagō: ꝛ ſtatuerūt
eā iuxta dagō. Cumq;
ſurrexiſſent diluculo azotij altera die: ec
ce dagon iacebat pronꝰ i terra ante arcā

dñi. Et tulerūt dagō et reſtituerūt eū in
locū ſuū. Rurſumq; mane die altera cō
ſurgētes inuenerūt dagō iacētē ſup faciē
B ſuā in terra corā arca dñi. Caput aūt da
gō ⁊ due palme manuū ei⁹ abſciſe erāt
ſup limē. Porro dagō ſolus truncus remā
ſerat i loco ſuo. Propter hāc cām nō cal
cāt ſacerdotes dagō: ⁊ oēs q̄ ingrediunt̄
Fo.11. tēplum ei⁹ ſup limē dagō i azoto vſq; in
hodiernū diē. Aggrauata eſt aūt man⁹
dñi ſup azotios: et demolitus eſt eos. Et
percuſſit in ſecretiori parte natiū azotū
et fines eius. Et ebullierunt ville ⁊ agri
in medio regionis illi⁹: et nati ſunt mu
res: et facta eſt confuſio mortis magna
Gl'o + azoti in ciuitate. Uidentes autem viri ✠ azotij
huiuſcemodi plagam dixerunt. Non ma
C neat arca dei iſrael apud nos: qm̄ dura
eſt manus eius ſup nos ⁊ ſup dagō deū
noſtrū. Et mittentes congregauerūt oēs
ſatrapas philiſtinorum ad ſe ⁊ dixerunt.
Jo.6.a. Quid faciemus de arca dei iſrael? Rñde
runt gethei. Circūducat̄ arca dei iſrael:
et circūduxerūt arcā dei iſrael. Jllis aūt
circunducentibus eā fiebat manus dñi
dei per ſingulas ciuitates interfectionis
magne nimis: ⁊ percutiebat viros vniuſ
cuiuſq; vrbis a paruo vſq; maiorem: et
cōputreſcebāt prominētes extales eorū.
D Jnieruntq; gethei cōſiliū: et fecerunt ſibi
ſedes pelliceas. Miſerūt ergo arcā dñi
in accarō. Cūq; veniſſet arca dñi dei in
accaron: exclamauerunt accaronite dicē
tes. Adduxerunt ad nos arcā dei iſrael.
vt interficiat nos ⁊ pplm̄ noſtrum. Mi
ſerūt itaq; ⁊ cōgregauerūt oēs ſatrapas
philiſtinoꝝ. Qui dixerūt. Dimittite arcā
dei iſrael ⁊ reuertat̄ in locum ſuū vt nō
interficiat nos cū pplo nr̄o. Fiebat eñi
pauor mortis i ſingulis vrbib⁹ ⁊ grauiſſi
ma valde man⁹ dñi dei. Uiri q̄q; qui mor
tui nō fuerāt percutiebātur in ſecretiori
parte natium: et aſcendebat vlulat⁹ vni
uſcuiuſq; ciuitatis in celum.

¶ C.6. De remiſſione arce cum muneribus: de vaccis ducentibus plauſtrū ⁊ vitulis eaꝝ domi relictis: bethſamite q2 vident arcā percutiunt̄ nuncios mittunt in cariathiarim. Cap. vi.

A F
Al's + phili
ſtijm. uit ergo arca dñi in re
giōe ✠ philiſtinorū ſe
ptē menſibus. Et poſt
hec vocauerunt phili
ſtijm ſacerdotes ⁊ diui
nos dicētes. Quid fa
A.5.c. ciem⁹ de arca dñi? Jndi
cate nobis quomodo
remittamus eam in locum ſuum. Qui
dixerunt. Si remittitis arcam dei iſrael
nolite dimittere eam vacuam: ſꝫ quod
debetis reddite ei pro peccato: et tunc cu
rabimini et ſcietis quare nō recedat ma
nus eius a vobis. Qui dixerunt. Quid
eſt qđ ꝓ delicto reddere debeam⁹ ei? Re
ſponderuntq; illi. Juxta numerū prouin
ciarum philiſtinoꝝ quinq; anos aureos
facietis et quinq; mures aureos: q2 pla
ga vna fuit oībus vobis ⁊ ſatrapis vr̄is.
Facietiſq; ✠ ſimilitudines anoꝝ veſtroꝝ Gl'o + ſimi
⁊ ✠ ſimilitudines muriū q̄ demoliti ſūt litudinem.
terram: et dabitis deo iſrael gloriā ſi for B
te releuet manū ſuam a vobis: et a dijs
veſtris et a terra veſtra. Quare aggraua
tis corda veſtra ſicut aggrauauit egypt⁹
et pharao cor ſuum. Nōne poſtq̄ per Exo.12.c.
cuſſus eſt tunc dimiſit eos et abierunt?
Nunc ergo arripite et facite plauſtrum
nouū vnū: ⁊ duas vaccas fetas quibus
nō eſt impoſitum iugum iungite in plau
ſtro ⁊ recludite vitulos earū domi. Tol
letiſq; arcā domini ⁊ ponetis in plauſtro
et vaſa aurea que exoluiſtis ei pro deli
cto ponetis in capſellā ad latus eius: et
dimittite eam vt vadat et aſpicietis. Et
ſi quidem per viam finiū ſuorū aſcende
rit cōtra bethſames ipſe fecit nobis hoc
malum grande: ſin autem minime ſcie
mus quia nequaq̄ manus eius tetigit
nos: ſed caſu accidit. Fecerunt ergo illi C
hoc modo: et tollētes duas vaccas que
lactabāt vitulos iunxerunt ad plauſtrū
vituloſq; earū cōcluſerūt domi. Et po
ſuerūt arcā dei ſup plauſtrū: et capſellā
que habebat mures aureos et ſimilitudi
nem anoꝝ. Jbant autē in directū vacce
per viā q̄ ducit bethſames et itinere vno
gradiebātur: pergentes et mugientes et
nō declinabāt neq; ad dextram neq; ad
ſiniſtrā. Sed ⁊ ſatrape philiſtijm ſeque
bantur vſq; ad terminos bethſames.
Porro bethſamite metebant triticum in
valle. Et eleuantes oculos viderunt ar
cam: et gauiſi ſunt cū vidiſſent. Et plau
ſtrum venit in agrū ioſue bethſamite: et
ſtetit ibi. Erat autem ibi lapis magnus
et conciderūt ligna plauſtri: vaccaſq; im
poſuerūt ſuper ea holocauſtum domino.
Leuite aūt depoſuerunt arcam dei et ca
pſellam que erat iuxta eam in qua erant
vaſa aurea: et poſuerunt ſuper lapidem
grandem. Uiri autem bethſamite obtu
lerunt holocauſta: et immolauerūt victi
mas in die illa dño. Et quinq; ſatrape

philiſtinorū viderūt et reuerſi ſunt in ac
carō in die illa. Hi ſunt aūt ani aurei q̄s
reddiderunt philiſthijm pro delicto dn̄o.
Azotus vnū gaza vnū aſcalon vnū geth
vnū: accaron vnū: ⁊ mures aureos ſm̄
numerū vrbiū philiſthijm quinq; p̄uicia
rum ab vrbe murata vſq; ad villā q̄ erat
abſq; muro: ⁊ vſq; ad abel magnū ſuper
quē poſuerūt arcā dn̄i q̄ erat vſq; in diē il
la i agro ioſue bethſamitē. Percuſſit aūt
dn̄s de viris bethſamitib⁹: eo q̄ vidiſſent
arcā dn̄i: ⁊ percuſſit de p̄p̄lo ſeptuagita
viros ⁊ quinquaginta milia plebis. Lu
xitq; p̄p̄lus eo q̄ dn̄s percuſſiſſet plebem
plaga magna. Et dixerūt viri bethſami
te. Quis poterit ſtare in cōſpectu dn̄i dei
ſcti hui⁹? Et ad quem aſcendet a nobis?
Miſeruntq; nūcios ad habitatores caria
thiarim dicētes. Reduxerūt philiſthijm ar
cā dn̄i: deſcēdite ⁊ reducite eā ad vos.

¶ C.S. De trāſitu arce in cariathiarim: de re
dere populi ad dn̄m iudicio ſamuelis qui indica
uit populum. de oblatione ſamuelis: ⁊ de humili
tate philiſthijm ⁊ pace iſrael. Capi. vij

A Venerunt ergo viri ca
riathiarim: et reduxerūt
arcam domini: ⁊ intule
runt eā in ✠ domū ami-
nadab in gabaa. Elea
zarum autem filium ei⁹
ſanctificauerunt vt cu
ſtodiret arcam dn̄i. Et factum eſt ex qua
die manſit arca dn̄i in cariathiarim mul
tiplicati ſunt dies. Erat quippe iā ann⁹
viceſimus. Et requieuit oīs domus iſrl̄
Joſ. 24. c. poſt dn̄m. Ait autem ſamuel ad vniuer
ſam domū iſrael dicēs. Si in toto corde
vestro reuertimini ad dn̄m: auferte deos
alienos de medio ✠ veſtri baalim ⁊ aſta
B roth: ⁊ p̄parate corda veſtra dn̄o: et ſerui
te ei ſoli: ⁊ eruet vos de manu philiſthijm
Abſtulerūt ergo filij iſrael baalim ⁊ aſta
roth: ⁊ ſeruierunt dn̄o ſoli. Dixit autem
ſamuel. Congregate vniuerſum iſrael in
maſphat: vt orem pro vobis dn̄m. Et cō
uenerunt in maſphat. Hauſeruntq; aquā
et effuderunt in conſpectu domini et ie
iunauerunt in die illa atq; dixerūt. Tibi
peccauimus ✠ domine. Iudicauitq; ſa
muel filios iſrael in maſphat. Et audie
runt philiſthijm q̄ congregati eſſent filij
iſrael in maſphat: et aſcenderunt ſatra
pe philiſtinorum ad iſrael. Quod cū au
diſſent filij iſrael: timuerunt a facie phi
liſtinorū. Dixeruntq; ad ſamuelē. Ne ceſ
ſes p̄ nobis clamare ad dn̄m deū noſtrū
vt ſaluet nos de manu philiſtinorū. Tu
lit aūt ſamuel agnū lactētē vnū ⁊ obtulit
illū holocauſtū integrū dn̄o. Et clama C
uit ſamuel ad dn̄m pro iſrael ⁊ exaudiuit
eū dn̄s. Factū eſt aūt cū ſamuel offerret
holocauſtū dn̄o philiſthijm inire prelium Eccl. 46. a.
cōtra iſrl̄. Intonuit aūt dn̄s fragore ma
gno in die illa ſup philiſthijm ⁊ exterruit
eos ⁊ ceſi ſunt a filijs iſrael. Egreſſiq; fi
lij iſrael de maſphat: p̄ſecuti ſunt phili
ſteos ⁊ percuſſerūt eos vſq; ad locū qui
erat ſubter bethchar. Tulit autē ſamuel
lapidē vnū et poſuit eū inter maſphat et
inter ſen: ⁊ vocauit nomen loci illius la
pis adiutorij. Dixitq;. Huc uſq; auxiliat⁹
eſt nobis dn̄s. Et humiliati ſunt philiſthijm D
nec appoſuerunt vltra vt venirent in ter Aquileia
minos iſrael. Facta eſt itaq; manus dn̄i ciuitas dr
ſuper philiſteos cūctis diebus ſamuelis dicitur.
et reddite ſunt vrbes quas tulerāt phili
ſthijm ab iſrl̄ iſraeli: ab accarō vſq; geth
et terminos ſuos. Liberauitq; iſrael de
manu philiſtinorum: eratq; pax inter iſ
rael ⁊ amorreos. Iudicabat q̄ ſamuel iſ Machona et
rael cūctis diebus vite ſue: ⁊ ibat per ſin uicas com
gulos annos circuiens bethel ⁊ galgala dicitur.
et maſphat: et iudicabat iſraelē i ſupradi
ctis locis. Reuertebaturq; in ramatha
ibi enī erat dom⁹ ei⁹: ⁊ ibi iudicabat iſrae
lem. Edificauit etiam ibi altare dn̄o.

¶ C.S. De filijs ſamuelis q̄ declinant ad aua
riciam ⁊ p̄p̄lo petijs regem quibus iura regis p̄
dicitur. Capitulum. viij.

A Factum eſt aūt cum ſe
nuiſſet ſamuel: poſuit
filios ſuos iudices ſu
per iſrael. Fuitq; no
mē filij eius primoge
niti iohel: ⁊ nomen ſe
cūdi abia iudicū i ber
ſabee. Et nō ābulauē
rūt filij illi⁹ in vijs ei⁹: ſed declinauerūt
poſt auariciam: acceperuntq; munera et
peruerterunt iudicium. Congregati er
go vniuerſi maiores natu iſrael: venerūt
ad ſamuelem in ramatha: dixeruntq; ei
Ecce tu ſenuiſti: et filij tui non ambu
lant in vijs tuis. Conſtitue nobis regem 15. aū. a.
vt iudicet nos: ſicut et vniuerſe habent ab eccle.
nationes. Diſplicuitq; ſermo in oculis in ſio.
ſamuelis eo q̄ dixiſſent: da nobis regem
vt iudicet nos. Et orauit ſamuel ad do Oſee. 13. c.

minū. Dixit autem dñs ad ſamuelē. Au-
di vocem populi in omnibus q̄ loquunt
tibi. Non enim te abiecerūt ſed me ne re
gnem ſuper eos. Iuxta omnia opera ſua
que fecerunt a die qua eduxi eos de egy-
pto vſq ad diem hanc: ſicut dereliquē-
runt me ⁊ ſeruierunt dijs alienis: ſic fa
ciunt etiam tibi. Nūc ergo vocem eorum
audi. Verūtamen cōteſtare eos ⁊ predic
cis ius regis qui regnaturus eſt ſup eos

Als ✠ petie rant eū vel pe- tierant.

Dixit itaq ſamuel oīa verba dñi ad po-
pulū qui ✠ petierat a ſe regē: et ait. Hoc
erit ius regis qui imperaturus eſt vobis
E Filios veſtros tollet ⁊ ponet in curribus
ſuis facietq ſibi equites ⁊ precurſores
quadrigarum ſuarum: ⁊ conſtituet ſibi
tribunos ⁊ cēturiones: ⁊ aratores agro-
C rum ſuorū: ⁊ meſſores ſegetum: ⁊ fabros
armorum ⁊ curruū ſuorū. Filias quoq
veſtras faciet ſibi vnguentarias et focari
as et panificas. Agros quoq veſtros et
vineas et oliueta optima tollet et dabit
ſeruis ſuis. Sed et ſegetes veſtras et vi-
nearum redditus addecimabit vt det eu
nuchis et famulis ſuis. Seruos etiam
veſtros et ancillas et iuuenes optimos
et aſinos auferet et ponet in opere ſuo.
Greges quoq veſtros addecimabit voſ
q eritis ei ſerui. Et clamabitis in die il-
la a facie regis veſtri quem elegiſtis vo-
D bis: ⁊ non exaudiet vos dominus in die
illa: quia petiſtis vobis regem. ✠ Noluit
autem populus audire vocem ſamuelis
✠ ſed dixerunt. Nequaq. Rex enim erit
ſuper nos et erimus nos quoq ſicut om
nes gentes: et iudicabit nos rex noſter:
et egredietur ante nos ac pugnabit bel-
la noſtra pro nobis. Et audiuit ſamuel
omnia verba populi: et locutus eſt ea in
auribus dñi. Dixit autem dñs ad ſamue-
lem. Audi vocem eorum et conſtitue ſup
eos regem. Et ait ſamuel ad viros iſrael.
Vadat vnuſquiſq in ciuitatem ſuam.

Als ✠ defi cit turbe iſta.

Als ✠ ſa muel.

1.10.c.

¶ C.S. De ſaule ⁊ inquiſitione aſinarū: ⁊ de ad-
uentu eius ad ſamuelem: de armo dextro dato
ſauli in cōuiuio ſamuelis. Capi.ix.

A Erat vir de beniamin
nomine cis filius abiel
filij ✠ ſeor filij ✠ be-
chor filij ſareth filij al
phia filij viri iemini for
tis robore. Et erat ei
filius vocabulo ſaul ele
ctus et bonus; et non

Als ✠ ſeors
Als ✠ ſeon
Als ✠ deco rath.

erat vir de filijs iſrael melior illo. Ab hu 1. Pa. 8. a
mero et ſurſum eminebat ſuper omnē 1.10.c.
populum. Perierant autem aſine cis pa
tris ſaul: Et dixit cis ad ſaul filium ſuum
Tolle tecum vnum de pueris: et conſur
gens vade et quere aſinas. Qui cū tran-
ſiſſent per montem ephraim et per ter-
ram ſaliſa ⁊ non inueniſſent tranſierunt
etiam per terram ſalim et non erant:
ſed et per terram iemini: et minime rep
pererunt. Cum autem veniſſent in ter-
ram ſuph et non inueniſſent: dixit ſaul
ad puerum qui erat cum eo. Veni et re-
uertamur ne forte dimiſerit pater meus
aſinas et ſollicitus ſit pro nobis. Qui
ait ei. Ecce vir dei eſt in ciuitate hac vir
nobilis: omne quod loquitur ſine am-
biguitate venit. Nunc ergo eamus illuc:
ſi forte indicet nobis de via noſtra pro-
pter quam venimus. Dixitq ſaul ad pue
rum ſuum. Ecce ibimus. Quid fere-
mus ad virum ✠ dei? Panis defecit in Als ✠ ſugi
ſitarchijs noſtris: et ſportulam non ha- eſt dei.
bemus vt demus homini dei: nec quicq B
aliud. Rurſum puer reſpondit ſauli et 1.q.1.c. in
ait. Ecce inuenta eſt in mea quarta pars dices.
ſtateris argenti: demus homini dei vt
indicet nobis viam noſtram. Olim in
iſrael ſic loquebatur vnuſquiſq vadens
conſulere deum. Venite et eamus ad vi
dentem. Qui enim propheta dicitur ho-
die: vocabatur olim videns. Et dixit
ſaul ad puerum ſuum. Optimus ſer- 3.reg.2.f.
mo tuus. Veni eamus. Et ierunt in ci 2.18.b.
uitatem in qua erat vir dei. Cumq aſcē
derent cliuum ciuitatis: inuenerunt pu-
ellas egredientes ad hauriendam aquā
et dixerunt eis. Num hic eſt videns?
Que reſpondentes dixerunt illis. Hic
eſt. Ecce ante te. Feſtina nunc. Hodie
enim venit in ciuitatem: quia ſacrifici-
um eſt hodie populi in excelſo. Ingre-
dientes vrbem ſtatim inuenietis eum
anteq aſcendat excelſum ad veſcendū.
Neq enim comeſturus eſt populus do-
nec ille veniet: quia ipſe benedicet ho-
ſtie: et deinceps comedent qui vocati
ſunt. Nunc ergo conſcendite: quia ho-
die reperietis eum. Et aſcenderunt in ci
uitatem. Cumq illi ambularent in me- C
dio vrbis: apparuit ſamuel egrediens ob
uiā eis vt aſcenderet in excelſum. Dñs
aūt reuelauerat auriculam ſamuelis an
vnā diē q̄ veniret ſaul dicēs. Hac ipſa ho
ra q̄ nūc eſt cras mittā virū ad te de ter-
ra beniamin: et vnges eum ducem ſuper

populū meū iſrl'. Et ſaluabit pplm meū
de manu philiſtinoꝝ: qꝛ reſpexit pplm
meū. Uenit em̄ clamor eoꝝ ad me. Cūq́
aſpexiſſet ſamuel ſaulē: dn̄s dixit ei.
Ecce vir quē dixerā tibi: iſte dn̄abitur po
pulo meo. Acceſſit aūt ſaul ad ſamuelē
in medio porte: ⁊ ait. Indica oro mihi vbi
eſt domus videntis. Et rn̄dit ſamuel ſauli
dicēs. Ego ſum vidēs. Aſcende ante me
in excelſum vt comedas mecū hodie:
et dimittā te mane: et omnia que ſunt in
corde tuo indicabo tibi. Et de aſinis q̄s
nudiuſtertius perdidiſti ne ſollicitus ſis
qꝛ inuente ſunt. Et cuius erunt optima
queq́ iſrl'. nōne tibi ⁊ omni domui pa
tris tui. Reſpondit autem ſaul et ait. Nū
quid non filius iemini ego ſum de mini
ma tribu iſrael: et cognatio mea nouiſ
ſima inter omnes familias de tribu benia
min. Quare ergo locutus es mihi ſermo
nem iſtū. Aſſumens itaq́ ſamuel ſaulē
et puerum eius introduxit eos in tricli
nium: et dedit eis locum in capite eoꝝ
qui fuerant inuitati. Erant enim quaſi
triginta viri. Dixitq́ ſamuel coco. Da par
tē quā dedi tibi ⁊ precepi vt reponeres
ſeorſum apud te. Leuauit autē cocus ar
mum ⁊ poſuit ante ſaul. Dixitq́ ſamuel.
Ecce qđ remanſit pone ante te ⁊ comede
qꝛ de induſtria ſeruatū eſt tibi qn̄ pplm
vocaui. Et comedit ſaul cū ſamuele in
die illa: ⁊ deſcēderūt de excelſo ī oppidū
et locutus eſt cū ſaule in ſolario ſtra
uitq́ ſaul ī ſolario ⁊ dormiuit. Cūq́ ma
ne ſurrexiſſent ⁊ iā dies luceſceret: voca
uit ſamuel ſaulē in ſolario dicēs. Surge
et dimittam te: ⁊ ſurrexit ſaul. Egreſſiq́
ſunt ambo: ipſe videlicet ⁊ ſamuel. Cūq́
deſcenderēt in extrema parte ciuitatis:
ſamuel dixit ad ſaul: Dic puero vt antece
dat nos ⁊ tranſeat. Tu aūt ſubſiſte pau
liſper vt indicem tibi verbum dn̄i.

¶ C.x. De vnctione ſaulis in regem ⁊ ſignis da tis ſibi: ⁊ precepto expectationis: ⁊ de probatione ſaulis: ⁊ de cōfirmatiōe regis eius: populi fac ta in maſphat. Capitulum .x.

Tulit aūt ſamuel lenti
culā olei et effudit ſu
per caput ei⁹ ⁊ deoſcu
lat⁹ eſt eū: ⁊ ait. Ecce
vnxit te dn̄s ſup here
ditatē tuā in principē:
et liberabis pplm ſuū
de manib⁹ inimicoꝝ
eius qui in circuitu eius ſunt. Et hoc ti
bi ſignū: qꝛ vnxit te dn̄s in principē. Cūq́
abieris hodie a me: inuenies duos viros
iuxta ſepulchrum rachel in finibus be
niamin in meridie: ſalientes magnas fo
ueas: dicentq́ tibi. Inuēte ſunt aſine ad
quas ieras perquirendas: et intermiſſis
pater tuus aſinis ſollicit⁹ eſt pro vobis
⁊ dicit. Quid faciam de filio meo. Cūq́
abieris inde et vltra tranſieris ⁊ vene
ris ad quercum thabor: inuenient te ibi
tres viri aſcendentes ad deū in bethel:
vnus portans tres hedos: ⁊ alius tres
tortas panis et alius portans lagenam
vini. Cūq́ te ſalutauerint: dabunt tibi
duos panes et accipies de manu eorum
Poſt hec venies in collē dn̄i vbi eſt ſta
tio philiſtinorum. Et cum ingreſſus fue
ris ibi vrbem: obuium habebis gregem
prophetarū deſcendētiū de excelſo: ⁊ an
te eos pſalterium ⁊ tympanū ⁊ tybiam ⁊
citharā: ipſoſq́ pphetantes: ⁊ inſiliet in
te ſpūs dn̄i ⁊ pphetabis cū eis: et muta
beris in virū aliū. Qn̄ ergo euenerint ſi
gna hec omnia tibi: fac q̄cūq́ inuenerit
manus tua: qꝛ dn̄s tecum eſt. Et deſcen
des ante me in galgala. Ego quippe de
ſcendā ad te vt offeras oblationē: et im
moles victimas pacificas. Septē dieb⁹
expectabis donec veniā ad te: ⁊ oſtendā
tibi qđ facias. Itaq́ cū auertiſſet hūerū
ſuum vt abiret a ſamuele: immutauit ei
deus cor aliud: ⁊ venerunt oīa ſigna hec
in die illa. Ueneruntq́ ad pdictū collē: ⁊
ecce cune⁹ pphetarū obui⁹ ei. Et iſiluit
ſup eū ſpūs dn̄i: et pphetauit in medio
eoꝝ. Uidētes aūt oēs q̄ nouerāt eū heri
et nudiuſtertius φ eſſet cū pphetis ⁊ p
phetaret: dixerunt adinuicē. Quenā res
accidit filio cis: Num ⁊ ſaul inter pphe
tas. Rn̄ditq́ alius ad alterū dicens. Et
quis pater ei⁹. Propterea verſum ē in
puerbiū. Num ⁊ ſaul inter pphas. Ceſſauit
aūt pphetare ⁊ venit ad excelſū. Dixitq́
patru⁹ ſaul ad eū ⁊ ad puerū eius. Quo
abiſtis. Qui rn̄derunt. Querere aſinas.
Quas cū nō repperiſſem⁹: venim⁹ ad ſa
muelē. Et dixit ei patru⁹ ſu⁹. Indica mi
hi qđ dixerit tibi ſamuel. Et ait ſaul ad
patruū ſuū. Indicauit nobis qꝛ inuēte eſ
ſent aſine. De ſermōe aūt regni nō indi
cauit ei quē locut⁹ fuerat ei ſamuel. Et
cōuocauit ſamuel pplm ad dn̄ī ī maſ
phat: ⁊ ait ad filios iſrael. Hec dicit dn̄s
deus iſrl'. Ego eduxi iſrael de egypto: et
erui vos de manu egyptioꝝ et de manu

Alia: ⁊ come des.
Hebrei non habent ſtrauitq́ ſaul in ſolario: ⁊ dormiuit ſed greci addunt.
Lacedemoniorum regnum ceſſat. Corinthiorum regnū oritur.

omniū regū q̄ affligebant vos. Uos au-
tē hodie ꝓiecistis dn̄m deū vr̄m q̄ ſolus
ſaluauit vos de vniuerſis malis et tribu
lationib⁹ vr̄is: et dixiſtis. Nequaq̄: ſed re-
J.8.b.c.J. 18.c. gē cōſtitue ſup nos. Nūc ergo ſtate corā
dn̄o p trib⁹ vr̄as ⁊ p familias. Et appli-
cuit ſamuel oēs trib⁹ iſrael ⁊ cecidit ſors
ſup tribū beniamin. Et applicuit tribum
beniamin ⁊ cognatiōes ei⁹: ⁊ cecidit ſup
cognationē metri: ⁊ puenit vſq̄ ad ſaul
b filiū cis. Queſierūt ergo eū ⁊ nō eſt inuē
tus illic. Et cōſuluerūt poſt hec dn̄m vtrū
J.9.a. nā venturus eſſet illuc. Rn̄ditq̄ dn̄s. Ec-
ce abſcōdit⁹ eſt domi. Cucurrerūt itaq̄
et tulerūt eū inde: ſtetitq̄ in medio ppl'i
et altior fuit vniuerſo pplo ab humero ⁊
ſurſum. Et ait ſamuel ad oēm ppl'z. Cer
te videtis quē elegit dn̄s: q̄ nō ſit ſimi-
lis illi in oī pplo. Et clamauit oīs ppl's
⁊ ait. Uiuat rex. Locut⁹ ē aūt ſamuel ad
pplm̄ legē regni ⁊ ſcripſit i libro ⁊ repo-
ſuit corā dn̄o: ⁊ dimiſit ſamuel oēm ppl'z
ſingulos in domū ſuā. Sz ⁊ ſaul abijt in
domū ſuā i gabaa. Et abijt cū eo ps exer
cit⁹ quoꝝ tetigerat de⁹ corda. Filij vero
belial dixerunt. Nū ſaluare nos poterit
iſte? Et deſpexerūt eū ⁊ nō attulerunt ei
munera. Ille ꝟo diſſimulabat ſe audire.

¶ C.S. De naas obſidente iabes galaad: de vi-
ctoria ſaulis: de quibus dicentibus Unde ſalua-
re poterit iſte: de innouatione regni eius; ſaul
regnat in galgala. Cap. xj.

A
De naas vo-
lente eruere
oculos
dextros vi-
ris iabes
galaad.

Et factuz eſt quaſi poſt
mēſem: aſcendit naas
ammonites ⁊ pugna-
re cepit aduerſum ia-
bes galaad. Dixerunt
q̄ oēs viri iabes ad
naas. Habeto nos fede
ratos ⁊ ſeruiemus tibi.
Et reſpondit ad eos naas ammonites.
In hoc feriam vobiſcū fedus vt eruā oīz
veſtrum oculos dextros: ponāq̄ vos op
probriū in vniuerſo iſrael. Et dixerūt ad
eū ſeniores iabes. Cōcede nobis ſeptez
dies vt mittamus nūcios ad vniuerſos
terminos iſrael: ⁊ ſi nō fuerit qui defen-
dat nos egrediemur ad te. Uenerunt er-
go nuncij in gabaa ſaulis: ⁊ locuti ſunt
B verba hec audiente pplo. Et leuauit oīs
Saul victo- ppl's vocē ſuā ⁊ fleuit. Et ecce ſaul venie
rioſiſſime bat ſequēs boues de agro ⁊ ait. Quid ha
liberauit bet ppl's q̄ plorat? Et narrauerūt ei ver
eos a pote- ba viroꝝ iabes. Et iſiluit ſpūs dn̄i i ſaul
ſtate naas. cū audiſſet verba hec: ⁊ iratus eſt furor ei⁹
nimis. Et aſſumēs vtrūq̄ bouē cōcidit
in fruſta: miſitq̄ in oēs terminos iſrael p
manū nūcioꝝ dicēs. Quicūq̄ nō exierit
⁊ ſecutus fuerit ſaul ⁊ ſamuel: ſic fiat bo
bus ei⁹. Inuaſit ergo timor dn̄i pplum
et egreſſi ſunt q̄ſi vir vn⁹: ⁊ recēſuit eos
in bezech. Fueruntq̄ filioꝝ iſrl' trecēta mi
lia: viroꝝ aūt iuda triginta milia. Et dixe-
C rūt nūcijs q̄ venerāt. Sic dicetis viris
qui ſunt i iabes galaad. Cras erit vobis
ſalus cū incaluerit ſol. Uenerunt ergo
nuncij ⁊ annūciauerūt viris iabes. Qui
letati ſunt ⁊ dixerunt. Mane exibimus
ad vos: ⁊ facietis nobis oē qđ placuerit
vobis. Et factū eſt cū dies craſtin⁹ veniſ
ſet: conſtituit ſaul pplm̄ in treſ ptes. Et
ingreſſus eſt media caſtra in vigilia ma-
tutina: ⁊ pcuſſit āmon vſq̄ dū incaleſce-
ret dies. Reliq̄ aūt diſpſi ſūt: ita vt nō re
linq̄rent̄ ex eis duo pariter. Et ait ppl's
D ad ſamuelē. Quis eſt iſte q̄ dixit ſaul nō
De innoua- regnabit ſup nos? Date viros ⁊ īterficie-
tione regni mus eos. Et ait ſaul. Nō occidet̄ quiſq̄
eius in gal- in die hac q2 hodie fecit dn̄s ſalutē in iſ-
gala. rael. Dixit aūt ſamuel ad pplm̄. Uenite ⁊
eamus in galgala: ⁊ innouem⁹ ibi regnū
Et perrexit oīs ppl's in galgala: ⁊ fecerūt
ibi regē ſaul corā dn̄o in galgala. Et im-
molauerūt ibi victimas pacificas coraz
dn̄o. Et letatus eſt ibi ſaul: ⁊ cuncti viri
iſrael nimis.

¶ C.S. De innocētia ⁊ māſuetudine ſamuelis: de
correptione ppl'i: de ſignis datis de celo. Cap. xij. A

Dixit autem ſamuel ad
vniuerſuz iſrael. Ecce
audiui vocem veſtram
iuxta oīa q̄ locuti eſtis
ad me ⁊ conſtitui ſup
vos regē. Et nunc rex
gradit̄ ante vos. Ego
autez ſenui ⁊ incanui.
Porro filij mei vobiſcū ſunt. Itaq̄ con-
uerſat⁹ corā vobis ab adoleſcentia mea De māſue-
vſq̄ ad hāc diē: ecce p̄ſto ſum. Loq̄mini tudine ſa-
de me corā dn̄o ⁊ corā xp̄o ei⁹ vtrū bouē muelis.
cuiuſq̄ tulerim aut aſinū. Si quēpiā ca
lūniat⁹ ſuz ſi oppreſſi aliquē ſi de manu
cuiuſq̄ mun⁹ accepi: ⁊ cōtēnaz illud ho
die reſtituāq̄ vobis. Et dixerunt. Nō es
calūniat⁹ nos: neq̄ oppreſſiſti neq̄ tuliſti Eccl. 46.d.
de manu alicuius q̄ppiā. Dixitq̄ ad eos
Teſtis ē dn̄s aduerſuz vos: ⁊ teſtis xp̄us
ei⁹ in die hac q2 nō inueneritis in manu B
mea q̄ppiā. Et dixerūt. Teſtis. Et ait ſa-
muel ad pplm̄. Dn̄s q̄ fecit moyſē ⁊ aarō

et eduxit patres noſtros de terra egypti
De corre⸗ adeſt. Nunc ergo ſtate vt iudicio conten
ptione ppli dam aduerſum vos corã dño de omni
ingrati be⸗ bus miſericordijs dñi quas fecit dñs vo
neficij dei. biſcũ ⁊ cũ patribus veſtris. Qño iacob in
Geñ. 46. a greſſus eſt in egyptũ: ⁊ clamauerunt pa
tres veſtri ad dñm: ⁊ miſit dñs moyſen ⁊
aaron: ⁊ eduxit patres veſtros de egypto
Judi. 4. a. et collocauit eos in loco hoc. Qui obliti
ſunt dñi dei ſui ⁊ tradidit eos in manus
ſiſare magiſtri militie aſor ⁊ in manu phi
liſtinorum: ⁊ in manu regis moab ⁊ pu⸗
gnauerunt aduerſũ eos. Poſtea clama⸗
uerunt ad dñm ⁊ dixerunt. Peccauimus
qꝛ dereliquimus dñm: ⁊ ſeruiuimus baa
lim ⁊ aſtaroth. Nũc ergo erue nos de ma
nu inimicorum noſtrorum: ⁊ ſeruiemus
E tibi. Et miſit dñs hierobaal et badan et
Judi. 6. a. barach ⁊ iepthe ⁊ ſamuel: ⁊ eruit vos de
manu inimicorũ veſtroꝝ per circuitum
S. 8. d. ⁊ S. ⁊ habitaſtis cõfidenter. Uidentes aũt ꝙ
10. c. naas rex filioꝝ ammon veniſſet aduer⸗
ſum vos: dixiſtis mihi. Nequaꝙ̃: ſed rex
imperabit nobis: cum dñs de⁹ veſter re⸗
gnaret in vobis. Nũc ergo preſto eſt rex
veſter quẽ elegiſtis ⁊ petiſtis. Ecce dedit
vobis dñs regẽ. Si timueritis dñm ⁊ ſer
uieritis ei: ⁊ audieritis vocẽ eius: et non
exaſperaueritis os dñi: eritis ⁊ vos ⁊ rex
qui imperat vobis ſequentes dñm deum
veſtrũ. Si aũt non audieritis vocẽ dñi:
ſed exaſperaueritis ſermões ei⁹ erit ma⸗
nus dñi ſuper vos ⁊ ſuper patres veſtros
Sed ⁊ nũc ſtate ⁊ videte rem iſtã gran⸗
dem quã facturus eſt dñs in conſpectu
veſtro. Nũquid non meſſis tritici eſt ho⸗
De malo die? Inuocabo dñm ⁊ dabit voces: ⁊ plu⸗
qđ fecerũt uias ⁊ ſcietis ⁊ videbitis: qꝛ grãde malũ
filij iſrael. feceritis vobis in cõſpectu dñi petentes
petẽdo re⸗ ſuper vos regẽ. Et clamauit ſamuel ad
gem per ſi dñm ⁊ dedit dñs voces ⁊ pluuias in illa
gnũ de ce die. Et timuit oĩs pplˢ nimis dñm ⁊ ſa⸗
lo ⁊ exhor⸗ muelẽ: dixitq; vniuerſus pplˢ ad ſamue
tatio ad ſer lem. Ora ꝓ ſeruis tuis ad dñm deũ tuũ
uiendũ do⸗ vt nõ moriamur. Addidim⁹ enĩ vniuer⸗
mino ⁊ re⸗ ſis peccatis noſtris malũ vt peteremus
gi. nobis regem. Dixit autẽ ſamuel ad pplˢ.
D Nolite timere. Uos feciſtis vniuerſum
malũ hoc. Uerũtñ nolite recedere a ter⸗
go dñi ſed ſeruite dño in omni corde ve⸗
ſtro: ⁊ nolite declinare poſt vana que nõ
proderunt vobis: neq; eruent vos: quia
vana ſunt: ⁊ nõ derelinquet dñs pplm
ſuum propter nomen ſuum magnũ: qꝛ
iurauit dominus facere vos ſibi populũ.
Abſit autẽ a me: hoc peccatũ a dño: vt ceſ
ſem orare ꝓ vobis: ⁊ docebo vos viã bo⸗
nam ⁊ rectã. Igitur timete dñm ⁊ ſerui⸗
te ei in veritate ⁊ ex toto corde veſtro. Ui
diſtis enĩ magnifica q̃ in vobis geſſerit
dñs: ꝙ ſi perſeueraueritis in malicia ⁊ vos
et rex veſter pariter peribitis.

¶ C. XIII. De philiſteis percuſſis a saule ⁊ iona⸗
tha: ⁊ iterum cõgregatis de filijs iſrael qui ab⸗
ſconderũt ſe in antris: de holocauſto ſaulis ⁊ de
reprehẽſiõe eius a ſamuele: non ſtabit regnum
ei⁹: de diuiſione regni: de timo⁹ cunctis philiſtino
rum: de armorũ defectu in iſrael niſi in ſaule et
ionatha. Cap. XIII.

Filius vnius anni erat A
ſaul cum regnare ce⸗ De philiſ
piſſet duob⁹ aũt ãnis teis percuſ
regnauit ſup iſrael. Et ſis a ſaule
elegit ſibi ſaul tria mi ⁊ ionatha.
lia de iſrˡ. Et erãt cũ
ſaul duo milia i mach
mas: ⁊ in mõte bethel.
mille aũt cũ ionatha: in gabaa beniamin
Porro ceterũ pplm remiſit vniſquẽq; in
tabernacula ſua. Et pcuſſit ionathas ſta
tionẽ philiſtinoꝝ q̃ erat in gabaa. Quod
cũ audiſſent philiſtĳ. Saul cecinit buc
cina in oĩ terra: dicẽs. Audiãt hebrei. Et
vniuerſus iſrˡ audiuit huiuſcemodi fa⸗
mã: pcuſſit ſaul ſtationẽ philiſtinoꝝ. Et
erexit ſe iſrael aduerſus philiſtĳm. Cla⸗
mauit ergo pplˢ poſt ſaul in galgala. Et
philiſtĳm congregati ſunt ad preliandũ
cõtra iſrael triginta milia curruum: ⁊ ſex
milia equitũ: ⁊ reliquũ vulgus ſicut are⸗
na que eſt in littore maris plurima. Et
aſcendentes caſtrametati ſunt in mach
mas ad orientem bethauen. Quod cum B
vidiſſent viri iſrael ſe in arto poſitos (af⸗ Filij iſrael
flictus enĩ erat pplˢ) abſconderũt ſe in abſcondiſſe
ſpeluncis: ⁊ in abditis in petris q; et in ſe in antris
antris ⁊ in ciſternis. Hebrei aũt tranſie⸗ fugientes
runt iordanẽ in terram gaad et galaad. philiſthĳm.
Cũq; adhuc eſſet ſaul in galgala: vniuer S. 10. b.
ſus pplˢ perterritus eſt qui ſequebat̃ eũ. Saul in ſa
Et expectauit ſeptem diebus iuxta placi crificio ob
tum ſamuelẽ ⁊ non venit ſamuel in gal⸗ ſententia ob
gala. Dilapſuſq; eſt pplˢ ab eo. Ait ergo ferre: ideo
ſaul. Afferte mihi holocauſtũ ⁊ pacifica reprehendit.
Et obtulit holocauſtũ. Cũq; compleſ⸗
ſet offerens holocauſtum: ecce ſamuel
veniebat. Et ingreſſus eſt ſaul obuiã ei
vt ſalutaret eum. Locutuſq; eſt ad eum
ſamuel. Quid feciſti? Rñdit ſaul. Quia C
vidi ꝙ populus dilaberetur a me: et tu

Oſee.13.d. 1.para.10.c.

non veneras iuxta placitos dies. Porro philiſtijm cõgregati fuerãt in machmas dicẽs. Nunc deſcendent philiſtijm ad me in galgala: ꝛ faciẽ domini non placaui. Neceſſitate cõpulſus obtuli holocauſtũ dño. Dixitq́ʒ ſamuel ad ſaul. Stulte egiſti nec cuſtodiſti mãdata dñi dei tui que precepi tibi. Quod ſi non feciſſes iã nũc preparaſſet dominus regnum tuũ ſuper iſrael in ſempiternum. Sed nequaq̃ regnum tuum vltra conſurget. Queſiuit dominus ſibi virum iuxta cor ſuum: et precepit ei domin⁹ vt eſſet dux ſuper populum ſuum eo ꝙ non ſeruaueris que precepit dominus. Surrexit autẽ ſamuel ꝛ aſcendit de galgalis in gabaa beniamin Et reliqui populi aſcenderunt poſt ſaul obuiaʒ populo qui expugnabãt eos venientes de galgala i gabaa in colle bẽiamin. Et recenſuit ſaul populum qui inuenti fuerant cum eo quaſi ſexcentos viros: ꝛ ſaul ꝛ ionathas filius eius populuſq́ʒ qui inuentus fuerat cum eis erat in gabaa beniamin. Porro philiſtijm cõ-

b ſederãt in machmas. Et egreſſi ſunt ad predandum de caſtris philiſtinorũ tres cunei. Unus cuneus pergebat contra viam ephraim ad terram ſaul. Porro alius ingrediebatur per viam bethoron. Tertius autem verterat ſe ad iter termini in terra ſabaa. imminentis vallis ſeboim contra deſertum. Porro faber ferrarius non inueniebatur in omni terra iſrael. Cauerant enim philiſtijm ne forte facerent hebrei gladium aut lanceam Deſcendebat ergo omnis iſrael ad philiſtijm: vt exacueret vnuſquiſq́ʒ vomerem ſuum et ligonem et ſecurim et tridẽtem et ſarculum. Retuſe itaq́ʒ erãt acies vomerum et ligonum et tridentium et ſecurium vſq́ʒ ad ſtimulum corrigendũ. Cumq́ʒ veniſſet dies prelij non eſt inuẽtus enſis et lancea in manu totius populi qui erat cum ſaul et ionatha: excepto ſaul et ionatha filio eius. Egreſſa eſt autem ſtatio philiſtijm: vt tranſcenderet in machmas.

De diuiſiõe regni ſaulis ꝓpter peccatum oblatiõis.

Defect⁹ armoꝝ in iſrl' ꝛ fabroꝝ.

¶ C.S. De ionatha ꝛ armigero eius qui aſcendũt ad philiſtijm: dat ſignũ armigero ꝙ tradat philiſtijm in manus eorum in modo loquẽdi de victoria eius; de adiuratione ppl'i facta a ſaule: de melle guſtato a ionatha qui forte deprehendi(tur): a morte per populum liberatur. Nomina generis ſaulis; et quorundam de familia.

Capitulum .xiiij.

A E T accidit in quadam die: vt diceret ionathas fili⁹ ſaul ad adoleſcentem armigerum ſuum. Ueni et tranſeamus ad ſtationem philiſtinorum: que eſt trãs locum illũ. Patri autem ſuo hoc ipſum non indicauit. Porro ſaul morabatur in extrema parte gabaa ſub malogranato: que erat in agro gabaa: et erat populus cum eo quaſi ſexcentorũ virorũ. Et achias fili⁹ achitob fratris ichabod filij phinees qui ort⁹ fuerat ex heli ſacerdote domini in ſilo: portabat ephot. Sed ꝛ populus ignorabat quo iſſet ionathas. Erãt aũt inter aſcenſus per quos nitebaẗ ionathas tranſire ad ſtationẽ philiſtinorũ: eminẽtes petre ex vtraq́ʒ parte: et quaſi in modum dentium ſcopuli hinc inde prerupti. Nomen vni boſes. ꝛ nomen alteri ſene. Un⁹ ſcopulus ꝓminẽs ad aquilonẽ ex aduerſo machmas: ꝛ alter ad meridiẽ contra gabaa. Dixit autem ionathas ad adoleſcentem armigerũ ſuũ. Ueni trãſeamus ad ſtationẽ incircũciſorum horũ: ſi forte faciat dñs pro nobis: quia nõ eſt dño diffi-

cile ſaluare vel in multis vel in paucis.

B Dixitq́ʒ ei armiger ſuus. Fac omnia que placent animo tuo. Perge quo cupis et ero tecum vbicũq́ʒ volueris. Et ait ionathas. Ecce nos tranſimus ad viros iſtos. Cumq́ʒ apparuerimus eis: ſi taliter locuti fuerint ad nos: manete donec veniamus ad vos: ſtemus in loco noſtro nec aſcendamus ad eos. Si autem dixerint: aſcendite ad nos aſcendemus ad eos: quia tradidit eos dñs in manibus noſtris. Hoc erit nobis ſignum. Apparuit igitur vterq́ʒ ſtationi philiſtinorum. Dixeruntq́ʒ philiſtijm. En hebrei egrediuntur de cauernis: in quib⁹ abſcõditi fuerant. Et locuti ſunt viri de ſtatione ad ionathã ꝛ ad armigerũ ſuũ. Dixerũtq́ʒ. Aſcẽdite ad nos ꝛ oſtendemus vobis rem. Et ait ionathas ad armigerũ ſuuʒ. Aſcẽdam⁹. Sequere me. Tradidit enim dñs eos in manus iſrl'. Aſcẽdit aũt ionathas manib⁹ et pedibus reptãs: ꝛ armiger ei⁹ poſt eũ. Itaq́ʒ cũ vidiſſent faciẽ ionathe: alij cadebant ante ionathã: alios armiger eius interficiebat ſequens eum Et facta eſt plaga prima: quã ꝑcuſſit ionathas ꝛ armiger ei⁹ q̃ſi viginti virorum in media pte iugeri; quã par boum i die

De victoria ionathe cõtra philiſtijm ꝛ ſigno eius.

Iudith 14.c.

1.machab. 4.d.

brare conſueuit. Et factum eſt miracu-
lum in caſtris ⁊ per agros. Sed et om-
nis populus ſtationis eorum qui ierant
ad predandum obſtupuit: ⁊ conturbata
ſunt caſtra. Et accidit quaſi p̄ miraculū
c a deo. Et reſpexerūt ſpeculatores ſaul q̄
erant in gabaa beniamin: et ecce multitu
do proſtrata: ⁊ huc illucq̄ʒ diffugiēs. Et
ait ſaul populo qui erat cum eo. Requi-
rite ⁊ videte q̄s abierit ex nobis. Cumq̄ʒ
requiſiſſent repertū eſt nō adeſſe iona-
thā ⁊ armigerū eiꝰ. Et ait ſaul ad achiā
Philiſthijm debellant a ſaule. Applica arcam domini. Erat enim ibi
arca domini in die illa cum filijs iſrael.
Cumq̄ʒ loqueretur ſaul ad ſacerdotem
tumultus magnus exortus eſt in caſtris
philiſthinorum. Creſcebatq̄ʒ paulatim et
clariꝰ reſonabat. Et ait ſaul ad ſacerdo
tem. Contrahe manum tuam. Concla-
mauit ergo ſaul ⁊ omnis populus q̄ erat
cum eo: ⁊ venerūt vſq̄ʒ ad locum certa-
minis. Et ecce verſus fuerat gladius vni
uſcuiuſq̄ʒ ad proximū ſuum: ⁊ cedes ma
gna nimis. Sed ⁊ hebrei q̄ fuerant cum
philiſthijm heri ⁊ nudiuſtertius: aſcende-
rantq̄ʒ cum eis in caſtris: reuerſi ſunt vt
eſſent cum iſrael: ⁊ his qui erant cū ſaul
et ionatha. Omnes quoq̄ʒ iſraelite q̄ ſe
abſconderant in monte ephraim audien
tes q̄ fugiſſent philiſtei: ſociauerunt ſe
d cū ſuis in prelio. Et erant cum ſaul qua
ſi decem milia virorum et ſaluauit dñs
deus iſrael in die illa. Pugna autem per
uenit vſq̄ʒ ad bethauen. Et viri iſrael ſo
ciati ſunt in die illa. Adiurauit autem
Preceptum de nō comedendo ante victoriam ⁊ veſperum. ſaul populū dicēs. Maledictus vir qui
comederit panē vſq̄ʒ ad veſperū: donec
vlciſcar de inimicis meis. Et non man-
ducauit vniuerſus populus panē. Om-
niſq̄ʒ terre vulgus venit in ſaltum: in
quo erat mel ſup̄ faciem agri. Ingreſſus
eſt itaq̄ʒ populus ſaltum ⁊ apparuit fluēs
mel: nulluſq̄ʒ applicuit manum ad os
ſuū. Timebat eñi populus iuramētum.
Porro ionathas nō audierat cum adiu-
Ionathas filius ſaul comedit mel. raret pater eiꝰ populum. Extēditq̄ʒ ſum-
mitatē virge quam habebat in manu: et
intinxit in fauum mellis. Et conuertit
manū ſuā ad os ſuum: ⁊ illuminati ſunt
oculi eius. Rñdenſq̄ʒ vnꝰ de populo ait.
Iureiurādo cōſtrinxit pater tuus pplm
dicēs. Maledictus vir qui comederit pa
nem hodie. Defecerat autē populus. Di-
xitq̄ʒ ionathas. Turbauit pater meꝰ ter-
ram. Vidiſtis ipſi q̄ illūinati ſunt ocu-
li mei: eo q̄ guſtauerim paululū de mel-

le iſto: quātomagis ſi comediſſet popu-
lus de preda inimicorū ſuoꝝ quā reppe-
rit. Nonne maior plaga facta fuiſſet in
philiſthijm. Percuſſerunt ergo in die illa e
philiſteos a machmis vſq̄ʒ ad hailō. De-
fatigatus eſt autem populus nimis: et
verſus ad predā tulit oues ⁊ boues ⁊ vi
tulos: et mactauerunt in terra. Come-
ditq̄ʒ pplꝰ cum ſanguine. Nunciauerūt
autē ſauli dicētes: q̄ populus peccaſſet
dño comedens cum ſanguine. Qui ait.
Preuaricati eſtis. Voluite ad me iam
nūc ſaxū grāde. Et dixit ſaul. Diſpergi-
mini in vulgus et dicite eis: vt adducat
ad me vnuſquiſq̄ʒ bouē ſuū ⁊ arietē: ⁊ oc
cidite ſup̄ iſtud ⁊ veſcimini: ⁊ nō pecca-
bitis dño comedētes cum ſanguine. Ad
duxit itaq̄ʒ oīs pplꝰ vnuſquiſq̄ʒ bouē in
manu ſua vſq̄ʒ ad noctē: et occiderunt
ibi. Edificauit autē ſaul altare domino.
Tūcq̄ʒ primū cepit edificare altare dño.
Et dixit ſaul. Irruamus ſup̄ philiſteos
nocte: ⁊ vaſtemꝰ eos vſq̄ʒ dū illuceſcat
mane nec relinquamus ex eis virū. Di-
xitq̄ʒ pplꝰ. Oē qđ bonū tibi videt̄ in ocu
lis tuis: fac. Et ait ſacerdos. Acceda- f
mus huc ad deū. Et cōſuluit ſaul dñm
dicēs. Nū pſequar philiſthijm? Si tradēs
eos in manus iſrael. Et non rñdit ei in
die illa. Dixitq̄ʒ ſaul. Applicate huc vni-
uerſos angulos ppłi: ⁊ ſcitote et videte
per quē acciderit pctm̄ hoc hodie. Viuit
dñs ſaluator iſrael q̄ ſi p̄ ionathā filium
meū factū ē abſq̄ʒ retractatiōe morietur.
Ad qđ nullus ɔtradixit ei de oī populo.
Et ait ad vniuerſum iſrael. Separamini xx.q.x.Om
vos in partem vnam: ⁊ ego cum ionatha querit .§.
filio meo ero in parte altera. Rñditq̄ʒ po epiſcopus
pulus iſrael ad ſaul. Qđ bonum tibi vi-
detur in oculis tuis fac. Et dixit ſaul ad
dñm deum iſrael. Dñe deus iſrael da iu- i.q.7.§.N.
dicium: quid eſt qđ nō rñderis ſeruo tuo xx.q.x.
hodie? Si in me aut i ionatha filio meo §.x
eſt iniquitas hec: da oſtenſionem: aut ſi
hec iniquitas eſt in pplo tuo: da ſctitatē.
Et dep̄henſus eſt ionathas ⁊ ſaul pplus
autem exiuit. Et ait ſaul. Mittite ſortem g
inter me ⁊ inter ionathā filium meum ⁊
captus eſt ionathas. Dixit autē ſaul ad io
nathā. Indica mihi qđ feceris. Et indi-
cauit ei ionathas: ⁊ ait. Guſtans guſta-
ui in ſummitate virge que erat in manu
mea paululum mellis: ⁊ ecce ego morior
et ait ſaul. Hec faciat mihi deꝰ et hec ad
dat: quia morte morieris ionatha. Dixit
q̄ʒ populus ad ſaul. Ergo ne ionathas

Ionathas guſtauit mel: ⁊ iō ſaul pr̄ ſuus vult occidere: ſed a populo liberatur.

moꝛeretur: qui fecit ſalutẽ hanc magnã in
I.28.c. iſrael? Hoc nephas eſt. Viuit dñs ſi cecī
derit capillus de capite eius in terrã: qꝛ
cũ deo operatus eſt hodie. Liberauit er
go pplꝯ ionathã: vt non moꝛeretur. Receſ
ſitq̃ ſaul: nec pſecutus eſt in philiſthijm
Porro philiſthijm abierũt in loca ſua. At
ſaul cõfirmato regno ſup iſrael: pugna⸗
bat p circuitũ aduerſũ oẽs inimicos
eius ↄtra moab ⁊ filios ammon et edon
⁊ reges ſoba philiſteos: ⁊ quocũq̃ ſe ver
terat ſuperabat. Cõgregato exercitu per
cuſſit amalech et eruit iſrael de manuu
De filijs ſaul regis. ſtatoꝛum eius. Fuerũt aũt filij ſaul iona
thas ⁊ ieſui ⁊ melchiſua: et nomina dua
rum filiarũ eius: nomẽ pꝛimogenite me
rob ⁊ nomen minoꝛis: michol: et nomen
vxoꝛis ſaul: achinoem: filia achimaas. Et
nomen principis militie eius abner: fili⁹
I.9.a. ner patruelis ſaul. Porro cis fuerat pa⸗
1.Pa.8.c. ter ſaul: et ner pater abner filius abiel.
Erat autem bellũ potens aduerſum phi
liſteos oībus diebus ſaul. Nam quẽcũq̃
viderat ſaul virũ foꝛtem ⁊ aptum ad pꝛe
lium ſociabat eum ſibi.

¶ C.S. De pꝛecepto dato ſauli vt deleret ama⸗
lech: de trãſgreſſione ei⁹ qꝛ pepercit agag regi:
de cõmẽdatione obediẽtie: de expulſione ſaulis
de regno: ſamuel luget ſaul. Cap.xv.

A
Hic pꝛecepit ſaul de occidendo amalech vt fecit.

Et dixit ſamuel ad ſaul
Me miſit dñs: vt vnge
rem te in regem ſuper
pplm ei⁹ iſrl. Nunc er
go audi vocẽ dñi. Hec
dicit dñs exercituũ. Re
cenſui quecunq̃ fecit
amalech iſrael: quõ re
ſtitit ei in via cũ aſcenderet de egypto.
Exo.17.c. Nũc ergo vade ⁊ pcute amalech: ⁊ demo
1.q.4.c.ec liri vniuerſa eius. Non parcas ei: ⁊ non
clesia.24. concupiſcas ex rebus ipſius aliquid: ſed
q.3.§.1. interfice a viro vſq̃ ad mulierẽ ⁊ paruu⸗
lum atq̃ lactentẽ: bouẽ: ⁊ ouẽ: camelum
⁊ aſinum. Pꝛecepit itaq̃ ſaul pplꝯ ⁊ re⸗
cenſuit eos q̃ſi agnos ducẽta milia pedi
tum: et decẽ milia viroꝝ iuda. Cũq̃ ve⸗
niſſet ſaul vſq̃ ad ciuitatem amalech: te
B tendit inſidias in toꝛrẽte. Dixitq̃ ſaul ci⸗
neo. Abite: recedite: atq̃ diſcedite ab a⸗
malech: ne foꝛte inuoluã te cum eo. Tu
enim feciſti miſericoꝛdiam cũ omnibus filijs
iſrael: cum aſcenderent de egypto. Et re
ceſſit cineus de medio amalech. Percuſ⸗
ſitq̃ ſaul amalech ab euila: donec venit
ad ſur que eſt e regione egypti. Et appꝛe
hendit agag regem amalech viuum. Oẽ

autem vulgus interfecit in oꝛe gladij. Et De tranſgreſſione pꝛecepti parcẽdo agag et alijs ⁊ pꝛo
pepercit ſaul et populus agag ⁊ optimis
gregibus ouium ⁊ armentoꝛum veſtibus
⁊ arietibus: ⁊ vniuerſis que pulchꝛa erãt
nec voluerunt diſperdere ea. Quicquid
vero vile fuit ⁊ repꝛobũ hec demoliti ſunt. minone.
Factum eſt autem verbum domini ad ſa C
muel dicẽs. Penitet me ꝙ conſtituerim
ſaul regem: quia dereliquit me: et verba
mea opere non impleuit. Contriſtatuſq̃
eſt ſamuel: ⁊ clamauit ad dominum tota
nocte. Cũq̃ de nocte ſurrexiſſet ſamuel
vt iret ad ſaul mane: nunciatũ eſt ſamue
li: eo ꝙ veniſſet ſaul in carmelum: et ere⸗
xiſſet ſibi foꝛnicem triũphalem: ⁊ reuer⸗
ſus tranſiſſet: deſcendiſſetq̃ in galgala.
Venit ergo ſamuel ad ſaul: ⁊ ſaul offere
bat holocauſtum domino de initijs pꝛeda
rum: que attulerat ex amalech. Et cũ ve D
niſſet ſamuel ad ſaul: dixit ei ſaul. Bñdi⸗
ctus tu dño. Impleui verbũ domini. Di
xitq̃ ſamuel. Et que eſt hec vox gregum:
que reſonat in aurib⁹ meis: ⁊ armentoꝝ
quã ego audio? Et ait ſaul. De amalech
adduxerunt ea. Pepercit enĩ popul⁹ me⸗
lioꝛibus ouibus et armentis: vt immola⸗
rentur domino deo tuo: reliqua vero oc⸗
cidimus. Ait autem ſamuel ad ſaul. Si⸗
ne me: et indicabo tibi que locutus ſit do
minus ad me nocte. Dixitq̃ ei. Loquere
Et ait ſamuel. Nõne cũ paruulus eſſes
in oculis tuis: caput in tribub⁹ iſrael fa⸗
ctus es? Vnxitq̃ te dñs in regẽ ſuper iſ
rael ⁊ miſit te dñs in viã ⁊ ait. Vade ⁊ in
terfice peccatoꝛes amalech: et pugnabis
contra eos vſq̃ ad internitionem eoꝝ.
Quare ergo non audiſti vocem domini:
ſed verſus ad pꝛedam es: et feciſti malũ E
in oculis domini? Et ait ſaul ad ſamuelẽ
Immo audiui vocem domini: et ambula
ui in via per quam miſit me dñs: ⁊ addu
xi agag regẽ amalech ⁊ amalech interfe
ci. Tulit autẽ de pꝛeda pplꝯ: oues et bo⸗
ues pꝛimitias eoꝝ que ceſa ſunt: vt im⸗
molet domino deo ſuo in galgalis. Et ait
ſamuel. Nunquid vult dñs holocauſta ⁊
victimas et non potius vt obediatur vo
ci dñi? Melioꝛ eſt enim obedientia q̃ vi
ctime: et auſcultare magis q̃ offerre adi⸗ Obediẽtia eſt obediẽtia q̃ victime.
pem arietum: qm̃ quaſi peccatum ariolã
di eſt repugnare et quaſi ſcelus idolatrie Eccle 4.d.
nolle acquieſcere. Pꝛo eo ergo ꝙ abieci F
ſti ſermonẽ domini: abiecit te dñs ne ſis
rex. Dixitq̃ ſaul ad ſamuelem. Peccaui
qꝛ pꝛeuaricatus ſum ſermonẽ dñi: ⁊ ver
ba tua: timens populum et obediens vo

ei coꝛ. Sed nunc poꝛta queſo peccatū
meū: ⁊ reuertere mecū vt adoꝛē dominū
Et ait ſamuel ad ſaul: Non reuertar te-
cum: q2 ꝓieciſti ſermonem domini et ꝓ
iecit te dñs ne ſis rex in iſrael. Et conuer
Saul priuatur in pꝛe regno ſuo qꝺ diuidit ꝓpter peccatum. j.23.c. ſus eſt ſamuel: vt abiret. Ille autem ap-
pꝛehendit ſummitatem pallij eius que et
ſciſſa eſt. Et ait ad eum ſamuel. Sciđit
dñs regnum iſrael a te hodie et tradidit
illud ꝓximo tuo meliori te. Poꝛro trium-
phatoꝛ in iſrael nō parcet et penitudine
non flectetur. Neq; eñ hō eſt vt agat pe-
nitentiā. At ille ait. Peccaui. Sed nūc
honoꝛa me coꝛā ſenioꝛibus populi mei
⁊ coꝛam iſrael: ⁊ reuertere mecū: vt ado
rem dñm deū tuū. Reuerſus ergo ſamuel
ſecutus eſt ſaulem et adoꝛauit ſaul dñm.
B Dixitq; ſamuel. Adducite ad me agag re
23.q.5.c. reos. gem amalech: et oblatus eſt ei agag pin
guiſſimus tremens. Et dixit agag. Sicci
Samuel occidit agag regem 2.q.7.c. nos ſi.§.iā dauid. ne ſepat amara moꝛs. Et ait ſamuel. Si
cut fecit abſq; liberis mulieres gladius
tuus: ſic abſq; liberis erit inter mulie-
res mater tua: ⁊ in fruſta cōcidit eum ſa-
muel coꝛā domino in galgalis. Abijt au
tem ſamuel in ramatha: ſaul vero aſcen
dit in domū ſuam in gabaa et non vidit
ſamuel vltra ſaul vſq; ad diē moꝛtis ſue.
Veruntamē lugebat ſamuel ſaul: qm̄ do
minum penitebat: q2 conſtituiſſet regem
ſaul ſuper iſrael.

¶ C.S. De vnctione dauid in regem in domo pa
tris ſui: de ſpū nequam qui vexabat ſaul: de da
uid qui percutiebat citharam. Cap.xvi.

A De vnctiōe dauid in regem per ſamuelem. 1.c.penu.di. 3.c.ꝓdixe ꝛat. D ixitq; dñs ad ſamuelē
Vſquequo tu luges ſaul
cū ego ꝓiecerim eū
ne regnet ſuper iſrael.
Imple coꝛnu tuū oleo
⁊ veni vt mittā te ad
iſai bethleemitē. Pꝛo-
uidi enim in filijs eius
mihi regem. Et ait ſamuel. Quo vadam
Audiet eñ ſaul et interficiet me. Et ait
dñs. Vitulum de armento tolles in ma-
nu tua ⁊ dices. Ad immolandum dño ve
ni ⁊ vocabis iſai ad victimam: ⁊ ego oſtē
dam tibi quid facias: ⁊ vnges quēcun ꝗ
mōſtrauero tibi. Fecit ergo ſamuel ſicut
locutus eſt ei dñs. Venitq; in bethleem
et admirati ſunt ſenioꝛes ciuitatis: occur
3.reg.2.c. Leui.2.a. rentes ei: dixeruntq;. Pacificus ne eſt in-
greſſus tuus: Et ait. Pacificus. Ad im-
molandum dño veni. Sanctificamini ⁊
venite mecum vt immolem. Sanctifica

uit ergo iſai ⁊ filios eius: et vocauit eos
ad ſacrificium. Cumq; ingreſſi eſſent: vi B
dit heliab ⁊ ait. Num coꝛam dño eſt xp̄s
eius. Et dixit dñs ad ſamuelem. Ne reſpi
cias vultum eius neq; altitudinem ſta-
ture eius: qm̄ abieci eum: nec iuxta intui
tum hoīs ego iudico. Homo enim videt
ea que parent: dñs autem intuetur coꝛ.
Et vocauit iſai aminadab: ⁊ adduxit eū
coꝛam ſamuele. Qui dixit. Nec hunc ele-
git dñs. Adduxit aūt iſai ſamma: de quo
ait. Etiā hunc non elegit dñs. Adduxit
itaq; iſai ſeptem filios ſuos coꝛā ſamuel
Et ait ſamuel ad iſai. Non elegit domi-
nus ex iſtis. Dixitq; ſamuel ad iſai. Nū-
quid iam completi ſunt filij. Qui reſpō-
dit. Adhuc reliqu9 eſt paruulus ⁊ paſcit
oues. Et ait ſamuel ad iſai. Mitte: ⁊ ad-
duc eum. Nec enim diſcumbemus pꝛiuſq̄
huc ille veniat. Miſit ergo ⁊ adduxit eū.
Erat autem rufus et pulcher aſpectu: de
coꝛaq; facie et ait dominus. Surge ⁊ vn C
ge eum: iſte eſt eñ. Tulit ergo ſamuel coꝛ
nu olei: ⁊ vnxit eum in medio fratrū ei9.
Et directus eſt ſpiritus domini a die illa 3.re.c. Pſ.77. Act.13.d.
in dauid et deinceps. Surgenſq; ſamuel
abijt in ramatha. Spiritus autem domi
ni receſſit a ſaul et exagitabat eum ſpiri-
tus nequam a domino. Dixeruntq; ſerui
ſaul ad eum. Ecce ſpirit9 domini malus De ſpiritu nequā vexante ſaul.
exagitat te. Iubeat dñs noſter rex ⁊ ſerui
tui qui coꝛam te ſunt: querent hominē
ſcientem pſallere cithara: vt quando ar-
ripuerit te ſpiritus dñi malus pſallat ma
nu ſua ⁊ leuius ferat. Et ait ſaul ad ſer- D
uos ſuos. Pꝛouidete ergo mihi aliquē
bene pſallentē ⁊ adducite eū ad me. Et
reſpondens vnus de pueris ait. Ecce vi-
di filium iſai bethleemitem ſcientē pſal
lere: ⁊ foꝛtiſſimum roboꝛe: ⁊ virum belli
coſum: ⁊ prudentē in verbis ⁊ virū pul-
chꝛum: ⁊ dñs eſt cū eo. Miſit ergo ſaul
nuncios ad iſai: dicens. Mitte ad me da-
uid filiū tuum qui eſt in paſcuis. Tulit
itaq; iſai aſinū plenū panibus et lagena Saul miſit ad dauid vt ſua cithara libe raret eum a vexatione demonum.
vini ⁊ hedū de capris vnū ⁊ miſit per ma
num dauid filij ſui ſauli ⁊ venit dauid ad
ſaul ⁊ ſtetit coꝛam eo. At ille dilexit eum
nimis: ⁊ factus eſt ei9 armiger. Miſitq;
ſaul ad iſai dicēs. Stet dauid in ꝯſpectu
meo. Inuenit enim gratiā in oculis meis.
Igit̄ quādocunq; ſpiritus domini malus ar-
ripiebat ſaul dauid tollebat citharam: ⁊ ꝑ
cutiebat manu ſua: ⁊ refocillabatur ſaul
⁊ leuius habebat. Recedebat enim ab eo
ſpiritus malus.

¶ I. S. De bello philiſthijm contra iſrael: de vi-
ctoria dauid cōtra goliam. Cap. xvij.

A

De bello philiſtijm cōtra iſrl.

Congregātes autē phi-
liſthijm agmina ſua in
prelium: cōuenerūt in
ſoccoth iude et caſtra-
metati ſunt inter ſoc-
coth et azecha in fini-
bus domi. Porro ſaul
ꝛ filij iſrael cōgregati
venerūt in vallē therebinthi: ꝛ direxerūt
aciem ad pugnādū ꝯ philiſthijm. Et phi-
liſthijm ſtabant ſup montem ex parte hac
ꝛ iſrael ſtabat ſupra montē ex altera par-
te: vallisqꝫ erat inter eos. Et egreſſus eſt
vir ſpurius de caſtris philiſtinoꝝ nomie
goliath de geth altitudinis ſex cubitorū
ꝛ palmi ꝛ caſſis erea ſuper caput eiꝰ ꝛ lo-
rica hamata induebat. Porro pondus
lorice eius quīqꝫ milia ſicloꝝ eris erat: et
ocreas ereas habebat in cruribus: ꝛ cly-
peus ereꝰ tegebat humeros eius. Haſti-
le autē haſte eius erat quaſi liciatorium te-
xentiū. Ipſum autē ferrū haſte eius ſexcē-
tos ſiclos habebat ferri. Et armiger eiꝰ
antecedebat eum. Stanſqꝫ clamabat ad-
uerſum phalangas iſrael et dicebat eis.
Quare veniſtis parati ad pliū? Nunqd
ego non ſum philiſteus: ꝛ vos ſerui ſaul.
Eligite et vobis virū: ꝛ deſcendat ad ſin-
gulare certamen. Si quiuerit pugnare
mecū ꝛ percuſſerit me: erimus vobis ſerui.
Si autem ego preualuero et percuſſero
eum: vos ſerui eritis et ſeruietis nobis.
B Et aiebat philiſteus. Ego exprobraui ag-
minibus iſrael hodie. Date mihi virū et
ineat mecū ſingulare certamen. Audiēs
autem ſaul et omnes iſraelite ſermones
philiſtei huiuſcemodi: ſtupebant et me-
tuebant nimis. Dauid autem erat filius
viri ephratei: de quo ſupra dictū eſt. De
bethleē iuda cui nomen erat iſai: qui ha-
bebat octo filios: et erat vir in diebꝰ ſaul
ſenex et grandeuus inter viros. Abierūt
autē tres filij eius maiores poſt ſaul in
prelium. Et noīa trium filioꝝ eiꝰ q̄ ꝑrexe-
runt ad bellū heliab primogenitꝰ: ꝛ ſecū-
dus aminadab: tertiꝰ quoqꝫ ſamma. Da-
uid autem erat minimus. Tribus ergo
maioribus ſecutis ſaulem: abijt dauid:
et reuerſus eſt ad ſaul: vt paſceret gregē
patris ſui in bethleem. Procedebat vero
philiſteus mane et veſpere: ꝛ ſtabat qua-
draginta diebus. Dixit autem iſai ad da-
uid filium ſuū. Accipe fratribꝰ tuis ephi

Deſcriptio goliath philiſtijm volētis oppugnare iſrl.

S. Re. 12. c.

polente et decem panes iſtos: ꝛ curre in
caſtra ad fratres tuos et decem formel-
las caſei: has deferes ad tribunum. Et
fratres tuos viſitabis: ſi recte agant: ꝛ cū
quibus ordinati ſunt: diſce. Saul autem
et illi et omnes filij iſrael in valle tere-
binthi pugnabant aduerſum philiſtijm.
Surrexit itaqꝫ dauid mane: et commen-
dauit gregem cuſtodi: ꝛ onuſtus abijt ſi-
cut preceperat ei iſai. Et venit ad locum
magala: et ad exercitū q̄ egreſſus ad pu-
gnam vociferatus erat in certamine. Di- C
rexerat enī aciē iſrael: ſed et philiſtijm ex
aduerſo fuerant ꝑparati. Derelinquens
ergo dauid vaſa que attulerat ſub manu
cuſtodis ad ſarcinas: cucurrit ad locum
certaminis: ꝛ interrogabat: ſi omnia re-
cte agerentur erga fratres ſuos. Cumqꝫ
adhuc ille loqueretur eis: apparuit vir il-
le ſpurius aſcendēs goliath nomine phi-
liſteus de geth de caſtris philiſtinorum.
Et loquente eo hec eadē verba: audiuit
dauid. Omnes autem iſraelite cum vidiſ-
ſent virum fugerunt a facie eius timen-
tes eum valde. Et dixit vnuſquiſpiam de
iſrael. Nū vidiſti virum hunc qui aſcen-
dit? Ad exprobrandum enī iſrael: aſcen-
dit. Virum ergo qui percuſſerit eum: di-
tabit rex diuitijs magnis ꝛ filiam ſuam
dabit ei: ꝛ domū patris eius faciet abſ-
qꝫ tributo in iſrael. Et ait dauid ad viros
qui ſtabant ſecum: dicens. Quid dabitur
viro qui percuſſerit philiſteū hunc ꝛ tu-
lerit opprobrium de iſrael. Quis eſt enī
hic philiſteus incircūciſus qui exprobra- D
uit aciem dei viuentis? Referebat autem
ei populus eundem ſermonem dicens.
Hec dabuntur viro qui percuſſerit eum.
Quod cum audiſſet heliab frater eiꝰ ma-
ior loquente eo cum alijs iratus eſt con-
tra dauid et ait. Quare veniſti ꝛ quare de-
reliquiſti pauculas oues illas in deſerto.
Ego noui ſuperbiam tuam ꝛ nequitiam
cordis tui: quia vt videres prelium deſcē-
diſti. Et dixit dauid. Quid feci? Nūqd nō
verbum eſt. Et declinauit paululū ab eo
ad aliū. Dixitqꝫ eundem ſermonem. Et J. 20. a.
reſpondit ei populus verbum ſicut priꝰ. 26. c.
Audita ſunt autem verba que locutus
eſt dauid: et annunciata in conſpectu
ſaul. Ad quem cum fuiſſet adductus lo-
cutus eſt ei. Non concidat cor cuiuſqꝫ in
eo. Ego ſeruus tuus vadam et pugna-
bo aduerſus philiſteum. Et ait ſaul ad
dauid. Non vales reſiſtere philiſteo iſti
nec pugnare aduerſus eū: quia puer es.

De animoſa fortitudine dauid cōtra goliā

Hic autē vir bellator eſt ab adoleſcentia
ſua. Dixitq; dauid ad ſaul. Paſcebat ſu⁹
tuus pr̄is ſui gregē ⁊ veniebat leo vel vr
ſus: ⁊ tollebat arietē de medio gregis ⁊ ꝑ
ſequebar eos ⁊ ꝑcutiebā eruebamq; de
ore eoꝝ. Et illi ꝯſurgebāt aduerſum me:
⁊ apprehendebā mētū eoꝝ ⁊ ſuffocabā:
interficiebamq; eos. Nā ⁊ leonē ⁊ vrſum
interfeci ego ſeruus tuus. Erit igitur et
E philiſteus hic incircūciſus: quaſi vn⁹ ex
eis. Nūc vadā ⁊ auferā opprobriū ꝑpli.
Quoniā quis eſt iſte philiſteus incircunciſus:
qui auſus eſt maledicere exercitui dei vi
uētis? Et ait dauid. Dñs q̄ eripuit me de
manu leonis ⁊ de manu vrſi: ipſe me libe
rabit de manu philiſtei huius. Dixit aūt
ſaul ad dauid. Uade: ⁊ dñs tecum ſit. Et
induit ſaul dauid veſtimentis ſuis: ⁊ po
ſuit galeā ereā ſup caput eius: ⁊ veſtiuit
eum lorica. Accinctus ergo dauid gladio
eius ſup veſtē ſuā: cepit tentare: ſi arma
tus poſſet icedere. Nō eñ̄ habebat ꝯſue
tudinem. Dixitq; dauid ad ſaul. Non poſ
ſum ſic incedere: q2 nō vſum habeo. Et
depoſuit ea. Et tulit baculum ſuum quē
ſemper habebat in manibus: ⁊ elegit ſibi
quinq; limpidiſſimos lapides de torren
te: et miſit eos in perā paſtoralem quā
habebat ſecū: ⁊ fundam manu tulit: ⁊ ꝓ
ceſſit aduerſum philiſteū. Ibat aūt phili
ſteus ⁊ incedens appropinquans aduer
ſum dauid ⁊ armiger eius ante eū. Cum
q; inſpexiſſet eū philiſteus ⁊ vidiſſet da
uid deſpexit eum. Erat autem adoleſcēs
F rufus ⁊ pulcher aſpectu. Et dixit phili
ſteus ad dauid. Nunquid ego canis ſum
q2 tu venis ad me cum baculo? Et male
dixit philiſteus dauid in dijs ſuis. Dixit
q; ad dauid. Ueni ad me et dabo carnes
tuas volatilibus celi ⁊ beſtijs terre. Dixit
autem dauid ad philiſteū. Tu venis ad
me cum gladio ⁊ haſta ⁊ clypeo: ego aūt
venio in nomine dñi exercituū dei agmi
num iſrael: quibus exprobraſti hodie: et
dabit te dñs in manu mea ⁊ percutiā te:
⁊ auferā caput tuū a te: Et dabo cadaue
ra caſtrorum philiſtijm hodie volatilib⁹
celi ⁊ beſtijs terre: vt ſciat oīs terra: q2 ē
dñs deus in iſrael: ⁊ nouerit vniuerſa ec
cleſia hec: quia non in gladio nec in ha
ſta ſaluat dñs. Ipſius enim eſt bellum et
tradet vos in manus noſtras. Cum ergo
Nota. victo ſurrexiſſet philiſteus et veniret et appro
ria dauid pinquaret contra dauid feſtinauit dauid
cōtra goliā ⁊ occurrit ad pugnam et aduerſo phili
ſtei. Et miſit manum ſuam in peram; tu
litq; vnum lapidē ⁊ funda iecit: ⁊ circū
ducēs ꝑcuſſit eū in fronte. Et infixus eſt
lapis in fronte eius: ⁊ cecidit in faciē ſuā
ſup terrā. Preualuitq; dauid aduerſum
philiſteum in funda et lapide: ꝑcuſſum Eccl. 47.a
q; philiſteū interfecit. Cūq; gladium nō
haberet in manu dauid: cucurrit ⁊ ſtetit
ſup philiſteū ⁊ tulit gladiū eius: ⁊ eduxit
eum de vagina ſua ⁊ interfecit eū: ꝑcidit
q; caput eius. Uidētes aūt philiſthim q2 B
mortu⁹ eſſet fortiſſimus eoꝝ: fugerunt.
Et ꝯſurgentes viri iſrael ⁊ iuda vocife
rati ſunt ⁊ perſecuti ſunt philiſteos vſq;
dum venirent in vallē: et vſq; ad portas
accaron: Cecideruntq; vulnerati de phi
liſtijm in via ſarim ⁊ vſq; ad geth ⁊ vſq;
ad accaron. Et reuertētes filij iſrael poſt
q̄ ꝑſecuti fuerant philiſteos inuaſerunt
caſtra eorum. Aſſumēs autem dauid ca
put philiſtei: attulit illud in hieruſalem:
arma vero ei⁹ poſuit in tabernaculo ſuo
Eo autē tp̄e quo viderat ſaul dauid egre
dientem ꝯtra philiſteū: ait ad abner prin
cipem militie ſue. De qua ſtirpe deſcēdit
hic adoleſcens? Dixitq; abner. Uiuit ani
ma tua rex ſi noui. Et ait rex. Interroga
tu cuius fili⁹ ſit iſte puer. Cumq; regreſ
ſus eſſet dauid ꝑcuſſo philiſteo tulit eū
abner et introduxit corā ſaule caput phi
liſtei habētem in manu ſua. Et ait ad eū
ſaul: De qua progenie es o adoleſcēs? Di
xitq; dauid. Filius ſerui tui iſai bethlee
mite ego ſum.

¶ C. S. De amicicia ⁊ confederatione dauid et
ionathe filij regis ſaul: de cantu mulierum per
cuſſit ſaul mille ⁊ dauid decē milia: de ira ſaulis
pro hoc cantu de ipſo prophetante in domo ſua:
⁊ volente configere dauid lancea cum pariete.
Saul autem ammonet dauid ⁊ promittit ei fi
liam ſuam maiorem merob que alteri dat: poſte
ra ſaul promittit ei michol filiam in vxorē ſpon
ſalia petit centum preputia dauid perſoluit et
fit gener regis. Cap. xviij.

ET factum eſt cū com A
pleſſet loq ad ſaul ani De amicicia
ma ionathe cōglutina ionathe
ta eſt anime dauid: et ad dauid
dilexit eū ionathas q̄ſi
animam ſuam. Tulit
q; eum ſaul in die illa
et non conceſſit ei: vt
reuerteretur in domum patris ſui. Inie S. 19. d
runt autē dauid et ionathas fedus. Di
ligebat eum quaſi animam ſuam. Nam
expoliauit ſe ionathas tunica qua erat in

dutus: et dedit eam dauid: et reliqua ve-
ſtimenta ſua vſq; ad gladiū: ꝛ arcuȝ ſuū
vſq; ad baltheū. Egrediebatur ꝗ; dauid
ad omnia quecūq; miſiſſet eum ſaul: et
B prudenter ſe agebat. Poſuitq; eum ſaul
ſuper viros belli: et acceptus erat in ocu
lis vniuerſi populi: maximeq; in conſpe
ctu famulorum ſaul. Porro cum reuerte
Saul indi- retur ꝑcuſſo philiſteo dauid: ꝛ ferret ca-
gnatur cō- put eius in hieruſalem: egreſſe ſunt mu-
tra dauid lieres de vniuerſis vrbibus iſrael cantan
ꝓpter can- tes choroſq; ducentes in occurſum ſaul
tum mulie- regis: in tympanis leticiee in ſiſtris: ꝛ p-
rum. cinebant mulieres ludentes: atq; dicen
tes. Percuſſit ſaul mille: ꝛ dauid decem
J.21.d.ꝛ.J. milia. Iratus eſt autem ſaul nimis: ꝛ di-
ꝛ6.b. ſplicuit in oculis eius ſermo iſte. Dixit-
Eccl.47.a q; dederunt dauid decem milia: et mihi
C mille dederunt. Quid ei ſupereſt: niſi ſo
lum regnuȝ. Non rectis ergo oculis ſaul
aſpiciebat dauid a die illa ꝛ deinceps: poſt
diem autem alteram inuaſit ſpiritus dei
malus ſaul ꝛ prophetabat in medio do-
De maligno mus ſue. Dauid autē pſallebat manu ſua
ſpiritu in ſicut per ſingulos dies. Tenebatq; ſaul
ſaul. lanceam et miſit eam putans ꝙ confige
re poſſet dauid cum pariete. Et declina-
uit dauid a facie eiꝰ ſecūdo. Et timuit ſaul
D dauid eo ꝙ dominus eſſet cum eo: et a ſe
De pruden- receſſiſſet. Amouit ergo eum ſaul a ſe et
tia dauid fecit eum tribunuȝ ſuper mille viros. Et
ꝓpter quā egrediebatur ꝛ intrabat in conſpectu po
ſaul timet puli: In omnibus quoq; vijs ſuis dauid
eum ꝛ dat prudenter agebat: ꝛ dominus erat cum
filiam ſuā eo. Uidit itaq; ſaul ꝙ prudēs eēt nimis:
ipſi dauid et cepit cauere eum. Omnis autē iſrael
corā ſe hu- ꝛ iuda diligebat dauid. Ipſe enim ingre-
milianti. diebatur ꝛ egrediebatur ātē eos. Dixitq;
ſaul ad dauid. Ecce filia mea maior me-
rob ipſam dabo tibi vxorem: tantūmodo
eſto vir fortis: ꝛ preliare bella dn̄i. Saul
autem reputabat dicens. Non ſit manꝰ
mea in eo: ſed ſit ſuper euȝ manus phi-
liſtinoꝝ. Ait autem dauid ad ſaul. Quis
ꝛ.reg.9.a. ego ſum: aut que eſt vita mea: aut cogna
E tio patris mei in iſrael: vt fiam gener re-
gis. Factum eſt autem tempus cum de-
beret dari merob filia ſaul dauid: data eſt
adrieli molathite vxor. Dilexit autem da
uid michol filiam ſaul alteram. Et nun-
ciatumq; eſt ſaul ꝛ placuit ei. Dixitq; ſaul.
Dabo eam illi: vt fiat ei in ſcandalum: et
ſit ſuper eum manus philiſtinorum. Di-
xitq; ſaul ad dauid. In duabꝰ gener meꝰ
eris hodie. Et mandauit ſaul ſeruis ſuis
Loquimini ad dauid clam me. dicentes.
Ecce places regi: et omnes ſerui eius di-
ligunt te. Nunc ergo eſto gener regis. Et
locuti ſunt ſerui ſaul in auribꝰ dauid om
nia verba hec: ꝛ ait dauid. Num parum vi-
detur vobis generum eſſe regis. Ego au- F
tem ſum vir pauper et tenuis. Et renun
ciauerunt ſerui ſaul dicētes. Huiuſcemo
di verba locutus eſt dauid. Dixit autem
ſaul. Sic loquimini ad dauid. Nō habet
rex ſponſalia neceſſe: niſi tantum centuȝ
preputia philiſtinoruȝ: vt fiat vltio de ini
micis regis. Porro ſaul cogitabat dauid Saul odio
tradere in manus philiſtinoruȝ. Cumq; habebat da-
renunciaſſent ſerui eius dauid verba que uid ſuſpe-
dixerat ſaul: placuit ſermo in oculis da- ctum.
uid vt fieret gener regis. Et poſt paucos
dies ſurgens dauid: abijt in accaron cuȝ
viris qui ſub eo erant: ꝛ percuſſit ex phi-
liſtijm ducentos viros: ꝛ attulit eoꝝ pre
putia: ꝛ annumerauit ea regi: vt eſſet ge-
ner eiꝰ. Dedit itaq; ſaul ei michol filiam ꝛ.reg.3.c.
ſuaȝ vxorē. Et vidit ſaul ꝛ intellexit ꝙ do
minus eſſet cum dauid. Michol autem
filia ſaul diligebat eum. Et ſaul magis ce
pit timere dauid. Factuſq; eſt ſaul inimi
cus dauid cunctis diebus. Et egreſſi ſūt
principes philiſtinorum. A principio au-
tem egreſſionis eorum: prudentius ſe ge
rebat dauid ꝙ oēs ſerui ſaul: et celebre fa
ctum eſt nomen eius nimis.

¶ C.S. de ſaule q̄ precepit occidi dauid indicat
hec et ionathas: ſaul iterum inuaditur a ſpiritu
malo ꝛ vult lancea configere dauid: michol eum
ſaluat: fugit dauid ad ſamuelem: ſaul mittit nū-
cios vt rapiant dauid tribus vicibus mittuntur
nuncij: ꝛ omnes cum ſamuele prophetāt: de ſaule
ꝓphetāte cū prophetantibus. Cap. xix.

Locutus eſt autē ſaul
ad ionathā filiū ſuū ꝛ A
ad oēs ſuos ſuos vt oc
ciderent dauid. Porro
ionathas filius ſaul di
ligebat dauid valde.
Et indicauit ionathas
dauid dicens. Querit
ſaul pater meꝰ occidere te. Quapropter Saul ꝓpo
obſerua te queſo mane et manebis clam nit occide-
et abſconderis. Ego autē egrediens ſta re dauid.
bo iuxta patrem meum in agro vbicūq; ionathas
fuerit: et ego loquar de te ad patrē meuȝ: reuelat
et quodcunq; videro: nunciabo tibi. Lo- pacificat.
cutꝰ eſt ergo ionathas de dauid bona ad
ſaul patrem ſuum. Dixitq; ad eum. Nec
pecces rex in ſeruum tuum dauid: quia

non peccauit tibi: ⁊ opera eius bona ſunt
tibi valde: ⁊ poſuit aīam ſuam in manu
tua ⁊ percuſſit philiſteum: ⁊ fecit dñs ſa
B lutem magnā vniuerſo iſraeli. Uidiſti ⁊
letatus es. Quare ergo peccas in ſangui
ne innoxio interficiens dauid qui eſt abſ
qꝫ culpa. Quod cum audiſſet ſaul: placa
tus voce ionathe iurauit. Uiuit dñs: qꝛ
non occidetur. Uocauit itaqꝫ ionathas
dauid: ⁊ indicauit ei oīa verba hec. Et
introduxit ionathas dauid ad ſaul: ⁊ fuit
ante eum ſicut erat heri ⁊ nudiuſtertius.
Motum eſt autem rurſum bellū: ⁊ egreſ
ſus dauid pugnauit aduerſum philiſtijs
percuſſitqꝫ eos plaga magna: ⁊ fugerunt
De mali- a facie eius. Et factus eſt ſpiritus domi-
gno ſpū in ni malus in ſaul. Sedebatqꝫ autem in do-
ſaul. mo ſua: ⁊ tenebat lanceā. Porro dauid
pſallebat manu ſua. Niſuſqꝫ eſt ſaul con
figere dauid lancea in pariete. Et decli-
nauit dauid a facie ſaul. Lancea autem
caſſo vulnere perlata eſt in parietem: et
dauid fugit ⁊ ſaluatus eſt nocte illa. Mi
ſit ergo ſaul ſatellites ſuos nocte in do-
C mum dauid vt cuſtodirent eum ⁊ interfi-
ceretur mane. Quod cum annunciaſſet
dauid michol vxor ſua dicens. Niſi ſalua
ueris te nocte hac cras morieris: depo-
ſuit eum per feneſtram. Porro ille abijt
Dauid fu- ⁊ aufugit: atqꝫ ſaluatus eſt. Tulit autē
git ſaul p michol ſtatuam ⁊ poſuit eā ſuper lectū:
feneſtram ⁊ pellem piloſam caprarum poſuit ad ca
euadens. put eius et operuit eā veſtimentis. Mi
ſit autem ſaul apparitores qui raperent
dauid: ⁊ reſponſum eſt qꝫ egrotaret. Rur
ſumqꝫ miſit ſaul nuncios: vt viderent da
uid dicens. Afferte eum ad me in lecto:
vt occidatur. Cūqꝫ veniſſent nūcij: inuē
tum eſt ſimulacrum ſuper lectum: et pel
les caprarum ad caput eius. Dixitqꝫ ſaul
ad michol. Quare ſic illuſiſti mihi et di-
miſiſti inimicum meum: vt fugeret. Et
reſpondit michol ad ſaul. Quia ipſe locu
tus eſt mihi dicens. Dimitte me: alioqn
interficiam te. Dauid autem fugiens ſal
uatꝰ eſt. Et venit ad ſamuel in ramatha
⁊ nūciauit ei omnia que fecerat ſibi ſaul
Et abierūt ipſe et ſamuel et morati ſunt
in naioth. Nunciatum eſt autem ſauli a
D dicentibus. Ecce dauid in naioth in ra-
Saul miſit matha. Miſit ergo ſaul lictores: vt rape-
oppugnare rent dauid. Qui cū vidiſſent cuneum p
dauid: ſa- phetarū vaticinantium: ⁊ ſamuelem ſtā
muel ſꝫ ipſe tem ſuper eos: factus eſt etiam ſpiritus
⁊ nuncij p domini in illis: et prophetare ceperunt
phetant. etiam ipſi. Quod cum nunciatum eſſet

ſauli: miſit et alios nuncios: prophetaue
runt autem et illi. Et rurſus miſit ſaul tertios
nuncios: qui et ipſi prophetarunt. Et
iratus iracundia ſaul: abijt et ipſe in ra-
matha: et venit vſqꝫ ad ciſternam ma-
gnam que eſt in ſocoth: et interrogauit
et dixit. In quo loco ſunt ſamuel et da-
uid. Dictumqꝫ eſt ei. Ecce in naioth ſūt
in ramatha. Et abijt in naioth in rama-
tha. Et factus eſt etiam ſuper eum ſpiri
tus domini: ⁊ ambulabat ingrediens ⁊ p
phetabat vſqꝫ dum veniret in naioth in
ramatha. Et expoliauit etiam ipſe ſe ve- 8.10.d
ſtimentis ſuis: ⁊ prophetauit cum cete-
ris coram ſamuele: ⁊ cecinit nudus tota
die illa ⁊ nocte. Unde ⁊ exiuit prouerbiū 1.q.1.c.
Num ⁊ ſaul inter prophetas. multos. ⁊ c.
pphetarum.

¶ C. S. De renouatione ⁊ confirmatione fede-
ris dauid ⁊ ionathe: ⁊ qualiter ionathas apud
ſaul excuſat dauid abſentē: ⁊ ille confundit eum
opprobrijs: de ſignis trium ſagittarum inter io-
natham ⁊ dauid. Saul arripit lanceam vt per-
cutiat ionatham excuſantem dauid: de fletu io-
nathe ⁊ dauid ⁊ oſculo. Cap. XX.

Fugit autem dauid de A
naioth que eſt in rama De pe. di.
tha: veniensqꝫ locutus 1. c. fuge
eſt corā ionatha. Quid ras. omnem
feci? Que eſt iniquitas
mea: ⁊ quod peccatum
meum in patrem tu-
um: quia querit animā
meam. Qui dixit ei. Abſit a te: non mo-
rieris. Neqꝫ enim faciet pater meus quic
qꝫ grande vel paruum: niſi prius indi-
cauerit mihi: Hunc ergo celauit a me pa
ter meus ſermonem tantummodo? Ne-
quaqꝫ enim erit iſtud. Et iurauit rurſum
dauid. Et ille ait. Scit profecto pater tuꝰ.
quia inueni gratiam in oculis tuis: ⁊ di-
cet. Neſciat hoc ionathas: ne forte triſte
tur. Quinimmo viuit dominus et viuit
anima tua: quia vno tantum (vt ita di-
cam) gradu: ego morſqꝫ diuidimur. Et
ait ionathas ad dauid. Quodcunqꝫ dixe-
rit mihi anima tua: faciam tibi. Dixit au De fide et
tem dauid ad ionatham. Ecce kalende amicicia
ſunt craſtino: ⁊ ego ex more ſedere ſoleo ionathe ad
iuxta regem ad veſcendum. Dimitte er- dauid.
go me: vt abſcōdar in agro vſqꝫ ad veſpe 8.17.b. et
ram diei tertie. Si reſpiciens requiſierit 1.x6.c.
me pater tuus: reſpondebis ei. Rogauit B
me dauid vt iret celeriter in bethleem ci
uitatem ſuam: quia victime ſolemnes ibi

ſunt vniuerſis contribulibus ſuis. Et dixerit bene: pax erit ſeruo tuo. Si autem fuerit iratus: ſcito quia completa eſt malicia eius. Fac ergo miam in ſeruū tuū: q2 fedus domini me famulū tuū tecū iure feciſti. Si autem eſt iniquitas in me: tu me interfice: et ad patrem tuū ne introducas me. Et ait ionathas. Abſit h a me. Neq; enim fieri poteſt: vt ſi certe cognouero ɔpletā eſſe patris mei maliciā ꝯ te nō annunciē tibi. Reſponditq; dauid ad ionathā. Quis renunciabit mihi: ſi quid forte reſponderit tibi pater tuus dure de me? Et ait ionathas ad dauid. Veni et ingrediamur foras in agrum. Cumq; exiſſent ambo in agrum ait ionathas ad dauid. Domine deus iſrael: ſi inueſtigauero ſententiam patris mei craſtino vel perendie: et aliquid boni fuerit ſuper dauid: ⁊ non ſtatim miſero ad te: et notum tibi fecero: hec faciat deus ionathe et hec augeat. Si autē perſeuerauerit patris mei malicia aduerſum te: reuelabo aurem tuam ⁊ dimittam te: vt vadas in pace: ⁊ ſit dominus tecū ſicut fuit in patre meo. Et ſi vixero: facias mihi miſericordiam domini: ſi vero mortuus fuero: non auferas miſericordiam tuam a domo mea vſq; in ſempiternum. Aut ſi non fecero, quando eradicauerit dominus inimicos dauid vnumquemq; de terra auferat dauid ionathan de domo ſua: et requirat dominus de manu inimicorum dauid. Pepigit ergo ionathas fedus cū domo dauid. Et requiſiuit dominus de manu inimicorum dauid. Et addidit ionathas deierare dauid: eo quod diligeret illum. Sicut enim animam ſuam: ita diligebat eum. Dixitq; ad eum ionathas. Cras kalende ſunt et requireris. Requiretur enim ſeſſio tua vſq; perendie. Deſcendes ergo feſtinus et venies in locum vbi celandus es in die quando operari licet: et ſedebis iuxta lapidem cui nomen eſt ezel. Et ego tres ſagittas mittam iuxta eum: et iaciam quaſi exercens me ad ſignum. Mittam quoq; et puerum dicens et Vade et affer mihi ſagittas. Si dixero puero: ecce ſagitte intra te ſunt: tolle eas tu veni ad me: quia pax tibi eſt: et nihil eſt mali: viuit dominus. Si autem ſic locutus fuero puero: ecce ſagitte vltra te ſunt vade in pace: quia dimiſit te dominus. De verbo autem quod locuti ſumus ego et tu: ſit dominus inter me ⁊ te vſq; in ſempiternū. Abſconditus eſt ergo dauid in agro: ⁊ venerunt kalende ⁊ ſedit rex ad comedendum panē. Cūq; ſediſſet rex ſuper cathedrā ſuā ſcḋm ɔſuetudinem que erat iuxta parietem: ſurrexit ionathas et ſedit abner ex latere ſaul vacuuſq; apparuit locus dauid. Et non eſt locutus ſaul quicq̄ in die illa. Cogitabat enim: ꝙ forte euenisset ei vt nō eſſet mūdus nec purificatus. Cūq; illuxiſſet dies ſecunda poſt kalendam rurſus apparuit vacuus locus dauid. Dixitq; ſaul ad ionathan filium ſuū. Cur nō venit filius iſai nec heri nec hodie ad veſcendū? Reſpōditq; ionathas ſauli. Rogauit me obnixe vt iret in bethleem: ⁊ ait. Dimitte me qm̄ ſacrificium ſolēne eſt in ciuitate mea: vnus de fratribus meis accerſiuit me. Nunc ergo ſi inueni gratiam in oculis tuis: vadā cito et videbo fratres meos Ob hanc cauſam non venit ad menſam regis. Iratus autem ſaul aduerſum ionathan: dixit ei. Fili mulieris vltro virum rapientis: nunquid ignoro quia diligis filium iſai in confuſionem tuam et in confuſionē ignominioſe matris tue? Omnibus enim diebus quibus filius iſai vixerit ſuper terram: non ſtabilieris tu neq; regnum tuum. Itaq; iam nunc mitte et adduc eum ad me: q2 filius mortis eſt. Reſpondēs autem ionathas ſauli patri ſuo: ait. Quare morietur? Quid fecit? Et arripuit ſaul lanceā vt percuteret eum. Et intellexit ionathas: ꝙ diffinitū eſſet a patre ſuo: vt interficeretur dauid. Surrexit ergo ionathas a menſa in ira furoris: et non comedit in die kalēdarū ſcḋa panem. Cōtriſtatus eſt enī ſup dauid: eo ꝙ cōfudiſſet eū pater ſuus. Cūq; illuxiſſet mane: venit ionathas in agrum iuxta placitum dauid: et puer paruulus cū eo. Et ait ad puerum ſuū. Vade: ⁊ affer mihi ſagittas quas ego iacio. Cumq; puer cucurriſſet: iecit aliam ſagittam trans puerum. Venit itaq; puer ad locū iaculi quod miſerat ionathas. Et clamauit ionathas poſt tergū pueri: ⁊ ait. Ecce ibi eſt ſagitta porro vltra te. Clamauitq; iterum ionathas poſt tergum pueri: dicēs. Feſtina velociter: ne ſteteris. Collegit autē puer ionathe ſagittas et attulit ad dominum ſuū: ⁊ quid ageretur: penitus ignorabat. Tantūmodo enī ionathas ⁊ dauid rem nouerāt. Dedit ergo ionathas arma ſua puero ⁊ dixit ei. Vade ⁊ defer in ciuitatē. Cumq; abiiſſet puer ſurrexit dd de loco qui vergebat ad auſtrum et cadens pronus

Margin letters: C, D, E, F

Jonathas dat dauid ſignū triū ſagittarum ad amicicia dum volū. autem ſaul ergo dauid

Jonathas excuſat dauid abſentem ergo ſaul.

Jonathas exercitioni illud ſignū trium ſagittarum D

in terrā adorauit tertio. Et oſculantes ſe
alterutrū fleuerūt pariter: dd autē amplius.
De mutuo oſculo dauid ⁊ ionathe. Dixit ergo ionathas ad dd. Uade in pa-
ce. Quecūq; iurauerimus ambo in noie
dn̄i dicentes. Dn̄s ſit inter me ⁊ te: ⁊ inter
ſemen tuū ⁊ inter ſemē meū vſq; in ſem
piternū. Et ſurrexit dauid ⁊ abijt: ſed et
ionathas ingreſſus eſt ciuitatem.

¶ C.S. De fuga dauid in nobe ad achimelech ſacerdotem: qui dedit panes propoſitionis ⁊ gladium golie ⁊ dominum pro eo cōſuluit poſt hec fugit dauid ad achis regem geth: vbi pre timore furorem et inſaniam ſimulat emittendo ſaliuas per barbam. Cap. xxi.

A
Dauid fugit in nobe ad achimelech.
Venit autez dauid I no
be ad achimelech ſa-
cerdotem: ⁊ obſtupuit
achimelech eo q̄ veniſ
ſet dd: ⁊ dixit ei. Quare
tu ſolus ⁊ nullus eſt te
cum? Et ait dauid ad
achimelech ſacerdotē
Rex p̄cepit mihi ſermonem ⁊ dixit. Ne-
mo ſciat rem ꝓpter quaȝ miſſus es a me
J.25.b. ⁊ cuiuſmodi p̄cepta tibi dederim. Nam ⁊
pueris meis condixi in illum et illum lo-
cum. Nunc ergo ſi q̄d habes ad manum
vel quinq; panes da mihi: aut q̄cq̄d inue
neris. Et rn̄dens ſacerdos ad dauid: ait
illi. Nō habeo laicos panes ad manū ſed
B tm̄ panē ſctm̄. Si mundi ſunt pueri ma
xime a mulieribus: manducent. Et rn̄dit
dauid ſacerdoti: ⁊ dixit ei. Et quidez ſi de
mulieribus agit̄: cōtinuimus nos ab he
ri ⁊ nudiuſtertius: qn̄ egrediebamur ⁊ fue-
runt vaſa puerorū ſctā. Porro via hec pol
Mat.12.a luta eſt: ſed ⁊ ipſa hodie ſanctificabit̄ in
Mar.2.c. vaſis. Dedit ergo ei ſacerdos ſanctificatū
Luce.6.a. panem. Neq; eni erat ibi panis niſi tātū
C panes ꝓpōnis qui ſublati fuerāt a facie
dn̄i vt ponerentur panes calidi. Erat au
tem ibi vir q̄dā de ſeruis ſaul in die illa
intus i tabernaculo dn̄i: ⁊ nomē eius doech
J.22.b. idumeus potētiſſimus paſtorū ſaul. Hic
paſcebat mulas ſaul. Dixit autem dauid
ad achimelech. Si habes hic ad manuȝ
haſtā aut gladiū da mihi: quia gladium
meū ⁊ arma mea nō tuli mecū. Sermo
enim regis vrgebat. Et dixit ſacerdos.
Dauid accipit ab achimelech gladium golie. Ecce hic gladius goliath philiſtei quem
pcuſſiſti in valle terebinthi eſt inuolut⁹ pal-
lio poſt ephot. Si iſtuȝ vis tollere: tolle.
Neq; eni hic eſt alius abſq; eo. Et ait dd.
Non eſt huic alter ſimilis: da mihi eum.
J.22.c Surrexit itaq; dauid: ⁊ fugit in die illa a
D facie ſaul et venit ad achis regem geth.
Dixeruntq; ſerui achis cū vidiſſent dd.
Dauid ad achis regē geth vtitur furore.
Nunq̄d nō iſte eſt dauid rex terre? Nōne
huic cantabunt p choros dicentes Per-
cuſſit ſaul mille: ⁊ dauid decem milia?
Poſuit autē dauid ſermones iſtos in cor J.18.b.
de ſuo: et extimuit valde a facie achis re J.29.b.
gis geth. Et immutauit os ſuum coram Eccl.47.a
achis ⁊ collabebat̄ inter manus eorum:
⁊ impingebat in oſtia porte: defluebātq;
ſaliue eius in barbā. Et ait achis ad ſer-
uos ſuos. Uidiſtis hoiem inſanū quare
adduxiſtis eum ad me? An deſunt nobis
furioſi q̄ introduxiſtis iſtum vt fureret
me preſente? Dimittite illum huic ne in-
grediatur domum meam.

¶ C.S. De conuenientib⁹ ad dauid in ſpeluncam odollam: ⁊ de trāſitu eius ad regē moab: de gad ꝓpheta qui miſit dauid in terrā iuda: de doech idumeo qui irruit in ſacerdotes octogintaquinq; de abiathar qui fugiens venit ad dauid ⁊ nūciauit mortem ſacerdotum. Cap. xxii.

A
Dauid fugit in ſpeluncā odollam ad quē parētes et alij.
Abijt ergo dauid inde ⁊
fugit in ſpelūcaȝ odol
lam. Quod cū audiſſent
fratres eius ⁊ ois do-
mus pr̄is eius deſcēde
runt ad eū illuc. Et cō
uenerūt ad eū oēs qui
erāt in anguſtia ꝯſtitu
ti: ⁊ oppreſſi ere alieno ⁊ amaro aio: et fa
ctus eſt eorū princeps. Fueruntq; cū eo
Dauid committit parētes regi moab.
quaſi quadringenti viri. Et profectus eſt
dauid inde in maſphat q̄ eſt moab. Et di
xit ad regē moab. Maneat oro pr̄ meus
⁊ mater mea vobiſcum donec ſciaȝ quid
faciat mihi deus. Et reliquit eos ante fa
ciem regis moab. Manſeruntq; apud eū
cunctis diebus quib⁹ dauid fuit in preſi-
dio. Dixitq; gad ꝓpheta ad dauid. Noli
manere in preſidio proficiſcere ⁊ vade in
terram iuda. Et profectus eſt dauid ⁊ ve B
nit in ſaltuȝ areth. Et audiuit ſaul q̄ ap-
paruiſſet dauid et viri qui erant cum eo.
Saul autez cū maneret in gabaa ⁊ eſſet
in nemore qđ eſt i ramatha haſtā manu
tenens cunctiq; ſerui eius circunſtarent
eum: ait ad ſeruos ſuos qui aſſiſtebāt ei.
Audite me nūc filij iemini. Nunq̄d om- Saul ait ad ſuos cōtra dauid
nibus vobis dabit filius iſai agros et vi-
neas ⁊ vniuerſos vos faciet tribunos et
centuriones: qm̄ coniuraſtis omnes ad-
uerſum me: ⁊ nō eſt q̄ mihi renūciet: ma
xime cuȝ et filius meus fedus inierit cū
filio iſai? Non eſt qui vicem meam do-
leat ex vobis: nec qui annunciet mihi eo
q̄ ſuſcitauerit filius meus ſeruū meum

S.xxi.b. Doech ad preceptum ſaul interfi cit achime lech ꝛ ſuos ſacerdotes

aduerſum me inſidiantem mihi vſq̧ ho
die. Reſpondens autem doech idumeus
qui aſſiſtebat et erat primus inter ſeruos
ſaul. Uidi inquit filiū iſai in nobe apud
achimelech filium achitob ſacerdotem:
qui cōſuluit ꝑ eo dñm ꝛ cibaria dedit ei
Sed ꝛ gladiū goliath philiſtei dedit illi.
Miſit ergo rex ad accerſiēdum achime-
lech ſacerdotē filiū achitob ꝛ omnē do-
mū patris eius ſacerdotū qui erāt in no
be: qui vniuerſi venerūt ad regem. Et ait
C ſaul ad achimelech. Audi fili achitob.
Qui reſpondit. Preſto ſum dñe. Dixitq̧
ad eū ſaul. Quare cōiuraſtis aduerſum
me tu et filius iſai: et dediſti ei panes et
gladiū ꝛ cōſuluiſtis pro eo dñm vt cōſur
geret aduerſum me inſidiator vſq̧ hodie
permanēs? Reſpondēſq̧ achimelech re
gi. ait. Et quis in oībus ſeruis tuis ſi-
cut dauid fidelis et gener regis: et per-
gens ad imperium tuum: et glorioſus in
domo tua? Num hodie cepi pro eo con
ſulere dominū? Abſit hoc a me: ne ſuſpi-
cetur rex aduerſus ſeruum ſuum rem hu
iuſcemodi in vniuerſa domo patris mei
Non enī ſciuit ſeruus tuus quicq̄ ſuper
hoc negocio vel modicum vel grande.
Dixitq̧ rex. Morte morieris achimelech
tu et omnis domus patris tui: et ait rex
emiſſarijs qui circūſtabāt eum. Conuer
timini et interficite ſacerdotes dñi. Naʒ
manus eorum cum dauid eſt ſcientes ꝙ
fugiſſet: ꝛ non indicauerunt mihi. Nolue
runt autem ſerui regis extendere manꝰ
D ſuas in ſacerdotes domini. Et ait rex ad
doech. Conuertere tu et irrue in ſacer-
dotes domini. Conuerſuſq̧ doech idu-
meus irruit in ſacerdotes: ꝛ trucidauit
in die illa octogintaquinq̧ viros veſtitos
ephot lineo. Nobe autem ciuitatem ſa-
cerdotum percuſſit in ore gladij viros et
mulieres paruulos ꝛ lactantes ꝛ bouem
et aſinum ꝛ ouem in ore gladij. Euadēs
autem vnus filius achimelech filij achi-
tob: et cuius nomen erat abiathar fugit
ad dauid: et annunciauit ei ꝙ occidiſſet
ſaul ſacerdotes dñi. Et ait dauid ad abia
thar. Sciebā enī in die illa ꝙ cum ibi eſ
ſet doech idumeus proculdubio annun
ciaret ſauli. Ego ſum reus omnium ani-
marū pr̄is tui. Mane mecū ne timeas.
Si quis querit animā meā queret et ani
mam tuā: mecūq̧ ſeruaberis.

Abiathar filius achi melech fu- giens iū- git ſe dd.

C.S. Quod dauid liberauit ceilam: ꝙ etiam
dauid timens ſaul fugit in deſertū ziph vbi iona
thas confortauit manus eiꝰ in deo: ꝙ ziphei q̄ da
uid ſauli accuſauerūt: ꝛ ille venit ad q̄rēdū eū:
dauid hoc videns deſcendit in deſertum maon:
ſauli: nunciatur ꝛ iterū ꝑſequitur eū: deſperat da
uid de euaſione ſed tandē liberaṫ. Cap.xxiij.

A

David libe rauit ceilā a philiſtie nis cōſulto domino.

Et annunciauerunt da
uid dicētes. Ecce phi-
liſthijm oppugnāt ceilā
et diripiunt areas. Cō
ſuluit ergo dominū da-
uid dicens. Num vadā
et percutiaʒ philiſteos
iſtos. Et ait dñs ad da
uid. Uade et percuties philiſteos: ꝛ ſal-
uabis ceilā. Et dixerūt viri q̄ erāt cū da-
uid ad eū. Ecce nos hic in iudea cōſiſtē-
tes timemꝰ quātomagis ſi erimꝰ in cei-
la aduerſuʒ agmina philiſtinoꝝ. Rurſuʒ
ergo dauid cōſuluit dñm. Qui rñdēs ait
ei. Surge ꝛ vade in ceilā. Ego enī tradā
philiſteos i manu tua. Abijt ergo dauid
et viri eius in ceilā ꝛ pugnauit aduerſuʒ
philiſteos. Et abegit iumēta eorū et per
cuſſit eos plaga magna: et ſaluauit da-
uid habitatores ceile. Porro eo tempore
quo fugiebat abiathar filius achimelech
ad dauid in ceilam ephot ſecum habēs
deſcēderat. Nunciatum eſt autem ſauli
ꝙ veniſſet dauid in ceilam. Et ait ſaul.
Tradidit euʒ dñs in manus meas: con-
cluſuſq̧ eſt introgreſſus vrbem in qua
porte et ſere ſunt. Et precepit ſaul omni
populo vt ad pugnam deſcenderet in cei
lam: et obſideret dauid ꝛ viros eius. Quō
cū dauid reſciſſet quia prepararet ei ſaul
clam maluʒ: dixit ad abiathar ſacerdotē.
Applica ephot. Et ait dauid. Domine deꝰ
iſrael audiuit famam ſeruus tuus ꝙ di-
ſponat ſaul venire i ceilam vt euertat vr
bem propter me. Si tradent me viri ceile
in manus eius: ꝛ ſi deſcendet ſaul ſicut
audiuit ſeruus tuus domine deus iſrael
indica ſeruo tuo. Et ait dominus. Deſcē
det. Dixitq̧ dauid rurſum. Si tradēt me
viri ceile ꝛ viros qui ſunt mecum in ma-
nus ſaul. Et dixit dominus. Tradent.
Surrexit ergo dauid et viri eiꝰ quaſi ſex-
centi: ꝛ egreſſi de ceila huc atq̧ illuc va-
gabantur incerti. Nunciatumq̧ eſt ſaul
ꝙ fugiſſet dauid de ceila ꝛ ſaluatus eſſet
quobrem diſſimulauit exire. Morabatur
autem dauid in deſerto in locis firmiſſi-
mis: manſitq̧ in ſolitudinis monte ziph
in monte opaco. Querebat eum tamen
ſaul cunctis diebus: ꝛ non tradidit eum

David con ſulto dño fu git de ceila ꝓpt ſaul.
B

S.30.b.

Fugit in deſertum ziph vbi a ziphoeis accuſatur ⁊ abſcondebatur ferum cū ionatha.

C dominus in manus eius. Et vidit dauid
ꝙ egreſſus eſſet ſaul vt quereret animā
eius. Porro dauid erat in deſerto ziph
in ſilua. Et ſurrexit ionathas filius ſaul
et abiit ad dauid in ſiluam: et conforta-
uit manus eius in deo: dixitqȝ ei. Ne ti-
meas: neqȝ enī inueniet te manus ſaul
patris mei. Et tu regnabis ſuper iſrael:
et ego ero tibi ſecūdus. Sed ⁊ ſaul pater
me⁹ ſcit hoc. Percuſſit ergo vterqȝ fedus
corā dño. Manſitqȝ dauid in ſilua: iona-
thas autem reuerſus eſt in domū ſuā.
Aſcenderunt autē ziphei ad ſaul in ga-
baa dicentes. Nonne ecce dauid latitat
apud nos in locis tutiſſimis ſiue: in col
le achile que ē ad dexteram deſerti. Nūc
ergo ſicut deſiderauit anima tua vt de-
ſcenderes deſcende: noſtrū autē erit vt
tradamus eum in manus regis. Dixitqȝ
ſaul. Benedicti vos a dño: quia do lui-
ſtis vicem meā. Abite ergo oro ⁊ diligen
tius preparate ⁊ curioſius agite: ⁊ conſi-
derate locum vbi ſit pes eius velociter:
vel quis viderit eum ibi. vbi dixiſtis. Re
cogita enim de me ꝙ callide inſidier ei.
D Conſiderate ⁊ videte omnia latibula eius
in quibus abſconditur: et reuertimini
ad me ad rem certā vt vadā vobiſcum.
Quod ſi etiā in terrā ſe obſtruxerit: per
ſcrutabor eum in cunctis milibus iuda.
At illi ſurgentes abierunt in ziph ante
ſaul. Dauid autem ⁊ viri eius erant in de
ſerto maon in campeſtribus ad dexterā
ieſimuth. Iuit ergo ſaul et ſocii eius ad
querēdum eū. Et nunciatū eſt dauid ſta
timqȝ deſcendit ad petrā et verſabatur in
deſerto maon. Quod cum audiſſet ſaul
perſecutus eſt dauid in deſerto maon.
Et ibat ſaul et viri eius ad latus mon-
tis ex parte vna. Dauid autem ⁊ viri eius
erant in latere montis ex parte altera.

Saul perſequitur dauid in maon ſed liberatur ibi.

Porro dauid deſperabat ſe poſſe euade-
re a facie ſaul. Itaqȝ ſaul et viri eius in
modum corone cingebant dauid et vi-
ros eius vt caperent eos. Et nuncius
venit ad ſaul dicens. Feſtina ⁊ veni: quo
niā infuderunt ſe philiſtiim ſuper terrā.
Reuerſus eſt ergo ſaul deſiſtens pſequi
dauid: et perrexit in occurſum philiſti-
norum: propter hoc vocauerunt locum
illum petram diuidentem.

¶ C. S. De fuga dauid in engaddi vbi in ſpelun
ca manens precidit oram clamydis ſaul de iura
mento dauid; inde dauid ad tutiora loca aſcen-
dit. Capitulum .xxiiii.

Aſcendit ergo dauid A
inde et habitauit in
locis tutiſſimis engad
di. Cumqȝ reuerſus
eſſet ſaul poſtꝙ per-
ſecutus eſt philiſteos
nunciauerunt ei dicē-
tes. Ecce dauid in de
ſerto eſt engaddi. Aſſumens ergo ſaul
tria milia electorum virorum et omni
iſrael perrexit ad inueſtigandum dauid
et viros eius: etiā ſuper abruptiſſimas
petras que ſolis ibicibus peruie ſunt.
Et venit ad caulas ouium que ſe offere-
bant vianti: eratqȝ ibi ſpelunca quam
ingreſſus eſt ſaul vt purgaret vētrē. Por
ro dauid ⁊ viri ei⁹ in interiore parte ſpe-
lunce latebant. Et dixerunt ſerui dauid
ad eū. Ecce dies de qua locutus eſt do-
minus ad te: ego tradam tibi inimicum
tuum vt facias ei ſicut placuerit in ocu-
lis tuis. Surrexit ergo dauid et preſci-
dit oram chlamydis ſaul ſilenter. Poſt
hec percuſſit cor ſuū dauid eo ꝙ abſcidiſ
ſet oram chlamydis ſaul. Dixitqȝ ad vi- B
ros ſuos. Propicius ſit mihi domin⁹ ne
faciam hanc rem dño meo chriſto domi
ni: vt mittam manum meam in eum:
quia chriſtus dñi ē. Viuit dñs: quia niſi
dñs percuſſerit eum aut dies eius vene-
rit vt moriatur: aut deſcendens in pre-
lium perierit: propicius mihi ſit dñs vt
non mittam manum meam in chriſtum
dñi. Et confregit dauid viros ſuos ſer-
monibus iſtis: et non permiſit eos: vt
conſurgerent in ſaul. Porro ſaul exur-
gens de ſpelunca pergebat cepto itinere.
Surrexit autem dauid poſt eum: ⁊ egreſ
ſus de ſpelunca clamauit poſt tergum
ſaul dicens. Domine mi rex. Et reſpe-
xit ſaul poſt ſe: et inclinans ſe dauid pro
nus in terram adorauit. Dixitqȝ ad ſaul.
Quare audis verba hominum loquentiū
dauid querit malum aduerſum te? Ecce C
hodie viderunt oculi tui ꝙ tradiderit
te dñs in manu mea in ſpelunca: et co-
gitaui vt occiderem te: ſed pepercit tibi
oculus meus. Dixi enim. Non extendam
manū meam in dñm meum: quia chriſtus
domini eſt. Quin potius pater mi vide
et cognoſce oram chlamydis tue in ma
nu mea: quoniā cū preſcinderē ſummi-
tatem chlamydis tue nolui extendere
manū meam in te. Animaduerte et vide
quoniā non eſt in manu mea malū neqȝ
iniquitas: neqȝ peccaui in te. Tu autem

De fuga dauid in engaddi.

Saul repitur ſolus a dauid et ſuis cui ſo lū clamidē ſcidit in ſpelūca.

i. q. i. c. Domimus.

x. q. v. c. Plerumqȝ.

De pe. di. v. c. Vt cognoueris. § Opponitur. ſ. x. 6. do.

Saul preter clemam dauid in eū pacificatꝰ ſi tollerat.

inſidiaris anime mee vt auferas eã. Iu
dicet dominus inter me ⁊ te ⁊ vlciſcatur
me domin⁹ et te: manus autem mea nõ
ſit in te: ſicut ⁊ in prouerbio antiquo dici
tur. Ab impijs egredietur impietas. Ma‑ (De pe..diſ. ‑ .ſ. oppo‑ ‑atur.)
nus ergo mea non ſit in te. Quẽ perſeq̃‑
ris rex iſrael: quẽ perſequeris? Canẽ mor
tuum perſequeris et pulicem vnũ. Sit (b)
dominus iudex et iudicet inter me et te.
et videat et iudicet cauſam meã: ⁊ eruat
me de manu tua. Cum autem cõpleſſet
dauid loquens ſermones huiuſcemodi
ad ſaul: dixit ſaul. Nunquid vox hec tua
eſt fili mi dauid? Et leuauit ſaul vocem
ſuam et fleuit: dixitq̃ ad dauid. Iuſtior
tu es q̃ ego. Tu enim tribuiſti mihi bona:
ego autem reddidi tibi mala. Et tu indi‑
caſti mihi hodie que feceris mihi bona:
quomodo tradiderit me dominus ĩ ma‑
nu tua et non occideris me. Quis enim
cum inuenerit inimicum ſuum dimittet
eum in via bona. Sed dñs reddat tibi vi
ciſſitudinem hanc: pro eo q̃ hodie opera
tus es in me. Et nunc quia ſcio q̃ certiſſi‑
me regnaturus ſis ⁊ habiturus in manu
tua regnũ iſrael: iura mihi in domino ne
deleas ſemen meum poſt me: neq̃ aufe‑
ras nomẽ meum de domo patris mei: et
iurauit dauid ſauli. Abijt ergo ſaul ĩ do‑
mum ſuam: ⁊ dauid ⁊ viri eius aſcende
runt ad tutiora loca.

¶ C. G. de morte ſamuelis: de ira dauid cõtra nabal: de prudẽtia abigail que venit obuiam dauid quã poſt mortem nabal dauid duxit in vxorem: ⁊ q̃ ſaul dedit michol phalti. Cap. xxv.

(M) (De morte Samuelis. ſ. 28. 4.)

Mortuus eſt autem ſa‑
muel ⁊ cõgregatus eſt
vniuerſus iſrael: ⁊ plã
xerunt eum nimis: et
ſepelierunt eum in do
mo ſua in ramatha.
Conſurgẽſq̃ dauid de
ſcendit in deſertũ pha
ran. Erat autem vir quiſpiam in ſolitu‑
dine maon et poſſeſſio eius in carmelo:
homo ille magn⁹ nimis. Erãtq̃ ei oues (Dauid mi‑ſit ad na‑bal pro vi‑ctualib⁹ q̃ denegat iõ iraſcitur dauid.)
tria milia ⁊ mille capre. Et accidit vt ton
deretur grex eius ĩ carmelo. Nomen au
tem viri illius erat nabal: ⁊ nomen vxo‑
ris eius abigail. Eratq̃ mulier illa pru‑
dentiſſima ⁊ ſpecioſa. Porro vir eius du
rus et peſſimus et malicioſus. Erat au‑
tem de genere caleb. Cũ autem audiſſet
dauid in deſerto q̃ tonderet nabal gregẽ
ſuum miſit decem iuuenes et dixit eis.
Aſcẽdite in carmelum et venietis ad na
bal ⁊ ſalutabitis eum ex nomine meo pa
cifice: ⁊ ſic dicetis. Sit fratribus meis ⁊
tibi pax ⁊ domui tue pax ⁊ omnibus que
cũq̃ habes ſit pax. Et multis annis ſal‑
uos faciẽs tuos ⁊ oĩa tua. Audiui q̃ ton
derũt paſtores tui greges tuos qui erant
nobiſcũ ĩ deſerto. Nunq̃ eis moleſti fui‑
mus: nec aliquando de'uit quicq̃ eis de
grege omni tẽpore quo fuerũt nobiſcũ
in carmelo. Interroga pueros tuos ⁊ in‑ (B)
dicabunt tibi. Nunc ergo inueniant pue (ô. x r. q.)
ri tui gratiã in oculis tuis. In die enim
bona venimus ad te. Quodcunq̃ inue‑
nerit man⁹ tua da ſeruis tuis ⁊ filio tuo
dauid. Cũq̃ veniſſent pueri dauid locu‑
ti ſunt ad nabal omnia verba hec ex no‑
mine dauid et ſiluerunt. Reſpondens
autem nabal pueris dauid: ait. Quis eſt
dauid ⁊ quis eſt filius iſai. Hodie incre‑
uerunt ſerui qui fugiunt dominos ſuos.
Tollam ergo panes meos et aquas me‑
as et carnes pecorum que occidi tonſo‑
ribus meis: ⁊ dabo viris quos neſcio vn‑
de ſint. Regreſſi ſunt itaq̃ pueri dauid
per viam ſuam et reuerſi venerunt et an
nunciauerunt ei omnia verba que dixe‑
rat nabal. Tunc ait dauid pueris ſuis.
Accingatur vnuſquiſq̃ gladio ſuo. Et
accincti ſunt ſinguli gladijs ſuis. Accin
ctuſq̃ eſt et dauid enſe ſuo ⁊ ſecuti ſunt
dauid quaſi quadringenti viri. Porro
ducenti remanſerunt ad ſarcinas. Abi‑
gail autem vxori nabal nunciauit vnus
de pueris ſuis dicens. Ecce dauid miſit (C)
nuncios de deſerto vt benedicerent do‑ (Abigail)
mino noſtro: ⁊ auerſatus eſt eos. Homi‑ (vxor nabal)
nes iſti boni ſatis fuerunt nobis et non (offert da‑)
moleſti: nec quicq̃ aliquando perijt om (uid victua‑)
ni tẽpore quo fuimus conuerſati cũ eis (lia iõ pla‑)
in deſerto. Pro muro erãt nobis tam no (catur.)
cte q̃ in die omnibus diebus quibus pa
uimus apud eos greges. Quãobrem cõ‑
ſidera ⁊ recogita quid facias: quia comple
ta eſt malicia aduerſuz virũ tuũ ⁊ aduer
ſus domũ tuã: ⁊ ipſe eſt filius belial: ita
vt nemo poſſit ei loqui. Feſtinauit igitur
abigail et tulit ducentos panes et duos
vtres vini ⁊ quinq̃ arietes coctos ⁊ q̃nq̃
ſata polẽte: et cẽtum ligaturas vue paſſe
⁊ ducentas maſſas caricarũ ⁊ impoſuit
ſup aſinos dixitq̃ pueris ſuis. Precedi‑
te me ⁊ ecce ego poſt tergu; ſequar vos.
Viro aũt ſuo nabal nõ indicauit. Cum
ergo aſcẽdiſſet aſinũ ⁊ deſcenderet ad ra

dicē mōtis dauid et viri eius deſcēdebāt
in occurſum ei⁹: qb⁹ ⁊ illa occurrit. Et
b ait dauid. Vere fruſtra ſeruaui omnia q̄
huius erant in deſerto: ⁊ nō perijt quicq̄
de cunctis q̄ ad eū ptinebant: ⁊ reddidit
mihi malū p bono. Hec faciat dñs inimi
.g.g.4.c. cis dauid et hec addat. Si reliquero de
q̄ dauid ⁊ oībus q̄ ad ipſum pertinēt vſq̄ mane mi
c.iurauit ⁊ gētem ad parietem. Cū aūt vidiſſet abi
c.ij aliqd. gail dauid: feſtinauit et deſcēdit de aſino
Oratio abi et pcidit corā dauid ſup faciē ſuā: ⁊ ado
gail pruden rauit ſup terrā ⁊ cecidit ad pedes eius ⁊
tis ad da dixit. In me ſit dñe mi hec iniquitas. Lo
uid. quar obſecro ancilla tua in aurib⁹ tuis
et audi verba famule tue. Ne ponat oro
dñs me⁹ rex cor ſuū ſuper virū iſtū ini
quū nabal q: ſm nomē ſuū ſtult⁹ eſt et
ſtulticia ē cū eo. Ego aūt ancilla tua nō
vidi pueros tuos dñe mi quos miſiſti.
Nunc ergo dñe mi viuit dñs: et viuit aīa
tua: q̄ phibuit te ne venires in ſanguinē
e et ſaluauit aīam tuam tibi. Et nūc fiant
ſicut nabal inimici tui: ⁊ qui querūt dño
meo malū. Quapropter ſuſcipe bñdictio
nē hāc quam attulit ancilla tua tibi dño
meo ⁊ da pueris q̄ ſequūtur te dñm meū
Aufer iniquitatem famule tue. Faciens
enim faciet tibi dñs dño meo domum fi
delē: q: plia dñi dñe mi tu prelīaris. Ma
licia ergo nō inueniar in te oībus dieb⁹
vite tue. Si eñi ſurrexerit aliquādo hō p
ſequens te vel querēs animā tuam: erit
aīa dñi mei cuſtodita quaſi i faſciculo vi
uētium apud dñm deū tuū. Porro ini
micorū tuorum aīa rotabitur quaſi i im
petu ⁊ circulo funde. Cū ergo fecerit ti
bi dñs dño meo oīa hec q̄ locutus eſt bo
na de te: ⁊ cōſtituerit te ducē ſup iſrl' nō
erit tibi hoc in ſingultū ⁊ in ſcrupulū cor
dis dño meo q̄ effuderis ſanguinem in
noxium: aut ipſe te vltus fueris. Et cum
bñfecerit dñs dño meo recordaberis an
f cille tue: et tu bñfacies ei. Et ait dauid
Reſponſio ad abigail. Bñdict⁹ dñs deus iſrael: qui
dauid ad miſit te hodie in occurſum meū ⁊ bñdi
abigail. ctum eloquiū tuū: ⁊ bñdictā tu q̄ prohi
buiſti me hodie ne irē ad ſanguinē: et vl
ciſcerer me manu mea. Alioquin: viuit
dñs de⁹ iſrl' q̄ phibuit me ne malū face
rē tibi: niſi cito veniſſes in occurſum mi
hi: nō remanſiſſet nabal vſq̄ ad lucē ma
tutinā mingēs ad parietē. Suſcepit er
go dauid de manu eius oīa q̄ attulerat ei
dixitq̄ ei. Vade pacifice i domū tuam.
Ecce audiui vocē tuā ⁊ honoraui faciem
tuā. Venit aūt abigail ad nabal. Et ecce
erat ei cōuiuiū i domo ei⁹ quaſi cōuiuiū
regis: ⁊ cor nabal iocundū. Erat eñi ebri⁹
nimis: et nō indicauit ei verbū puſillum
aut grāde vſq̄ mane. Diluculo aūt cū di
geſſiſſet vinū nabal indicauit ei vxor ſua
verba hec. Et emortuū eſt cor eius intrin
ſecus ⁊ factus eſt quaſi lapis. Cūq̄ per
trāſiſſent decē dies pcuſſit dñs nabal: et
mortuus eſt. Qd cū audiſſet dauid mor g
tuū nabal ait. Bñdict⁹ dñs q̄ vindicauit Nabal mo
cauſam opprobrij mei de manu nabal: et ritur ⁊ da
ſeruū ſuū cuſtodiuit a malo ⁊ maliciam uid accipit
nabal reddidit dñs in caput eius. Miſit in vxorē a
ergo dauid ⁊ locutus eſt ad abigail. vt ſu bigail.
meret eā ſibi in vxorē. Et venerūt pueri
dauid ad abigail in carmelū: ⁊ locuti ſūt
ad eam dicentes. Dauid miſit nos ad te:
vt accipiat te ſibi in vxorem. Que cōſur
gens adorauit prona in terram ⁊ ait. Ec
ce famula tua ſit in ancillam: vt lauet pe
des ſeruoꝝ dñi mei. Et feſtinauit ⁊ ſurre
xit abigail ⁊ aſcendit ſuper aſinū ⁊ quīq̄
puelle ierunt cum ea pediſſeque eius: et
ſecuta eſt nuncios dauid et facta eſt illi
vxor. Sed et achinoē accepit dauid de Achinoem
iezrael: ⁊ fuit vtraq̄ vxor ei⁹. Saul autē accipit
dedit michol filiā ſuā vxorem dauid alio dauid in
viro phalti filio lais q̄ erat de galim. vxorem mi
chol copu
¶ C. S. De ziphęis qui indicāt ſauli dauid ille lat alteri
venit ad querendū; dauid cum abiſai deſcendit q̄ dauid.
ad ſaul in caſtra; de ciphho aque ⁊ lācea eius ſub
lata: quod eū indicaret ſauli; ille ⁊ euocat eum et
cognoſcit culpam ſuam. Cap. xxvj.

ET venerunt ziphei ad a
ſaul in gabaa dicentes Ziphei ite
Ecce dauid abſcondi rū accuſant
tus eſt in colle achile dauid qui
que eſt ex aduerſo ſoli ſecūdo ap
tudinis. Et ſurrexit prehendit
ſaul et deſcendit in de ſaul dor
ſertum ziph et cum eo mientē cal
tria milia virorum de electis iſrael. vt q̄ parcit.
reret dauid in deſerto ziph. Et caſtrame
tatus eſt ſaul in gabaa achile que erat ex
aduerſo ſolitudinis in via. Dauid autem
habitabat in deſerto. Uidens autem q̄
veniſſet ſaul poſt ſe in deſertum miſit ex
ploratores et didicit q̄ illuc veniſſet cer
tiſſime: et ſurrexit dauid clam ⁊ venit ad
locum vbi erat ſaul. Cumq̄ vidiſſet lo
cum in quo dormiebat ſaul et abner fili⁹
ner princeps milicie eius: ⁊ ſaulē dormi
entem in tētorio: ⁊ reliquū vulgus per cir
cuitum eius ait dauid ad achimelech

ech eum: ⁊ abiſai filiū ſeruie fratrem io-
B ab dicens. Quis deſcendet mecum ad
ſaul in caſtra? dixitq; abiſai. Ego deſcen
dam tecum. Venerunt ergo dauid ⁊ abi
ſai ad pplm nocte: et inuenerunt ſaul ia
centem ⁊ dormientem in tentorio: ⁊ ha-
ſtam fixam in terra ad caput eius: ab-
ner autem ⁊ pplum dormiētes in circui
tu eius. Dixitq; abiſai ad dauid. Con-
cluſit deus inimicum tuum hodie in ma
nus tuas. Nunc ergo pfodiā eum lācea
in terra ſemel: et ſcdo opus non erit. Et
1.R.1.c.dñi dixit dauid ad abiſai. Ne interficias eū.
d.24.b. Quis enim extendet manū ſuā in xpum
dñi ⁊ innocens erit? Et dixit dauid. Ui-
uit dñs: qz niſi dñs percuſſerit eum: aut
dies eius venerit vt moriat aut in pcliū
deſcendens perierit: propitius mihi ſit
dñs ne extendam manum meā in chri-
ſtum dñi. Nunc igit tolle haſtā q̄ eſt ad
caput eius: ⁊ cyphū aque et abeamus.
Tulit igitur dauid haſtā et cyphum aq̄
qui erat ad caput eius: et abierunt. Et
non erat quiſq̄ q̄ videret et intelligeret
et euigilaret: ſed omnes dormiebant qz
ſopor dñi irruerat ſuper eos. Cūq; tran
ſiſſet dauid ex aduerſo ⁊ ſtetiſſet in verti
ce montis de longe: et eſſet grande inter
ualliū inter eos: clamauit dauid ad po-
pulum ⁊ ad abner filiū ner dicens. Non
ne reſpondebis abner? Et reſpondens
C abner ait. Quis es tu qui clamas et in-
quietas regem? Et ait dauid ad abner?
Nunquid non vir tu es? Et quis alius
ſimilis tui in iſrael? Quare ergo non cu-
ſtodiſti dñm tuum regem? Ingreſſus eſt
enī vnus de turba: vt interficeret regem
dñm tuū. Non eſt bonū hoc qḋ feciſti.
Uiuit dñs: qm filij mortis eſtis vos: qz
non cuſtodiſtis dñm veſtrum xpum dñi.
Nunc ergo vide vbi ſit haſta regis: ⁊ vbi
ſit cyphus aque: q̄ erat ad caput eiꝰ. Co
gnouit autē ſaul vocem dauid: et dixit.
Nunquid vox hec tua fili mi dauid? Et
P.s ait dauid? Uox mea dñe mi rex. Et ait
Quam ob cauſam dñs meus perſequit
ſeruum ſuū. Quid feci: aut quod eſt ma-
lum in manu mea? Nunc ergo audi oro
dñe mi rex verba ſerui tui. Si dñs inci-
tat te aduerſum me odoretur ſacrificiū.
Si autem filij hoim: maledicti ſunt in
conſpectu dñi qui eiecerunt me hodie:
vt non habitem in hereditate dñi dicen-
D tes. Uade ſerui dijs alienis. Et nunc nō
effundatur ſanguis meus in terra coraꝫ
dño: qz egreſſus eſt rex iſrael: vt q̄rat pu-
licē vnū ſicut perſequit perdix in monti
bus. Et ait ſaul. Peccaui. Reuertere fili
mi dauid. Nequaq̄ enī vltra tibi malefa
ciā: eo ꝙ precioſa fuerit aīa mea in ocu-
lis tuis hodie. Apparet enī ꝙ ſtulte ege-
rim: ⁊ ignorauerim multa nimis. Et rñ-
dēs dauid ait. Ecce haſta regis tranſeat
vnus de pueris regis ⁊ tollat eā. Dñs au
tem retribuet vnicuiq; ſm iuſticiā ſuā ⁊
fidem. Tradidit enī te dñs hodie in ma-
num meam: ⁊ nolui ꝑ extēdere manum Alia ꝑ nolui
meam in chriſtum domini. Et ſicut ma- tere.
gnificata eſt anima tua hodie in oculis
meis: ſic magnificet anima mea in ocu-
lis dñi: ⁊ liberet me de omni āguſtia. Ait
ergo ſaul ad dauid. Benedictꝰ tu fili mi
dauid. Et quidē faciēs facies: ⁊ potens
poteris. Abijt aūt dauid in viam ſuam:
et ſaul reuerſus eſt in locum ſuum.

¶ C.B. De fuga dauid ad achis regem geth: qui
dedit ei ſicelech: de. predis quas agebat dauid.
Capitulum .xxvij.

ET ait dauid i corde ſuo A
Aliqñ incidam vna die
in manus ſaul. Nonne
melius eſt vt fugiam ⁊
ſaluer in terra philiſti-
norum vt deſperet ſaul
ceſſetq; me querere in
cunctis finibus iſrael?
Fugiā ergo manꝰ eiꝰ. Et ſurrexit dauid
et abijt ipſe ⁊ ſexcenti viri cū eo ad achis
filiū maoch regē geth. Et habitauit dauid J.ſo.a.
cū achis in geth: ipſe ⁊ viri eius: ⁊ domꝰ B
eius: et due vxores eiꝰ: achinoē iezraeli-
tes et abigail vxor nabal carmeli. Et nū-
ciatū eſt ſaul ꝙ fugiſſet dauid in geth: et
nō addidit vltra querere eum. Dixit aūt
dauid ad achis. Si inueni gratiā in ocu
lis tuis detur mihi locus in vna vrbium
regionis huius vt habitem ibi. Cur enī
manet ſeruus tuus in ciuitate regis tecū
Dedit itaq; ei achis in die illa ꝑ ſicelech Alia ꝑ ſice
Propter quam cauſam facta eſt ſicelech leg.
regum iuda vſq; in diem hanc. Fuit au- C
tem numerus dierum quibus habitauit
dauid in regione philiſtinoruꝫ quattuor
menſium. Et aſcendit dauid et viri eiꝰ
et agebant predas de geſſuri ⁊ de gezre ⁊
de amalechitis. Hi enī pagi habitabant
in terra antiquitus euntibus ſur: vſq; in
terram egypti. Et percutiebat dauid om
nem terram illorum: nec relinquebat vi-
uentem virum et mulierē tollenſq; oues

et boues ꝛ aſinos ꝛ camelos ꝛ veſtes re
uertebatur ꝛ veniebat ad achis. Dicebat
aūt ei achis. In quā irruiſti hodie? Rñde
b bat dauid. Cōtra meridiē iude ꝛ contra
meridiē hierameel: ꝛ contra meridiē ceni
Uirū ꝛ mulierē non viuificabat dauid:
nec adducebat in geth dicens. Ne forte lo
quant̄ aduerſum nos. Hec fecit dauid.
Et hoc erat decretū illi oībus dieb⁹ qui
bus habitauit in regione philiſtinorum
Credidit ergo achis dauid dicēs. Mul-
ta mala eñi operatus eſt cōtra pp̄lm ſuū
iſrl̄. Erit igit̄ mihi ſeruus ſempiternus.

¶ F.S. philiſtijm cōtra iſrl̄ cōgregant̄: ſaul in
terficit phitones: ſaul phytoniſſam cōſulit: ſa-
muelem iubet ſuſcitari: ſamuel ſuſcitat⁹ ſauli
dixit. Cras mecū eris tu ꝛ filij. Cap. xxviij.

A Factum eſt autē in die
bus illis. Congregaue
runt philiſthijm agmina
ſua: vt prepararentur
ad bellum contra iſra-
B el. Dixitq; achis ad da
uid. Sciens nunc ſci-
to: quoniā mecū egre-
dieris in caſtris tu ꝛ viri tui. Dixitq; da-
uid a achis. Nūc ſcies q̄ facturus eſt ſer
B.25.a. uus tuus. Et ait achis ad dauid. Et ego
cuſtodē capitis mei ponā te cūctis dieb⁹
Samuel autē mortuus eſt planxitq; eū
omnis iſrael: ꝛ ſepelierunt eum in rama
tha vrbe ſua. Et ſaul abſtulit magos et
hariolos de terra: ꝛ interfecit eos q̄ phy-
thones habebant in ventre. Congrega-
tiq; ſunt philiſthijm et venerunt et caſtra
metati ſunt in ſunā. Congregauit autē
et ſaul vniuerſum iſrael: ꝛ venit ī gelboe
Et vidit ſaul caſtra philiſthijm et timuit
et expauit cor eius nimis. Conſuluitq;
dn̄m et non reſpondit ei neq; p̄ ſomnia
neq; p̄ ſacerdotes: neq; p̄ p̄phetas. Di-
B.14.f. xitq; ſaul ſeruis ſuis. Querite mihi mu-
Leui.20.d lierem habentem phythonē ꝛ vadam ad
Deu.18.b. eam ꝛ ſciſcitabor per illam. Et dixerunt
Act.16.c. ſerui eius ad eū. Eſt mulier phythones
B habēs in endor. Mutauit ergo habitum
ſuum: veſtituſq; eſt alijs veſtimentis: et
abijt ipſe et duo viri cum eo: veneruntq;
ad mulierem nocte: ꝛ ait illi. Diuina mi-
hi in phythone: ꝛ ſuſcita mihi quē dixe-
ro tibi. Et ait mulier ad eum. Ecce tu no
ſti quanta fecerit ſaul: ꝛ quomō eraſerit
magos et ariolos de terra. Quare ergo
inſidiaris aie mee: vt occidar? Et iura-
uit ei ſaul in dn̄o dicēs. Uiuit dn̄s q2 nō
euenient tibi quicq̄ mali propter hanc rē
Dixitq; ei mulier. Quem ſuſcitabo tibi? C
Qui ait. Samuelem mihi ſuſcita. Cum
autem vidiſſet mulier ſamuelem excla-
mauit vocē magna ꝛ dixit ad ſaul. Qua-
re impoſuiſti mihi? Tu es enim ſaul. Di
xitq; ei rex. Noli timere. Quid vidiſti? Et
ait mulier ad ſaul. Deos vidi aſcenden-
tes de terra. Dixitq; ei. Qualis eſt forma
eius? Que ait. Uir ſenex aſcendit et ipſe
amict⁹ eſt pallio. Et intellexit ſaul q̄ ſa
muel eſſet: et inclinauit ſe ſuper faciem
ſuam in terra et adorauit. Dixit autē ſa
muel ad ſaul. Quare inquietaſti me: vt
ſuſcitarer? Et ait ſaul. Coartor nimis. C
Siquidem philiſthijm pugnāt aduerſum
me: ꝛ deus receſſit a me: et exaudire me
noluit: neq; in manu p̄phetarū: neq; p̄
ſomnia. Uocaui ergo te vt oſtenderes
mihi quid faciā. Et ait ſamuel. Quid in
terrogas me: cum dominus receſſerit a
te: ꝛ tranſierit ad emulū tuum? Faciet eñi B.15.E.
tibi dn̄s ſicut locutus eſt in manu mea ꝛ
ſcindet regnū tuum de manu tua: et da-
bit illud p̄ximo tuo dauid: q2 non obedi-
ſti voci dn̄i: neq; feciſti iram furoris eius
in amalech. Idcirco qđ pateris: fecit ti-
bi dn̄s hodie ꝛ dabit dn̄s etiam iſrael te-
cum in manu philiſthijm. Cras autem tu 26.q.5.A.
et filij tui mecum eritis: ſed et caſtra iſ- illud. 2.5.
rael tradet dn̄s in man⁹ philiſthijm. Sta q.c.nec mi
timq; ſaul cecidit porrectus in terram. rum.
Extimuerat eñi verba ſamuel: ꝛ robur B.15.f.
non erat in eo: q2 non comederat panem D
tota die illa. Ingreſſa eſt itaq; mulier il-
la ad ſaul. Conturbatus eñi erat valde.
Dixitq; ad eum. Ecce obediuit ancilla
tua voci tue: et poſui animā meā in ma
nu mea: et audiui ſermones tuos quos
locutus es ad me. Nūc igitur audi et tu
vocē ancille tue: ꝛ ponam corā te buccel
lam panis vt comedens conualeſcas: et
poſſis iter agere. Qui renuit ꝛ ait. Non
comedam. Cogerunt autem eum ſerui Ecc̄.18.
ſui ꝛ mulier: ꝛ tandē audita voce eorum
ſurrexit de terra: et ſedit ſup̄ lectum. Mu
lier autem illa habebat vitulum paſcua-
lem in domo: et feſtinauit ꝛ occidit eum
Tollenſq; farinam miſcuit eam: ꝛ coxit
azyma: et poſuit ante ſaul et ante ſeruos
eius. Qui cum comediſſent ſurrexerunt
ꝛ ambulauerunt per totam noctem illā.

¶ C.S. De reuerſione dauid ab exercitu phili-
ſthijm. Capitulum xxix.

A Congregata ſunt ergo
phiſiſtijm vniuerſa ag
mina in aphec. Sed ⁊
iſrael caſtrametatꝰ eſt
ſuper fontem qui erat
i iezrael. Et ſatrape ꝗ
dē philiſthijm īcedebāt
in cēturijs ⁊ milibus.
Dauid aūt ⁊ viri eius erāt in nouiſſimo
agmie cū achis. Dixerūtqꝫ pricipes phi
liſtijm ad achis. Quid ſibi voluūt hebrei
iſti? Et ait achis ad principes philiſthijm
Nunqd ignoratis dauid ꝗ fuit ſeruꝰ ſaul
regis iſrael: ⁊ eſt apud me multis diebꝰ
Alꝰ vel. ✠ ⁊ annis? Et nō inueni i eo quicꝗ̄ ma
B li ex die qua trāſfugit ad me vſqꝫ ad diez
S.ꝑa.18.a. hāc. Irati ſūt aūt aduerſus eū pricipes
philiſthijm ⁊ dixerūt ei. Reuertat̄ vir ⁊ ſe
deat in loco ſuo in quo cōſtituiſti cuz: et
nō deſcēdat nobiſcū in preliū: ne fiat no
bis aduerſarius: cū preliari ceperimus:
quō eīn aliter poterit placare dn̄m ſuū:
niſi i capitibus noſtris? Nōne iſte eſt da
S.18.b.et.f. uid cui cātabant in choris dicētes. Per
51.b. cuſſit ſaul in milibus ſuis: ⁊ dauid in de
C cē milibus ſuis? Uocauit ergo achis da
Eccl.47.a uid ⁊ ait ei. Uiuit dn̄s qꝛ rectus es tu et
bonꝰ in cōſpectu meo: ⁊ exitꝰ tuus ⁊ in
troitꝰ tuus mecū eſt in caſtris. Et nō in
ueni in te quicꝗ̄ mali ex die qua veniſti
ad me vſqꝫ in diem hāc ſed ſatrapis nō
places. Reuertere ergo ⁊ vade in pace: et
nō offendas oculos ſatraparū philiſthijm
Dixitqꝫ dauid ad achis. Quid eīn feci: et
quid inueniſti in me ſeruo tuo a die qua
fui in cōſpectu tuo vſqꝫ in diē hāc: vt nō
veniā ⁊ pugnē contra inimicos dn̄i mei
D regis? Rūdens aūt achis: locutus eſt ad
dauid. Scio quia bonus es tu in oculis
meis ſicut angelus dei: ſed pricipes phi
liſtinorū dixerūt. Nō aſcendet nobiſcum
in preliū. Igit̄ conſurge mane tu ⁊ ſerui
dn̄i tui qui venerunt tecū: et cū de nocte
ſurrexeritis et ceperit dilucēſcere pergi
te. Surrexit itaqꝫ de nocte dauid ipſe et
viri eius: vt ꝓficiſcerentur mane: ⁊ reuer
terentur ad terram philiſthijm: philiſthijm
autem aſcenderūt in iezrael.

¶ I. S. Dauid reuertēs ſicelech ſuccēſam īue
nit cōſuluit dn̄m: ⁊ ꝑſecutꝰ eſt latrunculos ci
baniqꝫ puerū egyptiū: irruit dauid in hoſtes:
⁊ accepit predam ⁊ diuiſit eam equaliter rema
nentibus ad ſarcinas ⁊ ad prelium deſcēdenti
bus dona mittis ſenioribus iuda. Capi.xxx.

A C Umqꝫ veniſſent dauid
⁊ viri eius i ✠ ſicele. h Alꝰ ✠ ſice
die tertia: amalechite les.
impetū fecerāt ex par
te auſtrali in ſicelech ⁊
percuſſerant ſicelech ⁊
ſuccenderant eā igni.
Et captiuas duxerunt
mulieres ex ea a minimo vſqꝫ ad magnū
et non interfecerant quempiā ſed ſecum
duxerant ⁊ pergebant itinere ſuo. Cum
ergo veniſſet dauid ⁊ viri eiꝰ ad ciuitatē
et inueniſſent eā ſuccenſam igni et vxo
res ſuas ⁊ filios ſuos ⁊ filias ductas eſ
ſe captiuas. Leuauerūt dauid ⁊ ppl̄us ꝗ
erat cū eo voces ſuas: et planxerunt do S.27.a.
nec deficerent in eis lachryme. Siquidē
⁊ due vxores dauid captiue ducte fuerāt
achinoē iezraelites ⁊ abigail vxor nabal B
carmeli: ⁊ cōtriſtatꝰ eſt dauid valde. Uo
lebat enim eum populus lapidare: quia
amara erat anima vniuſcuiuſqꝫ viri ſu
per filijs ſuis et filiabus. Confortatus
eſt autem dauid in domino deo ſuo: et
ait ad abiathar ſacerdotem filium achi
melech. Applica ad me ✠ ephot. Et ap S.21.b.
plicuit abiathar ephot ad dauid et conſu Alꝰ ✠ ephod
luit dauid dominum dicens. Perſequar
latrunculos hos: et comprehendam eos
an non? Dixitqꝫ ei dominus. Perſeque
re: abſqꝫ dubio enim comprehendes eos
et excuties predam. Abijt ergo dauid
ipſe et ſexcenti viri qui erant cum eo: et C
venerunt vſqꝫ ad torrentem beſor: ⁊ laſ
ſi quidem ſubſtiterunt. Perſecutus eſt
autem dauid ipſe et quadringenti viri
cum eo. Subſtiterant enim ducenti qui
laſſi tranſire non poterant torrentem be
ſor. Et inuenerunt virum egyptium in
agro et adduxerunt eum ad dauid. De
deruntqꝫ ei panem vt comederet et bibe
ret aquam: ſed et fragmen maſſe carica
rum: et duas ligaturas vue paſſe. Qui
cuz comediſſet: reuerſus eſt ſpiritus eiꝰ
et refocillatus eſt. Non enim comederat
panem: neqꝫ biberat aquam tribꝰ diebꝰ
et tribus noctibus. Dixit itaqꝫ ei dauid.
Cuius es tu vel vn̄: et quo pergis? Qui
ait. Puer egyptius ego ſum ſeruus viri
amalechite. Dereliquit aūt me dn̄s meꝰ
quia egrotare cepi nudiuſtertius. Si D
quidem nos erupimus ad auſtralē pla
gam cerethi et contra iudam: et ad me
ridiem caleph: ⁊ ſicelech ſuccendimus
igni. Dixit itaqꝫ ei dauid. Potes me du

cere ad cuneū iſtū? Qui ait. Iura mihi ꝑ
deū ꝙ nō occides me: ⁊ nō tradas me in
manu dñi mei: ⁊ ego ducā te ad cuneum
iſtū. Et iurauit ei dauid. Qui cū duxiſſet
eū: ecce illi diſcūbebant ſup faciē vniuer
ſe terre comedentes ⁊ bibentes: ⁊ quaſi
feſtum celebrantes diē ꝓ cūcta preda: et
E ſpolijs que ceperāt de terra philiſthijm et
de terra iuda. Et percuſſit eos dauid a
veſpere vſqꝫ ad veſperā alterius diei: et
nō euaſit ex eis quiſq̄ niſi tantum qua-
dringēti viri adoleſcētes: qui aſcēderant
camelos et fugerant. Eruit ergo dauid
oīa que tulerant amalechite: ⁊ duas vxo
res ſuas eruit. Nec defuit quiſq̄ a paruo
vſqꝫ ad magnū tā de filijs ꝗ̄ de filiabus
et de ſpolijs et quecūqꝫ rapuerāt omnia
reduxit dauid ⁊ tulit vniuerſos greges ⁊
armenta: et minauit ante faciē ſuam.
Dixeruntqꝫ. Hec eſt preda dauid. Venit
Alꝰ ✠ laſſi. autem dauid ad ducentos viros q̄ ✠ laſ-
F ſi ſubſtiterant: nec ſequi poterant dauid
et reſidere eos iuſſerat in torrente beſor.
Qui egreſſi ſunt obuiā dauid et populo
qui erat cum eo. Accedens autē dauid
ad populum: ſalutauit eos pacifice. Re
ſpondenſqꝫ omnis vir peſſimus et ini-
quus de viris qui erant cum dauid di-
xit. Quia non venerunt nobiſcum non
dabimus eis quicq̄ de preda quam erui
mus: ſed ſufficiat vnicuiqꝫ vxor ſua et fi
lij: quos cum acceperint recedant. Dixit
autē dauid. Non ſic facietis fratres mei
de his que tradidit nobis dominꝰ et cu-
ſtodiuit nos et dedit latrunculos q̄ eru-
Alꝰ ✠ manū peerāt aduerſum nos in ✠ manꝰ noſtras
noſtra. nec audiet vos quiſq̄ ſub ſermone hoc.
G Equa enī pars erit deſcēdētis ad preliū
et remanentis ad ſarcinas et ſimiliter di
uident. Et factum eſt hoc ex die illa: ⁊ de
inceps conſtitutum et prefinitum ⁊ qua
ſi lex in iſrael vſqꝫ in diem hanc. Venit
Alꝰ ✠ ſicele- ergo dauid in ✠ ſicelech: ⁊ miſit dona de
ch. preda ſenioribus iuda et proximis ſuis:
dicens. Accipite benedictionem de pre-
da hoſtium dñi. His qui erant in bethel
et qui in ramoth ad meridiem: et qui in
gether: et qui in aroer: et qui in ſepha-
moth: et qui in eſthama: ⁊ qui in rachel
et qui in vrbibus hieremeli: et qui in vr-
bibus ceni: ⁊ qui in harama: ⁊ q̄ in lacu
Alꝰ ✠ aſati ✠ aſan: ⁊ q̄ in athach: ⁊ q̄ in hebrō: et reli
quis q̄ erant in his locis: in quibus com
moratus fuerat dauid et viri eius.

¶ C. S. de fuga ⁊ ſede iſrael: de morte ſaul e ⁊

trium filiorum eius: de armis eius ⁊ capite: de
viris iabes galaad qui tulerunt cadauera ſau
lis: ⁊ filiorum eius: de muro bethſan: ⁊ ſepelie-
runt in nemore iabes. Capi. xxxi.

Philiſthijm autē pugna- A
bant aduerſum iſrael. 1. Par. 10. a.
Et fugerūt viri iſrael
ante faciē philiſthijm: ⁊
ceciderūt interfecti in
mōte gelboe. Irruerūt
qꝫ philiſthijm in ſaul ⁊ fi-
lios eius: et percuſſerūt
ionathā et abinadab et melchiſue filios
ſaul totūqꝫ pōdus prelij verſum eſt i ſaul
Et ꝯſecuti ſunt eū viri ſagittarij: ⁊ vulne B
ratus ē vehemēter a ſagittarijs. Dixitqꝫ
ſaul ad armigerū ſuū. Euagina gladium Iudi. 8. c.
tuū ⁊ percute me ne forte veniant incircū 1. Par. 10. a.
ciſi iſti et interficiāt me illudentes mihi.
Et noluit armiger eiꝰ: fuerat enī nimio
terrore perterritus. Arripuit itaqꝫ ſaul gla
dium ſuū ⁊ irruit ſup eū. Quod cū vidiſ
ſet armiger eius: videlicet ꝙ mortuus eſ
ſet ſaul: irruit etiam ipſe ſup gladiū ſuū
et mortuus eſt cum eo. Mortuus eſt er-
go ſaul ⁊ tres filij eius: ⁊ armiger illius
et vniuerſi viri eiꝰ in die illa pariter. Vi-
dentes aūt viri iſrael qui erant trās val-
lem ⁊ trans iordanē: ꝙ fugiſſent viri iſra
elite: ⁊ ꝙ mortuꝰ eſſet ſaul ⁊ tres filij eiꝰ
reliquerunt ciuitates ſuas et fugerunt.
Veneruntqꝫ philiſthijm ⁊ habitauerūt ibi.
Facta autē die altera venerūt philiſthijm
vt expoliarent interfectos ⁊ inuenerunt
ſaul ⁊ tres filios eius iacentes in ✠ mō
te gelboe. Et pciderunt caput ſaul: ⁊ ex- Alꝰ ✠ mōd
poliauerunt eū armis: ⁊ miſerunt in ter-
ram philiſthinorū ꝑ circuitū vt annūciare C
tur in tēplis idolorū et in pplis. Et poſue
rūt arma eius in tēplo aſtaroth: corpus
vero eius ſuſpenderūt in muro bethſan.
Quod cum audiſſent habitatores iabes
galaad: quecūqꝫ fecerant philiſthijm ſaul
ſurrexerunt omnes viri fortiſſimi: ⁊ am-
bulauerunt tota nocte ⁊ tulerunt cada-
uer ſaul: ⁊ cadauera filiorū eius de muro
bethſan. Veneruntqꝫ viri iabes galaad et
cōbuſſerunt ea igni: ⁊ tulerunt oſſa eorum
et ſepelierunt in nemore iabes: ⁊ ieiuna-
uerunt ſeptem diebus.

¶ Explicit liber primus ſamuelis.

¶ Incipit ſecundus liber ſamuelis.

¶ C.S. De ſede eius ſ[illegible] attulit diadema ⁊ armil-
lam ſaulis dicens ꝙ occiderat ſaul: de planctu
dauid ſuper ſaul: ⁊ ionathā. Capitulū .j.

A FActum eſt au-
tem poſtq̄ mortuꝰ eſt
ſaul: vt dd reuerteret̄ a
cede amalech: ⁊ mane-
Als ✠ ſice- ret in ✠ ſicelech duos
leg. dies. In die autem ter-
tia apparuit homo ve-
1.reg.4.c. niens de caſtris ſaul veſte conſciſſa ⁊ pul-
uere conſperſus caput. Et vt venit ad da-
uid: cecidit ſuper faciem ſuam: et adora-
uit. Dixitq̄ ad eum dauid. Unde venis?
Qui ait ad eum. De caſtris iſrael fugi. Et
J.24.c. dixit ad eum dauid quod eſt verbum qd̄
1.pa.31.b. factum eſt indica mihi: qui ait. Fugit
populus ex prelio: et multi corruentes
e populo mortui ſunt: ſed et ſaul et io-
B nathas filios eius interierunt. Dixitq̄ da-
uid ad adoleſcentem qui nunciabat ei.
Unde ſcis quod mortuus eſt ſaul et iona-
Als ✠ nar- thas filius eius? Ait adoleſcens q̄ ✠ nun-
rabat. ciabat ei. Caſu veni in mōtem gelboe: et
ſaul incumbebat ſuper haſtā ſuā. Porro
currus ⁊ equites appropinquabant ei: et
conuerſus poſt tergū ſuū: vidēſq̄ me vo-
cauit: Cui cū r̄ndiſſem adſum. Dixit mi-
hi. Quis nā es tu? Et aio ad eū. Amale-
chites ego ſum. Et locutꝰ eſt mihi. Sta
ſuper me ⁊ interfice me: q̄m tenēt me an-
guſtie: ⁊ adhuc tota anima mea i me eſt.
Stanſq̄ ſup eū: occidi illū. Sciebā eñ
ꝙ viuere nō poterat poſt ruinam. Et tu-
li diadema qd̄ erat in capite eius ⁊ armil-
lā de brachio illiꝰ: ⁊ attuli ad te dñī meū
C huc. Apprehendēs aūt dauid veſtimen-
J.3.f.⁊.J. ta ſua ſcidit: oēſq̄ viri q̄ erāt cū eo: ⁊ plā-
13.f. xerunt ⁊ fleuerūt ⁊ ieiunauerunt vſq̄ ad
veſperā ſup ſaul ⁊ ſup ionathan filiū eiꝰ
⁊ ſup populū dñi ⁊ ſup domū iſrl̄ eo ꝙ
corruiſſent gladio. Dixitq̄ dauid ad iuue-
nem qui nūciauerat ei. Unde es tu? Qui
r̄ndit filius hominis aduene amalechite
ego ſum. Et ait ad eū dauid. Quare non
De pe.diſ. timuiſti mittere manū tuā: vt occideres
2.§. oppo- xp̄m dñi. Uocanſq̄ dauid vnū de pueris
nitur. ſuis: ait. Accedens irrue in eū. Qui percuſ-
3.q.1.c.do- ſit illū ⁊ mortuus eſt. Et ait ad eū dauid
minum. Sanguis tuus ſuper caput tuū. Os eñ
tuū locutū eſt cōtra te dicēs. Ego inter-
feci xp̄m dñi. Planxit autem dauid plan-
ctū huiuſcemodi ſuper ſaul ⁊ ionathan
Als ✠ in- filiū eiꝰ: ⁊ p̄cepit vt docerent filios ✠ iu-
ſtorum. da arcū: ſicut ſcriptum eſt in libro iuſto-
rū. Et ait. Conſidera iſrael pro his qui Als ✠ iſrl̄
mortui ſūt ſup excelſa tua vulnerati. In- et iuda.
clyti iſrael ſuper montes tuos interfecti D
ſunt. Quomodo ceciderunt fortes. Noli-
te annunciare in geth: neq̄ annuncietis
in compitis aſcalonis: ne forte letentur
filie philiſthijm: ne exultēt filie incircūciſo-
rum. Mōtes gelboe: nec ros nec pluuia
✠ veniant ſuper vos. Neq̄ ſint agri pri- Als ✠ ve-
mitiarum: q2 ibi abiectus eſt clypeus for- niat.
tium: clypeus ſaul quaſi non eſſet vnctꝰ
oleo: a ſanguine interfectorū ab adipe for-
tium. Sagitta ✠ ionathe nunq̄ rediit re- Als ✠ iona-
troſum: ⁊ gladius ſaul non eſt reuerſus tham.
inanis. Saul ⁊ ionathas amabiles ⁊ de-
cori valde in vita ſua: in morte quoq̄ nō
ſunt diuiſi. Aquilis velociores leonibus
fortiores. Filie iſrael ſuper ſaul flete: que
veſtiebat vos coccino in delitijs: qui prebe-
bat ornamenta aurea cultui veſtro. Quo-
modo ceciderunt fortes in prelio. Iona-
thas i excelſis tuis occiſus eſt. Doleo ſu-
per te frater mi ionatha decore nimis: et
amabilis ſup amorem mulierum. Sicut
mater vnicum amat filiū ſuū: ita ego te
diligebam. Quomodo ceciderunt robu-
ſti: ⁊ perierunt arma bellica?

¶ C.S. De prima vnctione dauid in hebron: de
nuncijs eius ad viros iabes galaad: de iſboſeth:
de prelio puerorum dauid ⁊ puerorum ſaul: de
morte aſabel: ioab: ⁊ abiſai fratres perſequunt̄
abner propter mortem aſabel fratris eorum ⁊ re-
uertuntur. Capitulum .ij.

IGitur poſt hec conſu- A
luit dauid dñm dicēs.
Num aſcēdam in vnam
de ciuitatibus iuda. Et
ait dominus ad eum.
Aſcēde. Dixitq̄ dauid.
Quo aſcendam? Et re-
ſpondit ei. In hebron.
Aſcendit ergo dauid et due vxores eius
achinoem iſraelites ⁊ abigail vxor nabal
carmeli: ſed ⁊ viros qui erant cum eo: du-
xit dauid ſingulos cum domo ſua: ⁊ man-
ſerunt in oppidis hebron. Ueneruntq̄ vi- 1.reg.31.d
ri iuda: et vnxerunt ibi dauid: vt regnaret B
ſuper domum iuda. Et nunciatum eſt da-
uid: ꝙ viri iabes galaad ſepeliſſent ſaul.
Miſit ergo dauid nuncios ad viros ia-
bes galaad. Dixitq̄ ad eos. Bñdicti vos
a domino qui feciſtis miſericordiam hāc
cum domino veſtro ſaul ⁊ ſepeliſtis eū.
Et nūc retribuet vobis quidem dominꝰ
miſericordiā ⁊ veritatem: ſed et ego red-
dam gratiam eo ꝙ feciſtis verbum iſtud.

Confortentur manus veſtre: et eſtote filij
fortitudinis: licet enim mortuus ſit dñs
veſter ſaul: tamē me vnxit dom⁹ iuda ī re
gem ſibi. Abner autē filius ner princeps
exercitus ſaul: tulit iſboſeth filium ſaul:
c ꝛ circumduxit eum per caſtra: regēq; cōſti
Alī. ieſſuri. vel aſſuri. vel eſſuri. tuit ſuper galaad ꝛ ſuper ✠ geſſuri: ꝛ ſu
per iezrael: ꝛ ſuper ephraim ꝛ ſup benia
min ꝛ ſup iſrael vniuerſum. Quadragin
ta annorū erat iſboſeth filius ſaul cū re
gnare cepiſſet ſup iſrael: ꝛ duobus annis
regnauit. Sola aūt dom⁹ iuda ſequebat
j.ſ.a. dauid. Et fuit numerus dierū quos cōmo
ratus eſt dauid: imperās in hebrō ſuper
domū iuda ſeptē annorū et ſex menſium
Egreſſuſq; eſt abner filius ner: et pueri
iſboſeth filij ſaul de caſtris in gabaon.
Porro ioab filius ſaruie: et pueri dauid
d egreſſi ſunt: et occurrerūt eis iuxta piſci
nam gabaon. Et cum in vnū cōueniſſent
e regiōe: ſederūt hi in vna parte piſcine
illi ex altera. Dixitq; abner ad ioab. Sur
gant pueri: ꝛ ludant coram nobis. Et re
ſpondit ioab. Surgant. Surrexerunt er
go et tranſierūt numero duodecim de bē
iamin ex parte iſboſeth filij ſaul: ꝛ duo
decim de pueris dauid: Apprehenſoq;
vnuſquiſq; capite comparis ſui: defixit gla
diū in lat⁹ contrarij: ꝛ ceciderunt ſimul.
Vocatūq; eſt nomē loci illi⁹ ager robu
ſtorū in gabaon. Et ortū eſt bellū durū ſa
tis in die illa. Fugatuſq; eſt abner et viri
iſrael a pueris dauid. Erant aūt ibi tres
e filij ſaruie: ioab ꝛ abiſai et aſahel. Porro
aſahel curſor velociſſimus fuit quaſi vn⁹
de capreis que morantur in ſiluis. Per
ſequebatur autem aſahel abner: et nō de
Alī. neq; clinauit ✠ ad dexterā ✠ ſiue ad ſiniſtrā
Alī. neq; omittēs perſeq̄ abner. Reſpexit itaq; ab
ner poſt tergum ſuū: ꝛ ait. Tu ne es aſa
e hel. Qui reſpondit. Ego ſum. Dixitq; ei
abner. Vade ad dexteram ſiue ad ſiniſtrā
et apprehende vnum de adoleſcentibus
et tolle tibi ſpolia eius. Noluit autē aſa
hel omittere q̄n vrgeret eum. Ruſumq;
locutus eſt abner ad aſahel. Recede ꝛ no
li me ſequi: ne forte cōpellar confodere
te in terram: et leuare non potero faciē
meam ad ioab fratrem tuum. Qui audi
f re contempſit et noluit declinare. Per
j.ſſ.b. cuſſit ergo eum abner auerſa haſta in in
guine ꝛ trāſfodit: et mortuus eſt in eodē
loco. Omneſq; qui tranſibant per locum
in quo ceciderat aſahel et mortuus erat
ſubſiſtebant. Perſequentibus autem io
ab et abiſai fugientem abner: ſol occu

bult. Et venerūt vſq; ad collem aque duc
tus: qui eſt ex aduerſo vallis: et itineris
deſerti in gabaon. Congregatiq; ſunt fi
lij bēiamin ad abner: ꝛ cōglobati in vnū
cuneū: ſteterunt in ſūmitate tumuli vni⁹
Et exclamauit abner ad ioab ꝛ ait. Num Ne.17.d.
vſq; ad internitionem tuus mucro deſe
uiet? An ignoras: q̄ pericioloſa ſit deſpe
ratio? Vſq; quo nō dicis populo: vt omit g
tat pſequi fratres ſuos? Et ait ioab. Vi j.20.d.
uit dominus: ſi locutus fuiſſes mane re
ceſſiſſet popul⁹ perſequens fratrē ſuum
Inſonuit ergo ioab buccina et ſtetit oīs
exercitus: nec perſecuti ſunt vltra iſrael
nec inierc certamen. Abner autem et vi
ri eius abierunt per campeſtria moab to
ta nocte illa: ꝛ tranſierunt iordanem: et
luſtrata omni bethoron venerunt ad ca
ſtra. Porro ioab reuerſus omiſſo abner
cōgregauit omnem populū: et defuerūt
de pueris dauid decem ꝛ nouē viri exce
pto ✠ aſahele. Serui aūt dauid percuſſe Alī. aſa hel.
rūt de beniamin: ꝛ de viris qui erant cū
abner trecentos ſexaginta: qui et mortui
ſunt. Tuleruntq; aſahel ꝛ ſepelierunt eū
in ſepulchro patris ſui ī bethleem: et am
bulauerunt tota nocte ioab et viri q̄ erāt
cum eo: et in ipſo crepuſculo peruene
runt in hebron.

¶ C. iii. De filijs dauid natis in hebron: quō abner iratus cōtra iſboſeth p̄ concubina reſpha patris ſui miſit ad dauid: dauid michol vxorem ſuam petijt: ꝛ ad iſboſeth miſit illa aūt venit ad dauid: ꝛ abner dimiſſo a dauid ioab iecit reduci eum ꝛ occidit: dauid plangit abner. Ca. iij.

Facta eſt ergo lōga cō a
certatio inter domum
dauid ꝛ inter domum
ſaulis: dauid pficiens
ꝛ ſemper ſeipſo robu
ſtior: domus autē ſaul
decreſcens quotidie.
Natiq; ſunt ſex filij da
uid in hebrō. Fuitq; primogenitus eius
ammon de achinoem iezraelite: et poſt
eum cheleab de abigail vxore nabal car
meli. Porro tertius abſalon filius maa
cha filie tholomai regis geſſur. Quar
tus autem adonias filius agith. Et quin
tus ſaphacias filius abithal. Sextus q̄
q; iethraam de egla vxore dauid. Hi nati
ſunt dauid in hebron. Cū ergo eſſet pre
lium inter domū ſaul ꝛ domū dauid: ab
ner filius ner regebat domum ſaul. Fue
rat autē ſauli concubina nomine reſpha
filia achia: ingreſſuſq; eſt ad eā abner.

Dixitqꝫ iſboſeth ad abner. Quare ingreſ
B ſus es ad concubinam patris mei? Qui
iratus nimis propter verba iſboſeth: ait.
Nunquid caput canis ego ſum aduerſum
iudam hodie qui fecerim miam ſup do-
Aliter ✠ ma- mum ſaul patris tui: et ſuper fratres et
nu. proximos eius: ⁊ non tradidi te in ✠ ma-
J. eodem. nus dauid: ⁊ requiſiſti i me: ꝙ argueres
pro muliere hodie. Hec faciat de⁹ abner
et hec addat ei: niſi quomodo iurauit do-
minus dauid: ſic faciam cum eo: vt trāſ-
feratur regnum de domo ſaul: ⁊ eleuetur
thronus dauid ſuper iſrael ⁊ ſuper iudā
a dan vſqꝫ berſabee. Et nō potuit reſpō-
dere ei quicꝙ quia metuebat illum. Mi-
ſit ergo abner nūcios ad dauid in hebrō
pro ſe dicentes. Cuius eſt terra? Et vt lo-
querentur. Fac mecum amicitias: ⁊ erit
manus mea tecum: ⁊ reducam ad te vni-
C uerſum iſrael. Qui ait. Optime. Ego fa-
ciam tecū amicitias: ſed vnā rem peto a
[illegible] ✠ ſic pe- te: dicens. Non videbis faciam meam an
eſt mihi. teꝙ adduxeris ✠ mihi michol filiā ſaul
et ſic venies ⁊ videbis me. Miſit autem
1. reg. 18. g. dauid nuncios ad iſboſeth filium ſaul:
dicens. Redde vxorem meā michol quā
deſpondi mihi centum preputijs ph[i]li-
ſtijm. Miſit ergo iſboſeth: et tulit eam a
viro ſuo phaltiel filio lais. Sequebatur-
qꝫ eam vir ſuus plorans vſqꝫ bahurim.
[illegible] ✠ fuge Et dixit ad eum abner. Vade ✠ ⁊ reuer-
eſt ei. tere. Qui reuerſus eſt. Sermonem quo-
qꝫ intulit abner ad ſeniores iſrael dicens.
Tam heri ꝙ nudiuſtertius querebatis da-
uid vt regnaret ſuper vos. Nunc ergo fa-
cite: quoniam dominus locutus eſt ad dauid:
dicens. In manu ſerui mei dauid ſalua-
bo populum meū iſrael de manu phili-
D ſtijm ⁊ omnium inimicorum eius. Locu-
tus eſt autem abner etiam ad beniamin.
Et abijt vt loqueretur ad dauid in hebrō
omnia que placuerant iſraeli et vniuerſo
beniamin: venitqꝫ ad dauid in hebrō cū
viginti viris. Et fecit dauid abner et vi-
ris eius qui venerant cum eo conuiuiū.
Et dixit abner ad dauid. Surgā vt cōgre-
gem ad te dominum meum regem om-
nem iſrael: et ineam tecum fedus et im-
peres omnib⁹ ſicut deſiderat anima tua.
Cum ergo deduxiſſet dauid abner et ille
iſſet in pace: ſtatim pueri dauid et ioab
venerunt ceſis latronib⁹: cum preda ma-
gna nimis. Abner autem non erat cum
dauid in hebron: quia iam dimiſerat eū
et profectus fuerat in pace: et ioab ⁊ om-
nis exercitus qui erant cum eo: poſtea ve-

nerant. Nunciatum eſt itaqꝫ ioab a nar-
rantibus. Venit abner filius ner ad re-
gem et dimiſit eum: et abijt in pace. Et A
ingreſſus eſt ioab ad regem et ait. Quid
feciſti? Ecce venit abner ad te. Quare di-
miſiſti eum: et abijt et receſſit. Ignoras
abner filium ner: quoniam ad hoc venit
ad vt deciperet te: ⁊ ſciret exitum tuum
et introitum tuum et noſcet omnia que
agis? Egreſſus itaqꝫ ioab ad dauid: mi- 3. reg. 2. e
ſit nuncios poſt abner et reduxit eum a
ciſterna ſyra ignorante dauid. Cumqꝫ re-
dijſſet abner in hebron ſeorſum adduxit
eum ioab ad medium porte: vt loquere-
tur ei in dolo: et percuſſit illum ibi in in- E
guine: et mortuus eſt in vltionem ſangui-
nis aſahel fratris eius. Quod cum audiſ-
ſet dauid rem iam geſtam: ait. Mundus J. eodem.
ego ſum ⁊ regnum meum apud deum vſ- F
qꝫ in ſempiternum a ſanguine abner fi-
lij ner: ⁊ veniat ſuper caput ioab ⁊ ſuper [illegible] 13. c.
omnem domum patris eius: nec deficiat [illegible] 20. f.
de domo ioab fluxum ſeminis ſuſtinens
et leproſus et tenens fuſum: ⁊ cadēs gla-
dio et indigens pane. Igitur ioab ⁊ abiſai J. eodem.
frater eius interfecerunt abner: eo ꝙ oc-
cidiſſet aſahel fratrem eorum in gabaon
in prelio. Dixit autem dauid ad ioab: et
ad omnem populum qui erat cum eo.
Scindite veſtimenta veſtra ⁊ accingimi- S 1. b.
ni ſaccis: et plangite ante exequias ab- J. 15. f.
ner. Porro rex dauid ſequebatur feretrū. G
Cumqꝫ ſepeliſſent abner in hebron: le-
uauit rex dauid vocem ſuam et fleuit ſu-
per tumulum abner. Fleuit autem et
omnis populus. Plangenſqꝫ rex et lu-
gens abner ait. Nequaꝙ vt mori ſolent
ignaui: mortuus eſt abner. Manus tue
ligate non ſunt: et pedes tui non ſunt cō-
pedibus aggrauati: ſed ſicut ſolent cade-
re coram filijs iniquitatis: ſic corruiſti.
Congeminanſqꝫ omnis populus fleuit
ſuper eū. Cumqꝫ veniſſet vniuerſa mul-
titudo cibum capere cum dauid clara ad-
huc die: iurauit dauid dicens. Hec faciat J. eodem
mihi deus et hec addat: ſi ante occaſum
ſolis guſtauero panem vel aliud quicꝙ.
Omniſqꝫ populus audiuit: et placuerūt
eis cūcta que fecit rex in cōſpectu toti⁹
ppl'i. Et cognouit omne vulgus ⁊ vniuer-
ſus iſrl' in die illa quoniam non actū fuiſſet a
rege: vt occideret abner fili⁹ ner. Dixit quoqꝫ
rex ad ſeruos ſuos. Num ignoratis: quoniam prin-
ceps et maximus cecidit hodie in iſrael.
Ego aūt adhuc delicatus ſum ⁊ vnctus
rex. Porro viri iſti filij ſeruie duri ſunt

mihi. Retribuat dñs facienti malum iu-
xta maliciam ſuam.

¶ C.S. De recbab ⁊ banaa qui occiderũt iſbo-
ſeth: ipſi a pueris dd occiſi ſunt ĩ rixides. c.iiij.

A AUdiuit autez iſboſeth fi-
liꝰ ſaul ꝙ cecidiſſet ab-
ner in hebron: ⁊ diſſolu
te ſunt manꝰ eius om-
niſq; iſrl̃ perturbatus
eſt. Duo aũt viri princi
pes latronum erant fi
lio ſaul: nomen vni ba
naa: ⁊ nomẽ alteri recbab filij rẽmon be-
rothite de filijs beniamin. Siquidẽ ⁊ be-
roth reputata eſt in beniamin. Et fuge-
B runt berothite in gethaim: fuerũtq; ibi
aduene vſq; ad tempus illud. Erat autẽ
ionathe filio ſaul filius debilis pedibus
Quinquennis enim fuit quando venit
nũciꝰ de ſaul ⁊ ionatha et iezrahel. Tol-
lens itaq; eum nutrix ſua fugit. Cũq; fe
ſtinaret vt fugeret: cecidit: ⁊ claudus effe
ctꝰ eſt: habuitq; vocabuluz miphiboſeth
Uenientes igit̃ filij rẽmon berothite re-
chab et banaa ingreſſi ſunt feruente die
domũ iſboſeth. Qui dormiebat ſup̃ ſtra
tum ſuũ meridie: ⁊ oſtiaria domus pur-
gans triticũ: obdormiuit. Ingreſſi ſunt
autez domũ latenter aſſumentes ſpicas
tritici: ⁊ p̃cuſſerũt eũ in inguine recbab
C et banaa frater eius: ⁊ fugerunt. Cũ aũt
ingreſſi fuiſſent domum: ille dormiebat
ſuper lectum ſuũ in cõclaui: ⁊ p̃cutiẽtes
interfecerũt eum. Sublatoq; capite eiꝰ
abierunt per viam deſerti tota nocte: ⁊ at
tulerunt caput iſboſeth ad dauid in he-
bron. Dixeruntq; ad regem. Ecce caput
iſboſeth filij ſaul inimici tui: q̃ querebat
aĩam tuã: ⁊ dedit dñs dño nr̃o regi vltio-
nem hodie de ſaul ⁊ de ſemĩe eiꝰ. Rñdẽs
aũt dauid recbab ⁊ banaa fratri eiꝰ filijs
S.1.b. rẽmon berothite: dixit ad eos. Uiuit dñs
D q̃ eruit aĩam meã de oĩ anguſtia: q̃m eũ
qui annũciauerat mihi ⁊ dixerat: mortuꝰ
eſt ſaul: qui putabat ſe p̃ſpera nũciare te
nui: ⁊ occidi eũ in ſicelech: cui oportebat
me mercedẽ dare p̃ nuncio. Quantoma
gis nunc cũ hoĩes impij interfecerunt vi
rũ innoxiũ in domo ſua ſup̃ lectũ ſuum
non queram ſanguinez eius de manu ve
ſtra: et auferam vos de terra. Precepit
Alo ✠ ſup-
eiſ ſuis. itaq; dauid pueris ✠ ſuis: ⁊ interfecerũt
eos: precidentesq; manus et pedes eorũ
ſuſpenderunt eos ſuper piſcinam in he-
bron. Caput autem iſboſeth tulerunt et
ſepelierunt in ſepulchro abner in hebrõ.

¶ C.S. De ſc̃da vnctione dauid ſup̃ iſrael quõ
abſtulit cecos ⁊ claudos q̃ñ cepit arcẽ ſion: de
hiram rege qui miſit ad dauid ligna cedrina ⁊
artifices lignorum ⁊ lapidum: de filijs natis in
hieruſalem: de bello dd in baalpharaſim vbi per
cuſſit philiſtijm. Ca. v.

ET venerunt vniuerſe A
tribus iſrael ad dauid 1.Pa.11.a.
in hebron dicẽtes. Ec- 1.9.c.
ce nos os tuum ⁊ caro
tua ſumus. Sz ⁊ heri
⁊ nudiuſtertius cũ eẽt
ſaul rex ſuper nos tu
eras educens et redu-
cẽs iſrael. Dixit aũt dñs ad te. Tu ✠ pa- alo ✠ paſces
ſces pp̃lm meũ iſrl̃: ⁊ tu eris dux ſuper alo ✠ ſenes
iſrl̃. Venerũt q̃ ⁊ ✠ ſeniores iſrael ad re 3.x.c.
gem in hebrõ: ⁊ p̃cuſſit cũ eis rex dauid
fedus in hebron corã dño: vnxeruntq; da-
uid in regem ſup̃ iſrl̃. Filius triginta an
norũ erat dauid cũ regnare cepiſſet: ⁊ q̃-
draginta annis regnauit. In hebron re-
gnauit ſuper iudã ſeptẽ annis ⁊ ſex mẽſi
bus. In hierl̃m aũt regnauit trigintatri- 3.x.a.
bꝰ annis ſuper omnẽ iſrael ⁊ iudaz. Et
abijt rex ⁊ oẽs viri q̃ erãt cũ eo in hierl̃m
ad iebuſeũ habitatorẽ terre. Dictũq; eſt B
dauid ab eis. Nõ ingredieris huc niſi ab-
ſtuleris cecos ⁊ claudos dicentes. Nõ in
gredieẽ dauid huc. Cepit autẽ dauid ar-
cẽ ſion: hec eſt ciuitas dauid. Propoſue-
rat eñ dauid in die illa p̃miũ q̃ p̃cuſſiſſet
iebuſeum et tetigiſſet domatum fiſtulas
⁊ abſtuliſſet cecos ⁊ claudos odiẽtes aĩ
mam dauid. Idcirco dr̃ in p̃uerbio. Ce- Mat.21.b
cus ⁊ claudus nõ ✠ intrabunt in tẽpliũ. alo ✠ intra-
Habitauit aũt dauid in arce ſion: ⁊ voca bit in do-
uit eã ciuitatẽ dauid: ⁊ edificauit p̃ gyrũ mum.
a mello ⁊ intrinſecus. Et ingrediebatur
p̃ficiens atq; ſuccreſcens: ⁊ dñs deus ex
ercituũ erat cum eo. Miſit quoq; hiram 1.Pa.14.a
rex tyri nuncios ad dauid ⁊ ligna cedrina C
et artifices lignorum artificeſq; lapiduz
ad parietes: ⁊ edificauerunt domum da
uid. Et cognouit dauid quoniam con-
firmaſſet eum dominus regem ſuper iſ-
rael et quoniam exaltaſſet regnum eius
ſuper populum ſuum iſrael. Accepit er-
go dauid adhuc concubinas ⁊ vxores de
hieruſalez poſtq̃ venerat de hebron. Na
tiq; ſunt dauid ⁊ alij filij: et filie: et hec
nomina eorum qui nati ſunt ei in hieru
ſalem. Samua ⁊ ſobab ⁊ nathan ⁊ ſalo
mõ ⁊ iabaar ⁊ heliſua ⁊ nepheg ⁊ iaphia
⁊ heliſama ⁊ helida ⁊ heliphaleth. Audie-
rũt ergo philiſtijm ꝙ vnxiſſent dauid ĩ re-

ſtem ſuper iſrael et aſcenderunt vniuerſi vt quererent dauid. Quod cum audiſſet dauid deſcēdit in preſidium. Philiſtijm aũt veniētes diffuſi ſunt ī valle raphaiz.
b Et ɔſuluit dauid dñz dicens. Si aſcēdā ad phyliſthȝ: ⁊ ſi dabis eos in manu mea Et dixit dominus ad dauid. Aſcende: q2 tradens dabo philiſtijm in manu tua. Uenit ergo dauid in baalpharaſim: ⁊ percuſſit eos ibi: ⁊ dixit. Diuiſit dñs inimicos meos coram me: ſicut diuiduntur aque. Propterea vocatum eſt nomē loci illius baalpharaſim: et reliquerunt ibi ſculptilia ſua que tulit dauid ⁊ viri eius. Et addiderũt adhuc philiſtijm vt aſcenderent et diffuſi ſunt in valle raphaim. Conſuluit aũt dauid dñm. Si aſcendā ɔ philiſteos ⁊ tradas eos in man⁹ meas? Qui rñdit. Nō aſcēdas ɔtra eos: ſȝ gyra poſt tergum eoꝝ et venies ad eos ex aduerſo pyrorum. Et cum audieris ſonitus clamoris gradientis in cacumine pyrorum tunc inibis prelium: q2 tūc egredietur dñs ante faciem tuam: vt percutiat caſtra philiſtijm. Fecit itaq3 dauid ſicut ꝓceperat ei dñs: ⁊ percuſſit philiſtijm de gabaa vſq3 dum venias gezer.

¶ C.S. de reductione arce dñi de domo aminadab: de percuſſione oze. Qz dauid voluit dimittere arcā in domo obededon gethei: ꝙ inde reduxit in ciuitate dauid: quomodo ludebat corā dño: quā michol eũ deſpexit. Cap. vj.

a Congregauit autē ruſ ſum dauid oēs electos et iſrael triginta milia Surrexitq3 dauid ⁊ abijt: et vniuerſus populus qui erat cum eo de viris iuda vt adducerent arcaz dei: ſup quā inuocatum eſt nomen domini exercituũ ſedendis in cherubin ſuper eam. Et impoſuerũt arcam dei ſuper plauſtrum nouum. Tuleruntq3 eā de domo aminadab qui erat in gabaa. Oza autem ⁊ haio filij aminadab minabant plauſtrum nouuz. Cumq3 tuliſſent eā de domo aminadab qui erat in gabaa cuſtodiens arcam dei: haio precedebat arcam dei: dauid autem ⁊ omnis iſrael ludebant corā dño in omnibus lignis fabrefactis: ⁊ citharis et lyris ⁊ tympanis ⁊ ſiſtris ⁊ cymbalis. Poſt
B ꝙ autem venerunt ad arcam nachor: extendit oza manum ad arcaz dei ⁊ tenuit eam: quoniam calcitrabant boues: et declinauerant eam. Iratuſq3 eſt indignatione domin⁹ cōtra ozā ⁊ percuſſit eum ſuper temeritate: qui mortuus eſt ibi iuxta arcam dei. Contriſtatus eſt autē dauid eo ꝙ pcuſſiſſet dominus ozā: et vocatuz eſt nomen loci illius percuſſio oze vſq3 in diem hanc. Et extimuit dauid dominuȝ in die illa: dicēs. Quomodo ingredietur ad me arca domini? Et noluit diuertere ad ſe arcam domini in ciuitatem dauid: ſed diuertit eam in domū obededom gethei. Et habitauit arca domini in domo obededom gethei tribus menſibus ⁊ benedixit dominus obededom ⁊ omneȝ domum eius. Nunciatumq3 eſt regi dauid ꝙ benedixiſſet dñs obededom ⁊ oīa eius propter arcam ✠ dei. Dixitq3 dauid. Ibo et reducam arcam cum benedictione in domum meaȝ. Abijt ergo dauid ⁊ adduxit arcaȝ dei de domo obededom in ciuitatem dauid cum gaudio: et erant cuȝ dauid ſeptem chori et victima vituli. Cumq3 tranſcendiſſent qui portabant arcam domini ſex paſſus: immolabant bouem et ouem et arietem: et dauid percutiebat in organis armigatis ⁊ ſaltabat totis viribus ante dominum. Porro dauid erat accinct⁹ ✠ ephot lineo ⁊ dauid ⁊ omnis domus iſrael ducebant arcam teſtamenta dñi in iubilo ⁊ in clāgore buccine. Cūq3 intraſſet arca dñi in ciuitatem dauid michol filia ſaul proſpiciens per feneſtrā vidit regem dauid ſubſilientem atq3 ſaltantem coram domino: ⁊ deſpexit eum in corde ſuo. Et introduxerunt arcā domini ⁊ impoſuerunt eam in loco ſuo in medio tabernaculi quod tetēderat ei dauid. Et obtulit dauid holocauſta et pacifica coram domino. Cumq3 compleſſet offerens holocauſta et pacifica: benedixit populo in nomine dñi exercituuȝ. Et partitus eſt vniuerſe multitudini iſrael tam uiro ꝙ mulieri ſingulis colyridaȝ panis vnam et aſſaturam ✠ bubule carnis vnam et ſimilam fritā oleo. Et abijt omnis populus vnuſquiſq3 in domum ſuā. Reuerſuſq3 eſt dauid vt benediceret domui ſue ⁊ egreſſa michol filia ſaul in occurſum dauid ait. Quam glorioſus fuit hodie rex iſrael diſcooperiens ſe ante ancillas ſeruoꝝ ſuoꝝ: et nudatus eſt quaſi ſi nudetur vnus de ſcurris. Dixitq3 dauid ad michol. Uiuit dominus: quia ludam ante dominum qui elegit me potius ꝙ patrem tuum ⁊ ꝙ omnem domū eius et precepit mihi vt eſſem dux ſuper omnem populū dñi in iſrael. Et ludam

Marginal notes: ¶.eodem. — i.Par.13.a — E.4.7.5. — hũ ebijcit. — Alr.+ibi. — c — alr.+ephod — Alr.+bubale. — d — De pe al. x.c. vt eos gnener unt 5.quā cle riu anim.

et vilior fiam plus ꝙ̄ factus ſum: et ero
humilis in oculis meis: ꝛ cum ancillis de E
quibus locuta es: glorioſior apparebo.
Igitur michol filie ſaul nō. eſt natus fi-
lius vſ in diem mortis ſue.

¶ C.S. De dauid volente edificare domum dñi: de nathan propheta qui ei respondit: de verbo quod ei dominus mandauit: ꝙ filium ſuſcitaret qui edificaret ei domū vbi pmittitur cuius dauid gratias agit. Capi.vij.

A
Actum eſt autem cum
ſediſſet rex i domo ſua
ꝛ dominus dediſſet ei
requiem vndi ab vni
uerſis inimicis ſuis:
dixit ad nathā prophe
1.par.17.a. tam. Uides ne ꝙ ego
habitē in domo cedri
na: ꝛ arca dei poſita ſit in medio pellium
Dixit natban ad regem. Omne quod ē
in corde tuo: vade fac: quia dominus te-
cum eſt. Factum eſt autem in illa nocte:
et ecce ſermo domini ad nathan dicens.
Uade et loquere ad ſeruuz meum dauid
Hec dicit dominus. Nunquid tu edifica-
bis mihi domum ad habitandum? Neq
enim habitaui in domo ex die illa qua e-
duxi iſrael de terra egypti vſ in diem
hanc: ſed ambulabā in tabernaculo et in
tentorio per cuncta loca que tranſiui cū
omnibus filiis iſrael. Nunquid loquēs
locutus ſum ad vnam de tribubus iſrael
B cui peperci vt paſceret populum meum
1.reg.16.b iſrael dicens. Quare non edificaſti mihi
1.par.17. domuz cedrinam? Et nunc hec dices ſer
uo meo dauid. Hec dicit dominus ex-
ercituum. Ego tuli te de paſcuis ſequen
tem greges vt eſſes dux ſuper populum
meum iſrael: ꝛ fui tecum in omnibus vbi
cun ambulaſti et iterfeci vniuerſos ini
micos tuos a facie tua feci tibi no-
men grande iuxta nomen magnorum q
ſunt in terra. Et ponam locuz pplo meo
iſrael: ꝛ plantabo euz: ꝛ habitabo cuz eo
et nō turbabitur amplius nec addent fi-
lii iniquitatis vt affligant euz ſicut prius
ex die qua conſtitui iudices ſuper pplm
meum iſrael. Et requiē dabo tibi ab oī-
bus inimicis tuis: pdicet tibi domin⁹
4.reg.8.b ꝙ domū faciat tibi domin⁹. Cū cōple-
1.par.6. ti fuerint dies tui: ꝛ dormieris cum pa
tribus tuis: ſuſcitabo ſemen tuū poſt te
1.par.22.c quod egredietur de vtero tuo: ꝛ firmabo
regnum eius. Ipſe edificabit domuz no
mini meo: ꝛ ſtabiliam thronū regni eius
vſ in ſempiternum. Ego ero ei in pa-
trem: ꝛ ipſe erit mihi in filium. Qui ſi inl-
que aliquid geſſerit: arguam eum in vir- E
ga virorum ꝛ in plagis filiorū hominum
Miſericordiam autē meam non auferam
ab eo ſicut abſtuli a ſaul: quem amoui a
facie mea. Et fidelis erit domus tua ꝛ re
gnum tuum vſ in eternum ante faciez
meam: ꝛ thronus tuus erit firmus iugi
ter. Secūdm omnia verba hec ꝛ iuxta vni-
uerſam viſionem iſtam: ſic locutus eſt na
than ad dauid. Ingreſſus eſt autem rex
dauid ꝛ ſedit corā dño ꝛ dixit. Quis ego
ſum domine deus ✠ ꝛ que domus mea: Alia ✠ mea
qꝛ adduxiſti me huc? Sed et hoc pa-
rum viſum eſt in cōſpectu tuo dñe deus
✠ niſi loquèris etiam de domo ſerui tui Alia ✠ mea
in longinquum. Iſta eſt enim lex adam
dñe deus. Quid ergo addere poterit ad-
huc dauid vt loquatur ad te? Tu enim ſcis
ſeruum tuum domine deus. Propter ver
bum tuum ꝛ ſcd́m cor tuū feciſti omnia
magnalia hec: ita vt notum faceres ſer-
uo tuo. Idcirco magnificatus es dñe de⁹
qꝛ non eſt ſimilis tui: ne eſt deus extra
te in oībus que audiuimus auribus no-
ſtris. Que eſt autem vt populus tuus iſ- D
rael gens in terra ꝑpter quā iuit deus vt
redimeret eam ſibi in populuz ꝛ poneret
ſibi nomen: faceret eis magnalia ꝛ hor Apo.14.g.
ribilia ſuper terraz a facie populi tui quē
redemiſti tibi ex egypto ✠ gentē ꝛ deum Alia ✠ gentē
eius? Firmaſti enī tibi populum tuum iſ ꝛ deos.
rael in populum ſempiternum: ꝛ tu dñe Alia ✠ genti
deus factus es eis in deum. Nunc ergo bus ꝛ diis
dñe deus verbum qđ locutus es ſup ſer- earum.
uum tuū ꝛ ſup domū eius ſuſcita in ſem
piternum: ꝛ fac ſicut locutus es vt ma-
gnificetur nomen tuuz vſ in ſempiter-
num: at dicatur. Dñs deus exercituuz
de⁹ ſup iſrael. Et domus ſerui tui dauid
erit ſtabilita coram dño: qꝛ tu dñe exerci-
tuuz deus iſrael reuelaſti auriculam ſerui
tui dicens domuz edificabo tibi: propter
ea inuenit ſeruus tuus cor ſuum vt ora-
ret te oratione hac. Nunc ergo domine
deus ✠ tu es deus: et verba tua erunt ve Alia ✠ mea
ra. Locutus es enim ad ſeruuz tuum bo
na hec. Incipe ergo et benedic domui ſer
ui tui vt ſit in ſempiternum coram te: qꝛ
tu domine deus locut⁹ ꝛ es hec: benedi-
ctione tua benedicetur domus ſerui tui
in ſempiternum.

¶ C.S. De victoriis dauid qui tulit frenū tribu ti: de philiſtiim: de adadezer: de tributis gentium moab: ſyrie: idumee: de cōgratulatione thou ad dauid: de officialibus dauid. Cap.viij.

A Actũ eſt aũt poſt hec
2.Pa.18.a. percuſſit dauid philiſthijm r humiliauit eos r tulit dd frenum tributi de manu philiſthijm
r percuſſit moab et menſus eſt eos funiculo
coequãs terre. Menſus
eſt aũt duos funiculos: vnum ad occidendum: r vnum ad viuificãdũ. Factuſq; eſt
moab dd ſeruiẽs ſub tributo. Et percuſſit
dauid adadezer filiũ roob regẽ ſoba: quãdo
pfect⁹ eſt vt dñaret̃ ſup flumẽ euphratẽ.
Et capitis dauid ex parte ei⁹ mille ſepti
gẽnti eqtib⁹: r viginti milib⁹ peditũ ſub
neruauit oẽs iugales curruum. Dereliqt
aũt ex eis centũ curr⁹. Uenit q̃ ſyria da
B maſci vt preſidiũ ferret adadezer regi ſo
ba. Et percuſſit dauid de ſyria vigintiduo
millia virorũ: r poſuit dauid pſidiũ in ſy
ria damaſci: factaq; eſt ſyria dd ſeruiens
ſub tributo. Seruauitq; dñs dauid i omnibus ad q̃cũq; pfect⁹ eſt. Et tulit dauid
Alias + que. arma aurea r torques aureos + q̃s habe
bãt ſerui adadezer: r detulit ea in hier̃lz.
Del pſe. di. Et de bethel r de beroth ciuitatib⁹ ada
4.c.10. dezer tulit rex dauid es multũ nimis: de
quo fecit ſalomon oſa vaſa erea in tẽplo
r mare eneũ r colũnas r altare. Audi
Alias + thei. uit aũt + thou rex emath q̃ percuſſiſſet da
C uid oẽ robur adadezer: r miſit thou ioram
filiũ ſuũ ad regẽ dauid vt ſalutaret eum:
pgratulãs r grãs ageret: eo q̃ expugnaſ
Alias + thei. ſet adadezer r percuſſiſſet eũ. Hoſtis quippe
erat + thou adadezer: r in manu ei⁹ erãt
vaſa aurea r vaſa argẽtea et vaſa erea q̃
r ipſa ſanctificauit rex dauid dño cũ ar
gẽto r auro q̃ ſanctificauerat de vniuer
ſis gẽtibus q̃s ſubegerat de ſyria r moab
r filiis ammon r philiſthijm r amalech r
de manubijs adadezer filij roob regis
D ſoba. Fecit q̃ ſibi dauid nomẽ cũ reuer
De pſe.dif. teret̃ capta ſyria in valle ſalinaz ceſis de
c.c.1.ibi p cẽ r octo milib⁹ r in gebelem ad viginti
peer ſanguitria millia: et poſuit in idumea cuſtodes
nem. ſtatuitq; preſidium. Et facta eſt vniuerſa
idumea ſeruiẽs dauid: r ſeruauit dñs da
3.r.o.g. uid in oibus ad q̃cũq; pfectus eſt. Et re
gnauit dauid ſuper oẽm iſrael. Faciebat
q̃ dauid iudiciũ r iuſticiã omni populo
ſuo. Joab autẽ fili⁹ ſaruie erat ſuper exer
citũ. Porro ioſaphat filius ahilud erat a
commentarijs r ſadoch filius achitob r
achimelech fili⁹ abiathar erant ſacerdo
tes r ſaraias ſcriba. Banaias aũt filius
ioiade ſuper ceretbi r pheleti. Filij autẽ
dauid ſacerdotes erant.

¶ C.B. De ſiba ſeruo miphiboſeth: de miſericordia quã fecit dauid miphiboſeth claudo filio ionathe.

Capitulum.ix.

A T dixit dauid. Putaſne eſt aliq̃s qui remãſerit de domo ſaul vt
faciam cũ eo miam ppter ionathã? Erat au
tem de domo ſaul ſer
uus noĩe ſiba. Quẽ cũ
vocaſſet rex ad ſe dixit
ei. Tu ne es ſiba. Et ille rñdit. Ego ſum
ſeruus tuus. Et ait rex. Nũqd ſupeſt ali
q̃s de domo ſaul: vt faciã cũ eo miaz dei. B
Dixitq; ſiba regi. Supereſt fili⁹ + iona Alias + iona
the debilis pedibus. Ubi inquit eſt. Et ſi than.
ba ad regẽ. Ecce ait in domo eſt machir
filij amihel i lodabar. Miſit ergo rex da
uid r tulit eum de domo machir filij a
mihel de lodabar. Cũ autem veniſſet mi
phiboſeth filius ionathe filij ſaul ad da
uid: corruit in faciez ſuã r adorauit. Di
xitq; dauid miphiboſeth. Qui reſpõdit. 3.19.a.
Adſum ſeruus tuus. Et ait ei dauid. Ne C
timeas: q̃z faciens faciã in te miam pro
pter ionathan patrẽ tuũ: r reſtituã tibi
oẽs agros ſaul patris tui: r tu comedes
panẽ in mẽſa mea ſemp. Qui adorãs eũ 1.re.a.8.b.
dixit. Quis ego ſum ſeru⁹ tu⁹: q̃m reſpe
xiſti ſup canẽ mortuũ ſimilẽ mei. Uoca
uit itaq; rex ſibam puerũ ſaul: r dixit ei.
Omnia quecũq; fuerunt ſaul r vniuer
ſam domum eius dedi filio domini tui.
Operare igitur ei terrã tu r filij tui r ſer
ui tui r inferes filio domini tui cibos vt
alatur. Miphiboſeth autem filius domi Simplices cõ
ni tui comedet ſemper panem ſuper mẽ uiuãs conue
ſam meam. Erant autẽ ſibe quindecim ditur.
filij r viginti ſerui. Dixitq; ſiba ad regez. D
Sicut iuſſiſti domine mi rex ſeruo tuo:
ſic faciet ſeruus tuus. Et miphiboſeth co
medet ſuper menſam + tuam quaſi vn⁹ Alias + re
de filijs regis. Habebat autem miphibo gis.
ſeth filium paruulum nomine micha.
Omnis vero cognatio domus ſibe ſer
uiebat miphiboſeth. Porro miphibo
ſeth habitabat in hieruſalez: quia de mẽ Ephebus eſt
ſa regis iugiter veſcebatur: et erat clau unanimis
dus vtroq; pede. tur.

¶ C.D. De nuncijs dauid quibus rex ãmon fecit radi dimidiam barbam . veſtes vſq; ad nates: de pugna r victoria ioab r abiſa fratris cõtra ãmon r ſyros: de ſyria qui erant trans flumen conducti ab adadezer admonitio quos poſt ea percuſſit dauid Templum hyans famoſiſſimũ fundatur.

Capitulum .x.

A 1.Pa.19.c. Actū est aūt post hec vt moreref rex filiorū ammon ⁊ regnauit anon fili⁹ eius pro eo. Dixitq̧ dauid. Faciā misericordiā cū anon filio naas: sicut fecit pater ei⁹ mecum miam. Misit ergo dauid cōsolās eū per seruos suos sup patris interitu. Cū autē venissent serui dauid in terrā filiorū ammon dixerunt principes filiorū āmon ad anon dñm suū. Putas q̄ propter honorē prīs tui miserit dauid ad te consolatores: ⁊ nō ideo vt te inuestigaret ⁊ explorarēt ciuitatē ⁊ euerteret cā misit dauid seruos suos ad te. Tulit itaq̧ anon seruos dauid: rasitq̧ dimidiā partem barbe eorū ⁊ p̄scidit vestes eorū medias vsq̧ ad nates: et dimisit

Miletū ciuitas cōditur in asia minori.

B eos. Qđ cū nūciatū esset dauid misit in occursū eorū. Erāt eñ viri cōfusi turpiter valde. Et mādauit eis dauid. Manete in hiericho donec crescat barba vr̄a ⁊ tunc reuertimini. Uidētes autē filij ammon q̄ iniuriam fecissent dauid miserūt ⁊ cōduxerūt mercede syrū roob ⁊ syrū soba viginti milia peditū ⁊ rege maacha mille viros ⁊ ab histob. xij. milia virorū. Qđ cū audisset dauid misit ioab ⁊ omnē exercitū bellatorum. Egressi sunt ergo filij āmō ⁊ direxerūt aciē an ipm introitū porte. Syrus autē soba ⁊ roob ⁊ histob ⁊ maacha seorsum erāt in campo. Uidēs igit̄ ioab q̄ p̄paratū esset aduersum se p̄lium: ⁊ ex aduerso post tergū elegit sibi ex oib⁹ electis isrl̄: ⁊ instruxit aciē contra syrū: re

Carthago conditur.

Dido claret.

C liquā aūt partem p̄pli tradidit abisai fratri suo. Qui direxit aciē aduersus filios ammō. Et ait ioab. Si preualuerint aduersum me syri eris mihi in adiutoriū: si aūt filij āmon preualuerint aduersum te auxiliabor tibi. Esto vir fortis ⁊ pugnemus pro p̄plo nr̄o ⁊ ciuitate dei nr̄i. Dñs autē faciet qđ bonum est in cōspectu suo. Iniit itaq̧ ioab ⁊ p̄pls eius qui erat cū eo certamen contra syros: qui statim fugerūt a facie ei⁹. Filij autē ammō videntes: quia fugissent syri: fugerunt ⁊ ipsi a facie abisai ⁊ ingressi sunt ciuitatem. Reuersusq̧ est ioab a filijs ammō ⁊ venit hierusalē. Uidentes aūt filij ammon q̄m syrus expauit: ⁊ q̄m corruisset coram israel: cōgregati sūt pariter. Misitq̧ adadezer ⁊ eduxit syros qui erant trans fluuium ⁊ addu

D xit eorū exercitum. Sobach aūt magister militie adadezer erat princeps eorū. Qđ cū nūciatum esset dauid: contraxit omnē israelem ⁊ transiuit iordanē: venitq̧ in helam. Et direxerunt aciē syri ex aduerso dauid ⁊ pugnauerunt contra israel. Fugeruntq̧ syri a facie israel: et occidit dauid de syris septingentos currus et quadraginta milia equitū: ⁊ sobach principem militie percussit qui statim mortuus est. Uidentes aūt vniuersi reges qui erāt in presidio adadezer se victos esse ab isrl̄ expauerunt: et fugerunt quinquaginta et octo milia corā israel. Et fecerūt pacē cū israel ⁊ seruierunt eis: timueruntq̧ syri auxiliū p̄bere filij ammon

¶ C.xi. De adulterio dauid cum bethsabee: de liberis ⁊ morte vrie: de nuncio ioab ad dauid: de filio nato bethsabee. Cap.xi.

A 1.Pa.20.a. Actū est aūt vertente anno eo tp̄e q̄ solēt reges ad bella procedere: misit dauid ioab et seruos suos cū eo: et vniuersum isrl̄ ⁊ vastauerunt filios āmon ⁊ obsederūt rabba. Dauid aūt remāsit in hierl̄m. Dū hec agerētur accidit quadam die vt surgeret dauid de strato suo post meridiem ⁊ deambularet in solario domus regie: viditq̧ mulierē se lauātem ex aduerso sup solariū suum. Erat aūt mulier pulchra valde. Misit ergo rex ⁊ requisiuit q̄ esset mulier. Nunciatumq̧ est ei q̄ ipa esset + bethsabee filia heliam vxor vrie ethei. Missis itaq̧ dauid nūcijs tulit eā. Que cū ingressa esset ad illū: dormiuit cū ea. Statimq̧ sanctificata est ab immūdicia sua: ⁊ reuersa est in domū suā cōcepto fetu. Mittēsq̧ nūciauit dauid ⁊ ait. Concepi. Misit autē dauid ad ioab dicens. Mitte ad me vriā etheū. Misitq̧ ioab vriā ad dauid. Et venit vrias ad dauid. Quesiuitq̧ dauid q̄ recte ageret ioab ⁊ p̄pls: et quō administraret bellū. Et dixit dauid ad vriā. Uade in domū tuam et laua pedes tuos. Et egressus est vrias de domo regis: secutusq̧ est eū cibus regius. Dormiuit aūt vrias ante portā domus regis: cū alijs seruis dñi sui: ⁊ nō descēdit ad domum suā. Nunciatūq̧ est dauid a dicētibus. Nō iuit vrias ad domū suā. Et ait dauid ad vriam. Nūquid nō de via venisti? Quare nō descēdisti in domū tuā? Et ait vrias ad dauid. Archa dei israel ⁊ iuda habitāt in papilionibus ⁊ dominus meus ioab ⁊ serui dñi mei super faciē terre manent: ⁊ ego ingrediar

+ bethsabee. De pe. dis. 2. §. exponitur in s. 3.q.1.§ si obijciatur. B

domũ meã vt comedã ⁊ bibã ⁊ dormiã
cũ vxore mea. Per ſalutẽ tuã ⁊ p ſalutez
§.14.c. anime tue nõ faciã rem hãc. Ait ergo da
Iudi.19.c uid ad vriã. Mane hic etiã hodie: ⁊ cras
dimittã te. Manſit vrias i hieruſalẽ i die
E illa ⁊ altera: ⁊ vocauit eũ dauid vt come
De offi. de deret corã ſe ⁊ biberet: ⁊ inebriauit eum.
lega.c. cuſ Qui egreſſus veſpere dormiuit in ſtratu
clam. ſuo cũ ſeruis dñi ſui ⁊ in domũ ſuã non
deſcẽdit. Factũ eſt ergo mane: ⁊ ſcripſit
dauid epiſtolã ad ioab: miſitq; p manuz
vrie: ſcribens in epiſtola. Ponite vriã ex
aduerſo belli vbi fortiſſimus eſt prelium
et derelinquite eũ vt percuſſus intereat.
Igitur cũ ioab obſideret vrbem: poſuit
vriam in loco vbi ſciebat viros eſſe fortiſ
ſimos. Egreſſiq; viri de ciuitate bellabãt
aduerſum ioab: et ceciderunt de populo
ſeruorum dauid: ⁊ mortuus eſt etiã vrias
etheus. Miſit itaq; ioab ⁊ nunciauit dd
omnia verba prelij: precepitq; nuncio di
cens. Cum compleueris vniuerſos ſer-
mones belli ad regem: ſi eum videris in-
dignari et dixerit q̃re acceſſiſtis ad murũ
vt preliaremini? an ignorabatis q multa
desuper ex muro tela mittantur? Quis p
Iudi.9.g. cuſſit abimelech filium hierobaal. Non-
Alii + frag ne mulier miſit ſuper eum + fragmen
mentum. mole de muro: ⁊ interfecit eum in thebes
Quare iuxta murum acceſſiſti? dices.
Etiã ſeruus tuus vrias etheus occubuit
Abijt ergo nuncius et venit et narrauit
dauid omnia que ei preceperat ioab: ⁊ di
xit nuncius ad dauid. Preualuerunt ad-
uerſum nos viri: ⁊ egreſſi ſunt ad nos in
agrum. Nos autem facto impetu perſe-
cuti eos ſumus vſq; ad portam ciuita-
tis: et direxerunt iacula ſagittarij ad ſer-
uos tuos ex muro deſup: mortuiq; ſunt
de ſeruis regis. Quinetiam ſeruus tuus
vrias etheus mortuus eſt. Et dixit dauid
De pe.di.1. ad nuncium. Hec dices ioab. Non te fran
§.item cum gat iſta res. Varius enim euẽtus eſt bel-
dauid.z.c. li. ⁊ nunc hunc: et nunc illum conſumit
ſi peccã.diſ. gladius. Cõforta bellatores tuos aduer-
z.§.oppo- ſus vrbem vt deſtruas eam ⁊ exhortare
nitur.di.1. eos. Audiuit autem vxor vrie q mortu⁹
e.peccã.diſ. eſſet vrias vir ſuus: ⁊ planxit eum. Trãſ-
4.§.ſi.36. actoq; luctu miſit dauid et introduxit eã
di.c.dñs in in domum ſuam: ⁊ facta eſt ei vxor: pe-
principio. peritq; ei filium. Et diſplicuit verbũ hoc
1.q.7.c.z. quod fecerat dauid coram domino.
§.ſi.31.q.
1.§.ſi obij-
citur.

¶C.B. De parabola nathan ad dauid: de oue
pauperis: de puero dauidis: de morte paruuli filij
de natiuitate ſalomonis qui vocat⁹ eſt amabilis
domino: de captione rabbath: ⁊ de victoria dauid
in ea. Capitulum.xij.

Iſit ergo dñs nathan B
ad dauid. Qui cum ve
niſſet ad eum dixit ei.
Rñde mihi iudicium.
Duo viri erãt in ciuita
te vna: vnus diues et
alter paup. Diues ha
bebat oues et boues
plurimos valde: pauper aũt nihil hẽbat
omnino p̃ter ouẽ vnã paruulã quã emerat
⁊ nutrierat: ⁊ q̃ creuerat apud eũ cum fi
lijs ei⁹: ſimul de pane illi⁹ comedẽs ⁊ de
calice eius bibẽs: ⁊ in ſinu illi⁹ dormiens
eratq; illi ſicut filia. Cũ aũt pegrinus q̃-
dam veniſſet ad diuitẽ: parcẽs ille ſume-
re de ouibus et de bobus ſuis vt exhibe-
ret conuiuiũ pegrino illi q̃ venerat ad ſe:
tulit ouẽ viri pauperis ⁊ p̃parauit cibos
homini illi q̃ venerat ad ſe. Irat⁹ aũt in- B
dignatione dauid aduerſus hominem illũ
nimis: dixit ad nathã. Viuit dñs: q̃m fili⁹ 1.q.7.§.ſi.
mortis eſt vir qui fecit hoc. Ouẽ reddet
in quadruplũ: eo q fecerit verbũ iſtud et
non pepercerit. Dixit aũt nathan ad da-
uid. Tu es ille vir q̃ feciſti hãc rẽ. Hec di
cit dñs deus iſrael. Ego vnxi te in regem
iſrael: et ego erui te de manu ſaul: et de-
di tibi domum dñi tui: et vxores dñi tui
in ſinu tuo: dediq; tibi domum iſrael et
iuda: ⁊ ſi parua ſunt iſta adijciam tibi C
multo maiora. Quare ergo contempſiſti
verbũ dñi vt faceres malũ in conſpectu
meo? Vriam etheũ percuſſiſti gladio: et
vxorem illius accepiſti in vxorem tibi: et
interfeciſti eũ gladio filiorũ ãmon. Quã
obrem non recedet gladius de domo tua
vſq; in ſempiternũ: eo q deſpexeris me
et tuleris vxorem vrie ethei vt eſſet vxor De pe.di.1.
tua. Itaq; hec dicit dñs. Ecce ego ſuſci- 1.c.eũ vos
tabo ſuper te malũ de domo tua: ⁊ tollã luiſſet.§.
vxores tuas in oculis tuis: et dabo proxi deniq;.
mo tuo: et dormiet cum vxoribus tuis in De pe.di.1.
oculis ſolis huius. Tu enim feciſti ab- c.nunc aũt
ſcondite: ego autẽ faciã verbum iſtud in z.q.7.c.z.
conſpectu oĩs iſrael: et in cõſpectu ſolis in princi.
huius. Et dixit dauid ad nathan. Pecca D
ui domino. Dixitq; nathã ad dauid. Dñs De pe.di.1.
quoq; tranſtulit peccm̃ tuum. Non morie ca.ſi pecca.
ris. Veruntamen q̃m blaſphemare feciſti
inimicos nomen dñi propter v̾bum hoc
filius qui natus eſt tibi morte morietur.
Et reuerſus eſt nathan in domum ſuam

percuſſit quoq; dñs paruulum quem
pepererat vxor vrie dauid: et deſperatus
hie. ꝛ.c.op eſt. Deprecatuſq; eſt dauid dñm pro par
poniẽ in fi. uulo: et ieiunauit dauid ieiunio ꝛ ingreſ
Ecci. 47.b ſus ſeorſum iacuit ſuper terram. Uene
E runt autem ſeniores domus eius cogen
Di. 3.c. tos tes eum vt ſurgeret de terra. Qui noluit
tam.ca. ille nec comedit cũ eis cibum. Accidit autẽ
ret tantũ die ſeptima vt moreretur infans timue
ꝛ.c. illud. runtq; ſerui dauid nunciare ei q̃ mor
1.q.7.c. ꝛ. tuus eſſet paruulus dixerunt enĩ. Ecce
in princi. cum paruulus adhuc viueret loquebamur
33.q.ꝛ.ca. ad eum: et non audiebat vocem noſtram:
hoc ipſum. quãtomagis ſi dixerim⁹ mortuus eſt puer
ſbi'entius. ſe affliget? Cum ergo dauid audiſſet ſer
hebdoma uos ſuos muſitantes intellexit q̃ mor
de. tuus eſſet infantulus. Dixitq; ad ſeruos
De rb.ſig. ſuos. Num mortuus eſt puer. Qui rñde
e.ſ. in glo. runt ei. Mortuus eſt. Surrexit ergo da
uid de terra: et lotus vnctuſq; eſt. Cũq;
mutaſſet veſtem: ingreſſus eſt domũ dñi
ꝛ adorauit et venit in domum ſuã: peti
uitq; vt ponerent ei panẽ et comedit. Di
F xerũt aũt ei ſerui ſui. Quis eſt ſermo quẽ
feciſti? propter infantem cũ adhuc viue
ret ieiunaſti et flebas: mortuo autẽ pue
ro ſurrexiſti ꝛ comediſti panẽ. Qui ait ꝓ
pter infantẽ cũ adhuc viueret ieiunaui ꝛ
fleui. Dicebã enĩ. Quis ſcit ſi forte donet
eũ mihi dominus et viuat infans. Nunc
autẽ q2 mortuus eſt quare ieiuno. Nun
a.ꝛ1.1.b. quid potero reuocare eũ amplius. Ego
Mat.1.b. vadam magis ad eũ: ille vero non reuer
tetur ad me. Et conſolat⁹ eſt dauid beth
ſabee vxorem ſuam: ingreſſuſq; ad eam
dormiuit cum ea. Que genuit filium et
vocauit nomẽ eius ſalomon: ꝛ dominus
dilexit eum. Miſitq; eum in manu na
than prophete: et vocauit nomen eius
amabilis dño: eo q̃ diligeret eũ domin⁹.
Igitur pugnabat ioab contra rabbath
filiorum ammon et expugnabat vrbem
G regiam. Miſit ioab nũcios ad dauid di
Al. ✠ raba cens. Dimicaui aduerſum ✠ rabbath et
tha. capienda eſt vrbs aquarum. Nũc igitur
cõgrega reliquam partẽ populi: ꝛ obſide
ciuitatem et cape eam: ne cum a me va
ſtata fuerit vrbs nomini meo aſcribat
victoria. Cõgregauit itaq; dauid omnem
Al. ✠ raba populũ et profectus eſt aduerſum ✠ rab
tha. bath. Cumq; dimicaſſet cepit eam. Et
1.pa. ꝛ0.b tulit diadema regis eorum de capite ei⁹
pondo auri talentum habens gemmas
precioſiſſimas: ꝛ impoſitum eſt ſuper ca
put dauid. Sed predam ciuitatis aſpor
tauit multam valde: populum quoq; ei⁹
adducens ſerrauit: ꝛ circũegit ſuper eos
ferrata carpenta. Diuiſit cultris et tradu
xit in typo laterum. Sic fecit vniuerſis
ciuitatibus filiorũ ammõ. Et reuerſus
eſt dauid ꝛ oĩs exercitus in hieruſalem.

¶ C.S. De inceſtu ammon cum ſorore ſua tha
mar ꝛ quõ abſalon occidit eum in cõuiuio de fu
ga abſalon in geſſur: ꝛ dauid ceſſat perſequi ab
ſalon. Capi. xiij.

Factum eſt aũt poſt hec A
vt abſalon filij dauid
ſororem ſpecioſiſſimã
vocabulo thamar ad
amaret ammon filius
dauid: et deperiret in
eã valde: ita vt propter
amorem ei⁹ egrotaret:
q2 cum eſſet virgo difficile ei videbatur vt
quippiam inhoneſte ageret cũ ea. Erat
aũt ammon amicus noĩe ionadab filius
ſemmaa fratris dauid vir prudens valde.
Qui dixit ad eum. Quare ſic attenuaris
macie fili regis per ſingulos dies. Cur
non indicas mihi. Dixitq; ei ãmon. Tha
mar ſororem fratris mei abſalon amo.
Cui reſpondit ionadab. Cuba ſup ✠ le Al. ✠ lectu
ctũ tuũ ꝛ languorẽ ſimula. Cũq; venerit lum.
pater tu⁹ vt viſitet te: dic ei. Ueniat oro
thamar ſoror mea vt det mihi cibum; et
faciat pulmentum et comedã de manu
eius. Accubuit itaq; ammõ: ꝛ quaſi egro B
tare cepit. Cũq; veniſſet rex ad viſitãdũ
eũ ait ammon ad regẽ. Ueniat obſecro
thamar ſoror mea vt faciat ĩ oculis meis
duas ſorbiciũculas: ꝛ cibũ paratũ capiã
de manu eius. Miſit ergo dauid ad tha
mar domũ dicẽs. Ueni in domũ ammõ
fratris tui et fac ei pulmẽtum. Uenitq;
thamar in domũ ammon fratris ſui: ille
autem iacebat. Que tollẽs farinã cõmi
ſcuit et liquefaciens in oculis eius coxit
ſorbiciũculas: tollenſq; qđ coxerat effu
dit et poſuit coram eo: et noluit comede
re. Dixitq; ammõ. Ejice vniuerſos a me.
Cumq; eieciſſet omnes dixit ammon ad
thamar. Infer cibũ in conclaui et veſcar
de manu tua. Tulit ergo thamar ſorbi
ciũculas quas fecerat: ꝛ intulit ad ammõ
fratrẽ ſuum in cõclaui. Cũq; obtuliſſet
ei cibum: apprehendit eam: et ait. Ueni C
cuba mecum ſoror mea. Que reſpondit
ei. Noli frater mi: noli opprimere me: ne
q; enim hoc fas eſt in iſrael: noli facere
ſtulticiam hanc. Ego enim ferre non po

Iſtis opprobrium meum: et tu eris quaſi
vnus de inſipientibus in iſrael: quin po-
Math.14.c. tius loquere ad regem: ⁊ non negabit me
tibi. Noluit autem ammon acquieſcere
precibus eius ſed preualens viribus op-
preſſit eam et cubauit cum ea. Et exo-
ſam eam habuit odio magno nimis ita
vt maius eſſet odiū quo oderat eā amo-
re quo an dilexerat. Dixitq; ei ammon.
Surge ⁊ vade. Que reſpondit ei. Maius
eſt hoc malū qd nunc agis aduerſum me
ꝙ qd ante feciſti expellēs me. Et noluit
audire eā: ſz vocato puero qui miniſtra-
bat ei: dixit. Eiice hanc a me foras ⁊ clau
D de oſtium poſt eā. Que induta erat tala
ri tunica: huiuſcemodi enim filie regis
virgines veſtib⁹ vtebātur. Eiecit itaq; eā
miniſter illius foras: clauſitq; fores poſt
eā. Que aſpergens cinerē capiti ſuo ſciſ
ſa talari tunica: impoſitiſq; manibus ſu
per caput ſuū ibat ingrediens et clamās
Dixit aūt ei abſalon frater ſuus. Nunqd
ammon frater tuus cōcubuit tecū. Sed
nunc ſoror tace frater tuus eſt. Neq; af-
fligas cor tuū pro hac re. Manſit itaq;
thamar cōtabeſcēs in domo abſalon fra
tris ſui. Cum autem audiſſet rex dauid
verba hec: cōtriſtatus eſt valde: et noluit
cōtriſtare ſpiritum ammon filij ſui quo
niam diligebat eum: qr primogenit⁹ erat
ei. Porro nō eſt locutus abſalon ad am-
mon nec malū nec bonū. Oderat enim
abſalon ammon eo ꝙ violaſſet thamar
ſororem ſuam. Factū eſt autē poſt tēpus
bienniū vt tonderentur oues abſalon in
baalaſor: que eſt iuxta ephraim. Et voca-
uit abſalon oēs filios regis: veneritq; ad
regem: ⁊ ait ad eū. Ecce tondentur oues
ſerui tui: veniat oro rex cum ſeruis ſuis
ad ſeruum ſuum. Dixitq; rex ad abſalon
Noli fili mi noli rogare vt veniamus om
nes et grauemus te. Cū autem cogeret
eum et noluiſſet ire: benedixit ei. Et ait
abſalon ad dauid. Si non vis venire: ve
niat obſecro nobiſcū ſaltē frater meus.
Dixitq; ad eū rex. Non eſt neceſſe vt va-
dat tecum. Coegit itaq; abſalon eum: et
dimiſit cū eo ammon ⁊ vniuerſos filios
regis. Fecerat itaq; abſalon conuiuium
quaſi cōuiuiū regis. Preceperat autem
abſalon pueris ſuis dicens. Obſeruate
cum temulētus fuerit ammon vino: et
dixero vobis percutite eum ⁊ interficite:
F nolite timere. Ego enī ſum qui precipio
vobis: roboramini ⁊ eſtote viri fortes. Fe
cerūt ergo pueri abſalon aduerſum am
mon ſicut preceperat eis abſalō. Surgen
teſq; oēs filij regis aſcēderūt ſinguli mu
las ſuas ⁊ fugerūt. Cūq; adhuc pergerēt
in itinere fama peruenit ad dauid: dicens.
Percuſſit abſalō oēs filios regis: ⁊ non
remanſit ex eis ſaltem vn⁹. Surrexit itaq;
rex dauid ⁊ ſcidit veſtimēta ſua ⁊ cecidit
ſup terrā: ⁊ oēs ſerui illius q aſſiſtebant
ei ſciderunt veſtimēta ſua. Rñdens autē
ionadab fili⁹ ſemma fratris dauid dixit.
Ne eſtimet dñs meus rex ꝙ oēs pueri re
gis occiſi ſint. Ammō ſolus mortuus eſt
qm in ✠ odio abſalō erat poſitus ex die
qua oppreſſit thamar ſororem eius. Nūc
ergo ne ponat dñs meus rex ſuper cor D
ſuū verbū iſtud dicēs: oēs filij regis occi
ſi ſunt: qm ammon ſolus mortu⁹ eſt. Fu
git aūt abſalon: ⁊ eleuauit puer ſpecula-
tor oculos ſuos et aſpexit: et ecce popu-
lus multus veniebat per iter deuium ex
latere montis. Dixit autē ionadab ad re-
gem. Ecce filij regis adſunt: iuxta verbū
ſerui tui ſic factum eſt. Cūq; ceſſaſſet lo
qui: apparuerunt et filij regis. Et intran
tes leuauerunt vocem ſuam et fleuerūt
Sed ⁊ rex et omnes ſerui eius fleuerunt
ploratu magno nimis. Porro abſalon fu
giens abijt ad tholomai filium ammiur
regem geſſur. Luxit ergo dauid filiū ſuū
ammon multis diebus. Abſalon autem
cum fugiſſet et veniſſet in geſſur fuit ibi
tribus annis: ceſſauitq; rex dauid perſe-
qui abſalon eo ꝙ conſolatus eſſet ſuper
ammon interitu.

¶ C.G. De ioab ⁊ muliere thecuiſe. ⁊ parabola
eius ad dauid: de reuocatiōe abſalon de geſſur
in hieruſalem: ꝙ faciem regis non vidit tribus
annis: de pulchritudine abſalon: de pondere ca-
pillorum eius ducentis ſiclis: de ſegete ioab ſuc
cenſa: ioab intrat ad regem rogans pro abſa
lon: vocatur abſalon ⁊ oſculatur a rege.

Capitulum xiiij.

ntelligens aūt ioab fi A
lius ſaruie ꝙ cor regis
verſum eſſet ad abſa-
lon miſit thecuā et tu
lit inde mulierē ſapien
tem: dixitq; ad eā. Lu
gere te ſimula: et in-
duere veſte lugubri et
ne vngaris oleo: vt ſis quaſi mulier iam
plurimo tempore lugens mortuum: et
ingredieris ad regem et loqueris ad eum
ſermones huiuſcemodi. Poſuit autem

ioab verba in ore eius. Itaq; cum ingreſ
ſa fuiſſet mulier thecuites ad regem ceci
dit coram eo ſuper terram ⁊ adorauit et
dixit. Serua me rex. Et ait ad eam rex.
Quid cauſe habes? Que reſpondit. Heu
ii.reg.c.f. mulier vidua ego ſum. Mortuus eſt enĩ
B vir meus: et ancille tue erant duo filij q
rixati ſunt aduerſum ſe in agro nulluſq;
erat qui eos prohibere poſſet: et percuſ-
ſit alter alterum ⁊ interfecit eum: et ecce
conſurgens vniuerſa cognatio aduerſuz
ancillam tuam dicit. Trade eum qui per
cuſſit fratrem ſuum vt occidamus eum
pro anima fratris ſui quem interfecit et
deleamus heredem: et querunt extingue
re ſcintillam meam que relicta eſt vt nõ
C ſuperſit viro meo nomen et reliquie ſu-
per terram. Et ait rex ad mulierez. Va
Mo ✠ vide bo. de in domum tuam et ego ✠ iubebo pro
te. Dixitq; mulier thecuites ad regem.
In me domine mi rex ſit iniquitas et in
domuz patris mei rex autem ⁊ thronus
eius ſit innocens. Et ait rex. Qui contra
dixerit tibi adduc eum ad me: et vltra nõ
addet vt tangat te. Que ait. Recordetur
rex domini dei ſui vt non multiplicentur
proximi ſanguinis ad vlciſcendum: ⁊ ne-
quaq; interficiant filium meum. Qui ait
Viuit dominus: quia nõ cadet de capillis
filij tui ſuper terram. Dixit ergo mulier.
Loquatur ancilla tua ad dominum me-
Eccl.15. um regem. Et ait. Loquere. Dixitq; mu
D lier. Quare cogitaſti huiuſcemodi rem
Illo ✠ rex contra populum dei: et locutus eſt rex
vertemur. verbum iſtud vt peccet: et non reducat
eiectum ſuum? Omnes morimur et qua
ſi aque dilabimur in terram que non ✠
reuertuntur. Nec vult deus perire aĩam
ſed retractat cogitãs ne penitus pereat
qui abiectus eſt. Nũc igitur veni vt loquar
ad dñm meum regem verbũ hoc ꝑſente
populo. Et dixit ancilla tua. Loquar ad
regem: ſi quo modo faciat rex verbum an
F.18.A. cille ſue. Et audiuit rex verba vt libera-
ret ancillã ſuã de manu omniuz qui vo-
lebãt de hereditate dñi delere me: et filiũ
meum ſimul. Dicat ergo ancilla tua vt
fiat verbum dñi mei regis ſicut ſacrifi-
cium. Sicut enim angelus dñi ſic eſt dñs
meus rex: vt nec benedictione: nec male
3.1.b. dictione moueatur. Unde ⁊ dñs deus tuus
eſt tecũ. Et reſpondens rex dixit ad mu-
lierem. Ne abſcondas a me verbum qđ
te interrogo. Dixitq; ei mulier. Loque-
re dñe mi rex. Et ait rex. Nũquid manus
E ioab tecum eſt in oĩbus iſtis? Reſpondit
mulier et ait. Per ſalutem anime tue do
mine mi rex: nec ad ſiniſtram nec ad dex
tram eſt in omnibus his que locutus eſt
dominus meus rex. Seruus enim tuus
ioab ipſe precepit mihi: et ipſe poſuit in
os ancille tue omnia verba hec vt verte
rem figuram ſermonis huius. Seruus
enim tuus ioab precepit iſtud. Tu au-
tem domine mi rex ſapiens es: ſicut ha-
bet ſapientiam angelus dei: vt intelligas
omnia ſuper terram. Et ait rex ad ioab.
Ecce placatus feci verbuz tuum. Uade
ergo et reuoca puerũ abſalon. Cadẽſq;
ioab ſup faciẽ ſuam in terram: adorauit
et benedixit regi. Et dixit ioab. Hodie in
tellexit ſeruus tuus: quia inueni gratiaz
in oculis tuis dñe mi rex. Feciſti enĩ ſer-
monem dñe mi rex ſerui tui. Surrexit F
ergo ioab et abijt in geſſur: ⁊ adduxit ab
ſalon in hieruſalem. Dixit autem rex. Re-
uertatur in domũ ſuam: ⁊ faciem meam
non videat. Reuerſus eſt itaq; abſalom
in domuz ſuam: ⁊ faciẽ regis non vidit.
Porro ſicut abſalon vir nõ erat pulcher
in omni iſrael: et decorus nimis. A veſti-
gio pedis vſq; ad verticem nõ erat in eo
vlla macula. Et qñ tõdebat capillũ (ſe-
mel aũt in anno tondebatur: grauabat
eum ceſaries) ponderabat capillos ca-
pitis ſui ducentis ſiclis pondere publi-
co. Nati ſunt aũt abſalon filij tres: ⁊ fi-
lia vna: nomine thamar: elegantis for-
me. Manſitq; abſalon in hierſm duobus
annis: ⁊ faciem regis non vidit. Miſit
itaq; ad ioab vt mitteret eum ad regem.
Qui noluit venire ad eum. Cumq; ſcdo
miſiſſet ⁊ ille noluiſſet venire ad eum: di G
xit ſeruis ſuis. Scitis agrum ioab iuxta
agrum meũ: habentẽ meſſem hordei: ite
igitur et ſuccendite eum igni. Succen-
derunt ergo ſerui abſalon ſegetem igni.
Et venientes ſerui ioab ſciſſis veſtibus
ſuis dixerunt. Succenderunt ſerui abſa
lon partem agri igni. Surrexitq; ioab
et venit ad abſalon in domuz eius et di-
xit. Quare ſuccenderunt ſerui tui ſege-
tem meam igni? Et reſpondit abſalon
ad ioab. Miſi ad te obſecrans vt veni-
res ad me et mitterem te ad regez ⁊ dice
res ei. Quare veni de geſſur? Melius mi
hi erat ibi eſſe. Obſecro ergo vt videam
faciem regis: ꝙ ſi memor eſt iniquitatis
mee interficiat me. Ingreſſus itaq; ioab
ad regem: nunciauit ei omnia hec. Uo-
catuſq; eſt abſalon et intrauit ad regẽ: ⁊
adorauit ſuper faciem terre coram eo.

Oſculatuſq; eſt rex abſalon.

¶ c.S. De abſalon quõ incuruabat corda viro-
rum poſt ſe volẽs regnare: de coniuratione eius
contra patrē: de fuga dauid: de ethai: getheo q̃
tranſiuit cum rege ſadoch ⁊ abiathar miſſis in
hieruſalē: de chuſi remiſſo ad abſalon vt diſſiper
conſilium achitofel. Capitulum. xv.

A IGitur poſt hec fecit ſi-
bi abſalõ currus ⁊ eq̃-
tes: et quinquaginta vi
ros q̃ pcederēt eũ. Et
mane cõſurgẽs abſalõ
ſtabat iuxta introitum
porte in viã: oẽm virũ
q̃ habebat negociũ vt
veniret ad regis iudiciũ: vocabat abſalõ
ad ſe ⁊ dicebat de qua ciuitate es tu. Qui
rñdẽs aiebat. Ex vna tribu iſrael ego ſuꝫ
ſeruus tuus. Rñdebatq; ei abſalon. Vi-
dent̃ mihi ſermones tui boni ⁊ iuſti: ſed
nõ eſt q̃ te audiat cõſtitutus a rege. Dice
batq; abſalõ. Quis me cõſtituat iudiceꝫ
ſup terrã vt ad me veniãt oẽs q̃ habẽt ne
gociũ ⁊ iuſte iudicẽ. Sed ⁊ cũ accederet
ad eũ hõ vt ſalutaret illũ extẽdebat ma-
B nũ ſuã: ⁊ apprehendẽs oſculabat̃ eũ. Fa
ciebatq; hoc omni iſrael veniẽti ad iudi-
ciũ vt audiret̃ a rege ⁊ ſollicitabat corda
viroꝝ iſrael. Poſt quattuor aũt annos di
xit abſalõ ad regẽ dauid. Vadã ⁊ reddã
vota mea q̃ voui dño in hebrõ. Vouens
eñi vouit ſeruus tuus cũ eſſet i geſſur ſy
T.ij.c. rie dicens. Si reduxerit me dñs in hieru
ſalem ſacrificabo dño. Dixitq; ei rex da-
uid. Vade in pace. Et ſurrexit ⁊ abijt in
hebron. Miſit autem abſalon exploráto
res in vniuerſas tribus iſrael dicẽs. Sta
tim vt audieritis clãgorem buccine dici
Alſo ✠ re- te. ✠ Regnauit abſalõ in hebron. Porro
gnabit. cum abſalon ierũt ducẽti viri de hieřꝫ
vocati euntes ſimplici corde: et cãm pe
nitus ignorantes. Acceſſiuit q̃ abſalon
achitophel gilonitẽ cõſiliarium dauid de
C ciuitate ſua gilo. Cũq; immolaret victi-
xx.q.5.c. mas facta ẽ cõiuratio valida: populuſq;
quid enim. concurrẽtis augebatur cuꝫ abſalon. Ve
De pe.di.i. nit igitur nuncius ad dauid dicẽs. Toto
c.ſi peccã.⁊ corde vniuerſ⁹ iſrl̃ ſequit̃ abſalõ. Et ait
c.ſicut pri- dauid ſeruis ſuis q̃ erãt cũ eo in hieřſm.
mi. Surgite. Fugiamus: neq; eñi erit nobis
effugium a facie abſalõ. Feſtinate egredi
Alſo ✠ im- ne forte veniẽs occupet nos: et ✠ impel
pleat. lat ſup nos ruinã: ⁊ pcutiat ciuitateꝫ in
Alſo ✠ im- ore gladij. Dixeruntq; ſerui regis ad euꝫ
pingueſ. Dia queciiq; preceperit dñs noſter rex
libenter exequimur ſerui tui. Egreſſus
eſt ergo rex: ⁊ vniuerſa domus eius pedi
bus ſuis. Et dereliquit rex decem mulie-
res concubinas ad cuſtodiendam domũ
Egreſſuſq; rex ⁊ oĩs iſrl̃ pedib⁹ ſuis: ſte- D
tit procul a domo: ⁊ vniuerſi ſerui eius
ambulabãt iuxta eũ: ⁊ legiões cerethi ⁊
phelethi ⁊ oẽs gethei pugnatores validi
ſexcẽti viri q̃ ſecuti eũ fuerãt de geth pe-
dites pcedebant regem. Dixit aũt rex ad
ethai gethẽũ. Cur venis nobiſcũ? Reuer
tere ⁊ habita cũ rege: q: peregrinus es et
egreſſ⁹ es de loco tuo. Heri veniſti ⁊ hodie
cõpelleris nobiſcũ egredi. Ego aũt vadã
quo iturus ſum. Reuertere ⁊ reduc tecũ
fratres tuos: ⁊ dñs faciet tecuꝫ miam et
veritatem: q: oſtendiſti gratiam ⁊ fidem.
Et reſpondit ethai regi dicẽs. Viuit do E
minus: ⁊ viuit dñs meus rex: qm̃ in quo- Ruth. i.d
cũq; loco fueris dñe mi rex ſiue in mor-
te: ſiue i vita: ibi erit ſeruus tuus. Et ait
dauid ethai. Veni ⁊ tranſi. Et tranſiuit
ethai ietheus et rex et oẽs viri qui cuꝫ eo
erãt: ⁊ reliqua multitudo. Oẽſq; flebant
voce magna: ⁊ vniuerſus pplˢ tranſibat
Rex q̃ tranſgrediebatur torrẽtẽ cedrõ: ⁊
cunctus pplˢ incedebat cõtra viam oli-
ue q̃ reſpicit ad deſertũ. Venit aũt ⁊ ſa-
doch ſacerdos et vniuerſi leuite cum eo
portantes arcã federis dei et depoſuerũt
arcaꝫ dei. Et aſcendit abiathar donec ex
pletus eſſet oĩs pplˢ qui egreſſus fuerat
de ciuitate. Et dixit rex ad ſadoch. Re- F
porta arcã dei in vrbẽ. Si inuenero gra-
tiam in oculis dñi: reducet me: et oſten
det mihi eã ⁊ tabernaculũ ſuũ. Si autẽ
dixerit mihi: nõ places: pſto ſum: faciat
qđ bonum eſt coram ſe: et dixit rex ad ſa
doch ſacerdotem. O videns reuertere in
ciuitatẽ in pace: ⁊ achimaas filius tu⁹ et
ionathas filius abiathar duo filij veſtri
ſint vobiſcum. Ecce ego abſcõdar in cã-
peſtribus deſerti: donec veniat ſermo a
vobis indicãs mihi. Reportauerunt er- G
go ſadoch ⁊ abiathar arcã dei in hieřſm
⁊ manſerũt ibi. Porro dauid aſcendebat
cliuum oliuarũ: ſcandẽs et flens: nudis
pedibus incedens ⁊ operto capite. Sed
et omnis pplˢus q̃ erat cũ eo opto capite
aſcẽdebat plorãs. Nunciatũ eſt autẽ da
uid q: achitofel eſſet in cõiuratione cum
abſalon. Dixitq; dauid. Infatua queſo
dñe cõſiliũ achitofel. Cumq; aſcẽderet
dauid ſummitatẽ mõtis in quo adoratu
rus erat dominũ: ecce occurrit ⁊ ✠ chuſi Alſo ✠ hetheus
arachites ſciſſa veſte: ⁊ terra pleno capite.

ſe. Et dixit ei dd'. Si veneris mecū eris
mihi oneri: ſi autē in ciuitatē reuertaris ⁊
dixeris abſalō: ſeru⁹ tu⁹ ſum rex: patere
me viuere ſicut fuit ſeru⁹ pr̃is tui: ſic ero
ſeru⁹ tu⁹ diſſipabis conſilium achitofel.
J.17.a Habes autē tecū ſadoch ⁊ abiathar ſacer
dotes: ⁊ oē verbū qdcūq; audieris in do
mo regis: indicabis ſadoch ⁊ abiathar ſa
cerdotib⁹. Sūt em̄ cū eis duo filij eorū
achimaas filius ſadoch: ⁊ ionathā fili⁹
abiathar: ⁊ mittetis p eos ad me oē ver
Alis ✠ chu bū qd audieritis. Ueniēte ergo ✠ chuſi
ſai. amico dauid in ciuitatē abſalō q; ingreſ
ſus eſt hieruſalē ⁊ achitofel cum eo.

¶ C.S. De ſyba ſeruo miphiboſeth cū duobus aſinis: de ſemei q maledixit dauid: de abiſai qui voluit occidere ſemei: de chuſi quare non iſſet cum dauid: venit abſalon ad concubinas patris ſui. Capitulum. xvj.

a Umq; dauid tranſiſſet
paululū mōtis verticē
apparuit ſyba puer mi
phiboſeth i occurſū
ei⁹ cū duob⁹ aſinis q
onerati erāt ducentis
panib⁹: ⁊ cētū alligatu
ris vue paſſe: ⁊ ſeptem
māſis palatarū: ⁊ duob⁹ vtrib⁹ vini. Et
dixit rex ſybe. Quid ſibi volūt hec? Rūdit
Alis ✠ do q; ſyba dñe mi rex aſini ✠ domeſtici re
meſtici. gis vt ſedeāt ⁊ panes ⁊ palate ad veſcen
dū pueris tuis: vinū autē vt bibat: ſi q̄s de
fecerit in deſerto. Et ait rex. Ubi eſt fili⁹
dñi tui? Rūditq; ſyba regi. Remāſit i hie
ruſalē dicēs. Hodie reſtituet mihi dñs iſ
rael regnū pr̄is mei. Et ait rex ſybe. Tua
b ſint oīa q̄ fuerūt miphiboſeth. Dixitq; ſy
s.19.c.b. ba. Oro vt inueniā grām apud te dñe mi
rex. Uenit ergo rex dauid vſq; bahurim.
Et ecce egrediebat̃ inde vir de cognatio
ne dom⁹ ſaul: noīe ſemei fili⁹ gera: pce
debatq; egrediens ⁊ maledicebat mitte
batq; lapides contra dauid ⁊ contra vni
uerſos ſeruos regis dauid. Oīs autem
pplš ⁊ vniuerſi bellatores a dextro ⁊ a ſi
niſtro latere regis incedebāt. Ita aūt lo
quebat̃ ſemei cū malediceret regi. Egre
De ſte. diſ. dere: egredere vir ſanguinū: ⁊ vir belial
1.c.1.in p bo eſſude Reddidit tibi dñs vniuerſum ſanguinē
rat. dom⁹ ſaul: qm̄ inuaſiſti regnū p eo: ⁊ de
dit dñs regnū in manu abſalō filij tui: et
ecce pmūt te mala tua qm̄ vir ſanguinū
es. Dixit autem abiſai filius ſaruie regi.
c Quare maledicit canis hic mortu⁹ dño
meo regi? Uadam amputabo caput eius

Et ait rex. Quid mihi ⁊ vobis eſt filij ſar
uie? Dimittite eū vt maledicat: dñs em̄ p J.19.b.
cepit ei vt malediceret dauid. Et q̄s eſt q Eccl.23.a
audeat dicere quare ſic fecerit? Et ait rex c
abiſai ⁊ vniuerſis ſeruis ſuis. Ecce fili⁹ J.20.b.
me⁹ q egreſſus ē de vtero meo q̄rit aīam
meā: qūtomagis hic fili⁹ ✠ iemini male
dicet mihi? Dimittite eū vt maledicat iu Alis ✠ gemi
xta pceptū dñi ſi forte reſpiciat dñs affli ni.
ctionē meā ⁊ reddat mihi dñs bonū pro
maledictiōe hac hodierna. Ambulabat
itaq; dd' ⁊ ſocij ei⁹ p viā cū eo. Semei aūt
tē p iugū mōtis ex latere cōtra illū gra
diebat̃: maledicēs ⁊ mittēs lapides ad
uerſum eū terrāq; ſpargēs. Uenit itaq;
rex dauid ⁊ vniuerſus pplš cū eo laſſus:
⁊ refocillati ſunt ibi. Abſalō aūt ⁊ oīs po
pulus ei⁹ igreſſi ſunt hierl'm ſz ⁊ achito
fel cū eo. Cū aūt veniſſent ✠ chuſi ara Alis ✠ chu
chites amicus dd' ad abſalon: locut⁹ eſt ſai.
ad eū. Salue rex ſalue rex. Ad quē abſa
lō. Hec eſt mīa grā tua ad amicū tuum. b
Quare non iuiſti cū amico tuo? Rūditq;
chuſi ad abſalō. Nequaq̄: q2 illi⁹ ero quē
elegit dñs: ⁊ oīs hic pplš ⁊ vniuerſus iſ
rael: ⁊ cū eo manebo. Sz vt ⁊ hoc iferā
cui ego ſeruiturus ſum. Nōne filio regis
Sicut parui pr̄i tuo: ita parebo et tibi.
Dixit aūt abſalō ad achitofel. Inite cōſi s.ge.37.b
liū q̄d agere debeamus. Et ait achitofel
ad abſalō. Ingredere ad ᴐcubinas pr̄is
tui q̄s dimiſit ad cuſtodiēdā domū: vt cū
audierit oīs iſrl' q2 fedaueris patrē tuū
roborent̃ tecū man⁹ eoꝝ. Tetēderūt er 47.diſt.ſi
go abſalō tabernaculū i ſolario: igreſſuſ neceſſe.
q; eſt ad cōcubinas pr̄is ſui corā vniuer
ſo iſrl'. Cōſiliū aūt achitofel qd dabat in
dieb⁹ illis: quaſi ſi q̄s cōſuleret deū. Sic
erat omne cōſiliū achitofel: ⁊ cū eſſet cū
dauid: ⁊ cū eſſet cum abſalon.

¶ C.S. De conſilio achitofel diſſipato p cōſiliū chuſi: de ionatha ⁊ achimaas qui retulerunt cōſilium ad dauid: et qualiter deſcenderunt ad puteum: de ſuſpendio achitofel: de amaſa conſtituto pro ioab ab abſalon: de variis offerentibus munera dauid ne populus fame vel ſiti periclitetur. Capi.xvij.

a Ixit ergo achitofel ad
abſalon. Eligam mihi
duodecim milia viro
rum ⁊ cōſurgēs perſe
quar dauid hac nocte
et irruens ſup eū: qpo
pe qui laſſus eſt ⁊ ſolu
tis manibus percutiā

eum. Cūq; fugerit omnis populus qui cum eo eſt: percutiam regem deſolatum et reducam vniuerſum populum quomodo vnus homo reuerti ſolet. Unum enim virum tu queris: et omnis populus erit in pace. Placuitq; ſermo eius abſalon ⁊ cunctis maioribus natu iſrael. Ait autē abſalon. Uocate + chuſi arachitem: et audiamus quid etiam ipſe dicat.

Alio + chuſai.

B Cumq; veniſſet + chuſi ad abſalon: ait abſalon ad eum. Huiuſcemodi ſermonem locutus eſt achitofel. Facere debemus an nō quod dat conſilium? Et dixit chuſi ad abſalon. Non eſt bonum conſilium quod dedit achitofel hac vice. Et rurſum intulit + chuſi. Tu noſti patrem tuum et viros qui cum eo ſunt eſſe fortiſſimos et amaro animo: veluti ſi vrſa raptis catulis in ſaltu ſeuiat. Sed et pater tuus vir bellator eſt: nec morabitur cum populo. Forſitan nūc latitat in foueis aut in vno quo voluerit loco: et cū ceciderit vnus quilibet in principio: audiet quicunq; audierit et dicet. Facta eſt plaga in populo q̄ ſequebatur abſalon. Et fortiſſimus quiſq; + cuius cor eſt quaſi leonis: pauore ſoluetur. Scit enim omnis populus iſrael fortem eſſe patrem tuum: ⁊ robuſtos omnes qui cum eo ſunt.

Alio + chuſai. Alio + chuſai. Alio + chuſai.

C Sed hoc mihi videtur rectum eſſe conſiliū. Cōgregetur ad te vniuerſus populus iſrael a dan vſq; ad berſabee quaſi arena maris innumerabilis: ⁊ tu eris in medio eorum: ⁊ irruemus ſuper eū in quocūq; loco inuentus fuerit: ⁊ operiemus eū ſicut cadere ſolet ros ſuper terram: ⁊ non relinquemus de viris qui cum eo ſunt: nec vnū quidē. Quod ſi vrbem aliquā fuerit ingreſſus: circūdabit omnis iſrael ciuitati illi funes: et trahemus eam in torrentē vt nō reperiatur nec calculus quidem ex ea. Dixitq; abſalon et omnes viri iſrael. Melius eſt conſilium + chuſi arachite conſiliū achitofel. Dñi aūt nutu diſſipatū eſt conſilium achitofel vtile vt induceret dñs ſup abſalō malum. Et ait + chuſi ſadoch et abiathar ſacerdotibus. Hoc ⁊ hoc modo conſilium dedit achitofel abſalon ⁊ ſenioribus iſrael:

Alio + chuſai. Sap. 19. g. Alio + chuſai.

D et ego tale ⁊ tale dedi conſilium. Nunc ergo mittite ⁊ nunciate dauid dicētes. Ne moreris nocte hac in campeſtribus deſerti: ſed abſq; dilatione tranſgredere ne forte abſorbeatur rex: et omnis populus qui cum eo eſt. Jonathas autem et achimaas ſtabant iuxta fontem rogel. Abijt ancilla et nunciauit eis ⁊ illi profecti ſunt vt referrent ad regem dauid nuncium. Non enim poterant videre aut introire ciuitatem. Uidit autem eos quidam puer et indicauit abſalon. Illi vero concito gradu ingreſſi ſunt domum cuiuſdam viri in bahurim q̄ habebat puteum in veſtibulo ſuo: ⁊ deſcēderunt in eū. Tulit aūt mulier et expandit velamen ſuper os putei quaſi ſiccās ptiſanas: et ſic latuit res. Cumq; veniſſent ſerui abſalon i domum ad mulierē dixerunt. Ubi eſt achimaas et ionathas? Et reſpondit eis mulier. Tranſierunt feſtinanter guſtata paululum aqua. At hi qui querebant cum nō repperiſſent: reuerſi ſunt in hieruſalem. Cūq; abijſſent aſcenderunt illi de puteo: et pergentes nunciauerunt regi dauid atq; dixerunt. Surgite ⁊ tranſite cito fluuium quoniam huiuſcemodi dedit cōſiliū cōtra vos achitofel.

F Surrexit ergo dauid ⁊ omnis populus qui cum eo erat: et tranſierunt iordanem donec diluceſceret anteq̄ denudaretur verbum: et nec vnus quidem reſiduus fuit qui non tranſiſſet fluuium. Porro achitofel videns q̄ non fuiſſet factum conſilium ſuum: ſtrauit aſinum ſuum: ſurrexitq; ⁊ abijt in domum ſuam et in ciuitatem ſuam: et diſpoſita domo ſua: ſuſpendio interijt: et ſepultus eſt in ſepulchro patris ſui. Dauid autem venit in caſtra et abſalon tranſijt iordanē ipſe et omnes viri iſrael cum eo. Amaſam vero conſtituit abſalon pro ioab ſup exercitum.

G Amaſa autem erat filius cuiuſdam viri qui vocabatur + ihera de iezraeli q̄ ingreſſus eſt ad abigail filiam naas ſororem ſaruie que fuit mater ioab. Et caſtrametatus eſt iſrael cū abſalon in terra galaad. Cumq; veniſſet dauid in caſtra ſobi filius naas de rabbath filiorum ammon: ⁊ machir filius ammihel de lodabar: ⁊ berzellai galaadites de rogelim obtulerunt ei ſtratoria et tapetia et vaſa fictilia frumentum ⁊ hordeū et farinam et polentam et fabam et lentum ⁊ fiſum oleo cicer et mel ⁊ butyrum: oues ⁊ pingues vitulos dederuntq; dauid et populo qui cum eo erat ad veſcendum. Suſpicati enim ſunt populum fame ⁊ ſiti fatigari in deſerto.

Alias + ihe-ra.

¶ C. S. De commiſſione prelij exercituum dauid ⁊ abſalon in quercu pendente et interfecto: de achimaas et chuſi qui nunciauerunt dauid euentum prelij: de planctu dauid ſuper abſalon.

Capitulum. xviij.

A [I]Gitur conſiderato da-
uid populo ſuo: conſti
tuit ſuꝑ eos tribunos
ꝛ centuriones: et dedit
populi tertiam partē
ſub manu ioab: et ter-
tiam ſub manu abiſai
filij ſaruie fratris ioab
et tertiã ſub manu ethai qui erat de geth
ſ.21.b. Dixitq; rex ad populum. Egrediar et ego
vobiſcũ. Et reſpondit populus. Non exi
bis. Siue eñ fugerimꝰ nõ magnopere
ad eos de nobis pertinebit: ſiue media
pars ceciderit e nobis nõ ſatis curabunt
qꝛ tu vnꝰ ſolꝰ ꝓ decẽ millibꝰ cõputaris.
B Meliꝰ eſt igiť vt ſis nobis in vrbe preſi-
ſ.eodem. dio. Ad quos rex ait. Qđ vobis videť re-
ctũ hoc faciã. Stetit ergo rex iuxta por-
21.q.5.c. tã. Egrediebaturq; ppl's ꝑ turmas ſuas
q̃damuti. cẽteni ꝛ milleni. Et ꝓcepit rex ioab ꝛ abi
ſai ꝛ ethai dicẽs. Seruate mihi puerum
abſalõ. Et oĩs populus audiebat ꝓcipiẽ
tem regem cũctis principibus pro abſa
lon. Itaq; egreſſus eſt populus in cam-
pum contra iſrael: ꝛ factum eſt prelium
in ſaltu ephraim. Et ceſus eſt ibi ppl'us
iſrael ab exercitu dauid: factaq; eſt plaga
magna in die illa viginti milium. Fuit au
tem ibi prelium diſperſum ſuper faciem
omnis terre: et multo plures erant quos
ſaltꝰ conſumpſerat de populo q̃ hi quos
vorauerat gladius in die illa. Accidit au
tem vt occurreret abſalon ſeruis dauid
ſedens mulo. Cumq; ingreſſus fuiſſet
mulus ſubter condenſam quercũ ꝛ ma
gnam adheſit caput eius quercui et illo
47.diſ.c.ſi ſuſpenſo inter celum et terram: mulus
cui hi.ſ. ne cui inſederat pertranſiuit. Vidit autem
ceſſe: hoc quiſpiam et nunciauit ioab: dicens.
C Vidi abſalon pendere de quercu. Et ait
ioab viro qui nunciauerat ei. Si vidiſti:
quare non confodiſti eum cum terra et
ego dediſſem tibi decem argenti ſiclos et
vnum baltheum. Qui dixit ad ioab. Si
appenderes in manibus meis mille ar-
genteos: nequaq̃ mitterem manũ meã
in filium regis. Audientibus eñ nobis
ſ.eod. precepit rex tibi et abiſai et ethai dicens.
Cuſtodite mihi puerũ abſalon. Sed et
ſi feciſſem contra animã meã audacter
nequaq̃ hoc regem latere potuiſſet: et tu
47.diſ.ſ. ſtares ex aduerſo. Et ait ioab. Non ſicut
neceſſe. tu vis: ſed aggrediar eum coram te. Tu-
D lit ergo ioab tres lanceas in manu ſua
et infixit eas in corde abſalon. Cumq;
adhuc palpitaret herẽs in quercu cucur
rerunt decem iuuenes armigeri ioab: et
percutientes interfecerunt eũ. Cecinit
autem ioab buccina et retinuit populũ
ne perſequeretur fugientem iſrael vo-
lens parcere multitudini. Et tulerunt Joſ.7.d.
abſalõ et proiecerunt eum in ſaltu in fo
ueam grandem et comportauerunt ſuꝑ
eum aceruum lapidum magnum nimis
Omnis autem iſrael fugit in tabernacu
la ſua. Porro abſalon erexerat ſibi cum
adhuc viueret titulum qui eſt in valle re
gis. Dixerat enim. Non habeo filium et
hoc erit monimentũ nominis mei. Vo
cauitq; titulum nomine ſuo: et appella-
tur manus abſalon vſq; ad hanc diem
Achimaas autem filius ſadoch: ait Cur E
ram et nunciabo regi: quia iudicium fe-
cerit ei deus de manu inimicorum eius.
Ad quem ioab dixit. Non eris nuncius
in hac die: ſed nunciabis in alia. Hodie
nolo te nunciare. Filius enim regis eſt
mortuus. Et ait ioab ✝ chuſi. Vade ✝ Iſte chu
et nuncia regi que vidiſti. Adorauit chu ſignũ eſt ille
ſai ioab ꝛ cucurrit: rurſus autẽ achima- qui cõſiliũ
as filius ſadoch dixit ad ioab. Quid impe- dedit pro
dit ſi etiam ego curro poſt chuſi. Dixit dauid ſed
q; ei ioab. Quid vis currere fili mi. Ve- alius. vnde
ni huc. Nõ eris boni nuncij baiulꝰ. Qui ille potius
reſpondit. Quid eñ ſi cucurrero. Et ait vocatꝰ chu
ei. Curre. Currens ergo achimaas per ſai.
viam compendij: tranſiuit chuſi. Dauid ſ.17.
autem ſedebat inter duas portas. Spe- F
culator vero qui erat in faſtigio porte ſu
per murum: eleuans oculos vidit homi-
nem currentem ſolum: et exclamans in
dicauit regi. Dixitq; rex. Si ſolus eſt: bo
nus eſt nuncius in ore eius. Properãte
autem illo et accedente propius: vidit
ſpeculator hominem alterum currentẽ
ꝛ vociferans in culmine ait. Apparet mi
hi et alter homo currens ſolus. Dixitq;
rex. Et iſte bonus eſt nuncius. Specu-
lator autem contemplor ait curſum prio
ris quaſi curſum achimaas filij ſadoch.
Et ait rex. Vir bonꝰ eſt ꝛ nunciũ portãs
bonum venit. Clamãs autẽ achimaas G
dixit ad regem. Salue rex. Et adorans
regem corã eo pronus in terram ait. Be
nedictus dñs deus tuus q̃ cõcluſit hoĩes
qui leuauerunt manus ſuas cõtra dñm
meum regem. Et ait rex. Eſt ne pax pue
ro abſalon. Dixitq; achimaas. Vidi ✝ tu Aliꝰ ✝ tu
multũ magnũ cũ mitteret ioab ſeruus multum.
tuus o rex me ſeruum tuũ neſcio aliud. ſ.19.d.
Ad quẽ rex tranſi ait: ꝛ ſta hic. Cũq; ille
tranſiſſet et ſtaret apparuit chuſi. Et

veniēs ait. B enim apporto nūcium dñe
mi rex. Judicauit enim pro te dñs hodie
de manu omnium q̄ ſurrexerunt cōtra te
Dixit autē rex ad chuſi. Eſt ne pax puero
abſalon? Cui reſpondens chuſi: fiant inq̄
quit ſicut puer inimici domini mei regis:
et vniuerſi qui conſurgunt aduerſus eū
J.eod. in malum. Contriſtatus itaq̧ rex aſcen-
dit cenaculum porte et fleuit. Et ſic loq̄
bat vadens. Fili mi abſalon: abſalō fili
mi. Quis mihi tribuat vt ego moriar pro
te? Abſalon fili mi: fili mi abſalon.

¶ C.S. De verbis que locutus eſt ioab ad dauid cum lugeret abſalon interfectum: rex ſedit in porta. iſrael cōſiliatus eſt vt reduceret regē: de mandato regis ad principes iuda ꝛ ad amaſa: de ſemei qui venit poſtea ad regem penitētia ductus quia maledixerat ei: de miphiboſeth q̄ diuidat poſſeſſionem cum ſiba ſeruo: de berzellai galaaditen: de contentione iſrael ꝛ iuda pro dauid. Capitulum. xix.

A N
Unciatū eſt autē ioab
q̄ rex fleret et lugeret
filiū ſuum ꝛ verſa ē vi
ctoria in luctū in die
illa omni pplo. Audi-
uit enim pplus in die
illa dici: dolet rex ſup
filio ſuo. Et declina-
uit pplo in die illa ingredi ciuitatē quō
B.18.g. declinare ſolet pplo verſus ꝛ fugiens de
prelio. Porro rex operuit caput ſuum et
clamabat voce magna. Fili mi abſalon:
abſalo fili mi. Ingreſſus ergo ioab ad re
gem in domū dixit. Confudiſti hodie vul
tus oīm ſeruoꝝ tuoꝝ q̄ ſaluam fecerunt
aīam tuam: ꝛ aīam filioꝝ tuoꝝ: ꝛ filiaruꝫ
tuaꝝ: ꝛ aīam vxoꝝ tuarū: ꝛ aīam concu-
binarum tuarum. Diligis odientes te: ꝛ
odio habes diligentes te. Et oñdiſti ho-
die q̄ nō curas de ducibus tuis: ꝛ de ſer
uis tuis: ꝛ vere cognoui modo: quia ſi ab
B ſalon viueret ꝛ oēs nos occubuiſſemus
tūc placeret tibi: Nūc igit̃ ſurge ꝛ ꝓcede
ꝛ alloquens ſatiſfac ſeruis tuis. Juro em̄
tibi per dominū q̄ ſi non exieris: ne vn⁹
quidē remanſurus ſit tecum nocte hac: ꝛ
peius erit hoc tibi q̄ omnia mala q̄ venee
runt ſup te ab adoleſcentia tua vſq̧ in ꝑ
ſens. Surrexit ergo rex et ſedit in porta.
Et omni populo nunciatum eſt q̄ rex ſe
deret in porta. Uenitq̧ vniuerſa multi-
tudo corā rege: iſrael aūt fugit in taber-
nacula ſua. Omnis quoq̧ pplo certabat
in cūctis tribubus iſrael: dicēs. Rex libe
rauit nos de manu inimicorum noſtroꝝ

ipſe ſaluauit nos de manu philiſtinorū:
ꝛ nunc fugit de terra propter abſalō. Ab
ſalon aūt quem vnximus ſuper nos: mor
tuus eſt in bello. Uſq̧ quo ſiletis et non
reducitis regem? Et conſiliū totius iſrl̃
venit ad regem. Rex vero dauid miſit ad
ſadoch et abiathar ſacerdotes: dicēs. Lo
quimini ad maiores natu iuda: dicentes.
Cur veniſtis nouiſſimi ad reducendum
regem in domum ſuam? Sermo aūt oīs
iſrael ꝑuenerat ad regē vt reducerent eū
in domū eius: quia dixerat rex: Hec dice C
tis ad populū iuda. Fratres mei vos: os
meum et caro mea vos. Quare nouiſſimi
reducitis regē? Et amaſe dicite. Nonne
os meum et caro mea es. Hec faciat mi
hi deus et hec addat. Si non magiſter
militie fueris coram me omni tempore
pro ioab. Et inclinauit cor omnium viro
rum iuda: quaſi viri vnius. Miſeruntq̧
ad regē dicētes. Reuertere tu et omnes
ſerui tui. Et reuerſus eſt rex. Et venit vſ
q̧ ad iordanem: et omnis iuda venit vſ-
q̧ in galgala: vt occurreret regi et tradu-
ceret eum iordanem. Feſtinauit autē ſe- 2.reg.2.b.
mei filius gera filij ꝑ iemini de bahurim: Ala ꝑ gemi
et deſcendit cum viris iuda in occurſuꝫ ni.
regis dauid cum mille viris de beniamin
et ſiba puer de domo ſaul: et quindecim
filij eius ac viginti ſerui erant cum eo et
irrumpentes iordanem ante regē tranſie
runt vada vt traducerent domum regis b
et facerent iuxta iuſſionē eius. Semei B.16.b.
autem filius gera proſtratus coram rege
cum iam tranſiſſet iordanem dixit ad eū
Ne reputes mihi domine mi iniquitatē
neq̧ memineris iniuriarū ſerui tui i die
qua egreſſus es domine mi rex de hieru
ſalem neq̧ ponas rex i corde tuo. Agno-
ſco em̄ ſeruus tuus pctm̄ meū: ꝛ idcirco
hodie prim⁹ veni de omni domo ioſeph
deſcēdiq̧ in occurſuꝫ dñi mei regis. Re
ſpondēs vero abiſai fili⁹ ſaruie dixit. Nū
q̄d pro his verbis non occidetur ſemei q̄
maledixit chriſto domini. Et ait dauid. B.16.b.
Quid mihi ꝛ vobis filij ſaruie? Cur effi-
cimini mihi hodie i ſathā? Ergo ne ho-
die interficietur vir in iſrael. An ignoro
hodie me factū regem ſup iſrael. Et ait
rex ſemei. Nō morieris. Jurauitq̧ ei. Mi
phiboſeth quoq̧ filius ſaul deſcendit in
occurſum regis illotis pedibus: ꝛ inton-
ſa barba: veſteſq̧ ſuas non lauerat a die
qua egreſſus fuerat rex vſq̧ ad diem re-
uerſionis eius in pace. Cumq̧ occurriſ
ſet regi: dixit ei rex. Quare nō veniſti me

E cum miphiboſeth? Et reſpondens ait.
Domine mi rex ſeruus meus contempſit me
Dixitq; ei. Ego famulus tuus vt ſterne-
ret mihi aſinum: ⁊ aſcēdens abirem cum re
ge: claudus eni ſum ſeruus tuus. Inſup
.16. ⁊ accuſauit me ſeruū tuum ad te domi
.14.d. num meū regē. Tu aūt dn̄e mi rex ſicut
Gen.33.b. angelus dei es: fac qđ placitū eſt tibi. Ne-
Deſ.19.b. q; eni fuit domus patris mei niſi morti
.9.b. obnoxia dn̄o meo regi: tu autem poſuiſti
me ſeruū tuum inter ꝯuiuas menſe tue.
Alias igit. Quid ✠ ergo habeo iuſte q̄rele aut quid
poſſum vltra vociferari ad regē? Ait ergo
.re.x.b. ei rex. Quid vltra loq̄ris? Fixū eſt quod
locutus ſum. Tu ⁊ ſiba diuidite poſſeſſio
nes. Reſpōditq; miphiboſeth regi. Etiam
cuncta accipiat poſtq̄ reuerſus eſt dn̄s
F meus rex pacifice in domū ſuā. Berzel-
lai q̄q; galaadites ſenex valde deſcēdens
de rogelim traduxit regem iordanem pa-
ratus etiam vltra fluuiū proſeq̄ eū. Erat
autem berzellai galaadites ſenex valde.i.
octogenarius: ⁊ ipſe prebuit alimēta re
gi cū moraret in caſtris. Fuit q̄ppe vir di
ues nimis. Dixit itaq; rex ad berzellai.
Ueni mecū vt requieſcas ſecurus in hie
ruſalē. Et ait berzellai ad regem. Quot
ſunt dies annoꝝ vite mee: vt aſcendam
cū rege in hieruſalē? Octogenarius ſum
hodie. Nunquid vigent ſenſus mei ad di-
Alias rel. ſcernendum ſuaue ✠ aut amarum aut
delectare poteſt ſeruum tuum cibus et
potus vel audire poſſum vltra vocem cā
toꝝ atq; cantatricū? Quare ſeruus tuus
ſit oneri domino meo regi? Pauliſꝑ pro
cedam famulus tuus ab iordane tecum
Non indigeo hac viciſſitudine: ſed obſe-
cro vt reuertar ſeruus tuus et moriar in ci
uitate mea: ⁊ ſepeliar iuxta ſepulchrum
G patris mei ⁊ matris mee. Eſt aūt ſeruus
tuus chamaā: ipſe vadat tecū dn̄e mi rex
et fac ei quicquid bonum tibi videtur. Di
Alias chanaam ſm hebr. omiſſ. anteq; eſſet cum dauid vocabatur ſed poſtea dauid cum chanaan appellauit. xit itaq; ei rex. Mecū tranſeat ✠ chama-
an: ⁊ ego faciam ei quicq̄d tibi placuerit
et omne quod petieris a me impetrabis
Cumq; tranſiſſet vniuerſus populus et
rex iordanem reſtitit: et oſculatus eſt rex
berzellai et benedixit ei: et ille reuerſus ē
in locum ſuum. Tranſiuit ergo rex in gal
galam: ⁊ chamaā cū eo. Omnis aūt po-
pulus iuda traduxerat regē ⁊ media tan
tū pars affuerat de pplo iſrael. Itaq; om
nes viri iſrael concurrentes ad regem di
xerūt ei. Quare te furati ſunt fratres no-
ſtri viri iuda et traduxerunt regem ⁊ do-
mum eius iordanem: omneſq; viros da-
uid cū eo. Et reſpondit omnis vir iuda
ad viros iſrael. Quia mihi ꝓpior eſt rex.
Cur iraſceris ſuper hac re. Nunquid co-
medim⁹ aliquid ex rege: aut munera no
bis data ſunt. Et reſpondit vir iſrael ad
viros iuda: ⁊ ait. Decem partibus maior
ego ſum apud regē: magiſq; ad me perti
net dauid q̄ ad te. Cur feciſti mihi iniu-
riam: ⁊ nō mihi nūciatū ē priori vt redu-
cerem regem meū. Durius aūt reſponde
runt viri iuda viris iſrael.

¶ C.xx. De ſeparatione iſrael a dauid per ſybam filium bochri: de morte amaſe p ioab: de ſapiente muliere in abela: de capite ſybe ad ioab miſſo p murū: de noībus eoꝝ q ei erāt i officiis. Cap.xx.

Ccidit quoq; vt ibi eēt A
vir belial nomine ſyba
filius bochri vir ✠ ie- alias iemi
mineus: ⁊ cecinit buc- neus.
cina: ⁊ ait. Non eſt no
bis pars in dauid: ne-
q; hereditas i filio iſai
Reuertere in taberna
cula tua iſrael. Et ſeparat⁹ eſt omnis iſ-
rael a dauid: ſecutuſq; eſt ſyba filium bo
chri. Uiri aūt iuda adheſerunt regi ſuo a
iordane vſq; hieriſm. Cumq; veniſſet rex
in domū ſuam in hieriſm: tulit decē mu
lieres ꝯcubinas ſuas quas dereliquerat
ad cuſtodiendā domū: ⁊ tradidit eas in
cuſtodiam: alimēta eis prebēs: ⁊ non eſt
ingreſſus ad eas: ſed erant clauſe vſq; in
diē mortis ſue in viduitate viuentes. Di
xit autem rex amaſe. Conuoca mihi oēs
viros iuda in diē tertiū ⁊ tu adeſto pñs.
Abijt ergo amaſa: vt conuocaret iudam B
⁊ moratus eſt extra palatiū qđ ei cōſtitue
rat rex. Ait autem dauid ad abiſai. Nūc
magis afflicturus eſt nos ſyba filius bo-
chri q̄ abſalon. Tolle igit ſeruos dn̄i tui .i.6.a.
⁊ pſequere eum ne forte inueniat ciuita-
tes munitas et effugiat nos. Egreſſi ſūt
ergo cū eo viri ioab cerethi quoq; ⁊ phe
lethi: ⁊ omnes robuſti exierunt de hieriſm
ad pſequendum ſyba filiū bochri. Cūq; C
illi eſſent iuxta lapidē grandē q̄ eſt in ga
baon amaſa veniens occurrit eis. Porro
ioab veſtitus erat tunica ſtricta ad men
ſuram habitus ſui: et deſuper accinctus
gladio dependente vſq; ad ilia in vagi-
na qui fabricatus leui motu egredi pote
rat ⁊ percutere. Dixit itaq; ioab ad ama- 3.reg.2.d.
ſam. Salue mi frater. Et tenuit manu
dextra mentū amaſe q̄ſi oſculās eū. Por
ro amaſa nō obſeruauit gladiū quē habe
bat ioab. Qui percuſſit eū in latere ⁊ ef-

fudit inteſtina eius in terrã: et mortuus
b eſt: nec ſcd̃m vulnus appoſuit. Joab aũt
et abiſai frater eius perſecuti ſunt ſyba fi
lius bochri. Interea q̃dã viri cũ ſteriſſent
iuxta cadauer amaſe de ſocijs ioab dixe-
rũt. Ecce q̃ eſſe voluit ꝓ ioab comes da-
uid. Amaſa autem ꝯſperſus ſanguine la
3.r.ſ. cebat in via media. Vidit hoc q̃dã vir ꝙ
ſubſiſteret omnis pplˢ ad videndum eũ
⁊ amouit amaſam de via in agrum: oper-
c uitq; eũ veſtimento ne ſubſiſterent trãſ
euntes propter eũ. Amoto ergo illo de via
tranſibat oĩs vir ſequẽs ioab ad pſequan-
dum ſyba filiuz bochri. Porro ille tranſie
rat per oẽs trib⁹ iſrael vſq; in abelam ⁊
in bethmacha omneſq; viri electi ꝯgre-
Alz + fue- gati ✝ fugerãt ad eũ. Venerũt itaq; ⁊ op
rant. pugnabant eũ in abela ⁊ in bethmacha
et circũdederũt munitionib⁹ ciuitatẽ et
obſeſſa eſt vrbs. Omnis aũt turma que
erat cũ ioab moliebaꝛ deſtruere muros
Et exclamauit mulier ſapiens de ciuita
d te. Audite audite: dicite ioab: appropin-
qua huc ⁊ loquar tecũ. Qui cũ acceſſiſſet
ad eam: ait illi. Tu es ioab: Et ille reſpõ
dit. Ego. Ad quẽ ſic locuta eſt. Audi ſer-
mones ancille tue. Qui reſpõdit. Audio
Rurſuſq; illa. Sermo inquit dicebatur
in veteri prouerbio. Qui interrogant in
Alz + profi terrogent in abela: et ſic ✝ perficiebant.
ciebant. Nonne ego ſuz que rñdeo veritatẽ in iſrl̃
⁊ tu q̃ris ſubuertere ciuitatem: ⁊ euertere
matrem in iſrael. Quare p̃cipitas here-
ditatem dñi. Rñdenſq; ioab: ait. Abſit:
abſit hoc a me: nõ p̃cipito neq; demolior
Nõ ſe ſic hз res. Sꝫ hõ de mõte ephraim
ſyba filı⁹ bochri cognomine leuauit ma-
e nũ ſuã ꝯtra regem dauid. Tradite illum
ſolum: ⁊ recedem⁹ a ciuitate. Et ait mu-
lier ad ioab. Ecce caput eius mitteꝛ ad
te ꝑ murũ. Ingreſſa eſt ergo ad oẽm po
3.r.4. pulum ⁊ locuta eſt eis ſapienter. Qui ab
ſciſſum caput ſybe filij bochri proiecerũt
ad ioab. Et ille cecinit tuba ⁊ receſſerunt
ab vrbe: vnuſq̃ſq; in tabernacula ſua io-
ab aũt reuerſus eſt hierl̃m ad regẽ. Fuit
3.3.d. ergo ioab ſuper oẽm exercitũ iſrael. Ba-
naias autẽ filius ioiade ſuper cerethꝫos
⁊ pheletheos: aduram vero ſuper tributa.
Porro ioſaphat filius abilud a commen
tarijs. Siba autem ſcriba. Sadoch vero
⁊ abiathar ſacerdotes: hiram autem hi-
raites erat ſacerdos dauid.

¶ C. S. De fame trium annorum ꝓpter domuz ſaul: de ſeptem viris de genere ſaul crucifixis: et reſpha concubina ſaul: de ſepultura oſſium ſaulis ⁊ ionathe: de bellis quattuor dauid contra philiſteos. Capitulũ. xxi.

a FActa ẽ & fames i die-
bus dd̃ trib⁹ annis iu
giter. Et conſuluit da
uid oraculũ dñi. Dixit
q; dñs. Propter ſaul ⁊
domũ eius ✝ ſangui- Alz + ſanguinum.
num: q: occidit gabao
nitas. Vocatiſq; ergo
gabaonitis rex: dixit ad eos. Porro ga-
baonite non erãt de filijs iſrl̃: ſed reliq̃e Joſ.9.c.
amorreorũ. Filij q̃ppe iſrael iurauerant
eis ⁊ voluit ſaul percutere eos zelo quaſi
pro filijs iſrael: ⁊ iuda. Dixit ergo dauid
ad gabaonitas. Quid faciam vobis ⁊ qđ
erit veſtri piaculum vt benedicatis here
ditati dñi? Dixeruntq; ei gabaonite. Non
eſt nobis ſuper argento ⁊ auro queſtio:
ſed contra ſaul et contra domum eius:
neq; volumus vt interficiatur homo de
iſrael. Ad quos rex ait. Quid ergo vultis b
vt faciam vobis? Qui dixerũt regi. Virũ
qui attriuit nos ⁊ oppꝛeſſit inique ita dele
re debemus: vt nec vnus q̃dẽ reſidu⁹ ſit
de ſtirpe ei⁹ in cũctis finib⁹ iſrl̃. Dentur
nobis ſeptẽ viri de filijs eius: vt crucifi-
gam⁹ eos dño in gabaa ſaul quondã ele-
cti dñi. Et ait rex. Ego dabo. Pepercitq;
rex miphiboſeth filio ionathe filij ſaul:
ꝓpter iuſiurandũ dñi qđ fuit inter dd̃ et
ionathã filiuz ſaul. Tulit itaq; rex duos
filios reſpha filie abia: quos pepit ſaul
armoni ⁊ miphiboſeth ⁊ quiq; filios mi
chol filie ſaul quos genuerat hadrieli fi-
lio berzellai qui fuit demolathi: et tradidit
eos in man⁹ gabaonitarũ q̃ crucifixerũt
eos in monte corãz dño. Et ceciderũt hi
ſeptẽ ſimul occiſi in dieb⁹ meſſis ✝ ꝓme Alz + ꝓ-
incipiẽte meſſione hordei. Tollẽs aũt re pe mis.
ſpha filia abia cilicium ſubſtrauit ibi ſu-
ꝑa petrã ab initio meſſis: donec ſtillaret
aq̃ ſuꝑ eos de celo: ⁊ nõ dimiſit aues la-
cerare eos ꝑ diẽ neq; beſtias ꝑ noctẽ. Et c
nũciata ſũt dd̃ q̃ fecerat reſpha filia abia
ꝯcubina ſaul. Et abijt dd̃ ⁊ tulit oſſa ſaul
⁊ oſſa ionathe filij ei⁹ a viris iabes galaad
q̃ furati fuerãt ea de platea bethſan in q̃
ſuſpenderãt eos philiſthijm: cum interfe
ciſſent ſaul in monte gelboe: ⁊ aſporta-
uit inde oſſa ſaul: ⁊ oſſa ionathe filij ei⁹
⁊ colligẽtes oſſa eorum qui affixi fuerãt
ſepelierũt ea cũ oſſib⁹ ſaul et ionathe filij
ei⁹ i terra beniamĩ in latere i ſeplchꝛo cis
patris ei⁹. Feceruntq; oĩa q̃ p̃ceperat rex et
repropiciat⁹ eſt de⁹ terre poſt hec. Factũ

eſt autem rurſum prelium philiſtinorum
aduerſum iſrael: ⁊ deſcendit dauid et ſer
ui eius cum eo: ⁊ pugnabant ↄ̄ philiſtijs
1.Re.17.a. Deficiente aūt dauid ieſbidenob qui fuit
de genere arapha. cuius ferrum haſte tre-
cētas vncias appēdebat: ⁊ accinctus erat
enſe nouo niſus eſt percutere dd: pſidioq
ei fuit abiſai filius ſaruie et percuſſum phi-
liſteum interfecit. Tūc iurauerūt viri da
S .2.d. uid. dicētes. Jam nō egredieris nobiſcū
in bellum ne extinguas lucernā iſrael. Se
cūdum quoq̄ bellū fuit in gob contra phili-
1.Pa.20.a ſteos. Tunc percuſſit ſobochai de vſathi
ſaph de ſtirpe arapha de genere gigātum
Tertiū quoq̄ fuit bellū in gob contra phili-
ſteos in quo percuſſit adeodatus filius ſal
tus polymitarius bethleemites goliad
gethcū cuius haſtile haſte erat quaſi licia
torium texentiū. Quartum bellū fuit in
geth in quo vir fuit excelſus qui ſenos in
manibus pedibuſq̄ habebat digitos: id eſt
vigintiquatuor: et erat de origine ara-
pha: ⁊ blaſphemauit iſrael. Percuſſit au
tem eū ionathas filius ſammaa fratris
dauid. Hi quatuor nati ſunt de arapha in
geth et ceciderunt in manu dauid et ſer
uorum eius.

¶ C.S. Uerba carminis dauid dño pro libera-
tione ab oibus inimicis ſuis. Capi. xxij.

A Locutus eſt autem da-
uid dñe verba carmi-
nis huius: in die qua li
berauit eum dominus
de manu oim inimico
rum ſuorū ⁊ de manu
ſaul. Et ait. Dñs pe-
tra mea ⁊ robur meū ⁊
ſaluator meus. Deus dñs fortis meus: ⁊ ſpe
Ps.17. rabo in eū. Scutū meū ⁊ cornu ſalutis
mee: eleuator meus refugiū meū: ſalua-
tor meus: de iniquitate liberabis me. Lau
dabilem inuocabo dominū ⁊ ab inimicis
meis ſaluus ero. Qr circundederunt me
contritiones mortis torrētes belial ter-
ruerunt me. Funes inferi circūdederūt
Al' + poc- me + preuenerunt me laquei mortis. In
cupauerūt tribulatione mea inuocabo dominum: et
ad deum meū clamabo. Et exaudiet de
tēplo ſancto ſuo vocē meā ⁊ clamor meus
Al' + in. veniet + ad aures eius. Cōmota eſt ⁊ cō
tremuit terra: ⁊ fundamenta montium
concuſſa ſunt ⁊ conquaſſata: qm̄ iratus
Al' + aſcē- eſt eis dñs + Aſcendit fumus de naribus
dei. eius et ignis de ore eius volauit: carbo-
B nes ſuccenſi ſunt ab eo. Et inclinauit ce
los ⁊ deſcendit: ⁊ caligo ſub pedibus eius.

Et aſcendit ſuper cherubin: ⁊ volauit: ⁊
lapſus eſt ſuper pennas venti. Poſuit te-
nebras in circuitu ſuo latibulum: cribrās
aquas de nubibus celorum. Pre fulgore
in cōſpectu eius: nubes ſuccenſi ſunt car
bones ignis. Tonabit de celo dominus:
et excelſus dabit vocē ſuam. Miſit ſagit
tas ſuas et diſſipauit eos fulgura ⁊ con
ſumpſit eos. Et apparuerūt effuſiones
maris: et reuelata ſunt fundamenta or-
bis increpatione domini: ab inſpiratiōe
ſpiritus furoris eius. Miſit de celo ⁊ aſ-
ſumpſit me: et extraxit me de aquis mul
tis. Liberauit me ab inimico meo poten
tiſſimo et ab his qui oderant me: qm̄ ro-
buſtiores me erant. Preuenit me in die
afflictionis mee: ⁊ factus eſt dñs firma- C
mentū meū: et eduxit me in latitudinem
liberauit me: quia complacui ei. Retri-
buet mihi dñs ſm iuſticiā meam et ſm
mūdiciā manuū mearum reddet mihi.
Qr cuſtodiui vias dñi: et non egi impie
a deo meo. Omnia enim iudicia eius in
conſpectu meo: ⁊ precepta eius nō amo
ui a me. Et ero perfectus coram eo: ⁊ cu
ſtodiā me ab iniquitate mea. Et reſtituet
mihi dñs ſm iuſticiam meā: ⁊ ſm mun-
diciam manuū mearū in conſpectu ocu
lorum ſuorū. Cum ſancto ſanctus eris: et
cum robuſto perfectus. Et cū electo ele Ps.17.
ctus eris: ⁊ cum peruerſo peruerteris. Et
populum pauperem ſaluū facies: oculiſ
q̄ tuis excelſos humiliabis. Quia tu lu
cerna mea domine: ⁊ tu domine illumina
bis tenebras meas. In te enim curram ac
cinctus: in deo meo tranſiliam murum.
Deus immaculata via eius: eloquiū dñi
igne examinatum: ſcutū eſt oim ſperātiū
in ſe. Quis eſt deus preter dñm: ⁊ quis de⁹
fortis preter deū noſtrum? Deus qui accin
xit me fortitudine: ⁊ cōplanauit perfectam
viam meam. Coequans pedes meos cer Ps.17.a
uis: ⁊ ſuper excelſa mea ſtatuēs me. Do Ps.143.
cens manus meas ad preliū: ⁊ ponens Ps.17.
quaſi arcum ereum brachia mea. Dediſti
mihi clypeum ſalutis tue: ⁊ manſuetudo
mea multiplicauit me. Dilataſti greſſus
meos ſubtus me: ⁊ non deficiēt tali mei
Perſequar inimicos meos: ⁊ conteram D
⁊ non reuertar donec cōſumam eos. Cō
ſumam eos ⁊ confringam vt nō conſur-
gant: cadent ſub pedibus meis. Accin-
xiſti me fortitudine ad prelium: incurua
ſti reſiſtētes mihi ſubtus me. Inimicos
meos dediſti mihi dorſum: odiētes me ⁊
diſperdam eos. Clamabūt ⁊ nō erit qui

ſalnet ad dñm: ꝛ nõ exaudiet eos. Dele-
bo eos vt puluerē terre quaſi lutū platea-
rum cōminuam eos atq; cōfringā. Sal-
uabis me a ꝯdictionibus ppl'i mei cuſto-
dies me in caput gētiū. Ppl's quē igno-
ro ſeruiet mihi: filij alieni reſiſtent mihi.
auditu auris obedient mihi. Filij alieni
defluxerunt: ꝛ cōtrahentur in anguſtijs
ſuis. Uiuit dñs ꝛ benedict⁹ deus meus:
ꝛ exaltabitur de⁹ fortis ſalutis mee. De⁹
qui das vindictas mihi: ꝛ deijcis ppl'os
ſub me. Qui educis me ab inimicis meis
et a reſiſtentibus mihi eleuas me: a viro
ꝓ.a.17. iniquo liberabis me. Propterea confite-
ꝓa.17. bor tibi dñe in gent.b⁹: ꝛ nomini tuo cā-
tabo. Magnificans ſalutes regis ſui: et
faciēs miam xp̄o ſuo dauid: ꝛ ſemini ei⁹
vſq; in ſempiternum.

¶ C. S. De nouiſſimis verbis dauid: ꝛ nominis-
bus fortium eius. Capi. xxiij.

A
Ec aūt ſunt verba no-
uiſſima q̄ dixit dauid fi-
lius iſai. Dixit vir cui cō-
ſtitutū eſt de xp̄o dei ia-
cob: egregius pſaltes
iſrael. Spiritus dñi lo-
cutus eſt per me: ꝛ ſer-
mo ei⁹ per linguā meā
dixit. Deus iſrael mihi locutus eſt: fortis
iſrael. Dominatoꝛ hominū iuſt⁹: dñatur i
timore dei. Sicut lux aurore oriente ſo-
le mane abſq; nubib⁹ rutilat: ꝛ ſicut plu-
uijs germinat herba de terra. Nec tanta
eſt domus mea apud deū: vt pactū eter-
num iniret mecum firmū in omnib⁹ at-
q; munitū. Cuncta eñi ſalus mea ꝛ oīs
voluntas: nec eſt q̄cq̄ ex eo ꝙ non germi-
net. Preuaricatores aūt quaſi ſpine euel-
lentur vniuerſi q̄ nō tolluntur manibus.
Et ſi q̄s tangere voluerit eas: armabit̄
ferro ꝛ ligno lanceato: igneq; ſuccenſe
comburent̄ vſq; ad nihilū. Hec ſūt nōia
alr̄ ſedēs fortiū dauid. Dauid ſedet in cathedra
ſapientiſſim⁹ princeps inter tres. Ipſe ē
quaſi tenerrimus ligni vermiculus qui
B octingentos interfecit impetu vno. Poſt
hūc eleazar fili⁹ patrui eius ahoites in-
ter tres fortes qui erant cū dauid qñ ex-
probrauerūt philiſthijm: ꝛ congregati ſūt
illuc in prelium. Cumq; aſcendiſſent fi-
lij iſrael: ipſe ſtetit ꝛ percuſſit philiſteos
donec deficeret manus eius ꝛ obrigeſce-
ret cū gladio. Fecitq; dñs ſalutem ma-
gnam in die illa: et populus qui fugerat
reuerſus eſt ad ceſorum ſpolia detrahenda
Et poſt hunc ſammaa filius age de ara-

26.di. c. q̄ eccleſiaſtico 5. ecce ibi dauid.

ri. Et congregati ſunt philiſthijm in ſta-
tione. Erat quippe ibi ager lente plenus.
Cūq; fugiſſet populus a facie philiſthijm
ſtetit ille in medio agri et ꝓ tuitus eſt alr̄ ꝓtexit eū.
eū. Percuſſitq; philiſteos: ꝛ fecit domi-
nus ſalutem magnam necnon ꝛ ante de-
ſcenderant tres qui erant principes in-
ter triginta: ꝛ venerant tēpore meſſis ad
dauid in ſpeluncam odollam. Caſtra au-
tem philiſtinorum erant poſita in valle
gigantum: ꝛ dauid erat in preſidio. Por-
ro ſtatio philiſtinorum tūc erat in beth-
C leem. Deſiderauit ergo dauid aquā de la-
cu et ait. O ſi q̄s mihi daret potum aque 41. di. c. ꝑ
de ciſterna que eſt in bethleem iuxta por- de pe. diſ.
tam. Irruperunt ergo tres fortes caſtra 5. §. oppo-
philiſtinorū ꝛ hauſerūt aquam de ciſter- nitur.
na bethleem que erat iuxta portam ꝛ at-
tulerunt ad dauid. At ille noluit bibere:
ſed libauit eam domino: dicens. Propi-
tius ſit mihi dñs: ne faciā hoc. Num ſan-
guinem hominū iſtorum qui ꝓfecti ſūt:
animarum periculum bibam? Noluit er-
go bibere. Hec fecerunt tres robuſtiſſimi
abiſai quoq; frater ioab filius ſaruie: prin-
ceps erat de tribus. Ipſe eſt qui leuauit
haſtam ſuam contra trecentos quos in-
terfecit nominatus in tribus ꝛ inter tres
nobilior: eratq; eorum princeps: ſed vſq;
ad tres primos non peruenerat. Et ba-
naias filius ioiade viri fortiſſimi magno-
rum operum de capſeel. Ipſe percuſſit
duos leones moab: ꝛ ipſe deſcendit ꝛ per-
cuſſit leonem in media ciſterna in dieb⁹
niuis. Ipſe quoq; interfecit virum egy-
ptium virum dignum ſpectaculo haben-
tem in manu haſtam. Itaq; cum deſcen-
diſſet ad eum in virga: vi extorſit haſtam
de manu egyptij: et interfecit eum haſta
ſua. Hec fecit banaias filius ioiade. Et
ipſe nominatus inter tres robuſtos qui
erant inter triginta nobiliores. Uerunta-
men vſq; ad tres non peruenerat. Fecit-
q; eum ſibi dauid auricularium a ſecre-
to: aſahel frater ioab inter triginta. Elea-
D nan filius patrui eius: de bethleem: ſem-
ma de arari: elicha de arodi: heles de phal-
ti: hyra filius acces de thecua: abiezer de
anathot: mobonnai de vſathi: ſelmon a-
hoites: macharai netophatites: eleph fi-
lius banaa et ipſe netophatites: itai fi-
lius ribai de gebeeth filiorum beniamin
banai pharatonites: heltai de torrente
gaas: albialbon arbathites: azamaneth
de beromi: eliaaba de ſalboni. Filij iaſen
ionathā et nerā ſemmaa de arodi: haiā

Filius ſara ⁊ aran arothites: eliſeleth fi-
lius aaſbai filij maachati: heliam filius
achitophel gelonites: eſrai de carmelo:
farai arbi: igaal filius nathan de ſoba:
bonni de gaddi: ſelech de ammoni: naa-
rai berothites, armiger ioab filij ſarnie:
hira iethrites gareb ipſe iethrites vrias
ethcus. Oēs triginta ſeptem.

¶ C.S. Numeratur populus iubente dauid: op
tio ei datur: de tribus pro pena peccati: Popul⁹
percutitur in gladio angelico: de propheta gad:
dauid emit aream: ⁊ in ea ſacrificat ⁊ plaga ceſ
ſat.

Capitulū .xxiiij.

A
ii.pa.21.a. Et addidit furor domi
ni iraſci contra iſrael:
commouitq; dauid in
eis dicentem ad ioab.
Uade numera iſrael ⁊
iudam: dixitq; rex ad
ioab principem exerci
tus ſui. Perābula om
nes tribus iſrl̄ a dan vſq; ad berſabee: ⁊
numera populum vt ſciam numerū ei⁹.
Dixitq; ioab regi. Adaugeat dñs de⁹ tu⁹
ad populum tuum qui tus nunc eſt: ite-
rūq; centuplicet in cōſpectu dñi mei re
gis. Sed quid ſibi dñs meus rex vult in
re huiuſcemodi? Obtinuit autē ſermo re
gis verba ioab et principum exercitus.
Egreſſuſq; eſt ioab ⁊ principes militum
a facie regis vt numerarent populū iſrl̄.
Cūq; pertranſiſſent iordanem venerūt
in aroer ad dexteram vrbis q̄ eſt in valle
gad: ⁊ per iazer trāſierunt in galaad ⁊ in
terrā inferiorē hodſi: ⁊ venerūt in dan ſil
ueſtria. Circūeuntes iuxta ſidonē trāſie
runt ꝓpe menia tyri: ⁊ omnē terrā euei
⁊ chananei: veneruntq; ad meridiē iuda
in berſabee: ⁊ luſtrata vniuerſa terra af-
fuerūt poſt nouē menſes ⁊ viginti dies i
hierl̄m. Dedit ergo ioab numerū deſcri-
B ptionis populi regi. Et inuenta ſunt de
i.pa.4.5. iſrael octingenta milia virorū fortium q̄
bis ma.iiij. educerent gladium: ⁊ de iuda quingenta
ri dauid. milia pugnatoꝝ. Percuſſit autē cor da-
uid eum poſtq̄ numeratus eſt populus.
Et dixit dauid ad dñm. Peccaui valde i
hoc facto: ſed precor domine vt transfe-
ras iniquitatem ſerui tui: q: ſtulte egi ni
Alis ✠ ꝓphe- mis. Surrexit itaq; dauid mane: ⁊ ſer
tam. mo dñi factus eſt ad gad ✠ ꝓphetā et vi
dentē dauid: dicēs. Uade ⁊ loq̄re ad da-
uid. Hec dicit dñs. Triū tibi daſ optio.
Elige vnū qd volueris ex his: vt faciam
tibi. Cūq; veniſſet gad ad dauid nunci a
uit ei; dicēs, Aut ſeptē annis veniet tibi

fames in terra tua: aut tribus menſibꝰ ſu
fugies aduerſarios tuos: ⁊ iſti te pſequē
tur: aut certe tribus diebus erit peſtilen- C
tia in terra tua. Nunc ergo delibera ⁊ vi- Dal.ii.c.
de que reſpōdeam ei qui me miſit ſermo Phil.i.c.
nem. Dixit aūt dauid ad gad. Coartor ni i.pa.i.z.b.
mis: ſed melius eſt vt incidam in ✠ ma- Alis ✠ ma
nus dñi (multe enī miſeratiōes eius ſunt) q̄ in na.
✠ manus hoīm. Immiſitq; dñs peſtilē- Alis ✠ ma
tiam in iſrael: de mane vſq; ad tēps con- nu.
ſtitutum: ⁊ mortui ſunt ex populo a dan De ple.tit.
vſq; ad berſabee ſeptuaginta milia viro- i.c.i.in
rū. Cumq; extendiſſet manū ſuam ange glo.
lus dñi ſuper hierl̄m vt diſperderet eā: De peia.
miſertus eſt dñs ſup afflictionem: et ait z.c.fuga
angelo pcutienti populū. Sufficit nūc: rat.
cōtine manum tuam. Erat aūt angelus
dñi iuxta areā ✠ areuna iebuſei. Dixitq; Alis ✠ orna
dauid ad dñm cum vidiſſet angelū cedē-
tē ppl̄m. Ego ſum q̄ peccaui: ⁊ ego iniq̄
egi iſti qui oues ſunt qd fecerūt. Uertaſ De peia.
obſecro manus tua contra domū patris z.c.fuga
mei. Uenit aūt gad ꝓpheta ad dauid in rat.
die illa: ⁊ dixit ei. Aſcēde ⁊ ꝯſtitue altare De pe.di.i.
dño in area areuna iebuſei. Et aſcendit c.illud ter
dauid iuxta ſermonē gad quē p̄ceperat ro.
ei dñs. Cōſpiciēſq; ✠ areuna aſaduertit Alis ✠ orna
regē ⁊ ſeruos eius tranſire ad ſe: ⁊ egreſ D
ſus adorauit regem ꝓno vultu in terrā:
⁊ ait. Quid cauſe eſt vt veniat dñs meus
rex ad ſeruum ſuū? Cui dd ait. Ut emam
a te aream ⁊ edificem altare dño: ⁊ ceſſet
interfectio q̄ graſſaſ in pplo. Et ait areu
na ad dauid. Accipiat ⁊ offerat dñs me⁹
rex: ſicut placet ei. Habet boues in holo-
cauſtū: ⁊ plauſtrū ⁊ iuga boum in vſum
lignorū. Oia dedit ✠ areuna regi. Dixit- Alis ✠ orna
q; areuna ad regem. Dñs de⁹ tuus ſuſci
piat votū tuū. Cui reſpōdēs rex ait. Ne-
quaq̄ vt vis ſed emā precio a te: ⁊ nō of
feram dño deo meo holocauſta gratuita.
Emit ergo dauid aream ⁊ boues argenti
ſiclis quinquaginta: ⁊ edificauit ibi da- De pe.di.ii
uid altare dño ⁊ obtulit holocauſta ⁊ pa c.illud.
cifica. Et propiciatus eſt dñs terre: ⁊ co
hibita eſt plaga ab iſrael.

¶ Explicit liber ſecūdus Samuelis.

¶ Incipit liber primus malachim .i. Regum .iij.

¶ C.S. De ſenio dauid ⁊ abiſac: de adonia volē-
te regnare: de conſilio nathā prophete qđ dedit
bethſabee pro filio eius ſalomone: de vnctione
ſalomonis in regem ꝙ adonias timens ſalomo-
nem tenuit cornu altaris: et poſtea ingreſſus a-
dorauit ſalomonem. Capitulum. j.

A j. eodem ET rex dauid
ſenuerat: habebatq; eta-
tis plurimos dies. Cū-
q; operiretur veſtibus
non caleſiebat. Dixe-
runt ergo ei ſerui ſui.
Queram⁹ domino no
ſtro regi adoleſcentulam virginē et ſtet
B coram rege et foueat eum: dormiatq;
in ſinu ſuo: et caleſaciat dominum no-
ſtrum regem. Queſierunt igitur ado-
leſcentulam ſpecioſam in omnibus fi-
nibus iſrael: et inuenerunt abiſac ſu-
namitem: et adduxerunt eam ad regem.
Erat autem puella pulchra nimis: dor
miebatq; cum rege et miniſtrabat ei:
rex vero non cognouit eam. Adonias au
tem filius agith eleuabatur dicens. Ego
regnabo. Fecitq; ſibi currum et equi-
tes: et quinquaginta viros qui currerēt
ante eum. Nec corripuit eum pater ſu⁹
Pa.47.f. aliquādo dicēs. Quare hoc feciſti? Erat
exceiſe. autem et ipſe pulcher valde: ſecundus
natu poſt abſalon. Et ſermo eius cum
ioab filio ſaruie: et cum abiathar ſacer-
dote qui adiuuabant partes adonie. Sa
doch vero ſacerdos et banaias fili⁹ ioia
de et nathan propheta et ſemei ⁊ cerethi
et phelethi et omne robur exercit⁹ dauid
C non erat cum adonia. Immolatis ergo
adonias arietibus et vitulis et vniuerſis
pinguibus iuxta lapidē zoeleth qui erat
vicin⁹ fonti rogel: vocauit vniuerſos fra
tres ſuos filios regis: et omnes viros iu
f. eodem. da ſeruos regis. Nathan autem prophe
tam et banaiam et robuſtos quoſq; ⁊ ſa
lomonem fratrem ſuū non vocauit. Di
xit itaq; nathan ad bethſabee matrem ſa
lomonis. Nū audiſti ꝙ regnauerit ado-
nias filius agith et dominus noſter da-
uid hoc ignorat? Nunc ergo veni: accipe
conſiliū a me: et ſalua animā tuam filij
tui ſalomonis. Uade et ingredere ad
regem dauid: ⁊ dic ei. Nonne tu dominē
mi rex iuraſti mihi ancille tue dicens ꝙ
ſalomon filius tuus regnabit poſt me:
et ipſe ſedebit in ſolio meo. Quare ergo
✠ regnat adonias? Et adhuc ibi te lo- Aſa + reg-
quente cum rege: ego veniam poſt te: et gnauit.
complebo ſermones tuos. Ingreſſa eſt E
itaq; bethſabee ad regem in cubiculo. Rex
autem ſenuerat nimis et abiſach ſuna- B. eodem.
mitis miniſtrabat ei. Inclinauit ſe beth
ſabee et adorauit regem. Ad quam rex.
Quid tibi inquit vis? Que reſpondens
ait. Domine mi rex tu iuraſti per domi-
minum deum tuum ancille tue: ſalomō
filius tuus regnabit poſt me: ⁊ ipſe ſede-
bit in ſolio meo: et ecce nunc adonias re
gnat: te domine mi rex ignorante. Ma-
ctauit boues et pinguia queq; et arietē
plurimos ⁊ vocauit omnes filios regis:
abiathar quoq; ſacerdotem: ⁊ ioab prin-
cipem militie: ſalomonem autem ſeruū
tuum non vocauit. Ueruntamen domi-
ne mi rex in te oculi reſpiciunt totius iſ-
rael: vt indices eis quis ſedere debeat in
ſolio tuo domine mi rex poſt te. Eritq;
cum dormierit dominus meus rex cum
patribus ſuis: erimus ego ⁊ filius meus
ſalomon peccatores. Adhuc illa loquen
te cum rege: nathan propheta venit. Et
nunciauerunt regi: dicentes. Adeſt na-
than propheta. Cumq; introiſſet in con
ſpectu regis: ⁊ adoraſſet eum pronus in
terram: dixit nathan. Domine mi rex: tu
dixiſti: adonias regnet poſt me: et ipſe ſe
deat ſuper thronum meum? Quia deſcē D
dit hodie et immolauit boues ⁊ pinguia
et arietes plurimos: et vocauit vniuer-
ſos filios regis et principes exercitus.
Abiathar quoq; ſacerdotem illiſq; veſcē
tibus et bibentibus coram eo et dicenti
bus. Uiuat rex adonias: me ſeruum tuū
et ſadoch ſacerdotem et banaiam filium
ioiade: et ſalomonem famulum tuum
non vocauit. Nunquid a domino meo
rege exiuit hoc verbum: ⁊ mihi non indi
caſti ſeruo tuo: quis ſeſſurus eſſet ſuper
thronum domini mei regis poſt eum. Et
reſpondit rex dauid dicens. Uocate ad
me bethſabee. Que cum fuiſſet ingreſſa
coram rege: et ſtetiſſet ante eum: iurauit
rex et ait. Uiuit dominus qui eruit ani-
mam meam de omni anguſtia: quia ſi-
cut iuraui tibi per dominum deum iſrl
dicens. Salomon filius tuus regnabit
poſt me: ⁊ ipſe ſedebit ſuper ſoliū meū 3.q.c.mez
pro me: ſic faciam hodie. Summiſſoq; ſen.

betbſabee in terram vultu adorauit regē
dicens. Uiuat dominus meus rex dauid in
eternum. Dixit quoque rex dauid. Uocate
E mihi ſadoch ſacerdotem et nathan pro-
phetam: et banaiam filium ioiade. Qui
cum ingreſſi fuiſſent coram rege dixit ad
eos. Tollite vobiſcū ſeruos dn̄i veſtri: et
imponite ſalomonē filium meum ſuper
mulā meā: ⁊ ducite eum in gion: ⁊ vngat
eum ibi ſadoch ſacerdos ⁊ nathan ꝓphe
ta in regē ſuper iſrl̄. Et canetis buccina
atque dicetis. Uiuat rex ſalomō. Et aſcē-
detis poſt eum ⁊ venietis in hierl̄m: ⁊ ſe
debit ſuper ſolium meum: ⁊ ipſe regnabit
pro me illique precipiam vt ſit dux ſuper iſ
rael ⁊ ſuper iudam. Et reſpōdit banaias
filius ioiade regi dicens. Amen. Sic lo-
quatur dn̄s deus dn̄i mei regis. Quomō
fuit dn̄s cū dn̄o meo rege: ſic ſit cum ſalo
mone ⁊ ſublimius faciat ſolium eius: a ſo
lio domini mei regis dauid. Deſcēdit er-
go ſadoch ſacerdos ⁊ nathan propheta
⁊ banaias filius ioiade ⁊ cerethi ⁊ phele
thi: ⁊ impoſuerunt ſalomonē ſuper mulā
regis dauid: ⁊ adduxerunt eum in gion.
Sumpſitque ſadoch ſacerdos cornu olei
de tabernaculo ⁊ vnxit ſalomonem ⁊ ce-
F cinerunt buccina: ⁊ dixit omnis populus
Diſti. 78. Uiuat rex ſalomon. Et aſcendit vniuer-
§. hoc regu ſa multitudo poſt eū: ⁊ ppl̄s canentium
lariter. tibijs ⁊ letantium gaudio magno: ⁊ inſo
nuit terra a clamore eorū. Audiuit autem
Ā eodem. adonias ⁊ omnes qui inuitati fuerāt ab
eo. Iamque conuiuium finitum erat. Sed ⁊
ioab audita voce tube ait. Quid ſibi vult
clamor ciuitatis tumultuantis? Adhuc
illo loquente ionathan filius abiathar ſa
cerdotis venit. Cui dixit adonias. In-
gredere quia vir fortis es ⁊ bona nūciās
Reſponditque ionathan adonie. Nequaquam
Dominus enim noſter rex dauid regem
conſtituit ſalomonem: miſitque cum eo ſa
doch ſacerdotem ⁊ nathan ꝓphetā ⁊ ba
naiam filium ioiade ⁊ cerethi ⁊ phelethi ⁊
impoſuerūt eū ſuper mulā regis. Unxe-
runtque eum ſadoch ſacerdos ⁊ nathā ꝓ-
pheta regē in gion: ⁊ aſcenderūt inde le-
tātes: ⁊ inſonuit ciuitas. Hec eſt vox quā
audiſtis. Sed ⁊ ſalomon ſedet ſuper ſo-
lium regni: ⁊ ingreſſi ſerui regis benedi-
xerunt dn̄o noſtro regi dauid dicentes.
Amplificet dn̄s nomen ſalomonis ſup
nomen tuū: ⁊ magnificet thronū eius ſup
G thronū tuum. Et adorauit rex dauid in
lectulo ſuo: inſuper ⁊ hec locutus eſt. Be-
nedictus dn̄s deus iſrael qui dedit hodie
ſedentē in ſolio meo videntibus oculis
meis. Territi ſūt ergo et ſurrexerūt oēs
qui inuitati fuerāt ab adonia: ⁊ iuit vnuſ-
quiſque in viam ſuam. Adonias aūt timēs
ſalomonē ſurrexit ⁊ abijt in tabernacu-
lum dn̄i: tenuitque cornu altaris. Et nun- 3. r. A.
ciauerunt ſalomoni dicentes. Ecce ado
nias timēs regem ſalomonē tenet cornu
altaris dicens. Iuret mihi rex ſalomon
hodie: ꝙ non interficiat ſeruum ſuū gla
dio. Dixitque ſalomon. Si fuerit vir bonus
non cadet nec vnus quidē capillus eius
in terram. Si autē malum inuentū fue-
rit in eo morietur. Miſit ergo rex ſalomō
⁊ eduxit eum ab altari: ⁊ ingreſſus ado-
rauit regem ſalomonē. Dixitque ei rex ſa-
lomon. Uade in domum tuā.

¶ R. S. De morte dauid: de mādatis eius ad fi-
liū: de interfectione adonie quia petiit abiſac ſu-
namitē: de eiectione abiathar a ſacerdotio: de in
terfectione ioab ⁊ ſemei. Capitulū. ij.

A ppropinquauerūt au- A
tem dies dauid vt mo
reretur: preceptique ſa-
lomoni filio ſuo dicēs
Ecce ego ingredior viā
vniuerſe terre. Confor- Joſ. xi. b
tare ⁊ eſto vir fortis ⁊ Deu. ij. b
obſerua: vt cuſtodias Joſ. i. b
mandata dn̄i dei tui: vt ambules in vijs
eius ⁊ cuſtodias cerimonias eius ⁊ pre
cepta eius et iudicia et teſtimonia: ſicut
ſcriptum eſt in lege moyſi: vt intelligas
vniuerſa que facis ⁊ quocunque te verte-
ris: vt confirmet dn̄s ſermones ſuos quos
locutus eſt de me dicēs. Si ✠ cuſtodierint Al. ſi cuſto
filij tui vias ✠ meas: ⁊ ambulauerint co dierit filius
ram me in veritate in omni corde ſuo ⁊ in tuus.
omni aīa ſua nō auferetur tibi vir de ſolio al. ✠ ſuam
iſrael. Tu quoque noſti que fecerit mihi 2. re. 3. c.
ioab filius ſaruie: que fecerit duobus prīci 2. 20. c.
pibus exercitus iſrael abner filio ner ⁊ ✠ Al. ✠ am
amaſe filio iether: quos occidit ⁊ effudit ſa.
ſanguinem belli in pace: ⁊ poſuit cruorē B
prelij in balteo ſuo qui erat circa lum-
bos eius ⁊ in calciamēto ſuo quod erat
in pedibus eius. Facies ergo iuxta ſapiē
tiam tuam: ⁊ non deduces caniciem eius
pacifice ad inferos. Sed et filijs ber- 2. re. 19. d
zellai galaaditis reddes gratiam: eruntque
comedentes in menſa tua. Occur-
rerunt enim mihi quando fugiebam a
facie abſalon fratris tui. Habes quoque 2. re. 19. d
apud te ſemei filium gera filij gemini
de bahurim: qui maledixit mihi male-
dictione peſſima quādo ibam ad caſtra.

Ibidē.19.c Sed quia deſcendit mihi in occurſum
cum tranſirem iordanem: et iuraui ei ꝑ
dominum dicẽs. Non te interficiam gla
dio: tu noli pati eum eſſe innoxium. Uir
autem ſapiens es: vt ſcias que facias ei:
deduceſq; canos eius cum ſanguine ad
11.q.2.c. inferos. Dormiuit igitur dauid cum pa-
noli. tribus ſuis et ſepultus eſt in ciuitate da-
C uid. Dies autem quibus regnauit dauid
ſuper iſrael quadraginta anni ſunt. In
hebron regnauit ſeptem annis: in hieru
ſalem triginta tribus. Salomon autem
Eccl.2.c. ſedit ſup thronũ dauid patris ſui: et fir-
11.q.2.c. matum eſt regnũ eius nimis. Et ingreſ-
Foris. ſus eſt adonias filius agith ad berſabee
1.pa.29.f. matrem ſalomonis. Que dixit ei. Paci-
ficus ne eſt ingreſſus tuus. Qui reſpõ-
1.reg.16.a dit. Pacificus. Addiditq;. Sermo mi
hi eſt ad te. Cui ait. Loquere. Et ille.
Tu enim noſti quia meum erat regnum
et me propoſuerat omnis iſrael ſibi in re
gem: ſed tranſlatum eſt regnum et factũ
eſt fratris mei. A domino enim conſtitu
tum eſt ei. Nunc ergo petitionem vnam
deprecor ad te: ne confundas faciem me
am. Qui dixit ad eum. Loquere. Et ille
ait. Precor vt dicas ſalomoni regi (ne-
q; enim negare tibi quicq̃ poteſt) vt det
mihi abiſac ſunamitem vxorem. Et ait
berſabee. Bene loquar ego pro te regi.
D Uenit ergo berſabee ad regem ſalomo-
nem vt loqueretur ei pro adonia. Et ſur-
rexit rex in occurſum eius adorauitq; eã
et ſedit ſuper thronum ſuum. Poſituſq;
eſt thronus matri regis: que ſedit ad dex
teram eius. Dixitq; ei. Petitionem vnã
paruulam ego deprecor a te ne confun-
das faciem meam. Et dixit ei rex. Pete
mater mea. Neq; enim fas eſt vt auer-
tam faciem tuam. Que ait. Detur abi-
ſac ſunamitis adonie fratri tuo vxor. Re
ſponditq; rex ſalomon et dixit matri ſue.
Quare poſtulas abiſac ſunamitem ado
nie. Poſtula ei et regnum. Ipſe eſt enim
frater meus maior me: et habet abiathar
ſacerdotem et ioab filium ſaruie. Iura
uit itaq; rex ſalomon ꝑ dominum dicẽs
Hec faciat mihi deus: et hec addat: quia
contra animã ſuam locutus eſt adonias
verbum hoc. Et nũc viuit dominus qui
firmauit me et collocauit me ſup ſoliũ
dauid patris mei: et qui fecit mihi domũ
ſicut locutus eſt: quia hodie occidetur
adonias. Miſitq; rex ſalomõ ꝑ manum
banaie filium ioiade qui interfecit eũ: et
mortuus eſt. Abiathar quoq; ſacerdoti

dixit rex. Uade in anathot ad agrum tu-
um. Et quidem vir mortis es: ſed hodie
te nõ interficiam: quia portaſti arcã dñi
dei coram dauid patre meo: et ſuſtinuiſti
laborem in omnibus: in quib⁹ laborauit E
pater meus. Eiecit ergo ſalomon abia- 1.re.2.h
thar vt nõ eſſet ſacerdos dñi: vt implere
tur ſermo dñi quẽ locutus eſt ſuper do
mum heli in ſilo. Uenit autem nuncius
ad ſalomonẽ q̃ ioab declinaſſet poſt ado
niã: et poſt ſalomonem non declinaſſet.
Fugit ergo ioab in tabernaculum dñi et 3.1.g
apprehendit cornu altaris. Nunciatũq;
eſt regi ſalomoni q̃ fugiſſet ioab in taber
naculũ domini et eſſet iuxta altare. Mi
ſitq; ſalomon banaiã filium ioiade di-
cens. Uade interfice eum. Et venit ba-
naias ad tabernaculum dñi: et dixit ei:
hec dicit rex. Egredere. Qui ait. Nõ egre
diar ſed hic moriar. Renunciauit bana-
ias regi ſermonem dicens. Hec locutus
eſt ioab: et hec reſpondit mihi. Dixitq; ei
rex. Fac ſicut locutus eſt: interfice eum
et ſepeli: et amouebis ſanguinem innocẽ
tem qui effuſus ẽ a ioab a me et a domo 2.re.3.e.
patris mei: et reddet dominus ſanguinẽ 2.re.20.c
eius ſuper caput eius: quia interfecit du
os viros iuſtos melioreſq; ſe: et occidit
eos gladio patre meo dauid ignorante:
abner filiũ ner principẽ militie iſrael: et
amaſam filium iether principem exerci- F
tus iuda. Et reuertet ſanguis illorum in
caput ioab et in caput ſeminis eius in ſem
piternum: dauid autem et ſemini eius et
domui et throno illius ſit pax vſq; in eter
num a domino. Aſcendit itaq; banaias
filius ioiade: et aggreſſus eum interfecit
ſepultuſq; eſt in domo ſua in deſerto. Et
cõſtituit rex banaiam filium ioiade pro
eo ſuper exercitum et ſadoch ſacerdotem
poſuit pro abiathar. Miſit quoq; rex et
vocauit ſemei. Dixitq; ei. Edifica tibi
domum in hieruſalem. et habita ibi. Et
non egredieris inde huc atq; illuc. Qua
cũq; autem die egreſſus fueris: et tranſie
ris torrentem cedron: ſcito te interficiẽ-
dum. Sanguis tuus erit ſuper caput tuũ 1.re.9.b
Dixitq; ſemei regi. Bonus eſt ſermo regis 3.18.a.
Sicut locutus eſt dominus meus rex:
ſic faciat ſeruus tuus. Habitauit itaq; ſe
mei in hieruſalem diebus multis. Factũ G
eſt autem poſt annos tres vt fugerẽt ſer-
ui ſemei ad achis filiũ achaa regẽ geth.
Nunciatumq; eſt ſemei q̃ ſerui eius ✠ Alia ✠ eſſ
iſſent in geth. Et ſurrexit ſemei et ſtrauit ſent.
aſinum ſuum iuitq; ad achis in geth ad

requirendū ſeruos ſuos: et adduxit eos
de geth. Nunciatū eſt autē regi ſalomo
ni q̄ iſſet ſemei in geth de hieruſalē: et re
diſſet. Et mittens vocauit eum: dixitq̄
illi. Nonne teſtificatus ſum tibi per dn̄m
et predixi tibi: quacūq̄ die egreſſus fue-
ris huc et illuc: ſcito te eſſe moriturum.
Et reſpondiſti mihi. Bonus ſermo quē
audiui. Quare ergo non cuſtodiſti iuſiu
randum domini et preceptum quod pre-
3.re.16.b. ceperā tibi? Dixitq̄ rex ad ſemei. Tu no
ſti omne malum cuius tibi conſcium eſt
cor tuum quod feciſti dauid patri meo.
Reddidit dominus maliciā tuam in ca
put tuum: et rex ſalomon benedictus et
thronus dauid erit ſtabilis corā domi-
no vſq̄ in ſempiternum. Iuſſit itaq̄ rex
banaie filio ioiade qui egreſſus percuſſit
eum et mortuus eſt.

¶ C.S. Salomon duxit filiam pharaonis vxorē. De ſomnio et ſapientia ſalomonis: et de iudicio dua rum meretricum. Capitulum .iij.

A
p.pa.1.a. Onfirmatus eſt igitur
regnū i manu ſalomo
nis et affinitate coniū
ctus eſt pharaoni re-
gi egypti. Accepit nā-
q̄ filiā eius et adduxit
in ciuitatem dauid do
nec cōpleret edificans
domū ſuā et domū dn̄i et murum hieru-
ſalem per circuitum. Attamen populus
immolabat in excelſis. Non enim edifica
Ma ✠ die tum erat templum nomini dn̄i vſq̄ in ✠
dies. diem illū. Dilexit aūt ſalomon dn̄m am
bulans in preceptis dauid patris ſui: ex-
cepto q̄ in excelſis immolabat et accēde
bat thymiama. Abijt itaq̄ ſalomō in ga
baō vt immolaret ibi. Illud quippe erat
excelſum maximū. Mille hoſtias in ho-
locauſtum obtulit ſalomon ſuper altare
illud i gabaō. Apparuit aūt dn̄s ſalomo
ni p ſomniū nocte dicēs. Poſtula quod
vis vt dē tibi. Et ait ſalomon. Tu feciſti
cum ſeruo tuo dauid patre meo miſeri-
cordiam magnā ſicut ambulauit in con-
ſpectu tuo in veritate et iuſticia et recto
De pe.di. corde tecum. Cuſtodiſti ei miſericordiā
2.c. ſi eſt tuam grandem: et dediſti ei filium ſeden
hoc ſalo- tem ſuper thronum eius: ſicut eſt hodie.
mon a dn̄o Et nunc domine deus tu regnare feci-
1.pa.12.a. ſti ſeruum tuum pro dauid patre meo.
3.pa.1.a. Ego autem ſum puer paruulus et igno
Sap.8.b. rans egreſſum et introitum meum: et

ſeruus tuus in medio eſt populi quem B
elegiſti populi infiniti: qui enumerari et
ſupputari non poteſt pre multitudine.
Dabis ergo ſeruo tuo cor docile vt popu
lum tuum iudicare poſſit et diſcernere
inter bonum et malum. Quis enim poteſt
iudicare populū iſtum: populum tuum
hunc multum. Placuit ergo ſermo corā
domino q̄ ſalomon rem huiuſcemodi
poſtulaſſet. Et dixit dominus ſalomoni.
Quia poſtulaſti verbum hoc et non pe-
tiſti tibi dies multos nec diuitias: aut Mo ✠ ani
✠ animas inimicorū tuorū: ſed poſtula- 16. di. c. ā
ſti tibi ſapientiam ad diſcernendū iudi- ecclaſtes
cium: ecce feci tibi ſm ſermones tuos. ſ. et ecce.
Et dedi tibi cor ſapiens et intelligens in Di. 37. ſ.
tantum vt nullus ante te ſimilis tui fue- ſed ecõtra
rit: nec poſt te ſurrecturus ſit. Sed et 1.c.9.3.c.
hec que nō poſtulaſti dedi tibi: diuitias 3.
ſcilicet et gloriam: vt nemo fuerit ſimi-
lis tui in regibus cunctis retro diebus. C
Si autem ambulaueris in vijs meis et 2.pa.
cuſtodieris precepta mea et mandata
mea ſicut ambulauit pater tuus: longos
faciam dies tuos. Igitur euigilauit ſa-
lomon et intellexit q̄ eſſet ſomniū. Cūq̄
veniſſet hieruſalem ſtetit corā arca fede-
ris dn̄i et obtulit holocauſta: et fecit vi-
ctimas pacificas et grande conuiuium
vniuerſis famulis ſuis. Tunc venerunt
due mulieres meretrices ad regem: ſtete
runtq̄ coram eo quarum vna ait. Obſe-
cro mi domine: ego et mulier hec habi-
tabamus in domo vna et peperi apud
eam in cubiculo. Tertia autem die poſt-
q̄ ego peperi: peperit et hec. Et eramus
ſimul nulluſq̄ alius nobiſcum in domo
exceptis nobis duabus. Mortuus eſt
autem filius huius mulieris nocte. Dor-
miens quippe oppreſſit eum. Et conſur-
gens intempeſte noctis ſilentio: tulit fi
lium meum de latere meo ancille tue
dormientis: et collocauit in ſinu ſuo: ſu
um autem filium qui erat mortuus po-
ſuit in ſinu meo. Cumq̄ ſurrexiſſem ma
ne vt darem lac filio meo apparuit mor-
tuus. Quem diligentius intuens clara
luce deprehendi non eſſe meum quem
genueram. Reſpondit altera mulier. Nō D
eſt ita vt dicis: ſed filius tuus mortuus 3.q.7.ſ. ibi
eſt: meus autem viuit. E contrario illa ad eius ius
dicebat. Mentiris. Filius quippe meus dicit.
viuit et filius tuus mortuus eſt. Atq̄ De ſlumī.
in hunc modum contendebant coram c. aſſerente
rege. Tunc rex ait. Hec dicit. Filius meus
viuit. et filius tuus mortuus eſt. Et iſta

reſpondit. Non ſed filius tuus mortuus
eſt: meus aūt viuit. Dixit ergo rex. Affer-
te mihi gladiū. Cūq; attuliſſent gladiū
corā rege. Diuidite inquit īfantē viuū in
duas partes ⁊ date dimidiā partē vni et
dimidiā partem alteri. Dixit aūt mulier
cuius filius erat viuus ad regē. Cōmota
Anec. 7. b ſunt quippe viſcera eius ſup filio ſuo. Ob
ſecro dñe date illi infantē viuū: ⁊ nolite
interficere eum. Econtrario illa dicebat.
Nec mihi nec tibi ſit: ſed diuidatur. Re-
ſpondit rex ⁊ ait. Date huic infantem vi-
uum ⁊ nō occidatur: hec eſt enim mater
eius. Audiuit itaq; omnis iſrael iudiciū
qđ iudicaſſet rex ⁊ timuerunt regem vidē
tes ſapientiam dei eſſe in eo ad faciendū
iudicium.

¶ C. G. De principibus ⁊ prefectis ſalomonis:
de cibi ⁊ menſe eius: de multiplicatione equoꝝ
eius: de parabolis ⁊ carminibus eius ſuper
lignis a cedro vſq; ad hyſopum qui egredit̄ de
pariete. Capitulum. iiij.

A Erat autē rex ſalomō
regnās ſup oēm iſrael
et hi principes quos
habebat. Azarias filiꝰ
ſadoch ſacerdotis: he-
lioreph ⁊ ahia filij ſiſa
ſcribe. Joſaphat filius
ahilud a cōmentariis.
Banaias filius ioiade ſup exercitū. Sa
doch aūt ⁊ abiathar ſacerdotes. Azari-
as filius nathan ſuper eos qui aſſiſtebāt
regi. Zabud filius nathan ſacerdos ami
cus regis: ⁊ ahiſar prepoſitus domus: ⁊
Ali ✠ adda adonirā filius ✠ abda ſuper tributa. Ha
bebat aūt ſalomon duodecim prefectos
ſup oēm iſrael qui prebebāt annonā re-
gi ⁊ domui eius. Per ſingulos eñ mēſes
in anno: ſinguli neceſſaria miniſtrabant
Et hec nomina eoꝝ. Benhur in monte
ephraim. Bendecar in macces et in ſale-
bim et in bethſames et in helon ⁊ in be-
B thanā. Beneſed in araboth. Ipſius enim
erat ſocho: ⁊ ois terra epher. Benab in
adab cuius omnis nephadortaphet filiā
ſalomonis habebat vxorem. Bana filius
ahilud regebat thanach et mageddo et
vniuerſam bethſan que eſt iuxta ſarthā-
na ſubter iezrael a bethſan vſq; abelmeu
la e regione iecmaaz. Bengaber in ra-
moth galaad habebat auothiair filij ma
naſſe in galaad. Ipſe erat in omni regio-
ne argob que eſt in baſan ſexaginta ciui-
tatibus magnis atq; muratis: que habe
bant ſeras ereas. ✠ Abinadab filius ad Ali ✠ abinadab.
do preerat in manaim. Achimaas in ne-
ptalim: ſed et ipſe habebat bathſemath
filiam ſalomonis in coniugio. Baana
filius huſi in aſer et in baloth. Joſaphat
filius pharue in iſachar. Semei filius
hela in beniamin: gaber filius huri in
terra galaad: et in terra ſeon regis amor
rei: et og regis baſan ſuper omnia que
erant in illa terra. Juda et iſrael innu- C
merabiles: ſicut arena maris in multi-
tudine comedentes et bibentes atq; le-
tantes. Salomon autem erat in ditio-
ne ſua habens omnia regna ſecum a flu
mine terre philiſtijm: vſq; ad terminuꝫ
egipti offerentes ſibi munera et ſeruí-
entium ei cunctis diebus vite eius. Erat Et hec cōputatur q in familia ſalomonis erant triginta milia perſonarum.
autem cibus ſalomonis per dies ſingu-
los triginta chori ſimile: et ſexaginta
chori farine: decem boues pingues: et
viginti boues paſcuales: et centum arie
tes: excepta venatione ceruorum: caprea
rum: atq; bubalorum et auium altilium
Ipſe enim obtinebat omnem regionem
que erat trans flumen quaſi a thapſa vſ-
q; ad gazam: et cunctos reges illarum
regionū: ⁊ habebat pacem ex omni par
te in circuitu. Habitabatq; iuda et iſra-
el abſq; timore vllo: vnuſquiſq; ſub vi-
te ſua: et ſub ficu ſua a dan vſq; berſa-
bee cunctis diebus ſalomonis. Et habe
bat ſalomon quadraginta milia preſe-
pia equorum currilium: et duodecim mi
lia equeſtrium. Nutriebantq; eos ſupra
dicti regis prefecti: ſed et neceſſaria men
ſe regis ſalomonis cum ingenti cura pre
bebant in tempore ſuo. Hordeum quo- D
q; et paleas equorū et iumentorum de-
ferebant in locum vbi erat rex iuxta con
ſtitutum ſibi. Dedit quoq; deus ſapien-
tiam ſalomoni: et prudentiam multam
nimis et latitudinem cordis: quaſi ✠ Ali ✠ arena.
arenam que eſt in littore maris. Et pre-
cedebat ſapientia ſalomonis ſapientiam
omnium orientaliuꝫ et egyptiorū: ⁊ erat
ſapiētior cūctis hominibus. Sapiētior
ethan ezraithe ⁊ hemā ⁊ calchal ⁊ dorda
filijs maol: ⁊ erat noiatus in vniuerſis
gētibus p circuitū. Locutꝰ eſt q; ſalomō
tria milia parabolas: ⁊ fuerunt carmina
eius quinq; milia. Et diſputauit ſuper li-
gnis a cedro que eſt in libano vſq; ad hy
ſopum que egreditur de pariete et diſſe-
ruit de iumentis ⁊ volucribꝰ ⁊ reptilibus
et piſcibus. Et veniebant de cunctis po-

pulis ad audiendā ſapientiam ſalomo-
nis ⁊ ab vniuerſis regib⁹ terre qui audie-
bant ſapientiam eius.

¶ C.S. Hirā mittit ad ſalomonem ſeruos ſuos ſalomon mittit ad hirā regem tyri: ligna petens ad edificandum domū dn̄i: ideo mercedem p̄mit tit ſeruis: letatur ſuper hirā incitione lignorum poſtulata: cibos domus ſue poſtulat: de numero artificum. Capitulum. v.

B Miſit q̄ȝ hirā rex tyri ſer-
uos ſuos ad ſalomonē.
Audiuit eī q̄ ip̄m vnxiſ-
ſent regē ſup iſrł p̄ p̄re
eius: q2 amicus fuerat
hirā dauid oī tp̄e. Mi-
3.R.8.Z.a. ſit aūt ſalomō ad hirā
dicēs. Tu ſcis volūta-
tē dauid p̄ris mei: ⁊ q2 nō poterat edifi-
care domū nomini dn̄i dei ſui p̄pter bel-
he p̄e.dif. la iminētia p̄ circuitū: donec daret dn̄s
1.Pa.22.b. eos ſub veſtigio pedū ei⁹. Nūc aūt requie-
ſcere. ſcedit de⁹ me⁹ mihi p̄ circuitū: ⁊ non eſt
ſathā neq̄ȝ occurſus mal⁹: q̄obrē cogito
Alr + dn̄s. edificare tēplū nomini dn̄i dei mei: ſicut
locut⁹ eſt + dauid p̄ri meo dicēs. Filius
tuus quē dabo p̄ te ſup ſoliū tuum: ip̄e
C edificabit domū noī meo. Precipe igiť
vt p̄cidāt mihi ſerui tui cedros de libano
et ſerui mei ſint cū ſeruis tuis: mercedē
aūt ſeruoꝝ tuoꝝ dabo tibi quācūq̄ȝ pete-
ris. Scis eni quā nō eſt in pp̄lo meo vir
q̄ nouerit ligna cedere ſicut ſidonij. Cū
ergo audiſſet hirā v̄ba ſalomonis letat⁹
eſt valde ⁊ ait. Bn̄dict⁹ dn̄s de⁹ hodie q̄
dedit dauid filiū ſapiētiſſimū ſup pp̄lm
hunc pluriimū. Et miſit hirā ad ſalomo-
nē dicēs. Audiui quecūq̄ȝ mādaſti mihi.
Ego faciā oēm voluntatē tuā in lignis ce-
E drinis ⁊ abiegnis. Serui mei deponent
ea de libano ad mare: ⁊ ego componā ea
in ratibus in mari vſq̄ȝ ad locū quē ſigni-
ficaueris mihi ⁊ applicabo ea tibi: et tu
tolles ea. Prebebiſq̄ȝ neceſſaria mihi vt
detť cib⁹ domui mee. Itaq̄ȝ hirā dabat ſa-
lomoni ligna cedrina ⁊ ligna abiegna: iu-
xta oēm voluntatē ei⁹. Salomō aūt prebe-
Alr + deci. bat hirā viginti + milia choros tritici: in
eſt milia. cibū domui ei⁹: ⁊ viginti choros puriſſi-
mi olei. Hec tribuebat ſalomō hirā p̄ ſin-
gulos annos. Dedit q̄ȝ dn̄s ſapiētiā ſalo-
moni: ſicut locut⁹ eſt ei. Et erat pax īter
hirā ⁊ ſalomonē: ⁊ p̄cuſſerūt ābo fedus.
Elegitq̄ȝ rex ſalomō operarios de omni
iſrael: ⁊ erat indictio triginta milia viroꝝ.
F Mittebatq̄ȝ eos in libanū decē milia p̄
menſes ſingulos viciſſim: ita vt duob⁹ mē-
ſibus eſſent in domib⁹ ſuis. Et adonirā
erat ſup huiuſcemodi inditionem. Fue-
rūt itaq̄ȝ ſalomō ſeptuaginta milia + eo- Alr + eoꝛū.
rū q̄ onera portabāt: ⁊ octoginta milia la-
tomoꝝ in mōte abſq̄ȝ p̄poſitis q̄ p̄erant
ſingulis operib⁹: nūero triū miliū ⁊ tre-
cētoꝝ p̄cipiētiū pp̄lo ⁊ his qui faciebāt
opus. Precepitq̄ȝ rex vt tollerēt lapides
grādes: lapides p̄cioſos ī fundamētum
tēpli ⁊ quadrarēt eos quos dolauerūt ce-
mētarij ſalomonis ⁊ cementarij hiram.
Porro biblij preparauerunt ligna ⁊ lapi-
des ad edificandum domum.

¶ C.S. deſcribitur figura templi: ⁊ fabrica porticus eius: altare oraculi cum aliis mem edificatio. Capitulum. vj.

A Factū eſt igiť quadrin-
gēteſimo ⁊ octogeſimo
anno egreſſiōis filioꝛū
iſrael de terra egypti in
anno quarto mēſe zio:
ip̄e eſt menſis ſecūdus 3.Pa.3.a.
+ regni ſalomonis ſu- Alr + re-
per iſrael edificare ce- gni.
pit domū dn̄o. Dom⁹ aūt quā edificabat
rex ſalomō dn̄o: habebat ſexaginta cubi-
tos in lōgitudine: ⁊ viginti cubitos ī lati-
tudine: ⁊ triginta cubitos in altitudine.
Et porticus erat ante tēplū viginti cubi-
toꝝ lōgitudinis: iuxta mēſuram latitudi-
nis tēpli: ⁊ habebat decē cubitos latitu-
dinis ante faciē tēpli. Feciťq̄ȝ in tēplo fe-
neſtras obliquas. Et edificauit ſup pa-
rietē tēpli tabulata per gyrū in parietib⁹
domus per circuitū tēpli et oraculi: et fe-
cit latera ī circuitu. Tabulatū q̄d + ſub- Alr + ſub-
ter erat q̄nq̄ȝ cubitos habebat latitudi- tepit ac.
nis: ⁊ medium tabulatum ſex cubitorum
latitudis: et tertium tabulatū ſeptem ha-
bens cubitos latitudinis. Trabes autem
poſuit in domo per circuitum forinſecus
vt non hererent muris templi. Domus
autem cum edificaretur de lapidibus do-
latis atq̄ȝ p̄fectis edificata eſt: et malle⁹
et ſecuris: ⁊ omne ferramētum non ſunt
audita in domo cū edificareť. Oſtium la-
teris medij in pariete erat domus dextre
et per cochleā aſcendebant in medium ce-
naculum ⁊ a medio in tertium. Et edifi-
cauit domū et cōſummauit eā. Texit q̄ȝ B
domum laquearibus cedrinis et edifica-
uit tabulatum ſuper omnem domū q̄nq̄ȝ
cubitis altitudinis: et operuit domum

lignis cedrinis. Et factus eſt ſermo domini ad ſalomonem dicens. Dom⁹ hec quam edificas: ſi ambulaueris in preceptis meis: ⁊ iudicia mea feceris et cuſtodieris omnia mandata mea gradiẽs p ea firmabo ſermonẽ meum tibi quẽ locutus ſum ad dauid patrẽ tuũ: ⁊ habitabo in medio filioꝝ iſrl: ⁊ nõ derelinquam pplm meũ iſrael. Igitur edificauit ſalomõ domũ ⁊ cõſummauit eam. Et edificauit parietes domus intrinſecus tabulatis cedrinis. A pauimento dom⁹ vſq ad ſummitatem parietum: ⁊ vſq ad laquearia: ⁊ operuit lignis cedrinis intrinſecus: ⁊ texit pauimentum domus tabulis abiegnis. Edificauitq viginti cubitorum ad poſteriorem partem templi tabulata cedrina a pauimento vſq ad ſuperiora: ⁊ fecit interiorem domum oraculi ſanctũſanctorum. C Porro quadraginta cubitorum erat ipſum templum p foribus oraculi: et cedro omnis domus intrinſecus veſtiebatur: habens tornaturas et iuncturas ſuas fabrefactas et celaturas eminentes. Omnia cedrinis tabulis veſtiebant: nec omnino lapis apparere poterat in pariete. Oraculum autem in medio domus in interiori parte fecerat: vt poneret ibi arcam federis domini. Porro oraculum habebat viginti cubitos longitudinis: et viginti cubitos latitudinis: ⁊ viginti cubitos altitudinis et operuit illud atq veſtiuit auro puriſſimo. Sed et altare veſtiuit cedro. Domũ quoq ante oraculum operuit auro puriſſimo: et affixit laminas clauis aureis. Nihilq erat in templo quod non auro tegeretur. Sed ⁊ totum altare oraculi texit auro. Et fecit in oraculo duos cherubin de lignis oliuarum decem cubitorum altitudinis. Quinq cubitorum ala cherub vna: et quinq cubitorũ ala cherub altera: id eſt decem cubitos habentes a ſummitate ale vnius vſq ad ale alterius ſummitatem. Decem quoq cubitorum erat cherub ſecũdus menſura pari: et opus vnum erat in duobus cherubin: id eſt altitudinem habebat vn⁹ cherub decem cubitorum: ⁊ ſilr cherub ſecũdus. D Poſuitq cherubin in medio templi interioris. Extendebãt autẽ alas ſuas cherubin ⁊ tangebat ala vna ad parietẽ et ala cherub ſecundi tangebat parietez alterum ale autẽ altere in media parte templi ſeinuicem contingebant. Texit quoq cherubin auro. Et omnes parietes templi p circuitũ ſculpſit varijs celaturis ⁊ torno. Et fecit in eis cherubin ⁊ palmas ⁊ picturas varias quaſi prominentes de pariete ⁊ egredientes. Sed et pauimentum domus texit auro intrinſecus ⁊ extrinſecus. Et in igreſſu oraculi fecit duo oſtiola de lignis oliuarũ: poſteſq angeloꝝ quinq: ⁊ duo oſtia de lignis oliuarum. Et ſculpſit in eis picturam cherubin ⁊ palmarum ſpecies anaglypha valde pminẽtia: ⁊ texit ea auro et operuit tam cherubin q palmas ⁊ cetera auro. Fecitq in introitu templi poſtes de lignis oliuarum quadrãgulatos: ẽt duo oſtia de lignis abiegnis altrinſecus: ⁊ vtrũq oſtium duplex erat: ⁊ ſeinuicem tenens aperiebatur. Et ſculpſit cherubi ⁊ palmas ⁊ celaturas valde eminentes operuitq omnia laminis aureis opere quadro ad regulam. Et edificauit atrium interius tribus ordinibus lapidum politoꝝ ⁊ vno ordine lignoꝝ cedri. Anno quarto fundata eſt dom⁹ dñi menſe zio: et in anno vndecimo menſe ethanim: ipſe eſt mẽſis octauus: pfecta eſt domus in oi opere ſuo: ⁊ in vniuerſis vtenſilib⁹ ſuis. Edificauitq eã annis ſeptẽ.

¶ C.S. De domo ſalomonis edificata tredecim annis: de domo ſaltus: de domo filie pharaonis: de hiram artifice erario: de duabus colũnis: de mari fuſili: de baſib⁹ eneis: de luterib⁹: de vaſis tẽpli: de mẽſa aurea: de cãdelabris aureis. vii.

Omũ aũt ſuam edificauit ſalomõ tredecim annis: ⁊ ad perfectum vſq perduxit. Edificauit q domũ ſaltus libani cẽtũ cubitorum longitudinis et quinquaginta cubitorum latitudinis: ⁊ triginta cubitorum altitudinis: ⁊ quattuor deãbulatoria inter colũnas cedrinas. Ligna qppe cedrina exciderat in colũnas: ⁊ tabulatis cedrinis veſtiuit totã cameram que quadraginta ⁊ quinq colũnis ſuſtẽtabat. Unus autem ordo habebat colũnas qndecim cõtra ſeinuicem poſitas: ⁊ e regione ſe reſpicientes equali ſpacio inter colũnas et ſuper colũnas: quadrangulata ligna in cũctis equalia. Et porticũ colũnarũ fecit quinquaginta cubitorum longitudinis ⁊ triginta cubitorũ latitudinis: et alteram porticum in facie maioris porticus ⁊ colũnas ⁊ epyſtilia ſuper colũnas fecit. Porticum quoq ſolij in qua tribu

De his que erãt infra templum.

[illegible]

A De cõſtructiõe dom⁹ ſalomonis ⁊ domus libani.

pal: fecit ⁊ texit lignis cedrinis a pauimento vſqꝫ ad ſummitatem ⁊ domũculam in qua ſederetur ad iudicandum: erat
B in medio porticu ſimili opere. Domum quoqꝫ fecit filie pharaonis quã vxorem duxerat ſalomon tali opere quali ⁊ hãc porticum. Omnia lapidibus ꝑcioſis qui ad normam quandã atqꝫ menſuram: tã intrinſecus ꝙ̃ extrinſecus ſerrati erant a fundamento vſqꝫ ad ſummitatem parietum ⁊ intrinſecus vſqꝫ ad atrium maius. Fundamenta autẽ de lapidibus precioſis: lapidibus magis decem ſiue octo cubitoꝝ: ⁊ deſuꝑ lapides precioſi equalis menſure ſecti erant: ſimiliterqꝫ de cedro. Et atrium maius rotundum trium ordinum de lapidibus ſectis: ⁊ vnꝰ ordinis de dolata cedro: necnõ ⁊ in atrio domus dñi interioꝛi ⁊ in porticu domꝰ. Miſit ergo rex ſalomon ⁊ tulit hirã de tyro filium mulieris vidue de tribu neptali patre tyrio artificẽ erariũ et plenũ ſapientia ⁊ intelligẽtia ⁊ doctrina ad faciendũ omne opus ex ere. Qui cũ veniſſet ad regem ſalomonẽ: fecit omne opus eius: ⁊ finxit duas colũnas ereas decem ⁊ octo cubitoꝝ altitudinis colũnã vnam: et linea duodecim cubitorum ambiebat
C colũnam vtrãqꝫ. Duo ꝙ̃ capitella fecit que ponerentur ſuꝑ capita colũnarũ fuſilia ex ere: quinqꝫ cubitoꝝ altitudinis capitellũ vnũ: ⁊ quinqꝫ cubitorũ altitudinis capitellum alterum: ⁊ quaſi in modũ reticis ⁊ cathenarum ſibi inuicẽ miro opere contextarũ. Utrũqꝫ capitellũ colũnarũ fuſile erat. Septena verſuum retiacula in capitello vno: et ſeptena retiacula in capitello altero. Et perfecit colũnas et duos ordines per circũitum retiaculorum ſingulorum: vt tegerent capitella ꝙ̃ erant ſuper ſummitatẽ malogranatorũ. Eodem modo fecit et capitello ſecundo. Capitella autem que erant ſuper capita colũnarũ quaſi opere lilij fabricata erãt in porticu quattuoꝛ cubitorũ: et rurſum alia capitella in ſummitate colũnarum deſuper iuxta menſuram colũne contra retiacula malogranatorum autem ducẽti ordines erant in circũitu capitelli ſecũdi. Et ſtatuit duas colũnas in porticu
D templi. Cumqꝫ ſtatuiſſet colũnam dexteram: vocauit eam nomine iachin. Similiter erexit colũnã ſecũdã et vocauit nomen eius booz. Et ſuper capita colũnarum opus in modum lilij poſuit: perfectũqꝫ eſt opus colũnarum. Fecit quoqꝫ

mare fuſile decem cubitorũ a labio vſqꝫ ad labium rotundũ in circũitu. Quinqꝫ cubitorum altitudo eius ⁊ retiacula triginta cubitorum cingebat illud per circũitum: ⁊ ſculptura ſubter labiuꝫ circũibat illud decẽ cubitis ambiẽs mare. Duo ordines ſculpturarũ diſtriatarũ erãt fuſiles: ⁊ ſtabant ſuper duodecim boues. E quibus tres reſpiciebant ad aquilonem: ⁊ tres ad occidentem: ⁊ tres ad meridiem: ⁊ tres ad orientem: ⁊ mare ſuper eos deſuper erat: quoruꝫ poſteriora vniuerſa intrinſecus latitabant. Groſſitudo autem luteris trium unciarũ erat: labiumqꝫ eius quaſi labium calicis: et folij repandi lilij. Duo milia bathos capiebat: ⁊ tria milia metretas. Et fecit decẽ baſes eneas quattuoꝛ cubitoꝝ lõgitudinis baſes ſingulas: ⁊ quattuoꝛ cubitorũ latitudinis: ⁊ trium cubitorum altitudinis: ⁊ ipſum opus baſiũ interraſile erat. Et ſculpture inter iuncturas ⁊ inter coronulas ⁊ plectas: leones ⁊ boues ⁊ cherubin et in iuncturis ſiꝛr deſuꝑ. Et ſub-
E ter leones ⁊ boues quaſi lora ex ere dependentia: et quattuoꝛ rote per baſes ſingulas ⁊ axes erei: ⁊ per quattuoꝛ partes quaſi humeruli ſubter luterem fuſibiles contra ſe inuicẽ reſpectantes. Os quoqꝫ luteris intrinſecus erat in capitis ſummitate: et qđ foꝛinſecus apparebat vnꝰ cubiti erat totum rotundum: pariterqꝫ habebat vnum cubitum et dimidium. In angulis autẽ colũnarũ varie celature erant: ⁊ media intercolũnia quadrata non rotunda. Quattuoꝛ ꝙ̃ rote ꝙ̃ per quattuoꝛ angulos baſis erãt: coherebãt ſibi ſubter baſim. Una rota habebat altitudinis cubitũ vnũ ⁊ ſemis. Tales aũt rote erant quales ſolent in curru fieri. Et axes earum et radij ⁊ canti ⁊ modioli oĩa fuſilia. Nam et humeruli illi quattuoꝛ ꝑ ſingulos angulos baſis vnius ex ipſa baſi fuſiles et coniuncti erant. In ſummitate autẽ baſis erat quedã rotunditas vnius et dimidij cubiti ita fabrefacta vt luter deſuper poſſet imponi: habens celaturas ſuas variaſqꝫ ſculpturas ex ſemetipſa. Sculpſit ꝙ̃ in tabulatis illis que erãt ex ere: et in angulis che-
F rubin et leones et palmas quaſi in ſimilitudinẽ hominis ſtantis vt non celata: ſꝫ appoſita ꝑ circũitum viderẽtur. In hũc modum fecit decem baſes: fuſura vna: et menſura ſculpturaqꝫ conſimili. Fecit quoqꝫ decem luteres eneos. Quadragin-

ſa baſes capiebat lauter vnꝰ: eratq; qua-
tuor cubitorum. Singulos quoq; lute-
res per ſingulas id eſt decem baſes po-
ſuit ⁊ conſtituit decem baſes: quinq; ad
dexteram partē tēpli: ⁊ quinq; ad ſiniſtrā.
Mare autem poſuit ad dexteram partē
templi contra orientem ad meridiem. Fe-
cit ergo hiram lebetes ⁊ ſcutras ⁊ amu-
las ⁊ perfecit omne opus regis ſalomo-
nis in templo dñi. Columnas duas: et fu-
niculos capitellorū ſup capitella colūna-
rum duos: et retiacula duo: vt operirent
duos funiculos qui erāt ſup capita co-
lūnarū: ⁊ malogranata quadringenta in
duobus retiaculis. Duos verſus malo-
granatorū in retiaculis ſingulis ad ope-
riendos funiculos capitellorū qui erant
ſuper capita colūnarū: et baſes decem ⁊
luteres decem ſuper baſes: ⁊ mare vnū
et boues duodecim ſubter mare: et lebe-
tes ⁊ ſcutras ⁊ amulas. Omnia vaſa que
fecit hirā regi ſalomoni in domo dñi de
auricalco erant. In campeſtri regione
iordanis fudit ea rex in argilloſa terra
inter ſochot et ſarthan: et poſuit ſalo-
ix. q. x. c. mon omnia vaſa in domo dñi. Propter
gloria. multitudinem autem nimiam non erat
De vaſis pondus eris. Fecitq; ſalomō omnia va-
templi. ſa in domo dñi altare aureū ⁊ menſam
2. pa. 4. a. ſuper quam ponerentur panes propoſi-
tionis auream: ⁊ cādelabra aurea quinq;
ad dexterā: ⁊ quinq; ad ſiniſtrā ꝯtra ora-
culum ex auro puro: ⁊ quaſi lilii flores:
et lucernas deſuper aureas et forcipes
2. pa. 5. a. aureos ⁊ hydrias et fuſcinulas et phia-
las ⁊ mortariola: ⁊ thuribula de auro pu-
riſſimo. Et cardines oſtiorū domus inte-
rioris ſanctiſanctorū: ⁊ oſtiorū domus
tēpli ex auro erāt. Et ꝑfecit omne opꝰ qḋ
faciebat ſalomō in domo dñi ⁊ intulit que
ſanctificauerat pater ſuꝰ: argētū ⁊ aurū
⁊ vaſa repoſuit in theſauris domus dñi.

¶ C. S. Arca introducitur in tēplo: nebula implet domū: ſalomon bñdicit templū: poſt hoc orat vt exaudiantur orantes in templo. Surgens q̄deſ ab oratione benedicit omni eccleſie iſrael. ⁊ con inſtruit: ⁊ immolantur victime: ⁊ fit feſtiuitas celebris.

B Capi. viii.

2. pa. 5. a. De delatione arce dñi in templo nouiter cō ſtructum p ſalomonē

Tunc congregati ſunt
omnes maiores natu
iſrael cum principibꝰ
tribuum et duces fa-
miliarum filiorum iſ-
rael ad regem ſalomo-
nem in hieruſalem vt
deferrent arcam fede-
ris dñi de ciuitate dauid: id eſt de ſyon.
Conueneruntq; ad regem ſalomonem vni-
uerſus iſrael in menſe hethanim in ſo-
lēni die ipſe eſt menſis ſeptimus. Vene-
runtq; cuncti ſenes de iſrael: et tulerunt
arcam ſacerdotes: et portauerunt arcā
domini ⁊ tabernaculum federis: et om-
nia vaſa ſanctuarii que erāt in taberna-
culo: et ferebant ea ſacerdotes et leuite.
Rex autem ſalomon et omnis multitu-
do iſrael q̄ conuenerat ad eum gradiebāt
cum illo ante arcā: ⁊ immolabant oues
et boues abſq; eſtimatione et numero.
Et intulerunt ſacerdotes arcam federis
domini in locum ſuum in oraculum tē-
pli in ſanctūſanctorum ſubter alas che-
rubim. Siquidem cherubin expandebāt
alas ſuper locum arce: ⁊ protegebant ar-
cam et vectes eius deſuper. Cumq; emi-
nerent vectes ⁊ apparerent ſummitates
eorum foris ſanctuarium ante oraculū
non apparebant vltra extrinſecus qui ⁊ B
fuerunt ibi vſq; in preſentem diem. In Heb. 9. a.
arca autem non erat aliud niſi due tabu-
le lapidee quas poſuerat in ea moyſes
in oreb: qñ pepigit dominus fedus cum
filiis iſrael: cum egrederentur de terra
egypti. Factū eſt aūt cum exiſſent ſacer-
dotes de ſanctuario: nebula impleuit do- De nebula
mum dñi: ⁊ non poterāt ſacerdotes ſta- implēte do
re ⁊ miniſtrare propter nebulā. Impleue- mum in ad
rat enī gloria dñi domum dñi. Tunc ait uentu arce
ſalomon. Dñs dixit vt habitaret in nebu- Bñdictio
la. Edificans edificaui domū in habita- tēpli p ſalo
culum tuum: firmiſſimum ſoliū tuum in monem.
ſempiternum. Conuertitq; rex faciē ſuā 2. pa. 6.
et bñdixit omni eccleſie iſrael. Omnis enim C
eccleſia iſrael ſtabat. Et ait ſalomō. Be-
nedictus dñs deus iſrael q̄ locutꝰ eſt ore
ſuo ad dauid patrē meum ⁊ in manibus
eiꝰ ꝑfecit dicēs. A die qua eduxi populū
meū iſrael de egypto nō elegi ciuitatem de
vniuerſis tribubꝰ iſrael: vt edificaretur
domꝰ et eſſet nomē meū ibi: ſed elegi da-
uid vt eēt ſup ꝑplm meū iſrael. Voluit
q; dauid pr meꝰ edificare domū noī dñi
dei iſrael: ⁊ ait dñs ad dauid patrē meū
Quia cogitaſti in corde tuo edificare do-
mū nomini meo: benefeciſti hoc ipſum 1. q. 7. c. 8.
mente tractās. Veruntamen tu non edifi- Oratio pro
cabis mihi domū: ſed filius tuus q̄ egre- exauditiōe
dietur de renibus tuis ipſe edificabit do- oratium in
mum nomini meo. Confirmauit domi- templo.
nus ſermonem ſuum quem locutus eſt
Stetiq; ꝑ dauid patre meo ⁊ ſedi ſuper
thronum iſrael ſicut locutꝰ eſt dominꝰ: ⁊

edificaui domum dñi dei iſrael et con-
ſtitui ibi locum arce in qua fedus dñi eſt
C quod percuſſit cum patrib⁹ noſtris: quã-
do egreſſi ſunt de terra egypti. Stetit au-
tem ſalomon ante altare domini in con-
ſpectu eccleſie iſrael: et expandit manus
ſuas in celum et ait. Domine deus iſrael
non eſt ſimilis tui deus in celo: deſuper
et ſuper terram deorſum: qui cuſtodis
pactum et miſericordiam ſeruis tuis qui
ambulãt coram te in toto corde ſuo qui
cuſtodiſti ſeruo tuo dauid patri meo que
J. s. a. locutus es ei. Ore locutus es et manib⁹
perfeciſti: vt hec dies probat. Nunc igit̃
domine deus iſrael: cõſerua famulo tuo
dauid patri meo que locutus es ei: dicẽs.
Non auferetur de te vir coram me qui ſe-
deat ſuper thronum iſrael ita tamẽ ſi cu-
ſtodierint filij tui viam ſuam vt ambu-
lent coram me ſicut tu ambulaſti in con-
ſpectu meo. Et nũc domine deus iſrael
firmentur verba tua que locutus es ſer-
uo tuo dauid patri meo. Ergo ne putan-
dum eſt ꝙ vere deus habitet ſuper terrã
Si enim celum et celi celorum te capere
nõ poſſunt: quãtomagis dom⁹ hec quã edi-
ficaui tibi. Sed reſpice ad orationẽ ſer-
ui tui et ad preces eius domine de⁹ me⁹.
Audi hymnum et orationem quam ſer-
uus tuus orat coraꝫ te hodie: vt ſint ocu-
li tui aperti ſup domuꝫ hãc nocte ac die
ſup domũ de qua dixiſti: erit nomẽ meũ
ibi vt exaudias orationem quam orat in
loco iſto ad te ſeruus tuus: vt exaudias
dep̄cationẽ ſerui tui et ppl̃i tui iſrael quod-
cunq; orauerit in loco iſto: et exaudies in
D loco habitaculi tui in celo: et cũ exaudie-
De iuramẽto in eccleſia. ris ꝓpiti⁹ eris. Si peccauerit homo in
proximum ſuum et habuerit aliqđ iura-
mentũ quo teneat̃ aſtrict⁹ et venerit pro-
2. pa. 6. d. pter iuramentũ corã altari tuo in domũ
tuam: tu exaudies in celo et facies et iudi-
cabis ſeruos tuos: condẽnãs impium et
reddens viã ſuã ſuper caput eius: iuſti-
ficãſq; iuſtum et retribuens ei ſm iuſti-
De exauditione petẽtium. ciam ſuam. Si fugerit ppl̃s tuus iſrael
inimicos ſuos qꝛ peccaturus eciaꝫ ibi et
agẽtes penitentiam et cõfitẽtes nomini
tuo: venerint et adorauerint et deprecati
fuerint in domo hac: exaudi in celo et di-
mitte pcĩm populi tui iſrael et reduces
Cõtra ſiccitatẽ terre. eos in terram quam dediſti patribus eo-
rum. Si clauſuꝫ fuerit celũ et nõ pluerit
propter peccata eorum: et orãtes ĩ loco
iſto penitentiaꝫ egerint nomini tuo: et a
peccatis ſuis cõuerſi fuerint propter af-
flictionem ſuam: exaudi eos in celo: et di-
mitte peccata ſeruorũ tuorum et populi
tui iſrael et oſtende eis viam bonam per
quam ambulent: et da pluuiam ſuper ter-
ram quam dediſti populo tuo in poſſeſ-
ſionem. Fames ſi oborta fuerit in terra Contra ſtructuram.
aut peſtilentia: aut corrupt⁹ aer aut eru-
go aut locuſta vel rubigo: et affliserit eũ
et inimicus eius portas obſidẽs omnis
plaga vniuerſa infirmitas: cuncta deuo-
ratio: et imprecatio que acciderit omni
homini de populo tuo iſrael ſi quis co-
gnouerit plagam cordis ſui: et expande-
rit manus ſuas in domo hac tu exaudi-
es in celo, in loco habitationis tue: et re-
propiciaberis et facies vt des vnicuiq;
ſm omnes vias ſuas: ſicut videris cor 2. q. 5. c. cõſuluiſti.
eius: quia noſti ſolus cor omnium filio- 18. q. 2. c. penitẽtia.
rum hominum: vt timeãt te cunctis die- De pẽn.
bus quibus viuunt ſuper faciem terre 1. c. ſi.
quam dediſti patribus noſtris: Inſuper et
et alienigena qui non eſt de populo tuo De exauditione alienigenarum.
iſrael: cum venerit de terra longinqua
propter nomen tuum: audietur enim no-
men tuũ magnũ et manus tua fortis: et
brachium tuuꝫ extentum vbiq;. Cum ve-
nerit ergo et orauerit in hoc loco: tu ex-
audies in celo in firmamento habitacu-
li tui: et facies omnia pro quibus inuo-
cauerit te alienigena vt diſcant vniuerſi
populi terrarũ nomen tuũ timere ſicut
ppl̃us tuus iſrael: et probent: qꝛ nomen
tuum inuocatum eſt ſup domũ hãc quã
edificaui. Si egreſſus fuerit popl̃s tuus Expeditio p victoria belli.
ad bellum contra inimicos ſuos per vi-
am ciuitatis quã elegiſti: et contra domũ
quã edificaui nomini tuo et exaudies in
celo orationes eorũ: et preces eoꝝ et faci-
es iudiciuꝫ eorum. Qđ ſi peccauerit tibi
(non eſt enim homo qui non peccet) et ira- 2. pa. 6. g. Eccle. 5. c.
tus tradideris eos inimicis ſuis: et capti- 1. Joh. 1. b.
ui ducti fuerint in terram inimicorum
longe vel prope: et egerint penitentiam
in corde ſuo in loco captiuitatis: et con-
uerſi deprecati te fuerint in captiuitate
ſua dicẽtes. Peccauimus inique egim⁹
impie geſſimus: et reuerſi fuerint ad te Dan. 9. a.
in vniuerſo corde ſuo: et tota anima ſua
in terra inimicoꝝ ſuoruꝫ ad quã captiui
ducti fuerint et orauerint cõtra viam ter-
re ſue quã dediſti patribus eoꝝ et ciuita-
tis quam elegiſti et tẽpli qđ edificaui no-
mini tuo: exaudies in celo in firmamen-
to ſolij tui orationes eorũ et preces eoꝝ
et facies iudicium eorum: et propiciabe-
ris ppl̃o tuo qui peccauit tibi: et omnib⁹

iniquitatibus eorum quib⁹ preuaricati
ſunt in te: et dabis miſam corā eis q̄ eos
captiuos habuerint: vt miſereantur eis
f Populus enī tuus eſt: ꝛ hereditas tua
quos eduxiſti de terra egypti de medio
fornacis ferree: vt ſint oculi tui aperti
ad deprecationē ſerui tui ꝛ populi tui iſ
rael: ꝛ exaudias eos in vniuerſis ꝑ qui-
bus inuocauerint te. Tu enim ſeparaſti
eos tibi in hereditatem de vniuerſis po-
pulis terre ſicut locutus eſt per moyſen
Bñdictio ſeruū tuū qñ eduxiſti patres noſtros de
ſalomonis terra egypti dñe deus. Factū eſt autē cū
ſuper eccle cōpleſſet ſalomō orans dñm oēm oratio
ſiam iſrl. nem ꝛ deprecationē hanc: ſurrexit de cō
ſpectu altaris dñi. Utrūq; enī genu i ter
ram fixerat ꝛ manus expanderat in ce-
lum. Stetit ergo ꝛ benedixit omi eccle-
ſie iſrael voce magna dicens. Benedict⁹
dñs deus qui dedit requiē populo ſuo iſ
rael iuxta oīa que locutus eſt. Non cedit
ne vnus quidē ſermo ex omibus bonis
que locutus eſt per moyſen ſeruū ſuum
Sit dominus deus noſter nobiſcū ſicut
fuit cū patribus noſtris: nō derelinquēs
nos neq; proijciens: ſed inclinet corda
noſtra ad ſe: vt ambulemus cū vniuerſis
vijs eius: ꝛ cuſtodiamus mandata eius
ꝛ cerimonias eius ꝛ iudicia quecunq;
mādauit patribus noſtris: ꝛ ſint ſermo
nes mei iſti quibus deprecatus ſum co
ram domino appropinquantes dño deo
noſtro die ac nocte: vt faciat iudiciū ſer
uo tuo: ꝛ populo ſuo iſrael per ſingulos
dies: vt ſciant oēs populi terre: quia do
minus ipſe eſt deus: ꝛ nō eſt vltra abſq;
h eo. Sit quoq; cor noſtrū perfectū cū
Immolan domino deo noſtro vt ambulem⁹ in de-
tur victi- cretis eius: ꝛ cuſtodiamus mandata ei⁹
me ꝛ dedi- ſicut et hodie. Igitur rex ꝛ ois iſrael cū
catur tem- eo immolabant victimas corā domino.
plū feſtiui Mactauitq; ſalomō hoſtias pacificas
tate cele- quas immolauit dño: boū viginti duo mi
bri. lia: ꝛ ouiū centū viginti milia. Et dedica
uerunt templū dñi rex ꝛ filij iſrael. In
die illa ſanctificauit rex mediū atrij qd
erat ante domū dñi. Fecit quippe holo-
cauſtum ibi ꝛ ſacrificiū ꝛ adipē pacifico
rum: quoniam altare ereū qd erat corā
domino minus erat: ꝛ capere nō poterat
holocauſtū ꝛ ſacrificiū ꝛ adipē pacifico
De conſe. rum. Fecit ergo ſalomō in tēpore illo fe
diſ. i. §. fe- ſtiuitatem celebrem ꝛ oīs iſrael cum eo
cit ergo ſa multitudo magna ab introitu emath vſ
lomon. ꝛ c. q; ad riuū egypti corā domino deo no-
ſolemnitate ſtro ſeptem diebus ꝛ ſeptē diebus. id eſt

quatuordecim diebus: et in die octauo
dimiſit populos. Qui benedicentes re-
gi profecti ſunt in tabernacula ſua letā
tes: ꝛ et alacri corde ſuper omnibus bo-
nis que fecerat domin⁹ dauid ſeruo ſuo.
et iſrael populo ſuo.

¶ C. ix. De apparitiōe ſecūda domini ad ſalomo
nem: de opidis datis hiram a ſalomone: pharao
das gazer in dotē filie: ſalomō edificat ciuitates
omnem populum populi iſrael excepto facit tri
butarios: de filiis iſrael neminem ſeruire con
ſtituit: claſſem mittit in ophir ad aurum reporta
tandum. Capitulum. ix.

FActū eſt autē cū pfe- M 2. Pa. 7. C.
ciſſet ſalomō edificiū Secūda ap-
domus dñi: ꝛ edificiū paritio dñi
regis ꝛ oē qd optaue- ad ſalomo-
rat ꝛ voluerat facere: nem cui fit
apparuit ei dñs ſcdo. promiſſio
ſicut apparuerat ei in petitionis
gabaon. Dixitq; domi obſeruan-
nus ad eū. Exaudiui orationē tuam et tibus legē
deprecationē tuā quā deprecatus eſt co De pe. diſ.
ram me. Sanctificaui domū hanc quam 2. c. ſi ali-
edificaſti: vt ponerē nomē meū ibi i ſem
piternū: et erūt oculi mei ꝛ cor meū ibi
cunctis diebus. Tu quoq; ſi ambulaue-
ris coram me ſicut ambulauit pater tuus
in ſimplicitate cordis ꝛ in equitate: ꝛ fe-
ceris oia que ꝑcepi tibi ꝛ iudicia mea et
legitima mea ſeruaueris: ponā thronum
regni tui ſuper iſrael in ſempiternum: ſi
cut locutus ſum dauid patri tuo dicens N
Non auferet⁹ vir de genere tuo de ſolio
iſrael. Si aūt auerſione auerſi fueritis
vos ꝛ filij veſtri: nō ſequētes me nec cu
ſtodientes mandata mea ꝛ cerimonias
quas ꝓpoſui vobis: ſꝫ abieritis ꝛ colue-
ritis deos alienos: ꝛ adoraueritis eos au
ferā iſrael de ſuꝑficie terre quā dedi eis
et tēplū qd ſanctificaui noi meo ꝓijciā
a cōſpectu meo: eritq; iſrael in ꝓuerbiū
ꝛ in fabulā cunctis populis: ꝛ dom⁹ hec
erit in exemplū. Omis qui tranſierit per
eā ſtupebit ꝛ ſibilabit: ꝛ dicet. Quare fecit
dñs ſic terre huic ꝛ domui huic ꝛ reſpon
debunt. Quia dereliquerunt dñm deum Deu. 29. C.
ſuum qui eduxit patres eorum de terra Hier. 22. 7
egypti: ꝛ ſecuti ſunt deos alienos et co- 16
luerunt eos ꝛ adorauerunt eos: idcirco
induxit dñs ſuꝑ eos omne malū hoc. Ex
pletis autē ānis viginti poſtq; edificaue
rat ſalomon duas domos. i. domū do
mini et domū regis: hiram rege tyri pre
bente regi ſalomoni ligna cedrina ꝛ ab
iegna ꝛ aurum iuxta omne qd habuerat

Salomon dat hiram regi viginti oppida.

tunc dedit ſalomō hyram viginti oppida in terra galilee. Et egreſſus eſt hyram de tyro vt videret oppida q̄ dederat ei ſalomon et non placuerunt ei: et ait. Hec cine ſunt ciuitates quas dediſti mihi frater: Et appellauit eas terram chabul vſq; in diem hanc. Miſit quoq; hiram ad regem ſalomonem centum viginti talenta auri. Hec eſt ſumma expenſarum quam obtulit rex ſalomon ad edificandam domū dn̄i ⁊ domū ſuam: ⁊ mello ⁊ murū hieruſalem et heſer ⁊ mageddo et gazer.

Pharao dat dotem vxori ſalomonis.

Pharao rex egypti aſcendit et cepit gazer: ſuccenditq; eā igni: et chananeū qui habitabat in ciuitate interfecit ⁊ dedit eā in dotē filie ſue vxori ſalomonis. Edificauit ergo ſalomon gazer et bethoron inferiorē et balaad et palmirā in terra ſolitudinis: et omnes vicos qui ad ſe pertinebant: et erant abſq; muro: muniuit et ciuitates curruū et ciuitates equitum: qui quodcūq; ei placuit: vt edificarent in hieruſalē ⁊ in libano ⁊ in oī terra poteſtatis ſue.

Alienigene ⁊ filij aliē fiunt tributarij.

Uniuerſum pplm̄ qui remanſerat de amorreis ⁊ de etheis ⁊ pherezeis et eueis ⁊ iebuzeis: q̄ nō ſunt de filijs iſrael. Hoꝝ filios q̄ remāſerāt in terra: quos ſcꝫ non potuerant filij iſrael exterminare fecit ſalomō tributarios vſq; in diē hanc. De filijs aūt iſrael nō conſtituit rex ſalomō ſeruire quēq̄ ſed erant viri bellatores ⁊ miniſtri eiꝰ: ⁊ principes et duces et prefecti curruū ⁊ equorum.

De prepoſitis ſalomonis.

Erant autē principes ſuper oīa opera ſalomonis prepoſiti quingenti quinquaginta qui habebant ſubiectū populum: et ſtatutis operibus imperabant. Filia autem pharaonis aſcendit de ciuitate dauid in domū ſuā quam edificauerat ei ſalomon. Tūc edificauit mello. Offerebat quoq; ſalomō tribus vicibus per annos ſingulos holocauſta: ⁊ pacificas victimas ſuper altare quod edificauerat domino: et adolebat thymiama corā domino. Perfectūq; eſt templū.

De claſſe ſalomonis.

Claſſem quoq; fecit rex ſalomon in aſiongaber q̄ eſt iuxta ailā in littore maris rubri in terra idumee. Miſitq; hirā in claſſe illa ſeruos ſuos viros nauticos et gnaros maris cum ſeruis ſalomonis. Qui cum veniſſent in ophir ſumptum inde aurū quadringētorum viginti talentorum detulerunt ad regem ſalomonem.

¶ C.X. Uenit regina ſaba hieruſalē ⁊ obſtupeſcit: ⁊ accipit munera: facit rex ſalomō ducēta ſcuta aurea ⁊ thronum eburneum: ⁊ claſſe regia ⁊ abundantia ⁊ equis. Capit. x.

De regina ſaba veniente ad ſalomonem.

3. q. 1. c. Ne reos.

2. pa. 9. d. Mat. 12. h. Luce 11. h.

Sed et regina ſaba audita fama ſalomonis in noīe dn̄i venit temptare eū in enigmatibus. Et ingreſſa hieruſalem multo cū comitatu ⁊ diuitijs camelis portātibus aromata et aurū infinitū nimis: et gēmas precioſas venit ad regem ſalomonem: ⁊ locuta eſt ei vniuerſa que habebat in corde ſuo. Et docuit eam ſalomon omnia verba que propoſuerat. Non fuit ſermo q̄ regē poſſet latere ⁊ nō reſponderet ei. Uidens aūt regina ſaba oēm ſapientiā ſalomonis ⁊ domū quā edificauerat: et cibos menſe eius: et habitacula ſeruorum ⁊ ordines miniſtrantium: veſteſq; eorum: ⁊ pincernas ⁊ holocauſta q̄ offerebat in domo domini: nō habebat vltra ſpiritū: dixitq; ad regem.

Regina ſaba admiratur ſapientiam ſalomonis diuicias et magnificentiam.

Uerus eſt ſermo quem audiui in terra mea ſuper ſermonibus tuis et ſuper ſapientia tua et non credebam narrantibus mihi donec ipſa veni et vidi oculis: et probaui q̄ media pars mihi nunciata non fuerit. Maior eſt ſapientia et opa tua q̄ rumor quē audiui. Beati viri tui et beati ſerui tui qui hic ſtant coram te ſemper: et audiūt ſapientiam tuam. Sit dominus deus tuus benedictus cui complacuiſti et poſuit te ſuper thronum iſrael: eo q̄ dilexerit dominꝰ iſrael in ſempiternum: et conſtituit te regem vt faceres iudicium et iuſticiā. Dedit ergo regi centum viginti talenta auri: et aromata multa nimis et gemmas precioſas. Non ſunt allata vltra aromata tam multa q̄ ea que dedit regina ſaba regi ſalomoni. Sed et claſſis hiram que portabat aurum de ophir attulit ex ophir ligna thina multa nimis et gemmas precioſas. Fecitq; rex de lignis thinis fulcra domus domini et domus regie: et cytharas lyraſq; cantoribus. Nō ſunt allata huiuſmodi ligna thina neq; viſa vſq; in p̄ſentē diē. Rex autem ſalomon dedit regine ſaba omnia que voluit et petiuit ab eo exceptis his q̄ vltro obtulerat ei munere regio. Que reuerſa eſt et abijt in regionem ſuam cum ſeruis ſuis. Erat autem pondus auri quod offerebatur ſalomoni per annos ſingulos ſexcentorum ſexaginta ſex talentorum auri: excepto eo qd̄ offerebant viri qui ſuper vectigalia erant et negoc-

ciatores: vniuerſiq; ſcuta vendentes: et omnes reges arabie: duceſq; terre. Fecit quoq; rex ſalomõ ducẽta ſcuta de auro puriſſimo. Sexcentos auri ſiclos dedit in laminas ſcuti vnius: et trecentas peltas ex auro pbato. Trecente mine auri: vnã peltã veſtiebãt. Poſuitq; eas rex in domo ſaltus libani. Fecit etiã rex ſalomon thronũ de ebore grandẽ et veſtiuit eũ auro fuluo nimis qui habebat ſex gradus. Et ſummitas throni rotunda erat in parte poſteriori: ⁊ due manꝰ hinc atq; inde tenentes ſedile: et duo leones ſtabant iuxta manus ſingulas: et duodecim leunculi ſtantes ſuper ſex gradus hinc atq; inde. Nõ eſt factũ tale opus in vniuerſis regnis. Sed ⁊ oĩa vaſa de quibus potabat rex ſalomon erant aurea et vniuerſa ſupellex domus ſaltus libani

B de auro puriſſimo. Nõ erat argentũ nec alicuius precij putabatur in diebus ſalomonis: qr claſſis regis per mare cũ claſſe hirã ſemel ꝑ tres annos ibat in tharſis deferens inde aurũ et argentũ: et dentes elephãtorũ et ſimias et pauos.

2.Pa.9.c. Magnificatus eſt ergo rex ſalomon ſup omnes reges terre diuitijs ⁊ ſapientia. Et vniuerſa terra deſiderabat vultum ſalomonis: vt audiret ſapientiam eius quã dederat deus in corde eiꝰ. Et ſinguli deferebant ei munera: vaſa argentea ⁊ aurea: veſtes et arma bellica: aromata quoq; et equos et mulos per annos ſingulos. Congregauitq; ſalomon currus et equites et facti ſunt ei mille quadringenti currus et duodecim milia equitum et diſpoſuit eos per ciuitates munitas ⁊

C cum rege in hieruſalem. Fecitq; vt tanta eſſet abundantia argenti in hieruſalẽ quanta et lapidum: et cedrorum prebuit multitudinem quaſi ſycomoros que naſcuntur in campeſtribus. Et educebantur equi ſalomonis de egypto et de choa. Negociatores eñ regis emebãt de choa et ſtatuto precio perducebant. Egrediebatur autẽ quadriga ex egypto ſexcentis ſiclis argenti: ⁊ equus centum quinquaginta. Atq; in hunc modum cũcti reges etheorũ ⁊ ſyrie equos venũdabant.

¶ C.S. De ſeptingentis vxoribus ⁊ trecentis cõcubinis regis per quas ſalomon preuaricatus eſt comminatur ei dñs ⁊ ſuſcitat aduerſarios ei adad razon ⁊ hieroboam: de concuſſione regni de haia propheta ad hieroboam miſſo. ſalomon voluit interficere hieroboam ſed fugit de manu ſalomonis. Capitulum .xj.

A

Numerus vxo⁊ ⁊ concubinarum ſalomonis: ⁊ eas idolatrantis.

Eccli.47.c.

Epo.34.b.

Deu.23.a.

Rex autẽ ſalomon adamauit mulieres alienigenas multas filiã quoq; pharaonis et moabitidas: et ammonitidas: idumeas et ſidonias et etheas: de gẽtibus ſuper quibus dixit dominus filijs iſrael. Non ingrediemini ad eas: neq; de illis ingredietur ad veſtras. Certiſſime enim auertent corda veſtra: vt ſequamini deos earum. His itaq; copulatus eſt ſalomon ardentiſſimo amore. Fueruntq; ei vxores quaſi regine ſeptingente: et concubine trecente. Et auerterunt mulieres cor eius. Cumq; iam eſſet ſenex: deprauatum eſt cor eiꝰ per mulieres: vt ſequeretur deos alienos: nec erat cor eius perfectum cum domino deo ſuo: ſicut cor dauid patris eius. Sed colebat ſalomon aſtarthem deam ſidoniorum et chamos deũ moabitarum et moloch idolum ammonitarum. Fecitq; ſalomon qđ non placuerat coram domino: et non adimpleuit vt ſequeretur dominum ſicut dauid pater eius. Tunc edificauit ſalomon phanũ chamos idolo moab in monte qui eſt cõtra hieruſalem: et moloch idolo filiorum ammon. Atq; in hunc modũ fecit vniuerſis vxoribus ſuis alienigenis que adolebant thura et immolabant dijs ſuis. Igitur iratus eſt dominus ſalomoni qđ auerſa eſſet mens eius a domino deo iſrael qui apparuerat ei ſecũdo: ⁊ preceperat de verbo hoc ne ſequeretur deos alienos: et nõ cuſtodiuit que mandauit ei dominus. Dixit itaq; dominus ſalomoni. Quia habuiſti hoc apud te: et non cuſtodiſti pactum meum et precepta mea que mandaui tibi diſrumpens ſcindam regnum tuum: et dabo illud ſeruo tuo. Uerumtamen in diebus tuis non faciam propter dauid patrem tuum. De manu filij tui ſcindam illud: nec totum regnum auferam: ſed tribum vnam dabo filio tuo propter dauid ſeruum meum: et hieruſalem quam elegi. Suſcitauit autem dominus aduerſarium ſalomoni adad idumeum de ſemine regio: qui erat in edom. Cum enim eſſet dauid in idumea: et aſcendiſſet ioab princeps militie ad ſepeliendum eos qui fuerant interfecti: et occidiſſet omne maſculinum in idumea. Sex enim menſibus ibi moratus eſt

Canti.6.a.

B

In pluribus idolatrie ſalomonis predicitur diuiſio regni ⁊ ſuſcitantur contra ſalomonem adad.

ioab et oīs iſrael donec interimeret om
ne maſculinū ī idumea. Fugit adad ipſe
et viri idumei de ſeruis patris eius cum
eo: vt ingrederetur egyptū. Erat aūt adad
puer paruulus. Cumq; ſurrexiſſent de
madian venerunt in pharā. Tulerunt
b q; ſecum viros de pharan et introierunt
egyptū ad pharaonē regem egypti. Qui
dedit ei domū et cibos cōſtituit: et terraʒ
delegauit. Et inuenit adad gratiā coraʒ
pharaone valde: intantū vt daret ei vxo
rem: ſororē vxoris ſue germanā taphnes
regine. Genuitq; eius ſoror taphnes ge
nebath filiū et nutriuit eū taphnes ī do
mo pharaōis. Eratq; genebath habitās
apud pharaonē cū filijs ei⁹. Cumq; au
diſſet adad in egypto dormiſſe dauid cū
patribus ſuis: et mortuū eſſe ioab prin
Re. 10. b cipē militie dixit pharaoni. Dimitte me
Razon a deo ſuſcitatur contra ſalomonē ppt peccā ſuum. vt vadā in terrā meā. Dixitq; ei pharao.
Qua eni re apud me indiges vt queras
ire in terrā tuā? At ille reſpōdit. Nulla.
Sed obſecro te vt dimittas me. Suſci
tauit quoq; ei deus aduerſariū razon fi
lium eliadā q̄ fugerat adadezer regē ſo
c ba dn̄m ſuū: et cōgregauit cōtra eum vi
ros et factus eſt princeps latronū cū in
terficeret eos dauid: abieruntq; dama
ſcū et habitauerūt ibi: et cōſtituerunt eū
regem in damaſco: eratq; aduerſari⁹ iſ
rael cūctis dieb⁹ ſalomonis. Et hoc eſt
malū adad et odiū cōtra iſrael: regnauit
q; in ſyria. Hieroboā quoq; fili⁹ nabath
ephrateus de ſareda ſeruus ſalomonis
Hieroboā contra ſalomonem. cuius mater erat noīe ſerua: mulier vi
dua leuauit manū contra regem. Et hec
eſt cauſa rebellionis aduerſus eū: q2 ſa
lomon edificauit mello: et coequauit vo
raginē ciuitatis dauid patris ſui. Erat
autē hieroboam vir fortis et potens. Vi
denſq; ſalomō adoleſcentem bone indo
lis et induſtriū: cōſtituerat eū prefectū
ſuper tributa vniuerſe dom⁹ ioſeph. Fa
ctū eſt igitur in tpe illo vt hieroboā egre
Ahias propheta diuiſit pallium in partes in ſignum diuiſionis regni ſalomonis. deret de hieruſalē: et inueniret eū ahias
ſilonites ꝓpheta in via opertus pallio
nouo. Erāt autē duo tm̄ in agro. Appre
hēdēſq; ahias palliū ſuū nouū quo op
tus erat: ſcidit in duodecim partes: et ait
ad hieroboam. Tolle tibi decem ſciſſu
ras. Hec enim dicit domin⁹ deus iſrael.
Ecce ego ſcindam regnū de manu ſalo
f monis et dabo tibi decem tribus. Por
ro vna trib⁹ remanebit ei propter ſeruū
meum dauid et hieruſalem ciuitatē quā
elegi ex omnibus tribubus iſrael: eo q2 de

reliquerit me: et adorauerit aſtarthē deā
ſydoniorū: et chamos deum moab: et mo
loch deū filiorū ammō: et nō ambulaue
rit in vijs meis vt faceret iuſticiā coram
me: et precepta mea et iudicia ſicut da
uid pater eius. Nec auferā omne regnum
de manu eius: ſed ducem ponam eū cūn
ctis dieb⁹ vite ſue: propter dauid ſeruuʒ
meum quē elegi: qui cuſtodiuit manda
ta mea et precepta mea. Auferam auteʒ Promittit hieroboā decem partes regni ſi obedierit ad precepta.
regnum de manu filij eius: et dabo tibi
decem tribus: filio autem eius dabo tri
bum vnam: vt remaneat lucerna dauid
ſeruo meo cūctis diebus corā me in hie
ruſalem ciuitate quam elegi: vt eſſet no
men meū ibi. Te aūt aſſumā et regnabis d
ſup oīa que deſiderat anima tua: erisq;
rex ſuper iſrael. Si igitur audieris oīa
q̄ precepero tibi: et ambulaueris in vijs
meis et feceris qd̄ rectum eſt coram me
cuſtodiēs mādata mea et precepta mea
ſicut fecit dauid ſeruus meus: ero tecuʒ
et edificabo tibi domū fidelem: quomo
do edificaui dauid domum: et tradā ti
bi iſrael: et affligā ſemen dauid ſup hoc
veruntamē nō cunctis diebus. Voluit er
go ſalomō interficere hieroboā. Qui ſur
rexit et aufugit in egyptū ad ſeſac regem
egypti et fuit in egypto vſq; ad mortē ſa
lomonis. Reliquū autem verborū ſalo 2. pa. 9. d
monis et oīa q̄ fecit et ſapientia eius: ec
ce vniuerſa ſcripta ſunt in libro verborū
dierū ſalomonis. Dies autē quos regna
uit ſalomon in hieruſalē ſuper omnem
iſrael: q̄draginta anni ſunt. Dormiuitq; Salomon moritur et roboā ſuus regnat.
ſalomon cum patribus ſuis et ſepult⁹ eſt
in ciuitate dauid patris ſui regnauitq;
roboam filius eius pro eo.

¶ C. B. De roboam qui cōſilio vſus eſt iuuenū: et tantū ſuper duabus tribubus rex conſtituitur: hieroboam aūt ſuper decē tribus: de ſemeia ꝓpheta ad roboam miſſo: de vitulis aureis quos fecit hieroboam.

Capitulum. xij.

V Enit aūt roboam in ſi A
chem. Illuc eni cōgrega 2. pa. 10. a
tus erat oīs popul⁹ Roboā cō
iſrael ad cōſtituendū eū deluſus
regē. At vero hieroboā vſus et cō
filius nabath, cū ad ſilio iuue
huc eſſet in egypto ꝓ nū perdit de
fugus a facie regis ſa cē partes
lomonis audita morte eius reuerſus eſt regni.
de egypto. Miſeruntq; et vocauerūt eū
Venit ergo hieroboā et oīs multitu
do iſrl': et locuti ſunt ad roboam dicētes
Pater tuus duriſſimū iugum impoſuit

nobis: tu itaq̃ nunc imminue paululum
de imperio patris tui duriſſimo: et de iu
go grauiſſimo qḋ impoſuit nobis: et ſer
uiemus tibi. Qui ait eis. Ite vſq̃ ad ter
tium diem et reuertimini ad me. Cumq̃
abiiſſet populus iniit conſiliũ rex roboã
cũ ſenioribus q̃ aſſiſtebant corã ſalomo
ne patre eiꝰ dũ adhuc viueret ⁊ ait eis.
D Qḋ datis cõſiliũ vt reſpõdeam populo?
Qui dixerunt ei. Si hodie obedieris po
pulo huic ⁊ ſeruieris: et petitioni eorum
ceſſeris: locutuſq̃ fueris ad eos verba le
16.q.1.c. nia: erunt tibi ſerui cũctis diebus. Qui
eccleſia. dereliquit cõſiliũ ſenum qḋ dederant ei:
⁊ adhibuit adoleſcentes qui nutriti fue
rant cum eo: ⁊ aſſiſtebant illi: dixitq̃ ad
eos. Qḋ mihi datis cõſiliũ vt reſpõdeã
populo huic: q̃ dixerũt mihi: leuiꝰ fac iu
E gũ qḋ impoſuit pater tuus ſup nos? Et
2.pa.10.c dixerũt ei iuuenes q̃ fuerant cũ eo. Sic
loqueris populo huic qui loquuti ſunt ad
te: dicentes. Pater tuus aggrauauit iu
gũ noſtrũ: tu releua nos. Sic loqueris
ad eos. Minimꝰ digitus meus groſſior
eſt dorſo patris mei. Et nunc pater meꝰ
poſuit ſup vos iugũ graue: ego autẽ ad
dã ſuper iugũ veſtrũ. Pater meus ceci
dit vos flagellis: ego autẽ cedã vos ſcor
pionibus. Venit ergo hieroboã: ⁊ omnis
populus ad roboã die tertia: ſicut locu
tus fuerat rex dicẽs. Reuertimini ad me
die tertia. Reſpõditq̃ rex populo dura:
derelicto cõſilio ſeniorũ qḋ ei dederant: ⁊
F locutus eſt eis ſm̃ cõſiliũ iuuenũ dicẽs
Pater meus aggrauauit iugũ veſtrum:
ego autẽ addã iugo veſtro. Pater meus
cecidit vos flagellis: ego autẽ cedã vos
ſcorpionibꝰ. Et nõ acquieuit rex popu
lo: qm̃ aduerſatus fuerat eũ dñs vt ſu
ſcitaret verbũ ſuũ qḋ locutus fuerat in
manu ahie ſilonite ad hieroboã filiũ na
2.pa.10.d bath. Videns itaq̃ populus q̃ noluiſſet
eos audire rex: reſpondit ei dicens. Que
nobis pars in dauid: vel que hereditas
in filio iſai? Vade in tabernacula tua iſ
rael: nũc vide domũ tuã dauid. Et abiit
iſrael in tabernacula ſua. Super filios
autem iſrael quicunq̃ habitabant in ci
G uitatibus iuda regnauit roboam. Mi
ſit ergo roboam aduram qui erat ſuper tri
buta ⁊ lapidauit eum omnis iſrael ⁊ mor
.9.q.1.c.de tuus eſt. Porro rex roboam feſtinꝰ aſcẽ
mũs. dit currum et fugit in hieruſalem: receſ
ſit quoq̃ iſrael a domo dauid vſq̃ in pre
hieroboã ſentẽ diem. Factũ eſt autẽ cũ audiſſet
cõſtituitur oĩs iſrael q̃ reuerſus eſſet hieroboã: mi

ſerunt et vocauerunt eũ cõgregato cetu ſup omnẽ
et cõſtituerunt eũ regẽ ſup oẽm iſrael: iſrael: tri
nec ſecutus eſt quippiã domũ dauid pre bu iuda et
ter tribũ iuda ſolã. Venit autẽ roboam beniamin re
hieruſalẽ: cõgregauit vniuerſam domũ manẽtibus
iuda ⁊ tribum beniamin cẽtũoctogin ſolum ipſi
ta milia electorũ viroꝝ ⁊ bellatoꝝ: vt pu roboam.
gnarẽt cõtra domũ iſrael: ⁊ reducerẽt re 2 hob.1.a.
gnũ roboã filio ſalomonis. Factus eſt 2.pa.11.f.
autẽ ſermo dñi ad ſemeiã viꝝ dei: dicẽs. Eccleſiſ.
Loquere ad roboã filium ſalomonis re 47.d.
gem iuda: et ad oẽm domũ iuda et ben
iamin: ⁊ reliquos de populo dicẽs. Hec
dicit dñs. Non aſcẽdetis neq̃ bellabitis F
cõtra fratres veſtros filios iſrael. Reuer
tatur vir in domũ ſuã. A me enim fa Roboã pa
ctũ eſt verbũ hoc. Audierũt ſermonem rat bellum
domini: ⁊ reuerſi ſunt de itinere ſicut eis contra hie
p̃ceperat dñs. Edificauit autẽ hieroboã roboam ſed
ſichẽ in monte ephraim: ⁊ habitauit ibi. reuocatur
Et egreſſus inde edificauit phanuel. Di a domino.
xitq̃ hieroboam in corde ſuo. Nunc re De vitulis
uertetur regnũ ad domũ dauid. Si aſcẽ aureis fa
derit populus iſte vt faciat ſacrificia in ctis p̃ hie
domo dñi in hieruſalẽ: ⁊ cõuertetur cor roboam et
ppl̃i huiꝰ ad dñm ſuũ roboã regẽ iuda idolatria.
interficientq̃ me: ⁊ reuertent̃ ad eũ. Et
excogitato cõſilio fecit duos vitulos au
reos et dixit eis. Nolite vltra aſcende
re in hieruſalẽ. Ecce dij tui iſrael qui te Exo.32.b.
eduxerunt de terra egypti. Poſuitq̃ vnũ
in bethel: ⁊ alterũ in dan: ⁊ factũ eſt ver
bum hoc in peccatũ. Ibat enĩ populus ad
adorandum vitulum vſq̃ in dan. Et fe
cit phana in excelſis: ⁊ ſacerdotes de ex
tremis populi qui nõ erãt de filijs leui.
Conſtituitq̃ diem ſolennem in menſe
octauo quintadecima die mẽſis in ſimi
litudinem ſolẽnitatis que celebrabatur
in iuda. Et aſcendẽs altare ſimiliter fe
cit in bethel: vt immolaret vitulis quos
fabricatus fuerat. Cõſtituitq̃ in bethel
ſacerdotes excelſorũ que fecerat: ⁊ aſcẽ G
dit ſuper altare quod extruxerat in be 2.pa.11.c.
thel: quintadecima die menſis octaui quẽ
finxerat de corde ſuo. Et fecit ſolennita
tem filijs iſrael et aſcendit ſuper altare
vt adoleret incenſum.

¶ C.D. De viro dei qui venit in bethel qui de io
ſia naſcituro ꝓphetauit: ſignum dat de effuſio
ne cineris: ⁊ manus hieroboã qualiter aruit: et
reſtituta eſt: q̃ panem cum rege noluit comme
dere a propheta quodam reductus eſt: ⁊ cũ eo
panẽ comedit: ⁊ a leone percuſſus eſt: q̃ leo et
aſinus ſtabãt iuxta cadauer: de ſepultura eius
facta a propheta q̃ eũ ſeduxerat. Capi.xiij.

A

Propheta ꝑdicit hieroboā ſubuerſionem idolorum ⁊ ſacerdotū per ſignum

Et ecce vir dei venit de iuda in ſermone dñi in bethel: hieroboam ſtante ſuper altare et thus iaciente: ⁊ excla mauit contra altare in ſermone domini et ait. Altare altare: hec dicit dominus. Ecce filius naſcetur do mui dauid ioſias nomine: et immolabit ſuper te ſacerdotes excelſorum qui nunc in te thura ſuccendunt: et oſſa hominum ſup te incendet. Deditq; in illa die ſignū dicēs. Hoc erit ſignū qḋ locutus eſt dñs Ecce altare ſcindetur: et effundetur cinis

4.re.23.b

qui in eo eſt. Cumq; audiſſet rex ſermo nem hoīs dei quē inclamauerat contra altare in bethel: extendit manū ſuā de

B

altari dicēs. Apprehēdite eū. Et exaruit manus eius quā extēderat cōtra eū: nec valuit retrahere eā ad ſe. Altare quoq; ſciſſum eſt et effuſus eſt cinis de altari: iuxta ſignū quod predixerat vir dei in ſer mone dñi. Et ait rex ad virum dei. De precare faciē dñi dei tui ⁊ ora ꝓ me vt re ſtituatur manus mea mihi. Orauitq; vir dei faciē dñi: et reuerſa eſt manus regis ad eū: et facta eſt ſicut prius fuerat. Lo cutus eſt autem rex ad virum dei. Ueni mecum domum vt prandeas: et dabo ti bi munera. Reſpōditq; vir dei ad regem Si dederis mihi mediā partē dom⁹ tue non veniā tecū: nec comedā panē: neq; bibam aquā in loco iſto. Sic enī mādatum eſt mihi in ſermone dñi precipiētis nō comedes panē neq; bibes aquā: nec reuerteris per viā qua veniſti. Abijt er go per aliam viā et non eſt reuerſus per iter quo venerat in bethel. Propheta au tem quidam ſenex habitabat in bethel ad quē venerūt filij ſui: et narrauerunt ei oīa opera que fecerat vir dei illa die in bethel. Et verba q̄ locutus fuerat ad re gem: narrauerunt patri ſuo. Et dixit eis

Hierobeā manus ar uit ꝗ app̄ hendit pro phetam ſed ſanatur ad preces pro phete.

Propheta iſte habe bat ex dei ꝑcepto de nō comedē do ⁊ nō re deundo per eandē vias.

C

Propheta bethel fedu xit ꝓphetā de iuda vt come dat ſecum ⁊ contra ꝓ ceptum.

pater eorū. Per quā viam abijt? Oſten derunt ei filij ſui viā per quā abierat vir dei qui venerat de iuda. Et ait filijs ſuis Sternite mihi aſinū. Qui cū ſtrauiſſent aſcēdit et abijt poſt virum dei: et inuenit eum ſedentem ſubtus terebinthum. Et ait illi: Tu ne es vir dei qui veniſti de iu da. Reſpondit ille. Ego ſum. Dixitq; ad eū. Ueni mecū domū vt comedas panē

D

Qui ait. Non poſſum reuerti neq; veni re tecum: nec comedam panē neq; bibā aquam in loco iſto: quia locutus eſt do minus ad me in ſermone domini dicēs. Nō comedas panē ⁊ nō bibas aquā ibi: nec reuerteris per viam qua ieris. Qui ait illi. Et ego propheta ſum ſimilis tui. Et angelus locut⁹ eſt mihi in ſermone dñi dicēs. Reduc eū tecū in domū tuā: vt comedat panē ⁊ bibat aquā. Fefellit eum et reduxit ſecum. Comedit ergo pa nem in domo eius ⁊ bibit aquam. Cūq; ſederent ad menſam: factus eſt ſermo dñi ad prophetam qui reduxerat eum. Et exclamauit ad virum dei qui vene rat de iuda dicens. Hec dicit dominus. Quia nō obediēs fuiſti ori domini et nō cuſtodiſti mandatum quod precepit tibi dñs deus tuus: et reuerſus es: et come diſti panem et bibiſti aquam in loco in quo precepit tibi ne comederes panem neq; biberes aquam: nō inferetur cada uer tuū in ſepulchrū patrū tuorū. Cūq; comediſſet et bibiſſet: ſtrauit aſinū ſuum propheta quem reduxerat. Qui cū abijſ ſet: inuenit eum leo in via et occidit et erat cadauer eius proiectum in itinere. Aſinus autem ſtabat iuxta illum et leo ſtabat iuxta cadauer. Et ecce viri tranſe untes viderunt cadauer proiectum in via: et leonem ſtātem iuxta cadauer. Et venerunt et diuulgauerunt in ciuitate: in qua propheta ille ſenex habitabat. Quod cum audiſſet propheta ille qui re duxerat eum de via: ait. Uir dei eſt qui inobediens fuit ori domini: et tradidit eum dominus leoni: et confregit eum: et occidit iuxta verbum dñi quod locutus eſt ei. Dixitq; ad filios ſuos. Sternite mihi aſinum. Qui cum ſtrauiſſent et ille abijſſet: inuenit cadauer eius proiectum in via: aſinum et leonem ſtātes iuxta ca dauer. Nō comedit leo de cadauere nec leſit aſinum. Tulit ergo propheta ca dauer viri dei: ⁊ poſuit illud ſuper aſinū et reuerſus intulit in ciuitatem prophe te ſenis vt plangerent eū: et poſuit cada uer eius in ſepulchro ſuo. Et planxerunt eum: heu heu mi frater. Cūq; planxiſſent eum: dixit ad filios ſuos. Cum mortuus fuero ſepelite me in ſepulchro in quo vir dei ſepult⁹ eſt: iuxta oſſa ei⁹ ponite oſſa mea. Profecto enim veniet ſermo quē predixit in ſermone dñi contra altare qḋ eſt in bethel: et cōtra omnia phana excel ſorum que ſunt in vrbib⁹ ſamarie. Poſt verba hec non eſt reuerſus hieroboam de via ſua peſſima: ſed ecōtrario fecit de nouiſſimis populi ſacerdotes excelſorum

Propheta dei ꝑdictꝰ occiditur a leone et patriam ſepulture ꝑ ab

E

Propheta ſenex [illegible] ꝓphetā [illegible]

Propter [illegible] hieroboam [illegible] dom⁹ [illegible]

Quicunq; volebat implebat manū ſuā: et fiebat ſacerdos excelſorū. Et propter hanc cauſam peccauit domus hieroboā et euerſa eſt ⁊ deleta de ſuperficie terre.

¶ C. S. De ꝓpheta abia ad vxorem hieroboam: de morte abie filij eius: de morte hieroboam: de regno nadab filij eius. de peccato iude: de ſeſach rege egypti qui ſpoliauit hieruſalem: de ſcutis aureis ⁊ ereis. de morte roboam: ⁊ regno filij ei⁹.

Capitulum .xiiij.

A In tēpore illo egrotauit abia filius hieroboā. Dixitq; hieroboā vxori ſue. Surge ⁊ cō muta habitum ne cognoſcaris ꝙ ſis vxor hieroboā: et vade in ſilo vbi eſt abias ꝓpheta q̄ locut⁹ eſt mihi ꝙ regnaturus eſſem ſuper populū hunc. Tolle quoq; in manu tua decem panes et cruſtulam ⁊ vas mellis: et vade ad illum. Ipſe enī indicabit tibi quid euenturum ſit puero huic. Fecit vt dixerat vxor hieroboā: ⁊ cōſurgens abijt in ſilo: et venit in domū abie. At ille non poterat videre quia caligauerant oculi eius pre ſenectute.

Abias propheta predixit mortē abie ⁊ grauem delectionem regni hieroboam.

4. reg. 8. c

B Dixit autē dn̄s ad abiā. Ecce vxor hieroboam ingreditur: vt cōſulat te ſuper filio ſuo qui egrotat. Hec ⁊ hec loqueris ei. Cum ergo illa intraret ⁊ diſſimularet ſe eſſe que erat audiuit abias ſonitū pedum ei⁹ introeuntis per oſtium: et ait. Ingredere vxor hieroboam. Quare alienam te eſſe ſimulas? Ego autem miſſus ſum ad te durus nūcius. Vade et dic hieroboam. Hec dicit dn̄s deus iſrael. Quia exaltaui te de medio populi: et dedi te ducē ſuper populū meum iſrael: ⁊ ſcidi regnū domus dauid et dedi illud tibi et nō fuiſti ſicut ſeruus meus dauid qui cuſtodiuit

C mādata mea: ⁊ ſecutus eſt me in toto corde ſuo faciens quod placitū eſſet in conſpectu meo: ſed operatus es malū ſuper omnes qui fuerunt ante te: et fecisti tibi deos alienos et cōflatiles vt me ad iracundiam prouocares: me autem proieciſti poſt tergum tuū. Idcirco ecce ego inducam mala ſuper domum hieroboam et percutiam de hieroboam mingentem ad parietem et clauſum ⁊ nouiſſimum in iſrael: et mundabo reliquias domus hieroboam ſicut mundari ſolet ſimus vſq; ad purū. Qui mortui fuerint de hieroboam in ciuitate comedēt eos canes: qui autē mortui fuerint in agro

16. b. et 21. f.

vorabunt eos aues celi: quia domin⁹ locutus eſt.

D Tu igitur ſurge ⁊ vade in domum tuam: et in ipſo introitu pedum tuorum in vrbē morietur puer et planget eum oīs iſrael: ⁊ ſepeliet. Iſte enī ſolus inferet̄ de hieroboā in ſepulchrum quia inuentus eſt ſuper eo ſermo bonus a dn̄o deo iſrael in domo hieroboā. Conſtituet autem ſibi dn̄s regē ſuper iſrael qui percutiet domū hieroboā in hac die et in hoc tempore: ⁊ percutiet dominus

E deus iſrael ſicut moueri ſolet harundo in aqua. Et euellet iſrael de terra bona hac quam dedit patribus eorum et ventilabit eos trans flumen: quia fecerunt ſibi lucos: vt irritarēt dominum. Et tradet dominus deus iſrael propter peccata hieroboam qui peccauit et peccare fecit iſrael. Surrexit itaq; vxor hieroboam ⁊ abijt ⁊ venit in therſa. Cūq; illa ingrederetur limen domus puer mortuus eſt ⁊ ſepelierunt eum. Et planxit eum omnis iſrael iuxta ſermonem domini quē locutus eſt in manu ſerui ſui abie ꝓphete.

F Reliqua autem verborum hieroboā quomodo pugnauerit: ⁊ quomō regnauerit ecce ſcripta ſunt in libro verborū dierum regum iſrael. Dies autem quib⁹ regnauit hieroboā vigintiduo anni ſunt. Et dormiuit hieroboam cum patribus ſuis: regnauitq; nadab fili⁹ eius pro eo.

De morte hieroboam et tempore regni ſui ... hieroboā.

Porro roboam filius ſalomonis regnauit in iuda. Quadraginta ⁊ vnius anni erat roboam cum regnare cepiſſet: decem et ſeptem annos regnauit in hieruſalem ciuitate quem elegit dominus: vt poneret nomen ſuū ibi ex omnibus tribubus iſrael. Nomen autem matris eius naama amanites. Et fecit iudas malum coram domino et irritauerunt eum ſuper omnibus que fecerant patres eorum in peccatis ſuis que peccauerunt. Edificauerunt enim et ipſi ſibi aras et ſtatuas et lucos ſub oēm collem excelſum: et ſubter omnem arborē frondoſam: ſz ⁊ effeminati fuerūt in terra: feceruntq; oēs abominatiōes gētiū quas

2. pa. 12. c. De idolatria iude ⁊ roboam ac de eius pu niſione.

G attriuit dn̄s an̄ faciē filiorū iſrael. In quīto aūt ānno regni roboā aſcēdit ſeſac rex egypti in hieruſalem et tulit theſauros domus domini et theſauros regios et vniuerſa diripuit. Scuta quoq; aurea que fecerat ſalomō: pro quibus fecit rex roboam ſcuta erea: et tradidit ea in manum ducum ſcutariorum ⁊ eorum qui excubabāt an̄ oſtium dom⁹ regis. Cūq;

ingrederetur rex in domũ dñi portabant ea q̃ precurrendi habebãt officiũ: ⁊ poſt ea reportabant ad armamẽtariũ ſcutariorum.

Roboã rex iude moritur ⁊ regnat abia filius eius p̄ eo.

Reliqua autẽ ſermonũ roboã ⁊ omnia q̃ fecit: ecce ſcripta ſunt in libro ſermonum dierũ regũ iuda. Fuitq̃ bellũ inter roboam ⁊ hieroboã cunctis dieb⁹. Dormiuitq̃ roboã cũ patribus ſuis: ⁊ ſepultus eſt cũ eis in ciuitate dauid. Nomen autem matris eius naama amanites et regnauit abia filius eius pro eo.

¶ C. XV. De abia qui fecit malũ: ⁊ q̃ dauid fecit rectum excepto ſermone vrie ethei: de pugna abie cũ hieroboam: de aſa qui regnauit poſt abiã qui fecit rectũ: de prelio inter aſa ⁊ baaſa regem iſrael: de adiutorio benadab regi aſa: de morte aſa ⁊ de dolore pedum eius: de ioſaphat qui ſucceſſit ei: de nadab rege filij hieroboam occiſo: de baaſa qui regnauit poſt eum qui percuſſit omnem domum hieroboam. Cap. XV.

A Abia rex iude regnat vicioſe ⁊ moritur.

Abitur in octauodecimo anno regni hieroboam filij nabath: regnauit abia ſuper iudam. Tribus annis regnauit in hieruſalem. Nomen matris eius maacha filia abeſſalõ ambulauitq̃ in omnibus peccatis patris ſui que fecerat ante eũ: nec erat cor eius perfectũ cũ dño deo ſuo ſicut cor dauid patris ei⁹. Sed ꝓpter dauid dedit ei dñs deus ſuus lucernã in hieruſalẽ vt ſuſcitaret filiũ eius poſt eũ ⁊ ſtaret in hieruſalem eo q̃ feciſſet dauid rectũ in oculis dñi: ⁊ nõ declinaſſet ab oĩb⁹ q̃ ꝓceperat ei cũctis dieb⁹ vite ſue: excepto ſermone vrie ethei. Attamẽ bellũ fuit inter abiam

B ⁊ hieroboã oĩ tp̃e vite ei⁹. Reliqua autẽ

2. Paral. 14. a. ſermonũ abie ⁊ oĩa q̃ fecit: nõne hec ſcripta ſunt in libro ꝟbor dierũ regũ iuda.

De aſa rege iude ſtrenuo. Fuitq̃ prelium inter abiã ⁊ inter hieroboã. Et dormiuit abia cũ patribus ſuis ⁊ ſepelierunt eũ in ciuitate dauid: regnauitq̃ aſa filius ei⁹ p̄ eo. In anno ergo vigeſimo hieroboam regis iſrael regnauit aſa rex iuda: ⁊ quadraginta ⁊ vno anno regnauit in hieruſalẽ. Nomẽ mr̄is eius maacha filia abeſſalom: ⁊ fecit aſa rectum ante ↄſpectũ dñi ſicut dauid pater eius et abſtulit effeminatos de terra purgauitq̃ vniuerſas ſordes idolorum q̃ fecerãt

C patres eius. Inſuper ⁊ maachã matrem ſuã amouit: ne eſſet princeps in ſacris priapi: ⁊ in loco ei⁹ quẽ ↄſecrauerat. Subuertitq̃ ſpecũ eius ⁊ cõfregit ſimulacrũ turpiſſimum: ⁊ cõbuſſit in torrẽte cedrõ. Excelſa autẽ nõ abſtulit. Verũtamẽ cor aſa perfectum erat cũ dño deo ſuo cunctis diebus ſuis: ⁊ intulit ea que ſanctificauerat pater ſuus et vouerat in domum dñi: argentum et aurum et vaſa. Bellum autẽ erat inter aſa et baaſa regem iſrael cunctis diebus eorum. Aſcẽdit quoq̃ baaſa rex iſrael in iudã et edificauit rama: vt nõ poſſit q̃ſpiã egredi vel ingredi de

parte aſa regis iude. Tollẽs itaq̃ aſa oẽ D

argentũ et aurũ qđ remãſerat in theſauris domus dñi: et in theſauris domus regie dedit illud in manus ſeruorum ſuorum. et miſit ad benadab filiũ tabremon filij ezion regẽ ſyrie qui habitabat in damaſco dicens. Fedus eſt inter me et te: et inter patrẽ meũ et patrẽ tuũ: ideo miſi tibi munera argentũ et aurum: et peto vt venias et irritũ facias fedus qđ habes cũ baaſa rege iſrael ⁊ recedat a me. Acquieſcens benadab regi aſa miſit principes exercitus ſui in ciuitates iſrael: et percuſſerunt ahion et dan et abel domũ maacha et vniuerſam cennereth: omnẽ ſcʒ terrã neptalim. Qđ cũ audiſſet baaſa in

termiſit edificare rama ⁊ euerſus eſt in E

therſa. Rex autẽ aſa nunciũ miſit in omnem iudã dicẽs. Nemo ſit excuſatus. Et tulerũt lapides de rama et ligna ei⁹ quibus edificauerat baaſa ⁊ extruxit de eis rex aſa: gabaa: beniamin: et maſpha. Reliqua autẽ oĩm ſermonũ aſa: et vniuerſe fortitudines eius et cũcta q̃ fecit: et ciuitates q̃s extruxit: nõne hec ſcripta ſunt

in libro verborum dierum regum iuda. 2. pa. 16. d.

Verũtamen in tẽpore ſenectutis ſue doluit pedes: et dormiuit cũ patrib⁹ ſuis: et ſepultus eſt cum eis in ciuitate dauid

patris ſui. Regnauitq̃ ioſaphat fili⁹ eius F

De ioſaphat rege iude: ⁊ nadab rege iſrael.

pro eo. Nadab vero filius hieroboã regnauit ſuper iſrael anno ſecundo aſa regis iuda: regnauitq̃ ſuper iſrael duobus annis et fecit qđ malũ eſt in conſpectu dñi et ambulauit in vijs patris ſui: et in peccatis eius q̃bus peccare fecit iſrael. Inſidiatus eſt autẽ ei baaſa fili⁹ abie de domo iſachar: et percuſſit eum in gebethon q̃ eſt vrbs philiſtinorum. Siquidem nadab et omnis iſrael obſidebant gebethõ. Interfecit ergo illum baaſa in anno tertio aſa regis iuda: et regnauit pro eo. Cumq̃ regnaſſet percuſſit omnem domum hieroboã. Non dimiſit nec vnam

quidẽ animã de ſemine eius donec delere G

ret eum iuxta verbũ dñi qđ locutus fue-

rat in manu ſerui ſui abie ſilonitis p̄ro-
pter peccata hieroboā q̄ peccauerāt ⁊ q̄-
bus peccare fecerat iſrael: ⁊ ꝓpter deli-
ctū quo irritauerat dn̄m deū iſrael. Reli
qua aūt ſermonū nadab ⁊ oia q̄ opera-
tus eſt: nōne hec ſcripta ſunt ī libro ver
boꝝ dierū regū iſrael? Fuitq̄ bellū iter
aſā ⁊ baaſa regē iſrael cūctis dieb⁹ eoꝝ.
Anno tertio aſa regis iuda regnauit baa
ſa filius abie ſup oēm iſrael in therſa vi-
gintiquattuor annis: ⁊ fecit malū corā
dn̄o ambulauitq̄ in via hieroboā: et in
peccatis eius quib⁹ peccare fecit iſrael.

¶ C.S. De hieu ꝓpheta miſſo ad baaſā: de mor
te baaſa: ⁊ q̄ baaſa interfecit hieu: cui ſucceſſit
hela fili⁹ eius quē occidit zābri: ⁊ regnauit pro
eo q̄ poſtea ſemetipſum ſuccendit cū obſideret
eū amri quē elegerat iſrael media pars ppl'i ſe
quebatur thebni: ꝓualuit tn̄ populus q̄ erat cū
amri: de regno achab filio eius: de reedificatio-
ne hierico ab ahiel. Cap. xvi.

A De hieu ꝓpheta ad baaſam regem malum qui moriē.

Factus eſt autē ſermo
dn̄i ad hieu filiū ana
ni ꝯ baaſa dicēs. Pro
eo q̄ exaltaui te d̄ pul
uere ⁊ poſui te ducem
ſup p̄pl'm meū iſrael
tu autē ābulaſti in via
hieroboā ⁊ peccare fe
ciſti p̄pl'm meum iſrael: vt me irritares
in peccatis eoꝝ: ecce ego demetā poſte
riora baaſa et poſteriora domus eius: et
faciā domū tuā ſicut domū hieroboam
filij nabath. Qui mortuus fuerit de baa
ſa in ciuitate comedēt eum canes: ⁊ qui
mortuus fuerit ex eo in regione come-
dent eum volucres celi. Reliqua aūt ſer
monū baaſa ⁊ quecūq̄ fecit ⁊ prelia eī⁹
nonne hec ſcripta ſunt in libro verboꝝ
dierū regū iſrael? Dormiuit ergo baaſa
cū patrib⁹ ſuis: ſepultuſq̄ eſt in therſa
⁊ regnauit hela fili⁹ eī⁹ ꝓ eo. Cū autē in
manu hieu filij anani prophete verbum
dn̄i factū eſſet cōtra baaſa ⁊ cōtra domū
eius: ⁊ cōtra omne malū qđ fecerat corā
dn̄o ad irritādū eū in opibus manuum
ſuarū: vt fieret ſicut domus hieroboam
ob hanc cauſam occidit eū: hoc eſt hieu
filiū anani prophetam. Anno viceſimo
ſexto aſa regis iuda regnauit hela filius
baaſa ſuper iſrael in therſa duobus an-
nis: et rebellauit contra eū ſeruus ſuus
zambri dux medie partis equitum. Erat
autem hela in therſa bibens ⁊ temulēt⁹
in domo arſa prefecti therſa. Irruens er
go zambri percuſſit ⁊ occidit eum anno
viceſimoſeptimo aſa regis iuda: ⁊ regna
uit pro eo. Cumq̄ regnaſſet et ſediſſet ſu
per ſoliū eius percuſſit omnem domū
baaſa: ⁊ nō dereliquit ex ea mingentē ad
parietem et propinquos et amicos eius.
Deleuitq̄ zambri omnē domum baaſa
iuxta verbum dn̄i qđ locutus fuerat ad
baaſa in manu hieu ꝓphete propter vni
uerſa peccata baaſa ⁊ pctā hela filij eī⁹
qui peccauerūt ⁊ peccare fecerunt iſrael
prouocantes dn̄m deū iſrael in vanita-
tibus ſuis. Reliqua autem ſermonum
hela ⁊ oia q̄ fecit: nōne hec ſcripta ſunt
in libro verboꝝ dierū regū iſrael. Anno
viceſimoſeptimo aſa regis iuda regna-
uit zambri ſeptem dieb⁹ in therſa. Por
ro exercitus obſidebat gebethon vrbem
philiſtinorum. Cumq̄ audiſſet rebellaſſe
zambri et occidiſſe regem fecit ſibi regē
omnis iſrael amri qui erat princeps mi
litie ſuper iſrael ī die illa in caſtris. Aſcē
dit ergo amri et omnis iſrael cum eo de
gebethon et obſidebant therſa. Videns
autem zambri q̄ expugnanda eſſet ciui-
tas ingreſſus eſt palatium et ſuccendit
ſe cū domo regia: et mortuus eſt in pec
catis ſuis̄ que peccauerat faciens malū
coram domino: ⁊ ambulans in via hiero
boā: ⁊ in peccato eius quo fecit peccare
iſrael. Reliqua autem ſermonum zam-
bri et inſidiarum eius ⁊ tyrānidis nōne
hec ſcripta ſunt in libro verborū dierū
regum iſrael. Tunc diuiſus eſt populus
iſrael in duas partes. Media pars popu
li ſequebatur thebni filium gineth vt cō
ſtitueret eum regem ⁊ media pars amri.
Preualuit autem populus qui erat cū
amri populo qui ſequebat thebni filiū
gineth mortuuſq̄ eſt thebni: ⁊ regnauit
amri. Anno triceſimoprimo aſa regis iu
da regnauit amri ſuper iſrael duodecim
annis. In therſa regnauit ſex ānis emit
q̄ montem ſamarie a ſomer duobus ta-
lentis argēti: ⁊ edificauit eum: ⁊ vocauit
nomē ciuitatis quā extruxerat nomine
ſomer dn̄i montis ſamarie. Fecit autem
amri malū in cōſpectu dn̄i et operatus
eſt nequiter ſup oēs q̄ fuerūt ante eum.
Ambulauitq̄ in omni via hieroboā filij
nabath: ⁊ in peccatis eius quibus pecca
re fecerat iſrael: vt irritaret dn̄m deum
iſrael in vanitatib⁹ ſuis. Reliqua autem
ſermonū amri ⁊ ꝑlia eius q̄ geſſit nonne
hec ſcripta ſunt in libro verboꝝ dierum
regū iſrael. Dormiuitq̄ amri cum patri-
bus ſuis: ⁊ ſepultus eſt in ſamaria; re-

Margin notes:

4.reg.9.a. B. b

B. 14. c. J. 21. f. B

Hela regnat loco baaſe in iſrael.

E Zambri tyrānus occidit hela et regnat.

Amri conſtituitur rex iſrael a populo: opprimitur zambri.

C

Regnum iſrael diuiditur ī duos ſ quorū amri ſceleratiſſimus preualet thebni.

f

Defūcto amri ⁊ poſt eū achab filius regnat ſup iſrl' vitioſe idolatrat.

gnauitq; achab fili⁹ ei⁹ p eo. Achab vero fili⁹ amri regnauit ſup iſrael anno triceſimooctauo aſa regis iuda. Et regnauit achab filius amri ſuper iſrael in ſamaria viginti ⁊ duob⁹ ānis. Et fecit achab fili⁹ amri malū in cōſpectu dñi ſup oēs qui fuerūt aū eum. Nec ſuffecit ei vt ambularet in pctis hieroboam filij nabath: inſup duxit vxorē iezabel filiam methbaal regis ſidonioꝝ. Et abijt ⁊ ſeruiuit baal ⁊ adorauit eū ⁊ poſuit arā baal in templo baal qd edificauerat in ſamaria ⁊ plantauit lucū. Et addidit achab in opere ſuo irritās dñm deū iſrl̄ ſup oēs reges iſrl̄ q̄ fuerūt ante eum. In dieb⁹ ei⁹ edificauit abiel de bethel hiericho. In abirā p̄mitiuo ſuo fūdauit eā: ⁊ i ſegub nouiſſimo ſuo poſuit portas eius iuxta v̄bū dñi qd locutus fuerat in manu dñi filij nun.

G

3.re.16.b

Joſue 6.a

¶ C.S. Venit helias ad achab: claudit celū ne pluat: paſcitur a coruis.: poſtea a muliere ſarepana ſuſcipitur cū farina de hydria non deficit nec lecbitus olei minuitur: etiam eius filiū ſuſcitat helias. Capit. xvij.

A

De helia propheta ꝑpe achab regis iſrael ⁊ ſiccitate terre.

J. 18. c.

4. reg. 5. c

Jaco. 5. c.

Et dixit helias theſbites de habitatori: us galaad ad achab. Viuit dñs de⁹ iſrl̄ in cui⁹ cōſpectu ſto: ſi erit annis his ros et pluuia niſi iuxta oris mei verba. Et factū eſt verbū dñi ad eū dicēs. Recede hinc ⁊ vade contra orientē: ⁊ abſcōdere i torrēte carith q̄ eſt cōtra iordanē: ⁊ ibiq; de torrēte bibes: coruiſq; p̄cepi vt paſcāt te ibi. Abijt ergo ⁊ fecit iuxta verbū dñi. Cūq; abiſſet ſedit in torrente carith q̄ eſt cōtra iordanē. Corui quoq; deferebant ei panem et carnes mane ſimiliter panem et carnes veſperi: et bibebat de torrēte. Poſt dies autē aliquātos ſiccatus eſt torrens: non eñ pluerat ſup terrā. Factus eſt ergo ſermo dñi ad eum dicens. Surge ⁊ vade in ſarepta ſidonioꝝ et manebis ibi. Precepi enim ibi mulieri vidue vt paſcat te. Surrexit ⁊ abijt in ſarepta ſidoniorum. Cumq; veniſſet ad portam ciuitatis apparuit ei mulier vidua colligens ligna: et vocauit eam: dixitq; ei. Da mihi paululum aque in vaſe vt bibam. Cumq; illa pergeret vt afferret clamauit poſt tergum eius dicens. Affer mihi obſecro et buccellaꝫ panis in manu tua. Que reſpōdit. Viuit dominus deus tuus: quia nō habeo panem niſi quantum pugillus capere poteſt farine in hydria: et paululū olei in lecbito. En colligo duo ligna vt ingrediar et faciaꝫ illud mihi ⁊ filio meo vt comedamus et moriamur. Ad quam helias ait. Noli timere: ſed vade ⁊ fac ſicut dixiſti. Verūtamen mihi primum fac de ipſa farinula ſubcinericium panē paruulum et affer ad me tibi autem et filio tuo facies poſtea. Hec autem dicit dominus deus iſrael. Hydria farine non deficiet nec lecbitus olei minuetur vſq; ad diē in qua dominus daturus eſt pluuiaꝫ ſup faciem terre. Que abijt ⁊ fecit iuxta verbum helie. Et comedit ipſe et illa et domus eius. Et ex illa die hydria farine nō defecit et lecbitus olei nō eſt imminutus: iuxta verbum dñi qd locutus fuerat in manu helie. Factum eſt autem poſt verba hec egrotauit filius mulieris matriſfamilias: et erat languor fortiſſimus ita vt nō remaneret in eo halit⁹. Dixit ergo ad heliā. Quid mihi et tibi vir dei? Ingreſſus es ad me vt rememorarentur iniquitates mee: ⁊ interficeres filium meū. Et ait ad eam helias. Da mihi filiuꝫ tuū. Tulitq; euꝫ de ſinu eius ⁊ portauit in cenaculum vt ipſe manebat et poſuit ſup lectulum ſuum: ⁊ clamauit ad dominum et dixit. Domine deus meus etiam ne viduam apud quam ego vtcumq; ſuſtentor affligiſti vt interficeres filium eius. Et expandit ſe atq; menſus eſt ſup puerum trib⁹ vicibus ⁊ clamauit ad dñm ⁊ ait. Dñe deus meus reuertatur obſecro anima pueri huius in viſcera eius. Et exaudiuit domin⁹ vocē helie: ⁊ reuerſa eſt aīa pueri intra eū ⁊ reuixit. Tulitq; helias puerū: ⁊ depoſuit eū de cenaculo in inferiorē domū ⁊ tradidit matri ſue ⁊ ait illi. En viuit filius tuus. Dixitq; mulier ad heliā. Nūc in iſto cognoui qm̄ vir dei es tu: ⁊ verbū dñi in ore tuo verū eſt.

Helias paſcit a coruis.

41. di. c. de ligne.

B

Luce. 4. d.

Helias paſcit a muliere ſarepana vidua farina ⁊ oleus qd nō defecit.

Judi. 4. c.

Eccl. 48. a

C

Helias ſuſcitat filium illius vidue ſarepane.

D

4. re. 4. d.

Eccl. 48. a

¶ C.S. Oſtenditur helias ad achab vt det ei pluuiam: de abdia q̄ prophetas dñi abſcondit centum: ⁊ pauit: de oſtenſione helie ad achab: de interfectione ſacerdotum baal ab helia poſt conſummationē holocauſti: ⁊ igne miſſo de celo de pluuia dei. Capitulū. xviij.

A

Poſt dies multos factum eſt verbum domini ad heliam in anno tertio dicens. Vade ⁊ oſtende te achab vt dem pluuiam ſuper faciem terre. Iuit ergo helias vt oſtende

Helias propheta ſe ad achab preſentat.

vet abdie querentiſ propbetas pauerat eſ poᵹe famis 23.q.4.c. quoniam.

ret ſe acbab. Erat autẽ fames vebemẽs
in ſamaria. Uocauitq; acbab abdiam
diſpenſatorem domus ſue. Abdias au-
tem timebat dominum deum valde.
Nam cum interficeret iezabel propbe-
tas domini: tulit ille centum propbetas
et abſcondit eos quinquagenos et quin
quagenos in ſpeluncis: et pauit eos pa
ne ꝛ aqua. Dixit ergo acbab ad abdiam.
Uade in terram ad vniuerſos fontes
aquarum et in cunctas valles ſi forte
poſſimus inuenire berbam et ſaluare e-
quos et mulos et non penitus iumenta
intereant. Diuiſeruntq; ſibi regiones vt
circuirent eas. Acbab ibat per viam
vnam Abdias per viam alteram ſeor-
D ſum. Cumq; eſſet Abdias in via: belias
occurrit ei. Qui cum cognouiſſet eum:
cecidit ſuper faciem ſuam: ꝛ ait. Non tu
es domine mi belias? Cui ille reſpondit
Ego. Et dixit. Uade ꝛ dic domino tuo
Adeſt belias. Et ille. Quid peccaui in-
quit quoniam tradas me ſeruum tuum
in manu acbab vt interficiat me? Uiuit
dominus deus tuus: quia non eſt gens
aut regnum in quo non miſerit domin⁹
meus te requirens. Et reſpondentibus
cunctis non eſt bic: adiurauit regna ſin
gula et gentes eo ꝙ minime reperireris
Et nũc tu dicis mibi vade ꝛ dic domino
tuo: adeſt belias. Cumq; receſſero a te.
ſpiritus domini aſportabit te in locum
quem ego ignoro: et ingreſſus nuncia-
bo acbab: et non inueniens te interfi-
E ciet me. Seruus autem tuus timet do-
minum ab infantia ſua. Nunquid non
indicatum eſt tibi dño meo quid fecerim
cum interficeret iezabel propbetas dñi ꝙ
abſconderim de ꝓpbetis dñi centum vi
ros quinquagenos ꝛ quinquagenos in
ſpelũcis: ꝛ pauerim eos pane et aqua? Et
nunc tu dicis: vade et dic domino tuo
adeſt belias: vt interficiat me? Et dixit
belias. Uiuit dñs exercituum ante cu-
17.C. ius vultum ſto: quia bodie apparebo ei.
4.Re.4.b Abijt ergo abdias in occurſum acbab
ꝛ indicauit ei. Uenitq; acbab ī occurſũ
belie: et cũ vidiſſet eũ ait. Tu ne es ille
23.q.2.§.R. qui conturbas iſrael. Et ille ait. Non
ſacerdo- ego turbaui iſrael: ſed tu ꝛ dom⁹ patris
tes baal tui qui dereliquiſtis mandata domini:
ſacrificã- et ſecuti eſtis baalim. Uerũtamen nunc
tibus non mitte ꝛ cõgrega ad me vniuerſum iſrael
deſcendit in monte carmeli ꝛ propbetas baal qua
ignis ideo dringentos quinquaginta propbetaſq;
fundunt. lucorum quadringentos qui comedũt de

menſa iezabel. Miſit acbab ad omnes
filios iſrael: et congregauit propbetas in
monte carmeli. Accedens autem belias
ad omnem populũ iſrael. Uſq;quo clau D
dicatis in duas partes. Si dominus eſt 4.Re.1.c.R.
deus ſequimini eum. Si autem baal ſe-
quimini illum: et nõ reſpondit ei popu-
lus verbum. Et ait rurſus belias ad po
pulum. Ego remanſi propbeta domini
ſolus: propbete autem baal quadringen
ti et quinquaginta propbeteq; lucorum
quadringenti viri ſunt. Dent nobis duo
boues et illi eligant ſibi bouem vnum
et in fruſta cedentes ponant ſuper ligna
ignem autem non ſupponant. Et ego fa
ciam bouem alterum ꝛ imponam ſuper
ligna: ignem autem non ſupponam. In
uocate nomina deorum veſtrorũ ꝛ ego
inuocabo nomen dei mei: et deus qui ex
audierit per ignem ipſe ſit deus. Reſpõ-
dens omnis populus ait. Optima ꝓpo-
ſitio quam locutus eſt belias. Dixit ergo
belias propbetis baal. Eligite vobis bo
uem vnum ꝛ facite primi quia vos plu-
res eſtis: ꝛ inuocate nomina deorum ve
ſtrorum. ignemq; non ſupponatis. Qui
cum tuliſſent bouem quem dederat eis:
fecerũt ꝛ inuocabãt nomen baal de ma
ne vſq; ad meridiẽ: dicentes. Baal exau- E
di nos. Et non erat vox nec qui reſpon-
deret. Tranſiliebantq; altare quod fe-
cerant. Cumq; eſſet iam meridies: illude
bat illis belias dicens. Clamate voce ma
iore. Deus enim veſter eſt: et forſitan lo-
quitur aut in diuerſorio eſt aut in itinere
aut certe dormit vt excitetur. Clamabãt
ergo voce magna: et incidebant ſe iuxta
ritum ſuum cultris ꝛ lãceolis donec per
funderentur ſanguine. Poſtꝙ autẽ trã
ſijt meridies et illis propbetantibus ve-
nerat tẽpus quo ſacrificium offerri ſolet
nec audiebat vox nec aliqs reſpõdebat:
nec attẽdebat orãtes. Dixit belias omnĩ
ꝑplo. Uenite ad me. Et accedente ad ſe
populo curauit altare dñi qđ deſtructũ
fuerat: et tulit duodecim lapides iuxta
numerũ tribuũ filioꝝ iacob: ad quem fa F
ctus eſt ſermo dñi dicens. Iſrael erit no belia ſa-
men tuũ: ꝛ edificauit de lapidib⁹ altare crificante
in noĩe dñi. Fecitq; aqueductũ quaſi ꝑ deſcendit
duas artiũculas in circũitu altaris ꝛ cõ ignis et i-
poſuit ligna diuiſitq; ꝑ mẽbra bouem: ꝛ pſo cõſu-
poſuit ſuper ligna et ait. Implete quat- mitur.
tuor bydrias aqua et fundite ſup bolo-
cauſtũ ꝛ ſup ligna. Rurſũq; dixit. Etiã
ſcđo boc facite. Qui cum feciſſent ſecũ

do ait. Etiam tertio idipſum facite. Fe-
ceruntqꝫ et tertio ⁊ currebant aque cir-
ca altare et foſſa aqueductus repleta eſt.
Cumqꝫ iam tempus eſſet vt offerretur
holocauſtum: accedēs helias propheta
ait. Dñe deus abraā ⁊ iſaac ⁊ iſrael: oſtē-
de hodie qꝛ tu es deus iſrael ⁊ ego ſeruꝰ
tuus: ⁊ iuxta preceptū tuū feci oīa ꝟba
(margin: 1.q.1. cum ſcriptura.) hec. Exaudi me domine exaudi me: vt di-
ſcat pplꝰs iſte: qꝛ tu es dñs deus: ⁊ tu cō-
uertiſti corda eorū iterū. Cecidit autem
ignis dñi ⁊ vorauit holocauſtū et ligna
et lapides puluerē qꝫ ⁊ aquā que erat in
aqueductu lambens. Quod cū vidiſſet
omnis pplꝰs: cecidit in faciem ſuam: et
(margin: B) ait. Dñs ipſe eſt deus: dñs ipſe eſt deus.
(margin: 1.q.4.c.5. pciō quoqꝫ plebis. Occiſio ꝓphetarum baal ꝑ heliam.) Dixitqꝫ helias ad eos. Apprehēdite pro-
phetas baal: ⁊ ne vnus quidem effugiat
ex eis. Quos cum apprehendiſſent: du-
xit eos helias ad torrentem ciſon: et in-
terfecit eos ibi. Et ait helias ad achab.
Aſcende comede et bibe: qꝛ ſonus multe
(margin: Oratio pluuie ad preces helie ad tollēdā ſiccitateꝫ ⁊ famem.) pluuie eſt. Aſcēdit achab vt comederet
et biberet: helias autē aſcendit in verti-
cem carmeli: ⁊ pronus in terrā poſuit fa-
ciem ſuā inter genua ſua: et dixit ad pue-
rum ſuum. Aſcende ⁊ proſpice cōtra ma-
re. Qui cum aſcendiſſet et contempla-
(margin: 3.7.a. Jaco. 5.d.) tus eſſet ait. Non eſt quicqꝫ. Et rurſum ait
illi. Reuertere ſeptem vicibus. In ſepti-
ma autē vice ecce nubecula parua quaſi
veſtigiū hoīs aſcendebat de mari. Qui
ait. Aſcende ⁊ dic achab. Iunge currum
tuum: ⁊ deſcende: ne occupet te pluuia.
Cumqꝫ ſe verterent huc atqꝫ illuc: ecce
celi contenebrati ſunt: ⁊ nubes ⁊ ventus
et facta eſt pluuia grādis. Aſcēdēs itaqꝫ
achab abijt ī iezrael ⁊ manꝰ dñi facta eſt
ſuper heliam: accinctiſqꝫ lumbis curre-
bat ante achab donec veniret in iezrael.

¶ C.S. Fugit helias: iezabel dormit ſub vmbra iuniperi: manet in ſpelūca: petit aīe ſue mortē: videt dñm: mittitur vngere azael regē ſup ſyriā ⁊ hieu ſuper iſrael: ⁊ heliſeū in ꝓphetā ꝓ ſe. Heliſeus ſequitur ⁊ ſibi miniſtrat. Cap. xix

(margin: A Helias fugit iezabel vxorem achab volētem eū occidere. 4.reg.4.ꝯ) Nunciauit autē achab iezabel omnia q̄ fecerat helias: et quō occidiſ-
ſet vniuerſos prophe-
tas baal gladio miſit-
qꝫ iezabel nūcium ad
heliā dicens. Hec mi-
hi faciant dij ⁊ hoc ad-
dant: niſi hac hora cras poſuero aīam
tuam ſicut aīam vnius ex illis. Timuit
ergo helias et ſurgens abijt quocunqꝫ
eum ferebat voluntas: veniſqꝫ in berſa-
bee iuda: ⁊ dimiſit ibi puerum ſuū: ⁊ per-
rexit in deſertū viam vnius diei. Cumqꝫ (margin: Helias ſub)
veniſſet ⁊ ſederet ſubter vnam iuniperū (margin: iunipero ſ?)
petiuit anime ſue vt moreref et ait. Suf- (margin: cit mori et)
ficit mihi domine: tolle animam meam (margin: paſcitur)
Neqꝫ enī melior ſum qꝫ patres mei. Pro- (margin: ab angelo.)
iecitqꝫ ſe ⁊ obdormiuit in vmbra iunipe- (margin: Jere.4.b)
ri. Et ecce angelus domini tetigit eum ⁊
dixit illi. Surge et comede. Reſpexit: et
ecce ad caput ſuū ſubcinericius panis ⁊
vas aque. Comedit ergo: ⁊ bibit: et rur-
ſuꝫ obdormiuit. Reuerſuſqꝫ eſt angelus
dñi ſecundo: et tetigit eum: dixitqꝫ illi:
Surge comede. Grandis enī tibi reſtat
via. Qui cum ſurrexiſſet: comedit: ⁊ bi-
bit ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illius
quadraginta diebus et quadraginta no-
ctibus vſqꝫ ad montem dei oreb. Cumqꝫ (margin: B)
veniſſet illuc manſit in ſpelūca. Et ecce
ſermo dñi ad eum: dixitqꝫ illi. Quid hic
agis helia? At ille reſpondit zelo zelatus (margin: Helias quē)
ſum pro dño deo exercituum: qꝛ dereli- (margin: ſiſtit in ſpe-)
querunt pactum dñi filij iſrael. Altaria (margin: lūca i mōte)
tua deſtruxerunt et ꝓphetas tuos occi- (margin: oreb appa-)
derunt gladio: ⁊ derelictus ſum ego ſo- (margin: ret dñs.)
lus: ⁊ querunt aīam meam: vt auferant (margin: Ro.11.b)
eam. Et ait ei. Egredere et ſta in monte
coram dño. Et ecce dñs tranſit: et ſpiri-
tus grandis et fortis ſubuertens mon-
tes ⁊ conterēs petras ante dominū. Nō
in ſpiritu dñs: ⁊ poſt ſpm cōmotio. Nō (margin: C)
in cōmotione dñs: ⁊ poſt commotioneꝫ
ignis: Non in igne dñs. ⁊ poſt ignem ſibi-
lus aure tenuis. Quod cum audiſſet he-
lias: operuit vultum ſuuꝫ pallio: ⁊ egreſ-
ſus ſtetit in oſtio ſpelūce: et ecce vox ad
eum dicens. Quid hic agis helia. Et il- (margin: Datur pre-)
le reſpōdit. zelo zelatus ſum pro dño deo (margin: ceptum ?)
exercituum: qꝛ dereliquerunt pactū tuū (margin: helias vn-)
filij iſrael. Altaria tua deſtruxerunt: et (margin: gat azael)
prophetas tuos occiderunt gladio: ⁊ de- (margin: regē ſyrie:)
relictus ſum ego ſolus ⁊ querunt aīam (margin: hieu in re-)
meam vt auferant eam. Et ait dñs ad (margin: gem iſrael)
eum. Vade ⁊ reuertere in viam tuaꝫ per (margin: eliſeū ꝓ)
deſertum in damaſcum. Cumqꝫ perue- (margin: ꝓ-)
neris illuc vnges azael regem ſup ſy- (margin: phe ſa? ?)
riam: et hieu filiū namſi vnges regē ſup (margin: vocale. ?)
iſrael. Heliſeum autē filium ſaphat qui (margin: ?)
eſt de abelmeula vnges ꝓphetam pro te.
Et erit quicunqꝫ fugerit gladium aza-
hel: occidet eū hieu: ⁊ quicunqꝫ fugerit
gladium hieu interficiet eum heliſeus.
Et derelinquam mihi in iſrael ſeptē mi-
lia virorum: quorū genua nō ſunt incur- (margin: D)
uata ante baal: ⁊ omne os qð non ado- (margin: Ro.11.a)

Re.11.e. dierit eum oſculans manum. Profectus
ergo inde helias repperit heliſeum filiũ
ſaphat arantem in duodecim iugis boũ
et ipſe in duodecim iugis boũ arãtib⁹
vnus erat. Cũq; veniſſet helias ad eum:
miſit palliũ ſuũ ſup illũ. Qui ſtatim reli
ctis bob⁹ cucurrit poſt heliã: et ait. Oſcu
lor oro te patrẽ meũ ⁊ matrẽ meã ⁊ ſic ſe
quar te. Dixitq; ei. Uade ⁊ reuertere. Qđ
§ 6.diſ.ca. enĩ meũ erat feci tibi. Reuerſus autẽ ab
nõ ſatis.§. eo: tulit par boũ ⁊ mactauit illud: et in
mem boum⁹. aratro boũ coxit carnes ⁊ dedit pplo et
comederunt. Cõſurgẽſq; abijt ⁊ ſecutus
eſt heliam ⁊ miniſtrabat ei.

¶ C. B. De prima obſidione ſamarie; fuga bena
dab regis ſyrie per pueros principum prouincia
rum: de pugna in qua ſyri ceſi ⁊ benadab tent⁹
⁊ dimiſſus eſt: de propheta qui dixit alteri: per
cute me: qui prophetauit ad achab: cuſtodi vi
rum iſtum.

Capi. xx.

A Porro benadab rex ſy
rie cõgregauit oẽm ex
ercitũ ſuũ: ⁊ triginta
duos reges ſecum et
equos et currus ⁊ aſcẽ
dens pugnauit contra
ſamariã et obſedit eã
Mittenſq; nũcios ad
achab regẽ iſrael in ciuitatẽ: ait. Hec di
cit benadab. Argentũ tuũ ⁊ aurũ tuum
meũ eſt: vxores tue ⁊ filij tui optimi mei
ſunt. Rñditq; rex iſrael. Iuxta verbũ tuũ
dñe mi rex tuus ſum ego ⁊ oĩa mea. Re
uertenteſq; nũcij dixerũt. Hec dicit be
nadab q̃ miſit nos ad te. Argentũ tuũ et
aurũ tuũ ⁊ vxores tuas: ⁊ filios tuos da
bis mihi. Cras igitur hac eadẽ hora mit
tam ſeruos meos ad te ⁊ ſcrutabunt̃ do
mũ tuã ⁊ domũ ſeruorũ tuorũ: ⁊ omne
D qđ eis placuerit ponent in manib⁹ ſuis
et auferẽt. Uocauit aũt rex iſrael oẽs ſe
niores terre et ait. Animaduertite ⁊ videte:
qm̃ inſidiet̃ nobis. Miſit enĩ ad me pro
vxorib⁹ meis ⁊ filijs: ⁊ argento ⁊ auro et
nõ abnui. Dixerũtq; omnes maiores na
tu ⁊ vniuerſus pplš ad eũ. Non audias
neq; acquieſcas illi. Reſpõdit itaq; nun
cijs benadab. Dicite domino meo regi.
Omnia pp̃ter q̃ miſiſti ad me ſeruũ tuũ
in initio faciam: hãc aũt rem facere nõ
poſſum. Reuerſiq; nũcij retulerunt oĩa
ei. Qui remiſit et ait. Hec faciant mihi
dij et hec addant ſi ſuffecerit puluis ſa
marie pugillis omnis populi qui ſequit̃
me. Et reſpõdens rex iſrael ait. Dicite ei
Ne glorietur accinctus eque vt diſcinct⁹
Factum eſt autem cum audiſſet bena
dab verbum iſtud bibebat ipſe et reges
in vmbraculis et ait ſeruis ſuis. Circun
date ciuitatem: ⁊ circundederunt eã. Et
ecce propheta vnus accedens ad achab
regem iſrael ait ei. Hec dicit dñs. Certe
vidiſti omnem multitudinem hanc ni
miam. Ecce ego tradam eam in manus E
tuam hodie: vt ſcias q̃ ego ſum dñs. Et
ait achab. Per quẽ? Dixitq; ei. Hec dicit
dñs. Per pediſſequos p̃ncipũ p̃uinciarũ
Et ait. Quis incipiet preliari? Et ille di
xit. Tu. Recenſuit ergo pueros princi
pum prouinciarum: ⁊ reperit numerum
ducentorum triginta duorum. Et recen
ſuit poſt eos pplm: omnes filios iſrael
ſeptem milia: ⁊ egreſſi ſunt meridie. Be
nadab autem bibebat temulẽtus in vm
braculo ſuo ⁊ reges trigintaduo cum eo
qui ad auxilium eius venerant. Egreſſi
ſunt aũt pueri principum p̃uinciarũ in
prima fronte. Miſit itaq; benadab qui
nunciauerunt ei dicentes. Uiri egreſſi
ſunt de ſamaria. At ille ait. Siue p pace
veniunt apprehendite eos viuos ſiue vt
prelientur viuos eos capite. Egreſſi ſunt
ergo pueri p̃ncipũ p̃uinciarũ ac reliqu⁹
exercitus ſequebat̃. Et p̃cuſſit vnuſq̃ſq;
virum qui cõtra ſe veniebat: fugeruntq;
ſyri ⁊ perſecut⁹ eſt eos iſrael. Fugit q̃q; be
nadab rex ſyrie in equo cum equitibus B
ſuis. Necnon egreſſus rex iſrael p̃cuſſit
equos ⁊ currus ⁊ p̃cuſſit ſyriã plaga ma
gna nimis. Accedens aũt p̃pheta ad re
gem iſrael: dixit ei. Uade ⁊ confortare et
ſcito ⁊ vide qđ facias. Sequenti enĩ an
no rex ſyrie aſcendet contra te. Serui ve
ro regis ſyrie dixerunt ei. Dij montium
ſunt dij eorum: ideo ſuperauerunt nos
Sed melius eſt vt pugnemus cõtra eos
in campeſtribus et obtinebim⁹ eos. Tu
ergo verbum hoc fac. Amoue reges ſin Y. eodem.
gulos ab exercitu tuo: ⁊ pone p̃ncipes alias v̄ ſuo.
p̃ eis: ⁊ inſtaura numerũ militũ qui ce
ciderunt de tuis et equos ſm̃ equos pri
ſtinos: et currus ſm̃ currus quos ante
habuiſti: et pugnabimus contra eos in
campeſtribus ⁊ videbis q̃ obtinebimus
eos. Credidit cõſiliũ eoꝝ ⁊ fecit ita. Igit̃
poſtq̃ annus tranſierat recenſuit bena
dab ſyros: ⁊ aſcendit in aphec vt pugna
ret contra iſrael. Porro filij iſrael recen
ſiti ſunt ⁊ acceptis cibarijs p̃fecti ex ad
uerſo: caſtrametati ſunt cõtra eos quaſi
duo parui greges caprarum: ſyri aũt re

pleuerunt terram. Et accedens vnus vir
E dei dixit ad reges iſrael. Hec dicit dñs. Q2
ꝛ.eodem. dixerunt ſyri: deus montiũ eſt dominus
et non eſt vallium: dabo omnem multitu
dinem hanc grandẽ in manu tua: et ſcie
tis: quia ego ſum dominus. Dirigebant
itaq; ſeptẽ diebus ex aduerſo hi atq; illi
acies: ſeptima aũt die cõmiſſum eſt bel-
lũ. Percuſſeruntq; filij iſrl' de ſyris centũ
3 Re. 9. milia peditũ in die vna. Fuerũt ✠ aũt ſy
ri qui remanſerũt in aphec in ciuitatẽ ⁊
cecidit murus ſuper viginti ſeptem mi-
lia hominũ qui remãſerãt. Porro bena-
dab fugiens ingreſſus eſt ciuitatẽ in cu-
biculũ quod erat intra cubiculũ: dixerũt
q; ei ſerui ſui. Ecce audiuimus q reges
domus iſrael clementes ſint. Ponamus
itaq; ſaccos in lumbis noſtris et funicu-
los in capitibus noſtris et egrediamur
ad regez iſrael: forſitan ſaluabit animas
noſtras. Accinxerũt ſaccis lumbos ſuos
et poſuerũt funiculos in capitibus ſuis
veneruntq; ad regem iſrael: ⁊ dixerũt ei.
Seruus tuus benadab dicit. Viuat oro
F te anima mea. Et ille ait. Si adhuc viuit
frater meus eſt. Quod acceperũt viri pro
omine: et feſtinantes rapuerũt verbũ ex
ore eius atq; dixerunt. Frater tuus bena
dab viuit. Et dixit eis. Ite et adducite eũ
ad me. Egreſſus eſt ergo ad eum bena-
dab: et leuauit eum in currum ſuũ. Qui
dixit ei. Ciuitates quas tulit pater meus
a patre tuo reddam: et plateas fac tibi in
damaſco ſicut fecit pater meus in ſama
ria: et ego federatus recedã a te. Pepigit
ergo fedus et dimiſit eum. Tunc vir qui
dam de filijs prophetarũ dixit ad ſociuz
G ſuũ in ſermone dñi. Percute me. At ille
noluit percutere. Cui ait. Quia noluiſti
audire vocem dñi: ecce recedes a me ⁊ p
cutiet te leo. Cumq; paululuz receſſiſſet
ab eo inuenit eum leo atq; percuſſit. Sz
et alterum inueniens virum dixit ad euz
percute me. Qui pcuſſit eum: ⁊ vulnera-
uit. Abijt ergo ꝓpheta ⁊ occurrit regi in
via: et mutauit aſperſiõe pulueris os et
oculos ſuos. Cumq; rex trãſiſſet clama-
uit ad regẽ ⁊ ait. Seruus tuus egreſſus
eſt ad preliandũ cominus. Cũq; fugiſſet
vir vnus: adduxit eũ quidã ad me et ait.
Cuſtodi virum iſtũ. Qui ſi lapſus fuerit
erit aiatua p aia eius: aut talentũ argen
ti appendes. Dũ aũt ego turbatus huc il
lucq; me verterẽ ſubito nõ cõparuit. Et
ait rex iſrael ad eũ. Hoc eſt iudiciũ tuuz
qđ ipſe decreuiſti. At ille ſtatim abſterſit
pulnerẽ de facie ſua: ⁊ cognouit eũ rex iſ
rael q eſſet de ꝓphetis. Qui ait ad eum.
Hec dicit dñs. Quia dimiſiſti virũ dignũ
morte de manu tua: erit aia tua pro aia
ei9 ⁊ pplſ tuus p populo eius. Reuer-
ſus eſt igitur rex iſrael in domũ ſuã audi
re contẽnens et furibundus venit in ✠ Infra. ꝛ
ſamariam. ria.

¶ C. G. De occiſione naboth pro vinea ſua: ieza-
bel mittit vt occidat naboth: lapidatur naboth:
de helia qualiter increpauit achab: de penitẽ-
tia achab. Capi. xxi.

A Poſt verba aũt hec tpe
illo vinea erat naboth
iezraelite q erat in iez-
rael iuxta palatium
achab regis ſamarie.
Locut9 eſt ergo achab
ad naboth dicens. Da
mihi vineã tuam vt fa
ciã mihi hortũ olerũ: qr vicina eſt et ꝓpe
domũ meã: daboq; tibi p ea vineã me-
liorẽ. Aut ſi cõmodius tibi putas argen-
ti pciũ quãtuz digna eſt dabo. Cui rñdit
naboth. Propiti9 ſit mihi dñs ne dẽ he-
reditatẽ patrum meorũ tibi. Venit ergo
achab in domũ ſuã indignãs ⁊ frendẽs
ſup verbo qđ locutus fuerat ad eum na
both iezraelites dicẽs. Nõ dabo tibi here
B ditatẽ patrũ meorũ. Et pijciens ſe in le
ctulũ ſuũ auertit faciẽ ſuã ad parietẽ et
nõ comedit panẽ. Ingreſſa eſt aũt ad eũ
iezabel vxor ſua dixitq; ei. Quid eſt hoc
vnde aia tua cõtriſtata eſt: et quare non
comedis panẽ. Qui rñdit ei. Locut9 ſuz
naboth iezraelite ⁊ dixi ei. Da mihi vineã
tuã: accepta pecunia: aut ſi tibi placet da
bo tibi vineã meliorẽ pro ea. Et ille ait.
Nõ dabo tibi vineã meam. Dixit ergo ad
eũ iezabel vxor eius. Grandis auctorita-
tis es: ⁊ bene regis regnũ iſrael. Surge
C et comede panẽ ⁊ equo aio eſto. Ego da
bo tibi vineã naboth iezraelite. Scripſit
itaq; litteras ex nomie achab: ⁊ ſignauit
eas anulo eius: et miſit ad maiores natu
et optimates qui erant in ciuitate eius ⁊
habitabant cum naboth. Litterarũ aũt hec
erat ſententia predicate ieiuniũ: et ſede-
re facite naboth inter pmos ppli: et ſub
mittite duos viros filios belial cõtra eũ
et falſum teſtimonium dicant. Benedixit
naboth deum et regẽ: et educite euz et la
pidate ſicq; moriatur. Fecerunt ergo ci-
ues eius maiores natu ⁊ optimates quĩ

habitabant cum eo in vrbe: ſicut prece-
perat eis iezabel: ꝛ ſicut ſcriptum erat in
b litteris quas miſerat ad eos. Predicaue-
runt ieiuniū et ſedere fecerunt naboth
inter primos ppl'i ꝛ adductis duobus vi-
ris filijs diaboli fecerunt eos ſedere con-
tra eum. At illi ſc; vt viri dyabolici dixe-
runt contra eum teſtimoniu; corā mul-
titudine. Benedixit naboth deū ꝛ regem
Quãobrē eduxerunt eū extra ciuitate; et
Eccl.?4. lapidibus interfecerunt. Miſeruntq; ad
iezabel dicentes. Lapidatus eſt naboth
et mortuus eſt. Factū eſt aūt cū audiſſet
iezabel lapidatum naboth et mortuum
C locuta eſt ad achab. Surge poſſide vi-
nea; naboth iezraelite qui noluit tibi ac-
quieſcere et dare eam: accepta pecunia.
Non eſt viuit noboth: ſed mortuus eſt.
Quod cum audiſſet achab mortuu; vide
licet naboth: ſurrexit et deſcendebat in
vineam naboth iezraelite vt poſſideret
eā. Factus eſt igitur ſermo dñi ad heliā
theſbitē dicēs. Surge et deſcende in oc-
curſum achab regis iſrael q̄ eſt in ſama-
ria. Ecce ad vinea; naboth deſcendit vt
poſſideat eam. Et loqueris ad eum di-
cens. Hec dicit dñs deus. Occidiſti inſu
per et poſſediſti. Et poſt hec addes. Hec
dicit dominus. In loco in quo linxerunt
canes ſanguinem naboth: lambēt quoq;
F ſanguinem tuum. Et ait achab ad heliā
Num inueniſti me inimicum tibi? Qui
dixit. Inueni: eo ꝙ venundatus ſis vt fa-
ceres malum in conſpectu dñi. Hec dicit
dominus. Ecce ego inducā ſup te malū
et demetam poſteriora tua: et interficiā
de achab mingētem ad parietem et clau
ſum et vltimum in iſrl'. Et dabo domum
tuam ſicut domu; hieroboā filij nabath
et ſicut domum baaſa filij abia: quia egi
ſti vt me ad iracundiā puocares: et pec
care feciſti iſrael. Sed et de iezabel locu
4.reg.9. tus eſt domin⁹ dicēs. Canes comedent
B.14.c. iezabel in agro iezrael. Si mortuus fue-
B.16.c. rit achab in ciuitate: comedent eū canes
g.x.f. Si autē mortuus fuerit in agro: come-
dent eum volucres celi. Igitur non fuit
alter talis ſicut achab qui venundatus
eſt vt faceret malum in conſpectu dñi.
G Cōcitauit eū eū iezabel vxor ſua et abo
1.machab. minabilis factus eſt intantum: vt ſeque
4.d. retur idola que fecerant amorrei quos
cōſumpſit dñs a facie filioꝝ iſrael. Itaq;
cum audiſſet achab ſermones iſtos: ſci-
dit veſtimenta ſua: ꝛ operuit cilicio car-
nem ſuam ieiunauitq; ꝛ dormiuit in ſac
co ꝛ ambulauit demiſſo capite. Et fact⁹ Di. 50 .§.
eſt ſermo dñi ad heliā theſbitē dicēs. Nō econtra.a ſ.
ne vidiſti humiliatu; achab corā me? Qꝛ q.8.c.con
igitur humiliat⁹ eſt mei cauſa: nō indu- uenies.
cam malū in dieb⁹ eius: ſed in diebus fi De pe.di.1.
lij ſui inferam malum domui eius. §. denaꝑ.
De pe.di.1.
¶ C.G. de conuentu achab ꝛ ioſaphat regum ca.talis in
de pſeudo ꝓphetis: de michea: de bello vbi periit fi.ca.ſicut
achab ꝛ regnauit poſt eū ochozias: de ioſaphat achab.ꝛ.§.
rege iuda ꝛ claſſibus eius poſt quem regnauit nunuade.
ioram filius eius. Capi.xxij.

Tranſierūt igitur tres A
anni abſq; bello inter
ſyriā ꝛ iſrael. In anno
aūt tertio deſcendit io
ſaphat rex iuda ad re-
gem iſrael. Dixit rex iſ
rael ad ſeruos ſuos.
Ignoratis ꝙ noſtra ſit 1.pa.8.d
ramoth galaad ꝛ negligimus tollere ea;
de manu regis ſyrie. Et ait ad ioſaphat
veniens ne mecū ad preliādū in ramoth
galaad. Dixitq; ioſaphat ad regem iſrael De ſumma
Sicut ego ſum: ita ꝛ tu. Populus meus trin.c.dam
et populus tu⁹ vnū ſunt: ꝛ eq̄tes mei eq̄- namus.
tes tui. Dixitq; ioſaphat ad regē iſrl'. Que 4.reg.3.d.
re oro te hodie ſermonē dñi. Cōgregauit
ergo rex iſrael ꝓphetas quadringētos cir
citer viros ꝛ ait ad eos. Ire debeo in ra-
moth galaad ad bellādū: an q̄ieſcere? Qui B
reſponderunt. Aſcende ꝛ dabit eam dñs
in manu regis. Dixit autē ioſaphat Non
eſt hic ꝓpheta dñi quiſpia; vt interroge-
mus p eū? Et ait rex iſrl' ad ioſaphat Re-
manſit vir vnus p quē poſſumus inter-
rogare dñm: ſed ego odi eū: qꝛ nō prophe
tat mihi bonū ſed malū: micheas filius
iemla. Cui ioſaphat ait. Ne loquaris ita
rex. Vocauit ergo rex iſrael eunuchū quē
dā; ꝛ dixit ei. Feſtina adducere michea;
filiū iemla. Rex aūt iſrael ꝛ ioſaphat rex
iuda ſedebāt vnuſquiſq; in ſolio ſuo veſti
ti cultu regio: in area iuxta oſtium porte
ſamarie: ꝛ vniuerſi ꝓphete ꝓphetabant
in conſpectu eoꝝ. Fecit quoq; ſibi ſede-
chias filius chanaan cornua ferrea ait.
Hec dicit dñs. His ventilabis ſyriā donec
deleas eā. Omnes prophete ſimiliter pro
phetabant dicentes. Aſcende in ramoth
galaad: ꝛ vade proſpere ꝛ tradet eam do- C
minus in manus regis. Nuncius vero q̄
erat vt vocaret micheam locutus eſt ad
eum: dicens. Ecce ſermones propheta-
ru; ore vno regi bona predicāt. Sit ergo

Et ſermo tuus ſimilis eorum: ⁊ loquere
3.pa.18.d bona. Cui micheas ait. Uiuit dominus
qꝛ quodcunq; dixerit mihi dñs hoc loquar.
Uenit itaq; ad regem: et ait illi rex. Mi
chea: ire debemus in ramoth galaad ad
preliandum an ceſſare. Cui ille reſpõdit
Aſcende et vade proſpere ⁊ tradet domi
nus in manꝰ regis. Dixit autẽ rex ad eũ
Iterũ atq; iterũ adiuro te: vt non loqua
ris mihi niſi qđ verũ eſt in nomine dñi.
Et ille ait. Uidi cunctũ iſrael diſpſuz in
montibus quaſi oues non habentes pa
ſtorem. Et ait dñs. Non habent iſti dñm
reuertatur vnuſquiſq; in domum ſuam
in pace. Dixit ergo rex iſrael ad ioſaphat
Nunquid non dixi tibi qꝛ nõ prophetat
mihi bonum: ſed ſemꝑ malum? Ille ve
ro addens ait. Propterea audi ſermonẽ
domini. Uidi dñm ſedentem ſuꝑ ſolium
ſuum: ⁊ omnem exercitum celi aſſiſten
D tem ei a dextris et a ſiniſtris. Et ait dñs
3.pa.18.e. Quis decipiet achab regez iſrael vt aſcẽ
dat et cadat in ramoth galaad? Et dixit
vnus verba huiuſcemodi: et alius aliter
Egreſſus eſt autẽ ſpũs: ⁊ ſtetit corã dño
et ait. Ego decipiã illuz. Cui locutus eſt
dominus. In quo. Et ille ait. Egrediar ⁊
ero ſpiritus mendax in ore omnium pro
phetarum eius. Et dixit dominus. Deci
pies et preualebis. Egredere: et fac ita.
Nunc igitur ecce dedit dñs ſpiritũ men
dacij in ore omnium prophetarum tuo
rum qui hic ſunt: ⁊ dñs locutus eſt ɔtra
te malũ. Acceſſit aũt ſedechias filꝰ cha
naan: ⁊ percuſſit micheam in maxillaz ⁊
dixit. Me ne ergo dimiſit ſpiritus domi
ni: ⁊ locutus eſt tibi? Et ait micheas. Ui
ſurus es in die illa qñ ingredieris in cu
biculum intra cubiculum vt abſconda
ris. Et ait rex iſrael. Tollite micheam et
maneat apud amon principem ciuitatis
et apud ioas filius amalech: et dicite eis
E Hec dicit rex. Mittite virum iſtũ in car
cerem ⁊ ſuſtentate eum pane tribulatio
nis et aqua anguſtie: donec reuertar in
pace. Dixitq; micheas. Si reuerſus fue
ris in pace: non eſt locutus in me dñs.
Et ait. Audite ppl'i oẽs. Aſcendit itaq;
rex iſrael ⁊ ioſaphat rex iuda i ramoth ga
laad. Dixit itaq; rex iſrael ad ioſaphat.
Sume arma et ingredere prelium et in
duere veſtibus tuis. Porro rex iſrael mu
tauit habitum ſuum: et ingreſſus eſt bel
lum. Rex autem ſyrie preceperat princi
pibus curruum triginta duobꝰ: dicens.
Nõ pugnabitis ɔtra minorẽ ⁊ maiorẽ quẽ
piam niſi cõtra regem iſrael ſolum. Cuz
ergo vidiſſent p̃cipes curruũ ioſaphat
Suſpicati ſunt q̄ ipſe eẽt rex iſrl' ⁊ impetu
facto pugnabãt ɔtra eũ ⁊ exclamauit io
ſaphat. Intellexeruntq; principes curruũ
q̄ nõ eſſet rex iſrael: ⁊ ceſſauerunt ab eo.
✠ Uir autẽ quidã tetendit arcũ in îcer Alo ✠ vnꝰ.
tũ ſagittã dirigẽs ⁊ caſu percuſſit regem
iſrael: inter pulmonẽ et ſtomachum. At
ille dixit aurige ſuo. Uerte manum tuaz
et eijce me de exercitu: qꝛ grauiter vulne
ratus ſum. Commiſſum eſt ergo preliuz
in die illa. Et rex iſrael ſtabat in curru
ſuo contra ſyros: ⁊ mortuus eſt veſpere
Fluebat ✠ autem ſanguis plage in ſinu Alo ✠ ẽ.
currus: et preco inſonuit in vniuerſo ex
ercitu anteq̃ ſol occumberet: dicens.
Unuſquiſq; reuertatur in ciuitatem et F
in terram ſuam. Mortuus eſt autem rex
et perlatus eſt in ſamariã. Sepelieruntq;
regem in ſamaria ⁊ lauerunt currum
eiꝰ in piſcina ſamarie: et linxerũt canes
ſanguinem eiꝰ: ⁊ habenas lauerũt iuxta
verbuz dñi: quod locutꝰ fuerat. Reliqua
autem ſermonum achab ⁊ vniuerſa que 3. r.i.f.
fecit ⁊ domus ✠ eburnea quã edificauit Alo ✠ ebur
cunctarũq; vrbium quas extruxit: nõne nee caſne
hec ſcripta ſunt libro ſermonum dieruz geninum.
regum iſrael? Dormiuit ergo achab cum
patribus ſuis et regnauit ochoſias filꝰ
eius pro eo. Ioſaphat vero filius aſa re
gnare ceperat ſuper iudam anno quarto
achab regis iſrael. Triginta quinq; an
noz erat cum regnare cepiſſet: ⁊ viginti
quinq; annis regnauit in hieruſalez. No
men matris eius azuba filia ſalai. et am
bulauit in omni via aſa patris ſui et nõ
declinauit ex ea. Fecitq; quod rectũ erat
in cõſpectu dñi. Uerũtñ excelſa non ab
ſtulit. Adhuc enĩ populꝰ ſacrificabat et
adolebat incenſum in excelſis. Pacẽq;
habuit ioſaphat cũz rege iſrael. Reliqua
autem verboz ioſaphat et opera eiꝰ que
geſſit ⁊ prelia: nonne hec ſcripta ſunt in
libro verborum dierum regum iuda. Sz
et reliquias effeminatorum qui remãſe
rãt in diebus aſa patris eius abſtulit de
terra nec erat tũc rex cõſtitutus in edõ.
Rex vero ioſaphat fecerat claſſes in ma G
ri q̃ nauigarant in ophir propter aurum
et ire non poterãt: qꝛ cõfracte ſunt in aſi
ongaber. Tunc ait ochozias filꝰ achab
ad ioſaphat. Uadant ſerui mei cum ſer
uis tuis in nauibus. Et noluit ioſaphat
Dormiuitq; ioſaphat cum patribus ſu
is et ſepultus eſt cum eis in ciuitate das

uiſa patris ſui: regnauitq; ioraȝ filius eius
pro eo Ochozias autē filius achab regna-
re ceperat ſup iſrael in ſamaria anno ſe-
ptimodecimo ioſaphat regis iuda: regna
uitq; ſup iſrael duobus annis. Et fecit
malum in conſpectu domini ⁊ ambula-
uit in via patris ſui ⁊ matris ſue: ⁊ ī via
hieroboaȝ filij nabath qui peccare fecit
iſrael. Seruiuit q; baal ⁊ adorauit eum:
⁊ irritauit dominū deum iſrael iuxta om
nia que fecerat pater eius.
¶ Explicit primus liber malachiȝ: id eſt
tertius Regum.

¶ Incipit ſecundus liber Malachim
id eſt quartus Regum.

¶ C.S. De preuaricatione moab ⁊ caſu ochozie ⁊ egrotatione eius: de verbis angeli ad heliam ſup ochoziā: de duobus quinquagenarijs igne cōſumptis tertio humilitate liberato. de morte ochozie ⁊ ioraȝ frater eius regnauit pro eo. Cap. j.

a Reuaricatus
eſt autē moab in iſrael:
poſtq̄ mortuus ē achab
Ceciditq; ochozias per
cancellos cenaculi ſui
quod habebat ī ſama-
ria et egrotauit: miſit-
q; nuncios: dicens ad eos. Ite conſulite
belzebub deuȝ accaron vtrū viuere queā
de infirmitate mea hac. Angelus au-
tem domini locutus eſt ad heliam theſ-
biten dicens. Surge ⁊ aſcende in occur
ſum nuncioꝝ regis ſamarie: et dices ad
eos. Nunq̄d non eſt deus in iſrael: vt eatis
ad conſulenduȝ belzebub deum accaron
Quāobreȝ: hec dicit dñs. De lectulo ſup
b quem aſcendiſti non deſcendes: ſed mor
te morieris. Et abijt helias: reuerſiq;
ſunt nuncij ad ochoziam. Qui dixit eis.
Quare reuerſi eſtis? At illi reſponderunt
ei. Uir occurrit nobis: et dixit ad nos.
Ite reuertimini ad regem qui miſit vos
et dicetis ei. Hec dicit dominus. Nunq̄d
quia non erat deus in iſrael: mittis vt cō
ſulatur belzebub deus accaron? Idcirco
de lectulo ſuper quem aſcendiſti non de
ſcēdes: ſed morte morieris. Qui dixit eis
Alias ꝑ habitu. Cuius figure ⁊ ✠ habitus eſt vir ille qui
occurrit vobis: et locutus eſt verba hec.
At illi dixerūt. Uir piloſus ⁊ zona pelli-
cea accinctus renibus. Qui ait. Helias theſ
bites eſt. Miſitq; ad eum quinquagena
rium principem et quinquaginta viros
qui erant ſub eo. Qui aſcendit ad eū: ſe-
dentiq; in vertice montis: ait. Homo dei
rex precepit vt deſcendas. Reſpondenſq;
helias dixit quinquagenario. Si homo 23.q.4.§. ſed obijcit.
dei ſum: deſcendat ignis de celo ⁊ deuo- 2.c. ea vin-
ret te ⁊ quinquaginta tuos. Deſcēdit ita dicta ante
q; ignis de celo: et deuorauit eum ⁊ quin- finē. c. mind
quaginta qui erant cū eo. Rurſumq; mi um. 2.q.5.
ſit ad eum principem quinquagenariuȝ c. lege.
alterum: ⁊ quinquaginta cum eo. Qui lo
cutus eſt illi. Homo dei: hec dixit rex. Fe C
ſtina deſcende. Reſpondens helias ait. De cōſe. di.
Si homo dei ego ſum: deſcendat ignis 2.c. reuere
de celo ⁊ deuoret te ⁊ quinquaginta tuos. ra ante fi.
Deſcēdit ergo ignis de celo: ⁊ deuorauit
illum ⁊ quinquaginta eius. Iterum mi-
ſit principem quinquagenarium tertiuȝ
et quinquaginta qui erant cum eo. Qui
cum veniſſet: curuauit genua contra he
liam ⁊ precatus eſt eum: ⁊ ait. Homo dei
noli deſpicere animam meaȝ: ⁊ aīas ſer
uorū tuoꝝ qui mecum ſunt. Ecce deſcē-
dit ignis de celo et deuorauit duos prin
cipes quinquagenarios primos ⁊ quin-
quagenos qui cum eis erant. Sed nunc
obſecro. vt miſerearis anime mee. Locu c
tus eſt autē angelus dñi ad heliā dicēs. De
ſcende cum eo. Ne timeas. Surrexit igi
tur ⁊ deſcendit cum eo ad regem: ⁊ locu
tus eſt ei. Hec dicit dñs. Quia miſiſti nun-
cios ad conſulēdū beelzebub deum ac-
caron quaſi non eſſet deus in iſrael a quo
poſſes interrogare ſermonem: ideo de le
ctulo ſup quē aſcendiſti non deſcendes:
ſed morte morieris. Mortuus eſt igitur
iuxta ſermoneȝ dñi quem locutus eſt he
lias: ⁊ regnauit ioraȝ frater eius pro eo an-
no ſecundo ioram filij ioſaphat regis iu
de. Non enim habebat filiū. Reliqua au-
tem verborum ochozie que operatus eſt
nonne hec ſcripta ſunt in libro ſermonū
dierum regum iſrael.

¶ C.S. Helias ⁊ heliſeus ſimul ambulant helias aquā iordanis pallio diuidit: in celum rapitur: ſuper heliſeum ſpūs helie requieſcit pallio he-lie aquas diuidit heliſeus: de viris miſſis ad q̄rendum heliam: de ſale miſſo in vas quo ſanarentur aque hiericho: de irriſione puerorum lacerat orum ab vrſis. Capitulum. ij.

 Actum eſt auteȝ cū le- a
uare vellet dñs heliā
per turbinem in celū:
ibant helias et heliſeus
de galgalis. Dixitq; he
lias ad heliſeū. Sede
hic: quia dñs miſit me
vſq; in bethel. Cui ait

heliſeus. Uiuit dñs ꝛ viuit aīa tua: quia
nō te relinquam te. Cumq; deſcendiſſent
bethel: egreſſi ſunt filij prophetaruȝ qui
Alia ꝉ ſu- erant ✠ in bethel ad heliſeum: ꝛ dixerūt
perest. ei. Nūqd noſti quia hodie dñs tollet dñȝ
tuū a te. Qui rñdit. Et ego noui. Silete.
Dixit autē helias ad heliſeū. Sede hic qꝛ
dñs miſit me in hiericho. Et ille ait. Ui
uit dñs ꝛ viuit anima tua: quia nō dere-
linquam te. Cumq; veniſſent hiericho: ac
ceſſerunt filij prophetaruȝ qui erant hie
richo ad heliſeū: ꝛ dixerūt ei. Nunqd no
ſti: qꝛ dñs hodie tollet dñm tuuȝ a te? Et
ait. Et ego noui. Silete. Dixit autem ei
B helias. Sede hic: qꝛ dñs miſit me vſq;
ad iordanem. Qui ait. Uiuit dñs ꝛ viuit
anima tua: qꝛ non derelinquā te. Ierūt
igitur ambo pariter ꝛ quinquaginta viri
de filijs prophetarū ſecuti ſunt eos. Qui
ſteterunt ecōtra lōge. Illi aūt ambo ſta
bant ſuper iordanē. Tulitq; helias pal
lium ſuum ꝛ inuoluit illud ꝛ ꝑcuſſit aqͣs
que diuiſe ſunt in vtrāq; partē: ꝛ tranſie
runt ambo per ſiccuȝ. Cūq; tranſiſſent:
helias dixit ad heliſeū. Poſtula quod vis
vt faciam tibi: anteq̄ tollar a te. Dixitq;
heliſe⁹. Obſecro vt fiat in me duplex ſpi
ritus tu⁹. Qui reſpondit. Rem difficileȝ
poſtulaſti. Attamen: ſi videris me qñ tol
Eccl. 48. b. lar a te: erit tibi qđ petiſti. Si autē nō vi
deris: non erit. Cūq; pergerent ꝛ incedē
tes ſermocinarentur: ecce currus igneus ꝛ
equi ignei diuiſerunt vtrūq;. Et aſcen-
I. 1. c. dit helias ꝑ turbinē in celum: heliſeus
C autē videbat ꝛ clamabat. Pater mi: pa-
ter mi: currus iſrael ꝛ auriga eius: et nō
vidit euȝ amplius. Apprehenditq; veſti
menta ſua: et ſcidit illa in duas partes.
Et leuauit palliuȝ helie: qđ ceciderat ei.
Reuerſuſq; ſtetit ſuper ripaȝ iordanis: ꝛ
pallio helie qđ ceciderat ei: ꝑcuſſit aqͣs ꝛ
nō ſunt diuiſe. Et dixit. Ubi eſt deus he
lie etiam nūc? Percuſſitq; aquas et diui
ſe ſunt huc atq; illuc: ꝛ tranſijt heliſeus.
Uidentes autem filij prophetarum qui
erāt in hiericho: econtra: dixerunt. Requie
uit ſpūs helie ſuper heliſeum. Et veniē-
tes in occurſum eius adorauerunt eum
D pronī in terram: dixerūtq; illi. Ecce cuȝ
ſeruis tuis ſunt quinquaginta viri fortes
qui poſſunt ire ꝛ querere dominum tuū
ne forte tulerit eum ſpiritus domini et
proiecerit eum in vnuȝ montium aut in
vnam vallium. Qui ait nolite mittere.
Coegeruntq; eum donec acquieſceret ꝛ
diceret. Mittite. Et miſerunt quinqua-
ginta viros. Qui cū queſiſſent tribus di-
bus non inuenerunt. Et reuerſi ſunt ad
eū. At ille hītabat ī hiericho ꝛ dixit eis.
Nunquid non dixi vobis: nolite mittere
Dixerunt quoq; viri ciuitatis ad heliſeū. D
Ecce habitatio ciuitatis huius optima
eſt ſicut tuipſe dñe ꝑſpicis: ſed aque per
ſime ſunt: ꝛ terra ſterilis. At ille ait. Af-
ferte mihi vas nouum ꝛ mittite in illud
ſal. Qđ cū attuliſſent: egreſſus ad ✠ fon-
tem aquaȝ miſit in illū ſal: ꝛ ait. Hec di Alia ✠ fon-
cit dñs. Sanaui aquas has: ꝛ nō erit vl- tes.
tra in eis mors neq; ſterilitas. Sanate Alia ✠ illud
ſunt ergo aque vſq; in diem hāc iuxta ver- ſcȝ. vas.
bum heliſei qđ locut⁹ eſt. Aſcēdit aūt in- De ꝑſe. di.
de heliſeus in bethel. Cūq; aſcenderet ꝑ 13. c. aquā.
viam: pueri parui egreſſi ſunt de ciuitate
ꝛ illudebant ei: dicentes. Aſcēde calue:
aſcende calue. Qui cuȝ reſpexiſſet: vidit
eos ꝛ maledixit eis in noīe dñi. Egreſſi-
q; ſūt duo vrſi de ſaltu et lacerauerūt ex
eis quadraginta duos pueros. Abijt au-
tem in montem carmeli: ꝛ inde reuerſus
eſt in ſamariam.

¶ C. S. De ioram qui fecit malum: de tribus regi-
bus cōgregatis cōtra regē moab: qb⁹ heliſeus
dat aquas ſine pluuia: vicit rex moab ꝛ irat⁹ fi
liū ſuū primogenitū immolat. Cap. iij.

A I Oram vero fili⁹ achab
regnauit ſuꝑ iſrael in
ſamaria anno decimo
octauo ioſaphat regis
iude. Regnauitq; duo
decim annis ꝛ fecit ma
lum coram dño: ſȝ nō
ſicut pater ſuus ꝛ ma
ter. Tulit enim ſtatuas baal quas fecerat
pater eius: veruntamen in peccatis hiero
boā filij nabath qui peccare fecit iſrael
adheſit nec receſſit ab eis. Porro meſa
rex moab nutriebat pecora multa et ſol-
uebat regi iſrael centum milia agnorum
ꝛ centū milia arietū cū velleribus ſuis.
Cumq; mortu⁹ fuiſſet achab ꝑuaricat⁹
eſt fed⁹ qđ habebat cū rege iſrael. Egreſ
ſus eſt igitur rex ioram in die illa de ſa-
maria et recenſuit vniuerſum iſrael: mi-
ſitq; ad ioſaphat regeȝ iuda dicens. Rex
moab receſſit a me veni mecuȝ ✠ cum Alia ✠ moab
ad prelium. Qui reſpondit. Aſcendam. 3. Re. 22. a.
Qui meus eſt: tuus eſt: ppl's meus popu
lus tuus: et equi mei equi tui. Dixitq;.
Per quā viā aſcēdemus? At ille reſpon-
dit. Per deſertum idumee. Perrexerunt B
igitur rex iſrael et rex iuda ꝛ rex edō. ꝛ cir
cuierūt per viā ſeptē dieȝ: nec erat aqua

exercitui ⁊ iumētis q̄ ſequebant̄ eos. Di
xitq; rex iſrael. Heu heu heu. Congrega
uit nos dn̄s tres reges: vt traderet in ma
nu moab. Et ait ioſaphat. Eſt ne hic p̄
pheta dn̄i vt deprecemur dn̄m per eum?
Et reſpondit vnus de ſeruis regis iſrl̄.
Eſt hic heliſeus fili⁹ ſaphat q̄ fundebat
aquā ſup manus helie. Et ait ioſaphat.
eſt apud eum ſermo domini. Deſcēdit q;
Alia ✠ rex iu da ſzezeil. ad eum rex iſrael et ioſaphat ✠ rex iuda
⁊ rex edom. Dixit autē heliſeus ad regem
iſrael. Quid mihi et tibi eſt? Uade ad p̄
phetas patris tui ⁊ matris tue. Et ait illi
rex iſrl̄. Quare congregauit dn̄s tres re
ges hos vt traderet eos in manus moab.
3.re.17.a. Dixitq; ad eum heliſeus. Uiuit dn̄s exer
3.18.c. cituū in cuius cōſpectu ſto: q̄ ſi non vul
tum ioſaphat regis iude erubeſcerē: nō
C attēdiſſem quidē te: nec reſpexiſſem. Nūc
aūt adducite mihi pſaltem. Cumq; ca
neret pſaltes: facta eſt ſup eū man⁹ dn̄i
⁊ ait. Hec dicit dn̄s facite alueum torren
tis huius foſſas ⁊ foſſas. Hec enim dicit
dn̄s. Non videbitis ventum neq; pluuiā
et alueus iſte replebitur aquis: ⁊ bibetis
vos ⁊ familie vr̄e ⁊ iumenta veſtra. Pa
rūq; eſt hoc in conſpectu dn̄i: inſup tra
det etiam moab in manus veſtras. Et p̄
cutietis omnem ciuitatem munitā ⁊ om
nem vrbem electam ⁊ vniuerſum lignū
fructiferū ſuccidetis cunctoſq; fontes
aquarū obturabitis: et oēm agrum egre
gium operietis lapidibus. Factū eſt igi
tur mane qn̄ ſacrificium offerri ſolet: et
ecce aque veniebant per viā edō. Et re
1.e.4.f. pleta eſt terra aquis. Uniuerſi aūt moa
moabite. bite audientes q̄ aſcendiſſent tres reges
vt pugnarent aduerſum eos: ⁊ cōuoca
uerunt oēs q̄ accincti erāt baltheo deſu
per: ⁊ ſteterūt in terminis. Primoq; ma
ne ſurgentes: et orto iam ſole ex aduerſo
aquarū. Uiderūt moabite ecōtra aquas
B rubras quaſi ſanguinem dixerūtq;. San
guis gladij eſt. Pugnauerunt reges con
tra ſe: ⁊ ceſi ſunt mutuo. Nūc pge ad pre
dam moab. Perrexeruntq; in caſtra iſrl̄.
Porro conſurgēs iſrael percuſſit moab:
at illi fugerunt coram eis. Uenerunt igi
tur q̄ vicerant ⁊ percuſſerunt moab: ⁊ ci
uitates deſtruxerunt: ⁊ omnē agrū opti
mū mittētes ſinguli lapides repleuerūt
⁊ vniuerſos fontes aquarū obturauerūt
et omnia ligna fructifera ſucciderūt: ita
vt muri tantum fictiles remanerent. Et
circundata eſt ciuitas a fundibularijs: ⁊
magna ex parte percuſſa. Qđ cū vidiſſet
rex moab p̄ualuiſſe ſcz hoſtes: tulit ſecū
ſeptingentos viros educētes gladios vt
irrūperent ad regē edom: ⁊ nō potuerūt
Arripienſq; filiū ſuū primogenitū q̄ re
gnaturus erat pro eo. Obtulit holocau
ſtum ſuper murum: ⁊ facta eſt indigna
tio magna i iſrael. Statimq; receſſerūt
ab eo: ⁊ reuerſi ſunt in terram ſuam.

¶ C.S. De vaſis vacuis repletis oleo: de mulie
re magna hoſpita heliſei q̄ p̄gnās peperit filiū
de morte filij eius: de reſuſcitatione facta p̄ heli
ſeū: de panib⁹ primitiarū augmētatis. Ca.iiij.

A Mulier aūt q̄dā de vxo
rib⁹ p̄phetarū clama
bat ad heliſeū dicens.
Seruus tuus vir me⁹
mortuus eſt: et tu no
ſti: q̄ ſeruus tuus fuit
Alia ✠ domino timens ✠ dn̄ū. Et ecce
creditor venit vt tollat
duos filios meos ad ſeruiendū ſibi. Cui
3.eodem. dixit heliſeus. Quid vis vt faciam tibi?
Dic mihi. Quid habes in domo tua? At
illa reſpondit. Non habeo ancilla tua q̄c
q̄ in domo mea: niſi parum olei quo vn
guar. Cui ait. Uade pete mutuo ab om
nibus vicinis tuis vaſa vacua: non pau
ca: ⁊ ingredere ⁊ claude oſtium tuū cū
intrinſecus fueris tu ⁊ filij tui et mitte
inde in omnia vaſa hec: ⁊ cum plena fue
rint tolles. Iuit itaq; mulier et clauſit
B oſtiū ſup ſe ⁊ ſup filios ſuos. Illi offere
bant vaſa: ⁊ illa infundebat. Cūq; plena
fuiſſent vaſa: dixit ad filiū ſuū. Affer mi
hi adhuc vas. Et ille reſpōdit. Nō habeo
Stetitq; oleū. Uenit aūt illa ⁊ īdicauit
hoi dei. Et ille. Uade inq̄t vende oleū et
redde creditori tuo: tu aūt et filij tui viui
te de reliquo. Facta eſt autē q̄dā dies: et
tranſibat heliſeus p̄ ſunā ciuitatē. Erat
aūt ibi mulier magna q̄ tenuit eū vt co
mederet panē. Cūq; frequēter inde trāſi
ret diuertebat ad eā vt comederet panē.
Que dixit ad virū ſuū. Animaduerto q̄ vir
dei ſanctus eſt iſte qui tranſit p̄ nos fre
quēter. Faciam⁹ ergo ei cenaculū paruū
⁊ ponamus ei in eo lectulū ⁊ menſam ⁊
ſellā ⁊ candelabrū: vt cū venerit ad nos:
maneat ibi. Facta eſt ergo dies q̄dā: ⁊ ve
niens diuertit in cenaculū: ⁊ requieuit ibi.
Dixitq; ad giezi puerū ſuū. Uoca ſuna
mitē iſtā: q̄ cū vocaſſet eā: ⁊ illa ſteti ſſet co
rā eo dixit ad pueꝝ ſuū loq̄re ad eā. Ecce
ſedule ī oīb⁹ miniſtraſti nob̄ q̄d vis vt faciā
C tibi. Nūqd hēs negociū: ⁊ vis vt loq̄r regi
3.eodem. ſiue p̄ncipi militie: q̄ rn̄dit. In medio po

pueri mei habito: et ait. Quid ergo vult vt
faciam ei? Dixitqȝ giezi. Ne queras. Fi-
liũ enĩ nõ habet: ⁊ vir eiꝰ senex est. Pre-
Ucl.i.8.b. cepit itaqȝ vt vocaret eam. Que cũ voca-
ta fuisset ⁊ stetisset ad ostium: dixit ad eã.
In tpe isto ⁊ in hac eadẽ hora si vita co-
mes fuerit habebis in vtero filiũ. At illa
respondit. Noli queso dñe mi vir dei: noli
mentiri ancille tue. Et concepit mulier ⁊
peperit filiũ in tpe: ⁊ in hora eadẽ qua
dixerat heliseus. Creuit aũt puer: ⁊ cum
esset quedam dies et egressus isset ad pa-
b trem suum et ad messores: ait patri suo
Caput meum doleo. At ille dixit puero.
Tolle et duc eum ad matrẽ suã. Qui cũ
tulisset et adduxisset eum ad matrẽ suã:
posuit eum illa super genua sua vsqȝ ad
meridiem: ⁊ mortuꝰ est. Ascendit autẽ
⁊ collocauit eũ sup lectulum hois dei: ⁊
clausit ostiũ: ⁊ egressa: vocauit virũ suum
⁊ ait. Mitte mecum obsecro vnũ de pu-
eris ⁊ asinã: vt excurrã vsqȝ ad hoiẽ dei
⁊ reuertar. Qui ait illi. Quã ob causã va-
dis ad eũ? Hodie non sunt kalẽde neqȝ
Alr. rale. sabbatũ. Que rñdit. Vadã. Strauitqȝ
asinã et pcepit puero. Mina et ppera:
ne mihi moram facias in eũdo: ⁊ hoc age
qđ pcipio tibi. Profecta est igit: ⁊ venit
I.5.A ad virũ dei in monte carmeli. Cũqȝ vidis-
set eã vir dei de contra: ait ad giezi pue-
rũ suũ. Ecce sunamitis illa vade ergo in oc-
cursum eius: ⁊ dic ei. Recte ne agitur cir-
ca te ⁊ circa virũ tuum: ⁊ circa filiũ tuũ?
c Que rñdit. Recte. Cũqȝ venisset ad virũ
dei in montem: apprehendit pedes eiꝰ ⁊
accessit giezi vt amoueret eam. Et ait hõ
dei. Dimitte illã. Aia enim eiꝰ in amari-
tudine est: ⁊ dñs celauit a me ⁊ nõ indica-
uit mihi. Que dixit illi. Nunqđ petiui fi-
lium a dño meo? Nunqđ nõ dixi tibi: ne
I.9.a. illudas me? Et ille ait ad giezi. Accinge
lũbos tuos: ⁊ tolle baculũ meũ in manu
tua ⁊ vade. Si occurrerit tibi hõ: non sa-
lutes eũ: ⁊ si salutauerit te qspiã: nõ rñ-
deas illi: ⁊ pones baculũ meũ sup faciẽ
pueri. Porro mater pueri ait. Viuit dñs
⁊ viuit aĩa tua: nõ dimittã te. Surrexit
ergo et secutꝰ est eã. Giezi aũt pcesserat
ante eos ⁊ posuerat baculũ sup faciẽ pue-
ri: ⁊ nõ erat vox neqȝ sensus. Reuersusqȝ
f est in occursum eiꝰ: ⁊ nũciauit ei: dicẽs.
Nõ surrexit puer. Ingressus ẽ ergo heli-
seus domũ. Et ecce puer mortuus iace-
bat in lecto eiꝰ. Ingressusqȝ clausit ostiũ
super se ⁊ sup puerum: ⁊ orauit ad dñm.
3.Reg.17.D. Et ascẽdit ⁊ incubuit sup puerũ: posuit

qȝ os suũ sup os eius: et oculos suos su- Ecl.48.A
per oculos eius: ⁊ manus suas sup ma-
nus eiꝰ: ⁊ incuruauit se sup eũ: ⁊ calefa-
cta est caro pueri. At ille reuersus deam-
bulabat i domo semel huc atqȝ illuc: ⁊ ascẽ-
dit: ⁊ icubuit super eũ. Et oscitauit puer
septies: aperuitqȝ oculos. Et ille vocauit
giezi: ⁊ dixit ei. Voca sunamitẽ hãc. Que
vocata ingressa est ad eũ. Qui ait. Tolle I.8.A.
filium tuum. Venit illa ⁊ corruit ad pe-
des eius: ⁊ adorauit sup terram. Tulitqȝ Luce.7.B.
filiũ suũ ⁊ egressa est: ⁊ heliseꝰ reuersus
est in galgala. Erat aũt fames in terra: ⁊
filij prophetarum habitabant coram eo
dixitqȝ vni de pueris suis. Pone ollã grã- d
dem ⁊ coque pulmentum filijs pphetа-
rum. Et egressus est vnus in agrum vt
colligeret herbas agrestes. Inuenitqȝ qđsi
vitem siluestrem: ⁊ collegit ex ea colloqn-
tidas agri: ⁊ ipleuit palliũ suum: ⁊ reuer-
sus cõscidit in ollã pulmenti. Nesciebat
enĩ qđ esset. Infuderunt ergo socijs vt co-
mederẽt: Cũqȝ gustassent de coctiõe: ex-
clamauerunt dicentes. Mors in olla vir
dei: ⁊ nõ potuerũt comedere. At ille. Af-
ferte inquit farinã. Cũqȝ tulissent: misit
in ollam ⁊ ait. Infunde turbe vt come- Alr. ⁊ co-
dant. Et non fuit amplius qcqȝ amaritu- medat.
dinis in olla. Vir aũt qdã venit de bal-
salisa deferens viro dei panes primitiarũ
⁊ viginti panes ordeaceos: ⁊ frumentũ
nouũ in pera sua. At ille dixit. Da pplo
vt comedat. Responditqȝ ei minister eiꝰ.
Quantũ est hoc vt apponã corã centum
viris. Rursum ille ait. Da pplo vt come-
dat. Hec enĩ dicit dñs. Comedent ⁊ sup-
erit. Posuit itaqȝ coram eis. Qui come-
derũt ⁊ supfuit iuxta verbum dñi.

¶ C.5. De naamã leproso curato per heliseum
prophetã: ⁊ de giezi qui accipit argentum ⁊ ve-
stes a naamã cui adhesit lepra naamã. C.a.v

Naaman princeps mi- a
litie regis syrie: erat vir
magnus apud dñm suũ
⁊ honoratus. Per illũ
enim dedit dñs salutẽ
syrie. Erat autẽ vir for-
tis ⁊ diues sz leprosus.
Porro de syria egressi
fuerant latrunculi: ⁊ captiuam duxerant
de terra israel puellam paruulam: q erat
in obsequio vxoris naamã: que ait ad do-
minam suam. Utinam fuisset dominus
meus ad prophetam qui est in samaria
pfecto curasset eũ a lepra quam habet.
Ingressus est itaqȝ naamã ad dñm suũ et

B nūciauit ei dicēs. Sic ⁊ ſic locuta ē puel
la de terra iſrł. Dixitq̧ ei rex ſyꝛie. Vade
⁊ mittā litteras ad regē iſrł. Qui cū pro-
fectus eſſet ⁊ tuliſſet ſecum decem talēta
argenti: ⁊ ſex milia aureos: ⁊ decem muta
toria veſtimentoꝝ: detulit litteras ad re-
gem iſrael: in hec verba. Cum acceperis
epiſtolā hanc: ſcito q miſerim ad te naa
mā ſeruū meum: vt cures eum a lepꝛa
Deu. 32.f. ſua. Cū legiſſet rex iſrł litteras: ſcidit ve-
ſtimenta ſua ⁊ ait. Nūquid deus ego ſum
vt occidere poſſim ⁊ viuificare: q2 iſte mi
ſit ad me: vt curē hoiem a lepꝛa ſua. Ani
C maduertite ⁊ videte quod occaſiões q̄rat
aduerſum me. Qḋ cū audiſſet heliſeus
vir dei: ſcidiſſe videlȝ regē iſrael veſtimē
ta ſua: miſit ad eū dicēs. Quare ſcidiſti
veſtimenta tua? Veniat ad me: ⁊ ſciat eē
ꝓphetā in iſrael. Venit ergo naamā cum
equis ⁊ curribus: ⁊ ſtetit ad oſtium domꝰ
heliſei. Miſitq̧ ad eū heliſeus nuncium
dicēs. Vade ⁊ lauare ſepties in iordane
⁊ recipiet ſanitatem caro tua: atq̧ mun
daberis. Iratus naamā recedebat dicēs.
Putabā q egrederet̄ ad me: ⁊ ſtās inuo
D caret nomē dñi dei ſui: ⁊ tangeret manu
ſua locū lepꝛe ⁊ curaret me. Nūquid non
melioꝛes ſunt abana ⁊ pharfar fluuij da
maſci oibus aquis iſrael: vt lauer in eis
⁊ munder. Cūq̧ ergo vertiſſet ſe ⁊ abiret
indignans: acceſſerunt ad eū ſerui ſui ⁊
locuti ſunt ei. Pater ⁊ ſi rem grandem di
xiſſet tibi ꝓpheta: certe facere debueras.
Luce. 4.e. Quātomagis: quia nunc dicit tibi: laua-
re ⁊ mundaberis. Deſcendit et lauit ſe-
pties in iordane iuxta ſermonē viri dei ⁊
reſtituta eſt caro eiꝰ ſicut caro pueri par
uuli ⁊ mundatus eſt. Reuerſuſq̧ ad virū
E dei cum vniuerſo comitatu ſuo: venit et
ſtetit coꝛam eo: ⁊ ait. Vere ſcio q non ſit
alius deus in vniuerſa terra: niſi tantum
in iſrael. Obſecro itaq̧ vt accipias bene-
dictionem a ſeruo tuo. At ille reſpōdit:
viuit dñs ante quē ſto: q2 non accipiam.
Cūq̧ vim faceret: penitꝰ nō acquieuit.
dixitq̧ naaman. Ut vis. Sed obſecro cō
cede mihi ſeruo tuo vt tollam onus duo
rum burdonum de terra. Non enī faciet
vltra ſeruus tuus holocauſtū aut victi-
mam dijs alienis niſi dño. Hoc autē ſo-
lum eſt de quo depꝛeceris dñm pro ſeruo
tuo qū ingredief dñs meus templum rē
mon vt adoꝛet: ⁊ illo innitente ſuper ma-
num meā: ſi adoꝛauero in templo rēmō
adoꝛante eo in eodem loco: vt ignoſcat
mihi dñs ſeruo tuo pro hac re. Qui dixit
ei. Vade in pace. Abijt ergo ab eo electo
tpe. Dixitq̧ giezi puer viri dei. Pepercit F
dñs meus naamā ſyꝛo iſti: vt non accipe
ret ab eo q̄ attulit. Viuit dñs: q2 curram
poſt eum: ⁊ accipiā ab eo aliquid. Et ſe-
cutus eſt giezi poſt tergū naamā. Quem
cū vidiſſet ille currentē ad ſe: deſilijt de
curru in occurſum eius: ⁊ ait. Recte ne
ſunt omnia? Et ille ait. Recte. Dñs meꝰ
miſit me ad te dicens. Modo venerunt
ad me duo adoleſcētes de mōte ephraim
ex filijs ꝓphetarū. Da eis talentū argen
ti: ⁊ veſtes mutatoꝛias duplices. Dixitq̧ 3.4.b.
naamā. Melius eſt vt accipias duo talē
ta: Et coegit eū: ligauitq̧ duo talenta ar
genti in duobus ſaccis: ⁊ duplicata veſti A
menta: et impoſuit duobus pueris ſuis
q̄ ⁊ poꝛtauerunt coꝛā eo. Cūq̧ veniſſet iā
veſperi: tulit de manu eoꝝ: ⁊ repoſuit in
domo d: miſitq̧ viros ⁊ abierūt. Ipſe autē
ingreſſus ſtetit coꝛā dño ſuo. Et dixit he
liſeus. Unde venis giezi. Qui reſpondit
Non iuit ſeruus tuus quoq̧. At ille ait.
Nonne coꝛ meum in pñti erat: qū reuer-
ſus eſt homo de curru ſuo in occurſum
tuū? Nunc igitur accepiſti argētum ⁊ ac- 1.q.1.ca. ſ
cepiſti veſtes: vt emas oliueta: et vineas iudex.c.ei
⁊ oues ⁊ boues ⁊ ſeruos ⁊ ancillas. Sed ro.c. q̄ſq̄.
⁊ lepꝛa naaman adherebit tibi ⁊ ſemini c.eos.c.in
tuo vſq̧ in ſempiternum. Et egreſſus eſt decre. in fi.
quaſi nix ab eo lepꝛoſus. q.4.§.iq
¶ C.6. Heliſeꝰ ferrū dilapſum reuocat ad li- ſta.⁊ giezi.
gnum rex ſyꝛie pugnat contra iſrael: dirigit pro 1 2 .q.1. in
heliſeo q̄ ſecreta eccliam pandit iſraeli: exceca- ſumma.ca.
tur directi ⁊ in ſamariam ducti ⁊ refecti dimit- ⁊ inuabſit.
tuntur ſalui: venditur octoginta argenteis ca- de ſymo.c.
put aſini: ⁊ quarta pars cabi ſtercoꝛis columbaꝝ cum in ec
quinq̧ argenteis: due mulieres comedunt infan- cleſija.c. ſi
tes pꝛe fame: homicida mittitur vt pꝛecidat ca- cui.
put helisei.

Capitulum. vj.

Dixerūt autē filij ꝓphe- A
tarū ad heliſeum. Ec
ce locus in quo habi-
tamus coꝛā te: anguſ-
tus eſt nobis. Eamꝰ
vſq̧ ad ioꝛdanē ⁊ tol
lāt ſinguli de ſiluis ma-
terias ſingulas vt edi
ficemus nobis ibi ✠ locum ad habitan- ✠ ſic ⁊ ca
dum. Qui dixit. Ite. Et ait vnus ex illis. nam.
Veni ergo et tu cum ſeruis tuis. Rñdit
Ego veniā. Et abijt cū eis. Cūq̧ veniſ-
ſent ad ioꝛdanē: cedebāt ligna. Accidit
autē vt cū vnus materiam ſucciſſet: ca
deret ferrum ſecuris in aquam. Exclama
uitq̧ ille: ⁊ ait. Heu heu heu domine mi: ⁊

B hoc ipſum mutuum acceperā. Dixit autem
homo dei: vbi cecidit? At ille monſtrauit
ei locū. Præcidit ergo lignum: et miſit illuc.
De pſe. ei. Natauitꝗ ferrū: ⁊ ait. Tolle. Qui extēdit
z.ca.reue-re. manum ⁊ tulit illud. Rex autē ſyrie pugna
bat ꝯ iſrael: cōſiliūꝗ iniit cū ſeruis ſuis:
1.q.1.c.inſidias. dicēs: in loco illo ⁊ illo ponamꝰ inſidias.
Miſit itaꝗ vir dei ad regē iſrael: dicēs.
Alii ✠ per. Caue ne trāſeas ✠ in locū illū: quia ibi ſy
ri inſidijs ſunt. Miſit itaꝗ rex iſrael ad
locū quem dixerat ei vir dei: ⁊ præoccupa-
uit eum: et obſeruauit ſe ibi: non ſemel
C neꝗ bis. Conturbatūꝗ eſt cor regis ſyrie
1.re.a.z.b. pro hac re: et conuocatis ſeruis ſuis: ait.
Quare nō indicatis mihi: quis proditor mei
ſit apud regem iſrl. Dixitꝗ vnus ſeruorū
eius. Nequaꝗ dñe mi rex: ſed heliſeꝰ p-
pheta q̄ eſt ī iſrael: indicat regi iſrael oīa
verba quecūꝗ locutꝰ fueris in cōclaui tuo.
Dixitꝗ eis. Ite ⁊ videte vbi ſit vt mittā ⁊
capiā eū. Annūciauerūt ei: dicētes. Ecce
Alii ✠ do-than. in ✠ dothaim. Miſit ergo illuc equos ⁊ cur
rus ⁊ robur exercitus. Qui cū veniſſent
nocte circumdederunt ciuitatē. Conſur-
gēs autē diluculo miniſter viri dei: egreſ-
ſus eſt: viditꝗ exercitum in circuitu ciui
tatis et equos ⁊ currus. Nunciauitꝗ ei:
b dicēs. Heu heu heu dñe mi: quid faciemꝰ
At ille reſpondit. Noli timere. Plures ei
nobiſcum ſunt ꝙ cū illis. Cumꝗ oraſſet
1.pa.32.b. heliſeus ait. Dñe aperi occulos pueri hu
ius vt videat. Et aperuit dominus oculos
pueri: et vidit: ⁊ ecce mons plenus equo
rū ⁊ curruum igneorū in circuitu heliſei
Hoſtes vero deſcenderunt ad eum. Porro
Geſ.19.a heliſeus orauit ad dominū dicēs. Percu
te obſecro gentē hanc cecitate. Percuſſit
ꝗ eos dñs ne viderent: iuxta verbū heliſei
Dixit autē ad eos heliſeus: non eſt hec via
neꝗ iſta eſt ciuitas. Sequimini me ⁊ oſten
dam vobis virum quē queritis. Duxit er
go eos in ſamariā. Cūꝗ ingreſſi fuiſſent
c in ſamariā: dixit heliſeus. Dñe aperi ocu
los iſtorū vt videant. Aperuitꝗ dñs ocu-
los eorū: ⁊ viderunt ſe eſſe in medio ſama
rie. Dixitꝗ rex iſrael ad heliſeum cum vi
diſſet eos. Nūquid percutiam eos pater
mi? Et ille ait. Non percuties. Neꝗ enim
cepiſti eos gladio ⁊ arcu tuo: vt percutia-
as. Sed pone panē ⁊ aquam coram eis
vt comedant ⁊ bibant et vadant ad dñm
ſuū. Appoſitaꝗ eſt eis ciborum magna
preparatio: ⁊ comederunt et biberūt et di
miſit eos: abieruntꝗ ad dominum ſuū
Et vltra non venerunt latrones ſyrie in
terrā iſrael. Factū eſt autem poſt hec: cō

gregauit benadab rex ſyrie vniuerſū exer
citum ſuum: ⁊ aſcendit ⁊ obſidebat ſa-
mariam. Factaꝗ eſt fames magna in ſa f
maria: ⁊ tamdiu obſeſſa eſt donec venū- Deu.28.g.
daretur caput aſini octoginta argenteis
et quarta pars cabi ſtercoris columbarū
quinꝗ argenteos. Cūꝗ rex iſrl trāſiret
per murum: mulier quedam exclamauit
ad eū dicēs. Salua me dñe mi rex. Qui 2.re.14.a
ait. Nō te ſaluet dñs: vnde te poſſum ſal
uare: de area vel de torculari? Dixitꝗ ad
eā rex. Quid tibi vis? Que reſpōdit. Mu
lier iſta dixit mihi. Da filium tuum vt co-
medamus eū hodie: ⁊ filium meum co-
medemus cras. Coximꝰ ergo filiū meū
⁊ comedimus. Dixitꝗ ei die altera. Da fi 2.re.14.b.
lium tuum vt comedamus eum. Que ab
ſcondit filiū ſuū. Quod cum audiſſet rex ſci
dit veſtimenta ſua: ⁊ tranſibat per murū g
Viditꝗ oīs pplīs ciliciū quo veſtitus 3.re.19.a.
erat rex ad carnē intrinſecus. Et ait rex
Hec mihi faciat deus: ⁊ hec addat: ſi ſte-
terit caput heliſei filij ſaphat ſuper ipſum
hodie. Heliſeus autem ſedebat in domo
ſua: ⁊ ſenes ſedebant cū eo. Premiſit ita
ꝗ virum: et anteꝗ veniret nuncius: ille
dixit ad ſenes. Nunquid ſcitis ꝙ miſerit
filius homicide huc vt precidatur caput
meū? Uidete ergo cū venerit nuncius:
claudite oſtium ⁊ non ſinatis eū intro i
re. Ecce enim ſonitus pedū domini eiꝰ
poſt eū eſt. Adhuc illo loquente eis ap
paruit nuncius qui veniebat ad eū: ⁊ ait
Ecce tantum malū a domino eſt. Quid
amplius expectabo a dño.

¶ C. S. premittitur cōſolatio vbertatis abūdan
tie: de quattuor viris leproſis q̄ nūciant fugam
ſyriorum: de copia ſimile ⁊ hordei: de morte du-
cis non credentis heliſeo. Cap. vij.

D Ixit autē heliſeus. Au- a
dite verbū domini. Hec J. eodem
dicit dominus. In tem-
pore hoc cras modius
ſimile vno ſtatere erit:
⁊ duo modij hordei ſta
tere vno in porta ſa-
marie. Reſpondēs vnꝰ
de ducibus ſuper cuius manum rex in-
cūbebat homini dei: ait. Si dñs fecerit
etiā cataractas in celo: nunqd poterit eē
quod loqueris? Qui ait. Uidebis oculis
tuis ⁊ inde nō comedes. Quattuor ergo
viri erant leproſi iuxta introitum porte: q
dixerunt ad inuicem. Quid hic eſſe volu
mus donec moriamur? Si uoluerimus ingredi
ciuitatē: fame moriemur: ſiue

mã ſcrimus hic moriendũ nobis eſt. Ue-
nite ergo ⁊ trãſfugiamus ad caſtra ſyrie.
Si pepercerint nobis: viuemus. Si aũt
occidere voluerint nihilominꝰ moriemur
Surrexerunt ergo veſperi vt veniſſent ad
caſtra ſyrie. Cũq3 veniſſent ad principiuʒ
caſtrorũ ſyrie: nullũ ibidem repperierũt.
B Si quidẽ dñs ſonitũ audiri fecerat in ca
ſtris ſyrie curruuʒ ⁊ equoꝝ: ⁊ exercitꝰ plu
rimi. Dixeruntq3 ad inuicẽ. Ecce mercede
conduxit aduerſum nos rex iſrael reges
getheorũ ⁊ egiptioꝝ ⁊ venerunt ſup nos.
Surrexerũt ergo ⁊ fugerunt in tenebris
⁊ reliquerũt tentoria ſua: ⁊ equos et aſi
nos in caſtris fugeruntq3: aĩas tñ ſuas
ſaluare cupiẽtes. Igit̃ cuʒ veniſſent lepro
ſi illi ad pꝛincipium caſtrorum: ingreſſi ſũt
vnũ tabernaculũ ⁊ comederũt ⁊ biberũt
Tuleruntq3 inde argentũ ⁊ aurũ ⁊ veſtes
⁊ abierunt ⁊ abſcõderũt. Et rurſum re-
uerſi ſunt ad aliud tabernaculũ: ⁊ inde
ſimiliter auferẽtes: abſcõderũt. Dixerũt
q3 ad inuicem. Nõ recte facimꝰ. Hec eñ
dies boni nũcij eſt. Si tacuerimus et no
luerimus nunciare vſq3 mane ſceleris ar
guemur. Uenite eamus ⁊ nunciemus in
C aula regis. Cumq3 veniſſent ad portaʒ ci
uitatis narrauerũt eis dicentes. Iuimus
ad caſtra ſyrie: et nullum ibidem reppe-
rimus hominem: niſi equos et aſinos ali
gatos: et fixa tentoria. Ierunt ergo por-
tarij: et nunciauerunt in palatio regis in
trinſecus. Qui ſurrexit nocte: ⁊ ait ad ſer
uos ſuos. Dico vobis quid fecerint nobis
ſyri. Sciunt: q2 fame laboramus: et ideir
co egreſſi ſunt de caſtris et latitãt ĩ agris
dicẽtes. Cũ egreſſi fuerint de ciuitate ca
piemus eos viuos: et tunc ciuitatem in-
gredi poterimus. Reſpõdit aũt vnus ſer
uorum eius. Tollamus quinq3 equos q
remanſerunt in vrbe: q2 ipſi tantũ ſũt in
vniuerſa multitudine iſrael: alij eñ con-
ſumpti ſunt: ⁊ mittentes explorare pote
rimꝰ. Adduxerunt ergo duos equos: mi
Me.ſ.al. ſitq3 rex ⁊ in caſtra ſyroꝝ dicens. Ite et
videte. Qui abierunt poſt eos vſq3 ad ior
danem. Ecce autẽ oĩs via plena erat ve-
ſtibus ⁊ vaſis: que proiecerãt ſyri cũ turba
D rentur. Reuerſiq3 nuncij indicauerũt re-
R.eodem. gi. Et egreſſus populus diripuit caſtra
ſyrie. Factuſq3 eſt modius ſimile ſtatbe-
re vno: et duo modij hordei ſtatbere vno
iuxta verbum dñi. Porro rex ducem illũ
in cuius manu incubuerat: cõſtituit ad
portã: quem conculcauit turba in introi
tu porte: ⁊ mortuꝰ eſt iuxta qđ locutꝰ fue-
rat vir dei qñ deſcẽderat rex ad eum. Fa
ctũq3 eſt ſm ſermonẽ viri dei: quem dixe
rat regi qñ ait: duo modij hordei ſtatbe-
re vno erunt: et modius ſimile ſtatbere
vno: hoc eodeʒ tempore eras in porta ſa
marie qñ reſponderat dux ille viro dei ⁊
dixerat etiaʒ ſi dñs fecerit cataractas in
celo: nũquid poterit fieri quod loqueris
Et dixit ei. Uidebis oculis tuis et inde
nõ comedes. Euenit ergo ei ſicut predi-
ctum erat: ⁊ cõculcauit eum populus
in porta: et mortuus eſt.

¶ L.G. De fame ſeptem annoꝝ ⁊ ſunamite pe-
grinãte: de morte benadab ⁊ regno azahel; rece
dit edom ab iuda facto ſibi rege: moꝛit̃ rex iuda
⁊ regnat ochozias filius eius. Capi.viij.

A Eliſeus autez locutus
eſt ad mulierẽ cuius ⁊ Alſ. ſ viuiſi-
viuere fecerat filiuz di- ficauerat.
cens. Surge ⁊ vade tu ſ.4.ſ.
⁊ domus tua: ⁊ pegrina
re vbicunq3 repereris.
Uocabit eñ dñs famẽ
et veniet ſuper terram
ſeptem annis. Que ſurrexit ⁊ fecit iuxta
verbuʒ hoĩs dei ⁊ vadẽs cum domo ſua
peregrinata eſt in terraʒ philiſthijm diebꝰ
multis. Cũq3 finiti eſſent anni ſeptẽ: re-
uerſa eſt mulier de terra philiſthijʒ. Et in
greſſa eſt vt interpellaret regẽ pꝛo domo
ſua ⁊ p agris ſuis. Rex autẽ loquebatur
cũ giezi puero viri dei: dicens. Narra mi B
hi oĩa magnalia q fecit heliſeus. Cumq3
ille narraret regi quõ mortuũ ſuſcitaſſet
apparuit mulier cuius viuificauerat fi-
lium: clamans ad regeʒ p domo ſua ⁊ p
agris ſuis: dixitq3 giezi. Dñe mi rex hec
eſt mulier: ⁊ hic eſt filius eiꝰ quẽ ſuſcita-
uit heliſeus. Et interrogauit rex mulie-
rem. Que narrauit ei vera eſſe. Deditq3
ei rex eunuchum vnum: dicens. Reſtitue
ei omnia que ſua ſunt: et vniuerſos red-
ditus agrorũ a die qua reliquit terrã vſ-
q3 ad preſens. Uenit quoq3 heliſeus da-
maſcum et benadab rex ſyrie egrotabat.
Nunciaueruntq3 ei dicẽtes. Uenit vir dei C
huc. Et ait rex ad azahel. Tolle tecũ mu 3.re.ſ.a.
nera et vade in occurſum viri dei: et con
ſule dominum per eum dicens. Si eua-
dere potero de infirmitate mea hac. Iuit
igitur azahel in occurſum eius: habens
ſecum munera et omnia bona damaſci
onera quadraginta camelorum. Cumq3 4.re.ſ.indic
ſtetiſſet corã eo ait. Filius tuus benadab cat.
rex ſyrie: miſit me ad te dicẽs. Si ſana-
re potero de infirmitate mea hac. Dixitq3

ei heliſeus. Uade dic ei. Sanaberis. Por
ro oſtendit mihi dñs: q2 morte morietur.
Stetitq; cum eo ⁊ conturbatus eſt uſq;
ad ſuffuſionē vult⁹. Fleuitq; vir dei. Cui
b azabel ait. Quare dñs meus flet? At ille
dixit. Q2 ſcio q̄ factur⁹ ſis filijs iſrl' ma
la. Ciuitates eo2 munitas ig e ſuccen
des: ⁊ iuuenes eorū interficies gladio: et
paruulos eorū elides: et p̄gnantes diui
des. Dixitq; azabel. Quid eñ ſum ſeru⁹
tu⁹ canis: vt faciam rem iſtā magnā? Et
ait heliſeus. Oſtendit mihi dñs te regem
c ſyrie fore. Qui cum receſſiſſet ab heliſeo:
venit ad dñm ſuū. Qui ait ei. Quid tibi
dixit heliſeus. At ille rñdit. Dixit mihi: re
cipies ſanitatem. Cumq; veniſſet dies al
tera: tulit ſtragulum et infudit aquam: ⁊
expandit ſuper faciem ei⁹. Quo mortuo
2.pa.21. regnauit azabel p eo. Anno quīto ioram fi
An + Jo lij achab regis iſrael: ✠ regnauit iorā fi
ſaphat re lius ioſaphat rex iuda. Triginta duo
gis iuda. rum anno2 erat cum regnare cepiſſet: ⁊
octo annis regnauit in hieruſalem. Am
bulauitq; in vijs regum iſrael: ſicut am
bulauerat dom⁹ achab. Filia enī achab
An + eorū erat vxor eius. Et fecit qđ malum eſt ✠ i
dño. cōſpectu dñi. Noluit aūt dñs diſperdere
2.reg.7.b. iudam pp̄ter dauid ſeruum ſuū. Sicut
pmiſerat ei vt daret illi lucernam: ⁊ filijs
eius cūctis diebus. In dieb⁹ eius receſſit
edom ne eſſet ſub iuda ⁊ cōſtituit ſibi re
f gem. Venitq; ioram ſeira ⁊ oīs exercitus
cū eo. Et ſurrexit nocte: percuſſitq; idu
meos q̄ eum circundederant ⁊ p̄ncipes
curruum. Populus autē fugit in taber
nacula ſua. Receſſit ergo edom ne eſſet
ſub iuda vſq; ad diem hanc. Tunc receſ
ſit ⁊ lobna in tp̄e illo. Reliqua aūt ſermo
num ioram ⁊ vniuerſa q̄ fecit: nōne hec
ſcripta ſunt in libro verbo2 dierum regū
iude? Et dormiuit ioram cū patribus ſuis
ſepultuſq; eſt cum eis in ciuitate dauid:
An + abe ⁊ regnauit ✠ ochozias filius eius pro eo.
ſias. Anno duodecimo ioram filij achab regis
iſrael regnauit ochozias filius iorā regis
iude. Uigintiduo2 anno2 erat ochozias
cum regnare cepiſſet: ⁊ vno anno regna
d uit in hier̄l3. Nomē matris eius athalia
filia amri regis iſrael: et ābulauit in vijs
domus achab: et fecit quod malum eſt
coram dño: ſicut domus achab: Gener
enī domus achab fuit. Abijt q̄3 cum iorā
filio achab ad p̄liandū 9tra azahel regē
ſyrie in ramoth galaad et vulnerauerunt
ſyri ioram. Qui reuerſus eſt vt curaretur
An + eos in iezrael: quia vulnerauerāt eū ſyri in ✠ ra
moth preliantē 9tra azabel regem ſyrie.
Porro ochozias filius ioram rex iuda de
ſcendit viſitare ioram filium achab in
iſrael: q2 egrotabat ibi.

¶ C. IX. De vnctione iehu in regē ſup iſrl' qui p
cuſſit iorā ⁊ interfecit ochoziam ⁊ iezabel quā
comederūt canes. Capitulum. ix.

Eliſeus aūt p̄pheta a
vocauit vnum de filijs 4.14.c.
p̄phetarū ⁊ ait illi. Ac
cinge lumbos tuos: et
tolle lenticulā3 olei hāc
in manu tua ⁊ vade in
ramoth galaad. Cum
q; veneris illuc vide
bis iehu filiū ioſaphat filij namſi. Et ingreſ
ſus ſuſcitabis eū de medio fratrū ſuo2: ⁊
introduces interi⁹ cubiculū: tenēſq; lēti
culā olei fundes ſup caput eius ⁊ dices:
Hec dicit dñs. Unxi te regē ſuper iſrael.
Apieſq; oſtiū ⁊ fugies: ⁊ nō ibi ſubſiſtes. b
Abijt ergo adoleſcens puer p̄phete in ra
moth galaad: et ingreſſus eſt illuc. Ecce
aūt p̄ncipes exercitus ſedebāt: ⁊ ait. Uer
bū mihi a te o p̄nceps. Dixitq; iehu. Ad
quem ex omnibus nobis? At ille dixit. Ad te
o p̄nceps. Et ſurrexit ⁊ ingreſſus eſt cu
biculū. At ille fudit oleū ſup caput ei⁹:
et ait. Hec dicit dñs deus iſrael. Unxi te
regē ſuper pp̄lm dñi iſrael: et percuties
domū achab dñi tui: ⁊ vlciſcar ſangui
nem ſeruorū meo2 p̄phetarū ⁊ ſanguinē
oīm ſuo2 dñi de manu iezabel: pdamq;
oēm domū achab. Et interficiā de domo
achab mingentē ad parietē: et clauſum
et nouiſſimum in iſrael: ⁊ dabo domum
achab ſicut domum hieroboam filij na
bath: et ſicut domū baaſa filij ahia. Jeza 3.re.21.f.
bel q̄q; comedent canes in agro iezrael: 3.f.eodem.
nec erit qui ſepeliat eā. Aperuitq; oſtiū
⁊ fugit. Jehu autem ingreſſus eſt ad ſer c
uos dñi ſui qui dixerūt ei. Recte ne ſunt f.eodem.
oīa? Quid venit inſanus iſte ad te? Qui
ait eis. Noſtis hoīem: ⁊ quid locutus ſit?
At illi rñderunt. Falſum eſt: ſed magis
narra nobis. Qui ait eis. Hec ⁊ hec locu
tus eſt mihi. Et ait hec dicit dñs. Unxi
te regem ſup iſrael. Feſtinauerunt itaq;
⁊ vnuſquiſq; tollens palliū ſuū: poſuerūt
ſub pedib⁹ ei⁹ in ſimilitudinē tribunalis:
⁊ cecinerunt tuba atq; dixerunt. Regna
bit iehu. Cōiurauit ergo iehu filius ioſa
phat filij namſi cōtra iorā. Porro iorā ob
ſederat ramoth galaad: ipſe et oīs iſrael
cōtra azabel regē ſyrie: et reuerſus fue
rat vt curaret in iezrael pp̄ter vulnera

q̃ pcuſſerant eũ ſyri preliantẽ cõtra aza-
hel regem ſyrie. Dixitq; iehu. Si placet
vobis nemo egrediat̃ pfugus de ciuita-
B te: ne vadat & nũciet in iezrael. Et aſcen
dit & pfect⁹ eſt in iezrael. Iorã enĩ egrota
bat ibi: et ochozias rex iuda deſcenderat
ad viſitandũ iorã. Igit̃ ſpeculator q̃ ſta-
bat ſup turrim iezrael: vidit globuʒ iehu
venientis et ait. Video ego globum. Di-
xitq; iorã. Tolle currũ et mitte in occur
ſum eorũ & dicat vadens. Recte ne ſunt
oia? Abijt ergo q̃ aſcẽderat currũ in oc-
3.eodem. curſum ei⁹ et ait. Hec dicit rex. Pacata
ne ſunt oia? Dixitq; iehu. Quid tibi et
paci. Tranſi & ſeq̃re me. Nũciauit q̃q; ſpe
culator dicens. Venit nũcius ad eos: et
nõ reuertit̃. Miſit etiã currũ equorum
ſcdm. Venitq; ad eos et ait. Hec dicit
rex. Nunquid pax eſt. Et ait iehu. Quid
tibi & paci. Tranſi et ſeq̃re me. Nũciauit
autem ſpeculator dicens. Venit vſq; ad
eos: & nõ reuertit̃. Eſt aũt inceſſus quaſi
iehu filij nãſi. Preceps enĩ gradit̃. Et
C ait iorã. * Iungite currũ. Iunxeruntq; cur
Al's + iũge- rũ ei⁹. Et ingreſſus eſt iorã rex iſrael: et
ochozias rex iuda: ſinguli in curribus
ſuis. Egreſſiq; ſunt in occurſum iehu: &
inuenerũt euʒ in agro naboth iezraelite.
Cumq; vidiſſet ioram iehu dixit. Pax eſt
iehu. At ille r̃ndit. Que pax. Adhuc for-
nicationes iezabel matris tue: et venefi-
cia eius multa vigẽt. Conuertit aũt ioram
manũ ſuã: et fugiẽs ait ad ochoziã. Inſi
die ochozia. Porro iehu tetendit arcum
D manu: et percuſſit ioram inter ſcapulas.
Et egreſſa eſt ſagitta p cor eius: ſtatimq;
corruit in curru ſuo. Dixitq; iehu ad ba
dacher ducẽ. Tolle pijce eũ in agro na-
E both iezraelite. Memini enim qñ ego et
tu ſedẽtes in curru ſeq̃bamur achab pa-
trem hui⁹ q̃ dñs onus hoc leuauerit ſu-
per eum dicens. Si nõ pro ſanguine na
both & pro ſanguine filiorũ ei⁹ quem vidi
heri ait dñs: reddã tibi in agro iſto dicit
dñs. Nunc ergo tolle et pijce euʒ in agro
iuxta verbũ dñi. Ochozias aũt rex iuda
videns hoc fugit p viam domus horti: p
ſecutuſq; eſt eũ iehu et ait. Etiam hunc
percutite in curru ſuo: & percuſſerunt eũ
in aſcẽſu gaber q̃ eſt iuxta ieblaam. Qui
fugit in mageddo: et mortuus eſt ibi. Et
impoſuerunt eũ ſerui ei⁹ ſup currũ ſuũ
et tulerũt in hieruſalẽ. Sepelieruntq; eũ
in ſepulchro cũ patribus ſuis in ciuitate
dauid. Anno vndecimo iorã filij achab
Al's + r regis iſrael * regnauit ochozias ſuper iu-

dã: venitq; iehu in iezrael. Porro iezabel abazie ſup
introitu ei⁹ audito: depinxit oculos ſuos eſt regna-
ſtibio: & ornauit caput ſuũ & reſpexit per uit ochozi-
feneſtrã ingredientẽ iehu p portã & ait. Nũ as.
quid pax poteſt eẽ zamri: q̃ interfecit dñm F
ſuũ. Leuauitq; iehu faciẽ ad feneſtrã et 3.reg.6.a
ait. Que eſt iſta. Et inclinauerũt ſe ad eũ
duo vel tres eunuchi & dixerũt. Hec ẽ illa
iezabel. At ille dixit eis. Precipitate eaʒ
deorſum. Et ꝑcipitauerũt eã: aſperſuſq;
eſt ſanguine paries & equorũ vngule ꝯcul
cauerũt eã. Cũq; ingreſſus eẽt vt co-
mederet biberetq;: ait. Ite et videte male
dictã illaʒ & ſepelite eã: q2 filia regis eſt.
Cũq; iſſent vt ſepelirẽt eã: nõ inuenerũt
niſi caluariã & pedes & ſũmas man⁹. Re
uerſiq; nũciauerũt ei. Et ait iehu. Ser- 3.reg.21.f
mo dñi ẽ quẽ locut⁹ ẽ p ſeruũ ſuũ heliaʒ 8.eodem.
theſbitẽ dicẽs. In agro iezrael comedẽt x3.di.c.1.
canes carnes iezabel: et erũt carnes ieza in gl.x.q.
bel ſicut ſtercus ſup faciẽ terre i agro iez 1.ſ.bis ita
rael: ita vt ꝑtereũtes dicant. Heccine eſt in ſt.
illa iezabel. x3.q.4.ſ.

¶ C.X. De occiſione ſeptuaginta filiorũ achab: & ꝗ obijcit̃.
de quadraginta duobus viris fratribus ocho- c.ea vindi
zie iugulatis: de ionadab filio rechab: & ſacerdo cta.
tibus baal occiſis & templo deſtructo: promittitur x4.q.1.c
regnum iſrl' iehu vſq; ad quartã generationem: p 1.
pter peccatũ iehu percuſſit azahel vniuerſus iſrl': De pe.di.1.
mortuus eſt & pro eo regnat ioachaz filius ei⁹. c.achab in
glo.ſi.

Capitulum.x.

E Rãt aũt achab ſeptua
ginta filij in ſamaria. A
Scripſit ergo iehu lit- Iudi.8.f.
teras: et miſit i ſamari
am ad optimates ciui-
tatis & ad maiores na-
tu: et ad nutricios a-
chab: dicẽs. Statim vt
acceperitis lras has q̃ habetis filios dñi
vr̃i: & curr⁹ & eq̃s: et ciuitates firmas: et
arma eligite meliorẽ: & eũ q̃ vobis placue
rit de filijs dñi vr̃i: & eũ ponite ſup ſoliũ
pris ſui & pugnate p domo dñi vr̃i. Ti-
muerunt illi vehemẽter: & dixerũt. Ecce
duo reges non potuerũt ſtare coram eo:
et quõ nos valebim⁹ reſiſtere. Miſerũt
ergo ꝑpoſiti dom⁹ et * ꝑfecti ciuitatis: Al's + pre-
& maiores natu: & nutritij ad iehu dicẽtes fectus.
Serui tui ſum⁹: quecũq; iuſſeris facie- B
mus: nec cõſtituemus nobis regẽ. Que-
cũq; tibi placent: fac. Reſcripſit autẽ eis
lras ſcdo dicens. Si mei eſtis et obedi-
tis mihi: tollite capita filiorũ domini ve
ſtri et venite ad me hac eadem hora cras
iezrael. Porro filij regis ſeptuaginta vi-

ei apud optimates ciuitatis nutrieban-
tur. Cumq; veniſſent littere ad eos tule-
runt filios regis ⁊ occiderunt ſeptuagin-
ta viros. ⁊ poſuerunt capita eorum in co-
phinis: et miſerunt ad eum in iezrael.
Venit autem nuncius ad eum ⁊ indica-
uit ei dicens. Attulerunt capita filiorum
regis. Qui reſpondit. Ponite ea ad duos
aceruos iuxta introitum porte vſq; ma-
ne. Cumq; diluxiſſet egreſſus eſt: ⁊ ſtans
c dixit ad omnem populū. Iuſti eſtis. Si
ego coniuraui contra dominum meum ⁊
interfeci eũ: quis percuſſit omnes hos?
Videte ergo nunc quoniã nõ cecidit de
ſermonibus dñi in terrã quos locutus eſt
dñs ſuper domũ achab: ⁊ dñs fecit quod
locutus eſt in manu ſerui ſui helie. Per-
cuſſit igitur iehu oẽs qui reliqui erant de
domo achab in iezrael: ⁊ vniuerſos opti
mates eius ⁊ notos ⁊ ſacerdotes: donec
nõ remanerẽt ex eo reliq̃e. Et ſurrexit et
venit in ſamariam: Cumq; veniſſet ad ca
meram paſtorum in via: inuenit fratres
ochozie regis iuda: dixitq; ad eos. Quinã
eſtis vos: Qui reſpõderũt. Fratres ocho
zie regis ſumus: et deſcendimus ad ſa-
lutãdos filios regis et filios regine. Qui
ait. Comprehẽdite eos viuos. Quos cũ
cõprehendiſſent viuos: iugulauerũt eos
in ciſterna iuxta cameram, quadraginta-
duos viros: et non reliquit ex eis quẽq;.
d Cumq; abiiſſet inde: inuenit ionadab fi-
lium rechab in occurſum ſibi. Et bene-
dixit ei. Et ait iehu ad eum. Nunquid eſt
cor tuum rectum cũ corde meo: ſicut cor
meũ cum corde tuo. Et ait ionadab. Eſt.
Si eſt inquit: da mihi manum tuã. Qui
dedit ei manum ſuam. At ille leuauit eũ
ad ſe in currum dixitq; ad eum. Veni me
cum et vide zelum meũ pro dño. Et impo
ſitum curru ſuo duxit in ſamariam: Et p
cuſſit omnes qui reliqui fuerãt de achab
in ſamariam vſq; ad vnum: iuxta verbũ
dñi qđ locutus eſt per heliã. Cõgregauit
ergo iehu oẽm populum et dixit ad eos.
xx. q. x. vtilem Achab coluit baal parum: ego aũt colã
eum. Amplius Nunc igitur omnes pphe-
tas baal et vniuerſos ſeruos eius et cun-
iii. reg. xvi. c. ctos ſacerdotes ipſi⁹ vocate ad me. Nul-
lus ſit qui nõ veniat. Sacrificium enim
e grande eſt mihi baal. Quicunq; defuerit
non viuet. Porro iehu faciebat hoc inſi-
dioſe: vt diſperderet cultores baal dixitq;.
Sanctificate diem ſolennem baal. Vo-
cauitq; et miſit in vniuerſos terminos
iſrael. et venerunt cuncti ſerui baal. Non
fuit reſiduus: nec vnus quidem qui non
veniret. Et ingreſſi ſunt templum baal.
Et repleta eſt domus baal a ſummo vſq;
ad ſummum. Dixitq; his qui preerant ſu
per veſtes. Proferte veſtimenta vniuer-
ſis ſeruis baal. Et protulerunt eis veſtes.
Ingreſſuſq; iehu et ionadab fili⁹ rechab
templũ baal: ait cultoribus baal. Perqui
rite et videte ne q̃s forte vobiſcũ ſit de ſer
uis dñi: ſed vt ſint ſerui baal ſoli. Ingreſſi
ſunt igitur vt facerent victimas et holo-
cauſta: iehu autẽ preparauerat ſibi foris
octoginta viros et dixerat eis. Quicunq;
fugerit de hominibus his quos ego adduxero
in manus veſtras: aĩa ei⁹ erit pro anima
illius. Factum eſt aũt cũ completum eſſet
f holocauſtũ precepit iehu militibus ⁊ du-
cibus ſuis. Ingredimini ⁊ percutite eos.
Nullus euadat. Percuſſeruntq; eos ✝ in Alias fuge
ore gladij ⁊ proiecerunt milites ⁊ duces. eſt in
Et ierunt in ciuitatem templi baal: ⁊ pro
tulerunt ſtatuam de phano baal: ⁊ com-
buſſerunt ⁊ comminuerunt eam. Deſtru
xerunt quoq; edem baal ⁊ fecerunt pro ea
latrinas vſq; in diem hanc. Deleuit itaq;
iehu baal de iſrael: veruntamẽ a peccatis
hieroboam filij nabath qui peccare fecit
iſrael: non receſſit nec dereliquit vitulos
aureos qui erant in bethel ⁊ in dan. Dixit
aũt dñs ad iehu. Quia ſtudioſe egiſti qđ
rectum erat: ⁊ placebat in oculis meis: ⁊
omnia que erãt in corde meo feciſti cõtra
domũ achab: filij tui vſq; ad quartã gña-
tionẽ ſedebunt ſup thronũ iſrael. Porro
g iehu non cuſtodiuit vt ambularet in lege
dñi dei iſrael in toto corde ſuo: non enim
receſſit a peccatis hieroboam qui pecca-
re fecerat iſrael. In diebus illis cepit dñs
tedere ſup iſrael. Percuſſitq; eos azahel
in vniuerſis finib⁹ iſrael: a iordane cõtra
orientalẽ plagã: oẽm terrã galaad ⁊ gad
et ruben ⁊ manaſſe: ab aroer q̃ eſt ſuper
torrẽtẽ arnon ⁊ galaad ⁊ baſan. Reliqua
aũt verborum iehu ⁊ vniuerſa que fecit ⁊
fortitudo eius. Nõne hec ſcripta ſunt in
libro verborum dierum regum iſrael: Et
dormiuit iehu cum patribus ſuis: ſepelie-
runtq; eũ in ſamaria: ⁊ regnauit ioachã
filius eius pro eo. Dies autem quos re-
gnauit iehu ſuper iſrael viginti ⁊ octo an- xi. q. i. ex
ni ſunt in ſamaria. feroi.

¶ C. XI. De athalia regina que occidit omne ſe-
men regium: ioas occultato ⁊ facto rege p ioia-
dam ſacerdotẽ: de morte athalie regine: ioiadas
pepigit fedus inter deum ⁊ regem ⁊ populum q
precipitur. Capitulum XI.

A

2.Pa.22.d Athalia vero mr̄ ochoʒie vidēs mortuum filiuꝫ ſuū ſurrexit ⁊ interfecit oē ſemē regium. Tollens aūt ioſaba filia regis ioram ſoror ochozie furata eſt euꝫ de medio filiorū regis qui īterficiebanť ⁊ nutricē eiꝰ de triclinio ⁊ abſcōdit eū a facie athalie vt nō interficeretur: eratq̄ cū ea ſex ānis clā ī do-
2.Pa.24.a mo dn̄i. Porro athalia regnauit ſup terrā ſeptē ānis. Anno aūt ſeptīo miſit ioiada pōtifex: ⁊ aſſumēs cēturiōes ⁊ milites īntroduxit ad ſe ī tēpluꝫ dn̄i pepigitq̄ cū eis fedus. Et adiurans eos in domo dn̄i: oſtēdit eis filiū regis et precepit illis dicēs. Iſte eſt ſermo quē facere debetis. Tertia pars veſtrū īntroeat ſabbato: ⁊ obſeruet excubias domꝰ regis. Tertia autē pars ſit ad portā ſeir: ⁊ tertia pars ſit ad
B portā q̄ ē poſt habitaculū ſcutarioꝝ: ⁊ cuſtodietis excubias domꝰ meſſa. Due vero partes e vobis oēs egredientes ſabbato cuſtodiāt excubias domꝰ dn̄i circa regeꝫ et vallabitis eū habētes arma ī manibꝰ vr̄is. Si qs aūt īgreſſus fuerit ſeptū tēpli īterficiať. Eritiſq̄ cū rege introeūte ⁊ egrediēte: ⁊ fecerūt cēturiones iuxta oīa q̄ ꝓceperat eis ioiada ſacerdos. Et aſſumētes ſinguli viros ſuos q̄ īgrediebanť ad ſabbatū cū his q̄ egrediebanť e ſabbato venerunt ad ioiadā ſacerdotē. Qui dedit eis haſtas ⁊ arma regis dd: q̄ erāt in domo dn̄i. Et ſteterunt ſinguli hn̄tes arma ī manu ſua a parte tēpli dextra: vſq̄ ad partē ſiniſtrā altaris ⁊ edis circa re-
C gē. Produxitq̄ filiū regis et poſuit ſup eū diadema ⁊ teſtimoniū. Feceruntq̄ euꝫ regē ⁊ vnxerūt: ⁊ plaudentes manu dixerūt. Uiuat rex. Audiuit aūt athalia vocē ppl̄i currētis: ⁊ īgreſſa ad turbas in templū dn̄i vidit regeꝫ ſtātē ſup tribunal iuxta morē: ⁊ cātatores ⁊ turbas ꝓpe eū: oēmq̄ ppl̄m terre letātē ⁊ canētē tubis: ⁊ ſcidit veſtimēta ſua clamauitq̄. Cōiuratio cōiuratio. Precepit aūt ioiada cēturiōibꝰ q̄ erāt ſup exercitū: ⁊ ait eis. Educite eā extra ſepta tēpli ⁊ q̄cūq̄ eā ſecutꝰ fuerit feriať gladio. Dixerat eñ ſacerdos nō occidať ī tēplō dn̄i. Impoſueruntq̄ ei manꝰ ⁊ īpegerūt eā p viā īntroitꝰ equorū
D iuxta pallatiū: ⁊ īterfecta eſt ibi. Pepigit ergo ioiada fedus īter deū ⁊ regē ⁊ inter ppl̄m: vt eſſet ppl̄s dn̄i: ⁊ īter regē ⁊ ppl̄ꝫ. Ingreſſuſq̄ ē oīs ppl̄s terre tēplū baal: et deſtruxerūt aras eiꝰ: ⁊ imagines cōtriuerunt valide: mathan q̄ꝫ ſacerdotē baal occiderunt coram altari. Et poſuit ſacerdos cuſtodias in domo domini: tulitq̄ centuriones et cerethi et phelethi legiōes et omnē populum terre: deduxeruntq̄ regem de domo dn̄i. Et venerūt p viā porte ſcutariorū ī palatiū: ⁊ ſedit ſup thronū regū. Letatuſq̄ eſt oīs ppl̄s terre: et ciuitas cōquieuit: athalia aūt occiſa eſt gladio in domo regis. Septēq̄ annis erat ioas cū regnare cepiſſet.

¶ C. B. Quia ſacerdotes non inſtaurauerunt domum dn̄i: phibiti ſunt a rege ioas vltra pecunias accipe a trāſeūtibꝰ: de pecūia ī gazophilatio mittēda: de aſcēſu azahel regis ſyrie q̄ aſportauit theſaurus hierlm mittente ſibi rege ioas: duo ex ſeruis ioas occiderunt ipm ioas: ⁊ regnauit amaſias filius eius pro eo. Cap. xii.

A
2.Pa.24.a Anno ſeptimo iehu regnauit ioas quadraginta ānis regnauit in hieruſalē: nomen matris eius ſebea de berſabee. Fecitq̄ ioas rectuꝫ coram dn̄o cūctis diebꝰ q̄bus docuit euꝫ ioiada ſacerdos: verūtamē excelſa nō abſtulit. Adhuc eñ ppl̄s immolabat ⁊ adolebat in excelſis incenſum. Dixitq̄ ioas ad ſacerdotes. Omnē pecuniā ſctoꝝ que illata fuerat in tēplū domini a pretereūtibus que offertur pro precio anime: et quā ſpōte et arbitrio cordis ſui inferunt in tēplū dn̄i: accipiāt illā ſacerdotes iuxta ordinē ſuum: ⁊ inſtaurent ſartatecta domus ſi quid neceſſariū viderint inſtauratione. Igitur vſq̄ ad viceſimumtertiū annū regis ioas: non inſtaurauerunt ſacerdotes ſartatecta templi. Uocauitq̄ rex ioas ioiadam pontificē ⁊ ſacerdotes dicēs eis. Quare ſartatecta nō inſtaura- B
tis templi? Nolite ergo ampliꝰ accipere pecuniam iuxta ordinem veſtruꝫ: ſed ad inſtaurationem templi reddite eā. Prohibitiq̄ ſunt ſacerdotes vltra accipere pecuniā a populo: et inſtaurare ſartatecta domus. Et tulit ioiada pōtifex gazophylatiū vnū: aperuitq̄ foramē deſuper et poſuit illud iuxta altare ad dextram ingredientium domū dn̄i: mittebantq̄ in eo ſacerdotes q̄ cuſtodiebāt oſtia omnem pecuniā q̄ deferebať ad tēpluꝫ dn̄i. Cūq̄ viderent nimiā pecuniā eſſe in gazophylatio: aſcēdebat ſcriba regis et pōtifex: effundebantq̄ et numerabant pe-

cunctaꝫ q̄ inueniebat̄ in domo dn̄i: et da-
bant eam iuxta numerum atq̄ menſu-
ram in manu eorū qui preerant cemen
C tarijs domus dn̄i. Qui impendebāt eaꝫ
in fabris lignorum ⁊ in cementarijs his
qui operabantur in domo dn̄i: ⁊ ſarta te-
cta faciebant: et in his qui cedebāt ſaxa:
et vt emerent ligna ⁊ lapides qui excide-
bantur: ita vt impleretur inſtauratio do-
mus dn̄i in vniuerſis que indigebant ex-
penſa ad muniendam domum. Verūtn̄
nō fiebāt ex eadē pecunia hydrie templi
dn̄i ⁊ fuſcinule et thuribula ⁊ tube: et oē
vas aureū ⁊ argenteū: de pecunia q̄ infe
rebat̄ in tēplū dn̄i. His em̄ qui faciebant
opus dabat̄: vt inſtauraret̄ tēplū dn̄i: et
nō fiebāt ratio his hoīb⁹ qui accipiebāt
pecuniā vt diſtribuerēt eā artificib⁹: ſed
in fide tractabāt eā. Pecuniā vero p̄ de-
licto ⁊ pecuniā p̄ pctīs non inferebāt in
D tēplū dn̄i: q2 ſacerdotū erat. Tunc aſcen
dit azahel rex ſyrie ⁊ pugnabat ꝯtra geth
cepitq̄ eā ⁊ direxit faciē ſuā vt aſcēderet
in hierl̄m. Quobrē tulit: ioas rex iuda oīa
ſanctificata q̄ cōſecrauerat ioſaphat ⁊ io
ram ⁊ ochozias p̄res eius reges iuda: et
que ipſe obtulerat: ⁊ vniuerſum argentū
qđ inueniri potuit in theſauris tēpli dn̄i
et in palatio regis miſitq̄ azahel regi ſy-
rie ⁊ receſſit ad hierl̄m. Reliqua aūt ſer-
monū ioas ⁊ vniuerſa que fecit: nonne
hec ſcripta ſunt in libro verboꝝ dierū re
gū iuda. Surrexerūt aūt ſerui ei⁹ ⁊ cōiu
rauerūt inter ſe: p̄cuſſeruntq̄ ioas i domo
mello i deſcēſu ſela. ✠ Ioſacbar nāq̄ fi
lius ſemath: ⁊ ioſaphat fili⁹ ſomer ſerui
ei⁹: p̄cuſſerūt eū ⁊ mortuus ē. Et ſepelie
rūt eū cū patribus ſuis in ciuitate dauid
regnauitq̄ amaſias fili⁹ eius pro eo.

No✠ Ioſachar. 11. q. 2. ca. ſexos. ſ. ap poſit⁹ eſt. ſ. moriātur pariter.

¶ C. S. De regno ioachaꝫ: ⁊ q̄ fecit malū ⁊ tra
ditus eſt in manu ſyrie: de ioas filio eius qui re
gnauit pro eo: de Ioas ⁊ ſagittis eius quas ie-
cit corā heliſeo per feneſtrā orientalem: de morte
heliſei in ſepulchro: de morte azahel pro quo re-
gnauit benadab in ſyria quem percuſſit ioas tri-
bus vicibus. Capi. xiij.

A Nno viceſimotertio io
as filij ochozie regis
iude regnauit ioachaꝫ
filius iehu ſup iſrael i
ſamaria decem et ſe-
ptez annis: et fecit ma
lum coram domino.
Secutuſq̄ eſt pecca-
ta hieroboam filij nabath qui peccare fe
cit iſrael: et nō declinauit ab eis. Iratuſ-
q̄ eſt furor domini contra iſrael ⁊ tradi-
dit eos in manus azahel regis ſyrie: et in
manu benadab filij azahel cunctis die-
bus. Deprecatus eſt autem ioachaꝫ faci
em domini: ⁊ audiuit eum dominus. Vi
dit em̄ anguſtiā iſrael: q2 attriuerat eos
rex ſyrie. Et dedit dn̄s ſaluatorē iſraeli: ⁊
liberatus eſt de manu regis ſyrie: habita
ueruntq̄ filij iſrael in tabernaculis ſuis
ſicut heri et nudiuſtertius. Verūtamen
non receſſerunt a peccatis domus hiero D
boam qui peccare fecit iſrael: ſed in ipſis
ambulauerunt. Si quidem et lucus per
manſit in ſamaria et non ſunt derelicti
ioachaꝫ de populo niſi quinquaginta
equites: et decem currus et decem milia
peditum. Interfecerat enim eos rex ſyrie
et redegerat quaſi puluerem in tritura
aree. Reliqua aūt ſermonum ioachaꝫ et
vniuerſa que fecit et fortitudo eius: non
ne hec ſcripta ſunt in libro ſermonum
dierum regum iſrael. Dormiuitq̄ ioachā
cum patribus ſuis: ⁊ ſepelierūt eū in ſa
maria regnauitq̄ ioas filius eius p̄ eo.
Anno triceſimoſeptimo ioas regis iuda
regnauitq̄ ioas filius ioachaꝫ ſuper iſ-
rael in ſamariā ſedecim annis: ⁊ fecit qđ
malum eſt in conſpectu dn̄i. Non decli-
nauit ab omnibus peccatis hieroboam E
filij nabath qui peccare fecit iſrael ſed in
ipſis ambulauit. Reliqua autē ſermonū
ioas et vniuerſa que fecit: ⁊ fortitudo ei⁹
quomodo pugnauerit contra amaſiā re
gem iuda: nōne hec ſcripta ſunt in libro
ſermonū dieruꝫ regum iſrl̄. Et dormiuit
ioas cum patribus ſuis: hieroboā aūt ſe
dit ſuper ſolium eius. Porro ioas ſepul-
tus eſt in ſamaria cum regibus iſrl̄. He-
liſeus aūt egrotabat infirmitate qua et
mortuus eſt. Deſcēditq̄ ad euꝫ ioas rex
iſrael et flebat coram eo: dicebatq̄. Pa-
ter mi pater mi: currus iſrl̄ et auriga ei⁹.
Et ait illi heliſe⁹. Affer arcū et ſagittas
Cumq̄ attuliſſet ad eum arcum et ſagit 3. r. 19.
tas dixit ad regem iſrael. Pone manum
tuam ſuper arcum. Et cum poſuiſſet
ille manum ſuam ſuperpoſuit heliſeus
manus ſuas manibus regis et ait. Ape-
ri feneſtram orientalem. Cumq̄ aperuiſ
ſet dixit heliſeus: iace ſagittam. Et fe-
cit et ait heliſeus. Sagitta ſalutis do-
mini: et ſagitta ſalutis contra ſyriam ⁊
percutieſq̄ ſyriam in aphec donec con-
ſumas eam. Et ait. Tolle ſagittas. Qui

cum tuliſſet ruꝛſum dixit ei. Percute ia-
culo terram. Et cum pcuſſiſſet tribus vi
cibus ⁊ ſtetiſſet: iratus eſt vir dei contra
eum ⁊ ait. Si percuſſiſſes quinquies aut
ſexties ſiue ſeptiens: percuſſiſſes ſyriã vſqꝫ
ad conſummationẽ. Nunc aũt tribus vi
cibus pcuties eã. Moꝛtuus eſt ergo he-
liſeus ⁊ ſepelierunt eum. Latrũculi autẽ
de moab venerunt in terrã in ipſo anno.
Quidam aũt ſepeliẽtes hoiem viderunt
latrũculos: ⁊ piecerũt cadauer in ſepul-
chꝛo heliſei. Qḋ cũ tetigiſſet oſſa heliſei
Eccl. 48. d reuixit homo ⁊ ſtetit ſup pedes ſuos. Igi
tur azahel rex ſyrie afflixit iſrael cunctis
diebus ioachaz. Et miſert᷒ eſt dñs eoꝝ
et reuerſus ẽ ad eos ꝑpter pactũ ſuũ qḋ
habebat cum abraã ⁊ iſaac ⁊ iacob ⁊ no-
luit diſperdere eos: neqꝫ ꝓiicere penitus
vſqꝫ in preſens tẽpus. Moꝛtuus eſt autẽ
azahel rex ſyrie: ⁊ regnauit benadab fili᷒
eius ꝓ eo. Poꝛro ioas filius ioachaz tu
lit vrbes de manu benadab filij azahel
quas tulerat de manu ioachaz patris ſui
iure pꝛelij. Tribus vicibus percuſſit eum
ioas: ⁊ reddidit ciuitates iſrael.

¶ C. B. De amaſia filio ioas regis iude qualiter
regnauit ⁊ vicit: ſed victus eſt ioas a rege iſrl.
⁊ ductus eſt in hieruſalem: de ſpoliatione hierl'
quã fecit ioas rex iſrl'. cui ſucceſſit filius eius
hieroboam in regẽ ſup iſrael: Amaſias vero rex
iuda occiſus eſt in lachis cui ſucceſſit azarias
filius eius: hieroboam reſtituit iſrl'. hieroboã
ſucceſſit zacharias. Capitulum. xiiij.

A In anno ſecũdo ioas fi
lij ioachaz regis iſrael
regnauit amaſias fili᷒
ioas regis iuda. Vigin
ti quinqꝫ annoꝝ erat
2. Pa. 25. a cum regnare cepiſſet.
Viginti autẽ ⁊ nouem
ãnis regnauit in hieru
ſalem. Nomẽ mřis eius ioadẽ de hierlm.
Et fecit rectũ corã dño: verũtamẽ nõ vt
dauid pater eius. Iuxta oĩa q̃ fecit ioas
pater ſuus fecit: niſi hoc tñ ꝙ excelſa nõ
abſtulit. Adhuc eñ popul᷒ adolebat ⁊ im
molabat incẽſum in excelſis. Cũqꝫ obti-
B nuiſſet regnũ pcuſſit ſeruos ſuos q̃ inter
fecerãt regẽ patrẽ ſuũ filios aũt eoꝝ qui
occiderãt nõ occidit iuxta verbũ qḋ ſcri
ptũ eſt in libꝛo legis moyſi ſicut ꝑcepit
Deu. 24. c dñs dicẽs. Non moꝛiẽt̃ pr̃es ꝓ filiis ne
2. Pa. 25. a qꝫ filii ✚ ꝓ patrib᷒: ſꝫ vnuſquiſqꝫ in pec-
Alr. ✚ mo-ca to ſuo moꝛiet̃. Ipſe pcuſſit edõ in valle
rientur. ſalinaꝝ decẽ milia: ⁊ apphẽdit petrã in
Alr. ✚ iechi pꝛelio: vocauitqꝫ nomen eius ✚ iezechel
el.

vſqꝫ in preſentẽ diem. Tunc miſit ama- 2. Pa. 25. d
ſias nuncios ad ioas filium ioachaz: fi-
lij iehu regis iſrael dicens. Veni et videa
mus nos. Remiſitqꝫ ioas rex iſrl' ad ama
ſiam regem iuda dicens. Carduus liba- C
ni miſit ad cedrum qui eſt in libano di-
cens. Da filiam tuã filio meo vxoꝛẽ. Trã
ſieruntqꝫ beſtie ſaltus que ſunt in libano
et conculcauerunt carduum. Percutiẽs
inualuiſti ſuper edon ⁊ ſubleuauit te coꝛ
tuũ. Contentus eſto gloꝛia: ⁊ ſede in do-
mo tua. Quare ꝓuocas malũ vt cadas
tu ⁊ iudas tecũ. Et nõ acq̃euit amaſias
Aſcenditqꝫ ioas rex iſrael ⁊ viderũt ſe ipſe
et amaſias rex iuda ĩ bethſames oppido
iude. Percuſſuſqꝫ eſt iuda coꝛam iſrael ⁊
fugerunt vnuſquiſqꝫ in tabernacula ſua D
Amaſiam vero regẽ iuda filium ioas fi-
lij ochozie cepit ioas rex iſrael in bethſa
mes: ⁊ adduxit eũ in hierlm. Et interru-
pit murũ hierlm: a poꝛta ephꝛaim vſqꝫ
ad poꝛtam anguli: quadringẽtis cubitis Regnum
Tulitqꝫ omne ⁊ aurũ argentũ ⁊ vniuer- aſſyriorum
ſa vaſa q̃ inuenta ſunt in domo dñi: et in trãſlatum
theſauris regis ⁊ obſides: ⁊ reuerſus eſt eſt in me-
in ſamariã. Reliqua autẽ verboꝛum ioas dos.
que fecit: ⁊ foꝛtitudo eius: qua pugnauit
cõtra amaſiã regem iuda: nonne hec ſcri
pta ſunt in libꝛo ſermonũ dierum regũ 4. q. 2. Cũ
iſrael? Doꝛmiuitqꝫ ioas cũ patribus ſuis ſoror. vil.
et ſepultus eſt in ſamaria cũ regibus iſrl' appoſitus
⁊ regnauit hieroboam filius eius pꝛo eo. eſt ad pa-
Vixit autem amaſias filius ioas rex iu- tres ſuos.
da: poſtꝙ moꝛtuus eſt ioas filius ioa-
chaz regis iſrael viginti q̃nqꝫ annis. Re-
liqua autẽ ſermonum amaſie: nonne hec
ſcripta ſunt in libꝛo ſermonũ dierum re-
gum iuda? Factaqꝫ eſt cõtra eũ cõiuratio E
in hieruſalem: at ille fugit in lachis. Mi-
ſeruntqꝫ poſt eum in lachis: ⁊ interfece-
runt eum ibi ⁊ aſpoꝛtauerunt in equis ſe
pultuſqꝫ eſt in hieruſalem cum patribus
ſuis in ciuitate dauid. Tulit autẽ vniuer
ſus populus iude azariam annos natum
ſedecim: ⁊ conſtituerũt eum regẽ ꝓ patre
eius amaſia. Ipſe edificauit ahilam ⁊ re-
ſtituit eam iude: poſtꝙ doꝛmiuit rex cum 2. Pa. 26. a
patribus ſuis. Anno quintodecimo ama
ſie filij ioas regis iuda: regnauit hiero- F
boam filius ioas regis iſrael in ſamaria
quadraginta ⁊ vno anno: ⁊ fecit quod ma
lum eſt coꝛam domino. Non receſſit ab
omnibus peccatis hieroboã filij nabath
qui peccare fecit iſrael. Ipſe reſtituit ter-
minos iſrael ab emath vſqꝫ ad mare ſo-
litudinis iuxta ſermonem domini dei

iſrael: quem locutus eſt per ſeruum ſuũ
ionam filium amathi prophetam q̃ erat
Alex. ſophel de geth que eſt in ✠ ophir. Uidit eñ do-
D minus afflictionem iſrael amaram ni-
mis: ⁊ q̃ conſumpti eſſent vſq; ad clau-
ſos carceris et extremos: et non eſſet qui
auxiliaret iſrl. Nec locutus eſt dñs vt de
leret nomen iſrael de ſub celo: ſed ſalua-
uit eos in manu hierobo᷑ filij ioas. Re-
liqua aũt ſermonuꝫ hierobo᷑ ⁊ vniuerſa
que fecit: et fortitudo eius qua preliatus
eſt: ⁊ quomõ reſtituit damaſcũ et emath
iude in iſrael: nonne hec ſcripta ſunt in
libro ſermonũ dierum regum iſrael? Dor
miuitq; hierobo᷑ cũ pr̃ib⁹ ſuis regibus
iſrl: ⁊ regnauit zach rias fili⁹ ei⁹ p̃ eo.

¶ c. S. Azarie leproſo ſucceſſit ioathem filius eius ſup iudã: zachariã quoq; occidit ſellũ ⁊ regnauit pro eo ſup iſrael: ⁊ hunc occidit manahẽ ⁊ regnauit pro eo qui occidit omnes pregnãtes de terra: qui inſtituit tributaria dari regi aſſyriorum: huic manahẽ ſucceſſit phaceia fili⁹ ei⁹: hunc occidit phacee filius romelie: in diebus illis aſcẽdit theglatphalaſar rex aſſur ⁊ vaſtat terram iſrael in aſſyrios transfert: phacee occidit ab oſee ⁊ regnauit pro eo ioathã filius oſie rex iuda fecit placitum coram domino iuxta omnia que fecit oziam pater eius mortu⁹ eſt ⁊ regnauit achã fili⁹ eius pro eo.

Capitulum. xv.

A
Lygurgus Lacedemonijs leges poemas tradit.

Anno viceſimoſeptimo
hierobo᷑ regis iſrael
regnauit azarias fili⁹
amaſie regis iuda. Se
decim annoꝝ erat cuꝫ
regnare cepiſſet: ⁊ q̃n-
quagintaduob⁹ annis
regnauit in hieruſaleꝫ.
Nomen matris eius iecelia de hieruſalẽ.

Remus et romulus naſcuntur.

Feciq; q̃d erat placitũ coram dño: iuxta
omnia quod fecit amaſias pater eius: ve
runtamen excelſa non eſt demolitus.
Adhuc populus ſacrificabat et adolebat
incenſum in excelſis. Percuſſit autem
dominus regem et fuit leproſus vſq; in
diem mortis ſue et habitabat in domo li
B bera ſeorſum. Joatham vero filius regis
gubernabat palatium et iudicabat popu
lum terre. Reliqua autem ſermonum
azarie et vniuerſa que fecit: nonne hec
ſcripta ſunt in libro verborum dierum
regum iuda? Et dormiuit azarias cũ pa-
tribus ſuis: ſepelieruntq; eum cum ma-
ioribus ſuis in ciuitate dauid: et regna-
Macedonũ uit ioathã filius eius pro eo. Anno trice
regnũ cẽ ſimooctauo azarie regis iude: regnauit
zacharias filius hieroboam ſuper iſrael
in ſamaria ſex menſibus et fecit q̃d ma- Lyddorum regnũ palã cepit.
lum eſt coram dño: ſicut fecerant patres
eius. Non receſſit a peccatis hieroboam
filij nabath: qui peccare fecit iſrael. Con C
iurauit autẽ contra eũ ſellũ filius iabes Spartanorum origo.
percuſſitq; eum palã et interfecit regna
uitq; pro eo. Reliqua aũt verborum za-
charie: nõne hec ſcripta ſunt in libro ſer
monum dierum regum iſrael? Iſte eſt ſer
mo dñi quẽ locutus eſt ad hieu dicens.
Filij tui vſq; ad quartaꝫ gñationeꝫ ſede-
bunt de te ſup thronum iſrael. Factũq;
eſt ita. Sellũ filius iabes regnauit trice-
ſimo anno azarie regis iude. Regnauit
autem vno menſe in ſamaria. Et aſcen-
dit manahem filius gaddi de therſa ve-
nitq; in ſamariam: et percuſſit ſellũ filiũ
iabes in ſamaria et interfecit eũ: regna-
uitq; pro eo. Reliqua aũt verborũ ſellum
et coniuratio eius per quã tetendit inſi-
dias: nonne hec ſcripta ſunt in libro ſer
monum dierũ regũ iſrael: Tũc percuſſit D
manahen thabſam ⁊ omnes qui erant in
ea: ⁊ terminos eius de therſa. Noluerant
eñ aperire ei. Et interfecit omnes p̃gnã
tes eius ⁊ ſcidit eas. Anno triceſimono-
no azarie regis iuda regnauit manahen
filius gaddi ſuper iſrael decem annis in
ſamaria: feciq; q̃d erat maluꝫ corã dño.
Non receſſit a peccatis hierobo᷑ filij na-
bath qui peccare fecit iſrael cũctis dieb⁹
eius. Ueniebat phul rex aſſyriorum in
therſa: et dabat menathen phul mille ta-
lenta argenti vt eſſet ei in auxilium ⁊ fir-
maret regnum eius. Indixitq; manahen
argentũ ſup iſrael cunctis potentibus: et
diuitibus vt daret regi aſſyriorum quin-
quaginta ſiclos argenti per ſingulos:
Reuerſuſq; eſt rex aſſyriorum: et non eſt
moratus in ✠ therſa. Reliqua autem ſer Alẽ ✠ iterũ
monum manahen, et vniuerſa que fecit
nonne hec ſcripta ſunt in libro ſermo- E
num dierum regum iſrael: Et dormi-
uit manahen cum patribus ſuis. Re-
gnauitq; phaceia filius eius pro eo. An-
no quinquageſimo azarie regis iude re-
gnauit phaceia filius manahen ſuper iſ-
rael in ſamaria biennio: ⁊ fecit quod erat
malum coram domino: non receſſit a
peccatis hieroboam filij nabath qui pec-
care fecit iſrael. Coniurauit autem ad-
uerſus eum phacee filius romelie dux
eius: et percuſſit eum in ſamaria in tur-
re domus regie iuxta argob ⁊ iuxta ariph
et cum eo quinquaginta viros de filiis
galaaditarum; et interfecit eum regna-

uit ꝓ eo. Reliqua autem ſermonum
phacei̅a ꝛ vniuerſa que fecit nonne hec
ſcripta ſunt in libro ſermonū dierum re-
F gū iſrael. Anno quinquageſimoſecundo
azarie regis iude: regnauit phacee filius
romelie ſup iſrael in ſamaria viginti an-
nis: ꝛ fecit qđ erat malum corā dño. Nō
receſſit a peccatis hierobo ā filii nabath
qui peccare fecit iſrael. In dieb⁹ phacee
Ab ✠ the- regis iſrael venit ✠ theglaphalaſar rex
glaphalaſar. aſſur ꝛ cepit abiō: ꝛ abel domū maacha
et iaone ꝛ cedes ꝛ aſor ꝛ galaad et galileā
et vniuerſam terrā neptalim: ꝛ trāſtulit
eos in aſſyrios. Cōiurauit aūt et tetēdit
inſidias oſee filius hela cōtra phacee fi-
lium romelie ꝛ percuſſit eū ꝛ interfecit
regnauitq ꝓ eo viceſimo anno ioathā fi
D lij ozie. Reliqua aūt ſermonū phacee et
2.Pa.27.a vniuerſa que fecit: nōne hec ſcripta ſunt
in libro ſermonū dierū regum iſrael. An
no ſcđo phacee filij romelie regis iſrael:
regnauit ioathan filius ozie regis iuda.
Viginti quinq annorū erat cū regnare
cepiſſet: ꝛ ſedecim ānis regnauit i hieru
ſalē. Nomē mr̄is ei⁹ hieruſa: filia ſadoc
Feciтq qđ erat placitū corā dño. Iuxta
oīa que fecit ozias pater ſuus operatus
eſt: verūtamē excelſa nō abſtulit. Adhuc
populus immolabat ꝛ adolebat incēſuꝫ
in excelſis. Ipſe edificauit portā domus
domini ſublimiſſimam. Reliqua aūt ſer
monū ioatham et vniuerſa que fecit: nō
ne hec ſcripta ſunt in libro verborum die
rum regū iuda? In dieb⁹ illis cepit dñs
mittere in iudā raſin regē ſyrie phacee fi
liū romelie: ꝛ dormiuit ioathā cū prīb⁹
ſuis ſepultuſq eſt cum eis in ciuitate dd
pris ſui et regnauit achaz fili⁹ ei⁹ ꝓ eo.

¶ C. G. de rege achaz in iuda poſt ioatham q̄ fecit malum: filium ſuum per ignem ꝯſecrauit: theglatphalaſar inuocauit in auxilium contra reges iſrael ꝛ ſyrie: de ſimilitudine altaris de damaſco: mutauit vaſa que poſtq̄ cōmutauit mos: ꝛ mortuo eſt: ꝛ ezechias filius eius regnauit pro eo in iuda. Capitulum .xvj.

A Anno decimoſeptimo
2.Pa.28.a phacee filij romelie:
regnauit achaz filius
ioatham regis iuda.
Viginti annorum erat
achaz cum regnaret ce
piſſet: et ſedecim an-
nis regnauit in hieru

ſalem. Non fecit quod erat placitum in
conſpectu domini dei ſui ſicut dauid pa
ter eius: ſed ambulauit in via regum iſ-
rael. Inſuper et filium ſuum conſecra-
uit transferens per ignem ſm idola gen-
tium que diſſipauit dominus coram fi-
lijs iſrael. Immolabat quoq victimas
et adolebat incenſum in excelſis et in
collibus: et ſub omni ligno frondoſo.
Tunc aſcendit raſim rex ſyrie et phacee Eſa.7.a.
filius romelie rex iſrael in hieruſalem
ad preliandum. Cumq obſiderent a-
chaz non valuerunt ſuperare eum. In
tempore illo reſtituit raſim rex ſyrie ai-
lam ſyrie: et eiecit iudeos de haila. Et B
idumei et ſyri venerunt in hailam: et ha-
bitauerunt ibi vſq in diem hanc. Mi-
ſit autem achaz nuncios ad theglatpha
laſar regem aſſyriorum dicens. Seruus
tuus et filius tuus ego ſum. Aſcende
et ſaluum me fac de manu regis ſyrie:
et de manu regis iſrael: qui conſurre-
xerunt aduerſum me. Et cum collegiſ-
ſet argentum et aurum quod inueniri
potuit in domo domini ꝛ in theſauris re
gis miſit regi aſſyriorum munera: qui
et acquieuit voluntati eius. Aſcendit
autem rex aſſyriorum in damaſcum: ꝛ va
ſtauit eam et tranſtulit habitatores eius
cyrenem: raſim autem interfecit. Perre-
xit rex achaz in occurſum theglatpha-
laſar regi aſſyriorum in damaſcum.
Cumq vidiſſet altare damaſci miſit rex
achaz ad vriam ſacerdotem exemplar
eius: et ſimilitudinem iuxta omne opus E
eius. Extruxitq vrias ſacerdos alta-
re. Iuxta omnia que preceperat rex a-
chaz de damaſco. ita fecit ſacerdos vrias
donec veniret rex achaz de damaſco. Cū
q venſſet rex de damaſco vidit alta-
re et veneratus eſt illud: aſcenditq et
immolauit holocauſta et ſacrificium
ſuum: et libauit libamina: fudit ſan-
guinem pacificorum que obtulerat ſu-
per altare. Porro altare ereum quod
erat coram domino: tranſtulit de fa-
cie templi et de loco altaris et de loco
templi domini: poſuitq illud ex latere
altaris ad aquilonem. Precepit quo-
q rex achaz vrie ſacerdoti dicens. Su-
per altare maius offer holocauſtum
matutinum: et ſacrificium veſperti-
num: et holocauſtum regis et ſacrifi-
cium eius: et holocauſtum vniuerſi po-
puli terre: et ſacrificia eorum et liba-

inſtis eoꝝ: ⁊ oēm ſanguinē holocauſti ⁊
vniuerſum ſanguinē victime ſuper illud
effundes. Altare vero ereū erit paratum
b ad volūtatē meam. Fecit igit̄ vrias ſacer
dos iuxta oia q̄ preceperat ei rex achaȝ.
Tulit aūt rex achaȝ celatas baſes ⁊ lu-
terē q̄ erat deſup: ⁊ mare diſpoſuit de bo
bus eris q̄ ſuſtētabāt illud⁊ poſuit ſup
pauimētū ſtratū lapide. Muſach q̃ȝ ſab
bati qđ edificauerat in templo : ⁊ ingreſ-
ſum regis exterius cōuertit in tēplū dñi
ꝓpter regē aſſyrioꝝ. Reliqua aūt verboꝝ
achaȝ ⁊ omnia q̄ fecit: nōne hec ſcripta
ſunt in libro ſermonum dierum regum
iuda? Dormiuitq̃ achaȝ cū patrib⁹ ſuis
et ſepultus eſt cum eis in ciuitate dauid
et regnauit ezechias filius eius pro eo.

¶ C. G. Aſcendit contra oſee ſalmanaſar ⁊ eū ſi
bi tributariū fecit: iterum rebellat oſee: ⁊ incar
cerat eū ſalmanaſar: iſrael trāſlat⁹ ē in aſſyrios
de colonis miſſis in ſamariā quos occidebant
leones: mittit̄ ſacerdos de iſrl̄ q̄ eos doceat le-
gem dei q̄ ei credere noluerunt. Cap. xvij.

a Anno duodecimo achaȝ
regis iuda regnauit
oſee fili⁹ hela in ſama
ria ſup iſrael nouē an
nis fecitq̃ malum co-
rā dño: ſed nō ſicut re
ges iſrl̄ q̄ an̄ eū fuerūt
Cōtra hūc aſcēdit ſal
manaſar rex aſſyrioꝝ: ⁊ factus eſt ei oſee
ſeruus reddebatq̃ illi tributa. Cūq̃ de-
prehendiſſet rex aſſyrioꝝ oſee ꝙ rebella-
re nitens miſiſſet nūcios ad ſua regē egy
pti: ne preſtaret tributa regi aſſyrioꝝ: ſi-
cut ſingulis annis ſolit⁹ erat obſedit euȝ
⁊ victū miſit in carcerē peruagatuſq̃ eſt
oēm terrā ⁊ aſcēdens ſamariā obſedit eā
tribus annis. Anno aūt nono oſee cepit
rex aſſyrioꝝ ſamariā: ⁊ trāſtulit iſrael in
aſſyrios: poſuitq̃ eos in haylā ⁊ in habor
iuxta fluuiū gozā in ciuitatib⁹ medoꝝ.
d Factū eſt eīn cū peccaſſent filij iſrael do
mino deo ſuo qui eduxerat eos de terra
egypti de manu pharaonis regis egypti
coluerunt deos alienos: et ambulauerūt
iuxta ritū gētiū quas ꝯſūpſerat dñs i cō
ſpectu filioꝝ iſrael ⁊ regum iſrael: qr ſi-
militer ✠ fecerant ⁊ irritauerunt filij iſrl̄
verbis nō rectis dñm deū ſuū: ⁊ edifica-
uerūt ſibi excelſa in cūctis vrbib⁹ ſuis a
turre cuſtodū vſq̃ ad ciuitatē munitam.
Feceruntq̃ ſibi ſtatuas ⁊ lucos in omni

... fece-
runt ⁊ ope-
ruerit ſi-
bi iſrl̄ ⁊c.

colle ſublimi ⁊ ſubter omne lignū nemo
roſum: et adolebant ibi incenſum ſuper
aras in morē gentium quas tranſtulerat
dñs a facie eoꝝ. Feceruntq̃ verba peſſima
irritantes dñm: ⁊ coluerunt immundicias
de quibus precepit eis dñs ne facerent
verbū hoc. Et teſtificatus eſt dñs in iſrl̄
et in iuda per manum omnium prophe-
tarum et videntium: dicens. Reuertimi-
ni a vijs veſtris peſſimis: ⁊ cuſtodite pre
cepta mea et cerimonias : iuxta omnem
legem quam precepi patribus veſtris: et
ſicut miſi ad vos in manu ſeruorū meo- c
rum prophetarum. Qui non audierunt:
ſed indurauerunt ceruicē ſuā iuxta cer
uicē patrū ſuorū qui noluerunt obedire
dño deo ſuo ⁊ abiecerunt legitima eius
et pactū qđ pepigit cū patribus eorum ⁊
teſtificationes quibus cōteſtatus eſt eos
ſecutiq̃ ſunt vanitates ⁊ vane egerunt ⁊
ſecuti ſunt gentes q̄ erant per circuitum
eoꝝ ſup quibus preceperat dñs eis vt nō
facerēt ſicut et ille faciebant. Et dereliq̄
runt omnia precepta dñi dei ſui. Fece-
runtq̃ ſibi cōflatiles duos vitulos et lu-
cos: et adorauerunt vniuerſam militiam
celi. Seruieruntq̃ baal: et cōſecrauerūt
filios ſuos et filias ſuas ꝑ ignem. Et di-
uinationibus inſeruiebant et augurijs
et tradiderunt ſe vt facerent malū coraȝ
dño: ⁊ irritauerunt eū. Iratuſq̃ eſt dñs
vehementer iſraeli: ⁊ abſtulit eos a con-
ſpectu ſuo: et non remanſit niſi tribus
iuda tantummodo. Sed nec ipſe iuda
cuſtodiuit mandata dñi dei ſui: verūta-
men ambulauit in erroribus iſrael quos
operatus fuerat. Proiecitq̃ dñs omne
ſemen iſrael et afflixit eos et tradidit eos
in manu diripientium: donec ꝓiceret
eos a facie ſua : ex eo iam tempore quo
ſciſſus eſt iſrael a domo dauid: ⁊ cōſtitue
runt ſibi regē hieroboam filium nabath.
Separauit enim hieroboam iſrael a do- b
mino deo: et peccare eos fecit peccatum
magnum. Et ambulauerunt filij iſrael
in vniuerſis peccatis hieroboā q̄ fecerat
⁊ nō receſſerūt ab eis vſq̃quo dñs aufer
ret iſrael a facie ſua : ſicut locutus fue-
rat in manu omnium ſeruorum ſuoꝝ ꝓ-
phetarū. Tranſlatuſq̃ eſt iſrael de terra
ſua in aſſyrios vſq̃ in diē hanc. Adduxit
autem rex aſſyriorum viros de babilone:
et de cutha: et de abias: et de emath: et de
ſepharuaim: et collocauit eos in ciuitati
bus ſamarie pro filijs iſrael: qui poſſede
runt ſamariā et habitauerunt in vrbib⁹

eius. Cumq̄ ibi habitare cepiſſent non timebant dn̄m et immiſit eis dn̄s leones qui interficiebant eos. Nunciatumq̄ eſt regi aſſyrioꝝ: ⁊ dictum. Gentes quas trāſtuliſti ⁊ habitare feciſti in ciuitatibus ſamarie ignorant legitima dei terre et immiſit in eos dominus leones: ⁊ ecce interficiunt eos eo ꝙ ignorant ritum dei terre. Precepit autem rex aſſyrioꝝ: dicens. Ducite illuc vnum de ſacerdotibus quos inde captiuos adduxiſtis: et vadat et habitet cum eis: ⁊ doceat eos legitima dei terre. Igitur cum veniſſet vnus de ſacerdotibus his qui captiui ducti fuerant de ſamaria habitauit in bethel: et docebat eos quō colerent dominum. Et vnaqueq̄: gens fabricata eſt deū ſuum. Poſueruntq̄ eos i phanis excelſis que fecerāt ſamarite: gēs et gens in vrbibus ſuis in quibus habitabant.

F Uiri eni babylonij fecerunt ſocboth benoth: viri aūt cuthem fecerunt nergel et viri de emath fecerunt aſima. Porro euei fecerūt nebaā ⁊ thartā. Hi aūt q̄ erāt de ſepharuaim comburebant filios ſuos igni: adramelech et anamelech dijs ſepharuaī ⁊ nihilominus colebāt dn̄m. Fecerunt aūt ſibi de nouiſſimis ſacerdotes excelſoꝝ: ⁊ ponebāt eos in phanis ſublimibus. Et cum dn̄m colerent dijs q̄ſ ſuis ſeruiebant iuxta ↄſuetudinem gentiū de quibus tranſlati fuerāt ſamariam. Uſq̄ in p̄ſentem diē morem ſequūtur antiquū nō timent dn̄m: neq̄ cuſtodiūt cerimonias eius: atq̄ iudicia et legem ⁊ mandatum qd̄ preceperat dominus filijs iacob quē cognominauit iſrael: et percuſſerat

Remus et Romulus fratres.

G cum eis pactum et mandauerat eis dicens. Nolite timere deos alienos: ⁊ non adoretis eos neq̄ colatis eos: ⁊ nō immoletis eis: ſed dominum deū veſtrum qui eduxit vos de terra egypti in fortitudine magna: ⁊ in brachio extento: ipſum timete et illum adorate: et ipſi immolate. Cerimonias quoq̄ et iudicia et legem et mādatum quod ſcripſit vobis cuſtodite: vt faciatis cunctis diebus et non timeatis deos alienos ⁊ pactū quod percuſſit vobiſcum nolite obliuiſci: nec colatis deos alienos: ſed dn̄m deum veſtrum timete: et ipſe eruet vos de manu oīm inimicorum veſtrorum. Illi vero non audierunt ſed iuxta conſuetudinem ſuam priſtinā perpetrabant. Fuerunt igitur gentes iſte timentes quidem dn̄m. ſed nihilominus et idolis ſuis ſeruientes. Nam filij eorū et nepotes ſicut fecerant patres ſui: ita faciunt vſq̄ in preſentē diē.

Roma a gemellis fratribus condita.

¶ C.18. De regno ezechie qui fecit rectum: et ſerpentē eneū cōfregit quē fecit moyſes: ⁊ plura alia huiuſcemodi: ⁊ cōtra eum aſcēdit ſalmanaſar qui et trāſtulit iſrl̄ in aſſyrios: poſt hūc aſcēdit rex ſennacherib ⁊ cepit vniuerſas ciuitates iuda ⁊ indixit ezechie regi iude trecēta talenta argenti ⁊ triginta auri qui miſit ad rapſaces qui noluit loqui ſyriace. Cap. xviij.

A Nno tertio oſee filij hela regis iſrael regnauit ezechias filius achaz regis iuda. Uiginti quinq̄ annorum erat cum regnare cepiſſet: et viginti nouem annis regnauit in hieruſalem. — 2.pa.29.a

Nomen matris eius abia filia zacharie. Feciq̄ qd̄ erat bonū corā dn̄o iuxta oīa que fecerat dauid pater eius. Ipſe diſſipauit excelſa ⁊ contriuit ſtatuas ⁊ ſuccidit lucos confregitq̄ ſerpentē eneū quē fecerat moyſes. Siquidem vſq̄ ad illud tempus filij iſrael adolebant ei incenſum: Uocauitq̄ nomen eius noeſtā. — [illegible] Romulus primus romanorum rex. — Di.63.S. verum.

B In domino deo iſrael ſperauit. Itaq̄ poſt eū non fuit ſimilis ei de cunctis regibus iuda: ſed neq̄ in his qui ante eū fuerūt et adheſit dn̄o: et non receſſit a veſtigijs eius feciq̄ mandata eius que preceperat dominus moyſi vnde et erat dominus cū eo: et in cunctis ad que ꝓcedebat ſapienter ſe agebat. Rebellauit quoq̄ cōtra regem aſſyriorum: et non ſeruiuit ei. Ipſe ꝑcuſſit philiſteos vſq̄ ad gazā et omnes terminos eorū: et a turre cuſtodum vſq̄ ad ciuitatē munitā. Anno quarto regis ezechie qui erat annus ſeptimus oſee filij hela regis iſrael aſcendit ſalmanaſar rex aſſyriorū ſamariā: ⁊ oppugnauit eā: ⁊ cepit. — [illegible] — [illegible] roma.

C Nā poſt annos tres āno ſexto ezechie: id eſt nono anno oſee regis iſrl̄ capta eſt ſamaria et tranſtulit rex aſſyriorum iſrael in aſſyrios collocauitq̄ eos i hayla et in habor fluuijs gozam in ciuitatibus medoꝝ: quia non audierunt vocem domini dei ſui: ſed pretergreſſi ſūt pactum eius. Omnia que preceperat moyſes ſeruus dn̄i non audierunt neq̄ fecerūt. Anno quartodecimo regis ezechie aſcendit ſennacherib rex aſſyrioꝝ ad vniuerſas ciuitates iuda munitas: et cepit eas. Tunc miſit ezechias rex iuda nuncios ad regē aſſyrioꝝ in lachis: dicens Peccaui. Recede a me et omne qd̄ impoſueris mihi feram. Indixit itaq̄ rex aſſy- — 2.pa.32.a — Eccl.48.a — Eſa.36.a — [illegible]

riorum ezechie regi iude trecenta talẽta ar-
b genti: et triginta talenta auri. Deditq̃ eze-
chias omne argẽtũ qð repertum fuerat i
domo dñi et in thesauris regis. In tẽpore
illo cõfregit ezechias valuas templi dñi et
laminas auri quas ipse affixerat et dedit
Alias thabsacem. eas regi assyriorũ. Misit aũt rex assyriorum
tharthã et rapsaris et ✠ rapsacẽ de lachis
Siracusana ciuitas condicitur. ad regẽ ezechiã cũ manu valida hierusalẽm.
Qui cũ ascendissent venerũt hierusalẽ et ste
terunt iuxta aqueductũ piscine superio
ris q̃ est in via agri fullonis vocaueruntq̃
regẽ. Egressus est autem ad eos helia
chim filius helchie prepositus domus et
sobna scriba et ioahe filius asaph a com-
mentarijs: dixitq̃ ad eos rapsaces. Loqui-
mini ezechie. Hec dicit rex magnus rex as-
syriorũ. Que est ista fiducia qua niteris?
Isa. 36.c.1. Forsitan inisti consilium: vt preparares te
C ad prelium. In quo confidis vt audeas rebel
lare? An speres in baculo arundineo at-
q̃ cõfracto egypto. Super quem si incu
buerit homo comminutus ingredietur ma-
num eius: et perforabit eam. Sic est pha
rao rex egypti: omnibus qui confidunt
in se. Quod si dixeritis mihi. In dño deo no
stro habemus fiduciã: nonne iste est cu-
ius abstulit ezechias excelsa et altaria: et
precepit iude et hierusalem ante altare
hoc adorabitis in hierusalem? Nunc igitur
transite ad dñm meum regem assyriorũ
et dabo vobis duo milia equorum: et vi
dete an habere valeatis ascensores eorum.
Et quomõ potestis resistere ante vnum
satrapã de seruis domini mei minimis.
An fiduciã habetis in egypto propter cur
rus et equites? Nunquid sine dñi voluntate
D ascendi ad locum istũ vt demolirer eum?
Dñs dixit mihi. Ascende ad terram hanc:
et demolire eã. Dixerunt autem eliachim
filius helchie et sobna scriba et ioahe ra-
psaci. Precamur vt loquaris nobis ser-
uis tuis syriace siquidem intelligimus hanc
linguam: et nõ loquaris nobis iudaice au
diente populo qui est super murum. Re
Alias ra. spondit eis ✠ rapsaces: dicens. Nunquid
ad dñm tuum et ad te misit me dñs meus
vt loquerer sermones hos: et non potius
ad viros q̃ sedent sup murum: vt come-
dant stercora sua et bibant vrinã suam vo
biscũ. Stetit itaq̃ rapsaces: et exclama-
Isa. 36.c. uit voce magna iudaice: et ait. Audite
verba regis magni: regis assyriorum. Hec
dicit rex. Non vos seducat ezechias. Nõ
enim poterit eruere vos de manu mea: ne-
que fiduciã vobis tribuat sup dñm dicens.

Eruens liberabit nos dñs: et non tradet
ciuitas hec in manu regis assyriorum: Noli
te audire ezechiã. Hec enim dicit rex assyrio
rũ. Facite mecũ qð vobis est vtile: et egre
E dimini ad me. Et comedet vnusquisq̃ de
vinea sua: et de ficu sua: et bibetis aquas
de cisternis vestris: donec veniã et trans-
feram vos in terrã q̃ similis est terre ve-
stre: in terrã fructiferam et fertilem vini:
terram panis et vinearũ: terrã oliuarum et
olei ac mellis: et viuetis et nõ moriemini.
Nolite audire ezechiam q̃ vos decipit: di-
cens. Dñs liberabit nos. Nunquid libera
uerunt dij gentium terram suam de ma-
nu regis assyriorum? Ubi est deus emath et ✠ Alias arphad.
arphat? Ubi est deus sepharuaim: ana et
aua? Nunquid liberauerũt samariã de ma
nu mea? Quinam illi sunt in vniuersis
dijs terrarum qui eruerunt regionẽ suã
de manu mea: vt possit eruere dñs hieru
salẽ de manu mea? Tacuit itaq̃ populus: et
nõ rñdit ei quicq̃. Siquidem preceptũ regis
acceperãt vt nõ respõderẽt ei. Ueneruntq̃ he
liachim filius helchie prepositus domus et
sobna scriba et ioahe filius asaph a cõmẽ
tarijs ad ezechiã scissis vestibus: et nũcia-
uerunt ei verba rapsacis.

¶ C. 19. Mittit ezechias ad esaiã: ezechias expã
dit litteras coram dño: mittit esaias ad cõfortã
dum ezechiam: angelus centũ octogintaquinq̃ mi-
lia occidit de assyrijs nocte illa: reuertitur sen-
nacherib in niniue: ibi adorans in tẽplo deum
suum a filijs proprijs interficitur. c. 19.

Que cum audisset eze- A
chias rex: scidit vesti- Prima pl.
menta sua: et opertus
est sacco ingressusq̃ est
domum domini: misit
eliachim prepositum
domus et sobnam scri
bam et senes de sacer-
dotibus opertos saccis ad esaiam prophe
tam filium amos. Qui dixerunt. Hec di
cit ezechias. Dies tribulationis et incre-
pationis et blasphemie dies iste. Uene-
runt filij vsq̃ ad partũ: et vires nõ habet
parturientis. Si forte audiat dñs deus
tuus vniuersa verba rapsacis quem misit
rex assyriorum dominus suus et exprobraret
deum viuentẽ et argueret verbis q̃ audi-
uit dñs deus tuus: et fac orationem pro
reliquijs q̃ reperte sunt. Uenerunt ergo
serui regis ezechie ad esaiã. Dixitq̃ eis
esaias. Hec dicens dño vestro. Hec dicit
dñs. Nolite timere a facie sermonũ quos au
disti quibus blasphemauerũt pueri regis B

aſſyrioꝝ me. Ecce ego immittam ei ſpi-
ritum et audiet: nuncium: ⁊ reuertet in
terram ſuam: ⁊ deijciā eū gladio in terra
Al's Rabſacen. ſua. Reuerſus eſt ergo ✠ rapſaces ⁊ inue
nit regem aſſyrioꝝ expugnantē lobnam.
Audierat eñ ꝙ receſſiſſet de lachis. Cūq̄
audiſſet de tharacha rege ethiopie dicē-
tes. Ecce egreſſus eſt vt pugnet aduerſū
te et iret cōtra eum miſit nūcios ad eze-
chiā: dicens. Hec dicite ezechie regi iuda
Non te ſeducat deus tuus in quo habes
fiduciam: neq̄ dicas. Non tradetur hie-
Al's ✠ ma- ruſalem in ✠ manus regis aſſyrioꝝ. Tu
nu. enī ipſe audiſti q̄ fecerunt reges aſſyrioꝝ
in vniuerſis terris: quomodo vaſtauerūt
eas. Nū ergo ſolus poteris liberari? Nū
E quid liberauerunt dij gentium ſingulos
quos vaſtauerunt patres mei gozam: vi-
delicet ⁊ aram: ⁊ reſeph et filios edē: qui
Al's Tharſ- erant in thelaſſar? vbi eſt rex emath ⁊ rex
phad. ✠ arphat: ⁊ rex ciuitatis ſepharuaim ana
et aua? Itaq̄ cum accepiſſet ezechias lit-
teras de manu nunciorum ⁊ legiſſet eas:
aſcendit in domum domini et expendit
eas coram dño: et orauit in cōſpectu eius
dicens. Domine deus iſrael qui ſedes ſu
per cherubim: tu es deus ſolus regum
omnium terre: tu feciſti celum et terram.
F Inclina aurem tuam et audi. Aperi dñe
oculos tuos et vide ⁊ audi omnia verba
ſennacherib: que miſit vt exprobraret no
bis deum viuentem. Vere domine diſſi-
pauerunt reges aſſyrioꝝ gentes ⁊ terras
omnium et miſerunt deos eorū in ignē.
Non enim erant dij ſed opera manuum
hominum ex ligno et lapide et perdide-
runt eos. Nunc igitur dñe deus noſter:
ſaluos nos fac de manu eorum: vt ſciāt
omnia regna terre: quia tu es dñe deus ſo-
lus. Miſit autem eſaias filius amos ad
ezechiam: dicēs. Hec dicit dñs deus iſrl.
Que deprecatus es me ſup ſennacherib
rege aſſyrioꝝ: audiui. Iſte eſt ſermo quē
locutus eſt dñs de eo. Spreuit te ⁊ ſubſan
nauit te virgo filia ſion: poſt tergum tuū
caput mouit filia hieruſalem. Cui expro
braſti ⁊ quē blaſphemaſti. Cōtra quē exal
taſti vocem tuam et eleuaſti in excelſum
oculos tuos. Contra ſanctum iſrael. Per
G manum ſeruoꝝ tuorum exprobraſti dño ⁊
dixiſti. In multitudine curruum meorum
aſcendi excelſa montium in ſummitate li
bani: et ſuccidi ſublimes cedros eius:
Al's ✠ ſup- ✠ et electas abietes illius. Et ingreſſus
eſt ea. ſum vſq̄ ad terminos eius: ⁊ ſaltū car-
meli eius ego ſuccidi. Et bibi aq̄s alienas:
⁊ ſiccaui veſtigijs pedum meorum omnes
aquas clauſas. Nunquid non audiſti q̄d
ab initio fecerim? Ex diebus antiquis plaſ
maui illud: ⁊ nūc adduxi. Eruntq̄ i ruinā
collium pugnantium ciuitates munite. Et
q̄ ſedent i eis humiles manu. Cōtremue
runt ⁊ cōfuſi ſunt: facti ſunt velut fenum
agri: ⁊ virēs herba tectorum q̄ areſacta eſt
antequā veniret ad maturitatē. Habitacu H
lum tuū ⁊ egreſſum tuū ⁊ introitū tuum ⁊
viā tuā ego preſciui et furorem tuū con-
tra me. Inſaniſti in me: ⁊ ſuperbia tua
aſcendit in aures meas. Ponā itaq̄ cir-
culū in naribus tuis et chamum in labijs
tuis: ⁊ reducā te in via p quam veniſti. Ti
bi aūt ezechia hoc erit ſignum. Comede
hoc anno q̄ reppereris: in ſcdo aūt anno
q̄ ſponte naſcūtur. Porro in tertio anno
ſeminate ⁊ metite: plantate vineas ⁊ co-
medite fructus eaꝝ. Et q̄dcūq̄ reliquum
fuerit de domo iuda mittet radicē deor-
ſum: ⁊ faciet fructum ſurſum. De hieruſalem
quippe egredient̄ reliquie: et q̄d ſaluet̄ de
mōte ſion: zelus dñi exercituū faciet hoc
Quāobrē hec dicit dñs de rege aſſyrioꝝ. I
Nō ingredietur vrbē hāc: nec mittet in eā
ſagittā: nec occupabit eā clypeus: nec cir
cūdabit eā munitio. Per viam qua venit
reuertet̄: ⁊ ciuitatē hāc nō ingredietur: di-
cit dñs. Protegāq̄ vrbē hanc ⁊ ſaluabo
eā pꝑter me ⁊ pꝑter dd ſeruū meū. Fa-
ctū eſt igit̄ in nocte illa venit angelus dñi
⁊ percuſſit in caſtris aſſyrioꝝ cētū octogin Eccl. 48. d.
ta quinq̄ milia. Cūq̄ diluculo ſurrexiſ- J. 8. b.
ſet: vidit omnia corpora mortuoꝝ: ⁊ rece De pe. di. 1.
dēs abijt: ⁊ reuerſus eſt ſennacherib rex c. quāobrē
aſſyrioꝝ: ⁊ manſit in niniue: cūq̄ adoraret in glo.
in tēplo neſrach deū ſuū: adramelech et 23. q. 5. c.
ſaraſar filij eius percuſſerūt eum gladio: fu ſi. in glo.
geruntq̄ in terra armenioꝝ ⁊ regnauit Thob. 1. d.
aſaradon filius eius pro eo.

¶ C. S. De egritudine ezechie: de ſigno in ſole: de pueris ⁊ litteris ⁊ muneribus q̄ miſit merodach rex babylonis ad eum: de comminatione q̄ aſcenderat domum ſuam. Capitulum. xx.

A
I N diebus illis egrota 2. pa. 32. ſ.
uit ezechias vſq̄ ad Eſa. 38. a.
mortem: ⁊ venit ad eū
eſaias filius amos. pꝛo-
pheta: dixitq̄ ei. Hec
dicit dñs deus ✠ Precī- Al's ✠ diſpo-
pe domui tue. Morie- ne.
ris eī tu ⁊ nō viues. Qui
cōuertit faciē ſuā ad parietē ⁊ orauit dñm
dicēs. Obſecro dñe memēto q̄ſo quō ābu
lauerī corā te i veritate et in corde pfecto ⁊

Ec pe.al.1. τ qđ placitū eſt corā te feceris. Fleuit ita
quamob⸗ ꝙ ezechias fletu magno. Et anteꝗ̃ egre
rem. dereť eſaias mediaȝ partē atrij fact⁹ eſt
46.di.c.s. ſermo dñi ad eū dicens. Reuertere: τ dic
ezechie duci populi mei. Hec dicit domi
Alo τ ſup. nus deus dauid pr̃is tui. Audiui orōnē
eſt ci. tuā. τ vidi lachrimā tuā: τ ecce ſanaui
B te. Die tertio aſcendes tēplū dñi: τ addā
diebus tuis quindecim annos. Sȝ τ de ma⸗
nu regis aſſyrioꝝ liberabo te τ ciuitatem
hanc: τ ꝓtegā vrbē iſtā ꝓpter me et pro⸗
pter dauid ſeruū meū. Dixitq; eſaias. Af
ferte maſſaȝ ficoꝝ. Quē cū attuliſſent et
poſuiſſent ſup vlcus ei⁹ curatus eſt. Di⸗
xerat aūt ezechias ad eſaiam. Quod erit
Eccl.48.b ſignū qꝛ dñs me ſanabit: et qꝛ aſcēſurus
ſum die tertia templū dñi? Cui ait eſaias
Hoc erit ſignuȝ a dño ꝙ facturus ſit dñs
ſermonem queȝ locutus eſt. Uis vt aſcē
dat vmbra decē lineis aut vt reuertatur
totidem gradibus? Et ait ezechias. Faci⸗
le eſt vmbrā creſcere decē lineis. Nec hoc
C volo vt fiat: ſed vt reuertatur retrorſuȝ de
Eſa.38.b. cem gradibus. Inuocauit itaq; eſaias ꝓ⸗
pheta dñm: τ reduxit vmbram ꝑ lineas ꝗ
bus iam deſcenderat in horologio achaȝ
retrorſum decem gradib⁹. In tp̃e illo mi
ſit merodach baladā fili⁹ baladā rex ba⸗
bylonioꝝ līas τ munera ad ezechiā: au⸗
dierat eñ ꝙ egrotaſſet ezechias. Leta⸗
tus eſt aūt in aduentu eoꝝ ezechias et
oſtendit eis domū aromatum τ auꝝ τ ar
gentum τ pigmentavaria: vnguenta q; τ
domū vaſoꝝ ſuoꝝ: τ oīa ꝗ habere pote⸗
rat in theſauris ſuis. Non fuit qđ nō mō
ſtraſſet eis ezechias in domo ſua τ in om
ni poteſtate ſua. Uenit autem eſaias pro
pheta ad regem ezechiā dixitq; ei. Quid
dixerunt viri iſti: aut vnde venerunt ad
te? Cui ait ezechias. De terra lōginqua ve
nerunt ad me de babylone. At ille reſpō
dit. Quid viderunt in domo tua? Ait eze⸗
chias. Omnia queciiq; ſunt in domo
mea viderunt. Nihil eſt eñ qđ nō mōſtra
uerim eis in theſauris meis. Dixit itaq;
D eſaias ezechie. Audi ſermonem dñi. Ec
ce dies venient: τ auferentur omnia que
ſunt in domo tua: τ ꝗ cōdiderūt patres
tui vſq; in diem hanc in babylonem. Nō
remanebit quicꝗ̃ ait domin⁹. Sed et de
filijs tuis qui egredientur ex te quos ge⸗
nerabis: tollentur τ erunt eunuchi in pa
latio regis babylonis. Dixit ezechias ad
eſaiam. Bonus ſermo dñi queȝ locutus
eſt. Sit tantum pax et veritas in diebus
meis. Reliqua autem ſermonuȝ ezechie
et oīs fortitudo ei⁹ et quō fecerit piſcinā
τ aqueductū τ introduxerit aquas in ci⸗
uitatem: nonne hec ſcripta ſunt in libro
ſermonum dierum regum iuda? Dormi⸗
uitq; ezechias cū patribus ſuis: τ regna
uit manaſſes fili⁹ ei⁹ ꝓ eo.

¶ C.S. De manaſſe τ ſceleribus ei⁹ τ de cōminatio
ne dñi: τ de amon filio ei⁹: iſte amon occiditur a
ſuis: cui ſucceſſit ioſias fili⁹ ei⁹. Ca.xxi.

Duodecim annoꝝ erat A
manaſſes cū regnare
cepiſſet τ quinquaginta
quinq; annis regnauit
in hier̃lm. Nomē ma⸗ 2.pa.33.a
tris eius aphtiba: fe⸗
citq; maluȝ in ꝯſpectu
dñi: iuxta idola gentiū
quas deleuit dñs a facie filioꝝ iſrł. Cō⸗
uerſuſq; eſt τ edificauit excelſa ꝗ diſſipa
uerat ezechias pater eius: et erexit aras
baal et fecit lucos ſicut fecerat achab rex
iſrael τ adorauit oēm militiā celi τ et co⸗
luit eaȝ. Extruxitq; aras in domo dñi de
qua dixit dñs: in hieruſalē ponam nomē
meū τ extruxit altaria vniuerſe militie ce Tull⁹ hoſti
li: in duobus atrijs tēpli dñi. Et traduxit lius terti⁹
filiū ſuum per ignē τ ariolat⁹ eſt τ obſer romanoꝝ
uauit auguria: τ fecit phythones et aru⸗ rex.
ſpices multiplicauit: vt faceret malū co Nicome
rā dño et irritaret eum. Poſuit q; idoluȝ dia cōdit.
luci quē fecerat in templo dñi ſuper quo B
locutus eſt dñs ad dauid τ ad ſalomonē Calcedon
filium ei⁹. In templo hoc τ in hieruſaleȝ conditur.
quē elegi de cūctis tribubus iſrael ponā
nomē meuȝ in ſempiternū: τ vltra nō fa
ciam cōmoueri pedeȝ iſrael de terra quā
dedi patribus eoꝝ: ſi tā cuſtodierint ope
oīa ꝗ ꝓcepi eis: τ vniuerſam legem quam
mandauit eis ſeru⁹ me⁹ moyſes. Illi vero
nō audierunt: ſed ſeducti ſunt a manaſſe
vt facerent malum ſup gentes quas con
triuit dñs a facie filioꝝ iſrael. Locutuſq; Bizantiū
eſt dñs in manu ſeruoꝝ ſuoꝝ ꝓphetarū: conditur.
dicens. Qꝛ fecit manaſſes rex iuda abo⸗ 1.q.7.c.d.
minationes iſtas peſſimas ſup oīa que
fecerunt amorrei ante eū: τ peccare fecit
etiam iudam in immundicijs ſuis ꝓpterea
hec dicit dñs deus iſrael. Ecce ego indu⸗
cam mala ſuper hieruſalem τ iudam vt
quicunq; audierit tinniant ambe aures
eius. Et extendam ſuper hieruſalem fu⸗ C
niculum ſamarie et pondus domus a⸗
chab et delebo hieruſalem ſicut deleri ſo
lent tabule. Delens vertaȝ et ducam cre⸗
brius ſtilum ſup faciem eius. Dimittam
vero reliquias hereditatis mee τ tradam

eas in manus inimicorum eius. Eruntq́ in vaſtatē ⁊ in rapinā cūctis aduerſarijs ſuis: eo q̄ fecerunt malū corā me: ⁊ perſeuerauerint irritātes me ex die qua egreſſi ſunt patres eorum ex egypto: vſq́ ad hāc diē. Inſup ⁊ ſanguinē innocēt fudit manaſſes multū nimis: donec iplereť hieruſalē vſq́ ad os: abſq́ pctis ſuis qb⁹ peccare fecit iudā vt faceret malū corā dño

Reliqua aūt ſermonū manaſſe ⁊ vniuerſa q̄ fecit ⁊ peccatū eius qđ peccauit: nōne hec ſcripta ſunt in libro ſermonū dierum regum iuda? Dormiuitq́ manaſſes cum patribus ſuis: ⁊ ſepultus eſt in horto domus ſue: in horto ozam: ⁊ regnauit ammon fili⁹ ei⁹ p eo. (b) Uigintiduo annorum erat ammon cū regnare cepiſſet: duob⁹ q̄ annis regnauit in hieruſalem. Nomē matris eius meſſalemeth filia arus de iethebha. Fecitq́ malum in cōſpectu dñi ſicut fecerat manaſſes pater eius: ⁊ ambulauit in oī via p quā ambulauerat pater eius: ſeruiuitq́ imundicijs qbus ſeruierat pater eius: ⁊ adorauit eas: ⁊ dereliq̄t dñm deum patrū ſuorū: ⁊ nō ambulauit in via dñi. Tetenderuntq́ ei inſidias ſerui ſui: ⁊ interfecerūt regem in domo ſua. Percuſſit aūt populus terre omnes qui coniurauerant cōtra regem ammō: ⁊ cōſtituerūt ſibi regem ioſiam filiū eius p eo. Reliqua aūt ſermonū ammon que fecit nōne hec ſcripta ſunt in libro ſermonum dierū regum iuda? Sepelieruntq́ eū in ſepulchro ſuo in horto ozam: et regnauit ioſias filius eius pro eo.

Ariſtologus poeta. Ariſtodemus muſicus. Alce⁹ poeta. Alcidamus orator. Leſches poeta. Arimamides poeta. Nicephus medicus.

¶ C. S. Regnauit ioſias filius ammon. Inuenitur liber deuteronomij: ioſias mittit ad cōſulendum dominum: de verbis olde prophete per quā conſuluerant dominum. Capitulum. xxij.

(a) 2.Pa.34.a

Octo annorum erat ioſias cum regnare cepiſſet: ⁊ trigintavno ānno regnauit in hieruſalem. Nomen matris eius idida: filia phadaia de beſecheth. Fecitq́ quod placitum erat coram dño ⁊ ambulauit per oēs vias dd patris ſui. Non declinauit ad dexteram ſiue ad ſiniſtrā. Anno autem octauodecimo regis ioſie: miſit rex ſaphā filium aſsa filij meſulam ſcribam tēpli dñi: dicens ei. Uade ad helchiā ſacerdotē magnum vt cōfletur pecunia q̄ illata eſt in tēplū dñi: ⁊ quā collegerunt ianitores templi a pplo: detur q̄ fabris p ppoſitos domus dñi. Qui et (b) diſtribuant eam his qui operantur in templo dñi ad īſtaurāda ſartatecta templi dñi tignarijs videlz ⁊ cementarijs: ⁊ his qui interrupta componunt ⁊ vt emantur ligna ⁊ lapides de lapidicinis ad inſtaurādum tēplū dñi. Uerūtā nō ſupputeť eis argentum qđ accipiūt: ſed in poteſtate habeant: ⁊ in fide. Dixit autē helchias pontifex ad ſaphan ſcribam. Librum legis repperi in domo dñi. Deditq́ helchias volumen ſaphan ſcribe: qui et legit illud. Uenit q̄z ſaphan ſcriba ad regem et renunciauit ei quod preceperat: ⁊ ait. Conflauerunt ſerui tui pecuniam que reperta eſt in domo dñi: ⁊ dederūt vt diſtribueretur fabris ac prefectis operū tēpli dñi. Narrauit q̄z ſaphan ſcriba regi dicēs (a) Librum legis mihi dedit helchias ſacerdos: quem cum legiſſet ſaphan corā rege et audiſſet rex verba libri legis dñi: ſcidit veſtimenta ſua: ⁊ precepit helchie ſacerdoti ⁊ aichā filio ſaphan: ⁊ achobor filio micha: ⁊ ſaphā ſcribe ⁊ aſie ſeruo regis dicens. Ite ⁊ cōſulite dñm ſuper me ⁊ ſup populo ⁊ ſuper omni iuda: de verbis voluminis iſtius qđ inuentum eſt. Magna eī ira dñi ſuccenſa eſt ɔtra nos q: non audierunt patres noſtri verba libri huius: vt facerent omne qđ ſcriptum eſt nobis. Ierunt itaq́ helchias ſacerdos aicham ⁊ achobor ⁊ ſaphā aſia ad oldam prophetam vxorem ſellū filij thecue: filij araas cuſtodis veſtium que habitabat in hieruſalem in ſcđa: locutiq́ ſunt ad eam. Et illa reſpōdit eis. Hec dicit dñs deus iſrl. (b) Dicite viro qui miſit vos ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego adducam mala ſup locum iſtum: ⁊ ſuper habitatores eius: omnia verba legis que legit rex iuda: q: dereliq̄runt me: ⁊ ſacrificauerunt dijs alienis: irritantes me in cunctis operibus manuum ſuarum. Et ſuccendetur indignatio mea in loco hoc et non extinguetur. Regi autem iuda q̄ miſit vos vt conſuleretis dominū ſic dicetis. Hec dicit dñs deus iſrael. Pro eo q̄ audiſti verba voluminis ⁊ perterritum eſt cor tuum: ⁊ humiliatus es coram domino: auditis ſermonibus contra locum iſtum: ⁊ habitatores eius: q̄ videlicet fierent in ſtuporem: ⁊ in maledictum: ⁊ ſcidiſti veſtimenta tua: ⁊ fleuiſti corā me: ⁊ ego audiui te: ait dominus. Idcirco colligam te ad patres tuos ⁊ colligeris ad ſepulchrum tuum in pace: vt non videant oculi tui omnia mala que introducturus ſum ſuper locum iſtum.

Carceres primo inuenti. Tibiae inſtruitur. Phalaris tyrannus. Olla vibe conditur.

Abdo vel. Sachus. Martinus quartus romanorum rex

¶ C.S. Joſias verba federis coram pplo legit: idola de iuda ⁊ ſamaria extirpantur: oſſa ſacerdotum ſup altaria comburuntur: verba dei ꝓphete implentur: paſcha ſolemne celebratur: ioſias in mageddo occiditur: ioachaz filius eius rex eligitur quem vinctum pharao in egyptum adducit: ⁊ mulcta in iuda impoſita ioachim regē conſtituit. Capitulum .xxiij.

A

2.pa.34.f.
Tarquinus
priſcus.v.
Rom.i ex
capitolium
erepit.

ET renūciauerunt regi qđ dixerat. Qui miſit ⁊ congregati ſunt ad eū oēs ſenes iuda ⁊ hieruſalem: aſcēditq; rex tēplum dñi ⁊ omnes viri iuda vniuerſiq; qui habitabant in hierſm cū eo ſacerdotes ⁊ ꝓphete ⁊ ois pplſ a paruo vſq; ad magnū: legitq; cunctis audiētib⁹ oīa verba libri federis q̄ inuētus eſt in domo dñi. Stetitq; rex ſup gradum ⁊ fedus percuſſit corā dño vt ambularent poſt dñm: et cuſtodirēt ꝓcepta eius ⁊ teſtimonia ⁊ cerimonias in oī corde: ⁊ ī tota aīa: ⁊ ſuſcitarēt ꝟba federis huius q̄ ſcripta erāt in libro illo. Acquieuitq; populus pacto. Et ꝓcepit rex helchie pōtifici ⁊ ſacerdotib⁹ ſecūdi ordinis: ⁊ ianitoribus vt ꝓijcerent de tēplo dñi oīa vaſa q̄ facta fuerant baal: et in luco ⁊ vniuerſe militie celi: et cōbuſſit ea foris hieruſalē in cōualle cedron: ⁊ tulit puluerē eoꝝ in bethel. Et deleuit aruſpices quos

B

poſuerant reges iuda ad ſacrificandum in excelſis ꝑ ciuitates iuda et in circūitu hieruſalem: ⁊ eos qui adolebāt incēſum baal ⁊ ſoli ⁊ lune ⁊ duodecim ſignis ⁊ oī

Pherecides ph̄s.
Symonides poeta.

militie celi. Et efferri fecit lucum de domo dñi foras hierſm in cōualle cedron: ⁊ cōbuſſit eū ibi ⁊ redegit in puluerē: et ꝓiecit ſup ſepulchra vulgi. Deſtruxit q̄q; ediculas effeminatorū q̄ erant in domo dñi: ꝓ quibus mulieres texebāt quaſi do

Steſicorus poeta.
Sapho poetriſ.

munculas luci. Cōgregauitq; omnes ſacerdotes de ciuitatibus iuda ⁊ contaminauit excelſa vbi ſacrificabant ſacerdotes de gabaa vſq; berſabee: ⁊ deſtruxit aras portarum in introitu oſtij ioſue principis ciuitatis: qđ erat ad ſiniſtrā porte ciuitatis. Verūtamen non aſcendebant ſacerdotes excelſorū ad altare dñi in hie

Arion citharedus optimus.

ruſalem: ſed tantū comedebant azyma in medio fratrū ſuorum. Contaminauit quoq; topheth quod eſt in cōualle filij ennon: vt nemo conſecraret filium ſuū aut

C

filiam per ignē moloch. Abſtulit quoq; equos quos dederant reges iude ſoli in introitu templi dñi iuxta exedram nathanmelech eunuchi qui erat in pharurim: currus autem ſolis combuſſit igni: altaria quoq; que erant ſuper tecta cenaculi achaz que fecerant reges iuda: ⁊ altaria que fecerat manaſſes in duob⁹ atrijs templi domini deſtruxit rex ⁊ cucurrit inde ⁊ diſperſit cinerem eorum in torrentē cedron. Excelſa quoq; que erant in hieruſalem ad dexteram partem montis offenſionis que edificauerat ſalomon rex iſrael aſtaroth idolo ſidoniorum et chamos offenſioni moab et melchon abominationis filiorū ammon: polluit rex et contriuit ſtatuas et ſuccidit lucos: repleuitq; loca eorum oſſibus mortuorum. Inſuper et altare quod erat in bethel et excelſum quod fecerat hieroboam fili⁹ nabath qui peccare fecit iſrael: et altare illud excelſum deſtruxit atq; combuſſit et comminuit in puluerem: ſuccenditq; etiam lucum. Et conuerſus ioſias vidit ibi ſepulchra que erant in monte: miſitq; et tulit oſſa de ſepulchris ⁊ combuſſit ea ſuper altare et polluit illud iuxta verbum dñi quod locutus eſt vir dei qui ꝓdixerat verba: hec ⁊ ait. Quis eſt titulus ille quē video? Reſponderuntq; ei ciues vrbis illius ſepulchrum eſt hoīs dei qui venit de iuda ⁊ predixit verba hec: que feciſti ſuper altare bethel. Et ait. Dimittite eum. Nemo commoueat oſſa eius. Et intacta manſerunt oſſa illius cum oſſibus ꝓphete qui venerat de ſamaria. Inſup ⁊ oīa phana excelſorū q̄ erant in ciuitatibus ſamarie: que fecerant reges iſrael ad irritandū dñm: abſtulit ioſias: et fecit eis ſm̄ oīa que fecerat in bethel. Et occidit vniuerſos ſacerdotes excelſorū qui erāt ibi ſup altaria: ⁊ combuſſit oſſa humana ſup ea. Reuerſuſq; eſt hieruſalē et ꝓcepit omni populo dicens. Facite phaſe dño deo vr̄o: ſm̄ quod ſcriptū eſt in libro federis huius. Nec eīn factū eſt phaſe tale a diebus iudicū qui iudicauerunt iſrael: ⁊ oīm dierum regum iſrael ⁊ regum iuda: ſicut in octauodecimo āno regis ioſie factum eſt phaſe iſtud dño in hieruſalem. Sed ⁊ phytones et ariolos ⁊ figuras idolorū ⁊ immundicias et abominationes que fuerunt in terra iuda ⁊ hieruſalē: abſtulit ioſias: vt ſtatueret verba legis: que ſcripta ſunt in libro quem inuenit helchias ſacerdos in templo dñi. Similis illi non fuit ante eum rex: qui reuerteretur ad dominū in omni

D
3.reg.13.

E
2.pa.35.
3.eſd.1.

corde ſuo: et in tota aīa ſua: et vniuerſa
virtute ſua iuxta omnē legem moyſi: ne-
q̄ poſt eum ſurrexit ſimilis illi. Uerun-
tamen nō eſt auerſus dñs ab ira furoris
ſui magni quo iratus eſt furor eius con
tra iudam ꝓpter irritationes quibus ꝓ-
F uocauerat eū manaſſes. Dixit itaq̄ dñs
Etiam iudam auferaʒ a facie mea: ſicut
abſtuli iſrael: et ꝓijciam ciuitatem hanc
quam elegi hieruſalem: et domū de qua
dixi: erit nomē meuʒ ibi. Reliqua aūt ſer
monum ioſie: et vniuerſa que fecit: nōne
hec ſcripta ſunt in libro verborū dierum
e.pa.35.c regū iuda? In diebus eius aſcendit pha-
rao nechao: rex egypti cōtra regem aſſy-
riorum ad flumen euphraten. Et abijt
ioſias rex iuda in occurſum eius: ꝛ occi-
ſus eſt in mageddo cum vidiſſet eum: et
portauerunt euʒ ſerui ſui mortuū de ma
geddo: ꝛ ꝑtulerunt in hieruſalē: ꝛ ſepelie
e.pa.36.a. runt eum in ſepulchro ſuo. Tulitq̄ ppl's
terre ioachā filium ioſie ꝛ vnxerunt eum
ꝛ conſtituerunt eū regem pro patre ſuo.
Uigintitrium annorū erat ioachā cū re
G gnare cepiſſet: ꝛ tribus menſibus regna
uit in hieruſalē. Nomē matris eius ami-
thal filia hieremie de lobna. Et fecit ma
lum coram dño: iuxta omnia que fecerāt
patres eius. Uinxitq̄ eū pharao nechao
in reblatha: que eſt in terra emath: ne re
gnaret in hieruſalē. Et impoſuit mulctā
terre centuʒ talentis argenti: ꝛ talēto au
ri: regemq̄ conſtituit pharao nechao he
liachim filiū ioſie ꝓ ioſia patre eius: ver-
titq̄ nomē eius ioachim. Porro ioachā
tulit et duxit in egyptū. Argentum auteʒ
ꝛ aurum dedit ioachim pharaoni cū in-
dixiſſet terre per ſingulos: vt cōferretur
iuxta preceptum pharaonis. Et vnūquē
q̄ iuxta vires ſuas exegit: tam argentuʒ
q̄ aurum de populo terre: vt daret pha-
raoni nechao. Uigintiquinq̄ annorum
erat ioachim cū regnare cepiſſet: ꝛ vnde
cim annis regnauit in hieruſaleʒ. Nomē
matris eius zebida filia phadaia de ru-
ma. Et fecit malum coraʒ dño iuxta oīa
que fecerant patres eius.

¶ C. B. De morte ioachim ꝛ qualiter trib' annis
ſeruiuit nabuchodonoſor: de latrunculis quos
miſit dñs in iudam: hieruſalē obſidetur: ioachim
egreditur in occurſum nabuchodonoſor cū ma-
tre ſua: ꝛ ſeruis ſuis ꝛ principibus ꝛ eunuchis:
iſtum ioachim nabuchodonoſor rex trāſtulit in
babylonem cum populo ſuo pro quo regnauit ſe
dechias patruus eius conſtitutus a nabuchodo
noſor.

Capi. xxiiij.

In diebus eius aſcēdit A
nabuchodonoſor rex
babylonis: ꝛ fact' eſt
ei ioachim ſeru' trib'
annis: ꝛ rurſum rebel
lauit contra eum. Im
miſitq̄ ei dñs latrūcu
los chaldeorum et la-
trūculos ſyrie ꝛ latrūculos moab: ꝛ latrū
culos filiorum ammon: ꝛ immiſit eos in
iudā: vt diſperderent ✠ eum iuxta verbū Alſ ✠ eum
dñi qđ locutus fuerat per ſeruos ſuos ꝓ accipiendo
phetas. Factū eſt aūt hoc per verbū dñi ꝓ terra.
contra iudam vt auferret eum corā ſe ꝓ
pter peccā manaſſe vniuerſa q̄ fecit: ꝛ pro
pter ſanguinē innoxiū quē effudit ꝛ im
pleuit hier'lm cruore innocentium et ob
hāc rē noluit deus ꝓpitiari. Reliqua aūt B
ſermonuʒ ioachim: ꝛ vniuerſa q̄ fecit: nō
ne hec ſcripta ſunt in libro ſermonū die-
rū regū iuda? Et dormiuit ioachim cum
patribus ſuis: ꝛ regnauit ioachim filius
ei' ꝓ eo. Et vltra non addidit rex egypti
vt egrederet' de terra ſua. Tulerat enim
rex babylōis a riuo egypti vſq̄ ad fluuiū
euphraten omnia que fuerant regis egy
pti. Decem ꝛ octo annorum erat ioachiʒ
cum regnare cepiſſet: ꝛ tribus menſibus
regnauit in hieruſalem. Nomen matris
eius noeſtha filia helnathā de hier'lʒ. Et
fecit malum coram dño: iuxta oīa que fe Dan.1.a.
cerat pater eius. In tempore illo aſcēde C
runt ſerui nabuchodonoſor regis baby- De.z.a.
lonis in hier'lm: ꝛ circūdata eſt vrbs mu
nitionib'. Uenitq̄ nabuchodonoſor rex
babylonis ad ciuitatem cum ſeruis ſuis
vt oppugnarent eam. Egreſſuſq̄ eſt ioa-
chim rex iuda ad regem babylonis ipſe ꝛ
mater eius: ꝛ ſerui eius: ꝛ ꝑncipes ei': et
eunuchi eius: ꝛ ſuſcepit eū rex babylonis
anno octauo regni ſui. Et protulit inde
omnes theſauros domus dñi et theſau-
ros domus regie: et concidit vniuerſa va
ſa aurea que fecerat ſalomō rex iſrael in
templo domini: iuxta verbum domini et
tranſtulit omnem hieruſalem et vniuer-
ſos principes et omnes fortes exercitus
decem milia in captiuitatem: et omnem
artificem et incluſorem: nihil relictum. D
eſt: exceptis paupib' populi terre. Trāſ- 1.z.q.z.a.
tulit quoq̄ ioachim in babylonem et ma aurum.
trem regis: et vxores regis et eunuchos 1.q.4.5.
regis et iudices terre duxit in captiuitatē item pctō.
de hieruſalem in babylonem: et oēs vi- J.c. ſequē.
ros robuſtos: ſeptē milia: ꝛ artifices ꝛ in
cluſores mille: omnes viros fortes ꝛ bell-

tores: duxitq; eos rex babylonis capti-
gl.4.5.c. uos in babylonē. Et cōſtituit mathathiā
h.in.2.gl. patruū eius p eo: impoſuitq; nomen ei
2.pa.36.b. ſedechiā. Uiceſimū et p̄mū annū etatis
Hier.52.a habebat ſedechias cū regnare cepiſſet:
et vndecim annis regnauit in hieruſalē
Nomen matris eius erat amithal filia
hieremie de lobna: z fecit malū corā do-
mino iuxta omnia que fecerat ioachim.
Iraſcebat enī dñs cōtra hieruſalē z cōtra
iudam: donec proijceret eos a facie ſua.
Receſſitq; ſedechias a rege babylonis.
¶ C. S. Nabuchodonoſor obſedit hieruſalem qz ſedechias receſſerat ab eo quem cepit z excecauit: filios eius occidit: hierl'z cepit templum deſtruxit: iuda captiuatur: godoliā reliquit quem hiſmael occidit: ioachin de carcere ē ſubleuat' p euilmerodach: annona ei conſtituitur cunctis diebus vite ſue. Capitulum xxv.

A
Hier.39.a.
& 52.a.
Factum eſt autē anno nono regni eius mēſe decimo: decia die mē-ſis venit nabuchodo-noſor rex babylōis ipſe z ois exercitus eius in hierl'z: z circūdederūt eā z extruxerūt in cir-cuitu eius munitiōes. Et clauſa eſt ciui-tas atq; vallata vſq; ad vndecimū annū
Marſilia comditur. regis ſedechie nona die menſis. Preua-luitq; fames in ciuitate: nec erat panis pplo terre. Et interrupta eſt ciuitas: et oēs viri bellatores nocte fugerūt per viā porte que eſt inter duplicē murū ad hor-tum regis. Porro chaldei obſidebant in
B circuitu ciuitatez. Fugit itaq; ſedechias per viā q̄ ducit ad campeſtria ſolitudinis. Et pſecutus eſt exercitus chaldeoz regē cōprehenditq; eū in planicie hiericho: z oēs bellatores q̄ erāt cū eo diſpſi ſunt
Aſtyages vltim' me- z reliquerunt eū. Apprehenſum ergo re-
doz rex. gē duxerūt ad regē babylonis in reblata;
q̄ locutus eſt cū eo iudiciū. Filios autez ſedechie occidit corā eo: z oculos ei' effo-
C dit: vinxitq; eū cathenis z adduxit in ba-
Pithago- bylonē. Mēſe q̄nto ſeptima die menſis
ras fami' (ipſe eſt ann' nonuſdecim' regis baby-
phūs pcio lonis) venit nabuzardan p̄nceps exerci-
appellatus tus ſeruus regis babylonis in hieruſalē.
pa.17. Et ſuccendit domum dñi z domū regis
Eze.16.E. z domos hieruſalem oēmq; domū com-
Anachar- buſſit igni: et muros hierl'm in circuitu
ſis phs. deſtruxit ois exercitus chaldeoz qui erat
Diſon phs cum principe militum. Reliquaz autem
Architas populi partem que remanſerat in ciuita-
phs. te: z profugas qui tranſfugerant ad regē

babylonis: z reliquum vulgus tranſtulit Epimenides
nabuzardan princeps militie: et de pau- des.
peribus terre reliquit vinitores et agrico- Hier.27.D
las. Columnas autem ereas que erāt in tē- Seruius
plo dñi z baſes z mare ereum quod erat tullius.6.
in domo domini confregerunt chaldei z Rom.rex.
tranſtulerūt es omne in babylonem. Ol- Hi.44.c.16
las quoq; ereas z trullas z tridentes et Hi.76.c.16
cyphos z mortaryola: z omnia vaſa erea
in quib' miniſtrabant tulerunt: necnon D
et thuribula et phialas. Que aurea au- Hec dicis
rea: et que argentea argentea: tulit prin- m' in pa.
ceps militie: id eſt columnas duas: ma- De pe.di.3.
re vnum et baſes quas fecerat rex ſalo- c.in ſalaci
mon in templo domini. Nō erat pōdus bus.
eris omnium vaſorū. Decem z octo cu- &.c. pene
bitos altitudinis habebat columna vna E
z capitellum ereū ſup ſe altitudinis triū
cubitorum: z retiaculum et malograna-
ta ſuper capitellum colūne: omnia erea:
ſimilē z colūna ſecunda habebat ornatū
Tulit quoq; princeps militie ſaraiā ſa-
cerdotem primum: z ſophoniā ſacerdo-
tem ſcōm z tres ianitores: z de ciuitate
eunuchum vnum qui erat prefectus ſu-
per bellatores viros: z q̄nq; viros de his
qui ſteterant coram rege: quos repperit
in ciuitatē: z ſopher principem exercit'
qui probabat tyrones de populo terre: et
ſex viros e vulgo qui inuenti fuerant
in ciuitate. Quos tollēs nabuzardan p̄n-
ceps militum duxit ad regem babylonis
in reblatha: percuſſitq; eos rex babylo-
nis et interfecit eos in reblatha in terra
emath. Et tranſlat' eſt iuda de terra ſua F
Populo autez qui relictus erat in terra
iuda quam dimiſerat nabuchodonoſor
rex babylonis prefecit godoliam filium
aicā filij ſaphan. Quod cum audiſſent
omnes duces militum ipſi z viri qui erāt Creſſus vl
cū eis: videlz q̄ conſtituiſſet rex babylo- timus lidi
nis godoliā: venerūt ad godoliā in maſ- dorū rex.
pha hiſmahel filius nathanie z iohānā
filius caree: et ſaraia filius thanameth
nethophatites: z iezonias fili' maacha- Anaximan
ti ipſi z ſocij eorum. Iurauitq; godolias der phs.
ipſis z ſocijs eorum dicēs. Nolite timere Hier.40.c.
ſeruire chaldeis. Manete in terra z ſer- G
uite regi babylōis: z bene erit vobis. Fa-
ctum eſt aūt in menſe ſeptimo venit hiſ-
mael filius nathanie filij eliſama de ſe-
mine regio z decē viri cū eo: percuſſerūt
q̄ godoliam qui z mortuus eſt: ſed z iu-
deos z chaldeos qui erant cū eo in maſ- Eſopus fa
pha. Conſurgenſq; omnis popul' a par- bulator.
uo vſq; ad magnū z principes militum

venerūt in egyptū timētes chaldeos. Fa-
ctū eſt ẜo in anno triceſimoſeptimo trāſ
migratiōis ioachim regis iude: mēſe duo
decimo viceſima ⁊ ſeptima die mēſis ſub
leuauit euilmerodach rex babylonis an-
no quo regnare ceperat caput ioachim
regis iuda de carcere ⁊ locut⁹ eſt ei beni
gne. Et poſuit thronū eius ſuper thronū
regum qui erant cum eo in babylone: et
mutauit veſtes ei⁹ quas habuerat in car
cere: ⁊ comedebat panē ſemp̱ in ↄſpectu
eius cūctis dieb⁹ vite ſue. annonā q̃ ↄſti
tuit ei ſine ītermiſſiōe q̄ dabat̄ ei a rege p̱
ſingulos dies oībus diebus vite ſue.

¶ Explicit ſecundus liber Ma-
lachim: ideſt Regum quartus.

¶ Incipit ꝓlogus ſancti hieronymi in li
brum dibrehaiomin: q̄ eſt paralipomenō
qđ nos dicere poſſumus verba dierum.

SI ſeptuaginta īterpretū
pura ⁊ vt ab eis ī grecū
verſa ē editio p̱maneret
ſup̱ſlue me mi chromati
ti epōꝝ ſāctiſſime: atq̃
doctiſſime īpelleres: vt
hebrea tibi volumina la
tino ſermone transferrē.
Quod enim ſemel aures hominum occu
pauerat ⁊ naſcentis eccleſie roborauerat
fidem iuſtum erat etiam noſtro ſilentio
comprobari. Nunc vero cum pro varieta
te regionū diuerſa ferantur exemplaria
et germana illa antiquaq̃ tranſlatio cor-
rupta ſit atq̃ violata nr̄i arbitrij putas:
autem pluribus iudicare quid verum ſit
aut nouum opus in veteri opere cudere
illudentibuſq̃ iudicia cornicum: vt di-
citur oculos configere. Alexandria ⁊ egy
ptus in ſeptuaginta ſuis heſichium lau-
dat auctorem cōſtantinopolis vſq̃ antio
chiam luciani martyris exemplaria pro-
bat. Medie inter has prouincie paleſti-
nos codices legunt: quos ab origene ela-
boratos euſebius ⁊ pamphilus vulgaue
runt. Totuſq̃ orbis hac inter ſe trifaria
varietate compugnat. Et certe origenes
non ſolum exempla compoſuit quattuor
editionum e regione ſingula verba deſcri
bens: vt vnus diſſentiens ſtatim cete-
ris inter ſe conſentientibus arguatur:
ſed quod maioris: audacie eſt in editiōe
ſeptuaginta theodotionis editionem mi
ſcuit: aſteriſcis videlicet deſignans q̄ mi-
nus fuerint ⁊ virgulis que ex ſuperfluo
videbant̄ appoſita. Si igitur alijs licuit
non tenere quod ſemel ſuſceperāt ⁊ poſt
ſeptuaginta cellulas que vulgo ſine au-
ctore iactantur ſingulas cellulas aperue
re: hocq̃ in eccleſijs legit̄ qđ ſeptuagita
neſcierunt: cur me non ſuſcipiant: latini
mei q̄ inuiolata editione veteri ita nouā
condidi vt laborē meū hebreis ⁊ qđ his
maius eſt apoſtolis auctoribus cōprobē.
¶ Scripſit nuper librū de optimo gene-
re interpretandi oſtendēs illa de euange
lio. Et egypto vocaui filiū meum: ⁊ qm̄
nazareus vocabitur: ⁊ videbunt in quem Oſee .11.a
compūxerunt. Et illud apoſtoli Qđ ocu zacharie
lus non vidit: nec auris audiuit: ⁊ in cor 12.d.
hominis nō aſcēdit q̄ p̄parauit deus dili Eſa.64.b.
gentibus ſe. Ceteraq̃ his ſimilia in he- 1.Cor.2.c
breorum libris inueniri. Certe apoſtoli ⁊
euangeliſte ſeptuaginta interpretes noue
rant: ⁊ vnde eis hec dicere q̄ in ſeptuagin Ioh.7.e
ta interpretibus non habentur: Chriſtus
dn̄s noſter vtriuſq̃ teſtamenti cōditor in
euangelio ſecūdum iohannē. Qui credit
inquit in me ſicut dicit ſcriptura flumi-
na de vētre eius fluent aque viue. Utiq̃
ſcriptū eſt ꝙ ſaluator ſcriptū eē teſtatur.
Ubi ſcriptū eſt. Septuagita nō hn̄t apo
crypha neſcit eccl̄ia. Ad hebreos igit̄ re-
uertēdū ē: vn̄ ⁊ dn̄s loquit̄ ⁊ diſcipuli exē
pla p̄ſumūt. Hec pace veterū loquor: et
obtrectatorib⁹ meis tm̄ rn̄deo: q̄ canino
dēte me rodūt in publico detrahētes ⁊ le
gētes ī āgulis: id eſt accuſatores ⁊ defen
ſores cū ī alijs ꝓbēt qđ in me reprobant
quaſi virt⁹ ⁊ vitiū nō in reb⁹ ſit: ſed cum
auctore mutet̄. Ceterū memini editionē
ſeptuaginta trāſlatoꝝ olim de greco emē
datā tribuiſſe me nr̄is nec inimicū debe-
re eſtimari eoꝝ quos in cōuētu fratrum
ſemp̱ ediſſero. Et qđ nūc dibrehaiomin:
id eſt verba dierū interpretat⁹ ſuꝫ: idcir-
co feci vt inextricabiles moras et ſiluam
noīm q̄ ſcriptoꝝ ↄfuſa ſunt vitio: ſenſuū
q̃ barbariē aperti⁹: ⁊ p̱ verſuū cola dige
rerē mihimetipſi ⁊ meis iuxta iſmeniū
canens ſi aures ſurdeſcūt ceterorum.

¶ Item alius prologus.

EUſebius hieronymus
domnio ⁊ rogatiano ſu
is in chriſto ieſu ſalutē
Quō grecorum hyſto-
rias magis intelligunt
qui athenas viderit: et
tertium virgilij librum
a troade p̱ leucathem

et acroceraunia ad ſiciliã: ⁊ inde ad oſtia tyberis nauigauerint. Ita ſanctã ſcripturã lucidius intuebit qui iudeã oculis cõtẽplatus eſt: ⁊ antiquarũ vrbium memorias locorũq; vel eadẽ vocabula vel mutata cognouerit. Vñ ⁊ nobis cure fuit cũ eruditiſſimis hebreoꝝ hũc laborẽ ſubire vt circuiremus prouinciã quam vniuerſe xp̃i eccleſie ſonãt. Fateor em̃ mi dõmonſtr rogatione chariſſimi: nũq̃ me in diuinis voluminib⁹ proprijs virib⁹ credidiſſe: nec habuiſſe opinionẽ meã ſed ea etiã de qb⁹ ſcire me arbitrabar interrogare me ſolitum. Quãto magis de his ſup quib⁹ anceps erã. Deniq; cũ a me nuper litteris flagitaſſetis: vt vobis paralipomenon latino ſermone transferrẽ de tyberiade legis quõdam auctorẽ: qui apud hebreos admirationi habebat: aſſumpſi et tuli cũ eo a vertice (vt aiunt) vſq; ad extremum vnguẽ: ⁊ ſic cõfirmatus auſus ſuz facere qđ iubebat. Libere em̃ vobis loquor. Ita em̃ in grecis ⁊ latinis codicib⁹ hic noim liber vicioſus eſt: vt nõ tã hebrea q̃ barbara qdã ⁊ ſarmatica noia cõiecta arbitrandũ ſit. Nec hoc ſeptuaginta interpretib⁹ qui ſpũſancto pleni ea q̃ vera fuerũt trãſtulerãt: ſed ſcriptoꝝ culpe aſcribẽdũ dũ de inemẽdatis inemẽdata ſcriptitant et ſepe tria noia ſubtractis e medio ſyllabis i vnũ vocabulũ cogũt: vel e regione vnũ nomẽ propter latitudinẽ ſuã i duo vel tria vocabula diuidũt. Sed ⁊ ipſe appellatiões nõ hoies (vt pleriq; eſtimãt) ſed vrbes et regiones ⁊ ſalt⁹ ⁊ prouincias ſonant: ⁊ obliqua ſub interpretatiõe ⁊ figura coꝝ qdã narrant hiſtorie. De quib⁹ in regnoꝝ libro dr̃. Nõne ecce hec ſcripta ſunt in libro verboꝝ dierũ regũ iuda? Que vtiq; i nr̃is codicib⁹ nõ habent. Hoc primũ ſciendũ q apud hebreos liber paralipomenõ vn⁹ ſit ⁊ apud illos vocatus dibrehaiomin: id eſt verba dierũ qui propter magnitudinẽ apud nos diuiſus eſt. Qđ nonnulli etiã in bruto ciceronis dialogo faciunt: vt eũ in tres partes ſecent: cum vn⁹ a ſuo auctore ſit editus. Deinde etiã illud attẽdẽdũ: q frequenter noia nõ vocabula hoim ſed rerũ (vt diri) ſignificãtias ſonãt: Ad extremum: q ois eruditio ſcripturarũ in hoc ↄtinet: et hiſtorie que vel pretermiſſe ſunt in ſuis locis: vel perſtricte leuiter hic p qdã verborũ cõpẽdia explicant. Orationũ itaq; veſtrarũ adiutus auxilio miſi librũ beniuolis placiturũ ſic inuidis diſpliciturũ eſſe non ambigo. Optima em̃ q̃q; (vt ait plini⁹) maliũt cõtẽnere pleriq; q̃ diſcere. Si qs in hac interpretatiõe voluerit aliqd reprehẽdere interroget hebreos: ſuã cõſcientiã recolat: videat ordinez textũq; ſermonis: ⁊ tunc nr̃o labori ſi potuerit detrahat. Ubicũq; ergo aſtericos id eſt ſtellas radiare i hoc volumine videritis: ibi ſciatis de hebreo additũ: qđ in latinis codicibus nõ habet. Ubi vero obelus trãſuerſa ſcilicet virga p̃poſita eſt illic ſignat qđ ſeptuaginta interpretes addiderũt: vel ob decoris gratiaz: vel ob ſpũſſancti auctoritatẽ licet in hebreis voluminibus non legatur.

Aliq͂ ſarmatica.

¶ Explicit prefatio.

¶ Incipit argumentum in librũ paralipomenon.

Paralipomenon liber inſtrumẽti veteris epithome tãt⁹ ac talis eſt vt abſq; illo ſi qs ſcientiã ſcripturarũ ſibi voluerit arrogare ſemetipſum irrideat p ſingula q̃ppe noia iuncturaſq; verboꝝ et pretermiſſe in libris regum tangũtur hiſtorie ⁊ innumerabiles explicantur euangelij queſtiones.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit primus liber dibrehaiomin: id eſt paralipomenon.

¶ C. S. Generationes ab adam vſq; ad noe: deinde generationes filioꝝ noe: primo de filijs iaphet: ſcđo de filijs chã: ⁊ tertio de filijs ſem: vſq; ad abraam: Et deinde vſq; ad filios iacob ⁊ eſau: primo de filijs eſau: vbi primo nominãtur homines primo ⁊ ſcđo principes ⁊ reges ⁊ duces. Cap. i.

Adam: ſeth: enos: caynam: malaleel: iared: enoch: mathuſalem: lamech: noe ſem: cham et iaphet. Gen. 5. a Filij iaphet gomer: magod: madai et iauan: tubal: moſoch: thiras. Gen. 10. a Porro filij gomer: aſcenez et riphat et thogorma. Filij autẽ iauan: eliſa et tharſis: cethim ⁊ dodanim. Filij cham: chus et meſraim: phut ⁊ chanaan. Filij autẽ chus: ſaba: ⁊

Geñ.10.a. euila: ſabatha ⁊ regma ⁊ ſabathaca. Por
ro filij regma: ſaba ⁊ dadā. Chus autem
genuit nemroth. Iſte cepit eſſe potens in
terra. Meſraim vero genuit ludim ⁊ ana
nim et laabim et nephtuim: phetruſim q̈
et quaſlum: de q̈bus egreſſi ſunt philiſ
thijm: et capturim. Chanaā ṽo genuit ſi
donē primogenitū ſuū: etheū q̈ ⁊ iebu
ſeū ⁊ amorreū ⁊ gergeſeū: eueum ⁊ ara
cheū ⁊ aſineū: aradiū q̈ ⁊ ſamareum et
B emath eum. Filij ſem: elam ⁊ aſſur et ar
Geñ.10.c. phaxat ⁊ lud ⁊ ✠aram. Hi ſunt filij aram
Hic ✠ iram hus ⁊ hul ⁊ gether: ⁊ moſoch. Arphaxat
aūt genuit ſale: qui et ipſe genuit heber.
Porro heber nati ſunt duo filij: nomen
vni phalech: q̄ in dieb⁹ eius diuiſa eſt ter
ra: ⁊ nomē fratris ei⁹ iectā. Iectā autem
genuit elmodab ⁊ ſaleph: ⁊ aſomoth ⁊ ia
re: adurā q̈ ⁊ vzal ⁊ decla: ebal etiā ⁊ abi
mael ⁊ ſaba: necnon ⁊ ophir ⁊ euila ⁊ io
bab. Oēs iſti filij iectā. Sem arphaxat ⁊
ſale: heber: phalech ⁊ rahau: ſeruch: na
chor: thare: abrā iſte eſt abraā. Filij autē
Geñ.15.d. abraam: iſaac ⁊ hiſmael. Et he gñatiões
Geñ.11.c. eorū. Primogenitus hiſmaelis: nabaioth
C et cedar ⁊ abdehel ⁊ mabſam ⁊ maſma ⁊
Geñ.16.a. duma: maſa: adab ⁊ themad: iachur na
phis cedma. Hi ſunt filij hiſmaelis. Filij
autē cethure concubine abraā quos ge
nuit: zārā: iecſan: madan: madiā: ieſboz
et ſue. Porro filij iecſan: ſaba ⁊ dadan.
Filij aūt dadan: aſurim ⁊ lathuſim ⁊ lao
mim. Filij autem madian: epha et epher
et enoch ⁊ abida ⁊ eldaa. Oēs hi filij ce
thure. Genuit aūt abraā iſaac: cuius fue
rūt filij eſau ⁊ iſrl'. Filij aūt eſau eliphaz
rahuel: iehus: ielon ⁊ chore. Filij eliphā
themā: omer: ſepphi: gothā: cenam: thā
na: amalech. Filij rahuel: naath: zara:
ſamma: meſa. Filij ſeir: lothan: ſobal: ſe
beō: anadiſon: eſer: diſan. Filij lothā hor
ri abomian. Soror aūt lothā fuit ⁊ thā
na. Filij ſobal: alibā ⁊ manaath et ebal:
ſephi ⁊ onā. Filij ſebeō: abaia ⁊ ana. Fi
lij ana: diſon. Filij diſon: hamarā ⁊ eſebā
D et iethram ⁊ charram. Filij eſer: baalan
⁊ zapbā et iacbā. Filij diſan: hus et arā.
Iſti ſunt reges q̈ imperauerūt in terra edō
anteq̈ eſſet rex ſup filios iſrael. Bale fi
lius beor ⁊ nomē ciuitatis eius denaba.
Mortu⁹ eſt aūt bale: ⁊ regnauit ꝑ eo io
bab fili⁹ zare de boſra. Cūq̈ ⁊ iobab fuiſ
ſet mortu⁹ regnauit ꝑ eo huſan de terra
themanorū. Obijt quoq̈ et huſan: et re
gnauit ꝑ eo adad fili⁹ badad: q̈ percuſſit
madian in terra moab; et nomen ciuita
tis eius auith. Cūq̈ et adad fuiſſet mor
tuus regnauit pro eo ſemla de maſreca.
Sed et ſemla mortuus eſt: et regnauit ꝑ
eo ſaul de rooboth: que iuxta amnem ſi
ta eſt. Mortuo quoq̈ ſaul regnauit pro
eo baalanā filius acbobor. Sed et hic
mortuus eſt: ⁊ regnauit ꝑ eo adad: cui⁹
vrbis nomen fuit phau: et appellata eſt
vxor eius mehetabel filia matred filie
mezaab. Adad autem mortuo duces pro
regibus in edom eſſe ceperunt. Dux thā
na: dux aliā: dux ietheth: dux oolibama:
dux ela: dux phinon: dux chenez: dux the
mā: dux mapſar: dux magdihel: dux hirā
Hi duces edom.

¶ C.S. de duodecim patriarchis filijs iſrl': de
gñatione iude vſq̈ ad iſai patris dauid: nõ ſa fi
liorū ⁊ filiarū iſai nõ lantur: de cognatione ſcri
baꝝ q̈ venerūt de chaloze dom⁹ rechab. Ca.ij.

FIlij autem iſrl': rubē: ſy
meō: leui: iuda iſſachar A
et zabulō dan ⁊ ioſeph Geñ.29.g
beniamin nephthalim: ⁊ 30.c.
gad ⁊ aſer. Filij iuda: ⁊ eñ.38.a.
her onan ⁊ ſela. hi tres Ibidem.g.
nati ſunt ei de filia ſue Mat.1.a.
chananitidiſ. Fuit aūt Ruth.4.d.
her primogenit⁹ iuda: malus corā dño: Mat.1.a.
et occidit eū. Thamar aūt nurus ei⁹ pe Joſ.7.d.
perit ei phares et zarā. Oēs ergo filij iu
da quinq̈. Filij aūt phares eſrom et ha
mul. Filij q̈ zare: zamri ⁊ ethan et eman
chalchal q̈ et daram ſimul quinq̈. Filij
charmi: achar: qui turbauit iſrael ⁊ pec
cauit in furto anathematis. Filij ethan:
azarias. Filij aūt eſrom qui nati ſunt ei.
ierameel ⁊ ram ⁊ calubi: hic eſt caleb.
Porro ram genuit aminadab aminadab B
aūt genuit naaſon principem filiorum iu 1.reg.16.b
da. Naaſon quoq̈ genuit ſalma: de quo
ortus eſt booz. Booz ṽo genuit obed: q̈
et ipſe genuit iſai. Iſai autem genuit pri
mogenitū heliab: ſcðm aminadab: tertiū
ſimmaha: quartum nathanael: quintū
raddai: ſextum aſon: ſeptimum dauid.
Quorum ſorores fuerunt ſaruia et abi
gail. Filij ſaruie: abiſai: ioab et aſahel
tres. Abigail autem genuit amaſa: cuius
pater fuit iether iſmahelites. Caleb ve C
ro filius eſrom accepit vxorem nomi
ne azuba: de qua genuit ierioth. Fue
runtq̈ filij eius iaſer et ſobab et ardon.
Cūq̈ mortua fuiſſet azuba: accepit vxo
rem caleb ephrata; que peperit ei hur.

Porro hur genuit huri: ⁊ huri genuit be-
ſeloel. Poſt hec ingreſſus eſt eſrō ad filiā
machir patris galaad: ⁊ accepit eam cum
eſſet annorum ſexaginta: que peperit ei ſe
gub. Sed ⁊ ſegub genuit iair: ⁊ poſſedit
vigintitres ciuitates in terra galaad. Ce-
D pitqȝ ieſſur ⁊ araȝ oppida iair ⁊ cenath et
viculos eius ſexaginta ciuitatum. Om-
nes iſti filij machir patris galaad. Cum
autem mortuus eſſet eſrom: ingreſſus eſt
caleb ad ephrata. Habuit quoque eſrom vxorē
abia: que peperit ei aſſur patrē thecue. Na-
ti ſunt autē filij ieramehel primogeniti eſ
rom: ram primogenit⁹ eius ⁊ buna ⁊ arā
et aſon ⁊ achia. Duxit quoque vxorē alteram ie
ramehel nomine athara: que fuit mater
onā. Sed ⁊ filij ram primogeniti ierame
hel fuerunt moos: iamin ⁊ achar. Onā
autem habuit filios ſemei ⁊ iadan. Filij
autē ſemei nadab ⁊ abiſur. Nomen vero
vxoris abiſur abiahil: que peperit ahob
ham ⁊ molid. Filij aūt nadab fuerunt ſa-
led ⁊ apphaim. Mortuus eſt autē ſaled
abſqȝ liberis: fili⁹ vero apphaim ieſi: qui
ieſi genuit ſeſan. Porro ſeſan genuit ohoa
E li. Filij autem iodai fratris ſemei: iether
et ionathan. Sed et iether mortuus eſt
abſqȝ liberis. Porro ionathā genuit pha
leth et ziza. Iſti fuerunt filij ieramehel
primogeniti eſrom. Seſan autem nō ha-
buit filios: ſed filias: ⁊ ſeruum egyptium
nomine ieraa. Deditqȝ ei filiā ſuā vxorem
que peperit ei ethei. Ethei autem genuit
Alr ꝫ zab natban ⁊ nathan genuit zabat ✠ zabat quoque
dab. genuit ophal ⁊ ophal genuit obed: obed
genuit hieu: hieu genuit azariam: azarias
genuit helles ⁊ helles genuit eleaſa: ele-
aſa genuit ſiſamoi: ſiſamoi genuit ſellū:
ſellum genuit icamiā: icamiā autē ge-
nuit eliſama. Filij autē caleb fratris ie-
ramehel: meſa primogenit⁹ ei⁹ ipſe eſt pater
ziph filij mareſa patris hebrō. Porro fi-
F lij hebrō: chore ⁊ taphua ⁊ recē ⁊ ſamma:
ſamma autē genuit raā patrē hieraachaā
et recem genuit ſemmei. Filius ſemmei
maon: ⁊ maon pater bethſur. Ephat autē
concubina caleb peperit aram et muſa
et gezeo. Porro arā genuit iezen. Filij au
tem iahaddai: regō ⁊ ioathan ⁊ geſan et
phalech ⁊ epha ⁊ ſaaph. Concubina ca-
leb maacha peperit ſaber ⁊ tharana. Ge-
nuit autem ſaaph pater madmena. Sue
patrem machbena ⁊ patrem gabaa. Fi-
lia vero caleb fuit axa. Hi erant filij caleb
filij hur. primogeniti ephrata: ſobal pa-
ter cariathiarim: ſalma pater bethleē: ariph

pater bethgader. Fuerunt autē filij ſobal Iob.15.b
patris cariathiarim: qui diuidebat dimidium Iud.1.c
requietionū: ⁊ de cognatione cariathiarim A
iethrei: ⁊ aphuthei ⁊ ſemethei ⁊ maſerei.
Ex his egreſſi ſunt ſaraite ⁊ eſthaolite fi-
lij ſalma patris bethleem: ⁊ nethophati co
rone dom⁹ ioab: ⁊ dimidiū requietionis ſa-
rai. Cognationes quoque ſcribarū habitātium
in iabes: canētes atqȝ reſonātes: ⁊ in ta-
bernaculis cōmorantes. Hi ſunt cinei qui
venerunt de calore patris domus rechab.

¶ C. S. De dauid ⁊ regibus iuda: ⁊ primo de his qui nati ſunt dauid in hebron: ſcdo de his qui nati ſunt in hieruſalē: de roboam filio ſalomonis: et de omnibus regibus iuda ⁊ filijs et filiabus eorum. Capitulum .iij.

David vero hos habuit
filios qui ei nati ſunt in 2.reg.3.a
hebron. Primogenitū
ammon ex achinoem
iezraelitide: ſcdm danielem
de abigail carmeliti-
de: tertium abſalō filiū
maacha filie ✠ tholo- alr + tholo
mei regis ✠ geſſur: quartū adoniā filium mai vel to
agith: quintū ſaphaciā ex abital: ſextū mei.
iethraā de egla vxore ſua. Sex ergo nati alr + geſ
ſunt ei in hebrō vbi regnauit ſeptē annis ſur vel geſ
⁊ ſex mēſibus. Triginta autē ⁊ trib⁹ an- ſuri.
nis regnauit in hierlm. Porro in hieru-
ſalem nati ſunt ei filij: ſimmaa et ſobab B
nathan ⁊ ſalomō: quattuor de bethſabee
⁊ filia ✠ amihel. Iebaar quoque ⁊ eliſua alr + ammi
⁊ eliphaleth ⁊ noge: et napheg ⁊ iaphie:
necnon eliſama et eliade et eliphaleg:
nouem. Omnes hi filij dauid abſqȝ filijs
concubinarū: habueruntqȝ ſororem tha-
mar. Filius aūt ſalomonis roboā: cuius Ozia.1.a
abia filius genuit aſa. De hoc quoque natus
eſt ioſaphat pater ioram: qui iorā genuit C
oziā: ex quo ortus eſt ioas: et huius ama
ſias filius genuit azariam. Porro azarie
filius ioathā procreauit achaz patrē eze-
chie: de quo nat⁹ eſt manaſſes: ſed ⁊ ma-
naſſes genuit amon patrē ioſie. Filij au
tem ioſie fuerūt primogenitus iohannā
ſcdo ioachim: tertius ſedechias quartus
ſellum. De ioachim natus eſt iechonias
et ſedechias. Filij iechonie fuerunt: aſir:
ſalathiel: melchirā: phadaia: ſenneſer. et
iecemia: ſama ⁊ nadabia. De phadaia or- Ozia.1.de
ti ſunt zorobabel et ſemei zorobabel ge- D
nuit moſollā: ananiā ⁊ ſalumith ſororem
eorum: aſaban quoque ⁊ obol ⁊ barachiam et
aſadiā ioſabeſeth quinqȝ. Filius aūt ana
nie phaltias pater ieſeie: cuius fili⁹ ra-

phala. Huius quoqꝫ filius aruā: de quo natus eſt obdia: cui⁹ fili⁹ fuit ſechenias. Filius ſechenie: ſemeia: cui⁹ filij art⁹ et iegal ⁊ baria ⁊ naaria ⁊ ſaphat ⁊ ſeſa: ſex numero. Fili⁹ naarie elioenai et ezechias et ezricā tres. Filius elioenai odia ⁊ heliaſub et pheleia et accub ⁊ iohannā et dalaia et anan: ſeptem.

¶ C.S. De generationib⁹ iude ⁊ oratione iabes: de filijs ſymeon: qui percuſſerunt reliquias amalech. Capitulū. iiij.

A Filij iuda: phares eſrō et charmi et hur et ſobal. Raia vero fili⁹ ſobal genuit gaad: de ꝙ nati ſunt achimai et laed. He generationes ſaratbi. Iſta ꝗ̄ ſtirps etbā: iezrael et ieſema et iedebos. Nomen ꝗ̄ ſororis eoꝝ aſalel phunt. Phunuel aūt pater gedor: ⁊ eſer pater oſa. Iſti ſunt filij hur primogeniti ephrata pr̄is bethleē. Aſſur vero pr̄is thecue
B erāt due vxores: alaa ⁊ naara. Peperit aūt ei naara ooẓā et epher ⁊ themā ⁊ aſtari: iſti ſunt filij naara. Porro filij alaa ſaret iſaar et ethnā. Chus aūt genuit anob et ſobobn: ⁊ cognationem abarel filij arū. Fuit aūt iabes incly⁹ pre fratribus ſuis et mater ei⁹ vocauit nomē illi⁹ iabes dicēs: qꝛ peperi eū in dolore. Inuocauit vero iabes deū iſrael dicēs. Si bn̄dicēs bn̄dixeris mihi ⁊ dilataueris terminos meos ⁊ fuerit manus tua mecū: ⁊ feceris me a malicia nō opprimi: ⁊ preſtitit deus ꝙ precatus
C eſt. Caleb autē frater ſuus genuit machir. ꝙ fuit pr̄ eſthon. Porro eſthō genuit bethrapha ⁊ pheſſe ⁊ thena patrem vrbis naas: hi ſunt viri recha. Filij autē ſcenē othoniel: ⁊ ſaraia. Porro filij othoniel: athaat ⁊ maonathi. Maonathi genuit ophra. Saraias aūt genuit ioab patrē vallis artificū. Ibi ꝗ̄ppe artifices erāt. Filij vero caleb filij iephone: hir et hela et nahē. Filij ꝗ̄ hela: cenē: filij ꝗ̄ ialelel ziph ⁊ zipha teria et aſrael. Et filij ezra: iether ⁊ mereth et epher ⁊ ialō. Genuitqꝫ mariam ⁊ ſammai et ieſba patrē eſthamo.
D Vxor ꝗ̄ ei⁹ iudaia peperit iareth patrē gedor ⁊ heber patrē zocho: ⁊ iehutiel patrē zanoa. Hi aūt filij bethie filie pharaonis: quā accepit mered: ⁊ filij vxoris odaie ſororis nahā pr̄is ceila: charmi ⁊ eſthamo ꝙ fuit de machati. Filij quoqꝫ ſimon amon ⁊ rinna. Fili⁹ anā ethilō: ⁊ filij gieſi: zoeth ⁊ bēzoeth. Filij ſela filij iuda: her pater lecha: ⁊ laada pater mareſa et cognatiōes dom⁹ operantiū byſſuz in domo iuramenti: ⁊ ꝗ̄ ſtare fecit ſolē: viriqꝫ mēdacij ⁊ ſecurus: ⁊ incedēs ꝗ̄ principes fuerūt in moab: ⁊ que reuerſe ſunt in lehem. Hec aūt verba vetera. Hi ſunt figuli habitantes in plantationibus et in ſepibus apud reges in operibus eius: commorātiqꝫ ſunt ibi. Filij ſymeon: namuel ⁊ iamin: iarib: zara: ſaul. Sellum filius
E eius mabſam filius eius maſma filius eius. Filij maſma: amuhel filius ei⁹ zachur filius eius ſemmei filius eius. Filij ſemmei ſedecim et filie ſex. Fratres autem eius non habuerūt filios multos vniuerſa cognatio non potuit adequare ſummam filiorum iuda. Habitauerunt autem in berſabee ⁊ molada et haſarſual et in balaa ⁊ in aſom ⁊ in tholad ⁊ in batuel et in horma ⁊ in ſicelech et in beth marchaboth et in aſar ſuſim ⁊ in beth
F berai et in ſaarim. He ciuitates eorū vſqꝫ ad regem dauid. Ville quoqꝫ eoruz ethā et aen: remmon et thocem et aſan: ciuitates quinqꝫ. Et vniuerſi viculi eorum per circuitum ciuitatum iſtarum vſqꝫ ad baal. Hec eſt habitatio eorum et ſedium diſtributio. Moſobab quoqꝫ ⁊ iemlech et ioſa filius amaſie et iohel hieu fili⁹ ioſabie filij ſaraie filij aſihel et elioenai et iacoba et iſuaia et aſaia et adhihel et iſmihel et banaia: zira quoqꝫ filius ſephei filij allō. filij idaia: filij ſemri: filij ſamaia. Iſti ſunt nominati principes in cognationibus ſuis: et in domo affinitatū ſuarum multiplicati ſunt vehementer. Et profecti ſunt vt ingrederentur in gador vſqꝫ ad orientē vallis: ⁊ vt quererent paſcua
G gregibus ſuis. Inueneruntqꝫ paſcuas vberes ⁊ valde bonas in terram latiſſimam et quietem et fertilem: in qua ante habitauerant de ſtirpe cham. Hi ergo venerunt quos ſupra deſcripſimus nominatim in diebus ezechie regis iuda: ⁊ percuſſerunt tabernacula eorum et habitatores qui inuenti fuerant ibi: ⁊ deleuerunt eos vſqꝫ in preſentem diem habitaueruntqꝫ pro eis: quoniam vberrimas paſcuas ibidem repperetunt. De filijs quoqꝫ ſymeon abierunt in montem ſeir viri quingenti habentes principes: phaltiam et naariā et raphiā ⁊ ozihel filios ieſi: et percuſſerūt reliquias qui euadere potuerant amalechitarum: ⁊ habitauerunt

ſoi pro eis vſq; ad diem hanc.

¶ C.S. De ruben primogenito iſraelis: ⁊ de filijs eius: p̄mogenita nō ſunt data rubē: q2 aſcēdit cubile p̄ris ſui: ſ; filijs ioſeph ſunt data: de filijs gad ⁊ dimidie tribus manaſſe: q̄ percuſſerūt agarenos. de captiuitate illarū tribuū ſc; ruben ⁊ gad ⁊c. ⁊ filiorū eius. Capitulum. v.

A
gen. 46. b.
exo. 6. b.
Filij ergo ruben p̄mogeniti iſrael: ipſe ẽ q̄ fuit primogenitus eius: ſed cū violaſſet thorū patris ſui: data ſunt primogenita eius filijs ioſeph filij iſrl̄: ⁊ non ē ille reputatus ī p̄mogenitū. Porro iudas qui erat fortiſſimus inter fratres ſuos de ſtirpe eius principes germinati ſunt: primogenita aūt reputata ſunt ioſeph. Filij ergo ruben primogeniti iſ-
Nu. 26. a. rael enoch et vallu eſrom ⁊ charmi. Filij iobel: ſamara filius eius: gog filius eius: ſemmei filius eius: micha filius eius: recbia filius eius: baal filius eius: beera filius eius quē captiuū duxit theglatphalaſar rex aſſyriorū: ⁊ fuit princeps ī tribu ruben. Fratres autē eius et vniuerſa cognatio eius qn̄ numerabant̄ p familias ſuas habuerūt principes iehihel ⁊ zachariā. Porro bala filius azā filij ſāma filij iobel ipſe habitauit in aroer vſq; ad ne-
B bo ⁊ beelmeon. Cōtra orientalē q̄; plagā habitauit vſq; ad introitū heremi et flumē euphratē. Multū q̄ppe iumentorum numerū poſſidebant in terra galaad. In diebus aūt ſaul p̄liati ſunt ꝯ agarenos: ⁊ interfecerūt illos habitaueruntq; p eis in tabernaculis eorū in oī plaga q̄ reſpicit ad orientē galaad. Filij vero gad e regione eorū habitauerūt in terra baſan vſq; ſelcha: iobel ī capite ⁊ ſephā ſecūdus ſanai aūt ⁊ ſaphat in baſan: fratres vero eorū ſm̄ domos cognationū ſuarum michael ⁊ moſollā et ſebe et iore et iachā et zie et heber ſeptē. Hi filij abihail filij huri filij iara filij galaad filij michael filij ieſeſi filij geddo filij huz. Fratres q̄; filij abdihel filij guni: principes domus in familijs ſuis: et habitauerūt in galaad ⁊ in baſan et in viculis eius ⁊ in cūctis ſub-
C urbanis ſaron vſq; ad terminos. Omnes hi numerati ſunt ī dieb9 ioatā regis iuda ⁊ in diebus hieroboā regis iſrl̄ filij ruben et gad ⁊ dimidie tribus manaſſe: viri bellatores: ſcuta portantes ⁊ gladios et tēdētes arcū: eruditiq; ad p̄lia quadraginta quattuor milia: ⁊ ſeptingenti ſexaginta procedentes ad pugnā: dimicauerūt̄ cōtra agareuos. Ituręi vero et naphis et nodab p̄buerūt eis auxilium. Traditiq; ſunt in manus eorū agareni ⁊ vniuerſi q̄ fuerāt cū eis: q2 deum inuocauerunt cū̄ prelīarētur: et exaudiuit eos eo q; credidiſſent in eū. Ceperuntq; oīa q̄ poſſederant camelorū q̄nquaginta milia: ⁊ ouiū ducēta quinquaginta milia: aſinos duo
D milia: et aīas hoīm centum milia. Vulnerati autē multi corruerunt. Fuit enim bellum dn̄i. Habitaueruntq; pro eis vſq; ad tranſmigrationē. Filij quoq; dimidie trib9 manaſſe poſſederunt terrā a finib9 baſan vſq; baal: hermon et ſanir ⁊ mōtē hermon. Ingens quippe numerus erat. Et hi fuerant principes domus cognationis eorū: epher ieſi et helihel: ezrihel et hieremia et odoia et iedihel viri fortiſſimi et potētes et nomīati duces in familijs ſuis. Reliquerūt aūt deū patrū ſuorū: et fornicati ſunt poſt deos populorū terre quos abſtulit dn̄s corā eis: et ſuſcitauit deus iſrl̄ ſpm̄ phul regis aſſyriorū: et ſpiritū theglathphalaſar regis aſſur: et abſtulit rubē et gad ⁊ dimidiā tribum manaſſe: ⁊ adduxit eos in ale ⁊ ī habor ⁊ ara et fluuium gozā vſq; ad diem hāc.

¶ C.S. De filijs leui qui fuerūt cantores ⁊ de his q̄ adolebāt incenſum: ⁊ de vrbib9 filiorū leui quas habuerūt et ſingulis tribub9 filiorū iſrl̄ et que ciuitates refugij fuerunt. Caplm. vj.

A Filij leui: gerſon: caath: et merari. Filij caath: amram iſaar: hebron et ozihel. Filij amram: aaron moyſes ⁊ maria. Filij aaron nadab ⁊ abiu eleazar et ithamar. Eleazar genuit phinees: et phinees genuit abiſue: abiſue vero genuit bocci: et bocci genuit ozi: ozi genuit zaraiam: et zaraias genuit meraioth. Porro meraioth genuit amariam: et amarias genuit achitob: achitob genuit ſadoch: et ſadoch genuit achimaas: achimaas genuit azariam: azarias genuit iohanā: iohāna genuit azariā: ipſe eſt q̄ ſacerdotio functus eſt in domo quā edificauit ſalomon in hieruſalē. Genuit autē azarias amariā: et amarias genuit achitob: achitob genuit ſadoch: ⁊ ſadoch genuit ſellum: ſellum genuit helchiam: et helchias genuit azariā: azarias genuit
B zaraiā: et zaraias genuit ioſedech. Porro ioſedech egreſſus eſt qn̄ tranſtulit dn̄s iu-

dam et hieruſalem per manus nabu-
chodonoſor. Filij ergo leui. gerſon ca-
ath et merari. Et hec nomina filiorum
gerſon: lobni ⁊ ſemei. Filij caath: et amrā
et iſaar et hebron et oziheli. Filij merari:
mooli et muſi. He autem generationes
leui ſm̄ familias eorum. Gerſon lobni
filius eius: iaath filius eius: zamma
filius eius ioaa filius eius: addo filius
eius: ſara filius eius: iethrai filius eius.
Filij caath aminadab filius eius: chore
filius eius: aſir filius eius: helchana fi-
lius eius: abiaſaph filius eius: aſir filius
eius: caath filius eius: vriel filius eius:
ozias filius eius: ſaul filius eius. Filij
helchana: amaſai et achimoth et helcha
na. Filij helchana: ſaphai filius eius:
naath filius eius: heliab filius eius: hie-
C roboam filius eius: helchana filius eiꝰ.
Filij ſamuel primogenitꝰ vaſſeni et abia
Filij autem merari mooliꝰ: lobeni filius
eius: ſemei filius eius: oza filius eius:
ſamaa filius eius: aggia filius eius: aſia
filius eius. Iſti ſunt quos conſtituit da
uid ſuper cantores domus domini: ex
quo collocata eſt arca et miniſtrabāt co
ram tabernaculo teſtimonij canentes
donec edificaret ſalomon domum domi
ni in hieruſalem. Stabant autem iuxta
ordinem ſuum in miniſterio. Hi vero
qui aſſiſtebant cum filijs ſuis de filijs
caath: heman cantor filij iohel filij ſa-
muel: filij helchana: filij ieroam: filij he-
liel: filij thou: filij ſuph: filij helchana
filij iohel: filij maath: filij amaſai: filij
helchana: filij iohel: filij azarie: filij ſo
phonie: filij thaath: filij aſir: filij abia-
ſaph: filij choree: filij iſaar: filij caath
filij leui: filij iſrael: et fratres eius aſaph
qui ſtabat a dextris eius. aſaph filius ba
rachie: filij ſamaa: filij michael: filij ba
ſaie: filij melchie: filij athanai: filij za
ra: filij adaia: filij ethā: filij zamma: fi
D lij ſemei: filij geth: filij gerſon: filij leui.
Filij autem merari fratres eorum ad ſi-
niſtram ethā: filij chuſi: filij abdi: filij
maloch: filij azabie: filij amaſie: filij hel-
chie: filij amaſai: filij bonni: filij ſomer:
filij mooli: filij muſi: filij merari: filij le-
ui. Fratres quoq; eorum leuite qui ordi-
nati ſunt in cunctum miniſterium taber
naculi domus domini. Aarō vero et filij
eius adolebant incēſum ſuper altare ho
locauſti et ſuper altare thymiamatis in
omne opus ſancti ſctōꝝ: ⁊ vt precarētur
pro iſrael iuxta oīa que ꝓceperat moyſes
ſeruus dei. Hi ſunt autem filij aaron:
Eleazar filiꝰ eiꝰ: phinees filiꝰ eiꝰ: abiſue
filius eius: bocci filius eius: ozi filius eiꝰ
zaraia filius eius: meraioth filius eius:
amaria filius eius: achitob filius eius:
ſadoch filius eius: achimas filius eius.
Et hec habitacula eorum per vicos atq;
confinia filiorum: ſcȝ aaron iuxta cogna
tiones caathitarū. Ipſis em̄ ſorte conti-
gerant. Dederūt igitur eis hebron in ter
ra iuda ⁊ ſuburbana eius per circuitum
agros autem ciuitatis et villas caleb fi-
lio iephone. Porro filijs aarō dederunt E
ciuitates ad confugiendum hebron et
lobna: ⁊ ſuburbana eius. Iether quoq;
et eſthemo cū ſuburbanis ſuis ſed ⁊ he-
lon ⁊ dabir cuȝ ſuburbanis ſuis aſan q̄ȝ
et bethſemes ⁊ ſuburbana eorum. De tri
bu autem beniamin gabee et ſuburbana
eius: et almath cum ſuburbanis ſuis:
anatoth quoq; cum ſuburbanis ſuis.
Omnes ciuitates tredecim cū ſuburba-
nis ſuis per cognationes ſuas. Filij autē
caath reſiduis de cognatione ſua dede-
runt ex dimidia tribu manaſſe in poſſeſ
ſionem vrbes decem. Porro filijs ger-
ſon per cognatiōes ſuas de tribu iſachar
et de tribu aſer et de tribu neptalim ⁊ de
tribu manaſſe in baſan vrbes tredecim.
Filijs autem merari per cognationes F
ſuas de tribu ruben et de tribu gad ⁊ de
tribu zabulon: dederunt ſorte ciuitates
duodecim. Dederunt quoq; filij iſrael
leuitis ciuitates et ſuburbana earum.
Dederuntq; per ſortem ex tribu filiorum
iuda: et ex tribu filiorum ſymeon: et ex tri
bu filiorum beniamin: vrbes has quas
vocauerunt nōibus ſuis: ⁊ his qui erant
de cognatione filiorū caath. Fueruntq;
ciuitates in terminis eorum de tribu
ephraim. Dederūt ergo eis vrbes ad con
fugiendum: ſichem cū ſuburbanis ſuis
in mōte ephraim: ⁊ gazer cum ſuburba-
nis ſuis hicmaā q̄ȝ cuȝ ſuburbanis ſuis
et bethoron ſimiliter: necnon et helon
cum ſuburbanis ſuis: et gethremō in eū
dem modū. Porro et dimidia tribu ma-
naſſe: aner et ſuburbana eius: baalā et
ſuburbana eius. His videlicet qui de co-
gnatione filiorum caath reliqui erant. G
Filijs aūt gerſon de cognatione dimidie
tribus manaſſe gaulō in baſan et ſubur
bana eiꝰ: ⁊ aſtaroth cū ſuburbanis ſuis.
De tribu iſachar: cedes ⁊ ſuburbana eiꝰ
et debereth cū ſuburbanis ſuis: ramoth
q̄ȝ ⁊ ſuburbana eiꝰ: ⁊ anē cū ſuburbanis

ſuis: de tribu vero aſer: maſal cum ſubur
banis ſuis et abdon ſimiliter aſach q̃ et
ſuburbana eiꝰ roob cũ ſuburbanis ſuis.
Porro de tribu neptalim cedes in galilea
et ſuburbana eiꝰ: amõ cum ſuburbanis
ſuis: et cariathiari ⁊ ſuburbana eiꝰ. Filijs
aũt merari reſiduis de tribu zabulõ: rem
mono et ſuburbana eius: ⁊ thabor cum
ſuburbanis ſuis. Trãs iordanẽ q̃ et ad
uerſo hiericho õtra orietẽ iordanis de tri
bu rubẽ: boſor in ſolitudine cũ ſuburba-
nis ſuis: et iaſſa cũ ſuburbanis ſuis: ca-
demoth q̃ ⁊ ſuburbana eius: ⁊ mipha-
at cũ ſuburbanis ſuis. Necnon de tribu
gad: ramoth in galaad ⁊ ſuburbana eiꝰ ⁊
manaim cũ ſuburbanis ſuis: ſʒ ⁊ eſebon
cũ ſuburbanis ſuis: ⁊ ieſer cũ ſuburba-
nis ſuis.

¶ C.S. De filiis iſachar ⁊ beniamin ⁊ neptalim
⁊ manaſſe ⁊ ephraim: aſer. Capitulum.vii.

A
gen.46.b. Porro filiĩ iſachar: thola
phua: iaſub: ⁊ ſãrã quat
tuor. Filij thola: ozi et ra
phaia ⁊ hieriel ⁊ iema
chi et iebſeʒ et ſamuel.
principes p domus co-
gnationũ ſuarũ. De ſtir
pe thola viri fortiſſimi
numerati ſunt in diebꝰ dauid viginti duo
milia ſexcẽti. Filij ozi: iſrahia de quo na-
ti ſunt michael ⁊ obadia ⁊ iohel ⁊ ieſia
quinq̃: oẽs principes cũ eis p familias
et populos ſuos accincti ad prelium viri
fortiſſimi triginta ⁊ ſex milia. Multas
B autem habuerũt vxores ⁊ filios. Fratres
quoq̃ eoꝝ per omnẽ cognationẽ iſachar
robuſtiſſimi ad pugnandum octoginta
ſeptem milia numerati ſunt. Filij beia-
min: bale ⁊ bochor ⁊ iadihel tres. Filij ba
le: eſbõ ⁊ ozi ⁊ ozihel ⁊ hierimoth ⁊ vrai:
quinq̃ principes familiarũ: ⁊ ad pugnã
dum robuſtiſſimi. Numerus aũt eorum
viginti duo milia et triginta quattuor.
Porro filij bochor: ʒãmira ⁊ ioas et elie
ʒer et elioenai et amri et hierimot ⁊ abia
et anathoh ⁊ almathã: omnes hi filij bo
chor. Numerati ſunt autem per familias
ſuas principes cognationũ ſuarũ ad bel
la fortiſſimi viginti milia ⁊ ducẽti. Porro
C filij iadihel: balã. Filij autẽ balã: hiebus
et beniamin et aoth ⁊ chanana et iothã
et tharſis ⁊ ahiſaar. Omnes hi filij ia-
dihel principes cognationum ſuarũ viri
fortiſſimi decẽ ⁊ ſeptem milia et ducenti
ad prelium pcedentes. Sephan q̃ ⁊ ha
phã filij hir ⁊ aſim filij aher. Filij autem
neptalim: iaſihel et guni ⁊ aſer ⁊ ſellũ fi-
lij bala. Porro filius manaſſe eſrihel: cõ
cubina q̃ eius ſcira peperit machir patrẽ
galaad. Machir autem accepit vxores fi
lijs ſuis happhiʒ ⁊ ſephã: et habuit ſoro-
rẽ noĩe maacha: Nomẽ aũt ſcõi ſalpha-
D at. Nateq̃ ſunt ſalphaat filie: et peperit
maacha vxor machir filiũ vocauitq̃ no-
mẽ eiꝰ phares. Porro nomẽ fratris eius
ʒares ⁊ filij eiꝰ vlã ⁊ recẽ filiꝰ autẽ vlam
badã. Hi ſunt filij galaad: filij machir:
filij manaſſe. Soror aũt eius regina: pe-
perit virũ decor: ⁊ abieʒer ⁊ moola. Erãt
aũt filij ſemida: ahim et ſechem et leci ⁊
aniam. Filij autẽ ephraim ſuthala: ba
reth filius eiꝰ: thaad filius eiꝰ: ⁊ elada fi
lius eiꝰ thaad filius eius: ⁊ huius filius
ʒabad: ⁊ huiꝰ filiꝰ ſuthala: ⁊ huiꝰ filius
eʒer et elad. Occiderũt aũt eos viri geth
indigene: qui deſcenderant vt inuaderent
E poſſeſſiões eoꝝ. Luxit igiẽ ephraim pater
eoꝝ multis diebus: et venerũt fratres eiꝰ
vt cõſolarentur eum. Ingreſſuſq̃ eſt ad
vxorẽ ſuã: q̃ cõcepit ⁊ peperit filiũ: ⁊ vo-
cauit nomẽ eius beria: eo q̃ in malis do
mus eiꝰ ortus eſſet: filia aũt eius fuit ſa
ra: que edificauit bethoron inferiorem ⁊
ſuperiorem ⁊ oʒẽſara. Porro filiꝰ eiꝰ ra-
pha ⁊ reſeph ⁊ thale de quo natꝰ eſt thaã
qui genuit laadon. Huiꝰ q̃ filiꝰ ammiud
qui genuit eliſama: de quo ortꝰ eſt nun:
F qui habuit filiũ ioſue. Poſſeſſio autẽ eo-
rũ et habitatio bethel cũ filiabus ſuis: ⁊
cõtra orientẽ noorã ad occidẽtalẽ plagam
gaʒer filie eius. Sichẽ q̃ cũ filiabꝰ ſuis
vſq̃ ad aza ⁊ filiabus eius. Iuxta filios
q̃ manaſſe bethſã ⁊ filias eius thanath ⁊
filias eius mageddo ⁊ filias eius: dor et
filias eius. In his habitauerunt filij io
ſeph: filij iſrael. Filij aſer iomna ⁊ ieſua
et ieſui ⁊ baria: ⁊ ſara ſoror eorum. Filij
G autem baria: heber et melchiel. Ipſe eſt
pater barʒaith. heber aũt genuit iephlat
et ſomer et iotham ⁊ ſuaa ſororẽ eoꝝ. Fi-
lie iephlat: phoſech et chamaal ⁊ aſoph
hi filij iephlat. Porro filij ſomer: ahi et
roaga ⁊ ieba ⁊ arã. Filij autem helẽ fra
tris eius ſupha ⁊ iemna ⁊ ſelles ⁊ amal.
Filij ſupha: ſue arnapher et ſual et beri
et iãra: boſor et odor ⁊ ſama et ſaluſa et
iethram et bera. Filij gether: iephone ⁊
phaſpha et ara. Filij autem ola: arec et
anihel ⁊ reſia. Omnes hi filij aſer princi
pes cognationũ electi atq̃ fortiſſimi du-
ces ducũ. Numerus autẽ eoꝝ etatis que 5
apta eſſet ad bellum: viginti ſex milia.

¶ L.S. De generationibus beniamin: qualiter quæ ſupra nominantur hic nominantur. Capi.viij.

A BEniamin autẽ genuit
bale primogenitũ ſuũ
aſbal ſcðm: abara ter
tium: noaba quartũ: et
rapha quintũ. Fuerũt
que filij bale: addoar et
gera et abiud: abiſue que
que et nemã: et haoc ſed
et gera et ſephupham et vrã. Hi ſunt filij
ahod: principes cognationum habitãtiũ
in gabaa: qui tranſlati ſunt in manath.
Naamã autem et achia et gera: ipſe tran
ſtulit eos: et genuit oza et abiud. Porro ſa
rahim genuit in regione moab: poſtq̃ di
miſit vſim et bara vxores ſuas. Genuit au
tẽ de edes vxore ſua iobab et ſebia et mo
ſa et melcon: hiecbus que et ſethia et mar
math. Hi ſũt filij eius principes in fami
B liis ſuis. Mehuſim vero genuit achitob
et elphaal. Porro filij elphaal: heber et mi
ſaam et ſamade: hic edificauit ono et loth
et filias eius. Bara autem et ſama prin
cipes cognationum habitantiũ in abia
lon. Hi fugauerunt habitatores geth. Et
haio et ſeſac et hierimoth et zabadia et
arod et heder: michael que et ieſpha et ioaa
filij baria. Et zabadia et maſollã et ezeci
et heber et eſamari et ieſlia et iobab filij
elphaal: et iacim et zechri et ſabdi et elioe
nai et ſelethai et beliel et adaia et baraia
C et ſamrath filij ſemei. Et ieſpham et he
ber et heliel et abdon et zechri et banã et
anania et allã et anathothia et iephdai
da et phanuel filij ſeſac: et ſamzari et ſo
oria et otholia et ierſia et helia et zechri:
filij ierohã. Hi patriarche et cognationum
principes qui habitauerũt in hieruſalẽ.
i.9.c. In gabaon autẽ habitauerũt abigabaon
et nomẽ vxoris eius maacha: filiuſque eius
primogenitus abdon et ſur et cis et baal et
nadab: gedur que et abio et zacher et macel
loth: et macelloth genuit ſamaa. Habita
ueruntque ex aduerſo fratrum ſuorum in
hieruſalẽ cum fratribus ſuis. Ner autẽ ge
i.reg.9.a. nuit cis et cis genuit ſaul. Porro ſaul ge
D nuit ionathan et melchiſue et abinadab et
iſbaal. Filius autem ionathã miribaal et
miribaal genuit micha. Filij micha: phi
ton et melech et thara et abaz et abaam
genuit ioada: et ioada genuit almoth et
aſmoth et zamri. Porro zãri genuit moo
ſa et mooſa genuit baana: cuius filius fuit
raphaia de quo ortus eſt elaſa: qui genuit
eſa. Porro aſel ſex filij fuerunt his nomi
nibus: ezricã: bochru: hiſmael: ſaria: obdia
et anan: oẽs hi filij aſel. Filij autẽ eſech
fratris eius vlã primogenitus: et hus ſcðs
et elphaleth tertius. Fueruntque filij vlã vi
ri robuſtiſſimi: et magno robore tendẽtes
arcum: et multos habentes filios ac ne
potes vſque ad centũ quinquaginta. Om
nes hi filij beniamin.

¶ L.S. De ſacerdotibus et leuitis: et officiis eo
et generatiõe ſaul et filiorum eius. Capitu.ix.

VNiuerſus ergo iſrael di A
numeratus eſt: et ſum
ma eorum ſcripta eſt in li
bro regum iſrael et iuda
tranſlatique ſunt in ba
bylonẽ propter delictum
ſuum. Qui autem ha
bitauerũt primi in poſ
ſeſſionibus et in vrbibus ſuis iſrael: et ſa
cerdotes et leuite et nathinnei: commo
rati ſunt in hieruſalem de filiis iuda et de
filiis beniamin. De filiis quoque ephraim
et manaſſe: othei filius amiud: filius am
ri: filij omrai: filij bonni. De filiis phares
filij iuda: et de ſiloni: aſaia primogenitus
et filij eius. De filiis autem ſara: iehuel et
fratres eorum ſexcenti nonaginta. Por B
ro de filiis beniamin: ſalo filius moſollã
filij oduia: filij aſana et labana: filius
ieroam et hela filij ozi filius mochori et
moſollam: filius ſaphacie filij rahuel filij
iebanie: et fratres eorũ per familias ſuas
nongenti quinquaginta ſex. Omnes hi
principes cognationum per domos pa
trum ſuorum. De ſacerdotibus autem ie
data: ioiarib et iachim azarias que filius hel
chie filij moſollam filij ſadoch filij mara
ioth: filij achitob: pontifex domus dei. Por
ro adaias filius ierohã filij phaſor filij mel
chia: et maaſia filius adihel filij iezra filij
moſollam filij moſollamoth filij emmer
fratres quoque eorum principes per fami
lias ſuas: mille ſeptingenti ſexaginta for
tiſſimi robore ad faciẽdum opus miniſte C
rij in domum dei. De leuitis autem ſeme
ia filius aſſub et filij ezricã filij aſebia de
filiis merari. Bacbacbar que carpentarius
et galal et mathania filius micha filij ze
chri filij aſaph: et obdias filius ſemeie fi
lij galal filij idithum: et barachia filius aſa
filij helcana: qui habitauit in atriis netho
phati. Ianitores autem ſellum et achub et
thelmon et ahimã: et frater eorum ſellum
princeps vſque ad illud tempus in porta

regis vlaiſſim ad orientem obſeruabant
per vices ſuas de filijs leui. Sellū vero
filius chore filij abiaſaph filij chore cū
fratrib⁹ ſuis et domo patris ſui. Hi ſunt
chorite ſuper opera miniſterij cuſtodes
veſtibulorum tabernaculi et familie co-
rum per vices caſtrorum domini cuſto-
dientes introitum. Phinees autem fi-
lius eleazar erat dux eorum coram domi
b no. Porro zacharias filius moſollamia
ianitor porte tabernaculi teſtimonij.
Oēs hi electi in oſtiarios per portas du
cēti duodecim: et deſcripti in villis pro-
prijs: quos ꝯſtituerūt dauid ⁊ ſamuel: vi
dētes in fide ſua tā ipoſ ꝙ filios eorum
in oſtijs domus dñi ⁊ in tabernaculo vici
bus ſuis. Per quatuor ventos erant oſtia
rij: id ē ad orientē ⁊ ad occidētē ⁊ ad aq
lonē ⁊ ad auſtrum. Fratres autem eorū
in viculis morabantur: ⁊ veniebant ī ſab
batis ſuis de tempore vſq; ad tempus.
His quattuor leuitis credit⁹ erat omnis
numerus ianitorum: et erant ſuper exe-
c dras et theſauros domus domini. Per
gyrum ꝙ; templi dñi morabantur ī cuſto
dijs ſuis vt cū tēps fuiſſet: ipſi mane ape-
rirent fores. De eoꝝ grege erant ⁊ ſup va
ſa miniſterij: ad numerum enim ⁊ infere
bantur vaſa ⁊ efferebantur. De ipſis et ꝗ
credita habebāt vtenſilia ſanctuarij pre
erant ſimile et vino ⁊ oleo et thuri et aro
matibus. Filij aūt ſacerdotum vnguen-
ta et aromatibus conficiebant. Et ma-
thatias leuites: primogenitus ſellū cho
rite prefectus erat eorum que in ſartagi
ne frigebātur. Porro de filijs chaath fra
tribus eorum ſuper panes erant propoſi
tionis vt ſemper nouos per ſingula ſab
f bata prepararent. Hi ſunt principes can
torum per familias leuitarum: qui in exe
dris morabantur: ita vt die ac nocte iugi
ter ſuo miniſterio deſeruirēt. Capita leui
tarum per familias ſuas principes man
8.a.c. ſerunt in hieruſalem. In gabaon aūt cō
morati ſunt pater gabaon: iabihel: et no
men vxoris eius maacha. Filius primo
genitus ei⁹ abdon et ſur et cis et baal et
ner et nadab: gedor quoq; et achio et za
charias et macelloth. Porro macelloth
genuit ſemmaan. Iſti habitauerunt e re
d gione fratrum ſuorum in hieruſalē cum
Als ⁊ amis fratribus ſuis. Ner aūt genuit cis: ⁊ cis
nadab. genuit ſaul: ⁊ ſaul genuit ionathā ⁊ mel
chiſue et abinadab ⁊ hiſbaal. Filius aūt
ionathan mirabaal: et mirabaal genuit
micha. Porro filij micha phiton et me
lech ⁊ thara ⁊ ahaz. Ahaz aūt genuit iara
⁊ iara genuit alamath ⁊ aſmoth ⁊ zamri
zamri aūt genuit mooſa: mooſa vero ge
nuit baana: cuius filius raphaia genuit
elaſa: de quo ortus ē aſel. Porro aſel ſex
filios habuit his noīb⁹ ezrichā bochru:
hiſmael: ſaria: obdia: anā: hi ſūt filij aſel
¶ C. X. De bello in quo occiſus eſt ſaul: de am-
putatione capitis ⁊ ſepultura eius et cauſa nee
cis eius. Capitulum. x.

Philiſthijm aūt pugna- a
bāt contra iſrael: fuge 1.reg.31.a
runtq; filij iſrael pa-
leſtinos: et ceciderunt
vulnerati monte gel-
boe. Cūq; appropin-
quaſſent philiſtei pſe-
quentes ſaul et filios
eius: percuſſerunt ionathan ⁊ abinadab ⁊
melchiſue filios ſaul. Et aggrauatū eſt
prelium cōtra ſaul: inueneruntq; eū ſa-
gittarij: et vulnerauerunt iaculis. Et di
xit ſaul ad armigerum ſuum: Euagina Iudi.9.g.
gladium tuum et interfice me: ne forte 1.reg.31.b
veniant incircuncīſi iſti: et illudant mi b
hi. Noluit autem armiger eius hoc fa-
cere: timore perterritus. Arripuit ergo
ſaul enſem ⁊ irruit in eum. Qđ cū vidiſ-
ſet armiger ei⁹ videlicet mortuū eſſe ſaul
irruit etiā ipſe in gladium ſuū ⁊ mortu⁹
eſt. Interijt ergo ſaul et tres filij eius et
omnis domus illius pariter cōcidit. Qđ
cum vidiſſent viri iſrael qui habitabant
in campeſtribus: fugerunt ⁊ ſaul ac filijs
eius mortuis dereliquerunt vrbes ſuas:
⁊ huc illucq; diſpſi ſunt. Veneruntq; phi c
liſtijm ⁊ habitauerunt in eis. Die igitur
altero detrahentes philiſthijm ſpolia ceſo
rum inuenerunt ſaul et filios eius iacen
tes in monte gelboe. Cumq; ſpoliaſſent
eū: ⁊ amputaſſent caput: armiſq; nudaſ
ſent: miſerunt in terram ſuam vt circum
ferretur et oſtenderetur idolorū templis
⁊ populis. Arma autem eius conſecraue
runt in phano dei ſui: et caput affixerunt
in templo dagon. Hoc cū audiſſent viri
iabes galaad omnia ſcilicet que phili- d
ſthijm fecerant ſuper ſaul: conſurrexerūt
ſinguli virorum fortium: et tulerunt ca-
dauera ſaul ⁊ filiorum eius: attuleruntq;
ea in iabes ⁊ ſepelierunt oſſa eorū ſubter
quercum: ꝗ erat in iabes ⁊ ieiunauerūt
ſeptem diebus. Mortuus eſt ergo ſaul ꝓ
pter iniquitates ſuas: eo ꝙ preuaricatus
ſit mandatum dñi qđ preceperat: ⁊ non cu
ſtodierit illud: ſed inſuper etiā phitho-

nullam cõſuluerit: nec ſperauerit in dño
ꝓpter qḋ interfecit eum ⁊ trãſtulit regnũ
eius ad dauid filium iſai.

¶ Ca. xj. De unctiõe dd in regẽ in hebron: de hie
buſeis: de triginta fortiſſimis militibus dauid: ꝑ po
tẽtia ⁊ ſtrenuitate principum dauid. Cap. xj.

A Congregatus eſt igitur
2.reg.5.a omnis iſrl' ad dd in hebrõ
dicẽs. Os tuũ ſumus
et caro tua. Heri quoq;
⁊ nudiuſtertius cũ ad-
huc regnaret ſaul: tu
eras q̃ educebas ⁊ intro
ducebas iſrl'. Tibi enĩ
dixit dñs deus tu⁹. Tu paſces pp̃lz meũ
iſrael ⁊ tu eris princeps ſup eũ. Venerũt
ergo oẽs maiores natu iſrael ad regez in
hebron: ⁊ iniit dd cũ eis fedus corã dño.
Vnxeruntq; eũ regẽ ſup iſrl': iuxta ſermo
nẽ dñi quẽ locutus eſt in manu ſamuel.
Abiit q; dd et oẽs iſrl' in hierl'm. Hec eſt
hiebus vbi erãt iebuſei habitatores terre.
Dixeruntq; q̃ habitabãt in iebus ad dd.
B Non ingredieris huc. Porro dauid cepit
arcez ſion: q̄ eſt ciuitas dd: dixitq;. Oĩs q̃
ꝑcuſſerit iebuſeum in primis: erit prin-
ceps ⁊ dux. Aſcendit igit' prim⁹ ioab fili⁹
ſaruie ⁊ fact⁹ eſt princeps. Habitauit au
tem dd in arce: ⁊ idcirco appellata eſt ci-
uitas dauid. Edificauitq; vrbẽ in circui-
tu a mello vſq; ad gyrũ: ioab aũt reliqua
vrbis extruxit. Proficiebatq; dd vadens
⁊ creſcens: ⁊ dñs exercituum erat cũ eo.
Hi principes viroꝝ fortium dd qui adiu-
uerunt eum vt rex fieret ſuper oẽm iſrael
iuxta verbũ dñi qḋ locutus eſt ad iſrael.
C Et iſte numerus robuſtoꝝ dauid. Ieſbaã
fili⁹ achamoni princeps iter triginta. Iſte
leuauit haſtam ſuã ſup trecentos vulne
ratos vna vice. Et poſt eum eleazar fili⁹
patrui ei⁹ ahoites: qui erat inter tres po
tentes. Iſte fuit cũ dauid in aphesdomim
qñ philiſthijm congregati ſunt ad locum
illum in prelium. Et erat ager regionis
illius plenus hordeo: fugeratq; pp̃lus a
facie philiſtinoꝝ. Hic ſtetit in medio agri
⁊ defendit euz. Cumq; percuſſiſſet philiſ-
theos: dedit dñs ſalutẽ magnã pp̃lo ſuo.
Deſcenderunt aũt tres de triginta princi
pibus ad petrã in qua erat dauid ad ſpe-
luncam odollã: qñ philiſthijm fuerant ca-
ſtrametati in valle raphaim. Porro dd
D erat in preſidio: ⁊ ſtatio philiſtinoꝝ erat in
2.re.23.c bethleẽ. Deſiderauit igitur dauid aquam
et dixit. O ſi quis daret mihi aquaz de ci
ſterna bethleem q̄ eſt in porta. Tres ergo
iſti per media caſtra philiſtinorum ꝑrexe
runt ⁊ hauſerũt aquã de ciſterna bethleẽ
que erat in porta: et attulerunt ad dauid
vt biberet. Qui noluit: ſed magis libauit
illam domino: dicens. Abſit vt in conſpe
ctu dei mei hoc faciam: et ſanguinez iſto
rum virorum bibam: quia in periculo
animarum ſuarũ attulerunt mihi aquã.
Et ob hanc cauſam noluit bibere. Hec E
fecerunt tres robuſtiſſimi. Abiſai quoq;
frater ioab ipſe erat princeps triũ: et ipſe
leuauit haſtam ſuam contra trecentos
vulneratos: et ipſe erat inter tres nomi-
natiſſimus: inter tres ſecundus: inclyt⁹
et princeps eorum. Veruntamen vſq; ad
tres primos nõ peruenerat. Banaias fi-
lius ioiade viri robuſtiſſimi q̃ multa ope
ra perpetrarat de capſeel: ipſe percuſſit
duos ariel moab. Et ipſe deſcendit ⁊ in-
terfecit leonem in media ciſterna tempo
re niuis: et ipſe percuſſit virum egyptiũ:
cuius ſtatura erat quinq; cubitorum et
habebat lanceam vt liciatorium texẽtiũ.
Deſcendit igitur ad eum cum virga: ⁊ ra F
puit haſtam: quã tenebat manu: ⁊ inter-
fecit eum haſta ſua. Hec fecit banaias fi
lius ioiade: q̃ erat iter tres robuſtos no
minatiſſimus: inter triginta primus. Ve
runtamen ad tres vſq; non peruenerat.
Poſuit aũt eum dauid ad auriculam ſuã
Porro fortiſſimi viri in exercitu aſahel
frater ioab: et eleanã filius patrui ei⁹ de
bethleem: ſamoth arodites: helles phalo
nites: hiras fili⁹ acces thecuites: abiezer
anathotites: ſobochai vſatites: ilai aho-
tites: marai netophatites: heleth filius
baana netophatites: ethai filius rebai de
gabaath filiorum beniamin: banaia pha
ratonites hurari de torrente gaaz: abihel G
arabathites: aſmoth bauranites: eliaba Infra.xxvii.
ſalabonites. Filij aſſen gezonites iona-
than filius ſaie arathites: ahian filius ſa
cha arathites: eliphal fili⁹ hur: epher me
cheratites: ahia phelonites: azrai carme-
lites: naarai filius ozbi: iohel frater na
than: mibaar filius agarai ſelech ammo
nites: naarai berothites armiger ioab fi-
lij ſaruie: hiras iethreus: gareb iethreus
vrias ethe⁹: zabad filius ooli: adina fili⁹
ſeehar rubenites pñceps rubenitarum: ⁊
cũ eo triginta: haanan fili⁹ maacha ⁊ io
ſaphat mathanites ozias aſtarothites: ſẽ
ma ⁊ iahihel filij hothã arorites: iedihel
fili⁹ ſãri: ⁊ ioha frẽ eius thoſaites: helihel
mahumites: ⁊ ieribai ⁊ ioſoia filij elnã: ⁊

ſethims moabites: elihel ⁊ obed ⁊ iaſiel de
maſobia.

¶ c. G. De his qui tráſierūt ad dauid in ſicelech
cum adhuc fugeret ſaulē: de principibus q̄ ve-
nerunt ad eum in hebron: ⁊ quomodo elegerunt
eum in regem. Capitulum .xij.

A HJ quoq; venerunt ad
dauid i ſicelech cū ad
huc fugeret ſaul filiuz
cis q̄ erāt fortiſſimi et
egregij pugnatores:
tēdētes arcū: ⁊ vtraq;
manu fundis ſaxa ia-
ciētes: ⁊ dirigentes ſa-
gittas. De fratribus ſaul ex tribu benia-
min. Priceps ahiezer ⁊ ioas filij ſamaa
gabaathites et iaſiel et phalleth filij aſ-
moth ⁊ baracha ⁊ ihieu anathotites: ſa-
maias q̄; gabaonites fortiſſimus inter
triginta ⁊ ſuper trigita: hieremias ⁊ iezie
hel et iohāna et ieſabad gaderothites: et
luſai et hierimut et baaliaẏ ⁊ ſmaria ⁊ ſa
phacia araphites: helchana et ieſia ⁊ az-
B rahel et ioezer ⁊ ieſbaan de carem: ioela
q̄; et zabadia filij ioroā de gedor. Sed
et de gaddi tranſfugerūt ad dauid cū la-
teret i deſerto: viri robuſtiſſimi et pugna
tores optimi: tenentes clypeū et haſtam
facies eorū q̄ſi facies leonis: et veloces
q̄ſi capree i mōtibus. Ezer p̄m⁹ p̄nceps:
obdias ſcd̄s: eliab tertius: maſmana q̄r-
tus: hieremias q̄ntus: ethi ſextus: heliel
ſeptimus: iohānē octauus: helzebad no-
nus: hieremias decimus: bachanai vnde
cimus. Hi de filijs gad p̄ncipes exerci-
tus. Nouiſſim⁹ centū militb⁹ p̄erat: et
maximus mille. Iſti ſunt q̄ tráſierūt ior-
danem mēſe primo: qñ inūdare ꝯſueuit
ſuper ripas ſuas: ⁊ oēs fugerūt q̄ mora-
bant in vallib⁹ ad orientalē plagā ⁊ occi
dentalē. Venerunt aūt et de beniamin et
de iuda ad p̄ſidium in quo morabat da-
uid. Egreſſuſq; ē dauid obuiā eis: ⁊ ait.
Si pacifice veniſtis ad me: vt auxilie-
mini mihi: cor meū iungatur vobis. Si
aūt inſidiamini mihi p aduerſarijs meis
cum ego iniq̄tatē i manibus nō habeaz
videat deus patrum noſtroꝝ: ⁊ iudicet.
Spūs vo dn̄i induit abiſai p̄ncipem in
ter triginta: ⁊ ait. Tui ſumus o dauid: ⁊
tecum fili iſai. Pax: pax tibi. ⁊ pax adiu
toribus tuis. Te eñ adiuuat deus tuus.
Suſcepit ergo eos dauid ⁊ cōſtituit p̄n-
cipes turme. Porro de manaſſe tranſfu-
gerunt ad dauid qñ veniebat cum phili-
ſtijm aduerſus ſaul: vt pugnaret: et non
dimicauit cū eis: q̄ inito conſilio remi-
ſerunt eū p̄ncipes philiſtinoꝝ: dicentes.
Periculo capitis nr̄i reuertetur ad dn̄z b
ſuū ſaul. Qñ igit reuerſus eſt i ſiceleech: 1.reg.29.
trāſfugerunt ad eū de manaſſe ednas et
ioſabab: et iedihel ⁊ michael: ⁊ ednas: et
ioſobath: et heliu ⁊ ſalathi: p̄ncipes mi
liū in manaſſe. Hi p̄buerūt auxilium da
uid aduerſus latrūculos. Oēs eñ erāt vi
ri fortiſſimi: ⁊ facti ſunt p̄ncipes in exer-
citu. Sed et p ſingulos dies veniebāt ad
dauid: ad auxiliādū ei: vſq; dū fieret grā
dis numer⁹ quaſi exercit⁹ dei. Iſte q̄; eſt
numerus principū exercit⁹ q̄ venerūt ad
dauid: cū eſſet in hebron: vt trāſferrēt re
gnū ſaul ad eū: iuxta v̄bum dn̄i. Filij iu
da portantes clypeū et haſtam: ſex milia
octoginti expediti ad p̄lium. De filijs ſy- C
meon viroꝝ fortiſſimoꝝ ad pugnandum
ſeptē milia centum. De filijs leui: q̄tuor
milia ſexcenti. Joiada q̄; princeps de ſtir
pe aaron: ⁊ cū eo tria milia ſeptingenti:
Sadoch etiā puer egregie indolis et do-
mus pris ei⁹ principes vigintiduo. De fi
lijs autē beniamin in fratribus ſaul: tria
milia. Magna eñ pars eorum adhuc ſe
q̄bat domū ſaul. Porro de filijs ephraim
viginti milia octingenti fortiſſimi robore
viri nominati in cognatiōibus ſuis: ⁊ ex
dimidia parte tribus manaſſe xvc ⁊ octo
milia ſinguli p nomina ſua venerūt vt cō D
ſtituerent regē dauid. De filijs quoq; iſſa
char viri eruditi qui nouerant ſingula tē
pora ad precipiendum quid facere debe
rēt iſrl principes ducēti. Ois aūt reliqua
tribus eoꝝ cōſiliū ſequebat. Porro de za
bulon qui egrediebantur ad p̄lium ⁊ ſta
bant in acie iſtructi armis bellicis: quin
quaginta milia venerunt in auxiliū non
corde duplici. Et de neptalim principes
mille: ⁊ cum eis inſtructi clypeo ⁊ haſta:
triginta et ſeptem milia. De dan etiam p̄
parati ad prelium vigintiocto milia ſex-
centi. Et de aser egredientes ad pugnā
et in acie p̄uocantes quadraginta milia.
Trās iordanē autem de filijs ruben et de E
gad et dimidia parte tribus manaſſe in-
ſtructi armis bellicis: cētum viginti mi
lia. Oēs iſti viri bellatores expediti ad pu
gnandum corde perfecto venerunt in he
bron: vt cōſtituerent regē dauid ſup vni-
uerſum iſrael. Sed ⁊ oēs reliqui ex iſrael
vno corde erant vt rex fieret dauid. Fue-
runtq; ibi apud dauid tribus diebus co
medentes ⁊ bibentes. Preparauerāt eñ
eis fratres ſui. Sed ⁊ q̄ iuxta eos erant

vſqꝫ ad iſachar et zabulon et neptalim:
afferebant panes in aſinis et camelis et
bob⁹ ad veſcendũ farinã: palatas: vuam
paſſaꝫ: vinũ: oleũ: boues arietes: ad oẽm
copiã. Gaudiũ quippe erat in iſrael.

¶ C.B. De reductione arce de cariathiarim: de
morte oze: de declinatione arce in domũ obede-
dom cui dominus benedixit. Cap. xiij.

A Inijt aũt cõſiliũ dauid
cũ tribunis ⁊ cẽturio-
nibus ⁊ vniuerſis princi
pibus: ⁊ ait ad oẽm ce
tũ iſrael. Si placet vo
bis et a dño deo nr̃o e-
grediẽ ſermo quẽ lo
quor: mittamus ad fra
tres nr̃os reliquos in vniuerſas regiões
iſrael: ⁊ ad ſacerdotes ⁊ leuitas qui habi
tant in ſuburbanis vrbiũ vt cõgregentur
B ad nos: ⁊ reducam⁹ arcã dei nr̃i ad nos.
Non enĩ requiſiuim⁹ eã in diebus ſaul. Et
reſpõdit vniuerſa multitudo vt ita fieret.
Placuerat enĩ ſermo oĩ pplo. Congrega
uit ergo dauid cunctũ iſrl̃ a ſihor egypti vſ
qꝫ dum ingrediaris emath: vt adduceret
arcam dei de cariathiarim. Et aſcendit
dauid ⁊ omnis vir iſrl̃ ad collẽ cariathia
rim: qui eſt in iuda vt afferret inde arcaꝫ
dñi dei ſedẽtis ſup cherubin: vbi inuoca
C tum eſt nomẽ ei⁹. Impoſueruntqꝫ arcam
2.reg.6.a. dei ſup plauſtrum nouũ de domo amina
dab. Oza aũt ⁊ fr̃es ei⁹ minabant plau-
ſtrũ. Porro dauid et vniuerſus iſrael lu-
debãt corã deo oĩ virtute: in cãticis ⁊ in ci
tharis ⁊ pſalterijs ⁊ tympanis ⁊ cymba
lis ⁊ tubis. Cũ aũt perueniſſent ad aream
chidon: tetendit oza manũ ſuã vt ſuſtẽta
ret arcã: bos quippe laſciuiẽs paululum
D inclinauerat eã. Iratus eſt itaqꝫ dñs con
tra ozã ⁊ percuſſit eũ: eo ꝙ tetigiſſet arcaꝫ:
⁊ mortu⁹ eſt ibi corã dño. Contriſtatuſqꝫ
eſt dauid eo ꝙ diuiſiſſet dñs ozam: voca
uitqꝫ locũ illũ diuiſio oze vſqꝫ in pñtem
diẽ. Et timuit deũ tũc tp̃is dicens. Quõ
poſſum ad me introducere arcam dei? Et
ob hanc cauſam non adduxit eam ad ſe:
hoc eſt in ciuitatẽ dauid: ſed auertit in do-
mum obededom gethei. Manſit ergo ar
ca dei in domo obededom tribus menſi-
bus: ⁊ benedixit dñs domui eius: ⁊ omni
bus que habebat.

¶ C.B. De hirãm rege tyri qualiter miſit ad da
uid nũcios ⁊ ligna cedrina: de filijs dauid in hie
ruſalem natis: de duabus victorijs dauid cõtra
philiſteos: vnam fecit in baalpharaſim: alteram
vero aduerſo piroꝝ. Capitulum xiiij.

Miſit quoqꝫ hirã rex tyri nũ A
cios ad dauid et ligna 2.reg.5.b.
cedrina ⁊ artifices pa
rietũ lignorũqꝫ vt edi
ficarent ei domũ. Co-
gnouitqꝫ dauid eo ꝙ
confirmaſſet eũ dñs in re
gem ſup iſrael: ⁊ ſuble
uatum eſt regnũ ſuũ ſup pplm̃ eius iſrl̃.
Accepit quoqꝫ dauid alias vxores in hieruſa
lem: genuitqꝫ filios ⁊ filias. Et hec noĩa
eoꝝ qui nati ſunt in hierl̃m. Samua ⁊ ſo
bab: nathã ⁊ ſalomon: iebar: ⁊ eliſu ⁊ eli- B
phaleth: noga quoqꝫ ⁊ napheg ⁊ iaphie: eli-
ſama ⁊ baliada ⁊ eliphaleth. Audientes
aũt philiſthijm eo ꝙ vnctus eſſet dauid in
regẽ ſuper vniuerſum iſrael: aſcẽderũt oẽs
vt quererẽt eũ. Quod cũ audiſſet dd egreſſus
eſt obuiam eis. Porro philiſthijm venien C
tes: diffuſi ſunt in valle raphaim. Conſu-
luitqꝫ dauid dñm dicens. Si aſcendã ad
philiſteos: ⁊ ſi trades eos in manu mea?
Et dixit ei dñs: Aſcende ⁊ tradã eos in
manu tua. Cũqꝫ illi aſcẽdiſſent in baal-
pharaſim: percuſſit eos ibi dauid ⁊ dixit. Di
uiſit deus inimicos meos per manũ meã
ſicut diuidunt̃ aque: ⁊ idcirco vocatũ eſt
nomen illi⁹ loci baalpharaſim. Dereliq̃-
runtqꝫ ibi deos ſuos: quos dauid iuſſit ex
uri. Alia etiam vice philiſthijm irruerũt: ⁊
diffuſi ſunt in valle. Cõſuluitqꝫ rurſum D
dauid deũ: ⁊ dixit ei de⁹. Nõ aſcẽdas poſt
eos: recede ab eis ⁊ venies ɔ̃ illos ex ad-
uerſo piroꝝ. Cũqꝫ audieris ſonitũ gradiẽ
tis in cacumine piroꝝ: tũc egredieris ad
bellũ. Egreſſus ẽ ei de⁹ aũ te vt percutiat ca
ſtra philiſthiĩ. Fecit ergo dauid ſicut pce
perat ei de⁹: ⁊ percuſſit caſtra philiſtinoꝝ
de gabaõ vſqꝫ gazera. Diuulgatũqꝫ eſt no
men dauid in vniuerſis regionib⁹: ⁊ dñs
dedit pauorem eius ſup oẽs gentes.

¶ C.B. De filijs aaron ⁊ leuitis ⁊ principibus
quos congregauit dauid ad reducendã arcã dñi
in hieruſalem: de michol vxore dauid que deſpe
xit ſaltantem ante arcã. Capitulum. xv.

Fecit quoqꝫ ſibi domos in A
ciuitate dauid: ⁊ edifi-
cauit locũ arce dei te-
tenditqꝫ ei tabernacu
lũ. Tunc dixit dauid.
Illicitũ eſt vt a quocũ
qꝫ portet̃ arca dei: niſi
a leuitis quos elegit do
min⁹ ad portãdũ eã ⁊ ad miniſtrãdũ ſibi
vſqꝫ in eternũ. Cõgregauitqꝫ vniuerſum
iſrl̃ in hierl̃m: vt afferret arca dei in locũ

ſuum quē ꝑparauerat ei: necnon ⁊ filios
aaron ⁊ leuitas. De filijs caath vriel prin-
ceps fuit: ⁊ fratres ei⁹ ducēti viginti. De
filijs merari: aſaia: pnceps ⁊ fratres ei⁹
ducēti triginta. De filijs gerſon: iobel prī
ceps: ⁊ fratres ei⁹ cētum trigīta. De filijs
eliſaphan: ſemias princeps: ⁊ fratres ei⁹
ducenti. De filijs hebrō: elihel pnceps: ⁊
fratres ei⁹ octogīta. De filijs ozihel: ami
nadab princeps: ⁊ fratres eius cētū duo
B decim. Uocauitqȝ dauid ſadoch et abia
thar ſacerdotes et leuitas: vriel: azaiam:
iohel: ſemeiā: elihel et aminadab: ⁊ dixit
ad eos. Uos qui eſtis pncipes familiarū
leuiticaꝝ ſctificamini cū fratrib⁹ veſtris
et afferte arcam dn̄i dei iſrael ad locū q̄
ei ꝑparatus eſt nec ꝑ a pncipio: qꝛ nō era
tis pn̄tes: ꝑcuſſit nos dn̄s: ſic ⁊ nūc fiat
illicitū: qd nobis agentibus. Sctificati
ſunt ergo ſacerdotes et leuite vt porta
rent arcā dn̄i dei iſrael. Et tulerunt filij
leui arcā dei ſicut ꝑceperat moyſes iux-
ta verbum dn̄i humeris ſuis in vectibus.
Dixitqȝ dauid pncipibus leuitarū vt cō-
ſtituerent de fratribus ſuis cātores in or
ganis muſicoꝝ: nablijs vꝫ ⁊ lyris ⁊ cym-
balis: vt reſonaret in excelſis ſonitus leti
cie. Conſtitueruntqȝ leuitas: hemā filiū
iohel ⁊ de fratribus eius aſaph filiū ba
rachie. De filijs vero merari et fr̄ib⁹ eoꝝ
ethan filiū caſaie: ⁊ cū eis fr̄es eorū. In
C ſcdo ordine: zachariā et ben et iazihel et
ſemiramoth et iahihel ⁊ eliab ⁊ ani et ba
naiā ⁊ maaſiā ⁊ mathathiā ⁊ eliphalu ⁊
macenia ⁊ obededō: ⁊ iehihel ianitores.
Porro cantores hemā: aſaph ⁊ ethā in
cymbalis eneis cōcrepantes: zacharias
aūt ⁊ ozihel: ſemiramoth ⁊ iahihel ⁊ eli-
ab et ani et maaſias ⁊ banaias in nablijs
arcana cātabant. Porro mathathias ⁊
eliphalu ⁊ macenias ⁊ obededon ⁊ iehi-
hel ⁊ ozazin in cytharis pro octaua cane-
epinichion bāt epinichion. Chonenias aūt pnceps
leuitaꝝ ꝑphetie preerat: ⁊ ad ꝑcinendā
melodiam. Erat quippe valde ſapiens. Et
barachias ⁊ helcana ianitores arce. Por
ro ſebenias et ioſaphat ⁊ nathanael ⁊ a-
maſai et zacharias et banaias et eliezer
ſacerdotes clangebāt tubis corā arca dei
et obededon et ahias erant ianitores arce
Igitur dauid et oēs maiores natu iſrael
et tribuni ierunt ad deportandā arcā fe-
deris dn̄i de domo obededō cum leticia
D magna. Cumqȝ adiuuiſſet deus leuitas
qui portabant arcā federis dn̄i: immolabā
tur ſeptem thauri ⁊ ſeptē arietes. Porro
dauid erat indut⁹ ſtola byſſina: ⁊ vniuerſi
ſi leuite qui portabant arcā federis can-
toreſqȝ ⁊ chonenias princeps ꝑphetie in
ter cātores dauid aūt indut⁹ erat ephot
lineo. Uniuerſuſqȝ iſrl̄ deducebāt arcā
federis dn̄i in iubilo: ⁊ ſonitu buccine: ⁊
tibijs: ⁊ cymbalis: ⁊ nablijs ⁊ citharis cō
crepātes. Cumqȝ ꝑueniſſet arca federis
dn̄i vſqȝ ad ciuitatem dauid: michol filia
ſaul ꝓſpiciens ꝑ feneſtrā: vidit regē da
uid ſaltantem atqȝ ludentem: et deſpexit
eum in corde ſuo.

¶ C. G. De reductione arce ⁊ feſtiuitate: de mini
ſtrantibus corā arca: de cātico aſaph ⁊ fratrum
eius: de his q̄ cōſtituti ſunt ad miniſtrādū in ta
bernaculo qḋ erat in gabaon. Cap. xvj.

A ET tulerunt igitur arcam
dei: ⁊ cōſtituerūt eā in
medio tabernaculi qḋ
tetenderat ei dauid et
obtulerunt holocauſta
⁊ pacifica coram deo.
Cumqȝ compleſſet da
uid offerens holocau-
ſta ⁊ pacifica: benedixit ppl̄o in noīe dn̄i
⁊ diuiſit vniuerſis per ſingulos a viro vſ-
qȝ ad mulierem tortam panis et partem
aſſe carnis bubale: ⁊ frixam oleo ſimilā.
Conſtituitqȝ corā arca dn̄i de leuitis qui
miniſtrarent ⁊ recordarent operū eius: ⁊
glorificarent atqȝ laudarent dn̄m deum
iſrael: aſaph principē ⁊ ſcd̄m eius zacha
riam. Porro iahihel et ſemiramoth et ie
hihel ⁊ mathathiā et heliab et banaiā ⁊
obededon iehihel ſuꝑ organa pſalterij ⁊
lyras. Aſaph autē vt in cymbalis perſo-
naret banaiā vero ⁊ azihel ſacerdotes ca
nere tuba iugiter coram arca federis dn̄i
In illo die fecit dauid principem ad con B
fitendum domino aſaph ⁊ fratres eius.
Confitemini dn̄o ⁊ inuocate nomē eius
notas facite in populis adinuentiones Ps. 104.
eius. Cantate ei ⁊ pſallite ⁊ narrate om- Isa. 12. b.
nia mirabilia eius: laudate nomen ſan-
ctum eius: letetur cor querentium dn̄m.
Querite dn̄m ⁊ virtutem eius: querite fa
ciem eius ſemper. Recordamini mirabi-
lium eius que fecit ſignorū illius ⁊ iudi-
cioꝝ oris ei⁹. Semen iſrl̄ ſerui eius: filij
iacob electi eius. Ipſe dominus deus no
ſter in vniuerſa terra iudicia eius. Recor
damini in ſempiternum pacti eius: ſer-
monis quem precepit in mille generatio
nes. Quem pepigit cum abraam ⁊ iura-
menti illius cum iſaac: et conſtituit il-
lud iacob in preceptum et iſrael in pactū

ſempiternum: dicens. Tibi dabo terram
chanaã: funiculũ hereditatis veſtre. Cũ
eſſent pauci numero parui ꝛ coloni eius
Et trãſierunt de gente in gentem: ꝛ de re
gno ad populum alterum. Non dimiſit
quemꝗ calũniari eos: ſed increpauit ꝓ
E cis reges. Nolite tangere chriſtos meos:
Pſ.104. ꝛ in ꝓphetis meis nolite malignari. Cã
Pſ.95. tate dño omnis terra: annũciate ex die in
diem ſalutare eius. Narrate in gentibus
gloriam eius: ꝛ in cunctis populis mira-
Pſ.95. bilia eius. Quia magnus dñs ꝛ laudabi
lis nimis: ꝛ terribilis ſuper omnes deos.
Dẽs enĩ dij populorum idola: dñs autẽ
celos fecit. Confeſſio ꝛ magnificentia co
ram eo: fortitudo ꝛ gaudiũ in loco eius.
Afferte dño familie populorum: afferte
dño gloriam ꝛ imperiũ: date dño gloriam
nomini eius. Leuate ſacrificiũ ꝛ venite
in conſpectu eius: ꝛ adorate dñm in deco
re ſancto. Commoueatur a facie ei⁹ oĩs
terra: ipſe enĩ fundauit orbẽ immobilẽ.
Letentur celi ꝛ exultet terra: ꝛ dicant in na
tionibus dñs regnauit. Tonet mare ꝛ ple
nitudo eius: exultẽt agri et omnia que in
eis ſunt. Tunc laudabũt ligna ſaltus co
Pſ.95. ram domino: quia venit iudicare terram
Confitemini dño qm̃ bonus qm̃ in eter-
num mia eius. Et dicite ſalua nos deus
ſaluator noſter: ꝛ congrega nos ꝛ erue de
b gentibus vt confiteamur nõi ſancto tuo
et exultemus in carminibus tuis. Bene
dictus dominus deus iſrael ab eterno vſ
ꝗ in eternum: ꝛ dicat oĩs populus amẽ
ꝛ hymnum deo. Dereliquit itaꝗ ibi corã
arca federis dñi aſaph ꝛ fratres eius: vt
miniſtrarẽt in ꝯſpectu arce iugiter ꝑ ſin
gulos dies ꝛ vices ſuas. Porro obededõ
et fratres eius ſexagintaocto: ꝛ obededõ
filium idithun ꝛ oza conſtituit ianitores
Sadoch autem ſacerdotem ꝛ fratres ei⁹
ſacerdotes corã tabernaculo domini in
excelſo quod erat in gabaon: vt offerrent
holocauſta dño ſuper altare holocauſto-
matis iugiter mane et veſpere iuxta om
nia que ſcripta ſunt in lege domini quã
precepit iſraeli. Et poſt eum hemã ꝛ idi
thun et reliquos electos vnũquemꝗ vo
cabulo ſuo ad confitendum dño: quoniã
in eternum miſericordia ei⁹. Hemã quo
ꝗ ꝛ idithun canentes tuba: et quatien-
tes cymbala ꝛ omnia muſicorum organa
ad canendum domino. Filios autem idi
thun fecit eſſe portarios. Reuerſuſꝗ eſt
omnis populus in domũ ſuã: ꝛ dauid vt
benediceret etiam domui ſue.

¶ C.S. prohibetur dauid edificare templum: ꝓ
phetat nathan de xpõ: dauid gratias agit ꝛ
orat dominum. Capitulum. xvij.

CUm aũt habitaret da
M uid in domo ſua: dixit
ad nathan ꝓphetam. 2.reg.7.a.
ecce ego habito in do-
mo cedrina: arca autẽ
federis dñi ſub pellib⁹
eſt. Et ait nathã ad da
uid. Omnia que in cor
de tuo ſunt fac: dñs enim tecum eſt. Igi-
tur nocte illa factus eſt ſermo dñi ad na
than dicens. Uade et loquere dauid ſer
uo meo. Hec dicit dominus. Nõ edifica-
bis tu mihi domum ad habitãdum. Ne-
ꝗ enim manſi in domo ex eo tempore ꝙ ſ.2.b.
eduxi iſrael de terra egypti vſꝗ ad diem
hanc: ſed fui ſemper mutãs loca taber-
naculi: ꝛ in tentorio manens cum omnĩ
iſrael. Nunquid locutus ſum ſaltem vnĩ
iudicum iſrael: quibus preceperã: vt pa
ſcerent populum meum. Et dixi. Quare
non edificaſti mihi domum cedrinam?
Nunc itaꝗ ſic loqueris ad ſeruum meũ
dauid. Hec dicit dñs exercituum. Ego tu A
li te cum in paſcuis ſequereris gregem:
vt eſſes dux populi mei iſrael: et fui tecũ
quocunꝗ perrexiſti: et interfeci omnes
inimicos tuos coram te: feciꝗ tibi no-
men quaſi vnius magnorum qui celebra
bantur in terra. Et dedi locum populo
meo iſrael. Plantabitur et habitauit in
eo: et vltra non commouebitur: nec filij
iniquitatis atterent eos ſicut a principio
ex diebus quibus dedi iudices populo
meo iſrael et humiliaui vniuerſos inimi
cos tuos. Annuncio ergo tibi ꝙ edifica-
turus ſit tibi dominus domum. Cumꝗ
impleueris dies tuos vt vadas ad patres
tuos ſuſcitabo ſemen tuum poſt te quod
erit de filijs tuis: et ſtabiliam regnum
eius. Ipſe edificabit mihi domum: et
firmabo ſolium eius vſꝗ in eternum.
Ego ero ei in patrem: et ipſe erit mihi
in filium: et miſericordiam meam non E
auferam ab eo: ſicut abſtuli ab eo: qui ſ.27.b.
ante te fuit. Et ſtatuam eum in domo
mea et in regno meo vſꝗ in ſempiter-
num: ꝛ thronus eius erit firmiſſimus in
perpetuum. Iuxta omnia verba hec et
iuxta vniuerſam viſionem iſtam: ſic locu
tus eſt nathan ad dauid. Cumꝗ veniſſet
rex dauid ꝛ ſediſſet corã dño: dixit. Quis
ego ſum domine de⁹; ꝛ que domus mea:

vt ꝓſtares mihi talia? Sꝫ ⁊ hoc paruꝫ vi-
ſum ē in cōſpectu tuo. Ideoqꝫ locut⁹ es
ſuꝑ domū ſerui tui ⁊t in futurū: ⁊ feciſti
me ſpectabilē ſuꝑ oēs hoīes. Dñe deus
meus qd vltra addere pōt dauid cuꝫ ita
b glorificaueris ſeruum tuū ⁊ cognoueris
eum? Dñe ꝓpter famuluꝫ tuuꝫ iuxta cor
tuum feciſti oēm magnificētiā hāc: ⁊ no-
ta eſſe voluiſti vniuerſa magnalia. Dñe
nō eſt ſimilis tui: ⁊ nō eſt alius de⁹ abſqꝫ
te ex oibus qs audiuimus aurib⁹ nr̄is.
Quis eñ eſt alt⁹ vt ꝑpl̄s tuus iſrl̄: gens
vna in terra ad quā perrexit de⁹ vt libera-
ret et faceret ꝑpl̄m ſibi: et magnitudine
ſua atqꝫ terroribus eijceret natiōes a fa-
cie ei⁹ quē de egypto liberaret? Et poſui-
ſti ꝑpl̄m tuū iſrael tibi in ꝑpl̄m vſqꝫ in
eternū: ⁊ tu dñe fact⁹ es de⁹ ei⁹. Nūc igit̄
dñe ſermo quē locutus es famulo tuo et
ſuꝑ domū ei⁹ ꝯfirmet̄ i ꝑpetuū: ⁊ fac ſi-
cut locut⁹ es: ꝑmaneatqꝫ et magnificet̄
nomē tuū vſqꝫ in ſēpiternū: ⁊ dicat̄: dñs
exercituū de⁹ iſrael ⁊ dom⁹ dauid ſerui
ei⁹ ꝑmanēs corā eo. Tu eī dñe de⁹ me⁹
reuelaſti auriculā ſerui tui vt edificares
ei domū: ⁊ idcirco inuenit ſeru⁹ tu⁹ fidu-
ciā vt oret corā te. Nunc ergo dñe tu es
deus ⁊ locutus es ad ſeruū tuū tāta bñfi-
cia: ⁊ cepiſti bñdicere domui ſui tui vt
ſit ſemꝑ corā te. Te eñ dñe benedicente
benedicta erit in ꝑpetuū.

¶ C. S. De prelijs dauid ⁊ tributis gentiuꝫ: ⁊ de officialibus eius. Capl̄m. xviij.

a
2. re. 8. a. Factū eſt autē poſt hec
vt ꝑcuteret dauid phi-
liſtijs et hūiliaret eos:
⁊ tolleret geth et filias
ei⁹ de manu philiſtijꝫ
ꝑcuteretqꝫ moab: ⁊ fie-
rent moabite ſerui da-
uid offerentes ei mu-
nera. Eo tp̄e ꝑcuſſit dauid etiam adade-
zer regeꝫ ſoba regionis emath qn̄ ꝑrexit
vt dilataret imperium ſuū vſqꝫ ad flumē
euphratem. Cepit ergo dauid mille qdri-
gas eius: ⁊ ſeptem milia equitū ac viginti
b milia virorū peditum. Subneruauitqꝫ
oēs equos curruū: exceptis cētū qdrigis
quas reſeruauit ſibi. Superuenit autem ⁊
ſyrus damaſcenus vt auxiliū pberet ada-
dezer regi ſoba. Sꝫ ⁊ huius percuſſit da-
uid viginti duo milia virorum. Et poſuit
milites in damaſco: vt ſyria qꝫ ſeruiret ſi-
bi ⁊ offerret munera. Adiuuitqꝫ eum do-
minus in cunctis ad q̄ ꝑrexerat. Tulitqꝫ
dauid pharetras aureas quas habuerūt

ſerui adadezer: ⁊ attulit eas in hieruſalē
necnō de thebath ⁊ chun vrbibus adade-
zer eris plurimū: de quo fecit ſalomon
c mare eneū: ⁊ colūnas: et vaſa enea. Qð
cū audiſſet thou rex emath ꝑcuſſiſſe vi-
delicet dauid oēm exercitū adadezer regis ſoba
miſit aduram filiū ſuum ad regē dauid vt
poſtularet ab eo pacē ⁊ cōgratularet̄ ei:
eo ꝙ ꝑcuſſiſſet et expugnaſſet adadezer.
Aduerſarius qppe erat thou adadezer.
Sꝫ ⁊ omnia vaſa aurea ⁊ argētea ⁊ enea
cōſecrauit dauid rex dño cū argēto ⁊ au-
ro qð tulerat ex vniuerſis gētibus tam de
idumea et moab et filijs amō: qꝫ de phi-
liſtijs et amalech. Abiſai vero fili⁹ ſaruie
ꝑcuſſit edon in valle ſalinarū decē ⁊ octo
milia: ⁊ ꝯſtituit in edom ꝑſidiū vt ſeruiret
d idumea dauid. Saluauitqꝫ dñs dauid i
cunctis ad que ꝑrexerat. Regnauit ergo
dauid ſuꝑ vniuerſum iſrl̄: ⁊ faciebat iu-
diciū atqꝫ iuſticiā cuncto ꝑpl̄o ſuo. Por-
ro ioab fili⁹ ſaruie erat ſuꝑ exercitū: ⁊ io-
ſaphat fili⁹ ahilud a ꝯmētarijs: ſadoch
autē fili⁹ achitob ⁊ achimelech filius abia-
thar ſacerdotes: et ſuſa ſcriba. Banaias
qꝫ filius ioiade ſuꝑ legiōes cerethi ⁊ phe-
leti. Porro filij dd̄ pⁱmi ad manū regis.

¶ C. S. De honeſtat amon nuncios dauid: de prelijs cōtra amon ⁊ ſyros ⁊ adiutores ei⁹. Ca. xix.

Accidit autem vt more-
retur naas rex filiorū a
ammō: et regnaret anō 2. re. 10. a
filius eius ꝑ eo. Dixitqꝫ
dauid. Faciā miſam
cuꝫ anon filio naas.
Preſtitit eñ mihi pſ
eius gratiā. Miſitqꝫ
dauid nuncios ad ꝯſolādū eū ſuꝑ mor-
tē patris ſui. Qui cum ꝑueniſſent in ter-
ram filiorū ammon vt ꝯſolarent̄ anon:
dixerunt principes filiorum ammon ad
anon. Tu forſitan putas ꝙ dauid hono-
ris cauſa in patrem tuum miſerit q ꝯſo-
larentur te: nec aiaduertis ꝙ vt explorēt
et inueſtigent et ſcrutentur terram tuaꝫ
venerint ad te ſerui eius. Igitur anō pue- b
ros dauid decaluauit et raſit et preciſit
tunicas eorum a natibus vſqꝫ ad pedes
et dimiſit eos. Qui cum abijſſent et hoc
mandaſſent dauid: miſit in occurſum
eoꝝ (Grandē eñ contumeliaꝫ ſuſtinue-
runt) et ꝑcepit vt manerent in hiericho
donec creſceret barba eorum: et tunc re- al. barba
uerterentur. Uidentes autē filij ammō ⁊ capilli.
ꝙ iniuriam feciſſent dauid: tam anon qꝫ
reliquus populus: miſerunt mille talen-

ta argẽti vt cõducerẽt ſibi de meſopota
mia et de ſyria maacha: ⁊ de ſoba currus
et equites. Cõduxerũtq; trigintaduo mi
lia curruũ: ⁊ regẽ maacha cũ populo eiꝰ.
Qui cũ veniſſent caſtrametati ſunt e re
giõe medaba. Filij q̃z ãmõ ↄgregati ſunt
de vrbibꝰ ſuis: venerũt ad bellũ. Qđ cũ
audiſſet dauid miſit ioab ⁊ oẽm exerci-
tũ virorũ fortiũ: egreſſiq; filij ammõ di-
rexerũt aciẽ iuxta portã ciuitatis. Reges
aũt qui ad auxiliũ eiꝰ venerãt ſeparatim
in agro ſteterũt. Igit̃ ioab itelligẽs bellũ
C et aduerſo ⁊ poſt tergũ ↄtra ſe fieri: ele-
git viros fortiſſimos de vniuerſo iſrael ⁊
perrexit ↄtra ſyrũ. Reliquã aũt pꝛtẽ ppl̃i
dedit ſub manu abiſai fratris ſui: et per-
rexerũt cõtra filios ammõ. Dixitq;. Si
vicerit me ſyrus auxilio eris mihi: ſi autẽ
ſuperauerint te filij ãmon ero tibi in pre
ſidiũ. Cõfortare ⁊ agamus viriliter pro
pplo nr̃o: ⁊ p vrbibꝰ dei noſtri. Dñs aũt
qđ in ↄſpectu ſuo bonũ eſt faciat. Perre
xit ergo ioab ⁊ ppl̃s q̃ cũ eo erat ↄ ſyrum
D ad pꝛliũ: ⁊ fugauit eos. Porro filij am-
mon videntes q̃ fugiſſet ſyrus: ipſi q̃z fu
gerunt abiſai fratrẽ eius: ⁊ ingreſſi ſunt
ciuitatẽ: reuerſuſq; eſt etiã ioab in hierl̃z.
Videns aũt ſyrus q̃ cecidiſſet corã iſrael:
miſit nũcios et adduxit ſyrũ q̃ erat trans
fluuium. Sophat aũt princeps militie
adadezer erat dux eoꝝ. Qđ cũ annũcia-
tum eſſet dauid: congregauit vniuerſum
iſrael et tranſiuit iordanẽ: irruitq; in eos
et direxit ex aduerſo aciẽ illiꝰ ↄ pugnanti
bus. Fugit aũt ſyrus iſrael. Et interfecit
dauid de ſyris ſeptẽ milia curruum: et
quadraginta milia peditũ: et ſophat ex
ercitus principem. Videntes autem ſerui
adadezer ſe ab iſrael eẽ ſupatos: trãſfu-
gerũt ad dauid ⁊ ſeruierunt ei. Noluitq;
vltra ſyria auxiliũ pꝛbere filijs ammon.

¶ ꝶ.S. De victoria dauid: de deſtructiõe rabba ⁊ de tribus bellis famoſis. Capitulũ.xx.

A
2.re.11.a. Actũ eſt autẽ poſt ãni
circulũ eo tpe quo ſo-
lẽt reges ad bella pce-
dere: congregauit ioab
exercitum ⁊ robur mili
tie: et vaſtauit terrã fi-
liorũ ammon. Perre-
xitq; et obſedit rabba.
B Porro dauid manebat in hieruſalem qñ
2.re.12.f. ioab pcuſſit rabba: ⁊ deſtruxit eam. Tu-
lit aũt dauid coronã melchom de capite
eiuſ: et inuenit in ea auri põdo talẽtũ et
precioſiſſimas gẽmas: fecitq; ſibi inde dia
dema. Manubias q̃z vrbis plurimas tu-
lit populum autẽ qui erat in ea eduxit: et
fecit ſup eos tribulas ⁊ trahas ⁊ ferrata
carpẽta trãſire: ita vt diſſecarent̃ ⁊ conte
rerent̃. Sic fecit dauid cunctis vrbibus C
filiorum ammon: ⁊ reuerſus eſt cũ popu
lo ſuo in hieruſalẽ. Poſt hec initũ eſt bel-
lũ in gazer aduerſum philiſteos: in quo
percuſſit ſobochai vſathites ſaphai de ge
nere raphaim: ⁊ humiliauit eos. Aliud
q̃z bellum geſtũ eſt aduerſus philiſteos:
in quo pcuſſit adeodatus filius ſaltus be
thleemites fratrem goliath gethei: cuius
haſte lignũ erat quaſi liciatorium texen-
tium. Sed ⁊ aliud bellũ accidit in geth: D
in quo fuit homo longiſſimus ſenos ha-
bens digitos: id eſt ſimul vigintiquattuor
qui ⁊ ipſe de raphaim fuerat ſtirpe gene-
ratus. Hic blaſphemauit iſrael ⁊ percuſ-
ſit eum ionathan filius ſamaa fratris da-
uid. Hi ſunt filij raphaim in geth qui ce-
ciderunt in manu dauid ⁊ ſeruoꝝ eius.

¶ ꝶ.S. Numeratur populus ⁊ percutit̃ ab angelo: dauid placat dñm: ⁊ erigit altare in area hornam iebuſei. Capitulum.xxi.

Onſurrexit autẽ ſathã A
cõtra iſrael: ⁊ incitauit
dauid vt numeraret iſ-
rael. Dixitq; dauid ad 2.re.24.a.
ioab ⁊ ad pꝛincipes po-
puli. Ite ⁊ numerate iſ
rael a berſabee vſq; dã:
et afferte mihi nume-
rum vt ſciam. Rñdit ioab. Auge it domi-
nus populũ ſuũ cẽtuplũ q̃ ſunt. Non
ne dñe mi rex oẽs ſerui tui ſunt. Quare
hoc q̃rit dñs meꝰ qđ i pctm̃ reputet̃ iſrae
li. Sed ſmo regis magis pualuit. Egreſ
ſuſq; eſt ioab ⁊ circuiuit vniuerſum iſrl̃:
et reuerſus eſt hieruſalẽ. Deditq; dauid
numerũ eoꝝ quos circuierat: ⁊ inuentus
eſt ois numerus iſrael mille milia: et cen
tũ milia virorũ educẽtium gladium. De
iuda aũt quadringenta ſeptuaginta mi-
lia bellatorũ. Nam leui ⁊ beniamin non
numerauit eo q̃ inuitꝰ exequeret̃ regis
imperium. Diſplicuit aũt deo qđ iuſſum
erat: ⁊ percuſſit iſrael. Dixitq; dauid ad
deũ. Peccaui nimis vt hoc facerem. Ob
ſecro aufer iniquitatẽ ſerui tui: q2 iſipiẽ
ter egi. Et locutus eſt dñs ad gad videntẽ B
dauid: dicẽs. Vade ⁊ loquere ad dauid et
dic ei. Hec dicit dñs. Triũ tibi optionẽ
do: vnũ qđ volueris elige vt faciam tibi
Cumq; veniſſet gad ad dauid dixit ei.
Hec dicit dñs. Elige quod volueris. Aut

tribus annis peſtilentiã: aut tribus mẽſi
bus te fugere hoſtes tuos: et gladium eo
rum nõ poſſe euadere: aut tribus diebus
gladium dñi et mortem verſari in terra:
et angelũ dñi interficere in vniuerſis fini
bus iſrael. Nunc igit̃ vide qd reſpondeã
ei qui miſit me. Et ait dauid ad gad.
Ex omni parte me ãguſtie premũt. Sed
melius mihi eſt vt incidam in manus do
mini (q2 multe ſunt miſerationes ei9) q̃
ẜ.re.x4.c in manus hoim. Miſit ergo dñs peſti
i.q.4.c.ec lentiam in iſrael: et ceciderunt de iſrael
cleſia. ver. ſeptuaginta milia virorum. Miſit quoq̃
ſus dauid. angelũ in hieruſalẽ vt pcuteret eã. Cũq̃
pcuteret̃: vidit dñs et miſertus eſt ſuper
magnitudinem mali: ⁊ imperauit angelo q̃
percutiebat. Sufficit: iam ceſſet manus
C tua. Porro angelus dñi ſtabat iuxta areã
ornam iebuſei: leuanſq̃ dauid oculos
ſuos vidit angelum dñi ſtantem inter ce
lum ⁊ terram: ⁊ euaginatum gladium in
manu eius ⁊ verſum contra hieruſalem:
et ceciderunt tam ipſe q̃ maiores natu
veſtiti cilicijs proni in terram. Dixitq̃ da
uid ad deum. Nonne ego ſum q̃ iuſſi vt
numeraret̃ populus? Ego qui peccaui.
Ego qui malũ feci. Iſte grex quid cõme
ruit. Dñe deus me9 vertatur obſecro ma
nus tua in me ⁊ in domũ patris mei po
pulus autẽ tuus nõ pcutiatur. Angelus
autem dñi pcepit gad vt diceret dauid vt
aſcenderet extrueretq̃ altare dño deo in
area ornã iebuſei. Aſcendit ergo dauid
iuxta ſermonem gad quẽ locutus ei fue
rat ex nomine dñi. Porro ornã cum aſ
pexiſſet ⁊ vidiſſet angelũ quattuorq̃ filij
eius cũ eo abſconderũt ſe. Nã eo tpe tere
bat in area triticũ. Igit̃ cũ veniret dauid
ad ornã pſpexit eũ ornã ⁊ pceſſit ei ob
uiã de area ⁊ adorauit eũ pnus in terrã.
Dixitq̃ ei dauid. Da mihi locũ aree tue
vt edificẽ in ea altare dño: ita vt quantũ
valet argenti accipias ⁊ ceſſet plaga a po
D pulo. Dixit aũt ornã ad dauid. Tolle ⁊ fa
ciat dñs meus rex qdcũq̃ ei placet. Sed
et boues do in holocauſtũ: ⁊ tribulas in
ligna: et triticũ in ſacrificium: oĩa libens
pbeo. Dixitq̃ ei rex dauid. Nequaq̃ ita fi
et: ſed argentũ dabo tibi q̃tũ valet. Neq̃
enĩ tibi auferre debeo: ⁊ ſic offerre domino
holocauſta gratuita. Dedit ergo dauid
ornã p loco ſiclos auri iuſtiſſimi ponde
ris ſexcẽtos: et edificauit ibi altare domi
no obtulitq̃ holocauſta et pacifica: et in
uocauit deum et exaudiuit eũ in igne de
celo ſup altare holocauſti. Precepitq̃ do
minus angelo: et cõuertit gladiũ ſuũ in
vaginã. Protinus ergo dauid videns q̃
exaudiſſet eũ dñs in area ornam iebu
ſei: immolauit ibi victimas. Tabernacu
lum autẽ dñi qd fecerat moyſes in deſer
to: et altare holocauſtorũ ea tempeſtate
erat in excelſo gabaon: et non preualuit
dauid ire ad altare vt ibi obſecraret deũ.
Nimio enĩ fuerat timore perterritus: vidẽs
gladium angeli domini.

¶ C.B. De materia cõquiſita ad edificium tẽpli
⁊ iniungit dauid hoc opus ſalomoni. Cap. xxij.

A Dixitq̃ dauid. Hec eſt do
mus dei: et hoc altare i
holocauſtũ iſrael. Et
pcepit vt cõgregarent̃
oẽs pſelyti de terra iſ
rael: et conſtituit ex eis
latomos ad cedendos
lapides et poliẽdos vt
edificaret̃ domus dei. Ferrũ q̃ plurimũ
ad clauos ianuarũ: ⁊ ad commiſſuras at
q̃ iuncturas preparauit dauid et eris põ
B dus innumerabile. Ligna q̃ cedrina nõ
poterãt eſtimari q̃ ſidonij et tyrij depor
tauerant ad dauid. Et dixit dd. Salomõ
filius me9 puer paruulus eſt ⁊ delicatus.
Domus autẽ quã edificare volo dño ta
lis eſſe debz: vt in cũctis regionibus nole
tur. Preparabo ergo ei neceſſaria. Et ob
hanc cauſam ante mortẽ ſuã oẽs prepa
rauit impenſas. Vocauitq̃ ſalomonẽ fi
liũ ſuũ et precepit ei vt edificaret domũ
dño deo iſrl̃. Dixitq̃ dauid ad ſalomonẽ.
Fili mi voluñtatis mee fuit vt edificarem
domũ nomini dñi dei mei: ſed factus eſt
ſermo dñi ad me dicẽs. Multum ſanguĩ
nẽ effudiſti: et plurima bella bellaſti: nõ
poteris edificare domũ nomini meo: tan
to effuſo ſanguine corã me. Filius qui na
ſcetur tibi erit vir quietiſſimus. Faciam
enĩ eum requieſcere ab omnib9 inimicis
ſuis per circuitũ: ⁊ ob hãc cauſam paci
ficus vocabit̃: ⁊ pacẽ et ociũ dabo in iſrl̃
C cũctis diebus eius. Ipſe edificabit domũ
noĩ meo et ipſe erit mihi in filium: et ego
ero illi in patrẽ: firmaboq̃ ſolium regni
eius ſup iſrael in eternũ. Nunc ergo fili
mi ſit dominus tecũ et pſperare: et edifica
domũ dño deo tuo ſicut locutus eſt de te.
Det q̃ tibi dñs prudentiam et ſenſum vt
regere poſſis iſrael et cuſtodire legem dñi
dei tui. Tunc enĩ pficere poteris ſi cuſto
dieris mãdata et iudicia q̃ pcepit dñs
moyſi vt doceret iſrael. Confortare et vi
riliter age: ne timeas neq̃ paueas. Ec

Ecce ego in paupertícula mea ꝑparaui im-
pensas domus dñi: auri talẽta cẽtũ mi-
lia. et argẽti mille milia talentorum: eris
D vero et ferri nõ est põdus: vincit̃ eni nũe- Exo. x. a.
rus magnitudine. Ligna et lapides prepa- E
raui ad vniuersa impendia. Habes quoque plu-
rimos artifices latomos et cementarios
artificesque lignorum et omnium artium ad
faciendum opus prudẽtissimos in auro et
argento et ere et ferro cuius nõ est nume-
rus. Surge igitur et fac. et erit dñs tecum.
Precepit ergo dauid cũctis principibus
israel vt adiuuarent salomonẽ filiũ suum
Cernitis inquiens ꝙ dñs deus vester vo-
biscum sit et dederit vobis requiẽ per cir-
cuitũ: et tradiderit oẽs inimicos vr̃os in
manus vestras: et subiecta sit terra coram
dño et corã populo eius. Prebete igit̃ cor-
da vestra et aĩas vestras: vt queratis dñm
deum vestrũ: et consurgite et edificate san-
ctuarium dño deo: vt introducat̃ arca fe-
deris dñi: et vasa domino cõsecrata in do-
mum que edificatur nomini dñi.

¶ C. S. De dauid sene quõ cõstituit salomonem regem super israel: de numero leuitarum a viginti annis et supra et officiis eorum. Capi. xxiii.

A IGitur dauid senex et ple-
nus dierũ regem cõsti-
tuit salomonem filium
suum sup israel. et cõgre-
gauit omẽs principes
israel et sacerdotes atque
leuitas. Numeratique sũt
leuite a viginti annis et
supra: et inuenta sunt trigintaocto milia
virorum. Ex his electi sunt et distributi
in ministerium domus dñi viginti quat-
tuor milia: ꝑpositorũ autẽ et iudicum sex
milia. Porro quattuor milia ianitores et
totidem psaltes canẽtes dño in organis
que fecerat ad canẽdum: et distribuit eos
dauid per vices filiorum leui gerson videlicet et
caath et merari. Filii gerson leedam et se-
mei. Filii leedã principes iehiel et zethã
et iohel tres. Filii semei salomith et ozi-
hel et arã tres. Isti principes familiarũ le-
dã. Porro filii semei: leeh et ziza et iaus
B et baria. Isti filii semei quattuor. Erat au-
tem leeth prior: ziza secũdus. Porro iaus
et baria non habuerunt plurimos filios:
Exo. vi. c. et idcirco in vna familia in vnaque domo
cõputati sunt. Filii caath amrã et isaar:
hebrõ et oziel quattuor. Filii amrã: aarõ
et moyses. Separatusque est aaron vt mi-
nistraret in sanctasanctorum ipse et filii
eius in sempiternũ: et adoleret incensum
dño secũdum ritũ suũ: ac bñdiceret noĩ eius
in sempiternum. Moysi quoque hoĩs dei filii
annumerati sunt in tribu leui. Filii moy-
si gersan et elizer. Filii gersan subuhel pri-
mus. Fuerunt autẽ filii elizer: roobia pri-
mus et non erant eliezer filii alii. Porro
filii roobia multiplicati sunt nimis. Filii
isaar salomith primus. Filii hebron ieriau
primus: amaria secundus: iaziel tertius:
iecmaam quartus. Filii oziel: micha pri-
mus: iesia secũdus. Filii merari: mooli et
musi. Filii mooli: eleazar et cis. Mortuus
est autem eleazar et non habuit filios sed
filias acceperuntque eas filii cis fratres ea-
rum. Filii musi: mooli et eder et ierimuth
tres. Hi filii leui in cognationibus et fa-
miliis suis principes per vices et nume-
rum capitũ singulorum qui faciebãt opera mi-
nisterii domus dñi a viginti annis et supra.
Dixit enim dauid. Requiẽ dedit dñs deus is-
rael ppl̃o suo et habitationẽ hierl̃m vsque
in eternũ: nec erit officii leuitarũ vt vltra
portẽt tabernaculũ et oĩa vasa eius ad mi-
nistrandum. Iuxta ꝑcepta quoque dauid C
nouissima supputabitur numerus filiorum
leui a viginti annis et supra: et erunt sub
manu filiorũ aarõ in cultũ domus dñi in
vestibulis et in exedris: et in loco purifi-
cationis: et in sanctuario: et in vniuersis
operibus ministerii tẽpli dñi. Sacerdo-
tes autẽ sup panes ꝑpositionis et ad si-
mile sacrificium et ad lagana et azyma et
sartaginẽ et ad torrẽdũ et sup oẽ pondus
atque mensurã. Leuite vero vt stẽt mane Alii + seruus
ad cõfitẽdũ et canẽdũ dño: similiter ad ves- cuiuslibet
perã tã in oblatione olocaustorum dñi quã
in sabbatis et kalẽdis et solẽnitatibus reli-
quis iuxta numerũ et cerimõias vniuscuius-
que rei iugiter corã dño: et custodiãt obser-
uationes tabernaculi federis et ritũ san-
ctuarii: et obseruationẽ filiorũ aarõ fra-
trum suorum vt ministrent in domo dñi.

¶ C. S. De dispositiõe et ordinatiõe filiorum aaron de vigintiquattuor summis sacerdotibus et do-ctoribus: et de officio et vicibus eorum. Cap. xxiiii.

POrro filiis aarõ he par- A
titiones erant. Filii a-
aron nadab et abiu et
eleazar et ithamar.
Mortui sunt autem na-
dab et abiu ante pa-
trem suum absque li-
beris sacerdotioque fun-
ctus est eleazar ithamar. Et diuisit eos
dauid: idest sadoch de filiis eleazari et
achimelech de filiis ithamar secundũ vi-
ces suas et ministerium: inuentique sunt
multo plures filii eleazar in principibus

viris ꝙ filiis ithamar. Diviſit autem eis:
hoc eſt filijs eleazar principes p familias
ſedecim: ⁊ filijs ithamar p familias et do-
B moſ ſuas octo. Porro diviſit: vtraſq; in-
ter ſe ⁊ familias ſortibus. Erāt em̄ princi-
pes ſanctuarij ⁊ principes domus dei tā de
filijs eleazar ꝙ de filijs ithamar. Deſcri-
pſitq; eos ſemeias filius nathanael ſcriba
leuites corā rege et principibus: ſadoch
ſacerdote et achimelech filio abiathar:
principibus ꝙ familiarū ſacerdotaliū ⁊ le-
uiticarū vnā domū q̄ ceteris p̄erat elea-
zar: et alterā domū q̄ ſub ſe habebat ce-
teros ithamar. Exiuit autē ſors prima io-
iarib. Scđa iedeie. Tertia. harim. Quar-
ta ſeorim: quinta melchia: ſexta maiamā:
ſeptima accos: octaua: abia: nona: ieſu: de-
cima ſechenia: vndecima eliaſib: duode-
cima iacim: tredecima hoppha: decima-
quarta iſbaal: decimaquinta belga: deci-
maſexta emmer. decimaſeptima ezir. deci
maoctaua aphſes: decimanona pheceia
viceſima iecezel: viceſimaprima iachin:
viceſimaſcđa gamul: viceſimatertia da-
C laian: viceſimaquarta maziau. Hę vices
eoꝝ ſm miniſteria ſua vt ingrederent̃ domū
dei: ⁊ iuxta ritū ſuum ſub manu aarō pa-
tris eoꝝ: ſicut p̄cepit dn̄s deus iſrl. Porro
filiorum leui: qui reliqui fuerant de filijs
amrā erat ſubabel et de filijs ſubabel ie-
deia: de filijs ꝙ roobie princeps ieſias: iſa
aris vero filius ſalemoth: filiuſq; ſale-
moth iahadiath. filiuſq; eius ierian pri-
mus: amarias ſcđus: iaziel tertius: iecb
moā quartus filius oziel micha: filius
micha ſamir: frater micha ieſia: filiuſq;
ieſie zacharias: filij merari mooli et mu-
ſi: filius oziau bēnon: filius quoq; mera
D ri oziau ⁊ ſoem et ſacbur et hebri. Por-
ro mooli filius eleazar q̄ nō habebat li-
beros: filius vero cis hieramihel: filij
muſi mooli eder et hierimoth. Iſti filij le
ui ſm domos familiarū ſuarum. Miſe-
runtq; et ipſi ſortes cōtra fratres ſuos fi-
lios aarō corā dauid rege: ⁊ ſadoch et
achimelech principibus familiarū ſacer
dotaliū ⁊ leuiticarū: tā maiores ꝙ mi-
nores oēs ſors equaliter diuidebat.

¶ .S. De cātorib⁹: ⁊ vicib⁹
eoꝝ vigintiquatuor. ca. xxv.

A Igitur dauid et magi-
ſtratus exercitus ſe-
gregauerunt in mini-
ſterium filios aſaph
et hema et idithum q̄
prophetarent in citha-
ris et pſalterijs et cymbalis ſm nume-
rum ſuum dedicato ſibi officio ſeruien-
tes. De filijs aſaph zachur et ioſeph et
nathania et azarela: filij aſaph ſub ma-
nu aſaph prophetantes iuxta regem.
Porro idithum filij idithum godolias.
ſori: ieſias et ſabias et mathathias: ſex
ſub manu patris ſui idithum qui in ci
thara prophetabat ſuper confitentes et
laudantes dn̄m. Heman quoq; filij he- B
mā bocciau: mathania: oziel: ſubuel ⁊
hierimoth: ananias: anani: eliatha: ged-
delthi: et romemthiezer: ieſbacaſſa: mel-
lothi: othir: mazioth. Omnes iſti filij
heman videntis regis in ſermonibus dei
vt exaltaret cornu. deditq; deus heman
filios quattuordecim et filias tres. Uni-
uerſi ſub manu patris ſui ad cantan-
dum in templo domini diſtributi erant
in cymbalis et pſalterijs et citharis in
miniſteria domus domini iuxta regem
aſaph videlicet et idithum et heman.
Fuit autem numerus eorum cum fra-
tribus ſuis qui erudiebant canticum do-
mini cuncti doctores ducenti octogin-
taocto. Miſeruntq; ſortes per vices
ſuas ex equo: tam maior ꝙ minor do-
ctus pariter et indoctus. Egreſſaq; eſt C
ſors prima ioſeph qui erat de aſaph: ſe-
cunda godolie: ipſi et filijs eius et fra-
tribus eius duodecim: tertia zachur fi-
lijs et fratribus eius duodecim: quar-
ta yſari filijs et fratribus eius duode-
cim: quinta nathanie filijs et fratribus
eius duodecim: ſexta bocciau filijs et fra-
tribus eius duodecim: ſeptima iſraela:
filijs et fratribus eius duodecim: octa-
ua oſaie filijs et fratribus eius duode-
cim: nona mathanie filijs et fratribus
eius duodecim: decima ſemeie filijs et
fratribus eius duodecim: vndecima
iezrael filijs et fratribus eius duode-
cim: duodecima aſabie filijs et fratri-
bus eius duodecim: terciadecima ſub-
ubel filijs et fratribus eius duodecim:
quartadecima mathathie filijs et fra-
tribus eius duodecim: quintadecima D
hierimoth filijs et fratribus eius duo-
decim: ſextadecima ananie filijs et fra-
tribus eius duodecim: ſeptimadecima
ieſbocaſe filijs et fratribus eius duo-
decim: octauadecima anani filijs et fra-
tribus eius duodecim: nonadecima me-
lothi filijs et fratribus eius duodecim
viceſima eliatha filijs et fratribus eius
duodecim: viceſimaprima othir filijs et

fratrib⁹ ei⁹ duodecim: viceſima ſecunda godollathi filijs ⁊ fratrib⁹ ei⁹ duodecim viceſimatertia: maziud filijs ⁊ fratribus ei⁹ duodecim: viceſimaquarta: romētbiezer filijs ⁊ fratribus eius duodecim.

¶ C.S. De ianitoribus ⁊ fratribus eorum quis quā portā ⁊ quā plagā cōſeruat. Cap. xxvi.

a Diuiſiōes aūt ianitorū: de chorītis meſellemia filius chore: de filijs aſaph: fi ij meſellemie zacharias primogenitus iadihel ſcōs: ſabadias terti⁹: iathanael quartus: abilā quīt⁹: iohanna ſext⁹: elionai ſeptim⁹. Filij aūt obededom ſemeias primogenit⁹ ✠ iozagab ſecūdus: ioha tertius: ſachar quart⁹: nathanael quīt⁹: amihel ſext⁹: iſachar ſeptim⁹ phollati octau⁹: qr bñdixit illis dñs. Semeie aūt filio ei⁹ nati ſunt filij p̄fecti familiarū ſuarū: erāt eñi viri fortiſſimi. Filij ergo ſemeie othni ⁊ raphael ⁊ obedieliſabath ⁊ fratres ei⁹ viri fortiſſimi: heliu q̄z ⁊ ſamathias. Oēs hi de filijs obededō ipſi ⁊ filij ⁊ fratres eoꝝ fortiſſimi ad miniſtrādū ſexagintaduo de obededō. Porro meſellemie filij ⁊ fratres eoꝝ robuſtiſſimi decē ⁊ octo. De hoſa aūt: id eſt de filijs merari ſechri p̄nceps. Nō eñi habuerat p̄mogenitū: ⁊ idcirco poſuerat eū pater ei⁹ in principē helchias ſecūdus: tabelias terti⁹: zacharias quart⁹. Oēs hi filij ⁊ fratres oſa tredecim. Hi diuiſi ſunt in ianitores: vt ſem p p̄nceps cuſtodiarū ſicut ⁊ fratres eoꝝ miniſtrarēt in domo dñi. Miſſe ſunt ergo ſortes ex equo ⁊ paruis ⁊ magnis p familias ſuas i vnā quāq3 portarū. Cecidit ergo ſors orietalis ſelemie. Porro zacharie filio ei⁹ viro prudētiſſimo ⁊ erudito ſortito obtigit plaga ſeptētrionalis. Obededō vero ⁊ filij ei⁹ ad auſtrū i qua parte dom⁹ erat ſenioꝝ cōcilū. Sephima ⁊ hoſa ad occidētē iuxta portā q̄ ducit ad viā aſcēſionis cuſtodia cōtra cuſtodiā. Ad oriētē vero leuite ſex ⁊ ad aquilonē quattuor p diē: ad meridiē ſiliter in die quattuor: ⁊ vbi erat cōcilium bini ⁊ bini. In cellulis q̄z ianitoꝝ ad occidētē quattuor in via biniq3 p cellulas.

c Ad ſeptētrionē vero ⁊ meridiē quaterni p dies ſingulos mutabant: ⁊ ad baſilicā cōcilij ad occidētem bini: habētes ſubiectos alios in via biniq3 per cellulas. He ſunt diuiſiōes ianitoꝝ filioꝝ chore ⁊ merari. Porro achias erat ſup theſauros domus dñi ⁊ vaſa ſctōꝝ. Filij q̄z dā: filij gerſoni. De ledā principes familiarū: ledan et gerſoni iehieli. Filij iehieli: zathā et iohel fratres ei⁹ ſup theſauros domus dñi amramitis ⁊ iſaaritis ⁊ hebronitis ⁊ ozihelitis. Subahel aūt filius gerſon filij moyſi p̄poſit⁹ theſauris. Frater q̄z eius elieſer cui⁹ fili⁹ raabia et hui⁹ filius eſaias et huius filius ioram huiuſq3 fili⁹ zechri: et huius fili⁹ ſelemith: iſte ſelemith et fratres eius ſup theſauros ſanctoꝝ: q̄s ſanctificauit dauid rex ⁊ p̄nceps familiarum ⁊ tribuni ⁊ cēturiōes ⁊ duces exercitus de bellis ⁊ manubijs p̄lioꝝ: q̄ conſecrauerāt ad inſtaurationē ⁊ ſupellectilem tēpli dñi. Hec aūt vniuerſa ſanctifi- b cauit ſamuel videns ⁊ ſaul filius cis: et abner filius ner: ⁊ ioab filius ſaruie omneſq3 ſctificauerāt ea p manū ſalemith ⁊ fratrū ei⁹: iſaaritis vero preerat chonenias et filij eius ad opa forinſecus ſup iſrl ad docēdū et iudicādū eos. Porro de hebronitis aſabias ⁊ fratres eius viri fortiſſimi mille ſeptingēti p̄erāt iſraeli trans iordanē cōtra occidētē in cūctis operib⁹ dñi ⁊ in miniſteriū regis. Hebronitarum aūt princeps fuit ieria ſm familias ⁊ cognatiōes eoꝝ. Quadrageſimo āno regni dauid recēſiti ſunt ⁊ inuēti ſunt viri fortiſſimi ✠ gazer: galaad: fratreſq3 eius robuſtioris etatis duo milia ſeptingenti principes familiarū. Prepoſuit aūt eos dauid rex rubenitis et gadditis et dimidie tribui manaſſe i oē miniſteriū dei ⁊ regis.

Alias ioza dab.

Alias ia gazer.

¶ C.G. De prefectis miniſtrantib⁹ regi: ⁊ q̄ ſuꝝ que negocia erant. Capitulum. xxvii.

a Filij aūt iſrael ſm numerū ſuū principes familiarū tribuni et centuriones ⁊ prefecti: q̄ miniſtrabāt regi iuxta turmas ſuas ingredientes per ſingulos menſes in anno viginti quattuor milibus ſinguli preerāt. Prime turme in primo mēſe ieſboā p̄erat filius zabdihel: ⁊ ſub eo vigintiquattuor milia. De filijs phares princeps cūctoꝝ principū in exercitu mēſe p̄mo. Secūdi mēſis habebat turmam dudia ahohites: ⁊ poſt ſe alter nomine macelloth: qui regebat partē exercitus viginti quattuor miliū. Dux q̄z turme tertie in mēſe tertio erat banaias filius ioiade ſacerdotis: ⁊ in diuiſione ſua

vigintiquattuoꝛ milia. Ipſe eſt banaias
fortiſſimus inter triginta ⁊ ſuper trigin-
ta. Preerat autē turme ipſi⁹ amizadab
filius eius. Quartus menſe quarto aſa-
hel frater ioab ⁊ zabedias filius ei⁹ poſt
eum: et in turma eius vigintiquattuoꝛ
B milia. Quint⁹ mēſe quīto pinceps ſama-
oth iezarites: ⁊ in turma ei⁹ vigitiquattu
oꝛ milia. Sext⁹ mēſe ſexto hira fili⁹ acces
thecuites: ⁊ in turma ei⁹ vigitiquattuoꝛ
milia. Septim⁹ mēſe ſeptio helles phal
lonites de filijs ephraim: ⁊ in turma ei⁹
vigintiqͣttuoꝛ milia. Octauus mēſe octa
uo ſobochai vſathites de ſtirpe ſarai: et
in turma ei⁹ vigintiqͣttuoꝛ milia. Nonus
mēſe nono abiezer anathotites de filijs
iemini: ⁊ in turma eius vigintiquattuoꝛ
milia. Decimus menſe decimo marai: et
ipſe nethophatites de ſtirpe zarai: et in
turma eius vigitiquattuoꝛ milia. Unde
cimus menſe vndecimo banaias phara-
thonites de filijs ephraim: et in turma
eius vigintiquattuoꝛ milia. Duodecim⁹
menſe duodecimo addai nethophatites
de ſtirpe gethoniel: ⁊ in turma eius vigin
C tiquattuoꝛ milia. Porro tribub⁹ pree-ãt
in iſrl' rubenitis dux eliezer filius zechri
ſymeonitis dux ſaphacias fili⁹ macha
leuitis: aſabias fili⁹ chamuel aaronitis
ſadoch iudaꝛ̄ helin frater dauid: iſacha
ritis amri filius michael: zabulonitis
ieſmaias filius abdie. neptalitibus: hieri
moth filius ozihel filijs ephraim oſee. fi
lius ozazin: dimidie tribui manaſſe: io-
hel: filius phadaie: ⁊ dimidie tribui ma-
naſſe in galaad laddo: filius: zacharie:
beniamin autē iaſihel filius abner: dan
vero ezribel filius: ieroam. Hi principes
filiorū iſrl'. Noluit autē dauid numerare
eos a vigiti annis inferi⁹: qꝛ dixerat dn̄s
vt ✠ multiplicaret iſrl' quaſi ſtellas celi.
Joab fili⁹ ſaruie ceperat nūerare nec cō
pleuit: qꝛ ſup hoc ira dei irruerat in iſrl':
⁊ idcirco nūerus eoꝝ q̄ fuerāt recēſiti nō
eſt relat⁹ in faſtos regis dauid. Sup the
ſauros aūt regis fuit aſmoth fili⁹ adihel
His aūt theſauris q̄ erant in vrbibus ⁊ in
vicis ⁊ in turribus preſidebat ionathā fi
D lius ozie. Opi aūt ruſtico et agricolis q̄
exercebāt terrā: preerat ezri fili⁹ cherub
vinearūq; cultoribus ſemeias romathi-
tes: cellis aūt vinarijs caddias aphoni-
tes. Nā ſup olíueta et ficeta q̄ erāt in ca-
peſtribus balanan gadderites: ſup apo-
thecas autē olei ioas. Porro armētis: q̄
paſcebant in ſarona ꝓpoſit⁹ fuit ſethra-
ſaronites: ⁊ ſup boues ī vallib⁹ ſaphat fi
li⁹ ✠ adli: ſup camelos ꝟo vbi hiſmaelis
tes ⁊ ſup aſinos iadias meronathides ſu
ꝑ oues q̄ȝ iazis agaren⁹. Oēs hi pncipes
ſubſtātie regis dauid. Jonathā autē pa
truus dauid ꝯſiliari⁹ vir potēs ⁊ prudēs
⁊ literat⁹ ipſe ⁊ iahihel filius achamoni
erāt cū filijs regis. Achitophel etiā ꝯſilia
rius regis ⁊ ✠ chuſi arachites amic⁹ re-
gis. poſt achitofel fuit ioiada fili⁹ banaie
⁊ abiathar. Pnceps aūt exercitus regis
erat ioab.

¶ C. S. De monitis dauid ad populum ⁊ ad ſa
lomonem: ⁊ de deſcriptione omniū que pertinēt
ad tabernaculum. Cap. xxviij.

CONuocauit igitur da-
uid oēs pncipes iſrael
duces tribuū ⁊ ꝓpoſi-
tos turmarū: q̄ mini-
ſtrabāt regi: tribunos
q̄ȝ ⁊ cēturiōes ⁊ q̄ pre-
erāt ſubſtātie ⁊ poſſeſ-
ſionib⁹ regis filioſq;
ſuos cū eunuchis ⁊ potētes ⁊ robuſtiſſi-
mos quoſq; ī exercitu hierlm. Cūq; ſur-
rexiſſet rex ⁊ ſtetiſſet ait. Audite me fra-
tres mei ⁊ ppl's me⁹. Cogitaui vt edifica
rē domū in q̄ requieſceret arca federis dn̄i
et ſcabellū pedū dn̄i dei nr̄i: ⁊ ad edificā
dū oīa ꝓparaui. De⁹ aūt dixit mihi. Non
edificabis domum nomini meo eo qꝙ ſis
vir bellatoꝛ ⁊ ſanguinē fuderis: ſed ⁊ ele
git dn̄s de⁹ iſrl' me de vniuerſa domo pa
B tris mei: vt eſſem rex ſup iſrl' in ſempiter
nū. De iuda eñ elegit pncipes. Porro de
domo iuda domū pr̄is mei: ⁊ de filijs pa
tris mei placuit ei: vt me eligeret regem
ſup cūctū iſrl'. Sȝ ⁊ de filijs meis: filios
eñ mihi multos dedit dn̄s: elegit ſalomo
nē filiū meū: vt ſederet ī throno regni dn̄i
ſup iſrl' dixitq; mihi. Salomō fili⁹ tuus
edificabit domū meā: ⁊ atria mea. Ipm
eñ elegi mihi ī filiū: ⁊ ego ero ei ī patrē
et firmabo regnū eius vſq; ī eternū: ſi ꝑ
ſeuerauerit facere ꝓcepta mea ⁊ iudicia
ſicut ⁊ hodie. Nunc ergo coram vniuerſo
cetu iſrael audiēte deo noſtro cuſtodite
et ꝑquirite cūcta mādata dn̄i dei noſtri:
vt poſſideatis terrā bonā: et relinquatis
✠ eam filijs veſtris poſt vos vſq; in ſem
piternum. Tu aūt ſalomon fili mi ſcito
deum patris tui: et ſerui ei corde perfecto
et aīo volūtario. Oīa eñ corda ſcrutatur
dn̄s: ⁊ vniuerſas mentium cogitationes
intelligit. Si quæſieris eum inuenies: ſi

Margin notes: Al' ✠ abel. — Al' ✠ chus ſai. — B. — C. xx. b. De pre. di. i. c. i. — Sup. 9. A. — C. 17. A. — Al' ✠ ea. — C. xv. c. 2. reg. c. ſ. — Al' ✠ mul tiplicaret.

autem dereliqueris eum ꝓiciet te in eternum. Nunc ergo qꝛ elegit te dñs vt edificares domum sanctuarij confortare et
C perfice. Dedit autē dauid salomoni filio suo descriptionē porticus ⁊ tēpli et cellariorum ⁊ cenaculi ⁊ cubiculoꝝ in ✠ aditus ⁊ dom⁹ ꝓpiciatiōis: necnon ⁊ oīm ꝗ cogitauerat atrioꝝ exedrarū ꝑ circuitū in thesauros dom⁹ dñi: ⁊ in thesauros sctōꝝ: diuisionūq; sacerdotaliū et leuiticarū i oīa opa dom⁹ dñi: i vniuersa vasa ministerij tēpli dñi: auꝝ i pōdere ꝑ singula vasa ministerij. Argēti q; pōdus ꝓ vasorum ⁊ operū diuersitate. Sed ⁊ ad cādelabra aurea et ad lucernas eoꝝ: auꝝ ꝓ mensura vniuscuiusq; candelabri et lucernarū. Similiter ⁊ in cādelabris argēteis: ⁊ in lucernis eoꝝ ꝓ diuersitate mensure pōdus argēti tradidit. Aurū q; dedit in mēsas ꝓpositionis pro diuersita
D te mensarū. Similiter ⁊ argētū in alias mensas argenteas. Ad fuscinulas q; et phialas et thuribula ex auro purissimo et leunculos aureos pro qualitate mēsure pōdus distribuit in leunculū et leunculum. Similiter ⁊ in leones argenteos diuersum argēti pondus separauit. Altari autē in quo adolebat incensum: aurū purissimū dedit: vt ex ipso fieret similitudo quadrige cherubim extendentiū alas et velantium arcā federis dñi. Oīa (inquit) venerunt scripta manu dñi ad me vt intelligerē vniuersa opera exemplaris. Dixit q; dauid salomoni filio suo. Viriliter age ⁊ confortare ⁊ fac ne timeas: ⁊ ne paueas. Dñs enī deus meus tecū erit: ⁊ non dimittet te nec derelinquet donec perficias oē opus ministerij domus dñi. Ecce diuisiones sacerdotum ⁊ leuitarum in oē ministerium domus dñi assistent tibi et parati sunt: ⁊ nouerūt tam principes ꝙ populus facere omnia precepta tua.

Alias abdi...

¶ C. xix. De oblationibus dauid: ⁊ de oblationib⁹ principum: de leticia dauid: ⁊ de oratione. de secunda vnctione salomonis: de morte dauid de equis ⁊ quadrigis eius. Capitulum. xxix.

A Locutusq; ē dauid rex ad oēm ecclesiam. Salomonē filium meum vnū elegit dñs adhuc puerū ⁊ tenellū. Opus enī grāde est: neq; enī homini preparat habitatio sed deo. Ego autē totis viribus meis ꝑparaui īpēsas dom⁹ dñi dei mei. Aurum ad vasa aurea: ⁊ argentum in argentea: es in enea: ferrum in ferrea ligna ad lignea: lapides onychynos: et quasi stibinos ⁊ diuersoꝝ colorum omneq; ꝑciosum lapidē ⁊ marmor pariū abundantissime: et sup hec ꝗ obtuli in domū dei mei: de peculio meo aurū ⁊ argētū do in tēplū dei mei: exceptis his que preparaui in edē sctām tria milia talenta auri de auro ophir: et septem milia talentorū argenti ꝓbatissimi ad deaurādos parietes templi: ⁊ vbicūq; opus est: aurum de auro: ⁊ vbicūq; opus est argētum de argēto. Opera fiant ꝑ man⁹ ar-
B tificū. Et si quis spōte offert īpleat manum suā hodie ⁊ offerat qd voluerit dño. Polliciti sunt itaq; ꝑncipes familiarum et ꝓceres tribuū isrl. Tribuni q; ⁊ centuriones ⁊ principes ✠ ꝑncipū possessionū regis: dederūtq; in opa dom⁹ dñi auri talenta quinq; milia ⁊ solidos decē milia argenti talenta decem milia: et eris talēta decem ⁊ octo milia: ferri quoq; centū milia talentorum. Et apud quecūq; inuenti sunt lapides dederunt in thesauros domus domini ꝑ manū iehihel gersonitis. Letatusq; populus cū vota spōte promitterent: quia corde toto offere-
C bant ea dño. Sed et dauid rex letat⁹ est gaudio magno: et benedixit dño coram vniuersa multitudine ⁊ ait. Bñdictus es dñe de⁹ isrl pris nostri ab eterno in eternū. Tua est dñe magnificētia et potētia ⁊ glīa atq; victoria et tibi laus. Cuncta enī que in celo sunt et in terra tua sunt. Tuum dñe regnū: ⁊ tu es sup oēs ꝑncipes. Tue diuitie ⁊ tua est glīa: tu dñaris oīm. In manu tua virtus ⁊ potentia: in manu tua magnitudo ⁊ imperium oīm. Nunc igitur de⁹ noster confitemur tibi: et laudamus nomen tuū inclytū. Quis ego ⁊ quis populus me⁹: vt possim⁹ hec
D tibi vniuersa ꝓmittere. Tua sunt oīa: et que de manu tua accepimus dedimus tibi. Peregrini enī sum⁹ corā te ⁊ aduene sicut oēs patres nostri. Dies nostri quasi vmbra sup terrā et nulla est mora. Dñe deus nr̄: oīa hec copia quā parauimus vt edificaret domus nomini sancto tuo de manu tua est ⁊ tua sunt oīa. Scio de⁹ me⁹ ꝙ ꝓbes corda: ⁊ simplicitatē diligas: vnde et ego in simplicitate cordis mei letus obtuli vniuersa hec: et ꝓplum tuū ꝗ hic repert⁹ est vidi cū ingenti gaudio tibi offerre donaria. Dñe deus abraā et isaac ⁊ israel patrū nostroꝝ custodi in
E eternū hāc voluntatē cordis eoꝝ ⁊ sem

Alias ✠ supra est principū

per in venerationem tui mens iſta per
maneat. Salomoni quoq; filio meo da
cor perfectum: vt cuſtodiat mādata tua
et teſtimonia tua: et cerimonias tuas: et
faciat vniuerſa: et edificet edem: cuius
impēſas paraui. Precepit autem dauid
vniuerſe eccleſie. Bñdicite dño deo no-
ſtro. Et benedixit omnis eccleſia domi-
no deo patrū ſuorum: et inclinauerunt
ſe ⁊ adorauerunt deum: et deinde regem
Immolaueruntq; victimas dño: et obtu
lerunt holocauſta die ſequenti tauros
mille: arietes mille: agnos mille cum li-
baminibus ſuis: et vniuerſo ritu abun-
F dantiſſime in omnem iſrael. Et comede
runt et biberunt coraʒ dño in die illo cū
3.reg.1.c. grandi leticia: et vnxerunt ſecundo ſalo
monem filium dauid. Unxerunt autem
eum dño in principem et ſadoc in pon-
tificem. Seditq; ſalomon ſup ſoliū dñi
in regem pro dauid patre ſuo ⁊ cunctis
placuit ⁊ paruit illis oīs iſrael. Sed et
vniuerſi principes et potentes et cuncti
filij regis dauid dederunt manum ⁊ ſub
iecti fuerunt ſalomoni regi. Magnifica
uit ergo dominus ſalomonem ſuper om
nem iſrael: ⁊ dedit illi gloriam regni qua
lem nullus habuit ante eum rex iſrael.
G Igitur dauid filius iſai regnauit ſup vni
uerſum iſrael. Et dies quibus regnauit
ſuper iſrael: fuerunt quadraginta anni.
In hebron regnauit ſeptem annis: et in
hieruſalē annis trigintatribus. Et mor-
tuus eſt in ſenectute bona plenus dierū
et diuitijs ⁊ gloria. Et regnauit ſalomon
filius eius pro eo. Geſta autem dauid re
gis priora et nouiſſima ſcripta ſunt in li
bro ſamuelis videntis et in libro nathaʒ
prophete atq; in volumine gad videntis
vniuerſiq; regni eius et fortitudinis ⁊ tē
porum que tranſierunt ſub eo ſiue in iſ-
rael ſiue in cunctis regnis terrarum.

¶ Explicit dibrehaiomin liber primus.

¶ Incipit liber Dibrehaiomin ſiue para
lipomenon liber ſecundus.

¶ C. I. De hoſtijs oblatis a ſalomone in gabaō: [illegible]
dominus in nocte apparet ſalomoni: petit ſapiē
tiam et datur ei: et adducebantur ei equi de egy
pto. Capitulum. j.

Confortatus 3.reg.3.a.
eſt ergo ſalomō filius
dauid in regno ſuo: et
dominus erat cum eo
et magnificauit euʒ in
excelſum. Precepitq;
ſalomon vniuerſo iſ-
rael: tribunis et centurionibus et duci-
bus et iudicibus omnis iſrael ⁊ principi
bus familiarū et abijt cū vniuerſa mul
titudine in excelſum gabaon: vbi erat ta
bernaculum federis domini: quod fecit
moyſes famulus dei in ſolitudine. Arcā
autem dei adduxerat dauid de cariathia
rim in locū quem preparauerat ei: ⁊ vbi Ex[illegible].18.a.
fixerat illi tabernaculum: hoc eſt in hie- B
ruſalem. Altare quoq; eneum quod fa-
bricatum fuerat beſeleel filius huri filij
hur: ibi erat coram tabernaculo domini:
qđ et requiſiuit ſalomon et omnis eccle-
ſia. Aſcenditq; ſalomon ad altare eneuʒ
coram tabernaculo federis domini: ⁊ ob
tulit in eo mille hoſtias. Ecce autem in
ipſa nocte apparuit ei deus dicens. Po-
ſtula quod vis vt dem tibi. Dixitq; ſalo-
mon deo. Tu feciſti cū dauid patre meo
miſericordiā magnā ⁊ conſtituiſti me re
gem pro eo. Nunc ergo domine deus im
pleatur ſermo tuus quem pollicitus es 1.pa.[illegible]
dauid patri meo. Tu eñ me feciſti regē Sap.[illegible]
ſuper populum tuū multum: qui tam in C
numerabilis eſt ꝙ puluis terre. Da mihi
ſapientiam ⁊ intelligentiā vt ingrediar ⁊
egrediar coram populo tuo. Quis enim
poteſt hunc populum tuuʒ digne q̄ tam
grandis eſt iudicare? Dixit autem deus
ad ſalomonem. Quia hoc magis placuit
cordi tuo ⁊ nō poſtulaſti diuitias et ſub-
ſtantiam ⁊ gloriam neq; animas eorum
qui te oderant: ſed nec dies vite pluri- [illegible]
mos. Petiſti autem ſapientiam et ſcien-
tiam: vt iudicare poſſis populuʒ meum:
ſuper quē cōſtitui te regeʒ. ſapiētia ⁊ ſci
entia data ſunt tibi diuitias aūt ⁊ ſubſtā
tiā ⁊ gloriam dabo tibi: ita ⁊ vt nullus in
regibus nec ante nec poſt te fuerit ſimi-
lis tui. Uenit ergo ſalomō ab excelſo ga- D
baon in hieruſalem corā tabernaculo fe
deris: et regnauit ſuper iſrael. Congre-
gauitq; ſibi currꝰ et equites: ⁊ facti ſunt ei

q̃dringenti curr⁹ ꝛ duodecim milia
equitũ: ꝛ fecit eos eſſe ĩ vrbib⁹ q̃drigarum
et cũ rege in hierl'm. Prebuitq; rex argẽ
tũ ꝛ aurũ ĩ hierl'm q̃ſi lapides ꝛ cedros
q̃ſi ſycomoros q̃ naſcũt in cãpeſtribus
multitudine magna. Adducebant autẽ
ei equi de egypto: de choa á negociatori-
bus regis qui ibant et emebant precio q̃
drigam equorum ſexcentis argenteis: et
3 equũ centum quinquaginta ſimiliter de
vniuerſis regnis cethęorum et a regib⁹
ſyrie emptio celebrabatur.

¶ C.ij. De mandato ſalomonis ad hiram re-
gem ſuper artificibus et lignis: de ſumptibus
dacis artificibus. Capl'm.ij.

A DEcreuit autẽ ſalomon
edificare domũ nomi-
ni dñi: ꝛ palatium ſibi.
Et numerauit ſeptua-
gita milia viroꝝ portã
tiũ humeris: ꝛ octogin
ta milia q̃ cederẽt lapi
des in montib⁹ ꝑpoſi-
3.re.5. toſq; eoꝝ tria milia ſexcentos. Miſit q̃
ad hirã regẽ tyri: dicẽs. Sicut egiſti cuꝫ
dauid patre meo ꝛ miſiſti ei ligna cedri-
na: vt edificaret ſibi domũ: in qua ꝛ habi
tauit: ſic fac mecũ vt edificẽ domum noi
dñi dei mei: ꝛ ꝯſecrẽ eã ad adolẽdũ incẽ-
ſum corã illo: et fumigãda aromata: ꝛ ad
ꝓpoſitionẽ panũ ſempiternã ꝛ ad holo-
B cauſtomata mane ꝛ veſpe. Sabbatis q̃
ꝛ neomenijs et ſolẽnitatib⁹ dñi dei nři in
ſempiternum: q̃ mãdata ſunt iſrael. Do
mus eñ quã edificare cupio magna eſt.
Magnus eſt eñ de⁹ nř ſuper oẽs deos
q̃s ergo poterit ꝓualere vt edificet ei di-
gnã domũ. Si celũ ꝛ celi celoꝝ capere eũ
nequeũt: quĩtus ego ſum vt poſſim edifi
care ei domũ. Sꝫ ad hoc tñ vt adoleat
incẽſum corã illo. Mitte ergo mihi virũ
eruditũ: q̃ nouerit operari in auro ꝛ argẽ
to: ere ꝛ ferro: purpura: coccio ꝛ hiacyn
ſciat ſculpere. tho: ꝛ qui ſciat ſculpe celaturas cũ his
artificib⁹ quos mecũ habeo in iudea ꝛ in
hierl'm quos ꝑparauit pater me⁹. Sꝫ et
ligna cedrina mitte mihi ꝛ arthenthina ꝛ
pinea de libano. Scio eñ ꝙ ſerui tui no
uerint cedere ligna de libano et erũt ſer-
ui mei cuꝫ ſeruis tuis: vt parentur mihi
ligna plurima. Dom⁹ eñ quã cupio edi-
C ficare magna eſt nimis ꝛ inclyta. Preter
ea operarijs qui ceſuri ſunt ligna ſeruis
tuis dabo in cibaria tritici choros vigin
ti milia: ꝛ hordei choros totidẽ oleiq; ſa-
ta viginti milia. Dixit aũt hiram rex tyri
p litteras quas miſerat ſalomoni. Quia
dilexit dñs ppl'm ſuũ: idcirco te regnare
fecit ſup eũ. Et addidit dicẽs. Bñdictus
dñs de⁹ iſrael q̃ fecit celum ꝛ terrã: q̃ de
dit dauid regi filium ſapientẽ ꝛ eruditũ
ꝛ ſenſatum atq; prudẽtẽ vt edificaret do
mum dño: ꝛ palatiũ ſibi. Miſi ergo tibi
virum prudẽtẽ ꝛ ſciẽtiſſimũ hirã fabrum
patrẽ meũ: filiũ mulieris de filiab⁹ dan:
cui⁹ pater fuit tyrius q̃ nouit operari in
auro ꝛ argẽto: ere ꝛ ferro ꝛ marmore ꝛ li-
gnis: in purpura q̃ ꝛ hiacyntho et byſſo
ꝛ coccino: ꝛ q̃ ſciat celare omnẽ ſculptu
rã: ꝛ adinuenire prudenter quodcũq; in
ope neceſſariũ eſt cũ artificib⁹ tuis: ꝛ cũ
artificibus dñi mei dauid patris tui. Tri
B ticum ergo ꝛ hordeũ et oleum et vinuꝫ q̃
pollicit⁹ es domine mi: mitte ſeruis tuis.
Nos autẽ cedem⁹ ligna de libano q̃t ne
ceſſaria habueris ꝛ applicabimus ea ra-
tib⁹ p mare in ioppe: tuũ autẽ erit trans
ferre ea in hierl'm. Numerauit igit ſalo-
mon oẽs viros ꝓſelitos q̃ erant in terra
iſrl' poſt dinumerationẽ quã dinumera-
uit dd pr ei⁹: ꝛ inuẽti ſunt cẽtũ q̃nquagi
tatria milia: ꝛ ſexcẽti. Fecit ex eis ſeptua
ginta milia: q̃ humeris onera portarẽt: ꝛ
octoginta milia: qui lapides de mõtibus
cederent: tria auteꝫ milia et ſexcentos ꝑ
poſitos operum populi.

¶ C.iij. De edificatione tẽpli ꝛ porticus: ꝛ de va
ſo ꝛ duabus columnis. Capl'm.iij.

A ET cepit ſalomon edifi
care domuꝫ dñi in hie
ruſalẽ in monte moria
q̃ demonſtrat⁹ fuerat
dd pri eius in loco quẽ
parauerat dd in area
hornã hiebuſei. Cepit 3.reg.6.A.
autem edificare menſe
ſcdo anno quarto regni ſui. Et hec ſunt
fundamẽta q̃ fecit ſalomon vt edificaret
domũ dei lõgitudinis cubitos in menſu
ra prima ſexaginta latitudinis cubitos vi
ginti. Porticũ ꝟo an frõteꝫ q̃ tẽdebat in
lõgũ iuxta mẽſurã latitudinis dom⁹ cu-
bitoꝝ viginti. Porro altitudo cẽtũ vigin
ti cubitoꝝ erat. Et deaurauit eã intrinſe
cus auro mundiſſimo. Domum q̃ maio
rẽ texit tabulis abiegnis: ꝛ laminas auri
obrizi affixit p totũ. Sculpſitq; ĩ ea pal
mas: ꝛ q̃ſi catenulas ſe inuicẽ ꝯplectẽtes
Strauit q̃ pauimentũ tẽpli ꝑcioſiſſimo
marmore decore multo. Porro auꝝ erat
ꝓbatiſſimũ de cui⁹ laminis texit domuꝫ
ꝛ trabes eius ꝛ poſtes ꝛ parietes ꝛ oſtia

celauit cherubin i parietib⁹. Fecit ꝗ̃ do
mũ ſctiſſctõꝝ lõgitudinẽ iuxta latitudi-
nem dom⁹ cubitoꝝ viginti: ⁊ latitudinẽ
E ſilr viginti cubitoꝝ. Et laminis aureis
texit eã q̃ſi talentis ſexcentis: ſʒ ⁊ clauos
fecit aureos: itaut ſinguli claui ſiclos qn
quagenos appẽderẽt. Cenacula ꝗ̃ texit
auro. Fecit etiã in domo ſctiſſctõꝝ che
rubin duos opere ſtatuario: et texit eos
auro. Ale cherubin vigiti cubitis extẽde
bãtur ita vt vna ala hẽret cubitos qnqꝫ
⁊ tãgeret parietẽ dom⁹: ⁊ altera qnqꝫ cu
bitos habẽs alã tãgeret alteri⁹ cherub.
Siĺr cherub alterius ala qnqꝫ hẽbat cu
bitos ⁊ tãgebat parietẽ et ala ei⁹ altera
qnqꝫ cubitoꝝ: alã cherub alteri⁹ ꝯtinge
bat. Igitur ale vtriuſqꝫ cherub expanſe
erãt: ⁊ extẽdebant ꝑ cubitos vigiti. Ipſi
aũt ſtabãt erectis pedib⁹ ⁊ facies eorũ
F erãt verſe ad exteriorẽ domũ. Fecit ꝗ̃ ve
lũ ex hiacyntho purpura: cocco ⁊ byſſo:
⁊ itexuit ei cherubin. Añ fores etiã tẽpli
duas colũnas: q̃ triginta ⁊ qnqꝫ cubitos
habebãt altitudinis. Porro capitella ea
rũ qnqꝫ cubitoꝝ necnõ ⁊ q̃ſi catenulas
i oraculo ⁊ ſuppoſuit eas capitib⁹ colũ-
narũ. Malogranata etiã cẽtũ: q̃ catenu-
lis iterpoſuit. Ipſas ꝗ̃ colũnas poſuit
in veſtibulo tẽpli: vnã a dextris: alterã a ſi
niſtris. Eã q̃ a dextris erat: vocauit iachi
et que ad leuã vocauit booz.

¶ C.S. De altari eneo ⁊ mari: decẽ cõchis vbi lauabãt que offerebant in holocauſtum: de can delabris: de menſa ⁊ panibus propoſitionis. ⁊ vn de hec omnia facta ſunt. Cap. iiii.

G Fecit ꝗ̃ altare eneum vi
ginti cubitorum lõgitu
dinis: ⁊ viginti cubito-
rum latitudinis: ⁊ decẽ
cubitorũ altitudinis.
Mare etiam eneũ fuſi
le decem cubitis a labio
vſqꝫ ad labiũ rotũdum
ꝑ circuitu: qnqꝫ cubitos hẽbat altitudi
nis ⁊ funiculus trigita cubitorũ ãbiebat
gyrũ eius. Similitudo ꝗ̃ boũ erat ſubter
illud. Et decẽ cubitis q̃dã extrinſec⁹ cela
ture q̃ſi duob⁹ v̄ſib⁹ ꝑ labiũ maris cir
cuibãt. Boues aũt erãt fuſiles: ⁊ ipm̃ ma
re ſup duodeci boues ipoſitũ erat: q̃rũ
tres reſpiciebãt ad aqlonẽ: ⁊ alij tres ad
occidẽtẽ porro tres alij meridiẽ ⁊ tres q̃
H reliq erãt oriẽtẽ habẽtes mare ſuppoſitũ
Poſteriora aũt boũ erãt itrinſec⁹ ſub ma
ri. Porro vaſtitas ei⁹ hẽbat mẽſurã pal
mi: ⁊ labiũ illi⁹ erat q̃ſi labiũ calicis vel
repandi lilij: capiebatqꝫ tria millia metre
tas. Fecit ꝗ̃ cõchas decẽ et poſuit qnqꝫ
a dextris ⁊ qnqꝫ a ſiniſtris: vt lauarẽt in
eis oĩa q̃ i holocauſtũ oblaturi erãt. Por-
ro i mari ſacerdotes lauabant. Fecit aũt
et cãdelabra aurea decẽ ẽm ſpeciẽ quam
iuſſerat fieri: ⁊ poſuit ea in tẽplo: qnqꝫ a
dextris ⁊ quinqꝫ a ſiniſtris. Necnõ ⁊ mẽ
ſas decẽ: ⁊ poſuit eas in tẽplo qnqꝫ a dex
tris ⁊ qnqꝫ a ſiniſtris. Phialas ꝗ̃ aureas I
centum. Fecit etiã atriũ ſacerdotũ ⁊ ba-
ſilicã grãdẽ: et oſtia i baſilica q̃ texit ere.
Porro mare poſuit i latere dextro cõtra
oriẽtẽ ad meridiẽ. Fecit aũt hirã lebetes
et creagras ⁊ phialas. Et ꝯpleuit oẽ op⁹
regis in domo dei hoc ẽ colũnas duas et
epyſtilia: et capita ⁊ q̃ſi q̃dã retiacula q̃ K
capita tegerent ſup epyſtilia. Malogra-
nata ꝗ̃ q̃dringẽta et retiacula duo ita vt
bini ordines malogranatorum ſingulis
retiaculis iungerentur: q̃ ꝓtegerẽt epyſti
lia ⁊ capita colũnaꝝ. Baſes etiã fecit: ⁊
cõchas q̃s ſuppoſuit baſib⁹. Mare vnũ
boues ꝗ̃ duodecim ſub mari ⁊ lebetes ⁊
creagras ⁊ phialas. Oĩa vaſa fecit ſalo- L
moni hiraʒ pater eius i domo dñi ex ere
mundiſſimo in regiõe iordanis fudit ea
rex in argilloſa terra inter ſochoth ⁊ ſare
datha. Erat aũt multitudo vaſoꝝ innu-
merabilis: ita vt ignoraretur põdus eris
Fecitqꝫ ſalomõ oĩa vaſa dom⁹ dei: ⁊ alta
re aureũ ⁊ mẽſas: ⁊ ſup eas panes ꝓpoſi M
tionis. Cãdelabra ꝗ̃ cũ lucernis ſuis: vt
lucerẽt añ oraculum iuxta ritum ex auro
puriſſimo: ⁊ florentia q̃dã et lucernas et
forcipes aureos: oĩa de auro mũdiſſimo
facta ſunt. Thymiamateria ꝗ̃ thuribu
la et phialas et mortariola ex auro puriſ
ſimo. Et oſtia celauit templi interiora:
id eſt in ſanctaſctõꝝ: ⁊ oſtia templi foriſe
cus aurea. Sicqꝫ ꝯpletũ eſt oẽ opus qđ
fecit ſalomõ in domo dñi.

¶ C.S. De donarijs illatis: ⁊ arca introducta in oraculũ: de glia dñi q̃ impleuit domũ dñi. Ca. v.

N Statuit igitur ſalomon
oĩa q̃ vouerat dd pater
ei⁹ argentũ ⁊ aurum et
vniuerſa vaſa poſuit
in theſauris dom⁹ do
mini. Poſt q̃ cõgrega
uit maiores natu iſrl̃
et cũctos ꝓncipes tri O
buũ ⁊ capita familiaꝝ d filijs iſrl̃ i hiers
vt adducerẽt arcã federis dñi de ciuitate
dd: q̃ eſt ſiõ. Venerũt itaqꝫ ad regẽ oẽs
viri iſrl̃ in die ſolẽni menſis ſeptimi. Eſt

Cumq3 veniſſent cuncti ſenioꝝ iſrl: portauerūt leuite arcā: ⁊ intulerūt eā: et oēm paratū
B tā tabernaculi. Porro vaſa ſctuarij que erāt in tabernaculo portauerūt ſacerdotes cū leuitis. Rex aūt ſalomō et vniuerſus cet⁹ iſrl et oēs q̄ fuerūt cōgregati añ arcā imolabāt arietes et boues abſq3 vllo numero. Tanta ei erat multitudo victimaꝝ. Et intulerūt ſacerdotes arcā federis dñi in locū ſuū. i. ad oraculū tēpli in ſancta ſctōꝝ ſubter alas cherubin: ita vt cherubin extenderet alas ſuas ſup locū in q̄ poſita erat arca: ⁊ ipſam arcā tegerēt cū vectib⁹ ſuis.
C Vectiū autē q̄s portabat arca q̄ paululū lōgiores erāt: capita parebāt añ oraculū. Si vero q̄s paululum fuiſſet extrinſecus: eos videre non poterat.
Deut. 45.c. diſcipline.
Fuit itaq3 arca ibi vſq3 in pñtē diē. Nihil q3 erat aliud i arca niſi due tabule q̄s poſuerat moyſes in oreb: qñ legē dedit dñs
D filijs iſrl egredientib⁹ ex egypto. Egreſſis autē ſacerdotib⁹ de ſanctuario oēs enim ſacerdotes q̄ ibi potuerāt inueniri ſctificati ſunt: nec adhuc in illo tpe vices ⁊ miniſterioꝝ ordo: ordo īter eos diuiſus erat tā leuite q̄ cātores. i. ⁊ q̄ ſub aſaph erāt ⁊ q̄ ſub hemā ⁊ q̄ ſub idithū filij et frēs eorum veſtiti byſſinis cymbalis ⁊ pſalterijs et cytharis concrepabāt ſtātes ad oriētalē plagā altaris: et cū eis cātores centum viginti canētes tubis. Igit cunctis pariter ⁊ tubis et voce cymbalis ⁊ organis: ⁊ diuerſi generis muſicoꝝ cōcinentibus: vocē in ſublime tollētib⁹ longe ſonitus audiebat: ita vt cū dñm laudare cepiſſent ⁊ dicere.
Pſ.105.
Cōfitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in eternū mia ei⁹: impleret domus dei nube: ne poſſent ſacerdotes ſtare et miniſtrare pp̄ter caliginem. Cōpleuerat eñ gloria dñi domū dei.

¶ L. S. De ſermone ſalomonis ad populum: et de oratione eius ad dominum. Capitulum. vj.

A 3. reg. 8. b.
Nunc ſalomon ait dñs pollicit⁹ eſt vt habitaret in caligine: ego aūt edificaui domū noī ei⁹ vt habitaret ibi in ppetuū. Et ↄuertit rex faciem ſuā: ⁊ bñdixit vniuerſe multitudini iſrl nā oīs turba ſtabat intēta et ait. Bñdictus dñs de⁹ iſrl: q̄ qđ locutus eſt dd pr̄i meo: ope cōpleuit: dicēs. A die q̄ eduxi pp̄lm meū de terra egypti: nō elegi ciuitatē d̄ cūctis tribub⁹ iſrl: vt edificaret i ea dom⁹ noī meo: neq3 elegi quēq3 aliū virū: vt eēt dux in pp̄lo meo iſrl: ſz elegi hierlm vt ſit nomē meū in ea: ⁊ elegi dd vt ↄſtituerē eū ſup pp̄lm meū iſrl. Cūq3 fuiſſet voluntatis dd patris mei: vt edificaret domū noī dñi dei iſrl: dixit dñs ad eum. Qr̄ hec fuit voluntas tua vt edificares domū nomini meo: bñ quidē feciſti huiuſcemodi habere voluntatem: ſz non tu edificabis mihi domū. Verūtñ fili⁹ tu⁹ q̄ egredietur de lūbis tuis: ipſe edificabit domū noī meo.
3.reg.9. 1.pa.22. De pſt.dd. 1.c.d.
D Cōpleuit ergo dñs ſermonē ſuum quē locut⁹ fuerat: et ego ſurrexi p patre meo dauid: ⁊ ſedi ſup thronum iſrael: ſicut locutus eſt dñs: et edificaui domum noī dñi dei iſrl: ⁊ poſui in ea arcā in qua ē pactū dñi qđ pepigit cū filijs iſrl. Stetit ergo corā altari dñi ex aduerſo vniuerſe multitudinis iſrael: ⁊ extendit manus ſuas: Siquidem fecerat ſalomon baſim eneā: ⁊ poſuerat eā in medio baſilice: habentē q̄nq3 cubitos lōgitudinis: et q̄nq3 latitudinis: et tres cubitos altitudinis. Stetitq3 ſup eā: et deinde flexis genib⁹ ↄ̄ vniuerſaꝝ multitudinē iſrael: ⁊ palmis in celū leuatis ait.
E Dñe de⁹ iſrl nō eſt ſimilis tui deus in celo ⁊ in terra: qui cuſtodis pactū ⁊ miam cū ſeruis: qui ambulant corā te in toto corde ſuo: q̄ preſtitiſti ſeruo tuo dauid pr̄i meo quecūq3 locutus fueras ei: ⁊ q̄ ore pmiſeras: ope ↄpleſti: ſicut ⁊ pñs tp̄s pbat. Nunc ergo dñe deus iſrl imple ſeruo tuo patri meo dd q̄cunq3 locutus es dicēs. Nō deficiat ex te vir corā me q̄ ſedeat ſup thronū iſrl ita tñ ſi cuſtodierint filij tui vias ſuas et ambulauerint in lege mea: ſicut et tu ambulaſti coram me. Alias ſuas
Et nūc dñe de⁹ iſrael firmet ſermo tuus quē locutus es ſeruo tuo dd. Ergo ne credibile eſt: vt habitet deus cū hoīb⁹ ſuper terrā. Si celū ⁊ celi celoꝝ nō te capiūt: q̄to magis domus iſta quā edificaui.
F Sz ad hoc tm̄ facta ē vt reſpicias orōnē ſerui tui: ⁊ obſecrationē ei⁹ dñe de⁹ me⁹: ⁊ audias p̄ces q̄s fundit famul⁹ tuus corā te: vt aperias oculos tuos ſr domū iſtā dieb⁹ ac noctib⁹ ſup locū in q̄ pollicit⁹ es: vt inuocaret nomen tuū ⁊ exaudires orōnē quā fu⁹ tu⁹ orat in eo: et exaudias p̄ces famuli tui ⁊ pp̄li tui iſrl. Quicūq3 orauerit i loco iſto Exaudi de habitaculo tuo id eſt de celis: ⁊ ppiciare. Si peccauerit quiſpiā in pximū ſuū: ⁊ iurare ↄ̄ eū paratus venerit: ſeq3 maledicto ↄſtrīxit coram altari in domo iſta: tu audies d̄ celo ⁊ facies iudiciū ſuorū tuoꝝ: ita vt reddas inīq̄ viā ſuā in ca- 3.reg.8.b.

pat populum: ⁊ vicíſcaris iuſtū retribuēs
ei ſm̄ iuſticiā ſuam. Si ſuperatus fuerit
ppl's tuus iſrl' ab inimicis: peccabunt ei
ibi: ⁊ cōuerſi egerint penitētiā ⁊ obſecra
uerint nomen tuū: ⁊ fuerint deprecati te
ī loco iſto: tu exaudies de celo: et ꝓpitia
E re pctō populi tui iſrael ⁊ reduc eos ī ter
rā quam dediſti eis ⁊ patribus eorū. Si
clauſo celo pluuia nō fluxerit ꝓpter pec
Ab ✝ uſq; cata ppl'i ✝ tui: ⁊ deprecati te fuerint ī lo
eſt m. co iſto: ⁊ ꝯfeſſi nomini tuo: ⁊ ꝯuerſi'a pec
catis ſuis: cū eos afflixeris exaudi ō celo
dn̄e ⁊ dimitte pctā ſeruis tuis et ppl'i tui
iſrl' ⁊ doce eos viā bonā p quā ingrediāt
⁊ da pluuiā terre: quam dediſti pplo tuo
ad poſſidendum. Fames ſi orta fuerit in
terra: ⁊ peſtilētia: erugo ⁊ aurugo ⁊ locu
ſta: ⁊ bruchus ⁊ hoſtes vaſtatis regioni
bus portas obſederint ciuitatis: omniſq;
plaga et infirmitas preſſerit: ſi quis pplo
tuo iſrael fuerit deprecat⁹: cognoſcēs pla
gam ⁊ infirmitatē ſuā: ⁊ expāderit man⁹
ſuas in domo hac: tu exaudies de celo: de
ſublimi ſcilicet habitaculo tuo: ⁊ ꝓpitiare
et redde vnicuiq; ſm̄ vias ſuas: quas no
F ſti eum habere in corde ſuo. Tu enim ſo
lus noſti corda filiorū hoīm: vt timeant
te ⁊ ambulēt in vijs tuis cūctis diebus q̄
bus viuūt ſup faciē terre: quam dediſti
patribus noſtris. Externū quoq; qui nō
eſt de populo tuo iſrael ſi venerit de ter
ra longinqua ꝓpter nomē tuū magnum
et ꝓpter manū tuā robuſtā ⁊ brachium
tuum extentum: ⁊ adorauerit in loco iſto
tu exaudies de celo firmiſſimo habita
culo tuo: ⁊ facies cūcta p quib⁹ inuoca
uerit te ille peregrin⁹: vt ſciāt oēs populi
terre nomē tuū: ⁊ timeāt te ſicut popul⁹
tuus iſrl': ⁊ cognoſcāt q2 nomē tuū inuo
catū eſt ſup domū hāc quā edificaui no
mini tuo. Si egreſſus fuerit popul⁹ tuus
ad bellū ꝯtra aduerſarios ſuos p viā in
q̄ miſeris eos: adorabūt te ꝯtra viā in q̄
ciuitas hec eſt quā elegiſti: ⁊ dom⁹ quā
edificaui noī tuo: vt exaudias de celo pre
D ces eoꝝ ⁊ obſecrationem ⁊ vindices. Si
3.re.8.c. aūt peccauerint tibi (neq; eñ eſt hō q̄ nō
peccet) ⁊ irat⁹ fueris eis ⁊ tradideris eos
hoſtib⁹: ⁊ captiuos duxerit eos in terrā
longinquā: vel certe q̄ iuxta eſt: ⁊ cōuerſi
Ab ✝ uſq; ✝ in corde ſuo in terra ad quam captiui
eſt m. ducti fuerant: egerit pniam: ⁊ deprecati
te fuerint in terra captiuitatiſ ſue dicētes
Peccauim⁹: iniq̄ fecimus: iniuſte egim⁹
et reuerſi fuerint ad te in toto corde ſuo
et ī tota aīa ſua in terra captiuitatis ſue
ad quā ducti ſunt: adorabūt te ꝯtra viā
terre ſue quā dediſti patrib⁹ eoꝝ: ⁊ vrbis
quā elegiſti ⁊ domus quam edificaui noī
tuo: vt exaudias ō celo: hoc eſt de firmo
habitaculo tuo p̄ces eorū ⁊ facias iudi
cium: ⁊ dimittas pplo tuo q̄uis peccatori.
Tu es eñ de⁹ meus: aperiant q̄ſo oculi
tui: ⁊ aures tue intēte ſint ad orōnem q̄
fit in loco iſto. Nūc igit' cōſurge dn̄e de⁹
in requiē tuā: tu et arca fort' tudinis tue.
Sacerdotes tui dn̄e deus induant ſalu
tem: ⁊ ſcti tui letent' in bonis. Dn̄e deus Ps. 131.
meus: ne auertas faciē xp̄i tui: memēto
miſeriarum dauid ſerui tui.

¶ C. D. De igne deſcēdēte ſacrificia [illegible]: de maieſta
te dn̄i: de ſolemnitate dedicationis: de ſecūda ap
paritione dn̄i ſalomoni in nocte. Capitu. vij.

Cumq; cōpleſſet ſalo A
mon fundens preces:
ignis deſcēdit de celo
⁊ deuorauit holocau
ſta ⁊ victimas: et ma
ieſtas dn̄i impleuit do
mū: nec poterāt ſacer
dotes ingredi tēplum
dn̄i: eo q̄ īpleſſet maieſtas dn̄i tēplū dn̄i.
Sed ⁊ oēs filij iſrl' videbāt deſcendētem
ignem ⁊ gloriā dn̄i ſup domū: ⁊ corruētes
ꝓni in terrā ſup pauimētū ſtratum lapi
de: adorauerunt et laudauerūt dn̄m: qm̄
bon⁹: qm̄ in ſeclm̄ mia ei⁹. Rex aūt ⁊ oīs
populus īmolabāt victimas coram dn̄o.
Mactauit igit' rex ſalomon hoſtias boū
viginti duo milia: arietū centū ⁊ viginti mi
lia. Et dedicauit domū dei rex ⁊ vniuer
ſus pplō. Sacerdotes aūt ſtabāt in offi
cijs ſuis: ⁊ leuite in organis carminum
dn̄i q̄ fecit dauid rex ad laudādum dn̄m.
qm̄ bonus: qm̄ in eternū mia eius: hym
nos dauid canētes p man⁹ ſuas. Porro
ſacerdotes canebāt tubis ante eos: cun
ctuſq; iſrl' ſtabat. Sanctificauit q̄ ſalo De ſe̅. xl.
mon medium atrij ante tēplū dn̄i. Obtu 1. C. 1. ⁊ 2. C.
lerat eñ ibi holocauſta et adipes pacifi [illegible]
coꝝ: q2 altare eneū qđ fecerat: nō poterat [illegible]
ſuſtinere holocauſta ⁊ ſacrificia ⁊ adipes
pacificoꝝ. Fecit ergo ſalomō ſolēnitatē
in tp̄e illo ſeptem dieb⁹: ⁊ oīs iſrl' cū eo:
eccl'ia magna valde: ab introitu emath
vſq; ad torrentē egypti. Fecitq; die octa B
uo collectā: eo q̄ dedicaſſet altare ſeptē
diebus: ⁊ ſolēnitatē celebraſſet dieb⁹ ſeptē.
Igit' in die viceſimotertio menſis ſepti
mi: dimiſit pplos ad tabernacula ſua: le
tātes atq; gaudentes ſup bono qđ fece
rat dn̄s dauid et ſalomoni et iſrl' populo

2.par.7.et
3.d.

Cõpleuitq; ſalomõ domũ dñi et domum regis: et oĩa q̃ diſpoſuerat in corde ſuo: vt faceret in domo dñi ⁊ in domo ſui ⁊ pſperatus eſt. Apparuit aũt ei dñs no cte ⁊ ait: audiui oratione tuã: et elegi locũ iſtũ mihi in domũ ſacrificij. Si clauſero celũ: ⁊ pluuia non fluxerit: ⁊ mandauero ⁊ pcepero locuſte vt deuoret terraz: et miſero peſtilentiã in pplm meũ. Conuerſus aũt populus meus ſup quos inuocatum eſt nomẽ meũ: deprecat⁹ me fuerit: ⁊ exquiſierit faciẽ meã: ⁊ egerit penitentiã a vijs ſuis peſſimis: ⁊ ego exaudiã de celo: ⁊ ppicius ero pctis eorũ et ſanabo terram eorum. Oculi quoq; mei erũt aperti: et aures mee erecte ad orationem eius qui in loco iſto orauerit. Elegi eniz
B
⁊ ſanctificaui locum iſtum: vt ſit nomen meũ ibi in ſempiternũ: ⁊ pmaneãt oculi mei: ⁊ cor meũ ibi cunctis dieb⁹. Tu q̃ſi ambulaueris corã me: ſicut ambulauit dauid pater tu⁹: ⁊ feceris iuxta oĩa q̃ precepi tibi: ⁊ iuſticias meas iudiciaq; ſeruaueris: ſuſcitabo thronũ regni tui ſicut pollicitus ſum dauid patri tuo dicẽs. Nõ auferetur de ſtirpe tua: vir: qui nõ ſit pncepo in iſrael. Si autem auerſi fueritis ⁊ dereliqueritis iuſticias meas et precepta mea que propoſui vobis: et abeuntes ſerUieritis dijs alienis: et adorаueritis eos: euellam vos de terra mea: quam dedi vobis: et domum hanc: quam edificaui nomini meo: proijciam a facie mea: ⁊ tradam eam in parabolam ⁊ in exemplũ cunctis populis: ⁊ domus iſta erit in puerbiuz vniuerſis tranſeuntibus: ⁊ dicẽt ſtupentes. Quare fecit dñs ſic terre huic et domui huic? Reſpondebuntq;. Quia dereliquerunt dñm deum patrum ſuoꝝ: qui eduxit eos de terra egypti: et apprehenderunt deos alienos: et adorauerunt eos et coluerunt: idcirco venerũt ſuper eos vniuerſa hec mala.

¶ C.S. De ciuitatibus edificatis per ſalomonẽ: de edificijs ⁊ claſſe ſalomonis: ⁊ auro ſibi ab hiram miſſo. Capitm. viij.

A
3.re.9.d.

Cõpletis autem viginti annis poſtq̃ edificauit ſolomõ domum domini ⁊ domuz ſuam: ciuitates q̃s dederat hiraz ſalomoni: edificauit: ⁊ habitare ibi fecit filios iſrael. Abijt quoq; in emath ſoba ⁊ obtinuit eã: et edificauit palmiram in deſerto: et alias ciuitates muniſſimas edificauit in emath. Extruxitq; bethoron ſuperiorem et bethoron inferiorem: ciuitates muratas habẽtes portas et vectes et ſeras. Balaath etiã ⁊ oẽs vrbes firmiſſimas q̃ fuerunt ſalomonis cũctaſq; vrbes quadrigaruz: et vrbes equitum. Oĩa q̃cũq; voluit fecit rex ſalomon atq; diſpoſuit: edificauit in hieruſalem et in libano et i vniuerſa terra poteſtatis ſue. Oẽm pplm qui derelictus fuerat de ethcis et amorreis ⁊ phereſeis: eueis et hiebuſeis: qui non erant de ſtirpe iſraelitica de filijs eoꝝ ⁊ de poſteris quos nõ interfecerant filij iſrael ſubiugauit ſalomõ in tributarios vſq; in diem hanc. Porro de filijs iſrael nõ poſuit vt ſeruirent operib⁹ regis. Ipſi eñi erant viri bellatores ⁊ duces primi et principes quadrigaꝝ ⁊ equitum eius. Omnes aũt principes exercitus regis ſalomonis fuerũt ducẽti quinquaginta: qui erudiebãt populum. Filiã pharaõis tranſtulit de ciuitate dauid in domũ quã edificauerat ei. Dixit eniz rex. Non habitabit vxor mea in domo dauid regis iſrael: eo q̃ ſanctificata ſit: q2 ĩgreſſa eſt in eam arca dñi. Tunc obtulit ſalomon holocauſta dño ſuper altare dñi: qđ extruxerat ante porticum vt per ſingulos dies offerret in eo iuxta preceptũ moyſi in ſabbatis ⁊ in kalendis: ⁊ in feſtis diebus ter p annũ. i. in ſolẽnitate azimoruz ⁊ in ſolẽnitate hebdomadaꝝ ⁊ in ſolẽnitate tabernaculoꝝ. Et cõſtituit iuxta diſpoſitionẽ dd patris ſui officia ſacerdotũ in miniſterijs ſuis: ⁊ leuitas ĩ ordine ſuo vt laudarent ⁊ miniſtrarẽt corã ſacerdotibus iuxta ritũ vniuſcuiuſq; diei ⁊ ianitores in diuiſiõib⁹ ſuis p portã et portã. Sic eñi pceperat dauid homo dei: nec ptergreſſi ſunt de mandatis regis tã ſacerdotes q̃ leuite: ex oĩbus que preceperat. Et in cuſtodijs theſaurorũ oẽs ſpenſas pparatas habuit ſalomon: ex eo die quo fundauit domuz dñi: vſq; in diem: quo perfecit eã. Tunc abijt ſalomon in aſiongaber et in ahialath ad oram maris rubri: que ẽ in terra edom. Miſit ergo ei hiram per manus ſeruoꝝ ſuoꝝ naues et nautas gnaros maris ⁊ abierũt cũ ſeruis ſalomonis ĩ ophir: Tulerũtq; inde q̃dringẽta quinquaginta talẽta auri: et attulerũt ad regem ſalomonem.

¶ C.S. De regina ſaba ⁊ muneribus datis ⁊ acceptis: de ſcutis ⁊ lãceis argẽteis: de ſcutis ⁊ lãceis aureis ⁊ ſolio ſalomonis: de abũdantia et gña ⁊ equis ſalomõis: ⁊ obitu eius. Capitm. x.

A 3.re.10.a. R Egina quoq; ſaba cum au-
Mat.12.d. diſſet famã ſalomonis
Lu.11.d.re venit vt tẽtaret eum in
ſeq. enigmatibus in hieruſ̃
cum magnis opibus et
camelis:qui portabant
aromata et auri pluri-
mũ gemmaſq; precio
ſas. Cumq; veniſſet ad ſalomonẽ locuta
eſt ei quecunq; erant in corde ſuo. Et ex
Al.+ Q̃d. poſuit ei ſalomõ oĩa q̃ ꝓpoſuerat:nec q̃c
q̃ fuit qḋ nõ pſpicuum ei fecerit.+. Que
poſtq̃ vidit ſapientiã:ſcʒ ſalomonis:ꝛ do
mũ quã edificauerat: necnon et cibaria
mẽſe eiꝰ:ꝛ habitacula ſuoꝝ:ꝛ officia mi
niſtroꝝ eiꝰ ꝛ veſtimẽta eoꝝ pincernas q̃ꝫ
ꝛ veſtes eoꝝ:ꝛ victimas q̃s imolabat in
domo dñi: non erat pre ſtupore vltra ĩ ea
B ſpũs. Dixitq; ad regẽ. Uerus eſt ſermo
quẽ audieram in terra mea de virtutibꝰ
ꝛ ſapientia tua. Nõ credebã narrãtibꝰ do
nec ipſa veniſſem ꝛ vidiſſent oculi mei:ꝛ
ꝓbaſſem vix medietatem ſapiẽtie tue mi
bi fuiſſe narratã. Uiciſti famam virtuti-
Al.+ ſup bus tuis:beati viri tui+ ꝛ beati ſerui tui:
eſt ei. hi q̃ aſſiſtũt corã te oĩ tpe:ꝛ audiũt ſapiẽ
tiã tuã: Sit dñs deꝰ tuus bñdictus: qui
voluit te ordinare ſup thronũ ſuũ regem
dñi dei tui. Quia diligit deꝰ iſrl̃:et vult ſer-
uare eũ ĩeternũ: idcirco poſuit te ſup eũ
C regẽ:vt facias iudicia atq; iuſticiam. De
dit aũt regi cẽtum viginti talenta auri:ꝛ
aromata multa nimis:ꝛ gemmas precio
ſiſſimas. Nõ fuerũt aromata talia vt hec
que dedit regina ſaba regi ſalomoni. Sꝫ
ꝛ ſerui hirã cũ ſeruis ſalomonis attulerũt
Al.+ thyi- aurũ de ophir:ꝛ ligna+thina: ꝛ gẽmas
ma. ꝓcioſiſſimas. De q̃bus fecit rex de lignis
Al.+ thyi- ſcʒ+thinis:gradus in domo dñi:ꝛ in do
nis. mo regia citharas q̃ꝫ ꝛ pſalteria cantori-
bus. Nunq̃ viſa ſunt in terra iuda ligna
talia. Rex autem ſalomõ dedit regine ſa
ba cũcta q̃ voluit ꝛ q̃ poſtulauit:ꝛ multo
D plura q̃ attulerat ad eum. Que reuerſa
abijt in terram ſuã cũ ſuis ſeruis. Erat
aũt pondus auri qḋ afferebat̃ ſalomõi p
ſingulos annos ſexcẽta ſexaginta ſex ta-
lenta auri:excepta ea ſumma quã legati
diuerſaꝝ gẽtiũ ꝛ negociatores afferre cõ
ſueuerãt:oẽſq; reges arabie ꝛ ſatrape ter
raꝝ:q̃ cõportabãt auꝝ ꝛ argẽtũ ſalomo-
ni fecit igit̃ rex ſalomõ ducẽtas haſtas
aureas de ſumma ſexcẽtoꝝ aureoꝝ q̃ in
ſingulis haſtis expẽdebãtur. Trecẽta q̃ꝫ
ſcuta aurea trecentoꝝ aureoꝝ q̃bus tege
E bant̃ ſingula ſcuta. Poſuitq; ea rex in ar
mamentario:qḋ erat cõſitũ nemore. Fe-
cit q̃ꝫ rex ſoliũ eburneũ grãde ꝛ veſtiuit
illud auro mundiſſimo. Sex q̃ꝫ gradus
q̃bus aſcẽdebatur ad ſoliũ et ſcabellũ au-
reum et brachiola duo:altrinſecꝰ: et duos
leones ſtãtes iuxta brachiola:ſꝫ et alios
duodecim leunculos ſtantes ſuper ſex
gradus ex vtraq; parte. Non fuit tale ſo-
lium in vniuerſis regnis. Oĩa q̃ꝫ vaſa cõ
uiuij regis erãt aurea:ꝛ vaſa domꝰ ſaltꝰ
libani ex auro puriſſimo. Argentũ eñi in
diebꝰ illis ꝓ nihilo reputabat̃. Siquidẽ
naues regis ibant in tharſis cum ſeruis
hirã ſemel in annis tribus:ꝛ deferebant
inde aurũ ꝛ argentum et ebur ꝛ ſimias et 3.re.10.d.
pauos. Magnificatus eſt igit̃ ſalomon
ſup oẽs reges terre pre diuitijs ꝛ gloria.
Oẽſq; reges terraꝝ deſiderabant videre F
faciẽ ſalomonis:vt audirẽt ſapientiam
quã dederat deus in corde eius: ꝛ defere
bant ei munera:vaſa argẽtea et aurea:ve
ſtes et arma et aromata: eq̃s et mulos p
ſingulos annos. Habuit q̃ꝫ ſalomon q̃
draginta milia equoꝝ in ſtabulis et cur
ruũ equitũq; duodeci milia. Conſtituit
q; eos in vrbibus quadrigaꝝ: et vbi erat
rex in hieruſ̃. Exercuit etiã poteſtatem
ſup cunctos reges a flumine euphrate vſ
q; ad terrã philiſtinoꝝ id ẽ vſq; ad termi
nos egypti. Tantamq; copiã prebuit ar
genti in hieruſ̃ quaſi lapidũ:ꝛ cedroꝝ
tantaꝝ multitudinẽ velut ſycomoꝝ que
gignũtur in cãpeſtribus. Adducebantur
aũt ei equi de egypto cũctiſq; regionibꝰ.
Reliqua ꝟo operũ ſalomonis prioꝝ ꝛ no 3.re.11.d.
uiſſimorum ſcripta ſunt in ꝟbis nathan
prophete et in libris abie ſilonitis. In vi-
ſione q̃ꝫ addo videntis:ꝯtra hieroboã fi-
lium nabath. Regnauit aũt ſalomon in
hieruſ̃ ſup omnem iſrael quadraginta
annis. Dormiuitq; cuꝫ patribus ſuis: et
ſepelierunt eũ in ciuitate dauid. Regna-
uitq; roboã filius eius pro eo.

¶ Ca.x. De obitu ſalomonis:de roboã ꝛ cõſilio iuuenũ ei dato:de ſciſſione regni:ꝛ de hieroboã quẽ iſrl̃ elegerat in regem. Capitm.x.

P Rofectus eſt aũt ro- A
boã in ſichẽ (illuc eñi 3.re.12.a.
cũctus iſrl̃ ꝯuenerat)
vt ꝯſtituerẽt eũ regẽ.
Qḋ cũ audiſſet hiero
boã filꝰ nabath:qui
erat ĩ egypto (fugerat
quippe illuc ante ſalo-
monem) ſtatim reuerſus eſt. Uocauerũtq;
eum: ꝛ venit cũ vniuerſo iſrl̃:ꝛ locuti

ſunt ad roboā dicentes. Pater tuus du-
riſſimo iugo nos preſſit: tu leuiora impera
patre tuo: qui nobis impoſuit grauē ſer-
uitutem: et paululum de onere ſubleua
vt ſeruiam⁹ tibi. Qui ait. Poſt tres dies
reuertimini ad me. Cūq₃ abijſſet popu-
B lus inijt ꝯſiliū cū ſenibus: q̄ ſteterāt corā
patre ei⁹ ſalomone: dū adhuc viueret di-
cēs. Qđ datis ꝯſiliū vt rńdeā pplo? Qui
dixerunt ei. Si placueris populo huic: ⁊
leniueris eos ꝟbis clementib⁹: ſeruient ti-
bi oī tpe. At ille reliqt ꝯſiliū ſenū: ⁊ cum
iuuenibus tractare cepit: q̄ cū eo nutri-
ti fuerant: ⁊ erāt in comitatu illi⁹: dixit-
q₃ ad eos. Quid vobis videt̄: vel qđ rēſpō-
dere debeo pplo huic: q̄ dixit mihi: ſuble-
ua iugū qđ impoſuit nobis pater tuus?
At illi reſponderūt vt iuuenes et nutri-
ti cū eo in delitijs: atq₃ dixerunt. Sic lo-
queris pplo qui dixit tibi. Pater tu⁹ ag-
grauauit iugū noſtrū: tu ſubleua: et ſic
reſpondebis ei. Minimus digit⁹ meus
C groſſior eſt lūbis patris mei. Pater me⁹
3.re.12.c impoſuit vobis graue iugū: ⁊ ego maius
pōdus apponā. Pater meus cecidit vos
flagellis: ego ꝟo cedā vos ſcorpionibus.
Venit ergo hieroboā et vniuerſus popu-
lus ad roboā die tertio: ſicut preceperat
eis. Reſpōditq₃ rex dura: derelicto conſi-
lio ſeniorū: locutuſq₃ eſt iuxta iuuenū vo-
luntatē. Pater meus graue vobis impo-
ſuit iugū: qđ ego grauius faciam. Pater
meus cecidit vos flagellis ego ꝟo cedā
vos ſcorpionibus. Et nō acquieuit pplī
precibus. Erat eñ volūtatis dei vt cōple-
retur ſermo eius quē locutus fuerat per
D manū ahie ſilonitis ad hieroboā filium
nabath. Populus autem vniuerſus rege
duriora dicente: ſic locutus eſt ad eū. Nō
eſt nobis pars in dauid: neq₃ hereditas
in filio iſai. Reuertere ī tabernacula tua
iſrael: tu aūt paſce domū tuā dauid. Et
abijt iſrael ī tabernacula ſua. Sup filios
autem iſrael qui habitabāt in ciuitatib⁹
3.re.12.d. iuda regnauit roboam. Miſitq₃ rex ro-
7.q.1. deni boam aduram: qui preerat tributis: et la-
q₃. pidauerunt eum filij iſrael: et mortu⁹ eſt.
Alia ꝑ hoc Porro rex roboā currū feſtinauit aſcen-
deeſt ſupeſt dere: ⁊ fugit in hierl'z. Receſſitq₃ iſrael a
vel ſic domo dauid vſq₃ ad diē hanc. ✠ Factū eſt
vſq₃ ad fi.ꝫ autem cum audiſſet oīs iſrael q̄ reuer-
capi. ſus eſſet hieroboam: miſerūt et vocaue-
runt eum regem: congregato cetu et con-
ſtituerunt eum regē ſuper omnē iſrael
nec ſecutus eſt quiſpiam domū dauid:
preter tribū iuda ſolam.

¶ C. XI. De ſemeia ꝓpheta quē miſit dñs ad ro-
boam ne pugnaret ipſe ⁊ populus contra iſrael
⁊ de vxoribus roboam. Capitulū. xj.

VEnit autē roboam in A
hierl'm et conuocauit 3.reg.12.e
vniuerſam domum iu-
da ⁊ beniamin, centū ⁊
octoginta milia electo-
rum atq₃ bellātiū: vt di-
micaret cōtra iſrael: ⁊
conuerteret ad ſe regnū
ſuū. Factuſq₃ eſt ſermo dñi ad ſemeiam
hominem dei: dicens. Loquere ad roboā fi- A
lium ſalomōis regē iuda: ⁊ ad vniuerſū
iſrael q̄ eſt in iuda ⁊ beniamin. Hec dicit
dñs. Nō aſcēdetis neq₃ pugnabitis con-
tra fratres veſtros: reuertatur vnuſquiſq₃
in domū ſuā: q2 mea hoc geſtū eſt volun-
tate. Qui cū audiſſent ſermonem dñi re-
uerſi ſunt: nec perrexerunt ꝯ hieroboā.
Habitauit autē roboā in hierl'm: ⁊ edifi- B
cauit ciuitates muratas ī iuda: extruxit-
q₃ bethleem ⁊ ethā ⁊ thecue: bethſur q₃
⁊ ſocchos ⁊ odollā: necnō ⁊ geth ⁊ mare-
ſa ⁊ ziph: ſed ⁊ adurā ⁊ lachiā ⁊ azecha:
ſara quoq₃ ⁊ aialō ⁊ hebron: q̄ erant in
iuda ⁊ bēiamin: ciuitates munitiſſimas.
Cūq₃ clauſiſſet eas muris poſuit in eis
principes: ciboruq₃ horrea: hoc eſt olei ⁊
vini. Sed ⁊ in ſingulis vrbibus fecit ar-
mamentaria ſcutorū ⁊ haſtarū: firmauit-
q₃ eas ſumma diligētia: ⁊ imperauit ſup
iudā ⁊ beniamin. Sacerdotes autē et le- C
uite qui erant in vniuerſo iſrael venerūt
ad eū de cunctis ſedib⁹ ſuis: relinquen-
tes ſuburbana ⁊ poſſeſſiōes ſuas: ⁊ trāſ-
eūtes ad iudā et hierl'm: eo q̄ abieciſſet
eos hieroboā ⁊ poſteri ei⁹ nec ſacerdotio
dñi fungerent̄: q̄ ꝯſtituit ſibi ſacerdotes
excelſorū ⁊ demoniorū vitulorūq₃ quos fe- 3.reg.12.g
cerat. Sed ⁊ de cunctis tribub⁹ iſrl' q̄cū-
q₃ dederant cor ſuum vt quererent dñm
deū iſrl': venerūt in hierl'm ad immolādū
victimas ſuas corā dño deo patrū ſuorū
⁊ roborauerunt regnū iuda: et ꝯfirmaue-
rūt roboā filiū ſalomonis p tres annos.
Ambulauerūt eñi ī vijs dauid ⁊ ſalomo-
nis annis tm̄ trib⁹. Duxit aūt roboā vxo-
rem mahalath filiā hierimoth filij dauid
abiail quoq₃ filiā heliab filij iſai q̄ pepe-
rit ei filios: ieus ⁊ ſomoriā ⁊ zoō. Poſt D
hanc q̄₃ accepit maachā filiā ✠ abſalon Alia ꝑ habet
q̄ pepit ei abia et ethai et ziza ⁊ ſalomith ſalom.
Amauit autē roboā maachā filiā abſa-
lon ſuper omnes vxores ſuas ⁊ concubi-
nas. Nam vxores decem ⁊ octo duxerat:

cõcubinas autē ſexaginta: et genuit vi-
gintiocto filios ⁊ ſexaginta filias. Con-
ſtituit vero in capite abiā filium maacha
ducem ſuper om̄s fratres ſuos: ipſum enī
regem facere cogitabat: quia ſapientior fuit
et potentior ſup om̄s filios eius: ⁊ in cun-
ctis finibus iuda ⁊ beniamin ⁊ in vniuer-
ſis ciuitatibus muratis. Prebuitq; eis
eſcas plurimas: ⁊ multas petiuit vxores.

¶ C.S. De ſeſac rege egypti qui ſpoliauit hieru
ſalem: de ſcutis ereis que fecit roboam pro ſcutis
aureis a ſeſac ſublatis. Capitulum .xii.

A Umq; roboratum fuiſ-
ſet regnum roboā ⁊ cō-
fortatū dereliquit legem
dn̄i: ⁊ om̄s iſrael cū eo.
Anno autē quīto regni
roboam aſcendit ſeſac
rex egypti in hieruſalē
quia peccauerunt dn̄o cū
B mille ducentis curribus ⁊ ſexagita milibus
equitum. Nec erat numerus vulgi qd vene-
rat cū eo ex egypto: libyes ſcz ⁊ troglody
te ⁊ ethiopes: cepitq; ciuitates munitiſſi
mas in iuda: ⁊ venit vſq; in hieruſalem. Se-
meias autē propheta igreſſus eſt ad roboā
⁊ principes iuda: qui congregati fuerant in
C hieruſalē fugientes ſeſac: dixitq; ad eos.
Hec dicit dn̄s. Uos reliquiſtis me: ⁊ ego
reliq vos in manu ſeſac. Conſternatiq;
principes iſrl ⁊ rex dixerūt. Juſtus eſt dn̄s
Cūq; vidiſſet dn̄s q humiliati eēnt: fa-
D ctus ē ſermo dn̄i ad ſemeiā dicēs. Quia humi
liati ſūt nō diſperdā eos: daboq; eis pau
lulū auxilij: ⁊ nō ſtillabit furor meus ſup
hieruſalem p manū ſeſac. Uerūtā ſeruiēt ei
vt ſciāt diſtantiā ſeruitutis mee ⁊ ſeruitutis
E regni terrarum. Receſſit itaq; ſeſac rex egy-
pti ab hieruſalem ſublatis theſauris domus
dn̄i ⁊ domus regis: oīaq; ſecū tulit: ⁊ clype-
os aureos quos fecerat ſalomō: pro quibus fecit
rex eneos: et tradidit illos principibus ſcu-
tariorum qui cuſtodiebāt veſtibulum palatij.
Cūq; introiret rex domū dn̄i veniebant
ſcutarij ⁊ tollebāt eos: iterūq; referebāt
eos ad armamētariū ſuū. Uerūtā quia hu
miliati ſunt auerſa eſt ab eis ira dn̄i: nec
deleti ſūt penitus. Siquidē et i iuda inuēta
F ſūt opa bōa. Cōfortatus ē ergo rex roboā
3.reg.14. in hieruſalē atq; regnauit. Quadragita
autē ⁊ vnius ānū erat cū regnare cepiſſet: ⁊
decē ⁊ ſeptem annis regnauit in hieruſalem
(vrbe quā elegit dn̄s) vt confirmaret no-
mē ſuū ibi de cūctis tribubus iſrl. Nomē
autē mr̄is eius naama amanitis. Fecitq;
malū et nō pparauit cor ſuum vt quereret
dn̄m. Opa vero roboā prima ⁊ nouiſſima
ſcripta ſūt in libris ſemei prophete ⁊ addo
videntis: ⁊ diligenter expoſita. Pugnaue-
runtq; aduerſum ſe roboā ⁊ hieroboā cunc
tis diebus. Et dormiuit roboā cū patri-
bus ſuis. Sepultuſq; eſt in ciuitate dd.
Et regnauit abia filius eius pro eo. G

¶ C.S. De regno abie filij roboā: ⁊ de bello ⁊ vi
ctoria abie contra iſrael ⁊ hieroboā: ⁊ de morte
hieroboam. Capitulum .xiii.

A Nno octauodecimo re- A
gis hieroboam regna- 3.reg.15.d
uit abias ſup iudam.
Tribus annis regnauit
in hieruſalē. Nomēq;
matris eius michaia fi-
lia vriel de gabaa. Et
erat bellū inter abia ⁊
hieroboā. Cūq; iniſſet abia certamen ⁊
haberet bellicoſiſſimos viros et electorū
✠ quadraginta milia: hieroboā inſtruxit
ecōtra aciē ✠ octoginta milia virorū q et
ipſi electi erant ⁊ ad bella fortiſſimi. Ste
tit ergo abia ſup mōtē ſemeron q erat in
ephraim: ⁊ ait. Audi hieroboā et oīs iſrl.
Nū ignoratis q dn̄s deus iſrael dederit re
gnū dd ſuper iſrl in ſempiternū: ipſi ⁊ fi-
lijs eius in pactū ſalis. Et ſurrexit hiero B
boā filius nabath ſeruus ſalomonis filij dd
⁊ rebellauit contra dn̄m ſuū. Cōgregatiq; ſunt
ad eū viri vaniſſimi ⁊ filij belial: ⁊ preua-
luerūt contra roboā filium ſalomonis. Porro
roboā erat rudis ⁊ corde pauido: nec po-
tuit reſiſtere eis. Nūc ergo vos dicitis q
reſiſtere poſſitis regno dn̄i: qd poſſidet p
filios dd. Habetiſq; grandē pp̄li multitu
dinē atq; vitulos aureos quos fecit vobis
hieroboā in deos. Et eieciſtis ſacerdotes
dn̄i filios aaron atq; leuitas: ⁊ feciſtis vo-
bis ſacerdotes ſicut om̄s pp̄li terrarum.
Quicūq; venerit ⁊ initiauerit manū ſuā
in tauro ⁊ in bobus ⁊ i arietibus ſeptē fit ſa-
cerdos eorum q nō ſūt dij. Noſter autē dn̄s C
deus ē quē nō relinqmus. Sacerdoteſq; q
miniſtrant dn̄o de filijs aarō: ⁊ leuite ſūt
in ordine ſuo: holocauſta quoq; offerūt dn̄o
p ſingulos dies mane ⁊ veſpe: ⁊ thymia
ma iuxta legis precepta cōfectū: ⁊ proponūt
panes i mēſa mūdiſſima. Eſtq; apud nos
cādelabrū aureū ⁊ lucerna eius vt accēdā
tur ſemp ad veſperā. Nos quippe cuſtodi
mus precepta dn̄i dei nr̄i quē vos reliquiſtis
Ergo i exercitu nr̄o dux deus ē: ⁊ ſacerdo
tes eius q clāgūt tubis: ⁊ reſonāt contra vos:
Filij iſrael nolite pugnare contra dn̄m deū pa
trū vrorū: quia nō vobis expedit. Nec ita

loquēte hieroboā retro moliebat̄ inſidi-
as. Cūq; ex aduerſo hoſtiū ſtaret ignorā-
te iudā ſuo ābigebat exercitu. Reſpiciēſ-
q; iudas vidit inſtare bellū ex aduerſo ꝛ
poſt tergū: ꝛ clamauit ad dn̄m ac ſacer-
dotes tubis canere ceperūt: oēſq; viri iu-
B da vociferati ſunt. Et ecce illis clamāti-
bus pterruit de⁹ hieroboā ꝛ oēm iſrl̄ q̄
ſtabat ex aduerſo abia ꝛ iuda: fugerūtq;
filij iſrl̄ iudā: et tradidit eos de⁹ i manu
eoꝝ. Percuſſit ergo eos abia et pplſ ei⁹
plaga magna: ꝛ corruerunt vulnerati ex
Alī ꝑ q̄ngēta. iſrl̄ ✠ q̄nquagīta milia viroꝝ fortium.
Humiliatiq; ſunt filij iſrl̄ i tpe illo: ꝛ vehē-
mētiſſime cōfortati filij iuda eo q̄ ſperaſ-
ſent i dn̄o deo patrū ſuoꝝ. Perſecut⁹ eſt
aūt abia fugientē hieroboā: ꝛ cepit ciui-
tates ei⁹ bethel ꝛ filias ei⁹: ꝛ hieſana cū
filiab⁹ ſuis: ephrō q̄q; ꝛ filias ei⁹: nec va-
luit vltra reſiſtere hieroboā i dieb⁹ abia
Que pcuſſit dn̄s ꝛ mortu⁹ eſt. Igit̄ abia
confortato imperio ſuo accepit vxores
quattuordecim: procreauit vigintiduos
filios ꝛ ſedecim filias. Reliqua autē ſer-
monū abia viarūq; ꝛ operū eius ſcripta
ſunt diligētiſſime in libro addo ꝓphete.

¶ C.S. De morte abie. ꝑ quo regnauit fili⁹ ei⁹
aſa: ꝛ de bello aſa cōtra ethiopes. Cap. xiiij.

A
3.re. 15. b. Ormiuit autē abia cū
patribus ſuis ꝛ ſepelie-
rūt eū i ciuitate dauid
Regnauitq; aſa filius
ei⁹ ꝓ eo. In cui⁹ dieb⁹
quieuit terra annis de-
cem. Fecit ergo aſa qđ
bonū ꝛ placitū erat in
ꝯſpectu dei ſui: ꝛ ſubuertit altaria pegri-
ni cult⁹ ꝛ excelſa: ꝛ cōfregit ſtatuas lucoſ-
q; ſuccidit: et ꝓcepit iude vt q̄reret dn̄m
deū patrū ſuoꝝ: ꝛ faceret legē ꝛ vniuerſa
B mādata. Et abſtulit de cūctis vrbib⁹ iu-
da aras ꝛ phana ꝛ regnauit in pace. Edi-
ficauit q̄q; vrbes munitas i iuda: q2 q̄eti⁹
erat: ꝛ nulla tpib⁹ ei⁹ bella ſurrexerāt pa-
cē dn̄o largiēte. Dixit aūt iude. Edifice-
mus ciuitates iſtas ꝛ vallemus muris ꝛ
roboremꝰ turrib⁹ ꝛ portis ꝛ ſeris donec
a bellis q̄ta ſunt oīa eo q̄ q̄ſierim⁹ dn̄m
deū patrū nroꝝ: ꝛ dederit nobis pacē p
gyrū. Edificauerūt igit̄: ꝛ nullū i extruē-
do īpedimētū fuit. Habuit autē aſa in ex-
ercitu ſuo portātiū ſcuta et haſtas de iu-
da trecenta milia: de bēiamin ꝟo ſcuta-
rioꝝ ꝛ ſagittarioꝝ ducēta octoginta mi-
lia. Omneſq; iſti viri fortiſſimi. Egreſſus
aūt contra eos zara ethiops cū exercitu
ſuo decies cētenamilia ꝛ curru⁹ trecētis
ꝛ venit vſq; mareſa. Porro aſa perrexit ob-
uiā ei: ꝛ inſtruxit aciē ad bellū i valle ſe-
phata q̄ ē iuxta mareſa: ꝛ inuocauit dn̄m
deū ꝛ ait. Dn̄e nō ē apud te vlla diſtātia
vtrū i paucis auxilieris aut i plurib⁹: ad-
iuua nos dn̄e deus nr̄. In te eñi et in tuo
noīe habētes fiduciā venim⁹ ꝯ hāc mul-
titudinē. Dn̄s de⁹ nr̄ tu es: nō ꝓualeat ꝯ
te hō. Exterruit itaq; dn̄s ethiopes corā B
aſa et iuda. Fugeruntq; ethiopes ꝛ pſecu-
tus eſt eos aſa et pplſ q̄ cū eo erat vſq;
✠ gerara. Et ruerūt ethiopes vſq; ad in- Alī ꝑ gerare.
ternitionē: q2 dn̄o cedēte cōtriti ſunt ꝛ ex-
ercitu illi⁹ ꝓliante. Tulerūt ergo ſpolia
multa. Et pcuſſerūt ciuitates oēs p cir-
cuitū gerare. Grādis q̄ppe cūctos terror
inuaſerat. Et diripuerūt vrbes ꝛ multā
ꝓdā aſportauerūt: ſz ꝛ caulas ouiū deſtru-
entes tulerūt pecoꝝ infinitā multitudinē
et cameloꝝ: reuerſiq; ſunt in hierl̄m.

¶ C.S. De verbis azarie prophete: de aſa: de fe-
dere populi ꝛ iuramento: vt toto corde dominū
quererent. Capitulum. xv.

Zarias aūt filius obed A
facto i ſe ſpū dei egreſ-
ſus eſt in occurſū aſa
et dixit ei. Audite me
aſa ꝛ oīs iuda ꝛ benia-
min. Dn̄s vobiſcum q2
fuiſtis cum eo. Si que-
ſierit̄ eū inuenietis: ſi
aūt dereliq̄ritis eū derelinq̄t vos. Tranſi-
bunt aūt multi dies i iſrl̄ abſq; deo ꝟo et
abſq; ſacerdote: abſq; doctore q̄q; ꝛ abſq;
lege. Cūq; reuerſi fuerint i anguſtia ſua
ꝛ clamauerit ad dn̄m deū iſraelꝛ q̄ſierint
eū: reperient eū. In tpe illo non erit pax
egredienti ꝛ igredienti: ſed terrores vndiq; B
in cūctis habitatorib⁹ terraꝝ. Pugnabit
eñi gēs ꝯ gētē: ꝛ ciuitas ꝯ ciuitatē: quia
dn̄s cōturbabit eos in oī anguſtia. Vos
ergo cōfortamini: ꝛ nō diſſoluant̄ man⁹
veſtre erit eñi merces operi vr̄o. Qđ cū
audiſſet aſa verba hec et ꝓphetiā azarie
filij obed ꝓphete: cōfortat⁹ eſt et abſtulit
idola de oī terra iuda et de beniamin et
ex vrbib⁹ quas ceperat mōtis ephraim: ꝛ
dedicauit altare dn̄o: qđ erat ante porti-
cū dn̄i. Cōgregauitq; vniuerſum iudā ꝛ
beniamin et aduenas cū eis de ephraim
et de manaſſe ꝛ de ſymeon. Plures eñi C
ad eū cōfugerāt ex iſrael videntes q̄ dn̄s
de⁹ illius eſſet cū eo. Cūq; veniſſent in
hierl̄m menſe tertio anno decimoq̄nto
regni aſa immolauerūt dn̄o in die illa de

manubijs: et predam quã adduxerat: boues ſeptingentos et arietes ſeptẽ milia. Et intrauit ex more ad corroborãdũ fed⁹ vt quereret dñm deũ patrũ ſuorum in toto corde et in tota aĩa ſua. Si quis autẽ inqt nõ quesierit dñm deũ iſrł: moriat a minimo vſque ad maximũ: a viro vſque ad mulierẽ. Iurauerũtque dño voce magna in iubilo et in clãgore tube et in ſonitu buccinarum oẽs q̃
B erãt in iuda cũ execratiõe. In oĩ eñi corde ſuo iurauerũt: et in tota volũtate quesierũt eũ et inuenerũt. Preſtititque eis dñs requiem p circuitũ. Sed et maacbã matrẽ aſa regis et auguſto depoſuit imperio: eo q ſeciſſet in luco ſimulacrũ priapi: qđ oẽ ɔtriuit et in fruſta ɔminuẽs cõbuſſit i torrẽte cedrõ. Excelſa aũt derelicta ſunt in iſrł. Attamen cor aſa erat pfectũ cũctis dieb⁹ eius. Ea q̃ vouerat pr ſu⁹: et ipſe intulit in domum dñi: argẽtũ et aurum vaſorũque diuerſam ſuppellectilẽ. Bellũ vero nõ fuit vſque ad tricesimum annum regni aſa.

¶ c. S. De baaſa et de federe aſa cum benadab: de anani propheta increpante aſa p iniuo federe: et morte aſa ppter fedus. Caplm. xvi.

A Anno autẽ triceſimoſexto regni eius aſcendit baaſa rex iſraeł i iudã et muro circundabat rhama: vt nullus tute poſſet egredi et ingredi de regno aſa. Protulit aũt aſa argẽtũ et aurum de theſauris dom⁹ dñi et de theſauris regijs miſitque ad benadab regem ſyrie qui habitabat in damaſco dicẽs. Fed⁹ inter me et te eſt. Pr quoque me⁹ et pr tu⁹ habuere ɔcordiã quoñ rẽ miſi tibi argẽtum et aurum: vt rupto federe qđ habes cũ baaſa rege iſrł facias eum a me recedere. Quo ɔperto benadab miſit prĩcipes exercituũ ſuorum ad vrbes iſraeł: q̃ pcuſſerunt ahiõ et dan et abelmaim
B et vniuerſas vrbes neptalim muratas. Quod cum audiſſet baaſa deſijt edificare rhama et intermiſit op⁹ ſuum. Porro aſa rex aſſumpſit vniuerſum iudã: et tulerũt lapides de rhama et ligna q̃ edificatiõi pparauerat baaſa: edificauitque ex eis gabaa et maſ
C pha. In tpe illo venit anani propheta ad aſam regẽ iuda: et dixit ei. Quia habuiſti fiduciam i rege ſyrie et nõ i dño deo tuo: idcirco euaſit ſyrie regis exercit⁹ de manu tua. Nõne ethyopes et libyes multo plures erãt quadrigis et equitib⁹ et multitudine nimia quos cum i dño credidiſſes tradidit i manu
ii. macha. ix.
tua: Oculi eñi dñi cõtẽplant vniuerſam terrã: et pbẽt fortitudinem his q̃ corde pfecto credũt i eũ. Stulte igit egiſti: et pp hoc etiã pñti tpe aduerſum te bella conſurgunt. Iratuſque aſa aduerſus videntem iuſſit eũ mitti in neruũ. Valde quippe ſup hoc fuerat dñs indignatus et interfecit de pplo in tpe illo plurimos. Opa autẽ aſa primar nouiſſima ſcripta ſunt i libro regum iuda et iſrł. Egrotauit etiã aſa anno triceſimonono regni ſui dolore pedũ vehementiſſimo: nec in infirmitate ſua quesiuit dñm: ſed magis in medicorum arte confiſus ẽ. Dormiuitque cũ prib⁹ ſuis. Et mortu⁹ eſt anno quadrageſimoprimo regni ſui: et ſepelierũt eũ in ſepulcro ſuo qđ foderat ſibi i ciuitate dd. Poſueruntque eũ ſup lectũ ſuũ plenũ aromatib⁹ et vnguẽtis meretricijs: q̃ erãt pigmẽtariorum arte confecta et ɔbuſſerunt ſup eum ambitione nimia.

¶ c. S. De regno ioſaphat: qualiter miſit doctores: et de diuicijs eius: et principibus et numero bellatorum eius. Caplm. xvii.

B Regnauit autem ioſaphat fili⁹ eius p eo: et ɔualuit ɔ iſraeł. Conſtituitque militum numeros in cunctis vrbibus iuda q̃ erant vallate muris. Preſidiaque diſpoſuit in terra iuda et i ciuitatib⁹ ephraim quas ceperat aſa pr ei⁹. Et fuit dñs cum ioſaphat: q ambulauit in vijs dauid pris ſui primis: et non ſperauit in baalim: ſed i deo pris ſui: et perexit i pceptis illius et nõ iuxta peccã iſrł. Confirmauitque dñs regnum in manu eius. et dedit oĩs iuda munera ioſaphat: factẽque ſunt ei
D infinite diuitie et multa glia. Cumque ſumpſiſſet cor eius audaciam ppter vias dñi etiã excelſa et lucos de iuda abſtulit. Tertio autem anno regni ſui miſit de principib⁹ ſuis benail et abdiã et zachariã et nathanael et micheã: vt docerẽt in ciuitatibus iuda: et cum eis leuitas ſemeiã et nathaniã et zabadiã: aſael quoque et ſemiramoth et ionathã adoniãque et tobiã et thobadoniã leuitas: et cum eis heliſama et iorã ſacerdotes: docebantque pplm i iuda habẽtes librũ legis dñi: et circuibant cũ
E ctas vrbes iuda atque erudiebant pplum. Itaque factus eſt pauor dñi ſup oĩa regna terrarũ q̃ erãt p gyrũ iuda: nec audebant bellare ɔ ioſaphat. Sed et philiſtei ioſaphat munera deferebãt et vectigal argenti. Arabes quoque adducebãt pecora arietum ſeptẽ milia ſeptigentos et hircos totidẽ.

Creuit ergo ioſaphat et magnificat⁹ eſt
vſq; in ſublime: atq; edificauit in iuda
domos ad inſtar turriū vrbeſq; muratas
b τ multa opa parauit i vrbibus iuda. Ui-
ri q̄z bellatores τ robuſti erāt i hierl'z q̄r
iſte nūerus p domos atq; familias ſingu
lo᷑. In iuda ꝑnceps exercitus ednas dux
et cū eo robuſtiſſimi viri trecenta milia.
Poſt hūc Iohānā ꝑnceps: τ cū eo ducē
ta octogita milia. Poſt illū q̄z amaſias fi
lius zecri cōſecratus dño: τ cū eo ducen
ta milia viro᷑ fortiū. Hūc ſeq̄baƭ robu-
ſtus ad ꝑlia eliada: τ cū eo tenentiū arcū
τ clypeū ducēta milia. Poſt iſtū etiā io-
zabad: τ cū eo cētū octoginta milia ex-
peditorū militū. Hi oēs erāt ad manū re
gis exceptis alijs quos poſuerat in vrbi-
bus muratis τ i vniuerſa iuda.

¶ C. S. Deſcendit ioſaphat ad acbab: q̄ inſimul
aſcenderunt ad bellum in ramoth galaad de mē
dacijs falſo᷑ ꝓphetarum: τ de ꝓpheta michee
ad maxillā percuſſi: de morte acbab: incarceraƭ
micheas. Capitulum. xviij.

a Uit ergo ioſaphat di-
ues τ inclytus multū
τ affinitate cōiūctus ē
acbab: deſcēditq; poſt
duos annos ad eū i ſa
mariā. Ad cuius aduē
tum mactauit acbab
arietes τ boues pluri-
mos ipſi τ pplo q̄ venerat cū eo ꝑſuaſit-
q; illi vt aſcēderet i ramoth galaad. Di-
xitq; acbab rex iſrl' ad ioſaphat regē iu-
da. Ueni mecū i ramoth galaad. Cui il-
le rñdit. Ut ego τ tu ſicut ppls tuus: ſic
τ pplo meus: tecūq; erimus i bello. Dixit
ioſaphat ad regē iſrael. Conſule obſecro
impreſentiarū ſermonē dñi. Cōgregauit
igiƭ rex iſrl' ꝓphetarū q̄dringētos viros
et dixit ad eos. In ramoth galaad ad bel
landum ire debemus an q̄ſcere? At illi.
b Aſcendite inquiūt et tradet eos deus in
manus regis. Dixitq; ioſaphat. Nūquid
non eſt hic ꝓpheta dñi vt ab illo etiam
inq̄ramus? Et ait rex iſrael ad ioſaphat.
Eſt vir vnus a quo poſſum⁹ q̄rere dñi vo
lūtatē: ſʒ ego odi eū: q2 nō ꝓphetat mi-
hi bonū: ſʒ malū oi tpe. Eſt aūt michc-
as filius iemla. Dixitq; ei ioſaphat. Ne-
loquaris rex hoc mō. Uocauit ergo rex
iſrael vnū de eunuchis: τ dixit ei. Uoca ci-
to micheam filium iemla. Porro rex iſrl'
et ioſaphat rex iuda vterq; ſedebant in
c ſolio ſuo veſtiti cultu regio. Sedebant
aūt in area iuxta portā ſamarie oēſq; ꝓ-
phete vaticinabanƭ corā eis. Sedechias
vero filius chanana fecit ſibi cornua fer
rea et ait. Hec dicit dñs. His ventilabis
ſyriam: donec cōteras eam. Omneſq; ꝓ-
phete ſimiliter prophetabant atq; dice-
bant. Aſcende in ramoth galaad et pro- g
ſperaberis et tradet eos dñs in manu re
gis. Nuncius autē q̄ erat ad vocandum
micheā: ait illi. En ꝟba oim ꝓphetarum
vno ore bona regi annūciant. Queſo er-
go ne vt τ ſermo tuus ab eis non diſſen-
tiat: loquariſq; ꝓſpera. Cui rñdit miche
as. Uiuit dñs: q2 quodcūq; dixerit mihi
deus meus hoc loquar. Uenit ergo ad 3.re.22.c
regē. Cui rex ait. Michea ire debemus i
ramoth galaad ad bellādū: an quieſcere d
Cui ille rñdit. Aſcēdite: cūcta eīn ꝓſpe-
ra euenient: τ tradentur hoſtes in manus
vr̃as. Dixitq; rex. Iterum atq; iterum te
adiuro vt mihi non loquaris niſi q̄d verū
eſt in noie dñi. At ille ait. Uidi vniuer-
ſum iſrael diſperſum in montibus ſicut
oues abſq; paſtore. Et dixit domin⁹. Nō
habēt iſti dños reuertaƭ vnuſq̄ſq; in do-
mū ſuā in pace. Et ait rex iſrael ad ioſa-
phat. Nōne dixi tibi q̄ non prophetaret
iſte mihi quicq̄ boni: ſed ea q̄ mala ſunt
At ille idcirco ait: audite verbum dñi.
Uidi dñm ſedentem in ſolio ſuo: et oēm e
exercitū celi aſſiſtentem ei a dextris et a
ſiniſtris: et dixit dominus. Quis decipiet
acbab regē iſrl' vt aſcendat et corruat in
ramoth galaad? Cūq; diceret vnus hoc
modo: τ alter alio: proceſſit ſpūs et ſte-
tit corā dño et ait. Ego decipiā eū. Cui 3.re.22.d
dñs. In quo inquit decipies? At ille re-
ſpōdit. Egrediar τ ero ſpūs mendax in
ore omniū ꝓphetarū eius. Dixitq; dñs.
Decipies et preualebis: egredere et fac
ita. Nunc igitur ecce dñs dedit ſpiritum
mendacij in ore omnium prophetarum
tuorum: et dñs locutus eſt de te mala.
Acceſſit autem ſedechias filius chanana
et percuſſit miche maxillam et ait. Per
quam viam tranſiuit ſpiritus dñi ad me
vt loqueretur tibi? Dixitq; micheas. Tu f
ipſe videbis in die illo: quando ingreſ-
ſus fueris cubiculū de cubiculo vt ab-
ſcondaris. Precepit autem rex iſrael di-
cens. Tollite micheam et ducite eum ad
ammō principē ciuitatis et ad ioas filiū
amalech: τ dicetis. Hec dicit rex. Mittite
te hunc in carcerē et date ei panis mo-
dicū et aque pauxillū: donec reuertar in
pace. Dixitq; micheas. Si reuerſus fue-
ris in pace non eſt dñs locutus in me.

Et ait. Audite oēs ppl'i. Igiť aſcēderūt
rex iſrael ⁊ ioſaphat rex iuda in ramoth
galaad. Dixitq; rex iſrael ad ioſaphat.
Mutabo habitū: ⁊ ſic ad pugnā vadam
tu aūt induere veſtibus tuis. Mutato q;
rex iſrl' habitu, venit ad bellū. Rex aūt ſy
D . rie ꝓceperat ducib⁹ eq̄tat⁹ ſui dicēs. Ne
pugnetis ꝯ minimū aut ꝯtra maximū niſi
ſi cōtra ſolū regē iſrael. Itaq; cū vidiſſent
pricipes eq̄tat⁹ ioſaphat dixerūt. Rex iſ-
rael ē iſte. Et circūdederūt eū dimicātes.
At ille clamauit ad dn̄m ⁊ auxiliatus eſt
ei: atq; auertit eos ab illo. Cū eñ vidiſ-
ſent duces eq̄tatus q̄ nō eēt rex iſrl': reli
querūt eū. Accidit aūt vt vnus e pplo ſa
gittā in īcertū iaceret ⁊ pcuteret regē iſ-
rael inter ceruicē ⁊ ſcapulas. At ille au-
rige ſuo ait. Conuerte manū tuā ⁊ educ
me de acie: q: vulneratus ſum. Et finita
eſt pugna in die illo. Porro rex iſrael ſta-
bat in curru ſuo cōtra ſyros vſq; ad veſ
peram: ⁊ mortuus eſt occidēte ſole.

¶ C. S. De correptione ioſaphat per prophetam hieu: de cōſilio ioſaphat ad iudices. Cap. xix.

A
Euerſus eſt autē ioſa-
phat rex iuda ī domū
ſuam pacifice in hieru
ſalē. Cui occurrit hieu
filius anani videns: et
ait ad eū. Impio ꝓbes
auxiliū: et his qui ode
runt dominum amici-
tia iungeris: ⁊ idcirco irā quidē dn̄i me-
rebaris: ſed bona opera inuēta ſunt in te
eo q̄ abſtuleris lucos de terra iuda: ⁊ p-
parauerit cor tuū vt requireres dn̄m deū
patrū tuoꝝ. Habitauit ergo ioſaphat ī hie-
B ruſalē. Rurſumq; egreſſus eſt ad pplm̄ de
berſabee vſq; ad mōtē ephraim: ⁊ reuoca
uit eos ad dn̄m deū patrū ſuoꝝ: cōſtituit-
q; iudices terre ī cūctis ciuitatib⁹ iuda
munitis p ſingula loca: ⁊ ꝓcipiēs iudici-
bus videte (ait) q̄d faciatis. Nō eñ hoīs
exercetis iudiciū ſ; dn̄i: ⁊ q̄cūq; iudicaue
ritis ī vos redūdabit. Sit timor dn̄i vo-
C biſcū: ⁊ cū diligētia cūcta facite: Non eſt
Deu. 1. eñ apud dn̄m deū nr̄m iniq̄tas: nec pſonaꝝ
11. q. 3. ca. acceptio: nec cupido munerū. In hierl'm
pauper. q̄; ꝯſtituit ioſaphat leuitas ⁊ ſacerdotes
Ro. 2. b. et ꝓncipes familiarū ex iſrl': vt iudiciū ⁊
Ec. 10. f. cām dn̄i iudicarēt hītatorib⁹ ei⁹: ꝓcepit-
q; eis dicēs. Sic agetis ī timore dn̄i fide
liter ⁊ corde pfecto. Oēm cām q̄ venerit
ad vos fratrū vr̄oꝝ q̄ hītāt ī vrbib⁹ ſuis:
inter cognationē ⁊ cognationē: vbicūq;
D queſtio eſt de lege: de mādato: de cerimo
niis: de iuſtificationibus oſtendite eis
non peccent in dn̄m: et ne veniat ira dei
ſuper vos et ſuper fratres veſtros. Sic
ergo agentes non peccabitis. Amarias
autem ſacerdos et pontifex veſter in his
que ad deū pertinent p̄ſidebit. Porro
zabadias filius hiſmael q̄ eſt dux ī domo
iuda ſup ea opera erit que ad regis offi-
cium pertinent. Habetiſq; magiſtros le-
uitas corā vobis confortamini ⁊ agite di
ligenter: ⁊ erit dn̄s ✠ vobiſcū in bonis.

¶ C. S. De filiis ammon ⁊ moab ⁊ ſeir cōtra ioſaphat cōgregatis: de oratione iahiel pphete: de hoſtibus ioſaphat ceſis mutuo: de correptiōe ioſaphat pro inito federe cū ochozia rege iſrael facta per elieſer. Capl'm. xx.

A
Oſt hec cōgregati ſunt
filii moab et filii am
mō: ⁊ cū eis de ✠ ammo
nitis ad ioſaphat: vt
pugnarēt contra eum.
Veneruntq; nūcii: et in
dicauerūt ioſaphat di-
cētes. Venit contra te
multitudo magna de his locis: que trāſ
mare ſunt et de ſyria: ⁊ ecce cōſiſtūt ī aſa
ſonthamar: que ē engaddi. Ioſaphat au-
tem timore perterritus: totum ſe contu-
lit ad rogandum dn̄m: et predicauit ieiu
nium vniuerſo iuda. Congregatuſq; eſt
iudas ad ✠ deprecādum dn̄m: ſed ⁊ oēs
de vrbibus ſuis venerunt ad obſecran-
dum eū. Cumq; ſtetiſſet ioſaphat in me
dio cetu iude et hieruſalem in domo do
mini ante atrium nouum ait. Dn̄e deus
patrum noſtroꝝ tu es deus in celo: et do
minaris cunctis regnis gentiū. In ma-
nu tua eſt fortitudo et potentia: nec q̄ſ-
q̄ tibi poteſt reſiſtere. Nonne tu deus no
B ſter interfeciſti omnes habitatores terre
huius corā pplo tuo iſrael: et dediſti eam
ſemini abraam amici tui in ſempiternū.
Habitaueruntq; in ea: et extruxerunt in
illa ſanctuarium nomini tuo dicētes. Si
irruerint ſuper nos mala gladius iudicii
peſtilentia: et fames: ſtabimus corā
domo hac in conſpectu tuo in qua inuo
catum eſt nomen tuum: et clamabim⁹
ad te in tribulationibus noſtris: et exau
dies ✠ nos ſaluoſq; facies. Nunc igiť ec
ce filii ammon et moab et mons ſeir
quos non conceſſiſti filii iſrael vt tranſi
rent qñ egrediebantur de egypto: ſed de
clinauerunt ab eis: ⁊ non interfecerunt
illos. E contrario agunt ⁊ nituntur eiice
re nos de poſſeſſione quā tradidiſti no

nobis deus noſter. Ergo non iudicabis
C eos? In nobis quidem non eſt tāta forti-
tudo: vt poſſim⁹ huic multitudini reſiſte-
re que irruit ſuper nos. Sed cū ignore-
mus q̄d agere debeamus: hoc ſolum ha-
bemus reſidui vt oculos noſtros diriga-
mus ad te: omnis vero iuda ſtabat corā
domino cū paruulis ⁊ vxoribus ⁊ liberis
ſuis. Erat autē iaziel filius zacharie fi-
lij banaie filij iehiel: filij mathanie leui-
tes de filijs aſaph ſuper quem factus eſt
ſpiritus dn̄i in medio turbe ⁊ ait. Atten-
dite oīs iuda: ⁊ qui habitatis in hieruſalē
D ⁊ tu rex ioſaphat. Hec dicit dn̄s vobis. No-
lite timere: nec paueatis hanc multitudi-
nē. Non eſt enim veſtra pugna: ſed dei.
Cras ✠ deſcendetis ✠ cōtra eos. Aſcen-
ſuri eñ ſunt p̄ cliuum noīe ✠ ſeis: ⁊ inue-
nietis illos in ſummitate torrentis q̄ eſt
contra ſolitudinem hieruhel. Non enim
eritis vos q̄ dimicabitis: ſed tantūmodo
confidenter ſtate: ⁊ videbitis auxiliū dn̄i
ſup̄ vos. O iuda ⁊ hieruſalē: nolite time-
re nec paueatis. Cras egrediemini con-
tra eos ⁊ dominus erit vobiſcum. Ioſa-
phat ergo ⁊ iuda ⁊ oēs habitatores hieru-
ſalem ceciderunt proni in terram coram
dn̄o ⁊ adorauerunt eum. Porro leuite de
filijs caath ⁊ de filijs chore laudabāt do-
minū deū iſrael voce magna in excelſum.
Cūq̄ mane ſurrexiſſent egreſſi ſunt per
deſertū thecue: p̄fectiſq̄ eis: ſtans ioſa-
phat in medio eorū dixit. Audite me viri
iuda ⁊ oēs habitatores hieruſalē. Credi-
E dite in dn̄o deo veſtro et ſecuri eritis: cre-
dite p̄phetis eius ⁊ cuncta euenient p̄ſpe-
ra. Deditq̄ cōſiliū p̄plo: ⁊ ſtatuit cātores
dn̄i: vt laudarent eū in turmis ſuis ⁊ an-
tecederēt exercitū: ac voce conſona dice-
rent. Cōfitemini dn̄o q̄ñ bonus: quoniā
in eternum miſericordia eius. Cūq̄ ce-
piſſent laudes canere vertit dn̄s inſidias
eorum in ſemetipſos: filioꝝ ſcʒ ammon
et moab ⁊ montis ſeir qui egreſſi fuerant
vt pugnarēt cōtra iudā ⁊ p̄cuſſi ſunt. Nā-
q̄ filij ammon ⁊ moab cōſurrexerunt ad-
uerſum habitatores montis ſeir: vt inter-
ficerent et delerent eos. Cūq̄ hoc ope-
re p̄petraſſent etiam in ſemetipſos verſi
mutuis ſe concidere vulneribus. Porro
iudas cum veniſſet ad ſpeluncam q̄ reſpi-
cit ſolitudinem vidit p̄cul oēm late regio-
F nem plenā cadaueribus: nec ſupeſſe quē-
q̄ qui necē potuiſſet euadere. Venit ergo
ioſaphat et oīs p̄pl̄s cū eo ad detrahen-
da ſpolia mortuoꝝ: inuenerūtq̄ inter ca-
dauera variā ſupellectilē: veſtes q̄ʒ ⁊ va-
ſa p̄cioſiſſima: ⁊ diripuerūt ita vt oīa por-
tare nō poſſent: nec p̄ tres dies ſpolia au-
ferre pre prede magnitudine. Die quarto
cōgregati ſunt in valle bn̄dictiōis. Etenī
q̄ñ ibi bn̄dixerūt dn̄o vocauerūt locū il-
lū vallis bn̄dictionis vſq̄ in p̄ſentē diē.
Reuerſuſq̄ ē oīs vir iuda et habitatores
hieruſalē et ioſaphat ante eos in hieruſa-
lē cū leticia magna: eo q̄ dediſſet eis do-
minus gaudiū de inimicis ſuis. Ingreſ-
ſiq̄ ſunt in hieruſalē cū pſalterijs et ci-
tharis et tubis in domū dn̄i. Irruit autē
pauor dn̄i ſuper vniuerſa regna terrarū
cū audiſſent q̄ pugnaſſet dn̄s ↄtra inimi-
cos iſrael. Quieuitq̄ regnū ioſaphat et
prebuit ei dn̄s pacem per circuitum. Re-
gnauit igitur ioſaphat ſuper iudā et erat
trigintaq̄nq̄ annorū cū regnare cepiſſet.
Viginti autē et q̄nq̄ annis regnauit in
hieruſalē: et nomē matris ei⁹ azuba filia G
ſelachi. Et ambulauit in via patris ſui
aſa: nec declinauit ab ea: faciens que pla-
cita erant coram dn̄o. Verūtn̄ excelſa nō
abſtulit: et adhuc populus nō direxerat
cor ſuū ad dn̄ʒ deū patrū ſuoꝝ. Reliqua
autem geſtorū ioſaphat prioꝝ et nouiſſi-
morum ſcripta ſunt in verbis hieu: filij
anani que digeſſit in libro regum iſrael.
Poſt hec iniit amicitias ioſaphat rex iu-
da cū ochozia rege iſrael: cuius opa fue-
runt impijſſima: et particeps fuit: vt face-
rent naues q̄ irent in tharſis: feceruntq̄
claſſem in aſiongaber. Prophetauit autē
eliezer filius dodau de mareſa ad ioſa-
phat dicens. Quia habuiſti fedus cum
ochozia p̄cuſſit dn̄s opera tua: ↄtriteq̄
ſunt naues nec potuerunt ire in tharſis.

¶ C. S. De morte ioſaphat: ⁊ regno ioram q̄ oc-
cidit ſex fratres ſuos: ⁊ ambulauit i vijs achab:
de litteris helie ad eum miſſis in quibus erat
ſcriptum: quali morte moreret̄ ipſe ioram. ⁊ de
eius longa tabe.

Capl̄m. xxi.

A Dormiuit autem ioſa-
phat cū patrib⁹ ſuis
et ſepult⁹ eſt cū eis in
ciuitate dauid: regna-
uitq̄ ioram filius eius p̄
eo: q̄ habuit fratres fi-
lios ioſaphat: azariā
et iahihel et zachariā
et azariā et michael et ſaphatiā. Oēs hi
filij ioſaphat regis ✠ iuda. Deditq̄ eis
pr̄ ſuus multa munera argenti et auri et
penſiones cū ciuitatibus munitiſſimis
in iuda. Regnū autem tradidit ioram: eo

Mo ✠ aſcē-
dētis.
Ats ✠ ſup.
Als ✠ ſcio.
Als ✠ iſrl.

ꝙ eſſet primogenitus. Surrexit autẽ io-
ram ſup regnũ patris ſui. Cumqꝫ ſe con-
B firmaſſet occidit omnes fratres ſuos gla
Alias iſrael dio ꝛ quoſdã de principib⁹ ✠ iuda. Tri
4.re.8.c. gintaduorum annorũ erat ioram cum re
gnare cepiſſet: ꝛ octo annis regnauit ĩ hie
ruſalem: ambulauitqꝫ in vijs regum iſrael
ſicut egerat domus achab. Filia quippe
achab erat vxor eius. Et fecit malum in
cõſpectu dñi. Noluit autẽ dñs diſperde-
re domum dauid ꝓpter pactũ qð inierat
cum eo: ꝛ quia ꝓmiſerat vt daret ei lucer
nam ꝛ filijs eius in omni tpe. In diebus
Alias illis ✠ illis rebellauit edom ne eſſet ſubditus
iude: ꝛ cõſtituit ſibi regẽ. Cumqꝫ tranſiret
ioram cum principibus ſuis ꝛ cuncto eq̃
tatu q̃ erat ſecum: ſurrexit nocte et percuſ
ſit edom: qui ſe circumdederat ꝛ oẽs du-
ces equitatus eius. Attamen rebellauit
edom: ne eẽt ſub ditiõe iuda vſqꝫ ad hãc
C diem. Eo tpe ꝛ lobna receſſit: ne eſſet ſub
manu illius. Dereliquerat enim dominũ
deum patrum ſuorum: inſuper et excelſa
fabricatus eſt in vrbibus iuda: et fornica
ri fecit habitatores hieruſalẽ ꝛ preuarica
ri iudã. Allate ſunt autẽ ei littere ab he-
lia ꝓpheta in quibus ſcriptum erat. Hec
dicit dñs deus iſrael dð patris tui: qm̃ nõ
ambulaſti in vijs ioſaphat patris tui: et
in vijs aſa regis iuda: ſed inceſſiſti per iter
regum iſrael: ꝛ fornicari feciſti iudã ꝛ ha
bitatores hieruſalem: imitat⁹ fornicatio
nem domus achab: inſup ꝛ fratres tuos
domum patris tui meliores te occidiſti:
ecce dñs ꝑcutiet te plaga magna cũ po-
pulo tuo et filijs ꝛ vxoribus tuis: vniuer
ſaqꝫ ſubſtantia tua. Tu autem egrotabis
peſſimo languore vteri: donec egrediãn-
tur vitalia tua paulatim per ſingulos di-
D es. Suſcitauit ergo dominus cõtra ioram
ſpiritũ philiſtinorũ et arabũ q̃ cõfines ſunt
ethiopibus: ꝛ aſcenderũt in terram iuda
et vaſtauerunt eam. Diripueruntqꝫ cun-
ctam ſubſtantiam q̃ inuenta eſt in domo
regis: inſuper ꝛ filios eius ꝛ vxores. Nec
remanſit ei filius: niſi ioachaz qui mini
mus natu erat. Et ſuper hec oĩa ꝑcuſſit
eum dñs alui languore inſanabili. Cumqꝫ
diei ſuccederet dies ꝛ tẽporum ſpacia vol
uerent̃: duorũ annorum expletus eſt cir-
culus: ꝛ ſic longa cõſumptus eſt tabe: ita
vt egereret etiam viſcera ſua: languore
pariter et vita caruit. Mortuuſqꝫ eſt in
infirmitate peſſima: et non fecit ei po-
pulus ſcðm morẽ cõbuſtionis exequias
ſicut fecerat maioribus eius. Trigintaduo
rum annorũ fuit cũ regnare cepiſſet: ꝛ octo
annis regnauit in hierlm. Ambulauitqꝫ
nõ recte: ꝛ ſepelierunt eum in ciuitate da-
uid veruntñ nõ in ſepulchro regum.

¶ C. B. De regno ochozie: ꝛ qualiter ipſe ꝛ ioram
rex iſrl̃ occiſi ſunt a hieu: de regno athalie que a
liter occidit omne ſemen regium: ꝛ de ioas ab-
ſcondito. Capitulum. xxij.

Conſtituerunt autẽ ha- A
bitatores hieruſalem ✠ 4.re.9. ad
ochoziã filiũ eius mi- finem.
nimum regẽ ꝓ eo. Oẽs
enim maiores natu q̃ an-
te eum fuerãt interfece
rant latrones arabũ q̃
irruerant in caſtra. Re
gnauitqꝫ ochozias filius iorã regis iuda.
Quadraginta duorum annorũ erat ocho
zias cũ regnare cepiſſet: et vno anno re- B
gnauit in hierlm: ꝛ nomẽ matris eius ✠ Alias Gotho
athalia filia amri. Sed et ipſe ingreſſus lia vel go-
eſt ꝑ vias domus achab. Mater enim eius tholia. ſu-
impulit eum vt impie ageret. Fecit igitur pra. in mar-
malũ in cõſpectu dñi ſicut dom⁹ achab. gine.
Ipſi enim fuerunt ei cõſiliarij poſt mortem
patris ſui in interitum eius: ambulauitqꝫ
in cõſilijs eorũ. Et perrexit cum ioram fi-
lio achab rege iſrael in bellũ cõtra azahel
regem ſyrie in ramoth galaad vulnerauez
runtqꝫ ſyri ioram. Qui reuerſus eſt: vt cu
raret in iezrahel. Multas enim plagas ac-
ceperat in ſupradicto certamine. Igitur C
azarias filius iorã rex iuda deſcendit: vt
inuiſeret iorã filiũ achab ĩ iezrahel egro
tantem. Voluntatis quippe fuit dei aduer
ſum ochoziã vt veniret ad iorã: ꝛ cum ve-
niſſet et egrederet̃ cũ eo aduerſum hieu
filium namſi: quem vnxit dñs vt deleret
domum achab. Dum ergo euerteret hieu
domum achab: inuenit principes iuda et
filios fratrum ochozie qui miniſtrabant
ei ꝛ interfecit illos. Ipſum quoqꝫ ꝑquirẽs
ochoziã: cõprehẽdit latitantẽ in ſamaria
adductumqꝫ ad ſe occidit: et ſepelierunt
eũ eo ꝙ eſſet filius ioſaphat: q̃ queſierat
dñm ĩ toto corde ſuo. Nec erat vltra ſpes D
aliqua vt de ſtirpe quis regnaret ocho- 4.re. 11.c.
zie. Siquidem athalia mater eius videns ꝙ
mortuus eſſet filius ſuus ſurrexit ꝛ inter
fecit omnem ſtirpẽ regiam domus ioram.
Porro ✠ iozabeth filia regis tulit ioas Alias Joſa
filiũ ochozie: et furata eſt eum de medio ba.
filiorum regis cum interficerent̃: abſcon
ditqꝫ eum cum nutrice ſua in cubiculo le
ctulorum. Jozabeth autem q̃ abſconderat

cum erat filia regis ioraz vxor ioiade pō
tificis ſoror ochozie: ⁊ idcirco athalia nō
interfecit eum. Fuit ergo cum eis in do-
mo dei abſconditus ſex annis quibus re
gnauit athalia ſuper terram.

¶ C. S. De ioiada quō vnxit ioas regem iude: de
occiſione athalie. Capitulum. xxiij.

A 4.re.11.a.

Nno autē ſeptimo cō-
fortatus ioiada aſſum
pſit centuriones: azari
am videlicet filium hie
roboā ⁊ hiſmael filiuz
iohānā: azariā ꝙ filiū
obed ⁊ maaſiā filium
adaie et eliſaphat filiū
zechri: ⁊ iniit cū eis fedus. Qui circūeun
tes iudā cōgregauerunt leuitas de cun
ctis vrbibus iudā ⁊ pricipes familiarum
iſrl: veneruntꝙ in hierlm. Iniit ergo oīs
multitudo pactū ī domo dñi cum rege.
Dixitꝙ ad eos ioiada. Ecce fili⁹ regis re
gnabit ſicut locut⁹ eſt dñs ſup filios dd.
Iſte eſt ergo ſermo quē facietis. Tertia
pars veſtrū ꝗ veniūt ad ſabbatū ſacerdo
tū ⁊ leuitarū ⁊ ianitoꝝ erit ī portis. Ter
B tia ꝟo pars ad domuz regis et tertia ad
portā ꝗ appellat̄ fundamēti. Oē ꝟo re-
liquuz vulgus ſit in atrijs dom⁹ dñi nec
quiſpiā ali⁹ ingrediat̄ domū dñi niſi ſa-
cerdotes ⁊ ꝗ miniſtrāt de leuitis. Ipſi tm̄
modo ingrediant̄: qꝛ ſanctificati ſunt: et
oē reliquum vulgus obſeruet cuſtodias
dñi. Leuite aūt circūdent regē habentes
ſinguli arma ſua. Et ſi ꝗs ali⁹ ingreſſus
fuerit tēplū īterficiat̄: ſintꝙ cū rege ⁊ in
trāte ⁊ egrediēte. Fecerūt ergo leuite: et
vniuerſus iuda iuxta oīa ꝗ preceperat io
iada pōtifex. Et aſſumpſerūt ſinguli vi-
ros qui ſub ſe erant: ⁊ veniebāt ꝑ ordinē
ſabbati cū his ꝗ iā īpleuerāt ſabbatuz ⁊
egreſſuri erāt. Siquidē ioiada pōtifex nō
dimiſerat abire turmas ꝗ ſibi ꝑ ſinglas
ebdomadas ſuccedere conſueuerāt. De-
ditꝙ ioiada ſacerdos cēturionib⁹ lāce-
C as: clypeoſꝙ ⁊ peltas regis dd: quas con
ſecrauerat in domo dñi. Cōſtituitꝙ oēz
pplm tenētiū pugiōes a pte tēpli dextra
vſꝙ ad partē tēpli ſiniſtrā corā altari et
tēplo ꝑ circuitū regis: ⁊ eduxerūt filium
regis ⁊ īpoſuerūt ei diadēma ⁊ teſtimo-
niū. dederūtꝙ in manu ei⁹ tenēdā legez
⁊ cōſtituerūt euz regē. Vnxit ꝗꝫ illū ioia
da pontifex ⁊ filij ei⁹: imprecatiꝙ ſunt ei
atꝙ dixerūt. Viuat rex. Qđ cū audiſſet
athalia vocē ſcꝫ currētiū atꝙ laudātiuz
regem ingreſſa eſt ad pplz in tēpluz dñi.
Cūꝙ vidiſſet regē ſtātē ſup gradū in in-
troitu: ⁊ ꝑncipes turmasꝙ circa eū oēm
ꝙ pplm terre gaudētē atꝙ clāgētem tu
bis ⁊ diuerſi gñis organis cōcinentē vo
cēꝙ laudātiū ſcidit veſtimēta ſua ⁊ ait.
Inſidie īſidie. Egreſſus aūt ioiada pōti-
fex ad cēturiōes ⁊ ꝑncipes exercit⁹ dixit B
eis. Educite illā extra ſepta tēpli et inter
ficiat̄ foris gladio. Preceptiꝙ ſacerdos
ne occideret̄ ī domo dñi. Et impoſuerūt
ceruicib⁹ ei⁹ man⁹. Cūꝙ īntraſſet portaz
equoꝝ dom⁹ regis īterfecerūt eā ibi. Pe
pigit aūt ioiada fedus īter ſe vniuerſum
ꝙ pplm ⁊ regem vt eſſet ppls dñi. Itaꝙ
ingreſſus ē oīs ppls domū baal ⁊ deſtru
xerūt eā: ⁊ altaria ac ſimulacra illi⁹ ꝯfre
gerūt mathā ꝗꝫ ſacerdotē baal interfece
rūt añ aras. Cōſtituit aūt ioiada prepoſi
tos in domo dñi ⁊ ſub manibus ſacer-
dotum ⁊ leuitarū: quos diſtribuit dauid
in domo dñi ✝ vt offerrēt holocauſta do Alr ✝ ad of
mino: ſicut ſcriptum eſt in lege moyſi: in ferendum.
gaudio et canticis iuxta diſpoſitionē da-
uid. Cōſtituit ꝗꝫ ianitores in portis do
mus dñi: vt nō ingrederet̄ eam immun-
dus in omni re. Aſſumpſitꝙ cēturiones
et fortiſſimos viros ac principes ppli: et
omne vulgus terre: et fecerūt deſcēdere
regē de domo dñi: ⁊ introire ꝑ mediū por
te ſuperioris in domum regis: ⁊ collocaue
runt eum in ſolio regali. Letatuſꝙ eſt
omnis ppls terre ⁊ vrbs quieuit. Porro
athalia interfecta eſt gladio.

¶ C. S. De operibus ioas bonis ꝗdiu vixit ioia
da: de morte ioiade: de peccatis ioas poſt mortem
ioiade: qualiter interfecit filium eius zachariā
qualiter contra ioas inſurrexerunt ſerui ſui ⁊
eū interfecerunt. Capitulum. xxiiij.

Eptē annoꝝ erat ioas A
cū regnare cepiſſet et 4.re.11.b.
ꝗdraginta ānis regna-
uit in hierlm. Nomen
mrīs eius ſebia de ber
ſabee. Fecitꝙ qđ bo-
nū ē corā dño cunctis
dieb⁹ ioiade ſacerdot̄.
Accepit aūt ei ioiada vxores duas: e ꝗb⁹
genuit filios ⁊ filias poſt ꝗ placuit ioas:
vt inſtauraret domum dñi cōgregauitꝙ
ſacerdotes et leuitas ⁊ dixit eis. Egredi-
mini ad ciuitates iuda ⁊ colligite de vni
uerſo iſrl̄ pecuniā ad ſartatecta tēpli dei
vři ꝑ ſingulos ānos: feſtinatoꝙ hoc fa-
cite. Porro leuite egere negligentius. [?]
Vocauitꝙ rex iudā ioiada principem
et dixit ei. Quare tibi non fuit cure ī

vt cogeres leuitas inferre de iuda et de
hieruſalem pecuniam que cõſtituta eſt a
moyſe ſeruo dñi vt inferret eam omnis
multitudo iſrael in tabernaculũ teſtimo
nij. Athalia enim impiiſſima ꝛ filij eius
deſtruxerũt domũ dei: ꝛ de vniuerſis que
ſanctificata fuerant in tẽplo dñi: ornaue
runt phanum baalim. Precepit ergo rex ꝛ
fecerũt arcã: poſueruntq; eã iuxta portã
dñi forinſecus. Et pdicatũ eſt in iuda et
hieruſalẽ vt deferrent ſinguli preciũ dño
qd cõſtituit moyſes ſeruus dei ſup omnẽ
iſrael in deſerto. Letatiq; ſunt cũcti prin
cipes ꝛ oĩs ppls: ꝛ ingreſſi contulerunt
C in arcã dñi: atq; miſerunt ita vt implere-
tur. Cũq; tẽpus eſſet: vt deferrent arcam
corã rege p manus leuitarũ (videbãt eñ
multam pecuniã) ingrediebaẽ ſcriba re-
gis et quem primus ſacerdos conſtitue-
rat: effundebãtq; pecuniã: que erat in ar
ca. Porro arcã reportabant ad locũ ſuũ:
ſicq; faciebant p ſingulos dies. Et cõgre
gata eſt infinita pecunia quam dederunt
rex et ioiada his qui preerant operibus
domus dñi. At illi cõducebãt ex ea ceſo-
res lapidũ ꝛ artifices operũ ſingulorum
vt inſtaurarent domũ dñi: fabros quoq;
D ferri ꝛ eris vt qd cadere ceperat: fulciref.
Egeruntq; hi qui operabantur induſtrie
et obducebatur parietum cicatrix per ma
nus eorum: ac ſuſcitauerũt domũ dñi in
ſtatũ priſtinũ: ꝛ firmiter eã ſtare fecerũt
Alias ꝉ ceci-cit oĩa. Cũq; ꝉ cõpleſſent oĩa opera: detulerunt
corã rege et ꝉ ioiada reliquã partẽ pecu-
Alias ꝉ ioiade vl iode. nie: de qua facta ſunt vaſa tẽpli in mini-
ſteriũ ꝛ ad holocauſta: phiale quoq; ꝛ ce
tera vaſa aurea et argentea. Et offerebã
tur holocauſta in domo dñi iugiter cun-
ctis diebus ioiade. Senuit autẽ ioiada
plenus dierũ ꝛ mortuus eſt cũ eſſet centũ
triginta annorũ: ſepelieruntq; eũ in ciui
tate dauid cum regibus: eo q fecĩſſet bo-
E num cũ iſrael ꝛ cum domo eius. Poſtq̃
autẽ obijt ioiada: ingreſſi ſunt principes
iuda: ꝛ adorauerunt regẽ. Qui delinitus
obſequijs eorũ: acqeuit eis. Et dereliq̃ue
runt templũ dñi dei patrum ſuorum: ſer
uieruntq; lucis ꝛ ſculptilibus ꝛ facta eſt
ira dñi cõtra iudã et hieruſalẽ pp̃ter hoc
Mat. xxiij. b peccatum. Mittebatq; eis prophetas vt
reuerterentur ad dñm: quos proteſtan-
tes illi audire nolebant. Spiritus itaq;
Alias ꝉ dñi ꝉ dei induit zachariã filiũ ioiade ſacer-
dotẽ: ꝛ ſtetit in conſpectu ppli: ꝛ dixit eis
Hec dicit dñs deus. Quare tranſgredimi
ni preceptum dñi qd vobis non proderit
et dereliquiſtis dominũ: vt derelinqueret et
vos? Qui congregati aduerſus eũ: miſe- F
runt lapides iuxta legis imperiũ in atrio
domus dñi. Et non eſt recordatus ioas
rex mie quã fecerat ioiada pater illius ſe
cum: ſed interfecit filiũ eius. Qui cũ mo
reretur: ait. Videat dñs et requirat. Cũ-
q; euolutus eſſet annus: aſcẽdit cõtra eũ
exercitus ſyrie: venitq; in iudã ꝛ hierlm
et interfecit cunctos principes populi:
atq; vniuerſam predam miſerunt regi in
damaſcũ. Et certe cum pmodicus veniſ-
ſet numerus ſyrioꝝ: tradidit eis dñs in mani
bus eorũ infinitã multitudinẽ: eo q de-
reliquiſſent dñm deũ patrũ ſuoꝝ. In ioas G
q̃ ignominioſa exercuere iudicia: ꝛ abeũ
tes: dimiſerunt eum in languoribus ma-
gnis. Surrexerũt autẽ cõtra eũ ſerui ſui in
vltionẽ ſãguinis zacharie filij ioiade ſa
cerdotis: et occiderũt eũ in lectulo ſuo ꝛ
mortuus eſt: ſepelieruntq; illũ ĩ ciuitate dd:
ſz nõ in ſepulchris regũ. Inſidiati ꝟo ſũt
ei zabath filius ſemath ꝉ ammonitidis: et Alias ꝉ am-monitis.
ioſabath filius ſemarith moabitidis. Por-
ro filij eius ac ſumma pecunie q̃ adunata
fuerat ſub eo: et inſtauratio domus dei ſcri
pta ſunt diligentius in libris regum. Re-
gnauit autẽ amaſias filius eius pro eo.

¶ C. B. De regno amaſie: ꝛ de victoria eius con-
tra edõ: de captiõe eius ꝛ bello cõtra ioas regem
iſrl' et ſpoliatiõe hierlm ꝛ morte amaſie. Ca. xxv.

Viginti quinq; annorum A
erat amaſias cum re- 4. Re. 14. a
gnare cepiſſet: et vigin
ti nouem annis regna
uit in hieruſalẽ. Nomẽ
matris eius ioiadem de
hierlm. Fecitq; bonũ ĩ
cõſpectu dñi: verũtñ
nõ ĩ corde pfecto. Cũq; roboratũ ſibi vi-
deret imperiũ: iugulauit ſeruos q occide-
rãt regẽ patrẽ ſuũ ſz filios eoꝝ nõ interfe
cit ſicut ſcriptũ eſt ĩ libro legis moyſi vbi
pcepit dñs dicẽs. Non occidẽtur patres p B
filijs: neq; filij p patribus ſuis: ſed vnuſ Deu. 24. d
quiſq; in ſuo peccato morietur. Congre- 4. Re. 14. b
gauit igit amaſias iudã: ꝛ conſtituit eos
p familias tribunoſq; et centuriones in
vniuerſo iuda et beniamin et recenſuit a
viginti annis ꝛ ſurſum inuenitq; trigin-
ta milia iuuenũ q egrederent ad pugnã
et tenerẽt haſtã et clypeum. Mercede q̃
cõduxit de iſrael cẽtũ milia robuſtorũ cẽ
tum talẽtis argenti. Venit autẽ homo dei
ad illũ et ait. O rex: ne egrediatur tecum
exercitus iſrael. Non eſt enim dñs cũ iſrl'

C ⁊ cunctis filiis ephraim. Quod si putas in
robore exercit⁹ bella consistere: superari te fa
ciet de⁹ ab hostib⁹. Dei quippe ē ⁊ adiuua
re ⁊ in fugā cōuertere. Dixit amasias ad
hominē dei. Quid ergo fiet de centum ta
lentis q̄ dedi militib⁹ isrl'? Et rńdit ei hō
dei. Habet dn̄s vn̄ tibi dare possit multo
his plura. Separauit itaq; amasias exer-
citum q̄ venerat ad eū ex ephraim vt re-
uerterent̄ in locū suū. At illi ꝯ iudā vehe
menter irati reuersi sunt in regionē suaz
D Porro amasias cōfidenter eduxit ppl'm
suū ⁊ abiit in vallē salinar: ꝑcussitq; fi-
lios seir decē milia. Et alia decē milia vi
roꝝ ceperūt filii iuda: et adduxerunt ad
preruptū cuiusdā petre: ꝓcipitauerūtq;
eos de summo in ꝓceps: q̄ vniuersi cre-
puerunt. At ille exercitus quē remiserat
amasias ne secū iret ad ꝓliū diffusus ē
in ciuitatibus iuda a samaria vsq; ad be
thoron: ⁊ interfectis tribus milibus: diri
puit predaz magnā. Amasias vero post
cedē idumeoꝝ ⁊ allatos deos filioꝝ seir:
statuit illos in deos sibi et adorabat eos
E et illis adolebat incensum. Quā obrē ira
tus dn̄s ꝯ amasiā: misit ad illū ꝓphetam
qui diceret ei. Cur adorasti deos q̄ nō li-
berauerunt ppl'm suū de manu tua? Cū
q; hec ille loqueret̄: rńdit ei. Num ꝯsilia
rius regis es? Quiesce ne interficiam te.
Descendēsq; ꝓpheta: scio (inquit) q ꝯ co-
[illegible] gitauerit dn̄s occidere te ✠ q̄ et fecisti h
malū: ⁊ insup non acq̄euisti cōsilio meo
4.re.14.c. Igit̄ amasias rex iuda inito pessimo cō-
silio: misit ad ioas filiū ioachā filii hieu
regē isrl' dicēs. Ueni videamus nos mu
F tuo. At ille remisit nuncios dicens. Car
duus q̄ est in libano misit ad cedrū liba-
ni dicens. Da filiam tuā filio meo vxorē.
Et ecce bestie q̄ erāt in silua libani: tran
sierunt ⁊ ꝯculcauerunt carduū. Dixisti:
ꝑcussi edō: et idcirco erigit̄ cor tuū in su
perbiā. Sede in domo tua. Cur malum
aduersum te prouocas: vt cadas tu ⁊ iu
das tecum? Noluit autē audire amasias
eo q dn̄i esset voluntas: vt traderetur in
[illegible] ✠ manus hostiū ꝓpter deos edō. Ascen
[illegible] dit igit̄ ioas rex israel ⁊ mutuos sibi pre
buere cōspectus. Amasias aūt rex iuda
erat in bethsames iude. Corruitq; iudas
coram israel: ⁊ fugit in tabernacula sua.
G Porro amasiam regem iuda filium ioas
filii ioachaz cepit ioas rex israel in beth
sames et adduxit in hierl'm destruxitq;
murū ei⁹ a porta ephraim vsq; ad portā
anguli quadringētis cubitis. Omne q̄z
aurum ⁊ argentum ⁊ vniuersa vasa que
reppererat in domo dei: ⁊ apd̄ obededō:
in thesauris etiā domus regie: necnon ⁊
filios obsidū reduxit in samariaz. Uixit
aūt amasias filius ioas rex iuda postq̄
mortuus est ioas filius ioachaz rex isrl'
quindecim annis. Reliqua autē sermo
num amasie prioꝝ ⁊ nouissimorum scri
pta sūt in libro regum iuda ⁊ israel. Qui
postq̄ recessit a dn̄o: tetenderunt ei insi-
dias in hierl'm. Cūq; fugisset lachis: mi
serunt ⁊ interfecerunt eum ibi: reportan
tesq; sup equos: sepelierunt eum cū pa
tribus suis in ciuitate dauid.

¶ C.S. De ozia rege iuda qui primo fecit quod
rectum erat in oculis dn̄i: sed roboratus in re-
gno eleuatus est ⁊ adolens incensum quare le-
pra percussus est. Capitu. xxvi.

OMnis autem ppl's iu A
dah tulit ozias annoꝝ 4.re.14.e
sedecim cōstituit regē
pro amasia patre suo.
Ipse edificauit ahilath 4.re.15.[illegible]
⁊ restituit eam ditioni
iude postq̄ dormiuit
rex cū patribus suis. Se
decim annorum erat ozias cum regnare
cepisset: ⁊ quinquagintaduobus annis re-
gnauit in hierl'm. Nomen matris ei⁹ hie
zelias de hierl's. Fecitq; qd̄ erat rectū in
✠ oculis dn̄i iuxta oīa q̄ fecerat amasias [illegible]
pater eius: ⁊ exq̄siuit dn̄z in dieb⁹ zacha [illegible]
rie intelligentis ⁊ videntis deū. Cūq; re-
quireret dn̄m: direxit eū in oībus. Denique
egressus est ⁊ pugnauit ꝯtra philistiim ⁊
destruxit murū geth ⁊ murū iabnie: mu
rumq; azoti. Edificauit quoq; oppida i
azoto ⁊ in philistiim ⁊ adiuuit eū de⁹ cō
tra philistiim ⁊ contra arabas q̄ habita-
bant in gurbaal ⁊ cōtra ammonitas. Ap
pēdebātq; ammonite munera ozie: ⁊ diuul
gatū est nomē eius vsq; ad introitū egy-
pti ꝓpter crebras victorias. Edificauitq; B
ozias turres in hierl'm sup portā anguli
⁊ sup portā vallis: et reliq̄s in eodē muri
latere firmauitq; eas. Extruxitq; turres i
solitudine: et effodit cisternas plurimas eo
q habēret multa pecora tā in cāpestrib⁹
q̄ in heremi vastitate. Uineas quoq; ha
buit ⁊ vinitores in montib⁹: ⁊ in carmelo
erat quippe homo agriculture deditus.
Fuit autē exercitus bellatorū ei⁹ q̄ pro-
cedebāt ad prelia sub manu iehihel scri
be: ⁊ maasieq; doctoris: ⁊ sub manu ananie
q̄ erat de ducib⁹ regis. Omnisq; nume-
rus principum ꝑ familias suas virorum

fortiũ duo milia ſexcenti: ⁊ ſub eis vniuer
ſus exercitus trecentoꝝ ⁊ ſeptẽ miliũ q̃n
gentorũ: q̃ erãt apti ad bella ⁊ ꝓ rege cõ
tra aduerſarios dimicabant. Preparauit
C q̃ eis ozias .i. cũcto exercitui clypeos et
haſtas et galeas et loricas arcuſq; et fun
das ad iaciendos lapides: et fecit in hie-
ruſalem diuerſi generis machinas quas in
turrib⁹ collocauit: ⁊ in ãgulis muroꝝ vt
mitterent ſagittas et ſaxa grãdia. Egreſ
ſumq; eſt nomen eius ꝓcul: eo q̃ auxilia
retur ei dñs ⁊ corroboraſſet illuꝫ. Sꝫ cũ
roboratus eſſet: eleuatum eſt cor eius in
interitum ſuũ: ⁊ neglexit dñm deũ ſuum:
ingreſſuſq; templum dñi: adolere voluit
incenſum ſup altare thymiamatis. Sta
timq; ingreſſus poſt eum azarias ſacer
dos: et cum eo ſacerdotes dñi octoginta
viri fortiſſimi: reſtiterũt regi atq; dixerũt
Non eſt tui officij ozias vt adoleas incẽ-
ſum dño: ſꝫ ſacerdotũ hoc eſt filioꝝ aarõ
qui conſecrati ſunt ad huiuſcemodi mi-
niſteriuꝫ. Egredere de ſanctuario: ne cõ
tempſeris: q̃ non reputabitur tibi in glo
riã hoc a dño deo. Iratuſq; ozias ⁊ tenẽs
in manu thuribulum vt adoleret incenſũ
D minabatur ſacerdotibus. Statimq; or-
4.re.5.g. ta eſt lepra in fronte eius coraꝫ ſacerdoti
4.q.7.5. bus i domo domini ſuper altare thymia-
matis. Cumq; reſpexiſſet eũ azarias pon
tifex et omnes reliqui ſacerdotes: vide-
rũt lepram in fronte eius: ⁊ feſtinato ex-
pulerunt eum. Sed ⁊ ipſe perterritus ac
celerauit egredi: eo q̃ ſenſiſſet ilico pla-
gam dñi. Fuit igitur ozias rex leproſus
vſq; ad diem mortis ſue: et habitauit in
domo ſeparata plenus lepra: ob quã eie
ctus fuerat de domo dñi. Porro ioathaꝫ
filius eius rexit domũ regis et iudicauit
populum terre. Reliqua autẽ ſermonum
ozie prioꝝ et nouiſſimorũ ſcripſit eſaias
fili⁹ amos ꝓpheta. Dormiuitq; ozias cuꝫ
patrib⁹ ſuis: ⁊ ſepelierũt eũ in agro rega
liũ ſepulchroꝝ eo q̃ eſſet leproſus: regna
uitq; ioathã: fili⁹ ei⁹ ꝓ eo.

(Margin: ſit cuꝫ ba- / laam extra / terminum.)

¶ C.S. De ionatham filio ozie qui vicit regem fi-
liorum ammon: ⁊ de morte eius. Capi. xxvij.

A
4.re.16.a
IGintiq̃nq; annorum
erat ioathan cũ regna
re cepiſſet et ſedecim an
nis regnauit in hieruſ
Nomen matris ei⁹ hie
D ruſa filia ſadoch. Fe
citq; qđ rectũ erat co-
ram dño iuxta oia que

fecerat ozias pater ſuus: excepto q̃ non
eſt ingreſſus templum dñi: ⁊ adhuc ppl's
delinquebat. Ipſe edificauit portã dom⁹
dñi excelſam: ⁊ in muro ophel multa con
ſtruxit. Urbes q̃ edificauit in montibus
iuda: et in ſaltibus caſtella ⁊ turres. Ipſe C
pugnauit cõ regeꝫ filioꝝ ammõ ⁊ vicit eũ
Dederuntq; ei filij ãmõ in tpe illo, centũ
talẽta argẽti: et decẽ milia choros tritici
ac totidẽ choros hordei. Hec ei ꝑbuerũt
filij ammõ in anno ſcđo ⁊ tertio. Corro- D
boratuſq; eſt ioathã: eo q̃ direxiſſet vias
ſuas corã dño deo ſuo. Reliqua autẽ ſer
monuꝫ ioathã et oẽs pugne ei⁹ et opera
ſcripta ſunt in libro regum iſrael ⁊ iuda.
Uigintiq̃nq; annorũ erat cũ regnare ce-
piſſet: et ſedecim annis regnauit in hie-
ruſaleꝫ. Dormiuitq; ioathã cũ patribus
ſuis: ⁊ ſepelierũt eum in ciuitate dd ⁊ re
gnauit ioathã fili⁹ ei⁹ ꝓ eo.

¶ C.S. De regno achaꝫ regis iude ⁊ ſce-leris
ei⁹: q̃ fecit ei filius romelie rex iſrael: de obed ꝓ
pheta q̃ locut⁹ eſt ꝓ captiuis: de depopulatiõe
terre a teglatphalaſar rege aſſyriorum: achaꝫ
ſpoliata domo dñi ⁊ principum dedit regi aſſy-
rioꝝ ⁊ nihil ei ꝓfuit: q; fecit victimas diis da
maſci: q̃ extrupit aras ⁊ fecit altaria in angulis
hierlm clauſa porta domus dñi: de morte eius cui
ſucceſſit ezechias filius eius. Cap. xxviij.

VIginti annorum erat a- A
chaꝫ cum regnare cepiſ 4.re.15.a
ſet: et ſedecim annis re
gnauit in hieruſaleꝫ. Nõ
fecit rectum in conſpe-
ctu domini ſicut dd pa-
ter eius: ſed ambulauit
in vijs regum iſrael inſuper et ſtatuas fu
dit baalim. Ipſe eſt qui adoleuit incen-
ſum in valle ✝ benẽnom: et luſtrauit filios Filioꝝ ben
ſuos in igne iuxta ritum gentium: quas non vel hi
interfecit dominus in aduentu filiorum non.
iſrael. Sacrificabat quoq; et thymiama
ſuccendebat in excelſis et in collibus: et
ſub omni ligno frondoſo. Tradiditq; eũ
dominus deus eius in manu regis ſyrie
qui percuſſit eum: magnãq; predã cepit
de eius imperio: ⁊ adduxit in damaſcũ.
Manibus quoq; regis iſrael tradit⁹ eſt
et ꝑcuſſus plaga grandi. Occiditq; pha
cee filius romelie de iuda centum viginti
ti milia in die vno omnes viros bellato-
res: eo q̃ reliquiſſent dñm deum patruꝫ
ſuorum. Eodem tempore occidit zechri
vir potens ex ephraim maaſiã filium re
gis: ⁊ ezricã ducem domus eius: helcha
nã quoq; ſecundum a rege. Ceperuntq; B

filij iſrl' de fratribus ſuis ducenta milia mulierū: puerorum et puellarū ⁊ infinitam predā: pertuleruntq; eā in ſamariā. Ea tē-
peſtate erat ibi ꝓpheta dñi noīe ✠ obed: [margin: Al's ⁊ oded.]
q egreſſus obuiā exercitui venienti i ſamariā: dixit eis. Ecce irat⁹ dñs de⁹ patrū veſtrorum ꝯ iudā tradidit eos in manibus veſtris: ⁊ occidiſtis eos atrociter: itavt ad celū pertingeret veſtra crudelitas. Inſuper filios iuda ⁊ hieruſalē vultis nobis ſubijcere in ſeruos et ancillas qḋ nequaꝗ̄ facto opus eſt. Peccaſtis enim ſuper hoc dño deo vr̄o. Sed audite ꝯſiliū meū ⁊ reducite captiuos q̄s adduxiſtis de fratribus veſtris qr magn⁹ furor dñi imminet vobis Steterunt itaq; viri de principibus filiorum ephraim: azarias fili⁹ iohānā barachias fili⁹ moſolamath ezechias filius ſellum: et amaſias filius haladie ꝯtra oēs qui veniebant de prelio ⁊ dixerūt eis. Nō intro-
C
ducetis huc captiuos ne peccemus dño Quare vultis adijcere ſuper peccata noſtra et vetera cumulare delicta? Grande quippe pctm̄ eſt et ira furoris dñi imminet ſuper iſrael. Dimiſeruntq; viri iſrl' bellatores predā: et vniuerſa que ceperant coram principibus et omni multitudine: Steteruntq; viri q̄s ſupra memorauimus et apprehendentes captiuos omnes qui nudi erant: veſtierunt de ſpolijs. Cumq; veſtiſſent eos ⁊ calciaſſent: et refeciſſent cibo ac potu: vnxiſſentq; propter laborem: ⁊ adhibuiſſent eis curam: quicunq; ambulare non poterant et erant imbecillo corpore: impoſuerunt eos iumentis ⁊ adduxerunt eos hierico ciuitatem palmarum ad fratres eorum ipſiq; reuerſi ſunt in ſamariam. Tēpore illo miſit rex achaz ad regem aſſyriorum poſtulans auxilium Veneruntq; idumei ⁊ percuſſerunt multos ex iuda: ⁊ ceperunt predam magnam. Philiſthīm q̄q; diffuſi ſunt p vrbes campeſtres et ad meridiē iuda: ceperūtq; bethſames ⁊ abilon et gaderoth: ſocho q̄q; et thannā ⁊ gazon cum viculis ſuis et ha-
D
bitauerunt in eis. Humiliauerat enim dñs iuda propter achaz regem iudā eo q̄ nudaſſet eum auxilio ⁊ cōtemptui habuiſſet dñm: adduxitq; ꝯ eū ✠ theglathphalaſar [margin: Al's ⁊ theglathphalaſſar.]
regem aſſyriorum: q̄ ⁊ afflixit eū: ⁊ nullo reſiſtente vaſtauit. Igitur achaz ſpoliata domo dñi et domo regū ac principum dedit regi aſſyriorū munera: ⁊ tñ nihil ei ꝓfuit Inſuper ⁊ tempore anguſtie ſue auxit contemptum in dñm. Ipſe p ſe rex achaz immolauit dijs damaſci victimas percuſſoribus ſuis: ⁊ dixit. Dij regum ſyrie auxiliant eis: quos ego placabo hoſtijs ⁊ aderunt mihi: cum ecōtrario ipſi fuerint ruine ei ⁊ vniuerſo iſrl'. Direptis itaq; achaz omnibus vaſis domus dei atq; cōfractis clauſit ianuas templi dei: ⁊ fecit ſibi altaria in vniuerſis angulis hieruſalē. In oībus q̄q; vrbibus iuda extruxit aras ad cremandum thus: atq; ad iracundiam prouocauit dñm deū patrum ſuorum. Reliqua aūt ſermonum ei⁹ ⁊ oīm operū ſuorum priorum et nouiſſimorum ſcripta ſunt in libro regū iuda ⁊ iſrl'. Dormiuitq; achaz cū patribus ſuis: ⁊ ſepelierunt eum in ciuitate hierl'm. Neq; eū receperunt eum in ſepulchris regū iſrl'. Regnauitq; ezechias fili⁹ eius pro eo.

¶ C. .29. regno ezechie qui templum aperiri mādauit ⁊ reſtituit ſacerdotes. Cap. xxix.

Igitur ezechias regnare cepit cum viginti q̄nq; eſſet annorum: ⁊ viginti nouem annis regnauit in hierl'm. Nomen matris eius abia filia zacharie: fecitq; quod erat placitū in ꝯſpectu dñi iuxta oīa q̄ fecerat dauid pater eius. [margin: A 4. re. 18. a]
In ipſo anno ⁊ mēſe primo regni ſui aperuit valuas domus dñi et inſtaurauit eas: adduxitq; ſacerdotes atq; leuitas: ⁊ congregauit eos in ✠ plateam orientalē. Dixitq; ad eos. Audite me leuite ⁊ ſanctificamini mundate domū dñi dei patrum veſtrorum et auferte omnem immundiciam de ſanctuario. Peccauerunt patres noſtri ⁊ fecerūt malū in ꝯſpectu dñi dei noſtri dereliquērūt eū auerterūt facies ſuas a tabernaculo dñi dei noſtri et prebuerunt dorſum clauſerunt oſtia q̄ erant i portticu ⁊ extinxerunt lucernas: incēſū p̄ nō adoleuerūt ⁊ holocauſta nō obtulerūt in ſanctuario deo iſrl'. Concitat⁹ eſt itaq; furor dñi ſup iudā ⁊ hierl'm. Tradiditq; eos in commotionem ⁊ in interitum ⁊ in ſibilū: ſicut et ipſi cernitis oculis veſtris En corruerūt patres noſtri gladijs. Filij noſtri et filie noſtre et coniuges captiue ducte ſūt: ꝓpter hoc ſcel⁹. Nūc ergo placet mihi vt ineam⁹ fed⁹ cū dño deo iſrl': et auertet a nobis furorem ire ſue. Filij mei nolite negligere: vos elegit domin⁹ vt ſtetis corā eo: ⁊ miniſtretis illi colatiſq; eū ⁊ cremetis incēſū. Surrexerunt ergo leuite maath fili⁹ amaſie ⁊ iohel fili⁹ azarie de filijs caath: porro d filijs merari cis fili⁹
[margin: Al's ſeparā 21. q. 4. c. Recedite. Et in ezechia ⁊ in ezechias.]
[margin: B]
[margin: E]

abdal: ⁊ azarias filius ſaalebel. De filijs autem gerſon ioba filius iamma: ⁊ edē filius iobaba. At vo de filijs eliſaphā: zā ri: et iabiel. De filijs q̄ꝫ aſaph zacharias ⁊ mathanias: necnō de filijs hemā: iabiheli: ⁊ ſemei. Sꝫ et de filijs idithun ſemeias ⁊ oziel. Cōgregaueruntq; frēs ſuos et ſctificati ſunt: ⁊ ingreſſi ſūt iuxta mandatum regis ⁊ ipeiū dñi: vt expiarēt do
b muz dei. Sacerdotes q̄ꝫ ingreſſi tēplum dñi: vt ſctificarēt illud: extulerunt oēm immundiciam quā intro repperēt in veſtibulo domus dñi: quā tulerūt leuite: et aſportauerunt ad torrentē cedrō foras. Ceperūt autē pma die menſis pmi mundare: ⁊ in die octaua eiuſdē menſis igreſſi ſunt porticū domus tēpli dñi: expiaueruntq; tēpliū dieb⁹ octo: ⁊ in die ſextadecima mēſis eiuſdē qđ ceperāt: iplcuerūt. Ingreſſi q̄ꝫ ſunt ad ezechiā regē: ⁊ dixerūt ei. Sanctificauim⁹ oēꝫ domū dñi et altare holocauſti: vaſaq; ei⁹: necnō ⁊ mēſam ppōnis cū oīb⁹ vaſis ſuis: cūctāq; tēpli ſupellectilē quā pollueat rex achā in regno ſuo poſtq̄ puaricat⁹ eſt: et ecce
c expoſita ſunt oīa corā altari dñi. Cōſurgenſq; diluculo ezechias rex: adunauit oēs pncipes ciuitatis: ⁊ aſcēdit in domū dñi: obtuleruntq; ſimul tauros ſeptem ⁊ arites ſeptē agnos ſaptē: ⁊ hircos ſeptē:
Al's ✠ iſrt. p pctō: p regno: p ſanctuario: p ✠ iuda. Dixitq; ſacerdotibus filijs aarō: vt offerrēt ſup altare dñi. Mactauerunt igitur tauros: ⁊ ſuſceperūt ſanguinem ſacerdotes: ⁊ fuderunt illū ſup altare. Mactauerūt etiā arietes: ⁊ illoꝝ ſanguinē ſuper altare fuderunt. Immolauerunt agnos: ⁊ fuderunt ſup altare ſanguinem. Applicuerunt hircos p pctō corā rege ⁊ vniuerſa multitudine. Impoſueruntq; manus ſuas ſup eos ⁊ immolauerunt illos ſacerdotes: ⁊ aſpſerunt ſanguinē eoꝝ
f coraꝫ altari pro piaculo vniuerſi iſraelis. Pro oī q̄ppe iſrl' pcepat rex vt holocauſtum fieret p pctō. Cōſtituit q̄ꝫ leuitas i domo dñi cū cymbalis ⁊ pſalterijs et citharis ſm diſpoſitionem dđ regis: et gad videntis: ⁊ nathan pphete. Siquidem dñi preceptum fuit p manū pphetaꝝ eius. Steteruntq; leuite tenentes organa dauid ⁊ ſacerdotes tubas: et iuſſit ezechias
Al's ✠ holocauſtum. vt offerrēt ✠ holocauſta ſup altare. Cūq; offerrent holocauſta: ceperūt laudes
Ec.xlvi.13.d. canere dño: ⁊ clangere tubis: atq; i diuerſis organis que dauid rex iſrael reppererat: concrepare. Oī aūt turba adorāte: cātores ⁊ hi q̄ tenebant tubas: erant in officio ſuo donec compleret holocauſtū. Cumq; finita eſſet oblatio: incuruatus eſt rex ⁊ oēs q̄ erant cū eo: ⁊ adorauerūt. Precepitq; ezechias ⁊ pncipes leuitis: vt laudarent dñm ſermonibus dauid et aſaph videntis q̄ laudauerant deum magna leticia: et incuruato genu adorauerunt. Ezechias aūt etiaꝫ hec addidit. Im g
pleſtis manus veſtras dño: accedite ⁊ offerte victimas ⁊ laudes i domo dñi. Obtulit ergo vniuerſa multitudo hoſtias et laudes et holocauſta mente deuota. Porro numerus holocauſtoꝝ q̄ obtulit multitudo: hic fuit. Tauros ſeptuagita: arietes centum: agnos ducentos: ſanctificaueruntq; dño boues ſexcentos: ⁊ oues tria milia. Sacerdotes vero pauci erant: nec poterant ſufficere: vt pelles holocauſtoꝝ detraherēt. Unde ⁊ leuite fratres eoꝝ adiuuerūt eos: donec iplerent opus ⁊ ſanctificarent antiſtites. Leuite quippe faciliori ritu ſctificant q̄ ſacerdotes. Fuerūt ergo holocauſta plurima adipes pacificoꝝ et libamina holocauſtorū: et cōpletus eſt cultus domus dñi. Letatuſq; eſt ezechias ⁊ oīs populus: eo q̄ miniſteriū dñi eſſet expletū: de repēte quippe hoc fieri ✠ placuerat. Al's ✠ placuit.

¶ C.S. De curſoribus quos ezechias miſit in omnē iſrael vt venirēt ⁊ celebrarent phaſe dño ⁊ de paſcha ezechie dño celebrato. Capitm.xxx.

Iit quoq; ezechias ad omnē iſrl' ⁊ iudaꝫ ſcripſitq; epl'as ad ephraī et manaſſem: vt venirent ad domum dñi in hierl'm: ⁊ facerēt phaſe dño deo iſrl'. Inito ergo cōſilio regis et pncipū ⁊ vniuerſi cet⁹ hierl'm decreuerunt vt facerēt phaſe mēſe ſcđo. Nō eñ occurrerat facere in tpe ſuo: q: ſacerdotes qui poſſent ſufficere: ſanctificati nō fuerāt: et pplꝰ nōdū cōgregatus fuerat i hierl'm. Placuitq; ſermo regi ⁊ oī multitudini: ⁊ decreuerūt: vt mitterēt nuncios i vniuerſum iſrael de berſabee vſq; dan: vt venirent et facerent phaſe dño deo iſrl' in hierl'm. Multi eñ non fecerant ſicut in I. eodem
lege pceptum eſt. Perrexeruntq; curſores cum epiſtolis ex regis imperio et pncipum eius in vniuerſum iſrael et iudaꝫ iuxta id qđ rex iuſſerat predicātes. Filij b
iſrael reuertimini ad dñm deum abraam et iſaac et iſrael: et reuertet ad reliquias q̄

Alī + mag effugerūt + manꝰ regis aſſyrioꝝ. Nolite
num. fieri ſicut patres vřī ꝛ fratres: q̄ receſſerūt
a dño deo patruꝫ ſuoꝝ: ꝛ tradidit eos in
interitū: vt ipſi cernitis. Nolite indura-
re ceruices veſtras: ſicut patres veſtri.
Tradite manus veſtras dño: ꝛ venite ad
ſanctuariū eius qd̄ ſanctificauit in eter-
nuꝫ. Seruite dño deo patrū veſtroꝝ: et
auertetur a vobis ira furoris eius. Si em̄
vos reuerſi fueritis ad dñm ꝛ fratres ve-
ſtri ꝛ filij: habebūt miām corā dñiſ ſuis:
qui illos duxerūt captiuos: ꝛ reuertentur
in terrā hanc: pius em̄ ꝛ clemēs eſt dñs
deus vr̄: ꝛ nō auertet faciē ſuā a vobis:
ſi reuerſi fueritis ad eū. Igit̄ curſores per
B. cod. gebant velociter de ciuitate in ciuitatem
p terrā ephraī ꝛ manaſſe vſq; ad zabulō
illis irridentibus ꝛ ſubſannantibus eos.
Attamen quidā viri ex aſer ꝛ manaſſe et
zabulon acquieſcētes conſilio: venerunt
hierlm. In iuda vero facta eſt manus dñi
vt daret eis cor vnum: vt facerent iuxta
preceptū regis ꝛ principū verbū dñi. Cō-
C gregatiq; ſunt in hierlm ppłi multi: vt fa
cerent ſolennitatē azimoꝝ in menſe ſecū
do. Et ſurgentes deſtruxerūt altaria que
erant in hieruſalē atq; vniuerſa in quibꝰ
idolis adolebat̄ incenſum ſubuertentes
proiecerunt in torrentē cedron. Immola-
uerunt autē phaſe quartadecima die mē
ſis ſecundi. Sacerdotes quoq; atq; leui
te tandē ſanctificati obtulerūt holocau-
ſta in domo dñi: ſteterūtq; in ordine ſuo
iuxta diſpoſitionē ꝛ legē moyſi hoīs dei.
Sacerdotes vero ſuſcipiebāt effunden-
duꝫ ſanguinē de manibus leuitaꝝ: eo q
multa turba ſanctificata nō eſſet: ꝛ idcir
co imolarēt leuite phaſe his q̄ nō occur-
rerāt ſanctificari dño. Magna etiā pars
populi de ephraim ꝛ manaſſe et iſachar
et zabulō: q̄ ſanctificata nō fuerat: come-
dit phaſe: non iuxta qd̄ ſcriptū eſt: ꝛ ora
uit p eis ezechias: dicens. Dñs bonus p
pitiabit̄ cūctis q̄ in toto corde requirunt
dñm deū patruꝫ ſuorū: ꝛ nō imputabit eis
q minus ſanctificati ſunt. Quē exaudi-
uit dñs: ꝛ placatus eſt ppło. Feceruntq;
filij iſrael q̄ inuēti ſunt in hierlm ſolēni-
tatem azimorū ſeptē diebꝰ in leticia ma-
gna: laudantes dñm p ſingulos dies: leui
te quoq; et ſacerdotes p organa: que ſuo
D officio congruebant. Et locutus eſt eze-
chias ad cor oīm leuitarū: q̄ habebant in
telligentiā bonā ſup dño: ꝛ comederunt
ſeptē diebus ſolēnitatis immolātes victi
mas pacificorū ꝛ laudantes dñm deum
patrū ſuorū. Placuitq; vniuerſe multitu-
dini: vt celebrarēt etiā alios dies ſeptem:
qd̄ et fecerunt cum ingenti gaudio. Eze-
chias autē rex iuda prebuerat multitudi
ni mille tauros: ꝛ ſeptē milia ouiū. Prin
cipes vero dederāt ppło tauros mille: et
oues decē milia. Sanctificata eſt ergo ſa
cerdotū plurima multitudo et hilarita-
te perfuſa oīs turba iuda: tam ſacerdotū
et leuitarum: q̄ vniuerſe frequentie: que
venerat ex iſrael: proſelytorum quoq; de
terra iſrł: ꝛ habitantiuꝫ in iuda. Factaq;
eſt grandis celebritas in hierlm qualis a
diebus ſalomonis filij dauid regis iſrael
in ea vrbe nō fuerat. Surrexerunt auteꝫ
ſacerdotes atq; leuite bñdicētes + ppło Alī + huc.
et exaudita eſt vox eoꝝ puenitq; oratio in Alī + ppłm
habitaculum ſanctum celi.

¶ C. S. Ezechias ſacerdotū et leuitarum diuiſit offertorium: de collatione decimarū datur: col ligantur diſtribuuntur: repellunt bona que fecit ezechias: ꝛ quō proſperatus eſt. Capłm. xxxi.

Cumq; hec fuiſſent ri- A
te celebrata egreſſus ē
oīs iſrael qui inuētus
+ fuerat in vrbibꝰ iu- Alī + eſt.
da fregerunt ſimula-
chra: ſucciderūtq; lu
cos: demoliti ſunt ex-
celſa: et altaria deſtru-
xerunt nō ſolū de vniuerſo iuda ꝛ benia
min: ſꝫ ꝛ de ephraim q̄ ꝛ manaſſe: donec
penitus euerterēt. Reuerſiq; ſunt oēs
filij iſrł in poſſeſſiones ꝛ ciuitates ſuas.
Ezechias aūt cōſtituit turmas ſacerdo-
tales: ꝛ leuiticas p diuiſiones ſuas vnū-
quēq; in officio pprio tā ſacerdotuꝫ vꝫ
q̄ leuitarum ad holocauſta ꝛ pacifica vt
miniſtrarent ꝛ cōfiterent̄ canerētq; i por
tis caſtrorū dñi. Pars autē regis eorum
erat vt de ppria eiꝰ ſubſtātia offerret̄ ho
locauſtum mane ſemp et veſpere: ſabba
tis quoq; ꝛ kalendis ꝛ ſolēnitatibꝰ cete-
ris: ſicut ſcriptū eſt in lege moyſi. Prece
pit etiā populo habitantium hierlm: vt B
darēt partes ſacerdotibꝰ ꝛ leuitis: vt poſ
ſent vacare lege dñi. Qd̄ cū crebuiſſet
in auribus multitudinis plurimas obtu
lere primitias filij iſrael: frumenti vini ꝛ
olei: mellis q̄ et oīm que gignit humus
decimas obtulerunt. Sed et filij iſrael ꝛ
iuda qui habitabāt in vrbibus iuda: ob-
tulerunt decimas boum et ouium deci-
maſq; ſanctoꝝ q̄ vouerāt dño deo ſuo:
atq; vniuerſa portantes fecerūt aceruos
plurimos. Menſe tertio ceperūt aceruos

[illegible] ſtum ⁊ iacere fundamenta: ⁊ menſe ſepti
mo compleuerunt eos. Cumq; ingreſſi
fuiſſent ezechias ⁊ principes eius viderũt
aceruos ⁊ benedixerunt dño ac pplo iſ-
rael interrogauitq; ezechias ſacerdotes
⁊ leuitas: cur ita iacerẽt aceruí. Reſpon
dit illi azarias ſacerdos primus de ſtirpe
ſadoch dicens. Ex quo ceperunt offerri
primitie in domo domini comedimus ⁊
ſaturati ſumus ⁊ remanſerunt plurima
C eo ꝙ bñdixerit dñs pplo ſuo. Reliquiaꝝ
aũt copia eſt iſta quam cernis. Precepit
igitur ezechias: vt prepararent horrea in
domo dñi: qđ cum feciſſent: intulerũt tã
primitias ꝙ decimas: ⁊ quecunq; voue-
rãt fideliter. Fuit autem prefectus eorũ
chonenias leuita ⁊ ſemei frater eius ſecũ-
dus poſt quẽ iehihel et azarias et naad et
azahel ⁊ ierimoth: ioſaphat quoq; ⁊ eli
hel ⁊ ieſmachias ⁊ mahath ⁊ banaias pre
poſiti ſub manibus chonenie ⁊ ſemei fra-
tris eius ex imperio ezechie regis ⁊ azarie
pontificis domus dñi: ad quos oĩa perti
nebant. Chore vero filius iemna leuites
et ianitor orientalis porte prepoſitus erat
his q ſponte offerebant dño: primitijſq;
⁊ conſecratis in ſancta ſctõrum: ⁊ ſub cura
eius eden et beniamin ieſue et ſemeias.
Amarias quoq; et ſechemas in ciuitati
bus ſacerdotum: vt fideliter diſtribuerẽt
fratribus ſuis partes minoribus atq; ma
ioribus: exceptis maribus ab annis tri-
bus ⁊ ſupra cunctis qui ingrediebantur
D templum dñi. Et quicquid per ſingulos dies
cõducebant in miniſterio atq; obſerua-
tionibus iuxta diuiſiones ſuas: ſacer-
dotibus per familias ⁊ leuites a viceſimo
anno ⁊ ſupra per ordines ⁊ turmas ſuas
vniuerſeq; multitudini tã vxoribus ꝙ li
beris eorum vtriuſq; ſexus fideliter cibi de
his que ſanctificata fuerant: prebebant.
Sed ⁊ filiorum aaron per agros: ⁊ ſubur-
bana vrbiũ ſingularum diſpoſiti erãt viri q
partes diſtribuerent vniuerſo ſexui ma-
ſculino: de ſacerdotibus et leuitis. Fecit
ergo ezechias vniuerſa que diximus in
omni iuda: operatuſq; eſt bonum et re-
ctum et verum coram domino deo ſuo:
in vniuerſa cultura miniſterij domus do-
mini iuxta legem et cerimonias volens
requirere deum ſuum in toto corde ſuo.
Fecitq; ⁊ proſperatus eſt.

¶ C.B. De ſtrage facta ab angelo in caſtris ſen
nacherib: de morte ipſius: de egritudine ezechie:
de ſuperbia cordis eius: ⁊ humilitate: de diuitijs
eius: de petitione eius in nũcijs babylonis: de oſtẽ
dendo omnia: de morte eius: de regno manaſſes
filij eius. Capitulũ. xxxij.

Poſt que et huiuſcemodi A
veritatem venit ſenna 4.re.18.c
cherib rex aſſyriorũ et
ingreſſus iudam: obſe
dit ciuitates munitas
volens eas capere. Quod
cũ vidiſſet ezechias [illegible]
veniſſe ſcilicet ſenna- [illegible]
cherib ⁊ totũ belli impetũ verti contra hieruſalem
inito cum principibus conſilio: viriſq; for-
tiſſimis: vt obturarent capita fontium q
erãt extra vrbem: ⁊ hoc omnium decernente
ſententia cõgregauit plurimã multitudi
nem: et obturauerunt cunctos fontes et
riuum qui fluebant in medio terre dicẽ-
tes. Ne veniant reges aſſyriorum et inue
niant aquarum abundantiam. Edificauit
quoq; agens induſtrie omnem murum
qui fuerat diſſipatus: ⁊ extruxit turres de
ſuper ⁊ forinſecus alterũ murũ. Inſtau- B
rauitq; mello in ciuitate dauid et fecit vni
uerſi generis armaturam ⁊ clypeos. Cõ
ſtituitq; principes bellatorum in exerci-
tu. Et conuocauit vniuerſos in platea
porte ciuitatis: ac locutus eſt ad cor eorum
dicens viriliter agite ⁊ confortamini: no
lite timere: nec paueatis regem aſſyriorum
⁊ vniuerſam multitudinem que eſt cum
eo multo enim plures nobiſcum ſunt ꝙ
cum illo. Cũ illo enim eſt brachiũ carneũ: 4.re.6.d
nobiſcũ dñs deus noſter qui auxiliator eſt
noſter pugnatq; pro nobis. Confortatuſq;
eſt pplus huiuſcemodi verbis ezechie re-
gis iuda. Que poſtquam geſta ſunt miſit ſen
nacherib rex aſſyriorũ ſeruos ſuos hieru
ſalem: ipſe enim cum vniuerſo exercitu C
obſidebat lachis ad ezechiã regem iuda
⁊ ad omnẽ populum qui erat in vrbe di-
cens. Hec dicit ſennacherib rex aſſyriorum.
In quo habetis fiduciam: ſedetis obſeſſi
in hieruſalem. Num ezechias decipit vos: vt
tradat morti in fame ⁊ ſiti: affirmans ꝙ
dñs deus veſter liberet vos de manu re-
gis aſſyriorum: Nunquid non iſte eſt eze
chias q deſtruxit excelſa illius ⁊ altaria: ⁊
precepit iude ⁊ hieruſalem dicens. Corã alta
ri vno adorabitis: ⁊ in ipſo cõburetis in-
cenſum: An ignoratis que ego fecerim et
patres mei cunctis terrarũ populis: Nũ
quid preualuerunt dij gentium omniumq; ter
rarum liberare regionem ſuam de ma-
nu mea: Quis eſt de vniuerſis dijs gen-
tium quas vaſtauerunt patres mei q po

fuerit eruere pplm̄ ſuum de manu mea vt poſſit etiā deꝰ veſter eruere vos de hac
b manu? Non vos ergo decipiat ezechias: nec vana pſuaſione deludat: neq; creda tis ei. Si eñ nullus potuit deus cuncta rum gentiū atq; regionū liberare popu lum ſuū de manu mea: ⁊ de manu patrū meoꝝ: conſequēter nec deus veſter pote rit eruere vos de hac manu. Sed et alia multa locuti ſunt ſerui eius cōtra dñm deū ⁊ cōtra ezechiā ſeruū eiꝰ. Epiſtolas q̄s ſcripſit plenas blaſphemie ī dominū deū iſrael: ⁊ locutus eſt aduerſum eum. Sicut dij gentiū ceteraꝝ non potuerūt liberare populum ſuuꝫ de manu mea: ſic ⁊ deus ezechie eruere non poterit pplm ſuū de manu iſta. Inſup ⁊ clamore ma gno lingua iudaica cōtra populū q̄ ſede bat in muris hierl'm perſonabat: vt ter
c reret eos ⁊ caperet ciuitatem. Locutuſq; eſt ꝯ deum iſrl': ſicut aduerſum deos populoꝝ terre: opa manuum hominū. Orauerunt igitur ezechias rex et eſaias filius amos prophetes aduerſum hanc blaſphemiam ac vociferati ſunt vſq; in celum. Et miſit dominus angelū ſuuꝫ q̄ percuſſit oēm virū robuſtū ⁊ bellatorem ⁊ principem exercitus regis aſſyrioꝝ. Reuerſuſq; eſt cuꝫ ignominia in terram ſuam. Cumq; ingreſſus eſſet domuꝫ dei ſui: filij q̄ egreſſi fuerant de vtero eius in terfecerūt eum gladio. Saluauitq; dñs ezechiā et habitatores hierl'm de manu ſennacherib regis aſſyrioꝝ: ⁊ de manu
f oīm: ⁊ preſtitit ei q̄etē p circuitū. Mul ti etiā deferebāt hoſtias et ſacrificia dño in hieruſalē: ⁊ munera ezechie regi iuda. Qui exaltatus eſt poſt hec corā cunctis
4.re.20. gentibus. In diebus illis egrotauit eze
a. chias vſq; ad mortē et orauit dñm. Ex
Eſa.38.a. audiuitq; eū: ⁊ dedit ei ſignū: ſed nō iu xta beneficia que acceperat retribuit: qꝛ eleuatū eſt coꝛ eius. Et facta eſt ꝯtra eū ira: ⁊ cōtra iudā ⁊ hieruſalem. Humilia tuſq; eſt poſtea eo q̄ exaltatū fuiſſet coꝛ eius: tam ipſe q̄ habitatores hieruſalem: et idcirco non venit ſuper eos ira dñi in diebus ezechie. Fuit aūt ezechias diues et inclytus valde: ⁊ theſauros ſibi pluri mos congregauit: argenti ⁊ auri et lapi dis precioſi: aromatū ⁊ armoꝝ vniuerſi generis: ⁊ vaſorum magni precij apothe cas quoq; frumenti: vini ⁊ olei: ⁊ preſe pia omniū iumentoꝝ: caulaſq; pecoꝝ ⁊ vrbes ſex edificauit. Habebat quippe greges ouiū et armentorum innumera biles: eo q̄ dediſſet ei dominus ſubſtan tiam multam nimis. Ipſe eſt ezechias q̄ obturauit ſuperiorem fontem aquarum gyon: ⁊ auertit eas ſubter ad occidētem vrbis dauid. In oībus operibus ſuis fe d cit proſpere que voluit. Attamen in lega tiōe principum babylonis qui miſſi fue rant ad eum vt interrogarent de porten to quod acciderat ſuper terram: dere liquit eum dominus vt tentaretur: et nota fierent omnia que erāt in corde eiꝰ Reliqua autem ſermonum ezechie ⁊ mi ſericordiarum eius ſcripta ſunt in viſio ne eſaie filij amos prophete: ⁊ in libro re gum iuda et iſrael. Dormiuitq; ezechias cum patribus ſuis: et ſepelierunt eum ſupra ſepulchra filiorum dauid. Et cele brauit eius exequias vniuerſus iuda et omnes habitatores hieruſalem. Regna uitq; manaſſes filius eius pro eo.

¶ C.S. De regno manaſſes ⁊ ſceleribus eiꝰ ca pit ab aſſyrijs ⁊ ducit in babyloniam: penitet ⁊ orat dñm ⁊ reducitur in hierl'm: deſtruit idola de domo dñi ⁊ aras quas fecerat ipſe ſꝫ populꝰ adhuc immolabat in excelſis: de morte eiꝰ ⁊ de regno filij eius amon ⁊ occiſione eius a ſeruis ſuis propitijs: cui ſucceſſit filius eiꝰ ioſias.

Capitulum. xxxiij.

DUodecim annoꝝ erat manaſſes cum regnare cepiſſet: et quinquagin ta ✠ quinq; annis re gnauit in hieruſalem. Fecit autem malum co ram domino: iuxta abo minationes gentium: quas ſubuertit dominus coram filijs iſ rael: et cōuerſus inſtaurauit excelſa que demolitus fuerat ezechias pater eiꝰ. Cō ſtruxitq; aras baalim: ⁊ fecit lucos ⁊ ado rauit omnem miliciam celi: et coluit eā. Edificauit quoq; altaria in domo domi ni: de qua dixerat dominus. In hieruſalē erit nomen meum in eternū. Edificauit autē ea cuncto exercitui celi in duobus atrijs domus dñi: tranſireq; fecit filios ſuos per ignē in valle benennon. Obſer uabat ſomnia: ſequebat̄ auguria: malefi cis artibꝰ inſeruiebat: habebat aūt ſecuꝫ magos ⁊ incātatores: multaq; mala ope ratus eſt coram domino: vt irritaret eū. Sculptile quoq; ⁊ conflatile ſignuꝫ po ſuit in domo dñi. De qua locutus eſt dñs a ad dauid et ad ſalomonē filium eius: di cens. In domo hac ⁊ in hieruſalē quam

Marginalia (right): a / 4.re.21.a. / Alio ✠ ſ dus q.

elegi de cũctis tribubus iſrael: ponã no-
mẽ meũ in ſempiternũ: ⁊ mouere nõ fa-
ciã pedẽ iſrł de terra quã tradidi prib⁹
eorũ: ita dũtaxat ſi cuſtodierint facere q̃
precepi eis: cũctã legẽ ⁊ cerimonias atq̃
iudicia q̃ mãdaui ꝑ manum moyſi. Igit
manaſſes ſeduxit iudam et habitatores
hierłm: vt facerẽt malũ ſup oẽs gentes
q̃s ſubuerterat dñs a facie filiorũ iſrael.
Locutuſq̃ eſt dñs ad eũ ⁊ ad ppłm illi⁹
⁊ attendere noluerunt. Idcirco ſuperindu
xit eis p̃ncipes exercit⁹ regis aſſyrioꝝ: ce
peruntq̃ manaſſen ⁊ vinctũ catenis at-
q̃ cõpedib⁹ duxerunt in babylonẽ. Qui
poſtq̃ coangustatus eſt orauit dñm deũ
ſuum: ⁊ egit penitẽtiã valde corã deo pa
C trum ſuoꝝ. Deꝑcatuſq̃ eſt eũ ⁊ obſecra
.j.q.vij.C.j. uit intẽte: ⁊ exaudiuit orationẽ ei⁹: redu-
ꝑ.ſcio ma- xitq̃ eũ hierłm in regnũ ſuũ. Et cogno-
naſſes. uit manaſſes q̃ dñs ipſe eſſet deus. Poſt
De pe.diſ. hec edificauit murũ extra ciuitatẽ dauid
v.c.ſi eõ ad occidentẽ gyon in cõualle ab introi-
ante fine. tu porte piſcium per circuitum vſq̃ ad
ophel: ⁊ exaltauit illũ vehemẽter. Cõſti-
tuitq̃ principes exercitus in cunctis ci-
uitatibus iuda munitis: ⁊ abſtulit deos
alienos ⁊ ſimulachra de domo dñi. Aras
q̃ quas fecerat in mõte domus dñi ⁊ in
hierłm: ⁊ piecit omnia extra vrbem. Por-
ro inſtaurauit altare dñi: et immolauit
ſup illud victimas et pacifica et laudem.
Precipitq̃ iude vt ſeruaret dño deo iſrł.
Vide ⁊ nũ. ✠ Attamẽ adhuc ppłs immolabat in ex
D celſis dño deo ſuo. Reliqua aũt geſtoꝝ
manaſſe et obſecrationes eius ad deum
ſuum: v̄ba q̃ȝ videntium que loquebãtur
ad eum in noĩe dñi dei iſrael: cõtinentur
in ſermonibus regum iſrł. Oratio quoq̃
eius et exauditio et cuncta peccata atq̃
ꝯtẽptus: loca etiã in q̃bus edificauit ex
celſa: et fecit lucos et ſtatuas anteq̃ age
ret penitentiam: ſcripta ſunt in ſermoni
bus oẓai. Dormiuit ergo manaſſes cum
patribus ſuis: et ſepelierunt eũ in domo
ſua. Regnauitq̃ pro eo filius eius amon
Uigintiduorum annorum erat amon cũ
regnare cepiſſet: et duobus annis re-
gnauit in hieruſalem. Fecitq̃ malum in
cõſpectu domini: ſicut fecerat manaſſes
pater eius: et cunctis idolis q̃ manaſſes
fuerat fabricatus immolauit atq̃ ſerui-
uit: et non eſt reueritus faciẽ dñi: ſicut re
ueritus eſt manaſſes pater eius: et mul-
to maiora deliquit. Cumq̃ cõiuraſſent
aduerſus eum ſerui ſui interfecerunt eũ
De pe. diſ. in domo ſua. Porro reliqua populi mul

titudo ceſis his q̃ amõ percuſſerãt: cõſti
tuit regẽ ioſiã filiũ ei⁹ ꝑ eo. v.c.ſi eõ i ꝑ. Iohan.

C.S. de regno ioſie ⁊ eius pietate: de inuen
tione deuteronomij: de olda ꝓphetiſſa: de federe
populi ad dominum. Capitulum .xxxiiij.

Octo annoꝝ erat ioſias A
cum regnare cepiſſet: ⁊ 4.re.22.a
triginta et vno anno re
gnauit in hieruſalem.
Fecitq̃ qđ erat rectũ i
cõſpectu dñi: et am-
bulauit in vijs dauid
patris ſui: non declina
uit neq̃ ad dexteram neq̃ ad ſiniſtram.
Octauo autẽ anno regni ſui cũ adhuc
eſſet puer cepit q̃rere deũ prĩs ſui dauid
et duodecimo anno poſtq̃ regnare cepe
rat mundauit iudã et hierłm ab excelſis
⁊ lucis ſimulacriſq̃ et ſculptilibus. De-
ſtruxeruntq̃ corã eo aras baalim: ⁊ ſimu-
lacra q̃ ſuppoſita fuerant demoliti ſunt.
Lucos etiã ⁊ ſculptilia ſuccidit atq̃ cõ B
minuit ⁊ ſup tumulos eoꝝ q̃ eis immola-
re ꝯſueuerant fragmẽta diſperſit. Oſſa ꝑ
terea ſacerdotum combuſſit in altaribus
idoloꝝ: mundauitq̃ iudã et hieruſalẽ.
Sed et in vrbib⁹ manaſſe et ephraim et
ſymeon vſq̃ neptalim cũcta ſubuertit.
Cumq̃ altaria diſſipaſſet et lucos: ⁊ ſcul
ptilia cõtriuiſſet in fruſta: cunctaq̃ delu-
bra demolitus eſſet de vniuerſa terra iſ-
rael reuerſus eſt in hieruſalẽ. Igit anno
octauodecimo regni ſui mundata iam
terra ⁊ tẽplo dñi miſit ſaphã filium mel
chie et maaſiam principẽ ciuitatis: ⁊ ioha
filium ioachã a cõmẽtarijs: vt inſtaura-
rent domũ dñi dei ſui. Qui venerunt ad
helchiã ſacerdotẽ magnũ: acceptaq̃ ab
eo pecunia q̃ illata fuerat in domũ dñi:
et quã cõgregauerãt leuite et ianitores
de manaſſe et ephraim et vniuerſis reli-
quijs iſrł: ab oĩ quoq̃ iuda et beniamin
et habitatorib⁹ hieruſalẽ tradiderunt in
manibus eoꝝ q̃ preerant operarijs in do
mo dñi: vt inſtaurarent tẽplũ et infirma C
queq̃ ſarcirẽt. At illi dederunt eã artifi-
cibus et cementarijs: vt emerẽt lapides
de lapidicinis: et ligna ad commiſſuras
edificij et ad cõtignationẽ domoꝝ quas
deſtruxerant reges iuda. Qui fideliter
cuncta faciebant. Erant autẽ prepoſiti
operantium iahath et abdias de filijs me
rari: zacharias et moſollã de filijs caath
qui vrgebant opus: omnes leuite ſcien-
tes organis canere. Sup eos ꝟo qui ad
diuerſos vſus onera portabant erãt ſcri

de ⁊ magiſtri de leuitis ianitores. Cū͡qȝ
efferrent pecuniam que illata fuerat in
templuȝ dn̄i reppererit helchias ſacerdos
libruȝ legis domini qui datus fuerat per
manum moyſi: et ait ad ſaphā ſcribam.
Librū legis inueni in domo domini. Et
D tradidit ei. At ille intulit volumen ad re
gem: et nunciauit ei dicēs. Omnia que
dediſti in manu ſeruorum tuorum ecce
complent. Argentum qđ repertuȝ eſt in
domo dn̄i cōflauerunt: datumqȝ eſt pre-
fectis artificum et diuerſa opera fabricā
tium. Preterea tradidit mihi helchias
ſacerdos hunc librum. Quem cum rege
preſente recitaſſet: audiſſetqȝ ille verba
legis ſcidit veſtimenta ſua: et precepit
helchie et aichā filio ſaphā et abdon fi-
lio micha: ſaphan quoqȝ ſcribe et aſaie
ſeruo regis dicens. Ite et orate dn̄m pro
me et pro reliquijs iſrael et iuda ſuper
vniuerſis ſermonibus libri iſtius qui re-
E pertus eſt. Magnus eñi furor dn̄i ſtilla-
uit ſuper nos: eo qđ non cuſtodierunt pa-
tres noſtri verba dn̄i: vt facerent omnia
que ſcripta ſunt in iſto volumine. Abijt
ergo helchias et hi qui ſimul a rege miſſi
fuerant ad oldā prophete vxorē ſellū filij
thecuat filij aras cuſtodis veſtium: q̄ ha
bitabat in hieruſalē in ſecunda: et locuti
ſunt ei verba que ſupra narrauimus. At
ille reſpondit eis. Hec dicit dn̄s deus iſ-
rael. Dicite viro qui miſit vos ad me. Hec
dicit dominus. Ecce ego inducam mala
ſup locuȝ iſtum et ſuper habitatores ei⁹
cūctaqȝ maledicta que ſcripta ſunt in li-
bro hoc: quem legerunt coram rege iuda
qȝ dereliquerunt me: et ſacrificauerunt
dijs alienis: vt me ad iracūdiam prouo-
carent in cūctis opibus manuū ſuarum
Idcirco ſtillabit furor meus ſup locum
F iſtū et non extinguetur. Ad regem auteȝ
iuda q̄ miſit vos pro dn̄o deprecando ſic
loquimini. Hec dicit domin⁹ deus iſrael.
Qm̄ audiſti verba voluminis: atqȝ emolli
tuȝ eſt cor tuū: et humiliatus es in cōſpe
ctu dn̄i ſup his q̄ dicta ſunt cōtra locum
hunc ⁊ habitatores hierl'm: reuerituſqȝ
faciā meā ſcidiſti veſtimenta tua et fleui
ſti corā me: ego quoqȝ exaudiui te dicit
dn̄s. Iam enim colligā te ad patres tuos
et infereris in ſepulchrum tuum in pace
nec videbunt oculi tui omne malum qđ
ego inducturus ſum ſup locum iſtum et
4.re.23.a ſup habitatores eius. Retulerunt itaqȝ
regi cuncta que dixerat. At ille conuoca
tis vniuerſis maiorib⁹ natu iuda et hie

ruſalē aſcēdit i domū dn̄i: vnaqȝ oēs viri
iuda ⁊ habitatores hierl'm ſacerdotes et
leuite ⁊ cūct⁹ ppl's a minimo vſqȝ ad ma
ximū. Quib⁹ audiētib⁹ i domo dn̄i legit C
rex oīa v̄ba voluminis: ⁊ ſtās in tribuna
li ſuo percuſſit fedus corā dn̄o: vt ambula-
ret poſt eū. ⁊ cuſtodiret p̄cepta ⁊ teſtimo-
nia ⁊ iuſtificatiōes eius in toto corde ſuo
et in tota anima ſua: faceretqȝ que ſcri-
pta ſunt in volumine illo quod legerat.
Adiurauit quoqȝ ſuper hoc omnes qui
reperti fuerant in hieruſalē ⁊ beniamin:
et fecerunt habitatores hieruſalem iuxta
pactū dn̄i dei patrū ſuorū. Abſtulit ergo
ioſias cunctas abominationes de vniuer
ſis regionibus filiorū iſrael: ⁊ fecit oēs q̄
reſidui erāt in iſrael ſeruire dn̄o deo ſuo.
Cunctis diebus vite ſue non receſſerunt
a dn̄o deo patrum ſuorum.

¶ C.D. De phaſe qđ fecit ioſias: de morte eius: de lamentationib⁹ ſuoȝ ſup eum. Capitu. xxxv.

Ecit autē ioſias in hie A
ruſalem phaſe dn̄o qđ 4.re.23.a
immolatuȝ eſt quarta- 1.Eſd.14.
decima die mēſis p̄mi.
Et conſtituit ſacerdo-
tes in officijs ſuis hor-
tatuſqȝ eſt eos vt mini
ſtrarent in domo dn̄i.
Leuitis qꝫ ad quoȝ eruditionem omnis
iſrael ſanctificabat dn̄o locutus eſt. Po
nite arcā in ſanctuario templi qđ edifica
uit ſalomon filius dauid rex iſrael. Ne-
quaq̄ eam vltra portabitis. Nunc ergo
miniſtrate dn̄o deo veſtro et ppl'o eius iſ
rael: et preparate vos p domos et cogna
tiones veſtras in diuiſionibus ſingulorū:
ſicut precepit dauid rex iſrael: et deſcri-
pſit ſalomō fili⁹ ei⁹: et miniſtrate i ſāctua
rio eius per familias turmaſqȝ leuiticas:
et ſanctificati immolate phaſe. Fratres
autem veſtros vt poſſint iuxta verba que
locutus eſt dominus in manu moyſi fa-
cere p̄parate. Dedit p̄terea ioſias oī ppl'o
q̄ ibi fuerat inuentus in ſolēnitate phaſe
agnos et hedos de gregibus ⁊ reliq̄ peco
ris triginta milia: boū qꝫ tria milia. Hec
de regis vniuerſa ſubſtantia. Duces quo
qȝ eius ſponte quod vouerant obtule-
runt tam populo qꝫ ſacerdotibus et leui-
tis. Porro helchias et zacharias et iehi- B
hel principes domus dn̄i dederunt ſacer
dotibus ad faciendum phaſe pecora com
mixtim duo milia ſexcenta: et boues tre-
centos. Chonenias aūt ⁊ ſemeias etiam

Et nathanael fratres eius: necnon aſabias
et iahibel et ioſabat principes leuitarū de
derūt ceteris leuitis ad celebrādū phaſe
quinqȝ milia pecorū et boues quingentos
Preparatūqȝ eſt miniſteriū et ſteterūt ſa
cerdotes in officio ſuo. Leuite quoqȝ in
turmis iuxta regis imperiū: et immolatū eſt
phaſe. Aſperſeruntqȝ ſacerdotes manus
ſuas ſanguine: et leuite detraxerūt pelles
holocauſtorū et ſeparauerūt ea: vt darent
per domos et familias ſingulorū: et offerrē
tur dn̄o: ſicut ſcriptum eſt in libro moyſi
de bobus q̄ fecerūt ſimiliter. Et aſſaue
rūt phaſe ſup ignē: iuxta qd̄ i lege prece
ptū eſt. Pacificas ṽo hoſtias coxerūt in
lebetis et cacabis: et ollis: et feſtinato di
ſtribuerūt vniuerſe plebi: ſibi aūt et ſacer
dotib⁹ poſtea parauerūt. Nā in oblatiōe
holocauſtorū et adipū vſqȝ ad noctē ſacer
dotes fuerūt occupati: vn̄ et leuite ſibi et
c ſacerdotib⁹ filijs aarō parauerūt nouiſ
ſimis. Porro cantores filij aſaph ſtabāt
in ordie ſuo iuxta p̄ceptū dauid et aſaph
et eman et idithū pphetarū regis dd̄. Ja
nitores ṽo per portas ſingulas obſerua
bāt: ita vt nec pūcto qdē diſcederēt a mi
niſterio. Quāobrē et fratres eorum leuite
parauerunt eis cibos. Ois igit̄ cultura
dn̄i rite cōpleta eſt in die illa vt facerent
phaſe: et offerrēt holocauſta ſuper altare
dn̄i iuxta p̄ceptū regis ioſie. Feceruntqȝ
filij iſrael qui reperti fuerant ibi phaſe
in tēpore illo et ſolēnitatem azymorum
ſeptē diebus. Non fuit phaſe ſimile huic
in iſrael a diebus ſamuelis ,pphete: ſed
nec quiſq̄ de cūctis regibus iſrael fecit
phaſe ſicut ioſias ſacerdotibus et leuitis
et omni iude et iſrael q̄ repertus fuerat
et habitantibus in hieruſalē. Octauode
cimo anno regni ioſie hoc phaſe celebra
4.re.23.c. tum eſt. Poſtq̄ inſtaurauerat ioſias tem
plum aſcendit nechao rex egypti ad pu
gnādū in charchamis iuxta euphraten:
et proceſſit in occurſum eius ioſias. At
d ille miſſis ad eum nūcijs ait. Quid mihi
et tibi eſt rex iuda: non aduerſum te ho
die venio: ſed cōtra aliā pugno domum:
ad quā me deus feſtinato ire precepit.
Deſine aduerſum deū facere qui mecum
eſt: ne interficiat te. Noluit ioſias reuer
ti: ſed preparauit cōtra eum bellum: nec
acquieuit ſermonib⁹ nechao ex ore dei:
verū perrexit vt dimicaret in campo ma
geddo. Ibiqȝ vulneratus a ſagittarijs di
De pe.diſt. xit pueris ſuis. Educite me de prelio quia
5.c.ſi. eo oppido vulnerat⁹ ſum. Qui trāſtulerunt
eūde curru in alterū currū: qui ſequebatur Di. ioſias.
eū more regio: et aſportauerunt eū in hie vir ſcitic.
ruſalē mortuuſqȝ eſt et ſepultus in mau
ſoleo patrū ſuorū. Et vniuerſus iuda et
hieruſalē luxerūt eū: hieremias maxime:
cuius oēs cantores atqȝ cantatrices vſqȝ
in p̄ſentē diē lamētationes ſup ioſias re
plicāt et quaſi lex obtinuit in iſrael. Ecce
ſcriptū fertur in lamentationibus. Reli
qua autē ſermonū ioſie et miſericordia
rū eius que lege precepta ſunt dn̄i: ope
ra quoqȝ illius prima et nouiſſima ſcripta
ſunt in libro regum iuda et iſrael.

¶ C.S. De ioachaz rege captiuato in egyptum: de eliachim fratre eius quē captiuauit eū rex babylonis: et de ſedechia: et de deſtructiōe hieruſalē et de cyro rege perſarū. Capitulum xxxvi.

Tulit ergo popul⁹ terre A
ioachaz filium ioſie et 4.re.23.d
conſtituit regē ,p patre
ſuo i hieruſalē. Vigin
ti triū annorū erat ioa
chaz cū regnare cepiſ
ſet: et trib⁹ mēſibus re
gnauit in hieru̅s. Amo
uit aūt eū rex egypti cū veniſſet in hieru
ſalē: et condemnauit terrā centū talentis
argenti et talento auri. Conſtituitqȝ pro
eo regē eliachim fratrē eius ſup iudā et
hieruſalē: et vertit nomen eius ioachim.
Ipſum ṽo ioachaz tulit ſecū et adduxit in
egyptum. Viginti quinqȝ annorum erat
ioachim cum regnare cepiſſet: et vndecim
annis regnauit in hieruſalē. Fecitqȝ ma
lum corā dn̄o deo ſuo. Contra hūc aſcē
dit nabuchodonoſor rex chaldeorum: et B
vinctum catenis duxit in babylonem: ad
quā et vaſa dn̄i tranſtulit: et poſuit ea in
tēplo ſuo. Reliqua aūt verborū ioachim
et abominationū eius quas operatus eſt
et que inuēta ſunt in eo: cōtinent̄ in libro
regū iuda et iſrael. Regnauit autem ioa
chim filius eius pro eo. ⁜ Octo annorū Aliter decem
erat ioachim cum regnare cepiſſet: et tri octo.
bus menſibus ac decem diebus regnauit
in hieruſalem fecitqȝ malū in conſpectu
dn̄i. Cumqȝ anni circulus volueret̄ miſit
nabuchodonoſor rex nuncios: qui et ad
duxerūt eū in babylonē aſportatis ſimul
p̄cioſiſſimis vaſis domus dn̄i. Regē vero
cōſtituit ſedechiā patruū eius ſup iudā
et hieruſalem. Viginti et vnius anni erat
ſedechias cum regnare cepiſſet: et vnde
cim annis regnauit in hieruſalē. Fecitqȝ
malum in oculis dn̄i dei ſui: nec erubuit
faciem hieremie prophete loquētis ad ſe

E ex ore dñi. A rege quoq; nabuchodonoſor re-
ceſſit q adiurauerat eũ p deũ: ꝛ indurauit ceruicẽ ſuã ꝛ cor: vt nõ reuerteref ad
dñm deũ iſrl. Sz ꝛ vniuerſi pncipes ſa-
cerdotũ ꝛ ppls puaricati ſunt iniq̃ iux-
ta vniuerſas abominatiões gẽtiũ: ꝛ pol-
luerũt domũ dñi quã ſanctificauerat ſi-
bi in hieruſm. Mittebat aũt dñs deus pa-
trũ ſuoꝝ ad illos p manũ nunciorũ ſuo-
rum de nocte cõſurgẽs ꝛ quotidie cõmo-
nẽs: eo q parceret ppl'o ꝛ habitaculo ſuo.
At illi ſubſannabãt nũcios dei: ꝛ paruip-
pendebãt ſermones ei⁹: illudebãtq; pro-
phetis: donec aſcenderet furor dñi in po-
pulũ ei⁹: ꝛ eſſet nulla curatio. Adduxit
eñ ſup eos regẽ chaldeorum ꝛ interfecit
iuuenes eoꝝ gladio in domo ſanctuarij.
Nõ eſt miſert⁹ adoleſcẽtes ꝛ virginis et
ſenis nec decrepiti quidẽ: ſz oẽs tradidit in
manib⁹ ei⁹: vniuerſaq; vaſa domus dñi
tam maiora q̃ minora ꝛ theſauros tẽpli
F et regis ꝛ principũ trãſtulit in babylonẽ.
Incẽderũt hoſtes domũ dei: deſtruxerũt-
q; murũ hieruſm. Uniuerſas turres com-
buſſerũt: ꝛ quicqd pcioſum fuerat demo-
liti ſunt. Si qs euaſerat gladiũ duct⁹ in
babylonẽ ſeruiuit regi ꝛ filijs eius: ꝛ do-
nec imparet rex perſarũ: ꝛ cõpleref ſer-
mo dñi ex ore hieremie: ꝛ celebraret ter-
ra ſabbata ſua. Cũctis eñ dieb⁹ deſola-
Hiere. xxv. c tiõis egit ſabbatuz vſq; dũ cõplerenf ſe-
xxix. c. ptuagita anni. Anno aũt pmo cyri regis
perſarũ ad explendũ ſermonẽ dñi quẽ lo-
cutus fuerat per os hieremie: ſuſcitauit
dñs ſpm̃ cyri regis perſarum: q iuſſit pre-
dicari in vniuerſo regno ſuo etiã per ſcri-
i. Eſd. i. a. pturam dicẽs. Hec dicit cyrus rex pſarũ
ii. Eſd. ii. a. Oia regna terre dedit mihi dñs deus ce-
li: ꝛ ipſe precepit mihi vt edificem ei do-
mum in hieruſalem: que eſt in iudea.
Quiſquis ex vobis eſt in oĩ pplo eius: ſit
dñs deus ſuus cũ eo ꝛ aſcendat.

¶ Explicit liber Dibrehaiomin ſi-
ue paralipomenon ſecundus.

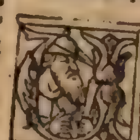
¶ Incipit oratio manaſſes regis iuda
cũ captus teneref in babylone: que nõ
eſt in hebreo: nec eſt de textu biblie.

Domine deus oĩpotẽs
patrum noſtroꝝ abraã
iſaac ꝛ iacob et ſeminis
eoꝝ iuſto qui feciſti ce-
lum et terram cuz om-
ni ornatu eorum: qui ſi-
gnaſti mare verbo pre-
cepti tui; qui concluſi-
ſti abyſſum ꝛ ſignaſti terribili ꝛ laudabili
nomini tuo qd oẽs pauẽt ꝛ tremũt a vul-
tu virtutis tue: ꝛ inſuſtẽtabilis ira ſuper
peccatores cõminatiõis tue: immẽſa vo-
ro et inueſtigabilis mĩa promiſſionis tue:
quoniã tu es dominus deus altiſſimus
ſuper omnẽ terrã lõganimis et multum
miſericors et penitens ſuper maliciam
hominũ. Tu aũt dñe: ſm bonitatem tuã
promiſiſti penitentiam remiſſionis pec-
catorum ꝛ tu deus iuſtoꝝ nõ poſuiſti pe-
nitentiam iuſtis: abraam: iſaac et iacob:
his qui tibi non peccauerunt qm̃ pecca-
ui ſuper numerum arene maris: mul-
tiplicate ſunt iniquitates mee: incuruat-
tus ſum multo vinculo ferri: et non eſt
reſpiratio mihi: quia excitaui iracũdiam
tuam: ꝛ maluz coram te feci ſtatuẽs abo-
minationes et multiplicans offenſiões.
Et nunc flecto genua cordis mei precãs
ad te bonitatem domine. Peccaui domi-
ne peccaui: et iniquitatem meam agno-
ſco. Peto rogans te domine remitte mi-
hi: remitte mihi: ne ſimul perdas me cũ
iniquitatibus meis: neq; in eternum re-
ſerues mala mihi: quia indignum ſalua-
bis me ſm magnã miſericordiã tuam: et
laudabo te ſemp oĩb⁹ dieb⁹ vite mee qm̃
te laudat oĩs virtus celorũ: ꝛ tibi eſt glo-
ria in ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Explicit oratio Manaſſes
regis iuda.

¶ Incipit prefatio beati Hierony-
mi presbyteri in librum Eſdre.

Trum difficilius ſit fa-
cere quod poſcitis an
negare necdum ſtatui
Nam neq; vobis aliqd
imperãtibus annuere
ſententie eſt et magni-
tudo oneris impoſiti
ita ceruices premit: vt
ante ſub faſce ruenduz ſit q̃ leuandum.
Accedunt ad hoc inuidorum ſtudia qui
omne qd ſcribimus reprehendenduz pu-
tant. Et interdum contra ſe conſcientia
repugnãte publice lacerant que occulte
legũt: intantũ vt clamare cõpellar et di-
cere. Dñe libera animam meam a labijs Ps. 119.
iniquis et a lingua doloſa. Tertius an-
nus eſt q ſemper ſcribitis atq; reſcribi-
tis; vt Eſdre librum et Heſter vobis de

hebreo tranſferam: quaſi nõ habeatis greca ⁊ latina volumina: aut quicquid illud eſt quod a nobis vertitur: non ſtatim ab omnibus cõſpuẽdum ſit. Fruſtra aũt (vt ait quidam) niti neq; aliud fatigando niſi odium q̃rere extreme dementie eſt. Itaq; obſecro vos mi domnion et rogatiane chariſſimi vt priuata lectiõe cõtẽti: libros non efferatis in publicũ: nec faſtidioſis cibos ingeratis: vitetiſq; eorum ſupercilium qui iudicare tm̃ de alijs et ipſi facere nihil nouerunt. Si qui aũt fratrũ ſunt quibus noſtra non diſplicent: his tribuatis exẽplar admonentes vt hebrea nomina (quorum grandis in hoc volumine copia eſt) diſtincte ⁊ p interualla tranſcribant. Nihil eñ pderit emendaſſe librum niſi emendatio librariorum diligentia conſeruet. Nec quẽq; moueat: q̄ vnus a nobis liber editus eſt; nec apocryphorum tertij ⁊ quarti libri ſomnijs delectetur: quia

Neemie et apud hebreos ✠ eſdre neemieq; ſermones in vnum volumen coartãtur: ⁊ q̃ nõ habentur apud illos: nec de vigintiquatuor ſenibus ſunt procul abijcienda. Si quis autem ſeptuaginta vobis oppoſuerit interpretes: quorum exẽplaria varietas ipſa lacerata ⁊ euerſa demõſtrat: nec poteſt vtiq; verum aſſeri qd̃ diuerſum eſt mittite eũ ad euãgelia: in quibus multa ponũtur quaſi de veteri teſtamento q̃ apud ſeptuaginta interpretes nõ habentur velut illud. Quoniam nazareus vocabitur: et ex egypto vocaui filium meum: ⁊ Videbunt in quẽ compũxerunt. Multaq; alia que latiori operi reſeruam⁹: et querite ab eis: vbi ſcripta ſint. Cumq; pferre non potuerint: vos legite de his exẽplaribus q̃ nuper a nobis edita: maledicorum quotidie linguis confodiuntur. Sed vt ad cõpẽdiũ veniã: certe qd̃ illaturus ſum equiſſimũ eſt. Edidi aliqd̃ qd̃ non habetur in greco: aut aliter habetur q̄ a me verſum eſt. Quid interpretẽ laniant: interrogent hebreos: et ipſis auctoribus tranſlationi mee vel arrogent: vel derogent fidem. Porro aliud eſt ſi clauſis qd̃ dicitur oculis mihi volunt maledicere: ⁊ non imitant̃ grecorum ſtudiũ et beniuolentiam: qui poſt ſeptuaginta tranſlatores iam chriſti euãgelio coruſcante iudeos et hebionitas legis veteris interpretes aquilã videlicet ⁊ ſymmachum ⁊ theodotionem ⁊ curioſe legunt: et per origenis laborem in hexaplois eccleſijs dedicauerunt. Quanto magis latini grati eſſe deberent: q̄ exultantẽ cernerent greciã a ſe aliquid mutuari. Primũ eñ magnorum ſumptuum eſt ⁊ infinite difficultatis exemplaria poſſe habere omnia: deinde etiã qui habuerint: et hebrei ſermonis ignari ſunt magis errabunt: ignorãtes quis e multis verius dixerit. Quod etiã ſapientiſſimo cuidam nup apud grecos accidit vt interdũ ſcripture ſenſum relinquens: vniuſcuiuſlibet interpretis ſequeret̃ errorem. Nos aũt qui hebree lingue ſaltem paruam habemus ſcientiã: ⁊ latinus nobis vtcũq; ſermo non deeſt ⁊ de alijs magis poſſumus iudicare: et ea q̃ ipſi intelligimus in noſtra lingua promere. Itaq; licet hydra ſibilet: victorq; ſi nõ incẽdia iactet: nunq̄ meũ (iuuante chriſto) ſilebit eloquium etiam pcioſa lingua balbutiet. Legant qui volunt: qui nolunt abijciant. Euentilent apices: litteraſq; calũniẽt. Magis veſtra charitate prouocabor ad ſtudium: q̄ illorum detractione: et odio deterrebor.

¶ Explicit prefatio.

¶ Incipit liber ✠ Eſdre primus.

¶ C. A. Cyrus ſoluit captiuitatẽ ppl̃i ⁊ reddidit vaſa ac numeratis preceptis populum ire in hieruſalem ⁊ edificare templum. Capitulum. j.

Neemie ✠ Cyr⁹ perſarum rex primus.

IN anno pri-
mo cyri regis perſarum
vt cõpleret̃ verbũ dñi
ex ore hieremie: ſuſci-
tauit dñs ſpm̃ cyri re-
gis pſarum: et tradu-
xit vocem in oĩ regno
ſuo etiã per ſcripturã dicẽs. Hec dicit cy-
rus rex perſarũ. Oĩa regna terre dedit mi-
hi dñs de⁹ celi: et ipſe pcepit mihi vt edi-
ficarem ei domum in hieruſalem: q̃ eſt in iu-
dea. Quis eſt in vobis de vniuerſo pplo
eius. Sit dominus illius cum eo. Aſcen-
dat in hieruſalem que eſt in iudea: et edi-
ficet domum dei iſrael ipſe eſt deus qui
eſt in hieruſalem. Et omnes reliqui in
cunctis locis vbicũq; habitant: adiuuẽt
eum viri de loco ſuo. Argento et auro
et ſubſtantia ⁊ pecoribus: excepto quod
voluntarie offerunt in templo dei quod
eſt in hieruſalem. Et ſurrexerunt prin- C
cipes patrum de iuda et beniamin ſacer-
dotes et leuite: et omnis cuius deus ſu-
ſcitauit ſpiritum: vt aſcenderet ad edi-

B Hiere. 25. c. 2. 29. c. 2. Pa. 16. d. 1. Ce. 1. c. Propheta. Tarquini⁹ ſuperb⁹. vltim⁹ Rom. rex. D. Lydor regnũ finem. 1. q. 1. c. propheta i glo.

Candum templũ dñi: qđ erat in hieruſa-
lem. Uniuerſiq; qui erant in circuitu ad
iuuerunt manus eorũ in vaſis argenteis
et aureis in ſubſtātia ⁊ iumētis in ſupel
j.Eſd.ı.b. lectili: exceptis his q̄ ſponte obtulerant.
b Rex quoq; cyrus ꝓtulit vaſa tēpli dñi q̄
tulerat nabuchodonoſor de hierl'm: ⁊ po
ſuerat ea in templo dei ſui. Protulit autē
ea cyrus rex pſarum ꝑ manuȝ mitridatis
filij gazabar: ⁊ annumerauit ea ſaſabaſar
principi iude. Et hic eſt numerus eoꝝ.
a Phiale aurec triginta phiale argētee mil
le: cultri vigintinouē: cyphi aurei trigin-
ta: cyphi argentei ſecūdi quadringenti de
cem: va a alia mille: oīa vaſa aurea ⁊ ar-
gētea quinq; milia quadringēta. Uniuer
ſa tulit ſaſabaſar cū his q̄ aſcēdebant de
tranſmigratione babylonis in hieruſalē.
¶ C.ij. Numerus reuertentiū in iudeam cum
duce zorobabel ⁊ de ſumma pecunie q̄ templi in
ſtaurationi oblata. Capitulum.ij.
a Et ſunt aūt prouincie fi
lij qui aſcēderūt de ca-
ptiuitate quā tranſtule
Lucretia romana ſe iugulat ob adulterium rat nabuchodonoſor rex
babylonis in babylonē
et reuerſi ſunt in hieru
ſalem ⁊ iudeam vnuſ-
quiſq; in ciuitatē ſuaȝ
qui venerunt cum zorobabel ⁊ ieſua, ne
emia: ſaraia: rahelaia: mardochai: belſaȝ
meſphar: beguaın reū: baana. Numerus
virorum populi iſrael. Filij phares duo
milia centum ſeptuagintaduo: filij are-
thi ſeptingenti ſeptuagintaquinq; : filij
gerſaphatia trecenti ſeptuaginta quinq;:
alias ſaphatia filij ✠ ſaphatia trecēti ſeptuagintaduo:
filij area ſeptingenti ſeptuagintaquinq;:
filij phetmoab filiorū ioſue octingenti et
ioab duo milia octingenti duodecim: fi-
lij belā mille ducenti quinquaginta quat
tuor: filij zethua nōgēti quadraginta q̄n-
q;: filij zachai ſeptingenti ſexaginta: filij
bani ſexcenti quadraginta duo: filij be-
bai ſexcenti vigintitres: filij azgad mille
ducenti vigintiduo: filij adonicā ſexcen-
ti ſexaginta ſex: filij beguai duo milia q̄n
quaginta ſex: filij adin quadringenti q̄n-
quaginta quattuor: filij ather qui erāt ex
eze hia nonaginta octo: filij beſai trecē-
ti vigintitres. filij iora centum duodecim
filij azom ducenti vigintitres: filij geb-
bar nongentiquinq;: filij bethleem cen-
tum vigintitres. Uiri neptuphe quinqua
gintaſex: viri anathoth centum viginti
octo: filij azmaueth quadragintaduo: fi-
lij cariathiarim cephira ⁊ beroth ſepti-
genti quadraginta tres: filij rama ⁊ ga-
baa ſexcenti viginti vnus: viri machmas
centum vigintiduo: viri bethel et hai du
centi vigintitres: filij nebo quinquagin-
taduo: filij megbis centū quinquaginta
ſex: filij helā alterius mille ducenti quin
quaginta quattuor: filij arim trecenti vi-
ginti: filij lodadin et ono ſeptingenti vi-
gintiquinq;: filij hierico trecēti quadra-
gintaquinq;: filij ſenaa tria milia ſexcen-
ti triginta. Sacerdotes: filij iadaia in do
mo ioſue: nongenti ſeptuaginta tres: fi-
lij emmer mille quinquaginta duo: filij
phesſur mille ducenti quadraginta ſeptē
filij arim mille decem et ſeptem. Leui-
te. Filij ieſue ⁊ zedmihel filiorum odonie b
ſeptuagintaquattuor. Cantores. Filij
aſaph centum vigintiocto: filij ianitorū
filij ſellum: filij ather: filij thelmon: filij
achub: filij athita: filij ſobai: vniuerſi cē-
tum trigintanouem. Nathinnei Filij ſia
filij aſupha: filij thebbaoth: filij ceros:
filij ſia: filij phadon: filij lebana: filij aſa-
ba: filij achub: filij agab: filij ſelmai: fi-
lij anan: filij gaddel: filij gaer: filij raa-
hia: filij raſin: filij necboda: filij gazan:
filij azec. filij phaſea: filij beſee: filij aſe- a
maa: filij munim: filij nepthuſim: filij
bechuch: filij acupha: filij arur. filij beſ-
luth: filij maida: filij arſa: filij bercos: fi-
lij ziſara: filij thema: filij naſia: filij atu-
pha filij ſeruorum ſalomonis: filij ſotel-
tei filij ſopbereth: filij pharuda: filij iala:
filij dercon: filij gedel: filij ſaphata: filij alias ſophe
athil: filij ✠ phocereth: q̄ erāt de aſebaim reth.
filij amini. Omnes nathinnei et filij ſer-
uorū ſalomonis trecentinonagintaduo.
Et hi qui aſcenderunt de thelmelath the
larſa: cherub et don ⁊ mer: et non potue
runt iudicare domum patrum ſuorum
et ſemen ſuum: vtrū ex iſrael eſſent. Filij
delaia: filij tobia: filij necboga: ſexcenti
quinquagintaduo. Et de filijs ſacerdo-
tum. Filij lobia: filij achos: filij berzel-
lai: qui accepit de filiabus berzellai ga-
laaditidis vxorem: ⁊ vocatus eſt nomine b
eorum. Hi queſierunt ſcripturam genea-
logie ſue: ⁊ non inuenerunt: ⁊ eiecti ſunt
de ſacerdotio. Et dixit atherſatha eis vt alias de ſcīs
non comederent de ✠ ſancto ſanctorum
donec ſurgeret ſacerdos doctus atq; per
fectus. Omnis multitudo quaſi vir vnus
quadragintaquinq; milia trecenti ſexa-
ginta exceptis ſeruis eorum et ancillis
qui erant ſeptem milia trecenti triginta

ſeptē: ⁊ i ipſis cātores atq; cātatrices du
Alſ ✠ ſepti cēti. Equi eoꝝ ✠ ſepcēti trigīta ſex: muli
gēnti. eoꝝ ducēti q̄dragītaq̄nq; cameli eoꝝ q̄-
drīgēti trigintaq̄nq;: aſini eoꝝ ſex milia
ſeptīngēti viginti. Et de pncipib⁹ patrū
cū īgrederent tēplū dn̄i qđ eſt in hierl'm
ſpōte obtulerūt in domū dei ad extruen-
dā eam in loco ſuo: ſm̄ vires ſuas dede-
Alſ ✠ ſexa- rūt impenſas operis auri ſolidos ✠ qua
gīta. dragīta milia: ⁊ mille argenti mnas qūi
q; milia: ⁊ veſtes ſacerdotales cētū. Habita
uerūt ergo ſacerdotes ⁊ leuite ⁊ de pplo
⁊ cātores ⁊ ianitores ⁊ nathinei i vrbib⁹
ſuis: vniuerſiq; iſrl' in ciuitatib⁹ ſuis.

¶ C.S. Congregatur populus in hieruſalē: ⁊ fa
cto altari fecit ſcenophegia ⁊ ceteras ſolemnita-
tes tabernaculorum: alij vociferantur gauden-
tes alij flentes. Capitulum .iij.

A
1. Eſd. 8. a
3. eſd. 9. c.
30. 31. ca.
ieſus.
De pe. diſ.
2 c. ſi eſt.
ſ. ieſus

Amq; venerat mēſis
ſeptim⁹: ⁊ erāt filij iſ-
rael in ciuitatib⁹ ſuis.
Cōgregat⁹ eſt ergo po
pulus quaſi vir. vn⁹ in
hierl'm: ⁊ ſurrexit ioſue
fili⁹ ioſedech ⁊ fratres
eius ſacerdotes et zo-
robabel filius ſalatiel et fratres eius: et
edificauerūt altare dei iſrl': vt offerrēt in
eo holocauſtomata: ſicut ſcriptū ē i lege
moyſi viri dei. Collocauerūt autē altare
dei ſup baſes ſuas deterrētib⁹ eos p cir
B cuitū pplis terrarū: ⁊ obtulerūt ſup illud
holocauſtū dn̄o mane et veſpere: feceritq;
q; ſolēnitatē tabernaculoꝝ: ſicut ſcriptū
eſt: ⁊ holocauſtū ſingulis dieb⁹ p ordinē
ſm̄ pceptū op⁹ dei i die ſuo: ⁊ poſt hec ho
locauſtū iuge tā i calēdis q̄ in vniuerſis
ſolēnitatib⁹ dn̄i: q̄ erāt cōſecrate: ⁊ in oi
bus in q̄b⁹ vltro offerebat mun⁹ dn̄o. A
pmo die mēſis ſeptimi ceperūt offerre
holocauſtū dn̄o. Porro tēplū dei nōdum
C fundatū erat. Dederūt aūt pecuniā lato
mis ⁊ cemētarijs: cibū q̄z ⁊ potū ⁊ oleū ſi
donijs tyrijſq; vt deferrēt ligna cedrina
de libano admare ioppē: iuxta qđ prece-
perat cyrus rex perſarū eis. Anno autem
ſecundo aduentus eoꝝ ad templum dei
in hieruſalē menſe ſecundo: ceperunt zo
robabel filius ſalathiel: ⁊ ioſue filius io-
ſedech ⁊ reliqui de fratribus eoꝝ ſacer
dotes ⁊ leuite ⁊ omnes q̄ venerant de ca
ptiuitate in hierl'm: ⁊ conſtituerunt leui
tas a viginti annis et ſupra: vt vrgerent
opus dn̄i. Steritq; ioſue et filij eius et
Alſ ✠ ſup fratres eius cedmihel et filij eius: ⁊ fi-
eſt vir. lij iuda quaſi vir vnus: vt inſtarent ſup
eos qui faciebant opus in tēplo dei filij
enadad ⁊ filij eoꝝ ⁊ fratres eorum leuite.
Fundato igit a cemētarijs tēplo dn̄i: ſte-
terūt ſacerdotes in ornatu ſuo cū tubis:
et leuite filij aſaph i cymbalis: vt lauda-
rent deum per manus dauid regis iſrael.
Et cōcinebāt in hymnis ⁊ cōfeſſiōe dn̄o B
q̄ñ bonus q̄ñ in eternū mia eius ſup iſ
rael. Ois q̄z pplus vociferabat clamore
magno in laudādo dn̄m: eo q; fundatum
eſſet tēplū dn̄i. Plurimi etiā ex ſacerdoti
bus ⁊ leuitis ⁊ pncipes patrū ⁊ ſeniores
qui viderāt tēplū prius cū fundatū eſſet
et hoc tēplum in oculis eoꝝ: flebāt voce
magna: ⁊ multi vociferātes in leticia ele
uabāt vocē: nec poterat quiſq̄ agnoſcere
vocē clamoris letantiū: ⁊ vocē fletus po
puli. Cōmixti eñ pplus vociferabat cla
more magno: ⁊ vox audiebat procul.

¶ C.S. Impedit edificatio ab hoſtibus ſama-
rie: ſcribūt epiſtolas accuſatiōis ⁊ dicūt q; ſi edi
ficat ciuitas tributa regi perſaꝝ nō habuntur:
prohibetur opus templi. Capitulum .iiij.

Udierunt autē hoſtes
iude et bēiamin: q; fi- A
lij captiuitatis edifica
rent templum dn̄o deo
iſrael: ⁊ accedentes ad
zorobabel ⁊ ad princi-
pes patrū dixerunt eis
Edificemus vobiſcum
quia ita vt vos querimus deum veſtrum
ecce nos immolauimus victimas a die-
bus aſſoraddam regis aſſur: qui adduxit
nos huc. Et dixit eis zorobabel et ioſue, ⁊
reliqui principes patrū iſrl'. Non eſt no-
bis et vobis vt edificemus domū deo no
ſtro: ſed noſipſi ſoli edificabimus domi-
no deo noſtro: ſicut precepit nobis cyrus
rex perſarum. Factum eſt igitur vt popu
lus terre impediret manus populi iude:
et turbaret eos in edificando. Conduxe- Alſ ✠ deſ hy
runt quoq; aduerſus eos cōſiliatores vt ſes appel-
deſtruerent conſiliū eorum omnibus die- latur ſecū
bus cyri regis perſarum: ⁊ vſq; ad regnum du a perſa
darij regis perſarū. In regno aūt aſſueri rum rex
(ipſe eſt artaxerxes) in principio regni ⁊ apud
eius ſcripſerunt accuſationem aduerſus
habitatores iude ⁊ hieruſalē. Et in dieb⁹
artaxerxis ſcripſit beſellam mithridates ſoc.
et thabeel et reliqui qui erant in conſilio
eorum ad artaxerxem regem perſarum.
Epiſtola autē accuſationis ſcripta erat B
ſyriace: et legebat ſermone ſyro. Rerum

betbeleē ⁊ ſamſai ſcriba ſcripſerūt epiſto
lam vnā de hierl̃m artaxerxi regi huiuſ-
cemodi. Reū betbeleē et ſamſai ſcriba et
reliqui cōſiliatores eoꝝ: dinei: ⁊ apharſa
thei: therphalei: arphaſei: herculei: baby
lonij: ſuſannechanei: diei ⁊ elamite: et ce
teri de gētibus q̄s trāſtulit aſſennaphar
magnus ⁊ glorioſus ⁊ habitare eas fecit
in ciuitatibꝰ ſamarie: ⁊ in reliquis regio
nibus trās flumē in pace. Hoc eſt exem
plar epiſtole quā miſerūt ad eū. Artax-
erxi regi: ſerui tui viri qui ſunt trans flu
uiū ſalutē dicunt. Notum ſit regi quia iu
dei qui aſcēderūt a te ad nos venerūt in
hierl̃m ciuitatē rebellem et peſſimā: quā
edificant extruentes muros eius: et pa-
rietes cōponētes. Nunc igit̃ notū ſit re-
gi: q2 ſi ciuitas illa edificata fuerit ⁊ mu-
ri eiꝰ inſtaurati: tributū ⁊ vectigal: et an
nuos redditus non dabunt: ⁊ vſq3 ad re
ges hec noxa perueniet. Nos aūt memo
res ſalis quod in palatio comedimus: et
q2 leſiones regis videre nefas ducimus:
idcirco miſimus ⁊ nunciauimus regi: vt
recenſeas in libris hiſtoriarum patrum
tuoꝝ: et inuenies ſcriptum in commēta
rijs: et ſcies quoniā vrbs illa rebellis eſt
et nocens regibus et prouincijs: ⁊ bella
concitantur in ea ex diebus antiquis: q̄p-
obrem et ciuitas illa deſtructa eſt. Nun-
ciamus nos regi q̄m ſi ciuitas illa edifi-
cata fuerit: et muri ipſius inſtaurati: poſ
ſeſſionem trans fluuium non habebis.
Verbuꝫ miſit rex ad reū betbleem ⁊ ſam
ſai ſcribam et ad reliquos qui erant in
conſilio eorum habitatores ſamarie: ⁊ ce
teris trans fluuium ſalutē dicēs et pacē.
Accuſationē quā miſiſtis ad nos: mani-
feſte lecta eſt corā me: ⁊ a me p̄ceptuꝫ eſt
et recēſuerunt: inueneruntq3 q̄m ciuitas
illa a diebus antiquis aduerſum reges
rebellat et ſeditiones et prelia concitant̃
in ea. Nā et reges fortiſſimi fuerūt in hie
ruſalem: q̄ et dn̄ati ſunt omni regiōi que
trans fluuius eſt. Tributū q̄3 et vectigal
et redditus accipiebant. Nunc ergo audi
te ſententiaꝫ. Prohibeatis viros illos vt
vrbs illa non edificet̃: donec ſi forte a me
iuſſum fuerit. Videte ne negligenter hoc
impleat̃: ⁊ paulatim creſcat malū cōtra
reges. Itaq3 ✠ exēplū edicti artaxerxis re
gis lectū ē corā reū ✠ betbeleē ⁊ ſamſai
ſcriba et cōſiliarijs eoꝝ. Et abierūt feſtini
in hieruſalē ad iudeos ⁊ phibuerunt eos
in brachio et robore. Tūc intermiſſum eſt
opus dn̄i in hierl̃m: et nō fiebat vſq3 ad
annū ſecundū regni darij regis perſaꝝ.

¶ C.v. Ad exhortationē aggei ⁊ zacharie zoro-
babel ⁊ ioſue iteꝫ edificare templum incipiūt: ⁊
regionis dux trās flumē conſulit darium per
epiſtolas ſup hoc. Capl̃m.v.

Prophetauerunt auteꝫ
aggeꝰ pphēta ⁊ zacha-
rias filiꝰ ado pphetan
tes ad iudeos q̄ erant
in iuda et in hierl̃m et
in noīe dei iſrl̃. Tunc
ſurrexerunt zorobabel
filius ſalathiel: et ioſue
filius ioſedech: ⁊ ceperunt edificare tēplū
dei i hierl̃m: ⁊ cū eis pphete dei adiuuā
tes eos. In ip̄o aūt tp̄e venit ad eos tha-
tānai: q̄ erat dux trans flumē ⁊ ſtarbuzā
nai ⁊ cōſiliarij eoꝝ: ſicq3 dixerūt eis. Quis
dedit vobis cōſiliū: vt domū hāc edifica
retis ⁊ muros eius inſtauraret̃. Ad q̄d rn̄
dimus eis: q̄ eēnt noīa hoīꝫ auctoꝝ edi-
ficatiōis illius. Oculus aūt dei factꝰ
eſt ſup ſenes iudeoꝝ: et nō potuerunt in
hibere eos. Placuitq3 vt res ad dariū re-
ferret̃: et tunc ſatiſfacerēt aduerſus accu
ſationē illā. Exemplar epiſtole quem mi
ſit thatānai dux regionis trās flumen: ⁊
ſtarbuzānai ⁊ cōſiliatores eius arphaſa-
thei q̄ erāt trās flumen ad dariuꝫ regem
Sermo quē miſerāt ei: ſic ſcriptus erat.
Dario regi pax oīs. Notū ſit regi iſſe nos
ad iudeā ꝓuinciā ad domum dei magni
que edificat̃ lapide impolito: et ligna po
nunt̃ in parietibus opuſq3 illud diligen
ter extruit̃: ⁊ creſcit in manibus eoꝝ. In
terrogauimus ergo ſenes illos: et ita di-
ximus eis. Quis dedit vobis poteſtatem
vt domū hāc edificaretis et muros hos
inſtauraretis. Sed et noīa eorum q̄ſiui-
mus ab eis vt nunciaremus tibi: ſcripſi
muſq3 noīa eoꝝ viroꝝ: q̄ ſunt principes
in eis. Huiuſcemodi autem ſermonem
rn̄derunt nobis dicentes. Nos ſumus ſer
ui dei celi ⁊ terre: ⁊ edificamus tēplū q̄d
erat extructuꝫ añ hos ānos multos q̄dq3
rex iſrl̃ magnus edificauerat et extruxe-
rat. Poſtq̄ aūt ad iracundiā ꝓuocauerūt
p̄res nr̄i deuꝫ celi: tradidit eos i manus
nabuchodonoſoꝛ regis babylonis regis
chaldei: domū q̄ hanc deſtruxit: ⁊ ppl̃m
eius tranſtulit in babylonem. Anno aūt
primo cyri regis babylonis: cyrus rex p-
poſuit edictum: vt domus dei edificare
tur. Nam et vaſa templi dei aurea et ar-
gentea: que nabuchodonoſoꝛ tulerat de
templo quod erat in hieruſalem: et aſpoꝛ

Margin notes (left): Egypti re- gnū deficit — E — D — Ita hebreu habet. — Vñ ⁊ hebr. beem. — 16.q.7.c. ⁊ hoc dicit

Margin notes (right): mus. ibi tē plum repa ratum. — A — Smerdis in. pſarum rex. — B — Darius hy ſtaſis. iiij. pſaꝝ rex. — penophanes pha. — C — Baphos mitilena poetrie a qua pſue ſaphici. — Pyndarus poeta. — D

ſtulerat ea i tēplū babylōis: et data ſunt
ſaſabaſar vocabulo: quē ⁊ pricipē conſti-
tuit: dixitq̧ ei. Hec vaſa tolle: et vade: et
pone ea i tēplo qđ ē in hierſ: ⁊ dom⁹ dei
edificet in loco ſuo. Tūc itaq̧ ſaſabaſar
ille venit: ⁊ poſuit fundamēta tēpli dei in
hierlm: ⁊ ex eo tp̄e vſq̧ nūc edificatur: ⁊
necdū cōpletū eſt. Nūc ergo ſi videt regi
bonū: recēſeat i bibliotheca regis q̄ eſt in
babylone: vtrū nā a cyro rege iuſſum fue-
rit vt edificaretur domus dei in hierlm
⁊ volūtatē regis ſup hec remittat ad nos

Romani poſt expulſos reges conſules creant.

¶ C.S. Dari⁹ bybliothecas babylonie perquiri faciens inuenit decretū cyri regis p̄cepiſſe: ⁊ q̄ ipſe templum edificauerit ꝓpriis ſumptib⁹: dat et ipſe p̄ceptū q̄ edificetur domus dn̄i: ⁊ dedit iu-deis fortiſſimū priuilegium: celebrantur ſolemni tates azymorum. Cap. vi.

B
Unc dari⁹ rex precepit
et recēſuerūt in biblio-
theca librorū q̄ erāt re
poſiti i babylone: et in
uētū eſt in egbathanis
(qđ eſt caſtrū in ✠ me
dena ꝓuincia) volumē
vnum: taliſq̧ ſcriptus
erat in eo cōmētari⁹. Anno primo cyri re
gis cyr⁹ rex decreuit: vt dom⁹ dei edifica
ret: q̄ ē i hierlm i loco vbi imolāt hoſtias
⁊ vt ponāt fundamēta ſupportātia altitu
dinē cubitor ſexagita: ⁊ latitudinē cubi-
tor ſexagita: ordines de lapidib⁹ ipolitis
tres: ⁊ ſic ordines de lignis nouis. Sum
pt⁹ aūt d̄ domo regis dabunt. Sȝ ⁊ vaſa
tēpli dei aurea ⁊ argētea q̄ nabuchodo-
noſor: tulerat de tēplo hierlm: ⁊ attulerat
ea i babylonē: reddant ⁊ referāt i tēplū
hierlm in locū ſuū: q̄ ⁊ poſita ſunt in tē-
plo dei. Nūc ergo thatānai dux regiōis q̄
eſt trans flumē: ⁊ ſtarbuzānai ⁊ cōſiliarij
vři apharſathei: q̄ eſtis trās flumē: ꝓcul
recedite ab illis. ⁊ dimittite fieri tēplū dei
illud a duce iudeor ⁊ a ſeniorib⁹ eor: ⁊
domū dei illā edificet i loco ſuo. Sȝ et a
me p̄ceptū ē: qđ oporteat fieri a p̄sbyte-
ris iudeor illis: vt edificet dom⁹ dei. ſ. vt
de arca regis: id eſt de tributis q̄ dant de
regiōe trās flumē ſtudioſe ſumpt⁹ dent
viris illis: ne ipediat opus. Qđ ſi neceſſe
fuerit et vitulos ⁊ agnos ⁊ hedos i holo-
cauſtū deo celi: frumētū: ſal: vinū ⁊ oleū
ſm ritū ſacerdotū q̄ ſunt in hierlm det
eis p ſingulos dies: ne ſit i aliq̄ q̄rimōia:
⁊ offerāt oblatiōes deo celi orantq̧ p vi-
ta regis ⁊ filior ei⁹. A me ergo poſitū eſt
decretū. vt ois hō qui hāc mutauerit iuſ

Marginal notes:
g⁹) ✠ madena.
Juni⁹ brutus lucius collatinus primi rome cōſules.
D
Triūphus rome duci victori decernitur.
Publi⁹ publicola primus rome triumphauit.
Dictature dignitas Rome primo inſtituitur.

ſionē tollatur lignū de domo ipſius: erigā
tur ⁊ configat in eo domus aūt eius pu-
blicet. De⁹ aūt qui habitare fecit nomen
ſuū ibi: diſſipet oīa regna ⁊ pplm q̄ extē-
derit manū ſuam vt repugnet et diſſipet
domū dei illā q̄ eſt in hieruſalē. Ego da-
rius ſtatui decretum qđ ſtudioſe impleri
volo. Igit thatannai dux regionis trans
flumē ⁊ ſtarbuzannai ⁊ cōſiliarij ei⁹ ſm
q̄ p̄ceperat darius rex ſic diligenter execuri
ſunt. Seniores aūt iudeor edificabāt et
proſperabant iuxta ꝓphetiā aggei pro-
phete et zacharie filij ado. Et edificaue-
runt ⁊ conſtruxerunt iubente deo iſrael
⁊ iubente cyro ⁊ dario ⁊ artaxerxe regib⁹
perſarū: ⁊ cōpleuerūt domū dei iſtā vſq̧
ad diē tertiū menſis adar qui eſt annus
ſextus regni darij regis. Fecerūt aūt filij
iſrael ſacerdotes ⁊ leuite ⁊ reliqui filior
tranſmigrationis dedicationē domus dei
in gaudio ⁊ obtulerunt in dedicatione do
mus dei: vitulos centū: arietes ducētos:
agnos quadringētos: hircos caprarū p
pctō toti⁹ iſrael duodecim: iuxta nume-
rū tribuū iſrael. Et ſtatuerūt ſacerdotes
in ordinibus ſuis: ⁊ leuitas in vicib⁹ ſuis
ſuper opera dei in hieruſalem: ſicut ſcri-
ptum eſt in libro moyſi. Fecerunt autem
filij iſrael tranſmigrationis paſcha quar
tadecima die mēſis primi. Purificati em̄
fuerant ſacerdotes ⁊ leuite quaſi vnus:
oēs mūdi ad immolandū paſcha vniuer-
ſis filijs trāſmigrationis ⁊ fratrib⁹ ſuis
ſacerdotib⁹: ⁊ ſibi. Et comederūt filij iſrl
qui reuerſi fuerāt de trāſmigratiōe ⁊ oēs
qui ſe ſeparauerāt a coinquinatione gen
tiū terre ad eos: vt quererent dn̄m deū iſ
rael. Et fecerūt ſolēnitatē azymorum ſe-
ptē diebus in leticia: quoniam letifica-
uerat eos dn̄s: ⁊ cōuerterat cor regis aſ-
ſur ad eos vt adiuuaret manus eorū in
opere domus domini dei iſrael.

Marginal notes:
E
Conſul. Romanus.
Decemuiri in rome creati.
Ordinatio principatus a romanis datur.
D
Tribuni plebis rome ordinati.
Fabia ... ſeptem ... cōſules.
... domus ... rex.

¶ C.S. Aſcendit eſdr as de babylone: de edicto artaxerxis: de honore templi: de libertate miniſtrorum eius. Capitulum. vij.

Oſt hec autē verba in
regno artaxerxis regis
perſarum ✠ eſdras fi
lius ſaraie filij hel-
chie filij ſellum filij ſa
doch filij achitob fi-
lij amarie filij azarie
filij maraioth filij za-
rie filij ozi filij bocci filij abiſue filij phi

Marginal notes:
A
Abdera ... ſtatuta ... ꝓditur.

hees filij eleazar filij aarõ ſacerdotis: ab
Als ✠ eſ- initio ipſe ✠ eſdras aſcēdit de babylõe: ⁊
dras. ipſe ſcriba velox i lege moyſi: quā dñs de⁹
Al ſiebine dedit iſrl̄. Et dedit ei rex ſm manum dñi
poeta. dei ei⁹ bonā ſup eū oēm petitionē ei⁹: et
aſcenderunt de filijs iſrl̄ ⁊ de filijs ſacer-
dotum: ⁊ de filijs leuitaꝝ: ⁊ de cātoribus
et de ianitoribus: et de nathineis in hie-
ruſalem anno ſeptimo artaxerxis regis ⁊
venerunt in hieruſalem menſe qnto: ipſe
eſt annus ſeptimus regis. Quia in pmo
die menſis primi cepit aſcēdere de baby
Als ✠ ſeq- lone: et in primo ✠ die menſis qnti venit
eſt die. in hieruſalem iuxta manū dei ſui bonam
Als ✠ eſ- ſuper ſe. ✠ Eſdras ✠ autem parauit cor
dras. ſuum vt inueſtigaret legem dñi: ⁊ faceret
Als ✠ eum. et doceret in iſrael preceptum ⁊ iudiciū.
B Hoc eſt autē exemplar epiſtole edicti: qđ
Als ✠ eſre dedit rex artaxerxes ✠ eſdre ſacerdoti ſcri
be erudito in ſermonibus et in preceptis
dñi et cerimonijs eius in iſrael. Artaxer-
Als ✠ ſcre xes rex regum ✠ eſdre ſacerdoti: ſcribe le
gis dei celi doctiſſimo: ſalutem. A me de-
cretum eſt vt cuicūq; placuerit in regno
meo de populo iſrael et de ſacerdotibus
eius et de leuitis ire in hieruſalē: tecū va
dat. A facie enim regis et ſeptem conſi-
liatorum eius miſſus es vt viſites iudeā
et hieruſalem in lege dei tui: que eſt in
manu tua: ⁊ vt feras argentum ⁊ aurum
qđ rex et conſiliatores eius ſpōte obtule
runt deo iſrael: cuius in hieruſalez taber
C naculum eſt. Et omne argentum et au-
rum quodcūq; inueneris in vniuerſa pro
uincia babylonis et populus offerre vo-
luerit: et de ſacerdotib⁹ qui ſpōte obtule-
rint domui dei ſui: que eſt in hieruſalē: li
bere accipe: ⁊ ſtudioſe eme de hac pecu-
nia vitulos: arietes: agnos ⁊ ſacrificia et
libamina eoꝝ: ⁊ offer ea ſuper altare tēpli
dei vr̄i: qđ eſt in hieruſalē. Sed et ſi quid
tibi ⁊ de fratrib⁹ tuis placuerit de reliquo
argento et auro vt faciatis: iuxta volun-
tatē dei veſtri facite. Vaſa qȝ que dātur
tibi in miniſterium domus dei tui: trade
Als ✠ ſeq- in ꝯſpectu dei ✠ in hierl̄m. Sed ⁊ cetera
eſt in. quibus opus fuerit in domo dei tui q̄tū
cumq; neceſſe eſt vt expendas: dabis de
theſauro et de fiſco regis et a me. Ego ar
taxerxes rex ſtatuit atq; decernit omni
bus cuſtodib⁹ arce publice: qui ſūt trans
Als ✠ eſ- flumē vt quodcūq; petierit a vobis ✠ eſ
dras dras ſacerdos ſcriba legis dei celi: abſq;
mora detis vſq; ad argēti talēta centum
⁊ vſq; ad frumenti choros centum et vſ
q; ad vini bathos centum: ⁊ vſq; ad ba
thos o'ei centum: ſal vero abſq; menſu
ra. Oē quod ad ritum dei celi pertinet: tri D
buatur diligenter in domo dei celi: ne for
te iraſcatur contra regnum regis et filio
rum eius. Vobis quoq; notum facimus
de vniuerſis ſacerdotibus et leuitis et cā
toribus et ianitoribus: nathinneis ⁊ mi
niſtris domus dei huius: vt vectigal ⁊ tri
butum et annonas nō habeatis poteſta-
tez imponēdi ſuper eos. Tu aūt ✠ eſdra Als ✠ eſre
ſecundum ſapientiaz dei tui: q̄ eſt in ma-
nu tua: cōſtitue iudices ⁊ preſides: vt iu
dicent omni populo q̄ eſt trans flumen
his videlicet qui nouerunt legem dei tui:
ſed et imperitos docete libere. Et omnis
qui non fecerit legem regis diligenter:
iudiciū erit de eo: ſiue in mortem: ſiue i exi
liū: ſiue in cōdēnationē ſubſtantie eius:
vel certe in carcerē. Et dixit ✠ eſdras ſcri Als ✠ eſras
ba. Bñdictus dñs de⁹ patrū nr̄oꝝ: q̄ de
dit hoc in corde regis vt glorificaret do-
muz dñi q̄ eſt in hierl̄m: ⁊ in me incline
uit miām ſuam corā rege ⁊ ꝯſiliatoribus
eius et vniuerſis pncipibus regis poten
tibus: et ego confortatus manu dñi dei
mei: que erat in me congregaui de iſrael
pncipes q̄ aſcēderūt mecū.

¶ L. B. De his q̄ aſcēderūt cū eſdra ⁊ directiōe perſes ha-
itineris poſt fletū ⁊ ieiunium: appēdunt̄ vaſa tem rij fili⁹. v.
pli ⁊ offerunt ea cum holocauſtomatibus in perſaꝝ rex.
hieruſalem. Capitulum. viij.

Hi ſunt ergo principes A
familiarum ⁊ genealo neeſd. 8. c
gia eoꝝ q̄ aſcenderunt
mecum in regno arta-
xerxis regis de babylo
ne de filijs phinees:
gerſon: de filijs itha-
mar: daniel: de filijs Temoſle ſ
dauid: attus: de filijs ſechenie ⁊ de filijs cles athe-
pharos: zacharias: et cū eo numerati ſunt nienſis pōs
viri centū qnqgīta. De filijs pethmoab: ⁊ dux clas
elioenai fili⁹ ✠ zaree. Et cū eo trecēti viri ret.
De filijs ſethenie fili⁹ ezechiel: ⁊ cum eo Als ✠ zaa-
trecenti viri. De filijs addā nabeth filius rie.
ionathan: ⁊ cū eo qnquaginta viri. De fi Leonida in
lijs helā eſaias filius athalie: ⁊ cū eo ſe- ſignis ſpar
ptuaginta viri. De filijs ſaphacie: zebedia taꝝ rex.
fili⁹ michael: et cū eo octogīta viri. De fi B
lijs ioab obedia filius iehihel: et cum eo Ariſtides
ducenti decem et octo viri. De filijs ſelo pōs athe
mith: fili⁹ ioſphie: et cū eo cētū ſexagita nienſis.
viri. De filijs bebai zacharias fili⁹ bebai
et cum eo viginti octo viri. De filijs azgad:
iohannā fili⁹ ezechā: ⁊ cū eo cētū et decē
viri. De filijs adonicaꝝ: q̄ erāt nouiſſimi

et hec noīa eoꝝ eliphelech et iehihel et ſe
maias: ⁊ cū eis ſexaginta viri. De filiis be
Hyagtes pōs. gui vt hai ⁊ zachur: ⁊ cū ei ſeptuaginta vi
ri. Cōgregaui autē eos ad fluuium qui
decurrit ad hauua et manſimus ibi trib⁹
diebus. Queſiuiq; in pp̄lo et in ſacerdo
Sophocles tibus de filiis leui: ⁊ nō inueni ibi. Itaq;
poeta tra- miſi helieꝫer ⁊ ariel ⁊ ſemeiā ⁊ helnatā ⁊
gicus. iarib et alteꝝ helnathā et nathā et zacha
C riā et moſollā p̄ncipes ⁊ ioarib et helna-
venisse ⁊ pa thā ſapiētes: ⁊ miſi eos ad heddo qui eſt
radus pi- p̄ncipius in caſphie loco: ⁊ poſui i ore eoꝝ
cturae. ꝟba q̄ loquerēt ad heddo ⁊ ad frēs eius
nathineos in loco caſphie: vt adducerēt
nobis miniſtros dom⁹ dei nr̄i. Et addu-
xerūt nobis ꝑ manū dei nr̄i bonā ſuper
nos viꝝ doctiſſimū de filiis mooli: filii le
ui filii iſrl̄: ⁊ ſarabiā ⁊ filios eius et frēs
eius decē ⁊ octo: et aſabiā et cū eo eſaiā
de filiis merari frēſq; ei⁹ ⁊ filios eius vi-
D ginti. Et de nathineis q̄s dederat dd̄ et
p̄ncipes ad miſteria leuitaꝝ: nathineos
ducētos viginti: oēs hi ſuis noībus voca-
bant. Et p̄dicaui ibi ieiuniū iuxta fluuiū
hauua: vt affligeremur corā dn̄o deo nr̄o
⁊ peteremꝰ ab eo viā rectā nobis ⁊ filiis
nr̄is vniuerſeq; ſubſtāte. Erubui enī pe
tere a rege auxiliū et eq̄tes qui defēderēt
nos ab inimico in via: q2 dixeram⁹ regi.
Manus dei nr̄i ē ſup oēs q̄ q̄rūt eū i bo
nitate ⁊ īpiū ei⁹ ⁊ fortitudo ei⁹ et furor ſu
per oēs q̄ dereliquūt eū. Ieiunauim⁹ āt
E ⁊ rogauim⁹ deū nr̄m ꝓ h̄ et euenit nob̄ ꝓ
ſpere. Et ſeparaui de p̄ncipib⁹ ſacerdotum
duodeci: ſarabiā ⁊ aſabiā: et cū eiſdē frī-
b⁹ eoꝝ decē: appēdiq; eis argētū ⁊ auꝝ ⁊
vaſa cōſecrata dom⁹ dei nr̄i: q̄ obtulerat
rex ⁊ ꝯſiliatores ei⁹ ⁊ p̄ncipes ei⁹ vniuer
ſuſq; iſrl̄ eoꝝ q̄ inuēti fuerāt. Et appēdi i
manib⁹ eoꝝ argēti talēta ſexcēta q̄nq̄gin
ta: ⁊ vaſa argētea cētū: auri ꝟo cētū talē-
ta: ⁊ crateres aureos viginti: q̄ hēbāt ſoli
F dos milenos: ⁊ vaſa eris fulgētis optimi
duo pulchra vt auꝝ. Et dixi eis. Vos ſcti
dn̄i ⁊ vaſa ſctā ⁊ argentū ⁊ auꝝ qd̄ ſpōte
oblatū eſt dn̄o deo patrū nr̄oꝝ: vigilate ⁊
cuſtodite donec appēdatꝭ corā p̄ncipib⁹
ſacerdotū et leuitaꝝ et ducib⁹ familiarū
iſrl̄ i hierl̄ꝫ i theſauꝝ dom⁹ dn̄i. Suſce-
perūt aūt ſacerdotes ⁊ leuite pōd⁹ argēti
et auri ⁊ vaſoꝝ vt deferrēt hierl̄ꝫ i domū
dei nr̄i. Promouimus ergo a flumie hau
ua duodecio die mēſis p̄mi vt ꝑgeremus
hierl̄m: ⁊ man⁹ dei nr̄i fuit ſup nos: ⁊ libe
rauit nos de manu inimici ⁊ inſidiatoris
G in via. Et venimus hierl̄m et manſimus
ibi trib⁹ dieb⁹. Die aūt quarta appēſum
eſt argētū ⁊ auꝝ et vaſa in domo dei nr̄i
ꝑ manū remoth filii vrie ſacerdotis ⁊ cū
eo eleazar filius phinees: ⁊ cum eis ioſa
ded fili⁹ ieſue: ⁊ noadaia fili⁹ bēnoi leui
te iuxta nūeꝝ ⁊ pōdus oīꝫ. Deſcriptūq; ē
oē pōdus in tp̄e illo. Sꝫ ⁊ q̄ venerāt de ca
ptiuitate filii trāſmigratiōis obtulerunt
holocauſtomata deo iſrl̄: vitulos duode-
cim ꝓ oī pp̄lo iſrl̄: arietes nonaginta ſex
agnos ſeptuagitaſeptē: hircos pro pctō
duodecim: oīa i holocauſtū dn̄o. Dederūt
autē edicta regi ſatrapis q̄ erāt de cōſpe
ctu regis ⁊ ducibus trās flumē ⁊ eleuaue
runt populum et domum dei.

¶ c.9. Nunciat eſdre q̄ filii iſrael non ſūt ſe
parati a populo terre imo etiā duxerūt in vxo
res filias eoꝝ ſibi ⁊ filiis ſuis: h̄ audiens eſdras
ſcidit palliū ſuum ⁊ tunicam ſuā ⁊ euellit pilos
capitis eius ⁊ ſedens plorat. Capi. ix.

P oſtq̄ aūt h̄ ꝯpleta ſūt A
acceſſerūt ad me princi- 1. Eſd. 8.
pes: dicētes. Nō ē h̄ ſe
paratus pp̄ls iſrl̄ et ſa
cerdotes ⁊ leuite a po-
pulis terraꝝ et de abo-
minatiōib⁹ eoꝝ chana
neiq; et ethei ⁊ phere
zei et iebuſei et āmonitaꝝ et moabitaꝝ
et egyptioꝝ et āmorreoꝝ: tulerūt enī de fi
liab⁹ eoꝝ ſibi ⁊ filiis ſuis vxores: ⁊ cōmi
ſcuerūt ſemē ſctm̄ cū pp̄lis terraꝝ. Ma-
nus ēt p̄ncipib⁹ ⁊ mgr̄atuū fuit i traſgreſ
ſiōe hac p̄ia. Cū audiſſē ſmonē iſtū: ſcice-
di palliū meū ⁊ tunicā et euelli capillos
capitꝭ mei ⁊ barbe: ⁊ ſedi merēs. Cōuene-
rūt autē ad me oēs q̄ timebāt ꝟbum dei
iſrl̄ ꝓ trāſgreſſiōe eoꝝ q̄ de captiuitate ve
nerāt ⁊ ego ſedebā triſtis vſq; ad ſacrifi-
B ciū veſptinū. Et i ſacrificio veſptino ſur
rexi de afflictiōe mea: et ſciſſo pallio et tu
nica curuaui genua mea et expādi man⁹
meas ad dn̄ꝫ deū meū ⁊ dixi. De⁹ me⁹ cō-
fundor ⁊ erubeſco leuare faciē meā ad te
⁎ qm̄ iniq̄tates nr̄e m̄tiplicate ſunt ſup
caput nr̄m: ⁊ delicta nr̄a creuerūt vſq; ad
celū a dieb⁹ p̄rm nr̄oꝝ. Sꝫ ⁊ nos ipi pec-
cauim⁹ grauiter vſq; ad diē hāc: ⁊ in iniq̄-
tatib⁹ nr̄is traditi ſum⁹: ipſi ⁊ reges nr̄i
⁊ ſacerdotes nr̄i ⁎ manū regū terraꝝ ⁊ i
gladiū: ⁊ i captiuitatē: i rapinā et i cōfu-
ſionē vult⁹ ſicut et die hac. Et nūc quaſi
C parū ⁊ ad momētū facta ē deꝑcatio nr̄a
apud dn̄m deū nr̄ꝫ vt dimitterent nobis
reliq̄e ⁎ ⁊ daret pax illi⁹ in loco ſctō ei⁹
et illuminaret oculos nr̄os de⁹ noſter: et

daret nobis vitã modicã in ſeruitute no
ſtra: q2 ſerui ſumus et in ſeruitute noſtra
nõ dereliqt nos de9 nr: et inclinauit ſup
nos miam corã rege pſaꝝ vt daret nobis
vitã ⁊ ſublimaret domũ dei nri: et extrue
ret ſolitudines eius et daret nobis ſpẽ in
iuda ⁊ hierl'ꝫ. Et nũc qd dicem9 dñe de9
nr poſt hec: q2 dereliqͥmus mãdata tua
q̃ pcepiſti in manu ſuoꝝ tuoꝝ ppbetarũ
dicens. Terra ad quã vos igredimini vt
poſſideatis eã: terra imũda ẽ iuxͣ imũdi
ciã pplo4 ceterarũq3 terraꝝ abominatiõi
bus eoꝝ q̃ repleuert eã ab ore vſq3 ad os
in coinqnatiõe ſua. Nunc ergo filias ve
ſtras ne det̃ filijs eoꝝ ⁊ filias eoꝝ ne acci
piatis filijs vr̃is: et nõ qratis pacẽ eorũ
et pſperitatẽ eoꝝ vſq3 i eternũ: vt cõforta
mini et comedatis q̃ bona ſunt terre et
heredes habeatis filios vr̃os vſq3 in ſe
culũ. Et poſt oĩa q̃ venerunt ſup nos in
opibus iſtis peſſimis: ⁊ in delicto noſtro
magno: q2 tu es de9 nr liberaſti nos d̃ ini
qtate nr̃a ⁊ dediſti nob ſalutẽ ſic ẽ hodie
vt nõ conuerteremur: ⁊ irrita faceremus
mandata tua neq3 mrĩmonia iungerem9
cũ pplis abominationũ iſtarum. Nunqd
iratus es nobis vſq3 ad cõſummationeꝫ:
ne dimitteres nobis reliqas ad ſalutem:
dñe de9 iſrl' iuſt9 es tu: qm derelicti ſum9
q̃ ſaluaremur ſicut die hac. Ecce corã te
ſumus in delicto noſtro. Non enim ſtari
poteſt corã te ſup hoc.

Romani le
ges ſolonis
in decem ta
bulis acce
pere: duas
addunt.
D

Tribuni et
ediles ro
ma creant

¶ Ca. x. Penitet ⁊ luget pplꝰ: ſeparant vxores alie
nigenas: deſcribuntur illi q̃ eas abiecerũt. ca. x.

Hic ergo orante ✠ eſdra
et iplorãte ✠ deũ ⁊ flẽ
te ⁊ iacẽte añ tẽplũ dei
collect9 ẽ ad eũ de iſrl'
cetus grãdis nimis vi
roꝝ ⁊ mulieꝝ puerorũ
q3. Et fleuit popul9 fle
tu multo. Et rñdit ſe
chenias fili9 iehihel d̃ filijs helã: ⁊ dixit
✠ eſdre. Nos puaricati ſum9 i deũ nr̃ꝫ ⁊
duxim9 vxores alienigenas de pplis ter
re. Et nũc ſi ẽ pnĩa in hierl'm ſup h̃ pcu
tiam9 fed9 cũ dño deo nr̃o vt pijciamus
vniuerſas vxores ⁊ eos q̃ d̃ his nati ſunt:
iuxta voluntatẽ dñi ⁊ eoꝝ q̃ tenẽt pceptũ
dñi dei nri ſm legẽ fiat. Surge: tuũ eſt di
ſcernere: noſq3 erim9 tecũ. Cõfortare et
fac. Surrexit ergo ✠ eſdras et adiurauit
pricipes ſacerdotũ et leuitaꝝ ⁊ oẽꝫ iſrl' vt
facerent ſm vbũ h̃. Et iurauerũt. Et ſur
rexit ✠ eſdras añ domũ dei: et abijt ad cu
biculũ iohãnã filij eliaſib: et igreſſus eſt

A
Alis ✠ eſra
tres ✠ cum
.eſd. 8. G.
Anaxago
ras phs.
Empedo
cles phs.
Alis ✠ eſra
Hermeni
des phs.
Zenonis
rata.
Planc9 co
nedarum
ſcriptor.
Alis ✠ eſrã
Herodot9
hiſtoricus.
Alis ✠ eſras

illuc. Panẽ nõ cõedit: et aquam nõ bibit
Lugebat eñ trãſgreſſionẽ eoꝝ q̃ venerãt
de captiuitate. Et miſſa eſt eoꝝ vox in iu
da et in hierl'm oib9 filijs trãſmigratiõis
vt cõgregarẽt in hierl'ꝫ et oĩs q̃ nõ venerit
in trib9 dieb9 iuxͣ cõſiliũ pricipũ et ſenio
rũ: auferet vniuerſa ſubſtantia ei9 ⁊ ipſe
abijciet de cetu trãſmigratiõis: cõuenert
igit oẽs viri iuda et beniamin i hierl'ꝫ tri
bus dieb9 ipſe eſt mẽſis non9 viceſima die
mẽſis: ⁊ ſedit oĩs ppls i plateã dom9 dei
trementes ✠ p pctõ ⁊ pluuijs. Et ſurrexit
✠ eſdras ſacerdos et dixit ad eos. Uos
tranſgreſſi eſtis et duxiſtis vxores alieni
genas vt adderetis ſuper delictuꝫ iſrl'. Et
nũc date cõfeſſionẽ dño deo patrũ ✠ vr̃oꝝ
⁊ facite placitũ ei9: ⁊ ſeparamini a popu
lis terre ⁊ ab vxorib9 alienigenis. Et rñ
dit vniuerſa multitudo. Dixitq3 voce ma
gna. Iuxta vbum tuũ ad nos ſic fiat. Ue
rũtñ q2 ppl's mult9 eſt ⁊ tps pluuie: ⁊ nõ
ſuſtinem9 ſtare foris: ⁊ op9 nõ ẽ diei vni9
vel duorum vehemẽter qppe peccauim9
in ſermone iſto cõſtituant principes in vni
uerſa multitudine: ⁊ oẽs in ciuitatib9 no
ſtris q̃ duxert vxores alienigenas veniãt
in tpibus ſtatutis: ⁊ cũ his ſeniores p ci
uitatẽ in ciuitatem: ⁊ iudices eius donec
auertat' ira dei nri a nobis ſup pctõ hoc
Igit' ionathã fili9 azahel: et iaazia filius
thecue ſteterũt ſup h̃ ⁊ moſollaꝫ ⁊ ✠ ſebe
thai leuites adiuuerũt eos: fecerũtq3 ſic
filij trãſmigrationis Et abiect ✠ eſdras
ſacerdos ⁊ viri principes familiaꝝ in do
mos patrũ ſuoꝝ: ⁊ oẽs p noĩa ſua: ⁊ ſede
rũt in die prio menſis decimi vt qrerent
rẽ. Et cõſummati ſunt oẽs viri q̃ duxerunt
vxores alienigenas vſq3 ad dieꝫ primum
menſis primi: ⁊ inuenti ſunt de filijs ſa
cerdotum qui duxerunt vxores alienige
nas de filijs ioſue filij ioſedech ⁊ fratres
eius maaſia eliezer et iarib et godolia.
Et dederunt manus ſuas vt eijcerent
vxores ſuas et pro delicto ſuo arietem de
ouib9 offerrẽt. Et de filijs emmer anna
ni et zebedia: et de filijs ſerim maaſia et
helia et ſemeia iehihel et ozias: et de fi
lijs phaſſur: elioenai maaſia: hiſmael:
nathanael: ioſabeth et beleſa: et de filijs
leuitarum: ioſabet et ſemei et celaia ipſe
eſt calithaphataia iuda et eliezer: et de cã
toribus: eliaſub: ⁊ de ianitoribus ſellũ et
thelẽ ⁊ vri: ⁊ et iſrl' de filijs pharos reme
ia ⁊ ezia ⁊ melchia ⁊ miami et eliezer et
melchia ⁊ banea: ⁊ d̃ filijs helã mathania

zacharias ⁊ hiehil et abdi ⁊ ierimoth et

1. eſd. 9. b.
Tucidides
hiſtoricus
⁊ phs.
B
Meliſſus
phiſicus.
Prothogo
ras ſophi
ſta.
Pridas ſta
tuarius.
Alis ✠ pros
peer pctũ
⁊ pluuias.
alis ✠ ieſo
ras.
Hypocra
tes medic9
Alis ✠ no
ſtrorum.
Gorgias
phs.
zenõ phs.
Eueni9 ge
no ali9 ſtoi
cus phs.
Socrates
athenienſis.
C
Alis ✠ ſebes
chat.
Alis ✠ eze
ras.
perſes viij.
pſaꝝ rex.
Darius no
tus nomĩa
pſaꝝ rex.
Alcibya
des athe
nienſis.
Dyoniſius
ſiracuſan9

Belia: ⁊ de filijs zethua: elioenai: eliaſib:
mathania et ierimuth ⁊ zabeth ⁊ aziza: ⁊
de filijs bebai: iohannã: anania zabbai:
athalai: et de filijs beniu: moſolla: ⁊ mel
luch ⁊ adaia: iaſub ⁊ ſaal ⁊ ramoth: ⁊ de
filijs phethmoab: edna ⁊ chãlal: banaias
et maaſias mathanias: beſelebel: bẽnui:
⁊ manaſſe: et de filijs herẽ: elieser: ieſue:
melchias: ſemeias: ſymeõ: bẽiamin: ma
loch: ſamarias: ⁊ de filijs aſõ: mathanai
mathet: azabeth: eliphelet: iermai: ma-
naſſes ſemei: de filijs bani: maaddi: amrã
⁊ huel: baneas: et badaias: cheliau: bãni
amarimuth et eliaſib: mathã as: matha
nai ⁊ iaſi et bani ⁊ bẽnui: ſemei: ⁊ ſalmi-
as ⁊ nathan et adaias: mechne: dabaia:
ſiſai: ſarai: ezrel ⁊ ſelemau ⁊ ſemeria: ſel-
lum: amaria: ioſeph: de filijs nebui: ahi
hel: mathathias zabeth: zabina: ieddu: ⁊
iohel ⁊ banai. Omnes hi acceperunt vxo-
res alienigenas: ⁊ fuerant ex eis mulie-
res que pepererant filios.

¶ Explicit liber Eſdre primus.

¶ Incipit liber Neemie.

¶ C.S. Neemias pincerna regis artaxerſis au
dita afflictiõe iudeoꝝ qui erãt in hieru̇s ieiunans
querit miſericordiam a deo. Cap. j.

B Verba neemie filij
helchie. Et factum eſt
in menſe caſleu anno
viceſimo: et ego eram
in ſuſis caſtro. Et ve-
nit ad me anani vnus
de fratribus meis: ipſe
⁊ viri ex iuda. Et interrogaui eos de iu-
deis q̇ remanſerant ⁊ ſuperãt de captiui
tate ⁊ de hierlm. Et dixerunt mihi. Qui
remãſerũt ⁊ derelicti ſunt de captiuitate
ibi in puincia i afflictiõe magna ſunt et
C in opprobrio: ⁊ mur⁹ hierlm diſſipatus
eſt: ⁊ porte ei⁹ combuſte ſunt igni. Cũq; au
diſſem verba huiuſcemodi: ſedi et fleui et
Dan. 9. a.
luxi dieb⁹ multis ⁊ ieiunabã ⁊ orabã an
2 p. 6.
faciẽ dei celi: ⁊ dixi. Queſo dñe deus celi
fortis magne atq; terribilis: q̇ cuſtodis
pactũ ⁊ miam cũ his q̇ te diligunt: ⁊ cu
ſtodiunt mãdata tua: fiãt aures tue au-
ſcultantes: ⁊ oculi tui apti vt audias ora
tionem ſerui tui quã ego oro corã te ho-
die die ⁊ nocte p filijs iſrael ſeruis tuis:
cõfiteor p peccatis filioꝝ iſrl̃ quibus pecca
uerũt tibi. Et ego ⁊ dom⁹ pr̃is mei pec-
cauimus: vanitate ſeducti ſumus: ⁊ non
cuſtodiuim⁹ mãdatũ tuũ: et cerimõias
⁊ iudicia q̇ pcepiſti moyſi famulo tuo.
Memẽto verbi qḋ mãdaſti moyſi ſeruo
tuo dicẽs. Cum tranſgreſſi fueritis: ego
diſperdã vos in populis: ⁊ ſi reuertami-
ni ad me: ⁊ cuſtodiatis pcepta mea et fa
ciatis ea: etiã ſi abducti fueritis ad extre
ma celi: inde congregabo vos: ⁊ reducam
in locum quem elegi vt habitaret nomẽ
meum ibi. Et ipſi ſerui tui ⁊ pp̃lus tuus
quos redemiſti in fortitudine tua ma-
gna ⁊ in manu tua valida: obſecro domi
ne ſit auris tua attendẽs ad orõnem ſer
ui tui: ⁊ ad orationẽ ſeruoꝝ tuoꝝ qui vo
lunt timere nomen tuũ: ⁊ dirige ſeruum
tuum hodie: ⁊ da ei miaꝫ ante virũ hũc.
Ego enĩ erã pincerna regis.

¶ C.S. Neemias ab artaxerſe impetrat litte-
ras ad duces regionis trãs flumen: cũ quibus
veniens in hieruſalẽ: conſiderat ruinas murorum
de nocte ⁊ cauſam itineris ſui aperit populo: ad
edificandũ cõfortat muros. Capitu. ij.

A Factum eſt autẽ in mẽ
ſe niſan: ãno viceſimo
artaxerxis regis: et vi
num erat ante eũ. Et le
uaui vinũ ⁊ dedi regi:
⁊ erã quaſi languidus
ante faciẽ ei⁹. Dixitq;
mihi rex. Quare vult⁹
tuus triſtis eſt: cũ te egrotũ nõ videam.
Nõ eſt hoc fruſtra: ſed malũ neſcio qḋ in
corde tuo eſt. Et timui valde ac nimis:
⁊ dixi regi. Rex in eternũ viue. Quare nõ
mereat vultus meus: qr ciuitas domus
ſepulchroꝝ patris mei deſerta eſt: et por
te ei⁹ cõbuſte ſunt igni. Et ait mihi rex.
B Pro q̇ re poſtulas. Et oraui deũ celi. Et
dixi ad regẽ. Si videt regi bonũ: ⁊ ſi pla
cet ſeruis tuis ante faciẽ tuã: vt mittas
me in iudea ad ciuitatẽ ſepulchri patris
mei: ⁊ edificabo eã. Dixitq; mihi rex ⁊ re
gina q̇ ſedebat iuxta eũ. Vſq; ad qḋ tps
erit iter tuũ: ⁊ qñ reuerteris. Et placuit
ante vultũ regis ⁊ miſit me. Et cõſtitui
ei tps ⁊ dixi regi. Si regi videt bonum
epl̃as det mihi ad duces regionis trans
flumen vt trãſducãt me donec veniã i iu
deã ⁊ epl̃aꝫ ad aſaph cuſtodẽ ſalt⁹ regis
vt det mihi ligna: vt tegere poſſim por Mat. 4. c.
tas tẽpli: turres domus ⁊ muros ciuitat;
et domũ quaꝫ ingreſſus fuero. Et dedit
mihi rex iuxta manũ dei mei bonã me-
cũ. Et veni ad duces regiõis trãs flumẽ
dediq; eis epl̃as regis. Miſerat aũt rex
mecũ pncipes militũ ⁊ equites. Et audie-

runt ſanaballath horonites ⁊ thobias ſer
uus ammanites et cōtriſtati ſunt afflictio
ne magna ꝙ veniſſet hō q̄ quereret ꝓſperi
C tatē filioꝝ iſrl. Et veni hierl̄m et erā ibi
trib⁹ dieb⁹: ⁊ ſurrexi nocte ego et viri pau
Alias + de⁹. ci mecū ⁊ nō indicaui cuiꝙ̄ qd ✠ dn̄s de
diſſet in corde meo vt facerem in hierl̄z:
⁊ iumentū nō erat mecū niſi aīal cui inſe
debā. Et egreſſus ſū ꝑ portā vallis no
cte ⁊ an̄ frontē draconis: ⁊ ad portā ſter
coris: ⁊ ꝯſiderabam muꝝ hierl̄m diſſipa
tū et portas ei⁹ ꝯſumptas igni. Et trāſi
ui ad portā fontis et ad aq̄ductū regis et
nō erat loc⁹ iumēto cui ſedebā vt trāſi
ret. Et aſcēdi ꝑ torrētē nocte et ꝯſidera
bā murū ⁊ reuerſus veni ad portā vallis
⁊ redij. Magiſtrat⁹ aūt neſciebāt q̄ abiiſ
ſem: aut qd ego facerē. Sȝ ⁊ iudeis ⁊ ſa
cerdotibus ⁊ optimatib⁹ ⁊ mgr̄atibus ⁊
Alias + locorum. reliq̄s q̄ faciebāt op⁹ vſq; ad id ✠ loci ni
hil indicaueram. Et dixi eis. Uos noſtis
D afflictionē in q̄ ſum⁹: q: hierl̄m deſerta ē
⁊ porte eius cōſumpte ſunt igni. Uenite
⁊ edificemus muros hierl̄m: ⁊ nō ſim⁹
vltra opprobrium. Et indicaui eis manū
dei mei ꝙ eſſet bona mecū: ⁊ v̄ba regis q̄
locutus eſt mihi: ⁊ aio. Surgam⁹ ⁊ edifi
cemus. Et ꝯfortate ſunt man⁹ eorum in
bono. Audierunt aūt ſanaballath horo
nites ⁊ thobias ſeru⁹ ammanites et goſem
arabs: ⁊ ſubſannauerūt nos ⁊ deſpexerūt
dixeruntq;. Que eſt hec res quaȝ facitis?
Numqd ꝯ regeȝ vos rebellatis. Et reddi
di eis ſermoneȝ: dixiq; ad eos. Deus celi
ipſe nos iuuat: ⁊ nos ſerui ei⁹ ſum⁹: ſurga
m⁹ ⁊ edificem⁹: vobis aūt nō eſt pars ⁊
iuſticia ⁊ memoria in hierl̄z.

¶ Ca. iii. Muri turres porte edificantur: incipit eliaſib ſacerdos magnus: nolentq; viri iuxta quos edificent. Capitulum.iii.

A ET ſurrexit eliaſib ſacer
dos magn⁹ et fratres
eius ſacerdotes: ⁊ edifi
cauerunt portam gregis.
Ipſi ſctificauerūt eā ⁊
ſtatuerūt valuas ei⁹ ⁊
vſq; ad turrim centuȝ
cubitoꝝ ſctificauerūt
eā vſq; ad turrim ananehel. Et iuxta eū
B edificauerunt viri hiericho: et iuxta eos
edificauit zachur filius amri. Portā aūt
piſciū edificauerūt filij aſnaa ⁊ ipſi texe
rūt eā ⁊ ſtatuerūt valuas ei⁹ ⁊ ſeras ⁊ ve
ctes: et iuxta eos edificauit marimuth fi
lius vrie: filij accho⁹: ⁊ iuxta eū edificauit
moſollā fili⁹ barachie: filij meſezabel: et
iuxta eū edificauit ſadoch filius baana.
Et iuxta eū edificauerūt thecueni. Opti
mates aūt eoꝝ nō ſuppoſuerūt colla ſua
in ope dn̄i dei ſui: ⁊ portā veterē edifica
uerūt ioiada fili⁹ phaſea: ⁊ moſolla fili⁹
beſodia: ipſi texerūt eā ⁊ ſtatuerūt valuas
ei⁹ ⁊ ſeras ⁊ vectes: ⁊ iuxta eas edificaue
rūt melchias gabaonites ⁊ iedō merona
thites viri de gabaō et maſpha ꝓ duce q̄
erat i regiōe trās flumē. Et iuxta eū edi C
ficauit ezihel filius araia aurifex. Et iux
ta eū edificauit ananias filius pigmenta
rij: ⁊ ✠ dimiſerunt hierl̄m vſq; ad murū Alias + edificauerūt.
platee latioris. Et iuxta eū edificauit ra
phaia filius hahul pnceps vici hierl̄m:
⁊ iuxta eū edificauit ieiada fili⁹ aromath
ꝯ domū ſuā: et iuxta eū edificauit atth⁹
fili⁹ aſebonie. Mediā aūt partē vici edi
ficauit melchias fili⁹ herē ⁊ aſub filius
phetmoab ⁊ turrē furnoꝝ. Et iuxta eos
edificauit ſellū fili⁹ aloes pnceps medie
ptis vici hierl̄z: ✠ ipſe ✠ ⁊ filij ei⁹. Et por Alias + eſus.
tā vallis edificauit annō: ⁊ habitatores za Alias + filius.
noe: ipſi edificauerūt eā: ⁊ ſtatuerūt valuas
eius et ſeras ⁊ vectes: ⁊ mille cubitos in
muro vſq; ad portā ſterq̄linij. Et portaȝ
ſterq̄linij edificauit melchias fili⁹ rechab
pnceps vici bethacharā. Ipſe edificauit eā:
⁊ ſtatuit valuas ei⁹ ⁊ ſeras et vectes. Et
portā fontis edificauit ſellū fili⁹ coloȝai
pnceps pagi maſpha. Ipſe edificauit eā D
⁊ texit ⁊ ſtatuit valuas eius ⁊ ſeras et ve
ctes ⁊ muros piſcine ſiloe i hortū regis:
⁊ vſq; ad grad⁹ q̄ deſcēdūt d ciuitate dd.
Poſt eū edificauit neemias fili⁹ azboth
pnceps dimidie ptis vici bethſur: vſq; ꝯ
ſepulchrū dd: ⁊ vſq; ad piſcinā q̄ grandi
ope ꝯſtructa eſt: ⁊ vſq; ad domū fortiū.
Poſt eū edificauerūt leuite: rehū fili⁹ beni.
Poſt eū edificauit aſebias pnceps dimi E
die ptis vici ceilie i vico ſuo. Poſt eū edi
ficauerūt frēs eoꝝ bechui fili⁹ enadad prin
ceps dimidie ptis ceile. Et edificauit iu
xta eū ezer fili⁹ ioſue pnceps maſpha mē F
ſurā ſcdām ꝯ aſcēſum firmiſſimi āguli.
Poſt eū in mōte edificauit baruch fili⁹
zachai mēſurā ſcdām: ab angulo vſq; ad
portā dom⁹ eliaſib ſacerdotis magni. Poſt
eū edificauit merimuth fili⁹ vrie: filij ac
thus mēſurā ſcdām a porta dom⁹ eliaſib
donec extēderet dom⁹ eliaſib. Et poſt eū G
edificauerūt ſacerdotes viri de cāpeſtrib⁹
iordanis. Poſt eos edificauit beniamin ⁊
aſub ꝯ domū ſuā. Et poſt eos edificauit
azarias fili⁹ amaſie filij ananie ꝯ domū
ſuā. Poſt eū edificauit bennui fili⁹ enad

da menſurā ſcd̄am a domo azarie vſq̃ ad
flexurā ꝛ vſq̃ ad angulū. Poſt eū edifi-
cauit phalel fili⁹ ozi ꝯ flexurā ꝛ turrim q̄
eminet de domo regis excelſa.i.in atrio
carceris. Poſt eum edificauit phadaia fi
lius feros. Nathinei aūt hītabāt i ophel
vſq̃ ꝯ portā aq̄rū ad oriētē ꝛ turrī q̄ pro
minebat. Poſt hec edificauerunt thecue
ni menſuram ſcd̄am e regione a turre ma
gna ꝛ eminēti vſq̃ ad murū tēpli. Sur-
ſum aūt ad portā equoꝝ edificauerūt ſa
D cerdotes vnuſq̄ſq̃ ꝯ domū ſuā. Poſt eos
edificauit ſeddo filius emmer ꝯ domum
ſuā. Et poſt eum edificauit ſemeia filius
ſebenie cuſtos porte oriētalis. Poſt eum
edificauerunt anani ꝛ fili⁹ ſelemie ꝛ anō
fili⁹ ſelo ſext⁹ menſurā ſcd̄am. Poſt eum
edificauit meſollā filius barachie ꝯ gazo
phylatiū ſuum. Poſt eum edificauit mel
chias filius aurificis vſq̃ ad domum na
thinneoꝝ ꝛ ſcuta vēdētiū ꝯ portā iudicia
lē: ꝛ vſq̃ ad cenaculū anguli. Et intra ce
naculum anguli in porta gregis edifica-
uerunt artifices ꝛ negociatores.

¶ C.S. Sanaballath ꝛ thobias edificantes ſub
ſannabāt ꝛ phibere volebant: ꝛ moliūtur inſi
dias: at illi armati muros edificabant vna ma
nu pplo edificās altera tenēs gladiū. Cap.iiij.

A Factū eſt aūt cū audiſ-
ſet ſanaballath ꝙ edi-
ficarem⁹ murū: irat⁹ ē
valde et motus nimis
ſubſannauit iudeos et
dixit corā frīb⁹ ſuis et
frequētia ſamaritano-
rū. Quid iudei faciunt
Al. ✠ im- ✠ imbecilles. Nū dimittēt eos gētes? Nun
becilli. ſacrificabūt ꝛ cōplebūt i vna die? Nunqd
edificare poterūt lapides de aceruis pul
ueris q̄ combuſti ſunt? Sed ꝛ tobias amani
tes proxim⁹ ei⁹ ait. Edificēt. Si aſcēderit
vulpes tranſiliet murū eorū lapideū. Et
dixit neemias. Audi de⁹ nr̄: q2 facti ſum⁹
deſpectui. Cōuerte opprobriū ſup caput
eoꝝ: ꝛ da eos in deſpectionē i terra capti
Al. ✠ hoꝝ. uitatis. Ne operias iniq̄tatē eoꝝ: ꝛ pctm̄ ✠
eoꝝ corā facie tua n̄ deleat̄: q2 irriſerūt edi
ficātes. Itaq̃ edificauim⁹ murū: ꝛ cōiū-
ximus totū vſq̃ ad partē dimidiā: ꝛ puo
B catū eſt cor ppl'i ad operandū. Factū eſt
aūt cum audiſſet ſanaballath ꝛ tobias et
Al. ✠ azoti arabes āmonite ꝛ ✠ azotij ꝙ obducta eēt
cicatrix muri hierl'm: ꝛ ꝙ cepiſſent inter-
rupta cōcludi: irati ſunt nimis. Et cōgre
gati ſunt oēs pariter vt venirēt ꝛ pugna-
rēt ꝯ hierl'm ꝛ molirent̄ inſidias. Et ora

uim⁹ deū nr̄m ꝛ poſuim⁹ cuſtodes ſuper
murū die ac nocte ꝯ eos. Dixit aūt iudas
Debilitata eſt fortitudo portātis: ꝛ hum⁹
nimia ē: ꝛ nos nō poterim⁹ edificare mu
rū. Et dixerūt hoſtes nr̄i. Neſciāt ꝛ igno
rent donec veniam⁹ in mediū eoꝝ: ꝛ īter
ficiam⁹ eos: ꝛ ceſſare faciam⁹ opus. Fa- C
ctū eſt aūt veniētib⁹ iudeis q̄ habitabāt
iuxta eos: ꝛ dicētib⁹ nobis p decem vices
ex oībus locis q̄bus venerant ad nos: ſta
tui in loco poſt murū per circuitū pplm̄
in ordinē cū gladijs ſuis ꝛ lāceis ꝛ arcu-
bus. Et pſpexi atq̃ ſurrexi: ꝛ aio ad opti
mates ꝛ magiſtratus: ꝛ ad reliquā partē
vulgi. Nolite timere a facie eoꝝ. Dn̄i ma
gni ꝛ terribilis mementote ꝛ pugnate p
fratrib⁹ vr̄is: ꝛ filijs vr̄is: ꝛ filiab⁹ vr̄is:
ꝛ vxorib⁹ vr̄is: ꝛ domib⁹ veſtris. Factum
eſt aūt cū audiſſent inimici nr̄i nūciatū
eſſe nobis: diſſipauit de⁹ cōſiliū eoꝝ. Et
reuerſi ſum⁹ oēs ad muros vnuſq̄ſq̃ ad
opus ſuū. Et factum eſt a die illa: media
pars iuuenū eoꝝ faciebat opus ꝛ media
pars parata erat ad bellū ꝛ lācee ꝛ ſcuta
ꝛ arcus ꝛ lorice ꝛ pricipes poſt eos in oī
domo iuda edificantiū in muro ꝛ portan
tiū onera ꝛ īponētium: vna manu ſua fa
ciebat op⁹: ꝛ altera tenebat gladiū. Edi-
ficantiū eñi vnuſq̄ſq̃ gladio erat accin-
ctus renes. Edificabāt ꝛ clangebāt buc D
cina iuxta me. Et dixi ad optimates ꝛ ad
magiſtratus ꝛ ad reliquā partem vulgi.
Opus grande eſt ꝛ latum: ꝛ nos ſeparati
ſumus in muro pcul alter ab altero. In
loco quocūq̃ audieritis clāgorē tube: il-
luc pcurrite ad nos. Deus nr̄ pugnabit p
nobis ꝛ nosipſi faciam⁹ opus. Et media
pars nr̄m teneat lāceas ab aſcēſu auro-
re donec egrediant̄ aſtra. In tpe q̄s illo
dixi pplo. Vnuſq̄ſq̃ cum puero ſuo ma
neat i medio hieruſalē: ꝛ ſint vobis vices
p noctē ꝛ diē ad operādū. Ego aūt ꝛ fra
tres mei ꝛ pueri mei ꝛ cuſtodes q̄ erant
poſt me: nō deponebamus veſtimēta nr̄a
vnuſq̄ſq̃ tm̄ nudabat̄ ad baptiſmum.

¶ C.S. Clamat pplo fame pſſus: neemias phi
bet vſuras: annonas q̄ ducibus debentur nō que
rit de cibo menſe eius. Capitulum.v.

E Et factus eſt clamor po A
puli ꝛ vxoꝝ eius ma-
gnus aduerſus fra-
tres ſuos iudeos. Et
erant qui dicerēt. Filij
nr̄i ꝛ filie noſtre mul-
te ſunt nimis. Accipia
mus pro precio eoꝝ

frumentum et comedamus ⁊ viuamꝰ: ⁊
erant q̇ dicerent. Agros nr̄os ⁊ vineas ⁊
domus nr̄as opponamus ⁊ accipiamus
frumentum in fame: et alij dicebāt. Mu
tuo ſumamus pecunias in tributa regis
demuſq; agros nr̄os ⁊ vineas: et nūc ſi
cut carnes fratrum nr̄oꝝ: ſic carnes no
ſtre ſunt: ⁊ ſicut filij eoꝝ: ita ⁊ filij noſtri
Ecce nos ſubiugauimus filios noſtros ⁊
filias nr̄as in ſeruitutē: ⁊ de filiabus no
ſtris ſunt famule: nec habemꝰ vn̄ poſſint
redimi: ⁊ agros noſtros ⁊ vineas noſtras
B alij poſſident. Et iratus ſum nimis cum
audiſſem clamorē eoꝝ ſcḋm ꝟba hec cogi
tauit ꝑ cor meū. Et increpaui optima
tes ⁊ magiſtratus ⁊ dixi eis. Uſuras ne
ſinguli a fratribus veſtris exigatis. Et cō
Al. ✠ conti gregauit aduerſuꝫ eos ✠ ꝯtionē magnā:
tionem. et dixi eis. Nos vt ſcitis redemimꝰ fr̄es
noſtros iudeos q̇ venditi fuerāt gētibus
Al. ✠ vendi ſcḋm poſſibilitatē noſtrā. Et vos igit̄ ✠ vē
tis. dite fratres veſtros ⁊ ✠ redimemus eos.
vel. ✠ ⁊ nos Et ſiluerūt: nec inuenerunt q̇d rn̄derēt.
emimus. Dixiq; ad eos. Nō eſt bona res quā facit
tis. Quare non in timore dei nr̄i ambula
tis ne exprobret nobis a gētibꝰ inimicis
noſtris. Et ego ⁊ fratres mei et pueri mei
cōmodauimus plurimis pecuniā et fru
mētū. Nō repetamus i cōe iſtud. Es alie
num ꝯcedamus qḋ debet nobis. Reddi
te eis hodie agros ſuos et vineas ſuas: ⁊
C oliueta ſua ⁊ domos ſuas. Quinpotiꝰ et
centeſimā pecunie frumenti vini et olei
quam exigere ſoletis ab eis: date ꝓ illis.
Et dixerūt. Reddemꝰ: ⁊ ab eis nihil q̄re
mus: ſicq; faciemus vt loq̄ris: ⁊ vocaui ſa
cerdotes et adiuraui eos vt facerēt iuxta
qḋ dixerā. Inſuper excuſſi ſinū meū et di
xi. Sic excutiat deus oēm virū q̇ nō con
pleuerit verbū iſtud de domo ſua et de la
borib⁹ ſuis. Sic excutiat ⁊ vacuꝰ fiat et
dixit vniuerſa multitudo: amen. Et lau
dauerūt deū. Fecit ergo pplᷣs ſicut erat
dictum. Die aūt illa q̇ ꝓceperat rex mihi
vt eſſem dux in terra iuda ab anno vice
ſimo vſq; ad annū triceſimūſecundum
artaxerxis regis ꝑ annos duodeciꝫ: ego
et fratres mei annonas q̇ ducibus debe
bātur nō comedimus. Duces aūt primi
q̇ fuerāt an̄ me grauauerunt pplᷣꝫ: et acce
D perūt ab eis in pane et vino: et pecunia
quotidie ſiclos quadraginta. Sed et mi
niſtri eoꝝ depreſſerant populum. Ego
autē nō feci ita ꝓpter timoreꝫ dei. Quin
potius in opere muri edificaui: et agruꝫ
non emi: et oēs pueri mei congregati
ad opus erant. Iudei q̄ et magiſtratus
centū quinquaginta viri: et q̇ veniebāt ad
nos de gētibus q̇ in circuitu noſtro ſunt
in menſa mea erant. Parabat aūt mihi
per dies ſingulos bos vnus: et arietes ſex
electi: exceptis volatilibus: et inter dies
decē vina diuerſa: et alia multa tribuebā
Inſuꝑ et annonas ducatus mei nō q̄ſiui
Ualde eñi attenuatus erat pplᷣus: Me
mento mei deus meus in bonuꝫ ſcḋm oīa Ī.13.d.
que feci pplᷣo huic.

¶ C. 6. Sanaballath ⁊ ſocij eius ad neemiam
pro federe faciendo mittunt retrahere ab edifi
catione muroꝝ volūt: opus tamē ad plenū com
plet: multe epiſtole mittuntur ab optimatibus
iudeorum ad thobiam et econuerſo.

Capitulum ſeptim.

Factū eſt aūt cū audiſ A
ſet ſanaballath et ✠ to Al. ✠ tobi[...]
bias ⁊ goſem: arabs et
ceteri inimici nr̄i quod
edificaſſem ego muruꝫ
et non eſſet in ipſo reli
qua interruptio: vſq; ad
tempus autē illud val
uas non poſuerā in portis: miſerūt ſana
ballath ⁊ ✠ tobias ⁊ goſem arabs ad me Al. ✠ tobi[...]
dicētes. Ueni ⁊ ꝑcutiamꝰ fedus pariter
in viculis in cāpo vno. Ipſi auteꝫ cogita
bāt vt facerent mihi malum. Miſi ergo
ad eos nuncios dicēs. Opus grande ego
facio ⁊ nō poſſum deſcendere ne forte ne
gligatur cum venero ⁊ deſcēdero ad vos.
Miſerunt aūt ad me ſcḋm verbum hoc ꝑ B
quattuor vices ⁊ reſpōdi eis iuxta ſmo
nē priorem. Et miſit ad me ſanaballath
iuxta verbū prius quinta vice puerū ſuū
et epiſtolam habeat in manu ſua ſcriptā
hoc modo. In gentibus auditum eſt: et
goſem dixit: quod tu et iudei cogitetis re
bellare. et propterea edifices murū et le
uare te velis ſuper eos regē: ꝓpter quam
cauſam et ꝓphetas poſueris q̇ predicent
de te in hieruſalē dicentes. Rex in iudea
eſt: auditurus eſt rex verba hec. Idcirco
nunc veni vt ineamus conſiliuꝫ pariter.
Et miſi ad eos: dicens. Non eſt factum
ſcḋm verba hec que tu loqueris. De corde
eñi tuo tu componis hec. Omnes enim
✠ hi terrebāt nos cogitātes q̇ ceſſarent Al. ✠ hi ſe
manꝰ nr̄e ab opere: et quieſceremꝰ. Quā pereſt.
ob cauſaꝫ magis cōfortaui manꝰ meas.
Et ingreſſus ſū domū ✠ ſamaie filij dala Al. ✠ ſa
ie filij metabeel ſecreto. Qui ait. Tra maria
ctemꝰ nobiſcū i domo dei i medio tēpliꝫ ⁊ C

claudamus portas edis: q2 venturi ſunt vt interficiant te: ⁊ nocte venturi ſunt ad occidendum te. Et dixi. Nũ quiſq̃ ſimilis mei fugit? Et quis vt ego ingredietur templũ ⁊ viuet? Non ingrediar. Et intellexi q̃ deus nõ miſiſſet eũ: ſed quaſi vaticinãs locut⁹ eſſet ad me: ⁊ tobias ⁊ ſanaballath cõduxiſſent eũ. Acceperat eñ preciũ vt territus facerẽ ⁊ peccarẽ ⁊ haberẽ malũ qđ exprobrarent mihi. Memento mei dñe ꝓ tobia et ſanaballat iuxta opa eoꝝ talia: ſed ⁊ noadie ꝓphete ⁊ ceteroꝝ ꝓphetaꝝ q̃ terrebant me. Cõpletus

D eſt aũt murus viceſimoq̃nto die menſis elul: q̃nquagintaduob⁹ diebus. Factũ eſt ergo cum audiſſent oĩs inimici noſtri vt timerent vniuerſe gẽtes q̃ erãt in circuitu nr̃o: et conciderent intra ſemetipſos: ⁊ ſcirent q̃ a dño factuz eſt opus hoc. Sed ⁊ in diebus illis multe optimatũ iudeoꝝ epiſtole mittebant ad tobiã: ⁊ a tobia veniebant ad eos. Multi eñ erant in iudea habẽtes iuramentum eius: q2 gener erat ſechenie filij ozei: ⁊ iohannã filius eius acceperat filiã moſollam filij barachie: ſed ⁊ laudabant eũ corã me: ⁊ verba mea nunciabant ei. Et tobias mittebat epiſtolas vt terreret me.

¶ C. B. Murata ciuitate porte clauduntur ⁊ opponuntur cuſtodes: legitur liber cenſus eoꝝ q̃ aſcẽderãt de babylonia: ⁊ reuerſi ſunt in hierl'm ⁊ in iudeã: eiiciunt de ſacerdotio q̃ ſuã genealogiã nõ inuenerũt: huiuſq̃ refert̃ ſine decreto hiſtoria neemie dant munera in opus. Cap. vii.

Poſtq̃ aũt edificat⁹ eſt mur⁹: et poſui valuas et recẽſui ianitores et cãtores et leuitas: ꝑcepi anani fratri meo: et ananie ꝑncipi domus de hierl'm. Ipſe eñ q̃ſi vir verax ⁊ timẽs deuz plus ceteris videbatur. Et dixi eis. Non aperiant̃ porte hieruſalẽ vſq3 ad calorez ſolis. Cũq3 adhuc aſſiſterẽt clauſe porte ſunt et oppilate. Et poſui cuſtodes de habitatorib⁹ hierl'm: ſingulos per vices ſuas: et vnũquẽq3 contra domum ſuam. Ciuitas aũt erat lata nimis et grãdis: et pplĩs paruus in medio eius et non erant domus edificate. Deus autẽ dedit in corde meo: ⁊ congregaui optimates et magiſtratus et vulgus vt recenſerẽ eos. Et inueni librũ cẽſus eorũ q̃ aſcenderãt primũ et inuentuz eſt ſcriptũ in eo. Iſti filij ꝓuincie q̃ aſcenderãt de captiuitate migrantium quos tranſtulerat nabuchodonoſor rex babylonis: ⁊ reuerſi ſunt in hierl'm ⁊ in iudeã vnuſquiſq3 in ciuitatẽ ſuam qui venerunt cum zorobabel ioſue neemias: azarias: raamias: naamni mardoche⁹: belſar: meſpharat: beggoai: naũ baana. Numerus viroꝝ populi iſrael. Filij phares duo milia centum ſeptuagintaduo. Filij ſaphatia trecenti ſeptuagintaduo. Filij area: ſexcenti q̃nquagintaduo. Filij phetmoab filiorũ ioſue ⁊ ioab duo milia octingenti decẽ ⁊ octo. Filij helam mille octingenti q̃nquagintaquattuor.

E Filij zethua octingenti q̃draginta q̃nq3. Filij zachai: ſeptingenti ſexaginta. Filij bannui: ſexcẽti q̃dragintaocto. Filij bebai ſexcenti vigintiocto. Filij azgad duo milia trecẽti vigintiduo. Filij adonicaz ſexcẽti ſexagintaſeptem. Filij baggoaim duo milia ſexagintaſeptẽ. Filij adin: ſexcenti q̃nquagintaq̃nq3. Filij ather filij ezechie nõgentiocto. Filij azin: trecenti vigintiocto. Filij beſai: trecẽti vigintiquattuor. Filij areph: cẽtũ duodecim. Filij gabaõ nonagintaq̃nq3. Filij bethleem et nethupha: cẽtũ octogintaocto. Viri anathoth centu vigintiocto. Viri bethamoth quadragintaduo. Viri cariathiarim: cephira et beroth: ſeptingenti quadragintatres. Viri rama ⁊ gebaa ſexcenti vigintivnus. Viri machmas: centum vigintiduo. Viri bethel et ahai: ducenti vigintitres. Viri nebo alterius: quinquagintaduo. Viri helã alterius: mille ducenti q̃nquagintaquattuor. Filij arem: trecẽti viginti. Filij hiericho: trecẽti quadragintaq̃nq3. Filij lodadid ⁊ ono: ſeptingenti vigintivnus. Filij ſenaa: tria milia nongentitriginta. Sacerdotes. Filij adaia in domo ieſue nongenti ſeptuagintatres. Filij emmer: mille q̃nquagintaduo. Filij phaſur: mille ducenti quadragintaſeptem. Filij arez: mille decẽ ⁊ ſeptẽ. Leuite. Filij ioſue ⁊ cedmihel filiorum odoie: ſeptuagintaquattuor. Cantores. Filij aſaph: centum quadragintaocto. Ianitores. Filij ſellum filij ather: filij thelmon: filij accub: filij atitha: filij ſobai: centum trigintaocto. Nathinnei. Filij ſoa: filij aſpha: filij thebaoth: filij ceros: filij ſiaa: filij phaado: filij lebana: filij agaba: filij ſelmon: filij anam: filij geddel: filij gaer: filij raaia: filij raſin: filij necoda: filij iezez: filij azaz filij phaſea: filij beſai: filij munim: filij nephuſim: filij becbuc: filij acupha: filij azur: filij beſloth: filij maida: filij arſa.

filij berchos: filij ſiſara: filij thema: filij
neſia: filij athipha: filij ſeruorum ſalomo
nis: filij ſod ai: larſa filij ſophereth: filij
pherida: filij iobala: filij dercon: filij edel
filij ſaphatia: filij achil: filij phocereth
qui erat ortus ex ſabaim filio amon. Omēs
nathinei ꝛ filij ſeruoꝝ ſalomonis trecēti
nonagintaduo. Hi ſunt aūt q̄ aſcēderunt
de thelmell aththelarſa: cherub: adō em-
mer: ꝛ nō potuerūt indicare domum pa
trū ſuoꝝ ꝛ ſemē ſuū vtrū ex iſrl' eēnt. Fi-
lij dalaia: filij tobia: filij necoda: ſexcēti
quadragintaduo. Et de ſacerdotib⁹ filij
tobia filij accos: filij berzellai: q̄ accepit
F de filiab⁹ berzellai galaaditidis vxoreꝫ et
vocat⁹ eſt noīe eoꝝ. Hi q̄ſierūt ſcripturaꝫ
ſuā in cēſu ꝛ nō inuenerūt: et eiecti ſunt
de ſacerdotio. Dixitq̄ς atherſatha eis vt
Al's + ſanctis. nō māducarēt de + ſanctiſſctōꝝ: donec
ſtaret ſacerdos doct⁹ ꝛ erudit⁹. Oīs mul
titudo quaſi vir vn⁹ quadragitaduo mi-
lia ſexcēti ſexaginta abſq̄ς ſeruis ꝛ ancil-
lis eoꝝ q̄ erāt ſeptē milia trecēti trigita
ſeptē: ꝛ inter eos cātores ꝛ cātatrices du
cēte quadragintaq̄nq̄ς. Equi eoꝝ ſeptcēti
G trigintaſeptē. Muli eoꝝ ducēti quadra
gintaq̄nq̄ς. Cameli eoꝝ q̄dringēti trigin-
taq̄nq̄ς. Aſini ſex milia ſeptingēti viginti.
¶ Hieronymus. Hucuſq̄ς refert q̄d i cō-
mētario ſcriptū fuerit: et in neemie hiſto
ria texit. Nōnulli autē de principib⁹ fa-
miliaꝝ dederūt i opus. Atherſatha dedit
in theſaurum auri drachmas mille phia
las q̄nq̄ginta: tunicas ſacerdotales quin
gētas triginta. Et de p̄ncipib⁹ familiaꝝ
dederūt i theſaurū opis auri drachmas
viginti milia: et argenti mnas duo milia
ducētas. Et qd̄ dedit reliquus pplſ auri
dragmas viginti milia: et argenti mnas
duo milia: ꝛ tunicas ſacerdotales ſexagi
taſeptē. Habitauerūt autē ſacerdotes ꝛ leui
te ianitores ꝛ cātores ꝛ reliquū vulgus ꝛ
nathinei: ꝛ oīs iſrael in ciuitatib⁹ ſuis.
Al's + eſdras. ¶ C. S. Cōgregat' pplſ in hieruſ: + eſdras ſtat
ſup gradū ligneū: ꝛ leuitis imperātibus ſilētiū
aperte ꝛ diſtincte legit populo legem dei: afferūt
populi de monte frondes: ꝛ celebrant tabernacu
lorum feſtum. Capitulum.viij.

H
E T venerat menſis ſe-
ptimus ſcenophegie
ſuper eſdra et neemia
filij autem iſrael erant
1. Eſd 9. c. in ciuitatibus ſuis.
Eſdre. 3. a. Cōgregatuſq̄ς eſt om-
nis populus quaſi vir
vnus ad plateam que
eſt ante portam aquarum: ꝛ dixerunt + Al's + eſre
eſdre ſcribe vt afferret librum legis moy
ſi quam p̄ceperat domin⁹ iſraeli. Attulit
ergo + eſdras ſacerdos legem corā mul- Al's + eſdras.
titudine virorum et mulierum: cunctiſq̄ς
qui poterant intelligere in die prima mē
ſis ſeptimi. Et legit in eo aperte in pla-
tea que erat ante portam aquarū de ma
ne vſq̄ς ad mediam diem in conſpectu vi
rorum et mulierum et ſapientium. Et au
res omnis populi erāt erecte ad librum.
Stetit aūt + eſdras ſcriba ſup + gradū Al's + eſdras.
ligneū quē fecerat ad loquenduꝫ: ꝛ ſtete
rūt iuxta eū: mathathia ꝛ ſemeia et ania Al's + turrim.
et vria et helchia et maaſia ad dexteram
eius: et ad ſiniſtrā phadaia: miſael ꝛ meſ
chia et aſum et aſeph: dana: zacharia et
moſollā. Et aperuit + eſdras librū co- Al's + eſdras
rā omni pplō. Super vniuerſum q̄ppe
pplm eminebat. Et cum aperuiſſet eum B
ſtetit omnis pplus. Et bñdixit + eſdras Al's + eſdras.
dño deo voce magna. Et reſpondit oīs
pplſ: amen amen: eleuās manus ſuas.
Et incuruati ſunt et adorauerunt deum
proni in terrā. Porro ieſue ꝛ baani et ſe-
rabia: iamin: accub: ſepthai: odia: maa-
ſia: celita: azarias: iozabeth: anani: pha-
laia: leuite ſilentium faciebāt in pplō ad
audiendam legē. Populus autem ſtabat
in gradu ſuo. Et legerunt in libro legis
dei diſtincte + ꝛ apte ad intelligendum ꝛ Al's + apoſtoſe.
intellexerunt cum legeret. Dixit autem
neemias: ipſe eſt atherſatha ꝛ eſdras ſa-
cerdos et ſcriba et leuite interpretantes
vniuerſo populo. Dies ſanctificatus eſt
domino deo noſtro. Nolite lugere et noli
te flere. Flebat enim oīs pplſ cum audi E
ret verba legis. Et dixit eis. Ite comedite 2. Eſd. 9. g.
pinguia et bibite + mulſuꝫ: ꝛ mittite par Al's + mulſum.
tes eis qui non preparauerunt ſibi: quia
ſanctus dies dñi eſt: et nolite cōtriſtari.
Gaudiuꝫ etenī dñi eſt fortitudo noſtra.
Leuite autē ſilentium faciebant in omni
pplō: dicentes. Tacete quia dies ſanct⁹
eſt: et nolite dolere. Abijt itaq̄ς oīs popu
lus vt comederet et biberet et mitteret
partes et faceret leticiam magnam: quia
intellexerāt verba que docuerat eos. Et
in die ſecūdo congregati ſunt principes
familiarum vniuerſi populi ſacerdotes
et leuite ad + eſdram ſcribā vt interpre- Al's + eſdram.
taretur eis verba legis. Et inuenerunt
ſcriptum in lege precepiſſe dñm in ma- Leui. 23. g.
nu moyſi vt habitent filij iſrael in taber-
naculis in die ſolenni menſe ſeptimo: et
vt predicēt ꝛ diuulgent vocē in vniuerſis

b vrbibus ſuis et in hieruſalem dicentes. Egre-
dimini in montẽ et afferte frondes oliue et
frondes ligni pulcherrimi frondes myrti:
et ramos palmarũ: et frondes ligni ne-
moroſi vt fiant tabernacula ſicut ſcriptũ
eſt. Et ingreſſus eſt oĩs pplꝰs ꝛ attulerũt
Feceruntq; ſibi tabernacula vnuſquiſq;
in domate ſuo: et in atrijs: et in atrijs do
mus dei: et in platea porte aquarũ: et in
platea porte ephraim: fecit ergo vniuer-
ſa eccleſia eoꝝ q̄ redierant de captiuitate
tabernacula: et habitauerũt in taberna-
culis. Nõ eñ fecerant a diebus ioſue filij
nun talia filij iſrl̃ vſq; ad diẽ illũ. Et fuit
leticia magna nimis. Legit aũt eſdras in
libro legis dei p dies ſingulos a die primo
vſq; ad diẽ nouiſſimũ. Et fecerũt ſolẽni-
tatẽ ſeptẽ dieb9: et in die octauo collectã
iuxta ritum.

¶ c. 9. De pnia populi: alienigene vxores ꝛ filij
abijciunt: ✝ eſdras narrat dñi beneficia: ꝛ petã
principum cõmemorat fedus percuſſũt cum do-
mino tam populus q̄ eſdras. Cap. ix.

A In die aũt vigeſimoquar-
to menſis huiꝰ conuene-
rũt filij iſrl̃ i ieiunio et
in ſaccis ꝛ humus ſup
eos. Et ſeparatũ eſt ſe
mẽ filioꝝ iſrl̃ ab omni
filio alienigena. Et ſte
terũt et ꝯfitebant̃ pec
cata ſua: et iniq̃tates patrũ ſuoꝝ. Et cõ-
ſurrexerũt ad ſtandũ. Et legerũt in vo-
lumine legis dñi dei ſui: quater in die: et
quater ✝ in nocte cõfitebant̃ ꝛ adorabãt
dñm deũ ſuũ. Surrexerũt aũt ſup gradũ
leuitarũ ioſue ꝛ bani et ✝ cedmihel rem
ni: ſabnia: bani: ſarebias: bani ꝛ thab-
nai: ꝛ clamauerũt voce magna ad dñm
deũ ſuũ. Et dixerũt leuite ioſue ꝛ cedmi
hel: bonni: aſebia: ſerebia: arebia: odoia:
ſebna: ſathaia. Surgite bñdicite dño deo
noſtro ab eterno vſq; in eternũ. Et bñdi
cãt nõi glĩe tue excelſo in oĩ bñdictiõe et
laude. Et dixit ✝ eſdras. Tu ipſe dñe ſolꝰ
tu feciſti celũ ꝛ celũ celoꝝ ꝛ oẽm exerci-
tũ eoꝝ: ꝛ terrã et vniuerſa q̄ in ea ſunt,
B maria ꝛ oĩa q̄ in eis ſunt. Et tu viuificas
oĩa hec: ꝛ exercitꝰ celi te adorat. Tu ipſe
dñe deꝰ q̄ elegiſti abrã: et eduxiſti eũ de
igne caldeoꝝ: et poſuiſti nomẽ eiꝰ abraã
et inueniſti cor eius fidele corã te: et per-
cuſſiſti cũ eo fedus vt dares ei terrã cha
nanei: ethei et euei et amorrei ꝛ pherezei
et iebuſei ꝛ gergeſei: vt dares ſemini eiꝰ
Et impleſti verba tua: qm̃ iuſtꝰ es. Et vi
diſti afflictionẽ patrũ noſtroꝝ in egypto
clamoremq; eoꝝ audiſti ſup mare rubrum
et dediſti ſigna atq; portẽta in pharaone
et in vniuerſis ſeruis eiꝰ: ꝛ in oĩ pplꝰo ter
re illiꝰ. Cognouiſti eñ q; ſupbe egerant
cõtra eos ꝛ feciſti tibi nomẽ ſicut ꝛ i hac
die. Et mare diuiſiſti ante eos: ꝛ tranſie-
rũt p mediũ maris in ſicco. Perſecuto-
res aũt eoꝝ proieciſti in pfundũ quaſi la-
pidẽ in aquas validas ꝛ in colũna nubis
ductor eoꝝ fuiſti p diẽ: ꝛ in colũna ignis
per noctẽ vt appareat eis via p quã ingre
diebant̃. Ad montẽ q̄q; ſinai deſcendiſti:
et locutus es cũ eis de celo: ꝛ dediſti eis
iudicia recta et legem veritatis cerimo-
nias et precepta bona. Et ſabbatum ſan
ctificatũ tuũ oſtẽdiſti eis: et mandata et
cerimonias ꝛ legẽ p̄cepiſti eis in manu
moyſi ſerui tui. Panem quoq; de celo de
diſti eis in fame eorum: ꝛ aquã de petra
eduxiſti eis ſitientibus. Et dixiſti eis vt
ingrederent̃ ꝛ poſſiderent terrã ſup quã
leuaſti manũ tuã vt traderes eis ipſi vo
et patres noſtri ſupbe egerũt: et indura-
uerũt ceruices ſuas: et nõ audierũt mã-
data tua: ꝛ noluerunt audire: ꝛ non ſunt
recordati mirabiliũ tuoꝝ q̄ feceras eis.
Et indurauerunt ceruices ſuas: et dede
runt caput vt conuerterent̃ ad ſeruitutem
ſuã quaſi p contentionẽ. Tu aũt deus p
pitius clemẽs et miſericors longanimis
et multe miſerationis: nõ dereliq̃ſti eos.
Et quidẽ cũ feciſſent ſibi vitulũ conflati
lem ꝛ dixiſſent. Iſte eſt deus tuus q̄ edu-
xit te de egypto. Feceruntq; blaſphemias
magnas: tu autem in miſericordijs tuis
multis non dimiſiſti eos in deſerto. Co-
lũna nubis non receſſit ab eis per diem
vt duceret eos in via: et colũna ignis per
noctẽ: vt oſtẽderet eis iter p qđ ingrede-
rẽtur. Et ſpm̃ tuũ bonũ dediſti qui doce
ret eos: ꝛ mãna tuum nõ prohibuiſti ab
ore eoꝝ: ꝛ aquam dediſti eis in ſiti. Qua-
draginta annis paniſti eos in deſerto: ni
hilq; eis defuit. Veſtimenta eorum non
inueterauerunt: ꝛ pedes eorum nõ ſunt
attriti. Et dediſti eis regna ꝛ populos: et
partitus es eis ſortes. Et poſſederunt
terram ſeon: et terram regis eſebon: et
terram og regis baſan. Et multiplicaſti
filios eorum ſicut ſtellas celi: et addu-
xiſti eos ad terram de qua dixeras patri-
bus eorum vt ingrederentur et poſſide-
rẽt. Et venerunt filij ꝛ poſſederũt terraꝫ

Margin notes: Ep. 3. b (beside "Et impleſti"); Ep. 14. e (beside "rũt p mediũ"); b (beside "diebant̃"); alias ✝ eſdras (beside "abijciunt"); alias ✝ ſup eſt in nocte (beside "quater in nocte"); alias ✝ gad miel (beside "leuitarũ"); alias ✝ eſdras (beside "laude"); b (beside "ſuã quaſi"); Ep. 13. b (beside "multis non dimiſiſti"); Gen. 11. g. (beside "oĩa hec")

Et humiliaſti coram eis habitatores ter-
re chananeos: et dediſti eos in manu co-
rum: et reges eorum ⁊ pplo terre: vt face
E rent eis ſicut placebat illis. Ceperunt
itaqꝫ vrbes munitas ⁊ humum pinguem
et poſſederunt domos plenas cũctis bo
nis: ciſternas ab eis fabricatas: vineas ⁊
olineta: ⁊ ligna pomifera multa. Et co-
mederunt et ſaturati ſunt ⁊ impinguati
ſunt: ⁊ abundauerunt delicijs in bonita-
te tua magna. Prouocauerũt autem te
ad iracundiam: et receſſerunt a te: proie
cerunt legẽ tuam poſt terga ſua. Et pro-
phetas tuos occiderũt qui cõteſtabãtur
eos vt reuerterentur ad te. Feceruntqꝫ
blaſphemias grandes. Et dediſti eos in
manum hoſtium ſuorũ: ⁊ afflixerũt eos.
Et in tẽpore tribulationis ſue clamaue-
Alio ✝ exau runt ad te: ⁊ tu de celo ✝ audiſti: ⁊ ſm mi
diſti eos. ſerationes tuas multos dediſti eis ſalua
tores qui ſaluarent eos de manu hoſtiũ
ſuorũ. Cumqꝫ requieuiſſet reuerſi ſunt vt
facerent malũ in cõſpectu tuo et dereli-
F quiſti eos in manu inimicoꝝ ſuorum: et
poſſederunt eos. Conuerſiqꝫ ſunt et cla-
mauerũt ad te. Tu autem de celo exau-
diſti ⁊ liberaſti eos in miſericordijs tuis
multis tẽporibus: ⁊ cõteſtatus es vt re-
uerterent̃ ad legẽ tuam. Ipſi vero ſuperbe
egerũt ⁊ non audierunt mandata tua: et
in iudicijs tuis peccauerũt que faciet hõ
et viuet in eis. Et dederũt humerum re-
cedẽtem: et ceruicem ſuã indurauerunt
nec audierunt. Et protraxiſti ſuper eos
annos multos: et conteſtatus es eos in
ſpũ tuo p manũ pphetarũ tuoꝝ et non
audierũt: et tradidiſti eos in manus po-
pulorũ terrarũ. In miſericordijs autem
tuis plurimis non feciſti eos in conſum
...1.b. ptionem nec dereliquiſti eos: qm̃ de⁹ miſe
Alio ✝ quia rationũ ⁊ clemens es tu. Nũc itaqꝫ ✝ de⁹
tu es. noſter magne fortis ⁊ terribilis cuſtodiẽs
pactũ ⁊ miam ne auertas a facie tua oẽꝫ
laborẽ q̃ inuenit nos: reges nr̃os: pncipes
noſtros: ⁊ ſacerdotes noſtros ⁊ pphetas
nr̃os ⁊ patres nr̃os ⁊ oẽm pplm tuum a
G diebus regis aſſur vſqꝫ in diẽ hãc. Et tu
iuſtus es in oibus q̃ venerũt ſup nos: qꝛ
veritatẽ feciſti nobis nos aũt impie egi-
mus. Reges nr̃i principes nr̃i: ſacerdo-
tes nr̃i: ⁊ patres nr̃i nõ fecerũt legẽ tuaꝫ
et non attenderunt mandata tua ⁊ teſti-
monia tua que teſtificatus es in eis. Et
ipſi in regnis ſuis bonis ⁊ i bonitate tua
multa quã dederas eis ⁊ in terra latiſſi-
ma et pingui quã tradideras in cõſpectu
eoꝝ nõ ſeruierũt tibi: nec reuerſi ſunt a
ſtudijs ſuis peſſimis. Ecce noſipſi hodie
ſerui ſum⁹: ⁊ terra quã dediſti patribus
nr̃is vt comederent panẽ eius: ⁊ q̃ bona
ſunt ei⁹ ⁊ noſipſi ſerui ſum⁹ in ea. Et fru
ges eius multiplicant̃ regibus quos po-
ſuiſti ſup nos ppter pctã nr̃a ⁊ corpori-
bus nr̃is dominantur et iumẽtis ſm vo
luntatem ſuã: et in tribulatione magna
ſumus. Sup oib⁹ ergo his noſipſi percu
timus fedus ⁊ ſcribimus: ⁊ ſignãt princi
pes nr̃i: leuite nr̃i: ⁊ ſacerdotes noſtri.

¶ C. S. De ſignatorib⁹ federis ad dñm: ſtatue-
rũt de oblationibus faciendis: offeruntur primi-
tie: dant̃ decime de terris: de operibus. Ca. x.

Signatores autẽ fuerũt: A
neemias: athersata fi-
lius achelai. ⁊ ſedechi-
as: ſaraias: azarias:
hieremias: phaſſur: a-
marias: melchias: at-
thus: ſebenia: melluc:
maaraz: merimuth ob
dias: daniel: gẽthõ: baruch: moſollã: abi-
miamin: mazia: belga: ſemeia: hi ſacerdo
tes. Porro leuite ioſue filius azarie ben-
nui de filijs enadab: cedmihel ⁊ fratres
eoꝝ: ſechenia: odenia: celita: phalia: anã
micha roob: aſſebi azachur ſerebia: ſaba
nia: odia: bani: baninu. Capita ppl̃i fe-
ros phetmoab: helã: zechu: bani: bonni
azgad: bebai: adonaia: beggoai: adin: a-
ther: ezechia: azur: odenia: aſum: beſai:
aret: anathoth: nebai: mecphia: moſol-
lã: azir: meſizabel: ſadoch: ieddua: fel-
thia: anã: anani: oſee: anania: aſub: aloes
phaleã: ſobech: reũ: aſebna: madſia: etha
ia: banã: anã: meſſuch: arã: baana: ⁊ reli
qui de pplo. Sacerdotes leuite: ianito-
res et cãtores nathinnei: ⁊ omnes qui ſe
ſeparauerunt de populis terrarum ad le
gem dei vxores eoꝝ: filij eorum et filie eo
rum: omnes ✝ qui poterãt ſapere reſpõ B
dentes p fratribus ſuis optimates eorũ Alio ✝ omnes
et qui veniebant ad pollicendũ et iuran- q̃ poterat.
dum vt ambularent in lege dei quã dede
rat in manu moyſi ſerui ſui vt facerent
et cuſtodirent vniuerſa mãdata domini
dei noſtri et iudicia et cerimonias eius:
et vt non daremus filias noſtras populo
terre: ⁊ filias eorum non acciperemus fi
lijs noſtris. Populi quoqꝫ terre qui im-
portant venalia et omnia adyſum per di
em ſabbati vt vendãt: non accipiem⁹ ab

C tis in ſabbato et in die ſanctificato. Et dimittemus annũ ſeptimũ ⁊ exactionem vniuerſe manus. Et ſtatuem⁹ ſup nos p̄cepta: ⁊ demus tertiã partẽ ſicli p̄ annũ ad opus dom⁹ dei noſtri ad panes ꝓpoſitiõis: ⁊ ad ſacrificiũ ſempiternũ: ⁊ in holocauſtũ ſempiternũ in ſabbatis: in calẽdis: in ſolẽnitatib⁹: ⁊ in ſanctificatis pro pctõ: vt exorẽt ꝓ iſrl̃: ⁊ in omnẽ vſũ domus dei noſtri. Sortes ergo miſimus ſuper oblationẽ lignoꝝ inter ſacerdotes: leuitas ⁊ pplm: vt inferrent in domũ dei noſtri p domos patrũ noſtroꝝ: per tempora a tẽporib⁹ anni vſqꝫ ad annũ: vt arderẽt ſup altare dñi dei noſtri ſicut ſcriptũ eſt in lege moyſi. Et vt afferrem⁹ primogenita terre noſtre: et primitias vniuerſi fructus oĩs ligni ab anno in annũ in domo dñi. Et primitiua filioꝝ noſtrorũ ⁊ pecoꝝ noſtroꝝ: ſicut ſcriptũ eſt in lege dñi: ⁊ p̄mitiua boũ noſtroꝝ: ⁊ ouiũ noſtrarũ: vt offerrent in domo dei noſtri ſacerdotibus q̄ miniſtrãt in domo dei nr̃i.

D Et primitias ciboꝝ noſtroꝝ: ⁊ libaminũ noſtroꝝ ⁊ poma oĩs ligni: vindemie quoqꝫ et olei afferem⁹ ſacerdotib⁹ ad gazophylatium dei noſtri: ⁊ decimã partem terre noſtre leuitis. Ipſi leuite decimas accipient ex omnibus ciuitatibus operum noſtroꝝ. Erit aũt ſacerdos filius aaron cũ leuitis in decimis leuitarũ: ⁊ leuite ✠ offerẽt decimã partẽ decime ſue i domo dei nr̃i ad gazophylaciũ i domo theſauri. Ad gazophylatiũ eñi deportabũt filij iſrl̃ ⁊ filij leui primitias frumẽti et vini ⁊ olei: ⁊ ibi erũt vaſa dñi ſanctificata: et ſacerdotes ⁊ cãtores ⁊ ianitores ⁊ miniſtri et non ✠ dimittemus domũ dei noſtri.

Alia ✠ offerunt.

alia ✠ dimittemus.

¶ C.S. Decima pars ppl̃i tollitur ad habitãdũ in hierl̃m quadã ſponte ſe offerũt notantur qui habitauerũt i hierl̃j ⁊ i ciuitatib⁹ iuda. Ca. xj.

E
Abitauerũt autẽ principes ppl̃i i hierl̃m. Reliqua vero plebs miſit ſortem vt tolleret vnã partem de decem qui habitaturi eſſent in ✠ hieruſalem i ciuitate ſancta nouẽ vero partes in ciuitatibus. Benedixit aũt populus oĩb⁹ viris qui ſe ſpõte obtulerãt vt habitarent in hieruſalem. Hi ſunt itaqꝫ principes prouincie qui habitauerunt in hierl̃m in ciuitatibus iuda. Habitauit autem vnuſquiſqꝫ in poſſeſſione ſua in vrbibus ſuis iſrael ſacerdotes leuite nathinnei: et filij ſeruorum ſalomonis. Et in hieruſalem habitauerunt de filijs iuda ⁊ de filijs beniamin. De filijs iuda athaias filius azã filij zacharie: filij amarie: filij ſaphatie: filij malalehel. De filijs phares: maaſia: fili⁹ baruch: filius colaza: fili⁹ azia: filius adaia: filius ioarib: filius zacharie filius ✠ ſilonites. Omnes hi filij phares qui habitauerunt in hieruſalem: quadringẽti ſexagintanouem viri fortes. Hi ſunt autem filij beniamin. Sellum filius moſollã: filius ioed: filius phadaia: filius colaia: fili⁹ maſia: fili⁹ ethel: fili⁹ ✠ iſaia. Et poſt eum gabbai et ſelli nongenti viginti octo. Et iohel filius zechri prepoſitus eorum: et iudas filius ſenua ſuper ciuitatem ſecundus. Et de ſacerdotibus idaia filius ioarib: iachin: ſaraia: filius helchie: filius moſollã: filius ſadoch: filius meraioth: filius achitob: principes domus dei et fratres eoꝝ facientes opera templi octingenti vigintiduo. Et adaias fili⁹ ieroam: filius phelelia: fili⁹ amſi filius zacharie: filius phaſſur: filius melchie: ⁊ fratres eius principes patrum ducenti quadragintaduo. Et amaſai filius azrihel: filius azi: filius moſollamoth: filius emmer: et fratres eorũ potentes nimis centũ vigintiocto: ⁊ prepoſitus eoꝝ zabdihel filius potentium. Et de leuitis ſemeia filius azoph: filius azaricã: fili⁹ azabia filius bonni: et ſabathai: et iozabet ſuper omnia opa q̄ erant forinſecus in domo dei a principibus leuitarũ. Et mathania filius micha: filius zebedei: filius aſaph princeps ad laudandũ et ad confitendum in oratione: et becbecias ſecundus de fratribus eius: et abda filius ſamua: filius galal: filius idithun. Omnes leuite in ciuitate ſancta ducẽti octoginta quattuor. Et ianitores accub: telmon et fratres eoꝝ qui cuſtodiebãt oſtia centum ſeptuagintaduo. Et reliqui ex iſrael ſacerdotes et leuite in vniuerſis ciuitatibus iuda vnuſquiſqꝫ in poſſeſſiõe ſua: ⁊ nathinnei qui habitabãt in ophel et ſiaha ⁊ gaſpha de nathinneis. Et epiſcopus leuitarũ in hierl̃m: azi filius bani filius azabie. filius mathanie: fili⁹ miche.

Alia ✠ habitaſſẽt in hierl̃m. in ciuitate.

Alia ✠ ſilonis.

Alia ✠ aſaie vel aſaa.

F De filijs aſaph cantores in miniſterio domus dei. Preceptum quippe regis ſuper eos erat et ordo in cantoribus per dies ſingulos et phathaia filius meſezebel de filijs zara filij iuda in manu regis iuxta

omne verbum populi: ⁊ in domibus per omnes regiones eorum. De filijs iuda habitauerunt in cariathbarbe et in filiabus eius: et in dibon: et in filiabus eius et in capſeel: ⁊ in viculis eius: et in ieſue et in molada: ⁊ in bethphalet: et in aſerſual: et in berſabee: et in filiabus eius: et in ſiceleth: et in monocbona: ⁊ in filiab⁹ eius: et in rammon ⁊ in zara: et in hierimuth zonoa odollam: ⁊ in villis earum in lachi ⁊ i regionibus ei⁹ azecha: ⁊ in filiabus ei⁹. Et manſerūt in berſabee vſq; ad vallem hennō. Filij aūt bēiamin: age mechmas et hai ⁊ bethel ⁊ filiab⁹ eius: anathot: anania: aſor rama: gethai: madid: zebois: ⁊ neballath ⁊ ono valle artificū: ⁊ de leuitis ✠ portiōes iude ⁊ bēiamin. Alß ✠ portiones.

¶ C. xij. Recenſent ſacerdotes ⁊ leuite q̄ venerūt cum zorobabel: dedicat murus ciuitatis pplo in hierl'm cōgregato: recenſent cuſtodes theſaurorū ad oblationē ſctōrum. Caplm. xij.

A HJ ſunt autem ſacerdotes ⁊ leuite qui aſcēderūt cū zorobabel filio ſalathiel: ioſue: ſaraia: hieremias ✠ eſdras amaria: melluch: atth⁹ ſechenias reum merimuth: addo: genthō: abia: miamin: madia: belga: ſemaia: ⁊ ioarib: et idaia ſellū: amoch: elceia: adaia. alß ✠ eſdras

Iſti principes ſacerdotū et fratres eorū in dieb⁹ ioſue. Porro leuite ieſua: bennui cedmihel: ſarabia: iuda: mathanias: ſup hymnos ipſi et fratres eorum et becbacia atq; ethanni et fratres eoꝝ vnuſq̄ſq; in officio ſuo. Joſue aūt genuit ioachim et ioachim genuit heliaſib: et heliaſib genuit ioiada: et ioiada genuit ionathan et ionathan genuit iedda. In diebus autem ioachim erant ſacerdotes ⁊ principes familiarū ✠ ſaraie ✠ maarie hieremie: ananie ✠ eſdre: moſollam: amarie: iohannā miluco: ionathā: ſebenie: ioſeph: aram: edna: maraioth: elci: adaie: zacharie ✠ gēthō: moſollā: abie: zechri: miami: et ✠ moadie: pheltı: helge: ſammua: ſenege: ionathā: ioarib: mathanaie ✠ iodaie: azzi. Sellaie ✠ celaia ✠ mochober ✠ elcie ✠ azebie: idaie: nathanael. Leuite in dieb⁹ eliaſib et ioiada ⁊ ionā et iedhoa ſcripti principes familiaꝝ ⁊ ſacerdotes i regno darij pſe. Filij leui pn̄cipes familiarum ſcripti in libro verboꝝ dierum: ⁊ vſq; ad

B dies ionathan filij eliaſib. Et principes leuitarum aſebia: ierebia: et ieſue filius

Sequentia nomina hebrea bona ⁊ bona ſignāt et pin eſt gn̄: ſecūdū pronūciatione ca ſua. | alß ✠ raſaie. | Alß ✠ marata. | alß ✠ eſre. | Alß ✠ genton. | Alß ✠ moadie. | alß ✠ iadaie | Alß ✠ celai | Alß ✠ mocebor. | alß ✠ helcie | Alß ✠ aſebia

cedmihel: et fratres eorum per vices ſuas: vt laudarent et confiterentur iuxta preceptum dauid viri dei: et obſeruarēt eque per ordinem. Mathania et becbecia: et obedia moſollam: thelmon acbub cuſtodes portarum et veſtibulorum ante portas. Hi in diebus ioachim filij ioſue filij ioſedech: et in diebus neemie ducis et ✠ eſdre ſacerdotis ſcribeq;. In dedicatione aūt muri hierl'm requiſierunt leuitas de omnibus locis ſuis: vt adducerent eos in hieruſalem: et facerent dedicationem: ⁊ leticiā in actione gratiarū et cantico: et in cymbalis pſalterijs et cithararis. Congregati ſunt autē filij cantorum de campeſtribus circa hieruſalem: et de villis netuphati: ⁊ de domo galgal ⁊ de regionibus ✠ geba et aſmaphet: quoniam villas edificauerunt ſibi cantores in circuitu hierl'm. Et mundati ſunt ſacerdotes et leuite: et mundauerūt populum et portas et murum. Aſcendere aūt feci principes iuda ſup murum: et ſtatui duos choros laudantium magnos. Et ierunt ad dexteram ſup murū ad portaꝫ ſterquilinij. Et iuit poſt eos oſias et media pars pn̄cipum iuda: azarias ✠ eſdra et moſollā: iuda et beniamin: et ſemeia: et hieremia. Et de filijs ſacerdotum in tubis zacharias filius ionathan: filius ſemeie: filius nathanie: filius michaie: filius zechur: fili⁹ aſaph: et fratres ei⁹ ſemeia: ⁊ azarel: malalai: galalai: mai: nathanael et iuda et anania in vaſis cantici dauid viri dei: et ✠ eſdras ſcriba ante eos in porta fontis. Et contra eos aſcenderant in gradibus ciuitatis dauid in aſcenſu muri ſup domum dauid et vſq; ad portam aquarum ad orientē. Et chorus ſecūdus gratias referentium ibat ex aduerſo: et ego poſt eum: et media pars populi ſup murū ⁊ ſuper turrim furnoꝝ et vſq; ad murū latiſſimū: et ſup portaꝫ ephraim: et ſup portam antiquaꝫ: ⁊ ſup portam piſciū et turrim ananehel: ⁊ turrim emath et vſq; ad portam gregis: et ſteterunt in porta cuſtodie. Steteruntq; duo chori laudantium in domo dei: et ego et dimidia pars magiſtratuū mecum. Et ſacerdotes eliachiꝫ maaſia miamin: michea: elioenai: zacharia ⁊ anania in tubis et maaſi: et ſemeia et eleazar et azi et iohannā et melchia et elan ⁊ ezer. Et clare cecinerunt cantores et ieſraia prepoſitus: et immolauerunt in die illa victimas magnas: et letati ſunt. Deus

Right margin: bia. (line 1) | Alß ✠ eſre. | Alß ✠ gabee. | C | Alß ✠ eſras. | alß ✠ eſras | D

eſt letificauerat eos leticia magna. Sed
et vxores eoꝝ ⁊ liberi gauiſi ſunt ⁊ audi-
ta eſt leticia illa hieruſalē procul. Recē-
ſuerunt quoqꝫ in die illa viros ſup gazophy
latia theſauri ad libamina ⁊ ad primitias
et ad decimas: vt introferrēt p eas prin-
cipes ciuitatis in decore gratiarūactio-
nes ſacerdotes et leuitas: qꝛ letificatus
eſt iuda in ſacerdotibus ⁊ leuitis aſtanti
bus. Et cuſtodierūt obſeruationē dei ſui
et obſeruationē expiationis: cantores et
ianitores iuxta preceptū dauid ⁊ ſalomo
nis filij eius qꝛ in diebus dauid ⁊ aſaph
ab exordio erāt principes ꝯſtituti cātorū
in carmine laudātiū ⁊ cōfitētiū deo. Et
oīs iſrael in dieb⁹ zorobabel: ⁊ in diebus
neemie dabāt partes cātorib⁹ ⁊ ianitori
bus p dies ſingulos: ⁊ ſanctificabāt leui
tas ⁊ leuite ſanctificabāt filios aaron.

¶ C. B. Deuteronomiū legit: ſeparant a hieru
ſalem alienigene: ſacerdotum partes ⁊ leuitaꝝ
ponunt in gazophylaciū dom⁹ dñi: de vaſis tobie
Ab. 2. eſdras que de eſdras pīecit extra gazophylatium. mini-
ſtris templi redduntur partes: de non faciendo
opus in ſabbato. Capitulum. xiij.

A In die autē illo lectum
eſt in volumine moyſi
audiente pplo. Et in-
uētū eſt ſcriptuꝫ in eo
qꝛ nō debebāt introire
ammonites ⁊ moabi-
tes in eccleſiā dei vſqꝫ
in eternum: eo qꝛ non
occurrerint filijs iſrael cū pane et aqua
et cōduxerunt aduerſum eos balaam ad
maledicēdū eis: ⁊ cōuertit de⁹ noſter ma
ledictionē in benedictionē. Factū eſt au
tē cū audiſſent legē ſeparauerūt omnem
alienigenā ab iſrael: ⁊ ſuper hoc erat eliā
ſib ſacerdos qui fuerat poſitus in gazo-
phylatiū domus dei noſtri: ⁊ proximus
Ab. 3. tobi ✠ tobie. Fecit ergo ibi gazophylatium
grāde: ⁊ ibi erāt ante eū reponētes mu-
nera: ⁊ thus: ⁊ vaſa: ⁊ decimaꝫ frumenti
vini ⁊ olei ꝑtes leuitarū ⁊ cātoꝝ ⁊ ianito
rum et primitias ſacerdotales. In oībus
autē his nō fui in hieruſalē: quia anno
triceſimoſecundo artaxerxis regis baby-
lonis veni ad regem. Et in fine dierum
rogaui regem et veni in hieruſalem. Et
intellexi malū quod fecerat eliaſib ✠ to
Ab. 3. tobi. bie: vt faceret ei theſaurum in veſtibulis
B domus dei: et malum mihi viſum eſt val
Ab. 3. tobi. de. Et pīeci vaſa domus ✠ tobie foras de

gazophylatio: precepiqꝫ et emūdauerūt
gazophilatium. Et retuli ibi vaſa do-
mus dei ſacrificium et thus. Et cogno-
uiqꝫ partes leuitarum non fuiſſent eis
datas: ⁊ fugiſſet vnuſquiſqꝫ in regionē ſuā
de leuitis ⁊ cātoribus: et de his qui miniſ
ſtrabant et egi cauſam aduerſus magi-
ſtratus et dixi. Quare dereliquimus do
mum dei? Et cōgregaui eos et feci ſtare
in ſtationibus ſuis. Et omnis iuda ap-
portabat decimam frumenti vini et olei
in horrea. Et conſtituimus ſuper hor-
rea ſelemiā ſacerdotē et ſadoch ſcribā: ⁊
phadaiam de leuitis: et iuxta eos anan
filium zachur: filium mathanie: quoniā fide
les cōprobati ſunt: et ipſis credite ſunt
partes fratrum ſuorum. Memento mei
deus meus pro hoc: et ne deleas miſera-
tiones meas quas feci in domo dei mei
et in cerimonijs eius. In diebus illis vi
di in iuda calcantes torcularia in ſabba
to: portantes aceruos et onerantes ſup
aſinos vinum et vuas et ficus et omne
opus: et inferētes in hieruſalē in die ſab
bati. Et conteſtatus ſum eos vt in die
qua vendere liceret venderent: et tyrij ha
bitauerunt in ea: inferentes piſces ⁊ om
nia venalia: et vendebant in ſabbatis fi-
lijs iuda et hieruſalem: ⁊ obiurgaui opti
mates iuda et dixi eis. Que eſt hec res C
mala quam vos facitis ⁊ pphanatis diē
ſabbati? Nunquid non hec fecerunt pa-
tres noſtri: ⁊ adduxit deus noſter ſuper
nos omne malum hoc et ſuper ciuitatē
hanc? Et vos additis iracundiam ſu-
per iſrael: violando ſabbatum. Factum
eſt autem cum quieuiſſent porte hieru-
ſalem in die ſabbati dixi: ⁊ clauſerunt ia-
nuas: et precepi vt non aperirent eas
vſqꝫ poſt ſabbatum. Et de pueris meis
conſtitui ſuper portas vt nullus infer-
ret onus in die ſabbati: et manſerunt ne
gociatores et vendentes vniuerſa vena-
lia foris hieruſalē ſemel et bis: et cōteſta
tus ſum eos: et dixi eis. Quare manetis
ex aduerſo muri? Si ſecundo hoc feceri
tis manum mittam in vos. Itaqꝫ ex illo
tempore non venerunt in ſabbato. Di-
xi quoqꝫ leuitis vt mundarentur et venirent
ad cuſtodiendas portas: et ſanctifican-
dam diem ſabbati: ⁊ pro hoc ergo memē
to mei deus meus ⁊ parce mihi ſm mul
titudinem miſerationum tuarum. Sed D
et in diebus illis vidi iudeos ducentes
vxores azotidas: ammonitas et moabi-
tidas. Et filij eorum ex media parte lo-

loquebantur azotice: et neſciebant loqui iudaice: et loquebantur iuxta linguã populi ⁊ populi. Et obiurgaui eos ⁊ maledixi. Et cecidi ex eis viros ⁊ decaluaui eos: et adiuraui in deo vt nõ darẽt filias ſuas filijs eoꝝ: ⁊ nõ acciperent de filiabus eoꝝ filijs ſuis ⁊ ſibimetipſis dicens. Nunquid nõ in huiuſcemodi re peccauit ſalomon rex iſrael? Et certe in gẽtibus multis non erat rex ſimilis ei: ⁊ dilectus deo ſuo erat: et poſuit eũ deus regem ſuper omnem iſrael. Et ipſum ergo duxerunt ad peccatum mulieres alienigene. Nunquid ⁊ nos inobedientes faciemus omne malũ grã de hoc vt preuaricemur in deo noſtro: et ducamus vxores peregrinas? De filijs autem ioiada filij eliaſib ſacerdotis magni gener erat ſanaballath horonites quem fugaui a me. Recordare domine deus meus aduerſum eos qui polluunt ſacerdotiũ iuſq; ſacerdotale et leuiticũ. Igitur mundaui eos ab omnibus alienigenis: et conſtitui ordines ſacerdotum et leuitarum vnũquenq; in miniſterio ſuo: ⁊ in oblatione lignorum in temporibus conſtitutis et in primitijs. Memento mei deus meus in bonum. Amen.

¶ Explicit liber Neemie alias Eſdre ſecundus.

¶ Incipit liber Eſdre tertius.

¶ C. S. Quõ ioſias celebrans paſcha dedit populo oues ⁊ agnos: moritur ioſias ⁊ cõſtituit iechonias filius eius pro eo: qui amouit rex egypti pſitueñs fratrem eius ioakim pro eo: de ioachim ⁊ tranſmigratione babylonis: de ſedechia ⁊ deſtructione hieruſalem. Capitulum j.

A 4.re.23.c 2.pa.35.a

Et fecit ioſias paſcha in hieroſolymis domino et immolauit phaſe quartadecima luna primi menſis ſtatuens ſacerdotes per vices dierum ſtolis amictos in templo domini et dixit leuitis ſacris ſeruis iſrael vt ſanctificarent ſeoſmetipſos domino in poſitione ſancte arce domini in domo quam edificauit ſalomon filius dauid rex. Non erit vobis tollere ſuper humeros eam. Et nunc deſeruite domino veſtro: et curam agite gentis illius iſrael ex parte ſecundum pagos et tribus veſtras: ſecundum ſcripturam dauid regis iſrael: et ſecundum magnificentiam ſalomõis filij eius: omnes in templo: et ſecundum particulam principatus paternam veſtram eorum qui ſtãt in conſpectu fratruꝫ filiorum iſrael. Immolate paſcha et ſacrificia parate fratribus veſtris ⁊ facite ſecundum preceptum domini quod datum eſt moyſi: et donauit ioſias in plebem: que inuenta eſt ouium agnorum ⁊ hedorum ⁊ caprarum triginta milia: vitulos tria milia. Hec de regalibus data ſunt ſecundum promiſſionem populo: B
et ſacerdotibus in paſcha oues numero duo milia ac vituli centum. Et iechonias et ſemeias et nathanael fratres: et aſabias et oziel et coraba in phaſe: oues quinq; milia: vitulos quingentos. Et hec cum fierent eleganter ſteterunt ſacerdotes et leuite habentes azima per tribus. Et ſecundum partes principatus patrum in cõſpectu populi offerebant domino ſecundum ea que in libro moyſi ſcripta ſunt: ⁊ aſſauerunt phaſe igni prout oportebat: et hoſtias coxerunt in enolis et in ollis cum beniuolentia et attulerunt omnibus qui erant ex plebe: et poſt hec parauerunt ſibi ⁊ ſacerdotibus. Sacerdotes enim offerebant adipes ⁜ vſq; dum finita eſſet hora: et leuite parauerunt ſibi et fratribus ſuis filijs aaron. Et ſacrificatores filij aſaph erant per ordinem ſecundum preceptum dauid. Et aſaph et zacharias et ieddinus qui erat a rege: ⁊ oſtiarij per ſingulas ianuas: ita vt non preuaricaretur vnuſquiſq; ſuam. Fratres enim illorum parauerunt illis. Et conſummata ſunt que pertinebant ad ſacrificium domini. C
In illa die egerunt phaſe et offerebant hoſtias ſuper domini ſacrificium ſecundum preceptum regis ioſie. Et egerunt filij iſrael qui inuenti ſunt in tempore illo phaſe et diem feſtum azymorum per dies ſeptem et non eſt celebratum phaſe tale in iſrael a temporibus ſamuel prophete: ⁊ omnes reges iſrael nõ celebrauerũt tale paſcha quale egit ioſias et ſacerdotes et leuite et iudei: et omnis iſrael qui inuenti ſunt in commoratione hieroſolymis. Octauodecimo anno regnante ioſia celebratum eſt phaſe. Et directa ſunt opera ioſie in conſpectu dñi ſui in cor‑

[Margin: Alias vſque quo.]

de pleno intelligentia: ⁊ que circa filiū qui
dem cōſcripta ſunt in priſtinis tēporib⁹
de eis qui peccauerunt quiqȝ irreligioſi
fuerunt in dominū pre omni gente: ⁊ qui
4.re.23.f. non queſierunt verba dñi ſup iſrael. Et
2.pa.35.c. poſt oēm actū hūc ioſie aſcēdit pharao
rex egypti veniens in charchamis ab iti
nere ſuper euphratem: et exijt obuiam il
li ioſias. Et miſit rex egypti ad ioſiam di
cens. Quid mihi ⁊ tibi eſt rex iude. Non
ſum miſſus a domino vt pugnem cōtra
te. Super euphraten enim belliū meum
b eſt. Feſtinans deſcende. Et non eſt reuer
ſus ioſias ſuper currū: ſȝ expugnare euȝ
conabatur nō attendens verbū prophe-
te ex ore dñi: ſed cōſtituit ad eum bellum
in cāpo mageddo. Et deſcenderunt prin
cipes ad regē ioſiam. Et dixit rex pueris
ſuis. Amouete me a ꝑlio infirmat⁹ ſum
eñi valde. Et ſtatim amouerūt eū pueri
ipſius de acie. Et aſcēdit ſup currū ſecū
dariū ſuū: ⁊ perueniens hieroſolymā vi
ta funct⁹ eſt: ⁊ ſepult⁹ eſt in paterno ſe-
pulchro. Et in tota iudea lugebāt ioſiā:
et q̄ ꝑſidebāt cū vxoribus lamentabant
eū vſqȝ in hūc diē. Et datū eſt hoc fieri
ſemper in omne genus iſrael. Hec autē
preſcripta ſunt in libro hiſtoriarū regū
iude: ⁊ ſingula geſta actus ioſie ⁊ ei⁹ glo
ria et intellectus eius in lege dñi: queqȝ
geſta ſunt ab eo: et que non ſcripta ſunt
in libro regū iſrael et iude. Et aſſumen
tes qui erant ex gente iechoniā filium io
ſie: cōſtituerunt regē ꝓ ioſia pře ſuo cū
eſſet annorū trigintatriū. Et regnauit ſu
per iſrael menſibus tribus. Et amouit
eum rex egypti ne regnaret in hieroſoly-
mis et mulctauit gentē argenti talenta
centum et auri talentum vnum. Et con
ſtituit rex egypti ioachim fratrem ipſius
regem iude ⁊ hieruſalē: ⁊ alligauit ma-
giſtratus ioachim ⁊ zaracelē fratrē ſuū
et apprehendens reduxit in egyptū. An
c norum erat ioachim vigintiquinqȝ cum
regnare cepiſſet in terra iuda et hieruſm:
et fecit malum ī cōſpectu dñi. Poſt hūc
autem aſcendit nabuchodonoſor rex ba
Alias ereo bylonis: ⁊ alligans eū in ✠ arcolo vincu
lo ꝑduxit in babyloniā: et ſacra vaſa do-
mini accepit nabuchodonoſor ⁊ tulit et
cōſecrauit in templo ſuo in babylonia.
Nam de immundicia illius et irreligioſi
tate ſcriptum eſt in libro temporū regū
f Et regnauit ioachim filius eius pro eo.
Cū aūt cōſtitutus eſt rex erat annorum
decē et octo. Regnauit autē mēſes tres

et dies decem in hieruſm: et fecit malū in
in cōſpectu dñi: et poſt annū mittēs na-
buchodonoſor tranſmigrauit eum in ba
byloniā ſimul cū ſacris vaſis dñi. Et cō
ſtituit ſedechiā regē iuda et hieruſalem
cū eſſet annoȝ viginti vni⁹. Regnauit aūt
annis vndecim. Et fecit malū in cōſpe-
ctu dñi: ⁊ nō eſt veritus a verbis q̄ dicta
ſunt ab hieremia ꝓpheta ex ore dñi: ⁊ ad
iuratus a rege nabuchodonoſor ꝑiurās
diſceſſit: ⁊ indurata ceruice ſua et corde
ſuo: trāſgreſſus eſt legitima dñi dei iſrl.
Et duces ppl'i dñi multa inique geſſerūt
et impie egerūt ſuper oēs immundicias
gētium: ⁊ polluerunt templum dñi quod
ſanctum erat in hieroſolymis. Et miſit
deus patrū ipſoȝ per angelum ſuum re-
uocare eos ꝓpter quod parceret illis in
tabernaculo ſuo. Ipſi vero ſubſannabant
in angelis ſuis: et que locutus eſt domi-
nus erant illudentes prophetis ei⁹. Qui
vſqȝ ad iracūdiam cōcitatus eſt ſup gen
tem ſuā propter irreligioſitatē ſuā: et ꝑ-
cepit aſcendere reges chaldeorū. Hi occi
derunt iuuenes eoȝ in gladio: in circui-
tu ſancti templi eoȝ: ⁊ non pepercerunt
iuueni ⁊ ſeni ⁊ virgini et adoleſcenti: ſed
omnes traditi ſunt in manus ipſorum ⁊
omnia ſacra vaſa domini: ⁊ regales apo-
thecas reſumētes: tulerūt in babyloniā
et incenderunt domum dñi: et demolie-
runt muros hierſm: et turres eius incen
derunt igne: ⁊ cōſummauerūt oīa hono
rifica eius: et ad nihilū redegerunt et re
liquos a gladio duxerunt in babylonem.
Et erāt ſerui illi⁹ vſqȝ duȝ regnarēt ꝑ ſe
in repletiōe verbi dñi ī ore hieremie quoſ
qȝ ✠ benigne ageret terra ſabbata ſua oī Alias bene
tpe diſcretionis ſue ſabbatizauit ī appli
catione annorū ſeptuaginta ſeptem.

¶ C.S. Cyrus dat licētiam iudeis vt redeant in
hieruſalē dans etiā eis vaſa templi: mittitur ar-
taxerxi epiſtola accuſans iudeos ne reedificent
ciuitatem: intermittit̄ edificatio vſqȝ ad ſecun-
dum annum darij. Capitulū.ij.

R Egnante cyro rege p- a
ſarū in cōſummatiōe 2.pa.36.d.
verbi dñi in ore hiere- 1.Eſd.1.a.
mie ſuſcitauit domin⁹
ſpūm cyri regis pſarū
et predicauit in toto
regno ſuo ſimul per
ſcripturā dicens. Hec
dicit cyrus rex perſarum. Me conſtituit

Reges orbi terraꝝ dñs iſrl' dñs excelſus: ⁊ ſignificauit mihi edificare domũ ſibi in hierl'm q̃ eſt in iudea. Si q̃s eſt ex genere veſt ro añs ipſius aſcendat cum eo in hierl'm. Quotquot ergo circa loca habitãt adiuuent eos q̃ ſunt in loco ipſo ⁊ in auro et argẽto in dationib⁹ cũ equis et iumentis: cumq̃ alijs que ſm vota apponunt in edem dñi q̃ eſt in hierl'm. Et ſtãtes principes tribuum pagoꝝ et iudee ex tribu beniamin et ſacerdotes et leuite: q̃s excitauit dñs aſcẽdere et edificare domũ dñi q̃ eſt in hierl'm et q̃ erãt in circuitu coꝝ adiuuerũt in omni auro et argẽto eius: et iumentis et votis q̃ pluri⁹: mul-
B ti quoꝝ ſenſus excitatus eſt. Et cyr⁹ rex
1. Eſ. 1. c. protulit vaſa ſacra dñi q̃ tranſtulit nabuchodonoſor rex babylonis ex hieruſalem et conſecrauit ea idolo ſuo: et pferẽs ea cyrus rex perſarũ: tradidit mitridato qui erat ſuper theſauros ipſius. Per hũc autem tradita ſunt ſalmanaſaro preſidi iudee. Horum autem hic numerus. Libatoria argẽtea duo milia quadringẽta athiſce argentee triginta phiale auree triginta. Item argentee duo milia quadringente: et alia vaſa mille. Omnia autem vaſa aurea et argentea quinq̃ milia octingenta ſexaginta. Et enumerata ſunt ſalmanaraſo ſimul cũ his qui ex captiuitate babylonie venerant in hieroſolymam. In artaxerxis autem regis perſarum temporibus ſcripſerant ei de his q̃ inhabitabant in iudea et hieruſalem balſamus et mitridatus et ſabellius et ra-
Al' + bal- thimus + balthemus ſamelius ſcriba ⁊
thimus. reliqui inhabitantes in ſamaria: et cete-
C ris locis ſubiectaꝝ epiſtolam regi artaxerxi. Dñe: pueri tui rathimus ad accidentibus et ſabellius ſcriba: et reliq̃ curie tue iudices in celeſyria ⁊ phenice. Et nũc notum ſit domino regi: q̃m iudei qui aſcenderunt a vobis ad nos venientes in hieruſalẽ ciuitatẽ refugã et peſſimã edificãt furnos eius et ſtatuunt muros: et tẽplũ ſuſcitãt. Quod ſi ciuitas ⁊ iſta muri conſummati fuerint: non tantum tributa non ſuſtinebunt pendere: ſed etiam regibus reſiſtent. Et q͛ id agitur circa templum recte haberi arbitrati ſumus non deſpicere hoc ipſum: ſed notũ facere do-
Al' + rex. mino regi vt ſi videbit' + regi queratur in libris patrum ſuoꝝ: ⁊ inuenies in admonitionib⁹ ſcripta de his: ⁊ ſcies q̃m ciuitas fuit refuga ⁊ reges ⁊ ciuitates concutiẽs ⁊ iudei refuge: ⁊ prelia ↄmittẽtes in ea ab eterno: ob quã cauſam ciuitas iſta deſerta eſt. Nunc ergo notũ facimus domine rex: q̃m ſi ciuitas hec edificata fuerit: et huius muri erecti fuerint: deſcẽſus tibi non erit in celeſyriã ⁊ phenicẽ. Tũc ſcripſit rex rathimo q̃ ſcribebat accidentia et balthemo et ſabellio ſcribe: et ceteris conſtitutis et inhabitantibus in ſyria et phenice ea que ſubiecta ſunt. Legi epiſtolam quam miſiſtis mihi. Precepi ergo inquiri et inuentum eſt: q̃m ciuitas illa eſt ab euo regibus reſiſtens: et homines refuge et prelia in ea efficientes: ⁊ reges fortiſſimi erant in hieruſalẽ dominãtes et tributa exigẽtes a celeſyria ⁊ phenice. Nunc ergo precepi phibere homines illos edificare ciuitatem: et prohibere ne quid vltra hec fiat: ſed nec procedent in plurimum ea quo ſunt malitie: ita vt regibus moleſtia inferatur. Tunc recitatis his que a rege artaxerxe ſcripta fuerant rathimus et ſabellius ſcriba: et qui cum his conſtituti erant iungentes ſimul iter venerunt in hieruſalem cũ equitatu et turba et agmine: ceperuntq̃ edificantes prohibere: et vacabant ab edificatione templi in hierl'm vſq̃ ſecundo anno regni darij regis perſarum.

¶ C. D. De dario rege perſarum qui fecit cenã magnam: de tribus cuſtodientibus corp⁹ regis: de fortitudine conſcientib⁹: p̃mi⁹ donum ſua pponit. Capitulum. iij.

A Et darius fecit cenã magnã oib⁹ ↄnaculis ſuis: ⁊ omnibus magiſtratibus medie et pſidis: ⁊ oib⁹ purpuratis ⁊ ptorib⁹ et ↄſulib⁹ et pfectis ſub illo ab india vſq̃ ethiopiam centũ vigintiſeptem prouincijs. Et cum manducaſſent ⁊ bibiſſent et ſatiati reuerterentur: tunc darius rex aſcendit in cubiculo ſuo ⁊ dormiuit et expergefactus eſt. Tũc illi tres iuuenes corporis cuſtodes q̃ cuſtodiebant corpus regis: dixerũt alter al-
B teri: Dicamus vnuſquiſq̃ noſtrum ſermonem qui precellat et cuiuſcũq̃ apparuerit ſermo ſapientior alterius dabit illi rex darius dona magna purpura cooperiri: et in auro bibere: et ſuper aurum dormire et currũ aureo freno: ⁊ cydarĩ byſſinã et torquẽ circa collum: et ſecundo loco ſedebit a dario propter ſapiẽtiã ſuam et cognatus darij vocabitur. Tũc ſcribentes ſinguli ſuũ verbum ſignauerunt

runt et poſuerunt ſubtus cervical darij
C regis et dixerũt. Cũ ſurrexerit rex dabi
mus illi ſcripta noſtra et quẽcũq; iudica
uerit rex e tribus ꝛ magiſtratus perſidis
quõ verbum eiꝰ ſapientius eſt: ipſi dabit
victoria ſicut ſcriptum eſt. Unus ſcripſit
Alias + fortius vinum. + Forte eſt vinũ. Alius ſcripſit. Fortior ẽ
rex. Tertius ſcripſit. Fortiores ſunt mu
Diſt. 8. c. Cõſuetudo. in glo. lieres. Super oĩa autẽ vincit veritas. Et
cũ ſurrexiſſet rex: acceperũt ſcripta ſua et
dederunt illi: et legit. Et mittens vocauit
oẽs magiſtratus pſarũ ꝛ medos etꝰ pur
puratos et ꝓtores et prefectos: ꝛ ſederũt
in conſilio et lecta ſunt ſcripta corã ipſis
Et dixit vocate adoleſcentes et ipſi indi
cabunt verba ſua. Et vocati ſunt et intro
ierunt. Et dixit illis. Indicate nobis de
D his que ſcripta ſunt. Et cepit prior q̃ di
xerat de fortitudine vini: ꝛ dixit. Uiri q̃
ꝓualet vinum oĩbus hoĩbus qui bibũt
illud. Seducit mẽtẽ. Itẽq; regis ꝛ orpha
ni facit mẽtem vanã. Itẽ ſerui ac liberi
pauperis ac diuitis: et omnem mentem
conuertit in ſecuritatem ꝛ iocũditatem:
et non meminit omnẽ triſticiã et debitũ
et omnia precordia facit honeſta et non
meminit regem nec magiſtratum et oĩa
per talenta loqui facit. Et non meminę
runt cum biberunt amicitiam nec frater
nitatem: ſed non multum poſt ſumunt
gladios: et cum a vino merſerũt et ſurre
xerint: non meminerunt que geſſerunt.
O viri nõ precellit vinũ? Quis ſic cogitat
facere? Et tacuit hoc dicto.

¶ C. S. Secundus ꝛ tertius ſimiliter ꝓponunt ꝛ concludit veritas fortior eſſe oĩbꝰ: tũc rex memor voti ſui ſcripſit epiſtolas ad oẽs diſpenſatores ꝓfectos et duces: ut zorobabel quibꝰ ac ceptis ꝓfectꝰ eſt in babyloniam. Cap. iiii.

A Et inchoauit ſequẽs di
cere qui dixit de forti
tudine regis. O viri:
non ꝓcellũt hoĩes qui
terram mare obtinẽt ꝛ
omnia que in eis ſunt.
Rex autẽ ſup oĩa ꝓcel
lit et dñatur eoꝝ: et oẽ
quẽcũq; dixerit illis faciunt. Et ſi miſerit
Alias + bellandum. illos ad + bellatores vadunt et demoliũt
montes et muros et turres. Iugulãtur ꝛ
iugulant et regis verbum non ꝓtereunt
Nam ſi vicerint afferunt regi omnia que
cunq; predati fuerint. Similiter et alij
omnes et quotquot nõ militãt nec pugnãt
ſed colunt terraꝫ rurſum cum fuerint me
ſſores: afferũt tributa regis: ꝛ ipſe unus
ſolus: ſi dixerit occidite occidunt: dixe
rit remittite: remittunt dixerit percutite
percutiunt: dixerit exterminate: extermi
nant dixerit edificate: edificant: dixerit
excidite excidunt: dixerit plantate: plan
tant: et oĩs plebs et ꝓtutes eĩ obaudiũt
et ſuper hoc ipſe recũbit ꝛ bibit ꝛ dormit
Hi autem cuſtodiunt in circuitu eum et B
non poſſunt ire ſinguli et facere opa ſua
ſed in dicto obaudientes ſunt ei. Uiri
quomõ non precellit rex qui ſic dñatur?
Et tacuit. Tertiꝰ q̃ dixerat de mulieribꝰ
et veritate: hic eſt zorobabel: cepit loqui.
Uiri non magnus rex et multi homines
nec vinum precellit. Quis eſt ergo qui do
minatur eoꝝ? Nõne mulieres genuerũt re
gẽ et oẽs ppl̃m q̃ dñatur mari et terre: ꝛ ex
illis nati ſunt et ipſe educauerunt eos q̃
plantauerunt vineas ex quibus vinũ fit.
Et ipſe faciunt ſtolas oĩm hominũ ꝛ ipſe
faciunt gloriaꝫ hominibus: ꝛ nõ poſſũt ho
mines ſeparari a mulieribus. Si cõgre
gauerint aurum et argentũ et oẽꝫ rẽ ſpe
cioſam: et viderint mulierem vnaꝫ bono
habitu et bona ſpecie: oĩa hec relinquẽtes in
eã intendunt: et aperto ore ꝯſpiciũt: ꝛ eã
alliciunt magis q̃ auꝝ et argentũ ꝛ oẽm
rẽ ꝓcioſam. Homo patrem ſuũ relinquit qui
+ enutriuit illũ et ſuã regionẽ: ꝛ ad mulie Alias + cum [illegible].
rẽ ſe coniungit. Et cum muliere remittit
aiam: et neq; patrẽ meminit neq; mrẽꝫ C
neq; regionẽꝫ. Et hinc oportet vos ſcire
quõ mulieres dñantur veſtri. Nõne doletis?
Et accipit homo gladiũ ſuũ et vadit in viã
facere furta: et homicidia et mare nauti
gare: flumina ꝛ leonẽ videt: ꝛ in tenebris
ingreditur: et cũ furtũ fecerit et fraudes
et rapinas: amabili ſue affert. Et iterũ di
ligit homo vxorẽ ſuã magis q̃ patrẽ aut ma
trẽ. Et multi dementes facti ſunt ꝓpter
vxores ſuas: et ſerui facti ſunt propter il
las: ꝛ multi perierũt ꝛ iugulati ſũt ꝛ pec
cauerunt ꝓpter mulieres. Et nũc credite
mihi: qꝛ magnus eſt rex in poteſtate ſua
quõ oẽs + regiões verẽt tãgere eũ. Uide Alias deſcen dere
bã tñ apemẽ filiã bezacis mirifice ꝯcubi D
nã regis ſedẽtẽ iuxta regẽ ad dexteraꝫ: et
auferẽtẽ diadema de capite eiꝰ: ꝛ īponẽtẽ
ſibi et palmis cedebat regẽ de ſiniſtra ma
nu. Et ſup hoc apto ore intuebatur eã ꝛ
ſi arriſerit ei: ridet: nã ſi indignata fuerit
ei: blanditur: donec reconſilieẽ in grãm.
O viri cur non ſunt fortiores mulieres.
Magna ẽ terra et excelſuꝫ eſt celũ q̃ iſta
agũt. Et tũc rex ꝛ purpurati intuebant in
alterutrũ. Et inchoauit loqui de veritate

Q viri nõne fortes ſunt mulieres. Magna eſt terra et excelſum eſt celũ: ꝛ velox
curſus ſolis conuertit in gyro celũ in lo
cũ ſuũ in vna die. Nõne magnific⁹ eſt
q̄ hec facit. Et veritas magna et fortior
pre oib⁹. Ois terra veritatẽ inuocat: ce
lũ etiã ipſam bñdicit: ꝛ oia opa mouent
tremunt eã: ꝛ nõ eſt cũ ea q̄cq̄ iniquũ.
Iniquũ inquiũ: iniqu⁹ rex: iniq̄ mulieres
Iniq̄ oẽs filij hoim: et iniq̄ illoꝝ omnia
opa: ꝛ non eſt in ipſis veritas. Et in ſua
iniq̄tate peribunt: ꝛ veritas manet ꝛ in-
E ualeſcit ineternum: ꝛ viuit ꝛ obtinet in
ſecula ſeculoꝝ. Nec eſt apud eã accipere
pſonas: neq̄ differentias: ſed q̄ iuſta ſũt
facit oibus: iniuſtis ac malignis ꝛ oẽs be
nignãtur in operib⁹ ei⁹. Et non eſt in iu
dicio ei⁹ iniquũ: ſed fortitudo ꝛ regnum
et poteſtas et maieſtas oim euorum. Be
nedictus deus veritatis. Et deſijt loquẽ
do: ꝛ omnes ppli clamauerũt ꝛ dixerũt
Magna eſt veritas et pualet. Tunc rex
ait illi. Pete ſi quid vis amplius q̄ q̄ ſcri
pta ſunt: ꝛ dabo tibi ſcḋm q̄ inuẽtus es
ſapientior primis: ꝛ primus mihi ſede-
bis: et cognatus meus vocaberis. Tunc
ait regi. Memor eſto voti tui quod vouiſti
edificare hieruſ̃m in die qua regnũ ac
cepiſti: ꝛ oia vaſa que accepta ſũt ex hie
ruſalem remittere q̄ ſeparauit cyrus qñ
mactauit babyloniã: et voluit remittere
ea ibi. Et tu voluiſti edificare templum
qḋ incẽderunt idumei qñ exterminata ẽ
iudea a chaldeis. Et nũc hoc eſt qḋ po-
ſtulo dñe ꝛ qḋ peto: hoc eſt maieſtas a te
F qḋ poſtulo: vt facias votum qḋ vouiſti re
gi celi ex ore tuo. Tunc ſurgens darius
rex: oſculatus eſt illũ: ꝛ ſcripſit eplãs ad
oẽs diſpẽſatores ꝛ prefectos ꝛ purpura-
tos vt deducerẽt eum: ꝛ eos qui cũ illo
erant oẽs aſcẽdentes edificare hieruſ̃m.
Et oib⁹ prefectis q̄ erãt in ſyria et phe-
nice ꝛ libano ſcripſit eplãs vt traherent
ligna cedrina a libano in hieruſ̃m: vt edifi
carẽt cum eis ciuitatem. Et ſcripſit oib⁹
iudeis q̄ aſcẽdebãt a regno in iudeã pro
libertate: oẽm potẽtiam ꝛ magiſtratũ et
oẽm regionẽ quam obtinuerãt immunẽ
eſſe eis: ꝛ idumei relinquãt caſtella q̄ ob
tinent iudeoꝝ: ꝛ in ſtructurã tẽpli dare p
ſingulos annos talẽta viginti vſq̄ dũ edi
ficeẽt ſup ſacrificium holocauſtomata
hoſtiare quotidie ſicut habẽt preceptũ:
alia talenta decẽ offerre per ſingulos an
nos: ꝛ oibus q̄ procedunt a babylonia
condere ciuitatẽ vt eſſet libertas tã ipſis

A q̄ filijs eoꝝ ꝛ oibus ſacerdotib⁹ q̄ pce-
dunt. Scripſit autẽ ꝛ q̄ntitatẽ ꝛ ſacrã ſto
lam iuſſit dari in qua deſeruirẽt: ꝛ leuitis
ſcripſit dare pcepta vſq̄ in die qua cõ
ſummabitur domus: ꝛ hieruſ̃m extruet: ꝛ
ꝛ omnibus cuſtodiẽtibus ciuitatẽ ſcri
pſit dare et ſortes et ſtipẽdia. Et dimiſit
oia vaſa q̄cũq̄ ſeparauerat cyrus a baby
lonia ꝛ oia quecunq̄ dixit cyrus et ipſe
pcepit fieri ꝛ mitti hieruſ̃m. Et cũ pceſ-
ſiſſet ille adoleſcẽs: eleuãs faciẽ i hieruſ̃: ꝛ
bñdixit regẽ celi: ꝛ dixit. Abs te eſt victo-
ria et abs te eſt ſapiẽtia et claritas. Et
ego ſeruus tuus ſum. Bñdictus es q̄ de
diſti mihi ſapiẽtiam: ꝛ tibi cõfitebor dñe
deus patrũ noſtroꝝ. Et accepit eplãs et
pfectus eſt in babyloniã. Et venit ꝛ nũ
ciauit fratribus ſuis oib⁹ qui fuerunt in
babylonia ꝛ benedixerũt deũ patrũ ſuo
rum qm̃ dedit illis remiſſionẽ et refrige-
rium vt aſcenderent et edificarẽt hieruſ̃
ꝛ templum vbi nominatũ eſt nomen eius
in ipſo. Et exultauerunt cum muſicis: ꝛ
leticia diebus ſeptem.

¶ C.S. Numerantur aſcendentes de captiuita
te trãſmigrationis: agitur feſtum tabernaculoꝝ
et fiunt oblationes: fundatur templum ſed inimi
ci eoꝝ reſiſtebãt: ſtructura templi per bien
nium protrahitur. Capitulum. v.

P Oſt hec aũt electi ſũt B
vt aſcẽderẽt pncipes
pagoꝝ p domos: ꝛ tri
bus ſuas et vxores filioꝝ ꝛ pecora eoꝝ. Et
dari⁹ rex miſit vna cũ
eis eq̄tes mille donec
deducerent eos in hie
ruſalẽ: cũ pace ꝛ cũ muſicis ꝛ cũ tympa
nis ꝛ tybijs: et oẽs fratres erãt ludẽtes:
ꝛ fecit eos aſcẽdere ſimul cũ eis. Et hec
ſunt noia viroꝝ qui aſcẽderent p pagos
ſuos in tribus: ꝛ in partẽ pncipatus ipo
rũ. Sacerdotes. filij phinees: filij aarõ
ieſus filius ioſedech: ioachi filius zoroba
bel: filij ſalathiel de domo dauid ex pge
nie phares: ex tribu iuda: q̄ locut⁹ eſt ſub
dario rege pſarũ ſermones mirificos in
ſcḋo anno regni ipſi⁹ mẽſe niſan primo.
Sunt aũt hi q̄ aſcẽderũt ex iudea de ca
ptiuitate trãſmigrationis quos trãſmi-
grauit nabuchodonoſor rex babylonie i
babylonẽ: ꝛ reuerſus eſt in hieruſalẽ. Et
reliqt ptẽ iudee vnuſq̄ſq̄ in ciuitatẽ ſuã
qui venerũt cũ zorobabel ꝛ ieſu neemias
arreores: elimeo: emmanio: mardocheos
beelſuro; methpſa rochor: olioro choe.

nis vnus de principibus eoꝝ et numerꝰ
a gētibꝰ eoꝝ ex ꝑpoſitis eoꝝ. Filij pha
res duo milia cētū quinquagintaduo. Fi
lij areo: tria milia cētū quadragitaſeptē.
Filij phemo: centū quadragintaduo. In
filijs ieſu ⁊ ioabes: mille trecētiduo. Fi
B lij dem: duo milia quadrīgēti ſeptuagi
Ab ꝑ etiam ta. Filij chorba: ducentiquinqꝫ. Filij ✠
ta. baꝰ: centū ſexagintaocto. Filij tetech
quadringentitres. Filij arcbad: quadrin
gēti vigintiſeptem. Filij chan: trigintaſe
ptez. Filij zoroar: duo milia ſexagintaſe
ptem. Filij adinu: quadringenti ſexagin
tavnus. Filij adarectis: cētumocto. Filij
ciaſo et zelas: centumſeptem. Filij azo
rech quadringēti trigintanouez. Filij ie
darbone centumtrigintaduo. Filij ana
nie: centum triginta. Filij aloni: nonagi
ta. Filij marſar: quadringēti vigintiduo.
Filij zabarus: nonagintaquinqꝫ. Filij ſe
pholemum: centum vigintitres. Filij ne
popas: quinquagintaquinqꝫ. Filij becha
natus: centum quinquagintaocto. Filij
cebethamus: centum trigintaduo. Filij
ecearpatros qui enochadies: ⁊ modie: q̄
dringenti vigintitres. Qui ex gramas et
gabea: centum vigintivnus. Qui ex beſ
ſelon et ceagge: ſexagintaquinqꝫ. Qui ex
baſtaro centū vigintiduo. Qui ex becbe
nobes: quinquagintaquinqꝫ. Filij liptis
centum quinquagintaquinqꝫ. Filij labō
ni: trecenti quinquagintaſeptem. Filij ſi
chen: trecenti ſeptuaginta. Filij ſuadon
et elimonis: trecēti ſeptuagintaocto. Fi
C lij ericus: duo milia centum quadragin
taquinqꝫ. Filij anaas: trecenti ſeptuagin
ta. Sacerdotes. Filij ieddus: filij eutber
filij eliaſib: trecenti ſeptuagintaduo. Fi
lij emecus: ducēti quinquagitaduo. Fi
lij phaſurij: trecenti quinquagintaſeptē.
Filij caree: ducenti vigintiſeptem. Leui
te. Filij ieſu in cadubel et banus ⁊ ſere
bias ⁊ edias: ſeptuagintaquattuor. Ois
numerus a duodecimo anno: trigita mi
lia quadringenti ſexagintaduo. Filij et fi
lie et vxores ois computatio: quadragin
ta milia ducenti quadragintaduo. Filij
ſacerdotū q̄ pſallebāt in tēplo filij aſaph
centum vigintiocto. Oſtiarij ꝟo filij eſ
meni: filij azer: filij amon: filij acuba to
pa filij tobi: oēs centumtrigintanouem.
Sacerdotes ſeruientes in templo. Filij
ſel: filij gaſpha: filij tobloch: filij carie: fi
lij ſub: filij beliu: filij labana: filij arma
cha: filij accub: filij vtha: filij cetha: filij
agab: filij obai: filij anani: filij canna:
filij geddu: filij an filij radin: filij deſa
non: filij necboba: filij caſebe: filij gaze:
filij ozui: filij ſinone: filij attre: filij baſtē
filij aſiana: filij manei: filij naſiſim: filij
accuſa: filij agiſta: filij azau: filij fauon: fi
lij phaſalon: filij meedda: filij ſuſa: filij
careth filij barcus: filij ſaree: filij coeti:
filij naſit: filij agiſta: filij pedon: ſalomō
filij ems: filij aſophot: filij phaſida: filij
celi filij edon: filij gaddabel: filij zaphel
filij aggia: filij ſacharet: filij ſababten: fi
lij ſaroneth: filij maſith: filij ame: filij
ſaſus: filij addus: filij ſuba: filij eura: fi
lij rabotis: filij phaſphat: filij malmon:
Oēs ſacro ſeruiētes ⁊ pueri ſalomonis:
quadringēti octogintaduo. Hi ſunt filij D
qui aſcenderunt a themelath thelarſa
principes eorū: earameliā et caret: et nō
poterant edicere ciuitates ſuas et proge
nies ſuas quemadmodum ſint ex iſrael:
filij dalari: filij tubem: filij necbodaici ex
ſacerdotibus qui fungebantur ſacerdo
tio ⁊ non ſunt inuēti: filij obia. filij acbiſ
ſos: filij addin: qui accepit vxorem ex fi
liabus phargelen: et vocati ſunt noie eiꝰ
Et horum q̄ſita eſt generis ſcripta in pe
datura: ⁊ nō eſt inuēta: ⁊ ꝓhibiti ſunt ſa
cerdotio fungi. Et dixit illis neemias et
aſtharas: ne ꝑticipent ſanctis donec ex
urgat pontifex doctus in oſtenſionē ⁊ ve
ritatē. Omnis aūt iſrl̄ erat: exceptis ſer
uis ⁊ ancillis quadragintaduo milia tre
centi q̄draginta. Serui hoꝝ ⁊ ancille: ſe
ptē milia trecenti trigintaſeptē. Cātores
⁊ cātatrices: ducēti ſexagintaquinqꝫ. Ca
meli q̄dringēti trigintaq̄nqꝫ. Equi ſeptē
milia trigintaſex. Muli: ducenta milia
quadragitaquinqꝫ. Subiugalia q̄nqꝫ mi
lia vigitiquinqꝫ. Et de prepoſitis ipſis ꝑ
pagos dum venirent in templum dei qđ E
erat in hierl̄m innouare: ⁊ ſuſcitare tem
pliū in loco ſuo ſm̄ ſuā virtutē: ⁊ dari in
tēpliū theſaurorū opex ſacrū auri mnas
duodecim milia: ⁊ mnas argenti: quinqꝫ
milia ⁊ ſtolas ſacerdotales centū. Et ha
bitauerunt ſacerdotes ⁊ leuite ⁊ qui exie
rant de plebe in hierl̄m in regiōe: ⁊ ſacri
cātores ⁊ oſtiarij: ⁊ oīs iſrael in regioni
bus ſuis. Inſtante autē ſeptimo menſe:
cumqꝫ eſſent filij iſrael vniſq̄ſqꝫ in ſuis
rebus cōuenerunt omnes vnanimes in
atriū qđ erat ad ianuā orientalē. Et ſtan
tes ieſu filius ioſedech ⁊ fratres eius ſa
cerdotes zorobabel filius ſalathiel: et hu
ius fratres parauerūt altare: vt offerrēt
ſuper illud holocauſtomata ſcđm quod

in libro moyſi hoīs dei ſcripta ſunt. Et
conuenerūt ibi ex alijs natiōibus terre:
et erexerunt ſacrarium in loco ſuo omnes
gentes terre et offerebant hoſtias ⁊ holo
cauſtomata dño. matutina. Et egerunt
cenophegiam et diē ſolēnē: ſicut pceptū
eſt in lege: et ſacrificia q̃tidie: ſicut opor-
tebat: et poſt hec oblationes inſtitutas
et hoſtias ſabbatorū et neomeniarum ⁊
dierū ſolemniū oīm ſanctificatorum. Et
quotquot vouebāt domino a neomenia ſe
ptimi menſis ceperāt hoſtias offerre deo
et templum dñi nondum erat edificatū
Et dederūt pecuniā lapidarijs et fabris
et potum ⁊ pabula cū gaudio. Et dedeſt
carra ſidonijs et thyrijs: vt tranſueherēt
illis de libano trabes cedrinas: et facerēt
rates in ioppe portum ſecūdū decretum
qḋ ſcriptum erat eis a cyro rege perſaruꝫ
Et in ſecundo anno venientes in tēpluꝫ
dei in hierl̃m menſe ſcḋo inchoauit zo-
robabel filius ſalathiel: et ieſus filius io
ſedech: et fratres ipſorū et ſacerdotes et
leuite: et oēs q̇ venerāt de captiuitate in
hierl̃m: et fundauerunt tēplum dei noui
lunio ſcḋi menſis ſecundi anni cū veniſ-
ſent in iudeā ⁊ hierl̃m. Et ſtatuerūt leui
tas a viginti annis ſup opa dñi: et ſtetit
ieſus et filius eiꝰ ⁊ fratres oēs leuites cō
ſpirātes et executores legis facientes ope
ra in domo dñi. Et ſteterunt ſacerdotes
habentes ſtolas cum tubis: et leuite filij
aſaph: habentes cymbala collaudantes
dñm: et benedicentes ſm̃ dauid regē iſrl̃
Et cantabant canticuꝫ dño: qm̃ dulcedo
eius et honor in ſcl̃a ſup oēm iſrael. Et
oīs ppl̃s tuba cecinerūt ⁊ pclamauerūt
voce magna: collaudantes dñm in ſuſci-
tatione domus dñi. Et venerunt ex ſacer
dotibus et leuitis et preſidentibꝰ ſm̃ pa
gos ſeniorībꝰ q̇ viderent priſtinā domū
et ad huiꝰ edificationē cū clamore ⁊ plan
ctu magno: et multi cum tubis et gaudio
magno int.itum vt ppl̃s non audiret tu-
bas propter planctū ppl̃i. Turba eñi erat
tubis canens magnifice: ita vt longe au
diret. Et audierunt inimici tribꝰ iude et
beniamin: et venerunt ſcire q̇ eſſet vox tu
barum. Et cognouerunt: qm̃ qui erant ex
captiuitate edificant templum domino
deo iſrael. Et accedentes ad zorobabel
et ieſum prepoſitos pagoꝝ dixerunt eis.
Edificabimꝰ vna vobiſcum. Similr̃ enim
audiuimus dñm veſtrum et ipſi pariter in
cedimus a diebus aſbazareth regis aſſy
riorū: q̇ tranſmigrauit nos huc. Et dixit
illis zorobabel et ieſus princeps pago-
rum iſrael. Nō eſt nobis ⁊ vobis edificare
domuꝫ dei noſtri. Nos eniꝫ ſoli edificabi
mus dño iſrael ſm̃ ea que pcepit nobis
cyrus rex perſarum. Gentes aūt terre in
cubantes his qui ſunt in iudea: et leuan
tes opus edificationis: ⁊ inſidias ⁊ popu
los adducentes: prohibebant eos edifica
re et aggreſſuras exercentes impedierūt
ne pſummaref edificiū oī tpe vite cyri re
gis ⁊ ptraxerūt ſtructuraꝫ p biēniū vſq̧
ad darij regnū.

¶ C.S. prophetāt aggeꝰ ⁊ zacharias edificaf
domꝰ dñi: ſubregulꝰ ſyrie ⁊ ſodales eius querūt
p epiſtolam volūtatē regis darij: precepit dariꝰ
ne edificatio impediaf. Capitulum.vj.

In ſcḋo autē anno re-
gni darij: prophetauit
aggeus ⁊ zacharias fi-
lius addin pphete apḋ
iudeā ⁊ ī hierl̃ꝫ ī noīe
dei iſrl̃ ſup eos. Tunc
ſtans zorobabel filius
ſalathiel: et ieſus filiꝰ
ioſedech: inchoauerunt edificare domuꝫ
dñi q̇ eſt in hierl̃m: cū adeſſent eis pphe
te dñi et adiuuarēt eos. In illo tpe venit
ad illos ſiſennes ſubregulus ſyrie et phe
nicis: et ſatrabuzanes et ſodales eius.
et dixerunt eis. Quo precipiente vobis do
mum hanc edificatis: et tectum iſtud et
alia omnia perficitis. Et q̇ ſunt ſtructo-
res q̇ hec edificant. Et habuerunt gratiā
viſitatione facta ſuper eos qui erant ex ca
ptiuitate a domino ſeniores iudeorum: ⁊
non ſunt impediti edificare donec ſigni-
ficaretur dario de oībus iſtis: et reſpon-
ſum acciperef. Exemplum epiſtole quā
miſerunt dario. Siſennes ſubregulus ſy
rie ⁊ phenicis et ſatrabuzanes ⁊ ſodales
eius: in ſyria ⁊ phenice pſides: regi dario
ſalutem. Oīa nota ſunt domino regi q̧
cum veniſſemus in regionē iudee: et in-
troiſſemus in hieruſalem: inuenimꝰ edifi
cātes domū dei magnā: ⁊ tēplū ex lapidi
bꝰ politis ⁊ magis ⁊ pcioſis materijs in
parietibꝰ: et opa illa inſtāter fieri ⁊ ſuffra
gare ⁊ pſperare in manibus eoꝝ: et in oī
glia q̧ diligentiſſime perfici. Tūc inter-
rogauimus ſeniores dicentes. Quo per-
mittēte vobis edificatis domū iſtam: et
opa hec fundatis. Ideo autē interrogaui
mus eos vt notuꝫ faceremus tibi hoīes
et prepoſitos: et nominū ſcripturam pre
poſitoꝝ: poſtulauimꝰ illos. At illi reſpō
derunt nobis dicentes. Nos ſumꝰ ſerui

dñi q̃ fecit celũ et terrã:et edificabat hec
domus ante annos iſtos multos a rege
iſrael magno et fortiſſimo:ꝛ ꝯſũmata eſt.
Et qm̃ patres noſtri exacerbãtes erãt:ꝛ
peccauerunt in deuꝫ iſrl̃: tradidit eos in
man⁹ nabuchodonoſoꝛ regis babylonie
regis chaldeoꝝ:et domũ iſtã demolĩtes
incenderũt: et ppl̃m captiuum duxerunt
in babylonem. In primo anno regnante
cyro rege babylonie:ſcripſit cyrus:rex do
mũ hãc edificare:et illa ſacra vaſa aurea
et argentea q̃ extulerat nabuchodonoſoꝛ
de domo q̃ eſt in hierl̃m:et cõſecrauerat
eaan ſuo templo rurſus ꝓtulit ea cyr⁹ rex
de templo qð erat in babylonia:ꝛ tradita
ſunt zorobabel et ſalmanaſaro ſubregu-
C lo. Et preceptum eſt eis vt offerrent hec
vaſa:et reponerent in tẽplo qð erat in hie
ruſalẽ: et ipm̃ templũ dei edificare in lo
co ſuo. Tũc ſalmanaſarus ſubiecit fun-
damenta dom⁹ dñi q̃ eſt in hierl̃m:ꝛ ex
inde vſqꝫ nunc edificat:et nõ accepit cõ
ſummationeꝫ. Nũc ergo ſi iudicat a te o
rex perquiratur ĩ regalibus bibliothecis
cyri regis q̃ ſunt in babylonia:et ſi inuen
tum fuerit conſilio cyri regis ceptum eſſe
ſtructurã domus dñi q̃ eſt in hierl̃ꝫ:et iu
dicatur a dño rege noſtro: ſcribat de his
nobis. Tunc darius rex precepit inq̃ri in
bibliothecis:et inuẽtus eſt ĩ egbathanis
oppido:quod eſt in media regiõe locus
vnus in quo ſcripta erant iſta. Anno pri
mo regnante cyro:rex cyr⁹ ꝑcepit domuꝫ
dñi q̃ eſt in hierl̃m edificare:vbi incende
bãt igni aſſiduo cuius altitudo ſit cubi-
toꝝ decẽ:et latitudo cubitorum ſexagita
Als ꝗ mẽ dione. quadratum lapidib⁹ politis trib⁹ ta-me
niſſio ligneo eiuſdem regionis:ꝛ meniā
no vno nouo et ĩpẽdia dari de domo cyri
regis et ſacra vaſa domus dñi taꝫ aurea
ꝗ argentea:q̃ extulit nabuchodonoſoꝛ in
domũ dñi q̃ eſt in hierl̃m:vbi erant poſita
vt ponãtur illic:et ꝑcepit curam agere ſi
ſennem ſubregulũ ſyrie ꝛ phenicis et ſa
trabuzannes ꝛ ſodales eius:ꝛ q̃ ordinati
erant in ſyria ꝛ phenice preſides:vt abſti
nerẽt ſe ab eodem loco. Et ego ꝗ ꝑcepi
D in totũ edificare et proſpexi vt adiuuent
eos q̃ ſunt ex captiuitate iudeoꝝ: donec
cõſummaretur tẽpliũ edis dñi:ꝛ a vexa-
tione tributorum celeſyrie ꝛ phenicis: di
ligenter quantitatem dari his bobus ad
ſacrificium dñi zorobabel ꝑfecto ad tau-
ros et arietes et agnos ſimiliter autem et
frumẽtum ꝛ ſal et vinũ et oleũ inſtãter p
ſingulos annos: ꝓut ſacerdotes qui ſunt
in hierl̃m dictauerint conſumi quotidie
ſine vlla dilatione:vt offerantur libatiões
ſummo deo pro rege et pueris ei⁹:ꝛ orẽt
ꝓ ipſorum vita:et denunciet vt q̃cunqꝫ
trangreſſi fuerint aliquid ex his que ſcri-
pta ſunt aut ſpreuerint:accipiatur lignũ
de ſuis proprijs:ꝛ ſuſpendantur et bona
ipſorum regi aſcribantur. Propterea et
dñs cuius nomen inuocatum eſt ibi:ex
terminet omnem regem et gentem q̃ ma
num ſuam extenderit prohibere aut mo
leſtare domũ dñi illam que eſt in hie-
ruſalem. Et ego darius rex decreui ꝗ dili
gẽtiſſime ſm̃ hec fieri.

¶ C. S. Conſummata eſt dom⁹ dñi.de edificatiõ
ne templi:de feſto azimoꝝ. Cap. vij.

A T Unc ſiſennes ſubre-
gulus celeſyrie:et phe-
nicis et ſatrabuzanes
et ſodales obſecuti hijs
que a dario rege erant
decreta inſiſtebant ſa-
croſanctis operibus di
ligentiſſime cooperan-
tes cum ſeni oribus iudeorum principi-
bus ſyrie et proſperata ſunt ſacroſancta
opera prophetantibus aggeo ꝛ zacharia
ꝓphetis. Et conſummauerunt oĩa p pre
ceptum dñi dei iſrael:ꝛ ex conſilio cyri et
darij et artaxerxis regis perſarum. Et cõ
ſummata eſt domus noſtra vſqꝫ ad ter-
tiam et viceſimam diem menſis adar ſex
B to anno darij regis. Et fecerunt filij iſrl̃
et ſacerdotes et leuite:et ceteri que erãt
ex captiuitate qui appoſiti ſunt ſm̃ ea q̃
ſcripta ſunt in libro moyſi. Et obtulerũt
in dedicationem templi dñi tauros cẽtũ
arietes ducentos:agnos quadringentos
et hedos ꝓ peccatis vniuerſi iſrael duo-
decim:ſm̃ numerum tribuum iſrael. Et
ſteterunt ſacerdotes et leuite amicti ſto-
lis p tribus ſup opa dñi dei iſrl̃ ſm̃ librũ
moyſi:et oſtiarij p ſingulas ianuas. Et
egerunt filij iſrael cũ his qui erãt ex ca-
ptiuitate illud phaſe quartadecima lu-
na menſis primi:qñ ſanctificati ſunt ſa-
cerdotes et leuite. Omnes filij captiuita-
tis non ſunt ſimul ſanctificati:quia leui
te omnes ſimul ſanctificati ſunt. Et im
molauerunt phaſe vniuerſi filij captiui-
tatis: fratribus ſuis ſacerdotibus et ſi-
bimetipſis. Et manducauerunt filij iſ-
D rael qui erant ex captiuitate omnes qui
remanſerant ab omnibus execrationib⁹
gentium terre querentes dominũ:et co-

lebrauerunt diem feſtum azymorum ſeptem diebus epulantes in conſpectu domini: qm̄ conuertit cōſiliũ regis aſſyriorum in eos confortare manus eorum ad opa dñi dei iſrael.

¶ c. 8. Aſcēdit eſdras cum alijs de babylone 𝔷 venit in hier'lm: exemplum ſcripti quod artaxerxes dedit eſdre ſcribe 𝔷 ſacerdoti continens gratias factas iudeis: hi ſunt qui aſcenderũt de babylonia ſub artaxerxe: committitur aurum 𝔷 argentum ſacerdotibus vt auferrent in templum domini: oratio eſdre commonentis populum ad penitentiam.

Capitulum. viij.

A 1. eſd. 7. a. alias ezras

Et poſt hunc regnante artaxerxe pſarum rege acceſſit ✠ eſdras filius azarie: filij helchie: filij ſalome filij ſadoch filij achitob filij amerie filij azahel filij bocci: filij abiſue filij phinees: filij eleazari: filij aaron primi ſacerdotis: hic ✠ eſdras aſcēdit de babylonia

alias ezras

cũ eſſet ſcriba 𝔷 ingenioſus in lege moyſi q̄ data eſt a dño deo iſrl': docere et facere. Et dedit ei rex gloriã ꝙ inueniſſet gratias in omni dignitate: et deſiderio in cōſpectu eius. Et aſcēderunt ſimul cũ ipſo ex filijs iſrael et ſacerdotibus et leuitis et ſacris cantoribus templi: et oſtiarijs et ſeruis templi in hieruſalē. Anno ſeptimo regnante artaxerxe in quinto menſe hic annus ſeptimus eſt regni: exeuntes de babylonia nouilunio quinti menſis: venerunt hieroſolymam iuxta preceptũ

alias ezras

ſuũ ſm̄ proſperitatem itineris a domino ipſorũ datã eis. In his enĩ ✠ eſdras magnam diſciplinam obtinebat ne pter mitteret quicꝙ eoꝝ q̄ eſſent ex lege dñi 𝔷 pceptis. Et docēdo vniuerſuz iſrael omnem iuſticiam 𝔷 iudicium. Aſcendētes aũt qui ſcribebant ſcripta artaxerxis regis tradiderunt ſcriptum qḋ obuenerat

alias ezrã

ab artaxerxe rege ad ✠ eſdraz ſacerdotē et lectorem legis dñi cuius exemplũ ſubiectum eſt. Rex artaxerxes eſdre ſacerdoti 𝔷 lectori legis dñi ſalutem. Humaniora ego iudicans in beneficijs precepi eis q̄ deſiderant ex gente iudeorũ ſua ſponte: a ex ſacerdotibus et leuitis qui ſunt in re-

B gno meo comitari tecum in hier'lm. Si qui ergo cupiunt ire tecum: conueniant 𝔷 pficiſcantur ſicut placuit mihi 𝔷 ſeptē amicis meis conſiliarijs vt viſitent ea q̄ aguntur ſm̄ iudeam et hieruſalez obſeruantes ſicut habes in lege domini: et ferant munera dño iſrael que voui ego et amici hieruſalem et omne aurum et argentum qḋ inuentum fuerit in regione babylonie: dño in hier'lm cum illo quod eſt donatum ꝓ ipſa gente in templo dñi eorum qḋ eſt in hieruſalem vt colligatur hoc aurum 𝔷 argētum: ad tauros 𝔷 arietes 𝔷 agnos et hedos: 𝔷 que his ſunt cōgruentia: vt offerãt hoſtias dño ſuper altare dñi ipſorum qḋ eſt in hieruſalez. Et omnia quecunq; volueris cuz fratribus tuis facere auro et argento: perfice ꝓ voluntate tua ſm̄ preceptum dñi dei tui: et ſacroſancta vaſa q̄ data ſunt tibi ad opa domus dñi dei tui que eſt in hieruſalez: et cetera quecunq; tibi ſubuenerint ad opera tēpli dei tui: dabis te regali gazophylatio cuz volueris cum fratrib' tuis facere auro 𝔷 argento: perfice ſm̄ voluntatem domini. Et ego quidē rex artaxerxes precepi cuſtodibus theſaurorũ ſyrie 𝔷 phenicis: et q̄cũq; ſcripſerit ✠ eſdras ſacerdos et lector legis dñi: diligenter detur ei vſq; ad argenti talenta centum: ſimiliter et auri 𝔷 vſq; ad frumēti modios centum et vini emphoras centum: 𝔷 alia quecunq; abundant ſine taxatione. Omnia ſm̄ legem dei fiant deo altiſſimo: ne forte exurgat ira in regno regis: et filij 𝔷 filiorum eius. Vobis autem dicitur vt omnib' ſacerdotibus et leuitis et ſacris cantoribus et ſeruis templi et ſcribis templi huius nullum tributũ: neq; vlla alia indictio irrogetur: nec habeat quiſꝙ poteſtatem obijcere eis quicꝙ. Tu autem ✠ eſdras ſm̄ ſapientiam dei conſtitue iudices 𝔷 arbitros in tota ſyria 𝔷 phenice: 𝔷 oēs qui legem dei tui non nouerunt doce: vt quotquot tranſgreſſi fuerint legem diligenter plectant̄ ſiue morte ſiue cruciatu: ſiue etiam pecunie mulctatione vel abductiōe. Et dixit eſdras ſcriba Benedictus dominus patrum noſtrorũ qui dedit hanc voluntatem in cor regis clarificare domum ſuaz que eſt in hieruſalem: et me honorificauit in conſpectu regis: et conſiliariorum 𝔷 amicorũ eius 𝔷 purpuratorum eius: 𝔷 ego cōſtans animo factus ſum ſm̄ opitulationem domini dei mei: 𝔷 congregaui ex iſrael viros: vt ſimul aſcenderent mecũ. Et hi ſunt ꝓpoſiti ſm̄ ſuas patrias 𝔷 principatus portionales eoꝝ qui mecũ aſcēderunt de babylonia in regno artaxerxis. Et ex filijs phares gerſonis: et filijs iſmarith amenus. Filiorũ dd achus filius cecilie. Et

alias ezras

Baldus de cenſib' quã ꝙ in verbo diuino lib. vi.

3. eſd. 4. 7. f.

alias ezras

filijs phares zacharias: et cū eo reuerſi
ſunt viri centum quinquagita. Ex filijs
ductoris mo abilionis zaraei ⁊ cum ipo
viri ducēti qnqginta. Ex filijs zachues
iecbonias zecbocli: et cū ipſo viri ducen
ti quinquagita. Ex filijs ſalamaaſias go
tbolie: ⁊ cum ipſo viri ſeptuaginta. Ex fi
lijs zapbacie zarias mibeli: et cum ipſo
viri octoginta. Ex filijs iob obdias iebe-
li: et cum ipſo viri ducenti duodeciꝫ. Ex
filijs banie ſalimotb filius ioſapbie ⁊ cū
ipſo viri centum ſexaginta. Ex filijs beer
zacharias bebei: et cum ipſo viri ducen-
tiocto. Ex filijs eſead iohānes ezecbā: ⁊
D cū ipo viri cētūdecē. Ex filijs adoniebā
ipſis poſtremis. Et bec ſunt nōia coruꝫ
elipbalā filiꝰ gebel ⁊ ſemeias: et cū ipo
viri ſeptuaginta. Et ɔgregaui eos ad flu
uium qui dr tbia ⁊ metati illic ſumꝰ tri
duo: et recognoui eos. Et ex filijs ſacer
dotum ⁊ leuitarum non inueni illic. Et
miſi ad eleazarū et eccelō ⁊ maſmā ⁊ ma
lobā ⁊ enatbā ⁊ ſamea et ioribū natbam
ennagā zachariā et moſolamū ipſos du
ctores et pitos. Et dixi eis vt venirēt ad
loddeū q erat apud locuꝫ gazopbilatij.
Et mādaui eis vt dicerent loddeo ⁊ fra-
tribus eius: et illi q erant in gazophyla-
tio: vt mitterent nobis eos q ſacerdotio
fungerent in domo dñi dei noſtri: et ad-
duxerunt nobis ſm manūvalidā dñi dei
noſtri viros peritos: ex filijs mooli: filij
leui: filij iſrael: ſebebiā et filios ⁊ fratres
q erāt decē ⁊ octo: aſbiā et amin ex filijs
filioꝝ cbananei et filij coruꝫ viri viginti.
Et ex his q in templo ſeruiebāt quos de
dit dauid ⁊ ipſi principes ad opationem
leuitis templo ſeruientiū ducēti viginti.
Oīa nōia ſignificata ſunt in ſcripturis.
Et voui illic ieiuniū iuuenibꝰ in cōſpe-
ctu dei: vt quererē ab eo bonū iter nobis
⁊ q nobiſcū erant et filijs et pecoribꝰ p-
pter inſidias. Erubui enim petere a rege
pedites ⁊ equites in comitatu tutele gra
cōtra aduerſarios noſtros. Diximus eñ
regi qm virtus dñi erit cū eis q inqrunt
eum in omni affectu. Et iteꝝ depcati ſu
mus dñm deum nrm ſm bec: quem ⁊ p
pitium babuimus ⁊ ɔpotes facti ſumus
deo nro. Et ſeparaui ex plebis ppoſitis
⁊ ſacerdotibus tēpli viros duodecim: et
ſedebiā et aſamiā: et cuꝫ eis ex fratribꝰ
eoꝝ viros decem. Et appendi eis auruꝫ
et argentum ⁊ vaſa ſacerdotalia domus
dei noſtri que donauerat rex et cōſiliarij
eius; et principes et omnis iſrl. Et cum
appendiſſem tradidi argenti talenta cen-
tum quinquaginta: ⁊ vaſa argentea talē-
toꝝ cētum: et auri talenta centū: ⁊ vaſoꝝ
aureorum ſepties viginti: et vaſa erea de
bono eramēto ſplēdentis duodecim au
ri ſpeciem reddentia. Et dixi eis. Et vos E
ſancti eſtis dño: ⁊ vaſa ſunt ſancta: ⁊ au
rum et argentum votū eſt dño deo patrū
noſtroꝝ. Vigilate et cuſtodite: donec tra
datis ex plebis ppoſitis et ſacerdotibus
et leuitis ⁊ principibus ciuitatum iſrl' in
hierlm: in paſtoforio domus dei noſtri.
Et hi qui ſuſceperūt ſacerdotes et leuite
aurum et argentum ⁊ vaſa intulerūt in
hierlm in templū dñi. Et pmouimus a
fluuio thia die duodecima mēſis primi,
vſqꝫ quo introiuimus in hierlm. Et cuꝫ
factus fuiſſet tertius dies: quarta autem
die ponderatum auꝝ ⁊ argētum tradituꝫ
eſt in domo dñi dei noſtri marimoth filio
iozi ſacerdoti: et cū ipſo erat eleazar filiꝰ
phinees: ⁊ erāt cum ipſis ioſabdus filiꝰ
ieſu et medias et bannu filiꝰ leuite ad nu
merum et ad pondus vniuerſa. Et ſcri-
ptum eſt pondus ipſoꝝ eadeꝫ hora. Qui
autē venerūt ex captiuitate obtulerūt ſa
crificiuꝫ dño deo iſrl: tauros duodecim
p oī iſrael: arietes octogintaſex: agnos
ſeptuagintaduos: hircos pro pctō duode
cim: ⁊ pro ſalute vaccas duodecim: oīa
in ſacrificiū dñi. Et elegerunt pcepta re .eſd.9.a
gis regalibus diſpēſatoribus: et ſubrega
lis celeſyrie ⁊ phenicis: et honorificaue-
runt gentē ⁊ tēplum dñi. Et ɔſummatis
his acceſſerunt ad me prepoſiti dicētes.
Nō ſegregauerūt genꝰ iſrl et principes
et ſacerdotes et leuite ⁊ alienigene: gētes
⁊ natiōes terre immundicias ſuas a cha
naneis et ethets et pherezeis et iebuſeis
et moabitis et egyptijs et idumeis. Con
iuncti enim ſunt filiabus eoꝝ et ipſi et fi
lij eorum: ⁊ mixtum eſt ſemen ſanctum
alienigenis gentibus terre: ⁊ participes
erāt ppoſiti et magiſtratꝰ iniquitatis eiꝰ
ab initio ipſius regni. Et mox vt audiui F
iſta cōſcidi veſtimēta ⁊ ſacrā tunicam: ⁊
lacerās capillos capitis et barbam: ſedi
dolens et meſtus. Et cōuenerunt ad me
quotquot tunc mouebant in verbo dñi
dei iſrael ad me lugentē ſup iniquitateꝫ
iſtam: ⁊ ſedebā triſtis vſqꝫ ad ſacrificiuꝫ
veſpertinū. Et cōſurgens a ieiunio come
ſciſſa habens veſtimēta et ſacrā tunicaꝫ:
ingeniculās et extendēs manus ad dñm
dicebam. Dñe cōfuſus ſum et reuereor
ſum ante facieꝫ tuā. Peccata eñ noſtra

C multiplicata ſunt ſup capita nr̃a ꝛ iniq̃taſ
tates nr̃e exaltate ſunt vſq; ad celũ: qm̃
a tẽporibus patrũ noſtroꝝ ſumus in ma
gno pctõ vſq; ad diẽ hũc. Et ꝓpter pec-
cata nr̃a ꝛ patrũ noſtroꝝ ſumus traditi
cũ fratrib⁹ nr̃is: et cũ ſacerdotib⁹ nr̃is
regib⁹ terre in gladiũ ꝛ captiuitatem et
deprecationem cũ cõfuſione vſq; in ho-
diernũ diẽ. Et nũc q̃tũ eſt hoc qđ conti
git nobis miſericordia abs te dñe deus ꝛ
derelinque nobis radicem ꝛ nomen in lo
cum ſanctificationis tue detegere lumi-
nare noſtrum in domo dñi dei nr̃i: dare
nobis cibũ in omni tpe ſeruitutis noſtre.
Et cũ ſeruirem⁹ non ſumus derelicti a
dño deo nr̃o: ſed conſtituit nos in gratia
ponẽs nobis reges perſarũ dare cibũ: et
clarificare tẽplũ dñi dei nr̃i: et edificare
deſerta ſyon: dare nobis ſtabilitatem in
iudea et hierl̃m. Et nũc qđ dicem⁹ dñe
D habẽtes hec? Trãſgreſſi em̃ ſumus pre-
cepta tua et dediſti in manus puerorum
tuoꝝ ꝓphetarũ dicẽs. Qm̃ terra in qua
introiſtis poſſidere hereditatẽ ei⁹: terra
polluta eſt coinquinatiõib⁹ alienigenaꝝ
terre: ꝛ immũdicie illoꝝ repleuerunt eã
totã immũdicia ſua. Et nũc filias vr̃as
nõ cõiungetis filijs eoꝝ: ꝛ filias eorum
nõ accipietis filijs veſtris: ꝛ nõ inq̃retis
pacẽ habere cũ illis omni tpe vt inualeſcẽ
tes mãducetis optima terre: ꝛ heredita-
tem diſtribuatis filijs vr̃is vſq; in euũ.
Et q̃ contingũt nobis oĩa fiunt ꝓpter
opa noſtra maligna: et magna pctã no-
ſtra. Et dediſti nobis talem radicẽ et rur
ſum reuerſi ſumus tranſgredi legitima
tua vti cõmiſceremur immundicie alieni-
genaꝝ gẽtiũ terre huius. Nõne iraſceris
nobis ꝑdere nos: quoadnſq; non relin-
quas radix et nomẽ noſtrum? Dñe deus
iſrael verax es. Derelicta eſt enim radix
vſq; in hodiernũ diẽ. Ecce nũc ſum⁹ in
cõſpectu tuo in iniq̃tatib⁹ nr̃is. Non eſt
Eſd.10.c enim adhuc ſtare ante te in his. Et cum
adorãdo cõfiteretur eſdras flens humi ꝓ
ſtratus ante tẽpliũ: cõgregati ſunt ad eũ
ex hieruſalem turba magna valde viri et
mulieres et iuuenes et iuuẽcule. Fletus
enim erat magnus in ipſa multitudine.
Et cum clamaſſet iechonias iebeli et fi-
lijs iſrael dixit eſdre. Nos in dñm pecca-
uimus ꝙ collocauim⁹ nobis in matrimo-
niũ mulieres alienigenas ex gẽtib⁹ terre.
Et nũc es ſup oẽm iſrael. In his ergo ſit
iuſiurãdũ a dño expellere oẽs vxores no
ſtras q̃ ex alienigenis ſunt cũ filijs earũ.
Sicut tibi decretũ eſt a maiorib⁹ ſm̃ le-
gẽ dñi exurgẽs explica. Ad te em̃ ſpectat
negociũ ꝛ nos tecũ ſumus. Viriliter fac
Et exurgens eſdras adiurauit principes
ſacerdotũ ꝛ leuitas: ꝛ oẽm iſrl̃ facere ſm̃
hec et iurauerũt.

¶ C.IX. De ſeparatione mulieꝝ alienigenarum: ſtans eſdras ſuper ligneum tribunal legit coram omni populo legem domini: digreſſi poſt ad propria comedunt pinguia. Cap.ix.

ET exurgens eſdras ab A
ante atrium tẽpli abijt
in paſtoforium iona-
the filij naſabi: et ho-
ſpitatus illic nõ guſta-
uit panem: nec aquam
bibit ſup iniquitatem
multitudinis. Et facta
eſt predicatio in omni iudea et in hieru-
ſalem omnibus qui erant ex captiuitate
in hieruſalem ✝ congregari: vt quicunq; Alii con-
non occurrerit biduo vel triduo diei ſm̃ gregari.
iudicium accidentium ſeniorum tollerẽ-
tur facultates ſue: et ipſe alienus iudica
retur a multitudine captiuitatis. Et con
gregati ſunt oẽs qui erãt ex tribu iuda ꝛ
beniamin in tribus dieb⁹ in hierl̃m. Hic
mẽſis eſt nonus dies menſis viceſimus.
Et ſedit oĩs multitudo in area tẽpli tre-
mẽtes ꝓpter hyemẽ ꝑſentẽ. Et exurgens B
eſdras dixit illis. Vos iniq̃ feciſtis collo Di.8.c.cõſ
cantes vobis in matrimoniũ vxores alie ſuetudo in
nigenas: vt adderetis ad peccata iſrael. glo.
Et nũc date cõfeſſionẽ ꝛ magnificentiã 28.q.1.§.
dño deo patrũ noſtroꝝ et ꝑficite volũta- 1.ꝛ.c.ſic.
tẽ ipſius ꝛ diſcedite a gẽtib⁹ terre: et ab em̃.ibi.in
vxoribus alienigenis. Et clamauit oĩs antẽ.ꝛ.ca.
multitudo: ꝛ dixerunt voce magna. Si- caue.
cut dixiſtis faciem⁹. Sed qm̃ multitudo 33.q.1.§.
magna eſt: ꝛ tps hybernũ ꝛ nõ poſſum⁹ hec itaq;.
inſubſidiati ſtare: et hoc opus nõ eſt no- Diſt.30.c.
bis vni⁹ diei: neq; bidui multũ em̃ i his habeas.
peccauimus: ſtẽt prepoſiti: multitudinis De pe.diſ.
ꝛ oẽs q̃ nobiſcum inhabitãt: et quotquot 2.c.ſi em̃.
habent vxores apud ſe alienigenas ꝛ aſſi ꝟ.ſalomon
ſtant accepto tpe et oĩ loco preſbyteri et ibi a dei
iudices: vſq;quo ſoluant iram dñi nego- amore diſ
cij huius. Ionathas autem filius ezeli et ceſſit.
ozias et thecam ſuſceperunt ſm̃ hec et
bozoramus et leuis et ſabbatheus ſimul
cooperati ſunt cũ illis. Et ſteterunt ſm̃
hec oĩa vniuerſi qui erant ex captiuita-
te. Et elegit ſibi viros eſdras ſacerdos
principes magnos de patribus eorum C
ſm̃ noĩa: et conſederunt nouilunio men
ſis decimi examinare negocium iſtud.

Et determinatū eſt de viris qui habeb it
vxores alienigenas vſq; ad neomenia p̄-
mi menſis: ⁊ inuēti ſunt ex ſacerdotibus
permixti q̄ habebāt alienigenas vxores.
Ex filijs ieſu filij ioſedech ⁊ fratribꝰ eiꝰ
maſeas ⁊ eliezerus ⁊ ioribus ⁊ ioadeus: et
iniecerunt manus vt expellerent vxores
ſuas: ⁊ ad litandū in exorationē arietem
pro ignorantia ſua: et ex filijs ſemmeri
maſeas ⁊ eſſes ⁊ iedech azarias: et ex fi-
lijs foſere: limoſas: biſmaenis et natha-
nael: iuſſio: ieddus et talſas: ⁊ ex leuitis
ioraldus ⁊ ſemeias et colius ⁊ callitas ⁊
facteas et coluas et elionas: et ex ſacris
cantoribus eliarib zaccarius: et ex oſtia-
rijs: ſalmmus ⁊ tolbanes: ⁊ ex iſrael: et fi-
lijs foro ozi: et remias et geddias et mel-
chias et michelus et eleazarus ⁊ iemebi-
as ⁊ bānas: et ex filijs iolamā: chamas ⁊
b zacharias ⁊ iezrelus ⁊ ioddiꝰ ⁊ erimoth
et helias. Et ex filijs zathoim: eliadas et
liaſumus zochias et larimoth et ſabdis
et tebedias: et ex filijs zebes iohannes et
amanias et zabdias ⁊ emeus: ⁊ ex filijs
banni: olamus ⁊ maluchus ⁊ ieddeus ⁊
ıaſub ⁊ aſabus et hierimoth: et ex filijs
addin: naathus ⁊ mooſias ⁊ caleus ⁊ ra-
nas maaſeas matathias et beſeel et bō-
nus ⁊ manaſſes: et ex filijs nuae: none-
as et aſeas ⁊ melchias ⁊ ſameas ⁊ ſimō
beniamin ⁊ machus ⁊ marras: et ex fi-
lijs aſom: carianeus matathias et ban-
nus et eliphalach ⁊ manaſſes et ſemei et
abramus et iohel et baneas ⁊ pelias ⁊ io-
nas et marimoth et eliaſib et mathaneus
c et eliaſis et oſias et dielus ⁊ ſemedius ⁊
zambris ioſephus: et ex filijs nobei ide-
lus ⁊ matathias et ſabadus et zecheda:
ſedmi ⁊ ieſſei baneas. Oēs iſti coniunxe-
runt ſibi vxores alienigenas et dimiſerūt
eas cum filijs. Et inhabitauerunt ſacer-
dotes et leuite ⁊ q̄ erāt ex iſrael in hieru-
ſalem: et in tota vna regione nouilunio
2 eſd. 8. a menſis ſeptimi. Et erant filij iſrael in cō-
morationibus ſuis. Et cōgregata eſt oīs
multitudo ſimul in aream q̄ eſt ab orien-
te porte ſacre. Et dixerunt eſdre pontifi-
ci et lectori vt afferret legem moyſi q̄ tra-
dita eſt a dño deo iſrl. Et attulit eſdras
pōtifex legē omni multitudini coram a vi-
ro vſq; ad mulierē ⁊ oībus ſacerdotibus
audire legem nouilunio menſis ſeptimi.
Et legeb at in area que eſt ante ſacram
portā templi: a prima luce vſq; ad veſpe-
rā coram viris ⁊ mulieribus. Et dederūt
oēs ſenſum in legem. Et ſtetit eſdras ſa-
cerdos ⁊ lector legis ſuper ligneum tribu-
nal qḋ fabricatum erat. Et ſteterunt ad
eū matathias ⁊ ſamnꝰ anan as azarias
vrias ezechias ⁊ balſamus ad dexterā: et
ad ſiniſtrā faldeꝰ miſael malachias abu-
ſtas ſabus nabadias et zacharias. Et aſ-
ſumpſit eſdras librū corā oī multitudine
preſidebat eñi in gloria in cōſpectu oīm.
Et cū abſoluiſſet legē oēs erecti ſteterūt
et benedixit eſdras dñm deū altiſſimum
deū ſabaoth oīpotētem. Et rñdit oīs po-
pulus: amē. Et eleuatis ſurſum manibꝰ
procidētes in terrā adorauerūt dñm: ieſ-
ſus ⁊ bannaeꝰ ⁊ ſarebias ⁊ iaddinus ⁊ ac-
cubꝰ ⁊ ſabatheus ⁊ calithes ⁊ azarias et
ioradus ⁊ ananias ⁊ phulas ⁊ leuite q̄ do-
cebāt legē dñi in multitudine legebāt le-
gē dñi: ⁊ preferebāt ſinguli eos q̄ intelli-
d gebant lectionē. Et dixit atharates eſdre
pōtifici ⁊ lectori ⁊ leuitis q̄ docebāt mul-
titudinē dicens. Dies hic ſanctꝰ eſt dño
Et oēs flebāt cū audiſſent legē. Et dixit
eſdras. Digreſſi ergo māducate pinguiſ- Neem. 8 c
ſima queq; : ⁊ bibite dulciſſima queq; et
mittite munera his q̄ non habent. Sanc-
tus enim eſt hic dies dñi: ⁊ nolite meſti
eſſe. Dñs enim clarificabit nos. Et leui-
te denunciabant in publico oībus dicē-
tes. Dies hic ſanctus eſt. Nolite meſti eē
Et abierūt oēs māducare ⁊ bibere ⁊ epu-
lari ⁊ dare munera his qui non habebāt
vt epulentur. Magnifice eñi ſunt exalta-
ti verbis: quibus edocti ſunt. Et cōgrega-
ti ſunt vniuerſi in hierlm celebrare leti-
ciā: ſm teſtamētū dñi dei iſrael.

¶ Explicit liber Eſdre tertius.

¶ Incipit liber Eſdre quartus.

¶ E. G. Nicolaus de lyra dicit q̄ liber Eſdre vi-
detur magis ab alio neſcitur quo doctore con-
ſcriptus ⁊ ex pluribus collectus: nam ſcribunt
hic plura que in libro eſdre valde ſufficienter
ſunt deſcripta: nec veriſimile eſt q̄ ipſe ter repe-
tierit ſine neceſſitate. Capitulum. j.

A Liber eſdre p-
phete ſecundus filij ſa
rei: filij azarei: filij hel-
chie: filij ſadanie: filij
ſadoch: filij achitob: fi
lij achie: filij phinees:
filij heli: filij amerie: fi-
lij aſiel: filij marimoth: filij arna: filij o-
zie: filij borith: filij abiſei: filij phinees:
filij eleazar: filij aaron ex tribu leui: qui
fuit captiuus in regione medorum in
regno artaxerxis regis perſarum. Et fa-
ctum eſt verbum domini ad me dicens.
Uade et nuncia populo meo facinora ip
ſorum et filijs eorum iniquitates quas
in me admiſerunt vt nuncient filijs filio
rum: qui peccata parentum ipſorum in
illis creuerunt. Obliti enim ſacrificaue-
runt dijs alienis. Nonne ego eduxi eos
de terra egypti de domo ſeruitutis? Ipſi
autem irritauerunt me et conſilia mea
ſpreuerunt. Tu autem excute comam ca
pitis tui et proijce omnia mala ſuper il-
los: quoniam non obedierunt legi mee.
Populus autem eſt indiſciplinatus. Uſ
quequo eos ſuſtinebo quibus tanta bene-
ficia contuli. Reges multos propter eos
ſubuerti: pharaonem cum pueris ſuis: ⁊
B omnem exercitum eius percuſſi. Omnes
gentes a facie eorum perdidi: et in orien
te prouinciarum duarum populos tyri
et ſidonis diſſipaui: et omnes aduerſa-
rios eorum interfeci. Tu vero loquere
ad eos dicens. Hec dicit dominus. Ipſe
ego vos per mare tranſmeaui: et pla
teas vobis initio munitas exhibui. Du-
cem vobis dedi moyſen et aaron ſacerdo
tem lucem vobis per columnam ignis p̄
ſtiti et magna mirabilia feci in vobis.
Uos autem me obliti eſtis dicit domin⁹
Hec dicit dominus omnipotens. Cotur
nix vobis in ſigno fuit caſtra vobis ad tu
telam dedi: et illuc murmuraſtis et non
triumphaſtis in nomine meo de perdi-
tione inimicorum veſtrorum: ſed adhuc
nunc vſq̄ murmuraſtis. Ubi ſunt bene
ficia que preſtiti vobis. Nonne in deſerto
cum eſurietis proclamaſtis ad me dicē-
tes: vt quid nos in deſertum iſtud addu-
xiſti interficere nos? Melius nobis fue-
rat ſeruire egyptijs q̄ mori i deſerto hoc
Ego dolui gemitus veſtros et dedi vobis
mãna in eſcam. Panem angelorum mã
ducaſtis. Nonne cum ſitieritis petram ex

C cidi ⁊ fluxerūt aque in ſaturitate? Pro-
pter eſtus folijs arborum vos texi. Diui-
ſi vobis terras pingues chananeos et
pherezeos et filiſtinos a facie veſtra pro
ieci: quid faciam vobis adhuc dicit do-
minus? Hec dicit dominus omnipotēs
In deſerto cum eſſetis in flumine amor-
reo ſitiētes et blaſphemātes nomē meum
non ignē vobis p̄ blaſphemijs dedi: ſed
mittēs lignū in aquā: dulce feci flumē.
Quid tibi faciā iacob? Noluiſti obedire
iuda. Trāſferā me ad alias gentes et da
bo eis nomen meū vt cuſtodiāt legitima
mea. Qm̄ me dereliquiſtis ⁊ ego vos de-
reliquā. Petētibus vobis a me miām nō
miſerebor. Quando inuocabitis me: ego
non exaudiam vos. Maculaſtis enim
manus veſtras ſanguine: ⁊ pedes veſtri
impigri ſunt ad cōmittenda homicidia.
Non quaſi me dereliquiſtis ſed vos ipſos
dicit dñs. Hec dicit dñs omp̄s. Nonne
ego vos rogaui: vt pater filios et mater
filias: ⁊ vt nutrix paruulos ſuos: vt eſſe
tis mihi in populum et ego vobis in de-
um: et vos mihi in filios et ego vobis
in patrem. Itaq̄ vos collegi: vt gallina
pullos ſuos ſub alas ſuas. Modo autē
quid faciam vobis? Proijciam vos a fa-
cie mea. Oblationem cum mihi attule-
ritis: auertam faciem meā a vobis. Dies
enim feſtos veſtros et neomenias ⁊ circū
ciſiones repudiaui. Ego miſi pueros
meos prophetas ad vos quos acceptos
interfeciſtis et laniaſtis corpora eorum:
quorum ſanguinem exquiram dicit dñs.
Hec dicit dñs omp̄s. Domus veſtra de
ſerta eſt. Proijciam vos ſicut ventus ſti-
D pulam: ⁊ filij p̄creationē non facient: qm̄
mandatum meum neglexerunt: ⁊ qd̄ ma-
lum eſt coram me fecerūt. Tradam do-
mos veſtras pp̄lo venienti qui me non au
dientes credunt: quibus ſigna non oſtē-
di facient que precepi. Prophetas non vi
derunt et memorabuntur iniquitatum
eorum. Teſtor populi venientis gratiam
cuius paruuli exultant cum leticia me
non videntes oculis carnalibus: ſed ſpi
ritu credentes que dixi. Et nunc frater
aſpice que gloria et vide populum veni-
entem ab oriente quibus dabo ducatum
abraam iſaac et iacob et oſee et amos et
michee et iohel et abdie ⁊ ione et naum
et abacuk ſophonie: aggei: zacharie et
malachie: qui et angelus domini voca-
tus eſt.

a HEc dicit dominꝰ. Ego
eduxi populum iſtum
de ſeruitute: quibus mā
data dedi per pueros
meos prophetas quos
audire noluerunt ſed
irrita fecerunt mea cō
ſilia. Mater que eos ge
nerauit dicit illis. Ite filij: quia ego vidua
ſum et derelicta. Educaui vos cū leticia
⁊ amiſi vos cū luctu et triſticia. Quoniam pec
caſtis corā dño deo vro: ⁊ qđ malū eſt co
rā eo feciſtis. Mō aūt qđ faciā vobis?
Ego vidua ſū et derelicta. Ite filij et pe
tite a dño miam. Ego autē te pater teſtē
inuoco ſup mrēm filioꝝ q̄ noluerūt teſta
mētū meū ſuare vt des eis ꝯfuſionē ma
trē eoꝝ in direptionē ne gñatio eoꝝ fiat.
Diſpergantur in gētes noīa eoꝝ deleant
a terra: quoniam ſpreuerunt ſacramentū meū
Ve tibi aſſur qui abſcondis iniquos pe
nes te. Gens mala memorare quid fece
rim ſodome et gomorre quarum terra iacet
in piceis glebis et aggeribus cinerum.
Sic dabo eos qui me non audierunt: di
cit dominꝰ oīps. Hec dicit dñs ad eſdraꝫ
Nūcia populo meo: quoniam dabo eis regnuꝫ
hieruſalem qđ daturus erā iſrael. Et ſu
mam mihi gloriam illoꝝ: et dabo eis ta
b bernacula eterna q̄ pparauerā illis. Li
gnuꝫ vite erit illis in odore vnguenti: et
non laborabūt neqꝫ fatigabuntur. Ite ⁊
accipietis. Rogate vobis dies paucos:
vt immorant. Iam paratū eſt vobis re
gnum. Vigilate. Teſtare celū et terram.
Contriui enim malū et creaui bonū: quia vi
uo ego dicit dñs. Mater amplectere fi
lios tuos educa illos cum leticia. Sicut
colūba cōfirma pedes eoruꝫ: quoniam te elegi
dicit dñs. Et reſuſcitabo mortuos de lo
cis ſuis: et de monumentis educā illos:
quoniam cognoui nomen meuꝫ in iſrael. Noli
timere mater filiorum: quoniam te elegi dicit
dominꝰ. Mittam tibi adiutoriū pueros
meos eſaiā: et hieremiā ad quoꝝ cōſiliū
ſanctificaui: et paraui tibi arbores duo
decim granatas varijs fructibus et toti
dem fontes fluētes lac et mel: et mōtes
immenſos ſeptē: habentes roſam ⁊ liliū
in quibus gaudio implebo filios tuos.
Viduaꝫ iuſtifica: pupillo iudica: egenti
da: orphanū tuere: nudū veſti: cōfractuꝫ
et debilem cura: claudum irridere noli
tutare mancum: et cecum ad viſionem
claritatis mee admitte. Senem et iuue
nem intra muros tuos ſerua: mortuos
vbi inueneris ſignans commenda ſepul
chro: et dabo tibi primam ſeſſionem in
reſurrectione mea. Pauſa et quieſce po
pulus meus quia veniet requies tua. Nu
trix bona nutri filios tuos: confirma pe
des eorum. Seruos quos tibi dedi: ne c
mo ex eis interiet. Ego enim eos requi
ram de numero tuo. Noli fatigari. Cum
enim venerit dies preſſure et anguſtie alij
plorabunt et triſtes erunt: tu autem hi
laris ⁊ copioſa eris. Zelabunt gentes et
nil aduerſus te poterunt dicit dominus.
Manus mee tegent te: ne filij tui gehen
nā videant. Iocundare mater cum filiis
tuis: quia ego te eripiam dicit dominus. Fi
lios tuos dormientes memorare: quoniā
ego eos educam de lateribus terre et mi
ſericordiam cum illis faciam quoniam miſe
ricors ſum dicit dñs omnipotens. Am
plectere natos tuos vſqꝫ dum venio ⁊ p
ſtem illis miſericordiam: quoniam exuberant
fontes mei: et gratia mea non deficiet.
Ego eſdras preceptum accepi a domino
in monte oreb vt irem ad iſrael: ad quos
cū venirem reprobauerunt me et reſpue
runt mandatum dñi. Ideoqꝫ vobis dico
gentes: que auditis et intelligitis. Expe
ctate paſtorē veſtrum requiem eternita
tis dabit vobis: quoniam in proximo eſt ille q̄ in
fine ſeculi aduenient. Parati eſtote ad p
mia regni: quia lux perpetua lucebit vobis
per eternitatem tēporis. Fugite vmbraꝫ
ſeculi huius. Accipite iocunditatem glorie
veſtre. Ego teſtor palam ſaluatoreꝫ meū
Commendatū donū accipite ⁊ iocunda
mini: gratias agentes ei qui vos ad cele
ſtia regna vocauit. Surgite ⁊ ſtate et vi
dete numerū ſignatorum in cōuiuio dñi
Qui ſe de vmbra ſeculi trāſtulerunt ſplē d
didas tunicas a dño acceperunt. Recipe
ſion numerum tuum et conclude candi
datos tuos q̄ legem dñi compleuerunt.
Filiorum tuorum quos optabas plenus
eſt numerus. Roga imperiuꝫ dñi: vt ſan
ctificetur populus tuus qui vocatus eſt
ab initio. Ego eſdras vidi in monte ſion
turbā magnā quam numerare non po
tui: et omnes canticis collaudabant do
minum. Et in medio eorum erat iuue
nis ſtatura celſus: eminentior omnibus
illis et ſingulis eorum capitibus impo
nebat coronas et magis exaltabatur.
Ego autem miraculo tenebar. Tunc in
terrogaui angelum et dixi. Qui ſunt hi
domine? Qui reſpondens dixit mihi.
Hi ſunt qui mortalem tunicam depo

fuerint: et immortalem ſumpſerunt: et
confeſſi ſunt nomē dei. Modo coronā-
tur ꝛ accipiunt palmas. Et dixi angelo.
Ille iuuenis q̄s eſt q̄ eis coronas impo-
nit ꝛ palmas in manus tradit? Et rn̄dēs
dixit mihi. Ipſe eſt filiꝰ dei quē in ſeculo
cōfeſſi ſunt: ego aūt magnificare eos ce-
pi: q̄ fortiter ꝑ noīe dn̄i ſteterūt. Tūc di-
xit mihi āgelꝰ. Uade annūcia ꝑplo meo
q̄lia ꝛ quāta mirabilia dn̄i dei vidiſti. iij.
A Anno triceſimo ruine ci-
uitatis erā in babylōe:
et cōturbatꝰ ſum ſuꝑ
cubiculo meo recum-
bens: et cogitationes
mee aſcendebāt ſuper
cor meum: q̄m vidi de-
ſertionē ſiō ꝛ abundā-
tiā eoꝝ qui habitabāt in babylone: ꝛ ven
tilatus eſt ſpūs meus valde: ꝛ cepi loqui
ad altiſſimū verba timorata. Et dixi. O
dn̄ator dn̄e tu dixiſti ab initio q̄n planta
ſti terrā ꝛ hoc ſolus ꝛ īperaſti populo: et
dediſti adā corpus mortuū: ſed et ipſum
figmētū manuū tuarū erat: ꝛ inſufflaſti
in eū ſpiritū vite: ꝛ factus eſt viuēs corā
te ꝛ induxiſti eū in paradiſo quē planta-
B uerat dextera tua āteq̄ꝫ terra aduētaret.
Et huic mādaſti diligere viā tuā: ꝛ pre
teriuit eā: ꝛ ſtatim inſtituiſti in eo mortē
in nationibus eius: ꝛ nate ſunt gentes et
tribus et populi et cognationes quarum
nō eſt numerus. Et ambulauit vnaq̄q̄ꝫ
gēs in volūtate ſua: ꝛ mira agebant co-
ra te ꝛ ſpernebāt precepta tua. Iterū aūt in
tp̄e induxiſti diluuiuꝫ ſuꝑ inhabitantes
ſeculū: ꝛ ꝑdidiſti eos. Et factū eſt ī vno
quoq̄ꝫ eoꝝ ſicut ade mors: ſic his diluuiū
Dereliquiſti autem vnum ex his noe cuꝫ
domo ſua: et ex eo iuſti oēs. Et factuꝫ eſt
cuꝫ cepiſſent multiplicari qui habitabāt
ſuꝑ terrā multiplicauerūt filios ꝛ popu-
los ꝛ gentes multas: ꝛ ceperunt iterato
impietatem facere plus q̄ꝫ priores. Et fa
ctū eſt cū iniq̄tatē facerent corā te: elegi
ſti tibi virū ex his cui nomē erat abraam
Et dilexiſti eū ꝛ demonſtraſti ei ſoli volū
tatem tuā: ꝛ diſpoſuiſti ei teſtamentum
eternū: ꝛ dixiſti ei vt nō vnq̄ꝫ derelinque
res ſemen eiꝰ. Et dediſti ei iſaac: ꝛ iſaac
dediſti iacob ꝛ eſau. Et ſegregaſti tibi ia-
cob: eſau autem ſeparaſti. Et factus eſt
iacob in multitudine magna. Et factum
eſt cū educeres ſemē eiꝰ ex egypto addu
xiſti ſuꝑ mōtē ſina: Et inclinaſti celos et
ſtatuiſti terrā: et cōmouiſti orbem et tre
mere feciſti abyſſos: ꝛ cōturbaſti ſeculuꝫ
et trāſijt gloria tua portas q̄ttuor ignis
et terremotus et ſpiritꝰ et gelu: vt dares C
ſemini iacob legem ꝛ generationi iſrael
diligētiam. Et non abſtuliſti ab eis cor
malignū vt faceret lex tua in eis fructuꝫ
Cor eñ malignū baiulās primus adam
tranſgreſſus et victus eſt: ſed ꝛ oēs q̄ de
eo nati ſunt. Et facta eſt ꝑmanēs infir-
mitas et lex cū corde populi cum mali-
gnitate radicis: ꝛ diſceſſit q̄d bonuꝫ eſt ꝛ
mā ſit malignum. Et tranſierūt tp̄a et fi
niti ſunt anni ꝛ ſuſcitaſti tibi ſeruum no
mine dauid ꝛ dixiſti ei edificare ciuitateꝫ
nominis tui et offerre ibi in eadem thus
et oblationes. Et factum eſt hoc annis
multis: et dereliquerunt qui habitabant
ciuitatem in oībus facientes: ſicut fecit
adā ꝛ oēs generationes eius. Utebātur
eñ ꝛ ipſi corde maligno. Et tradidiſti ci-
uitatem tuam in manibus inimicorum
tuorū. Nūquid meliora faciūt q̄ habitāt
babylonem. Et ꝑpter hoc dominabitur
ſion. Factum eſt cum veniſſem huc et vi D
diſſem impietates quarū nō eſt numerꝰ
et delinquentes multos vidit aīa mea
hoc triceſimo anno ꝛ exceſſit cor meum:
quoniā vidi quomodo ſuſtines eos pec-
cantes: ꝛ peperciſti impie agētibus ꝛ per
didiſti populū tuum ꝛ conſeruaſti inimi
cos tuos ꝛ non ſignificaſti. Nihil memi-
ni quomodo debeat derelinqui via hec.
Nūquid meliora facit babylon q̄ꝫ ſiō aut
alia gens cognouit te preter iſrael? Aut
que tribus crediderunt teſtamentis tuis
ſicut iacob? Quarum merces non com-
paruit: neq̄ꝫ labor fructificauit. Per-
tranſiens eñ ꝑtranſiui in gentibus: ꝛ vi
di abūdātes eas: ꝛ nō memorātes man-
datorū tuorum. Nunc ergo pondera in
ſtatera noſtras iniquitates et eoꝝ qui
habitant in ſeculo: ꝛ non inuenietur no-
men tuum niſi in iſrael. Aut quando nō
peccauerunt in conſpectu tuo qui habi-
tant terram. Aut que gēs ſic obſeruauit
mādata tua? Hos quidem per nomina in
uenies ſeruaſſe mādata tua: gētes autē
nō inuenies. Cap. iiij.
Et reſpondit ad me an A
gelus qui miſſus ē ad
me cui nomen uriel et
dixit mihi. Excedens
exceſſit cor tuum in ſe-
culo hoc et comprehē
dere cogitas viam al-
tiſſimi. Et dixi. Ita do-

mine meus. Et reſpondit mihi: et dixit.
Tres vias miſſus ſum oſtendere tibi: et
tres ſimilitudines proponere coram te:
de quibus mihi ſi renunciaueris vnam
ex his: et ego tibi demoſtrabo viam quaꝫ
deſideras videre: et docebo te vnde ſit
cor malignum et dixi. Loquere domine
meus. Et dixit ad me. Uade pondera mi
hi ignis pondus aut menſura mihi fla-
tum venti: aut reuoca mihi diem que p̄-
terijt. Et reſpondi et dixi. Quis natoꝝ
poterit facere vt me interroges de his?
Et dixit ad me. Si eſſem interrogans et
dicens: quante habitationes ſunt in cor
de maris: aut quante vene ſunt in princi
pio abyſſi: aut quãte vene ſunt ſuper fir
mamentum: aut qui ſunt exitus paradi-
ſi: diceres mihi fort ſis: in abyſſum
non deſcendi: neq̄ in infernum adhuc:
neq̄ in celum vnq̄ aſcendi. Nunc auteꝫ
non interrogaui te niſi de igne ⁊ vento ⁊
die per quem tranſiſti: ⁊ a quibus ſepa-
rari non potes: ⁊ non reſpondiſti mihi
de eis. Et dixit mihi. Tu que tua ſunt te-
cum coadoleſcentia non potes cognoſce
re? Et quomodo poterit vas tuum cape
re altiſſimi viã: ⁊ iam exterius corrupto
ſeculo intelligere corruptionem euiden-
tem in facie mea? Et dixi illi. Melius
erat nos nõ eē q̄ adhuc viuētes viuere in
B impietatibus: pati: et non intelligere de
qua re. Et reſpondit ad me ⁊ dixit. Pro-
ficiſcens profectus ſum ad ſiluam ligno
rum campi: ⁊ cogitauerunt cogitationes
⁊ dixerunt. Uenite et eamus et faciam⁹
ad mare bellum: vt recedat coram nobis
⁊ faciamus nos alias ſiluas. Et ſimiliter
fluctus maris: ⁊ ipſi cogitauerunt cogi-
tationem: et dixerunt. Uenite aſcenden-
tes debellemus ſiluas campi: vt ⁊ ibi cõ-
ſumemus nobiſmetipſis aliam regioneꝫ
Et factus eſt cogitat⁹ ſilue in vanum. Ue
nit enim ignis ⁊ conſumpſit eam. Simi
liter ⁊ cogitatus fluctuum maris. Ste-
tit enim arena ⁊ prohibuit eos. Si enim
eſſes iudex horum: quem inciperes iuſtifi
care: quem condẽnare? Et reſpondi ⁊ di
xi. Utiq̄ vanam cogitationem cogitaue
runt. Terra enim data eſt ſilue: et mari
locus portare fluctus ſuos. Et reſpõdit
ad me: et dixit. Bñ tu iudicaſti: et quare
non iudicaſti tibimetipſi? Quemadmo-
dum enim terra ſilue data eſt: ⁊ mare flu
ctibus ſuis: ſic qui ſuper terram inhabi-
tant q̄ ſunt ſuper terram intelligere ſo
lummodo poſſunt: ⁊ qui ſup celos que
ſup altitudinẽ celoꝝ. Et reſpondi ⁊ dixi.
Deprecor te domine vt mihi detur ſenſus
intelligendi. Nõ enim volui interrogare
de ſuperioribus tuis ſed de his q̄ pertrã-
ſeunt per nos quotidie propter q̄d iſrael
datus in opprobriũ gentibus quē dilexi-
ſti populum datus eſt tribubus impijs ⁊
lex patrum noſtrorum in interitum de-
ducta eſt et diſpoſitiones ſcripte nuſq̄
ſunt et pertranſiuimus de ſeculo vt locu
ſte: et vita noſtra ſtupor ⁊ pauor: et nec C
digni ſumus miſericordiã cõſequi. Sed
quid faciet nomini ſuo q̄d inuocatum eſt
ſuper nos? Et de his interrogaui. Et re-
ſpõdit ad me et dixit. Si fueris plurimũ
ſcrutatus frequenter miraberis quoniã
feſtinans feſtinat ſeculum ptrãſire ⁊ nõ
capit portare q̄ in futuris tpibus iuſtis
repromiſſa ſunt: qm̄ plenum iniuſticia eſt
ſeculũ hoc et infirmitatibus. De quibus
aũt interrogas dicam. Seminatũ enĩ eſt
malum: et necdũ venit deſtructio ipſius
Si ergo non iuerſum fuerit q̄d ſemina-
tum eſt: et diſceſſerit locus vbi ſeminatũ
eſt malum: non veniet vbi ſeminatum
eſt bonum. Qm̄ granẽ ſeminis mali ſe-
minatũ eſt in corde adã ab initio: et quã
tum impietatis generauit vſq̄ nunc et
generat vſq̄ cũ veniat area. Eſtima aũt
apud te gramen mali ſeminis quãtum
fructum impietatis generauit quando
ſecate fuerint ſpice quarum non eſt nu-
merus q̄ magnã areã incipient facere?
Et reſpondi ⁊ dixi. Quõ ⁊ qñ hec? Qua-
re modici ⁊ mali ãni noſtri? Et rñdit ad
me ⁊ dixit mihi. Non feſtines tu ſuper
altiſſimũ. Tu enĩ feſtinas inaniter eſſe
ſuper ipſum. Nã exceſſus tuus multus:
Nonne de his interrogauerunt anime
iuſtorum in promptuarijs ſuis dicentes.
Uſq̄quo ſpero ſic: ⁊ qñ veniet fructus
aree mercedis noſtre. Et reſpondit ad
ea hieremiel archãgelus ⁊ dixit. Quan-
do impletus fuerit numerus ſeminum
in vobis: qm̄ in ſtatera ponderauit ſe-
culum: ⁊ menſura menſurauit tpa: ⁊ nu
mero numerauit tpa ⁊ nõ cõmouit nec
excitauit vſq̄ dū impleat̄ predicta mẽ- D
ſura. Et rñdi ⁊ dixi. O dñator dñe: ſed et
nos omnes pleni ſumus impietate. Et
ne forte ꝓpter nos nõ impleant̄ iuſtoꝝ
aree: ꝓpter peccata inhabitantium ſuper
terram. Et rñdit ad me. Et dixit. Uade ⁊
interroga pregnãtem: ſi qñ impleuerit
nouem menſes ſuos adhuc poterit ma-
trix eius retinere partum in ſemetipſa?

Et dixi. Non põt dñe. Et dixit ad me. In inferno prõptuaria animarum matrici aſſimilata ſunt. Quẽadmoduꝫ enim illa feſtinat que parit effugere neceſſitatem partus: ſic ⁊ hec feſtinat reddere ea que commendata ſunt. Ab initio tibi demonſtrabitur de his que concupiſcis videre. Et reſpondi: ⁊ dixi. Si inueni gratiaꝫ ante oculos tuos: ⁊ ſi poſſibile eſt: ⁊ ſi idoneus ſum: demonſtra mihi ſi pluſq̃ preteritum ſit habet venire: aut plures per tranſierunt ſupra q̃ futurum eſt. Quid ꝑtranſiuit ſcio: quid autẽ futurũ ſit ignoro. Et dixit ad me. Sta ſuꝑ dextrã partẽ et demonſtrabo tibi interpretationem ſimilitudinis: et ſteti ⁊ vidi: et ecce fornax ardẽs tranſit coram me: ⁊ factum eſt cũ tranſiret flamma vidi: ⁊ ecce ſuperauit fumus. Poſt hec trãſit coram me nubes plena aq̃: ⁊ immiſit pluuiã ĩpetu multã: ⁊ cum trãſiſſet impetus pluuie ſuperauerunt in ea gutte. Et dixit ad me. Cogita tibi. Sicut creſcit pluuia amplius q̃ gutte: ⁊ ignis q̃ fumus: ſic ſuperabundauit que tranſiuit menſura. Superauerant autem gutte ⁊ fumus: ⁊ oraui. Et dixi. Putas viuo vſqꝫ in dieb⁹ illis. Uel quid erit in diebus illis? Reſpõdit ad me et dixit. De ſignis de quibus me interrogas ex parte poſſum tibi dicere: de vita autem tua non ſum miſſus dicere tibi: ſed neſcio.

Cap. v.

a De ſignis autem ecce dies venient in quibus apprehendẽtur qui inhabitant terram in ſenſu multo: ⁊ abſcondetur veritatis via: et ſterilis erit a fide regio ⁊ multiplicabitur iniuſticia per hanc quam ipſe tu vides: et ſuꝑ quã audiſti olim: et erit ĩpoſitio veſtigio quaꝫ nunc vides regnare regionem ⁊ videbũt eam deſertam. Si autem tibi dederit altiſſimus viuere: videbis poſt tertiam tubam: et relucebit ſubito ſol noctu: ⁊ luna ter in die: ⁊ de ligno ſanguis ſtillabit ⁊ lapis dabit vocem ſuam: ⁊ populi cõmouebuntur: ⁊ regnabit quem non ſperant qui inhabitãt ſuper terram: ⁊ volatilia cõmigrationẽ faciẽt: ⁊ mare ſodomiticũ piſces reijciet: ⁊ dabit vocem noctu quã non nouerant multi. Omnes autẽ audient vocem eius: ⁊ chaos fiet ꝑ loca multa: ⁊ ignis frequẽter remittetur: ⁊ beſtie agreſtes tranſmigrabũt et mulieres menſtruate parient monſtra: ⁊ in dulcibus aquis ſalſe inuenientur: ⁊ amici omnes ſemetipſos expugnabunt: et abſcondẽtur tunc ſenſus: ⁊ intellectus ſeparabitur in promptuarium ſuum: et queretur a multis ⁊ non inuenietur: et multiplicabitur iniuſticia et incõtinentia ſuper terram. Et interrogabit regio proximam ſuam et dicet. Nunquid per te pertranſijt iuſticia iuſtum faciens? Et hoc negabit. Et erit in illo tempore: et ſperabunt homines ⁊ non impetrabunt: laborabũt et non dirigentur vie eorum. Hec ſigna dicere tibi permiſſum eſt mihi: ⁊ ſi oraueris iterum et ploraueris ſicut ⁊ nunc et ieiunaueris ſeptem dieb⁹: audies iterato horum maiora. Et euigilaui ⁊ corpus B
meum horruit valde et anima mea laborauit vt deficeret ⁊ tenuit me qui venit angelus qui loquebatur in me ⁊ confortauit me ⁊ ſtatuit me ſuper pedes: et factum eſt in nocte ſecunda: ⁊ venit ad me ſalathiel dux populi: ⁊ dixit mihi. Ubi eras: ⁊ quare vultus tuus triſtis? Aut neſcis quoniam tibi creditus eſt iſrael in regione tranſmigrationis eorum? Exurge ergo ⁊ guſta panem et non derelinquas nos ſicut paſtor gregem ſuum in manibus luporum malignorum et dixi ei. Uade a me ⁊ non appropies a me ⁊ audiuit vt dixi: et receſſit a me: ⁊ ego ieiunaui diebus ſeptem vlulans ⁊ plorãs ſicut mihi mandauit vriel angelus. Et factum eſt poſt dies ſeptem: ⁊ iterum cogitationes cordis mei moleſte erant mihi valde: et reſumpſit anima mea ſpiritum intellectus: ⁊ iterum cepi loqui coraꝫ altiſſimo ſermones: ⁊ dixi. Dominator domine ex omni ſilua terre: et omnibus arboribus eius elegiſti vineam vnicam: et ex omni terra orbis elegiſti tibi foueam vnam: et ex omnibus floribus orbis elegiſti tibi lilium vnum: ⁊ ex omnibus abyſſis maris repleſti tibi riuum vnum: ⁊ ex omnibus edificatis ciuitatibus ſanctificaſti tibimetipſi ſion: ⁊ ex omnibus creatis volatilibus nominaſti tibi columbam vnam: ⁊ ex omnibus plaſmatis pecoribus prouidiſti tibi ouem vnã: ⁊ ex oĩbus multiplicatis populis acquiſiuiſti tibi populum vnũ: ⁊ ab omnibus probatam legem donaſti huic quem deſideraſti populo. Et nũc dñe vt q̃d tradidiſti vnũ pluribꝰ. Et preparaſti ſuꝑ vnam radicem alias: ⁊ diſperdidiſti vnicũ tuũ in multis: et concul-

ſauerint eũ qui cõtradicebãt ſpõſioni
E bus tuis : quiqꝫ tuis teſtamẽtis non cre
debãt. Et ſi odiẽs odiſti pplm tuuꝫ tuis
manibus debet caſtigari. Et factũ eſt cũ
locutus eſſem ſermõeꝫ miſſus eſt ange
lus ad me q̃ ante venerat ad me preteri-
ta nocte et dixit mihi. Audi me ꝛ inſtru-
am te: ꝛ intende mihi ꝛ adijciam corã te.
Et dixi. Loquere dñe meus. Et dixit ad
me. Valde tu in exceſſu mẽtis fact⁹ es ꝓ
iſrael. An plus dilexiſti eũ ꝙ q̃ eũ fecit?
Et dixi ad eũ. Nõ dñe ſed dolẽs locutus
ſum. Torquent enim me renes mei per
omnẽ horã querẽtem apprehẽdere ſemi-
tam altiſſimi. Et inueſtigare partem iu-
dicij eius. Et dixit ad me. Nõ potes. Et
dixi. Quare dñe? Ad quid naſcebar aut
quare non fiebat matrix matri mee mi-
hi ſepulchrum: vt non viderem laborem
iacob ꝛ defatigationes generis iſrael. Et
dixit ad me: Numera mihi que necdum
venerant: ꝛ collige mihi diſperſas gut-
tas ꝛ reuirida mihi aridos flores: ꝛ aperi
mihi clauſa prõptuaria: ꝛ pduc mihi in-
cluſos in eis flatus. Demonſtra mihi vo
cis imaginẽ: ꝛ tunc oſtendã tibi laborem
quẽ rogas videre. Et dixi. Dñator dñe:
quis enĩ eſt qui põt hec ſcire niſi qui cũ
hominibus habitationẽ non habet. Ego
autẽ inſipiens ꝛ quomodo potero dicere
de his quib⁹ me interrogaſti? Et dixit ad
me. Quomodo non potes facere vnum
de his q̃ dicta ſunt: ſic non poteris inue-
nire iudiciũ meũ: aut in fine charitatem
quã populo promiſi. Et dixi. Sed ecce
dñe: tu ꝓpe es his qui in finem ſunt et
quid facient qui ante me fuerunt: aut
nos aut hi qui poſt nos? Et dixit ad me.
Corone aſſimilabo iudiciũ meũ. Sicut
nõ nouiſſimoꝝ tarditas: ſic nec priorum
velocitas. Et rñdi et dixi. Nec poteras
F facere eos qui facti ſunt: et qui ſunt et q̃
futuri ſunt: in vnum vt celerius iudicium
tuum oſtendas? Et reſpondit ad me ꝛ di
xit. Non poteſt feſtinare creatura ſuper
creatorẽ nec ſuſtinere ſeculũ eos qui i eo
creãdi ſunt in vnum. Et dixi. Quomodo
dixiſti ſeruo tuo: qm̃ viuificãs viuificaſti
a te creatam creaturam in vnum: ꝛ ſuſti
nebat creatura: poterit ꝛ nũc portare p̃-
ſentes in vnum. Et dixit ad me. Interro
ga matricem mulieris: ꝛ dices ad eam ꝛ
ſi paris quare per tpa? Roga ergo eaꝫ vt
det decẽ in vnum. Et dixi. Nõ vtiqꝫ pote
rit: ſed ſm tempus. Et dixit ad me. Et
ego dedi matricem terre his qui ſeminati ſunt ſup eam per tempus. Quẽadmo
dum enĩ infans non parit ea que ſenum
ſunt: ſic ego diſpoſui a me creatum ſecu-
lum. Et interrogaui ꝛ dixi. Cũ iã dede-
ris mihi viã: loquar corã te. Nam mater
noſtra de qua dixiſti mihi adhuc iuuenis
eſt: iam ſenectuti appropinquat. Et re-
ſpondit ad me: ꝛ dixit. Interroga eã que
parit: et dicet tibi. Dices enim ei. Quare
quos peperiſti nunc nõ ſunt ſimiles his
qui ante te: ſed minores ſtatura. Et dicet
tibi ꝛ ipſa. Alij ſunt qui in iuuentute vir
tutis nati ſunt: ꝛ alij qui ſub tempore ſe-
nectutis deficiẽte matrice ſunt nati. Cõ
ſidera ergo ꝛ tu: quoniam minori ſtatura
eſtis pre his qui ante vos ꝛ qui poſt vos
minori ꝙ vos quaſi iam ſeneſcẽtes crea-
ture: ꝛ fortitudinem iuuentutis pretere-
untes. Et dixi. Rogo domie ſi inueni gra
tiam ante oculos tuos: demonſtra ſeruo
tuo ꝑ quẽ viſites creaturã tuã. Ca. vj.

A Et dixit ad me. Initio
terreni orbis et anteꝙ̃
ſtarent exitus ſeculi et
anteꝙ̃ ſpirarẽt conuen
tiones ventorum ꝛ an
teꝙ̃ ſonarent voces to
nitruum ꝛ anteꝙ̃ ſplẽ-
derent nitores coruſca
tionum: ꝛ anteꝙ̃ confirmarentur funda
menta paradiſi: ꝛ anteꝙ̃ viderentur de
cori flores: ꝛ anteꝙ̃ confirmarẽtur mo-
te virtutes: ꝛ anteꝙ̃ colligerentur innu-
merabiles militie angelorum: ꝛ anteꝙ̃
extollerẽtur altitudines aeris: ꝛ anteꝙ̃
nominarẽtur menſure firmamẽtorum: et
anteꝙ̃ eſtuarent camini in ſion: ꝛ anteꝙ̃
inueſtigarentur preſentes anni: ꝛ anteꝙ̃
abalienarentur eorũ qui nũc peccãt ad-
inuentiones: ꝛ anteꝙ̃ conſignati eſſent q̃
fidem theſaurizauerunt: tunc cogitaui ꝛ
facte ſunt per me ſolum ꝛ non per alium
et finis per me ꝛ nõ per aliũ. Et reſpon
di et dixi. Que erit ſeperatio temporum?
Aut quando prioris finis et ſequentis
initium. Et dixit ad me. Ab abraam vſ-
qꝫ ad iſaac quãdo nati ſunt ab eo iacob
et eſau manus iacob tenebat ab initio
calcaneum eſau. Finis enim huius ſecu
li eſau et principium ſequentis iacob.
Hominis manus inter calcaneuꝫ ꝛ ma
num. Aliud noli querere eſdra. Et reſpõ
di et dixi. O dominator domine: ſi inueni
gratiam ante oculos tuos oro: vt demon
ſtres ſeruo tuo finem ſignorum tuorum

quorum partem mihi demonſtraſti no-
cte precedente. Et reſpondit et dixit ad
me. Surge ſuper pedes tuos et audi vo
cē pleniſſimam ſonitus ꝛ erit ſicut com
motio nec commouebitur locus in quo
ſtas ſup eū. Ideo cū loquit̄: tu nō expa-
ueas: qm̄ de fine verbū et fundamentuꝫ
D terre intelligit̄: qm̄ de ipſis ſermo treme
ſcit ꝛ cōmouet̄. Scit eniꝫ qm̄ finem eoꝝ
oportet cōmutari. Et factum eſt cum au
diſſem ſurrexi ſuper pedes meos ꝛ audi
ui: ecce vox loquens et ſonꝰ eius ſicut
ſonus aquarum multarum. Et dixi. Ec-
ce dies veniunt: ꝛ erit qn̄ appropinqua-
re incipiam vt viſitem habitantes in ter
ra: ꝛ quādo inquirere incipiā ab eis qui
iniuſte nocuerunt in iuſticia ſua ꝛ quan
do ſuppleta fuerit humilitas ſyon: ꝛ cū
ſupſignabit̄ ſeculū qd̄ incipiet ptranſi-
re hec ſigna faciā. Libri aperientur ante
faciē firmamēti et oēs videbunt ſimul ꝛ
amiculi infantes loquētur vocibus ſuis
ꝛ pregnantes immaturos parient infan
tes trium ꝛ quattuor menſium ꝛ viuent
et ſuſcitabuntur. Et ſubito apparebunt
ſeminata loca nō ſeminata: ꝛ plena prō-
ptuaria ſubito inuenientur vacua et tu-
ba canet cum ſono quam cuꝫ oēs audie
rint ſubito expaueſcēt: ꝛ erit. In illo tpe
debellabunt amici amicos vt inimici et
expaueſcet terra cum his. Et vene fon-
tium ſtabunt et non decurrent in horis
tribus: ꝛ erit omnis qui derelictus fue-
rit ex omnibus iſtis quibus predixi tibi:
ipſe ſaluabitur et videbit ſalutare meuꝫ
et finē ſeculi veſtri. Et videbunt qui re-
cepti ſunt hoies qui mortem non guſta-
uerunt a natiuitate ſua: ꝛ mutabitur cor
inhabitantium: et cōuertetur in ſenſum
alium. Delebitur enī malū ꝛ extinguetur
dolus. Florebit autem fides et vincetur
corruptela: et oſtendet̄ veritas que ſine
fructu fuit diebus tantis: ꝛ factum eſt cū
loqueretur mihi: et ecce paulatim intue
bar ſuper eum ante quē ſtabam et dixit
ad me hec. Veni tibi oſtendere tempus
venture noctis. Si ergo iterū rogaueris
ꝛ iterum ieiunaueris ſeptē diebus: iterū
tibi renunciabo horū maiora ꝑ diē queꝫ
audiui. Audita eſt enim vox tua apud al
E tiſſimum. Vidit enim fortis directioneꝫ
tuam: ꝛ puidit pudicitiam quā a iuuen-
tute tua habuiſti: et ꝓpter hoc miſit me
demonſtrare tibi hec omnia ꝛ dicere tibi
Cōfide ꝛ noli timere: ꝛ noli feſtinare cō
prioribus temporibus cogitare vana et
non properes a nouiſſimis temporibus
ꝛ factum eſt poſt hec et fleui iterum ꝛ ſi-
militer ieiunaui ſeptē diebus vt ſupplerē
tres ebdomadas que dicte ſunt mihi. Et
factum eſt in octaua nocte ꝛ cor meum
turbabatur iterato in me: ꝛ cepi loqui co
ram altiſſimo. Inflammabatur enī ſpiri
tus meus valde: ꝛ anima mea anxiaba-
tur et dixi. O dn̄e loquens locutus es ab
initio creature in primo die dicens. Fiat
celum ꝛ terra ꝛ tuum verbum opus per
fectum. Et erat tunc ſpiritus et tenebre
circumferebantur ꝛ ſilentium: ſonus vo-
cis hominis nondum erat abs te. Tunc
dixiſti de theſauris tuis proferri lumen
luminoſum quo appareret opus tuum
ꝛ die ſecundo creaſti ſpiritum firmamen
ti ꝛ imperaſti ei vt diuideret ꝛ diuiſioneꝫ
faceret inter aquas vt pars quedam ſur
ſum recederet: pars vero deorſum mane
ret. Et tertia die imperaſti aquis congre
gari in ſeptima parte terre: ſex vero par-
tes ſiccaſti ꝛ conſeruaſti: vt ex his ſint co
ram te miniſtrātia ſeminata a deo ꝛ cul
ta verbum enī tuum ꝓceſſit: ꝛ opus ſta-
tim fiebat. Proceſſit enī ſubito fructus
multitudinis. Immēſus ꝛ cōcupiſcentie
guſtus multiformes et flores colore im-
mutabili ꝛ odores odoramenti inueſtiga
bilis. Et die tertia hec facta ſunt. Quar-
ta autem die imperaſti fieri ſolis ſplen-
dorem lune lumen: ſtellarum diſpoſitio
nem: ꝛ imperaſti eis vt deſeruirēt futu-
ro plaſmato homini. Quinto autem die
dixiſti ſeptime parti vbi erat aqua cōgre
gata vt procrearet animalia ꝛ volatilia ꝛ
piſces ꝛ ita fiebat: aqua muta ꝛ ſine ani-
ma que dei nutu iubebātur animalia fa
ciebāt vt ex hoc mirabilia tua nationes
enarrent. Et tunc conſeruaſti duas ani
mas nomen vni vocaſti enoch ꝛ nomen
ſecundo vocaſti leuiathan: et ſeparaſti
ea ab alterutro. Non enim poterat ſepti
ma pars vbi erat aqua congregata cape
re ea. Et dediſti enoch vnam parteꝫ que
ſiccata eſt tertio die vt habitet in ea vbi
ſunt montes mille. Leuiathā autem de
diſti ſeptimam partem humidam: ꝛ ſer-
uaſti eam vt fiat in deuorationem in qui
bus vis ꝛ quando vis. Sexto aūt die im
peraſti terre: vt crearet coram te iumēta
ꝛ beſtias et reptilia ꝛ ſup his adam: quē
conſtituiſti duceꝫ ſuper omnibus factis
que feciſti ꝛ ex eo educimur nos omnes
quemꝗ elegiſti populum. Hec autē om
nia dixi coraꝫ te domine: qꝛ propter nos

creaſti ſeculū. Reſiduas aūt gētes ab adā
natas dixiſti eas nil eſſe: et quoniam ſali
ue aſſimilate ſūt: ꝛ quaſi ſtillicidiū de va
ſe ſimilaſti abundantiā eoꝝ. Et nūc dn̄e
ecce iſte gentes q̄ in nihilū deputate ſūt
ceperunt dn̄ari nri et deuorare: nos aūt
populus tuus quē vocaſti primogenitū
vnigenitum emulatorem tuum traditi
ſumus in manibus eoꝝ et ſi ꝓpter nos
creatū eſt ſeculū: q̄re nō hereditatē poſ
ſidemꝰ cū ſeclo? Uſqueq̄ hec. Cap. vij.
A ET factum eſt cum fi-
niſſem loq̄ verba hec:
miſſus eſt ad me ange
lus qui miſſus fuerat
ad me ī p̄mis noctibꝰ
et dixit ad me. Surge
eſdra: et audi ſermo-
nes quos veni loqui ad
te: et dixi. Loquere deus meꝰ: et dixit ad
me. Mare poſitū eſt in ſpacioſo loco vt
eſſet altum et immenſum: erit autem ei i
troitus in anguſto loco poſitus vt eſſet ſi
milis fluminibus. Quis ergo volens volue
rit ingredi mare et videre eum vel dn̄ari
eius ſi non tranſierit anguſtū: in latitudi
nem quomodo poterit venire? Itē aliud
Ciuitas eſt edificata et poſita in loco cā
peſtri: eſt autem plena oīm bonoꝝ: Introi
tus eius anguſtus et in p̄cipiti poſitus:
vt eſſet a dextris quidem ignis: a ſiniſtris
aqua alta: ſemita autē eſt vna ſola inter
eos poſita: hoc eſt inter ignē ꝛ aquam vt
non capiat ſemita niſi ſolummodo veſti
gium hoīs. Si autem dabit̄ ciuitas hoī
in hereditatē: ſi nūq̄ antepoſitū pericu
lū pertranſierit: quō accipiet hereditatē
ſuam? Et dixi. Sic dn̄e. Et dixit ad me.
Sic eſt et iſrael pars. Propter eos enim
fecit ſeculū: ꝛ qn̄ tranſgreſſus eſt adā cō
ſtitutiones meas iudicatū eſt qđ factū ē
Et facti ſunt introitus huiꝰ ſeculi angu
ſti et dolentes et laborioſi. Pauci autē ꝛ
mali ꝛ periculoꝝ pleni et labore magno-
pere fulti nam maioris ſeculi introitus
ſpacioſi et ſecuri: et facientes īmortalita
tis fructū. Si ergo ingredientes nō fue
rint ingreſſi qui viuūt anguſta et vana
hec non poterunt recipere q̄ ſunt repoſi
ta? Nunc ergo quare tu ꝯturbaris cū
ſis corruptibilis et quid moueris cum
ſis mortalis? Et quare non accepiſti in
corde tuo qđ eſt futurum: ſed qđ in p̄ſen
B ti? Reſpōdi ꝛ dixi. Dn̄ator dn̄e ecce diſpo
ſuiſti lege tua: quoniā iuſti hereditabūt
hec: impij autē ꝑibūt: iuſti autē ferēt angu
ſta ſperātes ſpacioſa. Qui eī impie geſſe
runt et anguſta paſſi ſunt: et ſpacioſa nō
videbunt. Et dixit ad me. Nō eſt iudex ſu
per deum: neq̄ intelligēs ſuper altiſſimū
Pereunt enim multi p̄ſentes: q̄ negligi
tur q̄ ante poſita eſt dei lex. Mandās eī
mandauit deꝰ venientibus qn̄ venerunt
quid facientes viuerēt: ꝛ qđ obſeruantes
non punirent̄. Hi autē non ſunt pſuaſi ꝛ
contradixerunt ei: et ꝯſtituerūt ſibi cogi
tamen vanitatis et ꝓpoſuerūt ſibi circū
uentiōes delictoꝝ: et ſuperdixerūt altiſſi
mo nō eſſe: ꝛ vias eius nō cognouerūt: ꝛ
legem eiꝰ ſpreuerūt: ꝛ ſponſiōes eiꝰ abne-
gauerunt et in legitimis eiꝰ fidē non ha
buerūt: ꝛ opera eiꝰ nō ꝑfecerūt. Propter
hoc eſdra vacua vacuis: et plena plenis.
Ecce tp̄s veniet ꝛ erit qn̄ venient ſigna q̄
predixi tibi: ꝛ apparebit ſponſa: ꝛ appare
ſcens oſ̄ndit̄ que nunc ſubducit̄ terra et
oīs q̄ liberatus eſt de predictis malis: ipſe
videbit mirabilia mea. Reuelabit̄ eīm fi-
lius meus ieſus cū his qui cū eo ſunt: et
iocūdabunt̄ q̄ relicti ſunt in annis qua-
dringentis. Et erit poſt annos hos ꝛ mo
riet̄ filius meus xp̄s: ꝛ oēs q̄ ſpiramētū
hn̄t hoīes: ꝛ cōuertet̄ ſeculū in antiquū
ſilentium diebus ſeptem ſicut in priori-
bus iudicijs: ita vt nemo derelinquat̄ et
erit poſt dies ſeptē ꝛ excitabit̄ qđ nōdū
vigilat ſeculum et morietur corruptum.
Et terra reddet q̄ in ea dormiunt: ꝛ pul-
uis q̄ in eo ſilētio habitant et promptua-
ria reddent q̄ eis ꝯmendate ſunt anime.
Et reuelabit̄ altiſſimus ſuper ſedē iudi-
cij: ꝛ pertranſibunt miſerie ꝛ longanimi
tas congregabitur. Iudicium autem ſo-
lum remanebit: veritas ſtabit et fides cō
ualeſcet. Et opus ſubſequetur ꝛ merces
oſtendetur: ꝛ iuſticie vigilabunt: et iniu-
ſticie non dn̄abuntur. Et dixi. Primus C
abraā propter ſodomitas orauit: ꝛ moy
ſes pro patribus qui in deſerto peccaue-
runt: ꝛ qui poſt eum pro iſrael in diebus
achab et ſamuelis et dauid pro confra-
ctione: et ſalomon pro eis qui venerunt
in ſanctificationem: ꝛ helias pro his qui
pluuiam acceperunt ꝛ pro mortuo vt vi-
ueret: et ezechias pro populo in diebus
ſennacherib et multi pro multis. Si ergo
modo qn̄ corruptibile increuit: et iniuſti-
cia multiplicata eſt: et orauerūt iuſti: ꝓ
impijs: quare ꝛ nunc ſic non erit. Et rn̄-
dit ad me: et dixit. Preſens ſeculum non
eſt finis: gloria in eo frequēs manet: pro
pter hoc orauerunt ꝓ inualidis. Dies eīm

iudicij erit finis tpis huius ⁊ initiū tem
poris future immortalitatis: in quo trã-
ſiuit corruptela ſoluta eſt intẽperantia:
abſciſa eſt incredulitas: creuit aūt iuſti
cia: orta ẽ veritas. Tunc eñ nemo pote-
rit ſaluare eū q̄ perijt: neq̧ demergere q̄
vicit. Et rñdi: ⁊ dixi. Hic ſermo meꝰ pri-
mus ⁊ nouiſſimus quoniam meliꝰ erat
non dare terram adã vel cū iam dediſſet
coercere eum vt non peccaret. Quid eñ
prodeſt hominibꝰ in preſenti viuere ĩ tri
ſticia: ⁊ mortuos ſperare punitionez? O
tu quid feciſti adã? Si enim tu peccaſti
nõ eſt factus ſolius tuus caſus: ſed ⁊ no
ſter qui ex te aduenimus. Quid enim p-
deſt nobis ſi pmiſſum eſt nobis immor-
tale tempus: nos autem mortalia opera
egimus? Et qm̄ p̄dicta ẽ nobis perennis
ſpes: nos vero peſſimi vani facti ſumus.
Et quoniam repoſita ſunt nobis habita
cula ſanitatis ⁊ ſecuritatis: nos vero ma
le cõuerſati ſumus. Et quoniã repoſita
eſt gloria altiſſimi ptegere eos qui tarde
conuerſati ſunt: nos autez peſſimis vijs
ambulauimus. Et qm̄ oñdet paradiſus
cuius fructus incorruptus pſeuerat in
quo ẽ ſecuritas ⁊ medela: nos ħo nõ in
grediemur. In ingratis enim locis con-
uerſati ſumus Et qm̄ ſuper ſtellas fulge
bunt facies eoꝶ que abſtinentiã habue-
runt noſtre aūt facies ſuper tenebras ni
gre. Nõ eñ cogitauimꝰ viuẽtes qñ iniq̄-
tatẽ faciebamꝰ ꝙ incipiemꝰ poſt mortẽ
pati. Et rñdit: ⁊ dixit. Hoc eſt cogitamẽ-
tum certaminis qđ certabit q̄ ſup terraz
natus eſt hõ: vt ſi victus fuerit patiaꝭ qđ
dixiſti. Si aūt vicerit: recipiet quod dico
qm̄ hec ẽ vita quã moyſes dixit cum viue
ret ad populum: dicẽs. Elige tibi vitam
vt viuas. Nõ crediderunt aūt ei: ſed nec
poſt eum pphetis: ſed nec mihi q̄ locutꝰ
ſum ad eos qm̄ nõ eſſet triſticia ĩ pditio
nem eorum ſicut futurū ẽ gaudiū ſuper
eos qbꝰ pſuaſa ẽ ſalus: ⁊ reſpondi ⁊ dixi
Scio dñe qm̄ vocatus ẽ altiſſimus miſe
ricors in eo ꝙ miſereaꝭ his qui nõdum
in ſeculo aduenerūt: ⁊ ꝙ miſereꝭ illis q̄
cõuerſionem faciūt in lege eius ⁊ lõgani
mis ẽ qm̄ longanimitatem preſtat his
qui peccauerunt quaſi ſuis operibus: et
munificus ẽ qm̄ quidem donare vult p
exigẽtijs: ⁊ multe miſericordie qm̄ mul-
tiplicat magis mias his q̄ pñtes ſunt et
q̄ pterierunt ⁊ qui futuri ſunt. Si eñ nõ
multiplicauerit mias ſuas: nõ viuificabi
tur ſeculū cū his q̄ inhabitabūt in eo: ⁊
donat: quoniã ſi nõ donauerit de bonita
te ſua vt alleuient hi q̄ iniquitatẽ fecerūt
de ſuis iniqtatibꝰ nõ poterit decies mille
ſima pars viuificari hoim: ⁊ iudex ſi non
ignouerit his q̄ curati ſunt ħbo eiꝰ: ⁊ de
leuerit multitudinẽ ɔtẽtionū nõ fortaſ-
ſis derelinq̄rent in innūerabili multitu-
dine: niſi pauci valde. Cap. viij.

T rñdit ad me: ⁊ dixit: A
Hoc ſeculum fecit al-
tiſſimus ppter multos
futurū aūt ppter pau
cos. Dicam autem co-
ram te ſimilitudinem
eſdra. Quõ autẽ inter-
rogabis terraz: ⁊ dicet
tibi qm̄ dabit terrã multã magis vñ fiat
fictile: paruū aūt puluerẽ vñ aurū fit: ſic
⁊ actus pñtis ſeculi. Multi quidez crea
ti ſunt: pauci aūt ſaluabunꝭ: ⁊ reſpondi
⁊ dixi. Abſorbe ergo anima ſenſum ⁊ de-
uora qđ ſapit. Cõueniſti eñ obaudire et
prophetare volens. Nec enim tibi datuz
eſt ſpacium niſi ſolūmodo viuere. O do-
mine ſi non permittes ſeruo tuo vt ore-
mus corã te: ⁊ des nobis ſemen cordi et
ſenſui culturam: vt fructus fiat vñ viue-
re poſſit omnis corruptus qui portabit
locum hominis? Solus enim es: ⁊ vna
plaſmatio nos ſumus manuum tuaruz
ſicut locutus es: ⁊ quomodo nūc in ma
trice plaſmatum ẽ corpus ⁊ pſtans mẽ-
bra conſeruatur in igne ⁊ aqua tua crea
tio: ⁊ nouẽ mẽſibus patiꝭ tua plaſmatio
tuã creaturã que in ea creata eſt: ipſum
autẽ qđ ſeruat ⁊ qđ ſeruaꝭ vtraq̧ ſerua-
bantur ſeruataq̧ quandoq̧ iterum red-
dit matrix que in ea creuerant. Impera
ſti enim ex ipſis membris: hoc eſt mam-
millis prebere lac fructui mammillaruz
vt nutriatur id quod plaſmatum eſt vſ-
q̧ in tempꝰ aliquod: et poſtea diſponas
eum tue miſericordie: enutriſti eum tua
iuſticia: et erudiſti eum in lege tua: ⁊ cor
ripuiſti eum tuo intellectu: ⁊ mortifica- B
bis eum vt tuam creaturam: et viuifica-
bis eum: vt opus tuuz. Si ergo perdide
ris eum qui tantis laboribꝰ plaſmatꝰ eſt
tuo iuſſu: facile eſt ordinari vt ⁊ id qđ fie
bat ſeruareꝭ. Et nūc dñe dicã: de omni
homine tu magis ſcis: de pplo autẽ tuo
ob quã doleo: ⁊ de hereditate tua ppter
quã lugeo: ⁊ ppter iſrael: propter quem
triſtis ſum et de iacob ppter quez doleo:
iõ incipiã orare corã te p me ⁊ p eis: qm̄
videbo lapſus nr̄os qui inhabitamꝰ ter-

ram. Sed audiui celeritatē iudicio qui
futurus eſt. Ideo audi vocem meam: ⁊ in
tellige ſermonem meū: et loquar corā te
Initiū verborum eſdre priuſq̄ aſſumeret
et dixi. Dñe q̄ inhabitas ſeculū: cuius ocu
li eleuati in ſuperna et aere: ⁊ cuius thronꝰ
ineſtimabilis et gloria incōprehenſibilis
cui aſtat exercitus angelorū cū tremore:
a quorū ſeruatio in vēto ⁊ igne conuertitur
cuiꝰ verbū verū: et dicta pſeuerātia: cuiꝰ
iuſſio fortis et diſpoſitio terribilis cuius
aſpectꝰ areſacit abyſſos ⁊ indignatio ta
beſcere facit montes ⁊ veritas teſtificat.
Exaudi orationē ſerui tui: ⁊ auribus per
cipe ꝑcationem figmenti tui. Dū ẽm vi
uo loquar: et dū ſapio rñdeo. Nec reſpi
cias populi tui delicta: ſed q̄ tibi in veri
tate ſeruiunt. Nec intēdas impia gentium
ſtudia: ſꝫ q̄ tua teſtimonia cū doloribus
cuſtodierūt. Nec cogites q̄ in conſpectu
tuo falſe conuerſati ſunt: ſed memorare
qui ex volūtate tua timorem cognouerūt
Neq̧ volueris perdere q̄ pecudū mores
habuerunt: ſed reſpicias eos q̄ legē tuā
ſplendide docuerunt. Nec indigneris eis
qui beſtijs peiores iudicati ſunt: ſed dili
gas eos qui ſemper in tua iuſticia ꝯfidūt
et gloria. Qm̄ nos et patres noſtri talibꝰ
c morbis languemus: tu autem ꝓpter nos
peccatores miſericors vocaberis. Si enim
deſideraueris vt noſtri miſerearis: tūc mi
ſericors vocaberis: nobis autem non ha
bentibus opera iuſticie: Iuſti ẽm quibus
ſunt opera multa repoſita: ex ꝓprijs ope
ribus recipiēt mercedē. Quid eſt ei hō vt
ei indigneris aut genus corruptibile vt
ita amarus ſis de ipſo? In veritate enim
nemo de genitis eſt q̄ non impie geſſit: ⁊
de cōfidentibus q̄ nō deliquit. In hoc ẽm
annunciabitur iuſticia tua ⁊ bonitas tua
dñe: cum miſertus fueris eis q̄ nō habēt
ſubſtantiā bonoꝝ operū. Et reſpōdit ad
me: et dixit. Recte locutꝰ es aliq̄ et iuxta
ſermones tuos ſic ⁊ fiet. Quoniā nō vere
cogitabo ſuper plaſma eoꝝ q̄ peccauerūt
ante mortē: ante iudiciū: ante ꝑditionē
ſed iocundabor ſup iuſtoꝝ figmētū: ⁊ me
morabor ꝑegrinationis q̄ et ſaluationis ⁊
mercedis receptionis. Quō ergo locutꝰ
ſum ſic et eſt. Sicut enī agricola ſerit ſu
per terram ſemina multa ⁊ plātationes
multitudinis plantat: ſꝫ non in tpe oīa q̄
ſeminata ſunt ſaluantur: ſed nec oīa que
plantata ſunt radicabūt: ſic ⁊ qui in ſecu
lū ſeminati ſunt nō omnes ſaluabuntur
Et rñdi et dixi. Si inueni gratiā loquar
Quō ſemen agricole ſi non aſcēderit: aut
nō acceperit pluuiā tuā in tpe: aut ſi cor
ruptū fuerit multitudine pluuie ſic perit
et ſiſt hō q̄ manibus tuis plaſmatus eſt:
⁊ tui ei imago nominatꝰ: qm̄ ſimilatꝰ es
ei propter quē oīa plaſmaſti ⁊ ſimilaſti ſe
mini agricole. Nō iraſcaris ſup nos: ſed
parce populo tuo: et miſerere hereditati b
tue. Tu autē creature tue miſereris. Et
rñdit ad me: et dixit. Que ſunt pñtia pñ
tibus: ⁊ que futura futuris. Multum ẽm
tibi reſtat: vt poſſis diligere meā creatu
ram ſup me: tibi aūt frequēter ⁊ ipſi ꝓpi
maui: iniuſtis aūt nūq̄. Sed ⁊ in hoc mi
rabilis es corā altiſſimo: qm̄ humiliaſti
te ſicut decet te: et non iudicaſti te vt iter
iuſtos plurimum glorificeris. Propter qḋ
miſerie multe et miſerabiles efficientur
eis qui habitāt ſeculū in nouiſſimis: qꝛ in
multa ſuperbia ābulauerunt. Tu autē ꝓ
te intellige: et de ſilibus tuis inq̄re gl'iaꝫ
Vobis ẽm apertus eſt paradiſus: plāta
ta eſt arbor vite ꝑparatū eſt futurū tpꝰ
preparata eſt abūdātia: edificata eſt ciui
tas: ꝓbata eſt requies: perfecta eſt bonitas
et ꝑfecta ſapientia. Radix mali ſignata ē
a vobis: infirmitas et tinea a vobis ab
ſcōſa eſt: et in infernū fugit corruptio in
obliuione. Tranſierūt dolores et oſtēſus
eſt in fine theſaurus imortalitatis. Noli
ergo adijcere inq̄rendo de multitudine
eoꝝ q̄ pereunt. Nā ⁊ ipſi accipiētes liber
tatem ſpreuerūt altiſſimū: ⁊ legē eiꝰ cōtē
pſerūt et vias eiꝰ dereliquerunt. Adhuc
autem iuſtos eiꝰ ꝯculcauerūt: et dixerūt
in corde ſuo nō eſſe deū: ⁊ quidē ſciētes
qm̄ moriuntur. Sicut enī vos ſuſcipient
que predicta ſunt: ſic eos ſitis ⁊ cruciatꝰ
que ꝑparata ſunt. Nō ẽm voluit hōiem dei
perdi. Sed et ipſi q̄ creati ſunt coīnquina
runt nomē eiꝰ q̄ fecit eos: ⁊ igrati fuerūt
ei q̄ ꝑparauit eis vitam. Quapropter iu
diciū meum mō appropinquat. Que nō
oībus demōſtraui niſi tibi: ⁊ tibi ſimilibꝰ
paucis. Et rñdi: ⁊ dixi. Ecce nūc dñe de
monſtraſti mihi multitudinē ſignoꝝ q̄ in
cipies facere in nouiſſimis: ſꝫ nō demō
ſtraſti mihi quo tempore. Ca.ix.

Et reſpondit ad me: et a
dixit. Metiens metire
tpꝰ i temetipſo: ⁊ erit
cū videris: quādo tran
ſierit pars quedam ſi
gnorum que predicta
ſunt: tūc intelliges quo
niam ipm̄ eſt tempꝰ in

quo incipiet altiſſimus viſitari ſeculum
qḋ ab eo factū eſt. Et qñ videbitur in ſe-
culo motio locoꝛuꝫ ꝛ populoꝝ turbatio
tunc intelliges qm̄ de his erat altiſſimus
locutus a dieb⁹ qui fuerūt ante te ab ini
tio. Sicut enim oē quod factū eſt in ſecu-
lo: initium habet pariter et conſumma-
tionē: et conſummatio eſt manifeſta: ſic
et altiſſimi tpa: initia habēt manifeſta in
ꝓdigijs et virtutibus: et conſummatio-
nes in actu: ꝛ in ſignis. Et erit omnis ꝙ
ſaluus factus fuerit: ꝛ ꝙ poterit effugere
per opa ſua ꝛ ꝑ fidem in qua credidiſtis
relinquetur de predictis ꝑiculis: et videbit
ſalutare meum in terra mea ꝛ in finibus
meis qm̄ ſanctificaui me a ſeclo. Et tūc
miſerebuntur qui nunc abuſi ſunt vias
meas: ꝛ in tormentis cōmorabuntur hi ꝙ
eas ꝓiecerunt in cōtemptu. Qui enim non
cognouerunt me viuentes beneficia cō-
ſecuti ꝛ ꝙ faſtidierūt legē meā cū adhuc
erāt habētes libertatē: ꝛ cū adhuc eſſet
eis apertus penitētie locus nō intellexe-
runt ſꝫ ſpreuerūt: hos opoꝛtet poſt moꝛ-
B tem in cruciamēto cognoſcere. Tu ergo
noli adhuc curioſus eſſe quō impij cru-
ciabuntur: ſed inquire quō iuſti ſaluabun
tur: ꝛ quoꝝ ſeculum: ꝛ ꝓpter quos ſecu
lum: ꝛ qñ. Et rñdi: ꝛ dixi. Olim locutus
ſum ꝛ nūc dico: ꝛ poſtea dicā: qm̄ plures
ſunt qui pereunt ꝙ qui ſaluabuntur: ſicut
multiplicatur fluxus ſup guttaꝫ. Et rñdit
ad me: ꝛ dixit. Qualis ager talia ꝛ ſemi-
na: ꝛ quales floꝛes: tales ꝛ tincture: ꝛ q̄-
lis operatoꝛ: talis ꝛ creatio ꝛ qualis agri
cola: talis cultura: qm̄ tempus erat ſecu
li. Et tunc cum eſſem parās eis his qui
nunc ſunt anteꝗ̄ fieret ſeculū in quo ha
bitarēt: ꝛ nemo contradixit mihi. Tunc
enim quiſqꝫ et nunc creatur in mundo hoc
parato: ꝛ menſe indeficienti ꝛ lege inue-
ſtigabili coꝛrupti ſunt moꝛes eoꝝ ꝛ ꝯſide
raui ſeculum: ꝛ ecce erat periculū ꝓpter
cogitationes que in eo aduenerunt. Et
vidi ꝛ pepci ei valde: ꝛ ſeruaui mihi aci-
nū de botro: ꝛ plātationē de tribu multa
Pereat ergo multitudo que ſine cauſa na
ta eſt: ꝛ ſeruetur acinus meus ꝛ plantatio
mea: qꝛ cū multo laboꝛe ꝑfeci. Tu autē
ſi adhuc intromittas ſeptem dies alios:
ſed nō ieiunabis in eis: ibis in campum
floꝛum vbi domus non eſt edificata: et
manducabis ſolūmodo de floꝛibus cāpi
ꝛ carnē non guſtabis: ꝛ vinum nō bibes
A ſed ſolūmodo floꝛes. Deꝑcare altiſſimū
ſine intermiſſione: ꝛ veniā ꝛ loquar tecū

Et profectus ſum ſicut dixit mihi in cā-
pum qui vocatur ardath: ꝛ ſedi ibi in flo
ribus. Et de herbis agri manducaui: ꝛ fa
cta eſt eſca earum mihi in ſaturitatem: ꝛ
factum eſt poſt dies ſeptem et ego diſcū
bebam ſupꝛa fenum: ꝛ coꝛ meum iteruꝫ
turbabatur ſicut ante. Et apertuꝫ eſt os
meum: ꝛ incboaui dicere coꝛā altiſſimo
ꝛ dixi. O domine te nobis oſtēdens: oſtē
ſus es patribus noſtris in deſerto quod
non calcatur: ꝛ infructuoſo quando erāt
exeuntes de egypto: ꝛ dicens dixiſtis. Tu
iſrael audi me: et ſemē iacob intende ſer
monibus meis. Ecce enim ego ſemino
in vobis legem meam et faciet in vobis
fructum: et gloꝛificabimini in eo ꝑ ſecu-
lum. Naꝫ patres noſtri accipientes legē:
non ſeruauerunt: et legitima tua non cu
ſtodierunt: et factus eſt fructus legis nō
parens. Nec eniꝫ poterat qm̄ tuus erat.
Nā qui acceperūt perierūt: nō cuſtodiē-
tes qḋ in eis ſeminatum fuerat. Et ecce
cōſuetudo eſt vt cū acceperit terra ſemē
vel nauē mare: vel vas aliqḋ eſcā vel po
tum: cū fuerit exterminatū id in quo ſe-
minatum eſt: vel in qḋ miſſum eſt: ſimul
id qḋ ſeminatum vel miſſum eſt: vel que
ſuſcepta ſunt exterminantur ꝛ ſuſcepta tā
non manent apud nos. Sꝫ nobis ſic nō b
factum eſt. Nos quidem qui legem acce
pimus peccantes periuimus ꝛ coꝛ nrm
quod ſuſcepit eā: nā lex non perijt: ſed ꝑ
manſit in ſuo laboꝛe. Et cū loq̄rer hec in
coꝛde meo: reſpexi oculis meis: ꝛ vidi mu
lierem in dextera parte. Et ecce hec luge
bat et ploꝛabat cum voce magna ꝛ ani-
mo dolebat valde: et veſtimenta eius diſ
ſciſſa: ꝛ cinis ſuper caput eius. Et dimi-
ſi cogitatus in q̄bus erā cogitās: ꝛ con-
uerſus ſum ad eam. ꝛ dixi ei. Ut qḋ fles
ꝛ qḋ doles aio? Et dixit ad me. Dimitte
me domine meus vt defleā me ꝛ adijciā
doloꝛē qm̄ valde amaro ſum aio et hu-
miliata ſum valde. Et dixi ei Qui paſſa
es? Dic mihi. Et dixit ad me. Sterilis
fui ego famula tua et nō peperi habens
maritū annis triginta. Ego enim ꝑ ſingu-
las hoꝛas ꝛ ꝑ ſingulos dies ꝛ annos tri-
ginta hos depꝛecoꝛ altiſſimum nocte ac
die. Et factuꝫ eſt poſt triginta annos ex
audiuit me deus ancillā tuā ꝛ vidit hu-
militatem meaꝫ: ꝛ attendit tribulationē
mee ꝛ dedit mihi filium: ꝛ iocūdata ſuꝫ
ſuper euꝫ valde ego et vir meus ꝛ oēs ci
ues mei: ꝛ honoꝛificabamus valde foꝛtē
Et nutriui eum cum laboꝛe multo. Et

factum eſt cū creuiſſet et veniſſet accipe
re vxorem: feci diem epuli. Ca. x.
a ET factum eſt cū introiſ
ſet fili⁹ meus in thala-
mo ſuo: cecidit ꝛ mor-
tuus eſt et euertimus
omnes lumina: ꝛ ſurre
xerūt oēs ciues mei ad
conſolanduꝫ me: et qe
ui vſqꝫ in alium diem
vſqꝫ nocte. Et factum eſt cum oēs qeuiſ
ſent vt me cōſolarentur vt qeſcerē: ꝛ ſur
rexi nocte ꝛ fugi: ꝛ veni ſicut vides in hoc
campo: ꝛ cogito iā nō reuerti in ciuitatē
ſed hic conſiſtere: et neqꝫ māducare ne-
qꝫ bibere: ſed ſine intermiſſione lugere
et ieiunare vſqꝫ dum moriar. Et dereliq
ſermones in quib⁹ erā: et rn̄di cū iracun
dia ad eā: et di. i. Stulta ſup oēs mulie
res: non vides luctū nr̄m et q̄ nobis con
tingunt? Qm̄ ſion mater nr̄a omni triſti-
cia contriſtat: et humilitate hūiliata eſt
et luget validiſſime. Et nunc qm̄ oēs in-
gemus et triſtes ſum⁹: qm̄ oēs cōtriſtati
ſum⁹: tu autē ↄtriſtaris in vno filio. In-
terroga eñ terram: et dicet tibi: qm̄ hec ē
q̄ debeat lugere caſum tantorū ſup eam
germinantium. Et ex ipſa ab initio oēs
nati et alij venient: et ecce pene oēs in p
ditioneꝫ ambulāt: et exterminiū fit mul
titudo eorū. Et qs ergo debet lugere ma
gis niſi hec q̄ tā magnā multitudinem p
didit q̄ꝫ tu que p vno doles? Si aūt dicis
mihi: quoniam nō eſt plāct⁹ me⁹ ſimilis
terre: quoniam fruct⁹ ventris mei pdidi
quem cū merorib⁹ peperi: ꝛ cū dolorib⁹
genui: terra aūt ſm viam terre abijtqꝫ in
ea multitudo p̄ſens quō venit et ego ti
bi dico. Sicut tu cū labore peperiſti: ſic
et terra dat fructū ſuum hoī ab initio ei
q̄ fecit eaꝫ. Nunc ergo retine apud temet
ipſum doloreꝫ tuum: et fortiter fer q̄ tibi
contigerunt caſus. Si eñ iuſtificaueris
b terminuꝫ dei: et cōſiliū ſuū recipies i tpe
et in talib⁹ collaudaberis. Ingredere er-
go in ciuitatem ad virum tuum: Et dixit
ad me. Non faciā neqꝫ ingrediar ciuitatē
ſed hic moriar. Et appoſuit adhuc loqui
ad eam et dixi. Noli facere hunc ſermonē
ſed conſenti pſuadēti. Quot ei caſus ſiō?
Cōſolare ppter dolorē hieruſm. Vides eñ
quoniaꝫ ſanctificatio nr̄a deſerta effecta
eſt: et altare nr̄m demolitum eſt: et tem-
plum nr̄m deſtructum eſt: et pſalterium
nr̄m humiliatum eſt: ꝛ hymnus cōticuit
et exultatio noſtra diſſoluta eſt: et lumen
candelabri noſtri extinctum eſt: et arca
teſtamēti noſtri direpta ē: et ſancta no-
ſtra contaminata ſunt: et nomē qđ inuo-
catum eſt ſup nos: pene pphanatum eſt
et liberi noſtri contumeliaꝫ paſſi ſunt: et
ſacerdotes noſtri ſuccenſi ſunt: et leuite
noſtri in captiuitatem abierunt: et virgi
nes noſtre coinquinate ſunt: et mulieres
noſtre vim paſſe ſunt: et iuſti noſtri rapti
ſunt et paruuli noſtri pditi ſunt et iuue-
nes nr̄i ſeruierunt: et fortes noſtri inua
lidi facti ſunt: ꝛ qꝫ oīm maius ſignaculū
ſion: quoniam reſignata eſt de gloria ſua
nā et tradita ē in manibus eoꝝ qui nos
oderunt. Tu ergo excute tuā triſticiam
multā et depone abs te multitudineꝫ do
lorū vt tibi repropitietur fortis ꝛ requieꝫ
faciet tibi altiſſimus requietionē laborū
et factum eſt cū loqūbar ad eā: facies ei⁹
fulgebat ſubito: et ſpēs corruſcus fiebat
viſus eius: vt eſſem pauens valde ad
eā ꝛ cogitareꝫ qđ eſſet hoc: ꝛ ecce ſubito
emiſit ſonitum vocis magnū timore ple
num: et commoueretur terra a mulieris
ſono ꝛ vidi: et ecce amplius mulier non
comparebat mihi: ſed ciuitas edificaba-
tur: et locus demonſtrabatur de funda-
mentis magnis: et timui ꝛ clamaui voce
magna. Et dixi. Ubi eſt vriel angelus qui
a principio venit ad me? Quoniam ipſe
me fecit venire in multitudine in exceſſu
mentis huius: et factus eſt finis meus in
corruptiōe: et oratio mea in improperiū
Et cum eſſem loquens ego hec: ecce ve-
nit ad me et vidit me: et ecce eram poſi-
tus vt mortuus et intellectus meus alie
natus erat ꝛ tenuit dexteraꝫ meam: ꝛ cō
fortauit me: ꝛ ſtatuit me ſuper pedes me
os. Et dixit mihi. Quid tibi eſt: ꝛ quare
conturbatus eſt intellectus tu⁹ ꝛ ſenſus
cordis tui: et quare conturbaris? Et dixi
Quoniā dereliquiſti me: ꝛ ego quidē feci
ſm ſermones tuos: ꝛ exiui in campum ꝛ
ecce vidi et video quod non poſſuꝫ enar
rare. Et dixit ad me. Sta vt vir et com-
mouebo te. Et dixi. Loquere dñe me⁹ tu
in me: noli me derelinquere vt non fru-
ſtra moriar: quoniam vidi q̄ nō ſciebā: ꝛ
audio que nō ſcio. Aut nunquid ſenſus
meus fallitur: ꝛ aīa mea ſomniat? Nūc
ergo deprecor te vt demōſtres ſeruo tuo
de exceſſu hoc: ꝛ reſpondit ad me ꝛ dixit.
Audi me et doceam te: et dicam tibi de
quibus times: quoniam altiſſimus reue
lauit tibi myſteria multa. Vidit rectam
viā tuam: qm̄ ſine intermiſſiōe ↄtriſtaba

ris ꝑ populo tuo:⁊ valde lugebam ꝓpter
ſion. Hic ergo intellect⁹ viſiōis q̄ tibi ap
paruit ante paululum. Quā vidiſti lugē
tem inchoaſti cōſolari eā. Nūc aūt iam
ſpeciē mulieris nō vides: ſed apparuit ti
bi ciuitas edificari:⁊ q̄m enarrabat tibi
de caſu filij ſui hec abſolutio ē. Hec mu-
lier quā vidiſti hec ē ſion:⁊ quoniā dixit
tibi quā ⁊ nunc conſpicies vt ciuitatem
edificatā. Et q̄m dixit tibi: q2 ſterilis fuit
annis triginta ꝓpter quod erāt anni ſeꝫ
triginta: q̄ñ nō erat in ea adhuc oblatio
b obiata. Et factum eſt poſt annos trigin
ta edificauit ſalomon ciuitateꝫ ⁊ obtulit
oblationes: tunc fuit q̄ñ peperit ſterilis
filium. Et quod tibi dixit q̄m nutriuit eū
cum labore: hoc erat habitatio in hier̄l̄ꝫ
Et quoniam dixit tibi ꝙ filius meus ve
niens in ſuo thalamo mortu⁹ eſſet:⁊ cō
tigiſſet ei caſus hoc erat que facta eſt rui
na hieruſalem. Et ecce vidiſti ſimilitudi
nem ei⁹ ⁊ quoniam filiū lugeret incboa
ſti conſolari eam: et de his que contige-
runt hec erant tibi aperienda. Et nūc vi
det altiſſimus q̄m ex animo contriſtatus
es:⁊ quoniam ex toto corde pateris ꝑ ea
oſtendit tibi claritatem glorie eius:⁊ pul
chritudinem decoris eius. Propterea eñi
dixi tibi vt maneres in cāpo vbi domus
non eſt edificata. Sciebā eñi ego q̄m al-
tiſſimus incipiebat tibi oſtendere hec: ꝓ
pterea dixi tibi vt venires in agrum: vbi
non eſt fundamentum edificij. Nec eniꝫ
poterat opus edificij hominis ſuſtineri
in loco vbi incipiebatur altiſſimi ciuitas
oñdi. Tu ergo noli timere: neqꝫ expaue-
ſcat cor tuum: ſed ingredere ⁊ vide ſplen
dorē ⁊ magnitudinem edificij: q̄ntum ca
pax eſt tibi viſu oculorum videre:⁊ poſt
hec audies q̄ntū capit audit⁹ auriū tuaꝝ
audire. Tu enim beatus es pre multis:⁊
vocatus es apud altiſſimuꝫ: ſicut ⁊ pau
ci. Nocte aūt que in craſtinum futura ē
manebis hic:⁊ oñdet tibi altiſſimus has
viſiones ſupremorū que faciet altiſſim⁹
his q̄ habitant ſup terram a nouiſſimis
diebus. Et dormiui illam noctē ⁊ aliam
ſicut dixerat mihi. Cap. xj.

a Et vidi ſomnium:⁊ ec
ce aſcendebat de ma-
ri aquila cui erāt duo
decim ale pennarum
⁊ capita tria. Et vidi ⁊
ecce expandebat alas
ſuas in omnem terrā
⁊ omnes venti celi in-
ſufflabant in eaꝫ et colligebantur. Et vi
di:⁊ de pennis eius naſcebantur contra
rie penne: et ipſe fiebant in pennacu-
lis minutis et modis. Nam capita eius
erant quieſcentia: et dimidium caput
erat maius aliorum capitum: ſed ipſa
quieſcebat cum eis. Et vidi: et ecce aqui
la volauit in pennis ſuis: et regnauit ſu-
per terram et ſuper eos qui habitant
in ea. Et vidi: quoniam ſubiecta erant
ei omnia ſub celo: et nemo illi contra-
dicebat: neqꝫ vnus de creatura que eſt
ſuper terram. Et vidi: et ecce ſurrexit
aquila ſuper vngues ſuos: et miſit vo-
cem pennis ſuis: dicens. Nolite omnes
ſimul vigilare: dormite vnuſquiſqꝫ in lo
co ſuo: et per tempus vigilate. Capita
autem in nouiſſimo ſeruentur. Et vidi:
et ecce vox non exibat de capitibus eius
ſed de medietate corporis eius. Et nu- D
meraui contrarias pennas eius et ecce
ipſe erant octo. Et vidi: et ecce a dexte-
ra parte ſurrexit vna penna: et regnauit
ſuper omnem terram. Et factum eſt
cum regnaret: venit ei finis et non ap-
paruit locus eius: et ſequens ſurrexit
et regnabat. Ipſa multum tenuit tem-
pus. Et factum eſt cum regnaret: et ve-
niebat finis eius vt non appareret ſicut
prior. Et ecce vox emiſſa eſt illi: dicens.
Audi tu que tanto tempore tenuiſti ter-
ram. Hec annuncio tibi anteꝙ incipias
non apparere. Nemo poſt te tenebit tem
pus tuum: ſed nec dimidium eius. Et
leuauit tertia et tenuit principatum ſi-
cut et priores:⁊ non apparuit et ipſa. Et
ſic contingebat et omnibus alijs ſingilla-
tim principatum gerere: et iterum nuſ-
ꝙ comparere. Et vidi:⁊ ecce in tempore
ſequentes penne erigebantur a dextera
parte vt tenerent ⁊ ipſe principatum: et
ex his erant que tenebant: ſed tamen ſta
tim non comparęſcebant. Nam ⁊ alique
ex eis erigebantur: ſed nō tenebant prin
cipatum. Et vidi poſt hec:⁊ ecce nō com
paruerunt duodecim penne ⁊ duo pēna
cula:⁊ nihil ſupererat in corpore aquile
niſi duo capita quieſcentia et ſex penna
cula. Et vidi: et ecce ſex pennaculis diui
ſe ſunt due:⁊ manſerunt ſub capite quod
eſt ad dexteram partem. Nam quattuor E
manſerunt in loco ſuo. Et vidi: et ecce
hec ſubalares cogitabāt ſe erigere ⁊ tene
re principatus. Et vidi:⁊ ecce vna erecta
eſt: ſed ſtatim non cōparuit. Et ſcōe velo
cius ꝙ priores nō cōparuerunt. Et vidi

et ecce due que ſuperauerūt apud ſemet
ipſas cogitabāt ⁊ ipſe regnare: ⁊ in eo cū
cogitaret ecce vnū q̄ſcentiū capitū qḋ
erat mediū euigilabat. Hoc ei erat duo
rum capitū maius. Et vidi: qm̄ cōpleta
ſunt duo capita ſecū: et ecce ꝯuerſū eſt
caput cum his q̄ cū eo erant et comedit
duas ſubalares que cogitabāt regnare.
Hoc autem caput ꝑcōterruit oēm terrā:
et dn̄abatur in ea his q̄ habitant terram
cum labore multo: ⁊ potētatū tenuit or
bis terrarū ſup oēs alas q̄ fuerūt. Et vi
di poſt hec: et ecce medium caput ſubito
nō cōparuit: et hoc ſicut ale. Superaue
runt autē duo capita: q̄ et ipſa ſimiliter
regnauerunt ſuper terraz: ⁊ ſup eos q̄ ha
D bitāt in ea. Et vidi: ecce deuorauit caput
a dextera parte illud qḋ a leua. Et audi
ui vocem dicētem mihi. Conſpice ꝯtra te:
et cōſidera qḋ vides. Et vidi: ⁊ ecce ſicut
leo ꝯcitatus de ſilua rugiens: vt vidi: qm̄
emittebat vocem hois ad aquilam. Et di
xit: dicēs. Audi tu ⁊ loquar ad te et dicet
altiſſimus tibi. Nonne tu es qui ſupera
ſti de quattuor aīalibus que feceram re
gnare in ſeculo meo: et vt per eos veni
ret finis temporum eorum? Et quartus
veniens deuicit omnia animalia que trā
ſierunt: et potentatu tenuit ſeculum cū
tremore multo: et oēm orbem cum labo
re peſſimo: et inhabitauit tot tp̄ibus or
bem terrarum cū dolo. Et iudicaſti ter
ram non cum veritate. Tribulaſti enim
manſuetos: et leſiſti quieſcentes: ⁊ dilexi
ſti mendaces ⁊ deſtruxiſti habitatiōes eo
rum qui fructificabāt: et humiliaſti mu
ros eorū qui te non nocuerūt. Et aſcēdit
contumelia tua vſq; ad altiſſimū et ſu
perbia tua ad fortem. Et reſpexit altiſ
ſimus ſuperba tēpora: et ecce finita ſunt
et ſcelera eius completa ſunt. Propter
ea non appareas tu aquila ⁊ ale tue hor
ribiles: et pennacula tua peſſima: et ca
pita tua maligna: et vngues tui peſſimi
et omne corpus tuū vanum vti refrigeret
oīs terra: et reuertat liberata de tua vi:
et ſperet iudicium et miſericordiā eius q̄
fecit eam.

Capitulū xij.

A Et factum eſt dum lo
quereſtur leo v̄ba hec
ad aquilam. Et vidi: et
ecce qḋ ſuperauerat ca
put et non ꝯparuerunt
quattuor ale ille que ad
eū tranſierunt: et ere
cte ſunt vt regnarent:
et erat regnum eorum exile: et tumultū
plenū. Et vidi: et ecce ipſa non appare
bant: ⁊ omne corpus aquile icēdebat ⁊ ex
paueſcebat terra valde: et ego a tumultu
et exceſſu mentis: ⁊ a magno timore vigi
laui: et dixi ſpiritui meo. Ecce tu preſtiti
ſti mihi hoc in eo quod ſcrutaris vias al
tiſſimi. Ecce adhuc fatigatus ſū animo
et ſpiritu meo inualidus ſū valde: ⁊ mo
dica eſt in me virtus a multo timore quā
expaui nocte hac. Nunc ergo orabo altiſ
ſimum vt me confortet vſq; in finem. Et
dixi: Dominator dn̄e ſi inueni gratiam
ante oculos tuos: et ſi iuſtificatus ſum
apud te pre multis: et ſi certe aſcendit de
precatio mea ante faciē tuā: cōforta me
oſtende ſeruo tuo mihi interpretationē
et diſtinctionem viſus horribilis huius:
vt pleniſſime conſoleris aīam meam. Di
gnum eni me habuiſti oſtendere mihi tē
porū nouiſſima. Et dixit ad me. Hec eſt
interpretatio viſionis huius. Aquilam
quam vidiſti aſcendentē de mari: hoc eſt
regnū quod viſum eſt in viſione danieli
fratri tuo. Sed non eſt illi interpretatū:
qm̄ ego nunc tibi interpretor. Ecce dies
veniunt: ⁊ exurget regnū ſup terrā: ⁊ erit
timor acrior oīū regnorū que fuerunt an
te eum. Regnabunt autē in eo reges duo
decim vnus poſt vnum. Nā ſecundus in B
cipiet regnare: et ipſe tenebit amplius tē
pus p̄e duodecim. Hec eſt interpretatio
duodecim alarum quas vidiſti. Et quā
vidiſti vocem que locuta eſt: non de ca
pitibus eius exeuntem: ſed de medio cor
poris ei⁹: hec eſt interpretatio. Qm̄ poſt
tempus regni illius naſcent cōtētiones
non modice. et periclitabitur vt cadat et
nō cadet tūc: ſed iterū ꝯſtituetur in ſuum
initiū. Et quoniā vidiſti ſubalares octo
coherentes alis eius: hec eſt interpreta
tio: exurgent in ipſo octo reges quorum
erunt tempora leuia et anni citati: ⁊ duo
quidem ex ipſis peribunt. Appropinquā
te autem tp̄e medio: quattuor ſeruabūt
in tp̄e: cū incipiet appropinquare tp̄s ei⁹
vt finiatur. Duo vero in finē ſeruabunt.
Et qm̄ vidiſti tria capita q̄ſcentia: hec ē
interpretatio in nouiſſimis eius ſuſcita
bit altiſſimus tria regna et reuocabit in
ea multa: et dn̄abunt terrā: ⁊ q̄ habitāt i
ea cū labore multo ſup oēs q̄ fuerūt an
tea. Propter hoc ipi vocati ſūt capita aq̄
le. Iſti eni erunt q̄ recapitulabunt impieta
tes eius: et qui perficient nouiſſima eius.
Et qm̄ vidiſti caput maius non apparens

C bec eſt interpretatio eiꝰ. Qm̄ vnꝰ ex eis
ſup lectū ſuū morieť: ⁊ tn̄ cū tormentis
Nā duo q̄ pſeuerauerint gladius eos co
medet. Unius em̄ gladius comedet qui
cū eo: ſed tn̄ hic gladio in nouiſſimis ca
det. Et qm̄ vidiſti duas ſubalares traijci
entes ſuper caput qđ eſt in dextera parte
bec eſt interpretatio. Hi ſunt quos cōſer
uauit altiſſimus in finē ſuum: hoc eſt re
gnum exile ⁊ turbatiōis plenum. Sicut
vidiſti: ⁊ leonē quē vidiſti de ſilua euigi
lantē ⁊ rugiētē ⁊ loquētē ad aquilam et
arguētē eā: ⁊ iniuſticias ipſius per oēs
ſermones eius ſicut audiſti: hic eſt ventꝰ
quē ſeruauit altiſſimus in finē ad eos et
impietates ipſoꝝ: ⁊ arguet illos ⁊ incu
tiet corā ipſis diſceptiōes eoꝝ. Statuet
em̄ eos in iudicio viuos: ⁊ erit cū argue
rit eos: tūc corripiet eos: nā reſiduū po
puli meū liberabit cū miſeria q̄ ſaluati
ſunt ſuper fines meos: ⁊ iocūdabit eos
quoadvſq; veniet finis dies iudicij de
quo locutꝰ ſum tibi ab initio. Hoc ſom
niū qđ vidiſti ⁊ he interpretatiōes. Tu er
go ſolus dignus fuiſti ſcire altiſſimi ſecre
tū hoc. Scribe ergo omnia iſta in libro
que vidiſti: et pone ea in loco abſcondi
to: ⁊ docebis ea ſapientes de populo tuo
D quorum corda ſcis poſſe capere ⁊ ſerua
re ſecreta hec. Tu autem adhuc ſuſtine
hic alios dies ſeptē vt tibi oſtendať quic
quid viſum fuerit altiſſimo oſtēdere tibi.
Et pfectus eſt a me. Et factum eſt cum
audiſſet oīs pplus qm̄ ptrāſieriīt ſeptē
dies ⁊ ego non fuiſſē reuerſus in ciuita
tē: ⁊ cōgregauit ſe oīs a minimo vſq; ad
maximū: ⁊ venit ad me ⁊ dixerūt mihi:
dicentes. Quid peccauimus tibi: et quid
iniuſte egimus in te: qm̄ derelinquens
nos ſediſti in loco hoc. Tu enim nobis
ſuperes ſolus ex oībꝰ pplis ſicut botrus
de vinea: ſicut lucerna in loco obſcuro:
⁊ ſicut portus ⁊ nauis ſaluata a tempe
ſtate. Aut nō ſufficiunt nobis mala q̄ cō
tingūt. Si ergo tu nos dereliqueris: quā
to nobis erat melius ſi eſſemus ſuccenſi
et nos cū icēdio ſion. Nec em̄ nos ſumꝰ
meliores eoꝝ q̄ ibi mortui ſunt: ⁊ plora
uerunt voce magna. Et rn̄di ad eos: et
dixi. Confide iſrael ⁊ noli triſtari: tu do
mus iacob. Eſt em̄ memoria vr̄a coram
altiſſimo: ⁊ fortis non eſt oblitꝰ veſtri in
tentatiōe. Ego em̄ nō dereliqui vos neq;
exceſſi a vobis: ſed veni in hunc locū vt
deprecarer pro deſolatione ſion: vt quere
rē miam p humilitate ſanctificationis
veſtre. Et nūc ite vnuſquiſq; veſtrum in
domū ſuā: ⁊ ego veniā ad vos poſt dies
iſtos. Et profectus ē populus ſicut dixi
ei in ciuitatē: ego aūt ſedi in cāpo ſeptē
diebꝰ: ſicut mihi mādauit: et mādu cabā
de floribus ſolūmodo agri: de herbis fa
cta eſt eſca mihi in diebus illis. Ca. xiij.
E T factum eſt poſt dies A
ſeptē: ⁊ ſomnia in ſom
nium nocte. Et ecce de
mari ventus exurgebat
vt conturbaret omnes
fluctus eius. Et vidi ⁊
ecce cōualeſcebat: ille
homo cū nubibus ce
li: ⁊ vbi vultum ſuum vertebat vt cōſide
raret: tremebāt oīa que ſub eo videbātur
⁊ vbicūq; exibat vox de ore eius ardeſce
bant oēs qui audiebāt voces eius: ſicut
quieſcit terra qn̄ ſenſerit ignem. Et vidi
poſt hec ⁊ ecce cōgregabať multitudo ho
minū quoꝝ nō erat nūerus de quattuor
vētis celi: vt debellarēt hoīem q̄ aſcende
rat de mari. Et vidi ⁊ ecce ſibimetipſi ſcul
perat mōtē magnū: ⁊ volauit ſuper eum
Ego aūt q̄ſiui videre regionē vel locum
vn̄ ſculptꝰ eſſet mōs: ⁊ nō potui. Et poſt
hec vidi: ⁊ ecce oēs q̄ congregati ſunt ad
eū vt expugnarent eū timebāt valde: tn̄
audebāt pugnare: ⁊ ecce vt vidit impetū
multitudinis venientis non leuauit ma
nū ſuā neq; frameā tenebat: neq; aliqđ
vas bellicoſum: niſi ſolūmō vt vidi: qm̄
emiſit de ore ſuo ſicut flatū ignis: et de
labijs eiꝰ ſpūs flamme: ⁊ de lingua eius
emittebat ſcintillas ⁊ tēpeſtates: ⁊ pmiſ
ta ſunt oīa ſimul: hic flatꝰ ignis ⁊ ſpūs
flāme: ⁊ multitudo tēpeſtatis: ⁊ cōcidit
ſup multitudinē in ipetu q̄ pparata erat
pugnare: ⁊ ſuccendit oēs vt ſubito nihil
videretur de innumerabili multitudine
niſi ſolūmō puluis ⁊ fumi odor: et vidi ⁊ B
extimui. Et poſt hec vidi ipſum hominē
deſcēdentē de mōte ⁊ vocātē ad ſe mul
titudinē aliā pacificā ⁊ accedebat ad eū
vultus hoīm multoꝝ quorūdā gaudētiū
quorūdā triſtātiū: aliq̄ vo alligati: aliqui
adducētes ex eis q̄ offerebanť: ⁊ egrota
ui a multitudine pauoris ⁊ expergefa
ctus ſum: ⁊ dixi. Tu ab initio demonſtra
ſti ſeruo tuo mirabilia hec: et dignum
me habuiſti vt ſuſciperes deprecationē
meā: ⁊ nūc demōſtra mihi adhuc inter
pretationem ſomnij huius. Sicut enim
exiſtimo i ſenſu meo: ve qui derelicti fue
runt in diebus illis: et multo plus de his

qui non ſunt derelicti. Qui enim nõ ſunt
derelicti triſtes erant. Intelligo nũc que
ſunt repoſita in nouiſſimis diebus: ⁊ oc-
currẽt eis: ſ; ⁊ de his q̃ derelicti ſũt. Pro
pter hoc venerunt eũ in pi̇cula magna
⁊ neceſſitates multas ſicut oſtẽdũt ſom
nia hec. Attñ facili⁹ eſt periclitãtẽ venire
in hũc q̃ pteraſire ſicut nubẽ a ſeculo: et
nũc videre q̃ cõtingũt in nouiſſimo: et re
ſpõdit ad me ⁊ dixit. Et viſionis interpre
tationem dicã tibi ⁊ de quib⁹ locut⁹ es
adaperiã tibi. Qñ de his dixiſti qui dere
licti ſunt: hec ẽ interpretatio. Qui auferet
periculũ illo tpe: hic ſe cuſtodiuit. Qui i
periculo inciderũt: hi ſunt q̃ hñt opa et
fidẽ ad fortiſſimũ. Scito ergo qñ magis
beatificati ſunt qui derelicti ſup eos qui
mortui ſunt. He interp̃tationes viſionis.
Quia vidiſti virũ aſcendentem de corde
maris: ipſe eſt quẽ conſeruat altiſſimus
multis tpibus: qui p ſemetipſum libera
bit creaturã ſuã: ⁊ ipſe diſponet q̃ dereli-
cti ſunt. Et qñ vidiſti de ore ei⁹ exire: ve
ſpm ⁊ ignẽ ⁊ tẽpeſtatẽ: ⁊ qñ non tenebat
frameã neq; vas bellicoſuz: corrupit eũ
impetus eius multitudinẽ que venerat
expugnare eum: hec eſt interpretatio.
C Ecce dies veniunt qñ incipiet altiſſimus
liberare eos q̃ ſup terrã ſunt: ⁊ veniet in
exceſſu mẽtis ſup eos q̃ inhabitãt terrã.
Et alij alios cogitabunt debellare ciui-
tas ciuitatẽ: ⁊ locus locũ: ⁊ gẽs aduerſus
gentẽ: ⁊ regnũ aduerſus regnum. Et erit
cũ fierẽt hec: et contingẽt ſigna que ante
oñdi tibi: ⁊ tunc reuelabit filius meus
quẽ vidiſti vt virũ aſcendẽtẽ. Et erit qñ
audierint oẽs gẽtes vocẽ eius: ⁊ dereliu-
quet vnuſquiſq; in regiõe ſua bellũ ſuuz
qd hñt ad alterutrũ: ⁊ colligetur in vnum
multitudo innumerabilis: ſicut volentes
venire ⁊ expugnare eum. Ipſe autem ſta
bit ſup cacumẽ montis ſion. Sion autez
veniet et oñdet oĩbus parata ⁊ edificata
ſicut vidiſti mõtem ſculpi ſine manibus.
Ipſe aũt fili⁹ meus arguet que adinuene
runt gẽtes i̇pietates eoꝝ has q̃ tẽpeſtati
appropinquauerunt ꝓpter mala cogita-
menta eorũ ⁊ cruciamẽta q̃b⁹ incipient
cruciari: q̃ aſſimilate ſũt flãme: ⁊ perdet
Decem tri- eos ſine labore: per legez que igni aſſimi
bus capti- lata eſt. Et qñ vidiſti eum colligentem
uantur. ad ſe aliaz multitudinem pacificam: he
4.re.17.a. ſunt decez tribus que captiue facte ſunt
de terra ſua in diebus oſee regis: quem
captiuum duxit ſalmanaſar rex aſſyrioꝝ
et tranſtulit eos trans flumẽ: ⁊ tranſlati

ſunt in terram aliam. Ipſi autem ſibi de-
derunt conſilium hoc vt derelinquerent
multitudinem gentium: ⁊ proficiſceren-
tur in vlteriorem regionem vbi nunq̃ in-
habitauit genus humanuz: vel ibi obſer
uare legitima ſua que non fuerant ſeruã
tes in regione ſua. Per introitus autem
anguſtos fluminis euphratẽ introierunt
Fecit enim eis tunc altiſſimus ſigna: et B
ſtatuit venas fluminis vſq; quo tranſi-
rent. Per eam enim regionem erat via
multa itineris anni vnius ⁊ dimidij: nam
regio illa vocatur arſareth. Tunc inhabi-
tauerunt ibi vſq; in nouiſſimo tempore:
⁊ nunc iterum cum ceperint venire ite-
rum altiſſimus ſtatuet venas fluminis
vt poſſit tranſire propter hec vidiſti mul-
titudinem cum pace. Sed ⁊ qui dereli-
cti ſunt de populo tuo: hi ſunt qui inue-
niuntur intra terminum meum. Factum
eſt ergo qñ incipiet perdere multitudinẽ
earũ que collecte ſunt gẽtes ꝓteget eos
qui ſuperauerunt populũ: ⁊ tũc oſtendet
eis multa plurima portẽta. Et dixi ego.
Dñator dñe hoc mihi oſtende ꝓpter qd
vidi virũ aſcendentẽ de corde maris. Et
dixit mihi: ſicut nõ potes hec vel ſcruta
ri vel ſcire que ſunt in ꝓfundo maris: ſic
nõ poterit quiſq; ſup terrã videre filiuz
meum: vel eos qui cuz eo ſunt: niſi i tpe
diei. Hec eſt interpretatio omnij qd vi-
diſti: ⁊ ꝓpter qd illuminat⁹ es hic ſolus.
Dereliquiſti enim tuã: ⁊ circa meam va-
caſti legem ⁊ queſiſti. Vitã enim tuam
diſpoſuiſti in ſapientia: ⁊ ſenſum tuum
vocaſti matrẽ: ⁊ propter hoc oſtendi tibi
merces apud altiſſimum: erit enim poſt
alios tres dies ad te alia loquar: ⁊ expo-
nã tibi grauia ⁊ mirabilia: ⁊ profectus
ſum ⁊ tranſij in campum multum glorifi-
cans ⁊ laudans altiſſimum de mirabili-
bus que per tẽps faciebat: ⁊ qñ gubernat
ipſum: ⁊ q̃ ſunt in tẽporibus illata: et ſe-
di ibi tribus diebus. Cap. xiiij.

Et factũ eſt tertio die A
⁊ ego ſedebã ſub quer
cu. Et ecce vox exiuit
cõtra me de rubo: ⁊ di
xit. Eſdra: eſdra et di
xi. Ecce ego dñe: et ſur
rexi ſup pedes meos.
Et dixit ad me. Reue-
lans reuelatus ſum ſuper rubum: et lo- Apo.3.d
cutus ſum moyſi: quando popul⁹ me⁹
ſeruiebat in egypto: et miſi eum et eduxi
populum meum de egypto: ⁊ adduxi eũ

ſuper montē ſina: ⁊ detinebā eum apud
me diebus multis: ⁊ enarraui ei mirabi-
lia multa: ⁊ oſtēdi ei temporū ſecreta: ⁊ fi-
nem ⁊ precepi ei dicēs. Hec ī palā facies
verba ⁊ hec abſcondes. Et nūc tibi dico
ſigna que demōſtraui ⁊ ſomnia que vidi-
ſti: ⁊ interpretationes quas tu vidiſti in
corde tuo: repone ea: tu enim recipieris
ab omnibus conuerteris reſiduus cū cō-
ſilio meo: et cum ſimilibus tuis vſq; quo
finiūtur tpa. Qm̄ ſeculum pdidit iuuen-
tem ſuā ⁊ tpa appropinquant ſeneſcere
Duodecim enim patrib⁹ diuiſum eſt ſe-
culum: ⁊ tranſierunt eius decima ⁊ dimi-
a diū decime ptis: ſuperſunt aūt ei⁹ poſt
mediū decime partis. Nunc ergo diſpo-
ne domū tuā ⁊ corripe pplm tuū ⁊ cō-
ſolare humiles eorū: ⁊ renuncia iā corru-
ptele: ⁊ dimitte abs te mortales cogita-
tiones: ⁊ proijce abs te pōdera humana
et exue te iā infirmā naturam: ⁊ repone
in vnā partē moleſtiſſima tibi cogitamē-
ta: et feſtina tranſmigrare a tpibus his.
Que eni vidiſti nunc contigiſſe mala ite-
rum horū deteriora faciēt. Quātum eni
inualidū fiet ſeculū a ſenectute tm̄ mul-
tiplicabunt̄ ſup inhabitātes mala. Pro-
lōgauit enim ſe magis veritas ⁊ appro-
pinquauit mendaciū. Iā enim feſtinat
venire quam vidiſti viſionem. Et reſpon-
di: ⁊ dixi corā te dn̄e. Ecce enim ego abi-
bo ſicut precepiſti mihi: ⁊ corripiam pre-
ſentem pplm. Qui aūt iterū nati fuerint
quis cōmonebit. Poſitum eſt ergo ſecu-
lum in tenebris ⁊ qui inhabitant in eo ſi-
ne lumine. Qm̄ lex tua inceſa eſt ꝓpter
quod nemo ſcit que a te facta ſunt: vel q̄
incipient opera. Si enim inueni in te gra-
tiam immitte in me ſpiritum ſanctum: ⁊
ſcribam omne quod factum eſt in ſecu-
lo ab initio que erant in lege tua ſcripta:
vt poſſint homines inuenire ſemitam et
qui voluerint viuere in nouiſſimis viuāt
c Et reſpondit ad me: ⁊ dixit. Uadēs con-
grega populum: et dices ad eos: vt non
querant te diebus quadraginta. Tu au-
tem prepara tibi buxos multos: et acci-
pe tecum ſareā: dabriā: ſelemiā: ecbanū:
et aſiel: et quinq; hos qui parati ſunt ad
ſcribendum velociter. Et venies huc et
ego accēdam in corde tuo lucernam in-
tellectus: que non extinguetur quoadu-
ſq; finiātur que incipies ſcribere. Et tūc
perfectis quedam palam facies: quedā
ſapientibus abſcōſe tradēs. In craſtinū
cum hac hora incipies ſcribere: ⁊ profe-
ctus ſum ſicut mihi ꝓcepit: ⁊ cōgregaui
omnem pplm: ⁊ dixi. Audi iſrael verba
hec. Peregrinati ſunt pres noſtri ab ini-
tio in egypto: ⁊ liberati ſunt inde: ⁊ acce-
perunt legē vite quam non cuſtodierunt
quam etiā vos poſt eos tranſgreſſi eſtis et
data eſt vobis terra in ſortem: ⁊ terra ſiō
et patres veſtri ⁊ vos iniquitates feciſtis
et non ſeruaſtis vias quas precepit vo-
bis altiſſimus: ⁊ iuſtus iudex cum ſit: ab-
ſtulit a vobis in tēpore quod donauerat.
Et nunc vos hic eſtis et fratres veſtri in-
trorſum veſtrum ſunt. Si ergo impera-
ueritis ſenſui vr̄o ⁊ erudieritis cor vr̄m
viui cōſeruati eritis: ⁊ poſt mortem miſe-
ricordiā cōſequimini. Iudiciū eni poſt
mortē veniet qn̄ iterum reuiuiſcemus: ⁊
tunc iuſtorum nomina parebunt: et im-
piorum facta oſtendentur. Ad me igitur b
nemo accedat nunc neq; requirat me vſ-
q; dies quadraginta. Et accepi quinq;
viros ſicut mandauit mihi: ⁊ ꝓfecti ſu-
mus in cāpū ⁊ māſim⁹ ibi. Et fact⁹ ſū
in craſtinum: ⁊ ecce vox vocauit me: di-
cens: Eſdra aperi os tuū: et bibe quo te
potauero. Et apui os meū: et ecce calix
plenus porrigebat̄ mihi. Hoc erat plenū
ſicut aqua: color aūt ei⁹ vt ignis ſimilis.
Et accepi et bibi: ⁊ in eo cum bibiſſem:
cor meū cruciabat̄ intellectu: ⁊ in pect⁹
meū increſcebat ſapientia. Nā ſpiritus
me⁹ ꝯſeruabat̄ memoria. Et aptū eſt os
meū: ⁊ nō eſt clauſum āplius altiſſimus
dedit intellectum quinq; viris ⁊ ſcripſe-
runt q̄ dicebant̄ exceſſiōes noctis quas
nō ſciebāt. Nocte aūt mādncabāt panē
ego aūt p diē loquebar: ⁊ p noctē non ta-
cebā. Scripti ſunt aūt per quadraginta
dies libri ducētiquattuor. Et factum eſt
cū cōpleuiſſent quadraginta dies locut⁹
eſt altiſſim⁹: dicēs. Priora q̄ ſcripſiſti in
palā pone: et legāt digni et indigni: no-
uiſſimos aūt ſeptuaginta ꝯſeruabis: vt
tradas eos ſapientibus de populo tuo.
in his eni ē vena ītellect⁹: ⁊ ſapiētie fons
et ſciētie flumen: ⁊ feci ſic. Cap. xv.

Ecce loquere ī aures a
plebis mee ſermones
prophetie quos immiſe-
ro in os tuum dicit do-
min⁹ et fac vt in char-
ta ſcribātur quoniam
fideles et veri ſunt. Ne
timeas a cogitationi-
bus aduerſum te: nec turbent te incredu-
litates dicentium; quoniam omnis in-

credulus in incredulitate ſua morietur.
Ecce ego induco dicit dñs ſuper orbem
terrarum mala gladium et fames et mor
tem et interitum propter hec ſuperpol-
luit iniquitas omnem terram ⁊ adimple
ta ſunt opera nociua illoꝝ. Propterea
dicit dñs. Iã non ſilebo de impietatibus
eoꝝ que irreligioſe agunt: nec ſuſtinebo
in his que inique exercent ecce ſanguis
innoxius et iuſtus clamat ad me: et ani
Apoc. 6. c. et 9. a. iuſtorum clamant perſeueranter. Vindi
cans vindicabo illos dicit dominꝰ: ⁊ acci
piam omnem ſanguinem innoxium ex
illis ad me. Ecce populus meus quaſi
grex ad occiſionẽ ducitur: iam non patiar
illũ habitare in terra egypti. ſed educam
eũ in manu potẽti ⁊ brachio excelſo: et
percutiã plaga ſicut prius ⁊ corrũpã oẽꝫ
terrã eius. Lugebit egyptus et fundamẽ
ta eius plaga verberata et caſtigatione
quas inducet ei deus. Lugebunt culto-
res operãtes terram quoniam deficient ſemi-
na eorum ab vredine et grandine ⁊ a ſide
re terribili. Ve ſeculo ⁊ qui habitant in
eo: quia appropinquauit gladius et con-
tritio eoꝝ: et exurget gẽs cõtra gẽtem ad
pugnã. Et rhomphea in manibus eorũ.
Erit enim inconſtabilitio hominibus: et
alij alijs inualeſcentes nõ curabũt regeꝫ
ſuum ⁊ principes vie geſtorum ſuorꝫ in
B potentia ſua. Concupiſcet enim homo in ci
uitatem ire: ⁊ nõ poterit. Propter ſuper-
biam enim eorũ ciuitates turbabuntur: do
mus exterrentur: homines metuent. Nõ
miſerebitur homo proximum ſuuꝫ ad irri-
tum faciẽdum domos eoꝝ in gladium
ad diripiẽdas ſubſtãtias eorꝫ ꝓpter fa
mem panis: ⁊ tribulationem multam.
Ecce ego conuoco dicit deus omnes re-
ges terre ad me verendum: qui ſunt ab
oriẽte ⁊ ab auſtro ab euro et a libano: ad
conuertẽdos ad ſe: et reddere que dede-
runt illis: ſicut faciunt vſqꝫ hodie electis
meis ſic faciam et reddam in ſinu eorꝫ.
Hec dicit dñs deus. Non parcet dextera
mea ſuper peccatores: nec ceſſabit rhõ-
phea ſuper effundentes ſanguinem in-
nocuum ſuper terram. Exijt ignis ab ira
eius: et deuorauit fundamenta terre: et
peccatores quaſi ſtramen incenſum. Ve
eis qui peccant et non obſeruant man-
data mea dicit dñs. Non parcã illis. Di-
ſcedite filij a poteſtate. Nolite contami-
nare ſanctificationem meam: quoniam nouit
dñs oẽs qui delinquunt in illũ. Propter
ea tradidit eos in mortem et in occiſio-
nem. Iam enim venerunt ſuper orbem ter
rarum mala: ⁊ manebitis in illis. Nõ enim
liberabit vos deus propter qꝺ peccaſtis
in eum: ecce viſio horribilis: et facies il
lius ab oriente. Et exierunt natiões dra-
conum arabum in curribus multis ⁊ ſi-
cut flatus eoꝝ numerus fertur ſuper ter
ram vt iam timeant ⁊ trepident omnes
qui illos audient carmonij inſaniẽtes in
ira ⁊ exient vt apri de ſilua: ⁊ aduenient
in virtute magna: ⁊ ꝯſtabũt in pugnam
cum illis ⁊ vaſtabũt portionem terre aſſy
riorum. Et poſt hec ſuperualeſcẽt draco
nes natiuitatis ſue memores: ⁊ cõuertẽt
ſe conſpirantes in virtute magna ad per
ſequẽdos eos. Iſti turbabuntur ⁊ ſilebũt
in virtute illoꝝ: ⁊ cõuertẽt pedes ſuos in
fugam: ⁊ a territorio aſſyriorum ſubſeſſor
obſidebit eos: ⁊ cõſumet vnum ex illis ⁊
erit timor ⁊ tremor in exercitu illorum
⁊ ꝯtẽtio in reges ipſorũ. Ecce nubes ab
C oriente: ⁊ a ſeptẽtrione vſqꝫ ad meridia-
nũ: ⁊ facies earũ horrida valde plena ire
⁊ ꝓcelle: ⁊ collident ſeinuicẽ ⁊ collident
ſidus copioſum ſup terrã: ⁊ ſidus illorꝫ
⁊ erit ſanguis a gladio vſqꝫ ad ventrem
⁊ fimus hominis vſqꝫ ad ſubſtramen
cameli: ⁊ erit timor ⁊ tremor multꝰ ſup
terram: ⁊ horrebũt qui videbũt iram illã: ⁊
tremor apprehẽdet illos ⁊ poſt hec mo-
uebuntur nimbi copioſi a meridiano: et
ſeptẽptrione ⁊ portio alia ab occidente: ⁊
ſuperinualeſcẽt venti ab oriente: ⁊ reclu
dent eam: ⁊ nubẽ quã ſuſcitauit in ira: ⁊
ſidus ad faciẽdã exterritationẽ ad orien
talem ventum ⁊ occidentem violabitur:
⁊ exaltabuntur nubes magne ⁊ valide ple-
ne ire ⁊ ſidus: vt exterreant oẽm terram
⁊ inhabitantes eam: ⁊ infundent ſuper
omnem locum altum ⁊ eminẽtẽ ſidus ter
ribile ignẽ ⁊ grandinẽ ⁊ rhõpheas volan
tes ⁊ aquas multas vt etiam impleãtur
omnes campi: ⁊ omnes riui plenitudine
aquarũ multarũ. Et demolientur ciuita-
tes ⁊ muros ⁊ montes ⁊ colles et ligna
ſiluarum: ⁊ fenũ pratorũ ⁊ frumẽta eoꝝ.
Et trãſibunt cõſtantes vſqꝫ babylonẽꝫ ⁊
exterrent eam: cõuenient ad ipſam et cir
cuibunt eam: ⁊ effundent ſidus ⁊ oẽm
iram ſup eam: ⁊ ſubibit puluis ⁊ fumus
vſqꝫ in celũ: ⁊ omnes in circuitu luge-
bunt eam: ⁊ qui ſub ea remãſerint: ſeruiẽt
his qui exterruerunt. Et tu aſia conſors
in ſpem babylõis: ⁊ gloria perſone eius
ve tibi miſera propter qꝺ aſſimilaſti ei: et
ornaſti filias tuas in fornicatiõe ad pla-

cendum et glorīādū in amatoribus tuis
B q̇ tecū cupierūt ſemp̄ fornicari. Odibilē
imitata es in oībus operib⁹ eius: ⁊ adin
uentiōibus ei⁹: ꝑpterea dicit deus. Im-
mittā tibi mala viduitatē: paupertatem:
et famē ⁊ gladiū ⁊ peſtē: ad deuaſtandas
domos tuas a violatione: ⁊ morte ⁊ glīa
virtutis tue. Sicut flos ſiccabit cum ex
urget ardor qui emiſſus eſt ſup̄ te: infir-
maberis vt paupercula plagata ⁊ caſti-
gata a mulierib⁹ vt nō poſſint te ſuſcipe
potētes ⁊ amatores. Nunq̇d ego ſic zela
bo te dicit dñs niſi occidiſſes electos me
os ī omni tp̄e exaltās ꝑcuſſionē manuū
et diceres ſup̄ mortē eoꝝ: cū inebriata eſ
ſes exorna ſpeciē vult⁹ tui? Merces for-
nicatiōis tue in ſinu tuo: ꝑpter hoc red-
ditionem accipies. Sicut facies electis
meis dicit dñs: ſic faciet tibi deus ⁊ tra-
det te in malū. Et nati tui fame interiēt:
⁊ tu rhōphea cades: ⁊ ciuitates tue cōte
rent: ⁊ oēs tui in cāpo gladio cadēt. Et q̇
ſunt in mōtib⁹ fame peribūt ⁊ manduca
būt carnes ſuas ⁊ ſanguinē bibēt a fame
panis ⁊ ſitis aque. Infelix ꝑ maria veni-
es: ⁊ rurſum accipies mala. Et in tranſi
tu allidēt ciuitatē occiſam: ⁊ exterrent ali
quā portionē terre tue ⁊ partem glīe tue
exterminabunt: rurſuꝫ reuertētes cōuer
ſam. Et demolita eris illis pro ſtipula: et
ipſi erunt tibi ignis: ⁊ deuorabunt te et ci
uitates tuas terrā tuā ⁊ mōtes tuos om
nes ſiluas tuas ⁊ lignū fructiferum igni
cōburent. Filios tuos captiuos ducent:
⁊ ſeculum tuū in predā habebunt: ⁊ glo-
riam faciei tue exterminabunt. Ca.xvj.

E tibi babylon et aſia:
ve tibi egypte ⁊ ſyria.
Precingite vos ſaccis
⁊ cilicijs, ⁊ plangite fi-
lios veſtros et dolete:
quoniam appropinqua
uit contritio veſtra. Im
miſſus eſt vobis gladi⁹
et quis eſt qui auertat illum? Immiſſus
eſt in vobis ignis ⁊ quis ē qui extinguat
illum. Immiſſa ſunt vobis mala: ⁊ quis
eſt qui repellat ea? Nunquid repellat ali-
quis leonem eſurientem in ſilua aut ex-
tinguet ignē in ſtipula mox quando cepe
rit ardere? Nunquid repellat aliquis ſa-
gittam a ſagittario forti miſſam? Domi-
nus fortis immittit mala: ⁊ quis eſt qui
repellet ea? Exijt ignis ex iracundia eius
et quis eſt qui extinguat eum? Coruſca-
bit ⁊ quis non timebit? Tonabit: et quis
non pauebit? Dñs cōminabit: ⁊ q̇s non
funditus conteret a facie ipſius? Terra
tremuit ⁊ fundamenta eius: mare fluctu
at de profundo: ⁊ fluctus eius diſturba-
buntur: ⁊ piſces eius a facie dñi: et a glo
ria virtutis eius: qm̄ fortis dextera eius
que arcuꝫ tendit: ſagitte eius acute q̇ ab
ipſo mittuntur non deficient cum cepe-
rint mitti in fines terre. Ecce mittuntur
mala ⁊ non reuertent: donec veniant ſu-
per terram. Ignis ſuccēdit et non extin-
guet donec cōſumat fundamenta terre.
Quēadmodū non redit ſagitta miſſa a
valido ſagittario: ſic non reuertent mala
que miſſa fuerint in terram. Ve mihi ve
mihi. Quis me liberabit in illis diebus?
Initium doloꝝ ⁊ multi gemitus: initium
famis ⁊ multi interitus: initium bellorū
⁊ formidabunt poteſtates: initium malo
rum ⁊ trepidabunt omnes. In his q̇d fa
ciā cū venerint mala? Ecce fames et pla C
ga ⁊ tribulatio ⁊ anguſtia miſſa ſunt fla-
gella in emendatione: ⁊ in his omnibus
ſe non conuertent ab iniquitatibus ſuis
neqꝫ flagelloꝝ memores erūt ſemper: ec
ce erit anno ne vilitas ſuper terraꝫ: ſic vt
putent ſibi eſſe directam pacē: ⁊ tunc ger
minabunt mala ſup̄ terram: gladius: fa-
mes et magna confuſio. A fame eñi plu
rimi qui inhabitāt terram interiēt: ⁊ gla
dius perdet ceteros qui ſuperauerit a fa
me ⁊ mortui ſicut ſtercora ꝓijciēt: et non
erit qui cōſolet eos. Derelinquet eñi ter
ra deſerta: et ciuitates eius deijcient. Nō
derelinquet q̇ colat terrā: et q̇ ſemiet eā
Ligna dabunt fructus: et quis vindemia-
bit illa. Vua matura fiet: et q̇s calcabit
illam. Erit enim locis magna deſertio?
Cupiet enim homo hominem videre vel
voceꝫ eius audire. Relinquent eñi de ci-
uitate decem: et duo de agro qui abſcōde
rint ſe in denſis nemoribus et ſciſſuris
petrarū quēadmodū derelinquunt ī oli-
ueto: et ſingulis arboribus tres aut quat
tuor oliue: aut ſicut in vinea vindemia
ta racemi relinquunt ab his qui diligen
ter vineaꝫ ſcrutant: ſic relinquent in die
bus illis tres aut quattuor ſcrutātib⁹ do
mos eoꝝ in rōphea. Et relinquet terra
deſerta: et agri eius inueterabunt: et vie
eius et omnes ſemite eius germinabunt
ſpinas: eo ꝙ non trāſient homines per eas.
Lugebunt virgines non habentes ſpon
ſos: lugebunt mulieres non habentes vi
ros: lugebunt filie earum non habentes
adiutorium ſponſi earum. In bello con-

famentur: ⁊ viri earum in fame exterrentur. Audite vero iſta: ⁊ cognoſcite ea ſerui dñi. Ecce verbum dñi: excipite illud ne dijs credatis: de quibus dicit dominus. Ecce appropinquant mala ⁊ nõ tardãt. Quemadmodum pregnans cum parit in nono mẽſe filiũ ſuũ appropinquante hora partus eius ante horas duas vel tres dolores circũeunt vẽtrem eius: ⁊ prodeũte infante de ventre non tardabunt vno puncto: ſic nõ morabunt mala ad pdeũdũ ſuper terram: ⁊ ſeculum gemet et dolores circũtenebunt illud. Audite verbum plebs mea. Parate vos in pugnam et in malis: ſic eſtote quaſi aduene terre. Qui vendit quaſi q̄ fugiat: ⁊ q̄ emit quaſi q̄ pditurus. Qui mercat: quaſi q̄ fructũ nõ capiat: ⁊ q̄ edificãt quaſi nõ habitaturus. Qui ſeminat quaſi q̄ nõ metet: ſic ⁊ q̄ vineam putat: quaſi q̄ nõ vindemiaturus. Qui nubunt ſicut quaſi filios non facturi: ⁊ qui nõ nubunt: ſic quaſi vidui: propter quod qui laborãt ſine cauſa laborãt. Fructus eñi illorum alienigene metent ⁊ ſubſtantiã illoꝝ rapient ⁊ domos euertent: ⁊ filios eorum captiuabũt: q: in captiuitate ⁊ fame generant natos ſuos. Et qui negociantur in rapina: q̄diu exornant ciuitates ⁊ domos ſuas: ⁊ poſſeſſiones ⁊ perſonas ſuas: tantemagis adzelabor eos ſup peccata ſua dicit dominus. Quomodo zelatur fornicaria mulierem idoneam ⁊ bonam valde: ſic zelabit iuſticia iniquitatem cum exornat ſe: ⁊ accuſat eam in facie cum venerit q̄ defendat exquirentem omne peccatum ſup terraꝫ. Propterea nolite ſimilare ei: nec operibus eius: qm̄ adhuc puſillum: ⁊ tolletur iniquitas a terra: ⁊ iuſticia regnabit in vos. Non dicat peccator ſe non peccaſſe quoniam carbones ignis comburet ſup caput eius: qui dicit non peccaui coram domino deo ⁊ gloria ipſius. Ecce dñs cognoſcet omnia opa hominũ: ⁊ adinuentiões illoꝝ: ⁊ cogitatiões illoꝝ ⁊ corda illorum. Dicit eñi. Fiat terra ⁊ facta eſt: fiat celum ⁊ factum eſt. Et in verbo illius ſtelle fundate ſunt: ⁊ nouit numeruꝫ ſtellarum. Qui ſcrutatur abyſſum theſauros illarum: qui menſus eſt mare ⁊ conceptum eius. Qui concluſit mare in medio aquarum: et ſuſpendit terram ſuper aquas verbo ſuo. Qui extendit celum quaſi cameram ſuper aquas: fundauit eum. Qui poſuit in deſerto fontes aquarum ⁊ ſuper verticem mõtium lacus ad emittendum flumina ab eminenti petrã vt potaret terram. Qui finxit hominem et poſuit cor ſuum in medio corporis: et miſit ei ſpũ vitam ⁊ intellectum: ⁊ ſpiramen dei omnipotẽtis qui fecit omnia ⁊ ſcrutinat omnia abſconſa in abſconſis terre. Hic nouit adinuentionem veſtraꝫ et q̄ cogitatis in cordibus veſtris peccantes ⁊ volẽtes occultare pctã veſtra. Propter qđ dñs ſcrutando ſcrutinauit omnia opera veſtra: ⁊ traducet vos oẽs: ⁊ vos cõfuſi eritis cũ proceſſerint pctã veſtrã corã hominibus ⁊ iniquitates erũt que accuſatores ſtabunt in die illo. Quid facietis aut quõ abſcõdetis pctã veſtra coraꝫ deo ⁊ angelis eius? Ecce iudex deus: timete eum. Deſinite a peccatis veſtris: et obliuiſcamini iniquitates veſtras: iam agere eas in ſempiterno: ⁊ deus educet vos: ⁊ liberabit de omni tribulatione. Ecce eñi incendit ardor ſuper vos turbe copioſe ⁊ rapient quoſdam ex vobis: ⁊ cibabunt idolis ocioſos ⁊ qui cõſenſerint eis erũt illis in deriſum ⁊ in improperiũ ⁊ in conculcationem: erit enim locis locus ⁊ i vicinas ciuitates exurrectio multa ſuper timentes dominũ: Erunt quaſi inſani: nemini parcẽtes: ad diripiẽdum et deuaſtandum adhuc timentes dñꝫ: qꝛ deuaſtabunt ⁊ diripient ſubſtãtias: ⁊ de domibus ſuis eos eijcient. Tunc parebit probatio electorũ meorũ: vt auruꝫ quod probatur ab igne. Audite dilecti mei dicit dñs. Ecce adſunt dies tribulationis ⁊ de his liberabo vos. Ne timeatis nec heſitetis: qm̄ deus dux veſter eſt. Et qui ſeruat mandata ⁊ pcepta mea dicit dñs deus ne prepõderent vos peccata veſtra ne ſuperleuent ſe iniquitates veſtre. Ve q̄ conſtringunt a peccatis ſuis: ⁊ obteguntur ab iniquitatibus ſuis quẽadmodum ager conſtringit a ſilua: ⁊ ſpinis tegit ſemita eius p quam non tranſit homo: ⁊ excludit ⁊ mittit ad deuorationẽ ignis.

¶ Explicit liber Eſdre quartus.

¶ Incipit plogus beati Hieronymi presbyteri in librum Tobie.

Chromatio ⁊ heliodoro epiſcopis hieronymus preſbyter in dño ſalutẽ. Mirari nõ deſino exactiõis vře inſtãtiã. Exigit eñi vt librũ chaldeo ſermone cõſcriptũ ad latinũ ſtilũ trahã librũ vtiq̄ tobie quẽ hebrei de cathalogo diui-

harū ſcripturarū ſecātes: his q̄ agiogra-
pha memorāt mācipārūt. Feci ſatis deſi
derio vr̄o nō tñ meo ſtudio. Arguūt eñi
nos hebreoꝝ ſtudia ⁊ īputāt nobis cōtra
ſuū canonē latinis aurib⁹ iſta trāſferre.
Sed meli⁹ eē iudicās phariſeoꝝ diſplice
re iudicio: ⁊ epoꝝ iuſſiōib⁹ deſeruire in-
ſtiti vt potui. Et q2 vicina eſt chaldeorū
lingua ſermoni hebraico vtriuſq; lingue
peritiſſimum loquacē reperiens vni⁹ diei
laborem arripui: ⁊ quicquid ille mihi he
braicis v̄bis expreſſit: hoc ego accito no
tario ſermonib⁹ latinis expoſui. Oratio-
nibus veſtris mercedē huius operis cō-
penſabo cū gratū vobis didicere me q̄d
iubere eſtis dignati compleſſe.

¶ Explicit ꝓlogus in librū Tobie.

¶ Incipit liber Tobie.

¶ C. S. Tobias captiuus in diebus ſalmanaſar fugit idola primitiuas: ⁊ decimas ſoluit: ducit an-nam vxorē ⁊ generat ex ea tobiā: fit grat⁹ ſalmanaſar: ⁊ pergit in rages vbi tradidit ragueli decem talenta argenti ſub chirographo: moritur ſalmanaſar: cui ſuccedit ſennacherib qui audiēs tobiam ſepelire mortuos: querit eum interficere: et ipſe occiditur a filijs ſuis: tobias in domū ſuam reuertitur omni ſubſtātia ſua reſtituta.

Capitulum. j.

A Obias ex tri-
bu ⁊ ciuitate neptalim
que eſt in ſuperiorib⁹
galilee ſupra naaſon
poſt viā q̄ ducit ad oc
cidētem in ſiniſtro: ha
bēs ciuitatē ſephet cū
captus eſſet in dieb⁹ ſalmanaſar regis aſ
ſyrioꝝ: in captiuitate tñ poſitus viā veri-
tatis nō deſeruit ita vt oīa q̄ habere po-
terat quotidie cōcaptiuis fratrib⁹ q̄ erāt
ex eius genere impartiret. ✠ Cūq; eſſet
3.re.12.c. ✠ ⁊ cū iunior oībus in tribu neptalim: nihil tñ
puerile geſſit in opere. Deniq; cum irent
oēs ad vitulos aureos quos hieroboam
fecerat rex iſrael: hic ſolus fugiebat con-
ſortia oim: ⁊ pgebat ad hieruſalē ad tē-
pliū dñi: ⁊ ibi adorabat dñm deum iſrael
omnia primitiua ſua ⁊ decimas ſuas fi-
deliter offerens: ita vt in tertio anno ꝓſe
lytis et aduenis miniſtraret omnem deci
mationem. Hec ⁊ his ſimilia ſcḋm legem
dei puerulus obſeruabat. Cum vero fa-
ctus fuiſſet vir: accepit vxorē annam de
tribu ſua genuitq; ex ea filiū nomē ſuū
imponens ei: quē ab infantia timere deū
docuit ⁊ abſtinere ab omni peccato. Igit̄
dum per captiuitatē deueniſſet cum vxo
re ſua ⁊ filio in ciuitatem niniuē cū om
ni tribu ſua: ⁊ cum omnes ederent ex ci-
bis gentilium iſte cuſtodiuit aīam ſuam
⁊ nūq̄ contaminatus eſt in eſcis eorum
Et quoniam memor fuit domini in toto
corde ſuo: dedit illi deus gratiam in con
ſpectu ſalmanaſar regis: et dedit illi pote
ſtatem quocūq; vellet ire: habens liber-
tatē quecūq; facere voluiſſet. Pergebat
ergo per omnes qui erant in captiuitate
et monita ſalutis dabat eis. Cum autē B
veniſſet in rages ciuitatem medorum: ⁊ j.4.d.
ex his quibus honoratus fuerat a rege
habuiſſet decem talenta argenti: ⁊ cum
multa turba generis ſui gabellum egen-
tem videret: q̄ erat ex tribu eius ſub chi-
rographo dedit illi memoratum pondus
argenti. Poſt multum vero tēporis mor
tuo ſalmanaſar rege cum regnaret ſenna
cherib filius eius pro eo: ⁊ filios iſrael
exoſos haberet in conſpectu ſuo: tobias
quotidie pergebat per omnē cognationē
ſuā ⁊ cōſolabatur eos: diuidebatq; vni-
cuiq; prout poterat de facultatibus ſuis
Eſurientes alebat nudiſq; veſtimenta p̄ D
bebat: ⁊ mortuis atq; occiſis ſepulturā
ſollicitus exhibebat. Deniq; cum reuer- 4.re.19.g.
ſus eſſet rex ſennacherib fugiēs a iudea
plagam quā circa eū fecerat deus ꝓpter
blaſphemiam ſuā: ⁊ iratus multos occi-
deret ex filijs iſrael: tobias ſepeliebat cor j.2.b.
pora eoꝝ. At vbi nunciatū eſt regi iuſſit
eū occidi: ⁊ tulit omnē ſubſtantiam eius
Tobias vero cum filio ſuo et cum vxore
fugiens nudus latuit: quia multi dilige-
bant eum. Poſt dies vero quadraginta-
quinq; occiderunt regem filij ipſius: et
reuerſus eſt tobias in domum ſuam om
niſq; facultas eius reſtituta eſt ei.

¶ C. S. In die feſto tobias prādiū bonū parat mittit filiū ad vicinos ⁊ parētes timentes deum ad epulandū ſecum inuenitur iugulatus vnus ex filijs iſrael nunciatur patri a filio ⁊ ſepeliuit eū: arguit a ꝓpinquis: nec tñ ꝓpter hoc deſtitit ab operibus miſericordie: cecus fact⁹ ex ſtercore hirūdinis gratias agit: amici eū irridētes eū de bono opere corrigūt: ⁊ precipue de hedo vitiū per anne ab vxore ſua anna.

Capitulum. ij.

A Poſt hec vero cū eſſet
dies feſtus dñi: ⁊ factū
eſſet prandiū bonū in
domo tobie: dixit filio
ſuo. Uade ⁊ adduc ali
quos de tribu noſtra ti
mētes deum: vt epulē-
tur nobiſcum. Cumq͂
abijſſet reuerſus nunciauit ei vnum ex fi
lijs iſrael iugulatū iacere in platea. Sta-
timq͂ exiliens de accubitu ſuo relinquēs
prādium ieiun⁹ peruenit ad corpus: tol-
lēſq͂ illud portauit ad domū ſuā occulte
vt dū ſol occubuiſſet caute ſepeliret eū.
Cūq͂ occultaſſet corp⁹ māducauit panē
cū luctu ⁊ tremore: memorās illū ſermo
nē quem dixit dñs p amos ꝓphetā. Dies
feſti vr̄i ↄuertent̄ i lamētationē ⁊ luctus.
Cū vero ſol occubuiſſet: abijt ⁊ ſepeliuit
Amos.8.c eū. Arguebāt aūt eū oēs proximi ei⁹: dicē-
B tes. Iā huius rei cauſa interfici iuſſus es
et vix effugiſti mortis imperiū: ⁊ iterum
B.1.d. ſepelis mortuos. Sꝫ tobias plus timēs
deū q̄ regē rapiebat corpora occiſorū: ⁊
occultabat in domo ſua: et medijs nocti
bus ſepeliebat ea. Cōtigit aūt quadā die
vt fatigat⁹ a ſepultura veniēs i domū ſu
am iactaſſet ſe iuxta parietē ⁊ obdormiſ-
ſet: ⁊ ex nydo hirūdinū dormiēti illi cali-
da ſtercora inciderēt ſup oculos ei⁹ fie-
retq͂ cecus. Hāc aūt tētationē iō pmiſit
C dñs venire illi: vt poſteris daret exēplū
patiētie ei⁹: ſicut ⁊ ſancti iob. Nā cū ab
infantia ſua ſemp deū timuerit ⁊ manda
ta ei⁹ cuſtodierit: nō eſt cōtriſtat⁹ ✠ cō-
tra deū: q᷑ plaga cecitatꝭ ✠ euenerit ei: ſꝫ
Al' ✠ ad- immobilis in dei timore pmāſit: agens
uerſus. gratias deo omnibus diebus vite ſue.
Al' ✠ adue Nam ſicut beato iob inſultabant reges
nirēt. ita iſti parentes ⁊ cognati eius irridebāt
vitam eius dicentes. Ubi eſt ſpes tua p
qua elemoſinas et ſepulturas faciebas.
J.8.c. Tobias vero increpabat eos dicēs. No-
lite ita loqui: q̄m filij ſanctorū ſumus et
vitam illā expectamus: quam deus datu
rus eſt his qui fidem ſuam nūq̄ mutant
D ab eo. Anna vero vxor eius ibat ad opus
textrinum quotidie: ⁊ de labore manuū
ſuarū victum quē cōſequi potuiſſet: deſe
rebat. Unde factum eſt: vt hedū caprarū
accipiēs: detuliſſet domi. Cuius cum vo
cem balantis: vir eius audiſſet: dixit: vi-
dete ne forte furtiuus ſit. Reddite eū do
minis ſuis: quia non licet nobis: aut ede
re ex furto aliquid: aut cōtingere. Ad hec
vxor eius irata: reſpondit. Manifeſte va
na facta eſt ſpes tua: ⁊ elemoſine tue mo
do ✠ apparuerunt. Atq͂ his ⁊ alijs hu- Al' ✠ pa-
iuſcemodi verbis exprobrabat ei. -ruerūt.

¶ C.3. De oratione thobie: de ſara filia rague
lis qualiter exprobratur ei ab ancilla: de oratio
ne eius ⁊ ieiunio trium dierum ⁊ trium noctiū
exaudiuntur preces eorum ⁊ raphael ad curan
dum eos eſt miſſus. Capitulum .iij.

Tunc tobias ingemuit A
et cepit orare cum la-
chrymis dicēs. Iuſtus
es dñe: ⁊ omīa iudicia
tua ✠ vera ſunt et oēs Al' ✠ iuſta
vie tue mīa ⁊ veritas
⁊ iudiciū. Et nūc do-
mine memor eſto mei ⁊
ne vindictā ſumas de pctīs meis neq͂ re
miniſcaris delicta mea vel parentū meo
rū. Quī nō obediuimus p̄ceptis tuis: iō
traditi ſum⁹ in direptionē ⁊ captiuitatē
⁊ mortē: ⁊ in fabulā ⁊ in ✠ improperiū om- Al' ✠ op-
nibus nationib⁹ in q̄bus diſperſiſti nos. Et probrium.
nūc dñe magna iudicia tua: q͂r nō egim⁹
ſm̄ p̄cepta tua: ⁊ nō ambulauim⁹ ſince-
riter corā te. Et nūc dñe ſm̄ voluntatē tuā
fac mecū ⁊ p̄cipe i pace recipi ſpm̄ meū:
Expedit em̄ mihi mori magis q̄ viuere.
Eadē itaq͂ die cōtigit vt ſara filia ✠ ra- Al' ✠ ra-
guelis in rages ciuitate medorū: ⁊ ipſa au guel vel re
diret improperiū ab vna ex ancillis patris gel.
ſui: q̄m tradita fuerat ſeptem viris: ⁊ de- B
moniū noīe aſmode⁹ occiderat eos mox
vt ingreſſi fuiſſent ad eā. Ergo cū p cul-
pa ſua increparet puellā. Rn̄dit ei: dicēs
Amplius ex te nō videam⁹ filiū aut filiā
ſup terrā interfectrix virorū tuorū. Nūqd
et occidere me vis: ſicut etiā occidiſti ſe-
ptē viros. Ad hāc vocē p̄rexit in ✠ ſupe
ri⁹ cubiculū dom⁹ ſue ⁊ tribus diebus ⁊ Al' ✠ ſupe-
tribus noctibus non manducauit neq͂ riora cubi-
bibit: ſed in oratione perſiſtens cū lachri cula.
mis deprecabatur deū: vt ab iſto impro
perio liberaret eam. Factum eſt autē die
tertia dū cōpleret orationem benedicens
dñm dixit. Benedictum ē nomē tuum de⁹
patrū nr̄orum: qui cū iratus fueris mi- C
ſericordiam facies: ⁊ in tempore tribula
tionis peccata dimittis his qui inuocāt
te. Ad te dñe faciem meam conuerto ad
te oculos meos erigo. Peto dñe vt de vin
culo improperij hui⁹ abſoluas me: aut
certe deſuper terram eripias me. Tu ſcis
dñe q͂r nūq̄ cōcupiui virum: ⁊ mūdā ſer
uaui aīam meam ab omni concupiſcen-
tia. Nunq̄ cum ludentibus miſcui me: ne
q͂ cū his qui in leuitate ambulāt partici

pẽ me prebui. Virũ autẽ cũ timore tuo
nõ cũ libidine mea ↄſenſi ſuſcipere. Et
aut ego indigna fui illis: aut illi forſitan
Al⁊ alio. mihi nõ fuerũt digni: q̃ forſitan viro ✠
alij ↄſeruaſti me. Nõ eſt eñ in hoĩs po
D teſtate cõſiliũ tuuꝫ. Hoc aũt p̱ certo ha-
bet oĩs q̃ colit te ꝙ vita ei⁹ ſi in ꝓbatiõe
fuit coronabit̃: ſi aũt i tribulatiõe fuerit
liberabitur: et ſi in corruptione fuerit: ad
mĩam tuam venire licebit. Nõ eñ dele-
ctaris in ꝑditionib⁹ nr̃is: q̃ poſt tẽpeſta
tem tranqͥllũ facis ⁊ poſt lachrymationẽ
⁊ fletũ exultationẽ infundis. Sit nomẽ
tuum deus iſrl̃ benedictuꝫ in ſecula. In
illo tp̄e exaudite ſunt preces amborũ in
cõſpectu glorie ſummi dei: ⁊ miſſus eſt
angelus dñi ſanctus raphael: vt curaret
eos ambos quoꝝ vno tp̄e ſunt orationes
in conſpectu dñi recitate.

¶ C.S. Tobias putãs ſe mori filium inſtruit
de ſepultura corporis ſui: honore matris: ⁊ pre-
cipue de elemoſinis: ſuperbiam: fornicationem
aliaꝗ vetat: pecuniam mutuatam ſub chirogra-
pho indicat. Capitulum. iiij.

A Igitur cũ tobias puta
ret orõnẽ ſuã exaudiri
vt mori potuiſſet voca
uit ad ſe tobiã filiũ ſuũ
dixitqꝫ ei. Audi fili mi
11.q.1.c.fo verba oris mei: ⁊ ea in
ros.⁊ capi. corde tuo quaſi funda
ebrou. mentũ cõſtrue. Cũ ac
ceperit de⁹ aĩam meam: corp⁹ meũ ſepe
Al⁊ mr̃is li: ⁊ honorẽ habebis ✠ matri tue oĩbus
diebus vite ei⁹. Memor eñ eſſe debes q̃
⁊ quanta pericula paſſa ſit ꝑpter te in vte
Al⁊ ſu- ro ſuo. Cũ aũt ⁊ ipſa cõpleuerit tꝑs vite
pia. ſue ſepelias eã ✠ circa me. Oĩbus autẽ
B dieb⁹ vite tue i mẽte habeto deũ. Et ca
Puer.3.b. ue ne aliqñ peccato cõſentias: ⁊ ꝑtermit
Lu.14.d. tas ꝓcepta dñi dei noſtri. Ex ſubſtantia
tua fac elemoſynã: ⁊ noli auertere faciẽ
tuã ab vllo paupere. Ita eñ fiet: vt nec a
te auertat̃ facies dñi. Quomodo: potue
ris ita eſto miſericors. Si multum tibi
fuerit: abũdanter tribue: ſi exiguum tibi
Al⁊ im- fuerit etiã exiguũ libẽter ✠ impartiri ſtu
partire. de: ꝑmiũ eñ ✠ bonũ tibi theſauriſas in
Al⁊ boni. die neceſſitatis: qm̃ elemoſyna ab oĩ pec
cato ⁊ a morte liberat: ⁊ nõ patietur aĩ
De pe.di.1. mã ire in tenebras. Fiducia magna erit
c.miror. et coram ſummo deo elemoſyna oĩbus fa-
e.medicina cientibus eã. Attende tibi fili mi ab oĩ
Archi. di. fornicatione: ⁊ ꝓter vxorẽ tuã nunꝗ̃ pa-
41.per ſi- tiaris crimen ſcire. Supbiã nũꝗ̃ in tuo
militer. ſenſu aut in tuo verbo dñari permittas.

In ipſa eñ initium ſumpſit oĩs ꝑditio. C
Quicũqꝫ tibi aliqd operatus fuerit: ſta- Le.19.b.
tim ei mercedem reſtitue: ⁊ merces mer Deu.24.c.
cẽnarij tui apud te oĩno non remaneat. Mat.7.b.
Qđ ab alio audieris fieri tibi: vide ne tu Di.1.in pa.
aliqñ alteri facias. Panẽ tuũ cũ eſurien Di.45.c.di
tibus ⁊ egenis comede: ⁊ de veſtimẽtis cet.
tuis nudos tege. Panem tuũ ⁊ vinũ tuũ Di.50.c.a
ſup ſepulturã iuſti conſtitue: ⁊ noli ex eo ponderet.
manducare ⁊ bibere cũ peccatorib⁹. Cõ 2.q.1.c.1.
ſilium ſemp̱ a ſapiẽte ꝑquire. Omni tp̄e 32.q.4.c.
benedic deum: ⁊ pete ab eo vias tuas di- ſara in gl.
rigat: ⁊ oĩa cõſilia tua in ipo permaneãt 2.
Indico etiã tibi fili mi dediſſe me decẽ D
talẽta argẽti dũ infantulus eſſes gabe- 8.1.d.
lo in rages ciuitate medorũ: ⁊ chirogra-
phum eius apud me habeo: ⁊ ideo ꝑqui
re quõ ad eũ peruenias: ⁊ recipias ab eo
ſupra memoratum pondus argenti ⁊ re
ſtituas ei chirographum ſuũ. Noli time
re fili mi: pauperem quidem vitã gerim⁹
ſed multa bona habebimus ſi timueri-
mus deum: et receſſerimus ab omni pec
cato: ⁊ fecerimus bene.

¶ C.S. Tobias ſocium itineris querit: raphaelẽ
inuenit ad patrẽ introducit: eo comitante pro-
fectus eſt: mater flet: quã pater cõſolat̃. Ca.v.

Tunc reſpondit tobias A
patri ſuo et dixit. Oĩa
quecũqꝫ ꝓcepiſti mihi
faciam pater. Quõ au
tem pecuniaꝫ hanc re
quirã: ignoro. Ille me
neſcit ⁊ ego euꝫ ignoro
Quod ſignũ dabo ei?
Sed neqꝫ viam per quam pergatur illuc
aliquando cognoui. Tunc pater ſuus re
ſpondit illi ⁊ dixit. Chirographuꝫ quidẽ
illius apud me habeo: quod duꝫ illi oſtẽ
deris: ſtatim reſtituet. Sed perge nunc
⁊ inquire tibi aliquem fidelem virum: q̃
eat tecum ſalua mercede ſua: dum ad-
huc viuo vt recipias eã. Tunc egreſſus
tobias inuenit iuuenem ſplendidum ſtã
tem precinctum: ⁊ quaſi paratuꝫ ad am
bulandum: Et ignorans: ꝙ angelus dei
eſſet ſalutauit euꝫ: ⁊ dixit. Vnde te habe B
mus bone iuuenis? At ille reſpondit: ex
filijs iſrael. Et tobias dixit ei. Noſti viaꝫ
que ducit in regionem medorum? Cui
reſpondit. Noui et oĩa itinera eius fre
quenter ambulaui: et manſi apud gabe-
lum fratrem noſtrum qui moratur in ra
ges ciuitate medorum: que poſita eſt in
monte egbathanis. Cui tobias ait. Suſ

ſtine me obſecro: donec hec ipſa nuncie3
patri meo. Tunc ingreſſus tobias indi-
cauit vniuerſa hec patri ſuo. Super q̄ ad
a miratus pater: rogauit vt introiret ad eū
Ingreſſus itaq̄ ſalutauit eum et dixit.
Gaudiū tibi ſit ſemp. Et ait tobias. Qua
le gaudiu3 mihi erit: q̄ in tenebris ſedeo
& lumen celi non video? Cui ait iuuenis
Forti aīo eſto: in p̄ximo eſt vt a deo cure
ris. Dixit itaq̄ illi tobias. Nunq̄d pote-
ris perducere filiū meū ad gabeliū in ra
ges ciuitate3 medoꝝ? Et cū redieris reſti
tuā tibi mercedē tuā. Et dixit ei angelus
Ego ducā3 & reducā eū ad te. Cui tobias
reſpondit. Rogo te: indica mihi de qua
domo: aut de qua tribu es tu? Cui ra-
phael angelus dixit. Genus queris mer-
cēnarij: an ip̄m mercēnariu3 q̄ cum filio
tuo erat? Sed ne forte ſollicitū te redda3
ego ſum azarias ananie magni filius: Et
tobias reſpondit. Ex magno genere es
tu. Sed peto ne iraſcaris quod voluerī3
cognoſcere genus tuu3. Dixit autē illi an
gelus: ego ſanū ducā & ſanū tibi reducā
filium tuu3. Reſpondens aūt tobias ait.
Bene ambuletis & ſit deus in itinere ve-
b ſtro et angelus eius comitetur vobiſcu3.
Tunc paratis omnibus que erant in via
portāda: fecit tobias vale patri ſuo & ma
J.10.b. tri ſue: et ambulauerunt ambo ſimul.
Cumq̄ p̄fecti eſſent cepit mater eius fle
re et dicere. Baculum ſenectutis noſtre
tuliſti: et tranſmiſiſti a nobis. Nunq̄ fuiſ
ſet iſta pecunia p̄ qua miſiſti eum. Suffi
ciebat eni3 nobis paupertas noſtra vt di
uitias computaremus hic: ꝙ videamus
filium noſtru3. Dixitq̄ ei tobias. Noli fle
re. Saluus perueniet filius noſter: et ſal-
uus reuertet̄ ad nos & oculi tui videbunt
filium. Credo eni3 ꝙ angelus dei bonus
comitet̄ ei: & bene diſponat omnia que
circa eū gerūtur: ita vt cum gaudio reuer
tatur ad nos. Ad hanc voce3 ceſſauit ma
ter eius flere: & tacuit.

¶ C. G. Liberat angelus thobiam ne deuoret̄ a
piſce: docet eū de corde & iecore & felle piſcis eu-
ius vtilitatis ſint: p̄ſuadet ei nuptias ſare docet
ſanctitatem nuptiaꝝ. Capitulum. vj.

a PRofectus eſt autem to-
bias: et canis ſecutus
eſt eum: & manſit p̄ma
manſione iuxta fluuiū
tigris & exiuit vt laua-
ret pedes ſuos: et ecce
piſcis immanis exiuit
ad deuorandum eum.

Quem expaueſcens tobias clamauit vo-
ce magna: dicens. Domine inuadit me.
Et dixit ei angelus. Apprehende brancia3
eius: & trahe eum ad te. Quod cum feciſ
ſet: attraxit eum in ſiccum & palpitare ce
pit ante pedes eius. Tunc dixit ei ange- b
lus: exentera hunc piſcem et cor eius et
fel & iecur repone tibi. Sunt enim hec
neceſſaria ad medicamenta vtiliter. Q̄
cum feciſſet aſſauit carnes eius & ſecum
ſuſtulerunt in via cetera ſalierūt que ſuf
ficerent eis quouſq̄ peruenirent in ra-
ges ciuitatem medorum. Tunc interro-
gauit tobias angelum et dixit ei. Obſe-
cro te azaria frater: vt dicas mihi quod
remediū habebūt iſta q̄ de piſce ſeruare
iuſſiſti? Et r̄ndens angelus: dixit ei. Cor-
dis ei⁹ particulam ſi ſuper carbones po
nas fumus eius ✠ extricat omne genus Albe̅ cōtra
demonioꝝ ſiue a viro ſiue a muliere: ita gēc.
vt vltra non accedat ad eos. Et fel valet
ad vngendos oculos in quibus fuerit al
bugo: et ſanabuntur. Et dixit ei tobias.
Ubi vis vt maneamus? Reſpondenſq̄ c
angelus ait. Eſt hic raguel nomine vir
propinquus de tribu tua? & hic habet fi-
liam nomine ſaram: ſed neq̄ maſculum
neq̄ feminam vllam habet aliam preter
eam. Tibi debetur omnis ſubſtantia ei⁹
& oportet eam te accipere coniugem. Pe
te ergo eam a patre eius & dabit tibi eam
vxorē. Tunc reſpondit tobias & dixit. Au
dio quia tradita eſt ſepte3 viris & mortui
ſunt: ſed et hoc audiui: quia demonium
occidit illos. Timeo ergo ne forte & mihi
hec eueniant & cu3 ſim vnicus parentib⁹
meis: deponā ſenectutē illoꝝ cū triſticia
ad inferos. Tūc angelus raphael dixit ei d
Audi me & oſtendam tibi q̄ ſunt quibus
preualere poteſt demoniu3. Hi nāq̄ qui
coniugiū ita ſuſcipiunt vt deum a ſe et a
ſua mente excludant: & ſue libidini ita va
cent: ſicut equus & mulus quibus nō eſt
intellectus habet poteſtatem demoniu3
ſuper eos. Tu autem cum acceperis ea3 Ps. 31.
ingreſſus cubiculum per tres dies con-
tinens eſto ab ea: et nihil aliud niſi ora-
tionibus vacabis cum ea. Ipſa autē no-
cte incenſo iecore piſcis fugabitur demo
nium. Secunda nocte vero: in copulatio
ne ſanctorum patriarcharu3 admitteris
Tertia aūt nocte benedictionē cōſeque-
ris. vt filij ex vobis procreent̄ incolumes
Tranſacta autem tertia nocte accipies
virginem cū timore domini amore filio-
rū magis q̄ libidine duct⁹; vt in ſemine

abrahe bñdictionẽ in filijs ↄſequaris.

¶ C.S. Venerũt ad domum raguelis: dat̃ ſara
tobie vxor cum bñdictione cõiugali: ⁊ ſcribitur
in charta cõiugium. Capitulum. vij.

A Ingreſſi ſunt ad rague-
lem et ſuſcepit eos ra-
guel cũ gaudio intuenſ
q₃ tobiam raguel: dixit
anne vxori ſue. Quam
ſimilis eſt iuuenis iſte
conſobrino meo: et cuz
hec dixiſſet: ait. Unde
eſtis iuuenes fratres noſtri? At illi dixe-
runt. Ex tribu neptalim ſumus ex capti-
uitate niniue. Dixitq₃ illis raguel. Noſtis
B tobiam fratrem meum? Qui dixerunt.
Nouimus. Cũq₃ multa bona loqueret̃ d
eo: dixit angelus ad raguelẽ. Tobias de q̃
interrogas pater iſtius eſt: et miſit ſe ra-
guel et cũ lachrymis oſculatus eſt eũ: et
plorãs ſupra collum eius dixit. Bñdictio
I.9.c. ſit tibi fili mi: q2 boni et optimi viri fili⁹
es. Et anna vxor eius ⁊ ſara ipſoꝝ filia la
chrymate ſunt. Poſtq̃ autez locuti ſunt
precepit raguel occidi arietem ⁊ parari
ↄuiuium. Cũq₃ hortaretur eos diſcũbe-
re ad prandium: tobias dixit. Hic ego ho
die nõ manducabo neq₃ bibã niſi pri⁹ pe
titionem meaz ↄfirmes: et ꝓmittas mihi
C dare ſarã filiam tuaz. Quo audito ꝟbo ra
guel expauit: ſciens qd̃ euenerit illis ſe-
ptem viris: q̃ ingreſſi ſunt ad eã et timere
cepit ne forte ⁊ huic ſimiliter cõtingeret
Et cũ nutaret ⁊ nõ daret petenti vllũ re
ſponſum dixit ei angelus. Noli timere
dare eam illi: q2ñ huic timẽti deũ debetur
cõiunx filia tua. Propterea alius non po
tuit habere illam. Tũc dixit raguel. Nõ
dubito ꝙ deus p̃ces et lachrimas meas
D in cõſpectu ſuo admiſerit. Et credo: q2ñ
Nu.33.c ideo fecit vos venire ad me: vt ⁊ iſta con
iungeretur cognatiõi ſue ſm legem moy
ſi: et nunc noli dubiũ gerere ꝙ tibi eam
tradã: et aprehendẽs dextrã filie ſue: dex
tere tobie tradidit dicens. Deus abraã et
deus iſaac: et deus iacob vobiſcum ſit et
ipſe coniũgat vos impleatq₃ benedictio
nem ſuã in vobis. Et accepta charta: fe-
cerunt ↄſcriptionẽ coniugij. Et poſt hec
epulati ſunt benedicentes deum. Voca-
uitq₃ raguel ad ſe annam vxorez ſuã: ⁊ p̃
cepit ei: vt prepararet alterum cubiculũ
Et introduxit illuc ſaram filiam ſuam:
⁊ lachrymata ẽ. Dixitq₃ ei. Forti aio eſto
filia mea. Dñs celi det tibi gaudium ꝓ te
dio qd̃ perpeſſa es.

¶ C.S. Tobias iecur piſcis incendit: angel⁹ dẽ
demonium ligat: tobias ⁊ ſara dñm orãt: foſſa pa
ratur: viui reperti ſunt: raguel gratias agit ce-
lebrato cõuiuio: raguel dimidium bonoꝝ ſuoꝝ
dat genero ⁊ ſcripturam facit eum habiturum
reliquam partem poſt mortem eius. Cap. viij.

Poſtq̃ vero cenauerũt A
introduxerũt iuuenez
ad eã. Recordatus ita
q₃ tobias ſermonum
angeli ꝓtulit de caſſi-
dili ſuo partez iecoris
poſuitq₃ eã ſup carbo
nes viuos. Tunc ra-
phael angelus apprehẽdit demonium et
religauit illud in deſerto ſuperioris egy-
pti. Tunc hortatus eſt virginẽ tobias di
xitq₃ ei. Sara exurge et deprecemur deũ
hodie et cras ⁊ ſm cras: q2 his tribus no
ctibus deo iungimur: tertia autem tranſ
acta nocte in noſtro erimus coniugio. I.5.c.
Filij quippe ſanctoꝝ ſumus ⁊ nõ poſſu
mus ita cõiũgi ſicut gẽtes que ignorant B
deum. Surgentes autẽ pariter inſtanter
orabant ambo ſimul: vt ſanitas daretur Heb.5.b.
eis. Dixitq₃ tobias: Dñe deus patruz no-
ſtroꝝ: benedicãt te celi ⁊ terra: mareq₃ ⁊
fontes et flumina et omnes creature tue
que in eis ſunt. Tu feciſti adam de limo
terre: dediſtiq₃ ei adiutoriuz euã. Et nũc
dñe tu ſcis q2 non luxurie cauſa accipio
ſororẽ meam coniugez: ſed ſola poſteri-
tatis dilectione: in qua benedicatur no-
men tuum in ſecula ſeculorum. Dixit ita
q₃ ſara. Miſerere nobis domine miſere-
re nobis ⁊ conſeneſcamus ambo pariter
ſani. Et factum eſt circa pullorũ cãtum:
accerſiri iuſſit raguel ſeruos ſuos et ab-
ierunt cum eo pariter vt foderent ſepul-
chrum. Dicebat enim: ne forte ſimili mo
do euenerit ei quo et ceteris alijs ſeptez
viris qui ſunt ingreſſi ad eam. Cumq₃ pa
raſſent foſſam: reuerſus raguel ad vxo- C
rem ſuam dixit. Mitte vnam ex ancillis
tuis: et videat ſi mortuus eſt: vt ſepeliam
eum anteq̃ illuceſcat dies. At illa miſit
vnam ex ancillis ſuis. Que ingreſſa cubi
culum reppérit eos ſaluos et incolumes
ſecum pariter dormientes: et reuerſa nũ
ciauit bonum nuncium: et benedixerunt
dñm raguel vez et anna vxor eius: et di-
xerunt. Benedicimus te dñe deus iſrael:
q2 non contingit nobis quemadmodum
putabamus. Feciſti eñi nobiſcum miam
tuam ⁊ excluſiſti a nobis inimicum perſe
quẽtẽ nos. Miſert⁹ es aũt duob⁹ vnicis.

D Fac eos dñe plenius benedicere te et ſa-
crificium laudis tue et ſue ſanitatis offer
re vt cognoſcat vniuerſitas gentiū qꝫ tu
es deus ſolus in vniuerſa terra. Statim
qꝫ precepit ſeruis ſuis raguel vt replerēt
terra foſſam quam fecerat priuſqꝫ eluce
ſceret. Vxori autē ſue dixit vt inſtrueret
cōuiuium ꝛ ꝑpararet oīa q̄ in cibos erāt
iter agentibꝰ neceſſaria. Duas qꝫ pingues
vaccas et quattuor arietes occidi fecit et
J.9.a. parari epulas oībus vicinis ſuis cunctiſ
qꝫ amicis. Et adiurauit raguel tobiam:
vt duas hebdomadas moraretᷣ apud ſe.
De oībus autē q̄ poſſidebat raguel dimi
diā partē dedit tobie: ꝛ fecit hāc ſcriptu-
rā vt pars dimidia q̄ ſuperat poſt obitum
eoꝝ tobie dño deueniret.

¶ C.S. Juit angelus in rages: recepit pecuniā
a gabelo ꝛ redijt cū eodē gabelo ad tobiā. Ca. ix.

A NUnc vocauit Tobias
angelū ad ſe quē q̄dē
hominē exiſtimabat: di
xitqꝫ ei. Azaria frater
peto vt auſcultes ver-
ba mea. Si meipſum
tradam tibi ſeruū: non
ero cōdignus ꝓuiden
A.2.d. tie tue. Tamen obſecro te vt aſſumas ti-
bi alalia ſiue ſeruitia et vadas ad gabe-
lum in rages ciuitatē medorū: reddaſqꝫ
ei cirographū ſuū ꝛ recipies ab eo pecu
niā ꝛ roges eū venire ad nuptias meas.
B Scis enī ipſe qm̄ numerat pr̄ meꝰ dies:
ꝛ ſi tardauero vna die plus cōtriſtatᷣ aīa
eiꝰ. Et certe vides quomō adiurauit me
raguel cuius adiuramētum ſpernere nō
poſſum. Tunc raphael aſſumens quat-
tuor ex ſeruis raguelis: et duos camelos
in rages ciuitatē medoꝝ ꝑrexit: ꝛ īueniēs
C gabelū dedit ei cirographū ſuum: et rece
pit oēm pecuniā. Indicauitqꝫ ei de tobia
filio tobie oīa que geſta ſunt: fecitqꝫ eū ſe
cū venire ad nuptias. Cumqꝫ ingreſſus
eſſet domū raguelis: inuenit tobiā diſcū
bentē: ꝛ exiliens oſculati ſunt ſeinuicē:
ꝛ fleuit gabelus benedixitqꝫ deū: et dixit.
A.7.d. Benedicat te deus iſrael: qꝛ filius es opti
D mi viri et iuſti ꝛ timentis deum: ꝛ elemo
ſinas facientis: et dicatᷣ benedictio ſup
vxorē tuam et ſuper parētes veſtros: ꝛ vi
deatis filios veſtros et filios filioꝝ ve-
ſtrorum vſqꝫ in tertiam et quartam ge-
nerationem: et ſit ſemen veſtrum benedi
ctum a deo iſrael: qui regnat in ſecula
ſeculorum. Cumqꝫ omnes dixiſſent amē
acceſſerūt ad ꝯuiuiū: ſed ꝛ cū timore dñi
nuptiarū conuiuiū exercebāt.

¶ C.S. de cōtriſtatione tobie ſenioris: ꝛ eiulatu
anne ꝑ mora filij: tobias redit cū vxore. Cap. x.

CUm vero moras face- A
ret tobias cauſa nuptia
rum ſollicitus erat pa
ter eius tobias dicens.
Putas quare moratur
filius meus: aut quare
detentus eſt ibi? Putaſ
ne gabelus mortuus ē
et nemo reddet illi pecuniam? Cepit au-
tem contriſtari nimis ipſe et anna vxor
eius cum eo: et ceperunt ambo ſimul fle
re eo qꝫ die ſtatuto minime reuerteretur B
filius eorum ad eos. Flebat igitur mater A.3.de
eiꝰ irremediabilibꝰ lachrymis atqꝫ dice
bat. Heu me fili mi: vt qd te miſimus pe
regrinari lumen oculorum noſtrorum:
baculum ſenectutis noſtre: ſolatium vite
noſtre: ſpes poſteritatis noſtre. Omnia
ſimul in te vno habentes te nō debuimꝰ
dimittere ire a nobis. Cui dicebat tobias
Tace ꝛ noli turbari: ſanus eſt filius nr̄:
ſatis fidelis eſt vir ille cum quo miſimus
eum. Illa autem nullo modo cōſolari po
terat: ſed quotidie exiliens circumſpicie-
bat et circuībat vias omnes per quas ſpes
remeādi videbatur: vt procul videret eū
ſi fieri poſſet venientem. At vero raguel di C
cebat ad generū ſuum. Mane hic et ego
mittam nuncium ſalutis de te ad tobiā
patrem tuū. Cui tobias ait: ego noui qꝛ
pater meus ꝛ mater mea modo dies cō
putant: ꝛ cruciatur ſpūs eorum in ipſis.
Cumqꝫ verbis multis rogaret raguel to
biam ꝛ ille eū nulla ratione vellet audi-
re tradidit ei ſaram ꝛ dimidiā partē oīs
ſubſtantie ſue in pueris in puellis in pe
cudibꝰ: ī camelis et in vaccis: ꝛ pecunia
multa ꝛ ſaluū atqꝫ gaudētē dimiſit eū a
ſe dicens. Angelus enī dñi ſanctus ſit in D
itinere veſtro: perducatqꝫ vos incolumes
et inueniatis omnia recte circa parentes
vr̄os: et videant oculi mei filios vr̄os ✠ Matt. ...
priuſqꝫ moriar: ꝛ apprehendentes paren
tes filiam ſuam oſculati ſunt eam: et di-
miſerunt ire monentes eam honorare
ſoceros diligere maritum regere familiā
gubernare domum et ſeipſā irreprehēſi
bilem exhiberet.

¶ C.S. Tobias dimiſſa ſara ꝛ familia in medio
itinere cū angelo pceſſit: liuit oculos patris de
felle piſcis: poſt ſeptē dies venit ſara ꝛ celebrat
cōuiuiū venerūt conſobrini tobie ꝛ fit gaudiū
immenſum ꝑ alios ſeptē dies ꝛc. Cap. xi.

A Cumq; reuerterent̄ p
uenerunt ad charrā q
eſt in medio itinere ꝯ
niniuē vndecimo die
Dixitq; angelus. To-
bia frater ſcis quem-
admodū reliquiſti pa-
trem tuum. Si placet
itaq; tibi precedam⁹: ⁊ lento gradu inſe
quātur iter nr̄m familie ſimul cum con
iuge tua: ⁊ cū aīalibus. Cumq; hoc pla
cuiſſet vt irēt: dixit raphael ad tobiā. Tol
le tecū ex felle piſcis: erit eñ neceſſariū.
Tulit itaq; tobias ex felle illo ⁊ abierūt.
Anna aūt ſedebat ſecus viā quotidie in
ſupcilio montis vñ reſpicere poterat de
B lōginquo. Et dū ex eodē loco † ſpecula
Al. † p̄ſto- ret aduētū ei⁹: vidit a lōge: ⁊ illico cogno
laret. uit venientē filiū ſuū: currēſq; nūciauit
viro ſuo: dicens. Ecce venit filius tuus.
Dixitq; raphael ad tobiā. At vbi introie
ris domū tuā: ſtatim adora dn̄m deum
tuū: ⁊ gratias agēs ei: accede ad patrem
tuū ⁊ oſculare eum. Statim ꝑ lini ſuper
oculos eius ex felle iſto piſcis qd̄ portas
tecū. Scias eñ qm̄ mox aperient̄ oculi
ei⁹: ⁊ videbit pater tu⁹ lumē celi ⁊ in aſpe
ctu tuo gaudebit. Tunc ꝓcurrit canis q̄
ſimul fuerat in via et quaſi nūcius adue
niens blādimento ſue caude gaudebat.
Et cōſurgēs cec⁹ pater eius cepit offen
dēs pedib⁹ currere: et data manu ꝑ puero
C occurrit obuiā filio ſuo. Et ſuſcipiēs o-
ſculatus eſt eū cū vxore ſua: et ceperunt
flere ꝑ gaudio. Cūq; adoraſſent deū et
gr̄as egiſſent: ꝯſederūt. Tūc ſumens to
bias de felle piſcis liniuit oclos pr̄is ſui
Et ſuſtinuit q̄ſi dimidiā fere horā: et ce-
pit albugo ex oclis ei⁹ q̄ſi † mēbrana oui
Al. † mem egredi. Quā apprehendēs tobias traxit
brana. ab oculis eius: ſtatimq; viſum recepit.
Et glorificabāt deū ipſe vc̄ʒ et vxor eius
et oēs qui ſciebāt eū. Dicebatq; tobias
Bn̄dico te dn̄e deus iſrael: q2 tu caſtiga-
ſti me: et tu ſaluaſti me. Et ecce ego vi-
D deo tobiam filiū meū. Ingreſſa eſt etiā
poſt ſeptē dies ſara vxor filij eius: ⁊ oīs
familia et pecora ſana et cameli et pecu-
nia multa vxoris ſʒ et illa pecunia quā re
ceperat a gabelo et narrauit parentibus
ſuis oīa bn̄ficia dei q̄ feciſſet circa eum p
hoīem q̄ eū duxerat. Veneruntq; achior
et nabath cōſobrini tobie gaudentes ad
tobiam: et cōgratulātes ei de omnibus
bonis q̄ circa illum oſtenderat deus. Et
per ſeptē dies epulātes omnes cū gau
dio magno gauiſi ſunt.

¶ C. S. Tobias filius cōmemorat pr̄i beneficia
per raphaelē ſibi facta: tūc vterq; offert ei me-
dietatē bonoꝝ ſuoꝝ: ⁊ ille aperiens eis oēm veri
tatē ablatus eſt ab eis: pater ⁊ filius per tres
horas iacebant pſtrati in terra. Capitulū. xij.

Tunc vocauit ad ſe to- A
bias filiū ſuum dixitq;
ei. Quid poſſumus da-
re viro iſti ſancto qui
venit tecū? Reſpōdēs
tobias dixit patri ſuo.
pater quā mercedem
dabimus ei: aut qd̄ di-
gnum poterit eſſe beneficijs ei⁹? Me du
xit ⁊ reduxit ſanū: pecuniā a gabelo ipſe
recepit: vxorē ipſe me habere fecit: et de
monium ab ea ipſe cōpeſcuit: gaudium
parētibus eius fecit: meipm̄ a deuoratio
ne piſcis eripuit: te quoq; videre fecit lu
mē celi: et bonis oibus per eū repleti ſu
mus. Quid illi ad hec poterim⁹ dignū da
re? Sed peto te pater mi: vt roges eū ſi B
forte dignabitur medietatē de omnibus
que allata ſunt ſibi aſſumere. Et vocan-
tes eum pater ſcʒ et filius tulerunt eum
in partē: et rogare ceperūt vt dignaretur
dimidiā partem omnium q̄ attulerāt ac
ceptam habere. Tunc dixit eis occulte.
Benedicite deum celi: et coram omnib⁹
viuentib⁹ confitemini ei: q2 fecit vobiſcū
miām ſuam. Etenim ſacramentum re-
gis abſcondere bonum eſt: opera autē
dei reuelare et confiteri honorificum eſt
Bona eſt oratio cum ieiunio et elemoſy
na: magis q̄ theſauros auri recondere:
quoniam elemoſyna a morte liberat: et
ipſa eſt que purgat peccata: et facit inue
nire vitam eternam. Qui autem faciunt
peccatum et iniquitatē: hoſtes ſunt aīe
ſue. Manifeſto ergo vobis veritatem et
non abſcondam a vobis occultum ſer-
monem. Qn̄ orabas cū lachrimis: et ſe
peliebas mortuos: et derelinq̄bas pran
dium tuum et mortuos abſcōdebas per
diē in domo tua et nocte ſepeliebas eos:
ego obtuli orationē tuam dn̄o. Et q2 ac-
ceptus eras dn̄o: neceſſe fuit vt tentatio
ꝓbaret te. Et nunc miſit me dn̄s vt cura
rem te: ⁊ ſaram vxorē filij tui a demonio
liberarem. Ego eñ ſum raphael angelus
vn⁹ ex ſeptem qui aſtamus añ dn̄m. Cū
q; hec audiſſent turbati ſunt: ⁊ tremen-
tes ceciderunt ſuper terrā in faciē ſuā.
Dixitq; eis angelus. Pax vobis: nolite

timere. Etenĩ cũ eſſem vobiſcũ: ꝑ volun
tatem dei eram: ipſm benedicite ⁊ canta
te illi. Uidebar quidẽ vobiſcũ mãducare
⁊ bibere: ſed ego cibo inuiſibili ⁊ potu q̇
ab hominibus videri nõ poteſt vtor. Tẽ
pus eſt ergo vt reuertar ad eum qui me
miſit: vos autem benedicite deum ⁊ nar
rate omnia mirabilia eius. Et cum hec
dixiſſet: ab aſpectu eorum ablatus eſt: et
vltra eum videre non potuerunt. Tunc
proſtrati per horas tres in faciem bene
dixerunt deū: ⁊ exurgentes narrauerũt
omnia mirabilia eius.

¶ C.S. Uerba tobie bñdicentis dñm: ⁊ ꝓphetie
eius ſub nomine hieruſalem. Ca. xiii.

A Periens aũt tobias ſe
A niox os ſuũ: benedixit
1.reg.2.a. dñm. Et dixit. Magn⁹
Sap.16.b. es dñe in eternũ: ⁊ in
oĩa ſecula regnũ tuū:
qm̃ tu flagellas ⁊ ſal
uas: deducis ad infe
ros ⁊ reducis: ⁊ nõ ẽ
qui effugiat manum tuam. Cõfitemini
dño filij iſrl': ⁊ in cõſpectu gentium lau
date eum: qm̃ ideo diſperſit vos inter gẽ
tes que ignorãt eũ vt vos enarretis mira
bilia eius et faciatis ſcire eos: qꝛ non eſt
B alius deus oĩpotẽs preter eũ. Ipſe caſti
gauit nos ꝓpter iniquitates noſtras: et
ipſe ſaluabit nos ꝓpter miam ſuã. Aſpi
cite ergo q̇ fecit vobiſcum: ⁊ cũ timore et
tremore confitemini illi: regemq; ſeculo
rum exaltate in operibus vr̃is. Ego aũt
in terra captiuitatꝭ mee ꝯfitebor illi: qm̃
oſtendit maieſtatẽ ſuã in gentẽ peccatri
cẽ. Conuertimini itaq; peccatores ⁊ faci
te iuſticiam corã deo: credẽtes ꝙ faciat
vobiſcum miam ſuam. Ego autē ⁊ aĩa
mea in deo letabimur. Benedicite dñm
oẽs electi eius: agite dies leticie: ⁊ confi
C temini illi. Hieruſalẽ ciuitas dei: caſtiga
uit te dñs in operibus manuum tuarū.
Confitere dño in bonis tuis et benedic
deum ſeculorũ: vt reedificet in te taber
naculum ſuum: et reuocet ad te omnes
captiuos ⁊ gaudeas in omnia ſecula ſe
culorum. Luce ſplendida fulgebis ⁊ oẽs
fines terre adorabunt te. Nationes ex lõ
ginquo ad te venient: ⁊ munera deferen
tes adorabunt in te dñm ⁊ terram tuam
in ſanctificationem habebunt. Nomen
enim magnum inuocabunt in te. Ma
ledicti erunt qui cõtempſerint te ⁊ con
demnati erũt oẽs qui blaſphemauerint
te: bñdictiq; erũt q̇ edificauerint te. Tu
aũt letaberis in filijs tuis: qm̃ oẽs bñdi
cent ⁊ cõgregabunt ad dñm. Beati oẽs
qui diligunt te et qui gaudent ſuꝑ pace
tua. Aĩa mea benedic dñm: qm̃ liberauit D
hierlm ciuitatem ſuam a cunctis tribu
lationib⁹ eius dñs deus noſter. Beatus Apo.21.d.
ero ſi fuerint reliquie ſeminis mei ad vi
dendam claritatem hierlm. Porte hieru
ſalẽ ex ſaphyro ⁊ ſmaragdo edificabunt
⁊ ex lapide precioſo oĩs circuitus muro
rum eius. Ex lapide candido et mundo
oẽs platee eius ſternent ⁊ per vicos ei⁹
all'a cantabitur. Benedictus dñs qui ex
altauit eam: vt ſit regnum eius in ſecula
ſeculorum ſuꝑ eam. Amen.

¶ C.S. de annis ⁊ obitu ⁊ ſepultura tobie ⁊ ꝓ
phetia eius: de perditiõe niniue ⁊ reſtauratione
hieruſalem: de reditu tobie ad ſoceros ſuos ⁊ de
morte ipſius. Capitulum. xiiii.

Et cõſummati ſũt ſer A
mones tobie et poſtq̃
illuminat⁹ eſt tobias
vixit annis quadragin
taduobus: ⁊ vidit filij
os nepotum ſuorum.
Completis itaq; an
nis centũduobus: ſe
pultus eſt honorifice in niniue. Quinq̃
ginta nãq; ⁊ ſex annoꝝ lumen oculorū
amiſit ſexagenari⁹ ꝟo recepit. Reliquũ
ꝟo vite ſue in gaudio fuit: ⁊ cũ bono ꝓfe B
ctu timoris dei perrexit in pace. In ho
ra aũt mortis ſue vocauit ad ſe tobiã fi
lium ſuum: ⁊ ſeptẽ iuuenes filios ſuos
nepotes: dixitq; eis. Prope erit interit⁹
niniue. Non eñ excidit verbum domini:
et fratres noſtri qui diſperſi ſunt a terra
iſrael reuertent ad eam. Oĩs autem de
ſerta terra eius replebit et domus dei q̇
in ea incenſa eſt iterũ reedificabit: ibiq;
reuertent oẽs timẽtes deũ: ⁊ relinquent
gentes idola ſua: ⁊ venient in hieruſalē
et habitabunt in ea: et gaudebunt in ea
oẽs ✠ reges terre adorantes deum iſrl'. Al' gẽ
Audite ergo filij mei patrem veſtrum. tes.
Seruite domino in veritate ⁊ inquirite C
vt faciatis que placita ſunt illi: ⁊ filijs ve Tob.4.a.
ſtris mandate vt faciant iuſticias et ele
moſynas: vt ſint memores dei ⁊ benedi
cant eum in omni tempore: in veritate ⁊
in tota virtute ſua. Nunc ergo filij audi
te me et nolite manere hic: ſed quocũq;
die ſepelieritis matrẽ veſtrã ✠ circa me Al' ipſā
in vno ſepulchro: ex ea dirigite greſſus

D veſtros vt exeatis hinc. Uideo eniꝫ quia
iniquitas eius finem dabit ei. Factuꝫ eſt
autem poſt obituꝫ matris ſue tobias ab-
ſceſſit ex ninive cum vxore ſua et filijs ⁊
filiorum filijs ⁊ reverſus eſt ad ſoceros
ſuos. Inuenitq; eos incolumes in ſene-
ctute bona ⁊ curam eorum geſſit ⁊ ipſe
clauſit oculos eorum: ⁊ omnem heredi-
tatem domus raguelis ipſe percepit: vi-
ditq; quintam generationem: filioſq; fi-
liorum ſuorum. Et completis annis no
naginta nouem in timore domini: cum
gaudio ſepelierũt eum omnis cognatio
eius. Et omnis generatio eius in bona
vita et in ſancta conuerſatione ꝑmanſit
ita vt accepti eſſent taꝫ deo ꝙ hominib⁹
et cunctis habitantibus in terra.

¶ Explicit liber Tobie.

¶ Incipit prologus beati Hieronymi
in librum Judith.

Apud hebreos liber Ju
dith inter agiographa
legitur cuius auctori-
tas ad roborãda il-
la que in cõtentioneꝫ
veniũt: minus idonea
iudicatur. Chaldeo tñ
ſermone cõſcript⁹ in-
ter hyſtorias computatur. Sed qꝛ hunc
librũ ſinodus nicena in numero ſancta-
rum ſcripturarum legitur computaſſe:
acq̃eui poſtulationi veſtre immo exactio
ni: ⁊ ſepoſitis occupatiõibus quibus ve
hementer artabar: huic vnam lucubra-
tiunculam dedi magis ſenſum e ſenſu ꝙ
ex verbo verbum transferens. Multorũ
codicum varietatem vicioſiſſimam am-
putaui: ſola eaque intelligentia integra
in verbis chaldeis inuenire potui⁹ latinis
expreſſi. Accipite judith viduam caſtita
tis exemplum: ⁊ triumphali laude per-
petuis eã preconijs declarate. Hanc enĩ
non ſolum feminis: ſed et viris imitabi-
lem dedit: qui caſtitatis eius remunera-
tor virtutem ei talem tribuit vt inuictum
omnibus hominibus vinceret: ⁊ inſupe
rabilem ſuperaret.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber Judith: qui non
eſt in canone.

¶ C.S. De potentia arphaxat ⁊ nobilitate ciui-
tatis eius, quã edificauit ⁊ ipſum nabuchodonoſor
vicit mittens nuncios ad omnes ꝓuincias: quos
cum paucos remiſerunt: iurat ſe vindicaturum
de omnibus. Capitulum. j.

Arphaxat itaq;
rex medoruꝫ ſubiuga A
uerat multas gentes
imperio ſuo ⁊ ipſe edi
ficauit ciuitatem po-
tentiſſimam quam ap
pellauit egbathanis.
Ex lapidib⁹ quadratis ⁊ ſectis fecit mu B
ros eius: in altitudine cubitoruꝫ ſeptua
ginta: ⁊ in latitudine cubitoruꝫ triginta:
turres vero eius poſuit in altitudine cu
bitorum centum. Per quadrum vero ea
rum latus vtrumq; vicenorum pedum
ſpacio tendebatur. Poſuitq; portas ei⁹
in altitudine turrium: ⁊ gloriabatur ꝗſi
potẽs in potentia exercitus ſui: ⁊ in glo-
ria quadrigarum ſuarum. Anno igitur
duodecimo regni ſui: nabuchodonoſor C
rex ✠ aſſyriorum qui regnabat in niniue Alſ. ✠ cam
ciuitate magna: pugnauit contra arpha biſes dicit
xat: ⁊ obtinuit eum in campo magno qui filius cyri
appellatur ragau circa euphraten et ti- ⁊ apud eſ
grim et iadaſon in campo erioch regis dram arta
elicorum. Tunc exaltatum eſt regnum xerſes.
nabuchodonoſor: et cor eius eleuatum 1. mac. 1. d.
eſt: et miſit ad omnes qui habitabant in
cilicia et damaſco et libano et ad gentes
que ſunt in carmelo et cedar et inhabi-
tantes galileam in campo magno eſdre
lon: et omnes qui erant in ſamaria et
trans flumẽ iordanem vſq; ad hieruſa- Egyptũ re
lem ⁊ omnem terram ieſſe: quouſq; per- gnum deſer
ueniatur ad montes ethiopie. Ad hos eit.
omnes miſit nuncios nabuchodonoſor
rex aſſyriorum: qui omnes vno animo
contradixerunt et remiſerũt eos vacuos
ac ſine honore abiecerunt. Tunc indi- D
gnatus nabuchodonoſor: rex ad omneꝫ Babylonia
terram illam: iurauit per thronum ⁊ re- in egypto
gnum ſuum ꝙ defenderet ſe de omnib⁹ edificatur
✠ regionibus his. Alſ. ✠ ſuꝑ
eſt regionẽ

¶ C.S. Nabuchodonoſor habito conſilio mittit ho-
loferꝫnem ad regna occidentis qui egrediens
vaſtabat omnia. Capitulum. ij.

A Anno tertiodecimo na
bucbodonoſoꝛ regis vi
ceſima et ſecunda die
menſis pꝛimi: factum ē
verbum in domo nabu
chodonoſoꝛ regis aſſy
riorum: vt defenderet
ſe. Vocauitq̃ omnes
maioꝛes natu: omneſq̃ duces ⁊ bellato-
res ſuos: ⁊ habuit cū eis myſteriū ↄſilij
ſui. Dixitq̃ cogitatōnē ſuā in eo eſſe vt
oēm terrā ſuo ſubiugaret imperio. Qđ di
ctū placuiſſet oīb⁹ vocauit nabuchodo-
B noſoꝛ rex holofernē pꝛīcipē militie ſue: ⁊
Ezech. 9. b dixit ei. Egredere aduerſum oē regnum
occidentis: et ↄ̄ eos pꝛecipue q̄ cōtēpſe-
runt imperiū meū. Nō parcet ocul⁹ tu⁹
vlli regno oēmq̃ vrbem munitā ſubiuga
bis mihi. Tunc olofernes vocauit duces
et magiſtratus virtutis aſſyrioꝝ: ⁊ dinu-
merauit viros in expeditiōe: ſicut pꝛecepit
ei rex centum viginti milia peditū pugna
toꝝ et equites ſagittarios duodecī mi
lia. Oēmq̃ expeditionē ſuā fecit pꝛire in
multitudine innumerabiliū cameloꝝ cū
his q̄ exercitibus ſufficerent copioſe: boū
C q̃ armenta: gregeſq̃ ouiū: quoꝝ nō erat
numerus. Frumentum ex omni ſyria in
tranſitu ſuo parari cōſtituit. Aurū vero
et argentū de domo regis aſſumpſit mul
tum nimis. Et pꝛofectus eſt ipſe et oīs
exercitus cū quadrigis et equitibus ⁊ ſa
gittarijs q̄ coopuerūt faciē terre ſicut lo
cuſte. Cumq̃ pertranſiſſet fines aſſyrioꝝ
venit ad magnos montes ange q̄ ſunt a
ſiniſtro cilicie aſcenditq̃ oīa caſtella eoꝝ
Al. ✠ fre- et obtinuit oēm munitionē. ✠ Effregit
git. autē ciuitatem opinatiſſimā melothi:
pꝛedauitq̃ omnes filios tharſis et filios
iſrael qui erant contra faciē deſerti: ⁊ ad
D auſtrū terre cheleon. Et trāſiuit eupꝛa
ten et venit in meſopotamiam et fregit
omnes ciuitates excelſas que erant ibi a
torrente mambꝛe vſq̃ quo puenitur ad
mare et occupauit terminos ei⁹ a cilicia
Al. ✠ ad- vſq̃ ad fines iaphet qui ſunt ad auſtrum
duxit. ✠ Adduxitq̃ oēs filios madiā ⁊ pꝛedauit
oēm locupletionem eoꝝ oēſq̃ reſiſtētes
ſibi occidit in oꝛe gladij. Et poſt hec de-
ſcendit in campos damaſci in dieb⁹ meſ
ſis et ſuccēdit oīa ſata: oēſq̃ arboꝛes ⁊ vi
neas fecit incidi: ⁊ cecidit timoꝛ illi⁹ ſup
oēs inhabitātes terrā.

¶ C. S. Ciuitates ſe vltro tradiderūt holoferni
de q̄bus ipſe ſibi cepit auxiliatores: ⁊ tn̄ ipſas ci
uitates ⁊ deos eoꝝ ſubuertit. Capitu. iij.

A Tunc miſerunt legatos
ſuos vniuerſarū vrbiū
ac pꝛouinciarum reges
ac pꝛincipes: et ſyrie ſci
licet et meſopotamie: ⁊
ſyrie ſobal et libye atq̃
cilicie qui venientes ad
holofernē dixerūt. Deſi
nat indignatio tua circa nos. Meli⁹ eſt
ei vt viuētes ſeruiam⁹ nabuchodonoſoꝛ
regi magno: ⁊ ſubditi ſim⁹ tibi q̄ moriē-
B tes cū interitu nr̄o ipſi ſeruitutis noſtre
damna patiamur. Oīs ciuitas nr̄a: oīſ-
q̃ poſſeſſio oēs montes ⁊ colles ⁊ cāpi ⁊
armēta boū gregeſq̃ ouiū ⁊ capꝛaꝝ: eq̄rū
q̃ et cameloꝝ: ⁊ vniuerſe facultates nr̄e
atq̃ familie in cōſpectu tuo ſunt. Sint
oīa ſub lege tua. Nos etiā ⁊ filij nr̄i ſer-
ui tui ſum⁹. Veni nobis pacific⁹ dn̄s et
vtere ſeruitio nr̄o ſicut placuerit tibi. Tūc
deſcendit holofernes de mōtib⁹ cū eq̄ti
bus in virtute magna ⁊ obtinuit oēm ci-
C uitatē munitā ⁊ oēm ihabitātē terrā. De
vniuerſis aūt vrbib⁹ aſſūpſit ſibi auxilia
rios viros foꝛtes ⁊ electos ad bellū. Tā-
tuſq̃ met⁹ pꝛouincijs illis icubuit: vt vni-
uerſarū vrbiū habitatoꝛes pꝛincipes ⁊ ho
noꝛati ſimul cū pp̄lis exirēt in obuiā ve
nienti: excipiētes eū cū coꝛonis ⁊ lāpadi
b⁹: ducētes choꝛos i tympanis ⁊ tibijs.
Nec iſta tn̄ faciētes ferocitatē ei⁹ pectoꝛis
mitigare potuerūt. Nā ⁊ ciuitates eoꝝ de
ſtruxit: ⁊ lucos eoꝝ excidit. Pꝛeceperat eñ
illi nabuchodonoſoꝛ rex vt oēs deos ter-
re exterminarēt: vcȝ vt ipſe ſol⁹ diceret deus
ab his natiōib⁹ q̄ potuiſſent holofernis
D potētia ſubiugari. Pertrāſiens aūt ſyriā
ſobal: ⁊ oēm appamiā oēmq̃ meſopota
miā venit ad idumeos i terra gabaa ⁊ ſe
ptopoli: accepitq̃ ciuitates eoꝝ: ⁊ ſedit ibi
p trigīta dies i q̄b⁹ dieb⁹ adunari pꝛecepit
vniuerſum exercitū virtutis ſue.

¶ C. S. Tūc filij iſrael munitiōes pꝛeparabāt
quos hoꝛtatur heliachim ſacerdos clamare ad
dn̄m qđ faciūt cū inſtātia magna. Cap. iiij.

A Tunc audiētes hec filij
iſrl̄ q̄ hītabant in ter-
ra iuda timuerunt val
de a facie ei⁹. Tremoꝛ
etiam ⁊ hoꝛroꝛ inuaſit
ſenſus eoꝛum ne hoc
faceret hieruſalē ⁊ tēplo
domini quod fecerat ceteris ciuitatibus
⁊ templis earum. Et miſerunt in omnē
ſamariā p circuitum vſq̃ hiericho et pre
occupauerunt omnes vertices montiū

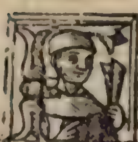
Et muris circūdederūt vicos ſuos: ꝛ cō
gregauerūt frumēta i ꝑparationē pugne
B Sacerdos etiā eliachim ſcripſit ad vni-
uerſos q̄ erāt ꝯ eſdrelō q̄ eſt cōtra faciē
cāpi magni iuxta dothaim ꝛ vniuerſis p
quos vie tranſit⁹ eē poterat vt obtinerēt
aſcenſus mōtiū per quos via eſſe poterat
ad hieruſalem: ꝛ illic cuſtodirent vbi an-
guſtū iter eſſe poterat inter mōtes. Et fe
cerūt filij iſrl̄ ſm̄ ꝙ cōſtituerat eis ſacer
dos dn̄i eliachim. Et clamauit oīs ppl̄s
ad dn̄m inſtātia magna ꝛ hūiliauerunt
aīas ſuas in ieiunijs ꝛ orōnib⁹ ipſi ꝛ mu
lieres eoꝝ. Et induerūt ſe ſacerdotes ci
licijs: ꝛ infantes pſtrauerūt cōtra faciez
tēpli dn̄i: ꝛ altare dn̄i operuerunt cilitio.
C Et clamauerūt ad dn̄z deū iſrl̄ vnanimi
ter: ne darent in predā infantes eorum: ꝛ
vxores eoꝝ in diuiſionē: ꝛ ciuitates eoꝝ
in exterminiū: ꝛ ſctā eoꝝ in pollutionē ꝛ
fierēt in opprobriū gētib⁹. Tūc eliachim
ſacerdos dn̄i magn⁹ circuiuit oēm iſrl̄
D allocutuſq; eſt eos dicēs. Scitote q̄m ex
audiet dn̄s preces vr̄as ſi manētes pma
ſeritis in ieiunijs ꝛ oratiōibus in cōſpe-
Exo.17.b. ctu dn̄i. Memores eſtote moyſi ſerui do
mini qui amalech ꝯfidētē i virtute ſua ꝛ
in potentia ſua: ꝛ in exercitu ſuo ꝛ in cly
peis ſuis: ꝛ in curribus ſuis: ꝛ in equiti-
bus ſuis: nō ferro pugnādū: ſed precib⁹
ſanctis orando deiecit. Sic erūt vniuer-
ſi hoſtes iſrl̄ ſi pſeuerauerit̄ in hoc ope
qd̄ cepiſtis. Ad hāc igit̄ exhortationem
eius deprecātes dn̄m permanebāt in cō
ſpectu dn̄i: ita vt etiā hi q̄ offerebāt dn̄o
holocauſta precincti cilicijs offerrent ſa
crificia dn̄o ꝛ erat cinis ſupra capita eoꝝ
ꝛ ex toto corde ſuo oēs orabant deū vt vi
ſitaret ppl̄m ſuum iſrael.

¶ C.S. Indignat⁹ holofernes inq̄rit de gente ꝛ rādit ei achior dux filioꝝ āmon qualiter deus celi defendit illos: auditis verbis achior indignantur principes holofernis. Capitulum.v.

A Nunciatūq; eſt holofe
rni principi militie aſſy
rioꝝ: ꝙ filij iſrael pre-
pararēt ſe ad reſiſten-
dū: ac mōtium itinera
concluſiſſent: ꝛ furore
nimio exarſit in iracū-
dia magna: vocauitq;
omnes principes moab ꝛ duces ammon
ꝛ dixit eis. Dicite mihi quis ſit populus
iſte qui montana obſidet aut que ꝛ qua-
les ꝛ quante ſint ciuitates eoꝝ que etiā
ſit virtus eorum: aut que ſit multitudo
eorum vel quis rex militie illorum: ꝛ qua-
re pre omnibus qui habitant in oriente
iſti contempſerunt nos ꝛ non exierūt in
obuiam nobis vt ſuſciperent nos cum
pace. Tunc achior dux omnium filioꝝ I.1.c.
ammon reſpondens ait. Si digneris au I.11.b.
dire domine mi dicam veritatem in con-
ſpectu tuo de populo iſto qui in monta-
nis habitat: ꝛ non egredietur verbum
falſum ex ore meo. Populus iſte ex pro- Joſ.11.b.
genie caldeorū eſt: hic primū in meſopo
tamia habitauit: q̄m noluerūt ſequi de- B
os patrum ſuoꝝ qui erāt in terra chal-
deorum. Deſerētes itaq; cerimonias pa-
trum ſuorū que in multitudine deorum
erant: vnum deum celi coluerunt: qui ꝛ
precepit eis vt exirent inde ꝛ habitarent Exo.1.a.
in carram. Cumq; operuiſſet omnez ter
ram fames deſcenderunt in egyptum il-
licq; per quadringētos annos ſic multi-
plicati ſunt: vt dinumerari eoꝝ non poſ-
ſet exercitus. Cumq; grauaſſet eos rex
egypti atq; in edificationibus vrbiū ſua
rum in luto ꝛ latere ſubiugaſſet eos cla-
mauerūt ad dominū ſuū: ꝛ percuſſit to-
tam terram egypti plagis varijs. Cūq;
eieciſſent eos egyptij a ſe ꝛ ceſſaſſet pla-
ga ab eis: ꝛ iterum eos vellēt capere ꝛ ad
ſuū ſeruitium reuocare fugientibus his
deus celi mare aperuit: ita vt hinc inde
aque quaſi murus ſolidarentur ꝛ iſti pe-
de ſicco fundum maris perambulando
trāſirent. In quo loco dum innumerabi- Exo.14.c.
lis exercitus egyptioꝝ eos perſequeret̄ I.6.c.
ita aquis coopertus eſt vt nō remaneret
vel vnus qui factum poſteris nūciaret.
Egreſſus etiā mare rubrūz: deſerta ſina
montis occurrerunt in quibus nūq; ho-
mo habitare potuit: vel filius hoīs reqe- C
uit. Illic fontes amari obdulcati ſunt eis Exo.15.b.
ad bibendum: ꝛ per annos quadraginta Ibidem
annonā de celo conſecuti ſunt. Vbicū- 16.d.
q; ingreſſi ſunt ſine arcu et ſagitta: et
abſq; ſcuto et gladio deus eorum pugna
uit pro eis: et vicit. Et non fuit qui inſul
taret populo iſti: niſi quādo receſſit a cul
tu domini dei ſui. Quotienſcūq; autem
preter ipſum deum ſuum alterum colue
runt: dati ſunt in predam ꝛ in gladium ꝛ
in opprobrium. Quotienſcūq; autem pe
nituerunt ſe receſſiſſe a cultura dei ſui de
dit eis deus celi virtutem reſiſtendi. De-
niq; chananeum regem et iebuſeum et
pherezeum ꝛ etheum. ꝛ amorreum: ꝛ oēs

potētes in eſebō pſtrauerūt: ꝛ terras eoꝝ
ꝛ ciuitates eoꝝ ipſi poſſederūt vſq; dum
nō peccarent in conſpectu dei ſui erant
cū illis bona. Dies eñ illoꝝ odit iniq̄tatē
Nā ꝛ añ hos annos cū receſſiſſent a via
quā dederat illis de⁹: vt ambularēt in ea
exterminati ſunt prelijs a multis natio-
nib⁹ ꝛ plurimi eoꝝ captiui adducti ſunt
in terrā nō ſuā. Nup aūt reuerſi ad dñm
B deū ſuū ex diſpſione qua diſperſi fuerāt
adunati ſunt ꝛ aſcēderūt mōtana hec oīa
ꝛ iterū poſſident hierſm vbi ſunt ſancta
ſanctoꝝ. Nūc ergo mi dñe perquire ſi eſt
aliqua iniq̄tas eoꝝ in cōſpectu dei eoꝝ.
Aſcendamus ad illos: qm̄ tradēs tradet
illos de⁹ eoꝝ tibi: ꝛ ſubiugati erūt ſub iu
go potentie tue. Si vero non eſt offenſio
ppl̄i hui⁹ corā deo ſuo: nō poterimus re
ſiſtere illis: qm̄ de⁹ eoꝝ defendet illos: et
F.16.b. erim⁹ in opprobrium vniuerſe terre. Et
F.14.d. factuꝫ eſt cum ceſſaſſet loqui achioꝛ ver-
ba hec: irati ſunt oēs magnates holofer-
nis ꝛ cogitabant interficere eum dicētes
ad alterutrū. Quis eſt iſte qui filios iſrl̄
poſſe dicat reſiſtere regi nabuchodono-
ſoꝛ ꝛ exercitibus eius homines inermes
ꝛ ſine virtute ꝛ ſine peritia artis pugne.
Ut ergo agnoſcat achioꝛ quoniam fallit
nos: nos aſcendemus in montana ꝛ cū
capti fuerint potentes eorum: tunc cum
eiſdem gladio tranſuerberabit: vt ſciat
oīs gēs: quoniam nabuchodonoſoꝛ de⁹
terre eſt: ꝛ preter ipſum alius non eſt.

¶ C.D. Holofernes iratus iubet achioꝛ ligatū
duci in bethuliam: nūcij ligant achioꝛ ad arbo-
rem: filij iſrael ſoluētes cauſa cognita eum cō-
ſolātur ꝛ clamant ad dñm. Capitulū. vj.

A
Actū eſt autē cū ceſſaſ
ſent loqui indignatus
holofernes vehemēter
dixit ad achioꝛ. Quoni
F.15.a. am pphetaſti nobis di
cēs ꝙ gēs iſrael defen-
dat a deo ſuo vt oſten-
dam tibi quoniam nō
eſt deus niſi nabuchodonoſoꝛ: cum per
cuſſerimus eos omnes ſicut hoīem vnū
tunc ꝛ ipſe cū illis aſſyrioꝝ gladio inte-
ribis: ꝛ oēs iſrael tecum pditione diſpe-
riet ꝛ probabis qm̄ nabuchodonoſoꝛ dñs
ſit vniuerſe terre. Tūcq; gladius militie
mee tranſiet per latera tua ꝛ confixus ca
des inter vulneratos iſrael nō reſpirabis
vltra donec exterminieris cum illis. Por

ro aūt ſi prophetiā tuam verā exiſtimas
nō concedat vultus tuus pallor qui fa-
ciem tuam obtinuit abſcedat a te: ſi ver-
ba mea hec putas impleri non poſſe. Ut B
autem noueris: qꝛ ſimul cū illis hec expe
rieris ecce ex hac hora illorum populo ſo
ciaberis vt dū dignas mei gladij penas
exceperint: ipſe ſimul vltioni ſubiaceas.
Tūc holofernes precepit ſeruis ſuis vt
cōprehēderēt achioꝛ ꝛ ducerent eū in be
thuliam ꝛ traderent eū in manus filioꝝ
iſrael. Et accipientes eum ſerui holofer-
nis profecti ſunt per campeſtria: ſed cuꝫ
appropinquaſſent ad montana exierunt
contra eos fundibularij. Illi autem di-
uertentes a latere mōtis ligauerūt achioꝛ
ad arboreꝫ manibus ꝛ pedibus: ꝛ ſic vin
ctum de reſtibus: dimiſerunt eum: ꝛ re-
uerſi ſunt ad dominum ſuuꝫ. Porro filij
iſrael deſcendentes de bethulia venerūt
ad eum. Quem ſoluentes duxerunt ad
bethuliam atq; in medium populi illuꝫ
ſtatuentes: percunctati ſunt quid rerum
eſſet ꝙ illum vinctum aſſyrij reliquiſſent
In diebus illis erāt illic principes ozias
filius micha de tribu ſymeon charmim C
qui ꝛ gothoniel. In medio itaq; ſenioꝝ
ꝛ in conſpectu omniuꝫ: achioꝛ dixit om-
nia que locutus ipſe fuerat ab holofer-
ne interrogatus ꝛ qualiter populus ho-
lofernis voluiſſet propter hoc verbum in
terficere eum: et quemadmodum ipſe
holofernes iratus iuſſerit eum iſraelitis
hac de cauſa tradi vt dum vinceret filios
iſrael: tūc ꝛ ipſum achioꝛ diuerſis iubeat
interire ſupplicijs propter hoc ꝙ dixiſſet
deus celi defenſoꝛ eoꝝ eſt. Cūq; achioꝛ E.5.a.
vniuerſa expoſuiſſet omnis populus ceci D
dit in faciem adorantes dñm: ꝛ commu
ni lamētatione ꝛ fletu vnanimes preces
ſuas dño effuderunt: dicentes. Dñe de⁹
celi ꝛ terre intuere ſupbiaꝫ eoꝝ ꝛ reſpice
ad nr̄am hūilitatē ꝛ faciē ſanctoꝝ tuoꝝ
attende ꝛ oſtēde qm̄ nō derelinquis pſu-
mentes de te: ꝛ pſumentes de ſe ꝛ de ſua
virtute gloriātes humilias. Finito itaq;
fletu: ꝛ per totam diem oꝛone ppl̄oꝝ
cōpleta: ꝯſolati ſunt achioꝛ: dicētes. De⁹
patrū noſtroꝝ cuius tu virtuteꝫ predica
ſti: ipſe tibi hanc dabit viciſſitudinem: vt
eoꝝ magis tu interitū videas. Cum pō
dñs deus noſter dederit hāc libertatē ſer
uis ſuis ſit ꝛ tecum deus in medio noſtri
vt ſicut placuerit tibi ita cum tuis oībus
cōuerſeris nobiſcū: Tūc ozias finito cō
ſilio: ſuſcepit euꝫ in domū ſuā: et fecit ce

hā magnā. Et vocatis oib⁹ p̄ſbyteris ſi
mul expleto ieiunio refecerūt. Poſtea ꝯo
uocat⁹ ē ois pplſ: ⁊ p totā noctē intra
eccl'iaz orauerūt petētes auxiliū a deo iſrl.

¶ C.S. Holofernes obſidet bethuliā: ciues ſiti
coartantur: ⁊ volūt vrbē tradere: ozias adhuc
quinq; dies poſtulat: et expectare perſuadet.

Capitulum. vij.

A HOloſernes autē altera
die p̄cepit exercitib⁹ ſu
is vt aſcēderēt ꝯtra be
thuliā. Erāt aūt pedi
tes bellatoꝝ cētū vigi
ti milia: ⁊ eq̄tes vigiti
duo milia: p̄ter p̄para
tiōes viroꝝ illoꝝ quos
occupauerat captiuitas: ⁊ adducti fuerāt
de p̄uincijs ⁊ vrbib⁹ vniuerſe iuuētutis.
Oēs parauerūt ſe pariter ad pugnā cōtra
filios iſrl ⁊ venerūt p crepidinem mōtis
vſq; ad apicē q̄ reſpicit ſup dothaim a lo
co q̄ dr̄ belma vſq; ad chelmō q̄ ē ꝯ eſdre
lō. Filij aūt iſrl vt viderūt multitudinez
illoꝝ: p̄ſtrauerūt ſe ſup terrā mittentes ci
nerē ſup capita ſua vnanimes orātes vt
B de⁹ iſrl miam ſuā oſtēderet ſup pplz ſuū
Et aſſumētes arma ſua bellica: ſederūt p
loca q̄ anguſti itineris tramitē dirigūt in
ter mōtuoſa: ⁊ erāt cuſtodientes ea tota
die ⁊ nocte. Porro holofernes dū circuit
p gyrū reppertt q̄ fons q̄ i fluebat i aq̄du
ctū illoꝝ a pte auſtrali extra ciuitatē diri
geret ⁊ icidi p̄cepit aq̄ductū illoꝝ. Erāt
tñ nō lōge a muris fontes ex q̄b⁹ furtim
videbant̄ haurire aquā ad refocillandū
potius q̄ ad potandū. Sed filij āmon ⁊
moab acceſſerūt ad holofernē: dicentes.
Filij iſrael non in lancea: nec in ſagitta
confidunt: ſed mōtes defendunt illos ⁊
muniūt illos colles in precipitio cōſtitu
ti. Ut ergo ſine congreſſione pugne poſ
ſis ſuperare eos: pone cuſtodes fontium
vt nō hauriant ex eis: ⁊ ſine gladio inter
ficies eos vel certe fatigati tradent ciui
tatem ſuā quam putant in mōtib⁹ poſi
tā ſupari nō poſſe. Et placuerūt verba
C hec corā holoferne ⁊ corā oib⁹ ſatelliti
bus ei⁹ ⁊ cōſtituit p gyrū cētenarios per
ſingulos fontes. Cūq; iſta cuſtodia p di
es viginti fuiſſet expleta: defecerūt ciſter
ne ⁊ collectiones aquarū oibus inhabi
tantib⁹ bethuliā: ita vt nō eſſet intra ciui
tatem vnde ſatiarentur vel vna die: q̄m
ad menſuram dabat̄ pplis aqua quoti
die. Tūc ad oziā cōgregati oēs viri femi
neq;: iuuenes ⁊ paruuli: oēs ſimul vna
voce dixerūt. Judicet de⁹ iter nos ⁊ te q̄m
feciſti i nos mala: nolēs loq̄ pacifice cuz Hier. 3. b
aſſyrijs: ⁊ ppter hoc vendidit nos de⁹ in
manib⁹ eoꝝ. Et idō nō eſt q̄ adiuuet: cum
p̄ſternamur añ oculos eoꝝ in ſiti ⁊ pdi
tiōe magna. Et nūc ꝯgregate vniuerſos
qui in ciuitate ſunt: vt ſponte tradamus
nos oēs pplo holofernis. Melius ē eñ Tre. 4. b
vt captiui bñdicam⁹ dñz viuētes: q̄ mo
riamur ⁊ ſim⁹ opprobriū oī carni: cū vi
deamus vxores nr̄as ⁊ īfantes nr̄os mo
ri añ oculos nr̄os. Cōteſtamur hodie ce D
lū ⁊ terrā ⁊ deum patrū nr̄oꝝ: q̄ vlciſcit̄
nos ſm peccatā nr̄a: vt iā tradatis ciuitatez
in manu militie holofernis: vt ſit finis
nr̄ breuis i ore gladij: q̄ lōgior efficit̄ in
ariditate ſitis. Et cū hec dixiſſent: fact⁹
eſt fletus ⁊ vlulat⁹ magn⁹ in eccleſia ab
oib⁹: ⁊ p multas horas vna voce clama
uerūt ad deū: dicētes. Peccauim⁹ cum
p̄rib⁹ noſtris iniuſte egim⁹: iniq̄tatem fe Pſal. 105. a
cimus. Tu q̄ pius es miſerere nr̄i: ⁊ i tuo
flagello vindica iniquitates nr̄as: ⁊ noli
tradere cōfitētes te pplo q̄ ignorat te: vt
non dicant inter gētes vbi eſt deus eoꝝ.
Et cū fatigati his clamorib⁹ ⁊ his fletib⁹
laſſati ſiluiſſent exurgens ozias infuſus
lachrymis dixit. Equo animo eſtote fra
tres ⁊ hos q̄nq; dies expectemus a dño
miam. Forſitā eñ indignationē ſuā ab
ſcidet: ⁊ dabit gl'iaz noī ſuo. Si aūt trāſ
actis quinq; diebus nō venerit adiuto
riū: faciemus hec verba que locuti eſtis.

¶ C.S. Judith arguit ſacerdotes: q̄ conſenſe
runt tradere ciuitatē quos monet orare: etiam
ipſam vt pro ſe oret rogant ſacerdotes: dixit ſe
exiturā de ciuitate cū abra ſua: ſed quid factu
ra ſit inquiri prohibet.

Capitulum. viij.

A ET factum eſt cū audiſ
ſet hec verba iudith vi
dua q̄ erat filia merari
filij idox: filij ioſeph: fi
lij ozie: filij elai filij ia
nor: filij iedeon: filij ra
phaim: filij achitob: fi
lij melchie: filij enan
filij nathanie: filij ſalathiel: filij ſymeon
filij ruben: et vir eius fuit manaſſes: qui
mortuus eſt in diebus meſſis hordeacee
aſtabat enim ſuper alligantes manipu
los in cāpo: ⁊ venit eſtus ſup caput ei⁹:
⁊ mortuus eſt in bethulia i ciuitate ſua:

et ſepultꝰ eſt illic cum patribus ſuis.
Erat autē iudith relicta eius vidua iam
annis tribus et menſibus ſex. Et in ſu-
perioribus domus ſue fecit ſibi ſecretum
cubiculum in quo cū puellis ſuis clau
ſa morabaᵗ: et habēs ſuper lūbos ſuos
ciliciū ieiunabat omnibus diebus vite
ſue: ꝑter ſabbata et neomenias et feſta
domꝰ iſrael. Erat aūt elegāti aſpectu ni
mis cui vir ſuus reliquerat diuitias mul
tas et familiā copioſam: ac poſſeſſiones
B armentis boū et gregibus ouiū plenas
Et erat hec in omnibus famoſiſſima:
qm̄ timebat dn̄m valde: nec erat qui lo-
queretᵗ de illa ꝟbū malū. Hec itaq; cū au
diſſet qm̄ ozias ꝓmiſiſſet ꝙ trāſacto qn
to die traderet ciuitatē aſſyriis miſit ad
preſbyteros chambri et charmi. Et vene
runt ad illam et dixit eis. Quod eſt hoc
verbum in quo conſenſit ozias vt tradat
ciuitatem aſſyriis: ſi intra qnq; dies non
venerit nobis adiutoriū. Et q̄ eſtis vos
qui tentatis dn̄m. Nō eſt iſte ſermo qui
miſericordiā ꝓuocet: ſed potius q̄ irā ex
citet: ⁊ furorē accēdat. Poſuiſtis vos tē-
Ale * ad. pus miſerationis dn̄i * ⁊ in arbitriū ve-
ſtrum diem cōſtituiſtis ei. Sed quia pa-
tiens eſt dn̄s in hoc ipſo peniteamus et
indulgentiā eius fuſis lachrymis poſtu
lemus. Non eñ quaſi homo ſic deus cō-
minabitur: neq; ſicut filius hominis ad
Ale * con- iracundiam inflāmabitᵗ. Et ideo humi-
tritio. liemꝰ illi aīas noſtras: ⁊ in ſpiritu * cō-
ſtituti humiliato ſeruientes illi dicamus
flentes dn̄o: vt ſm̄ voluntatē ſuā ſic fa-
ciat nobiſcum miſericordiā ſuā: vt ſicut
conturbatum eſt cor noſtrum in ſupbia
eorum: ita etiā de noſtra humilitate glo-
riemur: qm̄ non ſumꝰ ſecuti peccata pa-
trum noſtroꝝ: q̄ dereliquerunt deū ſuum
et adorauerunt deos alienos: ꝓ quo ſce-
lere dati ſunt in gladiū ⁊ in rapinā et in
C confuſionē inimicis ſuis. Nos autē alte-
rum deū neſcimus preter ipſum. Expe-
ctemus humiles conſolationem eius: et
exquiret ſanguinem noſtrū de afflictioni
bus inimicorū noſtroꝝ: ⁊ humiliabit om
nes gētes quecūq; inſurgunt contra nos:
⁊ faciet illas ſine honore dn̄s deus no-
ſter. Et nunc fratres qm̄ vos qui eſtis
preſbyteri in populo dei: et ex vobis pen
det anima illorū: ad eloquiū veſtrū cor-
da eoꝝ erigite: vt memores ſint quia ten-
Gen. 22. a tati ſunt patres noſtri vt ꝓbarenᵗ ſi ve-
re colerent deum ſuum. Memores eē de
bent quomodo pater noſter abraam ten-
tatus eſt: et per multas tribulationes ꝓ
batus dei amicus effectus eſt. Sic iſaac
ſic iacob: ſic moyſes: et oēs q̄ placuerunt
deo ꝑ multas tribulationes tranſierūt
fideles. Illi aūt qui tentationes ſuas nō
ſuſceperūt cū timore dn̄i ⁊ īpatiētiā ſuā
et improperiū murmurationis ſue con-
tra dn̄m ꝓtulerunt: exterminati ſunt ab
exterminatore et a ſerpentibus perierūt
Et nos ergo non vlciſcamur nos ꝓ his 1. Cor. 10. b
que patimur: ſꝫ reputātes peccatis noſtris D
hec ipſa ſupplicia minora eſſe flagella do
mini quaſi ſerui q̄ corripimur ad emēda
tionem et non ad perditionē noſtrā eue
niſſe credamus. Et dixerunt illi ozias et
preſbyteri. Oīa que locuta es vera ſunt
et non eſt in ſermonibus tuis vlla reꝓhē
ſio. Nūc ergo ora ꝓ nobis dn̄m: qm̄ mu-
lier ſancta es et timēs deū. Et dixit illis
iudith. Sicut qđ potui loqui dei eſſe co-
gnoſcitis: ita qđ facere diſpoſui: probate
ſi ex deo ē: et orate vt firmū faciat deus
cōſiliū meū. Stabitis vos ad portā no-
cte iſta et ego exeā cū abra mea: et orate
vt ſicut dixiſtis in diebus qnq; reſpiciat
dn̄s pplm̄ ſuū iſrł. Vos aūt nolo vt ſcru
temini actū meū: et vſq; dū renūciē vo-
bis nihil aliud fiat niſi oratio pro me ad
dn̄ꝫ deū nr̄ꝫ. Et dixit ad eā ozias ꝑnceps
iude. Vade ī pace: et dn̄s ſit tecū ī vltio-
nē inimicoꝝ nr̄oꝝ. Et reuertētes abiert.

¶ C. S. Judith ingreſſa oratoriū ſuum cilicio veſtitur: cinerem ſuper caput ponens orat ad dominum.

Capitulum. ix.

Quibꝰ abſcedētibus iu E
dith ingreſſa ē oratori
um ſuū: et induēs ſe ci-
licio poſuit cinerē ſup
caput ſuum: et proſter
nēs ſe dn̄o: clamabat Gen. 34. b
ad dn̄m dicēs. Dn̄e deꝰ
pr̄is mei ſymeon q̄ de-
diſti illi gladiū ī defenſionē alienigenaꝝ
que violatores extiterūt in coinq̄natiōe
ſua et denudauerunt femur virginis in
confuſionem: et dediſti mulieres illoꝝ
in predam et filias illoꝝ in captiuitatem
et omnē predā in diuiſionem ſeruis tuis
qui zelauerunt zelū tuū: ſubueni queſo
te dn̄e deus meus mihi vidue. Tu eñ fe
ciſti priora et illa poſt illa cogitaſti: et hoc
factū ē qđ ipſe voluiſti. Oēs eñ vie tue
parate ſunt: et tua iudicia in tua ꝓuidē-
tia poſuiſti. Reſpice caſtra aſſyriorum
nunc ſicut tunc caſtra egyptioꝝ videre
dignatus es: quando poſt ſeruos tuos

armati currebãt ↄfidentes in quadrigis
⁊ in equitatu ſuo ⁊ in multitudine bella-
[E] tor. Sed aſperiſti ſuper caſtra eorum:
⁊ tenebre fatigauerũt eos. Tenuit pedes
eorũ abyſſus: ⁊ aque operuerũt eos. Sic
fiãt ⁊ iſti dñe: qui cõfidũt in multitudine
ſua ⁊ in curribus ſuis ⁊ in contis ⁊ in ſa-
gittis ſuis: ⁊ in lanceis gloriant: ⁊ neſci-
[Alś + con-] unt: q2 tuipſe es deus nr̃ qui ✠ conteris
[teris.] bella ab initio: ⁊ dñs nomen eſt tibi. Eri
ge brachium tuũ ſicut ab initio: ⁊ allide
virtutẽ illor̃ i virtute tua: cadat virt⁹ eo
rum in iracundia tua q̃ ꝓmittunt ſe vio-
lare ſancta tua: ⁊ polluere tabernaculũ
nominis tui: ⁊ deijcere gladio ſuo cornu
[J.10.d.] altaris tui. Fac dñe vt gladio proprio ei⁹
[D] ſuperbia amputet: capiat laqueo oculo-
rum ſuorum in me: ⁊ percuties eum ex
labijs charitatis mee. Da mihi in animo
[Alś + cõte] conſtantiam: vt ✠ contẽnã illũ ⁊ virtu-
[ram illũ ⁊] tem eius vt euertam illũ. Erit enim hoc
[in virtute.] memoriale nominis tui ✠ cum manus
[Alś + q.] femine deiecerit eum. Nõ enim in multi
tudine eſt virtus tua domine: neq̃ i equo
rum viribus voluntas tua eſt. Nec ſuper
bi ab initio placuerũt tibi: ſed humilium
⁊ manſuetorũ ſemper tibi placuit depre-
catio. Deus celorum creator aquarum: ⁊
dominus totius creature exaudi me mi-
ſeram deprecantẽ: ⁊ de tua miã preſumẽ
tem. Memento dñe teſtamenti tui: ⁊ da
verbum in ore meo: ⁊ in corde meo ↄſiliũ
corrobora: vt dom⁹ tua in ſanctificatio-
ne ꝑmaneat: ⁊ oẽs gentes agnoſcant q2
[Eccl.36.] tu es deus: ⁊ non eſt alius preter te.

¶C.F. Poſt orationẽ judith ſe lauit ⁊ vnxit et
omnibus ornamentis ſuis ſe ornãs cũ abra ſua
ẽxit ſacerdotib⁹ bñdicens: inuenta vero ab explo
ratoribus ducitur ad holofernem: q̃ in eius pul
chritudine capitur: ⁊ principes ſeſe pugnare ꝓ
ã pulchris mulierib⁹ hortãtur. Capitulum. x.

[A] Actũ eſt aũt cũ ceſſaſ-
ſet clamare ad dñm:
ſurrexit de loco in quo
iacuerat ꝓſtrata ad do
[J.16.b.] minũ. Vocauitq̃ abrã
ſuã ⁊ deſcẽdẽs i domũ
ſuam abſtulit a ſe cili-
cium: ⁊ exuit ſe veſti-
mẽtis viduitatis ſue: ⁊ lauit corpus ſuũ:
⁊ vnxit ſe myrto optimo: ⁊ diſcriminauit
crinẽ capitis ſui: ⁊ impoſuit mitram ſu-
per caput ſuum: ⁊ induit ſe veſtimentis
iocunditatis ſue: induitq̃ ſandalia pedi
bus ſuis: aſſumpſitq̃ dextrariola ⁊ lilia
et inaures ⁊ annulos: ⁊ omnibus ornamẽ
tis ſuis ornauit ſe. Cui etiã dominus cõ
tulit ſplendorem. Quoniam omnis iſta
compoſitio non ex libidine: ſed ex virtu-
te pendebat: ⁊ ideo dominus hanc ✠ il-
lam pulchritudinem ampliauit: vt incõ- [Alś + illi.]
parabili decore oĩm oculis appareret.
Impoſuit itaq̃ abre ſue aſcopam vini et
vas olei ⁊ ✠ polentã ⁊ lipates ⁊ panes [Alś + pulmentum.]
⁊ caſeum ⁊ ꝓfecta eſt. Cumq̃ veniſſent ad
portã ciuitatis: inuenerũt expectantem [B]
oziam ⁊ preſbyteros ciuitatis. Qui cũ vi
diſſent eam: ſtupẽtes mirati ſunt nimis
pulchritudinẽ eius. Nihil tñ interrogan
tes eã: dimiſerunt tranſire dicẽtes. Deus
patrũ noſtror̃ det tibi gratiam: ⁊ omne
conſilium tui cordis ſua virtute corrobo-
ret: ⁊ glorietur ſuper te hieruſalem: ⁊ ſit
nomen tuum in numero ſanctor̃ ⁊ iuſto
rum. Et dixerũt hi q̃ illic erant oẽs vna [J.13.A.]
voce. Fiat fiat. Judith vero orans dñm
tranſiuit per portas ipſa ⁊ abra eius. Fa [C]
ctum eſt autem cum deſcenderet montẽ
circa ortum diei: occurrerunt ei explora-
tores aſſyriorum et tenuerunt eam dicẽ-
tes. Unde venis: aut quo vadis? Que re-
ſpondit. Filia ſum hebreorum. Ideo ego
fugi a facie eorum: q̃m futurum agnoui
q̃ dentur vobis in depredationem pro eo
q̃ contẽnentes vos noluerunt tradere
ſeipſos: vt inuenirent miſericordiam in
conſpectu veſtro. Hac de cauſa cogitaui
mecũ dicens. Uadam ad faciem princi
pis holofernis: vt indicem illi ſecreta il-
lorum: ⁊ oſtendam illi quo aditu poſſit
obtinere eos: ita vt non cadat vir vnus
de exercitu eius. Et cum audiſſent viri il
li verba eius cõſiderabãt faciẽ ei⁹: ⁊ erat
in oculis eorum ſtupor: q̃m pulchritudi
nem eius mirabant nimis. Et dixerunt [D]
ad eam. Conſeruaſti animam tuam eo
q̃ tale reperiſti conſilium: vt deſcende-
res ad dñm noſtrum. Hoc autem ſcias:
q̃m cum ſteteris in conſpectu eius bene
tibi faciet: ⁊ eris gratiſſima in corde ei⁹.
Duxeruntq̃ illam ad tabernaculũ holo-
fernis annunciantes eã. Cumq̃ intraſſet [E.9.c.]
ante faciem eius: ſtatim captus eſt in ſu
is oculis holofernes. Dixeruntq̃ ad eum
ſatellites eius. ✠ Quis cõtẽnat populũ [Alś + quis]
hebreorum: qui tã decoras mulieres ha- [contẽnunt.]
bent: vt non ꝓ his merito pugnare con-
tra eos debeamus? Uidens itaq̃ iudith
holofernẽ ſedentem in canopeo: qđ erat
ex purpura ⁊ byſſo ⁊ auro et ſmaragdo

et lapidibus precioſis intextũ: ⁊ cum in
faciem eius intendiſſet: adorauit eũ pro-
ſternens ſe ſup terram. Et eleuauerunt
eam ſerui holofernis: iubẽte dño ſuo.

¶ C.S. Holofernes confortat iudith: cauſam quare venerit querit: que rñdit verba adulatoria placentia holoferni. Capitulum. xi.

A Unc holofernes dixit
ei. Equo aio eſto: ⁊ no
li pauere in corde tuo
qm̃ ego nũq̃ nocui vi
rum qui voluit ſeruire
nabuchodonoſor regi.
Populus autẽ tuus ſi
non cõtẽpſiſſet me: non eleuaſſem lãceã
meã ſup eum. Nũc autem dic mihi quã
ex cauſa receſſiſti ab illis: ⁊ placuit tibi
vt venires ad nos. Et dixit illi iudith. Su
me verba ancille tue: qm̃ ſi ſecutus fue-
ris verba ancille tue: pfectam rem faciet
dñs tecũ. Uiuit em̃ nabuchodonoſor rex
terre: ⁊ viuit virtus eius q̃ eſt in te ad cor
reptionẽ oim aiarũ errãtium: qm̃ nõ ſo-
lum homies ſeruiẽt illi ꝑ te ſed ⁊ beſtie
B agri obtẽperãt illi. Nũciaẽ em̃ animi tui
induſtria vniuerſis gẽtib⁹: ⁊ indicatũ eſt
oi ſeculo: qm̃ tu ſolus bon⁹ ⁊ potẽs es in
oi regno ei⁹: ⁊ diſciplina tua oib⁹ prouin
cijs pdicaẽ. Nec hoc latet. qḋ locutus eſt
achior: nec illud ignoratur qḋ ei iuſſeris
i. 5. c. euenire. Conſtat em̃ deũ noſtrũ ſic peccatis
offenſum vt mãdauerit p ꝓphetas ſuos
ad ppl'm q tradat eũ pro peccatis ſuis.
Et qm̃ ſciunt ſe offendiſſe deum ſuũ filij
iſrael tremor tuus ſup ipſos eſt. Inſup
etiã fames inuaſit eos: ⁊ ab ariditate aq̃
tã inter mortuos cõputãtur. Deniq; hoc
C ordinant: vt interficiant pecora ſua: ⁊ bi-
bãt ſanguinẽ eoꝝ ⁊ ſancta dñi dei ſui que
precepit deus nõ cõtingi: in frumẽto vi-
no ⁊ oleo hec cogitauerũt impendere: et
volunt cõſumere q̃ nec manibus deberẽt
cõtingere. Ergo qm̃ hec faciũt: certuꝫ eſt
q in pditionem dabuntẽ. Qḋ ego ancilla
tua cognoſcens fugi ab illis: et miſit me
dñs hec ipſa nũciare tibi. Ego em̃ ancilla
tua deũ colo etiã nũc apud te: ⁊ exiet an
cilla tua ⁊ adorabo deũ: et dicet mihi qñ
eis reddat peccm̃ ſuum: ⁊ veniẽs nũciabo
tibi: ita vt ego adducã te p mediũ hieruſ
⁊ habebis oẽm ppl'um iſrael: ſicut oues
D quib⁹ nõ eſt paſtor: ⁊ nõ latrabit vel vn⁹
canis cõtra te: qm̃ hec mihi dicta ſunt p
prouidẽtiã dei. Et qm̃ iratus eſt illis de⁹
hec ipſa miſſa ſum nunciare tibi. Placue
rũt aũt oia ꝟba hec corã holoferne ⁊ co-
rã pueris eius: ⁊ mirabanẽ ad ſapientiã
eius ⁊ dicebãt alter ad alterũ. Nõ eſt ta-
lis mulier ſup terrã in aſpectu in pul-
chritudine ⁊ in ſenſu verboꝝ. Et dixit ad
illã holofernes. Benefecit deus q̃ miſit
te ante ppl'm: vt des illũ tu in manibus
nr̃is. Et qm̃ bona eſt ꝓmiſſio tua: ſi fece
rit mihi hoc deus tuus erit ⁊ deus meus
et tu in domo nabuchodonoſor magna
eris ⁊ nomẽ tuũ noĩabiẽ i vniuerſa terra.

¶ C.S. Judith in domo vbe auroꝝ manere precipitur: de cibis proprijs ſe mãducaturam dicit libertas exeundi ad orationẽ largiẽ: mittitur vagao vt iudith pſentiat holoferni illa intrat comedens ⁊ bibens corã eo: holofernes inebriatur. Caplm. xij.

A Unc iuſſit eam introi-
re vbi repoſiti erãt the
ſauri eius: ⁊ iuſſit illic
manere eã: ⁊ cõſtituit
qḋ dareẽ illi de conui
uio ſuo. Cui rñdit iu-
dith et dixit. Nũc non
potero manducare ex
his q̃ mihi pcipis tribui: ne veniat ſuper
me offenſio. Et his autẽ que mihi detuli
manducabo. Cui holofernes ait. Si de-
fecerint tibi iſta q̃ tecũ detuliſti qḋ facie
mus tibi? Et dixit iudith. Uiuit anima
tua dñe meus: qm̃ non expendet omnia
hec ancilla tua: donec faciat deus in ma
nu mea hec que cogitaui. Et induxerunt
illã ſerui eius in tabernaculum quo pce-
perat. Et petijt dum introiret vt dareẽ
ei ✠ copia nocte ⁊ ante lucẽ egrediẽdi fo B
ras ad orationẽ ⁊ deprecãdi dñm: ⁊ pce- Alia ✠ fiducia.
pit cubicularijs ſuis: vt ſicut placeret il-
li exiret ⁊ introiret ad adorandum deum
ſuũ: per triduũ. Et exibat noctib⁹ in val
lẽ bethulie: ⁊ baptizabat ſe in fonte aque.
Et vt aſcendebat orabat ad dñm deum
iſrael: vt dirigeret viam eius ad liberatio
nem ppl'i ſui. Et introiens munda ma-
nebat in tabernaculo vſq; dũ acciperet
eſcam ſuam in veſpere. Et factum eſt in C
quarto die holofernes fecit cenã ſeruis
ſuis: ⁊ dixit ad vagao eunuchũ ſuũ. Ua-
de ⁊ ſuade hebreã illã vt ſpõte conſentiat
habitare mecũ. Fedum eſt em̃ apud aſſy
rios ſi femina irrideat virum agendo: vt
immunis ab eo tranſeat. Tunc introi-
uit vagao ad iudith et dixit. Non vereaẽ
bona puella introire ad dominũ meũ: vt
honorificeẽ ante faciem eius: et mandu
cet cum eo et bibat vinum in iocundita
te. Cui iudith reſpondit. Que ego ſum

vt cōtradicā dño meo? Omne qđ erit añ
b oculos ei⁹ bonū ꝛ optimū faciā. Quicq̄d
aūt illi placuerit hoc erit mihi optimum
oībus dieb⁹ vite mee. Et ſurrexit ꝛ orna
uit ſe veſtimēto ſuo: ꝛ ingreſſa ſtetit ante
faciē eius. Cor aūt holofernis cōcuſſuꝫ
eſt: erat eñi ardens in cōcupiſcētia eius
Et dixit ad eam holofernes. Bibe nunc
ꝛ accumbe in iocunditate: quoniā inue-
niſti gratiā corā me. Et dixit iudith. Bi-
bam dñe: qm̄ magnificata ē anima mea
hodie pre oībus diebus meis. Et accepit
ꝛ māducauit ꝛ bibit corā ipſo ea q̄ para-
uerat illi ancilla eius. Et iocūdus fact⁹
eſt holofernes ad eā: bibitq̄ vinū multū
nimis quātū nūq̄ biberat in vita ſua.

¶ C. S. Holofernes nimia ebrietate ſopit⁹ puel
la ad oſtiū obſeruāte iudith caput eius p̄cidit ei
uibus ſuis caput holofernis defere ꝛ oſtēdit: iu-
dith bñdicitur: achior obſtupeſcit. Cap. xiij.

E E T aūt ſero factū eſt fe
ſtinauerūt ſerui illius
ad hoſpitia ſua ꝛ con
cluſit vagao oſtia cubi-
culi ꝛ abijt erant autē
omnes fatigati a vino
Eratq̄ iudith ſola in
cubiculo. Porro holo
fernes iacebat ī lecto: nimia ebrietate ſo
pitus. Dixitq̄ iudith puelle ſue vt ſtaret
foras añ cubiculū ꝛ obſeruaret. Stetit-
q̄ iudith añ lectū orās cū lachrymis ꝛ la
biorū motu in ſilētio dicēs. Cōfirma me
dñe deus iſrael: ꝛ reſpice in hac hora ad
opera manuū mearum: vt ſicut p̄miſiſti
Ms ✠ pers hieruſalem ciuitatē tuā ✠ erigas ꝛ hoc quod
ſia. credēs p̄ te poſſe fieri cogitaui p̄ficiam.
Et cū hec dixiſſet acceſſit ad colūnā que
erat ad caput lectuli ei⁹: ꝛ pugionē eius
B qui in ea ligatus pēdebat exoluit. Cūq̄
euaginaſſet illū apprehendit comā capi
Ms ✠ con- tis eius ꝛ ait. ✠ Cōfirma me dñe de⁹ in
fuſa, hac hora: ꝛ percuſſit bis ī ceruicem eius
et abſcidit caput ei⁹: ꝛ abſtulit conopeū
eius a colūnis: ꝛ euoluit corpus eius trū
cū. Et poſt puſillum exiuit: ꝛ tradidit ca-
put holofernis ancille ſue: ꝛ iuſſit vt mit
teret illud in perā ſuam. Et exierunt due
ſm̄ cōſuetudinē ſuā quaſi ad orationem
et tranſierūt caſtra ꝛ gyrantes vallem ve
nerunt ad portaꝫ ciuitatis: ꝛ dixit iudith
a longe cuſtodibus murorum. Aperite
portas: quoniam nobiſcum eſt deus qui
fecit virtutem in iſrael. Et factum eſt cū

audiſſent viri vocē eius: vocauerūt pre-
ſbyteros ciuitatis. Et occurerunt ad eā
omnes a minimo vſq̄ ad maximū quo-
niam ſperauerunt eam iā nō eſſe ventura
Et accendentes luminaria cogitauerūt Ms ✠ con
circa eā vniuerſi: illa aūt aſcēdēs in emi gregauerūt
nentiorē locū iuſſit fieri ſilentium. Cūq̄ C
omnes tacuiſſent dixit iudith. Laudate
dominum deū noſtruꝫ: qui non deſeruit
ſperantes in ſe: ꝛ in me ancilla ſua adim
pleuit miſericordiam ſuam: quaꝫ promi-
ſit domui iſrael. ꝛ iterfecit in manu mea
hoſtem populi ſui in hac nocte: ꝛ profe-
rens de pera caput holofernis oſtendit
illis dicens. Ecce caput holofernis prin
cipis militie aſſyriorū. Et ecce conopeū
illius in quo recumbebat ī ebrietate ſua: J. eodem.
vbi ꝛ per manum femine percuſſit illum
dominus deus noſter. Viuit autem ipſe
dominus: quoniam cuſtodiuit me ange
lus eius: ꝛ hinc euntem: ꝛ ibi commorā-
tem: inde huc reuertentem ꝛ nō permiſit
me dominus ancillam ſuam coinquina
ri: ſed ſine pollutiōe pctī reuocauit me
✠ vobis gaudentem in victoria ſua in Ms ✠ ad
euaſione mea: in liberatione veſtra. Con vos.
fitemini illi omnes quoniam bonus quo Ps. 105.
niam in ſeculum miſericordia eius. Vni 106. 117.
uerſi autē adorantes dominum dixerūt
ad eam. Benedixit te dominus in virtu-
te ſua: quia per te ad nihilum redegit ini
micos noſtros. Porro ozias p̄ceps po J. eodem.
puli iſrael dixit ad eam. Benedicta es tu Luce. 10.
filia a domino deo excelſo pro omnibus D
mulierib⁹ ſuper terrā. Benedictus dñs
qui creauit celū et terrā qui te direxit in
vulnera capitis principis inimicoruꝫ no
ſtrorum: quia hodie nomen tuū ita ma-
gnificauit vt non recedat laus tua de ore
hominum: qui memores fuerint virtu-
tis dñi in eternum: pro quibus non pe-
perciſti anime tue propter anguſtias et
tribulationem generis tui: ſed ſubueni-
ſti ruine ante conſpectū dei noſtri. Et di
xit omnis p̄plus. Fiat fiat. Porro achior ſ. 10. b.
vocatus venit: ꝛ dixit ei iudith. Deus iſ- ꝛ. J. 15. a.
rael cui tu teſtimonium dediſti q̄ vleiſca
tur ſe de inimicis ſuis: ipſe caput omniū
incredulorūꝫ incidit in hac nocte in ma
nu mea. Et vt probes quia ita eſt: ecce ca ſ. eodem.
put holofernis q̄ in cōſpectu ſu p̄bie ſue ſ. 5. d.
deū iſrael cōtēpſit ꝛ tibi īteritū mina- ꝛ. ſ. 6. a.
bat dicēs. Cū captus fuerit populus iſ-
rael gladio perforari precipiam latera
tua. Videns autē achior caput holofer-
nis: anguſtiat⁹ p̄ pauore cecidit in fa-

dē ſuā ſup terrā: ꝛ eſtuauit aīa eiꝰ. Poſt
ea ꝓo ꝙ reſumpto ſpū recreatus eſt: ꝓci
dit ad pedes eiꝰ: et adorauit eam ꝛ dixit.
Bñdicta tu a deo tuo in oī tabernaculo
iacob: qm̄ ī oī gēte ꝗ audierit nomē tuū
magnificabit̄ ſuper te deus iſrael.

¶ C. S. Caput holofernis in muro ſuſpenditur: achior circumciditur: facto armoꝝ ſtrepitu aſſyrij volentes holofernem excitare inuenerūt mortuum. Capitulum. xiiij.

A
Ixit aūt iudith ad oēm
ppl̄m. Audite me fra-
tres. Suſpēdite caput
hoc ſup muros nr̄os:
ꝛ erit cū exierit ſol: ac-
cipiat vnuſqſq; arma
ſua: ꝛ exite cū impetu:
nō vt deſcēdatis ſeor-
ſum: ſed quaſi īpetū faciētes. Tūc explo
ratores neceſſe erit vt fugiant ad princi-
pē ſuū excitādū ad pugnā. Cūq; duces
eoꝝ cōcurrerint ad tabernaculū holofer
nis: ꝛ inuenerint eū trūcū in ſuo ſangui
ne volutatū: decidet ſup eos timor. Cūq;
cognoueritis fugere eos ite poſt illos ſe-
curi: qm̄ dñs cōteret eos ſub pedibꝰ vr̄is
B Tūc achior vidēs virtutē quā fecit deus
iſrael: relicto gētilitatis ritu: credidit deo
ꝛ circūcidit carnē ꝑputij ſui: ꝛ appoſitꝰ
eſt ad ppl̄ꝫ iſrael: ꝛ oīs ſucceſſio generis
eius vſq; in hodiernū diē. Mox autē vt
ortus eſt dies ſuſpēderūt ſup muros ca-
put holofernis: accepitq; vnuſqſq; vir ar
ma ſua: ꝛ egreſſi ſunt cuꝫ grandi ſtrepitu
ꝛ vlulatu. Qđ vidētes exploratores ad ta
bernaculū holofernis cucurrerūt. Porro
hi qui in tabernaculo erant veniētes: et
ant ingreſſum cubiculi ꝑſtrepētes excitā
di gratia: inquietudinē arte moliebātur
vt non ab excitantibus: ſed a ſonantibus
C holofernes euigilaret. Nullus enim aude
Alio + ta- bat ✠ cubiculum virtutis aſſyriorum pul
bernaculū ſando aut intrando aperire. Sed cuꝫ ve
niſſent eius duces ac tribuni et vniuerſi
maiores exercitus regis aſſyriorum: dixe
runt cubicularijs. Intrate ꝛ excitate illuꝫ
qm̄ egreſſi mures de cauernis ſuis auſi
1. reg. 14. ſunt ꝓuocare nos ad prelium. Tūc ingreſ-
ſus vagao cubiculū eius: ſtetit ante corti
nā: ꝛ plauſum fecit manibꝰ ſuis: ſuſpica
bat̄ eni illū cū iudith dormire. Sꝫ cum
nullū motū iacētis ſenſu auriū caperet:
acceſſit ꝓximās ad cortinā: ꝛ eleuās eaꝫ:
vidēſq; cadauer abſq; capite holofernis
in ſuo ſanguine tabefactū iacere ſup ter
rā: exclamauit voce magna cū fletu: ꝛ ſci
dit veſtimēta ſua. Et ingreſſus taberna- D
culū iudith: nō inuenit eā: ꝛ exiliuit foras
ad ppl̄m ꝛ dixit. Una mulier hebrea fecit
cōfuſionē in domo regis nabuchodono-
ſor: ecce eni holofernes iacet ī terra: ꝛ ca
put eiꝰ nō ē ī illo. Qđ cū audiſſent prin-
cipes virtutes aſſyrioꝝ ſciderūt oēs veſti
mēta ſua: ꝛ intolerabilis timor ꝛ tremor
cecidit ſup eos ꝛ turbati ſunt animi eoꝝ
valde. Et factus eſt clamor incōparabi-
lis in medio caſtroꝝ eorum.

¶ C. S. Fugerūt aſſyrij: filij iſrael ꝓſequūtur in ore gladij: ditati ſunt ſpolijs eoꝝ: ꝑ triginta dies vix ſpolia colligentes: venit pontifex cum clero ꝛ bñdixit iudith. Capl̄m. xv.

Umq; oīs exercitꝰ de- A
collatuꝫ holofernē au
diſſet: fugit mens: ꝛ cō
ſiliū ab eis: ꝛ ſolo tre-
more ꝛ metu agitati fu
ge ꝑſidiū ſumūt: ita vt
nullus loq̄ret̄ cuꝫ ꝓxi-
mo ſuo: ſed inclinato
capite relictis oībꝰ euadere ✠ feſtinabāt Alio + cuple
hebreos: quos armatos ſup ſe venire au bant.
dierant: fugiētes ꝑ vias cāporum ꝛ ſemi
tas ✠ colliū. Uidētes itaq; filij iſrl̄ fugiē Alio + con
tes: ſecuti ſunt illos. Deſcēderūtq; clan- uallium.
gētes tubis ꝛ vlulātes poſt ipſos. Et qm̄
aſſyrij nō adunati ī fugā ibāt ꝑcipites: fi
lij aūt iſrael vno agmine ꝓſequētes: debi
litabāt oēs quos īuenire potuiſſent. Mi- B
ſitq; ozias nūcios ꝑ oēs ciuitates ꝛ regio
nes iſrael. Oīs itaq; regio oīſq; vrbs elec-
tā iuuētutē armatā miſit poſt eos: ꝛ ꝑſe
cuti ſunt eos in ore gladij quouſq; pue-
nirēt ad extremitatē finiū ſuoꝝ. Reliqui
aūt ꝗ erant in bethulia: ingreſſi ſunt ca-
ſtra aſſyrioꝝ ꝛ predā quā fugiētes aſſyrij
reliq̄rāt: abſtulerūt ꝛ onuſtati ſunt valde
Hi vero ꝗ victores reuerſi ſunt ad bethu C
liā: oīa ꝗ erant illoꝝ abſtulerūt ſecū: ita
vt nō eſſet numerus in pecoribꝰ ꝛ iumē-
tis ꝛ vniuerſis ✠ monilibꝰ eoꝝ: vt a mini Alio + mono
mo vſq; ad magnū oēs diuites fierēt de libus.
predatiōibus eoꝝ. Joachi aūt ſummꝰ pō
tifex de hierl̄m venit in bethuliā cuꝫ vni
uerſis preſbyteris ſuis vt videret iudith.
Que cum exiſſet ad illum: benedixerunt
eam omnes vna voce dicentes. Tu glo-
ria hieruſalem: tu leticia iſrael: tu hono-
rificentia ppl̄i noſtri: qꝛ feciſti viriliter:
ꝛ confortatum eſt cor tuum: eo ꝙ caſti-

b tatem amaueris: ⁊ poſt virū tuū alterū
neſcieris: ideo et man⁹ dñi cōfortauit te
B.13.b.⁊. et ideo eris bñdicta ineternum. Et dixit
13.d. omnis pplus: fiat fiat. Per dies aūt tri-
ginta vix collecta ſunt ſpolia aſſyriorū a
pplo iſrael. Porro aūt vniuerſa q̄ holo-
fernis peculiaria fuiſſe ꝓbata ſunt dede
runt iudith in auro ⁊ argēto ⁊ veſtibus ⁊
gemmis ⁊ oī ſuppellectili: ⁊ tradita ſunt
oīa illi a populo. Et oēs ppli gaudebāt
cum mulieribus ⁊ virginibus et iuueni-
bus: in organis ⁊ cytharis.

¶ C.S. Canticum iudith: ⁊ quō oīs pplus venit in hierlm adorare: de morte iudith. Caplm xvi.

N
Unc cātauit cāticū h
dño iudith: dicens. In
cipite dño in tympa-
nis cātate dño in cym
balis: modulamini illi
pſalmum nouum: ex-
ultare et inuocate no
mē ei⁹. Dñs cōterens
bella: dñs nomen illi. Qui poſuit caſtra
ſua in medio ppli ſui vt eriperet nos de
manu oīm inimicorū noſtrorum. Uenit aſ
ſur in mōtib⁹ ab aqlone in multitudine
fortitudinis ſue. Cuius multitudo obtu
rauit torrentes ⁊ equi eorum cooperuerunt
valles. Dixit ſe incenſurū fines meos et
iuuenes meos occiſurū gladio: infantes
meos dare in pdā: ⁊ virgines in captiui
tatē. Dñs aūt oīpotēs nocuit eū: ⁊ tradi
oīs ⁊ nocuit dit eū in ✠ man⁹ femine: ⁊ ꝯfudit eum.
D Nō enī cecidit potēs eorum a iuuenib⁹ nec
al. ⁊ non in filij ✠ titā pcuſſerūt eū: nec excelſi gigan
bus. tes impoſuerūt ſe illi: ſed iudith filia me
Ibi ⁊ tympa- rari i ſpecie faciei ſue diſſoluit eū. Exuit
norum. enī ſe veſtimento viduitatis ⁊ induit ſe ✠
J.10.a. veſtimēto letitie in exultatione filiorum
Alias ⁊ veſti iſrael. Unxit faciē ſuam vnguēto: colliga
menta. uit cincinnos ſuos mitra ad decipiendū
alias ⁊ veſte. illū. Sandalia ei⁹ rapuerūt oculos eius
E pulchritudo eius captiuam fecit animā
eius: amputauit pugione ceruicem eius.
Horruerūt p̄ſe ꝯſtātiā ei⁹: ⁊ medi auda
ciam eius. Tūc vlulauerunt caſtra aſſy-
riorū: qñ apparuerūt humiles mei: areſcē
tes in ſiti. Filij puellarum cōpunxerūt eos
⁊ ſicut pueros fugiētes occiderūt eos: pe
Ps.143.⁊ rierūt in prelio a facie dñi dei mei. Hym
Ps.32. num cantemus dño: hymnum nouū cā
temus deo noſtro. Adonai dñe deus ma
gnus es tu ⁊ p̄clar⁹ in virtute tua ⁊ quā
ſuperare nemo poteſt. Tibi ſeruiat om-
nis creatura tua: q̄ dixiſti ⁊ facta ſunt: mi
ſiſti ſpiritum tuū ⁊ creata ſunt: ⁊ nō eſt
qui reſiſtat voci tue. Mōtes a fundamē
tis mouebunt cū aquis petre ſicut cera
liqueſcent ante faciem tuam. Qui autē
timent te: magni erūt apud te p̄ oīa. Ue
gēti inſurgēti ſup gen⁹ meum. Dñs enim
oīpotēs vindicabit in eis: i die iudicij vi
ſitabit illos. Dabit enī ignē ⁊ vermes in
carnes eorum: vt vrant ⁊ ſentiāt vſq; i ſem
piternū. Et factū eſt poſt hec: oīs pplus
poſt victoriā venit in hierlm adorare do
minum: ⁊ mox vt purificati ſunt: obtule-
rūt oēs holocauſta ⁊ vota ⁊ repromiſſio
nes ſuas. Porro iudith vniuerſa ✠ vaſa alias ✠ arma
bellica holofernis q̄ dedit illi pplus: ⁊ co-
nopeū qđ ipſa ſuſtulerat de cubili ipſius
obtulit in anathema obliuiōis. Erat aūt
populus iocundus ſm faciē ſanctorū: ⁊ b
per tres mēſes gaudiū huius victorie ce
lebratū eſt cum iudith. Poſt dies autē il
los vnuſquiſq; redijt in ſua: ⁊ iudith ma
gna facta eſt in bethulia ⁊ p̄clarior erat
vniuerſe terre iſrl. Erat etiā virtuti caſti
tatis adiuncta: ita vt non cognoſceret vi
rū oībus dieb⁹ vite ſue: ex quo defunct⁹
eſt manaſſes vir eius. Erat aūt dieb⁹ fe-
ſtis ꝓcedens cū magna gloria. Manſit
aūt in domo viri ſui annos cētūquinq; :
⁊ dimiſit abrā ſuam liberā ⁊ defuncta eſt
ac ſepulta cū viro ſuo in bethulia. Luxit
q; illā oīs populus diebus ſeptem. In oī
aūt ſpacio vite eius nō fuit qui perturba
ret iſrael: ⁊ poſt mortem eius annis mul
tis. Dies autem victorie huius feſtiuita-
tis ab hebreis in numero ſanctorum dierū
accipitur ⁊ colitur a iudeis ex illo tempo
re vſq; in preſentem diem.

¶ Explicit liber iudith.

¶ Incipit prologus ſancti hiero-
nymi in librum heſter.

L
Ibrū heſter varijs tranſla
toribus ꝯſtat eſſe vitiatū: e
ego de archiuis hebreo
releuās: ꝟbū e ꝟbo exp
trāſtuli. Quem librū e
vulgata laciniosis hincinde verb
funibus trahit addens ea q̄ ex te
dici poterant et audiri: ſicut ſolit
ſcholaribus diſciplinis ſumpto t
te excogitare: quibus verbis vti
qui iniuriam paſſus eſt vel ille q̄ fi
fecit. Uos autem o paula et cuſtoc
qm̄ ⁊ bibliothecas hebreorum ſtud
intrare ⁊ interp̄tum certamina cō
ſtis: tenentes heſter hebraicum li
per ſingula verba: nřam tranſlatio

aſpicitert poſſit agnoſcere me nihil etiā
augmentaſſe addendo: ſed fideli teſtimo
nio ſimpliciter ſicut i hebreo habetur hi
ſtoriam hebraicam latine lingue tradidiſ
ſe. Nec affectamus laudes hominuʒ: nec
Gal. i. b. vituperationes expaueſcimus. Deo eniʒ
placere curantes minas hominum pe
nitus non timemus: q2 deus diſſipat oſ
ſa eorūʒ q̄ hominib9 placere deſiderāt: ꝛ
ſm apoſtolum: qui eiuſmodi ſunt: ſerui
chriſti eſſe non poſſunt. Rurſum in libro
heſter alphabetū ex minio vſqʒ ad theta
litteram fecimus diuerſis in locis volen
tes ſcilicet ſeptuaginta interptuʒ ordinē
p hec inſinuare ſtudioſo lectori. Nos eñi
iuxta morē hebraicū ordinē pſequi etiaʒ
J. 8. c. in ſeptuaginta editione maluim9.
J. 17. a. ¶ Explicit prologus.

Alo+artar
perpes vel ¶ Incipit liber heſter.

Memnon ¶ C. S. De cōuiuio aſſueri regis: ꝛ vaſthi regi
Fi. perſarum na q̄ noluit intrare ad regem: de repudiatione
rex. eius ex conſilio ſeptē ſapientum: de decreto pro
mulgato q̄ viri dominentur vxoribus. Cap. i.

In diebus aſ
ſueri qui regnauit ab i
dia vſqʒ ethiopiam ſu
per centum viginti ſe
ptem prouincias: qñ ſe
dit in ſolio regni ſui ſu
ſa ciuitas regni ei9 ex
ordium fuit. Tertio igitur anno impe
rij ſui fecerat grande conuiuium cūctis
Alii l ita principib9 et pueris ſuis fortiſſimis per
lia veniunt ſarū ꝛ medoꝝ inclitis ꝛ pfectis puīncia
rū corā ſe vt oñderet diuitias glie regni
ſui ac magnitudinē atqʒ iactātiā poten
tie ſue multo tempore centum videlicet
et octoginta diebus. Cumqʒ implerētur
dies puiuij: inuitauit oēm pplʒ q̄ inuen
tus eſt in ſuſis a maximo vſqʒ ad mini
mum ꝛ iuſſit ſeptem diebus conuiuium
parari in veſtibulo horti ꝛ nemoris: qđ
regio cultu ꝛ manu conſitum erat. Et pē
debant ex omni parte tentoria aerei co
loris ꝛ carbaſini ac hyacinthini ſuſtenta
ta funibus byſſinis atqʒ purpureis: qui
eburneis circulis inſerti erant: ꝛ colūnis
marmoreis fulciebant. Lectuli qʒ aurei
et argentei ſup pauimentuʒ ſmaragdino
et pario ſtratū lapide diſpoſiti erāt: qđ mi
ra varietate pictura decorabat. Bibebāt
autem qui inuitati erant aureis poculis
et alijs atqʒ alijs vaſis cibi inferebantur.
Vinum qʒ vt magnificentia regia dignū

erat abundans: ꝛ precipuum ponebatur.
Nec erat qui nolentes cogeret ad biben
dum: ſed ſic rex ſtatuerat: pponens men Pergomū
ſis ſingulos de principibus ſuis: vt ſu conditur.
meret vnuſquiſqʒ quod vellet. Vaſthi qʒ Brixia con
regina fecit puiuium feminarum in pa ditur.
latio vbi rex aſſuerus manere cōſueuerat
Itaqʒ die ſeptimo cum rex eſſet hilarior: Vicentia
et poſt nimiam potationem incaluiſſet conditur.
mero precepit mamucā ꝛ bazata ꝛ arbo
na et bagata et abgata et zarath et char Cremona
chas: ſeptem eunuchis q̄ in cōſpectu ei9 conditur.
miniſtrabant vt introducerent reginam
vaſthi coraʒ rege poſito ſup caput ei9 dia c
demate: vt oſtēderet cūctis populis ꝛ pn
cipibus eius pulchritudinem: erat enim
pulchra valde. Que renuit ꝛ ad regis im J. 2. a.
perium qđ p eunuchos mādauerat veni
re contempſit. Unde iratus rex: et nimio
furore ſuccenſus: interrogauit ſapiētes
qui ex more regio ſemper ei aderant: ꝛ il
lorū faciebat cuncta pſilio: ſciētiū leges
ac iura maioruʒ. Erant enim primi ꝛ pro
ximi: charſena ꝛ zetar ꝛ admatha ꝛ thar
ſis ꝛ mares et marſana ꝛ mamucha: ſe
ptem duces perſarum atqʒ medoꝝ qui vi
debant faciem regis: ꝛ primi poſt eū reſi
dere ſoliti erant cui ſententie vaſthi regi
na ſubiaceret que aſſueri regis imperiū
qđ p eunuchos mandauerat: facere no
luiſſet. Reſpōditqʒ mamucha audiēte re
ge atqʒ principibus. Non ſolum regem
leſit regina vaſthi ſed et omnes populos
ꝛ principes q̄ ſunt in cunctis puincijs re
gis aſſueri. Egredietur eñi ſermo regine b
ad oēs mulieres vt ptēnant viros ſuos et Camillus
dicant. Rex aſſuerus iuſſit vt regina va romanus.
ſthi intraret ad euʒ ꝛ illa noluit. Atqʒ hoc
exemplo oēs pncipum piuges perſaꝝ at
qʒ medorū paruipendent imperia mari
torū. Unde regis iuſta eſt indignatio. Si Galli ro
ergo tibi placet egrediatur edictū a facie mā capiūt
tua: ꝛ ſcribatur iuxta legē pſaꝝ atqʒ me Torquat9
doꝝ: quā preterire illicitū eſt: vt nequaq̄ romanus.
vltra regina vaſthi ingrediatur ad regem 1. re. 17. f.
ſed regnum illius altera q̄ melior eſt illa Iſocrates
accipiat: ꝛ hoc in oē (qđ latiſſimum eſt) orator.
puinciarum tuarū diuulgetur imperiū
vt cuncte vxores tam maioꝝ q̄ minoꝝ de
ferāt maritis ſuis honorē. Placuit cōſi Xenophon
lium eius regi ꝛ pncipibus: fecitqʒ iuxta phūs.
conſilium mamuche: et miſit epiſtolas
ad vniuerſas prouincias regni ſui: vt q̄
qʒ gens audire et legere poterat diuer
ſis linguis et litteris: eſſe viros principes
ac maiores in domib9 ſuis: ꝛ h̄ p cūctos

populos diuulgari.

¶C.S. De virginibus queſitis regi inter quas erat heſter: de introitu eius ad cubiculū regis: φ regina facta eſt: de mardocheo regi reuelante per heſter. Capitu.ij.

A His itaqȝ geſtis poſtφ regis aſſueri dedignatio deferbuerat: et recordat⁹ eſt vaſthi q̄ feciſſet vel q̄ paſſa eſſet: dixeruntqȝ pueri regis ac miniſtri eius. Que rant̄ regi puelle virgines ac ſpecioſe: ꝛ mittant̄ q̄ cōſiderent per vniuerſas prouincias puellas ſpecioſas ꝛ virgines ꝛ adducāt eas ad ciuitatē ſuſam ꝛ tradant eas in domum feminarū ſub manu egei eunuchi: q̄ eſt ꝓpoſitus ꝛ cuſtos mulierū regiaꝝ: ꝛ accipiant mundum muliebrē et cetera ad vſus neceſſaria. Et q̄cunqȝ inter oēs oculis regis placuerit: ipſa regnet ꝓ vaſthi. Placuit ſermo regi: ꝛ ita vt ſuggeſſerant: iuſſit fieri. Erat vir iudeus in ſuſis ciuitate: vocabulo mardocheus: fili⁹ iair: filij ſemei: filij cis: de ſtirpe iemini: q̄ tranſlat⁹ fuerat de hieruſalē eo tempore quo iechoniam regē iuda nabuchodonoſor rex babylōis trāſtulerat: qui fuit nutriti⁹ filie fratris ſui ediſſe que altero nomine vocabat̄ heſter ꝛ vtrumqȝ parentem amiſerat: pulchra nimis ꝛ decora facie. Mortuiſqȝ patre eius ac matre: mardocheus ſibi eā adoptauit i filiā. Cumqȝ crebuiſſet regis imperium: ꝛ iuxta mandatum illius multe pulchre virgines adducerentur ſuſan: ꝛ egeo traderentur eunucho: heſter quoqȝ inter ceteras puellas ei tradita eſt vt ſeruaretur in numero feminarū. Que placuit ei ꝛ inuenit gratiam in conſpectu illius. Et ꝓcepit eunucho vt accelerarent mundū muliebrē: ꝛ traderet ei ptes ſuas ꝛ ſeptē puellas ſpecioſiſſimas d̄ domo regis: ꝛ tā ipſam φ pediſſequas ei⁹ ornaret atqȝ excoleret. Que noluit indicare ei populū ꝛ patriā ſuā. Mardocheus ei preceperat ei: vt de hac re omnino reticeret: qui ꝛ ambulabat quotidie ante veſtibulum domus: in qua electe virgines ſeruabāt̄: curā agēs ſalutis heſter ꝛ ſcire volēs q̄d ei accideret. Cū aūt veniſſet tps ſingulaꝝ p ordinē puellarū: vt intrarent ad regē expletis oib⁹ q̄ ad cultū muliebrē ptinebāt: menſis duodecim⁹ vertebat̄: ita dumtaxat vt ſex menſibus oleo vngerētur myrtino: ꝛ aliis ſex quibuſdam pigmentis ꝛ aromatibus vterent̄. Ingredient̄ ad regē quicquid poſtulaſſent ad ornatum ptinēs: accipiebāt: et vt eis placuerat cōpoſite de triclinio feminarū ad regis cubiculum trāſibant. Et que intrauerat veſpere: egrediebatur mane atqȝ inde in ſecundas edes deducebātur que ſub manu ſuſagazi eunuchi erant: q̄ concubinis regis ꝑſidebat: nec habebat poteſtatē ad regē vltra redeūdi: niſi voluiſſet rex: ꝛ eā venire iuſſiſſet ex noīe. Euoluto aūt tpe p ordinē inſtabat dies q̄ heſter filia abihail fratris mardochei: quā ſibi adoptauerat in filiā: deberet intrare ad regē. Que nō queſiuit muliebrē cultū ſed quecunqȝ voluit ege⁹ eunuchus cuſtos ṽginū hec ei ad ornatū dedit. Erat eīm formoſa valde ꝛ incredibili pulchritudine oīꝫ oculis gratioſa ꝛ amabilis videbat̄. Ducta eſt itaqȝ ad cubiculū regis aſſueri menſe decio q̄ vocabat̄ thebeth: ſeptimo anno regni ei⁹. Et adamauit eā rex plus φ oēs mulieres habuitqȝ grām ꝛ miam corā eo ſup oēs mulieres: et poſuit diadema regni in capite eius fecitqȝ eā regnare in loco vaſthi. Et iuſſit cōuiuiū ꝓparari pmagnificū cūctis ꝓncipibus ꝛ ſeruis ſuis ꝓ coniunctiōe ꝛ nuptijs heſter. Et dedit requiē vniuerſis ꝓuīcijs ac dona largitus eſt iuxta magnificētiā ꝓncipalē. Cūqȝ ꝛ ſecūdo q̄rerētur virgines ꝛ congregarentur: mardocheus manebat ad ianuam regis: necdū prodiderat heſter patriā et ppl̄m ſuū iuxta mādatum eius. Quicquid enī ille precipiebat obſeruabat heſter: ꝛ ita cuncta faciebat: vt eo tempore ſolita erat: quo eā paruulā nutriebat. Eo igitur tempore quo mardocheus ad regis ianuam morabat̄ irati ſunt bagathan ꝛ thares duo eunuchi regis q̄ ianitores erāt: ꝛ in primo palatij limine reſidebāt volueruntqȝ inſurgere in regem ꝛ occidere eū. Quod mardocheum nō latuit: ſtatimqȝ nunciauit regine heſter ꝛ illa regi ex nomie mardochei: qui ad ſe rē detulerat q̄ſitū eſt ꝛ inuentum: ꝛ appēſus eſt vterqȝ eorū in patibulo. Et iuſſit rex vt in libro memorialiū ſcriberet̄: vt ꝓ vita ſua aliquid repenſaret ei. Mādatumqȝ eſt hiſtorijs ꝛ annalibus traditum coram rege.

Marginal notes (left): B Archytas tarentinus phō. — Plato phō. — Diomedes medicus. — 4.re.x.f. — Antiſthenes phō atheniēſis. — 3.r.e.x.f. eodem. — B Ariſtippus phō. — Epicurus phō. — Poliſtratus phō. — Speuſipp⁹ phō.

Marginal notes (right): C Lyſander lacedemonius. — Symon atheniēſis. — 3.r.e. & eodem. Timolon corinthius. — D Marcus curtius romanus. — 3.6.a.x.fo. 18.g.

¶C.S. De exaltatione aman cui mardocheus genua non flectit: ſoꝛs in vrna mittitur: a rege petijt aman vt iudei occidantur: littere mittunt̄ perſecutorie ad vniuerſas prouincias: iudei lugent. Capitulum.iij.

J.xxi. A Poſt hec rex aſſuer⁹ ex
altauit aman filium
amadathi : qui erat de
ſtirpe agag: ⁊ poſuit ſo
lium eius ſuper oēs ꝓn
cipes ꝗs habebat. Cun
ctiq; ſerui regis qui in
foribus palatij ꝯuſabā-
tur: flectebant genua ⁊ adorabāt aman.
Sic enim preceperat eis īperator. Sol⁹
mardoche⁹ nō flectebat genu: neq; ado
rabat eū. Cui dixerunt pueri regis q̄ ad
fores palatij reſidebāt. Cur ꝓter ceteros
nō obſeruas mādatū regis? Cumq; hoc
crebrius dicerēt: ⁊ ille nolet audire: nūcia
uerunt amā: ſcire cupiētes vtrū ꝑſeuera
B ret in ſententia. Dixerat eñ eis ſe eſſe iu
deum. Qd̄ cū audiſſet amā: ⁊ experimento
ꝓbaſſet: qd̄ mardocheus nō flecteret ſibi
genu: nec ſe adoraret: iratus eſt valde: ⁊
ꝓ nihilo duxit inviū mardocheū mitte
re man⁹ ſuas. Audierat eñ ꝙ eſſet gētis
J.9.a. iudee: magiſq; voluit oēm iudeoꝝ q̄ erāt
in regno aſſueri ꝑdere nationē. Menſe
primo (cui⁹ vocabulū eſt niſan) āno duo
decimo regni aſſueri: miſſa ē ſors ī vrnā
q̄ hebraice dr̄ phur corā aman: q̄ die ⁊ q̄
C menſe gens iudeorū deberet interfici: et
J.13.b. exiuit mēſis duodecim⁹ q̄ vocat̄ adar. Di
xitq; amā regi aſſuero. Eſt pp̄ls ꝑ oēs ꝓ
uincias regni tui diſperſus: ⁊ a ſe mutuo
ſeparatus: nouis vtēs legib⁹ ⁊ cerimōijs
⁊ inſuper regis ſcita ꝯtēnens. Et optime
noſti ꝙ nō expediat regno tuo: vt inſole-
ſcat ꝑ licētiā: ſi tibi placet: decerne vt pe-
B.adem. reat: ⁊ dec̄ milia talētoꝝ appēdā arcarijs
gaze tue. Tulit ergo rex annulū q̄ vtebat̄
de manu ſua: ⁊ dedit eū amā: filio ama-
dathi de ꝓgenie agag: hoſti iudeoꝝ: dixit
D q; ad eū. Argentū qd̄ tu polliceris tuū ſit
de pp̄lo age qd̄ tibi placet. Vocatiq; ſūt
ſcribe regis menſe p̄rio niſan: tertiadecia
die eiuſdē menſis: ⁊ ſcriptū eſt vt iuſſerat
amā ad oēs ſatrapas regis: ⁊ iudices ꝓ
uinciaꝝ diuerſarūq; gētiū: vt queq; gēs
legere poterat ⁊ audire pro varietate lin
guarū ex noīe regis aſſueri: ⁊ lr̄e ſignate
ipſi⁹ anulo miſſe ſunt ꝑ curſores regis ad
vniuerſas ꝓuincias: vt occiderēt atq; de
lerēt oēs iudeos: a puero vſq; ad ſenem:
paruulos et mulieres vno die: hoc eſt ter
tiodecimo menſis duodecimi q̄ vocatur
adar: et bona eoꝝ diriperēt. Sūma autē
epl̄aꝝ hec fuit: vt oēs prouincie ſcirent ⁊
pararēt ſe ad predictam diē. Feſtinabant
curſores q̄ miſſi erāt regis imperiū exple
re. Statimq; in ſuſis pependit edictum J.8.a.
rege et aman celebrante cōuiuiū: ⁊ cun-
ctis iudeis q̄ in vrbe erāt flētib⁹.

¶ C.D. Mardocheus mādat heſter vt ad regē intrās roget ꝓ iudeis: illam excuſationem ꝓtendit iterum admonita iubet orari ꝓ ſe. Cap. iiij.

Que cum audiſſet mar- A
docheus ſcidit veſtimē
ta ſua: ⁊ indutus eſt ſac
co ſpargens cinerē ca
piti: et in platea medie
ciuitatis voce magna
clamabat : oſtendens
amaritudinem animi
ſui : et hoc eiulatu vſq; ad fores palatij
gradiēs. Nō eñ erat licitū indutū ſacco
aulā regis intrare. In oībus q̄q; ꝓuincijs
oppidis ac locis ad q̄ crudele regis dog-
ma ꝑuenerat planctus ingens erat apud
iudeos: ieiuniū: vlulatus: ⁊ flet⁹: ſacco ⁊
cinere multis ꝓ ſtrato vtētib⁹. Ingreſſe
autem ſūt puelle heſter ⁊ eunuchi nūcia
ueruntq; ei. Qd̄ audiens ꝯſternata eſt : ⁊ B
veſtē miſit: vt ablato ſacco indueret eam
quā accipere noluit. Accitoq; athach eu
nucho: quē rex miniſtrū ei dederat: ꝓcepit
vt iret ad mardocheū ⁊ diſceret ab eo cur
hoc faceret. Egreſſuſq; athach iuit ad
mardocheū: et inuenit eū ſtātē in platea
ciuitatis ante oſtiū palatij: q̄ indicauit
ei oīa q̄ acciderāt: quō aman ꝓmiſiſſet vt
in theſauros regis ꝓ iudeorū nece infer-
ret argētū: exemplar q̄q; edicti qd̄ pēdebat
in ſuſis: dedit ei vt regine oſtenderet : et
moneret eā vt intraret ad regē: ⁊ depcare
tur eum ꝓ pp̄lo ſuo. Regreſſus athach
nunciauit heſter oīa q̄ mardocheus dixe
rat. Que rn̄dit ei: et iuſſit vt diceret mar-
docheo. Oēs ſerui regis ⁊ cuncte q̄ ſub C
ditione eius ſunt norunt ꝓuincie ꝙ ſiue
vir ſiue mulier nō vocatus: interi⁹ atriū
regis intrauerit: abſq; vlla contentione
ſtatim interficiat̄: niſi forte rex aureā vir
gā ad eū tetēderit ꝓ ſigno clemētie : atq;
ita poſſit viuere. Ego igit̄ quō ad regem
intrare potero: q̄ triginta iā dieb⁹ nō ſum
vocata ad eū. Qd̄ cū audiſſet mardoche
us: rurſum mandauit heſter: dicens. Ne
putes ꝙ aīam tuam tm̄ liberes: q2 in do-
mo regis es pre cunctis iudeis. Si enim D
nūc ſilueris: ꝑ aliam occaſionē liberabū
tur iudei: ⁊ tu ⁊ domus patris tui peribi
tis. Et quis nouit vtrum idcirco ad re-
gnū veneris: vt in tali tēpore parareris?
Rurſumq; heſter hec mardocheo verba
mandauit. Vade ⁊ cōgrega oēs iudeos

quos in ſuſis reppereris ⁊ orate pro me.
Non cõmedetis ⁊ nõ bibetis trib⁹ dieb⁹
⁊ trib⁹ noctibus: ⁊ ego cũ ancillis meis
ſimr ieiunabo: ⁊ tunc ingrediar ad regez:
B.9.c. cõtra legẽ faciẽs nõvocata: tradẽſq̃ me
morti ⁊ periculo. Iuit itaq̃ mardochе⁹
et fecit oĩa que heſter preceperat.

¶ C.S. Heſter intrat ad regẽ: placet regi: dicit ei: pete quid vis etiã dimidiũ regni mei: petit vt rex ⁊ aman tecũ ad cõuiuiũ veniãt ſero petit vt iterũ altero die ambo ad cõuiuiuz veniãt. Aman mardocheo crucẽ parat. Capitulum. v.

A Ie autez tertio induta eſt heſter regalibus veſtimẽtis: ⁊ ſtetit ĩ atrio domus regie: qđ erat ĩterius ꝯ baſilicã regis. At ille ſedebat ſup ſoliũ ſuũ in cõſiſtorio palatij ꝯ oſtiũ domus. Cũq̃ vidiſſet heſter reginã ſtãtẽ placuit oculis eius: ⁊ extẽdit ꝯ eam virgã aureã quam tenebat manu. Que accedẽs oſculata eſt ſummitatẽ virge eius.
B Dixitq̃ ad eam rex. Quid vis heſter regina? Que eſt petitio tua? etiam ſi dimidiã partẽ regni petieris dabitur tibi. At illa rñdit. Si regi placet obſecro venias ad me hodie: et aman tecũ ad cõuiuium qđ paraui. Statimq̃ rex. Vocate ĩquit cito aman: vt heſter obediat voluñtati. Venerũt itaq̃ rex ⁊ aman ad ꝯuiuiũ qđ eis regina parauerat. Dixitq̃ ei rex poſtq̃ vinũ biberat abũ
Mar.6.d. danter. Quid petis vt deĩ tibi: et ꝑ qua re poſtulas? Etiã ſi dimidiã partẽ regni mei petieris: ĩpetrabis. Cui rñdit heſter
C Petitio mea ⁊ ꝑces ſunt iſte. Si inueni in cõſpectu regis gratiã: et ſi regi placet vt det mihi qđ poſtulo: ⁊ meã impleat petitionẽ: veniat rex et aman ad ꝯuiuium qđ paraui eis: ⁊ cras aperiã regi voluntatem meã. Egreſſus eſt itaq̃ illo die amã letus alacer. Cumq̃ vidiſſet mardocheũ ſedentez ante fores palatij: ⁊ nõ ſolũ nõ aſſurrexiſſet ſibi: ſed nec motũ q̃dẽ de loco ſeſſionis ſue: indignat⁹ eſt valde: ⁊ diſſimulata ira reuerſus in domũ ſuã: conuocauit ad ſe amicos ſuos ⁊ zares vxorẽ ſuã: ⁊ expoſuit illis magnitudinẽ diuitiarum ſuarum: filiorũq̃ turbã: ⁊ q̃ta eũ
D gloria ſup oẽs principes et ſeruos ſuos rex eleuaſſet. Et poſt hec ait. Regina q̃ heſter nullũ aliũ cõuocauit ad conuiuiuz cum rege ꝑter me apud quã etiã cras cũ rege pranſurus ſum. Et cũ hec oĩa habeã nihil me hẽre puto: q̃diu videro mardocheum iudeum ſedẽtẽ ante foras regias. Reſponderũtq̃ ei zares vxor eius ⁊ ceteri amici. Iube parari excelſam trabẽ habentem altitudinis quinquaginta cubitos: ⁊ dic mane regi vt appendatur ſup eã mardochе⁹: ⁊ ſic ibis cũ rege letus ad conuiuiũ. Placuitq̃ ei conſilium: ⁊ iuſſit excelſam parari crucem.

¶ C.S. Rex noctẽ in ſomnẽ duxit: in annalibus fidelitatẽ mardochei inuenit: precipit eum honorari: aman confeſſus eſt. Capitulum. vj.

A Noctem illam duxit rex inſomnez: iuſſitq̃ ſibi afferri hiſtorias et annales prior temporũ.
F.r.b. Que cũ illo ꝑſente le-
I.12.a. gerent̃ vẽtũ eſt ad illũ locũ: vbi ſcriptuz erat quõ nũciaſſet mardocheus inſidias bagathã et thares eunuchoruz regẽ aſſuerũ iugulare cupientiũ. Qđ cũ audiſſet rex ait. Quid ꝑ hac fide honoris ac ꝑmij mardoche⁹ ꝯſecut⁹ eſt? Dixerũt ei ſerui illius ac miniſtri. Nihil
B omnino mercedis accepit. Statimq̃ rex. Quis eſt inquit in atrio? Amã quippe interius atriũ domus regie intrauerat: vt ſuggereret regi: ⁊ iuberet mardocheũ affigi patibulo: qđ ei fuerat ꝑparatũ. Reſpõderunt pueri. Amã ſtat in atrio. Dixitq̃ rex. Ingrediatur. Cumq̃ eſſet ingreſſus ait illi. Quid debet fieri viro quez rex honorare deſiderat? Cogitans aũt in corde ſuo aman: ⁊ reputans q̃ nullum aliũ rex niſi ſe vellet honorare: reſpondit. Homo
C quem rex honorare cupit: debet indui veſtibus regijs: ⁊ imponi ſup equũ q̃ de ſella regis eſt: ⁊ accipere regiũ diadema ſuper caput ſuũ: ⁊ ꝑmus de regijs ꝑncipibus ac tyrãnis teneat equũ ei⁹: ⁊ per plateã ciuitatꝭ incedẽs: clamet ⁊ dicat. Sic honorabit̃ quẽcumq̃ voluerit rex honorare. Dixitq̃ ei rex. Feſtina ⁊ ſumpta ſtola ⁊ equo: fac ita vt locut⁹ es mardocheo iudeo: qui ſedet ante fores palatij. Caue ne q̃cq̃ de his que locutus es ꝑtermittas. Tulit itaq̃ amã ſtolã ⁊ equũ indutũq̃ mardocheum in platea ciuitatis: ⁊ impoſitum equo precedebat atq̃ clamabat.
D Hoc honore condignus eſt quemcunq̃ rex voluerit honorare. Reuerſuſq̃ ẽ mardocheus ad ianuam palatij: ⁊ aman feſtinauit ire in domum ſuam: lugens et operto capite: narrauitq̃ zares vxori ſue ⁊ amicis omnia que eueniſſent ſibi. Cui reſponderunt ſapientes quos ſecum ha

bebat in conſilio: τ uxor eius. Si de ſemi
ne iudeoꝝ eſt mardocheꝰ añ quẽ cadere
cepiſti: nõ poteris ei reſiſtere: ſ3 cades i cõ
ſpectu eiꝰ. Adhuc illis loquẽtibꝰ venerũt
eunuchi regis: τ cito eũ ad ↄuiuiũ qð re-
gina parauerat: ꝑgere ↄpulerũt.

¶ C.S. De accuſatione heſter contra aman: de ſuſpenſione aman in patibulo mardocheo preparato. Capl'm. vij.

Ntrauit itaq; rex et a-
A man: vt biberent cũ re
gina. Dixitq; ei rex etiã
ſcda die poſtq̃ vino in
caluerat. Que eſt peti-
tio tua heſter vt detur
tibi: et quid vis tibi fieri.
Etiã ſi dimidiã partẽ
regni mei petieris: impetrabis. Ad quẽ
illa rñdit. Si inueni grãm in oculis tuis
o rex: τ ſi placet: dona mihi aĩam meã ꝓ
qua rogo: et pplm meũ ꝓ quo obſecro.
B Traditi eni3 ſumus ego τ ppl's meus: vt
conteramur: iugulemur τ pereamus. At
q; vtinam in ſeruos et famulas venderē
mur: eſſet tolerabile malũ: τ gemẽs tace
rē. Nunc aũt hoſtis noſter eſt: cuius cru
delitas redũdat in regem. Reſpondenſq;
C rex aſſuerus ait. Quis eſt iſte: τ cuius po
tentie vt hec audeat facere? Dixitq; heſter
Hoſtis et inimicus noſter peſſimꝰ iſte eſt
aman. Quod ille audiẽs: ilico obſtupuit
vultum regis ac regine ferre nõ ſuſtinẽs
Rex aũt iratus ſurrexit: τ de loco conui-
uij intrauit in hortũ arboribus cõſitum.
Aman q; ſurrexit: vt rogaret heſter regi
na ꝓ anima ſua: intellexit eñ a rege ſibi
paratum malum. Qui cũ reuerſus eſſet
de horto nemoribus cõſito: τ intraſſet cõ
uiuij locũ repperit amã ſuper lectulum
corruiſſe in quo iacebat heſter: τ ait. Etiã
reginam vult opprimere me preſente in
D domo mea. Necdum verbum de ore re-
gis exierat: et ſtatim operuerunt faciem
eius. Dixitq; arbonauius de eunuchis q̃
ſtabant in miniſterio regis. En lignũ qð
parauerat mardocheo (qui locutus eſt
pro rege) ſtat in domo aman habens al
titudinis quinq̃ginta cubitos. Cui dixit
rex. Appẽdite eũ in eo. Suſpẽſus eſt ita
q; amã i patibulo: qð parauerat mardo-
cheo: τ regis ira quieuit.

¶ C.S. Mardocheus exaltatur a rege: τ heſter rogat litteras nouas fieri irritas facientes amã veteres: fit gaudium in eis quia noua lux oriri viſa eſt. Capl'm. viij.

Ie illo dedit rex aſſue- A
rus heſter regine domũ
aman aduerſarij iudeo
rum: et mardocheus in
greſſus eſt ante faciem
regis. Confeſſa eſt eni3
ei heſter q̃ eſſet patruꝰ
ſuus. Tulitq; rex anu- 3.3.c.
lum quẽ ab aman recipi iuſſerat: et tra-
didit mardocheo. Heſter autẽ conſtituit
mardocheum ſup domũ ſuã. Nec his cõ
tenta: procidit ad pedes regis: fleuitq; et
locuta ad eum orauit vt malicias aman
agagite: et machinationes eius peſſimas
quas excogitauerat ↄtra iudeos: iuberet
irritas fieri. At ille ex more ſceptru3 au-
reum ꝓtẽdit manu quo ſignum clemẽ
tie monſtrabatur. Illaq; conſurgens ſte
tit ante eum: et ait. Si placet regi: et ſi in B
ueni gratiam in oculis eius: et depreca
tio mea non ei videtur eſſe ↄtraria: obſe-
cro vt nouis epiſtolis veteres aman lit-
tere inſidiatoris et hoſtis iudeoꝝ quibus
eos in cunctis regis prouincijs perire p̃-
ceperat corrigãtur. Quõ eñ potero ſuſti
nere necem et interfectionẽ populi mei?
Reſpõditq; rex aſſuerus heſter regine: τ
mardocheo iudeo. Domũ amã ↄceſſi he
ſter regine: τ ipſu3 iuſſi affigi cruci: quia
auſus eſt manũ mittere in iudeos. Scri 3.3.b.
bite ergo iudeis ſicut vobis placet ex re-
gis nomie: ſignãtes litteras anulo meo.
Hec ei ↄſuetudo erat: vt epl'e q̃ ex regis C
noie mittebant τ illiꝰ anulo ſignãte erãt
nemo auderet cõtradicere. Accitiſq; ſcri
bis τ librarijs regis: erat autẽ tps tertij
menſis q̃ appellat ſiuã viceſima τ tertia
die illius ſcripte ſunt epiſtole: vt mardo-
cheus voluerat ad iudeos τ ad principes
procuratoreſq; et iudices: qui centum vi
gintiſeptẽ ꝓuincijs ab india vſq; ad ethio
piã ꝑſidebãt ꝓuincie atq; ꝓuincie pplo
et populo iuxta linguas et litteras ſuas: 3.1.a.
τ iudeis ꝓut legere poterãt τ audire. Ip- 3.16.a.
ſeq; epiſtole q̃ ex regis noie mittebantur
anulo ipſius obſignate ſunt: et miſſe per
veredarios: q̃ per omnes prouincias diſ
currentes veteres litteras nouis nũcijs
preuenirent. Quibus imperauit rex vt
conuenirent iudeos per ſingulas ciuita
tes: et in vnum preciperent congregari:
vt ſtarent ꝓ animabus ſuis: τ omnes ini
micos ſuos cum coniugibus ac liberis τ
vniuerſis domibus interficerẽt atq; de-
lerent. Et cõſtituta eſt per omnes ꝓuin D
cias vna vltionis dies; id eſt tertiadecima

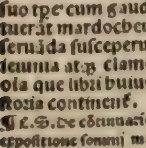
die menſis duodecimi adar. Summaq;
epiſtole hec fuit: vt in omnibus terris ac
populis qui regis aſſueri ſubiacebat im
perio: notū fieri paratos eſſe iudeos ad
capiendam vindictam de hoſtibus ſuis.
A.i.b. Egreſſiq; ſunt veredarij celeres nūcios
Alio ꝑ ꝑſecte ✠ perferentes: ꝛ edictū regis perpēdit
rantes. in ſuſis. Mardocheus autē de palatio et
de cōſpectu regis egrediēs fulgebat ve-
ſtibus regijs: hiic iacinthinis videlicet ꝛ
aerinis: coronam auream portans in ca
pite: ꝛ amictus ſerico pallio atq; purpu
reo. Omniſq; ciuitas exultauit atq; leta
ta eſt. Iudeis autem noua lux oriri viſa
eſt: gaudium: honor ꝛ tripudium. Apud
omnes populos: vrbes atq; prouincias
quocūq; regis ꝑcepta veniebāt: mira ex
ultatio erāt atq; conuiuia ꝛ feſtus dies
Alio ꝑ gene intantum vt plures alterius ✠ gentis et
ris. ſecte eorum religionis ꝛ cerimonijs iun
gerentur. Grādis enim cunctos iudaici
nominis terror inuaſerat.

¶ C. IX. de cede quā exercuerūt iudei in hoſtes
ſuos: ꝛ de filijs aman ſuſpēſis: de reſcripto mar
dochei ad iudeos: ꝛ diebus aſſignatis ſolēniter
celebrandis. Capitulum. ix.

A IGitur duodecimi mē
ſis quem adar vocari
ante iam diximus ter
tiadecima die quādo
cunctis iudeis interfe
ctio parabat: ꝛ hoſtes
eorum inhiabant ſan
guini: verſa vice ſupe-
riores iudei eſſe ceperunt: ꝛ ſe de aduer-
ſarijs vindicare. Congregatiq; ſunt per
ſingulas ciuitates ꝛ oppida ꝛ loca: vt ex
tenderent manū ꝯtra inimicos ꝛ ꝑſecu
tores ſuos. Nulluſq; auſus ē reſiſtere eo
ꝙ omnes populos magnitudinis eorū
formido penetraret. Nam ꝛ ꝓuinciarū
iudices ꝛ duces ꝛ procuratores omniſ-
q; dignitas que ſingulis locis ac operib⁹
preerat: extollebat iudeos timore mardo
chei: quem principem eſſe palatij: ꝛ plu-
rimum poſſe cognouerant. Fama quoq;
nominis eius creſcebat quotidie: et per
B cunctorum ora volitabat. Itaq; percuſſe
runt iudei inimicos ſuos plaga magna
ꝛ occiderunt eos: reddentes eis quod ſi
bi parauerant facere intantum vt etiam
in ſuſis quingentos viros interficerent
extra decem filios aman agagite hoſtis
iudeorum. Quorū iſta ſunt nomina pha
ra: ſandatha ꝛ delphon ꝛ eſphata ꝛ pho
rata ꝛ adalia ꝛ aridatha ꝛ ephermeſtha:
ariſata ꝛ arida et vaizatha. Quos cū oc
cidiſſent: predas de ſubſtantijs eorum
agere noluerunt. Statimq; numerus eo
rum qui occiſi erant in ſuſis ad regē re
latus eſt. Qui dixit regine. In vrbe ſuſis
interfecerunt iudei quingentos viros: et
alios decem filios aman. Quantam pu- C
tas eos exercere cedem in vniuerſis pro
uincijs. Quid vltra poſtulas: ꝛ quid vis
vt fieri iubeā? Cui illa reſpondit. Si re
gi placet: detur poteſtas iudeis: vt ſicut
fecerunt hodie in ſuſis ſic ꝛ cras faciāt
ꝛ decem filij aman in patibulis ſuſpen-
dantur. Precepitq; rex vt ita fieret. Sta
timq; in ſuſis pependit edictum: ꝛ decē
filij aman ſuſpenſi ſunt. Cōgregatis iu-
deis quartadecima die menſis adar in-
terfecti ſunt in ſuſis trecenti viri: nec eo
rum ab illis direpta ſubſtantia eſt: ſed ꝛ
per oēs prouincias que ditiōi regis ſub
iacebant pro animabus ſuis ſteterūt iu-
dei: īterfectis hoſtibus ac perſecutorib⁹
ſuis: intantum vt ſeptuagintaquinq; mi
lia occiſorum implerent: ꝛ nullus de ſub
ſtantijs eorum quicꝗ̄ contingeret. Dies D
autē tertiuſdecimus menſis adar vnus
apud oēs interfectionis fuit: ꝛ q̄rtade
cima die cedere deſierunt. Quē cōſtitue
runt eſſe ſolennem: vt in eo omni tempo
re deinceps vacarent epulis: gaudio at-
q; ꝯuiuijs. At hi q̄ in vrbe ſuſis cedē ex-
ercuerāt: tertiodecimo ꝛ quartodecimo
die eiuſdem menſis in cede verſati ſunt:
quintodecimo autem die percutere deſie
runt. Et idcirco eundē diem cōſtituerūt
ſolennem: epularum atq; leticie. Hi ꝟo E
iudei qui in oppidis non muratis ac vil
lis morabantur quartūdecimū diem mē
ſis adar conuiuiorū ꝛ gaudij decreuerūt
ita vt exultant in eo: et mittant ſibi mu-
tuo partes epularum et ciborum. Scri-
pſit itaq; mardocheus omnia hec: ꝛ lit-
teris comprehenſa miſit ad iudeos qui
in omnibus regis prouincijs moraban-
tur: tam in vicino poſitis ꝙ̄ procul: vt q̄r
tamdecimam: et quintamdecimam diē
menſis adar ꝓ feſtis ſuſciperent: ꝛ reuertē
te ſemꝑ anno ſolēni celebrarēt honore:
q: in ipſis dieb⁹ ſe vlti ſunt iudei de ini-
micis ſuis: ꝛ luct⁹ atq; triſticia in hilarī
tatē gaudiūq; cōuerſi ſunt: eſſentq; dies
iſti epularū atq; leticie: ꝛ mitterēt ſibi in
uicem ciborum partes: ꝛ pauperib⁹ mu
nuſcula largirētur. Susceperūtq; iudei

in ſolēnē ritū cūcta q̄ eo tpe facere cepe
rāt: q̄ mardochē⁹ ī ſīs faciēda mādaue
E.3.c. rat. Amā ei filī⁹ amadathi ſtirpis agag
F hoſtis ⁊ aduerſarius iudeoꝝ cogitauit ꝯ
eos malū vt occideret illos atq̄ deleret
⁊ miſit phur: qđ nr̄a lingua v̄tit in ſortē
⁊ poſtea ingreſſa eſt heſter ad regē: obſe
crās vt cogitat⁹ ei⁹ lr̄is regis irriti fierēt
⁊ malum qđ ꝯtra iudeos cogitauerat: re
e3.5 uerteretur in caput ei⁹. Denicq̄ ipm̄ ⁊ fi
lios eius affixerunt cruci: atq̄ ex illo tpe
dies iſti appellati ſunt phurim .i. ſortiū
eo q̄ phur: id eſt ſors in vrnā ſi miſſa fue
rit. Et cuncta q̄ geſta ſunt epl̄e .i. libri hu
ius volumine cōtinenť: q̄cq̄ ſuſtinuerūt:
⁊ q̄ deinceps immutata ſunt ſuſceperunt
iudei ſuper ſe ⁊ ſemen ſuū: ⁊ ſup cūctos
q̄ religioni eoꝝ voluut copulari: vt nulli
liceat duos hos dies abſq̄ ſolennitate
Alia ꝑ cetera trāſigere: q̄s ſcriptura teſtať: ⁊ ✠ cetera
G expetūt tēpora annis ſibi iugiter ſuccedē
tibus. Iſti ſunt dies quos nulla vnq̄ de
lebit obliuio: ⁊ per ſingulas generatiōes
cuncte in toto orbe ꝓuincie celebrabunt
nec eſt vlla ciuitas in q̄ dies phurim .i.
ſortiū: non obſeruerētur a iudeis ⁊ ab eo
rū progenie q̄ his cerimōijs obligata eſt.
Scripſeruntq̄ heſter regina filia abiahil
et mardocheus iudeus etiā ſcđaꝫ epl̄am
vt oī ſtudio dies iſta ſolennis ſanciretur
in poſterū. Et miſerunt ad oēs iudeos q̄
in cētum viginti ſeptē ꝓuincijs regis aſ
ſueri verſabanť: vt haberēt pacē ⁊ ſuſcipe
rent veritatem obſeruantes dies ſortiū: ⁊
ſuo tpe cum gaudio celebrarēt: ſicut ꝯſti
tuerāt mardocheus et heſter. Et illi ob
ſeruāda ſuſceperunt a ſe ⁊ a ſemine ſuo
ieiunia atq̄ clamores ⁊ ſortium dies: et
oīa que libri huius qui vocatur heſter hi
ſtoria continenť.

¶ C.S. De cōtinuatione dictoꝝ ad dicenda: de
expoſitione ſomnij mardochei. Capl̄m .x.

H Ex vero aſſuerus oēm
terram ⁊ cūctas maris
inſulas fecit tributarias
cuius fortitudo ⁊ im
perium ⁊ dignitas atq̄
ſublimitas qua exalta
uit mardocheuꝫ ſcri
pta ſunt in libris me
doꝝ atq̄ pſaꝝ: ⁊ q̄ mō mardocheus iudai
ci generis ſcđs a rege aſſuero fuerit: ⁊ ma
gnus apud iudeos: et acceptabilis plebi
fratrū ſuorū: querēs bona pplo ſuo: ⁊ lo
I quēs ea q̄ ad pacē ſeminis ſui ptinerēt.
Uerba ſcri ¡ Que habenť in hebreo plena fide expreſſi.
Hoc aūt q̄ ſequiť ſcripta reppéri in edi hieronymus
tione vulgata q̄ grecoꝝ lingua ⁊ lr̄is con ⁊ non ſunt
tinenť: ⁊ interim poſt finē libri hoc capi de textu.
tulū ferebať: qđ iuxta ꝯſuetudinē nr̄am.
obelo: id eſt veru ꝑnotauimus. ✠ Dixitq̄ ✠ Textus
mardochē⁹. A deo facta ſunt iſta. Recor ſequitur.
datus ſum ſomnij qđ viderem: hec eadē
ſignificantionis: nec eorū q̄cq̄ irritum fuit
Paruus fons q̄ creuit in fluuiuꝫ ⁊ in lu ſ.11.b
cem: ſolēq̄ ꝯuerſus eſt in aq̄s plurimas K
redūdauit: heſter eſt: quā rex accepit vxo
rē ⁊ voluit eē reginā. Duo aūt dracones
ego ſum ⁊ amā. Gentes q̄ cōuenerant: hi
ſunt q̄ conati ſunt delere nomē iudeoruꝫ
Gēs aūt mea iſrl̄ eſt q̄ clamauit ad dn̄m
⁊ ſaluum fecit dn̄s pplm̄ ſuū liberauitq̄
nos ab oībus malis ⁊ fecit ſigna magna
atq̄ portenta īter gētes: ⁊ duas ſortes eē
ꝑcepit: vnā ppli dei: alterā cunctarū gē
tiū. Venitq̄ vtraq̄ ſors in ſtatutū ex illo L
iā tpe corā deo vniuerſis gētib⁹: ⁊ recor
datus eſt dn̄s ppli ſui: ac miſert⁹ heredi
tatis ſue. Et obſeruabunť dies iſti in mē
ſe adar quartadecima et quintadecima
die eiuſdeꝫ menſis cū oī ſtudio ⁊ gaudio
in vnū cetū ppli ꝯgregati in cūctas deīn
ceps gnerationes ppli iſrl̄.

¶ C.S. De diuerſitate litterarum qualiter in
hebreos ꝓmulgata eſt editio de ſomnio mardo
chei. Capl̄m .xi.

A Nno quarto regnātib⁹
ptolemeo ⁊ cleopatra
attulerunt doſitheus
qui ſe ſacerdotem et le
uitici generis ferebat
⁊ ptolemeus fili⁹ eius
hanc epiſtolā phurim
quam dixerunt interꝑ
tatā eſſe lyſimachū ptolemei filiū in hie
ruſalē. Hoc q̄ȝ ꝑncipiū erat ī editiōe vul Uerba ſcri
gata: qđ nec in hebreo: nec apud vllū fer hieronymi
tur interpretatū. ✠ Anno ſcđo regnante Alia ꝑ ſcri
artaxerxe maximo prima die menſis niſā ptum.
vidit ſomnium mardocheus filius iahe ✠ Textus
ri: filij ſemei: filij cis de tribu beniamin: ſequitur.
homo iudeus qui habitat in vrbe ſuſis: B
vir magnus ⁊ excelſus inter primos aule
regie. Erat autem de eo numero captiuo
rum: quos tranſtulerat nabuchodonoſor
rex babylonis de hieruſalem cū iechonia
rege iuda: ⁊ hoc eius ſomniū fuit. Appa C
ruerunt voces ⁊ tumult⁹: tonitrua et ter
remotus: ⁊ conturbatio ſup terrā: ⁊ ecce
duo dracones magni parati contra ſe in
prelium. Ad quorum clamorem cuncte
concite ſunt nationes; vt pugnarent con

iuſtoꝝ. Fuitq; dies illa tenebra-
rū z diſcriminis: tribulationis z āguſtie
z ingēs formido ſup terrā. Cōturbataq;
eſt gēs iuſtoꝝ timētiū mala ſua: z ꝑpara-
b ta ad mortē. Clamaueruntq; ad deum: z il
lis vociferātib⁹ fons paruus: creuit i flu
G,10.a. uiū maximū: z in aquas plurimas redū-
dauit. Lux z ſol ort⁹ ē: z hūiles exaltati
ſunt z deuorauerūt i. litos. Quod cū vidiſ-
ſet mardocheꝰ: z ſurrexiſſet de ſtratu co-
gitabat qd de⁹ facere vellet: z fixū habe-
bat i aīo ſcire cupiēs qd ſigret ſomniū.

¶ C.S. De iteratione manifeſtationis inſidiaꝝ quā miſit artaxerxes prouinciarum ducibus quibus omnibus preerat. Caplm.xi.

A
A.2.b.z.3.a.a.
M Orabat autē eo tpe in
aula regis cum baga-
B tha z thares eunuchis
regis q̄ ianitores erant
palatij. Cūq; itellexiſ-
ſet cogitationes eoꝝ: z
curas diligētius preui
diſſet: didicit q̄ conarē
tur in regē artaxerxē man⁹ mittere: z nū
ciauit ſuper eo regi. Qui de vtroq; habi-
ta queſtione cōfeſſos iuſſit duci ad mor-
C tē. Rex autē quod geſtū erat: ſcripſit in cō
mentarijs. Sed z mardocheus rei me-
moriā litteris tradidit. Precepitq; ei rex
vt in aula palatij moraret datis eis pro
F.2.a. delatione muneribus. Aman vero filius
D amadathi bugeus erat glorioſiſſimus co
ram rege: z voluit nocere mardocheo et
pplo ei⁹ ꝓ duobus eunuchis regis q̄ fue
rant interfecti. Hucuſq; prohemium.

Verba ſcti hieronymi vſq; in finē capituli. Textus ſequitur.
¶ C.S. De edicto repentino: de aman z eius exēplar epiſtole quā miſit artaxerxes centum viginti prouinciarum ducibus omnibus quibus preerat ſumptum: de vulgata editione apud indos: de condēnatione eorum: de oratione mardochei. Capitulum. xiij.

A
G.1.a.
F.6.a.
H Ec ſequuntur in eo lo
co poſita erant vbi ſcri
ptum eſt in volumine.
Et diripuerunt bona
vel ſubſtantias eorum
Que i ſola vulgata edi
tione reperimus. Epl'e
autē hoc exemplar fuit
Rex maximus artaxerxes ab india vſq;
ethiopiā centū vigintiſeptē ꝓuinciarum
principib⁹ z ducib⁹ q̄ ei⁹ imperio ſubiecti
ſunt ſalutē dicit. Cū plurimis gentibus
imparē: z vniuerſum orbem mee ditioni
ſubiugaſſem volui nequaꝙ abuti poten-
tie magnitudine; ſed clemētia z lenitate
gubernare ſubiectos: vt abſq; vllo terro- D
re vitā ſilētio trāſigentes optata cunctis F.5.b.
mortalibus pace fruerentur. Querente
autem me a conſiliarijs meis quō poſſet
hoc impleri: vnus qui ſapiētia z fide ce
teros ꝓcellebat: z erat poſt regē ſecūdus
aman nomie indicauit mihi in toto orbe
terrarū pplm eſſe diſperſum: qui nouis
vteret legibus z contra omnium gentiū
conſuetudinem faciens: regū iuſſa cōtē-
neret: z vniuerſarum cōcordiā nationuꝫ
ſua diſſentione violaret. Quod cū didiciſſe-
mus: videntes vnam gentem rebellē ad-
uerſus omne hominū genus peruerſis vti le
gibus: noſtriſq; iuſſiōibus cōtraire: z tur
bare ſubiectarū nobis ꝓuinciarū pacem
atq; cōcordiā: iuſſim⁹ vt quoſcūq; amā
qui oībus ꝓuincijs ꝑpoſitus eſt z ſcdōs a
rege: z quē p̄ris loco colimus monſtraue
rit: cum coniugibus ac liberis deleantur C
ab inimicis ſuis. Nulluſq; eorum miſe-
reat: quartadecima die duodecimi men
ſis adar: anni p̄ſītis: vt nefarij homines
vno die ad inferos deſcendentes reddāt
imperio noſtro pacem quā turbauerant.
¶ Hucuſq; exēplar epiſtole. Que ſequū- Verba ſcti hieronymi
tur poſt eum locū ſcripta repperi: vbi le-
gitur: Pergenſq; mardocheus fecit om- F.4.d.
nia que ei mādauerat heſter. Nec tamen
habetur in hebraico: z apud nullum pe- Textus ſe
nitus feruntur interpretum. Mardoche quitur.
us aūt deꝑcatus eſt dn̄m memor omniū
operū eius: z dixit. Dn̄e dn̄e rex oīpos: in di
tione enim tua cuncta ſunt poſita: z non
eſt qui poſſit tue reſiſtere voluntati: ſi de
creueris ſaluare iſrael. Tu feciſti celum
et terrā: z quicqd celi ambitu cōtinet: do Ps.145.
minus omniū es: nec ē qui reſiſtat maie D
ſtati tue. Cuncta noſti z ſcis: quia non ꝓ
ſupbia z cōtumelia: z aliqua glorie cupi-
ditate fecerim hoc: vt non adorarē amā
ſupbiſſimū: libenter enim ꝓ ſalute iſrael
etiā veſtigia pedū eius deoſculari para-
tus eſſem: ſed timui ne honorem dei mei
trāſferrē ad hominem: z ne quēꝙ adora
rem excepto deo meo. Et nūc dn̄e rex
deus abraam: miſerere ppl'i tui: quia vo-
lunt nos inimici noſtri perdere z here-
ditatem tuam delere. Ne deſpicias par-
tem tuam quam redemiſti de egypto. Et
audi deprecationē meā et propitius eſto
ſorti et funiculo tuo: z conuerte luctum
noſtrum in gaudiū: vt viuētes laudemus
nomē tuuꝫ domine: z ne claudas ora te
canentium. Oīs quoq; iſrael pari mente
et obſecratione clamauit ad dn̄m: eo

q̃ eis certa mors impēderet.
¶ C.S. De planctu heſter: ⁊ de oratione eiꝰ qua
adorauit dominum. ⁊ quod ſit repertum in vul-
gata editione. Capitulum .xiiii.
A H Eſter q̃ regina ↄfugit
ad dñm pauens pericu
lū qđ imminebat. Cūq3
depoſuiſſet veſtes re-
gias: fletibus ⁊ luctui
apta indumenta ſuſce
pit ⁊ pro vnguētis va
rijs cinere et ſtercore
impleuit caput: ⁊ corpus ſuū hūiliauit ie
iunijs: oīaq3 loca ī q̄bus ātea letari ↄſue
uerat: crinū laceratiōe cōpleuit. Et dep
cabaĩ dñm deū iſrl': dicēs. Dñe mi q̄ rex
Als ✠ et qui. nr̄ es ſolꝰ adiuua me ſolitariā ✠ ⁊ cuius
B preter te nullus ē auxiliator alius. Peri-
culū meū in manibꝰ meis ē. Audiui a pa
tre meo q̄ tu dñe tuliſſes iſrael de cūctis
gētibꝰ ⁊ p̄res nr̄os ex oībꝰ retro maiori-
bus ſuis: vt poſſideres hereditatē ſempi-
ternā feciſtiq3 eis ſicut locutꝰ es. Pecca
uimꝰ ī cōſpectu tuo: ⁊ idcirco tradidiſti
nos in manꝰ inimicor nr̄or. Coluimus
eñi deos eor. Iuſtꝰ es dñe. Et nūc nō eis
ſufficit q̄ duriſſima nos opprimūt ſerui
tute: ſed robur manuū ſuarū idolorū po
tētie deputātes: volūt tua mutare p̄miſ-
ſa: ⁊ delere hereditatē tuā: claudere ora
laudātiū te: atq3 extinguere glīam tēpli ⁊
altaris tui vt aperiāt ora gētiū: ⁊ laudent
idolor fortitudinē: ⁊ p̄dicēt carnalē regē
C in ſempiternū. Nec tradas dñe ſceptrū
tuū his q̄ nō ſunt ne rideant ad ruinam
nr̄am: ſ3 ↄuerte ↄſiliū eor ſup eos: ⁊ eū
qui nos cepit ſeuire diſperde. Memēto
dñe ⁊ oñde te nobis ī tpe tribulatiōis no
ſtre: ⁊ da mihi fiduciā dñe rex deor ⁊ vni
uerſe p̄tātis: tribue ſermonē cōpoſitū in
ore meo ī cōſpectu leonis: ⁊ trāſfer cor il
lius in odiū hoſtis nr̄i: vt ⁊ ipſe p̄eat ⁊ ce
teri q̄ ei ↄſentiūt. Nos aūt libera in ma-
nu tua ⁊ adiuua me ancillā tuā nullum
aliud auxiliū habētē: niſi te dñe q̄ habes
oīm ſciam: ⁊ noſti qꝛ oderī glīam iniq̄r
⁊ deteſter cubile incircūciſor ⁊ ois alie-
D nigene. Tu ſcis neceſſitatē meā q̄ abo-
3.ſ. miner ſignū ſupbie ⁊ glīe mee qđ ē ſup
caput meū ī diebꝰ oſtētatiōis mee: ⁊ dete
ſter illud q̄ſi pānū mēſtruate: ⁊ nō portē
in diebꝰ ſilētij mei ⁊ nō comederī in mē-
ſa amā: nec mihi placuerit ↄuiuiū regis:
et nō biberī vinū libaminū: ⁊ nūq̄ letata
ſit ancilla tua ex quo huc trāſlata ſum vſ
q3 in p̄ſentē diē: niſi ī te dñe deꝰ abraam.

Deꝰ fortis ſup oēs exaudi ✠ vocē eorū q̄ Als ✠ ſpē
nullā aliā ſpem hñt: ⁊ libera nos de ma-
nu iniquor ⁊ erue me a timore meo.
¶ C.S. Additio reperta in vulgata editiōe qua-
liter mardocheꝰ mādauit heſter vt intraret ad
regem qualiſ īntrauit: de pulchritudine eiꝰ qua-
liſ territa eſt ad aſpectum regis. Capitulum .xv.
H Ec q̄ addita reppert ī A
editiōe vulgata. Et mā
dauit ei (haud dubiū
quin heſter mardoche
us) vt ingrederet ad re
gem: ⁊ rogaret pro po-
pulo ſuo ⁊ p patria ſua
Memorare inquit die
rū humilitatis tue quomodo nutrita ſis
in manu mea: qꝛ amā ſcđs a rege locutꝰ
eſt cōtra nos in mortē: ⁊ tu inuoca dñm
⁊ loquere regi pro nobis: ⁊ libera nos de
morte. Necnō ⁊ iſta q̄ ſubdita ſunt: ī edi Verba ſeri
tiōe vulgata reppert. Die aūt tertio ✠ de bero㝵 mi.
poſuit veſtimēta ornatus ſui: ⁊ circūda- ✠ Sequitur
ta eſt glīa ſua. Cūq3 regio fulgeret habi- textus.
tu: ⁊ inuocaſſet oīm rectorē ⁊ ſaluatorem B
deū: aſſumpſit ✠ duas famulas: ⁊ ſuper Als ✠ re
vnā quidē innitebaĩ quaſi pre delitijs ⁊ ſumpſit ve
nimia teneritudine corpus ſuū ferre nō ſtimēta or
ſuſtinens: altera autē famularū ſequeba natus ſui.
tur dñam defluētia in humū indumēta Artaxer-
ſuſtentans. Ipſa aūt roſeo colore vultū xes qui et
perfuſa: ⁊ gratis ac nitentibus oculis tri- ochus aſ-
ſtē celabat animū ⁊ nimio timore cōtra- ſueri: he-
ctū: Ingreſſa igitur cūcta p ordinē oſtia ſter .xvi. per
ſtetit cōtra regem vbi ille reſidebat ſuper ſarū rex
ſoliū regni ſui indutus veſtibꝰ regijs au Carme reg
roq3 fulgēs ⁊ p̄cioſis lapidibꝰ eratq3 ter- ni princi-
ribilis aſpectu. Cūq3 eleuaſſet faciē ⁊ ar pium.
dentibus oculis furorem pectoris indi- C
caſſet: regina corruit: ⁊ in pallorem colo- Arthemi-
re mutato: laſſum ſup ancillulam recli- ſia regina
nauit caput. Cōuertitq3 deꝰ ſpm̄ regis in mauſoleū
māſuetudinē: ⁊ feſtinus ac metuens exi- condit.
liuit de ſolio ⁊ ſuſtentans eam vlnis ſuis Demoſte-
donec rediret ad ſe his verbis blandieba nes claruit.
tur. Quid habes heſter? Ego ſum frater
tuus noli metuere. Nō morieris non eñi
pro te: ſed p ✠ oībꝰ hec lex cōſtituta eſt. Als ✠ ho
Accede igitur ⁊ tange ſceptrum. Cūq3 il minibus.
la reticeret tulit aureā virgā ⁊ poſuit ſu D
per collum eius: ⁊ oſculatus eſt eā ⁊ ait.
cur mihi non loqueris? Que rn̄dit: Vidi Heb. 1x.b
te dñe quaſi angelum dei: ⁊ cōturbatum x.re.11
eſt cor meum pre timore glorie tue. Val Ariſto-
de enim mirabilis es dñe: et facies tua les pheſ.
plena eſt grarū. Cūq3 loq̄ret rurſus cor
ruit ⁊ pene exanimata eſt: rex aūt turba-

baſ: ꝛ oēs miniſtri eiꝰ ↄſolabanẗ ⁜ eū.
Ab ⁜ etiam ¶ C.B. Aliud exemplar epiſtole quod in hebꝛeo
Verba ſc̄t. non habetur: de reuocatione litterarum aman:
hieronymi et quod iudei hanc diem in feſtiuitatem ſuſci-
piant. Capitulum.xvj.

A Exēplar epiſtole regis
penophilus artaxerxis quaꝫ pro in
phedron. deis ad totas regni ſui
penocrates prouincias miſit: quod
ꝛ ipſum ī hebꝛaico vo-
lumine nō habeẗ. Rex
magnꝰ artaxerxes: ab
india vſq; ethiopiā cē-
tū vigintiſeptē pꝛuīciarū ducibꝰ ac pꝛincipi
bus: q̄ nr̄e iuſſioni obediunt ſalutē dicit.
Multi bonitate pꝛīcipū ꝛ honoꝛe ī eos
collatꝰ ē: abuſi ſunt in ſupbiā ꝛ nō ſolū
ſubiectos regibꝰ nituntẗ opprimere: ſed
datā ſibi glīam nō ferētes in ipſos q̄ de-
Templum derūt moliuntẗ inſidias. Nec cōtēti ſunt
dyane co[illegible] grās nō agere bñficiꝭ ꝛ huanitatis in ſe
buritur. iura violare: ſꝫ dei q̄ cūcta cernētis arbi
Popylius traẗ ſe poſſe fugere ſnīam. Et intantuꝫ
romanus. veſanie pꝛ̄upūt: vt eos q̄ credita ſibi offi
cia diligēter obſeruāt: ꝛ ita cūcta agūt vt
Ab ⁜ homi oīꝫ laude digni ſint: mēdacioꝝ ⁜ cuniculis
culus. lis conentẗ ſubuertere: duꝫ aures pꝛinci-
Arſames pū ſimplices et ex ſua natura alios eſti-
pij. per ſaꝫ mantes callida fraude decipiunt. Que
rex. res ꝛ ex veteribus pꝛobatur hiſtoꝛijs: et
B ex his que geruntur quotidie: quomodo
malis quoꝛūdā ſuggeſtiōibꝰ regū ſtudia
depꝛauentur. Vñ pꝛuidēduꝫ eſt paci om
nium pꝛouinciaruꝫ. Nec putare debetis
Terinus vl- ſi diuerſa iubeamus ex animi noſtri veni
tiunus glaꝫ re leuitate: ſed pꝛo qualitate ꝛ neceſſitate
rex. tēpoꝛū: vt reipublice poſſit vtilitas ferre
Alexander ſnīam. Et vt manifeſtius qđ dicimus in
magnus. telligatis amā filꝰ amadathi ꝛ aīo ꝛ gen
Papyrius. te macedo alienuſq; a perſarum ſangui-
d.ſ.a. ne ꝛ pietatē nr̄am ſua crudelitate cōma-
Ermes tri culās pegrinꝰ a nobis ſuſceptꝰ ē et tātā
megiſtus in ſe expꝰ huanitatē: vt pr̄ nr̄ vocareẗ: ꝛ
pōs. adoꝛareẗ ab oībꝰ poſt regē ſcđus: q̄ intm̄
Apuleius arrogātie tumoꝛe ſubleuatꝰ ē: vt regno
pōe. pꝛiuare nos niteret ꝛ ſpū. Nā mardocheū
d.x. cuiꝰ fide ꝛ bñficijs viuimꝰ: ꝛ conſoꝛtē re
C gni noſtri heſter cū oī gēte ſua nouis qui
buſdā atq; inauditis machinis expeti-
uit in moꝛtem: hoc cogitās vt illis inter-
fectis iſidiaretur nr̄e ſolitudini: ꝛ regnū
perſarum trāſferret in macedonas. Non
Mantua aūt a peſſimo moꝛtaliū iudeos neci de-
conditur. ſtinatos: ī nulla penitꝰ culpa repperimꝰ
ſed ecōtrario iuſtis vtētes legibꝰ ꝛ filios
altiſſimi ꝛ maximi ſemp q; viuētis dei cu

ius bñficio ꝛ pꝛ̄ibꝰ nr̄is ꝛ nobis regnum
eſt traditum: ꝛ vſq; hodie cuſtodiẗ. Vñ
eas lr̄as q̄s ſub nomīe nr̄o ille direxerat
ſciatis eē irritas. Pꝛo quo ſcelere añ poꝛ d.ſi
tas huiꝰ vꝛbis: id eſt ſuſis ꝛ ipſe q̄ machi d.7.hi
natus eſt: ꝛ oīs cognatio eiꝰ pēdet in pa D
tibulis: nō nobis: ſꝫ deo reddēte ei qđ me
ruit. Hoc aūt edictuꝫ qđ nūc mittimꝰ in
cūctis vꝛbibꝰ pꝛponaẗ: vt liceat iudeis vti
legibꝰ ſuis. Quibꝰ debetꝭ eē adminiculo Alexādria
vt eos q̄ ſe ad necē eoꝝ parauerant poſſint egypti con
interficere tertiadecima die mēſis duode ditur
cimi q̄ vocaẗ adar. Hanc em̄ diē deꝰ om̄s
meroꝛis ꝛ luctꝰ eis vertit in gaudiū. Vñ
et vos inter ceteros feſtos dies: hanc ha
betote diē ꝛ celebꝛate eā cū oī leticia: vt
ꝛ in poſterū cognoſcātur oēs q̄ fideliter
perſis obediūt dignā pꝛ fide recipere mer
cedē: q̄ aūt inſidiantẗ regno eoꝝ: perire pꝛ
ſcelere. Oīs aūt pꝛuincia ꝛ ciuitas q̄ no-
luerit ſolēnitatis huiꝰ eſſe particeps: gla
dio ꝛ igne peat: ꝛ ſic deleaẗ vt nō ſolū ho
minibꝰ: ſed etiā inuia beſtijs ſit in ſempi
ternū pꝛ exēplo cōtēptus ꝛ inobedientie.
¶ Explicit liber Heſter.

¶ Incipit pꝛologus ſancti hieronymi in
Iob ſm trāſlationē ſeptuaginta.

C Ogoꝛ per ſingulos ſcri
pture diuine libꝛos ad
uerſarioꝝ rñdere ma-
ledictis: qui interpꝛeta
tionem meam repꝛehē
ſionem ſeptuaginta in
terpꝛetum criminātur
quaſi non ꝛ apud gre-
cos aquila ſymmachus ꝛ theodotiō: vel
verbū e verbo: vel ſenſum e ſenſu: vel ex
vtroq; cōmixtum ꝛ medie temperatum
genus tranſlatiōis expꝛeſſerint: ꝛ omnia
veteris inſtrumenti volumina oꝛigenes
obelis aſteriſciſq; diſtinxerit quos vel ad
ditos vel de theodotione ſumptos trāſla
tioni antique inſeruit: pꝛbās defuiſſe qđ
⁜ additū ē. Diſcāt igẗ obtrectatoꝛes mei alis ⁜ addi-
recipe ī toto qđ ī ptibꝰ ſuſceperūt: aut in dit.
terpꝛtationē meā cū aſteriſcis ſuis radere
Neq; em̄ fieri pōt: vt q̄s plura ītermiſiſſe
ſuſceperint: nō eoſdē etiā ī q̄buſdā erraſ
ſe fateantẗ: pꝛecipue ī iob: cui ſi ea q̄ ſub a-
ſteriſcis addita ſunt ſubtraxeris: pars maxi
ma detrūcabiẗ: ꝛ hoc dūtaxat apud gre-
cos. Ceterū apud latinos añ eā trāſlatio
nē quā ſub aſteriſcis ꝛ obelis nup edidi-
mus: ſeptīngēti ferme: aut octīngēti ver
ſus deſunt: vt decurtatus ꝛ laceratus coꝛ Ab ⁜ medi
roſuſq; liber ⁜ feditatem ſui publice le- tatem.

gentibus prebeat. Hec autem tranſlatio nul
lum de veteribus ſequitur interpretem: ſed ex
ipſo hebraico arabicoque ſermone et inter
dum ſyro: nunc verba: nunc ſenſus: nunc ſimul
vtrumque reſonabit. Obliquus enim etiam apud
hebreos totus liber fertur et lubricus: et quod
greci rhetores vocant ſchematiſmenos:
dum qui aliud loquitur aliud agit. Ut ſi ve-
lis anguillam vel murenulam ſtrictis tenere
manibus: quanto fortius preſſeris: tanto
citius elabitur. Memini me ob intelligen
tiam huius voluminis lyddeum quendam precep-
torem: qui apud hebreos primus haberi
putabatur non paruis redemiſſe nummis: cu
ius doctrina an aliquid profecerim neſcio.
Hoc vnum ſcio non potuiſſe me interpreta-
ri: niſi quod ante intellexeram. A principio
itaque voluminis vſque ad verba iob apud
Job.3.a. hebreos proſa oratio eſt. Porro a verbis
iob in quibus. Pereat dies in qua natus
ſum: et nox in qua dictum eſt: conceptus
eſt homo vſque ad eum locum vbi ante fi-
Ibi.14.a. nem voluminis ſcriptum eſt. Idcirco ip-
ſe me reprehendo et ago penitentiam in
fauilla et cinere: exametri verſus ſunt: da
ctylo ſpondeoque currentes: et propter lin
gue idioma crebro recipientes et alios pe
des: non earundem ſyllabarum: ſed eorundem
temporum. Interdum quoque rhythmus ipſe dul-
cis et tinnulus fertur numeris pedum ſolu
tis. Quod metrici magis quam ſimplex le-
ctor intelligunt. A ſupradicto autem verſu
vſque ad finem libri: paruum coma quod
remanet proſa oratione contexitur. Quod ſi cui
videtur incredulum metra: ſcilicet eſſe apud he
breos: et in morem noſtri flacci grecique
pindari et alcei et ſapho: vel pſalterium: vel
lamentationes hieremie: vel omnia fer-
me ſcripturarum cantica comprehendi: le-
gat philonem: ioſephum: origenem: ceſarien
ſem euſebium: et eorum teſtimonio me ve-
rum dicere comprobabit. Audiant quapro-
pter canes mei idcirco me in hoc volumi
ne laboraſſe non vt interpretationem an
tiquam reprehenderem: ſed vt ea que in
illa aut obſcura ſunt: aut omiſſa: aut certe
ſcriptorum vitio deprauata: manifeſtio-
ra noſtra interpretatione fierent: et qui he
Al⁹ ⁜ in. breorum ſermonem ⁜ ex parte didicimus: et
in latino pene ab ipſis cunabulis inter
al⁹ ⁜ decre grammaticos et rhetores et philoſophos ⁜
piti. detriti ſumus. Quod ſi apud grecos poſt ſe-
ptuaginta editionem iam chriſti euangelio co
ruſcante: iudeus aquila et ſymmachus ac
theodotion iudaizantes heretici ſunt re-
cepti: qui multa myſteria ſaluatoris ſub-
dola interpretatione celarunt et tamen in exaplois
habentur apud eccleſias et explanantur ab
eccleſiaſticis viris: quantomagis ego chri
ſtianus de parentibus chriſtianis natus
et vexillum crucis in mea fronte portans
cuius ſtudium fuit omiſſa repetere de-
prauata corrigere: et ſacramenta eccleſie
puro et fideli aperire ſermone: vel a faſti
dioſis vel a malignis lectoribus non de
beo reprobari. Habeant qui volunt vete-
res libros vel in membranis purpureis
auro argentoque deſcriptos: vel ⁜ vnciali al⁹ ⁜ initia
bus (vt vulgo aiunt) litteris onera ma- libus.
gis exarata quam codices: dummodo mihi
meiſque permittant pauperes habere cedu
las: et non tam pulchros codices quam emen
datos. Utraque autem editio: et ſeptuaginta
iuxta grecos: et mea iuxta hebreos in la-
tinum meo labore tranſlata eſt: eligat vnuſ-
quiſque quod vult: et ſtudioſum me magis
quam maliuolum probet.

¶ Item alius prologus ſancti Hiero-
nymi in Job ſecundum hebraicum.

I Aut fiſcellam iunco texe Gen.3.d.
re aut palmarum folia
complicare: vt in ſudore
vultus mei comederes
panem et ventris opus
ſollicita mente pertra-
ctare nullus morderet
nemo reprehenderet.
Nunc autem: qui iuxta ſententiam ſaluatoris volo Joh.6.d.
operari cibum qui non perit: et antiquam diuinorum
voluminum viam ſentibus virgultiſque pur-
gare errorum mihi geminus infligitur: corre-
ctor viciorum falſarius vocor: et errores non
auferre: ſed ſerere. Tanta eſt enim vetuſta-
tis conſuetudo vt etiam confeſſa pleriſque vi-
cia placeant: dum magis pulchros habe-
re volunt codices quam emendatos. Quapro-
pter o fratres dilectiſſimi vnicum nobili-
tatis et humilitatis exemplar: pro flabellis
calathis ſportelliſque munuſculis mona
chorum ſpiritalia hec et manſura dona ſu Ibi.42.b.
ſcipite: ac beatum iob qui adhuc apud lati
nos iacebat in ſtercore et vermibus ſcate
bat errorum integrum immaculatumque gau Ibi.42.c.
dete. Quomodo enim poſt probationem atque
victoriam duplicia ſunt ei vniuerſa red-
dita: ita ego in lingua noſtra vt audacter
loquar: feci eum habere que amiſerat.
Igitur et vos et vnumquemque lectorem ſolita
prefatione commoneo et in principijs libro-
rum eadem ſemper annectens rogo vt vbi-
cunque ſemper precedentes virgulas videri-
tis: ſciatis ea que ſubiecta ſunt in hebraico

cis voluminib⁹ nō haberi. Porro vbi stel
le imago ꝓfulserit: ex hebreo in sermone
nro addita sunt. Necnō ꝛ illa ꝗ haberi vi
debant ꝛ ita corrupta erāt vt sensuz legē
tib⁹ tollerēt orātib⁹ vobis magno labo-
re correxi: magis vtile ꝗd ex odio meo ec
clesijs xp̄i vētuꝝ rat⁹: ꝗ ex alioꝝ negocio

¶ Incipit argumētū in librū Job.

IN terra quidē habitasse iob
vsitidi in finibus idumee et
arabie fert: ꝛ erat ei añ no-
mē iobab. Et accepit vxorē
arabissam: ꝛ genuit filium
quem vocauit ennō. Erat
aūt ipse filius ꝗdem zare de esau filijs fi
lius: de mr̄e ꝟo bosra: ita vt sit quint⁹ ab
abraā. Et hi sunt reges ꝗ regnauerūt in
edō: in qua ꝛ ipse regnauit: sꝫ primus in
ea regnauit balach fili⁹ beor: ꝛ nomē ciui
tatis eius danaba. ✠ Post hūc aūt ba
Al. ꝑ naa- lach. Post eū iobab ꝗ vocatur iob. Post
ba. iob aūt busam ꝗ erat dux ex themanorū
regione. Et post illuꝫ regnauit adad fili⁹
barath: ꝗ excidit madian in cāpo moab: ꝛ
nomē ciuitatis eius ethebeauith.

¶ Explicit argumentuꝫ.

¶ Incipit liber Job.

¶ C.S. De sanctitate iob ꝛ filijs ꝛ substātia ei⁹
de conuiuio filioꝝ: de sathā qui expetita licentia a
dño ꝑcussit camelos boues ꝛ asinos oues ꝛ pue
ros: ad vltimum liberos eius: de mesticia iob:
laude eius ad dominum. Cap. i.

A
J. 2. a. VIr erat in ter
ra hus nomine iob. Et
erat vir ille simplex et
rectus ac timēs deum
ꝛ recedēs a malo. Na-
J. 42. b. tiq; sunt ei septē filii: ꝛ
tres filie. Et fuit posses
sio eius septē milia ouiū: ꝛ tria milia ca-
meloꝝ. ꝗngenta ꝗꝫ iuga boū: ꝛ quingēte
asine: ac familia multa nimis. Eratq; vir
ille magn⁹ īter oēs orīētales. Et ibāt fi-
lij ei⁹ ꝛ faciebāt cōuiuia ꝑ domos vnus-
ꝗsq; ī die suo. Et mittētes vocabāt tres
sorores suas: vt comederēt ꝛ biberēt cuꝫ
1. q. 1. c. vo eis. Cūq; in orbem trāsissent dies cōuiuij
lum. disti. mittebat ad eos iob: ꝛ sanctificabat illos
42. §. ne- cōsurgēsq; diluculo: offerebat holocau-
cesse. sta ꝑ singulos. Dicebat eñ. Ne forte pec-
B cauerint filii mei ꝛ bñdixerint deo in cor
J. 2. a. dibus suis. Sic faciebat iob cūctis dieb⁹
Quadā aūt die cū venissent filij dei vt as
sisterēt corā dño: affuit īter eos etiam sa
thā. Cui dixit dñs. Unde venis? Qui respō
dēs ait. Circuiui terrā: ꝛ ꝑambulaui eā.
Dixitq; dñs ad eū. Nunqd cōsiderasti ser
uū meū iob: ꝙ non sit ei similis in terra hō
simplex ꝛ rect⁹ ac timēs deū ꝛ recedēs a
malo? Cui rūdēs sathā ait. Nūqd frustra
iob timet deū? ✠ Nōne tu vallasti eū ac Al. nūquid tu nō
domū ei⁹ vniuersamq; substātiā ei⁹ ꝑ cir
cuitū? Opib⁹ manuū ei⁹ bñdixisti: ꝛ pos
sessio ei⁹ creuit ī terra. Sꝫ extēde paulu
lū manū tuā: ꝛ tāge cūcta ꝗ possidet nisi
in facie bñdixerit tibi. Dixit ergo dñs ad
sathā. Ecce vniuersa ꝗ hꝫ in manu tua
sūt: tm̄ ī eū ne extēdas manū tuā. Egres- C
susq; ē sathā a facie dñi. Cū aūt ꝗdā die
filij ꝛ filie ei⁹ comederēt ꝛ biberēt vinuꝫ
in domo fratris sui ꝑmogeniti: nūci⁹ ve-
nit ad iob ꝗ diceret. Boues arabāt ꝛ asi-
ne pascebant iuxta eos: ꝛ irruerūt sabei
tulerūtq; oīa ꝛ pueros ꝑcusserūt gladio
ꝛ euasi ego sol⁹ vt nūciarē tibi. Cūq; ad
huc ille loqret: venit alter ꝛ dixit. Ignis
dei cecidit e celo ꝛ cūctas oues puerosq;
cōsumpsit: ꝛ effugi ego sol⁹ vt nūciarē ti
bi. Sꝫ adhuc illo loquēte: venit ali⁹ ꝛ di- D
xit. Chaldei fecerūt tres turmas: ꝛ inua-
serūt camelos: ꝛ tulerūt eos: necnon et
pueros ꝑcusserūt gladio: ꝛ ego fugi sol⁹
vt nūciarē tibi. Adhuc loqbat ille: ꝛ ecce
ali⁹ intrauit ꝛ dixit. Filijs tuis ꝛ filiabus
vescētib⁹ ꝛ bibētib⁹ vinū ī domo fratris
sui ꝑmogēiti: repēte vēt⁹ vehemēs irruit
a regiōe deserti: ꝛ cōcussit ꝗttuor āgulos
domus: ꝗ corruēs oppssit liberos tuos: ꝛ
mortui sūt ꝛ effugi ego solus vt nūciarē Eccl. 5.
tibi. Tūc surrexit iob: ꝛ scidit vestimēta ps. 112.
sua: ꝛ tonso capite corruēs in terrā: ado- J. 3. c.
rauit ꝛ dixit. Nudus egressus sum de vte 7. q. 1. c. sci
ro matris mee: ꝛ nudus reuertar illuc. scitaris.
Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño placuit in glo.
ita factuꝫ ē: sit nomen dñi bñdictum. In di. 47. ca.
oībus his nō peccauit iob labijs suis: ne sicut hi.
q; stultū quid cōtra deū locutus est. 21. q. 3. ca.
¶ C.S. De plaga vlceris qua percussit eū sathā si. in glo.
de temptatione per vxorē facta: de amicis qui vene De pe. di.
rant ad cōsolandum eū: hi tres sederūt in terra 1. c. potest
cum eo septem diebus ꝛ noctibus nō loquētes fieri. v. dns
ꝑpter dolorē vehementē. Cap. ii. dicandum.

FActū ē aūt cuꝫ quadā
die venissent filij dei et A
starent coram dño ve- J. 1. b.
nisset ꝗꝫ sathan inter
eos ꝛ staret in aspectu
eius: vt diceret dñs ad
sathan. Unde venis?
Qui rūdens ait. Cir-

S,1.d. circuiui terrā ⁊ perambulaui eā. Et dixit dñs
ad ſathā. Nunqd cōſideraſti ſeruū meū
iob ꝙ non ſit ei ſimilis in terra vir ſimplex
et rectus ac timens deū: ⁊ recedēs a ma
B lo: ⁊ adhuc retinēs innocētiā? Tu autem
commouiſti me aduerſus eū vt affligē-
rem eū fruſtra. Cui rñdens ſathan ait.
Pellē p pelle ⁊ cūcta q̄ hȝ homo dabit p
aīa ſua alioqn mitte manū tuā ⁊ tāge os
eius ⁊ carnē: ⁊ tunc videbis ꝙ in faciem
Alī + bene bñdicat ✠ tibi. Dixit ergo dñs ad ſathan.
dixerit. Ecce in manu tua eſt verūtñ aīam illius
ſerua. Egreſſus igr̄ ſathā a facie dñi: p-
Alī + vul- cuſſit iob vlcere ✠ peſſimo a plāta pedis
nere. vſqȝ ad verticē ei⁹: q̄ teſta ſaniē radebat:
ſedēs in ſterqlinio. Dixit aūt illi vxor ſua.
C Adhuc tu ꝑmanes i ſimplicitate tua: bñ
dic deo ⁊ morere. Qui ait ad illā. Quaſi
vna de ſtultis mulierib⁹ locuta es. Si bo
Alī + per- na ſuſcepimus ✠ de manu dñi: mala q̄re
cepimus. nō ſuſtineam⁹? ✠ In oib⁹ his nō pecca
lī + ſuſcis uit iob labijs ſuis. Igitur audientes tres
piamus. amici iob oē malū qđ accidiſſet ei: vene-
runt de loco ſuo: eliphas themanites: et
Alī + bal baldath ✠ ſuites: ⁊ ſophar naamathites
dad. Cōdixerāt eñi vt pariter venientes viſita
D rēt eū ⁊ ꝯſolarent. Cūqȝ eleuaſſent ꝓcul
oculos ſuos: nō cognouerūt eū. Et excla-
mātes plorauerūt: ſciſſiſqȝ veſtib⁹ ſpar
ſerūt puluerē ſup caput ſuū in celū. Et
ſederūt cū eo in terra ſeptē diebus ⁊ ſeptē
noctibus: ⁊ nemo loquebat̄ ei verbum.
Videbāt eñi dolorem eſſe vehementem.

¶ C.S. Verba iob: vbi oſtendit ꝙ miſerabilis
eſt vita preſens: ⁊ felix iuſtoꝝ exit⁹. Capłm. iij.

Oſt hec aperuit iob os
A ſuum: ⁊ maledixit diei
ſuo: ⁊ locutus eſt. Pe-
Hie.20.d. reat dies in qua natus
ſum ⁊ nox in qua dictū
eſt ꝯceptus ē hō. Dies
illa vertat̄ in tenebras
Nō requirat eā de⁹ de
alī + illu- ſup: ⁊ nō illuſtret ✠ lumie. Obſcurēt eū
ſtret. tenebre ⁊ vmbra mortis. Occupet eū ca-
ligo: ⁊ inuoluat̄ amaritudine. Noctē illā
tenebroſus turbo poſſideat. Nō ꝯputet̄
in dieb⁹ anni: nec numeret̄ in mēſibus.
Sit nox illa ſolitaria: nec laude digna.
B Maledicāt ei q̄ maledicunt diei q̄ parati
Alī + noc- ſunt ſuſcitare leuiathā. Obtenebrēt̄ ſtel-
tis. le caligie eius. Expectet lucē ⁊ nō videat
alī + clau- nec ortū ſurgētis aurore. Quia nō cō ✠
ſit. cluſit oſtia ventris q̄ portauit me: nec ab
ſtulit mala ab oculis meis. Quare nō in
vulua mortu⁹ ſū? Quare egreſſus ex vte
ro nō ſtati perij? Cur exceptus genibus? Jere.20.d.
Cur lactat⁹ vberibus? Nūc eñi dormiēs Hie.20.d.
ſilerē: ⁊ ſomno meo requieſcerē cū regib⁹
⁊ ꝯſulibus terre q̄ edificāt ſibi ſolitudies
aut cū ꝑncipibus q̄ poſſident aurū: ⁊ re-
plent domos ſuas argēto. Aut ſicut abor C
tiuū ab ſconditū nō ſubſiſterē: vel q̄ cōce
pti non viderūt lucē. Ibi impij ceſſauerūt
a tumultu: ⁊ ibi reqeuerūt feſſi robore: et
quondā vincti pariter ſine moleſtia. Nō
audierūt vocē exactoris. Paruus: magn⁹
ibi ſunt ⁊ ſeruus ⁊ liber a dño ſuo. Qua-
re miſero data ē lux: ⁊ vita his q̄ in ama- D
ritudine aīe ſunt. Qui expectāt mortē et
nō venit q̄ſi effodiētes theſaurū: gaudēt
qȝ vehementer cū inuenerit ſepulchrū. Vi
ro cui⁹ abſcōdita eſt via: ⁊ circūdedit eū
deus tenebris. Anteqȝ comedā ſuſpiro: et
quaſi inūdātes ✠ aq̄ ſic rugit⁹ me⁹: qȝ ti Alī + inun
mor quē timebā euenit mihi: ⁊ qđ verebar dantis.
accidit: nōne diſſimulaui: nōne ſilui: nō-
ne q̄eui? Et venit ſuper me indignatio.

¶ C.S. Eliphas notat iob de impatiētia ⁊ iniu-
ſticia ꝓpter quā flagellat̄: ⁊ de inani gloria ꝙ
ſe iuſtum putauit. Capłm. iiij.

Eſpōdēs aūt eliphas A
themanites dixit. Si
ceperimus loqui tibi
forſitan moleſte acci-
pies. Sed ꝯceptū ſer
monē tenere q̄s pote-
rit? Ecce docuiſti ✠ alī + plurī
multos: ⁊ manus laſ- mos.
ſas roboraſti. Vacillātes ꝯfirmauerunt
ſermones tui ⁊ genua trementia cōforta
ſti. Nūc aūt venit ſup te plaga: ⁊ defeciſti B
tetigit te ⁊ conturbatus es. Vbi ē timor
tu⁹ fortitudo tua patiētia tua: ⁊ ꝑfectio
viaꝝ tuaꝝ? Recordare obſecro te: q̄s eñi
vnqȝ inocēs perijt: aut quando recti dele
ti ſunt. Quin potius vidi eos qui operā-
tur iniquitatem: ⁊ ſeminant dolores et
metuūt ✠ eos ſtante deo periſſe: ⁊ ſpū ire alī + meſſe
eius eſſe conſumptos. Rugitus leonis ⁊
vox leene: ⁊ dentes catuloꝝ leonū contri
ti ſunt. Tigris perijt: eo ꝙ non haberet
predam: et catuli leonis diſſipati ſunt.
Porro ad me dictuȝ eſt verbuȝ abſcondi C
tum: ⁊ quaſi furtiue ſuſcepit auris mea
venas ſuſurrij eius. In horrore viſionis
nocturne qñ ſolet ſopor occupare homi-
nes pauor tenuit me et tremor; ⁊ omnia

oſſa mea perterrita ſunt. Et cū ſpūs me ꝑ
ſente trãſiret: inhorruerūt pili carnis mee
Stetit quidã cuius nõ agnoſcebã vultum:
imago corã oculis meis: ⁊ vocē quaſi aure
b lenis audiui. Nunquid hō dei cōparatione
J.15.b. iuſtificabitur: aut factore ſuo purior erit
2.pe.2.a. vir? Ecce qui ſeruiūt ei nõ ſunt ſtabiles: et
De pe.diſ. in angelis ſuis reperit prauitatē. Quan
2.c.ſi ein tomagis hi habitant domos luteas: q̄
uſ finem. terrenū habēt fundamētū: cōſumentur
velut a tinea. De mane vſq; ad veſperam
Eſa.51.c. ſuccidentur: ⁊ quia nullus intelligit ineter
Alr.✠ reli nū peribunt. Qui autē reliqui ✠ fuerit au
cti. ferent ex eis: morient ⁊ nõ in ſapientia.

¶ C.5. De exitu ſtulti: de iuſticia dei ꝙ domi nus ſuos flagellat: ⁊ eos liberat: ⁊ liberatos dirigit. Cap.v.

a Uoca ergo ſi eſt qui tibi
rñdeat: ⁊ ad aliquē ſan
Alr.✠ vere. ctoꝝ conuertere. ✠ Uirū
Alr.✠ ⁊ eū ſtultū iterfecit iracun
dia: ⁊ paruulū occidit
inuidia. Ego vidi ſtul
tū firma radice ⁊ male
dixi pulchritudini eius
ſtatī. Lōge fiet ſicut filij eius a ſalute ⁊ cō
Alr.✠ eris terent in porta: ⁊ nõ erit qui ✠ eruat. Cuius
pia. meſſem famelicus comedet: ⁊ ipſum rapiet
armatus: ⁊ bibēt ſitientes diuitias eius.
b Nihil i terra ſine cauſa fit: ⁊ de humo nõ
Alr.✠ oriet egredit ✠ dolor. Hō naſcit ad laborē: et
Alr.✠ vola auis ad ✠ volatū. Quãobrē ego ✠ dep
dum. cabor dñz: ⁊ dñi ponã eloquiū meū. Qui
Alr.✠ dep facit magna et iſcrutabilia: et mirabilia
cor. abſq; numero. Qui dat pluuiã ſup faciē
terre: ⁊ irrigat aquis vniuerſa. Qui ponit
humiles in ſublime: ⁊ merētes erigit ſoſpi
tate. Qui diſſipat cogitatiōes malignoꝝ
ne poſſint implere manus eoꝝ quod cepe
1.co.3.b. rant. Qui apprehēdit ſapientes in aſtu
c tia eoꝝ ⁊ cōſiliū prauorum diſſipat. Per
diem incurrent tenebras: ⁊ quaſi in no
cte ſic palpabūt in meridie. Porro ſaluū
faciet egenum a gladio oris eorum: ⁊ de
manu violenti pauperem. Et erit egeno
ſpes: iniquitas autē contrahet os ſuū. Bea
tus homo qui corripit a ✠ dño. Increpa
Alr.✠ deo. tionem ergo dñi ne reprobes: quia ipſe vul
nerat ⁊ medet: percutit ⁊ manus eius ſa
d nabunt. In ſex tribulationibus liberabit
te: et in ſeptima non tanget te malum. In
fame eruet te de morte: et in bello de ma
nu gladij. A flagello lingue abſconderis
et nõ timebis calamitatē cū venerit. In

vaſtitate ⁊ fame ridebis: et beſtias terre
nõ formidabis. Sed cum lapidibus regio
nū pactū tuū: ⁊ beſtie terre pacifice erūt
tibi. Et ſcies ꝙ ✠ pacē habeat tabernacu Alr.✠ ſcies
lum: ⁊ viſitãs ſpēm tuã nõ peccabis. Et quoq;
ſcies quoniã multiplex erit ſemē tuū: ⁊ pro
genies tua quaſi herba terre. Ingredieris in
abūdãtia ſepulchrū: ſicut infert aceruus
tritici in tpe ſuo. Ecce hoc vt inueſtigaui
mus ita eſt: quod auditū mēte pertracta.
¶ C.6. Rñdet iob dicēs penã ſuã excedere culpã ⁊ tñ delectari in pena. Cap.vi.
Reſpōdēs autē iob dixit a
Utinã appenderētur
peccata mea quibus iram
merui et calamitas
quam patior in ſtatera
quaſi arena maris hec
grauior appareret. Unde Amos.3.a
⁊ verba mea dolore ſunt
plena: quia ſagitte dñi in me ſunt quarum
indignatio ebibit ſpūm meū ⁊ terrores dñi
militãt cõtra me. Nunquid rugiet onager cum
habuerit herbã: aut mugiet bos cū ante b
preſepe plenū ſteterit? Aut poterit come
di inſulſum: quod nõ eſt ſale conditū. Aut pōt
aliquis guſtare: quod guſtatū affert mortem. Prouerbi
Sic eni eſurienti etiã amara dulcia eſſe vi 27.a.
dent. Que prius nolebat tãgere aīa mea
nūc pre anguſtia cibi mei ſunt. Quis det
vt veniat petitio mea: ⁊ quod expecto tri
buat mihi deus: ⁊ qui cepit ipſe me cōterat.
Soluat manū ſuã ⁊ ſuccidat me: ⁊ hec
mihi ſit cōſolatio vt affligēs me dolore nõ
parcat: nec cõtradicã ſermōibus ſcti. Que
eſt eni fortitudo mea vt ſuſtineam aut quis
finis meus vt patiēter agã? Nec fortitudo c
lapidū fortitudo mea: nec caro mea enea 13.q.2.c.
ē. Ecce nõ ē auxiliū mihi i me: ⁊ neceſſarij non eſtima
mei quoque receſſerunt a me. Qui tollit ab mus.
amico ſuo miam: timorē dñi derelinquit. 12.q.1.c.
Fratres mei preterierūt me ſicut torrēs qui cum igit.
raptim trãſit in conuallibus. Qui timēt prui
nã: irruet ſup eos nix. Tpe quo fuerit diſ
ſipati peribūt: ⁊ vt incaluerit ſoluent de lo
co ſuo. Inuolute ſunt ſemite greſſuū eo
rū ambulabūt in vacuū ⁊ peribunt. Cō
ſiderate ſemitas themam: itinera ſabba
et expectate paulliſper. Confuſi ſunt:
quia ſperaui. Uenerunt quoq; vſq; ad
me: et pudore cooperti ſunt. Nunc veni d
ſtis: ⁊ modo videntes plagam meam ti
metis. Nunquid dixi. Afferte mihi et de
ſubſtãtia veſtra donate mihi: vel liberate
me de manu hoſtis: ⁊ de manu robuſtoꝝ
eruite me. Docete me: ⁊ ego tacebo: ⁊ ſi

quid forte ignoraui: inſtruite me. Quare
detraxiſtis ſermõibꝰ veritatis: cũ e vobis
nullus ſit q poſſit arguere me? Ad incre-
pandũ tm̃ eloquia cõcinatis: ⁊ invẽtum
verba pfertis. Sup pupillum irruitis: ⁊
ſubuertere nitimini amicũ vrm. Verũtñ
qđ cepiſtis: explete. Prebete aurẽ: ⁊ vide
te an mẽtiar. Rñdete obſecro abſq; cõtẽ
tiõe ⁊ loquẽtes id qđ iuſtũ eſt: iudicate.
Et nõ inuenietis i lingua mea iniq̃tatem
nec i faucibꝰ meis ſtulticia pſonabit.

¶ C.S. Oſtendis iob viuere laborẽ eſſe ⁊ morti
feſtinare: ⁊ nõ eſſe reuerſionẽ: quãobrẽ penitet ⁊
clamat ad dñm. Cap. vij.

A Militia eſt vita hoīs ſup
terrã et ſicut dies mer
cennarij dies eiꝰ. Si-
cut ceruus ✠ deſiderat
Alᵃ ✠ ſer- vmbrã: ⁊ ſicut mercen-
uus. narius pſtolaẽ finem
1 x. q. 4. §. operis ſui ſic et ego ha
his ita in hui menſes vacuos: et
1. glo. noctes laborioſas enumeraui mihi. Si
De pe. diſ. dormiero: dicã qñ cõſurgã: ⁊ rurſum ex-
2. c. ſi enĩ pectabo veſperã: ⁊ replebor dolorib⁹ vſ-
ante fi. di. q; ad tenebras. Induta eſt caro mea pu-
4. ca. ſi ex tredine ⁊ ſordibus puluerís cutis mea
bono. aruit ⁊ cõtracta eſt. Dies mei velociꝰ trã
J. 14. b. ſierũt q̃ a texente tela ſuccidiẽ: ⁊ cõſum
B pti ſunt abſq; vlla ſpe. Memẽto q: vẽtꝰ
J. 9. c. eſt vita mea: ⁊ nõ reuerteẽ oculus meꝰ vt
videat bona: nec aſpiciet me viſus homi
nis. Oculi tui in me. Et nõ ſubſiſtã. Si-
cut cõſumiẽ nubes ⁊ ptrãſit: ſic q deſcẽ
dit ad inferos nõ aſcẽdet: nec reuertetur
vltra in domũ ſuã: neq; cognoſcet eũ am
plius locus eius. Quapropter ⁊ ego non
parcam ori meo: loquar in tribulationẽ
ſpiritus mei: confabulabor cum amari-
tudine anime mee. Nunquid mare ego
ſum aut cetus: quia circũdediſti me car-
cere? Si dixero conſolabitur me lectulꝰ
meus ⁊ reuelabor loquens mecum: in-
ſtratu meo terrebis me per ſomnia ⁊ per
C viſiones horrore concuties. Quãobrem
elegit ſuſpendium aīa mea: et mortem
oſſa mea. Deſperaui. Nequaq̃ vltra iam
Alᵃ ✠ ſup- viuam. Parce ✠ mihi domine: nihil enĩ
eſt dñe. ſunt dies mei. Quid eſt homo quia ma-
D gnificas eum: aut quid apponis erga eũ
J. 15. d. cor tuum? Viſitas eum diluculo: ⁊ ſubi-
to probas illũ. Vſq; quo non parcis mi-
hi nec dimittis me vt glutiam ſaliuam
meam. Peccaui. Quid faciam tibi o cu-
ſtos hoīm? Quare poſuiſti me contrariũ ti
bi: ⁊ factus ſum mihimetipſi grauis? Cur
nõ tollis pctm̃ meũ ⁊ q̃re nõ aufers iniq-
tatẽ meã? Ecce nũc i puluere dormiã et
ſi mane me quesieris non ſubſiſtam.

¶ C.S. Baldath notat iob flagella meruiſſe: ⁊
penitentiam non feciſſe: deſcribit quoq; hypo-
critam ⁊ ruinam eius: monet iob clamare ad
dñm oſtẽdẽs ipſum eſſe miſericordem: ⁊ repre-
hendit hypocritas. Capitulum. viij.

R Eſpõdẽs autẽ baldath A
ſuites dixit. Vſq; quo Alᵃ ✠ bal-
loq̃ris talia: ⁊ ſpiritus dad.
multiplex ſermõis oris
tui? Nunquid deꝰ ſup
plãtat iudiciũ: aut oĩs
potẽs ſubuertit qđ iu-
ſtũ eſt? Etiã ſi filij tui
peccauerũt ei: ⁊ dimiſit eos in manu ini
quitatis ſue: tu tñ ſi diluculo cõſurrexe-
ris ad eũ ⁊ oĩpotẽtẽ fueris deprecatus: ſi
mundus ⁊ rectus inceſſeris ſtatim euigi
labit ad te: ⁊ pacificũ reddet habitaculũ iu
ſticie tue intãtũ vt priora tua fuerint par B
ua: ⁊ nouiſſima tua multiplicenẽ nimis:
Interroga enĩ generationẽ priſtinã: ⁊ di
ligenter inueſtiga patrũ memoriam. He- Deu. 18. b.
ſterni quippe ſumus ⁊ ignoramus qm̃ ſi Ps. 143.
cut vmbra dies noſtri ſũt ſup terrã: ipſi
docebunt te. Loquentur tibi: ⁊ de corde
ſuo proferent eloquia. Nunqđ ✠ viuere
poteſt ſcirpus abſq; humore: aut cre- Alᵃ ✠ vire
ſcere ✠ carectuz ſine aqua. Cũ adhuc ſcere.
ſit in flore nec carpaẽ manu: añ oẽs her- Alᵃ ✠ cre
bas areſcit: ſic vie oĩm qui obliuiſcuntur ſcet.
deum: ⁊ ſpes hypocrite peribit. Non ei C
placebit vecordia ſua: ⁊ ſicut tela aranea
rum fiducia eius. Innitetur ſuper domũ
ſuam: ⁊ non ſtabit fulciet eam: ⁊ non cõ
ſurget. Humectus videtur anteq̃ veniat
ſol: ⁊ in ortu ſuo germẽ eius egredietur.
Super aceruũ petrarum: radices eius
denſabunẽ: ⁊ inter lapides commorabiẽ
Si abſorbuerit eum de loco ſuo: negabit D
eum ⁊ dicet. Nõ noui te. Hec eſt enĩ leti-
cia vie eius vt rurſuz de terra alij germi-
nentur. Deus non proijciet ſimplicem.
nec porriget manum malignis: donec im
pleatur riſu os tuum ⁊ labia tua iubilo.
Qui oderunt te induentur cõfuſione ⁊ ta
bernaculũ impiorum non ſubſiſtet.

¶ C.S. Job exponit magnalia dei cuius cõpa-
ratione nullis ſunt hominis iuſticie. Cap. ix.

A Et rñdens iob ait. Ue
re ſcio ꝙ ita ſit ⁊ ꝙ nō
Alś ✠ cōpa iuſtificeť hō ✠ cōpoſi
ratus. tus deo. Si voluerit
ɔtēdere cū eo: nō pote
rit rñdere ei vnū pro
mille. Sapiēs corde ē
Alś. ✠ reſi ⁊ fortis robore. Quis
ſtit. reſtitit ✠ ei: ⁊ pacē habuit? Qui tráſtulit
mōtes: et neſcierūt hi ꝗs ſubuertit in fu
rore ſuo. Qui cōmouet terrā de loco ſuo
et colūne ei⁹ ɔcutiunť. Qui ꝓcipit ſoli: ⁊
nō oritur et ſtellas claudit ꝗſi ſub ſigna
culo. Qui extendit celos ſolus: et gradiť
ſup fluct⁹ maris. Qui facit arcturum et
oriona ⁊ hyadas ⁊ iteriora auſtri? Qui fa
cit magna ⁊ ✠ icōꝓhēſibilia et mirabilia
alś ✠ iſcru ꝗꝝ nō eſt numer⁹. Si venerit ad me nō
tabilia. videbo eū: ſi abierit nō itelligā. ✠ Si re
B pente iterroget: ꝗs rñdebit ei? Uel ꝗs di
Alś ✠ eum. cere pōt cur ita facis? De⁹ cui⁹ ire nemo
De pe. diſ. reſiſtere pōt: et ſub ꝗ curuanť ꝗ portant
3. c. quis. orbē. Quāt⁹ ergo ſum ego vt rñdeā ei: et
Eccl. 8. loqr ꝟbis meis cū eo? Qui etiā ſi habue
ro ꝗppiā iuſtū: nō rñdebo: ſꝫ meū iudicē
deꝓcabor. Et cū inuocātē me exaudierit
nō credo ꝙ audierit vocē meā. In turbi
ne eñi cōteret me: et multiplicauit vulne
Alś ✠ cōce ra mea etiā ſine cā. Nō ✠ ɔcedit reqe
det. ſcere ſpm̄ meū: ⁊ implet me amaritudi
nib⁹. Si fortitudo ꝗriť robuſtiſſimus ē
Si equitas iudicij nemo audet ꝓ me te
De pe. diſ. ſtimoniū dicere. Si iuſtificare me volue
2. c. ſi cū ro: os meū ɔdēnabit me. Si inocētē oſtē
amet me. dero: prauū cōprobabit. Etiā ſi ſimplex
De purga. fuero: hoc ipſum ignorabit aīa mea: et te
cano. in fi. debit me vite mee. Unū ē qđ locutus ſū
J. 3. b. et innocētē et impium ipſe ✠ conſumit.
Alś ✠ con Si flagellat occidat ſemel: ⁊ nō de penis
ſumet. inocētū rideat. Terra ✠ data eſt in ✠ ma
Alś ✠ tra nus impij: vultū iudicū ei⁹ operit. Qđ
dita. ſi non ille eſt ꝗs ergo eſt? Dies mei velo
Alś ✠ ma ciores fuerūt curſore: fugerūt et nō vide
nu. rūt bonū. Pertranſierūt ꝗſi naues poma
J. 7. b. portātes: ſicut aqla volās ad eſcā. Cū di
D xero: neqꝗ ita loquar: commuto faciem
meā: et dolore torqor. Uerebar oīa opera
mea: ſciēs ꝙ non parceres delinquēti: ſi
aūt ⁊ ſic impi⁹ ſum: ꝗre fruſtra laboraui?
Si locutus fuero ꝗſi aqs niuis: ⁊ fulſe
rint velut mundiſſime man⁹ mee: tñ ſor
dibus intinges me: et abominabūtur me
veſtimenta mea. Neqꝫ enim viro qui ſi
milis mei eſt: reſpondebo nec qui mecū
in iudicio ex equo poſſit audiri. Non eſt
ꝗ vtrūqꝫ valeat arguere: ⁊ ponere manū

ſuam in ambobus. Auferat a me virgam
ſuam: et pauor ei⁹ nō me terreat. Loqr
et non timebo eum. Nunc enim poſſum
metuēs reſpōdere.

¶ C. X. Job penitet ⁊ cōfiteť: allegat ad iudicē
ꝙ opus ſuū eſt lutū fragile: ⁊ ꝓpter penas in ſe
militantes plāgit ſe natum: ⁊ petit locum peni
tentie antequam moriatur. Cap. x.

Tedet aīam meam vite A
mee: dimittā aduerſum
me eloquiū meū. Lo
quar i amaritudie aī
me mee: dicā deo. No
li me ɔdemnare. Indi
ca mihi cur me ita iu
dices? Nūqđ bonū ti
bi videť ſi calūnieris me ⁊ opprimas me
op⁹ manuum tuaꝝ ⁊ ɔſilium impioꝝ ad
iuues? Nūqđ oculi carnei tibi ſūt aut ſi
cut videt hō ⁊ tu videbis? Nunqđ ſicut
dies hoīs: dies tui: ⁊ āni tui ſicut huma
na ſunt tempora vt ꝗras iniqtātē meā ⁊
pctm̄ meū ſcruteris? Et ſcias qꝛ nihil im B
pium fecerim: cum ſit nemo ꝗ de manu Deu. 32. f.
tua poſſit eruere. Manus tue dñe fecerūt Ps. 118.
me: ⁊ plaſmauerūt me totū in circuitu:
⁊ ſic repēte ꝓcipitas me? Memēto ꝗſo ꝙ
ſicut lutū feceris me: ⁊ in puluerē redu
ces me. Nonne ſicut lac mulſiſti me et ſi De pe. diſ.
cut caſeū me coagulaſti? Pelle ⁊ carnib⁹ 2. c. ſi cū.
veſtiſti me: oſſibus ⁊ neruis ɔpegiſti me ꝟ. veſtimē
Uitā ⁊ miam tribuiſti mihi: et viſitatio tum.
tua cuſtodiuit ſpm̄ meum. Licet hec ce C
les in corde tuo: tñ ſcio qꝛ vniuerſorū me
mineris. Si peccaui: ⁊ ad horā pepciſti
mihi: cur ab iniqtate mea mūdū me eſſe
nō pateris? Et ſi impi⁹ fuero: ve mihi eſt
et ſi iuſtus non leuabo caput: ſaturatus
afflictione et miſeria. Et propter ſuper
biā quaſi leenā capies me reuerſuſqꝫ mi
rabiliť me crucias. Inſtauras teſtes tuos D
contra me et multiplicas irā tuā aduer 8. 3. b.
ſum me et pene militāt in me. Quare de Dieť. 20. b
vulua eduxiſti me: qui vtinam conſum Alś ✠ me.
ptus eſſē ne ocl's me⁹ ✠ videret. Fuiſſē 11. e. 3. ca
quaſi non eſſē de vtero tranſlatus ad tu qđ ergo.
mulū. Numquid nō paucitas dierū meo
rum finietur breui? Dimitte ergo me vt
plangam paululū dolorē meū anteqꝫ vadā
et nō reuertar ad terrā tenebroſā ⁊ oper
tā mortis caligine: terrā miſerie et tene
braꝝ: vbi vmbra mortis ⁊ null⁹ ordo: ſed Alś ✠ in
ſempitern⁹ horro ihabitās. ✠ habitat.

¶ C. XI. Sophar iniuſte iob arguit: deum incom
prehenſibilem oſtendit: ⁊ penitenti miſericordē
oſtendit. Capitulum. xi.

A Reſpondēs aūt ſophar naamathites dixit. Nūq̄d q̄ multa loquit̄ nō audiet aut vir verboſus iuſtificabit̄. Tibi ſoli tacebūt homīes: ꝛ cū ceteros irriſeris: a nullo ↄfutaberis. Dixiſti eī. Pur⁹ eſt ſermo me⁹: ꝛ mūdus ſū in ↄſpectu tuo. Atq; vtinā de⁹ loqueret̄ tecū: ꝛ aperiret labia ſua tibi: vt oſtēderet tibi ſecreta ſapiētie: et q multiplex eſſet B lex eius ꝛ itelligeres q mlto minora exigaris ab eo q meret̄ iniq̄tas tua. Forſitā veſtigia dei ↄphēdes ꝛ vſq; ad pfectum oīpotētē reperies. Excelſior celo ē ꝛ q̄d facies. Profundior iferno: ꝛ vn̄ cognoſces. Longior terra menſura ei⁹: ꝛ latior mari. Si ſubuerterit oīa vel i vnū coartauerit qs ↄdicet ei: vel ✠ qs dicere pōt: cur ita facis. Ipſe eī nouit hoīm vanitatē: ꝛ vidēs iniq̄tatē nōne ↄſiderat. Vir van⁹ in C ſupbiā erigit̄: ꝛ tāq; pullum onagri ſe liberū natum putat. Tu autē firmaſti cor tuū ꝛ expandiſti ad eū ✠ man⁹ tuas. Si iniquitatē q̄ eſt in manu tua abſtuleris a te: ꝛ nō māſerit i tabernaculo tuo i iuſticia: tūc leuare poteris faciē tuam abſq; macula: ꝛ eris ſtabil̄ ꝛ nō timebis. Miſerie D q; obliuiſceris: ꝛ q̄ſi aq̄; q̄ pterierūt nō recordaberis: ꝛ q̄ſi meridian⁹ fulgor ↄſurget tibi ad veſpa;. Et cū te ↄſūptu; putaueris: orieris vt lucifer: ꝛ hēbis fiduciā ppoſita tibi ſpe: ꝛ defoſſus ſecur⁹ dormies. Requieſces, et nō erit q̄ te exterreat. Et deꝑcabunt̄ faciē tuā plurimi. Oculi aūt impio; deficiēt: et effugiū peribit ab eis: et ſpes illo; abominatio aīe.

(Margin: B.6.b. — al's ✠ quis cōtradicet ei. — Ipſe eī. — Al's ✠ deſi. — Jo.x6.b.)

¶ C.S. Job oſtendit ſuam patientiam: ꝛ dei potentiam. Cap. xij.

A Reſpondēs autē iob: dixit. Ergo vos eſtis ſoli hoīes: et vobiſcū; moriet̄ ſapiētia. Et mihi eſt cor ſicut et vob nec inferior vrī ſum. Quis eī hec q̄ noſtis: ignorat. Qui deridet̄ ab amico ſuo ſicut ego: inuocabit deū: ꝛ exaudiet eū. Deridet̄ eī iuſti ſimplicitas: lāpas cōtēpta apud cogitatiōes diuitū parata ad tp̄s ſtatutū. Abundāt tabernacula pdonū ꝛ audacter puocāt deu; cū ipſe dederit oīa i ✠ manus eo;. Nimi; interroga iumēta: et docebūt te: ꝛ volatilia ceB li et idicabūt tibi. Loq̄re terre et rñdebit tibi: ꝛ narrabūt piſces maris. Quis ignorat q oīa hec man⁹ dn̄i fecerit. In cuius manu aīa oīs viuentis: et ſpūs vniuerſe carnis hoīs. Nōne auris ꝟba dīiudicat et fauces comedētes ſaporē. In antiq̄s ē ſapiā et i multo tp̄e prudētia. Apud ipſū eſt ſapiā ꝛ fortitudo: et ipſe h; ↄſiliū ꝛ itelligētiā. Si deſtruxerit nemo ē q̄ edificet. Si incluſerit hoīe;: nullus ē q̄ apiat. Si ↄtinuerit aq̄s oīa ſiccabūt̄: ꝛ ſi emiſerit eas C ſubuertēt terrā. Apō ipm ē fortitudo et ſapia. Ipſe nouit et decipiētē: et eū q̄ decipit̄. Adducit ↄſiliarios in ſtultū finē: ꝛ iudices in ſtuporē. Baltheu; regū diſſoluit: et pcīgit fune renes eo;. Ducit ſacerdotes ✠ igloriosos: et optimates ſupplantat. Cōmutās labiū veraciu;: ꝛ doctrinā ſenu; auferēs. Effundit deſpectionē ſup D pncipes: ꝛ eos q̄ oppſſi fuerāt: releuat ✠ Qui reuelat pfūda de tenebris: ꝛ pducit in lucē vmbra; mortis. Qui multiplicat gētes ꝛ pdit eas et ſubuerſas in integru; reſtituit. Qui imutat cor principu; ppl̄i terre et decepit eos vt fruſtra incedant p inuium. Palpabunt q̄ſi in tenebris et nō in luce: et errare eos faciet quaſi ebrios.

(Margin: Pꝛouerb. 14.a. — Al's ✠ manibus. — Ec. xo. a[?] — In cuius manu. — Ec. x4. a. — Ec. x3. b. — Eſa. xx. f. ꝛ apoc. 3. b. — al's ✠ igloriosos. — Al's ✠ releuans.)

¶ C.S. Job arguit amicos et verbis ſuis ꝛ cōdēnat hypocriſis pditionē ſuā allegat. Ca. xiij.

A Ecce oīa ✠ h vidit ocl's meus et audiuit auris mea: ꝛ itellexi ſingula. Secūdū ſciam vrām: et ego noui: nec inferior ✠ vrī ſū. S; tū ad oīpotētē loq̄r et diſputare cu; deo cupio: prius vos oſtēdēs fabricatores mendacij: ꝛ cultores peruerſo; dogmatū. Atq; vtinā taceretis vt putaremini eē ſapiētes. Audite ergo correctiōes ✠ meas: ꝛ iudiciū labio; meo; attēdite. Nūq̄d de⁹ idiget vrō mēB dacio: vt p illo loq̄mini dolos. Nūq̄d faciē ei⁹ accipit̄: ꝛ p deo iudicare nitimini. Aut placebit ei quē celare nihil pōt. Aut decipiet̄ vt hō vr̄is fraudulētijs. Ipſe vos arguet q̄m i abſcōdito faciē ei⁹ accipit̄. Statī vt ſe ↄmouerit. turbabit vos ꝛ terror eius irruet ſup vos. Memoria vr̄a cōparabit̄ cineri: ꝛ redigēt̄ i lutū ceruices vr̄e. Tacete paulliſp: vt loq̄r q̄cūq; mihi ſuggeſſerit. Quare lacero carnes meas dētibus meis: ꝛ aīam meā porto i manibus meis. Etia; ſi occiderit me: in ipſo ſpabo. Verūtū vias meas i ↄſpectu C ei⁹ arguā: ꝛ ipſe erit ſaluator me⁹. Nō eī veniet in ↄſpectu ei⁹ oīs hypocrita. Au-

(Margin: al's ✠ ecce. — al's ✠ vobis. — Al's ✠ correptiones.)

dite ſermonē meuʒ: ⁊ enigmata ꝑcipite
auribꝰ vrīs. Si fuero iudicatꝰ: ſcio ꝙ in
ſtus inueniar. Quis eſt q̄ iudicet mecū.
Ueniat. Quare tacens ꝯſumor. Duo tm̄
ne facias mihi: et tūc a facie mea nō ab,
alr ✠ timor tuus ſcōdar. Manū tuā lōge fac a me: et for,
do. mide ✠ tua non me terreat. Uoca me et
J.14.c. ego rn̄debo tibi aut certe loq̄r: et tu rn̄de
D mihi. Quātas habeo iniquitates ⁊ pctā
alr ✠ nō hꝫ ſcelera mea ⁊ delicta ✠ mea oſtēde mihi
mea. Cur faciē tuā abſcōdis: ⁊ arbitraris me
inimicū tuū. Cōtra foliū qd̄ vento rapit
oſ̄dis potētiā tuā: ⁊ ſtipulā ſiccā pſeq̄ris
Scribis enī ꝯ̄ me amaritudines: ⁊ cōſu
mere me vis peccatis adoleſcentie mee.
J.33.b. Poſuiſti in neruo pedē meū ⁊ obſuaſti
oēs ſemitas meas: et veſtigia pedū meo
rū ꝯſideraſti. Qui q̄ſi putredo ꝯſumēdꝰ
ſuʒ: ⁊ q̄ſi veſtimētū qd̄ comedit a tinea.

¶ C.D. Deſcribit vitā hominis ꝓphetat reſur,
rectionē: ⁊ petit protectionem in iudicio: ⁊ po,
nit conditionem hominis. Cap.xiiij.

A Omo natꝰ de muliere
breui viuēs tpe replet
multis miſerijs. Qui
de pe.dis. q̄ſi flos egredit ⁊ ꝯteri
3.c.ne tar tur ⁊ fugit velut vmbra
des in tepm ⁊ nūq̄ͣ in eodē ſtatu ꝑ,
83.di.c.ſi. manet. Et dignū ducis
in glo. ſup huiuſcemodi ape,
B.7.a. rire oculos tuos: et adducere eū tecuʒ in
11.q.3.ca. iudicium. Quis pōt facere mūdū de im
quid ergo. mundo ꝯceptum ſemine. Nōne tu q̄ ſo,
lus es? Breues dies hois ſunt numerus
alr ✠ ꝑteri, menſiū eiꝰ apud te eſt. Cōſtituiſti termi
rire. nos eiꝰ q̄ ꝑteriri ✠ nō poterunt. Recede
B ergo paululū ab eo: vt q̄eſcat donec opta
31.q.4.c. ta veniat ⁊ ſicut mercēnarij dies eiꝰ. Li
de libris. gnū hꝫ ſpē. Si preciſum fuerit: rurſum
vireſcit: ⁊ rami eiꝰ pullulāt. Si ſenuerit
in terra radix eiꝰ: ⁊ in puluere emortuus
fuerit truncus illiꝰ: ad odorē aque germi,
nabit: et faciet comā q̄ſi cū ꝓmū planta
tum eſt. Hō ꝟo cū mortuus fuerit et nu
datus atq̄ cōſumptꝰ vbi q̄ſo eſt. Quō ſi
recedāt aque de mari ⁊ fluuius vacuefa
alr ✠ reſurget. ctus areſcat: ſic hō cū dormierit nō reſur
get ✠ Donec atterat celū nō euigilabit:
C nec cōſurget de ſomno ſuo. Quis mihi h
alr ✠ vt. tribuat vt in inferno ꝓtegas me: ✠ ⁊ ab,
ſcōdas me: donec ptrāſeat furor tuus: ⁊
cōſtituas mihi tp̄s ī quo recorderis mei
alr ✠ viuat Putas ne mortuꝰ hō rurſuʒ viuet: ✠ Cū
E.17.c. ctis diebꝰ q̄bus nunc milito: expecto do
nec veniat imutatio mea. Uocabis me ⁊
D ego rn̄debo tibi. Operi manuum tuaruʒ

porriges dexterā. Tu q̄dē greſſus meos J.14.c.
dinumeraſti: ſʒ parce ✠ pctis meis. Si, alr ✠ par
gnaſti q̄ſi in ſacculo delicta mea: ſʒ cura, ces.
ſti iniq̄tatē meā. Mōs cadēs ✠ defluit: alr ✠ par
⁊ ſaxū trāſfert de loco ſuo. Lapides exca cis.
uāt aq̄: ⁊ alluuiōe paulatim terra conſu alr ✠ def
mitur: ⁊ hoīes ergo ſilr perdes. Robora fluet.
ſti eū paululū: vt in ꝑpetuū trāſiret. Im alr ✠ viuit
mutabis faciē eiꝰ ⁊ emittes eū. Siue no
biles fuerint filij eiꝰ: ſiue ignobiles nō in
telliget. Attn̄ caro eius dū viuit dolebit
aīa illiꝰ ſuper ſemetipſo lugebit.

¶ C.D. Eliphas arguit iob de arrogātia ſapiē,
tie ⁊ mundicie: agit quoq̄ de impio ſuperbo et
hypocrita. Cap.xv.

Eſpondēs aūt eliphaz A
themanites dixit. Num
q̄d ſapiēs rn̄debit q̄ſi i
vētum loquēs: ⁊ imple
bit ardore ſtomachuʒ
ſuū. Arguis verbis eū
q̄ non eſt equalis tibi:
✠ ⁊ loq̄ris qd̄ tibi non alr ✠ tibi
expedit. Quātū in te eſt: euacuaſti timo
rē ⁊ tuliſti ꝑces coraʒ dn̄o. ✠ Docuit enī alr ✠ dn̄o
iniquitas tua os tuū: ⁊ imitaris linguaʒ
blaſphemantiū. Condēnabit te os tuuʒ:
⁊ nō ego: ⁊ labia tua rn̄debūt tibi. Nūq̄d
primus hō tu natus es: ⁊ ante colles for
matus? Nunq̄d ꝯſiliū dei audiſti: ⁊ infe,
rior te erit eiꝰ ſapiētia? Quid noſti quod B
ignoremꝰ. Quid intelligis qd̄ neſciamus
Et ſenes ⁊ antiq̄ ſunt in nobis multo ve
tuſtiores q̄ͣ patres tui. Nūquid grāde eſt
vt ꝯſoletur te deꝰ. Sed verba tua praua
hoc prohibēt. Quid te eleuat cor tuū: et
quaſi magna cogitās attonitos habens
oculos? Quid tumet ꝯ̄ deum ſpiritꝰ tuꝰ
vt ꝓferas de ore tuo huiuſcemodi ſermo E.7.b.
nes? Quid eſt homo vt immaculatus ſit de pe. dis.
et vt iuſtus appareat natus de muliere? 2.c.ſi quis
Ecce inter ſanctos eius nemo immuta
bilis et celi nō ſunt mūdi in ꝯſpectu eiꝰ
q̄ͣto magis abominabilis et inutilis ho,
mo: qui bibit quaſi aquam iniquitatem.
Oſtendam tibi audi me: quid vidi narra
bo tibi. Sapientes ꝯfitētur: ⁊ nō abſcon
dunt patres ſuos. Quibus ſolis data eſt C
terra: ⁊ nō tranſibit alienus per eos. Cū
ctis diebꝰ ſuis impius ſupbit: et numerꝰ
annoꝝ īcertꝰ eſt tyrānidis eius. Sonitꝰ
terroris ſemꝑ in auribꝰ illius ⁊ cum pax
ſit: ille ſemꝑ inſidias ſuſpicat. Non cre, alr ✠ nō hꝫ
dit ꝙ reuerti poſſit de tenebris ad lucem ad lucem.
✠ circūſpectans vndiq̄ gladiū. Cum ſe
mouerit ad querendū panē: nouit ꝙ pa

ratus ſit in manu eius tenebrarū dies.
Terrebit eū tribulatio: & anguſtia valla
b bit eū ſicut regē: q̄ pparat̄ ad pliū. Tetē
dit em̄ aduerſus deū manū ſuā: & ꝯ̄ oīpo
tētē roborat⁹ ē. Cucurrit aduerſ⁹ eū ere
cto collo: et pingui ceruice armatus eſt.
Operuit faciē ei⁹ craſſitudo: & de lateribus
ei⁹ arruina depēdet. Habitauit in ciuitati
b⁹ deſolatis & in domib⁹ deſertis: q̄ in tu
mulos ſūt redacte. Nō ditabit̄ nec pſeue
rabit ſubſtantia ei⁹: nec mittet i terra ra
dicē ſuā: Nō recedet de tenebris. Ramos
Alī ✠ ſpūs — ei⁹ arefaciet flāma: & auferet̄ ſpū ✠ oris
Alī ✠ credit. — ſui ab eo. Nō credat ✠ fruſtra errore dece
pt⁹: q̄ aliq̄ ꝑcio redimend⁹ ſit. Anteq̄ di
es ei⁹ impleant̄ pbit: & man⁹ ei⁹ areſcent.
ꝶ Ouido. — Ledet̄ q̄ſi vinea in pmo flore botr⁹ eius
11.q.3.ca. — et q̄ſi oliua ꝓijciēs florē ſuū. Cōgregatio
interueniens — em̄ hypocrite ſterilis: et ignis deuorabit
Pē.7. — tabernacula eoꝝ q̄ munera libenter acci
Eſa.59.c. — piunt. Concepit dolorē & peperit iniq̄ta
tē: & vter⁹ ei⁹ pparat dolos.

¶ Job dolorem ſuum diſſimulat & crudelitatē hoſtium ſuorum: & dicit ſe pati abſq̄ iniquitate manus ſua cum haberent ad dominum mundas preces. Capitulum .xvi.

A — Reſpōdēs autem iob: di
xit. Audiui frequenter
talia. Cōſolatores one
roſi omnes vos eſtis.
Nunq̄d hēbūt finē ver
ba ventoſa aut aliquid
tibi moleſtū ē ſi loq̄ris.
Poteram & ego ſimilia ve
ſtri loq̄. Atq̄ vtinam eſſet aīa vr̄a ꝓ aīa
mea. Cōſolarer & ego vos ſmōib⁹: & mo
uerē caput meū ſup vos. Roborarē vos
B ore meo: & mouerē labia mea: q̄ſi parcēs
vobis. Sȝ q̄d agā? Si locut⁹ fuero: nō q̄e
ſcet dolor me⁹: & ſi tacuero non recedet a
me. Nunc aūt oppſſit me dolor me⁹ et in
nihilū redacti ſunt oēs artus mei. Ruge
mee teſtimoniū dicūt ꝯ̄ me: et ſuſcitatur
Alī ✠ alias. — falſiloqu⁹ aduerſus faciē ✠ meā: ꝯ̄dicēs
mihi. Collegit furorē ſuū in me: & cōmi
nās mihi infremuit ꝯ̄ me dentibus ſuis.
Hoſtis me⁹ terribilib⁹ oculis me intuit⁹
eſt. Aperuerūt ſup me ora ſua & exprobrā
Alī ✠ ſaturati. — tes ꝑcuſſerūt maxillas meā: ſatiati ✠ ſūt
penis meis. Cōcluſit me de⁹ apd̄ iniquū
C & manibus impioꝝ me tradidit. Ego ille
quōdā opulēt⁹ repēte ꝯ̄trit⁹ ſū. Tenuit
ceruicē meā ꝯ̄fregit me: & poſuit me ſibi
q̄ſi in ſignū. Circūdedit me lanceis ſuis
conuulnerauit lūbos meos. Nō pepercit:
& effudit i terra viſcera mea. Cōſcidit me
vulnere ſup vuln⁹: irruit in me q̄ſi gigas.
Saccū ꝯ̄ſui ✠ ſup cutē meā: & operui ✠ — Alī ✠ conſuit.
cinere carnē meā. Facies mea intumuit
a fletu et palpebre mee caligauerūt. Hec — D
paſſus ſū abſq̄ iniq̄tate man⁹ mee: cū ha — Alī ✠ operuit.
berē mūdas ad deū p̄ces. Terra ne operias
ſanguinē meū: neq̄ inueniat i te locū la
tēdi clamor meus. Ecce ei in celo teſtis
me⁹: & ꝯ̄ſci⁹ me⁹ i excelſis. Verboſi ami
ci mei ad deū ſtillat ocul⁹ me⁹ atq̄ vtinā — 11.q.3.ca.
ſic iudicaret̄ vir cū deo: quō iudicat̄ fili⁹ — inter verba.
hois cū collega ſuo. Ecce ei breues āni
tranſeunt: et ſemitam per quam non re
uertar ambulo.

¶ C.S. In breuitate dierum & caligatione oculorum: & putrefactione carnis dicit ſe patienter preſtolari. Capitulum .xvij.

Spiritus me⁹ attenua — A
bitur: dies mei breuia
būtur & ſolū mihi ſup
eſt ſepulchrū. Nō pec
caui: & in amaritudini
b⁹ morat̄ occul⁹ me⁹.
Libera me ✠ & pōe me — Alī ✠ iudice.
iuxta te: et cuiuſuis
man⁹ pugnet ꝯ̄ me. Cor eoꝝ longe feciſti — B
a diſciplina ꝓpterea nō exaltabūt̄. Pre
dā pollicet̄ ſocijs: & oculi filioꝝ ei⁹ defi
ciēt. Poſuit me q̄ſi in ꝓuerbiū vulgi: et
exēplū ſum ✠ corā eis. Caligauit ad indi — Alī ✠ fui.
gnatione ocul⁹ me⁹: & mēbra mea q̄ſi in — C
nihilū redacta ſūt. Stupebūt iuſti ſup
hoc: & inocēs ꝯ̄ ypocritā ſuſcitabit̄. Et te
nebit iuſt⁹ viā ſuā & mūdis manib⁹ ad
det fortitudinē: Igit̄ oēs vos ꝯ̄uertimini
& venite: & nō inueniā i vobis vllū ſapiētē.
Dies mei tranſierūt: cogitatiōes mee diſ — D
ſipate ſunt torquētes cor meū. Noctē ver — ꝶ Euido.
terūt i diē & rurſū poſt tenebras ſpō lucē. — 11.q.4.c.
Si ſuſtinuero infern⁹ dom⁹ mea ē: & i te — hec autem
nebris ſtraui lectulū meū. Putredini di — vita.
xi. Pr̄ me⁹ es mr̄ mea & ſoror mea vermi
b⁹. Vbi eſt ergo nūc p̄ſtolatio mea: & pa — De pe. diſ.
tiētiā meā q̄s cōſiderat. In ꝓfundiſſimū — 1.c. celebrari.
inferiū deſcēdēt oīa mea. Putaſne ſaltē — infra in
erit requies mihi. — glo. 7. in re

¶ C.S. De luce: de captione & impij eiectione baldath dicit. Cap. xviij. — ſurrectiōe a peccato.

Reſpōdens aūt baldath — A
✠ ſuites dixit. Vſq̄ ad — Alī ✠ baldad.
quē finē v̄ba iactabis?
Intellige prius & ſic loq̄ — Alī ✠ intelligite.
mur. Quare reputati
ſum⁹ vt iumenta: & ſor — Alī ✠ nos.
duimus coram te? ✠ — Alī ✠ q̄ per
Quid perdis ✠ animā — des.

tuam in furore tuo? Numquid ꝓpter te de‑
relinquetur terra: ⁊ trāſferent̄ mōtes de
loco ſuo. Nōne lux impij extinguetur: nec
B ſplēdebit flāma ignis eius. Lux obtene
breſcet i tabernaculo illi⁹: ⁊ lucerna q̄ ſu
per eū eſt: extinguet̄. Artabunt̄ greſſus
virtutis eius: ⁊ ꝑcipitabit eū ꝯſiliū ſuū.
Immiſit eñi i rete pedes ſuos ⁊ in macu
C lis ei⁹ ambulat. Tenebit̄ plāta illius la‑
queo: ⁊ exardeſcet ꝯ eū ſitis. Abſcondita
eſt in terra pedica ei⁹: ⁊ decipula illi⁹ ſup
ſemitā. Undiq̄ terrebūt eū formidines
⁊ inuoluēt pedes ei⁹. Attenuet̄ fame ro‑
Alias ✠ inedia inūdāt. bur ei⁹: ⁊ inedia ✠ inuadat coſtas illi⁹. De
uoret pulchritudinē cutis eius ⁊ ꝯſumat
brachia illius primogenita mors. Auella
D tur de tabernaculo ſuo fiducia ei⁹: et cal
cet ſup eū quaſi rex interit⁹. Habitāt in
tabernaculo illi⁹ ſocij eius q̄ nō eſt aſper
gat̄ in tabernaculo ei⁹ ſulphur. Deorſum
radices eius ſiccētur: ſurſum aūt attera
tur meſſis eius. Memoria illi⁹ pereat de
terra: ⁊ nō celebret̄ nomen ei⁹ in plateis
Expellet eū de luce in tenebras: ⁊ de or‑
be transferet eū. Nō erit ſemē eius: neq̄
ꝓgenies in ꝑplo ſuo: nec vlle reliquie in
regionibus eius. In die eius ſtupebunt
nouiſſimi: ⁊ primos inuadet horror. Hec
ſunt ergo tabernacula iniqui: ⁊ iſte loc⁹
eius qui ignorat deum.

¶ C.S. Iob flagella ſua deſcribit: ꝓphetat de paſſione xp̄i: ⁊ reſurrectione generali: ⁊ monet fugere a facie gladij. Capitulum.xix.

A Eſpōdens aūt iob: di
xit. Uſq̄ quo affligitis
aīam meā: ⁊ atteritis
me ſermonib⁹? En de
cies cōfunditis me: et
non erubeſcitis oppri
mētes me. Nempe ⁊ ſi
ignoraui: mecum erit
ignorantia mea. At vos ꝯtra me erigimi
ni ⁊ arguitis me opprobrijs meis. Sal‑
tē nūc intelligite: q2 de⁹ nō equo iudicio
afflixerit me: et flagellis ſuis me cinxerit
abacuk.i.c Ecce clamabo: vim patiēs: ⁊ nemo au‑
Alias ✠ exaudiet. diet. ✠ Uociferabor: ⁊ nō eſt qui iudicet
ſemitā meā circūſepſit: ⁊ tranſire nō poſ
ſum: ⁊ i calle meo tenebras poſuit. Spo
liauit me gloria mea: et abſtulit coronā
B de capite meo. Deſtruxit me vndiq̄: ⁊ pe
reo: ⁊ quaſi euulſe arbori abſtulit ſpem
meā. Iratus eſt ꝯtra me furor eius ⁊ ſic
me habuit quaſi hoſtē ſuū. Simul vene
runt latrones eius: et fecerūt ſibi viam p
me: et obſederunt in gyro tabernaculū
meū. Fratres meos lōge fecit a me: ⁊ no C
ti mei quaſi alieni receſſerunt a me. De‑
reliquerūt me ꝓpinqui mei: ⁊ qui me no
uerant obliti ſunt mei. Inquilini dom⁹
mee et ancille mee ſicut alienum habue
runt me: et quaſi peregrinus fui in ocu‑
lis eoꝝ. Seruum meum vocaui: ⁊ nō re
ſpondit: ✠ ore ꝓprio deprecabar illū. Ha Alias ✠ mihi
bitum meum exhorruit vxor mea: ⁊ ora‑ I.io.c.
bā filios vteri mei. Stulti q̄ deſpiciebāt
me: ⁊ cū ab eis receſſiſſem: detrahebant
mihi. Abhominati ſunt me quōdā conſi
liarij mei: et quē maxime diligebam: ✠ Alias ✠ ad‑
auerſat⁹ eſt a me. Pelli mee conſumptis uerſus eſt
carnibus adheſit os meum: et derelicta mihi.
ſunt tantūmodo labia mea circa dentes
meos. Miſeremini mei: miſeremini mei D
ſaltē vos amici mei: quia man⁹ domini
tetigit me. Quare perſequimini me ſicut
deus et carnib⁹ meis ſaturamini? Quis
mihi tribuat: vt ſcribātur ſermones mei
Quis mihi det: vt exarentur in libro ſtilo
ferreo: ⁊ plumbi lamina: vel ✠ celte ſcul Alias ✠ eſt
pātur in ſilice? Scio enim q̄ redemptor certe.
meus viuit: et in nouiſſimo ✠ die de ter Alias ✠ ſurge
ra ſurrecturus ſum. Et rurſuꝫ circunda eſt die.
bor pelle mea: et i carne mea videbo deū
Quē viſurus ſum ego ipſe: ⁊ oculi mei cō
ſpecturi ſunt: ⁊ non alius. Repoſita eſt
hec ſpes mea in ſinu meo. Quare ergo
nūc dicitis: perſequamur eū: ⁊ radicem
verbi inueniamus cōtra eum? Fugite er
go a facie gladij: q̄ñ vltor iniquitatum
gladius eſt: ⁊ ſcitote eſſe iudicium.

¶ C.S. Sophar de impio ⁊ hypocrita auaro calumniatore ⁊ paupere dicit. Capitulū.xx.

Eſpōdens aūt ſophar A
naamathites dixit. Id
circo cogitatiōes mee
varie ſuccedunt ſibi: ⁊
mens in diuerſa rapi‑
tur doctrinam qua me
arguis audiam: et ſpiri
tus intelligentie mee
reſpōdebit mihi. Hoc ſcio a principio ex
quo poſitus eſt homo ſuper terram: q̄
laus impiorum breuis ſit: ⁊ gaudium hy
pocrite ad inſtar puncti. Si aſcenderit
vſq̄ ad celum ✠ ſuperbia eius: et caput Alias ✠ in celo.
eius nubes tetigerit: quaſi ſterquilinium
in fine perdetur: ⁊ qui eum viderant: di‑
cent: vbi eſt? Uelut ſomniuꝫ auolans nō
inuenietur: tranſiet ſicut viſio nocturna
Oculus qui eum viderat: non videbit: B
neq̄ vltra intuebitur eum locus ſuus.

Filij eiꝰ atterēt egeſtate: ⁊ manꝰ illiꝰ red
dēt ei dolorē ſuū. Oſſa eiꝰ īplebūt vitijs
adoleſcētie eius: ⁊ cū eo in puluere dor-
miēt. Cū em̄ dulce fuerit in ore eiꝰ malū
abſcondet illud ſub lingua ſua. Parcet il
li: ⁊ nō derelinquet illud: ⁊ celabit in gut
ture ſuo. Panis eius in vtero illius ver-
tetur in fel aſpidū intrinſecus. Diuitias
quas deuorauit euomet: et de ventre il-
C lius extrahet eas deus. Caput aſpidum
ſuget: ⁊ occidet eū lingua vipere. Nō vi
deat riuulos fluminis torrētis mellis et
butyri. Luet que fecit oīa nec tñ conſu-
metur. Juxta multitudinē adinuētionū
ſuarū: ſic ⁊ ſuſtinebit: qm̄ confringēs nu-
Alr. ✠ pau-peres. daui t pauperis ✠ domū: rapuit ⁊ nō edi-
ficauit eā: nec eſt ſatiatus venter eiꝰ. Et
L. domum ra-puit. cū habuerit ✠ que cōcupierat: poſſidere
nō poterit. Nō remanſit ẟ cibo eiꝰ: ⁊ ꝓpter
Alr. ✠ qđ. ea nihil ꝑmanebit de bonis eiꝰ. Cū ſatia-
Alr. ✠ cu-pierat. tus fuerit: artabit: eſtuabit: ⁊ oīs dolor ir
ruet ſuper eū. Utinā impleat venter eiꝰ
Et ci. 3. c. vt emittat in eum irā furoris ſui: ⁊ pluat
D ſuper illū bellū ſuū. Fugiet arma ferrea
Alr. ✠ non-bis gladius ⁊ irruet in arcū ereū. Gladius ✠ eductꝰ
et egrediens de vagina ſua ⁊ fulgurās in
Alr. ✠ edu-cens. amaritudine ſua. Uadēt ✠ et veniēt ſup
eum horribiles. Omnes tenebre abſcon
Alr. ✠ vadit ⁊ veniens. dite ſunt in occultis eius. Deuorauit eū
ignis qui non ſuccendit: affliget reli-
ctus in tabernaculo ſuo. Reuelabunt ce
li iniquitatem eius: ⁊ terra conſurget ad
uerſus eum. Apertum erit germen domꝰ
illius: detrahet in die furoris dei. Hec eſt
pars hoīs impij a deo: ⁊ hereditas verbo
rum eius a dño.

¶ C. S. De proſperitate ⁊ gaudio ⁊ retributio-
ne impij: de paupere qui ſimul perit cum impio
⁊ diuite loquitur. Cap. xxi.

A
Mat. 3. a. ⁊. 4. c.
Alr. ✠ age-re.

Reſpondens aūt iob: di
xit. Audite queſo ſmo-
nes meos: ⁊ agite ✠ pe
nitentiam. Suſtinete
me vt ego loquar ⁊ poſt
mea ſi videbitur verba
ridete. Nunquid con-
tra hominē diſputatio
mea eſt vt merito non debeā ꝯtriſtari? At
tendite me ⁊ obſtupeſcite: et ſupponite
Iudic. 18. d. digitum ori veſtro. Et ego quādo recorda
abacuch. c. 4. tus fuero: pertimeſco: ⁊ concutit carnē
meam tremor. Quare ergo impij viuūt
B ſubleuati ſunt confortatiq; diuitijs? Se
men eorum permanet: coram eis: ꝓpinq̄
rū turba et nepotum in conſpectu eorū
Domus eorū ſecure ſunt ⁊ pacate: et nō

eſt virga dei ſup illos. Bos eorū concepit
et nō abortiuit: vacca peperit: et nō eſt ꝑ
uata fetu ſuo. Egrediunt quaſi greges
paruuli eorū: ⁊ infantes eorū exultant lu
ſibus. Tenēt tympanū et cytharā et gau
dēt ✠ ad ſonitū organi. Ducūt in bonis Alr. ✠ gau-debunt
dies ſuos: et in puncto ad inferna deſcē- 13. q. 2. c.
dūt. Qui dixerūt deo: recede a nobis: ſciē tpē i gl. 2.
tiā viarū tuarū nolumus. Quis eſt oīpo- l. 2. 2. c.
tens: vt ſeruiamꝰ ei? Et qđ nobis ꝓdeſt Oſee. 3. b.
ſi orauerimus ✠ illū? Uerūtn̄ qr nō ſūt Alr. ✠ ado-rauerimꝰ eum.
in manu eorū bona ſua: cōſiliū impiorū
longe ſit a me. Quotiens lucerna impio
rū extinguetur: ⁊ ſuperueniat eis inūdatio
et dolores diuidet furoris ſui. Erunt ſi- Prouerb. 24. c.
cut palee ante faciem vēti: et ſicut fauilla
quā turbo diſpergit. Deꝰ ſeruabit filijs
illius dolorē patris: ⁊ cū reddiderit tūc E
ſciet. Uidebunt oculi eiꝰ interfectionē
ſuā ⁊ de furore oīpotētis bibet. Quid eī
ad eum pertinet de domo ſua poſt ſe? Et
ſi numerus menſium eius dimidietur:
nunquid deum docebit quiſpiā ✠ ſciētiā q̄ Alr. ✠ ſciē.
excelſos iudicat? Iſte morit robuſtus et
ſanus: diues et felix: viſcera eius plena
ſunt adipe: et medullis oſſa illius irrigāt
Alius vo morit in amaritudine aīe ſue
abſq; vllis opibus: ⁊ tñ ✠ ſimul in pulue Alr. ✠ eruē.
re dormiēt: et vermes operiēt eos. Certe D
noui cogitatiōes veſtras ⁊ ſententias cō
tra me iniquas. Dicitis em̄: vbi ē domus
principis: et vbi tabernacula impiorum
Interrogate quēlibet de viatoribꝰ: et hec
eadem illum intelligere cognoſcetis. Qr
in diem perditionis ſeruatur ✠ malus: Alr. ✠ ſalua-bit.
et ad diē furoris ducetur. Quis arguet Alr. ✠ vias.
corā eo vias ✠ eius: ⁊ q̄ fecit: qs reddet il
li. Ipſe ad ſepulchra ducet: ⁊ in congerie
mortuorū vigilabit. Dulcis fuit glareis
cocyti: et poſt ſe oēm hoiem trahet: et an
te ſe innumerabiles. Quō igit conſola-
mini me fruſtra: cū reſpōſio veſtra repu
gnare oſtenſa ſit veritati.

¶ C. S. Eliphaz arguit iob de oppreſſione pau-
perum: ⁊ immiſericordia: ⁊ de contemptu iudicij
⁊ penitenti multa bona ꝓmittit. Cap. xxij.

Reſpondēs aūt eliphaz A
themanites dixit. Nun
quid deo potes cōpara
ri hō etiā cum perfecte
fuerit ſcientie. Quid ꝓ
deſt deo ſi iuſtus fue-
ris: aut quid ei confers
ſi immaculata fuerit vi
ta ✠ tua. Nunquid timens arguet te: ⁊ ve Alr. ✠ via.
niet tecum in iudicium? et nō ꝓpter mali

cias tuaſ plurimaſ: et infinitas iniquitates tuas. Abſtuliſti enim pignus fratrum tuorum
alr. + expo ſine cauſa: et nudos ſpoliaſti + veſtib⁹. Aquam
liaſti. laſſo non dediſti et eſurienti ſubtraxiſti pa-
B nem. In fortitudine brachij tui poſſidebas
Al. + poten- terram: et potentiſſim⁹ + obtinebas eam. Vi-
tiſſime. duas dimiſiſti vacuas: et lacertos pupil-
lorum comminuiſti. Propterea circundatus es
laqueis: et conturbat te formido ſubita.
Et putabas te tenebras non viſurum: et im-
Al. + op- petu aquarum inundantium non + oppreſſum iri.
preſſurum An cogitas quod deus excelſior celo ſit et ſu-
per ſtellarum verticem ſublimetur. Et dicis.
C Quid enim noui deus. Et quaſi per caliginem iu-
dicat. Nubes latibulum eius: nec noſtra con-
ſiderat: et circa cardines celi perambulat.
Nunquid ſemitam ſeculorum cuſtodire cupis
quam calcauerunt viri iniqui: qui ſublati ſunt an-
te tempus ſuum: et fluuius ſubuertit funda-
S. 21. b. mentum eorum. Qui dicebant deo: recede a no-
bis: et quaſi nihil poſſit facere omnipotens eſti-
mabant eum: cum ille impleſſet domos eorum bo-
Ps. 106. nis. Quorum ſententia procul ſit a me. Vide-
bunt iuſti et letabuntur et innocens ſubſannabit
eos. Nonne ſucciſa eſt erectio eorum et reliquias
eorum deuorauit ignis. Acquieſce igitur
ei: et habeto pacem: et per hec habebis fru-
ctus optimos. Suſcipe ex ore illius legem
et pone ſermones eius in corde tuo. Si
D reuerſus fueris ad omnipotentem: edificabe-
al. + fa- ris: et longe facies + iniquitatem a taber-
cies. naculo tuo. Dabit pro terra ſilicem: et pro
ſilice torrentes aureos. Eritque omnipo-
tens contra hoſtes tuos: et argentum con-
ceruabitur tibi. Tunc ſuper omnipotentem
delitijs afflues: et eleuabis ad deum faciem
tuam. Rogabis eum et exaudiet te: et vota
Prouerb. tua reddes. Decernes rem et veniet tibi
29. a. et in vijs tuis ſplendebit lumen. Qui eſt
humiliatus fuerit: erit in gloria et qui incli-
nauerit oculos ſuos: ipſe ſaluabitur. Sal-
uabitur innocens ſaluabitur autem mundicia
manuum ſuarum.

¶ C.S. Job reſpondet ſe noſſe et timere poten-
tiam et ſententiam iudicio et in iuſticia ambulaſ-
ſe. Capitulum. xxiii.

A Reſpondens autem iob: ait.
Nunc quoque in amaritudi-
ne eſt ſermo meus: et
manus plage mee ag-
grauata eſt ſuper gemi-
tum. Quis mihi tribuat
vt cognoſcam: et inueniam
illum: et veniam vſque
ad ſolium eius. Ponam coram eo iudi-
cium: et os meum replebo increpationib⁹

vt ſciam verba que mihi reſpondeat: et intel- B
ligam quid loquatur mihi. Nolo multa forti-
tudine contendat mecum: nec magnitudinis
ſue mole me premat. Proponat equita-
tem contra me et perueniet ad victoriam iu-
dicium meum. Si ad orientem iero: non
apparet: ſi ad occidentem: non intelligam eum: ſi
ad ſiniſtram et quid agam. Non apprehendam
eum. Si me vertam ad dexteram: non vide-
bo illum. Ipſe vero ſcit viam meam et proba-
bit me quaſi aurum quod per ignem tranſit. Ve-
ſtigia eius ſecutus eſt pes meus viam eius C
cuſtodiui: et non declinaui ex ea. A man-
datis labiorum eius non receſſi: et in ſi-
nu meo non abſcondi verba oris eius: Ipſe
enim ſolus eſt: et nemo auertere poteſt
cogitationem eius: et anima eius quodcun- D
que + voluit: hoc fecit. Cumque expleuerit alr. + quod-
in me voluntatem ſuam: et alia multa ſi- cunque voluit
milia preſto ſunt ei. Et idcirco a facie ei⁹ hec fecit.
turbatus ſum: et conſiderans eum: timo-
re ſollicitor. Deus molliuit cor meum: et
omnipotens conturbauit me. Non enim pe-
rij propter imminentes tenebras: nec faciem
meam operuit caligo.

¶ C.S. Aliorum iniquitates deſcribit iob et dam-
nationem impiorum. Capitulum. xxiiii.

A Ab omnipotente non ſunt
abſcondita tempora: qui autem
nouerunt eum ignorant
dies illius. Alij termi-
nos tranſtulerunt: diri-
puerunt greges et paue-
runt eos. Aſinum pu-
pillorum abegerunt et ab-
ſtulerunt pro pignore bouem vidue. Sub-
uerterunt pauperum viam: et oppreſſerunt
pariter manſuetos terre. Alij quaſi ona-
gri in deſerto egrediuntur ad opus ſuum:
vigilantesque + ad predam preparant panem libe- alr. + quaſi
ris. Agrum non ſuum demetunt: et vineam ei⁹ B
quem vi oppreſſerunt: vindemiant. Nudos di-
mittunt homines: indumenta tollentes: quibus
non eſt operimentum in frigore: quos ymbres
montium rigant: et non habentes vela-
men: amplexantur lapides. Vim fecerunt
depredantes pupillos: et vulgum pau-
perem ſpoliauerunt. + Nudis et incen- alr. + expo-
tibus abſque veſtitu et eſurientibus tulerunt liauerunt.
ſpicas. Inter aceruos eorum meridiati ſunt
qui calcatis torcularibus ſitiunt. De ciui-
tatibus fecerunt viros gemere: et aia + alr. + ala.
vulneratorum clamabit + te de⁹ multum abi- alr. + cla-
re non patitur. Ipſi fuerunt rebelles lumi- mabunt.
ni: neſcierunt vias eius: nec reuerſi ſunt C
per ſemitas eius. Mane primo conſur-

git homicidia: iterficit egenū et pauperē p noctē ṽo erit q̄ſi fur. Oculus adulteri obſeruat caliginē dicēs: non me videbit oculus: et o piet vultū ſuū. Perfodit in tenebris domos ſicut in die ɔdixerāt ſibi et ignorauerūt lucē. Si ſubito apparuerit aurora: arbitrant' vmbrā mortis: et ſic in tenebris q̄ſi in luce ambulāt. Leuis ē ſup faciē aque. Maledicta ſit ps ei' in terra: nec ambulet p viā vinearū. Ad nimiū calorē tranſiet ab aq̄s niuiū: et vſq3 ad iferos pctm̄ illi'. Obliuiſcat' eius
Als + vmis mia. Dulcedo illi' vmes. Nō ſit in re
D cordatiōe: ſ3 ɔterat' q̄ſi lignū infructuoſum. Pauit eñi ſterilē et q̄ nō parit: et vidue bene nō fecit. Detraxit fortes i fortitudine ſua: et cū ſteterit: non credet vite
Apoc. 2. f. ſue. Dedit ei de' locū pnie: et ille abutit' eo in ſupbia: oculi aūt ei' ſunt in vijs illius. Eleuati ſūt ad modicū: et nō ſubſiſtēt: et hūiliabunt' ſicut oia et auferent': et ſicut ſummitates ſpicaꝝ ɔterent'. Qð ſi nō eſt ita q̄s me pōt arguere eſſe mentitū et ponere ante deum verba mea.

Als + baldad. ¶ C. V. Probat baldath q nemo in conſpectu dei mundus exiſtat. Cap. xxv.

A Reſpōdēs aūt baldath
Als + baldad. ſuites: dixit. Ptās z terror apud eū eſt: qui facit ɔcordiā in ſublimib' ſuis. Nunq̄d eſt numer' militū eius?
Als + fulget. Et ſup quē nō ſurget lumē ei'? Nūq̄d iu
Als + ſurgit. ſtificari pōt hō ɔparat' deo: aut appere mūdus nat' de muliere? Ecce luna etiā
S. 4. d. non ſplendet: et ſtelle nō ſunt munde in
B ɔſpectu ei': q̄to magis homo et putre
De pe. diſ. do: z filius hominis vermis.

2. c. ii eſt. ante fine. ¶ C. V. Job dicit q nullū eſt deo ab homine adiutoriū: probat p eius magnalia. Cap. xxvi.

A Reſpōdens aūt iob: dixit. Cuius adiutor es? nūq̄d imbecillis: z ſuſtētas brachiū ei' q̄ nō ē
B fortis? Cui dediſti cōſiliū? Forſitā illi q̄ nō habet ſapientiā: z prudētiā tuā oñdiſti plurimā? Quē docere voluiſti? eū q̄ fecit ſpiramētū? Ecce gigātes gemūt ſub aq̄s: z q̄ habitāt cū eis. Nudus eſt infern' corā illo: z nullū eſt opimētū pditiōi. Qui extēdit aq̄lonē ſup vacuū z appēdit terrā
C ſup nihilū. Qui ligat aq̄s i nubib' ſuis: vt nō erūpāt pariter deorſū. Qui tenet vultū ſolii ſui: et expādit ſup illud nebulā ſuā. Terminū circūdedit aq̄s vſq3 dū finiant' lux et tenebre. B Colūne celi ɔtremiſcūt: et pauēt ad nutū ei'. In fortitudine illi' repēte maria ɔgregata ſūt: z prudētia ei' pcuſſit ſupbū. Spūs ei' ornauit celos z obſtetricāte manu eius: educt' ē coluber tortuoſus. Ecce hec ex pte dicta ſunt viarū eius. Et cū vix paruā ſtillā ſermonis eius audierimus: quis poterit tonitruū magnitudinis illi' ītueri?

¶ C. V. De cōſtantia z pfectione iuſticie iob z parte impij apud deum. Capitulū. xxvij.

A Addidit q̄z iob aſſumēs parabolā ſuā z dixit.
Dif. 47. c. 2. in fine. Job. 3. a. Viuit de' q̄ abſtulit iudiciū meū: et oipotēs q̄ ad amaritudinē adduxit aiam meam: q2 donec ſupeſt halit' in me: z ſpūs dei in naribus meis: nō loq̄nt' labia mea iniquitatē nec lingua mea meditabit' mendacium. Abſit a me: vt iuſtos vos eſſe iudicē. Donec deficiā nō recedā ab innocētia mea. Juſtificationē meā quā cepi tenere non deſerā. Nec3 eñi reprehēdit me cor meū in oi vita mea. Sicut ipi' inimicus me' z aduerſari' me' quaſi iniq'. Que eſt Als + ſit vt
B eñi ſpes hypocryte ſi auare rapiat: z non liberet deus aiam ei'? Nunq̄d de' audiet clamorē ei' cū venerit ſup eū anguſtia? Aut poterit in oipotēte delectari: z inuocare deū oi tpe? Docebo vos p manū dei q̄ oipotēs habeat nec abſcōdā. Ecce vos oēs noſtis: z q̄d ſine cauſa vana loq̄mini. Hec pars hoīs impij apud deū: z hereditas violētoꝝ: quā ab oipotēte ſuſcipiēt. Si multiplicati fuerint filij eius in gladio erūt: et nepotes ei' nō ſaturabūtur
pane. Qui reliqui fuerit ex eo ſepelient' i C
interitu z vidue illius nō plorabunt. Si cōportauerit q̄ſi terrā argētū: z ſicut lutū pparauerit veſtimēta: pparabit q̄de3: ſed iuſtus veſtiet' illis: z argētū innocēs
diuidet. Edificauit ſicut tinea domū ſuā Ps. 48.
z ſicut cuſtos fecit vmbraculum. Diues D
cum dormierit: nihil ſecū auferet: ape Als + auffert.
riet oculos ſuos: z nihil inueniet. Apprehendet eum q̄ſi aqua inopia: nocte op Als + aporie.
primet eū tēpeſtas. Tollet eum vēt' vrēs z auferet: et velut turbo rapiet eum de loco ſuo. Emittet ſup eum z non parcet de manu eius fugiens fugiet. Stringet ſup eum manus ſuas: et ſibilabit ſuper illum intuens locum eius.

¶ L.S. de eccleſia ⁊ ſinagoga: de inueniẽda ſapiẽtia: de aduentu xpi. Capitulũ.xxviij.

A Habet argẽtũ venarũ ſuarũ principia: ⁊ auro locus eſt in quo cõflat. Ferrum de terra tollit: ⁊ lapis ſolutus calore in es vertitur. Tẽpus poſuit tenebris: ⁊ vniuerſorũ finẽ ipſe cõ-

Al. ſe.c. ferrum eſt gio.

Al. ✠ vmbre. ſiderat lapidẽ q̃z caliginis ⁊ vmbram ✠ mortis diuidit ✠ torrẽs a ppl'o peregrinã-

Al. ✠ diuidet. te: eos quos oblitus eſt pes egentis hoiũ ⁊ inuios. Terra de qua oriebat panis in

Al. ✠ igne. loco ſuo: igni ✠ ſubuerſa ẽ. Locus ſaphy-

B ri lapides eius: ⁊ glebe illi⁹ aurũ. Semitã ignorauit auis: nec intuitus eſt eã ocu-

Al. ✠ oculos. lus ✠ vulturis. Nõ calcauerũt eã filij inſtitorũ: nec ptranſiuit p eã leena. Ad ſili-

Al. ✠ ſcidit cẽ extendit manũ ſuã ſubuertit a radicibus montes in petris riuos excidit ✠ et omne precioſum vidit oculus eius. Profunda q̃z fluuiorũ ſcrutatus eſt: ⁊ abſcondita produxit in lucem. Sapientia vero

Prouerb. 3.b. vbi inuenit: ⁊ quis eſt locus intelligentie. Neſcit homo preciũ eius: nec inuenitur in terra ſuauiter viuẽtiũ. Abyſſus dicit:

Ibid. 8.b. non eſt in me: ⁊ mare loquitur: non eſt

C

Sap. 7.a. mecum. Non dabitur aurum obrizum p ea: nec appendetur argentum in cõmutatiõe eius. Nõ cõferetur tinctis indie coloribus: nec lapidi ſardonico precioſiſſimo vel ſaphyro. Non adequabitur ei aurum vel vitrum: nec commutabuntur p ea vaſa auri excelſa ⁊ eminentia: nec cõmemorabuntur in cõparatione ei⁹. Trahit aũt ſapiẽtia de occultis. Nõ adequabit ei topazius de ethiopia: nec tincture mundiſſime cõponentur. Unde ergo ſapientia venit: ⁊ quis eſt locus intelligentie. Abſcõdita eſt ab oculis oĩm viuẽtiũ volucres q̃z celi latet. Perditio ⁊ mors dixerunt auribus nr̃is: Audiuimus famã eius: Deus intelligit viã eius: ⁊ ipſe nouit

b locum illius. Ipſe eñ fines mũdi intuetur ⁊ oĩa que ſub celo ſunt reſpicit. Qui fecit ventis pondus: et aquas appendit in ✠

Al. ✠ non habet in. menſura. Quando ponebat pluuijs legẽ et viam procellis ſonãtibus: tunc vidit illã ⁊ enarrauit: ⁊ ꝑparauit ⁊ inueſtigauit

ps. 110. Prouerb. 10.a. et dixit homini. Ecce timor dñi: ipſa eſt ſapientia: ⁊ recedere a malo intelligẽtia.

26.q.2.c. qui ſine in princi.

¶ L.S. Enarrat iob ⁊ plangit elapſam proſperitatem ⁊ iocunditatem prioris temporis in perſona eccleſie. Capl'm.xxix.

Addidit q̃z iob aſſumẽs parabolã ſuã ⁊ dixit. Quis mihi tribuat vt ſim iuxta mẽſes priſtinos ſm dies q̃bus deus cuſtodiebat me. Qñ ſplẽdebat lucerna ei⁹ ſup caput meũ ⁊ ad lumen eius ambulabã in tenebris. Sicut fui in dieb⁹ adoleſcentie mee: qñ ſecreto deus erat in tabernaculo meo. Qñ erat oĩps mecũ ⁊ in circuitu meo pueri mei. Qñ lauabã pedes meos butyro: ⁊ petra fundebat mihi riuos olei. Qñ pcedebã A

ad portã ciuitatis: ⁊ i platea pabãt cathedrã mihi. Videbãt me iuuenes ⁊ abſcondebant: ⁊ ſenes aſſurgẽtes ſtabãt. Principes ceſſabãt loq̃: ⁊ digitũ ſuperponebant ori ſuo. Vocẽ ſuã cohibebãt duces: ⁊ lingua eorũ gutturi ſuo adherebat. Auris audiẽs beatificabat me ⁊ oculus vidẽs teſtimoniũ reddebat mihi: eo q liberaſſem pauperẽ vociferãtẽ: ⁊ pupillũ cui nõ eẽt adiutor. Bñdictio perituri ſuper me veniebat: ⁊ cor vidue cõſolat⁹ ſum. Juſticia in- B

dutus ſum: ⁊ veſtiuit ✠ me ſicut veſtimẽ- C

to ⁊ diademate iudicio meo. Ocl's fui ce- Al. ✠ veſtiui.

co: ⁊ pes claudo. Pr̃ erã pauperũ: ⁊ cãm quã neſciebã: diligẽtiſſime inueſtigabã. De pe. diſ. 2.c. ſapiẽs

Cõterebã molas iniq̃: ⁊ de dẽtibus illius auferebã p̃dã. Dicebãq̃z: in nidulo meo moriar: ⁊ ſicut palma multiplicabo dies.

Radix mea apta eſt ſecus ✠ aquas: ⁊ ros morabat i meſſiõe mea. Gl'ia mea ſemp innouabit ⁊ arc⁹ me⁹ i manu mea inſtaurabit. Qui me audiebãt expectabãt ſniã Al. ✠ iuxta

⁊ itẽti tacebãt ad cõſiliũ meũ. ✠ Verbis meis addere nihil audebãt ⁊ ſup illos ſtillabat eloquiũ meũ. Expectabãt me ſicut pluuiã: ⁊ os ſuũ aperiebãt quaſi ad imbrem ſerotinũ. Si qñ ridebã ad eos non credebãt: ⁊ lux vult⁹ mei nõ cadebat in terrã. Si voluiſſem ire ad eos ſedebam primus. Cũq̃z ſederẽ quaſi rex circũſtãte exercitu: erã tñ merentium cõſolator. b Al. ✠ mei.

Di. 45. c. diſciplina in fine.

¶ L.S. Enarrat ⁊ plangit iob mala preſentis temporis ⁊ hereticorum prefigurat futuram maliciam. Capl'm.xxx.

Nunc aũt derident me iuniores tempore: quorum non dignabar patres ponere cum canibus gregis mei. Quorum virtus manuum mihi erat pro nihilo: et vita ipſa putabãtur A

indigni. Egeſtate ꝛ fame ſteriles qui ro-
debãt in ſolitudine: ſqualẽtes calamita-
te ꝛ miſeria. Et mãducabãt herbas ꝛ ar
borũ cortices: ꝛ radix iuniperoꝝ erat ci-
bus eoꝝ. Qui de cõuallibus iſta rapiẽtes
cũ ſingula reperiſſent ad ea cũ clamore
curreb ãt. In deſertis habitabant torren-
B tium et in cauernis terre vel ſup glareã
Qui iter huiuſcemodi letabant: ꝛ eẽ ſub
ſentibus delitias cõputabãt. Filij ſtulto-
rũ ꝛ ignobiliũ: ꝛ in terra penitus non
parentes. Nunc in eoꝝ canticum verſus
ſum: ꝛ factus ſum eis in prouerbium.
Abominantur me ꝛ longe fugiunt a me
ꝛ faciem meam conſpuere non verentur
Pharetram enim ſuam aperuit et affli-
xit me: ꝛ frenum poſuit in os meum. Ad
dexteram orientis calamitates mee ilico
ſurrexerunt. Pedes meos ſubuerterunt
et oppreſſerunt quaſi fluctibus ſemitis
ſuis. Diſſipauerunt itinera mea inſidiati
ſunt mihi ꝛ preualuerunt ꝛ non fuit qui
ferret auxiliũ. Quaſi rupto muro et apta
ianua irruerunt ſuper me: ꝛ ad meas mi
ſerias deuoluti ſunt redactꝰ ſum in nihilũ
Alias + nihi- ✠ Abſtulit quaſi ventus deſideriũ meũ
lum. et velut nubes ptranſijt ſalus mea. Nũc
C autem in memetipſo marceſcit anima
alias + abſtu- mea: et poſſident me dies afflictionis.
liſti. Nocte os meum perforatur doloribus: ꝛ
qui me comedunt ꝛ dormiunt. In multi
tudine eorum conſumitur veſtimentum
meũ: ꝛ quaſi capitio tunice ſuccinxerũt
S.19.c. me. Cõparatus ſum luto: ꝛ aſſimilatus
ſum fauille ꝛ cineri. Clamabo ad te: et
non exaudies me ſto: ꝛ non reſpicis me.
Mutatus es mihi in crudelẽ: ꝛ in duri-
tia manus tue aduerſaris mihi. Eleuaſti
D me: ꝛ quaſi ſup ventũ ponens eliſiſti me
valide. Scio qꝛ morti trades me vbi con
ſtituta ẽ domus omni viuẽti. Veruntamẽ
nõ ad cõſumptionem eoꝝ emittis manũ
tuam: ꝛ ſi corruerint ipſi ſaluabis. Fle-
bã quõdã ſup eo qui afflictus erat: ꝛ cõ-
patiebatur aĩa mea pauperi. Expectabã
bõa: ꝛ venerũt mihi mala: preſtolabar lu
mine: ꝛ eruperũt tenebre. Interiora mea
efferbuerũt abſqꝫ vlla requie: preuenerũt
me dies afflictiõis. Merẽs icedebã ſine
furore cõſurgẽs: i turba clamabã. Frater
fui draconũ: ꝛ ſocius ſtruthionũ. Cutis
mea denigrata ẽ ſup me: ꝛ oſſa mea arue
rũt pre caumate. Verſa ẽ in luctũ cithã-
ra mea: ꝛ organũ meũ in vocem flentium.

¶ I.B. Catalogus virtutum ipſius iob: peni-
tur cum atteſtatione: appellat teſtem iudicem.

Capitulum .xxxi.

PEpigi fedus cũ oculis A
meis: vt ne cogitarem
quidẽ de virgine. Quã
enĩ partem haberet in
me deus deſup: ꝛ here
ditatẽ oĩps de excelſis
Nunqd nõ pditio eſt
iniquo alienatio opan
tibꝰ iniuſticiã? ✠ Nõne ipſe cõſiderat vias Alias + iniuſti-
meas: ꝛ cũctos greſſus meos numerat tatem.
Si ambulaui in vanitate ꝛ feſtinauit in Puer.5.b.
malo pes meus: appendat me in ſtatera S.34.c.
iuſta: ꝛ ſciat deꝰ ſimplicitatẽ meã. Si de
clinauit greſſus meꝰ de via: ſi ſecutꝰ ✠ Alias + ſecu-
eſt oculus meꝰ cor meũ: ꝛ ſi in manibus tus eſt ocu-
meis adheſit macula: ſerã ꝛ alius come- lum meum.
dat: ꝛ pgenies mea eradicet. Si deceptũ
eſt cor meũ ſup muliere ꝛ ſi ad oſtiũ ami
ci ✠ mei inſidiatꝰ ſum ſcortũ alterꝰ ſit B
vxor mea: ꝛ ſup illã incuruent alij. Hoc Alias + vicini
enĩ nefas eſt ꝛ iniqtas maxima: ignis eſt
vſqꝫ ad pditionẽ ✠ deuorans: ꝛ oĩa eradi Alias + con-
cãs genimina. Si cõtẽpſi ſubire iudiciũ ſumptionẽ.
cũ ſeruo meo: ꝛ ancilla mea ✠ cum diſce Alias + ancil-
ptarent ✠ aduerſum me. Quid enĩ faciã cũ la mea.
ſurrexerit ad iudicãdũ deus: ꝛ cum quęſie Alias + diſcep-
rit: quid reſpondebo illi. Nunquid nõ in tarent.
vtero fecit me: qui ꝛ illum operatus eſt: et
formauit me ✠ in vulua vnꝰ. Si negaui Luce.16.e.
qđ volebãt paupibꝰ: ꝛ oculos vidue expe Alias + non
ctare feci. Si comedi buccellã meã ſolus bis me.
ꝛ nõ comedit pupillus ex ea: qꝛ ab infan
tia mea creuit mecũ miſeratio: ꝛ de vtero
matris mee egreſſa eſt mecũ. Si deſpexi
pretereũtẽ: eo qđ nõ habuerit indumen-
tum: ꝛ abſqꝫ operimento pauperem. Si
nõ benedixerunt mihi latera eiꝰ: ꝛ de vel
leribus ouium mearũ calefactus eſt. Si
leuaui ſup pupillum manum meã: etiam C
cũ viderẽ me in porta ſuperiorem: hume
rus meꝰ a iũctura ſua cadat: ꝛ brachium
meũ cũ ſuis oſſibꝰ cõfringat. ✠ Semp Alias + con-
enĩ quaſi tumẽtes ſup me fluctus timui terat.
deũ: ꝛ põdus eiꝰ ferre nõ potui. Si pu-
taui aurum robur meum: ꝛ obrizo dixi fidu
cia mea. Si letatus ſum ſuper multis di
uitijs meis: et quia plurima reperit ma
nus mea. Si vidi ſolẽ cũ fulgeret ꝛ lunã
incedentem clare: ꝛ letatum eſt in abſcõ
dito cor meum: ꝛ oſculatus ſum manum
meam ore meo: que eſt iniquitas maxi-
ma: et negatio contra deum altiſſimum.
Si gauiſus ſum ad ruinam eius qui me
oderat: et exultaui qđ inueniſſet eum ma-

D iſſ. Non enim dedi ad peccandū guttur
meum : vt expeterē maledicēs aīam ei⁹.
Si non dixerūt viri tabernaculi mei: q̄s
det de carnibus eius vt ſaturemur? Foris
nō māſit pegrinus: oſtiū meū viatori pa
De pe. di. i. tuit. Si abſcondi quaſi homo pctm̄ meū
c. agite. ibi τ celaui in ſinu meo iniquitatem meam.
ſ erubui. Si expaui ad multitudinem nimiam et
deſpectio ꝓpinquoꝝ terruit me τ nō ma
gis tacui: nec egreſſus ſum oſtium. Quis
mihi tribuat auditorem ✠ vt deſiderium
Alῑ ✠ adiu meum audiat oīpotēs : τ librum ſcribat
torem. ipſe q̄ iudicat: vt in humero meo portem
De pe. diſ. illum: τ circūdē illū quaſi coronā mihi.
i. c. dū ſcrē Per ſingulos gradus meos pronū ciabo
in princi. illū: τ quaſi principi offerā eū. Si aduer
ſum me terra mea clamat: τ cū ipſa ſulci
eius deflent. Si fructus eius comedi abſ
q̄ pecunia τ aīam agricolarum eius af
flixi: pro frumento oriatur mihi tribulus
et pro hordeo ſpinā.

¶ C. S. Re
iuſtus ſibi ſpōdere iob tres viri omiſerūt: eo q̄
gnatur heliu videret: tacentibus amicis iob indi
iactat, audit eorum inſipientiam arguit τ ſuam
iactat prudentiam. Cap. xxxii.

M OMiſerūt aūt tres viri
rn̄dere iob: eo q̄ iuſtus
ſibi videret. Et iratus
indignatuſq̄ eſt heliu
filius barachel buzites
de cognatione rā. Ira
tus eſt aūt aduerſum
iob: eo q̄ iuſtum ſe eſſe
diceret coram deo. Porro aduerſum ami
cos eius idignatus ē eo q̄ nō inueniſſent
rn̄ſionē rationabilē: ſꝫ tm̄mō ꝯdēnaſſent
iob. Igit heliu expectauit iob loquētem:
B eo q̄ ſeniores ✠ eſſent q̄ loquebant. Cū
Alῑ ✠ ſe. aūt vidiſſet q̄ tres rn̄dere non potuiſſent
alῑ ✠ poſſ ✠ irat⁹ ē vehemēter. Rn̄dēſq̄ heliu fili⁹
ſent barachel buzites: dixit. Iunior ſum tēpo
re: vos aūt antiquiores : idcirco demiſſo
Ā. i2. do capite veritus ſuꝫ indicare vobis meam
ſentētiā. Sperabā eīn q̄ etas ꝓlixior lo
queret: τ annoꝝ multitudo doceret ſapi
entiā. Sed vt video: ſpūs eſt in hoībus:
C τ inſpiratio oīpotentis dat intelligentiam
Nō ſunt lōgeui ſapiētes: nec ſenes intel
alῑ ✠ dico. ligunt iudiciū. Idō dicā ✠ audite me oſtē
alῑ ✠ ſciam dā vobis etiā ego meā ſapientiā. ✠ Ex
alῑ ✠ ſinas pectaui enim ſermones veſtros : audiui
alῑ ✠ diſce prudētiā vſam: donec diſceptaremini ✠
ptaretis. ſermonibus vſis: τ donec putabā vos ali
quid dicere cōſiderabā. Sed vt video nō
eſt qui poſſit arguere iob: τ rn̄dere ex vo

bis ſermonibus eius. Ne forte dicatis: in
uenimus ſapiētiā: deus ꝓiecit eū nō hō.
Nihil locutus eſt mihi: τ ego nō ſm ſer
mones veſtros rn̄debo illi. Extimuerunt
nec rn̄derunt vltra abſtuleruntq̄ a ſe elo
quium. ✠ Qm̄ igit peccaui: τ nō ſunt lo Alῑ ✠ elo
cuti: ſteterūt: nec vltra rn̄derūt: rn̄debo τ quia.
ego partē meā: τ oſtēdā ſciaꝫ meā. Plen⁹ D
ſum eīn ſermonibus: τ coartat me ſpūs
vteri mei. En vēter me⁹ q̄ſi muſtū abſq̄
ſpiraculo qd̄ lagunculas nouas dirūpit.
Loquar: τ reſpirabo paululū: aperiā la
bia mea: τ reſpondebo. Non accipiā per
ſonam viri: τ deum homini non equa
bo. Neſcio enim q̄diu ſubſiſtam: τ ſi poſt
modicum tollat factor meus.

¶ C. S. De heliu qualiter deus loquitur vt eru
diat increpet τ propitiatur: τ tribus dieb⁹ ope
retur: vbi quoq̄ de incarnatione domini prophe
tauit. Cap. xxxiii.

AUdi igit iob eloquia M
mea : τ oēs ſermones
meos auſculta. Ecce
aperui os meum: lo
quatur lingua mea in
faucibus meis. Sim
plici corde meo ſermo
nes mei: τ ſententiam
labia mea puram loquentur. Spūs dei
fecit me: τ ſpiraculum oīpotētis viuifica
uit me. Si potes rn̄de mihi τ aduerſus
faciē meā cōſiſte: ecce τ me ſicut et te fe
cit deus: τ de eodem luto ego quoq̄ for
matus ſum. Uerūtamē miraculū meum B
non te terreat eloquentia ✠ mea non ſit Alῑ ✠ elo
tibi grauis. ✠ Dixiſti ergo ī aurib⁹ meis quia.
et vocem verborū tuorum audiui. Mun alῑ ✠ gra
dus ſum ego: et abſq̄ delicto immacula uis.
tus: τ non eſt iniquitas in me. Quia quere
las ī me repperit: ideo arbitratus eſt me
inimicum ſibi. Poſuit ī neruo pedes me Ī. i3. d.
os: cuſtodiuit oēs ſemitas meas. Hoc er
go in quo non eſt iuſtificatus. Rn̄debo ti
bi: quia maior ſit deus homine. Aduer
ſus eum contendis: q̄ non ad oīa verba
reſpōderit tibi. Semel loquitur ✠ deus alῑ ✠ loque
et ſecundo idipſuꝫ non repetit. Per ſom tur.
nium in viſione nocturna: quando irru
it ſopor homines et dormiunt in lectulo
tūc aperit aures viroꝝ: τ erudiens eos
inſtruit diſciplina: vt auertat hominem C
ab his que fecit : et liberet eum de ſuper
bia: eruens animam eius a corruptione:
et vitam illius vt non tranſeat in gladium.

Increpat q̃z p dolorẽ i lectulo ⁊ aĩa oſſa eius marceſſere facit. Abominabilis ei fit i vita ſua panis ⁊ aĩe illius cibꝰ añ deſiderabilis. Tabeſcet caro eius: ⁊ oſſa q̃ tecta fuerãt nudabunt. Appropinquabit corruptioni aĩa eiꝰ: ⁊ vita illiꝰ mortiferis Si fuerit ꝓ eo angelꝰ loquẽs vnũ de milibus: vt annũciet hoĩs equitatẽ: miſerebit eius ⁊ dicet. Libera eũ vt nõ deſcẽdat in corruptionem. Inueni in quo ei ꝓpicier. Cõſũpta ẽ caro eiꝰ a ſuppliciis reuertẽ
b tur ad dies adoleſcẽtie ſue. Deꝑcabit deum ⁊ placabilis ei erit: et videbit faciem eius i iubilo: ⁊ reddet homini iuſticiã ſuam. Reſpiciet hoĩes ⁊ dicet. Peccaui. ⁊ vere deliq̃: ⁊ vt erã dignꝰ nõ recepi. Liberauit aĩam ſuã ne pgeret i interitũ: ſed viuẽs lucẽ videret. Ecce hec oĩa opat deus trib' vicibus p ſingulos: vt reuocet aĩas eoꝝ a corruptiõe: ⁊ illuminet i luce viuẽtiũ. Attende iob ⁊ audi me: ⁊ tace dum ego loquor. Si aũt habes quid loquaris reſponde mihi. Loquere. Volo eñi te apparere iuſtũ. Quod ſi nõ habes: audi me et tace: ⁊ docebo te ſapientiam.

¶ C. S. Laudat heliu equitatẽ dei iuſticiam cõſiderantem ⁊ vltionem: increpat iob flagella.

Capitulum. xxxiiij.

A
Ronuncians itaq̃ heliu: etiã hec locutus ẽ. Audite ſapiẽtes ꝟba mea: ⁊ eruditi auſcultate me. Auris enim verba probat ⁊ guttur eſcas guſtu diiudicat Iudiciũ eligamꝰ nobis: ⁊ inter nos videamus q̃d ſit melius: q̄r dixit iob: iuſtus ſum ⁊ deus ſubuertit iudiciũ meuz. In iudicãdo eñi me mẽdacium eſt: ⁊ violẽta ſagitta mea abſq̃ vllo peccato. Quis eſt vir vt eſt iob: qui bibit ſubſannationem quaſi aquã: qui gradit cum operãtibus iniq̃tatẽ ⁊ ambulat cuz viris impiis? Dixit eñi. Non placebit vir
B deo etiã ſi cucurrerit cuz eo. Ideo viri cordati audite me abſit a deo impietas: ⁊ ab omnipotẽte iniq̃tas. Opus eñi hominis reddet ei: ⁊ iuxta vias ſingulorũ reſtituet eis. Vere eñi deus nõ cõdẽnabit fruſtra nec oĩpotens ſubuertet iudiciuz. Quem conſtituit aliũ ſuper terram: aut quem poſuit ſuper orbem quem fabricatus eſt Si direxerit ad eum cor ſuum: ſpiritũ illius et flatum ad ſe trahet. Deficiet omnis caro ſimul: ⁊ homo in cinerem reuertetur. Si habes ergo intellectum audi quod dicit: ⁊ auſculta vocez eloquij mei Nunquid qui non amat iudicium ſanari ✠ põt? Et quomodo tu eum qui iuſtus es intantum condẽnas? Qui dicit regi apoſtata: qui vocat duces impios. Qui nõ accipit perſonas pricipuz: nec cognouit tyrannuz cuz diſceptaret contra pauperem. Opus enim manuum eius ſunt vniuerſi. Subito morientur: et in media nocte turbabũtur ✠ populi: ⁊ ptrãſibũt ⁊ afferent violentuz abſq̃ manu. Oculi enim eius ſuper vias hominũ: ⁊ omnes greſſus eorum conſiderat. Non ſunt tenebre: et non eſt vmbra mortis: vt abſcõdantur ibi qui operantur iniquitatem. Neq̃ eñi vltra in hominis poteſtate eſt vt veniat ad deum in iudiciuz. Conteret multos et innumerabiles: et ſtare faciet alios ꝓ eis. Nouit eñi opera eorum: et idcirco inducet noctem: ⁊ conterent. Quaſi impios percuſſit eos in loco videntium. Qui quaſi de induſtria receſſerunt ab eo et omnes vias eius intelligere noluerũt vt peruenire facerent ad eum clamorem egeni: et audiret vocem pauperum. Ipſo enim concedente pacem quis eſt qui cõdẽnet? Ex quo abſconderit vultum ✠ q̃s eſt qui contempletur eum? Et ſuper gentes: et ſuper omnes homines. Qui regnare facit hominem hypocrytam propter peccata populi. Qr ergo ego locutus ſuz ad deum: te q̃z non prohibebo. ✠ Si erraui tu doce me. Si iniquitatez locutus ſum: vltra non addam. Nunq̃d a te deus expetit ✠ eã q̃ diſplicuit tibi? Tu eñi cepiſti loq̃ ⁊ nõ ego. Qđ ſi q̃d noſti melius loq̃re. Viri intelligẽtes loquant mihi: et vir ſapiens audiat me. Iob aũt ſtulte locutꝰ eſt ⁊ verba illiꝰ nõ ſonãt diſciplinã. Pater mi ꝓbetur iob vſq̃ ad finẽ. Ne deſinas ab homine iniquitatis q̃ addidit ✠ ſuper peccata ſua blaſphemiam. Inter nos interim cõſtringat ✠ et tunc ad iudicium prouocet ſermonibus ſuis deuz.

Alt + ſanare. · Alt + curuabuntur. · Ô. 31. a. Prouer. 5. b. · Alt + ſuſ. · Iiq. 1. c. am dacter c. a. 1. in glo. pro pctis. · D · Alt + ꝓhibeo. · Alt + exptes. · Alt + adduce. · Alt + conſtringatur

¶ C. S. Nõ deo ſed homini ꝓdeſt aut nocet pietas aut impietas hominis: q̄r p iuſto iudicio deo differt vindictam.

Cap. xxxv.

A
Dixit heliu hec rurſuz locutus eſt. Nunquid equa videt tibi tua cogitatio vt diceres iuſtior deo ſum? Dixiſti eñi. Non tibi placet qđ rectuz eſt: vel quid tibi ꝓderit: ſi ego peccaue

ro. Itaq; ego reſpondebo ſermonib⁹ tuis et amicis tuis tecum. Suſpice celum et intuere: ⁊ contemplare ethera ꝙ altior
B te ſit. Si peccaueris quid ei nocebis. Et
9.q.4.c.bo mini. ſi multiplicate fuerint iniquitates tue ꝗd facies ꝯ eū? Porro ſi iuſte egeris ꝗd dona bis ei: aut ꝗd de manu tua accipiet? Ho
Als + iniq̄tas. mini ꝙ ſimilis tui eſt nocebit ✠ impietas tua: ⁊ filium hominis adiuuabit iuſticia
C tua. Propter multitudinē calūniatorꝝ clamabūt ⁊ eiulabūt ꝓpter vim brachij tyrānorꝝ. Et nō dixit vbi eſt de⁹ ꝙ fecit me: qui dedit carmina ī nocte. Qui docet nos ſuper iumenta terre: ⁊ ſuper volucres celi
als + eru dit. erudit ✠ nos. Ibi clamabūt ⁊ non exaudiet ꝓpter ſupbiam malorꝝ. Nō ergo fru
D ſtra audiet deus: ⁊ oīps cauſas ſingulorū intuebit. Etiā cū dixeris nō cōſiderat iudicare corā illo: ⁊ expecta eum. Nunc eñi nō infert furorē ſuum: nec vlciſcitur ſcelus valde. Ergo iob fruſtra aperit os ſuū et abſq; ſcientia verba multiplicat.

¶ C.S. Dicit heliu ſcdo ꝙ deus flagellat vt erudiat: tribulat vt ſaluet: ꝙ iob humiliat vt timeat excelſum: quē ei deſcribit. Cap. xxxvj.

A Ddēs ꝗ heliu hec locut⁹ eſt. Suſtine me paululū: et indicabo tibi. Adhuc enim habeo qd ꝓ deo loquar. Repetā ſciētiā meam a principio ⁊ opatorē
Als + veri. meū ꝓbabo iuſtū. ✠ Vere eñi abſq; mendacio ſermones mei ⁊ perfecta ſcientia ꝓbabitur tibi. Deus potens non abijcit eum ⁊ ipſe ſit potens ſed nō ſaluat impios: ⁊ iudicium paupe
Als + au fert. ribus tribuet. Non aufert ✠ a iuſto oculos ſuos: ⁊ reges in ſolio collocat in ppetuum ⁊ illic eriguntur. Et ſi fuerint in cathenis ⁊ vinciant funib⁹ paupertatis indi
B cabit eis opera eorꝝ ⁊ ſcelera eorꝝ: qꝛ violē
Als + reue labit. ti fuerint. ✠ Reuelabit ꝗ aurē eorū vt corripiat: ⁊ loquet vt reuertātur ab iniquitate. Si audierint ⁊ obſeruauerint cōplebunt dies ſuos in bono: ⁊ annos ſuos in glīa. Si autem nō audierint: tranſibunt per gladiū: ⁊ cōſumenī in ſtulticia. Simulatores ⁊ callidi prouocant irā dei neq; clamabunt cū vincti fuerint. Morietur in tēpeſtate aīa eorꝝ: ⁊ vita eorꝝ inter effeminatos. Eripiet de anguſtia ſua pauperem ⁊ reuelabit in tribulatione aurem eius. Igitur ſaluabitur de ore angu
Als + ha ben. ſto latiſſime: ⁊ nō habēte ✠ fundamētū ſubter ſe. Requies aūt mēſe tue erit plena pīguedine. Cauſa tua quaſi impij iu
C dicata eſt: cām iudiciūq; recipies. Nō te ergo ſuperet ira vt aliquē opprimas: nec multitudo donorꝝ ✠ inclinet te. Depone
Als + bo norum. magnitudinē tuam abſq; tribulatione et oēs robuſtos fortitudine. Ne protrahas noctē vt aſcēdāt ppl̄i ꝓ eis. Caue ne declines ad iniquitatē: hāc eñi cepeſti ſequi poſt miſeriā. Ecce deus excelſus in fortitudine ſua: ⁊ nullus ei ſimilis in legiſlato
D rib⁹. Quis poterit ſcrutari vias eius: aut
Als + poſ ſit. quis audet ✠ ei dicere: operatus es iniquitatē. Memento ꝙ ignores opus eius: de
als + ceci nerunt. quo cecinerūt ✠ viri. Oēs homines vident eū: vnuſquiſq; intuet ꝓcul. Ecce deus magnus vincēs ſciētiā noſtrā. Numerus annorꝝ ei⁹ ineſtimabilis. Qui aufert ſtil
als + ſtil las. las + pluuie: ⁊ effundit imbres ad inſtar gurgitū ꝙ de nubib⁹ fluunt ✠ ꝗ ptexerūt
als + plu uie. cuncta deſuper. Si voluerit extendere nubes quaſi tentorium ſuū: ⁊ fulgurare lumine ſuo deſuper: cardines q; maris operiret. Per hec eñi iudicat pplos ⁊ dat
als + cunc tis. eſcas multis ✠ mortalibus. In manibus abſcōdit lucē: ⁊ pcipit ei vt rurſus adueniat. Annūciat de ea amico ſuo ꝙ poſſeſſio eius ſit: ⁊ ad eam poſſit aſcendere.

¶ C.S. de predicatoribus deſignatis per nubes ⁊ de predicatione per lucē ⁊ pluuias: ⁊ ꝙ deus enarrari nō poteſt. Cap. xxxvij.

A S Uper hoc expauit cor meum: ⁊ emotū ē de loco ſuo. Audiet auditionem in terrore vocis: ⁊ ſonū de ore illius procedentē. Sub oēs celos ipſe cōſiderat: ⁊ lumen illi⁹ ſup terminos terre. Poſt eū rugiet ſonit⁹: tonabit voce magnitudinis ſue: ⁊ nō inueſtigabit cū audita fuerit vox eius. Tonabit deus in voce ſua mirabiliter: ꝗ facit magna ⁊ inſcrutabilia. Qui precipit niui vt deſcendat ſuper terrā: ⁊ hyemis pluuijs ⁊ imbri fortitudinis ſue. Qui in manu oīꝫ hominum ſignat: vt nouerit ſinguli opera ſua Ingredietur beſtia latibulum ſuum: et in
B antro ſuo morabit. Ab interiorib⁹ egredictur tempeſtas: et ab arcturo frigus. Flante deo concreſcit gelu: et rurſum latiſſime funduntur aque. Frumentum deſiderat nubes: ⁊ nubes ſpargunt lumen ſuum. Que inſtrant cuncta per circuitū

quecū𝆹q; eas voluntas gubernantis du-
xerit ad omne qđ preceperit illis ſup fa-
ciē orbis terrarū: ſiue in vna tribu: ſiue
in terra ſua: ſiue ī quocūq; loco miſe ſue
c eas iuſſerit inueniri. Auſculta hec iob:
al's + mira cula. ſta ꝛ cõſidera mirabilia + dei. Nunquid
ſcis qñ preceperit deus pluuijs: vt oſtende-
rent lucē nubiū eius? Nunqđ noſti ſemi-
tas nubium magnas ꝛ perfectas ſciētias.
Nonne veſtimēta tua calida ſunt cū per
flata fuerit terra auſtro? Tu forſitan cum
d eo fabricat⁹ es celos: q̄ ſolidiſſimi qua-
ſi ere fuſi ſunt. Oſtende nobis: qđ dicam⁹
illi. Nos quippe inuoluimur tenebris. Quis
narrabit ei que loquor? Etiam ſi locutus
fuerit homo deuorabitur: at nunc nō vi-
dent lucem. Subito aer cogetur + in nu
al's + cogit̄ bes: ꝛ ventus tranſiens fugabit eas. Ab
al's + ve- aquilone aurū venit: + ꝛ a deo + formi-
niet. doloſa laudatio. Digne eum inuenire nō
al's + ad poſſumus. Magnus fortitudine ꝛ iudi-
eum. cio ꝛ iuſticia: ꝛ enarrari non pōt. Ideo ti
mebunt eū viri: ꝛ non audebūt cōtēplari
omnes qui ſibi videntur eſſe ſapientes.

¶ C. S. Loquens dominus ad iob ꝛ enarrans mirabilia que fecit ab initio: probat ꝙ non ſit ſimilis ſibi: item de homine: gallo: leena ꝛ coruo.

Capitulum. xxxviij.

a REſpondens autē dñs
iob de turbine dixit.
Quis iſte ē inuoluēs ſē
tētias ſermonibus im
40. b. peritis. Accinge ſicut
vir lūbos tuos: iterro
gabo te: et rñde mihi.
Ubi eras qñ ponebam
fundamenta terre? Indica mihi ſi habes
intelligentiā. Quis poſuit mēſuras eius
ſi noſti: vel quis tetēdit ſup eā lineā? Su
per quos baſes illius ſolidate ſunt? Aut
quis demiſit lapidē angularē eius cū me
laudarent ſimul aſtra matutina: ꝛ iubi-
larent oēs filij dei? Quis concluſit oſtijs
mare: qñ erūpebat quaſi de vulua proce-
dens ponerē nubē veſtimentū eius: ꝛ ca
ligine illud quaſi pānis īfantie obuolue
rem. Circūdedi illud terminis meis: ꝛ po
b ſui vectē ꝛ oſtia ꝛ dixi. Uſq; huc venies:
ꝛ nō procedes amplius: ꝛ hic cōfringes tu
al's + ſuper mentes fluctus tuos. Nunqđ + poſt or-
eſt unquid tum tuū precepiſti diluculo: ꝛ oſtendiſti
aurore locū ſuū? Nunqđ tenuiſti cōcuti-
ens extrema terre: ꝛ excuſſiſti impios ex
ea? Reſtituet̄ vt lutū ſignaculū ꝛ ſtabit ſi
cut veſtimentum. Auferet̄ ab impijs lux
ſua: ꝛ brachiū excelſum cōfringet̄. Nun- al's + conte retur.
quid ingreſſus es profundū + maris: ꝛ in
nouiſſimis abyſſi deābulaſti. Nunqđ ap- al's + pfun da.
te ſunt tibi porte mortis: ꝛ oſtia tenebro
ſa vidiſti. Nunqđ cōſideraſti latitudinem
terre. Indica mihi ſi noſti oīa: in qua via
lux habitet: ꝛ tenebrarum q̄s locus ſit vt du
cas vnūquodq; ad terminos ſuos: ꝛ intel
ligas ſemitas dom⁹ ei⁹. Sciebas tūc ꝙ
naſciturus eſſes: ꝛ numerū dierū tuorum
noueras? Nunqđ igreſſus es theſauros
niuis: aut theſauros grādinis aſpexiſti:
que preparaui in tp̄s hoſtis ꝛ in diē pugne
et belli? Per quā viā ſpargit̄ lux diuid: t
eſtus ſup terrā? Quis dedit vehemētiſſi- c
mo imbri curſum: ꝛ viā ſonātis tonitrui
vt plueret ſup terrā abſq; hoīe ī deſerto
vbi nullus mortaliū cōmorat̄: vt imple-
ret inuiā ꝛ deſolatā: ꝛ produceret herbas
virētes? Quis eſt pluuie pater: vel q̄s ge
nuit ſtillas roris? De cui⁹ vtero egreſſa eſt
glacies: ꝛ gelu de celo q̄s genuit? In ſimi-
tudinē lapidis aque durant̄: ꝛ ſuperficies
abyſſi cōſtringit̄. Nunqđ coniūgere vale
bis micātes ſtellas pleiades: aut gyrum
arcturi poteris diſſipare? Nunqđ producis
luciferum in tpe ſuo: ꝛ veſperū ſup filios
terre conſurgere facies? Nunqđ noſti or- d
dinē celi: ꝛ pones rationē eius in terra?
Nunquid eleuabis in nebula + vocē tuā al's + filios.
et impetus aquarū operiet te. Nunquid al's + nebu las.
mittes fulgura ꝛ ibunt ꝛ reuertentia dicēt
tibi aſſumus? Quis poſuit in viſceribus
hominis ſapientiam vel quis dedit gallo
intelligentiam? Quis enarrabit celorum
rationem: ꝛ concentum celi quis dormi-
re faciet? Quando fundabatur puluis in
terra: ꝛ glebe cōpingebant̄? Nunquid ca-
pies leene predam: ꝛ animā catulorū ei⁹
implebis: qñ cubant in antris ꝛ in ſpecu
bus inſidiant̄. Quis preparat coruo eſcā
ſuā qñ pulli eius clamāt ad deum: vagiē Ps. 146.
tes + eo ꝙ non habeant cibos. al's + vagā tes.

¶ C. S. Enarrat dñs magnalia que fecit de ibicibus ꝛ ceteris animalib⁹ ꝛ auibus. Ca. xxxix.

NUnquid noſti tempus a
partus ibicū in petris
vel parturientes cer-
uas obſeruaſti? Dinu-
meraſti menſes conce
ptus earum: ꝛ ſciſti tp̄s
part⁹ earū? Incuruan
tur ad fetum ꝛ pariunt:

et rugitus emittunt. Separant ſe filij eaꝝ
expergunt ad paſtū: egrediunt ꝛ non re
uertentur ad eas. Quis dimiſit onagruꝫ
liberum: ꝛ vincula eius quis ſoluit? Cui
dedi in ſolitudine domum: ꝛ in taberna-
cula eius in terra ſalſuginis? Contēnit
multitudinē ciuitatis: clamorē exactoris
non audit. Circunſpicit montes paſcue
B ſue: ꝛ virentia queq́ꝫ perquirit. Nunquid
volet rhinoceros ſeruire tibi: aut mora-
bitur ad preſepe tuum? Nunqđ alligabis
rhinocerota ad arandū loro tuo. aut con
fringet glebas vallium poſt te? Nunquid
fiduciam habebis in magna fortitudine
eius: ꝛ derelinques ei labores tuos? Nun
quid credes illi q̄ſi ſementem reddat ti-
bi: ꝛ aream tuam congreget? Pēna ſtru-
als + ſtru tionis ✠ ſimilis eſt pēnis herodij ꝛ acci-
cionum. pitris. Quādo derelinquit oua ſua in ter
ra: tu forſitan in puluere calefacies ea?
al + beſtie Obliuiſcitur ꝙ pes conculcet ea: aut be-
agri conte ſtia agri conterat. Duratur ad filios ſuos
rant. quaſi non ſint ſui: fruſtra laborauit nul-
C lo timore cogente. Priuauit enim eam
deus ſapientia nec dedit illi intelligentiā
Cum tempus fuerit in altum alas eri-
git: deridet equū ꝛ aſcenſorem eius. Nū-
quid prebebis equo fortitudinem: aut cir
cundabis collo eius hinnitum? Nunqđ
ſuſcitabis eum quaſi locuſtas. Gloria na
rium eius terror: terraꝫ vngula fodit. Ex
ultat audacter in occurſum pergit arma
tis. Contēnit pauorem nec cedit gladio.
Super ipſum ſonabit pharetra vibrabit
haſta ꝛ clypeus. Feruens ꝛ fremens ſor
bet terram: nec reputat tube ſonare clan
gorem. Ubi audierit buccinaꝫ: dicit vah
al + longe. ✠ Procul odoratur bellum exhortatio-
nem ducum: ꝛ vlulatum exercitus. Nun
quid per ſapientiam tuam plumeſcit ac
cipiter: expendens alas ſuas ad auſtrū?
al + aut. Nunquid ✠ ad preceptum tuum eleuabi
tur aquila: et in arduis ponet nidum ſu-
D um? In petris manet in preruptis ſilici-
bus cōmoratur atq́ꝫ in inacceſſis rupi-
bus. Inde contemplatur eſcam: ꝛ de lon
ge oculi eius proſpiciunt. Pulli eius lā-
al + lābet bunt ✠ ſanguinem: ꝛ vbicunq́ꝫ cadauer
fuerit ſtatim adeſt. Et adiecit dominus
ꝛ locutus eſt ad iob. Nunquid qui cōten
dit cum deo tam facile conquieſcit? Uti-
q́ꝫ qui arguit deum debet reſpondere ei.
Reſpondens autem iob domino dixit.
Qui leuiter locutus ſum: reſpondere q̄d
poſſum? Manum meam ponam ſuper
i.9.c. os meum. Unum locutus ſum: quod vti-

nam non dixiſſem: ꝛ alterum quibus vl-
tra non addam.

¶ C. S. de vehemoth ꝛ malicia eius. Ca. xl.

R Eſpondēs autem do-
minus iob de turbine
A
dixit. Accinge ſicut vir
s. 38. a.
lumbos tuos interro-
gabo te ꝛ indica mihi
Nunquid irritum fa-
cies iudicium meum
et condēnabis me: vt
tu iuſtificeris. Et habes brachium ſi-
cut deus et ſi voce ſimili tonas circunda
B
tibi decorem in ſublime erigere: et eſto
glorioſus et ſpecioſis induere veſtibus.
Diſperge ſuperbos in ✠ furore tuo: ꝛ cō-
a.ꝟ.+nõ hȳ
funde eos et reſpiciens omnem arrogan
in.
tem humilia. Reſpice cunctos ſuperbos
et confunde eos: et contere impios in lo
co ſuo. Abſconde eos in puluere ſimul. ꝛ
facies eorum demerge in foueam: et ego
cōfitebor ꝙ ſaluare te poſſit dextera tua.
Ecce vehemoth quem fecit tecum fenū
quaſi bos comedet. Fortitudo eius in lū
dan. 4. c.
bis eius: et virtus illius in vmbilico ven
al + cōſtrin
tris eius. Stringit ✠ caudam ✠ ſuā qua
gec.
ſi cedrum: nerui teſticulorum eius per-
al + calī
plexi ſunt. Oſſa eiꝰ velut fiſtule eris: car-
dam.
tilago illius quaſi lamine ferree. Ipſe eſt
C
principium viarum dei. Qui fecit eum
al + applī
applicabit ✠ gladium eius: huic montes
cauit.
herbas ferunt. Omnes beſtie agri ludēt
al + et.
ibi: ſub vmbra dormit in ſecreto calami
c. diſtin.
in ✠ locis humentibus. Protegunt vm-
13 c. nerui
bre vmbram eius circundabunt eum ſa-
in pain.
lices torrentis. Ecce abſorbebit fluuiuꝫ
De pe. diſ.
et non mirabitur: et habet fiduciam ꝙ
c. ſi eſt.
influat iordanis in os eius. In oculis
in ſi. circa
eius quaſi hamo capiet eum: et ſudibus
principiū.
perforabit nares eius. An extrahere po-
D
teris leuiathan hamo: et fune ligabis
linguam eius. Nunquid pones circuluꝫ
in naribus eius: aut armilla perforabis
maxillam eius. Nunquid multiplicabit
ad te preces aut loquet tibi mollia. Nun
quid feriet tecum pactum: ꝛ accipies eū
ſeruum ſempiternuꝫ. Nūquid illudes ei
quaſi aui: aut ligabis eum ancillis tuis.
Concident eum amici: diuident illuꝫ ne
gociatores. Nunquid implebis ſagenas
pelle eius et gurguſtium piſcium capite
illius. Pones ✠ ſuper eum manum tuā.
al + pone
Memento belli. Nec vltra addas loqui.
Ecce ſpes eius fruſtrabitur eum: ꝛ vidē-
tibus cunctis precipitabitur.

¶ C.S. de reprehenſione malicie vehemoth: de membris ei⁹: de duritia ⁊ ſuperbia eius. Cap. xli.

A Non quaſi crudelis ſuſcitabo eum. Quis enim
reſiſtere poteſt ✠ vultui meo et quis ante ✠
dedit mihi vt reddã ei
Oia que ſub celo ſunt
mea ſunt. Nõ parcã ei
✠ verbis potẽtibus: ⁊
ad deprecandũ cõpoſitis. Quis reuelabit faciẽ indumẽti eius: ⁊ in mediũ oris
B eius quis intrabit. Portas vultus eius quis
aperiet? Per gyrum dentiũ eius formido:
corpus illius quaſi ſcuta fuſilia et compactum ſquamis ſe prementibus. Una
vni coniungitur: et ne ſpiraculum quidem incedit per eas. Una alteri adherebit ✠ et tenentes ſe nequaquam ſeparabuntur. Sternutatio eius ſplendor ignis: et
oculi eius vt palpebre diluculi. De ore
eius lãpades ei⁹ ꝓcedũt ſicut tede ignis
accẽſe: de naribus eius ꝓcedit fumus ſicut olle ſuccenſe atque feruentis. Halitus
eius prunas ardere facit: ⁊ flãma de ore
eius egredit̃. ✠ In collo eius morabitur
fortitudo: ⁊ faciẽ ei⁹ ꝑcedit egeſtas. Mẽbra carniũ eius coherentia ſibi. Mittet
cõtra eũ fulmina ✠ ⁊ ad locũ aliũ non ferent̃. ✠ Cor eius indurabitur tãquã lapis
⁊ ſtringetur quaſi malleatoris incus. Cũ
ſublatus fuerit timebunt angeli et territi
C purgabuntur. Cum apprehenderit eum
gladius ſuſtinere non poterit neque haſta
neque thorax. Reputabit enim quaſi paleas ferrum: et quaſi lignum putridum
es. Non fugabit eum vir ſagittari⁹: in ſtipulam verſi ſunt ei lapides funde. Quaſi
ſtipulam eſtimabit malleum. Et deridebit vibrantem haſtam. Sub ipſo erũt ra
D dij ſolis: et ✠ ſternet ſibi aurum quaſi lu
tum. Ferueſcere faciet quaſi ollam profundum maris: ✠ et ponet quaſi cum vnguenta bulliunt. Poſt eum lucebit ſemita: eſtimabit abyſſum quaſi ſeneſcentem
Non eſt ſuper terram poteſtas que comparetur ei: qui factus eſt vt nullum timeret. Omne ſublime videt: ipſe eſt rex ſuper
vniuerſos filios ſuperbie.

Marginal notes: Vide. 50. S. — al's ✠ poteſtis. — al's ✠ ante. — al's ✠ et. — al's ✠ adherebunt. — al's ✠ egredietur. — al's ✠ fluminum. — al's ✠ ferũtur. — al's ✠ non habet et. — al's ✠ mare

¶ C.S. de reſponſione ⁊ penitentia iob: de oblatione ⁊ oratione eius pro amicis ſuis ⁊ duplicatione ouium eius ⁊ camelorum boum ⁊ aſinaꝝ ⁊ de gloria eius: de dotis ei liberis: ⁊ de obitu ipſius. Cap. xlij.

A Reſpõdens aũt iob domino dixit. Scio quia
oia potes: et nulla te
latet cogitatio. Quis eſt
iſte qui celat conſiliũ
abſque ſcientia? Ideo inſipiẽter locut⁹ ſum: et
que vltra modũ excedunt ſcientiã meã. Audi ⁊ ego loquar interrogabo te et reſponde mihi. Auditu
auris audiui te: nũc aũt oculus me⁹ videt te. Idcirco ipſe me reprehẽdo ⁊ ago penitentiam in fauilla ⁊ cinere. Poſtquam aũt B
locut⁹ eſt dñs verba hec ad iob: dixit ad
eliphã themanitẽ. Irat⁹ eſt furor meus in
te ⁊ in duos amicos tuos: quia nõ eſtis locuti coram me ✠ rectũ ſicut ſeruus me⁹
iob. Sumite ergo vobis ſeptem tauros
⁊ ſeptẽ arietes: ⁊ ite ad ſeruum meũ iob
⁊ offerte holocauſtũ pro vobis. Iob autẽ
ſeruus me⁹ orabit ꝓ vobis. Faciẽ eius ſu C
ſcipiã: vt non vobis imputetur ſtulticia.
Neque enim locuti eſtis coram me rectum:
ſicut ſeru⁹ me⁹ iob. Abiert ergo eliphaz
themanites ⁊ baldath ✠ ſuites ⁊ ſophar
naamathites: ⁊ fecerũt ſicut locutus fuerat dñs ad eos: ⁊ ſuſcepit dñs faciẽ iob.
Dñs quoque conuerſus eſt ad penitentiã iob
cũ oraret ✠ ille ✠ ꝓ amicis ſuis. Et addidit dñs omnia quecunque fuerant iob duplicia. Venerunt autem ad eum omnes
fratres ſui et vniuerſe ſorores ſue: ⁊ cuncti qui nouerant eum prius: et comederunt cum eo panem in domo eius. Et
mouerunt ſuper eum caput: ⁊ conſolati
ſunt ſuper omni malo quod intulerat dominus ſuper eum. Et dederunt ei vnuſquiſque ouem vnam et inaurem auream
vnam. Dñs autem benedixit nouiſſimis D
iob magis quam principio ✠ eius. Et facta
ſunt ei quattuordecim milia ouium: et ſex
milia camelorum et mille iuga boum: et
mille aſine: ⁊ fuerũt ei ſeptem filij ⁊ tres
filie. Et vocauit nomen vnius diem: ⁊ nomen ſecunde caſiam ✠ et nomen tertie
cornuſtibij. ✠ Non ſunt autem inuente
mulieres ſpecioſe: ſicut filie iob in vniuerſa terra. Deditque eis pater ſuus hereditatem inter fratres earum. Vixit autẽ iob
poſt flagella hec centum quadraginta annis: ⁊ vidit filios ſuos ⁊ filios filiorum ſuorum vſque ad quartam generationem: et
mortuus eſt ſenex et plenus dierum.

¶ Liber Job explicit.

¶ Prologus ſancti Hieronymi presbyteri in pſalterium incipit.

Marginal notes: al's ✠ excedentem. — al's ✠ admodum recta. — al's ✠ baldad. — al's ✠ orant. — al's ✠ nõ legitur ille. — 8. :. a. — al's ✠ principium. — al's ✠ caſſia. — al's ✠ cornu

Pſalteriū rome dudū
poſit⁹ emēdarā: ⁊ iuxta
ſeptuaginta interp̄tes: lʒ
curſim magna illud tū
ex pte correxerā. Qd q2
rurſuʒ videtis o paula ⁊
euſtochiuʒ ſcriptoꝝ vi-
tio dpꝛauatū: pluſq̄ an
tiquū errorē q̄ nouā emēdationē valere
me cogitis vt veluti q̄dā nouali ſciſſum
iā aruū exerceā: ⁊ obliquis ſulcis renaſcē
tes ſpinas eradicē: equū eſſe dicētes vt
qḋ crebro male pullulat crebri⁹ ſuccidat̄
Uñ ꝯſueta p̄fatiōe ꝯmoneo taʒ vos q̄b⁹
forte labor iſte dſudat: q̄ eos q̄ exēplaria
iſtiuſmodi habere voluerint: q̄ diligēter
emēdaui: cū cura ⁊ diligētia trāſcribant̄
Notet ſibi vnuſq̄ſq; vel iacētē lineā: vel
radiātia ſigna: id eſt obelos: vel aſtericos
⁊ vbicūq; viderit virgulā p̄cedētē: ab ea
vſq; ad duo puncta q̄ impreſſim⁹: ſciat ī
ſeptuaginta trāſlatorib⁹ plus haberi. Ubi
aūt pſpexerit ſtelle ſimilitudinem: de he
breis voluminib⁹ additū nouerit eque vſ
q; ad duo puncta: iuxta theodotiōis dū-
taxat editionē: qui ſimplicitate ſermōis
a ſeptuaginta interpretib⁹ nō diſcordat.
Hec ergo ⁊ vobis ⁊ ſtudioſo cuiq; feciſſe
me ſciēs: non ambigo multos fore q̄ vel
inuidia vel ſupcilio malint cōtēnere vi-
deri p̄clara q̄ diſcere: ⁊ de turbulēto ma
gis riuo q̄ de puriſſimo fonte potare.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber hymnorum ſiue pſalmo
rum vel ſoliloquiorū. Pſalmus. j.

B Eatus vir qui
non abijt in cōſilio im
pioꝝ: ⁊ in via peccato
rū non ſtetit: ⁊ in cathe
dra peſtilētie non ſedit
Sed in lege dñi volun — Hier. 17. b.
tas eius: ⁊ in lege eius
meditabitur die ac nocte. Et erit tanq̄ li
gnum qḋ plantatum eſt ſecus decurſus
aquaꝝ qḋ fructum ſuum dabit in tēpore
ſuo. Et foliū eius non defluet: ✠ ⁊ oia q̄ — Alias ✠ deci-det.
cunq; faciet ✠ proſperabuntur. Non ſic — Alias ✠ fece-rit.
impij nō ſic: ſed tanq̄ puluis quē p̄icit
ventus a facie terre. Ideo nō reſurgunt
impij in iudicio: nec peccatores in cōci-
lio iuſtorum. Qm̄ nouit dñs viam iuſto
rum: ⁊ iter impiorum peribit.

¶ Pſalmus dauid. ij.

Q Uare ✠ fremuerūt gē — alias ✠ vt q̄d
tes: ⁊ populi meditati — Act. 4. c.
ſunt inania. Aſtiterūt — Diſ. 9 x. c.
reges terre ⁊ p̄ncipes — vīz. in. j. gl.
cōuenerunt in vnum
aduerſus dñm: et ad-
uerſus xp̄m ei⁹. Dirū-
pamus vincula eoꝝ:
⁊ p̄iciam⁹ ✠ a nobis iugum ipſoꝝ. Qui — als ✠ abij-
habitat in celis irridebit eos: ⁊ dñs ſub- — ciamus.
ſannabit eos. Tunc loquet̄ ad eos in ira — x1. q. 4. c.
ſua: ⁊ in furore ſuo cōturbabit eos. Ego — nō inueni-
aūt cōſtitut⁹ ſum rex ab eo ſup ſion mō- — tur. 7. c. ſi
tem ſctm̄ eius: predicās p̄ceptum ei⁹. ✠ — eccleſia.
Dñs dixit ad me: filius me⁹ es tu ego ho — als ✠ ipſius
die genui te. Poſtula a me ⁊ dabo tibi gē — Heb. 1. b.
tes hereditatem tuā: ⁊ poſſeſſionē tuam — Act. 13. e.
terminos terre. Reges eos in virga fer-
rea: ⁊ tanq̄ vas figuli cōfringes ✠ eos. Et — als ✠ conte
nunc reges intelligite: erudimini qui iu — res.
dicatis terrā. Seruite dño in timore: et — apoc. 2. g.
exultate ei cū tremore. Apphēdite diſci — ⁊. 19. c.
plinā neqn̄ iraſcat̄ dñs: ⁊ pereatis de via — x1. q. 4. c.
iuſta. Cū exarſerit in breui ira eius: bea- — ſi eccleſia.
ti omnes qui confidunt in eo. — ⁊. q. 6. c. 1.

¶ Pſalmus dauid cum fugeret a facie — De pe. di. 3.
abſalon filij ſui. iij. — capi. ſicut

D Omine quid multipli- — achab i gl.
cati ſunt qui tribulant
me: multi inſurgūt ad-
uerſum me. Multi di-
cunt aīe mee: nō eſt ſa
lus ipſi in deo ei⁹. Tu — I. 76. e.
aūt dñe ſuſceptor me⁹ — 141.
es: glīa mea ⁊ exaltans
caput meū. Uoce mea ad dñʒ clamaui:
⁊ exaudiuit me de monte ſctō ſuo. Ego
dormiui ⁊ ſoporat⁹ ſū ⁊ exurrexi: q2 dñs
ſuſcepit me. Nō timebo milia ppl̄i circū
dātis me: exurge dñe ſaluū me fac deus
me⁹. Qm̄ tu pcuſſiſti oēs aduerſātes mi
hi ſine cāʒ: dentes pctoꝝ ꝯtriuiſti. Dñi eſt
ſalus: ⁊ ſup pplm̄ tuū benedictio tua.

¶ In finē pſalmus cātici dauid. iiij.

C Um inuocarē exaudi-
uit me de⁹ iuſticie mee
in tribulatione dilata
ſti mihi. Miſerere mei
⁊ exaudi orōnem meā
Filij hoīʒ vſq; quo gra
ui ✠ corde: vt q̄d diligi — als ✠ gra-
tis vanitatem ⁊ q̄ritis — ues.
mendaciū. Et ſcitote qm̄ mirificauit ✠ — als ✠ admi-
dñs ſctm̄ ſuū: dominus exaudiet me cuʒ — rabilē fec it
clamauero ad eum. Iraſcimini et nolite — Ezech. 4. c
peccare que dicitis in cordibus veſtris: ⁊

In cubilibus veſtris cõpungimini. Sacrifi
cate ſacrificiũ iuſticie et ſperate in dño:
multi dicũt quis oſtẽdit nobis bona. Si-
gnatũ eſt ſup nos lumẽ vultus tui dñe: de
al's ✠ tpe. diſti leticiã in corde meo. A fructu ✠ fru
menti vini et olei ſui: multiplicati ſunt. In
pace in idipſum: dormiã et requieſcã. Qm̃ tu
dñe ſingulariter in ſpe cõſtituiſti ✠ me.
al's ✠ habi- ¶ In finem pro ea que hereditatem con
tare feciſti ſequitur: pſalmus dauid. v.
me.

Erba mea auribus perci-
al's ✠ expau- pe dñe ✠ intellige cla-
di dñe. morem meũ. Intende vo
al's ✠ obſe- ci orõnis ✠ mee: rex
crationis. meus et deus meus. Qm̃ ad
te orabo dñe: mane ex
audies vocẽ meã. Ma
ne aſtabo tibi et videbo
qm̃ nõ deus volens iniquitatẽ tu es. Neq3
al's ✠ non ✠ habitabit iuxta te malignus: neq3 pmane
22.q.2.c. bũt iniuſti añ oculos tuos. Odiſti oẽs q
2. operant iniquitatẽ pdes oẽs q loquunt
mẽdaciũ. Virũ ſanguinũ et doloſum abo
minabit dñs: ego autẽ in multitudine mie
al's ✠ miſe ✠ tue. Introibo in domũ tuã adorabo ad
rationis. templũ ſctm̃ tuũ in timore tuo. Dñe deduc
al's ✠ ante me in iuſticia tua ppter inimicos meos
faciẽ meã dirige in cõſpectu ✠ tuo ✠ viã meã. Qm̃
viam tuã. nõ eſt in ore eorũ veritas: cor eorũ vanũ eſt.
al's ✠ meo Sepulchrũ patẽs ẽ guttur eorũ: linguis
viam tuã ſuis doloſe agebãt iudica illos deus. Deci
J.13. dãt a cogitatiõibus ſuis ſm̃ multitudinẽ
Ro.3.b. impietatũ eorũ expelle eos: qm̃ irritauert
al's ✠ iamã ✠ te dñe. Et letent oẽs q ſperãt in te: in
ricauerũt. eternũ exultabunt et habitabis in eis. Et
al's ✠ nõ h3 gloriabunt in te oẽs qui diligũt nomen
tue. tuum: qm̃ tu bñdices iuſto. Dñe vt ſcuto
bone voluntatis tue ✠ coronaſti nos.
¶ In finem carminibus pro octa-
ua pſalmus dauid. vj.

De pe.di.3. Omine ne i furore tuo
c.potro.§. arguas me: neq3 in ira
fres a mor tua corripias me. Mi
tue. ſerere mei dñe qm̃ infir
ñ.6. mus ſum ſana me dñe
J.37. qm̃ cõturbata ſunt oſſa
mea. Et aĩa mea tur-
bata eſt valde ſz tu dñe
al's ✠ et. vſq3 quo. Cõuertere dñe et ✠ eripe ✠ aĩam
al's ✠ non meã: ſaluũ me fac ppter miam tuã. Qm̃
habet et. nõ eſt in morte q memor ſit tui: in infer-
al's ✠ erue. no autẽ quis cõfitebit tibi. Laboraui in ge
D 1,30.c.ſi mitu meo: lauabo per ſingulas noctes le
diacon'. ctũ meũ lachrymis meis ſtratũ meum ri
al's ✠ ab ira gabo. Turbatus eſt a furore ✠ ocls meus in
ueteraui inter oẽs inimicos meos. Diſcedi

te a me oẽs q opamini iniqtatẽ: qm̃ exau
diuit dñs vocẽ fletus mei. Exaudiuit dñs Mat. 7.b.
deprecationẽ meã dñs orõnẽ meam ſuſce 2.27.d.
pit. Erubeſcãt et cõturbent vehementer Lu.15.f.
✠ oẽs inimici mei: cõuertant ✠ et erube al's ✠ nõ h3
ſcant valde velociter. vehementer.
¶ In finẽ pſalmus dauid quẽ cãtauit dño al's ✠ cõfun
pro verbis chuſi filij iemini. vij. dantur.

Omine deus meus in te
ſperaui: ſaluum me fac
ex oibus pſequẽtibus me et
libera me. Nequã rapi-
at vt leo aiam meã dũ
nõ eſt q redimat neq3
q ſaluũ faciat. Dñe deus De pe.diſt.
meus ſi feci iſtud: ſi eſt 2.§.oppo
iniquitas in manibus meis. Si reddidi re nitur.vlera
tribuẽtibus mihi mala: decidã merito ✠ medium.
ab inimicis meis inanis. Perſequat ini al's ✠ ergo.
micus aiam meã et cõphẽdat et cõculcet i ter al's ✠ nõ h3
ra vitã meã: et gloriã meã in puluerẽ de et.
ducat. Exurge dñe in ira tua: et exaltare i
finibus inimicorũ meorũ. Et exurge dñe deus
meus in pcepto qd mandaſti: et ſynagoga
✠ pplorũ circũdabit te. Et ppter hãc in al's ✠ con
altũ regredere: dñs iudicat pplos. Iudi- gregatio.
ca me dñe ſm̃ iuſticiã meã et ſz innocẽtiã De pe.diſt
meã ſup me. Cõſumet nequitia pctõrũ 2.§.opt.
et diriges ✠ iuſtum, ſcrutãs corda et renes
deus. Iuſtum adiutoriũ meũ a dño: qui ſal al's ✠ dirige
uos facit rectos corde. Deus iudex iuſtus De pe. diſ.
fortis et patiẽs: nũqd iraſcet p ſingulos 1.c.nũquid
dies. Niſi cõuerſi fueritis gladiũ ſuũ vibra in glo.ne
uit: arcũ ſuũ tetẽdit et pauit illũ. Et in eo ſede vacã.
parauit vaſa mortis: ſagittas ſuas arden c.1.
tibus effecit. ✠ Ecce parturit iniuſticiã: cõ al's ✠ opera
cepit dolorẽ ✠ et peperit iniquitatẽ. Lacũ tus eſt.
aperuit et effodit eũ: et incidit in foueam al's ✠ labo
quã fecit. Cõuertetur dolor eius in ca- rem.
put eius: et in verticẽ ipſius iniquitas eius de
ſcẽdet. Cõfitebor dño ſm̃ iuſticiam eius
et pſallã nomini domini altiſſimi.
¶ In finẽ p torcularibus ps. dauid. viij.

Omie dñs nr̃ qũ admi
rabile eſt nomẽ tuũ in
vniuerſa terra. Qm̃ ele Mat.21.b
uata eſt magnificentia
tua: ſup celos. Ex ore
infantiũ et lactẽtiũ p-
feciſti laudẽ ppter ini
micos tuos: vt deſtru- al's ✠ defen
as inimicũ et vltorẽ. ✠ Qm̃ videbo celos ſorem.
tuos opa digitorũ tuorũ: lunã et ſtellas q al's ✠ quas
✠ tu fundaſti. Quid ẽ hõ q memor es eius Heb.2.b.
aut filius hois qm̃ viſitas eum. Minuiſti Heb.2.b.
eũ paulominus ab angelis: glia et honore Iudicum.

coronaſti eũ: ⁊ cõſtituiſti eũ ſup opa ma
nuũ tuar. Oia ſubiecisti ſub pedib⁹ ei⁹
oues ⁊ boues vniuerſas: inſup ⁊ pecora
cãpi. Uolucres celi ⁊ piſces maris: q̃ p̄
ambulãt ſemitas maris. Dñe dñs nr̃: q̃
admirabile ẽ nomẽ tuũ ĩ vniuerſa terra.
¶ In finẽ ꝓ occultis filij: ps. dauid. ix.

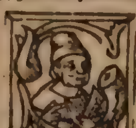

.ſ.110.et 137. Onfitebor tibi dñe in
toto corde meo: narra
bo oĩa mirabilia tua.
Letabor ⁊ exultabo in
te: pſallã noĩ tuo altiſ
ſime. In ↄuertẽdo ini
micũ meum retrorſũ
infirmabunt et pibũt
a facie tua. Qm̃ feciſti iudiciũ meũ ⁊ cau
al's ✠ ſedes ſam meã: ſediſti ✠ ſup thronũ q̃ iudicas
iuſticiã. Increpaſti gẽtes ⁊ perijt impi⁹ no
mẽ eor deleſti ineternũ ⁊ in ſcl'm ſeculi.
Inimici defecerũt framee ĩ finẽ: ⁊ ciuita
tes eor deſtruxiſti. Perijt mẽoria eor cũ
ſonitu: ⁊ dñs ineternũ permanet. Para
al's ✠ ſedes ſuam. uit in iudicio thronũ ſuũ ✠ ⁊ ipſe iudica
bit orbẽ terre ✠ ĩ eq̃tate iudicabit pplos
al's ✠ terra rum. in iuſticia. Et fact⁹ ẽ dñs refugiũ paupi:
adiutor in opportunitatib⁹ ĩ tribulatiõe
al's ✠ cogno ſcunt. Et ſperẽt in te qui ✠ nouert nomẽ tuũ:
qm̃ nõ dereliq̃ſti q̃rẽtes te dñe. Pſallite
dño q̃ hitat in ſyõ: annũciate inter gẽtes
al's ✠ mira bilia. ſtudia ✠ ei⁹. Qm̃ req̃rẽs ſanguinẽ eor re
cordat⁹ ✠ ẽ: nõ ẽ oblit⁹ clamorẽ pauper.
Al's ✠ me's tiones. Miſerere mei dñe: vide hũilitatẽ meã de
inimicis meis. Qui exaltas me de portis
ſ.6. mortis: vt annunciẽ oẽs laudatiões ✠ tu
al's ✠ vni uerſas lau des as in port' filie ſyõ. Exultabo in ſalutari
tuo ifixe ſũt gẽtes in interitu quẽ fecert.
In laq̃o iſto quẽ abſcõdert: cõphẽſus eſt
pes eor. Cognoſcet dñs iudicia faciẽs:
in opib⁹ manuũ ſuar cõphẽſus eſt pec
cator. Cõuertẽt pctõres in infernũ: oẽs
gẽtes q̃ obliuiſcunt deũ. Qm̃ nõ in finẽ
al's ✠ pa ries leger mum. obliuio erit pauperis: patiẽtia pauperũ
nõ pibit ✠ in finẽ. Exurge dñe nõ ↄforte
tur hõ: iudicent gentes in cõſpectu tuo.
Cõſtitue dñe legiſlatorẽ ſup eos vt ſciãt
gẽtes qm̃ hoĩes ſũt. Ut q̃d dñe receſſiſti
di.86.ca. donare. lõge deſpicis in opportunitatibus in tri
bulatiõe. Dũ ſupbit impi⁹ icẽdit paup:
cõphẽdunt in ↄſilijs quib⁹ cogitãt. Qm̃
al's ✠ contu meliam r. laudat ✠ pctõr ĩ deſiderijs aĩe ſue: ⁊ ini
quus bñdicit. Exacerbauit dñz pctõr: ſcḋz
multitudinẽ ire ſue nõ q̃ret. Nõ eſt deus
in cõſpectu ei⁹ inquinate ſunt vie illi⁹ in
oĩ tpe. Auferunt iudicia tua a facie ei⁹:
oĩm inimicor ſuorũ dñabit. Dixit eñ in
corde ſuo nõ mouebor a gñatiõe in gñã

tiõe ſine malo. Cui⁹ maledictiõe os plẽ
nũ ẽ ⁊ amaritudine ⁊ dolo: ſub ligua ei⁹
labor ⁊ dolor. Sedet in inſidijs cũ diuiti de pe.diſ.
bus in occultis: vt iterficiat inocẽtẽ. Ocu 2.c.ſi eũ
li ei⁹ in pauperẽ reſpiciũt: inſidiat in ab diſ.liberi.
ſcondito q̃ſi leo in ſpelũca ſua. Inſidiat ſ.10.
vt rapiat pauperẽ: rapere pauperẽ dũ at
trahit eũ. In laq̃o ſuo hũiliabit ✠ eũ: in
clinabit ✠ ſe ⁊ cadet: cũ dñat⁹ fuerit pau al's ✠ humi
perẽ. Dixit eñ in corde ſuo oblit⁹ eſt de⁹: liauit.
auertit faciẽ ſuã ne videat ĩ finẽ. Exurge al's ✠ incli
dñe de⁹ ⁊ exaltet man⁹ tua: ne obliuiſca nabitur.
ris pauper. Propter q̃d irritauit ipi⁹ deũ
dixit eñ in corde ſuo nõ requiret. Uides 37.di.c.de
qm̃ tu dolorẽ ⁊ laborẽ ↄſideras: vt tradas ſolatis.
eos in man⁹ tuas. Tibi derelict⁹ ẽ paup
orphano tu eris adiutor. Cõtere brachiũ
pctõris ⁊ maligni: q̃ret pctm̃ illi⁹ ⁊ non
inuenietur. Dñs regnauit ineternũ ⁊ in ſe
culũ ſcl'i: peribitis gẽtes de terra illi⁹. De
ſideriũ pauper exaudiuit dñs: ꝓparatio
nẽ cordis eor audiuit auris tua. Iudica
re pupillo ⁊ humili: vt non apponat vl
tra magnificare ſe homo ſuper terram.
¶ In finẽ pſalmus dauid. x.

N dño ↄfido: q̃m dicitis
aĩe mee: trãſmigra in
mõtem ✠ ſicut paſſer.
Qm̃ ecce peccatores ĩ al's ✠ mõte.
tenderũt ✠ arcũ para al's ✠ aſcẽ
uerunt ſagittas ſuas ĩ derunt.
pharetra vt ſagittẽt in
obſcuro rectos corde.
Qm̃ q̃ perfeciſti deſtruxerũt: iuſt⁹ autem
quid fecit? Dñs in tẽplo ſctõ ſuo dñs in Abacuch
celo ſedes ei⁹. Oculi eius in pauperẽ re 2.b.
ſpiciũt: palpebre ei⁹ interrogãt filios ho ſ.7.
minũ. Dominus interrogat iuſtũ ⁊ impiũ
qui aũt diligit iniquitatẽ odit animã ſuã.
Pluet ✠ ſuper peccatores laqueos: ignis al's ✠ pluit
⁊ ſulphur ⁊ ſpũs ꝓcellarũ pars calicis de.pe.diſ.
eor. Qm̃ iuſt⁹ dñs ⁊ iuſticias dilexit: equi 5.c.q̃ vult
tatem vidit vultus eius. in glo.diſ.
¶ In finẽ pſalmus dauid ꝓ octaua. xi. 45.c.⁊ q̃

Aluũ me fac dñe quo emẽdat in
niam defecit ſanctus ſi.16.q.1.
qm̃ diminute ſunt ve c.reuerti
ritates a filijs hominũ. mini.
Uana locuti ſunt vnuſ
quiſq; ad proximũ ſuũ
labia doloſa in corde
⁊ corde locuti ſunt. Di
ſperdat dominus vniuerſa labia doloſa:
et linguam magniloquam. Qui dixerũt
linguam noſtram magnificabim⁹ labia al's ✠ apud
noſtra a nobis ✠ ſũt quis noſter dñs eſt. nos.

Propter miſeriã inopũ ⁊ gemitũ paupe
rũ nunc exurgã dicit dñs. Ponã i ſalu
tari fiducialr agã i eo. Eloq̃a dñi eloq̃a
caſta: argẽtum igne examinatũ ꝓbatũ
terre purgatũ ſeptuplũ. Tu dñe ſuabis
nos ⁊ cuſtodies nos: a gñatiõe hac ine
ternũ. In circuitu impij ãbulãt: ſm altĩ
tudinẽ tuã multiplicaſti filios hoim.

¶ In finẽ pſalmus dauid. xij.

Uſq̃quo dñe obliuiſceris me i finẽ: uſq̃quo auertis faciẽ tuã a me. Quandiu ponã ↄſilia in aĩa mea dolorem in corde meo ꝑ diẽ. Uſq̃quo exaltabit inimicus me⁹ ſup me reſpice ⁊ exaudi me dñe deus meus. Illumina oculos meos ne unq̃ obdormiã i morte ✠ neq̃ñ dicat inimicus me⁹ ꝑualui aduerſus eũ. Qui tribulãt me exultabũt ſi mot⁹ fuero: ego autem in mĩa tua ſperaui. Exultabit cor meum in ſalutari tuo: cãtabo dño q̃ bona tribuit mihi ⁊ pſallã noĩ dñi altiſſimi.

alr + obliuiſceris in futuro tẽpore.

alr + mortem.

ſ. 7.

¶ In finẽ pſalmus dauid. xiij.

Dixit inſipiẽs ✠ in corde ſuo: nõ eſt de⁹. Corrupti ſunt ⁊ abomiabiles facti ſunt i ſtudijs ✠ ſuis: nõ eſt q̃ faciat bonũ nõ eſt uſq̃ ad unũ. Dñs de celo ꝓſpexit ſuper filios hoim: ut videat ſi ẽ intelligẽs aut req̃rẽs deum. Oẽs declinauerũt ſil' inutiles facti ſunt: nõ ẽ q̃ faciat bonũ nõ ẽ uſq̃ ad unũ. Sepulchꝝ patẽs eſt guttur eoꝝ: linguis ſuis doloſe agebãt venenũ aſpidũ ſub labijs eoꝝ. Quoꝝ os maledictiõe ⁊ amaritudine plenũ eſt: velocesꝑ pedes eoꝝ ad effundẽdũ ſanguinẽ. Cõtritio ⁊ infelicitas ĩ vijs eoꝝ: ⁊ viã pacis nõ cognouerũt. nõ ẽ timor dei añ oculos eoꝝ. Nõne cognoſcẽt oẽs q̃ operãt' iniq̃tatẽ: q̃ deuorãt plebẽ ✠ meã ſicͭ eſcã panis. Dñm nõ inuocauerũt: illic trepidauerũt timore ubi nõ erat timor. Qm dñs in generatiõe iuſta eſt ↄſiliũ inopis ↄfudiſtis qm dñs ſpes ei⁹ eſt. Quis dabit ex ſyon ſalutare iſrl': cũ auerterit dñs captiuitatẽ plebis ſue: exultabit iacob ⁊ letabit' iſrl'.

alr + impudens.

alr + affectionibus.

ſ. 52.

ſ. 7.

Ro. 3. b.

Ro. 3.

alr + populum meum ſicut cibum panis.

De eff. de leg. c. paſtoralis.

ſ. 25.

ſ. 72.

¶ Pſalm⁹ dd. xiiij.

Domine q̃s habitabit ✠ in tabernaculo tuo: aut q̃s req̃eſcet in mõte ſctõ tuo. Qui ĩgredit' ſine macula: ⁊ operat' iuſticiã. Qui loquit' veritatẽ in corde ſuo: q̃ nõ egit dolũ in lingua ſua. Nec fecit p̃rimo ſuo malũ ⁊ opprobrium nõ accepit aduerſus ꝓximos ſuos. Ad nihilũ deductus eſt in cõſpectu ei⁹ malignus timẽtes aũt dñm glorificat. Qui iurat p̃rimo ſuo ⁊ nõ decipit: q̃ pecuniã ſuam nõ dedit ad vſurã: ⁊ munera ſup innocẽtẽ nõ accepit. Qui facit hec: non mouebitur in eternum.

alr + peregrinabitur.

alr + et.

47. diſt. c. qm. 14. q. 4. c. ſi quis oblitus. et c. qm. De vſu. c. 3. ⁊ 4.

¶ Tituli inſcriptio ipſi dd. xv.

Conſerua me dñe: qm ſperaui in te dixi dño deus me⁹ es tu: qm bonoꝝ meoꝝ non eges. Sctis q̃ ſunt in terra ei⁹: mirificauit ✠ oẽs voluntates meas in eis. Multiplicate ſunt infirmitates eoꝝ: poſtea accelerauerũt. Nõ ↄgregabo ↄuẽticula eoꝝ de ſanguinib⁹: nec memor ero noim eoꝝ ꝑ labia mea. Dñs pars hereditatis mee ⁊ calicis mei tu es q̃ reſtitues hereditatẽ meam mihi. Funes ceciderunt mihi in p̃clarís: etenim hereditas mea p̃clara eſt mihi. Bñdicam dñm q̃ tribuit mihi intellectũ: inſup ⁊ vſq̃ ad noctẽ increpuerunt me renes mei. Prouidebã dñm in ↄſpectu meo ſp: qm a dextris eſt mihi ne ↄmouear. Propter hoc letatũ eſt cor meũ ⁊ exultauit lingua mea: inſup et caro mea requieſcet i ſpe. Qm nõ derelinques aĩam meã in inferno: nec dabis ſctm tuũ videre corruptionẽ. Notas mihi feciſti vias vite adimplebis me leticia cum vultu tuo: delectatio nes in dextera tua vſq̃ in finem.

alr + mirificabit.

12. q. 1. c. clericus. 11. q. ſi. c. 7. ecce. De prebẽ. ⁊ digni. c. eũ ſm ꝑdictõ c. clericus. i gl. de ele. c. cũ tria. Arel. 2. d. ꝑ Jo. and. de reliqui. c. vnico in clementi. 16. q. 7. c. a. ⁊ hoc dixi⁹ mus: ⁊ de oſe. dĩ. 2. c. reuera.

¶ Oratio dauid. xvj.

Exaudi dñe iuſticiam meã: intẽde deꝑcationẽ ✠ meã. Aurib⁹ pcipe orõnẽ meã: nõ in labijs doloſis. De vultu tuo iudiciũ meũ ꝑdeat oculi tui videãt eq̃tatẽ. Probaſti cor meum et viſitaſti nocte igne me examinaſti et nõ eſt inuẽta in me iniq̃tas. Ut nõ loquat' os meũ opa hoim: ꝓpter vba labioꝝ tuoꝝ ego cuſtodiui vias ✠ duras. Perfice ✠ greſſus meos in ſemitis tuis: vt nõ moueãt' veſtigia mea. Ego clamaui qm exaudiſti me: deus inclina aurẽ tuã mihi ⁊ exaudi vba mea. Mirifica mias tuas qui ſaluos facis ſperãtes in te. A reſiſtẽtibus dextere tue cuſtodi me: vt pupillaꝝ oculi. Sub vmbra alarum tuarũ ꝓtege

Arel. 13. c. alr + rectos caſtos mee. alr + latronis. De appell. c. vt nẽmo. vt eccleſia ſtica ante ſi. c. vnico. alr + ad vĩ ficiẽdos.

me a facie impioꝝ q̇ me affixerũt. Inimi
ci mei aiam meam circũdederũt adipẽ
ſuũ ↄcluſerũt: os eoꝝ locutũ eſt ſupbiã.
Proijcientes me nunc circũdederũt me
oculos ſuos ſtatuerũt declinare in terrã
Suſceperũt me ſicut leo parat⁹ ad p̄dã
ꝛ ſicut catulus leonis habitãs in abditis
Exurge dñe p̄ueni eũ et ſupplãta eũ: eri
pe aiaȝ meã ab impio frameã tuã ab inimi
cis manus tue. Dñe a paucis de terra di
uide eos in vita eoꝝ: de abſcõditis tuis ad
impletus eſt vẽter eoꝝ. Saturati ſunt fi
lijs: ꝛ dimiſerũt reliq̄as ſuas puulis ſuis
Ego autẽ in iuſticia apparebo ↄſpectui
tuo: ſatiabor cuȝ apparuerit gloria tua.
¶ In finẽ puero dñi dauid q̇ locutus eſt
dño verba cantici huius: in die qua eri
puit euȝ dñs de manu oiȝ inimicoꝝ eius
ꝛ de manu ſaul: ꝛ dixit. xvij.
al's ✠ virt⁹ DIligã te dñe fortitudo
✠ mea: dominus firma
mentũ meũ ꝛ refugiuȝ
meuȝ: ꝛ liberator me⁹:
De⁹ me⁹ adiutor me⁹
et ſperabo in euȝ. Pro
tector meus et cornu
al's ✠ redẽ ſalutis mee: et ſuſce
ptor. ptor ✠ meus. Laudãs inuocabo dñm: et
2.re.22. ab inimicis meis ſaluus ero. Circũdede
ſ.14. runt me dolores mortis: et torrẽtes iniq̇
al's ✠ infe tatis ↄturbauerunt me. Dolores inferni
ri. ✠ circundederunt me: p̄occupauerũt ✠
al's ✠ preue me laq̇i mortis. In tribulatiõe mea inuo
nerunt. caui dñȝ: ꝛ ad deũ meũ clamaui. Et exau
al's ✠ turri diuit de tẽplo ſctõ ſuo vocẽ meam: et cla
bus. mor meus in ↄſpectu eius introiuit ✠ in
aures eius. Cõmota eſt ꝛ ↄtremuit terra
fundamenta mõtiũ ↄturbata ſunt et cõ
mota ſunt: qm̄ iratus eſt eis. Aſcẽdit fu
al's ✠ exar mus in ira eius ꝛ ignis a facie ei⁹ exarſit
ſerit. ✠ carbones ſuccẽſi ſũt ab eo. Inclinauit
2.q.7.§. celos ꝛ deſcẽdit ꝛ caligo ſub pedib⁹ eius
item obijci Et aſcẽdit ſup cherubin et volauit ſuper
tur. pennas vẽtoꝝ. Et poſuit tenebras lati
10.di.c.1. bulũ ſuuȝ in circuitu eius tabernaculuȝ
86.di.ca. eius, tenebroſa aqua in nubib⁹ aeris. Pre
nõ ſatis in fulgore eius in ↄſpectu eius nubes tran
pum. ſierunt grando et carbones ignis. Et in
tonuit de celo dominus ꝛ altiſſimus de
dit vocẽ ſuã grãdo ꝛ carbones ignis. Et
al's ✠ et. miſit ſagittas ſuas et diſſipauit eos: ✠
fulgura multiplicauit et ↄturbauit eos.
Et apparuerũt fontes aquaꝝ: ꝛ reuelata
ſunt fundamẽta orbis terraꝝ. Ab increpa
tiõe tua dñe: ab inſpiratiõe ſpiritus ire
tue. Miſit de ſummo et accepit me et aſ

ſumpſit me de aq̄s multis. Eripuit me
de inimicis meis fortiſſimis et ab his qui
oderunt me: qm̄ cõfortati ſunt ſuper me.
Preuenerunt me in die afflictiõis mee et
factus eſt dñs ↄtector meus. Et eduxit
me in latitudinem: ſaluum me fecit qm̄
voluit me. Et retribuat mihi dñs ſ̄m iu
ſticiaȝ meã: et ſ̄m puritatẽ manuũ meaꝝ
retribuet mihi. Quia cuſtodiui vias dñi
nec impie geſſi a deo meo. Qm̄ oĩa iudi
cia eius in cõſpectu meo: ꝛ iuſticias ei⁹
nõ repuli a me. Et ero immaculatus cũ
eo: et obſeruabo me ab iniquitate mea.
Et retribuet mihi dñs ſ̄m iuſticiã meaȝ
et ſ̄m puritatẽ manuum meaꝝ in cõſpe
ctu oculoꝝ eius. Cum ſctõ ſctũs eris et
cum viro innocẽte innocens eris. Et cũ
electo electus eris: ꝛ cum p̄uerſo peruer 2.re.22.c.
teris. ✠ Qm̄ tu pplm̄ humilẽ ſaluum fa al's ✠ puer
cies: et oculos ſuperborum humiliabis. ſus eris.
Qm̄ tu illuminas lucernã meã dñe: deus
meus illumina tenebras meas. Qm̄ in
te eripiar ✠ a tẽtatiõe: et in deo meo trãſ al's ✠ eruar
grediar muꝝ. Deus meus ĩpolluta ✠ via al's ✠ imma
eius eloquia dñi igne examinata: ↄtector culata.
eſt oĩm ſperantiuȝ in ſe. Qm̄ q̇s de⁹ p̄ter
dñm: aut q̇s deus preter deũ nr̄m. Deus
q̇ precinxit me virtute: et poſuit immacu
latam viaȝ meã. Qui pfecit pedes meos
tanq̇ ceruoꝝ: et ſuper excelſa ſtatuẽs me
Qui docet manus meas ad preliũ: ꝛ po ſ.141.
ſuiſti vt arcũ ereũ brachia mea. Et dedi 2.re.22.c
ſti mihi ↄtectionem ſalutis tue: ꝛ dexte ſ.141.
ra tua ſuſcepit me. Et diſciplina tua cor
rexit ✠ me ĩ finẽ: ꝛ diſciplina tua ip̄a me al's ✠ dire
docebit. Dilataſti greſſus meos ſubt⁹ ✠ xit.
me et non ſunt infirmata veſtigia mea. al's ✠ ſubs
Perſequar inimicos meos et comprehẽ ter.
dam illos: ꝛ non cõuertar donec deficiãt 23.q.4.c.
Confringam illos nec poterũt ſtare ca ſi eccleſia.
dent ſubtus pedes meos. Et precinxiſti
me virtute ✠ ad bellum: et ſupplantaſti al's ✠ virtu
inſurgentes in me ſubtus me. Et inimi tem.
cos meos dediſti mihi dorſum: et odien
tes ✠ me diſpdidiſti. Clamauerunt nec al's ✠ oc io
erat qui ſaluos faceret: ad dñȝ: nec exau habentes.
diuit eos. Et comminuaȝ eos vt puluerẽ
ante faciem venti: vt lutum platearum
delebo eos. Eripies me de contradictio
nibus populi: conſtitues me in caput gẽ
tium. Pplſ quem non cognoui ſeruiuit
mihi in auditu auris obediuit mihi. Fi
lij alieni mẽtiti ſunt mihi: filij alieni in
ueterati ✠ ſũt ꝛ claudicauerũt a ſemitis al's ✠ ĩ ueo
ſuis. Viuit dñs et benedictus de⁹ meus ter ancifis.
et exaltetur deus ſalutis mee. Deus qui

das vindictas mihi: et ſubdis pplos ſub
me: liberator me⁹ de inimicis meis ira-
cũdis. Et ab inſurgentibus in me exalta
bis me: a viro iniquo eripias me. Propter
al's + genti ea cõfitebor tibi in nationib⁹ ✠ dñe: et no
bus. mini tuo pſalmũ dicam. Magnificãs ſa
2. re. 22. d. lutes regis ei⁹: ⁊ faciẽs miaꝫ xpo ſuo dd
Ro. 15. b. et ſemini ei⁹ vſq; in ſclꝫ.

¶ In finẽ pˢ. dauid. xviij.

Eli enarrant gloriam
dei: et opa manuũ ei⁹
annunciat firmamen-
tum. Dies diei eructat
verbũ: ⁊ nox nocti in
dicat ſciẽtiaꝫ. Nõ ſunt
loq̃le neq; ſermones
q̃ꝝ non audiant voces
Ro. 10. d. eoꝝ. In omnẽ terrã exiuit ſon⁹ eoꝝ: ⁊ in
Di. 19. c. ita fines orbis terre v̓ba eoꝝ. In ſole poſuit
dominus. tabernaculũ ſuũ: ⁊ ipſe tãq̃ ſpõſus pce
Di. 37. ca. dẽs de thalamo ſuo. Exultauit vt gygas
ſi. in glo. ad currẽdã viã: a ſũmo celo egreſſio ei⁹.
Et occurſus ei⁹ vſq; ad ſummũ ei⁹: nec
De elec. c. eſt qui ſe abſcõdat a calore ei⁹: Lex dñi i
fundamẽta maculata cõuertẽs aías teſtimoniũ dñi
lib. vj. de fidele: ſapientiã pſtãs paruulis. Iuſticie
pe. di. 2. c. dñi recte letificãtes corda pceptũ dñi lu
vnctio in cidũ illuminãs oculos. Timor dñi ſan-
glo. ctus pmanet in ſclꝫ ſeculi: iudicia dñi ve
De cõſe. diſ. ra iuſtificata in ſemetipſa. Deſiderabilia
2. c. qz cor ſup aurũ ⁊ lapidẽ pcioſuꝫ multũ ⁊ dul-
pus. ciora ſup mel ⁊ fauũ. Etenĩ ſeruus tuus
al's + cuſto cuſtodit ea in cuſtodiẽdis ✠ illis retribu
diendo. tio multa. Delicta q̃s intelligit ab occul-
tis meis mũda me: ⁊ ab alienis pce ſer-
uo tuo. Si mei nõ fuerint dñati tũc im-
al's + ma maculatus ero: ⁊ emũdabor a delicto ma
gno. ximo ✠ Et erũt vt cõplaceãt eloq̃a oris
De pe, diſ. mei: ⁊ meditatio cordis mei in cõſpectu
2. c. ſi cui. tuo ſp. Dñe adiutor me⁹: ⁊ redẽptor me⁹
in prin. ¶ In finẽ pſalmus dauid. xix.

Exaudiat te dñs in die
tribulatiõis ꝓtegat te
nomẽ dei iacob. Mit
tat tibi auxiliũ de ſctõ
⁊ de ſyõ tueat te. Me
mor ſit ois ſacrificij
tui et holocauſtũ tuũ
pingue fiat. Tribuat
tibi ſm cor tuũ: et oẽ cõſiliũ tuũ cõfirmet
al's + com ✠ Letabimur ✠ i ſanctuari tuo: ⁊ i noie
pleat. dei noſtri magnificabimur. Impleat dñs
al's + epul oẽs petitiões tuas nũc cognoui qm̃ ſal-
tabimus. uum fecit dñs xp̃m ſuũ. Exaudiet illum
21. q. 3. ca. de celo ſctõ ſuo: i. potẽtatib⁹ ſal⁹ dextere
poſſeſ. ei⁹. Hi i curribus ⁊ hi i eq̃s: nos aũt i noie
dñi dei nr̃i inuocabimus. ✠ Ipſi obligã- al's + exul
ti ✠ ſunt ⁊ ceciderunt: nos aũt ſurreximus tabimus.
et erecti ſum⁹. Dñe ſaluũ fac regẽ: ⁊ exau al's + inuoca
di nos in die qua inuocauerim⁹ te. mus.

¶ In finẽ pˢ dauid. xx.

Omine in virtute tua 24. q. 1. c.
letabitur rex: ⁊ ſup ſalu acbatius.
tare tuũ exultabit ve- in glo.
hementer. Deſideriuꝫ
cordis eius tribuiſti ei
⁊ volũtate labioꝝ eius
non fraudiſti eũ. Qm̃
pueniſti eũ in benedi-
ctionib⁹ dulcedinis: poſuiſti in capite ei⁹
coronã de lapide pcioſo. Vitã petijt a te
⁊ tribuiſti ei lõgitudinẽ dieꝝ in ſeculũ: ⁊
in ſclm ſeculi. Magna eſt glia ei⁹ in ſa
lutari tuo: gliaꝫ ⁊ magnũ decorẽ impones
ſup eũ. Qm̃ dabis eũ in bñdictionẽ i ſe
culũ ſeculi: letificabis eũ in gaudio cum
vultu tuo. Qm̃ rex ſperat in dño: ⁊ i mia
altiſſimi non cõmouebit. Inueniat manus
tua oib⁹ inimicis tuis: dextera tua inue
niat oẽs q̃ te oderũt. Pones eos vt cliba
nũ ignis in tpe vult⁹ tui: dñs i ira ſua cõ
turbabit eos: ⁊ deuorabit eos ignis. Fru
ctũ eoꝝ de terra pdes: ⁊ ſemẽ eoꝝ a filijs
hoiꝫ. Qm̃ declinauerũt in te mala cogita
uerũt cõſilia ✠ q̃ nõ potuerũt ſtabilire. Qm̃ al's + cõſi
pones eos dorſum: in reliquijs tuis pꝑa lium quod
rabis vultũ eoꝝ. Exaltare dñe in virtute
tua cãtabim⁹: ⁊ pſallem⁹ ✠ v̓tutes tuas. al's + pſallã
¶ In finẽ pſalm⁹ dauid pro ſuſce- mus.
ptione matutina. xxj.

Eus deus meus reſpi
ce i ✠ me quare me de al's + non
reliquiſti: lõge a ſalute bis in.
mea v̓ba delictorum
meoꝝ. Deus meus cla
mabo p diẽ ⁊ nõ exau
dies: ⁊ nocte ⁊ nõ ad i
ſipiẽtiã mihi. Tu autẽ
in ſctõ habitas: laus iſrael. In te ſperaue
rũt patres nr̃i: ſperauerũt ⁊ liberaſti eos
Ad te clamauerũt et ſalui facti ſunt in te
ſperauerũt ⁊ nõ ſunt cõfuſi. Ego aũt ſuꝫ
vermis et nõ hõ opprobriũ hoim ⁊ abie-
ctio plebis. Oẽs videntes me deriſerunt
me: locuti ſunt labijs et mouerũt caput.
Sperauit in dño eripiat eũ: ſaluũ faciat
eum qm̃ vult eum. Qm̃ tu es q̃ extraxiſti
me de ventre: ſpes mea ab vberibus ma
tris mee in te ꝓiectus ✠ ſuꝫ ex vtero. De al's + iacẽ
ventre matris mee deus meus es tu: ne
diſceſſeris a me. Qm̃ tribulatio proxima
eſt; et nõ eſt qui adiuuet. Circundederũt

me vituli multi: tauri pingues obsederũt
me. Aperuerunt sup me os suũ: sicut leo
rapiēs et rugiēs. Sicut aqua effusus sũ
⁊ dispsa sunt oĩa ossa mea. Factũ est cor
Alr ✠ exa- meũ tãq̃ cera liquescēs in medio vētris
ruit velut mei. Aruit ✠ tanq̃ testa virtus mea: ⁊ lin
gua mea adhesit faucibus meis: ⁊ in pul
uerē mortis deduxisti me. Qm̃ circunde
derũt me canes multi: cõsiliũ malignan-
16.q.7.c.fi- tiũ obsedit me. Foderũt man⁹ meas ⁊ pe
eut mihi ve- des meos. dinumerauerũt oĩa ossa mea
nimentum. Ipsi vero cõsiderauerũt ⁊ inspexerũt me:
alr ✠ nõ hs diuiserũt sibi vestimēta mea: ⁊ sup vestē
deus. meã miserunt sortē. Tu autē dñe ne elõga
Ose.c.7.c. ueris auxiliũ tuum a me ad defensionē
Heb.2.c. meam cõspice. Erue a framea deus ✠ aiam
Jo.19.c. meã: et de manu canis vnicã meã. Salua
Heb.2.c. me ex ore leonis: ⁊ a cornibus vnicor
nium humilitatē meã. Narrabo nomē
tuũ fratrib⁹ meis: in medio ecclesie lau
dabo te. Qui timetis dñm laudate eum:
vniuersum semen iacob glorificate eum.
Timeat eũ oē semen isrl': qm̃ nõ spreuit
neq̃ despexit dep̃cationē pauperis. Nec
auertit faciē suã a me: ⁊ cũ clamarem ad
eũ exaudiuit me. Apud te laus mea in ec
De cõse.dis. clesia magna: vota mea reddã in conspe
2.c. hymo ctu timentiũ eũ. Edēt pauperes ⁊ satura
nis in pṡo. buntur: ⁊ laudabũt dñm q̃ requirũt eũ: vi
uēt corda eorũ in sclm̃ seculi. Reminiscen
tur et cõuertent ad dñm vniuersi fines
terre. Et adorabũt in cõspectu ei⁹ vniuer
se familie gentiũ. Qm̃ dñi est regnũ: ⁊ ipse
dñabitur gentiũ. Mãducauerũt et adora
uerunt oēs pingues terre: in conspectu
eius cadent oēs q̃ descēdũt in terrã. Et
aia mea illi viuet: ⁊ semen meũ seruiet
ipsi. Annunciabit dño generatio ventu-
ra: et annũciabunt celi iusticiã eius: po-
pulo qui nascet quē fecit dñs.

¶ Psalm⁹ dauid xxij.

alr ✠ reget. De cõse.dis. 2.c. in calice.

[D]ominus regit ✠ me et
nihil mihi deerit: in lo
co pascue ibi me col-
locauit. Super aquã
refectiõis educauit me
animã meã cõuertit
Deduxit me super semi
tas iusticie: propter no
alr ✠ pascue men suũ. Nam ⁊ si ãbulauero ✠ in medio
lem. vmbre mortis: non timebo mala qm̃ tu
mecũ es. Virga tua et baculus tu⁹: ipsa
Di.45.c. me cõsolata sunt. Parasti in cõspectu meo
disciplina. mēsam: aduersus eos qui tribulant me.
2 predicto Impinguasti in oleo caput meũ: ⁊ calix
q̃ in calice. meus inebrians q̃ preclarus est. Et mi-

tua subsequitur ✠ me omnib⁹ diebus vite
mee. Et vt inhabitem in domo domini alr ✠ subse
in longitudinē dierũ. quitur.

¶ Ps. dd. in p̃ma sabbati. xxiij.

[D]omini est terra et ple 1.cor.10.f.
nitudo eius: orbis ter Di.3.c.a.
rarũ et vniuersi q̃ habi
tant in eo. ✠ Qr ipse su
per maria fundauit eũ alr ✠ ea.
✠ et super flumina p̃-
parauit eũ. Quis ascē alr ✠ eam.
det in montem domi 13.q.2.ca.
ni: aut q̃s stabit i loco scõ ei⁹. Innocēs ecclesiastis
manibus et mundo corde q̃ nõ accepit i co.c. vbicũ
vano aiam suã: nec iurauit in dolo p̃xi- q̃.ij.
mo suo. Hic accipiet bñdictionē a dño: d.14.
et miam a deo salutari suo. Hec est gene t.e decimis
ratio q̃rentium eũ: querētium faciem dei c.tuã no
iacob. Attollite portas principes vestras bis.
et eleuamini porte eternales: ⁊ introibit
rex glorie. Quis est iste rex glorie: domi
nus fortis et potens: dominus potens
in prelio. Attollite portas principes ve-
stras: et eleuamini porte eternales: et in-
troibit rex glorie. Quis est iste rex glorie:
Dñs virtutũ ipse est rex glorie.

¶ In finē ps. dd. xxiiij.

[A]d te dñe leuaui aiam
meã: deus meus in te
cõfido nõ erubescam.
Neq̃ irrideãt me ini-
mici mei: etenim vni-
uersi qui sustinēt ✠ te alr ✠ expe
nõ confundētur. Con ctant.
fundantur oēs iniqua
agentes: superuacue. Vias tuas dñe de-
monstra mihi: et semitas tuas edoce me
Dirige me in veritate tua et edoce me: qr
tu es deus saluator ✠ meus: ⁊ te sustinui alr ✠ salu
tota die. Reminiscere miserationũ tua taris.
rum dñe: et misericordiarũ tuarum q̃ a 10.q.1.c.
seculo sunt. Delicta iuuentutis mee: et de his.
ignorantias meas ne memineris. Scd̃m De pe.dis.
misericordiã tuã memento mei tu p̃pter 1.c.si pec-
bonitatem tuam dñe. Dulcis et rectus catum.
dñs propter hoc legem dabit delinquen 16.q.1.ca.
tibus in via. Diriget mansuetos in iudi- vos autẽ.
cio: docebit mites vias suas. Uniuerse 22.q.2.c.
vie domini misericordia et veritas: requi- sane.
rentibus testamentum eius et testimo- 11.q.2.ca
nia eius. Propter nomen tuum domine admonere
propiciaberis peccato meo: ✠ multum De rescrip.
est enim. Quis est homo qui timet dñm c.sedes.
legem statuit ei in via quam elegit. Ani- alr ✠ pec-
ma eius in bonis demorabit: ⁊ semē ei⁹ cato meo.
hereditabit terrã. Firmamētum est dñs

timētib⁹ eū: ⁊ teſtamētū ipſi⁹ vt maniſe-
ſtet̄ illis. Oculi mei ſp ad dñz: ipſe euellet
de laq̄o pedes meos. Reſpice i me et mi-
ſerere mei: q̄r vnic⁹ ⁊ paup ſū ego. Tribu
latiões cordis mei m̄ltiplicate ſunt d̄ ne
ſ.85. ceſſitatib⁹ meis erue me. Uide hūilitatē
meā ⁊ laborē meū: ⁊ dimitte vniuerſa de
licta mea. Reſpice inimicos meos qm̄ m̄l
tiplicati ſunt: et odio iniquo oderūt me.
Cuſtodi aiam meā et erue me nō erube
ſcā qm̄ ſperaui i te. Innocētes ⁊ recti adhe
ſerunt mihi: q̄r ſuſtinui te. Libera deus
iſrael ex omnibus tribulationibus ſuis.

¶ Pſalm⁹ dauid. xxv.

De pe. diſ. 2.5. oppo nitur. ⁊. c. ſi enim. al's ✠ moue bor. ſ.118. 24.q.3.c. cū quibus al's ✠ odio habui congregationē malignoz. ſ.72. 24.q.1.c. omnibus. 1.q.1.c. ſūt nōnulli. 11.q.3.c. q̄ recte. De ſymo. c. ⁊ ſi queſtio nes. al's ✠ defen ſor.

Iudica me dñe qm̄ ego in innocentia mea igreſſus ſū: et i dño ſperās nō infirmabor. ✠ Proba me dñe et tenta me vre renes meos et cor meū. Qm̄ mīa tua āte oculos meos eſt ⁊ complacui in v̓itate tua. Nō ſedi cū cōſilio vanitatis ⁊ cū iniq̄ gerētib⁹ nō introibo. Odiui ✠ eccl̄iaz malignātiū: ⁊ cū impijs nō ſedebo. Lauabo iter innocētes man⁹ meas ⁊ circundabo altare tuū dñe. Ut audiaz voces laudis: ⁊ enarrē vniuerſa mirabilia tua. Dñe dilexi decorē dom⁹ tue: ⁊ locū habitatiōis glīe tue. Ne pdas cum impijs de⁹ aiam meā: ⁊ cū viris ſanguinū vitam meā. In q̄r manib⁹ iniq̄tates ſūt: dextera eoz repleta ē munerib⁹. Ego autē in innocētia mea ingreſſus ſum: redime me ⁊ miſerere mei. Pes em̄ me⁹ ſtetit i directo: et in eccleſijs benedicā te domine.

¶ In finē ps. dauid p̄uſq̄ liniret. xxvi.

Dominus illuminatio mea: ⁊ ſal⁹ mea quē timebo. Dñs ptector ✠ vite mee a q̄ trepidabo. Dū appropiāt ſup me nocentes: vt edant carnes meas. Qui tribulāt me inimici mei ipſi infirmati ſūt ⁊ ceciderūt. Si cōſiſtāt aduerſū me caſtra: nō timebit cor meū. Si exurgat aduerſuz me p̄liū: i hoc ego ſperabo. Unā petij a dño hāc req̄rā: vt i habitē in domo dñi oib⁹ dieb⁹ vite mee. Ut videā volūtatē dñi: ⁊ viſitē tēplū ei⁹. Qm̄ abſcōdit me i tabernaculo ſuo i die maloz: ptexit me i abſcōdito tabernaculi ſui. In petra exaltauit me: ⁊ nunc exaltauit caput meū ſup inimicos meos. Circuiui ⁊ imolaui i tabernaculo ei⁹ hoſtiā vociferatiōis cātabo ⁊ pſalmū dicā dño. Exaudi dñe vocē meam q̄ clamaui ad te miſerere mei ⁊ exaudi me. Tibi dixit cor meū: exq̄ſiuit te facies mea faciē tuā dñe req̄rā. Ne auertas faciē tuā a me: ne declines i ira a ſuo tuo. Adiutor me⁹ eſto: dñe ne derelinq̄s me: neq̄ deſpicias me de⁹ ſalutaris me⁹. Qm̄ pr̄ me⁹ ⁊ mr̄ mea d̄reliq̄rūt me dñs aūt aſſūpſit me. Legē pone mihi dñe i via tua: ⁊ dirige me in ſemita recta ppter inimicos meos. Ne tradideris me i aīas tribulātiū me qm̄ iſurrexerūt in me teſtes iniq̄: ⁊ mētita ē iniq̄tas ſibi. Credo videre bona dñi in terra viuētiuz. Expecta dñm viriliter age: ⁊ confortetur cor tuum ⁊ ſuſtine dñm.

De pſe. diſ. 4. c.a. 4. ſicut in ſacramentis

¶ Pſalmus ipſi dauid. xxvij.

Ad te dñe clamabo ✠ de⁹ me⁹ ne ſileas a me neq̄ taceas a me: ⁊ aſſimilabor ✠ deſcēdētib⁹ i lacū. Exaudi dñe vocē oronis mee dum oro ad te: dñe extollo man⁹ meas ad tēpl ſ ſctm̄ tuū. Ne ſiḿ tradas me cū pctōribus ⁊ cū opantib⁹ iniq̄tatē ne pdas me. Qui loquunt̄ pacē cū primo ſuo: mala aūt in cordib⁹ eoz. Da illis ſm̄ opa eoz et ſm̄ neq̄tiā adinuentionū ipſoz. Scdm opa manuū eoz tribue illis: redde retributionē eoz ipſis. Qm̄ non intellexerūt ✠ opa dñi ⁊ in opa manuū eius deſtrues illos: ⁊ nō edificabis eos. Bñdict⁹ dñs: qm̄ exaudiuit vocē depcatiōis mee. Dñs adiutor me⁹ ⁊ ptector meus ⁊ in ipo ſperauit cor meū: ⁊ adiut⁹ ſum. Et refloruit caro mea: ⁊ ex voluntate mea cōfitebor ei. Dñs fortitudo plebis ſue: et ptector ſalutationū xp̄i ſui eſt. Saluū fac ppl'm tuū dñe ⁊ bñdic hereditati tue. Et rege eos ⁊ extolle illos vſq̄ in eternum. ✠

al's ✠ clamaui. al's ✠ [illegible] ſimul. Vid. ſ.9. al's ✠ nō cōſiderauerūt. al's ✠ [illegible]

¶ Pſalmus dauid in cōſummatione tabernaculi. xxviij.

ſ.95.

Afferte dño filij dei: afferte dño filios arietū. Afferte dño glorias et honorem afferte dño gl'iam noī eius: adorate dñm in atrio ✠ ſctō ei⁹. Uox dñi ſup aq̄s deus maieſtatis intonuit: dñs ſuper aquas multas. Uox dñi in virtute: vox dñi in magnificētia. Uox domini confringentis cedros: et confringet dominus cedros libani. Et commi

al's ✠ aula ſancta. al's ✠ cōfringens.

minuet eos tāq̄ vitulū libani: ꝛ dilect⁹ quē
admodū fili⁹ vnicornium. Uox dñi: inter-
cidētis flāmā ignis vox dñi concutiētis
deſertū: ꝛ cōmouebit dñs deſertū cades.
Uox dñi ꝓparātis ceruos ꝛ reuelabit cō
dēſa: ꝛ in tēplo eius oēs dicēt gl̄ia3. Dñs
diluuiū inhabitare facit: ꝛ ſedebit dñs rex
in eternu3. Dñs virtutem populo ſuo da
bit dñs bñdicet populo ſuo in pace.
¶ Pſalmus cantici in dedicatione dom⁹
dauid. xxix.
Alis + iocū
dasti.
Exaltabo te dñe qm̄ ſu
ſcepiſti me: nec delecta
ſti ✠ inimicos meos
ſuper me. Dñe de⁹ me
us clamaui ad te: ꝛ ſa-
naſti me. Dñe eduxiſti
ab inferno aīam mea3
ſaluaſti me a deſcēden
tibus in lacū. Pſallite dño ſancti eius et
cōfitemini memorie ſctificationis eius.
Qm̄ ira in indignatione ei⁹: ꝛ vita in vo-
lūtate ei⁹. Ad veſperū demorabit̄ flet⁹: ꝛ
ad matutinū leticia. Ego aūt dixi in abū
dātia mea: nō mouebor in eternū. Dñe i
volūtate tua: ꝓſtitiſti decori meo virtutē
Auertiſti faciē tuā a me: ꝛ fact⁹ ſum cō
turbatus. Ad te dñe clamabo: ꝛ ad deum
6.q.1.c. meū deꝓcabor. Que vtilitas in ſanguine
immutare. meo dū deſcēdo in corruptionē? Nunq̄d
16.q.7.c.2 cōfitebit̄ tibi puluis: aut annūciabit ve-
hoc depm⁹ ritatē tuā? Audiuit dñs ꝛ miſertus ē mei
dñs factus eſt adiutor meus. Cōuertiſti
plāctū meū in gaudiū mihi: ✠ ꝯſcidiſti
Alis + pecci ſaccū meū ꝛ circundediſti me leticia. Ut
ſati. cātet tibi gl̄ia mea ꝛ non cōpungar: dñe
deus meus ineternum confitebor tibi.
J.70. ¶ In finē pſalmus dauid ꝓ extaſi. xxx.
In te dñe ſperaui nō cō
fundar ineternum in
iuſticia tua libera me.
Inclina ad me aurem
tua3 accelera vt eruas
me. Eſto mihi in deu3
ꝓtectorē ꝛ in domū re
fugij: vt saluu3 me fa-
cias. Qm̄ fortitudo mea ꝛ refugiū meu3
es tu: ꝛ ꝓpter nomen tuū deduces me et
enutries me. Educes me de laqueo hoc
quē abſcōderūt mihi qm̄ tu es protector
meus. In man⁹ tuas comēdo ſpm̄ meu3
redemiſti me dñe deus veritatis. Odiſti
obſeruātes vanitates: ſuperuacue. Ego
Lu.13.f. aūt in dño ſperaui: exaltabo ꝛ letabor in
mia tua. Qm̄ reſpexiſti humilitatē mea3
ſaluaſti de neceſſitatibus aīam meā. Nec

concluſiſti in manibus inimici: ſtatuiſti Alis ✠ ma
in loco ſpecioſo pedes meos. Miſerere nu.
mei dñe qm̄ tribulor: cōturbatus eſt i ira 7.q.1.§.h
oculus aīa mea ꝛ vēter me⁹. Qm̄ defecit tunc.ꝓ. eſt
in dolore vita mea: ꝛ anni mei in gemiti vero.
bus. Infirmata ✠ eſt in paupertate virt⁹ alis + infir-
mea: ꝛ oſſa mea cōturbata ſunt. Super matus eſt
oēs inimicos meos fact⁹ ſum opprobriū in egeſtate
vicinis meis valde ꝛ timor notis meis. vigor me⁹.
Qui videbāt me foras fugerunt a me: et
obliuioni datus ſum tāq̄ mortuus a cor
de. Fact⁹ ſum tāq̄ vas ꝑditū: qm̄ audiui
vituperationē multoꝝ cōmorātiū in cir-
cuitu. In eo dū conuenirent ſimul aduer-
ſum me: accipere aīam meā ꝯſiliati ſunt
Ego aūt in te ſperaui dñe: dixi deus me⁹
es tu in manibus tuis ſortes mee. Eripe
me de manu inimicoꝝ meoꝝ: ꝛ a ꝑſequē
tibus me. Illuſtra faciē tua3 ſup ſeruum
tuū: ſaluū me fac in mīa tua dñe non cō
fundar: qm̄ inuocaui te. Erubeſcant im-
pij ꝛ deducantur in infernū: muta fiant
labia doloſa. Que loquūtur aduerſus iu
ſtum iniquitatem in ſuperbia ꝛ in abuſio
ne. Quam magna multitudo dulcedinis
tue dñe: quā abſcondiſti timētib⁹ te. Per
feciſti eis qui ſperant in te: in cōſpectu fi-
liorum hominum. Abſcondes eos in ab
ſcondito faciei tue: a conturbatiōe homi
num. Proteges eos in tabernaculo tuo
✠ a contradictione linguarum. Benedi- Alis ✠ ma
ctus dñs: qm̄ mirificauit mīa3 ſuam mi nibus tuis.
hi in ciuitate munita. Ego aūt dixi in ex
ceſſu mentis mee proiectus ſum a facie
oculorum tuorum. Ideo exaudiſti vocem
orationis mee: dum clamarem ad te. Di
ligite dñm omnes ſancti eius: qm̄ verita
tem requiret dñs: et retribuet abundan-
ter facientibus ſuperbiam. Viriliter agi-
te et confortetur cor veſtrum omnes qui
ſperatis in domino.
¶ Intellectus dauid. xxxi.
Beati quorum remiſſe Ro.4.a.
ſunt iniquitates: ꝛ quo De pe.diſ.
rū tecta ſunt peccata. 1.c.ille rex
Beatus vir cui non im ꝓtus in gl.
putauit dominus pec- 2.c.ſūnt.
catū: nec eſt in ſpiritu De pe.diſt.
ei⁹ dolus. Qm̄ tacui in 1.§.deniq̄
ueterauerunt oſſa mea ante fines.
dum clamarē tota die. Quoniā die ac no
cte grauata eſt ſup me manus tua: ꝛ cōuer
ſus ſum in erūna mea dum configitur
ſpina. Delictum meu3 cognitū tibi feci: ꝛ
iniuſticiā meā nō abſcōdi. Dixi ꝯfitebor
aduerſum me iniuſticia3 mea3 dño: et tu

De pe. dis. remiſiſti ĩpietatē pctī mei. Pro hac ora-
v.c.ſi.17. bit ad te oīs ſctũs: in tpe oportuno. Ve-
q.1.§.ſi et rũtñ ĩ diluuio aquarũ multarũ: ad eũ nõ
ga. approximabũt. Tu es refugiũ meũ a tri-
De pe.dis. bulatiõe q̃ circũdedit me exultatio mea
1.c.vij. z erue me a circũdãtib⁹ me. Intellectũ ti-
c.ſi. di.4. bi dabo z ĩſtruã te: ĩ via hac q̃ gradieris
c.illud.1. firmabo ſup te ocl'os meos. Nolite fieri
q.1.c.non ſicut equus z mul⁹: qb⁹ nõ ē intellectus.
ſanat. In chamo z freno maxillas eoꝝ cõſtringe
Tho.6.a. qui nõ approximãt ad te. Multa flagel-
als ✠ pecca la peccatoris ✠ ſperãtē aũt ĩ dño mia circũ
torum. dabit. Letamini in dño z exultate iuſti: z
gloriamini omnes recti corde.

¶ In finem pſalmus dauid. xxxij.

Xultate ✠ iuſti in dño
als ✠ gau rectos decet collauda-
dete. tio. Cõfitemini dño in
citbara in pſalterio de
cem cordarũ pſallite il
li. Cantate ei canticuꝫ
nouũ: bene pſallite ✠
als ✠ cãta ei in vociferatione. Qr
te ei in iubi rectũ eſt verbũ dñi z oīa opa eius ĩ fide.
latione. Diligit miam z iudicium: mia dñi plena
als ✠ rect⁹ eſt terra. Verbo dñi celi firmati ſunt et
eſt ſermo. ſpiritu oris eius oīs virtus eoꝝ. Congre
als ✠ vtres gans ſicut in vtre ✠ aquas maris: ponēs
in theſauris abyſſos. Timeat dominum
J.145. oīs terra: ab eo autē cõmoueãt oēs inha
Judith.19. bitãtes orbem. Quoniã ipſe dixit z facta
a. ſunt: ipſe mandauit z creata ſunt. Dñs
diſſipat cõſilia gẽtiũ: reprobat aũt cogita
tiones pploꝝ: reprobat cõſilia principũ.
Cõſiliũ aũt dñi ĩeternũ manet: cogita-
tiones cordis ei⁹ in gñatiõe z gñationē.
als ✠ eoꝝ. Btã gēs cui⁹ eſt dñs de⁹ ei⁹ ✠ ppl's quē
elegit in hereditatē ſibi. De celo reſpexit
dñs: vidit oēs filios hoim. De preparato
habitaculo ſuo: reſpexit ſup oēs q̃ habi-
als ✠ oibus tãt terram ✠ Qui finxit ſigillatim corda
eoꝝ q̃ intelligit oīa opa eoꝝ. Non ſaluat
rex p multã v̾tutē: z gigas nõ ſaluabit ĩ
multitudine virtutis ſue. Fallax equus
ad ſalutē in abũdãtia aũt virtutis ſue nõ
ſaluabitur. Ecce oculi dñi ſup metuen-
tes eũ: et in eis qui ſperãt ſup miã eius.
Ut eruat a morte aĩas eoꝝ: z alat eos in
fame. Anima noſtra ſuſtiet dñm: qm̃ ad
iutor et protector noſter eſt. Qr in eo le-
tabitur cor noſtruꝫ z in noīe ſancto eius
ſperauimus. Fiat mia tua dñe ſup nos
quēadmodum ſperauimus in te.

¶ Pſalmus dauid cum immutauit vul
tum ſuum coram abimelech et dimiſit
eum z abijt. xxxiij.

Enedicã dñm ĩ omni
tpe: ſemp laus eius in
ore meo. In dño lauda
bitur aĩa mea: audiant
manſueti et letentur.
Magnificate dñm me
cuꝫ: z exaltemus nomē
eius in idipſuꝫ. Exqui-
ſiui ✠ dñm z exaudiuit me: et ex oibus als ✠ inqui
tribulationibus meis eripuit me. Acce- ſiui.
dite ad eũ z illuminamini: z facies veſtre
non confundentur. Iſte pauper clama-
uit z dominus exaudiuit euꝫ: z ex oibus
tribulationibus eius ſaluauit eum. Im-
mittet angelus dñi in circuitu timentiuꝫ
eum: z eripiet eos. Guſtate z videte qm̃
ſuauis eſt dñs: beatus vir qui ſperat ĩ eo 3.q.9.c.to
Timete dominũ oēs ſancti ei⁹: qm̃ non teſtes ĩ gl.
eſt inopia timentibus eum. Diuites egue
runt z eſurierunt: inquirentes autē dñm
non minuentur omni bono. Venite filij
audite me timorē dñi docebo vos. Quis 1.Pe.3.be.
eſt hõ qui vult vitam: diligit dies videre
bonos. Prohibe linguam tuã a malo et
labia tua ne loquantur dolum. Diuerte a
malo: z fac bonum: inquire pacem z per- Jo. an. de
ſequere eam. Oculi dñi ſuper iuſtos z au pe.c.ſi. in
res eius in preces eoruꝫ. Vultus autem clemen.
dñi ſuper faciētes mala: vt perdat de ter J.39.
ra memoriã eoꝝ. Clamauerũt iuſti z dñs Heb.4.a.
exaudiuit eos: z ex oibus tribulationib⁹ De pe.dis.
eorũ liberauit eos: iuxta eſt dñs his q̃ tri 4.c. heres
bulato ſunt corde: z humiles ſpũ ſalua- tici.
bit. Multe tribulatiões iuſtoꝝ: z de oib⁹
his liberabit eos dñs. Cuſtodit dñs oīa
oſſa eoꝝ: vnũ ex his non cõteret. Mors
peccatoꝝ peſſima z qui oderũt iuſtuꝫ de
linquēt. Redimet dñs aĩas ſeruoꝝ ſuorũ
z nõ delinquēt ✠ oēs q̃ ſperãt in eo. ✠ als ✠ here
¶ In finē pſalmus ipſi dauid. xxxiiij. linquent.

Udica dñe nocētes me als ✠ eum.
expugna impugnãtes
✠ me. Apprehende ar als ✠ expu
ma z ſcutum: z exurge gnantes.
in adiutoriuꝫ mihi. Ef
funde frameã z cõclu-
de aduerſus eos qui p
ſequuntur me: dic aĩe
mee ſalus tua ego ſum. Cõfundant et re J.39.
uereãt: querētes aĩam meã. Auertant z.J.99.
retrorſum z cõfundant: cogitãtes mihi
mala. Fiant tãq̃ puluis ante faciem vẽti 23.q.4.c.
et angelus dñi coartãs eos. Fiant vie il nabuchodo
lorũ tenebre z lubricũ: z angelus dñi per donoſor.ſe
ſequens eos. Qm̃ gratis abſconderunt uem ange
mihi interitũ laqueũ ſui: ſuprauacue expro- lus.

beauerūt alam meam. Veniat illi laqueus quē ignorat ⁊ captio quā abſcōdit apprehēdat eū ⁊ i laqueū cadat i ✠ idipʒ. Aīa autē mea exultabit i dño: ⁊ delectabit ſup ſalutari ſuo. Omīa oſſa ✠ dicēt: dñe qs ſimilis tibi? ✠ Eripiēs inopē de manu fortiorʒ ei⁹ egenū ⁊ pauperē a diripiētib⁹ eū. Surgētes teſtes iniqui: q̄ ignorabāt interrogabāt me. Retribuebāt mihi mala ꝓ bonis ſterilitatem aīe mee. Ego autem cum mihi moleſti eſſent: induebar ✠ cilicio. Humiliabā in ieiunio animaʒ meā: ⁊ oratio mea in ſinu meo conuertetur. Quaſi ꝓximū meū ⁊ quaſi fratrē noſtrum ſic cōplacebā: quaſi lugens ⁊ contriſtat⁹ ſic humiliabar. Et aduerſum me letati ſunt ⁊ cōuenerūt: congregata ſunt ſuper me flagella ⁊ ignoraui. ✠ Diſſipati ſunt nec compuncti tētauerunt me: ſubſannauerunt me ſubſannatione: frēduerūt ſup me dētibus ſuis. Domine quādo reſpicies reſtitue animā meā a malignitate eoꝝ: a leonibus vnicā meā. Confitebor tibi in eccleſia magna: in populo graui laudabo te. Non ſupergaudeant ✠ mihi q̄ aduerſant mihi inique: qui oderunt me gratis et annuunt oculis. Quoniam mihi q̄dē pacifice loquebantur: ⁊ in iracūdia terre loquētes dolos cogitabāt. Et dilatauerūt ſuper me os ſuum dixerunt euge euge viderunt oculi noſtri. Vidiſti dñe ne ſileas: dñe ne diſcedas a me. Exurge et intende iudicio meo deus meus et dñs meus in cauſaʒ meā. Judica me ſ̄m iuſticiā ✠ tuā dñe de⁹ me⁹: ⁊ nō ſupgaudeant mihi. Non dicant in cordibus ſuis euge euge aīe noſtre: nec dicāt deuorabimus eū. Erubeſcāt et reuereātur ſimul: qui gratulant malis meis. Induātur cōfuſione ✠ reuerentia: qui maligna loquūtur ſuper me. Exultent ⁊ letentur qui volunt iuſticiam meam: ⁊ dicāt ſemper magnificetur dñs qui volūt pacem ſerui ei⁹. Et lingua mea meditabitur iuſticiaʒ tuā tota die laudem tuam.

(Margin: al's ✠ ipſe. — al's ✠ eius. — al's ✠ induebam me. — 23.q.4.c. ſicut ad.eſt in glo. — al's ✠ ignorauerunt. — al's ✠ inſultent. — Joā.3.d. — al's ✠ miſericordias. — al's ✠ pudore ⁊ verecundia.)

¶ In finē ſeruo dñi pſalm⁹ dd. xxxv.

Dixit iniuſtus vt delinquat in ſemetipſo ⁊ nō eſt timor dei ante oculos eius. Qm̄ doloſe egit in conſpectu eius vt inueniat ✠ iniq̄tas eius ad odiuʒ. Verba oris eius iniquitas et dolus noluit intelligere vt bene ageret. Iniquitatem meditatus eſt in cubili ſuo aſtitit omni vie non bone: maliciam aūt non odiuit. Dñe in celo mīa tua ⁊ veritas tua vſq ad nubes. Juſticia tua ſicut mōtes dei ✠ iudicia tua abyſſus multa. Homines ⁊ iumenta ſaluabis dñe: quemadmodū multiplicaſti mīam tuā de⁹. Filij autē hoim in tegmine ✠ alarū tuarū ſperabunt. Inebriabunt ab vbertate dom⁹ tue: ⁊ torrēte voluptatis tue potabis eos. Quoniā apud te eſt fons vite: ⁊ in lumine tuo videbimus lumen. Pretende miſericordiam tuam ſcientibus te: ⁊ iuſticiam tuā his qui recto ſunt corde. Non veniat mihi pes ſuperbie: ⁊ manus peccatoris non moueat me. Ibi ceciderunt qui operantur iniquitatem: expulſi ſunt nec potuerunt ſtare.

(Margin: al's ✠ inuenerit iniq̄tatem ſuam c.c. odiſſet — 37.di.c. ib. — 11.q.3.c. excellentiſſima regula — al's ✠ dñi. — 1.q.4.§ Filij ignotet in glo. — al's ✠ poteſtione. — 15.q.1.c. firmiſſime)

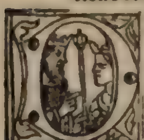
¶ Pſalmus dauid. xxxvi.

Noli emulari i malignātib⁹: neq; zelaueris facientes iniquitatē. Qm̄ tanq̄ fenū velociter areſcent: ⁊ quemadmodū olera herbarum ✠ cito decidēt. Spera in dño et fac bonitatem et inhabita terram: et paſceris in diuitijs ei⁹. Delectare in domino: et dabit tibi petitiones cordis tui. Reuela viam tuam ⁊ ſpera in eo: ⁊ ipſe faciet. Et educet quaſi lumen iuſticiam tuam ⁊ iudiciuʒ tuū tanq̄ meridiem: ſubditus eſto domino et ora eū. Noli emulari in eo qui proſperatur in via ſua: in homine faciente iniuſticias. Deſine ab ira ⁊ derelinque furorem noli emulari vt maligneris. Quoniam qui malignantur exterminabuntur ſuſtinētes autem dominum/ ipſi hereditabunt terram. Et adhuc puſillum et non erit peccator: ⁊ queres locū eius ⁊ non inuenies. Manſueti aūt hereditabunt terrā: ⁊ delectabūtur in multitudine pacis. Obſeruabit pctōr iuſtū: ⁊ ſtridebit ſup eū dētib⁹ ſuis. Dñs aūt irridebit eū: qm̄ proſpicit q̄ veniet dies eius. Gladium euaginauerunt pctōres: intenderūt arcū ſuū. Vt decipiant pauperem ⁊ inopem: vt trucident rectos corde. Gladius eoꝝ intret in corda ipſorum: et arcus eorū confringatur. Melius eſt modicū iuſto: ſuper diuitias peccatorum multas. Quoniam brachia peccatoꝝ cōterent: confirmat autem iuſtos dñs. Nouit dñs dies immaculatorum: et hereditas eorum ineternum erit. Nō cōfundent in tempore malo et in dieb⁹ famis ſaturabuntur: quia pctōres peribūt.

(Margin: al's ✠ peribūt. — De pe.di.1.c.quia aliquando. — eodem.)

Inimici vero dñi mox vt ✠ honorificati fuerint et exaltati: deficientes quemadmodũ fum⁹ deficiẽt. Mutuabit ✠ peccator et nõ ſoluet: iuſtus aũt miſeret ꝛ tribuet ✠. Qꝛ bñdicẽtes ei hereditabũt terram maledicẽtes aũt ei diſperibũt. Apud dñz greſſus hois dirigent: ꝛ viã ei⁹ volet. Cũ ceciderit nõ collidet: qꝛ dñs ſupponit ✠ manũ ſuã. Junior fui etenim ſenui et non vidi iuſtũ derelictũ: nec ſemẽ ei⁹ q̃rẽs panẽ. Tota die miſeret ꝛ cõmodat: ꝛ ſemẽ illi⁹ in bñdictione erit. Declina a malo ꝛ fac bonũ: ꝛ inhabita in ſclm ſcli. Qꝛ dñs amat iudiciuz et nõ derelinquet ſanctos ſuos: in eternũ cõſeruabunt. Iniuſti puniẽt ꝛ ſemẽ impioꝝ peribit. Juſti autez hereditabũt terrã: ꝛ inhabitabũt in ſclz ſeculi ſup eã. Os iuſti meditabit ſapientiã: ꝛ lingua ei⁹ loquet iudiciuz. Lex dei in corde ipſi⁹: ꝛ nõ ſupplãtabunt greſſus ei⁹. Cõſiderat pctõr ei⁹ iuſtũ: ꝛ q̃rit mortificare eũ. Dñs aũt nõ derelinquet eũ in manib⁹ ei⁹: nec dãnabit eũ cũ iudicabit illũ. Expecta dñm ꝛ cuſtodi viã ei⁹ ꝛ exaltabit te vt hereditate capias terrã: cũ perierint pctõres videbis. Vidi impiũ ſup exaltatũ: ꝛ eleuatum ſicut cedros libani. Et trãſiui: ꝛ ecce nõ erat: ꝛ q̃ſiui eũ ꝛ nõ eſt inuẽtus locus eius. Cuſtodi innocentiã ✠ et vide equitatẽ: qm̃ ſunt reliq̃e homini pacifico. Iniuſti aũt diſperibunt ſimul reliquie impioꝝ interibunt. Salus autẽ iuſtoꝝ a dño: et protector eoꝝ in tẽpore tribulationis. Et adiuuabit eos dñs et liberabit eos: ꝛ eruet eos a peccatoribus ꝛ ſaluabit eos: qꝛ ſperauerunt in eo.

¶ Pſalmus dauid i rememoratione diei ſabbati. xxxvij.

Omine ne i furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripies me. Qm̃ ſagitte tue infixe ſunt mihi: et cõfirmaſti ſup me manũ tuã. Non eſt ſanitas in carne mea a facie ire tue: nõ eſt pax oſſibus meis a facie peccatorum meorũ. Quoniam iniquitates mee ſupergreſſe ſunt caput meum: et ſicut onus graue grauate ſunt ſuper me. Putruerunt et corrupte ſunt cicatrices mee: a facie inſipientie mee. Miſer factus ſum et curuatus ſum vſq; in finem: tota die contriſtatus ingrediebar. Qm̃ lũbi mei impleti ſunt illuſionibus: ꝛ non eſt ſanitas in carne mea. Afflictus ſum ꝛ humiliatus

alr ✠ fugi eſt vt. — alr ✠ fenerat. — alr ✠ retribuet. — alr ✠ ſupponet. — De pe. diſ. j.c. quia aliquando. — ſ.33. — alr ✠ dret ſ. eodem. 14.q.3.c. non in perpetuum. — De re iudi. c.9. lib.vj. — alr ✠ veritatem. — alr ✠ indignatione. ſ.6. — De pe. di. j. c. totã. ꝛ di.4.c.ſi. 49.di.c.1. ꝟ. gibboſus.

ſum nimis: rugiebã a gemitu cordis mei. Dñe ✠ ante te omne deſiderium meum et gemitus meus a te nõ eſt abſcõditus. Cor meum conturbatum eſt dereliquit me virtus mea: et lumen oculoꝝ meoꝝ et ipſum non eſt mecũ. Amici mei et pximi mei: aduerſum me appropinquauerunt et ſteterunt. Et q̃ iuxta me erant de longe ſteterũt: et vim faciebant q̃ querebant aĩam meã. Et qui inquirebãt mala mihi locuti ſunt vanitates: et dolos tota die meditabãtur. Ego aũt tanq̃ ſurdus non audiebam: et ſicut mutus non aperiens os ſuum. Et factus ſum ſicut homo non audiens: et non habens in ore ſuo redargutiones. Qm̃ in te dñe ſperaui: tu exaudies me ✠ dñe de⁹ me⁹. Qꝛ dixi neq̃n ſupgaudeãt mihi inimici mei: et dum cõmouent pedes mei ſup me magna locuti ſunt. Qm̃ ego in flagella paratus ſuz ✠ ꝛ dolor me⁹ in cõſpectu meo ſemper. Qm̃ iniquitatẽ meã annũciabo et cogitabo p peccato meo. Inimici autem mei viuunt et confirmati ſunt ſuper me et multiplicati ſunt qui oderunt me inique. Qui retribuunt mala pro bonis detrahebãt mihi: qm̃ ſequebar bonitatem. Ne derelinquas me dñe deus meus: ne diſceſſeris a me. Intende in adiutorium meum dñe deus ✠ ſalutis mee.

¶ In finẽ p idithũ cãticũ dauid. xxxviij.

Ixi cuſtodiã vias meas: vt nõ delinquam in lingua mea. Poſui ori meo cuſtodiam cuz cõſiſteret peccator aduerſum me. Obmutui ✠ et humiliatus ſum et ſilui a bonis et dolor me⁹ renouat⁹ eſt. Cõcaluit cor meũ intra me ꝛ i meditatione mea exardeſcet ignis. Locutus ſum in lingua mea: notum fac mihi dñe finem meum. Et numeruz dierum meoꝝ quis eſt: vt ſciam quid deſit mihi. Ecce mẽſurabiles ✠ poſuiſti dies meos: ꝛ ſubſtantia mea tanq̃ nihilũ ãte te. Verũtñ vniuerſa vanitas: omnis homo viuens. Verũtamẽ in imagine pertrãſit homo: ſed et fruſtra conturbatur. Theſaurizat et ignorat cui congregabit ea. ✠ Et nũc q̃ eſt expectatio mea nõne dominus: ꝛ ſubſtantia mea apud te ✠ eſt. Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium inſipienti dediſti me. Obmutui et non aperui os meũ: quoniam feciſti amoue a me plagas tuas. A fore

alr ✠ non hs dñe. — De pe. diſ. 1.c. actõe. — alr ✠ non hs me. — alr ✠ non eſt ſum. — alr ✠ non eſt deus. — alr ✠ obſurdui. — alr ✠ veras. — 37. diſ. ca. nonne. — alr ✠ non hs ea. — alr ✠ ante te ſemper.

tudine manus tue ego defeci i increpa
tionib⁹: ꝓpter iniquitatē corripuiſti ho-
minē. Et tabeſcere feciſti ſicut araneam
animā eius: veruntñ vane conturbaẜ oīs
homo. Exaudi orationē meā dñe: ⁊ dep-
cationē meā: aurib⁹ percipe lacbrymas
meas. Ne ſileas: quoniā aduena ego ſuꝫ
apud te ⁊ peregrin⁹: ſicut omnes patres
alr̄ + dimitte me. mei. ✠ Remitte mihi vt refrigerer: priuſ
q̄ ✠ abeam ⁊ amplius non ero.
alr̄ + eam. ¶ In finem pſalmus dauid. xxxix.

Expectās expectaui do-
minū: ⁊ intendit mihi.
Et exaudiuit p̄ces me
as ⁊ eduxit me de lacu
miſerie ⁊ de luto fecis.
Et ſtatuit ſupra petrā
pedes meos: ⁊ direxit
greſſus meos. Et im-
miſit in os meuꝫ canticum nouum: car
men deo noſtro. Uidebunt multi ⁊ time-
bunt: ⁊ ſperabunt in dño. Beat⁹ vir cui⁹
eſt nomē dñi ſpes eius: ⁊ non reſpexit in
vanitates ⁊ inſanias falſas. Multa feci
ſti tu dñe deus me⁹ mirabilia tua ⁊ cogi
tationibus tuis nō eſt q̄ ſilīs ſit tibi. An
nūciaui ⁊ locut⁹ ſum: multiplicati ſunt
ſup numerū. Sacrificiū ⁊ oblationē no
Heb.10.b. luiſti: aures autē ✠ pfeciſti mihi. Holo-
alr̄ + corp⁹ cauſtū ⁊ ꝓ pctō nō poſtulaſti: tūc dixi ec
ce venio. In capite libri ſcriptū eſt de me
alr̄ + faciā vt facerē ✠ volūtatē tuā de⁹ me⁹ volui: ⁊
legē tuā in medio cordis mei. Annūcia-
ui iuſticiā tuā i eccľia magna: ecce labia
mea nō ꝓhibebo dñe tu ſciſti. Juſticiam
tuā nō abſcōdi i corde meo: veritatē tuā
⁊ ſalutare tuū dixi. Nō abſcōdi miaꝫ tuā
⁊ veritatē tuā a cōſilio multo. Tu autēꝫ
dñe ne lōge facias miſerationes tuas a
me: mīa tua ⁊ veritas tua ſemp̱ ſuſcepe-
rūt me. Qm̄ circūdederūt me mala quo-
rū nō ē numerus: cōprehēderūt me iniq
tates mee: ⁊ nō potui vt viderē. Multi-
alr̄ + multi plicate ✠ ſunt ſup capillos capitis mei: ⁊
plicati. cor meū dereliquit me. Complaceat tibi
Per Joan. dñe vt eruas me: dñe ad adiuuādum me
and. de re- reſpice. Confundanẜ ⁊ reuereanẜ ſimul
liqui. c. vni qui q̄rant aīaꝫ meā: vt auferāt eā. Auer
co in cleri. tanẜ retrorſum ⁊ reuereanẜ: q̄ volūt mi-
ā. 68. hi mala. Ferāt cōfeſtim cōfuſionē ſuā: q̄
ā. 39. dicūt mihi euge euge. Exultēt et letētur
ſup te oēs querētes te: ⁊ dicāt ſemp̱ ma
gnificeẜ dñs qui diligunt ſalutare tuuꝫ.
Ego aūt mēdicus ſum ⁊ paup̱: dñs ſol-
licitus eſt mei. Adiutor meus ⁊ protector
meus tu es: deus meus ne tardaueris.

¶ In finem pſalmus dauid. xl.

Beatus q̄ intelligit ſup
egenū ⁊ pauperē: i die
mala liberabit eū dñs
Dñs cōſeruet eū et vi-
uificet eum et btm̄ fa-
ciat eū in terra: ⁊ non
tradat eū i aīam ✠ ini alr̄ + man
micoꝝ ei⁹. Dñs opem
ferat illi ſup̱ lectū doloris ei⁹: vniuerſuꝫ
ſtratū ei⁹ verſaſti in infirmitate ei⁹. Ego
dixi dñe miſerere mei: ſana aīam meā q̄
peccaui tibi. Inimici mei dixerunt mala
mihi: qn̄ morieẜ ⁊ peribit nomē eius. Et
ſi ingrediebaẜ vt videret vana loquebaẜ alr̄ + cōgre
cor eius congregauit ✠ iniquitatem ſibi. gabit.
Egrediebatur foras: et loquebaẜ in idip-
ſum. Aduerſum me ſuſurrabant omnes
inimici mei aduerſum me cogitabāt ma 50.di. ca.
la mihi. Uerbū iniquum conſtituerunt ponderet.
aduerſuꝫ me: nunq̄d qui dormit nō adij ⁊.c. ſacer
ciet vt reſurgat. Etenī homo pacis mee dotes.
in quo ſperaui: qui edebat panes meos:
magnificauit ſuper me ſupplantationē.
Tu aūt dñe miſerere mei: ⁊ reſuſcita me
et retribuam eis. In hoc cognoui qm̄ vo
luiſti me: qm̄ nō gaudebit inimicus me-
us ſup̱ me. Me aūt ꝓpter innocentiam ſ.4x.
ſuſcepiſti et cōfirmaſti me in conſpectu
tuo in eternum. Benedictus dñs deus iſ
rael a ſeculo: ⁊ in ſeculū ✠ fiat fiat. Alr̄ + vſq̄
¶ In finem intellectus filij chore
pſalmus dauid. xli.

Quēadmodū deſiderat
ceru⁹ ad fontes aqua-
rum: ita deſiderat aīa
mea ad te deus. Siti-
uit aīa mea ad deum
fontē viuū: qn̄ veniam
et apparebo ✠ ante fa alr̄ + ſcaſt.
ciē dei. Fuerunt mihi alr̄ + pare
lacbryme mee panes die ac nocte: duꝫ dr̄ bo.
mihi quotidie vbi eſt de⁹ tu⁹. Hec recor-
datus ſum ⁊ effudi in me aīam meā: qm̄
trāſibo in locū tabernaculi admirabilis
vſq̄ ad domū dei. In voce exultationis ⁊
cōfeſſionis: ſonus epulātis. Quare tri-
ſtis es aīa mea: ⁊ q̄re cōturbas me? Spe
ra in deo ✠ qm̄ adhuc cōfitebor illi: ſalu Alr̄ + h⁹ ſ.
tare vult⁹ mei ⁊ de⁹ mei. Ad meipm̄ aīa ſ.4x.
mea cōturbata ē: ꝓpterea memor ero tui
de terra iordanis ⁊ hermonij a mōte mo
dico. Abyſſus ✠ abyſſum inuocat in voce alr̄ + ad.
cataractarū tuarū. Oīa excelſa tua ⁊ flu
ct⁹ tui: ſup̱ me trāſierūt. In die mādauit
dñs miam ſuā: ⁊ nocte cāticū ei⁹. Apud

me oro deo vite mee: dicã deo ſuſceptor meus es. Quare oblit⁹ es mei: ⁊ quare cõ triſtatus īcedo dũ affligit me inimicus Dũ cõfringunt oſſa mea: exprobrauerũt mihi q̃ tribulãt me inimici mei. Dum dicũt mihi p ſingulos dies vbi eſt de⁹ tuus quare triſtis es aĩa mea ⁊ quare conturbas me. Spera in deo ✠ qm̃ adhuc ꝯfite
Alia ✠ dño. bor illi: ſalutare vult⁹ mei ⁊ de⁹ meus.

¶ In finem pſalmus dauid. xlij.

Iudica me de⁹ ⁊ diſcerne cauſam meã de gēte nõ ſctã: ab hoīe iniquo ⁊ doloſo erue me.
De ꝑſe. vi. ⁊ c. credere in ſi.
Qr tu es de⁹ fortitudo mea: quare me repuliſti ✠ et quare triſtis incedo dum affligit me
Alia ✠ non habet et.
inimicus. Emitte lucē tuã ⁊ veritatē tuã ipſa me deduxerũt ⁊ adduxerũt in mõtē ſctm̃ tuũ ⁊ ī tabernacula tua. Et introibo ad altare dei: ad deũ q̃ letificat iuuētutē
R. 43. meã. Cõfitebor tibi ī cithara de⁹ de⁹ me⁹ quare triſtis es aĩa mea ⁊ q̃re cõturbas me. Spera ī deo qm̃ adhuc cõfitebor illi ſalutare vultus mei ⁊ deus meus.

¶ In finem pro filijs chore intellectus pſalmus dauid. xliij.

Deus aurib⁹ nr̃is audiuimus p̃res nr̃i annũciauerũt nobis. Opus qđ opat⁹ es ī dieb⁹ eorũ ⁊ in diebus antiq̃s. Man⁹ tua gētes diſpdidit ✠ ⁊ plãtaſti eos affliriſti pplos ⁊ expuliſti eos.
Alia ✠ diſdecit vel diſpſit.
Nec ī gladio ſuo poſſederũt terrã: ⁊ brachiũ eoꝝ nõ ſaluauit eos. Sꝫ dextera tua ⁊ brachiũ tuũ ⁊ illuminatio vult⁹ tui: qm̃ cõplacuiſti in eis. Tu es ipſe rex me⁹ ⁊ deus me⁹: q̃ mãdas ſalutes iacob In te inimicos nr̃os vētilabim⁹ cornu: ⁊
Alia ✠ ſpernemus. in noīe tuo ſperuem⁹ ✠ inſurgētes ī nobis. Nõ eñ ī arcu meo ſperabo: ⁊ gladi⁹ me⁹ nõ ſaluabit me. Saluaſti eñ nos de affligētibus nos: ⁊ odiētes nos ꝯfudiſti.
Alia ✠ non habet et. In deo laudabimur tota die ✠ ⁊ in noīe tuo cõfitebimur in ſclm̃. Nũc aũt repuliſti ⁊ confudiſti nos: ⁊ nõ egredieris deus in virtutib⁹ nr̃is. Auertiſti nos retrorſuꝫ poſt inimicos nr̃os: ⁊ q̃ oderũt nos diripiebant ſibi. Dediſti nos tãq̃ oues eſcarum: ⁊ in gētibus diſpſiſti nos. Vēdidiſti pplm̃ tuũ ſine p̃cio: ⁊ nõ fuit multitudo
Alia ✠ in. in cõmutatiōib⁹ eoꝝ. Poſuiſti nos ✠ opprobriũ vicinis nr̃is ſubſannationē ⁊ deriſum his q̃ in circuitu nr̃o ſunt. Poſuiſti nos in ſimilitudinē gētib⁹: cõmotionē capitis ī pplis. Tota die verecũdia mea cõtra me eſt: ⁊ cõfuſio faciei mee cooperuit me. A voce exprobrãtis ⁊ obloquētis: a facie inimici ⁊ pſequētis. Hec oĩa venerũt ſup nos nec obliti ſum⁹ te: ⁊ inique nõ egim⁹ in teſtamēto tuo. Et nõ receſſit retro cor nr̃m: ⁊ declinaſti ſemitas nr̃as a via tua. Qm̃ humiliaſti nos in loco afflictiõis: ⁊ cooperuit nos vmbra mortꝭ. Si obliti ſumus nomē dei nr̃i: ⁊ ſi expandimus man⁹ nr̃as ad deũ alienũ. Nõne de⁹ req̃ret iſta: ipſe eñ nouit abſcondita cordis. Qm̃ ꝓpter te mortificamur tota Roma. 8.
die eſtimati ſum⁹ ſicut oues occiſionis. Exurge q̃re obdormis dñe: exurge ⁊ ne repellas in finē. Quare faciē tuam auertis obliuiſceris inopie nr̃e ⁊ tribulatiõis nr̃e Qm̃ humiliata ē in puluere aĩa nr̃a: ꝯglutinat⁹ ē ī terra vēter nr̄. Exurge ✠ dñe ad Alia ✠ nos habet dñe.
iuua nos ⁊ redime nos ꝑp nomē tuum.

¶ In finē ꝓ his q̃ cõmutabunt filijs chore ad itellectũ: cãticũ ꝓ dilecto. xliiij.

Ructauit cor meũ verbũ bonũ: dico ego opa mea regi. Lingua mea calamus ſcribe velociter ſcribētis. Specioſus forma ꝑ filijs hoīꝫ diffuſa eſt gr̃a ī labijs tuis: propterea bñdixit te deus in eternũ. Accingere gladio tuo ſup femur tuũ: potentiſſime. Specie tua et pulchritudine tua: intende ꝓſpere ꝓcede ⁊ regna. Propter v̓itatē ⁊ mãſuetudinē ⁊ iuſticiã: ⁊ deducet te mirabiliter dextera tua. Sagitte tue acute ppl̃i ſub te Alia ✠ cadē
cadēt: ī corda ✠ inimicoꝝ regis. Sedes Heb. 1.
tua de⁹ ī ſclm̃ ſcl̃i virga directiõis virga De ſacra
regni tui. Dilexiſti iuſticiã ⁊ odiſti iniq̃tatē vnc. c. vnc.
ꝓpterea vnxit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo leti- Alia ✠ caſſia
cie ꝑ ꝯſortib⁹ tuis. Myrrha ⁊ gutta ⁊ ca 3. r. q. 2. c.
ſia ✠ a veſtimētis tuis a domib⁹ eburneis ſi paulus.
ex q̃bus delectauerũt te filie regũ ī honore tuo. Aſtitit regina a dextris tuis ī veſtitu deaurato: circũdata varietate. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē tuã: ⁊ obliuiſcere populũ tuũ ⁊ domũ pr̃is tui. Et cõcupiſcet rex decorē tuũ: qm̃ ipſe ē dñs ✠ de⁹ tuus Alia ✠ non
⁊ adorabũt eũ. Et filie tyri ī muneribus habet deus
vultũ tuũ dep̃cabunt: oēs diuites plebis De ſacra
Oīs gl̃a eius filie regis ab intus in fim- vnctione. c.
brijs aureis: circũamicta varietatibus. vnico.
Adducent regi virgines poſt eã: proxime ei⁹ afferent̃ tibi. Afferent̃ ī leticia ⁊ exul

tatiōe adducent ī tēplū regis. Pro prib⁹ tuis nati sūt tibi filij: ɔstitues eos principes sup oēʒ terrā. Mēores erūt nois tui dñe ī oī gñatiōe ꝛ gñationeʒ. Propterea ppli ɔfitebunt tibi ī eternū: ꝛ ī ſclʒ ſcli.

¶ In finē filijs chore p arcanis. ps. dd. xlv.

Deus nr̄ refugiū ꝛ virtus adiutor in tribulatiōib⁹ q̄ inuenerūt nos nimis. Propterea non timebimus dū turbabit terra: ꝛ trāsferent mōtes ī cor maris. Sonuerunt ✠ et turbate sunt aq̄ eoꝝ: ɔturbati sunt mōtes in fortitudine eius. Fluminis ipet⁹ letificat ciuitatē dei: ſcīficauit tabernaculū ſuum altiſſim⁹. De⁹ ī medio ei⁹ nō ɔmouebit: adiuuabit eā de⁹ ma. diluculo. Cōturbate ſunt gētes ✠ ꝛ iclinata ſunt regna: dedit vocē ſuā mota eſt terra. Dñs virtutū nobiſcū: ſuſceptor nr̄ de⁹ iacob. Venite et videte opa dñi q̄ poſuit ꝓdigia ſup terrā auferēs bella vſq ad finē ✠ terre. Arcū cōteret ꝛ ɔfriget arma: ꝛ ſcuta cōburet igni. Vacate et videte qm̄ ego ſū de⁹ exaltabor ī gētib⁹ ꝛ exaltabor ī ✠ t̄ra. dñs virtutū nobiſcū: ſuſceptor nr̄ de⁹ iacob.

Als ✠ ſonuerunt. — Als ✠ non habet et. — Als ✠ fines. — Als ✠ regna ī eodem. — yx. di. c. i. ī gla.

¶ In finē p filijs chore ps dauid. xlvj.

Omnes gētes plaudite manibus: iubilate deo ī voce exultatiōis. Qm̄ dñs excelſus terribilis rex magn⁹ ſup oēm terrā. Subiecit pplos nobis ꝛ gētes ſub pedib⁹ nr̄is. Elegit nobis hereditatē ſuam: ſpēm iacob quem dilexit. Aſcēdit deus in iubilo ✠ ꝛ dñs in voce tube. Pſallite deo nr̄o pſallite: pſallite regi nr̄o pſallite. Qm̄ rex ois terre de⁹: pſallite ſapiēter. Regnabit ✠ deus ſup gentes: deus ſedet ✠ ſup ſedē ſcām ſuā. Principes pploꝝ ɔgregati ſunt cū deo abrahā: qm̄ dīj fortes terre vehemēter eleuati ſūt.

Als ✠ non habet et. — Als ✠ reges. — Als ✠ regnauit. — Als ✠ ſedit.

¶ Pſalmus vel laus cantici filijs chore ſecunda ſabbati. xlvij.

Magnus dñs ꝛ laudabilis nimis in ciuitate dei noſtri in mōte ſcō ei⁹. Fundat exultatiōe vniuerſe terre mōs ✠ ſion latera aqlonis ciuitas regis magni. Deus in domibus eius cognoſcet: cum ſuſcipiet eam. Quoniam ecce reges ✠ terre congregati ſunt: conuenerunt in vnum. Ipſi videntes ſic admirati ſunt: conturbati ſunt: commoti ſunt tremor ꝛ apphēdit eos. Ibi dolores vt parturientis: in ſpiritu vehemēti conteres naues tharſis. Sicut audiuimus ſic vidim⁹ in ciuitate domini virtutum in ciuitate dei noſtri: deus fundauit eam ineternū. Suſcepimus deus miſericordiam tuam in medio templi tui. Secundum nomē tuum deus: ſic ꝛ laus tua in fines terre: iuſticia plena eſt dextera tua. Letet mōs ſion ꝛ exultent filie iude: propter iudicia tua domine. Circundate ſion ꝛ complectimini eā: narrate in turribus eius. Ponite corda veſtra in virtute eius: ꝛ diſtribuite domos eius: vt enarretis in progenie altera. Quoniaʒ hic eſt deus deus noſter in eternum ꝛ in ſeculum ſeculi: ꝛ ipſe reget nos in ſecula.

J. 144. De cōſe. di. i. eccleſiarum. — Als ✠ mons. — De pe. di. i. — x. c. hunc anctam. — Als ✠ non hʒ terra. — J. 96.

¶ In finem pro filijs chore pſalmus dauid. xlviij.

Audite hec oēs gentes auribꝰ pcipite ✠ oēs qui habitatis orbem. Quicq terrigene ꝛ filij hominum: ſimul ✠ in vnuʒ diues: ꝛ pauper. Os meū loqtur ſapiētiam: ꝛ meditatio cordis mei prudentiam. Inclinabo in parabolam aurem meam: aperiam in pſalterio propoſitionem meam. Cur timebo in die mala ✠ iniquitas calcanei mei circundabit me. Qui confidunt in virtute ſua: et in multitudine diuitiarum ſuarum gloriantur. Frater non redemit redimet homo ✠ non dabit deo placationē ſuam. Et precium redemptionis anime ſue: ꝛ laborabit ✠ in eternum ꝛ viuet adhuc in finem. Non videbit interitum cum viderit ſapientes morientes: ſimul inſipiens ꝛ ſtultus peribunt. Et relinquent alienis diuitias ſuas: et ſepulchra eorum domus illorum in eternum. Tabernacula eorum in progenie et progenie: vocauerunt nomina ſua in terris ſuis. ✠ Et homo cuʒ in honore eſſet nō intellexit: comparatus eſt iumentis inſipientibus: et ſimilis factus eſt illis. Hec via illorum ſcandalum ipſis: poſtea in ore ſuo complacebunt. Sicut oues in inferno poſiti ſunt: mors depaſcet eos. Et dominabuntur eorum iuſti in matutino: ꝛ auxilium eoꝝ veteraſcet in inferno a gloria eorū. Verūtamen deus redimet

Als ✠ non hʒ omnes. — Als ✠ non hʒ ſimul ī vnū. — Als ✠ hʒ ſapiē. — multis non habet in. — Als ✠ mala. — Als ✠ et. — 13. q. 2. ca. in preſenti. — Als ✠ labo. — ī eodem. — Als ✠ non habet et.

anima meã de manu inferi: cũ acceperit
Job.27.b. me. Ne timueris cũ diues fact⁹ fuerit hõ
τ cũ multiplicata fuerit glia domus ei⁹.
Qm̃ cũ interierit nõ ſumet oĩa: neqꝫ deſ-
ſcẽdet cũ eo gl'ia ei⁹. Qꝛ aĩa ei⁹ ĩ vita ipſi
us bñdicet: ꝯfitebit̃ tibi cũ bñfeceris ei.
Introibit vſqꝫ ĩ ꝓgenies patrũ ſuoꝝ vſqꝫ
J.eodem. in eternũ nõ videbit lumẽ. Hõ cũ ĩ hono
re eſſet nõ intellexit: cõparatus eſt iumẽ
tis inſipiẽtı⁹: τ ſimilis fact⁹ eſt illis.

¶ Pſalmus aſaph. xlix.

Eus deoꝝ dñs locut⁹
eſt τ vocauit terram. A
ſolis ortu vſqꝫ ad occa
ſum: ex ſiõ ſpẽs deco-
ris eius. Deus manife
ſte veniet: deus noſter
τ nõ ſilebit. Ignis ĩ cõ
ſpectu eius exardeſcet
al'o✠ nõ hz τ ĩ circuitu ei⁹ tẽpeſtas valida. Aduoca
de. uit celũ ✠ de ſurſum: τ terrã diſcernere
ppl'z ſuũ. Cõgregate illi ſctõs ei⁹ q̃ ordi-
nãt teſtamẽtũ ei⁹ ſup ſacrificia. Et ãnũ
ciabũt celi iuſticiã ei⁹: qm̃ deus iudex ẽ.
Audi pplus me⁹ τ loquar iſrl' τ teſtifica
boꝛ tibi: de⁹ deus tu⁹ ego ſuꝫ. Nõ ĩ ſacrifi
al'o✠ ſuper ciis ✠ tuis arguã te: holocauſta aũt tua
ſacrificia in cõſpectu meo ſũt ſemp. Nõ accipiã de
tua. domo tua vitulos neqꝫ d̃ gregib⁹ tuis hir
cos. Qm̃ mee ſunt oẽs fere ſiluaꝝ: iumẽ
ta in mõtib⁹ τ boues. Cognoui oĩa vola
tilia celi τ pulchritudo agri mecũ eſt. Si
eſuriero nõ dicã tibi: me⁹ ẽ enĩ orbis ter-
re τ plenitudo ei⁹. Nũqd mãducabo car
nes tauroꝝ: aut ſanguinẽ hircoꝝ pota-
De voto.c. bo? Immola deo ſacrificiũ laudis: τ red
penultimo. de altiſſimo vota tua. Et inuoca me ĩ die
tribulationis: τ eruã te τ honorificabis
me. Peccatori aũt dixit de⁹: q̃re tu enar
ras iuſticias meas: τ aſſumis teſtamẽtuꝫ
5.q.7.Idẽ] meũ p os tuũ? Tu vo odiſti diſciplinã:
teſtatur. τ piceciſti ſermones meos retroꝛſum. Si
videbas furem currebas cũ eo: τ cũ adul
teris portionẽ tuã ponebas. Os tuũ abũ
dauit malicia: τ ligua tua ꝯcinnabat do-
6.q.1.Ex. los. Sedẽs aduerſuꝫ fratrẽ tuũ loq̃baris
merito. τ aduerſus filiũ mr̃is tue ponebas ſcan-
dalũ: hec feciſti τ tacui. Exiſtimaſti iniq̃
alis ✠ tibi. ꝙ ero tui ✠ ſimilis: arguã te τ ſtatuã cõtra
faciẽ tuã. Intelligite hec q̃ obliuiſcimini
deũ neqñ rapiat τ nõ ſit q̃ eripiat. Sacri
ficiũ laudis honorificabit me: τ illic iter
alis ✠ qd. quo ✠ oſtendam illi ſalutare dei.

¶ Pſalmus in finẽ dauid vnde venit
ad eũ nathan propheta quando intrauit
ad berſabee. l.

Iſerere mei deus: ſcdm̃ De pe.diſ.
dũ magnã miam tuã 3.c.Coram
Et ſcõm multitudinẽ 1.55.c.56
miſerationum tuaruꝫ De pe.diſ.
dele iniq̃tatẽ meã. Am 3.c.Coram.
plius laua me ab ini- Ibidem.c.
quitate mea: τ a pecca illud.
to meo mũda me. Qm̃ De pe.diſ.
in iquitatẽ meã ego cognoſco: τ peccatuꝫ 1.c.Venie.
meũ contra me eſt ſemper. Tibi ſoli pec Ro.3.a.
caui τ malum coꝛam te feci: vt iuſtifice- Di.50.ca.
ris in ſermonibus tuis τ vincas cum iu- cũ expanda.
dicaris. Ecce enĩ in iniquitatibus conce De pe.di.
ptus ſum τ in peccatis concepit me ma 2.c.Et eos
ter mea. Ecce enĩ veritatẽ dilexiſti: incerta gnouerũt.
et occulta ſapientie tue manifeſtaſti mi- Di.50.ca.
hi. Aſperges me domine yſopo τ mũda- ponderet τ
boꝛ lauabis me τ ſuper niuem dealbaboꝛ c.cũ expan
Auditui meo dabis gaudium et leticiaꝫ: dero.
et exultabunt oſſa humiliata. Auerte fa- De pe.diſ.
ciem tuam a peccatis meis: τ omnes ini 2.c.ſi oĩm.
quitates meas dele. Cor mundũ crea in Di.50.vbi.
me deus: τ ſpiritum rectũ innoua in vi- ẽ.de pe.di.
ſceribꝰ meis. Ne proiicias me a facie tua 3.c.Coram
et ſpiritũſanctũ tuum ne auferas a me.
Redde mihi leticiã ſalutaris tui τ ſpiritu
principali cõfirma me. Docebo iniquos
vias tuas: τ impij a te ꝯuertent̃. Libera
me de ſanguinib⁹ deus deus ſalutis mee
τ exultabit ✠ ligua mea iuſticiã tuã. Dñe al'o✠ exul
labia mea aperies: τ os meũ annũciabit tabit.
laudẽ tuã. Qm̃ ſi voluiſſes ſacrificiũ de- De pe.diſ.
diſſem: vtiqꝫ holocauſtis nõ delectaberis 2.c.Cogita
Sacrificiuꝫ deo ſpiritus contribulatus uerunt.
coꝛ contritũ τ humiliatũ deus nõ deſpi-
cies ✠ Benigne fac dñe in bona volunta Al'o✠ de
te tua ſyon vt ✠ edificent̃ muri hieruſa- ſpicias.
lem. Tunc acceptabis ſacrificiũ iuſticie al'o✠ ei.
oblationes τ holocauſta: tunc imponent
ſuper altare tuum vitulos.

¶ In finẽ intellectus dauid cuꝫ venit ad
eũ doech idume⁹ τ nũciauit ſauli: venit
dauid in domũ abimelech. ✠ lj. al'o✠ achi

Uid gloriaris in mali melech.
tia q̃ potens es in ini-
quitate? Tota die iniu
ſticiã cogitauit lingua
tua: ſicut nouacula
acuta feciſti dolũ. Di-
lexiſti maliciam ſuper
benignitatẽ: iniquita-
tẽ magis q̃ loqui equitatẽ. Dilexiſti omnia
verba precipitatiõis: lingua doloſa. Pro
pterea deus deſtruet te ĩ finẽ: euellet te τ
emigrabit te de tabernaculo tuo ✠ τ radi al'o✠ nõ hz
cem tuam de terra viuentium. Videbunt iu-

[illegible] ⁊ timebūt: ⁊ ſup eū ridebūt: ⁊ dicēt
ecce hō q̄ nō poſuit d̄m adiutorē ſuū. Sz
ſperauit i multitudine diuitiarū ſuaꝝ: ⁊
p̄ualuit i vanitate ſua. Ego aūt ſicut oli
ua fructifera i domo dei: ſperaui in mia
dei in eternū ⁊ i ſclm ſcli. Cōfitebor tibi
al's ✠ dño. ✠ i ſclz q: feciſti ⁊ expectabo nomē tuū:
al's ✠ nō hȝ qm̄ bonū eſt in ↄſpectu ſanctoꝝ tuoꝛuȝ.
eſt. ¶ In finē intellect⁹ dd̄ p amalech. lij.
Ḟ.13.

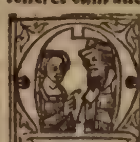
Ixit inſipiēs in corde
ſuo: nō eſt de⁹. Corru
pti ſunt ⁊ abominabi-
les facti ſūt i iniq̄tati
b⁹: nō ē q̄ faciat bonū
Ḟ.13. De⁹ de celo pſpexit ſup
filios hoīm: vt videat
Ro. 3.b. ſi eſt itelligēs aut req̄
rēs deū. Oēs declinauerūt ſil' inutiles fa-
cti ſūt: nō ē q̄s faciat bonū nō ē vſq; ad
vnū. Nōne ſciēt oēs q̄ opant' iniq̄tatē: q̄
deuorāt plebē meā vt cibū panis. Deum
nō inuocauerūt: illic trepidauerūt timore
Ḟ.13. vbi nō fuit timor. Qm̄ de⁹ diſſipauit oſſa
eoꝝ qui hoīb⁹ placēt: ↄfuſi ſunt qm̄ deus
ſpreuit eos. Quis dabit ex ſyon ſalutare
iſrl'. cū auerterit de⁹ captiuitatē plebis
ſue: exultabit iacob ⁊ letabitur iſrl'.
¶ In finē in carminibus vel hymnis in-
tellect⁹ dauid cū veniſſent ziphei ad ſaul
⁊ nunciaſſent ſauli: nomine dauid abſcō
ditus eſt apud nos. liij.

Eus in noīe tuo ſaluū
me fac: ⁊ in v̄tute tua
al's ✠ libe- iudica me. ✠ De⁹ exau
ra. di oꝛonē meā: aurib⁹
p̄cipe verba oris mei.
Qm̄ alieni inſurrexerūt
aduerſum me ⁊ fortes
al's ✠ nō hȝ q̄ſierūt aīam meā: ⁊ ✠
ec. nō p̄poſuerūt deū an ↄſpectū ſuū. Ecce eni
deus adiuuat me: ⁊ dñs ſuſceptor eſt aīe
mee. Auerte mala inimicis meis: ⁊ i v̄ita
te tua diſpde illos. Voluntarie ſacrificabo
tibi ⁊ cōfitebor noī tuo dñe: qm̄ bonū ē.
Qm̄ ex oī tribulatiōe eripuiſti me: ⁊ ſup
15 di. c. ſan inimicos meos deſpexit oculus meus.
cta. roma- ¶ In finē in carminib⁹ itellect⁹ dd̄. liiij.
na.

Xaudi de⁹ oꝛonē meā
⁊ ne deſpexeris dep̄ca
tionē meā: intēde mi-
hi ⁊ exaudi me. Cōtri
ſtatus ſum in exercita
tiōe mea: ⁊ ↄturbatus
ſum a voce inimici: ⁊ a
tribulatōe peccatoris
al's ✠ [illegible] Qm̄ declinauerūt in me iniquitates: ✠ ⁊
in ira moleſti erāt mihi. Cor meū ↄturba al's ✠ eterni.
tū ē in me: ⁊ formido mortis cecidit ſup al's ✠ venit
me. Timor ⁊ tremor venerūt ✠ ſup me: al's ✠ cōtexe
⁊ ↄtexerūt ✠ me tenebre. Et dixi: quis mi rūt me tene
hi dabit pēnas ſicut colūbe ⁊ volabo ⁊ re bre.
quieſcā. Ecce elōgaui fugiens: ⁊ māſi in
ſolitudine. Expectabā eū q̄ ſaluū me fe-
cit a puſillanimitate ſpūs et tempeſtate.
Precipita dñe diuide linguas eoꝝ: qm̄ vi 7. q. 1. c. ad
di iniquitatē ⁊ ↄdictionē in ciuitate. Die uerſitas.
ac nocte circundabit eā ſup muros eius
iniquitas: ⁊ labor i medio ei⁹ ⁊ iniuſticia
Et nō defecit de plateis ei⁹ vſura ⁊ dol⁹.
Qm̄ ſi inimic⁹ me⁹ maledixiſſet mihi: ſu
ſtinuiſſem vtiq;. Et ſi is qui oderat me ſu
per me magna locut⁹ fuiſſet abſcōdiſſem
me forſitā ab eo. Tu v̄o hō vnanimis dux
meus ⁊ not⁹ meus. Qui ſimul mecū dul
ces capiebas cibos in domo dei ambula
uimus cū ↄſenſu. Veniat mors ſup illos
⁊ deſcēdāt in infernū viuētes. Qm̄ nequi
tie in habitaculis eoꝝ: i medio eoꝝ. Ego au al's ✠ hū.
tem ad deū ✠ clamaui: ⁊ dñs ſaluauit ✠ al's ✠ exau
me. Veſpere et mane ⁊ meridie narrabo diuit.
⁊ annunciabo ⁊ exaudiet vocē meā. Re- De pſe. di.
dimet in pace aīam meā ab his qui ap- 4. c. nō no-
propinquāt mihi: qm̄ inter multos erāt bis.
mecū. Exaudiet ✠ de⁹ ⁊ humiliabit illos q̄ al's ✠ me.
eſt an̄ ſcła. Nō eīm ē illis cōmutatio ⁊ nō
timuerūt deū: extēdit manū ſuā in retri-
buēdo. Cōtaminauerūt teſtamētū ei⁹: di
uiſi ſunt ab ira vult⁹ ei⁹: ⁊ appropinqua
uit cor illi⁹. Molliti ſunt ſermones ei⁹ ſu
per oleū: ⁊ ipſi ſunt iacula. Iacta ſup dñz al's ✠ nō hȝ
curā tuā ⁊ ipſe te enutriet ✠ ⁊ non dabit ec.
in eternū fluctuationē iuſto. Tu vero de⁹
deduces eos in puteū interit⁹. Viri ſan-
guinū ⁊ doloſi nō dimidiabūt dies ſuos
ego autem ſperabo in te dñe.
¶ In finē p̄ pp̄lo qui a ſanctis longe fa
ctus eſt i tituli inſcriptiōe ipſi dauid cū
teneret cum allophili in geth. lv. Ḟ.50.

Iſerere mei de⁹ qm̄ cō Ḟ.50.
culcauit me hō tota die
impugnās: tribulauit
me. Cōculcauerūt me
inimici mei tota die: qm̄
multi bellantes aduer
ſuȝ me. Ab altitudine
diei timebo ego v̄o in
te ſperabo. In deo laudabo ſermones
meos in deo ſperaui: non timebo quid fa
ciat mihi caro. Tota die verba mea exe-
crabant' aduerſum me: omnes cogitatio Ḟ.11.42.
nes eorum in malum. Inhabitabunt et
abſcōdent; ipſi calcaneum meum obſer-

habũnt. Sicut ſuſtinuerũt animaʒ meã
pro nihilo ſaluos facies illos in ira po-
pulos ↄfringes. Deus vitã meã annũcia
ui tibi: poſuiſti lacrimas meas in ↄſpe-
ctu tuo. Sicut ⁊ in promiſſiõe tua: tunc
cõuertentur inimici mei retrorſuʒ. In q̃
cũq; die inuocauero te ecce cognoui q̃m
Alr ✠ tu. deꝰ meus es. ✠ In deo laudabo verbũ: i
dño laudabo ſmonẽ: in deo ſpaui: nõ ti-
mebo q̃d faciat mihi hõ. In me ſunt deꝰ
vota tua: q̃ reddã laudationes tibi. Q̃m
ſ.114. eripuiſti aĩaʒ meã ᵭ morte: ⁊ pedes meos
ᵭ lapſu: vt placeã corã deo i luce viuētiuʒ.
¶ In finem ne diſperdas dauid in tituli
inſcriptione cum fugeret a facie ſaul re-
gis iſrl' in ſpelũcã. lvj.

Miſerere mei deꝰ miſe-
rere mei: q̃m in te cõfi
dit aĩa mea. Et in vm
bra alaʒ tuaruʒ ſpera
bo donec trãſeat iniq̃
tas. Clamabo ad deuʒ
altiſſimum deum qui
benefecit mihi. Mi-
ſit de celo et liberauit me: dedit in oppro
brium conculcantes me. Miſit deꝰ miaʒ
ſuã et ỽitatẽ ſuã eripuit aĩam meã ᵭ me
dio catuloꝝ leonũ dormiui c. turbatus.
Filij hoim dentes eoꝝ arma et ſagitte: et
De pe. diff. lingua eoꝝ gladius acutus. Exaltare ſu-
i. c. pericu per celos deꝰ: et in oẽm terrã gloria tua.
loſe. ⁊ ca. Laqueũ parauerunt pedibꝰ meis: et in-
noli. curuauerunt aĩam meã. Foderũt ante fa
Predicto ciẽ meã foueã: et inciderunt in eã. Para-
c. periculo- tum cor meũ deꝰ paratũ cor meũ canta
ſe. bo et pſalmũ dicã dño. Exurge glĩa mea
ſ.107. exurge pſalteriũ et cithara: exurgã dilu-
Alr ✠ non culo. Cõfitebor tibi in populis dñe ✠ et
habet et. pſalmũ dicã tibi in gentibꝰ. Q̃m magni-
ficata eſt vſq; ad celos mia tua ⁊ vſq; ad
nubes veritas tua. Exaltare ſuper celos
deꝰ: ⁊ ſup oẽʒ terrã glĩa tua.
¶ In finem ne diſperdas dauid in tituli
inſcriptiõe. lvij.

Si vere vtiq; iuſticiam
Alr ✠ recta. loq̃mini: recte ✠ iudi-
cate filij hoim. Etenĩʒ
in corde iniq̃tates ope
ramini in terra: iniuſti
cias manus veſtre cõ-
cinnant. Alienati ſunt
pctõres a vulua: erra-
uerunt ab vtero locuti ſunt falſa. Furor
illis ſm ſimilitudinẽ ſerpentis: ſicut aſpi
dis ſurde ⁊ obturantis aures ſuas. Que
nõ exaudiet vocẽ incãtãtiũ: ⁊ venefici in

cantãtis ſapiẽter. Deꝰ ↄteret dẽtes eoꝝ i
ore ipſoꝝ: molas leonũ ↄfringet ✠ dñs Alr ✠ con-
Ad nihilũ deuenĩẽt tãq̃ aqua decurrẽs fregit.
intẽdit arcũ ſuũ donec infirmẽt. Sicut
cera q̃ fluit auferent: ſupcecidit ignis et
nõ viderunt ſolẽ. Priuſq̃ intelligerẽt ſpĩ
ne veſtre rhãnũ: ſicut viuẽtes ſic i ira ab
ſorbet eos. Letabit iuſtus cũ viderit vin 27. q. 1. de
dictaʒ: manus ſuas lauabit in ſanguine viduas. i.
pctõris. Et dicet hõ ſi vtiq; eſt fructꝰ iu
ſto: vtiq; eſt deus iudicãs eos ✠ in terra Alr ✠ non
¶ In finem ne diſperdas dauid in tituli habet eos.
inſcriptione quando miſit ſaul et cuſto-
diuit domum eius: vt interficeret eum.
lviij.

Eripe me de inimicis
meis deꝰ meus: ⁊ ab in
ſurgentibus in me libe
ra me. Eripe me ᵭ ope
rantibus iniq̃tatẽ: ⁊ de
viris ſanguinum ſalua
me. Quia ecce ceperũt
aĩam meaʒ: irruerũt in
me fortes. Neq; iniq̃tas mea neq; pctm̃
meũ dñe ſine iniq̃tate cucurri et direxi.
Exurge in occurſum meum et vide: ⁊ tu i. cogere
dñe deus virtutuʒ deus iſrl'. Intẽde ad vi
ſitãdas oẽs gentes: non miſerearis oĩbꝰ
qui operant iniq̃tatẽ. Cõuertant ad ve-
ſperã ⁊ famẽ patiẽtur vt canes: et circui
bũt ciuitateʒ. Ecce loquent in ore ſuo: ⁊
gladius in labijs eorũ: q̃m quis audiuit
Et tu dñe deridebis eos: et ad nihiluʒ de
duces oẽs gentes. Fortitudinẽ meã ad te
cuſtodiaʒ: q2 deus ſuſceptor meus es: ✠ Alr ✠ non
deus meus mĩa eius preueniet me. Deus habet eo. i
oſtẽdit mihi ſup inimicos meos ne occi-
das eos: neq̃n obliuiſcantur populi mei
Diſpge illos in virtute tua: ⁊ depone eos
ꝓtector meus dñe. Delictũ oris eorũ ſer-
monẽ labioꝝ ipſoꝝ: ⁊ cõprehẽdant in ſu
perbia ſua. Et de execratione ⁊ mẽdacio
annunciabunt in ↄſummatione: in ira cõ
ſummationis et non erũt. Et ſciẽt q2 deꝰ ſ. eodem
dñabit iacob: et finiũ terre. Conuertant
ad veſperã ⁊ famã patient vt canes ⁊ cir
cuibunt ciuitatem. Ipſi diſpergentur ad
manducandũ: ſi vero nõ fuerint ſaturati
⁊ murmurabũt. Ego autẽ cãtabo ✠ forti Alr ✠ pſallã
tudinẽ tuaʒ: ⁊ exaltabo mane miam tuã bo mane mi
Q2 factus es ſuſceptor meus et refugiuʒ ſericordia
meum in die tribulationis mee. Adiutor dia tua.
meus tibi pſallaʒ: quia ✠ deus ſuſceptor Alr ✠ tu
meus es: deus meꝰ miſericordia mea.
¶ In finem ꝓ his qui commutabunt in
tituli inſcriptione ipſi dauid in doctrinã

tā ſuccendit meſopotamiā ſyrie ⁊ ſyria ſobal ⁊ cōuertit ioab ⁊ percuſſit edom in valle ſalinaꝝ duodeci milia. lix.

Deus repuliſti nos ⁊ deſtruxiſti nos iratus es ⁊ miſert⁹ es nobis. Cōmouiſti terrā ⁊ cōturbaſti eā ſana ɔtritiōes eius q2 cōmota ē. Oſtēdiſti populo tuo dura potaſti nos vino cōpūctionis. Dediſti metuentibus te ſignificationē: vt fugiant a facie arcus. Et liberēt dilecti tui: ſaluū ✠ fac dextera tua ⁊ exaudi me. al' ✠ me. Deus locut⁹ eſt i ſctō ſuo: letabor et partibor ſicbimā: ⁊ cōuallē tabernaculoꝝ metibor. J.107. Meꝰ eſt galaad et meus eſt manaſſes: et ephraim fortitudo capitis mei. Juda rex meus: moab olla ſpei mee. Jn idumeā extēdā calciamentū meū mihi alienigene ſubditi ſunt. Quis deducet me in ciuitatem munitam: quis deducet J.107 &. me vſq; in idumeā? Nōne tu de⁹ q̄ repuliſti nos ⁊ nō egredieris de⁹ i ꝟtutib⁹ nr̄is. Da nob auxiliū de tribulatiōe: ⁊ ✠ vana al' ✠ quia. 11. q. 3. c. ſalus hoīs. Jn deo faciemus virtutem: et ipſe ad nihilū deducet tribulātes nos.

¶ Jn finē in hymnis ꝑs. dd. lx.

Exaudi deus deꝑcationē meā intende orationi mee. A finib⁹ terre ad te clamaui dū anxiarer cor meū: in petra exaltaſti me. Deduxiſti me q2 factus es ſpes mea: turris fortitudinis a facie inimici. Jnhabitabo in tabernaculo tuo in ſecula ꝓtegar in velamento alaꝝ tuaꝝ. Qm̄ tu deus me⁹ exaudiſti orationē meā: dediſti hereditatē timentib⁹ nomē tuū. Dies ſuper dies regis adijcies: annos eius vſq; in diem generationis ⁊ generationis. Permanet in eternum in conſpectu dei miam et veritatem eius qs requiret? Sic pſalmum dicā al' ✠ deus. nomini tuo ✠ in ſeculū ſeculi vt reddā vota mea de die in diem.

¶ Jn finē ꝓ idithun: pſalm⁹ dauid lxi.

Nonne deo ſubiecta erit aīa mea: ab ipſo enim ſalutare meū. Nam et ipſe deus meus ⁊ ſalutario meus: ſuſceptor meus nō mouebor amplius. Quouſq; irruitis in hoīem interficitis vniuerſi vos: tāq̄ parieti inclinato ⁊ macerie depulſe. Verūtā ꝑcium meum cogitauerunt repellere: cucurri in ſiti ore ſuo bn̄dicebāt: ⁊ corde ſuo maledicebāt. Veruntā deo ſubiecta eſto aīa mea: qm̄ ab ipſo patientia mea. ✠ Quia ✠ ipſe deus alo ✠ eſt. meus ⁊ ſaluator me⁹: adiutor meus nō alo ✠ eſt. emigrabo. Jn deo ſalutare meum ⁊ glīa mea: deus auxilij mei ⁊ ſpes mea in deo eſt. Sperate in deo ois congregatio ppl'i effundite coram illo corda veſtra: de⁹ adiutor noſter in eternum. Verūtā vani filij hominum: mendaces filij hominum in ſtatheris: vt decipiāt ipſi de vanitate in idipſum. Nolite ſperare in iniquitate ⁊ rapinas nolite concupiſcere: diuitie ſi affluant nolite cor apponere. Semel locutus eſt deus duo hec audiui: quia poteſtas dei eſt ✠ ⁊ tibi dn̄e miſericordia q2 Alij ✠ non habet eſt. tu reddes vnicuiq; iuxta opera ſua.

¶ Pſalmus dauid cum eſſet in deſerto idumee. lxij.

Deus deus meus: ad te de luce vigilo. Sitiuit in te aīa mea: q̄ multipliciter tibi caro mea. Jn terra deſerta inuia et inaquoſa ſic in ſancto apparui tibi: vt viderem virtutē tuam ⁊ gloriam tuam. Quoniam melior eſt miſericordia tua ſuper vitas labia mea laudabunt te. Sic benedicā te in vita mea: ⁊ in nomie tuo leuabo manus meas. Sicut adipe ⁊ pinguedine repleat aīa mea ✠ ⁊ labijs exultatiōis laudabit os meū. alij ✠ labijs Si ✠ memor fui tui ſup ſtratum meū: alij ✠ ſi. in matutinis meditabor in te: quia fuiſti adiutor meus: Et in velamento alarum tuaꝝ exultabo adheſit anima mea poſt te: me ſuſcepit dextera tua. Jpſi vero in uanum quēſierunt animā meam: introibunt in inferiora terre: tradentur in manus gladij partes vulpiū erunt. Rex vero letabitur ✠ in deo laudabunt omnes al' ✠ laudabitur oīs qui iurāt. qui iurant in eo: quia obſtructum eſt os loquentium iniqua.

¶ Jn finem pſalmus dauid. lxiij.

Exaudi deus orationē meam cū deꝑcor: a timore inimici eripe aīaꝫ meaꝫ. Protexiſti me a cōuentu malignātiuꝫ: a multitudine operantiū iniq̄tatē. Quia exacuerunt vt gladium

linguas suas: intēderūt arcū rē amarā: vt sagittēt i occultꝭ imaculatū. Subito sagittabūt eū ꝛ nō timebūt firmauerūt ſibi ſmonē nequā. Narrauerūt vt abſcōderēt laqos: dixerūt qs videbit nos. Scrutati ſunt iniqtates: defecerūt ſcrutātes ſcrutinio. Accedet hō ad ✠ cor altū: ꝛ exaltabit deꝰ. Sagitte puuloꝝ facte ſūt plage eoꝝ ꝛ infirmate ſunt ꝯ eos lingue eoꝝ. Conturbati ſunt oēs q̄ videbāt eos ꝛ timuit ois hō. Annūciauerūt opa dei: ꝛ facta eiꝰ intellexerūt. Letabit iuſtꝰ in dño ꝛ ſperabit in eo: ꝛ laudabunt oēs recti corde.

De humana tri.c.1. in principio. alr ✠ hs et alr ✠ nō hs ad.

¶ In finē pſalmus dauid canticū hieremie aggei ꝛ ezechielis de ꝟbo peregrinationis: vel de pplo tranſmigrationis cū inciperent proficiſci. lxiiij.

De ꝯſe. di. i.c.hudus.

Te decet hymnꝰ deꝰ in ſyō: ꝛ tibi reddet votū in hierlm. Exaudi orationē meam: ad te ois caro veniet. Verba iniquoꝝ pualuerūt ſup nos: et ipietatibꝰ nr̄is tu ppiciaberis. Beatꝰ quē elegiſti ꝛ aſſumpſiſti: inhabitabit in atrijs tuis. Replebimur in bonis domꝰ tue: ſctm eſt tēplū tuū mirabile in eqtate. Exaudi nos deꝰ ſalutaris nr̄: ſpes oiū finiū terre ꝛ i mari lōge. Preparās mōtes in virtute tua accinctꝰ potētia: q̄ ꝯturbas pfundū maris ſonū fluctuū eiꝰ. Turbabunt gētes ꝛ timebūt q̄ habitant terminos a ſignis tuis: exitus matutini et veſpere delectabis. Viſitaſti terrā ꝛ inebriaſti eā: mltiplicaſti locupletare eā. Flumē dei repletū eſt aqs: paraſti cibū illoꝝ qm̄ ita eſt ꝑparatio eiꝰ. Riuos eiꝰ inebria ✠ multiplica genimina eius: in ſtillicidijs eiꝰ letabit germināſs. Benedices corone anni benignitatꝭ tue ꝛ cāpi tui replebūt vbertate. Pingueſcēt ſpecioſa deſerti: et exultatiōe colles accingent. Induti ſunt arietes ouiū: ꝛ valles abundabūt frumēto: clamabūt etenim hymnum dicēt.

Alr ✠ inebrians.

¶ In finē cāticū pſ. reſurrectiōis. lxv.

J.30.

Iubilate deo ois terra pſalmū dicite nomini eiꝰ: date gl'iam laudi eiꝰ. Dicite deo q̄ terribilia ſunt opa tua domine: in multitudine virtutis tue mentient tibi inimici tui. Ois terra adoret te ꝛ pſallat tibi: pſalmum dicat noi tuo. Venite et videte opa dei: terribilis in ꝯſilijs ſup filios hoīs. Qui conuertit mare in aridā: in flumine ptranſibūt pede: ibi letabimur i ipo. Qui dominat in virtute ſua in eternū: oculi eiꝰ ſup gētes reſpiciūt. qui exaſperāt nō exaltēt in ſemetipſis. Benedicite gētes deū nr̄m ꝛ auditā facite vocē laudis eiꝰ. Qui poſuit aiam meā ad vitā: ꝛ nō dedit in cōmotionem pedes meos. Qm̄ pbaſti nos deꝰ: igne nos examinaſti ſicut examinat argentū. Induxiſti nos in laqū: poſuiſti tribulatiōes in dorſo nr̄o: impoſuiſti hoīes ſup capita nr̄a. Trāſiuimꝰ p ignē ꝛ aquā: ꝛ eduxiſti ✠ nos in refrigeriū. Introibo in domū tuā in holocauſtis: reddā tibi vota mea q̄ diſtinxerūt labia mea. Et locutū eſt os meū: in tribulatōe mea. Holocauſta medullata offerā tibi cū incēſo arietū: offerā tibi boues cū hircis. Venite ꝛ audite ꝛ narrabo oēs q̄ timetis deum: q̄ta fecit aīe mee. Ad ipm ore ✠ meo clamaui: ꝛ exultaui ſub lingua mea. Iniq̄tatē ſi aſpexi in corde meo: nō exaudiet dñs. Propterea ✠ exaudiuit deus et ✠ attendit voci deꝑcatiōis mee. Benedictus deus qui nō amouit oratiōnē meā ꝛ miſericordiam ſuam a me.

alr ✠ induxiſti pſta. De voto.co per tuas. alr ✠ ori. alr ✠ me. alr ✠ nō hs et.

¶ In finē in hymnis pſ. cātici dd. lxvi.

Deus miſereat nr̄i ꝛ benedicat nobis: illuminet vultū ſuū ſup nos ꝛ miſereat nr̄i. Ut cognoſcamꝰ in terra viā tuā: in oibꝰ gētibus ſalutare tuū. Confiteantur tibi ppli deꝰ: ꝯfiteantur tibi ppli oēs. Letent ꝛ exultēt gētes qm̄ iud[ica]s pplos in equitate: ꝛ gētes in terra d[irig]is. ✠ Cōfiteātur tibi ppli deꝰ ꝯfiteāt tibi ppli oēs: terra dedit fructū ſuū. Bndicat nos deꝰ deꝰ nr̄ benedicat nos deꝰ: ꝛ metuāt eū oēs fines terre.

alr ✠ hr̄ ges.

¶ In finē pſalmꝰ cantici dauid. lxvij.

Exurgat deꝰ ꝛ diſſipent inimici eius: ꝛ fugiant q̄ oderunt eum a facie eius. Sicut deficit fumus deficiant: ſicut fluit cera a facie ignis ſic pereant peccatores a facie dei. Et ✠ iuſti epulent ꝛ exultent in conſpectu dei: ꝛ delectētur in leticia. Cantate deo pſalmū dicite nomini eius: iter facite ei qui aſcēdit ſuper occaſū: dñs nomē illi. Exultate in ꝯſpectu ✠ eius: turbabūtur a facie eo.

alr ✠ nullo de hr̄ hs et. alr ✠ eo.

als + patri ei⁹ patris et pb̄ anoꝝ: ⁊ iudicis viduarū.
pupilloꝝ. ⁊ Deus in loco ſctō ſuo: de⁹ q̄ ✠ inhabita
⁊ defenſori re facit vni⁹s moris in domo. Qui edu-
viduarum. cit vinctos ī fortitudine: ſil'r eos qui exa-
als + prco ſperāt qui habitāt in ſepulchris. De⁹ cū
ī iudices. egredieris in cōſpectu ppl'i tui: cū ptran
als + nō hz ſieris ✠ in deſerto. Terra mota eſt etenī
qui. celi diſtillauerūt a facie dei ſinai: a facie
84.q.1.ca. dei iſrael. Pluuiā voluntariā ſegregabis
omnibus. deus hereditati tue et infirmata ē: tu ṽo
als + egre perfeciſti eaz. Alalia tua habitabūt in eo
dieris. paraſti in dulcedine tua paupi de⁹. Dñs
2.6 + pere dabit verbū euāgelizātibus: virtute mul
tráſires. ta. Rex ṽtutū dilecti dilecti: ⁊ ſpēi dom⁹
23.q.6.c. diuidere ſpolia. Si dormiatis inter me
tam vero. dios cleros: penne colūbe deargentate ⁊
poſteriora dorſi eius in pallore auri. Dū
diſcernit celeſtis reges ſup eā niue deal-
babunt in ſelmō: mōs dei mōs pinguis
Mons coagulatus mōs pinguis: vt q̄d
ſuſpicamini mōtes coagulatos. Mōs in
quo bñplacitū eſt deo habitare in eo: etení
dñs habitabit in finē. Currus dei decem
milibus multiplex milia letātiū: domin⁹
Ephe.4.b. in eis in ſinai ſancto. Aſcēdiſti in altum
cepiſti captiuitatē: accepiſti dona in hoi
bus. Etenī nō credētes: inhabitare dñm
deū. Benedict⁹ dñs die quotidie ꝓſpeꝝ
iter faciet nobis de⁹ ſalutariū noſtrorū
Deus noſter deus ſaluos faciendi: ⁊ dñi
dei exitus mortis. Verūtamē de⁹ ꝯfrin-
get capita inimicoꝝ ſuoꝝ: verticē capilli
perambulantium in delictis ſuis. Dixit
domin⁹ ex baſan cōuertā: ꝯuertā in pro
fundum maris. Vt intingatur pes tuus
in ſanguine: lingua canū tuoꝝ ex inimi-
cis ab ipſo. Viderūt ingreſſus tuos de⁹
ingreſſus dei mei regis mei qui eſt in ſan
cto. Preuenerunt principes coniuncti
pſallentibus: in medio iuuēcularū tym
paniſtriarū. In eccleſijs benedicite deo:
domino de fontibus iſrael. Ibi beniamin
adoleſcentulus: in mentis exceſſu. Prin-
cipes iuda duces eoꝝ: principes zabulon
et principes neptalim. Manda deus vir
als + virtu tuti ✠ tue cōfirma hoc deus qd̄ operat⁹
tem tuam. es ✠ in nobis. A templo tuo in hieruſalē
gls + non tibi offerent reges munera. Increpa fe-
habet in. et ras arundinis congregatio tauroꝝ in vac
nobis eſt cis populorum: vt excludant eos q̄ pba-
dei caſus. ti ſunt argento. Diſſipa gentes que bella
volunt venient legati ex egypto: ethiopia
preueniet manus eius deo. Regna terre
cantate deo: pſallite domio. Pſallite deo
qui aſcendit ſuper celum celi: ad orien-
tem. Ecce dabit voci ſue vocem virtutis

date gloriam deo ſuper iſrael: magnifi-
centia eius et virtus eius in nubibus.
Mirabilis deus in ſanctis ſuis: deus iſ-
rael ipſe dabit virtutem et fortitudinem
plebi ſue: benedict⁹ de⁹.
¶ In finē pro his qui commutabuntur
ps. ipſi dd. lxviij.
Saluum me fac deus.
qm̄ intrauerunt aq̄ vſ- De cōſe.di.
q; ad animā meā. In 2.ca. cum
fixus ſum in limo pro- omne.
fundi: ⁊ nō eſt ſubſtan
tia. Veni in altitudi-
nē ✠ maris: ⁊ tēpeſtas als + alti
demerſit me. Labora- tudine.
ui clamans rauce facte ſunt fauces mee:
defecerūt oculi mei dū ſpero ī deū meū.
Multiplicati ſunt ſuper capillos capitis 8.4.
mei: qui oderūt me gratis. Cōfortati ſūt
qui pſecuti ſunt me inimici mei iniuſte
que non rapui tunc exoluebaz. Deus tu
ſcis inſipientiaz meā: et delicta mea a te
nō ſunt abſcōdita. Nō erubeſcant in me
q̄ expectāt te domine: dñe virtutū. Nō cō
fundant ſup me: q̄ querunt te deus iſrl'
Qm̄ ꝓpter te ſuſtinui opprobrium: operuit
confuſio faciem meā. Extraneus factus
ſum fratribus meis et peregrinus filijs
matris mee. Qm̄ zelus dom⁹ tue come- Jo.2.c.
dit me: et opprobria exprobrantium tibi Ro.15.a.
ceciderunt ſup me. Et operui in ieiunio
aiaz meā: ⁊ factum eſt in opprobriū mihi
Et poſui veſtimentū meū ciliciū: et fact⁹
ſum illis in parabolam. Aduerſuz me lo
q̄bant q̄ ſedebant in porta: ⁊ in me pſal-
lebant q̄ bibebant vinuz. Ego ṽo oratio 11.q.3.ca.
nem meā ad te dñe: tps beneplaciti de⁹. quando.
In multitudine mīe tue: exaudi me in
veritate ſalutis tue. Eripe me de luto vt De pe. diſ.
non infigar: libera me ab his qui oderūt 1.c. voluiſ
me et de profundis aquarum. Non me ſeit.
demergat tēpeſtas aque neq; abſorbeat
me profundum: neq; vrgeat ſup me pu-
teus os ſuum. Exaudi me dñe qm̄ benig-
gna eſt mīa tua: ſm multitudinem miſe-
rationū tuaꝝ reſpice me. Et ne auertas
faciem tuam a puero tuo: qm̄ tribulor ve
lociter exaudi me. Intende anime mee ⁊
libera eam: propter inimicos meos eri-
pe me. Tu ſcis improperium meū: con
fuſionem meam: ⁊ reuerentiam meam.
In conſpectu tuo ſunt omnes qui tri-
bulant me: ✠ improperiū expectauit cor als + exhor
meum et miſeriam. Et ſuſtinui q̄ ſimul tamen.
contriſtaret ⁊ non fuit q̄ cōſolaret et nō
inueni. Et dederunt in eſcam meaz fel

Ro.11.b. ꝛ in ſiti mea potauerūt me aceto. Fiat mē
17 ait.5.fi. ſa corū corā ipſis in laqueū: ꝛ in retribu
tiōes ꝛ in ſcādalū. Obſcurent oculi eoꝝ
ne videāt: ꝛ dorſum eoꝝ ſemꝑ incurua.
Effunde ſup eos irā tuā: ꝛ furoꝛ ire tue
Hemū.1.b. cōpꝛehendat eos. Fiat habitatio eoꝝ deſerta
23 di.c.1. ꝛ in tabernaculis eoꝝ nō ſit qui inhabi-
in fine. tet. Qm̄ quē tu ꝑcuſſiſti ꝑſecuti ſūt ꝛ ſup
dolorē vulnerū meoꝝ addiderūt. Appo-
ne iniq̄tatē ſup iniquitatē eoꝝ: ꝛ nō itrēt
alī + iuſti in iuſticiā tuā ✠. Deleāt̃ de libro viuētiū
cia tua. ꝛ cum iuſtis nō ſcribant̃. Ego ſū paup
De pe. diſ. ꝛ dolēs: ſal⁹ tua de⁹ ſuſcepit me. Lauda
4.c.in. do bo nomē dei cū cantico: ꝛ magnificabo
mo. eū in laude. Et placebit deo ſup vitulū
Alī + non nouellū: cornua ꝑducētē ꝛ vngulas. Vi
habet et. deāt pauperes ꝛ letent̃: q̄rite deū ✠ ꝛ vi
alī + dn̄m. uet aīa vr̄a. Qm̄ exaudiuit pauꝑes dn̄s
ꝛ vinctos ſuos nō deſpexit. Laudēt illū
celi ꝛ terra: mare ꝛ oia reptilia i eis. Qm̄
deus ſaluā faciet ſyon: ꝛ edificabunt̃ ci
uitates iude. Et inhabitabunt ibi ꝛ here
ditate acquirent eam. Et ſemen ſeruoꝝ
eius poſſidebit eā: ꝛ qui diligunt nomen
eius habitabunt in ea.

¶ In finē ꝑ̄ dauid in rememoratiōe eo
q̄ ſaluum fecit eum dn̄s. lxix.

9.q.1.c.ēſt vero. Deus in adiutoriū meū intēde: dn̄e ad adiuuā dū me feſtina. Cōfundant̃ ꝛ reuereant̃ q̄ q̄runt aīam meā. Auertant̃ retrorſū ꝛ erubeſcāt qui volūt mihi mala. Auertantur ſtatim
8.39. erubeſcētes: qui dicunt mihi euge euge.
Exultēt ꝛ letent̃ in te oēs q̄ q̄rūt te: ꝛ di
cant ſemper magnificet̃ dn̄s qui diligūt
ſalutare tuū. Ego ꝟo egenus ꝛ pauper
ſum: deus adiuua me. Adiutoꝛ meus ē
liberatoꝛ meus es tu dn̄e ne moꝛeris.

¶ Pſalm⁹ dauid filioꝝ ionadab ꝛ prio
rum captiuum. lxx.

8.30. In te dn̄e ſperaui non cōfundar ineternū: in iuſticia tua libera me ꝛ eripe me. Inclina ad me aurē tuā: et ſalua me. Eſto mihi in deū ꝓtectorē: ꝛ in locū munitum vt ſaluum me
facias. Qm̄ firmamētū meū: ꝛ refugiū
meū es tu. Deus me⁹ eripe me de manu
alī + ꝑ̄ di h' pctōris: ✠ ꝛ de manu ꝯ̄ legē agētis ꝛ ini
et. q̄. Qm̄ tu es patiētia mea dn̄e: dn̄e ſpes
mea a iuuētute mea. In te cōfirmat⁹ ſū

ex vtero de ventre matris mee tu es ꝓte
ctoꝛ meus. In te cātatio mea ſemꝑ: tāq̄
ꝓdigiū factus ſum multis: ꝛ tu adiutoꝛ
foꝛtis. Repleatur os meū laude vt cantē
gloꝛiā tuā: tota die magnitudinē tuam.
Ne ꝓiicias me in tpe ſenectutis: cū defe alī + defi
cerit ✠ virtus mea ne derelinq̄s me. Qꝛ ciet.
dixerūt inimici mei mihi: ꝛ qui cuſtodie
bāt aiam meā ꝯſiliū fecerūt in vnū. Di
cētes: de⁹ dereliquit eū: pſequimini ꝛ pre
hendite eū: qꝛ nō eſt qui eripiat. Deus ne
elōgeris a me: deus me⁹ in auxiliū meū
reſpice. Cōfundant̃ ꝛ deficiāt detrahen
tes aīe mee: operiant̃ ꝯfuſiōe et pudoꝛe
qui q̄runt mala mihi. Ego autem ſemꝑ
ſperabo: ꝛ adiciā ſup oēm laudem tuā.
Os meū annunciabit iuſticiā tuā: tota diſ. 88 c.
die ſalutare tuū. Qm̄ nō cognoui littera quoniam.
turam introibo ✠ in potentias dn̄i: dn̄e Alī + in
memoꝛabor iuſticie tue ſoli⁹. De⁹ docui trabo.
ſti me ✠ a iuuentute mea: ꝛ vſq̄ nūc pro alī + et.
nunciabo mirabilia tua. Et vſq̄ in ſene Di. 88 ca.
ctam ꝛ ſenium: deus ne derelinquas me. 8.2.c. dī
Donec annūciē brachiū tuū: generatiōi ciens ꝛ pē
omni q̄ vētura eſt. Potētiam tuā ꝛ iuſti ceo caplo
ciā tuā de⁹ vſq̄ in altiſſima q̄ feciſti ma quoniam.
gnalia: deus q̄s ſimilis tibi. Quātas oſtē
diſti mihi tribulationes multas ꝛ malas
et cōuerſus viuificaſti me: ꝛ de abyſſis
terre iterum reduxiſti me. Multiplica-
ſti magnificētiam tuam: ꝛ conuerſus cō
ſolatus es me. Nā ꝛ ego confitebor tibi
in vaſis pſalmi veritatē tuam deus pſal-
lam tibi in cythara ſanctus iſrael. Exul-
tabunt labia mea cum cantauero tibi: ꝛ
anima mea quam redemiſti. Sed et lin-
gua mea tota die meditabitur iuſticiam
tuam: cum confuſi ꝛ reueriti fuerint qui
querunt mala mihi.

¶ Pſalmus dauid in ſalomonē. lxxi.

Deus iudiciū tuū regi da: ꝛ iuſticiā tuā filio regis. Iudicare populum tuū in iuſticia et pauperes tuos in iudicio. Suſcipiāt mōtes pacē pplo: ꝛ colles iuſticiam. Iudicabit pau
peres populi ꝛ ſaluos faciet filios pau- alī + humi
perum: ꝛ humiliabit ✠ calūniatoꝛē. Et liauit.
ꝑmanebit cū ſole ꝛ ante lunā: in genera Alī + gene
tione ꝛ gn̄atione. ✠ Deſcendet ſicut plu ratione et
uia in vellus et ſicut ſtillicidia ſtillantia generatione
ſup terrā. Oꝛiet̃ in diebus eius iuſticia num.
ꝛ abundātia pacis: donec auferat̃ luna.
Et dominabit̃ a mari vſq̄ ad mare: et a

flumine vſq; ad terminos orbis terraꝝ.
Corã illo ꝓcedẽt ethiopes: ⁊ inimici eiꝰ
ꝛ.q.4.c. eccleſia. terrã lingent. Reges tharſis ⁊ inſule mu
nera offerẽt reges arabũ ⁊ ſaba dona ad
ducẽt. Et adorabunt eũ oẽs reges: oẽs
gentes ſeruiẽt ei. Qr liberabit pauperẽ a
He. ✠ non habet eũ. potẽte: ⁊ ✠ pauperẽ cui nõ erat adiutor
Parcet pauperi ⁊ inopi: ⁊ aĩas pauperũ
ſaluas faciet. Ex vſuris et iniq̃tate redi-
met aĩas eoꝝ et honorabile nomen eorũ
coram illo. Et viuet et dabitur ei de auro
He. ✠ orabunt. arabie: et adorabunt ✠ de ipſo ſemp: tota
die bñdicẽt ei. Erit firmamentũ in terra
in ſummis mõtiũ ſuperextolletur ſuper li-
banũ fructus eiꝰ ⁊ florebunt de ciuitate
ſicut fenũ terre. Sit nomẽ eius benedi-
ctũ in ſecula: ante ſolẽ permanet nomen
eius. Et benedicentur in ipſo oẽs tribus
terre oẽs gentes magnificabũt eũ. Bene
Luce. ꝛ. ſ. dictus dñs deus iſrael: qui facit mirabi-
lia ſolus. Et benedictum nomen maie-
ſtatis eius in eternum: ⁊ replebitur maie-
ſtate eius oĩs terra: fiat fiat.

¶ Defecerũt hymni dauid filij ieſſe
ps. aſaph. lxxij.

Quam bonꝰ iſrael deus
his q̃ recto ſunt corde.
Mei autem pene moti
ſunt pedes: pene effu-
ſi ſunt greſſus mei. Qr
zelaui ſuper iniquos: pa
cem peccatorũ videns.
Qr nõ eſt reſpectꝰ morti
he. pe. aſſ. i.e. ſerpio. eoꝝ: et firmamẽtũ in plaga eoꝝ. In labo
re hoĩm nõ ſũt: ⁊ cũ hoĩbꝰ nõ flagellabun
tur. Ideo tenuit eos ſuperbia opti ſunt
iniquitate et impietate ſua. Prodijt q̃ſi
He. ✠ in ne quitia. ex adipe iniq̃tas ✠ eoꝝ: trãſierunt in affe
ctũ cordis. Cogitauerunt et locuti ſunt
He. ✠ malicia. nequitiã: iniq̃tatẽ in excelſo locuti ſunt
Poſuerunt in celũ os ſuũ: ⁊ lingua eorũ
ꝛ. dil. c. in eternum. tranſiuit in terra. Ideo ↄuertetur populus
meus hic: et dies pleni inuenientur in eis.
Et dixerunt: quõ ſit deus: ⁊ ſi eſt ſcientia
in excelſo. Ecce ipſi peccatores et abũdã
tes in ſeculo: obtinuerunt diuitias. Et di
h. ꝛ3. xi ergo ſine cauſa iuſtificaui cor meum:
et laui inter innocẽtes manus meas. Et
fui flagellatus tota die: et caſtigatio mea
in matutinis. Si dicebam narrabo ſic: ec
ce nationem filioꝝ tuoꝝ reprobaui. Exi-
ſtimabam vt cognoſcerem hoc labor eſt
ante me. Donec intrem in ſanctuarium
dei: et intelligam in nouiſſimis eorum.
Uerũtamẽ ꝓpter dolos poſuiſti eis: de
ieciſti eos dum alleuarentur. Quomodo
facti ſunt in deſolationem ſubito defece
runt: perierunt ꝓpter iniquitatem ſuam
Uelut ſomnium ſurgentium: dñe in ciui
tate tua imaginem ipſorum ad nihilũ re
diges. Quia inflãmatum eſt cor meum
⁊ renes mei commutati ſunt: ⁊ ego ad ni
hilum redactus ſum et neſciui. Ut iumẽ
tum factus ſum apud te: ⁊ ego ſemp tecũ
Tenuiſti manũ dexteram meã: ⁊ in volũ
tate tua deduxiſti me: ⁊ cum gloria ſuſce
piſti me. Quid enĩ mihi eſt in celo: et a te
quid volui ſuper terram? Defecit caro
mea et cor meum: deꝰ cordis mei ⁊ pars
mea deus in eternum. Quia ecce q̃ elon
gant ſe a te peribunt: perdidiſti oẽs qui
fornicãtur abs te. ✠ Mihi autẽ adherere alr. ✠ oẽm q̃ fornicat.
deo bonum eſt: ponere in dño deo ſpem
meã. Ut annunciem oẽs predicationes
tuas in portis filie ſyon.

¶ In finẽ intellectꝰ aſaph. lxxiij. hi. 76. c. in initium.

Ut quid deus repuliſ
ti in finem: iratꝰ eſt fu
ror tuus ſup oues pa
ſcue tue. Memor eſto
ꝯgregationis tue quã
poſſediſti ab initio. Re
demiſti virgam heredi-
tatis tue: mõs ſyon in ꝛ3. q. 5. c. finali.
quo habitaſti in eo. Leua manus tuas in
ſuperbias eoꝝ in finem: quanta maligna
tus eſt inimicus in ſancto. Et gl'iati ſunt
qui oderunt te: in medio ſolemnitatis tue
Poſuerunt ſigna ſua ſigna et nõ cogno- He. ✠ epiſti vel epaus.
uerunt: ſicut in exitu ✠ ſuper ſummum
Quaſi in ſilua lignoꝝ ſecuribus exciderunt
ianuas eius in idipſum: in ſecuri ⁊ 4. re. 25. c.
aſcia deiecerunt eam. Incenderunt igni
ſanctuarium tuum in terra: polluerunt
tabernaculum nominis tui. Dixerunt
in corde ſuo cognatio eorum ſimul quie-
ſcere faciamus oẽs dies feſtos dei a ter-
ra. Signa noſtra non vidimus: iam non
eſt ꝓpheta: ⁊ nos nõ cognoſcet amplius
Uſquequo deus improperabit inimicus
irritat aduerſarius nomẽ tuum in finem
Ut quid auertis manũ tuam ⁊ dexterã
tuam: de medio ſinu tuo in finem? Deus
autem rex noſter ante ſecula: operatus He. ✠ ſalutes.
eſt ſalutem ✠ in medio terre. Tu confir
maſti in virtute tua mare: contribula-
ſti capita draconum in aquis. Tu confre
giſti capita draconis: dediſti eum eſcam
ꝑplis ethiopum. Tu dirupiſti fontes et
torrẽtes: tu ſiccaſti fluuios ethã. Tuꝰ eſt
dies ⁊ tua ẽ nox: tu fabricatus es aurorã ⁊
ſolem. Tu feciſti oẽs terminos terre: eſta

als+eca. tē ꝛ ver tu plaſmaſti ⁜ ea. Memoꝛ eſto
ſcꝫ termi. huiꝰ inimicꝰ iproperauit dño: ꝛ pplꝰ in-
nos terre. ſipiēs incitauit nomē tuū. Ne tradas be
als + eam ſtijs aias cōfitētes tibi: ꝛ ⁜ aias paupeꝝ
ſcꝫ terram tuoꝝ ne obliuiſcaris in finē. Reſpice i te
als + aiam ſtamētū tuū: qꝛ repleti ſunt q̄ obſcurati
cōfitentem ſūt terre domibꝰ iniq̄tatū. Ne auertat̄ hu
miliꝰ factꝰ ꝯfuſus: paup ꝛ inops lauda-
būt nomen tuū. Exurge deus iudica cāꝫ
De pe. diſ. tuā: memoꝛ eſto impropꝛerioꝝ tuoꝝ: eoꝝ
3.c.talis. que ab inſipiente ſunt tota die. Ne obli-
uiſcaris voces inimicoꝝ tuoꝝ: ſupbia
eoꝝ qui te oderunt aſcendit ſemper.

¶ In finem ne corrumpas: pſalmus can
tici aſaph. lxxiiij.

Onfitebimur tibi deꝰ
cōfitebimur: ꝛ inuoca
bimus nomē tuū. Nar
rabimꝰ mirabilia tua:
cum accepero tp̄s ego
iuſticias iudicabo. Li-
queſacta ē terra et oēs
q̄ habitāt in ea: ego cō
firmaui colūnas eiꝰ. Dixi iniq̄s nolite ini-
que agere: ꝛ delinquētibꝰ nolite exaltare
cornu. Nolite extollere in altū cornu vr̄ꝫ
nolite loq̄ aduerſus deū iniq̄tatē. Qꝛ ne-
qꝫ ab oriēte neqꝫ ab occidēte neqꝫ a deſer
tis mōtibꝰ: qm̄ deꝰ iudex eſt. Hūc humi-
liat ꝛ hūc exaltat: qꝛ calix in manu dñi vi
ni meri plenꝰ mixto. Et iclinauit ex hoc:
in hoc verūtn̄ fex eiꝰ nō eſt exinanita: bi
bent oēs pctōres terre. Ego aūt annūcia
bo in ſcl'm: cātabo deo iacob. Et omnia
cornua peccatorum confringam: ꝛ exal-
tabuntur cornua iuſti.

¶ In finē in carminibus canticum ad
aſſyrios pſalmus aſaph. lxxv.

16.q.6.c. Otus in iudea deꝰ: in
et hec. iſrl' magnū nomē eius
De immu. Et factꝰ eſt in pace lo
eccl'.c.x. cus eiꝰ: ꝛ habitatio eiꝰ
libro.vj. in ſyon. Ibi cōfregit ⁜
als + cōſtri potētias: arcū ſcutum
geut. gladiū ꝛ bellū. Illumi
nās tu mirabilr̄ a mō-
tibus eternis turbati ſunt omnes inſi-
pientes corde. Dormierunt ſomnū ſuū: ꝛ
nihil inuenerunt oēs viri diuitiaꝝ i ma-
nibꝰ ſuis. Ab increpatiōe tua deꝰ iacob:
dormitauerunt q̄ aſcēderunt equos. Tu
terribilis es: et q̄s reſiſtet tibi: ex tunc ira
tua. De celo auditū feciſti iudiciū: terra
als + nō hꝫ tremuit ⁜ ꝛ quieuit. Cū exurgeret in iudi
tremuit. ciū deus: vt ſaluos faceret oēs manſue-
tos terre. Qm̄ cogitatio hoīs cōfitebitur
tibi: ꝛ reliquie cogitationis diē feſtū agēt
tibi. Vouete et reddite dño veſtro: oēs q̄
in circuitu eiꝰ affertis munera. Terribi 17.q.4.ca.ſi quis in ſi.
li et ei q̄ aufert ſpiritum pncipum terri-
bili apud omnes reges terre.

¶ In finē p idithū pſ. aſaph. lxxvj.

Oce mea ad dñm cla- 1.141.
maui: voce mea ad de
um ꝛ intēdit mihi. In
die tribulationis mee
deū exq̄ſiui manibus
meis ꝯ eū: ꝛ nō ſuꝫ de
ceptꝰ. Renuit ꝯſolari
aia mea ⁜ memoꝛ fui als + aiam
dei ꝛ delectatꝰ ſū: ꝛ exercitatꝰ ſū ꝛ defecit meam ſuper
ſpūs meꝰ. Anticipauerunt vigilias oculi pie dāt.
mei: turbatꝰ ſuꝫ ꝛ nō ſū locutꝰ. Cogitaui als + non
dies antiq̄s: et ānos eternos in mēte ha- habet et.
bui. Et meditatꝰ ſuꝫ nocte cū corde meo als + non
et ⁜ exercitabar ꝛ ſcopebā ſpm̄ meū. Nū habet et.
q̄d i eternū pꝛoijciet deꝰ: aut nō apponet ⁜ als + appo
vt ꝯplacitioꝛ ſit adhuc. Aut in finē miaꝫ nit.
ſuā abſcidet: a gn̄atiōe in gn̄ationē. Aut
obliuiſcet̄ miſereri deus: aut ꝯtinebit in
ira ſua mias ſuas. Et dixi nūc cepi: hec
mutatio dextere excelſi. Memoꝛ fui ope
rū dñi: qꝛ memoꝛ ero ab initio. mirabiliū
tuoꝛum. Et meditaboꝛ in oībꝰ operibus
tuis: ꝛ in adinuentionibꝰ tuis exercebor.
Deus in ſctō via tua: q̄s deꝰ magnꝰ ſicut
deꝰ nr̄ tu es deꝰ qui facis mirabilia. No
tā feciſti in pplis virtutem tuā: redemiſti
in brachio tuo pplm̄ tuuꝫ: filios iacob et
ioſeph. Viderūt te aq̄ deꝰ viderūt te aq̄ et
timuerūt et turbati ſunt abyſſi. Multitu
do ſonitꝰ aquaꝝ: vocē dederūt nubes. Et
enim ſagitte tue trāſeūt: vox tonitrui tui
in rota. Illuxerunt coruſcatiōes tue orbi
terre: ꝯmota eſt ꝛ ꝯtremuit terra. In ma-
ri via tua ꝛ ſemite tue i aq̄s multis: ꝛ veſti
gia tua nō cognoſcēt. Deduxiſti ſicꝰ oues
populum tuuꝫ in manu moyſi et aaron.

¶ Intellectus aſaph. lxxvij.

Ttendite pple meꝰ ⁜ Mat.13.c.
legem meā: inclinate als + popu
aurē veſtrā i v̄ba oris lus meus
mei. Aperiam in para
bolis ⁜ os meuꝫ: loq̄r als + para
ꝓpoſitiones ab initio. bole.
Quanta audiuimus et
cognouimus ea: et pa-
tres noſtri narrauerunt nobis. Nō ſunt
occultata a filijs eoꝝ: in generatiōe al-
tera. Narrantes laudes domini et virtu-
tes eius: et mirabilia eius que fecit. Et
ſuſcitauit teſtimonium in iacob: et legē

poſuit in iſrael. Quanta mandauit patri
bus noſtris nota facere ea filijs ſuis: vt
cognoſcat generatio altera. Filij qui na-
Coſtea. ſcentur ⁊ exurgent: ⁊ narrabunt ✠ filijs
ſuis. Ut ponant in deo ſpem ſuam: ⁊ nō
obliuiſcantur operū dei: ⁊ mandata eius
exquirant. Ne fiant ſicut patres eorum:
generatio praua et exaſperans. Genera-
tio que non direxit cor ſuum: ⁊ nō eſt cre
Als ✠ eſ tam. ditus cum deo ſpūs eius. Filij ephrē ✠
intendentes ⁊ mittentes arcum: cōuer-
ſi ſunt in die belli. Non cuſtodierūt teſta
mentum dei: ⁊ in lege eius noluerūt am
bulare. Et obliti ſunt benefactorum eius
et mirabilium que oſtendit eis. Coram pa
tribus eorum fecit mirabilia in terra egy
pti: in campo thaneos. Interrupit mare
Exo.14.e. et perduxit eos: ⁊ ✠ ſtatuit aquas quaſi
Als ✠ nō hz et. vtre. Et deduxit eos in nube diei ⁊ tota
nocte in illuminatione ignis. Interrupit
Exo.17.b. petram in heremo: et adaquauit eos: ve-
lut in abyſſo multa. Et eduxit aquam de
petra: ⁊ eduxit tanq̄ flumina aquas. Et ap
poſuerunt adhuc peccare ei: in iram con
Als ✠ excitauerūt. citauerunt ✠ excelſum in inaquoſo. Et
tentauerūt deū in cordibus ſuis: vt pete
rent eſcas animabus ſuis. Et male locu
ti ſunt de deo: dixerunt nunquid poterit
deus parare mēſam in deſerto? Quoniam per-
cuſſit petrā ⁊ fluxerunt aque: ⁊ torrente
inundauerunt. Nunquid et panem pot-
rit dare: aut parare menſam pplo ſuo?
Ideo audiuit dñs ⁊ diſtulit: et ignis accē
Exo.16.b. ſus eſt in iacob: ⁊ ira aſcendit in iſrael.
Sap.10.c. Quia nō crediderunt in deo: nec ſperaue
Job.6.b. rūt in ſalutari eius. Et mādauit nubib⁹
De cōſe. diſ. deſuper: ⁊ ianuas celi aperuit. Et pluit
2.c. reue illis māna ad māducandū: ⁊ panem celi
ra. ⁊ c. oia dedit eis. Panem angelorū manducauit
De reli. ⁊ c. homo cibaria miſit eis in abūdātia. Trā
vnico in ſtulit auſtrum de celo induxit in virtute
clemen. ſua aphricū. Et pluit ſuper eos ſicut pul
Als ✠ arenā uerem carnes: ⁊ ſicut arenam ✠ maris vo
latilia pēnata. Et ceciderunt ī medio ca
ſtrorum eoꝝ: circa tabernacula eorū. Et
māducauerunt ⁊ ſaturati ſunt nimis: et
deſideriū eoꝝ attulit eis: non ſunt frauda
Nu.11.g. ti a deſiderio ſuo. Adhuc eſce eoꝝ erāt
in ore ipſorum: et ira dei aſcendit ✠ ſup
Als ✠ in. eos. Et occidit pingues eorum: ⁊ electos
iſrael impediuit. In omnibus his pecca-
uerunt adhuc: ⁊ non crediderūt in ✠ mi
Als ✠ nō hz in. rabilibus eius. Et defecerunt in vanita-
te dies eorum: ⁊ anni eorum cum feſtina
tione. Cum occideret eos querebant eū
⁊ reuertebantur: ⁊ diluculo veniebāt ad

eum. Et rememorati ſunt quia deus ad-
iutor eſt eorum ⁊ deus excelſus redēptor
eorum eſt. Et dilexerunt eum in ore ſuo:
et lingua ſua mentiti ſunt ei. Cor autem
eorum non erat rectum cum eo: nec fide
les habiti ſunt in teſtamento eius. Ipſe
autem eſt miſericors ⁊ propitius fiet pec
catis eorum: ⁊ non diſperdet eos. Et abū
dauit vt auerteret iram ſuam: ⁊ non accē
dit ✠ omnem iram ſuam. Et recordatus Als ✠ accē
eſt q: caro ſunt: ſpiritus vadens ⁊ non re det.
diens. Quotiens exacerbauerunt eum in De pe. diſ.
deſerto: in iram cōcitauerunt eum in ina 1.§.hoc idē
quoſo. Et cōuerſi ſunt ⁊ tentauerūt deū
et ſanctum iſrael exacerbauerunt. Non
ſunt recordati manus eius: die qua rede
mit eos de manu tribulantis. Sicut po Exo.7.b.
ſuit in egypto ſigna ſua: et prodigia ſua ⁊.104. et
in campo thaneos. Et conuertit in ſan-
guinem flumina eorum: ⁊ imbres eorum
ne biberēt. Miſit ī eos cynomiā ⁊ come
dit eos: ⁊ ranā ⁊ diſperdidit eos. Et dedit
erugini fructus eorum: ⁊ labores eorum Als ✠ nō hz
locuſte. ✠ Et occidit grandine vineas eo et.
rum: ⁊ moros eorum in pruina. Et tra
didit in grādine iumenta eoꝝ: ⁊ poſſeſ-
ſiones eoꝝ igni. Miſit in eos iram indi-
gnationis ſue: indignationem ⁊ iram et Als ✠ im
tribulationē: immiſſiōes ✠ per angelos miſſiones
malos. Uiam fecit ſemite ire ſue: ⁊ non
pepercit a morte animarum eorum et iu
menta eorum in morte concluſit. Et per
cuſſit omne primogenitum in terra egy-
pti: primitias oīs laboris eorum in taber Exo.12.h.
naculis cham. Et abſtulit ſicut oues po ⁊.134. et
pulū ſuum: ⁊ perduxit eos tanq̄ gregem 135.
in deſerto. Et deduxit eos in ſpe et non
timuerunt: et inimicos eorum operuit
mare. Et induxit eos in montem ſancti
ficationis ſue: montem quem acquiſiuit
dextera eius. Et eiecit a facie eorum gen
tes et ſorte diuiſit eis terram: in funiculo
diſtributionis. Et habitare fecit in taber
naculis eorum: tribus iſrael. Et tentaue
runt ⁊ exacerbauerunt deum excelſum: ⁊
teſtimonia eius nō cuſtodierūt. Et auer
terunt ſe et non ſeruauerunt pactū: quē-
admodum patres eorum conuerſi ſunt
in arcum prauum. ✠ In iram ✠ concita- Als ✠ et.
uerūt eū in collib⁹ ſuis: ⁊ in ſculptilibus Als ✠ ira.
ſuis ad emulationem eum: prouocaue-
runt. Audiuit deus et ſpreuit: et ad nihi
lum redegit valde iſrael. Et repulit taber
naculum ſilo: tabernaculum ſuum vbi
habitauit in hominibus. Et tradidit in
captiuitatem virtutem eorum: et pulchri

tudinē coꝝ in manꝰ inimici. Et cōclu-
ſit in gladio ppl'm ſuuꝫ: ⁊ hereditatē ſuā
ſpreuit. Iuuenes coꝝ comedit ignis ⁊ vir
gines coꝝ nō ſunt lamentate. Sacerdo-
tes coꝝ i gladio ceciderūt: ⁊ vidue coꝝ nō
Alr ✠ plorabunt. plorabant. ✠ Et excitatꝰ ē tāq̄ dormiēs
dn̄s tāq̄ potēs crapulatꝰ a vino. Et per-
i.reg.5.b. cuſſit inimicos ſuos in poſteriora: oppro
briū ſempiternū dedit illis. Et repulit ta
bernaculū ioſeph: ⁊ tribū ephrē ✠ nō ele
Alr ✠ ephram. git. Sed elegit tribū iuda: mōtē ſion quē
dilexit. Et edificauit ſicut vnicornium ✠
Alr ✠ vnicornis. ſctificiū ſuū in terra: quā fundauit i ſcl'a
Et elegit dd̄ ſeruū ſuū: ⁊ ſuſtulit eū de gre
i.reg.16.c. gibꝰ oīū de poſt fetātes accepit eū. Pa
ſcere iacob ſeruū ſuū: ⁊ iſrl' hereditatem
ſuā. Et pauit eos i innocētia cordis ſui:
⁊ in itellectibꝰ manuū ſuaꝝ deduxit eos.
¶ Pſalmus aſaph. lxxviij.

DEus venerūt gētes in
hereditatē tuā pollue-
runt tēpliū ſctm̄ tuum:
Mich.3.d. poſuerūt hierl'ꝫ in po-
moꝝ cuſtodiam. Po-
ſuerūt morticina ſeruo
rū tuoꝝ eſcas volatili-
bus celi carnes ſctōꝝ
tuoꝝ beſtijs terre. Effuderūt ſanguinem
ipſoꝝ tāq̄ aquā in circuitu hierl'm: ⁊ nō
erat q̄ ſepeliret. Facti ſumꝰ opprobriū vi
cinis noſtris ſubſannatio ⁊ illuſio his q̄ i
circuitu noſtro ſūt. Uſq̄ quo dn̄e iraſce-
ris in finē accēdet velut ignis zelus tuꝰ.
Hier.10. Effunde irā tuā i gētes q̄ te nō nouerūt: ⁊
Ibidem. in regna q̄ nomē tuū nō inuocauerūt. Qr
⁊ 1.q.3.c. comederūt iacob: ⁊ locuꝫ eiꝰ deſolauerūt
ſina. Ne memineris iniq̄tatū noſtraꝝ ātiqua-
Eſa.64.b. rū cito anticipēt nos mie tue: qꝛ paupe-
res facti ſumus nimis. Adiuua nos deꝰ
ſalutaris noſter: ⁊ ꝓpter gl'am noīs tui
dn̄e libera nos: ⁊ ꝓpitius eſto pctīs nr̄is
ꝓpter nomē tuū. Ne forte dicāt i gētibꝰ
Alr ✠ innoteſcant. vbi ē deꝰ eoꝝ: ⁊ inoteſcat ✠ in natiōibus
corā ocl'is nr̄is. Ultio ſanguinis ſeruoꝝ
tuoꝝ q̄ effuſus eſt: introeat i conſpectu
tuo gemitꝰ ꝯpeditoꝝ. Scḋm magnitudi
nē brachij tui poſſide filios mortificato-
rū. Et redde vicinis noſtris ſeptuplū i ſi
nu eoꝝ: improperiū ipſoꝝ qḋ exprobraue
runt tibi dn̄e. Nos aūt populus tuus et
oues paſcue tue: cōfitebimur tibi in ſecu
lum. In generatione ⁊ generationē : an-
nunciabimus laudem tuam.

¶ In finē pro his qui commu-
tabuntur pſalmus pro aſſyrijs
teſtimonium aſaph. lxxix.

QUi regis iſrael intēde:
qui deducis velut ouē
✠ ioſeph. Qui ſedes Alr ✠ oues
ſup cherubin: maniſe-
ſtare corā ephraim ✠ Alr ✠ ⁊ bē ia.
beniamin et manaſſe.
Excita potētiā tuā et
veni : vt ſaluos facias
nos. Deꝰ cōuerte nos: ⁊ oſtēde faciē tuā i.eodem.
et ſalui erimꝰ. Dn̄e deus virtutū quouſq̄
iraſceris ſup orōnem ſerui tui. Cibabis
nos pane ✠ lachrymaꝝ ⁊ potū dabis no Alr ✠ pani
bis i lachrymis in mēſura. Poſuiſti nos
in cōtradictionem vicis noſtris ⁊ inimi
ci noſtri ſubſannauerunt nos. Deus vir ī.eodem.
tutū conuerte nos: oſtende faciem tuam i.eodem.
et ſalui erimus. Uineam de egypto tran
ſtuliſti: eiciſti gētes ⁊ plātaſti eam. Dux
itineris fuiſti in conſpectu eius: ⁊ plan-
taſti radices eius ⁊ impleuit terrā. Ope
ruit montes vmbra eius: ⁊ arbuſta eius
cedros dei. Extendit palmites ſuos vſq̄
ad mare: ⁊ vſq̄ ad flumen propagines
eius. Ut quid deſtruxiſti maceriam eius
et vindemiant eam omnes qui pretergre
diuntur viam. Exterminauit eam aper
de ſilua: et ſingularis ferus depaſtus eſt
eam. Deus virtutum conuertere reſpice
de celo et vide ⁊ viſita vineam iſtam. Et
perfice eam quam plantauit dextera tua
et ſuper filium hominis ✠ quem confir- Alr ✠ non
maſti tibi. Incēſa igni ⁊ ſuffoſſa ab incre- habet hic
patione vultus tui peribunt. Fiat manꝰ hominis.
tua ſuper virū dextere tue: ⁊ ſuper filiū
hominis quem confirmaſti tibi. Et non
diſcedimus a te viuificabis nos: ⁊ nomē de pe.di.
tuum inuocabimus. Domine deus vir- ⁊.c. ſi cū.
tutum conuerte nos: ⁊ oſtēde faciem tuā ī.eodem.
et ſalui erimus.

¶ In finem ꝓ torcularibus pſalmus ipſi
aſaph quinta ſabbati. lxx.x.

EXultate deo adiutori 95.diſ.ca
noſtro: iubilate deo ia ecce.
cob. Sumite pſalmuꝫ 13.q.1.ſi.
⁊ date tympanuꝫ pſal bis in.
terium iocundum cuꝫ
cithara. Buccinate in
neomenia tuba: in in-
ſigni die ſolēnitatis ve Alr ✠ ve-
ſtre. ✠ Qꝛ pceptuꝫ in iſrl' eſt: ⁊ iudicium
dei iacob. Teſtimoniū i ioſeph poſuit il
lud: cū exiret de terra egypti: linguā quā
non nouerat audiuit. Diuertit ab oneri-
bus dorſum eiꝰ: manꝰ eiꝰ i cophino ſer-
uierūt. In tribulatiōe inuocaſti me et libe
raui te; exaudiui te in abſcōdito tēpeſtatꝭ

probaui te apd aquā ꝯtradictiōis. Audi
ppls meus ⁊ ꝯteſtabor te iſrl' ſi audieris
alr ✠ nec. me nō erit i te de⁹ recēs: neqꝫ ✠ adorabis
Eſa.10.4. deū a'lienū. Ego eī ſuꝫ dñs de⁹ tu⁹: q̄ edu
xi te d terra egypti dilata os tuū ⁊ iplebo
illud. Et non exaudiuit ppls meus vocē
meā: ⁊ iſrael non intēdit mihi. Et dimiſi
eos ſcdm deſideria cordis eoꝝ ibunt in ad
inuētiōibus ſuis. Si ppls me⁹ audiſſet
me: iſrael ſi in vijs meis ambulaſſet. Pro
nihilo forſitan inimicos eoꝝ humiliaſ
ſem: ⁊ ſup tribulantes eos miſiſſem ma
nū meā. Inimici dñi mētiti ſūt ei: ⁊ erit
Alr ✠ ko. tps eoꝝ in ſcl'a. ✠ Et cibauit illos ex adi
els ✠ ſcdm. pe frumēti ⁊ d petra melle ſaturauit eos.
¶ Ps̄ aſaph. lxxxj.

Eus ſtetit in ſynagoga
deoꝝ: in medio autem
deos dijudicat. Uſqꝫ
quo iudicatis iniqui
tatē: ⁊ facies pctōꝝum
ſumitis. Judicate ege
alr ✠ egenū no ⁊ pupillo ✠ humi
⁊ pupillum lem ⁊ pauperē iuſtifi
11.q.3.c.4. cate. Eripite pauperē: ⁊ egenuꝫ de manu
final. pctōris liberate. Neſcierūt neqꝫ intellexe
Joan.10. rūt in tenebris ambulāt mouebunt oīa
fundamēta terre. Ego dixi dij eſtis ⁊ filij
excelſi oēs. Uos aūt ſicut hoīes moriemi
17.diſ.c.1. ni: ⁊ ſicut vn⁹ de principib⁹ cadetis. Sur
ge deus iudica terrā: quoniā tu hereditа
bis in omnibus gentibus.
¶ Canticum pſalmi aſaph. lxxxij.

De pe.di.1.

Eus qs ſilis erit tibi:
ne taceas neqꝫ ꝯpeſca
ris deus. Qm̄ ecce ini
mici tui ſonuerūt: et q̄
oderūt te extulerūt ca
put. Sup ppl'm tuū
malignauerūt ꝯſiliuꝫ
⁊ cogitauerunt aduer
ſus ſctōs tuos. Dixerūt venite ⁊ diſpda
mus eos de gente: ⁊ nō memoret nomē
iſrael vltra. Qm̄ cogitauerunt vnanimi
ter ſimul aduerſus te: teſtamentū diſpo
ſuerūt tabernacula idumeoꝝ ⁊ iſmaeli
te. Moab ⁊ agareni: gebal ⁊ āmō ⁊ ama
lech: alienigene cū habitātibus tyrū. Et
enī aſſur venit cū illis: facti ſunt in adiu
toriū filijs loth. Fac illis ſicut madiā et
ſiſare: ſicut iabin in torrēte ciſon. Diſpie
rūt i endor facti ſunt ſtercus terre. Pone
pricipes eoꝝ ſicut oreb ⁊ zeb: zebee ⁊ ſal
mana. Oēs principes eoꝝ q̄ dixerūt: he
Alr ✠ non reditate poſſideamus ſanctuarium dei.
ht et. De⁹ meus pone illos vt rotā: ⁊ ✠ ſicut ſti

pulā añ faciē vēti. Sicut ignis q̄ ꝯburit Alr ✠ com
✠ ſiluā: ⁊ ſicut flāmā comburens mōtes burēs.
Ita pſeqris illos in tēpeſtate tua: ⁊ in ira
tua turbabis eos. Imple facies eoꝝ igno
minia: ⁊ querēt nomē tuum dñe. Erube
ſcāt ⁊ ꝯturbent in ſcl'm ſcl'i: ⁊ ꝯfundant
et pereant. Et cognoſcant q2 nomen tibi
dñs: tu ſolus altiſſimus in omni terra.
¶ In finem pro torcularibus filijs chore
pſalmus. lxxxiij.

Uā dilecta tabernacu
la tua dñe virtutū: cō
cupiſcit et deficit aīa
mea: in atrio dñi. Cor
meū et caro mea: exul
tauerūt in deū viuum.
Etenī paſſer inuenit ſi
bi domum: ⁊ turtur ni
dum vbi reponat ✠ pullos ſuos. Altaria alr ✠ ponat
tua dñe virtutū: rex me⁹ ⁊ de⁹ me⁹. Bea 24.q.1.c.
ti q̄ habitāt in domo tua dñe ✠ in ſecula omnibus.
ſeculoꝝ laudabunt te. Beatus vir cuius Alr ✠ non
eſt auxiliū abs te: aſcēſiōes in corde ſuo habet dñe.
diſpoſuit in valle lachrymarū i loco quē De pe. diſ.
poſuit. Etenī bñdictionem ✠ dabit legiſ 2.c.ſancti
lator: ibunt de virtute in virtutem: vide alr ✠ bene
bit deus deoꝝ in ſion. Dñe deus virtutū dictionem.
exaudi orōnē meā: auribus percipe de⁹ De elec. c.
iacob. Protector nr̄ aſpice deus: ⁊ reſpi cum mona
ce in faciē chriſti tui. Quia melior ē dies ſterium in
vna in atrijs tuis: ſup milia. Elegi abie glo.
ctus eē in domo dei mei: magis q̄ habita
re in tabernaculis pctōꝝ. Qz miſam ⁊ ve
ritatem diligit deus: gratiam ⁊ gloriā da
bit dñs. Non priuabit bonis eos q̄ ambu
lant in innocentia: domine virtutuꝫ bea
tus homo qui ſperat in te.
¶ In finē filijs chore pſalmus. lxxxiiij.

Enedixiſti dñe terram
tuā: auertiſti captiuita
tē iacob. Remiſiſti ini
quitatē plebis tue ope
ruiſti oīa pctā eorum.
Mitigaſti oēm irā tuā
auertiſti ab ira idigna
tionis tue. Conuerte
nos deus ſalutaris nr̄: ⁊ auerte iram tuā
a nobis. Nunquid ineternū iraſceris no
bis: aut extendes iraꝫ tuā a generatione
in generationem. Deus tu conuerſus vi
uificabis nos: et plebs tua letabitur in
te. Oñde nobis dñe miſericordiā tuam
et ſalutare tuum da nobis. Audiā quid
loquatur in me dominus de⁹: qm̄ loque
tur pacem in plebeꝫ ſuam. Et ſup ſctōs
ſuos: et in eos qui conuertuntur ad cor.

Uerũtñ ꝓpe timẽtes eũ ſalutare ip̃i⁹: vt
de pe. dil. inhabitet glĩa in terra nr̃a. Mia ⁊ v̉itas
i. ſ. econ- obuiauerunt ſibi: iuſticia ⁊ pax oſculate
uerſo. ſunt. Ueritas de terra orta eſt: ⁊ iuſticia
de celo ꝓſpexit. Etenim dñs dabit beni-
gnitatẽ: ⁊ terra nr̃a dabit fructũ ſuũ. In
ſticia añ eũ ambulabit: ⁊ ponet i via greſ
ſus ſuos.

¶ Oratio dauid. lxxxv.

Inclina dñe aurẽ tuã
et exaudi me quoniã
inops ⁊ paup ſũ ego
Cuſtodi aiã meã qm̃
ſctũs ſum: ſaluum fac
ſeruũ tuũ de⁹ me⁹ ſpe
rãtem in te. Miſerere
mei dñe qm̃ ad te cla-
alr̃ + cla- maui + tota die: letifica aiam ſerui tui:
mabo. qm̃ ad te dñe aiam meam leuaui. Qm̃ tu
Joel. 2. c dñe ſuauis ⁊ mitis: ⁊ multe mĩe oib⁹ in
uocãtib⁹ te. Aurib⁹ ꝑcipe dñe orõez meã
⁊ itẽde voci deꝑcatiõis mee. In die tribu
latiõis mee clamaui ad te: ⁊ q2 exaudiſti
me. Nõ eſt ſilis tui i dijs dñe: ⁊ nõ eſt ſm̃
opa tua. Oẽs gẽtes quaſcũq3 feciſti ve-
niẽt ⁊ adorabunt corã te dñe: ⁊ glorifica-
bũt nomẽ tuũ. Qm̃ magn⁹ es tu ⁊ faciẽs
mirabilia tu es de⁹ ſolus. Deduc me dñe
ſ. 6. ⁊. ſ. in via tua ⁊ ingrediar in v̉itate tua letet
110. c. 137. cor meũ vt timeat nomẽ tuũ. Cõfitebor
tibi dñe de⁹ me⁹ in toto corde meo: ⁊ glo
rificabo nomẽ tuũ in eternũ. Quia mia
tua magna eſt ſup me ⁊ eruiſti aiã meã
ex iferno iferiori. De⁹ iniq̃ inſurrexerũt
ſ. 110. et. ſ. ſup me: ⁊ ſynagoga potẽtiũ q̃ſierũt aiã
144. meã: ⁊ nõ ꝓpoſuerũt te in ꝯſpectu ſuo.
ſ. 24. Et tu dñe deus miſerator ⁊ miſericors:
patiens ⁊ multe mĩe ⁊ verax. Reſpice in
me ⁊ miſerere mei: da imperiũ tuũ pue-
ro tuo ⁊ ſaluũ fac filium ancille tue. Fac
alr̃ + bono. mecum ſignũ in bonũ + vt + videant q̃
alr̃ + et. oderũt me ⁊ cõfundant: qm̃ tu dñe adiu
uiſti me ⁊ cõſolatus es me.

¶ Pſalmus cantici filijs chore. lxxxvi.

Fundamenta ei⁹ in mõ
tibus ſctis: diligit dñs
portas ſyon ſup oia ta
bernacula iacob. Glo-
rioſa dicta ſunt de te ci
uitas dei. Memor ero
raab ⁊ babylonis ſciẽ
tium me. Ecce alieni-
gene ⁊ tyrus ⁊ ppl̃us ethiopũ: hi fuerunt
illic. Nunquid ſion dicet homo: ⁊ homo
natus eſt in ea: ⁊ ipſe fundauit eã altiſſi-
alr̃ + ſcri- mus: Dñs narrabit i ſcripturis + ppl̃oꝝ
ptura. ⁊ principũ: hoꝝ q̃ fuerũt in ea. Sicut le-
tantium omnĩ ĩi habitatio eſt + in te. alr̃ + eo h̃s
eſt.

¶ Canticum pſalmi filijs chore in
finẽ pro mahalath ad reſpondendum in
tellectus heman iſraelite. lxxxvii.

Domie de⁹ ſalutis mee
in die clamaui ⁊ nocte
corã te. Intret i cõſpe-
ctu tuo orõ mea: incli
na aurẽ tuã ad precẽ
meã. Qz repleta ẽ ma-
lis aia mea ⁊ vita mea
in iferno appropinqua-
uit. Eſtimat⁹ ſũ cũ deſcẽdẽtib⁹ in lacũ
fact⁹ ſũ ſicut hõ ſine adiutorio iter mor
tuos liber. Sicut vulnerati dormiẽtes in
ſepulchris quoꝝ nõ es memor amplius:
⁊ ipſi de manu tua repulſi ſunt. Poſuerũt
me in lacu inferiori: i tenebroſis ⁊ in vm
bra mortis. Sup me cõfirmat⁹ eſt furor
tuus: ⁊ oẽs fluctus tuos iduxiſti ſup me
Lõge feciſti notos meos a me: poſuerũt
me abominationẽ ſibi. Tradit⁹ ſũ ⁊ nõ
egrediebar oculi mei lãguerũt pre iopia.
Clamaui ad te dñe: tota die expãdi ad te
man⁹ meas. Nunq̃d mortuis facies mi-
rabilia aut medici ſuſcitabũt ⁊ cõfitebũ
tur tibi. Nũquid narrabit aliq̃s in ſepul-
chro miam tuã: ⁊ veritatẽ tuã i ꝑditione.
Nunq̃d cognoſcent in tenebris mirabi-
lia tua ⁊ iuſticia tua i terra obliuiõis. Et
ego ad te dñe clamaui: ⁊ mane orõ mea
preueniet te. Ut q̃d dñe repellis orationẽ
meã: auertis faciẽ tuã a me. Paup ſum
ego ⁊ in laboribus a iuuẽtute mea: exalta
tus aũt humiliat⁹ ſũ ⁊ cõturbatus. In me
trãſierũt ire tue ⁊ terrores tui ꝯturbaue
rũt me. Circũdederũt me ſicut aqua to-
ta die: circũdederũt me ſimul. Elõgaſti
a me amicum: ⁊ proximũ: ⁊ notos meos
a miſeria.

¶ Intellectus ethan iſraelite. lxxxviii.

Miſericordias dñi i eter
nũ cãtabo. In gñatiõe
⁊ generationẽ: ãnũcia
bo veritatẽ tuã in ore
meo. Qm̃ dixiſti i eter
nũ mia edificabit i ce-
lis: preparabit veritas
tua in eis. Diſpoſui te-
ſtamẽtũ electꝭ meis: iuraui dd̃ ſeruo meo
vſq3 in eternũ ꝓparabo ſemẽ tuũ. Et edi
ficabo i gñatiõe ⁊ generationẽ: ſedẽ tuã.
Cõfitebunt celi mirabilia tua dñe: etenĩ
veritatẽ tuam in eccl̃ia ſctõꝝ. Qm̃ q̃s in
nubib⁹ eq̃bit dño ſilis erit deo + i filijs alr̃ + iter
dei. Deus q̃ glorificat in cõſilio ſctõꝝum

Magnus ⁊ terribilis ſup oĩs q̃ in circuitu eius ſũt. Dñe deꝰ v̾tutũ q̇s ſĩlis tibi? potẽs es dñe ⁊ v̾itas tua i circũitu tuo. Tu dñaris ptãti ✠ maris motũ aũt fluctuum eius tu mitigas. Tu humiliaſti ſicut vulneratũ ſupbũ: in brachio virtutis tue diſpſiſti inimicos tuos. Tui ſunt celi ⁊ tua eſt terra: orbem terre⁊ plenitudinẽ eius tu fundaſti: aquilonẽ ⁊ mare tu creaſti. Thabor ⁊ hermon in noĩe tuo exultabũt: tuũ brachiũ cũ potẽtia. Firmetur manus tua ⁊ exulteꝛ dextera tua: iuſticia ⁊ iudiciũ p̃paratio ſedis tue. Mĩa ⁊ veritas p̃cedẽt faciẽ tuã: btũs ppl̃s q̇ ſcit iubilationẽ. Dñe in lumine vultus tui ambulabũt ⁊ in noĩe tuo exultabũt tota die: et in iuſticia tua exultabũꝛ. Qm̃ glĩa v̾tutꝰ eoꝛ tu es: ⁊ in bñplacito tuo exaltabitur cornu nr̃z. Qz dñi ẽ aſſumptio nr̃a ⁊ ſcti iſrl̃ regis nr̃i. Tũc locutus eſt in viſione ſctis tuis: ⁊ dixiſti poſui adiutoriũ in potẽte ✠ ⁊ exaltaui electũ de plebe mea. Inueni dauid ſuũ meũ oleo ſctõ meo vnxi eũ. Manus eñ mea auxiliabiꝛ ei ⁊ brachiũ meũ ↄfirmabit eũ. Nihil pficiet inimicus in eo: ⁊ filius iniq̇tatꝭ nõ apponet nocere ei: ✠ Et ↄcidã a facie ipſius inimicos eius ⁊ odiẽtes eũ in fugã ↄuertã. Et veritas mea ⁊ mĩa mea cũ ipſo: ⁊ in noĩe meo exaltabiꝛ cornu eius. Et ponã in mari manuz eiꝰ: ⁊ i fluminibꝰ dexterã eius. Ipſe inuocabit me pr̃ meus es tu: deus meꝰ ⁊ ſuſceptor ſalutis mee. Et ego primogenitũ ponã illũ excelſum p̃ regibus terre. In eternum ſeruabo illi mĩam meã: ⁊ teſtamentũ meũ fidele ipſi. Et ponã i ſclm̃ ſeculi ſemẽ eiꝰ: ⁊ thronũ eius ſicut dies celi. Si aũt dereliq̇rint filij eiꝰ legẽ meã: et i iudicijs meis nõ ↄbulauerit. Si iuſticias meas pphanauerit ⁊ mãdata mea nõ cuſtodierint. Viſitabo i virga iniq̇tates eoꝛ: ⁊ i verberibꝰ pctã eoꝛ. Miam aũt meã nõ diſpergã ab eo: neq̃ nocebo i veritate mea. Neq̃ pphanabo teſtamentũ meũ: ⁊ q̃ procedũt de labijs meis nõ faciã irrita. Semel iuraui i ſancto meo ſi dauid mẽtiar: ſemẽ eius i eternũ manebit. Et thronꝰ eius ſicut ſol i cõſpectu meo: ⁊ ſicut luna pfecta i eternũ: ⁊ teſtis in celo fidelis. Tu v̾o repuliſti ⁊ deſpexiſti: diſtuliſti xp̃m tuũ. Auertiſti teſtamentum ſerui tui: pphanaſti in terra ſanctuariũ eiꝰ. Deſtruxiſti oẽs ſepes eiꝰ poſuiſti firmamentũ eiꝰ formidinẽ. Diripuerũt eũ oẽs trãſeuntes viã: factus eſt opprobriũ vicinis ſuis. Exaltaſti dexterã depmẽtiũ eum: letificaſti oẽs inimicos eius. Auertiſti adiutoriũ gladij eiꝰ ⁊ non es auxiliatus ei i bello. Deſtruxiſti eũ ab emũdatiõe ⁊ ſedẽ eius ✠ i terra colliſiſti. Minoraſti dies tpis eius: pfudiſti eũ cõfuſiõe. Vſq̃quo dñe auertis i finẽ: exardeſcet ſicut ignis ira tua. Memorare que mea ſubſtãtia: nũquid eñ vane cõſtituiſti oẽs filios hoĩm? Quis eſt hõ q̇ viuet ⁊ nõ videbit mortẽ? eruet aĩam ſuã de manu iferi. Vbi ſunt mĩe antique dñe: ſicut iuraſti dauid i veritate tua. Memor eſto dñe opprobrij ſeruoꝛ tuoꝛ: qḋ cõtinui in ſinu meo multarũ gẽtiũ. Qḋ exprobrauerunt inimici tui domine qḋ exprobrauerũt commutationem chriſti tui. Benedictus dominus in eternuz: fiat fiat.

Alꝰ ✠ poteſtates.

Alꝰ ✠ potẽtem.

Alꝰ ✠ eum.

De pe. diſ. 4. ca. hanc ſocietates. § ꝑ autẽ.

De pactis c. 5.

Alꝰ ✠ emũdatione ſedes eius.

¶ Oratio moyſi hominis dei. lxxxix.

Domine refugium factus es nobis: a ✠ generatiõe in gñationez. Priuſq̃ mõtes fierent aut formareꝛ terra et orbis: a ſeculo ⁊ vſq̃ i ſeculũ tu es deus. Ne auertas hominem in humilitatẽ: ⁊ dixiſti cõuertimini filij hominum. Qm̃ mille anni añ oculos tuos: tanq̃ dies heſterna q̇ p̃terijt. Et cuſtodia in nocte: que p nihilo habẽtur eoꝛ anni erũt. Mane ſicut herba tranſeat: mane floreat ⁊ trãſeat: veſpere decidat induret et areſcat. Qz defecimꝰ in ira tua: ⁊ in furore tuo turbati ſumus. Poſuiſti iniq̇tates nr̃as in cõſpectu tuo: ſeculuz nr̃m in illuminatiõe vultus tui. Qm̃ oẽs dies noſtri defecerũt: ⁊ in ira tua defecimus. Anni nr̃i ſicut aranea ✠ meditabunꝛ: dies annoꝛ nr̃oꝛ in ipſis ſeptuaginta ãnis. ✠ Si aũt in potẽtatibus octoginta anni: ⁊ amplius eoꝛ labor ⁊ dolor. Qm̃ ſupuenit mãſuetudo: ⁊ corripiemur. Quis nouit poteſtatẽ ire tue: ⁊ pre timore tuo iram tuã dinumerare. Dexterã tuã ſic notã fac et eruditos corde in ſapientia. Cõuertere dñe vſq̃ quo: ⁊ deprecabilis eſto ſuper ſeruos tuos. Repleti ſumus mane mĩa tua: ✠ exultauimus ⁊ delectati ſumus in oĩbus diebus noſtris. Letati ſumus p diebus quibus nos humiliaſti: annis q̇bus vidimus mala. Reſpice in ſeruos tuos: ⁊ in opa tua: ⁊ dirige filios eorum. Et ſit ſplendor dñi dei noſtri ſuper nos: et opera manuũ noſtraꝛ dirige ſup nos: et opus manuum noſtrarux dirige.

Alꝰ ✠ imꝰ.

2 co. 6. a. eccle. 18. a.

Alꝰ ✠ meditabãtur.

Alꝰ ✠ anni.

Alꝰ ✠ miſericordiam tuam.

¶ Laus cantici ipſi dauid. xc.

Ui habitat in adiuto-
rio altiſſimi: in ꝓtectio
ne dei celi cõmorabit.
Dicet dño ſuſceptor
meus es tu: ⁊ refugiũ
meũ deus meus ſpera
bo in eũ. Qm̃ ipſe libe
rabit ✠ me de laqᵒ ve-
Alꝰ + libe- rauit nantiũ: ⁊ a verbo aſpero. Scapulis ſuis
✠ obumbrabit ✠ tibi: ⁊ ſub pennis eius
Alꝰ + in ſca pulis. ſperabis. Scuto circũdabit te veritas
eius: non timebis a timore nocturno. A
Alꝰ + obũ- brauit. ſagitta volante in die: a negocio peram-
bulante in tenebris: ab incurſu ⁊ demo-
nio meridiano. Cadẽt a latere tuo mille
13. q. 1. c. q̃ bona. et decem milia a dextris tuis: ad te autẽ
nõ appropinquabit. Verũtñ oculis tuis
De pe. di. 4. c. ꝑ totũ. cõſiderabis: ⁊ retributionem pctõꝝ vide
bis. Qm̃ tu es dñe ſpes mea: altiſſimum
poſuiſti refugiũ tuũ. Nõ accedet ✠ ad te
Alꝰ + acce- dent. ad te mala. malũ: ⁊ flagellũ nõ appropinquabit ta-
bernaculo tuo. Qm̃ ãgelis ſuis mãdauit
✠ de te: vt cuſtodiãt te in oĩbꝰ vijs tuis
Alꝰ + mens dabit. In manibus portabũt te: ne forte offen-
das ad lapidẽ pedẽ tuũ. Sup aſpidẽ et
Mat. 4. a. baſiliſcũ ãbulabis: ⁊ conculcabis leonẽ et
Luce. 4. b. draconẽ. Qm̃ in me ſperauit ✠ liberabo
Alꝰ + by eũ: ꝓtegã eũ: qm̃ cognouit nomẽ meũ.
Alꝰ + non bꝰ ego. Clamauit ad me ⁊ ✠ ego exaudiã eũ: cũ
ipſo ſum in tribulatione: eripiam eum et
Alꝰ + lõgi- tudinem. glorificabo eum. Longitudine ✠ dierum
replebo eũ: ⁊ oſtendã illi ſalutare meũ.

¶ Pſalmus cantici in die ſabbati. xcj.

Onũ eſt cõfiteri dño ⁊
pſallere nomini tuo al
tiſſime. Ad annunciã
dum mane miam tuã:
et veritatem tuã p no-
ctem. In decachordo
pſalterio: cũ cãtico in
cithara. Qr delectaſti
me dñe in factura tua: ⁊ in operibus ma
Ꝑ. 103. nuum tuarũ exultabo. Quã magnificata
ſunt opera tua dñe: nimis ꝓfunde facte
ſunt cogitationes tue. Vir inſipiens nõ
cognoſcet: ⁊ ſtultus nõ ĩtelliget hec. Cũ
exorti fuerint pctõres ſicut fenũ: ⁊ appa
ruerint oẽs q̃ operant iniq̃tatẽ. Vt inte-
reãt in ſclm̃ ſcl'i: tu autem altiſſimus in
eternũ dñe. Qm̃ ecce inimici tui dñe qm̃
ecce inimici tui peribũt: et diſpgent oẽs
qui operant iniq̃tatẽ. Et exaltabit ſicut
vnicornis cornu meũ: ⁊ ſenectus mea in
Di. 47. c. mĩa vberi. Et deſpexit oculus meꝰ inimi
oĩm in glo. cos meos: ⁊ ab inſurgentibus in me ma
lignantibus audiet auris mea. Iuſtus vt

palma florebit ✠ ſicut cedrus libani mul Al. + vel
tiplicabit. Plãtati in domo dñi: in atrijs Alꝰ + in a
domus dei nrĩ ✠ florebunt. Adhuc mul trijs dei no
tiplicabunt in ſenecta vberi: ⁊ bene patiẽ ſtri
tes erunt vt annũcient. Qm̃ rectus dñs
deus noſter: ⁊ non eſt iniquitas in eo.

¶ Laus cantici dauid in die ante ſab-
batum quando fundata eſt terra. xcij.

Ominus regnauit de
corẽ indutus eſt: indu
tus eſt dñs fortitudinẽ
et precinxit ſe. Etenĩ
firmauit orbẽ terre: q̃
nõ cõmouebit. Para-
ta ſedes tua ex tunc a
ſeculo tu es. Eleuaue-
rũt flumina dñe: eleuauerũt flumina vo
cẽ ſuã. Eleuauerunt flumĩa fluctꝰ ſuos De ſum.
a vocibꝰ aquarũ multarũ. Mirabiles ela ecct. ca. 2.
tiões maris mirabil' ĩ altꝭ dñs. Teſtimo libro. vj.
nia tua credibilia fctã ſũt nimis: domũ
tuã decet ſctitudo dñe ĩ lõgitudinẽ dierꝝ.

¶ Pſalmus dauid quarta ſabbati. xciij.

Eus vltionũ dñs deꝰ
vltionum libere egit.
Exaltare qui iudicas
terram: redde retribu
tionẽ ſupbis. Vſq̃ q̃
pctõres dñe: vſq̃quo
pctõres gloriabuntur.
Effabunt et loquent
iniq̃tatẽ: loquent oẽs q̃ operant iuſticiã
Pplm̃ tuũ dñe humiliauerunt et heredi
tatẽ tuã vexauerũt. Viduam ⁊ aduenam
interfecerunt: ⁊ pupillos occiderunt. Et
dixerunt non videbit dñs: nec intelliget
deus iacob. Intelligite inſipiẽtes in pplo
et ſtulti aliquãdo ſapite. Qui plãtauit au
rẽ nõ audiet: aut q̃ finxit oclm̃ non cõſi-
derat. Qui corripit gentes nõ arguet: aut
qui docet hoĩem ſciẽtiã. Dñs ſcit cogita- 1. Cor. 3. de
tiões hoĩm: qm̃ vane ſunt. Btũs hõ quẽ
tu erudieris dñe: et de lege tua docueris
eũ. Vt mitiges ei a diebꝰ malis: donec fo
diat pctõri fouea. Qr nõ repellet dñs ple
bẽ ſuã: ⁊ hereditatẽ ſuã nõ derelinquet. Alꝰ + iuſ
Quoadusq̃ iuſticia ✠ ꝯuertat in iudiciũ ticiam cõ
⁊ qui iuxta illam ✠ omnes qui recto ſunt uertantur
corde. Quis conſurget mihi aduerſus iudicium.
malignantes: aut quis ſtabit mecum ad Alꝰ + illã.
uerſus operantes iniquitatem? Niſi quia Alꝰ + habi
dñs adiuuit me paulominꝰ habitaſſet ✠ taſſet.
in inferno anima mea. Si dicebã motꝰ
eſt pes meus miſericordia tua domine ad
iuuabat me. Secundum multitudinem
dolorum meorum in corde meo: conſola

tiones tue letificauerunt animam meam. Nunquid adheret tibi ſedes iniquitatis: q fingis dolorem in precepto. Captabunt in animam iuſti: et ſanguinem innocentē condēnabunt. Et factus eſt mihi dominus in refugium: et deus meus in adiutorium ſpei mee. Et reddet illis iniquitatē ipſorum: et in malicia eorum diſperdet eos: diſperdet illos dominus deus noſter.

¶ Laus cantici ipſi dauid. xciiij.

Venite exultemus dn̄o: iubilemus deo ſalutari noſtro. Preoccupem⁹ faciē eius in cōfeſſiōe: et in pſalmis iubilem⁹ ei. Quoniam deus magnus dn̄s et rex magnus ſuper oēs deos: qm̄ nō repellet dn̄s plebem ſuam. Quia in manu eius ſunt omnes fines terre: et altitudines mō-tium ipſius ſunt. Quoniam ipſius eſt mare et ipſe fecit illud: et ſiccam manus eius formauerunt. Venite adoremus et procidamus et ploremus ante dominum qui fecit nos: quia ipſe eſt dominus deus noſter. Et nos populus paſcue eius et oues manus eius. Hodie ſi vocem eius audieritis: nolite obdurare corda veſtra. Sicut in irritatione ſm̄ diē: tentationis in deſerto. Ubi tentauerunt me patres veſtri: probauerunt et viderunt opera mea. Quadraginta annis offenſus fui generationi illi: et dixi ſemper hi errant corde. Et iſti non cognouerunt vias meas: vt iuraui in ira mea ſi introibunt ✠ in requiem meam.

Heb.3.b.et 4.b.

als ✠ intrabunt.

¶ Pſalmus dauid quando domus edificabatur poſt captiuitatem. xcv.

Cantate dn̄o canticum nouū: cantate dn̄o ois terra. Cantate dn̄o et ✠ bn̄dicite nomini eius: annūciate de die in diē ſalutare ✠ eius. Annūciate inter gentes gloriam eius: in omnibus populis mirabilia eius. Quoniam magnus dn̄s et laudabilis nimis: terribilis eſt ſuper omnes deos. Qm̄ omnes dii gētium demonia: dominus autem celos fecit. Confeſſio et pulchritudo in cōſpectu eius ſanctimonia et magnificentia in ſanctificatione eius. Afferte domino patrie gentium afferte domino gloriam et honorem: afferte domino gloriam nomini eius. Tollite hoſtias et introite in atria eius: adorate dominum in atrio ſancto eius. Commoueatur a facie eius vniuerſa terra: dicite in gentibus quia dominus regnauit. Etenim correxit orbem terre ✠ q non commouebitur: iudicabit populos in equitate. Letentur celi et exultet terra commoueatur mare et plenitudo eius: gaudebunt campi et omnia q in eis ſunt. Tunc exultabunt omnia ligna ſiluarum a facie domini quia venit: quoniā venit iudicare terram. Iudicabit orbem terre in equitate: et pplos in veritate ſua.

Apoc.16.

als ✠ nō hz

als ✠ ſalutari.

ſ.47.

Eccl.43.d.

26.a.

qui ſint.

ſ.28.

als ✠ non hz terre.

ſ.97.

¶ Pſalmus ipſi dauid quando terra ei⁹ reſtituta eſt ei. xcvj.

Dominus regnauit exultet terra: letentur inſule multe. Nubes et caligo in circuitu eius iuſticia et iudicium correctio ſedis eius. Ignis ante ipſum precedet: et inflāmabit in circuitu inimicos eius. Alluxerūt fulgura ei⁹ orbi terre: vidit et cōmota eſt terra. Montes ſicut cera fluxerunt a facie domini: a facie domini omnis terra. Annunciauerunt celi iuſticiā eius: et viderunt omnes populi gloriam eius. Confundantur omnes ✠ qui adorant ſculptilia: et ✠ qui glorientur in ſimulachris ſuis. Adorate eū omnes angeli eius: audiuit et letata eſt ſion. Et exultauerunt filie iude propter iudicia tua domine. Qm̄ tu es dn̄s altiſſimus ſuper omnem terram: nimis exaltat⁹ es ſuper omnes deos. Qui diligitis dn̄m odite malum: cuſtodit dn̄s aīas ſeruorum ſuorum: de manu peccatoris ✠ liberabit eos. Lux orta eſt iuſto: et rectis corde leticia. Letamini iuſti in dn̄o et cōfitemini memorie ſanctificationis eius.

als ✠ non habet et.

Heb.1.b.

ſ.47.

Amos.5.b.

als ✠ peccatorum.

¶ Pſalmus dauid. xcvij.

Cantate dn̄o canticum nouū: qr mirabilia fecit. Saluauit ✠ ſibi dextera eius: et brachium ſctm̄ eius. Notū fecit dn̄s ſalutare ſuū in cōſpectu gentium reuelauit iuſticiā ſuam. Recordat⁹ eſt mie ſue: et veritat⁹ ſue domui iſrl. Viderūt oēs termini terre: ſalutare dei nſi. Iubilate dn̄o ✠ ois terra: cātate et exultate et pſallite. Pſallite dn̄o i cithara in cithara et voce pſalmi: in tubis ductilibus et voce tube cornee. Iubilate in cōſpectu regis dn̄i: moueatur mare et plenitudo

als ✠ ſaluabit.

als ✠ deo.

Eſa.52.c.

tudo eiꝰ orbis terrarũ ⁊ q̄ habitãt in eo.
Flumina plaudent manu simul montes
exultabũt a cõspectu dñi q̃m venit iudica
B.95. re terrã. Iudicabit orbẽ terrarũ i iusticia
⁊ pplos i eqtate. ¶ Psalmꝰ dd. xcviij.

Dominus regnauit ira
scanť ppli: q̄ sedes ✠
Alr ✠ sedet sup cherubin moueať
terra. Dñs in sion ma-
gnus: et excelsus super
oẽs pplos. Cõfiteanť
nomini tuo magno:
qm̃ terribile ⁊ sctm̃ est
⁊ honor regis iudiciũ diligit. Tu parasti
directiones: iudiciũ ⁊ iusticiã in iacob tu
J. eodem. fecisti. Exaltate dñz deũ nr̃m: ⁊ adorate
dis. 22. c. scabellũ pedũ eius: qm̃ sctm̃ ẽ. Moyses
c. in fine. ⁊ aarõ in sacerdotibus eius: ⁊ samuel in-
ter eos q̄ inuocãt nomẽ eiꝰ. Inuocabãt
dñm ⁊ ipse exaudiebat eos in colũna nu-
bis loquebať ad eos. Custodiebant testi
monia eius: ⁊ pceptũ qđ dedit illis. Dñs
B. eodem. deus noster tu exaudiebas eos: deus tu
propitius fuisti eis: ⁊ vlciscẽs in oẽs ad-
inuẽtiones eoꝝ. Exaltate dñm deũ nr̃m
et adorate in mõte sancto eius: quoniaz
sanctus dñs deus noster.

¶ Psalmus in confessione. xcix.

B.65. Iubilate deo oĩs terra
De pe. dis. seruite dño in leticia.
1. §. denique Introite inꝑspectu eiꝰ
in fine. in exultatiõe. Scitote
qm̃ dñs ipse est deꝰ ipse
fecit nos ⁊ nõ ipsi nos.
Pplus eius ⁊ oues pa
scue eiꝰ introite portas
eiꝰ in ꝯfessiõe: atria eius in hymnis ꝯfite
Alr ✠ non mini illi. Laudate nomẽ eius qm̃ suauis
habere est. est ✠ dñs: in eternũ mia eiꝰ: ⁊ vsq̄ i gene
Alr + gene ratione ✠ ⁊ gñationẽ ꝟitas eius.
rationem. ¶ Psalmus ipsi dauid. c.

Misericordiã ⁊ iudicium
cantabo tibi dñe: psal-
lã ⁊ intelligã i via ĩma
culata: qñ venies ad
De pe. dis. me. Perãbulabã in in
1. c. nullus nocẽtia cordis mei: in
debite. medio domus mee. Nõ
ꝑponebã añ ocłos me
os rẽ iniustã: faciẽtes ꝑuaricatiões odi-
Alr + decli ui. Nõ adhesit mihi coꝛ prauũ declinãte
nante. ✠ a me malignũ nõ cognoscebã. Detrã-
23. q. 4. c. hẽtẽ secreto primo suo hũc ꝑseqbar. Su
nimium. c. pbo ocło ⁊ insatiabili corde: cũ hoc non
q̄ peccat. edebã. Ocłi mei ad fideles terre vt sede-
de accusa. ant mecũ ambulãs in via imaculata hic

mihi ministrabat. Nõ habitabit in medio
domꝰ mee q̄ facit supbiã: q̄ loqtur iniq̃
nõ direxit in ꝯspectu ocloꝝ meoꝝ. In ma
tutino iterficiebã oẽs pctõres terre: vt ꝺis
pderẽ đ ciuitate dñi oẽs opãtes iniqtatẽ
¶ Oratio pauperis cũ anxiareť: ⁊ coram
dño effudit precem suam. ci.

Domine exaudi oronẽ J. 142.
meã: ⁊ clamoꝛ meꝰ ad
te veniat. Nõ auertas
faciẽ tuã a me in qua-
cũq̄ die tribuloꝛ incli- J. 137.
na ad me aurẽ tuã. In 7. q. 1. §. ex
quacũq̄ die inuocaue vero.
ro te: velociter exaudi
me. Qꝛ defecerunt sicut fumus dies mei:
⁊ ossa mea sicut cremium aruerunt. Per
cussus sum vt fenũ ⁊ aruit coꝛ meum qꝛ
oblitus sum comedere panẽ meũ. A vo-
ce gemitꝰ mei adhesit os meũ carni mee
Siłis factꝰ suz pellicano sollitudinis ✠ Alr + et.
factꝰ suz sicut nicticoꝛax i domicilio. Vi Dis. 50. c.
gilaui ⁊ factus sum: sicut passer solitariꝰ si quis diac
in tecto. Tota die exprobrabãt mihi ini- conuer.
mici mei: ⁊ q̄ laudabãt me aduersum me
iurabãt. Qꝛ cinerẽ tãq̄ panẽ manduca-
bã ✠ ⁊ poculũ meũ cũ fletu miscebã. A fa Alr + man
cie ire indignatiõis tue: qꝛ eleuãs allisisti ducaui.
me. Dies mei sicut vmbra declinauerunt
⁊ ego sicut fenũ arui. Tu aũt dñe in eter
nũ ꝑmanes: ⁊ memoꝛiale tuũ in gñatiõe
⁊ gñationẽ. Tu exurgẽs dñe misereberis
syon: qꝛ tps miserendi eius qꝛ venit tps.
Qm̃ placuerunt seruis tuis lapides eius Alr + nomi
et terre eius miserebunť. Et timebũt gẽ domini.
tes nomen tuuz dñe ✠ ⁊ oẽs reges terre Alr + edifi
gloꝛiam tuã. Qꝛ edificauit ✠ dñs siõ ⁊ vi cabit.
debiť in gl̃ia sua. Respexit in oronem hu Alr + gene
milium: ⁊ nõ spreuit precẽ eoꝝ. Scribanť rationem
hec in gñatiõe altera ✠ ⁊ ppłs q̄ creabiť alteram.
laudabit dñm. Qꝛ ꝓspexit de excelso sctõ Alr + noui
suo dñs de celo in terrã aspexit. Vt audi simam.
ret gemitus ✠ cõpeditoꝛũ vt solueret fili Alr + gen
os interẽptoꝛũ. Vt annũciẽt in siõ nomẽ tium.
dñi: ⁊ laudẽ eius in hierłm. In cõuenien
do pplos in vnuz: ⁊ reges vt seruiãt dño
Respondit ei in via virtutis sue: paucita
tem dierum meoꝝ nuncia mihi. Ne reuo Heb. 1. b.
ces me in dimidio dierũ meoꝝ: in gñatio Ibidem.
ne ⁊ generationez anni tui. Initio tu dñe Ibidem.
terram fundasti ⁊ opera manuũ tuarum
sunt celi. Ipsi peribunt tu autem perma
nes: et omnes sicut vestimentum vetera
scent. Et sicut opertoꝛiũ mutabis eos et
mutabunť: tu aũt idẽ ipse es: et anni tui
nõ deficiẽt. Filij seruoꝛ tuoꝛ habitabũt

et ſemen eoꝝ in ſeculū dirigeť.

¶ Pſalmus ipſi dauid. cij.

BEnedic aīa mea dño: et oīa q̄ intra me ſunt noi ſancto eius. Bñdic anima mea dño et noli obliuiſci oēs retributiones ei⁹. Qui ꝓpitiať oibus iniq̄tatibus tuis: qui ſanat oēs īfirmitates tuas. Qui redimit de interitu vitā tuā: q̄ coronat te in mia ⁊ miſeratiōibus. Qui replet in bonis deſideriū tuū; renouabitur vt aq̄le iuuent⁹ tua. Faciēs miās dñs ⁊ iudiciū oibus iniuriā patientibus. Notas fecit vias ſuas moyſi: filijs iſrael volūtates ſuas. Miſerator ⁊ miſericors dñs longanimis et multū miſericors. Non i ꝑpetuū iraſceť: neq̄ ī eternū cōminabitur. Nō ſ꜡ pctā noſtra fecit nobis: neq̄ ſm iniquitates noſtras retribuit nobis. Q̄m ſm altitudinē celi a terra corroborauit miam ſuā ſup timentes ſe. Quantū diſtat ortus ab occidente: longe fecit a nobis iniquitates noſtras. Quomodo miſeretur pater filioꝝ miſertus eſt dñs timentibus ſe: q̄m ipſe cognouit figmentū noſtrū. Recordat⁹ eſt q̄m puluis ſumus: hō ſicut fenū dies ei⁹ tanq̄ flos agri ſic efflorebit. Q̄m ſpūs ptranſibit in illo et non ſubſiſtet: ⁊ nō cognoſcet āpli⁹ locū ſuū. Mia autē dñi ab eterno ⁊ vſq̄ in eternū: ſup timētes eū. Et iuſticiam illius in filios filioꝝ: his qui ſeruāt teſtamentum ei⁹. Et memores ſunt mandatorū ipſi⁹: ad faciendū ea. Dñs i celo parauit ſedē ſuā ⁊ regnū ipſi⁹ oibus dñabiť. Benedicite dño oēs angeli ei⁹ potentes virtute facientes verbū illius ad audiendam vocem ſermonū eius. Bñdicite dño omnes ✠ virtutes ei⁹: miniſtri eius qui facitis voluntatē eius. Bñdicite dño oia opera eius: in oī loco dominationis ✠ eius benedic anima mea dño.

De pe. diſ. ii. c. itera.
De pe. diſ. ii. c. in q̄b⁹.
Aliꝭ ✠ nō hꝫ omnes.
Aliꝭ ✠ dñationis.

¶ Pſalmus dauid. ciij.

BEnedic aīa mea dño: dñe deus me⁹ magnificatus es vehementer. Confeſſionē ⁊ decorē induiſti: amict⁹ lumine ſicut veſtimento. ✠ Extendens celū ſicut pellē: qui tegis aquis ſuperiora eius. Qui ponis nubem aſcenſum tuum: qui ambulas ſuper pēnas vētorum. Qui facis angelos tuos ſpūs: et miniſtros tuos ignem vrentem. Qui fundaſti terrā ſuper ſtabilitatem ſuā: non inclinabitur in ſeculum ſeculi. Abyſſus ſicut veſtimentū amictus eius: ſup montes ſtabūt aque. Ab increpatione tua fugient: a voce tonitrui tui formidabunt. Aſcendunt mōtes et deſcēdūt cāpi in locū quē fundaſti eis. Terminum poſuiſti quem non tranſgredientur: neq̄ conuertentur operire terrā. Qui emittis ✠ fontes in conuallibus inter mediū montiū pertranſibunt aque. Potabunt omnes beſtie agri: expectabunt onagri in ſiti ſua. Super ea volucres celi habitabunt: de medio petrarū dabunt ✠ voces. Rigās montes de ſuperioribus ſuis: de fructu operum tuorum ſaciabitur terra. Producens fenum iumentis: et herbam ſeruituti hominum. Ut educas panem de terra: et vinum letificet cor hominis. Ut exhilaret faciem in oleo: et panis cor hominis confirmet. Saturabuntur ligna cāpi et cedri libani quas plantauit: illic paſſeres nidificabunt. Herodij domus dux eſt eorū: montes excelſi ceruis petra refugiū herinacijs. Fecit lunā in tempora: ſol cognouit occaſum ſuum. Poſuiſti tenebras et facta eſt nox: in ipſa pertranſibunt omnes beſtie ſilue. Catuli leonū rugiētes vt rapiant: et querant a deo eſcā ſibi. Ortus eſt ſol et congregati ſunt: ⁊ in cubilibus ſuis collocabuntur. Exibit homo ad opus ſuū: et ad opationē ſuā vſq̄ ad veſperā. Quā magnificata ſunt opa tua dñe: omnia in ſapiētia feciſti impleta eſt terra poſſeſſione tua. Hoc mare magnū et ſpacioſum manibus: illic reptilia quoꝝ non eſt numerus. Aīalia puſilla cū magnis: illic naues pertranſibunt. Draco iſte quem formaſti ad illudēdū ei: oia a te expectant vt des illis eſcā in tēpore. Dante te illis colligent: aperiente te manum tuam oīa implebuntur bonitate. Auertente autē te faciem ✠ turbabunť: auferes ſpiritum eorum ⁊ deficient: ⁊ in puluerem ſuum reuertentur. Emitte ſpiritum tuum et creabuntur: et renouabis faciem terre. Sit gloria dñi in ſeculum: letabitur dñs in operibus ſuis. Qui reſpicit terram et facit eam tremere: qui tāgit montes et fumigant. Cātabo domino in vita mea: pſallam deo meo q̄diu ſum. Jocundum ſit ei eloquium meum: ego vero delectabor in domino. Deficiant peccatores a terra et iniqui ita vt nō ſint: benedic anima mea dño. ¶ Alia. ciiij.

Aliꝭ ✠ veſtimento.
Heb. i. c.
Aliꝭ ✠ emittis.
Aliꝭ ✠ vocē. ſ. 146.
13. q. 1. ſ. o. bis ita.
De ſacra. vnc. c. 5. vnctio in fi.
De pſe. diſ. ii. c. accipite.
ſ. 914
Aliꝭ ✠ habet manū.
ſ. 145.

Confitemini dño et: in
uocate nomē ei⁹: ānū
ciate inter gētes opera
ei⁹. Cātate ei ꝛ psallite
I.Par.16.b. ei narrare oīa mirabi-
lia eius laudamini in
noīe scō eius. Letet̃
cor q̄rētiuȝ dñm q̄rite
dñm ꝛ cōfirmamini: q̄rite facieȝ ei⁹ sem
per. Mementote mirabiliū ei⁹ q̄ fecit: p
digia ei⁹ ꝛ iudicia oris ei⁹. Semē abraā
Esa.41.b. serui ei⁹: filij iacob electi ei⁹. Ipse dñs de⁹
noster in vniuersa terra iudicia ei⁹. Me
mor fuit in seculum testamēti sui ꝟbi qd̄
mādauit in mille gñatiōes. Qd̄ disposuit
ad abraā et iuramenti sui ad isaac. Et sta
tuit illud iacob in p̄ceptū: ꝛ isrl̃ in testa-
mentū eternū. Dicēs tibi dabo terrā cha
naā: funiculū hereditatis vr̃e. Cū essent
Alˢ ✠ bre- numero breui ✠ paucissimi ꝛ incole eius
ues. Et ptransierūt de gēte in gētē: ꝛ de regno
I.Par.16.c. ad pplm alterū. Nō reliqt hoīem nocere
eis: ꝛ corripuit p eis reges. Nolite tange
re xp̃os meos: et in pphetis meis nolite
malignari. Et vocauit famē super terrā
et oē firmamentuȝ panis ptriuit. Misit
ante eos virum: in seruū venundatus est
ioseph. Humiliauerunt in cōpedibus pe
Alˢ ✠ alā. des eius: ferrū ptransijt aiam ✠ eius do
nec veniret verbuȝ eius. Eloquium dñi in
flāmauit eum: misit rex ꝛ soluit euȝ prin-
ceps populorū et dimisit eū. Cōstituit eū
dñm domus sue: ꝛ p̄ncipē oīs possessiōis
sue. Ut erudiret principes eius sicut se-
metipsum: et senes ei⁹ prudētiā doceret.
Et intrauit israel in egyptū: et iacob ac-
cola fuit in terra chā. Et auxit populum
suum vehementer: et firmauit eū sup ini
micos ei⁹. Conuertit cor eoȝ vt odirent
Alˢ ✠ vt. populuȝ eius: ✠ et dolū facerēt in seruos
eius. Misit moysen seruū suū: aaron quē
elegit ip̄m. Posuit in eis verba signorum
S.77. suoȝ: ꝛ pdigioȝ in terra chā. Misit tene
Exo.7.b. bras et obscurauit ꝛ non exacerbauit ser
mones suos. Conuertit aquas eoȝ in sā
Alˢ ✠ dedit guinem: ꝛ occidit pisces eoȝ. Edidit ter-
terram. ra ✠ eoȝ ranas: in penetralib⁹ regū ipso
Alˢ ✠ ceno- rū. Dixit: et venit cynomia ✠ ꝛ cynifes in
mia. omnibus finibus eoruȝ. Posuit pluuias
Alˢ ✠ cimo- eoȝ grandinē: ignē comburētēȝ in terra
mya. ipsoȝ. Et percussit vineas eoȝ: ꝛ ptriuit
V Cirido. lignum finiū eorum. Dixit et venit locu-
16. q.j.c. sta et brucus cuius non erat numerus.
renatissimi Et comedit omne fenum in terra eoȝ: ꝛ
m. comedit omnem fructum terre eorum.
Et percussit omne primogenitum in ter
ra eoȝ: primitias omnis laboris eorum.
Et eduxit eos cū ✠ argento ꝛ auro: ꝛ nō Alˢ ✠ īn
erat in tribubus eorum infirmus. Leta-
ta est egyptus in pfectione eoȝ: qȝ incu-
buit timor eoȝ super eos. Expandit nu
bem in protectionēȝ eoȝ: ꝛ ignē vt luce-
ret eis per noctē. Petierunt et venit co-
turnix: et pane celi saturauit eos. Diru-
pit petram ꝛ fluxerunt aque: abierunt in
sicco flumina. Qm̄ memor fuit ꝟbi san-
cti sui: qd̄ habuit ad abraā pueȝ suū. Et
eduxit pplm suū in exultatione: ꝛ electos
suos in leticia. Et dedit illis regiōes gen
tium: ꝛ labores populorū possederūt. Ut
custodiāt iustificationes eius: ꝛ legeȝ ei⁹
requirāt. ¶ Alla. cv.
Confitemini dño qm̄
bonus: qm̄ in sclm mia
eius. Quis loquet̃ po- Iudith. 16.
tentias dñi auditas fa c.
ciet oēs laudes eius.
Beati q̄ custodiunt iu I.106.
diciuȝ ꝛ faciūt iusticiā
in omni tpe. Memen
to nr̃i dñe in bñplacito populi tui: visita
nos in salutari tuo. Ad vidēdum in boni
tate electoȝ tuoȝ ad letādū in leticia gē-
tis tue ✠: vt lauderis cuȝ hereditate tua. Alˢ ✠ et.
Peccauim⁹ cū patribus nostris: iniuste Iudith.7.d
egimus iniquitatē fecimus. Patres no-
stri in egypto non intellexerūt mirabilia
tua: non fuerunt memores multitudinis
mie tue. Et irritauerunt ascendentes in
mare ✠ in mare rubruȝ. Et saluauit eos Alˢ ✠ maris.
pp̄ter nomen suū: vt notā faceret poten
tiaȝ suā. Et increpuit mare rubrū ꝛ exsic
catū est: ꝛ deduxit eos in abyssis sicut in
deserto. Et saluauit eos de manu odien-
tium: et redemit eos de manu inimici.
Et operuit aqua tribulantes eos: vnus
ex eis non remansit. Et crediderunt ✠ Exo.14.g
verbis eius: ꝛ laudauerunt laudem eius Alˢ ✠ ds in
Cito fecerunt obliti sunt operum eius
et non sustinuerunt cōsilium eius. Et cō
cupierunt concupiscentiam in deserto:
et tentauerunt deū in inaquoso. Et dedit
eis petitionem ipsoruȝ: et misit saturita
tem in animas ✠ eorum. Et irritauerūt
moysen in castris aarō: sanctū dñi. Apta Alˢ ✠ aiam
est terra ꝛ deglutiuit dathā: ꝛ operuit super
cōgregationē abirō. ✠ Et exarsit ignis in Alˢ ✠ abyro
sinagoga eoȝ flāma cōbussit peccatores ram.
Et fecerūt vitulū in oreb: ✠ ꝛ adorauerūt Alˢ ✠ choreb.
sculptile. Et mutauerunt gloriā suā in si
militudinem vituli comedentis fenum
Obliti sunt deum q̄ saluauit eos: qui fe-

Et magnalia in egypto: mirabilia ĩ terra
chã: terribilia in mari rubro. Et dixit vt
diſpderet eos: ſi nõ moyſes elecṫꝰ eiꝰ ſte
tiſſet in ꝯfractiõe in ꝯſpectu eiꝰ. Ut auer
teret irã eiꝰ ne diſpderet eos: ꝛ ꝓ nihilo
habuerũt terrã deſiderabilẽ. Nõ credide
rũt ꝟbo eiꝰ: ꝛ murmurauert in taberna
culis ſuis: nõ exaudiert vocẽ dñi. Et ele
uauit manuꝫ ſuã ſup eos: vt ꝓſterneret
z.q.7.§. eos in deſerto. Et vt deijceret ſemẽ coꝝ
tem cũ ba in nationibꝰ: ꝛ diſpderet eos in regioni
laam. bus. Et initiati ſunt beelphegor: ꝛ come
23.q.4.c. derũt ſacrificia mortuorũ. Et irritarunt
adhuc per eũ in adinuẽtionibꝰ ſuis: ꝛ multiplicata
fidi. eſt in eis ruina. Et ſtetit phinees ꝛ placa
alꝰ+nõ ba uit ꝛ ceſſauit quaſſatio. Et reputatũ eſt
ſe. ei ad iuſticiã: in gñatiõe ✠ ꝛ gñationẽ vſ
ꝗ in ſempiternũ. Et irritauerũt eum ad
aquas ꝯtradictiõis: et vexatꝰ eſt moyſes
ꝓpter eos: qꝛ exacerbauerũt ſpm̃ eiꝰ. Et
diſtinxit in labijs ſuis: nõ diſpdidert gẽ
tes quas dixit dñs deꝰ illis. Et cõmixti
ſunt inter gẽtes: et didicerũt opa coꝝ: et
ſeruierũt ſculptilibus coꝝ: ꝛ factũ eſt il
lis in ſcãdalũ. Et immolauert filios ſuos
et filias ſuas demonijs. Et effuderunt
ſanguinẽ innocẽtẽ: ſanguinẽ filioꝝ ſuoꝝ
ꝛ filiaꝝ ſuaꝝ quas ſacrificauerũt ſculpti
libus chanaan. Et interfecta eſt terra in
ſanguinibꝰ ꝛ ꝯtaminata eſt in operibus
coꝝ: ꝛ fornicati ſunt in adinuentionibus
ſuis. Et iratꝰ eſt furore dñs in pplꝫ ſuũ:
ꝛ abominatus eſt hereditatẽ ſuã. Et tra
didit eos in manꝰ gẽtiũ: ꝛ dñati ſunt eo
rũ q̃ oderũt eos. Et tribulauerũt eos ini
mici coꝝ: ꝛ hũiliati ſunt ſub manibus eo
rũ: ſepe liberauit eos. Ipſi autẽ exacerba
uerũt eũ in cõſilio ſuo: ꝛ humiliati ſunt
in iniq̃tatibꝰ ſuis. Et vidit cũ tribularẽ
Alꝰ+audi tur: ꝛ audiuit ✠ orõnẽ coꝝ. Et mẽor fuit
ret. teſtamẽti ſui: ꝛ penituit eũ ſm̃ multitu
dinẽ mie ſue. Et dedit eos in mias in cõ
ſpectu oim̃ qui ceperũt eos. Saluos fac
nos dñe deꝰ nr̃: ꝛ cõgrega nos de natiõi
bus. Ut cõfiteamur nõi ſctõ tuo: ꝛ glorie
mur in laude tua. Bñdictꝰ dñs deꝰ iſrl̃ a
ſclo ꝛ vſ ꝗ in ſcl̃m: et dicet ois pplꝰ fiat
fiat. Alla. Alla. cvi.

Judich.13.
Luc.1. Onfitemini dño quo
niã bonus: qm̃ in ſecu
lũ mia eius. Dicãt qui
redẽpti ſunt a dño q̃s
redemit de manu ini
mici: de regionibꝰ con
gregauit eos. A ſolis
ortu ꝛ occaſu ab aqui
lone et mari. Errauerũt in ſolitudine in
inaquoſo: viam ciuitatis habitaculi non
inuenerunt. Eſurientes ꝛ ſitiẽtes: anima
coꝝ in ipſis defecit. Et clamauerunt ad I.eodem.
dominũ cum tribularent̃: ꝛ de neceſſita
tibus eorum eripuit eos. Et eduxit eos
in viã rectã vt irent in ciuitatẽ habitatio
nis. Cõfiteant̃ domino miſericordie eiꝰ
✠ ꝛ mirabilia eius filijs hominũ. Qꝛ ſa I.eodem.
tiauit animã inanem: ꝛ animã eſurientẽ Alꝰ+miſe
ſatiauit bonis: ſedẽtes in tenebris ꝛ vm ricordia eſt
bra mortis: vinctos in mendicitate ꝛ fer ablatiuꝰ ca
ro. Qꝛ exacerbauerunt eloquia dei: et cõ ſus.
ſiliuꝫ altiſſimi irritauerunt. Et humilia
tum eſt in laboribus cor eoꝝ: ꝛ infirma
ti ſunt: nec fuit q̃ adiuuaret. Et clama I.eodem.
uerunt ad dñm cum tribularentur: ꝛ de I.eodem.
neceſſitatibus coꝝ liberauit eos. Et edu
xit eos de tenebris ꝛ vmbra mortis: ꝛ vin
cula coꝝ dirupit. Cõfiteant̃ domino mi
ſericordie ✠ eius: ꝛ mirabilia eiꝰ filijs ho Alꝰ+miſe
minum. Qꝛ contriuit portas ereas: ꝛ ve ricordia.
ctes ferreos confregit. Suſcepit eos de
via iniquitatis eorũ ꝓpter iniuſticias eni
ſuas humiliati ſunt. Omneꝫ eſcam abo
minata eſt anima eorum: et appropin I.eo.ꝛ.I.e
quauerũt vſ ꝗ ad portas mortis. Et cla odem.
mauerunt ad dñm cum tribularentur: ꝛ
de neceſſitatibus coꝝ liberauit eos. Mi
ſit verbum ſuuꝫ ꝛ ſanauit eos: et eripuit
eos de interitionibus coꝝ. Confiteantur I.eo.ꝛ.I.e
dño miſericordie ✠ eiꝰ: et mirabilia eius odem.
filijs hominum. Et ſacrificent ſacrificiũ Alꝰ+miſe
laudis ꝛ annuncient opera eius in exul ricordia.
tatione. Qui deſcendunt mare in naui Alꝰ+opera
bus: faciẽtes operationẽ ✠ in aquis mul tiones.
tis. Ipſi viderunt opera dñi: ꝛ mirabilia
eius in ꝓfundo. Dixit ꝛ ſtetit ſpũs procel
le: ꝛ exaltati ſunt fluctus eius. Aſcẽdũt
vſ ꝗ ad celos ꝛ deſcendunt vſ ꝗ ad abyſ
ſos: aĩa eorum in malis tabeſcebat. Tur
bati ſunt ꝛ moti ſunt ſicut ebrius: ꝛ om
nis ſapiẽtia coꝝ deuorata eſt. Et clama
uerũt ad dñm cum tribularent̃: ꝛ de ne I.eodem.
ceſſitatibus coꝝ eduxit eos. Et ſtatuit ꝓ
cellã eius in aurã: ꝛ ſiluerũt fluctus eius I.eodem.
Et letati ſunt qꝛ ſiluerũt: et deduxit eos
in portuꝫ voluñtatis coꝝ. Confiteant̃ dño
mie ✠ eius: et mirabilia eius filijs hoĩꝫ. Alꝰ+miſe
Et exaltẽt euꝫ in eccl̃ia plebis et ✠ in ca ricordia.
thedra ſenioꝝ laudẽt eũ. Poſuit flumia Alꝰ+nõ ha
in deſtũ ꝛ exitꝰ aquaꝝ in ſitiꝫ. Terrã fru ce.
ctiferã in ſalſuginẽ a malicia inhabitan
tiũ in ea. Poſuit deſertũ in ſtagna aquaꝝ
et terrã ſine aqua in exitꝰ aquarũ. Et col
locauit illic eſuriẽtes: ꝛ ꝯſtituerũt ciuita

tem habitatiõis. Et ſeminauerũt agros
et plãtauerũt vineas: ⁊ fecerũt fructũ na
tiuitatis. Et benedixit eis et mĺtiplicati
ſũt nimis ⁊ iumẽta eoꝝ nõ minorauit. Et
pauci facti ſũt: ⁊ vexati ſũt a tribulatiõe
maloꝝ ⁊ dolore. Effuſa eſt ↄtẽtio ſup pn
cipes: ⁊ errare fecit eos in inuio ⁊ nõ in
via. Et adiuuit pauperem de inopia: ⁊ po
Job. xx.e. ſuit ſicut oues familias. Uidebunt recti
Alˢ + opila et letabunt: et oĩs iniq̃tas opilabit ✠ os
uit. ſuũ. Quis ſapiẽs ⁊ cuſtodiet hec: ⁊ intel
liget mĩas dñi. ¶ Alſa.
ð. 56. ¶ Cãticũ pſalmi ipſi dauid. cvij.
Alˢ + para Paratuʒ cor meũ deus:
tum nõ ge paratuʒ cor meũ: cãta
minatur. bo ⁊ pſallã tibi gloria
mea. Exurge pſalteriũ
et cythara: exurgaʒ di
luculo. Confitebor ti
bi in pplis dñe: et pſal
lã tibi in natiõib⁹. Qꝛ
magna eſt ſuper celos mĩa tua: ⁊ vſq; ad
nubes ỽitas tua. Exaltare ſup celos de⁹
et ſup oẽʒ terrã gloria tua: vt liberent di
lecti tui. Saluũ fac dextera tua ⁊ exaudi
me: de⁹ locutus eſt in ſctõ ſuo. Exultabo
et diuidã ſichimã: ⁊ ↄuallẽ tabernaculoꝝ
dimetiar. Me⁹ eſt galaad ⁊ me⁹ eſt ma
naſſes: ⁊ ephraiʒ ſuſceptio capitis mei.
Juda rex meus: moab lebes ſpei mee. In
idumeã extẽdã calciamentuʒ meũ: mihi
alienigene amici facti ſũt. Quis deducet
me in ciuitatẽ munitã: quis ðducet me vſq;
in idumeã? Nõne tu de⁹ q̃ repuliſti nos:
⁊ nõ exibis de⁹ in ỽtutibus nr̃is. Da nob
auxilium de tribulatiõe: q꞉ vana ſalus ho
minis. In deo faciemus virtutem: ⁊ ipſe
ad nihilũ deducet inimicos noſtros.
¶ In finẽ ps. dd. cviij.
Deus laudẽ meã ne ta
cueris: qꝛ os pctõris ⁊
os doloſi ſup me aper
tuʒ eſt. Locuti ſunt ad
uerſuʒ me lingua dolo
ſa: et ſmonib⁹ odij cir
cũdederũt me et expu
gnauerunt me gratis.
Pro eo vt me diligerent detrahebãt mihi
ego aũt orabã. Et poſuerũt aduerſuʒ me
De pe. diſ. mala ꝓ bonis: ⁊ odiũ ꝓ dilectione mea.
x. c. nihil. Cõſtitue ſup eũ peccatorẽ: ⁊ diabol⁹ ſtet
Act. i. d. a dextris ei⁹. Cũ iudicat exeat ↄdẽnat⁹:
Diſ. 66. ca. ⁊ orõ ei⁹ fiat i pctm̃. Fiãt dies eius pau
porro. ci: ⁊ ep̃atuʒ eius accipiat alter. Fiãt filij
Alˢ ✠ non eius orphani: ⁊ vxor eius vidua. Nutãtes
trãſferant filij ei⁹ ⁊ ✠ mẽdicẽt: ⁊ eijciant

de habitationib⁹ ſuis. Scrutet fenerator habet ei
oẽm ſubſtãtiã eius: ⁊ diripiãt alieni labo Diſ. [illegible] ca
res eius. Non ſit illi adiutor nec ſit q̃ mi in nomine
ſereat pupillis ei⁹. Fiãt nati ei⁹ in interi domini.
tũ in gñatione vna deleat nomẽ ei⁹. In
memoriã redeat iniq̃tas patrũ ei⁹ in cõ De pe. diſ.
ſpectu dñi: ⁊ pctm̃ matris ei⁹ non deleat 4. c. quero
Fiãt ↄ dñm ſemper: ⁊ diſpereat de terra ſ. q[illegible]
memoria eoꝝ ꝓ eo q nõ eſt recordat⁹ fa
cere mĩaʒ. Et perſecut⁹ eſt homẽ inopẽ ⁊
mẽdicũ ⁊ cõpunctũ corde mortificare.
Et dilexit maledictionẽ et veniet ei: ⁊ no
luit bñdictioneʒ et elõgabit ab eo. Et in
duit maledictionem ſicut veſtimẽtũ: ⁊ in
trauit ſicut aqua in interiora eius ⁊ ſicut
oleũ in oſſib⁹ ei⁹. Fiat ei ſicut veſtimẽtũ
quo operit ✠ ⁊ ſicut zona q̃ ſemp pcingi Alˢ + operi
tur. Hoc op⁹ eoꝝ q̃ detrahũt mihi apud etur.
dñm: et q̃ loquunt mala aduerſus aĩam
meã. Et tu domine fac mecũ ppter no
men tuuʒ: qꝛ ſuauis eſt mĩa tua. Libera
me qꝛ egen⁹ et paup ſuʒ ego: ⁊ cor meũ
ↄturbatũ eſt intra me. Sicut vmbra cũ
declinat ablatus ſum: et excuſſus ſum ſi
cut locuſte ✠ Genua mea infirmata ſũt Alˢ + locu
a ieiunio: ⁊ caro mea imutata eſt ꝓpter ſta.
oleũ. Et ego factus ſuʒ opprobriũ illis:
viderũt me ⁊ mouerũt capita ſua. Adiu
ua me dñe de⁹ me⁹: ſaluũ me fac ꝓpter
mĩam tuã. Et ſciẽt qꝛ man⁹ tua hec: et
tu dñe feciſti eã. Maledicẽt illi et tu bñ
dices q̃ inſurgũt in me ↄfundãt: ſeruus
aũt tu⁹ letabit. Induant q̃ detrahũt mi Alˢ ✠ dei
bi pudore: ⁊ operiãt ſicut diploide ✠ cõ ploide.
fuſiõe ſua. Cõfitebor dño nimis in ore Mat. xx. d.
meo: et in medio multorũ laudabo eum Heb. i o. d.
Qui aſtitit a dextris pauperis: vt ſaluaʒ i. co. i 5. c.
faceret a perſequentib⁹ aĩaʒ meã. Heb. 7. c.
¶ Ps ipſi dd. cix. 30. q. 5. ſ.
Dixit dñs dño meo: ſe his ita.
de a dextris meis. Do De ver. ſig.
nec ponã inimicos tuos c. q̃d dicit.
ſcabellũ pedum tuorũ Heb. 7. c.
Uirgam virtutis tue De [illegible]
emittet dñs ex ſyon: c. x. ſi [illegible]
dñare in medio inimi De pſe. diſ.
corũ tuoꝝ. Tecũ pnci x. c. ſacer
piũ in die virtutis tue in ſplẽdorib⁹ ſctõꝝ dos. q̃ fil.
ex vtero ante luciferuʒ genui te. Jurauit ſine leg. c. ꝑ
dñs et non penitebit eũ: tu es ſacerdos i venerabilẽ.
eternũ ſm ordinem melchiſedech. Dñs Alˢ + habet
a dextris tuis: ↄfregit in die ire ſue reges ð. 29. ⁊. ſ.
Judicabit in nationibus implebit rui 13.
nas: conquaſſabit capita in terra multo 44. diſtin.
rũ. De torrente in via bibit ✠ propterea ex c. quando.
altabit caput. ¶ Alſa.

Confitebor tibi dñe in toto corde meo: in ɔſilio iuſtoꝝ ⁊ ɔgregatione. Magna opa dñi: exq̄ſita in oēs volūtates ei⁹. Cōfeſſio ⁊ magnificētia op⁹ ei⁹: ⁊ iuſticia eius manet in ſeculū ſcl'i. Memoriā fecit mirabiliū ſuorū miſericors ⁊ miſerator dñs: eſcā dedit timētib⁹ ſe. Memor erit i ſclm teſtamēti ſui virtutē opeꝝ ſuoꝝ ānūciabit pplo ſuo. Ut det illis hereditatē gētiū: opera manuū ei⁹ ſitas ⁊ iudiciuꝫ. Fidelia oīa mādata ei⁹ ɔfirmata in ſclm ſcli: facta i ſitate ⁊ eq̄tate. Redēptionē miſit dñs ✠ pplo ſuo mādauit in eternū teſtamētuꝫ ſuū. Sctm̄ ⁊ terribile nomē eius: initiuꝫ ſapiē timor dñi Intellect⁹ bon⁹ oīb⁹ faciētib⁹ eū: laudatio ei⁹ manet in ſclm ſcli.

Job.28.d. Prouer.1. a.2.9.b. Alia ✠ non habet dñs. Eccl.1.b.

¶ Alla reuerſiōis aggei ⁊ zacharie. cxj.

Beatus vir q̄ timet dñz in mandatis ei⁹ volet nimis. Potēs in terra erit ſemen eius gñatio rectoꝝ bñdicet. Glia ⁊ diuitie in domo ei⁹: et iuſticia ei⁹ manet in ſeculū ſcli. Exortū eſt in tenebris lumē rectis: miſericors ⁊ miſerator ⁊ iuſtus. Iocūdus hō q̄ miſeret et ɔmodat: diſponit ſmōes ſuos in iudicio q2 ineternū nō ɔmouebit. In memoria eterna erit iuſtus: ab auditiōe mala non timebit. Paratū cor ei⁹ ſperare i dño: cōfirmatū ē cor ei⁹: nō ɔmouebit donec deſpiciat inimicos ſuos. Diſpſit dedit pauperib⁹ iuſticia ei⁹ manet in ſclm ſcli cornu ei⁹ exaltabit i glia. Pctōr videbit ⁊ iraſcet dentib⁹ ſuis fremet ⁊ tabeſcet: deſideriū pctōꝝ pibit.

2.cor.9.c. dis.86.ſ. in ipſo.

¶ Alla. cxij.

Laudate pueri dñz laudate nomē dñi. Sit nomen dñi bñdictū: ex h nūc et vſq3 in ſclm. A ſolis ortu vſq3 ad occaſum laudabile nomen dñi. Excelſus ſup oēs gētes dñs: ⁊ ſup celos glia eius. Quis ſicut dñs de⁹ noſter qui in altis habitat: ⁊ humilia reſpicit in celo ⁊ in terra. Suſcitans a terra inopē: ⁊ de ſtercore erigēs pauperē. Ut collocet euz cū pncipib⁹: cū principib⁹ ppli ſui. Qui habitare facit ſterilē in domo: matrem filioꝝ letantem.

J.134. Job.1.d. 26.q.6.c. miniſtrorum

¶ Alla. cxiij.

In exitu iſrl' de egypto domus iacob de pplo barbaro. Facta eſt iudea ſctificatio ei⁹: iſrl' poteſtas ei⁹. Mare vidit ⁊ fugit: iordanis cōuerſus eſt retrorſum. Mōtes exultauerūt vt arietes: ⁊ colles ſicut agni ouiū. Quid ē tibi mare q2 fugiſti: ⁊ tu iordanis: q2 conuerſus es retrorſū. Mōtes exultaſtis ſicut arietes: ⁊ colles ſicut agni ouiū. A facie dñi mota ē terra: a facie dei iacob. Qui ɔuertit petrā in ſtagna aq̄ꝝ: ⁊ rupē i fontes aq̄ꝝ. Nō nobis dñe nō nobis: ſed nōi tuo da gl'iam. Super miſa tua ⁊ veritate tua: neq̄n dicāt gētes vbi ē de⁹ eoꝝ. De⁹ aūt nr' in celo oīa q̄cūq3 voluit fecit. Simulacra gētiū argētū ⁊ auꝝ: opera manuū hoīm. Os hñt ⁊ nō loq̄nt: ocłos hābēt ⁊ nō videbūt. Aures hñt ⁊ non audient: nares hñt ⁊ nō odorabūt. Manus hñt ⁊ nō palpabūt: pedes hñt ⁊ nō ābulabūt: nō clamabūt i gutture ſuo. Siles illis fiāt q̄ faciūt ea: ⁊ oēs q̄ ɔfidūt in eis. Domus iſrl' ſpauit in dño: adiutor eoꝝ ⁊ ptector eoꝝ eſt. Domus aaron ſpauit in dño: adiutor eoꝝ ⁊ ptector eoꝝ ē. Qui timēt dñm ſpauerūt in dño: adiutor eoꝝ ⁊ ptector eoꝝ ē. Dñs mēor fuit nři: ⁊ bñdixit nobis. Bñdixit domui iſrl': bñdixit domui aarō. Bñdixit oīb⁹ q̄ timēt dñm puſillis cū maiorib⁹. Adiciat dñs ſup vos ſup vos et ſuper filios veſtros. Bñdicti vos a dño: ✠ qui fecit celuꝫ et terrā. Celum celi dño: terrā aūt dedit filijs hoīm Nō mortui laudabūt te dñe: neq3 oēs qui deſcēdunt in infernū. Sed nos qui viuimus bñdicimus dño: ex hoc nunc et vſq3 in ſclm.

Exo.13.a. De pſe.diſ. 2.c.reuera J.137. 23.q.5.c. finali. J.134. Sap.15.b J.134. Alia ✠ dño. ſine ſpōſo

¶ Alla. cxiiij.

Dilexi qm̄ exaudiet dñs vocē orōnis mee. Q2 inclinauit aurē ſuā mihi: ⁊ in dieb⁹ meis inuocabo ✠ Circūdederūt me dolores mortis: et picula iferni iuenerūt me. Tribulationem ⁊ dolorē inueni: ⁊ nomē dñi inuocaui. ✠ O dñe libera aīaꝫ meā miſericors dñs ⁊ iuſtus: ⁊ de⁹ nr' miſeret. Cuſtodiēs puulos dñs hūiliat⁹ ſū: ⁊ liberauit me. Conuertere aīa mea in reqē tuā: q2 dñs bñfecit tibi. Q2 eripuit aīaꝫ meā de morte ocłos meos a lachrymis pedes meos a lapſu. Placebo dño: i regiōe viuoꝝ.

Alia ✠ inuocaui. ſ.17. Alia ✠ inuocabo. ſ.33. 2.cor.4.c. De pe.diſ. 3.c.ſi eū. Ro.5.a. De pſe.diſ. 2.c.iterū

¶ Alla. cxv.

J. eodem. Credidi ꝓpter qḋ locu
Dap. 9. a. tus ſū: ego aūt humi-
liatus ſū nimis. Ego
dixi i exceſſu meo: oīs
hō mēdax. Quid retri-
buā dn̄o: ꝓ oībus q̄ re
tribuit mihi. Calicem
ſalutaris accipiā: ⁊ no
mē dn̄i inuocabo. Uota mea dn̄o reddā
B. eodem. corā oī pplo ei⁹: ꝑcioſa in conſpectu dn̄i
mors ſctōꝝ eius. O dn̄e q2 ego ſeru⁹ tu⁹
ego ſeruus tuus et filius ancille tue. Di-
rupiſti vincula mea: tibi ſacrificabo ho
ſtiā laudis ⁊ nomē dn̄i inuocabo. Uota
mea dn̄o reddā in cōſpectu omnis ppl'i
eius: in atrijs dom⁹ dn̄i in medio tui hie
ruſalē. ¶ Alla. cxvi.
Ro. 15. c. Laudate dn̄m oēs gentes: laudate
eum omnes populi. Qm̄ confirma
ta eſt ſuper nos mīa eius: ⁊ ꝟitas dn̄i ma
net in eternū. ¶ Alla. cxvij.
J. 104. et Confitemini dn̄o qm̄ bo
105. et. nus: qm̄ in ſcl'ꝫ mīa ei⁹
106. Dicat nunc iſrael qm̄
J. 135. bonus: qm̄ in ſcl'ꝫ mīa
Judith, 13. ei⁹. Dicat nūc domus
c. aaron: qm̄ in ſcl'm mīa
eius. Dicāt nunc oēs q̄
timent dn̄m: qm̄ in ſe
culū mīa eius. De tribulatione inuocaui
dn̄m: et exaudiuit me in latitudine dn̄s.
Heb. 13. a. Dn̄s mihi adiutor non timebo qd faciat
mihi hō. Dn̄s mihi adiutor: et ego deſpi-
ciā inimicos meos. Bonū eſt ɔfidere in
dn̄o: q̄ ɔfidere in hoīe. Bonū eſt ſperare
in dn̄o: q̄ ſperare in ꝓncipib⁹. Oēs gētes
circuierunt me: ⁊ in nomine dn̄i: q2 vltus
ſuꝫ in eos. Circūdantes circūdedert me
et in noīe dn̄i q2 vltus ſum in eos. Circū
dederūt me ſicut apes: et exarſerūt ſicut
ignis in ſpinis: et in noīe dn̄i: q2 vlt⁹ ſum
Apo. 15. a. in eos. Impulſus euerſus ſuꝫ vt caderē:
Eſa. 12. a. ⁊ dn̄s ſuſcepit me. Fortitudo mea ⁊ laus
Alr. laus ✠ mea dn̄s: ⁊ fact⁹ eſt mihi i ſalutē. Uox
datio. exultationis ⁊ ſalutis in tabernaculis iu
ſtoꝝ. Dextera dn̄i fecit ꝟtutē: dextera dn̄i
exaltauit me: dextera dn̄i fecit virtutem
Non moriar ſꝫ viuā: ⁊ narrabo opa dn̄i.
Mat. 12 d. Caſtigans caſtigauit me dn̄s: ⁊ morti nō
De ɔſe. diſ. tradidit me. Aperite mihi portas iuſticie
2. c. q̄d ſit ingreſſus in eas ɔfitebor dn̄o: hec porta
ſanguis. dn̄i iuſti itrabūt i eā. Cōfitebor tibi ✠ qm̄
Alr. hoc. exaudiſti me: ⁊ factus eſt mihi in ſalutē.
Mat. 21. d. Lapidē quē reprobauerūt edificātes: h✠
fact⁹ eſt in caput āguli. A dn̄o factū eſt
iſtud: ⁊ eſt mirabile in oc'lis nr̄is. Hec eſt

dies quā fecit dn̄s: exultem⁹ ⁊ letemur in
ea. O dn̄e ſaluū me fac o dn̄e bn̄ ✠ ꝓſpe alr. bn̄ h
rare: bn̄dict⁹ q̄ venit ✠ in noīe dn̄i. Bn̄di bene.
ximus vobis de domo dn̄i: de⁹ dn̄s ⁊ illu Alr. vite
xit nobis. Cōſtituite diē ſolēnē in cōdeu- rus eſt.
ſis vſqꝫ ad cornu altaris. De⁹ me⁹ es tu
et ɔfitebor tibi: de⁹ me⁹ es tu et exaltabo
te. Confitebor tibi qm̄ exaudiſti me: ⁊ fa-
ctus es mihi in ſalutē. Confitemini dn̄o
qm̄ bonus: qm̄ in ſeculum mīa eius.
¶ Alla. ¶ Aleph. cxviij.
Beati immaculati in via De pe. di. 1.
q̄ ambulant in lege dn̄i c. prima cō
Beati q̄ ſcrutant teſti- ſolatio.
monia ei⁹: in toto cor-
de exquirunt eū. Non
eīn qui operant iniqta
tē: in vijs ei⁹ ābulaue-
runt. Tu mādaſti: mā-
data tua cuſtodiri ✠ nimis. Utinā diri-
gant vie mee: ad cuſtodiēdas iuſtificatio alr. cuſto
nes tuas. Tūc non ɔfundar cū ꝓſpexero dire.
in oībus mādatis tuis. Cōfitebor tibi in
directiōe cordis: in eo q̄ didici iudicia iu
ſticie tue. Juſtificatiōes tuas cuſtodiam
nō me derelinq̄s vſqꝫquaqꝫ. ¶ Beth.
In quo corrigit ✠ adoleſcentior viam alr. bn̄ h
ſuā: in cuſtodiendo ſmones tuos. corrigit.
In toto corde meo exq̄ſiui te: ne repellas
me a mādatis tuis. In corde meo abſcō
di eloq̄a tua: vt nō peccē tibi. Bn̄dict⁹ es
dn̄e doce me iuſtificatōes tuas. In labijs
meis pronūciaui oīa iudicia oris tui. In
via teſtimonioꝝ tuoꝝ delectatus ſum. ſi-
cut in oībus diuitijs. In mandatis tuis
exercebor: et cōſiderabo vias tuas. In iu
ſtificationibus tuis meditabor non obli Diſt. 38 c.
uiſcar ſermones tuos. ¶ Gimel. omnes.
Retribue ſeruo tuo vi-
uifica me: et cuſtodiā
ſermones tuos. Reue
la oc'los meos: ⁊ cōſi-
derabo mirabilia de le
ge tua. Incola ego ſuꝫ
in terra: non abſcon-
das a me mādata tua
Concupiuit aīa mea deſiderare iuſtifica
tiōes tuas: in omni tpe. Increpaſti ſup-
bos maledicti q̄ declināt a mādatis tuis
Aufer a me opprobriū ⁊ ɔtemptum q2 te
ſtimonia tua exq̄ſiui. Etenī ſederūt ꝓnci-
pes et aduerſum me loq̄bant: ſeru⁹ autē
tuus exercebat in iuſtificationibus tuis
Nam ⁊ teſtimonia tua meditatio mea eſt alr. bn̄ h
✠ ⁊ ɔſiliū meū iuſtificatiōes tue. eſt.
¶ Deleth.

Adhesit pauimento aia mea: viuifica me scdm verbũ tuũ. Vias meas annũciaui et exaudisti me: doce me iustificationes tuas. Viã iustificationũ tuaꝝ instrue me: ꝛ exercebor in mirabilibus tuis. Dormitauit aia mea pre tedio: ꝯfirma me in verbis tuis. Viã iniquitatis amoue a me ꝛ de ✠ lege tua miserere mei. Viã veritatis elegi: iudicia tua non sum oblit⁹. Adhesi testimonijs tuis dñe noli me cõfundere. Viã mãdatoꝝ tuoꝝ cucurri: cum dilatasti cor meum. ¶ He.

Alr ✠ nõ hꝫ de meis in.

Legem pone mihi dñe viam iustificationum tuaꝝ: ꝛ exqrã eã semꝑ. Da mihi intellectũ et scrutabor legẽ tuam: ꝛ custodiã illam in toto corde meo. Deduc me in semita mandatorũ tuorum: qꝛ ipsaꝫ volui. Inclina cor meũ in testimonia tua: ꝛ nõ in auariciam. ✠ Auerte oculos meos ne videãt vanitatẽ in via tua viuifica me. Statue seruo tuo eloquiũ tuuꝫ: in timore tuo. Amputa opprobriũ meũ qđ suspicat⁹ suꝫ: qꝛ iudicia tua iocũda. Ecce ꝯcupiui mandata tua in equitate tua viuifica me. ¶ Vau.

Alr ✠ auaricia.
32.q.5.c. nec solo.

Et veniat ✠ suꝑ me mia tua dñe: salutare tuuꝫ scdm eloquiuꝫ tuum. Et rñdebo exprobrantib⁹ mihi verbuꝫ: qꝛ speraui in sermonib⁹ tuis. Et ne auferas de ore meo verbũ veritatis vsqꝫ quaqꝫ: qꝛ in iudicijs tuis supersperaui. Et custodiã legẽ tuã semꝑ: in sclm ꝛ in sclm seculi. Et ambulabã in latitudine: qꝛ mandata tua exq̃siui. Et loquebar de testimonijs tuis in ꝯspectu regũ: ꝛ nõ confundebar. Et meditabar in mandatis tuis: que dilexi. Et leuaui man⁹ meas ad mãdata tua que dilexi: ꝛ exercebor in iustificationibus tuis. ¶ Zain.

Alr ✠ veniet.

Memor esto verbi tui seruo tuo: in quo mihi speꝫ dedisti. Hec me ꝯsolata ẽ in hũilitate mea: qꝛ eloquiũ tuũ viuificauit ✠ me. Superbi iniq̃ agebãt vsqꝫquaqꝫ: a lege autẽ tua non declinaui. Memor fui iudicioꝝ tuoꝝ a seculo dñe: ꝛ ꝯsolat⁹ suꝫ. Defectio tenuit me ꝑ peccatoribus: derelinquẽtib⁹ legẽ tuã. Cantabiles mihi erãt iustificatiões tue: in loco ꝑegrinationis mee. Memor fui nocte nois tui dñe: et custodiui legẽ tuã. Hec facta est mihi: qꝛ iustificatiões tuas exquisiui. ¶ Heth.

Alr ✠ viuifica uit me.

Portio mea domine: dixi custodire legeꝫ tuã. Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo: miserere mei sm eloquium tuum. Cogitaui vias meas: ꝛ ꝯuerti ✠ pedes meos in testimonia tua. Paratus sum ꝛ nõ sum turbatus vt custodiam mãdata tua. Funes peccatorum circumplexi sunt me ꝛ legem tuam non sum oblitus. Media nocte surgebam ad confitendum tibi: super iudicia iustificatiõis tue. Particeps ego sum omnium timentium te: ꝛ custodientiũ mandata tua. Misericordia tua dñe plena est terra: iustificationes tuas doce me. ¶ Teth.

Alr ✠ auerti tis.
Di.91.c.ps byter.
De celeb. mis.c.j. ꝰ.j.z.

Bonitatẽ fecisti cũ seruo tuo dñe sm verbum tuũ. Bonitatẽ ꝛ disciplinã ꝛ scientiã doce me: qꝛ mandatis tuis credidi. Priusqꝫ humiliarer ego deliqui propterea eloquium tuum custodiui. Bon⁹ es tu: ꝛ in bonitate tua doce me iustificationes tuas. Multiplicata est super me iniquitas superborum: ego autem in corde meo ✠ scrutabor mãdata tua. Coagulatum est sicut lac cor eorum: ego vero legẽ tuam meditatus sum. Bonuꝫ mihi quia humiliasti me: vt discam iustificationes tuas. Bonum mihi lex oris tui: super milia auri ꝛ argenti. ¶ Joth.

Alr ✠ nõ hꝫ meo.

Manus tue domine fecerũt me ꝛ plasmauerũt me: da mihi intellectũ vt ✠ discam mandata tua. Qui timent te videbunt me et letabuntur: quia in verba tua supersperaui. Cognoui domine quia equitas iudicia tua: et in ✠ veritate tua ✠ humiliasti me. Fiat misericordia tua vt cõsoletur me: sm eloquium tuum seruo tuo. Veniãt mihi miserationes tue ꝛ viuam: quia lex tua meditatio mea est. Confundantur superbi quia iniuste iniquitatem fecerunt in me ego autẽ exercebor in mandatis tuis. Cõuertantur mihi timentes te: ꝛ qui nouerunt testimonia tua. Fiat cor meum immaculatum in iustificationibus tuis: vt non confundar. ¶ Caph.

Job.10.b
47.dist.c. omnes.
alr ✠ et.
alr ✠ nõ hꝫ in.
alr ✠ nõ hꝫ tua.

Alis ✠ non habet ea.

DEfecit in ſalutari tuo aīa mea: ꝛ ✠ ī vbū tuū ſupſperaui. Defecerūt ocli mei in eloquiū tuū dicentes qñ ꝯſolaberis me. Qr factus ſū ſicut vter in pruina: iuſtificatiões tuas nõ ſū oblitus. Quot ſunt dies ſerui tui: qñ facies de pſequētibus me iudiciū? Narrauerūt mihi iniq fabulatiões ſz non vt lex tua. Oīa mandata tua vitas: iniq pſecuti ſūt me adiuua me. Paulominꝰ ꝯſūmauerūt me in terra: ego aūt non dereliqui mādata tua. Scđm miam tuam viuifica me: ꝛ cuſtodiā teſtimonia oris tui. ¶ Lamech

IN eternū dñe vbum tuū pmanet ī celo. In gñatiõe ꝛ gñationē vitas tua: fūdaſti terrā ꝛ pmanet. Ordinatione tua pſeuerat dies: qm oīa ſeruiūt tibi. Niſi ꝙ lex tua meditatio mea eſt: tūc forte piſſem in hūilitate mea. In eternū ñ obliuiſcar iuſtificatões tuas: qꝛ ī ipſis viuificaſti me. Tuꝰ ſū ego ſaluū me fac: qm iuſtificationes tuas exqſiui. Me expectauert pctõres vt pderēt me: teſtimonia tua dilexi. Oīs ꝯſūmatiõis ✠ vidi ſinē: latū mandatū tuū nimis. ¶ Mem.

Alis ✠ omni cõſummationi.
Alis ✠ non habet dñe.

QUō dilexi legē tuā dñe ✠ tota die meditatio mea ē. Sup inimicos meos prudētē me feciſti mandato tuo: qꝛ in eternū mihi eſt. Sup oēs docētes me intellexi: quia teſtimonia tua meditatio mea ē. Sup ſenes intellexi: qꝛ mandata tua qſiui. Ab oī via mala pbibui pedes meos: vt cuſtodiā vba tua. A iudicijs tuis nõ declinaui: qꝛ tu legē poſuiſti mihi. Ꝙ dulcia faucibus meis eloquia tua: ſuper mel ori meo. A mādatis tuis intellexi: ppterea odiui omnē viaz iniquitatis. ¶ Nun.

LUcerna pedibꝰ meis vbū tuū: ꝛ lumē ſemitis meis. Iuraui ꝛ ſtatui: cuſtodire iudicia iuſticie tue. Hūiliatus ſuz vſqꝫ qꝫ dñe: viuifica me ſm vbum tuū. Uoluntaria oris mei bñplacita fac dñe: ꝛ iudicia tua doce me. Aīa mea in manibꝰ meis ſp: ꝛ legē tuaz nõ ſum oblitus. Poſuerūt pctõres laqueū mihi: ꝛ de mādatis tuis nõ erraui. Hereditate acqſiui teſtimõia tua in eternū: qꝛ exultatio cordis mei ſunt. Inclinaui cor meū ad faciendas iuſtificatiões tuas in eternū ppter retributionē. ¶ Samech.

xv. q. 5. c. pceſſum.

INiquos odio habui: ꝛ legē tuā dilexi. Adiutor ꝛ ſuſceptor meus es tu: ꝛ ✠ in vbum tuū ſupſperaui. Declinate a me maligni: ꝛ ſcrutabor mādata dei mei. Suſcipe me ſm eloquiū tuū ꝛ viuā: ꝛ nõ ꝯfundas me ab expectatione mea. Adiuua me ꝛ ſaluus ero: ꝛ meditabor in iuſtificatiõibus tuis ſemp. Spreuiſti oēs diſcedentes a iudicijs tuis: qꝛ iniuſta ✠ cogitatio eoꝝ eſt. Preuaricantes reputaui oēs pctõres terre: ideo dilexi teſtimonia tua. Confige timore tuo carnes meas: a iudicijs enim tuis timui. ¶ Ain.

Alis ✠ non habet ea.
Alis ✠ iniuſticija.
alis ✠ habet eſt.

FEci iudiciū ꝛ iuſticiaz: nõ tradas me calūniātibus me. Suſcipe ſeruū tuū in bonū: nõ calūniēt me ſupbi. Oculi mei defecert in ſalutare tuū: ꝛ in eloqū iuſticie tue. Fac cū ſeruo tuo ſm miaz tuā: ꝛ iuſtificationes tuas doce me. Seruus tuꝰ ſum ego: da mihi intellectū ✠ vt ſciā teſtimonia tua. Tps faciēdi dñe ✠ diſſipauert legē tuā. Ideo dilexi mādata tua: ſup aurū ꝛ topazion. Propterea ad oīa mādata tua dirigebar: oēm viā iniquā odio habui. ¶ Phe.

Alis ✠ ꝛ.
Alis ✠ dñe.

MIrabilia teſtiõnia tua: ideo ſcrutata ē anima mea. Declaratio ſmonū tuoꝝ illuminat: ꝛ intellectū dat paruulis. Os meū apui ꝛ attraxi ſpm: qꝛ mādata tua deſiderabā. Aſpice ī me ꝛ miſerere mei ſm iudiciū diligentiū nomē tuū. Greſſus meos dirige ſm eloquiū tuū: ꝛ nõ dñet mei oīs iniuſticia. Redime me a calūnijs hoīz: vt cuſtodiā mādata tua. Faciē tuā illumina ſup ſeruū tuū: ꝛ doce me iuſtificatiões tuas. Exitus aquaꝝ deduxerūt oculi mei: quia non cuſtodierunt legem tuā. ¶ Sade.

IUſtus es dñe: ꝛ rectū iudiciū tuū. Mādaſti iuſticiaz teſtimonia tua: ꝛ veritatē tuā nimis. Tabeſcere me fecit zelꝰ meus: qꝛ obliti ſunt vba tua inimici mei. Ignitū eloqū tuū vehemēter: ꝛ ſeruꝰ tuꝰ dilexit illud. Adoleſcētulꝰ ſū ego ꝛ contemptus iuſtificationes tuas non ſum

oblitus. Juſticia tua iuſticia in eternū: et
lex tua veritas. Tribulatio: ⁊ anguſtia in
uenerūt me: mādata tua meditatio mea
Alii ✠ non est. ✠ Equitas teſtimonia tua in eternum
bis eſt. intellectuȝ da mihi ⁊ viuā. ¶ Coph.

CLamaui in toto corde
meo exaudi me dñe iu
ſtificatiões tuas requi
rā. Clamaui ad te ſal-
uum me fac vt cuſtodi
am mādata tua. Pre-
ueni in maturitate et
clamaui: quia ī verba
tua ſupſperaui. Preuenerūt oculi mei ad
te diluculo vt meditarer eloquia tua. Uo
cē meā audi ſm miam tuā dñe: ⁊ ſm iu-
diciū tuū viuifica me. Appropinquaue-
alii ✠ iniqui rūt pſequētes me iniqtati ✠ a lege āt tua
tatem. lōge facti ſūt. Prope es tu dñe: ⁊ oēs vie
tue veritas. Initio cognoui de teſtimonijs
tuis qꝛ in eternū fundaſti ea. ¶ Res.

VIde hūilitatē meā ⁊ eripe
me: quia legē tuaȝ nō ſuȝ
oblitus. Judica iudicium
meū: ⁊ redime me: ppter
eloquiū tuuȝ viuifica me.
Lōge a peccātorib⁹ ſalus: qꝛ
iuſtificatiões tuas nō exq
ſierūt. Mīe tue multe dñe ſm iudicium
tuū viuifica me. Multi q pſequunt me ⁊
tribulāt me: a teſtimonijs tuis nō decli-
naui. Uidi puaricātes ⁊ tabeſcebā: quia
eloquia tua nō cuſtodierūt. Uide qm mā
data tua dilexi dñe: ī mīa tua viuifica me
Alii ✠ et. Principiū verboꝝ tuoꝝ veritas ✠ ī eternuȝ
oīa iudicia iuſticie tue. ¶ Schin.

PRincipes pſecuti ſunt
me gratis: et a verbis
tuis formidauit cor me
16. q. 7. c. um. Letabor ego ſuper
affectum. eloquia tua ſicut qui in
91. diſ. ca. uenit ſpolia multa. Jni
presbyter. quitatem odio habui et
8. c.). abominatus ſum legē
aūt tuā dilexi. Septies ī die laudem di-
xi tibi: ſup iudicia iuſticie tue pax multa
diligentibus legē tuā: ⁊ nō eſt illis ſcan-
dalū. Expectabā ſalutare tuū dñe ⁊ mā-
data tua dilexi. Cuſtodiuit aīa mea teſti
monia tua: ⁊ dilexit ea vehemēter. Ser-
uaui mandata tua et teſtimonia tua: qꝛ
oēs vie mee in cōſpectu tuo. ¶ Thau.

APpropinquet deꝑcatio mea in cō-
ſpectu tuo dñe: iuxta eloquiū tuuȝ
da mihi itellectū. Intret poſtulatio mea
in cōſpectu tuo: ſm eloquium tuū eripe me
Eructabunt labia mea hymnū cum do-
cueris me iuſtificatiões tuas. Pronūcia
bit lingua mea eloquium tuū: qꝛ oīa māda
data tua equitas. Fiat manus tua vt ſal
uet me: qm mādata tua elegi. Cōcupiui
ſalutare tuū dñe: ⁊ lex tua meditatio mea
eſt. ✠ Uiuet anima mea ⁊ laudabit te: ⁊ alii ✠ nō ha eſt.
iudicia tua adiuuabūt me. Erraui ſicut
ouis q periJt: qre ſeruū tuū ✠ qꝛ māda- alii ✠ dñe.
ta tua nō ſum oblitus. ¶ Alleluya.

¶ Canticum graduum. cxix.

ADdñm cuȝ tribularer De pe. diſ.
clamaui: et exaudiuit 1. c. conſeſ
me. Dñe libera animā latio.
meaȝ a labijs iniqs: et ū. 117. a.
a lingua doloſa. Quid Job. x. a.
det tibi aut qd appo-
nat tibi ad linguā do-
loſaȝ. Sagitte potētis
acute: cū carbonibus deſolatorijs. Heu
mihi qꝛ incolat⁹ me⁹ plōgat⁹ eſt: habitaui
cū habitātib⁹ cedar multū incola fuit aīa
mea. Cū his q oderūt pacē erāt pacific⁹
cū loquebar illis impugnabāt me gratis

¶ Canticum graduum. cxx.

LEuaui oculos meos in
mōtes vn̄ veniet auxi-
liū mihi. Auxiliū meuȝ
a dño: q fecit celū ⁊ ter
rā. Non det in cōmotio
nē pedē tuū: neqȝ dor-
mitet q cuſtodit te. Ec
ce nō dormitabit neqȝ
dormiet: q cuſtodit ✠ iſrl. Dñs cuſtodit te Eſa. 5. a.
dñs ꝓtectio tua: ſup manū dexterā tuā. Alii ✠ et.
Per diē ſol nō vret te neqȝ luna p noctē
Dñs cuſtodit te ab oī malo: cuſtodiat
aīam tuā dñs. Dñs cuſtodiat introitum
tuū ⁊ exitū tuū: ex hoc nūc ⁊ vſqȝ in ſclz.

¶ Cāticum graduum. cxxi.

LEtat⁹ ſum in his q di-
cta ſunt mihi in domū 24. q. 1. Re.
dñi ibimus. Stantes omnibus.
erāt pedes nr̄i: ī atrijs
tuis hierl'm. Hierl'm q
edificat vt ciuitas cu-
ius pticipatio eius in
idipſuȝ. Illuc ✠ enim Alii ✠ illic.
aſcēderūt tribus tribus dñi teſtimoniuȝ
iſrl: ad cōfitēdū nomini dñi. Qꝛ illuc ſede-
runt ſedes in iudicio ſedes ſup domum
dd. Rogate q ad pacē ſunt hierl'm: ⁊ abū
dantia diligētibus te. Fiat pax in virtute
tua ⁊ abūdātia in turrib⁹ tuis. Propter
fratres meos ⁊ ꝓximos meos loqbar pa
cē de te. Propter domū dñi dei nr̄i: qſiui

bona tibi.

¶ Cãticū graduū. cxxij.

AD te leuaui oculos meos: q̄ habitas in celis. Ecce ſicut oculi ſeruorum: in manibus dñorū ſuoꝝ. Sicut oculi ancille in manibꝰ dñe ſue: ita oculi noſtri ad dñm deū nr̄m donec miſereat̃ noſtri. Miſerere noſtri dñe miſerere noſtri: q2 multum repleti ſumus deſpectione. Q2 multū repleta eſt aia nr̄a: opprobriū abūdātibꝰ ⁊ deſpectio ſupbis.

¶ Canticum graduum. cxxiij.

NIſi q2 dñs erat in nobis dicat nunc iſrael: niſi q2 dñs erat in nobis. Cū exurgerēt hoīes in nos: forte viuos deglutiſſent nos. Cum iraſceretur furoꝛ eoꝛū in nos forſitan aqua abſorbuiſſet nos. Torrentem pertranſiuit aia noſtra: forſitan ptranſiſſet aia noſtra aquā intolerabilē. Benedictꝰ dominꝰ q̄ nō dedit nos in captionē dētibꝰ eoꝝ. Aia noſtra ſicut paſſer erepta eſt de laqueo venantiū. Laqueus cōtritus eſt: ⁊ nos liberati ſumus. Adiutorium noſtrū in nomine domini: qui fecit celū ⁊ terram.

¶ Canticum graduum. cxxiiij.

QUi cōfidūt in domino ſicut mons ſion: non cōmouebitur in eternū qui habitat in hieruſalem. Mōtes in circuitu eius: ⁊ dominꝰ in circuitu ppl̄i ſui ex hoc nunc ⁊ vſq3 in ſeculum. Quia non relinquet dominꝰ ✠ virgā pctōꝝ ſup ſortē iuſtoꝝ: vt nō extēdāt iuſti ad iniquitatem manus ſuas. Benefac domine bonis et rectis corde. Declinantes aūtē in obligationes ✠ adducet dominus cum operantibus iniquitatem pax ſuper iſrael.

Alr̄ ✠ non habet dñs.

alr̄ ✠ prauitates.

¶ Canticum graduum. cxxv.

IN cōuertēdo dominus captiuitatē ſion: facti ſumꝰ ſicut cōſolati. Tūc repletum eſt gaudio os nr̄m ⁊ lingua noſtra exultatione. Tūc dicēt inter gentes magnificauit dominus facere cū eis. ✠ Magnificauit dñs facere nobiſcū: facti ſumꝰ letātes. Cōuertere domine captiuitatē nr̄am: ſicut torrēs in auſtro. Qui ſeminant in lachrymis: in exultatione metent. Euntes ibant ⁊ flebant: mittentes ſemina ſua. Ueniētes autē venient cum exultatione: portantes manipulos ſuos.

Alr̄ ✠ his

¶ Canticū graduū ſalomonis. cxxvj.

NIſi dominꝰ edificauerit domū: in vanum laborauerunt qui edificant eā. Niſi dominus cuſtodierit ciuitatem: fruſtra vigilat qui cuſtodit eā. Uanū eſt vobis ante lucē ſurgere ✠ ſurgite poſtq̄ ſederitis q̄ māducatis panē doloris. Cū dederit dilectis ſuis ſomnū: ecce hereditas domini filij merces fructꝰ ventris. Sicut ſagitte i manu potētis: ita filij excuſſoꝝ. Btūs vir q̄ ipleuit deſideriū ſuū ex ipſis nō cōfundet̃ cū loquet̃ inimicis ſuis in porta.

alr̄ ✠ ſurgere infuturo modo.

¶ Cãticū graduū. cxxvij.

BEati omnes qui timēt dñm: q̄ āmbulāt in vijs eiꝰ. Labores manuum tuarū q2 manducabis btūs es ⁊ bene tibi erit. Uxoꝛ tua ſicut vitis abundās: in lateribus domus tue. Filij tui ſicut nouelle oliuarū: i circuitu mēſe tue. Ecce ſic bñdicet hō q̄ timet dñm. Bñdicat tibi dñs ex ſiō: ⁊ videas bona hieruſalem oibus diebus vite tue. Et videas filios filiorum tuorum pacem ſuper iſrael.

alr̄ ✠ nouella. ℞.ꝫ.

¶ Canticum graduum. cxxviij.

SEpe expugnauerūt me a iuuētute mea dicat nunc iſrael. Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea: etenī non potuerūt mihi. Supra doꝛſum meū fabricauerūt ✠ pctōres: prolōgauerūt iniq̄tatē ſuā. Dñs iuſtus ↄcidet ceruices peccatoꝝ: cōfundant̃ ⁊ ↄuertant̃ retroꝛſum oēs qui oderunt ſiō. Fiant ſicut fenū tectoꝝ: qđ priuſq̄ euellat̃: exaruit. De quo nō impleuit manū ſuā qui metet: et ſinū ſuum qui manipulos colliget. Et non dixerūt qui preteribant benedictio domini ſup vos: benedicimus vobis in noīe dñi.

alr̄ ✠ fabricabant.

¶ Canticum graduum. cxxix.

DE profundis clamaui ad te dñe: dñe exaudi vocē meā. Fiāt aures tue intēdētes: i vocē deprecationis mee. Si iniquitates ✠ obſeruaueris dñe: dñe quis ſuſtinebit. Q2 apud te ꝓpiciatio eſt: ⁊ ꝓpter legē tuam ſuſtinui te dñe. Suſtinuit aia mea in verbo ✠ eius ſperauit aia mea in dño. A cuſtodia matutina vſq3 ad noctē: ſperet iſrael in dño. Quia apud dominum mīa: et copioſa apud eū redēptio. Et ipſe redimet ✠ iſrl̄ ex omnibus iniquitatibus eius.

De pe. vii. i. ſ. derog

alr̄ ✠ iniquitatem.

alr̄ ✠ verbo.

alr̄ ✠ redemit.

¶ Canticum graduum. cxxx.

DOmine nō eſt exaltatū coꝛ meum: neq3 elati ſunt oculi mei. Neq3 ambulaui in magnis: neq3 in mirabilibus

ſup me. Si nõ hũilr ſentiebã: ſed exalta
Alš ✠ mas ui aiam meã. ✠ Sicut ablactat⁹ eſt ſup
tre ſua. mſem ſuã: ita retributio i aĩa mea. Spe
ret iſrľ i dño: ex hoc nũc ⁊ vſq in ſeculũ.

¶ Canticum graduum. cxxxj.

Memento dñe dauid: et
omnis mãſuetudinis
ei⁹. Sicut iurauit do-
mino: votũ voui deo ia
cob. Si introiero in ta
bernaculũ domusmee
ſi aſcẽdero i lectũ ſtra-
ti mei. Si dedero ſom-
nũ oculis meis: ⁊ palpebris meis dormi
tationẽ. Et requiẽ tpibus meis donec in
ueniã locũ dño: tabernaculũ deo iacob.
Alš ✠ illã. Ecce audiuim⁹ eã ✠ in effrata: inueni-
alš ✠ taber mus eã i cãpis ſiluę. Introibim⁹ i taber
nacula. naculũ ✠ ei⁹ adorabim⁹ in loco vbi ſtete
Boo uerbi. rũt pedes ei⁹. Surge dñe in requiẽ tuã:
64. tu ⁊ arca ſctificatiõis tue. Sacerdotes
e.q.i.§ .ao tui induant iuſticiã: ⁊ ſancti tui exultẽt.
nnme. Propter dd ſeruũ tuũ: nõ auertas faciez
De merin. xpi tui. Iurauit dñs dd veritatẽ ⁊ nõ fru
c.z ã xpo. ſtrabit eũ: de fructu vẽtris tui ponã ſup
ſedẽ tuã. Si cuſtodierit filij tui teſtamẽ
tũ meuz: ⁊ teſtimonia mea hec q̃ docebo
eos. Et filij eoꝝ vſq in ſcľm: ſedebũt ſup
ſedẽ tuã. Qm̃ elegit dñs ſiõ: elegit eam in
hitationẽ ſibi. Hec reqes mea in ſcľm ſe-
Dil.40.c. culi: hic habitabo qm̃ elegi eã. Uiduam
6. eius bñdicẽs bñdicã: pauperes ei⁹ ſatura-
bo panib⁹. Sacerdotes ei⁹ induã ſaluta
ri: ⁊ ſcti eius exultatione exultabũt. Illuc
producã cornu dauid: paraui lucernam
xpo meo. Inimicos ei⁹ induã cõfuſione
ſup ipſũ aũt efflorebit ſanctificatio mea.

¶ Canticum graduum. cxxxij.

§.q.i.cap. Ecce q̃ bonũ ⁊ q̃ iocũ-
nullus. dum: habitare fratres
12.q.i.c. in vnũ. Sicut vnguen
2. tuz in capite: qd deſcẽ-
De pe. diſ. dit i barbã: barbã aarõ
1.c. quam Qd deſcẽdit in orã ve-
uis ſoec. ſtimẽti eius: ſicut ros
De ſacra hermõ q̃ deſcẽdit i mõ
vnc.c. vide tẽ ſion. Qm̃ illic mãdauit domin⁹ bene-
tur. dictionem: ⁊ vitam vſq in ſeculum.
J.124.

¶ Canticum graduum. cxxxiij.

Ã.124. Ecce nũc bñdicite dño oẽs
ſerui dñi. Qui ſtatis in do-
mo dñi: in atrijs dom⁹ dei
nři. In noctibus extollite
man⁹ vr̃as i ſctã: ⁊ bñdici
te dño. Bñdicat tibi dñs
ex ſiõ: q̃ fecit celũ ⁊ terrã.

¶ Alleluya. cxxxiiij. Ã.112.

Laudate nomẽ dñi: lauda- Ã.133.
te ſerui dñz. Qui ſtatis in do
mo dñi i atrijs dom⁹ dei
nři. Laudate dñz q2 bon⁹
dñs: pſallite noi eius qm̃
ſuaue ẽ. Qm̃ iacob elegit
ſibi dñs iſrľ i poſſeſſionez De pe. diſ.
ſibi. Q2 ego cognoui q̃ magn⁹ eſt dñs: ⁊ 2.c. omnia
de⁹ nř p̃ oib⁹ dijs. Oia q̃cũq voluit dñs dies.10.c
fecit i celo ⁊ i terra: i mari ✠ ⁊ i oib⁹ abyſ Alš ✠ mare
ſis. Educẽs nubes ab extremo terre: ful-
gura i pluuiã fecit. Qui pducit vẽtos de
theſauris ſuis: q̃ pcuſſit pmogenita egy-
pti ab hoie vſq ad pec⁹. Et miſit ſigna ⁊ Ã.77.
pdigia i medio tui egypte: i pharaonẽ et Ã.104.
in oẽs ſuos ei⁹. Qui pcuſſit gẽtes mľtas Exod.12.de
⁊ occidit reges fortes. Seõ regem ãmor
reoꝝ ⁊ og regẽ baſan: ⁊ oia regna chanaã
Et dedit terrã coꝝ hereditatẽ: hereditatẽ
iſrael pplo ſuo. Dñe nomẽ tuũ i eternuz
dñe mẽoriale tuũ i gñatiõe ⁊ gñationem.
Q2 iudicabit dñs pplum ſuũ: ⁊ in ſeruis
ſuis depcabit. Simulachra gẽtiũ argen- Ã.113.
tũ ⁊ aurũ: opa manuũ hoim. Os habent Sap.15.de
⁊ nõ loquẽt: oculos habẽt ⁊ nõ videbũt.
Aures habẽt ⁊ nõ audiẽt: neq eñ ẽ ſpũs
in ore ipoꝝ. ✠ Siles illis fiãt q̃ faciunt Alš ✠ eoꝝ
ea: ⁊ oẽs q̃ cõfidũt in eis. Dom⁹ iſrael be Ã.113.
nedicite dño: dom⁹ aarõ benedicite dño Alš ✠ dõm
Domus leui bñdicite dño: q̃ timetis dñz vſq in ace
benedicite domino. Benedict⁹ dominus cuſatiuo
ex ſion: qui habitat in hieruſalem. caſu.

¶ Alleluya. cxxxv.

Confitemini dño qm̃ bo- Ã.104.et
nus: qm̃ in ſeculũ mia ei⁹ 105.Ã.106
Cõfitemini deo deoꝝ: qm̃
Confitemini dño dñoꝝ:
qm̃. Qui fecit mirabilia
magna ſolus. qm̃. Qui fe-
cit celos in itellectu: qm̃.
Qui firmauit terrã ſup aq̃s: qm̃. Qui fe-
cit luminaria magna: qm̃. Solẽ i ptãtem
diei: qm̃. Lunã ⁊ ſtellas i ptãtẽ noctis: qm̃
Qui pcuſſit egyptũ cũ pmogenitis eoruz:
qm̃. Qui eduxit iſrľ d medio eoꝝ: qm̃. In
manu potẽti ⁊ brachio excelſo qm̃. Qui di
uiſit mare rubꝝ in diuiſiões: qm̃. Et edu
xit iſrľ p mediũ ei⁹: qm̃. Et excuſſit pha-
raonẽ ⁊ vtutẽ ei⁹ i mari rubro: qm̃. Qui
traduxit ppľz ſuũ p deſtũ: qm̃. Qui pcuſ
ſit reges magnos: qm̃. Et occidit reges
fortes: qm̃. Seõ regẽ ãmorreoꝝ: qm̃. Et
og regẽ baſã: qm̃. Et dedit terrã eoꝝ here-
ditatẽ: qm̃. Hereditatem iſrael ſeruo ſuo:
qm̃. Q2 in hũilitate nr̃a memor fuit nři:

qm̄. Et redemit nos ab inimicis nr̄is: qm̄
Qui dat eſcā omni carni: qm̄. Cōfitemi-
ni deo celi: qm̄. Confitemini dn̄o dn̄orū:
qm̄ in eternum miſericordia eius.

¶ Pſalm⁹ dd̄ ꝓpter hieremiā. cxxxvi.

De pſe. diſ. 1. c. viduo.
De pe. diſ. 3. in ſalici-
bus.

Uper flumina babylo
nis illic ſedim⁹ ꝛ fleui
m⁹: dū recordaremur
tui ſyō. In ſalicibus in
medio ei⁹ ſuſpendim⁹
organa nr̄a. Qꝛ illic in
terrogauerūt nos ꝙ ca
Alſo ✝ addu-
ptiuos duxerunt nos:
xerunt.
ꝟba cantionū. Et qui abduxerūt ✝ nos
De pe. diſ. 3. c. in ſali-
hymnum cantate nobis de cāticis ſion.
Quō cantabim⁹ cāticū dn̄i: in terra alie
cibus.
na. Si oblitus fuero tui hierl'm: obliuio
ni detur dextera mea. Adhereat līgua mea
faucibus meis: ſi nō meminero tui. Si
Alſo ✝ tui.
non ꝓpoſuero ✝ hierl'm in ꝑncipio leti-
predicto c. in ſalici-
cie mee. Memor eſto dn̄e filiorū edō i die
hierl'm. Qui dicunt exinanite exinanite
bus.
vſqꝫ ad fundamētū in ea. Filia babylōis
miſera: beatus ꝙ retribuet tibi retributio
nē tuā quā retribuiſti nobis. Btūs ꝙ te
nebit et allidet ꝑuulos ſuos ✝ ad petrā.

Alſo ✝ meos
¶ Pſalmus ipſi dd̄. cxxxvii.

1. q. 4. ꝫ. et B. 9.
Alſo ✝ non habet oia.

Onfitebor tibi dn̄e in
toto corde meo: quoniā
audiſti oīa ✝ ꝟba oris
mei. In cōſpectu ange
lorū pſallā tibi: adora
bo ad tēplū ſctm̄ tuū
ꝛ ꝯfitebor nomini tuo
Sup miā tuā ꝛ verita-
B. 118.
te tua: qm̄ magnificaſti ſup oē nomē ſan
ctum tuū. In quacūqꝫ die inuocauero te
B. 101.
exaudi me multiplicabis in aīa mea vir
tutē. Cōfiteant̄ tibi dn̄e oēs reges terre:
qꝛ audierūt oīa ꝟba oris tui. Et cātēt in
Alſo ✝ non
vijs dn̄i: qm̄ magna eſt ✝ glīa dn̄i. Qm̄ ex
eſt.
celſus dn̄s ꝛ humilia reſpicit: ꝛ alta a lō
ge cognoſcit. Si ambulauero in medio
tribulationis viuificabis me: et ſup irā
inimicorū meorū extendiſti manum tuā:
ſaluum me fecit dextera tua. Dn̄s retri-
Alſo ✝ ꝓp.
buet ꝓ me ✝ dn̄e mia tua in ſeculū: ope
ra manuum tuarum ne deſpicias.

¶ In finem pſalmus dauid. cxxxviii.

Omine ꝓbaſti me ꝛ co
gnouiſti me: tu cogno
uiſti ſeſſionē meā ꝛ re
ſurrectionē meam. In
tellexiſti cogitationes
meas de lōge: ſemitā
meā ꝛ funiculū meū
inueſtigaſti. Et oēs vias meas ꝑuidiſti:
qꝛ nō eſt ſmo in ligua mea. Ecce dn̄e tu
cognouiſti oīa nouiſſima ꝛ antiqua: tu for
maſti me ꝛ poſuiſti ſup me manū tuam.
Mirabilis facta eſt ſciētia tua ex me cō-
fortata ē ꝛ nō potero ad eam. Quo ibo ab De pe. diſ. 1. c. 3 vere.
ſpū tuo: ꝛ quo a facie tua fugiā. Si aſcē
dero in celū tu illic es: ſi deſcēdero ad in
fernū ades. Si ſūpſero pēnas meas di-
luculo: ꝛ habitauero in extremis maris. Et
ei illuc ✝ man⁹ tua deducet me: ꝛ tenebit Alſo ✝ illic.
me dextera tua. Et dixi forſitan tenebre
ꝯculcabūt me: ꝛ nox illuminatio mea ✝ Alſo ✝ non
in delitijs meis. Qꝛ tenebre nō obſcura- bis mea.
bunt̄ a te: ꝛ nox ſicut dies illuminabit̄:
ſicut tenebre eius ita ꝛ lumē eius. Qꝛ tu
poſſediſti renes meos: ſuſcepiſti me de
vtero mr̄is mee. Cōfitebor tibi qm̄ terri
bilr magnificat⁹ es mirabilia opa tua: ꝛ
aīa mea cognoſcet nimis. Nō eſt occul- De pſe. diſ.
tatū os meū a te: qđ feciſti in occulto: et 4. c. ſicut i
ſubſtātia mea in inferiorib⁹ terre. Imꝑfe ſacramen-
ctū meū viderūt ocl'i tui: ꝛ in libro tuo oēs tis.
✝ ſcribent̄ dies formabunt̄ ꝛ nemo i eis Alſo ✝ oia.
Mihi aūt nimis honorati ſūt amici tui
de⁹: nimis ꝯfortat⁹ ē ꝑncipat⁹ eorū. Di-
numerabo eos ꝛ ſup arenā multiplica-
bunt̄: exurrexi ꝛ adhuc ſum tecū. Si oc
cideris de⁹ peccatores: viri ſāguinū declina
te a me. Qꝛ dicitis in cogitatiōe: accipiāt i
vanitate ciuitates ſuas. ✝ Nōne ꝙ ode- Alſo ✝ ciui
rūt te dn̄e oderā: ꝛ ſup inimicos tuos ta tates.
beſcebā. Perfecto odio oderā illos: inimi
ci facti ſūt mihi. Proba me de⁹ ꝛ ſcito cor B. 25.
meū iterroga me ꝛ cognoſce ſemitas me
as. Et vide ſi via iniq̄tatꝪ i me ē: ꝛ deduc
me in via eterna. ¶ In finē ꝑs dd̄. cxxxix.

Ripe me dn̄e ab hoie
malo: a viro iniquo eri
pe me. Qui cogitauerūt
iniquitates in corde: to
ta die conſtituebant ꝑ
lia. Acuerunt linguas
ſuas ſicut ſerpentes ✝ Alſo ✝ ſere
venenum aſpidū ſub pentis.
labijs eorum. Cuſtodi me domine de ma Alſo ✝ non
nu peccatoris: et ab hoībus iniq̄s eripe me. bis eſt.
Qui cogitauerūt ſupplātare greſſ⁹ meos
abſconderūt ſuperbi laqueū mihi. Et fu-
nes extenderunt in laqueū iuxta iter ſcan
dalū poſuerunt mihi. Dixi dn̄o de⁹ meus
es tu: exaudi dn̄e voces deprecatiōis mee
Dn̄e deus virtus ſalutis mee: obūbraſti
ſuper caput meū in die belli. Non tradas
me dn̄e a deſiderio meo peccatori: cogita
uerunt ꝯ me: ne derelinquas me ne forte

Exaltentur. Caput circuitus eoꝝ: labor
labioꝝ ipſoꝝ operiet eos. Cadēt ſuper eos
carbones in ignem deijcies eos in miſe-
rijs nō ſubſiſtent. Uir linguoſus non di-
rigetur in terra: virum iniuſtū mala ca-
piēt in interitu. Cognoui q2 faciet domin⁹
iudiciū inopis: vindictā pauperū. Uerū
tamen iuſti cōfitebuntur nomini tuo et
Als ✠ non ✠ habitabunt recti cum vultu tuo.
habet et. ¶ Pſalmus dauid. cxl.

DOmine clamaui ad te exaudi me:
intēde voci mee cū clamauero ad
te. Dirigatur oratio mea ſicut incenſum
in conſpectu tuo eleuatio manuū mea-
Eccl. xx. b rum ſacrificium veſpertinū. Pone dñe cu
16. q. 1. ca. ſtodiam ori meo: ⁊ oſtiū circunſtātie la-
pdicatores. bijs meis. Non declines cor meū in ver
De, cōſue. ba malicie: ad excuſandas excuſationes
e. quanto. in peccatis. Cū hoīb⁹ operantib⁹ iniq
De vſu. ca. tatē: ⁊ nō cōicabo cum electis eoꝝ. Cor-
cum ni. ripiet me iuſtus in miſericordia et incre
De excēſ. p pabit me: oleum aūt peccatoris non im
la. c. inter. pinguet caput meū. Qm̄ adhuc ⁊ oratio
mea in beneplacitis eorū abſorpti ſunt
iuncti petre iudices eoꝝ. Audiēt verba
mea qm̄ potuerunt: ſicut craſſitudo ter-
als ✠ infer- re erupta eſt ſup terrā. Diſſipata ſunt oſ
num. ſa nr̄a ſecus infernū ✠ q2 ad te dñe: dñe
oculi mei in te ſperaui: nō auferas aīam
meā. Cuſtodi me a laqo quem ſtatuerūt
als ✠ retia- mihi: ⁊ a ſcādalis operātiū iniqtatē. Ca
culum. dēt in retiaculo ✠ ei⁹ petōres: ſingulariē
ſum ego donec trāſeā. ¶ Intelle
ctus dō cū eſſet in ſpelunca. Orō. cxlj.
Jom. nō. VOce mea ad dominū clamaui voce
i. cle. vnica. mea ad dñm dep̄catus ſum. Effun
De reli. ⁊ do in conſpectu eius orationem meam: ⁊
vene. ſan. tribulationē meā ante ipm pnuncio. In
ā. 67. deficiendo ex me ſpm̄ meū: ⁊ tu cognoui
als ✠ ſubtus ſti ſemitas meas. In via hac qua ambu-
eo. labā: abſcōderūt ſupbi laqueū mihi. Cō
ſiderabā ad dexterā ⁊ videbā: ⁊ non erat
qui cognoſceret me. Perijt fuga a me: et
nō eſt q requirat aīaꝫ meā. Clamaui ad te
dñe dixi tu es ſpes mea: portio mea ī ter-
ra viuētiū. Intēde ad dep̄catione meam:
q2 humiliatus ſum nimis. Libera me a
pſequētib⁹ me: q2 cōfortati ſunt ſup me
Educ de cuſtodia aīam meā ad cōfitēdū
noi tuo: me expectāt iuſti donec retribu-
as mihi. ¶ Pſalmus dauid qñ
perſequebatur eū fili⁹ ſuus abſalō. cxlij.
ā. 101. DOmine exaudi orationē meā: auri
bus percipe obſecrationem meam
als ✠ vindi- in veritate tua exaudi me in tua iuſticia.
cia. Et nō intres in iudicium ✠ cū ſeruo tuo

quia non iuſtificabitur in conſpectu tuo De pe. di.
omnis viuens. Quia pſecutus eſt inimi- x. c. finali.
cus animā meā: humiliauit in terra vitam
meam. Collocauit me in obſcuris ſicut
mortuos ſeculi: ⁊ anxiat⁹ eſt ſup me ſpi-
ritus meus: in me turbatū eſt cor meus.
Memor fui dierū antiquoꝝ meditatus
ſum in omnibus operib⁹ tuis: in factis
manuū tuaꝝ meditabar. Expādi man⁹
meas ad te: aīa mea ſicut terra ſine aqua
tibi. Velociter exaudi me dñe: defecit
ſpiritus meus. Nō auertas faciē tuam a ā. 101.
me: ⁊ ſimilis ero deſcēdētib⁹ in lacum. Au-
ditā fac mihi mane miam tuam: q2 in te
ſperaui. Notā fac mihi viā in qua ambu
lem: q2 ad te leuaui aīam meam. Eripe
me de inimicis meis dñe ad te cōfugi do
ce me facere voluntatē tuā: q2 de⁹ meus
es tu. Spūs tu⁹ bon⁹ deducet me in ter
rā rectā ✠ ppter nomē tuū dñe viuifica- als ✠ terra
bis me in equitate tua. Educes de tribula- recta.
tiōe aīam meā: ⁊ in mīa tua diſpdes oēs
inimicos meos. Et pdes oēs ✠ q tribu- als ✠ nō hz
lāt aīam meā: qm̄ ego ſeruus tuus ſum. omnes.
¶ Pſalm⁹ dō aduerſus goliath. cxliij.
BEnedict⁹ dñs de⁹ me⁹ ā. 17.
qui docet man⁹ meas
ad pliū: ⁊ digitos me
os ad bellū. Mia mea
et refugium meum: ſu
ſceptor meus ⁊ libera-
tor meus. Protector ā. 8.
me⁹ ⁊ in ipſo ſpaui: q2
ſubdis ppl'm meū ſub me. Dñe qd eſt hō
q2 innotuiſti ei: aut fili⁹ hoīs q2 reputas
eū. Homo vanitati ſimilis fact⁹ ē: dies ei⁹ ſicut
vmbra ptereunt. Dñe iclina celos tuos ⁊ als ✠ vani
deſcēde: tāge montes ⁊ fumigabunt. Ful tatis.
gura coruſcationem ✠ ⁊ diſſipabis eos Job. 8.
emitte ſagittas tuas et cōturbabis eos. De pe. diſ.
Emitte manū tuā de alto eripe me ⁊ libe x. c. finali.
ra me de aq̄s multis: ⁊ de manu filioꝝ alie als ✠ corū
noꝝ. Quoꝝ os locutū ē vanitatē: ⁊ dexte ſcationes.
ra eoꝝ dextera iniqtatis. De⁹ cātic ū nouū
cātabo tibi: in pſalterio decacho: do pſal
lam tibi. Qui das ſalutē regibus: q rede-
miſti ✠ dauid ſeruū tuū: de gladio mali als ✠ rede-
gno eripe me. Et erue me de manu filio- mis.
rum alienorum quorum os locutum eſt
vanitatem: ⁊ dextera eoꝝ dextera iniqui
tatis. Quoꝝ filij ſicut nouelle ✠ plātatio als ✠ nouel
nes in iuuētute ſua. Filie eoꝝ compoſite la plātatio
circū ornate vt ſilitudo templi. Promptua nes.
ria eorum plena eructantia ex hoc in il-
lud. Oues eoꝝ fetoſe abundātes in greſ- als ✠ craſſ
ſib⁹ ſuis: boues eoꝝ craſſe ✠ Nō ē ruina

Macerie: neq₃ trāſitus: neq₃ clamor in pla
teis eorū. Beatū dixerūt populum cui hec
ſunt: beatus popul⁹ cuius dñs deus eius.

¶ Laudatio ipſi dauid. cxliiij.

Exaltabo te deus meus rex: ⁊ bñdi
cam noī tuo in ſclm: ⁊ in ſclm ſcli.
Per ſingulos dies benedicā tibi ⁊ lauda
bo nomen tuū in ſclm: ⁊ in ſclm ſeculi.
S.47. Magnus dñs ⁊ laudabilis nimis: ⁊ ma
gnitudinis eius nō eſt finis. Gñatio ⁊ ge
alr+landa neratio laudabit ✠ opa tua: ⁊ potētiā tuā
uit. pronūciabūt. Magnificentiā glie ſancti
tatis tue loquent: ⁊ mirabilia tua narra
bunt. Et virtutē terribiliū tuorū dicent:
et magnitudinē tuā narrabunt. Memo
riam abundantie ſuauitatis tue eructa
bunt: ⁊ iuſticia tua exultabunt. Miſera
tor ⁊ miſericors dñs: patiēs ⁊ multū mi
44. ubi.c. ſericors. Suauis dñs vniuerſis: ⁊ miſe
qñdo... rationes eius ſu p oīa opa eius. Cōfiteā
tur tibi dñe oīa opa tua: ⁊ ſancti tui bene
dicant tibi. Gloriā regni tui dicent: ⁊ po
tentiā tuā loquent. Ut notā faciāt filijs
hominū potentiā tuā: ⁊ gloriā magnifi
centie regni tui. Regnū tuū regnum oīm
ſeculorum: ⁊ dñatio tua in oī gñatione et
15.q.5 c. gñationē. Fidelis dñs in oīb⁹ verbis ſuis
firmiſſime et ſctūs in oīb⁹ opibus ſuis. Alleuat dñs
alr+eriget oēs q̄ corruūt: ⁊ erigit ✠ oēs eliſos. Ocu
alr+nō hȝ li oīm in te ſperant dñe: ✠ et tu das eſcā
domine. illorū in tēpore oportuno. Aperis tu ma
num tuā: ⁊ imples oē aīal bñdictione. Iu
ſtus dñs in oībus vijs ſuis: ⁊ ſanctus in
omnibus opib⁹ ſuis. Prope eſt dñs om
nibus inuocantibus eū: oīb⁹ inuocātib⁹
eum in veritate. Voluntatē timentiū ſe
faciet: ⁊ deprecationē eorū exaudiet ⁊ ſal
uos faciet eos. Cuſtodit dñs oēs diligen
tes ſe: ⁊ oēs pctōres diſpdet. Laudatio
nem dñi loquetur os meū: ⁊ benedicat
omnis caro noī ſancto eius in ſclm: ⁊ in
ſeculum ſeculi. ¶ Alla. cxlv.

Lauda aīa mea dñz: laudabo dñz in
S.103. vita mea: pſallā deo meo q̄diu fuero
alr+nō hȝ Nolite ɔfidere i pncipib⁹: neq₃ ✠ in filijs
neq. hoīm in ✠ q̄bus nō eſt ſal⁹. Exibit ſpūs
alr+nō hȝ eius ⁊ reuertet in terrā ſuam: in illa die
in. peribunt oēs cogitationes eorū. Beatus
cuius deus iacob adiutor eius: ſpes eius
Ecl.14.c. in dño deo ipſius q̄ fecit celū ⁊ terrā ma
apoc.14.b. re: et omnia q̄ in eis ſunt. Qui cuſtodit
21.q.4. veritatem in ſeculū facit iudiciū iniuriā
poſtea in paciētibus: dat eſcā eſuriētibus. Dñs ſol
fideles uit cōpeditos: dñs illuminat cecos. Dñs
Mat+eris erigit ✠ eliſos: dñs diligit iuſtos. Domin⁹
git. cuſtodit aduenas pupillū ⁊ viduā ſuſci

piet: ⁊ vias ✠ pctōrū diſpdet. Regnabit ✠ alr+eleua
dñs in ſecula deus tuus ſion: in gñatiōe alr+regna
et generationem. ¶ Alla. cxlvj. uit.

Laudate dñz qm̄ bon⁹ eſt pſalmus 11.q.3.a.
deo nr̄o ſit iocūda decoraq₃ lauda i.
tio. Edificās hierlm dñs: diſpſiones iſ
raelis congregabit. Qui ſanat contritos
corde: ⁊ alligat contritiones eorum. Qui
numerat multitudinē ſtellarū ⁊ oīb⁹ eis
noīa vocis. Magnus dñs noſter ⁊ ma
gna virtus eius: ⁊ ſapiētie eius nō eſt nu
merus. Suſcipiēs māſuetos dñs: humi
lians aūt pctōres vſq₃ ad terrā. Precini
te dño in confeſſione: pſallite deo noſtro
in cithara. Qui operit celū nubib⁹: ⁊ pa S.103.
rat terre pluuiā. Qui producit in monti
bus fenū: et herbaz ſeruituti hoīm. Qui
dat iumētis eſcā ipſorū: ⁊ pullis coruo
rū inuocātibus eū. Nō in fortitudine eq̄
voluntatē habebit: neq₃ in tibijs viri bñ
placitū erit ei. Beneplacitum eſt dño ſup
timētes eū: ⁊ in eis q̄ ſperāt ſup mia ei⁹.
¶ Alla. Aggei ⁊ zacharie. cxlvij.

Lauda hierlm dñm: lauda deū tuū
ſion. Qm̄ confortauit ſeras porta
rum tuarum: benedixit filijs tuis in te.
Qui poſuit fines tuos pacē: ⁊ adipe fru
mēti ſatiat te. Qui emittit eloquiū ſuum
terre: velociter currit ſermo ei⁹. Qui dat
niuem ſicut lanā: nebulam ſicut cinerem
ſpargit. Mittit criſtallum ſuaz ſicut buc
cellas: ante faciē frigoris eius quis ſuſti
nebit? Emittet verbuz ſuū ⁊ liq̄faciet ea:
flabit ſpūs eius ⁊ fluēt aque. Qui annū
ciat verbū tuū iacob: iuſticias et iudicia
ſua iſrael. Non fecit taliter omni natio
ni: et iudicia tua non manifeſtauit eis.
¶ Alla Aggei ⁊ zacharie: cxlviij.

Laudate dñm de celis: laudate eum 15.q.1.nō
in excelſis. Laudate euz oēs angeli cap.i.
eius: laudate eū oēs virtutes ei⁹. Lauda alr+nō hȝ
te eū ſol ⁊ luna: laudate eū oēs ✠ ſtelle ⁊ omnes.
lumen. Laudate eū celi celorū: ⁊ aque q̄ Dan.3.c.
ſup celos ſunt laudent nomē dñi. Quia S.32.
ipſe dixit ⁊ facta ſunt: ipſe mādauit ⁊ cre Iudith.16.
ata ſunt. Statuit ea in eternuz ⁊ in ſecu f.
luz ſeculi: preceptū poſuit et non preteri alr+ nō hȝ
bit. Laudate dominū de terra dracōes et in eternū.
omnes abyſſi. Ignis grando nix glacies De pſe. diſ.
ſpūs pcellarū: que faciūt verbū ei⁹. Mō 2.ſi paruis
tes ⁊ oēs colles ligna fructifera: ⁊ omnes eſt.2.c.re
cedri. Beſtie ⁊ vniuerſa pecora ſerpentes uera.
et volucres pēnate. Reges terre ⁊ omnes
populi: principes ⁊ oēs iudices terre. Iu
uenes ⁊ virgines ſenes cū iunioribus lau
dent nomē dñi: qr exaltatū eſt nomē eius

ſoli⁹. Cōfeſſio ei⁹ ſup celū ⁊ terrā: ⁊ exal
alis ✠ epal tabie. tauit ✠ cornu pplī ſui. Hymn⁹ oīb⁹ ſctīs
ei⁹ filijs iſrael pplō appropinquāti ſibi.

¶ Alleluya. cxlix.

Cantate dn̄o canticum nouū: laus ei⁹ in eccleſia ſctōꝝ. Letet iſrl̄ in eo q̄ fecit eū ⁊ filie ſion exultēt i rege ſuo. Laudēt nomē ei⁹ in choro in tympano ⁊ pſalterio pſallāt ei. Quia bene
ale ✠ epal tabie. placitū eſt dn̄o in pplō ſuo: ⁊ exaltauit ✠ māſuetos in ſalutē. Exultabūt ſcti i glīa letabunt i cubilib⁹ ſuis. Exultatiōes ✠
Ma ✠ epal lanones. dei in gutture eoꝝ: ⁊ gladij ācipites i manib⁹ eoꝝ. Ad faciēdā vindictā i natiōib⁹
90. diſ. c. increpatiōes in pplīs. Ad alligādos re
ſi quis dia conus gēs eoꝝ in cōpedib⁹: ⁊ nobiles eoꝝ i manicis ferreis. Ut faciāt in eis iudiciū cō
92. di. c. i. ſcriptū glīa hec eſt oīb⁹ ſanctis eius.

¶ Alleluya. cl.

De reliq. c. vno in pri. in clemen.

Laudate dn̄m i ſanctis ei⁹: laudate eum in firmamēto virtutis eius. Laudate eū in virtutib⁹ ei⁹: laudate eū ſm̄ multitudinē magnitudinis ei⁹. Laudate eū in ſono tube: laudate eū in pſalterio ⁊ cithara. Laudate eū in tympano ⁊ choro: laudate eū i chordis ⁊ organo. Laudate eum in cymbalis bene ſonātibus: laudate eū in cymbalis iubilationis: omnis ſpūs laudet dn̄m.

¶ Explicit pſalterium.

¶ Epiſtola ſancti hieronymi preſbyteri ad chromaciū ⁊ heliodorum epiſcopos de libris ſalomonis.

Iungat epiſtola quos iūgit ſacerdotium: immo charta nō diuidat quos xp̄i nectit amor. Cōmētarios in oſee: amos et zachariam malachiā q̄ poſcitis. Scripſiſſem ſi licuiſſet pre valitudine. Mittitis ſolatia ſumptuum: notarios noſtros ⁊ librarios ſuſtentatis: vt vobis potiſſimum noſtrum deſudet ingenium. Et ecce latere frequēs turba diuerſa poſcentiū: quaſi aut equū ſit me vobis eſurientibus ⁊ alijs laborare: aut in ratione dati ⁊ accepti: cuiq̄ pter vos obnoxius ſim. itaq̄ lōga egrotatione fractus ne penit⁹ hoc āno reticerē et apud vos mut⁹ eſſem: triduū opus nomini vr̄o cōſecraui interp̄tationē videlꝫ triū ſalomōis voluminū: maſloth qđ hebrei parabolas: vulgata aūt editio puerbia vocat: coeleth quē grece eccl̄iaſtē: latine ↄcionatorē poſſum⁹ dicere: ſiraſirim qđ i ligua nr̄a vertit cāticūcāticoꝝ. Fert ⁊ panaretos ieſu filij ſirach liber: et alius pſeudographus: q̄ ſapientia ſalomonis inſcribit. Quoꝝ priorē hebraicū reperi: nō eccl̄iaſticū vt apud latinos: ſed parabolas p̄notatū. Cui iūcti erāt eccl̄iaſtes et canticūcāticoꝝ: vt ſiītudinē ſalomonis nō ſolū nūero libroꝝ: ſed etiā materiarum gn̄e coeq̄ret. Scđs apud hebreos nuſq̄ eſt: q2 et ipſe ſtilus grecam eloquentiā redolet: ⁊ nōnulli ſcriptorū veterum huc eſſe iudei philonis affirmāt. Sicut ergo iudith ⁊ thobie ⁊ machabeoꝝ libros legit q̄dē eos eccl̄ia: ſed inter canonicas ſcripturas nō recipit: ſic et hec duo volumina legat ad edificationē plebis: non ad auctoritatē eccl̄iaſticorum dogmatum cōfirmādā. Si cui ſane ſeptuaginta interpretū magis editio placet habet eam a nobis olim emēdatā. Neq3 em̄ noua ſic cudim⁹ vt vetera deſtruam⁹. Et tn̄ cum diligentiſſime legerit: ſciat magis noſtra ſcripta intelligi: q̄ nō in tertium vas trāſfuſa coacuerit ſed ſtatim de p̄lo puriſſime ↄmēdata teſte: ſuū ſaporē ſeruauerūt.

¶ Explicit epiſtola ſancti hieronymi.

¶ Incipit plogus in libros eoſdem.

Tribus nominibus vocatum fuiſſe ſalomonem ſcripture manifeſtiſſime docent. Pacificum: id eſt ſalomonem et idida hoc eſt dilectum dn̄i: et qđ tunc dr̄ coeleth: id eſt eccleſiaſten. Eccleſiaſtes autem greco ſermone eſt appellatus: q2 cetū: id eſt eccl̄iam congregat. quē nos nūcupare poſſum⁹ cōcionatorē: eo q̄ loquat ad pplm̄ ⁊ ſermo eius nō ſpecialiter ad vnum: ſed ad vniuerſos dirigat ḡnaliter. Porro pacificus ⁊ dilectus dn̄i: ab eo q̄ regno eius pax fuerit et cum dn̄s dilexerit appellatus eſt: nam et pſalm⁹. xliiij. ⁊. lxxj. dilecti et pacifici titulo p̄notant. Qui tn̄ ⁊ ſi ad ppheciam xp̄i eccleſieq̄ ptinētes: felicitatem ⁊ vires ſalomonis excedunt: tn̄ ſm̄ hiſtoriā ſup ſalomonem ſcripti ſunt. Itaq̄ iuxta numerum vocabulorum: tria volumina edidit: prouerbia eccleſiaſtē: canticūcanticorum. In prouerbijs paruulum docens: et quaſi de officijs p ſententias erudiēs. Unde ⁊ ad filium ſermo crebro repetit.

In eccleſiaſte vero mature virū etatis inſtituēs ne qcq̄ in mūdi reb⁹ putet eē perpetuū: ſed caduca ꝛ breuia vniuerſa que cernimus. Ad extremū iā cōſummatum virū ꝛ calcato ſeculo ꝓparatū in cāticis cāticoꝝ: ſpōſe iūgit amplexibus. Niſi eñ prius reliq̄rimus vitia: ꝛ pōpis ſeculi renunciantes expeditos nos ad aduentū preparauerimus: nō poſſumus cantare canticum canticoꝝ. Sed ꝛ hoc diligēti⁹ attendendū: tres libros auctore diuerſo eſſe intitulates. In prouerbijs enim notantur ꝓuerbia ſalomonis filij dauid regis iſrael. In eccleſiaſte vero verba eccleſiaſtes filij dauid regis hierlz. Superfluū quippe eſt iſrael hic: qđ male in grecis et latinis codicibus inuenitur. In cantico autem canticorum: nec filius dauid: nec rex iſrael ſiue hieruſalē preſcribit: ſed tm̄ cāticū cāticorū ſalomonis. Sicut eñ ꝓuerbia ꝛ rudis iſtitutio ad duodecim tribus ꝛ ad totū ptinet iſrael: ꝛ quō contēptus mundi non niſi metropolitis cōuenit hoc eſt habitatoribus hierlm: ita canticum cāticoꝝ ad eos proprie ptinet qui tantum ſupna deſiderant. Ad incipientes et proficientes et paterna dignitas et regni ꝛ proprij merito vendicatur auctoritas. Ad pfectos vero vbi nō timore cruditur: ſed amore proprium nomen ſufficit: ꝛ equalis magiſter eſt: et neſcit ſe eſſe regē. Que omnia referantur ad chriſtū.

¶ Item alius prologus.

Tres libros ſalomonis id eſt prouerbia: eccleſiaſtē: ꝛ cāticū cāticoꝝ veteri ſeptuaginta interpretū auctoritati reddidi: vel ātepoſitis lineis ſuperius q̄ꝙ deſignans vel ſtellis titulo ꝑnotans ea q̄ minus habeant iterſerēs vt plenius paula ꝛ euſtochiū cognoſcatis q̄d in libris nr̄is min⁹ ſit q̄d ve redūdet. Nec non etiā illa q̄ imperiti trāſlatores male in linguā noſtrā de greco ſermone vertērent: oblitterās ꝛ antiquās curioſiſſima veritate correxi. Et vbi ꝑpoſtero ordine atq; ꝑuerſo ſentētiarū fuerat lumē ereptū: ſuis locis reſtituens feci intelligi qđ latebat. Porro in eo libro q̄ a pleriſq; ſapiētia ſalomonis inſcribiť: ꝛ in eccleſiaſtico quē eſſe ieſu filij ſirach nullus ignorat calamū tēperaui: tātūmō canonicas ſcripturas vobis emendare deſiderās: et ſtudiū meū certis magiſq̄ dubijs cōmēdare. Iō greco ꝛ hebreo ꝑſectiſſicula virgulam libro premiſſa eſt: q nōnulla de greco hec ad illuminationē ſenſus: et legentis edificationes vel inſerta hebraice trāſlationi: vel extrinſecus iūcta ſunt. Et idcirco q̄ legis ſemꝑ ꝑegrina memento.

¶ Expliciunt prologi.

¶ Incipit liber prouerbiorum: quem hebrei maſloth appellant.

¶ C. S. Titulus libri premittitur ꝛ ꝓbabť vtilitas operis: auditus ſapientie cōmendatur: prohibetur filius nec acquieſcat blādiciis: nec eat in vijs peccatorum vel hereticorum: ſapientia clamat. Capitulum. i.

Parabole ſalomonis filij dauid regis iſrael. Ad ſciendam ſapientiam et diſciplinam: ad intelligenda verba prudentie: ꝛ ſuſcipiendaꝫ eruditionē doctrine iuſticiam ꝛ iudicium ꝛ equitatē Ut detur paruulis aſtutia: ꝛ ✠ adoleſcēti ſcientia: ꝛ intellectus. Audiens ſapiēs ſapientior erit: ꝛ intelligens gubernacula poſſidebit. Animaduertet parabolam et interpretationem verba ſapientium et enigmata eoꝝ. Timor dñi principiū ſapientie. Sapiētiā atq; doctrinā ſtulti deſpiciūt. Audi fili mi diſciplinam patris tui: et ne dimittas legem matris tue: vt addatur gratia capiti tuo: et torques collo tuo. Fili mi ſi te lactauerint peccatores: ne acquieſcas eis ſi dixerint: veni nobiſcū inſidiemur ſanguini: abſcōdamus tendiculas contra inſontē fruſtra: deglutiamus eum ſicut infernus viuentē: ꝛ integrum quaſi deſcendentem in lacū. Omnem precioſam ſubſtātiaꝫ reperiemus: implebimus domos noſtras ſpolijs: ſortē mitte nobiſcum: marſupiū ſit vnū omnium noſtrum: fili mi ne ambules cū eis. Pro

Margin notes: a | Alr ✠ non habet ca. | Pa. i. 10. | e. 3. b. | I. 9. c. | b

J.6.a. bibe pedē tuū a ſemitis eoꝝ. Pedes eñ
Eſa. 59.b. illoꝝ ad malum currūt: ⁊ feſtināt vt effū
p Quidonī dāt ſanguinem. Fruſtra aūt iacitur rete
e i.q. 4. c. ante oculos pennatoꝝ. Ipſi ꝗ̄ cōtra ſan-
eā in lege. guinē ſuam inſidiant̄: ⁊ moliūt̄ fraudes
C ꝯtra aīas ſuas. Sic ſemite oīs auari: ani
J.8.a. mas poſſidētiū rapiūt. Sapiētia foris
predicat: in plateis dat vocē ſuā. In capi
te turbaꝝ clamitat in foribus portaꝝ vr-
bis pferteverba ſua dicens. Uſqꝫ quo par
uuli diligitis infantiam: ⁊ ſtulti ea ꝗ̄ ſibi
ſunt noxia cupiēt: et imprudētes odibūt
ſcientiā. Conuertimini ad correctionē
meā. En proferā vobis ſpm̄ meū: ⁊ oſtē
Eſa. 19. b. dē vobis verba mea. Qꝛ vocaui et renui
Dier. 7. c. ſtis extēdi manū meā: ⁊ nō fuit qui aſpi
ceret. Deſpexiſtis omne ꝯſiliū meū ⁊ in-
D crepationes meas neglexiſtis. Ego ꝗ̄ in
interitu vr̄o ridebo: ⁊ ſubſannabo cū vo
bis id quod timebatis aduenerit. Cū ir
ruerit repentina calamitas et interitus
quaſi tempeſtas irruerit: qñ venerit ſuꝑ
vos tribulatio ⁊ anguſtia. Tunc inuoca
bunt me ⁊ non exaudiam: mane ꝯſurgēt
⁊ nō inuenient me: eo ꝙ exoſam habue-
rint diſciplinā: ⁊ timorē dñi non ſuſcepe
rint: nec acquieuerint conſilio meo: ⁊ de
traxerint vniuerſe correctioni mee. Co-
medent igit̄ fructus vie ſue ſuiſqꝫ ꝯſilijs
ſaturabunt̄. Auerſio paruulorum inter-
ficiet eos: ⁊ proſperitas ſtultorū perdet
illos. Qui autē me audierit abſqꝫ terro
re requieſcet: ⁊ abundantia ꝑfruetur ti-
more malorum ſublato.

¶C.S. Sapiētia monet ſuſcipere ſmōes ſuos
querere ſapientiam ſicut theſaurum que ab om
ni inſania reuocat: contemptoribus cōtrariat̄
liberat a via mala: ⁊ muliere adultera: ⁊ redu
cit in viam rectam. Capl̄m. ij.

A Fili mi: ſi ſuſceperis ſer
mones meos: ⁊ māda
ta mea abſcōderis pe-
nes te: vt audiat ſapiē
tiam auris tua: inclina
cor tuum ad cognoſcē
dam prudentiam. Si
enī ſapiētiam inuoca-
ueris ⁊ inclinaueris cor tuum prudentie
ſi queſieris eam quaſi pecuniam: et ſicut
theſauros effoderis illam: tūc intelliges
timorem dñi et ſcientiam dei inuenies:
qꝛ dominus dat ſapientiam: ⁊ ex ore eius
B prudentia ⁊ ſcientia. Cuſtodiet rectorū
ſalutem ⁊ proteget gradiētes ſimpliciter
ſeruans ſemitas iuſticie: ⁊ vias ſanctoꝝ
cuſtodiens. Tunc intelliges iuſticiam:
et iudicium ⁊ equitatem ⁊ omnem ſemi
tam bonam ſi intrauerit ſapiētia cor tuū
et ſcientia anime tue placuerit: conſiliū
cuſtodiet te: et prudentia ſeruabit te: vt
eruaris a ⁜ via mala ⁊ ⁜ ab homine qui aliꝰ hec
peruerſa loquitur. Qui relinquūt iter re illa ⁜ non
ctum et ambulant per vias tenebroſas. habet et.
Qui letantur cum malefecerint et exul- C
tant in rebus peſſimis. Quorum vie per
uerſe: ⁊ infames greſſus eoꝝ. Ut erua-
ris a muliere aliena et ab extranea que J.7.a.
mollit ſermones ſuos: ⁊ relinquit ducē
pubertatis ſue ⁊ pacti dei ſui oblita eſt.
Inclinata eſt enim ad mortem domꝰ eiꝰ
⁊ ad inferos ſemite ipſiꝰ. Omnes qui in D
grediunt̄ ad eā non reuertent̄ nec appre
hendent ſemitas vite. Ut ambules in via
bona: et calles iuſtorum cuſtodias. Qui
enim recti ſunt habitabūt in terra: ⁊ ſim
plices permanebunt in ea. Impij vero de
terra perdentur: ⁊ qui inique agunt au-
ferentur ex ea.

¶C.S. de preceptis memorādis ⁊ fiducia habē
da in deum: nō in propria prudentia: de timēdo ⁊
honorando deū: de amando diſciplinam de laude
ſapientie: de impio non timendo ⁊ bono ope nō
deſerēdo: de impio illuſore nō imitādo. Ca. iij.

Fili mi: ne obliuiſcaris A
legis mee: et precepta
mea cor tuum cuſto-
diat. Lōgitudinē enī
dierum ⁊ annos vite ⁊
pacem apponent tibi.
Miſericordia et veri-
tas te nō deſerāt. Cir-
cunda eas gutturi tuo: ⁊ deſcribe in ta-
bulis cordis tui: ⁊ inuenies gratiā et di-
ſciplinā bonam corā deo et hominibus.
Habe fiduciā in dño ex toto corde tuo: ⁊
ne innitaris prudentie tue. In omnibus
vijs tuis cogita illū: ⁊ ipſe diriget greſ-
ſus tuos. Ne ſis ſapiens apud temetipſm̄ B
Time deū ⁜ ⁊ recede a malo. Sanitas Ro. 12. d.
quippe erit vmbilico tuo ⁊ irrigatio oſſiū alſ ⁜ dñm
tuorum. Honora deum de tua ſubſtātia Tob. 4. b.
⁊ de primitijs omnium frugum tuaꝝ da i.q.i.c. nō
pauperibus et implebuntur horrea tua eſt putādū
ſaturitate: ⁊ vino torcularia redūdabunt 20.q.i.ca.
Diſciplinā dñi fili mi ne abijcias: nec de in ſumma.
ficias cū ab eo corriperis. Quem enī dili 16. q. i. ca.
git dominus corripit: et quaſi pater in fi decime in
lio complacet ſibi. Beatus homo ꝗ̄ inue glo.
nit ſapientiam: ⁊ qui affluit prudentia.
Melior eſt acquiſitio eius negociatione
auri ⁊ argenti: primi ⁊ puriſſimi fructus

De purga. caũ. cũ in tentione. Alś ✠ non habet et.

eius. Precioſior eſt cunctis opibus ſapientia et oĩa que deſiderantur: huic nõ valent comparari. Longitudo dierum in dextera eius: et ✠ in ſiniſtra illius diuitie et gloria. Vie eius vie pulchre: et omnes
C
ſemite illius pacifice. Lignũ vite eſt his qui apprehenderint eã et qui tenuerint eã beati. Dominus ſapientia fundauit terram: ſtabiliuit celos prudẽtia. Sapiẽtia illius eruperunt abyſſi: et nubes rore cõcreſcunt. Fili mi ne effluant hec ab oculis tuis. Cuſtodi legem meam atq; conſilium meum: et erit vita anime tue ꝛ gratia faucibus tuis. Tunc ambulabis fiducialiter in via tua: et pes tuus non impinget. Si dormieris non timebis quieſces et ſuauis erit ſomnus tuus. Ne paueas repentino terrore: et irruẽtes ti-
D
bi potentias impiorum. Dominus enim erit in latere tuo: ꝛ cuſtodiet pedem tuũ ne capiaris. Noli prohibere benefacere eum qui poteſt: ſi vales et ipſe benefac. Nec dicas amico tuo: vade et reuertere: et cras dabo tibi cum ſtatim poſſis dare. Ne moliaris amico tuo malum: cum ille in te habeat fiduciam. Non contendas aduerſus hominem fruſtra: cũ ipſe tibi nihil mali fecerit. Ne emuleris hominem iniuſtum: nec imiteris vias eius quia abominatio eſt domini omnis illuſor: et cum ſimplicibus ſermocinatio eius. Egeſtas a domino in domo impij: habitacula autem iuſtorum benedicentur. Ipſe deludet illuſores: et manſuetis dabit gratiam. Gloriam ſapiens poſſidebunt ſtultorum exultatio ✠ ignominia.

Alś ✠ exaltatio.

¶ C. S. Salomon oſtendit querendã ſapientiã per exemplum ſui: ꝛ fructum ſapientie: ꝛ viam ſapientie: ꝛ viam impiorum: loquitur alternatis de cuſtodiẽdis eloquijs dei: de cuſtodia cordis oris ꝛ greſſuum. Capitulum. iiij.

A
Audite filij diſciplinã patris: et attendite vt ſciatis prudentiam. Donũ bonum tribuã vobis: legẽ meam ne derelinquatis. Nam et ego filiꝰ fui patris mei tenellus et vnigenitus coram matre mea et docebat me atq; dicebat. Suſcipiat verba mea cor tuum cuſtodi precepta mea: et viues. Poſſide ſapientiam: poſſide prudentiam. Ne obliuiſcaris neq; declines a verbis oris mei

De fo. Rg. c. i.

Ne dimittas eã et cuſtodiet te: dilige eã et conſeruabit te. Principium ſapientie
B
poſſide ſapientiam et in omni poſſeſſione tua acquire prudẽtiam. Arripe illam et exaltabit te: et glorificaberis ab ea cũ eã fueris amplexatus. Dabit capiti tuo augmenta gratiarum: et corona inclita proteget te. Audi fili et ſuſcipe verba mea: vt multiplicentur tibi anni vite. Viam ſapientie monſtrabo tibi: et ducam te per ſemitas equitatis quas cum ingreſſus fueris non artabuntur greſſus tui et currens non habebis offendi-
C
culum. Tene diſciplinam: ne dimittas eam. Cuſtodi illam: quia illa eſt vita tua. Ne delecteris in ſemitis ✠ impiorum: nec tibi placeat malorum via. Fuge ab ea nec tranſeas per illam: declina et deſere eam. Non enim dormiunt niſi cum malefecerunt: et non ✠ rapitur ſomnus ab eis niſi ſupplantauerint. Comedunt panem impietatis: et vinum iniquitatis bibunt. Iuſtorum autem ſemita quaſi lux ſplendens: procedit ꝛ creſcit vſq; ad perfectam diem. Via impiorum tenebroſa: neſciunt vbi corruant. Fili mi auſculta
D
ſermones meos: et ad eloquia mea inclina aurem tuam. Ne recedant ab oculis tuis: cuſtodi ea in medio cordis tui. Vita enim ſunt inuenientibus ea: et vniuerſe carni ſanitas. Omni cuſtodia ſerua cor tuum: quia ex ipſo vita procedit. Remoue a te os prauum et detrahentia labia ſint procul a te. Oculi tui recta videant: et palpebre tue precedant greſſus tuos. Dirige ſemitas ✠ pedibus tuis et omnes vie tue ſtabilientur. Ne declines ad dexteram neq; ✠ ad ſiniſtram. Auerte pedem tuum a malo. Vias enim que a dextris ſunt: nouit dominus: peruerſe vero ſunt que a ſiniſtris ſunt. Ipſe enim rectos faciet greſſus ✠ tuos: itinera autem tua in pace producentur.

alś ✠ ſemitas. alś ✠ nõ hz in. alś ✠ non habet non. alś ✠ capiẽt. z. q. c. nulli. De pẽ diſ. z. c. non rauerebant. alś ✠ ſemitam. alś ✠ nõ hz neq;. alś ✠ curſus.

¶ C. S. Deuitãda meretrice: de bonis et laboribus ꝛ annis non perdendis: de bibendis aquis ciſterne proprie: de diligenda vxore ꝛ fugienda aliena. Capitulum. v.

F
Fili mi: attende ſapientiam meam et prudentie mee inclina aurem tuam vt cuſtodias cogitationes: et diſciplinam labia tua conſeruet. Ne intenderis fallacie mulieris. ✠ Fauꝰ

A
alś ✠ nõ hz an mello.

Verſ ſtilla enim diſtillans labia meretricis: ⁊ nitidius
eis mulie- oleo guttur eius. Nouiſſima autem illius
ris. amara quaſi abſinthium: et acuta ✠ qua
al' ✠ tracu ſi gladius biceps. Pedes eius deſcen-
la. dunt in mortem: et ad inferos greſſus
C eius penetrant. Per ſemitam vite non
ambulant: vagi ſunt greſſus eius: et in-
ueſtigabiles. Nunc ergo fili mi audi me
et ne recedas a verbis oris mei. Longe
17. di. c. nō fac ab ea viã tuam: et ne appropinques
ue in fine. foribus domus eius. Ne des alienis ho-
norem tuum: et annos tuos crudeli. Ne
forte impleantur extranei viribus tuis:
et labores tui ſint in domo aliena: et ge-
E mas in nouiſſimis quando conſumpſe-
ris carnes tuas et corpus tuum et dicas
Cur deteſtatus ſum diſciplinam: et in-
crepationibus non acquieuit cor meũ?
Nec audiui vocem docentium me: et ma-
giſtris non inclinaui aurem meam. Pe-
ne fui in omni malo: et in medio eccleſie
et ſinagoge. Bibe aquã de cyſterna tua:
et fluenta putei tui. Deriuentur fontes
D tui foras: et in plateis aquas tuas diui-
de. Habeto eas ſolus: nec ſint alieni par-
ticipes tui. Sit vena tua benedicta: et le-
tare cum muliere adoleſcentie tue. Cer-
Job. 34. c. ua chariſſima: et gratiſſimus hinnulus.
Vbera eius inebrient te omni tempore:
et in amore eius delectare iugiter. Qua-
re ſeduceris fili mi ab aliena: et foueris
in ſinu alterius? Reſpicit dominus vias
hominis: et omnes greſſus eius conſide-
rat. Iniquitates ſue capiunt impium: et
funibus peccatorum ſuorũ conſtringi-
tur: Ipſe morietur: quia non habuit di-
ſciplinam: et in multitudine ſtulticie ſue
decipietur.

¶ C.6. Inſtruit preceptorẽ ſiue creditorem ami-
carum: excitat pigrũ: arguit ſchiſmaticum: de
vigili cuſtodia legis: de fugienda adultera: de he-
tali ⁊ eius fallacia. Capitu. vj.

A Fili mi: ſi ſpoponderis
De remun- pro amico tuo: defixi-
nis cum. ſti apud extraneũ ma-
J. 17. c. num tuam. Illaquea-
tus es verbis oris tui:
et captus proprijs ſer-
monibus. Fac ergo qđ
dico fili mi: ⁊ temetip-
al' ✠ manũ ſum libera: quia incidiſti in manu ✠ pro
ximi tui. Diſcurre: feſtina ſuſcita ami-
J. 30. b. cum tuum. Ne dederis ſomnium oculis
tuis: nec dormitent palpebre tue. Erue-
re quaſi damula de manu: et quaſi auis
de inſidijs aucupis. Vade ad formicã o
piger: conſidera vias eius: ⁊ diſce ſapien-
tiam. Que cum non habeat ducem nec B
preceptorem nec principem: parat in eſta- J. 24. d.
te cibum ſibi ⁊ congregat in meſſe quod
comedat. Vſquequo piger dormies? ✠
Quando conſurges de ſomno tuo? Pau- al' ✠ dor-
lulum dormies paululum dormitabis: mis.
paululum conſeres manus tuas vt dor-
mias: et veniet tibi quaſi viator egeſtas:
et pauperies quaſi vir armatus. Si ve-
ro impiger fueris: veniet vt fons meſſis
tua: et egeſtas longe fugiet a te. Homo
apoſtata vir inutilis: graditur ore per-
uerſo: annuit oculis: terit pede: digito lo-
quitur: prauo corde machinatur malum
et omni tempore iurgia ſeminat. Huic extẽplo C
veniet perditio ſua: et ſubito conteretur
nec habebit vltra medicinam. Sex ſunt J. 1. b.
que odit dominus: et ſeptimum deteſta-
tur anima eius. Oculos ſublimes: lin-
guam mendacem: manus effundẽtes in-
noxium ſanguinem: cor machinans co-
gitationes peſſimas: pedes veloces ad
currendum in malum: proferentem men-
dacia: teſtem fallacem: et eum qui ſemi-
nat inter fratres diſcordias. Conſerua
fili mi precepta patris tui: et ne dimit-
tas legem matris tue: liga ea in corde tuo
iugiter et circunda gutturi tuo. Cum
ambulaueris gradiantur tecum: cum
dormieris cuſtodiant te: et euigilans lo-
quere cum eis. Quia mandatum lucer-
na eſt et lex lux: et via vite increpatio di-
ſcipline: vt cuſtodiant ✠ te a muliere ma-
la: et a blanda lingua extranee: Non con- al' ✠ cuſto
cupiſcat pulchritudinem eius cor tuum: diat.
ne capiaris nutibus illius. Precium enim
ſcorti vix eſt vnius panis: mulier autem D
viri precioſam animam capit. Nunquid
poteſt homo abſcondere ignem in ſinu
ſuo: vt veſtimenta illi⁹ non ardeant: aut
ambulare ſuper prunas vt non combu-
rantur plante eius? Sic qui ingreditur
ad mulierem proximi ſui: non erit mun-
dus cum tetigerit eam. Non grandis eſt
culpa cum quis furatus fuerit. Fura-
tur enim vt eſurientem impleat animã.
Deprehẽſus quoque reddet ſeptuplum et
omnem ſubſtantiam domus ſue tradet:
⁊ liberabit ſe. Qui autem adulter eſt: pro-
pter cordis inopiam perdet animam ſuã
Turpitudinẽ ⁊ ignominiam congregat
ſibi: et opprobriũ illius nõ delebitur. Quia
zelus et furor viri non parcet in die vin-

dicte: nec acq̄efcet cuiuſq̄ ꝓcib⁹: nec ſuſcipiet ꝓ redemptione dona plurima.

¶ C.S. Inuitat ad timorem dñi ⁊ cuſtodiã mãdatorum eius: deſcribit mulierem adulteram:
A refert verba eius: ⁊ dehortat a vijs ei⁹. Ca. vij.

Fili mi: cuſtodi ſermones meos: et precepta mea recondetibi. Fili
Alſ ✠ non bʒ filij bonora ⁊c. vſq̄ alienum — honora ✠ dñm: ⁊ vale
bis: ꝓter eum ꝯo ne ti
muerit alienū. Ser
ua mandata mea ⁊ vi
ues: ⁊ legẽ meã q̄ſi pu
De pe. diſ. pillã oculi tui. Liga eam in digitis tuis:
v. c. caritas ſcribe illã in tabulis cordis tui. Dic ſapiẽ
ã. z. c. ne: ſoror mea es: ⁊ prudẽtiam voca ami
B cã tuã. Ut cuſtodiat te a muliere extranea: et ab aliena q̄ verba ſua dulcia facit.
De feneſtra eñi domus mee ꝑ cancellos
Alſ ✠ non ꝓſpexi iuuenẽ: ⁊ video paruulos. Conſi
bʒ iuuenẽ. dero vecordẽ iuuenẽ ✠ q̄ tranſit per pla
teas iuxta angulũ: ⁊ ꝓpe viam domus il
lius gradit in obſcuro adueſperaſcente
die in noctis tenebris ⁊ caligine. Et ecce
occurrit illi mulier in ornatu meretricio
ꝑparata ad decipiẽdas aías. Garrula et
vaga: q̄etis impatiẽs: nec valẽs in domo
cõſiſtere pedibus ſuis. Nũc foris nũc in
plateis: nũc iuxta angulos inſidiãs. Ap
C prehenſumq̄ deoſculat iuuenẽ: ⁊ ꝓcaci
vultu blandit: dicẽs. Uictimas ꝓ ſalute
deuoui: hodie reddidi vota mea. Idcirco
egreſſa ſum in occurſum tuum: deſide
rãs te videre ⁊ repperi. Intexui funibus
lectulũ meum: ſtraui tapetib⁹ pictis ex
egypto: aſpſi cubile meũ mirrha ⁊ aloe
⁊ cynamomo. Ueni inebriemur vberib⁹
q̄ c. bi. c. naſci. ⁊ fruamur cupitis amplexibus donec il
luceſcat dies. Nõ eſt eñi vir in domo ſua
D abijt via lõgiſſima. Sacculũ pecunie ſe
cũ tulit: in die plene lune reuerſurus eſt
in domũ ſuã. Irretiuit eũ multis ſermo
nibus: ⁊ blãdicijs labiorũ ꝓtraxit illum.
Statim eã ſequit q̄ſi bos ductus ad vi
ctimã: ⁊ quaſi agn⁹ laſciuiẽs: ⁊ ignorans
q̄ ad vincula ſtultus trahat donec trã
figat ſagitta iecur eius. Uelut ſi auis fe
ſtinet ad laqueum: ⁊ neſcit q̄ de periculo
anime illi⁹ agit. Nunc ergo fili audi me:
Alſ ✠ ad penetralia deſcendentis mortis — ⁊ attende verba oris mei. Ne abſtrahat
in vijs illi⁹ mens tua: neq̄ decipiaris ſe
mitis eius. Multos enim vulneratos de
iecit: et fortiſſimi quiq̄ interfecti ſunt
Alſ ✠ inferiora. ab ea. Uie inferi domus eius: penetran
tes ✠ inferiora ✠ mortis.

¶ C.S. Sapientia cõmẽdat doctrinã ſuã ⁊ pſ
fert cunctis opibus: ⁊ dicit q̄ coeterna ſit deo pa
tri: ⁊ cũ ipſo creauit omnia: ⁊ ſe probat audire
deum. Capĩm. viij.

A Nunquid nõ ſapientia
clamitat: et prudentia
dat vocẽ ſuã. In ſum
mis excelſiſq̄ vertici
bus ſupra viã i medijs
ſemitis ſtãs iuxta por
tas ciuitatis in ipſis fo
ribus loquit dicẽs. O
viri ad vos clamito: ⁊ vox mea ad filios
hoim. Intelligite paruuli aſtutiã ⁊ inſi
pientes aiaduertite. Audite q̄ñ de rebus
magna locutura ſum: et aperient labia
mea vt recta ꝓdicent. Ueritatẽ meditabi
tur guttur meũ: ⁊ labia mea deteſtabun
tur impiũ. Iuſti ſunt oẽs ſermones mei:
nõ eſt in eis prauũ quid neq̄ peruerſum.
Recti ſunt intelligẽtib⁹ ⁊ equi inuenien
B tibus ſcientiã. Accipite diſciplinã meã:
⁊ nõ pecuniã. doctrinã magis q̄ aurum
eligite. Melior eſt eñi ſapientia cunctis
opibus ✠ ꝓcioſiſſimis: et oẽ deſiderabile ã. 3. b.
ei non põt cõparari. Ego ſapientia habi Alſ ✠ non
to in cõſilio: ⁊ eruditis interſũ cogitatio bʒ opibus
nibus. Timor dñi odit malũ: arrogantiã
⁊ ſuperbiã ⁊ viã prauã: ⁊ os bilingue de
teſtor. Meũ eſt ꝯſiliũ ⁊ equitas: mea eſt
prudẽtia: mea eſt fortitudo. Per me re
ges regnant: ⁊ legũ ꝯditores iuſta decer
nunt. Per me ꝓncipes imperant: ⁊ poten
tes decernunt iuſticiã. Ego diligẽtes me
diligo: ⁊ qui mane vigilauerint ad me in
uenient me. Mecũ ſunt diuitie ⁊ gloria:
opes ſuperbe ⁊ iuſticia. Melior ẽ fruct⁹
meus auro et lapide ꝓcioſo: et genimina
mea argento electo. In vijs iuſticie am
bulo in medio ſemitarũ iudicij vt ditẽ di
ligẽtes me: ⁊ theſauros eorũ repleã. Dñs C
poſſedit me in initio viarum ſuarũ ante ã. 6. a.
q̄ quicq̄ faceret a principio: ab eterno
ordinata ſum: et ex antiquis anteq̄ terra
fieret. Nondum erant abyſſi: et ego iam
ꝯcepta erã. Necdum fontes aquarũ erũ
perant: necdum montes graui mole cõ
ſtiterant. Ante oẽs colles ego parturie
bar: adhuc terrã nõ fecerat et flumina et
cardines orbis terre. Quando ꝑparabat
celos aderam: q̄ñ certa lege et gyro valla
bat abyſſos. Q̄ñ ethera firmabat ſurſũ:
et librabat fontes aquarum. Q̄ñ circun
dabat mari terminũ ſuũ: ⁊ legẽ ponebat
aquis ne tranſirent fines ſuos. Quando
appendebat fundamenta terre: cum eo

B cтem cſcta ɔponens. Et delectabar per
ſingulos dies: ludēs coram eo omni tem
pore: ludens in orbe terrarum: et delitie
mee eſſe cum filijs hominum. Nunc er
go filij audite me. Beati qui cuſtodiūt
vias meas. Audite diſciplinam et eſtote
ſapientes: et nolite abijcere eã. Beatus
homo qui audit me: et qui vigilat ad fo
res meas quotidie: ⁊ obſeruat ad poſtes
oſtij mei. Qui me inuenerit: inueniet vi
tam: et hauriet ſalutem a dño. Qui aūt
in me peccauerit: ledet animam ſuam.
Oēs q̄ me oderūt: diligūt mortē.

¶ C.S. Sapientia carne aſſumpta edificauit ſibi domum: reuocat ad infantia: premittit a- ... deſcribit mulierem adulteram ſiue hereſim. Capitulum .ix.

A Apientia edificauit ſi
bi domũ: excidit colū
nas ſeptem. Immola
uit victimas ſuas mi
ſcuit vinũ et ꝓpoſuit
menſam ſuam. Miſit
ancillas ſuas: vt voca
rent ad arcē et ad me
nia ciuitatis. Si quis eſt paruulus: veniat
B ad me. Et inſipientibus locuta eſt. Veni
te comedite panē meū: et bibite vinū qđ
alſ ✠ in. miſcui vobis. Relinq̄te infantiā et viui
23.q.6.c. te ⁊ venite: et ābulate ✠ p vias prudentie.
vides. Qui erudit deriſorem: ipſe iniuriam ſibi
I.1.a. facit et q̄ arguit impium: ſibi maculam
ps.110. generat. Noli arguere deriſorē: ne oderit
C te. Argue ſapientem: et diliget te. Da ſa
Eccl.1.b. pienti occaſionem: et addetur ei ſapien
tia. Doce iuſtum et feſtinabit accipere.
Principium ſapientie timor dñi: ⁊ ſciētia
ſanctoꝝ prudentia. Per me enim multipli
cabunt dies tui: et addentur tibi anni vi
te. Si ſapiens fueris tibimetipſi eris: ſi
autem illuſor ſolus portabis malū. Mu
lier ſtulta ⁊ clamoſa plenaq; illecebris:
et nihil omnino ſciens: ſedet in foribus
domus ſue ſuper ſellam in excelſo vrbis
alſ ✠ non loco: vt vocaret tranſeuntes per ✠ viam
habet per. et pergētes in itinere ſuo. Quis eſt paru
D lus declinet ad me. Et vecordi locuta eſt
Aque furtiue dulciores ſunt: et panis
abſconditus ſuauior. Et ignorauit q̄ ibi
ſint gigantes et in profundis inferni con
alſ ✠ nō hʒ uiue eius. Qui enim ✠ applicabitur illi:
Quicū ⁊c. deſcēdet ad infernos nam qui abſceſſerit
et q̄ ſalua- ab ea ſaluabitur.
bitur.

¶ C.S. alternatim loquitur de filio ſapiente et ſtulto: iuſto ⁊ impio: ſimplici ⁊ prauo: de charitate ⁊ odio ⁊ bona lingua ⁊ mala. Cap.x.

 Arabole ſalomonis fi A
lij dauid regis hierlm. hiſ.99.q.
Filius ſapiens letificat eſto.
patrem filius vero ſtul I.15.c.
tus meſticia eſt matris I.11.a.
ſue. Nil proderunt the Eccl.5.
ſauri impietatis: iuſti
cia vero liberauit a mor
te. Non affliget dominus fame aiaʒ iuſti
et inſidias impioꝝ ſubuertet. Egeſtatem I.12.a.
operata eſt manus remiſſa: manus autē
fortiuʒ diuitias parat. Qui nititur mēda alſ ✠ nō hʒ
cijs: hic paſcit vētos: idē aūt ipſe ſequit Qui autē
aues volantes. Qui congregat in meſſe ⁊c. vſq; vo
filius ſapiens eſt: q̄ aūt ſtertit eſtate filius lantes.
confuſionis. Benedictio dñi ſup caput B
iuſti: os autem impioꝝ operit iniq̄tateʒ.
Memoria iuſti cum laudibus: ⁊ nomen
impioꝝ putreſcet. Sapiens corde prece
pta ſuſcipiet: ſtultus ceditur labijs. Qui
ambulat ſimpliciter: ambulat confiden
ter: q̄ autem deprauat vias ſuas manife I.18.c.
ſtus erit. Qui annuit oculo dabit dolo Eccl.27.
rem: ſtultus labijs verberabitur. Vena vi alſ ✠ iniq
te os iuſti: os autē impioꝝ operit ✠ iniq quitates.
tatem. Odiū ſuſcitat rixas ⁊ vniuerſa de 1.pe.4.
licta operit charitas. In labijs ſapientis
inuenitur ſapientia: virga in dorſo eius
qui indiget corde. Sapientes abſcōdunt
ſcientiam: os autem ſtulti confuſioni ꝓ I.18.
ximum eſt. Substantia diuitis vrbs for C
titudinis eius: pauor pauperum egeſtas
eorum. Opus iuſti ad vitam fructus au
tem impij ad peccatum. Via vite cuſto
diēdi diſciplinam: qui autem increpatio
nes relinquit errat. Abſcondunt odium
labia mendacia: qui profert contumeliaʒ
inſipiens eſt. In multiloquio non deerit 43.
peccatuʒ: qui autem moderatur labia ſua
prudentiſſimus eſt. Argentum electum
lingua iuſti: cor autem impiorum pro ni
hilo. Labia iuſti erudiunt plurimos: qui
autem indocti ſunt in cordis egeſtate mo
rientur. Benedictio domini diuites facit D
nec ſociabitur eis afflictio. Quaſi per ri
ſum ſtultus operatur ſcelus: ſapiētia au
tem eſt viro prudentia. Quod timet im
pius veniet ſuper eum: deſiderium ſuum
iuſtis dabitur. Quaſi tempeſtas tranſiēs
non erit impius: iuſtus autem quaſi fun
damentum ſempiternum. Sicut acetuʒ
dentibus ⁊ fumus oculis: ſic piger his q̄
miſerunt eū in via. Timor dñi apponet
dies: ⁊ anni impioꝝ breuiabunt. Expecta
tio iuſtorum leticia: ſpes autem impio
rū peribit. Fortitudo ſimplicis via dñi: ⁊

pauior his q̄ operant malū. Iuſt⁹ in eter
num nō cōmouebitur: impij aūt nō habita
būt ſup terram. Os iuſti parturiet ſapiē
tiam: lingua prauoꝝ peribit. Labia iuſti
ɔſiderāt placita ꝛ os impioꝝ puerſa.

¶ C.S. De equitate: humilitate: ſimplicitate ꝛ iu
ſticia: de gubernatione ꝛ diſpenſatione: de tpore in
ſti: de mia ꝛ clementia ꝛ eoꝝ contrarijs: de diui
dentibus ppria: et conſolatione: de querite bo
num de flagello iuſti ꝛ eoꝝ decretis. Cap. xi.

A
Statera doloſa abominatio eſt apud deum: (Bis. 45. c. cōmunis. De pe. dis. 1. artic. ca. qui penitet)
et pondus equū volun
tas eius. Ubi fuerit ſu
perbia: ibi erit ꝛ cōtu
melia: vbi aūt humili
tas ibi ꝛ ſapiētia. Sim
plicitas iuſtorum diri
get eos: et ſupplātatio puerſoꝝ vaſtabit (I. 10. a.)
illos. Non pderūt diuitie in die vltionis (Eccl. 5. b.)
iuſticia autem liberabit a morte. Iuſticia
ſimplicis diriget viā eius: et in impietate
ſua corruet impi⁹. Iuſticia rectoꝝ libera
bit eos: ꝛ in inſidijs ſuis capient iniqui. (Sap. 5. c.)
B Mortuo hoīe impio nulla erit vltra ſpes
ꝛ expectatio ſollicitoꝝ peribit. Iuſtus de
anguſtia liberat⁹ eſt ꝛ tradet impius p eo.
Simulator ore decipit amicū ſuū iuſti
autē liberabuntur ſcientia. In bonis iu
ſtorum exaltabit ciuitas: ꝛ in perditiōe i (Al's ✝ exultabit.)
pioꝝ erit laudatio. Benedictione iuſto
rum exaltabit ciuitas: et ore impioꝝ ſub
uertet. Qui deſpicit amicū ſuū indigens
corde eſt: vir autē prudens tacebit. Qui
ambulat fraudulenter reuelat arcana: q̄ (5. q. 5. c. q̄ ambulat.)
autē fidelis eſt celat amici cōmiſſū. Ubi
nō eſt gubernator: populus corruet: ſal⁹
autē vbi multa cōſilia. Affliget malo qui (I. 14. a.)
C fidē facit p extraneo: qui aūt cauet laqos
ſecurus erit. Mulier gratioſa inueniet
gloriam: et robuſti habebūt diuitias. Bn̄
facit anime ſue vir miſericors: qui autē
crudelis eſt etiam propinquos abijcit:
Impius facit opus inſtabile: ſeminanti
autem iuſticiā merces fidelis. Clemētia (Al's ✝ preparauit.)
preparat ✝ vitā: ꝛ ſectatio maloꝝ mortē
Abominabile dño cor prauū: et volūtas
eius in his q̄ ſimpliciter ambulāt. Ma (Eccl. 9. c.)
D nus in manu non erit innocens mal⁹: ſe
men autem iuſtorū ſaluabitur. Circul⁹
aureus in narib⁹ ſuis: mulier pulchra et
fatua. Deſiderium iuſtorū omne bonum
eſt: preſtolatio impioꝝ furor. Alij diui
dunt ppria et ditiores fiunt: alij rapiunt
non ſua et ſemper in egeſtate ſunt. Ani
ma q̄ benedicit impinguabitur: ꝛ qui in

ebriat ipſe quoq̄ inebriabitur. Qui abſcō
dit frumenta maledicetur in populis: be
nedictio autem ſuper caput vendentiū.
Bene cōſurgit diluculo qui querit bona
qui autem inueſtigator maloꝝ eſt oppri
metur ab eis. Qui cōfidit in diuitijs ſuis
corruet: iuſti autem quaſi virens folium
germinabunt. Qui conturbat domū ſuā
poſſidebit ventos: et qui ſtultus eſt ſer
uiet ſapienti. Fruct⁹ iuſti lignū vite: ꝛ qui (1. pe. 4. b.)
ſuſcipit animas ſapiens eſt. Si iuſtus
in terra recipit: quantomagis impius et
peccator?

¶ C.S. De agenda gratiae: iuſticia indicanda: de doctore vero: de cognoſcendis iumentis pro
prijs: ꝛ eorum cōtrarijs: de terra colenda de bo
no ꝛ malo q̄ ſunt in lingua: de ſecuritate iuſti:
de manu fortiū: de merore viri: de negligēdo dā
no propter amicum. Cap. xij.

Qui diligit diſciplinam A
diligit ſcientiam: q̄ aūt
odit increpationes in
ſipiens eſt. Qui bonus
eſt hauriet ſibi ✝ gra (al's ✝ ſanc habet ſibi.)
tiam a domino: q̄ autē
confidit in cogitationi
bus ſuis impie agit. Nō
roborabitur homo ex impietate: et radix
iuſtorum non commouebitur. Mulier
diligens corona eſt viro ſuo: et putredo
in oſſib⁹ eius: que confuſione res digna
gerit. Cogitationes iuſtorum iudicia: et (q. 5. c. R de pe. dis. 1. ibi quod iuſto.)
conſilia impiorum fraudulenta. Uerba
impiorum inſidiantur ſanguini: os iuſto
rum liberabit eos. Uerte impios et non
erunt domus autem iuſtorum permane B
bit. Doctrina ſua noſcitur vir: qui autem (Eccl. 10. b.)
vanus et excors eſt: patebit contemptui
Melior eſt pauper et ſufficiens ſibi: q̄
glorioſus et indigens pane. Nouit iuſt⁹ (Eccl. 20. b.)
iumentorum ſuorū animas: viſcera autē (I. 28. b.)
impiorum crudelia. Qui operatur terrā
ſuam ſatiabitur panibus: qui autem ſe
ctat ociū: ſtultiſſimus eſt. Qui ſuauis ✝ (Al's ✝ non habet.)
eſt viuit in moderationibus: in ſuis mo
nitionibus relinquit contumeliam. Deſi (Qui ſuauis eſt vſq̄ cōtumeliam.)
derium impij monimentum eſt peſſimo
rum: radix autem iuſtorum proficiet.
Propter peccata labiorum ruina proxi (I. 13. a.)
mat malo: effugiet autem iuſtus de an C
guſtia. De fructu oris ſui vnuſquiſq̄ re
plebitur bonis: et iuxta opera manuum
ſuarum retribuetur ei. Uia ſtulti recta i (22. q. 5. c. iuramentum.)
oculis eius: qui autem ſapiens eſt audit
conſilia. Fatuus ſtatim indicat iram ſuā
qui autem diſſimulat iniuriam: callidus

5.q.5.c.R. eſt. Qui quod nouit loquitur index iuſti
cie eſt qui autem mentitur teſtis eſt frau
dulent⁹. Eſt qui promittit ꝛ quaſi gladio
5.q.5.c.n. pungitur conſcientie: lingua aũt ſapien
tum eſt ſanitas. Labium veritas firmum
erit in perpetuum: qui autem teſtis eſt
repentinus concinnat linguam menda
cij. Dolus in corde cogitantium mala: q̃
autem pacis ineunt cõſilia ſequitur eos
gaudium. Non contriſtabit iuſtum quic
quid ei acciderit impij autem replebun
B tur malo. Abominatio eſt domino labia
mendacia: qui autẽ fideliter agunt pla
cent ei. Homo verſutus celat ſcientiam
ꝛ cor inſipientium prouocat ſtulticiam.
B.10.a. Manus fortium dominabitur: que au
tẽ remiſſa eſt tributis ſeruiet. Meror in
corde viri humiliabit illũ: ꝛ ſermone bo
no letificabit. Qui negligit dãnũ ꝓpter
amicum iuſtus eſt: iter autem impiorum
decipiet eos. Non inueniet fraudulẽtus
lucrum ꝛ ſubſtantia hominis erit auri p̃
cium. In ſemita iuſticie vita: iter autem
deuium ducit ad mortem.

¶ C. S. De cuſtodia oris ꝛ duplici corde: de fal
ſis diuitijs: de lucerna impiorum: de ſubſtantia
feſtinata: de cõtinẽtiũ voragine: de iudicio: de ſi
militudine cõminãtiũ ꝛ filijs iuſti: de cibis qui
a patribus cõgregati ſunt. Capi'm. xiij.

A
Al.5.c.che-
eſt quod by
ſui.
B.12.b.
J.21.b.
5.q.5.c.
ſtulti

Filius ſapiens doctri
na patris: qui aũt illu
ſor eſt: non audit cum
arguit. De fructu oris
ſui ✝ bõ ſatiabit bo
nis anima autem im
piorũ iniqua. Qui cu
ſtodit os ſuum cuſto
dit animam ſuam: qui autem inconſide
ratus eſt ad loquẽdũ ſentiet mala. Vult
ꝛ non vult piger: anima autem operan
tium impinguabitur. Verbum mendax
5.q.5.ca. iuſtus deteſtabitur: impius autem con
ſundit ꝛ ꝯfundetur. Iuſticia cuſtodit in
nocentis viam: impietas autem peccato
rem ſupplantat. Eſt quaſi diues cum ni
B hil habeat: ꝛ eſt quaſi pauper cuz in mul
tis diuitijs ſit. Redemptio anime viri di
uitie ſue: qui autem pauper eſt: increpa
tionem non ſuſtinet: Lux iuſtorum leti
ficat: lucerna autem impiorum extingue
tur. Inter ſuperbos ſemper iurgia ſunt
qui autem agunt omnia: cuz conſilio re
als+electa guntur ſapientia. Subſtantia feſtinata
minuet: que aũt paulatim colligitur ma
nu multiplicabitur. Spes que differtur
affligit aiam; lignum vite deſiderium ve

niens. Qui detrahit alicui regi: ipſe ſe in C
futurum obligat: qui autem timet prece
ptum: in pace verſabitur. Anime doloſe
errãt in peccatis: iuſti aũt miſericordes Als+ſapie
ſunt ꝛ miſerantur. Lex ſapientis ✝ fons ti.
vite vt declinet a ruina mortis. Doctrina J.23.b.
bona dabit gratiam: in itinere aut contẽ Eccl.10.a
ptorum vorago. Aſtutus omnia agit cũ 11.q.4.c.
conſilio: qui autẽ fatuus eſt aperiet ſtul nimium. et
titiam. Nuncius impij cadet in malum. c.diſplicet.
Legatus fidelis: ſanitas. Egeſtas ꝛ igno D
minia ei qui deſerit diſciplinam: q̃ autẽ 11.q.4.ca
acquieſcit arguenti glorificabit. Deſide 2.vindicta
rium ſi compleat delectat animam: dete 3.q.3.c.nõ
ſtantur ſtulti eos q̃ fugiũt mala. Qui cũ omnis.
ſapientibus graditur ſapiens erit: amic⁹ Diſ.43.c.
ſtultorũ ſimilis efficietur. Peccatores ꝑ ſalomon.
ſequitur malum: et iuſtis retribuẽtur bo
na. Bonus relinquet heredes filios ꝛ ne De reſcri.
potes: et cuſtoditur iuſto ſubſtantia pec c.ſi quãdo.
catoris. Multi cibi in noualib⁹ patrum 23.q.1.c.
et alijs congregantur abſq; iudicio. Qui paratus.
parcit virge: odit filium ſuum: qui autẽ q.5.c.nõ
diligit illum: inſtanter erudit. Iuſtus co te putes.
medit et replet animaz ſuam: venter au non vos.
tem impiorum inſaturabilis.

¶ C. S. De ſapiẽte muliere: ꝛ de fortitudine boũ
de ſtulto neſciẽte ꝛ via fallaci: de ſtulto ꝛ aſtu
to: de deſpectu proximi: de miſericordia: de diui
tijs boni operis: de timore dñi: de patientia: de in
uidia: de calũnijs pauperis: de iuſticia et acce
pto miniſtro. Capi'm. xiiij.

Sapiẽs mulier edificat A
domum ſuaz: inſipiẽs
extructaz q̃ꝫ manibus
deſtruet. Ambulans re Job.1.?
cto itinere et timens
deũ: deſpicit ab eo qui
iſami graditur via. In
ore ſtulti virga ſuper
bie: labia ſapientũ cuſtodiunt eos. Vbi
non ſunt boues: preſepe vacuum eſt: vbi
autem apparent plurime ſegetes: ibi ma
niſeſta eſt fortitudo bouis. Teſtis fidelis 22.q.1.c.
non mentietur: profert autẽ mendaciũ ſur amici.
doloſus teſtis. Querit deriſor ſapientiã
ꝛ nõ inuenit: doctrina prudentium faci
lis. Vade ꝯtra virũ ſtultuz: ꝛ neſcit labia
prudẽtie. Sapiẽtia callidi eſt intelligere
viam ſuã: ꝛ prudentia ſtultorum errans.
Stult⁹ ✝ ꝛ illudit ✝ peccm: ꝛ inter iuſtos B
morabit gratia. Cor qđ nouit amaritudi als+ſtulti
nem anime ſue: in gaudio ei⁹ nõ miſcebi tie.
tur extraneus. Domus impiorum delebi als + illu
tur: tabernacula iuſtorum germinabũt. dit.
Eſt via que videtur homini iuſta: nouiſſi

Deu.27.e. ima aſit ei⁹ deducūt ad mortē. Riſus do
eā multa. lore miſcebit̄ ⁊ extrema gaudij luct⁹ oc-
J.16.d. cupat. Uijs ſuis replebit̄ ſtult⁹: ⁊ ſuper
12.q.2.c. eū erit vir bon⁹. Innocēs credit oī ꝟbo
Innocens. aſtut⁹ conſiderat greſſus ſuos. Filio do-
loſo nihil erit boni: ſeruo autem ſapienti
proſperi erunt actus: et diriget̄ via eius.
Sapiens timet et declinat a malo: ſtul-
tus tranſilit et confidit. Impatiens ope-
rabitur ſtulticiam: et vir verſutus odio-
ſus eſt. Poſſidebunt paruuli ſtulticiam:
et expectabunt aſtuti ſcientiam. Jacebūt
c mali ante bonos: et impij ante portas iu-
ſtorum. Etiam ꝓximo ſuo pauper odio-
ſus erit: amici vero diuitum multi. Qui
deſpicit proximum ſuū peccat: qui autē
miſeretur pauperi beatus erit. Qui cre-
dit in dn̄o miam diligit errant q̄ operan-
tur malum. Miſericordia et veritas ꝑpa-
rant bona. In oī ope bono erit abundan-
tia; vbi autem verba ſunt plurima ibi fre-
3.q.4.c. nul quenter egeſtas. Corona ſapiētū diuicie
li. m. ꝓ. libe eoꝝ: fatuitas ſtultoꝝ impꝛudentia. Li-
ri. berat aīas teſtis fidelis: ⁊ profert menda-
b cia verſipellis. In timore dn̄i fiducia for-
alꝭ ✠ decli titudinis: et filijs eius erit ſpes. Timor
nent. domini fōs vite: vt declinet ✠ a ruina mor-
1.q6.4.ſ. tis. In multitudine ppl'i dignitas regis
bus. et in paucitate plebis ignominia princi-
pis. Qui patiēs eſt multa gubernatur ſa-
pientia: qui autem impatiens eſt exaltat
ſtulticiā ſuā. Uita carniū ſanitas cordis
putredo oſſiū inuidia. Qui calumniatur
egentem exprobat factori ei⁹: honorat au-
tem eum qui miſeretur pauperis. In ma-
licia ſua repellet̄ impius: ſperat autē iu-
ſtus in morte ſua. In corde prudentis re-
quieſcit ſapientia: et in doctos quoſq; au-
diet. Juſticia eleuat gentem: miſeros au-
tem facit populos pctm̄. Acceptus eſt re-
gi miniſter intelligens: iracūdiam ei⁹ in-
utilis ſubſtinebit.

C.D. de effectu ſermonis boni: de cognitiōe
dei: de victimis impioꝝ: de doctrina obedientie:
de hilaritate cōſcientie: laus timoris ⁊ charita-
tis: de iracūdia pigricia ſapiētia et vidua eccle-
ſia: de auaricia ⁊ oratione iuſtorum de fama bo-
na: de diſcipulo obedientie. Caplm̄. xv.

a

R Eſponſio mollis fran-
J.25.b. git iram ſmo dur⁹ ſu-
ſcitat furorē. Lingua
ſapiētuz ornat ſciētiā:
os fatuoꝝ ebullit ſtul-
ticiam. In omni loco
oculi dn̄i cōtemplan-
tur bonos et malos. Li-
gua placabilis lignum vite que autem
immoderata eſt conteret ſpm̄. Stultus
irridet diſciplinam patris ſui qui autem
cuſtodit increpationes aſtutior fiet. In
abundanti ✠ iuſticia virtus maxima eſt alꝭ ✠ ud he
cogitationes autem impioꝝ eradicabū- in abundā
tur. Domus iuſti plurima fortitudo: ⁊ in ti ⁊c. vſq;
fructibus impij conturbatio. Labia ſa- eradicabū
pientium diſſeminabunt ſcientiam: cor tur.
ſtultorum diſſimile erit. Uictime impio- d
rum abominabiles dn̄o: vota iuſtorum J.17.d.
placabilia. Abominatio eſt domino via ĩ Ecci.34.c.
pij: qui ſequitur iuſticiam diligit̄ ab eo. 1.q.1.c. non
Doctrina mala deſerentium viam vite: eſt. 3.q.7.
qui increpationes odit morietur. Infer- c. in grauis
nus et perditio coram domino: q̄to ma- bus.
gis corda filioꝝ hominū. Non amat pe- 14.q.5.c.n.
ſtilens eum q̄ ſe corripit: nec ad ſapien- ſcriptum.
tes graditur. Cor gaudens exhilarat fa- J.17.d.
ciem: in merore animi deijcitur ſpiritus.
Cor ſapientis q̄rit doctrinam: et os ſtul-
toꝝ paſcit̄ imperitia. Omnes dies pau-
peris mali: ſecura mens quaſi iuge con-
uiuium. Melius eſt parum cum timore
dn̄i: q̄ theſauri magni et inſatiabiles.
Melius eſt vocari ad olera cū charitate
q̄ ad vitulum ſaginatum cum odio. Uir e
iracundus ꝓuocat rixas: qui patiens eſt 8.10.q.
mitigat ſuſcitatas. Iter pigroꝝ quaſi ſe-
pes ſpinarū: via iuſtoꝝ abſq; offendicu-
lo. Filius ſapiens letificat patrē et ſtul-
tus homo deſpicit matrem ſuā. Stulti-
cia gaudiū ſtulto: et vir prudens dirigit
greſſus ſuos. ✠ Diſſipantur cogitatiōes alꝭ ✠ ud hs
vbi non eſt conſiliū: vbi vero ſunt plures ſuos.
conſiliarij ꝯfirmantur. Letat̄ hō in ſen- f
tentia oris ſui: ſermo opportun⁹ eſt opti-
mus. Semita vite ſup eruditum: vt decli-
net de inferno nouiſſimo. Domū ✠ ſuper alꝭ ✠ hec
boꝝ demolietur dominus: ⁊ firmos faciet mea.
terminos vidue. Abominatio domini co- De pe. diſ.
gitationes male: et purus ſermo pulcher- 2.c. princi
rimus firmabitur ab eo. Conturbat do- pum.
mum ſuam qui ſectat̄ auariciam: q̄ aūt Diſ. 47.c.
odit munera viuet. Per miſericordiā ✠ bonorum.
et fidem purgantur pctā: per timorē aūt alꝭ ✠ mor
dn̄i declinat oīs a malo. Mens iuſti me- bꝫ p maiora
ditabit̄ obedientiam: ✠ os impioꝝ redū- ⁊c. vſq; a
dat malis. Longe eſt dn̄s ab impijs: et malo.
orationes iuſtorum exaudiet. Lux oculo- alꝭ ✠ ſapie
rum letificat animam: fama bona im- tiam.
pinguat oſſa. Auris q̄ audit increpatio- 14.q.5.c.
nes vite: in medio ſapientū cōmorabit. ſcriptum.
Qui abijcit diſciplinam: deſpicit animā 3.q.7.c. in
ſuam: q̄ aūt acq̄eſcit increpationib⁹ poſ- grauibus.
ſeſſor eſt cordis. Timor dn̄i diſciplina ſa-

ſpiritū: et gloriam precedit humilitas.

¶ C.S. Quod dñs dirigit vias hominū: videt et
ponderat: de via bona et laude paupertatis: de
indignatione regis: et clemētia laude et ſapiētia
et humilitate: de ſchiſmatico et adultero: de laude
ſenectutis et patientie. Capitulum .xvi.

A
Ominis eſt aīam ꝑpa
rare: et dñi gubernare
linguaz. Oēs vie hoīm
patent oclis eius: ſpirī
tuū pōderator eſt dñs.
Reuela dño opera tua
et dirigentur cogitatio
nes tue. Uniuerſa pro
pter ſemetipſum opat' eſt dñs impiū qꝫ ad
diem malū. Abominatio dñi eſt oīs arro
gās: etiā ſi man' ad manū fuerit: nō erit
innocēs. ✠ Initium vie bone facere iuſti
ciā: accepta aūt apō deū magis qꝫ imola
re hoſtias. Mia et veritate redimit iniq
tas: et in timore dñi declinat a malo. Cū
B placuerint dño vie hoīs: inimicos qꝫ ei'
cōuertet ad pacē. Meli' ē parū cū iuſti
cia: qꝫ multi fruct' cū iniquitate. Cor ho
minis diſponit viā ſuā: ſꝫ dñi eſt dirigere
greſſus eius. Diuinatio in labijs regis: in
iudicio non errabit os eius. Pōdus et ſta
tera iudicia dñi ſunt: et opera eius oēs la
pides ſeculi. ✠ Abominabiles regi qui
agunt impie: qm̄ iuſticie firmat ſolium.
Uoluntas regū labia iuſta: q recta loqui
tur diriget. Indignatio regis nunciū mor
tis: et vir ſapiēs placabit eū. In hilarita
te vult' regis vita: et clemētia ei' qſi imber
C ſerotinus. Poſſide ſapientiā: qꝛ auro me
lior eſt: et acquire prudētiā: qꝛ ꝑcioſior eſt
argento. Semita iuſtorū declinat mala:
cuſtos aīe ſue ſeruat vitā ſuā. ✠ Contri
tionē ꝑcedit ſupbia: et ante ruinā exalta
bitur ſpūs. Melius eſt humiliari cū mi
tib': qꝫ diuidere ſpolia cū ſupbis. Erudi
tus in verbo reperiet bona: et qui ſperat
in dño: beatus eſt. Qui ſapiens eſt corde
appellabitur prudens: et qui dulcis elo
quio: maiora reperiet. Fons vite erudi
tio poſſidentis: doctrina ſtultorum fatui
D tas. Cor ſapientis erudiet os eius: et la
bijs illius addet gratiam. Fauus mellis
compoſita verba dulcedo anime ſanitas
oſſium. Eſt via que videtur homini recta:
et nouiſſima eius ducunt ad mortē. Ani
ma laborantis laborat ſibi: qꝛ cōpulit eū
os ſuum. Uir inſipiens ✠ fodit malū: et
in labijs eius ignis ardeſcit. Hō peruer
ſus ſuſcitat lites: et verboſus ſeparat pn
cipes. Uir iniquus lactat amicum ſuum
et ducit eum ꝑ viam nō bonā. Qui atto
nitis ✠ oculis cogitat praua mordens la
bia ſua ꝑficiet malū. Corona dignitatis
ſenect': q in vijs iuſticie reperiet. Meli
or eſt patiēs viro forti: et q dñatur aīo ſuo
expugnatore vrbiū. Sortes mittūt in ſi
nū: ſed a dño tēperātur.

¶ C.S. de leta cōſcientia: de probatione iuſti
et gemma gratiſſima: de ſtulto incorrigibili: de
ſtulto diuite: de vero amico et rectore aīarum
de oculis ſtultorū: de cōſilio iuſto: de moderami
ne lingue. Capitulum .xvii.

A
Elior eſt buccella ſic Eccl.10.
ca cum gaudio: qꝫ do
mus plena victimis cū
iurgio. Seruus ſapiēs
dominabitur filijs ſtul
tis: et inter fratres he
reditatē diuidet. Sicut
igne probat argentum
et aurum camino: ita corda probat dñs.
Malus obedit ligue iniq: et fallax obtem
perat labijs mēdacib'. Qui deſpicit pau
perē: exprobrat factori ei': et q in ruina le
tat alteri': nō erit impunit'. Corona ſenū Job.31.
filij filiorū et gloria filiorū patres eorū. Non
B decēt ſtultū verba cōpoſita: nec principē
labiū mētiens. Gemma gratiſſima expe
ctatio preſtolantis: quocūqꝫ ſe vertit: pru
denter intelligit. Qui celat delictum: que
rit amicitias: qui altero ✠ ſermone repe
tit: ſeparat federatos. Plus proficit cor
rectio apud prudentem: qꝫ centum pla
ge apud ſtultum. Semper iurgia querit
malus: angelus aūt crudelis mittetur cō
tra eum. Expedit magis vrſe occurrere
raptis fetibus: qꝫ fatuo confidenti ſibi in
ſtulticia ſua. Qui reddit mala pro bonis
C non recedet malum de domo eius. Qui
dimittit aquā caput eſt iurgiorū: et ante
qꝫ patiatur contumeliam: iudicium deſe
rit. Et qui iuſtificat impium: et qui con
dēnat iuſtum: abominabilis eſt vterqꝫ Eſa.5.c.
apud deum. ✠ Quid ꝓdeſt ſtulto habere
diuitias cū ſapientiam emere nō poſſit
Qui altā ✠ facit domū ſuam: querit rui
nā: et qui euitat diſcere: incidet in mala.
Omni tempore diligit qui amicus eſt: et
frater in anguſtijs comprobatur. Stul
tus hō plaudet manibus cum ſpopon
derit pro amico ſuo. Qui meditatur di
ſcordias: diligit rixas: et qui exaltat os
ſuum: querit ruinam. Qui peruerſi cor
dis eſt: non inueniet bonum: et qui ver
D tit linguam: incidet in malum. Natus
eſt ſtultus in ignominiam ſuam: ſed nec pa

F.15.b. ter in fatuo letabitur. Animus gaudens
etatē floridā facit ſpūs triſtis exiccat oſ
ſa. Munera de ſinu impi⁹ accipit: vt per
Eccl. 8.a. uertat ſemitas iudicij. In facie prudētis
lucet ſapiētia: oculi ſtultoꝝ in finib⁹ terre
Ira patris fili⁹ ſtultus ⁊ dolor matris q̄
genuit eū. Nō eſt bonū dānū inferre iu-
ſto: nec pcutere principē q̄ recta iudicat
Qui moderat̃ ſermones ſuos: doctus et
prudens eſt: ⁊ precioſi ſpūs: vir eruditus
Stultus q̄ꝫ ſi tacuerit ſapiēs reputabit̃
et ſi cōpreſſerit labia ſua intelligens.

¶ C. S. de receſſu ab amico deſyato: de verbis viri: de nō declinando a vītate: de ore ſtulti: de iuſto ſe accuſante: de fratre iuuante fratrem: de fructu oris: de muliere bōa: de mala: ⁊ de locutione diuitis ⁊ paupis: de amico ſociali. Ca. xviij.

A O Ccaſiones q̄rit q̄ vult
receedere ab amico om
ni tpe erit exprobrabi-
lis. Nō recipit ſtultus
verba prudētie niſi ea
dixeris q̄ verſant̃ i corde
Diſ. 17. ca. eius. Impi⁹ cū i profun
nec licuit. dū venerit pctōꝝ cōtē
De pe. diſ. nit: ſed ſequit̃ eū ignominia ⁊ opprobriū
11. c. deniq;. Aqua pfunda verba ex ore viri: ⁊ torrēs
J. 4. b. redūdās fons ſapiētie. Accipere pſonā
impij in iudicio: nō eſt bonū: vt declines
a veritate iudicij. Labia ſtulti miſcent ſe
rixis: ⁊ os ei⁹ iurgia prouocat. Os ſtulti cō
tritio eius: ⁊ labia ipſius ruina aīe eius.
Verba bilinguis: quaſi ſimplicia: et ipſa
B perueniunt vſq; ad interiora vētris. Pi
grū deijcit timor: aīe aūt effeminatorum
eſuriēt. Qui mollis ⁊ diſſolut⁹ eſt in ope
F. 10. b. ſuo frater eſt ſua opera diſſipātis. Tur-
C ris fortiſſima nomē dñi: ad ipſam currit
iuſtus ⁊ exaltabitur. Subſtantia diuitis
vrbs roboris ei⁹: ⁊ quaſi murus validus
circumdans eū. Anteq̄ꝫ conterat̃: exaltat̃
cor hoīs: ⁊ anteq̄ꝫ glorificet̃: humiliatur
Eccl. 11. a Qui prius r̄ndet q̄ꝫ audiat ſtultum ſe eſſe
Diſ. 37. c. demōſtrat ⁊ cōfuſiōe dignū. Spiritus vi
b. ri ſuſtentat imbecillitatem ſuā: ſpm̄ vero
ad iraſcendum facilem: quis poterit ſu-
ſtinere? Cor prudentis poſſidebit ſcien-
tiam: et auris ſapientium querit doctri-
De pſe. di. nam. Donū hoīs dilatat viam eius ⁊
2. c. credo- ante principes ſpaciū ei facit. Iuſtus pri-
re in glo. or eſt accuſator ſui venit amicus eius et
inueſtigabit eū. Cōtradictiōes cōprimit
ſors: ⁊ inter potētes q̄ꝫ dijudicat. Frater
qui adiuuat̃ a fratre quaſi ciuitas firma:

et iudicia quaſi vectes vrbiū. De fructu
oris viri replebit̃ vēter eius: ⁊ genimina
labioꝝ ipſi⁹ ſaturabūt eū. Mors ⁊ vita in b
manib⁹ ✠ lingue q̄ diligūt eā: comedent Alls ✠ ma-
fruct⁹ ei⁹. Qui inuenit mulierē bonā: in nu.
uenit bonū: ⁊ hauriet iocūditatē a dño.
Qui expellit mulierem bonā: expellit bo 32. q. 1. ca.
nū: q̄ aūt tenet adulterā ſtultus ē ⁊ inſi- 2.
piēs. Cū obſecrationib⁹ loquit̃ paup: et
diues effabit̃ rigide. Vir amicabilis ad
ſocietatē: magis amicus erit q̄ꝫ frater.

¶ C. S. De paupe ſimplici: ⁊ feſtinatione: de ſtulticia: de amicis diuitis ⁊ pauperis: de falſo teſte de gloria patientie ⁊ pauperie: de ira regis: de litigioſa muliere: ⁊ a quo detur vxor prudens: de pigredine operandi: de feruore miſericordie: de erudiendo filio: de pigro ⁊ de malicia derisoꝝ.

Capitulum. xix.

M Elior ē paup q̄ ambu- A
lat in ſimplicitate ſua F. 28. a.
q̄ꝫ diues torquēs labia
ſua ⁊ inſipiēs. Ubi nō
eſt ſciētia aīe: nō eſt bo
nū: ⁊ q̄ feſtinus eſt pe- Alls ✠ pecc-
dibus offendit. Stulti- cat.
cia hoīs ſupplātat greſ
ſus ei⁹: ⁊ ꝯtra deū feruet aīo ſuo. Diuitie
addūt amicos plurimos: a paupere aūt
⁊ hi quos habuit ſeparant̃. Teſtis falſus
nō erit īpunit⁹: ⁊ q̄ mēdacia loq̄t̃ nō ef-
fugiet. Multi colūt pſonā potētis: ⁊ ami
ci ſunt dona tribuētis. Fratres hoīs pau
peris oderūt eū: inſup et amici pcul re- B
ceſſerūt ab eo. Qui tm̄ verba ſectat̃: nihil
habebit: q̄ aūt poſſeſſor eſt mētis: diligit
aīam ſuā: ⁊ cuſtos prudētie inueniet bo
na. Falſus teſtis nō erit īpunit⁹: ⁊ q̄ loq̄-
tur mēdacia pibit. Nō decēt ſtultū diui-
tie: nec ſeruū dñari pricipib⁹. Doctrina vi
ri p patientiā noſcit̃: et gloria ei⁹ eſt ini-
qua ꝑtergredi. Sicut fremit⁹ leonis: ita F. 27. c.
et regis ira: ⁊ ſicut ros ſup herbaꝫ: ita et Diſ. 26. ca
hilaritas eius. Dolor patris filius ſtult⁹: deinde.
et tecta iugiter ſtillantia litigioſa mulier 34. q. 1. ca.
Domus et diuitie dantur a parentibus a cū per bello
dño aūt pprie vxor prudēs. Pigredo im- ſcam.
mittit ſoporem: et aīa diſſoluta eſuriet. 30. q. 1. ca.
Qui cuſtodit mādatū cuſtodit aīam ſuā ad limitem.
qui aūt negligit viam ſuā ✠ mortificabi- Alls ✠ vias
tur. Fenerabit̃ dño qui miſeret̃ paupis: ſuas.
et viciſſitudinē ſuam reddet ei. Erudi fi- Diſ. 46. ca
liū tuū ne deſperes: ad interfectionē au- finali.
tē eius ne ponas aīam tuā. Qui eſt im-
patiēs eſt: ſuſtinebit dānū: ⁊ cū rapuerit

illud apponet. Audi cōſiliū ⁊ ſuſcipe di
ſciplinā: vt ſis ſapiēs in nouiſſimis tuis
Multe cogitationes in corde viri: volun
tas aūt dn̄i in eternū pmanebit. Hō indi
b gens miſericors eſt: et melior eſt pauper
J.26.c. iuſtus ꝙ vir mendax. Timor dn̄i ad vitā:
et in plenitudine commorabitur abſqꝫ vi
ſitatione peſſimi. Abſcondit piger manū
ſuam ſub aſcella: nec ad os ſuum appli-
cat eam. Peſtilēte flagellato ſtultus ſapi
entior erit: ſi autē corripueris ſapientem
intelliget ſapientiā. Qui affligit patrē ⁊
fugit matrem: ignominioſus erit et infe-
lix. Non ceſſes audire fili doctrinā: nec
ignores ſermones ſcie. Teſtis iniquus
deridet iudiciū: ⁊ os impioꝝ deuorat ini-
quitatē. Parata ſunt deriſoribus iudicia
et mallei percutiētes ſtultoꝝ corporibus.

¶C.S. De vino ⁊ cōtentionib⁹: de rege diſſipā-
te malū: de pondere ⁊ mēſura: de ſomno fugiēdo
de emptore vilipēdente: de pane mendacij: de ma
ledictione patris ⁊ matris: de hereditate feſtina
ta: de duplici pondere: de voto reddendo: de lu-
cerna mētis de fortitudine. Capl̄m. xx.

A L Uxurioſa res vinum: ⁊
Di.35.ca. luxurioſa. tumultuoſa ebrietas
⁊.c. lupus tumultuoſa ebrietas
Quicūqꝫ his delectat
nō erit ſapiens. Sicut
rugit⁹ leonis: ita ⁊ tre-
mor regis: q̄ prouocat
eū peccat in aīam ſuā.
Honor eſt homini qui
ſeparat ſe a cōtentionibus: oēs aūt ſtulti
miſcentur cōtumelijs. Propter frigus pi
ger arare noluit: mendicabit ergo eſtate
et non dabitur illi. Sicut aqua pfunda:
ſic cōſiliū in corde viri: ſed homo ſapiens
B exhauriet illud. Multi homines miſeri-
cordes vocātur: virū aūt fidelē quis inue
niet? Juſtus qui ambulat in ſimplicitate
ſua: btōs poſt ſe filios derelinquet. Rex q̄
ſedet in ſolio iudicij diſſipat omne malū
intuitu ſuo. Quis pōt dicere mūdum eſt
1.Jo.i.b. cor meū: purus ſum a pctō? Pōdus ⁊ pō
De pe.diſ. dus: menſura ⁊ menſura: vtrūqꝫ abomi-
s.c. ſi ens. nabile eſt apud deum. Ex ſtudijs ſuis in
De pſum. telligitur puer ſi mūda et recta ſint ope-
c.ex ſuis ra eius. Aurem audientem: et oculū vi-
dijs. dentem: dominus fecit vtrūqꝫ. Noli dili-
gere ſomnum: ne te egeſtas opprimat.
Aperi oculos tuos et ſaturare panibus
Malum eſt. malum eſt: dicit omnis em-
ptor. Et cum receſſerit: tunc gloriabitur.
C Eſt aurum et multitudo gemmarū vas
J.28.b. autem precioſum labia ſcientie. Tolle ve
ſtimentum eius qui fideiuſſor extitit alie

ni: ⁊ pro extraneis aufer pignus ab eo.
Suauis eſt hoī panis mēdacij: et poſtea
implebit os eius calculo. Cogitationes
cōſilijs roborant: ⁊ gubernaculis tractā-
da ſunt bella. Et q̄ reuelat myſteria ⁊ am Ec.xi.b.
bulat fraudulenter ⁊ dilata labia ſua: ne Le.20.b.
cōmiſcearis. Qui maledicit patri ſuo et
matri extinguet lumen ✠ eius in medijs als ✠ lucer
tenebris. Hereditas ad quam feſtinatur na.
in principio: in nouiſſimo benedictione
carebit. Ne dicas: reddam malum pro Ro.12.d.
malo expecta dn̄m ⁊ liberabit te. Abomi D
natio eſt apud deum ✠ pondus: et pon- S.eodem.
dus: ſtatera doloſa non eſt bona. A dn̄o als ✠ dn̄o.
diriguntur greſſus viri: quis aūt hominū S.16.c.
intelligere pōt viā ſuā? Ruina eſt homi-
ni deuotare ſctōs: ⁊ poſt vota retractare.
Diſſipat impios rex ſapiens et incuruat
ſuper eos fornicem. Lucerna dn̄i ſpira- 1.Re.15.c.
culum hominis: que inueſtigat oīa ſecre
ta ventris. Miſericordia et veritas cuſto Diſ.27.c.
diunt regem: ⁊ roboratur clementia thro porro.
nus eius. Exultatio iuuenum fortitudo
eorum: et dignitas ſenū canicies. Liuor
vulneris abſterget mala: et plage in ſecre
tioribus ventris.

¶C.S. De corde regis: laus miſericordie ⁊ iudi
cij: de potētia iniqua: de muliere litigioſa: de vi
ctoria xp̄i: de ſuperbo: de pigro: ⁊ beſtijs impioꝝ
de teſte mendacij: de viro obediente. Cap. xxi.

S Icut diuiſiones aqua-
A ruꝫ: ita cor regis in ma
nu dn̄i: quocunqꝫ vo-
luerit inclinabit illud
Ois via viri recta ſibi
videtur: appendit autē
corda dn̄s. Facere ✠ mi als ✠ iuſti
ſericordiam et iudiciū: ciam.
magis placet domino ꝙ victime. Exalta
tio oculorum eſt dilatio cordis: lucerna
impiorum peccatum. Cogitationes ro-
buſti ſemper in abundandia: omnis au-
tem piger in egeſtate eſt. Qui cōgregat the
ſauros lingua mēdacij: vanus ⁊ eī cors eſt
et impingetur ad laqos mortis. Rapine
impiorum detrahent eos: qꝛ noluerunt
facere iudiciū. Peruerſa via viri aliena B
eſt: qui autē mūdus eſt: rectū opus eius
Meli⁹ eſt ſedere in angulo domatis: ꝙ cū
muliere litigioſa et in domo cōi. Aīa im- J.15.b.
pij deſiderat malum: nō miſerebitur proxi
mo ſuo. Mulctato peſtilente ſapientior
erit paruulus: et ſi ſectetur ſapientem ſu
met ſcientiā. Excogitat iuſtus de domo
impij: vt detrahat impios a malo. Qui ob
turat aurem ſuā ad clamorem pauperis

et ipſe clamabit ⁊ nõ exaudiet. Munus
abſcõditũ extinguit iras: et donũ in ſinu
C indignationẽ maximã. Gaudiũ iuſto eſt
facere iudiciũ: ⁊ pauor operãtib⁹ iniq̃ta
tẽ. Uir q̃ errauerit a via doctrine: in cetu
gigãtiũ ꝯmorabit̃. Qui diligit epulas in
egeſtate erit: q̃ amat vinũ ⁊ pinguia nõ di
tabit̃. Pro iuſto dabit̃ impi⁹: ⁊ ꝓ recto ini-
Eccl.25.c. qu⁹. Meli⁹ ẽ habitare ĩ terra deſerta: q̃
cũ muliere rixoſa ⁊ iracũda. Theſaurus
deſiderabilis ⁊ oleũ in habitaculo iuſti: ⁊
imprudẽs hõ diſſipabit illud. Qui ſequit̃
iuſticiã ⁊ miam inueniet vitã ⁊ iuſticiã et
S.13.a. gliam. Ciuitatẽ fortiũ aſcẽdit ſapiẽs de-
D ſtruxitq; robur fiducie ei⁹. Qui cuſtodit
os ſuũ ⁊ lĩguã ſuã: cuſtodit ab anguſtijs
aĩaʒ ſuã. Supb⁹ et arrogãs vocat̃ indo
ct⁹: q̃ in ira opat̃ ſupbiã. Deſideria occi-
dũt pigrũ: noluerũt eñ q̃cq̃ man⁹ eius
S.15.b. opari. Tota die concupiſcit ⁊ deſiderat: q̃
1.q.1.c.non aũt iuſtus ẽ tribuet ⁊ nõ ceſſabit. Hoſtie
eſt. impiorũ abominabiles q̃ offerunt̃ ex ſce-
lere. Teſtis mẽdax pibit: vir obediẽs lo-
al's ꝓ victo- quet̃ ✝ victoriã. Uir impi⁹ pcaciter obfir-
riam. mat vultũ ſuũ: q̃ aũt rect⁹ eſt corrigit viã
ſuã. Nõ eſt ſapientia: nõ eſt prudẽtia: nõ
eſt cõſiliũ cõtra dñm. Equus parat̃ ad
diẽ belli domin⁹ aũt ſalutem tribuet.

¶ C.S. De fama bona. de cõueniẽtia diuitũ et pauperum in ſpẽ: de fine modeſtie: de feneratore: de hõdis muneribus: de mundicia cordis: de pigro: de puero ſtulto: de calumniatore: de audienda ſapientia: de violentia non facienda pauperi: de amicicia iracundi: de non fideiubendo: de pſumptione. Cap. xxij.

A
Eccl.7.a. Melius eſt nomẽ bonũ
Eccl.8.c.1. q̃ diuitie multe: ſuper
argẽtũ eñ ⁊ aurũ gr̃a
bona. Diues ⁊ pauper
obuiauerũt ſibi vtri-
uſq; operator eſt dñs.
Callidus videt malũ
⁊ abſcõdit ſe: innocẽs
pertrãſijt ⁊ afflict⁹ eſt dãno. Finis mode
ſtie timor dñi: diuitie ⁊ glia ⁊ vita. Arma
gladij in via ſupbi cuſtos aũt aĩe ſue lõ-
ge recedit ab eis. Prouerbiũ ẽ: adoleſcẽs
iuxta viã ſuã ẽt cũ ſenuerit nõ recedet ab
ea. Diues pauperibus impat: ⁊ qui accipit
B mutuũ ſeruus ẽ fenerãtis. Qui ſeminat
Eccl.31.c. iniq̃tatẽ metet mala: ⁊ virga ire ſue con-
ſummabit̃. Qui pn⁹ ẽ ad miaʒ bñdicet̃
al's ꝑ nõ hʒ de panib⁹ eñ ſuis dedit pauperi. Victo
victoriam riã ⁊ honorẽ acq̃ret q̃ dat munera: aĩam
vel. vſq; ac- aũt aufert accipiẽtiũ. Ejce deriſorẽ ⁊ exi-
cipientium. bit cũ eo iurgiũ: ceſſabuntq; cauſe ⁊ cõtu-

melie. Qui diligit cordis mundiciã: ꝓp- 5.q.4.c.In
ter grãm labiorũ ſuorũ habebit amicũ re- loco. in fi.
gẽ. Oculi dñi cuſtodiũt ſciẽtiã ⁊ ſupplã- I.23.c.
tant̃ verba iniq̃. Dicit piger leo eſt foris: I.22.c.
in medio plateaʒ occidẽdus ſum. Fouea C
profunda os aliene: cui irat⁹ eſt dñs inci-
det in eã. Stulticia colligata eſt in corde
pueri: ⁊ virga diſcipline fugabit eã. Qui
calũniat̃ pauperẽ vt augeat diuitias ſu-
as: dabit ipſi ditiori ⁊ egebit. Fili inclinã-
na aurẽ tuã: ⁊ audi verba ſapientũ. Ap-
pone aũt cor ad doctrinã meã: que pul-
chra erit tibi cum ſeruaueris eam in ven-
tre tuo. Et redundabit in labijs tuis vt
ſit in dño fiducia tua. Unde ⁊ oſtẽdi eã
tibi hodie. Ecce deſcripſi eã tibi tripli-
ter in cognationibus ⁊ ſcientia: vt oſten-
derem tibi firmitatem ⁊ eloquia verita-
tis: reſpondere ex his illis qui miſerũt te.
Non facias violentiã pauperi: quia pauper D
eſt neq; conteras egenum in porta: quia
iudicabit domin⁹ cãm eius: ⁊ configet
eos qui confixerunt aĩam eius. Noli eſſe
amicus homini iracũdo: neq; ambules
cũ viro furioſo: ne forte diſcas ſemitas
eius: ⁊ ſumas ſcandalũ aĩe tue. Noli eſſe
cũ his q̃ defigũt manus ſuas: ⁊ q̃ vades
ſe offerunt ꝓ debitis. Si eñ nõ habet vt
reſtituat: q̃d cauſe eſt vt ✝ tollat operimẽ-
tum de cubili tuo? Ne trãſgrediaris ter- al's ꝓ tollas
minos antiquos quos poſuerũt patres Deu.c.19.
tui. Uidiſti virũ velocẽ in opere ſuo: co- 12.q.2.c.
ram regib⁹ ſtabit: nec erit ante ignobiles. In legibus.
7.q.1.c.ſi

¶ C.S. De cõuiuio principum: de moderatione quãs epis.
ſcie: de nõ comedendo cum inuido: de agro pu- q.1.c.1.
pillorũ: de diſciplina pueri: de cõmunicatione et 13.q.1.c.ſi
ebrietate: de cõcupiſcentia meretricis. Ca. xxiij. 24.q.3.c.
tranſferũt

Quãdo ſederis vt come- A
dãs cũ pncipe diligen- 23.q.1.c.
ter attẽde q̃ poſita ſunt 3.
ante faciẽ tuã: ⁊ ſtatue 93. diſ. ca-
cultrũ ĩ gutture tuo: ſi diacon-
tũ habes in poteſtate De ſepul.c.
aĩaʒ tuã. Ne deſideres prima.
de cibis eius in quo eſt
panis mendacij. Noli laborare vt diteris
ſed prudentie tue pone modum. Ne eri-
gas oculos tuos ad opes quas non po-
tes habere: quia facient ſibi pennas qua-
ſi aquile et volabunt in celum. Ne comes-
das cum homine inuido: et ne deſideres
cibos eius quoniam in ſimilitudinem ha-
rioli ⁊ coniectoris eſtimat quod ignorat. B
Comede ⁊ bibe dicet tibi: ⁊ mẽs ei⁹ nõ ẽ

tecum. Cibos quos comederas euomes:
et perdes pulchros ſermones tuos. In
auribus inſipientium ne loquaris: quia
deſpicient doctrinam eloquij tui. Ne at-
tingas paruulorum terminos: ⁊ agrum
pupillorum ne introeas. Propinquus
enim illorum fortis eſt: ⁊ ipſe iudicabit contra
te cauſam illorum. Ingrediatur ad doctri-
nam cor tuū: ⁊ aures tue ad verba ſcien-
F.11. tie. Noli ſubtrahere a puero diſciplinam
Eccl.30.a ſi enim percuſſeris eū virga nō morietur. Tu
Diſ.45.c. virga percuties eum: ⁊ aīam eius de infer-
cum beſa. no liberabis. Fili mi: ſi ſapiens fuerit ani
§.ſalomon. mus tuus: gaudebit tecum cor meum: ⁊
23.q.5.c. exultabunt renes mei cum locuta fuerint
diſplicet. recta labia tua. Nō emuletur cor tuum
c.ea vindic peccatores: ſed in timore domini eſto to-
ta. ta die: quia habebis ſpem in nouiſſimo: ⁊ pre
5.q.5.c.nō ſtolatio tua non auferetur. Audi fili mi et
omnium. eſto ſapiens ⁊ dirige in via aīm tuū. Noli
E eſſe in conuiuijs potatorum: nec in comeſſa-
De pře. diſ. tionib⁹ eorum q̄ carnes ad veſcendū confe
5.c.carnes runt: quia vacātes potibus ⁊ dātes ſymbo-
c.ne tales. la conſumentur: ⁊ veſtietur pānis dormita
Di.44.ca. tio. Audi patrē tuū qui genuit te: ⁊ ne cō
ante penul. temnas cum ſenuerit mater tua. Verita
tem eme ⁊ noli vendere ſapientiam: ⁊ do
ctrinā ⁊ intelligentiam. Exultat gaudio
Alo ✝ qui. pater iuſti: ⁊ qui ✝ ſapientem genuit le-
tabitur in eo. Gaudeat pater tuus et ma-
ter tua. ⁊ exultet qui genuit te. Prebe fili
F.22.b. mi cor tuū mihi: ⁊ oculi tui vias meas
D cuſtodiāt. Fouea enim pfunda ē meretrix
⁊ puteus anguſtus aliena. Inſidiatur ī via
quaſi latro: ⁊ quos incautos inuenerit inter
ficiet. Cui ve: cui⁹ patri ve: cui rixe: cui fo-
uee: cui ſine cauſa vulnera: cui ſuffoſſio
oculorum. Nōne his q̄ cōmorantur in vino: ⁊
ſtudēt calicibus epotādis. Ne intuearis
vinū quando flaueſcit cū ſplenduerit in
vitro color eius. Ingreditur blāde: ſed in
nouiſſimo mordebit vt coluber: ⁊ ſicut
regulus venena diffundet. Oculi tui vi-
debunt extraneas: ⁊ cor tuum loquetur
peruerſa. Et eris ſicut dormiens in me-
dio mari: et quaſi ſopit⁹ gubernator amiſ
ſo clauo: et dices. Verberauerunt me ſed
non dolui: traxerunt me ⁊ ego non ſenſi.
Quādo euigilabo: ⁊ rurſus vina reperiā.

¶ C.S. De ſapientia ⁊ ſapiēte: de ſtulto ⁊ deſpe-
rante: de his qui ducuntur ad mortē: de melle et
fauo: de caſu iuſti ⁊ caſu inimici: de equitate iu
dicij: de agro exercendo: de agro pigri hominis:
et de pigro. Capitulum xxiiij.

NE emuleris viros ma- A
los: nec deſideres eſſe
cū eis: quia rapinas me-
ditatur mēs eorum: ⁊ frau-
des labia eorum loquun-
tur. Sapientia edifica
bitur dom⁹: ⁊ prudētia
roborabitur. In doctri
na replebuntur cellaria: vniuerſa ſubſtan
tia precioſa ⁊ pulcherrima. Vir ſapiens
fortis eſt: et vir doctus robuſtus et vali-
dus: quia cū diſpoſitione initur bellum: et
erit ſalus vbi multa cōſilia ſunt. Excelſa F.11.b.
ſtulto ſapientia in porta non aperiet os
ſuum. Qui cogitat mala facere ſtultus
vocabitur. Cogitatio ſtulti peccatum eſt
et abominatio hominum detractor. Si
deſperaueris in die anguſtie lapſus: im-
minuetur fortitudo tua. Erue eos q̄ du- B
cuntur ad mortem: ⁊ q̄ trahūt ad interi- Ps.81.
tum liberare ne ceſſes. Si dixeris vires Eccle.4.
non ſuppetunt q̄ inſpector eſt cordis ipſe 24.q.3.c.
intelligit: ⁊ ſeruatorē ✝ aīe tue nihil fallit non inferēda.
redderetq; homini iuxta opera ſua. Come
de fili mi mel quia bonū eſt: ⁊ fauū dulciſ- Alo ✝ ſalua
ſimū gutturi tuo. Sic ⁊ doctrina ſapien torem.
tie aīe tue: quā cū inueneris habebis in
nouiſſimis ſpem ⁊ ſpes tua non peribit.
Ne inſidieris et q̄ras impietatē in domo
iuſti: neq; vaſtes requiē ei⁹. Septies enim
cadet iuſtus ⁊ reſurget: impij aūt corru-
ent ī malū. Cū ceciderit inimicus tu⁹ ne De pe. diſ.
gaudeas: ⁊ in ruina ei⁹ ne exultet cor tuū 6. ſepties.
ne forte videat dñs et diſpliceat ei: et au C
ferat ab eo irā ſuā. Ne contēdas cum peſſi F.17.a.
mis: nec emuleris impios: quoniā nō habēt Job.21. de
futurorū ſpem mali: ⁊ lucerna impiorum 1.q.4.c.de
extinguetur. Time dñm fili mi ⁊ regē: ⁊ cū tractores.
detractoribus nō cōmiſcearis. Quoniā repē
te cōſurget perditio eorum: ⁊ ruinam vtriuſq; F.18.a.
q̄s nouit? Hec quoq; ſapiētib⁹. Cognoſcere
perſonam in iudicio non eſt bonum. Qui
dicūt impio iuſtus es: maledicent eis po
puli ⁊ deteſtabuntur eos tribus. Qui ar
guunt laudabuntur: ⁊ ſuper ipſos veniet
benedictio. Labia deoſculabitur qui re D
cta verba reſpondet. Prepara foris op⁹
tuum: ⁊ diligenter exerce agrum tuum: et
poſtea edifices domū tuam. Ne ſis teſtis
fruſtra contra primū tuū: nec lactes quēq;
labijs tuis. Ne dicas quomodo fecit mi
hi ſic faciam ei: et reddam vnicuiq; ſcdm
opus ſuum. Per agrum hominis pigri
tranſiui: et per vineam viri ſtulti. Et ec
ce totum repleuerant vrtice: et operue
rant ſuperficiem eius ſpine et maceria la

pidū deſtructa erat. Qđ cū vidiſſem po-
ſui i corde meo ⁊ exemplo didici diſcipli
nā. Uſq̄ quo piger dormies: vſq̄ quo de
J.6.b. ſomno cōſurges. Paruꝫ inquā dormies
modicū dormitabis pauxillū man⁹ con-
ſeres vt quieſcas: veniet tibi quaſi curſor
egeſtas tua: ⁊ mēdicitas q̄ſi vir armatus.
¶ C.S. De celādo verba: de purgando ſermone:
de humilitate: de predicante ⁊ obediente: de le-
gato fideli: de melle edēde: de falſo teſte: de ami
co infideli: de incorrigibili: de triſticia amari: de
benignitate: de diſſipāte: de detractione: de ſcan
dalo: de garrulitate. Capi̅m. xxv.

A
E q̄ parabole ſalo-
monis quas trāſtulerūt
viri ezechie regis iuda.
Gloria dei ē celare ver
bum: ⁊ gl̄ia regū inue-
ſtigare ſermonem. Ce
lum ſurſum et terra de
orſum: ⁊ cor regum in-
ſcrutabile. Aufer rubiginē de argento: ⁊
egredief vas puriſſimū. Aufer ipietatē
de vultu regis ⁊ firmabif iuſticia thron⁹
Lu.14.b. eius. Ne glorioſus appareas corā rege: ⁊
in loco magnoꝝ ne ſteteris. Meli⁹ eſt eñ
vt dicaf tibi aſcēde huc q̄ vt humilieris
5.q.5.c.q̄ corā principe. Que viderūt oculi tui: ne
ambulas. pferas in iurgio cito: ne poſtea emēdare
B nō poſſis: cū dehoneſtaueris amicū tuū.
Cauſam tuā tracta cū amico tuo: et ſe-
cretū extraneo ne reueles ne forte inſul-
tet tibi cū audierit: ⁊ exprobrare non ceſ
alr ⁊ nō hʒ ſet. Gratia ⁊ amicitia liberāt: quas ti-
gra ⁊c. vſq; bi ſerua ne exprobrabilis fias. Mala au-
fias. rea in lectis argēteis: q̄ loq̄tur verbuꝫ in
tpe ſuo. In auris aurea ⁊ margarita ful
gens: q̄ arguit ſapiētē ⁊ aurē obediētē.
Sicut frigus niuis in die meſſis: ita le-
gatus fidelis ei q̄ miſit eū: aīaꝫ illi⁹ requi
eſcere facit. Nubes ⁊ vēt⁹ ⁊ pluuie non ſe
quētes: vir glorioſus ⁊ pmiſſa nō cōplēs
Patientia lenief pnceps: ⁊ lingua mol-
J.15.a. lis cōfringet duriciā. Mel inueniſti: co-
C mede quod ſufficit tibi: ne forte ſatiatus
euomas illud. Subtrahe pedem tuuꝫ de
domo proximi tui: nequādo ſatiatus ode
rit te. Jaculum ⁊ gladius ⁊ ſagitta acuta
homo q̄ loquitur cōtra proximum ſuum
falſum teſtimoniū. Dens putridus ⁊ pes
laſſus q̄ ſperat ſuper infideli i die āguſtie
et amittit pallium i die frigoris. Acetum
ſnō hʒ in nitro: q̄ cantat carmina cordi peſſimo
⁊c. vſq; Sicut ✝ tinea veſtimēto: ⁊ vermis ligno:
di. ita triſticia viri nocet cordi. Si eſurierit
inimicus tuus ciba illum: ſi ſitierit da ei
aquā bibere. Prunas eñ cōgregabis ſu Ro.12.d.
per caput eius: ⁊ dñs reddet tibi. Uent⁹ D
aquilo diſſipat pluuias: ⁊ facies triſtis li-
guā detrahētē. Melius eſt ſedere in an- J.21.b.
gulo domatis q̄ cū muliere litigioſa ⁊ in
domo cōmuni. Aqua frigida aīe ſitienti
⁊ nūcius bonus de terra longinqua. Fōs Eccl.3.c.
turbat⁹ pede ⁊ vena corrupta: iuſtus ca-
dēs corā ipio. Sicut q̄ mel multū come
dit nō eſt ei bonū: ſic q̄ ſcrutator eſt ma-
ieſtatis opprimef a gl̄ia. Sicut vrbs pa-
tens ⁊ abſq; muroꝝ ambitu: ita vir q̄ nō
pōt i loquēdo cohibere ſpm̄ ſuum.
¶ C.S. De gloria ſtulti: de maledicto: de cōfundē
do ſtulto: de nō cōmittēdo predicationem ſtulto
de reuerſo ad peccatum: de pigro oſtendēte ſa
pientiam ſuam: de impatiente: de ſuſurrone: de
amico fraudulento. Capi̅m. xxvi.

Uomodo nix in eſtate
⁊ pluuie i meſſe: ſic in A
decēs eſt ſtulto gloria.
Nā ſicut auis ad alta 11.q.3.c.de
tranſuolans: et paſſer ind.
quolibet vadēs: ſic ma
ledictum fruſtra prola
tum in quēpiā ſuperue-
niet. Flagellū equo ⁊ chami⁹ aſino: ⁊ vir-
ga in dorſo iprudentium. Ne reſpōdeas
ſtulto iuxta ſtulticiam ſuaꝫ: ne efficiaris
ei ſimilis. Reſponde ſtulto iuxta ſtulticiā
ſuam: ne ſibi ſapiens eſſe videatur. Clau
dus pedibus ⁊ iniq̄tatē bibens qui mit-
tit verba per nuncium ſtultum. Quomo
do pulchras fruſtra habet claud⁹ tibias
ſic indecens eſt in ore ſtultorum parabo
la. Sicut q̄ mittit lapidem in aceruum B
mercurij: ita qui tribuit inſipienti hono
rem. Quomodo ſi ſpina naſcatur in ma-
nu temulenti: ſic parabola in ore ſtultoꝝ
Judicium determinat cauſas: ⁊ qui im
ponit ſtulto ſilentiuꝫ iras mitigat. Sicut 2.Pe.2.d.
canis qui reuertitur ad vomitum ſuum:
ſic imprudens qui iterat ſtulticiam ſuaꝫ
Uidiſti hominem ſapientem ſibi uideri:
magis illo ſpem habebit inſipiens. Dicit
piger leo eſt in via: et leena in itineribus
Sicut oſtium vertitur in cardine ſuo ita C
piger in lectulo ſuo. Abſcondit piger ma J.19.d.
nus ſub aſcella ſua ✝ et laborat ſi ad os Alr ⁊ ad ſel
ſuum eas conuerterit. Sapientior ſibi las ſuas.
piger videtur: ſeptem viris loquentibus De ſſump.
ſententias. Sicut q̄ apprehēdit auribꝰ c.i.
canem: ſic qui tranſit impatiens et com
miſcetur rixe alterius. Sicut noxius eſt
qui mittit ſagittas ⁊ lāceas in mortem
ita vir qui fraudulenter nocet amico ſuo

et cũ fuerit deprehenſus dicit ludens feci.
Eccl.28. Cũ defecerint ligna extinguet ignis: ⁊ ſu
b. ſurrõe ſubtracto iurgia cõquieſcũt. Sicut
b carbones ad prunas: ⁊ ligna ad ignẽ: ſic
hõ iracũdus ſuſcitat rixas. Verba ſuſur
rõis quaſi ſimplicia ⁊ ipſa perueniũt ad inti
ma cordis. Quõ ſi argẽto ſordido ornare
velis vas fictile: ſic labia tumentia cum
peſſimo corde ſociata. Labiis ſuis intelli
git inimicus cu3 in corde tractauerit do
los. Qñ ſubmiſerit vocẽ ſuã ne credide
ris ei: qm̃ ſeptẽ nequitie ſunt in corde il
Eccl.10.b. lius. Qui operit odiũ fraudulenter: reue
Eccl.27. labit malicia ei⁹ ĩ cõſilio. Qui fodit foue
b. am incidet in eã: ⁊ q̇ voluit lapidẽ reuerte
tur ad eũ. Lingua fallax nõ amat verita
tem ⁊ os lubricum operatur ruinas.

¶ C.S. De iactãtia: de ira ſtulti: de laude correptiõis: de fama iuſticie: de dulcedine boni amici: de adulatore: de muliere litigioſa: de incorrigibili: de ſubditis agnoſcẽdis: de ſacris ſcripturis.

Capitulum .xxvij.

A 11.q.3.c.ſi quis.
Ne glorieris in craſtinũ: ignorãs q̇d ſuperuentura pariat dies. Laudet te alien⁹ ⁊ nõ os tuũ: extrane⁹: ⁊ nõ labia tua. Graue eſt ſaxũ ⁊ oneroſa arena ſed ira ſtulti vtroq; graui
Eccl.22.b or. Ira nõ habet miam nec erũpens fu
alr ✠ nõ hs ror: ⁊ impetum concitati ſpiritus ferre
ſpũs. quis poterit? Melior eſt manifeſta corre
3.q.5.c.nõ ctio q̄ amor abſconditus. Meliora ſunt
ois.c.nõ oſ vulnera diligentis: q̄ fraudulenta oſcula
culat.23. odientis. Anima ſaturata calcabit fauũ
q.4.c.in et anima eſuriens etiam amarum p dul
minum. ci ſumet. Sicut auis trãſmigrans de ni
Job.6.b. do ſuo: ſic vir qui derelinquit locum ſuũ
B Vnguento ⁊ variis odoribus delectatur
cor: ⁊ boni amici cõſiliis anima dulcora
tur. Amicum tuum ⁊ amicu3 patris tui
ne dimiſeris: ⁊ domum fratris tui ne in
grediaris in die afflictionis tue. Melior
eſt vicinus iuxta q̄ frater procul. Stude
ſapientie fili mi ⁊ letifica cor meum vt
poſſis exprobrãti reſpondere ſermonem.
Aſtutus vidẽs malũ abſcõditus eſt par
uuli trãſeuntes ſuſtinuerunt diſpendia.
I.20.c. Tolle veſtimentũ ei⁹ q̇ ſpopondit pro ex
C traneo: ⁊ pro alienis aufer ei pign⁹. Qui
bñdicit pximo ſuo voce grandi de nocte
cõſurgẽs maledicenti ſimilis erit. Tecta
perſtillãtia in die frigoris et litigioſa mu
I.10.b. lier comparantur. Qui retinet eam qua
ſi q̇ ventũ teneat: ⁊ oleum dextre ſue eua

cuat. ✠ Ferrũ ferro exacuit ⁊ hõ exacuit Alr ✠ vaſ
faciẽ amici ſui. Qui ſeruat ficũ comedet cuabit.
fruct⁹ ✠ eius ⁊ q̇ cuſtos eſt dñi ſui glorifi Alr ✠ fru
cabit. Quõ in aquis reſplendent vultus ctum.
proſpicientiũ: ſic corda hoim manifeſta
ſunt prudentibus. Infernus ⁊ perditio
nunq̄ implent: ſimiliter ⁊ oculi hoim inſa I.30.c.
tiabiles. Quõ pbatur ĩ conflatorio argẽ Eccl.1.b.
tũ: ⁊ ĩ fornace aurũ: ſic pbat hõ ore lau Eccl.14.c.
dant. Cor iniqui ✠ inq̇rit mala: cor autẽ Alr ✠ nõ hs
rectũ inq̇rit ſcientiã. Si cõtuderis ſtul Cor iniqui
tum ĩ pila quaſi ptiſanas feriẽte deſuper rẽ. inq̇ ſciẽ
pilo non auferetur ab eo ſtulticia eius. tiam.
Diligenter agnoſce vultum pecoris tui D
tuoſq; greges conſidera. Non enim habe R archi. de
bis iugiter poteſtatem: ſed corona tribue pen.c.xv
tur tibi in generatione et generationem. libro.vj.
Aperta ſunt prata et apparuerunt herbe
virentes: et collecta ſunt fena de monti
bus. Agni ſunt ad veſtimẽtum tuũ: ⁊ he
di ad agri precium. Sufficiat tibi lac ca
prarũ ĩ cibos tuos: ⁊ in neceſſaria dom⁹
tue: ⁊ ad victum ancillis tuis.

¶ C.S. De ſecuritate iuſti: de lõga via ducis: de fenore liberali: de oratione execrabili: de ruina deceptiõis: de regno impiorum: de cõfeſſione: de timore domini: de malo principe: de odiẽte auariciam: de ocio: de accipiẽte perſonas: de corripiẽte: de illo qui ſubtrahit patri vel matri: de dãte pauperi: de pſecutiõe antichriſti. Cap .xxviij.

Fugit impius nemine perſequente iuſtus autem quaſi leo cõfidẽs abſq; terrore erit. Propter pctã terre multi principes eius: et propter hois ſapientiam et horũ ſciẽtiã q̇ dicũ A
tur vita ducis longior erit. Vir paup ca
lũnians pauperes ſimilis eſt imbri vehe
menti ĩ quo paratur fames. Qui derelin
quunt legem laudãt impium q̇ cuſtodiunt
ſuccenduntur cõtra eum. Viri mali non
cogitant iudicium: qui autem inquirunt
dominu3 animaduerterunt omnia. Me I.7.a.
lior eſt pauper ambulans in ſimplicitate B
ſua: q̄ diues in prauis itineribus. Qui
cuſtodit legem filius ſapiens eſt qui autẽ
comeſſatores paſcit confundit patrem
ſuum. Qui coaceruat diuitias vſuris: ⁊
fenore liberali: in ✠ pauperes congregat ✠ i. cõtra.
eas. Qui declinat aures ſuas ne audi 23.q.7.ca.
at legem: oratio eius erit execrabilis. quẽadmo
Qui decipit iuſtos in via mala in inte dum.

ritis ſuis corruet: ⁊ ſimplices poſſidebūt
bona eius. Sapiēs ſibi videtur vir diues
pauper aūt prudēs ſcrutabit eū. In exul
tatiōe iuſtorū multa glīa eſt regnantibꝰ
C impijs ruine hoīm. Qui abſcōdit ſcelera
ſua nō dirigetur: q̄ aūt cōfeſſus fuerit et re-
De pe. diſ. liquerit ea: miām cōſequetur. Beatus hō
1. §. agite. qui ſemꝑ eſt pauidus: q̄ vero mentis eſt
In glo. qui dure corruet ī malū. Leo rugiēs ⁊ vrſus
ele. vel vo. eſuriēs ꝑnceps impiꝰ ſuꝑ ppl'm paupe-
6. i. in glo. rem. Dux indigens prudētia: multos op-
primet per calūniā: q̄ aūt odit auaritiam
longi fient dies eius. Hominē q̄ calūnia
tur aīe ſanguinē: ſi vſq; ad lacū fugerit
S. 10. C. nemo ſuſtinet. Qui ambulat ſimpliciter:
S. 1 x D. ſaluus erit q̄ peruerſis graditur vijs: cōci-
det ſemel. Qui operatur terram ſuā: ſa-
D tiabitur panibus: qui autē ſectatur ociū
replebitur egeſtate. Uir fidelis multum
laudabitur: q̄ autem feſtinat ditari: non
erit innocens. Qui cognoſcit in iudicio
faciē: nō bene facit: iſte et pro bucella pa
nis deſerit veritatem. Uir qui feſtinat di
tari ⁊ alijs inuidet: ignorat q̄ egeſtas ſu-
perueniet ei. Qui corripit hominem gra-
tiam poſtea inueniet apud eū magis q̄
ille qui per lingue blandimenta decipit.
Qui ſubtrahit aliquid a patre ſuo ⁊ a ma
tre: ⁊ dicit hoc non eſſe pctm̄ particeps
homicide eſt. Qui ſe iactat et dilatat iur-
gia cōcitat: qui vero ſperat ī dn̄o ſaluabi
tur. Qui cōfidit in corde ſuo ſtultus eſt:
qui autem graditur ſapienter ipſe ✠ lau
Alr ✠ iſte: dabitur. ✠ Qui dat pauperi nō īdigebit: q̄
Alr ✠ ſal- deſpicit deꝑcātē ſuſtinebit penuriā. Cū
uabitur. ſurrexerint impij abſcōdentur hoīes: cum
illi perierint: multiplicabūtur iuſti.

¶ C. S. De incorrigibili: de principatu impij: de rege iuſto: de hoīe ficto: de loquela iuſti: de rege q̄ iudicat: de virga ⁊ eruditione filij: de effectu ꝓphetie: de puero delicato: de verboſo: de iracūdo: de currente cum fure: de timente hominem: de ſeſe abominantibus iuſto ⁊ impio. Ca. xxix.

Uiro q̄ corripiētē dura
ceruice cōtēnit repēti-
nus ei ſuperueniet inte-
ritus: ⁊ eū ſanitas nō
ſequetur. In multiplica-
tione iuſtorum letabi-
tur vulgus: cum impij
ſumpſerint pricipatū
gemet ppl's. Uir q̄ amat ſapientiam leti
Alr ✠ ſcor- ficat patrem ſuum: qui aūt nutrit ſcor-
tum. ta ✠ perdet ſubſtantiā. Rex iuſtus erigit
terrā vir auarus deſtruet eā. Hō q̄ blan- Luce. xi. a.
dis fictiſq; ſermonibꝰ loq̄tur amico ſuo:
rete expādit greſſibus ſuis. Peccātē vi- B
rū iniquū inuoluet laqueus: ⁊ iuſtus leta-
bitur atq; gaudebit. Nouit iuſtus cauſā
pauperum: impius ignorat ſcientiā. Hoīes
peſtilētes diſſipant ciuitatē: ſapiētes vo
auertunt furorē. Uir ſapiēs ſi cum ſtulto
cōtēderit: ſiue iraſcatur: ſiue rideat non in
ueniet requiem. Uiri ſanguinum oderunt
ſimplicē: iuſti ✠ aūt querūt aīam eiꝰ. To- Alr ✠ inimici
tum ſpiritum ſuū profert ſtultus: ſapiēs ſu.
differt et reſeruat in poſterum. Princeps
q̄ libenter audit verba mendacij: omnes
miniſtros habet impios. Pauper ⁊ cre-
ditor obuiauerūt ſibi vtriuſq; illumina-
tor eſt dn̄s. Rex qui iudicat ī veritate pau
peres thronus eius ī eternum firmabitur.
Uirga atq; correctio tribuit ſapientiam: C
puer autem qui dimittitur voluntati ſue
confundit matrem ſuam. In multiplica
tione impiorū multiplicabuntur ſcelera et
iuſti ruinas eorū videbunt. Erudi filiū tu
um ⁊ refrigerabit te: ⁊ dabit delitias aīe
tue. Cum prophetia defecerit: diſſipabitur
ppl's: q̄ vero cuſtodit legē btūs eſt. Ser-
uus verbis non pōt erudiri: q̄ qđ dicis
ītelligit et reſpondere contēnit. Uidiſti
hominē velocē ad loquēdū: ſtulticia ma
gis ſperāda eſt q̄ illius correctio. ✠ Qui Alr ✠ con-
delicate a pueritia ſua nutrit ſeruum ſuū tumacem.
poſtea illū ſentiet cōtumacē. Uir iracun
dus prouocat rixas: ⁊ q̄ ad īdignandum
facilis eſt: erit ad peccata procliuior. Su- D
perbū ſequitur humilitas: ⁊ hūilem ſpiritu Job. xx. b.
ſuſcipiet gloria. Qui cum fure participat
odit animā ſuā: adiurantem audit et nō
indicat. Qui timet hominē cito corruet
qui ſperat ī dn̄o ſubleuabitur. Multi re
quirunt faciem pricipis ⁊ iudicium a do-
mino egreditur ſingulorum. Abominan
tur iuſti virum impium. ⁊ abominantur im Alr ✠ adhuc
pij eos q̄ ī via recta ſunt. Uerbum ✠ cu verbum iſt
ſtodiens filius: extra perditionem erit. q̄ ei ſunt.

¶ C. S. De chriſti aſcēſione: de deſcenſu eius ad iudiciū: de ſermone dn̄i igníto: de amouēdis paupertate ⁊ diuitijs: de quattuor generibus hoīm ⁊ filiabus ſanguiſuge: de tribus inſaturabilibꝰ et quarto quod nunq̄ dicit ſufficit: de oculo effodiendo de tribus difficilibus et quarto quod penitus ignoratur: de tribus mouentibus terram et quarto quod penitus non poteſt ſuſtinere: de quattuor minimis ſuper terram: de tribus bene gradientibus: et quarto feliciter incidente.
Capitulum. xxx.

A V Erba congregationes
filij vomentis. Uiſio
quã locutus eſt vir cū
quo eſt deus: et qui deo
ſecū morante ↄfortatꝰ
ait. Stultiſſimus ſum
viroꝝ ꝛ ſapientia hoīꝫ
nō eſt mecū. Non didi
ci ſapiētiã ꝛ noui ſciētiã ſctōꝝ. Quis aſcē
dit in celū: atqꝫ deſcēdit? Quis continuit
ſpiritum in manibus ſuis? Quis colliga
uit aquas quaſi in veſtimēto? Quis ſuſci
Ps. 18. tauit oēs terminos terre? Qđ nomē eiꝰ:
Apoc. xix. d et qđ nomen filij eius: ſi noſti? Oīs ſmo
dei ignitus clypeus eſt ſperantibus in ſe.
Ne addas qcq̄ verbis illius: et arguaris
inueniariſqꝫ mendax. Duo rogaui te: ne
deneges mihi anteq̄ moriar. Uanitatem
et verba mēdacij lōge fac a me. Mēdici
4. q. 3. §. iii tatem ꝛ diuitias ne dederis mihi. Tribue
B tm̄ victui meo neceſſaria: ne forte ſatia
tus illiciar ad negandū: et dicã. Quis eſt
dñs? aut egeſtate cōpulſus furer: ꝛ peierē
nomen dei mei. Ne accuſes ſeruū ad dñꝫ
ſuū: ne forte maledicam tibi et corruas.
Gñatio que pr̄i ſuo maledicit: ꝛ que ma
tri ſue non bñdicit. Gñatio q̄ ſibi munda
videt: et tñ non eſt lota a ſordibꝰ ſuis. Ge
neratio cuius excelſi ſunt oculi: et palpe
bre eius in alta ſurrecte. Gñatio q̄ ꝓ den
tibus gladios hꝫ: ꝛ cōmãdit molaribus
ſuis vt comedat inopes de terra et pau
C peres ex hominibꝰ ſanguiſuge due ſunt
S. 17. a. filie dicentes: affer affer. Tria ſunt inſa
turabilia et quartū qđ nūq̄: dicit ſufficit.
Infernus et os vulue: ꝛ terra q̄ non ſatia
Als + eſſo tur aqua: ignis vero nunq̄ dicit ſufficit.
dam. Oculū q̄ ſubſannat patrē: et qui deſpicit
12. q. 1. c. partū matris ſue ſuffodiãt ✠ eū corui de
1. torrentibus: et comedant eum filie aqle.
de pſum. c. Tria ſunt difficilia mihi: et quartū penit
ex ſtudijs in tus ignoro. Uiã aquile in celo: viam colu
glo. bri ſuper petrã: viã nauis in medio mari
de ↄſe. diſ. et viãviri in adoleſcētia. ✠ Talis eſt ꝛvia
4. c. ſcris. mulieris adultere: que comedit ꝛ tergēs
Als + ado os ſuū: dicit. Non ſuꝫ operata malū. Per
leſcentula. tria mouet terra: ꝛ quartū nō poteſt ſuſti
nere. Per ſeruū cū regnauerit: ꝑ ſtultum
cū ſaturatꝰ fuerit cibo: et per odioſaꝫ mu
S. 6. a. lierē cū in matrimonio fuerit aſſumpta ꝛ
ꝑ ãcillã cum fuerit heres dñe ſue. Quat
tuor ſunt minima terre: et ipſa ſunt ſa
D pientiora ſapiētibus. Formice ppl̄s infir
Eq. 8. mus qui preparat in meſſe cibum ſuum.
Lepuſculus plebs inualida q̄ collocat in
petra cubile ſuū. Regem locuſta nō hꝫ: ꝛ

egredit vniuerſa per turmas ſuas. Stel
lio ✠ manibus nititur: ꝛ morat in edibꝰ Als + aſſilo
regis. ✠ Tria ſunt que bene gradiuntur als + nō hꝫ
et quartū qđ incedit feliciter. Leo fortiſſi regis.
mus beſtiarū: ad nullius pauebit occur
ſum. Gallus ſuccinctus lumbos ꝛ aries:
nec eſt rex qui reſiſtat ei. Et qui ſtultꝰ ap diſ. 4. c. de
paruerit poſtq̄ eleuatus eſt in ſublime: niq̄.
ſi enim intellexiſſet: ori ſuo impoſuiſſet de pe. diſ.
manū. Qui aūt fortiter premit vbera ad 1. c. ſerpēs.
eliciēdū lac: exprimit butyrū: ꝛ qui vehe in fine.
menter emungit: ✠ elicit ſanguinē ꝛ qui Als + emū
ꝓuocat iras: ꝓducit diſcordias. gitur.

¶ C. S. De regibus ne ſint dediti mulieribus et
vino et iuſte iudicent: de muliere forti ſancta ec
cleſia. Capłm. xxxi.

V Erba lamuelis regis. A
Uiſio q̄ erudiuit eum
mat ſua. Quid dilecte
mi: quid dilecte vteri
mei: quid dilecte voto
ruꝫ meorū? Ne dederis
mulieribus ſubſtantiã
tuam: et diuitias tuas
ad delendos reges. Noli regibꝰ o lamuel
noli regibus dare vinū: qꝛ nullum ſecre
tum eſt vbi regnat ebrietas. Ne forte bi
bant et obliuiſcantur iudicioꝝ: et mutēt
cauſam filioꝝ pauperis. Date ſiceraꝫ me
rentibus: ꝛ vinū his qui amaro ſunt aīo
Bibant et obliuiſcantur egeſtatis ſue: et B
dolores non recordent amplius. Aperi
os tuum muto: et cauſis oīm filiorū qui
pertranſeūt. Aperi os tuum: decerne qđ
iuſtum eſt: et vindica inopem ꝛ pauperē.
Aleph. Mulierē fortem quis inueniet?
procul: et de vltimis finibus preciū eius
Beth. Confidit in ea cor viri ſui: et ſpo
lijs non indigebit. Gimel. Reddet ei bo
num ꝛ non malū: oībus diebus vite ſue
Deleth. Queſiuit lanã ꝛ linū: ꝛ opata eſt
ↄſilio manuū ſuaꝝ. He. Fcã eſt q̄ſi nauis
inſtitoris de lōge portãs panē ſuū. Uau.
De nocte ſurrexit: dedit q̄ ꝑdã domeſticis
ſuis: et cibaria ancillis ſuis. Zain. Con C
ſiderauit agrū et emit eū: de fructu ma
nuū ſuaꝝ plãtauit vineã. Heth. Accinxit
fortitudine lūbos ſuos: et roborauit bra
chium ſuum. Teth. Guſtauit ꝛ vidit q̄m
bona eſt negociatio eius: nō extinguetur
in nocte lucerna eius. Ioth. Manū ſuã
miſit ad fortia et digiti eius apprehende
runt fuſum. Caph. Manū ſuam aperuit Als + time
inopi: et palmas ſuas extendit ad paupe tur.
rē. Lamech. Non timebit ✠ domui ſue a Als + ſi ue
frigoribus ✠ niuis: oēs eñ domeſtici eiꝰ ſtes.

veſtiti ſunt duplicibus. Mem. Stragu-
latam veſtem fecit ſibi biſſus: ⁊ purpura
indumētū eiꝰ. Nun. Nobilis in portis vir
eius qñ ſederit cū ſenatoribus terre. Sa
mech. Syndonē fecit ⁊ vendidit: ⁊ cingu
lū tradidit chananeo. Ain. Fortitudo ⁊ de
b cor indumētū eiꝰ: et ridebit in die nouiſ-
ſimo. Phe. Os ſuū aperuit ſapiētie: ⁊ lex
clemētie in lingua eiꝰ. Sadik. Cōſidera
uit ſemitas domus ſue: et panem ocioſa
non comedit. Coph. Surrexerūt filij eiꝰ
⁊ beatiſſimā predicauerūt: vir eiꝰ ⁊ lauda
uit eā. Res. Multe filie congregauerūt
diuitias: tu ſupgreſſa es vniuerſas. Sin.
Fallax gratia et vana eſt pulchritudo mu
lier timens dūm: ipſa laudabitur. Thau.
Date ei de fructu manuū ſuaꝝ: et laudēt
Als. ⁊ ſhe. eam in portis opera ✠ eius

¶ Expliciūt pꝛouerbia ſalomōis.

¶ Incipit plogus ſcti hieronimi in librū
eccleſiaſten.

Memini me hoc ferme quin-
quennio cum adhuc rome
eſſem: et eccleſiaſten ſancte
bleſille legerē: vt eā ad con-
temptū mūdi hortarer pꝛouoca-
rē: et omne qđ in mūdo cer
neret: putaret eſſe pꝛo nihilo: rogatꝰ ab ea
vt in morē cōmētarioli obſcura quęq; diſſe
rerā: vt abſq; me poſſet intelligere q̄ lege
bat. Itaq; qm̄ in procinctu noſtri operis
ſubita morte ſubtracta eſt: ⁊ nō meruimꝰ
o paule et euſtochiū talē vite noſtre habe
re conſortem tāto vulnere tūc percuſſus
obmutui: ⁊ nūc in bethlee poſitus: angu-
ſtiore videlicet ciuitate et illius memorie
et vobis reddo qđ debeo. Hoc breuiter ad
Als ⁊ ma- moneus: qꝛ nullius auctoritatē ſecutus
gis. ſuꝫ: ſed de hebreo transferens maxime ✠
ſeptuaginta interpretuꝫ cōſuetudini me
coaptaui: in his dūtaxat q̄ non multum
ab hebraicis diſcrepabant. Interdū aqle
quoq; ⁊ ſymmachi ⁊ theodotionis recorda-
tus ſum: vt nec nouitate nimia lectoris
ſtudiuꝫ deterrerem: nec rurſum contra cō-
ſciētiā meā fonte veritatis omiſſo opinio
nū riuulos ſectarer.

¶ Explicit plogus ſancti hieronymi.

¶ Incipit liber eccleſiaſtes.

¶ C.S. De vanitate ſcli: de curioſis diſputatio-
nibus: ⁊ in appetitu multaꝝ litteraꝝ oſtēdit eſſe
vanitatē ⁊ afflictionem ſpūs. Caplm. j.

Verba eccle- a
ſiaſtes filij dauid regis
hierlm. Vanitas va-
nitatum dicit eccleſia
ſtes. Vanitas vanita- J. 1 2. e.
tum: ⁊ omnia vanitas. De pe. di.
Quid hꝫ āplius homo 2. c. ſi.
de vniuerſo labore ſuo quo laborat ſub 13. q. 2. c. in
ſole? Generatio preterit et generatio ad- eccleſiaſti
uenit: terra autem in eternū ſtat. Oritur co.
ſol: et occidit: ⁊ ad locū ſuū reuertitur: ibi- J. 3. b.
qꝫ renaſcēs gyrat per meridieꝫ ⁊ flectitur ad B
aqlonem. Luſtrans vniuerſa in circuitu
pergit ſpiritus: ⁊ in circulos ſuos reuerti
tur. Omnia flumina intrant in mare: et
mare non redūdat. Ad locū vnde exeūt
flumina reuertuntur: vt iterum fluant.
Cuncte res difficiles non pōt eas homo Prouerb.
explicare ſermone. Non ſaturatur oculus 27. c.
viſu: nec auris auditu impletur. Quid eſt Eccli. 4. c.
qđ fuit? Ipſum qđ futurū eſt. Quid ē qđ De pe. di.
factum eſt? Ipſum qđ faciendū eſt. Nihil 4. c. in dō
ſub ſole nouū: nec valet quiſq̄ dicere: ec mo.
ce hoc recens eſt. Iā enī preceſſit in ſecu- C
lis q̄ fuerunt ante nos. Non eſt prioꝝ me
moria: ſed nec eoꝝ quidem q̄ poſtea futu-
ra ſunt erit recordatio apud eos q̄ futu-
ri ſunt in nouiſſimo. Ego eccleſiaſtes ✠ Als ⁊ qui
fui rex iſrael in hierlm: et pꝛopoſui in aīo 37. dēt. 5.
meo q̄rere ⁊ inueſtigare ſapienter de oībꝰ ſed cōtra.
q̄ fiunt ſub ſole. Hanc occupationē peſſi
mā dedit deꝰ filiis hoīm: vt occuparentur
in ea. Vidi q̄ fiunt cuncta ſub ſole: ⁊ ecce
vniuerſa vanitas et afflictio ſpiritꝰ. Per
uerſi difficile corriguntur: et ſtultoꝝ infini
tus eſt numerus. Locutus ſum in corde b
meo dicens. Ecce magnꝰ effectus ſum
et pꝛeceſſi omnes ſapientia q̄ fuerunt ante
me in hierlm: ⁊ mens mea cōtemplata ē
multa ſapienter ⁊ didici: dediq; cor meū
vt ſcirē prudentiaꝫ atq; doctrinā: erroreſ
q; et ſtulticiam. Et agnoui qꝛ in his quoq;
eſſet labor et afflictio ſpūs: eo qꝛ in mul-
ta ſapientia: multa ſit indignatio: et qui
addit ſcientiā: addit ⁊ laborē.

¶ C.S. Qđ in affluentia deliciarū in ſuperua,
cuis edificijs ⁊ diuitijs ſit vanitas. Caplm. ij.

Dixi ergo ✠ i corde meo a
Vadā et affluā delitijs Als ⁊ ego
et fruar bonis. Et vidi De pe. di.
qꝛ hoc quoq; eſſet va- 3. c. inter
nitas. Riſum reputa-
ui errorem: et gaudio
dixi: quid fruſtra deci-
peris? Cogitaui i corde

meo abſtrahere a vino carnē meā: vt aīꝫ
meū transferrē ad ſapientiā deuitarēq̄
ſtulticiā donec viderē q̄d eſſet vtile filijs
hoīs q̄ facto op⁹ ē ſub ſole numero dieꝝ
vite ſue. Magnificaui opera mea. Edi-
ficaui mihi domos ⁊ plantaui vineas: fe-
ci hortos ⁊ pomeria: ⁊ cōſeui ea cūctis ge
neris arboribus: ⁊ extruxi mihi piſcinas
aquaꝝ: vt irrigarē ſiluā lignoꝝ germinā
tium. Poſſedi ſeruos et ancillas: multā
q̄ familiā habui: armēta q̄ꝫ et magnos
ouiū greges vltra oēs q̄ fuerūt ante me
B in hierl'm. Coaceruaui mihi argentū et
Al. ✝ can- aurum et ſubſtantias regū ⁊ ꝓuinciarū:
tores. Feci mihi cātores ✝ et cātatrices et deli
Al. ✝ vi- cias filioꝝ hoīm cyphos et vrceolos ✝ in
nos. miniſterio ad vina fundēda: et ſupgreſ-
ſus ſum opib⁹ oēs q̄ ante me fuerunt in
hierl'm. Sapientia q̄ꝫ perſeuerauit mecū
et oīa q̄ deſiderauerunt oculi mei: nō ne
gaui eis: nec ꝓhibui cor meū: quī oī vo-
luptate frueref: et oblectaret ſe in his q̄
preparaueram. Et hanc ratus ſum partē
meam: ſi vterer labore meo. Cūq̄ me cō
uertiſſem ad vniuerſa opera q̄ fecerant
manus mee: et ad labores in q̄b⁹ fruſtra
ſudaueram: vidi in omnib⁹ vanitatē ⁊ af
flictionem animi: et nihil ꝑmanere ſub
C ſole. Tranſiui ad cōtemplandā ſapiētiā
De pe. di. erroreſq̄ ⁊ ſtulticiā. Quid eſt inquā hō vt
4. c. q̄ acce ſeq̄ poſſit regem factorē ſuum? Et vidi q̄
piſti. tm̄ ꝓcederet ſapientia ſtulticiā: q̄tū dif-
De facta ferit lux a tenebris. Sapientis oculi in ca
vac. c. mi- pite eius ſtultus in tenebris ambulat. Et
co. didici q̄ vnus vtriuſq̄ ✝ eſſet interitus:
Al. ✝ vtrius et dixi in corde meo. Si vnus et ſtulti et
q. meus occaſus erit: quid mihi prodeſt q̄
maiorem ſapientie dedi operā. Locutuſq̄
q̄ cum mēte mea animaduerti q̄ hoc q̄ꝫ
eſſet vanitas. Nō enī erit memoria ſapiē-
tis ſimiliter vt ſtulti in perpetuū: et futu
ra tēpora obliuione cūcta pariter operiēt
Moritur doct⁹ ſimiliter vt indoct⁹ ⁊ idcir
co teduit me vite mee videntē mala vni-
uerſa eſſe ſub ſole: ⁊ cuncta vanitatem et
afflictionē ſpirit⁹. Rurſus deteſtat⁹ ſum
oēm induſtriam meā q̄ ſub ſole ſtudio-
ſiſſime laboraui habiturus heredem poſt
me quē ignoro vtrum ſapiens an ſtultus
futur⁹ ſit: et dominabit in laborib⁹ meis
quibus deſudaui et ſollicit⁹ fui. Et eſt q̄c
D q̄ꝫ tam vanū? Unde ceſſaui renūciauitq̄
cor meum vltra laborare ſub ſole. Nam
cum ali⁹ laboret in ſapientia et doctrina
et ſollicitudine homini ocioſo q̄ſita di-
mittit. Et hoc quoq̄ vanitas et magnū

malum. Quid enim proderit homini de
vniuerſo labore ſuo et afflictiōe ſpiritus
q̄ ſub ſole cruciatus eſt? Cuncti dies ei⁹
doloribus et erumnis pleni ſunt: nec per
noctē mente requieſcit. Et hoc nonne va-
nitas eſt? Nonne melius eſt comedere et
bibere: et oſtendere anime ſue bona de la
borib⁹ ſuis? Et hoc de manu dei ē. Quis I. 3. a.
ita vorabit et delitijs affluet vt ego. Ho-
mini bono in conſpectu ſuo dedit deus
ſapientiam et ſcientiam et leticiā: pecca-
tori autem dedit afflictionem et curam
ſuperfluam vt addat et congreget et tra
dat ei qui placuit deo. Sꝫ ⁊ hoc vanitas
eſt ⁊ caſſa ſollicitudo mētis.

¶ C. B. Quod omnia tempus habent ⁊ ſuis vi-
cibus tranſeunt ⁊ q̄ vnus interitus eſt hominis
et iumentorum. Capitulum. iij.

Omnia tempus habēt: A
⁊ ſuis ſpacijs trāſeunt
vniuerſa ſub celo. Tē-
pus naſcendi et tem-
pus moriendi. Tem-
pus plantandi et tem-
pus euellendi q̄d plan
tatum eſt. Tempus oc
cidendi et tempus ſanandi. Tempus de
ſtruendi et tempus edificandi. Tempus
flendi ⁊ tempus ridendi. Tempus plan
gendi et tempus ſaltandi. Tempus ſpar
gendi lapides et tempus colligendi. Tē-
pus amplexādi et tempus longe fieri ab
amplexibus. ✝ Tempus acquirendi et Al. ✝ a cō-
tempus perdēdi. Tempus cuſtodiēdi et plexibus.
tempus abijciendi. Tēpus ſcindendi et 56. diſ. c. ec
tempus conſuendi. Tempus tacendi et ce.
tempus loquēdi. Tempus dilectionis ⁊ B
tempus odij. Tempus belli ⁊ tempus pa 3. ioh.
cis. Quid habet amplius homo de labo-
re ſuo? Uidi afflictionē quam dedit de⁹
filijs hominum vt diſtendantur in ea.
Cuncta fecit bona in tempore ſuo: et
mundum tradidit diſputationi eorum:
vt non inueniat homo opus quod ope-
ratus eſt deus ab initio vſq̄ ad finem.
Et cognoui q̄ non eſſet melius niſi leta-
ri et facere bene in vita ſua. Omnis enī I. eodem.
homo qui comedit et bibit: et videt bo- C
na de labore ſuo: hoc donum dei eſt. Di-
dici q̄ omnia opera que fecit deus per-
ſeuerent in perpetuum. Non poſſumus
eis quicq̄ addere nec auferre que fecit
deus vt timeatur. Quod factum eſt ipm̄
permanet. Et que futura ſunt iam fue-
runt: ⁊ de⁹ inſtaurat q̄d abijt. Uidi ſub ſole
ī loco iudicij ipietatē: ⁊ ī loco iuſticie ini

quitatē: et dixi in corde meo. Iuſtū et im
piū iudicabit dñs: et tēps oīs rei tūc erit.
Dixi in corde meo de filijs hoīm vt pba
ret eos de⁹: et oſtēderet ſimiles eē beſtijs
b Idcirco vnus interit⁹ eſt hoīs et iumen-
toꝝ: et equa vtriuſq; cōditio. Sicut mori-
iij. q. ij. in tur hō: ſic et illa moriunt. Similiter ſpi
eccliaſtico rant omnia: et nihil habet homo iumen-
to amplius. Cūcta ſubiacent vanitati: et
oīa pergunt ad vnum locū. De terra fa-
Alſ + preue cta ſunt: et in terra pariter reuertunt. ✠
niuntur. Quis nouit ſi ſpiritus filioꝝ adā aſcēdat
ā., eodem. ſurſum et ſi ſpiritus iumentoꝝ deſcendat
deorſum? Et deprehendi nihil eſſe meli⁹
ꝙ letari hominē in opere ſuo: et hāc eſſe
partē illi⁹. Quis em̄ eū adducet vt poſt ſe
futura cognoſcat?

¶ C. B. Cōſiderās calūniā pauperū: maloꝝ inſi
dias: ſtultoꝝ ocia: laborē et cōgregationem ei⁹
q ſolus eſt: in eo inuenit vanitatē et afflictionem
de ſocietate et funiculo triplici: de rege ſtulto: de
puero paupere et ſapiente: de ſcdo adoleſcente
ſc3 antichriſto de obedientia. Capitulum. iiij.

A Verti me ad alia: et vi-
di calūnias que ſub ſo
le gerūt: et lachrimas
innocentiū et neminē
cōſolatorē: nec poſſe re
ſiſtere eoꝝ violētie: cū
ctoꝝ auxilio deſtitu-
tos. Et laudaui magis
mortuos ꝙ viuentes: et feliciorem vtroq;
iudicaui: q necdū natus ē: nec vidit ma
la q ſub ſole fiūt. Rurſum cōtēplatus ſū
oēs labores hoīm: et induſtrias aīaduer
B ti patere inuidie ꝓximi. Et in hoc ergo
vanitas: et cura ſupflua eſt. Stultus cō-
plicat man⁹ ſuas et comedit carnes ſuas
dicens. Melior eſt pugillus cū reqe: ꝙ
plena vtraq; man⁹ cū labore et afflictio
y. q. i. c. ſa ne animi. Cōſiderans reperi et aliā va
cuo. nitatē ſub ſole. Vnus eſt et ſcdm nō hʒ:
nō filiū: nō fratrē: et tñ laborare nō ceſſat
nec ſatiant oculi eius diuitijs: nec recogi
C tat: dicēs. Cui laboro: et fraudo animam
meā bonis? In hoc q3 vanitas eſt et affli
ctio peſſima. Melius eſt ergo duos eſſe
ſimul ꝙ vnū: habēt em̄ emolumentum ſo
hiſ. 8 i. ca. cietatis ſue. Si vnus ceciderit ab altero
in omnib⁹. fulciet. Ve ſoli: qz cū ceciderit nō habet
y. q. i. illud ſubleuantem ſe. Et ſi dormierint duo: fo
teſta. mo. uebunt mutuo. Vnus quomō calefiet?
c. 2. Et ſi qſpiam preualuerit cōtra vnū: duo
De treug. reſiſtūt ei. Funiculus triplex difficile rū-
c. j. pitur. Melior eſt puer pauper et ſapiēs
rege ſene et ſtulto: qui neſcit preuidere
in poſteꝝ. Qꝛ de carcere catheniſq; inter
dum qs egrediatur ad regnū: et ali⁹ nat⁹ D d
in regno inopia conſumatur. Vidi cun- i. re. 15. co.
ctos viuentes q ambulant ſub ſole cum 8. q. i. cap.
adoleſcente ſecundo: qui cōſurget pro eo ſciendum.
Infinitus numerus eſt populi omnium
qui fuerunt ante eum et qui poſtea futu
ri ſunt: non letabunt in eo. Sed et hoc va
nitas et afflictio ſpiritus. Cuſtodi pedē
tuum ingrediens domū dei: et appropin
qua vt audias. Multo em̄ melior eſt obe
dientia ꝙ ſtultorum victime: q neſciunt
quid faciunt mali.

¶ C. S. De nō loquēdo temere coram deo: de vo
to reddēdo: de nō excuſando pctō: de nō negāda
dei prouidentia: de non miranda maloꝝ potētia
de auaro non impleto: de ſaturitate diuitis: de
filio ipſius. Capitulum. v.

Ne temere qd loquaris: A
neq; cor tuū ſit velox
ad proferendū ſermo-
nem coram deo. De⁹ eſt
in celo et tu ſuper ter-
ram: idcirco ſint pau-
ci ſermones tui. Mul-
tas curas ſequūtur ſō-
nia: et in multis ſermonibus inuenietur
ſtulticia. Si quid vouiſti deo ne moreris
reddere. Diſplicet enim ei infidelis et ſtul
ta promiſſio. Sed quodcunq; voueris:
redde. Multoq; melius eſt non vouere: Eccl. 18
ꝙ poſt votum promiſſa non reddere. Ne B
dederis os tuum vt peccare facias car-
nem tuam neq;: dicas coram angelo nō
eſt puidentia: ne forte iratus dominus
cōtra ſermones tuos diſſipet cuncta opa
manuū tuarum. Vbi multa ſunt ſomnia
plurime ſunt vanitates et ſermones in-
numeri. Tu vero deū time. Si videris ca
lūnias egenoꝝ et violenta iudicia: et ſub
uerti iuſticiā in prouincia: non mireris ſu
per hoc negocio: quia excelſo excelſior eſt
alius: et ſuper hos q3 eminentiores ſunt
alij: et inſuper vniuerſe terre rex imperat 14. q. 4. c.
ſeruienti. Auar⁹ nō implebit pecunia: et ſicut di.
q amat diuitias fructū nō capiet ex eis. C
Et hoc ergo vanitas. Vbi multe ſunt Alſ + non
opes multi et ✠ q comedūt eas. Et qd ꝓ habet ei.
deſt poſſeſſori: niſi ꝙ cernit diuitias ocu-
lis ſuis? Dulcis ſomnus operanti: ſiue
parū ſiue multū comedat: ſaturitas autē
diuitis non ſinit eū dormire. Eſt et alia in
firmitas peſſima quam vidi ſub ſole. Di-
uitie conſeruate in malū dñi ſui pereunt Job. 10. b
enim in afflictiōe peſſima. Generauit filiū
q in ſumma egeſtate erit. Sicut egreſſus

eſt nudus de vtero matris ſue: ſic reuerte
tur: ⁊ nihil auferet ſecum de labore ſuo.
Job.10.d. Miſerabilis prorſus infirmitas. Quõ ve
nit: ſic reuertetur. Quid ergo prodeſt ei ꝙ
b laborauit in ventũ? Cũctis diebus vite ſue
comedit in tenebris ⁊ in curis multis ⁊ in
3.2.d. erũna atq; triſticia. Hoc itaq; viſum eſt
mihi bonũ: vt comedat quis ⁊ bibat ⁊ frua
tur leticia ex labore ſuo quo laborauit ipſe
ſub ſole numero dierũ vite ſue quos dedit ei
deus: ⁊ hec eſt pars illius. Et omni homini cui de
dit deus diuitias atq; ſubſtãtie poteſtatẽ:
q; ei tribuit vt comedat ex eis: ⁊ fruatur
parte ſua: ⁊ letetur de labore ſuo: hoc eſt do
num dei. Nõ enim ſatis recordabitur dierũ vi
te ſue: eo ꝙ deus occupet delitijs cor eius.

¶ C. S. De diuite qui neſcit vti bonis: ⁊ eo qui ſepultura caret ꝙ peior eſt abortiuo: de differẽtia ſtulti et ſapientis: de aduentu chriſti in carnem: et de iudicio. Capitulum vj.

a Eſt et aliud malum quod
vidi ſub ſole: ⁊ quidẽ fre
quens apud homines
Vir cui dedit deus diui
tias ⁊ ſubſtãtiam ⁊ ho
norẽ: ⁊ nihil deeſt anime
ſue ex omnibus que deſiderat
nec tribuit ei poteſtatẽ
deus vt comedat ex eo: ſed homo extraneus
d vorabit illud. Hoc vanitas ⁊ miſeria ma
gna eſt. Si genuerit quiſpiã centũ liberos
⁊ vixerit multos ãnos ⁊ plures dies etatis
habuerit: ⁊ anima illius nõ vtatur bonis ſubſtã
tie ſue: ſepulturaq; careat: de hoc ego pro
nuncio ꝙ melior illo ſit abortiuus. Fru
ſtra ei venit ⁊ pergit ad tenebras: ⁊ obliuio
c ne delebitur nomẽ eius. Non vidit ſolẽ neq;
cognouit diſtãtiã boni ⁊ mali etiã ſi duo
bus milibus annis vixerit: ⁊ nõ fuerit per
fruitus bonis. Nõne ad vnũ locũ properant
omnia. Omnis labor hominis in ore eius: ſed anima eius
Aliã ⁊ non nõ implebitur bonis. ✠ Quid habet amplius
eſt bonis. ſapiẽs a ſtulto: ⁊ quid pauperi: niſi vt per
d gat illuc vbi eſt vita? Melius eſt videre quod
cupias ꝙ deſiderare quod neſcias. Sed et
hoc vanitas eſt ⁊ preſumptio ſpiritus. Qui
futurus eſt: iam vocatũ eſt nomen eius:
et ſcitur ꝙ homo ſit: ⁊ non poſſit contra
fortiorem ſe in iudicio contendere. Ver
ba ſunt plurima: multãq; in diſputando
vanitatem habentia.

¶ C. S. De nõ querẽdo maiora ⁊ altiora ꝙ ſtatũ hominis decent: de quibuſdam melioribus et in aliis eligendis: de ira vitanda: de die mala precauenda: de nimia iuſticia et ſapientia: de non attendendo ad cunctos ſermones: de inuentione mulieris morte amarioris ꝙ nemo reperitur liber a morte et a peccato preter vnum ſcilicet chriſtum qui ſolus bonus eſt. Capitulum vij.

a QUid neceſſe eſt homini ma
iora ſe querere: cũ igno
ret quid conducat ſibi in
vita ſua numero dierũ
peregrinationis ſue: et
tempore quo velut vmbra pre
terit? Aut quis ei poterit
indicare quid poſt eum
futurũ ſub ſole ſit? Melius eſt nomẽ bonũ Prouerb.
quã vnguẽta precioſa: et dies mortis die 15.a.
natiuitatis. Melius eſt ire ad domũ lu
ctus ꝙ ad domũ conuiuij. In illa enim finis
cunctorum admonetur hominum: ⁊ viuẽs hõ co
gitat quid futurum ſit. Melior eſt ira riſu:
quia per triſticiã vultus corrigitur animus de
linquẽtis. Cor ſapientiũ vbi triſticia eſt:
b et cor ſtultorũ vbi leticia. Melius eſt a ſa
piente corripi: ꝙ ſtultorum adulatione deci
pi: quia ſicut ſonitus ſpinarũ ardentium ſub
olla: ſic riſus ſtulti. Sed et hoc vanitas.
Calũnia conturbat ſapiẽtẽ: ⁊ perdet robur
cordis eius. Melior eſt finis orationis: ✠ ꝙ [illegible]
principium. Melior eſt patiens arrogãte.
Ne ſis velox ad iraſcẽdum: quia ira in ſinu
ſtulti requieſcit. Ne dicas: quid putas cauſe
eſt: ꝙ priora tempora meliora fuere ꝙ nũc ſunt?
Stulta enim eſt huiuſcemodi interrogatio.
c Vtilior eſt ſapientia cũ diuitijs: ⁊ magis
prodeſt videntibus ſolẽ. Sicut enim protegit ſa
pientia ſic protegit pecunia. Hoc autem
plus habent eruditio ⁊ ſapientia: ꝙ vitam
tribuunt poſſeſſori ſuo. Conſidera opera
dei ꝙ nemo poſſit corrigere quem ille de
ſpexerit. In die bona fruere bonis: ⁊ ma
lam diem precaue. Sicut enim hanc ſic ⁊
illam fecit deus: vt non inueniat homo contra
eum iuſtas querimonias. Hec quoq; vidi
in diebus vanitatis mee. Iuſtus perit in 2.q.7.ſ.
iuſticia ſua: et impius multo viuit tẽpore iſti obijciſ.
in malicia ſua. Noli eſſe iuſtus multum: 21.q.4.c.
neq; plus ſapias ꝙ neceſſe eſt. Ne obſtu precepta.
peſcas: ne impie agas multum: ⁊ noli eſſe de pe. diſ.
ſtultus: ne moriaris in tempore non tuo. Bo 1.c.ſerpẽs.
num eſt te ſuſtentare iuſtũ: ſed et ab illo
ne ſubtrahas manum tuam: quia qui ti
met deum nihil negligit. Sapientia con
fortauit ſapientem: ſuper decẽ principes
ciuitatis. Non eſt enim homo iuſtus in ter 2.re.18.c.
ra qui faciat bonum: et non peccet. Sed et 2.pa.6.f.
cunctis ſermonibus qui dicuntur: ne ac
commodes cor tuum: ne forte audias ſer
uum tuum maledicentem tibi. Scit enim
conſcientia tua: quia ⁊ tu crebro maledixiſti

rat vlt̃ra. Cuncta tentaui in ſapientia. Di
xi: ſapiens efficiar: ⁊ ipſa longi⁹ receſſit a
me: multo magis q̄ erat. Et alta pfundi
D taſ: qs inueniet eam? Luſtraui vniuerſa
aio meo: vt ſcirē ⁊ ꝯſiderarē ⁊ quererē ſa
piētiā ⁊ rōnē: ⁊ vt cognoſcerē impietatē
ſtulti ⁊ errorē imprudētiū. Et inueni ama
riorē morte mulierē: q̄ laque⁹ venatorū
eſt: ⁊ ſagena cor ei⁹. Uincula ſunt man⁹
illius. Qui placet deo: effugiet illā q̄ aūt
peccator eſt: capietur ab illa. Ecce hoc in
ueni dicit eccleſiaſtes: vnū ⁊ alterū: vt in
uenirē rōnez quā adhuc q̄rit aīa mea et
non inueni. Uirū de mille vnū repperi:
mulierē ex oībus nō inueni. Solūmodo
hoc inueni: q̄ fecerit deus hoīem rectū:
⁊ ipſe ſe infinitis miſcuerit queſtionib⁹.
Quis talis vt ſapiens ē? Et quis cogno
uit ſolutionem verbi.

¶ C. S. De cognitiōe ſapientis: de ore regis ob
ſeruādo: q̄ ſpūs nō pōt prohiberi: de odio homi
nis cōtra malum ſuum: de perpetratione pctōꝝ
q̄ multa merita cōtraria recipiunt: q̄ deus non
ſtatim punit cum hō peccat: q̄ querens rationē
vniuerſorum non inuenit. Capl'm. viii.

A SApientia hoīs lucet in
Prouerb. vultu eius: ⁊ potētiſſi
17. d. mus faciē illius cōmu
tabit. Ego os regis ob
ſeruo ⁊ p̄cepta iuramē
ti dei. Ne feſtines rece
dere a facie eius: neq̄
pmaneas in ope malo
q̄ oē q̄d voluerit faciet: ⁊ ſmo illi⁹ po
teſtate plenus eſt: nec dicere ei q̄ſq̄ pōt:
Job. 9. q̄re ita facis? Qui cuſtodit p̄ceptum nō
De pe. di. experiet q̄cq̄ mali. Tp̄s ⁊ rñſionē cor ſa
1. c. Quis. pientis intelligit. Oī negocio tp̄s eſt: et
B opportunitas et multa hoīs afflictio: q̄ꝛ
Alr̄ + vētu ignorat p̄terita: ⁊ futura ※ nullo ſcire po
ra. teſt nūcio ※ Nō ē i hoīs poteſtate phibe
Alr̄ + indi re ſpm̄: nec hꝫ poteſtatē i die mortis: nec
cio. ſinit q̄ſcere ingruēte bello: neq̄ ſalua
Alr̄ + initio bit impietas impiū. Oīa hec cōſideraui:
11. q. 3. c. ne ⁊ dedi cor meū in cūctis operib⁹ q̄ fiunt
mo perita ſub ſole. Interdū dn̄atur homo homini
rum. in malū ſuū. Uidi impios ſepultos q̄ etiā
al's + adui cū adhuc viuerēt ※ in loco ſctō erant: et
uerent laudabant in ciuitate quaſi iuſtoꝝ ope
11. q. 1. ca. rū. Sed ⁊ hoc vanitas ē. Etenī q̄ꝛ nō p
pauper. fert cito ꝯtra malos ſententia: abſq̄ ti
C more vllo filij hoīm ppetrant mala. At
tamen peccator ex eo q̄ centies facit ma
lum ⁊ p patientiā ſuſtentat: ego cogno
ui q̄ erit bonū timentib⁹ deum qui verē
tur faciē ei⁹. Nō ſit bonū impio: nec plō

gentur dies eius: ſed quaſi vmbra tranſe
ant: qui nō timēt faciem dn̄i. Et eſt alia
vanitas q̄ fit ſup terrā. Sūt iuſti quib⁹
mala pueniūt quaſi opera egerit impio
rum: ⁊ ſunt impij q̄ ita ſecuri ſunt quaſi
iuſtoꝝ facta habeāt. Sꝫ ⁊ hoc vaniſſimū
iudico. Laudaui igit̃ leticiā q̄ non eſſet
homini bonū ſub ſole niſi q̄ comederet
⁊ biberet: atq̄ gauderet: ⁊ hoc ſolū ſecū
auferret de labore ſuo oībus diebus vite
ſue quos dedit ei de⁹ ſub ſole. Et appo D
ſui cor meum vt ſcirem ſapientiam et in
telligerem diſtenſionem ※ q̄ verſatur in al's + diſtri
terra. Eſt homo qui diebus et noctibus ctionem.
ſomnum non capit oculis. Et intellexi Al's + afflic
q̄ oīm operū dei nullam poſſit homo in ctionem.
uenire rōnem eorum que fiant ſub ſole.
Et quanto plus laborauerit ad queren
dum: tanto minus inueniet. Etiam ſi di
xerit ſapiens ſe noſſe non poterit reperi
re. Omnia hec tractaui in corde meo: vt
curioſe intelligerem.

¶ C. S. De cognitione ſapientis: q̄ nemo ſcit an
amore vel odio ſit dignus: de medicina vite: de
inſtantia operandi: q̄ nullus eſt homo a ſemet
ipſo: q̄ nullus homo ſcit finem ſuum: de magna
ſapientia viri pauperis: qui peccat in vno perdit
multa bona. Capl'm. ix.

SUnt iuſti atq̄ ſapien A
tes ⁊ opa eoꝝ in ma
nu dei. Et tū neſcit ho 1. q. 1. c. ſac
mo vtrum amore aut erdotes.
odio dignus ſit: ſed oīa
in futurum ſeruant̄ in
certa eque eo q̄ vniuer
ſa eueniant iuſto ⁊ im
pio: bono ⁊ malo: mūdo ⁊ immūdo: im
molāti victimas ⁊ ſacrificia ꝯtēnēti. Si
cut bonus: ſic ⁊ pctōꝛ: vt piur⁹: ⁊ ille ita
q̄ verū deierat. Hoc eſt peſſimū inter oīa
q̄ ſub ſole fiunt: q̄ꝛ eadē cūctis eueniūt.
Unde ⁊ corda filioꝝ hominū implentur
malicia ⁊ contemptu in vita ſua: et poſt
hec ad inferos deducent̄. Nemo ē q̄ ſem
per viuat: ⁊ q̄ huius rei habeat fiduciam
Melior eſt canis viuus leone mortuo. B
Uiuentes enim ſciunt ſe eſſe morituros
mortui vero nihil nouerūt amplius: nec
habēt vltra mercedē: q̄ꝛ obliuioni tradita
eſt memoria eoꝝ. Amor quoq̄ ⁊ odiū et
inuidie ſimul perierūt: nec habent partē
in hoc ſeculo: et in opere quod ſub ſole
geritur. Uade ergo et comede in leticia
panem tuum: ⁊ bibe cum gaudio vinum
tuum: quia deo placent opera tua. Omni
tempore ſint veſtimenta tua candida: et

oleū de capite tuo nō deficiat. Perfruere
vita cū vxore quā diligis cunctis dieb⁹ vi
te inſtabilitatis tue: q̄ dati ſūt tibi ſub ſo
le oī tpe vanitatis tue. Hec ē eñ pars in
vita ⁊ in labore tuo quo laboras ſub ſole.
C Quodcūq̧ facere pōt man⁹ tua inſtāter
operare: q2 nec op⁹: nec ratio: nec ſapien
tia: nec ſciētia erit apud inferos quo tu
Mo⁺alia. ꝓperas. Verti me ad aliud ⁊ vidi q̄ ſub
ſole: nec velociū eſſe curſū: nec fortiū bel
lū: nec ſapiētium panem: nec doctoꝝ di
uitias: nec artificū gratiā: ſed tpꝯ caſum
q̧ in omnibus. Neſcit homo finē ſuū: ſ3
ſicut piſces capiunt hamo et aues laqͦ
cōprehendunt: ſic capiunt homīes in tpe
malo cū eis et tēpꝰ ſupuenerit. Hāc q̧
ſub ſole vidi ſapientiā ꝓbaui maximā.
b Ciuitas parua ⁊ pauci in ea viri. Venit
ꝯtra eā rex magnus: ⁊ vallauit eā: extru
xitq̧ munitiōes ꝑ gyrū: ⁊ perfecta eſt ob
ſidio. Inuentuſq̧ eſt in ea vir pauper et
ſapiens: ⁊ liberauit vrbem per ſapientiā
ſuam: ⁊ nullus deinceps recordatus eſt
hominis illi⁹ pauperis. Et dicebam ego
meliorē eſſe ſapientiā fortitudine. Quō
ergo ſapientia pauperis contēpta eſt: et
verba eius nō ſunt audita? Verba ſapiē
tiū audiuntur in ſilentio: plus q̄ clamor
Sap.6.a. principis inter ſtultos. Melior eſt ſapiē
tia: q̄ arma bellica: et qui in vno pecca
uerit: multa bona perdet.

¶ C.S. De muſcis morientibus: de corde ſapien
tis ⁊ ſtulti: de reſiſtendo tentationibus: de exal
tatione ſtulti ⁊ ſerui: de cōparatione detractio
nis ad morſus ſerpentis: de verbis ſtulti ⁊ rege
puero: de rege nobili: q̄ pigritia deſtruit bona
q̄ pecunie obediunt omnia: ⁊ q̄ diis non eſt
detrahendum. Capitulum .x.

A Muſce morientes ꝑdūt
ſuauitatem vnguenti.
Precioſior eſt ſapien
tia paruaq̧ gloria ad
tpꝯ ſtulticia. Cor ſapiē
tis in dextera ei⁹ ⁊ cor
ſtulti in ſiniſtra illius.
Sed et in via ſtultus
ambulās: cū ipſe inſipiēs ſit: oēs ſtultos
eſtimat. Si ſpūs poteſtatē habētis aſcē
derit ſup te locū tuū ne dimiſeris q2 cu
ratio faciet ceſſare pctā maxima. Eſt et
malum qͦ vidi ſub ſole: q̄ſi ꝑ errorē egre
diens a facie principis. Poſitū ſtultū in
dignitate ſublimi: et diuites ſedere deor
ſum. Vidi ſeruos in eqs ⁊ principes am
Prouerb. bulantes ſuper terrā quaſi ſeruos. Qui
26.b. fodit foueam incidet in eam ⁊ qui diſſi
pat ſepem mordebit eum coluber. Qui Eccl.27.d.
transfert lapides affligetur in eis et qui
ſcindit ligna: vulnerabitur ab eis. Si re
tuſum fuerit ferrum: ⁊ hoc non vt prius
ſed hebetatum fuerit: multo labore exa
cuetur: et poſt induſtriā ſequetur ſapiē
tia. Si mordeat ſerpens in ſilentio: nihil C
eo min⁹ habet qui occulte detrahit. Ver
ba oris ſapientis gratia: et labia inſipiē
tis precipitabunt eum. Initium verborū
eius ſtulticia et nouiſſimū oris illius er
ror peſſimus. Stultus verba multiplicat
Ignorat homo quid ante ſe fuerit: et q̄d
poſt ſe futurum eſt: quis ei poterit indi
care? Labor ſtultorū affliget eos: qui ne b
ſciunt in vrbem pergere. Ve tibi terra cu
ius rex puer eſt: et cuius principes mane
comedūt. Beata terra cuius rex nobilis
eſt: ⁊ cuius principes veſcuntur in tem
pore ſuo ad reficiendum ⁊ non ad luxu
riam. In pigritiis humiliabitur cōtigna
tio: ⁊ in infirmitate manuū perſtillabit
domus. In riſu facient panem ⁊ vinū Al⁺ad ri
vt epulentur bibentes. Et pecunie obe dendum.
diunt omnia. In cogitatione tua regi ne Al⁺ auis
detrahas: ⁊ i ſecreto cubiculi tui nō ma celi porta
ledixeris diuiti: quia ⁊ aues celi porta bit.
būt vocē tuā: ⁊ q̄ habēt pennas annū Al⁺ hꝫ.
ciabunt ſententiam. Al⁺ annū
ciabit.

¶ C.S. De doctrina ſeminanda. de immutabili
tate iudicii. docet etiam benefacere a iuuētute
quia pro omnibus ad iudicium duci: de auferē
da ira a corde. Capitulum .xi.

A Mitte panem tuū ſup
tranſeuntes aquas: q2
poſt tēpora multa in
uenies illum. Da ptes
ſeptē: necnō ⁊ octo: Al⁺ptes.
q2 ignoras quid futu
rū ſit mali ſup terrā.
B Si replete fuerint nu
bes ymbrem ſuper terrā effundant. Si
ceciderit lignū ad auſtrū: aut ad aq̄lonē
in quocunq̧ loco ceciderit: ibi erit. Qui
obſeruat ventū nō ſeminat: ⁊ q̄ ꝯſiderat
nub es nūq̄ metet. Quō ignoras que ſit
via ſpūs: et q̄ rōne cōpingūtur oſſa i vē
tre ꝓgnātis: ſic neſcis opa dei q̄ fabrica C
tor eſt oīm. Mane ſemina ſemē tuū: et Diſ.11.c.ec
veſpere ne ceſſet manus tua q2 neſcis q̄d cleſiaſtico
magis oriatur: hoc aut illud: et ſi vtrun rum.
q̧ ſimul melius erit. Dulce lumen et de D
lectabile eſt oculis videre ſolē. Si annis
multis vixerit hō: ⁊ in his omnibus let⁹
fuerit: meminiſſe debet tenebroſi tempo Al⁺nō hꝫ
ris ⁊ dierum multoꝝ qui cum vene multoꝝ.

rint: vanitatis arguent preterita. Letare ergo iuuenis in adoleſcentia tua: et in bono ſit cor tuū in diebꝰ iuuentutis tue: et ambula in vijs cordis tui: et in intuitu oculoꝝ tuoꝝ: et ſcito ꝙ ꝓ oibꝰ his adducet te deus in iudiciū. Aufer irā a corde tuo: et amoue maliciā a carne tua. Adoleſcentia enī et voluntas vana ſunt.

¶ L. S. De memoria creatoris in iuuētute quāliter ratio et ſenſus et omnia hominis mutantur loquens ſub diuerſis ſimilitudinibus cōcludit ꝙ homo factus eſt vt ſeruiat deo: et ideo pro omni errato ducetur in iudicium homo ſiue bonū ſiue malum ſit. Capl̄m. xij.

M. Emento creatoris tui in diebꝰ iuuētutis tue anteꝙ̄ veniat tp̄s afflictiōis tue: et appropinquent anni de quibꝰ dicas: nō mihi placēt. Anteꝙ̄ tenebreſcant ſol et lumen et ſtelle et luna: et reuertantur nubes poſt pluuiam. Qn̄ cōmouebūtur cuſtodes domus et nutabūt viri fortiſſimi: et ocioſe erunt molētes in
B minuto nūero: et tenebreſcēt vidētes per foramina: et claudēt oſtia in platea: i humilitate vocis molētes et cōſurgēt ad vocē volucris: et obſurdeſcēt oēs filie carminis. Excelſa ꝗ̄ timebūt et formidabūt in via: florebit amygdalus impinguabit locuſta: et diſſipabit capparis. Qm̄ ibit hō
C in domum eternitatis ſue: et circuibūt in platea plāgentes. Anteꝙ̄ rumpat funiculus argēteus: et recurrat vitta aurea ꝯteraṫ hydria ſup fontē: et ꝯfringaṫ rota ſuper ciſternā: et reuertaṫ puluis in terram ſuam: vnde erat: et ſpiritus redeat ad eū
E. i. e. ꝗ̄ dedit illum. Uanitas vanitatum dixit
D eccleſiaſtes: et oīa vanitas. Cūꝗ̄ eſſet ſapientiſſimus eccleſiaſtes: docuit ppl̄m: et enarrauit ꝗ̄ fecerat: et inueſtigās compoſuit parabolas multas. Queſiuit verba
p Jos. anō. vtilia: et cōſcripſit ſermones rectiſſimos
in ꝓhemio ac veritate plenos. Uerba ſapientium ſi
eccl̄i. in gl. cut ſtimuli: et quaſi claui in altuꝫ defixi:
Tri. i. in que per magiſtroꝝ conſilium data ſunt
pri. xij. dis. a paſtore vno. His amplius fili mi ne reꝗ
c. ola. ras. Faciendi plures libros nullus eſt finis: Frequenſꝗ̄ meditatio carnis afflictio eſt. Finem loquendi pariter omnes
Alr + ūllꝰ. audiamus: Deū time: et mādata eiꝰ ✠ ob
Alr + et ſerua. Hoc eſt oīs hō. Cuncta ✠ ꝗ̄ fiunt
cuncta. adducet deus in iudiciū ꝓ omni errato ſiue bonū ſiue malum ſit.

¶ Explicit liber eccleſiaſtes.

¶ Cantica canticorum incipiunt. ✠ Alr + luctꝰ pus cāticā.

¶ L. S. Cātica canticorum ſalomonis a diuerſis doctoribus diuerſimode exponuntur: quia ſm ſenſum litteralem intelliguntur de rege ſalomone et filia pharaonis regis egypti. ſed beatꝰ gregorius exponit ipſa de chriſto et eccleſia: alanus vero de chriſto ieſu ac virgine maria. Et ſic ex diuerſis expoſitionibus diuerſi poſſent caſus ſummariꝫ fabricari. Caplm̄. j.

Sculetur me oſculo oris ſui: quia meliora ſunt vbera tua vino fragrātia vnguentis optimis. Oleū effuſum nomē tuū: iō adoleſcētule dilexerūt te ✠. Trahe me poſt te. Curremꝰ in odore vnguentoꝝ. Introduxit me rex in cellaria ſua. Exultabimꝰ et letabimur in te: memores vberū tuoꝝ ſup vinū. Recti diligunt te. A
De ſacra vnc. carnis co. alr fraternis
J. e. a.
B Nigra ſum: ſed formoſa filie hieruſalē ſicut tabernacula cedar: ſicut pelles ſalomonis. Nolite me ꝯſiderare ꝙ fuſca ſim: quia decolorauit me ſol. Filij matris mee pugnauerūt ꝯ me poſuerūt me cuſtodē in vineis. Uineā meā non cuſtodiui. Indica mihi quē diligit aīa mea: vbi paſcas vbi cubes in meridie: ne vagari incipiā poſt A
C greges ſodaliū tuoꝝ. Si ignoras te o pulchra iter mulieres egredere et abi poſt veſtigia gregū tuoꝝ et paſce hedos tuos iuxta tabernacula paſtoꝝ. Equitatui meo in curribꝰ pharaōis aſſimilaui te amica mea. Pulchre ſunt gene tue ſicut turturis: collū tuū ſicut mōilia. Murenulas
D aureas faciemꝰ tibi: ꝟmiculatas argento. Duꝫ eſſet rex in accubitu ſuo nardus mea dedit odorē ſuū. Faſciculꝰ myrrhe dilectꝰ meꝰ mihi inter vbera mea cōmorabiṫ. Botrꝰ cypri dilectꝰ meꝰ mihi: i vineis engaddi. Ecce tu pulchra es amica mea: ecce tu pulchra: oculi tui colūbaꝝ. Ecce tu pulcher es dilecte mi et decorus. Lectulꝰ nr̄ floridus: tigna domoꝝ nr̄aꝝ cedrina: laquearia nr̄a cypreſſina. Ca. ij.

A Ego flos campi et liliū cōuallium. Sicut liliū inter ſpinas: ſic amica mea iter filias. Sicut malus inter ligna ſiluaꝝ: ſic dilectꝰ meus inter filios. Sub vmbra illius quē deſidera

Alś ✠ deſi- nerā ✠ ſedit ⁊ fructus eius dulcis guttu
deravam. ri meo. Introduxit me rex ✠ in cellā vi-
B.1.a. nariā ordinauit ī me charitatem. Fulcite
Diſ.10 .c. me florib⁹: ſtipate me malis: q2 amore lā
1.in glo.di. gueo. Leua ei⁹ ſub capite meo: ⁊ dextera
11. quieſca illi⁹ ãplexabit̃ me. Adiuro vos filie hie-
mus. ruſalē p capreas ceruoſq3 cāpoꝝ: ne ſu-
B ſcitet̃ neq3 euigilare faciat̃ dilectā donec
Alś ✠ non ✠ ipſa velit. Uox dilecti mei. Ecce iſte ve
habet ref. nit ſaliēs ī mōtib⁹ tranſiliens colles. Si
I.8.a. milis eſt dilectus me⁹ capree hinnuloq3
I.3.b.5.a. ceruoꝝ. En ipſe ſtat poſt parietē nr̃m re
⁊.8.a. ſpiciēs ✠ p feneſtras pſpiciēs p cācellos
Alś ✠ quos En dilect⁹ meus loq̃tur mihi. Surge p
oculos. pera amica mea columba mea: formoſa
C mea: ⁊ veni. Iā enī hyems trāſijt: imber
Alś ✠ de- abijt ⁊ receſſit. Flores apparuerūt in ter
ſpiciens. ra nr̃a: tp̃s putatiōis aduenit. Uox tur-
turis audita eſt ī terra noſtra. Ficus pro
D tulit groſſos ſuos. Uinee florentes dede
Alś ✠ non rūt odorē ſuum. ✠ Surge ꝓpera amica
hs ſuum. mea ſpecioſa mea ⁊ veni: colūba mea in
foraminibus petre in cauerna macerie.
Oſtēde mihi faciē tuā: ſonet vox tua in au
ribus meis. Uox enī tua dulcis: ⁊ facies
tua decora. Capite nobis vulpes paruu-
las q̄ demoliunt̃ vineas. Nam vinea nr̃a
floruit. Dilect⁹ me⁹ mihi: ⁊ ego illi: q̄ pa
ſcit̃ inter lilia: donec aſpiret dies: ⁊ īclinē
tur vmbre. Reuertere: ſimilis eſto dilecte
mi capree hinnuloq3 ceruorū3 ſuper mō
tes bethel. Ca.iij.

A
N lectulo meo per no-
ctes queſiui quem dili-
git aīa mea. Queſiui il
lum: ⁊ non inueni. Sur
gam ⁊ circuībo ciuita-
te3 per vicos ⁊ plateas
queram quē diligit aīa
mea. Queſiui illum et
non inueni. Inuenerunt me vigiles qui cu
B ſtodiunt ciuitatē. Num quem diligit aīa
mea vidiſtis? Paululum cū3 ptrāſiſſem
eos: inueni quē diligit aīa mea. Tenui eū3
nec dimittam donec ītroducam illū ī do
B.2.b. mū3 matris mee: ⁊ ī cubiculū genitricis
I.3.4.2.8. mee. Adiuro vos filie hierl̃m p capreas
a. ceruoſq3 campoꝝ: ne ſuſcitetis neq3 eui-
C gilare faciatis dilectam: donec ipſa velit
I.8.b. Que eſt iſta que aſcendit per deſertum
ſicut virgula fumi ex aromatib⁹ myrrhe
et thuris: ⁊ vniuerſi pulueris pigmenta-
rij. En lectulum ſalomonis ſexaginta for
tes ambiunt ex fortiſſimis iſrael omnes
tenentes gladios: ⁊ ad bella doctiſſimi.
D Uniuſcuiuſq3 enſis ſuper femur ſuū p-
pter timores nocturnos. Ferculum fecit
ſibi rex ſalomon de lignis libani. Colum
nas eius fecit argenteas. Reclinatoriū
aureum aſcenſum purpureū media cha
ritate conſtrauit propter filias hieruſa-
lem. Egredimini filie ſyon: ⁊ videte re-
gem ſalomonem in diademate quo coro
nauit illum mater ſua in die deſponſatio
nis ✠ illi⁹: et ī die letitie cordis ei⁹. iiij. Alś ✠ deſpo
ſitionis.

Uam pulchra es ami- A
ca mea: q̄ȝ pulchra es. 33.q.5.ca.
Oculi tui columbarū3 non eſt
abſq3 eo qđ intrīſecus unum in gl.
latet. Capilli tui ſicut I.6.b.
greges caprarum que
aſcenderunt de monte
galaad. Dentes tui ſi-
cut greges tonſarum: que aſcenderūt de
lauacro. Omnes gemellis fetibus: ⁊ ſte-
rilis non eſt inter eas. Sicut vita cocci-
nea labia tua ⁊ eloquium tuū3 dulce. Si B
cut fragmē mali punici: ita gene tue abſ
q3 eo quod intrinſecus latet. Sicut tur-
ris dauid collum tuum: que edificata eſt
cum propugnaculis. Mille clypei pen
dent ex ea: omnis armatura fortiū3. Duo
vbera tua ſicut duo hinuli capree gemel
li qui paſcunt̃ in lilijs donec aſpiret dies
et inclinentur vmbre. Uadam ad montē
myrrhe: ⁊ ad collē thuris: tota pulchra es
amica mea: et macula non eſt in te. Ue
ni de libano ſponſa mea: veni de libano
veni coronaberis: de capite amana: de
vertice ſanir et hermon: de cubilibus leo
num: de montibus pardorum. Uulnera C
ſti cor meum ſoror mea ſpōſa vulneraſti
cor meum in vno oculorum tuorum: et
in vno crine colli tui: q̄ȝ pulchre ſunt mā
me tue ſoror mea ſpōſa. Pulchriora ſunt
✠ vbera tua vino: ⁊ odor vnguentorum Alś ✠ non
tuorū3 ſuper omnia aromata. Fauus di habet ſunt
ſtillans labia tua ſponſa: mel et lac ſub
lingua tua: ⁊ odor veſtimentorum tuorū
ſicut odor thuris. Hortus concluſus ſo D
ror mea ſponſa: hortus concluſus fons
ſignatus. Emiſſiones tue paradiſus ma
lorum punicorū3: cum pomorum fructi
bus. Cyprus cum nardo: nardus ⁊ crocus
fiſtula ⁊ cinnamomū cum vniuerſis lin
guis libani: myrrha ⁊ aloe cum omnib⁹
primis vnguentis. Fons hortorum: pute
us aquarum viuentium: que fluunt im
petu de libano. Surge aquilo et veni au 24.q.1.ſi
ſter: perfla hortum meum et fluent aro omnibus.
mata illius. Ca.v.

Eniat dilectꝰ meꝰ in A
hortũ ſuũ: vt ✠ come- Aliꝰ ✠ et.
dat fructum pomorũ
ſuorum. Veni in hortum
meũ ſoror mea ſpōſa:
meſſui myrrham meā
cũ aromatibus meis.
Comedi fauum cum
melle meo: bibi vinũ meũ cũ lacte meo.
Diſt. 35. c. Comedite amici ⁊ bibite: ⁊ inebriamini
chariſſimi. Ego dormio: ⁊ cor meũ vigi-
Diſ. 6. in ſumma. lat. Vox dilecti mei pulſantis. Aperi mi-
hi ſoror mea: amica mea: columba mea:
immaculata mea: qꝛ caput meũ plenũ
eſt rore et cincinni mei guttis noctium.
B Expoliaui me tunica mea: quō induar il-
la? Laui pedes meos: quō inquinabo il-
los? Dilectꝰ meꝰ miſit manũ ſuā ꝑ fora-
Aliꝰ ✠ aperi re. mē: ⁊ vēter meꝰ intremuit ad tactũ eius.
Surrexi vt aperirē ✠ dilecto meo. Ma-
De ſacra vnctione ca. vnico. nus mee diſtillauerũt myrrhā: ⁊ ✠ digiti
mei pleni ſunt myrrha ꝓbatiſſima. Peſ-
ſulum oſtij mei aperui dilecto meo: at il-
Aliꝰ ✠ nō hꝫ eis. le declinauerat atq; tranſierat. Anima mea
liq̄facta eſt: vt dilectꝰ locutꝰ eſt. Queſiui
et nō inueni illũ: vocaui ⁊ nō rñdit mihi.
C Inuenerunt me cuſtodes q̄ circuierũt ci-
uitatē. Percuſſerũt me: ⁊ vulnerauerũt
S. 2. c. 3. b. me tulerũt palliũ meũ cuſtodes murorũ.
S. 3. a. Adiuro vos filie hieruſalē: ſi inueneritis
dilectũ meũ vt nūcietis ei qꝛ amore lan-
gueo. Qualis eſt dilectꝰ tuus ex dilecto:
o pulcherrima mulierũ? Qualis eſt dile-
ctus tuus ex dilecto: qꝛ ſic adiuraſti nos?
Dilectꝰ meꝰ cādidus ⁊ rubicūdus: electꝰ
ex milibꝰ. Caput eiꝰ aurũ optimũ. Co-
Aliꝰ ✠ ut hꝫ palmarũ. me eiꝰ ſicut elate palmarũ ✠ nigre q̄ſi cor-
uus. Oculi eiꝰ ſicut colūbe ſup riuulos
36. di. c. ecce. aquarũ q̄ lacte ſunt lote: ⁊ reſident iuxta
fluēta pleniſſima. Gene illiꝰ ſicut areole
aromatũ ꝯſite a pigmētarijs. Labia eiꝰ
b lilia diſtillātia myrrhā primam. Manus
illius tornatiles auree: plene hiacinthis.
Vēter eiꝰ eburneus: diſtinctus ſaphyris.
Crura illiꝰ colūne marmoree: q̄ fundate
ſunt ſup baſes aureas. Species eiꝰ vt li-
bani electꝰ vt cedri. Guttur illiꝰ ſuauiſſi-
mũ: ⁊ totus deſiderabilis. Talis eſt dile-
ctꝰ meꝰ: ⁊ ipſe eſt amicus meus filie hie-
ruſalē. Quo abijt dilectꝰ tuꝰ: o pulcher-
rima mulierum: quo declinauit dilectus
tuus. Et queremꝰ eum tecum. Ca. vj.
A Dilectus meus deſcendit in hortum
Aliꝰ ✠ aromatis. ſuũ ad areolā aromatum ✠ vt ibi
paſcatur in hortis ⁊ lilia colligat. Ego
dilecto meo: ⁊ dilectus meꝰ mihi qui pa-
ſcitur inter lilia. Pulchra es amica mea B
ſuauis ⁊ decora ſicut hieruſalem: terribi-
lis vt caſtrorũ acies ordinata. Auerte ocu-
los tuos a me: qꝛ ipſi me auolare fecerũt. S. 4. a.
Capilli tui ſicut grex ✠ caprarũ que appa- Aliꝰ ✠ gregem.
ruerũt de galaad. Dētes tui ſicut greges
ouium: q̄ aſcēderunt de lauacro. Oēs ge- 3. reg. 11. a.
mellis fetibꝰ: ⁊ ſterilis nō eſt ī eis. Sicut C
cortex mali punici: ſic gene tue abſq; oc- 34. q. 1. c.
cultis tuis. Sexaginta ſunt regine ⁊ octo- loquitꝰ ca.
ginta cōcubine: ⁊ adoleſcētularũ non eſt oibus c. pē-
numerus. Vna ē columba mea: pfecta mea denda.
vna eſt matri ſue: electa genitrici ſue. Vi- De cõſe. diſ.
derunt eā filie ſyon: ⁊ beatiſſimā predica- 4. c. aliud
uerunt regine: ⁊ cōcubine laudauerũt eā. eſt.
Que eſt iſta que ꝓgreditur quaſi aurora D
conſurgēs: pulchra vt luna: electa vt ſol S. 8. a.
terribilis vt caſtrorum acies ordinata.
Deſcendi in hortum nucum vt viderem
poma conuallium: ⁊ inſpicerem ſi floruiſ-
ſet vinea: et germinaſſent mala punica.
Neſciui. Anima mea conturbauit me ꝓ-
pter quadrigas aminadab. Reuertere re-
uertere ſunamitis: reuertere reuertere vt
intueamur te. Ca. vij.

Uid videbis in ſuna- A
mite niſi choros caſtro-
rũ: q̄ pulchri ſunt greſ-
ſus tui in calciamētis
filia principis. Iunctu-
re feminum tuorum ſi-
cut monilia que fabri-
cata ſunt manu artifi-
cis. Umbilicus tuus crater tornatilis: B
nūq̄ indigens poculis. Venter tuus ſi-
cut aceruus tritici: vallatus lilijs. Duo
vbera tua ſicut duo hinnuli gemelli ca-
pree: collum tuum ſicut turris eburnea.
Oculi tui ſicut piſcine in eſebon: q̄ ſunt Diſ. 49. c.
in porta filie multitudinis. Naſus tuus hāc ⁊ cē.
ſicut turris libani que reſpicit cōtra da- C
maſcum. Caput tuum vt carmelus: ⁊ co-
me capitis tui ſicut purpura regis iun-
cta ✠ canalibus: q̄ pulchra es ⁊ q̄ deco- Aliꝰ ✠ vincta
ra chariſſima in delitijs. Statura tua aſ-
ſimilata eſt palme: et vbera tua botris.
Dixi. Aſcendā in palmā: ⁊ apprehendā
fructus eius. Et erunt vbera tua ſicut
botri vinee: et odor oris tui ſicut odor
malorum. Guttur tuum: ſicut vinũ opti-
mum. Dignũ dilecto meo ad potandum b
labijſq; et dentibꝰ illius ad ruminandũ:
Ego dilecto meo: ⁊ ad me cōuerſio eius.
Veni dilecte mi: egrediamur in agrũ: cō-
moremur in villis. Mane ſurgamus ad
vineas: videamus ſi floruit vinea: ſi flo-

res fructus parturiunt: ſi floruerunt ma
la punica. Ibi dabo tibi vbera mea. Mā
dragore dederunt odorē ſuū in portis no
ſtris. Omnia poma noua et vetera dile-
cte mi ſeruaui tibi. Ca.viij.

A Quis mihi det te fratrē
meum ſuggentem vbe
ra matris mee: vt inue
niam te ſolū foris ⁊ de
oſculer te: ⁊ iam me ne
mo deſpiciat? Apprehē
dā te: ⁊ ducam in domū
matris mee: ⁊ in cubi-
et ī nō ba culum genitricis mee. ✠ Ibi me docebis
⁊ in cubi- et dabo tibi poculū ex vino cōdito: ⁊ mu
culum ge- ſtū malorū granatorū meorum. Leua eius
nitricis ſub capite meo: ⁊ dextera illius amplexa
mee. bit me. Adiuro vos filie hieruſalē: ne ſu
ſcitetis neq; euigilare faciatis dilectam
ſ.2.b. donec ipſa velit. Que ē iſta q̄ aſcēdit d̄ de
ſ.2.b.3.b. ſerto: delitijs affluens innixa ſuper dile
2.3.c. ctū ſuum. Sub arbore malo ſuſcitaui te
ſ.3.c.et Ibi corrupta eſt mater tua ibi violata eſt
26.a. genitrix tua. Pone me vt ſignaculū ſup
B cor tuū: ſignaculū ſup brachiū tuū: quia
Mo⁊uel. fortis eſt vt mors dilectio: dura ſicut in-
De. pe. diſ. fernus emulatio. Lāpades eius lāpades
2 c. valida ignis atq; flāmarū. Aque multe non po
tuerūt extinguere charitatē: nec flumia
C obruēt illā. Si dederit hō oēm ſubſtātiā
domus ſue p dilectiōe: quaſi nihil deſpi-
ciet eā. Soror noſtra paruula: et vbera
nō habet. Quid faciem⁹ ſorori noſtre in
die qū alloquēda eſt? Si mur⁹ eſt edifice
mus ſup eum ppugnacula argētea. Si
oſtiū eſt cōpingam⁹ illud tabulis cedri-
nis. Ego murus ⁊ vbera mea ſicut turris
ex quo facta ſum corā eo quaſi pacē repe
D riēs. Vinea fuit pacifico: ī ea q̄ hȝ pplos
Tradit eā cuſtodib⁹ vir affert p fructu
ei⁹ mille argēteos. Vinea mea corā me
eſt. Mille tui pacifici: ⁊ ducēti his q̄ cuſto
diunt fruct⁹ ei⁹. Que habitas in hortis
amici auſcultāt te: fac me audire vocem
tuā. Fuge dilecte mi ⁊ aſſimilare capree
hinnuloq; ceruorū ſup mōtes aromatū.
❡ Explicit cantica canticorum.

❡ Incipit prologus in librum ſapientie.
Liber ſapientie apud hebreos nuſq̄
eſt. Unde ⁊ ipſe ſtilus grecā magis
eloquētiā redolet. Hūc iudei philonis eē
affirmāt. Qui proinde ſapiētia noiaē: qr
in eo xp̄i aduētus q̄ eſt ſapientia patris
et paſſio eius euidenter exprimitur.
❡ Explicit prologus.

❡ Liber ſapientie incipit.

❡ C. B. De diligenda iuſticia: de bonitate ⁊ ſim-
plicitate querendi deum: de ſpiritu ſancto: de fu
gienda detractione et murmuratione: de mor
te nō zelanda. Capitulum .j.

A Diligite iuſti-
ciam: qui iudicatis ter
ram. Sentite de dño
in bonitate: ⁊ ī ſimpli
citate cordis querite il
lum: quoniam inueni
tur ab his qui non tē-
tant illum: apparet autem eis qui fidem
habent in illum. Peruerſe enim cogita- dieſ. 4. d.
tiones ſeparāt a deo: probata autem vir De pe. diſ.
tus corripit inſipiētes. Quoniam in ma 1. c. ſuper
liuolam animā non introibit ſapientia: tribus.
nec habitabit ī corpore ſubdito peccatis. B
Spiritus enim ſanctus diſcipline effu 1. q. 1. ca. p
giet fictum: et auferet ſe a cogitationib⁹ eſaiā. q. 3.
que ſunt ſine intellectu: ⁊ corripietur a ſu c. ſaluator
perueniēte iniquitate. Benignus eſt em̄ 24. q. 3. c.
ſpiritus ſapientie: ⁊ non liberabit maledi de illis.
ctum a labijs ſuis: quoniā renū illius De pe. diſ.
teſtis eſt deus: ⁊ cordis illius ſcrutator 3. c. quō.
eſt verus: ⁊ lingue eius auditor. Quoniā De pe. diſ.
ſpiritus domini repleuit orbem terrarū 4. c. oſten-
et hoc quod continet omnia ſcientiam ditur. ⁊ c.
habet vocis. Propter hoc qui loquitur quomodo.
iniqua non poteſt latere: nec preteriet il-
lum corripiens iudicium. In cogitationi C
bus enim impij interrogatio erit ſermo
num autem illius auditio ad deū veniet
et ad correptionē iniquitatū illius. Quo
niam auris zeli audit omnia: ⁊ tumultus
murmurationum non abſcondetur. Cu
ſtodite ergo vos a murmuratione que
nihil prodeſt: et a detractione parcite lin
gue. Quoniam ſermo obſcurus in va 22. q. 2. c.
cuum non ibit. Os autem quod menti nec artifi-
tur occidit animam. Nolite zelare mor cioſo. ca. ſi
tem in errore vite noſtre: neq; acquiratis quis ad te.
perditionem in operibus manuum ve- q. 5. c. ultī
ſtrarum. Quoniam deus mortem non fe menti.
cit nec letatur in perditione viuorum. D
Creauit enim vt eſſent omnia: et ſana
biles fecit nationes orbis terrarum. Non
eſt in illis medicamentum exterminij:
nec inferorum regnum in terra. Iuſti
cia enim perpetua eſt et immortalis: in
iuſticia autem mortis eſt acquiſitio. Im ſ. 15. b.
pij autem manibus et verbis accerſierūt
illam: et exiſtimantes illam amicam: de-

fluxerūt τ ſpōſiones poſuerūt ad illā: qm̄ morte digni ſunt q̄ ſunt ex parte illius.

¶ C. S. De impiorū cogitationibus: de conſilio iudeorum aduerſus chriſtum. Cap. ij.

A ixerunt enim impij cogitantes apud ſe nō recte. Exiguum τ cum tedio eſt temp⁹ vite nr̄e et nō eſt refrigeriū in fine hoīs: τ nō eſt q̄ agnitus ſit reuerſus ab inferis. Qz ex nihilo nati ſum⁹: et poſt hec erim⁹ tanq̄ nō fuerimus. B Qm̄ fumus τ flatus eſt in narib⁹ noſtris: τ ſermo ſcintille ad cōmouendū cor noſtrum. Qz extinctus cinis erit corpus noſtrum: τ ſpūs diffundetur tanq̄ mollis aer. Et tranſiet vita noſtra tanq̄ veſtigium nubis: τ ſicut nebula diſſoluet̄ que fugata eſt a radijs ſolis: τ a calore illius aggrauata. (Hec pe. diſ. x c. ſi enī. Di. j. ca. in tantum.) Et nomen noſtrum obliuionē accipiet ꝑ tp̄s et nemo memoriā habebit operū noſtrorū. Umbre enim tranſitus eſt tp̄s noſtrū: τ non eſt reuerſio finis noſtri: (Eſa. 56. b.) qm̄ conſignata eſt: τ nemo reuertit̄. Uenite ergo τ fruamur bonis que ſunt: τ vtamur creatura tanq̄ in iuuētute celeriter. Uino precioſo τ vnguentis nos impleamus: τ nō pretereat nos flos tēporis. Coronemus nos roſis anteq̄ marceſcāt (Al. ✠ nī m.) nullū pratū ſit qd̄ non ꝑtranſeat luxuria noſtra. Nemo veſtrum ✠ exors ſit luxurie noſtre. Ubiq̄ relinquamus ſigna leticie: (Al. ✠ vereramini: reuereamur.) qm̄ hec eſt pars noſtra τ hec eſt ſors noſtra. Opprimamus pauperē iuſtū: τ nō parcamus vidue: nec veterano ✠ nec reuereamur canos multi tp̄is. C Sit aūt fortitudo noſtra lex iniuſticie. Qd̄ enim infirmū eſt inutile inuenitur. Circūueniamus ergo iuſtū: qm̄ inutilis eſt nobis: τ contrarius eſt opibus noſtris: et improperat nobis pctā legis: τ diffamat in nos pctā diſcipline noſtre. Promittit ſe ſcientiā dei habere: τ filiū dei ſe noīat. Fact⁹ eſt nobis (Al. ✠ in veritate.) in traductionē cogitationū noſtrarum. Grauis eſt nobis etiā ad vidēdū: qm̄ diſſimilis eſt alijs vita illi⁹: τ immutate ✠ ſūt vie ei⁹. Tanq̄ nugaces eſtimati ſumus D ab illo: τ abſtinet ſe a vijs noſtris tanq̄ ab immundicijs: τ prefert nouiſſima iuſtorū: τ gloriat̄ patrē ſe habere deum. Uideam⁹ ergo ſi ſermones illius veri ſint: τ (Mat. 27.) tentem⁹ que ventura ſunt illi: τ ſciem⁹ que erunt nouiſſima illius. Si enim eſt verus filius dei ſuſcipiet illū: τ liberabit illum de manibus cōtrariorū. Cōtumelia τ tormētū interrogem⁹ eū vt ſciam⁹ reuerētiā ei⁹: τ ꝓbem⁹ patientiā illius. Morte turpiſſima cōdēnemus eū. Erit enim ei ✠ reſpect⁹ ex ſermonib⁹ illius. (Al. ✠ nū bis ei.) Hec cogitauerunt τ errauerunt: excecauit enim illos malicia eorū. Et neſcierunt ſacramēta dei neq̄ mercedē ſperauerūt iuſticie: nec iudicauerūt honorē aīarū ſanctarū. (Deū. 1. d. τ 3. a.) Qm̄ deus creauit hominē inexterminabilem: et ad imaginē ſimilitudinis ſue fecit illum. (Eccl. 17. a.) Inuidia aūt diaboli mors introiuit i orbē terrarū. Imitant̄ aūt illū q̄ ſunt ex pte illi⁹.

¶ C. S. De ſanctis martyrib⁹: de premijs impiorum: de felicitate virginum. Capitulū. iij.

A Iuſtorū aūt aīe in manu dei ſunt: τ non tanget illos tormentū mortis. Uiſi ſunt oculis inſipientium mori: τ eſtimata ē afflictio exitus illorum. Et ab itinere iuſto abierunt in exterminium: τ q̄ a nobis eſt iter exterminij: illi aūt ſunt i pace. Et ſi corā hoīb⁹ tormēta paſſi ſunt ſpes illorū immortalitate plena eſt. B In paucis vexati i multis bn̄ diſponent̄: qm̄ de⁹ tētauit eos: τ inuenit illos dignos ſe. Tanq̄ aurū i fornace probauit illos: τ quaſi holocauſti hoſtiā ✠ accepit illos: τ i tp̄e erit reſpect⁹ illorū. (Al. ✠ holocauſta hoſtie.) Fulgebunt iuſti τ tanq̄ ſcintille i arūdineto diſcurrent. (Mat. 13. f.) Iudicabūt natiōes τ dn̄abunt̄ populis: τ regnabit dn̄s illorū i ꝑpetuū. Qui cōfidūt i illo ✠ itelligēt veritatē: τ fideles i dilectiōe acquieſcēt illi: (Al. ✠ illum.) qm̄ donū et pax eſt electis eius. Impij aūt ſm̄ q̄ cogitauerūt correptionē habebūt: q̄ neglexerūt iuſtū τ a dn̄o receſſerūt. C Sapientiam enim et diſciplinā q̄ abijcit infelix eſt τ vacua eſt ſpes illorū: τ labores ſine fructu: et inhabitabilia opera eorū. Mulieres eorum inſenſate ſunt et nequiſſimi filij illorum. (Eſa. 54.) Maledicta creatura eorū: qm̄ felix eſt ſterilis et incoinquinata q̄ neſciuit thorū in delicto. (Luce. 21. d τ al. 4. a.) Habebit fructum i reſpectione animarum ſanctarū. Et ſpado q̄ nō operatus eſt per manus ſuas iniq̄tatē: (Eſa. 59. a.) nec cogitauit aduerſus deū nequiſſima. Dabitur enim illi fidei donū electum: τ ſors in templo dei acceptiſſima. D Bonorū enim laborum glorioſus eſt fructus: τ q̄ non concidat radix ſapientie. Filij autem adulterorum in conſummatione erūt: τ ab iniquo thoro ſemen exterminabitur. (32. q. 4. c. i. τ c. dicat. Di. 56. c. ſi.) Et ſi quidem longe vite erunt: et in nihilum cōputabuntur τ ſine honore erit nouiſſima

ſenectus illoꝝ. Et ſi celeriꝰ defuncti fue-
rint non habebunt ſpem: nec in die agni
tionis allocutionē. Nationes ✠ enī iniq̄ Alś + interrogatio-
dire ſunt conſummationis. ✠ nis.
¶ C.S. De caſta gñatione fideliū: de felicitate Alś + cōſū-
iuſtoꝝ: de obitu a morte ꝑoccupati: de cōdina- mationis.
tione impioꝝ ꝛ morte iuſtoꝝ. Cap. iiij.

A Q ꝙ pulchra eſt caſta ge-
neratio cum charitate
Immortalis eſt enī me
moria illius: qm̄ ꝛ apō
deum nota eſt et apud
hoies. Cū preſens eſt
imitant̄ illam ꝛ deſide
rant eā cū ſe eduxerit
ꝛ in perpetuū coronata triūphat incoin
quinatorū certaminū premium vincens
Multigena aūt impioꝝ multitudo non
erit vtilis: ꝛ adulterine plantationes nō
dabunt radices altas nec ſtabile firma-
mentū collocabunt. Et ſi in ramis ī tp̄e
germinauerint infirmiter poſita ✠ a ven Alś + poſite
to cōmouebunt̄: ꝛ a nimietate ventoꝝ
B eradicabunt̄. Cōfringētur enī rami icō-
ſummati: ꝛ fructꝰ illoꝝ inutiles et acer-
bi ad manducādū: ꝛ ad nihilū apti. Ex
iniq̄s enī oēs filij q̄ naſcunt̄ teſtes ſunt
neq̄tie aduerſus parentes in interroga-
tione ſua. Juſtus autē ſi morte preoccu-
patus fuerit: in refrigerio erit. Senectꝰ
enī venerabilis eſt: nō diuturna neq̄ an-
noꝝ numero cōputata. Cani aūt ſunt
Diſ. 84. c. ſenſus hominis: ꝛ etas ſenectutis vita
puro. immaculata. Placēs deo factꝰ dilectus
C et viuens inter peccatores trāſlatus eſt.
Heb. 11. d. Raptus eſt ne malicia mutaret intelle-
De pe. diſ. ctum eius: aut ne fictio deciperet aīam
4. c. ſi ex. do illius. Faſcinatio enī nugacitatis obſcu-
no. ꝛ c. ſe- rat bona: et inconſtantia concupiſcentie
quitur. tranſuertit ſenſum ſine malicia. Cōſum
matus ī breui expleuit tp̄a multa. Placi
ta enim erat deo aīa illius: propter hoc
properauit educere illū de medio iniq̄ta
tū. Populi aūt vidētes ꝛ non intelligen-
tes: nec ponentes in precordijs talia qm̄
gratia dei ꝛ mīa in ſanctos eiꝰ ꝛ reſpectꝰ
in electos illius. Cōdēnat aūt iuſtꝰ mor
tuus viuos impios: et iuuentus celerius
conſummata longam vitā iniuſti. Uide
bunt enī finē ſapiētis: ꝛ nō intelligēt q̄d
cogitauerit de illo deꝰ: ꝛ quare muniuerit
illū dn̄s. Uidebunt enī ꝛ cōtēnent eū: il
D los aūt dn̄s irridebit. Et erūt poſt hec de
cidētes ſine honore: ꝛ in cōtumelia inter
mortuos in perpetuum. Qm̄ dirumpet
illos inflatos ſine voce: ꝛ cōmouebit il-
los a fundamentis: ꝛ vſq̄ ad ſupremum
deſolabunt̄. Et erūt gementes: ꝛ memo
ria illoꝝ periet. ✠ Uenient in cogitatio-
ne peccatorum ſuorum timidi: ꝛ tradu- Alś + perdi-
cent illos ex aduerſo iniq̄tates ipſorum. tis.
¶ C.S. De cōſtātia iuſtoꝝ cōtra perſecutores
ſuos. de penitētia ꝛ gemitu pſecutoꝝ: de ſpe ipſi
trāſitoria: de beatitudine ꝛ glīa ſanctoꝝ: de ar-
matura chriſti ad iudicium. Capitu. v.

T Unc ſtabūt iuſti ī ma- A
gna conſtantia aduer-
ſus eos qui ſe anguſtia
uerūt: ꝛ q̄ abſtulerunt
labores eoꝝ. Uidētes
turbabunt̄ timore hor
ribili: ꝛ mirabuntur in
ſubitatione inſperate
ſalutis gementes pre anguſtia ſpiritus
dicent ✠ intra ✠ ſe: penitentiam agētes Alś + pœniten-
ꝛ ꝑ anguſtia ſpūs gemētes. Hi ſūt quos tes.
habuimus aliqn̄ in deriſum ✠ ꝛ in ſimi- Alś + inter.
litudinē improperij. Nos inſenſati vitā Alś + de riſu
illoꝝ eſtimabamus inſaniā ꝛ finem illoꝝ ſu ꝛ ī ſimili-
ſine honore. Ecce quō ✠ cōputati ſunt tudinem.
inter filios dei: ꝛ inter ſanctos ſors illoꝝ Alś + quo
eſt. Ergo errauimus a via veritatis: ꝛ iu- modo ergo
ſticie lumē nō luxit nobis: ꝛ ſol intelligē B
tie nō eſt ortus nobis. Laſſati ſumus in
via iniquitatis ꝛ perditionis: ꝛ ambulaui
mus vias difficiles: viā aūt dn̄i ignoraui
mus. Quid nobis ꝓfuit ſupbia aut diui
tiarum iactātia q̄d cōtulit nobis? Tran-
ſierunt oīa illa tanq̄ vmbra: ꝛ tanq̄ nun
tius precurrens ꝛ tanq̄ nauis q̄ pertran
ſit fluctuantē aquā cuius cū preterierit
nō eſt veſtigiū inuenire: neq̄ ſemitā cari
ne illꝰ in fluctibus. Aut auis q̄ tranſuo
lat in aere: cuius nullum inuenit̄ argu-
mentū itineris illius ſed tm̄ ſonitꝰ alarū
verberās leuē ventū: ꝛ ſcindens per vim
itineris aerē ✠ cōmotis alis trāſuolauit Alś + aerem
ꝛ poſt hoc nullum ſignum inuenit̄ itine
ris illius. Aut tanq̄ ſagitta emiſſa in lo- C
cum deſtinatū: diuiſus aer continuo in
ſe recluſus eſt: vt ignoret̄ tranſitus illius
ſic ꝛ nos nati continuo deſinimus eſſe et
virtutis quidem nullum ſignum valui-
mus oſtendere: in malignitate autem no
ſtra conſumpti ſumus. Talia dixerūt in Prouerb.
inferno hi qui peccauerunt: qm̄ ſpes im 11. a.
pij tanq̄ lanugo eſt que a vēto tollitur: ꝛ
tanq̄ ſpuma gracilis q̄ a ꝓcella diſpergi
tur ꝛ tanq̄ fumus qui a vento diffuſus
eſt: ꝛ tanq̄ memoria hoſpitis vnius diei
pretereuntis. Juſti aūt in perpetuum vi-
uent et apud dominum eſt merces eoꝝ:

Et cogitatio illoꝝ apud altiſſimum. Ideo accipient regnũ decoꝛis: et diadema ſpeciei ✠ de manu dñi ✠ qm̃ dextera ſua teget eos et in brachio ſctõ ✠ ſuo defendet illos. Et accipiet armaturã zelus illiꝰ: ⁊ armabit creaturã ad vltionem inimicoꝝ.

alſ ✠ ſpeciei. alſ ✠ dei. alſ ✠ nõ eſt fictõ.

D Induet ꝓ thoꝛace iuſticiã: ⁊ accipiet pro galea iudicium certũ. ✠ Sumet ſcutũ i expugnabile eq̃tatẽ acuet aũt diraꝫ iram in lanceã ⁊ pugnabit cũ illo oꝛbis terrarũ cõtra inſenſatos. Ibũt directe emiſſiões fulgurũ: ⁊ tanq̃ a bene curuato arcu nubiũ exterminabunt: ⁊ ad certũ locũ inſilient. Et a petroſa ira plene mittent grandines: ⁊ cãdeſcet ✠ in illos aqua maris: ⁊ flumina ↄcurrẽt duriter. Cõtra illos ſtabit ſpũs ꝟtutꝭ: ⁊ tãq̃ turbo vẽti diuidet illos: ⁊ ad heremũ ꝑducet oẽꝫ terrã iniq̃tas illoꝝ ⁊ malignitas euertet ſedes potẽtiũ.

alſ ✠ rectũ. alſ ✠ cãdeſcent. alſ ✠ iniq̃tas.

¶ C. S. De iudicibus iudicãdis a domino. ⁊ tormẽtãdis potentibus: reges hoꝛtatur ad cõcupiſcendam ſapientiam que ſe offert feliciter q̃rentibus eam. Capitm. vi.

A Melioꝛ eſt ſapientia q̃ vires: et vir prudẽs q̃ foꝛtis. Audite ergo reges et intelligite: diſcite iudices finiuꝫ terre. Prebete aures vos qui continetis multitudines ⁊ placetis vobis in turbis nationuꝫ: quoniam data eſt a dño poteſtas vobis: ⁊ virtꝰ ab altiſſimo: q interrogabit opera veſtra et cogitationes ſcrutabitur: qm̃ cum eſſetis miniſtri regni illius: non recte iudicaſtis nec cuſtodiſtis legem iuſticie: neq̃ ſm̃ voluntatem dei ambulaſtis. Horrende et cito apparebit vobis: qm̃ iudicium duriſſimũ in his qui preſunt fiet. Exiguo enim conceditur miſericoꝛdia: potentes autẽ potenter tormẽta patientur. Non enim ſubtrahit perſonam cuiuſq̃ dñs q eſt omniũ dñatoꝛ ✠ nec verebitur magnitudinem cuiuſq̃: qm̃ puſillum ⁊ magnũ ipſe fecit: ⁊ equaliter cura eſt illi de oĩbus.

Eccl. 9. b. Ro. 13. a. Sap. 1. c. ſcipue. alſ ✠ nõ hꝫ qui eſt oim dominatoꝛ.

B Foꝛtioꝛibus autẽ foꝛtioꝛ inſtat cruciatio. Ad vos ergo reges ſunt hi ſermones mei: vt diſcatis ſapientiam et non excidatis. Qui enim cuſtodierint iuſticiam iuſte, iudicabuntur: ⁊ qui didicerint iuſta inuenient qd reſpondeant. Concupiſcite ergo ſermones meos et diligite illos: et habebitis diſciplinam. Clara eſt et que nunq̃ marceſcet ſapientia: ⁊ facile videtur ab his qui diligunt eam: et inuenitur ab his qui querunt illam. Preoccupat q ſe cõcupiſcunt: vt illis ſe prioꝛ oſtẽdat. C Qui de luce vigilauerit ad illam nõ laboꝛabit: aſſidẽtẽ eñ illã foꝛibꝰ ſuis inueniet. Cogitate ergo de illa ſenſus eſt cõſummatꝰ: ⁊ q vigilauerit ꝓpter illam cito ſecurus erit. Qm̃ dignos ſe ipſa circuit querẽs: ⁊ in vijs ſuis oſtẽdet ſe illis hilariter: ⁊ i oĩ ꝓuidẽtia ✠ occurret illis. Initiũ eñ illiꝰ veriſſima eſt diſcipline cõcupiſcẽtia. Cura ergo diſcipline dilectio eſt: ⁊ dilectio cuſtodia legũ illius eſt. Cuſtoditio aũt legũ conſummatio incoꝛruptionis eſt: incoꝛruptio aũt facit eſſe ꝓximũ deo. D Cõcupiſcẽtia itaq̃ ſapientie deducet ad regnũ ꝑpetuũ. Si ergo delectamini ſedibꝰ ⁊ ſceptris ✠ o reges ꝑpli: diligite ſapiẽtiã vt i ꝑpetuũ regnetis. Diligite lumẽ ſapiẽtie oẽs qui preeſtis ꝑplis. Quid eſt aũt ſapiẽtia: ⁊ quemadmodum facta ſit referã: et non abſcondam a vobis ſacramenta dei: ſed ab initio natiuitatis inueſtigabo: ⁊ ponam in lucẽ ſcientiam illius et non preteribo veritatẽ: neq̃ cum inuidia tabeſcente iter habebo: qm̃ talis homo non erit particeps ſapiẽtie. Multitudo aũt ſapiẽtiuꝫ ſanitas eſt oꝛbis terrarũ. Et rex ſapiẽs populi ſtabilimentum eſt. Ergo accipite diſciplinam per ſermones meos: ⁊ proderit vobis.

alſ ✠ preuidẽtia. alſ ✠ ſedibus ⁊ ſtẽmatibus.

¶ C. S. Hoꝛtãdo alios ad diſciplinas ſe ponit in exemplũ dicens: optaui ⁊ datus eſt mihi ſenſus: ⁊ laudat ſapientiam omnibus preferendam q̃ ſpiritus ſapientie ſit multiplex ⁊ vnicus: ⁊ q̃ ſapientia ſit candoꝛ lucis eterne ⁊ imago dei patris. Capitm. vij.

A Sum quidẽ ⁊ ego moꝛtalis hõ ſimilis oĩbus ✠ et ex genere terreno ✠ illiꝰ qui prioꝛ factus eſt: et in vẽtre matris figuratus ſum caro: decẽ menſiuꝫ tẽpoꝛe coagulatus ſum in ſanguine ex ſemine hominis: et delectamento ſomni ✠ cõueniẽte. Et ego natus accepi cõmunem aerẽ: ⁊ ſimiliter decidi in terram factam ⁊ primam vocẽ ſimilem omnibus emiſi ploꝛans. In inuolumentis nutritus ſum: et curis magnis. Nemo enim ex regibꝰ aliud habuit natiuitatis initium. Unde ergo introitus eſt omnibus ad vitam: et ſimilis exitus. Propter hoc optaui et datus eſt mihi ſenſus et inuocaui: et venit in me ſpiritus ſapiẽtie. Et prepoſui illam regnis et ſedibus et diuitias nihil eſſe dixi in comparatiõe

alſ ✠ hominibus. alſ ✠ terre. alſ ✠ terre. alſ ✠ ſomnij.

illius. Nec comparaui illi lapidem ꝓcio-
ſuꝫ: qm̄ omne aurū ī comparatiōe illius
areua eſt exigua: ⁊ tāq̄ lutum eſtimabit
Job.28.c. argentum in cōſpectu illius. Super ſa-
1.gal.1. lutem ⁊ ſpeciē dilexi illā: ⁊ ꝓpoſui pro lu-
Diſ.56.ca. ce habere illā: qm̄ inextiguibile eſt lumē
ecce. illius. Uenerunt autē mihi omnia bona
B pariter cum illa: et innumerabilis hone-
26.q.2.c. ſtas per manus illius: et letatus ſum in
qui iluc. omnibus: qm̄ antecedebat me iſta ſapien-
tia: ⁊ ignorabā qm̄ bonoꝝ oim̄ mater ē.
Quam ſine fictione didici: ⁊ ſine inuidia
communico: ⁊ honeſtatem illius non ab-
ſcondo. Infinitus enim theſaurus eſt ho-
minibus: quo qui vſi ſunt participes fa-
cti ſunt amicitie dei ꝓpter diſciplīe do-
na commendati. Mihi aūt dedit de⁹ di-
cere ex ſententia ⁊ ꝓſumere digna hoꝛuꝫ
que mihi dātur qm̄ ipſe ſapientie dux eſt
⁊ ſapientium emēdatoꝛ. In manu enim
illius ⁊ nos ⁊ ſermones noſtri: ⁊ omnis
ſapientia: ⁊ operum ſcientie diſciplina.
C Ipſe eīn dedit mihi hoꝛum que ſunt ſciē-
tiam veram: vt ſciam diſpoſitionem oꝛ-
bis terrarum: ⁊ virtutes elemētoꝛuꝫ: ini-
tium ⁊ cōſummationem et medietatem
tempoꝝ. viciſſitudinem permutationes
⁊ cōſummatiōes temporum: anni cur-
ſus et ſtellarum diſpoſitiones: naturas
animalium: ⁊ iras beſtiarum vim vētoꝝ
⁊ cogitationes hominuꝫ differentias vir-
alr ✠ arboꝝ gultoꝛum: ✠ ⁊ virtutes radicum: ⁊ que-
alr ✠ abſcō cūq; ſunt abſcōſa ✠ ⁊ improuiſa didici.
dita. Omnium eīn artifex docuit me ſapienti-
alr ✠ actu ⁊ am. eſt enim in illa ſpiritus intelligentie
alr ✠ actus ſanctus multiplex vnicus ſubtilis: mode-
ſtus diſertus: mobilis: incoinquinatus:
certus: ſuauis: amās bonum actus qui
alr ✠ nullū nihil ✠ vetat benefacere: humanus be-
nignus: ſtabilis: certus: ſecurus: omneꝫ
hauēs virtutē omnia ꝓſpiciēs: ⁊ qui ca-
piat oēs ſpūs intelligibiles: mundus ✠
alr ✠ mun- ſubtilis. ✠ Omnibus eīn mobilibus mo-
dos. bilioꝛ eſt ſapientia. Attingit autem vbiq;
alr ✠ ſubti propter ſuā mūdiciā. Uapoꝛ eſt enim vir-
les. tutis dei: et emanatio quedā eſt clarita-
D tis oīpotentis dei ſincera: ⁊ ideo nihil in-
quinatū in eā incurrit: Candoꝛ eſt enim
De celebꝛ. lucis eterne: ⁊ ſpeculum ſine macula dei
miſ.c. ſane, maieſtatis: ⁊ imago bonitatis illius. Et
de pe. diſ. cum ſit vna omnia poteſt: ⁊ in ſe perma-
4.c. q͛ aūt. nens oīa innouat: ⁊ per nationes in ani-
mas ſanctas ſe transfert. Amicos dei et
prophetas cōſtituit. Neminē eīn diligit
deus niſi eū q̄ cū ſapientia inhabitat. Eſt
enim hec ſpecioſioꝛ ſole: ⁊ ſuper omnem
diſpoſitionē ſtellarū: luci cōparata inue-
nitur prioꝛ. ✠ Illi eīn ✠ ſuccidit nox ſapi- alr ✠ ſue-
entiā aūt non vincit malicia. riet.
¶ C.8. De ſapientia que foꝛtiter ⁊ ſuauiter di- alr ✠ deſi-
ſponit oīa: de ipſa quoq; cōcupiſcenda: quia per cit eīn.
ipſam habent oīa bona. Capitu. viij.

A Ttingit ergo a fine vſ-
q; ad finem foꝛtiter: et A
diſponit omnia ſuaui-
ter. hāc amaui ⁊ exqui-
ſiui eam a iuuentute
mea: ⁊ queſiui ſpōſaꝫ
mihi eam aſſumere: et
amatoꝛ factus ſuꝫ foꝛ-
me illius. Generoſitatē illi⁹ glorificat cō-
tuberniuꝫ habens dei: ſed ⁊ omniū dñs
dilexit illam: doctrix enim eſt diſcipline
dei: ⁊ electrix operum illius. Et ſi diuitie
appetuntur in vita q̄d ſapientia locuple-
tius q̄ operatur omnia? Si autē ſenſus
operatur: quis hoꝛuꝫ que ſunt magis q̄
illa eſt artifex. Et ſi iuſticiā quis diligit ⁊ B
laboꝛes huius magnas habent virtutes.
Sobꝛietatem eīn ⁊ ſapientiam docet et
iuſticiam et virtutem quibus vtilius ni-
hil eſt in vita hominibus. Et ſimilitudi-
nē ✠ ſcientie deſiderat: q̄s ſcit ꝑteritā: alr ✠ ſimili-
et de futuris eſtimat: ſcit verſutias ſer- tudinem.
monum et diſſolutiones ✠ argumento- alr ✠ diſpo-
rum: ſigna ⁊ monſtra ſcit anteq̄ fiat: et ſitiones.
euentus tempoꝛum ⁊ ſeculoꝛum. Propo-
ſui ergo hanc adducere mihi ad conui-
uendum: ſciens quoniā mecū commu-
nicabit de bonis: et erit allocutio cogita-
tionis et tedij mei. Habebo propter hāc
claritatem ad turbas: et honoꝛem apud
ſenioꝛes. Iuuenis et acutus inueniar in C
iudicio: ⁊ in conſpectu potentium admi-
rabilis ✠ ero: ⁊ facies principuꝫ mirabū- alr ✠ ama-
tur me. Tacentem me ſuſtinebunt et lo- bilis.
quentem me reſpicient: et ſermocinante
me plura man⁹ oꝛi ſuo imponēt. Preter-
ea ✠ habebo per hanc immoꝛtalitatem alr ✠ pꝛo-
et memoꝛiam eternam his qui poſt me pterea.
futuri ſunt relinquam. Diſponam popu-
los: et nationes mihi erūt ſubdite. ✠ Ti- alr ✠ ſube-
mebunt me audientes reges hoꝛrendi: ⁊ iecte.
in multitudine videboꝛ bonus: et in bel-
lo foꝛtis. Intrans in domum meam con-
quieſcā cū illa. Nō eīn habet amaritudi- D
nē cōuerſatio illi⁹: nec tediū cōuict⁹ illi⁹
ſꝫ leticiā ⁊ gaudiū. Hec cogitās apud me
⁊ ꝯmemoꝛās i coꝛde meo: qm̄ imoꝛtalis alr ✠ imoꝛ-
✠ eſt i cogitatiōe ſapiētia ✠ ⁊ amicitia il- talitas.
lius delectatio bona: ⁊ i opib⁹ manuū il- alr ✠ ſapiē-
li⁹ honeſtas ſine defectiōe ⁊ in certamie tie.

ioc̃le illi⁹ ſapientia ꝛ preclaritas in cõica
tione ſermonũ ipſius: circuibã q̃rens vt
mihi illã aſſumerẽ. Puer aũt erã igenio
ſus.:ꝛ ſortitus ſum aĩam bonã. Et cum
eſſez magis bon⁹ veni ad corp⁹ icoinq̃na
alſ + erat tũ. Et vt ſciui: q̃m alr̃ nõ poſſuz eẽ cõti
ſapiẽtia. nẽs niſi de⁹ det ꝛ hoc ipſz erat ſapiẽtia ✠
ſcire cui⁹ eẽt hoc donũ adij dñz ꝛ dep̃ca
tus ſuz illũ ꝛ dixi ex totis p̃cordijs meis.

¶ C.S. Oratio ſalomonis p̃ habenda ſapientia quã dicit ipoſſibile haberi niſi p̃ deũ. Cap. ix.

A D Eus patrum meoꝝ: ꝛ
dñs mie: qui feciſti oĩa
verbo tuo: et ſapientia
tua cõſtituiſti hoĩem:
vt dñaret creature que
a te facta eſt: vt diſpo
nat orbẽ terrarũ i eq̃ta
te ꝛ iuſticia ꝛ i directio
ne cordis iudiciũ iudicet: da mihi ſediuz
tuarũ aſſiſtricẽ ſapiẽtiã: ꝛ noli me repro
bare a pueris tuis: q̃m ſeruus tuus ſum
ego: ꝛ fili⁹ ãcille tue: hõ infirm⁹ ꝛ exigui
tpis: ꝛ minor ad intellectũ iudicij ꝛ legũ
B Et ſi q̃s erit conſummatus inter filios
hoĩm: ſi ab illo fugerit ✠ ſapientia tua in
Ps. 115. alſ + aſſu nihilũ cõputabit. Tu aũt elegiſti me re
geris. gẽ ppl̃o tuo: ꝛ iudicẽ filioꝝ tuoꝝ ꝛ filiaꝝ
Alſ + ab Et dixiſti me ✠ edificare tẽplũ in mõte
fuerit. ſctõ tuo: ꝛ in ciuitate habitat' õis tue al
1. Pa. 18. a. tare ſimilitudinẽ tabernaculi ſcti tui qđ
2. Pa. 1. b. preparaſti ab initio: ꝛ tecũ ſapiẽtia tua q̃
Alſ + nõ hỹ noũit opera tua: que ꝛ affuit tũc cũ orbẽ
me. terraꝝ faceres: ꝛ ſciebat q̃d eſſet placitũ
alſ + nõ hỹ oculis tuis ꝛ q̃d directũ in p̃ceptis tuis.
ma. Mitte illã de celis ſanctis tuis: et a ſede
Prouerb. magnitudinis ✠ tue: vt mecũ ſit ꝛ mecũ
8. c. laboret: ꝛ ſciam q̃d acceptuz ſit apud te.
C Scit eñ illa oĩa ꝛ itelligit ꝛ deducet me
Alſ + maie in operib⁹ meis ſobrie: ꝛ cuſtodiet me in
ſtatis. ſua potẽtia. Et erũt accepta opera mea:
et diſponã ppl̃z tuũ iuſte: ꝛ ero dign⁹ ſe
diũ p̃ris mei. Quis eñ hoĩm poterit ſci
Eſa. 40. c. re cõſiliũ dei? Aut q̃s poterit cogitare q̃d
Ro. 11. d. velit deus? Cogitationes eñ mortalium
timide ꝛ incerte p̃uidentie nr̃e. Corpus
eñ qđ corrumpit aggrauat aĩam ꝛ terre
na inhabitatio deprimit ſenſuz multa co
D gitantẽ. Et difficile eſtimamus q̃ i terra
ſunt: ꝛ q̃ in pſpectu ſunt inuenim⁹ cum
labore. Que in celis ſunt autẽ q̃s inueſti
gabit? Senſuz aũt tuũ q̃s ſciet niſi tu de
deris ſapiẽtiã: ꝛ miſeris ſpm̃ ſctm̃ tuũ de
altiſſimis: ꝛ ſi correcte ſũt ſemite eoꝝ q̃
ſunt in terris ꝛ q̃ tibi placent didicerunt
hoĩes. Nã p̃ ſapientiam ſanati ſunt quicũq̃ placuerũt tibi dñe a principio.

¶ C.S. Cõmendat ſapientia a ſeruatiõe iuſtoꝝ
vtz adã: noe: iacob: ꝛ ioſeph a liberatione filioꝝ
iſrael ab egyptijs: ꝛ ſanctoꝝ a perſecutoribus
ſuis. Capitu. x.

H Ec illũ qui primus for A
matus eſt a deo pater
orbis terrarũ: cũ ſolus
eſſet creatus cuſtodi
uit ꝛ eduxit illuz a delic
to ſuo. Et eduxit illuz Geñ. 1. a.
de limo terre: ꝛ dedit il
li virtutem continẽdi
oĩa. Ab hac vt receſſit iniuſtus i ira ſua Geñ. 4. b.
per iraz homicidij fraternitas deperijt. Geñ. 7. a.
Propter qđ cũ aqua deleret terrã: ſana Geñ. 11. b.
uit iterũ ſapiẽtia p̃ cõtẽptibile lignum iu alſ + ne q̃ue
ſtũ gubernãs. Hec ꝛ in cõſenſu ſuperbie Geñ. 19. c.
cũ ſe nationes extuliſſent ſciuit iuſtum ꝛ B
conſeruauit ſine querela deo: et in filijs
miſericordia fortem cuſtodiuit. Hec iu
ſtũ a pereũtibus impijs liberauit fugien
tem deſcendente igne in pẽtapolim: qui
bus in teſtimonium nequitie fumigabũ
da cõſtat deſerta terra: et in certo tempo
re fructus habentes arbores: ꝛ incredibi
lis anime memoria ſtans figmentum ſa
lis. Sapientiam enim pretereuntes nõ
tãtũ in hoc lapſi ſunt vt ignorarẽt bona
ſed ꝛ inſipientie ſue reliquerunt homini
bus memoriaz: vt in his que peccauerũt
nec latere potuiſſent. Sapientia aũt hos Geñ. 28. b.
qui ſe obſeruant a doloribus liberauit.
Hec aũt profugum ire fratris iuſtum de
duxit per vias rectas: et oſtendit illi re
gnum dei: ꝛ dedit illi ſcientiam ſanctoꝝ:
honeſtauit illum in laboribus: ꝛ comple
uit labores illi⁹. In fraudem circũuenien
tium illi affuit: ꝛ honeſtũ fecit illuz. Cu C
ſtodiuit illum ab inimicis et a ſeductori
bus tutauit illum. Et certamen forte de
dit illi vt vinceret: et ſciret q̃m omnium
potentior eſt ſapientia. Hec venditum iu
ſtum non dereliquit: ſed a peccatoribus
liberauit eũ: deſcẽditq̃ cuz illo in foueã:
ꝛ in vinculis non dereliquit illuz: donec
afferret illi ſeptruz regni: ꝛ potentiã ad
uerſus eos qui euz deprimebãt: ꝛ menda
ces oſtendit qui maculauerũt illuz: ꝛ de
dit illi claritatem eternam. Hec populũ
iuſtum et ſemen ſine querela liberauit a
nationibus que illuz opprimebãt. ✠ In Apo. 1. c.
trauit in aĩam ſerui dei ✠ ꝛ ſtetit contra alſ + cõpedi
reges horrendos in portẽtis ꝛ ſignis. Et bus.
reddidit iuſtis mercedẽ laborum ſuorum alſ + oppo
et deduxit illos in via mirabili: ꝛ fuit il nebant.

b lis in velamēto diei: ⁊ ī luce ſtellaꝝ ꝑ noctem. Et trāſtulit illos ꝑ mare rubꝛū: et trāſuexit illos ꝑ aquā nimiā. Inimicos aūt illoꝝ demerſit ī mare ⁊ ab altitudine infernoꝝ eduxit illos. Ideo iuſti tulerūt ſpolia impioꝝ ⁊ decātauerūt dn̄e nomē ſanctū tuū: ⁊ victricē manū tuā laudauerūt pariter. Qm̄ ſapiētia aperuit os mutoꝝ ⁊ linguas infantiū fecit ✠ diſertas.

al's ſodi. Exo.14.c. De re. d. 4. ... 23.q. ... ſapientie ... in fi. ... c. ... tum. al's ✠ fecerunt.

¶ C.S. De miraculis factis pro iſrael: de penis vltricibus in delinquentes: de multa potentia dei: ⁊ de miſericordia dei. Capitm.xi.

a Direxit opera eoꝝ in manibus ꝓphete ſancti. Iter fecerūt ꝑ deſerta que nō habitabātur: et in locis deſertis fecerūt caſas. Steterūt cōtra hoſtes: et de inimicis ſe vindicauerūt. Sitierūt ⁊ inuocauerūt te: ⁊ data eſt illis aqua de petra altiſſima: ⁊ requies ſitis de lapide duro. Per q̄ eīn penas paſſi ſunt inimici illoꝝ a defectiōe pot' ſui: in eis ✠ cū abūdarēt filij iſrael: letati ſunt: ꝑ hec cuꝫ illis deeſſent bn̄ cū illis actū eſt. Naꝫ pro

b fonte q̄dē ſempiterni fluminis humanū ſanguinē dediſti iniuſtis. Qui cū minuerent in traductiōe infantiū occiſoꝝ: dediſti illis abūdātē aquā inſperate oſtēdēs ꝑ ſitim q̄ tūc fuit: quēadmodū tuos exaltares: ⁊ aduerſarios illoꝝ necares. Cuꝫ eīn tētati ſunt: ⁊ q̄dē cū mia diſciplinaꝫ accipiētes. ſcierūt quēadmodū cū ira iudicati impij tormēta paterent. Hos quidē tāq̄ pr̄ monēs ꝓbaſti illos aūt tanq̄ durus rex īterrogās ꝯdēnaſti. Abſentes enīꝫ ⁊ p̄ſtes ſimiliter torq̄bant. Duplex eīn illos acceperat tediū: ⁊ gemitus cuꝫ memoria p̄teritoꝝ. Cū eīn audirēt ꝑ ſua

c tormēta bene ſecū agi cōmemorati ſunt dn̄m: admirātes in finē exitus. Quē eniꝫ in expoſitiōe praua ꝓiectū deriſerunt: in finē euētus: mirati ſunt. Nō ſimilr̄ iuſtis ſitiēs: ꝑ cogitationib' aūt inſēſatis iniquitates illoꝝ. Q8 q̄dā errantes colebāt mutos ✠ ſerpētes ⁊ beſtias ſuperuacuas: immiſiſti illis multitudinem mutoꝝ aīalū in vindictā: vt ſcirēt: q2 per que peccat quis ꝑ hec ⁊ torquet. Nō eīn impoſſibilis erat oīpotens manus tua que creauit orbē terraꝝ ex materia inuiſa: immittere illis multitudinem vrſoꝝ aut audaces leones: aut noui gn̄is ira plenas ⁊ ignotas beſtias aut vapores igneū ✠ ſpirantes aut fumi odorem ꝓferentes: aut horrēdas ab oculis ſcintillas emittētes quaꝝ non ſolū leſura poterat illos exterminare: ſed ⁊ aſpectus ꝑ timorē occidere. Nā ⁊ ſine his vno ſpiritu poterant occidi pſecutionē paſſi ab ipſis factis ſuis ⁊ diſpergi per ſpiritum virtutis tue: ſed omnia in menſura ⁊ numero et pondere diſpoſuiſti. Multum enim valere tibi ſoli ſupererat ſemper et virtuti brachij tui

b quis reſiſtet? Quoniam tanq̄ momentū ſtatere: ſic eſt ante te orbis terrarum et tanq̄ gutta roris antelucani qui deſcendit in terram. Et ✠ miſereris oīm: q2 ✠ omnia potes ⁊ diſſimulas peccata hominum propter penitentiam. Diligis enim omnia que ſunt ⁊ nihil eoꝛuꝫ odiſti: que feciſti: nec enim odiens aliquid cōſtituiſti aut feciſti. Quomodo autēꝫ poſſet aliquid permanere niſi tu voluiſſes: aut q8 a te vocatum non eſſet conſeruaretur? Parcis aūt omnibus quoniam tua ſunt domine qui amas animas.

Al's ſodi. Exo.17.c. Nu.20.a. al's ✠ quē ... al's ✠ ſpirantes.

23.q.1.c. qui peccat. al's ✠ diſpoſuiſti. al's ✠ ſed. al's ✠ q2. 24.q.3.c. ſi. in glo. De pe. di. 2.c. ⁊ di. 1.c. ... in fine.

¶ C.S. De ſuauitate dei: quia corripit ⁊ monet peccantes: de tranquillitate domini in iudicio: ⁊ q2 dat locum penitentie: ⁊ q2 ad diſciplinam homini flagellantur. Capitm.xij.

a O Quā bon' ⁊ ſuauis eſt dn̄e ſpūs tuus in oīb'. Ideoq̄ hos q̄ exerrāt ✠ ꝑtib' ✠ corripis: et de q̄bus peccāt admones et alloqueris: vt relicta malicia credāt in te domine. Illos enim antiquos inhabitatores terre ſancte tue quos exhoꝛruiſti: quoniam odibilia opera tibi faciebant per medicamina ⁊ ſacrificia iniuſta: ⁊ filioꝛum ſuoꝛū necatores ſine miſericordia: ⁊ comeſtores viſcerum hominum ⁊ deuoratores ſanguinis: ⁊ auctores parentes animarum inauxiliataꝫ perdere voluiſti e medio ſacramento tuo per manus parentum noſtroꝛum: vt dignā ✠ perciperent peregrinationeꝫ puerorum dei que tibi omniū charioꝛ eſt terra. Sed et his tanq̄ hominibus pepercīſti: ⁊ miſiſti anteceſſores exercitus tui veſpas vt illos paulatim exterminarent.

b Non quia impotens eras in bello ſubijcere impios iuſtis: aut beſtijs ſeuis: aut ꝟbo duro ſimul exterminare ſed partib' iudicās dabas locū penitentie: non ignorans quoniam iniqua eſt natio eoꝛum ⁊ naturalis malicia ipſoꝛum: ⁊ quoniā nō

al's ✠ nobis. al's ✠ partibus. 2 Jo. and. de reliq. ⁊ ve. ſanc. al's ✠ dignam.

poterat mutari cogitatio illorum in per
petuum. Semen enim erat maledictum
ab initio. Nec timens aliquem : veniam
dabas peccatis illorũ. Quis enim dicet ti
bi qd feciſti? Aut qs ſtabit cõtra iudiciũ
tuum? Aut quis in conſpectu tuo veniet
alias + iudex vindex + iniquorũ hoim? Aut qs tibi im
putabit: ſi perierint nationes quas tu fe
ciſti? Nec enim eſt alius deus q̃ tu: cui
cura eſt de omnibus: vt oſtendas: qm̃ nõ
iniuſte iudicas iudicium. Neq; rex neq;
C tyrannus in conſpectu tuo inquirent de
his quos perdidiſti. Cum ergo ſis iuſtus
iuſte omnia diſponis: ipſum quoq; q nõ
debet puniri cõdemnare: et exterum eſti
mas a tua virtute. Virtus enim tua iu
ſticie initium eſt: et ob hoc q omniũ dñs
es: omnibus te parcere facis. Virtutem
enĩ oſtendis tu qui non crederis eſſe in
virtute cõſummatus: et hos q te neſciũt
in audacia traducis. Tu aũt dñator vir
tutis. cum tranquillitate iudicas: et cum
magna reuerentia diſponis nos. Subeſt
enim tibi cum volueris poſſe. Docuiſti
autẽ populum tuum per talia opera: qm̃
oportet iuſtum eſſe et humanum: et bone
alias + qui. ſpei feciſti filios tuos: quoniá + iudicás
das locum in peccatis penitentie. Si enĩ
inimicos ſeruorum tuorum et debitos
morti cum tanta cruciaſti attentione et li
alias + pãt. beraſti: dans tempus et locũ p que poſ
alias + indu ſent + mutari a malicia: cum quanta dili
cias. gentia iudicaſti + filios tuos: quorũ pa
alias + con rentibus iuramenta et cõuentiones + de
uerſatiões diſti bonarum promiſſionum? Cũ ergo
D das nobis diſciplinã: inimicos noſtros
multipliciter flagellas: vt bonitatem tuã
cogitemus iudicãtes: et cum de nobis iu
dicatur ſperemus miam tuã. Unde et il
lis q in vita ſua inſenſate et iniuſte vixe
runt: p hec q coluerũt dediſti ſumma tor
alias + mani menta. Etenĩ in erroris via diutiꝰ errauerũt deos eſtimãtes: hec q in alalibꝰ + ſũt
bus. ſupuacua infantium inſenſatorũ more vi
uentes. Propter hoc tãq̃ pueris inſẽſatis
iudiciũ in deriſum dediſti. Qui aũt ludi
alias + corre brijs et increpationibꝰ nõ ſunt correcti +
pu. dignũ dei iudiciũ experti ſunt. In his enĩ
alias + que. qui patiebant̃ moleſte ferebãt: in qbꝰ im
patiẽtes indignabant̃. Per hec quos +
putabãt deos i ipſis cũ exterminarent̃: vi
dẽtes illũ quem olĩ negabãt ſe noſſe verũ
deũ agnouerũt. Propter qđ et finis cõdẽ
nationis eorũ veniet ſup illos.

¶ C. G. De idolatriis: de agnoſcendo creatore
p creaturas: De ſubſannatione idolorũ. Ca. xiii.

Vani autem ſunt om- A
nes homines in quibꝰ
non ſubeſt ſcientia dei
et de his que non viden
tur bona non potuerũt
intelligere eum qui eſt:
neq; operibus attendẽ alias + ſcire
tes agnouerunt quis eſ
ſet artifex: ſed aut ignem aut ſpiritum:
aut citatum aerem: aut gyrum ſtellarum:
aut nimiam aquam: aut ſolem et lunam
rectores orbis terrarum deos putauerũt
Quorum ſi et ſi ſpecie delectati deos pu
tauerunt: ſciant q̃to his dominator eo
rum ſpecioſior eſt. Speciei enĩ genera B
tor hec omnia conſtituit. Aut ſi virtutem
et opera eorum mirati ſunt: intelligant
ab illis: quoniam qui hec fecit + fortior alias + cõſpi
eſt illis. A magnitudine enim ſpeciei et cuis.
creature: cognoſcibiliter poterit creator
horum videri. Sed tamen adhuc in his
minor eſt querela. Et hi enĩ fortaſſe errãt
deum querentes et volentes inuenire.
Etenim cum in operibus illius conuer
ſentur et inquirunt et perſuaſum habent
quoniam bona ſunt que videntur. Iterũ
autem nec his debet ignoſci. Si enim tã
tum potuiſſent + ſcire vt poſſent eſtima alias + potue
re ſeculum: quomodo huius dominum runt.
non facilius inuenerunt? Infelices autẽ
ſunt et inter mortuos ſpes illorum eſt:
qui appellauerunt deos opera manuum
hominum: aurum et argentum artis in
uentionem et ſimilitudines animalium:
aut lapidem inutilem opus manus anti
que. Aut ſi qs artifex faber de ſilua lignũ C
rectum ſecuerit + et huius docte eradat alias + ſecue
oẽm corticem et arte ſua vſus diligenter uerit.
fabricet vas inutile in cõuerſationẽ vite Eſa. 44. b.
reliquias autem huius operis ad prepa
rationem eſce abutatur: et reliquum ho
rum quod ad nullũ vſum facit lignũ cur
uũ: et verticibus + plenũ ſculpat diligen alias + vorti
ter p vacuitatem ſuam: et per ſcientiam cibus.
ſue artis figuret illud: et aſſimilet illđ ima
gini hominis aut alicui ex animalibus il
lud comparet: perliniẽs rubrica: et rubi
cũdum faciẽs fuco colorem illius: et oẽm
maculam que in illo eſt perliniẽs et + fa D
ciet ei dignam habitationem: et in parie alias + vile
te ponens illud: et confirmans ferro: ne
forte cadat proſpiciens illi: ſciens quo
niam nõ poteſt adiuuare ſe. Imago enĩ
eſt et opus eſt illi adiutoriũ. Et de ſubſtan
tia ſua: et de filijs ſuis: et de nuptijs votũ
faciẽs inquirit. Nõ erubeſcit loqui cũ illo

lo q̄ ſine aīa eſt: ⁊ p̄ ſanitate q̄dē infirmū
depcat: ⁊ p̄vita rogat mortuū: ⁊ in adiu
toriū inutilē inuocat ⁊ p̄ itinere petit ab
eo q̄ ambulare nō pōt: ⁊ de acquirēdo et
de operādo ⁊ de oīm rerū euētu petit ab
eo qui in omnibus eſt inutilis.

¶ C. S. De benedictiōe crucis xp̄i: de maledictio
ne idolatrie: ⁊ idoli deteſtatione: de crudelitate
ſacrificiorū: ⁊ vniuerſitate vitiorum ſequentium
idolatriam. Capitm .xiiij.

B. Iterum alius nauiga-
re cogitans: et p̄ feros
fluctus iter facere in-
cipiēs ligno portāte ſe
fragili⁹ ligniū inuocat.
Illud eīm cupiditas ac
quirendi excogitauit ⁊
artifex ſapiētia fabrica

Exo. 14. c. uit ſua. Tua autem pater prouidentia ✠
al's ✠ puidē ab initio cūcta gubernat: qm̄ dediſti i ma
tia. ri viā: ⁊ inter fluctus ſemitā firmiſſimā
oñdens: qm̄ potēs es ex oīb⁹ ſanare etiā
ſi ſine rate aliq̄s adeat mare. Sed vt nō
eſſent vacua ſapientie tue opera p̄pter h̄
etiā ⁊ exiguo ligno credūt homines ani
mas ſuas: ⁊ tranſeūtes mare p̄ ratē libe
rati ſunt. Sed ab initio cū perirent ſup
Als ✠ ſa- bi gigātes ſpes orbis terrarū ad ratē cō-
piens. fugiens: ✠ remiſit ſeculo ſemen natiui-
B tatis q̄ manu tua erat gubernata. Benedi
ctum eſt eīm lignū per qd̄ fit iuſticia. Per
manus autem qd̄ fit idolū maledictū eſt
⁊ ipſum: ⁊ qui fecit illud: q2 ille q̄dē ope-
ratus eſt: illud aūt cum eſſet fragile: de⁹
cognominatus eſt. Similiter autē odio
ſunt deo: impius ⁊ impietas eius. Etenī
qd̄ factum eſt cū illo q̄ fecit tormēta pa-
tietur. Propter hoc ⁊ in idolis nationū
nō erit reſpect⁹: qm̄ creature dei in odiū
facte ſunt: ⁊ in tentationem anime hoīm
⁊ in muſcipulam pedibus inſipientium.
Initium enim fornicationis eſt exquiſi-
tio idolorū: ⁊ adinuētio illorū corruptio
vite eſt. Non enim erant ab initio: neq̄
erunt in perpetuum. Superuacuitas eīm
hoīm hec adinuenit in orbem terrarū: ⁊
ideo breuis illorū finis eſt inuent⁹. Acer
bo enim luctu dolens pater cito ſibi ra-
pti filij fecit imaginē: ⁊ illū q̄ tunc quaſi
homo mortuus fuerat: nunc tanq̄ deum
colere cepit: ⁊ cōſtituit inter ſeruos ſuos
Al's ✠ ini- ſacra ⁊ ſacrificia. Deinde interueniente
que. tempore cōualeſcēte antiqua ✠ cōſuetu
C dine: hic error tanq̄ lex cuſtoditus eſt: ⁊
tyrannorū imperio colebantur figmenta.
Hos quos in palam homines honorare
non poterant: p̄pter hoc q̄ longe eſſent
e longinquo figura eorum allata euiden
tē imaginē regis quē honorare volebāt
fecerunt vt illū qui aberat tanq̄ p̄ſentem
colerēt ſua ſollicitudine. Prouexit autē
ad horū culturā: ⁊ hos q̄ ignorabāt arti-
ficis eximia diligentia. Ille enim volens
plus placere illi qui ſe aſſumpſit: elabora
uit arte ſua vt ſimilitudinē in meli⁹ figu
raret. Multitudo aūt hoīm abducta per
ſpeciē operis: eū q̄ ante tempus tanq̄ ho-
mo honoratus fuerat: nūc deū eſtimaue
runt. Et hec fuit vite humane deceptio: qm̄
aut affectui aut regibus deſeruientes ho
mines incōmunicabile nomen lapidib⁹
⁊ lignis impoſuerūt. Et nō ſuffecerat erraſ
ſe eos circa dei ſciētiā: ſed ⁊ in magno vi
uētes inſcientie bello tot ⁊ tā magna ma
la pacē appellant. Aut enim filios ſuos D
ſacrificantes: aut obſcura ſacrificia faciē
tes: aut inſanie plenas vigilias habētes:
neq̄ vitā neq̄ nuptias mūdas iā cuſto-
diūt: ſed et alius aliū p̄ inuidiam occidit
aut adulterās ɔtriſtat ⁊ oia cōmixta ſunt
ſanguis homicidiū: furtū ⁊ fictio: corru-
ptio ⁊ infidelitas: turbatio ⁊ periurium: tu
multus: honorū dei immemoratio: aiarū
inq̄natio: natiuitatis immutatio: nuptia
rum inconſtantia: inordinatio mechie. ⁊
impudicitie. Infandorum eīm idolorum
cultura oīs mali cauſa eſt: et initiū et fi-
nis. Aut eīm dum letantur: inſaniūt: aut
certe vaticinantur falſa: aut viuūt iniuſte
aut periurāt cito. Dum eīm ɔfidūt in ido
lis q̄ ſine intellectu et ſine aīa ſunt male
iurātes noceri ſe nō ſperāt. Utraq̄ ergo
illis euenient digne qm̄ male ſenſerūt de
deo attēdētes idolis: ⁊ iurauerūt iniuſte
in idolo cōtēnētes iuſticiā. Non enim iu-
rantium eſt virtus: ſed peccantium pena
perambulat ✠ ſemper iniuſtorum preua
ricationem. ✠ al's ✠ Rom-

¶ C. S. Uox fidelium qui laudāt dei miſericor- bulabat.
diam cui⁹ grā nō ſeruiūt idolis: de ſubſānatiōe al's ✠ puari
idolatrie ⁊ eius deteſtatione. Capitm .xv. catione.

Tu aūt de⁹ noſter: ſua A
uis et ver⁹ es: patiēs
⁊ i miſericordia diſpo-
nēs oia. Etenī ſi pec-
cauerimus tui ſumus:
ſcientes magnitudinē
tuā: et ſi nō peccaueri-
mus: ſcimus qm̄ apud
te ſumus computati. Noſſe enim te con-
ſummata iuſticia eſt: ⁊ ſcire iuſticiā ⁊ vir
tutē tuā radix ē imortalitatis. Nō eīm in

errorē induxit nos hoīz male artis excogitatio: nec vmbra picture: labor ſine fructu: et effigies ſculpta ꝑ varios colores: cuius aſpect⁹ inſenſato dat concupiſcētiam: et diligit mortuis imaginis effigiē ſine aīa. Malorum amatores digni ſunt
B morte q̄ ſpem habēt in talibus: ꝛ qui faciunt illos: ꝛ qui diligunt ꝛ q̄ colunt. Sed
ꝛ figulus mollē terrā premens laborioſe fingit ad vſus noſtros vnūquodqꝫ vas: ꝛ de eodē luto fingit q̄ mūda ſūt in vſuz vaſa ꝛ ſilr q̄ his ſunt cōtraria. Horū aūt vaſorum quis ſit vſus: iudex eſt figulus.
Roā. 9. c. Et cum labore vano deū fingit: de eodē luto: ille q̄ paulo ante de terra factus fue
Alr ✝ edu- rat: ꝛ poſt puſillum reducit ✝ ſe vnde ac
cit. ceptus eſt repetitus aīe debitum quā habebat. Sed cura eſt illi: nō q2 laboraturus eſt: nec qm̄ breuis illi vita eſt ſed concertat aurificib⁹ ꝛ argentarijs: ſed ꝛ era-
rios imitat: ꝛ gl'iam ꝓfert: qm̄ res ſuperuacuas fingit.
C Cinis eſt em̄ cor eius ꝛ terra ſuperuacua ſpes illius: et luto vilior vita eius: qm̄ ignorauit qui ſe finxit: ꝛ qui inſpirauit illi aīam que operat: ꝛ qui inſufflauit ei ſpiritum vitalem. Sed ꝛ eſtimauerunt luſum eſſe vitam nr̄am: ꝛ conuerſationē vite compoſitam ad lucrum et oportere vndecunqꝫ etiam ex malo acquirere. Hic enim ſcit ſe ſuper oēs delinquere qui ex terre materia fragilia vaſa ꝛ ſculptilia fingit. Oēs em̄ inſipientes ꝛ infelices ſupra modum anime ſue ſuperbi ſunt inimici populi tui ꝛ imperantes illi
b Qm̄ omnia idola nationuz deos eſtima-
Pa. 113. uerūt: quibus nec oculorum viſus eſt ad
Ps. 134. videndum: neqꝫ nares ad percipienduz ſpiritum neqꝫ aures ad audiendū: neqꝫ digiti manuum ad tractandū: ſed et pedes eorum pigri ad ambulādum. Homo em̄ fecit illos: ꝛ qui ſpm̄ mutuatus eſt is finxit illos. Nemo em̄ ſibi ſimilem homo poterit deum fingere. Cū em̄ ſit mortalis: mortuuz fingit manib⁹ iniquis. Melior em̄ eſt ipſe his quos colit: quia ipſe quidem vixit cum eſſet mortalis: illi autē nunqꝫ. Sed et animalia miſerrima colūt Inſenſata enim comparata his illis ſūt
Alr ✝ aliqͦ deteriora. Sed nec aſpectu aliquis ✝ ex his animalibus bona poteſt conſpicere. Effugerunt autem dei laudem et benedictionem eius.

¶ C. XVI. De iuſticia dei qui iudicat impios ꝛ proſequitur iuſtis alternatim proſequitur: de ignorātie in aquis niue ꝛ glacie ſuſtinente vim ignis: ꝛ de donatione manne. Capitu. xvj.

Propter hec ꝛ his ſimi- A
lia paſſi ſunt digne tormēta: ꝛ ꝑ multitudinē beſtiarum exterminati ſunt. Pro quib⁹ tormētis bene diſpoſuiſti ppl'z tuū quib⁹ dediſti cōcupiſcentiā delectamentiſuī nouū ſaporē: eſcā parās eis ortigometrā: vt illi q̄dē cōcupiſcētes eſcā: ꝓpter ea q̄ illis oſtēſa ꝛ miſſa ſunt: etiā a neceſſaria ꝯcupiſcētia auerterēt. Hi aūt in breui inopes facti nouā guſtauerunt eſcā. Oportebat em̄ illis ſine excuſatiōe q̄dē ſuperuenire interitū exercentib⁹ tyrānidē: his aūt tm̄ oſtendere quēadmoduz inimici eoꝝ exterminabant. Etem̄ cū il-
lis ſuperuenit ſeua beſtiaꝝ ira morſib⁹ per- Nu. 21. b
uerſoꝝ colubroꝝ exterminabant. Sꝫ nō in ꝑpetuū tua ira ꝑmanſit: ſed ad correptionē ✝ in breui turbati ſunt: ſignuz ha- Alr ✝ cuſt
bentes ſalutis ad cōmemorationē mādati legis tue. Qui em̄ ꝯuerſus ē: nō ꝑ hoc Cecionem. c
qđ videbat ſanabat: ſed ꝑ te oīm ſaluato- B
rem. In hoc aūt oſtendiſti inimicis tuis: ✝
q2 tu es q̄ liberas ab oī malo. Illos em̄ lo- Alr ✝ oīm
cuſtaꝝ ꝛ muſcaꝝ occiderūt morſus: ꝛ nō Apo. 8. f.
eſt inuēta ſanitas aīe illoꝝ: q2 digni erāt ab huiuſcemodi exterminari. Filios aūt tuos nec draconū: nec venenatoꝝ vicerūt dētes. Mīa em̄ tua aduenienſ ſanabat illos. In memoria em̄ ſmonū ✝ tuo-
rum exterminabant ✝ ꝛ velociter ſana- Alr ✝ ſermo
bant: ne in altā incidētes ✝ obliuionem rum.
nō poſſent tuo vti adiutorio. Etem̄ neqꝫ Alr ✝ exami
herba neqꝫ malagma ſanauit eos: ſꝫ tu⁹ nabātur.
dn̄e ſermo q̄ ſanat oīa. Tu es dn̄e q̄ vite Alr ✝ cadē
ꝛ mortis habes poteſtatē: ꝛ deducis vſqꝫ tes
ad portas mortis: ꝛ reducis. Hō aūt oc- 1. reg. 2. a.
cidit quidē ꝑ maliciā aīaz ſuā: ꝛ cū exie- Tob. 13 a.
rit ſpūs nō reuertet nec reuocabitur ✝
aīam q̄ recepta eſt ſꝫ tuā manū effugere Alr ✝ remo
impoſſibile ē. Negātes em̄ te noſſe ipi ꝑ labit aīa.
fortitudinē brachij tui flagellati ſūt: no- C
uis aquis ꝛ grandinib⁹ ꝛ pluuijs ꝑſecu- Epo. 9 d.
tionē paſſi ſunt: ꝛ ꝑ ignē conſumpti. Qđ em̄ mirabile erat in aqua q̄ oīa extinguit plus ignis valebat. Vindex eſt eniꝫ orbis iuſtoꝝ. Quodam eniꝫ tpe manſuetabat ignis: ne cōburerent q̄ ad impios miſſa erant aīalia: ſed vt ipſi videntes ſcirent
qm̄ dei iudicio patiunt perſecutionem. 1. q. 1. c. Ne
Et quodā tpe in aq̄ ſupra virtutes ignis cut cum-
exardeſcebat vndiqꝫ: vt iniquā ✝ terre na- chuo.
tionē exterminaret. Pro quib⁹ angeloꝝ Alr ✝ iniqua
eſca nutriuiſti ppl'm tuū: ꝛ paratū panē Epo. 16. b.

de celo p̄ſtitiſti illis ſine labore: oē delecta
mentū in ſe habentem: ⁊ oīs ſaporis ſua
Jo.6.d. uitatē. Subſtantiā eñ tuā ⁊ dulcedinē
Ps.77. tuā quā in filios habes: oſtēdebas ⁊ deſer
De ſic.diſ. uiēs vniuſcuiuſq; voluntati. Ad qđ quiſq;
2.c.quotie volebat ↄuertebat. Nix aūt et glacies ſu
dieſ in ſi.c. ſtinebāt vim ignis ⁊ nō tabeſcebāt: vt ſci
venera in rent qm̄ fructus inimicoꝝ exterminabat
pen. ignis ardens in grandine et pluuia coru
ſcans. Hoc aūt ✠ iterū vt nutrirent̄ iuſti
b ignis ✠ etiā ſue v̄tutis oblit⁹ ē. Creatu
Al's+facti ra eñ tibi factori deſeruiēs exardeſcit ✠
Al's+nō hi in tormentū aduerſus iniuſtos: et lenior
ignis. ✠ fit ad bñfaciendū p his q̄ in te ↄfidūt
Al's+expec Propter hoc et tūc oīa transfigurata oīz
delect. nutrici gratie tue deſeruiebāt ad volun
al's+lenior tatē eoꝝ q̄ a te deſiderati ſunt: vt ſcirent
filij tui quos dilexiſti dñe: qm̄ nō natiui
11.di.c. ec tatis fruct⁹ paſcunt homines: ſed ſermo
cleſiaſtico tu⁹ eos q̄ in te crediderint: cōſeruat. Qđ
rum. eñ ab igne non poterat exterminari: ſta
tim ab exiguo radio ſolis calefactū tabe
ſcebat: vt notū omnib⁹ eſſet: qm̄ oportet
p̄uenire ſolē ad benedictionem tuā et ad
Al's+orien ortum ✠ lucis ✠ te adorare. Ingrati eniz
tem. ſpes ✠ tāq̄ hibernalis glacies tabeſcet: ⁊
Al's+ſolis diſperiet tāq̄ aqua ſuperuacua.
Al's+fidei ¶ c. M. De magnitudine iudicioꝝ dei: q̄ penis
mirabilibus affligebat impios. Ca. xvij.

M Magna ſunt eñ iudicia
tua dñe: et inenarrabi
lia v̄ba tua p̄pter hoc
indiſciplinate anime er
Ap.10.f. rauerunt. Dum eñ per
ſuaſum habent iniqui
poſſe dñari nationi ſan
cte: vinculis tenebrarū
⁊ longe noctis cōpediti incluſi ſub tectis
fugitiui ꝑpetue ꝓuidētie iacuerunt. Et
dū putant ſe latere in obſcuris pctis: te
nebroſo obliuionis velamēto diſpſi ſunt
pauētes horrēde: ⁊ cū admiratiōe nimia
ꝑturbati. Neq; eñ q̄ ↄtinebit illos ſpelū
ca ſine timore cuſtodiebat: qm̄ ſonitus de
ſcēdens ꝑturbabat illos: ⁊ perſone triſtes
illis apparētes: pauorem illis p̄ſtabant.
D Et ignis quidē nulla vis poterat illis lu
men p̄bere: nec ſyderū limpide flāme illu
minare poterāt illā noctē horrendā. Ap
parebat aūt illis ſubitaneus ignis timore
plenus et timore ꝑcuſſi illius q̄ nō vide
bat faciei: eſtimabant deteriora eſſe q̄ vi
debātur: ⁊ magice artis appoſiti erant de
Al's+correc riſus: et ſapiētie gloria correptio ✠ cū cō
tio. tumelia. Illi eñ q̄ promittebāt timores ⁊
ꝑturbatiōes expellere ſe ab aīa lāguēte:

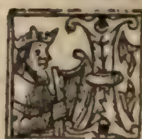
bi eñ deriſu pleni timore languebāt. Nā
et ſi nihil illos ex mōſtris ꝑturbabat trā
ſitu animaliū et ſerpentiū ſibilatiōe ↄmo
ti tremebūdi peribāt ⁊ aerē quē nulla rō
ne qs effugere poſſet negantes ſe videre.
Frequēter eñ p̄occupant peſſima redar
guente cōſcientia. Cū ſit eñ timida neq̄
tia data ✠ eſt in omniū cōdemnatiōnem Al's+, dat
Semper eñ p̄ſumit ſeua perturbata cōn teſtimoniū
ſciētia. Nihil eñ eſt timor niſi p̄ſumptio cōdēnata.
nis adiutorium: proditio cogitatiōis auxi c
liorū. Et dū ab intro minor ē expectatio:
maiorem cōputat potētiā ✠ eius cauſe Al's+auda
de qua tormētum p̄ſtat. Illi autez qui in ciā vt ſciē
potentē ✠ venere noctem: et ab infimis tiam.
et ab altiſſimis ſupuenientē eūdem ſom al's+horrē
nū dormientes: aliquādo mōſtroꝝ exagi dam.
tabātur timore: aliquādo anime deficie
bāt traductione. Subitaneus eñ illis et
inſperatus timor ſuperuenerat. Deinde
ſi quiſq̄ ex illis decidiſſet: cuſtodiebatur
in carcere ſine ferro recluſus. Si eñ ru
ſticus quis erat aut paſtor: aut agri la
boꝝ operarius p̄occupatus eſſet: ineffu
gabilem ſuſtinebat neceſſitatem. Una
enim cathena tenebraruz oēs erant colli
gati. Siue ſpūs ſibilās: aut inter ſpiſſos
arboruz ramos auium ſonus ſuauis: aut b
vis aque decurrentis nimium: aut ſonus
validus precipitātiū petrarū: aut luden
tium animalium curſus inuiſus: aut mu
gientium valida beſtiarum vox aut reſo
nans de altiſſimis mōtibus echo: deficiē
tes faciebat ✠ illos pre timore. Omnis al's+facie
enim orbis terrarum limpido illumina bant.
batur lumine: et non impeditis opeib⁹
continebatur. Solis autem illis ſuper
poſita erat grauis nox: imago tenebrarū
que ſuperuētura illis erat. Ipſi ergo ſibi
erāt grauiores tenebre.
¶ C. N. De luce iſraelitaꝝ in egypto figurāte lu
cē ſctōꝝ in mūdo: de ꝑſecutione afflictionis ipſo
rum: de nocte qua ꝑcuſſit dñs primogenita: de
aduentu xp̄i: de peccato populi iſrael in deſerto:
de aaron quomodo ſtetit inter viuos ⁊ mortuos
cum thuribulo. Capitu. xviij.

SAnctis autē tuis maxi M
ma erat lux: et horum Ap.10.f.
quidem vocem inimi
ci audiebant: ſed figu
ram non videbant: Et
qꝛ non ⁊ ipſi ✠ eadē paſ Al's+per.
ſi erant magnificabant
te: et q̄ ✠ ante leſi erāt: Al's+quia
qꝛ non lędebātur gratias agebāt tibi: ⁊ vt
eſſet differētia: te donū ✠ petebāt. Propter al's+do.m.

quod ignis ardentem columnaʒ ducem
habuerūt ignote vie: et ſolem ſine leſura
boni hoſpitij preſtitiſti. Digni quideʒ illi
carere luce: et pati carcerē tenebrarum ꝗ
incluſos cuſtodiebāt ſanctos filios tuos
per quos incipiebat incorruptum legis
B lumen ſeculo dari. Cuʒ cogitarēt iuſtoꝝ
Exo.i.c. occidere infantes et vno expoſito filio: ⁊
Exo.ii.b. liberatoꝝ in traductionem illorum multi
Exo.xiiii.f. tudineʒ filioꝝ abſtuliſti: et pariter illos ꝑ
didiſti in aqua valida. Illa eñ nox anteʒ
cognita eſt a patribus noſtris vt vere ſciē
tes quibus iuramētis crediderūt animequio
res eſſent. Suſcepta ē aūt a populo tuo
ſanitas quidem iuſtoꝝ: iniuſtoꝝ aūt ex-
terminatio. Sicut eñ leſiſti aduerſarios
noſtros: ſic et nos ꝓuocās magnificaſti.
Abſconſe eñ ſacrificabāt iuſti pueri bo-
norum: et iuſticie legē in ↄcordiam diſpo
ſuerūt: ſimiliter ⁊ bona et mala recepturos
Alias ꝑ pa- iuſtos: patri ✠ oīʒ decātātes laudes. Re-
tria. ſonabat aūt incōueniens inimicorū vox
et flebilis audiebatur plāctus ploratorum
infantium. Simili aūt pena ſeruus cum
dño afflictus eſt: et popularis homo re-
Exo.xi.b. gi ſimilia paſſus. Similiter ergo oēs vno noīe
mortis mortuos habebant innumerabi-
les. Nec eñ ad ſepeliendum viui ſufficie
bant: qm̄ vno momento ꝗ erat ꝓclarior
natio illoruʒ exterminata eſt. De omnibus
C eñ non credētes propter beneficia: tunc
cum primuʒ fuit exterminiū ꝓmogenito
rum: ſpoponderunt populum dei ſe eſſe
Alias ꝗ me- Cum eñ quietum ✠ ſilētiuʒ ↄtineret ✠ oia
dium. et nox in ſuo curſu mediuʒ iter haberet:
alias ✠ conti- oīpotēs ſermo tuus dñe ✠ exiliens de ce
nerent. lo a regalibus ſedibus venit durus de-
alias ✠ nō ha bellator in mediū exterminij terram pro
bile. ſiliuit ✠ gladius acut⁹ in ſimulatū impe
alias ✠ poſſ- rium tuum portās: ⁊ ſtans repleuit omnia
edit. morte: ⁊ vſqꝫ ad celum attingebat: ſtans
in terra. Tūc continuo viſus ſomnioruʒ
maloꝝ turbauerūt illos: ⁊ timores ſuper
venerunt inſperati. Et alius alibi proie-
ctus ſemiuiuus: ꝓpter quaʒ moriebatur
cauſam demonſtrabat mortis. Viſiones
eñ ꝗ illos turbauerunt hec ꝓmonebāt:
D ne inſcij quare mala patiebātur perirēt.
Nu.xvi.g. Tetigit aūt tunc et iuſtos tentatio mor-
tis: ⁊ ↄmotio in heremo facta ē multitu
dinis: ſed nō diu permāſit ira tua. Pro
perās eñ homo ſine querela deꝓcari, ꝓpo
pulis: ꝓferēs ſeruitutis ſue ſcutum ora
tionem: ⁊ per incenſum deprecationem alle
gans: reſtitit ire et finem impoſuit neceſſi
tati oſtendens qm̄ tuus eſt famulus. Vi

cit autem turbas nō in virtute corporis:
nec armatura potētie: ſed verbo illuʒ qui
ſe vexabat ſubiecit: iuramenta parētum
et teſtamentum ↄmemorās. Cū eñ iam
aceruatim cecidiſſent ſuper alterutrum
mortui interſtitit ⁊ amputauit impetū: ⁊
diuiſit illā ꝗ ad viuos ducebat viam. In Exo.xxviii.b.
veſte eñ pōderis quā habebat tot⁹ erat
orbis terrarum: ⁊ parentum magnalia in
quattuor ordinibus lapidū erāt ſculpta:
et magnificentia tua in diademate capi-
tis illius, ſcripta erat. His autem ceſſit
ꝗ exterminabat: et hec extimuit. Erat eñ
ſola tentatio ire ſufficiens.

¶ C.xix. De interitu egyptioꝝ cū gaudio hebreoꝝ de exigentia creatura donata ad deſiderium populi: quia elementa mūdi nō tantum diuine ſed ⁊ humane ſeruiunt voluntati. Capitulum.xix.

Mpijs autem vſqꝫ in A
nouiſſimum ſine miſe
ricordia ira ſuperuenit. Preſcie-
bat eñ et futura illoꝝ
qm̄ cum ipſi reuerſi eſ
ſent et ꝓmiſiſſent vt ſe
educerent. ✠ ⁊ cū ma alias ✠ feſtina-
gna ſollicitudine pre- rent.
miſiſſent illos: cōſequebātur illos peni-
tentie actus. Adhuc eñ inter man⁹ ha-
bentes luctum: et deplorantes ad monu-
menta mortuorum: aliam ſibi aſſumpſe-
rūt cogitationem inſcientie et quos rogā
tes proiecerāt: hos tāqꝫ fugitiuos perſeq̄
bantur. Ducebat eñ illos ad hunc finem
digna neceſſitas: ⁊ hoꝝ ꝗ acciderāt com-
memorationem amittebant: vt ꝗ deerant
tormentis repleret punitio: et populus q̄-
dem tuus mirabiliter trāſiret: illi autem
nouā mortem inuenirēt. Oīs eñ creatu B
ra ad ſuū genus ab initio refigurabatur
deſeruiens tuis ꝓceptis: vt pueri tui cu-
ſtodirentur illeſi. Nā nubes caſtra illoruʒ
obumbrabat et ex aqua ꝗ ante erat: terra
arida apparuit: et ī mari rubro via ſine ī
pedimēto ⁊ cāpus germinās de ꝓfundo
nimio: per quā oīs natio trāſiuit: ꝗ tege-
batur tua manu: videntes tua mirabilia
et monſtra. Tanqꝫ eñ equi depauerunt
eſcam: et tanqꝫ agni exultauerunt magni
ficantes te dñe: ꝗ liberaſti illos. Memo-
res eñ erant adhuc illorum que in incola-
tu ✠ illorum facta fuerant: quēadmodū alias ✠ in in-
ꝓ natiōe aīalium ꝓduxit terra muſcas: colatu.
⁊ pro piſcibus eructauit fluuius multitu
dinē ranarū. Nouiſſime aūt viderūt no- C
uam creaturam auiū: cuʒ adducti cōcu-
piſcentia poſtulauerūt eſcas epulationis.

Nu. 11. & Exo. 16. c. In allocutione enim deſiderij aſcēdit
illis de mari ortigometra: et vexationes
peccatoribus ſuperuenerūt: nō ſine illis
que ante facta erant argumētis per vim
fluminum. Juſte eñ patiebant̄ ſm̄ ſuas
nequitias. Etenim deteſtabiliorem ho-
ſpitalitatem inſtituerūt. Alij quidē igno
tos non recipiebant aduenas. Alij autē
bonos hoſpites in ſeruitutem redigebāt
alij acci- Et non ſolum hec: ſed et alius quidē
piebant. reſpectus illorum erat: q̄ñ inuiti recipie
bant extraneos. Qui autem cum leticia
receperunt hos qui eiſdem vſi erant in-
ſtitutis: ſeuiſſimis afflixerunt doloribus
Gen. 19. c. percuſſi ſunt autem cecitate: ſicut illi in
forib⁹ iuſti cū ſubitaneis cooperti eſſent
tenebris vnuſquiſq; tranſitum oſtij ſui
b querebat. In ſe enim elementa dū ↄuer-
tuntur: ſicut in organa qualitatis ſonus
immutat̄: ⁊ oīa ſuum ſonū cuſtodiunt.
Unde eſtimari ex ipſo viſu certo poteſt.
Agreſtia enim in aquatica cōuertebant̄
⁊ quecūq; erant natātia: in terra tranſi-
Exo. 9. c. bant. Ignis in aqua valebat ſupra ſuam
virtutē ⁊ aq̄ extinguētis nature obliuiſce
bat̄. Flāme ecōtrario corruptibiliū aīa-
lium non vexauerunt carnes coambulā-
tium: nec diſſoluebāt illam que facile diſ
ſoluebatur: ſicut glacies bonā eſcam. In
oīb⁹ enim magnificaſti populum tuum
dñe ⁊ honoraſti: ⁊ nō deſpexiſti in oī tp̄e
⁊ in omni loco aſſiſtens eis.

¶ Explicit liber Sapientie.

¶ Incipit prologus libri ieſu filij
ſirach qui eccleſiaſticus appel-
latur.

MUltorum nobis ⁊ magno-
rum per legem ⁊ ꝓphetas
aliorūq; q̄ ſecuti ſunt illos:
ſapientia demonſtrata eſt:
in quibus oportet laudare
iſrael doctrine et ſapientie
cauſa: quia non ſolum ipſos loquentes
neceſſe eſt eſſe peritos: ſed etiā extraneos
poſſe: et diſcentes et ſcribentes doctiſſi-
mos fieri. Auus me⁹ ieſus poſtq̄ ſe am-
plius dedit ad diligentiam lectionis le-
gis ⁊ ꝓphetarum: et aliorum librorum
qui nobis a parentib⁹ noſtris traditi ſūt
volui ⁊ ipſe ſcribere aliquid horum que
ad doctrinam et ſapientiam pertinent:
vt deſiderantes diſcere: et illorum periti
facti: magis magiſq; attendant animo: ⁊
confirmentur ad legitimam vitam. Hor-
tor itaq; venire vos cum beniuolentia ⁊
attentiori ſtudio lectionem facere: et ve
niam habere in illis in quibus videmur
ſequentes imaginem ſapientie: et defice
re in verborum compoſitione. Nam defi
cient verba hebraica quādo fuerint trāſ-
lata ad alteram linguam. Non autem ſo
lum hec: ſed et ipſa lex et prophete: cete-
raq; aliorum librorum non paruam ha-
bēt differentiam quando inter ſe dicun
tur. Nam in octauo et in triceſimo anno
tēporibus ptolomei euergetis regis poſt
q̄ perueni in egyptum: et cum multum
temporis ibi fuiſſem: inueni ibi libros re
lictos nō parue: neq; contemnende do
ctrine. Itaq; bonum et neceſſarium pu-
taui: et ipſe aliquam addere diligentiam
et laborem interpretandi librum iſtū: et
multa vigilia attuli doctrinam in ſpacio
temporis ad illa que ad finem ducunt li
brum iſtum dare: ⁊ illis qui volunt ani-
mum intendere ⁊ diſcere quemadmodū
oporteat inſtituere mores qui ſm̄ legem
dñi ꝓpoſuerint vitam agere.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber eccleſiaſticus.

¶ C. S. De trina ſapientia dei: ⁊ origine eiuſdē
de incarnatione verbi dei: de laude timoris dñi
: ꝙ iuſticia gradus eſt ad ſapiētiā. Capl'm. j.

a OMnis ſapiē
tia a domino deo eſt: ⁊
cum illo fuit ſemper
et eſt ante euum. Are
nam maris et pluuie
guttas ⁊ dies ſcli quis
dinumerauit. Altitudi
nem celi et latitudinem terre et profun-
dum abyſſi quis dimenſus eſt? Sapien-
tiam dei precedētem oīa quis inueſtiga
uit? Prior oīm creata eſt ſapiētia: ⁊ itelle
ctus prudētie ab euo. Fōs ſapiētie ꝟbū

dei in excelſis: et ingreſſus illius mãda-
ta eterna. Radix ſapie cui reuelata eſt: et
aſtutias illius quis agnouit? Diſciplina
ſapientie cui reuelata eſt ⁊ manifeſtata: ⁊
multiplicationem ingreſſus illius quis
intellexit? Unus eſt altiſſimus creator
B omnium omnipotens et rex potẽs et metuen
dus nimis: ſedẽs ſuper thronum illius et
dñans deus. Ipſe creauit illam ſpiritu ſan
cto: ⁊ vidit et dinumerauit et mẽſus eſt.
Et effudit illam ſuper oĩa opera ſua: et
ſuper oẽm carnem ſm̃ datum ſuum pre-
bet illam diligentibus ſe. Timor domi-
ni gloria et gloriatio: et leticia et corona
exultationis. Timor domini delectabit
cor: et dabit leticiam et gaudium in lon-
gitudine dierum. Timenti dñm bene erit
in extremis: et in die defunctionis ſue be
nedicetur. Quibus aũt apparuerit in vi-
ſu diligunt eam in viſione: et in agnitiõe
Pſ.110. magnalium ſuorum. Dilectio dei hono-
rabilis ſapientia. Initium ſapiẽtie timor
Prouer.1. domini: et cum fidelibus in vulua cõcrea
tus eſt: et cũ electis feminis graditur: ⁊
C cum iuſtis et fidelibus agnoſcetur. Ti-
mor dñi ſcientie religioſitas. Religioſi-
tas cuſtodiet et iuſtificabit cor iocũdita
tem atq; gaudium dabit. Timenti dñm
bene erit: et in diebus cõſolationis illi⁹
benedicetur. Plenitudo ſapiẽtie timere
deum: et plenitudo a fructibus illius.
Oẽm domum illius implebit a genera-
tionibus: ⁊ receptacula a theſauris illius
Corona ſapientie timor dñi: replẽs pacẽ
et ſalutis fructum: et vidit et dinumera-
uit eam. Utraq; aũt ſunt dona dei. Sciẽ
tiam et intellectum prudẽtie: ſapiẽtia cõ
partietur: et gloriam tenentiũ ſe exaltat.
Radix ſapientie eſt timere dñm: et rami
illius longeui. In theſauris ſapientie in
tellectus: et ſcientie religioſitas: execra-
tio autẽ peccatoribus ſapientia. Timor
dñi expellit pctm̃. Nam qui ſine timore ẽ
non poterit iuſtificari: iracundia eĩm aĩi
moſitatis illius ſubuerſio illi⁹ eſt. Uſq;
in tempus ſuſtinebit patiens: et poſtea
redditio iocũditatis. Bonus ſenſus vſ-
D q; in tempus abſcondet verba illius: et
labia multoꝝ enarrabunt ſenſum illius.
In theſauris ſapientie ſignificatio diſci
pline: execratio aũt peccatori cultura dei
Fili cõcupiſcẽs ſapiẽtiã: cõſerua iuſticiã
et deus pbebit illam tibi. Sapientia eĩm
et diſciplina timor domini et qđ benepla
citũ eſt illi fides ⁊ manſuetudo: et adim
plebit theſauros illius. Contumax non
ſis ⁊ incredibilis timori dñi: ⁊ ne acceſ-
ſeris ad illum duplici corde. Ne fueris
hypochrita in cõſpectu hominũ: et ne ſcã-
dalizeris in labiis tuis. Attẽde in illis ne
forte cadas et adducas anime tue inho-
norationẽ: ⁊ reuelet deus abſcõſa tua: ⁊
in medio ſynagoge elidat te: quoniam
acceſſiſti maligne ad dñm: et cor tuũ ple
num eſt dolo et fallacia.

¶ C. II. Accedentem ad ſeruitutem dei excitat ad iuſticiam ⁊ timorem ad humilitatem intellectus ⁊ patientiã: timentes deũ excitat ad credendũ ſperandum ⁊ diligendũ: quia dñs ſperãtes in ſe nõ cõfundit nõ derelinquit nõ deſpicit. Ue duplici corde ⁊ diſſolutis corde: ve impacientibus: ve timentibus deum: ⁊ agentib⁹ penitentiam. Cap. ii.

Fili accedens ad ſerui-
tutem dei ſta in iuſticia
et in timore: et prepara
aĩam tuam ad tentatio
nẽ. Deprime cor tuum
et ſuſtine: ⁊ inclina au
rẽ tuam ⁊ ſuſcipe verba
intellect⁹: ⁊ ne feſtines
in tpe obductõis. Suſtine ſuſtentatio
nes dei: coniungere deo et ſuſtine: vt cre
ſcat in nouiſſimo vita tua. Omne qđ tibi
applicitum fuerit: accipe et in dolore ſuſ
tine: et humilitate tua patientiam habe:
qm̃ in igne pbatur aurum et argentum:
homines vero receptibiles in camino
humiliationis. Crede deo ⁊ recuperabit B
te et dirige viam tuam et ſpera in illum.
Serua timorẽ illius: et in illo veteraſce.
Metuẽtes dñm ſuſtinete miſericordiam
eius: ⁊ non deflectatis ab illo ne cadatis
Qui timetis dominum: credite illi: ⁊ non
euacuabitur merces veſtra. Qui timetis
dñm ſperate in illum: ⁊ i oblectationem
veniet vobis miſericordia. Qui timetis
dñm diligite illum: et illuminabunt cor
da veſtra. Reſpicite filii nationes hoim̃.
et ſcitote quia nullus ſperauit in dño: et C
cõfuſus eſt. Quis eĩm permãſit in mã-
datis eius: et derelictus eſt? Aut quis in
uocauit eum: et deſpexit illum? Qm̃ pius
⁊ miſericors eſt deus: et remittit in die
tribulationis peccata: ⁊ protector eſt omni
bus exquirentibus ſe in veritate. Ue du-
plici corde labiis ſceleſtis: ⁊ manibus ma
lefacientibus: ⁊ peccatori terrã ingrediẽ
ti duabus viis. Ue diſſolutis corde qui
non credunt deo: et ideo non protegen-
tur ab eo. Ue his qui perdiderunt ſuſti
nentiam: et qui dereliquerunt vias re
ctas: et diuerterunt in vias prauas. Et

quid faciēt cū inſpicere ceperit domin⁹.
b Qui timent dn̄z: nō erūt incredibiles ver
bo illi⁹: ⁊ q̄ diligūt illū: cōſeruabūt viā
Ob̄ viam. ✠ illi⁹. Qui timent dn̄m: inq̄rēt q̄ bn̄pla
cita ſunt ei: ⁊ qui diligunt eū: replebunſ
lege ipſius. Qui timēt dn̄z ꝑparabūt cor
da ſua ⁊ i cōſpectu illius ſanctificabunt
aīas ſuas. Qui timēt dn̄m cuſtodiūt mā
data ei⁹: ⁊ patiētiā habebūt vſq̄ ad inſpe
ctionē illi⁹: dicētes. Si penitētiā nō ege
rim⁹ incidem⁹ in man⁹ dn̄i: ⁊ nō in ma
nus hoīm. Sc̄dm̄ eū magnitudinē ipſi⁹
ſic ⁊ miſericordia illius cum ipſo eſt.

¶ C. 3. De parētibus honorādis duplici honore
de bñdictione ⁊ maledictiōe pr̄is ⁊ mr̄is: de mā
ſuetudine ⁊ hūilitate: de ſobrietate ſapientie: de
malicia cordis: ⁊ de corde ſapiētis. Caplm̄. iij.

a Filij ſapientie eccl'ia iu
ſtoꝝ: ⁊ natio illoꝝ obe
dientia et dilectio. Iu
dicium patris audite fi
lij dilecti: et ſic facite
vt ſalui ſitis. Deus eñ
honorauit patrē in fi
lijs: et iudiciū matris
exquirens firmauit in filios. Qui diligit
deum exorabit pro peccatis: et cōtinebit
ſe ab illis: et in oratione dierum exaudie-
tur: et ſicut qui theſaurizat ita et qui ho-
norificat matrem ſuam. Qui honorat pa
trem ſuum: iocūdabitur in filijs ⁊ in die
orationis ſue exaudietur. Qui honorat pa
trem ſuum: vita viuet longiore: ⁊ qui obe
b dit patri: refrigerabit matrē. Qui timet
Exo. 20. b. dominum: honorat parentes et quaſi do
Deu. 5. minis ſeruiet his qui ſe genuerūt in ope
Io. 6. re et ſermone: ⁊ omni patientia. Hono-
ra patrem tuū vt ſuperueniat tibi benedi-
ctio a deo: ⁊ benedictio illi in nouiſſimo
manet. Bñdictio pr̄is firmat domos fi-
lioꝝ: maledictio aūt matris eradicat fun
damēta. Ne glorieris in ꝯtumelia patris
tui: non eñ eſt tibi gloria: ſed confuſio.
Gloria eñ hoīs ex honore patris ſui: et
dedecus filij pater ſine honore. Fili ſuſci
pe ſenectā patris tui: ⁊ nō cōtriſtes eum
in vita illi⁹: et ſi defecerit ſenſu veniā da
et ne ſpernas eū in virtute tua. Elemo
ſyna eñ patris nō erit in obliuione. Nā
pro peccato matris reſtituet tibi bonū:
Ob̄ fid. et in iuſticia edificabit tibi: ⁊ ✠ in die tri
c bulationis cōmemorabit tui: et ſicut in
ſereno glacies ſoluentur peccata tua. Q̄
male fame eſt qui derelinquit patrē: ⁊ eſt
maledictus a deo qui exaſperat matrem.
Fili in māſuetudīe opera tua perfice: et

ſuper hominū gloriam diligeris. Quan-
to magnus es: humilia te in omnibus: ⁊
coram deo inuenies gratiam: quoniam
magna potentia dei ſolius: et ab humili-
bus honoratur. Altiora te ne quęſieris ⁊ Prouerb.
fortiora te ne ſcrutatus fueris: ſed que p̄ 25. d.
cepit tibi deus: illa cogita ſemper et i plu
ribus operibus eius ne fueris curioſus.
Non eſt enim tibi neceſſarium ea que ab
ſcondita ſunt videre oculis tuis. In ſu-
peruacuis rebus noli ſcrutari multiplici
ter: et in pluribus operibus eius nō eris
curioſus. Plurima enim ſuper ſenſū ho
minum oſtenſa ſunt tibi. Multos enim b
ſupplantauit ſuſpitio illorum ⁊ in vani-
tate detinuit ſenſus illorum. Cor durum
habebit male in nouiſſimo: et qui amat
periculum ✠ in illo peribit. Cor ingredi- aliās placu
ens duas vias nō habebit ſucceſſus ✠ et lum.
prauū cor ✠ in illis ſcandalizabit. Cor aliās reges
nequā grauabitur in doloribus et pecca aliās praui
tor adijciet ad peccandum. Synagoge cor reſpuas
ſuperborū non erit ſanitas: frutex enim accēditur.
peccati eradicabitur in illis: ⁊ non intel-
ligitur. Cor ſapiētis intelligetur in ſapi-
entia: et auris bona audiet cū omni con
cupiſcentia ſapientiā. Sapiens cor ⁊ in-
telligibile abſtinebit ſe a peccatis: ⁊ i ope
ribus iuſticie ſucceſſus habebit. Ignem ar
dentem extinguit aqua et elemoſyna reſi
ſtit peccatis: et deus proſpector ✠ eſt ei⁹ aliās ꝓuiſor
qui reddit gratiam. Memíníꝫ in poſterū ctus.
et in tēpore caſus ſui inueniet firmamē
tum.

¶ C. 4. Oculus nō debet auerti a paupere nec
eius elemoſyna defraudari: de manſuetudine ⁊
miſericordia erga pauperem: de ſtudio ſapientie
⁊ fructu ſtudij eius: de obſeruādo tp̄e ad loquē
dum: de certando ꝓ iuſticia: de māſuetudine et
miſericordia ad domeſticos. Caplm̄. iiij.

Fili elemoſynā paupe a
ris ne defraudes: et
oculos tuos ne tranſ-
uertas ✠ a paupere. ab ꝓaue r-
Animā eſurientē ne de- ras.
ſpexeris: et non exaſpe
res pauperē i inopia
ſua. Cor inopis ne af-
flixeris ⁊ nō protrahas datum anguſtiā-
ti. Rogationem contribulati ne abijcias
et non auertas faciem tuam ab egeno.
Ab inope ne auertas oculos tuos pro-
pter iram: ⁊ non relinquas querentibus
tibi retro maledicere. Maledicentis eñ
tibi in amaritudine anime exaudietur de-
precatio illius: exaudiet autem eum qui

fecit illum. Congregationi pauperum af
fabilem te facito: et presbytero humilia
animam tuam: ꝛ magnato humilia ca-
put tuum. Declina pauperi ſine triſticia
aurem tuam: et redde debitum tuum: et
reſponde illi pacifice in manſuetudine.
Libera eum qui iniuriam patitur de ma
nu ſuperbi: ꝛ non acide feras in anima
al's + mens ✠ tua. In iudicando eſto pupillis mi-
B ſericors vt pater: et pro viro matri illo-
rum et eris tu velut filius altiſſimi obedi
ens: et miſerebitur tui magis ꝙ mater.
Sapientia filiis ſuis vitam inſpirat ✠
al's + inſpi et ſuſcipit exquirentes ſe: et preibit in via
rauit. iuſticie. Et qui illam diligit: diligit et vi-
tam: et qui vigilauerint ad illam comple
ctentur placorem ✠ eius. Qui tenuerint il
al's + place la: vitã hereditabunt: et quo introibit be
torem. nedicet ✠ deus. Qui ſeruiunt ei obſequẽ
al's + bene tes erunt ſancto: ꝛ eos qui diligunt illaꝫ
dicetur. diligit deus. Qui audit illam: iudicabit
al's + iudi gentes: et qui intuetur illam permane-
cas. bit confidens. Si crediderit ei heredita
bit illam: et erunt in confirmatione crea
ture illoꝝ: quõ in tẽtatione ambulat cum
C eo: et in primis elegit eum. Timorẽ ꝛ me
tũ ꝛ ꝓbationẽ inducet ſup illũ ꝛ crucia-
bit illũ in tribulatione doctrine ſue: do-
nec temptet eum in cogitationibus ſuis et
credat anime illius. Et firmabit illum: ꝛ
iter ducet directũ ad illũ et letificabit il-
al's + abſcõ lum: et denudabit abſconſa ✠ ſua illi: et
dita. theſaurizabit ſup illum ſciẽtiam et intel-
lectum iuſticie. Si aũt oberrauerit: dere
linquet eũ: et tradet eũ in man⁹ inimici
ſui. Fili conſerua tp̃us: ꝛ deuita a malo.
Pro aĩa tua ne confundaris dicere verũ
Eſt eñ confuſio adducens pctm̃: ꝛ eſt cõ
fuſio adducens gloriam et gratiam. Ne
accipias faciem aduerſus faciem tuam:
nec aduerſus animam tuam mendaciũ.
Ne reuerearis proximum tuum in caſu
ſuo: nec retineas verbum in tempore ſa
D lutis. Non abſcondas ſapientiam tuam
al's + eius. in decore ſuo. ✠ In lingua enim ſapien-
tia dignoſcitur: et ſenſus et ſciẽtia ꝛ do
ctrina in verbo ſenſati: et firmamentum
in operibus iuſticie. Non contradicas
verbo veritatis vllo modo: ꝛ de mendacio
ineruditionis tue confundere. Non con
fundaris confiteri peccata tua: et ne ſu-
bijcias te omni homini pro peccato. No
li reſiſtere contra faciem potentis: ne co
al's + fluuĩ neris contra ictum fluminis. ✠ Pro iu-
ſticia agonizare pro anima tua: et vſqꝫ
ad mortem certa pro iuſticia et deus ex-
pugnabit pro te inimicos tuos. Noli citꝰ
tus eſſe ĩ lingua tua: et inutilis et remiſ-
ſus in operibus tuis. Noli eſſe ſicut leo
in domo tua: euertens domeſticos tuos:
et opprimens ſubiectos tibi. Non ſit por
recta manus tua ad accipiẽdũ ꝛ ad dan
dũ collecta.

¶ Ca. V. De nõ ꝯfidẽdo in diuitijs: de timẽdo dei vindictã: de cõuerſione ad pniam nõ ꝯ differẽda fugiẽda leuitate: de verbo dei audiẽdo ꝛ prudenter ꝓferendo ne ſuſurro appelleris. Ca. V

Noli attendere ad poſ A
ſeſſiones iniquas: ꝛ ne
dixeris: eſt mihi ſuffi
ciens vita nihil enim
proderit ĩ tempore vin
dicte et obductionis.
Ne ſequaris in fortitu
dine tua concupiſcen
tiam cordis tui: et ne dixeris. Quomodo
potui: aut quis me ſubijciet ꝓpter facta
mea? Deus enim vindicans vindicabit.
Ne dixeris. Peccaui: et quid mihi accidit
triſte? Altiſſimus enim eſt patiens reddi B
tor. De propitiato ✠ peccato noli eſſe ſi- I. 21. a.
ne metu ✠ neqꝫ adijcias peccatum ſuper al's + propi
peccatũ. Et ne dicas. Miſeratio dñi ma tiatu pec-
gna eſt multitudinis peccatoꝝ meoꝝ catorum.
miſerebitur. Miſericordia enim et ira al's + timo-
ab illo cito proximant: et in peccatores re.
reſpicit ira illius. Non tardes conuerti I. 16. b.
ad dominum: et ne differas de die in diẽ Ecc. 21. [illegible]
Subito enim veniet ira illius et in tem C
pore vĩdicte diſperdet te. Noli anxius eſ- Prouer. 10.
ſe in diuitijs iniuſtis: non ✠ enim prode- 10. c. 11. [illegible]
runt tibi ✠ in die obductionis et vindi- al's + [illegible]
cte. Non ventiles te in omnem ventum al's + [illegible]
et non eas in omnem viam. Sic enim eſt tibi.
omnis peccator probatur in duplici lin-
gua. Eſto firmus in via domini: et in ve-
ritate ſenſus tui et ſcientia: et proſequa-
tur te verbum pacis et iuſticie. Eſto mã
ſuetus ad audiendum verbum dei vt in
telligas: ꝛ cum ſapientia proferes reſpõ
ſum verum. Si eſt tibi intellectus: reſpõ D
de proximo: ſin autẽ ſit man⁹ tua ſup os
tuũ: ne capiaris in verbo indiſciplinato
et confundaris. Honor et gloria ĩ ſermo
ne ſenſati: lingua vero imprudentis ſub
uerſio eſt ipſius. Non appelleris ſuſurro
in vita tua: et lingua tua ne capiaris et
confundaris. Super furem enim eſt cõ
fuſio et penitentia: et denotatio ✠ peſſi- al's + [illegible]
ma ſuper bilinguam: ſuſurratori autem [illegible]
odiũ ꝛ inimicitia et contumelia. Iuſtifi [illegible]
ca puſillum et magnum ſimiliter.

¶ C.B. De bilingui: de elatiõe in cogitatu: de ani
ma nequã: de ſermone dulci ⁊ lingua gratioſa:
de amicitia vera: de amico nõ permanẽte: de ex
cipienda doctrina ſapientie: de accipiendo con
ſilio: ⁊ inueſtiganda ſapientia ⁊ ſequente vtilita
te ex ea. Capl'm.vj.

Noli fieri pro amico ini
micus primo. Impro
periũ enĩ ⁊ cõtumeliã
malus hereditabit: et
oĩs peccator inuidus
et bilinguis. Non te ex
tollas ĩ cogitatiõe ani
me tue velut taurꝰ ne
forte elidatᷣ virtus tua per ſtulticiam: ⁊
folia tua comedat: ⁊ fructꝰ tuos ꝑdat: ⁊
relinquaris velut lignũ aridũ ĩ heremo.
Aĩa enĩ nequã diſperdet q̃ ſe habet: et in
gaudiũ inimicis dat illum: et deducet in
ſortẽ impioꝝ. Verbuꝫ dulce multiplicat
amicos: mitigat inimicos: et lingua eu
charis in bono hoĩe abundabit. Multi
pacifici ſint tibi ⁊ cõſiliarius ſit tibi vnꝰ
de mille. Si poſſides amicũ: in tentatio
ne poſſide eũ: et ne facile credas ei teip
ſum. Eſt enĩ amicus ſm̃ tp̃s ✠ ſuũ: et nõ
permanebit in die tribulationis. Et eſt
als + amici amicus q̃ cõuertitᷣ ad inimicitiã ✠ ⁊ eſt
tiam. qui odiuꝫ ⁊ rixam ⁊ conuitia denudabit.
B Eſt aũt amicus ſocius menſe: ⁊ non per
J.17.a. manebit ✠ ĩ die neceſſitatᷣ. Amicus ſi ꝑ
als + ꝑmas manſerit fixus erit tibi quaſi coequalis: ⁊
ecl. in domeſticis tuis fiducialiter aget. Si
humiliauerit ſe cõtra te: et a facie tua ab
ſcõderit ſe: vnanimẽ habebis amicitiam
bonam. Ab inimicis tuis ſeparare: ⁊ ab
amicis tuis attẽde. Amicus fidelis pro
tectio fortis: qui aũt inuenit illum: inue
nit theſaurum. Amico fideli nulla eſt cõ
paratio: ⁊ non eſt digna ponderatio auri
et argenti: contra bonitatem fidei illius
Amicus fidelis medicamentum vite et
immortalitatis: et qui metuunt dñm: in
uenient illum. Qui timet deum eque habe
bit amicitiam bonam: qm̃ ſm̃ illum erit
amicus illius. Fili a iuuentute tua exci
pe doctrinã: ⁊ vſq; ad canos inuenies ſa
C pientiã. Quaſi is qui arat ⁊ q̃ ſeminat ac
cede ad eã: et ſuſtine bonos fructus illiꝰ
In opere enim ipſius exiguum labora
bis: et cito edes de generationibus illius q̃
aſpera ẽ nimiũ ſapiẽtia indoctis hoĩbus
et nõ ꝑmanebit in illa excors. Quaſi la
pidis virtus ꝓbatio erit ĩ illis: ⁊ nõ demo
rabuntur ꝓijcere illã. Sapiẽtia enĩ doctri
ne ſm̃ nomẽ eſt eiꝰ: ⁊ nõ ẽ multis mani

feſta. Quibꝰ aũt agnita eſt ꝑmanet vſq;
ad cõſpectũ dei. Audi fili ⁊ accipe cõſiliũ
intellectus: ⁊ ne abijcias cõſiliuꝫ meuꝫ.
Inijce pedẽ tuũ ĩ cõpedes illiꝰ et in tor
ques illiꝰ collũ tuũ. Subijce humerum
tuũ ⁊ porta illã: ⁊ ne accidieris vinculis
eius. In oĩ aĩo tuo accede ad illam: et in
oĩ virtute tua cõſerua vias eius. Inueſti 1.reg.14
gaillam ⁊ manifeſtabitᷣ tibi: ⁊ continens D
factus ne derelinquas eã. In nouiſſimis
inuenies requiẽ in ea: et conuertetur ti
bi in oblectationem. Et erũt tibi compe
des eiꝰ ĩ ꝓtectionẽ fortitudinis ✠ ⁊ baſes als + ferule
virtutis: ⁊ torques illius ĩ ſtola ✠ glorie. tuns.
Decor enĩ vite eſt in illa: ⁊ vincula illius als + ſelſã.
alligatura ſalutis. ✠ Stola glĩe indues als + ſalu
eã: ⁊ coronã gratulatiõis ✠ ſuppones ti taria.
bi. Fili ſi attẽderis mihi diſces eã: ⁊ ſi ac als + con
commodaueris aĩm tuum: ſapiens eris. gratulatio
Si inclinaueris aurẽ tuam excipies do nis.
ctrinã: et ſi dilexeris audire ſapiens eris:
In multitudine preſbyteroꝝ prudentiũ
ſta ⁊ ſapiẽtie illoꝝ ex corde cõiungere vt
oẽm narrationẽ dei poſſis audire ⁊ puer
bia laudis nõ effugiãt a te. Et ſi videris
ſenſatũ: euigila ad eũ: ⁊ gradus oſtioruꝫ
illiꝰ exterat pes tuꝰ. Cogitatũ tuũ habe
in ꝓceptis dei ⁊ ĩ mandatis illiꝰ maxime
aſſiduus eſto: et ipſe dabit tibi cor: et cõ
cupiſcẽtia ſapientie dabitur tibi.

¶ C.B. De malicijs nõ faciendis: de ſe nõ iuſti
ficando: ⁊ p̃matꝰ nõ querendo: de obediendo: de
ira dei memorãdo: qualiter ſapiẽs ſe habeat ad
vxorẽ: ad amicũ: ad filios: ad ſeruũ: de parenti
bus honorandis ⁊ ſacerdotibus: de honorando
deo ⁊ faciendo oblationes: de miſericordia ad in
firmũ: de memorandis nouiſſimis. Cap.vij.

Noli facere mala: ⁊ non A
te apprehẽdent. Diſce
de ab iniquo: et defici
ent mala abs te. Fili:
non ſemines mala in
ſulcis iniuſticie: ⁊ non
metes ea in ſeptupluꝫ
Noli querere ab hoĩe
ducatum neq; a rege cathedram hono
ris. Non te iuſtifices ante deum: quoniã
am agnitor cordis ipſe eſt: et penes re
gem noli velle ✠ videri ſapiens. Noli que als + fuge
rere fieri iudex niſi valeas virtute irrum eꝑ velle.
pere iniquitates: ne forte extimeſcas
faciem potentis: et ponas ſcandalum
in agilitate tua. Non pecces in multitu
dine ciuitatis: nec te immittas in po
pulum: neq; alliges duplicia peccata:
nec enim in vno eris immunis. Noli eſſe

Alr. + corde puſillanimis i aīo + tuo. | Exorare τ face
re elemoſynā ne deſpicias. Ne dicas in
multitudīe munerū meoꝝ reſpiciet de⁹
τ offerēte me deo altiſſimo munera mea
ſuſcipiet. Nō irrideas hoīem in amaritu
dine aīe: eſt enī qui humiliat τ exaltat cir
cūſpector deus. Noli amare mendacium
aduerſus fratrē tuū: neqꝫ i amicū ſimili
ter facias. Noli velle mētiri oē mēdaciuꝫ
B aſſiduitas enī illi⁹ nō eſt bona. Noli ver-
boſus eſſe in multitudine preſbyterorūꝫ
τ nō iteres verbū in orōne tua. Non ode
ris laborioſa opera: et ruſticationē crea-
tam ab altiſſimo. Nō te reputes in mul-
titudine indiſciplinatorum. Memento
ire: qm̄ nō tardabit. Humilia valde ſpiri
tum tuum: qm̄ vindicta carnis impij
ignis τ vermis. Noli preuaricari in ami-
Alr. + pecu cū pecuniā + differētē + neqꝫ fratrē cha
nia. riſſimum auro ſpreueris. Noli diſcedere
Alr. + deſe a muliere ſenſata τ bona quam ſortitus
ritem vel es in timore dn̄i + grā enī verecūdie illi⁹
deſerēti. ſuper aurū. Nō ledas ſeruum in veritate
Alr. + dei. operantem: neqꝫ mercennarium dātē +
C animam ſuam. Seruus ſenſatus ſit tibi
Alr. + donā dilectus quaſi aīa tua: non defraudes il
tem. lum libertate neqꝫ inopem derelinquas
j.11.d. illū. Pecora tibi ſunt attende illis: et ſi
j.10.b. ſunt vtilia perſeuerent apud te. Filij tibi
Alr. + cura ſunt erudi illos: τ curua + illos a pueri-
tia eorum. Filie tibi ſunt ſerua corpus il
larum: τ nō oſtendas hilarē faciē tuā ad
illas. Trade filiā τ grāde opus feceris: τ
homini ſenſato da illam. Mulier ſi eſt ti
bi ſm̄ aīam tuā non proijcias illā: τ odi
j.3.b. bili non credas te in toto corde tuo. Ho-
nora patrē tuum: et gemitus matris tue
ne obliuiſcaris. Memento qm̄ niſi per il
Alr. + ſup- los nat⁹ + nō fuiſſes τ retribue illis quō
eſt natus. τ illi tibi. In tota aīa tua time deum τ ſa
D cerdotes illius ſanctifica. In omni virtu
te tua dilige eū qui te fecit: et miniſtros
eius ne derelinquas. Honora deū ex to
ta aīa tua: τ honorifica ſacerdotes τ pro
purga te cū brachijs. Da illis partem ſi-
cut mādatū eſt tibi p̄mitiarū τ purgatio
nis: τ de negligētia tua purga te cū pau-
cis. Datū brachioꝝ tuoꝝ: τ ſacrificiū ſan
ctificatiōis offeres dn̄o: initia ſanctoꝝ et
pauperi porrige manū tuā: vt pficiatur
propiciatio τ benedictio tua: gratia dat⁹
in conſpectu omniū viuentis: et mortuo
non prohibeas gratiam. Non deſis plo-
rātibus in cōſolatione: τ cum lugentib⁹
11.q.3.ca. ambula. Nō te pigeat viſitare infirmum
In eccleſia ex his enim in dilectione firmaberis. In
ſtico.

omnibus operib⁹ tuis memorare nouiſ-
ſima tua: τ in eternum non peccabis.

¶ C.8. De non litigando cū fortioribꝰ: de malis vel
lingua: de nō gaudendo de morte inimici: de non
ſpernendis proximis: de non ſpernēdo verba ſa-
pientum: de voto moderando: de declinando ab
hominibus malis. Capitm. viij.

A N on litiges cū hoīe po
tēte: ne forte incidas in
man⁹ illi⁹. Non contē
das cū viro locuplete
ne forte ecōtra conſti
tuat litem tibi. Mul- j.31.e.
tos enī pdidit aurū: et
argentum: vſqꝫ ad cor
regum extendit τ conuertit. Non litiges
cum homine linguato: τ nō ſtrues i ignē
illi⁹ ligna. Nō cōices homini indocto: ne
mala de progenie tua loquat. Ne deſpi-
cias hominē auertentē ſe a peccato: ne
qꝫ improperes ei. Memento qm̄ oēs in B
corruptione ſumus. Ne ſpernas homi-
nem in ſua ſenectute: etenim et nobis ſe j.23.d.
neſcūt. Noli de mortuo inimico tuo gau 11.q.3.ca.
dere: ſciēs qm̄ omnes morimur: τ in gau in eccleſiaſ
dium volumus + venire. Ne deſpicias tico.
narrationem preſbyterorum ſapientuꝫ: alr. + noli
et in prouerbijs eoruꝫ conuerſare. Ab ip mus.
ſis enī diſces ſapientiam τ doctrinā intel alr. + ſtruc-
lect⁹: τ ſeruire + magnatis ſine querela. re.
Non te preterreat narratio ſeniorum: ipſi
enim didiſcerūt a patribus ſuis. Qm̄ ab
ipſis diſces intellectum: τ in tēpore neceſ C
ſitatis dabis reſponſum. Non incendas
carbones peccatoꝝ arguens eos: τ ne in
cendaris flāma ignis peccatorum illorū.
Ne contra faciem ſtes contumelioſi: ne
ſedeat quaſi inſidiator ori tuo. Noli fene D
rari homini fortiori te: qꝫ ſi feneraueris
quaſi perditum habe. Non ſpondeas ſu
per virtutem tuā: qꝫ ſi ſpopōderis quaſi
reſtituens cogita. Non iudices contra iu
dicem: qm̄ ſm̄ quod iuſtum + eſt iudicat alr. + dignū
Cum audace non eas in via ne forte gra
uet mala ſua in te. Ipſe enī ſm̄ volunta-
tem ſuam vadit: τ ſimul cum ſtulticia il-
lius peries. Cum iracundo non facias
rixam: τ cum audace non eas in deſertū
qm̄ quaſi nihil eſt ante illum ſanguis:
et vbi non eſt adiutoriuꝫ elidet te. Cum
fatuis conſilium non habeas: non enim
poterunt diligere: niſi que eis placent.
Coram extraneo ne facias conſilium: ne
ſcis enim quid pariet. + Non omni ho- alr. + pareat.
mini cor tuum manifeſtes: ne forte infe-
rat tibi gratiā falſam τ conuicietur tibi.

¶C.S. de vitādis periculis pudicitie: de ami-
co antiquo: de nō zelādo gloriā iniquorū: de non
frequētando principi ex cōuictu bonorū: q homo
litigioſus eſt terribilis in ſua ciuitate. Ca.ix.

A Non zeles mulierem ſi
nus tui: ne oſtēdat ſu-
per te maliciā doctri-
ne nequā. Nō des mu
lieri poteſtatē aie tue
ne ingrediat in virtute
tua et cōfundaris. Ne
reſpicias mulierē mul
tiuolā: ne forte incidias vel laqueos illius.
Cū ſaltatrice ne aſſidu⁹ ſis: nec audias
illā: ne forte pas in efficacia illius. Vir-
ginē ne cōcipias: ne forte ſcādalizeris in
B decore illius. Ne des fornicarijs animā
tuā in vllo ne pdas te et hereditatē tuā.
Noli circūſpicere in vicis ciuitatis: nec
oberraueris in plateis illius. Auerte fa-
ciē tuā a muliere cōpta et ne circūſpicias
ſpeciem alienā. Propter ſpeciē mulieris
multi perierunt: et ex hoc cōcupiſcentia
Prouer.vi.c. quaſi ignis exardeſcit. Ois mulier que
eſt fornicaria quaſi ſtercus in via cōcul-
cabit. Speciē mulieris aliene multi ad
mirati reprobi facti ſunt colloquium eni
illius quaſi ignis exardeſcit. Cum aliena
muliere non ſedeas omnino: nec accūbas
cū ea ſup cubitū: et nō alterceris cū illa
in vino ne forte declinet cor tuū i illā: et
ſanguine tuo labaris in pditionem. Ne
C derelinquas amicum antiquū: nouus eni
nō erit ſimilis illi. Vinum nouū amic⁹
nouus. Veteraſcet et cū ſuauitate bibes
illud. Nō zeles gloriā et opes peccatoris
nō eni ſcis que futura ſit illi⁹ ſubuerſio.
Nō placeat tibi iniuria iniuſtorū: ſciēs
q vſqz ad inferos nō placebit impius.
Lōge abeſto ab homie poteſtatē habēte
occidēdi: et non ſuſpicaberis timorē mor
tis. Et ſi acceſſeris ad illū noli aliqd cō-
D mittere: ne forte auferat vitā tuā. Com-
munionē mortis ſcito: q in medio la-
queorū ingredieris et ſup dolentiū arma
ambulabis. Scdm virtutē tuā caue te a
proximo tuo: et cum ſapiētibus et prudē-
tibus tracta. Viri iuſti ſunt tibi conuiue
et in timore dei ſit tibi gloriatio: et in ſen
ſu ſit tibi cogitatus dei: et ois enarratio
iii.Reg.iii.a. tua in preceptis altiſſimi. In manu ar-
tificum opera laudabuntur et principes
populi in ſapientia ſermonis ſui in ſen-
ſu vero ſeniorum verbum. Terribilis eſt
in ciuitate ſua homo linguoſus: et teme-
rarius in verbo ſuo odibilis erit.

¶C.S. de iudicib⁹ et regibus: deteſtatio auari-
tie et ſuperbie: de laude timoris dñi: de ſeruo ſenſa
to: in labore ppriū operis nō eſt iactādū: de hono
randa aia ſua: de glīa in tribulatione. Cap.x.

Iudex ſapiens iudica- A
bit populū ſuū: et prin
cipatus ſenſati ſtabi-
lis erit. Scdm iudicē
populi: ſic et miniſtri
ei⁹: et qualis rector eſt
ciuitatis: tales inhabi
tantes in ea. Rex inſi-
piens perdet ppl'm ſuū: et ciuitates in-
habitabuntur p ſenſum prudētium. In
manu dei poteſtas terre: et execrabilis ois
iniquitas gentium: et vtilē rectorē ſuſci-
tabit in tps ſup illā. In manu dei pote-
ſtas hois: ſup faciem ſcribe imponet ho
norem ſuum. Ois iniurie primi ne me- Leui.xix.c.
mineris: et nihil agas in operibus iniurie
Odibilis coram deo eſt: et hominibus ſu
perbia et execrabilis omnis iniquitas gē
tium. Regnum a gente in gentem tranſ xv.q.vi.c.
fertur propter iniuſticias et iniurias et ſi de rebus
contumelias et diuerſos dolos. Auaro B
autē nihil eſt ſceleſtius. Quid ſuperbis
terra et cinis? Nihil eſt iniquius q ama-
re pecuniam. Hic enim et aiam ſuam ve
nalem habet. q in vita ſua proiecit inti
ma ſua. Omnis potentatus breuis vita
Languor prolixior grauat medicū. Bre
uem languorē precidit medicus. Sicut
et rex hodie eſt: et cras morietur. Cū eni
morietur homo hereditabit ſerpentes et
beſtias et vermes. Initiū ſuperbie homi
nis apoſtatare a deo: q ab eo qui fecit
illum receſſit cor eius: q initium omis
peccati eſt ſuperbia. Qui tenuerit illam
adimplebitur maledictis et ſubuertet eū
in finem. Propterea exhonorauit domi-
nus conuētus malorum: et deſtruxit eos C
vſqz in finem. Sedes ducum ſuperborū
deſtruxit deus: et ſedere fecit mites p eis
Radices gentium ſuperborū areſecit de⁹
et plantauit humiles ex ipſis gentibus.
Terras gentium euertit dñs et perdidit
eas vſqz ad fundamentum. Areſecit ex
ipſis et diſperdidit eos: et ceſſare fecit me
moriam eorum a terra. Memoriam ſu-
perborum perdidit deus: et reliquit me
moriam humilium ſenſu. Nō eſt creata
hominibus ſuperbia neqz iracundia na
tioni mulierum. Semen hominum ho-
norabitur hoc quod timet deum: ſemen
autem hoc exhonorabitur quod pterit D
mandata dñi. In medio fratrum rector

Glor in honore: ⁊ q̄ timent dn̄m erunt in
oculis illius. Gloria diuitū honoratoru
⁊ pauperum timor dei eſt. Noli deſpice
re hoīem iuſtū pauperē: ⁊ noli magnifi-
care virū peccatorē diuitē. Magnꝰ ē iu-
dex ⁊ potēs eſt in honore ⁊ nō eſt maior
puer.17.a illo q̄ timet deū. Seruo ſenſato liberi ſer
uient et vir prudēs ⁊ diſciplinatus non
murmurabit correptus: ⁊ inſcius nō ho-
norabit. Noli extollere te ī faciēdo ope-
re tuo: et noli cunctari in tp̄e anguſtie.
puer.12.b Melior eſt q̄ operat ⁊ abūdat in oībus:
q̄ qui gloriat ⁊ eget pane. Fili in manſue
tudine ſerua aīam tuā ⁊ da illi honorem
I.19.d. ſm̄ meritū ſuum. Peccātē in aīam ſuā
quis iuſtificabit? Et q̄s honorificabit ex
honorantē aīam ſuā. Paup gloriat per
diſciplinā ⁊ timorē ſuū: et eſt homo qui
honorificat ꝓpter ſubſtātiā ſuam. Qui
aūt gloriatur in paupꝛtatē: q̄tomagis in
ſubſtantia. Et qui gloriatur in ſubſtātia
paupertatem vereatur.

¶ C.xi. Qꝺ ſapiētia exaltat non eſt iudicandum
ex apparētia: de homine: de honore: de iudicio te
merario: de non querendis diuitiis: ⁊ q̄ deus ho-
neſtat pauperē ⁊ premiatur: de memoria mulie-
rum in diebus bonis: ⁊ de cauendis inſidiis do-
loſi ⁊ peſtiferi. Capitulum .xi.

A Sapientia humiliati ex
altabit caput illius: et
in medio magnatoru
conſedere illum faciet.
Non laudes virum in
ſpecie ſua neq̄ ſper-
nas hoīem in viſu ſuo.
Breuis in volatilibus
eſt apis et initiū dulcoris habet fructus
illius. In veſtitu ne glorieris vnq̄: nec in
die honoris tui extollaris: q̄m mirabilia
opera altiſſimi ſolius: et glorioſa et ab-
ſconſa ⁊ inuiſa opa illius. Multi tyrāni
ſederunt in throno: et inſuſpicabilis por
tabit diadema. Multi potētes oppreſſi
puer.18.c. ſunt valde: ⁊ glorioſi traditi ſunt in ma-
11.q.3.ca. nus alteroꝝ. Priuſq̄ interroges ne vitu
cor.15.q. peres quēq̄: et cū interrogaueris: corri-
3.c. ſciſcita pe iuſte. Priuſq̄ audias ne reſpondeas
tantibus. verbū: et in medio ſenioꝝ ne adiicias lo
B qui. De ea re q̄ te nō moleſtat ne certeris
et in iudicio peccātium ne conſiſtas. Fili
ne in multis ſint actꝰ tui: ⁊ ſi diues fue-
ris nō eris immunis a delicto. Si ēm ſe
cutus fueris nō apprehendes: ⁊ nō effu
gies ſi precucurreris. Eſt hō laborās et
feſtinans ⁊ dolēs impius: ⁊ tanto magis
nō abūdabit. Eſt homo marcidus egēs
recuperatione plus deficiens virtute et
abundans paupertate: et oculus dei re-
ſpexit illum in bono ⁊ erexit eum ab hu-
militate ipſius: et exaltauit caput eius
et mirati ſunt in illo multi et honoraue-
runt deum. Bona et mala vita et mors
paupertas ⁊ honeſtas a deo ſunt. Sapi
entia et diſciplina ⁊ ſcientia legis apud
deum: dilectio ⁊ vie bonorum apud ipm̄
Error et tenebre peccatoribus conſecra
ta ſunt: qui autem exultant in malis cō-
ſeneſcunt in malo. Datio dei permanet C
iuſtis: ⁊ profectus illius ſucceſſus habe
bunt in eternū. Et qui locupletatur par
ce agēdo et hec eſt pars mercedis illius
in eo q̄ dicit inueni requiem mihi: ⁊ nūc
manducabo de bonis meis ſolus: et ne-
ſcit q̄ tempus pretereat illum ⁊ mors ap
propinquet: et relinquat omnia aliis et
moriatur. Sta in teſtamento tuo et in illo
colloquere: et in opere mandatorū tuo
rum veteraſce. Ne manſeris in operibus
peccatorum. Confide autem in deo et
mane in loco tuo. Facile eſt enim in ocu
lis dei ſubito honeſtare pauperem. Be
nedictio dei in mercedem iuſti feſtinat:
et in honore veloci proceſſus illius fructi
ficat. Ne dicas quid eſt mihi opus: ⁊ que
erūt mihi ex hoc bona? Ne dicas. Suffi I.18.a.
ciens mihi ſum et quid ex hoc peſſima-
bor? In die bonorum ne immemor ſis ma-
lorum ⁊ in die malorum ne immemor ſis
bonorum: q̄m facile eſt coram deo in die
obitus retribuere vnicuiq̄ ſm̄ vias ſuas
Malicia hore obliuionem facit luxurie D
magne: ⁊ in fine hominis denudatio ope
rum illius. Ante mortē ne laudes homi
nem quēq̄: quoniam in filiis ſuis agno
ſcitur vir. Non omnem hominem indu
cas in domum tuā: multe ēm ſunt inſidie
doloſi. Sicut ēm eructuant precordia fe
tentium ⁊ ſicut perdix inducitur in caue
am et vt capra in laqueum: ſic et cor ſu-
perborum: et ſicut proſpector videns ca
ſum proximi ſui. Bona ēm in mala con-
uertens inſidiatur et in electis imponet
maculam. A ſcintilla ēm vna augetur
ignis et ab vno doloſo augetur ſanguis:
homo vero peccator ſanguini inſidiatur
Attende tibi a peſtifero: fabricat enim
mala ne forte inducat ſup te ſubſanna-
tionē in perpetuū. Admitte ad te alieni
genam: et ſubuertet te in turbine: ⁊ aba-
lienabit te a viis propriis.

¶ C.xii. De diſcretione dādi elemoſynam: de ami
cis ⁊ inimicis difficile cognoſcendis. Ca.xii.

A SI bñ feceris ſcito cui fe
ceris ⁊ erit grã ĩ bonis
tuis multa. Benefac
iuſto: et inuenies retri-
butionẽ magnã: et ſi
nõ ab ipſo certe a dño
Nõ eſt enĩ ei bñ ꝗ aſſi
duus eſt ĩ malis et ele
moſynas nõ dãti: qm̃ et altiſſimus odio
hʒ pctõres: ⁊ miſert⁹ ẽ penitentibus. Da
miſericordi ⁊ ne ſuſcipias pctõrem et ĩ-
pijs et peccatorib⁹ redde vĩdictã: cuſto-
diẽs eos in diẽ vĩdicte. Da bono ⁊ nõ re-
B ceperis peccatorẽ. Benefac humili: ⁊ nõ
dederis impio: Prohibe panes illi dare ne
ĩ ipſis potẽtior te ſit. Nã duplicia mala ĩ
uenies ĩ oĩbus bonis ꝗcũꝗ feceris illi:
qm̃ ⁊ altiſſimus odio hʒ pctõres: ⁊ ĩpijs
reddet vĩdictam. Nõ agnoſcetur ĩ bõis
amic⁹: ⁊ nõ abſcõdet ĩ malis inimicus.
In bõis viri inimici illius ĩ triſticia et ĩ
malicia illi⁹ amic⁹ agnitus eſt. Nõ cre-
C das inimico tuo ĩ eternum. Sicut enim
eramẽtum erugiat neqtia illi⁹. Et ſi hu-
F.xx.b. miliatus vadat curu⁹ abijce aĩm tuũ: ⁊
cuſtodi te ab illo. Nõ ſtatues illũ penes
te nec ſedeat ad dexterã tuã: ne ꝯuerſus
ſtet ĩ loco tuo ne forte cõuerſus ĩ locum
tuũ inqrat cathedrã tuã: et ĩ nouiſſimo
cognoſcas verba mea: ⁊ ĩ ſermõib⁹ meis
ſtimuleris. Quis miſerebitur ĩcãtatori
D a ſerpente pcuſſo ⁊ oĩbus ꝗ appropiant
beſtijs. Sic ⁊ ꝗ comitat̃ cũ viro iniq: et
obuolutus eſt ĩ pctis eius? Una hora te
cum permanebit. Si aũt declinaueris nõ
ſupportabit te. In labijs ſuis indulcat ini
micus: ⁊ ĩ corde ſuo ĩſidiatur vt ſubuer-
tat te ĩ foueam ĩ oculis ſuis lachrymat̃
inimicus: ⁊ ſi inuenerit tempus nõ ſatia-
bitur ſanguine. Et ſi incurrerit tibi ma-
la: inuenies eum illic priorẽ: ⁊ quaſi ad-
iuuans ſuffodiet plãtas tuas. Caput ſuũ
mouebit ⁊ plaudebit manu: ⁊ multa ſu-
ſurrans cõmutabit vultum ſuũ.

¶ C.S. Nõ eſt habeuda ſocietas cum diuitib⁹
⁊ ſupbis: qualiter diuites pncipiũt pauperib⁹
⁊ multis adulãtur. Capitulũ.xiij.

A QUi tetigerit picem in
quinabitur ab ea: et ꝗ
communicauerit ſu-
perbo induet ſuperbi-
am. Pondus ſuper
ſe tollit qui honeſtio-
ri ſe communicat. Et
ditiori te ne ſocius fue

ris. Quid communicabit cacabus ad
ollam. Quando cum ſe colliſerint con-
fringentur. Diues iniuſte egit et freme
bit: pauper autem leſus tacebit. Si lar
gitus fueris aſſumet te: et ſi non habue
ris derelinquet te. Si habes conuiuet
tecum et euacuabit te: et ipſe non dole-
bit ſuper te. Si neceſſarius illi fueris:
ſupplantabit te: et ſubridens ſpem da-
bit: narrans tibi omnia bona et dicet.
Quid opus eſt tibi? et confundet te in ci
bis ſuis: donec te exinaniat bis: et ter:
⁊ in nouiſſimo deridebit te. Poſtea vidẽs D
derelinquet te: et caput ſuum mouebit a
te. Humiliare deo et expecta man⁹ eius.
Attende ne ſeductus in ſtulticia humi
lieris. Noli eſſe humilis in ſapientia tua
ne humiliatus in ſtulticia ſeducaris.
Aduocatus a potentiore diſcede: et hoc
enim magis te aduocabit. Ne impro-
bus ſis ne impingueris: et ne longe ſis
ab eo: ne eas in obliuionem. Ne reti-
neas ex equo loqui cum illo: ne credas
multis verbis illius. Ex multa enim lo
quela tentabit te: et ſubridens interro-
gabit te de abſconditis tuis. Immitis
animus illius et conſeruabit verba tua
et non parcet de malicia et de vinculis.
Caue tibi: et attende diligenter auditui E
tuo: quoniã cum ſubuerſione tua ambu
las. Audiens vero illa quaſi in ſomnis
vide et vigilabis. Omni vita tua dilige F.27.b.
deum et inuoca illum in ſalute tua. Om
ne animal diligit ſimile ſibi: ſic et om-
nis homo proximum ſibi. Omnis caro
ad ſimilem ſibi coniungetur: et omnis
homo ſimili ſibi ſociabitur. Sicut com 1.Reg.6.a.
municabit lupus agno: aliquando ſic
et peccator iuſto. Que communicatio
ſancto homini ad carnem aut que pars
bona diuiti ad pauperem? Uenatio leo-
nis onager in heremo: ſic et paſcua diui
tũ ſunt pauperes. Et ſicut abominatio
eſt ſuperbo humilis: ſic et execratio diui F
tis pauper. Diues commotus confir-
matur ab amicis ſuis humilis autem
cum ceciderit expelletur et a notis. Di
uiti decepto multi recuperatores. Lo
cutus eſt ſuperba et iuſtificauerunt il-
lum. Humilis deceptus eſt inſuper et
arguitur. Locutus eſt ſenſate et non eſt
datus ei locus. Diues locutus eſt ⁊ oẽs
tacuerunt ⁊ verbũ illius vſꝗ ad nubes
perducẽt. Paup locut⁹ ẽ ⁊ dicũt. Quis

ut dic. Et ſi offenderit ſubuertēt illum.
Bona eſt ſbã cui nõ ē pctm̄ in cõſciētia
⁊ nequiſſima paupertas in ore impij. Cor
hois immutat faciē illius: ſiue in bono
ſiue in malo. Ueſtigiū cordis boni et fa
ciē bonā difficile inuenies ⁊ cū labore.
¶ C.S. De eo qui non offendit verbo: deteſtatur peſte auaricie: monet benefacere offerendo deo ⁊ dare ⁊ memorari quoniam mors non tardat: de beatitudine viri morantis in ſapientia.

Capitulum. xiiij.

A BEatus vir qui non eſt
lapſus verbo ex ore ſuo
et non eſt ſtimulatus
triſticia delicti. Felix
qui nõ habuit animi
ſui triſticiā et nõ exci-
dit a ſpe ſua. Uiro cu-
pido et tenaci ſine rõe
eſt ſubſtātia: ⁊ hoī liuido ad qd aurum?
Qui aceruat ex aīo ſuo iniuſte alijs con
gregat: et in bonis illius alius luxuriabi
tur. Qui ſibi nequam eſt: cui alij bonus
erit? Et non iocundabit in bonis ſuis.
Qui ſibi inuidet nihil eſt illo nequius ⁊
hec redditio ē malicie illi⁹: ⁊ ſi bene fece
B rit ignorāter ⁊ nõ volēs facit: ⁊ ī nouiſ-
Prou.27.c ſimo manifeſtat maliciā ſuā. Nequā eſt
Eccles.4.b. oculus liuidi ⁊ auertēs faciem ſuā ⁊ de
ſpiciens animā ſuā. Inſatiabilis oculus
cupidi in parte iniquitatis nõ ſatiabitur
donec cõſumat arefaciens animā ſuā.
Oculus malus ad mala ⁊ nõ ſatiabitur
pane indigens: ⁊ in triſticia erit ſup mē-
ſam ſuā. Fili ſi habes benefac tecū: ⁊ deo
dignas oblationes offer. Memor eſto
qm̄ mors non tardat ⁊ teſtamētū infero-
rū qꝛ demõſtratū ē tibi. Teſtamētū eñ
huius mundi morte morietur. Ante mor-
tē benefac amico tuo: ⁊ ſm vires tuas ex
C porrigēs da pauperi. Non defrauderis a
die bono: ⁊ particula boni doni non te p̄
tereat. Nonne alijs relinques dolores et
labores tuos? In diuiſione ſortis da ⁊ ac
cipe: ⁊ iuſtifica animā tuā. Ante obitū
Tob.4.b. tuum operare iuſticiā: qm̄ non eſt apud
Jaco.1.b. inferos inuenire cibū. Oīs caro ſicut fe-
1.Pe.1.d. num veteraſcet: et ſicut folium fructifi-
cās in arbore viridi. Alia generantur et
alia deijciūtur: ſic generatio carnis et ſan
guinis: alia finit et alia naſcitur. Omne
opus corruptibile in fine deficiet: et qui
illud operatur ibit cum illo. Et oē opus
electum iuſtificabit: et q̄ operatur illud
honorabitur in illo. Beatus vir qui in
ſapiētia morabitur: et qui in iuſticia ſua
meditabitur: et in ſenſu cogitabit circū
ſpectionē dei. Qui excogitat vias illius B
in corde ſuo: ⁊ in abſconſis illius intel-
ligens: vadens poſt illā quaſi inueſtiga-
tor: et in vijs illius cõſiſtēs. Qui reſpicit
per feneſtras illi⁹ ⁊ in ianuis illi⁹ audiēs.
Qui requieſcit iuxta domū illius: ⁊ in pa-
rietib⁹ illius figēs palum. Statuet caſu
lā ſuā ad manus illius: ⁊ requieſcēt in ca-
ſula illius bona per euū. Statuet filios
ſuos ſub tegmine illius et ſub ramis il-
lius morabit. Protegetur ſub tegmine
illius a feruore: ⁊ in gloria eius requieſcet.
¶ C.S. Laus viri timentis deum: q bona noſtra a deo ſunt: mala nr̄a nõ ſunt vilipēdēda. Ca.xv.

QUi timet deum faciet A
bona: ⁊ q̄ continēs ē iu-
ſticie apprehendet illā ⁊
obuiabit illi quaſi ma
ter honorificata: et q̄ſi
mulier a virginitate ſu
ſcipiet illū. Cibabit il-
lum pane vite ⁊ intelle
ctus ⁊ aqua ſapientie ſalutaris potabit
illum. Et firmabitur in illo et non flecte
tur ⁊ cõtinebit illū et non confundet: et
exaltabit illū apud proximos ſuos: et in
medio eccleſie aperiet os ei⁹ et: adimple
bit illum ſpiritu ſapientie et intellectus E.6.a.
et ſtola glorie veſtiet illū. Iocunditatē et B
exultationē theſauri abit ſup illū ⁊ no
mine eterno hereditabit illū. Hoīes ſtul
ti non apprehendēt illā ⁊ hoīes ſenſati
obuiabūt illi. Homines ſtulti non vide-
būt eā lõge eñ abeſt a ſupbia ⁊ dolo. Ui
ri mēdaces non erunt illius memores:
et viri veraces inuenientur in illa et ſuc-
ceſſum habebūt uſq ad inſpectionē dei.
Non eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris:
qꝛ nõ eſt a dño miſſus: qm̄ a deo pfecta ē
ſapientia. Sapiētie eñ dei aſtabit laus: C
et in ore fideli abūdabit: et dñator dabit
eā illi. Nõ dixeris p deū abeſt: q̄ eñ odit
ne feceris. Nõ dicas ille me implanauit:
nõ eñ neceſſarij ſunt ei homines impij:
Omne execramentū erroris odit dñs: ⁊
nõ erit amabile timentib⁹ deū. Deus ab
initio cõſtituit hominē: ⁊ reliqt illū in
manu cõſilij ſui. Adiecit mādata et pce
pta ſua: ſi volueris mādata cõſeruare cõ
ſeruabunt te: et in perpetuum fidē placi
tam ſeruare. Appoſuit tibi aquā ⁊ ignē Deu.30.c
ad quod volueris porrige manū tuam. D
Ante hominē vita et mors: bonū ⁊ ma
lum. Qd placuerit ei dabit illi: qm̄ mul
ta ſapientia dei: ⁊ fortis in potētia vidēs

Pſal.ii.c. Ioh.4.b. omnes ſine intermiſſione. Oculi dñi ad timentes eũ: et ipſe agnoſcit omnẽ operam hominis. Nemini mandauit impie agere: ⁊ nemini dedit ſpacium peccãdi. Non enim concupiſcit multitudinem filiorum infidelium et inutilium.

¶ C.S. Nõ iocũdandũ de filijs impijs: de igne vlciõis exarſuro in vno ſicut ⁊ in multis. Ca.xvi.

A N E iocunderis in filijs impijs ſi multiplicẽtur: nec oblecteris ſup ipſos ſi nõ eſt timor dei in illis. Nõ credas vite illoꝝ: ⁊ ne reſpexeris in labores eoꝝ. Melior eſt enim vnus timẽs deum: ꝙ mille filij impij. Et vtile eſt mori ſine filijs ꝙ relinquere filios impios. Ab vno ſenſato inhabitabitur patria: et a tribus impijs deſeretur. Multa talia

Iſa.81.b. vidit oculus meus: et fortiora his audiuit auris mea. In ſynagoga peccantium exardebit ignis: et in gente incredibili exardeſcet ira. Non exorauerunt pro peccatis ſuis antiqui gygãtes qui deſtructi ſunt cõfidẽtes ſue virtuti: et nõ pepercit

B peregrinatiõi illorũ: ſed ꝑcuſſit eos: ⁊ execratus eſt eos ꝑ ſupbia verbi illoꝝ. Non miſertus eſt illis gentẽ totam ꝑdens: et extollentem ſe in peccatis ſuis. Et ſicut ſexcenta milia peditũ qui cõgregati ſunt

N.ſ.h. in duritia cordis ſui: ⁊ ſi vnꝰ fuiſſet ceruicatus mirũ ſi fuiſſet immunis. Miſericordia enim ⁊ ira eſt cũ illo potẽs eſt exoratio ⁊ effũdens irã ſm miſericordiã ſuã: ſic correctio illius hoiem ſm opera ſua iudicat. Non effugiet in rapina peccator et non retardabit ſufferentia miſericordiã facientis. Ois miſericordia faciet locũ vnicuiq ſm meritum operũ ſuoꝝ: ⁊ ſm intellectum peregrinatiõis ipſius. Nõ dicas. A deo abſcondar et ex ſummo quis mei

C memorabitur? In pplo magno nõ agnoſcar. Que eſt enim anima mea in tam immenſa creatura? Ecce celũ et celi celoꝝ abyſſus ⁊ vniuerſa terra ⁊ que in eis ſũt in cõſpectu illius commouebunt̃ montes ſimul ⁊ colles et fundamenta terre: ⁊ cum conſpexerit illa deus tremore concutientur. Et in omnibus his inſenſatũ eſt cor: et omne cor intelligitur ab illo: et vias illius quis intelligit. Et procellam quam nec oculus videbit hominis. Nam plurima illius opera ſunt in abſconſis. Sed opera iuſticie eius quis enunciabit aut quis ſuſtinebit? Longe enim eſt teſtamentũ a quibuſdã: ⁊ interrogatio hoim in cõſummatione eſt. Qui minorat̃ corde cogitat inania: ⁊ vir imprudens et errans cogitat ſtulta. Audi me fili: et diſce

D diſciplinã ſenſus: ⁊ in verbis meis attende in corde tuo: et dicã in equitate diſciplinã et ſcrutabor enarrare ſapiẽtiã: et in verbis meis attẽde in corde tuo: et dico in eq̃tate ſpiritꝰ: ꝟtutes quas poſuit deus in opera ſua ab initio: et in veritate enũcio ſciẽtiã eius. In iudicio dei opera eius ab initio: ⁊ ab inſtitutiõe hoim ipſorũ diſtinxit partes illoꝝ: ⁊ initia eoꝝ in gẽtibus ſuis. Ornauit ineternũ opera illorum: nec eſurierunt: nec laborauerunt ⁊ nõ deſtiterũt ab opibus ſuis. Unuſq̃ſq ꝓximũ ſibi nõ anguſtiabit vſq in eternũ. Non ſis incredibilis verbo illius. Poſt hec deus in terra reſpexit et impleuit illam bonis ſuis. Aia aũt oĩs vitalis denũciauit ante faciem ipſius: et in ipſa iterũ reuerſio illorum.

¶ C.S. Qõ nullꝰ a cognitiõe dei abſcondit̃: quia enim hoiem creauit per nationes diſtinxit: ⁊ rectores dedit ſine intermiſſione ad eos reſpicit: de elemoſina: de penitentia ⁊ confeſſione non tardanda. Capitulum.xvij.

A D Eus creauit de terra hoiem et ſm imaginẽ ſuam fecit illũ. Et iterum conuertit illũ in ipſam et ſm ſe veſtiuit illum virtute. Numerũ dierum et tempus dedit illi: ⁊ dedit illi poteſtatem eoꝝ q̃ ſunt ſuper terram. Poſuit timorem illius ſuper oẽm carnem: et dominatus eſt beſtiarum et volatiliũ. Creauit ex ipſo adiutorium ſimile ſibi: conſilium et linguã et oculos et aures et cor dedit illis excogitandi: ⁊ diſciplina itellectus repleuit illos. Creauit et illis ſcientiam ſpiritus ⁊ ſenſu impleuit cor illoꝝ: et mala et bona oſtẽdit illis. Poſuit oculũ ipſorũ ſup corda illorũ oſtẽdere illis magnalia operũ ſuoꝝ: vt nomen ſanctificationis collaudent: et gloriari i mirabilibus illius: vt magnalia enarrent operum eius. Addidit illis diſciplina: et legem vite hereditauit illos teſtamentum eternũ conſtituit cum illis ⁊ iuſticiam: ⁊ iudicia ſua oſtẽdit illis. Et magnalia honoris eius vidit oculus oculorum: ⁊ honorẽ vocis audierunt aures illorũ: et dixit illis attendite ab oi iniquo. Et mandauit illis vnicuiq de proximo ſuo. Illis

Gen.1.d. Gen.2.d. B C

Morum eorū illo ſunt ſemꝑ nō ſunt ab-
ſconſe ab oculis ipſius. In vnāquamq;
gētem prepoſuit rectorem: ⁊ pars dei iſrł
facta eſt manifeſta. Et omnia opera illo
rum velut ſol in conſpectu dei: et oculi
eius ſine intermiſſione inſpicientes in
vijs eorum nō ſunt abſconſa teſtamēta
I.19.c. propter iniquitatem illorū ⁊ omnes ini
c quitates eorum in cōſpectu dei. Elemo
ſyna viri quaſi ſacculus cum ipſo et gra
tiam hominis quaſi pupillā cōſeruabit
et poſtea reſurget et retribuet illis retri-
butionem vnicuiq; in capute ipſorum: et
Mal.3.d. cōuertet in inferiores partes terre. Peni
tētibus autem dedit viam iuſticie: et cō-
firmauit deficientes ſuſtinere: et deſtina
uit illis ſortem veritatis. Cōuertere ad
dominum ⁊ relinque peccata tua: preca
re ante faciem dñi: et minue offendicu
la. Reuertere ad dominū et auertere ab
iniuſticia tua: ⁊ nimis odito execrationē
et cognoſce iuſticias et iudicia dei: ⁊ ſta
in ſorte propoſitiōis et oratiōis altiſſimi
dei. In partes valde ſeculi ſancti: cum vi
uis et dātibus cōfeſſionem deo. Non de-
b moreris in errore impiorum: ante mor-
De pe.di.1. tem cōfitere. A mortuo quaſi nihil perit
hec idem. cōfeſſio. Confiteberis viuens viuos et
z.c.voluiſ- ſanus confiteberis et laudabis deum: et
ſem. gloriaberis in miſeratiōibus illꝰ. Quā
magna miſericordia domini ⁊ propicia-
tio illius ꝯuertētibus ad ſe. Nec enī om-
nia pñt eſſe in hominibus: quoniā nō eſt
immortalis filius hominis et in vanitate
malicie placuerunt. Quid lucidius ſole
et hic deficiet. Aut quid nequiꝰ ꝙ quod
excogitauit caro ⁊ ſanguis ⁊ hoc arguet
Uirtutem altitudinis celi ipſe cōſpicit:
et oēs homines terra et cinis.

¶ C.S. De magnalibus dei ⁊ hominis miſeria erga proximum: de danda elemoſyna ſine verbo malo: de preuidendo ⁊ memorando iudicio: de oratione ⁊ continentia anime. Capi.xviij.

a Qui viuit in eternum
creauit omnia ſimul.
Deus ſolus iuſtifica-
bitur ⁊ manet inuictꝰ
rex ineternum. Quis
ſufficiet enarrare ope
ra illius? Quis enim
inueſtigabit magnalia
eius? Uirtutē autem magnitudinis eiꝰ
quis enunciabit: aut quis adijciet enar-
rare miſericordiam eius? Nō eſt minue-
re neq; adijcere: nec eſt inuenire magna
lia dei. Cum cōſummauerit homo: tunc
incipiet: et cū quieuerit operabit. Quid
eſt hō. et que eſt gratia illius et quid eſt
bonū: aut quid nequā illius? Numerus Gen.6.a.
dierum hoīm vt multum centum anni; Ps.89.c.
quaſi gutte aque maris deputati ſūt. Et b
ſicut calculus arene: ſic exigui anni ī die
eui. Propter hoc patiens eſt dñs in illis
⁊ effudet ſuꝑ eos miſericordiam ſuam.
Uidit ꝓſumptionē cordis eorū: quā ma-
la eſt: ⁊ cognouit ſubmerſionem illorū:
quoniam nequā eſt. Ideo adimpleuit ꝓ-
piciationem ſuā in illis: et oſtendit eis
viam equitatis. Miſeratio hominis cir
ca proximum ſuum: miſericordia autem
dei ſuper omnem carnē. Qui miſericor
diam habet: docet et erudit quaſi paſtor
gregem ſuum. Miſeretur excipientis do
ctrinam miſerationis: et qui feſtinat in
iudicijs eius. Fili in bonis non des que-
relam: et in omni dato non des triſticiā
verbi mali. Nōne ardorem refrigerabit
ros? Sic et verbū melius ꝙ datum. Nō-
ne ecce verbum ſuper datum bonum?
Sed vtraq; cum homine iuſtificato.
Stultꝰ acriter improperabit: et datꝰ in- c
diſciplinati tabeſcere facit oculos. An- 16.q.1.de
te iudicium para iuſticiam tibi: et ante- cime.c.cum
ꝙ loquaris diſce. Ante languorem adhi ſequentib.
be medicinam et ante iudicium interro-
ga teipſum: ⁊ in conſpectu dei inuenies
propiciationem. Ante languorem humi
lia te: et in tempore infirmitatis oſtende
conſeruationem tuam. Non impediaris
orare ſemꝑ: et non verearis vſq; ad mortē
iuſtificari: quā merces dei manet in eter
num. Ante orationem prepara animam Lu.18.a.
tuam: et noli eſſe quaſi homo qui tentat 1.Theſſa.5.d.
deum. Memento ire in die conſumma-
tionis: et tempus retributionis in cōuer
ſatione faciei. Memento paupertatis ī Lu.7.c.
tempore abundantie: et neceſſitatē pau
pertatis in die diuitiarum. A mane vſq;
ad veſperā immutabitur tempus. ⁊ hec b
omnia citata in oculis dei. Homo ſapiēs
in omnibus metuit: et in diebus delicto
rū attendet ab inertia. Omnis aſtutus
agnoſcit ſapientiam: et inuenienti eam
dabit confeſſionem. Senſati in verbis et
ipſi ſapienter egerunt: et intellexerūt ve-
ritatem et iuſticiam: et implorauerunt
prouerbia et iudicia. Poſt concupiſcen- 47.diſ.cū
tias tuas nō eas: et a voluntate tua auer ſit turpe.
tere. Si preſtes anime tue concupiſcen-
tias eius: faciet te in gaudium inimicis
tuis. Ne oblecteris in turbis nec ī modi
cis. Aſſidua enim eſt cōmiſſio illorū. Ne

fueris mediocris in cōtētione ex fenore
τ nō eſt tibi nihil in ſeculo. Eris enim in
vidus anime tue.

¶ C.S. De vino τ luxuria τ loquacitate: de diſ-
cretiōe habenda in verbis: de differentia habē
da ſapientie diuine τ humane: de homine cogno
ſcendo de correpcione ſine ira. Cap. xix.

A Operarius ebrioſus nō
locupletabiť: et q̇ ſper
nit modica paulatī de
cidet. Vinum τ mulie
res apoſtatare faciunt
ſapiētes: τ arguūt ſen-
ſatos: et qui ſe iungit
fornicarijs erit nequā.
B Putredo et vermes hereditabūt illum τ
tolletur in exemplū maius: τ tolletur de
numero aīa eius. Qui credit cito leuis
corde eſt et minorabitur: τ qui delinquit
in aīam ſuā inſuper habebiť. Qui gau-
det iniquitate denotabiť: et qui odit cor
Iac. 3. reptionē minueť vita: τ qui odit loqua
citatē extinguit maliciā. Qui peccat in
aīam ſuam: penitebit: τ qui iocundať in
malicia denotabiť. Ne iteres verbū ne-
quā τ durū et non minoraberis. Amico
τ inimico noli narrare ſenſum tuum: et
ſi eſt tibi delictū noli denudare. Audiet
enī te et cuſtodiet: et quaſi defendēs pec
catum odiet te: et ſic aderit tibi ſemper.
Audiſti verbū aduerſus ꝓximū tuū: cō
moriatur in te fidens: q̄m nō te dirum-
pet. A facie verbi parturit fatuus: tanq̄
gemitus partus infantis. Sagitta infi-
xa femori canis: ſic verbū in corde ſtulti.
Corripe amicum ne forte non intellexe-
rit et dicat non feci: aut ſi fecerit: ne iterū
addat facere. Corripe proximum: ne for
te non dixerit: et ſi dixerit ne forte iteret.
C Corripe amicum: ſepe enī fit cōmiſſio: τ
non oī verbo credas. Et qui labitur lin-
gua ſua ſed non ex aīo. Quis eſt enī qui
nō deliquerit in lingua ſua? Corripe pro
ximū anteq̄ cōmineris: et da locū timo
ri altiſſimi: q: oīs ſapiētia timor dei: et
in illa timere deū: τ ī oī ſapiētia diſpoſi-
tio legis. Et non ſapiētia nequitie diſci-
plina: τ nō eſt cogitatus bonꝰ peccatorū
prudētia. Eſt prudētie nequitia: τ in ip̄a
execratio: et eſt inſipiens q̇ minuitur ſa-
pientia et deficiens ſenſu in timore dei
D q̄ qui abundat ſenſu τ tranſgrediť legē
altiſſimi. Eſt ſolertia certa: τ ip̄a iniqua.
Et eſt qui emittit verbū certū enarrās
veritatem. Eſt qui neq̄ter humiliat ſe: τ
interiora eiꝰ plena ſūt dolo: τ eſt iuſtus
qui ſe nimium ſubmittit a multa humi-
litate: et eſt iuſtus qui inclinat faciē ſuā
et fingit nō videre ſe quod ignoratū eſt.
Et ſi ab imbecillitate viriū vetetur pec-
care: ſi inuenerit tēpus malefaciēdi ma-
lefaciet. Ex viſu cognoſcitur vir: τ ab oc
curſu faciei cognoſciť ſenſatus. Amictꝰ
corporis τ riſus dentiū τ ingreſſus hoīs
enunciant de illo. Eſt correctio mēdax
in ira cōtumelioſi: τ eſt iudiciū quod nō
probatur eſſe bonum: et eſt tacens et ip̄e
eſt prudens.

¶ C.S. De correptione τ correpti penitentia: de
tacente τ loquace: de dato ſapientis: de gratia τ
dato fatui: de falſa promiſſione: de mendacio: de
ſapientia placente magnatis: de bonis non acci-
piendis: de ſapientia abſcondita. Cap. xx.

A Quam bonū eſt argue
re q̄ iraſci: et confiten
tem in oratione nō ꝓ-
hibere. Concupiſcen-
tia ſpadonis deuirgi-
nauit iuuenculam: ſic
qui facit per vim iudi-
cium iniquum. Quā
bonum eſt correptum manifeſtare peni
tentiam: ſic enim effugies voluntarium
peccatū. Eſt tacēs qui inuenitur ſapiēs:
et eſt odibilis qui procax eſt ad loquen-
dum. Eſt autem tacens non habens ſen
ſum loquele: et eſt tacens ſciens tempꝰ
apti temporis. Homo ſapiens tacebit vſ
q̄ ad tempus: laſciuꝰ aūt τ imprudens
nō ſeruabunt tēpus. Qui multis vtitur
verbis ledet aīam ſuam: τ q̇ poteſtatē ſi
bi aſſumit iniuſte odietur. Eſt proceſſio B
in malis viro indiſciplinato: et eſt inuen
tio in detrimentum. Eſt datū qd̄ nō eſt
vtile: et eſt datū cuius retributio duplex.
Eſt propter gloriam minoratio: et eſt
qui ab humilitate leuabit caput eſt qui
multa redimat modico precio: et reſti-
tuens ea in ſeptuplum. Sapiens in ver
bis ſeipſum amabilem facit gratie autē
fatuorum effundentur. Datus inſipien-
tis non erit vtilis tibi: oculi enim illius
ſeptemplices ſunt. Exigua dabit et mul
ta improperabit: et apertio oris illius in- C
flammatio eſt. Hodie feneratur quis et
cras expetit: et odibilis eſt homo huiōi.
Fatuo non erit amicus et non erit gra-
tia in bonis illius. Qui enī edunt panē
illius: falſe lingue ſunt. Quotiens τ quā-
ti irridebunt eum? Neq̄ enī quod habē- D
dum erat directo ſenſu diſtribuit: ſicr et
qd̄ nō erat habendū. Lapſus falſe ligue

quaſi qui in pauimēto cadens:ſic caſus
maloꝝ feſtināter veniēt. Hō acharis q̄ſi
fabula vana:ꝛ in ore indiſciplinatorum
aſſidua erit. Ex ore fatui reprobabiť para
bola:nō em̄ dicit illā in tp̄e ſuo. Eſt q̄
vetať peccare pre inopia ꝛ ī requie ſua ſti
mulabiť. Eſt q̄ ꝑdet aiam ſuaꝫ pre cōfu
ſione:ꝛ ab iprudēti pſona ꝑdet eā: pſo
ne aūt acceptōe ꝑdet ſe. Eſt q̄ pre ꝯfuſio
ne ꝓmittit amico:ꝛ lucratus eſt eū inimi
b cum gratis. Opprobriū nequā in homie
mēdacium:ꝛ in ore indiſciplinatoꝝ aſſi
due erit. Potior eſt fur q̄ aſſiduitas viri
mendacis:perditionē autem ambo here
ditabūt. Mores hoim mēdaciū ſine ho
nore:ꝛ cōfuſio illorū cū ipſis ſine inter
miſſiōe. Sapiēs in ꝟbis ꝓducet ſeipm̄
Pver.12.b ꝛ homo prudēs placebit magnatis. Qui
&.28.c. operatur terrā ſuā inaltabit aceruū fru
gum:ꝛ q̄ operať iuſticiā ipſe exaltabitur
Exo.23.a. qui ꝟo placet magnatis effugiet iniqui
Deu.16.d. tatem. Xenia ꝛ dona excecāt oculos iu
J.41.c. dicū: ꝛ quaſi mutus in ore auertit corre
ctiones eoꝝ. Sapientia abſcōſa et the
ſaurus inuiſus: que vtilitas in vtriſq;?
Melior eſt q̄ celat inſipientiā ſuā q̄ ho
mo qui abſcondit ſapientiam ſuam.

¶ C.xxi. De pctīs nō cumulandis ſed fugiendis:
de audaci lingua heretici:de cōſummatiōe ꝛ via
peccantiū:de fatuo ꝛ ſapiēte alternatiꝫ:de male
dicente diabolum et ſuſurrone. Cap.xxi.

A FIli peccaſti:nō adiĳci
E.9.b. as iterū:ſed ꝛ de priſti
nis deꝑcare vt tibi di
mittātur. Quaſi a fa
cie colubri fuge pctā:
et ſi acceſſeris ad illa:
ſuſcipiēt te. Dētes leo
nis dentes eius:inter
ficiētes aias hoim. Quaſi rompheа bis
acuta ois iniquitas:plage illius nō eſt
ſanitas. Obiurgatio ꝛ iniurie ānullabūt
ſubſtantiam:et domus que nimis locu
ples eſt annullabiť ſuꝑbia: ſic ſubſtātia
ſuperbi eradicabiť. Deprecatio pauꝑis
ex ore vſq; ad aures perueniet:ꝛ iudiciū
feſtinato adueniet illi. qui odit correptio
B nem veſtigiū eſt pctōris:ꝛ qui timet deū
cōuerteť ad cor ſuū. Notus a lōge potēs
lingua audaci:ꝛ ſenſatus ſcit labi ſe ab
ipſo. Qui edificat domū ſuā impendĳs
alienis:quaſi qui colligit lapides ſuos ī
hyeme. Stupa collecta ſynagoga peccā
C tium:ꝛ conſummatio illorū flāma ignis
Via peccantiū ꝯplātata lapidibus: ꝛ in
ſine illoꝝ iferi ꝛ tenebre ꝛ pene. Qui cu
ſtodierit iuſticiā cōtinebit ſenſum eius.
Cōſummatio timoris dei ſapientia ꝛ ſen
ſus. Nō erudieť q̄ nō eſt ſapiēs in bono.
Eſt aūt inſipiētia q̄ abundat in malo: et
non eſt ſenſus vbi eſt amaritudo. Scien
tia ſapiētis tāq̄ inundatio abundabit: ꝛ
conſilium illius ſicut fons vite ꝑmanet.
Cor fatui quaſi vas confractum:et oēm C
ſapiētiam nō tenebit. Verbū ſapiens qd̄ J.13.a.
cūq; audierit ſcius laudabit:et ad ſe ad
ĳciet:audiuit luxurioſus ꝛ diſplicebit il
li ꝛ ꝓĳciet illud poſt dorſum ſuuꝫ. Nar
ratio fatui quaſi ſarcina in via. Nā in la
bĳs ſenſati inuenietur gratia. Os pruden
tis queriť in eccleſia:et ꝟba illius cogi
tabunt in cordibus ſuis. Tanq̄ dom⁹ ex
terminata:ſic fatuo ſapientia ꝛ ſcientia
inſenſati ienarrabilia verba. Compedes
in pedibus ſtulto doctrina:ꝛ quaſi vincu
la manuum ſuper manum dexterā. Fa
tuus in riſu exaltat vocem ſuam vir au
tem ſapiēs vix tacite ridebit. Ornamen
tum aureum prudenti doctrina: ꝛ quaſi
brachiale in brachio dextro. Pes fatui
facilis in domū proximi:ꝛ hō peritus cō
fundetur a perſona potentis. Stultus a
feneſtra reſpiciet in domū:vir autē eru
ditus foris ſtabit. Stultitia hois auſcul
tare ꝑ oſtium:ꝛ prudēs grauabitur con
tumelia. Labia iprudentiū ſtulta narra
bunt:ꝟba autem prudentiū ſtatera pō
derabuntur. In ore fatuorū cor illoruꝫ:ꝛ
in corde ſapientium os illoꝝ. Dū maledi
cit impius diabolum:maledicat ipſe aiaꝫ
ſuā. Suſurro coinquinabit aiam ſuā:et
in oībus odietur:ꝛ q̄ ꝑmanſerit odioſus
erit:tacitus ꝛ ſenſatus honorabitur.

¶ C.xxii. De lapidatione pigri:de filio ꝛ filia fa
tua diſcernēdū q̄d:ꝛ q̄bus ſit predicandū:de lu
ctu mortui ꝛ luctu fatui:de nō loquēdo multuꝫ
cū fatuo:ꝛ q̄ amicitiā ſoluūt cōuicia. Ca.xxii.

A IN lapide luteo lapida
tus eſt piger ꝛ omnes lo
queňť ſuꝑ aſpernatio
nem illius. De ſtercore
boū lapidat⁹ eſt piger
et ois qui tetigerit euꝫ
excutiet manus. Con
fuſio patris eſt de filio
indiſciplinato. Filia autē fatua in demi
noratione fiet. Filia prudens hereditas
viro ſuo. nā que confundit in cōtumeliā 3.
fit genitoris. Patrem et virum cōfundit
audax:et ab impĳs non minorabiť: ab
vtriſq; autem ignorabitur. Muſca in lu
ctu importuna narratio; flagella et do 2.

ctrina in omni tempore ſapiētia. Qui do
cet fatuum quaſi qui conglutinat teſtā.
Qui narrat verbum non audienti: quaſi
qui excitat dormiētem de graui ſomno.
Cum dormiente loquitur: q̄ enarrat ſtul
to ſapientiam: et in fine narrationis di-
cit. Quis eſt hic? Supra mortuum plo-
B.1.d.I.3. ra: defecit enī lux eius: et ſupra fatuū plo
a.I.13.b. ra: deficit enim ſenſu. Modicum plora
B ſupra mortuum: q̄m requieuit. Nequiſſi
mi: enī neq̄ſſima vita: ſuper mortē fatui.
Luctus mortui ſeptem dies: fatui autē
et impij oēs vite illorum. Cum ſtulto ne
I.18.c. multū loquaris: et cū inſenſato ne abie
ris. Serua te ab illo: vt non moleſtiam
habeas: et non coinquinaberis in pctō
illius. Deflecte ab illo et inuenies reqē:
Prover.27.a et nō accidiaberis i ſtultitia illius. Sup
plumbum qd grauabit? Et qđ illi aliud
nomē q̄ fatuus? Arenam et ſalē et maſ-
C ſam ferri facilius eſt ferre q̄ hoiem im-
prudentem et fatuum et impium. Sicut
loramentum ligneum colligatum in fun
damēto edificij nō diſſoluet: ſic et cor cō
firmatū in cogitatione conſilij. Cogita
tus ſenſati in omni tpe vel metu non de-
prauabitur. Sicut palee in excelſis: et ce
menta ſine impenſa poſita cōtra faciem
venti non pmanebunt. ſic et cor timidū
in cogitatione ſtulti contra impetum ti-
moris nō reſiſtit. Sicut ornatus areno-
ſus in pariete limpido: ſic et cor trepidū
in cogitatione fatui oī tpe non metuet:
ſed et quid in pceptis dei permanet ſem
per. Pungēs oculū deducit lachrymas:
et qui pungit cor profert ſenſum. Mittēs
lapidem in volatilia deijciet illa: ſic et q̄
conuitiatur amico diſſoluit amicitiā. Ad
amicum: et ſi produxeris gladiū nō deſpe
D res: eſt enī regreſſus ad amicū. Si ape-
ruerit os triſte: non timeas. Eſt enim cō
cordatio: excepto conuitio et improperio
E et ſuperbia et myſterij reuelatione et pla
ga doloſa. In his oibus effugiet amic⁹.
Fidem poſſide cum amico in pauperta-
te illius: vt in bonis illius leteris. In tē-
pore tribulationis illius permane illi fi-
delis: vt et in hereditate illius coheres
ſis. Ante ignem camini vapor et fumus
ignis inaltatur: ſic et ante ſanguinē ma-
ledicta et contumelie et mine. Amicum
ſalutare non confundaris. A facie illius
nō te abſcondas et ſi mala tibi euenerint
Pſa.140.a. per illum ſuſtine. Omnis qui audiet ca-
uebit ſe ab eo. Quis dabit ori meo cuſto
diam: et ſuper labia mea ſignaculum cer
tum: vt non cadā in ipſis: et lingua mea
perdat me.

¶ C.S. Oratio cōtra ſupbiā: gulā: et luxuriā: de
iuratione: de blaſphemia: et de diſciplinata lo-
quela: de tribus generibus pctōꝝ: de confutatione
hominis volentis peccare: de multis peccatis
concurrentibus in adulteris: de laude timoris
domini.

Capitulum .xxiij.

DOmine pater et dña- A
tor vite mee: ne derel
quas me in cogitatu et
conſilio eoꝝ nec ſinas
me cadere i illa expro
bratione. Quis ſuppo
nit i cogitatu meo fla
gella: et in corde meo
doctrinam ſapientie: vt ignorationibus
eoꝝ nō parcāt mihi: et nō appareāt deli-
cta eorum: et ne adincreſcant ignorātie
mee: et multiplicent delicta mea: et pctā
mea abundent: et incidā in cōſpectu ad
uerſariorū meoꝝ: et gaudeat inimicus
meus. Dñe pater et deus vite mee: ne de
relinquas me in cogitatu illorum. Extol
lentiam oculorū meorū ne dederis mihi
et oē deſideriū auerte a me. Aufer a me
ventris cōcupiſcentias et ꝯcubitus ꝯcu
piſcentie ne apprehēdant me: et animo
irreuerenti et infrunito ne tradas me.
Doctrinam oris audite filij: et qui cuſto
dierit illam nō periet labijs ſuis: nec ſcā
dalizabitur in operibus nequiſſimis. In
vanitate ſua apprehenditur pctōr: et ſu-
perbus et maledictus ſcādalizabitur in
illis. Iurationi nō aſſueſcat os tuum: mul B
ti enī caſus in illa. Nominatio vero dei
non ſit aſſidua in ore tuo: et nominibus
ſanctorū non admiſcearis: q̄m nō eris
immunis ab eis. Sicut enim ſeruus in-
terrogatus aſſidue a liuore non minuit
ſic ois iurans et nominās in toto a pec-
cato nō purgabitur. Vir multū iurans ſ.19.de
implebitur iniquitate: et non diſcedet de furcimo
a domo illi⁹ plaga. Et ſi fruſtrauerit fra c.2 ſi pſo.
trem: delictum illius ſuper ipſum erit et
ſi diſſimulauerit: delinq̄t dupliciter et
ſi inuacuum iurauerit non iuſtificabit.
Replebitur enī retributione dom⁹ illius
Eſt et alia loquela cōtraria morti nō in-
ueniatur in hereditate iacob. Etenī a mi
ſericordibus oia hec auferentur: et i deli C
ctis non volutabunt. Indiſciplinoſe lo-
quele non aſſueſcat os tuum: eſt enim in
illa verbum peccati. Memēto patris et
matris tue: in medio enim magnatorū
conſiſtis ne forte obliuiſcatur te deus in

cõſpectu maioꝝ: ⁊ aſſiduitate tua infatua
tus impꝛoperium patiaris: et maluiſſes
non naſci: et diem natiuitatis tue male-
C dicas. Homo aſſuetus in verbis impꝛope
rij: in oibus dieb⁹ ſuis nõ erudiet. Duo
genera abundant in peccatis: ⁊ tertium
adducit iram ⁊ perditionem. Aīa calida
quaſi ignis ardens nõ extinguet donec
aliquid glutiat: ⁊ hõ nequam in oꝛe car-
nis ſue nõ deſinet donec incendat ignẽ.
Hoi fornicario ois panis dulcis: non fa
tigabitur tranſgrediens vſqꝫ ad finem.
Ois homo q̄ tranſgredit lectũ ſuũ cõtẽ-
nens in aiam ſuã: ⁊ dicens: q̄s me videt
Tenebꝛe circundãt me: ⁊ parietes coope
riunt me: et nemo circumſpicit me: quẽ
vereoꝛ: delictoꝝ meoꝝ non memoꝛabit
altiſſimus: et nõ intelligit: qm̃ ois videt
oculus illius: quoniã expellit a ſe timo-
rẽ dei hmõi hois timoꝛ: et oculi hoim ti
mẽtes illũ: ⁊ non cognouit qm̃ oculi dñi
multo plus lucidioꝛes ſunt ſup ſolẽ: cir-
cũſpicientes oẽs vias hoim: et pfundũ
abyſſi: et hominũ coꝛda intuentes in ab
D ſconditas partes. Dño enim deo anteq̃
crearent oia ſunt agnita: ſic et poſt pfe-
ctum reſpicit oia. Hic in plateis ciuita-
tis vindicabit: q̄ſi pullus equin⁹ fugabi
tur: ⁊ vbi nõ ſperauit apphẽdet. Et erit
dedecus oibus: eo q̄ non intellexerit ti-
moꝛẽ dñi. Sic et mulier ois relinquens
virũ ſuũ: ⁊ ſtatuens hereditatẽ ex alieno
matrimonio. Pꝛimo eñi in lege altiſſimi
incredibilis fuit. et ſcdo virũ ſuũ dereli-
quit: tertio in adulterio foꝛnicata eſt: ⁊ ex
alio viro filios ſtatuit ſibi. Hec i eccleſiã
adducet: ⁊ in filios eius reſpiciet. Non
tradẽt filij eius radices: et rami eius nõ
dabunt fructũ nõ derelinquent in male-
dictũ memoꝛiã eius: ⁊ dedec⁹ illi⁹ nõ de
lebitur. Et agnoſcẽt q̄ derelicti ſunt: qm̃
nihil melius eſt q̄ timoꝛ dei: ⁊ nihil dul-
cius q̄ reſpicere in mandatis dñi. Glo-
ria magna eſt ſequi dñz: lõgitudo eñi die
rum aſſumetur ab eo.

¶ C.S. De laude ſapiẽtie: dicit ſapiẽtia ſe ex oꝛe
altiſſimi pꝛodiiſſe: enarrat que fecerit: de requie
quam inuenit. Capitulum .xxiiij.

A Sapiẽtia laudabit ani-
mam ſuã: ⁊ in deo ho-
noꝛabitur: ⁊ in medio
populi ſui gloꝛiabitur
et in eccleſiis altiſſimi
aperiet os ſuum: et in
conſpectu virtutis illi⁹
gloꝛiabitur: et i medio
populi ſui exaltabitur: et in plenitudine
ſancta admirabitur: et in multitudine
electorum habebit laudem: et inter bene
dictos benedicetur: dicẽs. Ego ex oꝛe al
tiſſimi pꝛodiui: pꝛimogenita ante omnẽ
creaturam. Ego feci in celis vt oriretur
lumen indeficiens: et ſicut nebula texi
omnem terram. Ego in altiſſimis habi-
taui: et thꝛonus meus in columna nubis
gyrum celi circuiui ſola: et pꝛofundum
abyſſi penetraui: et in fluctibus maris
ambulaui: ⁊ in omni terra ſteti. Et i om
ni populo: et in omni gente pꝛimatum
habui: et omnium excellentium et humi
lium coꝛda virtute calcaui. Et in his om
nibus requiẽ queſiui: et in hereditate do
mini moꝛaboꝛ. Tunc pꝛecepit ⁊ dixit mihi
creatoꝛ omnium: et qui creauit me requie
uit in tabernaculo meo: ⁊ dixit mihi. In
Jacob inhabita: et in iſrael hereditare: et B
in electis meis mitte radices. Ab initio
et ante ſecula creata ſum: et vſqꝫ ad fu-
turum ſeculum non deſinam: et in habi
tatione ſancta coꝛam ipſo miniſtraui. Et
ſic in ſyon firmata ſum: ⁊ in ciuitate ſan
ctificata ſimiliter requieui: et in hieruſa
lem poteſtas mea. Et radicaui in popu-
lo honoꝛificato: et partes dei mei heredi
tas illius: et in plenitudine ſanctoꝝ
detentio mea. Quaſi cedrus exaltata ſuz
in lybano: et quaſi cypꝛeſſus in monte
ſyon: quaſi palma exaltata ſum in ca-
des: et quaſi plantatio roſe in hiericho.
Quaſi oliua ſpecioſa in campis: et qua-
ſi platanus exaltata ſum iuxta aquaz in
plateis. Sicut cynamomum et balſa- De ſacri vnctiõe. C̃ꝫ Exo. 30.
mum aromatizans odoꝛem dedi. Qua-
ſi myrrha electa dedi ſuauitatem odoꝛis
et quaſi ſtoꝛax et galbanus et vngula et
gutta; et quaſi lybanus non inciſus va-
poꝛaui habitationem meã: et quaſi bal-
ſamum non mixtum odoꝛ meus. Ego
quaſi terebinthus extendi ramos meos: E
et rami mei honoꝛis et gratie. Ego qua-
ſi vitis fructificaui ſuauitatem odoꝛis: ⁊
floꝛes mei fructus honoꝛis et honeſta-
tis. Ego mater pulchꝛe dilectionis et ti-
moꝛis: et agnitionis ⁊ ſancte ſpei. In me
gratia omnis vite et veritatis: in me om
nis ſpes vite et virtutis. Tranſite ad me
oẽs qui concupiſcitis me: et a generatio
nibus meis adimplemini. Spiritus eñi
meus ſuper mel dulcis: ⁊ hereditas mea
ſuper mel et fauum. Memoꝛia mea in
generatione ſeculorum. Qui edunt me: Joh. 6. d. ſ
adhuc eſurient; ⁊ qui bibunt me; adhuc

miſerit. Qui audit me non confundetur:
⁊ qui operantur in me nõ peccabũt. Qui
elucidant me: vitã eternam habebunt.
Hec omnia liber vite: et teſtamentum
altiſſimi: et agnitio veritatis. Legẽ mã
dauit moyſes in preceptis iuſticiarum:
et hereditatem domini iacob et iſrael ꝓ-
miſſiones. Poſuit dauid puero ſuo exci-
tare regem ex ipſo fortiſſimũ: et ĩ throno
Deu. 2. b. honoris ſedentem in ſempiternum. Qui
implet quaſi phiſon ſapientiam: et ſicut
Joſue. 3. d. tigris in diebus nouorũ. Qui adimplet
D quaſi euphrates ſenſum. Qui multipli-
cat quaſi iordanis in tempore meſſis.
Qui mittit diſciplinam ſicut lucem: ⁊ aſ-
ſiſtens quaſi geon in die vindemie. Qui
perficit primus ſcire ipſam et infirmior
non inueſtigabit eam. A mari enim
abundabit cogitatio eius et conſilium il-
lius in abyſſo magna. Ego ſapientia ef-
fudi flumina. Ego quaſi trames aque i-
menſe de fluuio. Ego quaſi fluuius do-
rix: et ſicut aqueductus exiui de paradi-
ſo. Dixi. Rigabo hortum plantationum:
E. et inebriabo partus mei fructum. Et fa-
ctus eſt mihi trames abundãs: et fluui⁹
meus appropinquauit ad mare. Qm̃ do
ctrinam quaſi antelucanũ illumino om
nibus et enarrabo illam vſq; ad longin-
quum. Penetrabo omnes inferiores par
tes terre: ⁊ inſpiciam oẽs dormientes: et
illuminabo omnes ſperãtes in domino.
Adhuc doctrinam quaſi prophetam ef-
fundam: et relinquã illam querentibus
ſapientiam: et non deſinã in progenies
J. 33. b. illorũ vſq; in euum ſanctũ. Uidete qm̃
nõ ſoli mihi laboraui: ſed omnibus exq-
rentibus veritatem.

¶ C. S. De tribus que placent deo: de trib⁹ que
odit: de nouẽ inſuſpicabilibus ⁊ de decimo ma-
xime: de malicia mulieris nequã. Capi. xxv.

A In tribus placitum eſt
ſpũi meo: q̃ ſunt pro-
bata coram deo et ho-
minibus. Concordia fratrũ
et amor proximorum:
et vir et mulier ſibi be
ne cõſentientes. Tres
ſpecies odiuit anima
mea: ⁊ aggrauor valde anime illorũ. Pau
perem ſuperbum: ⁊ diuitem mẽdacẽ: et
ſenẽ fatuũ ⁊ inſenſatum. Que in iuuẽtu-
te tua nõ cõgregaſti: quomodo ĩ ſenectu
te tua inuenies? Quam ſpecioſum cani-
ciei iudiciũ: et preſbyteris cognoſcere cõ
ſilium. Quam ſpecioſa veteranis ſapien
tia: et glorioſus intellectus et conſilium.
Corona ſenum multa peritia: ⁊ gloria il
lorum timor dei. Noue ĩſuſpicabilia cor
dis magnificaui: ⁊ decimum dicam ĩ lin
gua hominibus. Homo qui iocundatur in fi B
liis: viuẽs et videns ſubuerſionem ini-
micorum ſuorũ. Beatus qui habitat cũ Jac. 4. c.
muliere ſenſata: et qui lingua ſua nõ eſt
lapſus: et qui non ſeruiuit indignis ſe.
Beatus qui inuenit amicum verum: ⁊ q̃
enarrat iuſticiam auri audienti. Quam
magnus qui inuenit ſapientiam et ſcien
tiam: ſed nõ eſt ſuper timẽtem dominũ.
Timor dei ſuper oĩa ſe ſuperpoſuit. Bea
tus homo cui donatum eſt habere timo-
rem dei. Qui tenet illũ cui aſſimilabitur?
Timor dei initiũ dilectionis eius: fidei
autem initiũ agglutinãdum eſt ei. Om C
nis plaga triſticia cordis eſt: ⁊ oĩs mali-
cia nequitia mulieris. Et omnem plagã
et nõ plagam videbit cordis: et omnẽ ne
quitiam et nõ nequitiã mulieris: ⁊ om
nem obductum ⁊ nõ obductũ odientium:
⁊ oẽm vindictam et nõ vindictam inimi
corum. Nõ eſt caput nequi⁹ ſuper caput Prover. 21. c.
colubri: et non eſt ira ſuper iram mulie-
ris. Commorari leoni ⁊ draconi placebit
q̃ habitare cum muliere nequã. Nequi-
tia mulieris immutat faciem eius: ⁊ ob
cecabit vultum ſuum tanq̃ vrſus: ⁊ quaſi
ſaccum oſtẽdit in medio ꝓximorum. In
gemuit vir eius: ⁊ audiẽs ſuſpirauit mo
dicũ. Breuis oĩs malicia ſuper maliciã
mulieris: ſors peccatorũ cadat ſuper il-
lã. Sicut aſcenſus arenoſus in pedibus D
veterani: ſic mulier linguata hoĩ quieto.
Ne reſpicias in mulieris ſpeciem: ⁊ non
cõcupiſcas mulierem a ſpecie. Mulie-
ris ira irreuerẽtia ⁊ cõfuſio magna. Mu
lier ſi primatum habeat contraria eſt vi-
ro ſuo. Cor humile et facies triſtis ⁊ pla
ga mortis mulier nequam. Manus de-
biles et genua diſſoluta: mulier que non
beatificat virum ſuũ. A muliere initiũ Gen. 3. c.
factum eſt peccati: ⁊ per illã omnes mo 1. ad Ti. 2. d.
rimur. Non des aque tue exitũ: nec mo 2. Co. 14. c.
dicum: nec mulier nequam veniam pro-
deundi. Si non ambulauerit ad manũ
tuam: confundet te in conſpectu inimi-
corũ. A carnibus tuis abſcide illam: ne
ſemper te abutatur.

¶ C. S. De laude mulieris bone: de timore trium
et quarto, de muliere zelotipa ⁊ ebrioſa: de hiis
de duobus mouentibus triſticiam: et tertio ſuper-
ueniente ira: de duabus ſpeciebus pericloſis.
Capitulum. xxvi.

A [M]Ulieris bone beatus
vir numer⁹ eñ ãnoꝝ
illoꝝ duplex. Mulier
fortis oblectat virum
ſuũ et annos vite illi⁹
in pace iplebit. Pars
bona mulier bona in
parte bona timentiũ
deũ: dabit viro pro factis bonis: diuitis
aũt et pauperis cor bonũ: in oĩ tpe vul-
tus illorum hilaris. A tribus timuit cor
meũ: et in quarto facies mea metuit. De
laturã ciuitatis: et collectionẽ populi: et
B calũniã mendacẽ ſup mortẽ oĩa grauia
Dolor cordis et luctus. mulier zelotypa.
In muliere zelotypa flagellum lingue oĩ
bus cõicans. Sicut bouũ iugũ qđ moue
tur: ita et mulier nequã. Qui tenet illã:
quaſi qui apprehẽdit ſcorpionẽ. Mulier
ebrioſa ira magna et cõtumelia et turpi
tudo illius nõ tegetur. Fornicatio mulie
J.42.b. ris in extollentia oculoꝝ: et in palpebris
illius agnoſcet. In filia nõ auertente ſe:
firma cuſtodiã: ne inuẽta occaſione abu
C tatur ſe. Ab oĩ irreuerentia oculoꝝ eius
caue: ⁊ ne mireris ſi te neglexerit. Sicut
viator ſitiens ad fontẽ os aperiet: et ab
oĩ aqua ꝓxima bibet: et ꝯtra oẽs paliũ ſe
debit: et ꝯtra oẽm ſagittã aperiet phare
trã donec deficiat. Gratia mulieris ſedu
le delectabit virũ ſuum: et oſſa illius im
pinguabit. Diſciplina illius datũ dei eſt.
Mulier ſenſata et tacita nõ eſt immuta
tio erudite aĩe. Gratia ſup gratiam: mu
lier ſancta et pudorata. Oĩs autem pon
deratio non eſt digna cõtinentis aĩme.
Sicut ſol oriens in mundo in altiſſimis
dei ſic et mulieris bone ſpecies in orna-
mentum domus eius. Lucerna ſplẽdẽs
ſup candelabrũ ſanctũ: et ſpecies faciei
D ſup etatẽ ſtabilem. Colũne auree ſup ba
ſes argenteas et pedes firmi ſup plãtas
ſtabilis mulieris. Fundamẽta eterna ſu-
pra petram ſolidã: et mãdata dei in cor
de mulieris ſancte. In duob⁹ cõtriſtatũ
eſt cor meum ⁊ in tertio iracundia mihi
aduenit. Vir bellator deficiens ꝑ inopiã
et vir ſenſatus contemptus: et qui trans
greditur a iuſticia ad peccatuz deus pa
rauit eum ad rompheã. Due ſpecies dif
ficiles et periculoſe mihi apparuerunt.
Difficile exuitur negocians a negligen-
tia: et non iuſtificabitur caupo a pecca-
tis labiorum.

¶ C. S. De paupere volẽte ditari: de venditione:
de verbo timoris dñi: de ꝓbatione hominis ⁊ de co-
gnitione cordis: de ſequẽdo iuſticiã: de inſtan-
tia ſtulti: de temperantia verbi: de non ſuſurra
tione: de non reuelandis arcanis amici: de per-
ditione amici: ⁊ impius machinatur malũ qđ
redit in ipſum. Capitulum. xxvii.

A [P]Ropter inopiã multi
deliquerũt: et q̃ querit
locupletari auertit ocu
lum ſuũ. Sicut i me
dio cõpaginis lapidũ
palus figitur: ſic et in
ter mediũ venditionis
et emptiõis anguſtia
bitur peccatis. Conteretur cuz delinquẽ
te delictuz. Si non i timore dñi tenueris
te inſtanter: et cito ſubuertetur domus
tua. Sicut in percuſſura cribri remane-
bit puluis: ſic aporia hominis i cogitatu
illius. Vaſa figuli ꝓbat fornax: et homi
nes iuſtos temptatio tribulationis. Sicut ru-
ſticatio de ligno oſtẽdit fructũ illius: ſic
verbuz ex cogitatu cordis hoĩs. Ante ſer
monem non laudes virum. hec eñ tẽta-
tio eſt hominũ. Si ſequaris iuſticiã ap-
prehendes illã: et indues quaſi poderem B
honoris et inhabitabis cum ea: et prote-
get te in ſempiternũ: et in die agnitionis
inuenies firmamẽtum. Volatilia ad ſibi
ſimilia conueniũt: et veritas ad eos qui
operantur illam reuertetur. Leo venatio
ni inſidiat ſemp: ſic peccata operantib⁹
iniquitatẽ. Hõ ſenſatus in ſapientia ma
net ſicut ſol: nam ſtultus ſicut luna mu-
tat. In medio inſenſatorũ ſerua verbum
tpi: in medio aũt cogitãtiũ aſſidu⁹ eſto.
Narratio peccãtium odioſa: ⁊ riſus illorũ
in delictis pcti. Loquela multũ iurans
horripilationẽ capiti ſtatuet: et irreuerẽ-
tia ipſius obturatio auriũ. Effuſio ſan- C
guinis in rixa ſuperborum: et maledictio
illorum auditus grauis. Qui denudat ar
cana amici: fidem perdit: et nõ inueniet
amicũ ad aĩm ſuum. Dilige proximũ: ⁊ cõ
iungere fide cũ illo. Qđ ſi denudaueris ab
ſcõſa illius: nõ pſequeris poſt eũ. Sicut
eñ hõ q̃ perdit amicum ſuũ: ſic q̃ perdit
amicitiam ꝓximi ſui. Et ſicut q̃ dimittit
auez de manu ſua: ſic q̃ dereliq̃ſti ꝓximũ
tuum: et nõ eũ capies. Nõ illũ ſequeris:
qm̃ longe abeſt. Effugit eñ quaſi caprea
de laqueo: qm̃ vulnerata eſt aĩa eius. Ul
tra eñ nõ poteris colligare: ⁊ maledicti
eſt ꝯcordatio. Denudare aũt amici myſte
ria: deſperatio eſt aĩe infelicis. Annuens
oculo fabricat iniqua: et nemo eũ abij-
ciet. In cõſpectu oculoꝝ tuoꝝ condulcabit

bit os ſuũ: ⁊ ſup ſermones tuos admira
bitur. Nouiſſime autẽ perdet os ſuum: ⁊
B in verbis tuis dabit ſcandalum. Multa
audiui: ⁊ non coequaui ei: et dñs odiet
illũ. Qui in altũ mittit lapidẽ: ſuper ca
put eiꝰ cadet et plagã doloſa doloſi diui
Puer.26.b dedet vulnera. Et qui foueã fodit: incidet
Eccl.10.b. in eam: ⁊ qui ſtatuit lapidem ꝓximo ſuo
offendet in eo: et q̇ laqueũ alij ponit: pi
bit in illo. Facienti nequiſſimum cõſiliũ
ſup ipſum deuoluetur: et non agnoſcet
vnde adueniet illi. Illuſio ⁊ improperiuꝫ
ſuperborum: et vindicta ſicut leo inſidia
bitur illi. Laqueo peribunt qui oblectan
tur caſu iuſtorum dolor autem cõſumet
illos anteq̃ moriãtur. Ira ⁊ furor vtraq̃
execrabilia ſunt: et vir peccator continẽs
erit illorum.

¶ C.S. De non querenda vindicta: ſed remitẽ
da offenſa: de vitijs lingue: ⁊ de periculis eius.
Capitulum.xxviij.

A
Deu.32.e.
Ro.12.e.
Qui vĩdicari vult a dño
inueniet vindictam: ⁊
peccata illiꝰ ſeruãs ſer
uabit. Relinque proxi
mo tuo nocenti te: et
tũc depreeãti tibi: pec
cata ſoluentur. Hõ ho
mini reſeruat iram: ⁊ a
deo querit medelã. In hoiem ſimilem ſi
bi nõ habet miam: ⁊ de peccatis ſuis de
precatur. Ipſe dũ caro ſit reſeruat iram:
et propiciationem petit a deo. Quis exo
rabit pro delictis illius? Memẽto nouiſ
ſimoꝝ: et deſine inimicari. Tabitudo em̃
B et mors imminẽt in mãdatis tuis. Me
morare timorẽ dei: et non iraſcaris pxi
mo. Memorare teſtamentum altiſſimi:
et deſpice ignorãtiam proximi. Abſtine
te a lite: et minues peccata. Homo enim
iracũdus incendit litẽ: ⁊ vir peccator tur
Puer.26.c babit amicos: et in medio pacem haben
tium immittit inimicitiã. Scdm̃ em̃ li
gna ſilue: ſic ignis exardeſcit: et ſm vir
tutẽ hoĩs: ſic iracũdia illius erit: et ſcdm̃
ſubſtantiã ſuã exaltabit iram ſuã. Certa
mẽ feſtinatũ incẽdit ignẽ: et lis feſtinãs
effundit ſanguinẽ: et lingua teſtificans
adducet mortẽ. Si ſufflaueris q̃ſi ignis
exardebit: ⁊ ſi expueris ſuper illam extin
C guetur. Vtraq̃ ex ore proficiſcunt. Su
ſurro et bilinguis maledictus: multos em̃
turbauit pacem habẽtes. Lingua tertia
multos cõmouit: et diſpſit illos de gen
te in gentẽ. Ciuitates muratas diuitum
deſtruxit: et domos magnatorũ effodit.

Virtutes pplorũ cõcidit ⁊ gentes fortes
diſſoluit. Lingua tertia mulieres vira
tas eiecit ⁊ priuauit illas laboribus ſuis
Qui reſpicit illam non habebit requiem
nec habebit amicum in quo requieſcat.
Flagelli plaga liuorẽ facit: plaga autem
lingue cõminuet oſſa. Multi ceciderũt
in ore gladij ſed nõ ſic quaſi q̇ interierũt
per linguã ſuã. Beatꝰ q̇ tectus eſt a lin
gua nequã: qui ĩ iracũdia illius nõ trãſi
uit: ⁊ q̇ nõ attraxit iugũ illius: et in vincu
lis eius non eſt ligatus. Iugũ em̃ illius:
iugũ ferreũ eſt: ⁊ vinculũ illiꝰ: vinculum
ereũ eſt. Mors illius: mors nequiſſima D
et vtilis: ⁊ potius infernus: q̃ illa. Perſe
uerãtia illiꝰ nõ ꝑmanebit: ſed obtinebit
vias iuſtoꝝ. In flãma ſua nõ comburet
iuſtos. Qui derelinquũt dñm: incidẽt in
illã: ⁊ exardebit in illis: ⁊ nõ extinguet ⁊ im
mittet in illos quaſi leo ⁊ q̃ſi pardus le
det illos. Sepi aures tuas ſpinis: et lin
guã nequã noli audire: ⁊ ori tuo facito
oſtia ⁊ ſeras auribꝫ tuis. Aurũ tuũ ⁊ ar
gẽtuꝫ tuũ ꝯfla ⁊ v̄bis tuis facito ſtathe
ram: et frenos ori tuo rectos et attende
ne forte labaris in lingua: ⁊ cadas in cõ
ſpectu inimicorũ inſidiantium tibi: et ſit
caſus tuus inſanabilis in mortem.

¶ d.S. De pecunia cõmodanda ⁊ fenore: de dan
da elemoſyna: de fideiuſſore heretico: de frugali
tate ⁊ hoſpitalitate. Capitulum.xxix.

Qui facit miam fenera A
tur proximo ſuo et qui
preualet manu man
data ſeruat. Fenerare
ꝓximo tuo ĩ tpe neceſ
ſitatis illius: et iterum
redde ꝓxio in tpe ſuo.
Confirma verbum et
fideliter age cũ illo: ⁊ in oĩ tpe inuenies
qḋ tibi neceſſariũ eſt. Multi quaſi inuen
tionem eſtimauerunt fenus: ⁊ pſtiterũt
moleſtiã his qui ſe adiuuerũt. Donec ac
cipiãt oſculant manus dantis: ⁊ in pro
miſſionibus humiliãt vocẽ ſuam. Et in
tpe redditionis poſtulabit tẽpus: et lo
quetur verba tedij et murmurationum
et tempus cauſabitur. Si autem potue
rit reddere: aduerſabitur. Solidi vix red
det dimidium: ⁊ computabit illud quaſi
inuẽtionem. Sin autem fraudabit illum B
pecunia ſua: ⁊ poſſidebit illum inimicũ
gratis: et contumelias et maledicta reddet
illi: et pro honore ⁊ beneficio reddet illi
contumeliam. Multi non cauſa nequi
tie non fenerati ſunt: ſed fraudari gra

lis timuerint. Veruntamen ſup humi-
lem animo fortior eſto et pro elemoſyna
non trahas illū. Propter mandatū aſſu
me pauperem: ⁊ propter inopiam eius ne
dimittas eū vacuū. Perde pecuniam pro
pter fratrem et amicū: ⁊ non abſcondas
illam ſub lapide in perditionē. Pone the-
ſaurū tuum in preceptis altiſſimi: ⁊ pro
derit tibi magis ꝙ aurum. Conclude ele-
moſynam in corde pauperis: et hec pro
E te exorabit ab omni malo. Elemoſyna
viri quaſi ſacculus cū ipſo: ⁊ gratiā ho-
minis quaſi pupillam cōſeruabit: ⁊ poſt
ea reſurget: et retribuet illis retributio-
nem vniuſcuiuſq; in caput illorum. Super
ſcutum potētis: ⁊ ſup lanceā: aduerſus
inimicū tuū pugnabit. Vir bonus fidem
facit proximo ſuo: ⁊ qui perdiderit confuſionē
derelinquet ſibi. Gratiam fideiuſſoris ne
obliuiſcaris: dedit enim pro te animam
ſuam. Repromiſſorem fugit peccator ⁊
immundus. Bona repromiſſoris ſibi
aſcribit peccator: et ingratus ſenſu de-
reliquit liberantem ſe. Vir repromittit
de proximo ſuo: ⁊ cū perdiderit reueren
tiam derelinquetur ab eo. Repromiſſio
nequiſſima multos perdidit diligentes
et commouit illos quaſi fluctus maris.
F Viros potentes gyrans migrare fecit: et
vagati ſunt in gentibus alienis. Pecca
tor tranſgrediēs mādatū dn̄i incidet in
repromiſſionē nequam: et qui conat multa
ta agere: incidet in iudiciū. Recupera p
ximum ſm virtutem tuam: et attende ti
bi ne incidas. Initiū vite hominis aqua
et panis et veſtimentum et domus pro-
tegēs turpitudinē. Melior ē victus pau
peris ſub tegmine aſſerū: ꝙ epule ſplen
dide in peregre ſine domicilio. Mini-
mum pro magno placeat tibi: et impro-
perium peregrinationis non audies. Vi
tam nequam hoſpitandi de domo in do
mum: et vbi hoſpitabitur: non fiducialiter
ter aget: nec aperiet os. Hoſpitabitur et
paſcet et potabit igratos: ⁊ adhuc ama
ra audiet. Tranſi hoſpes: et orna mēſam
et que in menſa habes: ciba ceteros. Exi
a facie honoris amicorum meorum ne-
ceſſitudie domus mee: hoſpitio mihi fa
ctus es frater. Grauia hec hominī habē
ti ſenſum: correctio domus et imprope-
rium feneratoris.

¶ C.D. De diſciplina filiorum: de bono ſanita-
tis: quia melior eſt mors ꝙ vita amara: de ſapien-
tia abſcondita: de iocunditate cordis et triſti-
cia. Capitulum xxx.

Qui diligit filium ſuum: aſſiduat illi flagella ut letet i nouiſſimo ſuo ⁊ non palpet proximorum oſtia. Qui docet filium ſuum: laudabitur in illo et in medio domeſticorum in illo
gloriabitur. Qui docet filiū ſuū in zelum
mittit inimicum: ⁊ in medio amicorum
gloriabit in illo. Mortuus ē pr̄ eius: et quaſi
nō eſt mortuus. Similem em̄ reliqt ſibi
poſt ſe. In vita ſua vidit ⁊ letat' eſt in il
lo. In obitu ſuo nō eſt contriſtatus nec
confeſſus eſt corā inimicis. Reliquit em̄
defenſorē domus cōtra inimicos: et ami- B
cis reddētem gr̄am. Pro aīab' filiorum
colligabit vulnera ſua: et ſup oēm vocem
turbabuntur viſcera eius. Equus indomi
tus euadet durus: et filius remiſſus eua
det preceps. Lacta filium tuum: et pauē
tem te faciet: lude cum eo: et contriſta-
bit te. Non corrideas illi ne condoleas:
et in nouiſſimo obſtupeſcent dentes tui
Non des illi poteſtatem in iuuentute: et ne
deſpicias cogitatus illius. Curua ceruic-
cē eius in iuuentute: et tūde latera eius
dū infans ē ne forte induret: et nō credat
tibi ⁊ erit tibi dolor aīe. Doce filiū tuum
⁊ operare i illo: ne i turpitudinem illius
offendas. Melior eſt pauper ſanus et C
fortis viribus: ꝙ diues imbecillis et fla-
gellatus malicia. Salus anime in ſan-
ctitate iuſticie: et melior omni auro ⁊ ar
gento ⁊ corpus validū: ꝙ cenſus immē
ſus. Nō ē cēſus ſup cēſum ſalutis corporis
et nō eſt oblectamētum ſup cordis gau
dium. Melior eſt mors ꝙ vita amara:
et requies eterna ꝙ lāguor perſeuerans
Bona abſcondita in ore clauſo: quaſi ap
poſitiones epularum circūpoſite ſepul-
chro. Quid proderit libatio idolo? Nec
enim māducabit nec odorabit. Sic qui
effugatur a domino: et portās mercedes
iniquitatis: Videns oculis et ingemi-
ſcens: ſicut ſpado complectens virgi- D
nem et inſpirans. Triſticiam non des
anime tue: et non affligas temetipſum
in conſilio tuo. Iocūditas cordis hec eſt
vita hominis et theſaurus ſine defectio-
ne ſanctitatis: et exultatio viri eſt lon-
geuitas. Miſerere anime tue placens
deo et contine: et congrega cor tuum in
ſanctitate eius: ⁊ triſticiam longe expel-
le a te. Multos enim occidit triſticia:
et non eſt vtilitas in illa: zelus et iracun

Marginal notes: Ecc.29.c. (left, beside "moſynam"); Tob.4.b. (left, beside "et panis"); Pro.13.d. / Pro.29.c. (right, beside "aſſiduat" / "letet"); Ecc.7.d. (right, beside "deſpicias"); Ecc.20.d. / Ecc.41.c. / Dan.14.b. (right, beside "dium", "et requies", "Bona"); De pe. dis. 2. ca. q. valde (right, beside "geuitas", "deo et contine")

dis minuēt oleo:τ añ tp̄s ſenectã addu
cet cogitat⁹. Splēdidū cor bonū in epu
lis eſt: epule eñ illius diligenter fiunt.

¶ C.S. De boneſtatis vigilia: de cogitatu rei p̄
ſentis: de laborātibus diuitijs: de laude diuitis
ſine macula; de ebrietate vitanda τ laude ſobrie
tatis. Capitulum.xxxi.

A igilia boneſtatis tabe
faciet carnes: τ cogi
tatus illius auferet ſō
nium. Cogitatus pre
ſcientie auertit ſenſuz
τ infirmitas grauis ſo
briam facit animam.
Laborauit diues ĩ cō
gregatione ſubſtantie: τ in requie ſua re
plebitur bonis ſuis. Laborauit paup̄ in
ſ.ſ.a. diminutione victus: et in fine inops fit.
Qui aurū diligit nō iuſtificabit: τ qui in
ſequit̄ ɔſumptionē: replebit̄ ex ea. Mul
ti dati ſunt in auri caſus: τ facta ē in ſpe
cie ipſius perditio illorum. Lignū offen
ſionis eſt aurū ſacrificātiū: ve illis qui ſe
ctant̄ illud: et oīs iprudēs deperiet in il
lo. Btūs diues q̄ inuent⁹ eſt ſine macu
ſ.ii.a. la: et q̄ poſt aurū non abijt: nec ſperauit
ſ.xx.a. in pecunia et theſauris. Quis eſt hic et
B laudabim⁹ euz? Fecit eñ mirabilia ĩ vi
ta ſua. Qui p̄bat⁹ ē ĩ illo et perfect⁹ iuē
tus eſt: τ erit illi gloria eterna. Qui po
tuit trāſgredi τ nō eſt trāſgreſſus: et face
re mala et non fecit. Ideo ſtabilita ſunt
bona illius in dn̄o: et elemoſynas illius
enarrabit oīs eccleſia ſanctoꝝ. Supra
mēſam magnam ſediſti: nō aperies ſup̄
mat.xo.b. illā faucē tuam prior. Nō dicas ſi multa
ſunt: q̄ ſup̄ illam ſunt. Memēto qm̄ ma
lus eſt oculus nequam. Nequius oculo
quid creatū eſt? Ideo ab oī facie ſua la
chrymabit̄ cum viderit. Ne extēdas ma
num tuam prior: et inuidia contamina
tus erubeſcas. Nec cōprimaris in cōui
uio vino. Intellige q̄ ſunt p̄ximi tui ex te
ipſo. Utere quaſi hō frugi his q̄ tibi ap
C ponuntur: vt non cum māducas multū
odio habearis. Ceſſa prior cauſa diſci
pline: et noli nimius eſſe: ne forte offen
das: τ ſi in medio multoꝝ ſediſti: prior
illis: ne extendas manū tuā: ne prior po
ſcas bibere: q̄ ſufficiens eſt homini eru
dito vinū exiguum: et ĩ dormiendo non
laborabis ab illo: τ non ſenties dolorem
Uigilia et cholera et tortura viro infru
nito: ſomnus ſanitatis in homine par
co. Dormiet vſq̄ in mane: et anima illi⁹
cum ipſo delectabitur. Et ſi coact⁹ fue
ris in ēdendo multum: ſurge e medio et
vome: et refrigerabit te: et non adduces
corpori tuo infirmitatem. Audi me fili τ
ne ſpernas me: et in nouiſſimo inenies
verba mea. In omnibus operibus tuis p̄uer.xx.
eſto velox: et omnis infirmitas non oc b.
curret tibi. Splendidum in panibus bñ
dicent labia multorum: et teſtimonium
veritatis illius fidele. In nequiſſimo pa
ne murmurabit ciuitas: et teſtimonium
nequitie illius verum eſt. Diligentes in D
vino noli prouocare multos enim exter
minauit vinū. Ignis p̄bat ferruz durū:
ſic vinū corda ſup̄borum arguet in ebrie
tate potatum. Equa vita hominibus: vi
num in ſobrietate: ſi bibas illud mode
rate eris ſobri⁹. Que eſt vita que minui
tur vino? Quid defraudat vitam? Mors
Uinum in iocunditatem creatum eſt: et
non in ebrietatem ab initio. Exultatio
anime et corporis vinum moderate po
tatuz. Sanitas eſt aīe et corporis: ſobri⁹
potus. Uinū multum potatū irritatio
nē et irā et ruinas multas facit. Amari
tudo aīe vinū multum potatū. Ebrieta
tis aioſitas iprudentis offenſio: mino
rans virtutem et faciens vulnera. In cō
uiuio vini non arguas proximum: et nō
deſpicias euz in iocunditate illius. Uer
ba improperij non dicas illi: et non pre
mas illum ĩ repetendo.

¶ C.S. De rectore diſcreto: de diſcretione τ lau
de predicatoris: q̄ audiens taceat: ne indiſcrete
reſpondeat: de timēte deum: de prudentia: de fi
de et fiducia in deum. Capitulum.xxxii.

ectorem te poſuerunt A
noli extolli eſto in illis
quaſi vn⁹ ex ipſis. Cu
rā illoꝝ habe: τ ſic con
ſidera: τ oī cura tua ex
plicita recumbe: vt le
teris propter illos: et
ornamentum gratie ac
cipias coronam: et dignationem conſe
quaris coronationis. Loquere maior na
tu decet eñ te. Primum verbū diligētis
ſcientiā: τ non ipedias muſicā. Ubi au
ditus non eſt: non effundas ſermonem
et importune noli extolli ĩ ſapientia tua.
Gemmula carbunculi ĩ ornamento au
ri: et comparatio muſicorum in conui
uio vini. Sicut ĩ fabricatione auri ſignū B
eſt ſmaragdi: ſic numerus muſicorum
in iocundo et moderato vino. Audi ta
cens et p̄ reuerētia accedet tibi bona grã.

Adoleſcens loquere in tua cauſa vix cũ
neceſſe fuerit. Si bis interrogat⁹ fueris
habeat caput reſponſum tuũ. In multis
eſto quaſi inſcius: ⁊ audi tacens ſimul ⁊
querens. In medio magnatorum loqui
nõ pſumas: ⁊ vbi ſunt ſenes non multũ
loquaris. Ante grandinẽ pibit coruſca-
tio: ⁊ ante verecũdiam precibit gr̃a: et pro
C reuerentia accedet tibi bona gr̃a. Et ho
ra ſurgendi nõ te tricces. Precurre autẽ
prior in domũ tuã: ⁊ illic aduocare et il
lic lude: ⁊ age conceptiões tuas: ⁊ nõ in
delictis ⁊ verbo ſuperbo. Sup his oĩb⁹
benedicito dñm q̃ fecit te: et inebriãtẽ te
ab omnib⁹ bonis ſuis. Qui timet dñm
accipiet doctrinam eius: ⁊ q̃ vigilauerint
ad illũ inuenient benedictionẽ. Qui q̃rit
legẽ implebitur ab ea: ⁊ qui inſidioſe agit
ſcandalizabitur ab ea. Qui timent do-
minum inuenient iudicium iuſtum ⁊ iu
ſticias quaſi lumen accendẽt. Peccator
homo vitabit correptionem: ⁊ ſm volũ-
tatem ſuam inueniet comparationem.
Uir cõſilij non diſperdet intelligentiam
alienus ⁊ ſuperbus non ptimeſcet timo
rem. Etiã poſtq̃ fecit cũ eo ſine conſilio
et ſuis inſectationibus arguet. Fili ſine
cõſilio nihil facias: ⁊ poſt factũ nõ peni-
tebis. In via ruine non eas: ⁊ non offen
des in lapides: nec credas te vie laborio
ſe: ne ponas ale tue ſcandalum. Et a fi-
lijs tuis caue: ⁊ a domeſticis tuis atten-
de. In omni opere tuo crede ex fide a͡ie
tue hec ẽ eñ cõſeruatio mãdatorũ. Qui
credit deo attendit mandatis et qui con
fidit in illo non minorabitur erit.

¶ E.S. De liberatione ppter timorẽ dñi: de re-
ſpõſione ſapiẽtis ⁊ indiſcretione fatui: q̃ in oĩb⁹
rebus eſt ordo rõnalis: q̃ homo ita eſt in manu
dei ſicut lutũ in manu figuli: de oppoſitione duo
rum cõtra duo: ⁊ vni⁹ cõtra vnum: ne des hono-
res ⁊ ſubſtãtiã tuã alteri in vita tua: nõ te ſubij
cias in ipſum de diſciplina ſeruorũ. Ca. xxxiij.

A Timenti deũ non occur
rent mala: ſed in tẽta-
tione deus illũ cõſerua
bit: et liberabit a ma-
lis. Sapiens nõ odit
mandata ⁊ iuſticias: ⁊
nõ illidet quaſi in pcel
la nauis. Hõ ſenſatus
credit legi dei: ⁊ lex illi fidelis. Qui inter
C rogationem manifeſtat parabit verbum
et ſic deprecatus exaudietur: ⁊ conſerua
L.21.b. bit diſciplinã et tunc reſpondebit. Pre-
cordia fatui quaſi rota carri: ⁊ quaſi axis
verſatilis cogitatus illius. Equus emiſ
ſarius: ſic ⁊ amicus ſubſannator ſub om
ni ſupra ſedente hinnit. Quare dies diẽ
ſuperat: et iterum lux lucem: et annus
annum a ſole? A domini ſciẽtia ſepara-
ti ſunt facto ſole: et preceptum cuſtodien
te per dei ſapientiam diuiduntur. Et im- D
mutauit tempora et dies feſtos ipſorum
et in illis dies feſtos celebrauerunt ad
horam. Ex ipſis exaltauit et magnifica-
uit deus: et ex ipſis poſuit in numerum
dierum et omnes homines de ſolo et ex
terra vnde creatus eſt adam: In multitu
dine diſcipline dñi ſeparauit eos: ⁊ immu-
tauit vias eorũ. Et ex ipſis benedixit et
exaltauit: et ex ipſis ſanctificauit et ad ſe
applicauit: ⁊ ex ipſis maledixit ⁊ humilia-
uit: ⁊ cõuertit illos a ſeparatione ipſorũ.
Quaſi figuli lutũ in manu ipſius plaſma
re illud et diſponere. Omnes vie eius ſm
diſpoſitionem eius: ſic homo in manu
illius qui ſe fecit: ⁊ reddet illi ſm iudiciũ
ſuum. Contra malum bonũ eſt: ⁊ cõtra E
vitã mors: ſic ⁊ cõtra virũ iuſtũ peccator.
Et ſic intuere in omnia opera altiſſimi.
Duo cõtra duo: et vnũ contra vnum. Et
ego nouiſſimus euigilaui: ⁊ quaſi qui col S.xx.b.
ligit acinos poſt vindemiatores. In be-
nedictione dei ⁊ ipſe ſperaui: ⁊ quaſi qui
vindemiat repleui torcular. Reſpicite q̃m
non mihi ſoli laboraui: ſed et omnibus
exquirentibus diſciplinam. Audite me
magnati: et oẽs populi et rectores eccle
ſie auribus pcipite. Filio et mulieri fra-
tri et amico non des poteſtatem ſuper te
in vita tua: et non dederis alij poſſeſſio-
nem tuam: ne forte peniteat te et depre-
ceris pro illis. Dũ adhuc ſuperes et aſpi
ras: non immutabit te omnis caro. Me
lius eſt eñ vt filij tui te rogent: q̃ te re-
ſpicere in manus filiorũ tuorũ. In omni
bus operibus tuis precellens eſto. Ne
dederis maculam in gloriam tuã. In die
conſummationis dierũ vite tue: et in tẽ
pore exitus tui diſtribue hereditatẽ tuã.
Cibaria et virga et onus aſino: panis et F
diſciplina et opus ſeruo. Operatur in diſci-
plina et querit requieſcere: laxa man⁹ illi
et querit libertatem. Iugũ et lorum cur-
uant collum durum: et ſeruum inclinãt
operationes aſſidue. Seruo maliuolo
tortura et compedes mitte illum in ope-
rationem ne vacet: Multã eñ maliciã
docuit ocioſitas. In opera conſtitue eũ
ſic eñ condecet illũ. Qð ſi non obaudie
rit curua illũ cõpedibus et non amplifi

P. x. c. ceſ ſup oēm carnē. Verū ſine iudicio ni
hil facias graue. Si eſt tibi ſeruus fide
lis: ſit tibi quaſi aīa tua. Quaſi fratrē ſic
eū tracta: qm̄ i ſanguine aīe ſue ꝯparaſti
illū. Si leſeris eū iniuſte in fugam con‑
uertetur: ⁊ ſi extollens diſceſſerit: quē que
ras ⁊ in qua via queres illum neſcio.
¶ C.S. De ſomniis diuinationibus ⁊ auguriis
de mēdacio ⁊ vana ſpe cōfutando: de prudentia
expertoꝝ: de laude timētiū deum: de vno edifican
te ⁊ alio deſtruente: de vno orante ⁊ alio maledi
cente: de homine faciente bonum in peccatis quem
non exaudiet dñs. Capitulum. xxxiiii.
A Vana ſpes ⁊ mēdaciū
viro inſenſato: ⁊ ſom‑
nia extollūt impruden
tes. Quaſi qui apprehē‑
dit vmbrā: et ꝑſequitur
ventū: ſic ⁊ qui attēdit
ad viſa mendacia. Se
cundū hoc viſio ſom‑
nioꝝ. Ante faciē hoīs ſimilitudo alterius
hoīs. Ab immūdo quid mūdabitur: ⁊ a mē‑
dace quid verū dicetur. Diuinatio erroris et
auguria: mēdacia ⁊ ſomnia malefacien‑
tium vanitas eſt. Et ſicut parturientis cor
tuum fantaſias patitur: niſi ab altiſſimo
fuerit emiſſa viſitatio: ne dederis in illis
B cor tuum. Multos enim errare fecerūt
ſomnia: et exciderunt ſperantes in illis
Als ✠ regis. Sine mendacio conſummabitur ver‑
bum legis ✠ et ſapientia in ore fidelis
Als ✠ complicabitur. complanabitur. ✠ Qui nō eſt tētatus quid
ſcit? Vir in multis expertus cogitabit mul
ta: ⁊ qui multa didicit enarrabit itellectū.
Qui nō eſt expertus pauca recognoſcit.
Qui autē i multis fatuus eſt multiplicat
maliciā. Qui tētatus nō eſt qualia ſcit?
Als ✠ implanatus. Qui planatus ✠ eſt: abundabit nequitia
Multa vidi enarrādo: ⁊ plurimas verbo
rū ꝯſuetudines. Aliquotiēs vſqꝫ ad mor
tē periclitatus ſū hoꝝ cauſa: ⁊ liberatus ſum
gratia dei. Spūs timētiū deū quęritur: ⁊ i reſpe
ctu illius bñdicetur. Spes eñ illoꝝ i ſaluā‑
tem illos: et oculi dei in diligētes ſe. Qui
Als ✠ deū. timet dñm ✠ nihil trepidabit: ⁊ nō paue
C bit qm̄ ipſe eſt ſpes eius. Timētis dñm beata
Als ✠ quia eſt aīa eius. Ad quē reſpicit: et quis ✠ eſt for
titudo eius? Oculi dñi ſup timentes eū
protector potentie: firmamentū virtutis
tegmē ardoris: ⁊ vmbraculū meridiani
deprecatio offenſiōis: ⁊ adiutoriū caſus
14. q. 5. ca. exaltans aīam ⁊ illuminās oculos: dās
Immolans. ſanitatem, et vitā ⁊ benedictionē. Immo
⁊ c. ſcriptū lantis ex iniquo oblatio eſt maculata: et
non ſunt beneplacite ſubſannationes in

iuſtoꝝ. Dñs ſolus ſuſtinētibus ſe i via Prouerb.
veritatis et iuſticie. Dona iniquoꝝ nō ꝓ‑ 15. b.
bat altiſſimus: nec reſpicit i oblationes ✠ D
iniquoꝝ: nec i multitudine ſacrificioꝝ Als ✠ obla
eoꝝ ꝓpitiabitur peccatis. Qui offert ſacrificiū tionibus.
ex ſubſtātia pauperū quaſi qui victimat filiū
in ꝯſpectu patris ſui. Panis egentium vita
pauperis eſt: qui defraudat illū homo ſangui
nis eſt. Qui aufert in ſudore panē: quaſi qui
occidit proximū ſuū. Qui effūdit ſangui‑
nē: et qui fraudē facit mercenario fratres
ſunt. Vnus edificās ⁊ vnus deſtruēs: quid
prodeſt illis niſi labor. Vnus orans et vnus
maledicens: cuius vocē exaudiet deus? Num. 19
Qui baptizatur a mortuo et iterum tangit Als ✠ pro
mortuū: quid ꝓficit ✠ lauatio illius? Sic deſt.
homo qui ieiunat in peccatis ſuis: ⁊ iterū De pe. di. 3.
eadem faciens quid proficit humilian‑ c. ante. ⁊ c.
do ſe? Orationem illius quis exaudiet? in caſſum.
¶ C.S. Quod benefacere eſt orare ⁊ ſacrificare:
de hilaritate offerendi: de oratione populi ⁊ vidue:
et humiliantis ſe. Cap. xxxv.
Qui conſeruat verbū mul‑ A
tiplicat orōnē. Sacri‑
ficiū ſalutare eſt atten
dere mādatis: et diſce‑
dere ab oī iniqtate: et
ꝓpitiationem litare ſa
crificiis ſuper iniuſtici
as: ⁊ deprecatio pro peccatis
recedere ab iniuſticia. Retribuet gratiā qui
offert ſimilaginē. et qui facit miam offert
ſacrificiū. Beneplacitū ē dño recedere ab
iniqtate: ⁊ deprecatio pro peccatis recedere ab B
iniuſticia. Nō apparebis ante ꝯſpectū dñi ✠ Als ✠ dei.
vacuus. Hec enim omnia ꝓpter mandata Als ✠ man
dei fiunt. Oblatio iuſti impinguat alta‑ datum.
re: et odor ſuauitatis eſt in conſpectu al‑ Exo. 23. b.
tiſſimi. Sacrificium iuſti acceptū eſt: ⁊ ⁊ 34. d.
memoriam eius nō obliuiſcetur dñs. Bo Deu. 16.
no aīo gloriā redde deo: et non minuas 2. cor. 9. b.
primitias manuū tuarum. In omni dato Thob. 4. b.
hilarē fac vultū tuū: et in exultatiōe ſan Als ✠ datū.
ctifica decimas tuas. De altiſſimo ſm
donatū ✠ eius: ⁊ in bono oculo adinuen
tionem facito manuū tuarū: qm̄ dñs re
tribuens eſt: ⁊ ſepties tantū reddet tibi
Noli offerre munera praua: nō enim ſuſci
piet illa. Et noli inſpicere ſacrificium in C
iuſtū: qm̄ dñs vindex ✠ eſt: ⁊ nō eſt apud Als ✠ iu
illū gloria ꝑſone. Nō accipiet dñs perſo dex.
nam in pauperē: et deprecationē leſi ex‑ Ro. 2. b.
audiet. Non deſpiciet preces pupilli: nec vi‑ Act. 10. f.
duam ſi effundat loquela gemitus. Nōne
lachryme vidue ad maxillā deſcendunt:
⁊ exclamatio eius ſuper deducentē eas?

N

A maxilla enim aſcendunt vſq; ad celum
et dñs exauditor non delectabitur in il-
lis. Qui adorat deum in oblectatione ſu
ſcipietur: ⁊ deprecatio illius vſq; ad nu-
bes ꝓpinquabit. Oratio humiliantis ſe
nubes penetrabit ⁊ donec propiquet nõ
conſolabitur: ⁊ non diſcedet donec altiſ
b ſimus aſpiciat. Et dñs non elongabit:
ſed iudicabit iuſtos et faciet iudicium:
⁊ fortiſſimus non habebit in illis patien
tiam vt contribulet dorſum ipſorum et
gentibus reddet vindictam: donec tollat
plenitudinẽ ſuperboꝝ: et ſceptra iniquo
rum cõtribulet: donec reddat hominib⁹
ſm actus ſuos: ⁊ ſm opera ade: ⁊ ſm pre
ſumptionẽ illius donec iudicet iudiciuꝫ
plebis ſue: et oblectabit iuſtos mia ſua.
Specioſa mia dei: i tẽpore tribulatiõis
quaſi nubes pluuie in tẽpore ſiccitatis.

¶ L.S. Ex plona omniũ fideliũ oratio ad deũ: de diſcretione decimata: de chriſto qui in eccleſia ſponſa delectatur: cuius eſt columna ⁊ requies.

Capitulum. xxxvi.

A Miſerere noſtri de⁹ oĩũ
et reſpice nos et oſten-
de nobis lucẽ miſera-
tionũ tuarũ: et immitte
timorẽ tuũ ſup gẽtes
que nõ exquiſierũt te: vt
cognoſcãt quia nõ eſt
de⁹ niſi tu: vt enarrẽt
magnalia tua. Alleua manũ tuã ſup gẽ
tes alienas: vt videãt potẽtiã tuã. Sicut
eñi i ꝯſpectu eoꝝ ſanctificat⁹ es i nobis
ſic i ꝯſpectu nro magnificaberis in eis vt
cognoſcãt te ſicut ⁊ nos cognouim⁹ qm̃
nõ eſt de⁹ preter te dñe. Innoua ſigna et
immuta mirabilia. Glorifica manũ ⁊ bra
chiũ dextrũ. Excita furorẽ: ⁊ effunde irã.
Extolle aduerſariũ: et affige inimicum
Feſtina tp̃s et memẽto finis: vt enarrẽt
B mirabilia tua. In ira flamme deuoret ꝗ
ſaluat et ꝗ peſſimãt plebẽ tuã inueniãt
pditionẽ. Cõtere caput pncipũ: ⁊ inimi
coꝝ dicẽtiũ: nõ ẽ ali⁹ preter nos. Cõgre-
ga oẽs tribus iacob et cognoſcant: qꝛ
non eſt de⁹ niſi tu vt enarrent magnalia
tua: et hereditabis eos ſicut ab initio.
Miſerere plebi tue ſup quã inocatũ eſt
nomẽ tuũ: ⁊ iſrl quẽ coeq̃ſti pmogenito
tuo. Miſerere ciuitati ſctificatiõis tue
in hieru̅m: ciuitati requiei tue. Reple ſiõ in
C enarrabilib⁹ ꝟbis tuis: ⁊ gl'ia tua po-
pulũ tuũ. Da teſtimonium: qꝛ ab initio
creature tue ſunt: et ſuſcita precationes
quas locuti ſunt in nomine tuo prophe
te priores. Da mercedẽ ÷ ſuſtinẽtib⁹ te:
vt ꝓphete tui fideles inueniant: ⁊ exaudi
orõnes ſeruoꝝ tuoꝝ. Scdm̃ bñdictionẽ
aarõ da ppl'o tuo: ⁊ dirige nos i viã iuſti
cie: vt ſciãt oẽs ꝗ habitãt terrã: qꝛ tu es
de⁹ ꝯſpector ſcloꝝ. Oẽm eſcã manduca
bit venter: ⁊ eſt cib⁹ cibo melior. Fauces
cõtingit cibũ fere: ⁊ cor inſenſatũ ꝟba mẽ
dacia. Cor prauũ dabit triſticiã et homo
perit⁹ reſiſtet illi. Oẽm maſculũ excipiet D
mulier et eſt filia melior filio. Species
mulieris exhilarat faciẽ viri ſui: ⁊ ſuper
oẽꝫ ꝯcupiſcẽtiã hoĩs ſupducet deſideriũ
Si ÷ eſt lingua curatiõis ẽ ⁊ mitigatiõis
⁊ mie. nõ ẽ vir illi⁹ ſm filios hoim. Qui
poſſidet mulierẽ bonã inchoat poſſeſſio
nẽ: adiutoriũ ſm illũ eſt ⁊ columna vt re-
quies. Ubi nõ ẽ ſepes diripiet poſſeſſio
et vbi nõ eſt mulier ingemiſcit egẽs. Cui
÷ credit ꝗ nõ hꝫ nidũ: ⁊ deflectẽs vbi-
cũq; obſcurauerit: quaſi ſuccinct⁹ latro
exiliens de ciuitate in ciuitatem.

¶ L.S. De diſcernendis amicis: de diſcernẽdis cõſiliarijs: de querenda ſocietate viri ſancti et eius conſilio: de locutione ſophiſtica: de eruditione ſapientie ⁊ anima ꝓpria tentanda: de vitanda crapula.

Capitulum. xxxvii.

A Omnis amicus dicet
et ego amicitiã copu-
laui: ſed eſt amicus ſo
lo noĩe amicus. Nõne
triſticia ineſt vſq; ad
mortẽ? Sodalis autẽ
⁊ amic⁹ ad inimicitiã
conuertent. O pſum-
ptio neq̃ſſima: vnde creata es cooperire
aridã maliciã ⁊ doloſitatẽ ÷ illi⁹? Soda
lis amico cõiocũdabit in oblectatiõib⁹
et in tpe ÷ tribulationis aduerſari⁹ erit.
Sodalis amico cõdolet cauſa vẽtris: et
cõtra hoſtẽ accipiet ſcutũ. Non obliui-
ſcaris amici tui in aĩo tuo: ⁊ non imme-
mor ſis illius in operibus tuis. Noli cõ-
ſiliari cũ ſocero tuo: ⁊ a zelãtibus te ab-
ſcõde cõſiliũ. Ois cõſiliarius pdit ꝯſiliũ
ſed eſt cõſiliarius in ſemetipſo. A ꝯſilia-
rio malo ſerua aĩam tuam. Prius ſcito ꝗ B
ſit illius neceſſitas: et ꝗd ipſe in aĩo ſuo
cogitabit. Ne forte mittat ſudẽ in terraꝫ
et dicat tibi: bona eſt vita tua ⁊ ſtet ẽ ꝯtrio
videre ꝗd tibi eueniat. Cũ viro irreligio
ſo tracta de ſanctitate: ⁊ cũ iniuſto de iu
ſticia: ⁊ cũ muliere de his ꝗ emulat. Cũ
timido de bello: cum negociatore de tra
iectione. Cum emptore de vẽditione: cũ
viro liuido de gratijs agendis. Cũ ipio

deplectate: cum inhonesto de honestate.
Cum operario agrario de omni opere.
Cum operario annuali de consumma-
tione anni: cuz servo pigro de multa ope-
ratione. Non attendas his in omni con-
silio. Sed cū viro sancto assiduus esto
quēcunq; cognoveris observantē timo-
C rem dei: cuius aīa est ſm aīam tuā. Qui-
cunq; titubaverit in tenebris non con-
dolebit tibi. Et cor boni cōſilij statue te-
cum. Nō est enī tibi aliud plus illo. Aīa
viri sancti enunciat aliquādo vera q̄ ſe-
ptē circumſpectores ſedentes in excelso
ad ſpeculanduz. Et in his omnibus de-
precare altissimum ut dirigat in veritate
viam tuam. Ante oīa opera verbū verax
precedat te ⁊ ante oēm actū cōſiliū sta-
bile. Verbū nequā imutabit cor ex quo
partes quattuor oriunt̃ bonū ⁊ malū vi-
ta ⁊ mors: ⁊ dn̄atrix illoꝝ est assidua lin-
gua. Vir perit⁹ multos erudivit: et ani-
me sue suavis est. Qui sophistice loquit̃
odibilis est: in omni re defraudabitur.
Nō est enī illi data a dn̄o gratia omni enī
ſapiētia defraudatus est. Est ſapiēs ani-
me sue: ſapiēs ⁊ fructus sensus illi⁹ lau-
D dabilis. Vir ſapiens plebē suā erudit: et
fructus sensus illius fideles ✠ sunt. Vir Al' ✠ lau-
ſapiens implebit̃ benedictionibus: et vi- dabiles.
dentes illum laudabunt. Vita viri ī nu-
mero dierū: dies aūt isrl̃ innumerabiles
sunt. Sapiens in populo hereditabit ho-
norem: et nomē illius erit vivens in eter-
num. Fili in vita tua tenta aīā tuam
et si fuerit nequā non des illi potestatez.
1. Cor. 9. c. Non enim oīa omnibus expediūt: et nō
6. 10. c. omni aīe omne genus placet. Noli avi-
dus esse in epulatione: et nō te effundas
E super omnem escam. In multis enim
escis erit infirmitas: et aviditas appro-
pinquabit usq; ad choleram. Propter
crapulam multi obierunt: qui autem ab-
stinens est adijciet vitam.

¶ C. S. De medico honorando: de orando ad deū in infirmitate: de confessione q̄ facit valere medicinam: de exequijs mortuoꝝ: de tēpore requirēde ſapientie: de singulis artificib⁹ sine quib⁹ non edificatur civitas. Capi. xxxviij.

A H Onora medicum pro-
pter necessitatē: et enī
illum creavit altissim⁹
A deo enim omnis me-
dela: et a rege accipiet
donationem. Disciplina
na medici exaltabit ca-
put illius: et in conspe-
ctu magnatorum collaudabitur. Altissi-
mus creavit de terra medicinam: et vir
prudens non abhorrebit illam. Nonne
a ligno indulcata est aqua amara? Ad
agnitionem hominum virtus illoꝝ. ✠ Al' ✠ in do-
Et dedit hominibus scientiam altissim⁹ lio.
honorari in mirabilibus suis. In his cu- Exo. xv.
rans mitigabit dolorem: et unguentari⁹
faciet pigmata suavitatis: ⁊ unctiones
conficiet sanitatis: ⁊ non consummabū-
tur opera eius. Pax enim dei super faciē
terre. Fili in tua infirmitate ne despicias
teipsum: sed ora dominum et ipse cura-
bit te. Averte a delicto et dirige manus
et ab omni delicto munda cor tuum. Da
suavitatem ⁊ memoriam similaginis: et
impigua oblationez: ⁊ da locum medico B
Etenim illū dn̄s creavit: et non discedat
a te: qꝛ opera ei⁹ sunt necessaria. Est enī
tempus quando in manibus illorum in-
curras: ipsi vero dn̄m deprecabūtur: ut
dirigat requiē eoꝝ in sanitatē: ꝑpter con-
versationē illoꝝ. Qui delinquit in conspe-
ctu eius qui fecit eum: incidet in manus
medici. Fili ī mortuuz ꝑduc lachrymas Ro. xij. c.
et quasi dira ✠ passus incipe plorare ⁊ ſm Al' ✠ dura.
iudicium contege corpus illius: et non
despicias sepulturam illi⁹. Propter dela-
turam autē amare fer luctum illius uno Al' ✠ iniusti-
die: et cōſolare ꝑpter tristiciam: ✠ ⁊ fac ciam.
luctū ſm meritum eius uno die vel duo-
bus: propter detractionez. A tristicia enī
festinat mors: ⁊ cooperit virtutē: ⁊ tristi-
cia cordis flectit cervicē. In abductione
permanet tristicia: et substantia inopis
ſm cor eius. Ne dederis in tristicia cor
tuum: sed repelle eam a te: et memento
novissimoꝝ: ⁊ noli oblivisci. Neq; enim
est conversio: et huic nihil proderis: ⁊ te
ipsum pessimabis. Memor esto iudicij C
mei: sic enim erit ⁊ tuū. Mihi heri et ti-
bi hodie. In reqe mortui requiescere fac
memoriā eius: ⁊ cōſolare illū in exitu spi-
ritus sui. Sapiētiam scribe in tpe vacui-
tatis: ⁊ q̄ minorat̃ actu ſapientiam perci-
piet: qꝛ ſapientia replebit̃. Qui tenet ara-
trum: et q̄ gloriat̃ in iaculo stimulo bo-
ves agitat: ⁊ cōversat̃ in operib⁹ eoꝝ: ⁊
enarratio eius in filijs taurorū. Cor suū
dabit adversandos sulcos: ⁊ vigilia eius
in sagina vaccarum. Sic omnis faber ⁊
architectus qui nocte tanq̄ diem trans-
igit: q̄ sculpsit signacula sculptilia: ⁊ assi-
duitas eius variat picturā. Cor suū dabit
in similitudinē picture ⁊ vigilia sua ꝑficit
op⁹. Sic faber ferrari⁹ sedēs iuxta incu-

dem: et conſiderans opus ferri. Uapor
ignis vrit carnes eius: ⁊ in calore forna-
cis concertatur. Uox mallei innouat au-
rem eius: et contra ſimilitudinem vaſis
oculus eius. Cor ſuum dabit in cõſum-
mationem operum: ⁊ vigilia ſua ornabit
D imperfectionem. Sic figulus ſedens ad
opus ſuum: conuertẽs pedibus ſuis ro-
tam: qui in ſollicitudine poſitus eſt ſem-
per propter opus ſuũ: ⁊ innumera eſt om-
nis operatio eiꝰ. In brachio ſuo forma-
bit lutum: ⁊ ante pedes ſuos curabit vir-
tutẽ ſuã. Cor ſuũ dabit vt cõſummet li-
nitionẽ: ⁊ vigilia ſua mũdabit fornacem
Omnes hi in manibus ſuis ſperauerũt
et vnuſquiſqꝫ in arte ſua ſapiens eſt. Si-
E ne his omnibus non edificatur ciuitas.
Et non inhabitabunt nec inambulabũt
et in eccleſiam non tranſilient. Sup ſel-
lam iudicis non ſedebunt: ⁊ teſtamẽtũ
iudicij nõ itelligẽt neqꝫ palã faciẽt diſci-
plinã ⁊ iudiciũ ⁊ in parabolis nõ inueniẽ-
tur: ſꝫ creaturã eui cõfirmabũt: ⁊ depca-
tio illoꝝ in operatione artis: accõmodã-
tes aĩas ſuas: ⁊ cõqrẽtes ĩ lege altiſſimi.

¶ C. S. De ſtudio ⁊ exercitio ſapientis: de laude ipſius orta ad ſanctimoniam: opera dei curioſe ſcrutari prohibet: de ſpiritibꝰ creatis ad vindictam: ⁊ ꝙ per opa ſua bonis bona in bonũ: ⁊ malis mala ĩ malũ creata ſunt ab initio. Ca. xxxix.

A Apientiam oĩm anti-
quoꝝ exquiret ſapiẽs
et in ꝓphetis vacabit.
Narrationẽ viroꝝ no-
minatoꝝ cõſeruabit: ⁊
in verſutias parabola-
rum ſimul introibit.
Occulta prouerbioꝝ
exquiret et in abſconditis parabolarum
conuerſabitur. In medio magnatorum
miniſtrabit: et in conſpectu preſidis ap-
Alias ✠ tranſiet. parebit. In terram alienigenarum gen-
tium pertrãſiet. ✠ bona enim ⁊ mala in
oĩbus tẽtauit. Cor tuũ tradet ad vigilan-
dum diluculo ad dñm q̃ fecit illũ: ⁊ ĩ cõ-
ſpectu altiſſimi deprecabitur. Aperiet
os ſuum in oratione et pro delictis ſuis
deprecabitur. Si enĩ dñs magnꝰ volue-
rit ſpiritu intelligentie replebit illum: et
ipſe tanq̃ imbres emittet eloquia ſapiẽ-
tie ſue: et in oratione confitebitur domi-
no. Et ipſe diriget conſiliũ eiꝰ et diſcipli-
nam ⁊ in abſconditis ſuis cõſiliabitur.
B Ipſe palam faciet diſciplinam doctrine
ſue: ⁊ in lege teſtamẽti dñi gloriabit. Col-
laudabunt multi ſapientiam eiꝰ et vſqꝫ
in ſeculum nõ delebitur. Nõ recedet me-
moria eiꝰ: ⁊ nomẽ eius requiretur a ge-
neratione in generationem. Sapientiã Sup. 44. c.
eius enarrabunt gentes. et laudem eius
enunciabit eccleſia. Si permanſerit no-
men eius derelinquet plus q̃ mille: et ſi
requieuerit proderit illi. Adhuc cõſilia-
bor vt enarrẽ: et furore enĩ repletꝰ ſum.
Et ĩ voce dicit. Obaudite me diuini fru-
ctus: ⁊ q̃ſi roſa plãtata ✠ ſup riuos aqua- Alias ✠ roſe plantate.
rum fructificate. Quaſi libanus odorem
ſuauitatis habete. Florete flores quaſi li-
lium: et date odorẽ: et frondete in grãm
et collaudate canticum: ⁊ benedicite do-
minũ in operibꝰ ſuis. Date nomini eius
magnificentiam: ⁊ confitemini illi in vo-
ce labioꝝ veſtroꝝ et in canticis labioꝝ et Alias ✠ non habet et.
cythCaris: et ſic dicetis in cõfeſſione. Ope-
C ra dñi vniuerſa bona valde. In verbo enĩ
eius ſtetit aqua ſicut congeries: et in ſer- Gen. 1. b.
mone oris illius ſicut exceptoria aquarũ Mat. 7. b.
q̃ñ in ꝓcepto ipſius placoꝝ ✠ fit: ⁊ nõ eſt Alias ✠ placatus.
minoratio in ſalute ipſius. Opera omnis
carnis coram illo: ⁊ non eſt q̃cq̃ abſcõdi-
tum ab oculis eius. A ſeculo vſqꝫ in ſe-
culum reſpicit: ⁊ nihil eſt mirabile in cõ-
ſpectu eius. Non eſt dicere: quid eſt hoc:
aut quid eſt iſtud: omnia enim in tempo-
re ſuo queretur. Benedictio illius quaſi Gen. 7. b.
fluuiꝰ inundabit: et quomõ cataclyſmꝰ
arida inebriauit: ſic ira ipſius gentes que
non exquiſierunt eum: hereditabit. Quo- Sap. 14. a.
modo conuertit aquas in ſiccitatem: et
ſiccata eſt terra: et vie illius vie illoꝝ di-
recte ſunt: ſic peccatoribus offenſiones
in ira eius. Bona bonis creata ſunt ab
initio: ✠ ſic neqſſimis bona et mala. Ini- Alias ✠ et nequam.
tiũ neceſſarie rei vite hoim: aqua ignis
D et ferrum: ſal: lac: ⁊ panis ſimilagineus:
et mel et botrus vue: et oleum ⁊ veſtimẽ-
tum. Hec omnia ſanctis in bona: ſic et
impijs et peccatoribus in mala conuer-
tentur. Sunt ſpiritus qui ad vindictã
creati ſunt: et in furore ſuo confirmaue-
runt tormenta ſua. Et in tempore con-
ſummationis effundent virtutem: et fu-
rorem eius qui fecit illos: confundent.
Ignis grando: fames: et mors: oĩa hec Sup. 19. a.
ad vindictã creata ſunt. Beſtiaruꝫ den- Sup. 40. b.
tes ⁊ ſcorpij: ⁊ ſerpẽtes ⁊ rhomphea vin-
dictã in exterminiũ impios. In manda-
tis eius epulabuntur: ⁊ ſup terrã in ne-
ceſſitate preparabuntur: ⁊ in temporibꝰ
ſuis non preterient verbum. Propterea
ab initio confirmatus ſum et conſilia-
tus ſum: et cogitaui et ſcripta omiſi.

Omnia opera dñi bona: et omne opus hora
sua ſubminiſtrabit. Nō ē dicere: hoc illo
eodem. nequi⁹ eſt. Oīa eñ in tpe ſuo comproba
buntur: Et nūc in oī corde et ore collau
date et benedicite nomen domini.

¶ C.S. De occupatione magna et graui iugo et de omni hoim miſeria: de tranſitu glorie et ſuperbie impiorum: de benedictione iuſtorum: de prerogatiua timoris domini. Capitulum .xl.

A Ccupatio magna crea
ta eſt oībus hoībus: et
iugū graue ſup filios
adā a die exitus de ven
tre matris eorū: uſq; in
diem ſepulture in ma
trem oīm. Cogitatio
nes eorū et timores cor
Al. ✠ reſi dentes. dis adinuētiōes expectatiōis: et dies fini
tionis ad p̄ſidentē ✠ ſup ſedē glorioſam
uſq; ad humiliatum in terrā et cinerē ab
eo q̄ vtitur hyacintho et portat coronā: uſ
q; ad eū q̄ cooperitur lino crudo. Furor
zelus tumultus: fluctuatio: et timor mor
tis: iracūdia: perſeuerās: et cōtentio: et in
tēpore refectiōis in cubili ſomnus no
Al. ✠ nō hy acinthū. ctis immutat ſciam eius. Modicū aūt ✠
tāq̄ nihil in reqe: et ab eo ī ſomnis quaſi
B in die reſpect⁹. Conturbatus eſt in viſu
cordis ſui: tāq̄ q̄ euaſerit in die belli. In
tpe ſalutis ſue exurrexit: et admirans ad
nullū timorem eū oī carne ab hoīe vſq;
ad pecus: et ſup peccatores ſeptupliū. Ad
hec mors ſanguis: cōtētio et rhomphea
oppreſſiōes. fames et cōtritio: et flagella.
Eccl. 7. b. Sup iniquos creata ſunt hec oīa: et pro
I. 41. b. pter illos factus eſt cataclyſmus. Oīa
13. q. 2. ca. eñ que de terra ſunt in terrā ↄuertent̄: et
in eccleſiaſti aque oēs in mare cōuertent̄. Omne mu
co. nus et iniquitas delebitur: et fides in ſecu
lum ſtabit. Subſtātie iuſtorum ſicut flu
Al. ✠ ſic cabitur. uius ſiccabunt̄: ✠ et ſicut tonitruū ma
gnū in pluuia perſonabunt. In aperien
C do manus ſuas letabitur: ſic p̄uaricato
res in conſummatione tabeſcent. Nepo
tes impiorum nō multiplicabūt ramos
Al. ✠ eſcā. et radices immunde ſup cacumen petre
ſonāt. Sup oēm aquam viriditas: et ad
orā fluminis ante omne fenū euelletur.
Gratia ſicut paradiſus in benedictioni
bus et mīa in ſeculo permanet. Vita ſibi
ſufficientis operarij cōculcabitur: et ī ea
inuenies theſaurū. Edificatio ciuitatis
confirmabit nomen: et ſup hanc mulier
immaculata cōputabit̄. Vinū et muſica
letificant cor: et ſup vtraq; dilectio ſapiē
tie. Tibie et pſalterium ſuauē faciunt me
lodiā: et ſup vtraq; lingua ſuauis. Gratiā
et ſpeciem deſiderabit oculus tuus: et ſu
per hec virides ſationes. Amicus et ſoda
lis in tempore cōuenientes: et ſup vtroſq;
mulier cum viro. Fratres in adiutoriū D
in tēpore tribulationis: et ſup eos miſeri
cordia liberabit. Aurum et argentū: et cō
ſtitutio pedū: et ſup vtrūq; cōſiliū bene
placitum. Facultates et virtutes ✠ exal Al. ✠ vires
tant cor: et ſup hec timor dñi. Nō eſt in ti
more dñi minoratio et nō in eo ſcit inqre
re adiutoriū. Timor dñi ſicut paradiſus
benedictionis: et ſuper omnē gloriā ope
ruerunt illū. Fili in tempore vite tue ne
indigeas. Melius eſt eñ mori q̄ indige
re. Vir reſpiciens in mēſaz alienam: nō
eſt vita eius in cogitatione victus. Alit
eñ aīam ſuā cibis alienis. Vir aūt diſci
plinatus ✠ et eruditus cuſtodiet ſe. In Al. diſcre
ore imprudentis cōculcabitur inopia: et tus.
in ventre eius ignis ardebit.

¶ C.S. De memoria mortis et iudicij: de perditione impiorum: de bono nomine curādo: de ſapientia publicāda: monet a diuerſis vitijs abſtinere: de fugienda muliere. Capitulum .xlj.

O Mors q̄ amara ē me E
moria tua homini ✠ Al. ✠ iniu
pacē hñti ī ſubſtātijs ſto et.
ſuis viro quieto: et cu
ius vie directe ſunt in
oībus: et adhuc valēti
accipe cibū. O mors
bonum eſt iudicium
tuum homini indigēti: et q̄ minorat̄ viri
bus defecto etate: et cui oībus cura eſt et
incredibili: qui perdit ſapientiam. Noli
metuere ✠ iudiciū mortis. Memento q̄ Al. ✠ time
ante te fuerunt et q̄ ſupuentura ſunt tibi: re.
hoc iudiciū a dño omni carni: et que ſup
uenient tibi in beneplacito altiſſimi ſiue
decem ſiue centū ſiue mille anni. Nō eſt
eñ in inferno accuſatio vite. Filij abomi F
nationum fiūt filij peccatorū: et q̄ conuer 36. diſt. ca.
ſantur ſecus domos impiorū. Filiorū pec fina.
catorum periet hereditas: et cum ſemine
illorū aſſiduitas opprobrij. De patre im 2. q. 7. ca.
pio querunt̄ filij: qm̄ p̄pter illum ſunt in queritur.
opprobrio. Ve vobis viri impij q̄ dereli
quiſtis legē dñi altiſſimi. Et ſi nati fueri
tis in maledictione naſcemini: ſi mortui
fueritis in maledictione erit pars veſtra
Oīa q̄ de terra ſunt in terram conuerten I. 40. b.
tur: ſic impij a maledicto in perditionē. 13. q. 2. ca.
Luctus hoīm in corpore ipſorum nomē in eccleſia
autem impiorum delebitur. Curam ha ſtico.
be de bono nomine: hoc eñ magis per

ma . . . manebit tibi ꝙ mille theſauri magni ꝛ ꝑ
cioſi. Bone vite numerus dierū: bonum
aūt nomē ꝑmanebit ī euū. Diſciplinā in
pace cōſeruate filij. Sapiētia em̄ abſcō-
dita ꝛ theſaurus inuiſus: ✠ q̄ vtilitas in
vtriſq;. Melioꝛ ē homo q̄ abſcōdit ſtul-
ticiam ſuā: ꝙ homo q̄ abſcōdit ſapiētiā
ſuā. Verūtamē reuertimini in his q̄ pro
cedūt de oꝛe meo. Nō eſt em̄ bonū oēm
D irreuerentiam obſeruare: ꝛ nō oīa omni
bus beneplacēt in fide. Erubeſcite a pa-
tre ꝛ a matre de foꝛnicatione. ꝛ a preſidē
te et a potente de mendacio a principe ꝛ
a iudice d̄ delicto: a ſynagoga ꝛ plebe de
iniquitate a ſocio et amico de iniuſticia:
et de loco in quo habitas: de furto de ve
ritate dei ꝛ teſtamēto de diſcubitu ī pa-
nib⁹: et ab obfuſcatione dati ꝛ accepti a
ſalutantib⁹ de ſilentio: a reſpectu mulie
ris foꝛnicarie: ꝛ ab auerſiōe vult⁹ cogna
Luce.14. ti. Ne auertas faciē tuā a ꝓximo tuo: et
ab auferēdo partē: et nō reſtituēdo. Ne
reſpicias mulierē alieni viri: ꝛ ne ſcrute
ris ancillā ei⁹ neq; ſteteris ad lectū ei⁹
Caue ✠ ab inimicis de ſermonibus im-
properij: et cū dederis ne improperes.

¶ C. S. De non publicatione ſermonis abſcōditi: de pſonaꝝ nō acceptione: de quibuſdā vitijs par-ticularib⁹: de filia luxurioſa cuſtodienda ꝛ fu-giendo mulierum conſoꝛtio. Capi. xlij.

A NOn duplices ſermonē
auditus de reuelatiōe
ſermonis abſcōditi: et
eris vere ſine cōfuſiōe:
et inuenies gratiā in
conſpectu omniū ho
minum. Ne ꝑ his om
nibus confundaris: et
ne accipias perſonā vt delinquas. De le
ge altiſſimi et teſtamēto: ꝛ de iudicio iu-
ſtificare impiū: de verbo ſocioꝝ ꝛ viatoꝝ
et de datione hereditatis amicoꝛum: de
equalitate ſtatere et ponderū: de acqui
ſitione multoꝛū et paucoꝝ: de coꝛruptio
ne emptiōis ꝛ negociatoꝝ: ꝛ de multa di
ſciplina filioꝝ ꝛ ſeruo peſſimo latus ſan
guinare. Sup mulierē nequā bonū eſt
B ſignū. Vbi manus multe ſunt claude: et
q̄ cūq; trades numera et appende: datū
vero ꝛ acceptū omne deſcribe. De diſci
plina inſenſati et fatui: ꝛ de ſenioꝛibus q̄
iudicantur ab adoleſcētibus: ꝛ eris eru-
ditus in omnib⁹ et ꝓbabilis in cōſpectu
omniū viroꝝ. Filia patris abſcondita eſt
vigilia ꝛ ſollicitudo eius aufert. ſonum
ꝗ forte in adoleſcētia ſua adultera effi-
ciatur: et cū viro cōmoꝛata odibilis fiat:
neq̄ polluat in virginitate ſua: ꝛ in pa-
ternis ſuis grauida inueniatur: ne forte
cū viro cōmoꝛata tranſgrediat: aut cer
te ſterilis efficiat. Sup filiā luxurioſam
cōfirma cuſtodiā: neq̄ faciat te ī oppro 8.26.
briū venire inimicis: a detractiōe in ciui
tate et abiectiōe plebis: ꝛ cōfundat te in
multitudine populi. Omni homini noli
intendere in ſpecie: et in medio mulierū C
noli commoꝛari. De veſtimentis enim ꝓ
cedit tinea: ꝛ a muliere iniq̄tas viri. Me
lioꝛ eſt enim iniquitas viri ꝙ mulier be-
nefaciens: et mulier ꝯfundens in oppro
brium. Memoꝛ ero igit̄ operū dn̄i: ꝛ que
vidi annunciabo in ſermonibus domini
opera eius. Sol illuminās per oīa reſpe
xit: ꝛ gloꝛia dn̄i plenū eſt opus ei⁹. Nōne
dn̄s fecit ſanctos enarrare oīa mirabilia
ſua q̄ confirmauit dn̄s omnipotens ſta-
bilis in gloꝛia ſua. Abyſſum et coꝛ homi D
num inueſtigauit ✠ et ī aſtutia eoꝝ exco Alī + inue
gitauit ✠ Cognouit em̄ dn̄s oēm ſcien- ſtigabit.
tiā: et inſpexit in ſignū eui: annūcians q̄ alī + excog
preterierunt ꝛ q̄ ſuperuētura ſunt: reuelās itabit.
veſtigia occultoꝛū. Nō ꝑterit illū omnis
cogitatus: ꝛ nō abſcondit ſe ab eo vllus
ſermo. Magnalia ſapiētie ſue decoꝛauit
qui eſt ante ſeculū ꝛ vſq; in ſeculū: neq;
adiectum eſt neq; minuet: ꝛ nō eget alī-
cuius cōſilio. Quā deſiderabilia omnia
opera eius et tanꝗ ſcintilla q̄ ✠ eſt conſi
derare. Omnia hec viuūt ꝛ manēt in ſe
culum: et in omni neceſſitate omnia ob
audiunt ei. Omnia duplicia vnum cōtra
vnum: et nō fecit quicꝗ deeſſe. Vniuſcu
iuſq; confirmabit bona. Et ✠ q̄s ſatiabi
tur videns gloꝛiam eius.

¶ C. S. Annūciat mirabilia dei: laudat creato-rem: ꝛ in laude ei⁹ dicit ſe deficere. Ca. xliij.

ALtitudinis firmamen
tū pulchritudo ei⁹ eſt
ſpes celi in viſiōe glo-
rie. Sol in aſpectu an
nuncians in exitu: vas
admirabile op⁹ excel-
ſi. In meridiano exu
rit terrā ꝛ in cōſpectu
ardoꝛis ei⁹ quis poterit ſuſtinere. Foꝛna
cē cuſtodiēs in operibus ardoꝛis. Tripli
citer ſol exurens montes radios igneos
exufflās: et refulgēs radijs ſuis obcecat
oculos. Magnus dn̄s q̄ fecit illū: et in
ſermonibus ei⁹ feſtinauit ✠ iter. Et luna
in omnibus in tempoꝛe ſuo: oſtēſio tem-
poris et ſignum eui. A luna ſignum diei

feſti luminare q̄d minuitur in cōſumma
tione. Menſis ſm nomē eius eſt creſcēs
mirabiliter ✠ in ɔſummatione. Uas ca
ſtrorum in excelſis: in firmamēto celi re
ſplendens glorioſe. Species celi gl'ia ſtel
larū mūdū illuminās in excelſis dn̄s. In
verbis ſancti ✠ ſtabūt ad iudiciū: ⁊ nō
deficient in vigilijs ſuis. Uide arcum et
bn̄dic eū ✠ q̄ fecit illū. Ualde ſpecioſus
eſt in ſplendore ſuo. Gyrauit celū in cir
cuitu glorie ſue: man⁹ excelſi aperuerūt
illum. Imperio ſuo accelerauit niuem: ⁊
accelerat coruſcationes emittere iudicij
ſui. ꝓpterea aperti ſunt theſauri ⁊ euola
uerunt nebule ſicut aues. In magnitudi
ne ſua poſuit nubes: et confracti ſunt la
pides grandinis. In conſpectu eius cō
mouebuntur montes: ⁊ voluntate eius
aſpirauit notus. Uox tonitrui eius ver
berauit ✠ terram: tempeſtas aquilonis ⁊
congregatio ſpūs: ⁊ ſicut auis: deponēs
ad ſedendum: aſpergit niuem: ⁊ ſicut lo
E cuſta demergens deſcenſus ei⁹. Pulchri
tudinem candoris ✠ ei⁹ admirabit ocu
lus: ⁊ ſuper imbrem eius expaueſcit cor.
Gelu ſicut ſalē effundet ſuper terram: et
dum gelauerit: fiet tanq̄ cacumina tri
buli. Frigidus ventus aquilo flauit: ⁊ ge
lauit cryſtallus ab aqua. Super oēm cō
gregationem aquarum requieſcet: ⁊ ſicut
F lorica induet ſe aquis. Et deuorabit mō
tes ⁊ exuret deſertum et extinguet viride
ſicut ignem. Medicina omnium in feſti
natione nebule: ⁊ ros obuians ab ardore
venienti humilem efficiet eū. In ſermo
ne eius ſiluit vent⁹: ⁊ cogitatione ſua pla
cabit abyſſum: ⁊ plantauit illum dn̄s ie
ſus. Qui nauigant mare: enarrant peri
cula eius: ⁊ audiētes auribus noſtris ad
mirabimur. Illic preclara opera ⁊ mira
G bilia: varia beſtiarū genera ⁊ oīm pecoꝝ:
et creatura ✠ beluaꝝ. Propter ipſum cō
firmat⁹ ✠ eſt itineris finis: ⁊ i ſermone
ei⁹ compoſita ſunt oīa. Multa dicim⁹:
et deficimus in verbis: cōſummatio aūt
ſermonum ipſe eſt. In omnibus glorian
tes: ad quid valebimus? Ipſe enim omni
potēs ſuper omnia opera ſua. Terribilis
dominus et magnus vehementer: ⁊ mi
rabilis potētia ipſius. Glorificantes do
minū q̄ntūcūq̄ potueritis ſupervalebit
adhuc et admirabilis magnificentia ei⁹.
Benedicentes dn̄m exaltate illum q̄ntū
poteſtis: maior enim eſt omni laude. Ex
altātes eum replemini virtute. Ne labo
retis nō enī cōprehēdetis. ✠ Quis vide
bit eū et enarrabit. ⁊ q̄s magnificabit eū
ſicut eſt ab initio? ✠ Multa abſcondita
ſunt maiora his. Pauca enī vidim⁹ ope
rum eius. Omnia autem dn̄s fecit: et pie
agentibus dedit ſapientiam.

¶ C. XLIIII. Laudat ḡnaliter viros glioſos: de laudi
bus enoch: noe: abraā: iſaac: iacob. Cap. xliiij.

Laudemus viros glo
rioſos: et parentes no
ſtros in ḡnatione ſua.
Multā gloriā fecit do
minus: magnificentia
ſua a ſeculo. Dn̄antes
in poteſtatib⁹ ſuis: ho
mines magni virtute
et prudentia ſua prediti: nūciantes in ꝓ
phetis dignitatem ꝓphetarū: ⁊ imperā
tes in preſenti populo: et virtute prudēn
tie ꝓpl'is ſanctiſſima verba. In peritia
✠ ſua requirētes modos muſicos: ⁊ nar
rantes carmina ſcripturarū. Homines
diuites in virtute pulchritudinis ſtudiū
habētes: pacificātes in domibus ſuis.
Omnes iſti in ḡnatiōibus gentis ſue glo
riam adepti ſunt: ⁊ in diebus ſuis haben
tur in laudib⁹. Qui de illis nati ſunt reli
querunt nomen narrandi laudes eorū.
Et ſunt quorū non eſt memoria. Perie
runt quaſi qui nō fuerint: ⁊ nati ſunt q̄ſi
non nati: ⁊ filij eoꝝ cum ipſis. Sed illi vi
ri miſericordie ſunt: quoꝝ pietates non
defuerunt. Et cum ſemine eorū perma
net ✠ bona hereditas: et nepotū ipſorū
ſemen in teſtamento ſtetit: ⁊ filiorū ipſo
rum ſemen propter illos vſq̄ ineternū
manent. ✠ Semen eoꝝ et gloria eoꝝ nō
K derelinquetur. Corpora ipſoꝝ in pace ſe
pulta ſunt: ⁊ nomē eoꝝ viuet i ḡnatiōe ⁊
ḡnationē. ✠ Sapiētiā ipſoꝝ narrēt po
puli: ⁊ laudē eoꝝ nūciet eccleſia. Enoch
placuit deo ⁊ trāſlatus eſt in paradiſum
vt det gentibus ſapientiam. Noe inuen
tus eſt pfectus iuſt⁹: ⁊ in tpe iracūdie fa
ctus eſt recōciliatio. Ideo dimiſſum ē reli
quū terre cū factū eſt diluuium. Teſta
mēta ſeculi poſita ſunt apud illū: ne dele
ri poſſit diluuio oīs caro. Abraā magn⁹
pater multitudinis gentiū: ⁊ nō eſt iuen
tus ſimilis illi in gl'ia. Qui ɔſeruauit le
gē excelſi: ⁊ fuit in teſtamento cū illo. In
carne ei⁹ ſtare fecit teſtamētū ✠ ⁊ in tēta
tione inuēt⁹ eſt fidelis. Ideo iureiurādo
dedit illi gl'iam in gēte ſua: creſcere illū
q̄ſi terre cumulum: ⁊ vt ✠ ſtellas exaltarē
ſemen eius: ⁊ hereditare illos a mari vſq̄
ad mare: et a flumine vſq̄ ad termi

Marginal notes: Al's + admirabile. — Al's + ſtans. cris. — Al's + non bn̄dic eū. — Al's + verberabit. — Al's + coloris. — Al's + beſtiarum. — Al's + conſummat⁹. — Po. 95. — Al's + per ſcientiam. — Al's + principio. — Al's + peritia. — Al's + perſeuerat bona hereditas ⁊ nepotum. — Al's + ma gēt. — Al's + gnationes ⁊ generationes. — Ge. 5. b. — Ge. 6. c. — Heb. 11. — Ge. 17. — Al's + firmamētum.

nos orbis terre. Et iſaac eodẽ modo fe-
cit ꝑpter abrahã patrẽ ei⁹. Bñdictionẽ
oim ✠ gētiū dedit illis dñs: ⁊ teſtamētū
Alს ✠ terra- ſuū cõfirmauit ſup caput iacob. Agno-
rum. uit eū in bñdictiõib⁹ ſuis: ⁊ dedit illi he-
reditatẽ: ⁊ diuiſit illi partẽ ĩ tribub⁹ duo-
decim. Et cõſeruauit illi hoĩs mĩe inue-
Alს ✠ con- niẽtes gratiam in oculis ✠ oĩs carnis.
ſpectu. ¶ L. S. De laudib⁹ moyſi ⁊ aarõ phinees. c. xlv.
A D Ilectus deo et hoĩbus
moyſes: cuius memo-
ria in bñdictiõe eſt. Si-
milẽ illum fecit in glo-
ria ſctõꝝ: ⁊ magnifica-
uit eū in timore inimi-
corum: ⁊ in verbis ſuis
Exo. 11. a. monſtra placauit. Glo-
rificauit illum in ꝯſpectu regū: ⁊ iuſſit il-
li corã populo ſuo: ⁊ oñdit illi gloriã ſuã.
In fide ⁊ leuitate ipſius ſanctū fecit illū:
et elegit eū ex oĩ carne. Audiuit enim eū
Alს ✠ nubẽ ⁊ vocẽ ipſius: ⁊ induxit illū ĩ ✠ nube. Et
dedit illi cor ad ꝓcepta: ⁊ legẽ vite ⁊ diſci-
pline docere iacob teſtamẽtum ſuū: ⁊ iudi-
cia ſua iſrael. Excelſum fecit aarõ fratrẽ
Alს ✠ eius ✠ ſuū: Et ſimilẽ ſibi de tribu leui. Statuit
B ei teſtamẽtū eternū: ⁊ dedit illi ſacerdotiū
gẽtis: ⁊ beatificauit illum in glĩa. Et cir-
Exo. 28. f. cūcinxit eū zona iuſticie: ⁊ induit eū ſto-
Alს ✠ cir- lam glorie: ⁊ coronauit eū in vaſis virtu-
pedibus. tis. Circūpedes ✠ ⁊ femoralia: ⁊ hume-
Alს ✠ circū- ralẽ poſuit ei: ⁊ ✠ cīxit illū tītinabul' au-
cinxit. reis plurimis in gyro: dare ſonitum ĩ in-
ceſſu ſuo: auditum facere ſonitum in tẽ-
plo in memoriaꝫ filij gẽtis ſue. Stolam
ſanctã auro ⁊ hiacyntho ⁊ purpura op⁹
textile: viri ſapiẽtis iudicio et veritatate
ꝓditū. Torto cocco opus artificis gẽmis
precioſis figuratis in ligatura auri ⁊ ope-
Alს ✠ ope. re ✠ lapidarij ſculptis in memoriaꝫ: ſm
numerum tribuuꝫ iſrael. Corona aurea
ſuper mitram eius expreſſa ſigno ſancti-
tatis: ⁊ gloria honoris: ⁊ opus virtutis de-
ſiderio oculorū ornata. Sic pulchra an-
Alს ✠ origi- te ipm nõ fuerūt talia vſq ad origẽtem. ✠
nem. Nõ eſt indutus illa alienigena aliqs: ſed
C tm filij ipſius ſoli: ⁊ nepotes eius per oẽ
Alს ✠ con- tempus. Sacrificia ipſi⁹ cõſummata ✠
ſumpta. ſunt igni quotidie. Cõpleuit moyſes ma-
Leui. 8. b. nus eius: et vnxit illum oleo ſancto. Fa-
ctum eſt illi in teſtamẽtū eternū: ⁊ ſemi-
ni eius ſicut dies celi: fungi ſacerdotio: ⁊
Alს ✠ glori- habere laudẽ: ⁊ glorificare ✠ populum
ficentia. ſuum in nomine ſuo. Ipm elegit ab om-
ni viuente offerre ſacrificiū deo incẽſuꝫ:
⁊ bonū odorẽ in memoriam placare pro
populo. Et dedit illis in ꝓceptis ſuis po-
teſtatem in teſtamẽtis iudiciorū: docere
iacob teſtimonia ⁊ ĩ lege ſua lucẽ dare iſ-
rael. Quia cõtra illuꝫ ſteterūt alieni: ⁊ ꝓ- Nu. 16. c.
pter inuidiam circundederūt illū homi-
nes in deſerto q̃ erant cuꝫ dathan ⁊ abi-
ron ⁊ cõgregatio chore in iracūdiã. Ui-
dit dñs deus ⁊ nõ placuit illi: ⁊ ꝯſumpti
ſunt in ĩpetu iracūdie. Fecit illis mõſtra:
⁊ ꝯſumpſit illos in flãma ignis. Et addi-
dit aaron gloriam ⁊ dedit illi hereditatẽ:
⁊ ꝓmitias frugū ✠ terre diuiſit illi. Pa- Alს ✠ fru-
nem ipſius in primis parauit ĩ ſatietatẽ ctuum.
nã ⁊ ſacrificia dñi edẽt q̃ dedit illi ⁊ ſemi- D
ni eius. Ceterum ĩter gẽtes ✠ nõ heredi- Alს ✠ in ter-
tabit: ⁊ pars nõ eſt illi in gẽte. Ipſe enim ra gẽtis.
eſt pars eius: et hereditas. Phinees fili⁹
eleazari tertius ĩ glĩa imitãdo eū ĩ timo-
re dñi: ✠ ⁊ ſtare ĩ reuerẽtia gẽtis: ĩ boni- Alს ✠ dei.
tate et alacritate aĩe ſue placuit deo iſrl'. Nu. 25. c.
Ideo ſtatuit illi ✠ teſtamẽtū pacis: ⁊ ꝓn- Alს ✠ ad
cipem ſanctorū: ⁊ gẽtis ſue: vt ſit illi ⁊ ſe- illum.
mini eius ſacerdotij dignitas ĩ eternum.
Et teſtamentum dauid regi filio ieſſe de
tribu iuda: hereditas ipſi et ſemini eius:
vt daret ſapientiam in cor noſtrum iudi-
cãre gẽtem ſuam ĩ iuſticia: nec aboleren-
tur bona ipſorum: ⁊ gloriam ipſorum in
gentem eorum eternam fecit.
¶ L. S. De laudib⁹ ioſue caleb ⁊ ſamuel'. c. xlvi.
F Ortis ĩ bello ieſus na- A
ue ſucceſſor moyſi in
ꝓphetis: qui fuit ma-
gnus ſm nomẽ ſuū:
maximus in ſalutẽ ele-
ctorum dei: expugna-
re inſurgentes hoſtes
vt cõſequeret' heredi-
tatem iſrael. Quam gloriam adeptus eſt
extollẽdo manus ſuas: ⁊ iactãdo contra
ciuitates rhompheas. Quis ante illum
ſic reſtitit? Nam hoſtes ipſe dñs ꝑcuſſit.
Aut nõ in iracūdia eius impedit⁹ eſt ſol
⁊ vna dies facta eſt quaſi duo. Inuocauit
altiſſimum potẽtem in oppugnando ini- Joſue. 10.
micos vndiq: ⁊ audiuit illum magnus c.
⁊ ſanctus deus in ſaxis grandinis virtu-
tis valde fortis. Impetuꝫ fecit contra gẽ-
tem hoſtilem et in deſcenſu perdidit cõ-
trarios: vt cognoſcant gentes potentiaꝫ
eius: quia contra deum ✠ pugnare non B
eſt facile: et ſecutus eſt a tergo potentes. Alს ✠ illum
Et in dieb⁹ moyſi miſericordiã fecit ipſe
et caleb filius iephone: ſtare cõtra hoſtẽ
⁊ ꝓhibere gentem a peccatis: ⁊ ꝑſtringe- Nu. 14. b.
re ✠ murmur malicie. Et ipſi duo conſti- Alს ✠ prae

ſtringere. tuti a periculo liberati ſūt a numero ſex
centorum miliū peditū inducere illos ī
hereditatem ī terrā q̄ manat lac et mel.
Joſue.14. Et dedit dn̄s illi caleb fortitudinē et vſq̄
in ſenectute permāſit illi virtus: vt aſcē-
deret in excelſuȝ terre locū: ⁊ ſemē ipſi⁹
obtinuit hereditatem. Et viderūt oēs fi
lij iſrael: q2 bonū eſt obſequi ſancto deo.
B Et iudices ſinguli ſuo noīe quorum nō
eſt corruptuȝ cor: q̄ nō auerſi ſunt a dn̄o
vt ſit memoria illorūȝ in bn̄dictione. Et
oſſa pullulant de loco ſuo ⁊ nomē eoꝝ p
Al's ✠ per- manet in eternum pmanēte ✠ ad filios
manens. illoꝝ ſanctorū virorum gloria. Dilectus
a dn̄o deo ſuo ſamuel ꝓpheta dn̄i: reno-
uauit imperium: ⁊ vnxit ꝑncipes in gen
1.re.4.5.c. te ſua. In lege dn̄i cōgregationeȝ iudica
nec mirum uit: ⁊ vidit deū iacob: ⁊ in fide ſua ꝓba-
in.3.a nati tus eſt ꝓpheta. Et cognitus eſt in verbis
uitate. ſuis fidelis: q2 vidit deū ✠ lucis. Et inuo-
D cauit dn̄m oīpotentē in oppugnādo ho-
Al's ✠ dn̄m. ſtes circūſtātes vndiq̄: in oblatiōe viri
Al's ✠ im- inuiolati. ✠ Et itonuit de celo dn̄s: ⁊ in
molati. ſonitu magno auditā fecit vocē ſuam: ⁊
contriuit principes tyrioꝝ: ⁊ oēs duces phi
1.reg.7.c. liſthijm. Et ante tēpus finis vite ſue et ſe
1.reg.12.a culi teſtimoniū prebuit in cōſpectu dn̄i
et chriſti: pecunias et vſq̄ ad calciamē
tū ab omni carne nō accepit: et nō accu
Al's ✠ ob- ſauit illū hō. Et poſt hec dormiuit ✠ et
dormiuit. notum ✠ fecit regi: ⁊ oſtendit illi finē vi
Al's ✠ vocē te ſue: et exaltauit vocē eius de terra in
ꝓphetia delere impietatem gentis.

¶ C.S. De laudibus nathan et dauid ⁊ ſalomonis ⁊ interfectione golie: de roboam imprudentia et hieroboam idolatria qui fecit peccare iſrael.

Capitulum.xlvij.

A Poſt h̄ ſurrexit nathan
ꝓpheta ī dieb⁹ dauid.
Et quaſi adeps ſepa-
rat⁹ ✠ a carne: ſic da-
Al's ✠ ho uid a filijs iſrael. Cū
lo. leonibus luſit q̄ſi cuȝ
agnis: ⁊ in vrſis ſimi-
liter fecit ſicut ī agnis
ouiū in iuuentute ſua. Nūquid nō occi-
1.reg.17.f. dit gigātē: ⁊ abſtulit opprobriū de gente?
In tollēdo manum in ſaxo funde deiecit
exultationem golie: vbi inuocauit deū oī
potentem. Et dedit in dexteram eius tolle
re hominem fortē in bello: ⁊ exaltare cor
nu gentis ſue. Sic in decem milib⁹ glo-
rificauit eū ⁊ laudauit eum ī benedictio
nibus dn̄i in offerēdo illi coronam glo-
rie. Contriuit eñ inimicos vndiq̄ ⁊ ex-
tirpauit philiſthijm contrarios vſq̄ ī ho
diernum diem. Contriuit cornu ipſoruȝ 1.re.18.b.
vſq̄ in eternū. In oī opere dedit ꝯfeſſio- B
nem ſancto et excelſo in verbo glorie. De
oī corde ſuo laudauit dn̄m: ⁊ dilexit euȝ
qui fecit illū ⁊ dedit illi contra inimicos
potentiam. Et ſtare fecit cantores cōtra
altare: ⁊ in ſono eorum dulces fecit mo-
dos. ✠ Et dedit celebrationibus decus: ⁊ Al's ✠ mo-
ornauit tēpora vſq̄ in conſummationē dulos.
vite: vt laudarent nomen ſanctuȝ dn̄i: et
amplificarent mane dei ſanctitatē. Xp̄s
✠ purgauit peccata ipſius: et exaltauit ī Al's ✠ ipſius
eternuȝ cornu eius. Et dedit illi teſtamē 2.re.12.b.
tum regni ✠ ⁊ ſedē glorie in iſrael. Poſt Al's ✠ re-
ipſum ſurrexit filius ſenſatus: et propter gum.
illum ✠ deiecit omnem potentiā inimi Al's ✠ re-
coruȝ. Salomon imperauit in dieb⁹ pa quieuit in
cis: cui ſubiecit deus oēs hoſtes vt cōde latitudine.
ret domū in noīe ſuo ⁊ pararet ſanctita- C
tem in ſempiternū: quēadmodū erudit⁹
eſt ī iuuētute ſua. Et impletus eſt quaſi
flumen ſapientia: ⁊ terrā retexit aīa ſua.
Et repleſti in ꝯparationibus enigmata
ad inſulas lōge diuulgatū eſt nomē tuū
⁊ dilectus eſt in pace tua. In cantilenis ⁊
ꝓuerbijs ⁊ cōparationib⁹ ⁊ interꝑtatiōi Al's ✠ nō hi
bus mirate ſunt terre: ⁊ ī noīe dn̄i dei ✠ bet.
cui eſt cognomen deus iſrael. Collegiſti
quaſi auricalchum aurū: ⁊ vt plumbum
cōpleſti argētū: et inclinaſti femora tua 3.reg.11.a.
mulieribus. Poteſtateȝ habuiſti ī corpe
tuo. Dediſti maculā in gloria tua: ⁊ pro-
phanaſti ſemē tuū inducere iracūdiā ad
libertos tuos: ⁊ in ceteris ſtulticiāȝ tuā:
vt faceres ipſū bipartitū: ⁊ ex ephraiȝ ✠ Al's ✠ ex
imperare iperium durū. Deus autē nō phraim.
derelinquet miam ſuā ⁊ non corrumpet D
nec delebit opa ſua. neq̄ perdet a ſtirpe
nepotes electi ſui: et ſemen eius q̄ diligit
dn̄m nō corrūpet. Dedit aūt reliquū ia-
cob ⁊ dauid de iſta ſtirpe. Et finē habuit
ſalomo cum patrib⁹ ſuis. Et reliq̄t poſt 3.re.12.c.
ſe de ſemine ſuo gētis ſtulticiā: ⁊ minu-
tum a ſua prudentia roboā: q̄ auertit gē
tem cōſilio ſuo: ⁊ hieroboā filiū nabath
q̄ peccare fecit iſrael: ⁊ dedit viā peccādi
ephraim: ⁊ plurima redundauerūt pctā
ipſorū. Valde eñ auerterūt illos a terra
ſua. Et queſiuit omnes neq̄tias vſq̄ duȝ
perueniret ad illos defenſio: ⁊ ab oīb⁹ pec-
catis liberauit eos.

¶ C.S. De laudibus helie et heliſei: Ezechie et Eſaie.

Capitulum.xlviij.

A Et ſurrexit helias ꝓpheta q̄ſi ignis 3.re.17.b
et verbum ipſius quaſi facula arde
bat. Qui induxit in illos famem ⁊ imitā

Alś ✝ zabe les filij inuidia ſua pauci facti ✠ ſunt
facti. Non enim poterant ſuſtinere precepta
dñi: verbo dñi continuit celum: ⁊ deiecit
a ſe ignẽ terre. Sic amplificatus eſt he-
lias in mirabilibus ſuis. Et qs põt ſimi
Alś ✝ faſci liter ſic gliari tibi? Qui ſuſtuliſti ✠ mor-
naſti. tuum ab inferis de ſorte mortis in verbo
dñi dei. Qui deiecisti reges ad perniciẽ ⁊
cõfregiſti facile potẽtiam ipſoꝝ: ⁊ glorio
Alś ✝ ebo- ſus de lecto ſuo. Qui audiſti in ſina iudi
reb. ciũ: ⁊ in oreb ✠ iudicia defenſiõis. Qui
Alś ✝ poe- vngis reges ad penitẽtiã: ✠ ⁊ ꝓphetas
niam. facis ſucceſſores poſt te. Qui receptꝰ es
4.re.17.c. in turbine ignis in curru equoꝝ igneo-
4.re.2.b. rum Qui inſcriptus es in iudicijs tẽpo-
B rum lenire iracũdiam dñi ꝯciliare cor pa
tris ad filium: ⁊ reſtituere tribus iacob.
Alś ✝ ora- Beati ſunt q̃ te viderunt: ✠ ⁊ in amicitia
uerunt. tua decorati ſunt. Nã nos vita viuimus
Alś ✝ ve- tñi: poſt mortẽ aũt nõ erit tale nomẽ no
rus. ſtrum. Helias q̃ in turbine tectus ✠ eſt ⁊
in heliſeo cõpletus eſt ſpũs eius. In die-
bus ſuis nõ ptimuit ꝑncipem: ⁊ potẽtia
nemo vicit illum. Nec ſuperauit illũ ver
bum aliquod: et mortuũ ꝓphetauit cor-
4.re.13.d. pus eius. In vita ſua fecit monſtra: et in
Alś ✝ ſua. morte ✠ mirabilia operatus eſt. In om-
C nibus iſtis nõ penituit ppls: ⁊ nõ receſſe
rũt a pctis ſuis vſq; dum abiecti ſunt de
terra ſua: et diſperſi ſunt in omnẽ terrã:
et relicta eſt gens perpauca: et princeps
in domo dauid. Quidam ipſorum fece-
runt qđ placeret deo: alij autẽ multa cõ
miſerunt pctã. Ezechias muniuit ciui-
tatem ſuam: ⁊ induxit in mediũ ipſius
aquã: et fodit ferro rupem: et edificauit
4.re.18.c. ad aquã puteum. In diebus ipſius aſcẽ
dit ſennacherib et miſit rapſacẽ ⁊ ſuſtu-
lit manũ ſuam cõtra illos: et extulit ma
nũ ſuã in ſyon: ⁊ ſuperbus factus eſt po
tentia ſua. Tũc mota ſunt corda et ma-
nus ipſorũ: ⁊ doluerũt quaſi parturiẽtes
mulieres. Et inuocauerunt dñm miſeri-
D cordem et expandẽtes manus ſuas extu
lerũt ad celũ: et ſanctus dñs deꝰ audiuit
cito vocẽ ipſorũ. Nõ eſt cõmemoratꝰ pec
4.re.19.g. catorũ illoꝝ: neq; dedit illos inimicis: ſꝫ
purgauit illos ĩ manu eſaie ꝓphete ſan
Alś ✝ ſub cti. Deiecit ✠ caſtra aſſyriorum: ⁊ contri
ſecit. uit illos angelus dñi. Nã fecit ezechias
quod placuit deo: et fortiter iuit ĩ via da
uid patris ſui: quã mandauit illi eſaias
ꝓpheta magnus et fidelis in conſpectu
Alś ✝ dñi. dei. ✠ In diebus ipſius retro rediit ſol: ⁊
4.re.20.b. addidit regi vitã. Spũ magno vidit vlti
Alś ✝ via. ma: et conſolatꝰ eſt lugentes in ſyon vſq;
in ſempiternũ. Oſtendit futura et ab-
ſcondita anteq̃ euenirent.

¶ C.D. De laudibꝰ ioſie: de iniquitate triũ re
gum a pctõ ceteroꝝ regũ: de ꝑſecutione hiere-
mie: de laude ezechielis ⁊ duodeciꝫ ꝓphetarũ:
de laudibꝰ zorobabel neemie enoch: ioſeph: ſeth
⁊ ſem: qui gloriã adepti ſunt ſuper omnes in ori
gine adam. Capitulum. xlix.

A Memoria ioſie in cõpo-
ſitiõe odoris facta opꝰ
pigmentarij. In omni
ore quaſi mel indicabi
tur eius memoria: et vt
muſica in ꝯuiuio vini.
Ipſe eſt directus diui-
nitus in penitentia gẽ
tis: et tulit abominationes impietatis.
Et gubernauit ad dñm cor ipſius: et in
diebus pctõrum corroborauit pietatem.
B Preter dauid ⁊ ezechiã ⁊ ioſiã: oẽs reges
pctm̃ cõmiſerũt: nã reliquerũt legem al
tiſſimi reges iuda: et cõtẽpſerũt timorẽ
dei. Dederũt enĩ regnũ ſuũ alijs: ⁊ gliã
ſuã alienigene genti. Incẽderũt electam
ciuitatẽ ſanctitatis: et deſertas fecerunt
vias ipſius in manu hieremie. Nã male
tractauerunt illum qui a ventre matris
ꝯſecratꝰ eſt ꝓpheta: euertere ⁊ eruere et
ꝑdere et iterũ edificare ⁊ renouare. Eze
chiel q̃ vidit cõſpectum glorie quã oſten
C dit illi ĩ curru cherubim. Nã cõmemora
tus eſt inimicoꝝ in ymbre: bñfacere illis
qui oſtẽderũt rectas vias. Et duodecim
ꝓphetarum oſſa pullulant de loco ſuo:
nam corroborauerunt iacob et redeme-
rũt ſe in fide ✠ virtutis ſue. Quomõ am
plificemus zorobabel: nã ⁊ ipſe q̃ſi ſignũ Alś ✝ vlnã
D in dextera manu iſrael. Et ieſum filium
ioſedech. Qui in diebus ſuis edificaue-
runt domum et exaltauerunt templum
ſanctum dño: paratũ in gloriam ſempi
ternam. Et neemias in memoria multi
temporis qui erexit nobis muros euer-
ſos: et ſtare fecit portas et ſeras q̃ erexit
domos noſtras. Nemo natus eſt in ter-
ra qualis enoch nam ⁊ ipſe receptus eſt
a terra. Et ioſeph qui natus eſt homo
princeps fratrum firmamentum gentis
rector fratrum: ſtabilimentum populi:
et oſſa ipſius viſitata ſunt: et poſt mortẽ
prophetauerũt. Seth ⁊ ſem ✠ apud ho-
mines gliam adepti ſunt: ⁊ ſuꝑ oẽm ani Alś ✝ hõ hõ
mam in origine adam.

¶ C.D. Laus ſimõis onie filij: de duabꝰ gentibꝰ
quas odit: ⁊ de tertia q̃ nõ eſt gẽs: de noĩe ſcrip
toris: ⁊ de laude huius operis. Capitu. L.

A

Simon onie fili⁹ ſacerdos magnus: qui in vita ſua ſuffulcit domuz: ⁊ in diebus ſuis corroborauit templū. Templi etiam altitudo ab ipſo fundata ē duplex edificatio: ⁊ excelſi parietes templi. In diebus ipſi⁹ ✠ emanauerunt putei aquarū: ⁊ quaſi mare adimpleti ſunt ſupra modum. Qui curauit gētem ſuam: ⁊ liberauit eam a perditione. Qui preualuit amplificare ciuitatē: qui adeptus eſt gloriā in conuerſatione gentis: et ingreſſum ✠ dom⁹ ⁊ atrij amplificauit. Quaſi ſtella matutina in medio nebule: et quaſi luna plena in diebus ſuis lucet. Et quaſi ſol refulgens: ſic ille effulſit in tēplo dei. Quaſi arcus refulgens inter nebulas glorie: et quaſi flos roſarum in diebus vernis: ⁊ quaſi lilia que ſunt in trāſitu aque et quaſi thus redolēs in diebus eſtatis. Quaſi ignis effulgens: ⁊ q̄ſi thus ardens in igne. Quaſi vas auri ſolidū ornatuz omni lapide precioſo. Quaſi oliua pullulans ⁊ cupreſſus in altitudine ✠ ſe extollens. In accipiendo ipſuz ſtolam glorie: et veſtiri eū in conſummatione virtutis. In aſcenſu altaris ſancti gloriam dedit ſanctitatis amictuz. In accipiendo autem partes de manu ſacerdotum et ipſe ſtans iuxta aram. Circa illum corona fratrum: et quaſi plantatio cedri in monte libano: ſic circa illum ſteterunt quaſi rami palme et oēs filij aarō in gloria ſua. Oblatio autem domini in manibus ipſorum: coram omni ſynagoga iſrael: et conſummatione fungens in aram: amplificare oblationem excelſi regis porrexit manum ſuam in libatione: et libauit de ✠ ſanguine vue. Effudit in fundamento altaris odorem diuinuz excelſo principi. Tunc exclamauerunt filij aaron: in tubis ductilib⁹ ✠ ſonuerūt et auditam fecerunt vocem magnam in memoriam coram deo. Tunc omnis populus ſimul properauerunt et ceciderūt in faciem ſuper terram adorare dominū deum ſuum et dare preces omnipotenti deo excelſo. Et amplificauerunt pſallentes in vocibus ſuis: et in magna domo factus ✠ eſt ſonus ſuauitatis plenus. Et rogauit populus dn̄m excelſum in p̄ce vſq̃ duz perfectus eſt honor dn̄i ⁊ munus ſuuz perfecerunt. Tunc deſcendēs manus ſuas extulit in omnem congregationē filiorum iſrael dare gloriam deo a labijs ſuis: et in nomine ipſius gloriari. Et iterauit orationē ſuam: volēs oſtēdere virtutē dei. Et poſt rurſuz ✠ plus orauit deum omnium. Qui magna fecit in omni terra: qui auxit dies noſtros ab vētre matris noſtre et fecit nobiſcum ſ̄m ſuam miām. Det nobis iocunditatē cordis: et fieri pacem in diebus noſtris in iſrael per dies ſempiternos: credere iſrl̄ nobiſcum eſſe dei miſericordiam: vt liberet nos ✠ in dieb⁹ ſuis. Duas gētes odit anima mea: tertia autem non eſt gens quam oderim. Qui ſedens in monte ſeir et philiſthijm et ſtultus populus qui habitat in ſichimis. Doctrinam ſapientie ⁊ diſcipline ſcripſit in codice iſto: ieſus filius ſirach hieroſolymita qui renouauit ſapientiam de corde ſuo. Beatus qui in iſtis verſatur bonis: qui ponit illa in corde ſuo: ſapiens erit ſemper. Si eniz hec fecerit ad omnia valebit: quia lux dei veſtigium eius eſt.

Al ✠ ſuis
Al ✠ in ingreſſu.
B
Al ✠ altitudinem.
Al ✠ in.
C
Al ✠ p ductilib⁹
Al ✠ auſcto.
D
Al ✠ non hos poſt rurſum.
Al ✠ eos

¶ Oro ieſu filij ſirach. Ca. lj.

A

Confitebor tibi dn̄e rex et collaudabo te deuz ſaluatorem meū. Confitebor noī tuo: q̄m adiutor: ⁊ protector factus es mihi: ⁊ liberaſti corpus meum a perditione: a laqueo lingue inique: et a labijs operantiū mēdaciū: ⁊ in cōſpectu aſtātiū factus es mihi adiutor. Et liberaſti me ſ̄m multitudinem miſericordie noīs tui a rugiētib⁹ p̄paratis ad eſcā de manibus q̄rentiū aīam meā: ⁊ de portis tribulationum ✠ q̄ circūdederūt me a p̄ſſura flāme q̄ circūdedit me: ⁊ in medio ignis nō ſum eſtuat⁹. De altitudine ventris inferi: ⁊ a lingua coinq̄nata ⁊ a verbo mendacij: a rege iniquo ⁊ a ligua iniuſta. Laudabit vſq̃ ad mortē aīa mea dn̄m: et vita mea appropinquans erat in inferno deorſum. Circūdederūt me vndique ⁊ nō erat qui adiuuaret. Reſpiciēs erā ad adiutoriū hoīs ⁊ nō erat. Memoratus ſum mīe tue dn̄e: ⁊ cooperationis tue q̄ a ſclo ſunt: q̄m eruis ſuſtinētes tē dn̄e: ⁊ liberas eos de manib⁹ gētiū. Exaltaſti ſup terrā habitationē meā: ⁊ p̄ morte defluēte dep̄catus ſuz. Inuocaui dominū patrē dn̄i mei: vt non derelinquat me in die tribulationis mee: et in tēpore ſuperborum ſine adiutorio. Laudabo nomen tuum aſſidue: ⁊ collaudabo illud in

Al ✠ multis tribulationibus.
B

cōfeſſiōe: ⁊ exaudita eſt orō mea. Et libe
alſ ✝ eri- raſti me ✝ de pditiōe: ⁊ eruiſti me de tpe
puiſti. iniq̄. Propterea cōfitebor ⁊ laudē dicam
tibi ⁊ bñdicā nomē dñi. Cum adhuc iu-
alſ ✝ ober nior ſum priuſq̄ oberrarē ✝ q̄ſiui ſapiē
rem. tiā palā in orōne mea. Ante tp̄s poſtula
bā pro illa ⁊ vſq̄ in nouiſſimis inquirā
alſ ✝ pre- eā: ⁊ florebit tanq̄ p̄cox ✝ vua. Letatū ē
coqua. cor meū in ea: ambulauit pes meus iter
E rectū: a iuuentute mea inueſtigabā eā.
Inclinaui modice aurē meā ⁊ excepi illā
Multā inueni in meipſo ſapiētiā: ⁊ mul
tū pfeci in ea. Danti mihi ſapiētiā: dabo
gloriā. Cōſiliatus ſum eñ vt facerē illā
zelatus ſum bonū: ⁊ nō cōfundar. Collu
ctata eſt aīa mea in illa: ⁊ in faciēdo eā
cōfirmat⁹ ſum. Manus meas extēdi in
altū: ⁊ i ſapiētia ei⁹ luxit aīa mea: ⁊ igno
rātias meas illuminauit. Aīam meā di
alſ ✝ agni- rexi ad illā: ⁊ in agnitione ✝ inueni eā.
tionem. Poſſedi cū ipſa ✝ cor ab initio ꝓpter hoc
alſ ✝ ipſis. nō derelinquar. Uēter me⁹ cōturbat⁹ eſt
querendo illā: ꝓpterea bonā poſſidebo
alſ ✝ erudi poſſeſſionē. Dedit eñ mihi dñs linguā ✝
tam. mercedē meā: ⁊ i ipſa laudabo eū. Appro
piate ad me indocti: ⁊ ꝯgregate vos i do
mū diſcipline. Quid adhuc retardatis?
D Et qd dicitis in his? Aīe veſtre ſitiunt ve
Eſa. 55. a. hementer. Aperui os meū et locut⁹ ſum
Cōparate vobis ſine argēto ſapiētiā et
collū vr̄m ſubijcite iugo ei⁹: ⁊ ſuſcipiat
aīa vra diſciplinā. In ꝓximo eſt eñ inue
Jo. b. nire eam. Uidete oculis veſtris: q: modi
cum laboraui: et inueni mihi multam re
quiē. Aſſumite diſciplinā in multo nu-
mero argenti: ⁊ copioſum aurū poſſide
te in ea. Letet' aīa veſtra in miſericordia
eius ⁊ nō confundemini in laude ipſius.
Operamini opus vr̄m ante tp̄s: ⁊ dabit
vobis mercedē veſtram in tempore ſuo.

¶ Explicit liber eccleſiaſticus.

¶ Incipit oratio ſolomonis.

A ET iclinauit ſalomō genua
ſua in ꝯſpectu totius eccle
ſie iſrl': ⁊ aperuit man⁹ ſuas
3. re. 8. c. ad celū. Et dicit. Dñe de⁹ iſ
rael nō eſt ſimilis de⁹ in ce
lo ſurſū: neq̄ i terra deor-
ſum qui cuſtodis teſtamētū tuū: ⁊ miam
pueris tuis eūtibus i cōſpectu tuo in to
to corde ſeruāis puero tuo dauid q̄ locu-
tus es illi: ⁊ locut⁹ eſt in ore tuo: ⁊ in ma
nu tua ipleſti quaſi dies iſte. Et nūc dñe
de⁹ iſrael cuſtodi puero tuo dd pr̄i meo
q̄ locut⁹ eſt illi; dicens. Nō deerit tibi vir
a facie mea ſedēs in throno iſrael. Uerū
tū ſi cuſtodierint filij tui legē meam: ⁊ in
p̄ceptis meis ambulāt ſicut ambulaue-
runt i cōſpectu meo fideles. Et nūc dñe
deus iſrael creditū eſt verbū qd̄ locutus
es puero tuo dauid qm̄ ſi vere habitabit
deus cū hoībus in terra. Si celū ⁊ celi
celorū nō ſufficiūt tibi: quātomagis do-
mus hec quā edificaui? Sz reſpicias ad
orationē ſerui tui: ⁊ deprecationē eius
vt exaudias dñe placationē oratiōis quā
puer tuus orat corā te hodie: ⁊ ſint oculi
tui ſuper domum hanc die ac nocte: i lo
cum quem dixiſti inuocare nomē tuum.
Et exaudias orationē quam puer tuus
orat in hoc loco: et exaudias precationē
pueri et populi tui iſrael: ſi orauerint in
loco iſto: et exaudias in loco habitatio-
nis de celo: et exaudias et propicius ſis
ſi peccauerit vir in te.

¶ Explicit oratio ſalomonis.

¶ Incipit ꝓlogus in eſaiā ꝓphetam.

NEmo cū ꝓphetas verſibus viderit
eſſe deſcriptos: metro eos eſtimet
apud hebreos ligari et aliqd ſimile habe
re de pſalmis vel ✝ operibus ſalomōis. alſ ✝ eis.
Sed qd in demoſthene ⁊ tullio ſolet fie-
ri: vt p cola ſcribantur ⁊ commata q̄ vtiq̄
proſa et nō verſibus cōſcripſerūt ✝ Nos alſ ✝ ſcrip
q̄ vtilitati legentiū puidentes interpre ſerunt.
tationē: nouā nouo ſcribēdi genere diſti
ximus. Ac primū de eſaia ſciendū q' in
ſermone ſuo diſertus ſit: q̄ppe vt vir no
bilis ⁊ vrbane elegātie: nec habēs q̄cq̄ ✝ alſ ✝ quicq̄
in eloquio ruſticitatis admixtum. Unde piam.
✝ accidit vt pre ceteris florem ſermonis alſ ✝ inde
eius tranſlatio nō potuerit ꝯſeruare. De
inde etiā hoc adijciēdū q' nō tā ꝓpheta
dicēdus ſit q̄ euāgeliſta. Ita eñ vniuer-
ſa xp̄i eccleſieq̄ myſteria ad liquidum ꝑ
ſecutus eſt: vt nō putes eū de futuro va
ticinari: ſed de preteritis hiſtoriam texe
re. Unde conijcio noluiſſe tūc temporis
ſeptuaginta interpretes fidei ſue ſacra-
mēta ꝑſpicue ethnicis ꝓdere: ne ſanctū
canibus ⁊ margaritas porcis darēt q̄ cū
hanc editionē legeritis ab illis animad-
uerteritis abſcondita. Nec ignoro quanti
laboris ſit ꝓphetas intelligere: nec faci-
le quempiam poſſe iudicare de interpre
tatiōe: niſi intellexerit añ q̄ legerit. Nos
q̄ꝫ patere morſibus plurimoꝝ q̄ ſtimulā
te inuidia: qd cōſequi non valent deſpi
ciunt. Sciens ergo et prudens in flam-

nem mitto manū. Et nihilominus hoc
Alia ✠ faſtidioſo. a faſtidioſis ✠ lectorib⁹ p̄cor vt quomo-
do greci poſt ſeptuaginta trāſlatores aq̄
lam et ſymmachum ꝛ theodotionem le
gunt vel ob ſtudiū doctrine ſue: vel vt ſe
ptuaginta magis ex collatione eoꝝ intel
ligant: ſic ꝛ iſti ſaltem vnum poſt priores
habere dignentur interpretē. Legāt prius
et poſtea deſpiciant ne videantur non ex
iudicio: ſed ex odij preſumptione igno-
Alio ✠ ieruſ. ta dānare. Prophetauit aūt eſaias ī hie-
ruſalem ✠ et in iudea necdū decē tribu-
bus in captiuitatē ductis: ac de vtroq̄
regno nūc cōmixtim: nunc ſeparatim te
xit oraculū. Et cū interdū ad p̄ſentē re-
ſpiciat hiſtoriā: ꝛ poſt babylonie captiui
tatē reditū populi ſignificet in iudeam:
tamen omnis eius cura de vocatione gē
tium et de aduētu xp̄i eſt. Quem quanto
plus amatis o paula et euſtochiū tanto
magis ab eo petite: vt pro obtrectatione
preſenti qua me īdeſinēter emuli laniāt
ipſe mihi mercedē reſtituat in futuro: q̄
ſcit me ob hoc in peregrine lingue erudi
tiōe ſudaſſe: ne iudei de falſitate ſcriptu-
rarum eccleſijs eius diutius inſultarēt.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Eſaias in hieruſalē nobili genere
ortus eſt ibiq̄ prophetauit. Sub
manaſſe rege ſectus in duas partes oc-
cubuit. Sepultuſq̄ eſt ſub quercu rogel
iuxta tranſitum aquarum quas olim eze
chias rex iacto obſtruxerat puluere.

Explicit argumentum.

¶ Incipit Eſaias propheta.

¶ L.S. Viſio eſaie ſermo de ira dñi contra iu-
deā ꝛ hierl'm ꝓpter pctā ſua: de ceſſantibus ꝛ re
probatis ſolēnitatibus: de futuro lauacro quo
peccata lauanī: de increpatione hierl'm ꝓpter
ſpiritualē meretricium. Capitulum. j.

VIſio eſaie fi- A
lij amos: quā vidit ſu-
per ✠ iudam ꝛ hierl'm Alio ✠ eoꝝ
in diebus ozie ioathan ſra.
achaz et ezechie regū
iuda. Audite celi et au
ribus p̄cipe terra: q̄m
dn̄s locutus eſt. Filios enutriui ꝛ exalt
aui: ipſi aūt ſpreuerūt me. Cognouit bos
poſſeſſorē ſuū: ꝛ aſinus p̄ſepe dn̄i ſui: iſ-
rael autē me nō cognouit: ꝛ ppl's meus
nō intellexit. Ve genti peccatrici: popu-
lo graui iniq̄tate: ſemini nequā filijs ſce
leratis. Dereliquerunt dn̄m: blaſphema B
uerunt ſanctū iſrael: abalienati ſunt re
troꝛſum. Sup̄ quo percutiam vos vltra 6.q.1.c.vē
addentes p̄uaricationem. Omne ca- rum.
put languidū et omne cor merēs. A plā
ta pedis vſq̄ ad verticē non eſt in eo ſa-
nitas. Vulnus et liuor et plaga tumens
non eſt circumligata nec curata medica
mine neq̄ fota oleo. Terra veſtra deſer-
ta: ciuitates vr̄e ſuccēſe ſunt igni. Regio C
nem veſtrā corā vobis alieni deuorant: ꝛ
deſolabitur ſicut in vaſtitate hoſtili. Et
derelinquetur filia ſyon vt vmbraculum
in vinea: ꝛ ſicut tugurium in cucumerario
et ſicut ciuitas q̄ vaſtatur. Niſi dn̄s exer Ro.9.d.
citū reliquiſſet nobis ſemen: quaſi ſo-
doma fuiſſemus et quaſi gomorra ſimi-
les eſſemus. Audite verbū dn̄i p̄ncipes
ſodomoꝝ: p̄cipite auribus legem dei ve-
ſtri populus gomorre. Quo mihi multi
tudinem victimarū veſtrarū dixit dn̄s.
Plenus ſum. Holocauſta arietū et adi-
pem pinguiū et ſanguinē vitulorum et b
agnoꝝ et hircoꝝ nolui. Cū veneritis ✠
ante cōſpectū meū quis queſiuit hec de Alia ✠ vene
manib⁹ veſtris vt ambularetis in atrijs retis.
meis. Ne afferatis vltra ſacrificiū fru- Hier.6.e.
ſtra. Incēſum abominatio eſt mihi. Ne- Amos.5.f.
omeniam ꝛ ſabbatū et feſtiuitates alias
non feram. Iniqui ſunt cetus veſtri. Ka
lēdas veſtras et ſolēnitates veſtras odi-
uit anima mea. Facta ſunt mihi moleſta Hier.6.c.
Laboraui ſuſtinens. Et cum extenderi- I.59.c.
tis manus veſtras auertam oculos me-
os a vobis: et cū multiplicaueritis ora-
tionem non exaudiā. Manus eīn ✠ vr̄e Alia ✠ ue
ſanguine plene ſunt. Lauamini mundi hementi.
eſtote auferte malum cogitationum ve- c
ſtrarum ab oculis meis. Quieſcite age- De pe. diſ.
re peruerſe: diſcite benefacere. Querite iu 3.c.lauami
diciū: ſubuenite oppreſſo: iudicate pupil ni.
lo: defendite viduam: ꝛ venite et arguite Diſ.87.ca.
defenſiōis.

me dicit dominus. Si fuerint peccata
veſtra vt coccinum: quaſi nix dealbabū
tur: et ſi fuerint rubra ſicut vermiculus
velut lana alba erūt. Si volueritis et au
Als ✠ non dieritis me ✠ bona terre comedetis. Qꝺ
habet me. ſi nolueritis ꝛ me ad iracūdiā prouoca-
ueritis: gladius deuorabit vos: quia os
domini locutū eſt. Quomodo facta eſt
meretrix ciuitas fidelis: plena iudicij?
F Iuſticia habitauit in ea: nunc aūt homi
3 Reg. 18. cide. Argētū tuū verſum eſt in ſcoriam:
ejiciens. vinum tuū mixtum eſt aqua. Principes
in fine. tui infideles ſocij furum. Oēs diligunt
munera ſequūtur retributiones. Pupil-
lo nō iudicāt et cauſa vidue non ingre-
Hiere. 5. ditur ad illos. Propter hoc ait dominꝰ
Als ✠ nō hs deus exercituū fortis iſrael. Heu ego ✠
ego. cōſolabor ſup hoſtibus meis: et vindica
bor de inimicis meis. Et cōuertam ma-
nū meā ad te: et excoquā ad purum ſco-
riā tuam: et auferam omne ſtannū tu
um: et reſtituam iudices tuos vt fuerūt
prius et conſiliarios tuos ſicut antiqui
tus. Poſt h vocaberis ciuitas iuſti vrbs
G fidelis. Syon in iudicio redimetur: et re
ducent eam i iuſticia. ✠ Et cōteret ſcele
Als ✠ iniuſti ſtos ✠ et peccatores ſimul: et qui dereli-
ciam. querunt dominum: conſumentur. Con
Alia ✠ ſcele fundentur enim ab idolis quibus ſacri-
ratos. ficauerunt. Et erubeſcetis ſuper hortis
Ro. 9. d. quos elegeratis cum fueritis velut quer
cus defluentibus folijs: ꝛ velut hortus
Als ✠ para ✠ abſqꝫ aqua. Et erit fortitudo veſtra vt
diſus. fauilla ſtuppe: et opus veſtrū quaſi ſcin
tilla: et ſuccendetur vtrūqꝫ ſimul: ꝛ non
erit qui extinguat.

¶ C. S. De morte chriſti ꝛ eius paſſione: de ad-
uentu eius: de reprobatione iudeorum: ꝛ exalta-
tione chriſti. Capitulum. ij.

A

Erbum quod vidit eſai
Miche. 4. as filius amos ſuper
a. iudam et hieruſalem.
Et erit in nouiſſimis
diebꝰ preparatꝰ mons
domus dn̄i in vertice
Als ✠ verti ✠ montium: et eleua-
cem. bitur ſuper colles. Et
fluent ad eū omnes gentes: et ibunt po-
puli multi: et dicent. Venite ✠ aſcenda-
Als ✠ et. mus ad montem dn̄i: ꝛ domū dei iacob
et docebit nos vias ſuas: ꝛ ambulabimꝰ
in ſemitis eius: quia de ſion exibit lex et
verbum dn̄i de hieruſalem. Et iudica-
B bit gentes: et arguet populos multos.
Miche. 4. Et cōflabunt gladios ſuos in vomeres
b. et lanceas ſuas in falces. Nō leuabit gēs
contra gentem gladium: nec exercebun-
tur vltra ad prelium. Domꝰ iacob venite
et ambulemus in lumine dei ✠ noſtri ✠ Als ✠ dei ꝛ
Proieciſti enim populū tuū domum ia- Als ✠ nō hs
cob: quia repleti ſunt vt olim et augures noſtri.
habuerūt vt philiſtijm: ꝛ pueris alienis
adheſerūt. Repleta eſt terra argēto ꝛ au
ro: ꝛ non eſt finis theſaurorū eiꝰ. Et re-
pleta eſt terra eius equis: et innumera-
biles quadrige eius. Et repleta eſt terra
eius idolis. Opus manuum ſuarū ado- C
rauerunt quod fecerūt digiti eorum. Et
incuruauit ſe homo: et humiliatus ē vir
Ne ✠ ergo dimittas ✠ eis. Ingredere in Als ✠ non
petram et abſcondere in foſſa humo a fa als ✠ dimit
cie timoris dn̄i: et a gloria maieſtatis eiꝰ. tas.
Oculi ſublimis hominis humiliati ſunt
et incuruabitur altitudo virorum. Exal-
tabitur autem dn̄s ſolus in die illa: quia
dies dn̄i exercituum ſup oēm ſuperbum
et excelſum ✠ ꝛ ſup oēm arrogātē: ꝛ hu- Als ✠ non
miliabitur: et ſup oēs cedros libani ſubli- habet ꝛ ex
mes ꝛ erectas: ꝛ ſup omnes quercus ba celſum.
ſan: et ſuper oēs montes excelſos: et ſu-
per oēs colles eleuatos: ꝛ ſuper oēm tur-
rim excelſā: ꝛ ſup oēm murū munitū: et
ſup oēs naues tharſis: et ſup oē qꝺ viſu
pulchrū eſt. Et incuruabitur oīs ✠ ſub Als ✠ non
limitas hominum: et humiliabitur alti- hs oīs.
tudo virorum. Et eleuabitur dn̄s ſolus
in die illa: et idola penitus conterentur.
Et introibunt in ſpeluncas petrarū: et in
voragines terre a facie formidinis dn̄i:
et a gloria maieſtatis eius: cum ſurrexe-
rit percutere terrā. In die illa pijciet hō- I. 31. b.
et idola argenti ſui ꝛ ſimulacra auri ſui
que fecerat ſibi: vt adoraret talpas et veſ
pertiliones. Et ingreditur ſciſſuras ✠ Als ✠ fiſſu
petrarum: et in cauernas ſaxorum a fa- ras.
cie formidinis dn̄i: et a gloria maieſta- Luce. 23. e.
tis eius: cum ſurrexerit percutere terrā.
Quieſcite ergo ab homine cuius ſpiritꝰ
in naribus eius eſt quia excelſus reputa-
tus eſt ipſe.

¶ C. S. De homine chriſto qꝫ auferet a iuda om-
nem potentiam qua preualebant in peccatis et
omnem ornatum ſuperbie. Capitulū. iij.

Cce enī dn̄ator dn̄s ex- A
ercituū auferet a hie-
ruſalē ꝛ a iuda validū
et fortē. Oē robur pa-
nis: ꝛ oē robur aque et
fortē ꝛ virū bellatorē.
et iudicem et prophe-
tam et ariolum et ſe-
nē principem ſup quinquaginta: et hono-

notabilem vultu et cōſiliariū et ſapientē
de architectis: ꝛ prudentem eloquij my
Alia ✠ ir-ruet. ſtici. Et dabo pueros principes eorū: ꝛ
effeminati dñabunt eis. Et corruet ✠ po
pulus: vir ad virū: ꝛ vnuſquiſq; ad proxi
mum ſuū. Tumultabitur puer contra
ſenem: et ignobilis contra nobilē. Appre
hēdet enim vir fratrē ſuum domeſticū
patris ſui: ꝛ dicet. Veſtimentum tibi eſt
princeps eſto noſter: ruina autē hec ſub
manu tua. Reſpondebitq; in die illa di-
B cens. Nō ſum medicus: et in domo mea
non eſt panis: neq; veſtimentum. Noli-
te conſtituere me principem ppli. Ruit
Alia ✠ idem hi enim. enim ✠ hieruſalē et iudas concidit: qꝛ lin-
gua eorū ꝛ adinuētiōes eoꝝ: cōtra dñm:
vt prouocarent oculos maieſtatis eius.
Agnitio vultus eorū reſpondebit eis: et
pctm̄ ſuū quaſi ſodoma predicauerunt
nec abſcōderunt. Ve anime eoꝝ: quoniā
reddita ſunt eis mala. Dicite iuſto quo-
niā bene: qm̄ fructū adinuētionū ſuarū
comedet. Ve impio in malum. Retribu-
C tio enī manuū eius fiet ei. Populū meū
exactores ſui ſpoliauerunt: et mulieres
dominate ſunt eis. Popule meus qui te
beatum dicunt ipſi te decipiunt: et viam
greſſuū tuorum diſſipant. Stat ad iu-
dicandū dñs: et ſtat ad iudicandos po-
Luce.xi.f. pulos. Dñs ad iudiciū veniet cū ſenibus
populi ſui: et principibus eius. Vos enī
Alia ✠ aſſiu depaſti eſtis vineā meā: et rapina paupe
gentes(?). ris in domo veſtra. Quare atteritis ✠ po
Alia ✠ conſunditis. pulū meū: ꝛ facies pauperū ꝯmolitis ✠
dicit dñs exercituū? Et dixit dñs deus.
Pro eo ꝙ eleuate ſunt filie ſiō: et ābula-
uerunt extēto collo ꝛ nutib⁹ oculoꝝ ibāt
alia ✠ in. ꝛ plaudebāt ꝛ ambulabāt ✠ pedib⁹ ſuis
D et compoſito gradu incedebant: decalua
bit dñs verticē filiarū ſion: ꝛ dñs crinē
earum nudauit. In die illa auferet dñs
ornamentū calciamentoꝝ et lunulas et
torques et monilia et armillas ꝛ mitras
alia ✠ nō hi et. et ✠ diſcriminalia et periſcelides et mu
renulas et olfactoriola ꝛ inaures ꝛ anu-
los et gemmas in fronte pendentes et
alia ✠ palliola mutatoria et palliola ✠ ꝛ linthea mina ꝛ
acus ꝛ ſpecula ꝛ ſyndones ꝛ vittas ꝛ the
riſtra. Et erit pro ſuaui odore fetor: et ꝓ
zona funiculus: ꝛ ꝓ criſpanti crine calui
cium: et pro faſcia pectorali cilicium.
Pulcherrimi quoq; viri tui gladio ca-
dent: et fortes tui in prelio. Et merebūt
atq; lugebunt porte eius: et deſolata in
terra ſedebit.

¶ C. S. De ſeptem eccleſijs; de magnificentia
domini: et lauacro ſpirituali: et protectione
eccleſie. Capitulum.iiij.

T apprehēdēt ſeptem
mulieres virū vnū in
die illa dicētes. Panē
noſtrum comedem⁹ ꝛ
veſtimentis nr̄is ope
riemur: tm̄mō inuocet
nomē tuū ſup nos au
fer opprobriū noſtrū.
In die illa erit germē dñi in magnificētia
et glia ꝛ fruct⁹ terre ſublimis: et exalta-
tio his q̄ ſaluati fuerint de iſrael. Et erit
oīs q̄ relict⁹ fuerit in ſiō ꝛ reſidu⁹ in hie
ruſalē: ſanctus vocabit oīs q̄ ſcript⁹ eſt
in vita in hierl̄m: Si abluerit dñs ſordes B
✠ filiaꝝ ſiō: ꝛ ſanguinē hierl̄m lauerit de Alia ✠ ſorde
medio ei⁹ in ſpū iudicij ꝛ ſpū ardoris. Et Alia ✠ crea
creabit dñs ſup oēm locū mōtis ſion: et uit.
vbi inuocat⁹ eſt: nubē ꝑ diē ꝛ fumum et
ſplēdorē ignis flāmātis in nocte. Sup
oēm enī gliam ꝓtectio: ꝛ tabernaculū ✠ Alia ✠ vmbraculum
erit vmbraculo in diei ab eſtu: ꝛ in ſecuri-
tatē ꝛ abſcōſionē a turbine et a pluuia.

¶ C. S. de chriſto ꝛ vinea eius: predicatur re-
probatio ipſius vinee ꝓpter diuerſas iniquita-
tes: damnatur ebrietas cū voluptate: de voca-
tione gentium ad ſalutem. Capitulum.v.

Antabo dilecto meo
cāticū patruelis mei A
vinee ſue. ✠ Vinea fa- Alia ✠ de vi-
cta eſt dilecto meo: in nea ſua.
cornu filio olei. Et ſe- alia ✠ ſepit.
piuit eam et lapides
elegit ex ea: et planta- Hier. ii. d.
uit vineam electā. Et Mat. xxi. d.
edificauit turrim in medio eius et torcu
lar extruxit in ea. Et expectauit vt faceret
vuas: et fecit labruſcas. Nunc ergo ha
bitatores hieruſalem et viri iuda: iudi-
cate inter me et vineam meam. Quid eſt
quod debui vltra facere vinee mee et nō
feci ei? An ꝙ expectaui vt faceret vuas
et fecit labruſcas. ✠ Et nunc oſtendam Alia ✠ labruſcas.
vobis: quid ego faciā vinee mee. Aufe-
ram ſepem eius: et erit in direptionem. B [illegible]
Diruam maceriam eius ꝛ erit in concul
cationem: et ponam eam deſertam. Non
putabitur et non fodietur: et aſcendent
ſuper eam vepres et ſpine ꝛ nubib⁹ mā-
dabo ne pluant ſuper eam imbrem. Vi-
nea enim dñi exercituum domus iſrael
eſt: et viri ✠ iuda germen delectabile ei⁹. alia ✠ viri.
Et expectaui vt faceret iudicium: et ec-
ce iniquitas: et iuſticiam: et ecce cla-
mor. Ve qui coniungitis domum ad

e me dicit dominus. Si fuerint peccata
veſtra vt coccinum: quaſi nix dealbabū-
tur: et ſi fuerint rubra ſicut vermiculus
velut lana alba erūt. Si volueritis et au-
Alis ✠ non dieritis me ✠ bona terre comedetis. Qđ
habet me. ſi nolueritis ⁊ me ad iracūdiā prouoca-
ueritis: gladius deuorabit vos: quia os
domini locutū eſt. Quomodo facta eſt
meretrix ciuitas fidelis: plena iudicij?
f Iuſticia habitauit in ea: nunc aūt homi-
xx.diſ.ca. cide. Argētū tuū verſum eſt in ſcoriam:
eiiciens. vinum tuū mixtum eſt aqua. Principes
in fine. tui infideles ſocij furum. Oēs diligunt
munera ſequūtur retributiones. Pupil-
lo nō iudicāt et cauſa vidue non ingre-
Hiere.5.e ditur ad illos. Propter hoc ait domin⁹
Alis ✠ nō hs deus exercituū fortis iſrael. Heu ego ✠
ego. cōſolabor ſup hoſtibus meis: et vindica-
bor de inimicis meis. Et cōuertam ma-
nū meā ad te: et excoquā ad purum ſco-
riā tuam: et conferam omne ſtannū tu-
um: et reſtituam iudices tuos vt fuerūt
prius et conſiliarios tuos ſicut antiqui-
tus. Poſt h vocaberis ciuitas iuſti vrbs
g fidelis. Sion in iudicio redimetur: et re-
ducent eam ī iuſticia. ✠ Et cōteret ſcele-
Alis ✠ iniuſti ſtos ✠ et peccatores ſimul: et qui dereli-
ciam. querunt dominum: conſumentur. Con-
Alia ✠ ſcele fundentur enim ab idolis quibus ſacri-
ratos. ficauerunt. Et erubeſcetis ſuper hortis
Ro.9.d. quos elegeratis cum fueritis velut quer-
cus defluentibus folijs: ⁊ velut hortus
Alis ✠ para ✠ abſq; aqua. Et erit fortitudo veſtra vt
diſus. fauilla ſtuppe: et opus veſtrū quaſi ſcin-
tilla: et ſuccendetur vtrūq; ſimul: ⁊ non
erit qui extinguat.

¶ C.S. De morte chriſti ⁊ eius paſſione: de ad-
uentu eius: de reprobatione iudeorum: ⁊ exalta-
tione chriſti. Capitulum.ij.

a Verbum quod vidit eſai-
Miche.4. as filius amos ſuper
a. iudam et hieruſalem.
Et erit in nouiſſimis
dieb⁹ preparat⁹ mons
domus dn̄i in vertice
Alis ✠ vere ✠ montium: et eleua-
tecem. bitur ſuper colles. Et
fluent ad eū omnes gentes: et ibunt po-
puli multi: et dicent. Venite ✠ aſcenda-
Alis ✠ et. mus ad montem dn̄i: ⁊ domū dei iacob
et docebit nos vias ſuas: ⁊ ambulabim⁹
in ſemitis eius: quia de ſion exibit lex et
verbum dn̄i de hieruſalem. Et iudica-
b bit gentes: et arguet populos multos.
Michee.4 Et cōflabunt gladios ſuos in vomeres
b. et lanceas ſuas in falces. Nō leuabit gēs

contra gentem gladium: nec exercebun-
tur vltra ad prelium. Dom⁹ iacob venite
et ambulemus in lumine dei ✠ noſtri ✠ Alis ✠ domini
Proiecisti enim populū tuū domum ia- alis ✠ nō hs
cob: quia repleti ſunt vt olim et augures noſtri.
habuerūt vt philiſtijm: ⁊ pueris alienis
adheſerūt. Repleta eſt terra argēto ⁊ au-
ro: ⁊ non eſt finis theſaurorū ei⁹. Et re-
pleta eſt terra eius equis: et innumera-
biles quadrige eius. Et repleta eſt terra
eius idolis. Opus manuum ſuarū ado- c
rauerunt quod fecerāt digiti eorum. Et
incuruauit ſe homo: et humiliatus ē vir
Ne ✠ ergo dimittas ✠ eis. Ingredere in Alis ✠ non
petram et abſcondere in foſſa humo a fa- alis ✠ dimitt
cie timoris dn̄i: et a gloria maieſtatis ei⁹. eam.
Oculi ſublimis: hominis humiliati ſunt
et incuruabitur altitudo virorum. Exal-
tabitur autem dn̄s ſolus in die illa: quia
dies dn̄i exercituum ſup oēm ſuperbum
et excelſum ✠ ⁊ ſup oēm arrogātē: ⁊ hūi- Alis ✠ non
liabitur: et ſup oēs cedros libani ſubli- habet ⁊ ex
mes ⁊ erectas: ⁊ ſup omnes quercus ba- celſum.
ſan: et ſuper oēs montes excelſos: et ſu-
per oēs colles eleuatos: ⁊ ſuper oēm tur-
rim excelſā: ⁊ ſup oēm murū munitū et
ſup oēs naues tharſis: et ſup oē qđ viſu
pulchrū eſt. Et incuruabitur oīs ✠ ſub- Alis ✠ non
limitas hominum: et humiliabitur alti- hs oīa.
tudo virorum. Et eleuabitur dn̄s ſolus
in die illa: et idola penitus conterentur.
Et introibunt in ſpeluncas petrarū: et in
vorágines terre a facie formidinis dn̄i:
et a gloria maieſtatis eius: cum ſurrexe-
rit percutere terrā. In die illa pijciet hō I.31.b
et idola argenti ſui ⁊ ſimulacra auri ſui
que fecerat ſibi: vt adoraret talpas et veſ-
pertiliones. Et ingreditur ſciſſuras ✠ Alis ✠ fiſſu
petrarum: et in cauernas ſaxorum a fa- ras.
cie formidinis dn̄i: et a gloria maieſta- Luce.23.d
tis eius: cum ſurrexerit percutere terrā.
Quieſcite ergo ab homine cuius ſpirit⁹
in naribus eius eſt quia excelſus reputa-
tus eſt ipſe.

¶ C.S. De homine chriſto ꝙ auferet a iuda om-
nem potentiam qua preualebant in peccatis ⁊
omnem ornatum ſuperbie. Capitulū.iij.

E Cce enī dn̄ator dn̄s ex- a
ercituū auferet a hie-
ruſalē ⁊ a iuda validū
et fortē. Oē robur pa-
nis: ⁊ oē robur aque et
fortē ⁊ virū bellatorē:
et iudicem et prophe-
tam et ariolum et ſe-
nē principem ſup quinquaginta: et hono-

honorabilem in vultu et cōſiliariū et ſapientē
de architectis: ⁊ prudentem eloquij my
ſtici. Et dabo pueros principes eorū: ⁊ — Alš ✝ irritat.
effeminati dn̄abunt eis. Et corruet ✝ po
pulus: vir ad virū: ⁊ vnuſquiſq; ad proxi
mum ſuū. Tumultabitur puer contra
ſenem: et ignobilis contra nobilē. Appre
hēdet enim vir fratrē ſuum domeſticū
patris ſui: ⁊ dicet. Veſtimentum tibi eſt
princeps eſto noſter: ruina autē hec ſub
manu tua. Reſpondebitq; in die illa di
B cens. Nō ſum medicus: et in domo mea
non eſt panis: neq; veſtimentum. Noli
te conſtituere me principem ppl'i. Ruit
enī ✝ hieruſalē et iudas concidit: q2 lin — Alš ✝ diebus eorum.
gua eorū ⁊ adinuētiōes eoꝝ: cōtra dn̄m:
vt prouocarent oculos maieſtatis eius.
Agnitio vultus eorū reſpondebit eis: et
pctm̄ ſuū quaſi ſodoma predicauerunt
nec abſcōderunt. Ve anime eoꝝ: quoniā
reddita ſunt eis mala. Dicite iuſto quo
niā bene: qm̄ fructū adinuētionū ſuarū
comedet. Ve impio in malum. Retribu
C tio enī manuū eius fiet ei. Populū meū
exactores ſui ſpoliauerunt: et mulieres
dominate ſunt eis. Popule meus qui te
beatum dicunt ipſi te decipiunt: et viam
greſſuū tuorum diſſipant. Stat ad iu
dicandū dn̄s: et ſtat ad iudicandos po
Luce.xx.f. pulos. Dn̄s ad iudiciū veniet cū ſenibus
populi ſui: et principibus eius. Vos enī
Alš ✝ aſſumptas. depaſti eſtis vineā meā: et rapina paupe
ris in domo veſtra. Quare atteritis ✝ po — Alš ✝ confunditis.
pulū meū: ⁊ facies pauperū cōmolitis ✝
dicit dn̄s exercituū? Et dixit dn̄s deus.
Pro eo q; eleuate ſunt filie ſiō: et ābula
uerunt extēto collo ⁊ nutib⁹ oculoꝝ ibāt
Alš ✝ in. ⁊ plaudebāt ⁊ ambulabāt ✝ pedib⁹ ſuis
D et compoſito gradu incedebant: decalua
bit dn̄s verticē filiarū ſion: ⁊ dn̄s crinē
earum nudauit. In die illa auferet dn̄s
ornamentū calciamentoꝝ et lunulas et
torques et monilia et armillas ⁊ mitras
Alš ✝ nō habet. et ✝ diſcriminalia et periſcelides et mu
renulas et olfactoriola ⁊ inaures ⁊ anu
los et gemmas in fronte pendentes et
Alš ✝ pallia mutatoria et palliola ✝ ⁊ linthcamina ⁊
acus ⁊ ſpecula ⁊ ſyndones ⁊ vittas ⁊ the
riſtra. Et erit pro ſuaui odore fetor: et p
zona funiculus: ⁊ p criſpanti crine calui
cium: et pro faſcia pectorali cilicium.
Pulcherrimi quoq; viri tui gladio ca
dent: et fortes tui in prelio. Et merebūt
atq; lugebunt porte eius: et deſolata in
terra ſedebit.

¶ C.S. de ſeptem eccleſijs; de magnificentia
hominis: et lauacro ſpirituali: et protectione
eccleſie. Capitulum.iiij.

ET apprehēdēt ſeptem
mulieres virū vnū in
die illa dicētes. Panē
noſtrum comedem⁹ ⁊
veſtimentis nr̄is ope
riemur: tm̄mō inuocet
nomē tuū ſup nos au
fer opprobriū noſtrū.
In die illa erit germē dn̄i i magnificētia
et glia ⁊ fruct⁹ terre ſublimis: et exalta
tio his q̄ ſaluati fuerint de iſrael. Et erit
ois q̄ relict⁹ fuerit in ſiō ⁊ reſidu⁹ in hie
ruſalē: ſanctus vocabit ois q̄ ſcript⁹ eſt
in vita i hieruſm: Si abluerit dn̄s ſordes B
✝ filiaꝝ ſiō: ⁊ ſanguinē hieruſꝫ lauerit de — Alš ✝ ſordes.
medio ei⁹ i ſpū iudicij ⁊ ſpū ardoris. Et — Alš ✝ creauit.
creabit dn̄s ſup oēm locū mōtis ſion: et
vbi inuocat⁹ eſt: nubē p diē ⁊ fumum et
ſplēdorē ignis flāmātis in nocte. Sup
oēm enī gliam protectio: ⁊ tabernaculū ✝ — Alš ✝ vmbraculum.
erit vmbraculo i diei ab eſtu: ⁊ in ſecuri
tatē ⁊ abſcōſionē a turbine et a pluuia.

¶ C.S. de chriſto ⁊ vinea eius: predicatur re
probatio ipſius vinee ppter diuerſas iniquita
tes: damnatur ebrietas cū voluptate: de voca
tione gentium ad ſalutem. Capitulum.v.

CAntabo dilecto meo
cāticū patruelis mei A
vinee ſue. ✝ Vinea fa — Alš ✝ de vinea ſua.
cta eſt dilecto meo: in
cornu filio olei. Et ſe — alš ✝ ſepſit.
piuit eam et lapides
elegit ex ea: et planta — Hier. x. b.
uit vineam electā. Et — Mat. xxi. d.
edificauit turrim in medio eius et torcu
lar extruxit i ea. Et expectauit vt faceret
vuas: et fecit labruſcas. Nunc ergo ha
bitatores hieruſalem et viri iuda: iudi
cate inter me et vineam meam. Quid eſt
quod debui vltra facere vinee mee et nō
feci ei? An q; expectaui vt faceret vuas
et fecit labruſcas. ✝ Et nunc oſtendam — Alš ✝ labruſcas.
vobis: quid ego faciā vinee mee. Aufe
ram ſepem eius: et erit in direptionem. B
Diruam maceriam eius ⁊ erit in concul
cationem: et ponam eam deſertam. Non
putabitur et non fodietur: et aſcendent
ſuper eam vepres et ſpine ⁊ nubib⁹ mā
dabo ne pluant ſuper eam imbrem. Vi
nea enim dn̄i exercituum domus iſrael
eſt: et viri ✝ iuda germen delectabile ei⁹. — alš ✝ viri.
Et expectaui vt faceret iudicium: et ec
ce iniquitas: et iuſticiam: et ecce cla
mor. Ve qui coniungitis domum ad

domum: et agrum agro copulatis vſq;
ad terminum loci. Nũquid habitabitis
vos ſoli i medio terre? In auribus meis
Alr. ✝ babi. ſunt hec dicit dñs exercituũ: ✝ Niſi do-
tatio. mus multe deſerte fuerint grãdes ꝛ pul
Alr. ✝ dñi chre: et abſq; habitatore. Decem enim
exercituũ. iugera vinearũ faciunt laguncul:ã vnam
C ꝛ triginta modij ſemẽtis faciũt modios
tres. Ve q̃ cõſurgitis mane ad ebrietatẽ
ſectandã: et potandũ vſq; ad veſperã vt
vino eſtuetis. Cithara ꝛ lyra: ꝛ tympanũ
et tibia ꝛ vinũ in cõuiuijs veſtris: ꝛ opus
dñi non reſpicitis: nec opera manuum
11.q.4.ca. eius cõſideratis. Propterea captiuus du
ve q̃ dicitis ctus eſt pplꝰ meus: q2 non habuit ſcien
D tiam: et nobiles eius interierunt fame: ꝛ
multitudo eius ſiti exaruit. Propterea
dilatauit infernus aĩam ſuã: et aperuit
os ſuum abſq; vllo termino. Et deſcen-
dent fortes eius: ꝛ pplꝰs eiꝰ ꝛ ſublimes
glorioſiq; eius ad eum. Et incuruabitur
homo et humiliabitur vir: ꝛ oculi ſubli-
miũ deprimenť. Et exaltabitur dñs exer
cituũ in iudicio: ꝛ deus ſanctus ſanctifi
cabitur in iuſticia. Et paſcentur agni iu
xta ordinem ſuum: et deſerta in vberta-
tem verſa aduene comedent. Ve qui tra
hitis iniq̃tatem in funiculis vanitatis:
E et quaſi vinculũ plauſtri peccatũ. Qui
dicitis feſtinet et cito veniet opus eius:
vt videamus: et appropiet et veniat con
ſilium ſancti iſrael: ꝛ ſciemus illud. Ve
11.q.3.c.ve qui dicitis malũ bonũ: et bonum malũ
q̃ dicitis. ponentes tenebras lucẽ et lucẽ tenebras
e.3.q.ca.ſi ponẽtes amarũ in dulce: ꝛ dulce in ama
q̃s hoiem. rum. Ve qui ſapientes eſtis in oculis ve
23.q.c.q̃s ſtris: ꝛ coram vobiſmetipſis prudentes.
quis. Ve qui potẽtes eſtis ad bibendũ vinũ ꝛ
Prouerb. viri fortes ad miſcendã ebrietatem. Qui
17.c. iuſtificatis impiũ p̱ muneribus: ꝛ iuſti
F ciam iuſti aufertis ab eo. Propter hoc
ſicut deuorat ſtipulã lingua ignis et ca-
lor flamme exurit: ſic radix eorũ ſicut fa
uilla erit: ꝛ germen eorũ vt puluis aſcen
G det. Abiecerunt eñi legẽ dñi exercituum
et eloquiũ ſancti iſrael blaſphemauerũt
Alr. ✝ pplo Ideo iratus eſt furor dñi in pplꝫ ſuũ: ✝
ſuo. et extendit manũ ſuã ſup eũ ꝛ p̱cuſſit eũ
Et conturbati ſunt montes ꝛ facta ſunt
morticina eorum quaſi ſtercus in medio
platearũ. In his oĩbus nõ eſt auerſus fu
I.9.a. ror eius: ſed adhuc manus eius extẽta.
Et eleuabit ſignum in nationibus p̱cul
[illegible] et ſibilabit ad eũ de finibus terre: ꝛ ecce
feſtinus velociter veniet. Nõ eſt deficiẽs
H neq; laborans in eo: nõ dormitabit neq;
dormiet neq; ſoluetur cingulum renum
eius: neq; rumpetur corrigia calciamen
ti eius. Sagitte eius acute: et omnes ar
cus eius extenti. Vngule equorum vt ſi
lex: et rote eius quaſi impetus tẽpeſtatis
Rugitus eius vt leonis: rugiet vt catuli
leonum. Et frẽdet ꝛ tenebit predã ꝛ am-
plexabitur ꝛ nõ erit q̃ eruat: ꝛ ſonabit ſu
per eũ i die illa ſicut ſonitꝰ maris. Aſpi-
ciemus i terrã: ꝛ ecce tenebre tribulatio-
nis: ꝛ lux obtenebrata eſt in caligine eiꝰ.

¶ C. 6. Vidit eſaias dominũ in throno: purgatꝰ
mittitur: prophetat iudeam deſolandam populũ
decimandum. Capitulum. vj.

In anno quo mortuus A
eſt rex ozias vidi dñm
ſedẽtẽ ſup ſoliũ excel-
ſum et eleuatũ: ꝛ ple-
na erat domus a maie
ſtate eius ✝ ꝛ ea q̃ ſub Alr. ✝ non
ipſo erãt replebant tẽ hꝫ ꝛ plena
plũ. Seraphin ſtabãt erat domꝰ
ſup illud ſex ale vni ꝛ ſex ale alteri. Dua- a maieſtate
bus velabãt faciẽ eiꝰ: ꝛ duabus velabãt eius.
pedes eius: ꝛ duabus volabãt. Et clama Alr. ✝ ſera
bant alter ad alterũ et dicebãt. Sanctꝰ phin.
ſanctus ſanctus dñs deus exercituũ: ✝ Apoc. 4. c.
plena eſt omnis terra glĩa eius. Et com B
mota ſunt ſuperliminaria cardinũ a vo Alr. ✝ non
ce clamãtis: et domus repleta eſt fumo. hꝫ plena.
Et dixi. Ve mihi q2 tacui: q2 vir pollu- 24.q.3.c.
tus labijs ego ſum: et in medio populi que negli
polluta labia habentis ego habito: et re gunt.
gem dñm exercituum vidi oculis meis. C
Et volauit ad me vnus de ſeraphin ꝛ in
manu eius calculus quẽ forcipe tulerat
de altari: ꝛ tetigit os meum ꝛ dixit. Ecce
tetigi ✝ hec labia tua et auferet iniq̃tas Alr. ✝ tetig
tua: ꝛ peccatũ tuũ mundabiť. Et audi- git.
ui vocem dñi dicentis. Quẽ mittã et q̃s 8.q.1.c. in
ibit nobis? Et dixi. Ecce ego ✝ mitte me ſcripturis
Et dixit. Vade et dices pplo huic. Audi de hereti.
te audientes et nolite intelligere: et vide c. aſpexit.
te viſionem et nolite cognoſcere. Excecca in glo.
cor ppli huiꝰ ꝛ aures eiꝰ aggraua ꝛ ocu Alr. ✝ in
los eius claude: ne forte videat oculis ſum.
ſuis et auribus ſuis audiat: et corde ſuo Mat. 13. b.
intelligat ꝛ conuertať ꝛ ſanẽ eũ. Et dixi. Mar. 4. b.
Vſq; quo dñe? Et dixit. Donec deſoleť Luce. 8. b.
ciuitates abſq; habitatore domus ſine Act. 24. f.
homine: et terra relinqueť deſerta et lon Ro. 11. b.
ge faciet dñs homines: et multiplicabiť D
que derelicta fuerat in medio terre: ꝛ ad
huc in ea decimatio: et conuerteť ꝛ erit
in oſtẽſionem ſicut terebinthus: et ſicut
quercus que expandit ramos ſuos. Se Luce. 1. a.

ſmen ſanctum erit id qd̃ ſteterit in ea.
¶ C.S. De his qui voluerũt expugnare hieruſm de conceptione virginis et liberatione hieruſa-
lem. Capitulum.vij.

A ET factum eſt i diebus
achaz filij ioathã filij
ozie regis iuda: aſcẽdit
raſin rex ſyrie: ⁊ pha-
cee filius romelie rex
iſrael i hierl̃z ad ꝓliã
dum cõtra eã: ⁊ nõ po
tuerunt debellare eã.
Et nũciauerunt domui dauid dicentes.
Requieuit ſyria ſup ephraim: ⁊ cõmotũ eſt
cor eiꝰ ⁊ cor ppl'i eiꝰ ſicut mouẽtur ligna
ſiluaꝝ a facie venti. Et dixit dñs ad eſaiã
Egredere i occurſuꝫ achaz tu ⁊ q̃ dereli
ctꝰ ẽ iaſub filiꝰ tuꝰ ad extremũ aqductꝰ
piſcine ſuperioris i via agri fullonis ⁊ di
ces ad eũ. Uide vt ſileas. Noli timere et
cor tuũ ne formidet a duabus caudis ti-
tionũ fumigãtiũ iſtoꝝ i ira furoris raſin
regis ſyrie ⁊ filij romelie: eo ꝙ cõſilium
inierit cõtra te ſyria i malũ ⁊ ephraĩ ⁊ fi-
B lius romelie dicẽtes. Aſcẽdamꝰ ad iudã
⁊ ſuſcitemꝰ eũ: ⁊ euellamꝰ eũ ad nos et
ponamꝰ regẽ i medio eius filium tabeel.
Hec dicit dñs deꝰ. Nõ erit iſtud ⁊ nõ ſta-
bit: ſed caput ſyrie damaſcus ⁊ caput da
maſci raſin. Et adhuc ſexaginta ⁊ q̃nq;
anni: ⁊ deſinet ephraim eẽ ppl's: ⁊ caput
ephraim ſamaria ⁊ caput ſamarie filius
romelie. Si nõ credideritis nõ permane
bitis. Et adiecit dñs loq̃ ad achaz dicẽs
Pete tibi ſignũ a dño deo tuo i ꝓfunduꝫ
inferni ſiue in excelſum ſupra. Et dixit
achaz. Nõ petã ⁊ nõ tentabo dñm. Et di-
xit. Audite ergo domꝰ dauid. Nunq̃d pa
rũ vobis eſt moleſtos eẽ hoibꝰ: qꝛ mole-
ſti eſtis ⁊ deo meo. Propter hoc dabit
C dñs ipſe vobis ſignum. Ecce virgo conci
piet ⁊ pariet filiũ ⁊ vocabit nomen eius
Mat.i.d. emanuel. Butyrum et mel comedet vt
Luce.i.f. ſciat reprobare maluꝫ et eligere bonum.
Qꝛ anteq̃ ſciat puer reprobare maluꝫ ⁊
eligere bonũ: derelinquet terra quã tu de-
teſtaris a facie duoꝝ regũ ſuorũ. Addu-
cet dñs ſup te ⁊ ſup ppl'm tuũ ⁊ ſup do-
mũ patris tui dies q̃ nõ venerũt a diebꝰ
ſeparatiõis ephraim a iuda cũ rege aſſy-
rioꝝ. Et erit i die illa ſibilabit dñs muſce
que eſt i extremo fluminũ egypti: ⁊ api
que eſt i terra aſſur: ⁊ veniẽt ⁊ requieſcẽt
oẽs i torrẽtibꝰ valliũ ⁊ in cauernis pe-
trarũ: ⁊ in oĩbꝰ frutectis ⁊ i vniuerſis fora
D minibus. In die illa radet dñs i nouacu-
la acuta in his q̃ trãs flumẽ ſunt in rẽge 4.Re.j.x.
aſſyrioꝝ caput ⁊ pilos pedũ ⁊ barbã vni
uerſam. Et erit in die illa: nutriet homo
vaccã boũ ⁊ duas oues: ⁊ pre vbertate la
ctis comedet butyrũ. Butyrũ eñi ⁊ mel
manducabit oĩs hõ q̃ relictꝰ fuerit i me
dio terre. Et erit i die illa: oĩs locus vbi
fuerint mille vites mille argenteis: et in
ſpinas ⁊ in vepres erunt. Cum ſagittis ⁊
arcu ingredientur illuc. Vepres enim et
ſpine erũt i vniuerſa terra. Et oẽs mon-
tes qui i ſarculo ſarriẽtur nõ veniet illuc
terror ſpinarũ ⁊ vepriũ: ⁊ erit in paſcua
bouis i conculcationem pecoris.
¶ C.S. De modo liberationis terre per ema-
nuelem: ⁊ hoc eſt querendum in lege: de natiui-
tate chriſti: Capl'm.viij.

ET dixit dominꝰ ad me A
Sume tibi librũ gran
dẽ et ſcribe in eo ſtilo
hois velociter ſpolia
detrahe cito ꝓdare: et
adhibui mihi teſtes fi-
deles vriã ſacerdotẽ et
zachariã filium bara-
chie: ⁊ acceſſi ad ꝓphetiſſam ⁊ concepit ⁊
peperit filiuꝫ. Et dixit dñs ad me. Uoca
nomẽ eius: accelera ſpolia detrahe feſtia
predari: qꝛ anteq̃ ſciat puer vocare p̃reꝫ
ſuũ ⁊ matrẽ ſuam: auferet fortitudo da-
maſci ⁊ ſpolia ſamarie corã rege aſſyrio-
rũ. Et adiecit dñs loqui ad me adhuc di- B
cens. Pro eo ꝙ abiecit ppl's iſte aquas ſi
loe que vadũt cuꝫ ſilẽtio: ⁊ aſſumpſit ma
gis raſin ⁊ filium romelie: propter hoc ec
ce dñs adducet ſup eos aquas fluminis
fortes ⁊ multas regeꝫ aſſyrioꝝ ⁊ omnem
gloriam eius et aſcendet ſuper omnes
riuos eius ⁊ fluet ſuper vniuerſas ripas
eius: ⁊ ibit p iudaꝫ inũdãs ⁊ trãſiẽs vſq;
ad collũ veniet. Et erit extẽſio alaruꝫ eiꝰ
implẽs latitudinem terre tue o emanuel
Cõgregamini populi ⁊ vincimini ⁊ audi-
te vniuerſe procul terre. Cõfortamini et
vincimini: accingite vos ⁊ vincimini: inite
cõſiliũ ⁊ diſſipabit loquimini verbum ⁊
nõ fiet quia nobiſcum deus. Hec enim
ait dñs ad me. Sicut i manu forti erudi
uit me ne irem i via populi huius dicẽs C
Nõ dicatis cõiuratio. Oĩa eñi que loqui-
tur populus iſte: cõiuratio eſt. Et timo-
rem eius ne timeatis neq; paueatis. Do-
minum exercituum ipſum ſanctificate:
et ipſe pauor veſter et ipſe terror veſter:
et erit vobis in ſanctificationem: in lapi
dem autem offenſionis et petram ſcan-
D

dali duab⁹ domib⁹ iſrl: ⁊ i laqueū ⁊ i rui
nam hītantib⁹ hierlm. Et offendent ex
eis plurimi ⁊ cadēt ⁊ cōterentur ⁊ irretiē
tur ⁊ capient. Liga teſtimoniū: ſigna le-
gē in diſcipulis meis: expectabo dñm q̄
b abſcōdit faciē ſuā a domo iacob ⁊ ꝓſtola
bor eū. Ecce ego ⁊ pueri mei quos dedit
mihi dñs in ſignū ⁊ i portentū iſrl a dño
exercituū q̄ habitat i mōte ſion. Et cum
dixerint ad vos: querite a phytōſibus ⁊ a
diuinis q̄ ſtridēt in incātationibus ſuis.
Nunq̄d nō ppls a deo ſuo requiret viſio
nē ꝓ viuis ac mortuis. Ad legem magis
et ad teſtimonium. Q̄d ſi non dixerint iu
xta verbū hoc nō erit eis matutina lux: ⁊
trāſibit ꝑ eam ⁊ corruet ⁊ eſuriet: ⁊ cum
eſurierit iraſcet: ⁊ maledicet regi ſuo et
deo ſuo: ⁊ ſuſcipiet ſurſum: ⁊ ad terrā in
tuebitur: ⁊ ecce tribulatio ⁊ tenebre ⁊ diſ
ſolutio ⁊ anguſtia ⁊ caligo perſequens et
nō poterit auolare de anguſtia ſua.

¶ C. S. De xp̄i natiuitate ⁊ imperio ei⁹: de euer
ſione iude ⁊ iſrael: ꝓphetat ꝯtra hierls. Ca. ix.

C 5. diſ. c. ſi. Deu. 4. c. P Rimo tp̄e alleuiata ē
terra zabulon et terra
neptalim: ⁊ nouiſſimo
aggrauata eſt via ma-
ris trans iordanem ga
lilee gētium. Ppls qui
ambulabat in tenebris
vidit lucē magnā: hītā
tibus i regiōe vmbre mortꝫ lux orta ē eis.
Multiplicaſti gētē: nō magnificaſti leti-
ciam. Letabūtur coram te ſicut q̄ letant
in meſſe: ſicut exultāt victores capta ꝑda
qñ diuidūt ſpolia. Iugū em̄ oneris eius ⁊
virgā hūeri ei⁹: ⁊ ſceptrū exactoris eius
ſupaſti ſicut i die madiā. Q2 ois violēta
predatio cū tumultu: ⁊ veſtimētum mix
tū ſanguine erit in cōbuſtionem ⁊ cibus
2. q. 7. ca. nos ſi. ignis. Paruul⁹ em̄ nat⁹ eſt nobis: ⁊ fili⁹
datus eſt nobis: ⁊ fact⁹ eſt principat⁹ ſu
D per humerū ei⁹: ⁊ vocabit nomē eius ad
De ſecra vne. c. vnis 69. mirabilis cōſiliarius: de⁹ fortis pater fu-
turi ſeculi: princeps pacis. Multiplica-
bit ei⁹ iperiū: ⁊ pacis non erit finis. Su
per ſoliū dauid ⁊ ſup regnuꝫ ei⁹ ſedebit.
vt cōfirmet illud et corroboret in iudicio
et iuſticia: āmodo ⁊ vſq̄ i ſempiternum.
ſ. 37. d. zelus dñi exercituū faciet hoc. Verbum
miſit dñs in iacob ⁊ cecidit in iſrael. Et
ſciet ois ppls ephraim: ⁊ habitantes ſa-
mariaꝫ in ſupbia ⁊ magnitudine cordis
dicētes. Lateres ceciderunt: ſed quadris
lapidib⁹ edificabim⁹: ſycomoros ſucci-
E derunt: ſed cedros immutabim⁹. Et eleua
bit dñs hoſtes raſin ſup eum: ⁊ inimicos
eius i tumultū vertet ſyriam ab oriēte et
philiſtijm ab occidente: ⁊ deuorabūt iſrl 5. 5. ſ. c. ⁊
toto ore. In oibus his nō eſt auerſus fu eodem.
ror ei⁹: ſꝫ adhuc man⁹ ei⁹ extēta et ppls
nō eſt reuerſus ad ꝑcutiētē ſe: ⁊ dñm ex-
ercituū nō inquiſierūt: ⁊ diſpdet dñs ab
iſrael caput ⁊ caudā incuruātē et depra-
uantem die vna. Longeuus ⁊ honorabi-
lis ipſe eſt caput: et propheta docens mē
dacium ipſe eſt cauda. Et erunt q̄ hīſi-
cant populū iſtum ſeducētes: et qui bea
tificant precipitati. Propter hoc ſuper
adoleſcentulis eius non letabit dñs: et
pupilloꝝ eius ⁊ viduaruꝫ non miſerebi-
tur. Quia omnis hypocrita eſt ⁊ nequā b
et vniuerſum os locutum eſt ſtulticiam.
In omnibus his non eſt auerſus furor
eius: ſed adhuc manus eius extenta: et
populus non eſt reuerſurus ad ꝑcutien-
tem ſe. Succenſa eſt em̄ quaſi ignis im-
pietas: vepres ⁊ ſpinam vorabit. Et ſuc-
cendetur in denſitate ſaltus: ⁊ cōuoluet
in ſupbia fumi. In ira dñi exercituum cō
turbata eſt terra: et erit populus quaſi
eſca ignis. Vir fratri ſuo non parcet: ⁊ de
clinabit ad dexteraꝫ et eſuriet: ⁊ comedet
ad ſiniſtram ⁊ non ſaturabitur. Vnuſq̄ſ
q̄ carnem brachij ſui vorabit: manaſſes
ephraim ⁊ ephraim manaſſen. ⁊ ſimul ip
ſi cōtra iudā. In oib⁹ his nō eſt auerſus 5. 5. ſ. c. 10. a.
furor ei⁹: ſed adhuc man⁹ ei⁹ extēta.

¶ C. D. Cōminat oppreſſoribus pauperū ⁊ vi-
duaꝝ: ꝓphetat cōtra ſennacherib: ⁊ deſcribit ſu
perbiā eius: interſerēs de cōuerſione reliquiaꝝ
iſrl: de abbreuiato: ⁊ de paſſione xp̄i. Capl'm. x.

V E q̄ condunt leges ini A
quas: ⁊ ſcribentes in
iniuſticiā ſcripſerunt vt
opprimerent i iudicio
pauperes: et vim face
rēt cauſe humilium ppli
mei vt eſſent vidue pre
da eorum et pupillos
diriperent. Quid facietis in die viſitatio 9. q. 1. ca. aliorum.
nis ⁊ calamitatis de longe venientis? Ad
cuius confugietis auxiliuꝫ: ⁊ vbi derelin
quetis gloriaꝫ veſtram: ne incuruemini 5. 5. ſ. c. 3. b.
ſub vinculo: ⁊ cum interfectis cadatis?
Super omnibus his non eſt auerſus fu
B ror eius: ſed adhuc manus eius extenta.
Ve aſſur. Virga furoris mei et baculus 23. q. 5. c. finali.
ipſe eſt. In manu eius indignatio mea.
Ad gentem fallacem mittam eum: et cō
tra populum furoris mei mandabo illi:
vt auferat ſpolia et diripiat predam ⁊ po

nat illum in conculcationem quaſi lutũ
platearũ. Jpſe aũt nõ ſic arbitrabit̃: ⁊ cor
eius nõ ita eſtimabit ſed ad cõterendum
erit cor ei⁹: ⁊ ad internitionẽ gentiũ non
paucarũ. Dicet eñ. Nũquid nõ pricipes
mei ſimul reges ſunt? Nunqd non vt car
chamis, ſic calãno: ⁊ vt arphat ſic emath
Nunquid non vt damaſcus: ſic ſamaria?
C Quõ inuenit manus mea regna idoli: ſic
⁊ ſimulachra eoꝝ de hieriẽm ⁊ de ſamaria
Nunquid non ſicut feci ſamarie ⁊ idolis
eius: ſic faciã hieriẽm ⁊ ſimulachris eius
Et erit cũ impleuerit dñs cũcta opa ſua
in mõte ſion ⁊ in hieruſalẽ: viſitabo ſup
fructũ magnifici cordis regis aſſur: ⁊ ſu
per gloriã altitudinis oculoꝝ eius. Dixit
eñ. Jn fortitudine manus mee feci et in
ſapientia mea itellexi: ⁊ abſtuli terminos
pplorum ⁊ principes eorum depredatus
ſum et detraxi quaſi potes in ſublimi re-
D ſidentes. Et inuenit quaſi nidum man⁹
mea fortitudinem populorum: et ſicut
colligũtur oua que derelicta ſunt: ſic vni
uerſam terram ego congregaui: et non
fuit qui moueret pẽnam ⁊ aperiret os et
ganniret. Nunquid glorIabitur ſecuris
21.diſ.c. contra eum qui ſecat in ea: aut exaltabi-
ſ. ſerios. tur ſerra cõtra eum a quo trahitur. Quo
23.q.5.c. modo ſi eleuetur virga contra eleuantez
remittunt ſe: et exaltetur baculus qui vtiq; lignum
peccata. eſt. Propter hoc mittet dominator domi
nus exercituũ in pinguibus eius tenui
tatem ⁊ ſubtus gloria eius ſuccẽſa arde-
bit quaſi combuſtio ignis: ⁊ erit lumen
iſrael in igne et ſanctus eius in flamma.
Et ſuccendetur ⁊ deuorabitur ſpina ei⁹:
et vepres in die vna ⁊ gloria ſaltus eius ⁊
carmeli eius ab anima vſq; ad carnem
conſumetur. Et erit terrore profugus: et
E reliquie ligni ſaltus eius pre paucitate
numerabuntur: et puer ſcribet eos. Et
erit in die illa: non adijciet reſiduum iſrl
et hi qui fugerint de domo iacob inniti ſu
per eo q̃ percuſſit eos: ſed innitetur ſuper
dominum ſanctum iſrael. Jn veritate re-
liquie conuertentur: reliquie inquam ia
cob ad dominũ fortem. Si eñ fuerit po
Ro.9.f. pulus tuus iſrael quaſi arena maris: reli
J.25.f. quie conuertẽtur ex eo. Conſummatio
F abbreuiata inũdabit iuſticiam. Conſum
mationem enim et abbreuiationẽ domi-
nus deus exercituũ faciet in medio oĩs
terre. Propter hoc hec dicit dñs deus ex
ercituum. Noli timere populus meus
habitator ſion ab aſſur. Jn virga enim
percutiet te: ⁊ baculum ſuum leuabit ſu

per te in via egypti. Adhuc enim paulu-
lum modicũq; et conſummabitur indi-
gnatio mea: ⁊ furor meus ſuper ſcelus
eorum. Et ſuſcitabit ſuper eum domin⁹ Judic.7.d.
exercituum flagellum iuxta plagam ma-
diã in petra oreb: ⁊ virgam ſuam ſuper
mare: et leuabit eã in via egypti. Et erit
in die illa auferetur onus eius de hume-
ro tuo et iugum eius de collo tuo ⁊ com
putreſcet iugum a facie olei. Veniet in
aioth trãſibit in magron apud magmas
comẽdabit vaſa ſua. Tranſierũt curſim B
gabaa ſedes noſtra. Obſtupuit rama: ga
baa ſaulis fugit. Hinni voce tua filia gal
lim attende laiſa paupercula anathot.
Migrauit medemena habitatores ga-
bin: confortamini adhuc dies eſt vt in
nobe ſtetur. Agitabit manum ſuam ſu-
per montem filie ſion ⁊ collem hieruſa-
lem. Ecce dominator domin⁹ exercituũ
confringet lagunculam in terrore et ex-
celſi ſtatura ſuccidentur: ⁊ ſublimes hu-
miliabuntur. Et ſubuertentur condenſa
ſaltus eius ferro: et libanus cuz excelſis
cadet.

¶ C. XI. De natiuitate chriſti: de populo chriſtia
no: de cruce ⁊ ſepulchro chriſti: de conuerſione
reliquiarum iſrael: et fide gentium Cap. XI.

ET egredietur virga de A
radice ieſſe: et flos de
radice eius aſcendet ⁊
requieſcet ſuper eũ ſpi
ritus domini: ſpiritus
ſapientie et intellectus
ſpiritus conſilij et for-
titudinis: ſpiritus ſci-
entie et pietatis: et replebit eum ſpiri-
tus timoris domini. Non ſm viſionem
oculorum iudicabit: neq; ſm auditum
aurium arguet. Sed iudicabit in iuſti-
cia pauperes: et arguet in equitate pro
manſuetis terre. Et percutiet terram
virga oris ſui: et ſpiritu labiorum ſuo- 2.teſſ.2.c.
rum interficiet impium. Et erit iuſticia
cingulum lumborum eius: et fides cin-
ctorium renum eius. Habitabit lupus
cum agno: et pardus cum hedo accuba B
bit. Vitulus et leo et ouis ſimul mora- J.65.d.
buntur: et puer paruulus minabit eos.
Vitulus ⁊ vrſus paſcentur: ſimul requie
ſcent catuli eorum. Et leo quaſi bos co-
medet paleas. Et delectabitur infans
ab vbere ſuper foramine aſpidis: et in

cauerna reguli qui ablactatus fuerit ma
nū ſuam mittet. Nō nocebūt ⁊ nō occi-
dēt i vniuerſo mōte ſancto meo quia re-
pleta eſt terra ſcientia dn̄i ſicut aqua ma
ris operiētis. In die illa radix ieſſe q̄ ſtat
E in ſignū pplo⁊ ipm gētes dep̄cabūtur: ⁊
Ro.15.c. erit ſepulchrū eius glorioſum. Et erit in
die illa: adījciet dn̄s ſcd̄o manū ſuam ad
poſſidēdū reſiduū ppl̄i ſui: qd̄ relinque-
tur ab aſſyrījs ⁊ ab egypto ⁊ a phetros et
ab ethiopia ⁊ ab elā ⁊ a ſennaar ⁊ ab emath
F ⁊ ab inſulis maris. Et leuabit ſignū i na
tiōes: ⁊ cōgregabit p̄fugos iſrael. Et di-
ſperſos iuda colliget a quattuor plagis ter
re: ⁊ auferet zelus ephraim ⁊ hoſtes iu-
da peribūt. Ephraī nō emulabit iudā: ⁊
D iudas nō pugnabit cōtra ephraim: ⁊ vo-
labunt in humeros philiſthijm p mare ſi-
mul predabūtur filios oriētis. Idumea ⁊
moab p̄ceptū manus eo⁊ ⁊ filij ammon
obedīetes erūt. Et deſolabit dn̄s linguā
maris egypti: ⁊ leuabit manū ſuā ſuper
flumē i fortitudie ſpūs ſui: ⁊ pcutiet eū
in ſeptē riuis: ita vt trāſeāt p eū calciati.
Et erit via reſiduo populo meo q̄ relinq̄
Exo.14.f. tur ab aſſyrījs: ſicut fuit iſrl̄ i die illa qua
aſcēdit de terra egypti.

¶ C.S. Pro deſtructo regno mundi cantat ec-
cleſia. Capitulum.xij.

ET dices i die illa. Con
A fitebor tibi dn̄e quoniā
iratus es mihi: cōuer-
ſus eſt furor tuus ⁊ p̄ſo
lat⁹ es me. Ecce deus
ſaluator meus: fiducia
liter agā: ⁊ nō timebo.
Exo.15.a. Quia fortitudo mea et
Ps.117.b. laus mea dn̄s: et fact⁹ eſt mihi in ſalutē
Ps.104.b. Haurietis aquas in gaudio de fontibus
i.pa.16.b. ſaluatoris: ⁊ dicetis i die illa. Cōfitemini
B dn̄o: ⁊ inuocate nomē ei⁹. Notas facite in
populis adinuētiōes eius memētote qm̄
excelſum eſt nomē eius. Cātate dn̄o qm̄
magnifice fecit: annūciate hoc i vniuer-
ſa terra. Exulta ⁊ lauda habitatio ſyō: qr
c magnus i medio tui ſanctus iſrael.

¶ C.S. De euerſione ba bylonis: ⁊ ei⁹ vaſtitate
inuerſerit: de captiuitate ⁊ reditu ppl̄i. Ca.xiij.

ONus babylōis quod vi
dit eſaias filius amos.
A B Sup mōtē caligino-
ſum leuate ſignum et
exaltate vocem: leuate
manum: ⁊ ingrediantur
portas duces: ego mā
daui ſanctificat᷑ meis
et vocaui fortes meos i ira mea: exultan
tes i gloria mea. Vox multitudis i mōti
bus quaſi populorum frequētium: vox
ſonitus regū gentium congregatarum
Dominus exercituū precepit militie bel
li venientibus de terra procul: a ſummi-
tate celi dominus: ⁊ vaſa furoris eius vt
diſperdat omnem terram. Vlulate quia B
prope eſt dies domini: quaſi vaſtitas a
dn̄o veniet propter hoc omnes man⁹ diſ
ſoluētur: ⁊ omne cor hominis contabe-
ſcet et conteretur. Tortiones ⁊ dolores
tenebunt quaſi parturientes dolebunt. Naū.2.c.
Vnuſquiſq; ad proximum ſuū ſtupebit
facies combuſte vultus eorū. Ecce dies
domini veniet crudelis: ⁊ indignationis
plenus: et ire furoriſq; ad ponēdam ter-
ram i ſolitudinē: ⁊ peccatores eius cōte-
rēdos de ea: quoniam ſtelle celi et ſplen- Ezec.32.a.
dor ea⁊ nō expādēt lumen ſuū. Obtene
bratus eſt ſol i ortu ſuo: ⁊ luna nō ſplēde C
bit i lumine ſuo. Et viſitabo ſuper orbis
mala: ⁊ cōtra impios iniq̄tatem eorum.
Et requieſcere faciā ſuperbiam ifidelium:
et arrogantiam fortium humiliabo. Pre
cioſior erit vir auro ⁊ homo mūdo obrizo
Sup hoc celum turbabo: ⁊ mouebitur
terra de loco ſuo propter indignationem
domini exercituum: ⁊ propter diē ire fu
roris eius. Et erit quaſi damula fugiens
et quaſi ouis: et non erit qui congreget.
Vnuſquiſq; ad pplm ſuum cōuertetur:
et ſinguli ad terrā ſuā fugiēt. Omnis qui
inuētus fuerit occidetur: ⁊ omnis qui ſu
peruenerit: cadet i gladio. Infantes eorū
allidētur in oculis eorum: diripiētur do-
mus eorum: ⁊ vxores eorum violabūtur.
Ecce ego ſuſcitabo ſuper eos medos: q̄ D
argentum nō querant nec aurum velint
ſed ſagittis paruulos interficiēt ⁊ lactan
tibus vteris nō miſerebūtur ⁊ ſuper fili-
os nō parcat oculus eorum. Et erit baby Deu.16.a.
lon illa ciuitas glorioſa in regnis inclyta
in ſuperbia chaldeorum ſubuerſa: ſicut
ſubuertit dominus ſodomā ⁊ gomorrā.
Non habitabitur vſq; i finem: ⁊ nō fun-
dabitur vſq; ad generationem ⁊ genera-
tionem. Nec ponet ibi tētoria arabs: nec
paſtores requieſcent ibi: ſed requieſcent
ibi beſtie: et replebuntur domus eorum
draconibus: et habitabunt ibi ſtruthio
nes: et piloſi ſaltabunt ibi ⁊ reſpōdebūt
ibi vlule in edibus eius et ſirene in delu
bris voluptatis.

¶ C.S. De caſu luciferi: ⁊ verbis domini: con
tra philiſteos. Capitulum.xiiij.

A Prope ē vt veniat tpſ
1 ei⁹: ⁊ dies eius nō elō-
gabunt. Miſerebitur
enim dñs iacob: et eliget
adhuc de iſrael: ⁊ requie-
ſcere eos faciet ſup hu-
mum ſuam. Adiunge-
tur ⁊ aduena ad eos: et
adherebit domui iacob ⁊ tenebūt eos po-
puli: ⁊ adducēt eos in locū ſuū. Et poſſi-
debit eos dom⁹ iſrl' ſup terrā dñi i. ſuos
B ⁊ ancillas: ⁊ erūt capiētes eos q ſe cepe-
rāt: ⁊ ſubijciēt exactores ſuos. Et erit in
die illa cū requiē dederit tibi deus: ⁊ a la-
C bore tuo ⁊ a ɔcuſſione tua: ⁊ a ſeruitute
dura qua an̄ ſeruiſti: ſumes parabolam
iſtā ɔ regē babylonis: ⁊ dices. Quō ceſſa-
uit exactor: quieuit tributū. Contriuit dñs
baculū impioꝝ virgā dñantiū: cedentē
ppl'os in indignatione plaga inſanabili:
ſubijcientē in furore gētes: ⁊ pſequētem
crudeliter. Conquieuit et ſiluit ois terra:
gauiſa ē et exultauit. abietes q̄ȝ letati ſūt
D ſup te ⁊ cedri libani. Ex q dormiſti non
aſcēdit q ſuccidat nos. Infern⁹ ſubter te
ɔturbatus eſt in occurſum aduētus tui:
ſuſcitauit tibi gigātes. Oēs pncipes ter-
re ſurrexerūt de ſolijs ſuis: oēs pncipes
nationū. Uniuerſi rñdebūt et dicent tibi
Et tu vulnerat⁹ es ſicut ⁊ ⁊ nos: nři ſimi-
lis effectus es. Detracta eſt ad inferos ſu-
perbia tua cōcidit cadauer tuū. Subter
te ſternet tinea: ⁊ operimentū tuū erunt
vermes. Quō cecidiſti d celo lucifer q ma-
E ne oriebaris. Corruiſti i terrā q vulnera-
bas gentes q dicebas in corde tuo. In ce-
lū aſcendā: ſupra aſtra dei exaltabo ſoliū
meū: ſedebo in monte teſtamēti in lateri-
bus aqlonis. Aſcendā ſup altitudinē nu-
biū: ſimilis ero altiſſimo. Ueruntā ad in-
fernū detraheris in pfundū laci. Qui te
viderint: ad te inclinabunt teq; pſpiciēt.
Nūqd iſte eſt vir q ɔturbauit terrā: q cō-
cuſſit regna q poſuit orbem deſertū: ⁊ vr-
bes eius deſtruxit vinctis ei⁹ nō aperuit
F carcerē. Oēs reges gētium vniuerſi dor-
mierūt in glia: vir in domo ſua: tu aūt p-
iectus es de ſepulchro tuo quaſi ſtirps in-
utilis pollutus ⁊ obuolutus cū his q in-
G terfecti ſunt gladio: ⁊ deſcēderūt ad fun-
damēta laci. Quaſi cadauer putridū nō
habebis ɔſortiū: neq; cū eis in ſepultu-
ra. Tu enī terrā tuā diſperdidiſti: tu ppl'z
tuū occidiſti. Nō vocabit in eternū ſemē
H peſſimoꝝ. Preparate filios eius occiſiōi
in iniquitate patrum eorū. Non conſur-
gent: nec hereditabūt terrā: neq; imple-
bunt faciem orbis ciuitatū. Et ɔſurgā
ſup eos: dicit dñs exercituū: ⁊ pdā baby-
lonis nomē: ⁊ reliquias ⁊ germen ⁊ pge-
niem: dicit dñs. Et ponā eā in poſſeſſio-
nē hericij: ⁊ i paludes aquaꝝ ⁊ ſcopabo
eā in ſcopa terens: dicit dñs exercituū.
Iurauit dñs exercituum: dicēs. Si nō vt
putaui ita erit: ⁊ quō mente tractaui ſic
eueniet: vt ɔterā aſſyriū i terra mea: ⁊ i
mōtib⁹ meis ɔculcē eū: ⁊ auferet ab eis
iugū eius: ⁊ onus illius ab hūero eoꝝ tol-
letur. Hoc ɔſiliū qd cogitaui ſup oēm ter-
rā ⁊ hec eſt manus extēta ſup vniuerſas
gētes. Dñs enī exercituū decreuit: ⁊ quis
poterit infirmare. Et manus ei⁹ extēta:
⁊ quis auertet eā. In anno quo mortu⁹ ē
rex achā: factū eſt onus iſtud. Ne leteris
philiſtea ois tu: qm̄ cōminuta eſt virga p-
cuſſoris tui de radice enī colubri egredie-
tur regulus: ⁊ ſemē eius abſorbens volu-
crē. Et paſcent primogeniti pauperū: et
pauperes fiducialiter requieſcent: ⁊ interi-
re faciā i fame radicē tuā: ⁊ reliqas tuas
interficiā. Ulula porta: clama ciuitas: p-
ſtrata eſt philiſtea ois. Ab aquilone enī
fumus veniet: ⁊ nō eſt qui effugiet agmē
ei⁹. Et qd rñdebit nuncijs gentis. Quia
dominus fundauit ſyon: ⁊ in ipſo ſpera-
bunt pauperes populi eius.

¶ c. S. De onere moab. Capitm. xv.

Onus moab. Qr nocte A
vaſtata ē ar. moab cō-
ticuit: qr nocte vaſtat⁹
eſt mur⁹: moab conti-
cuit. Aſcēdit domus ⁊
dibō ad excelſa in pla-
ctum ſup nabo et ſup
medaba moab vlula-
bit. In cūctis capitib⁹ ei⁹ caluiciū: ⁊ ois Vie.48.a.
barba radet. In triuijs ei⁹ accincti ſunt Ezech.7.d
ſacco ſup tecta ei⁹: ⁊ i plateis ei⁹ omnis B
vlulatus deſcēdit in fletū. Clamabit eſe-
bon ⁊ eleale: vſq; iaſa audita eſt vox eoꝝ.
Super hoc expediti moab vlulabūt: aīa
eius vlulabit ſibi. Cor meum ad moab C
clamabit: vectes eius vſq; ad ſegor vitu-
lum ɔſternantē. Per aſcēſum enī luith
flēs aſcēdit: et in via oronaim clamorem
ɔtritiōis leuabūt. Aque enī nemrim de-
ſerte erūt: qr aruit herba: defecit germen
viroꝝ ois interijt. Secūdum magnitudi-
nem operis ⁊ viſitatio eoꝝ. Ad torrentes D
ſalicum ducēt eos qm̄ circuiuit clamor
terminū moab. Uſq; ad gallim vlulatus
eius: ⁊ vſq; ad puteū helim clamor eius.

et aque dibon replete ſunt ſanguine. Po
nā eni ſup dibon additamēta his qui fu
gerint de moab leonē: et reliquijs terre.
¶ C. S. Prophetat et petit ruth moabitidē ve
nire in genealogiā chriſti: ſi chriſtum de ipſa
petit Caplm. xvj.
A Mitte agnū dñe dña
torē terre de petra de
ſerti ad mōtē filie ſyon
Et erit ſicut auis fu
giens: et pulli de nido
auolantes: ſic erunt fi
lie moab in trāſcenſu
arnon. Ini cōſiliū: co
ge cōſiliū: pone q̄ſi noctē vmbrā tuā in
meridie. Abſcōde fugientes: et vagos ne
pdas. Habitabunt apud te profugi mei.
B Moab eſto latibulū eorū a facie vaſtato
ris. Finitus eſt eni puluis conſummat⁹
eſt miſer defecit q̄ cōculcabat terram. Et
pparabitur in mia ſoliū: et ſedebit ſuper
eū in veritate in tabernaculo dauid iudi
cans et querēs iudiciū et velociter reddēs
Hier. 48. c qd iuſtū eſt. Audiuim⁹ ſuperbiam moab
ſuperbus eſt valde. Supbia eius et arro
gātia eius et indignatio ei⁹: pluſq̄ fortitu
do eius. Idcirco vlulabit moab ad moab
vniuerſus vlulabit. His qui letantur ſup
C muros cocti lateris loq̄mini plagas ſuas
q̄ſi ſuburbana eſebō deſerta ſunt. Et vi
neam ſabama dñi gētium exciderūt. Fla
gella eius vſq̄ ad iazer peruenerunt: er
rauerunt in deſerto ppagines eius reli
cte ſunt: tranſierunt mare. Sup hoc plo
rabo in fletu iazer: et vineam ſabama. In
ebriabo te lachrima mea eſebon et eleale:
q̄ſi ſuper vindemiā tuam et ſuper meſſem
tuā vox calcantium irruit. Et auferetur
leticia et exultatio de carmelo: et in vineis
Hier. 48. c non exultabit neq̄ iubilabit. Uinum in
torculari nō calcabit: q̄ calcare cōſuene
D rat: et vocē calcantiū abſtuli. Super hoc
vēter me⁹ ad moab quaſi cithara ſona
bit: et viſcera mea ad murū cocti lateris
Et erit cum apparuerit quod laborauit
moab ſup excelſis ſuis: ingredief ad ſan
cta ſua: vt obſecret: et non valebit. Hoc
verbū quod locutus eſt dñs ad moab ex
tunc: et nunc locutus eſt dicēs. In tribus
annis quaſi anni mercennarij auferetur
gloria moab ſuper omni populo multo:
et relinquetur in eo ſicut racemus paru⁹
et modicus nequaq̄ multus.
¶ C. S. De onere damaſci: indignaf dñs cōtra ia
cob et iſrl: q2 oblitus eſt ſaluatoris ſui et cōtra p
ſequētes pplm domini. Caplm xvij.
Onus damaſci. Ecce da A
maſc⁹ deſinet eſſe ciui
tas et erit ſicut aceru⁹
lapidū i ruina. Derelі
cte ciuitates aroer gre
gib⁹ erūt: et requieſcent
ibi: et non erit qui exter
reat. Et ceſſabit adiu
toriū ab ephraim: et regnū a damaſco: et
reliq̄ ſyrie ſicut glia filiorū iſrl erūt: dicit
dñs exercituum. Et erit in die illa. Atte
nuabif gloria iacob et pinguedo carnis
ei⁹ emarceſcet: et erit ſicut pgregās i meſ
ſe qd reſtiterit: et brachiū ei⁹ ſpicas leget
Et erit ſicut q̄rens ſpicas in valle raphaī B
et relinquef in eo q̄ſi racemus: et ſicut ex
cuſſio olee duarū vel triū oliuarū in ſum
mitate rami: ſiue quattuor aut q̄nq̄. In
cacuminibus ei⁹ fruct⁹ ei⁹: dicit dñs de⁹
iſrl. In die illa inclinabif hō ad factorē
ſuū et oculi eius ad ſanctū iſrl reſpicient:
et nō inclinabif ad altaria: q̄ fecerūt ma
nus ei⁹: et q̄ operati ſunt digiti ei⁹ nō re
ſpicient lucos et delubra. In die illa erūt C
ciuitates fortitudinis ei⁹ derelicte, ſicut
aratra et ſegetes: que derelicte ſunt a fa
cie filiorū iſrael. Et eris deſerta: q2 obli
ta es dei ſaluatoris tui: et fortis adiuto
ris tui non es recordata. Propterea plā
tabis plātationem fidelē: et germē alienū
ſeminabis. In die plātatōis tue labruſca
et mane ſemē tuū florebit. Ablata ē meſ
ſis in die hereditatis: et dolebit grauiter.
Ue multitudini populorū mltorū: vt mul D
titudo maris ſonātis: et tumult⁹ turbarū
ſicut ſonitus aquarū multarū. Sonabūt
populi ſicut ſonitus aquarū inundātium
et increpabit eum: et fugiet procul. Et ra
pietur ſicut puluis mōtiū a facie vēti: et
ſicut turbo corā tēpeſtate. In tpe veſpe:
et ecce turbatio in matutino et non ſubſi
ſtet. Hec eſt pars eorū q̄ vaſtauerunt nos
et ſors diripientium nos.
¶ C. S. Sermo ali⁹ cōtra egyptū. Ca. xviij.
Ue terre cymbalo alarū: A
que eſt trans flumen e
thiopie: qui mittit i ma
re legatos: et in vaſis pa
pyri ſup aquas. Ite an
geli veloces ad gentem
cōuulſam et dilaceratā:
ad populum terribilem: poſt quem non
eſt alius ad gentem expectantem et con
culcatā: cuius diripuerunt flumina ter B
rā eius. Ad mōtē nominis domini exer
cituum montem ſion. Oēs habitatores

vobis q̃ moramini in terra cũ eleuatum
fuerit ſignum in montib⁹ videbitis: ⁊ clã
gorem tube audietis q2 hec dicit dñs ad
me. Ego quieſcã ⁊ ꝯſiderabo i loco meo
C ſicut meridiana lux clara eſt: et ſicut nu-
bes roris in die meſſis. Ante meſſem eñ
totus effloruit: et immatura ꝑfectio ger
minauit et ꝑcidẽtur ramuſculi eius fal-
cibus: et q̃ derelicta fuerint: abſcindent̃
⁊ excutientur ⁊ relinquent̃ ſimul auibus
montium ⁊ beſtijs terre: et eſtate ꝑpetua
B erũt ſuper eũ volucres: ⁊ oẽs beſtie terre
ſuper illã hyemabunt. In tpe illo deferet̃
munus dño exercituum a populo diuul
ſo et dilacerato: a populo terribili poſt
quem non fuit alius a gente expectãte ⁊
conculcata: cuius diripuerunt flumina
terram eius ad locum nominis domini
exercituũ mõtem ſyon.

¶ C.S. De onere egypti: poſtea de auerſiõe et⁹ ſcdo de pacificatiõe eius: de quinq; ciuitatibus in egypto loquẽtib⁹ ligua chanaã. Caplm. xix.

A Onus egypti: ecce dñs
aſcendet ſuper nubem
leuem: ⁊ ingredietur egy
ptum: ⁊ mouebuntur ſi
mulacra egypti a facie
eius: et cor egypti tabe-
ſcet in medio eius. Et
concurrere faciam egy-
ptios aduerſus egyptios: et pugnabit vir
contra fratrẽ ſuũ: ⁊ vir ꝯ amicũ ſuũ: ciui
tas aduerſus ciuitatem: regnũ aduerſus
regnum: ⁊ dirumpetur ſpũs egypti in vi-
ſceribus eius: et cõſiliũ eius ꝑcipitabo: ⁊
interrogabunt ſimulacra ſua et diuinos
ſuos: et phytones et hariolos: et tradam
egyptum in manu dñoꝝ crudeliũ: et rex
fortis dñabitur eorum ait dñs deus exer
cituũ. Et areſcet aqua de mari: ⁊ fluuius
deſolabitur atq; ſiccabitur: ⁊ deficiẽt flu
B mina. Et attenuabũtur ⁊ ſiccabũtur ri-
ui aggerum. Calamus et iũcus marce-
ſcet: nudabitur alue⁹ riui a fonte ſuo. Et
omnis ſemẽtis irrigua ſiccabitur areſcet
et non erit. Et merebunt piſcatores: ⁊ lu
gebunt oẽs mittentes in flumen hamũ: ⁊
expandentes rethe ſup faciem aquarum
emarceſcent. Cõfundentur q̃ operant̃ li
nũ plectẽtes ⁊ texentes ſubtilia. Et erunt
irrigua eius ſiccãtia oẽs q̃ faciebant la-
cunas ad capiendos piſces. Stulti prin
cipes thaneos: ſapientes conſiliarij pha
raonis dederunt conſiliũ inſipiẽs. Quõ
dicetis pharaoni. Filius ſapientum ego:
filius regũ antiquorum? Ubi nũc ſunt ſa
pientes tui? Annũcient ⁊ indicẽt tibi: qd
cogitauerit dñs exercituũ ſup egyptum.
Stulti facti ſunt pricipes thaneos: emar
cuerũt principes mempheos: deceperũt C
egyptum: angulũ populoꝝ eius. Dñs mi
ſcuit in medio ei⁹ ſpm̃ ṽtiginis. Et erra
re fecerunt egyptũ in oĩ opere ſuo: ſicut
errat ebrius ⁊ vomens. Et nõ erit egypto
opus qd faciat caput ⁊ caudam incuruã
tẽ ⁊ refrenãtẽ. In die illa erit egypt⁹ q̃ſi
mulieres: ⁊ ſtupebunt ⁊ timebunt a facie
cõmotionis man⁹ dñi exercituũ: quã ipſe
mouebit ſup eã: ⁊ erit terra iuda egypto
in pauorem. Ois q̃ illius fuerit recorda-
tus pauebit a facie ꝯſilij dñi exercituum:
qd ipſe cogitauit ſup eã. In die illa erunt
q̃nq; ciuitates in terra egypti: loq̃ntes
lingua chanaã: et iurantes p dñm exerci-
tuũ. Ciuitas ſolis vocabitur vna. In die
illa erit altare dñi in medio terre egypti:
⁊ titulus dñi iuxta terminum eius: et erit
in ſignum ⁊ in teſtimoniũ dño exercituũ
in terra egypti. Clamabũt enim ad dñm D
a facie tribulantis: ⁊ mittet eis ſaluato-
rẽ ⁊ ꝓpugnatorẽ: qui liberet eos ⁊ cogno
ſcet̃ dñs ab egypto ⁊ cognoſcent egyptij
dñm i die illa: ⁊ colẽt eũ in hoſtijs ⁊ i mu
neribus: ⁊ vota vouebunt dño ⁊ ſoluent.
Et percutiet dñs egyptũ plaga: ⁊ ſanabit
eam: ⁊ reuertent̃ ad dñm: ⁊ placabit̃ eis: ⁊
ſanabit eos. In die illa erit via de egypto
in aſſyrios: ⁊ intrabit aſſyri⁹ in egyptũ ⁊
egyptius i aſſyrios: ⁊ ſeruient egyptij aſſur.
In die illa erit iſrl̃ tertius egypto et aſſy
rio: benedictio in medio terre cui bñdixit
dñs exercituũ: dicẽs. Bñdict⁹ populus
me⁹ egypti: ⁊ op⁹ manuũ mearũ aſſyri⁹:
hereditas aũt mea iſrl̃.

¶ C.S. De captiuitate egypti: ⁊ tranſmigratiõe ethiopie ⁊ nuditate. Caplm. xx.

In anno q̃ ingreſſus eſt A
tharthã in azotum: cum
miſiſſet eum ſargon rex
aſſyrioꝝ: et pugnaſſet
cõtra azotum: ⁊ cepiſ-
ſet eam in tpe illo locu
t⁹ eſt dñs in manu eſaie
filij amos dicens. Ua
de et ſolue ſaccum de lumbis tuis: et cal-
ciamenta tua tolle de pedibus tuis. Et
fecit ſic: vadens nudus et diſcalciatus.
Et dixit dñs. Sicut ambulauit ſeruus
meus eſaias nudus et diſcalciatus: triũ
annoꝝ ſignũ ⁊ portẽtũ erit ſup egyptũ B
et ſup ethiopiã: ſic minabit rex aſſyrioꝝ
captiuitatem egypti: ⁊ tranſmigrationẽ

ethiopie: iuuenẽ ꝛ ſenẽ nudã ꝛ diſcalciã
tã diſcoopertis natib⁹ ad ignominiã egy
B pti. Et timebũt ꝛ ↄfũdẽt ab ethiopia ſpe
ſua: ꝛ ab egypto glõia ſua. Et dicet hĩtator
inſule huius in die illa. Heccine erat ſpes
nr̃a: ad q̃s ↄfugim⁹ in auxiliũ: vt libera-
rẽt nos a facie regis aſſyrioꝝ. Et quõ effu
gere poterim⁹ nos.

¶ C. B. De ruina babylonis per medos ꝛ per-
ſas interpoſito: de onere idumee et de onere
arabie. Capl̃m xxi.

A Nus deſerti maris. Si
cut turbines ab africo
veniunt: de deſerto ve-
nit de terra horribili.
Viſio dura nũciata eſt
Abacuch. mihi. Qui incredulus
2. a. eſt infideliter agit et q̃
depopulator eſt vaſtat
Joel. 1. b. Aſcende elã: obſide mede oẽm gemitum
ei⁹ ceſſare feci. Propterea repleti ſunt lũ
bi mei dolore: anguſtia poſſedit me ſicut
B anguſtia parturientis. Corrui cũ audirẽ:
ↄturbatus ſum cũ viderem: emarcuit cor
meũ: tenebre ſtupefecerunt me. Babylõ
dilecta mea: poſita eſt mihi in miraculũ
Pone menſã: ↄtẽplare in ſpecula. Come
dentes et bibẽtes ſurgite pꝛincipes: arripi
te clypeũ. Hec enĩ dixit mihi dñs. Vade
et pone ſpeculatorẽ: ꝛ q̃dcũq; viderit: an
nũciet. Et vidit currũ duoꝝ eq̃tũ: aſcen
C ſorẽ aſini: et aſcẽſorẽ cameli: ꝛ ↄtẽplatus
Abacuk. 2 eſt diligẽter multo intuitu. Et clamauit
a. vt leo. Super ſpeculã dñi ego ſum ſtans
iugiter p die et ſup cuſtodiã meã ego ſũ
ſtãs totis noctibus. Ecce iſte venit aſcẽ
Hiere. 51. a. ſor vir bige eq̃tũ: et rñdit et dixit. Cecidit
Apoc. 14. b. cecidit babylon: ꝛ oĩa ſculptilia deoꝝ ei⁹
ↄtrita ſunt in terra. Tritura mea et filia
aree mee q̃ audiui a dño exercituum deo
D iſrael annunciaui vobis. Onus duma ad
me clamat ex ſeir. Cuſtos q̃ de nocte: cu-
ſtos quid de nocte? Dixit cuſtos. Venit
mane et nox. Si q̃ritis: q̃rite: ↄuertimini
ꝛ venite. Onus in arabia. In ſaltu ad ve-
E ſperã dormietis: in ſemitis dodanim. Oc-
currentes ſitiẽti ferte aquã: q̃ habitatis
terrã auſtri: cũ panibus occurrite fugiẽ
ti. A facie eniꝫ gladioꝝ fugerunt: a facie
gladij imminentis: a facie arcus extenti:
a facie grauis prelij: q̃m hec dicit dñs ad
me. Adhuc in vno ãno q̃ſi in ãno mercen
narij: et auferetur oĩs glõia cedar: ꝛ reliq̃e
F numeri ſagittarioꝛꝫ fortium de filijs ce-
dar imminuẽt: dñs eñi deus iſrl̃ locut⁹ eſt.

¶ C. A. Sermo domini contra hierl̃m de deſola-
tione ſdicatur deſtructio facta per nabuchodono-
noſor: item ſermo dñi ad ſobnã prepoſitum tem-
pli: vbi ſub nomine eliachim agit̃ de chriſto qui
portat clauem dauid ſuper humeros ꝛ eſt paſſi-
lus in eccleſia. Capl̃m. xxij. A

Nus vallis viſionis. A
Quidnam q̃ tibi eſt: q̃
aſcendiſti: et tu omnis
i tecta clamoris plena
vrbs frequens ciuitas
exultãs. Interfecti tui
non interfecti gladio: B
nec mortui tui mortui
in bello. Cuncti principes tui fugerunt
ſimul: duriq; legati ſunt. Omnes qui in
uenti ſunt vincti ſunt: pariter procul fu-
gerunt. Propterea dixi. Recedite a me:
amare flebo. Nolite incũbere: vt ↄſolemi B
ni me ſup vaſtitate filie populi mei. Dies
eñi interfectionis ꝛ ↄculcationis ꝛ fletuũ
dño deo exercituũ in valle viſiõis. Scru-
tãs murũ: et magnificus ſuper montem
Et elã ſumpſit pharetrã et curruꝫ homĩs
equitis: ꝛ parietem nudauit clypeus. Et C
erunt electe valles tue plene q̃drigarum
et eq̃tes ponẽt ſedes ſuas in porta: ꝛ reue
labit̃ operimẽtuꝫ iude. Et videbis in die C
illa armamẽtariũ domus ſaltus: et ſciſſu
ras ciuitatis dd̃ videbitis: q: multiplica-
te ſunt. Et congregaſtis aquas piſcine in
ferioris: et domos hierl̃m numeraſtis: et
deſtruxiſtis domos ad muniendũ murũ.
Et lacum feciſtis inter duos muros: et
aquã piſcine veteris: et nõ ſuſpexiſtis ad
eũ q̃ fecerat eã: ꝛ operatorẽ eius de lõge
non vidiſtis. Et vocabit dñs deus exerci
tuũ in die illa: ad fletũ: ꝛ ad plãctũ: ꝛ ad
caluitiũ et ad cingulum ſacci: ꝛ ecce gau
diũ et leticia occidere vitulos: et iugula-
re arietes: comedere carnes et bibere vi-
nũ. Comedamus et bibam⁹: cras eñi mo D
riemur. Et reuelata eſt in auribus meis 1. Cor. 15. vl
vox dñi exercituũ. Si dimittet̃ iniq̃tas 2. c. & eſa.
hec vobis donec moriamini: dicit domin⁹ pri. petrus
exercituum. Hec dicit dñs de⁹ exercituũ. quoq;.
Vade et ingredere ad eũ q̃ habitat in ta- 1. Cor. 15. d.
bernaculo ad ſobnã ꝓpoſitũ templi: et di E
ces ad eũ. Quid tu hic: aut quaſi q̃s hic?
Quia exciſiſti tibi hic ſepulchꝛum: exci-
diſti in excelſo memoriale diligenter: in
petra tabernaculũ tibi. Ecce dñs aſpor-
tari te faciet ſicut aſportatur gallus gal-
linatius: ꝛ quaſi amictũ ſic ſubleuabit te.
Coronans coronabit te tribulatione: q̃ſi
pilã mittet in terraꝫ latam et ſpacioſam
Ibi morieris: et ibi erit currus glorie tue F

et ignominia domꝰ dñi tui. Et expellam
te de ſtatione tua: et de miniſterio tuo de
ponam te. Et erit in die illa. Uocabo ſer
uum meum eliachim filium elchie: et in
duam illũ tunica tua: et cingulo tuo con
fortabo eũ: ⁊ p̄tātē tuā dabo in manꝰ eiꝰ
Job.12.a. et erit q̄ſi p̄r habitātibꝰ hieruſ͞m ⁊ domui
Apoc.3.c. iuda. Et dabo clauam domus dauid ſup
C humerum eius: ⁊ aperiet ⁊ nō erit q̄ clu
dat et claudet: et non erit q̄ aperiat. Et fi
gā illum paxillum in loco fideli et erit in
ſolium glorie domui patris ſui et ſuſpen
dā ſup eum oēm gl̃iam domus p̄ris eiꝰ.
Uaſoꝝ diuerſa gn̄a: oē vas paruulum a
vaſis crateraꝝ: vſq; ad oē vas muſicoꝝ.
In die illa dicit dñs exercituũ: auferetur
paxillꝰ q̄ fixus fuerat in loco fideli: ⁊ frā
get ⁊ cadet ⁊ peribit qđ pepēderat in eo:
D q; dñs locutꝰ eſt.

¶ C.B. Sermo dñi cōtra tyꝝ: q̄ futura ſit ſup eā deſtructio ꝑ nabuchodonoſoꝝ poſt ſeptuaginta annos: ⁊ poſtea reparabit. Cap. xxiij.

A Onus tyri. Ululate na-
ues maris: q2 vaſtata
eſt domꝰ vñ venire cō-
ſueuerant: de terra ce-
thim reuelatum eſt eis
Tacete q̄ habitatis in
inſula negociatio ſido-
nis. Transferentes ma
re repleuerunt te in aq̄s multis: ſemen
nili meſſis fluminis fruges eius: et fa-
cta eſt negociatio gentiũ. Erubeſce ſidō:
ait mare fortitudo maris: dicēs. Nō par-
turiui et non peperi: et enutriui iuuenes
nec ad incrementũ ꝑduxi virgines. Cuꝫ
auditum fuerit in egypto: dolebunt cum
B audierint de tyro. Tranſite maria: vlula
te q̄ habitatis in inſula. Nunq̄d non vr̄a
hec eſt q̄ gloriabat̃ a diebꝰ p̄ſtinis in an-
tiq̄tate ſua? Ducēt eā pedes ſui lōge ad
peregrinādum. Quis cogitauit hoc ſup
tyrum quōdā coronatam: cuius negocia
tores p̄ncipes: inſtitores eius inclyti terre?
Dñs exercituum cogitauit hoc: vt detra-
heret ſuperbiā omnis glīe: ⁊ ad ignomi
niā deduceret vniuerſos inclytos terre.
Trāſi terrā tuā quaſi flumē filia maris:
non eſt cingulũ vltra tibi. Manum ſuā
extendit ſuper mare et cōturbauit regna.
C Dñs mandauit aduerſus chanaā: vt cō-
tereret fortes eius et dixit. Non adiicies
vltra vt glorieris calũniā ſuſtinēs virgo
filia ſidonis. In cethim conſurgens trāſ
freta: ibi q̄ non erit requies tibi. Ecce ter
ra chaldeoꝝ talis populus nō fuit: aſſur
fundauit eam. In captiuitatē traduxerūt
robuſtos eius ſuffoderunt domos eius:
poſuerūt eam in ruinam. Ululate naues
maris: quia deuaſtata eſt fortitudo veſtra.
Et erit in die illa: in obliuione eris o ty-
re ſeptuaginta ānis: ſicut dies regis viuꝰ.
Poſt ſeptuaginta autem annos erit tyro D
quaſi canticum meretricis. Sume cytha-
ram: circũi ciuitatē meretrix obliuiōi tra-
dita. Bene cane: frequenta cāticũ vt me
moria tui ſit. Et erit poſt ſeptuaginta an
nos viſitabit dominꝰ tyrũ: ⁊ reducet eā
ad merces ſuas: et rurſum fornicabitur
cum vniuerſis regnis ſup faciem terre:
et erunt negociatiōes eius et merces eius
ſanctificate dño. Nō condent̃ neq; repo
nent̃: q; his q̄ habitauerint corā dño erit
negociatio eius: vt manducent in ſatu-
ritatē: ⁊ veſtiāt̃ vſq; ad vetuſtatē.

¶ C.S. Sermo maloꝝ que dñs facturus eſt terre vniuerſaliter ꝓ peccato habitatoꝝ eius: de die iudicij. Capitulũ. xxiiij.

Ecce dñs nudabit ter- A
rā ⁊ diſſipabit eam: et
affliget faciem eius: et
diſperdet hitatores eiꝰ Oſee.4.b.
Et erit ſicut populus:
ſic ſacerdos: et ſicut ſer-
uus: ſic dñs eius: et ſi-
cut ancilla: ſic domina
eius. Sicut emens: ſic ille q̄ vendit. Si-
cut fenerator: ſic is q̄ mutuum accipit.
Sicut q̄ repetit: ſic q̄ debet. Diſſipatione
diſſipabitur terra: et direptione p̄dabitur
Dñs enim locutus eſt verbũ hoc. Luxit ⁊
defluxit terra: et infirmata eſt: defluxit or
bis et infirmata eſt altitudo populi ter-
re: et terra interfecta eſt ab habitatoribꝰ
ſuis: quia tranſgreſſi ſunt leges: mutaue
runt ius: diſſipauerunt fedus ſempiter-
nuꝫ. Propter hoc maledictio vorabit ter B
ram: ⁊ peccabunt habitatores eiꝰ ideoq;
inſanient cultores eiꝰ: ⁊ relinquēt̃ hoies
pauci. Luxit vindemia: infirmata eſt vi-
tis: ingemuerūt omnes q̄ letabātur cor-
de. Ceſſabit gaudium tympanoꝝ: q̄euit
ſonitus letantium: conticuit dulcedo cy-
thare. Cum cātico nō bibēt vinũ amara
erit potio bibētibus illā. Attrita eſt ciui-
tas vanitatis: clauſa eſt omnis domus:
nullo introeunte. Clamor erit ſup vino i
plateis: deſerta eſt omnis leticia: trāſla-
tum eſt gaudium terre. Relicta eſt in vr-
be ſolitudo: ⁊ calamitas opprimet portas
Quia hec erunt in medio terre: in medio po
puloꝝ. Quomodo ſi pauce oliue que re C

manſerint excutiantur ex oliua: ⁊ racemi
cum fuerit finita vindemia: hi leuabunt
vocem ſuã atq; laudabunt: cũ glorificat⁹
fuerit domin⁹: hinniẽt de mari. Propter hoc
in doctrinis glorificate dñm: in inſulis
c maris nomen dñi dei iſrael. A finib⁹ ter-
re laudes audiuim⁹ gl'iam iuſti. Et dixi.
Secretũ meũ mihi ſecretũ meum mihi.
Ue mihi. Preuaricãtes preuaricati ſunt
et preuaricatione trãſgreſſoꝝ preuaricati
Hier.48.g ſunt. Formido ⁊ fouea et laqueus ſup te:
q̃ habitator es terre. Et erit qui fugerit a
facie formidinis cadet in foueã: ⁊ q̃ ſe ex
plicauerit de fouea tenebit laqueo: q2 ca
taracte de excelſis aperte ſunt ⁊ cõcutien
tur fundamenta terre. Cõfractiõe ꝯfrin-
b getur terra: contritione conteretur terra.
Cõmotione ꝯmouebit terra: agitatione
agitabitur terra ſicut ebri⁹ ⁊ auferet q̃ſi
tabernaculum vni⁹ noctis. Et grauabit
eã iniq̃tas ſua: ⁊ corruet et nõ adijciet vt
reſurgat. Et erit in die illa: viſitabit dñs
ſuper militiã celi in excelſo: et ſup reges
terre q̃ ſunt ſup terrã. Et ꝯgregabuntur
in congregatione vnius faſcis in lacũ: et
claudent ibi in carcere: et poſt multos
dies viſitabunt. Et erubeſcet luna ⁊ con
fundet ſol: cũ regnauerit dñs exercituũ
in mõte ſyõ ⁊ in hierl'z: ⁊ in ꝯſpectu ſenũ
ſuoꝝ fuerit glorificat⁹.

¶ C.S. Propheta agit gratias deo pro ſuis ope
rib⁹: de ſocietate celeſti: de interitu mortis ⁊ cõ
fractu poteſtatis diaboli. Capłm.xxv.

a DOmine deus meus es
tu et exaltabo te: et cõ-
fitebor nõi tuo: q̃m fe-
ciſti mirabilia: cogita
tiones antiq̃s fideles:
amen. Quia poſuiſti ci
uitatez in tumultũ: vr-
bem fortez in ruinam:
domũ alienoꝝ vt nõ ſit ciuitas: ⁊ in ſem-
piternũ nõ edificet. Super hoc laudabit
b te populus fortis ciuitas gentium robu-
ſtarum timebit te. Quia factus es fortitu-
do pauperi: fortitudo egeno in tribula-
tione tua: ſpes a turbine vmbraculum ab
eſtu. Spũs eniz robuſtorũ q̃ſi turbo im-
pellens parietem. Sicut eſtus in ſiti: tu-
multum alienoruz humiliabis: ⁊ q̃ſi calo
re ſub nube torrente ꝓpaginem fortium
c marceſcere facies. Et faciet dñs exerci-
tuum omnibus populis in monte iſto hoc
conuiuiuz pinguiũ: cõuiuiũ vindemie: cõ-
uiuiũ pinguiũ medullatorum: vindemie
defecate. Et ꝓcipitabit i mõte iſto faciẽ
vinculi colligati ſup oẽs populos et telã
quam orditus eſt ſup oẽs nationes: ꝓcipi
tabit mortẽ in ſempiternum. Et auferet Apoc.7.d.
dñs deus lachrymaz ab oĩ facie: et oppro ⁊.21.a.
briũ populi ſui auferet de vniuerſa terra
quia dñs locutus eſt. Et dicẽt in die illa.
Ecce deus noſter iſte expectabim⁹ euz: ⁊
ſaluabit nos. Iſte dñs ſuſtinuimus eum
et exultabimus et letabimur in ſalutari d
eius: q2 requieſcet man⁹ dñi in mõte iſto.
Et triturabit moab ſub eo: ſicuti terũtur
palee in plauſtro. Et extẽdet man⁹ ſuas
ſub eo ſicut extendit natãs ad natãdũ: et
humiliabit gl'iam eius cũ alliſiõe manuũ
eius. Et munimenta ſublimiũ murorum
tuorum concident: ⁊ humiliabunt: et de
trahẽtur in terrã vſq; ad puluerem.

¶ C.S. Canticũ iuſtoꝝ de ſemita iuſti: de duri
cia impij: de reſurrectione mortuoꝝ. Cap.xxvi. a

IN die illa cantabit can
ticum iſtud in terra iu-
da. Urbs fortitudinis
noſtre ſyon ſaluator:
ponetur in ea murus ⁊
antemurale. Aperite
portas et ingredietur
gẽs iuſta: cuſtodiẽs ve
ritatẽ. Uetus error abijt: ſeruabis pacẽ:
pacez quia in te ſperauimus. Speraſtis
in dño in ſeculis eternis: in dño deo for-
ti in perpetuum. Q2 incuruabit habitan
tes in excelſo: ciuitatem ſublimez humi
liabit. Humiliabit eam vſq; ad terrã: de-
trahet eam vſq; ad puluerem. Conculca
bit eã pes: pes pauperis greſſus egenoꝝ:
Semita iuſti recta eſt: rectus callis iuſti
ad ambulandum. Et in ſemita iudicioꝝ b
tuoꝝ dñe ſuſtinuimus te: nomen tuuz et
memoriale tuum deſiderio aĩe. Aĩa mea
deſiderauit te nocte: ſed in ſpũ meo in p̃
cordijs meis: de mane vigilabo ad te. Cũ
feceris iudicia tua in terra: iuſticiam
diſcent habitatores orbis. Miſereamur
impio: ⁊ nõ diſcet iuſticiaz facere. In terra
ſanctoꝝ iniq̃ geſſit: ⁊ non videbit gl'iam
dñi. Dñe exaltet manus tua vt nõ videãt:
videant ⁊ ꝯfundantur zelantes populi et
ignis hoſtes tuos deuoret. Dñe dabis pa c
cem nobis: omnia eniz opera noſtra opa
tus es nobis. Dñe deus noſter dñi poſſe-
derunt nos abſq; te: tantum in te recor-
demur nominis tui. Morientes non vi-
uant: gigãtes non reſurgant. Propterea
viſitaſti et ꝯtriuiſti eos: ⁊ pdidiſti omnẽ
memoriam eoruz. Induliſti genti dñe in
duliſti genti. Nunquid glorificatus es:

Elōgaſti omnes terminos terre. Dn̄e in
anguſtia requiſierunt te: in tribulatione
murmuris doctrina tua eis. Sicut que
cōcepit cū appropinquerit ad partuz do-
lens clamat in doloribus ſuis: ſic facti ſu
mus. A facie tua domine concepimus et
quaſi parturiuim⁹ ⁊ pepim⁹ ſpm̄ ſalutis.
b Iuſticiaz non fecimus in terra: idō nō ceci
derunt habitatores terre. Viuent mortui
tui interfecti mei reſurgent. Expergiſci-
mini: ⁊ laudate qui habitatis in puluere:
quia ros lucis: ros tuus: ⁊ terram gigātū
detrahes in ruinam: Vade populus me⁹
intra in cubicula tua: claude oſtia tua ſu
per te: abſcondere modicuz ad monumē
tum donec pertranſeat indignatio mea.
Michee.1.a Ecce enim dn̄s egredieť de loco ſuo: vt vi
ſitet iniquitatem habitatoris terre cōtra
eū: ⁊ reuelabit terra ſanguinē ſuū ⁊ non
operiet vltra īterfectos ſuos.

¶ L. D. De iudicio ⁊ interitu diaboli: de ſpina domus ⁊ vinea ſua: de predicatione apoſtolorū; de fide gentium. Capl̄m. xxvij.

a In die illa viſitabit do-
min⁹ in gladio ſuo du-
ro et grandi et forti: ſu-
per leuiathan ſerpen-
tem vectē: ⁊ ſup leuia
thā ſerpentē tortuoſuz
et occidet cetuz qui in
mari eſt. In die illa vi-
nea meri cantabit ei. Ego dn̄s q̄ ſeruo eā
repente ꝓpinabo ei: ne forte viſiteť ꝯtra
eaz: nocte ⁊ die ſeruo eā: indignatio non
b eſt mihi. Quis dabit me ſpinā ⁊ vepꝛem?
In prelio gradiar ſuper eā: ſuccendā eaz
pariter. An potius tenebo fortitudinem
meā? Faciet pacem mihi: pacē faciet mi
hi. Qui ingrediētur impetu a iacob efflo
rebit et germinabit iſrael: et implebunt
faciem orbis ſemine. Nunqd iuxta plagā
percutientis ſe ꝑcuſſit eū? Aut ſicut occi
dit interfectos eius: ſic occiſus eſt? In
c menſura cōtra mēſurā cū abiecta fuerit
iudicabit eam: meditatus eſt in ſpū ſuo
duro ꝑ diez eſtus. Idcirco ſup hoc dimit
teť iniquitas domui iacob: ⁊ iſte ōis fru-
ctus: vt auferatur pctm̄ eius. Cuz poſue
rit omnes lapides altaris ſicut lapides ci
neris alliſos: non ſtabūt luci ⁊ delubra.
Ciuitas em̄ munita deſolata erit ſpecio-
ſa relinqueť: ⁊ dimittetur quaſi deſertuz.
Ibi paſcetur vitulus: et ibi accubabit et
d conſumet ſummitates eius. In ſiccitate
meſſis illius conterentur mulieres ve-
nientes et docentes eam. Non eſt enim
populus ſapiens: propterea nō miſerabi
tur eius qui fecit eum: ⁊ q̄ formauit eum
non parcet ei. Et erit in die illa: ꝑcutiet
dn̄s ab alueo fluminis vſq; ad torrētem
egypti: ⁊ vos ꝯgregabimini vnus ⁊ vnus
filij iſrael. Et erit in die illa clangetur in
tuba magna: ⁊ venient q̄ perditi fuerant
de terra aſſyriorum: ⁊ qui electi erant de
terra egypti: et adorabunt dn̄m in mōte
ſancto in hieruſalem.

¶ L. D. Indignatio dn̄i cōtra ſuperbiā ephraim: ⁊ ebrietatem ſacerdotum: ⁊ cōtra principes illa fores de ebulo quoq; naſcituros: ⁊ de pena illius fonum. Capl̄m. xxviij.

V E corone ſupbie ebrijs a
ephraim et flori decidē
ti glorie exultatiōis ei⁹
qui erant in vertice val
lis pinguiſſime erran-
tes a vino. Ecce vali-
dus et fortis dominus
ſicut impetus grandi-
nis turbo confringens: ſicut impet⁹ aqua
rum multaꝝ inundantium: ⁊ emiſſaruz
ſuper terram ſpacioſam. Pedibus cōcul
cabitur corona ſuperbie ebrioꝝ ephraim
et erit flos decidēs glorie exultatiōis ei⁹
qui eſt ſuper verticē vallis pinguiū quaſi
temporaneum ante maturitatem autūni b
Qd̄ cum aſpexerit: vidēs ſtatim vt manu
tenuerit: deuorabit illud. In die illa erit
dn̄s exercituum corona glorie: ⁊ ſertū ex-
ultationis: reſiduo populi ſui: ⁊ ſpirit⁹ iu
dicij ſedenti ſuper iudicium: ⁊ fortitudo
reuertentibus de bello ad portā. Verum
hi quoq; pre vino neſcierunt: ⁊ pre ebrie-
tate errauerunt. Sacerdos et propheta
neſcierunt pre ebrietate abſorpti ſunt a
vino: errauerunt in ebrietate: neſcierunt
videntem: ignorauerunt iudiciū. Oēs ei
menſe repiete ſunt vomitu ſordiumq; c
ita vt non eſſet vltra locus. Quem doce-
bit ſcientiam: et quem intelligere faciet
auditum. Ablactatos a lacte: auulſos ab
vberibus: quia manda: remanda: man-
da: remanda: expecta: reexpecta: expecta:
reexpecta: modicum ibi: modicum ibi. i.Co.14 d.
In loquela enim labij: ⁊ lingua altera lo
quetur ad populum iſtum: cui dixit. Hec
eſt requies mea: reficite laſſum: et hec eſt
meum refrigerium: et noluerunt audire.
Et erit eis verbum domini manda: remā
da: manda remanda: expecta: reexpecta:
expecta: reexpecta: modicum ibi modi-
cum ibi: vt vadant ⁊ cadant retrorſum et
cōterant ⁊ illaqueť ⁊ capiētur. Propte

D hoc audite verbum dñi viri illuſores: qui
dñamini ſuper pplm meũ q̃ eſt in hieru
ſalem. Dixiſtis eniz. Percuſſimus fedus
cum morte: et cuz inferno: fecim⁹ pactũ.
Amos.9.c. Flagellũ mundãs cũ trãſierit: nõ veniet
ſuper nos: q̃r poſuimus mendaciũ ſpem
noſtram: et mendacio protecti ſumus.
Ro.9.f. Idcirco hec dicit domin⁹ de⁹: Ecce ego
1. Pe.2.a. mittam in fundamentis ſion lapidez an
gularem: lapidez pbatum precioſum in
fundamento fundatum. Qui crediderit:
non feſtinet. Et ponam in podere iudi-
Ro.10.b. cium: et iuſticiam in menſura. Et ſub
E uertet grãdo ſpem mendacii et ptectionẽ
Aque inundabunt: et delebit fedus vrm
cũ morte: et pactũ vrm cũ inferno nõ ſta
bit. Flagellũ inundãs cũ tranſierit: eritis
ei in conculcationem. Quãcunq̃ pertran
ſierit: tollet vos quoniam mane dilucu-
lo pertranſibit in die et in nocte: et tan-
tummodo ſola vexatio intellectum dabit
auditui. Coangustatũ eſt enim ſtratum:
ita vt alter decidat: et palium breue vtrũ
F q̃ operire non poteſt. Sicut eniz in mõ
te diuiſionum ſtabit dominus: ſic in val-
2.Re.5.d. le que eſt in gabaon iraſcet vt faciat op⁹
ſuum: alienum eſt opus eius: vt opere-
tur opus ſuum peregrinum eſt opus ei⁹
G ab eo. Et nunc nolite illudere: ne forte
conſtringantur vincula veſtra. Conſum-
mationem enim et abbreuiationem au-
diui a domino deo exercituum ſuper vni
uerſam terram. Aurib⁹ percipite et au-
dite vocem meam: attendite et audite
eloquium meum. Nunquid tota die ara-
bit arans vt ſerat: proſcindet: et ſarciet hu
H mũ ſuã? Nonne cum adequauerit faciem
ei⁹ ſeret gith: et cyminũ ſparget: et ponet
triticũ per ordinẽ: et hordeũ et miliũ et vi
ciam in finibus ſuis? Et erudiet illuz de⁹
I ſuus in iudicio: docebit illum. Nõ enim
in ferris triturabitur gith: nec rota plau-
ſtri ſuper cyminum circumibit: ſed in vir
ga excutietur gith et cyminum in bacu-
lo: panis autem comminuetur. Verum
non in perpetuum triturans triturabit
illum: neq̃ vexabit eũ rota plauſtri: nec
vngulis ſuis comminuet eum. Et hoc a
domino deo exercituum exiuit vt mira-
bile faceret conſilium: et magnificaret
iuſticiam.

¶ c.B. Prophetatur deſtructio hieruſalem per
nabuchodonoſor et p romanos: de ciuitate pphe-
tarum: et libro ſignato ppter peccata populi: de
celantibus peccata ſua: de fide gẽtium et reuer-
ſione iudeorũ ad fidẽ et pena illuſorũ. Ca.xxix.

V E ariel. Ariel ciuitas A
quã expugnauit dauid. 2.reg.5.b.
Additus eſt annus ad
annum: ſolẽnitates euo
lute ſunt. Et circũuala
bo ariel: et erit triſtis
et merens et erit mihi
quaſi ariel. Et circun- B
dabo quaſi ſpherã in circuitu tuo: et iaciã
cõtra te aggerẽ: et munimenta ponam in
obſidionem tuam. Humiliaberis: de ter
ra loqueris: et de humo audiet eloquiuz
tuũ. Et erit quaſi phythonis de terra vox
tua: et de humo eloquium tuũ muſſitabit C
Et erit ſicut puluis tenuis: multitudo
ventilãtiũ te: et ſicut fauilla pertrãſiẽs mul
titudo eorũ qui cõtra te pualuerũt. Eritq̃ re D
pẽte: cõfeſtim a dño exercituũ viſitabit in
tonitruo et commotiõe terre: et voce ma
gna turbinis et tẽpeſtatis: et flãma ignis
deuorantis. Et erit ſicut ſomniũ viſionis
nocturne: multitudo oim gentiũ q̃ dimi
cauerunt cõtra ariel: et oẽs q̃ militauerunt: et
obſederunt et pualuerũt aduerſus eam.
Et ſicut ſomniat eſuriẽs et cõedit: cũ aũt E
fuerit expgefactus: vacua eſt aĩa ei⁹. Et
ſicut ſomniat ſitiẽs et bibit: et poſtq̃ fuerit
expgefactus laſſus adhuc ſitit et aĩa eius
vacua eſt: ſic erit multitudo oim gentiuz
que dimicauerunt contra montem ſion.
Obſtupeſcite et admiramini: fluctuate
et vacillate: inebriamini: et non a vino:
mouemini et nõ in ebrietate: q̃m miſcuit
vobis dñs ſpirituz ſoporis. Claudet ocu-
los veſtros: pphetas et pncipes veſtros q̃ F
vident viſiones: operiet. Et erit vobis vi
ſio oim ſicut verba libri ſignati: quem cũ
dederint ſcienti lr̃as: dicent: lege iſtum et
rñdebit: non poſſum: ſignatus eſt enim. Matt.15.a.
Et dabitur liber neſciẽti litteras: dicetur Mar.7.a.
q̃ ei: lege: et rñdebit: neſcio lr̃as. Et di-
xit dñs. Eo q̃ appropinquat popul⁹ iſte G
ore ſuo: et labiis ſuis glorificat me cor
autem eius longe eſt a me: et timuerunt H
me mandato hoim et doctrinis: ideo ec-
ce ego addam vt admirationẽ faciã pplo Matth.11.c.
huic miraculo grãdi et ſtupendo. Peribit 1.Cor.1.d.
eniz ſapia a ſapiẽtibus ei⁹: et intellectus
prudentiũ eius abſcondet. Ve q̃ pfundi
eſtis corde: vt a dño abſcondatis cõſiliũ:
quoruz ſunt in tenebris opera: et dicunt.
Quis videt nos: et quis nouit nos? Per Eccli.23.c.
uerſa eſt hec veſtra cogitatio: q̃ſi ſi lutum
cõtra figulũ cogitet: et dicat opus facto I
ri ſuo: non feciſti me: et figmentũ dicat fi K
ctori ſuo nõ intelligis. Nõne adhuc i mo Ie.18.a.b.

dico ⁊ ī breui cōuertet̄ libanꝰ ī charmel:
et charmel ī saltū reputabit̄. Et audiēt
in die illa surdi v̄ba libri: ⁊ de tenebris et
caligine oculi cecoꝝ videbūt. Et addent
mites ī dn̄o leticiā: ⁊ pauperes hoīes in
sctō israel exultabūt: qm̄ defecit q̄ preua
f lebat: cōsummatus est illusor: et succisi
sunt oēs q̄ vigilabāt sup iniq̄tatē: q̄ pec
care faciebāt hoīes ī v̄bo: ⁊ arguentē in
porta supplātabāt: ⁊ declinauerunt frus
g tra a iusto. Propter hoc hec dicit domi
nus ad domū iacob q̄ redemit abraam.
Nō modo cōfūdet̄ iacob nec mō vultꝰ
eiꝰ erubescet: sed cū viderit filios suos:
opera manuum mearuꝫ ī medio sui san
ctificantes nomen meū: ⁊ sanctificabūt
sanctum iacob: et deum israel predica
bunt ⁊ scient errātes spū intellectum et
mussitatores discent legem.

¶ C.S. Comminatio dn̄i contra reliquias po
puli qui post destructionē hierusalem ī egyptuꝫ
descenderunt. Capitulum .xxx.

a Ve filij desertores: dicit
dn̄s: vt faceretis cōsili
um: ⁊ non ex me: ⁊ ordi
remini telam ⁊ nō per
spm̄ meū: vt adderetis
pctm̄ sup peccatū: qui
ambulatis vt descēda
tis ī egyptū: ⁊ os meuꝫ
nō iterrogastis: sperantes auxilium ī for
titudine pharaonis habētes fiduciam in
vmbra egypti: et erit vobis fortitudo pha
raonis ī cōfusionem: ⁊ fiduciam vmbre
egypti ī ignominiam. Erāt eñ ī taphnis
principes tui: et nuncij tui vsq; ad tha
nes puenerūt. Oēs cōfusi sunt sup pplo
b q̄ eis pdesse nō poterat. Nō fuerūt ī au
xilium ⁊ ī aliquam vtilitatē: sed ī ꝯfusio
nem ⁊ ī opprobrium. Onus iumentoruꝫ
austri. In terra tribulationis et angustie
leena: et leo ex eis vipera ⁊ regulus volās
portātes sup hūeros iumentorum diui
tias suas et super gibbū cameloꝝ thesau
ros suos ad pplꝫ: qui eis prodesse nō po
terit. Egyptꝰ eñ frustra ⁊ vane auxiliabi
tur. Ideo clamaui sup hoc superbia tantū est
quiesce. Nūc ergo ingressus scribe ei sup
buxū: ⁊ ī libro diligēter exara illud ⁊ erit
in die nouissimo in testimonium vsq; in
eternum. Populus eñ ad iracundiam
prouocās est ⁊ filij mēdaces: filij nolen
tes audire legem dei. Qui dicunt videnti
c bus nolite videre: ⁊ aspicientibus: nolite
aspicere nobis ea q̄ recta sunt. Loquimi
ni nobis placētia; videte nobis errores
auferte a me viā: declinate a me semitā
cesset a facie nostra sctūs isrł. Propterea
hec dicit sctūs israel. Pro eo qđ reproba
stis v̄bū hoc: ⁊ sperastis ī calūniā ⁊ ī tu
multū: ⁊ inixi estis sup eo: propterea erit
vobis iniq̄tas hec sicut iterruptio cadēs
et requisita in muro excelso: qm̄ subi
to dū nō sperat̄: veniet cōtritio eiꝰ: ⁊ con
minuetur sicut cōterit̄ lagena figuli con
tritione peruali da ⁊ nō inuenietur de frag
mentis eiꝰ testa in qua portet̄ igniculus
de incendio aut hauriat̄ parū aque de fo
uea: q2 hec dicit dn̄s deꝰ sctūs israel. Si
reuertamini ⁊ quiescatis: salui eritis. In d
silētio ⁊ ī spe erit fortitudo vestra. Et no
luistis et dixistis. Nequaq̄: sed ad equos
fugiemus. Ideo fugietis. Et sup veloces
ascendemus. Ideo velociores erūt q̄ perse
quētur vos. Mille hoīes a facie terroris
vnius: ⁊ a facie terroris quinq; fugietis
donec relinquamini quasi malus nauis
in vertice mōtis: ⁊ quasi signū sup collē.
Propterea expectat dn̄s: vt misereatur
vestri et ideo exaltabitur parcens vobis:
q2 deꝰ iudicij dn̄s. Beati oēs q̄ expectāt
eū. Pplꝫ eñ syon habitabit in hierusalē.
Plorās nequaq̄ plorabis: miserās mise
rebit̄ tui. Ad vocē clamoris tui statim vt
audierit rn̄debit tibi. Et dabit dn̄s tibi e
panē artum ⁊ aquā breuē: ⁊ non faciet
auolare a te vltra doctorē tuum: ⁊ erunt
oculi tui vidētes preceptorē tuū: et aures
tue audiēt v̄bū post tergū monētis. Hec
est via ambulate ī ea: ⁊ nō declinet̄ neq;
ad dexterā neq; ad sinistrā. Et contami
nabis lamina sculptilium argēti tui: ⁊ ve
stimētum cōflatilis auri tui: ⁊ disperges
ea sicut imūdiciā menstruate. Egredere
et dices ei: ⁊ dabitur pluuia semini tuo
vbicunq; seminaueris in terra: et panis
frugum terre erit vberrimus et pinguis
pascētur ī possessione tua ī die illo agnꝰ
spaciose: et tauri tui ⁊ pulli asinoꝝ qui
operant̄ terrā: cōmixtū migma comedent: f
sicut in area ventilatuꝫ est. Et erūt super
oēm mōtem excelsum: ⁊ sup oēm collem
eleuatū riui currentiū aquarū ī die inter
fectionis multorum cum ceciderint tur
res. Et erit lux lune sicut lux solis: et lux
solis erit septēpliciter sicut lux septē die
rū ī die q̄ alligauerit dn̄s vulnus ppłi sui
et pcussurā plage eiꝰ sanauerit. Ecce no
men dn̄i venit de longinquo: ardens fu
ror eius: ⁊ grauis ad portandum. Labia
eius repleta sunt indignatione: et lin
gua eius quasi ignis deuorans. Spiritꝰ

eius velut torrens inundans vſq; ad me
diū colli: ad perdendas gentes in nihilū
et frenū erroris qḋ erat in maxillis popu
lorū. Cāticū erit vobis ſicut vox ſctifica
te ſolēnitatis: ⁊ leticia cordis ſicut q̄ pgit
cū tibia vt intret in mōtē dñi ad fortē iſ-
B rael. Et auditam faciet dñs gl'iam vocis
ſue: et terrorē brachij ſui oſtēdet in cōmi-
natione furoris: ⁊ flāma ignis deuoran-
tis. Allidet in turbine ⁊ in lapide grādi-
nis. A voce enī dñi pauebit aſſur virga p
cuſſus: ⁊ erit trāſit⁹ virge fundatus quā
requieſcere faciet dñs ſup eū in tympanis
et cytharis: ⁊ in bellis p̄cipuis expugna-
bit eos. Preparata eſt enī ab heri tophet
a rege p̄parata: pfunda ⁊ dilatata. Nutri
mēta ei⁹ ignis ⁊ ligna multa flatus dñi
ſicut torrens ſulphuris ſuccēdēs eam.

¶ C.S. Arguit confugientes ad hui⁹ ſeculi au
xilium pluſq̄ ad diuinum: penitentibus promit-
tit miſericordiam dei: de die iudicij: redit ad tem
pora ezechielis. Capitm.xxxi.

A VE qui deſcēdunt i egy
ptū ad auxiliū in eq̄s
ſperantes ⁊ habētes fi
duciam ſup quadrigis
q2 multe ſunt: ⁊ ſuper
equitibus: q2 preualidi
nimis: ⁊ non ſunt cōfi
ſi ſup ſanctū iſrael: et
dñm non requiſierunt. Ipſe autē ſapiēs
adduxit malū: ⁊ verba ſua non abſtulit.
B Et cōſurget cōtra domū peſſimorum: et
cōtra auxiliū operātium iniquitatē. Egy
ptus hō et nō de⁹: ⁊ equi eoꝝ caro et non
ſpūs. Et dñs inclinabit manum ſuam
et corruet auxiliator: et cadet cui preſtat̄
auxilium ſimulq; oēs conſumentur quia
hec dicit dñs ad me. Quō ſi rugiat leo: ⁊
catulus leonis ſup p̄dā ſuā cū occurre
rit ei multitudo paſtoꝝ a voce coꝝ nō for
midabit: ⁊ a multitudine eorū nō paue-
bit: ſic deſcendet dñs exercituū: vt prelie-
tur ſuper montem ſion ⁊ ſuper collē ei⁹.
Sicut aues volātes: ſic proteget dñs exer-
cituum hieruſalem: protegens ⁊ liberās:
I.x.b. tranſiens ⁊ ſaluās. Cōuertimini ſicut in
C profundū receſſeratis filij iſrael. In die
enim illa abijciet vir idola argenti ſui: et
idola auri ſui que fecerunt vobis manus
veſtre in peccatū: ⁊ cadet aſſur in gladio
non viri: et gladius nō hominis vorabit
eum: ⁊ fugiet non a facie gladij: et iuue-
nes ei⁹ vectigales erūt: et fortitudo ei⁹ a
terrore trāſibit: et pauebūt fugiētes prin
cipes eius. Dixit dñs: cuius ignis eſt in
ſion: et caminus eius in hieruſalem.

¶ C.S. De aduētu x̄pi ⁊ apoſtoloꝝ eius interpo
nitur de multis opulentis mulieribus captiuan
dis vt conterantur ⁊ confundantur: de gaudio
celeſtis patrie. Capitm.xxxii.

A ECce in iuſticia regna-
bit rex: ⁊ principes i iu
dicio preerunt. Et erit
vir ſicut q̄ abſcondit̄ a
vēto: ⁊ celat ſe a tempe
ſtate: ſicut riui aquarū
et ſiti: ⁊ vmbra petre p
minentis in terra deſer
ta. Nō caligabunt oculi vidētiū: ⁊ aures
audiētiū diligēter auſcultabūt: ⁊ cor ſtul
torum intelliget ſciētiā: ⁊ lingua balborū
velociter loq̄t̄: ⁊ plane. Nō vocabit̄ vltra
is q̄ inſipiēs ē princeps: neq; fraudulētus
appellabit̄ maior. Stult⁹ enī fatua loque B
tur ⁊ cor eius faciet iniquitatē vt pficiat
ſimulationē: ⁊ loquat̄ ad dñm fraudulē
ter: et vacuā faciet aīam eſurientis: ⁊ po
tum ſitiēti auferet. Fraudulēti vaſa peſſi
ma ſunt. Ipſe enī cogitatiōes concinnauit
ad pdēdos mites in ſermone mēdacij:
cū loq̄ret̄ pauꝑ iudiciū. Princeps vero ea
q̄ digna ſunt principi cogitabit: et ipſe ſu
per duces ſtabit. Mulieres opulente ſur
gite: ⁊ audite vocē meā: filie cōfidentes p
cipite auribus eloquiū meū. Poſt dies ⁊ C
annū: ⁊ vos cōturbamini cōfidētes. Cō
ſummata eſt enī vindemia collectio vltra
nō veniet. Obſtupeſcite opulēte cōturba
mini cōfidētes: exuite vos ⁊ cōfundemi-
ni accingite lūbos vr̄os. Sup vbera plā
gite: ſup regione deſiderabili: ſup vinea
fertili. Sup humū ppl'i mei ſpine et ve
pres aſcēdēt: q̄ntomagis ſup oēs domos
gaudij ciuitatis exultantis. Dom⁹ enī di
miſſa eſt multitudo vrbis relicta eſt tene
bre et palpatio facte ſunt ſuper ſpeluncas
vſq; in eternū. Gaudiū onagroꝝ paſcua
gregū: donec effundat̄ ſup nos ſpūs de
excelſo. Et erit deſertū in chermel: ⁊ cher
mel in ſaltū reputabit̄: ⁊ habitabit in ſoli D
tudine iudiciū: ⁊ iuſticia in chermel ſede
bit. Et erit opus iuſticie pax: et cultus iu I.xx.a.
ſticie ſilentium: ⁊ ſecuritas vſq; i ſempi
ternū. Et ſedebit ppl's me⁹ in pulchritu
dine pacis: et in tabernaculis fiducie et
in requie opulēta. Grando aūt in deſcē-
ſione ſaltus: et humilitate humiliabitur
ciuitas. Beati qui ſeminatis ſup omnes
aquas immittētes pedē bouis ⁊ aſini.

¶ C.S. Loquitur contra ſennacherib ad vl
timum captiuitatem reuertitur: de his qui vio

ad: hūt dominum: ⁊ de ſcribis non cognoſcentib⁹
chriſtum. aplm.xxxiij.

A Ve q̃ ꝓdaris : nōne ⁊
ipſe ꝓdaberis? Et q̃ ſp-
nis: nōne ⁊ ipſe ſpneris
Cū cōſummaueris de
ꝓdationē: deꝓdaberis.
Cū fatigatus deſieris
cōtēnere : contēneris.
Dñe miſerere noſtri: te
eñi expectauim⁹: eſto brachiū nr̃m i ma
ne: ⁊ ſalus nr̃a i tpe tribulatiōis. A voce
angeli fugerūt ppl'i: ⁊ ab exaltatione tua
diſpſe ſunt gentes. Et cōgregabunt̃ ſpo
lia veſtra: ſicut colligit̃ bruch⁹ velut cū
foſſe plene fuerint de eo. Magnificatus
eſt dñs qm̃ habitauit in excelſo: impleuit
ſion iudicio ⁊ iuſticia ⁊ erit fides i tpib⁹
ſuis. Diuitie ſalutis ſapiētia ⁊ ſcia: timor
B dñi ipſe eſt theſaurus eius. Ecce vidētes
clamabunt foris: āgeli pacis amare fle-
būt. Diſſipate ſunt vie ceſſauit tranſiens
p ſemitā irritū factū eſt pactū: piecit ci
uitates: nō reputauit hoīes. Luxit ⁊ elā-
guit terra cōfuſus eſt liban⁹ ⁊ obſorduit
Et fact⁹ eſt ſarō ſicut deſertū: ⁊ ꝯcuſſa ē
baſan ⁊ carmelus. Nūc cōſurgam dicit
dñs: nūc exaltabo: nūc ſubleuabor. Cōci
pietis ardorē ⁊ parietis ſtipulā: ſpūs vr̃
vt ignis vorabit vos: ⁊ erunt ppl'i quaſi
de icēdio cinis: ſpine cōgregate igni com
burent̃. Audite q̃ lōge eſtis q̃ feceri: ⁊ co
gnoſcite vicini fortitudinē meā. Cōterri
ti ſūt i ſiō pctōres: poſſedit tremor hypo
critas. Quis poterit habitare de vobis cū
igne deuorante: aut quis habitabit ex vo
C bis cū ardoribus ſempiternis? Qui am-
bulat in iuſticiis ⁊ loquit̃ veritatē: q̃ pii-
cit auariciā ex calūnia: ⁊ excutit manus
ſuas ab omni munere. Qui obturat au-
res ſuas ne audiat ſāguinē: ⁊ claudit ocu
los ſuos ne videat malū. Iſte in excelſis
habitabit munimēta ſaxorū ſublimitas
eius. Panis ei datus eſt: aq̃ eius fideles
ſunt. Regē i decore ſuo videbunt: ⁊ oculi
ei⁹ cernēt terrā de lōge. Cor tuū medita
1. Cor. 1. d. bit timorē. Ubi ē lr̃at⁹: vbi eſt legis ꝟba
pōderās? vbi eſt doctor paruuloꝝ? Pplm
imprudētē nō videbis: pplm alti ſermo-
nis: ita vt nō poſſis intelligere diſertitu-
dinē lingue ei⁹ i quo nulla ē ſapiētia. Re
D ſpice ſiō ciuitatē ſolēnitat̃ nr̃e. Oc'i tui
videbūt hieruſalē habitationē opulētā
tabernaculū qđ nequaꝗ̄ trāſferri poterit
nec auferent̃ claui ei⁹ i ſempiternum et
oēs funiculi eius nō rūpent̃; qꝛ ſolūmō
ibi magnificus dñs deus noſter. Locus
fluuioꝝ riui latiſſimi ⁊ patētes: nō tran-
ſibit p eū nauis remigium: neq̃ trieris
magna trāſgredietur eū. Dñs eñi iudex nr̃
dñs legifer nr̃: dñs rex nr̃. Ipſe ſaluabit
nos. Laxati ſunt funiculi tui: ſed nō pre-
ualebunt. Sic erit malus tu⁹ vt dilatare
ſignū non queas. Tunc diuident̃ ſpolia
predarū multarū: claudi diripiēt rapinā
nec dicet vicin⁹ elāgui. Populus q̃ habi
tabit in ea auferet̃ ab eo iniquitas.

C. S. de die iudicii ⁊ ꝺ vaſtatiōe iudee. c. xxxiiii. A

Accedite gentes ⁊ audi
te: ⁊ ppl'i attēdite: au-
diat terra ⁊ plenitudo
eius orbis ⁊ oē germē
ei⁹ quia īdignatio dñi
ſup oēs gētes: et furor
ſuper vniuerſam mili-
tiam eorū. Interfecit
eos et dedit eos in occiſionē. Interfecti
eoꝝ ꝓijcient̃: ⁊ de cadaueribus eoꝝ aſcē-
det fetor. Tabeſcent montes a ſanguine
eorū: ⁊ tabeſcet oīs militia celoꝝ: et cōpli
cabunt̃ ſicut liber celi: ⁊ oīs militia eorū
defluet ſicut defluit folium de vinea ⁊ de
ficu: qm̃ inebriat⁹ eſt in celo gladius me⁹.
Ecce ſup idumeā deſcēdet: ⁊ ſup pplm B
interfectiōis mee ad iudiciū. Gladi⁹ dñi
replet⁹ ē ſanguie: incraſſat⁹ ē adipe de ſan
guine agnorum ⁊ hyrcorum de ſanguine
medullatorum arietum. Uictima eñi dñi
in boſra: et interfectio magna i terra edō
Et deſcēdēt vnicornes cum eis: et tauri
cū potētib⁹. Inebriat̃ terra eorū ſanguie
et humus eorū adipe pinguiū: quia dies
vltionis domini annus retributionis iu-
dicii ſion. Et conuertentur torrentes ei⁹
in picem: et humus eius in ſulphur: et
erit terra eius in picem ardentem: nocte
et die non extinguetur in ſempiternum.
Aſcendet fumus eius a generatiōe in ge C
nerationē: deſolabit̃ in ſecula ſeculorū.
Nō erit trāſiens per eā: ⁊ poſſidebūt illā
onocrotalus ⁊ herici⁹: ⁊ ibis ⁊ coru⁹ ha
bitabūt in ea. Et extēdet̃ ſup eā menſu-
ra vt redigat̃ ad nihilum: ⁊ perpendicu-
lū in deſolationē. Nobiles eius nō erūt
ibi: regem potius inuocabūt: ⁊ oēs prin-
cipes eius erunt in nihilum. Et orientur
in domibus eius ſpine et vrtice: et pa-
liurus in munitionibus eius: et erit cu-
bile draconum: et paſcua ſtruthionum:
et occurrent demonia onocentauris: ⁊ D
et piloſus clamabit alter ad alterum.

Ibi cubauit lamia: ⁊ inuenit ſibi requiez
Ibi habuit foueā hericiꝰ: ⁊ enutriuit ca
tulos: ⁊ circūfodit ⁊ fouit in vmbra eius
Illuc cōgregati ſunt milui alter ad alte-
rum. Requirite diligēter i libro dñi ⁊ legite
vnū ex eis nō defuit alter alterū non q̄ſi-
uit: q2 qđ ex ore meo ꝓcedit ille mādauit
⁊ ſpūs eiꝰ ipſe congregauit ea: et ipſe miſit
eis ſortē: ⁊ manꝰ eiꝰ diuiſit eā illis i mē-
ſurā. Uſq3 i eternū poſſidebūt eā: i gña-
tione ⁊ generationē habitabūt in ea.

¶ C. S. De vocatione gentiū ⁊ ꝯſolatione ⁊ ſpi
ſignis eye perfecto. Capitulum xxxv.

M Etabit deſerta ⁊ inuia
et exultabit ſolitudo et
florebit q̄ſi lilium. Ger
minans germinabit et
exultabit letabunda et
laudans. Gloria libani
data eſt ei decor carme
li et ſarō. Ipſi videbūt
F. 60. C. gloriā dñi ⁊ decorē dei nr̄i. Cōfortate ma-
nus diſſolutas: ⁊ genua debilia roborate
B Dicite. Puſillanimes cōfortamini et no-
lite timere. Ecce deꝰ nr̄ vltionē adducet
retributiōis: deus ipſe veniet ⁊ ſaluabit
Mat. 15. C. nos. Tūc aperient oculi cecoꝝ: et aures
C ſurdoꝝ patebunt. Tūc ſaliet ſicut ceruꝰ
claudus: ⁊ apta erit ligua mutoꝝ: q2 ſciſ-
ſe ſunt i deſerto aq̄: ⁊ torrētes in ſolitudie
et que erat arida i ſtagnū: ⁊ ſitiēs in fon-
tes aquarū. In cubilibꝰ i qbꝰ ꝑus draco-
nes habitabāt: orief viror calami ⁊ iūci et
erit ibi ſemita: ⁊ via ſancta vocabif. Nō
D trāſibit p eā pollutꝰ: ⁊ hec erit vobis dire
cta via; ita vt ſtulti nō errēt p eā. Nō erit
ibi leo: ⁊ mala beſtia nō aſcēdet p eā: nec
F. 51. D. inuenietur ibi. Et ambulabūt q̄ liberati
fuerit ⁊ redēpti a dño: cōuertent et veni
ent in ſyon cū laude ⁊ leticia ſempiterna
ſup caput eoꝝ. Gaudiū ⁊ leticiā obtine-
bunt: ⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus.

¶ C. S. Sinacherib aſcendit ꝯtra hierl'3 ⁊ mit-
tit rabſacē nūciū ad regem ezechiaz. Ca. xxxvi.

A T factū eſt in q̄rtodeci
4. re. 18. c. mo anno regis ezechie
2. pa. 32. a. aſcendit ſennacherib
rex aſſyriorum ſup oēs
ciuitates iuda muni-
tas et cepit eas. Et mi
ſit rex aſſyrioꝝ rabſacē
de lachis i hieruſalem
ad regē ezechiā i manu graui: ⁊ ſtetit in
aqđuctu piſcine ſuperioris in via agri ful-
C lonis. Et egreſſus eſt ad eū eliachī filiꝰ
helchie q̄ erat ſup domū: et ſobna ſcriba

et ioahe filiꝰ aſaph a cōmētariis. Et dixit
ad eos rabſaces. Dicite ezechie. Hec dicit
rex magnꝰ rex aſſyrioꝝ. Que eſt iſta fidu-
cia qua cōfidis aut quo cōſilio vel forti- D
tudine rebellare diſponis? Sup quē ha-
bes fiduciam q2 receſſiſti a me? Ecce cō 3. re. 18. d.
fidis ſup baculū arūdineū cōfractū iſtū
ſup egyptū cui ſi innixus fuerit hō: intra
bit i manū eius: ⁊ ꝑforabit eā: ſic pharao
rex egypti oibꝰ q̄ cōfidunt in eo. Qđ ſi re
ſponderis mihi: i dño deo nr̄o cōfidi-
mus: nōne ipſe eſt cuiꝰ abſtulit ezechias
excelſa ⁊ altaria ⁊ dixit iude et hieruſalez
corā altari iſto adorabitis ⁊ nūc tradet te
dño meo regi aſſyriorum ⁊ dabo tibi duo
milia equoꝝ: nec poteris ex te ꝓbere aſcē
ſores eoꝝ: ⁊ quō ſuſtinebis faciem iudi-
cis vnius loci ex ſeruis dñi mei minoribꝰ
Qđ ſi cōfidis in egypto in quadriga et in
eq̄tibꝰ: et nūc nunq̄d ſine dño aſcendi ad
terrā iſtam vt diſperderem eam. Dñs dixit
ad me. Aſcende ſuper terrā iſtam: ⁊ diſp
de eam. Et dixit eliachim ⁊ ſobna ⁊ ioa-
he ad rabſacē. Loquere ad ſeruos tuos E
ſyra lingua: intelligimus eñi ne loquaris
ad nos iudaice in auribus populi q̄ eſt
ſuper murum. Et dixit ad eos rabſaces
Nunq̄d ad dominum tuum ⁊ ad te miſit
me dominus meꝰ vt loquerer omnia ver
ba iſta: ⁊ nō potiꝰ ad viros q̄ ſedent i mu
ro vt comedāt ſtercora ſua: ⁊ bibāt vrinā
pedū ſuoꝝ vobiſcum. Et ſtetit rabſaces
et clamauit voce magna iudaice ⁊ dixit.
Audite verba regis magni: regis aſſyrio-
rum. Hec dixit rex. Non vos ſeducat eze
chias: quia nō poterit eruere vos: et non
vobis tribuat fiduciā ezechias ſup dño
dicens. Eruens liberabit nos dominus:
nō dabitur ciuitas iſta in manu regis aſ
ſyriorum. Nolite audire ezechiā. Hec eñi F
dicit rex aſſyriorum. Facite mecum bene
dictionem: ⁊ egredimini ad me ⁊ come-
dite vnuſquiſq3 vineā ſuā ⁊ vnuſquiſq3
ficū ſuā: ⁊ bibite vnuſquiſq3 aquā ciſter
ne ſue donec veniā ⁊ tollam vos ad terrā
que eſt vt terra veſtra: terram frumenti ⁊
vini terram panum ⁊ vinearum. Nec cō
turbet vos ezechias dicens. Dñs libera
bit nos. Nunq̄d liberauerunt dij gentiū
vnuſquiſq3 terram ſuam de manu regis
aſſyriorum. Ubi eſt deus emath ⁊ arphat
Ubi eſt deus ſepharuaim? Nunquid libe
rauerunt ſamariam de manu mea? Quis
eſt ex omnibus dijs terrarū iſtarum qui
eruerit terram ſuam de manu mea: vt
eruat dominus hieruſalem de manu

mea? Et ſiluerunt: ꝛ non reſponderunt
ei verbum. Mandauerat enim eis rex di
cens: ne reſpõdeatis ei. Et ingreſſus eſt
eliachim filius helchie qui erat ſuper do
mũ ꝛ ſobna ſcriba ꝛ ioahe filius aſaph
a commentarijs: ad ezechiam ſciſſis ve
ſtibus ꝛ nunciauerũt ei verba rabſacis.

¶ C.S. De triſticia ezechie ꝛ cõſolatione eius de ꝓphetia eſaie: de interfectione exercit⁹ ab angelo centũ octoginta quinq̃ milia: de morte ſennacherib facta ꝑ filios ſuos. Capl'm. xxxvij.

ET factũ eſt cũ audiſſet
A rex ezechias ſcidit ve
4.re.18.a. ſtimẽta ſua: ꝛ obuolu
tus eſt ſacco: ꝛ intrauit
in domum domini. Et
miſit eliachim qui erat
ſup domũ ꝛ ſobnã ſcri
bã ꝛ ſeniores de ſacer
dotibus opertos ſaccis ad eſaiam filium
amos prophetã ꝛ dixerũt ad eũ. Hec di
cit ezechias dies tribulatiõis ꝛ correptio
nis ꝛ blaſphemie dies hec: q2 venerunt
filij vſq3 ad partum: ꝛ virt⁹ nõ eſt parien
di. Si quo mõ audiat dñs deus tuus ver
ba rabſacis quẽ miſit rex aſſyriorũ dñs
ſuus ad blaſphemãdũ dñm deum viuen
tem ꝛ exprobrandũ ſermonibus quos au
diuit dñs de⁹ tuus. Leua ergo orationẽ
B pro reliquijs que reperte ſunt. Et vene
rũt ſerui regis ezechie ad eſaiam ꝛ dixit
ad eos eſaias. Hec dicetis domino veſtro.
Hec dicit dñs. Ne timeas a facie verboꝝ
que audiſti: quib⁹ blaſphemauerũt pue
ri regis aſſyriorum me. Ecce ego dabo ei
ſpiritum ꝛ audiet nuncium: ꝛ reuertetur
ad terram ſuam ꝛ corruere eum faciam
gladio i terra ſua. Reuerſus eſt autẽ rab
ſaces ꝛ inuenit regem aſſyriorum aduer
ſus lobnam. Audierat enim quia profe
ctus eſſet de lachis: ꝛ audiuit de taracha
rege ethiopie dicẽtes. Egreſſus eſt vt pu
gnet contra te. Quod cum audiſſet miſit
nũcios ad ezechiã dicẽs. Hec dicetis eze
chie regi iude loquẽtes. Non te decipiat
deus tuus in quo tu cõfidis dicens. Nõ
dabitur hieruſalem in manu regis aſſy
C riorum. Ecce tu audiſti omnia que fe
cerunt reges aſſyriorum omnibus terris
quas ſubuerterũt: ꝛ tu poteris liberari?
Nunquid eruerunt eos dij gẽtium quos
ſubuerterunt patres mei gozan et arã: et
reſeph et filios edem qui erant in thalaſ
ſar? Ubi ẽ rex emath ꝛ rex arphath ꝛ rex
vrbis ſepharuaim ana ꝛ aua? Et tulit eze
chias libros de manu nunciorũ et legit
eos ꝛ aſcẽdit in domũ domini et expan
dit eos coram domino. Et orauit ad do
minum dicens. Domine exercituũ deus
iſrael qui ſedes ſuper cherubin: tu es de
us ſolus omnium regnorum terre: tu fe
ciſti celum ꝛ terram. Inclina domine au D
rem tuam ꝛ audi: aperi oculos tuos et vi
de: ꝛ audi omnia verba ſennacherib que
miſit ad blaſphemandum deum viuen
tem. Uere enim domine deſertas fecerũt
reges aſſyriorum terras ꝛ regiones earũ:
et dederunt deos earũ igni: nõ enim erãt
dij ſed opera manuum hominum lignũ
et lapides: ꝛ comminuerunt eos. Et nũc
domine deus noſter ſalua nos de manu
eius: ꝛ cognoſcant omnia regna terre: q2
tu es deus ſolus. Et miſit eſaias filius
amos ad ezechiam dicens. Hec dicit do
minus deus iſrael. Pro quibus rogaſti
me de ſennacherib rege aſſyriorum hoc
eſt verbum quod locutus eſt domin⁹ ſuꝑ
eum. Deſpexit te ꝛ ſubſannauit te virgo
filia ſion poſt te caput mouit virgo filia
hieruſalem. Cui exprobraſti ꝛ quem blaſ
phemaſti: ꝛ ſuper quem exaltaſti vocem
tuam: et leuaſti altitudinem oculorum
tuorum? Ad ſanctũ iſrael. In manu ſer E
uorũ tuorum exprobraſti domino ꝛ dixi
ſti. In multitudine quadrigarum mearũ
ego aſcendi in altitudinem montium iu
ga libani. et ſuccidam excelſa cedrorum
eius: ꝛ electas abietes illius: ꝛ introibo
altitudinem ſummitatis eius ſaltum car
meli eius: ego fodi ꝛ bibi aquam: et exic
caui veſtigio pedis mei omnes riuos ag
gerum. Nunquid non audiſti que olim fe
cerim ei? Ex diebus antiquis ego plaſma
ui illud: ꝛ nũc adduxi: ꝛ factum eſt in era
dicationem collium compugnantium et
ciuitatum munitarum. Habitatores ea
rum breuiata manu cõtremuerunt: ꝛ cõ
fuſi ſunt: facti ſunt ſicut fenũ agri: ꝛ gra
men paſcue et herba tectorum que exa
ruit anteq̃ matureſceret. Habitationem F
tuam ꝛ egreſſum tuum: ꝛ introitum tuũ
ego cognoui: et inſaniam tuã contra me
Cum fureres aduerſũ me ſuperbia tua
aſcendit in aures meas. Ponam ergo cir
culum in narib⁹ tuis: et frenũ in labijs
tuis et reducam te in viam per quam ve
niſti. Tibi autem hoc erit ſignũ. Come
de hoc anno que ſponte naſcuntur: et in
anno ſecũdo pomis veſcere. In anno au
tem tertio ſeminate et metite: et planta
te vineas: ꝛ comedite fructum earũ. Et
emittet id qđ ſaluatũ fuerit de domo iu

da: τ qđ reliquū eſt mittet radicē deorſuꝫ
τ faciet fructū ſurſum: qꝛ de hieruſalē exi-
būt reliquie τ ſaluatio de mōte ſiō: zelus
dn̄i exercituū faciet iſtud. Propterea hec
C dicit dn̄s de rege aſſyrioꝝ. Nō intrabit ci-
uitatē hāc: τ nō iaciet ibi ſagittaꝫ τ non
occupabit eā clypeus τ non mittet in cir
cuitu eiꝰ aggerē. In via qua venit: per eā
reuertet̄ τ ciuitatē hanc nō ingredietur di
cit dn̄s. Et ꝓtegā ciuitatē iſtam vt ſaluē
eā ꝓpter me τ ꝓpter dauid ſeruū meum.
Egreſſus eſt aūt angelus dn̄i: et ꝑcuſ-
ſit i caſtris aſſyrioꝝ centū octogintaqnꝙ
milia. Et ſurrexerunt mane: et ecce om-
nes cadauera mortuorū. Et egreſſus eſt
et abijt. Et reuerſus eſt ſennacherib rex
aſſyrioꝝ et habitauit in niniue. Et factū
eſt cū adoraret in tēplo neſrach deū ſuuꝫ
edramelech τ ſarasar filij eiꝰ ꝑcuſſerunt
eū gladio fugerūtꝙ in terram ararath τ
regnauit aſaraddō filius eius pro eo.

¶ C. S. Ezechias egrotauit τ orauit ad dn̄m: q
addidit ei quindecim annos: τ ſcripſit canticum
gratiarū actionum. Capl̄m. xxxviij.

A
4.re.20.a
2.pa.32.f.
De pe.di.1.
c. Hodie.

In diebus illis egrota-
uit ezechias vſqꝫ ad
mortem: et introiuit ad
eū eſaias filius amos
ꝓpheta τ dixit ei. Hec
dicit dn̄s. Diſpone do-
mui tue: qꝛ morieris tu
et non viues. Et con-
uertit ezechias faciem ſuam ad parieteꝫ
et orauit ad dominū et dixit. Obſecro do
mine memēto queſo quō ambulauerim
corā te in veritate: τ in corde ꝑfecto: τ qđ
bonū eſt i oculis tuis fecerim. Et fleuit
ezechias fletu magno. Et factū eſt verbū
dn̄i ad eſaiaꝫ dicens. Uade τ dic ezechie.
Hec dicit dn̄s deꝰ dd patris tui. Audiui
orationem tuā: et vidi lachrymas tuas.
B Ecce ego adijciam ſuper dies tuos quin
4.reg.20.c. decim annos et de manu regis aſſyriorū
Luce.1.c. eruā te: et ciuitatem iſtā: τ ꝓtegam eam.
Hoc aūt tibi erit ſignum a dn̄o: qꝛ faciet
dn̄s verbum hoc quod locutus eſt. Ecce
ego reuerti faciam vmbram linearuꝫ per
quas deſcenderat in horologio achaꝫ in
ſole retrorſuꝫ decem lineis. Et reuerſus
eſt ſol decem lineis per gradus quos de-
ſcenderat. Scriptura ezechie regis iuda
cum egrotaſſet τ conualuiſſet de infirmi
tate ſua. Ego dixi in dimidio dierū meo-
rum vadam ad portas inferi. Queſiui re

ſiduū annoꝝ meoꝝ. Dixi nō videbo dn̄m
deū in terra viuentiū: nō aſpiciā hoīem
ultra τ habitatorē qetis. Generatio mea C
ablata eſt: τ conuoluta eſt a me quaſi ta-
bernacula paſtorꝝ. Precisa eſt velut a te-
xente vita mea: dū adhuc ordirer ſucci-
dit me. De mane vſqꝫ ad veſperaꝫ finies
me. Sperabā vſqꝫ ad mane. Quaſi leo ſic Job.4.D
contriuit oīa oſſa mea. De mane vſqꝫ ad
veſperā finies me. Sicut pulluꝰ hyrundi
nis ſic clamabo: meditabor vt columba.
Attenuati ſunt oculi mei: ſuſpiciētes i ex
celſuꝫ. Dn̄e vim patior rn̄de ꝓ me. Quid
dicā aut qđ rn̄debit mihi: cū ipſe fecerim.
Recogitabo tibi oēs annos meos i ama-
ritudine aīe mee. Dn̄e ſi ſic viuit̄: τ in tali
bus vita ſpūs mei. Corripies me τ viuifi
cabis me: ecce in pace amaritudo mea E
amariſſima. Tu aūt eruiſti aīam meā vt
nō periret: proiecisti poſt tergū tuum oīa
peccata mea. Quia non infernus confi-
tebitur tibi neqꝫ mors laudabit te: nō ex-
pectabunt qui deſcēdunt in lacū verita-
tem tuam. Uiuens viuens ipſe confite-
bitur tibi: ſicut τ ego hodie pater filiis no
tam faciet veritatem tuam. Dn̄e ſaluum
me fac: τ pſalmos noſtros cantabimus
cūctis diebus vite noſtre in domo domi-
ni. Et iuſſit eſaias vt tollerēt maſſam de
ficis τ cataplaſmarent ſuꝑ vulnus eius:
et ſanaretur. Et dixit ezechias. Qđ erit ſi
gnum quia aſcēdam in domum domini.

¶ C. S. De nuncijs merodach ad ezechiam: τ de
correptione ezechie ab eſaia pro oſtentatione do
mus ſue. Capl̄m. xxxix.

In tempore illo miſit A
merodach baladā fili- 4.re.20.D
us baladan rex baby-
lonis libros τ munera
ad ezechiaꝫ. Audierat
enim ꝙ egrotaſſet τ cō
ualuiſſet. Letatus eſt
autē ſuper eis ezechi
as: τ oſtendit eis cellā aromatum: et ar-
genti et auri et odoramentoꝝ et vnguen
ti optimi: τ omnes apothecas ſuppellecti-
lis ſue: et vniuerſa que inuenta ſunt in
theſauris eius. Non fuit verbum qđ non
oſtenderet eis ezechias in domo ſua: et B
in omni poteſtate ſua. Introiuit autem
eſaias ꝓpheta ad ezechiā regē iuda τ dixit
ei. Quid dixerunt viri iſti: τ vnde venerūt
ad te? Et dixit ezechias. De terra longin-
qua venerunt ad me de babylone. Et dix

ſit q̃ viderũt in domo tua? Et dixit eze-
a chias. Oĩa q̃ in domo mea ſunt viderũt
non fuit res quã nõ oſtẽderim eis in the
ſauris meis. Et dixit eſaias ad ezechiam
Audi verbũ dñi exercituũ. Ecce dies ve-
nient et auferẽtur omnia q̃ in domo tua
b ſunt: ⁊ q̃ theſaurizauerũt patres tui vſq̃
ad diem hanc in babylonem. Non relin-
quet quicq̃ dicit dñs. Et de filijs tuis q̃
exibũt de te quos genueris tollẽt et erũt
eunuchi in palatio regis babylonis. Et
dixit ezechias ad eſaiam. Bonum verbũ
domini quod locutus eſt. Et dixit. Fiat
tantum pax ⁊ veritas in diebus meis.

¶ C.S. De aduentu iohannis baptiſte: de predi-
catione apoſtolorũ: ⁊ de vocatione gentiũ: ⁊ ma-
gnitudine vocantis: ⁊ de idolis. Cap. xl.

A Onſolamini cõſolami
ni popule me⁹ dicit de
us veſter. Loquimini ad
cor hierl'm ⁊ aduocate
eã: q̃m cõpleta eſt mali-
cia eius dimiſſa eſt ini
quitas illi⁹. Suſcepit
Mat.3.a. de manu dñi duplicia
Mar.1.a. pro oĩb⁹ pctĩs ſuis. Vox clamãtis in de-
Luce.3.c. ſerto. Parate viã dñi rectas facite in ſoli
Joh.1.c. tudine ſemitas dei nr̃i. Oĩs vallis exalta
bit ⁊ omnis mõs ⁊ collis humiliabit: et
erunt praua in directa et aſpera in vias
B planas. Et reuelabitur gloria domini: et
Eccl.14.c. videbit omnis caro pariter quod os do-
Jaco.1.b. mini locutum eſt. Vox dicentis. Clama
1.Pe.1.d. ⁊ dixi. Quid clamabo? Omnis caro fenũ
⁊ omnis gloria eius quaſi flos agri. Exic
catum eſt fenum ⁊ cecidit flos: q2 ſpirit⁹
domini ſufflauit in eo. Vere fenum eſt
populus. Exiccatum eſt fenum ⁊ cecidit
flos: verbuz autem domini manet in eter
[illegible] num. Super montem excelſum aſcende
C tu qui euangelizas ſion: exalta in fortitu
J.62.d. dine vocem tuam: qui euangelizas hieru
ſalem. Exalta noli timere. Dic ciuitatib⁹
iude. Ecce deus veſter. Ecce dominus
deus in fortitudine veniet: et brachium
eius dominabitur. Ecce merces eius cũ
eo: et opus eius coram illo. Sicut paſtor
gregem ſuum paſcet in brachio ſuo con-
gregabit agnos: et in ſinu ſuo leuabit: fe
tas ipſe portabit. Quis menſus eſt pugil
lo aquas: et celos palmo ponderauit?
Quis appendit tribus digitis molem ter
Cap.9.c. re: et librauit in pondere montes et col-
Ro.11.d. les in ſtatera? Quis adiuuit ſpiritum do

mini: aut quis conſiliarius eius fuit: et D
oſtendit illi? Cum quo inijt conſilium: et
quis inſtruxit eum et docuit eum ſemitã
iuſticie: et erudiuit eum ſcientia et viam
prudentie oſtendit illi? Ecce gentes qua
ſi ſtilla ſitule: et quaſi momentum ſtathe
re reputate ſunt. Ecce inſule quaſi pul-
uis exiguus et libanus non ſufficiet ad
ſuccẽdendum: et animalia eius non ſuf-
ficient ad holocauſtum. Omnes gentes
quaſi non ſint: ſic ſunt coram eo: et quaſi
nihiluz et inane reputate ſunt ei. Cui er E
go ſimilem feciſtis deum aut quam ima-
ginem ponetis ei? Nunquid ſculptile cõ-
flabit faber: aut aurifex auro figurabit il
lud et laminis argenteis argentarius?
Forte lignum et imputribile elegit arti-
fex ſapiens: querit quomodo ſtatuat ſi-
mulachrum q̃ non moueatur. Nunquid
non ſcietis? Nunquid non audiſtis? Nũ-
quid non annunciatum eſt vobis ab ini-
tio? Nunquid non intellexiſtis fundamẽ
ta terre? Qui ſedet ſuper gyrum terre: et
habitatores eius ſunt quaſi locuſte: Qui F
extendit velut nihili celos: et expãdit eos
ſicut tabernaculum ad inhabitandum.
Qui dat ſecretorũ ſcrutatores: quaſi nõ
ſint iudices terre velut inanes fecit. Et
quidem neq̃ plantato neq̃ ſato: neq̃ ra
dicato in terra trunco eorum. Repente
flauit in eos et aruerũt et turbo quaſi ſti
pulaz auferet eos. Et cui aſſimilaſtis me J.46.b.
et adequaſtis me dicit ſanctus? Leuate [illegible]
in excelſum oculos veſtros: et videte q̃s
creauit hec. Qui educit in numero mili-
tiam eorum: et omnes ex nomine vocat.
Pre multitudine fortitudinis et roboris
virtutiſq̃ eius neq̃ vnum reliquum fuit G
Quare dicis iacob et loqueris iſrael: ab-
ſcondita eſt via mea a domino: et a deo
meo iudicium meum tranſibit. Nũquid
neſcis aut non audiſti? Deus ſempiter-
nus dominus qui creauit terminos ter-
re non deficiet neq̃ laborabit: neq̃ eſt in
ueſtigatio ſapientie eius. Qui dat laſſo
virtutem: ⁊ his qui non ſunt fortitudinẽ
et robur multiplicat. Deficient pueri et
laborabunt et iuuenes in infirmitate ca-
dent qui autez ſperant in domino muta
bunt fortitudinem aſſument pennas ſi-
cut aquile current ⁊ non laborabunt am
bulabunt et non deficient.

¶ C.S. De reſurrectione ⁊ aſcẽſiõe chriſti. ver
ba chriſti ad apoſtolos: de cõuerſiõe gentium de
confutatione idolorũ. Capitu. xli.

A TAceāt ad me inſule: ⁊
gētes mutēt fortitudi-
nem. Accedāt et tunc
loquenť ſimul ad iudi
cium ꝓpinquemus.
Quis ſuſcitauit ab ori
ente iuſtū vocauit eū
vt ſequereť ſe. Dabit
in cōſpectu eius gentes ⁊ reges obtine-
bit. Dabit quaſi puluerem gladio eius: ſi
cut ſtipulā vēto raptā arcui eius. Perſe-
queť eos: tranſibit i pace: ſemita in pedi
B bus eiꝰ nō apparebit. Quis hec opatus
ſ.44.a. eſt ⁊ fecit: vocans gñationes ab exordio.
⁊.48.b. Ego dñs primꝰ ⁊ nouiſſimꝰ ego ſum. Vi
derunt inſule ⁊ tremuerunt: extrema ter
re obſtupuerunt: appropinquauerunt et
acceſſerunt. Vnuſquiſq; ꝓximo ſuo au-
xiliabiť: ⁊ fratri ſuo dicet: cōfortare. Con
fortauit faber erariꝰ ꝑcutiēs eū malleo
qui cudebat tunc tēporis: dicēs glutino
bonū eſt: ⁊ confortauit eū clauis vt non
moueret. Et tu iſrael ſerue meus iacob
quē elegi ſemē abraā amici mei: in quo
apprehēdi te ab extremis terre ⁊ a lōgin-
C quis eiꝰ vocaui te ⁊ dixi tibi. Seruꝰ meꝰ
ſ.43.c. tu elegi te ⁊ non abieci te. Ne timeas qꝛ
ego tecū ſum: ne declines qꝛ ego deꝰ tuꝰ.
Cōfortaui te: et auxiliatꝰ ſum tibi ⁊ ſuſce
pit te dextera iuſti mei. Ecce confunden
tur ⁊ erubeſcent oēs ꝗ pugnāt aduerſū
te. Erūt quaſi nō ſint: ⁊ peribūt viri ꝗ cō
tradicūt tibi. Queres eos ⁊ nō inuenies
viros rebelles tuos ⁊ erunt quaſi nō ſint
et veluti conſumptio hominis bellantis
aduerſum te: qꝛ ego dñs deꝰ tuus appre
D hendens manū tuā dicēſq; tibi. Ne time
as: ego adiuui te. Noli timere vermis ia-
cob qui mortui eſtis ex iſrael. Ego auxili-
atꝰ ſū tui dicit dñs: ⁊ redēptor tuꝰ ſctūs
iſrael. Ego poſui te quaſi plauſtrū tritu-
rās nouū hñs roſtra ſerrantia. Tritura-
bis montes ⁊ comminues ⁊ colles quaſi
puluerē pones. Vētilabis eos: ⁊ ventus
tollet eos et turbo diſperget eos: ⁊ tu ex-
ultabis in dño: ⁊ in ſctō iſrael letaberis.
Egeni ⁊ pauperes querunt aquas et non
ſunt: ligua eorū ſiti aruit. Ego dñs exau
diam eos deus iſrael: nō derelinquā eos
Aperiā in ſupremis collibus flumina et
E in medio cāporū fontes. Dabo in ſolitu
dinē cedrū ⁊ ſpinā ⁊ myrthū ⁊ lignū oli-
ue. Ponā deſertū i ſtāgna aq̄rū: ⁊ terrā
in viā in riuos aquarū. Ponā in deſerto
abietē vlmum ⁊ buxum ſimul: vt videant
et ſciant ⁊ recogitent ⁊ intelligāt pariter
qꝛ manꝰ dñi fecit hec ⁊ ſctūs iſrael crea-
uit illud. Prope facite iudiciū veſtrū di-
cit dñs: afferte ſi qd forte habeť dicit rex
iacob. Accedāt ⁊ nūciēt vobis q̄cūq; vē- F
tura ſunt. Priora ꝗ fuerūt nūciate: ⁊ po-
nemus cor noſtrū ⁊ ſciemus nouiſſima
eoꝝ: ⁊ que ventura ſunt indicate nobis.
Annūciate que vētura ſunt in futurū: et
ſciemꝰ qꝛ dij eſtis vos. Bene quoq; aut
male ſi poteſtis facite: ⁊ loquamur et vi-
deamꝰ ſimul. Ecce vos eſtis ex nihilo et
opus veſtrum ex eo qđ nō eſt. Abomina-
tio eſt qui elegit vos. Suſcitaui ab aqui- G
lone: ⁊ veniet ab ortu ſolis. Vocabit no-
men meū: ⁊ adducet magiſtratꝰ quaſi lu
tū ⁊ velut plaſtes ꝯculcās humū. Quis
annūciauit ab exordio vt ſciamꝰ: ⁊ a prin
cipio vt dicamꝰ iuſtus es. Nō ē ānūciās
neq; ꝑdicēs: neq; audiens ſermones ve-
ſtros. Primus ad ſion dicet: ecce adſunt
et hieruſalem euangeliſtas dabo. Et vidi
et non erat ex iſtis quicq̄ qui iniret con-
ſilium: ⁊ interrogatus reſponderet verbū
Ecce omnes iniuſti ⁊ vana opera eorum
ventus ⁊ inane ſimulachra eorum.

¶ C.B. De xp̄o ⁊ baptiſmo eius: de verbis p̄ris
ad filium ⁊ ad apoſtolos: de aduentu xp̄i et per
uerſione iudeorum ꝓpter idola. Ca. xlij.

ECce ſeruꝰ meus: ſuſci- A
piā eū electꝰ meꝰ: com Mat.12.b
placuit ſibi in illo aīa ⁊.q.3.ca.
mea. Dedi ſpm̄ meum nos ſ.3.h.
ſup eū iudiciū gentibꝰ
proferet. Nō clamabit
neq; accipiet perſonā
nec audietur vox eius
foris. Calamum caſſatū non conteret: et
linū fumigās non extinguet. In veritate
educet iudiciū: nō erit triſtis neq; turbu
lentus: donec ponat in terra iudiciū: ⁊ le
gem eiꝰ inſule expectabūt. Hec dicit dñs
deus creās celos ⁊ extēdēs eos: firmans
terrā ⁊ que germinant ex ea: dās flatum
ppl'o qui eſt ſup eā ⁊ ſpm̄ calcātibꝰ eam.
Ego dñs vocaui te in iuſticia: et apprehē ſ.49.b.
di manum tuam et ſeruaui te. Et dedi te B
in fedus ppl'i: in lucē gentiū vt aperires ſ.48.b.
oculos cecorum et educeres de cōcluſio
ne vinctum de domo carceris ſedentes
in tenebris. Ego dñs hoc eſt nomē meū
Gloriam meā alteri non dabo: ⁊ laudem
meā ſculptilibus: que prima fuerūt: ecce
venerunt noua quoq; ego annuncio an- pſ.149.a.
teq̄ oriantur: audita vobis faciam. Can
tate dño canticum nouum laus eius ab
extremis terre. Qui deſcenditis in mare

et plenitudo eius: inſule, ⁊ habitatores earū.
Leuetur deſertū ⁊ ciuitates eius in domi
bus habitabit cedar. Laudate habitato-
res petre: de vertice montium clamabūt
Ponent domino gloriam: et laudem eius
in inſulis nunciabunt. Dominus ſicut for
C tis egredietur: ſicut vir preliator ſuſcita-
bit zelum. Vociferabitur et clamabit ſu
per inimicos ſuos confortabitur. Tacui:
ſemper ſilui: patiēs fui: ſicut parturiens
loquar. Diſſipabo et abſorbebo ſimul: de-
ſertos faciam montes et colles et omne
germen eorum exiccabo. Et ponaʒ flumi
na in inſulas: et ſtagna arefaciaʒ. Et edu
cā cecos in viaʒ quā neſciunt in ſemitis
quas ignorauerunt: ambulare eos faciā
Ponam tenebras coram eis in lucem: ⁊
praua in recta. Hec verba feci eis: et non
dereliq̄ eos. Cōuerſi ſunt retrorſum. Cō
fundantur ꝯfuſione qui cōfidunt in ſcul
ptili: qui dicunt conflatili: vos dij noſtri
Surdi audite: et ceci intuemini ad vi-
D dendum. Quis cecus niſi ſeruus meus ⁊
ſurdus: niſi ad quē nuncios meos miſi?
Quis cecus niſi qui venūdatus eſt. Et quis
cecus niſi ſeruus dñi? Qui vides multa
nōne cuſtodies? Qui apertas habes aures
nōne audies? Et dñs voluit vt ſanctifica
ret eū: et magnificaret legem: et extolle-
ret: ipſe autem populus direptus ⁊ vaſta
2.q.7.cap. paulus dicit tus. Laqueus iuuenum omnes: et in do
mibus carcerū abſconditi ſunt. Facti ſunt
in rapinā: nec eſt qui eruat in direptionē
nec eſt qui dicat redde. Quis eſt in vobis
qui audiat hoc: attendat ⁊ auſcultet futu
ra? Quis dedit in direptionem iacob: et
iſrael vaſtantibus? Nonne dominus ipſe
eſt cui peccauimus. Et noluerunt in vijs
eius ambulare: et non audierunt legem
eius. Et effudit ſuper eum indignationē
furoris ſui et forte bellum et combuſſit
eum in circūitu et non cognouit: et ſuc-
cendit eum ⁊ non intellexit.

¶ C.S. populos credentes ex iudeis ſecuros facit ⁊ pmittit fidē ex oī parte increpat gētes de idolatria: q̄ annūciātı nō crediderūt ⁊ ſacrifi- cijs et thure iudeoꝝ reprobatis. Cap. xliij.

A Et nunc hec dicit dñs
creans te iacob: et for-
mans te iſrael. Noli ti-
mere: quia redemi te et
vocaui te nomine tuo.
Meus es tu. Cum trā
ſieris per aq̄s tecū ero:
et flumina non opꝑiēt
te. Cum ambulaueris in igne non com-
bureris: et flamma non ardebit in te: q̄
ego dñs deus tuus ſanctus iſrael ſalua-
tor tuus. Dedi propiciationeʒ tuam: egy
ptū: ethiopiam et ſaba ꝓ te. Ex quo ho
norabilis factus es in oculis meis et glo
rioſus: ego dilexi te. Et dabo hoīes ꝓ te
⁊ pplos ꝓ aīa tua. Noli timere: q2 ego te s.41.a.
cum ſum. Ab oriēte adducā ſemē tuū: ⁊
ab occidēte cōgregabo te. Dicā aquiloni
da: et auſtro: noli prohibere. Affer filios
meos de lōginquo: ⁊ filias meas ab extre
mis terre. Et omnē q̄ inuocat nomē meū
in gloriā meā creaui eum: formaui eum
et feci eum. Educ foras populū cecum ⁊
oculos habētē: ſurdum et aures ei ſunt.
Omnes gentes congregate ſunt ſimul: ⁊ B
collecte ſunt tribus. Quis in vobis: an-
nunciet iſtud: ⁊ que pˀma ſunt audire vos
faciet? Dent teſtes eorum ⁊ iuſtificentur
et audiant et dicāt. Vere vos teſtes mei:
dicit dominus ⁊ ſeruus meus quem elegi: vt
ſciatis ⁊ credatis mihi et intelligatis: q2
egoipſe ſum. Ante me non eſt formator
deus: ⁊ poſt me non erit. Ego ſum ego
ſum dominus: et non eſt abſq3 me ſalua
tor. Ego annunciaui ⁊ ſaluaui: auditum Oſee.13.b.
feci: et non fuit in vobis alienus. Vos te
ſtes mei: dicit dominus et ego deus. Et
ab initio egoipſe: et non eſt qui de manu
mea eruat. Operabor: et quis auertet il-
lud? Hec dicit dominus redemptor veſter
ſanctus iſrael. Propter vos emiſi in ba-
bylonem: et detraxi vectes vniuerſos et
chaldeos in nauibus ſuis gloriātes. Ego C
dominus ſanctus veſter: creans iſrael:
rex veſter. Hec dicit dominus qui dedit
in mari viam: et in aquis torrentibus ſe-
mitam. Qui eduxit quadrigam ⁊ equum
agmen robuſtumq3: ſimul obdormierunt
nec reſurgent: contriti ſunt quaſi linum:
et extincti ſunt. Ne memineritis priorū
⁊ antiqua ne intueamini. Ecce ego facio
noua: et nūc orientur: vtiq3 cognoſcetis
ea. Ponam in deſerto viam: ⁊ in inuio flu 2.cor.5.b.
mina. Et glorificabit me beſtia agri: dra- Apo.21.b.
cones et ſtruthiones: quia dedi in deſer-
to aquas ⁊ flumina in inuio: vt dareʒ po
tum populo meo electo meo. Populum
iſtum formaui mihi laudem meam nar-
rabit. Non me inuocaſti iacob: nec labo- D
raſti in me iſrael. Non obtuliſti mihi arie
tem holocauſti tui et victimis tuis non
glorificaſti me. Nō te ſeruire feci in obla
tione: nec laborem tibi prebui in thure.
Nō emiſti mihi argento calamū: ⁊ adipe
victimaꝝ tuarū non inebriaſti me. Verū

tamen ſeruire me feciſti in peccatis tuis
prebuiſti mihi laborem in iniquitatibus
tuis. Ego ſum: ego ſum ipſe q̄ deleo ini-
quitates tuas propter me ⁊ peccatorum
De pe.di.1. tuorum nō recordabor. Reduc me in me
pacce nūc. moriam: et iudicemur ſimul narra ſi q̄d
habes vt iuſtificeris. Pater tuus primus
peccauit: et interpretes tui preuaricati
ſunt in me. Et contaminaui principes
ſanctos: dedi ad internitionem iacob et
iſrael in blaſphemiam.

¶ C.S. De baptiſmo nouo: ſubſannat de⁹ idola: vocat ad pniam: ⁊ oñdit potētiā ſuā. Ca.xliiij.

A
Dies.10.
D.z.46,3.
ET nunc audi iacob ſer
ue meus et iſrael quez
elegi. hec dicit dñs fa-
ciens et formans te ab
vtero auxiliator tuus.
Noli timere ſerue me⁹
iacob: ⁊ rectiſſime quē
elegi. Effundam enim
aquas ſuper ſitientem et fluenta ſuper
aridam. Effundam ſpiritū meum ſuper
ſemen tuum et benedictionem meā ſup
ſtirpem tuam et germinabunt inter her
bas quaſi ſalices iuxta preterfluētes aq̄s
Iſte dicet: domini ego ſum: ⁊ ille vocabit
in noīe iacob. Et hic ſcribet manu ſua
domino et in nomine iſrael aſſimilabit
Hec dicit domin⁹ rex iſrael: ⁊ redemptor
E.41.b.⁊ eius dominus exercituum. Ego primus
J.48.b. et ego nouiſſimus: ⁊ abſq; me nō eſt de⁹
Apo.1.a.⁊ Quis ſimilis mei? Vocet ⁊ annūciet: et
22.c. ordinē exponat mihi. Ex quo conſtitui
populum antiquum. Uentura ⁊ que fu-
tura ſunt annunciet eis. Nolite timere:
neq; conturbemini. Extunc audire te fe
ci: et annunciaui. Uos eſtis teſtes mei.
B Nunquid eſt deus abſq; me: et formator
Baruc.6.b quem ego non nouerim? Plaſte idoli om
nes nihil ſunt: et amantiſſima eorū non
proderunt eis. Ipſi ſunt teſtes eorum: q̄
non vident neq; intelligunt vt confun-
dantur. Quis formauit deum: et ſculpti
le conflauit: ad nihil vtile? Ecce omnes
participes eius confundentur. Fabri em̄
ſunt ex hominibus. Conuenient em̄ om
nes: ſtabunt et pauebunt ⁊ confundant
ſimul. Faber ferrarius lima operatus eſt
in prunis et in malleis formauit illud: et
operatus eſt in brachio fortitudinis ſue.
Sap.13.c. Eſuriet et deficiet: non bibet aquam et
laſſeſcet. Artifex lignarius extendit nor-
mam: formauit illud in runcina. Fecit il
lud in angularibus: et in circino torna-
uit illud: et fecit imaginem viri quaſi ſpe
cioſum hominem habitātem in domo.
Succidit cedros: tulit ilicē ⁊ quercū que
ſteterat inter ligna ſaltus. Plantauit
pinum quam pluuia nutriuit: ⁊ facta eſt
hominibus in focum. Sumpſit ex eis et
calefactus eſt: ⁊ ſuccendit ⁊ coxit panes:
de reliquo autem operatus eſt deum: et
adorauit: fecit ſculptile et curuat⁹ eſt an-
te illud. Medium eius combuſſit igni: ⁊
de medio eius carnes coxit ⁊ comedit: co
xit pulmentum et ſaturatus eſt et calefa
ctus eſt: et dixit. Uah: calefactus ſum: vi
di focum. Reliquum autem eius deum
fecit et ſculptile ſibi. Curuatur ante il-
lud: et adorat illud: et obſecrat dicens.
Libera me quia deus meus es tu. Neſcie
runt neq; intellexerunt. Obliti enī ſunt
ne videant oculi eorum: et ne intelligāt
in corde ſuo. Non recogitant in mēte ſua
neq; cognoſcunt: neq; ſentiunt vt dicāt.
Medietatem eius combuſſi igni: et co-
xi ſuper carbones eius panes. et coxi car
nes et comedi: ⁊ de reliquo: eius idolum
faciam. Ante truncum ligni procidam.
Pars eius cinis eſt. Cor inſipiens ado-
rabit illud et non liberabit animam ſuā:
neq; dicet: forte mendacium eſt in dexte-
ra mea. Memento horum iacob ⁊ iſrael
q̄m ſeruus meus es tu. Formaui te ſeru⁹
meus es tu iſrael: non obliuiſcaris mei:
Deleui vt nubem iniquitates tuas: et q̄ſi
nebulam peccata tua. Reuertere ad me
quoniā redemi te. Laudate celi quoniā
miſericordiā fecit dominus: iubilate ex
trema terre. Reſonate montes laudatio
nem: ſaltus et omne lignum eius. Quo-
niam redemit domin⁹ iacob ⁊ iſrael glo
rificabitur. Hec dicit dñs redēptor tuus: ⁊ for
mator tu⁹ ex vtero. Ego ſum dñs faciēs
oīa extēdēs celos ſolus ſtabilīēs terrā: et
nullus mecū. Irrita faciēs ſigna diuinorū
⁊ ariolos in furorē vertēs. Cōuertēs ſa
piētes retrorſum: ⁊ ſciētiā eoꝝ ſtultā fa-
ciens. Suſcitās verbū ſerui ſui: et conſi
lium nunciorum ſuorū complens. Qui
dico hieruſalem habitaberis: ciuitatibus
iude edificabimini: et deſerta eius ſuſci-
tabo. Qui dico profundo deſolare: et flu-
mina tua areſaciā. Qui dico cyro: paſtor
meus es: et oēm voluntatem meam com
plebis. Qui dico hieruſalē edificaberis
⁊ templo fundaberis.

¶ C.S. Prophetia de cyro qui pplm̄ liberauit a captiuitate: de aduētu chriſti: de collectione gentium ad fidem: de penitentia colentium idola.

Capitulum.xlv.

A Hec dicit dñs xpo meo cyro: cuius apprehēdi dexteram: vt ſubijciaz añ faciez eius gētes: ⁊ dorſa regum vertā. Et aperiā corā eo ianuas et porte non claudent. Ego ante te ibo: ⁊ glo- rioſos terre humiliabo. Portas ereas cōte- ram: ⁊ vectes ferreos cōfringā. Et dabo tibi theſauros abſconditos et arcana ſe- cretorum: vt ſcias qꝛ ego dñs q̄ voco no- mē tuū deꝰ iſrael ꝓpter ſeruū tuū iacob ⁊ iſrael electū meuz. Et vocaui te nomi- ne tuo aſſimulaui te: et non cognouiſti me Ego dñs et non eſt ãpliꝰ. Extra me non eſt deus. Accinxi te ⁊ nō cognouiſti me: vt ſciāt hi q̄ ab ortu ſolis ⁊ q̄ ab occidēte q̄m abſq̧ me non eſt deꝰ. Ego dñs: ⁊ nō eſt alter formās lucē ⁊ creans tenebras: 24.q.3.c. quidā ſpi. ſolicitaui. faciēs pacē: ⁊ creās malum. Ego dñs fa- ciēs oīa hec. Rorate celi deſup: ⁊ nubes B pluant iuſtuz: aperiaꝛ terra et germinet ſaluatorem: et iuſticia oriaꝛ ſimul. Ego dñs creaui eum. Ve q̄ ꝯdicit factori ſuo teſta de ſamijs terre. Nunqd dicet lutuz figulo ſuo: qd facis: ⁊ opus tuum abſq̧ Ro.9.d. Ieree.18.c. manibꝰ eſt. Ve q̄ dicit patri: qd generas et mulieri quid parturis. Hec dicit dñs ſanctus iſrael plaſtes eius. Uentura in- terrogate me: ſup filios meos et ſup opꝰ manuum mearū mandate mihi. Ego fe- ci terrā: ⁊ hoīem ſup eā creaui ego. Ma- nꝰ mee tetenderūt celos: ⁊ oī militie eoꝝ mandaui. Ego ſuſcitaui eū ad iuſticiā et oēs vias eius dirigā. Ipſe edificabit ciui- tatem meā ⁊ captiuitatē meam dimittet non in ꝑcio neq̧ in muneribꝰ dicit dñs C deꝰ exercituū. Hec dicit dñs deꝰ. Labor egypti et negociatio ethiopie et ſabaim viri ſublimes ad te trāſibūt et tui erunt. Poſt te ambulabunt: vincti manicis per gēt: ⁊ te adorabunt teq̧ deprecabuntur. Tm̄ in te eſt deus: ⁊ non eſt abſq̧ te deꝰ. Uere tu es deꝰ abſconditus: deus iſrael ſaluator. Confuſi ſunt ⁊ erubuerūt oēs ſimul abierunt in ꝯfuſionez fabricatores erroꝝ. Iſrl̄ ſaluatꝰ eſt in dño ſalute eter- na. Nō ꝯfundemini ⁊ nō erubeſcetis vſq̧ in ſeculum ſeculi: qꝛ hec dicit dñs creans celos. Ipſe deꝰ formās terrā ⁊ faciēs eam D Ipſe plaſtes eius. Nō in vanum creauit eā: ſed vt habiteꝛ formauit eaz. Ego dñs ⁊ nō eſt alius. Nō in abſcondito locutus ſum in loco terre tenebroſo. Non dixi ſe- mini iacob fruſtra: querite me. Ego dñs

loquens iuſticiā: annūcians recta. Con- gregamini ⁊ venite: ⁊ accedite ſimul qui ſaluaſti eſtis ex gentibus. Neſcierūt q̄ le- uāt lignū ſculpture ſue: ⁊ rogāt deū non ſaluātē. Annunciate ⁊ venite ⁊ ꝯſiliami- ni ſimul. Quis audituz fecit hoc ab ini- tio? Extunc ꝑdixi illud. Nunqd non ego dñs: ⁊ non eſt vltra deus abſq̧ me? Deus iuſtus et ſaluās nō eſt ꝑter me. Cōuerti- mini ad me et ſalui eritis oēs fines ter- re: quia ego deꝰ ⁊ non eſt aliꝰ. In memet Ro.14.b. ipſo iuraui: egredieꝛ de ore meo iuſticie Phil.2.b. verbū: ⁊ nō reuerteꝛ: quia mihi curuabi- tur oē genu: et iurabit oīs lingua. Ergo in dño dicet. Mee ſunt iuſticie et impe- rium. Ad eū venient: ⁊ ꝯfundantur oēs q̄ repugnant ei. In dño iuſtificabitur et laudabitur omne ſemen iſrael.

¶ C.S. De deſtructione idolatrie: v̄ba dei pria ubi increpat iudeos ⁊ reuocat ab idolis: ⁊ ſalu- tem promittit in filio. Cap.xlvi.

A Confractus eſt bel: con- tritus eſt nabo: facta ſunt ſimulacra eorum beſtijs et iumētis Onera veſtra graui ponde- re vſq̧ ad laſſitudinez contabuerunt ⁊ contri- ta ſunt ſimul. Non po- tuerunt ſaluare portantez ⁊ aīa eoꝝ in ca- ptiuitate ibit. Audite me domus iacob ⁊ oē reſiduū domꝰ iſrael. Qui portamini a B meo vtero: q̄ geſtamini a mea vulua. Uſ- q̧ ad ſenectā egoipſe: et vſq̧ ad canos ego portabo. Ego feci et ego ferā ego por- tabo et ſaluabo. Cui aſſimilatis me et S.40.f. adequaſtis et cōparaſtis me et feciſtis ſi- milē? Qui ꝯfertis auruz de ſacculo: et ar- gentum in ſtathera ponderatis. Condu- centes artificem vt faciat deum ⁊ proci- dunt ⁊ adorant. Portant illum in hume- baruc.6.e. ris geſtantes et ponentes in loco ſuo: et ſtabit ac de loco ſuo non mouebitur. Sz C et cum clamauerint ad eum nō audiet de tribulatione non ſaluabit eos. Memen- tote iſtud ⁊ confundamini: redite preua- ricatores ad cor. Recordamini prioris ſe- culi: quoniam ego ſum deus: et non eſt vltra deus: nec eſt ſimilis mei annunci- ans ab exordio nouiſſimum: et ab initio que necdum facta ſunt dicens. Conſi- lium meum ſtabit: et omnis voluntas D mea fiet. Uocans ab oriente auem: ⁊ de terra longinqua virum voluntatis mee. Et locutus ſum ⁊ adducā illud: creaui ⁊ faciā illō. Audite me duri corde: q̄ longe

ctis a iuſticia. Prope feci iuſticiã meã:
nõ elõgabit: et ſal⁹ mea nõ morabit. Da
bo in ſyon ſalutẽ: ꝛ in iſrael gloriã meã.
¶ C.S. Sermo domini cõtra babyloniam vbi
oſtenditur eius ſuperbia: humiliatio et deſtru-
ctio. Capl'm. xlvii.

A Deſcẽde: ſede in puluere ꝟgo filia babylon ſe
C.q.5.ca. de in terra. Nõ ẽ ſoliũ
ſi paruus. filie chaldeoꝝ: q2 vltra
Ezec.23.c. nõ vocaberis mollis ꝛ
Naũ.3.b. tenera. Tolle molã ꝛ
mole farinã. Denuda
turpitudinẽ tuã diſco-
operi humerũ: reuela crura tranſi flumi
na. Reuelabit ignominia tua: et videbit
opprobriũ tuum. Vltionẽ capiã ꝛ nõ re-
ſiſtet mihi hõ. Redẽptor noſter dñs exer
B cituũ: nomẽ illius ſctũs iſrl. Sede tacẽs
et intra in tenebras filia chaldeoꝝ: q2 nõ
vocaberis vltra dña regnoꝝ. Iratus ſum
ſuper pplm meum: cõtaminaui heredi-
tatẽ meã: et dedi eos in manu tua. Non
poſuiſti eis miãs. Super ſenẽ aggraua
ſti iugũ tuũ valde: ꝛ dixiſti. In ſempiter
num ero dña. Non poſuiſti hec ſuper cor
Apoc.18.b. tuũ: neq3 recordata es nouiſſimi tui. Et
nũc audi hec delicata: ꝛ habitãs cõfidẽ-
ter: que dicis in corde tuo: ego ſum: ꝛ nõ
eſt ꝑter me amplius. Nõ ſedebo vidua: ꝛ
C ignorabo ſterilitatẽ. Veniẽt tibi duo hec
ſubito i die vna ſterilitas ꝛ viduitas. Vni
uerſa viderũt ſup te ꝓpter multitudinẽ
maleficiorum tuorũ: et ꝓpter duritiã in-
cantatoꝝ tuoꝝ vehementẽ. Et fiduciam
habuiſti in malicia tua: ꝛ dixiſti, Non eſt
Dic.49.c qui videat me. Sapientia tua et ſcientia
tua hec decepit te. Et dixiſti in corde tuo
Ego ſum ꝛ preter me non eſt altera. Ve
niet ſup te malũ ꝛ neſcies ortũ eius et ir
ruet ſuper te calamitas quã non poteris
expiare. Veniet ſuper te repente miſeria
quã neſcis. Sta cũ incantatorib⁹ tuis: et
cũ multitudine maleficorũ tuorũ in qui
bus laboraſti ab adoleſcentia tua: ſi forte
q̃d ꝓſint tibi aut ſi poſſis fieri fortior. De
D feciſti in multitudine ꝯſilioꝝ tuoꝝ. Stẽt
ꝛ ſaluent te augures celi q̃ contẽplaban-
tur ſidera et ſupputabãt mẽſes: vt ex eis
annunciarẽt ventura tibi. Ecce facti ſũt
quaſi ſtipula: ignis cõbuſſit eos. Nõ libe
rabunt aiam ſuã de manu flãme: nõ ſũt
prune quib⁹ calefiãt: nec focus vt ſedeãt
ad eum. Sic facta ſunt tibi: in quibuſcũ
q3 laboraueras. Negociatores tui ab ado
leſcẽtia tua: vnuſquiſq3 in vis ſuis errauerunt. Non eſt qui ſaluet te.

¶ C.S. Increpat dñs duriciam iudeoꝝ per ſuã
ſcientiã qua cognoſcit futura et ꝑ potẽtiã qua crea
uit oĩa ſe colẽdũ ꝓbat ꝛ nõ idola ꝓpter que tra-
diti ſunt inimicis: de liberatiõe eoꝝ. Ca. xlviii.

A Audite hec dom⁹ iacob
q̃ vocamini noĩe iſrl:
ꝛ de aquis iuda exiſtis
q̃ iuratis in noĩe dñi:
et dei iſrael recordami
ni: nõ in veritate neq3
in iuſticia. De ciuitate
em̃ ſancta vocati ſunt:
et ſuper deũ iſrael cõſtabiliti ſunt. Dñs
exercituũ nomẽ eius. Priora extũc annũ
ciaui ꝛ ex ore meo exierũt: et audita feci
ea repente operatus ſum ꝛ venerũt. Sci
ui em̃ q2 durus es tu: et neruus ferreus
ceruix tua: ꝛ frons tua erea. Predixi tibi
extunc: anteq̃ venirent indicaui tibi ne
forte diceres. Idola mea fecerunt hec: et
ſculptibilia mea cõflatilia mãdauerunt
iſta. Que audiſti vide oĩa. Vos aũt non
B annũciaſtis. Audita tibi feci noua extũc
et cõſeruata ſunt q̃ neſcis. Nunc creata
ſunt ꝛ nõ extũc et añ diẽ: et nõ audiſti ea
ne forte dicas. Ecce ego cognoui ea. Ne
q3 audiſti: neq3 cognouiſti: neq3 extũc ap
ta eſt auris tua. Scio em̃ q2 preuaricans
ꝑuaricaberis: et trãſgreſſorẽ ex vtero vo-
caui te. Propter nomẽ meũ longe faciã
furorem meum et laude mea infrenabo
te ne intereas. Ecce excoxi te ſed nõ qua
ſi argentum elegi te in camino pauperta
tis. Propter me ꝓpter me faciam: vt nõ
blaſphemer: ꝛ gloriã meã alteri nõ dabo
Audi me iacob: et iſrael quem ego voco. S.42.b.
Ego ipſe ego primus et ego nouiſſimus. S.41.b.
manus q3 mea fundauit terram: ꝛ dexte S.44.b.
ra mea menſa eſt celos. Ego vocabo eos C
et ſtabunt ſimul. Congregamini oẽs vos
et audite. Quis de eis annunciauit hec?
Dñs dilexit eũ: faciet voluntatẽ ſuã in ba
bylone: ꝛ brachiũ ſuũ in chaldeis. Ego
locutus ſum et vocaui eum: adduxi eum
et directa eſt via eius. Accedite ad me et
audite hec. Nõ a principio in abſcõdito
locutus ſum. Ex tpe anteq̃ fierẽt ibi erã
et nunc dñs deus miſit me ꝛ ſpiritus ei⁹
Hec dicit dñs deus: redẽptor tuus ſctũs
iſrl. Ego dñs de⁹ tu⁹ docẽs te vtilia: gu-
bernãs te in via q̃ ãbulas. Vtinã attẽdiſ
ſes mãdata mea facta fuiſſet ſicut flumẽ D
pax tua: et iuſticia tua ſicut gurgites ma
ris. Et fuiſſet quaſi arena ſemen tuum
ꝛ ſtirps vteri tui vt lapilli eius. Non in

periſſet ⁊ nõ fuiſſet attritũ nomen eius a
facie mea. Egredimini de babylone: fugi
te a chaldeis in voce exultationis annun
ciate auditũ facite hoc: efferte illud vſq;
Apo.17.d. ad extrema terre. Dicite. Redemit dñs ſer
Nu.20.b uum ſuum iacob. Non ſitierunt in deſer-
Sap.11.a. to cum educeret eos. Aquam de petra p
I.37.d. duxit eis: et ſcidit petram et fluxerunt
aque. Nõ eſt pax impijs dicit dñs.

¶ C.S. Uerba filij ad eccleſiã ſub noĩe inſularũ: vbi dicit ſe miſſum ad ſalutẽ: tã gẽtiũ ꝙ iudeorũ: loquit̃ pater ad filium de cõuerſis ad ipſum: cõſolatur dñs eccleſiã ſub noĩe ſion: vbi dicit credentes in ipſam vndiq; cõgregandos: ⁊ ꝙ preda tolletur a forti. Capl̃m. xlix.

A Audite inſule: et atten
dite populi de lõge. Do
min⁹ ab vtero vocauit
me de vẽtre matris mee
recordat⁹ eſt nois mei
Et poſuit os meũ q̃ſi
gladium acutũ: in vm
bra man⁹ ſue protexit
me: et poſuit me ſicut ſagittã electã. In
pharetra ſua abſcondit me: et dixit mihi
Seruus meus es tu iſrl̃: q2 in te glorifi-
cabor. Et ego dixi. In vacuũ laboraui ſi
ne cauſa: et vane fortitudinem meã con-
B ſumpſit. Ergo iudicium meũ cũ dño: et
op⁹ meum cũ deo meo. Et nũc hec dicit
dñs formãs me ex vtero ſeruũ ſibi vt re-
ducã iacob ad eũ: ⁊ iſrl̃ nõ ↄgregabit̃. Et
glorificat⁹ ſum in oculis dñi: ⁊ de⁹ meus
factus eſt fortitudo mea. Et dixit parum
eſt vt ſis mihi ſeruus ad ſuſcitandas tri-
I.42.b. bus iacob: et feces iſrael ↄuertẽdas. De
Act.13.g. di te in lucẽ gentiũ: vt ſis ſalus mea vſq;
ad extremum terre. Hec dicit dñs redem
ptor iſrl̃: ſanctus ei⁹: ad cõtẽptibilẽ aiaz
C ad abominatam gẽtẽ: ad ſeruũ dñoꝝ. Re
ges videbũt ⁊ ↄſurgẽt pncipes: et adora-
bunt propter dñm: q2 fidelis eſt: ⁊ ſanctũ
iſrael qui elegit te. Hec dicit dñs. In tẽpo
2.co.6.a. re placito exaudiui te: ⁊ in die ſalutis au-
I.42.a. xiliat⁹ ſum tui. Et ſeruaui te: ⁊ dedi te in
fedus ppl̃i vt ſuſcitares terrã: ⁊ poſſide-
res hereditates diſſipatas vt diceres his
qui victi ſunt: exite: ⁊ his qui in tenebris
reuelamini. Super vias paſcentur: et in
omnibus planis paſcua eorum. Non eſu
Apoc.7.d. rient neq; ſitient: et nõ percutiet eos eſt⁹
et ſol. q2 miſerator eorum reget eos: ⁊ ad
fontes aquarum potabit eos. Et ponam
omnes montes meos in viam: et ſemite
D mee exaltabunt̃. Ecce iſti de lõge veniẽt:
et ecce illi ab aquilone ⁊ mari ⁊ iſti de terra
auſtrali. Laudate celi: ⁊ exulta terra: iu- I.52.d.
bilate montes laudẽ: q2 ↄſolatus eſt dñs
populum ſuum: ⁊ pauperũ ſuoꝝ miſere-
bitur. Et dixit ſyon: dereliquit me dñs: et
dñs oblit⁹ eſt mei. Nunquid obliuiſci po
teſt mulier infantẽ ſuũ: vt nõ miſereat̃ fi
lio vteri ſui. Et ſi illa oblita fuerit ego. 2.q.6.c.ii
tamẽ nõ obliuiſcar tui. Ecce in manibus adrom. 2.
meis deſcripſi te: muri tui coram oculis
meis ſemp. Uenerunt ſtructores tui de- E
ſtruẽtes te: ⁊ diſſipãtes a te exibunt. Leua I.60.a.
in circuitu oculos tuos ⁊ vide: oẽs iſti cõ
gregati ſunt venerũt tibi. Uiuo ego dicit
dñs: quia omnibus his velut ornamento
veſtieris: ⁊ circundabis tibi eos q̃ſi ſpõ-
ſa. Q2 deſerta tua ⁊ ſolitudines tue: ⁊ ter
ra ruine tue: nũc anguſta erũt pre habita-
toribus: et longe fugabuntur q̃ abſorbe-
bãt te. Adhuc dicent in auribus tuis filij
ſterilitatis tue. Anguſtus eſt mihi locus F
fac ſpacium mihi vt habitez. Et dices in
corde tuo. Quis genuit mihi iſtos? Ego
ſterilis et non pariens: tranſmigrata et
captiua: et iſtos quis enutriuit? Ego de-
ſtituta et ſola: et iſti vbi hic erant? Hec di
cit dominus de⁹. Ecce leuabo ad gentes
manũ meã: ⁊ ad populos exaltabo ſignũ
meum. Et afferent filios tuos in vlnis:
et filias tuas ſuper humeros portabunt
Et erunt reges nutricij tui: et regine nu
trices tue. Uultu in terra demiſſo ado-
rabunt te: ⁊ puluerem pedum tuoꝝ lin
gent. Et ſcies: quia ego dñs ſup quo non G
ↄfundentur qui expectant eum. Nunqd
tolletur a forti preda: aut quod captum
fuerit a robuſto: ſaluum eſſe poterit? Q2
hec dicit dñs. Equidẽ et captiuitas a for
ti tollet̃: ⁊ quod ablatũ fuerit a robuſto:
ſaluabit̃. Eos vero q̃ iudicauerunt te: ego
iudicabo: ⁊ filios tuos ego ſaluabo. Et ci
babo hoſtes tuos carnib⁹ ſuis: ⁊ q̃ſi mu-
ſto ſanguine ſuo inebriabuntur. Et ſciet
ois caro: q2 ego dñs ſaluãs te: ⁊ redẽptor
tuus fortis iacob.

¶ C.S. De iudea reprobata: de paſſionib⁹ xpi: ⁊ de pena iudeoꝝ obſtinatoꝝ. Capl̃m. l.

H Ec dicit dñs. Quis eſt A
hic liber repudij mr̃is
veſtre: quo dimiſi eam
Aut quis eſt creditor 15.q.1.c.
me⁹: cui vendidi vos? hec itaq;
Ecce enim in iniquita I.59.a.
tib⁹ veſtris vẽditi eſtis
et in ſceleribus veſtris
dimiſi matrem veſtram: quia veni et non
erat vir: vocaui: et non erat qui audiret.

Nunquid abbreuiata ꝛ paruula facta eſt
manus mea vt non poſſiz redimere: aut
D non eſt in me virtus ad liberandū? Ecce
in increpatione mea deſertum faciā ma
re ponam flumina in ſiccuz. Computre
ſcent piſces ſine aqua: et morientur in ſi
ti. Induā celos tenebris: ꝛ ſaccuz ponā
operimentuz eorum. Dominus dedit mi
hi linguam eruditam: vt ſciam ſuſtenta-
re euz: qui laſſus eſt verbo. Erigit mane:
mane erigit mihi aurem: vt audiam qua
ſi magiſtruz. Dominus deus aperuit mi-
hi aurem: ego autem non contradico: re
E troꝛſum non abij. Coꝛpus meū dedi per
Mat.26.f cutientibus: ꝛ genas meas vellentibꝰ. Fa
ciem meam non auerti ab increpantibꝰ
et conſpuentibus in me. Dñs deus auxi
liatoꝛ meus: et ideo non ſum confuſus.
Ideo poſui faciem meam vt petram du-
riſſimam: ꝛ ſcio qm̄ non confundar. Iu-
ſtus eſt qui iuſtificat me. Quis contradi-
cet mihi? Stemꝰ ſimul. Quis eſt aduer-
b ſarius meus. Accedat ad me. Ecce dñs
Ps.101. deus auxiliatoꝛ meus. Quis eſt q̄ condē
net me? Ecce oēs quaſi veſtimentum cō
terētur: et tinea comedet eos. Quis ex vo
bis timēs dñm: audiens vocem ſerui ſui
Quis ambulauit in tenebris: ꝛ nō eſt lu-
mē ei? Speret in nomine domini: ꝛ inni-
tatur ſuper deum ſuum. Ecce vos oēs
accendentes ignez accincti flammis. Am
bulate in lumine ignis veſtri: et in flam-
mis quas ſuccēdiſtis. De manu mea factū
eſt hoc vobis. In doloꝛibus doꝛmietis.
¶ C. D. De reprobatione iudeis ꝛ gētibus loquitur
dñs ad pplōs quibꝰ glorioſam pmittit eccliam:
confoꝛtat quoq; fideles q̄ deſiderant fideles ad-
uentum filij: qui reſpondet verba ſolatij: pmit
titur filius qui plantet celos ꝛ fundet terram:
ꝛ vocatur ad penitentiam qui chriſtum in paſ-
A ſione negauerunt. Capl̄m. li.

Audite me qui ſequimi-
ni qd̄ iuſtū eſt: ꝛ q̄ritis
dñm. Attendite ad pe
tram vnde exciſi eſtis: et
ad cauernā laci de qua
preciſi eſtis. Attendite
ad abraā patrē veſtruz
ꝛ ad ſarā q̄ peperit vos
Quia vnum vocaui eum? ꝛ benedixi ei: ꝛ
multiplicaui euz. Conſolabitur ergo do
minus ſyon: ꝛ conſolabitur oēs ruinas
eius. Et ponet deſertum eius quaſi deli-
tias: et ſolitudinem eius quaſi hoꝛtū dñi
B Gaudium ꝛ leticia inuenietur in ea: gra
tiarūactio ꝛ vox laudis. Attendite ad me
populē meus: et tribus mea me audite.
Quia lex a me exiet: et iudicium meum
in lucem populoꝛum requieſcet. Prope
eſt iuſtus meꝰ egreſſus eſt ſaluatoꝛ meus
ꝛ brachia mea populos iudicabunt. Me
inſule expectabunt: et brachium meum
ſuſtinebunt. Leuate in celum oculos ve
ſtros: et videte ſub terra deoꝛſuz: quia ce
li ſicut fumus liqueſcent ꝛ terra ſicut ve
ſtimentum atteretur: ꝛ habitatoꝛes eius
ſicut hec interibunt. Salus autem mea
in ſempiternum erit et iuſticia mea non
deficiet. Audite me qui ſcitis iuſtuz: po C
pulus meus lex mea in coꝛde eoꝛum. No
lite timere oppꝛobꝛium hominuz: ꝛ blaſ
phemiam eoꝛuz ne metuatis. Sicut enī
veſtimentum ſic comedet eos vermis: et
ſicut lanam: ſic deuoꝛabit eos tinea. Sa
lus autem mea in ſempiternū erit: et iu-
ſticia mea in generationes generationū
Conſurge conſurge: induere foꝛtitudi- F.52.a.
nem brachium domini. Conſurge ſicut
in diebus antiquis: in generationibus ſe
culoꝛum. Nunquid non tu percuſſiſti ſu D
perbum: vulneraſti dꝛaconem? Nunquid
non tu ſiccaſti mare aquam abyſſi vehe-
mentis. Qui poſuiſti profundum maris
viam: vt tranſirent liberati. Et nunc qui
redempti ſunt a domino reuertentur: et
venient in ſyon laudantes: et leticia ſem
piterna ſuper capita eoꝛum. Gaudium ꝛ
leticiam tenebunt fugiet doloꝛ et gemi-
tus. Ego ego ipſe conſolaboꝛ vos: quis tu
vt timeas ab homine moꝛtali: et a fi-
lio hominis: qui quaſi fenum ita areſcet
et oblitus es domini factoꝛis tui? Quis E
tetendit celos et fundauit terram: et foꝛ-
midaſti turpiter tota die a facie furoꝛis
eius qui te tribulabat: et parauerat ad
perdendum. Ubi nunc eſt furoꝛ tribulā-
tis? Cito veniet gradiens ad aperiendūz
et non interficiet vſq; ad internitionem:
nec deficiet panis eius. Ego autem ſum
dominus deus tuꝰ qui conturbo mare:
et intumeſcunt fluctus eius dominus
exercituum nomen meum. Poſui ver-
ba mea in oꝛe tuo: ꝛ in vmbꝛa manꝰ mee
pꝛotexi te: vt plantes celos et fundes ter
ram ꝛ dicas ad ſyon: populus meus es F
tu. Eleuare: eleuare: ꝯſurge hieruſm: que
bibiſti de manu domini calicē ire eiꝰ. Uſ
q; ad fundum calicis ſopoꝛis bibiſti: ꝛ po
taſti vſq; ad feces. Non eſt qui ſuſtentet
eā ex oibus filijs quos genuit: ꝛ non eſt
qui appꝛehendat manum eius ex oibus
filijs quos enutriuit. Duo ſunt que con-

currerũt tibi. Quis cõtriſtabit ſuper te?
Vaſtitas ⁊ contritio ⁊ fama et gladius.
B Quis cõſolabit te? Filij tui ꝓiecti ſunt
dormierunt in capite oĩm viarum: ſicut
oryx illaqueatus pleni indignatione dñi:
increpatiõe dei tui. Idcirco audi hec pau
percula: ⁊ ebria nõ a vino. Hec dicit dña
tor tuus dñs: et deus tuus q̃ pugnauit ꝓ
pplo ſuo. Ecce tuli de manu tua calicem
ſoporis: fundũ calicis indignatiõis mee
Non adijcies vt bibas illum vltra. Et po
nam illum in manu eorũ qui te humilia
uerunt et dixerunt aie tue: incuruare vt
tranſeamus: et poſuiſti vt terram corp⁹
tuum: ⁊ quaſi viam tranſeuntibus.

¶ C.S. Excitat eccl'ia ad virtutes: de redẽptiõe
nr̃a cõmendantur ꝑdicatores: ⁊ iubent apo-
ſtoli exire de polluta ciuitate. Capl'm.lij.

A
Lu. 51. e.
Onſurge conſurge: in-
duere fortitudine tua
ſyon. Induere veſtimẽ-
tis glie tue hierl'm ciui
tas ſcti: q2 nõ adijciet
vltra vt pertrãſeat per
te incircũciſus ⁊ imũ-
dus. Excutere de pul-
uere: conſurge ſede hierl'm. Solue vincu
la colli tui captiua filia ſyon: q2 hec dicit
dñs. Gratis venundati eſtis: ⁊ ſine argen
B to redimemini. Q2 hec dicit dñs de⁹. In
egyptum deſcendit ppl's me⁹ in principio
vt colonus eſſet ibi: et aſſur abſq3 vlla cã
calũniatus eſt eum. Et nunc quid mihi
eſt hic dicit dñs. Qm̃ ablatus eſt ppl'us
meus gratis dñatores eius inique agunt
dicit dñs: ⁊ iugiter tota die nomen meum
blaſphemat. Propter hoc ſciet populus
93. diſt. meus nomen meũ in die illa q2 ego ipſe
diaconi. qui loquebar: ecce aſſum. Quam pulchri
Naum. 1. d. ſuper montes pedes annunciantis: ⁊ ꝑ-
Ro. 10. c. dicantis pacẽ: annunciantis bonũ: ꝑdi-
C cantis ſalutem: dicentis. Syon regnabit
deus tuus. Vox ſpeculatoꝝ tuoꝝ leuaue
runt vocẽ: ſimul laudabunt: q2 oculo ad
oculum videbunt cũ cõuerterit dñs ſyõ.
Gaudete ⁊ laudate ſimul deſerta hierl'm
Pſ. 97. a. q2 cõſolatus eſt dñs ppl'm ſuum. redemit
Lu. 10. 6. b. hierl'm. Parauit dñs brachium ſanctum
D in oculis oĩm gentiũ: ⁊ videbũt oẽs fines
45. di. c. re terre ſalutare dei noſtri. Recedite recedi
cedite. te: exite inde: pollutũ nolite tangere. Exi
23. q. 4. c. te de medio eius: mundamini qui fertis
ecce. ⁊ ca. vaſa dñi. Qm̃ nõ i tumultu exibitis: nec
recedite. in fuga properabitis. Precedet enim vos
14. q. 1. c. nec dñs: et congregabit vos deus iſrael. Ec-
non. ce intelliget ſeru⁹ meus ⁊ exaltabit: ⁊ ele

uabitur: ⁊ ſublimis erit valde. Sicut ob
ſtupuerũt ſup eum multi: ſic inglori⁹ erit
inter viros aſpect⁹ ei⁹: ⁊ forma ei⁹ inter
filios hoim. Iſte aſpget gẽtes multas: ſu Ro. 15. c.
per ipſum continebũt reges os ſuum. Q2
qb⁹ non eſt narratum de eo videbũt: ⁊ q̃
non audierunt contemplati ſunt.

¶ C.S. Prophetat de paſſione ieſu xp̃i futura
cui ꝓmittit ꝙ poſt paſſionem erit ſaturitas gen-
tium in fide. Capl'm.liij.

Vis credidit auditui A
nr̃o: ⁊ brachiũ domini Iob. 12. f.
cui reuelatum eſt. Et Ro. 10. c.
aſcẽdet ſicut virgultũ
coram eo: et ſicut radix
de terra ſitienti. Non
eſt ſpecies ei neq3 de-
cor. Et vidimus eum:
et non erat aſpectus: ⁊ deſideramus eũ
deſpectum ⁊ nouiſſimum viroꝝ: virũ do
lorũ ⁊ ſcientẽ infirmitatẽ. Et quaſi abſcõ B
ditus vultus eius ⁊ deſpectus: vñ nec re
putauimus eum. Vere lãguores noſtros De celebr.
ipſe tulit: ⁊ dolores noſtros ipſe portauit. miſſa. c. cũ
Et nos putauimus eũ quaſi leproſum: marthe.
et percuſſum a deo et humiliatum. Ipſe Mat. 8. b.
aũt vulneratus eſt ꝓpter iniquitates no 1. Pe. 2. d.
ſtras: attritus eſt ꝓpter ſcelera nr̃a. Diſci
plina pacis nr̃e ſuper eum et liuore eius
ſanati ſumus. Oẽs nos quaſi oues erra- C
uimus: vnuſquiſq3 in viam ſuam declina
uit: ⁊ poſuit dñs in eo iniquitatem oĩm Act. 8. f.
nr̃orum. Oblatus eſt q2 ipſe voluit: et nõ De peñ. diſ.
aperuit os ſuũ. Sicut ouis ad occiſionẽ 2. c. ſi em.
ducet: ⁊ quaſi agnus coram tondente ſe 24. q. 1. c.
obmuteſcet: ⁊ non aperiet os ſuũ. De an nõ turbat.
guſtia ⁊ de iudicio ſublatus eſt. Genera- De pe. diſ.
tionem ei⁹ quis enarrabit? Q2 abſciſſus 3. c. talis.
eſt de terra viuentium: ꝓpter ſcelus po-
puli mei ꝑcuſſi eũ. Et dabit impios ꝓ ſe 1. Pe. 2. d.
pultura: ⁊ diuites pro morte ſua: eo ꝙ ini
quitatem nõ fecerit: neq3 dolus fuerit in
ore eius: ⁊ dñs voluit cõterere eũ in infir
mitate. Si poſuerit ꝓ pctõ aiam ſuam: D
videbit ſemen longeuum: ⁊ voluntas do
mini manu ei⁹ diriget. Pro eo ꝙ labora
uit aĩa eius videbit ⁊ ſaturabitur. In ſcia
ſua iuſtificabit ipſe iuſtus ſeruos meos
multos: ⁊ iniqtates eoꝝ ipſe portabit. Idõ
diſptiã ei plurimos: ⁊ fortiũ diuidet ſpo-
lia ꝓ eo ꝙ tradidit in mortẽ aiam ſuã: et
⁊ cũ ſceleratis reputatus eſt. Et ipſe pctã Mar. 15.
multoꝝ tulit ⁊ ꝓ trãſgreſſorib⁹ rogauit. Luc. 22. d.

¶ C.S. De vocatione iudeoꝝ ⁊ gentium ⁊ quali-
ter eccl'ia edificatur de lapidibus precioſis: ⁊ de
fabro q̃ ſuſflat prunas. Caplm.liiij.

A Lauda ſterilis q̄ nō pa-
Gal.1.c. ris: decāta laudē ⁊ hin-
Luce.23.d. ni q̄ nō pariebas: qm̄
Gal.4.d. multi filij deſerte ma-
gis q̄ eius q̄ habebat
virū: dicit dn̄s. Dilata
locū tētorij tui: et pel-
les tabernaculor̄ tuo
extēde. Ne parcas. Lōgos fac funiculos
tuos ⁊ clauos tuos conſolida. Ad dexte-
ram eīn ⁊ leuā penetrabis ⁊ ſemē tuū gē-
tes hereditabit: et ciuitates deſertas in-
B habitabit. Noli timere: q̄ non ꝯfunderis
neq̄ erubeſces. Non enī te pudebit: q̄
confuſiōis adoleſcētie tue obliuiſceris: ⁊
opprobrij viduitatis tue non recordabe-
ris amplius. Q̄ dn̄abitur tui qui fecit te
dn̄s exercituū nomē eī⁹: ⁊ redēptor tuus
C ſctūs iſrl': deus oīs terre vocabit̄. Q̄ vt
mulierē derelictā ⁊ merentē ſpū vocauit
te dn̄s: ⁊ vxorē ab adoleſcētia abiectā: di-
xit deus tuus. Ad punctū in modico de-
reliqui te: et in miſerationibus magnis
congregabo te. In momēto indignatiōis
abſcondi faciē meā parūper a te: ⁊ in mi-
ſericordia ſempiterna miſertus ſum tui.
Gen.9.b. Dixit redemptor tuus dn̄s. Sicut in die-
bus noe iſtud mihi eſt: cui iuraui ne in-
ducerē aquas diluuij vltra ſupra terras:
ſic iuraui vt non iraſcar tibi: ⁊ non incre-
pē te. Montes eīn commouebunt̄ ⁊ col-
les contremiſcēt: mīa aūt mea non rece-
det a te: ⁊ fedus pacis mee non mouebit̄
dixit miſerator tu⁹ dn̄s. Paupercula tē-
peſtate conuulſa abſq̄ vlla cōſolatione.
Ecce ego ſternā p ordinē lapides tuos:
⁊ fundabo te in ſaphyris: ⁊ ponā iaſpidē
ꝓpugnacula tua: et portas tuas in lapi-
des ſculptos: ⁊ oēs terminos tuos in
D lapides deſiderabiles. Uniuerſos filios
tuos doctos a dn̄o et multitudinē pacis
filijs tuis: ⁊ in iuſticia fundaberis. Rece-
de ꝓcul a calūnia: q̄ non timebis ⁊ a pa-
uore: q̄ nō appropinq̄bit tibi. Ecce acco-
la veniet q̄ non erat mecū: aduena q̄ndā
tuus adiūget̄ tibi. Ecce ego creaui fabrū
ſufflantem in igne prunas ⁊ ꝓferētē vas
in opus ſuū: ⁊ ego creaui interfectorē ad
diſperdendū. Omne vas qd̄ fictū eſt con-
tra te non dirigetur: ⁊ oēm linguam reſi-
ſtentē tibi: in iudicio iudicabis. Hec eſt
hereditas ſeruorum dn̄i: et iuſticia eorū
apud me dicit dominus.

¶ L.S. De baptiſmo ⁊ populo chriſtiano: de q̄-
rendo dominum: ⁊ de verbo quod nō redit in va-
cuum. Capitm.lv.

A Omnes ſitientes venite
ad aquas: ⁊ q̄ nō habe-
tis argētū: properate:
emite ⁊ comedite. Ue- Apo.22.d.
nite emite abſq̄ argen-
to: et abſq̄ vlla ꝯmuta-
tione: vinū ⁊ lac. Qua-
re appenditis argētū
nō in panib⁹: ⁊ laborē vr̄m nō in ſaturi-
tate. Audite audientes me: et comedite
bonū ⁊ delectabit̄ i craſſitudine aīa vr̄a
Inclinate aurē vr̄am ⁊ venite ad me: audi-
te: ⁊ viuet aīa vr̄a: ⁊ feriā vobiſcū pactū
ſempiternū mīas dd̄ fideles. Ecce teſtē B
ppl'i dedi eū: ducē ac ꝓceptorē gentibus
Ecce gentē quā neſciebas vocabis: ⁊ gē-
tes q̄ te nō cognouerūt: ad te currēt pro-
pter dn̄m deū tuū ⁊ ſctm̄ iſrl': q̄ glificauit
te. Querite dn̄m dū inueniri pōt: inuoca- De pe.di.1.
te eū dū ꝓpe eſt. Derelinq̄t ipi⁹ viā ſuā: his a nouiſ-
⁊ vir iniqu⁹ cogitatiōes ſuas ⁊ reuertat̄ canonis.
ad dn̄m: ⁊ miſerebit̄ eī⁹. ⁊ ad deū nr̄m: C
qm̄ mult⁹ eſt ad ignoſcēdū. Nō eīn cogi-
tatiōes mee cogitatiōes veſtre: neq̄ vie
mee vie vr̄e: dicit dn̄s. Q̄ ſicut exaltāt̄ ce-
li a terra ſic exaltate ſunt vie mee a vijs
veſtris et cogitationes mee a cogitationi-
b⁹ vr̄is. Et quō deſcēdit ymber ⁊ nix de ce-
lo: ⁊ illuc vltra nō reuertit̄ ſꝫ inebriat ter-
rā ⁊ īfūdit eā: ⁊ germinare eā facit: ⁊ da-
re ſemē ſerētī ⁊ panē comedētī: ſic erit ver- D
bū meū qd̄ egredief de ore meo. Nō reuer-
tet̄ ad me vacuū: ſꝫ faciet q̄cūq̄ volui: et
ꝓſperabit̄ in his ad q̄ miſi illō. Q̄ in le-
ticia egrediemini: ⁊ in pace deducemini.
Mōtes ⁊ colles cātabūt corā vobis lau-
dē: ⁊ oīa ligna regionis plaudent manu.
Pro ſaliūcula aſcēdet abies: et pro vrti-
ca creſcet myrtus. Et erit dn̄s nolatus
in ſignū eternū quod non auferet̄.

¶ L.S. De eunucho ⁊ cuſtodiēte ſabbatū: et ꝓ-
pter malos paſtores deuorat̄ ppl's. Ca.lvi.

A Ec dicit dn̄s. Cuſtodi-
te iudiciū ⁊ facite iuſti-
ciam: q̄ iuxta eſt ſalus
mea vt veniat ⁊ iuſticia
mea vt reueletur. Beat⁹
vir qui facit hoc ⁊ fili⁹
hominis qui apprehē-
det iſtud. Cuſtodiens
ſabbatū ne polluat iſtud: cuſtodiens ma-
nus ſuas ne faciat omne malum. Et nō
dicat fili⁹ aduene qui adheret domin⁹ di-
cens. Separatione diuidet me dn̄s a po- B
pulo ſuo. Et non dicat eunuchus: ecce
ego lignū aridū. Q̄ hec dicit dn̄s eunu-

ctis. Qui cuſtodierit ſabbata mea ⁊ ele-
gerint q̄ ego volui: ⁊ tenuerit fedus meũ:
dabo eis in domo mea: ⁊ in muris meis
locum ⁊ nomen melius a filijs et filiab⁹
Nomẽ ſempiternum dabo eis: qđ nõ pe-
Sap.3.b. ribit. Et filios aduerte q̄ adhereãt dño: vt
colãt eũ: ⁊ diligant nomẽ ei⁹ vt ſint ei in
ſeruos: oẽm cuſtodientẽ ſabbatũ ne pol
luat illud: ⁊ tenẽtẽ fedus meũ: adducam
eos in mõtẽ ſctm̃ meũ ⁊ letificabo eos in
C domo orõnis mee. Holocauſta eorum et
victime eoꝝ placebunt mihi ſuper altari
Mat.21.c.⁊ meo: q2 domus mea dom⁹ orõnis voca-
Mar.11.c.ſal bitur cũctis pplis ait dñs de⁹ q̄ ↄgregat
uatoꝛ.16. diſpſos iſrael. Adhuc cõgregabo ad eum
9.7.c.⁊ diſ congregatos eius. Oẽs beſtie agri venite
ſimus. ad deuorandum: vniuerſe beſtie ſaltus.
43.diſ.c.1. Speculatores eius ceci oẽs neſcierũt
Mar.11.c. vniuerſi canes muti non valentes latra-
Luc.19.f. re: videntes vana: dormientes ⁊ amãtes
D ſomnia: ⁊ canes impudentiſſimi neſcie-
runt ſaturitatem. Ipſi paſtores ignoraue
rũnt intelligẽtiã. Oẽs in viã ſuã declina-
uerũt vnuſquiſq; ad auariciã ſuã: a ſum
Vide .6.c. mo vſq; ad nouiſſimũ. Venite ſumam⁹
Sap.2.b. vinum: ⁊ impleamur ebrietate: ⁊ erit ſi-
cut hodie: ſic ⁊ cras ⁊ multo amplius.

¶ C.S. De iuſto cuius mors nõ intelligitur ab impijs: increpantur iudei q̄ chriſtum in cruce ſubſannauerũt: de idolis: ⁊ de cõfidentibus in domino: de reprobatione iudeorum: ⁊ q̄ impijs non eſt pax. Capitu. lvij.

Iuſtus perit: ⁊ non eſt
A qui recogitet in corde
ſuo: et viri mie colligũ
tur: q2 non eſt q̄ itelli-
gat. A facie eñ mali-
cie collect⁹ ẽ iuſt⁹. Ve
niat pax: requieſcat i cu-
bili ſuo: qui ambulauit
in directiõe ſua. Vos aũt accedite huc fi
lij augaratricis: ſemẽ adultere ⁊ fornica
rie. Sup quẽ luſiſtis? Super quẽ dilata
ſtis os: ⁊ eieciſtis linguã? Nũqd nõ vos
filij ſceleſti: ſemẽ mẽdax? Qui cõſolamini
in dijs ſubter oẽ lignũ frõdoſum imolan
tes paruulos i torrẽtib⁹ ſubter eminẽtes
B petras. In ptib⁹ torrẽtis ps tua hec eſt
ſors tua. Et ipſis effudiſti libamẽ obtuli-
ſti ſacrificiuz. Nũqd ſup his nõ indigna
bor? Sup montẽ excelſum: ⁊ ſublimẽ po
ſuiſti cubile tuũ: ⁊ illuc aſcendiſti vt imo
lares hoſtias. Et poſt oſtiũ et retro poſtẽ
poſuiſti memoriale tuum: q2 iuxta me di
ſcooperuiſti ⁊ ſuſcepiſti adulterũ. Dilata
ſti cubile tuũ: ⁊ pepigiſti cũ eis fedus. Di

lexiſti ſtratũ eorũ manu apta: et ornaſti
regio vnguẽto: ⁊ multiplicaſti pigmenta
tua. Miſiſti legatos tuos procul: ⁊ humi
liata es vſq; ad inferos in multitudine
vie tue laboraſti: non dixiſti: quieſcã. Vi
tam manus tue inueniſti propterea non
rogaſti. Pro quo ſollicita timuiſti: quia C
mẽtita es: ⁊ mei nõ es recordata: neq; co
gitaſti in corde tuo: q2 ego tacẽs: ⁊ quaſi
non vidẽs et mei oblita es. Ego autẽ an
nũciabo iuſticiã tuã: ⁊ opa tua nõ prode
runt tibi: cũ clamaueris: liberẽt te cõgre
gati tui. Et oẽs eos auferet vẽtus: tollet
aura. Qui aũt fiduciã habet mei heredi
tabit terrã ⁊ poſſidebit mõtẽ ſctm̃ meũ.
Et dicã. Viã facite pbete iter: declinate
de ſemita: auferte offendicula de via po
puli mei. Q2 hec dicit dñs excelſus ⁊ ſub
limis habitans eternitatẽ: ⁊ ſctm̃ nomen
ei⁹ in excelſo: ⁊ in ſctõ habitãs: ⁊ cũ ↄtri
to et humili ſpũ: vt viuificet ſpm̃ humiliũ: et
viuificet cor ↄtritoꝝ. Nõ enĩ in ſempiter D
nũ litigabo: neq; vſq; ad finez iraſcar: q2 De pe.diſ.
ſpũs a facie mea egredieť: et flat⁹ ego fa 3.c.ſolio.
ciã. Propter iniqtatez auaricie ei⁹ irat⁹
ſum: et pcuſſi eũ: abſcõdi a te faciẽ meaz
et indignatus ſum. Et abijt vagus in via
cordis ſui. Vias ei⁹ vidi et ſanaui euz: et
reduxi eũ et reddidi cõſolatiões ipſi: ⁊ in
gẽtibus ei⁹. Creaui fructũ labioꝝ pacez:
pacẽ ei q̄ lõge eſt: et q̄ ppe dixit dñs: et ſa
naui eũ. Impij aũt quaſi mare feruens
quod quieſcere non põt: et redũdant flu 3.48.d.
ctus eius in conculcationẽ et lutũ. Nõ
eſt pax impijs: dicit dñs deus.

¶ C.S. De ieiunio ⁊ elemoſina ⁊ alijs operib⁹ miſericordie: de veneratione ⁊ obſeruatione ſabbati: ⁊ de premijs eorundem. Cap. lviij.

Clama: ne ceſſes: quaſi A
tuba exalta vocez tuã: 43.diſ.ca.
et annuncia pplo meo ſit rector.
ſcelera eoruz et domui
iacob peccata eorum.
Me etenĩ de die in diẽ
querunt et ſcire vias
meas volunt: q̄ſi gens
que iuſticiã fecerit: ⁊ q̄ iudiciũ dei ſui nõ
dereliqrit. Rogãt me iudicia iuſticie: et
appropinquare deo volunt. Quare ieiu
nauim⁹: et nõ aſpexiſti: humiliauim⁹ aĩas
nr̃as et neſciſti? Ecce in die ieiunij veſtri
inueniť voluntas veſtra et oẽs debitores B
veſtros repetitis. Ecce ad lites et cõtẽ-
tiões ieiunatis: et percutitis pugno ĩpie.
Nolite ieiunare ſicut vſq; ad hanc diẽ: vt
audiať in excelſo clamor veſter. Nunqd

tale eſt ieiuniū qḋ elegi p diē affligere ho
minē aīam ſuā? Nūquid cōtorquere qua-
ſi circulū caput ſuū: ⁊ ſaccū ⁊ cinerē ſter
nere? Nūquid iſtud vocabis ieiuniū: et
diē acceptabilē dño? Nōne hoc eſt magis
15.q.6.c. ieiuniū qḋ elegi? Diſſolue colligationes
auctoritate. impietatis: ſolue faſciculos deprimētes
dimitte eos qui confracti ſunt liberos et
omne onus dirūpe. Frāge eſurienti panē
tuū ⁊ egenos vagoſq; induc in domū tu
C am. Cū videris nudū operi eū: ⁊ carnē
13.q.2.ca. tuā ne deſpexeris. Tūc erūpet quaſi ma
nō eſtimemus. ne lumē tuū: ⁊ ſanitas tua citi⁹ orietur. Et
anteibit faciē tuam iuſticia tua: et gloria
dñi colliget te. Tūc inuocabis: et dñs ex-
audiet te: clamabis: ⁊ dicet: ecce adſum
q2 miſericors ſum dñs de⁹ tuus. Si ab-
ſtuleris de medio tui catenā: et deſieris
extēdere digitū: ⁊ loqui qḋ non pdeſt. Cū
effuderis eſurienti aīam tuā ⁊ aīaʒ afflic-
tā repleueris orietur in tenebris lux tua: ⁊
tenebre tue erunt ſicut meridies. Et req-
D uiem tibi dabit dñs de⁹ tu⁹ ſemp: ⁊ imple-
bit ſplēdorib⁹ aīam tuā: ⁊ oſſa tua libera
bit. Et eris quaſi hortus irriguus: ⁊ ſicut
fons aquarū: cuius nō deficiēt aque. Et
edificabuntur in te deſerta ſeculorum: fun
damēta gñationis et gñatiōis ſuſcitabis
Et vocaberis edificator ſepiū: auertens
ſemitas iniquitatū. Si auerteris a ſabba
to pedem tuum facere voluntateʒ tuā in
die ſancto meo: ⁊ vocaberis ſabbatū deli
catū: ⁊ ſanctū dñi glorioſum: et glorifica
ueris eum dum nō facis vias tuas: et nō
inuenitur volūtas tua vt loquaris ſmonē
tunc delectaberis ſup dño: et ſuſtollā te
ſup altitudines terre: ⁊ cibabo te heredi-
tate iacob pris tui. Os em̄ dñi locutū eſt

¶ C.S. Potens eſt deus ad ſaluandū: benignus ad audiendū: ſed noſtre iniquitates obſiſtunt de armatura qua indutus eſt dñs. Capl'm.lix.

A Ecce nō eſt abbreuiata
manus dñi vt ſaluare
S.50.a. nequeat neq; aggraua
Nu.11.c. ta eſt auris eius vt nō
exaudiat ſed iniquita-
tes vr̄e diuiſerūt inter
vos ⁊ deū veſtrū ⁊ pec
cata vr̄a abſcōderunt
B.1.c. faciē ei⁹ a vobis ne exaudiret. Man⁹ em̄
vr̄e pollute ſunt ſanguine: et digiti veſtri
iniquitate. Labia vr̄a locuta ſunt mēda-
ciū: ⁊ lingua vr̄a iniqtatē fatur. Nō eſt qui
inuocet iuſticiā: neq; ē q iudicet vere: ſʒ
cōfidūt in nihili: et loquūtur vanitates.
Job.15.d. Cōceperūt laborē: et pepererūt iniqtatē
Oua aſpidū ruperūt: et telas aranee te
xuerunt. Qui comederit de ouis eorum
morietur: et qḋ cōfotū eſt: erūpet in regulū B
Tele eoꝝ nō erūt in veſtimētū neq; ope-
rientur operibus ſuis. Opa eoꝝ: opa inuti puer.1.b
lia: ⁊ op⁹ iniqtatis in manibus eoꝝ. Pe-
des eoꝝ ad malū currunt ⁊ feſtināt: vt ef
fundāt ſanguinē innocētē. Cogitationes
eoꝝ: cogitatiōes inutiles. Vaſtitas ⁊ con
tritio in vijs eoꝝ. Viā pacis neſcierūt et
non eſt iudiciū in greſſibus eorū. Semi-
te eoꝝ incuruate ſunt eis: ois q calcat in
eis ignorat pacē. Propter hoc elōgatum
eſt iudiciū a nobis: ⁊ nō apphēdet nos
iuſticia. Expectauimus lucē: et ecce tene
bre ſplēdorē ⁊ in tenebris ambulauimus
Palpauimus ſicut ceci parietem ⁊ quaſi
abſq; oculis attrectauimus. Impegim⁹
meridie quaſi in tenebris: in caliginoſis
quaſi mortui. Rugiem⁹ quaſi vrſi omnes C
et quaſi colūbe meditantes gemem⁹. Ex
pectauim⁹ iudiciū: ⁊ nō eſt. ſalutē: et elō
gata eſt a nobis. Multiplicate ſunt em̄
iniquitates nr̄e corā te: et pctā nr̄a rn̄de
runt nobis. Q2 ſcelera nr̄a nobiſcum et
iniqtates nr̄as cognouimus: peccare et
mētiri cōtra dñm: ⁊ auerſi ſumus ne ire-
mus poſt tergū dei nr̄i: vt loqueremur ca
lūniā et trāſgreſſionē. Cōcepim⁹ ⁊ locu
ti ſum⁹ de corde verba mēdacij: ⁊ cōuer
ſum eſt retrorſum iudiciū et iuſticia lon-
ge ſtetit. Q2 corruit in plateis veritas: et
eqtas nō potuit ingredi. Et facta eſt veri
tas in obliuiōe: ⁊ qui receſſit a malo pde
patuit. Et vidit dñs: ⁊ malum apparuit D
in oculis ei⁹: q2 nō eſt iudicium. Et vidit
de⁹: q2 nō ē vir. Et apportat⁹ ē: q2 nō ē q
occurrat. Et ſaluauit ſibi brachiuʒ ſuum
et iuſticia ei⁹ ipſa cōfirmauit eum. Indu
tus eſt iuſticia vt lorica: et galea ſalutis
in capite ei⁹. Indut⁹ eſt veſtimētis vltio- Ephe.6.c.
nis: ⁊ opertus eſt quaſi pallio zeli. Sicut 1.Teſſa.
ad vindictā quaſi ad retributionem indi- 5.b.
gnationis hoſtib⁹ ſuis: et viciſſitudinem
inimicis ſuis. Inſulis vicem reddet. Et
timebūt q ab occidente nomē dñi: et qui
ab ortu ſolis gloriā ei⁹. Cū venerit quaſi
fluui⁹ violentus quē ſpūs dñi cogit: ⁊ ve
nerit ſion redēptor: ⁊ eis q redeūt ab iniq
tate i iacob dicit dñs. Hoc fedus meū cū
eis dicit dñs. Spūs me⁹ q eſt i te: et ver E.9.d.
ba mea que poſui in ore tuo nō recedent
de ore tuo: ⁊ de ore ſeminis tui: dicit dñs
amodo et vſq; in ſempiternum.

¶ C.S. De primitiua eccleſia: de gloria eccleſie in preſenti: ⁊ de beatitudine ipſi⁹ in futuro. Ca.lx.

A Surge illuminare hie-
ruſalē: q2 venit lumen
tuū: et glīa dñi ſup te
orta eſt. Q2 ecce tene-
bre opiēt terrā ꝛ caligo
pplos: ſup te autē orie
tur dominus ꝛ glīa eiꝰ
in te videbiꝛ. Et ambu
S.49.c. labūt gētes in lumie tuo: ꝛ reges in ſplē-
Mat.8.a. dore ortꝰ tui. Leua in circūitu oculos tu
os et vide oēs iſti cōgregati ſunt venerūt
tibi. Filij tui de longe venient: ꝛ filie tue
de latere ſurgent. Tūc videbis et afflues
et mirabiꝛ: ꝛ dilatabiꝛ cor tuū: qñ cōuer-
ſa fuit ad te multitudo maris fortitudo
gentium venerit tibi. Inundatio camelo
B rum operiet te: dromedarij madiam et
epha. Oēs de ſaba venient: aurū et thus
deferentes: et laudem dño annūciantes.
Omne pecus cedar congregabiꝛ tibi: arie
tes in nabaioth miniſtrabunt tibi. Offe-
rentur ſuper placabili altari meo: et do-
mum maieſtatis mee glorificabo. Qui
ſunt iſti qui vt nubes volāt: et quaſi colū
be ad feneſtras ſuas. Me enī inſule expe-
ctāt ꝛ naues maris in principio: vt addu
cā filios tuos de lōge. Argentum eorum
et aurū eoꝝ cū eis nomini dñi dei tui et
ſancto iſrael: q2 glorificauit te. Et edifica
C bunt filij peregrinorum muros tuos: et
Apoc.21.g. reges eorum miniſtrabunt tibi. In indi
gnatione enim mea percuſſi te: ꝛ in recō
ciliatione mea miſertus ſum tui. Et ape
rientur porte tue iugiter: die ac nocte nō
claudenꝛ vt auferaꝛ a te fortitudo gētiū
et reges earū adducanꝛ. Gens enī et re
gnum quod non ſeruierit tibi: peribit: et
S.56.a. gentes ſolitudine vaſtabuntur. Gloria li
bani ad te veniet: abies et buxus et pi-
nus ſimul ad ornandum locū ſctificatio
nis mee: et locum pedum meoꝝ glorifica
bo. Et venient ad te curui filij eorum q̄
humiliauerūt te: et adorabūt veſtigia pe
dū tuoꝝ oēs q̄ detrahebāt tibi: ꝛ vocabūt
te ciuitatē dñi ſiō ſancti iſrael. Pro eo ꝙ
fuiſti derelicta et odio habita: et non erat
qui p te trāſiret ponā te ī ſupbiā ſeculoꝝ
gaudiū ī gñatiōe et gñationē. Et ſugges
lac gētiū: et māmilla regum lactaberis.
Et ſcias quia ego dñs ſaluans te: et redē
D ptor tuus fortis iacob. Pro ere afferam
aurū: et pro ferro afferam argētū: et pro
lignis es: et pro lapidibus ferrum. Et po
nam viſitationem tuam pacem: et prepo
ſitos tuos iuſticiam. Non audietur vltra
iniquitas terra tua; vaſtitas ꝛ cōtritio in
terminis tuis ꝛ occupabit ſalus muros
tuos: ꝛ portas tuas laudatio. Nō erit tibi apoc.21.g.
amplius ſol ad lucēdū per diem: nec ſplē
dor lune illuminabit te: ſed erit tibi dñs apo.22.a.
in lucē ſempiternā: ꝛ deus tuus in gloriā
tuā. Nō occidet vltra ſol tuꝰ: ꝛ luna tua
nō minueꝛ: q2 erit tibi dñs in lucē ſempi
ternam: et complebūtur dies luctus tui.
Populus autem tuus omnes iuſti in p-
petuum hereditabunt terrā: germen plā
tationis mee opus manus mee ad glori-
ficandum. Minimus erit in mille et par
uulus in gentem fortiſſimaꝫ. Ego domi-
nus in tempore eius ſubito faciaꝫ iſtud.

¶ L.S. de vnctione ꝛ miſſiōe ꝛ predicatione xp̄i: de ꝟbis ipſius ad p̄dicatores; exultat eccleſia in decore ſuo

Caplm.lxj.

Spūs dñi ſup me: eo: ꝙ A
vnxerit me. Ad annun Luce.4.c.
ciandum māſuetis mi De ſacra
ſit me: vt mederer con vnct.c.vnī
tritos corde ꝛ predica- co.
rē captiuis indulgenti
am: ꝛ clauſis apertionē.
Et p̄dicarē annū pla-
cabilē dño: ꝛ diē vltionis deo nr̄o. Ut cō
ſolarer oēs lugentes: vt ponerē fortitudi
nē lugētibꝰ ſion: ꝛ darē eis coronā p cine
re: oleū gaudij p luctu palliū laudis pro
ſpū meroris. Et vocabunꝛ in ea fortes iu
ſticie: plātatio dñi ad glorificandum. Et B
edificabūt deſerta a ſeculo: ꝛ ruinas anti
quas erigēt: ꝛ inſtaurabūt ciuitates de-
ſertas: diſſipatas in gñationem et genera
tionē. Et ſtabūt alieni: ꝛ paſcent pecora
veſtra ꝛ filij peregrinoꝝ agricole: ꝛ vinito
res vr̄i erūt. Uos aūt ſacerdotes dñi vo-
cabimini: miniſtri dei nr̄i diceꝛ vobis.
Fortitudinē gētiū comedetis: ꝛ ī glīa eo
rū ſupbietis. Pro confuſione vr̄a duplici
et rubore laudabunt partem eorum. Pro C
pter hoc ī terra ſua duplicia poſſidebunt
leticia ſempiterna erit eis. Q2 ego dñs di De pe. diſ.
ligens iudicium: ꝛ odio hñs rapinā ī ho 5.c.nō mes
locauſtū. Et dabo opus eoꝝ in veritate: ꝛ diocriuer.
fedus ppetuū feriā eis. Et ſcieꝛ in gētibꝰ
ſemē eoꝝ: et germē eoꝝ in medio pploꝝ.
Omnes qui viderint eos: cognoſcēt illos
q2 iſti ſunt ſemen cui bñdixit dñs. Gau- D
dēs gaudebo ī dño: ꝛ exultabit aīa mea
in deo meo. Q2 induit me veſtimentis ſa
lutis: et indumento iuſticie circundedit
me quaſi ſpōſum decoratū corona: ꝛ q̄ſi
ſpōſam ornatā monilibꝰ ſuis. Sicut enī
terra profert germē ſuū; ꝛ ſicut ortꝰ ſem

ſuum germinat: ſic dñs de⁹ germinabit
iuſticiã ⁊ laudẽ corã vniuerſis gẽtibus.

¶ C.S. predicat aduentum chriſti: fecunditas eccleſie: ⁊ clamat cuſtodũ: de iudicio. Ca. lxij.

A P
Ropter ſiõ nõ tacebo
et pp hierl'z nõ q̃eſcã
donec egrediat vt ſplẽ
dor iuſtus eius: ⁊ ſal-
uator eius vt lãpas ac
cẽdat. Et videbũt gẽ
tes iuſtũ tuũ: ⁊ cuncti
reges inclytũ tuũ. Et
B vocabit tibi nomẽ nouum: qd̃ os dñi no
minauit. Et eris corona glorie in manu
dñi: et diadema regni in manu dei tui.
Nõ vocaberis vltra derelicta: ⁊ terra tua
nõ vocabit ãpli⁹ deſolata. Sz vocaberis
volũtas mea in ea: ⁊ terra tua ĩhabitabit.
Q̃ cõplacuit dño ĩ te: et terra tua inha-
bitabit. Habitabit eñi iuuenis cũ virgine
et habitabunt in te filij tui. Et gaudebit
ſponſus ſuper ſponſam: ⁊ gaudebit ſup
te de⁹ tuus. Sup muros tuos hierl'z cõ
C ſtitui cuſtodes: tota die ⁊ tota nocte ppe-
tuo nõ tacebunt. Qui reminiſcimini dñi
ne taceatis: ⁊ ne detis ſilẽtiũ ei: donec ſta
biliat ⁊ donec ponat hierl'm laudẽ in ter
ra. Jurauit dñs ĩ dextera ſua: ⁊ ĩ brachio
fortitudinis ſue. Si dedero triticũ tuum
vltra cibum inimicis tuis: ⁊ ſi biberint fi
lij alieni vinũ tuũ in quo laboraſti. Quia
D qui cõgregabunt illud comedẽt ⁊ lauda-
S.40.c. bũt dñm: ⁊ q̃ cõportãt illud bibẽt ĩ atrijs
zach.9.d. ſanctis meis. Trãſite trãſite p portas: p̃
Mat.21.a parate viã pplo: planũ facite iter: ⁊ eligi
te lapides: ⁊ leuate ſignũ ad pplos. Ec-
ce dñs auditũ fecit in extremis terre. Di-
cite filie ſiõ. Ecce ſaluator tuus venit: ec
ce merces eius cũ eo: ⁊ opus eius corã
illo. Et vocabunt eos populus ſanctus
redempti a domino. Tu autem vocabe-
ris queſita ciuitas: et non derelicta.

¶ C.S. De aſcenſione ⁊ paſſione chriſti: comme-
moratio preteritarũ chriſti: ⁊ nouarum poſtula
tio. Caplm. lxiij.

A Q
Uis eſt iſte q̃ venit de
edõ tinctis veſtib⁹ de
boſra? Jſte formoſus in
ſtola ſua gradiẽs ĩ mul
titudie fortitudinis ſue
Ego qui loquor iuſti-
ciam: et propugnator
ſum ad ſaluãdũ. Qua-
re ergo rubeum eſt indumentum tuum:
et veſtimenta tua ſicut calcantium in tor
culari? Torcular calcaui ſolus: ⁊ de gẽti-
bus non eſt vir mecũ. Calcaui eos in fu-
rore meo: ⁊ cõculcaui eos in ira mea. Et
aſpſus ẽ ſanguis eoꝝ ſup veſtimẽta mea
et oĩa indumẽta mea inquinaui. Dies eñi 34.a.1.c
vltiõis in corde meo ann⁹ retributionis quedam.
mee venit. Circũſpexi ⁊ non erat auxilia- B
tor: q̃ſiui ⁊ nõ fuit q̃ adiuuaret. Et ſalua-
uit mihi brachiũ meũ: ⁊ indignatio mea
ipſa auxiliata eſt mihi. Et cõculcaui po-
pulos ĩ furore meo: ⁊ inebriaui eos in indi-
gnatione mea: et detraxi in terrã virtutẽ
eorum. Miſerationũ dñi recordabor lau
dẽ dñi ſup oĩbus q̃ reddidit nobis dñs ⁊
ſup multitudinẽ bonoꝝ domui iſrael: q̃
largitus eſt eis ſm̃ idulgẽtiã ſuã: et ſm̃
multitudinẽ miaꝝ ſuaꝝ. Et dixit verũtñ
ppl's meus eſt: filij nõ negãtes. Et fact⁹
eſt eis ſaluator. Jn omni tribulatiõe eoꝝ
nõ ẽ tribulat⁹: ⁊ angelus faciei ei⁹ ſalua-
uit eos. Jn dilectiõe ſua ⁊ in indulgentia C
ſua ipſe redemit eos: et portauit eos: et
eleuauit eos cũctis dieb⁹ ſeculi. Jpi autẽ
ad iracũdiã puocauerũt: ⁊ afflixerũt ſpiri
tũ ſancti ei⁹. Et cõuerſus ẽ eis ĩ inimicũ
et ipſe debellauit eos. Et recordat⁹ ẽ die-
rũ ſcl'i moyſi ⁊ ppli ſui. Ubi eſt q̃ eduxit
eos de mari cũ paſtorib⁹ gregis ſui? Ubi
eſt qui poſuit in medio eius ſpm̃ ſcti ſui?
Qui eduxit ad dexteraz moyſen brachio
maieſtatis ſue: q̃ ſcidit aq̃s ãñ eos vt fa-
cerẽt ſibi nomẽ ſempiternum: qui eduxit
eos p abyſſos q̃ſi equũ in deſerto nõ im-
pingẽtẽ q̃ſi aĩal ĩ cãpo deſcẽdẽs ſpiritus
dñi ductor ei⁹ fuit. Sic adduxiſti ppl'm D
tuũ vt faceres tibi nomẽ glie. Attẽde de Deu.26.d
celo: ⁊ vide de habitaculo ſctõ tuo et ſo- baruc.2.d
lio glorie tue. Ubi eſt zelus tu⁹ ⁊ fortitu-
do tua: multitudo viſceruz tuoꝝ et miſe
rationũ tuarũ? Sup me cõtinuerunt ſe.
Tu eñi pr̃ nr̃: ⁊ abrahã neſciuit nos: et
iſrael ignorauit nos. Tu dñe pr̃ nr̃ redẽ- 13.a. 2 ci
ptor nr̃: a ſcl'o nomẽ tuuz. Quare errare quis domine
nos feciſti dñe deus vijs tuis: induraſti ſ de mois
cor noſtruz ne timerem⁹ te. Cõuertere p tuas.
pter ſeruos tuos trib⁹ hereditatꝭ tue. Qua
ſi nihilũ poſſederũt ppl'z ſctm̃ tuũ hoſtes
nr̃i cõculcauerũt ſctificationẽ tuã. Facti
ſum⁹ q̃ſi ĩ principio cũ nõ dñareris nr̃i
neq; inuocaret nomen tuũ ſuper nos.

¶ C.S. Deſideratur aduentus chriſti: ⁊ ipſe oc-
currit facienti iuſticiam: conſi-
tentur mala ſua: ⁊ bonitates
dei commemorat. Cap. lxiiij.

V
Tinam dirumperes ce- A
los et deſcenderes: a fa-
cie tua montes defluẽ-

rent: ſicut exuſtio ignis tabeſcerēt: aque
arderēt igni: vt notū fieret nomen tuum
inimicis tuis a facie tua gentes turbarē
tur. Cū feceris mirabilia non ſuſtinebi
mus. Deſcendiſti τ a facie tua mōtes de
B fluxerūt. A ſeculo nō audiert neq̃ auri
Cor. 2. a. bus perceperūt. Oculus non vidit deus
abſq̃ te q̄ preparaſti expectātib⁹ te. Oc
curriſti letanti τ facienti iuſticiā in vijs
tuis recordabūtur tui. Ecce tu irat⁹ es τ
peccauimus in ipſis fuim⁹ ſemper τ ſal
uabimur. Et facti ſumus vt īmundi oēs
nos: τ quaſi pānus menſtruate vniuerſe
iuſticie noſtre. Et cecidim⁹ q̄ſi foliū vni
C uerſi τ iniquitates noſtre quaſi vētus ab
ſtulerunt nos. Nō ē q̄ inuocet nomē tuū
qui cōſurgat et teneat te. Abſcondiſti fa
ciem tua a nobis: τ alliſiſti nos in manu
iniquitatis noſtre. Et nunc dn̄e pater no
ſter es tu: nos vero lutū: τ fictor noſter
D tu: τ opa manuū tuarū: oēs nos. Ne ira
Pſ. 78. b. ſcaris dn̄e ſatis; et ne vltra memineris
iniqtatis nr̄e. Ecce reſpice ppl̄s tu⁹ oēs
nos. Ciuitas ſcti tui facta ē deſerta: ſion
deſerta facta ē: hiern̄m deſolata ē: dom⁹
ſctificatiōis nr̄e τ glie nr̄e vbi laudauerūt
te pr̄es nr̄i: facta eſt in exuſtionē ignis et
oīa deſiderabilia noſtra verſa ſunt in rui
nas. Nunqd ſup his cōtinebis te dn̄e ta
cebis τ affliges nos vehementer.

¶ C. S. Uox chriſti de paſſione ſua τ contra iu
deos: de idolatria: de diſtantia inter ſeruientem
domino: τ non ſeruientem deo: de felicitate hie
ruſalem. Capitulum. lxv.

A
Ro. 10. d. Queſierūt me q̄ ante nō
interrogabant inuene
runt q̄ nō q̄ſierūt me.
Dixi. ecce ego ecce ego
ad gētē que neſciebat
me: et q̄ nō inuocabat
nomen tuum. Expan
di manus meas tota
die ad ppl̄m incredulū: qui gradit in via
nō bona poſt cogitatiōes ſuas. Ppl̄s q̄
ad iracūdiā prouocat me añ faciē meā
ſemp q̄ imolāt in hortis. τ ſacrificant ſu
per lateres qui habitāt in ſepulchris τ in
delubris idolo₄ dormiunt: q̄ comedunt
carnē ſuillā: τ ius pphanū in vaſis eo₄
Ĩ. 66. a. Qui dicunt recede a me: non appropin
ques mihi: qꝛ immundus es. Iſti fumus
erunt in furore meo ignis ardēs tota die
Ecce ſcriptum eſt corā me. Nō tacebo ſʒ
B reddam τ retribuam in ſinu eo₄ iniqta
tes veſtras: τ iniquitates patrū veſtro₄ ſi
mul dicit dn̄s: q̄ ſacrificauerūt ſup mon
tes τ ſup colles exprobrauerunt mihi: et
remetiar opus eo₄ primū in ſinu eorum
Hec dicit dn̄s. Quomodo ſi inueniatur
granū in botro τ dicat: ne diſſipes illud:
qm̄ bn̄dictio ē: ſic faciā ppter ſeruos me
os vt nō diſpdā totum. Et educam de Ia
cob ſemē: τ de iuda poſſidentem montes
ſanctos meos. Et hereditabunt eam ele
cti mei et ſerui mei habitabunt ibi. Et
erunt cāpeſtria in caulas gregū: τ vallis
achor in cubile armento₄ populo meo Pu. 15. b.
qui requiſierunt me. Et vos q̄ dereliqui Hiere. 7. c.
ſtis dn̄m: q̄ obliti eſtis montem ſanctum
meum: qui ponitis fortune mēſā τ liba
tis ſup eam: numerabo vos in gladio: et
omnes in cede corruetis pro eo q̄ voca
ui τ nō reſpondiſtis: locutus ſum et non
audiſtis: τ faciebatis malū ī oculis meis
τ que nolui elegiſtis. Propter hoc hec di C
cit dn̄s deus. Ecce ſerui mei comedēt et
vos eſurietis. Ecce ſerui mei bibēt τ vos
ſitietis. Ecce ſerui mei letabuntur et vos
confundemini. Ecce ſerui mei laudabūt
pre exultatione cordis: τ vos clamabitis
pre dolore cordis: τ pre contritione ſpi
ritus vlulabitis et dimittetis nomen ve
ſtrum in iuramentum electis meis. Et
interficiet te dominus de⁹: τ ſeruos ſuos
vocabit nomine alio. In quo qui benedi
ctus eſt ſuper terrā bn̄dicet in deo amē.
Et qui iurat in terra iurabit in deo amē.
Quia obliuione tradite ſunt anguſtie pri
ores: et quia abſcōdite ſunt ab oculis no
ſtris. Ecce enim ego creo celos nouos τ
terrā nouā: τ nō erūt in memoria priora:
et nō aſcendent ſuper cor ſed gaudebitis
et exultabitis vſq̃ in ſempiternū in his
que ego creo. Quia ecce ego creo hieruſa
lem exultationem: τ ppl̄m eius gaudiū:
et exultabo in hiern̄m et gaudebo in po
pulo meo: τ non audietur in ea vltra vox
fletus τ vox clamoris. Non erit ibi ampli D
us infans dierū: τ ſenex qui nō impleat Ro. 4. 7. a.
dies ſuos. Qm̄ puer centū anno₄ morie paul⁹ dicit
tur: τ pctōr centū anno₄ maledict⁹ erit. τ. c. q̄ neq̄.
Et edificabunt domos: τ inhabitabunt
et plātabunt vineas τ comedent fructus
earū. Nō edificabūt et alt⁹ habitabit: nō
plantabunt et alius comedet. Scd̄m enī
dies ligni erunt dies ppl̄i mei: et opera
manuū eo₄ inueterabūt. Electi mei nō
laborabunt fruſtra: neq̃ generabunt in
conturbatione: qꝛ ſemen benedictorum
dn̄i eſt: τ nepotes eo₄ cū eis. Eritq̃ an
teq̄ clament ego exaudiā: adhuc illis lo
quentib⁹ ego audiam. Lupus et agnus

S.11.b. paſcentur ſimul: ⁊ leo ⁊ bos comedēt pa
leas ⁊ ſerpēti puluis panis ei⁹. Non no-
cebunt neq̄ occident in omni mōte ſan
cto meo: dicit dominus.

¶ C.S. De loco quietis dñi: de reprobatiōe car
nalis ſacrificij: de partu virginis ⁊ fecunditate
eccleſie: de gaudio ⁊ delicijs hieruſalem ⁊ eccle
ſie: de iudicio dñi ⁊ de premijs ſanctoꝝ et penis
impioꝝ: interponitur de miſſione ⁊ predica-
tione apoſtoloꝝ. Cap. lxvi.

HEc dicit dñs. Celū ſe-
A Act.7.f. des mea: terra autē ſca
bellū pedum meoꝝ.
Que ē iſta dom⁹ quam
edificabitis mihi: et q̄s
eſt iſte locus requietiōis
mee? Omīa hec manus
mea fecit: et facta ſunt
vniuerſa iſta dicit dñs. Ad quem aūt re
ſpiciā niſi ad pauperculū ⁊ cōtritū ſpū:
1.q.1.c.ꝑ eſaiam. et trementē ſermones meos? Qui imolat
bouē quaſi q̄ interficiat virū. Qui mactat
pecus: q̄ſi q̄ excerebret canē. Qui offert
oblationē: q̄ſi q̄ ſanguinē ſuillū offerat.
B Qui recordaꝛ thuris: q̄ſi q̄ bñdicat ido-
lo. Hec oīa elegerūt in vijs ſuis: ⁊ ī abomi
nationib⁹ ſuis aīa eoꝝ delectata eſt. Vñ
et ego eligā illuſiōes eoꝝ: ⁊ q̄ timebāt ad
ducā eis: q2 vocaui ⁊ non erat q̄ reſpōde
ret: locut⁹ ſum ⁊ nō audierūt. Feceruntq̄
malū in oculis meis: ⁊ q̄ nolui elegerūt.
Audite verbū dñi q̄ tremitis ad ꝟbū ei⁹.
Dixerūt fratres vři audiētes vos: ⁊ abij-
ciētes ꝓꝑ nomē meū. Glorificeꝛ dñs: et
videbim⁹ ī leticia vřa: ipſi aūt ↄfundenꝛ.
Vox ppři de ciuitate: ⁊ vox de tēplo: vox
dñi reddentis retributionē inimicis ſuis.
C Añq̄ parturiret: añq̄ veīret part⁹ ei⁹ pepe
Apoc.12.c. rit maſculū. Quis audiuit vnq̄ tale: ⁊ q̄s
vidit huic ſile? Nunq̄d parturiet terra in
die vna aut pariet gēs ſimul: q2 parturiuit
et peperit ſyō filios ſuos? Nunq̄d ego qui
alios parere facio: ipſe nō pariā dicit dñs?
Si ego q̄ gñationē ceteris tribuo: ſteri-
lis ero ait dñs de⁹ tuus? Letamini cum
hierl'm: ⁊ exultate in ea oēs q̄ diligitis eā.
D Gaudete cū ea gaudio vniuerſi q̄ lugetis
ſuꝑ eā: vt ſugatis ⁊ repleamini ab vberib⁹
cōſolatiōis ei⁹: vt mulgeatis ⁊ delicijs af
fluatis ab oimoda gloria ei⁹. Q2 hec dicit
dñs. Ecce ego declinabo ſuꝑ eā quaſi flu
uiū pacis: ⁊ quaſi torrētē inundātē gl'iā
gētiū ſuggetis. Ad vbera portamini: ⁊ ſu
per genua blandientur vobis. Quō ſi cui
mater blādiaꝛ: ita ego ↄſolabor vos: ⁊ in
E hierl'm ↄſolabimini. Videbitis ⁊ gaude-
bit cor vřm ⁊ oſſa vřa quaſi herba germi
nabunt: ⁊ cognoſceꝛ man⁹ dñi ſeruis ei⁹
⁊ indignabiꝛ inimicis ſuis. Q2 ecce dñs
in igne veniet: ⁊ quaſi turbo q̄drige eius
reddere in indignatiōe furorē ſuū: ⁊ incre
pationē ſuā in flāma ignis: q2 ī igne dñs
dijudicabit: ⁊ in gladio ſuo ad oēm car-
nē: ⁊ multiplicabūꝛ interfecti a dño. Qui
ſanctificabanꝛ ⁊ mūdos ſe putabant in
hortis poſt ianuā intrinſecus q̄ comede
bāt carnē ſuillā ⁊ abominationē ⁊ murē
ſimul cōſumenꝛ dicit dñs. Ego aūt ope F
eoꝝ ⁊ cogitationes eoꝝ venio vt cōgregē
cū oīb⁹ gentib⁹ ⁊ linguis. Et venient ⁊ vi
debūt gl'iam meā. Et ponā in eis ſignū
⁊ mittā ex eis qui ſaluati fuerit ad gētes
in mare in aphricā ⁊ lydiā tenētes ſagit
tam: in italiā ⁊ greciā ad inſulas lōge: ad
eos qui nō audierūt de me: ⁊ nō viderūt
gloriā meā. Et annūciabunt gloriā meā G
gentib⁹: ⁊ adducēt oēs fratres veſtros de
cūctis gētibus: donū domino in equis ⁊ in
quadrigis ⁊ in lecticis ⁊ in mulis ⁊ ī car
rucis ad mōtē ſanctū meū hierl'm dicit
domin⁹: quō ſi ferāt filij iſrael mun⁹ in
vaſe mūdo ī domū domini. Et aſſumā
ex eis in ſacerdotes et leuitas dicit dñs:
q2 ſicut celi noui ⁊ terra noua que ego fa
cio ſtare corā me dicit dñs de⁹: ſic ſtabit
ſemē vřm et nomē vřm. Et erit mēſis ex
menſe ⁊ ſabbatū ex ſabbato. Veniet oīs
caro vt adoret corā facie mea dicit dñs.
Et egredienꝛ ⁊ videbunt cadauera viro
rū q̄ preuaricati ſunt in me. Vermis eoꝝ Mar.9.g.
nō morieꝛ: ⁊ ignis eoꝝ nō extinguet: et 19.q.3.c.
erūt vſq̄ ad ſacietatē viſiōis omni carni. quoniam.

¶ Explicit Eſaias.

¶ Incipit prefacio ſancti Hiero
nymi in Hieremiā ꝓphetam.

HEc interpretatio ſcti
hieronymi eſt. Si q̄d
in ea non erit ſm hebre
os codices exploretur.
Alia eſt ſeptuaginta in
terpretum eccleſie vſi
tata. Quecūq̄ non nul
la aliter habeat q̄ in
hebreis codicib⁹ inuenitur: tamē vtraq̄
id eſt ſm ſeptuaginta ⁊ ſm hebreā: apl'i
ca auctoritate firmata ē: nō errore neq̄
reprehenſione ſuperiori ſed certo cōſilio
ſeptuaginta nonnulli aliter dixiſſe vel cō
texuiſſe intelliguntur. Quod ideo premo
nemus: ne quiſq̄ alteram ex altera vel

mēdare. Qđ ſingulorum in ſuo genere veritas obſeruanda eſt.

¶ Incipit prologus in eundem.

Jeremias pphēta cui hic plogus ſcribiť ſer, mōe q̄dē apō hebreos eſaie ⁊ oſee ⁊ q̄buſdam aliis pphetis videť eē ruſticior: ſed ſenſibus par eſt: q̄ppe q̄ eodem ſpū pphetauerit. Porro ſimplicitas eloquij a loco ei in quo natus ē accidit. Fuit eñ anathotides q̄ eſt vſq̄ hodie viculus trib⁹ ab hieroſolymis diſtās milib⁹. Sacerdos ex ſacerdotib⁹: ⁊ in mřis vtero ſanctificatus virginitate ſua euāgelicū virū ⁊ p̄i eccleſie dedicans

Hier. j b. Hic vaticinari exorſus eſt puer: ⁊ captiuitatē vrbis atq̄ iudee: nō ſoluʒ ſpū ſed et oculis carnis intuit⁹ eſt. Jā decē tribus iſrael aſſyrij in medos trāſtulerāt: iā terras earū coloni gētiū poſſidebāt. Vñ in iuda tm̄ ⁊ in bēiamin pphetauit ⁊ ciuitatis ſue ruinas quadruplici planxit alphabeto: qđ nos mēſure metri verſibuſq̄ reddidimus. Preterea ordinē viſionum qui apud grecos ⁊ latinos oīno cōfuſus eſt ad priſtinā fidē correxim⁹. Librū aūt baruch notarij ei⁹: qui apud hebreos nec legiť nec habeť p̄termiſim⁹. Pro his omnib⁹ maledicta ab emulis preſtolantes quib⁹ me neceſſe eſt per ſingula opuſcula r̄ndere. Et hoc patior: q̄ vos me cogitis. Ceterū ad cōpendiū mali recti⁹ fuerat modū furori coʒ ſilentio meo ponere: q̄ quotidie noui aliquid ſcriptitātē in inuidorum inſaniam prouocare.

¶ Item alius prologus in eundem.

Joachim fili⁹ ioſie: cuius in tertiodecimo anno prophetare orſus hieremias ſub quo et olda mulier prophetauit: ipſe eſt qui alio nomine appellať eliachim: ⁊ regnauit ſuper tribuʒ iuda ⁊ hierl'm annis vndecim. Cui ſucceſſit in regnuʒ filius ioachin cognomento iechonias: q̄ tertio mēſe regni ei⁹ die decima capt⁹ a ducibus nabuchodonoſor duct⁹ eſt in babylonē: ⁊ ī loco ei⁹ cōſtitutus ē ſedechias fili⁹ ioſie patru⁹ ei⁹: cui⁹ anno vndecimo hierl'm capta atq̄ ſubuerſa eſt. Nemo igiť putet eūdē in danielis pricipio ioachin: qui ī ezechielis exordio ioachin ſcribiť. Iſte extremā ſyllabā chin hʒ ille chim: ⁊ ob hāc cauſam in euangelio ſm̄ matheū vna videť deeſſe gn̄atio q̄ ſcđa theſſeredecas ī ioachim deſinit filium ioſie et tertia incipit a ioachin filio ioachim. Qđ ignorās porphiri⁹ calūniā inſtruit eccleſie: ſuā oſtdēs imperitiā dū euāgeliſtā mattheū arguere nitiť falſitatis. Quodq̄ traditū ſcribiť: ioachim mōſtrat nō aduerſariorū fortitudis fuiſſe victoriā ſed domini volūtatis.

¶ Incipit argumentum in eundem.

Jeremias anathotides q̄ ē viculus trib⁹ a hieroſolymis diſtans milibus apud thaphnas ī egypto a' ppl'o lapidibus obrutus occubuit. Jacet ꝓo in eo loco ſepultus: quo quondā pharao rex habitauerat. Et qm̄ poſtulatione ſua deſugatis ab eodē loco ſerpētib⁹ egyptios a tactu aſpidū facit eē ſecuros: magna eū ibi religione egyptij venerantur.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit hieremias propheta.

¶ C.S. De ſanctificatione ⁊ miſſione hieremie de virga vigilante ⁊ olla ſuccenſa a facie aquilonis propheta confortatur. Capitu. j.

Verba hieremie filij helchie ē ſacerdotib⁹ q̄ fuerūt in anathot in terra bēiamin. Quod factuʒ eſt verbū domini ad eum in diebus ioſie filij amon regis iuda ī tertiodecimo anno regni eius. Et factum eſt in diebus ioachin filij ioſie regis iuda vſq̄ ad conſummationem vndecimi anni ſedechie filij ioſie regis iuda: vſq̄ ad tranſmigrationem hieruſalem in mēſe quinto. Et

factum eſt verbum domini ad me dicēs. a

Priuſq̄ te formarem in vtero noui te: et anteq̄ exires de vulua ſanctificaui te: et prophetam in gentibus dedi te. Et dixi. Ah: ah: ah: domine deus. Ecce neſcio loqui: quia puer ego ſum. Et dixit dominus ad me. Noli dicere: quia puer ſum: J.14.b.

quoniam ad oīa que mittaʒ te ibis: ⁊ vniuerſa q̄cūq̄ mādauero tibi loqueris. Ne ſi timueris 8.q.1.c in

timeas a facie eorū: q: tecum ego ſum vt
16.M.c. & eruā te dicit dñs. Et miſit dominus ma-
eccleſiaſtico num ſuā: ꝛ tetigit os meum. Et dixit ad
xc malo. ꝛ me. Ecce dedi verba mea in ore tuo: ecce
obe.c. folio cōſtitui te hodie ſuper gentes et ſuper re
xe. gna: vt euellas et deſtruas ꝛ diſperdas et
diſſipes ꝛ edifices et plantes. Et factum
eſt verbū domini ad me dicens. Quid tu
vides hieremia? Et dixi. Uirgam vigilan
tem ego video. Et dixit dñs ad me. Be-
ne vidiſti: q: vigilabo ego ſup ꝟbo meo:
c vt faciā illud. Et factū eſt verbū dñi ſecū
J.24.b. do ad me dicēs. Quid tu vides. Et dixi.
Ollā ſuccenſam ego video: et faciē eius
a facie aquilonis. Et dixit domin⁹ ad me
Ab aquilone pandetur omne malum ſu
per omnes habitatores terre. Quia ecce
ego inuocabo omnes cognationes regno
rum aquilonis ait dominus: et venient:
et ponent vnuſquiſq; ſolium ſuū in in-
troitu portarum hierſm: ꝛ ſuper omnes
muros eius in circuitu: ꝛ ſup vniuerſas
d vrbes iuda. Et loquar iudicia mea cum
eis ſup omnem maliciā eorū qui dereli
querunt me et libauerunt dijs alienis: et
adorauerunt opus manuum ſuarū. Et
ergo accinge lūbos tuos ꝛ ſurge ꝛ loque
re ad eos omnia que ego precipio tibi.
Ne formides a facie eorū: nec enim time
re te faciam vultum eorum. Ego quippe
dedi te hodie in ciuitatem munitam: ꝛ in
columnam ferream: ꝛ in murū ereū ſuper
oēm terrā regib⁹ iuda: principibus eius
J.25.d. et ſacerdotibus: et omni populo terre: et
bellabunt aduerſum te ꝛ nō ꝑualebūt q:
ego tecū ſum: ait dñs vt liberem te.

¶ C.S. docet quid dicat: increpat ꝓpter ſacer
dotes ꝛ paſtores pro idolis: de fonte aque viue.
de aqua turbida ꝛ aliena vinea: increpat hieru-
ſalem ꝙ ſit inobediens: ꝛ meretrix degenerans
polluta idolis: deſperans obſtinata oblita dñi in
crepat de ſanguine pauperum. Cap. ij.

a
J.3.b. Et factū eſt verbū dñi
ad me: dicēs. Uade et
clama in aurib⁹ hierl̄z
dicens. Hec dicit dñs.
Recordat⁹ ſum tui mi
ſerās adoleſcētiā tuā
et charitatē deſponſa-
tiōis tue: quādo ſecuta
es me in deſerto: in terra que nō ſemina-
tur. Sanctus iſrael domino primitie fru
gū eius. Omnes qui deuorāt eum: delin
quunt mala venient ſuper eos: dicit dñs
Audite verbum dñi domus iacob et om
nes cognatiōes domus iſrael. Hec dicit

dominus. Quid inuenerunt patres vrī
in me iniquitatis q: elongauerunt a me
et ambulauerunt poſt vanitatem: ꝛ vani
facti ſunt? Et nō dixerūt vbi eſt dñs qui b
aſcendere nos fecit de terra egypti: q̄ tra
duxit nos per deſertū: per terram inhabi
tabilem ꝛ inuiā: per terram ſitis ꝛ imagi
nem mortis: ꝛ per terrā in qua non am-
bulauit vir: neq; habitauit hō. Et induxi
vos in terram carmeli: vt comederetis fru
ctum eius ꝛ bona illius. Et ingreſſi con-
taminaſtis terram meam ꝛ hereditatem
meam poſuiſtis in abominationem. Sa
cerdotes non dixerūt: vbi eſt dñs ꝛ tenen
tes legem neſcierūt me: ꝛ paſtores ꝑuari-
cati ſunt in me. Et prophete ꝓphetaue-
rūt in baal: ꝛ idola ſecuti ſunt. Propter-
ea adhuc iudicio contēdam vobiſcum: ait
dñs: ꝛ cū filijs veſtris diſceptabo. Tran- c
ſite ad inſulas cethim ꝛ videte: ꝛ in cedar
mittite ꝛ cōſiderate vehementer ꝛ videte
ſi factum eſt huiuſcemodi: ſi mutauit gēs
deos ſuos: ꝛ certe ipſi nō ſunt dij. Popu
lus vero meus mutauit gloriam ſuam in
idolum. Obſtupeſcite celi ſup hec ꝛ por
te eius deſolamini vehementer dicit do-
minus. Duo enī mala fecit populus me⁹
Me dereliquerunt fontem aque viue: et
foderūt ſibi ciſternas diſſipatas: que cō-
tinere non valent aquas. Numquid ſeru⁹
eſt iſrael aut vernaculus. Quare ergo fa d
ctus eſt in predam? Super eum rugierūt
leones et dederunt vocem ſuam: poſue-
runt terram eius in ſolitudinem. Ciuita
tes eius exuſte ſunt: ꝛ non eſt qui habitet
in eis. Filij quoq; mēpheos ꝛ taphneos
conſtuprauerūt te vſq; ad verticem. Nū-
quid non iſtud factū eſt tibi: quia dereli-
quiſti dñm deum tuum: eo tempore quo
ducebat te per viā. Et nunc quid tibi vis
in via egypti: vt bibas aquam turbidam.
Et quid tibi cum via aſſyriorum: vt bibas
aquam fluminis? Arguet te malicia tua
ꝛ auerſio tua increpabit te. Scito ꝛ vide
q: malum ꝛ amarum eſt reliquiſſe te dñm
deum tuū: et non eſſe timorem ei⁹ apud
te: dicit dñs deus exercituum. A ſeculo cō
fregiſti iugum meū: rupiſti vincula mea
et dixiſti. Nō ſeruiā. In omni enim colle J.3.b.
ſublimi: ꝛ ſub omni ligno frondoſo tu ꝓ
ſternebaris meretrix. Ego autem planta Eſa.5.a
ui te vineam electam omne ſemen verū a
Quomodo ergo cōuerſa es mihi in pra-
uum vinea aliena? Si laueris te nitro ꝛ
multiplicaueris tibi herbam borith: ma-
culata es in iniquitate tua coram me: di-

es tu dñs deus. Quomodo dicis non ſum
polluta: poſt baalim non ambulaui. Ui-
de vias tuas in conualle. ſcito quid fece
ris. Curſor leuis explicãs vias ſuas ona
ger aſſuet⁹ in ſolitudine: i deſiderio ani
me ſue attraxit ventum amoris ſui. Nul-
lus auertet eam. Omnes qui querunt eã
non deficient: in menſtruis ei⁹ inueniẽt
eam. Prohibe pedem tuum a nuditate:
et guttur tuuz a ſiti. Et dixiſti. Deſperaui
nequaq̃. faciam. Adamaui quippe alie-
nos: et poſt eos ambulabo. Quomodo
confunditur fur quando deprehenditur:
ſic confuſi ſunt domus iſrael: ipſi et re-
ges eorum: principes et ſacerdotes ⁊ pro
phete eorum dicentes ligno pater meus
F es tu et lapidi tu me genuiſti. Uerterunt
J.32.f. ad me tergum et non faciem: ⁊ in tempo
re afflictionis ſue dicent: ſurge et libera
Eſa.32.e. nos. Ubi ſunt dij tui quos feciſti tibi?
Surgant et liberent te in tempore affli-
Jo.11.c. ctionis tue. Secunduz numerũ quippe
ciuitatum tuaꝝ erant dij tui iuda. Quid
vultis mecum iudicio contendere? Om
nes dereliquiſtis me: dicit dñs. Fruſtra
percuſſi filios veſtros diſciplinã non re-
ceperunt. Deuorauit gladius veſter pro-
phetas veſtros: quaſi leo vaſtatur gene-
ratio veſtra. Uidete verbuz dñi. Nũquid
ſolitudo fact⁹ ſum iſraeli: aut terra ſero
tina? Quare ergo dixit populus me⁹: re-
ceſſimus: nõ veniem⁹ vltra ad te? Nun-
quid obliuiſcet virgo ornamẽti ſui: aut ſpõ
ſa faſcie pectoralis ſue? Popul⁹ vero me⁹
G oblitus eſt mei diebus innumeris. Quid
niteris bonã oſtendere viã tuã ad querẽ
dam dilectionẽ: q̃ inſup ⁊ malicias tuas
docuiſti vias tuas: et in alijs tuis inuen-
tus eſt ſanguis aiarum pauperũ et inno
centum? Non in foſſis inueni eos: ſed in
omnib⁹ que ſupra memoraui. Et dixiſti:
Abſq; peccato et innocens ego ſum: et
propterea auertatur furor tuus a me. Ec
ce ego iudicio contendam tecum: eo q̃ di
xeris non peccaui. Quam vilis facta es
nimis iterans vias tuas. Et ab egypto
confunderis ſicut confuſa es ab aſſur.
Nam et ab iſta egredieris: et manus tue
erũt ſuper caput tuum: quoniaz obtriuit
dominus confidentiam tuam: ⁊ nihil ha
bebis proſperum.

¶ C. S. Increpat hieruſalem de peccato: q2 cũ mul
tis amatorib⁹ fornicata e. de impudẽtia: de peni-
tẽtia: cõparat fornicationi duarum ſororũ: ſermo
dñi cõtra aſſyrios: de reuerſione iuda ⁊ hieruſa
lem de penitentia populi. Capitulum iij.

V ulgo dicitur. Si dimi A
ſerit vir vxorẽ ſuã: ⁊ re
cedens ab eo duxerit
virũ alteruz: nunq̃d re
uertet ad eã vltra? Nũ
q̃d nõ polluta: et cõta-
minata erit mulier il-
la? Tu autez fornicata
es cũ amatorib⁹ multis: tñ reuertere ad
me dicit dñs ⁊ ego ſuſcipiã te. Leua ocu
los tuos i directũ: ⁊ vide vbi nũc pſtrata
ſis. In vijs ſedebas: expectãs eos q̃ſi la-
tro inſidiãs i ſolitudine: ⁊ polluiſti terrã
in fornicatiõib⁹ tuis: ⁊ in malicijs tuis.
Quãobrẽ prohibite ſunt ſtille pluuiarũ et B
ſerotin⁹ imber nõ fuit. Frõs mulieris me-
retricis facta ẽ tibi: ⁊ noluiſti erubeſcere
Ergo ſaltẽ amodo voca me pr̃ me⁹: dux
virginitatis mee tu es. Nũq̃d iraſceris in
perpetuũ: aut pſeuerabis in finem. Ec-
ce locuta es ⁊ feciſti mala: ⁊ potuiſti. Et
pverbijs penitentie verbis ſuperbie blaſ
phemaſti: ⁊ impleſti cogitationẽ tuã ma 7.1.e.
lam: ⁊ oſtẽdiſti p̃ virũ fortitudinẽ tuam 4.reg.18.
vt poſſis facere qđ ſermone tractaſti. Et 2.x.d.
dixit dñs ad me in diebus ioſie regis. Nũ C
quid vidiſti que fecerit aduerſatrix iſrael
Abijt ſibimet ſuper omnem montem ex
celſum: et ſub oi ligno frondoſo: et forni
cata eſt ibi. Et dixit: cuz feciſſet hec oĩa:
ad me reuertere: ⁊ nõ ẽ reuerſa. Et vidit
preuaricatrix ſoror eius iuda. quia pro eo
q̃ mechata eſſet aduerſatrix iſrael dimi-
ſiſſem eam. et dediſſem ei libellum repu D
dij: et non timuit preuaricatrix iuda ſoror
eius: ſed abijt: et fornicata eſt etiam ipſa
et facilitate fornicationis ſue contamina
uit terrã: ⁊ mechata eſt cũ lapide ⁊ ligno
Et in omnibus his non eſt reuerſa ad
me preuaricatrix ſoror eius iuda in toto
corde ſuo: ſed in mendacio: ait dominus 2.x.d.
Et dixit dñs ad me. Iuſtificauit animam
ſuam aduerſatrix iſrael: comparatiõe p̃-
uaricationis iuda. Uade: ⁊ clama ſermo
nes iſtos contra aquilonem et dices. Re
uertere aduerſatrix iſrael: ait dominus ⁊
non auertã faciẽ meam a vobis: q2 ſan
ctus ego ſum: dicit dñs: ⁊ non iraſcar in
perpetuũ. Ueruntamen ſcio iniquitatez
tuam: q2 in dñm deuz tuum preuaricata
es. Et diſperſiſti vias tuas alienis ſub E
omni ligno frondoſo: ⁊ vocem meã non
audiſti: ait dñs. Conuertimini filij reuer
tentes: dicit dñs: quia ego vir veſter. Et aſ
ſumaz vos vnũ de ciuitate: ⁊ duos de co
gnatione: et introducam vos in ſion. Et

dabō vobis paſtores iuxta cor meum: et
paſcent vos ſcientia et doctrina. Cum=
q̃ multiplicati fueritis: et creueritis in
terra in dieb⁹ illis: ait dominus: nō dicēt
vltra arca teſtamenti dñi: neq̃ aſcendet
ſup cor: neq̃ recordabunt̃ illi⁹: nec viſi=
F tabit̃ nec fiet vltra. In tpe illo vocabunt
hierl'm ſolium dñi: ⁊ ꝯgregabunt̃ ad eã
oēs gentes in nōie dñi in hierl'm: et non
ambulabunt poſt prauitatem cordis ſui
peſſimi. In diebus illis ibit domus iuda
ad domū iſrl': ⁊ venient ſimul de terra aq=
lonis ad terrā quã dedi patrib⁹ veſtris.
Ego aūt dixi. Quomō ponā te i filios: ⁊
tribuā tibi terrā deſiderabilē: hereditatē
preclarā exercituū gētiū? Et dixi patrē
vocabis me: ⁊ poſt me ingredi non ceſſa
bis. Sed quō ſi cōtemnat mulier ama=
torem ſuū: ſic cōtempſit me domus iſrl'
Jr.31.b. dicit dñs. Vox in vijs audita eſt: plora=
Mat.5.c. tus et vlulatus filiorū iſrael: qm̃ iniquā fe
D cerunt viam ſuam obliti ſunt dñi dei ſui
Conuertimini filij reuertentes: ⁊ ſanabo
auerſiones veſtras. Ecce nos venim⁹ ad
te. Tu eñ es dñs deus noſter. Vere mē=
daces erāt colles: et multitudo mōtium.
Vere in dño deo noſtro ſalus iſrael. Cō
fuſio comedit laborē patrū noſtrorū ab
adoleſcentia noſtra greges eorū ⁊ armēta
eorū: filios eorū: ⁊ filias eorū comedit con
fuſio. Dormiemus in cōfuſione noſtra et
operiet nos ignominia nr̃a: quoniã dño
deo noſtro peccauimus nos: ⁊ patres no
ſtri ab adoleſcentia noſtra vſq̃ ad diem
hanc: ⁊ nō audiuim⁹ vocē dñi dei nr̃i.

¶ C. 4. Promittit̃ venia ſi ſe lauerint: de deſtru
ctione iude per aſſyrios quia nō penitent: dolet
propheta de interitu gentis ſue. ✝ a.iiij.

A SI reuerteris ad me iſ=
xx.q.1.c. rael: ait dñs ad me cō=
Iurabunt. uertere. Si abſtuleris
de iureiu. offendicula tua a facie
c. ⁊ ſi xp̃s. mea nō cōmoueberis
Oſee.1.d. Et iurabis viuit dñs in
veritate et in iudicio et
in iuſticia ⁊ benedicent
eū gētes: ipſūq̃ laudabūt. Hec eñ dicit
dñs viro iuda: et habitatori hierl'm. No=
uate vobis nouale: et nolite ſerere ſuper
ſpinas. Circūcidimini dño: et auferte p=
putia cordiū veſtrorū vir iuda et habita=
tores hierl'm: ne forte egrediatur vt ignis
indignatio mea et ſuccendat̃: et nō ſit q̃
extinguat. Oīa aūt hec mala venient pro=
B pter maliciā cogitationū veſtrarū. An=
nunciate in iuda: et in hieruſalē auditū

facite: loquimini et canite tuba in terra:
clamate fortiter: et dicite. Cōgregamini
et ingrediamur ciuitates munitas: leua=
te ſignum in ſyon. Confortamini et noli=
te ſtare: quia malū ego adduco ab aqui
lone ⁊ cōtritionē magnã. Aſcēdit leo de
cubili ſuo: ⁊ pdo gentiū ſe leuabit. Egreſ
ſus eſt de loco ſuo: vt ponat terrã tuã in
ſolitudinē. Ciuitates tue vaſtabuntur re C
manentes abſq̃ habitatore. Sup hoc ac
cingite vos cilicijs plangite et vlulate: qr
nō eſt auerſa ira furoris dñi a vobis. Et
erit in die illa: dicit dñs: peribit cor regis
⁊ cor pncipum: ⁊ obſtupeſcēt ſacerdotes:
et pphete cōſternabūt̃. Et dixi. Heu heu
heu dñe de⁹. Ergo ne decepiſti ppl'm iſtū
et hierl'm dicens: pax erit vobis. Et ecce
puenit gladius vſq̃ ad aīam. In tpe illo
dicet̃ pp'lo huic ⁊ hierl'm: vētus vrens in
vijs que ſūt in deſerto vie filie ppli mei
nō ad ventilandū ⁊ ad purgandū. Spūs D
plenus ex his veniet mihi. Et nunc ego
lq̃ loquar iudicia mea cū eis. Ecce quaſi
nubes aſcēdet: et quaſi tempeſtas curr⁹
eius. Velociores aquilis equi illius. Ve
nobis: qm̃ vaſtati ſum⁹. Laua a malicia
cor tuum hierl'm: vt ſalua fias. Vſq̃quo
morabunt̃ in te cogitationes noxie. Vox
enim annunciantis a dan: et notum fa=
cientis idolum de monte ephraim. Dici=
te gentibus. Ecce auditū eſt in hieruſa
lem cuſtodes venire de terra longinqua
et dare ſup ciuitates iuda vocem ſuam.
Quaſi cuſtodes agrorū facti ſunt ſup eā E
in gyro: qr me ad iracundiam puocauit
dicit dñs. Vie tue ⁊ cogitationes tue fe=
cerunt hec tibi. Iſta malicia tua: qr ama
ra qr tetigit cor tuū. Ventrem meum: vē
trem meum doleo: ſenſus cordis mei tur
bati ſunt in me. Non tacebo. Qm̃ vocem
buccine audiuit aīa mea: clamorem pre=
lij. Contritio ſuper contritionem vocata
eſt: et vaſtata eſt omnis terra. Repēte va
ſtata ſūt tabernacula mea: ſubito pelles
mee. Vſq̃quo videbo fugientes: audiã
vocem buccine. Quia ſtultus pp̃ls me⁹ F
me non cognouit. Filij inſipientes ſunt
et vecordes. Sapientes ſunt: vt faciant
mala: bene autem facere neſcierūt. Aſpe
xi terram: et ecce vacua erat et nihil: et
celos et non erat lux in eis. Vidi mon=
tes: et ecce mouebātur: et omnes colles
cōturbati ſunt. Intuitus ſum ⁊ non erat
homo: ⁊ omne volatile celi receſſit. Aſpe
xi: et ecce carmelus deſertus: et omnes
vrbes eius deſtructe ſunt a facie dñi et a

facie ire furoris eius. Hec enim dicit dñs.
Deſerta erit ois terra: ſed tñ conſumma
tionẽ nõ faciã. Lugebit terra ⁊ merebunt
celi deſup eo: ꝙ locutus ſuʒ. Cogitaui et
non penituit me nec auerſus ſum ab eo
G A voce eqtis ⁊ mittẽtis ſagittã fugit om
nis ciuitas. Ingreſſi ſunt ardua et aſcen
derunt rupes. Uniuerſe vrbes derelicte
ſunt: ⁊ nõ habitat i eis hõ. Tu aũt vaſta
ta qd facies? Cũ veſtieris te coccino: cũ
ornata fueris monili aureo: ⁊ pinxeris ſti
bio oculos tuos: fruſtra cõponeris. Con
tẽpſerũt te amatores tui aiam tuã qrent
Uocẽ enim quaſi parturiẽtis audiui angu
ſtias vt puerpere. Uox filie ſion inter mo
riẽtes expãdẽteſqȝ manus ſuas. Ue mihi
qꝛ defecit aia mea ꝓpter interfectos.

¶ C. V. Dominus querit fidem in populo: propheta ad obſtinatos vadit predicat vaſtationem inde ꝓpter pctã non tantum plebis ſʒ principum: catalogus peccatorum hieruſalem ſcribit: propter que tradetur inimicis: increpat populum ꝙ deum non timet: ⁊ ꝙ ingratus eſt et preterijt ſermones eius peſſime. Capitu.v.

A C
Ircuite vias hieruſalem: ⁊
aſpicite: et cõſiderate:
et qrite in plateis eiꝰ
an inueniatis virũ facien
tẽ iudiciũ ⁊ qrẽtẽ fidẽ
et ꝓpitius ero ei. Qꝛ
ſi etiam viuit dñs dixe
rint: et hoc falſo iura
bunt. Dñe oculi tui reſpiciũt fidem. Per
cuſſiſti eos ⁊ nõ doluerũt: attriuiſti eos ⁊
renuerunt accipere diſciplinam. Indura
uerũt facies ſuas ſupra petram: ⁊ nolue
rũt reuerti. Ego aũt dixi. Forſitã paupe
res ſunt ⁊ ſtulti: ignorãtes viã dñi: ⁊ iudi
ciũ dei ſui. Ibo igiť ad optimates: ⁊ loqr
eis. Ipſi enim cognouerũt viã dñi: ⁊ iudiciũ
B dei ſui. Et ecce magis hi ſimul confre
gerũt iugũ: ruperunt vincula. Idcirco ꝑ
cuſſit eos leo de ſilua: lupus ad veſperaʒ
vaſtauit eos: pardus vigilans ſup ciuita
tes eorum. Ois qui egreſſus fuerit ex eis
capietur: qꝛ multiplicate ſunt ꝑuaricatio
nes eoꝝ confortate ſunt auerſiones eoꝝ.
Super quo ꝓpitius tibi eſſe potero. Filij
tui dereliquerũt me: ⁊ iurauit in his qui
nõ ſunt dij. Saturaui eos ⁊ mechati ſũt
⁊ in domo meretricis luxuriabanť. Equi
amatores i feminas: ⁊ emiſſarij facti ſũt
Eze.22.c. vnuſquiſqȝ ad vxorem proximi ſui hinnie
Ie.2. Ie.9.c. bat. Nunquid ſuper his non viſitabo: di
cit dominus: et in gente tali nõ vlciſceť
anima mea? Aſcendite muros eiꝰ ⁊ diſſi
pate cõſummationẽ autẽ nolite facere.
Auferte ꝓpagines eius: qꝛ non ſunt dñi
Preuaricatione enim ꝑuaricata eſt in me
domus iſrael ⁊ domus iuda: ait dñs. Ne
gauerunt dñm ⁊ dixerunt. Nõ eſt ipſe ne
qȝ veniet ſuper nos malũ: gladiũ ⁊ famẽ
non videbimus: Prophete fuerunt in vẽ
tum locuti: et reſponſum nõ fuit in eis. D
Hec ergo euenient illis. Hec dicit dñs deꝰ
exercituũ. Qꝛ locuti eſtis verbũ iſtud. Ec
ce ego do verba mea in ore tuo in ignẽ:
⁊ pplm iſtuʒ in ligna ⁊ vorabit eos. Ecce
ego adducã ſup vos gentẽ de lõginquo
domus iſrael ait dñs: gentẽ robuſtã: gen
tem antiquã: gentẽ cuius ignorabis lin
guam: nec intelliges quid loquať. Pha
retra eiꝰ quaſi ſepulchrũ patẽs: vniuerſi
fortes. Et comedes ſegetes tuas ⁊ panẽ
tuum: deuorabit filios tuos ⁊ filias tuas
comedet gregem tuũ ⁊ armẽta tua ⁊ co
medet vineã tuã ⁊ ficũ tuã: et cõteret vr
bes munitas tuas in qbus tu habes fidu
ciã gladio. Uerũtñ in diebus illis: ait do E
minus: nõ faciã vos in cõſummationẽ.
Qd ſi dixeritis: quare fecit nobis dñs deꝰ Ie.16.b.
noſter hec omnia? Dices ad eos. Sicut
dereliquiſtis me: et ſeruiſtis deo alieno
in terra veſtra: ſic ſeruietis dijs alienis in
terra nõ veſtra. Annũciate hec domui ia
cob: et auditum facite in iuda dicentes.
Audi popule ſtulte qui non habes cor: q
habentes oculos non videtis: et aures et
non auditis. Me ergo non timebitis ait
dominus: et a facie mea non dolebitis.
Qui poſui arenã terminuʒ mari: ꝑceptũ
ſempiternuʒ quod nõ ꝑteribit: ⁊ nõ com
mouebitur: ⁊ nõ poterũt: et intumeſcẽt
fluctus eius et nõ tranſibunt illud. Po F
pulo autem huic factuʒ eſt cor incredulũ
et exaſperans. Receſſerunt et abierunt et
non dixerunt in corde ſuo. Metuamus
dñm deum noſtruʒ: qui dat nobis pluuiã
temporaneã et ſerotinam in tpe ſuo: ple
nitudinem annue meſſis cuſtodientem
nobis. Iniquitates noſtre declinauerunt
hec: et peccata noſtra prohibuerunt bo
num a nobis: quia inuenti ſunt in popu
lo meo impij inſidiantes quaſi aucupes
laqueos ponentes et pedicas ad capien
dos viros. Sicut decipula plena auibus G
ſic domus eorum plene dolo. Ideo ma
gnificati ſunt et ditati: incraſſati ſunt et
impinguati: et preterierunt ſermones
meos peſſime. Cauſam vidue non iudi Eſa.1.d.
cauerunt cauſam pupilli non direxerunt:
et iudicium pauperum non iudicauerũt.

3.ieb.e.f. Nunquid ſuper his non viſitabo: dicit do-
e.p.d. minus: aut ſuper gentē huiuſcemodi nō
vlciſcet aīa mea: Stupor ⁊ mirabilia fa
cta ſunt in terra. Prophete ꝓphetabant
mendaciū: et ſacerdotes applaudebant
manibus ſuis: ⁊ pplſ meus dilexit talia
quid igitur fiet in nouiſſimo eius.

¶ C.S. Deſcribitur aduētus nabuchodonoſor ⁊
trāſlatio populi propter auariciā ſacerdotum: ⁊
quia populus non audit vocem tube non purga
tur in conflatorio verborum. Cap. vj.

A Onfortamini filij ben
iamin ī medio hierſm
⁊ ī thecua clāgite buc
cina: et ſup bethacarē
leuate vexillū: qꝛ malū
viſum eſt ab aquilone
⁊ ꝯtritio magna. Spe
cioſe et delicate aſſimi
laui filiā ſion: ad eā venient paſtores ⁊ gre
ges eoꝝ. Fixerūt in ea tētoria in circui-
tu: paſcet vnuſquiſq; eos qui ſub manu
ſunt. Sctificate ſup eā bellū cōſurgite ⁊
aſcēdam⁹ in meridie. Ue nobis: qꝛ decli
B nauit dies: qꝛ longiores facte ſunt vmbre
veſpi. Surgite et aſcēdam⁹ ī nocte: ⁊ diſ
ſipemus dom⁹ eius. Qꝛ hec dicit dñs ex
ercituū. Cedite lignū ei⁹: ⁊ fundite circa
hierſm aggerē. Hec eſt ciuitas viſitatiōis
oīs calūnia in medio eius. Sicut frigidā
facit ciſterna aquā ſuam: ſic frigidā fecit
maliciaꝫ ſuā. Iniqtas ⁊ vaſtitas audiet
in ea corā me ſp īfirmitas ⁊ plaga. Eru-
dire hierſm ne forte recedat aīa mea a te
ne forte ponā te deſertā terrā inhabitabi
lem. Hec dicit dñs exercituū. Uſq; ad ra
cemū colligēt quaſi in vinea reliqas iſrl.
Cōuerte manū tuaꝫ qſi vindemiator ad
C cartallū. Cui loquar: et quē cōteſtabor: vt
audiat. Ecce incircūciſe aures eoꝝ: et au
dire nō pñt. Ecce verbuꝫ dñi factum eſt
eis in opprobriū: ⁊ nō ſuſcipiēt illud. Id-
Isa. 1. d. circo furore dñi plen⁹ ſum laborauī ſu-
J. 19. d. ſtines. Effunde ſup puulū furorē: ⁊ ſup
cōſiliū iuuenū ſimł. Uir eñi cuꝫ muliere
capiet: ſenex cū pleno dierū. Et trāſibūt
domus eoꝝ ad alteros: agri ⁊ vxores pari
ter: qꝛ extendā manū meā ſup habitātes
J. 4. b. terrā dicit dñs. A minore quippe vſq; ad
Isa. 56. b maiorē oēs auaricie ſtudent: ⁊ a prophe-
ta vſq; ad ſacerdotē cuncti faciunt dolū
Et curabāt cōtritionem filie populi mei
D cum ignominia dicētes. Pax: pax: ⁊ non
erat pax. Confuſi ſunt: quia abominatio
nem fecerunt. Quin potius confuſio-
ne nō ſunt cōfuſi: ⁊ erubeſcere neſcierūt.
Quāobrem cadent inter ruentes: in tem
pore viſitationis ſue corruent dicit dñs.
Hec dicit dñs. State ſup vias: ⁊ videte ⁊
interrogate de ſemitis antiquis: que ſit
via bona: ⁊ ambulate in ea: et inuenietis
refrigeriū animabus vrīs. Et dixerunt.
Non ambulabimus. Et conſtitui ſuper Mat. 11. d.
vos ſpeculatores. Et dixi. Audite vocem E
tube. Et dixerunt. Nō audiemus. Idcir-
co audite gentes ⁊ cognoſcite congrega
tio: q̄nta ego faciam eis. Audi terra. Ec-
ce ego adducam mala ſup populū iſtum
fructum cogitationum ei⁹: qꝛ verba mea
nō audierunt: ⁊ legē meā ꝓiecerunt. Ut Isa. 1. d.
quid mihi thus de ſabba affertis ⁊ cala-
mum ſuaue olentem de terra longinqua
Holocauſtomata veſtra nō ſunt accepta
et victime veſtre: non placuerunt mihi.
Propterea hec dicit dominus. Ecce ego
dabo in populum iſtum ruinas: ⁊ ruent
in eis patres ⁊ filij ſimul: vicin⁹ ⁊ ꝓxim⁹
peribunt. Hec dicit dñs. Ecce pplſ veniet
de terra aqlonis: ⁊ gens magna conſur- F
get a finibus terre. Sagittam et ſcutum
arripiet: ⁊ crudelis eſt ⁊ nō miſerebit. Uox
ei⁹ qſi mare ſonabit: et ſuper eqs aſcen-
dent preparati qſi vir ad prelium: aduer
ſum te filia ſion. Audiuimus famā eius
diſſolute ſunt manus noſtre. Tribulatio
apprehendit nos dolores vt parturiētēꝫ
Nolite exire ad agros: ⁊ in viā ne am
buletis: qm̄ gladi⁹ inimici pauor in cir-
cuitu. Filia ppli mei accingere cilicio et
conſpergere cinere. Luctū vnigeniti fac
tibi planctum amarū: qꝛ repēte veniet
vaſtator ſuper vos. Probatorem dedi te G
in pplo meo robuſtū: ⁊ ſcies et reproba-
bis vias eoꝝ. Oēs iſti ꝑncipes declinātes
ambulantes fraudulenter es ⁊ ferrū vni
uerſi corrupti ſunt. Defecit ſufflatoriū in
igne conſumptū eſt plūbuꝫ: fruſtra con
flauit cōflator. Malicie eñi eoꝝ nō ſunt
ꝯſumpte. Argentuꝫ reprobū vocate eos
quia dñs proiecit illos.

¶ C.S. Non cōfidendū in templo: ſed in operi
bus bonis: quare non ſit orādum pro populo illo
de reprobatione ſacrificioꝝ: de vindicta pro ex
celſis thophet. Capłm. vij.

 Erbuꝫ quod factum eſt A
ad hieremiam a dño di
cens. Sta in porta do-
mus dñi: et predica ibi
verbuꝫ iſtud. ⁊ dic. Au
dite verbum dñi oīs iu
da: q ingredimini per
portas has: vt adoretis

J.26.a. dñm. Hec dicit dñs exercituū de⁹ iſrael.
Bonas facite vias veſtras et ſtudia ve-
ſtra: et habitabo vobiſcū in loco iſto. No
lite confidere in verbis mendacij dicen-
tes: templū dñi: templum dñi: templum
dñi eſt. Quō ſi benedixeritis vias veſtras
et ſtudia veſtra: ſi feceritis iudiciuz inter
virū ⁊ proximum ei⁹: aduene ⁊ pupillo ⁊
23.q.5 c. vidue non feceritis calumniaz: nec ſan-
regum. guinem innocentem effuderitis in loco
B hoc: et poſt deos alienos non ambulaue
ritis in malum vobiſmetipſis: habitabo
vobiſcum in loco iſto: in terra quaz dedi
patribus veſtris a ſeculo ⁊ vſqꝫ in ſeculū
Ecce vos ꝯfiditis vobis in ſermonibus
mendacij: qui non ꝓderūt vobis: furari:
occidere: adulterari: iurare: mendaciter
libare baalim: et ire poſt deos alienos
quos ignoratis. Et veniſtis: et ſtetiſtis
Mat.21.b. coram me in domo hac: in qua inuoca-
Lu.19.f. tum eſt nomen meum: et dixiſtis. Libe-
rati ſumus: eo ꝙ fecerimus omnes abo-
minationes iſtas. Nunqd ergo ſpelunca
latronum facta eſt domus iſta: in qua in
uocatum eſt nomē meū in oculis veſtris
C Ego ego ſum: ego vidi: dicit dñs. Ite ad
locum meū in ſilo: vbi habitauit nomen
meum a principio: et videte q̄ fecerim ei
propter maliciam ppl̄i mei iſrl̄. Et nunc
qꝛ feciſtis oīa opera hec: dicit dñs: ⁊ locu
tus ſum ad vos mane cōſurgēs: ⁊ loquēs
Hier.1.b. et non audiſtis: et vocaui vos: et non re-
Eſa.65.b. ſpondiſtis: faciā domui huic in qua in-
uocatum eſt nomē meū: ⁊ in qua vos ha
betis fiduciā: ⁊ loco quem dedi vobis et
patribus veſtris: ſicut feci ſilo: ⁊ ꝓijciam
J.14.d. vos a facie mea: ſicut proieci oēs fratres
D veſtros vniuerſum ſemen ephraim. Tu
ergo noli orare ꝓ ppl̄o hoc: nec aſſumas
pro eis laudem et orationem et non obſi
ſtas mihi: quia non exaudiā te. Nōne vi
des qd iſti faciūt in ciuitatib⁹ iuda: ⁊ in
plateis hierl̄m? Filij colligunt ligna: et
patres ſuccendunt ignē: ⁊ mulieres con
ſpergūt adipē: vt faciant placentas regi-
ne celi: et libēt dijs alienis: et me ad ira-
J.44.c. cundiam ꝓuocent. Nunqd me ad iracū-
diā ꝓuocant dicit dñs? Nōne ſemetipſos
in confuſione vultus ſui? Ideo hec dicit
dñs de⁹. Ecce furor meus: ⁊ indignatio
mea conflatur ſup locū iſtū: ſup viros ⁊
ſup iumēta ⁊ ſup lignū regiōis ⁊ ſup fru
ges terre: ⁊ ſuccēdetur ⁊ non extinguet.
E Hec dicit dñs exercituū de⁹ iſrael. Holo
cauſtomata veſtra addite victimis ve-
ſtris: et comedite carnes: quia non ſuz lo

cut⁹ cū patribus veſtris: et non precepi
eis in die qua eduxi eos de terra egypti
de verbo holocauſtomatum ⁊ victimarū
ſed hoc verbuz ꝑcepi eis dicens. Audite
vocem meam: et ero vobis deus: et vos
eritis mihi populus: et ambulate in omī
via quam mandaui vobis: vt bñ ſit vobis
Et nō audierūt: nec inclinauerūt aurem
ſuā ſed abierunt in voluptatib⁹ ſuis: et
in prauitate cordis ſui mali: factiqꝫ ſūt re
troſum et non in antea die qua egreſſi
ſunt patres eoꝝ de terra egypti vſqꝫ ad F
diem hanc. Et miſi ad vos omnes ſuos
meos prophetas ꝑ diē cōſurgens diluci
lo: ⁊ mittens: ⁊ non audierunt me: nec in
clinauerunt aurē ſuā: ſed indurauerunt
ceruicē ſuam: et peius operati ſunt ꝙ pa
tres eoꝝ. Et loqueris ad eos omnia ꝟba
hec: et non audient te: et vocabis eos et
non reſpondebunt tibi. Et dices ad eos:
Hec eſt gens q̄ non audiuit vocē dñi dei
ſui: nec recepit diſciplinā. Perijt fides:
⁊ ablata eſt de ore eoꝝ. Tonde capillum
tuū ⁊ ꝓijce: et ſume in directū planctū: qꝛ
ꝓiecit dñs et reliqt generationez furoris
ſui quia fecerūt filij iuda malū in oculis J.19.b.
meis: dicit dñs. Poſuerunt offendicula A
ſua in domo in qua inuocatuz eſt nomē
meū vt pollueret eā: ⁊ edificauerunt ex-
celſa topheth: q̄ eſt in valle filij ennon: vt
incenderent filios ſuos ⁊ filias ſuas igni
que nō ꝑcepi nec cogitaui in corde meo
Ideo ecce dies veniunt: dicit dominus:
et non dicent amplius topheth et vallis fi
lij ennon: ſed vallis interfectionis: et ſe-
pelientur in topheth: eo ꝙ nō ſit loc⁹. Et
erit morticinū ppl̄i hui⁹ in cibos volu-
crib⁹ celi ⁊ beſtijs terre: et nō erit q̄ abi
gat. Et quieſcere faciā de vrbibus iuda ⁊ Bar.2.d.
de plateis hieruſalem vocē gaudij ⁊ vo
cem leticie: vocē ſponſi: ⁊ vocē ſpōſe. In
deſolatione enim erit terra.

¶ C. viij. Cōminatio his qui reſidui erant de ca-
ptiuitate increpatio populi non penitētis: repre
henſio ſcribaꝝ vocꝫ penitentiū: aduentus hoſtiū:
⁊ vlulatus ciuitatis. Ca. viij. B

N illo tēpore: ait domi
nus. Eijciēt oſſa regis
iuda et oſſa ꝑncipū ei⁹
⁊ oſſa ſacerdotū: ⁊ oſſa
ꝓphetaꝝ: ⁊ oſſa eorū q̄
habitauerunt hieruſa-
lē de ſepulchris ſuis et
expandent ea ad ſolem
et lunā et oēm militiā celi: q̄ dilexerunt
et quibus ſeruierunt: ⁊ poſt que ambula

uerūt: et que q̄ſierūt ⁊ adorauerūt. Non
colligent̄ ⁊ nō ſepelientur: in ſterquiliniū
b ſup faciē terre erunt. Et eligent magis
mortē q̄ vitā: oēs q̄ reſidui fuerint de co
gnatione hac peſſima in vniuerſis locis
que derelicta ſunt: ad q̄ eieci eos: dicit do
minꝰ exercituū. Et dices ad eos. Hec di
cit dn̄s. Nunq̄d q̄ cadit nō reſurget: et q̄
auerſus ē nō reuertet̄. Quare ergo auer-
ſus eſt pp̄ls iſte in hierl̄m auerſione cō-
c tenſioſa? Apprehenderunt mēdaciū: et
noluerūt reuerti. Attēdi ⁊ auſcultaui: ne
mo q̄d bonum eſt loq̄tur. Nullus eſt qui
agat penitētiam ſup peccato ſuo dicens
q̄d feci? Omnes cōuerſi ſunt ad curſum
ſuum quaſi equus impetu vadens in pre
lium. Miluus in celo cognouit tempus
ſuum. turtur et irundo et ciconia cuſto-
dierūt tempꝰ aduentꝰ ſui: pp̄ls aūt meꝰ
non cognouit iudiciū dn̄i. Quō dicitis
ſapientes nos ſumꝰ: ⁊ lex dn̄i nobiſcum
eſt? Vere mendaciū operatꝰ eſt ſtilꝰ mē-
dax ſcribarū. Confuſi ſunt ſapiētes: pter
riti et capti ſunt. Verbū eñi dn̄i proiece-
d runt: et ſapiā nulla eſt in eis. Propterea
Pre.6.c. dabo mulieres eorū exteris: agros eorū
Eſa.56.d. heredibus. Q: a minimo vſq; ad maxi-
mum oēs auariciam ſequunt̄: a pphe-
ta vſq; ad ſacerdotem cuncti faciūt mē-
daciū. Et ſanabāt cōtritiones filie pp̄li
mei ad ignominiā: dicentes pax: pax: cū
non eſſet pax. Confuſi ſunt q: abomina
tiones fecerunt. Quinimmo confuſione
non ſunt confuſi: ⁊ erubeſcere neſcierūt
e Idcirco cadent inter corruentes: in tem
pore viſitationis ſue corruent: dicit dn̄s
Congregans ɔgregabo eos: ait dn̄s. Non
eſt vua in vitibꝰ: ⁊ nō ſūt ficꝰ in ficulnea
foliū defluxit: et dedi eis que ptergreſſa
ſunt. Quare ſedemus? Conuenite et in-
grediamur ciuitatem munitā: ⁊ ſileamꝰ
ibi: quia dn̄s noſter ſilere nos fecit: et po-
tū dedit nobis aquā fellis. Peccauimus
eñi dn̄o. Expectauimus pacē: et nō erat
Je.14.b. bonū: tēpus medele: et ecce formido. A
f dan auditus eſt fremitus equorū eius: a
voce hinnituū pugnatorū eius commota
eſt omnis terra. Et venerunt: et deuora-
uerunt terrā et plenitudinē eiꝰ: vrbem et
habitatores eius. Quia ecce ego mittam
vobis ſerpentes regulos quibus non eſt
incantatio: et mordebūt vos: ait dominꝰ
Dolor meus ſup dolorē: in me cor meum
merens. Ecce vox clamoris filie populi
g mei de terra longinqua. Nunquid domi-
nus non eſt in ſion: aut rex eius nō eſt in
ea? Quare ergo me ad iracundiam ɔcitā
uerunt in ſculptilibus ſuis: et in vanita-
tibus alienis? Tranſijt meſſis: finita eſt
eſtas: et nos ſaluati non ſumus. Super
contritione filie populi mei cōtritꝰ ſum
et contriſtatus: ſtupor obtinuit me. Nun
quid reſina nō eſt in galaad: aut medicꝰ
nō eſt ibi? Quare igitur non eſt obducta
cicatrix filie populi mei?

¶ C.9. Planctꝰ ⁊ lachryme pphete pro populo ſuo: exeundum eſt ad ſolitudinem pp̄ter hominū maliciam: lamentandū q: a paſtoribus ad plebē deſertis iniquitas ⁊ vindicta: ⁊ nō gloriandū niſi in dn̄o: q̄ circūciſio carnis nihil valet. Ca. ix.

a Quis dabit capiti meo
aquam: et oculis meis
fontē lachrymarū? Et
plorabo die ac nocte in
terfectos filie pp̄li mei
Quis dabit me in ſoli-
tudine diuerſorum via
torum? Et derelinquā
populum meū ⁊ recedam ab eis: q: oēs
adulteri ſunt ⁊ cetꝰ pūaricatorū: ⁊ exten-
derūt linguā ſuā quaſi arcū mēdacij: ⁊ nō
veritatis. Cōfortati ſunt in terra: quia de
malo ad malū egreſſi ſunt: ⁊ me non co-
gnouerūt dicit dominꝰ. Vnuſq̄ſq; ſe a p b
ximo ſuo cuſtodiat: et in omni fratre ſuo
non habeat fiduciā: q: omnis frater ſup-
plātans ſupplantabit: et oīs amicꝰ frau
dulenter incedet: et vir fratrem ſuum de
ridebit: ⁊ veritatē nō loquent̄. Docuerūt
eñi linguā ſuā loqui mendacium: vt iniq̄
agerēt laborauerūt. Habitatio tua in me
dio doli: in dolo renuerunt ſcire me: dicit
dn̄s. Propterea hec dicit dn̄s exercituū
Ecce ego cōflabo et probabo eos. Quid
eñi aliud faciā a facie filie populi mei. c
Sagitta vulnerās linguā eorū dolū locu
ta eſt. In ore ſuo pacē cū amico ſuo loq̄ Pſ. 27.a.
tur: et occulte ponit ei inſidias. Nūquid
ſup his nō viſitabo: dicit dn̄s: aut in gen S.5.c.
te huiuſcemodi non vlciſcetur aīa mea?
Sup montes aſſumā fletū ac lamentū
et ſuper ſpecioſa deſerti planctū: qm̄ in
cenſa ſunt eo q̄ nō ſit vir ptranſiēs: ⁊ nō
audierunt vocē poſſidētis. A volucre ce
li vſq; ad pecora trāſmigrauerūt ⁊ receſ
ſerunt. Et dabo hieruſalē in aceruos are
ne: et cubilia draconū et ciuitates iuda d
dabo in deſolationē: eo q̄ non ſit habita
tor. Quis eſt vir ſapiēs q̄ intelligat hoc: ⁊
ad quem verbum oris dn̄i fiat vt annun Oſee.14.d.
ciet iſtud? Quare perierit terra et exuſta
ſit quaſi deſertū: eo q̄ non ſit qui ptrā-

ſeat. Et dicit dominus. Quia dereliquerūt
legē meā quā dedi eis: ⁊ non audierūt vo
cem meā: ⁊ nō ambulauerūt in ea: ⁊ abie
rūt poſt prauitatē cordis ſui: ⁊ poſt baa-
C lim qđ didicerūt a patrib⁹ ſuis. Idcirco
I.14.c. hec dicit dñs exercituum deus iſrl̄. Ecce
ego cibabo pplm iſtū abſinthio ⁊ potuȝ
dabo eis aquā fellis: et diſpergam eos in
gētib⁹ quas nō nouerūt ipſi ⁊ patres eo
rū ⁊ mittā poſt eos gladiuȝ donec cōſu-
mantur. Hec dicit dñs exercituū. Cōtē-
plamini ⁊ vocate lamentatrices vt veniāt
⁊ ad eas que ſapiētes ſunt mittite: ⁊ ꝓpe
rēt feſtinēt ⁊ aſſumāt ſup nos lamētum.
Deducant oculi nři lacrymas: ⁊ palpe-
bre nře defluāt aquis: q2 vox lamētatiōis
audita eſt de ſiō. Quomō vaſtati ſumus
et ꝯfuſi vehemēter? Quia dereliquimus ter
ram qm̄ deiecta ſunt tabernacula noſtra
Audite ergo mulieres verbum dñi: ⁊ aſſu
mant aures veſtre ſermonem oris eius: ⁊
docete filias veſtras lamentum: et vnaq̄
q̄ ꝓximā ſuā planctū: q2 aſcendit mors
per feneſtras veſtras: ingreſſa eſt domos
veſtras diſperdere paruulos de foris iu-
1.Cor.i.g. uenes de plateis. Loquere. Hec dicit do
2.Co.10.d. minus. Et cadet morticinuȝ hoīs quaſi
D ſtercus ſuper faciem regionis: et quaſi fe
num poſt tergum metentis: ⁊ non eſt qui
colligat. Hec dicit domin⁹. Nō glorietur
ſapiens in ſapientia ſua. ⁊ non glorietur
fortis in fortitudine ſua: et non glorie-
tur diues in diuitijs ſuis: ſed in hoc glo-
rietur qui gloriat̄ ſcire ⁊ noſſe me: quia
ego ſum domin⁹ q̄ facio miām ⁊ iudiciū
et iuſticiā in terra. Hec eñ placent mihi:
ait dñs. Ecce dies veniēt dicit dñs: ⁊ vi-
ſitabo ſuper omnem qui in circunciſum
habet preputiū: ſuper egyptū et ſuper iu
dā: ⁊ ſup edom: et ſuper filios ammon:
et ſuper moab: et ſuper oēs q̄ attōſi ſunt
in comā: habitantes in deſerto: q2 oēs
gentes habent preputium oīs autem do
mus iſrl̄ incircuncisi ſunt corde.

¶ C.X. Monetur populus ne timeat celi cōſtellationem q2 non eſt increpatio idolatrie: plāct⁹ hieruſalem ſuper plaga ſua: et q2 non ſit in homine via eius. Capitulum x.

A Audite verbū qđ locu-
tus eſt dñs ſup vos do
m⁹ iſrl̄. Hec dicit dñs
Iuxta vias gentiū no-
lite diſcere: ⁊ a ſignis ce
li nolite metuere que
timent gētes: q2 leges
populorum vane ſunt

Quia lignum de ſaltu precidit opus ma
nus artificis in aſcia. Argento et auro de
corauit illud: clauis et malleis compe-
git vt non diſſoluatur. In ſimilitudinem
palme fabricate ſunt: ⁊ nō loquentur: por
tata tollent̄: q2 incedere nō valēt. Nolite
ergo timere ea: quia nec male poſſunt fa
cere nec bene. Nō eſt ſimilis tui dñe: ma
gnus es tu: ⁊ magnū nomen tuū in forti
tudine. Quis nō timet te o rex gentium Apo.15.
Tuuȝ eſt eñ decus. Inter cunctos ſapiē
tes gentiū: et in vniuerſis regnis eorum
nullus eſt ſimilis tui. Pariter inſipien- B
tes et fatui ꝓbabunt̄: doctrina vanitatis
eoꝝ lignū eſt: argentū inuolutū: de thar
ſis affertur: et aurum de ophir op⁹ arti-
ficis: et manus erarij hyacint⁹ ⁊ purpu-
ra indumentuȝ eorum. Opus artificum
vniuerſa hec: dñs aūt de⁹ verus eſt. Ipſe
deus viuens et rex ſempiternus. Ab in
dignatione eius commouebitur terra:
et non ſuſtinebunt gentes comminatio
nem eius. Sic ergo dicetis eis. Dij qui
celos et terram non fecerunt: pereant de
terra: et de his que ſub celo ſunt. Qui fa I.51.b.
cit terram in fortitudine ſua: preparat or
bem in ſapientia ſua: et prudentia ſua ex C
tendit celos. Ad vocem ſuā dat multitu
dinem aquarum in celo: et eleuat nebu-
las ab extremitatibus terre. Fulgura in
pluuiam facit: et educit ventum de the-
ſauris ſuis. Stult⁹ factus eſt omnis ho Pſ.45.b.
mo: a ſciētia ſua confuſus eſt artifex om
nis in ſculptili: quoniā falſum eſt qđ con
flauit: ⁊ nō eſt ſpūs in eis. Vana ſunt: ⁊
opus riſu dignū. In tpe viſitationis ſue
peribūt: nō eſt his ſimilis pars iacob. Qui
eñ formauit omnia: ipſe eſt: et iſrl̄ virga
hereditatis ei⁹: dñs exercituū nomē illi.
Congrega de terra confuſionē tuā q̄ ha-
bitas in obſidiōe: quia hec dicit dñs. Ec
ce ego lōge ꝓiciam habitatores terre in
hac vice: ⁊ tribulabo eos: ita vt non inue
niant. Ve mihi ſuper ꝯtritione mea: peſ
ſima plaga mea. Ego autem dixi. Plane
hec infirmitas mea eſt vt portabo illaȝ.
Tabernaculū meum vaſtatū eſt omnes
funiculi mei dirupti ſunt. Filij mei exie- D
runt a me et nō ſubſiſtunt. Non eſt qui
extendat vltra tentorium meum: et eri-
gat pelles meas: quia ſtulte egerunt pa-
ſtores: et dominum non queſierunt pro-
pterea non intellexerunt et omnis grex
eorum diſperſus eſt. Vox auditionis ec-
ce venit: et commotio magna de terra aq̄
lōis vt ponat ciuitates iuda i ſolitudinē:

habitaculũ draconũ. Scio dñe q: nõ eſt
hois via ei⁹: nec viri eſt vt ambulet & diri
gat greſſus ſuos. Corripe me dñe veruntñ
in iudicio & non in furore tuo: ne forte ad
ps. 78. b. nihiliũ redigas me. Effunde indignatio-
nẽ tuã ſup gentes q̃ nõ cognouerũt te: & ſu
per puincias q̃ nomen tuũ non inuoca-
uerunt: q: comederũt iacob: & deuorauez
runt eum: et conſumpſerũt illum: et de-
cus eius diſſipauerunt.

¶ C. S. De maledictiõe eius q̃ non audit verbũ
dñi: de colligatiõe maloꝝ: de pena pacti initi: de
non orando p eis: q: impius non ſanctificatur
in ſacrificijs ſuis: de oliua pulchra: ſe crucifi-
gendum predixit dominus. Cap. xi.

A Erbũ qđ factum eſt a
dño ad hieremiam: di
cẽs. Audite verba pa-
cti hui⁹: & loq̃mini ad
viros iuda: & ad habi-
tatores hierl'm: et di-
ces ad eos. Hec dicit
dñs de⁹ iſrael. Male-
dictus vir q̃ non audierit vba pacti hui⁹
qđ pcepi patribus vr̃is in die qua eduxi
eos de terra egypti de fornace ferrea: di-
cens. Audite vocẽ meã: & facite oĩa q̃ pre
cepi vobis: & eritis mihi in pplm: et ego
ero vobis in deũ: vt ſuſcitẽ iuramentum
qđ iuraui patribus vr̃is daturũ me eis:
terrã fluentẽ lacte et melle: ſicut eſt dies
hec. Et rñdi et dixi. Amen dñe. Et dixit
B dñs ad me. Vociferare oĩa verba hec in
ciuitatibus iuda & foris hierl'z dicẽs. Au
dite verba pacti huius & facite illa: q: cõ
teſtans cõteſtatus ſum patres veſtros in
die qua eduxi eos de terra egypti vſq: ad
diem hanc. Mane conſurgẽs conteſtat⁹
ſum: & dixi. Audite vocẽ meã: & nõ audie
runt: nec inclinauerũt aurẽ ſuã: ſed abie
rũt vnuſquiſq: i prauitate cordis ſui ma
li. Et induxi ſup eos oĩa verba pacti hu-
ius: qđ precepi vt facerẽt: & non fecerunt
Et dixit dñs ad me. Inuẽta eſt cõiuratio
in viris iuda & in habitatorib⁹ hierl'z. Re
uerſi ſunt ad iniquitates patrũ ſuorum
priores qui noluerũt audire verba mea.
C Et hi ergo abierunt poſt deos alienos vt
ſeruirent eis. Irritũ fecerunt domus iſrl'
et domus iuda pactũ meum: qđ pepigi
cũ prĩbus eorũ. Quãobrem hec dicit do
minus. Ecce ego inducã ſup eos mala:
de quib⁹ exire nõ poterunt: & clamabũt
D ad me & nõ exaudiã eos. Et ibunt ciuita
J. 4. d. tes iuda & habitatores hierl'm: & clama-
bunt ad deos quibus libant & nõ ſaluabunt
eos in tpe afflictiõis eoꝝ. Scḋm numerũ
eñ ciuitatum tuarũ erant dij tui iuda: et
ſcḋm numerũ viarũ tuarũ hierl'm poſuiſti
aras cõfuſiõis ad libãdũ baalim. Tu ergo
noli orare p pplo hoc: & ne aſſumas pro
eis laudẽ & orationẽ: q: non exaudiam in
tpe clamoris eoꝝ ad me: in tpe afflictio- De pse. lxx
nis eoꝝ. Quid eſt q dilectus meus in do a. c. qui ſeq
mo mea fecit ſcelera multa? Nũquid car lit. etc.
nes ſctẽ auferent a te malitias tuas in q̃
bus gloriata es? Oliuã vberam: pulchrã
fructiferã: ſpecioſam vocauit dñs nomẽ
tuũ. Ad vocẽ loq̃le grandis exarſit ignis
in ea: & cõbuſta ſunt fructeta ei⁹. Et dñs
exercituũ qui plãtauit te: locutus eſt ſup
te malũ: p malis domus iſrael & domus
iuda que fecerunt ſibi ad irritandũ me li E
bantes baalim. Tu autẽ dñe demonſtra-
ſti mihi: & cognoui: tu oſtendiſti mihi ſtu
dia eoꝝ: & ego q̃ſi agn⁹ manſuetus q̃ por
tat ad victimã. Et nõ cognoui q: cogita
uerunt ſup me cõſilia: dicẽtes: mittamus
lignũ in panẽ eius: & eradamus eũ de ter
ra viuẽtiũ & nomẽ ei⁹ nõ memoret ãpli⁹
Tu autẽ dñe ſabaoth q̃ iudicas iuſte: et p
bas renes & corda videã vltionẽ tuam ex J. 20. c.
eis. Tibi eñ reuelaui cãm meã. Propter
ea hec dicit dñs ad viros anathot: q̃ q̃rũt
aiam tuã: et dicũt. Nõ pphetabis in no
mine dñi: & nõ morieris in manib⁹ nr̃is.
Propterea hec dicit dñs exercituũ. Ecce
ego viſitabo ſuper eos. Iuuenes morien
tur in gladio: filij eorũ & filie eorum mo-
rientur in fame: & reliquie nõ erũt ex eis.
Inducã eñ malum ſuper viros anathot
annum viſitationis eorum.

¶ C. S. Diſputatur cũ domino contra murmu-
ratores: de flore malorum qui ſignant: colliga-
tio captiuitatis hieruſalem: reprobatio ſynago
ge: paſtoꝝ condẽnatio: de conuerſis ad dominum
et volentibus reuerti. Capitulum. xii.

A Uſtus quidẽ tu es dñe
ſi diſputẽ tecũ: verũtñ Job. 21. d.
iuſta loq̃r ad te. Qua- Abacuk. 1.
re via impioꝝ pſperat a.
bene eſt oib⁹ q̃ puari-
cant & iniq̃ agũt. Plã-
taſti eos & radicem mi
ſerũt: pficiũt et faciũt
fructum: ppe es tu ori eorum et longe a
renib⁹ eorũ: & tu dñe noſti me vidiſti me
et probaſti cor meũ tecum. Cõgrega eos
quaſi gregem ad victimam: & ſanctifica
eos in die occiſionis. Uſq:quo lugebit
terra: & herba oĩs regionis ſiccabitur pro
pter maliciam habitaculum in ea. Cons

ſumptum eſt animal et volucre: qm dixe
B runt: nõ videbit nouiſſima noſtra. Si cũ
peditib⁹ currens laboraſti: quomõ cõtẽ
dere poteris cũ equis. Cum aũt in terra
pacis ſecur⁹ fueris: quid facies in ſuper
bia iordanis? Nam et fratres tui ⁊ dom⁹
patris tui: etiaʒ ipſi pugnauerunt aduer
ſum te: et clamauerunt poſt te plena vo
ce. Ne credas eis cum locuti fuerint tibi
bona. Reliqui domuʒ meam dimiſi here
ditatẽ meaʒ. Dedi dilectã animam meaʒ
in manus inimicorũ eius: facta eſt mihi
hereditas mea quaſi leo in ſilua. Dedi cõ
tra me vocem ideo audiui eam. Nũquid
C auis diſcolor hereditas mea mihi? Nun
quid auis tincta per totũ? Venite cõgre
gamini oẽs beſtie terre: properate ad de
uorãdũ. Paſtores multi demoliti ſunt vi
neam meã cõculcauerũt partẽ meã. De
derũt portionẽ meã deſiderabilẽ in deſer
tum ſolitudinis: poſuerũt eã in diſſipa
tionẽ luxitq; ſuper me deſolatione deſo
lata eſt oĩs terra: q: nullus eſt qui recogi
tet corde. Super oẽs vias deſerti vene
rũt oẽs vaſtatores terre: quia gladi⁹ dñi
deuorabit ab extremo terre vſq; ad extre
mum eius. Non eſt pax vniuerſe carni.
Seminauerũt triticũ ⁊ ſpinas meſſuerũt
hereditatẽ acceperunt ⁊ non eis ꝓderit.
Confundemini a fructib⁹ veſtris ꝓpter
irã furoris dñi. Hec dicit dñs aduerſum
D oẽs vicinos meos peſſimos qui tangunt
hereditatẽ quã diſtribui pplo meo iſrael
Ecce ego euellam eos de terra ſua: et do
mum iuda euellã de medio eoꝝ. Et cum
euulſero eos conuertar: ⁊ miſerebor eoꝝ
et reducã eos: virũ ad hereditatẽ ſuaʒ: et
virũ in terrã ſuã. Et erit ſi eruditi didice
rint vias ppli mei vt iurẽt in nomie meo
viuit dñs: ſicut docuerũt pplm meuʒ iu
rare in baal: edificabũtur in medio ppli
mei. Qđ ſi non audierint: euellã gentem
illam euulſione et perditione ait dñs.

¶ C. S. De ſignificatiõe lũboꝝ putrida: de lagun
cula: ⁊ de ebrietate malorum: de mõtibus tene
broſis: de tranſlatione iude propter iniquitates
plurimas ⁊ impenitẽtia populi. Cap. xiij.

A Hec dicit dñs ad me.
Vade ⁊ poſſide tibi lũ
bare lineũ: ⁊ pones il
lud ſup lumbos tuos
⁊ in aquã nõ inferes il
lud. Et poſſedi lũbare
iuxta verbum dñi: ⁊ po
ſui circa lũbos meos.
Et fact⁹ eſt ſermo dñi ad me ſcđo dicẽs.
Tolle lumbare qđ poſſediſti: quod eſt cir
ca lũbos tuos: ⁊ ſurgẽs vade ad euphra
tẽ: ⁊ abſcõde ibi illud in foramine petre.
Et abij ⁊ abſcondi illud in euphraten ſi
cut ꝑceperat mihi dñs. Et factũ eſt poſt
dies plurimos: dixit dñs ad me. Surge ⁊
vade ad euphraten: ⁊ tolle inde lumba
re quod precepi tibi vt abſcõderes illud
ibi. Et abij ad euphraten ⁊ fodi et tuli lũ
bare de loco vbi abſconderam illud. Et B
ecce computruerat lumbare: ita vt nulli
vſui aptũ eſſet. Et factũ eſt verbũ dñi ad
me dicẽs. Hec dicit dñs. Sic computre
ſcere faciã ſuperbiam iuda: ⁊ ſuperbiam
hierlm multã pplm iſtũ peſſimũ qui no
lunt audire verba mea: ⁊ ambulãt in pra
uitate cordis ſui: abieruntq; poſt deos alie
nos vt ſeruirent eis: et adorarent eos. Et
erũt ſicut lumbare iſtud quod nulli vſui
aptum eſt. Sicut enim adheret lumbare
ad lumbos viri: ſic agglutinaui mihi om
nem domum iſrael: ⁊ oẽm domum iuda:
dicit dñs: vt eſſent mihi in populuʒ: ⁊ in
nomẽ: ⁊ in laudẽ: ⁊ in gloriam: ⁊ non au
dierunt. Dices ergo ad eos ſermonẽ iſtũ
Hec dicit dominus deus iſrael. Omnis
lagũcula implebit vino. Et dicent ad te.
Nunqđ ignoramus: q: oĩs lagũcula im
plebitur vino? Et dices ad eos. Hec dicit
dñs. Ecce ego implebo omnes habitato
res terre hui⁹: et reges qui ſedent de ſtir
pe dauid ſup thronuʒ eius et ſacerdotes
et prophetas: et omnes habitatores hie
ruſalẽ ebrietate: et diſpgã eos virũ a fra
tre ſuo ⁊ patres ⁊ filios pariter: ait dñs. C
Non parcã ⁊ non cõcedã neq; miſerebor
vt nõ diſperdã eos. Audite ⁊ auribus pe
cipite: nolite eleuari: quia dñs locut⁹ eſt
Date dño deo veſtro gloriam antequã con
tenebreſcat: et anteq̃ offendant pedes ve
ſtri ad mõtes caliginoſos. Expectabitis
lucem: ⁊ ponet eam in vmbram mortis:
⁊ in caliginẽ. Qđ ſi hoc non audieritis in
abſcondito: plorabit anima mea a facie .Ji.ca.i.
ſuperbie. Plorãs plorabit ⁊ deducet ocu Treno.i.A
lus meus lachrimam: q: captus eſt grex
dñi. Dic regi ⁊ dominatrici: Humiliamini:
ſedete in terra: quoniã deſcẽdet de capi
te veſtro corona glie veſtre. Ciuitates au
ſtri clauſe ſunt: ⁊ nõ eſt qui aperiat. Trãſ
lata eſt omnis iuda tranſmigratione per
fecta. Leuate oculos veſtros et videte: q̃
venitis ab aquilone. Ubi eſt grex qui da
tus eſt tibi pecus inclytum tuum? Quid
dices cum viſitauerit te? Tu enim docu
iſti eos aduerſum te: et erudiſti in caput D

tuã. Nũquid nõ dolores apprehẽdent te quaſi mulierẽ parturientẽ. Qð ſi dixeris in corde tuo: quare venerunt mihi hec?
I.40.f. Propter multitudinẽ iniquitatis tue reue-
lata ſunt verecundiora tua pollute ſunt
plãte tue. Si mutare põt ethiops pellẽ
ſuaʒ: aut pardus varietates ſuas: et vos
poteritis benefacere cũ didiſceritis maluʒ.
Et diſſeminabo eos quaſi ſtipulã q̃ vẽto
raptaꝛ in deſerto. Hec ſors tua parſq; mẽ
ſure tue a me dicit dñs: qꝛ oblita es mei: ꝛ
cõfiſa es in mẽdacio. Unde et ego nudaui
femora tua contra faciẽ tuã: ꝛ apparuit
ignominia tua: adulteria tua: ꝛ hinnitus
tu⁹: ſcelus fornicatiõis tue. Sup colles
in agro vidi abominatiões tuas. Ue tibi
hierl'm. Nõ mũdaberis poſt me. Uſque-
quo adhuc.

¶ C. S. De inopia pluuieroꝝ penitentium: obſti-
natis non proſunt ieiunia: preces nec victime:
de pſeudo ꝓphetis: de lugendo propter contritio-
nem populi: interrogatur dominus de proiectio-
ne populi inde. Ca. xiiii.

A Uod factum eſt verbũ dñi ad hieremiã de ſermonib⁹ ſiccitatis. Lu-
xit iudea: ꝛ porte eius
corruerunt: ꝛ obſcurate
ſunt in terra: ꝛ clamor
hierl'm aſcẽdit. Maio-
res miſerunt minores
ad aquã: venerũt ad hauriẽdũ. Nõ inue-
nerunt aquã reportauerunt vaſa vacua.
Cõfuſi ſunt ꝛ afflicti: ꝛ operuerũt capita
ſua ꝓpter terre vaſtitatẽ qꝛ nõ venit plu-
uia in terrã. Cõfuſi ſunt agricole: operue-
runt capita ſua: nã et cerua in agro pepe-
rit ꝛ reliquit: qꝛ nõ erat herba. Et onagri
ſteterunt in rupib⁹ traxerũt ventũ quaſi
dracones defecerũt oculi eoꝝ: qꝛ nõ erat
herba. Si iniquitates noſtre reſpõderit
nobis: dñe fac ꝓpter nomẽ tuũ: q̃m mul-
B te ſunt auerſiones noſtre. Tibi expectaui-
mus expectatio iſrael: ſaluator ei⁹ in tpe
tribulatiõis. Quare quaſi colonus futu-
rus es in terra: ꝛ quaſi viator declinãs ad
manẽdũ. Quaſi futurus es velut vir va-
gus ꝛ fortis: q̃ nõ põt ſaluare. Tu autẽ
in nobis es dñe: ꝛ nomẽ tuũ inuocatum
eſt ſup nos: ne derelinquas nos. Hec di-
cit dñs ppl'o huic q̃ dilexit mouere pedes
ſuos ꝛ nõ q̃uit: ꝛ dño nõ placuit. Nunc
recordabiꝛ iniq̃tatũ eoꝝ: ꝛ viſitabit pec-
S.7.d. cata eoꝝ. Et dixit dñs ad me. Noli orare
pro ppl'o iſto in bonuʒ. Cũ ieiunauerint
nõ exaudiã preces eoꝝ: ꝛ ſi obtulerint ho-
locauſtomata ꝛ victimas nõ ſuſcipiã ea:
q̃m gladio ꝛ fame ꝛ peſte ego conſumam
eos. Et dixi. A a a dñe de⁹. Prophe- S.1.b
te dicũt eis. Nõ videbitis gladiũ ꝛ fames
nõ erit in vobis: ſed pacẽ verã dabit in lo-
co iſto. Et dixit dñs ad me. Falſo ꝓphete
vaticinanꝛ in nomine meo. Nõ miſi eos C
et nõ precepi eis neq; locut⁹ ſum ad eos I. 23.d.e
Uiſionẽ mẽdacẽ ꝛ diuinationẽ fraudulẽ- 27.c.29.b
tã ꝛ ſeductionẽ cordis ſui ꝓphetãt vobis
Idcirco hec dicit dñs de ꝓphetis q̃ pro-
phetant in nomine meo quos ego nõ mi-
ſi dicẽtes gladius ꝛ fames nõ erit in ter-
ra hac. In gladio ꝛ fame c. ſumenꝛ ꝓphe-
te illi: ꝛ ppl'i q̃bus ꝓphetauerũt erũt pro-
iecti in vijs hierl'm pre fame ꝛ gladio: et
nõ erit q̃ ſepeliat eos: ipſi ꝛ vxores eoꝝ
filij ꝛ filie eoꝝ: ꝛ effundam ſuper eos ma-
lum ſuuʒ. Et dices ad eos verbum iſtud.
Deducãt oculi mei lachrymã per noctẽ ꝛ Trem.i.b
diẽ ꝛ non taceant: q̃m cõtritione magna
cõtrita eſt virgo filia ppl'i mei plaga peſ-
ſima vehementer. Si egreſſus fuero ad
agros: ecce occiſi gladio. Et ſi introiero
in ciuitatem: ecce attenuati fame. Pro- D
pheta quoq; ꝛ ſacerdos abierũt in terrã
quã ignorabãt. Nunquid ꝓjiciens abie-
ciſti iudã: aut ſiõ abominata eſt aĩa tua?
Quare ergo percuſſiſti nos: ita vt nulla
ſit ſanitas? expectauim⁹ pacem: et nõ eſt S.8.c
bonũ: ꝛ tẽpus curationis: ꝛ ecce turbatio.
Cognouimus dñe impietates nr̃as iniq̃-
tates patrũ nr̃oꝝ: qꝛ peccauim⁹ tibi. Ne
des nos in opprobriũ ꝓpter nomẽ tuum
neq; facias nobis cõtumeliã. Solij glorie
tue recordare ne irritũ facias fedus tuuʒ
nobiſcũ. Nunq̃d ſunt in ſculptilib⁹ gen-
tiũ q̃ pluãt aut celi poſſunt dare imbres?
Nõne tu es dñs deus noſter quem expe-
ctauimus. Tu enĩ feciſti omnia hec.

¶ C. S. Dicit dominus ſe nõ flecti precibus ꝓ-
phetarum ſcʒ moyſi ꝛ ſamuelis: ꝛ emittit eos ad
quattuor plagas: ſcʒ mortis gladij fame ꝛ capti-
uitatis: de paſſione domini predicatur: de vitio-
ne domini in iudeos: defertur vox domini ad pre-
dicatorem. Capl'm. xv.

T dixit dñs ad me. Si
ſteterint moyſes et ſa- A
muel coram me: non eſt
aĩa mea ad populum
iſtum. Ejce illos a fa-
cie mea: ꝛ egrediantur.
Qð ſi dixerint ad te quo
egrediemur? dices ad
eos. Hec dicit dñs. Qui ad mortem ad mortem

mortē: ⁊ q̄ ad gladiū ad gladiū: ⁊ q̄ ad fa
mē ad famē: ⁊ q̄ ad captiuitatē ad capti-
uitatē. Et viſitabo ſup eos quattuor ſpēs
dicit dñs. Gladiū ad occiſionē: ⁊ canes
ad lacerandum: ⁊ volatilia celi ⁊ beſtias
terre ad deuorandū ⁊ diſſipandum: ⁊ da
bo eos in feruorē vniuerſis regnis terre
propter manaſſen filiū ezechie regis iu-
da ſup oibus q̄ fecit in hierl'm. Quis em̄
miſerebit tui hierl'm? Aut quis contriſta
bit p̄ te? Aut quis ibit ad rogādū p̄ pa-
ce tua? Tu reliquiſti me dicit dñs: retror
ſum abijſti. Et extendā manū meā ſuper
B te: et interficiam te. Laboraui rogās. Et
D.ſ.c. diſpergā eos ventilabro in portis terre.
Interfeci ⁊ diſperdidi populum meū: et
tamen a vijs ſuis nō ſunt reuerſi. Multi
plicate ſunt mihi vidue eius ſuper arenā
maris. Induxi eis ſuper matrē adoleſcē-
tis vaſtatorē: meridie miſi ſup ciuitates
repente terrorē. Infirmata eſt que pepe-
Amos.8.c. rit ſeptem: defecit anima eius. Occidit
ei ſol cum adhuc eſſet dies: confuſa eſt et
erubuit. Et reſiduos eius in gladium da
bo in conſpectu inimicorum eorum ait
domin⁹. Ve mihi mater mea. Quare ge-
nuiſti me virum rixe: virum diſcordie in
vniuerſa terra? Non feneraui nec fenera
uit mihi quiſq̄. Omnes maledicūt mihi
dicit domin⁹. Si nō reliquie tue in bonū
et nō occurri tibi in t̄pe afflictionis et in
t̄pe tribulationis aduerſus inimicum.
Nūquid federabit ferrū ferro ab aquilo-
ne et es. Diuitias tuas et theſauros tuos
in direptionem dabo gratis in oibus pec
catis tuis: et in oibus terminis tuis. Et
adducā inimicos tuos de terra quam ne
ſcis: quia ignis ſuccenſus eſt in furore
Hie.17.c. meo et ſuper vos ardebit. Tu ſcis dñe: re
cordare mei et viſita me: et tuere me ab
his qui perſequūtur me. Noli in patien-
tia tua ſuſcipere me. Scito qm̄ ſuſtinui
b propter opprobriū. Inuenti ſunt ſermo-
nes tui et comedi eos: et factum eſt mihi
verbū tuū in gaudiū ⁊ in leticiā cordis
mei: qm̄ inuocatum eſt nomē tuū ſuper
me dñe deus exercituū. Nō ſedi in conſi
lio ludentiū: et gloriatus ſum a facie ma
nus tue. Solus ſedebam qm̄ amaritudi
ne repleſti me. Quare fact⁹ eſt dolor me⁹
Hie.3.ca. perpetuus et plaga mea deſperabilis re-
qui cepo nuit curari? Facta eſt mihi quaſi menda
cium aquarum infidelium. Propter hoc
hec dicit dñs. Si conuerteris conuertā
te: et ante faciem meam ſtabis: et ſi ſe-
paraueris precioſum a vili: quaſi os meū

eris. Conuertentur ipſi ad te: ⁊ tu nō cō
uerteris ad eos. Et dabo te populo huic ſ.1.d
murum ereum fortem: et bellabunt ad-
uerſum te: et non preualebunt quia ego
tecum ſum vt ſaluam te ⁊ eruam te di-
cit dñs. Et liberabo te de manu peſſi-
morū: et redimā te de manu fortium.

¶ L.S. De futura calamitate iudeoꝝ de populo chriſtiano venturo ex gentibus. Ca. xvi.

Et factū eſt verbū dñi
ad me: dicēs. Nō acci- A
pies vxorem: ⁊ nō erūt
tibi filij ⁊ filie in loco
iſto. Qꝛ hec dicit dñs
ſup filios et filias qui
generantur in loco iſto
et ſup matres eoꝝ que
genuerūt eos: et ſup patres eoꝝ de quo-
rū ſtirpe ſunt nati in terra hac. Mortib⁹
egrotationum morientur: non plangen-
tur et nō ſepelient: in ſterquiliniū ſup fa
ciem terre erunt. Et gladio et fame con-
ſumentur: et erit cadauer eorū in eſcam
volatilibus celi et beſtijs terre. Hec em̄
dicit dñs. Ne ingrediaris domū conuiuij
neq̄ vadas ad plangendū neq̄ cōſoleris
eos: qꝛ abſtuli pacē meā a p̄p̄lo iſto dicit
dñs miſericordiam et miſerationes. Et B
morientur grandes et parui in terra iſta
nō ſepelient neq̄ plangent: ⁊ nō ſe inci
dent: neq̄ caluitiū fiet p̄ eis. Et nō fran
gent inter eos lugenti panē ad conſolan
dū ſup mortuo: et nō dabunt ei potū ca-
licis ad conſolandū ſup patre ſuo et ma
tre. Et domū conuiuij nō ingredieris vt
ſedeas cum eis et comedas et bibas. Qꝛ
hec dicit dñs exercituū de⁹ iſrl'. Ecce ego
auferam de loco iſto in oculis vr̄is: et in
diebus vr̄is vocē gaudij: et vocē leticie:
vocem ſpōſi et vocem ſponſe. Et cū an
nunciaueris populo huic oīa verba hec
⁊ dixerint tibi: quare locutus eſt dñs ſup ſ.5.c
nos omne malū grāde iſtud? Que iniq̄- C
tas noſtra: aut qđ peccatū noſtrū qđ pec
cauim⁹ dño deo nr̄o? dices ad eos. Quia
dereliquerunt me patres veſtri: ait dñs
Et abierunt poſt deos alienos et ſerui-
runt eis et adorauerunt eos: et me dereli-
querunt et legem meam non cuſtodie-
runt. Sed et vos peius operati eſtis q̄ ſ.7.d
patres veſtri. Ecce enim ambulat vnuſ-
quiſq̄ poſt prauitatē cordis ſui mali vt me
nō audiat. Et eijciā vos d̄ terra hac: i ter
rā quā ignoratis vos ⁊ patres vr̄i: ⁊ ſerui
tis ibi dijs alienis die ac nocte q̄ non da-

j.ſ1.b. dūnt vobis requiē. Propterea ecce dies
venient dicit dñs: ⁊ non dicef vltra: viuit
dñs q̇ eduxit filios iſrael de terra egypti:
ſed viuit dñs q̇ eduxit filios iſrael de ter-
ra aqlonis ⁊ de vniuerſis terris ad quas
eieci eos: ⁊ reducā eos in terrā ſuā quã
dedi patrib⁹ eorum. Ecce ego mittam pi
ſcatores multos dicit dñs: ⁊ piſcabūtur
b eos. Et poſt hec mittã eis multos vena
tores ⁊ venabuntur eos de omni monte
et de omni colle et de cauernis petrarũ
qr oculi mei ſup oēs vias eorũ. Nō ſunt
abſcondite a facie mea: et nō fuit occul
tata iniq̄tas eorū ab oculis meis. Et red
dam primū duplices iniq̄tates et pecca
ta eoꝝ: qr contaminauerunt terrã meã
in morticinis idoloꝝ ſuorũ: ⁊ abomina-
tionibus ſuis impleuerunt hereditatem
meam. Dñe fortitudo mea ⁊ robur meũ
et refugium meum in die tribulationis.
Ad te gentes venient ab extremis terre ⁊
dicent. Vere mendaciũ poſſederunt pa
tres noſtri vanitatem que eis nō profuit
Nunquid faciet ſibi homo deos: ⁊ ipſi nō
ſunt dij. Idcirco ecce ego oſtendã eis per
vicē hanc oſtendā eis manū meā ⁊ virtu
tē meā: ⁊ ſcient qr nomen mihi dñs.

¶ C. B. De obſtinatione iudeorum maledicif q̇
confidit in homine benedicif qui cōfidit in dño
deo: de pditione diabolica: de imp̄cacione hiere-
mie ſuper populū peccatorem: de patientia de ob
ſeruatione ſabbati. Cap. xvij.

A PEccatū iuda ſcriptum
eſt ſtilo ferreo i vngue
adamātino: exaratum
ſuper latitudinem cor
dis eoꝝ: ⁊ in cornibus
ararū eoꝝ. Cū recorda
ti fuerit filij eoꝝ ararū
ſuarū ⁊ lucorum ſuoꝝ
lignoꝝq̧ frōdētiū in mōtib⁹ excelſis ſa
crificātes i agro fortitudinē tuā: ⁊ omnes
theſauros tuos in direptionē dabo. Ex-
celſa tua ꝑpter peccata in vniuerſis fini
bus tuis. Et relinqueris ſola ab heredi-
tate tua quā dedi tibi: et ſeruire te faciã
inimicis tuis in terra quã ignoras. Qm̄
ignem ſuccēdiſti in furore meo: vſq; in
e.ſ8.a. eternũ ardebit. Hec dicit domin⁹. Ma
ledictus hō qui confidit in homine: ⁊ po
nit carnē brachium ſuum ⁊ a dño recedit
cor eius. Erit em̄ quaſi myrice in deſerto
et non videbit cū venerit bonū: ſed habi
tabit in ſiccitate in deſerto in terra ſalſu-
B ginis et inhabitabili. Benedictus vir qui
ps.1.b. cōfidit in dño: ⁊ erit dñs fiducia eius. Et

erit quaſi lignū q̄d tranſplantatur ſup
aquas quod ad humorem mittit radices
ſuas: et non timebit cum venerit eſtus.
Et erit folium eius viride: ⁊ in tempore
ſiccitatis non erit ſollicitum nec aliquã-
do deſinet facere fructum. Prauū eſt cor
hominis ⁊ iſcrutabile. Quis cognoſcet il
lud. Ego dñs ſcrutans cor et probans re
nes: q̇ do vnicuiq; iuxta viā ſuã et iuxta
fructum adinuentionū ſuarū. Perdix fo
uit quē non peperit. Fecit diuitias et nō
in iudicio. In dimidio dierum ſuorum de
relinquet eas: ⁊ in nouiſſimo ſuo erit in
ſipiens. Soliū glorie altitudinis a princi
pio locus ſanctificationis noſtre expecta
tio iſrael. Domine omnes qui te dereli-
quunt confundenf: recedētes a te in ter
ra ſcribenf: qm̄ dereliquerūt venā aq̄rū
viuētium dñm. Sana me dñe et ſanabor
ſaluũ me fac ⁊ ſaluus ero: qm̄ laus mea
tu es. Ecce ipſi dicunt ad me. Ubi eſt ver
bum dñi. Ueniat. Et ego non ſum turba
tus te paſtorem ſequēs: ⁊ diem hominis
non deſideraui: tu ſcis. Quod egreſſum
C eſt de labijs meis rectũ in cōſpectu tuo
fuit. Non ſis tu mihi formidini ſpes mea
tu in die afflictionis. Confundanf q̇ me
perſequuntur et non cōfundar ego paue
ant illi et non paueam ego. Induc ſuper
eos diē afflictionis: ⁊ duplici contritiōe
contere eos. Hec dicit dñs ad me. Uade
et ſta in porta filiorū ppl'i mei p quā igre
diūtur reges iuda ⁊ egrediūtur: ⁊ in cun-
ctis portis hierl'm et dices ad eos. Audi
te verbū dñi reges iuda ⁊ oēs iuda cūcti
q; habitatores hierl'm q̇ ingredimini per
portas iſtas. Hec dicit domin⁹. Cuſtodi
te aīas veſtras ⁊ nolite portare pondera
in die ſabbati: nec inferatis p portas hie
ruſalem: et nolite eijcere onera de domi-
bus veſtris in die ſabbati: ⁊ omne opus
non facietis. Sanctificate diem ſabbati
ſicut precepi patribus veſtris. Et nō au-
dierunt nec inclinauerunt aurē ſuã: ſed
indurauerunt ceruicem ſuā ne audirēt
me et ne acciperent diſciplinā. Et erit ſi
D audieritis me dixit dñs: vt non inferatis
onera per portas ciuitatis huius in die
ſabbati. Et ſi ſanctificaueritis diem ſab-
bati ne faciatis in eo omne opus egre-
dientur per portas ciuitatis huius reges
et principes ſedentes ſup ſolium dauid:
et aſcendentes in curribus et equis ipſi
et principes eorum viri iuda ⁊ habitato-
res hieruſalē: ⁊ habitabitur ciuitas hec
i ſempiternū. Et venient de ciuitatibus

iuda ꝛ de circuitu hierl'm: et de terra bē-
iamin: ꝛ de cāpeſtribus ꝛ de mōtuoſis ꝛ
ab auſtro portātes holocauſtū ꝛ victimā
et ſacrificiū ꝛ thus: ꝛ īferēt oblationē in
domū dñi. Si autē nō audierit me vt ſan
ctificetis diē ſabbati: ꝛ ne portetis onus
ꝛ ne īferatis ꝑ portas hierl'm ī die ſabba
ti ſuccēdā ignē ī portis eius: ꝛ deuorabit
domos hierl'm: ꝛ nō extinguetur.

¶ C. B. Oſtenditur prophete q2 ſum⁹ vaſa figu-
li. dominus malos frangit ſicut figulus lutum:
de paſſione xp̄i ſub figura perſecutionis eius ꝛ
vltione in iudeos. Capitulum. xviij.

A Verbuz qđ factū eſt ad
hieremiā a dño dicēs
Surge et deſcēde ī do
mū figuli: ꝛ ibi audies
verba mea ꝛ deſcendi
in domum figuli et ec
ce ipſe faciebat opus
ſup rotā: ꝛ diſſipatum
eſt vas qđ ipſe faciebat e luto manibus
ſuis. Cōuerſuſq; fecit illud vas alterum
ſicut placuerat ī oculis eius vt faceret.
Roñ. 9. c. Et factū eſt verbū dñi ad me dicēs. Nū
quid ſicut figulus iſte nō potero vobis
2 x. q. 4. c. facere dom⁹ iſrael ait dñs. Ecce ſicut lu
ſincommu- tum ī manu figuli: ſic vos domus iſrl' in
tabilis. manu mea. Repēte loquar aduerſū gētē
B et aduerſus regnū vt eradicē et deſtruaz
De pe. di. 1. et diſꝑdā illud. Si penitētiā egerit gens
c. ſi agam⁹ illa a malo ſuo qđ locut⁹ ſum aduerſus
eam agā et ego penitētiam ſuꝑ malo qđ
cogitaui vt facerem ei: ꝛ ſubito loquar
de gēte ꝛ de regno vt edificem ꝛ plantem
illud. Si fecerit malū ī oculis meis vt
nō audiat vocē meā penitētiam agā ſu-
per bono qđ locutus ſum vt facerem ei.
Nūc ergo dic viro iude et habitatori hie
J. 25. a. ruſalem dicēs. Hec dicit dñs. Ecce ego
J. 35. c. fingo cōtra vos malum: et cogito contra
vos cogitationē. Reuertat̄ vnuſquiſq; a
via ſua mala: ꝛ dirigite vias veſtras ꝛ ſtu
dia veſtra. Qui dixerunt. Deſperauim⁹.
Poſt cogitationes eñ nr̄as ibimus: et
vnuſquiſq; prauitatē cordis ſui mali fa-
ciemus. Ideo hec dicit dñs. Interrogate
C gētes. Quis audiuit talia horribilia que
Sup. 11. c. fecit nimis virgo iſrael? Nunquid defi-
ciet de petra agri nix libani aut euelli
poſſunt aq̄ erūpentes frigide ꝛ defluen-
tes? Q2 oblitus eſt mei populus me⁹ fru
ſtra libantes et impingētes in vijs ſuis
et in ſemitis ſeculi vt ambularent ꝑ eas
in itinere non trito vt fieret terra eorū in
deſolationē et in ſibilum ſempiternum,
Ois q̄ preterierit eā: obſtupeſcet: ꝛ mo- J. 19. c.
uebit caput ſuū. Sicut vētus vrēs diſꝑ 49. c.
gam eos corā inimicos dorſum et non 2. 30. c.
faciē oſtendā eis in die ꝑditiōis eoꝝ. Et
dixerūt. Venite ꝛ cogitemus ꝯ hieremiā
cogitationes. Nō eñ peribit lex a ſacer- 93. di. c. diā
dote neq; cōſiliū a ſapiente nec ſermo a cons ibi.
propheta. Venite ꝛ ꝑcutiam⁹ eū lingua Nūc audi.
et nō attēdamus ad vniuerſos ſermōes
eius. Attēde dñe ad me: ꝛ audi vocē ad D
uerſarioꝝ meoꝝ. Nunq̄d reddet̄ ꝓ bono
malū: q2 foderūt foueā aīe mee? Recor-
dare ꝙ ſteterim in cōſpectu tuo vt loque
rer ꝓ eis bonū et auerterē indignationē
tuam ab eis. Propterea da filios eorum
in famē: et deduc eos ī manus gladij. Fi
ant vxores eorum abſq; liberis et vidue:
et viri earum interficiantur morte. Iu-
uenes eorū confodiātur gladio in prelio
audiatur clamor de domib⁹ eorū. Addu
ces eñ ſuꝑ eos latronem repente: quia
foderunt foueam vt caperent me: et la-
queos abſconderunt pedibus meis. Tu
autem dñe ſcis omne conſilium eorum
aduerſus me ī mortē. Ne ꝓpitieris iniq̄
tati eorum vt peccatum eoꝝ a facie tua
nō deleat̄. Fiāt corruētes ī cōſpectu tuo
in tꝑe furoris tui abutere eis.

¶ C. S. per cōtritionem laguncule in ennon ſi-
gnificatur contritio hieruſalem propter idola-
triam ipſius ennon. Capitulum. xix.

Hec dicit dñs. Vade et A
accipe lagūculam fi-
guli teſteā: ꝛ de ſeniori-
bus ppl'i: et de ſeniori-
b⁹ ſacerdotū ꝛ egrede
re ad vallem filiorum
ennon que eſt iuxta in
troitum porte fictilis:
et ꝑdicabis ibi verba q̄ ego loquor ad te
et dices. Audite verbum dñi reges iuda
et habitatores hieruſalem. Hec dicit do- J. 6. c. ꝛ. J.
minus exercituum deus iſrael. Ecce ego eodem.
inducā afflictionem ſuper locum iſtum
ita vt omnis qui audierit illam tinniant
aures eius eo ꝙ dereliq̄runt me: et alie
num fecerunt locum iſtū: et libauerunt B
in eo dijs alienis quos neſcierunt ipſi et
patres eorum et reges iuda: et repleue-
runt locum iſtum ſanguine innocentuꝫ
et edificauerunt excelſa baalim ad com
burendos filios ſuos igni in holocau-
ſtum baalim que non precepi nec locu-
tus ſum: nec aſcenderunt in cor meum.
Propterea ecce dies venient dicit dñs.
et non vocabit̄ ampli⁹ locus iſte topheth

et vallis filiȷ̄s ennō: ſed vallis occiſiōis.
Et diſſipabo cōſiliū iuda ⁊ hierlm̄ ī loco
iſto: et ſubuertā eos gladio ī ꝯſpectu ini
micoꝝ ſuoꝝ et ī manu q̄rētiū aīas eoꝝ
et dabo cadauera eoꝝ eſcā volatilibus ce
E li ⁊ beſtiȷ̄s terre: ⁊ ponā ciuitatē hanc in
S. 18. c. 3. ſtuporē et in ſibilū. Oīs qui p̄terierit per
49. a. 50. c. eā obſtupeſcet: ⁊ ſibilabit ſup vniuerſa
plaga eius. Et cibabo eos carnibus filio
rum ſuoꝝ: ⁊ carnibus filiarū ſuarū: et
vnuſq̄ſq; carnes amici ſui comedet in
obſidiōe ⁊ ī anguſtia ī qua cōcludēt eos
inimici eoꝝ: ⁊ q̄ q̄runt aīas eoꝝ. Et con
teres laguncula in oculis viroꝝ q̄ ibūt
tecum. Et dices ad eos. Hec dicit dn̄s
exercituū. Sic ꝯterā ppl'm iſtū ⁊ ciuita
tem iſtā: ſicut cōterit vas figuli quod nō
pōt vltra inſtaurari. Et in tophet ſepeli
entur: eo ꝙ nō ſit alius locus ad ſepeliē
D dum. Sic faciā loco huic ait dominus:
et habitatorib' eius: ⁊ ponā ciuitatē iſtā
ſicut tophet. Et erūt dom' hierlm̄ ⁊ do
mus regū iuda: ſicut locus tophet imū
de: oēs dom' in quarū domatibus ſacri
ficauerunt oī militie celi: et libauerunt
libamina diȷ̄s alienis. Venit autē hiere
mias de tophet quo miſerat eū dn̄s ad ꝓ
phetādū ⁊ ſtetit ī atrio dom' dn̄i: ⁊ dixit
ad oēm ppl'm. Hec dicit dn̄s exercituum
S. 7. f. de' iſrl'. Ecce ego īducā ſup ciuitatē hāc
et ſup oēs vrbes ei' vniuerſa mala q̄ lo
cut' ſū aduerſū eā: qm̄ īdurauerūt cer
uicē ſuā: vt nō audirēt ſermones meos.

¶ C. 3. Phaſſur percuſſit hieremiā ⁊ ponit in neruum hieremiā: hieremias p̄dicat cōtra phaſſur ⁊ amicos eius: de deſtructiōe hierlm̄ plāgit quoq; ⁊ dolet ſup populo ſuo: maledicit diem natiuitatis ſue.

Capitulum. xx.

A
Et audiuit phaſſur fi
lius emer ſacerdos q̄
cōſtitut' erat p̄inceps
in domo domini hie
remiā ꝓphetātē ſermo
nes iſtos. Et percuſſit
F. 37. c. phaſſur hieremiā ꝓ
phetā ⁊ miſit eū ī ner
uum qđ erat ī porta beniamin ſuperiori in
domo domini. Cumq; illuxiſſet in craſti
num eduxit phaſſur hieremiā de neruo.
Et dixit ad eū hieremias. Non phaſſur
vocauit dn̄s nomē tuū ſed pauorē vndi
q;: q2 hec dicit dn̄s: Ecce ego dabo te in
pauorem ⁊ oēs amicos tuos ⁊ corruent
gladio inimicoꝝ ſuoꝝ: ⁊ ocli tui videbūt
Et oēm iudā dabo in manu regis baby
lonis: et traducet eos ī babylonē: ⁊ percu
tiet eos gladio. Et dabo vniuerſam ſub B
ſtātiā ciuitatis hui' et oēm laborem ei'
oēq; p̄ciū: ⁊ cūctos theſauros regū iu
da dabo ī manu inimicoꝝ eoꝝ ⁊ diripiēt
eos ⁊ tollēt et ducēt ī babylonē. Tu aūt
phaſſur et oēs habitatores dom' tue ibi
tis ī captiuitatē ⁊ ī babylonem venies et
ibi morieris ibiq; ſepelieris tu ⁊ omnes
amici tui: q̄bus ꝓphetaſti mendacium.
Seduxiſti me dn̄e ⁊ ſeductus ſū: fortior
me fuiſti ⁊ inualuiſti. Fact' ſū ī deriſum
tota die. Oēs ſubſannant me: q2 iā olim
loquor vociferās iniq̄tatē: et vaſtitatem
clamito. Et fact' ē mihi ſermo dn̄i in op
probriū in deriſum tota die. Et dixi. Nō
recordabor eius: neq; loquar vltra in no
mine illi'. Et fact' eſt ī corde meo quaſi E
ignis eſtuās: clauſuſq; ī oſſib' meis: ⁊ Ps. 30. c.
defeci ferre nō ſuſtinēs. Audiui eñ con
tumelias multoꝝ ⁊ terrorē ī circuitu:
ꝑſeq̄mini ⁊ ꝑſequamur eū ab oīb' viris
qui erāt pacifici mei: ⁊ cuſtodiētes latus
meū: ſi quo mō decipiat et preualeam'
aduerſus eū: ⁊ cōſequamur vltionem ex
eo. Dn̄s autem mecū eſt tāq; bellator for
tis: idcirco q̄ perſequunt me cadēt et in
firmi erūt: ⁊ cōfundent vehementer: q2
nō intellexerunt opprobriū ſempiternū
qđ nūq; delebit. Et tu dn̄e exercituū ꝓ
bator iuſti qui vides renes et cor: videā
queſo vltionē tuā ex eis. Tibi eñ reuela D
ui cauſam meā. Cātate dn̄o laudate do Iob. 3. d.
minū: q2 liberauit aīam pauperis de ma
nu maloꝝ. Maledicta dies in qua nat'
ſum: dies in qua peperit me mater mea
nō ſit benedicta. Maledictus qui annū
ciauit patri meo dicēs nat' eſt tibi puer
maſculus: ⁊ quaſi gaudio letificauit eū.
Sit hō ille vt ſunt ciuitates quas ſub
uertit dn̄s: et nō penituit eū. Audiat cla
morē mane: ⁊ vlulatū ī tp̄e meridiano q̄
nō me īterfecit a vulua: ⁊ fieret mihi ma Iob. 1. d.
ter mea ſepulchrum: et vulua eius conce 3. c. b.
ptus eternus. Quare de vulua egreſſus
ſum vt viderē laborē et dolorē: et conſu
merentur in confuſione dies mei.

¶ Capi. 3. De captione ſedechie: ⁊ incendio hieruſalē.

Capitulum. xxi.

A
Verbū qđ factū eſt ad
hieremiā a domino qñ
miſit ad eum rex ſede
chias phaſſur filium
melchie: et ſophoniā
filiū maaſie ſacerdo
tē dicēs. Interroga ꝓ
nobis dn̄m; q2 nabu I. 48. a.

chodonoſoꝛ rex babylonis ꝓliat aduer-
ſuꝫ nos: ſi forte faciat dñs nobiſcū ſꝫ oīa
mirabilia ſua et recedat a nobis. Et di-
B xit hieremias ad eos. Sic dicetis ſedechie
Hec dicit dñs deus iſrael. Ecce ego con-
uertā vaſa belli q̄ in manibus vr̄is ſunt
et q̄bus vos pugnatis aduerſum regem
babylōis et chaldeos q̄ obſidēt vos ī cir
cuitu muroꝝ: ⁊ cōgregabo ea in medio
ciuitatis huius: et debellabo ego vos in
manu extēta et ī brachio forti et ī furo-
re et in indignatione ⁊ in ira grādi: ⁊ per
cutiā habitatores ciuitatis hui⁹. Homines
C ⁊ beſtie peſtilētia magna moriēt. Et poſt
hoc ait dñs: dabo ſedechiā regem iuda ⁊
ſeruos eius ⁊ et ppl'm eius: et q̄ derelicti
ſunt in ciuitate hac a peſte ⁊ a gladio et
fame ⁊ in manu nabuchodonoſoꝛ regis
babylonis ⁊ in manu inimicoꝝ eoꝝ: et
in manu q̄rentium aīas eoꝝ: ⁊ percutiet
eos in oꝛe gladij: ⁊ nō flectet: neq̄ ꝑcet
f.18.a. neq̄ miſerebit. Et ad pp'ſm huc dices.
Hec dicit dominus deus. Ecce ego dō
corā vobis viā vite: et viam mortis. Qui
habitauerit in vrbe hac morietur gladio et
fame et peſte: q̄ aūt egreſſus fuerit ⁊ trāſ
fugerit ad chaldeos qui obſidēt vos vi-
uet: ⁊ erit ei aīa ſua q̄ſi ſpoliū. Poſui eñ
faciē meā ſup ciuitatē hāc in malū ⁊ nō
D in bonum ait dominus. In manu regis
babylonis dabit: ⁊ exuret eā igni. Et do-
mui regis iuda. Audite ꝟbū dñi domus
dauid: Hec dicit dñs. Iudicate mane iu-
diciū: ⁊ eruite vi oppreſſum de manu ca
lūniātis: ne forte egrediat vt ignis indi-
gnatio mea et ſuccēdat: ⁊ nō ſit q̄ extin-
f.22.a guat ꝓpter maliciā ſtudioꝝ vr̄oꝝ. Ecce
ego ad te habitatricem vallis ſolide atq̄
cāpeſtris ait dñs. Qui dicit: q̄s ꝑcutiet
nos: ⁊ q̄s īgredietur dom⁹ nr̄as. Et viſita-
bo ſup vos iuxta fructū ſtudioꝝ vr̄orum
dicit dominus: et ſuccendā ignē in ſaltu
eius: et deuoꝛabit oīa in circuitu eius.

¶ C.S. Mittitur propheta ad reges vt ꝑdicet de iudicio ⁊ iuſticia ⁊ liberatiōe oppreſſi: quia ioachim rex iuda inſepultus proijcitur extra hieruſalem. Capitulum. xxij.

A HEc dicit dominus. De-
ſcēde ī domū regis iu-
da: ⁊ loq̄ris ibi verbuꝫ
hoc et dices. Audi ver
bum domini rex iuda:
qui ſedes ſup ſoliū dd
ui ⁊ tui ſerui ⁊ pp'ſs tu⁹
qui īgredimini ꝑ poꝛ-
f.61.b. tas iſtas. Hec dicit dominus. Facite iu-
diciuꝫ ⁊ iuſticiā: ⁊ liberate vi oppreſſum
de manu calūniatoris: et aduenā et pu-
pillū ⁊ viduam nolite ꝯtriſtare: neq̄ op-
primatis inique et ſanguinē innocentem:
ne effundatis in loco iſto. Si eñ facien B
tes feceritis verbum iſtud ingredient ꝑ
portas domus huius reges ſedentes de
genere dd ſup thronū eius: ⁊ aſcendētes
currus ⁊ equos: ipſi ⁊ ſerui ⁊ pp'ſs eoꝝ.
Q̄ ſi nō audieritis verba hec in memet
ipſo iuraui dicit dominus: q2 in ſolitudi
nem erit domus hec. Q2 hec dicit domi-
nus ſup domum regis iuda. Galaad tu C
mihi caput libani. Si nō poſuero te ſo-
litudinē vrbes inhabitabiles: ⁊ ſanctifi-
cabo ſup te interficientē virū ⁊ arma ei⁹
et ſuccident electas cedros tuas: et pre-
cipitabunt in ignē: ⁊ pertranſibunt gen
tes multe ꝑ ciuitatē hāc: et dicet vnuſq̄ſ
q̄ proximo ſuo. Quare fecit domin⁹ ſic C
ciuitati huic grādi? Et reſpondebūt. Eo Deu.29.b.
q̄ dereliquerint pactū domini dei ſui: et 3.re.9.b
adoꝛauerint deos alienos: et ſeruierint
eis. Nolite flere mortuuꝫ neq̄ lugeatis
ſup eū fletu. Plāgite eū q̄ egreditur: q2
nō reuertet vltra: nec videbit terrā nati-
uitatis ſue: q2 hec dicit dominus ad ſel-
luꝫ filiū ioſie regis iuda: q̄ regnauit pro
ioſia patre ſuo: q̄ egreſſus eſt de loco iſto
Non reuertetur huc amplius ſed in loco
ad quē trāſtuli eū ibi morietur et terram
iſtā nō videbit amplius. Ve q̄ edificat
domuꝫ ſuā in iniuſticia: et cenacula ſua D
nō in iudicio. Amicū ſuū opprimet fru-
ſtra et mercedem eius nō reddet ei. Qui
dicit: edificabo mihi domū latā: ⁊ cena-
cula ſpacioſa: qui aperit ſibi feneſtras:
et facit laquearia cedrina: pingitq̄ ſyno
pide. Nunquid regnabis: q̄m confers te
cedro? Pater tuus nunq̄d nō comedit ⁊
bibit et fecit iudicium et iuſticiam tunc
cū bene erat ei? Iudicauit cām pauperis
et egeni in bonū ſuum. Nunq̄d nō iō q2
cognouit me dicit dominus. Tui vero
oculi ⁊ coꝛ ad auariciā ⁊ ad ſāguinē inno
centē fundēdū et ad calūniam: ⁊ ad cur
ſum mali opis. Propterea hec dicit dñs
ad ioachim filiū ioſie regē iuda. Nō plā-
gēt eū ve frater ⁊ ve ſoroꝛ: nō ꝯcrepabūt A
ei: ve dñe ⁊ ve inclyte. Sepultura aſini ſe
pelietur putrefact⁹ et ꝓiect⁹ extra poꝛtas
hierl'm. Aſcēde libanū ⁊ clama in baſan
da vocē tuā ⁊ clama ad trāſeuntes: quia
contriti ſunt oēs amatores tui. Locu-
tus ſum ad te in abundantia tua dixiſti
non audiam. Hec eſt via tua ab adoleſ

ſcẽtis tua: q2 nõ audiſti vocẽ meã. Oẽs
paſtores tuos paſcet ventus: z amatores
tui ĩ captiuitatẽ ibunt. Et tũc confundẽ
ris z erubeſces ab oĩ malicia tua que ſe-
des in libano z nidificas in cedris. Quõ
cõgemuiſti cũ veniſſent tibi dolores q̃ſi
F dolores parturiẽtis. Viuo ego dicit dñs:
q2 ſi fuerit iechonias fili⁹ ioachim regis
iuda annulus in manu dextera mea: in-
de euellã eũ. Et dabo te in manu querẽ-
tiũ aĩam tuã: et in manu quoꝝ tu formi
das faciẽ: et in manu nabuchodonoſoꝛ
regis babylonis z ĩ manu chaldeoꝝ. Et
mittã te z matrẽ tuã q̃ genuit te ĩ terraꝫ
alienã ĩ qua nati nõ eſtis. ibiq3 moriemi
ni. Et ĩ terrã ad quã ipſi leuãt animam
ſuã vt reuertãtur illuc: z nõ reuertẽtur.
Nunq̃d vas fictile atq3 cõtritũ vir iſte ie
G chonias? Nunq̃d vas abſq3 oĩ voluptate
Quare abiecti ſunt ipſi z ſemẽ ei⁹: et ꝓie
cti ĩ terram quã ignoꝛauerũt? Terra ter
ra terra: audi ſmonẽ dñi. Hec dicit dñs
Scribe virũ iſtũ ſterilẽ: virũ qui ĩ diebus
ſuis non ꝓſperabitur. Nec enim erit de
ſemine eius vir qui ſedeat ſup ſoliũ da
uid et poteſtatem habeat vltra ĩ iuda.

¶ C. S. Cõminatur dñs paſtoribus lacerãtib⁹ gregem: de natiuitate xpi: de paſſione xpi: de ſacerdotum ſoꝛdib⁹ z ꝓphetaꝝ de falſis ꝓphetis qui ſunt domini onus. Capitulum. xxiij.

A
Gen. 34. a. VE paſtoꝛib⁹ q̃ diſꝑgũt
et dilacerãt gregeꝫ pa
ſcue meo: dicit dñs. Jõ
hec dicit dñs de⁹ iſrl̃
ad paſtores q̃ paſcunt
populũ meũ. Vos diſ
perſiſtis gregẽ meuꝫ et
eieciſtis eos: z non vi-
ſitaſtis eos. Ecce ego viſitabo ſuper vos
maliciã ſtudioꝝ veſtroꝝ: ait dñs. Et ego
cõgregabo reliq̃as gregis mei de oĩbus
terris ad quas eiecero eos illuc: et cõuer
tã eos ad rura ſua: z creſcẽt et multipli-
cabunt et ſuſcitabo ſup eos paſtores: et
paſcẽt eos. Nõ foꝛmidabũt vltra et non
pauebũt: et nullus q̃ret ex numero dicit
J. 33. c. dñs. Ecce dies veniũt dicit dñs: et ſuſci
tabo dauid germẽ iuſtũ: et regnabit rex z
B ſapiẽs erit et faciet iudicium et iuſticiaꝫ
Deu. 33. b. in terra. In dieb⁹ illis ſaluabitur iuda z
& 16. c. iſrl̃ habitabit cõfidẽter. Et hoc eſt nomẽ
qd̃ vocabũt eum: dñs iuſtus noſter. Pro
pter hoc ecce dies veniunt: dicit domin⁹
et nõ dicẽt vltra viuit dñs: q̃ eduxit filios
iſrael de terra egypti: ſed viuit dñs qui
eduxit z adduxit ſemẽ dom⁹ iſrl̃ de terra
aq̃lonis: z de cũctis terris ad quas eiece
rã eos illuc: et habitabũt ĩ terra ſua. Ad
ꝓphetas. Cõtritum eſt coꝛ meũ ĩ medio
mei: cõtremuerũt oĩa oſſa mea. Factus
ſum quaſi vir ebri⁹ z quaſi hõ madidus
a vino a facie dñi et a facie ṽboꝝ ſctõꝝ
eius: q2 adulteris repleta eſt terra: quia a
facie maledictionis luxit terra: areſacta
ſunt arua deſerti. Factus eſt curſus eoꝝ
malus: et foꝛtitudo eoꝝ diſſimilis. Pro- C
pheta nãq3 z ſacerdos polluti ſunt: et in
domo mea inueni malũ eoꝝ: ait dñs. Jd
circo via eoꝝ erit q̃ſi lubꝛicũ ĩ tenebꝛis
impellẽtur eñi et coꝛruẽt ĩ ea. Afferã eñi
ſup eos mala: annũ viſitationis eoꝝ: ait
dñs. Et ĩ prophetis ſamarie vidi fatuita
tem: et ꝓphetabãt in baal: et decipiebãt
populũ meũ iſrl̃. Et ĩ ꝓphetis hierlm
vidi ſimilitudinẽ adulterantium: et iter
mẽdacij. Et cõfoꝛtauerunt manus peſſi
moꝝ: vt nõ cõuerteret vnuſq̃ſq3 a mali-
cia ſua. Facti ſunt mihi oẽs vt ſodoma:
et habitatores eius quaſi gomoꝛra. Pro-
pterea hec dicit dñs exercituũ ad ꝓphe
tas. Ecce ego cibabo eos abſinthio: z po J. 9. c.
tabo eos felle. A prophetis eñi hieruſalẽ D
egreſſa eſt pollutio ſup oẽm terraꝫ. Hec
dicit dñs exercituum. Nolite audire ṽba
ꝓphetarũ qui ꝓphetãt vobis: z decipiũt
vos. Viſionẽ coꝛdis ſui loquunt non de
oꝛe dñi. Dicũt his q̃ blaſphemãt me: lo-
cutus eſt dñs. Pax erit vobis z oĩb⁹ qui
ambulãt in prauitate coꝛdis ſui: dixerũt
nõ veniet ſup nos malũ. Quis eñi affuit
in conſilio domini: et vidit z audiuit ſer-
monẽ eius? Quis cõſiderauit ṽbũ illius
et audiuit. Ecce turbo dominice idigna
tionis egredietur: z tẽpeſtas erũpens ſu
per caput impioꝝ veniet. Nõ reuertetur
furoꝛ domini vſq3 dum faciat: z vſq3 duꝫ
cõpleat cogitationẽ coꝛdis ſui. In nouiſ
ſimis dieb⁹ intelligetis cõſiliũ eius. Nõ
mittebã prophetas z ipſi currebãt: nõ lo
quebar ad eos z ipſi prophetabãt. Si ſte E
tiſſent in cõſilio meo: z nota feciſſent ver
ba mea pplo meo: auertiſſem vtiq3 eos
a via ſua mala: et a cogitatiõib⁹ ſuis peſ
ſimis. Putas ne dñs e vicino ego ſum
dicit domin⁹: et nõ deus de lõge? Si oc-
cultabit vir in abſcõditis: et ego nõ vide
bo eũ: dicit dominus. Nunq̃d nõ celum
z terrã ego ĩpleo dicit dñs? Audiui que
dixerunt prophete prophetãtes in noĩe
meo mẽdaciũ: atq3 dicẽtes. Somniaui
ſomniaui. Vſq3quo iſtud eſt in coꝛde ꝓ-
phetarũ vaticinãtium mẽdaciũ z ꝓphe

tantiū ſeductiões cordis ſui? Qui volūt
facere vt obliuiſcat̄ populus meus noīs
mei ꝑpter ſomnia eoꝝ q̄ narrat vnuſq̄ſq̄
ad ꝓximū ſuū ſicut obliti ſunt patres eo
rū noīs mei ꝑpter baal. Propheta q̄ ha
bet ſomniū narret ſomniū: ꝛ q̄ hꝫ ſermo
nē meum: loquat̄ ſermonē meum vere.
Quid paleis ad triticū: dicit dn̄s. Nūq̄d
non verba mea ſunt quaſi ignis: dicit do
F minus: ꝛ q̄ſi malle⁹ cõterans petrā. Pro
pterea ecce ego ad ꝓphetas: ait dn̄s. qui
furant̄ v̄ba mea vnuſquiſq̄ a ꝓximo ſuo.
Ecce ego ad ꝓphetas ait dn̄s q̄ aſſumūt
linguas ſuas ꝛ aiunt: dicit dominus. Ec
ce ego ad ꝓphetas ſomniãtes mēdaciū:
ait dn̄s. qui narrauerūt ea et ſeduxerunt
pp̄lm meum in mendacio ſuo: et in mi
raculis ſuis cū ego nō miſiſſem eos: nec
mãdaſſem eis qui nihil ꝓfuerunt popu
lo huic dicit dn̄s. Si igitur interrogaue
rit te pp̄ls iſte: vel ꝓpheta aut ſacerdos
dicēs: qð eſt onus domini. Dices ad eos.
Vos eſtis onus. Proijciā quippe vos di
cit dn̄s. Et propheta et ſacerdos: et po
pulus qui dicit onus dn̄i: viſitabo ſup vi
rum illū: et ſup domū eius. Hec dicetis
vnuſq̄ſq̄ ad ꝓximum et ad fratrē ſuum.
G Quid reſpondit dn̄s et q̄d locut⁹ eſt dn̄s
Et onus dn̄i vltra non memorabitur: q̄
onus erit vnicuiq̄ ſermo ſuus. Et puer
tiſtis v̄ba dei viuētis: domini exercituū
dei noſtri. Hec dices ad ꝓphetā. Quid re
ſpondit tibi dn̄s: ꝛ quid locutus eſt dn̄s.
Si aūt on⁹ domini dixeritis ꝓpter hoc
hec dicit dn̄s. Q: dixiſtis ſermonē iſtum
onus domini: et miſi ad vos dicēs nolite
dicere onus dn̄i: propterea ecce ego tollā
vos: portans et derelinquā vos: et ciuita
tem quam dedi vobis et patribus veſtris
a facie mea: et dabo vos in opprobrium
ſempiternum: ꝛ in ignominiā eternam q̄
nunq̄ obliuione delebitur.

¶ C.S. De figura ficuum duorum calathorum
quos vidit hieremias: de afflictione ſedechie ꝛ
populi. Capitulum. xxiiij.

A Oſtendit mihi dn̄s ꝛ ec
ce duo calathi pleni fi
cis poſiti ante templū
domini poſtq̄ tranſtu
lit nabuchodonoſor rex
babylõis ieconiā filiū
ioachim regem iuda: ꝛ
principes ei⁹: et fabrū
et incluſorē de hierl̄m: et adduxit eos in
babylonē. Et calathus vn⁹ ficus bonas
habebat nimis: vt ſolēt ficꝰ eē ꝓmi tpis

Et calathus vn⁹ ficus habebat malas ni
mis q̄ comedi nō poterãt eo q̄ eſſent ma
le. Et dixit dn̄s ad me. Quid tu vides hie B
remia? Et dixi. Ficus: fic⁹ bonas: bonas
valde: ꝛ malas: malas valde que comedi
nō pñt: eo q̄ ſint male. Et factū eſt ver
bum dn̄i ad me: dicens. Hec dicit domi
nus deus iſrael. Sicut ficus he bone ſic
cognoſcā trāſmigrationē iuda: quã emi
ſi de loco iſto in terrā chaldeoꝝ in bonū
ꝛ ponā oculos meos ſup eos ad placan
dū. Et reducā eos i terrā hāc ꝛ edificabo C
eos: ꝛ nō deſtruā ꝛ plãtabo eos ꝛ nō euel
lā ꝛ dabo eis cor vt ſciãt me: q̄ ego ſum
dn̄s. Et erunt mihi in pp̄lm: et ego ero I.31.f.
eis in deū: q̄ reuertent̄ ad me i toto cor
de ſuo. Et ſicut ficus peſſime q̄ comedi
nō poſſunt: eo q̄ ſint male: hec dicit do D
minus: ſic dabo ſedechiā regē iuda: ꝛ ꝓn
cipes eius et reliquos de hieruſalē q̄ re
manſerunt in vrbe hac: et q̄ habitant in
terra egypti. Et dabo eos in vexationē af I.29.b.
flictionēq̄ oībus regnis terre in oppro
briū. ꝛ in parabolā: ꝛ in ꝓuerbiū: ꝛ i ma
ledictionē in vniuerſis locis ad que eieci
eos: ꝛ mittā in eis gladiū et famē et pe
ſtem: donec conſumãtur de terra quã de
di eis et patribus eorum.

¶ C.S. De captiuitate ſeptuaginta annoꝝ toti⁹
iude: de calice quo potionant̄ oēs gẽtes vocant̄
paſtores ꝛ optimates ad planctum. Cap. xxv.

V Erbū qð factū eſt ad A
hieremiā de oī pp̄lo
iude i anno q̄rto ioa
chim filij ioſie regis iu
da: ipſe eſt ãnus ꝓm⁹
nabuchodonoſor re
gis babylõis. Et locu
tus eſt hieremias ꝓ
pheta ad oēs pp̄lm iuda: ꝛ ad vniuerſos
habitatores hierl̄m dicēs. A tertiodeci
mo ãno ioſie filij amō regis iuda vſq̄ ad
diē hāc iſte eſt terti⁹ ꝛ viceſim⁹ ann⁹: fa
ctū eſt v̄bū dn̄i ad me: ꝛ locut⁹ ſum ad
vos de nocte ꝯſurgēs ꝛ loq̄ns ꝛ nō audi
ſtis. Et miſit dn̄s ad vos oēs ſeruos ſuos
ꝓphetas: cõſurgēs diluculo mittēſq̄: et 2.B 3.18.b.
nō audiſtis: neq̄ inclinaſtis aures vr̄as I.35.c.
vt audiretis: cum diceret. Reuertimini 4.re.17.b.
vnuſquiſq̄ a via ſua mala: et a peſſimis
cogitatiõib⁹ vr̄is: ꝛ habitabitis in terra
quã dedit dn̄s vobis et patribus vr̄is a
ſeclo ꝛ vſq̄ in ſeculum. Et nolite ire poſt
deos alienos: vt ſeruiatis eis: adoretiſq̄
eos: neq̄ me ad iracūdiã prouocetis in
operibus manuum veſtrarū: ꝛ nō affligã

voſ. Et nō audiſtis me: dicit dñs: vt me
ad iracūdiā ꝓuocaretis in opibus ma-
nuū vr̃arū in malū vr̃m. Propterea hec
dicit dñs exercituū. Pro eo ꝙ non audi
ſtis verba mea: ecce ego mittā ⁊ aſſumā
vniuerſas cognatiōes aquilonis: ait dñs
⁊ nabuchodonoſor regē babylōis ſeruū
meū et adducā eos ſup terrā iſtā: et ſup
habitatores eius: ⁊ ſup oēs natiōes q̄ in
circuitu illius ſunt: ⁊ interficiā eos: ⁊ po
c nā eos in ſtuporē ⁊ in ſibilū ⁊ in ſolitudi
nes ſempiternas. Perdāq̄ ex eis vocem
gaudij et vocē leticie: vocē ſpōſi et vocē
ſponſe: vocem mole ⁊ lumen lucerne. Et
erit vniuerſa terra ei⁹ in ſolitudinē et in
ſtuporē: ⁊ ſeruiēt oēs gentes iſte regi ba
Ie.29.c. bylonis ſeptuaginta annis. Cūq̄ imple
1.Eſdre.1.a ti fuerint ſeptuaginta anni: viſitabo ſup
regē babylonis ⁊ ſup gentē illā dicit dñs
iniquitatē eoꝝ: ⁊ ſup terrā chaldeoꝝ: et
ponā illā in ſolitudines ſempiternas. Et
adducā ſup terrā illā oīa ꝟba mea q̄ lo-
cutus ſum ꝯ eā: oē qđ ſcriptū eſt in libro
iſto. q̄cūq̄ ꝓphetauit hieremias aduer-
d ſum oēs gētes q: ſeruierūt eis cū eſſent
gentes multe et reges magni. Et reddā
eis ſm opa eoꝝ: ⁊ ſm factū manuū ſua
rum. Q: ſic dicit dñs exercituū deus iſrl̃.
Sume calicē vini furoris huius de ma
nu mea et propinabis de illo cunctis gē
tibus: ad quas ego mittā te: et bibent et
turbabūtur: ⁊ inſaniēt a facie gladij quē
ego mittam inter eos. Et accepi calicē
de manu dñi: ⁊ ꝓpinaui cunctis gentib⁹
ad quas miſit me dñs: hierl̃m et ciuitati
bus iuda et regibus eius ⁊ principibus
eius: vt darē in eos ſolitudinē ⁊ in ſtupo
rem ⁊ in ſibilū: ⁊ in maledictionē: ſicut ē
dies iſta. Pharaoni regi egypti et ſeruis
eius et principib⁹ eius ⁊ oī ꝑplo eius et
vniuerſis generaliter: cunctis regib⁹ ter
re auſitidis: et cunctis regibus terre phi
e liſtijm et aſcalonis et gaze et accaron et
azoti: et reliq̄s idumee et moab et filijs
ammon et cunctis regibus tyri et vniuer
ſis regibus ſidonis: et regibus terre inſu
larum q̄ ſunt trans mare: et dedā et the
mā ⁊ buz: ⁊ vniuerſis q̄ attōſi ſunt in co
mā et cunctis regibus arabie: et cunctis
regibus occidētis q̄ habitāt in deſerto:
et cūctis regibus zābri: ⁊ cūctis regibus
ela: et cunctis regib⁹ medoꝝ: cūctis q̄ꝫ re
gibus aquilōis de ꝓpe ⁊ de longe: vnicui
q̄ꝫ ꝯ fratrē ſuū: ⁊ omnib⁹ regnis terre q̄
ſuper faciē eius ſunt. Et rex ſeſac bibet
poſt eos. Et dices ad eos. Hec dicit dñs
exercituū de⁹ iſrael. Bibite ⁊ inebriamī Leui.5.a
ni: et vomite et cadite ⁊ nolite cōſurgere
a facie gladij quē ego mittam inter vos.
f Cūq̄ noluerit accipere calicē de manu
tua vt bibāt: dices ad eos. Hec dicit dñs
exercituū. Bibētes bibetis. Q: ecce in ci
uitate in qua inuocatū eſt nomē meum ⁊
ego incipio affligere: ⁊ vos quaſi innocē
tes: ⁊ immunes eritis. Non eritis immunes
Gladium enī ego voco ſup oēs habitato
res terre dicit dñs exercituū. et tu ꝓphe-
tabis ad eos oīa ꝟba hec: et dices ad il-
los. Dñs de excelſo rugiet: ⁊ de habitacu Joel.1.c.
lo ſctō ſuo dabit vocē ſuam. Rugiens ru Amos.1.a
giet ſup decorē ſuū. Celeuma quaſi cal
cantiū ꝯcinet aduerſus oēs habitatores
terre. Peruenit ſonitus vſq̄ ad extrema
terra: q: iudicium dño cū gentib⁹. Judi
catur ipſe cū oī carne. Impios tradidi
gladio dicit dñs. Hec dicit dñs exercituū
g Ecce afflictio egrediet de gēte in gētem
⁊ turbo magnus egredietur a ſummita-
tibus terre: et erūt interfecti dñi in die il
la a ſummo terre vſq̄ ad ſummū ei⁹. Nō
plangent ⁊ nō colligent neq̄ ſepelient:
in ſterquiliniū ſup faciē terre iacebunt.
Vlulate paſtores ⁊ clamate: et aſpergite
vos cinere optimates gregis q: completi
ſunt dies vr̃i: et interficiamini et diſſipa
tiones veſtre ⁊ cadetis quaſi vaſa ſpecio
ſa. Et peribit fuga a paſtoribus: ⁊ ſalua-
tio ab optimatibus gregis. Vox clamo-
ris paſtoꝝ: et vlulatus optimatū gregis
q: vaſtauit dñs paſcua eoꝝ: ⁊ cōticuerūt
arua pacis a facie ire furoris dñi. Dereli
quit quaſi leo tabernaculū ſuū: q: facta
eſt terra eoꝝ in deſolatiōem a facie ire co
lumbe: ⁊ a facie ire furoris domini.

¶ Ca. De regno ioachim: qualiter ſacerdotes
voluerunt occidere hieremiam: ⁊ liberatus eſt
per principes. Capitulum.xxvi.

N principio regni ioa a
chim filij ioſie regis iu
da factū eſt verbū iſtud
a dño: dicēs. Hec dicit
dñs. Sta in atrio do-
mus dñi: et loq̄ris ad
oēs ciuitates iuda de
quib⁹ veniūt vt adorēt
in domo dñi vniuerſos ſermones quos
ego mādaui tibi vt loquaris ad eos. No
li ſubtrahere verbum ſi forte audiant et
cōuertat vnuſq̄ſq̄ a via ſua mala: et pe-
niteat me mali qđ cogitaui facere eis ꝓ
pter maliciā ſtudiorū eoꝝ. Et dices ad b
eos. Hec dicit dñs. Si nō audieritis me

ambuletis in lege mea quã dedi vobis:
vt audiatis sermones seruorũ meorũ pro
phetarũ quos ego misi ad vos de nocte cõ
surgens et dirigẽs: ⁊ non audistis: dabo
J. eadem. domũ istã sicut silo ⁊ vrbẽ hanc dabo in
maledictiões cũctis gẽtibus terre. Et au
dierũt sacerdotes et ꝓphete: et oĩs ppl's
hieremiã loquẽtẽ ꝟba hec in domo dñi.
Cũq; cõplesset hieremias loquẽs oĩa q̃
pceperat ei dñs vt loqueref ad vniuersũ
pplm: apphẽderũt eũ sacerdotes ⁊ ꝓphe
C te ⁊ oĩs ppl's dicens. Morte moriatur.
Quare ꝓphetauit in noĩe dñi: dicẽs. Si
cut silo erit domus hec: ⁊ vrbs ista deso
labif: eo ꝙ nõ sit habitator. Et cõgrega
tus est oĩs ppl's aduersus hieremiã ĩ do
mo dñi. Et audierũt pncipes iuda verba
hec: et ascẽderũt de domo regis in domũ
dñi: ⁊ sederũt in introitu porte dom⁹ dñi
noue. Et locuti sunt sacerdotes et ꝓphe
te ad principes ⁊ ad oẽs pplm dicentes.
D Judiciũ mortis est viro huic q: ꝓphetas
uit aduersus ciuitatẽ istã: sicut audistis
auribus vr̃is. Et ait hieremias ad oẽs
principes et ad vniuersũ pplm: dicens.
Dñs misit me vt ꝓphetarẽ ad domũ istã
et ad ciuitatẽ hãc: oĩa verba que audistis
J.7.a. Nũc ergo bonas facite vias vr̃as et stu
dia vr̃a: et audite vocẽ dñi dei vr̃i ⁊ peni
tebit dñm mali: qđ locut⁹ est aduersũ vos
Ego aũt ecce ĩ manib⁹ vr̃is sũ: facite mi
hi qđ bonũ et rectũ ẽ ĩ ocul' vr̃is. Veruñtñ
scitote et cognoscite: q: si occideritis me
sanguinẽ inocẽtẽ tradetis ꝯ vosmetipos
E ⁊ ꝯ ciuitatẽ istã et habitatores ei⁹. In ve
ritate eñ misit me dñs ad vos: vt loqrer
in aurib⁹ vr̃is oĩa ꝟba hec. Et dixerunt
pncipes et oĩs ppl's ad sacerdotes et ꝓ
phetas. Nõ est viro huic iudiciũ mortis:
q: in noĩe dñi dei nr̃i: locutus est ad nos
Surrexerũt ergo viri de senioribus ter
re: ⁊ dixerũt ad oẽm cetũ ppl'i loquẽtes.
Micheas de morasthi fuit ꝓpheta in
diebus ezechie regis iuda: et ait ad oẽm
pplz iude: dicẽs. Hec dicit dñs exercituũ
F Syon quasi ager arabif: ⁊ hierl'z in acer
Micheas.3.d uũ lapidũ erit ⁊ mons domus dñi in ex
celsa siluarũ. Nũqđ morte cõdẽnauit eũ
ezechias rex iuda: et oĩs iuda? Nũqđ nõ
timuerũt dñm: ⁊ depcati sũt faciẽ dñi: et
penituit dñm mali qđ locutus fuerat ad
uersuz eos. Itaq; nos facim⁹ malũ gran
de ꝯ aĩas nr̃as. Fuit ꝗ vir ꝓphetans in
noĩe dñi vrias fili⁹ semei đ chariathiariz
⁊ ꝓphetauit aduersus ciuitatẽ istã ⁊ ad
uers⁹ terrã hãc iuxta oĩa ꝟba hieremie.

Et audiuit rex ioachi ⁊ oẽs potẽtes ⁊ prin G
cipes ei⁹ ꝟba h': ⁊ q̃siuit rex interficere eũ
Et audiuit vrias et timuit: fugitq; et in
gressus est egyptũ. Et misit rex ioachi vi
ros in egyptũ: helnathã filiũ achobor: et
viros cũ eo in egyptũ. Et eduxerũt vriã
de egypto ⁊ adduxerũt eũ ad regẽ ioachi
⁊ pcussit eũ gladio: ⁊ piecit cadauer ei⁹
in sepulchris vulgi ignobilis. Igif man⁹
aichã filij saphã fuit cũ hieremia: vt nõ
tradereſ in man⁹ ppl'i: ⁊ interficerẽt eũ.

¶ C.B. De cathenis ligneis ⁊ vinculis mitten
dis quinq; regibus: ⁊ monentur subijci nabu
chodonosor aliter moriẽtur. Capitulũ.xxvij.

In principio regni ioa A
chim filij iosie regis iu
da factũ ẽ ꝟbũ istđ ad
hieremiã a dño dicẽs
Hec dicit dñs ad me.
Fac tibi vincula ⁊ cate
nas: ⁊ pones eas ĩ col
lo tuo: et mittes eas
ad regẽ edõ ⁊ ad regẽ moab ⁊ ad regẽ fi
liorũ ãmõ ⁊ ad regẽ tyri ad regez sidonis
in manu nũcioꝝ q̃ veneñt hierl'z ad sede
chiã regẽ iuda et pncipes eis vt ad dños
suos loquenf. Hec dicit dñs exercituum
de⁹ israel. Hec dicetĩ ad dños vr̃os. Ego
feci terrã ⁊ hoĩes et iumẽta q̃ sunt super
faciẽ terre: in fortitudine mea magna ⁊ ĩ
brachio meo extẽto: ⁊ dedi eã ei q̃ placuit
ĩ oculis meis. Et nũc itaq; ego dedi oẽs B
terras istas in manu nabuchodonosor
regis babylonis serui mei. Insup et be
stias agri dedi ei vt seruiãt illi. Et seruiẽt
ei oẽs gẽtes et filio eius et filio filij eius
donec veniat tp's terre eius: et ipsi⁹ ⁊ ser
uient ei gẽtes multe ⁊ reges magni. Gẽs
aũt et regnũ qđ nõ seruierit nabuchodo
nosor regi babylonis et quicũq; nõ cur
uauerit collũ suũ sub iugo regis babylo
nis: in gladio ⁊ ĩ fame et ĩ peste visitabo
sup gẽtẽ illã: ait dñs: donec cõsumã eos
in manu eius. Vos ergo nolite audire ꝓ
phetas vr̃os et diuinos et sõniatores: et
augures ⁊ maleficos q̃ dicũt vobis non
seruiẽt regi babylõis: q: mẽdaciũ ꝓphe
tãt vobis: vt lõge faciẽt vos đ terra vr̃a ⁊
eijciãt vos: ⁊ peatis. Porro gẽs q̃ subiece
rit ceruicẽ suã sub iugo regis babylõis:
⁊ seruierit ei: dimittã eã in terra sua dicit
dñs: et colet eam ⁊ habitabit in ea. Et ad
sedechiã regẽ iuda locut⁹ sũ sz̃m oĩa ver C
ba h' dicẽs. Subijcite colla vr̃a sub iugo
regis babylõis: et huite ei: ⁊ pp'lo ei⁹ ⁊ vi
uetis. Quare moriemini tu ⁊ ppl's tu⁹ gla

dio et fame et peſte: ſicut locut⁹ ē dñs ad
gentē q̄ ſeruire noluerit regi babylonis.
Nolite audire v̄ba pphetaꝝ: dicētiū vo-
bis: nō ſeruietis regi babylonis: qꝛ men-
E.14.c. daciū ipſi loquuntur vobis. Qꝛ nō miſi
J.29.b. eos: ait dñs: ⁊ ipſi pphetant in noīe meo
mēdaciter: vt eñciāt vos ⁊ peatis tā vos
q̄ pphete q̄ vaticinātur vobis. Et ad ſa
cerdotes et ad pplm̄ iſtū locut⁹ ſum: di
cēs. Hec dicit dñs. Nolite audire v̄ba p
phetarū veſtroꝝ q̄ pphetāt vobis dicen-
tes. Ecce vaſa dñi reuertent̄ de babylo-
b ne nūc cito. Mendaciū eīm pphetāt vo-
bis. Nolite ergo audire eos: ſed ſeruite
regi babylonis vt viuatis. Quare datur
hec ciuitas in ſolitudinē. Et ſi prophete
ſunt: et eſt verbū dñi in eis occurrāt dño
exercituū vt nō veniant vaſa q̄ derelicta
fuerāt in domo dñi: ⁊ in domo regis iuda
et in hierl'm: in babylonem. Qꝛ hec dicit
dñs exercituū ad colūnas et ad mare: et
ad baſes: et ad reliqua: vaſoꝝ q̄ remāſe-
runt in ciuitate hac: q̄ nō tulit nabucho
donoſor rex babylonis cū transferret ie
choniā filiū ioachim regē iuda de hierl'z
in babylonem: et oēs optimates iuda. et
4.re.25.c hierl'm. Qꝛ hec dicit dñs exercituū deus
iſrael ad vaſa q̄ derelicta ſunt ī domo do
mini: ⁊ in domo regis iuda ⁊ hierl'm. In
babylonē trāſferent̄: ⁊ ibi erunt vſq; ad
diem viſitatiōis ſue: dicit dñs. Et afferri
faciā ea: et reſtitui in loco iſto.

¶ C.S. Ananias ppheta dicit hieremie: q̄ poſt duos annos redibit populus de babilone: ⁊ omnia vaſa domus domini: reſpondit hieremias amen. Capitulum. xxviii.

a T factū eſt in āno illo
in principio regni ſede
chie regis iude in āno
quarto: in menſe q̄nto
dixit ad me ananias fi
lius azur propheta de
gabaō in domo dñi co
rā ſacerdotib⁹ ⁊ oī po
pulo: dicēs. Hec dixit dñs exercituū de⁹
iſrl'. Cōtriui iugū regis babylōis: adhuc
duo anni dieꝝ: et ego referri faciā ad lo-
cū iſtū oīa vaſa dñi que tulit nabuchodo
noſor rex babylonis de loco iſto et trāſtu
lit ea in babylonē. Et iechoniam filium
ioachim regem iuda: ⁊ oēm transmigra-
b tionē iude q̄ ingreſſi ſūt ī babylonē: ego
cōuertā ad locū iſtū: ait dñs. Cōterā eīm
iugū regis babylonis. Et dixit hieremi-
as ppheta ad ananiā pphetā in oculis
ſacerdotū: ⁊ ī oculis oīs ppl'i qui ſtabāt
in domo dñi: et ait hieremias propheta.
Amē: ſic faciet dñs. Suſcitet dñs verba
tua q̄ pphetaſti: vt referantur vaſa in do-
mū dñi: et oīs trāſmigratio de babylone
ad locū iſtū. Verūtū audi v̄buꝫ hoc qđ
ego loquor in aurib⁹ tuis: ⁊ ī aurib⁹ vni
uerſi ppl'i. Prophete q̄ fuerunt añ me et
ante te ab initio: ⁊ pphetauerūt ſup ter-
ras multas ⁊ ſup regna magna de prelio
et de afflictione: et de fame: ppheta qui
vaticinat⁹ eſt pacē cū venerit v̄bū eius:
ſciet̄ ppheta queꝫ miſit dñs in veritate.
Et tulit ananias ppheta catenā de collo c
hieremie pphete: ⁊ ɔfregit eā. Et ait ana
nias ī ɔſpectu oīs ppl'i dicēs. Hec dicit
dñs. Sic cōfringā iugū nabuchodono-
ſor regis babylonis poſt duos ānos dieꝝ
de collo oīm gentiū. Et abijt hieremias
ppheta in viā ſuā. Et factū eſt v̄buꝫ dñi
ad hieremiā: poſtq̄ cōfregit ananias p
pheta catenā de collo hieremie pphete:
dicens. Vade et dices ananie. Hec dicit
dñs. Catenas lineas cōtriuiſti: et facies d
pro eis catenas ferreas: qꝛ hec dicit dñs
exercituū deus iſrl'. Iugū ferreū poſui ſu
per collū cūctaꝝ gētiū iſtarū: vt ſeruiāt
nabuchodonoſor regi babylonis: ⁊ ſer-
uient ei: inſup et beſtias terre dedi ei. Et
dixit hieremias ppheta ad ananiā pphe
tā. Audi anania. Nō miſit te dñs: ⁊ tu cō
fidere feciſti pplm̄ iſtum in mendacio.
Idcirco hec dicit dñs. Ecce ego mittaꝫ
te a facie terre: hoc anno morieris aduer
ſum eīm dñs locut⁹ es. Et mortu⁹ eſt ana
nias ppheta in āno illo mēſe ſeptimo.

¶ C.S. propheta deſcribit transmigrationem: vt credatur ſibi ſcribēs ad captiuos babylonis: anno ſeptuageſimo a dño viſitabunt: de pſeudo prophetis cauendis. Cap. xxix.

T hec ſunt v̄ba libri q̄ a
miſit hieremias ppbe
ta de hierl'm ad reli-
quias ſeniorū tranſmi
grationis: ⁊ ad ſacerdo
tes ⁊ ad pphetas ⁊ ad
oēm pplm̄ quē tradu
xerat nabuchodono-
ſor de hierl'm ī babylonē: poſtq̄ egreſſus
eſt iechonias rex: et dña: ⁊ eunuchi: ⁊ pñ
cipes iuda: et hierl'm: ⁊ faber: et incluſor
de hierl'eꝫ in manu elaſa filij ſaphā ⁊ ga
malie filij helchie quos miſit ſedechias
rex iuda ad nabuchodonoſor regē baby- b I.eodem
lonis in babylonē: dicens. Hec dicit dñs
exercituū deus iſrl': omni trāſmigratiōi
quā tranſtuli de hierl'm in babylonem.

Edificate domos et habitate: et plātate
hortos: et comedite fructū eorū. Accipi
te vxores ⁊ gn̄ate filios ⁊ filias: ⁊ date fi-
liis vr̄is vxores: ⁊ filias vr̄as date viris ⁊
pariant filios ⁊ filias: ⁊ multiplicamini
ibi ⁊ nolite eſſe pauci nūero ⁊ q̄rite pacē
ciuitatis ad quā trāſmigrare vos feci et
orate ꝓ ea ad dn̄m: q: in pace illius erit
vobis pax. Hec eñ dicit dn̄s exercituum
deus iſrael. Nō vos seducāt ꝓphete vr̄i
C q̄ ſunt in medio vr̄m: et diuini vr̄i: et ne
attēdatis ad ſōnia vr̄a q̄ vos ſōniatis: q:
falſo ipi ꝓphetāt vobis ī noīe meo: ⁊ nō
S.14.c. miſi eos: dicit dn̄s. Q: hec dicit dn̄s. Cū
2.pa.36.d. ceperint impleri in babylone ſeptuaginta
1.eſdre.1.a anni: viſitabo. et vos ſuſcitabo ſup vos
S.25.c. ꝟbū meū bonū et reducā vos ad locum
iſtū. Ego eñ ſcio cogitationes quas ego
cogito ſup vos: ait dn̄s: cogitatiōes pacis
et nō afflictiōis: vt dem vobis finē ⁊ pa-
tientiā: ⁊ īuocabitis me: ⁊ viuetis: ⁊ ora-
bitis me: et ego exaudiā vos: q̄retis me ⁊
inuenietis. Cū q̄ſieritis me in toto corde
D veſtro: et inueniar a vobis ait dn̄s. Et re
ducā captiuitatē vr̄am: et ꝯgregabo vos
de vniuerſis gētibus: et de cunctis locis
ad que expuli vos dicit dn̄s. Et reuerti
vos faciā de loco ad quem tranſmigrare
vos feci: q: dixiſtis ſuſcitabit nobis dn̄s
ꝓphetas in babylōe. Q: hec dicit dn̄s ad
regē q̄ ſedet ſup ſoliū dauid: ⁊ ad omnez
ppl̄m habitatorē vrbis huius ⁊ ad fr̄es
veſtros q̄ nō ſunt egreſſi vobiſcū in trāſ
migrationē. Hec dicit dn̄s exercituū. Ec
ce ego mittā in eos gladiū ⁊ famē et pe-
ſtez: et ponā eos quaſi ficus malas: q̄ co
medi nō pn̄t: eo ꝙ peſſime ſint: et ꝑſeq̄r
eos in gladio et in fame et in peſtilētia.
S.24.d. Et dabo eos in vexationez vniuerſis re-
gnis terre in maledictionem et in ſtupo-
rē: ⁊ in ſibilū et in opprobriū cūctis gen
tib⁹ ad quas ego eieci eos: eo ꝙ nō audie
rit ꝟba mea: dicit dn̄s: q̄ miſit ad eos per
ſeruos meos ꝓphetas de nocte conſur-
gens ⁊ mittēs: et nō audiſtis: dicit dn̄s.
E Uos ergo audite ꝟbū dn̄i oīs tranſmi-
gratio quā emiſi de hier̄lm in babylonē.
Hec dicit dn̄s exercituum deus iſrael ad
achab filium cholie: et ad ſedechiā filiū
maaſie: q̄ ꝓphetant vobis in nomīe meo
mendaciter. Ecce ego tradā eos in ma-
nu nabuchod onoſor regis babylonis: et
percutiet eos in oculis veſtris. Et aſſu-
metur ex eis maledictio omni trāſmigra
tioni iude que eſt in babylone dicentiū:
Ponat te dn̄s ſicut ſedechiam et ſicut
achab quos frixit rex babylonis in igne:
ꝓ eo ꝙ fecerint ſtultitiā in iſrael: et me-
chati ſunt in vxores amicoꝝ ſuoꝝ: et lo-
cuti ſunt ꝟbū in noīe meo mēdaciter qđ
nō mādaui eis. Ego ſuz iudex ⁊ teſtis di
cit dn̄s. Et ad ſemeiā neelamitē: dices.
Hec dicit dn̄s exercituū deus iſrael. Pro F
eo qđ miſiſti in noīe meo libros ad oēm
ppl̄m q̄ eſt in hier̄lem: et ad ſophoniam
filium maaſie ſacerdotem: et ad vniuer-
ſos ſacerdotes dicēs. Dn̄s dedit te ſacer
dotem pro ioiada: vt ſis dux in domo do
mini ſup oēm virum arrepticium et pro
phetātē: vt mittas eū in neruū et in car-
cerē. Et nunc quare nō increpaſti hiere-
miā anathotidē q̄ ꝓphetat vobis? Quia
ſuper hoc miſit in babylonem ad nos di
cens. Lōguz eſt: edificate domos ⁊ habi S.eodem
tate: et plantate hortos ⁊ comedite fru-
ctus eoꝝ. Legit ergo ſophonias ſacer-
dos librū iſtū in aurib⁹ hieremie prophe
te. Et factū eſt ꝟbū dn̄i ad hieremiā di- G
cens. Mitte ad oēm tranſmigrationem
dicēs. Hec dicit dn̄s ad ſemeiā neelami-
tē. Pro eo ꝙ ꝓphetauit vobis ſemeias:
et ego nō miſi eū: et fecit vos cōfidere in
mēdacio: idcirco hec dicit dn̄s. Ecce ego
viſitabo ſup ſemeiā neelamitem: et ſup
ſemē ei⁹. Nō erit ei vir ſedens in medio
ppl̄i huius: et nō videbit bonū qđ ego fa
ciā pp̄lo meo: ait dn̄s: q: ꝑuaricationem
locutus eſt aduerſus dn̄m.

¶ C. S. Promittit triſtitiam de captiuitate in-
de ſubdit: de gaudio liberationis ⁊ vltiōe in ho-
ſtes populi. Cap. xxx.

oc ꝟbū qđ factuz eſt A
ad hieremiā a dn̄o di-
cēs. Hec dicit dn̄s de⁹
iſr̄l. Scribe tibi oīa
ꝟba q̄ locutus ſum ad
te in libro. Ecce eñ di
es veniunt: dicit dn̄s: ⁊
cōuertā cōuerſionē po
puli mei iſrael et iuda: ait dn̄s: et cōuer-
tam eos ad terrā quā dedi patrib⁹ eoꝝ:
et poſſidebūt eā. Et hec verba q̄ locutus
eſt dn̄s ad iſrael ⁊ ad iudā. Q: ſic hec dicit
dn̄s. Uocē terroris audiuim⁹: formido ⁊
non eſt pax. Interrogate et videte ſi gene
rat maſculus. Quare ergo vidi oīs vi-
ri manū ſup lumbuz ſuū quaſi ꝑturien-
tis: et cōuerſe ſunt vniuerſe facies in au
ruginē? Ve q: magna dies illa: nec eſt ſi-
milis ei⁹ tempuſq̄ tribulatiōis eſt iacob
et ex ipſo ſaluabit. Et erit in die illa: ait
dn̄s exercituū: cōterā iugū eius de collo B

bio: et vincula ei⁹ dirūpā. Et nō dñabū
J.46.f. tur ei amplı⁹ alieni: ſed ſeruiēt dño deo
ſuo: et dauid regi ſuo quē ſuſcitabo eis.
Eſa.44.a. Tu ergo ne timeas ſerue me⁹ iacob: ait
dñs: neq̧ paueas iſrael: qꝛ ecce ego ſal-
uabo te de terra longinqua ⁊ ſemē tuum
de terra captiuitatis eoꝝ. Et reuertet̄ ia
cob et requieſcet: et cūctis affluet bonis
et nō erit quē formidet: qm̄ tecū ego ſuꝫ
ait dñs vt ſaluē te. Faciā em̄ ꝯſummatio
nem in cūctis gētibus in quib⁹ diſpſi te:
te aūt nō faciā in cōſummationē ſed ca-
ſtigabo te in iudicio: vt ibi nō videaris in
noxius: qꝛ hec dicit dñs. Inſanabilis fra
ctura tua: peſſima plaga tua. Nō eſt q̄ iu
dicet iudiciū tuū: ad alligādam curatio
C nem tuā vtilitas nō eſt tibi. Oēs amato
res tui obliti ſunt tui: teq̧ nō q̄rent. Pla
ga em̄ inimici ꝑcuſſi te caſtigatione cru-
deli. Propter multitudinē iniq̄tatis tue
dura facta ſunt peccata tua. Quid cla-
J.15.d. mas ſup ꝯtritiōe tua. Inſanabilis eſt do
lor tuus. Propter multitudinē iniquita-
tis tue: ⁊ ꝓpter dura peccata tua feci hec
tibi. Propterea oēs qui comedunt te: de
uorabunt̄: ⁊ vniuerſi hoſtes tui in capti
uitatē ducent̄. Et oēs q̄ te vaſtāt: vaſta-
būtur: cūctoſq̧ ꝑdatores tuos dabo in
ꝑdam. Obducā em̄ cicatricē tibi: et vulne
D ribus tuis ſanabo te dicit dñs. Qꝛ eie
ctā vocauerūt te ſion. hec eſt q̄ nō habe-
bat requirētē. Hec dicit dñs. Ecce ego cō-
uertā cōuerſionē tabernaculoꝝ iacob: et
tectis eius miſerebor. Et edificabitur ci
uitas in excelſo ſuo ⁊ tēplū iuxta ordinē
ſuū fundabitur. Et egredief̄ de eis laus
voxq̧ ludētium: et multiplicabo eos: et
non minuētur: ⁊ glorificabo eos: et non
attenuabūtur: et erūt filij ei⁹ ſicut a pri-
cipio: et cetus ei⁹ coram me ꝑmanebit.
Et viſitabo aduerſum oēs q̄ tribulāt eū
et erit dux ei⁹ ex eo ⁊ princeps de medio
ei⁹ ꝑducet̄: ⁊ applicabo eū: et accedet ad
me. Quis em̄ iſte eſt qui applicet cor ſuū
vt appropinquet mihi ait dñs. Et eritis
mihi in ppl'm: et ego ero vobis in deum.
Ecce turbo dñi furor egrediens procella
ruēs in capite impioꝝ conquieſcet. Non
auertet irā indignationis dñs donec fa-
ciat: ⁊ cōpleat cogitationeꝫ cordis ſui. In
nouiſſimo dierum intelligetis ea.

¶ C.G. Poſt plenitudinē gentiū intrat iſrael ad
fidē. de plāctu: de cōſolatiōe rachel ſup morteꝫ
filiorum ſuorū reuocat dñs ephraim ⁊ iſrl' ad fi
dē: de xpi natiuitate ⁊ ſacramēto corporis ⁊ ſan
guinis ei⁹: q̄ vnuſq̧ſq̧ morief̄ in pctō ſuo de re
edificatione ciuitatis hieruſalem. Cap. xxxi.

In tēpe illo: dicit dñs: A
Ero deus vniuerſis co
gnationibus iſrl': ⁊ ipſi
erūt mihi in ppl'ꝫ. Hec
dicit dñs. Inuenit gra
tiā i deſerto ppl's q̄ re
manſerat gladio. Va-
det ad requiē ſuā iſrl'.
Lōge dñs apparuit mihi: ⁊ in charitate
ꝑpetua dilexi te: ideo attraxi te miſerās.
Ruſumq̧ edificabo te: et edificaberis
ꝟgo iſrael. Adhuc ornaberis tympanis
tuis: et egredieris in choro ludētiū. Ad-
huc plātabis vineas in mōtib⁹ ſamarie.
Plātabunt plātātes: ⁊ donec tp̄s veniat
nō vindemiabūt: qꝛ erit dies in qua clama
bunt cuſtodes in mōte ſamarie et in mō
te ephraim. Surgite et aſcēdam⁹ in ſiō
ad dñm deū nr̄m: qꝛ hec dicit dñs. Exul
tate in leticia iacob ⁊ hinnite ꝯ caput gē
tium: ꝑſonate: canite ⁊ dicite. Salua do B
mine ppl'm tuū reliq̄as iſrael. Ecce ego
adducā eos de terra aquilonis et cōgre-
gabo eos ab extremis terre. Inter quos
erūt cec⁹ et claudus: ⁊ ꝑgnans ⁊ pariēs
ſimul cetus magnus reuertētiū huc. In
fletu venıēt: et in mīa reducā eos. Et ad
ducam eos per torrētes aquarū in via re
cta: et non impingēt in ea: qꝛ factus ſum
iſraeli pr̄: et ephraim ꝑmogenitus meus
eſt. Audite ꝟbū dñi gentes ⁊ annūciā-
te in inſulis q̄ procul ſunt: et dicite. Qui
diſperſit iſrl': cōgregabit eū et cuſtodiet
eū ſicut paſtor gregē ſuū. Redimet enim
dñs iacob: et liberabit eū de manu potē
tioris. Et venıēt: et laudabunt in montē
ſion: ⁊ cōfluent ad bona domini ſup fru
mēto: vino: ⁊ oleo: ⁊ fetu pecoꝝ ⁊ armē-
toꝝ: eritq̧ aīa eorum quaſi hort⁹ irrigu⁹ C
et vltra nō eſurient. Tūc letabitur virgo
in choro: iuuenes ⁊ ſenes ſimul. Et con-
uertā luctū eoꝝ in gaudiuꝫ: et cōſolabor
eos: et letificabo a dolore ſuo. Et inebria
bo aīam ſacerdotum pinguedine: ⁊ ppl's
meus bonis meis adimplebit̄ ait dñs. Hec
dicit dominus. Vox in excelſo audita eſt
lamētationis luctus et fletus. rachel plo
rātis filios ſuos: ⁊ nolētis ꝯſolari ſuper
eis: qꝛ non ſunt. Hec dicit dñs. Quieſcat
vox tua a ploratu ⁊ oculi tui a lachrymis
quia eſt merces operi tuo: ait dñs. Et re
uertent̄ de terra inimici: ⁊ eſt ſpes i no-
uiſſimis tuis ait dñs: et reuertentur filij
tui ad terminos ſuos. Audiens audiui
ephraim trāſmigrātē. Caſtigaſti me dñe D

et eruditus ſum quaſi iuuenculus indomi-
tus. Conuerte me: et conuertar: q2 tu dñs
deus meus. Poſtq̃ eñ conuertiſti me: egi
pnīam: ⁊ poſtq̃ oſtendiſti mihi percuſſi fe-
mur meū. Confuſus ſū: ⁊ erubui: qm̄ ſu-
ſtinui opprobriū adoleſcentie mee. Si fi-
lius honorabilis mihi ephraim: ſi puer de-
licatus: quia ex quo locut⁹ ſum de eo adhuc
recordabor eius. Idcirco conturbata ſūt vi-
ſcera mea ſup eū miſerans miſerebor ei⁹
ait dñs. Statue tibi ſpeculam: pone tibi
amaritudines. Dirige cor tuū in viam re-
ctam in q̄ ambulaſti. Reuertere virgo iſrl': re-
uertere ad ciuitates tuas iſtas. Uſq; quo
delitijs diſſolueris filia vaga? Qr creauit
dñs nouū ſup terrā: femina circūdabit
virū. Hec dicit dñs exercituū deus iſrl'.
Adhuc dicent verbū iſtud in terra iuda
in vrbibus eius: cū conuertero captiuita-
tē eoꝝ. Benedicat tibi dominus pulchri-
tudo iuſticie mōs ſanct⁹. Et habitabūt
in eo iudas ⁊ oēs ciuitates eius ſil': agri-
cole et minātes greges: q2 inebriaui ani-
mam laſſam et oēm aīam eſurientē ſatura-
ui. Ideo quaſi de ſomno ſuſcitat⁹ ſum: ⁊
vidi: ⁊ ſomn⁹ me⁹ dulcis mihi. Ecce dies
veniunt dicit dñs: ⁊ ſeminabo domū iſ-
rael et domū iuda: ſemine hoim: ⁊ ſemi-
ne iumentorum. Et ſicut vigilaui ſup eos
vt euellerē: et demolirer et diſſiparem: et
Eze. 18. A. diſpderē: ⁊ affligerē: ſic vigilabo ſuper
eos: vt edificē et plātē: ait dñs. In dieb⁹
illis nō dicent vltra: patres comederunt
vuā acerbā: et dētes filioꝝ obſtupuerūt:
ſed vnuſquiſq; in iniquitate ſua morief. Ois
hō q̄ comederit vuā acerbā obſtupeſcēt
Heb. 8. B. dentes eius. Ecce dies venient: dicit do-
minus: ⁊ feriā domui iſrael et domui iu-
f da fedus nouum. Non ſm pactū qd pe-
pigi cum patribus vr̄is in die qua appre-
hendi manū eoꝝ vt educerē eos de terra
egypti: pactum qd irritū fecerunt: ⁊ ego
dominatus ſum eoꝝ: dicit dominus ſed
hoc erit pactum qd feriā cū domo iſrl'.
Poſt dies illos dicit dominus: dabo legē
meam in viſceribus eoꝝ: ⁊ in corde eoꝝ
ſcribā eam: et ero eis in deum: ⁊ ipſi erūt
mihi in pplm. Et non docebit vltra vir
[illegible] proximū ſuū: ⁊ vir fratrē ſuū dicēs. Co-
Heb. 8. D. gnoſce dñm. Omnes eñ cognoſcēt me
a minimo eoꝝ vſq; ad maximum: ait do-
minus: q2 propiciabor iniquitati eorum:
⁊ pctī eoꝝ non memorabor ampli⁹. Hec
dicit dominus. Qui dat ſolem in lumine
diei: ordinē lune et ſtellaꝝ in lumine no-
ctis: q̄ turbat mare et ſonant fluctus ei⁹
dominus exercituum nomen illi. Si de-
fecerint leges iſte corā me dicit domin⁹
tunc ⁊ ſemen iſrl' deficiet vt nō ſit gens
coram me cunctis diebus. Hec dicit do-
minus. Si menſurari poterunt celi ſur-
ſum: et inueſtigari fundamēta terre deor-
ſum: et ego abijciam vniuerſum ſemē iſ-
rael: ppter oia q̄ fecerūt: dicit dñs. Ecce
dies venient: dicit dominus: et edificabi-
tur ciuitas dño a turre ananehel: vſq; ad
portam anguli. Et exibit vltra normam
menſure in conſpectu eius ſuper collē ga-
reb et circuibit goatha ⁊ oēm vallē cada-
uerū et cineres: et vniuerſam regionem
mortis vſq; ad torrentem cedron: ⁊ vſq;
ad angulum porte equoꝝ orientalis. Sā-
ctum domini nō euellet: ⁊ non deſtruet
vltra in perpetuum.

¶ C.S. Hieremias in carcere pphetat ſedechiā captiuū ⁊ orbatū ducendum in babylonē: ⁊ emit agrum in anathot: ⁊ orat dñm pro populo ſuo: ⁊ fit ſermo domini ad eum de incendio hieruſalem: ⁊ de liberatione captiuoꝝ. Capi. xxxii.

Verbum qd factum eſt
ad hieremiā a dño in
anno decimo ſedechie
regis iuda ipſe eſt ann⁹
decimuſoctauus nabu-
chodonoſor. Tūc exer-
citus regis babylonis
obſidebat hieruſalem:
et hieremias propheta erat clauſus in a-
trio carceris qui erat in domo regis iu-
da. Clauſerat enim eū ſedechias rex iu-
da: dicēs. Quare vaticinaris: dicēs. Hec
dicit dominus. Ecce ego dabo ciuitatem
iſtam in manu regis babylonis: ⁊ capiet
eam et ſedechias rex iuda nō effugiet de
manu chaldeoꝝ: ſed tradef in man⁹ re-
gis babylonis: et loquetur os eius cum
ore illius: et oculi eius oculos illius vide-
bunt: et in babylonem ducent ſedechiā:
et ibi erit donec viſitem eum ait domin⁹
Si autem dimicaueritis aduerſū chal-
deos nihil proſperum habebitis. Et di-
xit hieremias. Factum eſt verbum domi-
ni ad me dicēs. Ecce ananehel filius ſel-
lum patruelis tuus veniet ad te dicens.
Eme tibi agrum meum qui eſt in ana-
thot. Tibi enim competit ex propinqui-
tate vt emas. Et venit ad me ananehel fi-
lius patrui mei ſcdm verbum domini ad
veſtibulum carceris: et ait ad me. Poſſi-
de agrum meum qui eſt in anathot in
terra beniamin: quia tibi competit he-
reditas: et tu propinquus es vt poſſi-

Ideas. Intellexi aūt ꝙ ꝟbū dñi eſſet. Et
emi agrū ab ananebel filio patrui mei q̄
eſt in anathot. Et appendi ei argentū ſe
ptē ſtatheres: et decē argēteos: ⁊ ſcripſi
in libro: et ſignaui: et adhibui teſtes. Et
C appēdi argētū in ſtatera: ⁊ accepi librū
poſſeſſiōis ſignatū et ſtipulatiōes ⁊ rata
et ſigna forinſecus. Et dedi librū poſſeſ-
ſionis baruch filio neri filij maaſie i ocu
lis ananebel patruelis mei: et in oculis
teſtiū qui ſcripti erāt in libro emptiōis
et in oculis oīm iudeoꝝ q̄ ſedebāt i atrio
carceris. Et p̄cepi baruch corā eis dicēs
Hec dicit dñs exercituum de⁹ iſrael. Su
me libros iſtos: librum emptiōis hunc ſi
gnatū et librū hūc q̄ apert⁹ eſt: ⁊ pones
illos in vaſe fictili vt permanere poſſint
dieb⁹ multis. Hec eñ dicit domin⁹ exer-
cituū de⁹ iſrl. Adhuc poſſidebunt dom⁹
et agri: et vinee in terra iſta. Et oraui ad
dominū poſtq̄ tradidi librū poſſeſſionis
baruch filio neri dicens. Heu: heu: heu
domine de⁹. Ecce tu feciſti celū et terrā
Apo.14.c. in fortitudine tua magna: et in brachio
D tuo extēto. Non erit tibi difficile oē ꝟbū
q̄ facis miām in milib⁹: et reddis iniq̄ta
tē patrū in ſinū filioꝝ eoꝝ poſt eos. For
tiſſime: magne et potens: domin⁹ exerci-
tuū nomen tibi: magn⁹ cōſilio et incōp̄-
hēſibilis cogitatu. Cui⁹ oculi apti ſunt
ſup̄ oēs vias filioꝝ adam: vt reddas vni
cuiq̄ ſm vias ſuas: et ſm fructum adin
uentionum eius. Qui poſuiſti ſigna et
portēta in terra egypti vſq̄ ad diē hanc:
et in iſrael et in hoībus: et tibi feciſti no
men ſicut eſt dies hec. Et eduxiſti pplm
tuū iſrael de terra egypti in ſignis ⁊ i por
tētis: et i manu robuſta: et in brachio ex
tento: et in terrore magno: et dediſti eis
terrā hanc quā iuraſti patrib⁹ eoꝝ: vt da
res eis terrā fluētē lacte ⁊ melle: et īgreſ
ſi ſunt et poſſederunt eā. Et non obedie
runt voci tue: et in lege tua nō ambulaue
rūt: oīa q̄ mādaſti eis vt facerent: nō fe-
cerūt: et euenerūt eis oīa mala hec. Ec-
ce munitiōes extructe ſunt aduerſum ci
uitatem vt capiat̄: et vrbs data eſt i ma-
nus chaldeoꝝ: et in man⁹ regis babylo-
nis: q̄ p̄liant̄ aduerſus eā a facie gladij:
et famis et peſtilētie: et q̄cūq̄ locut⁹ es:
E acciderunt vt tuipſe cernis. Et tu dicis
mihi dñe deus: eme agrū argento et ad-
hibe teſtes: cū vrbs data ſit in man⁹ chal
deorum. Et factū eſt ꝟbū dñi ad hiere-
miā dicēs: Ecce ego dñs deus vniuerſe
carnis. Nūquid mihi difficile erit oē ꝟbū

Propterea hec dicit dominus. Ecce ego
tradā ciuitatē iſtā in manus chaldeoꝝ: ⁊
in manus regis babylōis: et capiēt eā: et
venient chaldei p̄liātes aduerſum vrbem
hāc: et ſuccēdēt eā igni: ⁊ cōburēt eā: et
domos in quaꝝ domatib⁹ ſacrificabant
baal et libabant dijs alienis libamina: ad
irritandū me. Erāt eñ filij iſrl ⁊ filij iu- F
da iugiter faciētes malū in oculis meis
ab adoleſcentia ſua filij iſrl q̄ vſq̄ nunc
exacerbāt me i ope manuū ſuarū: dicit
dominus: q2 in furore et in indignatiōe
mea facta eſt mihi ciuitas hec: a die qua
edificauerūt eā vſq̄ ad diē iſtā qua aufe
ret̄ de ꝯſpectu meo ꝓpter maliciā filioꝝ
iſrl ⁊ filioꝝ iuda quā fecerūt ad iracūdiā
me ꝓuocantes: ipſi et reges eoꝝ et prin-
cipes eorū et ſacerdotes eorū: et prophe
te eoꝝ viri iuda ⁊ habitatores hieruſalē.
Et verterūt ad me terga: et nō facies cū S.2.f.
docerē eos: et erudirē diluculo et nollēt S.7.b.
audire vt acciperēt diſciplinā. Et poſue
rūt idola ſua in domo in q̄ inuocatū ē no
mē meum vt polluerēt eā: ⁊ edificauerūt
excelſa baal q̄ ſunt in valle filij ennon: vt
initiarent filios ſuos: et filias ſuas mo-
loch qđ nō mādaui eis: nec aſcēdit i cor
meū vt facerēt abominationē hanc: ⁊ in
peccatū deducerēt iudā. Et nūc ꝓpter iſta
hec dicit dominus deus iſrl ad ciuitatē
hāc: de qua vos dicitis ꝙ tradat̄ i man⁹
regis babylōis in gladio et in fame et in
peſte. Ecce ego congregabo eos de vni-
uerſis terris ad quas eieci eos in furore
meo et in ira mea ⁊ in idignatiōe grādi:
et reducā eos ad locū iſtum: et habitare
eos faciā cōfidēter: et erūt mihi in pplꝫ
⁊ ego ero eis in deū. Et dabo eis cor vnū G
et viā vnā: vt timeant me vniuerſis die-
bus: et bene ſit eis ⁊ filijs eorū poſt eos.
Et feriā eis pactū ſempiternū: ⁊ nō deſi
nā eis bene facere: et timorē meū dabo
i corde eoꝝ vt nō recedāt a me: ⁊ letabor
ſup̄ eis: cū bene eis fecero. Et plantabo
eos in terra iſta in veritate in toto corde
meo: et in tota aīa mea. Q2 hec dicit do-
minus. Sicut adduxi ſup̄ pplm iſtū oē
malū hoc grāde: ſic adducā ſup̄ eos oē
bonū qđ ego loq̄r ad eos. Et poſſidebū-
tur agri i terra iſta de q̄bus dicitis ꝙ deſer
ta ſit: eo ꝙ nō remāſerit hō et iumētū: et
data ſit in man⁹ chaldeoꝝ. Agri emen̄t
pecunia ⁊ ſcribent̄ in libro: ⁊ imprimet̄ ſi-
gnū: ⁊ teſtes adhibebunt̄ in terra benia-
min: ⁊ in circuitu hierlm i ciuitatib⁹ iu-
da ⁊ i ciuitatib⁹ mōtanis: et i ciuitatib⁹

cāpeſtribꝰ ⁊ ī ciuitatibꝰ q̄ ad auſtrū ſūt. qr cōuertā captiuitatē eoꝝ: ait dominus

¶ C.S. De cōuerſione iuda ⁊ hierl'm: ⁊ de emēdatione ⁊ gaudio: ⁊ de grege tranſeunte ad manum numerantis: de chriſto naſcituro ⁊ regno ipſiꝰ ⁊ ſacerdotio perpetuo. Capitulum. xxxiij.

A Et factū ē v̄bū dn̄i ad hieremiā ſcōo: cū adhuc clauſus eēt ī atrio carceris dicēs. Hec dicit dominꝰ. Qui facturus ē ⁊ formaturꝰ illō et paraturus dn̄s nomē eiꝰ. Clama ad me et exaudiā te: et annūciabo tibi grandia ⁊ firma q̄ neſcis. Quia hec dicit dn̄s deus iſrl' ad domos vrbis huiꝰ: et ad domos regis iuda q̄ deſtructe ſūt ⁊ ad munitiōes ⁊ ad gladiū veniētiū vt dimicēt cū chaldeis ⁊ īpleāt eas cadaueribꝰ hoīm q̄s ꝑcuſſi ī furore meo et ī idignatiōe mea abſcōdens faciē meā a ciuitate hac ꝓpter oēm maliciā eoꝝ. Ecce ego obducā eis cicatricē et ſanitatē et curabo eos: ⁊ reuelabo illis deꝓcationē pacis et veritatis. Et cōuertā cōuerſionē iuda: ⁊ cōuerſionē hierl'm et edificabo eos ſicut a ꝓncipio et emundabo illos ab oī iniq̄tate

B ſua ī qua peccauerūt mihi: ⁊ ꝓpiciꝰ ero cunctis iniq̄tatibꝰ eoꝝ ī q̄bus deliq̄rūt mihi et ſpreuerūt me. Et erit mihi ī nomē ⁊ ī gaudiū ⁊ ī laudē ⁊ ī exultationem cūctis gētibꝰ terre q̄ audient oīa bona q̄ ego facturꝰ ſuꝫ eis ⁊ pauebūt ⁊ turbabūtur in vniuerſis locis: ⁊ in oī pace quam ego faciā eis. Hec dicit dominꝰ. Adhuc audiet ī loco iſto quē vos dicitis eſſe deſertū: eo ꝙ nō ſit hō nec iumentū in ciuitatibus iuda ⁊ foris hierl'm que deſolate ſunt abſq; hoīe ⁊ abſq; habitatore ⁊ abſq; pecore: vox gaudij et vox leticie: vox ſpōſi ⁊ vox ſponſe vox dicentium. Cōfitemini domīo exercituū: qm̄ bonus dominus: qm̄ ī eternū mīa eius: ⁊ portantiuꝫ vota in domū domini. Reducā eñ cōuerſionē terre ſicut a pricipio dicit dominꝰ Hec dicit dominus exercituū. Adhuc erit in loco iſto deſerto abſq; hoīe ⁊ abſq; iumēto: ⁊ ī cunctis ciuitatibꝰ eius habitaculū paſtoꝝ ⁊ accubantiū gregeꝫ ī ciuitatibꝰ mōtuoſis ⁊ in ciuitatibꝰ cāpeſtribus ⁊ ī ciuitatibꝰ q̄ ad auſtrū ſunt ⁊ ī terra beniamin ⁊ ī circuitu hierl'm ⁊ ī ciuitatibus iuda: adhuc trāſibūt greges ad

C manū nūerātis: ait dn̄s. Ecce dies veniunt dicit dominus: ⁊ ſuſcitabo verbū bonum qō locutus ſum ad domum iſrl' et ad domuꝫ iuda. In diebus illis et in tp̄e illo germinare faciam dauid germen iuſticie ⁊ faciet iudiciū ⁊ iuſticiam ī terra. In diebus illis ſaluabit' iuda: ⁊ iſrael habitabit cōfidēter. Et hoc eſt nomē qō vocabūt eū: dn̄s iuſtus noſter. Qr hec dicit dn̄s. Nō interibit de dauid vir q̄ ſedeat ſup thronū domꝰ iſrael: ⁊ de ſacerdotibus ⁊ leuitis non interibit vir a facie mea qui offerat holocauſtomata: ⁊ īcēdat ſacrificiū ⁊ cedat victimas cūctis diebus.

D Et factū eſt verbū dn̄i ad hieremiam dicens. Hec dicit dominus. Si irritum poteſt fieri pactū meū cū die: ⁊ pactū meū cum nocte: vt nō ſit dies ⁊ nox ī tp̄e ſuo et pactū meū irritū eē poterit cū dauid ſeruo meo: vt nō ſit ex eo filiꝰ q̄ regnet ī throno eius: et leuite ⁊ ſacerdotes miniſtri mei. Sicut enumerari non poſſunt ſtelle celi et metiri arene maris ſic multiplicabo ſemen dauid ſerui mei et leuitas miniſtros meos. Et factū eſt verbuꝫ domini ad hieremiā dicēs. Nunq̄d non vidiſti q̄d ppl's hic locutꝰ ſit dicēs. Due cognationes quas elegerat dn̄s abiecte ſunt ⁊ ppl'm meū deſpexerūt eo ꝙ nō ſit vltra gens corā eis. Hec dicit dominus. Si pactū meū inter diē ⁊ nocteꝫ: et leges celi ⁊ terre nō poſui equidē et ſemen iacob et dauid ſerui mei ꝓiciā: vt non aſſumā de ſemine eiꝰ principes ſeminis abraā: iſaac: ⁊ iacob. Reducā eñ cōuerſionem eoꝝ et miſerebor eis.

¶ C.S. Pena quia non dimittunt ſeruos ⁊ ancillas hebreas liberos ⁊ punitio: cum tamen promiſerant in templo cum ſolemnitate vituli in duo ſciſſi. Capitulum. xxxiiij.

A Verbū qō factuꝫ eſt ad hieremiā a domīo: qn̄ nabuchodonoſor rex babylonis ⁊ oīs exercitus eiꝰ vniuerſaq; regna terre que erāt ſub ptāte manꝰ eius: ⁊ oēs ppl'i bellabāt ꝯ hierl'm et cōtra oēs vrbes eiꝰ: dicens. Hec dicit dn̄s deus iſrael. Vade ⁊ loquere ad ſedechiā regem iuda: ⁊ dices ad euꝫ. Hec dicit dn̄s. Ecce ego tradam ciuitatem hāc in manu regis babylonis ⁊ ſuccēdet eāꝫ igni. Et tu nō effugies de manu eius ſed cōprehēſione capieris: ⁊ in manu eiꝰ tra deris: et oculi tui oculos regis babylonis videbunt: et os eius cum ore tuo loquetur ⁊ babylonem introibis. Attamē

I.23.a.

audi verbum domini ſedechia rex iuda.
Hec dicit dñs ad te. Non morieris in gla
dio: ſed in pace morieris: et ſm cõbuſtio
nes patrũ tuoꝝ regũ priorũ qui fuerunt
ante te ſic cõburẽt te: ꝛ ve dñe plãgent te:
q2 verbũ hoc ego locutꝰ ſum dicit dñs.
B Et locutus eſt hieremias propheta ad ſe
dechiã regẽ iuda vniuerſa verba hec in
hierlm: ꝛ exercitꝰ regis babylõis pugna
bat cõtra hierlm: ꝛ contra oẽs ciuitates
iuda q̃ reliq̃ erãt ↄtra lachis ꝛ ↄtra azecha
he enim ſupererant de ciuitatibus iuda
vrbes munite. Verbuꝫ quod factum eſt
ad hieremiã a dño poſtq̃ ꝑcuſſit rex ſe
dechias fedus cũ oi pplo in hierlm pre
dicãs vt dimitteret vnuſq̃ſq ſeruũ ſuuꝫ
et vnuſq̃ſq ancillã ſuã. hebreũ ꝛ hebre
am liberos: ꝛ nequaq̃ dominarentur eis
id eſt in iudeo ꝛ fratre ſuo. Audierũt er
go oẽs principes ꝛ vniuerſus ppls q̃ in
ierant pactũ vt dimitteret vnuſq̃ſq ſer
uũ ſuũ: ꝛ vnuſq̃ſq ãcillã ſuã liberos: et
vltra nõ dominarent̃ eis. Audierũt igit̃ ꝛ
dimiſerũt. Et cõuerſi ſunt deinceps: ꝛ re
traxerũt ſeruos ſuos ꝛ ancillas ſuas q̃s
dimiſerũt liberos: ꝛ ſubiugauerũt in fa
mulos ꝛ famulas. Et factũ eſt vbũ dñi
C ad hieremiã a dño: dicens. Hec dicit do
minus deus iſrael. Ego ꝑcuſſi fedus cũ
pr̃ibus vr̃is in die qua eduxi eos de terra
Exo. 21. a. egypti de domo ſeruitutis dicẽs. Cũ cõ
Deu. 15. b. pleti fuerit ſeptẽ anni dimittat vnuſq̃ſq
fratrẽ ſuũ hebreuꝫ q̃ vẽditus eſt ei et ſer
uiet tibi ſex annis: et dimittes eũ a te li
berũ. Et nõ audierũt pr̃es vr̃i me: nec i
clinauerũt aurẽ ſuã. Et ↄuerſi eſtis vos
hodie: et feciſtis qḋ rectum eſt in oculis
meis: vt ꝑdicaretis libertatẽ vnuſquiſq
ad amicũ ſuũ: ꝛ iniſtis pactũ i cõſpectu
meo i domo i qua inuocatũ ẽ nomẽ meũ
ſup eã. Et reuerſi eſtis et cõmaculaſtis
nomẽ meũ: ꝛ reduxiſtis vnuſquiſq ſer
uum ſuũ: ꝛ vnuſquiſq ancillã ſuã q̃s di
miſeratis: vt eſſent liberi et ſue poteſta
tis: ꝛ ſubiugaſtis eos vt ſint vobis ſerui
ꝛ ancille. Propterea hec dicit dominus.
Vos nõ audiſtis me vt ꝑdicaretis liber
D tatẽ vnuſquiſq fratri ſuo et vnuſquiſq
amico ſuo. Ecce ego predico libertatem
ait dñs ad gladium: ad peſtem: et ad fa
mẽ: ꝛ dabo vos in cõmotionem cunctis
regnis terre. Et dabo viros qui ꝑuaricã
tur fedus meũ: ꝛ nõ obſeruauerunt ver
ba federis q̃bus aſſenſi ſunt in cõſpectu
meo vitulũ quẽ cõciderunt in duas par
tes: ꝛ tranſierunt inter diuiſiões eius: et
pricipes iuda ꝑcipes hierlm: eunuchi
et ſacerdotes: ꝛ ois pplus terre q̃ trãſie
rũt inter diuiſiões vituli: et dabo eos in
manus inimicoꝝ ſuoꝝ: ꝛ i manus q̃ren
tiũ aiaꝫ eoꝝ: ꝛ erit morticinũ eoꝝ i eſcã
volucribꝰ celi ꝛ beſtijs terre. Et ſedechiã
regẽ iuda: et principes eiꝰ dabo in manꝰ
inimicoꝝ ſuoꝝ: ꝛ in manus q̃rẽtiũ aias
eoꝝ: ꝛ i manꝰ exercituũ regis babylõis q̃
receſſerũt a vobis. Ecce ego ꝑcipio dicit
dñs: ꝛ reducã eos in ciuitatẽ hanc: ꝛ pre
liabunt̃ aduerſus eã: et capiẽt eã: ꝛ incẽ
dent igni. Et ciuitates iuda dabo in ſoli
tudinẽ: eo ꝙ non ſit habitator.

¶ C. S. Increpatur de inobedientia. ppter obe
dientiam filioꝝ ionadab filij rechab: rechabitis
maledictio ꝑmittitur: benedicitur ſtirps io
nadab filij rechab. Cap. xxxv.

A
Verbum qḋ factum eſt
ad hieremiã a domino
in diebus ioachiꝫ: filij
ioſie regis iuda dicẽs
Uade ad domũ recha
bitarum: et loq̃re eis:
ꝛ introduces eos i do
mũ domini in vnã exe
dram theſaurorum: et dabis eis bibere
vinuꝫ. Et aſſumpſi iechoniã filium hiere
mie filij abſanie ꝛ fratres eius ꝛ omnes
filios eius: ꝛ vniuerſam domuꝫ rechabi
tarum: et introduxi eos i domũ domini
ad gazophylaciũ filioꝝ anan filij iegede
lie hoĩs dei qḋ erat iuxta gazophylaciuꝫ
principũ ſup theſaurũ maaſie filij ſellũ
qui erat cuſtos veſtibuli. Et poſui coraꝫ
filijs domꝰ rechabitarũ cyphos plenos
vino et calices. Et dixi ad eos. Bibite vi
num. Qui reſpõderunt. Nõ bibemus vi
num: q2 ionadab filius rechab pater nr̃
precepit nobis: dicẽs. Nõ bibetis vinum
vos ꝛ filij vr̃i vſq in ſempiternum. Et B
domũ nõ edificabitis: ꝛ ſemẽtẽ non ſere
tis: ꝛ vineas nõ plãtabitis nec habebitis
ſed in tabernaculis habitabitis cunctis
diebus vr̃is: vt viuatis diebꝰ multis ſup
faciem terre in qua vos peregrinamini.
Obediuimus ergo voci ionadab filij re
chab patris nr̃i in oĩbꝰ q̃ ꝑcepit nobis:
ita vt nõ biberemus vinũ cũctis diebus
noſtris nos ꝛ mulieres noſtre: filij et fi
lie nr̃e: ꝛ nõ edificaremus domos ad ha
bitandũ: ꝛ vineã et agrum et ſementem
non habuimus: ſed habitauimus in ta
bernaculis: et obedientes fuimus iuxta
omnia que ꝑcepit nobis ionadab pater
noſter. Cum autẽ aſcendiſſet nabucho

donoſoꝛ rex babylonis ad terrã noſtram
C venimus. Venite et ingrediamur hieru-
ſalẽ a facie exercitus chaldeoꝝ: et a facie
exercitus ſyrie: et manſimus in hieruſa-
lẽ. Et factũ eſt verbũ dñi ad hieremiã di-
cens. Hec dicit dominus exercituũ de⁹
iſrael. Vade et dic viris iuda: et habita-
toribus hierl̃m. Nunquid nõ recipietis di-
ſciplinã: vt obediatis verbis meis dicit
dñs? Preualuerunt ſermones ionadab
filij rechab quos precepit filijs ſuis vt
nõ biberẽt vinũ: ⁊ nõ biberũt vſq; ad diẽ
hãc: q; obedierũt ꝑcepto pr̃is ſui. Ego
autẽ locutus ſum ad vos de mane cõſur
gẽs ⁊ loquẽs: et nõ obediſtis mihi. Mi-
B.18.b. ſiq; ad vos omnes ſeruos meos ꝓphe-
25.b. tas cõſurgẽs diluculo mittẽſq; ⁊ dicens
Cõuertimini vnuſqſq; a via ſua peſſima
et bona facite ſtudia vr̃a: et nolite ſequi
deos alienos: neq; colatis eos: et habita
bitis in terra quam dedi vobis et patri-
D bus vr̃is: et nõ iclinaſtis aurẽ veſtrã neq;
audiſtis me. Firmauerũt igit̃ filij iona-
dab filij rechab preceptuꝫ patris ſui qđ
preceperat eis: pplꝰs aũt iſte nõ obedinit
mihi. Idcirco hec dicit dñs exercituum
deus iſrl̃. Ecce ego adducã ſuꝑ iudam:
et ſuꝑ oẽs habitatores hierl̃m vniuerſaꝫ
afflictionẽ: quã locutus ſum ad illos et
non audierũt: vocaui illos: et nõ reſpon
derunt mihi. Domui aũt rechabitarum
dixit hieremias. Hec dicit domin⁹ exerci
tuũ deus iſrael. Pro eo q; obediſtis ꝑce
pto ionadab patris veſtri: et cuſtodiſtis
oĩa mãdata eius: et feciſtis vniuerſa que
precepit vobis ꝓpterea hec dicit domin⁹
exercituum deus iſrael. Non deficiet vir
de ſtirpe ionadab filij rechab ſtãs in cõ-
ſpectu meo cũctis diebus.

¶ C.S. Hieremias de carcere mittit baruch cũ
libro vt reuocet populum ſuum a via ſua mala:
ſed ioachim comburit librum ⁊ alius ſcribitur con
tra eum. Capitulum. xxxvj.

A Et factũ eſt in anno qr
to ioachim filij ioſie re
gis iuda factum eſt ver
bum hoc ad hieremiã
a domino dicens. Tol
le volumẽ libri: et ſcri-
bes in eo oĩa verba q̃
locutus ſuꝫ tibi aduer
ſum iſrael et iudã: et aduerſum omnes
gentes a die qua locutus ſum ad te ex
diebus ioſie vſq; ad diem hanc: ſi forte
audiente domo iuda vniuerſa mala que
ego cogito facere eis: reuertatur vnuſ-
quiſq; a via ſua peſſima: et ꝓpitius ero
iniquitati et peccato eorum. Vocauit
ergo hieremias baruch filium nerie: et
ſcripſit baruch ex ore hieremie omnes ſer
mones domini quos locutus eſt ad euꝫ
in volumine libri. Et precepit hieremias B
baruch dicens. Ego clauſus ſuꝫ: nec va
leo ingredi domum domini. Ingredere
ergo tu et lege de volumine in quo ſcri-
pſiſti ex ore meo verba domini audiente
populo in domo domini in die ieiunij:
inſuper et audiente vniuerſo iuda qui ve
niunt de ciuitatibus ſuis: leges eis ſi for
te cadat oratio eorum in conſpectu do-
mini et reuertatur vnuſquiſq; a via ſua
peſſima: quoniam magnus furor et indi
gnatio eſt: quam locutus eſt domin⁹ ad
uerſus populum hunc. Et fecit baruch
filius nerie: iuxta omnia que preceperat
hieremias propheta: legẽs ex volumine
ſermones domini in domo domini. Fa
ctum eſt autem in anno quinto ioachim
filij ioſie regis iuda in menſe nono pre-
dicauerunt ieiunium in conſpectu do-
mini omni populo in hieruſalem: et vni
uerſe multitudini: que confluxerat de C
ciuitatibus iuda in hieruſalem. Legit-
q; baruch ex volumine ſermones hiere-
mie in domo domini in gazophylatio ga
marie filij ſaphan ſcribe in veſtibulo ſu
periori in introitu porte noue domus
domini audiẽte omni populo. Cumq; au
diſſet micheas filius gamarie filij ſaphã
omnes ſermones domini ex libro deſcẽ
dit in domum regis ad gazophylatium
ſcribe. Et ecce ibi omnes principes ſede
bant eliſama ſcriba: et delaias filius ſe-
meie: et helnathan filius achobor et ga-
marias filius ſaphan ⁊ ſedechias filius
ananie ⁊ vniuerſi principes. Et nuncia-
uit eis micheas omnia verba que audi-
uit legentem baruch ex volumine in au- D
ribus populi. Miſerũt itaq; omnes prin
cipes ad baruch iudi filium nathanie fi-
lij ſelemie filij chuſi: dicentes. Volumẽ
ex quo legiſti audiẽte populo: ſume in
manu tua et veni. Tulit ergo baruch fi
lius nerie volumen in manu ſua: et ve
nit ad eos. Et dixerunt ad eum. Sede
et lege hec in auribus noſtris. Et legit
baruch in auribus eorum. Igitur cuꝫ au
diſſent oĩa verba obſtupuerũt vnuſqſq;
ad proximũ ſuũ et dixerunt ad baruch.
Nunciare debemus regi omnes ſermo-
nes iſtos. Et interrogauerunt eum di-

tentes. Indica nobis quõ ſcripſiſti oẽs
ſermones iſtos ex ore eius. Dixit autem
eis baruch. Ex ore ſuo loquebať quaſi
legens ad me oẽs ſermones iſtos: et ego
ſcribebã in volumine attramẽto. Et di-
xerunt principes ad baruch. Vade ⁊ ab-
ſcõdere tu et hieremias ⁊ nemo ſciat vbi
E ſitis. Et ingreſſi ſunt ad regẽ in atrium.
Porro volumẽ cõmẽdauerunt in gazo-
phylacio eliſame ſcribe: et nunciauerũt
audiente rege oẽs ſermões. Miſitq; rex
iudi vt ſumeret volumen. Qui tollens
illud de gazophylacio eliſame ſcribe le-
git audiẽte rege ⁊ vniuerſis pncipib⁹ qui
ſtabãt circa regẽ. Rex autẽ ſedebat i do-
mo hyemali in mẽſe nono: ⁊ poſita erat
arula coram eo plena prunis. Cumq; le-
giſſet iudi tres pagellas vel quattuor ſci
dit illud ſcalpello ſcribe et pieciit in ignẽ
q̃ erat ſup arulã donec cõſummareť oẽ
F volumen igni qui erat in arula. Et nõ ti
muerunt neq; ſciderunt veſtimenta ſua
rex ⁊ omnes ſerui eius q̃ audierunt vni-
uerſos ſermones iſtos. Verũtamen hel-
nathan ⁊ dalaias ⁊ gamarias cõtradixe-
runt regi ne combureret librũ: ⁊ non au
diuit eos. Et precepit rex hieremiel fi-
lio amelech ⁊ ſarage filio ezriel ⁊ ſelemie
filio abdehel vt comprehenderent ba-
ruch ſcribã et hieremiã pphetã. Abſcõ-
dit aũt eos dñs. Et factũ eſt verbũ dñi
ad hieremiã prophetã poſtq̃ cõbuſſerat
rex volumen et ſermones quos ſcripſe-
rat baruch ex ore hieremie dicens. Rur-
ſum tolle volumen aliud et ſcribe in eo
omnes ſermones priores q̃ erãt in pmo
volumine qđ cõbuſſit ioachim rex iuda.
Et ad ioachim regem iuda dices. Hec
G dicit dñs. Tu cõbuſſiſti volumen iſtud
dicens. Quare ſcripſiſti in eo annũciãs
feſtinus veniet rex babylonis et vaſtabit
terram hanc: ⁊ ceſſare faciet ex illa homi
nẽ ⁊ iumentuz. Propterea hec dicit dñs
deus cõtra ioachim regem iuda. Nõ erit
ex eo q̃ ſedeat ſup ſolium dauid et cada
uer eius piiciet ad eſtũ p diẽ et ad ge-
lu p noctem. Et viſitabo contra eum et
cõtra ſemen eius: ⁊ cõtra ſeruos ei⁹ ini-
quitates ſuas: ⁊ adducã ſup eos ⁊ ſuper
habitatores hierl'm: et ſuper viros iuda
omne malũ qđ locut⁹ ſum ad eos: et nõ
audierũt. Hieremias aũt tulit volumen
aliud ⁊ dedit illud baruch filio nerie ſcri
be q̃ ſcripſit in eo ex ore hieremie omnes
ſermones libri quẽ cõbuſſerat ioachim
rex iuda igni: et inſup additi ſunt ſermo
nes multo plures q̃ antea fuerant.

¶ C.S. Sedechias mandat orare dñm pro ſe et
pplo: ⁊ interim vult hieremias egredi: capitur in
carcerẽ mittiť: repeti alloquiť i veſtibulo carce
ris: ⁊ torta panis quotidie ei datur. Ca. xxxvij.

Et regnauit rex ſede- A
chias filius ioſie p ie-
chonia filio ioachim
quẽ conſtituit regẽ na
buchodonoſor rex ba-
bylonis in terra iuda:
et nõ obediuit ipſe et
ſerui eius ⁊ ppl's terre
verbis dñi q̃ locutus eſt in manu hiere-
mie prophete. Et miſit rex ſedechias iu
chal filiũ ſelemie ⁊ ſophoniã filium ma
aſie ſacerdotem ad hieremiam pphetã di
cens. Ora p nobis dominũ deũ noſtrũ. I.42.a
Hieremias aũt libere ambulabat in me
dio populi. Nõ eñi miſerãt euz in cuſto-
diã carceris. Igiť exercitus pharaonis
egreſſus eſt de egypto: et audiẽtes caldei
qui obſidebãt hierl'm huiuſcemodi nun
cium receſſerunt ab hieruſalẽ. Et factuz
eſt verbũ dñi ad hieremiã pphetã dicẽs
Hec dicit dñs deus iſrl'. Sic dicetis re-
gi iuda qui miſit vos ad me interrogan-
dum. Ecce exercitus pharaonis q̃ egreſ
ſus eſt vobis in auxilium reuerteť in ter
rã ſuã in egyptũ ⁊ redient chaldei: et bel B
labunt cõtra ciuitatem hãc: ⁊ capiẽt eaz
et incẽdent eã igni. Hec dicit dñs. Noli-
te decipere aïas veſtras dicentes. Eun-
tes abibunt et recedent a nobis chaldei:
qr nõ abibunt. Sed ⁊ ſi pcuſſeritis oẽm
exercitũ chaldeoꝝ: qui preliantur aduer-
ſum vos et derelicti fuerint ex eis aliqui
vulnerati ſinguli de tentorio ſuo conſur
gent: ⁊ incẽdent ciuitatẽ hãc igni. Ergo
cum receſſiſſet exercit⁹ chaldeoꝝ ab hie-
ruſalem ppter exercitũ pharaonis egreſ
ſus eſt hieremias de hieruſalẽ: vt iret in
terram beniamin: et diuideret ibi poſſeſ C
ſionem in cõſpectu ciuiũ. Cumq; peruiſ
ſet ad portã beniamĩ erat ibi cuſtos por
te p vices noïe hierias filius ſelemie fi-
lij ananie: ⁊ apphẽdit hieremiã pphetã
dicens. Ad chaldeos pfugis. Et reſpon
dit hieremias. Falſum eſt non fugio ad
chaldeos. Et non audiuit euz ſed cõpre
hẽdit hierias hieremiã: ⁊ adduxit euz ad
principes. Quãobrẽ irati principes cõtra I.20.a
hieremiã ceſum eum miſerunt in carce-
rem qui erat in domo ionathã ſcribe. Ip
ſe eñi prepoſitus erat ſup carcerẽ. Itaq;
ingreſſus eſt hieremias in domum laci

et in ergaſtulũ: ⁊ ſedit ibi hieremias die
bus multis. Mittẽs itaqꝫ ſedechias rex
tulit eũ: ⁊ interrogauit eum in domo ſua
abſcõdite et dixit. Putas ne eſt ſermo a
dño? Et dixit hieremias. Eſt. Et ait. In
b manꝰ regis babylõis traderis. Et dixit
hieremias ad regẽ ſedechiã. Quid pecca
ui tibi ⁊ ſeruis tuis ⁊ pplo tuo: qꝛ miſiſti
me i domum carceris? Ubi ſunt prophe
te vri q̃ pphetabãt vobis et dicebãt: nõ
veniet rex babylonis ſup vos et ſup ter
rã hãc? Nunc ergo audi obſecro dñe mi
rex. Ualeat deprecatio mea in cõſpectu
tuo: ⁊ ne me remittas in domũ ionathe
ſcribe ne moriar ibi. Precepit ergo rex
ſedechias vt traderet hieremias in veſti
bulum carceris et daretur ei torta panis
quotidie: excepto pulmẽto: donec cõſu
merentur omnes panes de ciuitate. Et
manſit hieremias in veſtibulo carceris.

¶ C.S. Principes petunt hieremiam occidi: in
lacum mittitur vbi nõ erat aqua ſed lutũ: abde
melech extrahit eum: ea que prius regi ꝑdicat:
rex iubet vt celet. Capi. xxxviii.

A Udiuit autẽ ſaphaci
as filiꝰ madiam et he
delias filius phaſſur ⁊
iuchal filius ſelemie et
phaſſur filiꝰ melchie
ſermones quos hiere
mias loq̃bat ad oẽm
Ie.21.c. pplm dicẽs. Hec dicit
dñs. Quicũqꝫ mãſerit i ciuitate hac mo
riet gladio ⁊ fame ⁊ peſte: qui aũt profu
gerit ad chaldeos viuet et erit aĩa eiꝰ ſo
ſpes et viuẽs. Hec dicit dñs. Tradendo
tradet ciuitas hec i manu exercitus re
gis babylonis et capiet eã. Et dixerunt
principes regi. Rogamus vt occidat ho
mo iſte. De induſtria enĩ diſſoluit manꝰ
viroꝝ bellãtium q̃ remãſerunt in ciuita
te hac? ⁊ manꝰ vniuerſi populi loquens
ad eos vniuerſa verba hec. Siquidẽ ho
mo iſte nõ querit pacẽ pplo huic ſed ma
B lum. Et dixit rex ſedechias. Ecce ipſe in
manibus veſtris eſt. Nec enim fas eſt vo
bis quicq̃ negare. Tulerunt ergo hiere
miam ⁊ proiecerunt eũ in lacũ helchie
filij amalech q̃ erat in veſtibulo carceris
et ſubmiſerũt hieremiã in funibꝰ in la
cũ in quo nõ erat aqua ſed lutũ. Deſcẽ
dit itaqꝫ hieremias in cenũ. Audiuit au
tem abdemelech ethiops vir eunuchus
qui erat in domo regis ꝙ miſiſſent hiere
miam in lacũ. Porro rex ſedebat in por
ta beniamin. Et egreſſus ẽ abdemelech
de domo regis et locutus eſt ad regẽ di
cens. Dñe mi rex malefecerunt viri iſti c
omnia quecunqꝫ ꝑpetrarũt cõtra hiere
miam propheta: mittẽtes eũ in lacũ vt
moriatur ibi fame. Nõ ſunt enĩ panes vl
tra in ciuitate. Precepit itaqꝫ rex abde
melech ethiopi dicens. Tolle tecũ hinc
triginta viros: ⁊ leua hieremiã pphetã
de lacu anteq̃ moriat. Aſſumptis ergo
abdemelech ſecũ viris ingreſſus eſt do
mum regis que erat ſub celario ⁊ tulit in
de veteres pãnos ⁊ antiqua veſtimẽta q̃
cõputruerãt ⁊ ſubmiſit ea ad hieremiã
in lacũ ꝑ funiculos. Dixitqꝫ abdemelech d
ethiops ad hieremiam prophetã. Pone
veteres pãnos ⁊ hec ſciſſa ⁊ putrida ſub
cubito manuũ tuarũ ⁊ ſup funes. Fecit
ergo hieremias ſic. Et extraxerunt hiere
miam funibus: ⁊ eduxerunt eum de la
cu. Manſit aũt hieremias in veſtibulo
carceris. Et miſit rex ſedechias et tulit
ad ſe hieremiã pphetã ad oſtiũ tertiũ qd
erat in domo dñi. Et dixit rex ad hiere
miã. Interrogo ego te ſermonem ne ab
ſcondas a me aliquid. Dixit autem hiere
mias ad ſedechiam. Si annũciauero ti
bi: nunqd nõ interficies me? Et ſi conſi
lium dedero tibi non me audies? Iura
uit ergo rex ſedechias hieremie clam di
cens. Uiuit dñs q̃ fecit nobis aĩam hãc
ſi occidero te ⁊ ſi tradidero te in manus
virorũ iſtoꝝ q̃ querunt aĩam tuã. Et di C
xit hieremias ad ſedechiã. Hec dicit dñs
exercituũ deus iſrael. Si ꝓfectus exieris
ad principes regis babylonis viuet aĩa
tua ⁊ ciuitas hec nõ ſuccẽdet igni et ſal
uus eris tu ⁊ populus tuus ⁊ domꝰ tua.
Si autem non exieris ad pricipes regis
babylonis tradetur ciuitas hec in manꝰ
chaldeorum et ſuccendent eam igni: et tu
non effugies de manu eorum. Et dixit
rex ſedechias ad hieremiã. Sollicitus
ſum ꝓpter iudeos q̃ trãſfugerũt ad chal
deos ne forte tradar in manus eoꝝ: et
illudãt mihi. Reſpondit autẽ hieremias
et dixit ad eum. Non te tradẽt. Audi que D
ſo vocem dñi quam ego loquor ad te et
bene tibi erit: ⁊ viuet anima tua. Qd ſi no
lueris egredi: iſte eſt ſermo quem oſten
dit mihi dñs. Ecce omnes mulieres que
remanſerunt in domo regis iuda: educẽ
tur ad principes regis babylonis et ipſe
dicent. Seduxerunt te ⁊ preualuerunt
aduerſum te viri pacifici tui: demerſe
runt te in ceno et in lubrico pedes tuos
et receſſerunt a te. Et omnes vxores tue

et filij tui educentur ad chaldeos: ⁊ non
effugies manus eoꝝ: ſed in manu regis
babylonis capieris: ⁊ ciuitatē hāc cōbu
C ret igni. Dixit ergo Sedechias ad hiere-
miā. Nullꝰ ſciat v̄ba hec et nō morieris
Si aūt audierint pꝛincipes q2 locutꝰ ſuz
tecū: ⁊ venerint ad te: ⁊ dixerit tibi: indi-
ca nobis q̄d locutꝰ ſis cuz rege ne celes
et nō te interficiemꝰ: et q̄d locutꝰ eſt te-
cum rex dices ad eos. Proſtraui ego pre
ces meas corā rege ne me reduci iube-
ret in domū ionathā et ibi morerer. Ue
nerūt ergo oēs pꝛincipes ad hieremiā et
interrogauerūt eū. Et locutus eſt eis iu-
xta oīa verba q̄ p̄ceperat ei rex. Et ceſſa
Ier.eodem. uerunt ab eo. Nihil eñi fuerat auditum.
Manſit v̄o hieremias in veſtibulo carce
ris vſqz ad diē quo capta eſt hierl̄m. Et
factum eſt vt caperetur hieruſalem.

¶ C.S. Capta ciuitate ſedechias fugit: cōpꝛehē
ditur: exc̄catur: nabuzardan ⁊ godoliam ⁊ pau-
peres populi in hieruſalem dimittit: ⁊ godolie
committit hieremiam pꝛophetam abdemelech
ſaluatur. Cap. xxxix.

A
Ier.52.a.
4.re.25.c. Anno nono ſedechie re
gis iuda mēſe decimo
venit nabuchodono-
ſoꝛ rex babylōis et oīs
exercitꝰ eiꝰ ad hierl̄m
et obſidebāt eā. Unde
cimo autez anno ſede
chie mēſe quarto qui
ta die mēſis apta ē ciuitas. ⁊ igreſſi ſunt
oēs pꝛicipesregis babylonis: ⁊ ſederunt
in poꝛta media neregel: ſereſer: ſemegar
nabuſarſathi rabſaces neregel ſereſer
rebmag: ⁊ oēs reliqui pꝛicipes regis ba-
bylōis. Cūqꝫ vidiſſet eos ſedechias rex
iuda ⁊ oēs viri bellatoꝛes fugerunt et
egreſſi ſunt nocte de ciuitate p̱ viā hoꝛti
regis ⁊ p̱ poꝛtā q̄ erat inter duos muros
D et egreſſi ſunt ad viā deſerti. Perſecutꝰ
eſt aūt eos exercitꝰ chaldeoꝝ: ⁊ cōp̄hēde
rūt ſedechiā i cāpo ſolitudis hiericōtī
ne: ⁊ captū adduxerūt ad nabuchodono
ſoꝛ regē babylōis i reblatha q̄ eſt in ter-
ra emath: ⁊ locutꝰ eſt ad eū iudicia. Et
occidit rex babylonis filios ſedechie i re
blatha in oculis eiꝰ: et oēs nobiles iuda
occidit rex babylōis. Oculos q̄ꝫ ſedechie
eruit: ⁊ vixit eū compedibꝰ vt duceret i ba
bylonē. Domū q̄ꝫ regis ⁊ domum vulgi
E ſuccēderūt chaldei igni: ⁊ murū hierl̄m
ſubuerterūt. Et reliq̄as pplī q̄ remanſe-
rūt in ciuitate ⁊ pꝛofugos q̄ trāſfugerant
ad eū et ſuperfluos vulgi q̄ remāſerant
trāſtulit nabuzardā mgr̄ militū in baby
lonē: ⁊ de plebe pauperū q̄ nihil penitus
habebāt dimiſit nabuzardā mgr̄ militie
in terra iuda ⁊ dedit eis vineas et ciſter-
nas in die illa. Preceperat autem nabu
chodonoſoꝛ rex babylonis de hieremia
nabuzardā mgr̄o militū dicens. Tolle
illū ⁊ pone ſup̱ euz oculos tuos: nihilqꝫ
ei mali facias: ſed vt voluerit ſic facias
ei. Miſit ergo nabuzardā pꝛinceps mili
tie ⁊ nabu ⁊ ſeſbā et rabſaces et neregel
et ſereſer ⁊ rebmag et oēs optimates re-
gis babylonis miſerūt et tulerunt hiere-
miā de veſtibulo carceris ⁊ tradiderunt
eū godolie filio aichā filij ſaphan: vt in-
traret in domū et habitaret in populo. F
Ad hieremiā autem factꝰ fuerat ſermo
dñi cū clauſus eſſet in veſtibulo carceris
dicēs. Uade et dic abdemelech ethiopi
dicēs. Hec dicit dñs exercituū deꝰ iſrael
Ecce ego inducā ſermones meos ſup̱ ci
uitatē hāc in malū et nō in bonū: ⁊ erūt
in cōſpectu tuo in die illa: et liberabo te
in die illa ait dñs: ⁊ nō tradideris in ma
nus viroꝝ quos tu foꝛmidas: ſed eruens
liberabo te et gladio non cades: ſed erit
tibi aīa tua in ſalutem: q2 i me habuiſti
fiduciam ait dominus.

¶ C.S. De liberatione hieremie de godolia p̄e
poſito populi: de iohannam qui pꝛedixit godolie
q̄ hiſmael vellet eum occidere ⁊ fecit quia non
credidit. Capitulum. xl.

Sermo q̄ factus eſt ad A
hieremiam a dño poſt Ier.43.a.
q̄ dimiſſus eſt a nabu
zardan magiſtro mi-
litie de rama: qñ tulit
eū vinctū catenis in me
dio oīm q̄ migrabant
de hierl̄m ⁊ iuda: ⁊ du
cebant in babylonē. Tollēs ergo pꝛin-
ceps militie hieremiā dixit ad eum. Dñs
deꝰ tuus locutꝰ eſt malū ſup̱ locū iſtū: ⁊
adduxit ⁊ fecit dñs ſicut locutꝰ eſt: quia
peccaſtis dño ⁊ nō audiſtis vocē eius: et
factus eſt vobis ſermo hic. Nūc ergo ec
ce ſolui te hodie de catenis q̄ ſunt in ma
nibus tuis. Si placet tibi vt venias me
cū i babylonē veni ⁊ ponā oculos meos
ſup̱ te. Si aūt diſplicet tibi venire mecū Deū.1?.a.
in babylonem reſide. Ecce omnis terra B
in cōſpectu tuo eſt. Quō elegeris et quo
placuerit tibi vt vadas: illuc p̱ge et mecū
noli venire ſꝫ habita apō godoliā filium
aichā filij ſaphā quē p̄poſuit rex babylo
nis ciuitatibus iude. Habita ergo cū eo

in medio populi: vel quocunq; placuerit
tibi vt vadas vade. Dedit quoq; ei magiſter
militie cibaria et munuſcula: et dimiſit
eum. Uenit autem hieremias ad godoliā fi
liū aicbā i maſphat ꝛ habitauit cū eo in
c medio populi qui relictus fuerat in ter-
ra. Cumq; audiſſent oēs principes exerci
tus qui diſperſi fuerant per regiones ipſi
et ſocij eoꝝ ꝙ prefeciſſet rex babylonis
godoliā filiū aicbā terre: ꝛ ꝙ cōmendaſ
ſet ei viros ꝛ mulieres et paruulos et de
pauperibus terre q̄ non fuerāt tranſlati
in babylonem: venerunt ad godoliam in
maſphat: ꝛ hiſmael fili⁹ nathanie: ꝛ io-
hānā filius caree et ionathan et ſareas
fili⁹ thenometh et filij ephi qui erant de
netophati et iezonias filius machati ip
ſi et viri eorum. Et iurauit eis godolias
filius aicbā filij ſaphā et comitibus eoꝝ
4.re.25.d. dicens. Nolite timere ſeruire chaldeis
habitate in terra et ſeruite regi babylo-
nis: et bene erit vobis. Ecce ego habito
in maſphat vt reſpondeam pcepto chal
deorum q̄ mittuntur ad nos. Uos autē
colligite vindemiam et meſſem et oleuꝫ
et condite in vaſis veſtris: et manete in
b vrbibus veſtris quas tenetis. Sed ꝛ om
nes iudei qui erant in moab ꝛ in filiis
ammō ꝛ idumea et in vniuerſis regioni-
bus audito ꝙ dediſſet rex babylonis re-
liquias in iudea: ꝛ ꝙ prepoſuiſſet ſuper
eos godoliā filium aicbam filij ſaphā re
uerſi ſunt inquam omnes iudei de vni-
uerſis locis ad que pfugerāt. ꝛ venerūt
in terrā iuda ad godoliā in maſphat: et
collegerūt vinum et meſſem multam ni
mis. Iohannā autem filius caree et oēs
principes exercitus qui diſperſi fuerant
in regionibus venerunt ad godoliam in
maſphat et dixerunt ei. Scito ꝙ baalis
rex filiorum ammō miſit hiſmael filium
nathanie pcutere aiam tuā. Et non cre
didit eis godolias filius aicbā. Iohan-
nam autem filius caree dixit ad godo-
liā ſeorſum in maſphat loquens. Ibo
et percutiam hiſmael filiū nathanie nul
lo ſciente ne interficiat aiam tuā et diſ-
ſipentur oēs iudei q̄ congregati ſunt ad
te: ꝛ peribunt reliquie iuda. Et ait godo
lias filius aicbā ad iohannā filiuꝫ caree
Noli facere verbuꝫ hoc falſum enī tu lo-
queris de hiſmael.

¶ c.41. Quomodo hiſmael occidit godoliam et octoginta viros venientes in hieruſalem ſaluatis decem: iohānam filius caree fugat hiſmaelem cum octo viris q fugiunt in egyptū. Cap.xlj.

Et factum eſt in menſe ſeptimo venit hiſ- a
mael filius nathanie
filij eliſama de ſemine
regali et optimas re-
gis: et decem viri cum
eo ad godoliam filium
aicbam in maſphat et
comederūt ibi paneꝫ ſimul in maſphat.
Surrexit autem hiſmael filius natha-
nie et decem viri qui cum eo erant: ꝛ per
cuſſerunt godoliā filiū aicbā filij ſaphā
gladio ꝛ interfecerunt eū quē prefecerat
rex babylonis terre. Oēs quoq; iudeos qui
erant cū godolia in maſphat et chalde-
os q̄ repti ſunt ibi et viros bellatores p-
cuſſit hiſmael. Secundo autē die poſtq̄ b
occiderat godoliā nullo adhuc ſciēte ve
nerunt viri de ſichē et de ſilo et de ſama-
ria octoginta viri raſi barba ꝛ ſciſſis ve-
ſtib⁹ ꝛ ſqualētes ꝛ mūera et th⁹ hēbant
in manu vt offerent in domo dñi. Egreſ
ſus ergo hiſmael fili⁹ nathanie i occur-
ſum eorum de maſphat incedens ꝛ plo-
rans ibat. Cū autē occurriſſet eis dixit
ad eos. Uenite ad godoliā filium aicbā.
Qui cum veniſſent ad mediuꝫ ciuitatis
interfecit eos hiſmael filius nathanie
circa mediū laci. ipſe et viri qui erāt cuꝫ
eo: decem autem viri reperti ſunt inter
eos: qui dixerunt ad hiſmaele. Noli occi-
dere nos: q2 habemus theſaurū in agro
frumenti et hordei et olei et mellis. Et
ceſſauit et non interfecit eos cum fratri-
bus ſuis. Lacus autē in quem pieecerat
hiſmael omnia cadauera virorum quos
percuſſit pter godoliā: ipſe ē quē fecit
rex aſa propter baaſa regem iſrael. Iſtum
repleuit hiſmael filius nathanie occiſis:
et captiuas duxit hiſmael omnes reli-
quias populi qui erant in maſphat fi-
lias regis et vniuerſum populum qui re
manſerat in maſphat: quos commen-
dauerat nabuzardan princeps militie
godolie filio aicbam. Et cepit eos hiſ- c
mael filius nathanie: et abijt vt tranſi-
ret ad filios ammon. Audiuit autem
iohannam filius caree et omnes princi-
pes bellatorum qui erant cum eo omne
malum quod fecerat hiſmael filius na-
thanie: ꝛ aſſumptis vniuerſis viris pro-
fecti ſunt vt bellarent aduerſum hiſmae
lem filium nathanie: ꝛ inuenerunt eum
ad aquas multas que ſunt in gabaon.
Cumq; vidiſſet ois pplſ q̄ erat cū hiſma
el iohānā filiū caree ꝛ vniuerſos pricipes

bellatorū q̄ erant cū eo letati ſunt. Et re
uerſus eſt oīs pp̄ls quē ceperat hiſmael
in maſphat: reuerſuſq; abijt ad iohānā
b filiū caree. Hiſmael autem filius natha
nie fugit cū octo viris a facie iohānā et
abijt ad filios āmō. Tulit ergo iohannā
filius caree ⁊ oēs principes bellatoꝝ qui
erant cum eo vniuerſas reliquias vulgi
quas reduxerant ab hiſmael filio natha
nie de maſphat poſtq̄ pcuſſit godoliā fi
liū aichā fortes viros ad prelium: et mu
lieres ⁊ pueros ⁊ eunuchos quos redu
xerat de gabaon: ⁊ abierūt ⁊ ſederūt pe
grinātes i chanaā q̄ ē iuxta bethleē: vt p
gerēt ⁊ introierāt egyptū a facie chaldeo
rū. Timebāt em̄ eos: q2 pcuſſerat hyſma
el fili⁹ nathanie godoliā filiū aichā quē
prepoſuerat rex babylonis i terra iuda.

¶ C.S. Rogat hieremias a populo reliquiarū
vt conſulat pro eis dominum: ⁊ reſpondit noli
te intrare in egyptum. Cap. xlij.

a E t acceſſerūt oēs prin
I.r.21.a.r cipes bellatoꝝ: et iohā
27.a.5.40. nā fili⁹ caree: et iecomi
as fili⁹ oſaie: et reliquū
vulgus a paruo vſq;
ad magnum: dixerunt
q; ad hieremiā pphe
tā. Cadat oīo nr̄a in
cōſpectu tuo: ⁊ ora p nobis ad dn̄m deū
tuū p vniuerſis reliquijs iſtis: q2 dereli
cti ſum⁹ pauci de plurib⁹: ſicut oculi tui
nos intuent ⁊ annūciet nobis dn̄s de⁹ tu⁹
viā p quā pergam⁹ ⁊ verbū qd̄ faciam⁹
Dixit aūt ad eos hieremias ppheta. Au
diui. Ecce ego oro ad deum veſtrum ſm̄
verba vr̄a: oē ṽbū qdcūq; rn̄derit mihi
b indicabo vobis: nec celabo vos quicq̄.
Et illi dixerunt ad hieremiā. Sit dn̄s in
ter nos teſtis veritatis ⁊ fidei: ſi nō iuxta
oē ṽbū i q̄ miſerit te dn̄s de⁹ tu⁹ ad nos
ſic faciem⁹ ſiue bonū ē ſiue malū. Uoci
dn̄i dei nr̄i ad quē mittim⁹ te obediem⁹
vt bn̄ ſit nobis cū audierimus vocē dn̄i
dei nr̄i. Cū aūt cōpleti eſſent decē dies.
factū eſt ṽbū dn̄i ad hieremiā. Uocauit
q; iohānā filiū caree ⁊ oēs principes bel
latoꝝ q̄ erāt cū eo: et vniuerſum pp̄lm a
minimo vſq; ad maximū: et dixit ad eos
Hec dicit dn̄s deus iſrael ad quē miſiſtis
me: vt proſternerem preces veſtras in cō
ſpectu eius. Si quieſcētes manſeritis in
terra hac: edificabo vos et non deſtruā
plantabo et nō euellā. Jam em̄ placat⁹
ſum ſup malo qd̄ feci vobis. Nolite time
re a facie regis babylonis quem vos pa
uidi formidatis. Nolite metuere eum: di
cit dn̄s: q2 vobiſcum ſum ego: vt ſaluos
vos faciā: ⁊ eruā de manu ei⁹: ⁊ dabo vo
bis mias et miſerebor veſtri: ⁊ habitare
vos faciā i terra vr̄a. Si aūt dixerit vos c
nō habitabim⁹ i terra iſta: nec audiem⁹
vocē dn̄i dei nr̄i: dicētes: nequaq̄: ſed ad
terrā egypti pgem⁹: vbi non videbimus
bellū: ⁊ clāgorē tube nō audiem⁹: et fa
mē nō ſuſtinebim⁹: ⁊ ibi habitabim⁹ p
pter hoc nūc audite ṽbū dn̄i reliquie iu
da. Hec dicit dn̄s de⁹ exercituū iſrl̄. Si
poſueritis faciē veſtraꝫ vt ingrediamini
egyptū: ⁊ intraueritis vt ibi habitetis: gla
dius quē vos formidatis: ibi comprehen
det vos in terra egypti ⁊ fames pro qua
eſtis ſolliciti: adherebit vobis in egypto
et ibi moriemini. Omneſq; viri q̄ poſue
runt faciē ſuā vt ingrediant in egyptuꝫ
vt habitent ibi: morientur gladio ⁊ fame
et peſte: nullus de eis remanebit: nec effu
giet a facie mali qd̄ ego afferam ſup eos.
Q2 hec dicit dn̄s exercituū deus iſrael. d
Sicut cōflatus eſt furor me⁹ et indigna
tio mea ſup habitatores hierl̄m: ſic con
flabitur indignatio mea ſup vos cum in
greſſi fueritis egyptū: ⁊ eritis i iuſiurān
dum ⁊ in ſtuporē et in maledictum et in
opprobrium: et nequaq̄ vltra videbitis
locū iſtū. Uerbū dn̄i ſup vos reliquie iu
da. Nolite intrare egyptū. Sciētes ſcie
tis: q2 obteſtat⁹ ſum vobis hodie: q2 dece
piſtis aīas vr̄as. Uos em̄ miſiſtis me ad I.eodem
dn̄m deū veſtruꝫ dicētes. Ora pro nobis
ad dn̄m deū noſtrū: ⁊ iuxta oīa q̄cūq; di
xerit tibi dn̄s de⁹ noſter: ſic annūcia no
bis: ⁊ faciem⁹. Et annūciaui vobis ho
die: ⁊ nō audiſtis vocē dn̄i dei veſtri ſup
vniuerſis pro quibus miſit me ad vos.
Nunc ergo ſcientes ſcietis q2 gladio ⁊ fa
me et peſte moriemini in loco ad quem
voluiſtis intrare: vt habitaretis ibi.

¶ C.D. De ṽbis hieremie ad pp̄lm: ducit iohānā
pplm in egyptum: ⁊ hieremias in taphnis lapi
des ſumit: ⁊ abſcondit videnti pplo in crypta et
dicit ſup eos venturū regē babylonis. Cap. xliij.

a F Actū eſt aūt cū cōpleſ
ſet hieremias loquens
ad populuꝫ vniuerſos
ſermones dn̄i dei eorū
pro qbus miſerat euꝫ
dn̄s de⁹ eorū ad illos
oīa ṽba hec: dicit aza
rias filius oſaie ⁊ iohā
nā filius caree et omnes viri ſupbi dicē
tes ad hieremiā. Mēdaciuꝫ tu loqueris.

B Nō miſit te dñs deus noſter: dicens. Ne
ingrediamini egyptū: vt habitetis illic ſʒ
baruch filius nerie incitat te aduerſum
nos: vt tradat nos in manus chaldeorū
vt interficiat nos: τ traduci faciat in ba-
bylonē. Et non audiuit iohanā filius
caree: et oēs principes bellatorū: τ vniuer
ſus populus vocē dñi: vt manerēt in ter
ra iuda: ſed tollens iohānā filius caree τ
vniuerſi principes bellatorū vniuerſos
reliquiarū iuda ꝗ reuerſi fuerant de cun
ctis gētib⁹ ad q̄s fuerāt ante diſperſi: vt
C habitarent in terra iuda: viros et mulie-
S.40. a. res et paruulos et filias regis: τ oēs aīas
quā reliquerat nabuzardā princeps mili
tie cum godolia filio ahicham filij ſaphā:
τ tulit hieremiā ꝓphetā τ baruch filium
nerie: τ ingreſſi ſunt in terram egypti: qz
non obedierunt voci dñi. Et veneruntvſ
qʒ ad taphnis. Et fact⁹ eſt ſermo domi-
Ad✝ tha- ni ad hieremiā in taphnis ✝ dicēs. Su-
nis. me tibi lapides grādes in manu tua τ ab
ſconde eos in cripta ꝗ eſt ſub muro la-
tericio in porta domus pharaonis in ta-
phnis: cernētib⁹ viris iudeis: et dices ad
D eos. Hec dicit dominus exercituū deus
iſrael. Ecce ego mittam τ aſſumā nabu-
chodonoſor regē babylonis ſeruū meū
et ponam thronū eius ſup lapides iſtos
quos abſcondi: τ ſtatuet ſolium ſuū ſup
eos. Veniensqʒ percutiet terram egypti:
quos in morte in mortem: τ quos in ca-
ptiuitate in captiuitatem: τ quos in gla
dio in gladium. Et ſuccendet ignē in de
lubris deorū egypti: τ comburet ea: τ ca
ptiuos ducet illos: et amiciet terra egy-
pti ſicut amicit paſtor pallio ſuo et egre
dietur inde in pace. Et conteret ſtatuas do
mus ſolis ꝗ ſunt in terra egypti: et delu
bra deorū egypti cōburet igni.

¶ C.S. Propheta increpat populū de inobediē-
tia τ idolatria: τ cōminat eis gladiū. τ famem τ
mortem: mulieres reſpondent cum viris ꝙ hie-
remiā nō audiēt: ſed ſacrificātes ſacrificabūt:
ꝙ deſtructi ſunt a domino datur ſignum capti-
uationis pharaonis. Capitulum. xliiij.

Verbum qđ factū eſt ad
A hieremiam et ad oēs iu
deos qui habitabant in
terra egypti: habitātes
in magdalo et in taph-
nis et in memphis τ in
terra phatures: dicens.
Hec dicit dñs exercituum deus iſrl. Vos
vidiſtis omne malum iſtud quod addu-
xi ſuper hierlm et ſuper omnes vrbes iu

da: et ecce deſerte ſūt hodie τ nō ē in eis
habitator propter maliciam quam fece-
runt: vt me ad iracundiam prouocarent
τ irent et ſacrificarent et colerent deos
alienos quos neſciebant et illi et vos et
patres veſtri. Et miſi ad vos omnes ſer-
uos meos ꝓphetas de nocte conſurgēs
mittenſqʒ: et dicens. Nolite facere verbū
abominationis huiuſcemodi. Et nō au
dierunt nec inclinauerūt aurē ſuam: vt
conuerterentur a malis ſuis τ non ſacri
ficarent dijs alienis. Et cōflata eſt indi- B
gnatio mea et furor meus: et ſuccēſa eſt
in ciuitatibus iuda et in plateis hieruſa
lem: et verſe ſunt in ſolitudinē et vaſtita
tem ſm diē hanc. Et nunc hec dicit do
minus exercituū deus iſrael. Quare vos
facitis malū grāde hoc contra animas
veſtras: vt intereat ex vobis vir et mulier
paruulus et lactens de medio iude: nec
relinquatur vobis quicq̄ reſiduum: pro-
uocantes me in operibus manuū veſtra
rum ſacrificādo dijs alienis in terra egy
pti: in quā ingreſſi eſtis: vt habitetis ibi
et diſpereatis: et ſitis in maledictionem
et in opprobriū cunctis gentibus terre
Nunquid obliti eſtis mala patrū veſtro
rum: et mala regum iuda: τ mala vxorū
eorum et mala veſtra: τ mala vxorum ve
ſtrarū que fecerunt in terra iuda τ in re
gionibus hieruſalem? Non ſunt munda C
ti vſqʒ ad diem hanc τ non timuerunt: τ
non ambulauerunt in lege domini: et in
p̄ceptis meis que dedi corā vobis: τ co
ram patribus veſtris. Ideo hec dicit dñs
exercituū deus iſrael. Ecce ego ponam amos. 9. de
faciē meā in vobis malum: τ diſperdā ſ. eodem.
oēm iudā. Et aſſumā reliquias iude qui
poſuerunt facies ſuas: vt ingrederentur
terram egypti et habitarent ibi: τ cōſumē
tur oēs in terra egypti: et cadent in gla-
dio et in fame: τ conſumētur a minimo
vſqʒ ad maximū: in fame τ in gladio mo
rientur: et erunt in iuſiurandum τ in mi
raculum et in maledictionē τ in oppro
brium. Et viſitabo ſup habitatores terre
egypti: ſicut viſitaui ſuper hierlm in gla-
dio τ fame et peſte: et nō erit ꝗ effugiat τ D
ſit reſiduus de reliquijs iudeorū: qui va
dunt vt peregrinantur in terra egypti et
reuertantur in terram iuda ad quam ipſi
eleuant animas ſuas: vt reuertentur et
habitent ibi. Non reuertentur niſi qui fu
gerint. Reſponderunt autem hieremie
omnes viri ſcientes ꝙ ſacrificarent vxo-
res eorum dijs alienis et vniuerſe mulie

res contum ſtabat multitudo grãdis ⁊ oīs
populus habitantium in terra egypti in
phatures dicentes. Sermonem quē lo
cutus es ad nos in nomine dñi non au-
diemus ex te: ſed facientes faciemus om
ne verbuꝫ quod egredietur de ore noſtro:
vt ſacrificemus regine celi et libemus ei
libamina: ſicut fecimus nos ⁊ patres no
ſtri: reges noſtri et principes noſtri: in vr
bibus iuda et in plateis hieruſalem ⁊ ſatura
ti ſumus panibus ⁊ bene nobis erat: ma
C lumq; non vidimus. Ex eo autem tēpo-
re quo ceſſauimus ſacrificare regine celi
Ier.7.d. et libare ei libamina: indiguimus omni
bus: ⁊ gladio ⁊ fame conſumpti ſumus.
Quod ſi non ſacrificamus regine celi et
libamus ei libamina: nunquid ſine viris
noſtris facimus ei placentes ad colendū
eā et libamina ad libanduꝫ? Et dixit hie
remias ad oēm populū: aduerſum viros
et aduerſuꝫ mulieres ⁊ aduerſuꝫ vniuer
ſam plebē qui reſpōderat ei verbum: di-
cens. Nunqd non ſacrificiū quod ſacrifi
caſtis in ciuitatibꝰ iuda et in plateis hie
ruſalem: vos et patres veſtri: reges veſtri
et principes veſtri ⁊ populus terre horuꝫ
recordatus eſt dñs: et aſcendit ſuper cor
eius: et non poterat dñs vltra portare ꝓ
D pter maliciam ſtudiorū veſtroꝝ et ꝓpter
abominationes quas feciſtis. Et facta
eſt terra veſtra in deſolationem et in ſtu
porem ⁊ in maledictum: eo ꝙ non ſit ha
bitator: ſicut eſt dies hec. Propterea ꝙ
ſacrificaueritis idolis et peccaueritis dño
et nō audieritis vocē dñi: ⁊ in lege ⁊ in p̄-
ceptis et in teſtimonijs eiꝰ non ambula
ueritis: idcirco euenerunt vobis mala.
Hec ſicut eſt dies hec. Dixit autē hiere-
mias ad oēm ppl'm et ad vniuerſas mu-
lieres. Audite ꝟbū dñi oīs iuda qui eſtis
in terra egypti. Hec dicit dñs exercituuꝫ
deꝰ iſrl': dicēs. Vos et vxores veſtre locu
ti eſtis ore veſtro: et manibus vřis imple
ſtis: dicētes. Faciamꝰ vota noſtra q̄ voui
mus: vt ſacrificemus regine celi et libe-
mꝰ ei libamina. Impleſtis vota veſtra et
opere perpetraſtis ea. Ideo audite ꝟbuꝫ
dñi omnis iuda q̄ habitatis in terra egy
Mat.xx.c pti. Ecce ego iuraui in nomine meo ma
D
Ibidem. gno: ait dñs: q: nequaq̄ vltra vocabit̄ no
men meū ex ore omnis viri iudei dicen-
tis. viuit dñs deus in omni terra egypti.
Ecce ego vigilabo ſup eos in malum: et
non in bonū et cōſumentur omnes viri
iuda qui ſunt in terra egypti gladio ⁊ fa-
me: donec penitus ꝯſumātur. Et qui fu

gerint gladiū: reuertētur de terra egypti
in terram iuda viri pauci: ⁊ ſcient oēs re
liquie iuda ingredientiuꝫ terrā egypti: vt
habitent ibi: cuius ſermo cōpleat̄: meus
an illoꝝ. Et hoc vobis ſignuꝫ: ait dñs: ꝙ
viſitē ego ſup vos in loco iſto: vt ſciatis:
q: vere complebunt̄ ſermones mei ꝯtra
vos in malum. Hec dicit dñs. Ecce ego
tradā pharaonē ephree regē egypti i ma
nus inimicoꝝ eius: et in manu querētiū
aīam illius: ſicut tradidi ſedechiā regem
iuda i manu nabuchodonoſor regis ba-
bylonis inimici ſui: ⁊ q̄rētis aīam eius.
¶ C. S. Increpatur baruch a hieremia de pu-
ſillanimitate: ⁊ ei ſalus ꝓmittit̄. Cap. xliv.
A
Verbuꝫ qđ locutus eſt
hieremias ꝓpheta ad
baruch filiū nerie cuꝫ
ſcripſiſſet verba hec in
libro ex ore hieremie
anno quarto ioachim
filij ioſie regis iuda: di
cēs. Hec dicit dñs deꝰ B
iſrael ad te baruch. Dixiſti. Ve miſo mi-
hi: qm̄ addidit dominus dolorem dolori
meo. Laboraui in gemitu meo: ⁊ requiē
non inueni. Hec dicit dominus. Sic di-
ces ad eum. Ecce quos edificaui ego de
ſtruo: et quos plātaui: ego euello: et vni
uerſam terram hāc. Et tu q̄ris tibi gran
dia. Noli querere q: ecce ego adducā ma
lum ſup oēm carnē: ait dñs: ⁊ dabo tibi
aīam tuā in ſalutē in omnibus locis ad
quecunq; perrexeris.
¶ C. S. Sermo dñi cōtra egyptū ⁊ ciuitates eiꝰ
ꝙ deſtruende ſunt: ꝓmittit̄ iacob ⁊ iſrl' miſeratio
⁊ liberatio cū amicis ſuis. Cap. xlvi.
Quod factū eſt ꝟbum A
dñi ad hieremiam pro
phetam ꝯtra gētes: ad
egyptū aduerſuꝫ exer
citum pharaonis ne
chao regis egypti: qui
erat iuxta fluuiuꝫ eu-
phrateꝫ in carchamis
quē percuſſit nabuchodonoſor rex babylo
nis in quarto anno ioachim filij ioſie re
gis iuda. Preparate ſcutum et clypeū: ⁊
ꝓcedite ad bellū iungite equos: ⁊ aſcēdi
te equites: ſtate in galeis: polite lāceas: in B
duite vos loricis. Quid igitur vidi ipſos
pauidos et terga vertētes: fortes eorum
ceſos: et fugerūt cōciti: nec reſpexerunt.
Terror vndiq;: ait dñs. Nō fugiet velox
nec ſaluari ſe putet fortis. Ad aq̄lonē iu
xta flumen euphratē victi ſunt ⁊ ruerūt.

Quis eſt iſte q̄ q̄ſi flumē aſcēdit: ⁊ veluti
fluuiorū intumeſcūt gurgites ei⁹. Egy-
ptus fluminis iſtar aſcēdit ⁊ velut flumi
na mouebunt̄ fluctus ei⁹: ⁊ dicet. Aſcē-
dens operiā terrā: perdā ciuitatē et habi
tatores eius. Aſcēdite equos et exultate
in curribus: ⁊ pcedant fortes ethiopie ⁊
C libye tenentes ſcutum: ⁊ lydij arripiētes
⁊ iacientes ſagittas. Dies autem ille dn̄i
dei exercituū dies vltionis: vt ſumat vin
dictam de inimicis ſuis. Deuorabit gla-
dius ⁊ ſaturabitur: ⁊ inebriabit̄ ſanguine
eorum. Uictima eſt dn̄i exercituū ī terra
aq̄lonis iuxta flumē euphratē. Aſcende
in galaad: et tolle reſinā virgo filia egy-
pti. Fruſtra multiplicas medicamina: ſa
nitas nō erit tibi. Audierunt gētes igno
miniā tuā: ⁊ vlulatus tu⁹ repleuit terrā
q̄ fortis īpegit in fortē: ⁊ ābo pariter con
D ciderūt. Uerbū qd̄ locutus eſt dn̄s ad hie
remiā pphetā ſup eo q̄ vēturus eſſet na
buchodonoſor rex babylonis ⁊ percuſſu
rus terrā egypti. Annunciate egypto et
auditum facite in magdalo: et reſonet in
memphis et in taphnis dicite. Sta ⁊ pre
para te: q̄ deuorabit gladius ea q̄ per cir
cuitū tuū ſunt. Quare cōputruit fortis
tuus? Non ſtetit q̄m dn̄s ſubuertit eum.
Multiplicauit ruentes: ceciditq; vir ad
pximum ſuū. Et dicet. Surgite et reuer
tamur ad ppl'm noſtrū: et ad terrā nati-
uitatis nr̄e a facie gladij columbe. Uocate
nomen pharaōis regis egypti: tumultū
E adduxit tp̄s. Uiuo ego inquit rex dn̄s ex
ercituum nomē eius: q̄m ſicut thabor in
montibus ⁊ ſicut carmelus in mari ve-
niet. Uaſa tranſmigratiōis fac tibi habi
tatrix filia egypti: q̄ memphis in ſolitu-
dine erit: ⁊ deſeret̄ ⁊ inhabitabilis erit. Ui
tula elegās atq; formoſa egypt⁹: ſtimula
tor ab aquilone veniet ei. Mercēnarij q̄q;
ei⁹ q̄ verſabant̄ ī medio ei⁹: q̄ſi vituli ſagi
nati verſi ſunt ⁊ fugerūt ſimul nec ſtare
potuerūt: q̄ dies interfectiōis eoꝝ venit
F ſup eos: tp̄s viſitatiōis eoꝝ. Uox ei⁹ q̄ſi
eris ſonabit: q̄m cū exercitu pperabunt:
et cū ſecurib⁹ venient ei: quaſi cedētes li-
gna ſucciderūt ſaltū eius ait dn̄s: q̄ ſup-
putari nō pōt. Multiplicati ſunt ſup lo
cuſtas: ⁊ nō eſt in eis nūerus. Cōfuſa eſt
filia egypti: et tradita in manu ppl'i aq̄lo
nis: dicit dn̄s exercituū de⁹ iſrael. Ecce
ego viſitabo ſup tumultum alexādrie: et
ſup egyptū et ſup deos eius: ⁊ ſup reges
eius: ⁊ ſup pharaonē ⁊ ſup oēs q̄ cōfidūt
in eo: ⁊ dabo eos in manus q̄rentiū aīaʒ
eoꝝ: et in manus nabuchodonoſor regis
babylonis: ⁊ in man⁹ ſeruoꝝ ei⁹. Et poſt
hec habitabit̄ ſicut dieb⁹ p̄ſtinis: ait dn̄s
Et tu ne timeas ſerue me⁹ iacob ⁊ ne pa D
ueas iſrael. Q: ecce ego ſaluū te faciā de ſ.30.b.
longinquo: ⁊ ſemen tuū de terra captiui Eſa.44.a.
tatis tue. Et reuertet̄ iacob et requieſcet
⁊ pſperabitur ⁊ nō erit qui exterreat eū.
Et tu noli timere ſerue meus iacob: ait
dn̄s: q̄ ego tecū ſum: q̄ ego cōſumā cū-
ctas gentes ad quas eieci te. Te vero nō
cōſumā: ſed caſtigabo te in iudicio: nec
quaſi innocenti parcā tibi.

¶ C.S. Sermo domini contra paleſtinos: de de-
ſtructione eorum. Capitulum. xlvij.

Uod factū ē v̄bū dn̄i A
ad hieremiā pphetā
cōtra paleſtinos anteq̄
pcuteret pharao gazā
Hec dicit dn̄s. Ecce
aq̄ deſcēdēt ab aq̄lōe
et erūt quaſi torrēs in
undās ⁊ operiēt terrā
et plenitudinē ei⁹: vrbē ⁊ habitatores ei⁹
clamabūt hoīes ⁊ vlulabunt oēs habita B
tores terre a ſtrepitu pōpe armoꝝ ⁊ bel-
latoꝝ eius a cōmotiōe quadrigaꝝ eius:
et a multitudine rotarū illi⁹. Nō reſpexe
rūt p̄res filios manib⁹ diſſolutis: p aduē
tu diei in quo vaſtabūtur oēs philiſthijm
et diſſipabit̄ tyrus ⁊ ſidon cū oībus reli- C
quis auxilijs ſuis. Depopulatus eſt enī
dn̄s paleſtinos: reliq̄as inſule capadocie
Uenit caluiciū ſup gazā cōticuit aſcalō
et reliq̄e vallis eaꝝ. Uſq; quo cōcideris. D
O mucro dn̄i vſq; quo non quieſces? In-
gredere in vaginā tuā: refrigerare ⁊ ſile
Quō q̄eſcet cū dn̄s p̄ceperit ei aduerſuʒ
aſcalonē: et aduerſum maritimas ei⁹ re
giones: ibiq; cōdixerit illi.

¶ C.S. Sermo dn̄i contra moab: ⁊ ciuitates ei⁹
q̄ deſtructe ſunt. Capitulum. xlviij.

D moab. Hec dic̄ dn̄s A
exercituū de⁹ iſrl'. Ue
ſup nabo: q̄m vaſtata
ē et cōfuſa. Capta ē ca
riathiarī: cōfuſa ē fortis
et tremuit. Nō ē vltra
exultatio in moab: cō-
tra heſebō cogitauerūt ma
lū. Uenite ⁊ diſpdam⁹ eā ð gēte. Ergo ſi
lens cōticeſces: ſeq̄turq; te gladius. Uox
clamoris de oronaī: vaſtitas ⁊ cōtritio ma
gna. Cōtrita eſt moab ānūciate clamorē
paruulis ei⁹. Per aſcēſū eīn luit plorās: aſ
cēdet ī fletu: q̄m ī deſcēſu oronaī hoſtes

vlulatum contritionis audierunt. Fugi-
te: saluate aias vestras: ꝛ eritis quasi my
I.17.a. rice in deserto. Pro eo eniȝ ꝙ habuisti fi
B duciam in munitionibus tuis: et in the-
sauris tuis tu ꝙ̃ capieris. ꝛ ibit chamos
in transmigrationem: sacerdotes eius ꝛ
principes eius simul. Et veniet predo ad
oēm vrbem: ꝛ vrbs nulla saluabit. Et pe
ribunt valles: et diſſipabunt campeſtria
qm̃ dixit dñs. Date florem moab: qꝛ flo-
rēs egredietur: et ciuitates eiꝰ deſerte erūt
ꝛ inhabitabiles. Maledictꝰ q̃ facit opus
dñi fraudulenter: et maledictꝰ q̃ ꝓhibet
gladiū ſuū a ſanguine. Fertilis fuit moab
ab adoleſcētia ſua: ꝛ requieuit i fecibꝰ ſuis.
Nec trāſfuſus eſt de vaſe in vas: et in trā
migrationem nō abijt. Idcirco perman-
ſit guſtus eius in eo ꝛ odor eius non eſt
immutatus. Propterea ecce dies veniūt
dicit dñs: et mittam ei ordinatores ꝛ ſtra
tores laguncularū: ꝛ ſternent eum: et va
C ſa eius exhaurient: ꝛ lagunculos eorū colli
dēt. Et cōfundetur moab a chamos: ſicut
confuſa eſt domus iſrael a bethel in qua
habebat fiduciam. Quō dicitis: fortes ſu-
mus: et viri robuſti ad ꝓliandum. Vaſta
ta eſt moab: ꝛ ciuitates illius ſuccēderūt
et electi iuuenes eius deſcēderūt in occi
ſionē: ait rex: dñs exercituū nomen eius.
Prope eſt interitꝰ moab: vt veniat: ꝛ ma
lum eius velociter accurret nimis. Con
ſolamini eū oēs q̃ eſtis in circuitu eiꝰ: ꝛ
vniuerſi q̃ ſcitis nomē eiꝰ dicite. Quō cō
fracta eſt virga fortis: baculus glorioſus
Deſcēde de glīa: et ſede in ſiti habitatio
filie dibon: qm̃ vaſtator moab aſcēdet ad
te: diſſipabit munitiones tuas. In via ſta
ꝛ ꝓſpice habitatio aroer. Interroga fu-
D gientem: ꝛ ei qui euaſit dic quid accidit.
Confuſus eſt moab: qm̃ victus eſt. Vlu
late et clamate annunciate in arnon: qm̃
vaſtata eſt moab: ꝛ iudiciū venit ad ter-
rā cāpeſtrē: ſup elon: ꝛ ſup iaſa: ꝛ ſuper
mephat: ꝛ ſup dibō: et ſup nabo ꝛ ſuper
domū deblathaim: ꝛ ſup cariathiarim ꝛ
ſup bethgamul: ꝛ ſup bethmaon: et ſup
carioth: ꝛ ſup boſra: ꝛ ſup oēs ciuitates
terre moab: q̃ lōge et ꝓpe ſunt. Abciſum
eſt cornu moab: ꝛ brachiū eius contritū
eſt: ait dñs. Inebriate eū: qm̃ cōtra dñm
erectus eſt. Et allidet manū moab in vo
mitu ſuo: et erit in deriſum etiam ipſe.
Fuit eni in deriſuȝ tibi iſrael: quaſi inter
fures reperiſſes eum. Propter verba ergo
tua q̃ aduerſum illū locutꝰ es: captiuus
duceris. Relinquite ciuitates: ꝛ habitate i
petra habitatores moab: et eſtote quaſi
columba nidificās in ſummo ore forami-
nis. Audiuimus ſupbiā moab: ſupbꝰ
eſt valde. Sublimitatē eiꝰ: ꝛ arrogantiā E
et ſupbiā: ꝛ altitudinē cordis eius: ego Eſa.16.b.
ſcio: ait dñs. Iactātiā eiꝰ eo ꝙ non ſit iux
ta eā virtus eiꝰ: nec iuxta quod poterat
conata ſit facere. Ideo ſuper moab eiula
bo: et ad moab vniuerſam clamabo ad vi
ros muri fictilis lamentantes. De plan-
ctu iazer plorabo tibi vinea ſabama. Pro
pagines tue tranſierūt mare: vſq; ad ma
re iazer peruenerunt. Sup meſſem tuā Eſa.16.c.
et vindemiā tuā ꝓdo irruit. Ablata eſt le
ticia: et exultatio de carmelo et de terra
moab et vinum de torcularibus ſuſtuli.
Nequaq̃ calcator vue ſolitū celeuma cā
tabit. De clamore eſebon vſq; eleale ꝛ ia F
ſa dederūt vocē ſuā: a ſegor vſq; ad oro-
naim vitulam ꝯſternētē: aque q̃ nemrim
peſſime erūt. Et auferam de moab: ait do
minus offerētē in excelſis: ꝛ ſacrificātem
dijs eius. Propterea cor meum ad moab
quaſi tibia eris reſonabit: et cor meū ad
viros muri fictilis dabit ſonitum tibiaꝝ
qꝛ plus fecit ꝙ potuit: idcirco perierunt.
Oē eni caput caluiciū: ꝛ ois barba raſa Eſa.15.a.
erit. In cunctis manibus colligatio: ꝛ ſu
per oē dorſum ciliciū. Et ſup ois tecta
moab et in plateis eiꝰ ois planctꝰ: qm̃ cō-
triuit moab ſicut vas inutile: ait dominꝰ
Quō victa eſt ꝛ vlulauerūt. Quō deiecit
ceruicē moab ꝛ ꝯfuſus eſt. Eritq; moab
in deriſum: ꝛ in exēplū oibus in circuitu
ſuo. Hec dicit dñs. Ecce quaſi aqla vola
bit: ꝛ extēdet alas ſuas ad moab. Capta G
eſt carioth et munitiōes cōprehenſe ſūt.
Et erit cor fortium moab in die illa: ſicut
cor mulieris parturiētis. Et ceſſabit mo-
ab eſſe ppl'us: qm̃ cōtra dñm glorlatus eſt
Pauor et fouea et laqueus ſuper te o ha Eſa.42.c.
bitator moab: ait dñs: qui fugerit a facie
pauoris: cadet in foueam: ꝛ qui cōſcēde-
rit de fouea capietur laqueo. Adducā eniȝ
ſup moab annū viſitatiōis eorū: ait dñs
In vmbra eſebon ſteterūt de laqueo fu-
gientes: qꝛ ignis egreſſus eſt de eſebon ꝛ
flamma de medio ſeon: et deuorauit par
tem moab: ꝛ verticē filioꝝ tumultus. Ve
tibi moab periiſti popule chamos: qꝛ cō
prehenſi ſunt filij tui et filie tue in capti
uitatem. Et conuertā captiuitatē moab
in nouiſſimis diebus: ait dñs. Hucuſq;
iudicia moab.

¶ C.S. Sermo dñi cōtra āmō ꝛ ciuitates eius:
de deſtructiōe eoꝝ cōtra idumeā: ꝛ de vaſtatiōe

[illegible] cõtra damaſcũ: ĩde cõtra cedar ꝛ regna aſoꝛ
q̃ percuſſit nabuchodonoſoꝛ rex babylõis: ite͂ ꝯtra
elã: ꝛ de liberatiõe eiꝰ finaliter. Capitulũ .xlix.
a AD filios ãmon. Hec di
cit dñs. Nunquid nõ fi
lij ſũt iſrael: aut heres
non eſt ei? Cur igit̃ he
reditate poſſedit mel-
chõ gad ꝛ pplus eiꝰ in
vrbibꝰ eius habitauit.
Ideo ecce dies veniũt
in te: dicit dñs: et auditum faciã ſup rab
bath: filioꝝ ammon fremitum prelij. Et
erit in tumultuꝫ diſſipata: filieq̃ eiꝰ igne
ſuccendent: ꝛ poſſidebit iſrael poſſeſſo-
res ſuos: ait dñs. Vlula eſebon: q̃m vaſta
ta ẽ hai. Clamate filie rabbath: accigite
vos cilicijs. Plãgite ꝛ circuite per ſepes
q̃m melchon in tranſmigratiõe͂ ducet:
ſacerdotes eiꝰ ꝛ ꝑncipes eiꝰ ſimul. Quid
gloriaris in vallibus? Defluxit vallis tua
filia delicata q̃ confidebas in theſauris
b tuis ꝛ dicebas. Quis veniet ad me? Ecce
ego inducã ſup te terroꝛe͂: ait dñs deus
exercituũ ab omnibus qui ſunt in circui
tu tuo: ꝛ diſpergemini ſinguli a cõſpectu
veſtro: nec erit qui congreget fugientes.
Et poſt hec reuerti faciã fugientes ꝛ ca-
ptiuos filiorũ ammon: ait dñs. Ad idu
meã. Hec dicit dñs exercituum: Nunq̃d
non vltra eſt ſapiẽtia in theman. Perijt
conſiliũ a filijs. Inutilis facta eſt ſapiẽ
tia eorum. Fugite et terga vertite: deſcẽ-
dite in voragine͂ habitatores dedan: q̃m
ꝑditione͂ eſau adduxi ſup eũ tp̃s viſita-
tionis eius. Si vindemiatores eius veniſ
ſent ſuper te: non reliquiſſent racemũ ſi
fures ĩ nocte rapuiſſent quod ſufficeret
ſibi. Ego vero diſco operui eſau: reuela-
c ui abſcondita eius: et celari non poterit.
Vaſtatum eſt ſemen eius et fratres eius
et vicini eius: ꝛ non erit. Relinque pupil
los tuos: et ego faciã eos viuere: ꝛ vidue
tue in me ſperabunt: quia hec dicit dñs.
Ecce quibus nõ erat iudiciũ vt biberẽt
calicem: bibentes bibẽt: ꝛ tu quaſi inno-
cens relinqueris. Nõ eris innocẽs: ſed bi
bens bibes. Quia per memetipſum iura
ui: dicit dñs: ꝙ in ſolitudine͂ et in oppro-
brium et in deſertum in maledictionem
erit boſra: ꝛ oẽs ciuitates eius erunt in
ſolitudines ſempiternas. Auditũ audi-
ui a dño: ꝛ legatus ad gẽtes miſſus ſum.
Cõgregamini ꝛ venite ꝯtra eã: et conſur
gamus in preliũ. Ecce em̃ paruulũ de-
di te in gentibus: cõtemptibile͂ inter ho-
mines. Arrogantia tua decepit te: ꝛ ſup Eſa.47.b.
bia cordis tui q̃ habitas in cauernis pe
tre: et apprehendere niteris altitudinem d
collis. Cum exaltaueris quaſi aquila ni Abdie.1.b.
dum tuum: inde detrahã te: dicit dñs. Et ſ.18.c. et
erit idumea deſerta. Oĩs qui tranſibit ꝑ 19.c.ſ.50.
eam ſtupebit ꝛ ſibilabit ſup oẽs plagas e.
eius: ſicut ſubuerſa eſt ſodoma ꝛ gomoꝛ
ra ꝛ vicine eius: ait dñs. Non habitabit
ibi vir: et non incolet eã filius hoĩs. Ec
ce quaſi leo aſcendet de ſuperbia iorda-
nis ad pulchritudine͂ robuſtam: q2 ſubi-
to currere faciã eum ad illam. Et q̃s erit
electus que͂ ꝑponã ei? Quis enim ſimi
lis mei. Et quis ſuſtinebit me? Et quis
eſt iſte paſtoꝛ q̃ reſiſtat vultui meo? Pro-
pterea audite cõſiliũ dñi q̃d inijt de edõ
et cogitationes eius quas cogitauit de
habitatoribus themã. Si nõ deiecerint
eos paruuli gregis: niſi diſſipauerint cũ
eis habitaculum eoꝝ. A voce ruine eorũ
commota eſt terra: clamoꝛ in mari rubꝛo
auditus eſt vocis eius. Ecce quaſi aqui-
la aſcendet et euolabit: et expandet alas
ſuas ſuper boſram. Et erit coꝛ fortium
idumee in die illa quaſi coꝛ mulieris par
turientis. Ad damaſcum. Confuſa eſt e-
math et arphat: quia auditum peſſimũ
audierunt. Turbati ſunt in mari: ꝓ ſolli-
citudine quieſcere nõ potuit. Diſſoluta eſt
damaſcus: verſa eſt in fugam: tremoꝛ ap
prehẽdit eam. Anguſtia et doloꝛes tenue
runt eã quaſi parturiẽte͂. Quõ dereliq̃ue-
runt ciuitate͂ laudabilem vrbe͂ leticie? Idõ
cadent iuuenes eius in plateis eiꝰ: ꝛ oẽs
viri prelij conticeſcẽt in die illa: ait domi
nus exercituũ. Et ſuccẽdã igne͂ in muro
damaſci: ꝛ deuoꝛabit menia benadab. Ad f
cedar et ad regna aſoꝛ: q̃ percuſſit nabu-
chodonoſoꝛ rex babylonis: hec dicit dñs
Surgite ꝛ aſcẽdite ad cedar: et vaſtate fi
lios orientis. Tabernacula eorum et gre
ges eorum capient: pelles eorum et oĩa
vaſa eoꝝ et camelos eoꝝ tollent ſibi: ꝛ vo
cabunt ſup eos foꝛmidinem in circuitu
eius. Fugite: abite vehemẽter in voragi-
nibus ſedete qui habitatis aſoꝛ: ait domi
nus. Inijt em̃ contra vos nabuchodono-
ſoꝛ rex babylonis conſilium: ꝛ cogitauit
aduerſum vos cogitationes. Conſurgi
te et aſcendite ad gente͂ quietam et habi
tantem confidenter: ait dñs. Non oſtia
nec vectes eis: ſoli habitant. Et erunt ca
meli eoꝝ in direptione͂: et multitudo iu-
mentoꝝ in predã: ꝛ diſpgã eos in omne͂
ventum qui ſunt attonſi in comã: ꝛ ex oĩ

consilio eoꝝ adducā interitū ſup eos:
ait dñs. Et erit aſoꝛ in habitaculū draco
num deſerta vſqꝫ in eternū. Nō manebit
G ibi vir: nec incolat eā fili⁹ hoīs. Qḋ factū
eſt verbū dñi ad hieremiā ꝓphetā aduer
ſus elā in principio regni ſedechie regis
iuda dicēs. Hec dicit dñs exercituū. Ec-
ce ego cōfringā arcum elam: ſumā forti
tudinē eoꝝ: ⁊ inducā ſup elā quattuoꝛ vē
tos a quattuoꝛ plagis celi: ⁊ vētilabo eos
in oēs vētos iſtos: ⁊ nō erit gens ad quā
nō ꝑueniāt ꝓfugi elam. Et pauere faciā
elā corā inimicis ſuis: et in cōſpectu quęrē
tium aīam eoꝝ: ⁊ adducā ſup eos malū
iram furoris mei: dicit dñs. Et mittam
poſt eos gladiū: donec cōſumā eos: ⁊ po
nā ſolium meū in elā: ⁊ ꝑdā inde reges
et principes: ait dñs. In nouiſſimis autē
diebus reuerti faciam captiuos elam: di
cit dominus.

¶ C.L. Sermo dñi cōtra babylonē: vocat me-
dos ⁊ ꝑſas ⁊ eius deſtructionē ꝑdicit: reditum
populi iuda ⁊ iſrael de captiuitate: admiratio
ponit de ſubuerſione babylonis: ⁊ gladius vlcio
nis pro iuda ⁊ hieruſalem. Capitulum. L.

A Verbū qḋ locut⁹ ē dñs
de babylone ⁊ de terra
chaldeoꝝ in manu hie
remie ꝓphete. Annū-
ciate in gētib⁹ et audi-
tum facite. Leuate ſi-
gnū: ꝑdicate et nolite
celare: dicite. Capta ē
babylon: cōfuſus eſt bel: victus eſt maro
dach. Cōfuſa ſunt oīa ſculptilia eoꝝ: ſu-
perata ſunt idola eoꝝ. Qm̄ aſcēdet ꝯ eā
gens ab aqlone: q̄ ponēt terrā ei⁹ in ſoli
tudinem: et nō erit q̄ habitet in ea ab ho
mine vſqꝫ ad pecus. Et moti ſunt ⁊ abie
runt. In diebus illis ⁊ in tpe illo ait dñs:
veniēt filij iſrael: ipſi et filij iuda ſil' am-
bulātes ⁊ flentes ꝓperabūt: et dñm deū
ſuum querent. In ſion interrogabūt viā
huc facies eoꝝ veniēt ⁊ apponent ad do
minū federe ſēpiterno: qḋ nulla obliuio
ne delebit. Grex perditus factus eſt po-
pulus meus: paſtores eorum ſeduxerūt
eos: feceruntqꝫ vagari in montibus. De
monte in collem tranſierunt: obliti ſunt
B cubilis ſui. Omnes qui inuenerunt come-
derunt eos. Et hoſtes eoꝝ dixerūt. Nō
peccauimus: pro eo ꝙ peccauerunt dño
decori iuſticie et expectationi eorum pa-
trum domino. Recedite de medio baby-
lonis: et de terra chaldeorum egredimini
et eſtote quaſi hedi ante greges. Quia ec-
ce ego ſuſcitabo et adducam in babylo-
nem congregationem gentium magnaꝝ
de terra aquilonis et ꝑparabunt aduer-
ſus eam et inde capiet. Sagitta eius q̄ſi
viri fortis interfectoris non reuertet va
cua. Et erit chaldea in predā: omnes va
ſtantes eam replebunt ait dñs. Qm̄ exul
tatis et magna loquimini: diripientes
hereditatē meā: qm̄ effuſi eſtis ſicut vitu
li ſuper herbam: et mugiſtis vt tauri. Cō
fuſa eſt mater veſtra nimis et adequata
puluerí: que genuit vos. Ecce nouiſſima
erit in gētibus et deſerta inuia et arens.
Ab ira dñi nō habitabit: ſed redigetur to- C
ta in ſolitudinē. Oīs qui tranſibit ꝑ ba- 3.18.c.19
bylonē ſtupebit ⁊ ſibilabit ſup vniuerſis c.2.49.c.
plagis eius. Preparamini ꝯ babylonē
per circuitum: Oēs q̄ intenditis arcū de
bellate eā: non parcatis iaculis: q2 do
mino peccauit. Clamate aduerſus eam
vbiqꝫ dedit manū. Ceciderunt funda- Ieodem.
menta eius: deſtructi ſunt muri ei⁹: qm̄
vltio dñi eſt. Vltionē accipite de ea. Si-
cut fecit: facite ei. Diſperdite ſatoꝛem de
babylone: et tenentem falcē in tempore
meſſis a facie gladij columbe. Vnuſquiſqꝫ
ad populum ſuum cōuertetur: ⁊ ſinguli
terram ſuā fugiēt. Grex diſperſus iſrael
leones eiecerunt eum. Primus comedit
eū rex aſſur. iſte nouiſſimus exoſſauit eū
nabuchodonoſoꝛ rex babylōis. Propter
ea hec dicit dominus exercituū de⁹ iſrl'.
Ecce ego viſitabo regem babylonis ⁊ ter
ram eius: ſicut viſitaui regem aſſur: ⁊ re
ducam iſrael ad habitaculū ſuū. Et pa
ſcetur carmelus et baſan: et in monte e-
phraim et in galaad ſaturabitur aīa ei⁹.
In diebus illis ⁊ in tpe illo ait dñs: q̄ret D
iniquitas iſrl' et non erit: et peccatum iu
da et nō inuenietur: qm̄ propicius ero eis
quos reliquero. Sup terrā dominātiū
aſcende: et ſuper habitatores eius viſita
diſſipa ⁊ interfice que poſt eos ſunt: ait
dñs: et fac iuxta oīa que ꝑcepi tibi. Vox
belli in terra ⁊ cōtritio magna. Quomō
confractus et contritus malleus vniuer
ſe terre? Quomodo verſa eſt in deſertum
babylon in gentibus? Illaqueaui te ⁊ ca-
pta es babylon ⁊ neſciebas inuenta es ⁊
apprehenſa: qm̄ dñm ꝓuocaſti. Aperuit
dñs theſaurum ſuum: et protulit vaſa
ire ſue: qm̄ opus eſt dño deo exercituum
in terra chaldeorū. Venite ad eam ab ex
tremis finibus aperite vt exeant qui con
culcēt eā. Tollite de via lapides: et redi-
gite in aceruos: et interficite eam: nec ſi

E quicq̄ reliquit. Diſſipate vniuerſos for-
tes eius: deſcēdant in occiſionē. Ve eis
q̄ venit dies eoꝝ tēpus viſitationis eoꝝ.
Vox fugientium et eorū qui euaſerūt de
terra babylonis: vt annūciēt in ſion vl-
tionem dn̄i dei nr̄i: vltionē templi eius.
Ier.eodem. Annūciate in babylonē plurimis oībus
qui tendunt arcū. Cōſiſtite aduerſus eā
per gyrum et nullus euadat. Reddite ei
ſm̄ opus ſuum: iuxta oīa que fecit facite
illi: quia cōtra dn̄m erecta eſt: aduerſum
ſanctum iſrael. Idcirco cadent iuuenes
eius in plateis eius: ⁊ oēs viri bellatores
eius cōticeſcent in die illa: ait dn̄s. Ecce
ego ad te ſupbe dicit dn̄s deus exercituū
q̄ venit dies tuus: tēpus viſitatiōis tue.
Et cadet ſuperbus et corruet et non erit
qui ſuſcitet eum. Et ſuccendam ignē in
vrbibus eius: ⁊ deuorabit oīa in circuitu
eius. Hec dicit dn̄s deus exercituū. Ca-
F lumniam ſuſtinent filij iſrael et filij iuda
ſimul. Omnes qui ceperunt eos: tenent
nolunt dimittere eos. Redemptor eorū
fortis: dn̄s exercituum nomen eius. Iu-
dicio defendet cauſam eorū: vt exterreat
terrā et commoueat habitatores babylōis
Gladius ad chaldeos: ait dominus: ⁊ ad
habitatores babylonis: ⁊ ad principes ⁊
ad ſapientes eius. Gladius ad diuinos
eius: qui ſtulti erunt. Gladius ad fortes
illius: qui timebunt. Gladius ad equos
eius et ad currus eius et ad omne vul-
gus quod eſt in medio eius: et erunt quaſi
mulieres. Gladius ad theſauros eius: q̄
diripientur. Siccitas ſuper aquas eius
erit et areſcent: quia terra ſculptilium eſt:
et in portentis gloriantur. Propterea ha
bitabunt dracones cum fatuis ficarijs:
et habitabunt in ea ſtruthiones. Et non
Apo.9.5. inhabitabitur vltra vſq; in ſempiternū:
nec extructur vſq; ad generationem ⁊ ge
nerationem. Sicut ſubuertit dn̄s ſodo-
mā ⁊ gomorrā ⁊ vicinas eius: ait dn̄s. Nō
G bitabit ibi vir: et nō incolet eā filius hoīs.
Ecce populus veniet ab aquilone: ⁊ gēs
magna et reges multi conſurgent a fini-
bus terre. Arcū et ſcutū apprehendent
crudeles ſūt et immiſericordes. Vox eo
rum quaſi mare ſonabit: et ſuper equos
aſcendent ſicut vir paratus ad prelium
contra te filia babylon. Audiuit rex ba-
H bylonis famā eorū: et diſſolute ſunt ma-
nus eius. Anguſtia apprehēdit eū dolor
quaſi parturientē. Ecce quaſi leo aſcen-
det de ſuperbia iordanis ad pulchritudi
nem robuſtā: q̄ ſubito currere faciā eū
ad illā. Et quis erit electus quem prepo
nam ei? Quis eſt ſimilis mei: et quis ſu-
ſtinebit me? Et quis ē iſte paſtor qui reſi Iob.41.a.
ſtat vultui meo. Propterea audite cōſiliū
dn̄i. quod mente concepit aduerſum ba-
bylonem: et cogitationes eius quas cogi
tauit ſup terrā chaldeorum. Niſi detraxe
rint eos paruuli gregem: niſi diſſipatum
fuerit cū ipſis habitaculū eorū. A voce
captiuitatis babylonis cōmota eſt terra
⁊ clamor inter gentes auditus eſt.

¶ C.S. De vēto peſtilēte: de calice aureo: de cō
luſione babyloniorū: de morte peſtifera: de aduē
tu quoq; hoſtiū contra babylonē: de rege babylōis
⁊ chaldeis ꝓpter quos deſtruitur babylon ⁊ ꝓ
pter idola: ⁊ de libro in quo ſcribit hieremias
omnia mala ventura babylonijs. Cap.lj.

HEc dicit dn̄s. Ecce ego A
ſuſcitabo ſuper baby-
lonem ⁊ ſup habitato-
res eius: qui cor ſuū le
uauerūt cōtra me: q̄ſi
ventū peſtilentē. Et mit
tam in babylonē venti
latores et ventilabunt
eam: ⁊ demolientur terrā eius: q̄m vene-
runt ſup eā vndiq; in die afflictiōis eius
Non habitabit qui tendit arcū ſuū: ⁊ nō
aſcēdet loricatus. Nolite parcere iuuenibus
eius: interficite oēm miliciā eius. Et ca
dēt interfecti in terra chaldeoꝝ et vulne
rati in regionibus eius. Q̄m non fuit vi-
duatus iſrael et iuda a deo ſuo dn̄o exer-
cituum. Terra autem eorū repleta eſt de
licto a ſancto iſrael. Fugite de medio ba-
bylonis: vt ſaluet vnuſquiſq; aīam ſuā.
Nolite tacere ſup iniquitatē eius: q̄m tē-
pus vltionis eius eſt a dn̄o: viciſſitudinē
ipſe retribuet ei. Calix aureus babylon
in manu domini: inebriās omnē terrā.
De vino eius biberunt omnes gentes: et
ideo cōmote ſunt. Subito cecidit baby- Iſa.21.c.
lon: ⁊ contrita eſt. Vlulate ſup eā: tollite Apo.14.
reſinam ad dolorē eius: ſi forte ſanetur.
Curauimus babylonem: et non eſt ſa-
nata. Derelinquamus eā: ⁊ eamus vnuſ- B
quiſq; in terram ſuam. Quoniam perue
nit vſq; ad celos iudicium eius: et eleua
tum eſt vſq; ad nubes. Protulit dominus
iuſticias veſtras: venite et narremus in
ſion opus domini dei noſtri. Acuite ſa-
gittas: et implete pharetras. Suſcita-
uit dominus ſpiritum regum medorum
et contra babylonem mens eius eſt: vt
perdat eam. Quoniam vltio domini

eſt vltio tēpli ſui. Sup muros babylōis
leuate ſignum: augete cuſtodiam. Leua
te cuſtodes: p̄parate inſidias: q꞉ cogita
uit dñs: et fecit q̄cūq꞉ locut⁹ eſt cōtra ha
bitatores babylonis. Que habitas ſuper
aquas multas locuples in theſauris: ve
Amos.6.c. nit finis tuus pedalis preciſionis tue. Iu
rauit dñs exercituum p aiam ſuā: qm̄ re
Ier.10.b. plebo te hoibus quaſi brucho: et ſup te ce
leuma cantabiť. Qui fecit terrā in forti
tudine ſua: ꝛ p̄parauit orbem in ſapiētia
ſua: ꝛ prudētia ſua extēdit celos. Dante
eo vocē multiplicantur aque in celo. Qui
leuat nubes ab extremo terre: fulgura in
pluuiā fecit: ꝛ produxit vētos de theſau
ris ſuis. Stultus factus eſt ois homo a
ſcia confuſus eſt ois cōflator in ſculptili
q꞉ mēdax eſt cōflatio ei⁹: nec eſt ſpūs in
eis. Vana ſunt opera ꝛ riſu digna in tp̄e
viſitatiōis ſue peribūt. Non ſicut hec ps
iacob: q꞉ q̄ fecit oia ipſe eſt iſrael ſceptrū
hereditatis eius: dñs exercituum nomē
c ei⁹. Collidis tu mihi vaſa belli: ꝛ ego col
lidā in te gētes: ꝛ diſpdā in te regna. Et
collidam in te equum et equitem eius: ꝛ
collidā in te currū ꝛ aſcēſorē ei⁹ et colli
dā in te virū ꝛ mulierē. Et collidā i te ſe
nē et puerū: et collidā in te iuuenē ꝛ vir
ginem. Et collidā in te paſtorē ꝛ gregem
eius: ꝛ collidam in te agricolā ꝛ iugales
eius. Et collidā in te duces et magiſtra
tus. Et reddā babyloni et cunctis habi
tatoribus chaldee oē malū ſuum quod
fecerūt in ſion in oculis veſtris: ait dñs:
Ecce ego ad te mons peſtifer: ait domi
nus: qui corrūpis vniuerſā terrā. Et ex
tendā manū meā ſup te: ꝛ euoluā te de
petris: et dabo te in montem cōbuſtiōis
et non tollent de te lapidem in angulum
et lapidem in fundamento: ſed perditus
in eternum eris: ait dñs. Leuate ſignum
in terra: clangite buccina in montibus.
Sanctificate ſuper eā gētes: annuncia
te cōtra illā regibus ararath menni ꝛ aſce
nez: numerate cōtra eam thapſar. Ad
ducite equū quaſi bruchum aculeatum.
Sāctificate ꝯ eā gētes: reges medie du
ces eius: ꝛ vniuerſos magiſtratus eius:
cūctāq꞉ terrā ptātis ei⁹. Et cōmouebiť
terra ꝛ cōturbabiť: q꞉ euigilabit ꝯtra ba
bylonē cogitatio dñi: vt ponat terrā ba
bylonis deſertā ꝛ inhabitabilē. Ceſſaue
runt fortes babylonis a prelio: habitaue
runt in p̄ſidijs. Deuoratū eſt robur eoꝝ:
d ꝛ facti ſunt quaſi mulieres. Incēſa ſunt
tabernacula ei⁹ cōtriti ſunt vectes eius.
Currens obuiā currenti veniet: ꝛ nūci⁹
obuius nūcianti: vt annūciet regi baby
lonis: q꞉ capta eſt ciuitas eius a ſummo
vſq꞉ ad ſummū: ꝛ vada p̄occupata ſunt
et paludes incenſe ſunt igni: ꝛ viri bella
tores cōturbati ſunt. Q꞉ hec dicit dñs ex
ercituū deus iſrael. Filia babylōis qua
ſi area: tempus triture ei⁹. Adhuc modi
cum et veniet tempus meſſionis ei⁹. Co
medit me et deuorauit me nabuchodono
ſor rex babylōis. Reddidit me quaſi vas
inane. Abſorbuit me quaſi draco: reple
uit ventrē ſuum teneritudine mea: et eie
cit me. Iniquitas aduerſum me: et caro
mea ſup babylonē: dicit habitatio ſion
et ſanguis meus ſuper habitatores chal
dee: dicit hieruſalē. Propterea hec dicit
dñs. Ecce ego iudicabo cām tuā: ꝛ vlciſ
ſcar vltionē tuā. Et deſertū faciā mare
eius: ꝛ ſiccabo venam eius. Et erit baby
lon in tumulos: habitatio draconū ſtu
por et ſibil⁹ eo q̄ nō ſit habitator. Simul
vt leones rugiēt: ꝛ excutient comas velu
ti catuli leonū. In calore eoꝝ ponā pot⁹
eoꝝ: et inebriabo eos vt ſopiātur et dor
miant ſomnū ſempiternū ꝛ nō ꝯſurgāt:
dicit dñs. Deducā eos quaſi agnos ad vi
ctimā: et quaſi arietes cum hedis. Quō
capta eſt ſeſach: ꝛ cōprehenſa eſt inclyta
vniuerſe terre? Quō facta eſt i ſtuporem
babylon inter gentes? Aſcendit ſuper ba
bylonem mare: multitudine fluctuū ei⁹
operta eſt. Facte ſunt ciuitates ei⁹ i ſtu
porem: terra inhabitabilis ꝛ deſerta ter
ra in qua nullus habitet: nec tranſeat p
eam filius hominis. Et viſitabo ſup bel
in babylone: et eijciā qḋ abſorbuerat de
ore ei⁹: ꝛ nō ꝯfluēt ad eū vltra gētes. Si
quidē ꝛ murus babylonis corruet. Egre
dimini de medio eius populus meus: vt
ſaluet vnuſquiſq꞉ aiā ſuā ab ira furoris
dñi. Et ne forte moleſcat cor veſtrum: et
timeatis auditum qui audieť in terra: et
veniet in anno auditio: et poſt hūc annū
auditio ꝛ iniquitas in terra: ꝛ dñator ſup
dñatorem. Propterea ecce dies veniūt: ꝛ
viſitabo ſup ſculptilia babylonis: et ois
terra eius confundeť: ꝛ vniuerſi interfe
cti ei⁹ cadēt in medio eius. Et laudabūt
ſup babylonē celi et terra ꝛ oia q̄ in eis
ſunt: q꞉ ab aquilone venient ei predones
ait dñs. Et quō fecit babylon: vt caderēt f
occiſi in iſrael: ſic de babylone cadent oc
ciſi in vniuerſa terra. Qui fugiſtis gla
dium: venite nolite ſtare. Recordamini
p̄cul dñi: ꝛ hierlm̄ aſcēdat ſup cor vſtm̄.

Cõfuſi ſum⁹: qm̃ audiuim⁹ opprobriuʒ.
Operuit ignominia facies nr̃as qꝛ vene
rũt alieni ſup ſanctificationẽ dom⁹ dñi
Propterea ecce dies veniũt: ait dñs. Et
viſitabo ſup ſculptilia babylõis: ꝛ ĩ omnĩ
terra ei⁹ mugiet vulnerat⁹. Si aſcende
rit babylõ in celũ ꝛ firmauit ĩ excelſo ro
bur ſuũ: ad me venient vaſtatores ei⁹: ait
dñs. Uox clamoris de babylone et con-
tritio magna de terra chaldeoꝝ: qm̃ va-
ſtauit dñs babylonẽ: et pdidit ex ea vo-
cẽ magnã: ꝛ ſonabũt fluctus eoꝝ qua-
ſi aque multe. Dedit ſonitum vox eorum
qꝛ venit ſup eã: id eſt ſup babylonẽ pre-
do. Et apphenſi ſunt fortes ei⁹: et emar
cuit arc⁹ eoꝝ: qꝛ fortis vltor dñs reddẽs re
tribuet. Et inebriabo pĩcipes ei⁹ ꝛ ſapiẽ
tes eius: duces ei⁹ ꝛ magiſtrat⁹ ei⁹: ꝛ fortes
ei⁹. Et dormiẽt ſomnũ ſempiternũ: ꝛ nõ
G expgiſcent: ait rex dñs exercituũ nomen
eius. Hec dicit dñs exercituuʒ. Murus
babylonis ille latiſſim⁹ ſuffoſſiõe ſuffo-
dietᷣ: ꝛ porte ei⁹ excelſe igne comburẽtur
et labores populoꝝ ad nihiluʒ ꝛ gentiuʒ
in ignẽ erunt: ꝛ diſperibunt. Uerbuʒ qđ
pcepit hieremias ppheta ſaraie filio ne
rie filij maaſie: cuʒ pgeret cũ ſedechia re
ge ĩ babylonẽ ĩ anno quarto regni eius.
Saraias autẽ erat pĩceps pphetie. Et
ſcripſit hieremias oẽ malũ qđ venturuʒ
erat ſup babylonẽ ĩ libro vno: oĩa verba
hec q̃ ſcripta ſunt ꝯtra babylonẽ. Et di-
xit hieremias ad ſaraiã. Cũ veneris ĩ ba
bylonẽ ꝛ videris ꝛ legeris oĩa verba hec
dices. Dñe tu locut⁹ es ꝯ͂ locũ iſtũ vt diſ
pderes eũ: ne ſit q̃ in eo habitet ab hoĩe
vſq₃ ad pecus: et vt ſit ppetua ſolitudo.
Cũq₃ cõpleueris legere librũ iſtum liga
bis ad eũ lapidẽ: ꝛ pĩjcies illũ ĩ mediuʒ
euphratem: et dices. Sic ſubmergetur
babylon: ꝛ non cõſurget a facie afflictio
nis quã ego adduco ſuper eam: ꝛ diſſol-
uetur. Hucuſq₃ verba hieremie.

¶ C.S. Capiẽ hiers a chaldeis: apprehendit et
excecatur ſedechias nabuzardã incendit ciui-
tatẽ ꝛ templum ſpoliat: rex ioachim educit de car
cere in qua erat in babylone: ꝛ conſtituuntur ei
cibaria a rege babylonis. Capitulum .lij.

A
4.re.24.d. Filius viginti et vnius
anni erat ſedechias cũ
regnare cepiſſet: et vn
decim annis regnauit
in hieruſalem. Et no-
men matris eius ami-
thal: filia hieremie de
2.pa.36.d lobna. Et fecit malum
in oculis domini iuxta omnia que fece-
rat ioachim: quoniam furor domini erat
in hieruſalem et in iuda vſq₃quo proijce
ret eos a facie ſua et receſſit ſedechias a
rege babylonis. Factum eſt autem in an B
no nono regni eius in menſe decimo: de
cima die menſis: venit nabuchodono-
ſor rex babylonis: ipſe et omnis exercit⁹
eius aduerſus hieruſalem: et obſederũt
eam: et edificauerunt contra eam muni
tiões in circuitu. Et fuit ciuitas obſeſſa
vſq₃ ad vndecimum annum regni ſede-
chie. Menſe aũt quarto nona die men-
ſis: obtinuit fames ciuitatẽ: ꝛ non erant
alimenta pplo terre. Et dirupta eſt ciui
tas: et omnes viri bellatores eius fuge-
rũt. Exierũtq₃ de ciuitate nocte p viam
porte q̃ eſt inter duos muros: et ducit ad
hortum regis: chaldeis obſidentibus vr-
bẽ in gyro: et abierunt p viam que ducit
in heremũ. Perſecutus eſt aũt chaldeoꝝ
exercitus regeʒ ꝛ apphenderũt ſedechiã
in deſerto quod eſt iuxta hiericho: ꝛ oĩs
comitatus ei⁹ diffugit ab eo. Cũq₃ com-
prehendiſſent regem adduxerũt eũ ad re
gem babylonis in reblatha: q̃ eſt in terra
emath: ꝛ locutus eſt ad eum iudicia. Et
iugulauit rex babylonis filios ſedechie
in oculis eius: ſed et oẽs principes iuda
occidit ĩ reblatha. Et oculos ſedechie eru C
it: et vinxit eum compedibus: ꝛ adduxit
eũ rex babylonis in babylonẽ: et poſuit
eum in domo carceris vſq₃ ad dieʒ mor
tis ſue. In mẽſe aũt quinto: decima mẽ-
ſis: ipſe eſt annus nonuſdecimus nabu
chodonoſor regis babylonis venit nabu
zardan princeps militie: qui ſtabat corã
rege babylonis in hieruſalem: et incen-
dit domũ dñi ꝛ domum regis: ꝛ oẽs do-
mus hierlm̃ et oẽm domũ magnã igne
cõbuſſit: ꝛ totũ murũ hieruſalẽ p circui
tum deſtruxit cunct⁹ exercitus chaldeo
rum qui erat cum magiſtro militie. De D
pauperibus autẽ ppli ꝛ de reliquo vul-
go qđ remanſerat in ciuitate: ꝛ de profu-
gis qui trãſfugerãt ad regẽ babylonis: ꝛ
ceteros de multitudine trãſtulit nabu-
zardan princeps militie. De pauperib⁹
vero terre reliquit nabuzardan pĩceps
militie vinitores et agricolas. Colũnas
quoq₃ ereas que erant in domo domini
et baſes et mare eneum qđ erat in domo
domini cõfregerunt chaldei: ꝛ tulerunt
oẽ es eoꝝ in babylonẽ. Et lebetes ꝛ crea
gras et pſalteria ꝛ phialas et mortariola
et oĩa vaſa erea que in miniſterio fuerãt

tulerunt: ⁊ hydrias ⁊ thymiamateria et
vrceos ⁊ pelues ⁊ candelabra ⁊ mortaria
E ⁊ cyathos. Quotquot aurea aurea: ⁊ quot-
quot argentea argētea. Tulit mgr mili-
tie colūnas duas et mare vnum vitulos
duodecim ereos: q̄ erāt ſub baſib⁹ quas
fecerat rex ſalomō ī domo dn̄i. Non erat
pōdus eris oim hoꝝ vaſorū. De colūnis
aūt decē ⁊ octo cub.ti altitudinis erāt in
colūna vna: ⁊ funiculus duodecim cu-
bitoꝝ circūibat eam. Porro groſſitudo
eius quattuor digitoꝝ: et intrinſecus ca-
ua erat: ⁊ capitella ſuper vtrāq; erea: alti
tudo capitelli vnius quiq; cubitorū et re
tiacula et malo granata ſuper coronam
in circuitu omnia enea: ſimiliter colum-
ne alterius. Et fuerunt malogranata no
naginta ſex dependentia: ⁊ omnia malo
F granata: centum retiaculis circunda-
bantur. Et tulit magiſter militie ſaraiaꝫ
ſacerdotem primum: ⁊ ſophoniam ſa-
cerdotem ſecundū: et tres cuſtodes ve-
ſtibuli: et de ciuitate tulit eunuchuꝫ vnū
qui erat prepoſitus ſuper viros bellato-
res: et ſeptem viros de his qui; videbant
faciem regis: qui inuenti ſunt in ciuita-
te. Et ſcribā principem militum qui pro
babat tyrones: ⁊ ſexagita viros de popu
lo terre qui inuenti ſunt in medio ciuita
tis. Tulit autem eos nabuzardā magi-
ſter militie: et duxit eos ad regem baby-
lonis in reblatha. Et percuſſit eos rex ba
bylonis: et interfecit eos ī reblatha ī ter
ra emath. Et tranſlatus eſt iuda de ter-
ra ſua. Iſte eſt pp̄ls quē tranſtulit nabu
chodonoſor. In anno ſeptimo iudeos
tria milia et vigintitres. In anno octa-
uodecimo nabuchodonoſor tranſtulit
de hieruſalem animas octoginta trigin-
G taduas. In anno viceſſimotertio nabu-
chodonoſor: tranſtulit nabuzardā magi
ſter militie aīas iudeorum ſeptingentas
quadragintaquinq;. Oēs ergo aie: quat-
tuor milia ſexcente. Et factum eſt in tri-
ceſimoſeptimo anno tranſmigrationis
ioachin regis iuda: duodecimo menſe:
viceſimaquinta menſis: eleuauit euilme
rodach rex babylonis ipſo anno regni
ſui caput ioachin regis iude: ⁊ eduxit eū
de domo carceris: et locutus eſt cum eo
bona: et poſuit thronuꝫ eius ſuper thro
nos regum: qui erant poſt ſe in babylo-
ne: et mutauit veſtimenta carceris eius
et comedebat panem coram eo ſemper
cūctis dieb⁹ vite ſue. Et cibaria ei⁹ ciba
ria ppetua dabant̄ ei a rege babylonis
ſtatuta p ſingulos dies: vſq; ad diē mor-
tis ſue cunctis diebus vite eius.

¶ Incipiunt threni: id eſt lamentatio-
nes hieremie: que cinoth hebraice iſcri
buntur.

t factum eſt poſtq̄ in
captiuitatem reductꝰ
eſt iſrael et hieruſaleꝫ
deſerta eſt ſedit hiere-
mias ꝓpheta flens
et planxit lamentatio
ne hac in hieruſalem
et amaro animo ſuſpi
rans et eiulans dixit.

Aleph. Capitulum. j. A

Quomodo 17. diſt. La-
ſedet ſola ciuitas plena mēta. De imm.
populo. Facta eſt qua eccle. c. nō
ſi vidua domina gen- minus.
tium. Princeps puin
ciarū facta eſt ſub tri- Vic. 13. de
buto. Beth. Plorans
plorauit in nocte: et la
chryme eius in maxillis ei⁹. Nō eſt q̄ cō-
ſolet̄ eam: ex omnibus charis eius. Om
nes amici eius ſpreuerunt eam: et facti
ſunt ei inimici. Gimel. Migrauit iudas
propter afflictionem et multitudinem
ſeruitutis habitauit inter gentes: nec in
uenit requiem. Omnes perſecutores ei⁹
B apprehenderunt eam inter anguſtias.
Deleth. Vie ſion lugent eo q̄ non ſint q̄
veniant ad ſolennitatem. Omnes porte
eius deſtructe ſacerdotes eius gementes
Virgines eius ſqualide: et ipſa oppreſſa
amaritudie. He. Facti ſunt hoſtes eius
in capite inimici eius locupletati ſunt:
quia dominus locutus eſt ſuper eam ꝓ
pter multitudineꝫ iniquitatū eius. Par
uuli eius ducti ſunt in captiuitatem an-
te faciem tribulantis. Vau. Et egreſſus
eſt a filia ſion omnis decor eius. Facti
ſunt principes eius velut arietes non in
uenientes paſcua: ⁊ abierunt abſq; forti
C tudine ante faciē ſubſequētis. Zai. Re-
cordata eſt hieruſalē dieꝫ afflictiōis ſue
et preuaricationis omnium deſiderabili
um ſuoruꝫ que habuerat a diebus anti-
quis cū caderet pp̄lus eius in manu ho
ſtili: ⁊ nō eſſet auxiliator. Viderūt eā ho
ſtes: ⁊ deriſerunt ſabbata ei⁹. Heth. Pec
catuꝫ peccauit hieruſalē: ꝓpterea inſtabi
lis facta eſt. Omnes qui glorificabant
eā ſpreuerūt illā: q2 viderunt ignominiā
3

Uau. Ipſa aũt gemẽs ⁊ conuerſa eſt re-
troꝛſum. Teth. Soꝛdes eiꝰ in pedibꝰ eiꝰ
nec recoꝛdata eſt finis ſui. Depoſita eſt
vehementer nõ habẽs cõſolatoꝛem. Uide
dñe afflictionẽ meã: qm̃ erectus eſt ini-
b micus. Joth. Manũ ſuam miſit hoſtis
ad omnia deſiderabilia eius: quia vidit
gentes ingreſſas ſanctuarium ſuum: de
quibus ꝓceperas ne intrarent in eccliã
tuam. Caph. Omnis populus eius ge-
mens et querẽs panẽ. Dederunt ꝓcioſa
queqꝫ pro cibo: ad refocillãdũ animam.
Uide dñe et cõſidera qm̃ facta ſum vilis
Lamech: O vos oẽs qui trãſitis ꝑ viam
attẽdite et videte ſi eſt doloꝛ ſicut doloꝛ
meus. Qm̃ vindemiauit me: vt locutus
eſt dñs in die furoꝛis ſui. Mem. De ex-
celſo miſit ignem in oſſibus meis: ⁊ eru
diuit me. Expãdit rete pedibus meis cõ
uertit me retroꝛſũ. Poſuit me deſolatã
tota die meroꝛe cõfectã. Nun. Uigilauit
iugũ iniq̃tatũ mearũ in manu eius: con
uolute ſunt ⁊ impoſite collo meo. Infir-
mata eſt virtus mea: dedit me dñs ĩ ma
nu de qua non potero ſurgere. Samech
Abſtulit omnes magnificos meos dñs
de medio mei: vocauit aduerſum me tẽ-
f pus. vt contereret electos meos. Toꝛcu
Diſt. 14. c. lar calcauit dominus virgini filie iuda.
Ain. Idcirco ego ploꝛans ⁊ oculus meꝰ
deducens aquas: quia longe factus eſt
a me conſolatoꝛ cõuertẽs aĩam meam.
Facti ſunt filij mei perditi: qm̃ inualuit
inimicus. Phe. Expandit ſion manus
ſuas: nõ eſt qui cõſoletur eam. Manda
uit dñs aduerſum iacob: in circuitu eiꝰ
hoſtes eius. Facta eſt hieruſalem quaſi
polluta menſtruis inter eos. Sade. Iu-
ſtus eſt dñs: quia os eius ad iracũdiam
prouocaui. Audite obſecro vniuerſi po-
puli. et videte doloꝛẽ meum. Uirgines
mee et iuuenes mei abierunt in captiui-
g tatem. Coph. Uocaui amicos meos et
ipſi deceperunt me. Sacerdotes mei ⁊
ſenes mei in vrbe conſumpti ſunt: quia
queſierunt cibuꝫ ſibi vt refocillarẽt ani-
mas ſuas. Res. Uide dñe qm̃ tribuloꝛ:
conturbatus eſt venter meus. Subuer-
ſum eſt coꝛ meũ in memetipſa: qm̃ ama-
ritudine plena ſum. Foris interficit gla-
dius: et domi mors ſimilis eſt. Sin. Au
dierunt quia ingemiſco ego: et non eſt q̃
conſoletur me. Omnes inimici mei au-
dierunt malum meum: letati ſunt: qm̃
tu feciſti. Adduxiſti diem conſolationis:
et fiant ſimiles mei. Tau. Ingrediatur
omne malum eoꝛũ coꝛã te: et deuinde-
mia eos ſicut vindemiaſti me propter
iniquitates meas. Multi enĩ gemitus
mei: ⁊ coꝛ meum merẽs. Aleph Ca. ij.

QUomodo ob a
texit caligine in furo-
re ſuo dñs filiam ſion
proiecit de celo in ter-
ram inclytam iſrael: ⁊
non eſt recoꝛdatus ſca
belli pedum ſuoꝛum
in die furoꝛis ſui. Beth. Precipitauit do
minus nec pepercit omnia ſpecioſa ia-
cob: deſtruxit in furoꝛe ſuo munitiones
virginis iuda: et deiecit in terram pol-
luit regnum et principes eius. Gimel.
Confregit in ira furoꝛis ſui omne coꝛnu
iſrael: auertit retroꝛſum dexteram ſuam
a facie inimici: ⁊ ſuccẽdit in iacob quaſi
ignem flamme deuoꝛãtis ĩ gyro. Deleth.
Tetendit arcũ ſuum quaſi inimicus fir- d
mauit dexterã ſuã quaſi hoſtis: ⁊ occidit
omne quod pulchꝛum erat viſu ĩ taber-
naculo filie ſion: effudit quaſi ignẽ indi-
gnationẽ ſuã. He. Factꝰ eſt dñs velut ini
micꝰ ꝓcipitauit iſrael. Precipitauit oĩa
menia eius diſſipauit munitiones eius:
⁊ repleuit ĩ filia iuda humiliatũ ⁊ hũilia
tã. Uau. Et diſſipauit quaſi oꝛtũ tẽtoꝛiũ
ſuũ demolitꝰ eſt tabernaculũ ſuũ. Obli-
uioni tradidit dñs in ſion feſtiuitatem ⁊
ſabbatũ: ⁊ in oppꝛobꝛium ⁊ ĩ indignatio
nem furoꝛis ſui regẽ ⁊ ſacerdotem. Zai.
Repulit dñs altare ſuũ: maledixit ſan-
ctificationi ſue. Tradidit ĩ manꝰ inimi-
ci muros turriũ eius. Uocẽ dederũt in e
domo dñi ſicut ĩ die ſolẽni. Heth. Cogi-
tauit dñs diſſipare murũ filie ſion teten
dit funiculũ ſuũ: ⁊ non auertit manum
ſuã a ꝑditione. Luxitqꝫ antemurale: ⁊ mu
rus pariter diſſipatꝰ ẽ. Teth. Defixe ſunt
in terra poꝛte eiꝰ: ꝑdidit ⁊ cõtriuit ve-
ctes eiꝰ regẽ eiꝰ ⁊ principes eiꝰ in gẽtibꝰ
Nõ eſt lex: ⁊ ꝓphete eiꝰ nõ inuenerũt vi
ſionẽ a dño. Ioth. Sederũt in terra cõti
cuerũt ſenes filie ſion: cõſperſerũt cinere
capita ſua: accincti ſunt cilicijs. Abiecerũt
in terra capita ſua virgines iuda. Caph. h
Defecerũt pꝛe lachꝛymis oculi mei: cõtur
bata ſunt viſcera mea. Effuſum eſt ĩ ter
ra iecur meum ſuper contritionem filie
populi mei: cũ deficeret paruulus et la-
ctẽs in plateis opidi. Lamech. Matri-
bus ſuis dixerunt: vbi eſt triticum et vi-
nũ: cum deficeret quaſi vulnerati in pla-

telis ciuitatis: cū exhalarent aīas ſuas in
ſinu matrū ſuarū. Mem. Cui cōparabo
te vel cui aſſimilabo te filia hierl'm? Cui
E exequabo te: ⁊ cōſolabor te ꝟgo filia ſiō?
ſi. diſt. c. Magna eſt enī velut mare cōtritio tua:
ſic recep. quis medebit̄ tui? Nun. Prophete tui vide
runt tibi falſa et ſtulta nec aperiebāt ini
quitatē tuā: vt te ad penitētiā prouoca
rēt. Viderūt aūt tibi aſſumptiones fal
ſas et eiectiones. Samech. Plauſerunt
ſup te manib⁹ oēs tranſeūtes p viā: ſibi
lauerunt ⁊ mouerūt capita ſua ſup filiā
hierl'm hęccine eſt vrbs dicētes pfecti de
coris gaudium vniuerſe terre. Phe. Ape
ruerūt ſup te os ſuum oēs inimici tui: ſi
bilauerunt ⁊ fremuerūt dentibus ſuis ⁊
F dixerunt deuorabimus. En iſta eſt dies
Ie. xv. c. quam expectabamus inuenimus vidi
Deu. xx. b. mus. Ain. Fecit dñs q̄ cogitauit: comple
uit ſermonē ſuū quē preceperat a dieb⁹
antiquis. Deſtruxit et nō pepercit: et leti
ficauit ſup te inimicum: ⁊ exaltauit cor
nu hoſtiū tuorum. Sade. Clamauit cor
eoꝝ ad dn̄m ſup muros filie ſion. Deduc
quaſi torrētē lachrymas p diē ⁊ noctē: nō
des requiem tibi: neqꝫ taceat pupilla ocu
li tui. Coph. Cōſurge lauda in nocte in
principio vigiliarū: effunde ſicut aquam
cor tuū ante cōſpectū dn̄i. Leua ad eum
manus tuas p aīa paruuloꝝ tuoꝝ qui fa
me perierunt in capite omniū cōpeditoꝝ
G Res. Vide dn̄e et cōſidera quē vindemia
ueris ita. Ergo ne comedent mulieres
fructum ſuū paruulos ad menſurā pal
me. Si occidit̄ in ſanctuario dn̄i ſacer
dos et ꝓpheta. Sin. Iacuerunt in terra
foris puer ⁊ ſenex: virgines mee et iuue
nes mei ceciderunt in gladio. Interfeci
ſti in die furoris tui percuſſiſti nec miſer
tus es. Thau. Vocaſti q̄ſi ad diē ſolēnē
qui terrerēt me de circuitu ⁊ nō fuit i die
furoris dn̄i q̄ effugeret et relinqueretur.
Quos educaui ⁊ enutriui inimicus me⁹
conſumpſit eos. Aleph. Cap. iij.

A EGo vir videns paupta
tē meā in ꝟga idigna
tiōis ei⁹. Aleph. Me
minauit et adduxit in
tenebris et nō in lucē.
Aleph. Tm̄ i me ꝟtit
et cōuertit manū ſuā
tota die. Beth. Vetu
ſtā fecit pel'ē meā et carnē meā: cōtriuit
oſſa mea. Beth. Edificauit in gyro meo
et circūdedit me felle ⁊ labore. Beth. In
tenebroſis collocauit me quaſi mortuos
ſempiternos. Gimel. Circūedificauit ad
uerſum me vt non egrediar: aggrauauit
B compedem meum. Gimel. Sed et cum
clamauero et rogauero excluſit orōnem
meam. Gimel. Concluſit vias meas lapi
dib⁹ quadris: ſemitas meas ſubuertit.
Deleth. Vrſus inſidiās factus eſt mihi
leo in abſcōdito. Deleth. Semitas meas
ſubuertit et confregit me: poſuit me de
ſolatam. Deleth. Tetēdit arcū ſuū et po
ſuit me quaſi ſignum ad ſagittam. He.
Miſit in renibus meis filias pharetre
ſue. He. Factus ſum in deriſum omni
populo meo canticū eorum tota die. He
Repleuit me in amaritudinib⁹: inebria
uit me abſinthio. Vau. Cōfregit ad nu
merum dentes meos: cibauit me cinere. C
Vau. Et repulſa eſt aīa mea: oblit⁹ ſum
bonoꝝ. Vau. Et dixi periit finis me⁹ et
ſpes mea a dn̄o. Zai. Recordare paupta
tis et tranſgreſſionis mee abſinthii ⁊ fel
lis. Zai. Memoria memor ero: et tabe
ſcet in me aīa mea. Zai. Hoc recolēs in
corde meo: in deo ſperabo. Heth. Miſe
ricordie dn̄i q̄ non ſumus cōſumpti: q̄
nō defecerunt miſerationes eius. Heth.
Noui diluculo multa eſt fides tua. Heth
Pars mea dn̄s dixit anima mea: ꝓpter
ea expectabo eum. Teth. Bonus eſt do
minus ſperātibus in eū: aīe querēti illū.
Teth. Bonū eſt preſtolari cū ſilētio ſalu
tare dn̄i. Teth. Bonū eſt viro cum por
tauerit iugum ab adoleſcentia ſua. Ioth
Sedebit ſolitarius et tacebit: quia leua D
uit ſe ſuper ſe. Ioth. Ponet in puluere
os ſuū ſi forte ſit ſpes. Ioth. Dabit per
cutienti ſe maxillam: ſaturabitur oppro
briis. Caph. Quia non repellet in ſem
piternum dominus. Caph. Quia ſe ab
iecit: et miſerebitur ſm̄ multitudinem
miſericordiaꝝ ſuarū. Caph. Non enī hu
miliauit et corde ſuo: et abiecit filios ho
minum. Lamech. Vt contereret ſub pedi
bus ſuis oēs vinctos terre. Lamech. Vt
declinaret iudicium viri in cōſpectu vul
tus altiſſimi. Lamech. Vt peruerteret ho
minem in iudicio ſuo dn̄s ignorauit.
Mem. Quis eſt iſte q̄ dixit vt fieret: dn̄o
nō iubente? Mem. Ex ore altiſſimi non E
egredientur nec mala nec bona. Mem.
Quid murmurauit hō viuens: vir pro peccatis
ſuis. Nun. Scrutemur vias nr̄as ⁊ quera
mus: et reuertamur ad dn̄m. Nun. Le
uem⁹ corda noſtra cū manib⁹ ad dn̄m in
celos. Nun. Nos inique egim⁹: et ad ira
cundiā ꝓuocauimus: ideirco tu inexora

dſtis eos. Samech. Operuiſti in furore et B
pcuſſiſti occidiſti nec pepciſti. Samech
Oppoſuiſti nubem tibi ne tranſeat orõ.
Samech. Eradicationē ꝛ abiectionē po
ſuiſti me i medio pplorū. Phe. Aperue
rūt ſup nos os ſuum oēs inimici. Phe.
F Formido ꝛ laque⁹ facta eſt nobis vatici-
natio ꝛ cōtritio. Phe. Diuiſiões aquarū
deduxit ocl's me⁹ i ɔtritiõe filie ppli mei
Ain. Ocl's me⁹ afflict⁹ eſt nec tacuit: eo
ꝙ nõ eſſet requies. Ain. Donec reſpiceret
et videret de⁹ de celis. Ain. Ocl's me⁹ de
predat⁹ ē aīaz meā i cūctis filiab⁹ vrbis
mee. Sade. Venatiõe ceperūt me quaſi
auē inimici mei gratis. Sade. Lapſa eſt
in lacū vita mea: et poſuerūt lapidē ſup
me. Sade. Inundauerunt aq̄ ſup caput
meū dixi perij. Coph. Inuocaui nomen
tuum dn̄e de lacu nouiſſimo. Coph. Vo
cē meā audiſti ne auertas aurem tuaz a
ſingultu meo ꝛ clamorib⁹. Coph. Appro
pinquaſti i die q̄n vocaui te: dixiſti ne ti-
meas. Res. Iudicaſti dn̄e cauſaz anime
mee: redēptor vite mee. Res. Vidiſti dn̄e
O iniquitatē illorum aduerſum me: iudica
iudiciū meū. Res. Vidiſti oēz furorē vni
uerſas cogitatiões eorum aduerſum me.
Sin. Audiſti opprobriū eoꝝ dn̄e: oēs co
gitatiões eorum aduerſum me. Sin. La
bia inſurgētiū mihi: ꝛ meditatiões eorū
aduerſum me tota die. Sin. Seſſionem
eorū ꝛ reſurrectionem eorū vide ego ſuz
pſalm⁹ eoꝝ. Tau. Reddes eis vicez dn̄e
iuxta opa manuū ſuarū. Tau. Dabis eis
ſcutū cordis laborē tuū. Tau. Perſeque
ris in furore tuo: ꝛ conteres eos ſub ce-
lis domine. Aleph. iiij.

A
Quomodo obſcuratuz
eſt aurū: mutat⁹ ē co-
lor optim⁹ diſpſi ſunt
lapides ſanctuarij in
capite oīm platearuz.
Beth. Filij ſiõ inclyti ꝛ
amicti auro prīo quõ
reputati ſunt i vaſa te
ſtea op⁹ manuū figuli. Gimel. Sz et la-
mie nudauerūt mamā: lactauerūt catu
los ſuos. Filia populi mei crudelis quaſi
ſtruthio i deſerto. Deleth. Adheſit ligua
lactētis ad palatū ei⁹ in ſiti. paruuli pe-
tierūt panē: ꝛ nõ erat q̄ frāgeret eis. He.
Qui veſcebant voluptuoſe: interierūt in
vijs q̄ nutriebātur in croceis amplexati
ſunt ſtercora. Vau. Et maior effecta eſt
iniq̄tas filie ppli mei pctõ ſodomoꝝ: que
ſubuerſa ē in momēto: ꝛ nõ ceperūt i ea
man⁹. Zai. Candidiores nazarei ei⁹ niue
nitidiores lacte: rubicundiores ebore an
tiquo: ſaphyro pulchriores. Heth. Deni-
grata eſt ſup carbones facies eoꝝ: ꝛ non
ſunt cogniti i plateis. Adheſit cutis eoꝝ
oſſibus aruit ꝛ facta eſt q̄ſi lignū. Teth. Judi.7.c.
Melius fuit occiſis gladio ꝙ interfectis
fame: q̄m iſti extabuerūt cõſumpti a ſte
rilitate terre. Joth. Manus mulieꝝ mi- 4.Re.6.f.
ſericordium coxerunt filios ſuos: facti
ſunt cibus earuz in cõtritione filie ppli
mei. Caph. Cõpleuit dn̄s furorē ſuū: ef
fudit irā indignatiõis ſue. Et ſuccendit
ignē in ſion: ꝛ deuorauit fundamēta ei⁹.
Lameth. Nõ crediderūt reges terre vni-
uerſi habitatores orbis: q̄m ingrederet
hoſtis ꝛ inimic⁹ p portas hierl'm. Mem.
Propter pctā pphetaꝝ eius ꝛ iniq̄tates C
ſacerdotū ei⁹ q̄ effuderūt in medio eius a
ſanguinē iuſtorū. Nun. Errauerūt ceci i
plateis: polluti ſunt ſanguine. Cūq; nõ
poſſent intrare tenuerūt lacinias ſuas.
Samech. Recedite polluti: clamauerūt
eis recedite: abite nolite tāgere. Iurgati
quippe ſunt ꝛ cõmoti: dixerūt iter gētes
nõ addet vltra vt habitet in eis. Phe. Fa
cies dn̄i diuiſit eos: nõ addet vt reſpiciat
eos. Facies ſacerdotū nõ erubuerūt: ne
q; ſenuz miſerti ſunt. Ain. Cum adhuc
ſubſiſterem⁹ defecerūt oculi nr̄i ad auxi
liū noſtrū vanū: cū reſpiceremus attēti ad
gētem q̄ ſaluare nos nõ poterat. Sade. D
Lubricauerūt veſtigia nr̄a i itinere pla-
tearū noſtrarū: appropinquauit finis nr̄
completi ſunt dies nr̄i: q2 venit finis no
ſter. Coph. Velociores fuerūt pſecuto-
res noſtri aq̄lis celi: ſup mõtes pſecuti
ſunt nos: in deſerto inſidiati ſunt nobis.
Res. Spūs oris noſtri chriſtus dn̄s ca-
ptus eſt in peccatis noſtris: cui diximus
in vmbra tua viuem⁹ in gentibus. Sin.
Gaude ꝛ letare filia edom: que habitas
in terra hus. Ad te q; pueniet calix: ine-
briaberis atq; nudaberis. Tau. Cõple-
ta eſt iniq̄tas tua filia ſion: non addet vl
tra vt tranſmigret te. Viſitabit iniquita-
tē tuā filia edõ: diſcooperiet peccata tua.

¶ Oratio hieremie. v

Recordare dn̄e quid ac- A
ciderit nobis intuere et
reſpice opprobrium no
ſtrum. Hereditas nr̄a
verſa eſt ad alienos do-
mus noſtre ad extrane
os. Pupilli facti ſum⁹
abſq; patre: matres nr̄

ſtre quaſi vidue. Aquã nr̃am pecunia bi
bim⁹: ligna nr̃a ꝑcio cõparauim⁹. Cer-
B uicib⁹ nr̃is minabamur: laſſis non daba
tur reqes. Egypto dedim⁹ manũ ⁊ aſſy-
rijs: vt ſaturaremur pane. Patres nr̃i
peccauerũt et nõ ſunt: et nos iniq̃tates
eoꝝ portauimus. Serui dñati ſunt nr̃i:
nõ fuit q̃ redimeret de manu eorum. In
aĩab⁹ nr̃is afferebam⁹ panẽ nobis: a fa
cie gladij in deſerto. Pellis nr̃a q̃ſi cliba
nus exuſta eſt a facie tẽpeſtatum famis.
C Mulieres in ſyõ humiliauerũt: ⁊ ỽgĩes
in ciuitatib⁹ iuda. Principes manu ſu-
ſpẽſi ſunt: facies ſenum nõ erubuerunt.
Adoleſcẽtib⁹ ĩpudice abuſi ſunt: et pue
ri in ligno corruerũt. Senes defecerunt
de portis iuuenes de choro pſallentium.
Defecit gaudiũ cordis nr̃i: verſus eſt in
D luctuꝫ chor⁹ nr̃. Cecidit corona capitis
nr̃i ve nobis q꞉ peccauimus. Propterea
meſtũ factũ eſt ĩ dolore cor nr̃m: iõ cõte
nebrati ſunt ocl̃i nr̃i. Propter mõteꝫ ſyõ
q꞉ diſperijt vulpes ambulauerunt in eo.
Tu aũt dñe ĩ eternũ permanebis ſoliũ
tuũ in gñatione ⁊ gñationẽ. Quare ĩ per
petuũ obliuiſceris nr̃i: derelinques nos
in lõgitudine dierũ. Cõuerte nos dñe ad
te ⁊ cõuertemur innoua dies nr̃os ſicut
a principio. Sed ꝓijciens repuliſti nos
iratus es contra nos vehemẽter.

¶ Prefatio ĩ librũ Baruch ꝓphe incipit.

Iber iſte q̃ baruch no-
mine ꝑnotat̃ ĩ hebreo
canone nõ habet̃: ſed
tñ in vulgata editione
ſimr̃ epiſtola hieremie
Propter noticiã auteꝫ
legentium hic ſcripta
ſunt: q꞉ multa de xp̃o
nouiſſimiſq꞉ temporibus indicant.

¶ Baruch ꝓpheta incipit.

¶ C.B. Scripſit baruch librũ: ⁊ legit coram ie-
chonia filio ioachim rege iuda: iudei ⁊ babylo-
nij miſerũt pecuniam ⁊ librũ iudeis in hieruſa
lem vt orarẽt pro ipſis. Capitulum .j.

A Et hec ver-
ba libri que ſcripſit ba
ruch: filius nerie filij
maaſie filij ſedechie fi
lij ſedei filij helchie in
babylonia in ãno q̃n-
to et in ſeptio die mẽ-
ſis: in tpe quo ceperũt
chaldei hierlm: et ſuccẽderunt eam igni.
Et legit baruch verba libri huius ad au
res iechonie filij ioachim regis iuda: et
ad aures vniuerſi populi venientis ad li
brum: et ad aures potentiũ filioꝝ regis
et ad aures pꝛ̃ſbyteroꝝ: et ad aures ppl̃i
a minimo vſq꞉ ad maximũ eoꝝ oĩm ha-
bitantium in babylonia ad flumen ſodi.
Qui audientes plorabant et ieiunabãt ⁊
B orabãt ĩ cõſpectu dñi. Et collegerunt pe
cuniã ſcḋm q̃ potuit vniuſcuiuſq꞉ manus
Et miſerunt in hieruſaleꝫ ad ioachim fi
lium helchie filij ſalon ſacerdotem: ⁊ ad
reliquos ſacerdotes et ad oẽm ppl̃ꝫ qui
inuenti ſunt cũ eo in hieruſaleꝫ: cũ acci-
perẽt vaſa tẽpli dñi: q̃ ablata fuerant de
templo reuocare in terram iuda decima
die menſis ſiban: vaſa argentea q̃ fecit ſe
dechias filius ioſie rex iuda poſtea q̃ ce-
piſſet nabuchodonoſor rex babylonis ie
choniã et principes ⁊ cũctos potẽtes: et
ppl̃ꝫ terre ab hierl̃m: et duxit eos victos
in babylonẽ. Et dixerunt. Ecce miſim⁹
ad vos pecunias: de quibus emite holo-
cauſtomata q̃bus ⁊ facite manna: et of-
C ferte ꝓ peccato ad arã dñi dei noſtri. Et
orate ꝓ vita nabuchodonoſor regis ba-
bylonis: ⁊ ꝓ vita balthaſar filij eius: vt
ſint dies eoꝝ ſicut dies celi ſup terrã: et
vt det dñs virtutem nobis: et illuminet
oclos nr̃os: vt viuamus ſub vmbra na-
buchodonoſor regis babylõis: ⁊ ſub vm
bra balthaſar filij ei⁹: ⁊ ſuiam⁹ eis mul-
tis diebus: ⁊ inueniam⁹ grãꝫ in cõſpectu
eoꝝ. Et ꝓ nobiſipſis orate ad dñm deuꝫ
nr̃m: q꞉ peccauimus dño deo nr̃o: et nõ
eſt auerſus furor ei⁹ a nobis vſq꞉ in hũc
diẽ. Et legite librũ iſtum quẽ miſim⁹ ad
vos recitari ĩ tẽplo dñi in die ſolẽni et in
die opportuno. Et dicetis. Dño deo nr̃o Da. 9.
iuſticia: nobis aũt cõfuſio faciei noſtre:
ſicut eſt dies hec: oĩ iuda ⁊ habitantib⁹
in hieruſalem regibus noſtris ⁊ principi
bus noſtris ⁊ ſacerdotibus nr̃is: ⁊ ꝓphe
tis nr̃is ⁊ patrib⁹ nr̃is. Peccauimus aũ
dñm deũ nr̃m: ⁊ nõ credidimus diffiden
tes in eũ: ⁊ non fuimus ſubiectibiles illi
⁊ nõ audiuim⁹ vocẽ dñi dei nr̃i: vt ambu
laremus ĩ mãdat̃ ei⁹ q̃ dedit nobis. A die D
qua eduxit patres nr̃os de terra egypti:
vſq꞉ ad diẽ hãc eramus incredibiles ad
dñm deũ nr̃m: ⁊ diſſipati receſſimus ne
audiremus vocẽ ipſius. Et adheſeſt no
bis multa mala et maledictiones q̃ cõſti-
tuit dñs moyſi ſeruo ſuo: qui eduxit pa-
tres noſtros de terra egypti: dare nobis
terram fluenteꝫ lac et mel ſicut hodie-

na die. Et non audiuimus vocē dñi dei
noſtri ſm oīa v̄ba ꝓphetarū quos miſit
ad nos et ad iudices noſtros: ⁊ abiuim⁹
vnuſquiſq; in ſenſum cordis noſtri ma-
ligni operari dijs alienis facientes mala
ante oculos dñi dei noſtri.

¶ C.B. Judei ꝓpter pctā facti ſunt ſubter et
nō ſupra: vox penitentium peccauim⁹ ⁊ inique
egimus: ꝙ nō mortua ſed aīa eſuriens dat glo-
riam deo: promittit dñs alterum teſtamentum
eternum ſcilicet nouum. Capitulum. ij.

A Ropter quō ſtatuit do-
minus de⁹ nr̄ v̄bum
ſuū qō locut⁹ ē ad nos
et ad iudices nr̄os: q̄
iudicauerūt in hierl̄z
⁊ ad reges nr̄os et ad
principes nr̄os et ad
oēm iſrl̄ ⁊ iuda: vt ad
duceret dñs ſup nos mala magna q̄ non
ſunt facta ſub celo quēadmodum facta
ſunt in hierl̄m ſm q̄ ſcripta ſunt in lege
moyſi vt mādu caret hō carnes filij ſui ⁊
carnes filie ſue. Et dedit eos ſub manu
regū oīm q̄ ſunt in circuitu noſtro et in
improperiū ⁊ in deſolationem: ⁊ in oīb⁹
B ꝑplis i q̄b⁹ nos diſpſit dñs. Et facti ſu-
mus ſubtus ⁊ nō ſupra qꝛ peccauimus
dño deo noſtro nō obaudiēdo voci ipī⁹.
Ba.i.c. Dño deo noſtro iuſticia: nobis aūt ⁊ pr̄i
bus noſtris confuſio faciei ſicut eſt dies
hec. Quia locut⁹ eſt dñs ſup nos omnia
mala hec q̄ venerūt ſup nos: ⁊ nō ſum⁹
deprecati faciē dñi dei noſtri vt reuerte-
remur vnuſquiſq; nr̄z a vijs noſtris peſ
ſimis. Et vigilauit dñs in malis: ⁊ addu
xit ea ſup nos: qꝛ iuſtus eſt dñs in oīb⁹
opib⁹ ſuis q̄ mādauit nobis: ⁊ nō audi-
uim⁹ vocē ipſius vt irem⁹ i ꝓcept̄ dñi q̄
C dedit ante faciē noſtrā. Et nūc dñe de⁹
Da.9.d. iſrl̄ q̄ eduxiſti ppl̄m tuū de terra egypti
in manu valida ⁊ in ſignis ⁊ in ꝓdigijs
⁊ in virtute tua magna ⁊ i brachio excel-
ſo: ⁊ feciſti tibi nomen ſicut eſt dies iſte:
peccauim⁹ ipie egim⁹ iniq̄ geſſim⁹: dñe
deus noſter i oībus iuſticijs tuis. Auer
tatur ira tua a nobis: qꝛ derelicti ſumus
pauci inter gentes vbi diſpſiſti nos. Et
audi dñe ꝓces noſtras ⁊ orōnes noſtras
et educ nos ꝓpter te: ⁊ da nobis inueni-
re grām ante faciē eoꝝ q̄ nos abduxerūt
vt ſciat oīs terra qꝛ tu es dñs de⁹ noſter
et qꝛ nomē tuū inuocatū eſt ſup iſrl̄ ⁊ ſup
D genus ipſius. Reſpice dñe de domo ſctā
Deu.26.d. tua in nos: ⁊ inclina aurē tuā et exaudi
Eſa.63.d. nos. Aperi oclos tuos et vide qꝛ nō mor
tui q̄ ſunt in inferno quorū ſpūs accē-
ptus eſt a viſceribus ſuis dabunt hono-
rem et iuſtificationem dño: ſed anima q̄
triſtis eſt ſuper magnitudinem mali et
incedit curua ⁊ infirma ⁊ oculi deficien
tes: ⁊ aīa eſuriens dat tibi glīam et iuſti-
ciam dño: qꝛ nō ſm iuſticias patrū no-
ſtroꝝ nos fundimus ꝓces ⁊ petim⁹ miſe
ricordiā ante cōſpectū tuū dñe deus no
ſter: ſed qꝛ miſiſti iram tuā ⁊ furorē tuū
ſuper nos: ſicut locut⁹ es in manu pue-
rorū tuoꝝ ꝓphetarū dicēs. Sic dicit do E
minus. Inclinate humerū veſtrū ⁊ ceruī
cē veſtrā: ⁊ opera facite regi babylonis
et ſedebitis in terra quā dedi patribus
veſtris. Quod ſi nō feceritis: nec audie-
ritis vocē dñi dei veſtri operari regi ba-
bylonie: defectionē veſtrā faciā de ciui
tatibus iuda: ⁊ a foris hierl̄m: et auferā
a vobis vocēm iocunditatis ⁊ vocem gau-
dij ⁊ vocē ſpōſi ⁊ vocē ſponſe: ⁊ erit om
nis terra ſine veſtigio ab inhabitantib⁹
eam. Et nō audierūt vocē tuā: vt opera
rentur regi babylonis: et ſtatuiſti verba
tua que locut⁹ es in manib⁹ puerorum
tuoꝝ ꝓphetarū: vt trāſferrent̄ oſſa regū
noſtroꝝ oſſa patrū noſtrorū de loco ſuo.
Et ecce proiecta ſunt in calore ſolis ⁊ in F
gelu noctis: ⁊ mortui ſunt in doloribus
peſſimis: in fame ⁊ in gladio ⁊ i emiſſio-
ne. Et poſuiſti tēplū in quo inuocatum
eſt nomen tuū in ipſo: ſicut hec dies pro
pter iniq̄tatē dom⁹ iſrl̄ ⁊ dom⁹ iuda. Et
feciſti in nobis dñe deus noſter ſm om-
nem bonitatē tuā ⁊ ſm omnē miſeratio
nem tuā illā magnā: ſicut locutus es in
manu pueri tui moyſi in die qua prece-
piſti ei ſcribere legē tuā corā filijs iſrael
dicēs. Si non audieritis vocē meā mul
titudo hec magna cōuertet̄ in minimā
gētē: quā ego eos diſpgā: qꝛ ſcio ꝙ me nō
audiet ppl̄s. Populus eſt enī dura cer- G
uice. Et cōuertet̄ ad cor ſuū in terra ca-
ptiuitatis ſue. Et ſcient qꝛ ego ſum dñs
deus eorum: et dabo eis cor ⁊ intelligent
et aures et audiēt. Et laudabunt me in
terra captiuitatis ſue: et memores erunt
nominis mei. Et auertent ſe a dorſo ſuo
duro et a malignitatibus ſuis: qꝛ reminiſ
cētur viā patrum ſuoꝝ: qui peccauerūt
in me. Et reuocabo illos in terrā quā iu
raui patribus eoꝝ abraam. iſaac et iacob
et dominabuntur eis. Et multiplicabo
eos: et non minorabuntur. Et ſtatuam
illis teſtamentum alterum ſempiternū
vt ſim illis in deū ⁊ ipſi erūt mihi in po

pulū. Et nō mouebo amplꝰ ppl'ꝫ meū filios iſrael a terra quam dedi illis.

¶ C.S. Clamor anime ⁊ ſpūs in anguſtijs poſiti: audire debemus mandata vite vt ſciamꝰ prudentiam: et diſcere debemus vbi ſit ſapientia: gygantes ſtatura magnos ⁊ ſcientes bellum nō elegit dñs: dñs adinuenit omnē viam diſcipline: de chriſto incarnato. Capitulum. iij.

A ET nūc dñe omnipotēs
deꝰ iſrael aīa in anguſtijs ⁊ ſpūs anxius clamat ad te. Audi dñe et miſerere: quia deus es miſericors: et miſerere noſtri quia peccauimꝰ ante te. Quia tu ſedens in ſempiternū: ⁊ nos peribimus in euū? Dñe omnipotens deus iſrael audi nunc orōnē mortuoꝝ iſrl': ⁊ filioꝝ ipſoꝝ: q̄ peccauerūt ante te: et nō audierūt vocē dñi dei ſui: et agglutinata ſunt nobis mala. Noli meminiſſe iniquitatis patrū nr̄orū: ſed memēto manus tue ⁊ noīs tui in tēpore iſto: qꝛ tu es dñs deꝰ noſter: ⁊ laudabimꝰ te dñe: qꝛ ꝓpter hoc dediſti timorē tuū in cordibꝰ nr̄is. Et vt inuocemus nomē tuuꝫ: et laudemꝰ te in captiuitate nr̄a: qꝛ conuertimur ab iniquitate patrū nr̄oꝝ: q̄ peccauerūt ante te. Et ecce nos in captiuitate nr̄a ſumꝰ hodie: qua nos diſperſiſti in improperium et in maledictum et in peccatum: ſm omnes iniquitates patrum noſtrorū: qui diſceſſerūt a
B te dñe deus noſter. Audi iſrael mādata vite auribus percipe: vt ſcias prudētiaꝫ. Quid eſt iſrael ꝙ in terra inimicorū es? Inueteraſti in terra aliena: coinquinatꝰ es cū mortuis. Deputatus es cum deſcēdentibus in infernū. Dereliquiſti fontē ſapiētie. Nā ſi ī via dei ambulaſſes habitaſſes vtiqꝫ in pace ſup terram. Diſce vbi ſit prudētia: vbi ſit virtus: vbi ſit intellectus: vt ſcias ſimul vbi ſit longiturnitas vite ⁊ victus: vbi ſit lumen oculorum et pax. Quis inuenit locum eius? Et quis intrauit in theſauros eiꝰ? Vbi ſunt principes gētiū ⁊ q̄ dn̄ant ſup beſtias q̄ ſunt ſup terrā. Qui ī auibꝰ celi ludūt: q̄ argētū theſaurizāt ⁊ aurū: in quo cōfidūt homines: ⁊ nō eſt finis acq̄ſitionis eorum. Qui argentum fabricant ⁊ ſolliciti ſunt nec inuentio eſt operū illorum. Exterminati ſunt: ⁊ ad inferos deſcenderunt: et
C alij loco eoꝝ exurrexerūt. Iuuenes viderunt lumen: ⁊ habitauerunt ſup terram viā autem diſcipline ignorauerunt: neqꝫ intellexerūt ſemitas eiꝰ: neqꝫ filij eorum ſuſceperūt eā. A facie ipſoꝝ lōge facta ē. Nō eſt audita in terra chanaā: neqꝫ viſa eſt ī themā. Filij q̄ꝫ agar q̄ exq̄ſierūt prudētiā q̄ de terra eſt: negociatores terre et themā: ⁊ fabulatores et exq̄ſitores prudētie ⁊ ītelligētie: viā aūt ſapiētie neſcierūt: neqꝫ cōmemorati ſunt ſemitas eius. O iſrael ꝙ magna eſt domꝰ dei: ⁊ ingēs locus poſſeſſionis eiꝰ. Magnꝰ eſt ⁊ non habet finē: excelſus ⁊ īmenſus. Ibi fuerūt gygantes noīati: illi qui ab initio fuerunt ſtatura magna ſcientes bellū. Non hos elegit dñs: neqꝫ viam diſcipline inuenerūt: propterea perierunt. Et qm̄ nō habuerunt ſapiētiā: interierunt propter
D ſuā inſipientiam. Quis aſcēdit in celum ⁊ accepit eā ⁊ eduxit eā de nubibꝰ? Quis tranſfretauit mare et inuenit illā et attulit illam ſup aurum electum? Nō eſt qui poſſit ſcire vias eiꝰ: neqꝫ qui exq̄rat ſemitas eius. Sed qui ſcit vniuerſa nouit eā et adinuenit eā prudentia ſua. Qui preparauit terrā in eterno tempore: ⁊ repleuit eā bipedibus ⁊ quadrupedibus. Qui emittit lumē et vadit et vocauit illud: et obedit illi in tremore. Stelle autē dederūt lumē in cuſtodijs ſuis: ⁊ letate ſunt. Vocate ſunt et dixerūt. Adſumꝰ. Et luxerūt ei cum iocūditate: q̄ fecit illas. Hic eſt deꝰ noſter: ⁊ nō eſtimabit aliꝰ aduerſus eū. Hic adinuenit omnem viaꝫ diſcipline: ⁊ tradidit illaꝫ iacob puero ſuo: et iſrael dilecto ſuo. Poſt hec in terris viſus eſt: ⁊ cū hominibus cōuerſatꝰ eſt.

¶ C.S. De lege eterna ⁊ timentibus eam ⁊ ſpernentibus eā: Vox eccleſie tribulantis: confortatio ⁊ cōſolatio hieruſalē: id eſt eccleſie in tribulationibus conſtitute. Capitulum .iiij.

A HIc liber mandatoꝝ dei et lex q̄ eſt in eternum. Oēs q̄ tenēt eā peruenient ad vitā: q̄ aūt dereliquerunt eā in mortē. Conuertere iacob et apprehēde eā: ambula p viaꝫ ad ſplēdorem eius cōtra lumē eiꝰ. Ne tradas alteri gloriā tuā: ⁊ dignitatē tuā gēti alienē. Beati ſumꝰ iſrael: qꝛ q̄ deo placēt: manifeſta ſunt nobis. Animequior eſto ppl's dei memorabilis iſrael. Venūdati eſtis gētibus nō in perditionē: ſed ꝓpter qđ in ira dei ad iracundiaꝫ ꝓuocaſtis dnm̄ traditiqꝫ
B eſtis aduerſarijs. Exacerbaſtis enim eū qui fecit vos deum eternum: immolan-

lijs demonijs ꝛ non deo. Obliti eñ eſtis
eum qui nutriuit vos: ꝛ contriſtatis nu
tricem veſtrã hierl'm. Uidit eñ iracun-
diam a deo venientem vobis: ꝛ dixit. Au
dite confines ſion. Adduxit enim mihi
deus luctum magnum. Uidi enĩ capti-
uitatem populi mei: filiorũ meorum ꝛ fi
liarum quã ſuperduxit illis eternꝰ. Nu
triui enim illos cum iocunditate: dimiſi
C autem illos cũ fletu et luctu. Nemo gau
deat ſuper me viduam et deſolatam: a
multis derelicta ſum ꝑpter peccatã filio
rum meorum: quia declinauerunt a lege
dei. Iuſticias autem ipſius neſcierunt:
nec ambulauerunt per vias mandatorũ
dei: neq̃ ꝑ ſemitas veritatis eius cũ iu
ſticia ingreſſi ſunt. Ueniant ꝯfines ſion
et memorent captiuitatẽ filiorũ et filia
rum mearũ quã ſupduxit illis eternus.
Adduxit eñ ſuper illos gẽtem de lõgin-
quo: gentẽ improbã et alterius lingue:
qui non ſunt reueriti ſenẽ: neq̃ puerorũ
D miſerti ſunt. Et adduxerunt dilectos vi-
due: ꝛ a filijs vnicã deſolauerunt. Ego
autem quid poſſum adiuuare vos? Qui
eñ adduxit ſuper vos mala: ipſe vos eri
piet de manibus inimicorũ veſtrorũ. Am
bulate filij ambulate: ego enim derelicta
ſum ſola. Exui me ſtola pacis: indui au-
tem me ſacco obſecrationis: ꝛ clamabo
I.eodem. ad altiſſimũ in diebus meis. Animequiores
eſtote filij: clamate ad dominũ ꝛ eripiet
vos de manu principum inimicorũ. Ego
enim ſperaui in eternum ſalutẽ veſtrã:
ꝛ venit mihi gaudium a ſancto ſup miſe
ricordia que veniet vobis ab eterno ſalu
E tari noſtro. Emiſi enim vos cum luctu ꝛ
ploratu: reducet autem vos mihi domi-
nus cum gaudio ꝛ iocunditate in ſempi
ternum. Sicut enim viderũt vicine ſion
captiuitatẽ veſtrã a deo: ſic videbũt ꝛ in
celeritate ſalutẽ veſtrã in deo que ſuperue
niet vobis cũ honore magno ꝛ ſplẽdore
eterno. Filij patienter ſuſtinete irã que
ſuperueniet vobis. Perſecutus eſt eñ te
inimicus tuus: ſed cito videbis perditio
nem ipſius et ſup ceruices ipſius aſcen
des. Delicati mei ãbulauerunt vias aſpe
ras: ducti ſunt enim vt grex direptus ab
inimicis. Animequiores eſtote filij ꝛ ꝓ-
F clamate ad dñm. Erit enim memoria ve
ſtra ab eo qui ducit vos. Sicut enĩ fuit
ſenſus veſter vt erraretis a deo. decies tã
tum iterum cõuertentes requiretis eũ.
Qui eñ induxit vobis mala: ipſe rurſum
adducet vobis ſempiternam iocundita-
tem cum ſalute veſtra. Animequior eſto
hierl'm. Exhortatur enĩ te qui te nomi- I.eodem.
nauit. Nocẽtes peribũt qui te vexauerũt
et qui gratulati ſunt in tua ruina punien-
tur. Ciuitates quibꝰ ſeruierunt filij tui
punientur: ꝛ que accepit filios tuos. Si
cut enim gauiſa eſt in tua ruina: et leta-
ta eſt in caſu tuo: ſic cõtriſtabitur in ſua
deſolatione. Et amputabitur exultatio
multitudinis eius: et gaudimonium eiꝰ
G erit in luctum. Ignis enim ſuperueniet
ei ab eterno in longiturnis diebus et ha
bitabitur a demonijs: in multitudine tẽ
poris. Circumſpice hierl'm ad orientem
ꝛ vide iocunditatem a deo tibi venientẽ. I.5.b.
Ecce enim veniunt filij tui quos dimiſi-
ſti diſperſos veniunt collecti ab oriente
vſq̃ ad occidentem: in verbo ſancto gau
dentes in honorem dei.

¶ C.5. De xp̃o domino qui eſt iocũditas veniſſe a deo: miſſus: de xp̃o dño ꝛ eccl'ia. Capi. v.

A Exue te hierl'm ſtola lu
ctus ꝛ vexationis tue
ꝛ indue te decore ꝛ ho
nore que a deo tibi eſt
ſempiterna glĩa. Cir-
cũdabit te deus diplo-
ide iuſticie: ꝛ imponet
mitram capiti tuo ho-
noris eterni. Deus enim oſtendet ſplen-
B dorem ſuũ in te: qui ſub celo eſt. Nomi
nabitur enim tibi nomen tuum a deo in I.4.c.
ſempiternum: pax iuſticie et honor pie-
tatis. Exurge hieruſalem et ſta in excel-
ſo: et circumſpice ad orientem: ꝛ vide col
lectos filios tuos ab oriente ſole vſq̃ ad
occidentem: in verbo ſancti gaudentes
dei memoria. Exierunt enim abs te pe-
dibus ducti ab inimicis: adducet autem
illos dominus ad te portatos in honorẽ
C ſicut filios regni. Conſtituit enim deus
humiliare omnem montem excelſum: ꝛ
rupes perennes et conualles replere in-
equalitatem terre: vt ambulet iſrael dili-
D genter in honorem dei. Obumbrauerũt
autem ſilue et omne lignum ſuauitatis
iſrael mandato dei. Adducet enim deus
iſrael cum iocunditate in lumine maie-
ſtatis ſue et cum miſericordia et iuſticia
que eſt ex ipſo.

¶ Incipit exẽplum epiſtole eiuſdẽ quã miſit hieremias ad abductos captiuos in babyloniam a rege babyloniorum vt annunciaret illis ſecundum quod preceptum eſt illi a deo. Capitulum. vj.

A PRopter peccata q̄ pec‑
caſtis ante deū: abdu‑
cemini in babyloniã
captiui a nabuchodo‑
noſor rege babylonio‑
rū. Ingreſſi itaq̄ī ba‑
byloñe: eritis ibi ãnis
plurimis et tēporibus
longis vſq̄ ad gñationes ſeptē: poſt hoc
autem educã vos inde cum pace. Nunc
autem videbitis in babylonia deos au‑
reos ⁊ argenteos ⁊ lapideos ⁊ ligneos in
humeris portari: oſtentantes metū gēti‑
bus. Videte ergo ne ⁊ vos ſimiles efficia‑
mini factis alienis ⁊ metuatis: ⁊ metus
vos capiat in ipſis. Viſa itaq̄ turba de
retro ⁊ ab ante adorantes: dicite in cordi‑
bus veſtris. Te oportet adorari dñe. An‑
gelus autem meus vobiſcū eſt. Ipſe autē
exquirã alas veſtras. Nã ligna ipſorū po‑
lita a fabro: ipſa etiam inaurata ⁊ inar‑
gentata falſa ſunt: ⁊ non poſſunt loqui.
Et ſicut virgini amanti ornamenta: ita
accepto auro fabricata ſūt. Coronas cer‑
te aureas habent ſuper capita ſua dij il‑
lorū: vnde ſubtrahunt ſacerdotes ab eis
B aurū ⁊ argentū: ⁊ erogãt illud in ſemet‑
ipſis. Dant autē ⁊ ex ipſo pſtitutis: ⁊ me‑
retrices ornãt: ⁊ iterū cū receperint illō
a meretricibus: ornãt deos ſuos. Hi autē
nō liberantur ab erugine ⁊ tinea. Oper‑
tis autē illis veſte purpurea: extergent fa‑
ciem ipſorū pꝑter puluerē domus qui ē
plurimus inter eos. Sceptrū autē habet
vt homo ſicut iudex regionis: q̄ in ſe pec‑
cãtem nō interficit. Habet etiã in manu
gladium ⁊ ſecurim: ſe autē de bello et a
latronibus non liberat. Vnde vobis no‑
tum ſit q̄ non ſunt dij. Non ergo timuere‑
mini eos. Sicut enī vas hoīs cōfractum
inutile efficitur: tales ſunt ⁊ dij illorū. Cō‑
ſtitutis illis in domo: oculi eorum pleni
ſunt puluere a pedibus introeuntiū. Et
ſicut alicui qui regē offendit: circūſepte
ſunt ianue aut ſicut ad ſepulchrū addu‑
ctū mortuū: ita tutant ſacerdotes oſtia
clauſuris ⁊ ſeris: ne a latronibus expoliē‑
tur. Lucernas accēdunt illis et quidem
multas: ex quibus nullã videre poſſunt.
Sunt autem ſicut trabes in domo. Cor‑
da vero eorū dicunt elingere ſerpētes qui
C de terra ſunt: dum comedunt eos: ⁊ veſti‑
mentū ipſorū ⁊ non ſentiunt. Nigre ſūt
facies eorum a fumo qui in domo fit.
Supra corpus eorū et ſupra caput eorū
volant noctue ⁊ hirūdines ⁊ aues: etiam

ſimiliter ⁊ catte. Unde ſciatis q̄ nō ſunt
dij. Ne ergo timueritis eos. Aurum etiã
quod habent ad ſpeciē eſt: niſi aliq̄s ex‑ Iere. 10. ſpeciem.
terſerit eruginem: non fulgebunt: neq̄
enī dum cõflarentur: ſentiebãt. Et omni
precio empta ſunt: in quibus ſpūs non
ineſt ipſis. Sine pedib⁹ in humeris por‑ Eſa. 46. A
tantur oſtentantes ignobilitatem ſuam
hoībus. Confundantur etiam qui colunt
ea. Propterea ſi ceciderint in terras: a ſe‑
metipſis non conſurgunt neq̄ ſi quis
eum ſtatuerit rectum: per ſemetipſum ſta‑
bit: ſed ſicut mortu⁹ humeri eorū illis ap‑
ponent. Hoſtias illorū vendunt ſacerdo‑
tes ipſorū ⁊ abutunt: ſimiliter ⁊ mulieres
eorū decerpentes: neq̄ infirmo neq̄ mē‑
dicanti aliquid impartiūt: de ſacrificiis
eorū fete et menſtruate contingūt. Scien‑
tes itaq̄ ex his: q̄ nō ſunt dij ne timea‑
tis eos. Unde enī vocantur dij: q̄ mulie‑
res apponunt dijs argēteis ⁊ aureis ⁊ li‑
gneis: ⁊ in domibus eorū ſacerdotes ſe‑
dent: habentes tunicas ſciſſas ⁊ capita ⁊
barbã raſam: quorū capita nuda ſunt. Ru‑ D
giunt autē clamãtes cōtra deos ſuos ſicut
in cena mortui. Veſtimēta eorū auferūt
ſacerdotes ⁊ veſtiūt vxores ſuas ⁊ filios
ſuos. Neq̄ ſi quid mali patiūtur ab ali‑
quo: neq̄ ſi quid boni poterunt retribue‑
re: neq̄ regē cōſtituere poſſunt: neq̄ au‑
ferre. Similiter neq̄ dare diuitias poſ‑
ſunt: neq̄ malum retribuere. Si q̄s illis Deu. 23. B
votum vouerit ⁊ non reddiderit: neq̄ hoc
requirunt. Hominem a morte non libe‑
rant: neq̄ infirmū a potentiori eripiunt.
Hominē cecū ad viſum nō reſtituunt:
de neceſſitate hominē nō liberabūt. Vi‑
due nō miſerebuntur: neq̄ orphanis bene‑
facient. Lapidib⁹ de monte ſimiles ſunt
dij illorum: lignei et lapidei et aurei ⁊ ar‑
gētei. Qui autē colunt ea: cōfundentur.
Quomodo ergo eſtimandum eſt aut di‑
cēdum illos eſſe deos. Adhuc enim ipſis
chaldeis non honorantibus ea: qui cum
audierint mutum nō poſſe loqui offerūt
illud ad bel: poſtulantes ab eo loqui quaſi
ſi poſſunt ſentire qui nō habēt motum.
Et ipſi cum intellexerint: relinquent ea.
Senſum enī non habent ipſi dij illorum. E
Mulieres autē circūdate funib⁹ in vijs
ſedent: ſuccendentes oſſa oliuarū. Cum
autē aliqua ex ipſis abſtracta ab aliq̄ trā‑
ſeunte dormierit cū eo: proximē ſue expro‑
brat q̄ ea nō ſit digna habita ſicut ipſa
neq̄ funis eius diruptus ſit. Oīa autem
que illis fiūt: falſa ſunt. Quomodo eſti‑

mādum aūt dicēdum est illos esse deos?
A fabris autem et ab aurificibus facta
sunt. Nihil aliud erunt: nisi id qđ volūt
esse sacerdotes. Aurifices etiā ipsi qui ea
faciūt: nō sunt multi tpis. Nūquid ergo
possunt ea que fabricata sūt ab ipsis esse
dij. Reliquerūt autem falsa ꝛ opprobriū
postea futuris. Nā cum supuenerit illis
pliū ꝛ mala: cogitant sacerdotes post se
vbi se abscōdant cū illis. Quō ergo senti
ri debeāt qꝛ dij sunt: qui nec de bello se
liberant: neqꝫ de malis se eripiunt. Nam
cū sint lignea ꝛ lapidea et inaurata ꝛ in
argētata sciet postea: qꝛ falsa sunt ab vni
uersis gētibus ꝛ regib⁹ q̄ manifeste: sunt
qꝛ nō sunt dij: sed opera manuū hoim: ꝛ
f nullum opus dei cū illis. Unde ergo no
tum est qꝛ nō sunt dij: sed opera manuū
hoim: ꝛ nullum dei opus in ipsis est. Re
gem regioni non suscitāt: neqꝫ pluuiam
hoibus dabunt. Judicium qꝫ non discer
nent neqꝫ regiones liberabunt ab iniu
ria: qꝛ nihil possunt sicut cornicule inter
mediū celi ꝛ terre: etenī cū inciderit ignis
in domū deorū ligneorū et argēteorū ꝛ
aureorū: sacerdotes quidē ipsorū fugiēt
et liberabuntur: ipsi vero sicut trabes in
medio comburentur. Regi autem et bel
lo non resistent. Quomodo ergo estimā
dum est aut recipiēdū: quia dij sunt. Nō
a furib⁹ neqꝫ a latronibus se liberabunt
dij lignei et lapidei et inaurati ꝛ inargen
tati: quibus iniqui fortiores sunt. Aurū
et argentū ꝛ vestimentum quo opti sunt
auferent illis ꝛ abibūt: nec sibi auxilium
ferent. Itaqꝫ melius est esse regem osten
tātem ꝟtutē suā: aut vas in domo vtile i
quo gloriabit q̄ possidet illud: vel ostiū
in domo qđ custodit que in pace sunt: q̄
falsi dij. Sol quidē ꝛ luna ac sidera cum
sint splendida et emissa: ad vtilitates ob
audiunt: similiter ꝛ fulgur cum apparue
rit: pspicuum est. Idipsum aūt ꝛ spirit⁹
in omni regione spirat: ꝛ nubes quib⁹ cū
imperatum fuit a deo pambulare i vni
uersum orbem pficiunt qđ imperatū est
g eis. Ignis etiā missus desup vt cōsumat
mōtes ꝛ siluas: facit qđ ꝓceptū ē ei. Hec
aūt neqꝫ speciebus neqꝫ ꝟtutib⁹ vni eoꝝ
similia sunt. Uñ neqꝫ estimādum est: ne
qꝫ dicendū illos esse deos qñ nō psūt ne
qꝫ iudiciū iudicare neqꝫ q̄cq̄ facere ho
minibus. Sciētes itaqꝫ qꝛ non sunt dij:
ne ergo timueritis eos. Neqꝫ enim regi
bus maledicent: neqꝫ benedicēt. Signa
quoqꝫ in celo gentibus nō ostēdunt: neqꝫ
vt sol lucebunt: neqꝫ illuminabunt vt lu
na. Bestie meliores sunt illis que psūt fu
gere sub tectum: ac ꝓdesse sibi. Nullo ita
qꝫ modo nobis est manifestū: qꝛ sunt dij
ꝓpter qđ nec timeatis eos. Nā sicut i cu
cumerario formido nihil custodit: ita sūt
dij illorum lignei ꝛ argentei et inaurati.
Eodē modo ꝛ in horto spina alba: supra
quā ois auis sedet. Similiter et mortuo
ꝓiecto in tenebris: similes sunt dij illoꝝ
lignei ꝛ inaurati et inargentati. A purpu
ra quoqꝫ ꝛ murice que supra illos tineāt
scietis itaqꝫ qꝛ nō sunt dij. Ipsi etiam po
stremo comedunt: ꝛ erit opprobriū in re
gione. Melior est hō iust⁹ q̄ nō habet si
mulacra: nā erit longe ab opprobrijs.

¶ Liber baruch explicit.

¶ Prolog⁹ sancti hieronymi in Ezechie
lem prophetam incipit.

Ezechiel propheta cū
ioachim rege iuda ca
ptiuus ductus est i ba
bylonē: ibiqꝫ his qui 4.re.24.b
cū eo captiui fuerant
prophetauit penitenti
bus qꝫ ad hieremie va
ticiniū se vltro adner
sarij tradidissent et viderent adhuc vrbē
hierosolymam stare quam ille casuram
esse predixerat. Tricesimo autem etatis
sue anno et captiuitatis quinto exorsus
est ad captiuos loqui. Et eodem tēpore
licet posterior hic in caldea: hieremias i
iudea prophetauerunt. Sermo eius nec
satis disertus nec admodum rusticus
est: sed et vtroqꝫ medie temperatus. Sa
cerdos et ipse fuit sicut hieremias: prin
cipia voluminis et finem magnis habēs
obscuritatibus inuoluta. Sed et vulga
ta eius editio non multum distat ab he
braico. Unde satis miror quid cause ex
titerit: vt si eosdē in vniuersis libris ha
bemus interpretes: in alijs eadem: in
alijs diuersa trāstulerint. Legite igitur
et hunc iuxta translationem nostram:
quoniam ꝑ cola scriptus et comata: ma
nifestiorem legentibus sensum tribuit.
Si autem amici mei et hunc subsanna
uerint: dicite eis qꝫ nemo eos compellat
vt scribant. Sed vereor ne illud eis eue
niat quod grece significātius dicitur vt
vocentur phagolidori: quod est mandu
cantes senecias.

¶ Prologus explicit.

Ezechiel ꝓpheta incipit.

¶ C.S. Viſio ſcribitur quattuor animaliū: et viſio rotarū: thronꝰ dei et imaginis ſuper thronum. Capitulum .j.

A

Et factum
eſt in triceſimo anno
in quarto: in quīta mē-
ſis cū eſſem in medio
captiuoꝝ iuxta fluuiū
chobar. aperti ſunt ce
li et vidi viſiones dei.
In quīta mēſis: ipſe eſt
annus quītꝰ trāſmigrationis regis ioa-
chim: factū eſt verbū dñi ad ezechielē fi
B liū buzi ſacerdotem in terra chaldeoꝝ ſe
cus flumē chobar. Et facta ē ſup eū ibi
manus dñi. Et vidi: ⁊ ecce ventus turbi
nis veniebat ab aquilōe: ⁊ nubes magna
et ignis inuoluēs ⁊ ſplendor in circuitu
eiꝰ et de medio eiꝰ quaſi ſpēs electri. i. de
medio ignis. Et in medio eiꝰ ſilitudi-
do quattuor aīaliū: ⁊ hic aſpectꝰ eoꝝ. Simi
litudo hoīs in eis. Et quattuor facies vni: et
quattuor pēne vni: ⁊ pedes eoꝝ pedes recti
⁊ planta pedis eoꝝ quaſi plāta pedis vituli
⁊ ſcintille quaſi aſpectꝰ eris cādētis. Et ma
nus hoīs ſub pēnis eoꝝ ī quattuor partibꝰ
⁊ facies ⁊ pēnas ꝑ quattuor ptes habebāt
C iūcteqꝫ erāt pēne eoꝝ alterius ad alteꝝ.
De pe. vi. Nō reuertebant cū incederēt: ſed vnum
a C. pēnata quodqꝫ añ faciē ſuā gradiebat. Similitudo
⁊ C. non re autē vultꝰ eoꝝ facies hoīs ⁊ facies leonis
uertebātur a dextris ipſoꝝ quattuor: facies aūt bouis a
ſiniſtris ipſoꝝ quattuor: ⁊ facies aqle deſup
ipſoꝝ quattuor: ⁊ facies eoꝝ ⁊ pēne eoꝝ ex
tente deſup. Due pēne ſinguloꝝ iūgebāt
et due tegebāt corpora eoꝝ. Et vnūquodqꝫ
eoꝝ corā facie ſua ābulabat. Ubi erat im
petus ſpūs: illuc gradiebant nec reuer-
tebant cū ambularēt. Et ſilitudo aīaliū
D ⁊ aſpectꝰ eoꝝ quaſi carbonū ignis ardētiū
⁊ quaſi aſpectus lāpadaꝝ. Hec erat viſio
diſcurrēs in medio aīaliū ſplēdor ignis:
⁊ de igne fulgur egrediēs. Et aīalia ibāt
et reuertebant in ſilitudinē fulguris co
ruſcātis. Cūqꝫ aſpicerē aīalia: apparuit
rota vna ſuper terrā iuxta aīalia: habens
quattuor facies. Et aſpectꝰ rotaꝝ ⁊ opꝰ
earū quaſi viſio maris: ⁊ vna ſilitudo ipſa
rum quattuor ⁊ aſpectꝰ earū ⁊ opa quaſi
ſit rota in medio rote. Per quattuor ptes
earū eūtes ibāt: et nō reuertebāt cū am
E bularent. Statura quoqꝫ erat rotis ⁊ altitu
do et horribilis aſpectus. Et totū corpꝰ
oculis plenū in circuitu ipſarū quattuor
Cūqꝫ ābularēt aīalia: ābulabāt pariter
et rote iuxta ea. Et cū eleuarēt aīalia de
terra: eleuabant ſimul ⁊ rote. Quocūqꝫ
ibat ſpūs: illuc eunte ſpū et rote pariter
eleuabant ſequentes eū. Spūs enī vite
erat in rotis. Cū euntibus ibāt: ⁊ cū ſtāti
bus ſtabāt: ⁊ cū eleuatis a terra: pariter
eleuabant ⁊ rote ſequētes ea: qꝛ ſpūs vi
te erat in rotis. Et ſilitudo ſuper capita F
aīaliū firmamēti quaſi aſpectꝰ cryſtalli
horribilis: ⁊ extētū ſup capita eoꝝ deſup.
Sub firmamēto aūt pēne eoꝝ recte al-
terius ad alterū. Unūquodqꝫ duabꝰ alis
velabat corpꝰ ſuū: ⁊ alterū ſilr velabat.
Et audiebā ſonū alaꝝ quaſi ſonū aquaꝝ
multaꝝ quaſi ſonū ſublimis dei. Cum
ambularēt quaſi ſonꝰ erat multitudinis
ut ſonus caſtroꝝ. Cūqꝫ ſtarēt demitte-
bant pēne eoꝝ. Nā cū fieret vox ſup fir
mamentū qđ erat ſup caput eoꝝ: ſtabāt
⁊ ſubmittebant alas ſuas. Et ſup firma G
mentum qđ erat imminēs capiti eoꝝ quaſi
aſpectꝰ lapidis ſaphyri ſilitudo throni:
et ſup ſilitudinem throni ſilitudo quaſi
aſpectus hominis deſup. Et vidi quaſi ſpe
ciē electri velut aſpectū ignis intrinſecꝰ
ꝑ circuitū eiꝰ: a lūbis eiꝰ ⁊ deſup: ⁊ a lū
bis eiꝰ vſqꝫ deorſuꝫ: vidi quaſi ſpeciē ignis
ſplēdētis in circuitu: velut aſpectū arcꝰ
cū fuerit in nube in die pluuie: hic erat
aſpectus ſplendoris per gyrum.

¶ C.S. Mittitur propheta reuocare populum ab erroribus ſuis. Capitulum .ij.

Ec viſio ſilitudinis glo A
rie domini. Et vidi: et I.3.f.
cecidi in faciē meā: ⁊ 30.di.§.ſo
audiui vocē loquētis qđ eſt hoc
Et dixit ad me. Fili ho
minis: ſta ſup pedes
tuos ⁊ loquar tecū. Et
ingreſſus eſt ī me ſpūs
poſtqꝫ locutus eſt mihi: ⁊ ſtatuit me ſu-
pra pedes meos: et audiui loquentē ad
me ⁊ dicentē. Fili hoīs mitto ego te ad B
filios iſrl: ad gentes apoſtatrices q receſ
ſerunt a me. Patres eoꝝ ꝑuaricati ſunt
pactū meū vſqꝫ ad hanc diē: et filii dura
facie ⁊ indomabili corde ſunt: ad quos ego
mitto te. Et dices ad eos. Hec dicit dñs
deus. Si forte vel ipſi audiant: ⁊ ſi forte
quieſcant: qm̄ domꝰ exaſperās eſt: ⁊ ſciēt
qꝛ ꝓpheta fuerit in medio eoꝝ. Tu ergo C
fili hoīs ne timeas eos: neqꝫ ſermones
eoꝝ metuas: qm̄ icreduli ⁊ ſubuerſores
ſūt tecū: et cū ſcorpionibꝰ habitas. Uerba
eoꝝ ne timeas: ⁊ vultꝰ eoꝝ ne formides:

qꝛ domꝰ exaſperãs eſt. Loqueris ergo ỽba
mea ad eos: ſi forte audiãt ⁊ q̇eſcãt: qm̃
b irritatores ſunt. Tu autem fili hominis
audi quecũq; loquar ad te: et noli eſſe ex
aſperans: ſicut domus exaſperatrix eſt.
Aperi os tuum ⁊ comede quecunq; ego
do tibi. Et vidi: et ecce manus miſſa ad
Apo. 5. a. me in qua erat inuolutus liber: et expan
dit illum coram me qui erat ſcriptus in‑
tus et foris: ⁊ ſcripte erant in eo lamẽta
tiones et carmen et ve.

¶ C. S. Cibatur propheta volumine: recipit fa‑
ciem ſicut adamãtis ⁊ ſilicis: mittitur ad filios
trãſmigrationis: probatur obſidio hieruſalẽ per
incluſionẽ ꝓphete: de gloria domini quam vidit
in campo: et oportet ſpeculatorem annunciare
c peccatori ſcelera ſua: ne requiratur ſanguis de
manibus eius. Capitulum. iij.

ET dixit ad me. Fili ho
a minis: quodcũq; inue
neris comede. Come
de volumẽ iſtud: et va
de loq̇re ad filios iſrl.
Et aperui os meum:
et cibauit me volumi
ne illo. Et dixit ad me
Fili hominis venter tuus comedet: et vi
ſcera tua cõplebunt volumine iſto quod
Apo. 10. d. ego do tibi. Et comedi illud: et factum
eſt ĩ ore meo ſicut mel dulce. Et dixit ad
b me. Fili hominis vade ad domum iſrael
et loqueris verba mea ad eos. Non enim
ad populum ꝓfundi ſermonis ⁊ ignote
lingue tu mitteris ad domum iſrl: neq;
ad populos multos profundi ſermonis
⁊ ignote lingue: quorum non poſſis audi‑
re ſermões. Et ſi ad illos mittereris ipſi
audirent te. Domus autem iſrael nolũt
audire te: qꝛ nolũt audire me. Omnis quip‑
pe domus iſrael attrita fronte eſt et du‑
ro corde. Ecce dedi faciẽ tuã valẽtiorem
faciebus eorũ: ⁊ frontẽ tuã duriorẽ fron
tibus eorum: vt adamantem ⁊ vt ſilicem
dedi faciem tuã. Ne timeas eos neq; me
c tuas a facie eorũ: qꝛ domus exaſperans
eſt. Et dixit ad me. Fili hoĩs: omnes ſer‑
mones meos quos ego loquor ad te: aſ‑
ſume in corde tuo et auribus tuis audi
d et vade: ⁊ ingredere ad tranſmigrationẽ
ad filios populi tui et loqueris ad eos: ⁊
26. q. 5. c. dices eis. Hec dicit dominus deus ſi for
epiſcopi. te audiant ⁊ quieſcant. Et aſſumpſit me
ſpiritus et audiui poſt me vocem cõmo
tionis magne: benedicta gloria domini
de loco ſuo: ⁊ vocẽ alarũ aĩalium ꝑcutiẽ
tium alterã ad alteram: ⁊ vocẽ rotarum
ſequẽtium aĩalia: et vocem commotionis
magne. Spiritus quoq; leuauit me ⁊ aſ
ſumpſit me: ⁊ abiji amarus in indigna‑ b
tione ſpiritus mei. Manus enim domi‑
ni erat mecũ confortans me: et veni ad
tranſmigrationem ad aceruum nouarum
frugum ad eos qui habitabant iuxta flu
men chobar: et ſedi vbi illi ſedebant. et
manſi ibi ſeptem diebus merens in me‑
dio eorum. Cum autem ꝑtranſiſſent ſeptem
dies: factum eſt verbum dñi ad me dicẽs
Fili hominis ſpeculatorem dedi te domui I. 33. b. c.
iſrael: ⁊ audies de ore meo ỽbum ⁊ annũ
ciabis eis ex me. Si dicente me ad im‑ c
pium: morte morieris: non annunciaue
ris ei: neq; locutus fueris vt auertatur a
via ſua impia ⁊ viuat: ipſe impius in ini
quitate ſua morietur: ſanguinem autem
eius de manu tua requiram. Si autẽ tu
annunciaueris impio: et ille non fuerit
cõuerſus ab impietate ſua ⁊ a via ſua im
pia: ipſe quidem in impietate ſua morietur
tu autẽ animã tuã liberaſti. Sed ⁊ ſi con
uerſus iuſtus a iuſticia ſua fuerit ⁊ fece
rit iniquitatem ponam offendiculũ corã
eo. Ipſe morietur: qꝛ nõ annunciaſti ei. In d
peccato ſuo morietur ⁊ non erunt in me‑
moria iuſticie eius quas fecit ſanguinem
ỽo eius de manu tua requiram. Si autẽ
tu annunciaueris iuſto vt non peccet iu
ſtus: et ille nõ peccauerit: viuẽs viuet: qꝛ
annunciaſti ei: et tu animam tuam libe‑
raſti. Et facta eſt ſuper me manus domi
ni et dixit ad me. Surgens egredere in
campum: ⁊ ibi loquar tecum. Et ſurgẽs
egreſſus ſum in campum: et ecce ibi glo
ria domini ſtabat quaſi gloria quam vi‑
di iuxta flumen chobar: et cecidi in faciẽ
meam. Et ingreſſus eſt in me ſpiritus: ⁊ ſ. x. 4.
ſtatuit me ſuper pedes meos: et locutus e
eſt mihi: et dixit ad me. Ingredere et in‑
cludere in medio domus tue. Et tu fili
hominis: ecce data ſunt ſuper te vincu‑
la: et ligabunt te in eis: et non egredieris
de medio eorum: et linguam tuam adhe
rere faciam palato tuo et eris mutꝰ: nec
quaſi vir obiurgans: quia domus exaſpe
rans eſt. Cum autem locutus fuero ti‑
bi: aperiam os tuum: et dices ad eos.
Hec dicit dominus deus. Qui audit: au‑
diat: et qui quieſcit: quieſcat: quia domꝰ
exaſperans eſt.

¶ C. S. Per laterem ſignificatur inſtancia ob‑
ſidionis ira dei irrefragabilis: per ſanguinem
diuturnitas captiuitatis decem tribuum: de
anguſtia famis. Capitulum. iiij.

A Et tu fili hoīs: ſume
tibi laterē: ⁊ pones eū
corā te: ⁊ deſcribes in
eo ciuitatē hierl'm. Et
ordinabis aduerſ⁹ eā
obſidionem: ⁊ edifica
bis munitiōes: ⁊ com
portabis aggerē et da
bis ↄ eā caſtra: et pones arietes in gyro.
Et tu ſume tibi ſartaginē ferreā ⁊ pones
eā in murū ferreū inter te ⁊ inter ciuita
tē: et obfirmabis faciē tuā ad eā: ⁊ erit ī
obſidionē: et circūdabis eā. Signū ē do
mui iſrael. Et tu dormies ſup lat⁹ tuū ſi
niſtrū: ⁊ pones iniquitates dom⁹ iſrl' ſup
eo numero dierū qb⁹ dormies ſup illud:
B ⁊ aſſumes iniqtates eoꝝ. ego aūt dedi ti
bi ānos iniqtatis eorū nūero dieꝝ trecē
tos ⁊ nonagīta dies: ⁊ portabis iniquita
tem dom⁹ iſrl'. Et cū ↄpleueris hec: dor
mies ſup lat⁹ tuū dextrū ſcdo ⁊ aſſumes
iniquitatē dom⁹ iuda quadraginta dieb⁹.
Diē ꝓ anno: diē inquā ꝓ anno dedi tibi.
Et ad obſidionē hierl'm cōuertes faciē
Nu.14.f. tuā: et brachiū tuū erit extētū: ⁊ ꝓphetā
bis aduerſus eā. Ecce circundedi te vin
culis: ⁊ nō te ↄuertes a latere tuo in lat⁹
aliud donec ↄpleas dies obſidionis tue.
Et tu ſume tibi frumētū et ordeū ⁊ fabā
C et lētē ⁊ miliū ⁊ viciā: ⁊ mittes eas ī vas
vnū: ⁊ facies tibi panes nūero dieꝝ qb⁹
dormies ſup latus tuū. Trecētis ⁊ nona
ginta diebus comedes illud. Cibus autē
tuus q̄ veſceris erit in pōdere: viginti ſta
theres ī die. A tpe vſq ad tps comedes
illud. Et aquā ī mēſura bibes: ſextā par
tē hin. A tpe vſq ad tps bibes illud. Et
q̄ſi ſubcinericiū ordeaceū comedes illd
⁊ ſtercore qd egredit' de hoīe: operies illud
in oculis eoꝝ. Hec dicit dñs. Sic come
dent filij iſrl' panē ſuū pollutū iter gētes
J.xx.c. ad q̄s eijciā eos. Et dixi. Ah: ah: ah: dñe
D deus. Ecce aīa mea nō ē polluta: ⁊ morti
cinū et laceratū a beſtijs nō comedi ab
infantia mea vſq nūc ⁊ nō ē igreſſa ī os
meū oīs caro immūda. Et dixit ad me.
J.5.b.⁊ Ecce dedi tibi fimū boūꝫ ꝓ ſtercorib⁹ hu
14.b. manis: ⁊ facies panē tuū in eo. Et dixit
ad me. Fili hoīs ecce ego ↄteram baculū
panis in hierl'm: ⁊ comedēt panē ſuū in
pondere ⁊ in ſollicitudine: ⁊ aquā in mē
ſura ⁊ in anguſtia bibent vt deficiētibus
pane ⁊ aqua: corruat vnuſqſq ad fratrē
ſuū: et cōtabeſcat in iniquitatibus ſuis.
¶ c.5. In ceſarie ⁊ barba diuerſa iudicia ppli
ſignificant: ⁊ de malis futuris ſup hierl'm. ca. v.

Et tu fili hominis: ſume A
tibi gladium acutū ra
dentē pilos: ⁊ aſſumes
eum et duces ꝑ caput
tuū et ꝑ barbā tuā: et
aſſumes tibi ſtatherā
pōderis: ⁊ diuides eos
Tertiā partē igni cō
bures in medio ciuitatis iuxta cōpletio
nē dierū obſidionis: et aſſumes tertiam
partē: ⁊ cōcides gladio in circūitu eius:
tertiā ꝟo aliam diſpges in ventum: ⁊ gla
dium nudabis poſt eos. Et ſumes inde
paruū numerū: ⁊ ligabis eos in ſummi
tate pallij tui. Et ex eis rurſum tolles et
ꝓijcies eos in medio ignis ⁊ combures
eos igni: ⁊ ex eis egredietur ignis in oēm B
domū iſrael. Hec dicit dñs deus. Iſta eſt
hierl'm in medio gētiū poſui eā: ⁊ in cir
cuitu eius terras. Et contempſit iudicia
mea vt plus eſſet impia q̄ gentes ⁊ prece
pta mea vltra q̄ terre q̄ in circuitu eius
ſunt. Judicia enim mea ꝓiecerūt: ⁊ in ꝓ
ceptis meis nō ābulauerūt. Idcirco hec
dicit dñs deus. Qr ſuperaſtis gētes que
in circuitu veſtro ſunt: ⁊ in ꝓceptis meis
nō ābulaſtis: ⁊ iudicia mea non feciſtis
⁊ iuxta iudicia gentiū q̄ in circuitu vro
ſunt: nō eſtis operati. Ideo hec dicit dñs
deus. Ecce ego a te: ⁊ ipſe ego faciam in
medio tui iudicia in oculis gentium: et
faciam in te q̄ nō feci: et quib⁹ ſimilia vl
tra non faciam propter oēs abominatio
nes tuas. Jō pr̄es comedent filios ſuos
in medio tui: et filij comedēt patres ſu
os. Et faciam in te iudicia: et ventilabo C
vniuerſas reliquias tuas in omnem ven
tum. Idcirco viuo ego dicit dominus de⁹
niſi pro eo q ſanctū meū violaſti in oib⁹
offenſionib⁹ tuis ⁊ in cunctis abominati
onibus tuis. Ego q̄ confringā. et non
parcet oculus meus: ⁊ nō miſerebor. Ter
tia pars tui peſte morief ⁊ fame cōſume
tur in medio tui: ⁊ tertia pars tui in gla
dio cadet in circuitu tuo. Tertiā ꝟo par
tē tuā in oēm ventum diſpergā: ⁊ gladiū
euaginabo poſt eos. Et complebo furo
rē meū ⁊ requieſcere faciā indignationem
meā in eis ⁊ conſolabor. Et ſcient qr ego D
dñs locutus ſum in zelo meo: cū imple
uero omnem indignationē meā in eis.
Et dabo te in deſertum et in opprobriū
gentibus que in circuitu tui ſunt: in cō
ſpectu omnis pretereuntis. Et eris op
probrium et blaſphemia: exemplū et ſtu
por in gentibus q̄ in circuitu tuo ſunt.

tum fecero in te iudicia in furore ⁊ in i-
dignatione ⁊ in increpationibus ire que
S.4.b. ego dñs locutus sum: q̄n misero sagittas
J.14.b famis pessimas in eos que erūt mortife-
re ⁊ quas mittā vt disp̄dā vos. Et famē
cōgregabo sup vos: ⁊ conteram in vobis
baculum panis: ⁊ immittam in vos famē
et bestias pessimas vsq; ad internitionē.
Et pestilentia et sanguis transibunt per
te: ⁊ gladium inducam super te. Ego do
minus locutus sum.

¶ L.S. Propter peccā idolatrie ostendit popu-
lum plagis percussum. Capitulum .vj.

a ET factus ē sermo dñi
ad me dicens. Fili ho-
minis: pone faciē tuā
J.19.a. ad mōtes isrl̄ ⁊ pphe-
tabis ad eos et dices.
Mōtes isrl̄ audite ver
bum dñi dei. Hec dicit
dñs deus montibus et
collibus: rupib⁹ ⁊ vallibus. Ecce ego in
ducam super vos gladiū: ⁊ disperdam ex
celsa vestra et demoliar aras vestras ⁊ cō
fringentur simulachra vestra: ⁊ deijciā in
terfectos vestros ante idola vestra. Et da
bo cadauera filio⁊ israel ante faciē simu
lachro⁊ vestrorum: ⁊ dispergā ossa vra
b circa aras vestras in oībus habitationi-
bus vestris. Urbes deserte erūt ⁊ excelsa
demolient̄ et dissipabunt̄ et interibunt
are vestre ⁊ cōfringētur: ⁊ cessabūt idola
vestra et conterent̄ delubra vestra ⁊ delebū
tur opera vestra: et cadet īterfectus ī me
dio vestri: ⁊ scietis q̄ ego sum dñs. Et re
linquam in vobis eos q̄ fugerīt gladium
in gentibus: cū dispersero vos in terris:
⁊ recordabuntur mei liberati vestri in gē
tibus ad quas captiui ducti sunt: q̄ con
triui cor eo⁊ fornicans ⁊ recedēs a me
⁊ oculos eo⁊ fornicātes post idola sua
et displicebunt sibimet super malis q̄ fe-
cerant in vniuersis abominationibus il
lis: ⁊ scient q̄ ego dñs non frustra locu-
c tus sum vt facerem eis malum hoc. Hec
dicit dñs deus. Percute manū tuam et
allide pedem tuum: ⁊ dic heu ad omnes
abominationes malorū domus israel:
q̄ gladio: fame ⁊ peste ruituri sunt. Qui
longe est: peste morietur: qui autem pro-
pe: gladio corruet: ⁊ qui relictus fuerit et
obsessus: fame morietur. Et cōplebo in
dignationem meā in eis: ⁊ scietis quia
ego dñs: cum fuerint interfecti vestri in
medio idolo⁊ vestro⁊ in circuitu arar̄
vestrarū in omni colle excelso: ⁊ in cunc-
tis summitatibus montiū: ⁊ subtus om- b
ne lignum nemorosum: ⁊ subtus vniuersā
quercū frondosam: locū vbi accēderunt
thura redolētia vniuersis idolis suis. Et
extendam manum meam super eos: ⁊ fa
ciam terram eorum desolatā ⁊ destitutā
a deserto deblatha in oībus habitationi-
bus eo⁊: ⁊ scient q̄ ego dñs.

¶ L.S. De instāti ⁊ longa captiuitate: ⁊ causa
eiusdē: ⁊ pplo non rebellās proiectis diuitias lō-
ge propter fugam. Capi.vij. a

ET factus est sermo do
mini ad me: dicēs. Et
tu fili hominis: hec dicit
domin⁹ de⁹ terre isrl̄.
Finis venit: venit finis J.eod.in.
super quattuor plagas
terre. Nūc finis sup te
⁊ immittā furorē meū J.9.b.
in te. Et iudicabo te iuxta vias tuas. Et
ponā ↄ̄ te omnes abominatiōes tuas. Et
nō parcet oculus meus sup te: ⁊ non mi-
serebor: sed vias tuas ponā sup te: ⁊ abo
minatiōes tue in medio tui erunt: ⁊ scie
tis q̄ ego dñs. Hec dicit dñs deus. Affli B
ctio vna: afflictio ecce venit. Finis venit: J.eo.sem.
venit finis. Euigilabit aduersum te ecce
venit. Uenit cōtritio sup te q̄ habitas in
terra. Uenit tp̄s: ppe est dies occisiōis ⁊
nō glorie mōtiū. Nūc de ppinquo effun
dam iram meā sup te: ⁊ cōplebo furorē
meū ī te. Et iudicabo te iuxta vias tuas
⁊ imponam tibi oīa scelera tua. Et nō p- C
cet oculus meus nec miserebor: sȝ vias
tuas imponā tibi: ⁊ abominationes tue
in medio tui erunt: et scietis q̄ ego sum
dñs percutiens. Ecce dies: ecce venit.
Egressa est cōtritio. Floruit virga: germi-
nauit supbia. iniquitas surrexit ī virga im
pietatis. Nō ex eis: ⁊ nō ex pplo: neq; ex
sonitu eo⁊: ⁊ nō erit requies in eis. Uenit
tempus appropinquauit dies. Qui emit D
non letet̄: ⁊ qui vēdit: non lugeat: q̄ ira
sup oēm populū eius: q̄ q̄ vendit ad id
qd̄ vendidit nō reuertet̄: ⁊ adhuc in viuē
tibus vita eo⁊. Uisio enim ad omnem
multitudinem eius non regrediet̄: ⁊ vir
in iniquitate vite sue non confortabitur
Canite tuba: preparent̄ oēs: ⁊ non est q̄
vadat ad preliū. Ira em̄ mea sup vniuer
sum populū eius. Gladius foris pestis
⁊ fames intrinsecus. Qui in agro est: gla
dio morietur: ⁊ qui in ciuitate: pestilētia
et fame deuorabuntur: ⁊ saluabuntur q̄
fugerint ex eis. Et erunt in montibus
quasi columbe conuallium omnes trepi- E

di: vnuſquiſq; in iniquitate ſua. Oēs ma
nus diſſoluentur: τ oia genua fluēt aquis.
Eſa.13.c. Et accīgēt ſe cilitijs: et operiet eos formi
do: τ in oi facie cōfuſio: τ in vniuerſis ca
pitibus eorū caluitiū. Argētū eoꝝ foras
ꝓijcietur: et aurū eoꝝ in ſterquiliniū erit.
Soph.1.d. Argētuꝫ eoꝝ et aurum eorū nō valebit li
F berare eos: in die furoris dñi. Aiam ſuā
nō ſaturabunt: τ vētres eoꝝ nō implebū
tur: qꝛ ſcādalum iniquitatis eorū factū
eſt: τ ornamētuꝫ monilium ſuoꝝ in ſuper
biā poſuerunt: et imagines abominatio
nū ſuorū τ ſimulacrorum fecerūt ex eo.
Propter hoc dedi eis illud in immūdiciā:
τ dabo illud in manus alienorum ad diri
piēdū τ impijs terre in ꝑdā: τ cōtamina
bunt illud. Et auertā faciē meaꝫ ab eis.
et violabunt arcanū meū τ introibūt in
illud emiſſarij: et cōtaminabunt illud.
Fac concluſioneꝫ: qm̄ terra plena eſt iu
dicio ſanguinū: et ciuitas plena iniqui
G tate. Et adducā peſſimos de gentibus: τ
poſſidebunt domos eoꝝ. Et quieſcere
faciā ſuperbiam potētium: τ poſſidebūt
ſanctuaria eorū. Anguſtia ſuperueniēte
requirent pacē: τ nō erit. Cōturbatio ſu
per cōturbationē veniet: τ auditus ſup
auditum. Et querēt viſionē de ꝓpheta:
et lex peribit a ſacerdote: et conſilium a ſe
nioribus. Rex lugebit: τ principes īduē
tur merore: et manus ꝓpli terre cōturba
būtur. Sc̄dm viā eoꝝ faciam eis: τ ſc̄dm
iudicia eorum iudicabo eos: et ſcient qꝛ
ego dominus.

¶ C.S. De apparitione ſimilitudinis dei: de pa
riete effoſſo: de viris tenētibus thuribulum et
ad ortum ſolis adorantibus: de applicantibus
ramum ad nares ſuas. Capitulum. viij.

A E T factum eſt in anno
ſexto in ſexto mēſe in
quinta menſis: ego ſede
bā in domo mea: et ſe
nes iuda ſedebāt corā
me. Et cecidit ibi ſup
me man⁹ dñi dei. Et
vidi: τ ecce ſimilitudo
B quaſi aſpectus ignis. Ab aſpectu lum
borū eius τ deorſum ignis et a lumbis
eius et ſurſum quaſi aſpectus ſplēdoris
vt viſio electri. Et emiſſa ſimilitudo man⁹
apprehēdit me in cincinno capitis mei: τ
eleuauit me ſpūs inter celū τ terraꝫ. Et
adduxit me in hieruſalē in viſiōe dei iuxta
oſtium interius qḋ reſpiciebat ad aquilo
nem: vbi erat ſtatutum idoluꝫ zeli ad ꝓ
uocandum emulationeꝫ. Et ecce ibi glo
ria dei iſrael ſcḋm viſionem quam videram
in campo. Et dixit ad me. Fili hominis:
leua oculos tuos ad viam aquilonis. Et C
leuaui oculos meos ad viam aquilonis:
et ecce ab aquilone porte altaris idolum
zeli in ipſo introitu. Et dixit ad me. Fili
hominis putas ne vides tu quid iſti fa
ciunt abominationes magnas quas do
mus iſrael facit hic vt procul recedam a
ſanctuario meo? Et adhuc conuerſus vi
debis abominationes maiores. Et in
troduxit me ad oſtium atrij. Et vidi τ ec
ce foramen vnum in pariete. Et dixit ad D
me. Fili hominis: fode parietem. Et cuꝫ
perfodiſſem parieteꝫ apparuit oſtiū vnū.
Et dixit ad me. Ingredere: et vide abo
minatiōes peſſimas quas iſti faciūt hic.
Et ingreſſus vidi: et ecce omnis ſimilitu
do reptilium τ animalium abominatio:
τ vniuerſa idola domus iſrl̄ depictā erāt E
in pariete in circuitu per totum. Et ſe
ptuaginta viri de ſenioribus domus iſ
rael: et iechonias filius ſaphā ſtabat in
medio eoꝝ: ſtantium ante picturas: et
vnuſquiſq; habebat thuribuluꝫ in manu
ſua: et vapor nebule de thure cōſurgebat.
Et dixit ad me. Certe vides fili hominis:
que ſeniores domus iſrael faciunt in te
nebris: vnuſquiſq; in abſcondito cubilis
ſui. Dicunt enī. Non videt dominus nos:
dereliquit dominus terram. Et dixit ad
me. Adhuc conuerſus videbis abomina
tiones maiores quas iſti faciunt. Et in
troduxit me per oſtium porte domus do
mini quod reſpiciebat ad aquiloneꝫ. Et F
ecce ibi mulieres ſedebant plangentes
adonidem. Et dixit ad me. Certe vidiſti
fili hominis. Adhuc conuerſus videbis
abominationes maiores his. Et intro
duxit me in atrium domus domini interi⁹.
Et ecce in oſtio templi domini inter ve
ſtibulū et altare quaſi viginti quinq; vi
ri dorſa habentes cōtra tēplū dñi: et fa
cies ad orientem: et adorabant ad ortuꝫ
ſolis. Et dixit ad me. Certe vidiſti fili ho G
minis. Nunquid leue eſt hoc domui iu
da: vt facerent abominatiōes iſtas quas
fecerūt hic: quia replentes terraꝫ iniqui
tate conuerſi ſunt ad irritanduꝫ me? Et
ecce applicant ramuꝫ ad nares ſuas. Er
go τ ego faciam in furore: nō parcet ocu
lus meus nec miſerebor: et cum clama
uerint ad aures meas voce magna: non
exaudiam eos.
¶ C.S. De ſex viris miſſis ad vaſtationē: τ de
de viro lineis induto atramentario. Cap. ix.

A ET clamauit in auribꝰ
meis voce magna di-
cens. Appropinquaue
rūt viſitationes vrbis:
et vnuſquiſq; vas in-
terfectionis hꝫ in ma-
nu ſua. Et ecce ſex vi-
ri veniebāt de via por-
te ſuperioris: q̄ reſpicit ad aquilonem: et
vniuſcuiuſq; vas interitꝰ in manu eius.
Uir q̄ꝫ vnus in medio eoꝝ veſtitꝰ erat li
B neis ⁊ attramentariū ſcriptoris ad renes
eiꝰ. Et igreſſi ſunt ⁊ ſteterūt iuxta altare
ereū. Et glīa dn̄i iſrl̄ aſſumpta ē de che
rub q̄ erat ſup eū ad limē domꝰ. Et vo-
cauit virū q̄ indutꝰ erat lineis: ⁊ atramē
21.a.4.c. tariuꝫ ſcriptoris hēbat in lūbis ſuis. Et
nō pcet. dixit dn̄s ad eū. Trāſi p mediā ciuitateꝫ
in medio hierl̄m: et ſigna tau ſup frōtes
viroꝝ gemētiū ⁊ dolētium ſup cūctis ab
a.7.a. ominationibꝰ q̄ fiūt ī medio eiꝰ. Et illis
Judi.2.b. dixit audiēte me. Trāſite per ciuitatē ſe
C quētes eū: ⁊ pcutite. Nō parcat oculus
Jo.21.c. ⁊ veſter neq; miſereamini. Senē adoleſcē
pergabit. tulū ⁊ vgine: puulū ⁊ mulieres īterfici-
te vſq; ad iternitionē. Oēm aūt ſup quē
videritis tau. ne occidatis: et a ſanctua-
rio meo īcipite. Ceperūt ergo a viris ſe-
nioribus q̄ erant an̄ faciē domꝰ. Et dixit
ad eos. Cōtamiate domū ⁊ īplete atria
interfectis. Egredimini. Et egreſſi ſunt:
⁊ pcutiebāt eos q̄ erāt ī ciuitate: ⁊ cede
cōpleta remāſi ego: ruiq; ſup faciē meā
⁊ clamās aio. Heu: heu: heu dn̄e deꝰ. Er
go ne diſpdas oēs reliq̄as iſrl̄: effundēs
D furorē tuū ſup hierl̄m? Et dixit ad me.
Iniq̄tas domꝰ iſrael ⁊ iuda magna eſt ni
mis valde. ⁊ repleta eſt terra ſanguinibꝰ
et ciuitas repleta eſt auerſiōe. Dixerūt eñ
Dereliq̄t dn̄s terrā: ⁊ dn̄s nō videt. Igit̄
et meꝰ nō pcet oculus neq; miſerebor.
Uiam eorum ſup caput eoꝝ reddā. Et
ecce vir qui erat indutꝰ lineis: qui habe-
bat attramentarium in dorſo ſuo: rn̄dit
verbuꝫ dicens. Feci ſicut pcepiſti mihi.

¶ X. De viro qui accepit carbones de medio
rotarum cherubin: ⁊ repetitio predicte viſio-
nis dei ⁊ cherubin: ⁊ quattuor rotaꝝ. Capi. x.

A ET vidi: ⁊ ecce in firma-
mento qd̄ erat ſuper ca
put cherubin: quaſi la-
pis ſaphyrus: et quaſi
ſpēs ſimilitudinis ſolij
apparuit ſup ea. Et
dixit ad virū q̄ indutus
erat lineis: et ait. Ingre
dere in medio rotarū q̄ ſunt ſubtꝰ cheru
bin: ⁊ imple manū tuā prunis ignis que
ſunt īter cherubī: ⁊ effunde ſup ciuita-
tē. Ingreſſuſq; eſt ī cōſpectu meo. Cheru
bī aūt ſtabāt a dextris domꝰ cū ingrede C
ret vir: ⁊ nubes īpleuit atriū interiꝰ. Et
eleuata ē glīa dn̄i deſup cherubī ad limē
domꝰ: et repleta ē domꝰ nube. Et atriuꝫ
repletū ē ſplēdore glīe dn̄i ⁊ ſonitꝰ alarū
cherubī audiebat̄ vſq; ad atriū exterius B
quaſi vox dei oīpotētis loquētis. Cūq; p
cepiſſet viro q̄ indutꝰ erat lineis dicens.
Sume ignē de medio rotarū q̄ ſunt īter
cherubī: igreſſus ille ſtetit iuxta rotā. Et
extēdit cherub manū de medio cherubin
ad ignē q̄ erat īter cherubī: et ſumpſit et
dedit ī manꝰ eiꝰ q̄ indutus erat lineis: q̄
accipiēs egreſſus eſt. Et apparuit ī che-
rubī ſimilitudo manꝰ hoīs ſubtꝰ pēnas eo
rū. Et vidi: ⁊ ecce q̄ttuor rote iuxta che-
rubī. Rota vna iuxta cherub vnū: ⁊ rota
alia iuxta cherub vnū. Spēs aūt rotarū
erat q̄ſi viſio lapidis chryſoliti: ⁊ aſpe-
ctꝰ earū ſimilitudo vna q̄ttuor: q̄ſi ſi ſit ro-
ta in medio rote. Cūq; ābularēt ī q̄ttuor C
partes gradiebant̄ ⁊ nō reuertebant̄ am
bulātes: ſed ad locū ad quē ire declīabat
q̄ prīa erat: ſequebant̄ ⁊ cetere nec reuer
tebant̄. Et oē corpꝰ earū ⁊ colla ⁊ manꝰ
et pēne ⁊ circuli pleni erāt ocl̄is ī circui
tu q̄ttuor rotarū: ⁊ rotas iſtas vocauit vo
lubiles audiēte me. Quattuor aūt facies
habebat vnum. Facies vna: facies che-
rub: ⁊ facies ſcd̄a: facies hoīs: ⁊ ī tertio:
facies leonis: ⁊ in q̄rto: facies aq̄le: ⁊ ele
uata ſunt cherubī. Ipm̄ ē aīal qd̄ viderā
iuxta flumē chobar. Cūq; ābularēt che
rubī: ibāt pariter ⁊ rote iuxta ea: ⁊ cū ele
uarēt cherubī alas ſuas vt exultarentur
de terra nō reſidebāt rote: ſed ⁊ ipe iuxta
erāt. Stātibꝰ illis: ſtabāt: et cū eleuatis D
eleuabant̄. Spūs eñ vite erat in eis. Et
egreſſa eſt glīa dn̄i a limine tēpli: et ſtetit
ſup cherubī: ⁊ eleuātia cherubī alas ſu-
as: exaltata ſunt a terra corā me: et illis
egredientibꝰ: rote q̄ꝫ ſubſecute ſunt. Et
ſtetit in itroitu porte domꝰ dn̄i orientalis
et gloria dei iſrl̄ erat ſup eos. Ipſꝫ ē aīal
qd̄ vidi ſubter deuꝫ iſrael iuxta fluuium
chobar: ⁊ intellexi quia cherubin eſſent.
Quattuor p q̄ttuor vultꝰ vnī: et q̄ttuor
ale vnī: ⁊ ſimilitudo manus hoīs ſub alis
eoꝝ. Et ſimilitudo vultuuꝫ eoꝝ: ipi vultus
quos viderā iuxta fluuiū chobar: et in-
tuitus eorum et impetus ſinguloꝝ ante
faciem ſuam ingredi.

¶ .c.S. de vigintiquinq; viris: de captiuitate
alioꝝ q ipſi erāt carnes ꝛ iſrael lebes: de morte
phelcie: de diſperſiõe pplī: de cõgregatione diſper
ſoꝝ: ꝛ de cõſolatione trāſmigrationis. Ca. xi.

A ET eleuauit me ſpiritꝰ
et introduxit me ad por
tam domus dñi orien=
talē: que reſpicit ſolis
ortū. Et ecce i introitu
porte vigintiquinq; viri
ꝛ vidi i medio eoꝝ ie=
conia filiū azur: ꝛ phel
ciā filiū banaie pncipes ppli: dixitq; ad
me. Fili hoīs hi ſunt viri qui cogitāt ini
qtatē: ꝛ tractāt ꝯſiliū peſſimū i vrbe iſta
dicētes. Nõne dudum edificate ſunt do
mus. Hec ē lebes nos aūt carnes. Ideir
co vaticinare de his: vaticinare fili hoīs
Et irruit in me ſpūs dñi: ꝛ dixit ad me.
Loquere. Hec dicit dñs. Sic locuti eſtis
domus iſrael: et cogitationes cordis ve=
ſtri ego noui. Plurimos occidiſtis in vr
be hac: ꝛ impleſtis vias eiꝰ interfectis. Pro
B pterea hec dicit dñs deus iſrl. Interfecti
vrī quos poſuiſtis in medio eiꝰ hi ſunt car
nes: ꝛ hec eſt lebes ꝛ educā vos de medio
eius. Gladiū metuiſtis: ꝛ gladiū inducā
ſup vos: ait dñs deꝰ ꝛ eiiciā vos de me=
dio eiꝰ. Daboq; vos in manu hoſtiū: ꝛ fa
ciā in vobis iudicia. Gladio cadetis. In
finibꝰ iſrl iudicabo vos: ꝛ ſcietis: qꝛ ego
dñs. Hec nõ erit vobis i lebetē: ꝛ vos nõ
eritis i medio eiꝰ i carnes. In finibꝰ iſrl
iudicabo vos: ꝛ ſcietis: qꝛ ego dñs: qꝛ in
preceptis meis nõ ambulaſtis: ꝛ iudicia
mea nõ feciſtis: ſꝫ iuxta iudicia gētiū q
C in circuitu vrō ſunt eſtis opati. Et factū
eſt cū pphetarē: phelthias filius banaie
mortuꝰ ē. Et cecidi i faciē meā clamās
voce magna: et dixi. Heu: heu: heu: dñe
deꝰ cõſummationē tu facis reliquiarum
iſrl. Et factū eſt verbū dñi ad me dicens
Fili hoīs. fratres tui viri propinqui tui ꝛ
oīs domꝰ iſrl vniuerſi qbꝰ dixerūt habi
tatores hierlm: longe recedite a dño no
bis data eſt terra in poſſeſſionē. Propter
ea hec dicit dñs deꝰ. Qꝛ lõge feci eos in
gētibꝰ: ꝛ qꝛ diſpſi eos in terris: ero eis in
ſanctificationē modicā in terris ad qs
venerūt. Propterea loqre: hec dicit dñs
deꝰ. Cõgregabo vos de pplis et aduna=
bo de terris in quibus diſperſi eſtis: da=
boq; vobis humū iſrael: et ingredientur
illuc ꝛ auferent omnes offenſiones: cū=
D ctaſq; abominationes eius de illa. Et da
bo eis cor vnum: ꝛ ſpūm nouum tribuam
in viſceribus eorum. Et auferam cor lapi
deum de carne eoꝝ: ꝛ dabo eis cor car=
neū: vt i pceptis meis ambulēt: et iudi=
cia mea cuſtodiāt: faciātq; ea: et ſint mi
hi in ppl̄m: et ego ſim eis in deū. Quoꝝ
aūt cor poſt offendicula et abominatio=
nes ſuas ambulat: horum viā in capite
ſuo ponā dicit dñs deꝰ. Et eleuauerunt
cherubin alas ſuas et rote cū eis: ꝛ glo=
ria dei iſrael erat ſup eos. Et aſcēdit glo
ria dñi de medio ciuitatis: ſtetitq; ſuper
mõtem qui eſt ad orientē vrbis: et ſpūs
leuauit me: adduxitq; in chaldeam ad
trāſmigrationē in viſiõe: in ſpū dei. Et
ſublata eſt a me viſio quā videram. Et lo=
cutus ſum ad tranſmigrationem omnia
verba dñi que oſtenderat mihi.

¶ .c.S. probat exemplo ezechielis anguſtiam ob
ſidionis hierlm: ꝛ inſtantiā obſidiõis. Ca. xii.

ET factum eſt ſermo dñi A
ad me dicens. Fili ho=
minis in medio domꝰ
exaſperantis tu habi=
tas: qui oculos habēt
ad videndū ꝛ nõ vidēt
et aures ad audiendū
et nõ audiūt: qꝛ domꝰ
exaſperās eſt. Tu ergo fili hoīs fac tibi
vaſa trāſmigrationis: et trāſmigrabis per
diē corā eis. Tranſmigrabis aūt de loco
tuo ad locū alterū i ꝯſpectu eoꝝ: ſi forte
aſpiciāt: qꝛ domꝰ exaſperās ē. Et efferes B
foras vaſa tua: quaſi vaſa trāſmigrantis
p diē in cõſpectu eoꝝ. Tu autē egredie=
ris veſpe coram eis ſicut egreditur mi=
grās aū oclos eorū. Perfode tibi parie=
tem: et egredieris per eum in conſpectu
eorū. In humeris portaberis in calligi=
ne efferēris. Faciē tuā velabis et non vi
debis terrā: qꝛ portentum dedi te domui
iſrl. Feci ergo ſicut preceperat mihi dñs
Vaſa mea protuli quaſi vaſa trāſmigrā
tis per diem ꝛ veſpere perfodi mihi pa=
rietē manu: et in caligine egreſſus ſum C
et in humeris portatus in cõſpectu eoꝝ
Et factꝰ eſt ſermo dñi ad me mane: di=
cēs. Fili hoīs: nunqd nõ dixerunt ad te
domꝰ iſrl domꝰ exaſperās: qd tu facis?
Dic ad eos. Hec dicit dñs deꝰ. Sup du=
cē onꝰ iſtud qui eſt in hierlm: ꝛ ſup omē
domū iſrl que ē in medio eoꝝ. Dic. Ego
portentū vrm. Quõ feci: ſic fiet illis. In
tranſmigrationem: et in captiuitatem
ibunt et dux qui eſt in medio eoꝝ in hu=
meris portabitur in caligine egredietur
Parietem perfodient, vt educant eum

faciem eius operietur vt non videat ocu
C lo terram. Et extendam rete meum sup
eum: et capietur in sagena mea: ⁊ addu-
cam eum in babylonē in terrā chaldeo
rū: ⁊ ipsam nō videbit: ibiqꝫ morietur: et
oēs qui circa eū sunt. Presidium eius et
agmina eiꝰ dispergā in oēm ventū: ⁊ gla
diū euaginabo post eos. Et scient qꝛ ego
dñs: qū dispersero illos in gentibꝰ: ⁊ disse-
minauero eos ī terris. Et relinquā ex eis
viros paucos a gladio et fame ⁊ pestilē-
tia: vt narrent oīa scelera eoꝝ ī gētibꝰ ad
D quas ingredient: ⁊ sciēt qꝛ ego dñs. Et fa
ctꝰ est sermo dñi ad me: dicēs fili hoīs:
panem tuum in conturbatiōe comede
sed et aquam tuā in festinatione ⁊ mero
re bibe: et dices ad pplm terre. Hec dicit
dñs deus ad eos qui habitant in hieru-
salē in terra israel. Panē suum in solitu-
dine comedēt: ⁊ aquā suā in desolatione
bibent: vt desoletur terra a multitudine
sua ppter iniqtates oīm q̄ habitāt in ea
et ciuitates que nūc habitātur: desolate
erunt terraqꝫ deserta: ⁊ scietis qꝛ ego do
F minꝰ. Et factꝰ est sermo dñi ad me dicēs
Pe.3.f. Fili hominis qd̄ est puerbiū istud in ter
ra israel dicētiū. In lōgū differentur dies
et peribit oīs visio. Ideo dic ad eos. Hec
dicit dñs deus. Quiescere faciā prouer-
biū istud neqꝫ vulgo dicetur vltra in israel
G Et loquere ad eos qꝫ appropinquauerit
dies: et sermo omnis visionis. Non eīm
erit vltra oīs visio cassa: neqꝫ diuinatio
ambigua ī medio filioꝝ isrl̄: qꝛ ego dñs
loquar: ⁊ qd̄cūqꝫ locutus fuero verbum
fiet. Nō plongabitur amplius: sed in die
bus vr̄is domus exasperans loquar ver-
bū: et faciā illud dicit dñs deꝰ. Et factꝰ
est sermo dñi ad me dicēs. Fili hoīs ecce
domus israel dicentiū. Visio quā hic vi
det in dies multos: et in tpa lōga iste p-
phetat. Propterea dic ad eos. Hec dicit
dñs deus. Non prolongabitur vltra oīs
sermo meus. Verbum qd̄ locutus fuero
cōplebitur dicit dñs deus.

¶ C.S. Sermo dei contra pseudo prophetas de
cipientes populum dei. Cap.xiii.

A ET factꝰ est sermo dñi
ad me dicēs. Fili hoīs
vaticinare ad pphetas
isrl̄ q̄ pphetant: et di-
ces pphetantibus de
corde suo. Audite ver-
bū dñi. Hec dicit dñs
deꝰ. Ve prophetis in-
sipientibus qui sequuntur spiritum suū
et nihil vident. Quasi vulpes in deserto
prophete tui israel erant. Non ascēdistis
ex aduerso: neqꝫ opposuistis murum p
domo israel: vt staretis ī prelio in die do-
mini. Vident vana et diuinant menda-
cium dicentes ait dominus: cum domi-
nus non miserit eos: et perseuerauerūt
confirmare sermonem. Nunquid nō vi-
sionem cassam vidistis: ⁊ diuinationem
mendacem locuti estis? Et dicitis ait do
minus: cum ego non sim locutus. Pro- B
pterea hec dicit dominus deus. Quia lo
cuti estis vana et vidistis mendacium:
ideo ecce ego ad vos ait dominus deus:
et erit manus mea super prophetas qui
vident vana et diuinant mendaciū. In
consilio populi mei non erunt: ⁊ in scri-
ptura domus israel non scribentur: nec
in terra israel ingredientur ⁊ scietis quia
ego dominus deus. Eo qꝫ deceperint
populum meum dicentes. Pax: pax: et 46.di.c.
non est pax: et ipse edificabat parietem sunt nōnul
illi autē liniebāt eum luto absqꝫ paleis. li.
Dic ad eos qui liniunt absqꝫ temperatu
ra qꝫ casurus sit. Erit enim imber inun-
dans: et dabo lapides pergrandes ⁊ de-
super irruentes: ⁊ ventū procelle dissipā-
tem. Siquidem ecce cecidit paries. Nū
quid nō dicetur vobis: vbi est litura quā
linistis. Propterea hec dicit dominꝰ deꝰ
Et erūpere faciam spm̄ tempestatum in
indignatiōe mea: et imber inundans in
furore meo erit. Et lapides grandes in C
terra in consumptionem. Et destruam
parietem quem liniistis absqꝫ tempera-
mento et adequabo eum terre: et reuela
bitur fundamentum eius et cadet et cō-
sumetur ī medio eius et scietis quia ego
sum dominus. Et complebo indignatio
nem meam in pariete: et in his qui lini-
unt eum absqꝫ temperamento dicamqꝫ
vobis. Non est paries et non sunt qui li
niūt eū. Prophete isrl̄ q̄ pphetāt ad hie
rusalē: et vident ei visionem pacis: ⁊ nō
est pax ait dñs deus. Et tu fili hominis
pone faciem tuam contra filias populi
tui que prophetant de corde suo: et vati-
cinare super eas: et dic. Hec dicit dñs de
us. Ve que cōsumūt puluillos sub oī cu 47.dis.c.
bito manus: ⁊ faciūt ceruicalia sub capi nōnulli.
te vniuerse etatis ad capiēdas animas.
Et cū caperent animas ppl̄i mei: viuifi- D
cabant aīas eoꝝ: et violabant me ad po-
pulum meum ppter pugillū hordei: et 11.q.3.c.
fragmē panis vt interficerēt aīas q̄ non pleriqꝫ
moriuntur: ⁊ viuificarent aīas que non

uiuūt mētiētes pplo meo credenti men
dacijs. Propter hoc hec dicit dñs deus.
Ecce ego ad puluillos vr̄os qb⁹ vos ca-
pitis aias volātes: ⁊ dirūpā eos de bra-
chijs vr̄is: ⁊ dimittā aias quas vos capi
tis aias ad volādū. Et dirūpā ceruicalia
vr̄a: ⁊ liberabo ppl̄m meū de manu vr̄a:
neq̧ erūt vltra in manib⁹ vr̄is ad p̄dādū
et scietis q̄ ego dñs. Pro eo ꝙ merere fe
cistis cor iusti mēdaciter quē ego nō con
tristaui: ⁊ cōfortastis man⁹ impij vt nō re-
uerteref a via sua mala ⁊ viueret pꝑter
ea vana nō videbitis: ⁊ diuinationes nō
diuinabitis ampli⁹: ⁊ eruā ppl̄m meum
de manu vestra: ⁊ scietis quia ego dñs.

¶ C.S. Propter hominum immundicias non
predicat eis nec a prophetis: nec a plagis libe-
rantur. Capitulum. xiiij.

A ET venerunt ad me viri
seniorꝫ israel ⁊ sederūt
coram me. Et fact⁹ est
sermo dñi ad me dicēs
Fili hominis viri isti po
suerunt immundicias
suas i cordib⁹ suis: et
scandalū iniq̄tatis sue
statuerūt cōtra faciē suā. Nunqd iterro-
gatus respōdebo eis? Propter hoc loq̄re
B eis et dices ad eos. Hec dicit dñs deus.
Hō hō de domo isrl̄ q̄ posuerit immūdi-
cias suas i corde suo ⁊ scādalū iniq̄tatis
sue statuerit ꝯtra faciē suā et venerit ad
prophetā iterrogās p eū me: ego dñs re
spōdebo ei i multitudie imūdiciarū suaꝝ
vt capiat dom⁹ israel i corde suo que re
cesserūt a me in cūctis idolis suis. Pro-
pterea dic ad domū israel. Hec dicit dñs
de⁹. Cōuertimini et recedite ab idolis ve
stris: et ab vniuersis cōtaminationib⁹ ve
C stris auertite facies vr̄as. Qr hō hō de do
mo israel ⁊ de pselytis q̄cūq̧ aduena fue
rit i isrl̄ si alienat⁹ fuerit a me: et posue-
rit idola sua i corde suo: ⁊ scandalū iniq̄
tatis sue statuerit ꝯ faciē suaꝝ et venerit
ad pphetā: vt iterroget p eū me: ego dñs
rñdebo ei p me: ⁊ ponā faciē meā super
hoīem illū: ⁊ faciē eū in exēplū ⁊ in pro-
uerbiū: ⁊ disperdā eū de medio ppl̄i mei
et scietis: q̄ ego dñs. Et ppheta cū erra
uerit ⁊ locut⁹ fuerit v̄bū: ego dñs decepi
D prophetā illū. Et extendā manū meā su
per illū: ⁊ delebo eum de medio ppl̄i mei
israel: ⁊ portabit iniq̄tatē suā. Iuxta ini-
quitatē interrogātis: sic iniq̄tas pphete
erit vt nō erret vltra dom⁹ israel a me ne
q̧ polluaf in vniuersis p̄uaricationibus
suis: sed sint mihi in ppl̄m ⁊ ego sim eis
in deū ait dñs exercituū. Et fact⁹ est ser
mo dñi ad me dicēs. Fili hoīs terra cum
peccauerit mihi vt preuaricef p̄uaricās
extēdā manū meā sup eā ⁊ cōterā virgam
panis ei⁹: ⁊ imittā in eā famē. ⁊ interfi-
E ciā de ea hoīem ⁊ iumentū. Et si fuerint
tres viri isti i medio ei⁹: noe daniel ⁊ iob
ipsi iusticia sua liberabunt aias suas ait
dñs exercituū. Qđ ⁊ si bestias pessimas
induxero sup terrā vt vastent eā: ⁊ fuerit
in via: eo ꝙ non sit ptransiens pꝑter be
stias: tres viri isti si fuerint i ea: viuo ego
dicit dñs de⁹ q̄ nec filios nec filias libe-
F rabūt: sed ipsi soli liberabunf: terra autē
desolabif. Uel si gladiū induxero sup ter
rā illā: ⁊ dixero gladio: trāsi p terrā: ⁊ in
terfecero de ea hominē ⁊ iumētū: ⁊ tres
viri isti fuerint in medio ei⁹: viuo ego di-
cit dñs deus: nō liberabūt filios neq̧ fi-
lias: sed ipsi soli liberabuntur. Si aūt et
pestilētiā immisero sup terrā illā: ⁊ effu
dero indignationē meā sup eam in san-
guine: vt auferā ex ea hominē ⁊ iumētuꝫ
et noe ⁊ daniel ⁊ iob fuerit in medio eius
viuo ego dicit dñs de⁹: q̄ filiū ⁊ filiā nō
liberabūt: sed ipsi iusticia sua liberabunt
G aias suas. Qm̄ hec dicit dñs ꝙ ⁊ si quat
tuor iudicia mea pessima: gladiū ⁊ famē
ac bestias malas ⁊ pestilentiā imisero in
hierl̄m vt iterficiā de ea hoīeꝫ et pec⁹: tū
relinquef i in ea saluatio educētiū filios
et filias. Ecce ipsi egredientur ad vos: ⁊
videbitis viā eoꝝ et adinuētiōes eoꝝ: et
cōsolabimini sup malo qđ induxi i hierl̄ꝫ
in oīb⁹ q̄ importaui sup eā: ⁊ cōsolabun
tur vos cū videritis viā eoꝝ: ⁊ adinuen-
tiones eoꝝ: ⁊ cognoscetis ꝙ non frustrā
fecerim oīa que feci in ea: ait dñs deus.

¶ C.S. Sermo dñi contra hierusalem vitem in
fructuosam. Capitulū. xv.

ET factum est sermo dñi
ad me dicēs. Fili hoīs
qđ fiet de ligno vitis ex
oībus lignis nemoꝝ
que sunt inter ligna sil
uarum? Nunqd tollef
de ea lignū vt fiat op⁹
aut fabricabitur de ea
paxillus vt depēdeat in eo q̄dcūq̧ vas.
Ecce igni datū est in escā: vtrāq̧ partes
eius consumpsit ignis: et medietas eius
redacta est in fauillam. Nunqd vtile erit
B ad opus? Etiam cū esset integrū nō erat
aptum ad opus: q̄tomagis cum illud
ignis deuorauerit ⁊ cōbusserit: nihil ex

es fiet operis. Propterea hec dicit dñs
B deus. Quō lignū vitis inter ligna ſiluarū
qḋ dedi igni ad deuorādū: ſic tradā habi-
tatores hierl'm: ꝛ ponā faciē meā in eos.
De igne egredientur ꝛ ignis cōſumet eos.
Et ſcietis: q: ego dñs cū poſuero faciem
meā in eos: ꝛ dedero terrā inuiā ꝛ deſola
tā: eo ꝙ preuaricatores extiterint dicit do-
minus deus.

¶ C.S. Catalogus immundiciarū ꝛ iniquitatū hierl'm: ꝛ correptio qua reuocatur ad ſalutem ſeri bitur iuſtificat dominus ſodomam ꝛ ſamariam comparatione hieruſalem. Capitm.xvj.

A Et factus eſt ſermo dñi
ad me dicēs. Fili homi
nis: notas fac hierl'm
abominationes ſuas ꝛ
dices. Hec dicit dñs de
us hieruſalem. Radix
tua et generatio tua de
terra chanaā: pater tu
[illegible] us amorreus ꝛ mater tua cethea. Et qñ
nata es in die ortus tui non eſt preciſus
vmbilicus tuus ꝛ in aqua non es lota in
ſalutē: nec ſale ſalita: nec inuoluta pan-
nis. Nō pepcit ſup te oculus me⁹ vt face
ret tibi vnū de his miſert⁹ tui: ſed proiecta
es ſup faciē terre in abiectione aīe tue in
die qua nata es. Tranſiens autē p te vidi
te cōculcari in ſanguine tuo. Et dixi tibi
cū eſſes in ſanguine tuo. Viue. Dixi inquā
tibi in ſanguine tuo. Viue. Multiplica-
tā quaſi germē agri dedi te: et multiplica
ta es et grandis effecta: ꝛ ingreſſa es: ꝛ p
ueniſti ad mūdū muliebrem. Vbera tua
intumuerūt: ꝛ pilus tuus germinauit: et
eras nuda et cōfuſione plena. Et trāſiui
p te ꝛ vidi te: ꝛ ecce tēps tuū tēps amātiū
Et expandi amictū meū ſup te: ꝛ operui
B ignominiā tuā. Et iuraui tibi: ꝛ ingreſſus
ſum pactū tecū ait dñs de⁹. Et facta es
mihi et laui te aqua et emundaui ſangui
nem tuum ex te. Et vnxi te oleo ꝛ veſtiui
te diſcolorib⁹: ꝛ calcaui te hyacintho. Et
cinxi te byſſo: et indui te ſubtilib⁹ et orna
ui te ornamento. Et dedi armillas in ma
nibus tuis: et torquē circa collum tuum
ꝛ dedi inaurē ſuper os tuum: ꝛ circulos
auribus tuis: ꝛ coronam decoris in capi
te tuo. Et ornata es auro ꝛ argento ꝛ ve-
ſtita es byſſo ꝛ polymito ꝛ multis colori-
bus. Similā ꝛ mel ꝛ oleum comediſti et
decora facta es vehementer nimis. Et p
feciſti in regnum: ꝛ egreſſum eſt nomen
tuum in gentes propter ſpeciē tuā: quia
perfecta eras in decore meo quem poſue
ram ſuper te dicit dñs deus. Et habens
fiduciam in pulchritudine tua fornicata
es in nomie tuo: ꝛ expoſuiſti fornicatio-
nem tuam omni tranſeunti vt eius fieres
Et ſumens de veſtimentis meis feciſti ti
bi excelſa hinc inde conſuta: ꝛ fornicata
es ſuper eis: ſicut non eſt factum neq; fu
turum eſt. Et tuliſti vaſa decoris tui de
auro meo atq; argento meo que dedi tibi
et feciſti tibi imagines maſculinas: ꝛ for
nicata es in eis. Et ſumpſiſti veſtimenta
tua multicoloria: et operuiſti illa. Et ole- C
um meum ꝛ thymiama meum poſuiſti
coram eis: ꝛ panem meum quem dedi ti-
bi ſimilam ꝛ oleum ꝛ mel quibus enutri
ui te poſuiſti in conſpectu eoꝝ in odorem
ſuauitatis. Et factū eſt ait domin⁹ deus
et tuliſti filios tuos et filias tuas quas
generaſti mihi: et immolaſti eis ad deuo
randū. Nūquid parua eſt fornicatio tua
Immolaſti filios meos: ꝛ dediſti illos cō
ſecrans eis. Et poſt omnes abominatio
nes tuas ꝛ fornicationes non es recorda
ta dierū adoleſcentie tue: qñ eras nuda
ꝛ confuſione plena: cōculcata in ſanguine
tuo. Et accidit poſt omnem maliciā tuā
ve ve tibi ait dominus deus. Et edifica-
ſti tibi lupanar ꝛ feciſti tibi proſtibulum
in cūctis plateis. Ad omne caput vie edi
ficaſti ſignum proſtitutionis tue et abo-
minabilem feciſti decorem tuum. Et di- De pſe.bis
uidiſti pedes tuos omni trāſeunti: ꝛ mul 5.c.xxiiij
tiplicaſti omnes fornicationes tuas. Et D
fornicata es cū filijs egypti vicinis tuis
magnarum carnium: ꝛ multiplicaſti for
nicationē tuā ad irritādū me. Ecce ego
extendā manū meam ſup te ꝛ auferam
iuſtificationē tuā: ꝛ dabo te in alas odiē
tium te filiarū paleſtinarū: q̄ erubeſcunt
in via tua ſcelerata. Et fornicata es in fi
lijs aſſyrioꝝ: eo ꝙ necdum fueris expleta
Et poſtq̄ fornicata es nec ſic es ſatiata
et multiplicaſti fornicationem tuā in ter
ra chanaā cū chaldeis: ꝛ nec ſic ſatiata
es. In quo mundabo cor tuum ait domi
nus deus: cū facias oīa hec opera mu-
lieris meretricis ꝛ procacis? Qr fabricata
ſti lupanar tuū: in capite omnis vie: ꝛ ex
celſum tuum feciſti in omni platea. Nec
facta es quaſi meretrix faſtidio augens
precium: ſed quaſi mulier adultera que
ſuper virum ſuum inducit alienos. Om-
nibus meretricibus dantur mercedes: tu
autem dediſti mercedes cunctis amato
ribus tuis et dona donabas eis: vt intra
rent ad te vndiq; ad fornicādum tecum.

Factūq; eſt in te cōtra cōſuetudinē mu-
lierū in fornicatiōib⁹ tuis: ⁊ poſt te non
erit fornicatio. In eo eni ꝙ dediſti merce
des et mercedes nō accepiſti: factū eſt in
te cōtrariū. Propterea meretrix audi ver
bū dn̄i. Hec dicit dn̄s de⁹. Qr effuſum eſt
es tuum: ⁊ reuelata eſt ignominia tua in
fornicatiōibus tuis ſup amatores tuos:
et ſuper idola abominationū tuarū i ſan
guine filioꝝ tuoꝝ quos dediſti eis: ecce
ego cōgregabo oēs amatores tuos qbus
commixta es: ⁊ omnes quos dilexiſti cū
E vniuerſis quos oderas. Et congregabo
eos ſuper te vndiq;: ⁊ nudabo ignominiā
tuam coram eis: ⁊ videbunt omnem tur-
pitudinē tuā: ⁊ iudicabo te iudicijs adul
terarum ⁊ effundentium ſanguinem. Et
dabo te in ſanguinem furoris ⁊ zeli: ⁊ da-
bo te in manus eorū. Et deſtruent lupa-
nar tuū: ⁊ demolientur proſtibulum tuū
Et denudabunt te veſtimētis tuis: vt au
ferant vaſa decoris tui: ⁊ derelinquent te
nudā plenāq; ignominia: ⁊ adducent ſu
per te multitudinem. Et lapidabūt te la
pidibus et trucidabūt te gladijs ſuis. Et
comburent domos tuas igni: ⁊ faciēt in
4.re.25.c te iudicia in oculis mulierū plurimarū.
Et deſines fornicari: et mercedes vltra
non dabis. Et requieſcet indignatio mea
in te: ⁊ auferetur zelus meus a te: ⁊ quie-
ſcam nec iraſcar amplius: eo ꝙ non fue-
ris recordata dierum adoleſcētie tue ⁊ ꝓ
uocaſti me in oībus his. Quapropter et
ego vias tuas in capite tuo dedi ait dn̄s
deus: ⁊ non feci iuxta ſcelera tua in om-
nibus abominationibus tuis. Ecce om-
nis qui dicit vulgo ꝓuerbiū: i te aſſumet
illud dicēs. Sicut mater ita ⁊ filia eius.
Filia matris tue es tu: q̄ ꝓiecit virū ſuū
et filios ſuos: ⁊ ſoror ſororum tuaruꝫ que
proiecerūt viros ſuos ⁊ filios ſuos. Ma
ter veſtra cethea: ⁊ pater veſter amorreus
Et ſoror tua maior ſamaria ipſa ⁊ filie ei⁹
F que habitant ad ſiniſtram tuam. Soror
3.reg.³ autē tua minor te: que habitat a dextris
tuis ſodoma ⁊ filie eius. Sed nec in vijs
earum ambulaſti: neq; ſm̄ ſcelera earuꝫ
feciſti. Puſillum min⁹ pene ſceleratiora
feciſti illis in omnibus vijs tuis. Uiuo
ego dicit dominus deus quia nō fecit ſo
doma ſoror tua ipſa ⁊ filie eius: ſicut fe-
ciſti tu et filie tue. Ecce hec fuit iniqui-
tas ſodome ſororis tue ſuperbia ſaturi-
tas panis ⁊ abundantia et ocium ipſius
et filiarum eius. Et manuꝫ egeno et pau
peri non porrigebant: et eleuate ſunt et
fecerunt abominationes coram me: et
abſtuli eas ſicut vidiſti. Et ſamaria dimi Gen.19.f
dium peccatorum tuoꝝ nō peccauit: ſed
viciſti eas ſceleribus tuis: ⁊ iuſtificaſti ſo
rores tuas in omnibus abominationib⁹
tuis quas opata es. Ergo et tu porta ꝯfu
ſionem tuā: q̄ viciſti ſorores tuas pecca-
tis tuis ſceleratius agens ab eis. Iuſtifi-
cate ſunt eni a te. Ergo ⁊ tu confundere
et porta ignominiā tuā: q̄ iuſtificaſti ſo-
rores tuas. Et cōuertam reſtituēs eas cō
uerſione ſodomoruꝫ cū filiab⁹ ſuis: ⁊ cō
uerſione ſamarie et filiarū eius. Et ꝯuer
tam reuerſionē tuā in medio earū: vt por
tes ignominiā tuā: et cōfundaris in oīm G
nib⁹ que feciſti cōſolās eas. Et ſoror tua
ſodoma et filie eius reuertent ad antiq̄-
tatē ſuā ⁊ ſamaria ⁊ filie eius reuertētur
ad antiq̄tatē ſuā: ⁊ tu et filie tue reuerti-
mini ad antiquitatē vr̄am. Nō fuit autēꝫ
ſodoma ſoror tua audita in ore tuo in die
ſuperbie tue āteq̄ reuelaret malicia tua
ſicut hoc tpe in opprobriū filiarum ſyrie
et cūctarū in circūitu tuo filiaruꝫ paleſti
narū que ambiūt te ꝑ gyrū. Scelus tuū
et ignominiam tuam tu portaſti: ait dn̄s
de⁹. Qr hec dicit dn̄s de⁹. Et faciā tibi ſi
cut deſpexiſti iuramētū vt irritū faceres
pactum: ⁊ recordabor ego pacti mei tecū
in diebus adoleſcentie tue: ⁊ ſuſcitabo ti
bi pactum ſempiternuꝫ. Et recordaberis
viarū tuarū: ⁊ cōfunderis cuꝫ receperis
ſorores tuas te maiores cum minoribus
tuis. Et dabo eas tibi in filias: ſed nō ex
pacto tuo: ⁊ ſuſcitabo ego pactum meuꝫ
tecum. Et ſcies: qr ego dn̄s vt recorderis
et confundaris et nō ſit tibi vltra aperire
os pre confuſione tua: cuꝫ placatus tibi
fuero in oībus que feciſti ait dn̄s deus.

¶ E.S. Joachiꝫ in babylone captiuo: ſedechias ⁊ hieruſalem datur in manibus nabuchodonoſor: ⁊ ꝓphetia de chriſto ponitur. Capitm̄. xvij.

T. factus eſt ſermo dn̄i A
ad me dicēs. Fili homi
nis pone enigma ⁊ nar
ra parabolaꝫ ad domū
iſrael et dices. Hec di
cit dn̄s deus. Aqla grā
dis magnaruꝫ alarum
longo membrorum du
ctu plena plumis et varietate: venit ad li
banum ⁊ tulit medullam cedri. Summi
tatem frōdiū eius auulſit: ⁊ transporta-
uit eā in terrā chanaā in vrbe negociato-
rum poſuit illā. Et tulit de ſemine terre
et poſuit illud in terra ꝓ ſemine vt firma

rex radicē ſup̄ aquas multas in ſuperfi-
B cie poſuit illud. Cū𝔮 germinaſſet creuit
in vineā latiorem humili ſtatura reſpici-
entibus ramis eius ad eam: ⁊ radices eiꝰ
ſub illa erāt. Facta eſt ergo vinea et fru-
ctificauit in palmites ⁊ emiſit ꝓpagines
Et facta eſt aquila altera grandis: ma-
gnis alis multiſ𝔮 plumis. Et ecce vinea
iſta quaſi mittens radices ſuas ad eam
palmites ſuos extendit ad illā vt irriga-
ret eam de areolis germinis ſui. In terra
bona ſuper aquas multas plantata eſt vt
faciat frondes ⁊ portet fructū vt ſit in vi-
C neam grandē. Dic. Hec dicit dñs deꝰ. Er
go ne proſperabitur? Nōne radices eius
euellet ⁊ fructꝰ eius diſtringet: ⁊ ſiccabit
omnes palmites germinis eiꝰ: et areſcet
et non in brachio grandi neq𝔮 in popu
lo multo: vt euelleret eam radicitus? Ec
ce plātata eſt. Ergo ne proſperabitᷣ. Non
ne cū tetigerit eā ventus vrēs ſiccabitur
et in areis germinis ſui areſcet? Et factū
eſt verbum domini ad me dicens. Dic ad
domū exaſperantē. Neſcitis q̄d iſta ſigni
D ficent? Dic. Ecce veniet rex babylonis in
hieruſalem: ⁊ aſſumet regem ⁊ principes
eius et adducet eos ad ſemetipſum in ba
bylonem: et tollet de ſemine regni: feriet
𝔮 cū eo fedus: et ab eo accipiet iuſiuran
dū. Sed et fortes terre tolle vt ſit regnū
humile ⁊ non eleuetur: ſed cuſtodiat pa-
ctum eius et ſeruet illud. Qui recedens
ab eo miſit nuncios ad egyptū vt daret
ſibi equos ⁊ ppl'm multū. Nunq̄d ꝓſpe
rabitur vel cōſequetᷣ ſalutē qui fecit hec
Et q̄ diſſoluit pactū nunquid effugiet?
E Viuo ego dicit dñs deus: q̄m ī loco regis
qui cōſtituit eum regem cuiꝰ fecit irritū
iuramentū ⁊ ſoluit pactū q̄d habebat cū
eo in medio babylonis morietᷣ. Et nō in
exercitu grandi neq𝔮 in ppl'o multo fa-
ciet cōtra eū pharao ꝓliū ī iactu aggeris
et in extructiōe valloꝝ vt interficiat ani-
mas multas. Spreuerat eñ iuramentū
vt ſolueret fedus: ⁊ ecce dedit manū ſuā
et cum omnia hec fecerit non effugiet.
F Propterea hec dicit dominus deus. Vi-
uo ego: q̄m iuramentum q̄d ſpreuit ⁊ fe-
dus q̄d preuaricatus eſt ponam in caput
eius. Et expādam ſup eū rete meum: et
cōprehendetur in ſagena mea: ⁊ adducā
eum in babylonē: ⁊ iudicabo eū in preua
ricatiōe qua deſpexit me: ⁊ oēs ꝓfugi eiꝰ
cū vniuerſo agmine ſuo gladio cadent.
Reſidui aūt in omnem ventū diſpergentᷣ
et ſcietis 𝔮 ego dñs locutus ſum. Hec d
cit dñs deus. Et ſumā ego de medulla ce
dri ſublimis: ⁊ ponam de vertice ramoꝝ
eius tenerum diſtinguam ⁊ plantabo ſu
per montem excelſum ⁊ eminentē in mō G
te ſublimi iſrael plantabo illud: ⁊ erūpet
in germen et faciet fructū: ⁊ erit in cedrū
magnam. Et habitabunt ſub ea omnes
volucres: ⁊ vniuerſum volatile ſub vm-
bra frondium eius nidificabit. Et ſcient
oīa ligna regionis: q2 ego dñs humiliaui
lignū ſublime ⁊ exaltaui lignū humile et
ſiccaui lignū viride ⁊ frondere feci lignū
aridum. Ego dñs locutꝰ ſum et feci.

¶ C S. De vua acerba: quia non pater pro filio
nec filius pro patre tenetur in peccatis: ſ3 vnuſ
quiſ𝔮 onus ſuum portabit: ⁊ vbi inuenietur ibi
iudicabitur: ⁊ reuocantur peccatores ad peniten
tiam.

Capitulum.xviij.

ET factus eſt ſermo dñi A
ad me dicēs. Quid eſt
𝔮 inter vos parabolā
vertitis in prouerbium
iſtud in terra iſrael di-
centes. Patres come- Hier.31.a.
derunt vuam acerbā: ⁊
dentes filioꝝ obſtupe
ſcūt? Viuo ego dicit dñs deꝰ: ſi erit vltra
vobis parabola hec in ꝓuerbiū ī iſrᷣ. Ec
ce oēs aīe mee ſunt. Vt aīa patris: ita et De pe.di.
anima filij mea eſt. Aīa que peccauerit 4.ca.Quis.
ipſa morietᷣ. Et vir ſi fuerit iuſtus et fece B
rit iudiciū et iuſticiā in mōtibꝰ nō come
derit: et oculos ſuos nō leuauerit ad ido
la domus iſrael: ⁊ vxorē ꝓximi ſui nō vio
lauerit ⁊ ad mulierē meſtruatā nō acceſ
ſerit ⁊ hoiem nō contriſtauerit: pignꝰ de
bitori reddiderit: per vim nihil rapuerit:
panē ſuum eſurienti dederit: ⁊ nudū ope
ruerit veſtimento: ad vſurā non cōmoda
uerit: ⁊ amplius nō acceperit: ab iniq̄ta-
te auerterit manū ſuā: ⁊ iudiciū verū fe-
cerit inter virū ⁊ virū: ⁊ in ꝓceptis meis
ambulauerit: et iudicia mea cuſtodierit:
vt faciat veritatē: hic iuſtus eſt. Vita vi- 14.q.1.c.
uet ait dñs deus. Q̄d ſi genuerit filium putauit.
latronem effundētem ſanguinem: ⁊ fece C
rit vnum de iſtis: et hec quidē omnia nō
facientem: ſed in montibus comedentē
et vxorē ꝓximi ſui polluētē: egenū ⁊ pau
perē cōtriſtantē: rapientem rapinas: pi-
gnus non reddentē: ⁊ ad idola leuantem
oculos ſuos: abominationē faciētem ad
vſuram dantem ⁊ amplius accipientem
nunquid viuet? Non viuet. Cum vniuer
ſa hec deteſtanda fecerit morte morietur
Sanguis eiꝰ ī ipſo erit. Q̄d ſi genuerit fi

lium qui videns oīa peccata patris ſui
que fecit timuerit ꝛ nō fecerit ſimile eis:
ſup mōtes nō comederit: et oculos ſuos
non leuauerit ad idola domus iſrael: et
b vxorē ꝓximi ſui nō violauerit: et virum
non cōtriſtauerit: pignus non retinuerit
et rapinā non rapuerit: panē ſuū eſurien-
ti dederit: ꝛ nudū operuerit veſtimēto: a
14.q.4.ca. pauperis iniuria auerterit manum ſuā
vſura. ꝛ c. vſurā ꝛ ſupabundantiā nō acceperit: et
putans. iudicia mea fecerit: ꝛ in ꝓceptis meis am
bulauerit: hic non morietur in iniquitate
patris ſui: ſed vita viuet. Pater eius: quia
calūniatus eſt: ꝛ vim fecerit fratri: et ma
lum operatus eſt in medio populi ſui ec
ce mortuus eſt in iniquitate ſua. Et dici-
c tis. Quare non portabit filius iniquita
1.q.4.c. iā tē patris? Uidelicet: quia filius iudicium et
itaq. ꝛ ca. iuſticiam operatus eſt oīa precepta mea
iudei. et q. cuſtodiuit: ꝛ fecit illa: viuet vita. Aīa que
7.c. adue- peccauerit ipſa morietur. Filius nō porta-
nientibus. bit iniquitatē patris: et pater non porta-
Deu. 24.c. bit iniquitatē filij. Iuſticia iuſti ſup eum
4.re.14.f. erit: et impietas impij ſup eū. Si autē
e.ſu.23.a impius egerit penitētiā ab omnibus pec
catis ſuis que operatus eſt: ꝛ cuſtodierit
omnia precepta mea: ꝛ fecerit iudicium
et iuſticiam vita viuet ꝛ nō morietur. Oīm
iniqtatū eius quas operatus eſt: nō recorda
bor. In iuſticia ſua quā operatus eſt: vi-
f uet. Nunquid voluntatis mee eſt mors im
pij: dicit dñs deus: ꝛ nō vt cōuertatur a vijs
De pe. diſt. ſuis: et viuat. Si autē auerterit ſe iuſtus
4.ca. hanc a iuſticia ſua: et fecerit iniqtatē ſcḋm oēs
ſocietatem abominationes quas operari ſolet impius
ꝛ ca. ſi ad- nūquid viuet. Oēs iuſticie eius quas fece
uerterit. rat: nō recordabunt. In ꝓuaricatiōe qua
ſ.eo. ꝛ. ſ.3. preuaricatus eſt: ꝛ in peccato ſuo qḋ pec-
d. cauit in ipſis morietur. Et dixiſtis. Non eſt
equa via dñi. Audite ergo domus iſrael.
Nūqḋ via mea nō eſt eq̄: et nō magis vie
veſtre praue ſunt? Cū enim auerterit ſe iu-
ſtus a iuſticia ſua: ꝛ fecerit iniquitatē mo
rietur in eis. In iuſticia quā operatus eſt
morietur. Et cū auerterit ſe impius ab im
pietate ſua quā operatus eſt: ꝛ fecerit iu-
diciū ꝛ iuſticiā: ipſe aīam ſuā viuificabit
g Conſiderans enim ꝛ auertens ſe ab omni-
bus iniqtatibus ſuis quas operatus eſt: vi
ta viuet ꝛ nō morietur. Et dicūt filij iſrael.
ſ. eodem. Non eſt equa via dñi. Nunquid vie mee
nō ſunt eque domus iſrael: ꝛ non magis
vie veſtre praue? Idcirco vnūquēq; iuxta
vias ſuas iudicabo domus iſrael: ait dñs
deus. Cōuertimini ꝛ agite penitētiam ab
omnibus iniquitatibus veſtris: et non
erit nobis in ruinā iniqtas. Proijcite a
vobis oēs iniquitates vr̄as in qbus pre-
uaricati eſtis: ꝛ facite vobis cor nouum
et ſpiritū nouū. Et quare moriemini do ſ.33.a
mus iſrael: quia nolo mortem morientis di
cit dñs deus. Reuertimini ꝛ viuite.

¶ C.S. de ioachim ꝛ iechonia ꝛ filio ioachim ca
ptiuitatis: de reliquijs iude: quod non habuerunt
regem. Capitulum. xix.

Et tu fili hominis aſſu a
me planctū ſuper prin
cipes iſrl' ꝛ dices. Qua
re mater tua leena in-
ter leones cubauit? In
medio leūculorū enu-
triuit catulos ſuos. Et
eduxit vnum de leūcu
lis ſuis: leo factus eſt et didicit capere ꝓ
dam hominemq; comedere. Et audierūt
de eo gentes: ꝛ non abſq; vulneribus ſuis
ceperunt eum ꝛ adduxerunt eū in cathe
nis in terrā egypti. Que cum vidiſſet qm̄ b
infirmata eſt ꝛ perijt expectatio eius tulit
vnū de leūculis ſuis: leonē cōſtituit eū.
Qui incedebat inter leones ꝛ factus ē leo
et didicit predā capere ꝛ hoīes deuorare.
Didicit viduas facere: et ciuitates eorum
in deſertum adducere: deſolata eſt terra
et plenitudo eius a voce rugitus illius. Et
cōuenerūt aduerſus eū gētes vndiq; de
prouincijs: ꝛ expāderunt ſup eum rhete
ſuum. In vulneribus earum captus eſt ꝛ
miſerunt eum in caueam. In cathenis
adduxerūt eū ad regē babylonis: miſerūt
que eū in carcerem ne audiretur vox eius vl
tra ſup montes iſrael. Mater tua quaſi
vinea in ſanguine tuo ſup aquā plātata
eſt. Fructus eius et frondes eius creuerunt
ex aquis multis et facte ſunt ei virge ſo-
lide in ſceptra dñantium: et exaltata eſt b
ſtatura eius inter frondes. Et vidit alti-
tudinem ſuam in multitudine palmitū
ſuorū: ꝛ euulſa eſt in ira in terramq; ꝓie-
cta et ventus vrens ſiccauit fructum eius
marcuerunt: ꝛ arefacte ſunt virge robo-
ris eius. Ignis comedit eā. Et nūc trāſ-
plantata eſt in deſertum in terra inuia et
ſitienti: ꝛ egreſſus eſt ignis de virga ramo
rū eius qui fructū eius comedit: et non
fuit in ea virga fortis: ſceptrū dñantium.
Planctus eſt: ꝛ erit in planctum.

¶ C.S. dicit dñs quod non reſpondebit interrogā
tibus ꝓpter petā: ꝛ exprobrat eis ſcelera ſua et
blaſphemias: de reprobatiōe legis ꝛ ſacrificiorū:
de reditu captiuorū in terrā ſuā. Cap. xx.

A ET factū est in anno se
ptimo in q̄nto ī decia
mensis. venerunt viri
de senioribus isrl̄ vt in
terrogarent dn̄m: et se
derunt corā me. Et fa
ctus est sermo dn̄i ad
me: dicēs. Fili hominis
loq̄re senioribus isrl̄: ꝛ dices ad eos. Hec
dicit dn̄s deus. Nunq̄d ad interrogandū
me vos venistis? Uiuo ego: q2 non rn̄de-
bo vobis ait dn̄s deus. Si iudicas eos: si
iudicas fili hoīs. Abominatiões patrū
eorū ostēde eis ꝛ dices ad eos. Hec dicit
dn̄s deus. In die q̄ elegi isrl̄: ꝛ leuaui ma-
num meā ꝓ stirpe domus iacob ꝛ appa-
rui eis in terra egypti: et leuaui manum
meā ꝓ eis dicens. Ego dn̄s de⁹ vester in
die illa leuaui manum meā ꝓ eis vt edu
cerē eos de terra egypti: ī terrā quā ꝓui
derā eis fluentē lacte ꝛ melle: q̄ est egre-
B gia inter oēs terras. Et dixi ad eos. Unus
quisq3 offensiões oculoꝝ suoꝝ abiiciat: ꝛ
in idolis egypti nolite pollui. Ego domi
nus de⁹ vester: ꝛ irritauer̄t me. noluerūt
q3 me audire: vnusq̄sq3 abominatiões ocu
lorū suorū nō ꝓiecit: nec idola egypti re-
liquerūt. Et dixi vt effunderē indignatio
nē meā sup eos: ꝛ īplerē irā meā in eis ī
J. eodem. medio terre egypti. Et feci ꝓpter nomen
meū: vt nō violaret̄ corā gētib⁹: ī q̄rū me
dio erāt: ꝛ inter q̄s apparui eis: vt educe-
rē eos de terra egypti. Eieci ergo eos de
terra egypti ꝛ eduxi in desertū: ꝛ dedi eis
precepta mea et iudicia mea ostendi eis
Exo.20.b. q̄ faciēs hō viuet in eis. Insup ꝛ sabbata
&.31.c. mea dedi eis vt esset signū inter me ꝛ eos
ꝛ scirēt: q2 ego dn̄s sanctificans eos. Et
irritauerūt me dom⁹ israel in deserto: in
p̄ceptis meis nō ābulauerunt: et iudicia
mea ꝓiecerūt: q̄ faciēs hō viuet in eis: et
sabbata mea violauerūt vehemēter. Dixi
Supra.16.f. ergo vt effunderē furorē meū super eos
C in deserto ꝛ cōsumerē eos. Et feci ꝓpter
J.c.ꝛ.J.eo. nomen meum ne violaret̄ corā gētib⁹ de
quib⁹ eieci eos in cōspectu eaꝝ. Ego igit̄
leuaui manū meam sup eos in deserto:
ne inducerē eos in terrā quā dedi eis fluē
tem lacte ꝛ melle p̄cipuā terrarū oīm: q2
iudicia mea ꝓiecerūt: ꝛ in p̄ceptis meis
nō ambulauerūt: ꝛ sabbata mea violaue
runt. Post idola eni cor eorū gradiebat̄:
ꝛ pepercit oculus me⁹ sup eos vt nō in-
terficerē eos: nec cōsumpsi eos in deser-
to. Dixi aūt ad filios eorū in solitudīe. In
p̄ceptis patrū vrōrū nolite incedere: nec
iudicia eoꝝ custodiatis nec in idolis eoꝝ
polluamini. Ego dn̄s de⁹ vester. In p̄ce-
ptis meis ābulate: ꝛ iudicia mea custodi
te ꝛ facite ea. Et sabbata mea sctificate:
vt sit signū inter me ꝛ vos ꝛ sciatis q2 ego
sum dn̄s de⁹ vr̄. Et exacerbauer̄t me filij
ꝛ in p̄ceptis meis nō ābulauerūt: ꝛ iudi-
cia mea nō custodier̄t vt facerēt ea: q̄ cū
fecerit hō viuet in eis ꝛ sabbata mea vio
lauerūt. Et cōminatus sum vt effunde- D
rē furorē meū sup eos: ꝛ īplerē irā meā J.eodem.
in eis in deserto. Auerti aūt manū meā:
ꝛ feci ꝓpter nomē meū vt nō violaretur
corā gētibus de q̄bus eieci eos in oculis
earū. Iterū leuaui manū meā ī eos in so
litudine vt dispergerē illos in natiões: ꝛ
ventilarē in terras eo q̄ iudicia mea non
fecissent: ꝛ p̄cepta mea reprobassēt ꝛ sab
bata mea violassent: ꝛ post idola patrum
suoꝝ fuissent oculi eoꝝ. Ergo et ego dedi
eis p̄cepta nō bona: ꝛ iudicia in q̄bus nō
viuēt ꝛ pollui eos in muneribus suis: cū
offerrēt oē qd̄ aperit vuluā ꝓpter deli-
cta sua: ꝛ scient q2 ego dn̄s. Quāobrē lo-
quere ad domū isrl̄ fili hoīs: ꝛ dices ad
eos. Hec dicit dn̄s de⁹. Adhuc et in hoc E
blasphemauerunt me patres vestri: cum
spreuissent me contēnentes: ꝛ induxissē
eos in terrā sup quā leuaui manū meā
vt darem eis. Uiderūt oē3 collē excelsū:
et omne lignū nemorosum et immolaue
runt ibi victimas suas ꝛ dederunt ibi ir-
ritationē3 oblatiōis sue: et posuerunt ibi
odorē suauitatis sue: ꝛ libauerunt liba
tiones suas. Et dixi ad eos. Quid est ex-
celsum ad quod vos ingredimini? Et vo
catum est nomen eius excelsum vsq3 ad
hanc diem. Propterea dic ad domū isrl̄.
Hec dicit dn̄s deus. Certe in via patrum
vestrorum vos polluimini: et post offen-
dicula eoꝝ vos fornicamini: et in oblatio
ne donorum vr̄orum: cū traducitis filios
vestros per ignē vos polluimini in omni
bus idolis vestris vsq3 hodie: ꝛ ego respō
debo vobis domus israel. Uiuo ego dicit
dn̄s de⁹: q2 nō rn̄debo vobis: neq3 cogita
tio mētis vestre fiet dicentium. Erimus
sicut gentes ꝛ sicut cognationes terre: vt F
colamus ligna ꝛ lapides. Uiuo ego dicit
dominus deus: q2 in manu forti: et in
brachio extento: ꝛ in furore effuso regna
bo super vos. Et educam vos de ꝓplis: ꝛ
cōgregabo vos de terris in q̄bus dispersi
estis in manu valida ꝛ in brachio exten-
to ꝛ in furore effuso regnabo super vos ꝛ
adducam vos in desertū ꝓplorū: et iudi-

cabó vobiſcū ibi facie ad faciem. Sicut
iudicio ꝯtendi aduerſum patres vr̄os in
deſerto terre egypti: ſic iudicabo vos di-
cit dn̄s. Et ſubijciā vos ſceptro meo ꝛ in
ducā vos invinculis federis. Et eligā de
vobis trāſgreſſores ꝛ impios: ꝛ de terra in
colat⁹ eoꝝ educā eos: ꝛ i terrā iſrł nō in-
gredient̄ ꝛ ſcietis: qꝛ ego dn̄s. Et vos do
mus iſrł: hec dicit dn̄s de⁹. Singuli poſt
idola vr̄a ambulate ꝛ ſeruite eis. Qđ ſi ꝛ
in hoc nō audieritis me: ꝛ nomē meū ſctm̄
pollueritis vltra i muneribꝰ vr̄is: ꝛ in ido
lis vr̄is: i mōte ſctō meo: in mōte excelſo
iſrael ait dn̄s de⁹: ibi ſeruiet mihi oīs do
mus iſrł: oēs inquā in terra in q̄ place-
būt mihi. Et ibi q̄rā pmitias vr̄as: ꝛ ini-
tiū decimaꝝ vr̄arū in oīb⁹ ſanctificatiōi
bus vr̄is. In odorē ſuauitatis ſuſcipiam
vos: cū eduxero vos de populis: ꝛ cōgre
gauero vos de terris i quas diſperſi eſtis
ꝛ ſctificabor in vobis in oculis nationū.
Et ſcietis qꝛ ego dn̄s cū induxero vos ad
terrā iſrł in terrā ꝓ qua leuaui manum
meā vt darē eā patrib⁹ veſtris. Et recor
dabimini ibi viarū veſtrarū ꝛ oīū ſcelerū
veſtrorum: quib⁹ polluti eſtis in eis: ꝛ di
ſplicebitis vobis in cōſpectu veſtro i om
nib⁹ malicijs veſtris quas feciſtis ꝛ ſcie
tis: qꝛ ego dn̄s cū bn̄fecero vobis ꝓpter
nomen meū non ſm̄ vias veſtras malas
neq̄ ſm̄ ſcelera veſtra peſſima domus iſ
rael: ait dn̄s de⁹. Et factus eſt ſermo dn̄i
ad me dicens. Fili hoīs: pone faciē tuā
ꝯtra viā auſtri: ꝛ ſtilla ad aphricū ꝛ ꝓphe
ta ad ſaltū agri meridiani. Et dices ſal-
tui meridiano. Audi ꝟbū dn̄i. Hec dicit
dn̄s deus. Ecce ego ſuccidā in te ignem
ꝛ cōburem in te oē lignū viride: ꝛ omne
lignū aridū. Nō extinguet̄ flāma ſuccen
ſionis: et cōburet̄ in ea omnis facies ab
auſtro vſq̄ ad aquilonem: et videbit vni
uerſa caro: quia ego dominus ſuccendi
J.4.a. eā: nec extinguet̄. Et dixi. Ah: ah: ah: dn̄e
deus: Ipſi dicunt de me. Nunquid non ꝑ
parabolas loquitur iſte?

¶ C.S. Sermo dn̄i ad hieruſalē: de miſeria gla
dij duplicati ac triplicati. Sermo dn̄i contra fi-
lios ammon ꝑ gladio euaginato.. Ca. xxi.

ET fact⁹ eſt ſermo dn̄i
ad me: dicens. Fili ho
minis: pone faciē tuā
ad hierłm: et ſtilla ad
ſanctuaria: ꝛ prophe-
ta cōtra humum iſrł.
Et dices terre iſrael.
Hec dicit dn̄s de⁹. Ec
ce ego ad te: ꝛ eijciam gladium meum de
vagina ſua: ꝛ occidā in te iuſtū ꝛ impiū.
Pro eo aūt q̄ occidi in te iuſtū ꝛ impiuꝫ:
idcirco egredieť gladi⁹ meus de vagina
ſua ad oēm carnē ab auſtro vſq̄ ad aqui
lonem: vt ſciat oīs caro: qꝛ ego dn̄s eduxi
gladiū meum de vagina ſua irreuocabi-
lem. Et tu fili hoīs ingemiſce in contri-
tione lūboꝝ: ꝛ in amaritudinibus inge-
miſces corā eis. Cūq̄ dixerint ad te: qua
re tu gemis? dices. Pro auditu qꝛ venit ꝛ
tabeſcet omne cor: et diſſoluent̄ vniuerſe
manus: ꝛ infirmabitur omnis ſpiritus:
et per cuncta genua fluent aque. Ecce ve
nit: ꝛ fiet: ait dn̄s deus. Et factus eſt ſer-
mo dn̄i ad me dicēs. Fili hoīs ꝓpheta et
dices. Hec dicit dn̄s deus. Loquere. Gla
dius gladius exacutus eſt ꝛ limatus. Vt
cedat victimas exacut⁹ eſt: vt ſplēdeat li-
matus eſt. Qui moues ſceptruꝫ filij mei
ſucciſti omne lignum: et dedi eum ad
leuigandum vt teneatur manu. Iſte exa
cutus eſt gladius: et iſte limatus eſt vt ſit
in manu interficientis. Clama ꝛ vlula fi
li hoīs qꝛ hic factus eſt in populo meo:
hic in cunctis ducibus iſrael qui fugerāt
Gladio traditi ſunt cum populo meo. Id
circo plaude ſuper femur: qꝛ probatus
eſt: et hoc cum ſceptrū ſubuerterit: et nō
erit: dicit dominus deus. Tu ergo fili ho
minis ꝓpheta ꝛ percute manum ad ma
num et duplicetur gladius ac triplicetur
gladius interfectorum. Hic eſt gladius
occiſiōis magne qui obſtupeſcere eos fa
cit et corde tabeſcere: et multiplicat rui-
nas. In oībus portis eorum dedi contur
bationem gladij acuti ꝛ limati ad fulgen
dum: amicti ad cedem. Exacuere et va-
de ad dexterā ſiue ad ſiniſtrā quocūq̄ fa
ciei tue eſt appetit⁹. Quin ꝛ ego plaudā
manu ad manū ꝛ implebo indignationeꝫ
meā. Ego dn̄s locutus ſuꝫ. Et factus eſt
ſermo dn̄i ad me dicēs. Et tu fili hominis
pone tibi duas vias vt veniat gladi⁹ regis
babylonis. De terra vna egredientur ambo
Et manu capiet coniecturā in capite vie
ciuitatis conijciet. Viā pones vt veniat
gladius ad rabbath filioꝝ ammō: ꝛ ad iudā
in hieruſalem munitiſſimam. Stetit eñ
rex babylonis in biuio in capite duaꝝ via
rū diuinationē querens cōmiſcens ſagit
tas. Interrogauit idola: exta conſuluit.
ad dexteram eius facta eſt diuinatio ſup
hieruſalem vt ponat arietes vt aperiat
os in cede: et vt eleuet vocē in vlulatu: vt
ponat arietes contra portas: vt cōportet

aggerẽ: vt edificet munitiões. Eritq̃ q̃ſi
conſulens fruſtra oraculũ in oculis eoꝝ
ꝛ ſabbatorũ ociũ imitans. Ipſe aũt recor
dabitur iniquitatis ad capiẽdũ. Idcirco
hec dicit domin⁹ de⁹. Pro eo ꝙ recordati
eſtis iniquitatis veſtre: ꝛ reuelaſtis preua
ricationes veſtras: et apparuerunt pecca
ta veſtra in omnibus cogitationibus ve-
F ſtris. Pro eo inq̃ ꝙ recordati eſtis: manu
capiemini. Tu aũt prophane impie dux
iſrael: cuius venit dies in tpe iniquitatis
prefinita. Hec dicit dñs deus. Aufer cida
rim: tolle coronam: Nõne hec eſt que hu
milem ſubleuauit: ꝛ ſublimẽ humiliauit
Iniquitatem: iniquitatẽ: iniquitatẽ: ponã
eam. Et hoc nõ factum eſt: donec veniret
cuius eſt iudiciũ: ꝛ tradã ei. Et tu fili ho
minis ꝓpheta: ꝛ dic. Hec dicit dñs deus
ad filios ammõ: et ad opprobrium eorũ.
Et dices. Mucro mucro: euagina te ad
occidẽdum: lima te vt interficias et ful-
geas: cum tibi viderent̃ vana ꝛ diuinarẽ
tur mendacia: vt dareris ſuꝑ colla vulne
ratorũ impioꝝ: quoꝝ veniet dies in tem-
pore iniq̃tatis ꝑfinita. Reuertere ad va-
ginem tuã in locũ in quo creatus es. In
terra natiuitatis tue iudicabo te: ꝛ effun-
dam ſuper te indignationẽ meã. In igne
furoris mei ſufflabo ĩ te: daboq̃ te in ma
nus hoim inſipientiũ: ꝛ fabricantium in
teritum. Igni eris cibus. Sanguis tuus
erit in medio terre: obliuioni traderis: q̃
ego dominus locutus ſum.

¶ C.S. Sermo dñi cõtra hierl'm pro effuſione
ſanguinis ꝛ inhonoratione parẽtũ ꝛ ceteris ma-
lis plurimis: de pplo cõflando ſicut metallum in
fornace: ꝛ de ſceleribus populi: vbi eſt qui inter
ponat ſpem: de leone rugiente. ꝙ ſacerdotes pol
luerunt ſanctuarium. Capitulum. xxij.

A ET factũ eſt verbuꝫ dñi
ad me: dicens. Et tu fi
li hois nõne iudicas ci
uitatẽ ſanguinũ: ꝛ oſtẽ
dis ei omnes abomina
tiones ſuas. Et dices.
Hec dicit dñs de⁹. Ci
uitas effundẽs ſangui
nem in medio ſui vt veniat tps eius: ꝛ q̃
fecit idola contra ſemetipſam vt pollue-
retur. In ſanguine tuo qui a te effuſus ẽ:
deliquiſti: et in idolis tuis que feciſti: pol
luta es. Et appropinq̃re feciſti dies tuos
B ꝛ adduxiſti tps annorum tuorũ: ꝓpterea
dedi te opprobrium gẽtib⁹ ꝛ irriſionẽ vni
uerſis terris que iuxta ſunt: ꝛ que ꝓcul a
te. Triũphabũt de te ſordida nobilis grã
dis interitu. Ecce principes iſrael ſinguli
in brachio ſuo fuerunt in te: ad effunden
dum ſanguinẽ. Patrẽ ꝛ matrem cõtume
lijs affecerunt in te: aduenam calũniati
ſunt in medio tui: pupilluꝫ ꝛ viduã cõtri
ſtauerũt apud te ſanctuaria mea ſpreui-
ſtis ꝛ ſabbata mea polluiſtis. Uiri detra
ctores fuerũt in te ad effundẽdũ ſangui-
nẽ: ꝛ ſuꝑ mõtes cõcederũt in te ſcel⁹ operati
ſunt in medio tui. Verecũdiora patris di- E
ſcooperuerunt in te immũdiciã mẽſtruate
humiliauerũt in te. Et vnuſq̃ſq̃ in vxorẽ ꝓ dist. 5. ca
ximi ſui operat⁹ eſt abominationẽ: et ſocer
nurũ ſuã polluit nepharie: frater ſororeꝫ
ſuã filiã patris ſui oppꝛeſſit in te. Munera 14. q. 3. ca
acceperũt apud te: ad effundẽdũ ſangui putauit.
nem: vſurã ꝛ ſuperabũdãtiam accepiſti: et
auare ꝓximos tuos calũniabaris: meiq̃
oblita es ait dñs de⁹. Ecce ꝯploſi manus
meas ſuꝑ auariciã tuã quã feciſti: et ſuꝑ
ſanguinẽ q̃ effuſus ẽ in medio tui. Nũq̃d
ſuſtinebit cor tuũ: aut ꝑualebũt manus
tue in diebus q̃s ego faciã tibi. Ego dñs
locutus ſum ꝛ faciaꝫ. Et diſpergaꝫ te in D
nationes: ꝛ ventilabo te in terras: ꝛ defi-
cere faciã immũdiciã tuã a te: ꝛ poſſide-
bo te in ꝯſpectu gẽtiũ: ꝛ ſcies q̃ ego dñs
Et factũ eſt verbũ dñi ad me: dicẽs. Fili
hois verſa eſt mihi dom⁹ iſrl' in ſcoriam.
Oẽs iſti es ꝛ ſtãnũ ꝛ ferrum ꝛ plũbum in
medio fornacis ſcoria argẽti facti ſunt.
Propterea hec dicit dñs de⁹. Eo ꝙ verſi
eſtis oẽs in ſcoriã ꝓpterea ecce ego ꝯgre
gabo vos in medio hierl'm ꝯgregatione
argẽti ꝛ eris ꝛ ſtãni ꝛ ferri ꝛ plũbi in me
dio fornacis vt ſuccẽdã in ea ignẽ ad cõ-
flãdũ. Sic ꝯgregabo in furore meo et in E
ira mea et reqẽſcã. Et ꝯflabo vos: ꝛ ꝯgre
gabo vos: ꝛ ſuccẽdam vos in igne furoris
mei: ꝛ ꝯflabimini in medio eius: vt ꝯflat̃
argentum in medio fornacis: ſic eritis
in medio eius. Et ſcietis quia ego domi
nus cum effuderim indignationem meã
ſuper vos. Et factus eſt ſermo domini
ad me dicens. Fili hominis dic ei. Tu es F
terra immunda: et non compluta in die
furoris. Coniuratio prophetarum in me
dio eius: ſicut leo rugiens capienſq̃ pre-
dam animas deuorauerunt: opes et pre-
cium acceperunt: viduas eius multipli-
cauerunt in medio illius. Sacerdotes
eius contempſerunt legem meam: et pol
luerunt ſanctuaria mea. Inter ſanctũ ꝛ ꝓ
phanum non habuerunt diſtantiam in-
ter pollutum et mundum non intellexe-
runt: et a ſabbatis meis auerterũt oculos

ſuos:et coinquinabar: in medio eorum.
Michee.3.d Principes eius in medio illius quaſi lupi
Soph.3.a rapientes predã ad effundendũ ſanguinẽ
et ad perdẽdas aĩas:ꝛ auare ſectãdo lu
E cra. Prophete aũt eiꝰ liniebãt eos abſqꝫ
tẽperamẽto videntes vana:ꝛ diuinantes ei
mendaciũ dicẽtes. Hec dicit dñs deꝰ:cũ
dñs nõ ſit locutus. Populi terre calũnia
bant calũniãtes rapiebãt violenter egenũ
et pauperẽ affligebant:ꝛ aduenam oppri
mebãt calũnia abſqꝫ iudicio. Et quaſiui de
eis virũ q interponeret ſepẽ:ꝛ ſtaret op
poſitus cõtra me pro terra: ne diſſiparem
eã:ꝛ non inueni. Et effudi ſup eos indi
gnationem meã: ꝛ in igne ire mee ↄſum
pſi eos. Viã eorũ in caput eorum reddi
di: ait dominus deus.

¶ C.S. Sermo dñi contra oollã ꝛ oolibã ſoro
res meretrices:de immũdicijs ipſarũ:de vltione
dei in illas pro idolis. Capitulũ. xxiij.

A E T factꝰ eſt ſermo dñi
ad me dicens. Fili ho
minis: due mulieres fi
lie matris vniꝰ fuerunt
et fornicate ſunt in egy
pto. In adoleſcẽtia ſua
fornicate ſũt. Ibi ſuba
cta ſunt vbera earum:
et fracte ſũt mãme pubertatis earũ. No
mina aũt earũ oolla maior: et oolibã ſo
ror eius minor. Et habui eas: et pepere
runt filios et filias. Porro earũ noĩa: ſa
maria: oolla et hierſm oolibã. Fornicata
eſt igit ſup me oolla: et inſaniuit in ama
tores ſuos in aſſyrios ꝓpinquantes: veſti
tos hyacinto principes et magiſtratꝰ: iu
uenes cupidinis: vniuerſos eqtes ꝛ aſcẽ
ſores equorũ. Et dedit fornicatiões ſuas
ſup eos electos filios aſſyriorum vniuer
ſos: ꝛ in oĩbꝰ in quos inſaniuit in immũ
B dicijs eorum polluta eſt. Inſuper ꝛ forni
cationes ſuas quas habuerat in egypto: nõ
reliqt. Nã et illi dormierunt cũ ea in ado
leſcẽtia eiꝰ: ꝛ illi ↄfregerunt vbera puber
tatis eius: ꝛ effuderunt fornicationẽ ſuã
ſup eã. Propterea tradidi eam in manus
filiorũ amatorũ: in manus aſſur: ſup quorũ
inſaniuit libidine. Ipſi diſcooperuerunt
ignominiam eiꝰ: filios ꝛ filias eiꝰ tulerũt
ꝛ ipſam occiderunt gladio. Et facte ſunt
famoſe mulieres: et iudicia ꝑpetrauerũt
in ea. Quod cum vidiſſet ſoror eius oolibã:
plus quam illa inſaniuit libidine: et fornica
tionem ſuã ſup fornicationem ſororis ſue
ad filios aſſyriorũ prebuit, impudẽter du
cibꝰ ꝛ magiſtratibꝰ a ſe venientibꝰ indu

tis veſte varia: eqtibus q vectabant eqs
et adoleſcentibus forma cunctis egregia.
C Et vidi q polluta eſſet via vna ambarũ
et auxit fornicationes ſuas. Cumqꝫ vidiſ
ſet viros depictos in pariete: imagines
chaldeorum expreſſas coloribꝰ ꝛ accinctos
baltheis renes: et thyaras tinctas in ca
pitibus eorũ formã ꝑncipũ oĩm ſimilitudi
nem filiorũ babylonis terreqꝫ chaldeorũ in
qua orti ſunt: inſaniuit ſuper eos ↄcupi
ſcentia oculorũ ſuorũ: et miſit nuncios ad
eos in chaldeã. Cumqꝫ veniſſent ad eã filij
babylonis ad cubile mãmarũ: polluerunt
eam ſtupris ſuis: ꝛ polluta eſt ab eis: ꝛ ſa
turata eſt aĩa eius ab illis: denudauitqꝫ
fornicationes ſuas: ꝛ diſcooperuit igno
miniã ſuam. Et receſſit aĩa mea ab ea: ſi
cut receſſerat aĩa mea a ſorore eiꝰ. Mul
tiplicauit enim fornicationes ſuas: recor
dans dies adoleſcentie ſue: quibus fornica
ta eſt in terra egypti: et inſaniuit libidine
ſup cõcubitum eorũ: quorũ carnes ſunt: vt
carnes aſinorũ: ꝛ ſicut fluxus equorũ fluxus
eorũ. Et viſitaſti ſcelus adoleſcẽtie tue: qñ
D ſubacta ſunt in egypto vbera tua: et ↄfra
cte ſunt mãme pubertatis tue. Propter
ea oolibã. Hec dicit dominꝰ deus. Ecce
ego ſuſcitabo oẽs amatores tuos ↄtra te
de quibus ſatiata eſt aĩa tua: et cõgregabo
eos aduerſum te in circuitu: filios ba
bylonis et vniuerſos chaldeos: nobiles
tyrannoſqꝫ et ꝑncipes: oẽs filios aſſyrio
rum: iuuenes forma egregia: duces ꝛ ma
giſtratus vniuerſos ꝑncipes principum
ꝛ noĩatos aſcẽſores equorũ: et venient ſup
te inſtructi curru et rota: multitudo po
pulorũ. Lorica ꝛ clypeo: ꝛ galea armabũ
tur ↄ te vndiqꝫ. Et dabo coram eis iudi
ciũ: ꝛ iudicabũt te iudicijs ſuis. Et po
nã zelũ meũ in te quẽ exercẽt tecũ in fu
rore. Naſum tuũ et aures tuas ꝑcidẽt: et
q remãſerint: gladio cõcidẽt. Ipſi filios
tuos et filias tuas capiẽt: et nouiſſimum
tuum deuorabit igni. Et denudabunt te
veſtimentis tuis: et tollẽt vaſa glorie tue.
Et requieſcere faciã ſcelus tuũ de te: ꝛ for
nicationem tuã de terra egypti nec leua
bis oculos tuos ad eos et egypti non re
cordaberis ãplius. Quia hec dicit dñs deꝰ.
E Ecce ego tradã te in manꝰ eorũ quas odiſti
in manus de quibus ſatiata eſt aĩa tua: et
agent tecum in odio. Et tollent oẽs labo
res tuos: et dimittent te nudã ꝛ ignomi
nia plenã: ꝛ reuelabitur. ignominia forni
cationũ tuarũ. Scelus tuũ et fornicatio
nes tue fecerũt hec tibi: quia fornicata es

poſt gẽtes: inter quas polluta eſt in ido
lis earũ. In via ſororis tue ambulaſti: et
dabo calicẽ eius in manu tua. Hec dicit
dñs deus. Calicẽ ſororis tue bibes pfun
dũ ꝛ latũ. Eris in deriſuꝫ ꝛ in ſubſanna
tionẽ q̃ es capaciſſima: ebrietate et dolo
re repleberis: calice meroris et triſticie:
calice ſororis tue ſamarie: ꝛ bibes illum
ꝛ potabis vſqꝫ ad feces: ꝛ fragmẽta eius
deuorabis: ꝛ vbera tua lacerabis: qꝛ ego
locutus ſum: ait dñs de⁹. Propterea hec
Hie.14.b. dicit dominus deus. Qꝛ oblita es mei: et
piciſti me poſt corpus tuũ: tu qꝫ porta
F ſcelus tuũ et fornicationes tuas. Et ait
dñs ad me dicens. Fili hoīs: nunqd iu-
dicas oolã ꝛ oolibã: ꝛ annũcias eis ſcele
ra earuꝫ: qꝛ adulterate ſunt ꝛ ſanguis in
manibus eaꝝ: et cũ idolis ſuis fornicate
ſunt inſup ꝛ filios ſuos q̃s genuerũt mi-
bi: obtulerũt eis ad deuorãdũ. Sꝫ ꝛ hoc
fecerunt mihi. Polluerunt ſanctuarium
meum in die illa: ꝛ ſabbata mea pphana
uerunt. Cumqꝫ immolarent filios ſuos
idolis ſuis: ꝛ ingrederentur ſanctuarium
meuꝫ in die illa vt pollueręt illõ: etiã hoc
fecerunt in medio dom⁹ mee. Miſerunt
ad viros: venientes de lõge ad quos nun
cios miſerant. Itaqꝫ ecce venerũt quib⁹
te lauiſti: ꝛ circũliniſti ſtibio oculos tuos
et ornata es mundo muliebri. Sediſti in
lecto pulcherrimo: et mẽſa ornata eſt an
te te. Thymiama meum et vnguentum
meum poſuiſti ſup eaꝫ: ꝛ vox multitudis
exultãtis erat in ea. Et in viris q̃ de mul
titudine hoīm adducebant et veniebant
de deſerto poſuerũt armillas in manib⁹
eoꝝ: et coronas ſpecioſas in capitib⁹ eoꝝ
Et dixi ei q̃ attrita eſt in adulterijs. Nũc
fornicabit in fornicatione ſua etiam hec
Et ingreſſi ſunt ad eaꝫ: qſi ad mulierem
meretricem: ſic ingrediebant ad oolã et
ad oolibam mulieres nefarias. Uiri er-
go iuſti ſunt. Hi iudicabunt eas iudicio
adulteraꝝ: et iudicio effundẽtium ſangui
nẽ qꝛ adultere ſunt: et ſanguis in mani-
bus eaꝝ: et cũ idolis ſuis fornicate ſunt
Hec enim dicit dñs deus. Adduc ad eas
multitudinem: et trade eas in tumultũ ꝛ
in rapinã: ꝛ lapidẽtur lapidib⁹ populorũ
et ↄfodiant gladijs eoruꝫ. Filios et filias
earum interficient ꝛ domos eaꝝ igne ſuc
cendent: ꝛ auferã ſcelus de terra: ꝛ diſcẽt
omnes mulieres ne faciant ſm ſcelus ea
rum. Et dabunt ſcelus veſtrũ ſuper vos:
ꝛ pctã idoloꝝ veſtroꝝ portabitis: ꝛ ſcietis
quia ego dñs deus.

¶ C. S. Per ollã liquefactam pbatur incidius
hieruſalẽ: predicat quoqꝫ ppłm interficiendũ et
captiuãdũ p nabuchodonoſor. Capitulũ. xxiiij.

Et factum eſt verbũ dñi A
ad me in ãno nono mẽ
ſe decimo: decima die
mẽſis dicẽs. Fili homi
nis: ſcribe tibi nomen
diei huı⁹: in q̃ ↄfirma-
tus es rex babylõis ad
uerſum hieruſalem ho
die: et dices p prouerbiũ ad domũ irrita
tricem parabolã: ꝛ loqueris ad eos. Hec
dicit dñs de⁹. Pone ollã eneã: pone in-
quã: ꝛ mitte in eã aquã. Congere fruſta
eius in ea: oẽm partẽ bonã: femur et ar-
mum electa et oſſibus plena. Pinguiſſi-
mũ pec⁹ aſſume: cõpone qꝫ ſtrues oſſiuꝫ B
ſub ea. Et efferbuit coctio eius: et diſſo- Naum.3.a
luta ſunt oſſa illius in medio eius. Pro- Abacuk.
pterea hec dicit domin⁹ de⁹. Ue ciuitati 2.c.
ſanguinũ olle cuius rubigo in ea eſt: ꝛ ru
bigo ei⁹ nõ exiuit de ea. Per partes ꝛ per
partes ſuas eiice eã. Nõ cecidit ſup eam
ſors. Sanguis eñ eius in medio ei⁹ eſt:
ſuper limpidiſſimã petrã effudit illũ. Nõ
effudit illum ſup terraꝫ vt poſſit operiri
puluere: vt ſupinducerẽ indignationem
meã: ꝛ vindictaꝫ vlciſcerer. Dedi ſangui-
nem ei⁹ ſup petrã limpidiſſimã ne ope-
riretur. Propterea hec dicit dñs de⁹. Ue
ciuitati ſanguinum: cuius ego grandem
faciã pyrã. Congere oſſa que igne ſuccẽ- C
dam. Conſumant carnes: ꝛ coquat vni- Jdem.
uerſa compoſitio: et oſſa tabeſcẽt. Pone
qꝫ eã ſup prunas vacuam vt incaleſcat
ꝛ liqſiat es eius: ꝛ cõflet in medio ei⁹ in-
quinamentũ ei⁹: ꝛ ↄſumat rubigo eius.
Multo labore ſudatuꝫ eſt: ꝛ nõ exiuit de
ea nimia rubigo eius: neqꝫ per ignẽ. Im- D
mundicia tua execrabilis: quia mũdare
te volui: et nõ es mũdata a ſordib⁹ tuis.
Sed nec mũdaberis prius: donec qeſce-
re faciã indignationem meam i te. Ego
dñs locutus ſum. Ueniet et faciam: non
traſeã: nec parcam: nec placabor. Iuxta
vias tuas: et iuxta adinuentiones tuas
iudicabo te: dicit dñs. Et factum eſt ver
bum dñi ad me dicens. Fili hoīs: ecce
ego tollo a te deſiderabile oculoꝝ tuoruꝫ
in plaga: et non planges neqꝫ plorabis:
neqꝫ fluant lachryme tue. Ingemiſce ta- E
cens mortuoꝝ luctũ nõ facies. Corona
tua circumligata ſit tibi: et calciamenta
tua erunt in pedib⁹ tuis: nõ amictu ora
velabis: nec cibos lugentium comedes

Locutus ſum ergo ad populum mane: ⁊
mortua eſt vxor mea veſpe. Fecitq; mane
ſicut preceperat mihi. Et dixit ad me po-
pulus. Quare non indicas nobis qd iſta
F ſignificent que tu facis? Et dixi ad eos.
Sermo dñi factus eſt ad me dicēs. Loq̄
re domui iſrł. Hec dicit dñs deus. Ecce
ego polluā ſanctuarium meū: ſupbiā im
perij vr̄i: et deſiderabile oculorū veſtrorū:
⁊ ſup q̄ pauet aia vr̄a ⁊ filij veſtri ⁊ filie ve
ſtre q̄s reliq̄ſtis gladio cadent: ⁊ facietis
ſicut feci. Ora amictu nō velabitis: et ci-
bos lugētiū nō comedetis. Coronas ha-
bebitis in capitibus vr̄is: ⁊ calciamēta in
pedib⁹. Nō plāgetis neq; flebit'is: ſed ta-
G beſcetis in iniq̄tatib⁹ vr̄is: et vnuſquiſq;
gemet ad fratrē ſuū. Eritq; ezechiel vobis
in portētū. Juxta oia q̄ fecit: facietis cum
venerit iſtud: ⁊ ſcietis quia ego dñs deus
Et tu fili hoīs ecce in die q̄ tollā ab eis
fortitudinē eorum: et gaudiū dignitatis: et
deſideriū oculorum eorum ſup quo requieſcūt
aie eorum: ⁊ filios ⁊ filias eorum: in die illa cū
venerit fugiēs ad te vt annūciet tibi: in
die inquā illa aperiet os tuū cum eo q̄ fu-
git: ⁊ loqueris ⁊ nō ſilebis vltra: eriſq; eis
in portētū ⁊ ſcietis q2 ego dñs.

¶ C. Sermo dñi cōtra filios ammon ⁊ moab ⁊ ſeir ⁊ contra paleſtinos q gauiſi ſunt de ruina hieruſalem: ⁊ affligerūt filias iude. Capitulum. xxv.

A Et factus eſt ſermo dñi
ad me dicens. Fili ho-
minis: pone faciē tuam
cōtra filios āmō: ⁊ pro
phetabis de eis: et di-
ces filijs āmon. Audi-
te verbū dñi dei. Hec di
cit dñs deus. Pro eo q
dixiſtis: euge euge ſup ſanctuariū meum
q2 pollutū eſt: ⁊ ſup terrā iſrael: qm̄ deſo
lata eſt: ⁊ ſup domū iuda: qm̄ ducti ſunt
in captiuitatē. Jdcirco ecce ego tradā te
filijs orietalib⁹ in hereditatē: et colloca-
bunt caulas ſuas in te: ⁊ ponēt in te ten
toria ſua. Jpſi comedent fruges tuas: et
ipſi bibēt lac tuū. Daboq; rabbath in ha-
bitaculū camelorum: ⁊ filios āmō in cubi-
le pecorum: et ſcietis q2 ego dñs. Q2 hec di-
B cit dñs deus. Pro eo q plauſiſti manu et
percuſſiſti pede: et gauiſa es ex toto affe-
ctu ſuper terrā iſrł. Jdcirco ecce ego extē-
dā manū meā ſup te: ⁊ tradā te in dire-
ptionē gētiū: ⁊ interficiā te de populis ⁊
perdā de terris ⁊ pterā: ⁊ ſcies q2 ego dñs
Hec dicit dñs deus. Pro eo q dixerunt
moab ⁊ ſeir: ecce ſicut oēs gētes domus
iuda: idcirco ecce ego aperiam humerū
moab de ciuitatibus: de ciuitatib⁹ inquam
ei⁹: ⁊ de finib⁹ eius inclytas terre bethie
ſimoth et beelmeō ⁊ cariathai filijs orie C
tis cū filijs āmō. Et dabo eam in heredi-
tatē: vt nō ſit vltra memoria filiorum āmon
in gētibus. Et in moab faciam iudicia: et
ſcient q2 ego dñs. Hec dicit dñs de⁹. Pro
eo q fecit idumea vltionem vt ſe vindica
ret de filijs iuda: peccauitq; delinquens:
et vindictā expetiuit de eis. Jdcirco hec
dicit dñs deus. Extēdā manū meā ſuper
idumeā: ⁊ auferā de ea hoīem ⁊ iumētū.
et faciā eā deſertā ab auſtro: et q̄ ſunt in
dedā gladio cadent. Et dabo vltionem
meā ſup idumeā p manū ppli mei iſrł:
et faciēt in edō iuxta irā meā ⁊ furorē meū
et ſciēt vindictā meā: dicit dñs de⁹. Hec D
dicit dñs de⁹. Pro eo q fecerūt paleſti-
ni vindictā: et vlti ſe ſunt toto aīo interfi
ciētes: ⁊ implētes inimicitias veteres: p
pterea hec dicit dñs de⁹. Ecce ego exten
dā manū meā ſuper paleſtinos et interfi
ciā interfectores. Et pdā reliq̄as mariti
me regionis: faciamq; in eis vltiōes ma-
gnas arguēs in furore: ⁊ ſciēt q2 ego dñs
cū dedero vindictā meā ſup eos.

¶ C. Tyrus quia exultauit ſuper cōtritiones hieruſalem predicatur deſtruenda per nabuchodonoſor. Capitulum. xxvi.

Et factū eſt in vndeci- A
mo anno prima mēſis
fact⁹ eſt ſermo dñi ad
me dicens. Fili hoīs p
eo q dixit tyrus de hie
ruſalem: euge cōfracte
ſunt porte populorum:
cōuerſa eſt ad me: iple
bor: deſerta eſt. Propterea hec dicit dñs
deus. Ecce ego ſup te tyre ⁊ aſcendere fa
ciam ad te gētes multas: ſicut aſcēdit ma
re fluctuās. Et diſſipabūt muros tyri: et
deſtruēt turres eius: ⁊ radā puluerē ei⁹
de ea: et dabo eā in limpidiſſimā petram.
Siccatio ſagenarū erit in medio maris: B
q2 ego locutus ſum: ait dñs deus: et erit
in direptionem gentibus. Filie q̄s eius q̄
ſunt in agro: gladio interficientur: ⁊ ſciēt
q2 ego dñs. Q2 hec dicit dñs deus. Ecce
ego adducam ad tyrum nabuchodonoſor re
gē babylonis: ab aqlone regē regū: cum
eq̄s et curribus ⁊ equitib⁹ ⁊ cetu populo
q; magno. Filias tuas que ſunt in agro:
gladio interficiet: ⁊ circundabit te muni
tionibus: et cōportabit aggerem in tyro.
Et leuabit cōtra te clypeum; et vineas ⁊

arietes temperabit in muros tuos: et tur
res tuas deſtruet in armatura ſua. Inun
datiõe equoꝝ eius operiet te puluis eoꝝ:
a ſonitu equitũ ⁊ rotarũ ⁊ curruum mo-
uebũtur muri tui. Dum ingreſſus fuerit
portas tuas quaſi ꝑ introitũ vrbis diſſi-
pate: vngulis equorũ ſuorum ↄculcabit
oẽs plateas tuas populum tuũ gladio ce
det: ⁊ ſtatue tue nobiles in terrã corruẽt.
e Vaſtabunt opes tuas: diripient negocia-
tiones tuas: et deſtruent muros tuos et
domos tuas preclaras ſubuertẽt: et lapi
des tuos: et ligna tua et puluerẽ tuũ in
Hiere.7.d. medio aquaꝝ ponent. Et quieſcere faciã
multitudinem cantoꝝ tuorũ: et ſonitus
citbararũ tuarum nõ audietur amplius
Et dabo te in limpidiſſimã petram ſicca
tio ſagenarũ eris: nec edificaberis vltra:
quia ego dñs locutus ſum: ait dñs deus
Hec dicit dñs deus de tyro. Nunquid nõ
a ſonitu ruine tue et gemitu interfectoꝝ
tuoꝝ cum occiſi fuerint in medio tui cõ-
mouebũtur inſule: ⁊ deſcendent de ſedi-
bus ſuis oẽs principes maris: ⁊ auferẽt
exuuias ſuas: ⁊ veſtimenta ſua varia abij
f cient et induentur ſtupore. In terra ſede
bunt: ⁊ attoniti ſuper repentino caſu tuo
admirabuntur: et aſſumentes ſuper te
lamentũ dicẽt tibi. Quõ perdidiſti q̃ ha
bitas in mari vrbs inclyta: q̃ fuiſti fortis
in mari cum habitatoribus tuis q̃s for-
midabant vniuerſi. Nunc ſtupebunt na-
ues in die pauoris tui: ⁊ turbabuntur in
ſule in mari: eo ꝙ nullus egrediatur ex te
Quia hec dicit dñs deus. Cũ dedero te vr
bem deſolatã ſicut ciuitates que non ha
bitantur: et adduxero ſuꝑ te abyſſum: et
operuerint te aque multe: ⁊ detraxero te
cum his q̃ deſcendunt in lacũ ad populũ
ſempiternum: ⁊ collocauero te in terra
nouiſſima ſicut ſolitudines veteres cum
his q̃ deducũtur in lacum: vt nõ habite-
ris. Porro cum dedero gloriã in terra vi
uentium: in nihilum redigam te: et non
eris: ⁊ requiſita nõ inuenieris vltra in ſem
piternum: dicit dñs deus.

¶ C. H. De fletu ⁊ ruina tyri q̃ comparaꝰ naui terrarum negociationes deſcribunt. Ca. xxvij.

a Et factũ eſt verbũ dñi
ad me dicens. Tu er-
go fili hominis aſſume
ſuper tyrum lamentũ. ⁊
dices tyro: que habitat
in introitu maris: ne-
gociationi populoꝝ
ad inſulas multas. Hec
dicit dominus deus. O tyre tu dixiſti.
Perfecti decoris ego ſum: et in corde ma
ris ſita. Finitimi tui qui te edificauerunt
impleuerunt decorem tuum: abietibus
de ſanir extruxerunt te cum omnibus ta
bulatis maris: cedrũ de libano tulerunt
vt facerent tibi malum: quercus de ba-
ſan dolauerunt in remos tuos: et tran-
ſtra tua fecerunt tibi ex ebore indico: et
pretoriola de inſulis italie. Biſſus varia b
de egypto texta: eſt tibi in velum vt po-
neretur in malo: hyacinthus et purpura
de inſulis eliſa facta ſunt operimentum
tuum. Habitatores ſidonis et aradij fue-
runt remiges tui: ſapientes tui tyre fa-
cti ſunt gubernatores tui: ſenes biblij et
prudentes eius habuerunt nautas ad
miniſteriũ varie ſuppellectilis tue. Om
nes naues maris et naute earum fuerũt
in populo negociationis tue. Perſe et li
dij ⁊ libyes erant in exercitu tuo viri bel
latores tui clypeum et galeam ſuſpende
runt in te pro ornatu tuo. Filij aradij cũ
exercitu ſuo erant ſuper muros tuos in
circuitu: ſed et pigmei qui erant in turri
bus tuis: pharetras ſuas ſuſpenderunt
in muris tuis per gyrum. Ipſi compleue c
runt pulchritudinem tuam. Carthaginẽ
ſes negociatores tui a multitudine cuncta
rum diuitiarum argento: ferro: ſtanno:
plumboq; repleuerunt nundinas tuas
Grecia et tubal ⁊ moſoch: ipſi inſtitores
tui. Mãcipia: et vaſa erea adduxerunt po
pulo tuo de domo thogorma: eq̃tes ⁊ eq̃s
et mulos adduxerunt ad forum tuum.
Filij dan negociatores tui. Inſule multe
negociatio manus tue. Dẽtes eburneos
et hebeninos commutauerunt in precio
tuo. Syrus negociator tuus propter mul
titudinem operum tuorum guttam et
purpuram et ſcutulata et byſſum et ſeri
cum et chodchod propoſuerunt in merca
tu tuo. Juda et terra iſrael ipſi inſtitores
tui in frumento primo balſamum ⁊ mel d
et oleum et reſinam propoſuerunt in nũ
dinis tuis. Damaſcenꝰ negociator tuus
in multitudine operum tuorum: in mul
titudine diuerſarum opum: in vino pin
gui in lanis coloris optimi. Dan ⁊ grecia
et mezol in nundinis tuis propoſuerunt
ferrum fabrefactum: ſtacten: et cala-
mus in negociatione tua. Dedan inſtito
res tui in tapetibus ad ſedendum. Ara-
bia et vniuerſi principes cedar ipſi nego
ciatores manꝰ tue: cum agnis et ariete
bus ⁊ hedis venerũt ad te negociatores

tui. Venditores ſaba et rema ipſi negocia
tores tui: cum vniuerſis primis aromati-
bus et lapide precioſo et auro quod ppoſue
E runt in mercatu tuo. Aran et chene et eden
negociatores tui. Saba: aſſur et chelmad
venditores tui ipſi negociatores tui mul-
tifariam involucris hiacynti et polymito
rum gaſarumque precioſarum que obuolute
et aſtricte erant funibus: cedros quoque habe
bant in negociationibus tuis. Naues maris
principes tui in negociatione tua: et reple-
ta es et glorificata nimis in corde maris.
F In aquis multis adduxerunt te remiges
tui. Ventus auſter contriuit te. In corde
maris diuitie tue et theſauri tui et mul-
tiplex inſtrumentum tuum. Naute tui et guberna
tores tui qui tenebant ſuppellectilem tuam: et
populo tuo preerant viri quoque bellatores tui qui
erant in te cum vniuerſa multitudine tua que
eſt in medio tui: cadent in corde maris in
die ruine tue. A ſonitu clamoris guberna
torum tuorum conturbabuntur claſſes et deſcen
dent de nauibus ſuis omnes qui tenebant remum.
Naute et vniuerſi gubernatores maris
in terra ſtabunt: et eiulabunt ſuper te voce
magna et clamabunt amare. Et ſuperia-
cient puluerem capitibus ſuis et cinere conſp
gentur: et radent ſuper te caluitium: et accin
gentur ciliciis. Et plorabunt te in amaritu
dine anime ploratu amariſſimo et aſſument
G ſuper te carmen lugubre: et plangent te.
Que eſt vt tyrus que obmutuit in medio
maris? Que in exitu negociationum tuarum
de mari impleſti populos multos in multitu
dine diuitiarum tuarum et populorum tuorum ditaſti
reges terre. Nunc contrita es a mari: in pro
fundis aquarum opes tue: et omnis multitu
do tua que erat in medio tui ceciderunt.
Uniuerſi habitatores inſularum obſtupue
runt ſuper te et reges earum omnes tempeſtate per
cuſſi mutauerunt vultus. Negociatores
populorum ſibilauerunt ſuper te ad nihilum dedu-
cta es: et non eris vſque in perpetuum.

¶ C. S. Sermo domini contra principem tyri et contra ſuperbiam eius: ſermo domini contra ſidonem: qui in ruina afflixit filios hieruſalem: et promiſſio domini de congregandis filiis iſrael. Capitulum xxviii.

Et factus eſt ſermo domini
ad me dicens. Fili ho-
A minis dic principi tyri
Hec dicit dominus deus. Eo
quod eleuatum eſt cor tuum
I. eodem. et dixiſti deus ego ſum
et in cathedra dei ſedi
in corde maris: cum ſis
homo et non deus; et dediſti cor tuum
quaſi cor dei. Ecce ſapientior es tu daniele:
omne ſecretum non eſt abſconditum B
a te. In ſapientia et prudentia tua feciſti
tibi fortitudinem et acquiſiſti aurum et ar
gentum in theſauris tuis: in multitudi-
ne ſapientie tue: et in negociatione tua
multiplicaſti tibi fortitudinem et eleua- I. eodem.
tum eſt cor tuum in robore tuo. Propter
ea hec dicit dominus deus. Eo quod eleua-
tum eſt cor tuum quaſi cor dei: idcirco ec
ce ego adducam ſuper te alienos robu-
ſtiſſimos gentium: et nudabunt gladios
ſuos ſuper pulchritudinem ſapientie tue
et polluent decorem tuum. Interficient et de
trahent te et morieris in interitu occiſorum C
in corde maris. Nunquid dicens loque-
ris: deus ego ſum coram interficientibus
te cum ſis homo et non deus? In manu oc
cidentium te morte incircunciſorum morie
ris in manu alienorum: quia ego locutus ſum
ait dominus deus. Et factus eſt ſermo domini
ad me: dicens. Fili hominis leua planctum ſu
per regem tyri: et dices ei. Hec dicit dominus
deus. Tu ſignaculum ſimilitudinis ple
nus ſapientia: et perfectus decore in deli De pe. xl.
tiis paradiſi dei fuiſti. Omnis lapis pre x c. primo
cioſus operimentum tuum ſardius to- petrum.
pazius et iaſpis: chryſolithus et onyx et
berillus: ſaphyrus et carbunculus et ſmarag- D
dus. Aurum opus decoris tui: et forami
na tua in die qua conditus es preparata
ſunt. Tu cherub extentus et protegens:
et poſui te in monte ſancto dei. In me-
dio lapidum ignitorum ambulaſti: perfe
ctus in viis tuis a die conditionis tue do
nec inuenta eſt iniquitas in te. In multi
tudine negociationis tue repleta ſunt in
teriora tua iniquitate: et peccaſti et eieci
te de monte ſancto dei: et perdidi te o
cherub protegens de medio lapidum igni
torum. Et eleuatum eſt cor tuum in deco E
re tuo. Perdidiſti ſapientiam tuam in deco-
re tuo: in terram proieci te ante faciem re-
gum dedi te. In multitudine iniquitatum
tuarum et iniquitate negociationis tue
polluiſti ſanctificationem tuam. Produ
cam ergo ignem de medio tui qui come
dat te: et dabo te in cinerem ſuper terram
in conſpectu omnium videntium te. Omnes qui vi
derint te in gentibus: obſtupeſcent ſuper te
Nihili factus es: et non eris in perpetuum.
Et factus eſt ſermo domini ad me dicens. Fili
hominis pone faciem tuam contra ſidonem
et prophetabis de ea et dices. Hec dicit do
minus deus. Ecce ego ad te ſidon: et glo F
rificabor in medio tui: et ſcient: quia ego

dñs cū fecero in ea iudicia et ſanctifica-
tus fuero in ea: ꝛ immittā ei peſtilentiā
et ſanguinem in plateis eius: et corruent
interfecti in medio eiꝰ gladio per circui-
tum: ꝛ ſciēt: qꝛ ego dñs. Et non erit vltra
B domui iſrael ad offendiculum amaritu-
dinis: ꝛ ſpina dolorē inferens vndiq; per
circuitū eoꝝ q̄ aduerſant eis: ꝛ ſcient qꝛ
ego dñs deꝰ. Hec dicit dñs deꝰ. Qñ cōgre-
gauero domū iſrl' d pplis i qbꝰ diſpſi ſūt
ſctificabor in eis coram gētibꝰ: ꝛ habita-
būt in terra ſua quā dedi ſeruo meo ia-
cob: ꝛ habitabūt in ea ſecuri. Et edifica-
bunt domos et plantabunt vineas: et ha-
bitabunt cōfidenter cū fecero iudicia in
oībꝰ qui aduerſantur eis per circuitū et
ſcient: qꝛ ego dñs deus eorum.

¶ C.S. Sermo dñi contra pharaonē ꝛ egyptum vbi ꝑdicatur ſolitudo egypti: et poſt annos quadraginta reſtitutio egypti ꝓmittitur nabuchodonoſor ꝓ mercede laboris cōtra tyrū. Ca. xxix.

C IN anno decimo duode-
cimo mēſe: vna die mē-
ſis factum eſt verbum
dñi ad me dicens. Fili
hoīs pone faciē tuam
contra pharaonē regē
egypti et prophetabis
de eo: ꝛ de egypto vni-
uerſa loquere: ꝛ dices. Hec dicit dñs deꝰ.
Ecce ego ad te pharao rex egypti draco
magne: qui cubas in medio fluminū tuo-
rū: ꝛ dicis meus eſt fluuiꝰ et ego feci me
metipſū. Et ponā frenū in maxillis tuis
et agglutinabo piſces fluminū tuoꝝ ſqua-
mis tuis. Et extrahā te de medio flumi-
num tuorum: ꝛ vniuerſi piſces tui ſqua-
D mis tuis adherebunt. Et proijciā te i de-
ſertum: ꝛ oēs piſces fluminis tui. Sup
faciē terre cades. Non colligeris neq; cō-
gregaberis. Beſtijs terre et volatilibꝰ ce-
li dedi te ad deuorandū: ꝛ ſciēt oēs habi-
8.q.1.c.1 tatores egypti: qꝛ ego dñs. Pro eo ꝙ fui-
ſti baculus arundineus domui iſrael qñ
apprehenderūt te manu: ꝛ cōfractus es: ꝛ
lacerāſti oēm humerū eoꝝ: ꝛ innitētibus
eis ſup te cōminutus es: ꝛ diſſoluiſti oēs
renes eoꝝ. Propterea hec dicit dñs deus
Ecce ego adducā ſup te gladiū meū ꝛ in-
terficiā de te hoīem ꝛ iumētū. Et erit ter-
ra egypti in deſertū ꝛ i ſolitudinē ꝛ ſciēt
qꝛ ego dñs. Pro eo ꝙ dixeris: fluuiꝰ meꝰ
eſt et ego feci eū: idcirco ecce ego ad te et
ad flumina tua. Daboq; terrā egypti in
ſolitudinē gladio diſſipatā a turre ſiēnes
vſq; ad terminos ethiopie. Nō pertranſi-
bit eā pes hoīs: neq; pes iumēti gradie- A
tur in ea: ꝛ nō habitabit quadraginta an-
nis. Daboq; terrā egypti deſertā in me-
dio terrarū deſertarū ꝛ ciuitates eiꝰ i me-
dio vrbiū ſubuerſarum: ꝛ erunt deſolate
quadraginta annis. Et diſpgā egyptios
in nationes: ꝛ vētilabo eos in terras. Quia
hec dicit dñs deꝰ: poſt finē quadraginta
annoꝝ cōgregabo egyptū de pplis in qui-
bus diſperſi fuerāt ꝛ reducā captiuitatē
egypti ꝛ collocabo eos in terra phatures
in terra natiuitatꝭ ſue i terra de qua ſum-
pti ſunt. Et erūt ibi in regnū humile: in-
ter cetera regna ꝛ erit hūillima. Et nō ele-
uabit vltra ſup nationes: ꝛ īminuā eos
ne imperent gentibus: neq; erunt vltra
domui iſrael: cōfidētia in docētes iniqta-
tē: vt fugiāt et ſequant eos: ꝛ ſcient quia B
ego dñs deus. Et factum eſt in viceſimo
et ſeptimo anno in primo in vna menſis
factum eſt verbum dñi ad me dicēs. Fili
hominis: nabuchodonoſor rex babylōis
ſeruire fecit exercitū ſuum ſeruitute ma-
gna aduerſus tyrum. Omne caput decal-
uatū: ꝛ oīs humerus depilatus eſt. Et mer-
ces nō eſt reddita ei: neq; exercitui eiꝰ de 23.q.5.c. finali.
tyro pro ſeruitute qua ſeruiuit mihi ad-
uerſus eam. Propterea hec dicit dñs deꝰ
Ecce ego dabo nabuchodonoſor regem
babylonis in terra egypti: ꝛ accipiet mul-
titudinem eius: ꝛ depredabit manubias
eius: ꝛ diripiet ſpolia eiꝰ ꝛ erit merces ex-
ercitui illiꝰ ꝛ opi quo ſeruiuit aduerſus
eā. Dedi ei terrā egypti ꝓ eo ꝙ laboraue-
rit mihi: ait dñs deꝰ. In die illo pullula-
uit cornu domui iſrael: ꝛ tibi dabo apertū
os in medio eoꝝ ꝛ ſcient: qꝛ ego dñs.

¶ C.S. Plangitur deſtructio egypti et vrbium eius: cum qua corruunt prouincie ipſi confederate. Cap. xxx.

C ET factū eſt verbū dñi
ad me: dicens. Fili ho-
minis propheta: et dic
Hec dicit dominꝰ deꝰ.
Vlulate: ve: ve: diei: qꝛ
iuxta eſt dies: ꝛ appro-
pinquat dies dñi: dies
nubis tpꝰs gētium erit
et veniet gladius in egyptum: et erit pa-
uor in ethiopia cū ceciderint vulnerati in
egypto ꝛ ablata fuerit multitudo illius et
deſtructa fundamenta eius: ethiopia et
libya ꝛ lydij ꝛ omne reliquum vulgus: et
chub et filij terre federis: cum eis gladio
cadent. Hec dicit dominus deus. Et cor- D

ruẽt fulciẽtes egyptũ et deſtruetur ſuper
bia imperij eius. A turre ſienes gladio
cadent in ea ait dñs exercituum. Et diſſi
pabunt in medio terrarũ deſolatarum: ⁊
vrbes eius in medio ciuitatũ deſertarũ
erũt et ſcient: qꝛ ego dñs deꝰ: cũ dedero
ignẽ in egypto: ⁊ attriti fuerint oẽs auxi-
liatores eiꝰ. In die illa egredientur nũcij
a facie mea in trieribus ad cõterendam
ethiopie cõfidentiã: ⁊ erit pauor in eis in
c die egypti: quia abſqꝫ dubio veniet. Hec
dicit dñs deus. Et ceſſare faciã multitu-
dinem egypti in manu nabuchodonoſor
regis babylonis. Ipſe et populus eius cũ
eo fortiſſimi gentiũ adducent ad diſper-
dendũ terrã: ⁊ euaginabũt gladios ſuos
ſup egyptũ: ⁊ iplebũt terrã interfectis ⁊
faciã alueos fluminũ aridos: et tradam
terrã in manus peſſimoꝝ: ⁊ diſſipabo ter
rã et plenitudinẽ eiꝰ in manu alienorũ.
Ego dñs locutꝰ ſum. Hec dicit dñs deus
d Et diſperdã ſimulacra: et ceſſare faciam
Zach.1.a. idola de mẽphis: ⁊ dux de terra egypti nõ
erit amplius. Et dabo terrorem in terra
egypti: ⁊ diſperdã terrã phatures: ⁊ dabo
ignẽ in taphnis: ⁊ faciam iudicia in ale-
xandria. Et effundã indignationẽ meã
ſup peluſiũ robur egypti: ⁊ interficiam
multitudinẽ alexandrie: et dabo ignẽ in
e egypto. Quaſi parturiens dolebit pelu-
ſiũ: ⁊ alexandria erit diſſipata: ⁊ in mem-
phis anguſtie quotidiane. Iuuenes he-
liopoleos et bubaſti gladio cadent: ⁊ ipſe
captiue ducent. Et in taphnis nigreſcet
dies cũ contriuero ibi ſceptra egypti: et
defecerit in ea ſupbia potẽtie eiꝰ. Ipſam
nubes operiet: filie autẽ eiꝰ in captiuita-
tem ducẽtur. Et iudicia faciã in egypto
f et ſcient: qꝛ ego dñs. Et factum eſt in vn-
decimo ãno: in primo menſe in ſeptima
menſis factũ eſt verbũ dñi ad me dicens
Fili hoĩs brachium pharaonis regis egy
pti cõfregi ⁊ ecce non ẽ obuolutũ: vt re-
ſtitueret ei ſanitas: ⁊ ligaret pannis: ⁊ fa
ſciaret lintheolis: ⁊ recepto robore poſſit
tenere gladiũ. Propterea. Hec dicit dñs
deꝰ. Ecce ego ad pharaonẽ regẽ egypti ⁊
cõminuã brachiũ eius forte ſed confra-
g ctũ: ⁊ deijciã gladium de manu eius. Et
diſpergã egyptũ in gentibꝰ: et ventilabo
eos in terris. Et confortabo brachia re-
gis babylonis: daboqꝫ gladium meũ in
manu eius. Et confringam brachia pha
raonis: ⁊ gement gemitibꝰ interfecti co-
ram facie eiꝰ. Et cõfortabo brachia regis
babylonis: ⁊ brachia pharaonis cõcidẽt
Et ſcient qꝛ ego dñs cũ dedero gladium
meũ in manu regis babylonis: et extẽde
rit eũ ſup terrã egypti. Et diſpergã egy-
ptũ in natiões: ⁊ ventilabo eos in terras
et ſcient: quia ego dominus.

¶ C.S. Sermo dñi contra pharaonem ꝙ tradet in manus nabuchodonoſor: ⁊ de aſſyria ſub nomine arboris iam eidẽ tradite. Capitulum .xxxi.

Et factũ eſt in vndeci- a
mo anno tertio menſe
vna menſis factum eſt
verbum dñi ad me di-
cens. Fili hominis dic
pharaoni regi egypti ⁊
populo eius. Cui ſimi
lis factus es in magni
tudine tua? Ecce aſſur quaſi cedrus in li-
bano pulcher ramis ⁊ frõdibus nemoro
ſus excelſuſqꝫ altitudine: ⁊ inter cõdẽſas
frõdes eleuatũ ẽ cacumẽ eiꝰ. Aq̃ nutrie- b
rũt illũ: abyſſus exaltauit illũ. Flumina
eiꝰ manabãt in circuitu radicũ eiꝰ et ri-
uos ſuos emiſit ad vniuerſa ligna regio-
nis. Propterea eleuata ẽ altitudo eiꝰ ſup
oĩa ligna regiõis: ⁊ multiplicata ſunt ar-
buſta eiꝰ: ⁊ eleuati ſunt rami eius ꝓ aq̃s
multis. Cũqꝫ extendiſſet vmbram ſuam
in ramis eius fecerunt nidos oĩa volati-
lia celi: ſub frondibus eiꝰ genuerũt oẽs
beſtie ſaltuũ: ⁊ ſub vmbraculo illiꝰ habi-
tabat cetus gentiũ plurimarum. Eratqꝫ c
pulcherrimus in magnitudine ſua: et in
dilatatione arbuſtorũ ſuoꝝ. Erat enĩ ra-
dix illius iuxta aquas multas. Cedri nõ
fuerũt altiores illo in paradiſo dei. Abie-
tes nõ adequauerunt ſummitatẽ eius: ⁊
platani non fuerũt eque frõdibus illius
Omne lignũ paradiſi dei nõ eſt aſſimila
tũ illi ⁊ pulchritudini eius: qm̃ ſpecioſũ
feci eũ et multis condenſiſqꝫ frondibus.
Et emulata ſunt eum oĩa ligna volupta d
tis: que erant in paradiſo dei. Propterea
hec dicit dominus deus. Pro eo ꝙ ſubli-
matus eſt in altitudine: et dedit ſummi-
tatẽ ſuã virentẽ atqꝫ cõdenſam: et eleua-
tum eſt cor eius in altitudine ſua tradidi
eum in manus fortiſſimi gentiũ. Faciẽs
faciet ei. Iuxta impietatem eius eieci eũ:
et ſuccident eũ alieni: et crudeliſſimi na-
tionũ. Et proijcient eum ſuper montes
et in cũctis cõuallibꝰ corruent rami eiꝰ: ⁊
cõfringent arbuſta eiꝰ in vniuerſis ru-
pibus terre: ⁊ recedẽt de vmbraculo eius
oẽs populi terre: ⁊ relinquent eum. In rui- e
na eiꝰ habitauerũt oĩa volatilia celi: ⁊ i ra

mis eius fuerũt vniuerſe beſtie regiõis
Quobrem non eleuabuntur in altitudine
ſua oĩa ligna aquarũ: neq; ponent ſubli-
mitatẽ ſuã inter nemoroſa atq; frondo-
ſa: nec ſtabũt in ſublimitate ſua oĩa que
irrigantur aq̃s: q2 oẽs traditi ſunt in mor
tem ad terrã vltimã in medio filioꝝ ho-
minũ ad eos q̃ deſcendunt in lacuȝ. Hec
F dicit dñs de⁹. In die quã deſcẽdit ad iferos
induxi luctũ: operui euȝ abyſſo: ⁊ ꝓhibui
flumina ei⁹: ⁊ coercui aquas multas. Cõ
triſtat⁹ eſt ſuꝑ euȝ liban⁹ ⁊ oĩa ligna agri
concuſſa ſunt. A ſonitu ruine ei⁹ cõmoui
gentes: cũ deducerẽ eum ad infernũ cuȝ
his qui deſcẽdebant in lacũ. Et cõſolata
ſunt in terra infima oĩa ligna voluptatis
egregia atq; preclara in libano vniuerſa
G que irrigabantur aquis. Nam et ipſi cuȝ
eo deſcendẽt ad infernum ad interfectos
gladio: ⁊ brachium vniuſcuiuſq; ſedebit
ſub vmbraculo eius in medio nationum
eius. Cui aſſimilatus es o inclyte atq;
ſublimis inter ligna voluptatis? Ecce de
ductus es cum lignis voluptatis ad ter-
ram vltimã in medio incircũciſoruȝ dor-
mies cum eis qui interfecti ſunt gladio.
Ipſe eſt pharao: et omnis multitudo ei⁹
dicit dominus deus.

¶ C. G. Planctus ſuꝑ pharaonẽ ꝙ tradetur oc-
cidendus nabuchodonoſor: deſcribuntur gygã-
tes per mares cum quibus ad infernum deſcen-
dunt. Capitulum .xxxij.

A ET factum eſt duodeci-
mo anno in mẽſe duo-
decimo in vna menſis
factum eſt verbum do
mini ad me dicens. Fi
li hominis: aſſume la-
mẽtum ſuꝑ pharaonẽ
regeȝ egypti: ⁊ dices ad
eum. Leoni gentiuȝ aſſimilatus es ⁊ dra
coni qui eſt in mari. Et ventilabas cornu
in fluminib⁹ tuis: et conturbabas aquas
pedibus tuis: et conculcabas flumina
earuȝ. Propterea hec dicit dominus de⁹.
Expandam ſuper te rete meum in multi
tudine populorum multorũ: ⁊ extrahã te
in ſagena mea: ⁊ ꝓijciã te in terram. Su
per faciem agri abijciã te: et habitare fa-
ciam ſuper te omnia volatilia celi: et ſatu
B rabo de te beſtias vniuerſe terre. Et da-
bo carnes tuas ſuper mõtes: et implebo
colles tuos ſanie tua. Et irrigabo terraȝ
fetore ſanguinis tui: inſuper mõtes ⁊ val
les implebuntur ex te. Et operiam cum
extinctus fueris celos et nigreſcere faciã
ſtellas eius. Solem nube tegam: et luna Eſa.13.b.
non dabit lumen ſuum. Omnia lumina- Joelis.3.c.
ria celi merere faciam ſuper te et dabo te Mat.24.c.
nebras ſuper terram tuam: dicit domin⁹
deus: cum ceciderint vulnerati in medio
terre: ait dominus deus. Et irritabo cor
populoꝝ multorum cũ induxero contri-
tionem tuam in gentibus ſuper terras
q̃s neſcis: ⁊ ſtupeſcere faciã ſuꝑ te pp̃los
multos. Et reges eorum horrore nimio
formidabunt ſuper te propter vniuerſas
iniquitates quas operatus es: cũ volare
ceperit gladius meus ſuper facies eoruȝ
et obſtupeſcent repente ſinguli pro ani-
ma ſua ĩ die ruine ſue. Quia hec dicit do
C minus deus. Gladius regis babylonis
veniet tibi ĩ gladijs fortium deijciã mul-
titudinem tuaȝ. Inexpugnabiles omnes
gentes he. Et vaſtabunt ſuperbiam egy-
pti et diſſipabitur multitudo eius. Et ꝑ
dam oĩa iumenta eius: que erant ſuper
aquas plurimas: ⁊ non conturbabit eas
pes hoĩs vltra: neq; vngula iumentoruȝ
turbabit eas. Tunc puriſſimas reddam
aquas eorũ: ⁊ flumina eoꝝ quaſi oleum
adducaȝ: ait dñs deus cũ dedero terram
egypti deſolatam. Deſeretur autem terra
a plenitudine ſua: quãdo percuſſero om
nes habitatores eius: et ſciẽt quia ego do
D minus. Planctus eſt et plangent eum fi
lie gentium ſuper egyptum: et ſuper mul
titudinem eius plãgent eũ: ait dñs deus
Et factũ eſt in duodecimo anno in q̃nta
decia mẽſis: factũ eſt ꝟbũ dñi ad me di-
cẽs. Fili hoĩs: cane carmen lugubre ſuꝑ
multitudinẽ egypti. Et detrahe eã ipſam
et filias gẽtiũ robuſtarũ: ad terrã vltimã
cũ his q̃ deſcẽdũt ĩ lacũ. Quo pulchrior
es deſcẽde ⁊ dormi cum incircũciſis. In
medio interfectoꝝ gladio cadent. Gladi⁹
dat⁹ eſt. Et attraxerũt eã ⁊ oẽs pp̃los ei⁹
Loquent ei potẽtiſſimi robuſtoꝝ de me-
dio inferni: q̃ cũ auxiliatorib⁹ ei⁹ deſcẽde
E rũt ⁊ dormierũt incircũciſi interfectiq;
gladio. Ibi aſſur ⁊ oĩs multitudo eius in
circuitu illi⁹ ſepulchra eoꝝ oẽs interfecti
et qui ceciderunt gladio: quoꝝ data ſunt
ſepulchra in nouiſſimis laci. Et facta eſt
multitudo ei⁹ ꝑ gyrũ ſepulchri eius: vni
uerſi interfecti cadẽteſq; gladio qui dede
rant quondam formidinẽ ſuam in terra
viuentium. Ibi elam et omnis multitu-
do eius ꝑ gyrum ſepulchri illius. Oẽs hi
interfecti ruenteſq; gladio qui deſcende

runt incircuncîſi ad terram vltimam qui
poſuerunt terrorem ſuum in terra viuen
tium ⁊ portauerunt ignominiam ſuã cuȝ
his q̃ deſcenderunt in lacũ. In medio in
terfectoꝝ poſuerũt cubile eius in vniuer
ſis populis eius in circũitu eius ſepul-
chrũ illius. Omnes hi incircũciſi: inter-
fectiq; gladio. Dederunt enim terrorem
F ſuum in terra viuentium: ⁊ portauerunt
ignominiam ſuam cum his qui deſcen-
dunt in lacum. In medio interfectorum
poſiti ſunt. Ibi moſoch et tubal et omnis
multitudo eius in circũitu eiꝰ ſepulchra
illius. Omnes hi incircũciſi interfectiq;
et cadentes gladio: quia dederunt formi
dinem ſuam in terra viuentiũ et non dor
mient cum fortibus cadentibuſq; ⁊ incir
cũciſis qui deſcenderunt ad infernuȝ cũ
armis ſuis. Et poſuerunt gladios ſuos
ſub capitibus ſuis: ⁊ fuerunt iniquitates
eorum in oſſibus eorũ: quia terror fortiũ
facti ſunt in terra viuentium. Et tu ergo
in medio icircũciſorum cõtereris et dor
G mies cuȝ interfectis gladio. Ibi idumea
et reges eius ⁊ omnes duces eius qui da
ti ſunt cuȝ exercitu ſuo cũ interfectis gla
dio et qui cũ incircũciſis dormierũt ⁊ cũ
his qui deſcẽderũt in lacũ. Ibi pĩcipes
aquilonis oẽs ⁊ vniuerſi venatores qui
deducti ſunt cum interfectis: pauẽtes et
in ſua fortitudine confuſi: qꝛ dormierunt
incircũciſi cũ interfectis gladio ⁊ porta-
uerunt cõfuſionẽ ſuã cũ his qui deſcẽde
rũt in lacũ. Uidit eos pharao ⁊ cõſolatꝰ
eſt ſup̱ vniuerſa multitudine ſua, que in-
terfecta eſt gladio: pharao ⁊ oĩs exercitꝰ
eiꝰ ait dñs deꝰ: qꝛ dedit terrorẽ ſuũ i ter-
ra viuentiũ ⁊ dormiuit in medio incircũ
ciſorum cũ interfectis gladio pharao et
omnis multitudo eius ait dñs deus.

¶ C. S. De ſpeculatore qui buccina cãtat vt pec
catores redeãt ad penitentiam: ⁊ vnuſquiſq; in-
dicabit̃ vbi inuenieť: ſermo dñi contra eos qui
in multitudine nõ in ſanctitate volunt heredita
tem poſſidere: ⁊ contra eos qui verba prophetie
vertunt in canticum. Cap. xxxiij.

ET factũ eſt ṽbum dñi
A ad me dicens. Fili ho-
minis loq̃re ad filios
ppl̃i tui ⁊ dices ad eos
Terra cuȝ induxero ſu
per eam gladium: ⁊ tu
lerit populus terre vi-
rũ vnuȝ de nouiſſimis
ſuis: ⁊ conſtituerit eum ſup̱ ſe ſpeculato
rem: et ille viderit gladiũ venientẽ ſuper

terram ⁊ cecinerit buccina ⁊ annunciaue-
rit ppl̃o. Audiẽs autẽ q̃ſquis ille eſt ſo
nitum buccine: ⁊ non ſe obſeruauerit: ve
neritq; gladius et tulerit eum ſanguis ip
ſius ſuper caput eius erit. Sonitum bucci
ne audiuit et non ſe obſeruauit: ſanguis
eius in ipſo erit. Si autem ſe cuſtodierit
animã ſuaȝ ſaluabit. Qꝛ ſi ſpeculator vi- B
derit gladium venientẽ ⁊ non inſonuerit
buccina et ppl̃s ſe nõ cuſtodierit venerit
q; gladiꝰ ⁊ tulerit de eis aiam: ille quidẽ
in iniq̃tate ſua captus eſt: ſanguinem au
tem eius de manu ſpeculatoris requirã.
Et tu fili hominis ſpeculatorem dedi te
domui iſrael. Audiẽs ergo ex ore meo ſer E.3.d.
monem: annunciabis eis ex me. Si me
dicente ad impium impie morte morie-
ris non fueris locutus vt ſe cuſtodiat im
pius a via ſua: ipſe impius in iniquitate
ſua morietur: ſanguinem aũt eius de ma
nu tua requiram. Si autem annũciante
te ad impiuȝ vt a vijs ſuis conuertatur:
nõ fuerit cõuerſus a via ſua: ipſe in iniq̃-
tate ſua morietur. Porro tu aiam tuam
liberaſti. Tu ergo fili hoĩs dic ad domuȝ C
iſrael. Sic locuti eſtis dicens. Iniquita-
tes noſtre ⁊ peccata noſtra ſup̱ nos ſunt
et in ipſis nos tabeſcimus. Quõ ergo vi
uere poterimus. Dic ad eos. Uiuo ego di
cit dñs deus. Nolo mortem impij: ſed vt
cõuertatur impius a via ſua: ⁊ viuat. Cõ 26.q.6.c. agnoſcimus.
uertimini a vijs veſtris peſſimis. Et qua
re moriemini domus iſrael. Tu itaq; fili ē.18.e.
hoĩs dic ad filios ppl̃i tui. Iuſticia iuſti ē.18.f.
non liberabit eũ in quacũq; die peccaue 27.q.1.c.
rit: ⁊ impietas impij nõ nocebit ei: i qua finali.
cunq; die conuerſus fuerit ab impietate
ſua. Et iuſtus nõ poterit viuere in iuſti-
cia ſua in quacũq; die peccauerit. Etiaȝ
ſi dixero iuſto q̃ vita viuat: ⁊ confiſus in
iuſticia ſua fecerit iniq̃tatem oẽs iuſticie
eius obliuioni tradẽtur: ⁊ in iniq̃tate ſua
quã operatus eſt in ipſa morieť. Si autẽ D
dixero impio morte morieris: et egerit pe
nitentiã a peccato ſuo feceritq; iudiciuȝ
et iuſticiam et pignus reſtituerit ille im-
pius rapinamq; reddiderit: in mandatis
vite ambulauerit: nec fecerit quicq̃ iniu
ſtum vita viuet et non morietur. Omnia
peccã eius q̃ peccauit non imputabunť ei
Iudicium et iuſticiã fecit vita viuet. Et
dixerunt filij ppl̃i tui. Non eſt equi pon
deris via dñi: et ipſorum via iniuſta eſt.
Cum enim receſſerit iuſtus a iuſticia ſua
feceritq; iniquitates morietur in eis. Et
cũ receſſerit impiꝰ ab impietate ſua; fe-

terisq; iudicium τ iuſticiam viuet in eis. E
Et dicitis. Non eſt recta via dñi. Unum
ϐ. 18. c. quenq; iuxta vias ſuas iudicabo de vobis
domus iſrael. Et factum eſt in duodeci-
mo anno in decimo menſe in quinta mē
ſis tranſmigrationis noſtre venit ad me
qui fugerat de hieruſalem dicens. Uaſta
ta eſt ciuitas. Manus autem domini fa-
cta fuerat ad me veſpere anteq̃ veniret
qui fugerat aperuitq; os meum donec ve
niret ad me mane: et aperto ore meo nō
ſilui amplius. Et factum eſt verbum do
mini ad me dicens. Fili hominis: qui ha
bitant in ruinoſis his: ſuper humum iſ-
rael loquentes aiunt. Unus erat abraā τ
hereditate poſſedit terram. Nos autem
multi ſumus: nobis data eſt terra in poſ
ſeſſionē. Idcirco dices ad eos. Hec dicit
dñs deus. Qui in ſanguine comeditis et
oculos veſtros leuatis ad immundicias
veſtras τ ſanguinem funditis nunquid
terraȝ hereditate poſſidebitis? Stetiſtis
in gladijs veſtris feciſtis abominatiões
et vnuſquiſq; vxorem proximi ſui polluit
F et terram hereditate poſſidebitis. Hec di
ces ad eos. Sic dicit dominus deus. Ui
uo ego: quia qui in ruinoſis habitāt gla-
dio cadent: τ qui i agro eſt beſtijs tradet
ad deuorandū: q̄ aūt in preſidijs τ ſpelū-
cis ſunt peſte morientur. Et dabo terraȝ
in ſolitudinem τ in deſertum et deficiet
ſuperbia et fortitudo eius: et deſolabunt
montes iſrael eo q nullus ſit qui per eos
tranſeat: et ſcient quia ego dñs: cum de-
dero terram eorum deſolatam et deſertā
propter vniuerſas abominationes ſuas
G quas operati ſunt. Et tu fili hominis: fi-
lij populi tui qui loquuntur de te iuxta
muros et in oſtijs domorum: et dicunt
vnus ad alterum vir ad proximum ſuū
loquentes. Uenite et audiamus quis ſit
ſermo egrediens a dño. Et veniunt ad te
quaſi ſi ingrediatur populus: τ ſedent co
ram te populus meus et audiunt ſermo
nes tuos et non faciunt eos: q: in canti-
cum oris ſui vertunt illos: τ auariciā ſuā
ſequitur cor eoruȝ: et eſt eis quaſi carmē
muſicum quod ſuaui dulciq; ſono cani-
tur. Et audiunt verba tua et non faciunt
ea: τ cum venerit quod predictū eſt: ecce
eñ venit: tūc ſciēt q: propheta fuerit in
ter eos.

¶ C. S. Sermo dñi contra paſtores negligentes τ opprimētes gregem τ querētes que ſua ſunt τ promiſſio de paſtore nouo τ pluribus benedictionibus. Capitulum xxxiiij.

ET factū eſt verbuȝ dñi A
ad me dicens. Fili ho-
minis propheta de pa-
ſtoribus iſrl: ppheta τ
dices paſtoribus. Hec Hier. 23. a
dicit dñs deus. Ue pa- 23. q. 4. c.
ſtorib⁹ iſrl q̄ paſcebāt diſplicet. τ
ſemetipſos. Nōne gre- q. 6. c. quod
ges a paſtorib⁹ paſcunt? Lac comedeba errauerat.
tis τ lanis operiebamini τ qđ craſſum erat
occidebatis: gregem aūt meū non paſce
batis. Qđ īfirmū fuit non cōſolidaſtis: τ
qđ egrotū nō ſanaſtis: qđ ꝯfractū eſt nō
alligaſtis: τ qđ abiectū eſt nō reduxiſtis:
τ qđ perierat nō q̄ſiſtis: ſȝ cū auſteritate
imperabatis eis τ cū potētia. Et diſpſe 46. diſ. c. ſi
ſunt oues mee eo q nō eſſet paſtor: et fa B
cte ſunt in deuoratione oīm beſtiaȝ agri
et diſpſe ſunt. Errauerunt greges mei in
cūctis mōtib⁹ et vniuerſo colle excelſo:
et ſup oēȝ faciē terre diſperſi ſunt greges
mei: τ nō erat q̄ requireret. Nō erat inquā
qui requireret. Propterea paſtores audite
verbū dñi. Uiuo ego dicit dñs de⁹: q: pro
eo q facti ſunt greges mei in rapinam et
oues mee i deuoratione oiȝ beſtiarū agri
eo q nō eſſet paſtor: neq; eñ q̄ſierūt pa-
ſtores gregē meū: ſȝ paſcebāt paſtores ſe
metipſos τ greges meos nō paſcebāt: p
pterea paſtores audite v̄bū dñi. Hec di- C
cit dñs de⁹. Ecce ego ipſe ſup paſtores re
quirā gregē meū de manu eoȝ: τ ceſſare
eos faciā vt vltra nō paſcāt gregē meum
nec paſcāt ampli⁹ paſtores ſemetipſos. Et
liberabo gregē meū de ore eoȝ: et nō erit
vltra eis in eſcā. Q: hec dicit dñs de⁹. Ec
ce ego ipſe requirā oues meas et viſitabo
eas. Sicut viſitat paſtor gregē ſuū in die
qñ fuerit in medio ouiū ſuarū diſſipataȝ
ſic viſitabo oues meas τ liberabo eas de
oib⁹ locis i qb⁹ diſpſe fuerāt i die nubis D
et caliginis et educā eas de pplis: τ ꝯgre
gabo eas de terris et inducā eas in terrā
ſuā: τ paſcā eas in mōtib⁹ iſrl in riuis τ in
cūctis ſedibus terre i paſcuis vberrimis
paſcā eas: τ in montib⁹ excelſis iſrl erūt
paſcue earū. Ibi requieſcēt in herbis virēti
bus τ in paſcuis pinguib⁹ paſcent ſuper
mōtes iſrl. Ego paſcaȝ oues meas τ ego
eas accubare faciā dicit dñs de⁹. Qđ pe-
rierat requirā: τ qđ abiectū erat reducā: et
qđ cōfractū fuerat alligabo τ qđ infirmū
fuerat cōſolidabo τ qđ pingue et forte cu- E
ſtodiā: τ paſcā illas in iudicio. Uos autē
greges mei. Hec dicit dñs de⁹. Ecce ego
iudico inter pec⁹ τ pec⁹: arietū τ hircoȝ.

X

Nonne ſatis erat vobis paſcua bona de-
paſci? Inſup ⁊ reliq̃s paſcuaꝝ vr̃aꝝ cõ-
culcaſtis pedib⁹ vr̃is: ⁊ cum puriſſimam
aquã biberetis: ⁊ reliquã pedib⁹ vr̃is tur
baſtis? Et oues mee his q̃ cõculcata pe-
dib⁹ vr̃is fuerant paſcebant: et q̃ pedes
veſtri turbauerãt hec bibebant. Propter
ea: hec dicit dñs deus ad vos. Ecce ego
ipſe iudico inter pecus pingue ⁊ macilẽ-
tum. Pro eo ꝙ lateribus ⁊ humeris im-
pingebatis ⁊ cornibus veſtris ventilaba-
tis omnia infirma pecora: donec diſper-
gerentur foras ſaluabo gregem meum et
nõ erit vltra in rapinã: ⁊ iudicabo inter
F pecus ⁊ pecus. Et ſuſcitabo ſuper ea pa
ſtorem vnũ qui paſcat ea: ſeruũ meũ da
uid: ipſe paſcet ea: ⁊ ipſe erit eis in paſto-
rem. Ego aũt dñs ero eis in deũ: ⁊ ſeruus
meus dauid princeps in medio eorum.
Ego dñs locutus ſum. Et faciã cum eis
pactũ pacis: ⁊ ceſſare faciã beſtias peſſi
mas de terra: et qui habitant in deſerto
ſecuri dormient in ſaltibus: ⁊ ponã eos
in circuitu collis mei benedictionẽ: ⁊ de
ducam imbrem in tempore ſuo: ⁊ pluuie
benedictionis erunt. Et dabit lignũ agri
fructum ſuum: ⁊ terra dabit germen ſuũ
et erunt in terra ſua abſq̃ timore. Et ſci
ent q2 ego dñs cum contriuero catenas
G iugi eorum: et eruero eos de manu impe
rantium ſibi. Et non erunt vltra in rapi-
nam gentibus: neq̃ beſtie terre deuora-
bunt eos: ſed habitabunt confidẽter abſ
q̃ vllo terrore. Et ſuſcitabo eis germen
nominatum: ⁊ non erunt vltra imminu
ti fame in terra: neq̃ portabunt amplius
opprobria gentiũ. Et ſcient: q2 ego dñs
deus eorũ cũ eis: ⁊ ipſi pplꝫ meus dom⁹
iſrael ait dñs deus. Vos aũt greges mei
greges paſcue mee homines eſtis: et ego
dñs deus veſter dicit dñs deus.

¶ C. S. Sermo ſuper montẽ ſeir: de cõditione
eius ꝑ eo ꝙ affligit pplm dñi. Caplm. xxxv.

ET factus eſt ſermo dñi
ad me dicẽs. Fili homi
nis: pone faciem tuam
aduerſum montẽ ſeir
et ꝓphetabis de eo ⁊
dices illi. Hec dicit do-
minus deus. Ecce ego
ad te mõs ſeir: ⁊ exten-
dã manũ meã ſup te et dabo te deſolatũ
atq̃ deſertũ. Vrbes tuas demoliar: ⁊ tu
deſert⁹ eris: ⁊ ſcies q2 ego dñs eo ꝙ fueris
inimicus ſempiternus: et conſoleris fi-
lios iſrael in manus gladij in tp̃e affli-
ctionis eorũ in tempore iniquitatis extre- B
me. Propterea viuo ego dicit dñs deus:
q̃m ſanguini tradã te: et ſanguis te perſe
quetur. Et cum ſanguinem oderis: ſan-
guis perſequetur te. Et dabo montem
ſeir deſolatum atq̃ deſertũ: ⁊ auferã de
eo euntem ⁊ redeuntem ⁊ implebo mon-
tes eius occiſorum ſuorum. In collibus
tuis et in vallibus tuis atq̃ in torrenti-
bus interfecti gladio cadent. In ſolitudi-
nes ſempiternas tradam te: et ciuitates
tue nõ habitabũtur. Et ſcietis: quia ego
dominus deus: eo ꝙ dixeris: due gentes
⁊ due terre mee erunt ⁊ hereditate poſſi-
debo eas cũ dominus eſſet ibi. Propterea
viuo ego dicit dñs deus: quia faciam iu-
xta iram tuã et ſcḋm zelum tuum quem fe
ciſti odio habens eos: et notus efficiar ꝑ
eos cum te iudicauero: ⁊ ſcies q2 ego do-
minus. Audiui vniuerſa opprobria tua
que locutus es de mõtibus iſrael dicens
Deſerti nobis ad deuorandum dati ſunt C
Et inſurrexiſtis ſuper me ore veſtro ⁊ de
rogaſtis aduerſum me. Verba veſtra ego
audiui. Hec dicit dñs deus. Letante vni
uerſa terra in ſolitudinem te redigam: ſi
cut gauiſus es ſuper hereditatem dom⁹
iſrael: eo ꝙ fuerit diſſipata: ſic faciam tibi
Diſſipatus eris mons ſeir et idumea oĩs
Et ſcient quia ego dominus deus.

¶ C. S. Qđ dñs vindicabit iſrl' de inimicis ſuis
⁊ reſtituet ⁊ multiplicabit in terram ſuam: ⁊ ꝙ
affligit iſrl' ꝑ pctõ idolatrie: de gratia ⁊ virtute
baptiſmi: vocatur pplꝰ ad penitentiã: et ꝓmiſſa
eſt integra reſtitutio ⁊ multiplicatio. ca. xxxvi.

TU autẽ fili hoĩs ꝓpheta A
ſuper montes iſrael ⁊ di e.6.d
ces. Montes iſrael au-
dite verbum dñi. Hec di
cit dñs deus. Eo ꝙ dixe-
rit inimicus de vobis eu
ge altitudines ſempiter-
ne in hereditatem date ſunt nobis. Pro-
pterea vaticinare et dic. Hec dicit domi-
nus deus. Pro eo ꝙ deſolati eſtis et con
culcati per circuitum et facti in heredita
tem reliquis gentibus et aſcendiſtis ſuꝑ
labium lingue et opprobrium populi pro
pterea montes iſrael audite verbum do
mini dei. Hec dicit dominus deus monti
bus et collibus torrentibus vallibuſq̃ et
deſertis parietinis et vrbibus derelictis q̃
depopulate ſunt ⁊ ſubſannate a reliquis
gentibus per circuitum. Propterea hec
dicit dominus deus. Quoniã in igne ze B
li mei locutus ſum de reliquis gentibus;

Et de idumea vniuerſa que dederunt ter-
ram meam ſibi in hereditatem cum gau
dio ⁊ toto corde et ex animo: et eiecerunt
eam vt vaſtarent. Idcirco vaticinare ſu-
per humum iſrael: et dices montibus et
collibus iugis et vallibus. Hec dicit do-
minus deus. Ecce ego in zelo meo et in
furore meo locutus ſum: eo ꝙ cõfuſionẽ
gentium ſuſtinueritis. Idcirco hec dicit
dominus deus. Ego leuaui manuz meã.
vt gentes que in circuitu veſtro ſunt ip-
ſe confuſionem ſuam portent: vos autez
montes iſrael ramos veſtros germinetis
et fructum veſtruz afferatis populo meo
B iſrael. Prope enim eſt vt veniat. Quia
ecce ego ad vos: ⁊ cõuertar ad vos et ara
bimini et accipietis ſementem: et multi-
plicabo in vobis homines omnemq; do-
mum iſrael et habitabuntur ciuitates et
ruinoſa inſtaurabuntur: et replebo vos
hominibus et iumentis et multiplicabũ
tur et creſcent. Et habitare vos faciam
ſicut a principio: boniſq; donabo maiori
bus ꝙ habuiſtis ab initio: et ſcietis quia
ego dominus. Et adducam ſuper vos ho
mines populum meum iſrael et heredi-
tate poſſidebunt te et eris eis in heredi-
tatem: et non addes vltra vt abſq; eis ſis
Hec dicit domin⁹ deus. Pro eo ꝙ dicũt
de vobis deuoratrix hominum es et ſuf-
focans gentem tuam: propterea homi-
nes non comedes amplius: et gentem
C tuam non necabis vltra ait dominus de
us. Nec auditam faciam in te amplius
confuſionem gentium: et opprobriũ po-
pulorum nequaꝗ portabis et gẽtem tuã
non amittes amplius ait dominus deus
Et factum eſt verbum domini ad me di-
cens. Fili hominis: domus iſrael habita
uerunt in humo ſua et polluerũt eam in
vijs ſuis et in ſtudijs ſuis. Iuxta immun
diciam menſtruate facta eſt via eorũ co-
ram me: et effudi indignationem meam
ſuper eos pro ſanguine quem fuderũt ſu
per terram. Et in idolis ſuis polluerunt
Ro.2.d. eam et diſperſi eos in gentes: ⁊ ventilati
D ſunt in terras iuxta vias eorum ⁊ adinuẽ
tiones eorum iudicaui eos. Et ingreſſi
ſunt ad gẽtes ad quas introierunt ⁊ pol-
luerunt nomen ſanctum meum cum di-
ceretur de eis: populus domini iſte eſt et
de terra eius egreſſi ſunt et peperci nomi
ni ſancto meo quod polluerat domus iſ-
rael in gentibus ad quas egreſſi ſunt. Id
circo dices domui iſrael. Hec dicit domi
nus deus. Non propter vos ego faciã do

mus iſrael: ſed propter nomen ſanctum
meum qđ polluiſtis in gentibus ad quas
intraſtis. Et ſanctificabo nomen meum
magnum quod pollutũ eſt inter gentes
quod polluiſtis in medio earum vt ſciãt
gentes quia ego dominus ait dominus
exercituum cum ſanctificat⁹ fuero in vo
bis coram eis. Tollã ꝗppe vos de gẽtib⁹ I.39.f.
et congregabo vos de vniuerſis terris et
adducam vos in terram veſtram. Et ef- De conſec.
fundam ſup vos aquam mundã et mun diſ.4.c.nec
dabimini ab omnib⁹ inꝗnamentis vr̃is quam̃.
et ab vniuerſis idolis veſtris mundabo E
vos: et dabo vobis cor nouum: ⁊ ſpirituz
nouum ponam in medio veſtri. Et aufe- I.11.d.
ram cor lapideũ de carne veſtra et dabo
vobis cor carneũ: ⁊ ſpm̃ meũ ponam in
medio veſtri ⁊ faciã vt in preceptis meis
ambuletis: ⁊ iudicia mea cuſtodiatis et
operemini: ⁊ habitabitis in terram quã
dedi patribus veſtris: ⁊ eritis mihi in po
pulum ⁊ ego ero vobis in deum: ⁊ ſalua-
bo vos ex vniuerſis inꝗnamentis vr̃is et
vocabo frumẽtum et multiplicabo illud
et non imponam vobis famem: et multi
plicabo fructum ligni et genimina agri:
vt non portetis vltra opprobrium famis
in gentibus et recordabimini viarum ve
ſtrarum peſſimarum ſtudiorũq; non bo-
norum: ⁊ diſplicebunt vobis iniquitates
veſtre et ſcelera veſtra. Non propter vos
ego faciam ait dñs deus notum ſit vobis
Confundimini et erubeſcite ſup vijs ve F
ſtris domus iſrael. Hec dicit dñs deus. Ro.6.d.
In die qua mundauero vos ex omnibus
iniquitatibus veſtris: et habitari fecero
vrbes: et inſtaurauero ruinoſa: et terra de
ſerta fuerit exculta que quondam erat de
ſolata in oculis omnis viatoris dicent.
Terra illa inculta: facta eſt vt hortus vo-
luptatis et ciuitates deſerte ⁊ deſtructe
atq; ſuffoſſe munite ſederunt. Et ſcient
gentes quecũq; derelicte fuerint in cir-
cuitu veſtro: quia ego dñs edificaui diſſi-
pata plantauiq; inculta: ego dñs locut⁹
ſum et fecerim. Hec dicit dñs deus. Ad
huc in hoc inuenient me domus iſrael vt
faciam eis. Multiplicabo eos ſicut gre-
gem hominũ vt gregẽ ſanctuz vt gregem
hieruſalem in ſolẽnitatibus eius. Sic erunt
ciuitates deſerte pleneq; gregibus homi
num: ⁊ ſcient quia ego dominus.

¶C.G. De generali reſurrectione: de chriſto ⁊ quod
in nouiſſimis diebus recipiet cum iuda ⁊ hier. de
et erit vnus populus. Ca.xxxvii.

A Facta eſt ſup me manꝰ
dñi ⁊ eduxit me inſpū
dñi: ⁊ dimiſit me i me-
dio campi qui erat ple
nus oſſibꝰ: ⁊ circundu
xit me per ea in gyro.
Erãt aũt multa valde
ſuper faciem cãpi: ſic-
caq; vehemẽter. Et dixit ad me. Fili ho-
minis putas ne viuent oſſa iſta? Et dixi.
Dñe deꝰ tu noſti. Et dixit ad me. Vatici-
nare de oſſibꝰ iſtis. Et dices eis. Oſſa ari
da audite verbũ dñi. Hec dixit dñs deus
B oſſibꝰ his. Ecce ego itromittã i vos ſpm
⁊ viuetis: ⁊ dabo ſup vos neruos ⁊ ſuc-
creſcere faciã ſup vos carnes ⁊ ſupextẽ
dã i vobis cutẽ: ⁊ dabo vobis ſpm ⁊ viue
tis: ⁊ ſcietis qꝛ ego dñs. Et ꝓphetaui ſi-
cut ꝑceperat mihi. Factꝰ ẽ aũt ſonitꝰ ꝓ
phetãte me ⁊ ecce ꝯmotio: Et acceſſerũt
oſſa ad oſſa vnũqdq; ad iũcturã ſuã. Et
vidi ⁊ ecce ſup ea nerui ⁊ carnes aſcẽde-
rũt ⁊ extẽta ẽ i eis cutis deſup: ⁊ ſpm nõ
habebãt. Et dixit ad me. Vaticinare ad
C ſpm: vaticinare fili hoīs ⁊ dices ad ſpm.
Hec dicit dñs deus. A quattuoꝛ vẽtis ve-
ni ſpũs ⁊ inſufla ſup interfectos iſtos et
reuiuiſcant. Et ꝓphetaui ſicut ꝑceperat
mihi. Et igreſſus eſt in ea ſpũs ⁊ vixerũt
ſteteruntq; ſup pedes ſuos exercitꝰ gran-
dis nimis valde. Et dixit ad me. Fili ho-
minis: oſſa hec vniuerſa domꝰ iſrl ẽ: ipſi
dicũt aruerũt oſſa nr̃a ⁊ periit ſpes nr̃a
et abſciſſi ſumꝰ ꝓpterea vaticinare et di-
ces ad eos. Hec dicit dñs deus. Ecce ego
D aperiã tumulos vr̃os: ⁊ educã vos de ſe-
pulchris vr̃is pp̃le meus: ⁊ iducã vos in
terrã vr̃ã iſrl: ⁊ ſcietis qꝛ ego dñs cũ ape
ruero ſepulchra vr̃a ⁊ eduxero vos de tu
mulis vr̃is pp̃le meꝰ: ⁊ dedero ſpm meũ
in vobis: ⁊ vixeritis: ⁊ requieſcere vos faciã
ſup humũ veſtrã: ⁊ ſcietis qꝛ ego dñs locu
tus ſum ⁊ feci: ait dñs deꝰ. Et factus eſt
ſermo dñi ad me dicẽs. Et tu fili hoīs ſu
me tibi lignũ vnum ⁊ ſcribe ſup illud: iu
de et filioꝝ iſrl ſocioꝝ eiꝰ. Et tolle lignũ
alterũ: ⁊ ſcribe ſup illud: ioſeph lignum
ephraī: ⁊ cūcte domꝰ iſrl ſocioꝝq; eius.
Et adiũge illa: vnũ ad alterũ tibi i lignũ
E vnũ ⁊ erũt i vnionẽ i manu tua. Cũ aũt
dixerint ad te filij pp̃li tui loquẽtes non-
ne idicas nobis qd i his tibi velis? Loq̃-
ris ad eos. Hec dicit dñs deꝰ. Ecce ego aſ
ſumam lignum ioſeph quod eſt in manu
ephraim: ⁊ tribꝰ iſrl q̃ ſunt ei adiuncte: ⁊
dabo eas pariter cũ ligno iude: et faciam
eas in lignũ vnũ: ⁊ erũt vnũ i manu eius
Erũt aũt ligna ſup q̃ ſcripſeris i manu
tua i oculis eoꝝ: ⁊ dices ad eos. Hec dicit
dñs deꝰ. Ecce ego aſſumam filios iſrl de
medio nationũ ad q̃s abierũt: ⁊ cõgrega
bo eos vndiq; ⁊ adducã eos ad humum
ſuã. Et faciã eos i gẽtẽ vnã i terra i mon F
tibꝰ iſrl: ⁊ rex vnꝰ erit oībꝰ iperãs: et nõ
erũt vltra due gẽtes: nec diuidentur ampliꝰ
in duo regna. Neq; polluent vltra in ido
lis ſuis ⁊ abominationibꝰ: ⁊ cũctis iniq
tatibꝰ ſuis: ⁊ ſaluos eos faciã de vniuer-
ſis ſedibꝰ ſuis in qbꝰ peccauerũt et emũ
dabo eos. Et erũt mihi pp̃lus: ⁊ ego ero [illegible]
eis deꝰ: ⁊ ſeruꝰ meꝰ dauid rex ſup eos et
paſtoꝛ vnꝰ erit oīm eoꝝ. In iudicijs meis
ambulabũt: ⁊ mãdata mea cuſtodiẽt et
faciẽt ea. Et habitabũt ſup terrã quã de- G
di ſeruo meo iacob in qua habitauerunt
pr̃es vr̃i ⁊ habitabunt ſup eã: ipſi et filij
eoꝝ ⁊ filij filioꝝ eoꝝ vſq; i ſempiternũ et
dauid ſeruus meꝰ pꝛīceps eoꝝ i ꝑpetuũ.
Et ꝑcutiã illis fedus pacis: pactum ſem
piternũ erit eis. Et fundabo eos ⁊ multi
plicabo ⁊ dabo ſanctificationẽ mea i me
dio eoꝝ i ꝑpetuũ. Et erit tabernaculum
meũ in eis ⁊ ero eis deꝰ: ⁊ ipſi erũt mihi
pp̃ls. Et ſcient gentes: qꝛ ego dñs ſancti [illegible]
ficatoꝛ iſrael: cũ fuerit ſanctificatio mea
in medio eorum in perpetuum.

¶ C.S. Sermo dñi contra gog ⁊ magog: de inte-
ritu eorum ⁊ peccato populi. Ca. xxxviij.

A Et factus eſt ſermo dñi
ad me dicẽs. Fili homi
nis pone faciem tuam
contra gog ⁊ terrã ma
gog: principem capitis
moſoch ⁊ thubal: ⁊ va-
ticinare de eo et dices
ad eum. Hec dicit dñs
deus. Ecce ego ad te gog principẽ capit
moſoch ⁊ tubal. Et circũagã te: ⁊ ponã
frenũ in maxillis tuis: ⁊ educã te ⁊ oēm
exercitũ tuũ: equos ⁊ eqtes veſtitos loꝛi-
cis vniuerſos multitudinẽ magnã: haſtã
⁊ clypeũ arripiẽtiũ ⁊ gladiũ. Per ſe ethio B
pes ⁊ lybes cũ eis: oēs ſcutati ⁊ galeati.
gomer et vniuerſa agmina eius: domus
thogoꝛma latera aquilonis: ⁊ totũ robur
eiꝰ pp̃liq; multi tecũ. Prepara et inſtrue
te ⁊ oēm multitudinẽ tuã que coaceruã
ta eſt ad te: ⁊ eſto eis i ꝑceptũ. Poſt dies
multos viſitaberis. In nouiſſimo anno-
rum venies ad terrã q̃ reuerſa ẽ a gladio
et cõgregata eſt de pp̃lis multis ad mon-
tes iſrl qui fuerũt deſerti iugiter. Hec de

populis educta eſt et habitauerunt in ea
confidenter vniuerſi. Aſcendens autem
quaſi tempeſtas venies: et quaſi nubes
vt operias terrã: tu ⁊ omnia agmina tua
⁊ populi multi tecum. Hec dicit dñs de⁹
c In die illa aſcendẽt ſermones ſuper cor
tuum: et cogitabis cogitationem peſſi-
mam: ⁊ dices. Aſcendam ad terrã abſq;
muro: veniam ad quieſcentes habitãteſ-
q; ſecure. Hi omnes habitant ſine muro
vectes et porte non ſunt eis. Ut diripias
ſpolia et inuadas predam: vt inferas ma
num tuã ſup eos q̃ deſerti fuerãt ⁊ poſt-
ea reſtituti ⁊ ſuper populum q̃ eſt cõgre
gatus ex gentibus: qui poſſidere cepit: et
eſſe habitator vmbilici terre. Saba et de
dam et negociatores tharſis: ⁊ om̃es leo-
nes eius dicent tibi. Nunquid ad ſumen
da ſpolia tu venis? Ecce ad diripiendam
predã congregaſti multitudinẽ tuam: vt
d tollas argentum ⁊ aurum ⁊ auferas ſup
pellectilẽ atq; ſubſtãtiam ⁊ diripias ma-
nubias infinitas. Propterea vaticinare
fili hominis: ⁊ dices ad gog. Hec dicit do
minus deus. Nunquid nõ in die illo: cũ
habitauerit populus meus iſrl̃ confidẽ-
ter: ſcies ⁊ venies de loco tuo a lateribus
aquilonis: tu ⁊ populi multi tecũ aſcen
ſores equorũ vniuerſi: cetus magnus ⁊ ex
ercitus vehemens: ⁊ aſcendens ſup po-
pulum meũ iſrael quaſi nubes vt op̃ias
terrã? In nouiſſimis diebus eris: ⁊ addu
cam te ſup terrã meã: vt ſciãt gẽtes me
cũ ſanctificatus fuero in te in oculis eo-
e rũ gog. Hec dicit dñs deus. Tu ergo ille
es: de quo locutus ſum in diebus antiq̃s
in manu ſeruorũ meorum ꝓphetarũ iſrl̃:
qui ꝓphetauerũt in diebus illorum tem
porũ vt adducerẽt te ſuper eos. Et erit in
die illa: in die aduentus gog ſuper terrã
iſrael: ait dñs deus: aſcendet indignatio
mea i furore meo ⁊ in zelo meo. In igne
f ire mee locutus ſum: q2 in die illa erit cõ
motio magna ſuper terram iſrael ⁊ com
mouebuntur a facie mea piſces maris ⁊
volucres celi ⁊ beſtie agri ⁊ omne reptile
quod mouetur ſuper humũ: cũctiq; hoies
qui ſunt ſuper faciẽ terre. Et ſubuertentur
montes et cadẽt ſepes: et oĩs murus cor
ruet in terrã: ⁊ conuocabo aduerſus eũ
in cunctis montibus meis gladiũ ait do
g minus deus. Gladi⁹ vniuſcuiuſq; in fra-
trem ſuum dirigetur. Et iudicabo eũ pe
ſte et ſanguine et imbre vehementi ⁊ lapi
dibus immenſis. Ignem ⁊ ſulphur pluã
ſuper eum et ſuper exercitum eius: et ſu-
per populos multos qui ſunt cũ eo. Et
magnificabor et ſanctificabor: et notus
ero in oculis multarum gentium: ⁊ ſciẽt
quia ego dominus.

¶ C. S. In nouiſſimis dieb⁹ inſurget gog ⁊ ma-
gog: ⁊ de cõgregatione auiũ ⁊ beſtiarum ad edẽ
da cadauera eorum. Cap. xxxix.

Tu autem fili hoĩs vati a
cinare aduerſum gog ⁊
dices. Hec dicit domi-
nus de⁹. Ecce ego ſup
te gog principem capi
tis moſoch ⁊ thubal: et
circũagam te ⁊ educã
te et aſcendere te faciã
de lateribus aquilonis: ⁊ adducam te ſu
per montes iſrael: et percutiam arcum
tuũ i manu ſiniſtra tua: et ſagittas tuas
de manu dextera tua deiiciam. Super b
montes iſrael cades tu ⁊ omnia agmina
tua: et populi tui qui ſunt tecum. Feris:
auibus: omniq; volatili celi et beſtiis ter
re dedi te ad deuorandum. Super faciẽ
agri cades: quia ego locutus ſum: ait do
minus deus. Et immittam ignem in ma
gog et in his qui habitant in inſulis con-
fidenter ⁊ ſcient quia ego dominus: ⁊ no
men ſanctũ meũ notum faciã in medio
populi mei iſrael: ⁊ nõ polluã nomẽ ſan
ctum meum amplius: ⁊ ſcient gentes q2
ego dñs ſctũs iſrael. Ecce venit ⁊ factũ
eſt: ait dominus de⁹. Hec eſt dies de qua
locutus ſum. Et egredientur habitatores
de ciuitatibus iſrael: ⁊ ſuccendent ⁊ com
burent arma: clypeum et haſtas: arcum
et ſagittas: ⁊ baculos manuum ⁊ contos
et ſuccendẽt ea igni ſeptẽ annis. Et non c
portabunt ligna de regionibus: neq; ſuc
cident de ſaltibus: qm̃ arma ſuccendent
igni: et depredabuntur eos quibus prede
fuerant: et diripient vaſtatores ſuos: ait
dñs deus. Et erit in die illa: dabo gog lo-
cum nominatum ſepulchrũ in iſrael val
lem viatorũ ad orientẽ maris: q̃ obſtupe-
ſcere facit pretereũtes ⁊ ſepelient ibi gog
et omnem multitudinem eius: ⁊ vocabi-
tur vallis multitudinis gog et ſepelient
eos domus iſrael: vt mundent terram ſe
ptem menſibus. Sepelient autem eũ oĩs
populus terre: ⁊ erit eis nominata dies
in qua glorificatus ſum: ait domin⁹ deus
Et viros iugiter ↄſtituẽt luſtrantes ter-
rã qui ſepeliant: ⁊ requirãt eos qui remã
ſerant ſuper faciem terre: vt emundẽt eã
Poſt menſes autem ſeptem querere in- d
cipient: et circuibunt peragrantes terram

Cumq̄ viderint os hominis: ſtatuent iu
xta illud titulū: donec ſepeliant illud pol
linctores in valle multitudinis gog. No
men autem ciuitatis amona: et munda-
bunt terram. Tu ergo fili hominis. Hec
dicit dominus deus. Dic omni volucri et
vniuerſis auibus cunctiſq̄ beſtijs agri.
Conuenite: properate: concurrite vndiq̄
ad victimam meam quaꝫ ego immolo vo
bis: victimam grandem ſuper montes iſ
E rael: vt comedatis carnem et bibatis ſan
guinem. Carnes fortium comedetis: et
ſanguinem principum terre bibetis: arie
tum: agnorum ⁊ hircorum taurorumq̄
et altilium pinguium omnium. Et come
detis adipem in ſaturitatem: et bibetis
ſanguinem in ebrietatem de victima quā
ego immolaui vobis ⁊ ſaturabimini ſup
menſam meam de equo ⁊ equite forti: et
de vniuerſis viris bellatoribus: ait domi-
nus deus. Et ponam gloriam meam in
gentibus ⁊ videbunt omnes gentes iudi
cium meum quod fecerim: ⁊ manū meā
F quā poſuerim ſup eos. Et ſciēt dom⁹ iſ-
rael: quia ego dn̄s deus eorum a die illa
⁊ deinceps. Et ſciēt gētes: qm̄ in iniqui-
tate ſua capta ſit domus iſrael: ⁊ ꝙ dere
liquerint me: ⁊ abſconderim facieꝫ meā
ab eis: ⁊ tradiderim eos in manus hoſtiū
et ceciderint in gladio vniuerſi. Iuxta im
munditiam eoꝝ ⁊ ſcelus feci eis: ⁊ abſcō
di faciem meā ab illis. Propterea hec di
cit dn̄s deus. Nunc reducam captiuitatē
iacob ⁊ miſerebor omnis domus iſrael.
G Et aſſumam zelū ꝓ nomine ſancto meo
⁊ portabunt confuſionem ſuam ⁊ omnē
ꝓuaricationem quā preuaricati ſunt in
me: cum habitauerint in terra ſua confi
denter neminem formidātes: ⁊ reduxe-
ro eos de populis: ⁊ congregauero de ter
ris inimicoꝝ ſuorū: ⁊ ſanctificatus fuero
S.36.e. in eis in oculis gentiuꝫ plurimarum. Et
ſcient q2 ego dn̄s deus eoꝝ: eo ꝙ tranſtu
lerim eos in nationes: ⁊ congregauerim
eos ſuper terram ſuam: ⁊ non derelique-
rim quemq̄ ex eis ibi. Et non abſcon-
dam vltra faciem meam ab eis: eo ꝙ effu
derim ſpiritum meum ſuper omnem do
mum iſrael: ait dominus deus.

¶ C.H. De edificatione ciuitatis ⁊ viro qui ſta
bat in porta ⁊ menſurabat murum exterioreꝫ cū
calamis ſuis: et in veſtibus ⁊ gazophilatijs di-
uerſis que erāt in veſtibulis: ⁊ de locis deputa-
tis ad cuſtodiam templi ⁊ altaris: de menſa atrij
et altaris holocauſtorum: ⁊ de mēſura veſtibuli
templi. Capitulum .xl.

In viceſimoq̄nto āno A
trāſmigratiōis noſtre,
in exordio āni decimo
mēſis q̄rtodecimo an
no: poſtq̄ percuſſa eſt
ciuitas: in ipſa hac die
facta ē ſup me man⁹
dn̄i: et adduxit me illuc
in viſionibus dei. Adduxit me in terram
iſrael: ⁊ dimiſit me ſuper montē excelſuꝫ
nimis ſup quē erat q̄ſi edificiū ciuitatis
vergētis ad auſtrū. ⁊ introduxit me illuc
Et ecce vir cuius erat ſpecies quaſi ſpēs
eris: ⁊ funiculus lineus in manu eius: et
calamus mēſure in manu eius. Stabat
aūt in porta: ⁊ locutus eſt ad me idē vir.
Fili hominis: vide oculis tuis ⁊ auribus
tuis audi: et pone cor tuū in oīa que ego
oſtendā tibi: q2 vt oſtendant tibi adductus
es huc. Annūcia oīa que tu vides domui
iſrael. Et ecce murus forinſec⁹ in circui
tu dom⁹ vndiq̄: ⁊ in manu viri calamus
menſure ſex cubitorum ⁊ palmo. Et men
ſus eſt latitudinē edificij calamo vno al-
titudineꝫ q̄ꝫ calamo vno. Et venit ad por
tam q̄ reſpiciebat viā orientalē: ⁊ aſcendit B
per gradus eius. Et menſus eſt limē por
te calamo vno latitudinē. i. limē vnuꝫ ca
lamo vno in latitudine: ⁊ thalamum vno
calamo in longū: ⁊ vno calamo in latum
⁊ inter thalamos quinq̄ cubitos: ⁊ limē
porte iuxta veſtibulum porte intrinſecus
calamo vno. Et menſus eſt veſtibulum
porte octo cubitorū: ⁊ frontē ei⁹ duobus
cubitis. Veſtibulū aūt porte erat intrin-
ſecus. Porro thalami porte ad viā orien
talem: tres hinc ⁊ tres inde menſura vna
trium: ⁊ menſura vna frontium ex vtraq̄
parte. Et menſus eſt latitudinē liminis
porte decē cubitoꝝ: ⁊ longitudinē por-
te tredecim cubitoꝝ: ⁊ marginē añ thala
mos cubiti vnius: et cubitus vnus finis C
vtrinq̄. Thalami aūt ſex cubitorū erant
hinc ⁊ inde. Et menſus eſt portā a tecto
thalami vſq̄ ad tectū eius latitudinē vi-
gintiquinq̄ cubitorū: oſtiū ꝯ oſtiū. Et fe
cit frōtes per ſexaginta cubitos: ⁊ ad frō-
tem atrium porte vndiq̄ ꝑ circuitū: ⁊ añ
faciem porte q̄ pertingebat vſq̄ ad faciē ve
ſtibuli porte interioris quinquaginta cu
bitos: et feneſtras obliquas in thalamis
⁊ in frontibus eoꝝ: q̄ erāt intra portā vn
diq̄ ꝑ circuitum. Similiter aūt erāt ⁊ in
veſtibulis feneſtre per gyrū intrinſec⁹ et
ante frontes pictura palmarū celata. Et
eduxit me ad atriū exterius: ⁊ ecce gazo-

phylatia ꝛ pauimētū ſtratum lapide in
atria per circuitū. Triginta gazophilatia
in circuitu pauimētū: et pauimētum in
frōte portarum ſecūdū longitudinē por
tarum erat inferius: Et mēſus eſt latitu
dinem a facie porte inferioris vſq; ad frō
tem atrij interioris extrinſecus centum
b cubitos ad orientem: et ad aquilonem.
Portam quoq; que reſpiciebat viam aq̄
lonis atrij exterioris menſus eſt tam in
longitudine q̄ in latitudine: ꝛ thalamos
eius tres hinc et tres inde: ꝛ frontē eius
et veſtibulum eius ſecūdū menſurā por
te prioris: quinquaginta cubitorū longi
tudinem eius: et latitudinem viginti q̄n
q; cubitorū. Feneſtre autem eius et veſti
bulum et ſculpture ſm menſurā porte q̄
reſpiciebat ad orientē ꝛ ſeptem graduum
erat aſcēſus eius. Et veſtibulum ante eā
et porte atrij interioris contra portam aqui
lonis et orientalem. Et menſus eſt a por
ta vſq; ad portam centum cubitos. Et
eduxit me ad viā auſtralem et ecce porta
que reſpiciebat ad auſtrum. Et menſus
eſt frontem eius et veſtibulū eius iuxta
menſuras ſuperiores et feneſtras eius ꝛ
veſtibula in circuitu ſicut feneſtras cete
ras q̄nquaginta cubitorū longitudinem.
et latitudinem viginti q̄nq; cubitorum: ꝛ
in gradibus ſeptem aſcendebat ad eam.
Et veſtibulum ante fores eius: et celate
palme erant: vna hinc et altera inde in
fronte eius: ꝛ porta atrij interioris in via
auſtrali. Et menſus eſt a porta vſq; ad
portam in via auſtrali: centum cubitos.
Et introduxit me in atrium interius ad
portā auſtralē: ꝛ menſus eſt portam iuxta
menſuras ſuperiores: thalamum eius ꝛ
frontem ei⁹ ꝛ veſtibulū ei⁹ hiſdem men
ſuris: et feneſtras eius et veſtibulū eius
in circuitu quinquaginta cubitos longi
tudinis: et latitudinis viginti quinq; cu
bitos: et veſtibulum per gyrū longitudine
viginti q̄nq; cubitorū et latitudine q̄nq; cu
c bitorum. Et veſtibulum ei⁹ ad atrium ex
terius et palmas eius in fronte: et octo
gradus erant quibus aſcendebatur per
eam. Et introduxit me in atrium interi⁹
per viam orientalem: et menſus eſt por
tam ſm menſuras ſuperiores: thalamū ei⁹
ꝛ frōtē ei⁹ ꝛ veſtibulū ei⁹ ſicut ſupra ꝛ fe
neſtras eius et veſtibula in circuitu lon
gitudinem quinquaginta cubitorū: ꝛ lati
tudinem viginti quinq; cubitorum et ve
ſtibulum ei⁹: id eſt atrij exterioris: et pal
me celate in fronte eius hinc ꝛ inde: et in
octo gradibus aſcenſus eius. Et intro
duxit me ad portam q̄ reſpiciebat ad aq̄
lonē: et menſus eſt ſecūdū menſuras ſu
periores thalamū ei⁹: ꝛ frontem eius et
veſtibulum eius ꝛ feneſtras ei⁹ per circui
tum longitudine quinquaginta cubito
rum: et latitudine viginti quinq; cubitorū
Et veſtibulum eius reſpiciebat ad atriū
exterius: et celatura palmarū in fronte
eius hinc et inde et in octo gradib⁹ aſcē
ſus ei⁹. Et per ſingula gazophilatia oſtiū
in frontibus portarum: ꝛ ibi lauabāt ho
locauſtū. Et in veſtibulo porte due mēſe
hinc: ꝛ due mēſe inde: vt imolent ſuper eas
holocauſtū: et pro peccato ꝛ pro delicto
Et ad lat⁹ exterius quod aſcēdit ad oſtiū
porte que pergit ad aquilonem: due mē
ſe. Et ad latus alterū ante veſtibulū por f
te due menſe. Quattuor mēſe hinc ꝛ q̄t
tuor menſe inde. Per latera porte: octo
menſe erant ſuper quas imolabāt. Quat
tuor autē menſe ad holocauſtū de lapidi
bus quadris extructe longitudine cubi
ti vnius ꝛ dimidij: ꝛ latitudine cubiti vni⁹
et dimidij: et altitudine cubiti vnius ſu
per quas ponent vaſa in q̄bus imolatur
holocauſtum et victima. Et labia earum
palme vnius reflexa intrinſecus per cir
cuitum. Super menſas autē carnes obla
tionis. Et extra portam interiorem gazo
phylatia cantorum in atrio interiori: qđ
erat in latere porte reſpicientis ad aqui
lonē: et facies eorū cōtra viam auſtralem
vna ex latere porte orientalis: q̄ reſpicie
bat ad viam aquilonis. Et dixit ad me.
Hoc eſt gazophylatiū qđ reſpicit viā me
ridianam ſacerdotū q̄ excubāt in cuſto
dijs templi. Porro gazophilatiū quod re
ſpicit ad viā aquilonis: ſacerdotū erit q̄
excubāt ad miniſteriū altaris. Iſti ſunt g
filij ſadoch: qui accedūt de filijs leui ad
dñm: vt miniſtrēt ei. Et mēſus eſt atriū
longitudine centum cubitorū: et latitu
dine centum cubitorum per quadrum ꝛ
altare ante faciē tēpli. Et introduxit me
in veſtibulum templi: et mēſus eſt veſti
bulum quinq; cubitis hinc: et quinq; cu
bitis inde. Et latitudinem porte trium
cubitorū hinc ꝛ triū cubitorū īde. Lōgitu
dinē autē veſtibuli viginti cubitorū: ꝛ lati
tudinē vndecim cubitorū. Et octo gradib⁹
aſcēdebat ad eā. Et colūne erāt in frōti
bus: vna hinc ꝛ altera inde.

¶ C.S. Menſuratur templū ꝛ ſanctiſſanctorū
de cochlea quoq; agit: de hoſtijs templi et ſan
ctuarij: ꝛ hoſtiarijs ſanctuarij. Ca.xli.

A Et introduxit me in tẽ
plū: τ mẽſus eſt frõtes
ſex cubitos latitudīs
hinc: τ ſex cubitos lati
tudinis inde: latitudi-
nẽ tabernaculi. Et la
titudo porte decem cu
bitoꝝ erat: τ latera por
te qnqꝫ cubitis hinc: τ qnqꝫ cubitis inde
Et menſus eſt longitudinẽ eiꝰ qdraginta
cubitoꝝ: τ latitudinẽ viginti cubitorū. Et
introgreſſus intrinſecꝰ mẽſus eſt in fron
te porte duos cubitos: τ portã ſex cubito
rū τ latitudinẽ porte ſeptem cubitoꝝ. Et
mẽſus eſt lõgitudinẽ eiꝰ viginti cubito
rū: τ latitudinẽ eiꝰ viginti cubitorū añ fa
ciẽ tẽpli. Et dixit ad me. Hoc ẽ ſctm̃ ſctõ-
rū. Et mẽſus eſt parietẽ domus ſex cubi
torū: τ latitudinẽ lateris qttuoꝛ cubitorū
vndiqꝫ p circuitū domus. Latera aũt la
tus ad latꝰ bis triginta tria. Et erãt emi-
B nẽtia q̃ igrederent̃ p parietẽ domꝰ in la
teribꝰ p circuitū vt ↄtinerẽt τ nõ attinge
rẽt parietẽ tẽpli. Et platea erat ĩ rotūdū
aſcẽdẽs ſurſum p cochleã: τ in cenaculū
tẽpli deferebat p gyrū. Idcirco latiꝰ erat
tẽplū in ſupiorib⁹. Et ſic de inferioribus
aſcendebat̃ ad ſuperioꝛa τ in mediū. Et
vidi ĩ domo altitudinẽ p circuitū funda
ta latera ad mẽſurã calami ſex cubitoꝛuꝫ
ſpacio: τ latitudinẽ per parietẽ lateris fo
rinſecꝰ qnqꝫ cubitorū. Et erat īterioꝛ do
mus in lateribus domus. Et inter gazo-
phylatia latitudinẽ viginti cubitorū in cir
cuitu domꝰ vndiqꝫ τ oſtiū lateris ad oꝛa
tionẽ oſtiū vnū ad viã aqlonis: τ oſtium
vnū ad viã auſtraleꝫ: τ latitudinẽ loci ad
oꝛonẽ qnqꝫ cubitorū in circuitu. Et edi-
ficiū qd̃ erat ſeparatū verſumqꝫ ad viaꝫ
reſpiciẽtẽ ad mare: latitudinis ſeptuagi-
ta cubitorū. Paries aũt edificij quiqꝫ cu
bitorū latitudinis p circuitū τ lõgitudo
C eiꝰ nonaginta cubitorū. Et mẽſus eſt do
mus longitudinẽ centū cubitorū: τ qd̃ ſe
paratū erat edificiū τ parietes eiꝰ longi-
tudinis cẽtū cubitorū. Latitudo aũt añ
faciẽ domꝰ τ eiꝰ qd̃ erat ſeparatū ↄ̃ oꝛiẽ
tẽ cẽtum cubitorū. Et mẽſus eſt longitu
dinẽ edificij ↄ̃ faciẽ eiꝰ qd̃ erat ſeparatuꝫ
ad doꝛſum hecthecas ex vtraqꝫ parte cẽ
tum cubitoꝝ. Et templū interiꝰ τ veſti-
bula atrij: limina et feneſtras obliquas:
hecthecas in circuitu p tres partes ↄtra
vniuſcuiuſqꝫ limẽ: ſtratūqꝫ ligno per gy-
rum in circuitu. Terra aũt vſqꝫ ad fene
ſtras: et feneſtre clauſe ſup oſtia: et vſqꝫ
ad domum interioꝛẽ τ foꝛinſecus: p oẽꝫ
parietẽ in circuitu intrinſecꝰ τ foꝛinſecꝰ
ad menſuram: et fabrefacta cherubin et
palme. Et palma inter cherub τ cherub.
Dualqꝫ facies habebat cherub: faciẽ ho D
minis iuxta palmã ex hac pte: τ facie leo
nis iuxta palmam ex alia pte expſſam: p
oẽm domum in circuitu: de terra vſqꝫ ad
ſuperioꝛeꝫ partẽ cherubin et palme cela
te erant in pariete tẽpli. Limẽ qdrãgulū
et facies aſpectꝰ ſanctuarij ↄ̃ aſpectū al
taris lignei triū cubitoꝝ altitudo: τ lon
gitudo eiꝰ duorū cubitorū: τ ãguli eiꝰ τ lõ
gitudo eiꝰ et parietes eiꝰ lignei. Et locuꝰ
eſt ad me. Hec ẽ mẽſa corã dño. Et duo
oſtia erãt ĩ tẽplo τ ĩ ſãctuario: τ ĩ duobꝰ
oſtijs ex vtraqꝫ pte bina erãt oſtiola q̃ in
ſemuicẽ plicabãt. Bina eñ oſtia erãt ex
vtraqꝫ pte oſtioꝝ. Et celata erant in ipis
oſtijs tẽpli cherubin τ ſculptura palmaꝝ
ſicut ĩ parietibꝰ q̃ expſſa erãt. Quãobrẽ
τ groſſioꝛa erãt ligna in veſtibuli frõte fo-
rinſecꝰ: ſuper q̃ feneſtre obliq̃: τ ſilitudo
palmaꝝ hinc atqꝫ inde in humerulis veſti
buliqꝫ: ſcʒ latera domꝰ latitudinẽ parietū.

¶ C. S. De gazophylatijs auſtralis τ aquilona-
ris edificij: τ deſcriptione eoꝛum edificatoꝛum:
de locis vbi edebãt ſacerdotes: q non exeant ad
populum niſi depoſitis veſtimẽtis miniſterij ſuí
menſuratur murus diuidens ſanctuarium a vul-
gi loco.

Capitulum .xlij.

A Et eduxit me in atriuꝫ
exterius p viã ducẽtem
ad aqlonem. Et eduxit
me in gazophylatium
qd̃ erat ↄ̃ ſeparatuꝫ edi
ficium τ ↄ̃ edẽ vergentẽ
ad aquilonẽ in facie lõ
gitudinis centum cubi
tos oſtij aqlonis: τ latitudinis quinqua-
ginta cubitos ↄ̃ viginti cubitos atrij in-
terioꝛis: τ ↄ̃ pauimẽtū ſtratū lapide atrij
exterioꝛis: vbi erat porticus iuncta porti
cu triplici. Et añ gazophilatia deambu-
latio decem cubitoꝝ latitudinis ad iterio
ra reſpiciẽs vie cubiti viiꝰ. Et oſtia eaꝝ
ad aqlonẽ: vbi erãt gazophilatia ĩ ſupio-
ribus humilioꝛa: qꝛ ſuppoꝛtabãt porticꝰ q̃
ex illis eminebãt de iferioꝛibꝰ τ d̃ medijs B
edificij. Triſtega eñ erãt: τ nõ habebãt
colūnas ſicut erãt colūne atrioꝛuꝫ. Pro
pterea eminebãt d̃ iferioꝛibꝰ τ de medijs
a terra cubitis qnqginta. Et peribolus
exterioꝛ ſcḋm gazophylatia q̃ erant in via
atrij exterioꝛis ante gazophilatia. Lõgi-
tudo eiꝰ qnqginta cubitorū: et lõgitudo

erat gazophylatioꝝ atrij exterioris q̄nq̄
ginta cubitoꝝ: ⁊ longitudo an̄ faciã tẽpli
centũ cubitoꝝ. Et erat ſubter gazophy-
latia hec introit⁹ ab oriẽte igredientiũ in
ea de atrio: exteriori in latitudine: ꝑiboli
c atrij qđ erat ꝯ viã orientalẽ in faciẽ edificij
ſepati. Et erãt ante edificiuꝫ gazophyla
tia ⁊ via an̄ faciẽ eoꝝ iuxta ſiĩtudinẽ ga-
zophylatioꝝ q̃ erãt in via aq̄lonis. Scd̄m
lõgitudinẽ eoꝝ ſic et latitudo eoꝝ: et oĩa
introit⁹ eoꝝ ⁊ ſiĩtudines et oſtia eoꝝ ſm̄
oſtia gazophylatioꝝ q̃ erãt in via reſpiciẽ
te in notũ: oſtiũ capite vie: que via erat
ante veſtibulũ ſeparatũ p viã orientalẽ in
gredientibus. Et dixit ad me. Gazophyla-
tia aq̄lonis ⁊ gazophylatia auſtri: q̃ ſunt
ante edificiũ ſeparatũ hec ſunt gazophy
latia ſctã in q̄b⁹ veſcunt̃ ſacerdotes qui
appropinquãt ad dñm in ſctãſctõꝝ. Ibi
ponẽt ſctãſctõꝝ: et oblatiões ꝓ pctõ ⁊ ꝓ
delicto: loc⁹ eñi ſctũs eſt. Cũ aũt ingreſſi
fuerint ſacerdotes: nõ egrediant̃ de ſctis
in atriũ exteri⁹. Et ibi reponẽt veſtimẽ
d ta ſua in q̄bus miniſtrãt: q2 ſctã ſunt: ve
ſtienturq; veſtimẽt̃ alijs: ⁊ ſic ꝓcedẽt ad
pplm̃. Cũq; ꝯpleſſet menſuras dom⁹ in
terioris: eduxit me p viã porte q̃ reſpicie
bat ad viã orientalẽ: ⁊ mẽſus eſt eã vndiq;
p circuitũ. Mẽſus eſt aũt ꝯ vẽtũ orien-
talẽ calamo mẽſure: q̄ngentos calamos
e in calamo mẽſure p circuitũ. Et mẽſus
eſt ꝯ ventũ aq̄lonis q̄ngentos calamos
in calamo mẽſure p gyrũ. Et ad ventum
auſtralẽ menſus eſt q̄ngentos calamos:
in calamo mẽſure p circuitũ. Et ad ven
tum occidẽtalẽ mẽſus eſt q̄ngentos ca-
lamos in calamo mẽſure. Per quattuor
vẽtos mẽſus eſt murũ eius vndiq; p cir-
cuitum: lõgitudinẽ q̄ngentoꝝ cubitoꝝ:
⁊ latitudinẽ q̄ngẽtoꝝ cubitoꝝ: diuiden-
tem inter ſanctuariũ ⁊ vulgi locũ.

¶ E.S. Uidit ꝓpheta claritatẽ dei: arguit iu-
deos de idolis ſuis: ꝑcipit̃ oſtẽdere figurã ⁊ de-
ſcriptionẽ dom⁹: de menſura altaris holocauſto
rum: de ritu eius ⁊ ſacrificij eiuſdẽ. Ca. xliij.

a ET duxit me ad portam
que reſpiciebat ad viaꝫ
orientalem. Et ecce gl'ia
dei iſrl' ingrediebat̃ per
viã orientalẽ et vox erat
ei q̄ſi vox aquaruꝫ mul
taꝝ: et terra ſplẽdebat
a maieſtate eius. Et vi
di viſionem ſm̄ ſpeciẽ quã viderã: q̄ñ ve
nit vt diſperderet ciuitatẽ: et ſpecies ſm̄
aſpectũ quẽ viderã iuxta fluuiũ chobar,
Et cecidi ſup faciẽ meam. Et maieſtas
dñi ingreſſa eſt tẽplum p viaꝫ porte q̃ re
ſpiciebat ad orientẽ. Et eleuauit me ſpũs
et introduxit me in atriũ interi⁹: et ecce
repleta erat gl'ia dñi domus. Et audiui
loquẽteꝫ ad me de domo. Et vir q̃ ſtabat b
iuxta me: dixit ad me. Fili hominis: loc⁹
ſolij mei ⁊ locus veſtigioꝝ pedũ meoruꝫ:
vbi habito in medio filioꝝ iſrael in eter-
num: et non pollueñt vltra domus iſrl' no
men ſctm̃ meũ: ipſi et reges eoꝝ in forni
cationib⁹ ſuis: et in ruinis regũ ſuoꝝ: et
in excelſis qui fabricati ſunt limen ſuum
iuxta limẽ meũ: et poſtes ſuos iuxta po-
ſtes meos: et murus erat inter me et eos
Et polluerunt nomẽ ſctm̃ meum in ab- c
ominationibus quas fecerũt propter qđ
cõſumpſi eos in ira mea. Nunc ergo re-
pellant procul fornicationẽ ſuã ⁊ ruinas
regũ ſuoꝝ a me: ⁊ habitabo in medio eoꝝ
ſemper. Tu aũt fili hoĩs oſtẽde domui iſ
rael tẽplum: et cõfundant̃ ab iniq̄tatib⁹
ſuis: et metiãtur fabricam: ⁊ erubeſcãt ex
oĩbus que fecerũt. Figuraꝫ domus et fa-
brice eius exitus et introit⁹ ⁊ oẽm deſcri
ptionẽ ei⁹: ⁊ vniuerſa precepta ei⁹: cũctũ
q; ordinẽ ei⁹: ⁊ oẽs leges ei⁹ oſtẽde eis: ⁊
ſcribes in oculis eoꝝ: vt cuſtodiant oẽs
deſcriptiones ei⁹: ⁊ precepta illius: et fa
ciant ea. Iſta eſt lex dom⁹ in ſummitate
mõtis. Oẽs fines eius in circuitu ſctm̃- d
ſanctoꝝ eſt. Hec eſt ergo lex domus. Iſte
autem menſure altaris in cubito veriſſi-
mo: q̃ habebat cubitum ⁊ palmũ. In ſinu
eius erat cubit⁹: et cubitus in latitudine
et diffinitio ei⁹ vſq; ad labiũ ei⁹: ⁊ in cir-
cũitu palmus vnus. Hec q̃ꝫ erat foſſa al
taris. Et de ſinu terre vſq; ad crepidinẽ
nouiſſimam duo cubiti: et latitudo cubi-
ti vnius: ⁊ a crepidine minore vſq; ad cre
pidinem maiorem q̃ttuor cubiti: ⁊ latitu
do cubiti vni⁹. Ipſe auteꝫ ariel quattuor e
cubitoruꝫ: ⁊ ab ariel vſq; ſurſum cornua
quattuor. Et ariel p duodeci cubitoꝝ in
lõgitudine per duodecim cubitos latitu
dinis quadrangulum eq̄s lateribus. Et
crepido quattuordecim cubitoꝝ longitu
dinis per quattuordecim cubitos latitu-
dinis in quattuor angulis eius. Et coro-
na in circũitu eius dimidij cubiti: et ſi-
nus eius vnius cubiti per circuituꝫ. Gra
dus autẽ eius verſi ad orientem. Et dixit
ad me. Fili hoĩs. Hec dicit dñs deus. Hi
ſunt ritus altaris. In quacunq; die fue f
rit fabricatum: vt offerat̃ ſup aliud holo
cauſtum: ⁊ effundatur ſanguis. Et habis

F ſacerdotibus.ꝛ leuitis qui ſunt de ſemine
ſadoch: qui accedunt ad me ait dñs de⁹
vt offerant mihi vitulū de armento ꝓ
pctō et aſſumēs de ſanguine eius pones
ſup quattuor cornua ei⁹: ꝛ ſup q̄ttuor an
gulos crepidinis: ꝛ ſup coronā ī circuitu
et mundabis illō et expiabis. Et tollens
vitulū qui oblat⁹ fuerit ꝓ pctō: ꝛ cōbures
eū in ſeparato loco dom⁹ extra ſanctua-
rium. Et in die ſcḋa offeres hircū capra-
rum immaculatū ꝓ pctō: ꝛ expiabūt alta
G re ſicut expiauerunt in vitulo. Cūq; com
pleueris expians illud: offeres vitulum
de armento īmaculatū: ꝛ arietē de grege
immaculatū: ꝛ offeres eos in cōſpectu do
mini. Et mittēt ſacerdotes ſup eos ſal: ꝛ
offerēt eos ī holocauſtū dño. Septē die-
bus facies hircū ꝓ pctō quotidie: ꝛ vitu
lū de armēto: ꝛ arietē de pecorib⁹ īmacu
latos offerēt ſeptē dieb⁹ et expiabūt alta
re: ꝛ mundabūt illud: ꝛ implebūt manū
eius. Expletis aūt ſeptē dieb⁹: ī die octa
ua ꝛ vltra faciēt ſacerdotes ſuper altare
holocauſta vr̄a: ꝛ q̄ ꝓ pace offerūt: ꝛ pla
catus ero vobis: ait dñs deus.

¶C. S. de porta clauſa: ꝛ ne incircuncisi in-
trent ſanctuarium; de ſanctimonia et heredita-
te leuitarum. Capitulum. xliiii.

A Et conuertit me ad viā
porte ſanctuarij exte-
rioris: q̄ reſpiciebat ad
orientem: ꝛ erat clauſa
Et dixit domin⁹ ad me.
Porta hec clauſa erit ꝛ
non aperietur: ꝛ vir nō
tranſiet ꝑ eam: qm̄ dñs
deus iſrl̄ ingreſſus eſt ꝑ eā: eritq; clauſa
ꝓncipi. Princeps ipſe ſedebit in ea vt co
medat panē corā dño. Per viā porte ve-
ſtibuli ingredietur: et ꝑ viā ei⁹ egredietˀ.
Et adduxit me ꝑ viā ꝛ porte aqlonis in cō
ſpectu domus: et vidi et ecce īpleuit glīa
B dñi domū dñi. Et cecidi in faciē meam.
Et dixit ad me dñs. Fili hoīs: pone cor
tuū: ꝛ vide oculis tuis: ꝛ aurib⁹ tuis au-
di oīa q̄ ego loq̄r ad te de vniuerſis ceri-
monijs domus dñi: ꝛ de cūctis legibus
eius. Et pones cor tuū in vijs tēpli ꝑ oēs
exitus ſanctuarij: et dices ad exaſperan
tem me domum iſrl̄. Hec dicit dñs deus
Sufficiant vobis oīa ſcelera vr̄a domus
iſrael: eo ꝙ inducitis filios alienos incir-
C cuncisos corde ꝛ incircuncisos carne: vt
ſint in ſanctuario meo: ꝛ polluant domū
meā: ꝛ offertis panes meos adipē ꝛ ſan-
guinē ꝛ diſſoluiſtis pactū meū in oībus
ſceleribus vr̄is ꝛ nō ſeruaſtis ꝑcepta ſan
ctuarij mei: ꝛ poſuiſtis cuſtodes obſerua
tionū mearū ī ſanctuario vobiſmetipſis
Hec dicit dñs deus. Omnis alienigena
incircūciſus corde ꝛ incircūciſus carne:
non ingredietˀ ſanctuariū meū oīs filius
alienus q̄ eſt in medio filioꝝ iſrael. Sz ꝛ
leuite qui longe receſſerūt a me in errore
filioꝝ iſrael: et errauerunt a me poſt ido
la ſua: ꝛ portauerunt iniq̄tatē ſuā: erūt in
ſanctuario meo editui ꝛ ianitores porta
rum domus: et miniſtri domus. Ipſi ma
ctabunt holocauſta ꝛ victimas populi: ꝛ
ipſi ſtabunt in cōſpectu eoꝝ: vt miniſtrēt H
eis. Pro eo ꝙ miniſtrauerūt illis in con-
ſpectu idoloꝝ ſuoꝝ: et facti ſunt domui
iſrael in offendiculū iniquitatis: idcirco
leuaui manū meā ſup eos: ait dñs deus
et portauerunt iniq̄tatē ſuā. Et nō appro
pinquabūt ad me vt ſacerdotio fungantˀ
mihi: neq; accedēt ad oē ſctuarium meum
iuxta ſancta ſctōꝝ: ſed portabūt confuſio
nem ſuā et ſcelera ſua q̄ fecerunt. Et da-
bo eos ianitores domus in omni miniſte
rio ei⁹ ꝛ vniuerſis que fient in ea. Sacer
dotes aūt ꝛ leuite filij ſadoch q̄ cuſtodie
runt cerimonias ſanctuarij mei: cū erra
rent filij iſrl̄ a me: ipſi accedēt ad me vt
miniſtrent mihi: ꝛ ſtabūt in cōſpectu meo
vt offerāt mihi adipē et ſanguinem: ait D
dñs de⁹. Ipſi ingredientˀ ſanctuariū meū
et ipſi accedēt ad mēſam meā: vt mini-
ſtrēt mihi: ꝛ cuſtodiāt cerimonias meas
Cūq; ingredientur portas atrij interio
ris: veſtibus lineis induētur: nec aſcēdet
ſup eos q̄cq̄ laneū: qn̄ miniſtrāt in por-
tis atrij interioris et intrinſecus. Vitte
linee erūt in capitib⁹ eoꝝ: ꝛ feminalia li
nea erūt in lūbis eoꝝ: et nō accingentˀ in
ſudore. Cumq; egredientˀ atriū exterius
ad ppl̄m exuent ſe veſtimentis ſuis in q̄
bus miniſtrauerāt: ꝛ reponēt ea in gazo-
phylatio ſctuarij: et veſtiēt ſe veſtimētis
alijs: et nō ſctificabūt ppl̄m in veſtibus
ſuis. Caput aūt ſuū non radent: neq; co
mam nutriēt: ſed tōdētes attōdent capi
ta ſua. Et vinum non bibet oīs ſacerdos E
qn̄ ingreſſurus eſt atriū interi⁹. Et viduā
et repudiatā nō accipiēt vxores: ſed vgi
nes de ſemine dom⁹ iſrl̄. Sed et viduam
q̄ fuerit vidua a ſacerdote: accipient. Et
ppl̄m meū docebunt qd̄ ſit inter ſctm̄ et
pollutū: ꝛ inter mundū et īmundū oſtē-
dent eis. Et cū fuerit ꝯtrouerſia: ſtabūt
in iudicijs meis et iudicabūt leges meas
et precepta mea in oībus ſolēnitatibus

meis cuſtodient: et ſabbata mea ſanctifi
cabunt. Et ad mortuū hoīem nō ingre-
dient: ne polluant: niſi ad patrē ⁊ mrē
⁊ filiū et filiā: et fratrē ſororē q̄ alteri vi-
B rū nō habuit: in q̄bus ꝯtaminabunt. Et
poſtq̄ fuerit emundatus ſeptē dies nūe-
rabunt ei: ⁊ in die introit⁹ ſui in ſanctua
riū ad atriū interi⁹: vt miniſtrēt mihi in
ſanctuario: offerat pro pctō ſuo: ait dñs
deus. Nō erit aūt eis hereditas: ego here
ditas eoꝝ. Et poſſeſſionē nō dabitis eis
in iſrl: ego eni poſſeſſio eoꝝ. Victimā et
ꝓ pctō et ꝓ delicto ipi comedēt: ⁊ oē vo-
tum in iſrl ipoꝝ erit. Et primitiua oīm
p̄mogenitoꝝ et oīa libamenta et oībus q̄
offeruntur ſacerdotū erunt. Et p̄mitiua
ciboꝝ veſtroꝝ dabitis ſacerdoti: vt repo-
Exo.xx.b. nat bñdictionem domui ſue. Oē morticī
Leui.xx. b. nū ⁊ captū a beſtijs de auibus et de pe-
coribus: nō comedēt ſacerdotes.

¶ C.D. De loco ſanctificato in quo ſunt ſancta ſanctoꝝ: ⁊ habitatio ſctōꝝ: de iuſticia pōderis ⁊ menſure: de quātitate primitiarū: de duabus primis ſolēnitatibus primi menſis: que non ſunt in lege: de oblationibus paſche: penthecoſtes ⁊ ſcenophegie. Capitulum. xlv.

A CUmq; ceperitis terrā
diuidere ſortito: ſepa-
rate primitias dño: ſcti
ficatū de terra longitu
dine vigintiquinq; mi
lia: et latitudine decem
milia. Sctificatū erit
in oī termino ei⁹ ꝑ cir
cuitū. Et erit ex oī pte ſctificatum q̄ngē
tos ꝑ q̄ngentos: q̄drifariā ꝑ circuitū: et
quinq̄ginta cubitis in ſuburbana ei⁹ per
B gyꝝ. Et a mēſura iſta menſurabis longi
tudinē vigintiquinq; miliū: et latitudinē
decē miliū. Et in ipſo erit templum ſan-
ctumq; ſctōꝝ. Sanctificatum de terra
erit ſacerdotibus miniſtris ſanctuarij: q̄
accedunt ad miniſteriū dñi. Et erit eis
locus in domos et ī ſanctuariū ſctitatis
Viginti quinq; aūt milia lōgitudinis: et
decē milia latitudinis erunt leuitis qui
miniſtrāt domui. Ipſi poſſidebunt vigin
ti gazophilatia. Et poſſeſſionē ciuitatis
dabitis quinq; milia latitudinis: et lōgitu
dinis vigintiq̄nq; milia ſc̄dm ſeparatio-
C nem ſanctuarij oī domui iſrael. Principi
q̄ hinc ⁊ inde ī ſeparationē ſctūarij ⁊ in
poſſeſſionē ciuitatis: ⁊ cōtra faciem ſepa
rationis ſctūarij: ⁊ ꝯtra faciem poſſeſſio
nis vrbis a latere maris vſq; ad mare: et
a latere oriētis vſq; ad oriētē. Longitu-
dinis aūt iuxta vnāquāq; ptē a termino
occidentali vſq; ad terminū orientalē: de
terra erit ei poſſeſſio in iſrl. Et nō depopu
labunt vltra pncipes ppłm meū: ſ; terrā
dabunt domui iſrl ſm trib⁹ eoꝝ. Hec di
cit dñs de⁹. Sufficiat vobis pncipes iſrl
iniq̄tatē ⁊ rapinas īntermittite: ⁊ iudiciū D
⁊ iuſticiā facite. Separate ꝯfinia veſtra a po-
pulo meo: ait dñs de⁹. Statera iuſta et
ephi iuſtū et bat⁹ iuſt⁹ erit vobis. Ephi
et batus eq̄lia ⁊ vnius menſure erunt: vt
capiāt decimā partē chori batus: et deci-
mā partē chori ephi. Iuxta mēſuram cho
ri erit eq̄ libratio eoꝝ. Siclus autē vigin Exod.30.b.
ti obolos hȝ. Porro viginti ſicli et vigin- Leui.27.e.
tiquinq; ſicli et q̄ndecim ſicli mnā faciūt Num.3.g.
Et he ſunt p̄mitie q̄s tolletis: ſextā ptē
ephi de choro frumenti: ⁊ ſextā ptē ephi
de choro ordei. Menſura q̄; olei. Batus E
olei decima pars chori eſt: et decem bati
choꝝ faciunt: q: decē bati implēt chorū.
Et arietē vnū de grege ducētoꝝ de his q̄
nutriuit iſrael in ſacrificiū et in holocau
ſtū et in pacifica: ad expiandū ꝓ eis: ait
dñs de⁹. Oīs ppłs terre tenebit p̄mitijs
his pncipi in iſrl. Et ſuper pncipē erunt
holocauſta ⁊ ſacrificiū et libamina in ſo
lēnitatibus ⁊ in kalēdis et in ſabbatis: et
in vniuerſis ſolēnitatib⁹ dom⁹ iſrl. Ipſe
faciet ꝓ pctō ſacrificiū et holocauſtum
et pacifica: ad expiandum ꝓ domo iſrael
Hec dicit dñs deus. In primo mēſe vna F
menſis ſumes vitulum de armento ima
culatum: ⁊ expiabis ſanctuarium. Et tol
let ſacerdos de ſanguine qđ erit ꝓ pctō:
et ponet in poſtibus domus et in q̄ttuor
angulis crepidinis altaris et in poſtibus
porte atrij interioris. Et ſic facies in ſe-
ptima menſis pro vnoquoq; qui ignora-
uit: et errore deceptus eſt: et expiabis pro
domo. In p̄mo menſe quartadecima die
menſis erit vobis paſche ſolennitas. Se-
ptem diebus azyma comedent. Et faciet
princeps in die illa ꝓ ſe et pro vniuerſo G
populo terre vitulū ꝓ pctō. Et in ſeptē
dierum ſolennitate faciet holocauſtum
dño: ſeptem vitulos et ſeptem arietes im
maculatos quotidie ſeptem diebus: et ꝓ
peccato hircum caprarum: ⁊ ſacrificium
ephi per vitulum ⁊ ephi ꝑ arietem faciet
et olei hin ꝑ ſingula ephi. Septimo men
ſe quintadecima die menſis in ſolenni-
tate faciet: ſicut ſupradicta ſunt ꝑ ſeptē
dies tam pro peccato q̄ꝫ ꝓ holocauſto et
in ſacrificio et in oleo.

¶ C.D. De ſacrificijs ſabbati neomenie per

quas portas intrare debebit̃ ⁊ exire principes:
⁊ ppl'i ad orandũ deum: ⁊ de ſpontaneo holocau-
ſto pricipis q̃s princepspoſſit dare: ⁊ de deſtru-
ctione coquinarum. Capl'm. xlvj.

a Ec dicit dñs de⁹. Por-
ta atrij interioris q̃ re-
ſpicit ad orientem: erit
clauſa ſex dieb⁹: in q̃b⁹
opus fit. Die autẽ ſab
bati aperiet̃. Sz et in die
calẽdarũ aperiet̃: et in
trabit p̃nceps p viã ve
ſtibuli porte de foris: ⁊ ſtabit ĩ limine por
te. Et facient ſacerdotes holocauſtũ ei⁹
b et pacifica eius: et adorabit ſuper limen
porte: ⁊ egrediẽt. Porta aũt nõ claudet̃
vſq; ad veſperã. Et adorabit ppl's terre
ad oſtiũ porte illi⁹ in ſabbatis ⁊ ĩ calẽdis
corã dño. Holocauſtũ autẽ hoc afferet
p̃nceps dño ĩ die ſabbati: ſex agnos ima
culatos et arietẽ imaculatũ: et ſacrificiũ
ephi p arietẽ. In agnis autẽ ſacrificium
qđ dederit in manus eius: ⁊ olei hin p ſin
gula ephi. In die aũt calẽdaꝝ vitulum de
armẽto immaculatũ: ⁊ ſex agni ⁊ arietes
imaculati erũt: ⁊ ephi p vitulũ ephi q̃z p
c arietẽ faciet ſacrificiũ. De agnis autem ſi
cut inuenerit man⁹ ei⁹ olei hin p ſingula
ephi. Cũq; ingreſſus eſt p̃nceps p viã ve
ſtibuli porte igrediat̃: ⁊ p eãdẽ viã exeat
Et cũ intrabit ppl's terre in ↄſpectu dñi
in ſolẽnitatib⁹: q̃ ingredit̃ p portã aq̃lo
nis vt adoret egrediat̃ p viã porte meri-
diane. Porro q̃ ingredit̃ p viã porte me
ridiane: egrediat̃ p viã porte aq̃lõis. Nõ
reuertet̃ per viã porte per quã ingreſſus
eſt: ſz e regiõe illi⁹ egrediẽt. Pnceps aũt
d in medio eoꝝ cũ ingrediẽtib⁹ ingrediẽt:
⁊ cũ egrediẽtib⁹ egrediẽt. Et in nũdinis
⁊ in ſolẽnitatib⁹ erit ſacrificium ephi per
vitulum et ephi per arietẽ. In agnis aũt
erit ſacrificium ſicut inuenerit man⁹ ei⁹
⁊ olei hin per ſingula ephi. Cũ autẽ fece
rit p̃nceps ſpõtaneũ holocauſtũ: aut pa
cifica voluntaria dño aperiet̃ ei porta q̃ re
ſpicit ad oriẽtẽ: ⁊ faciet holocauſtum ſuũ
et pacificia ſua: ſicut fieri ſolet in die ſab
bati: ⁊ egrediẽt: clauderurq; porta poſtq̃
e exierit. Et agnũ eiuſdem anni immacula
tũ faciet holocauſtũ q̃tidie dño. Sẽper
mane faciet illud. Et faciet ſacrificium
ſuper eo catamane: mane ſextã ptẽ ephi
⁊ de oleo tertiã partẽ hin: vt miſceat̃ ſiſe
ſacrificiũ dño legitimũ: iuge atq; perpe-
tuũ. Faciet agnũ ⁊ ſacrificiũ ⁊ oleũ cata-
mane: mane holocauſtũ ſẽpiternũ. Hec
dicit dñs de⁹. Si dederit p̃nceps domũ
alicui de filijs ſuis hereditas ei⁹ filiorũ
ſuoꝝ erit poſſidebunt eã hereditarie. Si
autẽ dederit legatũ de hereditate ſua vni
ſeruoꝝ ſuorũ: erit illi⁹ vſq; ad annum re-
miſſionis: ⁊ reuertet̃ ad p̃ncipẽ. Heredi-
tas aũt ei⁹ filijs eius erit. Et nõ accipiet f
p̃nceps de hereditate ppl'i p violẽtiã: et
de poſſeſſione eoꝝ: ſz de poſſeſſiõe ſua he
reditatẽ dabit filijs ſuis: vt nõ diſpergat̃
ppl's meus vnuſquiſq; a poſſeſſione ſua.
Et introduxit me p igreſſum q̃ erat ex la
tere porte in gazophylatia ſanctuarij ad
ſacerdotes: q̃ reſpiciebãt ad aq̃lonẽ. Et
erat ibi loc⁹ vergẽs ad occidẽtẽ. Et dixit
ad me. Iſte eſt locus vbi coquẽt ſacerdo-
tes p pctõ ⁊ p delicto: vbi coquent ſacri
ficiũ: vt nõ efferãt in atriũ exteri⁹: ⁊ ſcti-
ficet̃ ppl's. Et eduxit me in atriũ exteri⁹
et circũduxit me per q̃ttuor ãgulos atrij g
Et ecce atriolũ erat in angulo atrij: atrio
la ſingula per angulos atrij. In quattuor
angulis atrij atriola diſpoſita quadragin
ta cubitoꝝ per longum: ⁊ triginta per la-
tum. Mẽſure vni⁹ q̃ttuor erãt et paries
per circuitum ambiens quattuor atriola
et culine fabricate erant ſubter porticus
per gyꝝ: ⁊ dixit ad me. Hec eſt domus cu
linarum in qua coquẽt miniſtri dom⁹ do
mini victimas populi.

¶ C. S. De aquis multis q̃ pcedunt de tẽplo
de gratia baptiſmi: de diuiſione terre quã here
ditarie accepit iſrael: de porta ciuitatis: cuius
nomẽ eſt domus inde. Ca. xlvij.

T cõuertit me ad por- a
tã dom⁹ et ecce aq̃ egre
diebant̃ ſubter limen
dom⁹ ad oriẽtẽ. Facies
enim domus reſpicie-
bat ad orientem. Aque
aũt deſcẽdebant in lat⁹
templi dextrũ ad meri-
diẽ altaris. Et eduxit me per viã porte aq̃
lonis: ⁊ ↄuertit me ad viã foras portam
exteriorem viam q̃ reſpiciebat ad orientẽ
Et ecce aque redundãtes a latere dextro
cũ ingrederetur vir ad orientẽ: qui habe
bat funiculum in manu ſua: et menſus
eſt mille cubitos. Et traduxit me per a-
quam vſq; ad talos. Rurſumq; menſus
eſt mille: ⁊ traduxit me p aquã vſq; ad ge
nua. Rurſumq; menſus eſt mille: et tra-
duxit me per aquã vſq; ad renes. Et mẽ
ſus eſt mille torrẽtẽ quẽ nõ potui ptrãſi-
re: q̃m intumuerãt aq̃ pfundi torrẽtis qui
non poteſt tranſuadari. Et dixit ad me. b

Certe vidiſti fili hois. Et eduxit me ⁊ cō
uertit ad ripā torrentis. Cūq; me cōuer
tiſſem: ecce in ripa torrentis ligna multa
nimis ex vtraq; pte. Et ait ad me. Aque
iſte q̄ egrediunt ad tumulos ſabuli oriē
talis: ⁊ deſcendūt ad plana deſerti: intra-
bunt mare: ⁊ exibūt: ⁊ ſanabunt aque. Et
ōis aīa viuēs que ſerpit quocūq; venerit
torrens viuet: ⁊ erunt piſces multi ſatis
poſtq̄ venerint illuc aq̄ iſte. Et ſanabunt
et viuēt oīa ad que venerit torrens: et ſta
būt ſup illa piſcatores. Ab engaddi vſq;
ad engalum ſiccatio ſagenarū erit. Plu-
rime ſpēs erūt piſciū eius ſicut piſces ma
ris magni multitudinis nimie. In littori-
c bus autem eius ⁊ in paluſtrib⁹ non ſana
bunt: q2 in ſalinas dabunt. Et ſup torrē
tem orietur in ripis eius ex vtraq; parte
omne lignū pomiferū. Non deflues foliū
ex eo: ⁊ nō deficiet fructus ei⁹. Per ſingu
los mēſes afferet primitiua: q2 aque ei⁹
de ſctūario egredientur. Et erunt fruct⁹
eius in cibum et folia eius ad medicinā
Hec dicit dñs deus. Hic eſt terminus in
quo poſſidebitis terram in duodecim tri
bub⁹ iſrl̄ q2 ioſeph duplicē funiculū hȝ.
Poſſidebitis aūt eā ſinguli eq̄ vt frater
ſu⁹: ſup quā leuaui manū meā: vt darem
patribus vr̄is. Et cadet terra hec vobis
in poſſeſſionem. Hic aūt terminus terre
ad plagā ſeptētrionalem: a mari magno
via ethalō venientibus ſadala emath be
rotha: ſabarim: que eſt inter medium da
d maſci ⁊ ꝯfiniū emath: domus thicō: que
eſt iuxta terminum aurā. Et erit termin⁹
a mari vſq; ad atrium enō terminus da-
maſci: ⁊ ab aquilone ad aquilonē termi-
nus emath plaga ſeptētrionalis. Porro
plaga orientalis de medio aurā et de me
dio damaſci: ⁊ de medio galaad: ⁊ de me
dio terre iſrael: iordanis diſterminās ad
mare orientale metiemini plagam orien
talem. Plaga autem auſtralis meridiana
a thamar vſq; ad aquas cōtradictionis
cades: ⁊ torrens vſq; ad mare magnum.
Et hec eſt plaga ad meridiem auſtralis.
Et plaga maris mare magnū a confinio
per directū: donec venias emath: hec eſt
plaga maris. Et diuidetis terrā iſtam vo
bis per trib⁹ iſrael: ⁊ mittetis eā in here-
ditatē vobis et aduenis qui acceſſerint
ad vos qui genuerint filios in medio ve-
ſtrum: ⁊ erunt vobis ſicut indigene inter
filios iſrael: vobiſcū diuident poſſeſſionē
in medio tribuum iſrael. In tribu autē
quacūq; fuerit aduena; ibi dabitis poſſeſ
ſionem illi: ait dominus deus.

¶ C.S. Hic deſcribitur diuiſio terre quantum
ad intraneos. Capitulum .xlviii.

ET hec noīa tribuum a a
finibus aqlonis iuxta
viam ethalō pgētibus
emath atriū enō termi
nus damaſci ad aquilo
ne iuxta viam emath.
Et erit ei plaga oriēta-
lis mare: dan vna: et a
termino dā a plaga orientali vſq; ad pla
gā maris aſer vna. Et ſup terminū aſer
a plaga orientali vſq; ad plagā maris ne
ptali vna. Et ſup terminum neptalim a
plaga orientali vſq; ad plagā maris: ma-
naſſe vna. Et ſup terminum manaſſe a
plaga oriētali vſq; ad plagā maris ephraī
vna. Et ſup terminū ephraī a plaga oriē-
tali vſq; ad plagā maris rubē vna. Et ſu
per terminū rubē a plaga orientali vſq;
ad plagā maris iuda vna. Et ſup termi-
nū iuda a plaga orientali vſq; ad plagam
maris: erūt primitie: quas ſepabitis vigī
tiq̄nq; milibus calamis latitudinis et lō
gitudis: ſicuti ſingule partes a plaga ori
entali vſq; ad plagā maris. Et erit ſctūa
rium in medio eius. Primitie quas ſepa
rabitis dño: lōgitudo vigintiq̄nq; milib⁹
et latitudo decem milibus. Hec aūt erūt
primitie ſctūarij ſacerdotū ad aqlonē: lō b
gitudinis vigintiq̄nq; milia: ⁊ ad mare
latitudinis decē milia: ſȝ ⁊ ad orientē la-
titudinis decem milia: ⁊ ad meridiem lō
gitudinis vigītiq̄nq; milia. Et erit ſctūa
rium dñi in medio eius. Sacerdotibus
ſctūariū erit de filijs ſadoch: qui cuſto-
dierūt cerimonias meas: ⁊ non errauerūt
cū errarent filij iſrael: ſicut errauerunt ⁊
leuite. Et erunt eis pmitie de pmitijs
terre ſctmſctōꝝ iuxta terminū leuitaꝝ.
Sed ⁊ leuitis ſimiliter iuxta fines ſacer-
dotū vigintiq̄nq; milia lōgitudinis et la-
titudinis decem milia. Oīs lōgitudo vi
ginti ⁊ q̄nq; miliū: ⁊ latitudo decem mi
lium. Et nō venundabunt ex eo neq; mu
tabūt neq; trāſferent pmitie terre q2 ſcti
ficate ſunt dño. Quinq; milia aūt q̄ ſup-
ſunt i latitudine p vigintiq̄nq; milia: p-
phana erūt vrbis in habitaculū ⁊ in ſub-
urbana: et erit ciuitas in medio eius. Et
he mēſure ei⁹. Ad plagā ſeptētrionalem
quingēta ⁊ quattuor milia ⁊ ad plagā me
ridianā quingenta ⁊ quattuor milia: et ad
plagā orientalē q̄ngēta ⁊ quattuor milia:
⁊ ad plagā occidētalem quingēta ⁊ quat-

tuoꝛ milia. Erūt autē ſuburbana ciuitatꝭ
ad aqlonē ducēti qnquagīta: et ad meri-
diē ducēti qnquagīta: ⁊ ad oriētē du-cēti
e quinquaginta. ⁊ ad mare ducēti quinqua
ginta. Qđ aūt reliquū fuerit ī lōgitudine
ꝑm primitias ſctūarij: decē milia in oriē
tē ⁊ decē milia in occidētē: erūt ſicut ꝑmi
tie ſctūarij. Et erūt fruges eiꝰ in panes
his q̄ ſeruiūt ciuitati. Seruientes aūt ci
uitati opabunť ex oībus tribubꝰ iſrael.
Oēs ꝑmitie vigintiqnq₃ miliū ꝑ viginti
qnq₃ milia ī quadrū ſepabunť ī ꝑmitias
ſctūarij ⁊ ī poſſeſſionē ciuitatis. Qđ aūt
reliquū fuerit: principis erit ex oī pte pri
mitiarū ſctūarij ⁊ poſſeſſiōis ciuitatꝭ e re
giōe vigintiqnq₃ miliū ꝑmitiarū vſq₃ ad
terminū oriētalē: ſ₃ ⁊ a mari e regiōe vi-
gītiqnq₃ miliū vſq₃ ad terminum maris.
Silr ī partibꝰ ꝑncipis erit. Et erūt pri-
mitie ſctūarij: et ſctūariū tēpli in medio
eiꝰ. De poſſeſſiōe aūt leuitarū ⁊ de poſſeſ
ſiōe ciuitatꝭ ī medio ptiū pricipis: erit īn
terminū iuda ⁊ ī terminū bēiamī ⁊ ad ꝑn
cipē ptīebit. Et reliqs tribubꝰ erūt tales
portiōes a plaga oriētali vſq₃ ad plagā oc
cidētalē bēiamī vna. Et ꝯ terminū bēia
min a plaga oriētali vſq₃ ad plagā occidē
b talē ſymeon vna. Et ſup terminū ſymeo
nis a plaga oriētali vſq₃ ad plagam occi-
dentalē: iſachar vna. Et ſup terminū iſa
char a plaga orientali vſq₃ ad plagam oc
cidētalē: zabulon vna. Et ſup terminum
zabulon a plaga oriētali vſq₃ ad plagam
maris: gad vna. Et ſup terminū gad ad
plagā auſtri in meridie: ⁊ erit finis de tha
mar vſq₃ ad aquas cōtradictiōis cades:
hereditas cōtra mare magnū. Hec ē ter-
ra quā mittetis in ſortē tribubꝰ iſrael: et
he partitiōes earum: ait dn̄s deus. Et hi
egreſſus ciuitatis. A plaga ſeptētrionali
qngētos ⁊ quattuoꝛ milia menſurabis.
Et porte ciuitatꝭ ī oībꝰ tribubꝰ iſrl. Poꝛ-
te tres a ſeptētrione. Porta ruben: vna
porta iuda vna: porta leui vna. Et ad pla
gā oriētalē quingentos ⁊ quattuoꝛ milia.
Et porte tres: porta ioſeph: vna. porta bē
iamin: vna. porta: dan: vna. Et ad plagaꝫ
meridianā qngētos ⁊ quattuoꝛ milia me
tieris. Et poꝛte tres. Porta ſymeōis: vna
porta iſachar: vna. porta zabulō: vna. Et
ad plagā occidentalem qngētos: ⁊ quat-
tuoꝛ milia. Et porte eoꝛū tres. porta gad:
vna. porta aſer: vna. porta neptalim vna.
Per circuitū decē ⁊ octo milia. Et nomē
ciuitatis ex illa die: dominus ibidem.

Ezechiel propheta explicit.

Prologus ſancti Hiero-
nymi in Danielem prophe
tam incipit.

DAnielem prophetam iu-
xta ſeptuaginta interp̄-
tes domini ſaluatoris
eccleſie non legūt vten
tes theodotionis edi-
tione: ⁊ hoc cur accide
rit: neſcio. Siue enim
quia ſermo chaldaicus
eſt ⁊ quibuſdam proprietatibus a noſtro
eloquio diſcrepat: noluerunt ſeptuagin-
ta interpretes eaſdem lingue lineas in
trāſlatiōe ſeruare: ſiue ſub nomīe eoꝝ ab
alio neſcio quo nō ſatis chaldeā linguā
ſciente editus eſt liber: ſiue aliud qđ cau
ſe extiterit ignorās hoc vnum affirmare
poſſum: qđ multū a veritate diſcordet: et
recto iudicio repudiatꝰ ſit. Sciendū q̄p
pe danielē maxime ⁊ heſdram hebraicis
quidē litteris: ſed chaldeo ſermōe cōſcri
ptos: et vnaꝫ hieremie pericopen: iob q̄
cū arabica lingua plurimaꝫ habere ſocie
tatem. Deniq₃ et ego adoleſcētulus poſt
quintiliani: ⁊ tullij lectionē ac flores rhe
toricos: cum me in lingue huius piſtrinū
recluſiſſem et multo ſudore: multoq₃ tpe
vix cepiſſem anhelātia ſtridentiaq₃ verba
reſonare: et quaſi per cryptam ambulās
rarum deſuper lumen aſpicerem impegi
nouiſſime in danielem: et tanto tedio affe
ctus ſum: vt deſperatione ſubita omnem
laborē veterē voluerim cōtēnere. Veruꝫ
adhortāte me quodā hebreo: ⁊ illud mi-
hi crebrius ſua lingua ingerēte: labor im
probꝰ oīa vicit: et qui mihi videbar ſcio-
lus inter hebreos: cepi rurſus eſſe diſci-
pulus chaldaicus. Et vt verū fatear: vſq₃
ad pn̄tē diē magis poſſum ſermonē chal
daicuꝫ legere q̄ ſonare. Hec idcirco refe
ro: vt difficultatē vobis danielis oſtende
rem: q̄ apud hebreos nec Suſanne habet
hiſtoriā: nec hymnū trium puerorūꝫ nec
belis dracoñiſq₃ fabulas: quas nos q̄
in toto orbe diſperſe ſunt verū antepoſi-
to eaſq₃ iugulāte ſubiecimus: ne videre-
mur apud imperitos magnā partē volumi
nis detrūcaſſe. Audiui ego quēdam de p̄ Dan.13.
ceptoribus iudeorū: cum ſuſanne deride
ret hiſtoriā: et a greco neſcio quo eam di
ceret eſſe cōfictam: illud opponere quod
origeni quoq₃ aphricanus oppoſuit: ety-
mologias has apothoy ſchynoy ſchyſe
et apotoy pryinoy pryſe: de greco ſermo-

de deſcendere. Cuius rei nos intelligen
tiam noſtris hāc poſſum⁹ dare: vt verbi
grā dicamus cōtinuo de arbore ilice dixiſ
ſe cū: ilico pereas et a lentiſco in lentē te
cōminuat angelus: vł nō lēt⁹ pereas aut
lentus id eſt flexibilis ducaris ad mortē:
Dan.3.c. ſiue aliud quid ad arboris nomen conue
niens. Deinde tantum fuiſſe ocij tribus
pueris cauillabatur vt in camino eſtuan
tis incendij metro luderent: ꝛ per ordinē
ad laudem dei omnia elementa prouoca
rēt. Aut qđ miraculū diuineq; aſpiratio
nis iudicium: vel draconem interfectum
offa picis vel ſacerdotum belis machi-
nas deprehenſas: que magis prudentia
Dan.14.c. ſolertis viri ꝙ prophetali eſſent ſpiritu ꝑ
petrata. Cum vero abacuk veniret et de
iudea in chaldeam raptuz diſcophorum
lectitaret: ꝗrebat exēpluz vbi legiſſemus
in toto veteri teſtamento quēꝗ ſctōrum
Ezech.8.a grauí volaſſe: corpore et in puncto hore
tanta terraruz ſpacia tranſiiſſe. Cui cum
quidā e noſtris ſatis ad loquēdum prom
ptulus: ezechielem adduxiſſet in mediuz
et diceret eum de chaldea in iudeam fuiſ
ſe tranſlatū: deriſit hoiem: ꝛ ex ipſo volu
mine demonſtrauit ezechielem in ſpū ſe
vidiſſe trāſpoſituz. Denīq; et apoſtolum
noſtrum videlicet vt eruditū viruz: et qui
legem ab hebreis didiciſſet: non fuiſſe au
ſum affirmare ſe raptum in corpore: ſed
2.Cor.12.a dixiſſe. Siue in corpore ſiue extra corp⁹
neſcio deus ſcit. His ꝛ talibus argumen
tis apocryphas in libro eccleſie fabulas
arguebat. Super qua re lectoris arbitrio
iudicium derelinquens: illud admoneo
nō haberi danielem apud hebreos inter
prophetas: ſed inter eos qui agiographa
conſcripſerunt. In tres ſiquidem partes
omnis ab eis ſcriptura diuiditur. In le-
gem: i prophetas: ꝛ in agiographa: id eſt
in quinq;: et octo: ꝛ in vndecim libros: de
quo non eſt huius tēporis diſſerere. Que
autem ex hoc propheta: immo cōtra hūc
librum porphyrius obijciat: teſtes ſunt
methodius: euzebius: et apollinaris: qui
multis verſuum milibus eius veſanie re
ſpondētes: neſcio an curioſo lectori ſatiſ
fecerint. Unde obſecro vos: o paula ꝛ eu
ſtochium: fundatis pro me ad dominum
preces: vt ꝙdiu in hoc corpuſculo ſum:
ſcribam aliquid gratum vobis vtile eccle
ſie dignum poſteris. Preſentium quippe
iudicijs oblatrantium non ſatis moueor
qui in vtrāq; partem aut amore labūtur
aut odio.

¶ Prologus explicit.

¶ Daniel propheta incipit.

¶ C. B. De filijs captiuis quos elegit Nabuch⁹
donoſor: ꝛ docet eos litteras chaldeorum: de ab
ſtinentia. Capitulum. j.

Anno ter tio re- A 4.reg.2.ꝛ
gni ioachin regis iuda 4.b.
venit nabuchodono-
ſor rex babylonis hieru
ſalem: et obſedit eam: ꝛ
tradidit dominus i ma
nus eius ioachin regeꝫ
iude: et partem vaſoruꝫ
domus dei: et aſportauit ea in terram ſen
naar in domum dei ſui: et vaſa intulit in
domuꝫ theſauri dei ſui. Et ait rex arpha-
zat preposito eunuchorum: vt introduce
ret de filijs iſrael et de ſemine regio et ty
rannorum pueros: in quibus nulla eſſet
macula decoros forma et eruditos omnī
ſapientia: cautos ſcientia: ꝛ doctos diſci-
plina: ꝛ qui poſſent ſtare in palatio regis
vt doceret eos litteras et linguam chal-
deorum. Et conſtituit eis rex annonam
per ſingulos dies de cibis ſuis: et de vino
vnde bibebat ipſe: vt enutriti tribus an-
nis poſtea ſtarent in cōſpectu regis. Fue
runt ergo inter eos de filijs iude: daniel:
ananias: miſael ꝛ azarias. Et impoſuit B
eis prepoſitus eunuchorum nomina: da
nieli: balthaſar: ananie: ſidrac: miſaeli:
miſac: et azarie: abdenago. Propoſuit 27.diſ.c.Ꝺ
autē daniel in corde ſuo: ne pollueretur de menſa.
de menſa regis: neq; de vino potus eius
et rogauit eunuchorum prepoſitum: ne
contaminaretur. Dedit autem deus da-
nieli gratiam et miſericordiam in conſpe
ctu principis eunuchorum. Et ait prin-
ceps eunuchorum ad danielem. Timeo
ego dominum meum regem: qui conſti-
tuit vobis cibū ꝛ potuꝫ: qui ſi viderit vul
tus veſtros macilentiores pre ceteris ado
leſcētibus coeuis veſtris: ꝛ condemnabi
tis caput meum regi. Et dixit daniel ad C
malaſſar: quem conſtituerat princeps eu
nuchorum ſuper danielem: ananiam: mi
ſaelem et azariam. Tenta nos obſecro
ſeruos tuos diebus decem: et dentur no-
bis legumina ad veſcendū: ꝛ aqua ad bi

hendū: ⁊ contēplare vult⁹ nřos ⁊ vultus
puerorū q̄ veſcunt̄ cibo regio ⁊ ſicut vide
ris facies cū ſeruis tuis. Qui audito ſer-
mone hmōi tentauit eos diebus decem.
Poſt dies aūt decē apparuerūt vult⁹ eo
rū meliores ⁊ corpulētiores pre oīb⁹ pue
ris q̄ veſcebant̄ cibo regio. Porro malaſ
ſar tollebat cibaria ⁊ vinū pot⁹ eoꝝ: da-
b batq; eis legumina. Pueris autē his de-
dit de⁹ ſciētiā ⁊ diſciplinā ī oī libro et ſa
pientia: danieli aūt intelligētiā oīm viſio
num ⁊ ſomniorū. Cōpletis itaq; diebus
poſt quos dixerat rex vt introducerentur
introduxit eos ꝑpoſitus eunuchorū ī cō
ſpectu nabuchodonoſor. Cūq; eis locu-
tus fuiſſet rex: non ſunt inuenti tales de
vniuerſis vt daniel: ananias: miſael ⁊ aza
rias. Et ſteterūt in cōſpectu regis: ⁊ om-
ne verbū ſapientie ⁊ intellectus quod ſci
ſcitatus eſt ab eis rex inuenit in eis decu
plum ſup cūctos hariolos et magos qui
erāt in vniuerſo regno eius. Fuit aūt da-
niel vſq; ad annū primū cyri regis.

¶ C. S. De ſomnio nabuchodonoſor qđ fugit ab eo: de ſapientibus occidendis: de oratione danielis: ⁊ interpretatione ſomnij. Capitulum .ij.

A In anno ſcđo regni na-
buchodonoſor vidit na
buchodonoſor ſomniū
et conterritus eſt ſp̄s
eius: ⁊ ſomniū ei⁹ effu
git ab eo. Precepit aūt
rex vt conuocarentur
arioli et magi ⁊ maleſi-
ci ⁊ chaldei vt indicarēt regi ſomnia ſua.
Qui cū veniſſent ſteterunt corā rege: et
dixit ad eos rex. Vidi ſomniū ⁊ mente cō
fuſus ignoro quid viderim. Reſpōderūt
q; chaldei regi ſyriace. Rex in ſempiter-
num viue: dic ſomnium ſeruis tuis ⁊ in-
terpretationem eius indicabimus. Et re
ſpondens rex ait chaldeis. Sermo receſ
ſit a me: niſi indicaueritis mihi ſomniū ⁊
coniecturā eius: peribitis vos ⁊ dom⁹ ve
ſtre publicabunt̄. Si aūt ſomniū ⁊ cōie
cturā eius narraueritis: ꝓmia ⁊ dona et
honorē multū accipietis a me. Somniū
igitur et interpretationem eius indicate
mihi. Rńderunt ſcđo atq; dixerunt. Rex
B ſomnium dicat ſeruis ſuis: et interpreta-
tionem ei indicabimus. Rńditq; rex et
ait. Certe noui q̄ tēpus redimitis: ſcien-
tes q̄ receſſerit a me ſmo. Si ergo ſom-
nium non indicaueritis mihi: vna eſt de
vobis ſentētia: q̄ interpretationē q̄; falla
cē et deceptione plenā compoſueritis: vt
loquamini mihi donec tēpus pertrāſeat.
Somniū itaq; dicite mihi: vt ſciā q̄ in-
terpretationē q̄; ei⁹ verā loquamini. Rń
dentes ergo chaldei corā rege dixerunt.
Non eſt homo ſuper terrā qui ſermonē
tuum rex poſſit implere: ſed neq; regum
quiſq̄ magnus et potens verbum hmōi
ſciſcitatur ab oī ariolo ⁊ mago ⁊ chaldeo
Sermo enim quē tu queris rex: grauis
eſt: nec reperietur quiſq̄ qui indicet illū
in cōſpectu regis exceptis dijs quorum
non eſt cū hoibus conuerſatio. Quo au C
dito: rex in furore et in ira magna prece-
pit: vt perirent omnes ſapientes babylo
nis. Et egreſſa ſententia: ſapientes inter
ficiebāt̄. Querebaturq; daniel ⁊ ſocij ei⁹
vt perirent. Tunc daniel requiſiuit de le-
ge atq; ſnīa ab arioch principe militie re
gis: qui egreſſus fuerat ad interficiēdos
ſapientes babylonis. Et interrogauit eū
qui a rege p̄tātē acceperat. Quā ob cām tā
crudelis ſnīa a facie regis eſſet egreſſa.
Cū ergo rex indicaſſet arioch danieli: da
niel egreſſus rogauit regem vt tēpus da-
ret ſibi ad ſolutionē indicandā regi. Et
ingreſſus eſt domū ſuā: ananieq; ⁊ miſae
li ⁊ azarie ſocijs ſuis indicauit negociū
vt quererent miam a facie dei celi ſuper
ſacramento iſto. ⁊ non perirent daniel et
ſocij eius cū ceteris ſapientibus babylo
nis. Tunc danieli myſterium per viſionē
nocte reuelatū eſt. Et bńdixit daniel deū
celi: et locutus ait. Sit nomē dn̄i benedi
ctum a ſeculo ⁊ vſq; in ſeculū: q2 ſapien ps.112.b
tia et fortitudo eius ſunt ⁊ ipſe mutat tē
pora ⁊ etates. Transfert regna atq; cōſti
tuit: dat ſapientiā ſapiētib⁹ ⁊ ſciētiā intel- D
ligētibus diſciplinā. Ipſe reuelat ꝓfunda
et abſcōdita: ⁊ nouit in tenebris cōſtitu-
ta: ⁊ lux cū eo eſt. Tibi de⁹ patrū nřorū
cōfiteor teq; laudo: q2 ſapientiā et forti-
tudinem dediſti mihi: ⁊ nūc oſtendiſti mi-
hi q̄ rogauimus te: q2 ſermonē regis apē
ruiſti nobis. Poſt hec daniel ingreſſus ad
arioch: quem cōſtituerat rex vt perderet
ſapientes babylonis: ſic ei locutus eſt.
Sapientes babylonis ne perdas: intro-
duc me in conſpectu regis: et ſolutionē
regi narrabo. Tunc arioch feſtin⁹ intro-
duxit danielē ad regē: et dixit ei. Inueni
hominem de filijs traſmigrationis iude
qui ſolutionem regi annūciet. Rńdit rex
et dixit danieli: cuius nomen erat balth-
ſar. Putas ne vere potes mihi indicare
ſomnium quod vidi et interpretationē
eius. Et reſpondens daniel coram rege

ait. Myſteriū qḋ rex interrogat ſapiētes
magi ⁊ arioli ⁊ haruſpices nequeunt in‑
J.eodem. dicare regi:ſed eſt deꝰ i celo reuelās my‑
E ſteria q̄ indicauit tibi rex nabucbodono‑
ſoꝛ que ventura ſunt nouiſſimis tp̄ibus.
Sōniū tuū ⁊ viſiōes capitis tui i cubili
tuo huiuſcemodi ſunt. Tu rex cogitare
cepiſti in ſtratu tuo q̄d eſſet futuriū poſt
hec: ⁊ qui reuelat myſteria oſ̄dit tibi q̄ vē
tura ſunt. Mihi q̄ꝫ nō in ſapiētia q̄ ē in
me plus ꝙ̄ i cūctis viuētibꝰ ſacramētuꝫ
hoc reuelatū eſt:ſꝫ vt iterp̄tatio regi ma‑
nifeſta fieret: ⁊ cogitatiōes mētis tue ſci
res. Tu rex videbas: et ecce quaſi ſtatua
vna grādis. Statua illa magna et ſtatu‑
ra ſublimis ſtabat cōtra te: ⁊ ītuitꝰ eius
erat terribilis. Huiꝰ ſtatue caput ex auro
optimo erat:pectꝰ aūt ⁊ brachia de argē
to. Porro venter et femora ex ere:tybie
aūt ferree. Pedū q̄dā pars erat ferrea: q̄
dā aūt fictilis. Videbas ita donec abſci‑
ſus eſt lapis de mōte ſine manibꝰ: ⁊ pcuſ
ſit ſtatuā i pedibꝰ eiꝰ ferreis ⁊ fictilibꝰ ⁊
F cōminuit eos. Tūc contrita ſunt pariter
ferrū teſta es argētū ⁊ auꝝ: ⁊ redacta q̄ſi
in fauillā eſtiue aree q̄ rapta ſunt vento:
nulluſq̄ꝫ locꝰ īuētꝰ ē eis. Lapis aūt q̄ p
cuſſerat ſtatuā factꝰ ē mons magnꝰ ⁊ im
pleuit vniuerſaꝫ terrā. Hoc ē ſomniū. In
terp̄tationem q̄ꝫ eius dicemꝰ corā te rex.
Tu rex regū es: ⁊ deꝰ celi regnū et fortitu
dinē et imperiū ⁊ glīam dedit tibi:et oīa
in q̄bꝰ habitant filij hoīm et beſtie agri:
volucres q̄ꝫ celi dedit in manu tua:et ſub
ditione tua vniuerſa cōſtituit. Tu es er‑
go caput aureū ⁊ poſt te cōſurget regnū
aliud minꝰ te argenteū: ⁊ regnū tertium
aliud ereuꝫ:qḋ iperabit vniuerſe terre:et
regnū q̄rtū erit velut ferreū. Quō ferruꝫ
comminuit et domat oīa:ſic cōminuet et
cōteret oīa hec. Porro q̄ꝛ vidiſtis pedū ⁊
digitoꝝ partē teſteā figuli ⁊ partē ferreaꝫ
regnū diuiſum erit qḋ tū de plātario fer‑
ri oꝛiet. Scḋm qḋ vidiſti ferrū mixtū te‑
ſte ex luto: ⁊ digitos pedum ex parte fer‑
reos ⁊ ex parte fictiles : ex parte regnum
erit ſolidū: ⁊ ex parte contritum. Q̄ꝛ aūt
vidiſti ferrū mixtū teſte ex luto:cōmiſce‑
bunt q̄dem humano ſemini: ſed nō ad‑
herebunt ſibi:ſicuti ferrū miſceri nō po‑
teſt teſte. In diebus aūt regnorum illoꝝ
G ſuſcitabit deus celi regnum:qḋ in eternū
non diſſipabitur:et regnū eius alteri po
pulo nō tradetur. Cōminuet aūt ⁊ cōſu
met vniuerſa regna hec: ⁊ ipſuꝫ ſtabit in
eternū. Scḋm q̄ꝛ vidiſti q̄ de mōte abſci
ſus eſt lapis ſine manibꝰ: et cōminuit te‑
ſtā ⁊ ferrū ⁊ es ⁊ argentū ⁊ aurū: deꝰ ma
gnꝰ oſ̄dit regi q̄ ventura ſunt poſtea. Et
verū ē ſomniū ⁊ fidelis interp̄tatio eius.
Tūc rex nabucbodonoſoꝛ cecidit i faciē
ſuā: ⁊ danielē adoꝛauit: ⁊ hoſtias ⁊ incē‑
ſum p̄cepit vt ſacrificarent ei. Loquens
ergo rex ait danieli. Vere deus veſter deꝰ J.eodem.
deoꝛuꝫ eſt ⁊ dn̄s regū reuelans myſteria
q̄m tu potuiſti aperire ſacramētum hoc.
Tunc rex danielem in ſublime extulit:et
munera multa ⁊ magna dedit ei. Et con Gen.41.e.
ſtituit eū principē ſup oēs p̄uincias ba‑
bylonis: ⁊ p̄fectū ⁊ magiſtrū ſup cūctos
ſapientes babylonis. Daniel aūt poſtula
uit a rege ⁊ conſtituit ſup opera p̄uincie
babylonis:ſidrac miſac ⁊ abdenago. Ip‑
ſe autem daniel erat in foꝛibus regis.

¶ C.S. De ſtatua aurea quam adoꝛari precepit rex:quā q̄ꝛ non adoꝛauerūt pueri:miſſi ſunt in foꝛnacem. de oratione azarie:de cantico triū puerorum: ⁊ de liberatione eorum: ⁊ qualiter a rege exaltati ſunt. Capitulum.iij.

Nabucbodonoſoꝛ rex fe
cit ſtatuā auream alti‑
tudine cubitoꝛum ſexa
ginta:latitudine cubi‑
toꝛuꝫ ſex. Et ſtatuit eā
in campo durā, prouin
cie babylōis. Itaq̄ꝫ na‑ A
bucbodonoſoꝛ rex mi‑
ſit ad congregandos ſatrapas magiſtra‑
tus ⁊ iudices duces ⁊ tyrannos optima
tes ⁊ p̄fectos oēſq̄ꝫ principes regionū vt
cōuenirēt ad dedicationē ſtatue quā ere‑
xerat nabucbodonoſoꝛ rex. Tunc cōgre‑
gati ſunt ſatrape magiſtratus ⁊ iudices
duces ⁊ tyranni ⁊ optimates: qui erāt in
poteſtatibus conſtituti: ⁊ vniuerſi princi
pes regionū vt cōuenirēt ad dedicationē
ſtatue quam erexerat nabucbodonoſoꝛ
rex. Stabant aūt i ꝯſpectu ſtatue quā po
ſuerat nabucbodonoſoꝛ rex ⁊ preco cla‑
mabat valenter. Vobis dicit populis tri
bubꝰ ⁊ liguis i hoꝛa qua audieritis ſonū
tube et fiſtule ⁊ cithare ⁊ ſambuce ⁊ pſal
terij ⁊ ſymphonie ⁊ vniuerſi generis mu
ſicoꝛū:cadentes adoꝛate ſtatuaꝫ auream
quam cōſtituit nabucbodonoſoꝛ rex. Si
quis autem non proſtratus adoꝛauerit:
eadem hoꝛa mittetur in foꝛnacē ignis ar
dētis. Poſt hec igitur ſtatim vt audierūt
omnes populi ſonitum tube et fiſtule et
cithare:ſambuce et pſalterij: ſimphonie
et omnis generis muſicoꝝ:cadētes om‑
nes populi tribus ⁊ lingue adoꝛauerunt

ſtatuã aureã quã ꝯſtituerat nabuchodo
noſoꝛ rex. Statimq; in ipſo tempoꝛe ac-
cedẽtes viri chaldei accuſauerunt iude-
os dixeruntq; nabuchodonoſoꝛ regi. Rex
B ineternum viue. Tu rex poſuiſti decretũ
vt omnis homo q̃ audierit ſonitũ tube
3.r.a.d.3. fiſtule et cithare: ſambuce et pſalterij et
b.j.6.b. ſymphonie et vniuerſi generis muſicoꝝ
proſternat ſe et adoꝛet ſtatuam auream.
Si quis aũt nõ ꝓcidẽs adoꝛauerit mittat
in foꝛnacẽ ignis ardentis. Sũt ergo viri
iudei quos conſtituiſti ſup opa regionis
babylonicę ſidrac: miſac et abdenago: vi-
ri iſti cõtẽpſerũt rex decretũ tuum. Deos
tuos nõ colunt: ⁊ ſtatuã aureã quã erexi-
ſti nõ adoꝛãt. Tũc nabuchodonoſoꝛ rex
in furoꝛe ⁊ ira p̄cepit, vt adducerẽt ſidrac
miſac ⁊ abdenago. Qui confeſtim addu-
cti ſunt in cõſpectu regis: pronunciãſq;
nabuchodonoſoꝛ rex ait eis. Uere ne ſi-
drac miſac et abdenago deos meos non
colitis: ⁊ ſtatuã aureã quã ꝯſtitui nõ ado
ratis. Nunc ergo ſi eſtis parati: quacũq;
hoꝛa audieritis ſonitũ tube: fiſtule: citha
re: ſambuce ⁊ pſalterij ⁊ ſymphonie: oĩſ-
q; generis muſicoꝝ: pſternite vos ⁊ ado
rate ſtatuã quã feci. Q̃ ſi non adoꝛaueri
tis eadẽ hoꝛa mittemini in foꝛnacẽ ignis
ardentis. Et quis eſt deus q̃ eripiet vos de
manu mea? Reſpõdentes ſidrac miſac ⁊
abdenago: dixerũt regi nabuchodonoſoꝛ.
Nõ opoꝛtet nos de hac re reſpõdere tibi.
Ecce eñi deꝰ noſter quẽ colimꝰ: põt eri-
pere nos de camino ignis ardentis: et de
manibꝰ tuis o rex liberare. Q̃ ſi nolue-
rit notum ſit tibi rex q2 deos tuos nõ co-
limꝰ: ⁊ ſtatuã aureã quã erexiſti nõ ado-
ramꝰ. Tũc nabuchodonoſoꝛ repletꝰ eſt
furoꝛe: ⁊ aſpectꝰ faciei illiꝰ immutatꝰ eſt
ſup ſidrac: miſac ⁊ abdenago. Et prece-
pit vt ſuccenderetur foꝛnax ſeptuplũ q̃
ſuccẽdi cõſueuerat: ⁊ viris foꝛtiſſimis de
exercitu ſuo iuſſit vt ligatis pedibus ſi-
drac miſac ⁊ abdenago mitterent eos in
foꝛnacem ignis ardentis. Et cõfeſtim vi-
ri illi vincti cum brachis ſuis ⁊ tiaris ⁊
calciamẽtis ⁊ veſtibus: miſſi ſunt in me
dium foꝛnacis ignis ardentis. Nam iuſ-
ſio regis vrgebat. Foꝛnax autem ſuccen-
ſa erat nimis. Porro viros illos qui miſe
runt ſidrac: miſac et abdenago: interfe-
cit flãma ignis. Uiri autem hi tres: id eſt
ſidrac miſac ⁊ abdenago cecinerunt in
medio camini ignis ardentis colligati.
¶ Que ſequuntur in hebreis voluminibꝰ
nõ repperi. Et ambulabant in medio flã

me laudãtes deũ ⁊ bñdicẽtes dño. Stãs
aũt azarias oꝛauit ſic. Aperienſq; os ſuũ
in medio ignis ait. Bñdictꝰ es dñs deus 1.ecc...
patrũ noſtroꝝ: ⁊ laudabile ⁊ glorioſum
nomen tuum in ſecula: quia iuſtus es in
omnibus que feciſti nobis et vniuerſa
opera tua vera et vie tue recte: et omnia
iudicia tua vera. Judicia eñi vera feciſti
iuxta omnia que induxiſti ſuper nos ⁊ ſu
per ciuitatem ſanctam patrum noſtroꝝ
hieruſalem: quia in veritate et in iudicio
induxiſti oĩa hec ꝓpter peccata noſtra
Peccauimus enim ⁊ inique egimus rece 3.reg.8.
dentes a te: et deliquimus in omnibus:
et precepta tua non audiuimus nec ob-
ſeruauimus nec fecimus ſicut precepe-
ras nobis vt bene nobis eſſet. Omnia er
go que induxiſti ſuper nos et vniuerſa q̃
feciſti nobis in vero iudicio feciſti: et tra
didiſti nos in manibus inimicorum no-
ſtrorum iniquorum et peſſimorum pre-
uaricatoꝝq; ⁊ regi iniuſto ⁊ peſſimo vl-
tra omnem terram. Et nunc non poſſu-
mus aperire os. Cõfuſio et opprobrium
facti ſumus ſeruis tuis: ⁊ his qui colunt
te. Ne queſumus tradas nos in ꝑpetuũ
propter nomẽ tuum: ⁊ ne diſſipes teſta-
mentũ tuũ neq; auferas miſericoꝛdiam
tuam a nobis ꝓpter abrahã dilectum tuũ
et iſaac ſeruũ tuũ ⁊ iſrl̃ ſctm̃ tuũ: quibus
locutus es pollicens q multiplicares ſe
men eoꝝ ſicut ſtellas celi: ⁊ ſicut arenã
que eſt in littoꝛe maris: q2 dñe imminuti
ſumus pluſq̃ omnes gẽtes ſumuſq; hũi
les in vniuerſa terra hodie propter pecca
ta noſtra. Et non eſt in tpe hoc princeps
et dux ⁊ ꝓpheta: neq; holocauſtum neq;
ſacrificium: neq; oblatio: neq; incẽſum:
neq; locus p̄mitiarũ corã te: vt poſſimꝰ
inuenire miam tuã: ſz in aio cõtrito ⁊ ſpũ
humilitatis ſuſcipiamur. Sicut in ho-
locauſto arietũ: ⁊ tauroꝝ: ⁊ ſicut in mil
bus agnoꝝ pinguiũ: ſic fiat ſacrificium
nrm̃ i cõſpectu tuo hodie vt placeat tibi
qm̃ nõ eſt ꝯfuſio cõfidẽtibꝰ in te. Et nũc
ſeq̃mur te in toto coꝛde: et timemus te ⁊
querimꝰ faciẽ tuã. Ne cõfundas nos: ſz
fac nobiſcũ iuxta mãſuetudinem tuã: ⁊
ſm̃ multitudinem miſericoꝛdie tue. Et
erue nos in mirabilibus tuis: ⁊ da gl'iam
nomini tuo dñe: ⁊ cõfundant oẽs q̃ oſtẽ-
dunt ſeruis tuis mala. Cõfundantur in
omnipotẽtia tua: ⁊ robur eoꝝ conteratur
⁊ ſciãt quia tu es dñs deus ſolus et glo
ſus ſup oꝛbem terrarum. Et nõ ceſſabãt
qui miſerãt eos miniſtri regis ſuccendere

de fornacē napta ⁊ ſtuppa et pice et mal-
leolis: ⁊ effundebat flāma ſuper fornacē
cubitis quadragintanouē: ⁊ erupit ⁊ incē
dit quos repperit iuxta fornacē de chal-
deis. Angelus aūt dñi deſcendit cū aza-
ria ⁊ ſocijs eius in fornacem. Et excuſſit
flāmā ignis de fornace: et fecit medium
fornacis quaſi vētū roris flātē ⁊ non teti
git eos oino ignis neq̄ ꝯtriſtauit nec q̄c
q̄ moleſtie intulit. Tunc hi tres quaſi ex
vno ore laudabant ⁊ glorificabāt et bene
dicebāt deum in fornace dicentes. Bene
Eodem. dictus es dñe de⁹ patrū noſtrorū: ⁊ lau-
dabilis ⁊ glorioſus ⁊ ſuperexaltat⁹ i ſcl'a.
Et bñdictū nomē glie tue ſanctū: ⁊ lau-
dabile ⁊ ſuperexaltatū in oibus ſcl'is. Bñ-
dictus es in tēplo ſancto glorie tue: ⁊ ſup
laudabilis ⁊ ſupglorioſus i ſcl'a. Bñdict⁹
es in throno regni tui: et ſuplaudabilis
et ſuperexaltat⁹ in ſcl'a. Bñdict⁹ es q̄ itue
ris abyſſos ⁊ ſedes ſuper cherubin: ⁊ lau
dabilis ⁊ ſuperexaltatus in ſecula. Benedi
ctus es in firmamento celi: ⁊ laudabilis
et glioſus in ſcl'a. Bñdicite oia opa dñi
dño: laudate ⁊ ſuperexaltate eū in ſecula.
Bñdicite angeli dñi dño: laud. Bñdicite
Ps.148.a. celi dño: lau. Bñdicite aque oēs q̄ ſuper
celos ſunt dño laudate ⁊ ſuperexaltate eū
in ſecula. Bñdicite oēs virtutes dñi dño
laudate et ſuperexaltate eū in ſcl'a. Bñdici
te ſol ⁊ luna dño: laudate et ſuperexaltate
eum in ſcl'a. Bñdicite ſtelle celi dño: lau
date. Bñdicite imber ⁊ ros dño: lau. Bñ
dicite omnis ſpūs dei dño: lau. Bñdicite
ignis et eſtus dño: lau. Bñdicite frigus ⁊
eſtas dño: lau. Bñdicite rores et pruina
dño: laud. Benedicite gelu et frigus dño
f laud. Bñdicite glacies et niues dño: lau-
date. Bñdicite noctes ⁊ dies dño: lauda
te. Bñdicite lux ⁊ tenebre dño: laudate.
Bñdicite fulgura et nubes dño: laudate.
Bñdicat terra dñm: laudet ⁊ ſuperexaltet
eū in ſecula. Benedicite mōtes ⁊ colles
dño: lau. Benedicite vniuerſa germinan
tia in terra dño: laud. Benedicite fontes
dño: lauda. Benedicite maria ⁊ flumina
dño: laud. Benedicite cete ⁊ oia que mo
uent in aq̄s dño: lau. Benedicite oēs vo
lucres celi dño: lau. Bñdicite oēs beſtie
et pecora dño: lau. Benedicite filij homi
num dño: lau. Bñdicat iſrl' dñm: laudet
et ſuperexalte eum in ſecula. Bñdicite ſa
cerdotes dñi dño: lau. Bñdicite ſerui dñi
dño: lau. Bñdicite ſpūs ⁊ aie iuſtoꝝ dño
lau. Benedicite ſancti et humiles corde
dño: lau. Bñdicite anania azaria miſael
dño: laudate ⁊ ſuperexaltate eū in ſecula.
Qui eruit nos de inferno: et ſaluos fecit
de manu mortis: et liberauit nos de me-
dio ardentis flamme: et de medio ignis
eruit nos. Confitemini dño qm̄ bon⁹ qm̄
in ſeculum miſericordia eius. Benedici
te omnes religioſi dño deo deorum: lau-
date ⁊ cōfitemini ei: q2 in oia ſecula miſe
ricordia eius. ¶ Huc uſq; in hebreo non
habet: ⁊ q̄ poſuim⁹ de theodotionis edi-
tione tranſlata ſunt. ¶ Tunc nabuchodo
noſor rex obſtupuit et ſurrexit ꝓpere: et
ait optimatib⁹ ſuis. Nōne tres viros mi-
ſimus in medio ignis compeditos? Qui
reſpōdētes regi dixerūt. Uere rex. Rñdit B
rex et ait. Ecce ego video q̄ttuor viros ſo
lutos ⁊ ambulantes in medio ignis: ⁊ ni
hil corruptiōis in eos eſt: ⁊ ſpecies q̄rti
ſimilis filio dei. Tunc acceſſit rex nabu-
chodonoſor ad oſtium fornacis ignis ar-
dentis et ait. Sidrac miſac et abdenago
ſerui dei excelſi viui egredimini ⁊ venite.
Statimq; egreſſi ſunt ſidrac miſac ⁊ ab-
denago de medio ignis. Et cōgregati ſa-
trape ⁊ magiſtratus ⁊ iudices ⁊ potētes
regis contēplabant viros illos: qm̄ nihil
ptātis habuiſſet ignis in corporibus eoꝝ
et capillus capitis eoꝝ non eſſet aduſtus
etiā ſaraballa eoꝝ non fuiſſent immutata:
et odor ignis nō tranſiſſet p eos. Et erū-
pens nabuchodonoſor ait. Benedictus
deus deorū ſidrac videlicet miſac ⁊ abde
nago qui miſit angelū ſuū ⁊ eruit ſeruos
ſuos qui crediderunt in eum: ⁊ verbū re
gis immutauerunt ⁊ tradiderunt corpo-
ra ſua ne ſeruirent: ⁊ ne adorarent omnē
deum excepto deo ſuo. A me ergo poſitū 9.diſ.c.ſi
eſt hoc decretum vt ois populus tribus 11.q.3.c.im
⁊ lingua quecūq; locuta fuerit blaſphe- peratores.
miam cōtra deum ſidrac miſac et abde- 23.q.4.c.
nago diſpeat: ⁊ dom⁹ eius vaſtet. Neq; qđ vult. et
enim eſt alius deus qui poſſit ita ſaluare. c.non inue
Tunc rex ꝓmouit ſidrac miſac: ⁊ abdena niunt
go in prouincia babylonis. Nabuchodo-
noſor rex oibus populis: gentibus ⁊ lin-
guis qui habitant in vniuerſa terra: pax
vobis multiplicetur. Signa ⁊ mirabilia
fecit apud me deus excelſus. Placuit er-
go mihi predicare ſigna eius: q2 magna
ſunt: ⁊ mirabilia eius quia fortia: ⁊ regnū
eius regnū ſempiternū ⁊ poteſtas ei⁹ in
generatione et generationem.

¶ C.D. Aliud ſomniū regis: ⁊ de interpretatiōe
danielis: de amiſſione regni: ⁊ habitatione eius
cum beſtijs: comedit q; fenum vt bos ⁊ reſtitutio
ne ꝓpter penitentiam regis: ⁊ de arbore. Cap. iiij.

A Ego nabuchodonoſor
quietus eram in domo
mea: ⁊ florens in pala-
tio meo. Somnium vidi
qđ perterruit me et co-
gitationes mee in ſtra
tu meo: et viſionis ca-
pitis mei conturbaue
rũt me. Et p me ꝓpoſitũ ē decretũ vt in
troduceref in cõſpectu meo cũcti ſapiẽ
tes babylonis. ⁊ vt ſolutionem ſomnij in
dicarent mihi. Tũc ingrediebãtur arioli
magi chaldei et aruſpices: et ſomnium
narraui in cõſpectu eoꝝ: ⁊ ſolutionẽ eiꝰ
nõ idicauerũt mihi donec collega igreſ-
ſus eſt i ꝯſpectu meo daniel: cui nomen
balthaſar ſm nomẽ dei mei: qui hꝫ ſpm̃
deoꝝ ſctõꝝ in ſemetipſo: ⁊ ſomniũ coraꝫ
ipſo locutus ſum. Balthaſar princeps a-
rioloꝝ: qm̃ ego ſcio ꝙ ſpm̃ ſctõꝝ deorũ:
habeas i te: ⁊ oẽ ſacrm̃ nõ ẽ īpoſſibile ti-
B bi viſiões ſomnioꝝ meoꝝ q̃s vidi: et ſolu
tionem earũ narra. Viſio capitis mei in
cubiculo meo. Videbã: ⁊ ecce arbor i me
dio terre: et altitudo eiꝰ nimia. Magna
arbor ⁊ fortis ⁊ ꝓceritas eiꝰ cõtingẽs ce
lũ. Aſpectus illius erat vſq; ad terminos
vniuerſe terre. Folia eiꝰ pulcherrima: et
fructus eiꝰ nimiꝰ et eſca vniuerſoꝝ i ea.
Subter eã habitabãt aĩalia ⁊ beſtie: ⁊ in
ramis eius cõuerſabanf volucres celi: ⁊
ex ea veſcebaf oĩs caro. Videbã in viſiõe
capitis mei ſup ſtratũ meũ: ⁊ ecce vigil ⁊
ſanctꝰ de celo deſcẽdit: clamauit fortiter
et ſic ait. Succidite arborẽ et ꝓſcidite ra
mos eiꝰ: excutite folia eiꝰ ⁊ diſꝑgite fru-
ctus eiꝰ: fugiãt beſtie q̃ ſubter eã ſunt: et
C volucres celi de ramis eiꝰ. Verũtñ ger-
mẽ radicũ eiꝰ i terra ſinite: ⁊ alligef vin-
culo ferreo ⁊ ereo: in herbis q̃ foris ſunt.
et rore celi tingaf: ⁊ cũ feris pars eiꝰ in
herba terre. Cor eiꝰ ab humano cõmute
tur: ⁊ cor fere def ei: ⁊ ſeptẽ tpa mutẽtur
ſup eũ. In ſnĩa vigiluꝫ decretũ eſt: ⁊ ſer-
mo ſctõꝝ ⁊ petitio: donec cognoſcãt viuẽ
tes: qm̃ dñaf excelſus i regno hoĩꝫ: ⁊ cui
cũq; voluerit dabit illud ⁊ humillimum
hoĩm cõſtituet ſup eũ. Hoc ſomniũ vidi
ego nabuchodonoſor rex. Tu ergo bal-
thaſar interpretationem narra feſtinꝰ: q2
oẽs ſapiẽtes regni mei nõ q̃rũt ſolutionẽ
edicere mihi. Tu aũt potes: q2 ſpũs deo
rũ ſctõꝝ i te ẽ. Tũc daniel cuiꝰ nomẽ bal
thaſar: cepit intra ſemetipſũ tacitꝰ cogita
re quaſi vna hora: et cogitatiões eiꝰ ꝯtur
D babãt eum. Rñdens autẽ rex ait. Baltha
ſar ſomniũ ⁊ īterꝑtatio eiꝰ nõ cõturbẽt
te. Reſpondit balthaſar et dixit dñe mi
ſomniũ his qui te oderũt ⁊ interpretatio
eiꝰ hoſtibꝰ tuis ſit. Arborẽ quã vidiſti ſub
limẽ atq; robuſtã: cuius altitudo ꝑtingit
ad celũ ⁊ aſpectꝰ illiꝰ in oẽm terrã: ⁊ ra-
mi eiꝰ pulcherrimi: ⁊ fructꝰ eiꝰ nimiꝰ: et
eſca oĩm in ea ſubter eã habitãtes beſtie
agri: ⁊ in ramis eiꝰ cõmorãtes aues celi:
tu es rex q̃ magnificatꝰ es ⁊ inualuiſti: et
magnitudo tua creuit ⁊ peruenit vſq; ad
celuꝫ: ⁊ poteſtas tua in terminos vniuer
ſe terre. Qđ autẽ vidit rex vigilem ⁊ ſctm̃
E deſcẽdere de celo ⁊ dicere. Succidite ar-
borẽ ⁊ diſſipate illã: attamẽ germen radi
cum eiꝰ in terra dimittite ⁊ vinciatur fer
ro ⁊ ere in herbis foris: ⁊ rore celi cõſper
gatur: ⁊ cũ feris ſit pabulũ eius donec ſe
ptem tẽpora mutentur ſup eum. Hec eſt
interpretatio ſnĩe altiſſimi q̃ peruenit ſu-
per dñm meũ regẽ. Ejicient te ab hoĩbus Job.40.b
et cũ beſtijs feriſq; erit habitatio tua: et 1.3.f.j.m.
fenum vt bos comedes: ⁊ rore celi infun
deris. Septẽ quoq; tpa mutabunf ſuper
te donec ſcias ꝙ dñef excelſus ſuper re-
gnuꝫ hoĩm: ⁊ cuicũq; voluerit det illud.
Qđ aũt precepit vt relinqueretur germen
radicũ eius id eſt arboris: regnum tuum
tibi manebit poſtq̃ cognoueris ꝑtãtem
eſſe celeſtem. Quãobrẽ rex cõſilium meũ
placeat tibi et peccata tua elemoſynis re De pe. dis.
dime: et iniquitates tuas miſericordijs 1.c. [illegible]
pauperũ: forſitã ignoſcet deꝰ delictꝭ tuis. Eccl.3.d.
Oĩa hec venerunt ſup nabuchodonoſor
regem. Poſt finem menſium duodecim
F in aula babylonis deambulabat. Reſpõ
ditq; rex ⁊ ait. Nõne hec eſt babylon ciui
tas magna quam ego edificaui in domũ
regni in robore fortitudinis mee et in glo
ria decoris mei? Cumq; ſermo adhuc eſ-
ſet in ore regis: vox de celo ruit. Tibi dici
tur nabuchodonoſor rex. Regnum tuuꝫ
tranſibit a te: et ab hominibus ejicient
te: et cum beſtijs et feris erit habitatio
tua. Fenum quaſi bos comedes: et ſeptẽ
tempora mutabũtur ſup te: donec ſcias
ꝙ dominetur excelſus in regno hominuꝫ
et cuicũq; voluerit det illud. Eadem ho
ra ſermo cõpletus eſt ſup nabuchodono
ſor: et ex hominibus abiectus eſt: et fe-
num vt bos comedit: et rore celi corpus
eius infectum eſt: donec capilli eius in
ſimilitudinẽ aqlarũ creſcerent: ⁊ vngues
eius quaſi vngues auium. Igitur poſt fi-
G nem dierũ: ego nabuchodonoſor oculos
meos ad celũ leuaui: ⁊ ſenſus meus red-

dit⁹ eſt mihi: ꝛ altiſſimo bñdixi: ꝛ viuētē
ſ.7.ā. in ſempiternū laudaui ꝛ glorificaui: quia
poteſtas ei⁹: poteſtas ſempiterna regnū
ei⁹ in gñatione ꝛ gñationē: ꝛ oēs habita-
tores terre apd̄ eū in nihilū reputati ſūt
Juxta volūtatē eñ ſuā facit tā in virtuti
bus celi ꝙ in habitatorib⁹ terre: ꝛ nō eſt
q̇ reſiſtat manui ei⁹: ꝛ dicat ei: q̄re feciſti
Jn ipſo tpe ſenſus me⁹ reuerſus eſt ad
me: et ad horā regni mei decorēq̧ perue
nit: ꝛ figura mea reuerſa eſt ad me: ꝛ opti
mates mei et magiſtratus mei reqſierūt
me: et in regno meo reſtitutus ſum: ꝛ ma
gnificentia mea āplior addita eſt mihi.
Nūc igit̄ ego nabuchodonoſor laudo et
magnifico et glorifico regem celi: q2 oīa
opera eius vera et oēs vie ei⁹ iudicia: et
gradientes in ſupbia poteſt humiliare.

¶ C.5. Balthaſar bibens in vaſis templi vidit manū ſcribentē in pariete: ꝛ iuxta interpretatio nē daniel' ṗdidit regnū ꝛ ſucceſſit ei dari⁹. ca. v.

A Baltbaſar rex fecit grā-
de conuiuiū optimati
bus ſuis mille: ꝛ vnuſ-
quiſq̧ ſm ſuā bibebat
etatem. Precepit ergo
iā temulēt⁹ vt afferrē
tur vaſa aurea ꝛ argen
tea q̇ aſportauerat na-
buchodonoſor pr̄ eius de tēplo qd̄ fuit in
hierl̄m: vt biberēt in eis rex ꝛ optimates
ei⁹ vxores eius ꝛ cōcubine. Tunc allata
ſunt vaſa aurea q̇ aſportauerat de tēplo
qd̄ fuerat in hierl̄m: ꝛ biberūt in eis rex et
optimates ei⁹: vxores ꝛ cōcubine illius.
Bibebāt vinū ꝛ laudabāt deos ſuos au-
reos ꝛ argēteos ꝛ ereos: ferreos ligneoſ-
q̧ et lapideos. Jn eadē hora apparuerūt
digiti quaſi manus hoīs ſcribentis con-
tra cādelabrū i ſupficie parietis aule re
B gie. Et rex aſpiciebat articulos man⁹ ſcri
bentis. Tunc facies regis cōmutata eſt:
et cogitationes eius cōturbabant eum: ꝛ
cōpages renū eius ſoluebantur: ꝛ genua
eius ad ſeinuicē collidebant. Exclama
uit itaq̧ rex fortiter vt introducerent ma
gos chaldeos ꝛ aruſpices. Et ꝓloquens
re ſpōdit ſapientibus babylonis. Quicūq̧
legerit ſcripturā hāc ꝛ interꝑtationē ei⁹
manifeſtā mihi fecerit: purpura veſtiet̄:
et torquē aureā habebit in collo: ꝛ terti⁹
in regno meo erit. Tunc ingreſſi oēs ſa-
piētes nō potuerūt ſcripturā legere: nec
C interꝑtationē indicare regi. Uñ rex bal-
thaſar ſatis cōturbatus eſt: ꝛ vultus illi⁹
immutat⁹ eſt. Sz ꝛ optimates ei⁹ turba

bant. Regina aūt ꝓ re q̇ acciderat regi ꝛ
optimatibus: domū cōuiuij ingreſſa eſt:
ꝛ ꝓloquēs ait. Rex ineternū viue. Nō te ſ.ꝛ.a.ꝛ.ſ
conturbent cogitationes tue neq̧ facies b.ꝛ.ſ.6.b
tua immutet̄. Eſt vir in regno tuo q̇ ſpm̄
deoꝝ ſctōꝝ hꝫ in ſe: ꝛ in diebus pr̄is tui
ſcientia ꝛ ſapientia inuēte ſunt in eo. Nā
ꝛ rex nabuchodonoſor pater tuus princi
pem magoꝝ incātatoꝝ: chaldeorū ꝛ au-
ruſpicū ꝯſtituit eū. Pater inquam tuus
o rex q2 ſpūs amplior ꝛ prudētia intelligē
tiaq̧ ꝛ interꝑtatio ſomnioꝝ ꝛ oſtenſio ſe
cretorū ac ſolutio ligatorū inuente ſunt
in eo: hoc eſt in daniele: cui rex poſuit no
men balthaſar. Nunc itaq̧ daniel vocet̄:
D ꝛ interpretationē narrabit. Jgitur intro-
ductus eſt daniel coram rege. Ad quē ꝓ
fatus rex ait. Tu es daniel de filijs capti
uitatis iude: quem adduxit pater meus
rex de iudea? Audiui de te qm̄ ſpiritū deo
rum habeas ꝛ ſcientia intelligentiaq̧ ac
ſapientia ampliores inuente ſunt in te.
Et nūc introgreſſi ſunt in cōſpectu meo
ſapientes magi: vt ſcripturam hanc lege
rent: ꝛ interpretationem eius indicarent
mihi: et nequiuerunt ſenſum huius ſer-
monis edicere. Porro ego audiui de te ꝙ
poſſis obſcura interpretari: et ligata diſ-
ſoluere. Si ergo vales ſcripturam legere
ꝛ interpretationem eius indicare mihi:
purpura veſtieris: ꝛ torquem auream cir
ca collum tuum habebis: ꝛ tertius in re-
gno meo princeps eris. Ad que reſpon- E
dēs daniel: ait coram rege. Munera tua
ſint tibi: ꝛ dona domus tue alteri da: ſcri-
pturam autē legam tibi rex: ꝛ interpreta
tionem eius oſtēdam tibi. O rex: deus al
tiſſimus regnū ꝛ magnificentiam: gloriā
et honorē dedit nabuchodonoſor patri
tuo: ꝛ propter magnificētiam quā dede-
rat ei: vniuerſi populi: tribus ꝛ lingue tre
mebant et metuebant eum. Quos vole-
bat interficiebat: et quos volebat percu-
tiebat: ꝛ quos volebat exaltabat: ꝛ q̇s vo
lebat humiliabat. Qñ aūt eleuatū ē cor ei⁹
ꝛ ſpūs illi⁹ obfirmat⁹ eſt ad ſupbiā: depo
ſitus eſt de ſolio regni ſui: ꝛ glīa ei⁹ abla-
ta eſt: ꝛ a filijs hoīm eiect⁹ ē. Sz ꝛ cor ei⁹ F
cū beſtijs poſitū ē: ꝛ cū onagris erat habita ā.4.c.
tio eius. Fenū ꝙ̄ vt bos cōedebat: et rore
celi corp⁹ ei⁹ infectū eſt: donec cognoſce
ret ꝙ ptātem haberet altiſſim⁹ in regno
hoīm ꝛ quēcūq̧ voluerit ſuſcitabit ſup il
lud. Tu ꝙ̄ filius ei⁹ balthaſar nō humilia
ſti cor tuū cū ſcires hec oīa: ſz aduerſum
dñatorē celi eleuatus es. Et vaſa domus

eius allata ſunt corā te: ⁊ tu ⁊ optimates
tui et vxores tue et cōcubine tue vinū bi
biſtis in eis. Deos quoqꝫ argēteos ⁊ aureos
et ereos: ferreos: ligneoſqꝫ et lapideos: q
nō vidēt neqꝫ audiunt neqꝫ ſentiunt: lau
F daſti. Porro deū q hꝫ flatū tuū in manu
ſuas: ⁊ oēs vias tuas nō glorificaſti. Id-
circo ab eo miſſus ē articulꝰ man⁹ q ſcri
pſit hoc qđ exaratū eſt. Hec autē ſcriptu
ra q digeſta eſt. Mane thezel phares. Et
hec interpretatio ſermonis. Mane nūe-
rauit de⁹ regnū tuū ⁊ cōpleuit illud: ThE
kel appēſus es in ſtathera ⁊ inuēt⁹ es mi
nus hñs. Phares: diuiſū eſt regnū tuū
⁊ datū eſt medis ⁊ pſis. Tūc iubēte rege:
E indut⁹ eſt daniel purpura ⁊ circundata
eſt torqs aurea collo ei⁹: ⁊ pdicatū eſt de
eo φ hēret ptātē terti⁹ in regno ſuo. Ea-
dē nocte interfect⁹ eſt balthaſar rex chal
deus: et darius medus ſucceſſit in regnū
annos natus ſexagintaduos.

¶ C.vi. Satrape accuſant regi dario danielem:
miſſus eſt in lacū leonū ⁊ a dño liberat⁹. Ca.vi.

A P lacuit dario ⁊ ꝯſtituit
ſup regnū ſatrapas cē
tumviginti vt eſſent in
toto regno ſuo ⁊ ſuper
eos pncipes tres ex q-
bus daniel vn⁹ erat vt
ſatrape illis redderent
rōnē: et rex nō ſuſtine-
ret moleſtiā. Igit daniel ſupabat oēs pn
cipes ⁊ ſatrapas: qꝛ ſpūs dei āplior erat
in illo. Porro rex cogitabat ꝯſtituere euꝫ
ſup oē regnū: vñ principes et ſatrape qre
B bāt occaſionē vt inuenirēt danieli ex late
re regis: nullāqꝫ cām ⁊ ſuſpitionē reperi
re potuerūt: eo φ fidelis eēt: ⁊ ois culpa
⁊ ſuſpitio non inueniret in eo. Dixerunt
ergo viri illi. Nō inueniemus danieli huic
R.z.a.ʒ.i. aliquā occaſionē niſi forte in lege dei ſui.
b.ʒ.y.c.et Tūc principes et ſatrape ſurripuerūt re
ʒ.eodem. gi: et ſic locuti ſunt ei. Dari rex in eternū
viue. Cōſiliū inierūt cuncti principes re
gni tui: magiſtratus et ſatrape: ſenatores et
iudices vt decretū ipatoriū exeat ⁊ edictū
vt ois q petierit aliquā petitionē a qcūqꝫ
deo et hoie vſqꝫ ad .xxx. dies niſi a te rex
mittat in lacū leonū. Nūc itaqꝫ rex cōfir
ma ſniam: et ſcribe decretū vt nō immu
C tet qđ ſtatutū eſt a medis et pſis: nec pre
uaricari cuiqꝫ liceat. Porro rex dari⁹ po-
ſuit edictū ⁊ ſtatuit. Qđ cū daniel cōpe
riſſet: id eſt cōſtitutā legē: igreſſus eſt do
mū ſuā: ⁊ feneſtris aptis i cenaculo ſuo
ꝯ hieruſalē trib⁹ tpibus in die flectebat ge-
nua ſua ⁊ adorabat: cōfitebaturqꝫ corā
deo ſuo ſicut an facere cōſueuerat. Uiri
ergo illi curioſi⁹ inqrētes inuenerūt danie
lē orātē ⁊ obſecrātē deū ſuū: ⁊ accedētes
locuti ſunt regi ſup edicto. Rex nūqd nō
ꝯſtituiſti vt ois hō q rogaret qnqꝫ de dijs
⁊ hoib⁹ vſqꝫ ad dies triginta niſi te rex:
mitteret in lacū leonū? Ad qs rñdēs rex
ait. Uerus eſt ſermo iuxta decretū medo D
rū atqꝫ pſarū: qđ pnaricari nō lꝫ. Tūc rñ
dētes dixerūt coram rege. Daniel de filijs
captiuitatis iude nō curauit de lege tua
et de edicto qđ ſtatuiſti ſꝫ trib⁹ tpib⁹ per
diē orat obſecratiōe ſua. Qđ vbū cū au-
diſſet rex ſatis cōtriſtat⁹ eſt: et p daniele
poſuit cor vt liberaret eū: et vſqꝫ ad occa
ſum ſolis laborabat vt erueret illum. Ui
ri aūt illi itelligētes regē: dixerūt ei. Scito
rex: qꝛ lex medoꝝ atqꝫ pſarū eſt: vt oē de- E
cretū qđ ꝯſtituerit rex: nō liceat immuta
ri. Tūc rex pcepit: et adduxerūt danielē
⁊ miſerūt eū in lacum leonū. Dixitqꝫ rex
danieli. De⁹ tu⁹ quē colis ſp ipſe libera-
bit te. Allatuſqꝫ eſt lapis vn⁹ ⁊ poſit⁹ eſt Ja.14.a.
ſup os laci: quē obſignauit rex ānulo ſuo
et annulo optimatuꝫ ſuoꝝ: ne qd fieret ꝯ
danielē. Et abijt rex in domū ſuā: ⁊ dor- 1.machab.
miuit incenat⁹. Cibiqꝫ nō ſunt allati co-
rā eo inſup et ſomn⁹ receſſit ab eo. Tunc Ja.z.a.z.ſo
rex primo diluculo ꝯſurgēs: feſtin⁹ ad lacū b.r.9.c.et
leonū pgexit: appropinquāſqꝫ lacui da- ʒ.eodē.
nielē voce lachrymabili inclamauit: ⁊ af- F
fatus eſt eū. Daniel ſerue dei viuētis: de⁹
tuus cui tu ſeruis putaſne valuit te libe-
rare a leonibus? Et daniel regi rñdēs ait
Rex in eternū viue. Deus me⁹ miſit ange
lum ſuū: et ꝯcluſit ora leonū ⁊ nō nocue-
rūt mihi: qꝛ corā deo iuſticia inuēta eſt in
me. Sed et corā te rex delictuꝫ non feci.
Tūc vehemēter rex gauiſus eſt ſup eo: et
danielē pcepit educi de lacu. Eductuſqꝫ
eſt daniel de lacu ⁊ nulla leſio inuenta eſt
in eo: qꝛ credidit deo ſuo. Iubēte aūt rege
adducti ſunt viri illi q accuſauerant da-
nielē: et in lacū leonū miſſi ſunt: ipſi et fi
lij et vxores eoꝝ: ⁊ nō puenerūt vſqꝫ ad
pauimentū laci donec arriperent eos leo- G
nes: et oīa oſſa eoꝝ cōminuerūt. Tūc da
rius rex ſcripſit vniuerſis pplis tribub⁹
⁊ linguis hitātib⁹ in vniuerſa terra. Pax
vobis multiplicet. A me ergo ꝯſtitutū eſt
decretū vt in vniuerſo ipio ⁊ regno meo
tremiſcāt ⁊ paueāt deū danieł. Ipſe ē eñ
de⁹ viuēs ⁊ etern⁹ in ſecula: ⁊ regnū ei⁹
nō diſſipabit: ⁊ ptās ei⁹ vſqꝫ i eternū. Ipſe
liberator atqꝫ ſaluator faciēs ſigna ⁊ mi-

bilia i celo ⁊ i terra: q̄ liberauit danielē
de lacu leonū. Porro daniel pſeuerauit
vſqȝ ad regnū darij: regnūqȝ cyri perſe.

¶ C.S. Viſio quattuor aialiū i figura quattuor regnorū: de antiquo dierū: de aduētu filij hoīs ⁊ de antichriſto: ⁊ de iudicio. Caplm. vij.

A ANno pmo balthaſar re
gis babylonis daniel
ſomniū vidit. Viſio au
tē capitis eius in cubili
ſuo. Et ſomniū ſcribēs
breui ſermone cōprehen
dit: ſummatimqȝ per
ſtringēs: ait. Videbā in
viſiōe mea nocte: et ecce quattuor venti celi
pugnabāt in mari magno: ⁊ quattuor be
ſtie grādes aſcēdebant de mari diuerſe in
ter ſe. Prima quaſi leena: et alas hēbat aq̄
le. Aſpiciebā donec euulſe ſunt ale ei⁹: ⁊
B ſublata eſt de terra ⁊ ſup pedes quaſi hō ſte
tit: ⁊ cor ei⁹ datū ē ei. Et ecce beſtia alia
ſilis vrſo i parte ſtetit: ⁊ tres ordies erāt in
ore ei⁹ et in dentibus ei⁹: ⁊ ſic dicebāt ei.
Surge comede carnes plurimas. Poſt
h aſpiciebā et ecce alia quaſi pard⁹ ⁊ alas ha
bebat quaſi auis quattuor ſup ſe: ⁊ quattuor ca
F eodem. pita erāt in beſtia: ⁊ ptās data ē ei. Poſt
h aſpiciebā i viſione noctis: ⁊ ecce beſtia
quarta terribil' atqȝ mirabilis ⁊ fortis ni
mis. Dētes ferreos habebat magnos: co
medēs atqȝ cōminuēs: et reliq̄ pedibus
ſuis conculcās. Diſſimilis aūt erat ceteris
C beſtijs quas viderā ante eā: ⁊ hēbat cornua
decē. Cōſideratū eſt de medio eoꝝ: ⁊ tria
de cornib⁹ pmis euulſa ſunt a facie eius.
Et ecce oculi quaſi oculi hoīs erāt in cornu
iſto: ⁊ os loq̄ns ingētia. Aſpiciebā donec
throni poſiti ſunt et antiquus dieꝝ ſedit.
Veſtimētū ei⁹ candidū quaſi nix: et capilli
capitis ei⁹ quaſi lana mūda. Thron⁹ eius
flāme ignis: rote eius ignis accenſus flu
uius igneus rapidusqȝ egrediebat a facie
Apoc. 5. d. eius. Milia miliū miniſtrabāt ei: et decies
milies centena milia aſſiſtebant ei. Iudi
ciū ſedit et libri apti ſunt. Aſpiciebā pro
D pter vocē ſmonū grādiū quos cornu illud
loquebat. Et vidi quoniā interfecta eſſet beſtia
et periſſet corp⁹ ei⁹: et traditū eſſet ad cō
F. eodem. burendum igni: aliaꝝ quoqȝ beſtiarū ablata
Mat. 24. b. eſſet ptās: et tpa vite cōſtituta erāt ei vſqȝ
ad tps et tps. Aſpiciebā ergo in viſiōe no
ctis: et ecce cū nubib⁹ celi quaſi fili⁹ hoīs
veniebat: et vſqȝ ad antiquū dieꝝ puenit
E. 4. 6. et in cōſpectu ei⁹ obtulerūt eū. Et dedit ei
ptātē ⁊ honorē et regnū: ⁊ oēs ppli trib⁹
⁊ lingue ipſi ſeruient. Ptās ei⁹ ptās eter
na q̄ nō auferet: et regnū ei⁹ qḋ nō corrū
pet. Horruit ſpūs me⁹. Ego daniel terri
tus ſum in his et viſiones capitis mei cō
turbauerūt me. Acceſſi ad vnū de aſſiſtē E
tib⁹: et veritatē q̄rebā ab eo de oībus his.
Qui dixit mihi interptationē ſermonum
et docuit me. He quattuor beſtie magne q̄t
tuor ſunt regna que conſurgēt de terra.
Suſcipiēt autē regnum ſancti dei altiſſi
mi et obtinebunt regnū vſqȝ in ſclm et in
ſeculum ſeculoꝝ. Poſt hoc volui libēter
diſcere de beſtia quarta que erat diſſimilis
valde ab oīb⁹ et terribilis nimis. Dentes
et vngues ei⁹ ferrei: cōedebat et cōminue
bat: et reliq̄ pedib⁹ ſuis conculcabat. Et de F
cornibus decē q̄ hēbat in capite: et de illo
qḋ ortū fuerat anī qḋ ceciderant tria cor
nua: et de cornu illo qḋ hēbat oculos: et
os loquēs grandia: et maius erat ceteris.
Aſpiciebā: et ecce cornu illḋ faciebat bel
lum aduerſus ſctōs: et preualebat eis do
nec venit antiquus dieꝝ: et iudiciū dedit
ſanctis excelſi: et tps aduenit ⁊ regnū ob
tinuerunt ſancti. Et ſic ait. Beſtia quarta
regnuꝫ quartum erit in terra qḋ maius erit
omnib⁹ regnis: et deuorabit vniuerſam
terrā: ⁊ conculcabit ⁊ cōminuet eā. Porro
cornua decē ipſius regni decē reges erūt
et alius cōſurget poſt eos: et ipſe poten
tior erit priorib⁹ et tres reges humiliabit
Et ſermones cōtra excelſum loquetur: ⁊ G
ſanctos altiſſimi conteret. Et putabit q̄
poſſit mutare tpa et leges: et tradent in
manu eius vſqȝ ad tps et tēpora et dimi
diū temporis. Et iudicium ſedebit vt au
feratur potentia et cōteratur et diſpereat
vſqȝ in finem. Regnum autē et poteſtas
et magnitudo regni que eſt ſubter omne
celum detur populo ſanctoꝝ altiſſimi:
cuius regnum: regnum ſempiternum eſt
et omnes reges ſeruient ei et obedient.
Hucuſqȝ finis verbi. Ego daniel multuꝫ
cogitationibus meis conturbabar: et fa Luce. 1. g.
cies mea mutata eſt in me: verba autē in
corde meo conſeruaui.

¶ C.S. De ariete et hirco: ⁊ interpretationibus arietis et hirci. Caplm. viij.

ANno tertio regni baltha
ſar regis viſio apparuit A
mihi. Ego daniel poſt
id quod videram in pn
cipio: vidi in viſione
mea cum eſſem in Suſis
caſtro quod eſt in Elā
regione. Vidi autem in
viſione eſſe me ſuper portam Vlai: et

leuaui oculos meos ꝛ vidi. Et ecce aries
vnus ſtabat añ paludē: hñs cornua excel
ſa: ꝛ vnū excelſi⁹ altero atq̄ ſuccreſcens.
Poſtea vidi arietē cornib⁹ vētilātē ꝯ oc
cidentē ꝛ ꝯ aqlonē et ꝯ meridiē: ꝛ oēs be
ſtie nō poterant reſiſtere ei: ne ꝗ liberari
B de manu eius: fecitq̄ ſm volūtatē ſuā: ꝛ
magnificat⁹ eſt. Et ego intelligebā. Ecce
aūt hircus caprarū veniebat ab occidēte
ſup faciē toti⁹ terre: ꝛ nō tangebat terrā.
Porro hircus hēbat cornu inſigne inter
oculos ſuos: ꝛ venit vſq̄ ad arietē illum
cornutū quē viderā ſtantē ante portā: et
cucurrit ad eū in ipetu fortitudinis ſue.
Cumq̄ appropinquaſſet ꝓpe arietē: effe
ratus eſt in eū: ꝛ ꝑcuſſit arietē ꝛ ꝯminuit
C duo cornua ei⁹: ꝛ nō poterat aries reſiſte
re ei. Cūq̄ eū miſiſſet in terrā: cōculca
uit: ꝛ nemo quibat liberare arietē de ma
nu eius. Hircus aūt caprarū magnus fa
ctus eſt nimis. Cūq̄ creuiſſet fractū eſt
cornu magnū: ꝛ orta ſunt q̄ttuor cornua
ſubter illud ꝑ q̄ttuor ventos celi. De vno
aūt ex eis egreſſū eſt cornu vnū modicū
ꝛ factū eſt grāde ꝯ meridiē ꝛ ꝯ orientē et
ꝯ fortitudinē. Et magnificatū eſt vſq̄ ad
fortitudinē celi: ꝛ deiecit de fortitudine ꝛ
de ſtellis: et conculcauit eas. Et vſq̄ ad
D principē fortitudinis magnificatum eſt:
ꝛ ab eo tulit iuge ſacrificium: ꝛ deiecit lo
cum ſctificationis eius. Robur aūt datū
eſt ei ꝯ iuge ſacrificiū ꝓpter pctā: ꝛ ꝓſter
net veritas in terra: ꝛ ꝓſperabit ꝛ faciet
Et audiui vnū de ſctis loquentē et dixit
vn⁹ ſctūs alteri: neſcio cui loquēti. Vſq̄
quo viſio ꝛ iuge ſacrificiū ꝛ pctm̄ deſola
tionis q̄ facta eſt ꝛ ſanctuariū ꝛ fortitudo
cōculcabit. Et dixit ei. Vſq̄ ad veſperas
ꝛ mane dies duo milia trecenti: ꝛ munda
bit ſanctuariū. Factū eſt aūt cū viderē
J.9.f. ego daniel viſionē ꝛ q̄rerē intelligentiā:
E ecce ſtetit in conſpectu meo q̄ſi ſpēs viri
Et audiui vocē viri inter vlai: ꝛ clamauit
et ait. Gabriel fac intelligere iſtā viſionē:
ꝛ venit et ſtetit iuxta vbi ego ſtabam. Cū
q̄ veniſſet pauēs corrui in faciē meā: et
ait ad me. Intellige fili hoīs: q̄m in tpe fi
nis cōplebit viſio. Cūq̄ loqueret ad me
collapſus ſum ꝓnus in terrā. Et tetigit
me ꝛ ſtatuit me in gradu meo: dixitq̄ mi
hi. Ego oſtēdā tibi q̄ futura ſunt in nouiſ
ſimo maledictiōis: q̄m hȝ tp̄s finem ſuū
Aries quē vidiſtis hñs cornua: rex medo
rum eſt atq̄ ꝑſarū. Porro hircus capra
F rū: rex grecorū eſt: ꝛ cornu grāde qđ erat
inter oculos ei⁹ ipſe eſt rex ꝑm⁹. Qđ autē
fracto illo ſurrexerūt q̄ttuor ꝓ eo: q̄ttuor
reges de gēte ei⁹ ꝯſurgent: ſȝ nō in fortitu
dine ei⁹. Et poſt regnū eoꝝ cū creuerit in
quitates: ꝯſurget rex ipudēs facie ꝛ intel
ligens ꝓpōnes: ꝛ roborabit fortitudo ei⁹
ſed non in viribus ſuis: et ſupra q̄ credi
pōt vniuerſa vaſtabit: et ꝓſperabit ꝛ fa
ciet. Et interficiet robuſtos: ꝛ populum
ſctōꝝ ſm voluntatē ſuā: ꝛ diriget dolus in
manu ei⁹: et cor ſuū magnificabit: et in G
copia rerū oim occidet plrimos. Et ꝯ prī
cipē principum ꝯſurget: et ſine manu ꝯte
retur. Et viſio veſpere et mane q̄ dicta eſt
vera eſt. Tu ergo viſionem ſigna: q̄ poſt
multos dies erit. Et ego daniel langui et
egrotaui per dies. Cūq̄ ſurrexiſſem: facie
bam opa regis: et ſtupebā ad viſionem ꝛ
non erat qui interpretaret.

¶ C. 9. De oratione danielis: de verbo angeli. et
ſeptuaginta hebdomadibus. Capl'm. ix. A

In anno primo darij fi
lij aſſueri de ſemine me
dorum q̄ imperauit ſu
per regnū chaldeoꝝ an
no vno regni eius: ego
daniel intellexi in libris
numerū annorū: de q̄
fact⁹ eſt ſermo domini De pe. dis.
ad hieremiā ꝓphetā: vt ꝯplerent deſola 1. c. ſuper eū
tiones hieruſalem ſeptuaginta anni: et poſui
faciē meā ad dñm deū meū rogare et de
ꝓcari i ieiunijs: ſacco ꝛ cinere: ꝛ oraui ad 2. Eſdre. 1. b.
dñm deū meū: et ꝯfeſſus ſum: et dixi. Ob
ſecro dñe deus magne ꝛ terribilis: cuſto J. eodem
diens pactū et miam diligentib⁹ te: ꝛ cu
ſtodiētib⁹ mādata tua. Peccauim⁹: iniq
tatē fecimus: impie egim⁹ et receſſimus et
declinauimus a mandatis tuis ac iudi B
cijs. Nō obediuim⁹ ſeruis tuis ꝓphetis
q̄ locuti ſunt in noīe tuo: regibus noſtris
ꝓncipibus nrīs patrib⁹ nrīs: oīq̄ ꝓplo
terre. Tibi dñe iuſticia: nobis aūt confu
ſio faciei: ſicut eſt hodie viro iuda et ha
bitatoribus hierlm ꝛ oī iſrl: his q̄ prope
ſunt his q̄ ꝓcul in vniuerſis terris ad q̄s
eiecisti eos ꝓpter iniq̄tates eoꝝ in q̄bus
peccauerūt in te dñe. Nobis confuſio fa
ciei: regib⁹ nrīs: ꝓncipib⁹ noſtris: ꝛ patri
bus nrīs q̄ peccauerūt. Tibi aūt dño deo
nrō mia et ꝓpiciatio: q̄ receſſimus a te
et nō audiuimus vocē dñi dei nrī vt ābu C
laremus in lege eius quā poſuit nobis
ꝑ ſeruos ſuos ꝓphetas: ꝛ oīs iſrl ꝑuari
cati ſunt legē tuā: ꝛ declinauerūt ne au
dirēt vocē tuā: ꝛ ſtillauit ſup nos maledi
ctio et deteſtatio que ſcripta eſt in libro

moyſi ſerui dei: q2 peccauimus ei. Et ſta
tuit ſermones ſuos q̄s locutus eſt ſuper
nos et ſuper p̄ncipes nr̄os q̄ iudicauerūt
nos: vt ſuperinduceret in nos magnum
malū q̄le nūq̄ fuit ſub oī celo ſcd̄m q̄ fa
ctum eſt in hierl̄m: ſicut ſcriptū eſt in le
ge moyſi. Oē malum hoc venit ſup nos.
Et nō rogauim⁹ faciē tuā dn̄e de⁹ nr̄: vt
reuerteremur ab iniq̄tatibus nr̄is: ⁊ co
gitaremus veritatem tuam. Et vigilauit
dn̄s ſup maliciā: ⁊ adduxit eā ſuper nos
b Juſtus dn̄s deus nr̄ in oībus operibus
Baruch. 2.c. ſuis q̄ fecit. Nō eñ audiuimus vocē ei⁹.
Et nūc dn̄e deus nr̄: q̄ eduxiſti pp̄l̄m tuū
de terra egypti in manu forti: et feciſti ti
bi nomē ſm̄ diē hanc: peccauimus: iniq̄
3.eodem. tatē fecimus dn̄e in oēm iuſticiam tuam
Auertat̄ obſecro ira tua: et furor tuus a
ciuitate tua hierl̄m: et a mōte ſancto tuo
Propter pctā eñ nr̄a et iniq̄tates patrū
noſtrorū: hierl̄m et pp̄ls tuus in oppro
brio ſunt oībus per circuitū nr̄m. Nunc
ergo exaudi deus noſter orationem ſerui
e tui: ⁊ preces eius: ⁊ oſtēde faciē tuā ſup
ſanctuariū tuū qd̄ deſertum eſt. Propter
temetip̄m inclina deus meus aurē tuā
et audi: apri oc̄los tuos et vide deſolatio
nē noſtrā ⁊ ciuitatē ſuper quā inuocatū
eſt nomē tuū. Neq̄ eñ in iuſtificationi
bus nr̄is p̄ſternimus preces ante faciē
tuā: ſed in miſerationibus tuis multis
Exaudi dn̄e placare dn̄e: attende et fac.
Ne moreris p̄pter temetip̄m deus me⁹
q2 nomen tuū inuocatū eſt ſuper ciuita
f tē et ſuper pp̄l̄m tuū. Cumq̄ adhuc loq̄
3.8.c. rer et orarē: et p̄fiterer pctā mea et pctā
pp̄li mei iſrl̄: vt p̄ſternerē p̄ces meas in
cōſpectu dei mei: p̄ mōte ſancto dei mei
adhuc me loquēte in oratione mea: ecce
vir gabriel quē viderā in viſione a p̄nci
pio: cito volans tetigit me in t̄pe ſacrifi
cij veſptini: et docuit me et locutus eſt
mihi: dixitq̄. Daniel nunc egreſſus ſum
vt docerem te et intelligeres. Ab exordio
3.10.d. precum tuarum egreſſus eſt ſermo. Ego
aūt veni vt indicarem tibi: q2 vir deſide
riorum es. Tu ergo animaduerte ſermonē
et intellige viſionem. Septuaginta heb
domadas abbreuiate ſunt ſup populū
tuum: ⁊ ſup vrbem ſanctā tuā vt conſu
metur preuaricatio: ⁊ finem accipiat pec
catum: et deleat̄ iniquitas: ⁊ adducat̄ iu
ſticia ſempiterna: et impleatur viſio ⁊ pro
phetia: ⁊ vngat̄ ſanctuſſanctorū. Scito
ergo et animaduerte ab exitu ſermonis:
vt iterū edificet̄ hierl̄m vſq̄ ad x̄p̄m du

cem: hebdomades ſeptem: et hebdoma
des ſexagintadue erunt. Et rurſum edi
ficabitur platea et muri in anguſtia tem
porum. Et poſt hebdomades ſexaginta
duas occidet̄ x̄p̄s et nō erit ei⁹ populus
qui eum negaturus eſt. Et ciuitatem et
ſanctuarium diſſipabit populus cum du
ce venturo et finis eius vaſtitas: et poſt
finem belli ſtatuta deſolatio. Confirma
bit autem pactum multis hebdomada
vna: et in dimidio hebdomadis deficiet
hoſtia ⁊ ſacrificiū ⁊ erit in tēplo abomi
natio deſolationis ⁊ vſq̄ ad p̄ſummatio Matthei
nem et finē p̄ſeuerabit deſolatione. 24.b.

¶ C.X. De apparitione viri veſtiti lineis: de mi
chaele: ⁊ principibus grecoꝝ ⁊ p̄ſaꝝ. Capl̄m. X.

Anno tertio regni cyri re A
gis perſarum verbum re
uelatum eſt danieli: co
gnomento balthaſar:
et verbū verū et forti
tudo magna: intellexit
q̄ ſermonem. Intelli
gētia enim eſt opus in
viſione. In diebus illis ego daniel luge
bam trium hebdomadarū diebus panē
deſiderabilem non comedi: et caro ⁊ vinū
non introierunt in os meū. Sed neq̄ vn
guento vnct⁹ ſum: donec p̄plerent̄ triū
hebdomadarum dies. Die aūt viceſima ⁊
quarta menſis primi: erā iuxta fluuium
magnum qui eſt tygris: ⁊ leuaui oculos
meos et vidi. Et ecce vir vnus veſtitus
lineis: et renes eius accincti auro obrizo
⁊ corpus ei⁹ quaſi chryſolithus: ⁊ facies
eius velut ſpecies fulguris et oculi eius B
vt lāpas ardens: ⁊ brachia ei⁹ ⁊ que deor
ſū ſunt vſq̄ ad pedes q̄ſi ſpecies eris cā
dentis: ⁊ vox ſermonū eius vt vox mul
titudinis. Uidi autem ego daniel ſolus
viſionē. Porro viri qui erant mecū nō vi
derunt: ſed terror nimius irruit ſup eos
et fugerunt in abſconditum. Ego autem
relictus ſolus vidi viſionē grandē hanc
et nō remanſit in me fortitudo: ſed ⁊ ſpe
cies mea immutata eſt in me: ⁊ emarcui
nec habui quicq̄ viriū. Et audiui vocem 3.eodem.
ſermonū eius: et audiens iacebā conſter
natus ſuper faciē meā: ⁊ vultus me⁹ he
rebat terre. Et ecce manus tetigit me: 3.9.f.⁊.h.
et erexit me ſup genua mea ⁊ ſup articu eodem.
los manuum mearū. Et dixit ad me. Da C
niel vir deſideriorum intellige verba que
ego loquor ad te: ⁊ ſta in gradu tuo. Nūc
eñ ſum miſſus ad te. Cūq̄ dixiſſet mihi
ſermonē iſtū: ſteti tremens ⁊ ait ad me.

Noli metuere daniel: q2 ex die primo q̄ po
ſuiſti cor tuum ad intelligēdū vt te affli
geres in conſpectu dei tui: exaudita ſunt
v̄ba tua: et ego veni ꝓpter ſermōes tuos
Princeps autem regni pſaꝝ reſtitit mihi
viginti et vno diebus: ⁊ ecce michael vn⁹
de principibus primis venit in adiutoriū
meū: ⁊ ego remāſi ibi iuxta regē pſarū.
Ueni aūt vt docerē te q̄ vētura ſunt po
pulo tuo in nouiſſimis dieb⁹: q̄m adhuc
viſio in dies. Cūq3 loqueret mihi hmōi
v̄bis deieci vultū meū ad terrā et tacui.
Et ecce quaſi ſilitudo filij hoīs tetigit la
bia mea: et aperiēs os meū locutus ſu3.
b Et dixi ad eū q̄ ſtabat ꝯ me dn̄e mi in vi
ſione tua diſſolute ſunt compages mee: ⁊
nihil in me remanſit virium. Et quō po
terit ſeruus dn̄i mei loqui cum dn̄o meo.
Ra.eodem. Nihil em̄ in me remāſit viriū: ſed et hali
tus meus intercluditur. Rurſum ergo te
tigit me quaſi viſio hoīs: ⁊ ꝯfortauit me ⁊
Ja.9.ca.3. eodem. dixit. Noli timere vir deſideriorū: pax ti
bi ꝯfortare et eſto robuſtus. Cūq3 loq̄re
tur mecu3: ꝯualui et dixi. Loq̄re dn̄e mi:
q2 ꝯfortaſti me. Et ait. Nunq̄d ſcis qua
re venerim ad te? Et nunc reuertar vt pre
liar aduerſum principem perſarū. Cum
em̄ ingrederer: apparuit princeps grecoꝝ
veniens. Ueruntamen annunciabo tibi
qđ expreſſum eſt in ſcriptura veritatis: et
nemo eſt adiutor meus in oībus his: niſi
michael princeps veſter.

¶ C.S. Predicit angelus danieli de regibus p
ſarū: ⁊ de rege qui eſt antichriſtus qui extollet
ſe contra dominum. Capl'm.xi.

d EGo aūt ab anno primo
darij medi: ſtabā vt cō
fortaret ⁊ roboraretur ⁊
nūc veritatem annun
ciabo tibi. Ecce adhuc
tres reges ſtabunt in p
ſide: ⁊ quartus ditabit
opib⁹ nimijs ſuper oēs
et cum inualuerit diuitijs ſuis: cōcitabit
oēs aduerſus regnū grecie. Surget v̄o
rex fortis et dn̄abit ptāte multa et faciet
qđ placuerit ei. Et cū ſteterit ꝯteretur re
gnum ei⁹: et diuidet in quattuor ventos
celi: ſed non in poſteros eius neq3 ſm po
tentiā illius qua dominatus eſt. Lacera
bitur em̄ regnum eius etiā in externos: ex
ceptis his: ⁊ confortabitur rex auſtri: ⁊ de
principibus eius p̄ualebit ſuper eum. Et
dominabitur ditiōe. Multa em̄ domina
tio ei⁹. Et poſt finē annoru3 federabunt
Filiaq3 regis auſtri veniet ad regē aquilo
nis facere amicitiā: ⁊ non obtinebit forti
tudinem brachij: nec ſtabit ſemen eius.
Et tradet ipa: et qui adduxerūt eā adole
ſcentes eius: ⁊ q̄ confortabant eā in tem
poribus. Et ſtabit de germine radicum
eius plantatio. Et veniet cū exercitu: ⁊ in
gredietur ꝓuinciā regis aquilonis: ⁊ abu b
tetur eis et obtinebit. Inſuper et deos eo
rum et ſculptilia: vaſa q3 precioſa auri et
argenti captiua ducet in egyptum. Ipſe
preualebit aduerſus rege3 aquilonis. Et
intrabit in regnum rex auſtri: et reuerte
tur ad terram ſua3. Filij aūt eius ꝓuoca
buntur: et congregabunt multitudinem
exercituum plurimoꝝ. Et veniet ꝓperās
et inundans: ⁊ reuertet et cōcitabitur et
ꝯgrediet cū robore eius. Et prouocatus
rex auſtri egrediet et pugnabit aduerſus
regē aquilonis: et preparabit multitudi
nem nimiā: et dabit multitudo in man⁹
eius et capiet multitudinem et exaltabit
cor eius: et deijciet multa milia: ſed non c
preualebit. Conuertetur em̄ rex aq̄lonis
et p̄parabit multitudinem multo maiorē
q̄ prius. Et in fine tempoꝝ annorūq3 ve
niet properās cū exercitu magno et opi
bus nimijs. Et in t̄pibus illis multi con
ſurgēt aduerſus rege3 auſtri. Filij q3 pre
uaricatoꝝ ppl'i tui extollent: vt impleant
viſionem et corruent. Et veniet rex aqui
lonis et comportabit aggerem: et capiet
vrbes munitiſſimas: et brachia auſtri nō
ſuſtinebunt. Et conſurgēt electi eius ad
reſiſtendum: ⁊ non erit fortitudo: ⁊ faciet
veniens ſup eū iuxta placitū ſuum: ⁊ nō
erit q̄ ſtet contra facie3 eius. Et ſtabit in
terra inclyta ⁊ cōſumetur in manu eius
ponet faciem ſuā: et veniet ad tenendu3
vniuerſum regnum ei⁹: ⁊ recta faciet cu3
eo. Et filiam feminaꝝ dabit ei vt euertat d
illā: ⁊ non ſtabit nec illius erit. Et cōuer
tet faciē ſuā ad inſulas et capiet multas
et ceſſare faciet principē opprobrij ſui: et
opprobriū eius cōuertetur in eū. Et con
uertet faciē ſuam ad imperium terre ſue:
⁊ impinget et corruet ⁊ nō inuenietur: ⁊
ſtabit in loco eius viliſſimus et indignus
decore regio: ⁊ in paucis diebus cōteret
non in furore nec in prelio: ⁊ ſtabit in lo
co eius deſpectus: ⁊ nō tribuet ei honor
regius. Et veniet cla3 et obtinebit regnū
in fraudulentia: et brachia pugnantis ex
pugnabuntur a facie eius et conterentur.
Inſuper ⁊ dux federis. Et poſt amicitias
cū eo faciet dolū: ⁊ aſcendet ⁊ ſupabit in
modico ppl'o: ⁊ abūdātes ⁊ vberes vrbes

ingredietur. Et faciet que non fecerant
patres eius et patres patrum eius. Ra-
pinas et predam et diuitias eorum diſſi-
pabit: et cõtra firmiſſimas cogitationes
inibit: ⁊ hoc vſq; ad tempus. Et concita
E bitur fortitudo eius: et cor eius aduer-
ſum regem auſtri in exercitu magno. Et
rex auſtri prouocabitur ad bellũ multis
auxilijs et fortibus nimis et nõ ſtabunt
q2 inibũt aduerſus eũ ꝯſilia: ⁊ comeden-
tes panem cum eo: conterent illum exer
citusq; eius opprimetur et cadẽt interfe-
cti plurimi. Duorũ quoq; regum cor erit vt
malefaciẽt et ad menſam vnã mendaciũ
loquent̃ et nõ ꝓficient: q2 adhuc finis in
aliud tempus: et reuertetur in terrã ſuã
cum opibus multis et cor eius aduerſum
teſtamentum ſanctum et faciet et reuer-
tetur in terrã ſuam. Statuto tp̄e reuer-
tetur: et veniet ad auſtrum: et non erit po
ri ſimile nouiſſimum. Et venient ſuper eũ
trieres et romani: ⁊ percutiet̃ et reuertet̃
Et indignabitur contra teſtamẽtum ſan
ctuarij: et faciet reuerteturq; et cogita-
bit aduerſum eos qui dereliquerunt te
teſtamẽtum ſanctuarij. Et brachia ex eo
ſtabunt et polluent ſanctuarium fortitu-
dinis: et auferent iuge ſacrificium: et da-
F bunt abominationem in deſolationem et
impij in teſtamentum ſimulabũt fraudu
lenter. Populus aũt ſciens deũ ſuũ: obti
nebit et faciet. Et docti in populo doce-
bunt plurimos et ruẽt in gladio et in flã-
ma ⁊ in captiuitate ⁊ in rapina dierũ. Cũ
M.c. q; corruerint: ſubleuabũt̃ auxilio paruulo
et applicabunt̃ eis plurimi fraudulẽter.
Et de eruditis ruẽt vt cõflent̃ et eligant̃
et dealbent̃ vſq; ad tp̄s ꝑfinitũ: q2 adhuc
aliud tp̄s erit. Et faciet iuxta voluntatẽ
ſuã rex: ⁊ eleuabit̃ ⁊ magnificabit̃ aduer
ſus oẽs deũ: ⁊ aduerſus deũ deorũ loquet̃
magnifica et dirigetur: donec ꝯpleat̃ iracũ
dia. Perpetrata quippe eſt diffinitio. Et
deũ patrũ ſuorũ nõ reputabit: et erit i cõ
cupiſcẽtijs feminarũ nec quẽq; deorũ cu-
rabit: q2 aduerſum vniuerſa conſurget.
Deũ aũt maozim in loco ſuo venerabit̃
⁊ deũ quẽ ignorauerũt p̃res eiꝰ colet au-
G ro ⁊ argento ⁊ lapide ꝓcioſo: rebuſq; ꝓcio
ſis. Et faciet vt muniat maozim cũ deo
alieno quẽ non cognouit: et multiplicabit
gloriã et dabit eis ptãtẽ in multis: ⁊ terrã
diuidet gratuito. Et in tp̄e ꝑfinito prelia
bit̃ aduerſus eũ rex auſtri: ⁊ q̃ſi tẽpeſtas
veniet ꝯ illũ rex aq̃lonis in curribꝰ et in
eq̃tibꝰ et in claſſe magna; et ingredietur
terras: ⁊ conteret ⁊ ptrãſiet. Et introibit in
terrã glorioſam: ⁊ multi corruẽt. Hec autẽ
ſole ſaluabũt̃ de manu eiꝰ: edõ et moab
et ꝓncipes filiorũ ammon. Et mittet ma-
nuz ſuã in terras: et terra egypti nõ effu
giet. Et dñabit̃ theſaurũ auri et argenti
et in oĩbus ꝓcioſis egypti. Per libyã q̃s
et ethiopiam tranſibit: et fama turbabit
eũ ab oriente et ab aquilone: et veniet in
multitudine magna vt cõterat et interfi-
ciat plurimos. Et figet tabernaculũ ſuũ
apethno inter duo maria ſup mõtẽ incly-
tũ et ſanctũ: et veniet vſq; ad ſummitatẽ
eius: et nemo auxiliabitur ei.

¶ K. S. De reſurrectiõe bonorũ ⁊ malorũ: de emi-
nẽtia ⁊ claritate doctorũ: De iudicio dñi: de libro
clauſo: de ſignatis ſermonibus. Cap. xij.

In tp̄e aũt illo cõſurget A
michael princeps ma
gnꝰ q̃ ſtat ꝓ filijs ppl̃i
tui et veniet tp̄s qua
le nõ fuit ab eo ex quo
gentes eẽ ceperũt vſq;
ad tp̄s illud. Et in tp̄e
illo ſaluabit̃ ppl̃s tuꝰ
oĩs qui inuentus fuerit ſcriptus in libro
Et multi de his qui dormiũt in terre pul
uere: euigilabunt: alij in vitã eternã: alij
in opprobrium vt videãt ſemp. Qui aũt B
docti fuerit: fulgebũt q̃ſi ſplendor firma-
mẽti: et q̃ ad iuſticiã erudiũt multos: qua
ſi ſtelle in ppetuas eternitates. Tu autẽ
daniel claude ſermones et ſigna librum
vſq; ad tp̄s ſtatutũ. Plurimi ptranſibũt
et multiplex erit ſcĩa. Et vidi ego daniel
et ecce q̃ſi duo alij ſtabãt: vnus hinc ſup
ripã fluminis: et alius inde ex altera ri-
pa fluminis. Et dixi viro q̃ erat indutus
lineis: qui ſtabat ſup aq̃s fluminis. Vſq;
quo finis horũ mirabiliũ? Et audiui vi- C
rum q̃ indutus erat lineis q̃ ſtabat ſuper
aq̃s fluminis: cũ eleuaſſet dexterã ⁊ ſini-
ſtram ſuam in celum: et iuraſſet p viuẽtẽ
in eternum: quia in tempus ⁊ tempora ⁊
dimidium temporis. Et cum completa
fuerit diſpſio manus populi ſancti: com
plebuntur vniuerſa hec. Et ego audiui et
non intellexi. Et dixi. Domine mi quid
erit poſt hec? Et ait. Vade daniel: quia
clauſi ſunt ſignatiq; ſermones vſq; ad
prefinitum tempus. Eligentur et dealba Z.ii.L.
buntur: ⁊ quaſi ignis probabũtur multi.
Et impie agent impij neq; intelligent D
omnes impij. Porro docti intelligent: ⁊
a tempore cum ablatum fuerit iuge ſa-
crificiũ: ⁊ poſita fuerit abominatio in de

ſolationem: dies mille ducẽti nonaginta
Beatus q̇ expectat ⁊ ꝑuenit ad dies mil
le trecentos trigintaquinq̃. Tu aũt da-
niel vade ad ꝓfinitũ: ⁊ requieſces et ſta-
bis in ſorte tua in finem dierũ. Hucuſq̃
danielẽ in hebraico volumine legim⁹. Ce
tera que ſequuntur vſq̃ ad finem libri de
theodotionis editione tranſlata ſunt.

¶ C. XIII. De duobus p̄ſbyteris q̇ cõcupierũt ſu-
ſannam: ⁊ iudicati ſunt a daniele. ❡ apſm.xiij.

A ET erat vir habitans in
babylone: ⁊ nomen ei⁹
ioachim: ⁊ accepit vxo
rem noīe ſuſannã filiã
helchie: pulchram ni-
mis et timentem deũ.
Parentes eni illius cũ
eſſent iuſti: erudierunt
filiã ſuã ſc̃z legẽ moyſi. Erat aũt ioachi
diues valde ⁊ erat ei pomeriũ vicinũ do
mui ſue: et ad ipſum ꝯfluebant iudei: eo ꝙ
eſſet honorabilior oīm. Et conſtituti ſunt
duo ſenes iudices in anno illo: de q̇bus
locutus eſt dñs q: egreſſa eſt iniquitas de
babylone a ſeniorib⁹ iudicib⁹ q̇ videbant̃
regere populũ. Iſti frequẽtabãt domum
ioachi: ⁊ veniebãt ad eos oẽs q̇ habebãt
iudicia. Cũ aũt pp̄ls reuertiſſet per meri
diẽ: īgrediebat̃ ſuſanna ⁊ deãbulabat in
pomerio viri ſui. Et videbãt eã ſenes q̇
tidie ingredientem ⁊ deãbulãtẽ: ⁊ exarſe
runt in ꝯcupiſcentiã eius. Et euerterunt
ſenſum ſuũ: ⁊ declinauerũt oculos ſuos
B vt nõ viderent celũ: neq̃ recordarent̃ iu
dicioꝝ iuſtoꝝ. Erãt eñ ambo vulnerati
amore ei⁹: nec īdicauerũt ſibi viciſſim do
lorẽ ſuũ. Erubeſcebãt enim iudicare ſibi
ꝯcupiſcẽtiã ſuã volentes cõcũbere cũ ea
Et obſeruabant quotidie ſollicitius vide
re eã. Dixitq̃ alter ad alterũ. Eamus do-
mum q: hora prãdij eſt. Et egreſſi receſ
ſerunt a ſe. Cũq̃ reuertiſſent venerũt in
vnũ: ⁊ ſciſcitantes abinuicẽ cãm: ꝯfeſſi
ſunt ꝯcupiſcentiã ſuã. Et tũc in cõi ſta-
tuerunt tp̄s qñ eã poſſent inuenire ſolã.
Factũ eſt aũt cũ obſeruarent diẽ aptũ: in
greſſa eſt aliqñ ſicut heri ⁊ nudiuſtertius
cũ duabus ſolis puellis: voluitq̃ laua-
ri in pomerio. Eſtus q̇ppe erat ⁊ nõ erat
ibi quiſq̃ preter duo ſenes abſconditos
et contemplantes eã. Dixit ergo puellis
Afferte mihi oleum et ſmigmata: ⁊ oſtia
pomerij claudite vt lauer. Et fecerunt ſi
cut preceperat clauſeruntq̃ oſtia pome-
rij et egreſſe ſunt per poſticũ vt afferrẽt
que iuſſerat. Neſciebantq̃ ſenes intus eſſe

abſcõditos. Cum aũt egreſſe eſſent puel- C
le: ſurrexerunt duo ſenes et accurrerunt
ad eam: et dixerunt. Ecce oſtia pomerij
clauſa ſunt et nemo nos videt: ⁊ in cõcu
piſcentia tui ſumus: q̇obrẽ aſſentire no-
bis: et ꝯmiſcere nobiſcũ. Qđ ſi nolueris
dicem⁹ cõtra te teſtimoniũ ꝙ fuerit tecũ
iuuenis: et ob hãc cauſam emiſeris puel
las a te. Ingemuit ſuſanna et ait. Angu-
ſtie ſunt mihi vndiq̃. Si enim hoc ege-
ro mors mihi eſt: ſi autem non egero: nõ 2.regum
effugiam manus veſtras. Sed melius eſt 24.c.
mihi abſq̃ opere incidere in manus ve-
ſtras q̃ peccare in conſpectu domini. Et
exclamauit voce magna ſuſanna: excla-
marunt autem et ſenes aduerſus eam.
Et cucurrit vnus ad oſtia pomerij et ape
ruit. Cum ergo audiſſent clamorem fa-
muli domus in pomerio irruerunt per po
ſticum vt viderent quidnam eſſet. Poſtq̃
aũt ſenes locuti ſunt: erubuerunt ſerui ve
hemẽter: q: nũq̃ dictus fuerat ſermo hu D
iuſcemodi de ſuſanna. Et facta eſt dies
craſtina. Cumq̃ veniſſet pp̄ls ad ioachi
virum eius: venerunt ⁊ duo p̄ſbyteri ple
ni iniqua cogitatiõe aduerſus ſuſannã vt
interficerent eam. Et dixerunt corã pp̄lo
Mittite ad ſuſannã filiam helchie vxo-
rem ioachim. Et ſtatim miſerunt. Et ve-
nit cum parẽtibus ⁊ filijs ⁊ vniuerſis co
gnatis ſuis. Porro ſuſanna erat delicata
nimis et pulchra facie. At iniq̇ illi iuſſe-
runt vt diſcooperiretur: erat enim coop-
ta: vt vel ſic ſatiarentur decore eius. Fle
bant igitur ſui: ⁊ oẽs qui nouerãt eã. Cõ
ſurgẽtes aũt duo preſbyteri in medio po
puli poſuerunt manus ſuas ſup caput
eius. Que flẽs ſuſpexit ad celũ. Erat eñ
cor ei⁹ fiduciã habẽs in dño. Et dixerũt
preſbyteri. Cum deambularemus in po
merio ſoli ingreſſa eſt hec cũ duab⁹ puel
lis: et clauſit oſtia pomerij et dimiſit a ſe
puellas. Venitq̃ ad eam adoleſcens qui
erat abſcõditus et cõcubuit cũ ea. Porro
nos cum eſſemus in angulo pomerij vi-
dentes iniquitatẽ: cucurrimus ad eos et E
vidimus eos pariter ꝯmiſceri. Et illũ q̇-
dẽ nõ quiuimus cõprehendere: q: fortior
nobis erat: et aperto oſtio exiliuit. Hanc
autem cum apprehendiſſemus: interro-
gauimus quiſnã eſſet adoleſcẽs: ⁊ noluit
indicare nobis. Huius rei teſtes ſumus.
Credidit eis multitudo quaſi ſenibus et
iudicibus populi: et cõdẽnauerunt eam
ad mortem. Exclamauit autem voce ma
gna ſuſanna: et dixit. De⁹ eterne q̇ abſcõ-

æternum es cognitor qui noſti oīa anteq̄
fiant: tu ſcis q̄m falſum teſtimonium tu
lerūt cōtra me: ⁊ ecce morior cū nihil bo
rū fecerim q̄ iſti malicioſe cōpoſuerūt ad
uerſum me. Exaudiuit autē dn̄s vocem
eius. Cūq; duceret̄ ad mortē ſuſcitauit
dn̄s ſpm̄ ſctm̄ pueri iunioris: cui⁹ nomē
Pre.1.f. daniel: ⁊ exclamauit voce magna. Mun
Act.20.f. dus ego ſum a ſanguine huius. Et con
uerſus oīs populus ad eū dixit. Quis eſt
iſte ſermo quem tu locutus es? Qui cum
ſtaret in medio eoꝝ: ait. Sic fatui filij iſ
rael: non iudicātes neq; qđ verum eſt co
gnoſcētes cōdēnaſtis filiā iſrael. Reuerti
mini ad iudicium: quia falſum teſtimoni
F um locuti ſunt aduerſus eam. Reuerſus
eſt ergo populus cum feſtinatione: et di
xerunt ei ſenes. Ueni ⁊ ſede in medio no
ſtrum et indica nobis: quia tibi deus de
dit honorem ſenectutis. Et dixit ad eos
daniel. Separate illos ab inuicē procul
⁊ dijudicabo eos. Cum ergo diuiſi eſſent
alter ab alteros: vocauit vnum de eis et di
xit ad eum. Inueterate dierū maloꝝ: nūc
venerūt pctā tua q̄ operabaris prius iu
dicans iudicia iniuſta: innocentes oppri
mens: et dimittens noxios: dicente dn̄o.
Innocētem ⁊ iuſtū nō interficies. Nunc
ergo ſi vidiſti eā: dic ſub qua arbore vide
ris eos colloquentes ſibi? Qui ait. Sub
ſchino. Dixit aūt daniel. Recte mentitus
es in caput tuū. Ecce enim angelus dei
accepta ſnīa ab eo ſcindet te mediū. Et
G amoto eo iuſſit venire alium: et dixit ei.
Semē chanaā et non iuda: ſpēs decepit
te ⁊ cōcupiſcētia ſubuertit cor tuū. Sic
faciebatis filiabus iſrael: ⁊ ille timentes
loquebant̄ vobis: ſed filia iuda non ſuſti
nuit iniquitatē vſam. Nūc ergo dic mihi
ſub qua arbore cōprehenderis eos loquē
tes ſibi? Qui ait: ſub prino. Dixit autem
ei daniel. Recte mentit⁹ es ⁊ tu in caput
tuum. Manet eñ angelus dn̄i gladium
hn̄s vt ſecet te mediū: et interficiat vos.
Exclamauit itaq; oīs cetus voce magna
et bn̄dixerūt deū q̄ ſaluat ſperātes in ſe.
Et cōſurrexerunt aduerſus duos preſby
teros. Cōuicerat ei eos daniel ex ore ſuo
falſum dixiſſe teſtimoniū. Fecerūt eis ſi
cut male egerāt aduerſus proximū: vt fa
cerēt ſm̄ legē moyſi: ⁊ interfecerunt eos.
Et ſaluatus eſt ſanguis innoxius in die
illa. Helchias aūt ⁊ vxor eius laudauerūt
deum pro filia ſua ſuſanna cum ioachim
marito eius et cognatis oībus: quia non
eſſet inuenta in ea res turpis. Daniel aūt
factus eſt magnus in cōſpectu pplī a die
illa et deinceps. Et rex aſtyages appoſit⁹
eſt ad p̄res ſuos: ⁊ ſuſcepit cyrus perſes
regnum eius.

¶ C. D. Daniel bel deſtruxit: draconem interfe
cit: mittitur in lacum leonum vbi abacuk ſibi
prandium fecit. Ca. xiiij.

ERat aūt daniel cōuiua A
regis: ⁊ honorat⁹ ſuper
oēs amicos eius. Erat
q̄ѣ idolū apud babylo
nios nomine bel: ⁊ ipē
debant̄ in eo p̄ dies ſin
gulos ſimile artabe duo
decim: ⁊ oues q̄dragin
ta: vinīq; āphore ſex. Rex q̄ѣ colebat eum
⁊ ibat per ſingulos dies adorare eū. Por
ro daniel adorabat deum ſuū. Dixitq; ei
rex. Quare nō adoras bel? Qui rūdēs ait
ei. Quia nō colo idola manufacta: ſed vi
uentē deū q̄ creauit celū ⁊ terrā ⁊ habet
ptātem oīs carnis. Et dixit rex ad eum.
Nōne videt̄ tibi eſſe bel viuēs deus? An
nō vides q̄ta comedat ⁊ bibat quotidie?
Et ait daniel arridens. Ne erres rex. Iſte B
eſt enim intrinſecus luteus: et forinſecus
ereus: neq; comedit aliq̄ñ. Et iratus rex Ep̄o.31.a.
vocauit ſacerdotes eius: ⁊ ait eis. Niſi di
xeritis mihi q̄s eſt iſte q̄ comedit impen
ſas has: moriemini. Si autem oſtēderitis
q̄m bel comedat hec: morie̱t daniel: quia
blaſphemauit in bel. Et dixit daniel regi.
Fiat iuxta verbum tuum. Erāt autem ſa
cerdotes bel ſeptuaginta exceptis vxori
bus ⁊ paruulis ⁊ filijs. Et venit rex cum
daniele in tēplū belis. Et dixerunt ſacer
dotes belis. Ecce nos egredimur foras
et tu rex pone eſcas et vinū miſce: ⁊ clau
de oſtium: ⁊ ſigna annulo tuo. Et cū in
greſſus fueris mane niſi inueneris oīa
comeſta a bel morte moriemur vel daniel
qui mētitus eſt aduerſum nos. Confide C
bant aūt q̄ fecerant ſub menſa abſcondi
tū introitū: ⁊ p̄ illū igrediebant̄ ſemper:
et deuorabāt ea. Factum eſt igitur poſtq̄
egreſſi ſunt illi: ⁊ rex poſuit cibos āte bel
precepit daniel pueris ſuis: ⁊ attulerunt
cinerem cribrauit p̄ totū tēplū coram re
ge: ⁊ egreſſi clauſerunt oſtiū ⁊ ſignantes
annulo regis: abierunt. Sacerdotes autē
ingreſſi ſunt nocte iuxta conſuetudinem
ſuam et vxores ⁊ filij eoꝝ: ⁊ comederūt
omnia et biberunt. Surrexit autem rex
primo diluculo: ⁊ daniel cum eo. Et ait
rex. Salua ne ſunt ſingula daniel? Qui
rn̄dit. Salua rex. Statimq; cū aperuiſſet

oſtium intuitus rex mēſam: exclamauit voce magna. Magnus es bel: et non eſt apud te dolus quiſq̃. Et riſit daniel: ⁊ te nuit regem ne ingrederetur intro: ⁊ dixit Ecce pauimentum aiaduerte cuius ve ſtigia ſunt hec. Et dixit rex. Uideo veſti gia virorum et mulieruʒ tanſantium. Et iratus eſt rex. Tūc apprehendit rex ſacer dotes ⁊ vxores et filios eoruʒ: et oñderūt ei abſcondita oſtiola ꝑ que ingrediebanť et cōſumebāt q̃ erāt ſuper mēſam. Occi dit ergo illos rex: et tradidit bel ĩ ꝑtātem danielis: q̃ ſubuertit eū ⁊ templū eiꝰ. Et erat draco magnus in loco illo: ⁊ colebāt euʒ babylonij. Et dixit rex danieli. Ecce nunc nō potes dicere: q̃ꝛ iſte nō ſit deꝰ vi uēs. Adora ergo euʒ. Dixitq̃ꝫ daniel regi. Dñm deū meū adoro: q̃ꝛ ipſe eſt deus vi uens: iſte aūt nō eſt deꝰ viuēs. Tu auteʒ rex da mihi ꝑtātem et interficiam draco nem abſq̃ꝫ gladio ⁊ fuſte. Et ait rex. Do ti bi. Tulit ergo daniel picē et adipem ⁊ pil los et coxit pariter feciťq̃ꝫ maſſas ⁊ dedit in os draconis: ⁊ diruptꝰ eſt draco. Et di xit daniel. Ecce queʒ colebatis. Quod cū audiſſent babylonij: indignati ſunt vehe menter: et congregati aduerſum regem: dixerunt. Judeus factus eſt rex. Bel de
F ſtruxit: draconem interfecit ⁊ ſacerdotes occidit. Et dixerunt cum veniſſent ad re gem. Trade nobis danieleʒ: alioq̃n inter ficiemꝰ te ⁊ domū tuā. Uidit ergo rex q̃
I.c.a. irruerēt in eū vehementer: ⁊ neceſſitate cōpulſus tradidit eis danielē. Qui miſe rūt eū in lacū leonū: ⁊ eratibi diebus ſex. Porro in lacu erant leones ſeptē: ⁊ dabā tur eis duo corpora quotidie et due oues et tunc non data ſunt eis vt deuorarēt da nielē. Erat aūt abacuk ꝓpheta in iudea: et ipſe coxerat pulmentū: ⁊ intriuerat pa nes in alueolo: ⁊ ibat in cāpum vt ferret meſſoribꝰ dixitq̃ꝫ angelus dñi ad abacuk Fer prādiū qđ habes ĩ babylonē danieli qui ē ĩ lacu leonū. Et dixit abacuk. Dñe
G babylonē nō vidi: ⁊ lacū neſcio. Et appre hēdit euʒ angelus dñi in vertice eius: et portauit eum capillo capitis ſui: poſuit q̃ꝫ eum in babylonem ſuꝑ lacuʒ in impe tu ſpūs ſui. Et clamauit abacuk: dicens Daniel ſerue dei tolle prādiū quod miſit tibi deꝰ. Et ait daniel. Recordatꝰ es mei deus: ⁊ non dereliquiſti diligētes te. Sur gensq̃ꝫ daniel comedit. Porro angelus dñi reſtituit abacuk cōfeſtim in loco ſuo Uenit ergo rex die ſeptimo vt lugeret da nielem: ⁊ venit ad lacum et introſpexit: ⁊ ecce daniel ſedens in medio leonum. Et exclamauit voce magna rex dicēs. Ma gnus es domine deus danielis. Et extra xit eum de lacu leonuʒ. Porro illos q̃ per ditiōis eius cauſa fuerant: intromiſit in lacū: ⁊ deuorati ſunt in momento coram eo. Tunc rex ait. Paueant habitātes vni uerſam terrā deū danielis: q̃ꝛ ipſe eſt ſal uator et liberator faciens ſigna ⁊ mirabi lia in celo et in terra: qui liberauit danie lem de lacu leonum.

¶ Explicit daniel propheta.

¶ Incipit prologus in librum duo decim prophetarum.

On idem ordo eſt duo decim ꝓphetarū apud hebreos q̃ ē apud nos. Unū ſm id quod ibi le giť: hic quoq̃ꝫ diſpoſiti ſunt. Oſee comaticus eſt: ⁊ quaſi per ſnias lo quēs. Johel planus in pricipijs in fine obſcurior: ⁊ vſq̃ꝫ ad ma lachiā hāt ſinguli proprietates ſuas: quē eſdrā ſcribā legiſq̃ꝫ doctorē hebrei autu māt. Et q̃ꝛ lōgū eſt nunc de oībus dicere hoc tm̃ vos o paula ⁊ euſtochium admo nitas ſcire volo vnū librū eſſe duodecim prophetaꝝ: ⁊ oſee ſynchronō eſaie: mala chiamvero aggei ⁊ zacharie fuiſſe tꝑibus In quibꝰ aūt tp̄a nō ꝑferť in titulo: ſub illis eos regibꝰ ꝓphetaſſe: ſub q̃bꝰ ⁊ hi q̃ ante eos hñt titulos prophetauerunt.

¶ Item alius prologus.

Egule ſunt he ſub qui bus ſignificationibus noīm ad quas tribus per ꝓphetas ſermo dñi dirigať. Quotienſcūq̃ꝫ ad decem tribus tendi tur prophetia: ſub his noībus deſignať id eſt ephraī ſamaria: iſrael: ioſeph: iezrahel: be thel: bethauē ⁊ īterdū iacob. Qñ aūt ad duas loquiť tribꝰ ſub his noībus ſermo proferť: id eſt iuda: hierľʒ: bēiamī: domꝰ dauid: et interdū iacob. Aliquotiens iſrľ ad totas duodecim tribꝰ refeřť. Duplex eſt apud hebreos ſnīa de his q̃ttuor ꝓphe tis qui in capite ſunt prenotati. Pleriq̃ꝫ enī dicunt q̃ ab eſdra ſcriba in omnibus prophetis ſic fuerit titulatū: vt ſcriptio vniuſcuiuſq̃ꝫ nomie propheta cuius tit: ſequens noſcatur. Ipſe eſt autem eſdras qui vltimus prophetarum malachie noſ

tum e ſcribitur. Alij vero dicunt ꝙ ab ipſis prophetis per ſpiritumſanctum: vt cetera ſunt conſcripta.

¶ Incipit prologus in librum. Oſee prophete.

Temporibus ozie ⁊ ioathã achaz ⁊ ezechie regum iuda: ⁊ hieroboaz filij ioas regis: oſee filius beeri ad propheciaz deſcendam ſpiritu ſancto repletus eſt. De memorato itaq; numero regum. achaz rex iuda ⁊ hieroboã rex iſrael dñz dereliquẽtes: vt hiſtorie regũ ⁊ paralipomenõ indicãt: etiã iſrael idolatrie crimẽ imperio ac ptãte ſua admittere coegerũt.
Oſee.i.a. Propter qđ de⁹ ad oſee hec locut⁹ eſt dicẽs. Accipe tibi vxorẽ fornicariã ſiue fornicationũ: et fac filios fornicationis. Fornicariam itaq; non electiõe corporis meretricem ſed gentilẽ deũ ignorãtẽ appellat: ꝙ dei creatoris ſui amore cõtẽpto ſimulacroꝝ ſe ſubiecit deſiderijs. Sed cũ dei ꝑcepto ꝓpheta in hac re paruiſſet: cõceptũ ex ea filiũ iezrael ꝑcepit nominare deo pollicente poſt breue tempus ſangui-
iiii.re.9.a. nem iezrael in domo iehu vindicare. Cuius promiſſionis hec cauſa eſt: iehu per heliſeum in regem inũcto ad defendẽdũ ſanguinem naboth: cuius iezrael quoq;
iii.re.21.b. tunc temporis metropolis erat: quẽ iezrael achab regis iſrael vxor interemerat
iiii.re.10.f. ſicut regum hiſtoria exponit. Is cum grauiter iuxta diuinum preceptum vindicandi ſanguinis cauſa in omnem memorati domum deſeuiſſet: hoc pacto dominum dereliquiſſe inuenitur: cuius pro nepote hieroboam qui lectione comprehenſus eſt originis ſue facta imitante ac contra dei precepta et religionem cum populo iſrael a gente ſanguis naboth qui in loco certe iezrael fuerat profuſus in domo iehu procuratoris memorati hieroboã pro peccato redũdaturus ſignificatur. Hinc factum eſt vt ira dei in populo iſrael per denunciationem prophete proceſſura deberetur domui autem iuda mia lectione
iiii.re.18.a. comprehenſa ob hoc promiſſa eſt. Quia ezechias rex iuda filius achaz ſublatis idolis que iam pater eius ꝙ ceteri reges conſecrauerant templum dei purgaſſe et purificaſſe monſtratur.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum in eundem.

Oſee crebro nominat ephraim ſamariam: ioſeph: iezrael: ⁊ vxorem fornicariam et fornicationis filios: et adulteram cubiculo clauſam mariti multo tẽpore ſedere viduã: ⁊ ſub veſte lugubri viri ad ſe reditum preſtolari.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit liber Oſee prophete.

¶ C.A. Accipit oſee vxorem fornicariã: ⁊ de ea tres pueros generat: ſcʒ duos filios ⁊ vnam filiam: cucurrit ad eccleſiã iuda ⁊ hieruſalem ⁊ ſiunt vnum ouile ⁊ vnus paſtor. Capitu.i.

A Verbuz domini quod factum eſt ad oſee filium beeri in diebus ozie ioathan achaz ezechie regum iuda: et in diebus hieroboaz filij ioas regis iſrael. Principium loquẽdi dño in oſee. Et dixit dñs ad oſee. Vade ſume tibi vxorez fornicationum ⁊
B fac tibi filios fornicationis: qꝛ fornicans fornicabitur terra a dño. Et abijt ⁊ accepit gomer filiam debelaim: ⁊ cõcepit ⁊ peperit ei filiũ. Et dixit dñs ad eum. Voca Eſa.8.c.
nomen ei⁹ iezrael. Qm adhuc modicum i.eodem
et viſitabo ſanguinẽ iezrael ſup domum iehu: et qeſcere faciã regnũ dom⁹ iſrael. Et i illa die cõterã arcum iſrael in valle iezrael. Et concepit adhuc et peperit filiaz. Et dixit ei. Voca nomen eius abſq; 3.eo.c.
mia qꝛ non addã vltra miſereri domui iſ- eodem
C rael ſed obliuione obliuiſcar. Et domui iuda miſerabor: ⁊ ſaluabo eos in dño deo ſuo: et nõ ſaluabo eos in arcu ⁊ gladio et in bello ⁊ i eqs ⁊ in eqtib⁹. Et ablactauit eam que erat abſq; mia. Et cõcepit ⁊ peperit filium. Et dixit ei. Voca nomen ei⁹ 3.eodem
D non populus meus: quia vos non populus meus: et ego non ero veſter deus. Et erit numerus filiorum iſrael quaſi arena maris que ſine menſura eſt: ⁊ non numerabitur. Et erit in loco vbi dicetur eis nõ populus meus vos: dicetur eis: filij dei viuentis. Et congregabuntur filij iuda ⁊ filij iſrael pariter: et ponent ſibimet caput vnum: ⁊ aſcendent de terra: quia magnus dies iezrael.

¶ C.B. De vocatione iſrael primo ⁊ cõiunctione

uē ſi pſiteat: de captiuitate iude: de ceſſatiōe ſe
ſtoꝝ ꝓpter idola: de ꝯſolatione liberatiōis ꝑ
baptiſmū ꝛ pniam: de federe ꝛ pace credētiū:
de deſpōſatione ꝛ cōuerſatione iudeoꝝ. Cap.ii.

A Icite fratribus veſtris
ꝑplus me⁹ ꝛ ſorori vře
miſam conſecute. Judi
cate mřem vřam iudi-
cate: qm̄ ipſa non vxor
mea: ꝛ ego nō vir eius.
Auferat fornicationes
ſuas a facie ſua ꝛ adul
teria ſua de medio vberum ſuoꝝ ne for
te expoliē eā nudā: ꝛ ſtatuā eā ꝑm diē na
tiuitatis ſue. Et ponā eā quaſi ſolitudi-
nē: ꝛ ſtatuā eā velut terrā inuiam ꝛ interfi
ciā eā ſiti: ꝛ filioꝝ illi⁹ nō miſerebor: qm̄
filij fornicationū ſunt qꝛ fornicata ē mř
eoꝝ. Cōfuſa eſt que cōcepit eos: qꝛ dixit.
Uadā poſt amatores meos q̄ dāt panes
mihi: ꝛ aquas meas et lanā meā linum
meū oleū meū ꝛ potū meū. Propter hoc
B ecce ego ſepiā viā tuā ſpinis ꝛ ſepiā eam
maceria. Et ſemitas ſuas nō inueniet: et
ſequeť amatores ſuos et nō apprehēdet
eos ꝛ q̄ret eos ꝛ nō inueniet. Et dicet. Ua
dā ꝛ reuertar ad virū meū priorē: qꝛ bene
mihi erat tūc magis q̄ nunc. Et hec ne-
ſciuit: qꝛ ego dedi ei frumētū ꝛ vinum: et
oleū: et argētū multiplicaui ei: ꝛ aurū: q̄
fecerūt baal. Jdcirco cōuertar ꝛ ſumam
frumentū meū i tpe ſuo: ꝛ vinū meū in
tpe ſuo: ꝛ liberabo lanā meā et linū meū
qui operiebāt ignominiā ei⁹. Et nunc reue
labo ſtulticiā ei⁹ i oculis amatoꝝ eius: ꝛ
vir nō eruet eā de manu mea. Et ceſſare
faciā oē gaudiū ei⁹: ſolēnitatē ei⁹: neome
niā ei⁹: ſabbatū ei⁹: ꝛ oīa feſta tpa eius.
Et corrūpā vineā ei⁹ ꝛ ficū ei⁹. De q̄bus
C dixit. Mercedes he mee ſunt quas dede
rūt mihi amatores mei. Et ponā eam in
ſaltū: ꝛ comedet eā beſtia agri. Et viſita-
bo ſuꝑ eā dies baalim q̄bus accendebat
incēſum: ꝛ ornabať inaure ſua ꝛ monili
ſuo: ꝛ ibat poſt amatores ſuos: ꝛ mei obli
uiſcebať dicit dñs. Propter hoc ecce ego
lactabo eā: ꝛ ducā eā in ſolitudinē ꝛ lo-
quar ad cor ei⁹. Et dabo ei vinitores ei⁹ ex eo
dē loco: ꝛ vallē achor ad aperiēdā ſpem.
Et canet ibi iuxta dies iuuētuť ſue: ꝛ iu-
xta dies aſcēſiōis ſue de terra egypti. Et
erit i die illo ait dñs: vocabit me vir me⁹
et nō vocabit me vltra baalim. Et auſe-
rā noīa baalī de ore ei⁹: et nō recordabiť
vltra noīs eoꝝ. Et ꝑcutiā eis fedus i die
D illa cū beſtia agri ꝛ cū volucre celi et cū
reptili terre. Et arcū et gladiū ꝛ bellū cō
terā de terra: ꝛ dormire eos faciā fiducia
liter. Et ſpōſabo te mihi in ſempiternū:
ꝛ ſpōſabo te mihi i iuſticia ꝛ iudicio ꝛ in
mīa ꝛ miſeratiōib⁹. Et ſpōſabo te mihi
in fide ꝛ ſcies qꝛ ego dñs. Et erit in die il
la exaudiā dicit dñs: ꝛ exaudiā celos: et
illi exaudiēt terrā: ꝛ terra exaudiet triticū
et vinū et oleū: ꝛ hec exaudient ieżrael.
Et ſeminabo eā mihi in terrā: ꝛ miſere-
bor eius q̄ fuit abſq̧ miſericordia. Et di- 33.q.1.ſi
cam non populo meo: populus meus es huc itaq.
tu ꝛ ipſe dicet: deus meus es tu. Ro.9.c.
¶ C.S. De populo iudeoꝝ derelicto a domino: ꝛ 1.Pet.2.b
mercede conducto dimiſſo iudeis: et expectante
meſſiam de reuerſione eius ad chriſtum in nouiſ
ſimis diebus. Capłm.iii.

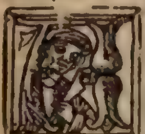
E T dixit dñs ad me. Ad
huc vade ꝛ dilige mu-
lierem dilectam amico
et adulteram ſicut dili
git dominus filios iſrł
et ipſi reſpiciunt ad de
os alienos: et diligunt
vinacia vuarū. Et fodi
eam mihi q̄ndecim argēteis: ꝛ choro hor 32.q.1.cu
dei: ꝛ dimidio choro hordei: ꝛ dixi ad eā. pe.triſtium.
Dies multos expectabis me. Nō fornica
beris: ꝛ nō eris viro: ſed ꝛ ego expectabo
te. Qꝛ dies multos ſedebunt filij iſrł ſine
rege ꝛ ſine principe: ꝛ ſine ſacrificio ꝛ ſine
altari et ſine ephot et ſine theraphim. Et B
poſt hec reuertenť filij iſrł: ꝛ querēt dñm
deū ſuū: ꝛ dd regē ſuū: ꝛ pauebūt ad dñm
et ad bonū ei⁹ in nouiſſimo dierum.
¶ C.S. Propter pctā populi deſolatur terra: ꝛ re
peliť iſrł: increpanť ſacerdotes: qꝛ ſubuertunt
populū ꝛ populum pro idolis et iudas ab idolis
prohibetur. Capłm.iiii.

A Udite verbū dñi filij
iſrael: qꝛ iudicium dño
cū habitatoribus terre
Nō eſt eīn veritas ꝛ nō
eſt mīa: ꝛ nō eſt ſciētia
dei in terra. Maledi-
ctū ꝛ mēdaciū: et ho-
micidium et furtum et
adulteriū inundauerūt: ꝛ ſanguis ſangui
nē tetigit. Propter hoc lugebit terra: ꝛ in
firmabiť oīs q̄ hītat i ea. Jn beſtia agri ꝛ
i volucre celi ſꝫ ꝛ piſces maris ꝯgregabū
tur. Uerūtū vnuſq̄ſq̧ nō iudicet ꝛ nō ar
guať vir. Pplus eīn tuus ſicut hi q̄ con B
tradicunt ſacerdoti: et corrues hodie: ꝫ
corruet etiam ꝓpheta tecum. Nocte tace
re feci matrem tuam. Conticuit popu

lus mentis: eo q nõ habuerit scientiã. Quia tu sciẽtiã repulisti: repellã te ne sacerdotio fungaris mihi. Et oblita es legis dei tui obliuiscar filiorum tuorum et ego. Scdm multitudinẽ eorũ sic peccauerũt mihi: gl'iam eorum in ignominiam cõmutabo. Peccata ppli mei comedent: & ad iniquitatẽ eorum subleuabũt aĩas eorum. Et erit sicut populus sic sacerdos. Et visitabo super eum vias eius: & cogitationes eius reddam ei. Et comedẽt & nõ saturabuntur. Fornicati sunt & non cessauerũt: qm dñm dereliquerũt in nõ custodiendo. Fornicatio & vinũ & ebrietas auferũt cor. Pplus meus in ligno suo interrogauit & baculus eius annũciabit ei. Spũs enim fornicationum decepit eos: et fornicati sunt a deo suo. Sup capita mõtium sacrificabant: & super colles accendebant thymiama: subtus quercũ et ppłm & terebinthũ: qz bona erat vmbra eius. Ideo fornicabũtur filie vre & spõse vre adultere erũt. Non visitabo sup filias vras cum fuerint fornicate: & sup spõsas vras cum adulterauerint qm ipsi cũ meretricibus cõuersabant & cũ effeminatis sacrificabant. Et pplus non intelligens vapulabit. Si fornicaris tu israel non delinquat saltem iuda. Et nolite ingredi in galgala: & ne ascẽderitis in bethauẽ neqz iurauerits viuit dñs. Qm sicut vacca lasciuiẽs declinauit israel. Nũc pascet eos dñs quasi agnum in latitudine. Particeps idolorum ephraim dimitte eum. Separatũ ẽ cõuiuiũ eorum: fornicatiõe fornicati sunt: dilexerunt afferre ignominiã protectores eius. Ligauit eum spũs in alis suis: & confundentur a sacrificijs suis.

33.dis.c. omnes. De renunc. c.nisi. & q.c.pastor. ex.1.q.1.c. nulli. Mt.24.c. C D

¶ C.S. Sermo dñi cõtra sacerdotes seducentes & pplm seductum: & q deũ nõ placãt hostijs q eũ factis offendunt: & q pplus frustra querit humanum auxilium cui dñs aduersat. Cap. v.

A

Udite hoc sacerdotes & attẽdite domus israel & domus regis auscultate: qz vobis iudiciũ est. Qm laqueus facti estis speculationi & sicut rete expãsum super thabor: et victimas declinastis in pfundũ. Et ego eruditor omnium eorum. Ego scio ephraim: & israel non est
B abscõditus a me. Quia nunc fornicatus est ephraim: cõtaminatus est israel. Non dabũt cogitatiões suas vt reuertant ad deũ suum: qz spũs fornicationũ in medio eorum: & dñm nõ cognouerunt. Et respõdebit arrogantia israel in faciem eius & israel & ephraim in iniquitate sua. Ruet etiam iudas cũ eis. In gregibus suis & in armentis suis vadent ad querendũ dñm: & non inuenient. Ablatus est ab eis. In dño preuaricati sunt: qz filios alienos genuerũt.
C Nunc deuorabit eos mensis cum partibus suis. Clãgite buccina gabaa tuba in rama. Ululate in bethauẽ: post tergũ tuũ beniamin. Ephraim in desolatiõe erit. In die correptionis in tribubus israel ostẽdi fidẽ. Facti sunt principes iuda quasi assumẽtes terminũ: sup eos effundam quasi aquã irã meã. Calũniã patiẽs est ephraim fractus iudicio: qm cepit abire post sordes.
D Et ego quasi tinea ephraim: & quasi putredo domui iuda. Et vidit ephraim lãguorem suum: & iudas vinculũ suum. Et abijt ephraim ad assur: & misit ad regem vltorem. Et ipse non poterit sanare vos: nec soluere poterit a vobis vinculũ. Qm ego quasi leena ephraim: & quasi catulus leonis domui iuda. Ego capiã & vadã, tollam et nõ est q eruat. Uadẽs reuertar ad locum meũ donec deficiatis: & q̃ratis faciẽ meã.

¶ C.S. De triduo passiõis & natiuitatis christi: q a sacerdotibus pdijt iniquitas. Cap. vi.

A

N tribulatione sua mane psurgẽt ad me. Uenite et reuertamur ad dñm: qz ipse cepit & sanabit nos: percutiet et curabit nos. Uiuificabit nos post duos dies in die tertia suscitabit nos: & viuemus in cõspectu eius: sciemus sequemurqz vt cognoscamus dominum.
B Quasi diluculum preparatus est egressus eius: et veniet quasi imber nobis temporaneus et serotinus terre. Quid faciam tibi ephraim: quid faciam tibi iuda? Misericordia vestra quasi nubes matutina: & quasi ros mane pertransiens. Propter hoc dolaui in prophetis: et occidi eos in verbis oris mei: et iudicia tua quasi lux egredient. Quia miam volui & nõ sacrificium: et scientiã dei plus q holocausta. C
Ipsi aũt sicut adam trãsgressi sunt pactũ ibi preuaricati sunt in me. Galaad ciuitas operantium idolum supplantata sanguine: & quasi fauces virorum latronum. Particeps sacerdotum in via interficientium pergentes de sichẽ: qz scelus operati sunt. In domo israel vidi horrendum. Ibi fornicationes ephraim contaminatus est israel. Sed et iuda pone messem D

50.dis.c.qñ decre. Mt.9.b. & 12.a.

tibi: cũ cõuertero captiuitatẽ ppl'i mei.

¶ C.S. Qđ vierl's fauore hieroboam exarſit ad idolatriã: arguit ephraim: ꝙ ſimuletur gentib⁹ nec reuertat. ꝑ pniam: ſua detrimenta non videt ꝛ quaſi colũba perdit pullos: ꝛ cadeť ꝓ clamore pctõꝝ: arguiť de apoſtaſia ꝛ idolatria: de ingratitudine: de gula: de doloſa infeſtatione dei; nec reuertuntur ad penitẽtiã. Capl'm. vij.

A Cum ſanare vellẽ iſrael reuelata eſt iniquitas ephraim ꝛ malicia ſamarie: q̃r operati ſunt mendacium. Et fur ingreſſus eſt ſpolians latrunculus foris. Et ne forte dicant in cordib⁹ ſuis oẽs maliciã coꝝ me recordatũ. Nũc circũdederũt eos adinuẽtiões ſue coram facie mea facte ſunt. In malicia ſua letificauerũt regẽ: ꝛ in mẽdacijs ſuis principes. Oẽs adulterãtes q̃ſi cliban⁹ ſuccẽ-

B ſus a coquẽte. Quieuit paululuz ciuitas

Mat. 13. e. a cõmixtiõe fermenti donec fermẽtareť totũ. Dies regis nr'i. Ceperunt principes furere a vino. Extẽdit manũ ſuã cũ illuſorib⁹: q̃r applicauerũt q̃ſi clibanũ cor ſuũ cũ inſidiareť eis. Tota nocte dormiuit coquẽs eos: mane ipſe ſuccẽſus quaſi ignis flãme. Oẽs calefacti ſunt quaſi cliban⁹: et deuorauerũt iudices ſuos. Oẽs reges coꝝ crediderũt: nõ eſt q̃ clamet in eis ad me. Ephraim in pplis ipſe cõmiſcebať.

C Ephraim fact⁹ ẽ ſubcinerici⁹ panis: q̃ nõ reuerſať. Comederũt alieni robur ei⁹: et ipſe neſciuit. Sed ꝛ cani effuſi ſunt in eo et ipſe ignorauit. Et humiliabiť ſupbia iſrael in facie ei⁹. Nec reuerſi ſunt ad dñz deũ ſuũ: ꝛ nõ q̃ſierũt eũ i oib⁹ his. Et factus eſt ephraim q̃ſi colũba ſeducta: non hñs cor. Egyptuz inuocabãt: ad aſſyrios abierũt. Et cũ pfecti fuerint expãdã ſup eos rete meũ: ꝛ q̃ſi volucrẽ celi detrahaz eos. Cedã eos ſm auditionẽ cetus coꝝ. Ve eis q̃m receſſerũt a me. Vaſtabũtur:

D q̃r preuaricati ſunt i me. Ego redemi eos

De pe. diſt. 4. §. filijs quoq̃. et ipſi locuti ſunt cõtra me mendacia. Et nõ clamauerũt ad me i corde ſuo: ſ; vlulabãt in cubilib⁹ ſuis. Sup triticũ et vinũ rumınabãt: ꝛ receſſerunt a me. Et ego erudiui eos ꝛ cõfortaui brachia eoꝝ et in me cogitauerũt maliciã. Reuerſi ſunt vt eſſent abſq; iugo: facti ſunt quaſi arcus doloſus. Cadent in gladio principes eoꝝ a furore lingue ſue. Iſta ſubſannatio eoꝝ in terra egypti.

¶ C.S. predicit ſamariã cũ vitulo ſuo: et pplm deſtruendũ ꝑ nabuchodonoſor: propter cauſas plimas: ꝛ vrbes inda cõcremãdas. Cap. viij.

In gutture tuo ſit tuba quaſi aquila ſuper domũ dñi: ꝓ eo ꝙ tranſgreſſi ſunt fedus meũ ꝛ legẽ meã preuaricati ſunt. Me inuocabũt de⁹ me⁹: cognouimus te iſrael. Proiecit iſrl' bonũ: inimicus pſequeť eũ. Ipſi regnauerũt ꝛ nõ ex me: pricipes extiterũt ꝛ nõ cognoui. Aurũ ſuũ ꝛ argẽtũ ſuũ fecerũt ſibi idola vt interirẽt. Proiect⁹ eſt vitulus tuus ſamaria. Irat⁹ ẽ furor meus in eis. Vſq; quo nõ poterunt emundari? Qr ex iſrl' ꝛ ipſe eſt. Artifex fecit illũ ꝛ nõ ẽ de⁹: q̃m i aranearũ telas erit vitulus ſamarie q̃r vẽtũ ſeminabũt ꝛ turbinẽ metẽt. Culmus ſtãs nõ eſt in eo germẽ: nõ faciet farinã: ꝙ ꝛ ſi fecerit alieni comedẽt eã. Deuorat⁹ eſt iſrael. Nũc fact⁹ ẽ in natiõib⁹ quaſi vas imũdũ: q̃r ipſi aſcẽderũt ad aſſur. Onager ſolitari⁹ tibi ephrai. Munera dederũt amatorib⁹ ſuis: ſed ꝛ cũ mercede cõduxerũt nationes. Nũc cõgregabo eos ꝛ q̃eſcent paulíſp ab onere regis ꝛ principũ. Qr multiplicauit ephraim altaria ad peccandũ: facte ſunt ei are in delictuz. Scribã ei multiplices leges meas: q̃ velut aliene cõputate ſunt. Hoſtias offerẽt: imolabũt carnes ꝛ comedẽt: ꝛ dñs nõ ſuſcipiet eas. Nũc recordabitis iniq̃tatis eoꝝ: ꝛ viſitabit pctã eoꝝ. Ipſi in egyptũ cõuertenť. Et oblit⁹ eſt iſrl' factoris ſui: ꝛ edificauit delubra: et iudas multiplicauit vrbes munitas. Et mittã ignem in ciuitates eius: ꝛ deuorabit edes illius.

A (right margin)

8. q. 1. c. dacter.

B (right margin)

C (right margin)

D (right margin)

¶ C.S. prophetat famẽ ſamarie ꝛ reprobationẽ ſacrificioꝝ ꝛ captiuitatẽ iſrael; ppheras ſuos deceptos: filias dicit a patribus degñare: ꝛ imp̃cať ſterilitatẽ partrib⁹ cenrũpẽrib⁹ illos. ca. ix.

A Noli letari iſrael: noli exultare ſicut ppli: quia fornicat⁹ es a deo tuo. Dilexiſti mercedeꝫ ſup omnes areas tritici. Area ꝛ torcular nõ paſcet eos: et vinum mentietur eis. Non habitabũt in terra dñi. Reuerſus ẽ ephraĩ i egyptũ: ꝛ in aſſyrijs pollutum comedit. Non libabũt dño vinũ: ꝛ nõ placebũt ei. Sacrificia eoꝝ quaſi panis lugẽtiũ. Oẽs qui comedẽt eũ ꝯtaminabunť: q̃r panis eoꝝ aie ipſoꝝ: nõ itrabũt i domũ dñi. Quid

faciẽtis ĩ die ſolẽni: in die feſtiuitatis dñi
Ecce enĩ profecti ſunt a vaſtitate. Egyptꝰ
congregabit eos: mẽphis ſepeliet eos.
B Deſiderabile argentũ eoꝝ vrtica hereditabit:
lappa in tabernaculis eoꝝ. Venerũt
dies viſitationis: venerũt dies retributionis.
Scitote iſrael ſtultũ ꝓphetã inſanũ
virũ ſpũalẽ. Propter multitudinẽ iniquitatis
tue: et multitudinẽ amẽtie. Speculator
ephraĩ cũ deo meo ꝓpheta: laqueꝰ
ruine factꝰ ẽ ſup oẽs vias eiꝰ. Inſania in
domo dei eiꝰ. Profunde peccauerunt ſicut
in diebꝰ gabaa. Recordabit iniq̃tatis
eoꝝ: ⁊ viſitabit pctã eoꝝ. Quaſi vuas in deſerto
inueni iſrael: q̃ſi prima poma ficulnee
C in cacumie eiꝰ vidi pres eoꝝ. Ipi aũt
intrauerunt ad beelphegor ⁊ abalienati
ſunt in cõfuſiõe ⁊ facti ſunt abominabiles
ſicut ea q̃ dilexerunt. Ephraĩ q̃ſi auis
auolauit. Glia eoꝝ a partu ⁊ ab vtero ⁊ a
cõceptu. Qḋ ⁊ ſi enutrierint filios ſuos
abſq̃ liberis eos faciã in hoĩbꝰ. Sȝ ⁊ ve
eis cũ receſſero ab eis. Ephraĩ vt vidi tyrus
erat fundata in pulchritudine. Et
ephraĩ educet ad iterfectionẽ filios ſuos
Da eis dñe. Quid dabis eis? Da eis vuluã
ſine liberis ⁊ vbera arẽtia. Oẽs nequitie
eorum ĩ galgal: q2 ibi exoſos habui eos.
Propter maliciã adinuẽtionũ eoꝝ de do-
D mo mea eijciã eos. Non addã vt diligam
eos. Oẽs ꝓncipes eoꝝ recedẽtes. Percuſſus
ẽ ephraĩ radix eoꝝ exiccata ẽ: fructũ
nequaq̃ facient. Qḋ ⁊ ſi genuerint interficiam
amantiſſima vteri eoꝝ. Abijciet
eos dñs deus meus q2 nõ audierũt eũ: et
erunt vagi in nationibus.

¶ C. S. De vite frõdoſa et ſperãtibus ꝓſperari: dicit interitum iſrael: et vaſtationes terre propter idola: arguitur ephraim quod dederat adrominium ⁊ prouocatur ad veram penitentiã: alioquin affligetur. Caplm. x.

A Vitis frondoſa iſrl': fructꝰ
adeq̃tꝰ eſt ei. Scḋm
multitudinem fructus
ſui multiplicauit altaria:
iuxta vbertatẽ terre
ſue exuberauit ſimulachris.
Diuiſum eſt cor
eorum nunc interibunt.
Ipſe cõfringet ſimulachra eoꝝ: depopulabitur
aras eorũ. Q2 tũc dicẽt nõ eſt rex
nobis. Non enim timemus dñm. Et rex
quid faciet nobis? Loquimini verba viſionis
inutilis: ⁊ ferietis fedus cũ mendacio:
⁊ germinabit quaſi amaritudo iu-
B dicium ſup ſulcos agri. Vaccas bethauen
coluerunt habitatores ſamarie. Q2
luxit ſuper eum populus eius: et editui
eius ſup eum exultauerunt in gl'ia eius
quia migrauit ab eo. Si quidem et ipſe
in aſſur delatus eſt munus regi vltori.
Confuſio ephraim capiet: ⁊ cõfundetur
iſrael in voluntate ſua. Tranſire fecit ſamaria
regem ſuum quaſi ſpumam ſuper
faciem aque. Et diſperdent excelſa idoli Lu. 23. a.
peccatũ iſrael. Lappa et tribulus aſcendet Apo. 6. d.
ſup aras eoꝝ. Et dicẽt mõtibus operite C
nos: ⁊ collibus cadite ſuper nos. Et
diebus gabaa peccauit iſrael: ibi ſteterũt
Non comprehendet eos in gabaa prelium
ſuper filios iniquitatis. Iuxta deſiderium
meum corripiam eos. Congregabuntur
ſuper eos populi cum corripientur propter
duas iniquitates ſuas. Ephraim vitula
docta diligere trituram: ⁊ ego tranſiui
ſup pulchritudinem colli eiꝰ. Aſcendam
ſup ephraim. Arabit iudas: cõfringet
ſibi ſulcos iacob. Seminate vobis Hier. 4. a.
in iuſticia et metite in ore miſericordie: D
innouate vobis nouale. Tempus autem
requirendi dñm: qui venerit cum docebit
vos iuſticiam. Araſtis impietatem iniq̃tatem
meſſuiſtis: comediſtis frugem mẽdacij.
Quia confiſus es in vijs tuis: ⁊ in
multitudine fortium tuorum conſurget
tumultus in populo tuo: ⁊ omnes munitiones
tue vaſtabuntur: ſicut vaſtatꝰ eſt
ſalmana a domo eius qui vidicauit baal
in die prelij matre ſuper filios alliſa. Sic Iudic, 8. d.
fecit vobis bethel a facie malitie nequitiarum
veſtrarum.

¶ C. S. Deus commemorat bñficia ſua: ⁊ increpat ingratitudinẽ iſrael: et exprimit patris effectum in puniendo iſrael valde de aduentu chriſti et vocatione eccleſie. Caplm. xj.

S Icut mane tranſit per A
tranſit rex iſrael: quia
puer iſrl' ⁊ dilexit eum ⁊
ex egypto vocaui filium
meum. Vocauerunt
eos: ſic abiecerunt a facie Mat. 2. c.
eoꝝ. Baalim immolabãt:
⁊ ſimulachris ſacrificabãt.
Et ego quaſi nutricius ephraim
portabam eos in brachijs meis et ne- B
ſcierũt q̃ curarem eos. In funiculis adã
trahebam eos ĩ vinculis charitatis. Et ero
eis quaſi exaltans iugum ſuper maxillas
eorum: et declinaui ad eum vt veſceret.
Non reuertetur in terram egypti et aſſur
ipſe rex eiꝰ: q̃m noluerũt conuerti. Cepit gladiꝰ
in ciuitatibꝰ eiꝰ: ⁊ ꝯſumet electos eiꝰ

C et comedet capita eoꝝ. Et ppl's meꝰ pe-
de pe.di.i. debit ad reditū meū. Jugū aūt imponet
c.sed ⁊ con eis simul: qḋ nō auferetur. Quō dabo te
tinuo. ephrai: ꝓtegā te israel? Quō dabo te? Si
Deū.9.f. cut adama: ponā te vt seboi. Conuersuz
est in me cor meū pariter cōturbata ē ple
nitudo mea. Nō faciā furore ire mee. Nō
cōuertar vt disperdā ephrai: qm̄ deꝰ ego
D ⁊ nō hō. In medio tui sanctus: ⁊ nō egre
diar ciuitatē. Post dn̄z ambulabūt. Qua
si leo rugiet: qꝛ ipe rugiet ⁊ formidabunt
filij maris. Et auolabunt q̄si auis ex egy
pto: ⁊ q̄si colūba de terra assyrioꝝ: ⁊ collo
cabo eos i domibꝰ suis dicit dn̄s. Circū-
dedit me ephraim i negociatiōe ⁊ i dolo
domus israel. Judas aūt testis descendit
cum deo ⁊ cum sanctis fidelibus.

¶ C.S. de pena isrl' ⁊ iude: de beneficijs factis
iacob: ⁊ malicia filioꝝ eius: scȝ ephraim ⁊ cha-
naā: ⁊ de renocatiōe ppli ꝑ ꝓphetas: de iuda se-
quēte viā isrl': ⁊ de bn̄ficijs factis iacob. Ca.xij.

A Ephraim pasci vētuz: ⁊
sequitur estū. Tota die
mēdaciuz ⁊ vastitatem
multiplicat. Et fedus
cū assyrijs init: ⁊ oleū
in egyptuz ferebat. Ju
dicium dn̄i cum iuda:
et visitatio sup iacob.
Juxta vias eius ⁊ iuxta adinuētiōes eius
Gen.25.e. reddet ei. In vtero supplantauit fratrem
Gen.32.f. suū et i fortitudine sua directꝰ ē cū ange
B lo. Et inualuit ad angelū ⁊ ꝯfortatꝰ est.
Fleuit ⁊ rogauit eū: in bethel inuenit eū: ⁊
ibi locutꝰ est nobiscū. Et dn̄s deꝰ exerci-
tuuz: dn̄s memoriale eius. Et tu ad dn̄m
deū tuū cōuerteris. Misam ⁊ iudicium
custodi: ⁊ spa i deo tuo semp. Chanaā in
manu eius statera dolosa calūniā dile-
xit. Et dixit ephraim. Uerūtā diues effe-
C ctus sum inueni idolū mihi. Oēs labores
mei nō inueniēt mihi iniq̄tatē quā pecca
ui. Et ego dn̄s deꝰ tuus ex terra egypti.
Adhuc sedere te faciā in tabernaculis si-
cut i diebꝰ festiuitat. Et locutꝰ suz sup ꝓ
phetas: ⁊ ego visionē multiplicaui: ⁊ in
manu ꝓphetarū assimulatꝰ sum. Si ga
laad idolū: ergo frustra erāt in galgal bo
bus imolātes. Nā ⁊ altaria eoꝝ q̄si acer-
ui sup sulcos agri. Fugit iacob in regio-
D nē syrie: ⁊ seruiuit isrl' i vxorē: ⁊ in vxorez
Gen.28.a seruiuit. In ꝓpheta aūt eduxit dn̄s israel
de egypto: ⁊ i ꝓpheta seruatꝰ ē. Ad iracū
diā me ꝓuocauit ephrai in amaritudini-
bus suis: ⁊ sanguis eiꝰ sup eum veniet: et
opprobriū eiꝰ restituet ei dn̄s deꝰ suus.

¶ C.S. de idolatria ephraim: ⁊ de dn̄o ꝓtegente
ipm: q̄ solꝰ deus est adiutor: ⁊ ipe meminit ꝑ ꝯōrū
de passione christi: ⁊ aduentus eius ⁊ destructio-
ne mortis inferni. Capitulū.xiij.

A Loquēte ephraim: hor-
ror inuasit israel: ⁊ deli
quit in baal: ⁊ mortuꝰ
est. Et nūc addiderūt
ad peccādū. Fecerunt
q̄ sibi conflatile de ar
gēto suo quasi similitu
dinē idoloꝝ. Factura
artificū totū est. His ipsi dicūt. Immola
te homines vitulos adorantes. Idcirco
erūt q̄si nubes matutina: ⁊ sicut ros ma
tutinꝰ ꝓteriens. Sicut puluis turbie ra
ptus ex area: ⁊ sicut fumus de fumario.
B Ego aūt dn̄s deꝰ tuus ex terra egypti: et
deū absq̄ me nescies: ⁊ saluator nō est ꝓ Esa.43.b.
ter me. Ego cognoui te i deserto in terra
solitudinis. Juxta pascua adimpleti sunt
et saturati sunt. Et eleuauerūt cor suuz:
et obliti sunt mei. Et ego ero eis q̄si lee-
na sicut pardus in via assirioꝝ. Occurrā Prouerbi.
eis quasi vrsa raptis catulis: ⁊ dirūpā inte 17.b.
C riora iecoris eoꝝ. Et ꝯsumā eos ibi quasi
leo bestia agri scindet eos. Perditio tua
isrl' tm̄mō i me auxiliū tuū. Ubi ē rex tuꝰ
Maxime nūc saluet te i oībꝰ vrbibꝰ tuis
et iudices tuos de q̄bꝰ dixisti: da mihi re- 1.re.8.a.
D gē et principes. Dabo tibi regem in furo
re meo: ⁊ auferam in indignatione mea.
Colligata est iniq̄tas ephrai: absconditū
peccatū eiꝰ. Dolores parturientes venient ei. 1.Co.15.f.
Ipse filiꝰ nō sapiēs. Nūc eni nō stabit in Hebr.2.d.
cōtritione filioꝝ. De manu mortis libera
bo eos de morte redimā eos. Ero mors
tua o mors: ero morsus tuus iferne. Cō-
solatio abscōdita ē ab oculis meis: qꝛ ipe
inter fratres diuidet. Adducet vētū vrē
tē dn̄s de deserto ascēdētē: et siccabit ve-
nas eiꝰ: ⁊ desolabit fontē eius ⁊ ipse diri-
piet thesaurū oīs vasis desiderabilis.

¶ C.S. de interitu samarie: monet conuerti ad
dn̄m ⁊ cōfiteri: ⁊ cōuerti ab assur ⁊ cōuersis ꝓ
mittit bona plurima: si tamen non vltra redeant
ad peccatum. Capitulum.xiiij.

A Pereat samaria quoniā
ad amaritudinem cōci
tauit deum suū. In gla
dio pereāt: paruuli eo-
rum elidant: ⁊ fete eiꝰ
scindantur. Cōuertere
israel ad dn̄m deū tuū
q̄m corruisti in iniq̄ta-
te tua. Tollite vobiscum verba: ⁊ conuer-

B timini ad dñz: et dicite ei. Omnem aufer
iniquitatem: et accipe bonū: et reddemꝰ
vitulos labioꝝ noſtrorū. Aſſur nō ſalua-
bit nos. Super equos non aſcendemus
nec dicemus vltra dij noſtri opera ma-
nuum noſtraꝝ: qꝛ eius qui in te eſt miſe-
reberis pupilli. Sanabo ↄtritiones eoꝝ
dili.gam eos ſpontanee: qꝛ auerſus eſt fu
C roꝛ meꝰ ab eis. Ero quaſi ros ⁊ iſrael ger
minabit ſicut liliuꝫ: et erumpet radix eiꝰ
vt libani. Ibunt rami eius: et erit qua-
ſi oliua gloria eius: et odoꝛ eius vt libani.
Conuertentur ſedentes in vmbra eius:
viuent tritico. Et germinabunt quaſi vi-
D nea: memoriale eius ſicut vinum libani.
Viti.7.b. Ephraim quid mihi vltra idola? Ego ex-
audiam et dirigam eum: ego vt abietem
virentem: ex me fructus eius inuentus
eſt. Quis ſapiens et intelliget iſta intelli-
gens: et ſciet hec? Quia recte vie dñi: et
iuſti ambulabunt in eis: preuaricatores
vero corruent in eis.

¶ Explicit Oſee propheta.

¶ Incipit ꝓlogus in Iohel ꝓphetā.

Anctus iohel apud he
breos poſt oſee ponitur
Et ſicut ibi ſub nomi-
ne ephrai ad decē tribꝰ
ↄfertur vaticiniuꝫ: que
vel ſamaria vel iſrael ſe
pe memorāt: ſic i huic
ꝓphetā omen qḋ ē ad
tribum iuda: et ad hieruſalē ꝑtinere cre-
dendum eſt: et nullā omnino iſrael.i. de
Oſee.1.a. cē tribuū in hoc fieri mētioneꝫ. Tempo
ra āꝫ quibus ꝓphetauit eadē debemus ac
cipere q̄ in oſee legimꝰ in diebꝰ ozie: ioa
than ⁊ achaz ⁊ ezechie regū iuda: ⁊ i die
bus hieroboā filij ioas regis iſrł. Porro
factum eſſe ſermonem dñi ad meritum
eius refert cui fit: nō ad conditionē eius
qui fieri dr̄: vt alibi legimus. Dñs factus
Pſ.117.a. eſt mihi in ſalutem. Auditus enī in ſcri
pturis ſanctis: non eſt iſte qui ad aures
ſonat: ſed qui in corde percipitur: iuxta
illud quod dominꝰ loquitur. Qui habet
Mat.11.b. aures audiendi audiat. Quod autem di-
3.13.a. citur hebraice hezimi: grece: enechiaſti
enotiſaſthe: latine ſonat auribꝰ percipite
proprie non aure: ſed corde percipitur.
Qui ſenes ſunt et celeſtes audiūt ſpūa-
liter: qui autem habitant in terra: appel
lanturꝗ terreni: auribꝰ percipiunt. Vbi
cūꝗ aūt hec duo v̄ba iūcta ponunt nō
ad ſimplicē tm̄ v̄boꝝ ſonū: ſꝫ ad recōdi
tā q̄ dictoꝝ intelligētiā ꝑtinēt intelligē-
dum eſt. In geneſi lamech loquitur ad Ge.4.d.
vxores ſuas et ada et ſella. Audite verba
mea vxores lamech: auribꝰ percipite ſer-
mones meos. Qꝛ virū occidi in vulnus
meū: ⁊ iuuenē in liuoreꝫ meū. Et eſaias
Audite celi et auribus ꝑcipe terra.

¶ Item alius ꝓlogus in eundem.

Obel filius phatuel de
ſcribit terrā duodecim
tribuum: herucha: bru
cho locuſta: rubigine
vaſtante conſumptam
et poſt reuerſiōeꝫ prio
ris populi effuſum iri
ſpiritum ſanctū ſuper
ſeruos dei et ancillas.i. ſuper centum vi-
ginti credentium nomina et fuerunt vi-
ri in cenaculo ſion. Qui centum viginti
ab vno vſꝗ ad quindecim paulatim et
per incrementa ſurgentes: quindecim gra
duum numerum efficiunt: qui in pſalte
rio myſtice continentur. Et tribus igi-
tur generibus rhetorum hec ſumuntur
principia: et tres ſunt argumentoꝝ par
tes ex quibus incipere ſolet omnis ora
tor. Aut enim dociblles aut beniuolos:
aut attētos auditores debet efficere. Hic
ergo propheta a magnitudine cladis ſu-
mens principium eoſꝗ audituri erant:
volens ad penitentiam prouocare: red-
dit attentos admirans futurum malum
vt conſiderantes venture cladis aſperi-
tatem: ocius arriperent penitentiam. In
hoc propheta idcirco nec reges nec tem-
pora ſunt prenotata: quia hiſdem tempo-
ribus ac regibus quibus oſee propheta-
uerat et ipſe prophetauit. Iohel interpre
tatur incipiens: aut domini deſcenſus.
Phatuel vero aut latitudo: aut oſtiuꝫ dei
Tropologice: hoc eſt qꝫ qui oſtium dei et
ſcientiam habuerit apertam: recte inci
pit prophetare.

¶ Expliciunt prologi.

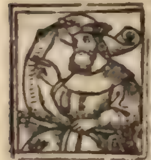
¶ Argumentum in eundem.

¶ Iohel de tribu ruben: natus
in agro bethorō: vbi etiā in pa
ce mortuus eſt et ſepultus.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Jobel ꝓpheta.

¶ C.S. Prophetat ↄtra iudeã quattuor plagas
ꝛ excitat dormientes: vt videãt futurũ ſibi malũ
ꝛ ſacerdotes vt plangant: ꝛ ipſe plangit vaſtita
tem terre ſue. Capitulum primũ.

A
Uerbũ do-
mini qđ factũ ẽ ad io-
hel filium phatuel. Au
dite hec ſenes: et auri
bus ꝑcipite oẽs habi-
tatores terre: ſi factuꝫ
eſt iſtud in diebus ve-
ſtris: aut in diebus pa
trum veſtroꝛuꝫ. Super hoc filijs veſtris
narrate: ꝛ filij veſtri filijs ſuis et filij eoꝝ
generationi altere. Reſiduum eruche co-
medit locuſta: et reſiduum locuſte come-
dit bruchus: ꝛ reſiduum bruchi comedit
B rubigo. Expergiſcimini ebrij ꝛ flete vlu-
late oẽsq̃ bibitis vinũ in dulcedine: qm̃
perijt ab ore veſtro. Gens enim aſcendet
ſup terrã meam fortis et innumerabilis.
Dentes ei⁹ vt dentes leonis: et molares
eius vt catuli leonis. Poſuit vineã meaꝫ
in deſertũ: ꝛ ficũ meam decorticauit. Nu
dans ſpoliauit eã ꝛ ꝓiecit albi facti ſunt
rami eius. Plange q̃ſi virgo accincta ſac
co ſuper viꝛ pubertatis ſue. Periit ſacri-
ficium ꝛ libatio de domo dñi: ꝛ luxerunt
ſacerdotes miniſtri dñi. Depopulata eſt
C regio: luxit humus: qm̃ deuaſtatũ eſt tri-
ticum. Confuſuꝫ eſt vinũ: ꝛ elãguit oleũ
Confuſi ſunt agricole: vlulauerunt vini-
tores ſup frumento: vino et hordeo: quia
perijt meſſis agri. Uinea cõfuſa eſt et fi-
cus elanguit: malogranatum et palma et
malũ et oĩa ligna agri aruerunt: qꝛ ↄfu-
ſum eſt gaudium a filijs hoĩm. Accingi-
te vos et plangite ſacerdotes vlulate mi-
niſtri altaris. Ingredimini cubate in ſac
co miniſtri dei mei: qm̃ interijt de domo
dei vr̃i ſacrificiũ et libatio. Sanctificate
J.2.b. ieiunium: vocate cetũ ↄgregate ſenes oẽs
D habitatores terre in domũ dei veſtri. Et
clamate ad dñm. A: a: a: diei: quia prope
eſt dies dñi: ꝛ quaſi vaſtitas a potente ve
niet. Nunq̃d nõ corã oculis vr̃is alimen-
ta perierunt de domo dei veſtri leticia ꝛ ex
ultatio? Cõputruerunt iumenta in ſter-
core ſuo: demolita ſunt horrea: diſſipate
ſunt apothece: quoniã ↄfuſum eſt triticũ
Quid ingemuit animal: mugierũt greges
armẽti? Qꝛ non eſt paſcua eis. Sꝫ et gre
ges pecorum diſperierunt. Ad te dñe cla
mabo: qꝛ ignis comedit ſpecioſa deſerti: ꝛ
flãma ſuccẽdit oĩa ligna regionis. Sed
ꝛ beſtie agri quaſi area ſitiẽs imbrẽ ſuſpe
xerũt ad te: qm̃ exiccati ſunt fontes aqua
rũ: et ignis deuoꝛauit ſpecioſa deſerti.

¶ C.S. Jubet dñs ſonitu tubarũ ꝓdicari aduẽ
tum hoſtium: quoꝝ aduentus deſcribitur et cru
delitas hortatur ad pniam: bona plurima peniẽ
tibus promittit: de miſſiõe ſpiritusſancti ꝛ tempo-
re paſſionis. Capitulum.ij.

Antate tuba in ſyõ: vlu A
late in mõte ſctõ meo.
Conturbentur oẽs ha J.eodem.
bitatores terre: quia ve
nit dies domini: qꝛ pro
pe eſt dies tenebraruꝫ
ꝛ caliginis: dies nubis
ꝛ turbinis. Quaſi ma-
ne expanſum ſup montes populus mul
tus ꝛ fortis. Similis ei non fuit a princi
pio: et poſt eum non erit vſq; in annos
generationis et gñationis. Ante faciem
eius ignis voꝛans: et poſt eum exurens
flamma. Quaſi hortus voluptatis terra
coꝛam eo: et poſt euꝫ ſolitudo deſerti: ne
q; eſt q̃ effugiat eũ. Quaſi aſpect⁹ equo B
rũ ꝛ aſpect⁹ eoꝝ: quaſi eq̃tes ſic current
Sicut ſonit⁹ quadrigarũ ſup capita mõ
tiuꝫ exilient: ſicut ſonitus flamme ignis
deuoꝛantis ſtipulã: velut populus fortis
p̃paratus ad prelium. A facie eius cru
ciabuntur populi: omnes vultus redigẽ
tur in ollam. Sicut fortes current: qua-
ſi viri bellatores aſcendent murum. Uiri
in vijs ſuis gradientur: ꝛ nõ declinabunt
a ſemitis ſuis. Unuſq̃ſq; fratrem ſuum
nõ coartabit: ſinguli in calle ſuo ambula
bunt. Sed et per feneſtras cadent: ꝛ non
demolientur. Urbẽ ingredient̃ in muro
current. Domos conſcendent per fene-
ſtras intrabunt quaſi fur. A facie ei⁹ con C
tremuit terra: moti ſunt celi. Sol et lu- J.3.c.
na obtenebrati ſunt: ꝛ ſtelle retraxerunt
ſplendoꝛẽ ſuũ. Et dñs dedit vocẽ ſuã añ
faciẽ exercitus ſui: qꝛ multa ſunt nimis
caſtra ei⁹: qꝛ fortia et facientia ꝟbũ eius
Magnus enim dies dñi et terribilis val
de. Et quis ſuſtinebit eum? Nunc ergo di
cit dñs. Conuertimini ad me in toto coꝛ
de veſtro in ieiunio: et fletu et in planctu
et ſcindite coꝛda veſtra: ꝛ non veſtimẽta
veſtra. Et cõuertimini ad dñm deũ vr̃: Ps.85.
qꝛ benignus et miſericoꝛs eſt: patiens et
multe mie et p̃ſtabilis ſuper malicia:
Quis ſcit ſi ↄuertatur ꝛ ignoſcat: ꝛ relin Jone.3.b.
quat poſt ſe benedictionem? Sacrificiũ D
et libamen dño deo noſtro. Canite tuba J.1.c.

In ſion ſanctificate ieiuniū: vocate cetū
cōgregate populū: ſanctificate eccleſiā:
coadunate ſenes: cōgregate paruulos: ⁊
ſugētes vbera. Egrediat ſponſus de cu-
bili ſuo: ⁊ ſponſa de thalamo ſuo. Inter
veſtibulū ⁊ altare plorabunt ſacerdotes
miniſtri dn̄i: ⁊ dicēt. Parce dn̄e parce po
pulo tuo: ⁊ ne des hereditatē tuā in op-
probriū vt dominēt eis natiōes. Quare
dicūt in populis vbi eſt deus eorū. Zelatus
eſt dn̄s ſup terrā ſuā ⁊ pepercit populo
ſuo. Et reſpondit dn̄s et dixit pplo ſuo.
E Ecce ego mittā vobis frumentū ⁊ vinū
et oleū: ⁊ replebimini in eis: ⁊ non dabo
vobis vltra opprobriū in gentibus. Et eū
qui ab aquilone eſt pcul faciā a vobis: ⁊
expellā eū in terrā inuiā ⁊ deſertā. Faciē
eius ɔtra mare orientale: et extremū eius
vſq ad mare nouiſſimū. Et aſcendet fe-
tor eius: ⁊ aſcendet putredo eius: qr ſup-
be egit. Noli timere terra exulta et letare
qm̄ magnificauit dn̄s vt faceret. Nolite
timere aīalia regionis: qr germinauerūt
ſpecioſa deſerti: quia lignum attulit fru
ctum ſuum: ficus ⁊ vinea dederūt virtu-
F tē ſuā. Et filie ſion exultate ⁊ letamini
in dn̄o deo vr̄o: qr dedit vobis doctorem
iuſticie: ⁊ deſcēdere faciet ad vos imbrē
matutinum ⁊ ſerotinū ſicut in principio
Et implebuntur aree frumento ⁊ redun
dabunt torcularia vino ⁊ oleo. Et reddā
vobis annos quos comedit locuſta bru-
chus et rubigo et eruca. Fortitudo mea
magna quā miſi in vos. Et cōedetis ve-
ſcentes: et ſaturabimini: ⁊ laudabitis no-
men dn̄i dei veſtri qui fecit mirabilia vo-
biſcū. Et nō cōfundetur populus meus in
ſempiternum: ⁊ ſcietis qr in medio iſrael
G ego ſum. Et ego dn̄s deus veſter: ⁊ nō eſt
Act. 2. g. amplius: ⁊ non ɔfundet populus meus
in eternū. Et erit poſt hec effundā ſpm̄
meū ſup oēm carnē: ⁊ pphetabunt filij
vr̄i ⁊ filie vr̄e. Senes vr̄i ſomnia ſomnia
bunt: et iuuenes vr̄i viſiones videbunt.
Sed et ſuper ſeruos meos et ancillas in
diebus illis effundā ſpiritū meū ⁊ dabo
prodigia in celo et in terra ſanguinem: et
ignem et vaporem fumi. Sol cōuertetur
in tenebras et luna in ſanguinem anteqȝ
veniat dies domini magnus et horribilis
Et erit oīs qui inuocauerit nomen dn̄i
ſaluus erit: qr in monte ſion et in hierl̄m
erit ſaluatio ſicut dixit dn̄s: et in reſiduis
quos dominus vocauerit.

¶ C. S. De iudicio poſt cōuerſionē iudeorū ſub
noīe tyri et ſidonis cōtra romanos qui vaſa tem
pli hieruſalē poſuerūt in templo pacis: et de li-
beratione populi tempore cyri: vocantur viui et
mortui ad iudiciū de ſepulchris: de felicitate ſan
ctorū: de pdicatione apoſtolorū: et fonte baptiſmi
et de viſione ſanctorum. Cap. iij.

Quia ecce in diebus illis A
in tēpore illo cū ɔuerte
ro captiuitatē iuda et
hierl̄m: ɔgregabo oēs
gentes ⁊ deducā eas in
vallē ioſaphat: ⁊ diſce-
ptabo cū eis ibi ſuper
populo meo et heredi-
tate mea iſrl̄ quos diſperſerunt in natio-
nibus: ⁊ terrā meam diuiſerunt; et ſup
pplm meū miſerunt ſortē. Et poſuerūt
puerū in pſtibulo: et puellā vendiderunt
p vino vt biberent. Verū qd mihi ⁊ vobis
tyrus et ſidon et oīs terminus paleſtino
rum? Nunquid vltionem vos reddetis
mihi? Et ſi vlciſcimini vos contra me: ci-
to velociter reddam viciſſitudinē vobis
ſuper caput veſtrum. Argentum eīn meū B
et aurū tuliſtis: ⁊ deſiderabilia mea: ⁊ pul
cherrima intuliſtis in delubra veſtra. Et
filios iuda filios hieruſalem vendidiſtis
filijs grecorum: vt longe faceretis eos de
finibus ſuis. Ecce ego ſuſcitabo eos de
loco in quo vendiſtis eos: et conuertam
retributionem veſtram in caput veſtrum
Et vendā filios veſtros et filias veſtras
in manibus filiorū iuda: et venundabūt
eos ſabeis genti longinque: quia domi-
nus locutus eſt. Clamate hec in gentibus
ſctificate bellū ſuſcitate robuſtos. Acce-
dant: aſcēdāt oēs viri bellatores. Conci-
dite aratra veſtra in gladios et ligones
veſtros in lanceas. Infirmus dicat: quia
fortis ego ſum. Erumpite ⁊ venite oēs C
gentes de circuitu ⁊ cōgregamini. Ibi oc
cūbere faciet dn̄s robuſtos tuos. Cōſur
gāt ⁊ aſcendāt gētes in vallem ioſaphat
qr ibi ſedebo vt iudicē oēs gētes in circui
tu. Mittite falces qm̄ maturauit meſſis. Apo. 14. b.
Venite et deſcendite: quia plenū eſt tor-
cular. Exuberant torcularia quia: multi-
plicata eſt malicia eorum. Populi popu
li in valle conciſionis: quia iuxta eſt dies
domini in valle conciſionis. Sol et luna S. 2. c.
obtenebrati ſunt: et ſtelle retraxerūt ſplē Eſa. 13. b.
dorem ſuum. Et dominus de ſion rugiet Hier. 25. f.
et de hieruſalem dabit vocem ſuam. Et
mouebuntur celi ⁊ terra: et dominus ſpes D
populi ſui: et fortitudo filiorum iſrael.
Et ſcietis qr ego dominus deus veſter habi-
tans in ſiō in monte ſancto meo. Et erit

hierl'm ſancta: ⁊ alieni non trāſibunt per eã amplius. Et erit in die illa: ſtillabunt montes dulcedinē: et colles fluent lacte. Et ſup oēs riuos iuda ibunt aq̄: ⁊ fōs de domo dñi egredieť: et irrigabit torrētem ſpinarū. Egyptus in deſolatione erit: et idumea in deſertū pditiōis: p eo ꝙ iniq̄ egerint in filios iuda: et effuderint ſanguinē innocentem in terra ſua. Et iudea in eternum habitabiť: et hierl'm in gñatio nem et gñationē. Et mūdabo ſanguinē eoꝝ quos nō mundauerā: ⁊ dominus cō morabitur in ſyon.

¶ Explicit iohel propheta.

¶ Incipit ꝓlogus in Amos ꝓpbetā.

Ozias rex cū dei religionē ſollicite emulareť nimio religionis amore prouocatus contra
2.par.16.c pceptū legis moyſi arrepto thuribulo: vt in hyſtoria libri ſecūdi paralipomenō oſtēdit ſacerdotale officium pſumere conat⁹ eſt. Ob eã rē terre motū in tēplo dei exortum cōſtat: cuius etiā zacharias ꝓpheta me
zach.14.b minit. Ante hūc itaq; terre motū. Amos ꝓpheta tpibus pdicti regis: ⁊ tēporibus hieroboā filij ioas regis iſrael: in eas gētes q̄ lectione cōprehēſe ſunt iram dei ob eas cauſas q̄s memorauit affuturam denunciat. Et q: idē ꝓpheta ſequētib⁹ ait
Amos.1.b. Sup tribus impietatib⁹ et ſuper q̄ttuor
2.4.a. nō ↄuertam eū: tertio pctōꝝ indulgētiā deum dare poſſe ſignificat: quem q̄rto eadem pctā admittētib⁹: nec pniam nec indulgentiā datū annūciat. Nam p ignis ſiĺitudinē: quē in pdictas gētes imittendum pdixit: graue atq; irreuocabilē dei irā ad euerſionē earūdē ciuitatū pceſſuram voluit demonſtrare.

¶ Item alius ꝓlogus.

Amos ꝓpheta paſtor et ruſticus et rubo:ū mora diſtringens: paucis ꝟbis explicari nō pōt. Quis eniz digne exprimat tria et q̄ttuor ſcelera damaſci: gaze: tyri idumee filiorum āmon et moab: ⁊ ſeptimo octauoq; gradu iude
amos.4.a. et iſrael. Hic loquiť ad vaccas pingues
Ibidē.6.a. q̄ ſunt in mōte ſamarie: et ruiturā domū maiorem minorēq; teſtať. Ipſe cernit victorē locuſte: et ſtantē dñm ſup murū litū vel adamātinū ⁊ vncinū pomoꝝ attrahētem ſupplicia pctōrib⁹ et famē in terra: nō famē panis: neq; ſitī aq̄: ſed audiendi verbū dñi nō dicit ꝟba: ſ; ꝟbū. Amos ꝓpheta interpretať onuſtus. Hic amos ſpūali gr̄a plenus ꝓphetauit inter ceteros ꝓphetas. Non eñ ſolus ipſe erat ꝓphetes ſed etiā alij. Et ꝗppe non poterat ꝓphetes eē niſi paſtor añ fuiſſet. Qui ē tuba ſua clangit p ſingulos dies; erudiens et docens in eccl'ia. In veritate ēm vox oīm ꝓphetaꝝ tanꝗ̄ tuba ſpūalis eſt pdicans in eccl'ia: ſcđm ꝙ ſcriptum eſt. Aſcende in montē excelſum tu qui euangelizas ſyon exalta vocē tuā q̄ predicas hierl'm. Eſa.40.b

¶ Incipit alius prologus.

Hic amos ꝓpheta et paſtor: nō fuit pr̄ eſaie prophete ꝗ̄ꝗ̄ et ille ꝓpheta extiterit. Nam aliħs lr̄is ille: aliħs iſte apud hebreos ſcribitur: ⁊ differentia lr̄arū apud hebreos ſcribitur: q̄ differētia lr̄a apud latinos non habetur: ⁊ ille fortis et robuſtus hic ꝟo auulſus interp̄tať: q: loquiť ↄ decē trib⁹ q̄ p idolatriam a cultu dei et regno dauid erant auulſe. Fuit aūt cognatio eius ex oppido thecue qđ ſex miliarib⁹ diſtat a bethleē: curā gerens pecoꝝ in latitudine cāpoꝝ q̄ ſunt ꝓximi oppido thecue in q̄bus humi arido atq; arenoſe: nihil oīno frugū gignitur ſ; vberrimis paſcuis abūdāt: et ideo cūcta ſunt plena paſtorib⁹ et ſterilitas terre cōpenſať pecoꝝ multitudine. Ex hoc numero paſtoꝝ fuit amos imperitus ſermone ſed plenus ſcientia. Prophetauit autem eiſdē tpibus q̄bus iohel: naū: ionas: oſee eſaias. Sed aliquantulū exorſus eſt prophetare anteꝗ̄ eſaias. Maxime autem ↄtra decē trib⁹ locut⁹ eſt pauca de duab⁹ interſerens. Hunc ablatum de numero paſtoꝝ miſit dñs vt in ſamaria propheta ret: quem amaſias ſacerdos frequenter plagis afflixit: tandē filius eius ozias vecte per tempora trāſfixit. Poſt hec ſemiuiuus in terrā ſuaz euectus: poſt aliquot dies dolore vulneris expirauit: ſepultuſq; eſt cum patribus ſuis.

¶ Explicit ꝓlogus.

¶ Incipit amos ꝓpheta.

¶ C. G. De vaſtatione decem tribuum: de vltiōe dñi cōtra tres regiones quas nō cōuertit: q: captiuauerūt ⁊ cōduxerūt captiuos de iſrael cōtra filios ammon pro diuiſione. Capl'm .j.

Verba amos q̄ fuit i paſtoribus thecue: que vidit ſuper iſrael in dieb⁹ ozie regis iuda: et in diebus hieroboā filij ioas regis iſrael: ante duos annos terremotus. Et dixit. Dominus de ſyon
Ioel.3.c. rugiet: ⁊ de hieruſalem dabit vocem ſuā. Et luxerunt ſpecioſa paſtorum: et exiccatus eſt vertex carmeli. Hec dicit dominus deus. Super tribus ſceleribus da-
De pe.diſ. maſci et ſuper quattuor non conuertam
1.ca.ſuper eum: eo ꝙ triturauerunt in plauſtris fer
tribus. reis galaad. Et mittam ignem in domuz azahel: et deuorabit domos benadab. Et conteram vectem damaſci: et diſperdam
B habitatorem de campo idoli: et tenentez ſceptruz de domo voluptatis et transferetur populus ſyrie cyrenem: dicit dominus. Hec dicit dominus. Super tribus ſceleribus gaze et ſuper quattuor non cōuertam eum: eo ꝙ tranſtulerit captiuitatem perfectam vt cōcluderet eam in idumea. Et mittam ignem in murum gaze: et deuorabit edes eius ⁊ diſperdam habitatorem de azoto: et tenentem ſceptrum de aſcalone ⁊ conuertam manum meam ſuper acharon: et peribunt reliqui philiſtinorum: dicit dñs deus. Hec dicit dñs. Super tribus ſceleribus tyri: ⁊ ſup quat
ſ.2.a. tuor nō conuertam eū: eo ꝙ cōcluſerint captiuitatē perfectā in idumea ⁊ nō ſint recordati federis fratrum. Et mittā ignē
C in murum tyri: ⁊ deuorabit edes ei⁹. Hec dicit dominus. Super tribus ſceleribus edom: ⁊ ſuper quattuor non conuertam eum: eo ꝙ perſecutus ſit in gladio fratrē ſuum et violauerit miſericordiam eius: ⁊ tenuerit vltra furorem ſuum: ⁊ indignationem ſuā ſeruauerit vſq; in finē. Mittam ignem in theman: et deuorabit edes
D boſre. Hec dicit dñs. Super tribus ſceleri⁹ filiorum ammon: ⁊ ſup quattuor nō conuertam eum eo ꝙ diſſecuerit pregnātes galaad ad dilatandū terminum ſuū. Et ſuccendā ignē in muro rabbath: ⁊ deuorabit edes eius in vlulatu in die belli: ⁊ in turbine in die commotionis. Et ibit melchon in captiuitatez ipſe ⁊ principes eius ſimul: dicit dominus.

¶ C.S. Vltio dñi contra moab pro credulitate in mortuos: cōtra iudā ⁊ iſrael ꝓ contemptu legis pro idolatria: de beneficiis dei ⁊ ingratitudine populi de deſtructiōe ipſoꝝ. Capl'm.ij.

Hec dicit dñs. Sup tribus ſcelerib⁹ moab: et A
ſup q̄ttuor nō cōuertā eū: eo ꝙ incēderit oſſa regis idumee vſq; ad cinerem. Et mittā ignez in moab: et deuorabit edes carioth: et morietur in ſonitu moab in clāgore tube: et diſperdā iudicē de medio ei⁹: ⁊ oēs principes ei⁹ iterficiā cū eo: dicit dñs. Hec dicit dñs. Super trib⁹ ſcelerib⁹ iuda ⁊ ſup 8.1.b.
q̄ttuor nō ꝯuertā eū: eo ꝙ abiecerit legez B
dñi: ⁊ mādata ei⁹ nō cuſtodierit. Deceperūt eū eos idola ſua: poſt q̄ abierant patres eoꝝ. Et mittā ignē in iudā: ⁊ deuorabit edes hierl'm. Hec dicit dñs. Sup tribus ſcelerib⁹ iſrl': et ſup q̄ttuor nō ꝯuertā eū: ꝓ eo ꝙ vēdiderit ꝓ argēto iuſtū ⁊ pauperē ꝓ calciamētis. Qui ꝯterūt ſup puluerē terre capita pauperū: et viam humiliū declināt. Et filius ac pr̄ ei⁹ ierunt C
ad puellā: vt violarēt nomē ſctm̄ meum et ſup veſtimētis pignoratis accubuerūt iuxta oē altare: ⁊ vinū dānatoꝝ bibebāt in domo dei ſui. Ego autem exterminaui Nu.13.b.
amorreū: a facie eoꝝ: cuius altitudo cedroꝝ altitudo ei⁹: et fortis ipſe q̄ſi q̄rcus Et ꝯtriui fructū ei⁹ deſup: ⁊ radices ei⁹ ſubter. Ego ſum q̄ aſcendere vos feci de terra egypti: ⁊ eduxi vos in deſertū q̄draginta ānis: vt poſſideretis terrā amorrei: et ſuſcitaui de filiis veſtris in ꝓphetas et de iuuenib⁹ vr̄is nazareos. Nunq̄d nō ita ē filij iſrl' dicit dñs. Et ꝓpinabatis naza- D
reis vinū ⁊ ꝓphetis mādabitis: dicētes: ne ꝓphetetis. Ecce ego ſtridebo ſubter vos ſicut ſtridet plauſtrū onuſtuz feno. Et peribit fuga a voce: et fortis nō obtinebit virtutē ſuā: et robuſtus nō ſaluabit aiaz ſuā. Et tenēs arcū nō ſtabit: et velox pedib⁹ ſuis nō ſaluabitur. Et aſcēſor equi nō ſaluabit aiam ſuā: ⁊ robuſt⁹ corde inter fortes nud⁹ effugiet in illa die: dicit dñs.

¶ C.S. De penis diſcordātiū: de viis dñi cōtemptis: de iniq̄tatibus: de deſtructione iſrael pro idolatria et delitiis. Capitulū.iij.

Audite verbū qđ locutus eſt dñs ſup vos filij iſrael: ſuper oēm cognationē quā eduxi de terra egypti: dicens. Tm̄ modo vos cognoui ex oībus cognationibus terre. Idcirco viſitabo ſuper vos oēs iniq̄tates vr̄as. Nunquid A

ambulabunt duo pariter niſi conuenerit
Job.6.a. eis? Nunquid rugiet leo in ſaltu niſi ha-
buerit pdam? Nunquid dabit catul⁹ leo-
nis voces de cubili ſuo: niſi aliquid appre
B hẽderit. Nunqd cadet auis in laqueũ ter
re abſq; aucupe? Nunqd auferet laque⁹
de terra anteq̃ q̃d ceperit? Si clãget tu-
ba in ciuitate: ⁊ ppl's nõ expaueſcet? Si
erit malũ in ciuitate qd dñs non fecerit?
Q2 nõ faciet dñs de⁹ v̈bũ niſi reuelaue-
rit ſecretũ ſuũ ad ſeruos ſuos ꝓphetas
Leo rugiet qs non timebit? Dñs de⁹ lo-
cutus eſt: qs nõ ꝓphetabit? Auditum fa
cite in edibus azoti ⁊ in edibus terre egy
C pti: et dicite. Cõgregamini ſuper mõtes
ſamarie: et videte inſanias multas in me
dio eius: et calũniã patiẽtes in penetra-
libus eius. Et neſcierũt facere rectũ: di-
cit dñs: theſaurizantes iniquitatẽ ⁊ rapi-
nas in edibus ſuis. Propterea hec dicit
dñs deus. Tribulabitur circueatur terra ⁊
detrahet ex te fortitudo tua: et diripient
D edes tue. Hec dicit dñs. Quõ ſi eruat pa-
ſtor de ore leonis duo crura: aut extremo
auricule: ſic eruent filij iſrl' q̃ habitãt in
ſamaria in plaga lectuli ⁊ in damaſci gra
bato. Audite et cõteſtamini in domo ia-
cob: dicit dñs de⁹ exercituũ: q2 in die cuȝ
viſitare cepero p̃uaricationes iſrl': ſup eũ
viſitabo ⁊ ſuper altaria bethel: ⁊ amputa
buntur cornua altaris: ⁊ cadent in terrã.
Et percutiã domũ hyemaleȝ cum domo
eſtiua: ⁊ peribũt dom⁹ eburnee: et diſſipa
buntur edes multe: dicit dñs.

¶ C. B. De penis optimatũ ſiue typo vaccaꝝ pin
guiũ: de duricia ppl'i q̄ ſepe nõ penitet. Ca. iiij.

A

Udite v̈bũ hoc vacce
pingues q̃ eſtis in mõ
te ſamarie: que calũniã
facitis egenis ⁊ cõfrin-
gitis pauperes. Que di
citis dñis veſtris: affer
te et bibemus. Jurauit
dñs deus in ſancto ſuo
q2 ecce dies veniẽt ſuper vos: ⁊ leuabunt
vos in cõtis: ⁊ reliq̃as veſtras in ollis fer
uẽtibus: et per aperturas exibitis altera
ↄ alterã: et ꝓijciemini in armõ: dicit dñs
Uenite ad bethel ⁊ impie agite: ad galga
B lã et multiplicate p̃uaricationẽ. Et offer
te mane victimas veſtras: tribus diebus
decimas veſtras. Et ſacrificate de fermẽ
to laudem: ⁊ vocate voluntarias oblatio
nes ⁊ annunciate. Sic eñ voluiſtis filij
iſrael: dicit dñs deus. Unde ⁊ ego dedi vo
bis ſtuporeȝ dentium in cunctis vrbibus

veſtris: ⁊ indigẽtiam panum in oĩbus lo
cis veſtris: et nõ eſtis reuerſi ad me: dicit
dñs. Ego q̃ ꝓhibui a vobis imbrem cuȝ
adhuc tres menſes ſupereſſent vſq; ad
meſſem et plui ſup vnã ciuitatẽ: et ſuper C
alterã ciuitatem non plui. Pars vna cõ-
pluta eſt: ⁊ pars ſup quã non plui aruit.
Et venerunt due ⁊ tres ciuitates ad vnã
ciuitatem: vt biberent aquaȝ: et non ſunt
ſatiate: et non rediſtis ad me dicit dñs.
Percuſſi vos in vento vrente: et in auru-
gine multitudinem hortoꝝ veſtroꝝ: ⁊ vi-
nearum veſtrarum: oliueta veſtra et ficce-
ta veſtra comedit erucha: et non rediſtis
ad me. dicit domin⁹. Miſi in vos mortẽ
in via egypti percuſſi in gladio iuuenes
veſtros vſq; ad captiuitatem equoꝝ ve
ſtroꝝ: et aſcendere feci putredineȝ caſtro
rum veſtroꝝ in nares veſtras: et non redi
ſtis ad me: dicit dñs. Subuerti vos ſicut D
ſubuertit dominus ſodomã ⁊ gomorram Gen.19.g.
et facti eſtis ſicut torris raptus ab incen
dio: et non rediſtis ad me: dicit dñs. Qua
propter hec faciã tibi iſrael. Poſtq̃ autẽ
hec fecero tibi preparare in occurſuȝ dei
tui iſrael. Quia ecce formans montes et
creans ventum et annuncians homini elo
quium ſuum: faciẽs matutinã nebulam
et gradiens ſuper excelſa terre: dñs deus
exercituum nomen eius.

¶ C. B. Deplãgit ꝑpetuã captiuitatem iſrael p
idolis: reuocat et monet querere dñm: cõmemo-
rans penas de tribus afflictionibus iude: de re-
probatione feſtiuitatũ et ſacrificioꝝ: et de idola
tria ipſorum. Caplm. v.

Udite verbũ iſtud qd A
ego leuo ſuper vos plã
ctum. Domus iſrael ce
cidit: ⁊ non adijciet vt
reſurgat. Uirgo iſrael
proiecta eſt in terram 32.q.5.ſi
ſuam: et non eſt qui ſu ſi pauinas
ſcitet eam: quia hec di
cit dominus deus. Urbs de qua egredie-
bantur mille: relinquentur in ea centum
et de qua egrediebantur centuȝ relinquẽ
tur in ea decem in domo iſrael: quia hec
dicit dñs deus domui iſrael. Querite me
et viuetis: et nolite querere bethel: et in
galgalam nolite intrare: et in berſabee nõ
tranſibitis: quia galgala captiua ducetur
et bethel erit inutilis. Querite dominum
⁊ viuite: ne forte comburantur domus vt B
ignis ioſeph et deuorabit: ⁊ non erit qui
extinguat bethel: qui cõuertitis in abſin
thiũ iudiciũ: ⁊ iuſticiam in terra relinquĩ

ſis facientem arcturum et orientem et
conuertentem in mane tenebras ꝛ diem
F.9.b. in noctem mutantem. Qui vocat aquas
C maris et effundit eas ſuper faciem ter-
re: dominus nomen eſt eius. Qui ſubri-
det vaſtitatem ſuper robuſtum et depo-
pulationem ſuper potentem affert. O-
dio habuerunt corripientem in porta:
et loquentem perfecte abominati ſunt.
Idcirco pro eo ꝙ diripiebatis pauperem
et predam electam tollebatis: ab eo do-
mus quadro lapide edificabitis et non
Sopho.1.c. habitabitis in eis. Vineas amantiſſi-
mas plantabitis: et non bibetis vinum
earum: quia cognoui multa ſcelera ve-
D ſtra: et fortia peccata veſtra. Hoſtes iuſti
accipientes munus: et pauperes depri-
mentes in porta. Ideo prudens in tem-
pore illo tacebit: quia tempus malum
pſ.96. eſt. Querite bonum et non malum: vt vi
Ro.12.c. uatis: et erit dominus deus exercituum
E vobiſcum: ſicut dixiſtis. Odite malum
et diligite bonum: et conſtituite in porta
iudicium: ſi forte miſereatur dominus
deus exercituum reliquijs ioſeph. Pro-
pterea hec dicit dominus deus exerci-
tuum dominator. In omnibus plateis
planctus: et in cunctis q̄ foris ſunt dice
tur ve: ve. Et vocabunt agricolam ad lu
ctum: et ad planctuʒ eos qui ſciunt plā
gere. Et in omnibus vijs erit planctus:
quia pertranſibo in medio tui: dicit do-
minus. Ve deſiderantibus diem domi-
ni. Ad quid eam vobis? Dies domini iſta
F tenebre: et non lux. Quomodo ſi fugiat
vir a facie leonis: et occurrat ei vrſus: et
ingrediatur domum: et innitatur manu
ſua ſuper parietem et mordeat eum co-
luber. Nunquid non tenebre dies domi-
ni: et non lux et caligo: et non ſplendor
in ea? Odi et proieci feſtiuitates veſtras:
24.q.6.c. et non capiam odorem cetuum veſtro-
odi. rum. Quod ſi obtuleritis mihi holocau-
Eſa.1.b. ſtomata et munera veſtra non ſuſcipiam
Mala.1.b. et vota pinguium veſtrorum non reſpiciā
Aufer a me tumultum carminum tuo-
rum: et cantica lyre tue non audiam. Et
reuelabitur quaſi aqua iudicium et iuſti
cia quaſi torrēs fortis. Nunquid hoſtias
et ſacrificium obtuliſtis mihi in deſerto
G quadraginta annis domus iſrael? Et por
Actuū.7.c taſtis tabernacula moloch deo veſtro:
et imaginem idolorum veſtrorum ſidus
dei veſtri rempham: figuras quas feciſtis
vobis adorare eas. Et migrare vos fa-
ciam trans damaſcum: dicit dominꝰ deꝰ
exercituum nomen eius.

¶ C.S. Cōtra primates populorū delitioſos de
vaſtatione ꝛ interitu iude ꝛ iſrael qui dn̄m co-
gunt naturam mutare. Capitulum.vj.

VE vobis qui opulenti A
eſtis in ſyon et confi- Luce.6.d.
detis in monte ſama-
rie: optimates capita
populorum: ingredien
tes pompatice domuʒ
iſrael. Tranſite in ca-
lanne et videte: et ite
inde in emath magnam: et deſcendite
in geth paleſtinorum: et ad optima quo
ꝗ regna horum ſi latior terminus eorum
in termino veſtro eſt. Qui ſeparati eſtis
in diem malum: et appropinquatis ſo-
lio iniquitatis. Qui dormitis in lectis B
eburneis: et laſciuitis in ſtratis veſtris.
Qui comeditis agnum de grege et vi-
tulos de medio armenti qui canitis ad
voceʒ pſalterij. Sicut dauid putauerunt
ſe habere vaſa cantici bibentes vinum
in phialis et optimo vnguento delibuti:
et nihil patiebantur ſuper contritione
ioſeph. Quapropter nunc migrabunt in C
capite tranſmigrantium: et auferetur fa Hie.51.b.
ctio laſciuientium. Iurauit dominus F.8.b.
deus in anima ſua: dicit dominus deus
exercituum. Deteſtor ego ſuperbiam ia-
cob: et domos eius odi: et tradam ciui-
tatem cum habitatoribus ſuis. Quod ſi
reliqui fuerint decem viri in domo vna:
et ipſi morientur. Et tollet eum propin-
quus et comburet eum vt efferat oſſa de
domo: et dicet ei qui in penetrabilibus
domus eſt. Nunquid adhuc eſt penes te?
Et reſpondebit. Finis eſt. Et dicet ei.
Tace: et ne recorderis nominis domini. D
Quia ecce dominꝰ mādauit: ꝛ percutiet do
mum maiorem ruinis: et domum mino-
reʒ ſciſſionibus. Nunquid currere queūt
in petris equi: aut arari poteſt in bubalis
Quoniam conuertiſtis in amaritudineʒ
iudicium: et fructum iuſticie in abſin-
thium: qui letamini in nihili qui dicitis.
Nunquid nō in fortitudine noſtra aſſum
pſimus nobis cornua? Ecce ego ſuſcita-
bo ſuper vos domus iſrael: dicit domi-
nus deus exercituum gentem: et conte-
ret vos ab introitu emath vſq; ad torren
tem deſerti.

¶ C.S. De captiuitate iſrl̄ p aſſyrios ꝛ iude per
nabuchodonoſor: de trulla cemētarij: de amaſia
ſacerdote cōtradicente amos. Capitulū.vij.

A Ec oñdit mihi dñs de⁹
Et ecce fictor locuste
in principio germinan
tium ſerotini imbris et
ecce ſerotin⁹ poſt tõſio
nem regis: Et factũ eſt
cũ cõſummaſſet cõedere
herbam terre dixi. Dñe
ſ.8.a. de⁹ ꝓpiti⁹ eſto: obſecro. Quis ſuſcitabit
iacob: q2 puul⁹ eſt? Miſert⁹ eſt aũt dñs
ſup h. Nõ erit dixit dñs de⁹. Hec oñdit mi
hi dñs de⁹ ꝛ ecce vocabat iudiciũ ad ignẽ
dominus de⁹: et deuorabit abyſſum mul
tam: ꝛ comedit ſil partẽ: et dixi. Dñe de⁹
qeſce obſecro. Quis ſuſcitabit iacob quia
ſ.eodem. puul⁹ eſt? Miſert⁹ eſt dñs ſup h. Sed ꝛ
B iſtud non erit: dicit dñs deus. Hec oñdit
mihi dñs de⁹. Et ecce dñs ſtãs ſup mu
litũ: ꝛ in manu ei⁹ trulla cemẽtarij. Et di
xit dñs de⁹ ad me. Quid tu vides amos? ꝛ
dixi. Trullã cemẽtarij. Et dixit dominus
ſ.8.a. Ecce ego ponam trullam in medio ppl'i
mei iſrl'. Nõ adijciã vltra ſupinducere eũ
ꝛ demolient excelſa idoli et ſctificatiões
iſrl' deſolabunt: ꝛ cõſurgã ſup domũ hie
C roboã in gladio. Et miſit amaſias ſacer
dos bethel ad hieroboã regẽ iſrl': dicens.
Rebellauit ꝯ te amos in medio domus iſ
rael: nõ poterit terra ſuſtinere vniuerſos
ſermones ei⁹. Hec enĩ dicit amos. In gla
dio morief hieroboã ꝛ iſrl' captiuus mi
grabit de terra ſua. Et dixit amaſias ad
amos. Qui vides gradere: fuge in terrã
iuda: ꝛ comede ibi panẽ: ꝛ ꝓphetabis ibi
et in bethel nõ adijcies vltra vt ꝓphetes
D q2 ſctificatio regis ẽ: ꝛ dom⁹ regni ẽ. Rñ
ditq3 amos: ꝛ dixit ad amaſiã. Nõ ſum ꝓ
pheta: ꝛ nõ ſũ fili⁹ ꝓphete: ſ3 armẽtari⁹
ego ſum vellicãs ſycomoros. Et tulit me
dñs deus cũ ſequerer gregẽ. Et dixit dñs
ad me. Vade ꝓpheta ad pplm meũ iſrl'.
Et nũc audi verbũ dñi. Tu dicis: nõ ꝓ
phetabis ſup iſrl': ꝛ nõ ſtillabis ſup do
mũ idoli. Propter hoc h dicit dñs. Uxor
tua in ciuitate fornicabit: ꝛ filij tui et fi
lie tue in gladio cadẽt: ꝛ hum⁹ tua funi
culo metief. Et tu i terra polluta morie
ris. Et iſrl' captiu⁹ migrabit d terra ſua.

¶ C. S. de vncino ꝛ feſtinatiõe vindicte in pplm
de auaricia ppli: de paſſione dñi: de luctu: de ca
ptiuitate ppli: ꝛ de fame verbi dei. Cap. viij.

A Ec oſtẽdit mihi domin⁹ deus
Et ecce vncinus pomorum. Et
ſ.7.b. dixit. Quid tu vides amos.
Et dixi. Uncinum pomorum
Et dixit domin⁹ ad me. Venit
finis ſuper pplm meum iſrael. Non adij
ciam vltra vt pertranſeã eũ. Et ſtridebũt
cardines tẽpli in die illa: dicit dñs deus.
Multi morient in omi loco ꝓijcietur ſilẽ
tiũ. Audite hoc q cõteritis pauperẽ et de B
ficere facitis egenos terre: dicentes. Qñ
trãſibit meſſis et venũdabim⁹ merces et
ſabbatũ ꝛ aperiem⁹ frumentũ vt immi
nuam⁹ mẽſurã et augeamus ſiclũ: ꝛ ſup
ponamus ſtatheras doloſas vt poſſidea
mus in argẽto egenos: ꝛ pauperes ꝓ cal
ciamẽtis ꝛ q̃ſquilias frumẽti vẽdamus. ſ.6.b.
Iurauit dñs in ſupbiã iacob. Si oblitus
fuero vſq3 in finẽ oĩa opa eoꝝ. Nunquid
ſuper iſto non cõmouebit terra: ꝛ lugebit C
oĩs habitator eius? Et aſcẽdet q̃ſi fluui⁹
vniuerſus: et eijcietur et defluet quaſi ri
uus egypti. Et erit in die illa: dicit domi
nus: occidet ſol in meridie et tenebre Thob.2.b.
ſcere faciam terram in die luminis. Et 1.mach.1.g
conuertam feſtiuitates veſtras in luctũ
et omnia cantica veſtra in planctum. Et
inducam ſuper omne dorſum veſtrum D
ſaccum: et ſuper omne caput caluitium. S.q.1.c.
Et ponam eam quaſi luctum vnigeniti: ꝛ dacer.
nouiſſima eius quaſi diem amarum. Et
ecce dies veniunt dicit dominus: et mit
tam famẽ in terrã: non famẽ panis neq3
ſitim aque: ſed audiendi verbum dñi. Et
commouebũtur a mari vſq3 ad mare: et
ab aquilone vſq3 ad orientem circuibũt
querentes verbum domini et non inue 3 x.q.5.c.
nient. In die illa deficient virgines pul ſi.paulus.
chre: et adoleſcentes in ſiti: qui iurant in
delicto ſamarie: et dicũt. Uiuit deus tu⁹
dan: ꝛ viuit via berſabee. Et cadent ꝛ nõ
reſurgent vltra.

¶ C. S. de excidio tẽpli ꝛ vrbis ꝓpter auariciã
principũ: q dñs cõprehẽdet fugiẽtes et nationes
hoim non attendit ſed mors eius de tempore re
ſurrectionis inſtaurantis eccleſie; de predicato
ribus qui plantauerũt eccleſias: ꝛ ipſi in eccle
ſia plantabuntur. Capitm. ix.

Idi dñm ſtantẽ ſup al A
tare. Et dixit percute car
dines et commoueant
ſuperliminaria. Auari
cia enim in capite oim
et nouiſſimum eoꝝ in
gladio interficiam. Nõ
erit fuga eis: et qui fu
gerit ex eis non ſaluabitur. Si deſcende
rint vſq3 ad infernum: inde manus mea
educet eos: et ſi aſcenderint vſq3 ad celũ
inde detraham eos. Et ſi abſconditi fue
rint in vertice carmeli: inde ſcrutãs auſe

ti eos. Et ſi celauerint ſe ab oculis meis
in profundū maris: ibi mādabo ſerpenti
B et mordebit eos. Et ſi abierint in captiui
tatem coram inimicis ſuis: ibi mandabo
Deu.44.c. gladio et occidet eos. Et ponam oculos
meos ſuper eos ī malū ⁊ nō in bonū. Et
dñs deus exercituū ꝗ tāgit terrā et tabe-
ſcit ⁊ lugebūt oēs habitātes ī ea. Et aſcē
det ſicut riuus oīs: et defluet ſicut fluuiꝰ
egypti. Qui edificat in celo aſcenſionem
ſuā ⁊ faſciculū ſuum ſup terrā fundauit
Qui vocat aquas maris: et effundit eas
A.5.c. ſup faciē terre: dñs nomē eius. Nūquid
non vt filij ethiopū vos eſtis mihi filij iſ
rael: ait dñs. Nūquid non iſrael aſcende-
re feci de terra egypti ⁊ paleſtinos de cap
C padocia ⁊ ſyros de cyrene. Ecce oculi dñi
dei ſup regnū peccās: ⁊ cōterā illud a fa
cie terre. Uerūtn̄ ɔterēs nō ɔterā domū
iacob dicit dñs. Ecce eñi mādabo ego et
cōcutiā ī oībus gētibꝰ domū iſrael ſicut
cōcutit triticū ī cribro: ⁊ nō cadet lapil-
Act.15.c. lus ſup terrā. In gladio morient omnes
peccatores ppl'i mei qui dicūt: nō appro
pinquabit: ⁊ nō veniet ſuper nos malum
In die illa ſuſcitabo tabernaculū dauid
qd̄ cecidit: ⁊ reedificabo apturas muroꝝ
D eiꝰ: ⁊ ea ꝗ corruerāt iſtaurabo. Et reedifi
cabo eū ſicut ī diebus antiq̄s: vt poſſide
ant reliquias idumee ⁊ oēs nationes: eo
ꝙ inuocatū ſit nomē meū ſup eos ⁊ dicit
Iohe.3.d. dñs faciēs hec. Ecce dies veniēt: dicit do
minꝰ ⁊ ɔprehēdet arator meſſorē: ⁊ calca
tor vue mittētē ſemē. Et ſtillabūt mōtes
dulcedinē: ⁊ oēs colles culti erūt. Et con
uertā captiuitatē ppl'i mei iſrl': ⁊ edifica-
būt ciuitates deſertas, ⁊ inhabitabunt et
plantabūt vineas: ⁊ bibent vinū earū: et
facient hortos ⁊ comedent fructus eorū
Et plantabo eos ſuper humum ſuam: et
non euellā eos vltra de terra ſua quam
dedi eis dicit dñs deus.

¶ Explicit amos propheta.

¶ Incipit plogus in abdiam ppheta̅m.

Iacob patriarcha ha-
buit fratreꝫ eſau: ꝗ ob
Gen.25.d. ruborem corporis ſui:
edom hebrea ligua ap
pellatꝰ eſt: quod latine
ſanguineus dicitur. Is
memoratum fratrem
ſuū ꝗ iſrael nomē acce
perat: graui odio commotus interimere
Gen.27.f. conatus eſt. Qua de cauſa oēs qui ppl'm
iſrael id eſt filios patriarche iacob ꝑdicti
eſau odiū imitati perſecuti ſunt eſau et
edom appellati ſunt. Et qꝛ ppl's iſrael de 1.Eſdre.1.b.
captiuitate chaldeoꝝ per cyrū regē pſarū
nutu dei reuocatus in hierl'm: ab alio re
gno grauiter afflictus atq̄ oppreſſus eſt
ideo hoc regnū qd̄ more eſau predictum
ppl'm perſecutū eſt: per denunciationeꝫ
abdie prophete increpat: quod non dei
indignatione ſed ſua virtute populuꝫ ſu
peratuꝫ gloriabatur. De quo regno olim Ps.136.b.
per dauid pſalmo. cxxxvj. Dictū eſt. Me
morare domine filiorum edom in die hie
ruſalem. Nam reliqua lectiōe cōprehē
ſa futurum in gentes iudicium ob cau-
ſas lectione comprehenſas regnūq̄ dei 3.reg.18.c.
in populo iſrael ſignificat. ¶ Hebrei hūc
dicunt eſſe qui ſub rege ſamarie achab et
impiiſſima iezabel pauit centum prophe Ro.11.a.
tas in ſpecubus qui non curuauerūt ge-
nua ante baal: ⁊ de ſeptem milibus erant
quos helias arguitur ignoraſſe. Sepul-
chrum quoq̄ eius vſq̄ hodie cum mau-
ſoleo helisei prophete et baptiſte iohan-
nis in ſebaſte veneratione habetur que
olim ſamaria dicebatur. Hanc herodes
rex antipatris filius in honore auguſti ce
ſaris greco noie vocauit ſebaſten: id eſt
auguſtam. Hic igitur quia centū prophe
tas pauerat: accepit gratiam ppheta̅lem
et de duce exercitus fit dux eccleſie. Tūc Act.6.c.et
in ſamaria paruum gregem paſcebat: nūc 7.g.
in toto orbe chriſtū paſcit eccleſias. Et ſi-
cut ſtephanus coronam meruit paſſiōis
ſic hic de ſeruitutis dei cum paulo apoſto
lo nomine gloriatur: quia abdias: ſeruus
domini in noſtro ſonat eloquio.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Abdias qui interpreta-
tur ſeruus domini ꝑ-
ſonat cōtra edom ſan
guineum terrenumq̄
fratrem: fratris quo-
q̄ iacob ſemper emu-
lum haſta percutit ſpi
rituali.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit abdias propheta.

¶ C.S. edom ꝓpter ſupbiā deijcit ⁊ vaſtatur ꝑ
nabuchodonoſor ꝓpter interfectionē ⁊ iniquita
tes in fratrē ſuū: de cauſis ꝓpter quas edom cās
priuat: de reſurrectiōe iudeoꝝ: ⁊ de dilatiōe pate
dicationis ⁊ ſubiectione populoꝝ. Capitu.j.

A
Viſio abdie
Hec dicit dñs deus ad
edom. Auditum audi
uimus a dño: ⁊ legatuz
ad gentes miſit. Sur-
gite: et conſurgamus
aduerſus eum in pre-
lium. Ecce paruulum
dedi te in gentibus: ꝯteptibilis tu es val
de. Superbia cordis tui extulit te habi-
tantem in ſciſſuris petrarum exaltantem
B ſoliũ tuũ. Qui dicis in corde tuo: qs de-
Hie.49.d. trahet me in terrã? Si exaltatus fueris:
vt aquila: ⁊ ſi inter ſidera poſueris nidũ
tuũ inde detrahã te: dicit dñs. Si fures
introiſſent ad te: ſi latrones per noctem:
quõ conticuiſſes? Nonne furati eſſent ſuf-
ficientia ſibi? Si vindemiatores introiſ-
ſent ad te: nunquid ſaltem racemuz reli-
C quiſſent tibi? Quõ ſcrutati ſunt eſau? In-
ueſtigauerũt abſcõdita eiꝰ. Vſqꝫ ad ter-
minũ emiſerũt te ⁊ oẽs viri federis tui il
luſerũt tibi. Inualuerũt aduerſuz te viri
Eſa. 29.c. pacis tue. Qui comedũt tecũ: ponẽt inſi-
1.Cor.1.c. dias ſubter te. Non eſt prudentia in eo.
Nunqd nõ in die illa dicit dñs: perdã ſa-
piẽtes de idumea: ⁊ prudentiam de mon-
te eſau: et timebunt fortes tui a meridie:
vt intereat vir de mõte eſau. Propter in-
terfectionem ⁊ ꝓpter iniquitatem in fra
trẽ tuũ iacob: operiet te confuſio: et peri
D bis in eternũ: In die cuz ſtares aduerſus
eum: qñ capiebant alieni exercitum eius
et extranei ingrediebantur portas eius ⁊
ſuper hieruſalẽ mittebant ſortẽ tu quoqꝫ
eras quaſi vnus ex eis. Et non deſpicies
in die fratris tui: in die peregrinationis
eius. Et non letaberis ſuper filios iuda
in die perditionis eorum: ⁊ nõ magnifica
bis os tuũ in die anguſtie. Neqꝫ ingredie
ris portã ppl'i mei in die ruine eorum ne
qꝫ deſpicies ⁊ tu in malis eius in die va-
E ſtitatis illius: ⁊ non emitteris aduerſus
exercitum eius in die vaſtitatis illius ne-
qꝫ ſtabis in exitibꝰ vt interficias eos qui
fugerint. Et non concludes reliquos eiꝰ
in die tribulationis: qm̃ iuxta eſt dies dñi
ſuper omnes gentes. Sicut feciſti fiet ti
bi: retributionem tuã ꝯuertent in caput
tuũ. Quõ eñi bibiſti ſuper montem ſan-
ctum meũ: bibẽt oẽs gentes iugiter: ⁊ bi-
bẽt: ⁊ abſorbebũt: ⁊ erunt quaſi non ſint.
F Et in monte ſion erit ſaluatio et erit ſan-
ctus: ⁊ poſſidebit domos iacob eos qui ſe
poſſederant. Et erit domus iacob ignis
et domꝰ ioſeph flãma: ⁊ domus eſau ſti
pula. Et ſuccendentur in eis: ⁊ deuorabunt
eos: ⁊ non erunt reliquie domus eſau: qꝛ
dñs locutus eſt. Et hereditabunt hi qui G
ad auſtrũ ſunt mõtẽ eſau: et qui in cãpe-
ſtribus philiſthĩm: ⁊ poſſidebũt regionez
ephraim ⁊ regionẽ ſamarie. Et bẽiamin
poſſidebit galaad. Et transmigratio exer
citꝰ huiꝰ filioꝝ iſrl' oĩa loca chananeorũ
vſqꝫ ad ſareptã: ⁊ trãſmigratio hierl'm q̃
in boſphoro eſt poſſidebit ciuitates au-
ſtri. Et aſcẽdent ſaluatores in mõtẽ ſion
iudicare mõtẽ eſau: ⁊ erit dño regnum.

¶ Explicit abdias propheta.

¶ Incipit ꝓlogus in Ionam ꝓphetam.

Onã ſctm̃ hebrei affir
ment filiũ fuiſſe mulie
ris vidue ſareptane:
quez helias propheta
mortuum ſuſcitauit:
matre poſtea dicente
ad eum. Nũc cognoui 3.Re.17.d.
qꝛ vir dei es tu: ⁊ vbũ
dei in ore tuo veritas eſt. Ob hanc etiam
cãm ipſz puerũ ſic vocauit amathi. Ama
thi eñi in nr̃a lingua veritatẽ ſonat. Et ex
eo ꝙ verũ helias locutꝰ ẽ: ille q̃ ſuſcitatꝰ
eſt filiꝰ eſſe dr̃ veritatis. Ideo de veritate
colũba naſcit: qꝛ ionas colũbam ſonat.
In ꝯdẽnationẽ aũt iſrael ionas ad gẽtes
mittitur: ꝙ niniue agẽte penitẽtiã illi in
malicia ꝑſeuerant. Tẽporibꝰ q̃ppe hiero 4.Re.14.
boã regis iſrael qui deo derelicto cum po
pulo ſuo in ſamaria idolis ſacrificabat
ionã ꝓphetã fuiſſe quartꝰ liber regũ indi
cat. Is cuz prophetia illuminãte pctõres
ciuitatis niniue dei miam conſecuturos
videret: ne falſa ꝑdicare videret: ad renũ
ciãduz interitũ eiuſdẽ ciuitatis ire nole-
bat. Naz ſicut deꝰ ad abraã de impietate Gen.18.
ſodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ locutꝰ eſt: clamor Ione.1.a.
ſodomorũ ⁊ gomorreoꝝ peruenit ad me
ita ⁊ de niniue dr̃: eo ꝙ aſcẽderit clamor
malicie eiꝰ ad deũ. Et qꝛ ſententia dei de
ſodomis facta minime reuocata eſt: ita
et ionas aduerſuz niniuẽ ꝓlatã ſentẽtiaz
reuocari nolebat: diuine diſpenſationis Eze.18.
ignarus: q̃ ſalutẽ hoĩz ad ſe cõuertentiũ et.33.b.
magis vult ꝙ interitũ. Hoc illi acciderat 4.Re.4.
qđ et ſctõ heliſeo: q̃ filiũ ſunamitidis mu
lieris mortuũ ignorauit. Ideo a cõſpectu
dei fugere ſe ionas putabat hũanũ aliqđ
paſſus dicente dauid. Quo ibo a ſpiritu Ps.138.
tuo: et quo a facie tua fugiam.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

IOnas columba pulcherri-
ma naufragio suo passionez
dñi prefigurans: mundũ ad
penitentiam reuocat: et sub
nomine niniue salutem gen
tibus denunciat.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit ionas propheta.

¶ C.S. Jonas mittit in niniue ad predicandũ ꝛ fugit in tharsis: orit tempestas et in mare mit-titur: et stat mare: ꝛ timent offerentes quo: et dñs populi miseretur. Capitulum.j.

A Et factũ est
verbum dñi ad ionã fi
lium amathi, dicens.
Surge et vade in nini
uẽ ciuitatẽ grandem ꝛ
predica in ea: qꝛ ascen-
dit malicia eius coram
Geñ.18.b. me. Et surrexit ionas
vt fugeret in tharsis a facie dñi. Et de-
scendit in iopen: ꝛ inuenit nauẽ euntem
in tharsis. Et dedit naulũ eius et descen-
dit in eã vt iret cum eis in tharsis a facie
dñi. Dñs autẽ misit ventũ magnũ in ma-
re: et facta est tẽpestas magna in mari: et
nauis periclitabatur cõteri. Et timuerũt
B naute et clamauerunt viri ad deũ suum
ꝛ miserunt vasa que erant in naui in ma
re vt alleuiaret ab eis. Et ionas descen-
dit ad interiora nauis: et dormiebat so-
pore graui. Et accessit ad eum guberna-
tor ꝛ dixit ei. Quid tu sopore deprimeris?
Surge inuoca deum tuum: si forte reco-
gitet deus de nobis et non pereamus. Et
dixit vir ad collegam suuz. Venite et mit
tamus sortes: ꝛ sciamus quare hoc ma-
lũ sit nobis. Et miserunt sortes: ꝛ cecidit
C sors sup ionã. Et dixerũt ad eũ. Judica
Ma.4.c. ec nobis cuius causa maluz istud sit nobis:
cleña. 26. quod est opus tuũ: que terra tua: ꝛ quo va-
q.c. non ex dis vel ex quo pplo es tu. Et dixit ad eos
empla. ꝛ.c. Hebre⁹ ego sum: ꝛ dñm deum celi ego ti-
Non sbatum. meo q fecit mare ꝛ aridã. Et timuerunt
viri timore magno ꝛ dixerũt ad eũ. Quid
hoc fecisti. Cognouerũt em̃ viri q a facie
dñi fugeret: qꝛ idicauerat eis. Et dixerũt
ad eum. Quid faciemus tibi: et cessabit
mare a nobis? Quia mare ibat ꝛ intume
scebat super eos. Et dixit ad eos. Tollite
D me et mittite i mare: ꝛ cessabit mare a vo
bis: Scio em̃ ego: qm̃ pp̃ter me tẽpestas
hec grandis est super vos. Et remigabãt
viri vt reuerterent ad aridã ꝛ nõ valebãt
qꝛ mare ibat et intumescebat super eos.
Et clamauerunt ad dominũ: ꝛ dixerunt.
Quesum⁹ dñe: ne pereamus in aĩa viri isti⁹ Deu.21.b.
et ne des sup nos sanguinẽ innocentem
qꝛ tu dñe sicut voluisti fecisti. Et tulerũt
ionam et miserunt in mare: et stetit ma-
re a feruore suo. Et timuerũt viri timore
magno dominum: ꝛ immolauerunt ho-
stias dño: et vouerunt vota.

¶ C.S. Absortus a cete clamat ad dñm: exauditur et euomitur. Caplm.ij.

ET preparauit dñs piscẽ
grandem vt deglutiret A
ionam. Et erat ionas Mat.12.a
in ventre piscis tribus
diebus et tribus nocti
bus. Et orauit ionas
ad dominũ deuz suum
de ventre piscis. Et dixit
Clamaui de tribulatione mea ad dñm et Ps.19.b.
exaudiuit me. De ventre inferi clamaui:
et exaudisti vocem meã. Et proiecisti me B
in pfundũ in corde maris: ꝛ flumẽ circũ
dedit me. Oẽs gurgites tui: ꝛ fluctus tui
sup me transierũt. Et ego dixi. Abiectus
sum a cõspectu oculoꝝ tuoꝝ. Verũtamẽ C
rursus videbo templum sanctum tuum.
Circundederunt me aque vsq; ad aiam:
abyssus vallauit me: pelagus operuit ca-
put meum. Ad extrema montiuz descen
di: terre vectes cõcluserunt me in eternũ:
et subleuabis de corruptione vitam meã
domine deus meus. Cum angustiaretur D
in me anima mea domĩe recordatus suz
vt veniat ad te oratio mea ad templum
sanctum tuum. Qui custodiunt vanita-
tes: frustra misericordiam suam derelin-
quent. Ego autem in voce laudis immo
labo tibi: quecũq; voui reddam pro salu-
te mea domino. Et dixit dominus pisci,
Et euomuit ionam in aridam.

¶ C.S. Iterũ Jonas mittit in niniuẽ predicarũ: predicat penitet pp̃ls ꝛ dñs miseret. Ca.iij.

ET factum est verbum
domini ad ionam se- A
cundo dicens. Sur-
ge et vade in niniuem
ciuitatem magnam: et
predica in ea predica-
tionem quam ego lo-
quor ad te. Et surre-
xit ionas: et abijt in niniuem iuxta verbũ
domini. Et niniue erat ciuitas magna
itinere trium dierum. Et cepit ionas B

introire ciuitatē itinere diei vnius: ⁊ cla
Mat.12.d. mauit ⁊ dixit. Adhuc quadraginta dies ⁊
Lu.11.d. niniue ſubuertet. Et crediderūt viri ni
niuite in dño: ⁊ predicauerunt ieiuniū: ⁊
veſtiti ſunt ſaccis a maiore vſq ad mino
rem. Et peruenit verbum ad regē niniue
C Et ſurrexit de ſolio ſuo ⁊ abiecit veſtimē
tum ſuum a ſe: ⁊ indutus eſt ſacco ⁊ ſe
dit in cinere: ⁊ clamauit ⁊ dixit in niniue
ex ore regis ⁊ principum eius dicens. Ho
D mines et iumenta ⁊ boues et pecora nō
guſtent quicq nec paſcantur: ⁊ aquā nō
bibant: et operiantur ſaccis homines et
iumenta ⁊ clament ad dñm in fortitudi
Iohe.2.c. ne: ⁊ cōuertatur vir a via ſua mala: et ab
iniquitate que eſt in manibus eoꝝ. Quis
ſcit ſi ꝯuertat ⁊ ignoſcat deus: et reuertat
a furore ire ſue ⁊ nō peribimus. Et vidit
deus opa eoꝝ qꝛ cōuerſi ſunt de via ſua
mala: ⁊ miſertus eſt deus ſup maliciā quā
locutus fuerat vt faceret eis et non fecit.

¶ C.S. Dolet ionas ad mortē ⁊ arguit a dño: do
let ionas areſacta hedera: ⁊ ex hoc probat ei dñs
q ꝓpter niniuē debuit cōdolere. Cap. iiij.

A Et afflictus eſt ionas af
flictione magna et ira
tus eſt ⁊ orauit ad dñm
et dixit. Obſecro dñe:
nunquid nō hoc eſt verbū
meū cū adhuc eſſem in
Ps.85.a. terra mea. Propter hoc
Iohe.2.a. preoccupaui vt fugerē
3.re.16.a. in tharſis. Scio eñ qꝛ tu deus clemens et
miſericors es: patiens ⁊ multe miſeratio
nis ⁊ ignoſcēs ſup malicia. Et nūc dñe
tolle queſo aiam meā a me qꝛ melior mihi ē
mors q vita. Et dixit dñs. Putaſne bene
B iraſceris tu? Et egreſſus eſt ionas de ciui
tate: ⁊ ſedit cōtra orientē ciuitatis. Et fe
cit ſibimet vmbraculū ibi et ſedebat ſub
ter illud in vmbra donec videret qd acci
deret ciuitati. Et preparauit dñs deus hede
rā et aſcēdit ſup caput ione vt eſſet vm
bra ſuper caput eius: et protegeret eum.
C Laborauerat eñ. Et letatus eſt ionas ſup
hedera leticia magna: ⁊ parauit deus ver
mē aſcēſu diluculi in craſtinū: ⁊ pcuſſit
hederā ⁊ exaruit: ⁊ cū ortus fuiſſet ſol pre
cepit dñs vēto calido ⁊ vrenti: ⁊ percuſſit
ſol ſuper caput ione et eſtuabat. Et pe
tijt anime ſue vt moreret. Et dixit. Me
D lius eſt mihi mori q viuere. Et dixit dñs
ad ionam. Putaſne bene iraſceris tu ſu
per hederam? Et dixit. Bene iraſcor ego
vſq ad mortem. Et dixit dominus. Tu
doles ſuper hederam in qua non labora
ſti neq feciſti vt creſceret que ſub vna no
cte nata eſt ⁊ ſub vna nocte perijt: et ego
nō parcā niniue ciuitati magne: in qua
ſunt plus q centū viginti milia hominū
qui neſciūt quid ſit inter dexteram et ſini
ſtram ſuam et iumenta multa.

¶ Explicit ionas propheta.

¶ Incipit prologus in micheā ꝓphetam.

Temporibus ioathe et achaz
et ezechie regū iuda mi
cheam prophetā ob hāc
prophetiam ſpiritu ſan
cto repletum fuiſſe lectio
ipſa demonſtrat. Sed de
ſupradicto numero regū 4.re.15.g.
ioathā et ezechiam deo ob religionē pla 4.Re.16.a.
cuiſſe hiſtoria libri quarti regum et ſcdi
paralipomenō indicat. Achaz vero relicto
deo idola ſamarie quibus etiā filios ſuos
in ſacrificiū igni ꝯcremandos obtulerat
coluiſſe conſtat. Quamobrem deus ſama
riam que reges iſrael et iuda memorato
rum ſimulacrorum ſuperſtitione ſefelle
rat increpans indignationem ſuā in eā
proceſſurā cōminatus eſt. Populo etiā iſrael
preuaricatori ⁊ principibus eius q eūdē
populum fallaci ſuaſione ad colenda idola
impulerāt verbis in ſequentibus capti
uitatem ⁊ interitū affuturū denūciauit.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Micheas de moraſthi coheres
xpi vaſtationem annunciat
filie latronis: et obſidionem
ponit contra eam: quia ma
xillam percuſſerit iudicis iſ
rael.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit micheas propheta.

¶ C.S. De terrore vēturi iudicij: de ſubuerſiōe
ſamarie ꝓpter idola plāgit ꝓpheta: q plāga eī
puenit ad iudeos ⁊ incitat planctū. Capitm. j.

Verbum do A
mini qd factum ē ad mi
cheā moraſthitē in die
bus ioathā: achaz ⁊ eze
chie regum iuda qd vi
dit ſup ſamariā et hie
ruſalem. Audite ppli
oēs et attendat terra ⁊
plenitudo eius: ⁊ ſit dñs deus vobis in te
ſtem dominus de tēplo ſancto ſuo. Quia
ecce dominus egredietur de loco ſuo et Eſa. 26.d.
deſcendet et calcabit ſuper excelſa terre.
Et conſumentur montes ſubtus eum:

Et valles ſcindent̄ ſicut cera a facie ignis
b ſicut aq̄ decurrūt in p̄ceps. In ſcelere ia-
cob oē iſtud ⁊ i pctis dom⁹ iſrl̄. Quō ſce-
lus iacob. nōne ſamaria? Et q̄ excelſa iu-
E.j.a. de. Nōne hierl̄m? Et ponā ſamariā quaſi
acervū lapidū i agro cū plātat̄ vinea: et
detrahā i vallē lapides ei⁹. Et fundamē-
ta ei⁹ revelabo: ⁊ oīa ſculptilia ei⁹ conci
dent̄. Et oēs mercedes eius cōburentur
igne ⁊ oīa idola ei⁹ ponā in pditionē: qꝛ
de mercedib⁹ meretricis cōgregata ſunt
et vſq; ad mercedem meretris reuertent̄
c Sup hoc plangā ⁊ vlulabo: vadā ſpolia
tus ⁊ nudus. Faciā planctū velut draco
nū: ⁊ luctū q̄ſi ſtruthionū: qꝛ deſperata
eſt plaga ei⁹: qꝛ venit vſq; ad iudam: teti
git portā ppl̄i mei vſq; ad hieruſalē. In
geth nolite annūciare: lachrymis ne plo
retis. In domo pulueris puluere vos con
ſpergite. Et tranſite vobis habitatio pul-
chra confuſa ignominia. Nō eſt egreſſa q̄
habitat in exitu. Planctum domus vicina
accipiet ex vobis que ſtetit ſibimet: qꝛ in
firmata eſt in bono que habitat in amari
d tudinibus. Quia deſcēdit malū a dn̄o in
portam hierl̄m. Tumultus quadrige ſtu
poris habitāti lachis. Principiū peccati
eſt filie ſion: qꝛ in te inuenta ſunt ſcelera
iſrael. Propterea dabit emiſſarios ſuper
hereditatem geth: domos mendacij in de
ceptionem regibus iſrael. Adhuc heredē
adducā tibi que habitas in mareſa vſq;
ad adolam veniet gloria iſrael. Decalua
re ⁊ tondere ſuper filios deliciarum tua-
rum dilata caluitium tuum ſicut aquila:
q̄m captiui ducti ſunt ex te.

¶ C. D. Peccata ppl̄i deſignat q̄ puocāt vicios
nes: peccātes in ſpe cōfutat: ⁊ iubet ire poſt dn̄m.
cōpatit̄ ppheta ppl̄o ſuo ⁊ poſt triſticiam pphe-
tat leticiā de aduentu xp̄i ⁊ aſcēſione. Capitm.ij.

a Ve qui cogitatis inutile
et operamini maluꝫ in
cubilib⁹ veſtris. In lu-
ce matutina faciunt il-
lud: q̄m cōtra dn̄m eſt
man⁹ eoꝝ. Et cōcupie
rūt agros et violenter
tulerunt et rapuerunt
domos ⁊ calūniabantur virū ⁊ domū ei⁹
virū ⁊ hereditatem ei⁹. Idcirco hec dicit
dn̄s. Ecce ego cogito ſup familiā iſtam
malū vn̄ nō auferetis colla vr̄a ⁊ nō am
bulabitis ſupbi: q̄m tp̄s peſſimū eſt. In
b die illa ſumet̄ ſup vos parabola ⁊ canta
bit̄ canticū cū ſuauitate dicentiū. Depo
pulatione vaſtati ſumus. Pars ppl̄i mei

cōmutata ē. Quō recedis a me: cū reuer
tat̄ qui regiones nr̄as diuidat? Propter
hoc nō erit tibi mittēs funiculū ſortis in
cetu dn̄i o iſrl̄. Ne loq̄mini loquēte. Non
ſtillabit ſup iſtos nō cōprehendet cōfuſio
dicit dom⁹ iacob. Nunq̄d abbreuiat⁹ eſt
ſp̄us dn̄i: aut tales ſunt cogitatiōes eius
Nōne verba mea bona ſunt cū eo q̄ recte
graditur? Et ecōtrario ppl̄s me⁹ in aduer-
ſariū cōſurrexit. Deſuper tunicā palium c
ſuſtuliſtis: ⁊ eos q̄ tranſibāt ſimpliciter
cōuertiſtis in bellū. Mulieres ppl̄i mei
eieciſtis de domo deliciarū ſuarū: a par
uulis earū tuliſtis laudē meā in ppetuū.
Surgite ⁊ ite: qꝛ nō habetis hic requieꝫ. Hebre.13.c
Propter immundicias eius corrūpetur
putredine peſſima. Utinam non eſſem
vir habens ſpiritum ⁊ mendaciū potius
loquerer. Stillabo tibi in vinū ⁊ in ebrie
tatem: ⁊ erit ſuper quem ſtillatur popu-
lus iſte. Congregatione congregabo ia-
cob totum te: in vnum conducam reli-
quias iſrael. Pariter ponam illum quaſi d
gregem in ouili: quaſi pecus i medio cau
larum. Tumultuabuntur a multitudine
hoīm. Aſcēdet eīm pādens iter ante eos.
Diuidet et tranſibunt portam et egredien-
tur per eam. Et tranſibit rex eorum corā
eis: ⁊ dn̄s in capite eorum.

¶ C. D. Contra crudelitatē principum: cōtra fal
laciā pphetarum ⁊ doctoꝝ: cōtra ſcelera pſima-
tum ⁊ iudicium propter que ſyon deſtructa eſt ⁊
hieruſalem. Capitulum.iij.

Et dixi. Audite princi- a
pes iacob: et duces do-
mus iſrael. Nunq̄d nō
veſtrū eſt ſcire iudiciū
qui odio habetis bonū
et diligitis malum: qui
violēter tollitis pelles
eorum deſuper eis: et
carnes eorum deſuper oſſibus eoꝝ. Qui
comederunt carnem populi mei: ⁊ pellē
eorum deſuper excoriauerunt: ⁊ oſſa eoꝝ
confregerunt et conciderunt ſicut in lebe
te: et quaſi carnem in medio olle. Tunc b
clamabunt ad dominum ⁊ non exaudiet
eos: ⁊ abſcondet faciem ſuaꝫ ab eis in tē
pore illo: ſicut nequiter egerūt in adinuē
tionib⁹ ſuis. Hec dicit dn̄s de⁹ ſup pphe
tas qui ſeducunt populum meum: qui
mordent dētibus ſuis et predicant pacē.
Et ſi quis nō dederit in ore eoꝝ quippiā
ſanctificāt: ſuper euꝫ preliū. Propterea
nox vobis p viſione erit: ⁊ tenebre vobis

C pro diuinatione. Et occūbet ſol ſup pro-
phetas: ⁊ obtenebrabit ſup eos dies. Et
Cōfundent q̄ vident viſiones et cōfun-
dentur diuini. Et operient omnes vul-
tus ſuos: q2 non eſt reſponſum dei. Ve-
rūtamē ego repletus ſum fortitudine ſpi
ritus dn̄i iudicio ⁊ virtute: vt annūciem
iacob ſcelus ſuum et iſrael peccatū ſuū.
Audite hec principes domus iacob: ⁊ iu
D dices domus iſrael: qui abominamini iu
Ezec.22.f dicium: et omnia recta peruertitis. Qui
Sophon.3 edificatis ſion in ſanguinibus: et hieruſa
d. lem in iniquitate. Principes eiꝰ in mune
1.q.1.c.ius ribus iudicabāt ⁊ ſacerdotes eiꝰ in mer-
dices.37. cede docebant. Et prophete eiꝰ in pecu-
diſ.c.eccle nia diuinabant et ſup dn̄m requieſcebāt
dicētes. Nunqd nō dn̄s in medio noſtrū
Hier.26.f Nunquid venient ſuper nos mala. Pro-
d.1.d. pter hoc cauſa veſtri ſion quaſi ager ara
bitur et hieruſalem quaſi aceruus lapi-
dū erit: ⁊ mōs templi in excelſa ſiluarū.

¶ C. B. De aduentu chriſti ⁊ fide gentium. de cō
paratione ortus: de cōuerſione reliquiarū iſrl̄: p
aduentu chriſti: cōſolatur hieruſalem; captiuita
tem babylonicam ⁊ liberationē ⁊ futuros predi-
catores predicit de reliquijs que predicabuntur
⁊ ſaluabuntur. Cap. iiij.

A Et erit ī nouiſſimo die-
Eſa.2.a. rū mons domus dn̄i
preparatus in vertice
montiū ⁊ ſublimis ſu
per colles. Et fluēt ad
eū ppl̄i: ⁊ properabūt
gētes multe ⁊ dicent.
Venite aſcendamus
ad mōtem dn̄i ⁊ ad domū dei iacob. Et
docebit nos de vijs ſuis: ⁊ ibimus in ſe-
mitis eiꝰ. Quia de ſion egredietur lex: ⁊ ver
bū dn̄i de hierl̄m. Et iudicabit inter po-
pulos multos et corripiet gentes fortes
vſq3 in longinquū. Et cōcident gladios
ſuos in vomeres: ⁊ haſtas ſuas ī ligones.
B Non ſumet gens aduerſus gentē gladiū:
⁊ nō diſcent vltra belligerare. Et ſedebit
vir ſubtus vineā ſuā ⁊ ſubtus ficū ſuam:
et non erit qui deterreat: q2 os dn̄i exer-
cituum locutū eſt: q2 omnes populi am
bulabunt vnuſquiſq3 in nomine dei ſui:
nos autem ambulabimus in nomine dei
noſtri in eternum ⁊ vltra. In die illa dicit
dominus: congregabo claudicantem: et
eam quam eieceram colligā: ⁊ quā affli-
C xeram conſolabor. Et ponā claudicantē in
Luce.1.c. reliquias ⁊ eā q̄ laborauerat in gētem ro
buſtā. Et regnabit dn̄s ſuper eos in mō-
te ſion ex hoc nunc ⁊ vſq3 in eternū. Et
tu turris gregis nebuloſa filia ſion vſq3 D
ad te veniet: ⁊ veniet poteſtas prima re-
gnū filie hierl̄m. Nūc quare merore con
traheris? Nūquid rex non eſt tibi: aut cō
ſiliarius tuus perijt: q2 cōprehendit te do
lor ſicut parturientē. Dolore ⁊ ſatage filia
ſion quaſi parturiens: q2 nūc egredieris
de ciuitate: ⁊ habitabis in regiōe veniens
vſq3 ad babylonē. Ibi liberaberis: ibi redi E
met te dn̄s de manu inimicoꝝ tuoꝝ. Et
nunc cōgregate ſunt ſuper te gentes mul
te: que dicūt lapidetur: ⁊ aſpiciat in ſiō ocu
lus noſter. Ipſi aūt nō cognouerūt cogi-
tationes dn̄i ⁊ nō intellexerūt cōſiliū eiꝰ
q2 cōgregauit eos quaſi fenū aree. Sur-
ge ⁊ tritura filia ſiō: q2 cornu tuū ponam
ferreum: et vngulas tuas ponam ereas
et cōminues populos multos eorum: et
fortitudinem eoꝝ dn̄o vniuerſe terre.

¶ C. B. De vaſtatione hierl̄m pro morte chriſti: ⁊
de natiuitate ⁊ magnificentia chriſti: de ſeptem
paſtoribꝰ ⁊ octo primatibꝰ: de apoſtolica predica-
tione: ⁊ iudeoꝝ exterminatione. Capitu. v.

Tunc vaſtaberis filia
latronis. Obſidionem A
poſuerūt ſup nos: in Matt.2.a
virga percutiēt maxillā Joh.7.f
iudicis iſrael. Et tu
bethleē ephrata par-
uulus es in milibꝰ iu
da. Ex te mihi egredi
etur q̄ ſit dn̄ator in iſrael: ⁊ egreſſus eius
ab initio a diebꝰ eternitatis. Propter hoc
dabit eos vſq3 ad tp̄s in quo parturiens
pariet: ⁊ reliquie fratrū eius cōuertent
ad filios iſrael. Et ſtabit ⁊ paſcet in forti
tudine dn̄i in ſublimitate nomis dn̄i dei
ſui: ⁊ conuertentur: q2 nūc magnificabi-
tur vſq3 ad terminos terre. Et erit iſte B
pax aſſyrijs cū venerit in terram noſtrā:
⁊ quando calcauerit in domibus noſtris
Et ſuſcitabimus ſuper eum ſeptem pa-
ſtores: ⁊ octo primates homines: et pa-
ſcent terram aſſur in gladio ⁊ terram ne-
roth in lanceis eius. Et liberabit ab aſ-
ſur cū venerit in terrā noſtram: ⁊ cū cal-
cauerit in terminis noſtris. Et erunt reli
quie iacob in medio populoꝝ multoꝝ
quaſi ros a dn̄o ⁊ quaſi ſtille ſuper herbā
que non expectat virum: et non preſtola
tur filios hominum. Et erunt reliquie ia
cob in gētibus in medio populorū mul- C
torum quaſi leo in iumentis ſiluarum et
quaſi catulus leonis in gregibus pecoꝝ.

Qui cum tranſierit et conculcauerit ⁊ ce
perit: ⁊ non eſt qui eruat. Et exaltabitur
manus tua ſuper hoſtes tuos et omnes
inimici tui interibunt. Et erit in die illa
dicit dñs: auferam equos tuos de medio
b tui: et diſperdã quadrigas tuas. Et pdã
ciuitates terre tue: ⁊ deſtruã oẽs munitio
nes tuas. Et auferam maleficia de ma-
nu tua ⁊ diuinationes non erũt in te. Et
perire faciã ſculptilia tua ⁊ ſtatuas tuas
de medio tui ⁊ non adorabis vltra opera
manuũ tuaruz: ⁊ euellam lucos tuos de
medio tui. Et conterã ciuitates tuas: et
faciã in furore ⁊ in indignatiõe vltionez
oĩbus gentibus que non audierunt.

¶ C.S. De diſceptatione dñi cum populo ſuo: de
oblatione acceptabili dño: de ſceleribus populi ⁊
afflictionibus eius. Capitulum .vj.

A
Udite que dñs loqui-
tur. Surge, cõtende iu
dicio aduerſum mon-
tes: et audiant colles
vocẽ tuã. Audiãt mon
tes iudicium dñi et for
tia fundamenta terre:
q2 iudicium dñi cũ po
B pulo ſuo: ⁊ cũ iſrael dĳudicabit. Popu-
Nu. xxj. b. le meꝰ qd feci tibi: aut qd moleſtus fui ti
bi? Reſponde mihi. Q2 eduxi te de terra
egypti: ⁊ de domo ſeruientiũ liberaui te:
et miſi ante faciẽ tuaz moyſen ⁊ aaron et
mariã. Popule meꝰ memento queſo qd
cogitauerit cõtra te balach rex moab: et
quid reſpõderit ei balaã filius beor de ſe
thim vſq ad galgalã vt cognoſceres iu-
ſticias dñi. Quid dignũ offeram domino
Curuabo genu deo excelſo. Nũquid offe
ram ei holocauſtomata et vitulos annicu
los. Nunquid placari poteſt dñs in mili-
C bus arietũ: aut in multis milibus hirco
rum pinguium? Nunquid dabo primoge
nitũ meum p ſcelere meo: fructum ven-
tris mei pro peccato anime mee? Indica
bo tibi o homo qd ſit bonuz et quid dñs
requirat a te? Utiq facere iudicium dili
gere miſericordiam ⁊ ſollicitum ambula-
re cum deo tuo. Uox dñi ad ciuitatem
clamat: et ſalus erit timentibus nomen
eius. Audite tribus. Et quis approbabit
illud? Adhuc ignis i domo impĳ theſau-
ri iniquitatis: et menſura minor ire ple-
na. Nunquid iuſtificabo ſtatheram im-
piam: et ſacculi pondera doloſa? In qui-
bus diuites eius repleti ſunt iniquitate: ⁊
habitantes in ea loquebantur mendaciũ
et lingua eorum fraudulenta in ore eorũ.
Et ego ergo cepi percutere te perditione b
ſup peccatis tuis. Tu comedes ⁊ non ſa-
turaberis: ⁊ humiliatio tua in medio tui
Et apprehendes ⁊ non ſaluabis: et quos
ſaluaueris i gladiũ dabo. Tu ſeminabis
et non metes: tu calcabis oliuam et non Deu. xx8. d
vngeris oleo: et muſtum ⁊ non bibes vi- Aggei. i. b
num: et cuſtodiſti precepta amri et omne
opus domus achab: et ambulaſti in vo-
luptatibus eorum: vt darem te in perdi-
tionem: ⁊ habitantes in ea in ſibilum et
opprobrium populi mei portabis.

¶ C.S. Plangit propheta quia pauci ſunt iu-
ſti: de liberatione hieruſalem a babylonĳs: de
chriſto paſtore et populo naſcẽdo: de confuſio-
ne gentium et laude diuine clementie.

Capitulum ſeptimum.

E mihi: q2 factus ſum A
ſicut qui colligit in au-
tumno racemos vinde
mie. Nõ eſt botrus ad
comedendum preco-
quas ficus deſiderauit
anima mea. Perĳt ſan
ctus de terra: et rectus
in hominibus non eſt. Omnes in ſangui
ne inſidiantur vir fratrem ſuum ad mor
tem venatur. Malum manuũ ſuarũ dicũt
bonuz. Princeps poſtulat ⁊ iudex in red
dendo eſt. Et magnus locutus eſt deſide
rium aĩe ſue: ⁊ cõturbauerunt eam. Qui
optimus in eis eſt quaſi paliurus: et qui
rectus quaſi ſpina de ſepe. Dies ſpecula
tionis tueꝰ viſitatio tua venit. Nunc erit
vaſtitas eorum. Nolite credere amico: et B
nolite confidere in duce. Ab ea que dor- Mat. 10. c
mit in ſinu tuo cuſtodi clauſtra oris tui:
quia filius cõtumeliam facit patri ⁊ filia
conſurget aduerſus matrẽ ſuam: nurus
aduerſus ſocrum ſuã: ⁊ inimici hominis
domeſtici eius. Ego autem ad dominum
aſpiciam: expectabo deuz ſaluatorẽ meũ
Audiet me deus meus. Ne leteris inimi-
ca mea ſuper me: quia cecidi. Conſurgã.
Cuz ſedero i tenebris dominus lux mea
eſt. Iram domini portabo: quoniam pec
caui ei: donec cauſam meam iudicet ⁊ fa
ciat iudicium meum. Educet me in lucẽ
videbo iuſticiam eius. Et aſpiciet inimi-
ca mea: et operietur confuſione que di-
cit ad me. Ubi eſt dominus deus tu-
us? Oculi mei videbunt eam. Nunc C
erit in conculcatione vt lutum plate-
arum. Dies vt edificentur macerie tue. In

die illa lõge fiet lex. In die illa vſq; ad te
veniet aſſur: ⁊ vſq; ad ciuitates munitas
⁊ a ciuitatibus munitis vſq; ad flumen
et ad mare de mari: ⁊ ad mõtē de mõte.
Et terra erit in deſolationē ꝓpter habi-
tatores ſuos ⁊ ꝓpter fructū cogitationū
eoꝝ. Paſce ppl'm tuū in virga tua: gregē
hereditatis tue habitãtes ſolos in ſaltu.
In medio carmeli paſcentur baſan ⁊ ga-
laad iuxta dies antiquos: ſm̄ diē egreſſio
nis tue de terra egypti. Oſtēdā ei mirabi-
b lia. Videbūt gentes ⁊ cõfundent̄ ſup oī
fortitudine ſua. Ponent manus ſup os:
aures eoꝝ ſurde erūt. Lingēt puluerē ſi-
cut ſerpentes velut reptilia terre ꝯturba
bunt̄ de edib⁹ ſuis. Dñm deū nr̄ꝫ nõ deſi
derabūt et timebūt te. Quis de⁹ ſimilis
tui q̇ aufers iniquitatē ⁊ transfers pctm̄
reliquiarū hereditatis tue? Nõ immittet
vltra furorē ſuū: qm̄ volēs miam eſt. Re-
uertetur ⁊ miſerebit̄ noſtri. Deponet ini
quitates noſtras: et proijciet in profun-
dum maris oīa peccata noſtra. Dabis ve
ritatē iacob miam abraã: que iuraſti pa-
tribus noſtris a diebus antiquis.

¶ Explicit micheas propheta.

¶ Incipit prologus in Naum ꝓphetā.

Naū ꝓphetā an̄ aduen
tū regis aſſyrioꝝ, qui po
pulū iſrl' captiuum in
ſuā regionē trāſtulerat
fuiſſe hebreoꝝ traditio
confirmat. Siquidem
in fine huius lectionis
predicti regis aduentū
idē propheta annūciare monſtrat̄. Sed
cū habitatores niniue iona interitū ciui
tatis ꝓdicãte: de diuina ira denūciatū inte
ritū ſuſtinerēt: pctõꝝ ⁊ īpietatis peniten
tiā egiſſent accepta dei mia grauioribus
criminib⁹ īplicuerūt. Qua de cauſa me-
moratus propheta ſpūſancto plenus: iu
dicium dei annuncians: ita eſt locutus.
Deus zelans: ⁊ vlciſcēs dñs eſt ⁊c. Iam
enim decē trib⁹ ab aſſyrijs ducte fuerãt
in captiuitatē ſub ezechia rege iuda: ſub
quo etiã nūc in cõſolatione populi tranſ
migrati aduerſum niniuē viſio cernitur.
Nec erat parua cõſolatio tã his q̇ iã aſſy
rijs ſeruiebant: ꝙ reliq̇s q̇ ſub ezechia de
tribus iuda ⁊ beniamin ab eiſdē hoſtibus
obſidebantur: vt audirent aſſyrios q̄ꝫ a
chaldeis eſſe capiendos ſicut in ſequen-
tibus libris eius demonſtrabitur.

¶ Item alius prologus.

Sciendū autē ꝙ niniue
in nr̄a lingua de hebreo
ſpecioſam ſonat. Spe
cioſus autem hic mun
dus dicitur. Unde et
apud grecos coſmos a
ab ornatu nomen acce
pit. Et quicquid nunc
aduerſus niniuē dr̄ de mundo figuraliter
predicari ſentiam⁹. Quã ob cām ⁊ aſſum
ptio quaꝫ ſeptuaginta interpretes dicūt
apud hebreos maſſa ponitur: id eſt gra-
ue onus: eo ꝙ cum aduerſus quam pro-
phetatur premat: nec ſinat leuare ceruic
cem. Simulq; hoc attendendum: ꝙ hec
ipſa vel aſſumptio vel onus vel pondus
prophete ſit viſio. Non eīm loquit̄ ꝓphe-
ta in extaſi: vt mõtan⁹ ⁊ priſcilla maxilla
q; delyrant: ſed qḋ ꝓphetat liber eſt viſio
nis intelligentis vniuerſa loq̇tur: et poſt
dus hoſtiū facientis ſuo ppl'o viſionem.
De conſummatione itaq; mūdi ſm̄ ana-
gogen: cõſolationem ſanctorum prophe-
tia texitur: vt quecūq; in mundo vident:
quaſi pretereuntia ⁊ caduca contēnant: ⁊
preparent ſe ad iudicij diem: vbi victor ad
uerſum viros aſſyrioꝝ affuturus eſt dñs.

¶ Prologus explicit.

¶ Incipit argumentum.

Naum ꝯſolator orbis in ter
pretatur. Increpat ciuita-
tem ſanguinū ⁊ poſt euer-
ſionē illius loquit̄. Ecce Naū.1.b.
ſup mõtes pedes euāgeli-
zantis ⁊ annūciãtis pacē.

¶ Argumentum explicit.

¶ Naum propheta incipit.

¶ C.G. De emulatione dñi: ⁊ penit̄ ad vindictam cõtra niniuē: ⁊ de bonitate dñi ad reducendã captiuitatē iſrael: qꝛ non deambulabit eam aſſyrij ſicut captiuitatem iuda ⁊ hieruſalē: ſed ipſi igne ſuccendent̄ ⁊ ſennacherib in tēplo dei ſui occidetur: et inde reddetur ſecuritas. Capl'm. i.

Onus nini-
ue. Liber viſionis naū
helcheſei. De⁹ emula De pe. diſt.
tor ⁊ vlciſcens dñs et 3. c. naturæ
dñs furorē: vlciſcens
dñs in hoſtes ſuos et
iraſcens ipſe inimicis
ſuis. Dñs patiens et

magnus fortitudine: et mundans nõ faciet
innocẽtẽ. Dñs in tempeſtate et turbine vie
ei⁹: et nebule puluis pedũ ei⁹. Increpans
mare et exiccans illud: et oĩa flumina ad de
B ſertũ deducẽs. Infirmat⁹ eſt baſan et car
melus et flos libani elãguit. Montes cõ
moti ſunt ab eo: et colles deſolate ſunt.
Et cõtremuit terra a facie ei⁹: et orbis et
oẽs habitantes in eo. Ante faciẽ indigna
tionis eius quis ſtabit? et qs reſiſtet in ira
furoris eius? Indignatio eius effuſa eſt
vt ignis: et petre diſſolute ſunt ab eo. Bo
nus dñs et cõfortans in die tribulatiõis: et
ſciens ſperãtes in ſe. Et in diluuio pter
eũte cõſummationem faciet loci ei⁹: et ini
C micos ei⁹ pſequent̃ tenebre. Quid cogi
De pe.diſt. 3.ca.ſunt plures. §. ſecundas. 2.c.querat hic aliquis tatis contra dñm? Cõſummationem ipſe faciet
Nõ cõſurget duplex tribulatio: quia ſicut
ſpine ſeinuicẽ cõplectunt̃: ſicut conuiuiũ
eorũ pariter potantium. Cõſumẽtur qua
ſi ſtipula ariditate plena. Ex te exibit
cogitãs contra dñm maliciã: mẽte ptractans
puaricationẽ. Hec dicit dñs. Si perfecti
fuerint ita et plures: ſic quoqꝫ attondentur et
pertranſibit. Afflixi te: et non affligam te
D vltra. Et nũc cõterã virgam eius de dorſo
tuo: et vincula tua dirũpã: et pcipiet ſup
Eſa.37.g. te dñs. Non ſeminabitur ex nomine tuo
amplius. De domo dei tui interficiam
Eſa.52.b. Ro.10.c. Sculptile et cõflatile ponam ſepulchrum
tuũ: quia inhonoratus es. Ecce ſup mõ
tes pedes euangelizãtis et annunciantis
pacem. Celebra iuda feſtiuitates tuas: et
redde vota tua: quia non adijciet vltra vt
ptrãſeat in te belial: vniuerſus interiit.

¶ C. ij. De aſcenſu nabuchodonoſor cõtra niniuen et victione dñi: deſcribit̃ etiã exercitus babyloniorũ: et deſcribitur vaſtitas niniuen ſub typo mulieris captiue verba exprobrãtis ad niniuen deſcribit̃ potentia eius. Capitulum .ij.

A Aſcendit q diſpgat co
ram te: q cuſtodiat obſi
dionem. Cõtẽplare viã
cõforta lumbos: robora
virtutẽ valde quia ſicut
reddidit dñs ſupbiam
iacob: ſic ſupbiam iſrl̃
quia vaſtatores diſſipa
uerunt eos et propagines eorũ corruperũt
Clypeus fortiũ eius ignitus viri exerci
tus in coccineis. Ignee habene curr⁹ in
die preparatiõis eius: et agitatores ei⁹ cõ
ſopiti ſunt. In itineribus cõturbati ſunt:
B Quadrige colliſe ſunt in plateis. Aſpectus
eorũ quaſi lãpades: quaſi fulgura diſcurrentia
Recordabitur fortiũ ſuorũ: ruent in itineri
bus ſuis. Velociter aſcẽdent muros ei⁹:
et pparabit̃ vmbraculũ. Porte fluuiorũ
aperte ſunt: et tẽplũ ad ſolum dirutũ. Et
miles captiuus adduct⁹ eſt: et ancille ei⁹
minabantur gemẽtes vt colũbe murmu
rãtes in cordibus ſuis. Et niniue quaſi pi
ſcina aquarũ aq̃ eius: ipſi vero fugerunt.
State ſtate: et nõ eſt q reuertat̃. Diripite C
argẽtũ: diripite aurũ: et non eſt finis diui
tiarũ ex omnibus vaſis deſiderabilibus. Diſſi
pata eſt et ſciſſa et dilacerata eſt: cor tabe
ſcẽs et diſſolutio geniculorũ: et defectio in
cunctis renib⁹: et facies omnium ſicut ni
gredo olle. Ubi ẽ habitaculũ leonũ et pa Eſa.13.b.
ſcua catulorũ leonũ. Ad quam iuit leo vt D
ingrederet̃ illuc catulus leonis: et nõ eſt
q exterreat. Leo cepit ſufficiẽter catulis
ſuis: et necauit leenis ſuis. Et impleuit
preda ſpelũcas ſuas: et cubile ſuum rapi
na. Ecce ego ad te dicit dñs exercituũ: et
ſuccendã vſqꝫ ad ſummum quadrigas tuas
Et leunculos tuos comedet gladius. Et
exterminabo de terra predã tuã: et nõ au
dietur vltra vox nunciorum tuorum.

¶ C. iij. Arguit̃ crudelitas niniue: et deſpoliat̃ ſicut adultera deprehenſa: defenſio nulla etiã ei⁹ eſt: ſed ſicut alexãdria q hic deſcribitur: deſtruetur tanq̃ nõ munita: et debilis populus eius euolat vt locuſte: occidentur principes eius et erit peſſima plaga eius. Capitulũ .iij.

V E ciuitas ſanguinum A
vniuerſa mendacij di Eze.24.b.
laceratiõe plena. Nõ re Abac.2.c.
cedet a te rapina. Vox
flagelli et vox impetus
rote: et equi frementis
et quadrige feruentis
et equitis aſcendentis
et micantis gladij et fulgurantis haſte et
multitudinis interfecte et grauis ruine:
nec eſt finis cadauerũ. Et corruent in cor
poribus ſuis ppter multitudinẽ fornica
tionũ meretricis ſpecioſe et grate et ha
bentis maleficia: q vendidit gentes in for
nicationib⁹ ſuis et familias in maleficijs
ſuis. Ecce ego ad te dicit dñs exercituũ B
et reuelabo pudenda tua in facie tua: et Eſa.47.a.
oſtendã in gẽtib⁹ nuditatẽ tuã: et regnis
ignominiã tuã. Et pijciam ſup te abomi
nationes et cõtumelijs te afficiã: et ponã te
in exẽplũ. Et erit oĩs q viderit te: reſiliet
a te: et dicet. Vaſtata eſt niniue. Quis cõ
mouebit ſup te caput? Unde quaerã cõſola
torem tibi? Nunquid melior es alexandria
populorũ: q habitat in fluminibus? Aque
in circuitu eius: cui⁹ diuitie mare: aqua

muri eius: Ethiopia fortitudo ei9 et egy
ptus ⁊ nō eſt finis. Aphrica ⁊ libyes fue
runt in auxilio tuo: ſed et ipſa in tranſmi
gratione ducta eſt in captiuitatem. Par-
uuli eius eliſi ſunt in capite oim viarum
et ſuper inclytos ei9 miſerūt ſortē: ⁊ oēs
optimates eius ꝯfixi ſunt in cōpedibus.
Et tu ergo inebriaberis et eris deſpecta
et tu q̄res auxiliū ab inimico. Oēs mu
nitiones tue ſicut ficus cum groſſis ſuis
ſi ꝯcuſſe fuerint cadent in os comedētis
Ecce ppl's tuus: mulieres in medio tui.
Inimicis tuis ad apertionē pādeť porta
terre tue: deuorabit ignis vectes tuos.
Aquam propter obſidionē hauſi tibi ex-
true munitiones tuas. Intra in lutum et
calca ſubigens tene laterem. Ibi ꝯcome-
det te ignis: peribis gladio: deuorabit te
vt bruchus. Congregare ergo vt bruch9:
multiplicare vt locuſta. Plures feciſti ne
gociationes tuas q̄ ſtelle ſint celi. Bru-
chus expanſus eſt et auolauit. Cuſtodes
quaſi locuſte: et paruuli tui quaſi locuſte
locuſtarum: que conſidunt in ſepibus in
die frigoris. Sol ortus eſt ⁊ auolauerūt:
et non eſt cognitus locus earum vbi fue
rint. Dormitauerūt paſtores tui rex aſſur
ſepelientur principes tui: latitauit popu
lus tuus in montibus: et non eſt qui con
greget. Nō eſt obſcura contritio tua: peſ-
ſima eſt plaga tua. Omnes qui audierūt
auditionem tuam: compreſſerunt manū
ſuper te: quia ſuper quem non tranſijt
malicia tua ſemper.

¶ Naum propheta explicit.

¶ Prologus in abacuk ꝑphetā incipit.

Quattuor prophete in
duodecim ꝑphetaꝝ vo-
lumine ſunt: e quibus
tres in ꝑncipio lemma
id eſt pondus titulum
habent: naū: abacuk ⁊
malachias. Porro za-
charias in medio ⁊ cir
ca finē duos huiuſcemodi ponit titulos e
quibus vnus eſt onus verbi dn̄i in terra
adrach et damaſci requiei eius alter in fi
ne: ſcilicet: onus verbi dn̄i ſup iſrael. De
naum orationibus tulis iam liber vnus
editus eſt. De zacharia et malachia: ſi vi
ta comes fuerit differetur. Nunc abacuk
habem9 in manib9: qui vel ex eo q̄ ama-
bilis dn̄i eſt vocať ꝯplexatio: vel q̄ in cer
tamen ⁊ luctā (⁊ vt ita dicā) amplexū cū
deo cōgrediť: amplexantis: id eſt luctan
tis: ſortitus eſt nomen. Nullus enim tam
audaci voce auſus eſt deum ad diſcepta-
tionē iuſticie prouocare: et dicere ei. Cur
in rebus humanis et mundi iſtius pom-
pa tanta rerum verſetur iniquitas? Voci
ferabor ad te vim patiens: ⁊ nō ſaluabis.
Quare oſtendiſti mihi iniquitatem et la-
borem videre? Lacerata eſt lex: et nō per
uenit vſq; ad finē iudiciū: quia impius
preualet aduerſum iuſtū: ideo ingrediť
iudicium peruerſum. Vides q̄ temera-
ria vox ſit. Et quodāmodo blaſphemans
tis creatorē ſuum ad iudiciū prouocare:
et vas fragile aduerſus figulum cur tale
vel tale factū ſit diſputare? Nec nō ⁊ hoc
animaduertendū q̄ aſſumptio vel pon-
dus que grauia iam eſſe diximus: ꝑphe-
te viſio eſt: ⁊ aduerſum montani dogma
ꝑuerſum intelligit quod videt: nec vt amēs
loquitur: nec more inſanientium femi 1.Cor.14.f.
narum dat ſine mente ſonum. Unde et
apoſtolus iubet: vt ſi ꝑphetātibus alijs
alij fuerit reuelatum: taceant q̄ prius lo- Ibidem.
quebantur. Et ſtatim. Nō eſt inquit diſ-
ſenſiōis deus ſed pacis. Et quo intelli-
gitur cum q̄s ex voluntate reticet: et alte
ri locū dat ad loquēdū: poſſe loqui ⁊ ta-
cere cum velit. Qui iam in extaſi: id eſt in
uit9 loquitur: nec tacere nec loqui in ſua
poteſtate habet. Illud quoq; diſce: quia
ſemel a me violenter exigis vt quaſi quoſ
dam gradus et ſcalas altiora nitēti: hiſto
riā tibi interpreter: ꝑphetiā eſſe contra
babylonē et nabuchodonoſor regē chal
deoꝝ: vt quomodo prior propheta naum
quē abacuk ſequiť: vaticinium habuit ꝯ
niniuen et aſſyrios qui vaſtauerūt decem
tribus: que vocantur iſrael: ita abacuk
prophetiam habeat aduerſus babylonē
et nabuchodonoſor a quibus iudas ⁊ hie
ruſalem templumq; ſubuerſa ſunt. Et vt
ſcias eo tp̄e fuiſſe abacuk: quo iam due
tribus q̄ vocabātur iuda: ducte erant in
captiuitatē daniel docere te poterit: ad
quē in lacum leonum abacuk cū prādio
mittitur. Quamq̄ apud hebreos hec ipſa Dan.14.f.
nō legatur hiſtoria. Igitur ſiue quis reci-
piat ſcripturā illā: ſiue nō recipiat: vtrū
q; ꝑ nobis eſt. Aut enī iā recipit: et poſt
factā rē liber abacuk texitur. Aut ſi non
recipit quaſi propheta ſcribit que ventu
ra cognoſcit. Interim ſm litterā cauſať
aduerſum deū ꝑpheta: cur nabuchodo-
noſor tēplum dei vaſtet et iudam: cur hie
ruſalē quōdā vrbs dn̄i deſtruatur: quare
clamet populus: ⁊ nō audiať. Vociferet
ad dn̄m oppreſſus a chaldeis ⁊ nō ſalue-

tur: quare etiã ipſe ꝓpheta vel populus
ex cuius perſona loquitur ad hoc vixerit
et huc uſq; perductus ſit: vt iniquitatem
hoſtium et ſuum laborem viderit cum in
iuſticia preualeat aduerſum ſe: et hec di
cit pre mentis anguſtia: neſciens aux in
igne ꝓſtrari et tres pueros de camino ignis
Dan.3.c. puriores exiſſe ꝙ intrauerãt. Sed et hoc
generaliter accipere poſſumus: ꝙ ex per
ſona humane impatientie loquat : vt in
querulã vocẽ et plenã doloris erũpat di
Abac.3.b. cẽs. Quare reſpicis ꝯtemptores et taces
cõculcante impio iuſtiorẽ ſe? Hec aũt lo
quitur neſciẽs iudicia dei inueſtigabilia
et ꝓfundũ diuitiarũ ſapientie et ſcientie
eius ꝙ non ita videat deus vt videt hõ.
Homo tm̃ ꝓſentia reſpicit: deus futura
et eterna cognoſcit. Et quõ ſi egrotans
et eſtuans febrib9: aquã frigidã poſtulet
et dicat ad medicum. Uix patior crucior
uro et examinor: vſq; q̃: medice clamabo
et nõ exaudies. Et reſpõdeat ei ſapiẽtiſſi
mus et clemẽtiſſim9 medicus: ſcio quo
tempore dare debeã quod poſtulas. Non
miſereor modo: qr miſericordia iſta cru
delitas eſt et voluntas tua contra te pe
tit. Ita et deus noſter ſciens clementie
ſue pondera atq; menſuras interdum
non exaudit clamantẽ: vt eum probet: et
magis ꝓuocet eum ad rogãdum: ⁊ quaſi
igne excoctum iuſtiorẽ ⁊ puriorez faciat
Nõ intelligens apl's ſm̃ id ꝙ miãm con
ſecutus eſt a domino: ait. Sed nõ defici
2.cor.4.a. mus. Et benedicimus dñm in omni tẽ
Ps.33.a. pore. Et ſcit ꝙ qui perſeuerauerit vſq; in
Mat.10. finem: hic ſaluus erit: et gloriatur in la
Mat.24.b. bore et dolore. Et cũ hieremia dicit. Tri
bulationez et miſeriam inuocabo: vt quo
modo alius inuocat deum: ſic ſanctus vir
et bellator inuictus ad exercendum ſe et
probandum tribulationem et miſeriam
inuenire deſiderat.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

Bacuk luctator fortis
et rigidus ſtat ſuper cu
ſtodiam ſuam: et figit
gradum ſuper munitio
nez: vt chriſtum in cru
ce contempletur et di
Abac.3.a. cat. Operuit celos glo
ria eius: et laudis eius
plena eſt terra. Splendor eius vt lux erit
cornua in manibus eius: ibi abſcondita
eſt fortitudo eius.

¶ Argumentum explicit.

¶ Abacuk propheta incipit.

¶ C.S. diſceptatio ꝓphete cũ deo de flore ma
lorum: rñdet dñs: de potentia chaldeoꝝ ⁊ ruina
ipſoꝝ: ⁊ munitiõe nabuchodonoſor: ꝓpheta intel
ligens iuſticiã dei ⁊ clementiam: ex nimia impa
tientia adhuc diſputat cũ deo ꝓ illis quos nabu
chodonoſor ꝑdat ⁊ deuorat. Caplm.j.

Onus quod A
vidit abacuk prophe
ta. Uſq; q̃ domine cla
mabo: et non exaudies Job.19.a.
Uociferabor ad te pa
tiens: et non ſaluabis?
Quare oſtendiſti mihi
iniquitatem et laborez
videre predam et iniuſticiam contra me?
Quare reſpicis contemptores et taces: Job.21.a.
conculcante impio iuſtiorem ſe? Et fa Hier.12.a.
cies hominis quaſi piſces maris: et qua
ſi reptilia non habentia ducem. Et fa
ctum eſt iudicium ⁊ contradictio poten
tior. Propter hoc lacerata eſt lex: et non
peruenit vſq; ad finem iudicium: quia
impius preualet aduerſus iuſtum pro
pterea egreditur iudicium peruerſum.
Aſpicite in gentibus et videte et admi B
ramini ⁊ obſtupeſcite: quia opus factuz Actu.13.f.
eſt in diebus veſtris: quod nemo cre
det cum narrabitur. Quia ecce ego ſu
ſcitabo chaldeos gentem amaram et ve
locem ambulantem ſuper latitudinem
terre: vt poſſideat tabernacula non ſua
horribilis et terribilis eſt: et ſemetipſa
iudicium et onus eius egredietur. Le
uiores pardis equi eius et velociores lu
pis veſpertinis: et diffundentur equites
eius. Equites namq; eius de longe ve C
nient: volabunt quaſi aquila feſtinans
ad comedendum. Omnes ad predam
venient: facies eorum ventus vrens. Et
congregabit quaſi arenam captiuitatem:
et ipſe de regibus triumphauit: et tyran
ni ridiculi eius erunt. Ipſe ſuper omnem
munitionem ridebit et comprobabit ag
gerem et capiet eam. Tunc mutabitur
ſpiritus et pertranſibit et corruet. Hec
eſt fortitudo eius dei ſui. Nunquid non
tu a principio domine deus meus ſancte
meus: et non moriemur? Domine in iudi
cium poſuiſti eum et fortẽ vt corriperes
fũdaſti eũ. Mũdi ſunt oculi tui: ne videas

malum: ⁊ reſpicere ad iniq̃tatem non po-
teris. Quare non reſpicis ſup iniq̃ agẽ-
tes: et taces deuorante impio iuſtiorẽ ſe?
Et facies hoies quaſi piſces maris: ⁊ q̃ſi
reptile nõ habens principem. Totũ in ha-
mo ſubleuauit: traxit illud in ſagena ſua
et cõgregauit in rete ſuum. Sup hoc leta-
bitur et exultabit: ꝓpterea immolabit ſage-
ne ſue: ⁊ ſacrificabit reti ſuo. Quia in ipſis
incraſſata eſt pars eius: ⁊ cib⁹ ei⁹ elect⁹.
Propter hoc ergo expandit ſagenã ſuã: ⁊
ſemper interficere gentes non ceſſat.
¶ C. D. Stat ꝓpheta ſup cuſtodiã ſuã vt videat
quid ſequat poſt euerſionẽ ꝑpli: ⁊ templi: de ad-
uentu xp̃i: deſcribit in ſuperbia ſua nabuchodo-
noſor: ꝓphetat: ꝓpter auaricias: ꝓpter cruẽ-
tam edificationẽ: propter inebriationes ſedecie:
propter idola. Capitulum .ij.

A
Eſa. 21. c. Uper cuſtodiam meam
ſtabo: et figam gradum
ſuper munitionem. Et
cõtẽplabor vt videã q̃d
dicat mihi: et q̃d reſpõ-
deã ad arguentem me.
Et reſpõdit mihi dñs ⁊
dixit: ſcribe viſum et ex-
plana eum ſuper tabulas: vt percurrat q̃ le-
gerit eũ. Quia adhuc viſus procul: ⁊ appare-
bit in finẽ: ⁊ nõ mẽtiet. Si morã fecerit
Abac. 21. a. expectat illũ: q2 veniẽs veniet: ⁊ nõ tarda-
Ro. 1. b. bit. Ecce q̃ incredulus eſt: nõ erit recta
Hebr. 10. g. aia ei⁹ in ſemetipſo. Iuſt⁹ aũt in fide ſua
De pe. diſt. viuet. Et quõ vinũ potãtẽ decipit: ſic erit
4. c. in dei vir ſupbus: ⁊ non decorabit. Qui dilata-
mo. uit q̃ſi infernus aiam ſuã: ⁊ ipſe q̃ſi mors
B et nõ adimplet. Et cõgregauit ad ſe oẽs
gẽtes: et coaceruauit ad ſe oẽs populos.
Nunq̃d non oẽs iſti ſup eũ parabolã ſu-
mẽt: et loquelã enigmatũ eius? Et dicet
Ue ei q̃ multiplicat non ſua. Uſq3 quo et
aggrauat cõ ſe denſum lutũ? Nunquid nõ
repente cõſurgẽt q̃ mordeãt te? Et ſuſcita-
buntur lacerãtes te: ⁊ eris in rapinã eis. Quia
tu ſpoliaſti gẽtes multas: ſpoliabunt te
oẽs qui reliq̃ fuerint de ꝑplis: ꝓpter ſan-
C guinẽ hoĩs ⁊ iniquitatẽ terre ciuitatis et
oĩm habitãtiũ in ea. Ue q̃ cõgregat aua-
riciã malã domui ſue: vt ſit in excelſo ni-
dus ei⁹: ⁊ liberari ſe putat de manu ma-
li. Cogitaſti cõfuſionẽ domui tue: cõcidi-
ſti ꝑplos multos et peccauit aĩa tua. Quia
Luc. 24. b. lapis de pariete clamabit: ⁊ lignũ qđ in-
Naũ. 3. a. ter iuncturas edificiorũ eſt: reſpõdebit. Ue
qui edificat ciuitatẽ in ſanguinib⁹: et pre-
parat vrbẽ in iniq̃tate. Nunquid nõ ſunt
hec a dño exercituum. Laborabunt enim

populi in multo igne: ⁊ gentes in vacuũ
et deficient. Quia replebit terra: vt cogno-
ſcãt gloriã dñi: q̃ſi aque operientes mare.
Ue qui potũ dat amico ſuo mittens fel
ſuũ et inebriãs: vt aſpiciat nuditatẽ eius.
Repletum eſt ignominia pro gloria. Bibe
tu q̃3 ⁊ cõſopire. Circundabit te calix dex-
tere dñi: ⁊ vomitus ignominie ſup gliã
tuã. Quia iniquitas libani operiet te: ⁊ vaſti-
tas aĩaliũ deterrebit eos: de ſanguinibus D
hoĩs: ⁊ iniquitate terre ⁊ ciuitatis: ⁊ oĩm
habitãtiũ in ea. Quid ꝓdeſt ſculptile: q2
ſculpſit illud fictor ſuus: cõflatile et ima-
ginẽ falſam: q2 ſperauit in figmento fictor
eius: vt faceret ſimulacra muta? Ue q̃ di-
cit ligno: expergiſcere: ſurge lapidi tacẽti.
Nũquid ipſe docere poterit? Ecce iſte co-
opertus eſt auro ⁊ argento: ⁊ oĩs ſpũs nõ
eſt in viſceribus eius. Dñs autẽ in tẽplo Ps. 10. a.
ſancto ſuo: ſileat a facie eius oĩs terra.
¶ Oro abacuk ꝓphete ꝓ ignorãtijs. iij.
Omine audiui auditio- A
nem tuam: et timui. Do-
mine opus tuũ: in me-
dio annorum viuifica il-
lud. In medio annorum
notum facies: cum ira-
tus fueris: miſe recorda-
beris. Deus ab auſtro ve-
niet: et ſanctus de monte pharan. Ope-
ruit celos gloria eius et laudis ei⁹ plena
eſt terra. Splendor ei⁹ vt lux erit: cornua
in manibus eius. Ibi abſcondita eſt forti-
tudo eius: añ faciẽ eius ibit mors. Egre-
dietur diabol⁹ ante pedes eius. Stetit ⁊ mẽ-
ſus eſt terram. Aſpexit et diſſoluit gẽtes B
⁊ cõtriti ſunt mõtes ſecli. Incuruati ſunt
colles mũdi: ab itineribus eternitatis ei⁹.
Pro iniquitate vidi tẽtoria ethiopie: tur-
babunt pelles terre madian. Nunq̃d in
fluminib⁹ iratus es domine: aut in flumi-
nibus furor tu⁹: vel in mari indignatio
tua? Qui aſcendis ſup equos tuos: ⁊ qua-
drige tue ſaluatio. Suſcitans ſuſcitabis
arcũ tuũ: iuramenta tribubus q̃ locutus
es. Fluuios ſcindes terre: viderunt te et
doluerunt montes: gurges aq̃ꝝ tranſijt.
Dedit abyſſus vocẽ ſuã altitudo manus
ſuas leuauit. Sol et luna ſteterunt in ha- C
bitaculo ſuo: in luce ſagittarũ tuarũ ibunt
in ſplẽdorẽ fulgurantis haſte tue. In fre-
mitu cõculcabis terrã: et in furore obſtu-
peſacies gẽtes. Egreſſus es in ſalutem
populi tui: in ſalutem cum chriſto tuo.
Percuſſiſti caput de domo impij: denuda-
ſti fundamenta eius vſq3 ad collum. Ma-

ſeduxiſti ſceptris eius: capiti bellatorum
eius venientibus vt turbo ad diſpergen-
b dum me. Exultatio eoꝝ ſicut eius qui de
uorat pauperē in abſcondito. Uiā feciſti
in mari equis tuis: in luto aquarū multa
rum. Audiui ⁊ cōturbatus eſt vēter me⁹
a voce contremuerunt labia mea. Ingre
diat putredo in oſſibus meis: et ſubter
me ſcateat. Ut requieſcā in die tribulatio-
nis vt accedam ad populum accinctum
noſtrum. Ficus enim non florebit: et nō
erit germen in vineis. Mētieē op⁹ oliue
et arua non afferent cibuꝫ. Abſcindet de
ouili pecus ⁊ nō erit armētum in ꝓſepi-
bus. Ego autē in dn̄o gaudebo: ⁊ exulta
bo in deo ieſu meo. Deus dn̄s fortitudo
mea: et ponet pedes meos quaſi ceruoꝝ.
Et ſuper excelſa mea deducet me victor
in pſalmis canentem.

¶ Abacuk propheta explicit.

¶ Prolog⁹ in ſophoniā ꝓphetā incipit.

Tradunt hebrei cuiuſ-
cūqꝫ ꝓphete pater aut
auus ponatur ī titulo
ipſos ꝗ ꝓphetas fuiſ-
Amos.7.d ſe. Unde ⁊ amos vnū
de duodecim ꝓphetis
ꝗ dixit. Nō ſum ꝓphe
ta nec filius ꝓphete:
ſed paſtor caprarū: vellicans ſycomoros
patris nomen in titulo non habere. Hoc
ſi verū eſt: ſophonias ꝓpheta: qui nomie
(vt ita dicā) ꝓphetico ⁊ glorioſa maiorū
ſuorum ſtirpe generatus eſt. Habuit eñi
patrē chuſi: auum godoliā: proauū ama
ſiam: attauum ezechiam: ⁊ talem quadri
gam ipſe velut extremus auriga ꝯplcuit
Nomen ſophonie: alij ſpeculaꝫ: alij arca
nū dn̄i trāſtulerūt. Siue igit ſpecula: ſi-
ue abſcōditū dn̄i interpretet: vtrumqꝫ ꝓ
phete cōuenit. Dicit eñi ad ezechielē. Fi
Ezech.3.d. li hoīs: ſpeculatorē te poſui domui iſrl.
Iſte ergo ꝓpheta ꝗ erat in ſpecula et in
ſublimibus cōſtitutus: ⁊ nouerat myſte-
ria dn̄i: fili⁹ erat chuſi: qui interpꝛtat hu-
militas. Habebat ꝗ auuꝫ godoliam: qui
dicitur magnitudo dn̄i: et proauum ama-
ſiam: qui ipſe ⁊ vertitur in ſermoneꝫ dn̄i:
⁊ attauum ezechiam: qui ſonat fortitudo
dn̄i. De fortitudine itaqꝫ dn̄i nat⁹ eſt ſer-
mo domini: ⁊ de ſermōe domini nata eſt
magnitudo dn̄i: ⁊ de magnitudine domi
ni nata eſt humilitas: vt cum venerit ali
quis ad perfectum: dicat. Ut non ſum di-
gnus vocari apoſtolus. Et illud in pſal- 1.cor.15.b.
mis. Domine non eſt exaltatum cor meū ps.130.a.
neqꝫ elati ſunt oculi mei. Ioſiam regem
iude: cuius temporibus ſophonias pro-
phetaſſe inuenitur: deo pre omnibus re-
gibus iude placuiſſe: hiſtoria quarti libri
regum ⁊ ſecundi paralipomenon demon
ſtrat. Ioſias ſimulacra que pater ſuus 4.re.23.f
amon: vel auus manaſſes in templo dei
collocauerat delecta comminuiſſe mon
ſtratur. In quibus etiam ſerpenteꝫ ereū
a moyſe factū: cui errori inductus popu
lus ſupſtitione idolorum detētus: admi
ſerat. Ideꝫ cuſtodiſſe paſcha: ⁊ intermiſ-
ſis tꝑib⁹ multis ſolus celebraſſe mōſtra-
tur. Ideo deus per prophetā temporibus
memorati regis que ventura erāt: oſtē
dens gentibus quidem lectione compre
henſis affuturum iudicium: populo vero
iſrael ſalutē ⁊ ciuitati hieruſalem reſtau
rationem: tūc temporis tribuendā textu
lectionis denunciauit.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

Sophonias ſpeculator et
archanorum dei cognitor Sophon.
audit clamorem a porta 1.b.
piſcium: et eiulatum a
ſecunda: ⁊ contritionem
a collibus. Indicit quo-
qꝫ vlulatum habitatori-
bus pile: quia conticuit omnis populus
chanaan: diſperierunt vniuerſi qui inuo-
luti erant argento.

¶ Argumentum explicit.

¶ Sophonias propheta incipit.

¶ C.S. De interitu hierlm ꝓpter idola: ⁊ de in-
teritu mūdi ꝓpter pctā: de die iudicij. Cap.j.

Verbū do- a
mini qđ factū eſt ad ſo
phoniā filiū chuſi: filij
godolie: filij amaſie: fi
lij ezechie: ī dieb⁹ ioſie
filij ammō regis iuda.
Congregans cōgrega
bo oīa a facie terre di-
cit dn̄s: cōgregās hoīem ⁊ pecus: cōgre-
gās volatilia celi ⁊ piſces maris. Et rui-
ne impiorū erūt: ⁊ diſpdaꝫ hoīes a facie
terre dicit dn̄s. Et extendam manū meā
ſup iudā: ⁊ ſup oēs habitantes hierlm

et diſperdā de loco hoc reliquias baal: et
noia edituoꝝ cū ſacerdotibus: ⁊ eos qui
adorant ſup tecta militiā celi: ⁊ adorāt ⁊
iurant in dño ⁊ iurant in melchon: et q̇
auertūtur de poſt tergū dñi: ⁊ q̇ non q̄ſie
runt dñm: nec inueſtigauerunt eum. Si
lete a facie dñi dei: q2 iuxta ē dies dñi. Q2
B ꝑparauit dñs hoſtiā: ſctificauit vocatos
ſuos. Et erit in die hoſtie dñi viſitabo ſu
per principes ⁊ ſuper filios regis: ⁊ ſup
oēs q̇ induti ſunt veſte peregrina. Et viſi
tabo ſup oēm q̇ arrogāter ingreditur ſu
per limen in die illa: q̇ ꝯplent domū dñi
dei ſui iniquitate ⁊ dolo. Et erit in die il
la dicit dñs vox clamoris a porta piſciū:
⁊ vlulatus a ſcda: ⁊ ꝯtritio magna a col
C libus. Vlulate habitatores pile. Conti
cuit oīs populus chanaan diſperierunt
oēs inuoluti argento. Et erit in tpe illo:
ſcrutabor hierl'm in lucernis: et viſitabo
ſup viros defixos in fecib⁹ ſuis: q̇ dicūt
in cordibus ſuis. Nō faciet bene dñs: et
non faciet male. Et erit fortitudo coꝝ in
direptionē: ⁊ domus coꝝ in deſertū. Et
edificabūt domos: ⁊ non habitabunt: et
Amos. 5. c plantabunt vineas: ⁊ nō bibent vinū ea
rum. Iuxta eſt dies dñi magn⁹: iuxta eſt
D et velox nimis. Vox diei dñi amara: tri
bulabit ibi fortis. Dies ire dies illa: dies
tribulationis ⁊ anguſtie: dies calamitatꝭ
et miſerie: dies tenebrarum ⁊ caliginis:
dies nebule et turbinis: dies tube ⁊ clan
goris ſuper ciuitates munitas: et ſuper
angulos excelſos. Et tribulabo homies
et ambulabunt vt ceci: quia dño peccaue
runt: et effundetur ſanguis eorum ſicut
humus: ⁊ corpora eorū ſicut ſtercora. Sz
Ezech. 7. c. et argentum eorū et aurū eorū non po
I. 1. b. terit liberare eos i die ire dñi. In igne ze
li eius deuorabitur oīs terra: q̇ ꝯſumma
tionem cum feſtinatione faciet cunctis
habitantibus terram.

¶ C. S. Prouocat gens ad pniam vt irā dei ef
F fugiat: pdicat vaſtitas vrbium paleſtine: ⁊ redi
tus iudeoꝝ de captiuitate babylonis: de deſtru
ctione moab ⁊ amalech: quia iudeis inſultaue
runt: de deſtructione ethiopum: aſſyriorum ⁊ ni
niue ciuitatis p nabuchodonoſor. Capl'm. ii.

A Conuenite: congrega
mini gens non amabi
lis: priuſq̄ pariat iuſ
ſio ⁊ viſio quaſi puluē
rem tranſeuntem diē
anteq̄ veniat ſup vos
ira furoris dñi. Quere
te dominū omnes mā
ſueti terre: quia iudicium eius eſtis ope
rati: querite iuſtum: querite manſuetum
ſi quo modo abſcondamini in die furo B
ris domini: q2 gaza deſtructa erit: ⁊ aſca
lon in deſertum. Azotum in meridie eiij
cient: et acharon eradicabitur. Ve qui ha
bitatis funiculum maris: gens perdito
rum. Verbum domini ſuper vos cha
naan terra philiſtinorum: et diſperdam
te: ita vt non ſit inhabitator. Et erit fu C
niculus maris requies paſtorum: et cau
le pecorum. Et erit funiculus eius qui
remanſerit de domo iuda. Ibi paſcentur
in domibus aſcalonis ad veſperam re
quieſcent: quia viſitabit eos domin⁹ deus
eorum: et auertet captiuitatem eorum.
Audiui opprobrium moab: et blaſphe
mias filiorū ammon que exprobrauerūt
populo meo: et magnificati ſunt ſuper
terminos eorum. Propterea viuo ego di D
cit dominus exercituū deus iſrael: quia
moab vt ſodoma erit: et filij ammon
quaſi gomorra: ſiccitas ſpinarum et acer
ui ſalis et deſertum vſq; in eternum. Re
liquie populi mei diripient eos: reſidui
gentis mee poſſidebunt illos. Hoc eis
eueniet pro ſuperbia ſua: quia blaſphema
uerunt et magnificati ſunt ſuper popu
lum domini exercituum. Horribilis do
minus ſuper eos: et attenuabit omnes
deos terre. Et adorabunt eum viri de lo
co ſuo: omnes inſule gentium. Sed et E
vos ethiopes interfecti gladio meo eri
tis. Et extendet manum ſuam ſuper aq
lonem: et perdet aſſur: et ponet ſpecio
ſam in ſolitudinem et in inuium et quaſi
deſertū. Et accubabunt in medio eius
greges omnes beſtie gentium et onocro
talus et hericius in liminibus eius mora
buntur. Vox cantantis in feneſtra: cor
uus in ſuperliminari: quoniam attenua
bo robur eius. Hec eſt ciuitas glorioſa
habitans in confidentia: que dicebat in
corde ſuo. Ego ſum: et extra me non eſt
alia amplius: quomodo facta eſt in deſer
tum cubile beſtie. Omnis qui tranſit per
eam ſibilabit: et non mouebit manū ſuā.

¶ C. S. Increpat hierl'z de pctis ſuis: ꝙ culpas
ſuas ⁊ vindictas dei nō intellexerit: aduocat pro
phetaꝝ nō penituit: felicitati eius admirabunt
aduerſarij ſui: de reſurrectione dñi ⁊ humilitas
te fidelium: arguitur ſynagoga ꝙ vniuerſis genti
bus non eſt conuerſa quare cecabitur: nō exalta
bitur: ſed reliquie ſaluabuntur: iubilet eccleſia: non
timeat quia dñs eam ſaluabit ⁊ letificabit: ⁊ au
feret opprobrium eius. Capitulum. iij.

A

E prouocatrix ⁊ redem
pta ciuitas : columba:
Non audiuit vocē ⁊ nō
ſuſcepit diſciplinā. In
domino non eſt ↄfuſa
ad deum ſuū nō appro
pinquauit. Principes
eius in medio eiꝰ quaſi
Eze.22.f. leones rugientes. Iudices eius lupi ve
Mich.3.d. ſpere nō relinqūbant in mane. Prophete
eius veſani: viri infideles. Sacerdotes
Ii.diſtinc. eius polluerūt ſctm̄: iniuſte egerūt ↄ legē
Carpentes. Dn̄s iuſtꝰ in medio eiꝰ: nō faciet iniquita
14.i.ſacer tē. Mane mane iudiciū ſuū dabit in lu
dotes. ce: ⁊ nō abſcōdet. Neſciuit aūt iniquus
ↄfuſionē. Diſperdidi gētes: ⁊ diſſipati ſūt
anguli eoꝝ. Deſertas feci vias eoꝝ: dum
non eſt q̄ trāſeat. Deſolate ſunt ciuitates
eoꝝ: non remanēte viro neq̄ vllo habita
B tore. Dixi attamen timebis me ſuſcipies
diſciplinā. Et non peribit habitaculum
eiꝰ ꝑpter oīa in q̄bꝰ viſitaui eā. Verūtū
diluculo ſurgentes: corruperunt oēs co
gitationes ſuas. Quapropter expecta me
dicit dn̄s: in die reſurrectiōis mee in fu
turū: q̄ iudicium meū: vt ↄgregē gentes
et colligā regna. Et effundā ſup eos in
dignationem meā: oēm irā furoris mei.
In igne eīn zeli mei deuorabitur oīs ter
F.i.b. ra. Qꝛ tūc reddā populis labiū electum
vt inuocēt omnes nomē dn̄i: ⁊ ſeruiāt ei
humero vno. Vltra flumina ethiopie: in
de ſupplices mei filij diſpſoꝝ meoꝝ de
ferent munus mihi. In die illa nō ↄfun
deris ſup cunctis adinuētionibꝰ tuis: q̄
C bus p̄uaricata es in me. Qꝛ tunc auferā
de medio tui magniloquos ſuperbie tue
⁊ nō adijcies exaltari amplius in monte
ſctō meo. Et derelinquam in medio tui
ppl̄m pauperē et egenū: et ſperabunt in
noīe dn̄i. Reliq̄e iſrl̄ nō faciēt iniquitatē:
nec loquētur mēdaciū: et nō inuenietur in
ore eoꝝ lingua doloſa. Qm̄ ipſi paſcentur
et accubabūt ⁊ non erit q̄ exterreat. Lau
da filia ſyō iubila iſrl̄. Letare et exulta in
omī corde filia hierl̄m. Abſtulit dn̄s iu
diciū tuū: auertit inimicos tuos. Rex iſrl̄
dn̄s in medio tui: non timebis malum vl
tra. In die illa dicet hieruſalē. Noli time
re ſyō nō diſſoluant manꝰ tue. Dn̄s deus
tuꝰ in medio tui fortis ipſe ſaluabit. Gau
D debit ſup te in leticia: ſilebit in dilectione
tua: ⁊ exultabit ſuper te in laude. Nugas
q̄ a lege receſſerāt ↄgregabo: qꝛ ex te erāt
vt non vltra habeas ſup eis opprobrium
Et ecce ego interficiā oēs q̄ afflixerūt te
in tp̄e illo: ⁊ ſaluabo claudicātem: ⁊ eā q̄ Mic.4.b.
eiecta fuerat ↄgregabo. Et ponā eos in
laudē ⁊ in nomē: et in oī terra ↄfuſionis
eoꝝ: in tp̄e illo quo adducā vos: ⁊ in tem
pore quo congregabo vos. Dabo eīn vos
in nomē ⁊ in laudē oībus populis terre
cū ↄuertero captiuitatē veſtram coram
oculis veſtris: dicit dn̄s.

¶ Sophonias ꝓpheta explicit.

¶ Prologus in aggeū ꝓphetā incipit.

Ieremias propheta ob
cām piurij ſedechie re
gis (vt hiſtoria libri ſe
cūdi paralipomenō in
dicat) q̄ fidē ꝓmiſſam 2.pa.36.d.
nabuchodonoſor regi
chaldeoꝝ non ſeruaue
rat: populū iſrael refert
cum memorato rege hierl̄m expugnata
hierl̄m captiuū in babylonē fuiſſe ꝑductū
Sed cū memoratꝰ populus multis tem
poribꝰ idolis ſeruiēdo: etiā effuſiōe ſan
guinis innocētiū ſe grauiter impiaſſet; vo
lēs deus generationē vniuerſā eiuſdem
ppl̄i ob cauſas memoratas penitꝰ depe
rire: ſeptuaginta annoꝝ captiuitatē eun
dem ppl̄m in regno chaldeorū ſtatuit ſu
ſtinere: hac rōne: vt cōpleto nūero anno
rū nouꝰ ppl̄s a memoratis pctis immu
nis ad renouationem hierl̄m perueniret
Sexageſimo itaq̄ ſcdo anno regno chal
deorum ſubuerſo: cui adhuc octo anni re
ſtabant ad regnandū: quod etiam ſexta
viſio danielis oſtendit: cū ꝓpter cauſam
ſacrilegij: qd̄ in eadē viſione continetur
fuiſſe extinctū: dariꝰ q̄ medis imperabat
vt ſeptima viſio danielis oſtendit: memo
ratus in regno ſucceſſit. Cuius p̄mo an
no regni: vt decima viſio danielis mani
feſtat: daniel ſupputatis āniis: videns ap
propinquare tempus reuerſionis q̄ p hie
remiā fuerat ꝓmiſſa: orāo tam ꝓ ſe q̄ꝫ pro
pplo: eandē ꝓmiſſionē a deo poſtulabat
īpleri: cui p archangelū gabrielē in eadē
viſiōe iuxta p̄ces eiuſdē vniuerſa comple
ta eſſe: deꝰ dixit. Nam moriēte ſupradicto
dario rege medoꝝ: et ſuccedēte in regno
cyro rege perſaꝝ ꝓmiſſione dei completa
per eundē regem populūq̄ꝫ iſrl̄ in hierl̄m
reductū: hiſtoria ſcdi libri palipomenon
et initium eſdre prophete confirmant.
Cumq̄ꝫ a populo iſrael et a ſenioribꝰ tē
pli dn̄i edificari cepiſſet: mortuo cyro rege

he regnāte dario rege pſaꝝ:q̄ memorato cyro ſucceſſerat: vicine gentes ciuitatis hierl'm(vt idē eſdras refert)reſtauratio nē tēpli ꝛ ciuitatꝭ r̄ſiſtēdo īpedire ceperūt Qua rōne deteritus pplꝰs iſrł reparationē ſupradicti tēpli dn̄i:necdū iuxta pmiſſio nē cōceſſam eſſe credebat. Propter qđ ī ſcđo āno regni memorati darij regis pſa rū:aggeus ꝓpheta a deo miſſus ad zoro babel: q̄ de tribu iuda erat q̄ prīcipatē regni ſuſcepturꝰ erat:ꝛ ieſuz filiū ioſedech ſūmū ſacerdotē admonet vt credāt cōpleto nūero ānoꝝ tp̄s reſtaurationis hierlꝫ aduenıſſe:hoc etiā addito:ne īcredulitatē ppłi vellēt imitari:de q̄ deꝰ p eū dixit. Pplꝰs hic dicit. Nōdū venit tp̄s vt edificetur domꝰ dei. Oīa aūt q̄ textu huius ꝓphete cōtinent̄:remiſſionē ppłi:edificationē tēpli: renouationē ciuitatis:obſeruationē ſacerdotalē:ꝛ interitū regnorum gentium exterarum ſignificant.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

Ageus feſtiuus ꝛ letꝰ,qui ſeminauit ī lachrymis vt in gaudio meteret:deſtructum templuꝫ reedificat deumq̄ patrem inducit loquentem. Adhuc vnuꝫ modicum eſt:et ego commouebo celum et terram:mare ꝛ aridaꝫ ꝛ mouebo omnes gentes et veniet deſideratus cunctis gentibus.

¶ Argumentum explicit.

¶ Aggeus ꝓpheta incipit.

¶ C.S. Aggeus excitat principes ꝛ populum ad edificationē templi:ꝛ propter dilationes edificij dicit populū affluere incōmodis: zorobabel ꝛ ieſus filiꝰ ioſedech inchoāt opus. Capłm.j.

A In anno ſecūdo darij regis ī mēſe ſexto in die vna mēſis:factū eſt verbū dn̄i in manu aggei ꝓphete ad zorobabel filiū ſalathiel ducē iuda:ꝛ ad ieſum filiuꝫ ioſedech ſacerdotem magnū dicens. Hec ait dn̄s exercituū:dicēs. Pplꝰs iſte dicit. Nondū venit tp̄s domus dn̄i edificande. Et factū eſt verbū dn̄i in manu aggei ꝓphete:dicens. Nunq̄d tp̄s vobis eſt vt habitetis ī domibꝰ laq̄atis:et domus iſta deſerta? Et nūc hec dicit dn̄s exercituū. Ponite corda veſtra ſup vias vr̄as. Seminaſtis multū:ꝛ intuliſtis parū. Cōmediſtis:ꝛ nō eſtis ſatiati. Bibiſtis:ꝛ nō eſtis inebriati Operuiſtis vos:ꝛ nō eſtis calefacti. Et q̄ merces cōgregauit:miſit eas in ſacculū ptuſuꝫ. Hec dicit dn̄s exercituū. Ponite corda vr̄a ſup vias vr̄as. Aſcēdite in mōtē portate ligna ꝛ edificate domū:ꝛ acceptabilis mihi erit:ꝛ glorificabor:dicit dn̄s Reſpexiſtis ad ampliꝰ ꝛ ecce factum eſt minus. Et intuliſtis in domū:ꝛ exufflaui illud:q̄ ob cām dicit dn̄s exercituuꝫ. Quia domus mea deſerta eſt:ꝛ vos feſtinatis vnuſq̄ſq̄ in domū ſuā. Propter hoc ſup vos ꝓhibiti ſunt celi ne darēt rorē:ꝛ terra ꝓhibita eſt ne daret germē ſuū. Et vocaui ſiccitatē ſup terrā:ꝛ ſup mōtes:et ſuper triticū ꝛ ſup vinū ꝛ ſup oleū:ꝛ q̄cūq̄ ꝓfert humꝰ:ꝛ ſup hoies et ſup iumēta ꝛ ſup oēꝫ laborē manuuꝫ. Et audiuit zorobabel filius ſalathiel: et ieſus filius ioſedech ſacerdos magnus:ꝛ oēs reliquiꝫ ppłi vocē dei ſui:ꝛ v̄ba aggei ꝓphete:ſicut miſit eum dn̄s deus eoꝝ ad eos:et timuit populꝰ a facie dn̄i. Et dixit aggeus nuncius dn̄i de nuncijs dn̄i:pplo dicens Ego vobiſcum ſum dicit dn̄s. Et ſuſcitauit deus ſpm̄ zorobabel filij ſalathiel ducis iuda:ꝛ ſpm̄ ieſu filij ioſedech ſacerdotis magni: et ſpm̄ reliquorum de omni populo:ꝛ ingreſſi ſunt:ꝛ faciebāt opꝰ in domo domini exercituum dei ſui.

¶ C.S. Cōuertunt̄ principes ꝛ populus ꝛ deſignatur filium eis promittit̄:ꝓphetatur aduentus chriſti eccleſie maior q̄ ſynagoge:propter negligentiā edificādi templū dicit omnia opera eoꝝ pollutaꝫ:ꝛ famē ꝛ plagas veniſſe:ꝛ poſt cepto opere apparentibꝰ ſignis vbertatē promittit:de aduentu chriſti ꝛ humiliatione oīs principatus ꝛ potētum de regno eius:ꝛ q̄ ipſe ſit ſignaculum omnium ſaluandorum. Capłum.ij.

In die viceſima et q̄rta mēſis: in ſexto mēſe:in āno ſcđo darij regis in ſeptimo menſe:viceſima et prima menſis : factū eſt v̄bū dn̄i in manu aggei prophete dicēs. Loquere ad zorobabel filiū ſalathiel ducē iuda:ꝛ ad ieſuꝫ filiū ioſedech ſacerdotē magnū:ꝛ ad reliquos ppłi:dicēs. Quis in vobis eſt derelictus q̄ vidit domum iſtā in gloria ſua prima? Et quid vos videtis hanc nunc. Nū quid non ita eſt quaſi non ſit in oculis

Deu. 8. b: mich. 6. b.

veſtris? Et nūc cōfortare zorobabel dicit
dñs: ⁊ confortare ieſu fili ioſedech ſacer-
dos magne: et cōfortare omnis pplˢ ter
re dicit dñs exercituum: et facite: qm̄ ego
B vobiſcū ſum dicit dñs exercituum. Ver-
bū qḋ pepigi vobiſcū: cum egrederemini
de terra egypti: ⁊ ſpūs meꝰ erit in medio
Deu.i.f. vrm̄. Nolite timere: quia hec dicit dñs
exercituū. Adhuc vnū modicū eſt: ⁊ ego
cōmouebo celū et terrā et mare ⁊ aridaꝫ
et mouebo omnes gentes: ⁊ veniet deſi-
deratꝰ cūctis gētibꝰ: ⁊ īplebo domū iſtā
glīa: dicit dñs exercituū meū eſt argētuꝫ
et meū ē aurū: dicit dñs exercituū. Ma-
gna erit glīa domꝰ iſtius nouiſſime plus
ꝙ prime dicit dñs exercituꝫ. Et in loco
iſto dabo pacē: dicit dñs exercituum. In
viceſima ⁊ quarta noni mēſis in anno ſe
cūdo darij regis: factum eſt verbum dñi
ad aggeuꝫ ꝓphetā: dicens. Hec dicit dñs
deus exercituū. Interroga ſacerdotes le-
C gē dicēs. Si tulerit hō carnē ſctificatam
in hora veſtimenti ſui: ⁊ tetigerit de ſum-
mitate eiꝰ panē: aut pulmentū: aut vinū
aut oleū: aut oēm cibuꝫ: nunqḋ ſanctifi-
cabit? Rñdentes aiūt ſacerdotes: dixerūt
Et dixit aggeus. Si tetigerit pollutus in
anima ex omnibus his nunquid conta-
minabit? Et reſponderunt ſacerdotes: ⁊
i.q.i.c. ſic dixerūt. Cōtaminabit. Et rñdit aggeus
populus. et dixit. Sic pplˢ iſte ⁊ ſic gens iſta ante
faciē meā: dicit dñs: ⁊ ſic oē opꝰ manuū
eoꝝ: ⁊ oīa q̄ obtulerunt: ibi contaminata
erūt. Et nunc ponite corda vr̄a a die hac
et ſupra anteꝙ poneretur lapis ſup lapi
dem in templo dñi: cum accederetis ad
aceruū viginti modioꝝ ⁊ fierent decēꝫ: ⁊
intraretis ad torcular vt exprimeretis q̄n
quaginta lagenas: ⁊ fiebant viginti. Per-
cuſſi vos vēto vrente ⁊ aurugine ⁊ gran
dine oīa opa manuū veſtrarū: ⁊ nō fuit ī
vobis q̄ reuerteret ad me dicit dominus.
D Ponite corda veſtra ex die iſta: et in futu
rum a die viceſima ⁊ quarta noni menſis
a die qua fundamēta iactata ſunt templi
dñi ponite ſup corvrm. Nunqḋ iā ſemen
in germine eſt? Et adhuc vinea et ficus ⁊
malogranatū ⁊ lignuꝫ oliue non floruit.
Et die iſta bñdicā. Et factū eſt verbū do
mini ſcḋo ad aggeum in viceſima ⁊ q̄rta
menſis: dicēs: Loq̄re ad zorobabel ducēꝫ
iuda: dicēs. Ego mouebo celū pariter et
terrā: ⁊ ſubuertā ſoliūm regnoꝝ: et conte
ram fortitudinē regni gētium. Et ſubuer
tā quadrigā ⁊ aſceſorē eius: et deſcendēt
equi ⁊ aſcenſores eorum vir in gladio fra
tris ſui. In die illa dicit dominꝰ exercitu
um aſſumaꝫ te zorobabel fili ſalathiel ſer
ue meꝰ: dicit dñs: ⁊ ponā te quaſi ſigna-
culum: qꝛ te elegi: dicit dñs exercituum.

¶ Aggeus propheta explicit.

¶ Prologus ī zachariā ꝓphetā incipit.

Ecūdo anno darij re-
gis medoꝝ: aggeum et
zachariam ꝓphetaſſe.
lectiones eorūdem de-
clarāt. Sed hac de cā
aggeꝰ zacharie ī ordīe
ꝓphetarū ꝑlatꝰ ē vide
tur ꝙ eīꝫ duobꝰ mēſi-
bus (vt ꝑdictoꝝ lectōes oñdūt) ī ꝓphe-
tia ꝑceſſiſſe iuenit: ⁊ ad repationē tēpli ꝑ
cepto dei pplum aiaſſe: ⁊ vt eſdras refert
dicēs. In ſcḋo āno darij regis pſarū pro i.eſdre
phetauerūt aggeꝰ ⁊ zacharias filiꝰ addo ꝓ 5.a.
phete ſup iudeos q̄ erāt in iudea ⁊ hieru
ſalē ſup iſrl̄ in nomīe dei ſup eos. Tunc
ſurrexerunt zorobabel filiꝰ ſalathiel: ⁊ ie-
ſus filiꝰ ioſedech ⁊ principes eius: incho
auerūtq̄ꝫ edificare domū dei: q̄ eſt ī hie-
ruſalē. Quibꝰ cū adeſſent ꝓphete: exhor
tatiōe ſua adiuuerūt eos. Nā ⁊ pplm iſ-
rael ab imitatiōe paternoꝝ delictoꝝ per
ſuā admonitionē idem ꝓpheta cupiens
reuocare: verbis lectiōe cōprehēſis viſus
eſt. Vidi nocte: ⁊ ecce vir aſcēderat ſuper
equū rubeū ⁊c. Vidit ꝓpheta viruꝫ equo zach.i.b.
rubeo ſedentē: ⁊ ſtantē in medio myrteti
vmbroſi. Cuiꝰ viſiōis hec ſolutio eſt ħm
hebreoꝝ traditionē. Vir aſcēdens ſuper
equū rubeū: iꝫ āgelus itelligat: tm̄ qꝛ ꝑdi
cti coloris equuꝫ ꝯſcēdere viſus ē vindi
ctā ſanguinis ī eā gētē ſignificat afferen
dā: q̄ pplm iſrl̄ incaptiuitatē redegerat:
Nā eſaias ꝓpheta ꝑ ruboreꝫ veſtimētoꝝ
inter gentes vindictā cum ſanguie a deo
proferēdā demōſtrās: his verbis viſus eſt
dicēs. Quis eſt iſte qui venit de edō tīctis Eſa.63.b.
veſtibus de boſra ⁊c. Stantē vero in me
dio myrteti vmbrātis ꝯdicit: leticiā pplo
affuturā: per myrteti ſignificationem vo
luit deſignari. Cuius ligni moyſes ſylui-
co cum faceret mentionem: ait. Accipie
tis die prima fructus ligni ſpecioſi: vt le- Leui.23.f.
ticiā populi per bene olentis ligni ⁊ ſpe
cioſi vmbraculū demonſtraret. Sed hāc
viſionem que liberationē populi ⁊ vindi-
ctā de aduerſarijs affuturā demonſtrat:
ob hoc noctu ꝓpheta ſe vidiſſe memora-
uit qꝛ pplum iſrl̄ in prima liberatione de
terra egypti noctu diſceſſiſſe conſtabat.
Cuiꝰ exemplū: qꝛ ꝑſens pplˢ aliquaꝫ pat

he regnãte dario rege pſaꝝ:q̄ memorato cyro ſucceſſerat: vicine gentes ciuitatis hierl'm (vt idē eſdras refert) reſtauratio nē tēpli ⁊ ciuitatꝭ ꝯſiſtēdo īpedire cepert Qua rōne deteritus ppl's iſrl' repationē ſupꝛ: dicti tēpli dn̄i: necdū iuxta ꝓmiſſio nē ꝯceſſam eſſe credebat. Propter qḋ ī ſcḋo āno regni memorati darij regis pſa rū: aggeus ꝓpheta a deo miſſus ad zoro babel: q̄ de tribu iuda erat q̄ pt̄ātē regni ſuſceptur⁹ erat: ⁊ ieſuz filiū ioſedech. ſū mū ſacerdotē admonet vt credāt cōple/ to nūero ānorū tp̄s reſtaurationis hierlꝫ aduenisse: hoc etiā addito: ne icredulita/ tē ppl'i vellēt imitari: de q̄ de⁹ p eū dixit. Ppl's hic dicit. Nōdū venit tp̄s vt edifi/ cetur dom⁹ dei. Que aūt qui textu huius ꝓphetie cōtinent: remiſſionē ppl'i: edifi/ cationē tēpli: renouationē ciuitatis: ob/ ſeruationē ſacerdotalē: ⁊ interitū regno/ rum gentium exterarum ſignificant.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

AGgeus feſtiuus ⁊ let⁹, qui ſeminauit ī lachrymis vt in gaudio meteret: deſtru ctum templuz reedificat deumq̄ patrem inducit loquentem. Adhuc vnuz modicum eſt: et ego com mouebo celum et terram: mare ⁊ aridaꝫ ⁊ mouebo omnes gentes et veniet deſi/ deratus cunctis gentibus.

¶ Argumentum explicit.

¶ Aggeus ꝓpheta incipit.

¶ C. S. Aggeus excitat principes ⁊ populum ad edificationē templi: ⁊ propter dilationes edificij dicit populū affluere incōmodis: zorobabel ⁊ ie/ ſus fili⁹ ioſedech inchoāt opus. Capitulum. j.

A In anno ſe/ cūdo darij regis ī mē/ ſe ſexto in die vna mē/ ſis: factū eſt verbū dn̄i in manu aggei ꝓphete ad zorobabel filiū ſala thiel ducē iuda: ⁊ ad ie ſum filiuꝫ ioſedech ſa cerdotem magnū dicens. Hec ait dn̄s ex ercituū: dicēs. Ppl's iſte dicit. Nondū ve nit tp̄s domus dn̄i edificande. Et factū eſt verbū dn̄i in manu aggei ꝓphete: di/ cens. Nunqd tp̄s vobis eſt vt habitetis in domib⁹ laq̄atis: et domus iſta deſerta Et nūc hec dicit dn̄s exercituū. Ponite B corda veſtra ſup vias vr̄as. Seminaſtis Deu. 8. b: multū: ⁊ intuliſtis parū. Cōmediſtis: ⁊ nō mich. 6. b. eſtis ſatiati. Bibiſtis: ⁊ nō eſtis inebriati Operuiſtis vos: ⁊ nō eſtis calefacti: Et q̄ merces cōgregauit: miſit eas in ſacculū ptuſuz. Hec dicit dn̄s exercituū. Ponite corda vr̄a ſup vias vr̄as. Aſcēdite in mō tē portate ligna ⁊ edificate domū: ⁊ acce ptabilis mihi erit: ⁊ glificabor: dicit dn̄s Reſpexiſtis ad ampli⁹ ⁊ ecce factum eſt C minus. Et intuliſtis in domū: ⁊ exufflaui illud: q̄ ob cām dicit dn̄s exercituuꝫ. Quia domus mea deſerta eſt: ⁊ vos feſtinatis vnuſqſq̄ in domū ſuā. Propter hoc ſup vos ꝓhibiti ſunt celi ne darēt rorē: ⁊ ter ra ꝓhibita eſt ne daret germē ſuū. Et vo caui ſiccitatē ſup terrā: ⁊ ſup mōtes: et ſuper triticū ⁊ ſup vinū ⁊ ſup oleū: ⁊ q̄cū D q̄ ꝓfert hum⁹: ⁊ ſup homines et ſup iumē ta ⁊ ſup oēꝫ laborē manuuꝫ. Et audiuit zorobabel filius ſalathiel: et ieſus filius ioſedech ſacerdos magnus: ⁊ oēs reliqui ppl'i vocē dei ſui: ⁊ v̄ba aggei ꝓphete: ſi cut miſit eum dn̄s deus eoꝝ ad eos: et ti muit popul⁹ a facie dn̄i. Et dixit aggeus nuncius dn̄i de nuncijs dn̄i: ppl'o dicens Ego vobiſcum ſum dicit dn̄s. Et ſuſcita uit deus ſp̄m zorobabel filij ſalathiel du cis iuda: ⁊ ſp̄m ieſu filij ioſedech ſacerdo tis magni: et ſp̄m reliquorum de omni po pulo: ⁊ ingreſſi ſunt: ⁊ faciebāt op⁹ in do mo domini exercituum dei ſui.

¶ C. S. Cōuertunt principes ⁊ populus ⁊ deſpe ratum eis promittit: ꝓphetatur aduentus chri ſti ecclesie maior q̄ ſynagoge: propter negligen tiā edificādi templū dicit omnia opera eoꝝ pe/ rijſſe: ⁊ famē ⁊ plagas veniſſe: ⁊ poſt cepto opere ap parentib⁹ ſignis vbertatē promittit: de aduentu chriſti ⁊ humiliatione oīs principatus ⁊ pr̄āte de regno eius: ⁊ q̄ ipſe ſit ſignaculum omnium ſaluandorum. Capitulum. ij.

In die viceſima et q̄rta mēſis: in ſexto mēſe: in āno ſcḋo darij regis in ſeptimo menſe: viceſi ma et p̄ma menſis: fa ctū eſt v̄bū dn̄i in ma nu aggei prophete di cēs. Loquere ad zoro A babel filiū ſalathiel ducē iuda: ⁊ ad ieſuz filiū ioſedech ſacerdotē magnū: ⁊ ad reli quos ppl'i: dicēs. Quis in vobis eſt dere lictus q̄ vidit domum iſtā in gloria ſua p̄ ma? Et quid vos videtis hanc nunc. Nū quid non ita eſt quaſi non ſit in oculis

veſtris? Et nūc cōfortare zorobabel dicit
dñs: ⁊ confortare ieſu fili ioſedech ſacer-
dos magne: et cōfortare omnis pplˢ ter
re dicit dñs exercituum: et facite: qm̄ ego
B vobiſcū ſum dicit dñs exercituum. Ver-
bū qd̄ pepigi vobiſcū: cum egrederemini
de terra egypti: ⁊ ſpūs meꝰ erit in medio
Deu.1.c. vrm. Nolite timere: quia hec dicit dñs
exercituū. Adhuc vnū modicū eſt: ⁊ ego
cōmouebo celū et terrā et mare ⁊ aridā:
et mouebo omnes gentes: ⁊ veniet deſi-
deratꝰ cūctis gētibꝰ: ⁊ īplebo domū iſtā
glīa: dicit dñs exercituū meū eſt argētuꝫ
et meū ē aurū: dicit dñs exercituū. Ma-
gna erit glīa domꝰ iſtius nouiſſime plus
q̄ prime dicit dñs exercituuꝫ. Et in loco
iſto dabo pacē: dicit dñs exercituum. In
viceſima ⁊ quarta noni mēſis in anno ſe
cūdo darij regis: factum eſt verbum dñi
ad aggeuꝫ ꝓphetā: dicens. Hec dicit dñs
deus exercituū. Interroga ſacerdotes le-
C gē dicēs. Si tulerit hō carnē ſctificatam
in hora veſtimenti ſui: ⁊ tetigerit de ſum-
mitate eiꝰ panē: aut pulmentū: aut vinū
aut oleū: aut oēm cibuꝫ: nunq̄d ſanctifi-
cabit? Rñdentes aūt ſacerdotes: dixerūt
Et dixit aggeus. Si tetigerit pollutus in
anima ex omnibus his nunquid conta-
minabit? Et reſponderunt ſacerdotes: ⁊
1.q.1.c. ſic dixerūt. Cōtaminabit. Et rñdit aggeus
populus. et dixit. Sic pplˢ iſte ⁊ ſic gens iſta ante
faciē meā: dicit dñs: ⁊ ſic oē opꝰ manuū
eoꝝ: ⁊ oīa q̄ obtulerunt: ibi contaminata
erūt. Et nunc ponite corda vr̄a a die hac
et ſupra anteq̄ poneretur lapis ſup lapi
dem in templo dñi: cum accederetis ad
aceruū viginti modioꝝ ⁊ fierent decem: ⁊
intraretis ad torcular vt exprimeretis qn
quaginta lagenas: ⁊ fiebant viginti. Per-
cuſſi vos vento vrente ⁊ aurugine ⁊ gran
dine oīa opa manuū veſtrarū: ⁊ nō fuit ī
vobis q̄ reuerteret ad me dicit dominus.
D Ponite corda veſtra ex die iſta: et in futu
rum a die viceſima ⁊ quarta noni menſis
a die qua fundamēta iacta ſunt templi
dñi ponite ſup cor vr̄m. Nunq̄d iā ſemen
in germine eſt? Et adhuc vinea et ficus ⁊
malogranatū ⁊ lignuꝫ oliue non floruit.
Et die iſta bñdicā. Et factū eſt verbū do
mini ſcdo ad aggeum in viceſima ⁊ q̄rta
menſis: dicēs: Loq̄re ad zorobabel duceꝫ
iuda: dicēs. Ego mouebo celū pariter et
terrā: ⁊ ſubuertā ſoliūm regnoꝝ: et conte
ram fortitudinē regni gētium. Et ſubuer
tā quadrigā ⁊ aſceſorē eius: et deſcendēt
equi ⁊ aſcenſores eorum vir in gladio fra
tris ſui. In die illa dicit dominꝰ exercitu
um aſſumaꝫ te zorobabel fili ſalathiel ſer
ue meꝰ: dicit dñs: ⁊ ponā te quaſi ſigna-
culum: qꝛ te elegi: dicit dñs exercituum.

¶ Aggeus propheta explicit.

¶ Prologus ī zachariā ꝓphetā incipit.

Secūdo anno darij re-
gis medoꝝ: aggeum et
zachariam ꝓphetaſſe.
lectiones eoꝝndem de-
clarāt. Sed hac de cā
aggeꝰ zacharie ī ordīe
ꝓphetarū p̄latꝰ eē vide
tur q̄ euꝫ duobꝰ mēſi-
bus (vt p̄dictoꝝ lectōes oñdūt) ī ꝓphe-
tia p̄ceſſiſſe inuenit: ⁊ ad reparationē tēpli p̄
cepto dei pplˢum aīaſſe: ⁊ vt eſdras refert
dicēs. In ſcdo āno darij regis perſarū pro i.eſdrā
phetauerūt aggeꝰ ⁊ zacharias filiꝰ addo p̄ 5.a.
phete ſup iudeos q̄ erāt in iudea ⁊ hieru
ſalē ſup iſrl̄ in noīe dei ſup eos. Tunc
ſurrexerunt zorobabel filiꝰ ſalathiel: ⁊ ie-
ſus filiꝰ ioſedech ⁊ principes eius: incho
auerūtq̄ȝ edificare domū dei: q̄ eſt ī hie-
ruſalē. Quibꝰ cū adeſſent ꝓphete: exhor
tatiōe ſua adiuuerūt eos. Nā ⁊ pplˢm iſ-
rael ab imitatiōe paternoꝝ delictoꝝ per
ſuā admonitionē idem ꝓpheta cupiens
reuocare: verbis lectiōe cōprehēſis viſus
eſt. Vidi nocte: ⁊ ecce vir aſcēderat ſuper
equū rubeū ⁊c. Vidit ꝓpheta viruꝫ equo zach.1.b.
rubeo ſedentē: ⁊ ſtantē in medio myrteti
vmbroſi. Cuiꝰ viſiōis hec ſolutio eſt ſm
hebreoꝝ traditionē. Vir aſcēdens ſuper
equū rubeū: lꝫ āgelus itelligat: tn̄ qꝛ p̄dī
dicti coloris equuꝫ ꝯſcēdere viſus ē vindi
ctā ſanguinis ī eā gētē ſignificat afferen
dā: q̄ pplˢm iſrl̄ in captiuitatē redegerat:
Nā eſaias ꝓpheta p̄ ruboreꝫ veſtimētoꝝ
inter gentes vindictā cum ſanguie a deo
proferēdā demōſtrās: his verbis viſus eſt
dicēs. Quis eſt iſte qui venit de edō tictis Eſa.63.b.
veſtibus de boſra ⁊c. Stantē vero in me
dio myrteti vmbroſis q̄ dicit: leticiā pplˢo
affuturā: per myrteti ſignificationem vo
luit deſignari. Eius ligni moyſes ī leuiti-
co cum faceret mentionem: ait. Accipie
tis die prima fructus ligni ſpecioſi: vt le- Leui.23.f.
ticiā populi per bene olentis ligni ⁊ ſpe
cioſi vmbraculū demonſtraret. Sed hāc
viſionem que liberationē populi ⁊ vindi-
ctā de aduerſarijs affuturā demonſtrat:
ob hoc noctu ꝓpheta ſe vidiſſe memora-
uit qꝛ pplˢum iſrl̄ in prima liberatione de
terra egypti noctu diſceſſiſſe conſtabat.
Cuiꝰ exemplo: q̄ p̄ſens pplˢs aliquaꝫ pa

tem in ſe retinere videbat: liberatio eiuſ-
dem ac reditus captiuitatis de terra chal-
deorum per noctē prophete eſt reuelata.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

Zacharias memor dñi
fuit: multiplex in ꝓphe-
tia: ieſum cū veſtibus
ſordidis veſtitū et lāpa
dē oculoꝝ ſeptē cādela
briſq; aureū cū totidē
lucernis quot oculis:
duas ꝗ oliuas a ſini-
ſtris lampadis cernit et a dextris: et poſt
equos rufos: varios ⁊ albos: ⁊ diſſipatas
quadrigas ex ephraim: ⁊ equū de hierlm
pauperē regē vaticinat: ⁊ ꝑdicit regē ſedē
temſup pullū filiū aſine ſubiugalis.

¶ Argumentum explicit.

¶ Zacharias propheta incipit.

¶ C.S. Propheta monet pplm̄ reuerſum vt reuer
tat ad dñm: ne cōtinnat voces ꝓphetaꝝ ſicut pr̄es
eoꝝ ꝗ puniti ſunt: pmittit viſio ſaluatoris ⁊ apo
ſtoloꝝ: typo equoꝝ: pmiſſio liberationis iudeoꝝ
de liberatione conſolationis ⁊ miſericordie: de
vindicta in aduerſarios. Capitulum. j.

A

In menſe o
ctauo in anno ſcdo da
rij regis factū eſt verbū
dñi ad zacharīā filium
barachie filij abdo pro
phetā: dicēs. Iratus eſt
dñs ſup patres veſtros
iracundia: et dices ad
eos. Hec dicit dñs exercituū. Cōuertimi
ni ad me: ait dñs exercituū: et conuertar
ad vos: dicit dñs exercituū. Ne ſitis ſicut
patres vr̄i ad quos clamabant prophete
priores dicētes. Hec dicit dñs exercituū.
Conuertimini de vijs veſtris malis ⁊ co-
gitationibus veſtris peſſimis: et non au-
dierūt neq; attēderunt ad me dicit dñs.
B Patres vr̄i vbi ſunt ⁊ ꝓphete? Nunqd in
ſempiternū viuent? Uerūtñ verba mea et
legitima mea que mādaui ſeruis meis ꝓ
phetis: nunquid nō cōprehenderūt pr̄es
vr̄os? Et conuerſi ſunt: ⁊ dixerūt. Sicut co
gitauit dñs exercituum facere nobis ſm
vias nr̄as: ⁊ ſm adinuentiones noſtras
fecit nobis. In die viceſima ⁊ quarta vn-
decimi mēſis ſabbath: in anno ſcdo darij
factū ē verbū dñi ad zacharīā filiū bara
chie filij addo ꝓphetā: dicēs. Uidi ꝑ no
ctē; ⁊ ecce vir aſcēdens ſuper equū rufuz
et ipſe ſtabat inter myrteta ꝗ erāt in pro-
fundo: ⁊ poſt eū equi rufi varij ⁊ albi. Et
dixi. Qui ſunt iſti dñe mi? Et dixit ad me
angelus dñi ꝗ loquebatur in me. Ego oſtē
dā tibi quid ſint hec. Et reſpondit vir qui
ſtabat inter myrteta: ⁊ dixit. Iſti ſunt quos
miſit dñs: vt ꝑambulent terram. Et rñde
runt angelo dñi ꝗ ſtabat inter myrteta: et
dixerunt. Perambulauimus terrā: ⁊ ecce
oīs terra habitatur et quieſcit. Et rñdit
angelus dñi: ⁊ dixit. Dñe exercituuz: vſq;
quo tu nō miſereberis hierlm et vrbium
iuda: quibus iratus es? Iſte iam ſeptua-
geſimus annus eſt. Et rñdit dñs angelo ꝗ
loqbat in me verba bona verba cōſolatoria
Et dixit ad me āgelus qui loqbat in me.
Clama: dicēs. Hec dicit dñs exercituuz
Zelatus ſum hieruſalem ⁊ ſiō zelo magno l.8.
et ira magna ego iraſcor ſuꝑ gentes opu
lētas: qꝛ ego iratus ſum parū: ipſi vero ad
iuuauerunt in malū. Propterea hec dicit
dñs. Reuertar ad hieruſalē in miſericor-
dijs: ⁊ domus mea edificabitur in ea: ait
dñs exercituū. Et ꝑpendiculū extendet
ſuꝑ hierlm. Adhuc clama dicēs. Hec di
cit dñs exercituū. Adhuc affluent ciuita
tes mee bonis: ⁊ conſolabit adhuc dñs
ſion ⁊ eliget adhuc hieruſalē. Et eleuaui z.r.a.5.
oculos meos: ⁊ vidi: ⁊ ecce quattuor cor- r.6.
nua. Et dixi ad angelū ꝗ loquebat in me
Quid ſunt hec? Et dixit ad me. Hec ſunt
cornua ꝗ vētilauerūt iudā: ⁊ iſrl ⁊ hierlm
Et oſtendit mihi dñs quattuor fabros.
Et dixi. Quid iſti veniūt facere. Qui ait
dicēs. Hec ſunt cornua ꝗ vētilauerunt iu
dā ꝑ ſingulos viros: ⁊ nemo eoꝝ leuauit
caput ſuū. Et venerūt iſti deterrere ea: vt
deijciāt cornua gētiū: ꝗ leuauerūt cornua
ſuꝑ terrā iuda: vt diſpergerent eam.

¶ C.S. Uiſio cadaneꝝ: viſio iteritatis hierlm i ſu
niculo ⁊ āgeli nūciātis reſtaurationē hierlm: re-
uocant diſꝑſi ad ſiō ſicut ad ſedē ꝓpriā: de aduē-
tu xp̄i: ⁊ ꝑiectoꝝ ſuorum: exhortatio hieruſalem
reſtitute vt gaudeant. Capitulum. ij.

A
Et leuaui oculos meos l.5.a.7.
et vidi: et ecce vir et in a.
manu eius funiculus
menſorū. Et dixi. Quo
tu vadis? Et dixit ad
me. Ut metiar hieruſa
lem: et videam quanta
ſit longitudo eius: ⁊ quā
ta latitudo eius. Et ecce angelus qui lo-
quebatur in me: egrediebatur: ⁊ alius an
gelus egrediebat in occurſuz eius: ⁊ dixit
ad eū. Curre; loqre ad puerū iſtū dicēs.

b Abſq; muro habitabit hieruſalem pre multi-
tudine hoim̄ ⁊ iumentoꝝ i medio ei⁹. Et
ego ero ei: ait dñs murus ignis in circui-
tu: et in gloria ero in medio eius. O.o.o.
fugite de terra aquilonis: dicit dominus
c quoniã in quattuor ventos celi diſperſi
vos dicit dñs. O ſyon fuge que habitas
apud filiam babylonis: quia hec dicit do
minus exercituũ. Poſt gloriam miſit me
e ad gentes que ſpoliauerunt vos. Qui eñi
Zach.7.c.1. tetigerit vos tanget pupillam oculi mei.
accuſatio. Quia ecce ego leuo manũ meam ſuper
eos: et erunt prede his que ſeruiebant ſi-
f bi: ⁊ cognoſcetis: q2 dominus exercituũ
miſit me. Lauda ⁊ letare filia ſion: q2 ec-
ce ego venio et habitabo in medio tui: ait
b dñs. Et applicabuntur gentes multe ad
dñm in die illa: et erunt mihi in pplm̄ et
habitabo in medio tui: ⁊ ſcias quia domi
nus exercituũ miſit me ad te. Et poſſide
bit dñs iudã partẽ ſuã in terra ſanctifi-
cata: ⁊ eliget adhuc hieruſalẽ. Sileat oĩs
caro a facie domini: quia conſurrexit de
habitaculo ſancto ſuo.

¶ C. S. Accuſatur ieſus ſacerdos de vxore alie-
nigena: ⁊ ablatio veſtib⁹ ſordidis: idut⁹ mutato-
rijs ire p vias dñi iubet. de lapide ſup quẽ ſeptẽ
a oculi ⁊ celatura eius in typo chriſti. Cap. iij.

Et oſtendit mihi dñs ie-
a ſum ſacerdotẽ magnũ
Jo dis. c.a. ſtantem coram angelo
ieſus. dñi: et ſathan ſtabat a
de pe. diſt. dextris eius: vt aduer-
2.c. ſi enim ſaretur ei. Et dixit dñs
ph. ieſus ad ſathã. Increpet do-
quoq;. minus in te ſathã: ⁊ in
b crepet dñs in te qui elegit hieruſalẽ. Nũ-
quid nõ iſte torris eſt erutus de igne? Et
ieſus erat indutus veſtibus ſordidis: et
ſtabat ante faciem angeli. Qui reſpondit
et ait ad eos qui ſtabant corã ſe: dicens.
c Auferte veſtimenta ſordida ab eo. Et di-
xit ad eum. Ecce abſtuli a te iniquitatem
tuã ⁊ indui te mutatorijs. Et dixit. Poni
te cidarim mũdam ſuper caput eius. Et
poſuerunt cidarim ſuper caput eius mũ-
dam: ⁊ induerũt eũ veſtibus. Et angelus
e dñi ſtabat: ⁊ cõteſtabatur angelus dñi ie
ſum dicens. Hec dicit dñs exercituũ. Si
in vijs meis ambulaueris et cuſtodiam
meã cuſtodieris: tu quoq; iudicabis do
mum meam: ⁊ cuſtodies atria mea: ⁊ da-
bo tibi ambulantes de his qui nunc hic
aſſiſtunt. Audi ieſus ſacerdos magne: tu
⁊ amici tui qui habitant coram te: quia
viri portendẽtes ſunt. Ecce eñi ego addu- d
cã ſeruũ meũ orientẽ: q2 ecce lapis quem
dedi coram ieſu: ſup lapidem vnũ oculi
ſunt ſeptem. Et ecce ego celabo ſculptu-
ram ei⁹: ait dñs exercituũ: ⁊ auferã ini-
quitatẽ terre illius in die vna. In die illa
dicit dñs exercituum vocabit vt amicum
ſuum ſubter vineam et ſubter ficum.

¶ C. S. de cãdelabro ⁊ lucernis eius: de monte
deſolato: ⁊ lapide pÿario ⁊ ſeptẽ oculis: ⁊ expoſi-
tione duaꝝ oliuaꝝ iuxta candelabꝝ. Cap. iiij.

Et reuerſus eſt ãgelus a
qui loquebatur in me
et ſuſcitauit me quaſi
virum qui ſuſcitatur de
ſomno ſuo. Et dixit ad
me. Quid tu vides? Et ſ.5.a.
dixi. Vidi: et ecce can-
delabrum aureũ totũ
et lãpas eius ſuper caput ipſius et ſeptẽ
lucerne eius ſuper illud: ⁊ ſeptem infuſo
ria lucernis que erant ſuper caput eius:
et due oliue ſuper illud: vna a dextris lã-
padis: ⁊ vna a ſiniſtris eius. Et reſpondi
et aio ad angelum qui loquebatur in me
dicens. Quid ſunt hec domine mi? Et re
ſpondit angelus qui loquebatur in me et b
dixit ad me. Nunquid neſcis quid ſunt
hec? Et dixi. Non domine mi. Et reſpon ſ. eodem.
dit et ait ad me: dicens. Hoc eſt verbum
domini ad zorobabel dicens. Non in exer
citu nec in robore: ſed ⁊ in ſpiritu meo di
cit dominus exercituum. Quis tu mons
magne coram zorobabel in planum? Et c
educet lapidem primarium: et exequabit
gratiam gratie eius. Et factũ eſt verbũ
domini ad me dicens. Manus zoroba-
bel fundauerunt domum iſtam: et ma-
nus eius perficient eam: et ſcietis quia
dominus exercituum miſit me ad vos.
Quis enim deſpexit dies paruos? Et le-
tabuntur et videbunt lapidem ſtanneũ
in manu zorobabel. Septẽ ſunt iſti ocu-
li domini qui diſcurrunt in vniuerſã ter
ram. Et reſpondi: et dixi ad eum. Quid
ſunt due oliue iſte ad dexteram candela d
bri et ad ſiniſtram eius? Et reſpondi ſecũ
do, et dixi ad eum. Quid ſunt due ſpice
oliuarum: que ſunt iuxta duo roſtra au-
rea in quib⁹ ſunt ſuffuſſoria ex auro? Et
ait ad me: dicens. Nunqd neſcis qd ſunt
hec? Et dixi. Non domine mi. Et dixit. ſ. eodem.
Iſti ſunt duo filij olei: qui aſſiſtunt domi
natori vniuerſe terre.

¶ C.S. De libro volante: de amphora et mulieribus portantibus eam. Capi̅m.v.

A ET cōuerſus ſuz: τ leua-
Z.2.b. ui oculos meos τ vidi
Y.6.a. et ecce volumē volans.
Z.4.a. Et dixit ad me. Quid
tu vides? Et dixi. Ecce
ego video volumen vo-
lans longitudo ei⁹ vi-
ginti cubitoꝝ: τ latitu-
do ei⁹ decē cubitoꝝ. Et dixit ad me. Hec
eſt maledictio q̄ egredit̄ ſuper faciē oīs
terre: q2 oīs fur ſicut ibi ſcriptū eſt iudica
bitur: τ oīs iurans ex hoc ſilr iudicabit̄.
B Educā illud dicit dn̄s exercituū: τ veniet
ad domū furis τ ad domū iurātis in no
mine meo mēdaciter τ cōmorabit̄ in me
dio dom⁹ ei⁹ et cōſumet eā: τ ligna ei⁹ et
lapides ei⁹. Et egreſſus ē angelus q̄ loq̄-
bat̄ i me. Et dixit ad me. Leua oculos tu
os τ vide. Quid ē hoc qđ egredit̄? Et di-
C xi. Quidnā ē? Et ait. Hec ē āphora egre-
diēs. Et dixit. Hic ē ocl's eoꝝ i vniuerſa
terra. Et ecce talētū plūbi portabat̄: τ ec
ce mulier vna ſedēs in medio amphore.
Et dixit. Hec eſt impietas. Et piecit eā in
medio amphore: τ miſit maſſam plūbeā
in os ei⁹. Et leuaui oculos meos et vidi
Z.eodem. et ecce due mulieres egredientes: τ ſpūs
D in alis eaꝝ. Et habebāt alas q̄ſi alas mil
ui: τ leuauerūt amphorā īter terrā et ce-
lū. Et dixi ad angelū qui loquebat̄ i me.
Quo iſte deferunt amphorā? Et dixit ad
me. Ut edificet̄ ei dom⁹ i terra ſennaar:
et ſtabiliat̄ τ ponat̄ ibi ſup baſem ſuam.

¶ C.S. De mōtib⁹ ereis: quattuor quadrigis et eq̄s eaꝝ pambulātib⁹ terrā: de coronis ponēdis in capite ieſu: de viro cuius nomen eſt oriens: et curſu gentiū ad edificandum templum. Ca.vj.

A ET cōuerſus ſuz τ leua-
Z.1.b.τ ui ocl'os meos et vidi.
E.a. Et ecce quattuor q̄dri-
ge egredientes de me-
dio duoꝝ montium: et
montes: montes erei.
In quadriga pⁱma equi
ruffi: in q̄driga ſcđa eq̄
nigri: i q̄driga tertia equi albi: τ in q̄dri-
ga quarta equi varij τ fortes. Et reſpōdi
τ dixi ad āgelū q̄ loq̄bat̄ i me. Quid ſunt
hec dn̄e mi? Et rn̄dit angelus τ ait ad me
Iſti ſunt quattuor vēti celi qui egrediunt̄
B vt ſtēt corā dn̄atore oīs terre. In qua erāt
equi nigri egrediebant̄ in terrā aq̄lonis:
et albi egreſſi ſunt poſt eos: τ varij egreſ-
ſi ſunt ad terrā auſtri. Qui aūt erāt robu
ſtiſſimi: exiert τ q̄rebāt ire τ diſcurrere p
oēs terrā. Et dixit. Ite τ perābulate terrā
Et perābulauerūt terrā. Et vocauit me τ
locut⁹ ē ad me dicēs. Ecce q̄ egrediunt̄ in
terrā aq̄lonis requieſcere fecerūt ſpm̄ meū
in terra aq̄lonis. Et factū ē v̄bum dn̄i ad C
me dicens. Sume a trāſmigratiōe ab ol-
dai: τ a tobia τ ab idaia: τ venies tu in die
illa et intrabis domuz ioſie filij ſophonie
qui venerūt de babylone: τ ſumes aurū
τ argentū: τ facies coronas et pones i ca
pite ieſu filij ioſedech ſacerdotis magni
et loqueris ad eū dicēs. Hec ait dn̄s exer
cituū dicēs. Ecce vir oriens nomē ei⁹. Et D
ſubter eū orietur τ edificabit tēplū dn̄o: et
ipſe extruet templū domino. Et ipſe por-
tabit gloriam: τ ſedebit et dominabitur
ſuper ſolio ſuo. Et erit ſacerdos ſuper ſo
lio ſuo: et conſilium pacis erit inter illos
duos. Et corone erūt helē et tobie τ idaie
et hen filio ſophonie memoriale in tēplo
dn̄i. Et q̄ pcul ſunt venient τ edificabūt
in tēplo dn̄i. Et ſcietis q2 dn̄s exercituū
miſit me ad vos. Erit autē hoc: ſi audītu
audieritis vocē domini dei veſtri.

¶ C.S. Arguit ieiunia ſine operibus miſericordie: τ p contēptu mādatoꝝ dei veniſſe dicit diſperſionē τ vaſtitatem iſrael: et ex miſericordia dei populum reuocans. Capi̅m.vij.

ET factū ē in āno quar A
to darij regis: factū eſt
verbū dn̄i ad zachariā
in quarta menſis noni
qui eſt caſleu. Et miſe-
rūt ad domum dei ſara
ſar τ rogomelech τ viri
qui erant cum eis ad
precandum faciem domini: vt dicerēt ſa
cerdotibus domus dn̄i exercituum τ pro
phetis loquentes. Nunquid flendum eſt
mihi in quinto menſe: vel ſacrificare me
debeo ſicut feci: iam multis annis? Et fa
ctum eſt verbum domini exercituum ad B
me dicens. Loquere ad omnem populū
terre et ad ſacerdotes dicens. Cum ieiu-
naretis et plangeretis in quinto τ ſepti-
mo per hos ſeptuaginta annos nunquid
ieiunium ieiunaſtis mihi? Et cum come
diſtis et bibiſtis nunquid nō vobis come
diſtis et vobiſmetipſis bibiſtis? Nūquid
non hec ſunt verba que locutus eſt dn̄s
in manu prophetarū prioꝝ: cum adhuc
hieruſalem habitaretur et eſſet opulēta τ
ipſa τ vrbes i circuitu eius: τ ad auſtrū
et in campeſtribus habitaretur? Et factū
eſt verbum domini ad zachariam dicēs.

c Hec ait dñs exercituū dicēs. Judicium
verū iudicate: ꝛ miſericordiam ꝛ miſera-
tiones facite vnuſquiſq; cum fratre ſuo.
Exo.22.c. Et viduā ꝛ pupillū ꝛ aduenā ꝛ pauperē
nolite calūniari: ꝛ malū vir fratri ſuo nō
cogitet in corde ſuo. Et noluerunt atten
dere ꝛ auerterunt ſcapulā recedentes: ꝛ
aures ſuas aggrauauerūt ne audirent: et
cor poſuerunt vt adamātem ne audirent
legem: ꝛ verba que miſit dñs exercituum
in ſpiritu ſuo ſancto ꝑ manū ꝓphetarū
b priorū. Et facta eſt indignatio magna a
dño exercituum. Et factum eſt ſicut locu
Mi.3.e. tus eſt ſum: ꝛ nō audierunt: ſic clamabūt
et non exaudiam dicit dñs exercituum.
Et diſperſi eos per omnia regna que ne
ſciunt: ꝛ terra deſolata eſt ab eis eo ꝙ nō
eſſet tranſiens et non reuertens: ꝛ poſue
runt terram deſiderabilem in deſertum.

¶ C.S. Confortatur populus in opere templi: quia labor ſuus a prior fuit ſterilis: ſed nūc erit merces: ꝛ docetur populus facere iudiciū: ꝛ prouocatur ad ieiunium: prophetatur de curſu gentium ad fidem de fimbria viri iudei a decem gētibus apprehenſa. Capitulum.viij.

a
Za.1.c. Et factum eſt verbum
dñi exercituum dicens
Hec dicit dñs exerci-
tuum. Zelatus ſum ſi-
on zelo magno: et indi
gnatione magna zela-
tus ſum eam. Hec di-
cit dominus exercituū
Reuerſus ſum ad ſion: ꝛ habitabo in me
dio hieruſalem: ꝛ vocabitur hieruſalem
ciuitas veritatis: ꝛ mons dñi exercituum
mons ſanctificatus. Hec dicit dñs exerci
tuum. Adhuc habitabunt ſenes ꝛ anus
in plateis hieruſalem: ꝛ viri baculus in
manu eius pre multitudine dierū: ꝛ pla
tee ciuitatis cōplebuntur infantibus: et
puellis ludentib⁹ in plateis. Hec dicit do
minus exercituū. Si videbitur difficile
in oculis reliquiarū populi huius in die-
bus illis: nūquid in oculis meis difficile
erit dicit dñs exercituū. Hec dicit domi-
b minus exercituū. Ecce ego ſaluabo po-
pulum meum de terra orientis ꝛ de terra
occaſus ſolis: ꝛ adducā eos ꝛ habitabūt
in medio hierl'm: ꝛ erunt mihi in pplm: ꝛ
ego ero eis in deū in veritate ꝛ in iuſticia
Hec dicit dñs exercituū. Confortentur
manus veſtre qui auditis in his diebus
ſermones iſtos per os prophetarū in die
qua fundata eſt domus dñi exercituū vt
templum edificaretur. Si quidem ante
dies illos merces hominum nō erat: nec
merces iumentorū erat: neq; introeūti
neq; exeunti erat pax pre tribulatione et
dimiſi omnes homines vnūquēq; cōtra
proximū ſuū. Nunc autem nō iuxta dies
priores ego faciā reliquijs ppli hui⁹ dicit
dominus exercituū: ſed ſemē pacis erit.
Vinea dabit fructū ſuum: ꝛ terra dabit
germen ſuum. Et celi dabunt rorē ſuum
et poſſidere faciā reliquias populi huius
vniuerſa hec. Et erit ſicut eratis maledi- c
ctio in gentibus domus iuda ꝛ domus iſ
rael: ſic ſaluabo vos et eritis benedictio.
Nolite timere. Confortentur manus ve-
ſtre qꝛ hec dicit dñs exercituū. Sicut co
gitaui vt affligerem vos cum ad iracun-
diam prouocaſſent patres veſtri me: dicit
dñs ꝛ non ſum miſertus: ſic cōuerſus co
gitaui in diebus iſtis vt benefaciam hie-
ruſalem et domui iuda. Nolite timere. Ephe.4.f.
Hec ſunt ergo verba ꝗ facietis. Loquimini
veritatē vnuſquiſq; cū proximo ſuo. Ve
ritatem et iudicium pacis iudicate in por
tis veſtris: ꝛ vnuſquiſq; malū cōtra ami
cum ſuū ne cogitetis in cordibus veſtris
et iuramentū mēdax ne diligatis. Om- 22.q.4.En
nia eñ hec ſunt que odi dicit dñs. Et fa- actione.
ctum eſt verbū dñi exercituum ad me di- d
cens. Hec dicit dñs exercituum. Jeiuniū 77.di.c.ieiunium.
quarti ꝛ ieiuniū quinti ꝛ ieiunium ſepti-
mi ꝛ ieiunium decimi erit domui iude in
gaudiū et in leticiam ꝛ in ſolēnitates pre
claras. Veritatē eñ ꝛ pacē diligite. Hec
dicit dñs exercituū. Vſq; quo veniāt po
puli ꝛ habitent in ciuitatibus multis: et
vadant habitatores vnus ad alterū dicē-
tes. Eamus ꝛ deprecemur faciem dñi: et
queramus dñm exercituū. Vadā etiam
ego. Et venient populi multi ꝛ gentes ro
buſte ad querēdū dñm exercituū ī hieru-
ſalē: ꝛ deprecandā faciem dñi. Hec dicit
dñs exercituū. In dieb⁹ illis in quib⁹ ap-
prehendent decē homines ex omnibus
linguis gentiū: ꝛ apprehendent fimbriā
viri iudei dicentes. Jbimus vobiſcū. Au
diuimus enim qm̄ deus vobiſcum eſt.

¶ C.S. De vocatione gentium quarum ſcita deſtruet: ſpes cōfundet: ſuperbia humiliabitur: ꝛ ſic eccleſia cōſtruetur ꝛ munietur: de aduentu dñi in die ramiſpalmarū: de paſſione eius: et liberatione ſanctorū de inferno: de cōfuſione hereticorū ꝛ philoſophorum: ꝛ de victoria iudeorū contra gentes. Capitulum.ix.

B Nus verbi dñi in terra adrach: τ damasci requiei eius: quia dñi ē ocl's hoīs τ oīm tribuum iſrael. Emath quoq; ī terminis eius tyrus τ ſidō. Aſſumpſerūt quippe ſibi ſapiētiā valde. Et edificauit tyrus munitionē ſuā: τ ✠ coaceruauit argētū quaſi humū τ aurum vt lutū platearū.
Alias ✠ coaceruauerit
Ecce dñs poſſidebit eā: τ percutiet ī mari fortitudinē ei⁹ τ hec igni deuorabit. Uidebit aſcalō τ timebit: τ gaza τ dolebit nimis: τ accarō quoniā ✠ confuſa ē ſpes ei⁹. Et peribit rex de gaza: τ aſcalō nō habitabit. Et ſedebit ſeparator ī azoto: τ diſperdā ſuperbiam philiſtinorū. Et auferā ſāguinē de ore ei⁹: τ abominatiōes ei⁹ de medio dētiū ei⁹. Et relinquet etiā ipſe deo nr̄o: τ erit quaſi dux in
Alias ✠ periit.
Alias ✠ eius
C iuda: τ accarō quaſi iebuſe⁹. Et circundabo domū meā ex his q̄ militāt mihi euntes τ reuertētes: τ nō trāſibit ſuper eos vltra exactor: quia nūc vidi ī ocl'is meis. Exulta ſatis filia ſyō: iubila filia hierl'm. Ecce rex tu⁹ veniet tibi iuſt⁹ τ ſaluator ipſe pauper τ aſcēdēs ſuper aſinā τ ſuper pullū filiū aſine. Et diſperdā quadrigā ex ephraim τ equū de hierl'm: τ diſſipabitur arc⁹ belli. Et loquetur pacē gētib⁹ τ ptās ei⁹ a mari vſq; ad mare τ a fluminib⁹ vſq; ad fines terre. Tu ✠ quoq; ī sanguine teſtamēti tui emiſiſti vinctos tuos de lacu ī q̄ nō ē aq̄. Cōuertimini ad munitionē vincti ſpei. Hodie quoq; annūciās duplicia reddā tibi: quoniā ✠ extēdi mihi iudā quaſi arcū ipleui ephraim. Et ſuſcitabo filios tuos ſyō ſuper filios tuos grecia: τ ponā te quaſi gladiū fortiū τ dñs de⁹ ſuper eos videbitur: τ exibit vt fulgur iaculū
Eſa. lxij. b.
Mat. xxi. a.
D
Alias ✠ vero
Alias ✠ repleui
D ei⁹. Et dñs de⁹ ī tuba canet: τ vadet ī turbine auſtri. Dñs exercituū proteget eos τ deuorabūt τ ſubijciēt lapidib⁹ fūde: τ bibētes inebriabunt quaſi a vino: τ replebunt vt phiale: τ quaſi cornua altaris. Et ſaluabit eos dñs de⁹ eorū ī die illa vt gregē ppl'i ſui: quia lapides ſcti eleuabunt ſuper terrā eius. Quid enī bonū ei⁹ ē: τ q̄d pulchrū ei⁹ niſi frumētū electorū: τ vinū germinās virgines.

¶ C.S. Monetur populus petere doctrinam veritatis: quia seducti mēdacio captiuati ſunt. promittitur eis liberatio: reuerſio: congregatio in vnū gregem: τ inimicorum ſuorū liberatio. Capl'm. x.

E Petite a dño pluuiā ī tpe ſerotino: τ dñs faciet niues τ pluuiā imbris: et dabit eis ſingulis herbā ī agro. Quia ſimulacra locuta ſunt inutilia et diuini viderūt mēdaciū τ ſomnia fruſtra locuti ſunt fruſtra: τ vane conſolabantur. Idcirco abducti ſunt quaſi grex affligentur quia nō eſt eis paſtor. Super paſtores irat⁹ eſt furor me⁹: τ ſuper ✠ hircos viſitabo. Quia viſitauit dñs exercituū gregē ſuū domū iuda: τ poſuit eos quaſi equū glie ſue in ✠ bello. Ex ipſo ✠ angulus ex ipſo paxillus: ex ipſo arcus prelij τ ex ipſo egredietur oīs exactor ſimul. Et erūt quaſi fortes ✠ conculcātes lutū ✠ viarū in prelio. Et bellabūt quia dñs cū eis. τ cōfundentur aſcēſores equorū. Et confortabo domū iuda: τ domū ioſeph ſaluabo. Et cōuertā eos quia miſerebor eorū: et erūt ſicut fuerūt quādo nō proiecerā eos. Ego enī dñs deus eorū τ exaudiā eos. Et erunt quaſi fortes ephraim: τ letabitur cor eorū quaſi a vino: τ filij eorū videbūt τ letabuntur: τ exultabit cor eorū in dño. Sibilabo eis Et cōgregabo illos: quia redemi eos Et multiplicabo eos ſicut ante fuerāt multiplicati: τ ſeminabo eos ī populis. Et lōge recordabuntur mei τ viuēt cū filijs ſuis et reuertentur. Et reducā eos de terra egypti et de aſſyrijs cōgregabo eos. Et ad terrā galaad τ libani adducam eos: τ nō inuenietur eis locus. Et trāſibit in maris freto et percutiet in mari fluct⁹ τ confundentur oīa profunda fluminis. Et humiliabitur ſuperbia aſſur: τ ſceptrum egypti recedet. Confortabo eos in dño: τ in nomine eius ambulabunt dicit dominus.
F
Alias ✠ agnos.
Alias ✠ paxillo.
Alias ✠ angulus.
Alias ✠ conculcatores.
Alias ✠ plantearum.
G
H

¶ C.S. Prophetat planctum de deſtructione populi per romanos: τ q̄ nō parcet populo cui paſtores nō parcebant: ſed occidebāt τ nō corripiebant: de duabus virgis in figura iudeorū τ gentium de preciſione gentium τ correptione iudeorum: de antichriſto paſtore. Capitulum. xi.

A Aperi libane portas tuas τ comedet ignis cedros tuas. Ulula abies: quia cecidit cedr⁹ quoniā magnifici vaſtati ſunt. Ululate quercus baſan: quoniā ſuccisus eſt ſaltus munit⁹. Uox vlulat⁹ paſtorū: quia vaſtata eſt ✠ magnificētia eorū. Uox rugit⁹ leonū: quoniā vaſtata ē ſuperbia iordanis. Hec dicit dñs de⁹ me⁹. Paſce pecora occiſionis: q̄ q̄ poſſiderāt occidebāt τ nō dolebāt: τ ✠ vēdebāt ea dicētes. Bñdict⁹ dñs diuites facti ſum⁹. Et paſtores eorū nō parcebāt eis: et ego non parcā vltra ſuper habitātes terrā dicit dñs.
Alias ✠ ſuperbia.
Alias ✠ vendebant
B Ecce ego tradā hoīes vnūquēq; ī manu proximi ſui τ ī manu regis ſui: τ cōcidēt

terraꝫ ⁊ nō eruā de manu eoꝝ ⁊ depaſcā
pecus occiſionis ꝓpter hoc o pauperes
gregis. Et aſſumpſi mihi duas virgas:
vnā vocaui decorē: et alterā vocaui funi-
culū ⁊ paui greges. Et ſuccidi tres paſto-
res in mēſe vno: ⁊ ꝯtracta ē aīa mea i eis
Siquidē ⁊ aīa eoꝝ variauit in me. Et dixi.
Mt.25.a. Nō paſcā vos. Qḋ moritur moriatur: et qḋ
ſuccidit ſuccidatur: et reliq̄ deuorēt vnuſ-
quiſq; carnē ꝓximi ſui. Et tuli virgā meā
Al.✠ abe-ſcidi. que vocabatur decus ⁊ ✠ abſcidi eam: vt ir-
ritū facerē fedus meū qḋ ꝑcuſſi cuꝫ oīb⁹
ꝑplis: ⁊ in irritū deductuꝫ eſt in die illa.
Et cognouerunt ſic pauperes gregis qui
cuſtodiūt mihi q2 verbum dñi eſt. Et dixi
Al.✠ reddi-te. ad eos. Si bonū ē in oclis vr̄is ✠ afferte
mercedē meā ⁊ ſi nō q̄ieſcite. Et appende-
rūt mercedē meā triginta argēteos. Et di-
xit dñs ad me. Proijce illō ad ſtatuariuꝫ
b decoꝝ ꝑciū quo appreciat⁹ ſum ab eis:
& tuli triginta argēteos. Et ꝓiecit illos in
domo dñi ad ſtatuariū. Et preſcidi virgā
meam ſcđam q̄ appellabatur funiculus vt
diſſoluerē germanitatē inter iudam et iſ-
rael. Et dixit dñs ad me. Adhuc ſume ti-
bi vaſa paſtoris ſtulti. Quia ecce ego ſuſcita-
bo paſtorē in terra q̄ derelicta nō viſita-
bit: diſperſum non queret: ⁊ contritū nō
ſanabit: et id qḋ ſtat non enutriet et car-
nes pinguiū comedet: et vngulas eorum
diſſoluet. O paſtor et idolū derelinquens
gregē. Gladius ſup brachiū eius: et ſup
oculum dextrum eius. Brachium ei⁹ ari-
ditate ſiccabitur: ⁊ oculus dexter eius tene-
breſcens obſcurabitur.

¶ C.S. De obſidione hier̄lꝫ: ⁊ ꝑplis inebriandis in perſecutione eius ⁊ lacerandis et percutiendis: de miſericordia dei ſuper hieruſalem: cui⁹ duces ſicut ignis vaſtabunt hoſtes ſuos: ⁊ dominus proteget ⁊ promouebit habitatores eius de effuſione ſpiritusſancti: ⁊ planctu iudeorum ꝑ morte chriſti. Capitulū.xij.

a
nus verbi dñi ſup iſrael
Dixit dñs extēdens ce-
lū ⁊ fundās terram et
fingēs ſpūm hoīs in eo.
Ecce ego ponā hier̄lm
ſuperliminare crapule
oīb⁹ ꝑplis in circuitu:
ſed et iuda erit in obſi-
dione cōtra hier̄lm. Et erit in die illa: po-
nā hier̄lm lapidē oneris cūctis populis.
Oēs q̄ leuabūt eā cōciſiōe lacerabuntur
et colligētur aduerſus eā oīa regna ter-
re. In die illa dicit dñs. Percutiā omneꝫ
equū in ſtuporē: ⁊ aſcenſorē ei⁹ in amen-
tiam. Et ſup domuꝫ iuda aperiā oculos D
meos: ⁊ omnē equū ꝑploꝝ ꝑcutiā cecita-
te. Et dicent duces iuda in corde ſuo cō-
fortentur mihi habitatores hieruſalem
in dño exercituū deo eoꝝ. In die illa po-
nam duces iuda ſicut caminum ignis in
lignis: ⁊ ſicut faciē ignis in feno: et deuo-
rabūt ad dexteram ⁊ ad ſiniſtraꝫ omnes
populos in circuitu. Et habitabitur hieru-
ſalem rurſus in loco ſuo in hieruſalem:
et ſaluabit dñs tabernacula iuda ſicut in
principio: vt non magnifice glorietur do-
mus dauid: et gloria habitantium hier̄lꝫ
cōtra iudā. In die illa ꝓteget dñs habita- E
tores hier̄lꝫ. Et erit q̄ offenderit ex eis in
die illa quaſi dauid: ⁊ dom⁹ dauid quaſi
dei: ſicut angelus dñi in cōſpectu ✠ eius. Al.✠ eoꝝ.
Et erit in die illa querā cōterere oēs gen-
tes q̄ veniūt cōtra hier̄lm: ⁊ effundā ſup
domum dauid ⁊ ſup habitatores hier̄lm
ſpūm gratie ⁊ precum. Et aſpicient ad me Jo.19.d.
quem cōfixerunt et plangent eū planctu
quaſi ſup vnigenitū: ⁊ dolebunt ſup eum
vt doleri ſolet in morte primogeniti. In F
die illa magnus erit planctus in hier̄lm
ſicut planct⁹ adremō in cāpo mageddō.
Et plāgēt terre familie ⁊ familie ſeorſuꝫ. Apo.1.b.
Familie dom⁹ dauid ſeorſuꝫ ⁊ mulieres
eoꝝ ſeorſuꝫ. Familie dom⁹ nathā ſeorſuꝫ
⁊ mulieres eoꝝ ſeorſum. Familie domus
leui ſeorſum: ⁊ mulieres eoꝝ ſeorſum. Fa-
milie ſemei ſeorſuꝫ: ⁊ mulieres eoꝝ ſeor-
ſum. Oēs familie: reliq̄ familie ⁊ familie
ſeorſum: ⁊ mulieres eorum ſeorſum.

¶ C.S. De fonte baptiſmi: de deſtructiōe idoloꝝ de pſeudo ꝓphetis ⁊ toti⁹ mendacij: de paſſione chriſti de probatione tertie partis ſcilicet chriſtianorum: pereuntibus iudeis ⁊ gentib⁹ in infi-delitate ſua ꝑmanentibus. Capitulū.xiij. A

n die illa erit fons pa-
tēs domui dauid ⁊ ha-
bitātib⁹ hieruſalē in
ablutionem pc̄ōꝝ ⁊
mēſtruate. Et erit in
die illa dicit dñs exer- Apo.10.c.
cituum. Diſperdam
nomina idolorum de
terra: et non memorabuntur vltra. Et
pſeudoprophetas et ſpiritum immun-
dum auferam de terra. Et erit cum ꝓpho-
phetauerit quiſpiam vltra dicent ei pa-
ter eius et mater eius qui genuerunt eū.
Non viues quia mendacium locutus es
in nomine dñi. Et cōfigent eū pater ei⁹ B
⁊ mr̄ ei⁹ genitores ei⁹ cū ꝓphetauerit. Et

erit in die illa confundentur pphete vnuſ
quiſq; ex viſione ſua cum prophetauerit
nec operientur pallio ſaccino vt mētian-
tur. Sed dicet nō ſum propheta. Homo
agricola ego ſum: qm̄ adā exēplū meū
c ab adoleſcentia mea. Et dicetur ei. Quid
ſunt plage iſte in medio manuū tuarū?
Alſ + i me dio. Et dicet his plagat⁹ ſum ※ in domo eorū
qui diligebāt me. Framea ſuſcitare ſup
paſtorē meū: ⁊ ſup virū coherentē mihi
dicit dn̄s exercituū. Percute paſtorem ⁊
b diſpergentur oues. Et cōuertā manum
Mat. xxvi.c meā ad paruulos. Et erūt in omni terra
dicit dn̄s. Partes due in ea diſpergentur
Alſ + diſpergentur. ※ ⁊ deficient: ⁊ tertia pars relinquetur
in ea. Et ducā tertiā partē per ignem et
vrā eos ſicut vrit argētū: et probabo eos
ſicut probat aurū. Ipſe vocabit nomen
Diſt. i. c. i. de cōſe. di. i. c. celebrādū. meū: ⁊ ego exaudiā eū. Et dicā populus
meus es: ⁊ ipſe dicet: dn̄s de⁹ meus.

¶ C. H. De deſtructione hierl'm pro nece xp̄i et ſciſſiōe ppl'i ſub typo mōtis oliuarū: de die iudicii ⁊ aduentu xp̄i et latitudine eccleſie: de plagis hoſtiū hierl'm: de plagis nō facientiū ſcenopegia: q: lebetes vertent in phialas: ⁊ non erit mercator in eccleſia. Capitulum. xiiii.

a Ecce dies dn̄i venient di-
cit dn̄s: et diuidentur
ſpolia tua in medio tui.
Et cōgregabo omnes
gētes ad hierl'm in prē
liū ⁊ capiet ciuitas: et
vaſtabūtur domus: et
mulieres violabuntur.
Et egredietur media pars ciuitatis i capti
uitatē: ⁊ reliquū ppl'i nō auferet ex vrbe.
Et egredietur dn̄s ⁊ p̄liabit cōtra gētes il
las ſicut p̄liat⁹ eſt in die certaminis. Et
ſtabūt pedes ei⁹ i die illa ſup mōtē oliua
rū q̄ eſt ɔtra hierl'm ad oriētē. Et ſcidet
mōs oliuarū ex media parte ſui ad oriētē
⁊ ad occidētē p̄rupto grādi valde. Et ſe-
parabit mediū mōtis ad aquilonē ⁊ me
x. para. xxvi.c. diū ei⁹ ad meridiē. Et fugietis ad vallē
mōtiū eoꝝ qm̄ cōiūget vallis mōtiū vſq;
b ad proximū. Et fugietis ſicut fugiſtis a fa
cie terremotus in dieb⁹ ozie regis iuda.
Et veniet dn̄s de⁹ me⁹ oēſq; ſancti cum
eo. Et erit in die illa non erit lux: ſed fri-
gus et gelu. Et erit dies vna que nota eſt
dn̄o: non dies neq; nox: et in tempore ve
ſperi erit lux. Et erit in die illa: exibūt aq̄
viue de hierl'm. Mediū earum ad mare
orientale: ⁊ mediū earū ad mare nouiſſi-
mū. In eſtate ⁊ in hyeme erūt: ⁊ erit dn̄s
rex ſup oēm terrā. In die illa erit dn̄s vn⁹
et erit nomē ei⁹ vnū. Et reuertetur oīs
terra vſq; ad deſertū: de colle ※ remmō Alſ + ad
ad auſtrum. Hierl'm ⁊ exultabit: ⁊ habi-
tabitur in loco ſuo: ⁊ a porta beniamin vſ
q; ad locū porte prioris: vſq; ad portam
angulorū: ⁊ a turre ananehel vſq; ad tor- c
cularia regis. Et habitabunt in ea ⁊ ana i. eodem
thema nō erit āplius: ſed ſedebit hierl'm
ſecura. Et hec erit plaga qua pcutiet dn̄s
oēs gentes q̄ pugnauerūt aduerſus hie-
ruſalē. Tabeſcet caro vniuſcuiuſq; ſtātis
ſup pedes ſuos ⁊ oculi eius contabeſcēt
in foraminibus ſuis: ⁊ lingua eorum cō-
tabeſcet i ore ſuo. In die illa erit tumul-
tus dn̄i magnus in eis: ⁊ apprehēdet vir
manum proximi ſui: et conſeretur man⁹
eius ſuper manū proximi ſui. Sed et iu-
das pugnabit aduerſus hierl'm: ⁊ cōgre-
gabuntur diuitie oīm gentiū in circuitu
aurū et argentum et veſtes multe ſatis.
Sic erit ruina eq̄ et muli et cameli et aſi
ni ⁊ omniū iumentoꝝ que fuerint in ca-
ſtris illis: ſicut ruina hec. Et oēs qui reli
qui fuerint de vniuerſis gentibus que ve
nerunt cōtra hierl'm: aſcēdēt ab anno in
annū: vt adorēt regē dn̄m exercituū: ⁊ ce
lebrent feſtiuitatē tabernaculorū. Et erit d
qui non aſcenderit de familiis terre ad
hieruſalē: vt adorent regem dn̄m exerci-
tuum nō erit ſuper eos imber. Quod ⁊ ſi fa
milia egypti nō aſcenderit et non vene- i. eodem
rit: nec ſup eos erit. Sed erit ruina qua
percutiet dn̄s oēs gentes que nō aſcēde-
rint ad celebrandā feſtiuitatē taberna-
culorū. Hoc erit peccatū egypti ⁊ hoc pec
catum omniū gentium que nō aſcende-
rint ad celebrandā feſtiuitatē tabernacu
lorum. In die illa erit qđ ſup frenū equi
eſt ſanctum dn̄o: ⁊ erūt lebetes in domo
dn̄i quaſi phiale coram altari. Et erit om
nis lebes in hieruſalem ⁊ in iuda ſancti-
ficatus dn̄o exercituum. Et venient om
nes immolantes et ſument ex eis: et co-
quent in eis ⁊ non erit mercator vltra in
domo dn̄i exercituum in die illo.

¶ Zacharias propheta explicit.

¶ Prologus in Malachiam prophetam incipit.

Deus p moyſen ppl'o Leui. xxi.a
iſrl' p̄ceperat ſacerdo-
tes tabernaculi ſui: oſ
corporali vitio liberos xxii.c.
hoſtias omni vitio va Iudeorū
cuas ſibi offerre. Qui
bus legē ſuā ad regen
dū ppl'm ob hoc dede

rat:vt per ſacrificiorū oblationē internū-
cij dei ⁊ hoim facti:pplm̄ pceptis celeſti
Mala.2.b. bus facerēt obedire. Un̄ ſacerdotes āge-
los dei eſſe:hoc in loco ſcriptura teſtatur
Sz q tāti muneris gratiā contēnentes
ſupradictus pp̄ls ac ſacerdotes ſacrifi-
cia vitio deturpata:ipſi criminibus atq
impietatibus maculati: deo offerre cepe
runt. Jdeo p malachiā pphetā deus po
pulum ſuū iſrl̄ increpās ait. Dilexi vos
Mala.1.a. dicit dn̄s. Et dixiſtis. Jn q̄ dilexiſti nos
Nōne frater erat eſau iacob:dicit dn̄s:⁊
dilexi iacob:eſau aūt odio habui? Eſau
aūt fratrē iacob:nō ſiqua aut ſpōtanea
voluntate odio habitū a deo vel ſine me-
riti gratia iacob dilectū manifeſtum eſt:
cum ſz pſciētiā ſuā eſau quidem effuſio
nem fraterni ſanguinis cōcupiſcere. Ja
cob aūt in ſui cognitione obſeruandam
Ibidem.a. legem deſideratē cognoſceret. Cuius rei
gratia ſupradictorū vſus eſt exemplo:dicēs
Dilexi iacob:eſau aūt odio habui. Quā-
uis ex operibus memoratorum quorum
liber geneſeos meminit:in quo vnuſquiſ
q eoꝝ futurus erat propoſito:manifeſte
pſtaret:vt ſcriptum eſt. Creuerunt pue-
ri:et erat eſau homo agreſtis ſciens ve-
Gen.25.b nari:iacob aūt homo ſimplex manens in
tabernaculo. Nam reliqua que lectione
comprehenſa ſunt:preuaricationē popu
li iſrael in obſeruandis ſacrificijs dei:in-
crepationemq in eundē q deos alienos
coluerit ſignificant.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

Malachias aperte et in fine
hoim pphetaꝝ dicit de abie-
ctione iſrael ⁊ vocatione gē
tiū. Non eſt mihi ait volun-
tas in vobis dicit dn̄s exer-
cituū:⁊ munus non ſuſci-
Mala.1.c. piam de manu veſtra. Ab ortu enim ſolis
vſq ad occaſum magnū eſt nomē meū
in gētibus:⁊ in oī loco ſacrificat̄:et offer
tur nomini meo oblatio munda.

¶ Explicit argumentum.

¶ Malachias propheta incipit.

¶ C.S. De electione iacob ⁊ reprobatione eſau
increpat dn̄s q nō honor ei exhibet̄ ſicut patri
nec timor ſicut dn̄o:ſed offertur ei panis pollu-
tus ⁊ hoſtia immunda:nō ſeruit̄ ei gratis ⁊ ma
ledicit offerentem doloſe. Capitulum.j.

A

Onus verbi
dn̄i ad iſrael in manu
malachie prophete. Di
lexi vos dicit dominus
Et dixiſtis? Jn quo di-
lexiſti nos? Nonne fra-
ter erat eſau iacob di-
cit dominus: et dilexi 47.diſti.c.
iacob:eſau autem odio habui? Et poſui ſubet.
ſeir montes eius in ſolitudinem et here-
ditatem eius in dracones deſerti. Quod 1.q.4.ec-
ſi dixerit idumea:deſtructi ſumus ſed re- cleſie.
uertētes edificauim⁹ que deſtructa ſunt
hec dicit dn̄s exercituum. Jſti edificabūt
et ego deſtruam. Et vocabuntur termi- B
ni impietatis:et popul⁹ cui irat⁹ eſt dn̄s
vſq ineternum. Et oculi veſtri videbunt
et vos dicetis. Magnificet̄ dn̄s ſup ter-
minum iſrael. Filius honorat patrem et
ſeruus dn̄m ſuū. Si ergo pater ego ſum
vbi eſt honor meus: et ſi dn̄s ego ſuz vbi
et timor meus dicit dn̄s exercituum? Ad
vos o ſacerdos q̄ deſpicit̄ nomē meum
Et dixiſtis. Jn quo deſpeximus nomen
tuum? Offertis ſup altare meū panē pol
lutum. Et dicitis. Jn quo polluimus te?
Jn eo q̄d dicitis:menſa dn̄i deſpecta eſt.
Si offeratis cecum ad immolanduz:nō 47.diſtin.c
ne maluz eſt? Et ſi offeratis claudum et ſacerdotes
languidum nōne maluz eſt. Offert illud C
duci tuo ſi placuerit ei:aut ſi ſuſcepit fa-
ciem tuaz: dicit dn̄s exercituū. Et nunc
deprecamini vultum dei vt miſereat̄ ve-
ſtri:de manu enim veſtra factum eſt hoc
ſi quo modo ſuſcipiat facies veſtras: di-
cit dn̄s exercituum. Quis eſt in vobis q̄
claudat oſtia:et incēdat altare meū gra
tuito? Non eſt mihi voluntas in vobis di 1.q.4.c.in
cit domin⁹ exercituum:⁊ munus non ſu ſ.c.
ſcipiā de manu veſtra. Ab ortu eniz ſolis ps.49.
vſq ad occaſum magnū eſt nomen meū ⁊ ps.112.a
in gētib⁹:et in omni loco ſacrificatur et
offertur nomini meo oblatio munda: q
magnum nomen meum in gentibus di-
cit domin⁹ exercituum. Et vos polluiſtis
illud in eo q̄d dicitis: menſa dn̄i cōtami
nata eſt et q̄d ſupponitur contemptibile b
eſt cum igne q̄ illud deuorat. Et dixiſtis
Ecce de labore: et exſufflaſtis illud dicit
dn̄s exercituum. Et intuliſtis de rapinis
claudū ⁊ languidum:et intuliſtis mun⁹
Nunquid ſuſcipiā illud de manu veſtra:
dicit dn̄s exercituum. Maledictus do- Amos.5.f
loſus qui habet in grege ſuo maſculum:
⁊ votum faciens imolat debile domino.

Qr rex magnus ego dicit dñs exercituum
et nomē meū horribile in gētib⁹.

¶ C. S. Sacerdotes reuocat ad pnīam. ⁊ nolen
tibus cōminat: cōmemorat pactū ⁊ officium eo
rū transgreſſionē ⁊ penā p acceptione pſonarū
de transgreſſ. de ppl'i accipientis vxores alienige
nas eiectis antiquis: de federe nuptiarū ⁊ inſe
parabilitate mr̄imoniali: de libello repudii: de
his q̄ laborare dñm fecerunt. Capitulū. ij.

A
C. ex 6. b. Et nunc ad vos manda
Iben. x 8. b tum hoc o ſacerdotes
. 8. diſt. c. ſi Si nolueritis audire
q̄ pſbyteri. et ſi nolueritis ponere
1. q. 1. c. ma ſuper cor: vt detis glo
ledicā, ⁊ c. riam nomini meo: ait
multa in ſi dominus exercituū mit
ne. tā in vos egeſtatē: ⁊ ma
ledicā bñdictionibus veſtris: ⁊ maledicā
illis: qm̄ non poſuiſtis ſup cor. Ecce ego
pijciā vobis brachiū: ⁊ diſpergam ſuper
vultū veſtrū ſtercus ſolēnitatū veſtrarū
et aſſumet vos ſecū. Et ſcietis quia miſi
ad vos mandatum iſtud: vt eſſet pactum
Eccle. 7. meū cū leui: dicit dñs exercituū. Pactū
meū fuit cū eo vite et pacis: et dedi ei ti
morē: ⁊ timuit me: ⁊ a facie nominis mei
B pauebat. Lex veritatis fuit in ore eius et
iniq̄tas nō eſt inuēta in labijs ei⁹. In pa
ce et in eq̄tate ambulauit mecum: ⁊ mul
tos auertit ab iniquitate. Labia ei ſacer
dotis cuſtodiunt ſciētiā: et legē req̄rēt ex
ore eius: q2 angelus dñi exercituum eſt
Mal. ✠ alios Vos aūt receſſiſtis de ✠ via ⁊ ſcandaliza
ge. ſtis plurimos in lege. Irritum feciſtis pa
11. q. 1. c. ſa ctū leui: dicit dñs exercituū. Propter qđ
cerdotib⁹. et ego dedi vos contēptibiles et humiles
de here. c. oibus populis ſicut non ſeruaſtis vias
cum ex in meas: et accepiſtis faciē in lege. Nunqđ
iuncto. non pater vnus oim nr̄m. Nunquid nō
C de⁹ vnus creauit nos? Quare ergo deſpi
cit vnuſq̄ſq3 nr̄m fratrem ſuū: violās pa
ctum patruʒ noſtrorū? Trāſgreſſus eſt iu
da: et abominatio facta eſt in iſrl' ⁊ in hie
ruſalē: quia cōtaminauit iudas ſctificatio
Alio ✠ ha nē dñi quā dilexit et ✠ habuit filiam dei
buerunt. alieni. Diſperdet dñs virū q̄ fecerit hoc:
magiſtrū ⁊ diſcipulum de tabernaculo ia
cob: ⁊ offerentem munus dño exercituū
Et hoc rurſum feciſtis. Operiebatis la
chrymis altare dñi fletu et mugitu: ita vt
non reſpiciam vltra ad ſacrificiū: nec ac
cipiā placabile q̄d de manu veſtra. Et di
xiſtis. Quā ob cām? Q2 dñs teſtificatus
B. 1. 8. eſt inter te ⁊ vxorem pubertatis tue quā
tu deſpexiſti. Et hec pticeps tua et vxor
D federis tui. Nonne vnus fecit: ⁊ reſiduū

ſpūs eius eſt? Et q̄d vnus q̄rit niſi ſemē
dei? Cuſtodite ergo ſpm̄ veſtrum: ⁊ vxorē
adoleſcentie tue noli deſpicere. Cū odio
habueris eam: dimitte dicit dñs de⁹ iſrl'
Operiet aūt iniq̄tas veſtimentū eius di
cit dñs exercituū. Cuſtodite ſpm̄ veſtrū
et nolite deſpicere. Laborare feciſtis dñm
in ſmonib⁹ veſtris. Et dixiſtis. In quo eū
fecim⁹ laborare? In eo q̄ dicitis. Ois qui
facit malum bon⁹ eſt in cōſpectu dñi: ⁊ ta
les ei placēt. Aut certe vbi eſt de⁹ iudicij?

¶ C. S. De angelo q̄ mittit: de die iudicij: de de
ſtructione iudicij: de affligentib⁹ deum: de bene
dictiōe ſoluentiū: ⁊ maledictiōe nō ſoluentiū de
cimas ⁊ primitias: arguunt murmurantes con
tra dñm p ſlore malorū: ⁊ reprimit eorum blaſ
phemia: de ſignatis ſupplicijs eorū ⁊ premijs iu
ſtorum. Capitulum. iij.

Ecce ego mittam ange A
lum meum ⁊ pparabit Mat. 11. b
viam ante faciē meā. Mar. 1. a
Et ſtatim veniet ad tē Luc. 7. c
plum ſuū dñator quē
vos queritis: ⁊ angel⁹
teſtamēti quē vos vul
tis. Et ecce venit dicit
dñs exercituū. Et quis poterit cogitare
diē aduētus eius: ⁊ quis ſtabit ad viden
dum eum ipſe eñ quaſi ignis cōflatus et
q̄ſi herba fullonū. Et ſedebit cōflās et
emūdans argentū: ⁊ purgabit filios leui. 50. diſt. c.
Et colabit eos q̄ſi aurū ⁊ quaſi argentum purgabit.
et erunt dño offerentes ſacrificia in iuſti
cia. Et placebit dño ſacrificium iuda et
hierl'm ſicut dies ſeculi: et ſicut anni an B
tiqui. Et accedā ad vos in iudicio: et ero
teſtis velox maleficis et adulteris et pie
ris: ⁊ q̄ calumniantur mercedē mercēna
rij: ⁊ humiliant viduas ⁊ pupillos: et op
primūt pegrinū nec timuerunt me: dicit
dñs exercituū. Ego eñ dñs et non mutor
et vos filij iacob non eſtis cōſumpti. A
diebus eñ patrū vrorū receſſiſtis a legiti
mis meis ⁊ nō cuſtodiſtis. Reuertimini
ad me ⁊ reuertar ad vos dicit dñs exerci 12. q. 1. c.
tuū. Et dixiſtis. In quo reuertemur? Si reuertimini
affigit hō deum: q2 vos cōfigitis me. Et di iii. q. 1. c.
xiſtis. In quo configimus te? In decimis omnes.
et in pmitijs. Et in penuria vos maledi C
cti eſtis et me vos cōfigitis gēs tota. In
ferte oēm decimā in horreū meū vt ſit ci
bus in domo mea ⁊ pbate me ſup hoc di
cit dñs. Si non aperuero vobis catara
ctas celi: et effudero vobis bñdictionem
vſq3 ad abundantiā. Et increpabo p vo
bis deuoratē: ⁊ non corrūpet fructū terre

veſtre nec erit ſterilis vinea in agro: dicit
dñs exercituū. Et beatos vos dicēt om̄s
gentes. Eritis enim vos terra deſiderabi
lis: dicit dñs exercituum. Inualuerunt
b ſuper me verba veſtra dicit dñs. Et dixi-
Pſ.72.b. ſtis. Quid locuti ſumus contra te. Dixi-
ſtis. Vanus eſt qui ſeruit deo: et quod emo
lumentū: quia cuſtodiuimus precepta eius.
et quia ambulauimus triſtes corā dño
exercituum. ergo nunc beatos dicimus
arrogantes. Siquidem edificati ſunt fa-
cientes impietates: et tētauerūt deū et ſal
ui facti ſunt. Tunc locuti ſunt timentes
deū vnuſquiſq; cum proximo ſuo. Et at
tendit dñs et audiuit et ſcriptus eſt liber
monimenti corā eo timentib9 dñm et co
gitantibus nomen eius. Et erunt mihi
ait dñs exercituū in die qua ego faciā in
peculiū et parcā eis ſicut parcit vir filio
ſuo ſeruiēti ſibi. Et cōuertimini et videbi
tis quid ſit inter iuſtū et impiū et inter ſer
uientē deo et non ſeruientem ei.

¶ C.S. de aduentu xp̄i. de aduētu helie qui pre
cedet ſcdm aduentum domini. Capl'm.iiii.

a Ecce enim dies veniet
ſuccēſa q̄ſi caminus: et
erunt omnes ſuperbi:
et oēs facientes impie
tatem ſtipula. Et inflā
mabit eos dies veniēs
dicit dominus exerci-
tuum: q̄ nō derelinquet
eis radicē et germē. Et orietur vobis timē
tibus nomē meū ſol iuſticie et ſanitas in
pennis eius. Egredimini et ſalietis ſicut
vituli de armento: et calcabitis impios
cum fuerint cinis ſub planta pedū veſtro
rum: in die qua ego facio dicit dominus
b exercituū. Mementote legis moyſi ſerui
mei: quā mandaui ei in oreb ad oēm iſrl'
p̄cepta et iudicia. Ecce ego mittā vobis
heliā ꝓphetā antequā veniat dies dñi ma-
gnus et horribilis. Et cōuertet cor patrū ad
filios: et cor filioꝝ ad p̄res eoꝝ: ne forte ve
niā et percutiā terrā anathemate.

¶ Malachias ꝓpheta explicit.

¶ Prologus beati hieronimi p̄ſbyteri in
libros machabeorum incipit.

Machabeorum libri duo
prenotant prelia inter
hebreorū duces gētēq;
perſarum pugnā q̄ ſab
batorum et nobiles ma
chabei ducis triūphos
ex cuius noīe et libri ij-
dem ſunt nuncupati.
Hec q̄ hiſtoria continet etiam inclyta il 2.machab.
la geſta machabeoꝝ fratrū qui ſub antio 7.a.
cho rege ꝓ ſacris legibus dira tormenta
perpeſſi ſunt. Quos mater pia dū diuer
ſis ſupplicijs vrgerentur: nō ſolū non fle
uit: ſed et gaudens hortabatur ad gloriā
poſſeſſionis.

¶ Item alius ꝓlogus.

Machabeorum libri licet non
habeant in canone hebreo
rū: tñ ab eccleſia inter diui
norū voluminum annotan-
tur hiſtorias: p̄notāt autem
p̄lia inter hebreorum duces
gētēſq; perſaꝝ: pugnā q̄ ſabbatoꝝ et nobi
les machabei triūphos ſeduxitq; amici
tiarū cū romanorū ducibus atq; legatio 2.machab.
nū. Machabei ſeptē fratres ab vna ma- 7.b.
tre machabea noīe geniti cuſtodientes le
gem: p̄ris traditionē: nō manducantes
carnē porcinā: ob hoc ab antiocho rege
ſeuiſſimo in antiochia martyrij gloria co
ronati ſunt cū matre ſua atq; ſepulti cū
magna veneratione ibi quieſcunt.

¶ Prologus explicit.

¶ Incipit liber primus
machabeorum.

¶ C.S. de alexandro filio philippi: de antiocho
radice pcti: de ciuitate hieriſ̄m expulſa: multi ex
iſrl' p̄ſenſerūt edicto regis ſacrificādo idolis: lex
expulſa eſt: multi ex iſrl' trucidanſ. Capl'm.j.

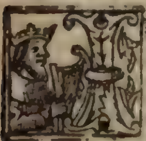
Et factū eſt a
poſtq̄ percuſſit alexan Fabricius
der philippi rex mace- romanus
qui primus regnauit in
grecia: egreſſus de ter
ra cethim: darium re-
gem perſarum et medo Romanoꝝ
rū cōſtituit prelia mul victoria pri
ta: et obtinuit omnium munitiones: et ma de car-
interfecit reges terre. Et pertranſijt vſ- thaginenſi
q; ad fines terre: et accepit ſpolia mul- bus.
titudinis gentium: et ſiluit terra in con- Judic.1.c.
ſpectu eius. Et congregauit virtutem: et Reg.egypti
exercitum forte nimis. Et exaltatum eſt incipit ſe-
et eleuatū cor eius: et obtinuit regiones gē ptuagint a
tium et tyrānos: et facti ſunt illi in tribu- interp̄tes.
tum. Et poſt hec decidit in lectū et cogno
uit q̄ moreref. Et vocauit pueros ſuos

nobiles qui ſecum erant nutriti a iuuen-
tute ſua: et diuiſit illis regnum ſuū cum
Reg. ſyrie adhuc viueret. Et regnauit alexander an
hic incipit. nis duodecim ⁊ mortuus eſt. Et obtinue
B runt pueri eius regnum vnuſquiſq; in
loco ſuo: et impoſuerunt omnes ſibi dia
demata poſt mortem eius: et filij eorum
poſt eos annis multis: et multiplicata
Alx ✠ pec- ſunt mala i terra. Et exijt ex eis radix ✠
catrix. peccati antiochus illuſtris filius antio-
genos pbs. chi regis qui fuerat rome obſes: et regna
uit in anno centeſimo triceſimoſeptimo
Paribezus regni grecorum. In diebus illis exierunt
reg. princi- ex iſrael filij iniqui et ſuaſerunt multis
pium. dicentes. Eamus et diſponamus teſta-
mentum cum gentibus q̄ circa nos ſunt:
quia ex q̄ receſſim⁹ ab eis inuenerūt nos
multa mala et bonus viſus eſt ſermo in
oculis eorū. Et deſtinauerūt aliqui de po
pulo: et abierunt ad regem: et dedit illis
poteſtatē vt facerent iuſticiam gentium.
Et edificauerunt gymnaſium in hieroſo
2. reg. ⁊ 14 lymis ſm leges nationū: et fecerunt ſibi
preputia et receſſerunt a teſtamēto ſctō
et iuncti ſunt nationib⁹: ⁊ venūdati ſunt
vt facerent malū. Et paratū eſt regnum
in conſpectu antiochi: ⁊ cepit regnare in
C terra egypti vt regnaret ſuper duo regna
Romani to Et intrauit in egyptum in multitudine
tas liguriā graui: in currib⁹ et elephātis: ⁊ equitib⁹
capiunt. ⁊ copioſa nauiū multitudine. Et conſti-
tuit bellū aduerſus ptolomeū regem egy
pti: et veritus eſt ptolomeus a facie ei⁹ ⁊
Scdm bel- fugit ⁊ ceciderunt vulnerati multi. Et cō
lū punicū. prehēdit ciuitates munitas in terra egy-
pti. ⁊ accepit ſpolia terre egypti. Et con-
uertit antiochus poſtq̄ percuſſit egyptū
in centeſimo ⁊ q̄drageſimo ⁊ tertio āno
Scipio a- ⁊ aſcendit ad iſrl': ⁊ aſcēdit hieroſolymā
phricanus in multitudine graui. Et intrauit in ſan
puos hanni ctificationem cū ſupbia: ⁊ accepit altare
bal pemus. aureū: ⁊ candelabrum luminis: et vniuer
ſa vaſa eius: ⁊ menſam ppoſitionis et li-
Fabius ma batoria et phialas et mortariola aurea ⁊
ximus. velum et coronas et ornamētum aureū
Liuius ſali qđ in facie templi erat: ⁊ comminuit oīa
nator. Et accepit argētum ⁊ aurū ⁊ vaſa concu
Claudius piſcibilia: et accepit theſauros multos
marcell⁹. quos inuenit: ⁊ ſublatis omnib⁹ abijt in
D terrā ſuā: ⁊ fecit cedē hoīm ⁊ locutus eſt
in ſupbia magna. Et factus eſt planctus
magnus in iſrl': ⁊ in oī loco eorum. Et in
gemuerunt principes et ſeniores ⁊ iuue-
nes et virgines infirmati ſunt: et ſpecio
Cato roma ſitas mulierū immutata eſt. Oīs marit⁹
nus. ſumpſit lamentum: ⁊ q̄ ſedebāt in thoro

maritali lugebant: ⁊ commota eſt terra
ſuper habitātes in ea: et vniuerſa dom⁹
iacob induit confuſionē: ⁊ poſt duos an-
nos dierum miſit rex principē tributorū
in ciuitates iuda: et venit hierl'm cū tur
ba magna. Et locutus eſt ad eos verba Bellū ma
pacifica in dolo: ⁊ crediderunt ei. Et ir- cedonicum.
ruit ſuper ciuitatē repēte ⁊ pcuſſit eam
plaga magna: ⁊ pdidit ppl'm multū ex iſ
rael. Et accepit ſpolia ciuitatis: ⁊ ſuccen
dit eā igni. Et deſtruxit domos ei⁹ et mu E
ros ei⁹ in circuitu. Et captiuas duxerūt
mulieres ⁊ natos: ⁊ pecora poſſederunt:
Et edificauerunt ciuitatem dauid muro
magno et firmo: et turribus firmis: ⁊ fa
cta eſt illis in arcem. Et poſuerunt illic
gentē peccatricē ✠ viros iniquos: ⁊ con Alx ✠ pec
ualuerunt in ea. Et poſuerunt arma et catorum.
eſcas: ⁊ cōgregauerunt ſpolia hierl'm et
repoſuerunt illic: ⁊ facti ſunt in laqueum
magnū. Et factū eſt hoc ad inſidias ſan
ctificatiōi ⁊ in ✠ diabolum malū in iſrael Alx ✠ doiſ.
Et effuderunt ſanguinē innocentem per
circuitum ſanctificationis: et cōtamina
uerunt ſanctificationem. Et fugerunt
habitatores hierl'm pp̄ter eos: ⁊ facta eſt
habitatio exterorum: ⁊ facta eſt extera ſe-
mini ſuo: et nati eius reliquerunt eam.
Sanctificatio eius deſolata eſt ſicut ſoli-
tudo: dies feſti eius conuerſi ſunt in lu- Tobi. 2. b.
ctum: ſabbata eius in opprobrium: hono Amos. 8. c.
res eius in nihilū. Scdm gloriā ei⁹ mul-
tiplicata eſt ignominia eius: et ſublimi-
tas eius cōuerſa eſt in luctū. Et ſcripſit
rex antiochus oī regno ſuo: vt eſſet oīns
popul⁹ vnus: ⁊ relinquerent vnuſquiſq;
legem ſuam: ⁊ cōſenſerunt ✠ oēs gentes Alx ✠ ei.
ſm verbum regis antiochi. Et multi ex iſ F
rael cōſenſerunt ei: ⁊ ſacrificauerunt ido
lis: et coinquinauerunt ſabbatū. Et mi
ſit rex antiochus libros per man⁹ nūcio-
rum in hierl'm: et in oēs ciuitates iude
vt ſequerētur leges gentiū terre: ⁊ phibe
rent holocauſta et ſacrificia et placatio-
nes fieri in templo dei: ⁊ phiberent cele-
brari ſabbatū et dies ſolennes. Et iuſſit
coinquinari ſancta et ſanctum populum
iſrael. Et iuſſit edificari aras et templa et
idola: et immolari carnes ſuillas et pe-
cora communia: ⁊ relinquere filios ſuos
incircunciſos: et coinquinari animas eo
rum in omnibus immundicijs et abomi
nationibus: ita vt obliuiſcerentur legem
⁊ immutarent omnes iuſtificationes dei
Et quicunq; non feciſſent ſecundum ver
bum regis antiochi: morerentur. Scdm

omnia verba hec ſcripſit omni regno ſuo
et ꝓpoſuit principes populo qui hec fie
ri cogerent. Et iuſſerunt ciuitatibus iu-
de ſacrificare. Et congregati ſunt multi
de populo ad eos qui dereliquerant legez
domini: et fecerunt mala ſuper terram:
et effugauerunt populum iſrael in abdi-
tis et in abſconditis fugitiuorum locis.
B Die quintadecima menſis caſleu quin-
to et quadrageſimo et centeſimo anno
edificauit rex antiochus abominandum
idolum deſolationis ſuper altare dei: et
per vniuerſas ciuitates iude in circuitu
edificauerūt aras et ante ianuas domo-
rum: et in plateis incendebant thura et
ſacrificabant. Et libros legis dei com-
buſſerunt igni ſcindentes eos: et apud
quemcunqꝫ inueniebantur libri teſtamen
ti domini quicunqꝫ obſeruabat legez do-
mini ſecundum edictum regis trucida-
bāt eū. In virtute ſua faciebāt hec ꝑplo
iſrl̄ q̄ inueniebatur in omni menſe in ciui-
tatibꝰ. Et quinta vigeſima die mēſis ſa-
crificabāt ſuper aram q̄ erat ꝯtra altare:
et mulieres que circūcidebāt filios ſuos
trucidabantur ſm̄ iuſſum regis antiochi
Et ſuſpendebant pueros a ceruicibus
per vniuerſas domos eorum: et eos qui
circunciderant illos trucidabāt. Et mul
ti de populo iſrael diffinierunt apud ſe:
vt non manducarent immunda: ⁊ elege-
rūt magis mori ꝙ̄ cibis coinquinari im-
mūdis: ⁊ noluerūt infringere legem dei
ſanctā ⁊ trucidati ſunt: ⁊ facta eſt ira ma
gna ſuper populum iſrael valde.

¶ C.S. Matathias ⁊ quinqꝫ eius filii lamentan
tur ꝓpter tēplū ⁊ deſolationem legis: cogitur ma
tathias ſacrificare idolis ſed noluit: occidit ma
tathias ſacrificātem idolis: ⁊ etiā miniſtrum re
gis antiochi: fugiētes in deſertū ne ſacrificarēt
idolis: occiſi ſunt in ſabbato: cōſtituit matathias
pugnare in ſabbato: ipſe et eius filij occidentes
peccatores: aras idolorū ſubuertūt. matathias
moriens ammonet filios defendere iſrl̄ ⁊ cogi-
tare generationes patrū. Capitulum. ij.

A
In diebus illis ſurrexit
matathias filius iohā
nis filij ſimeonis ſa-
cerdos et filijs ioarim
ab hieruſalem: et con-
ſcendit in mōte modin
Et habebat filios quin
qꝫ: iohānam qui cogno
minabatur gaddis: ⁊ ſymeonem qui co-
gnominabatur thaſi et iudam qui voca-
batur machabeus; et eleazarum qui co-
gnominabat abarō: ⁊ ionathan qui co-
gnominabatur apphus. Viderunt ma
la que fiebāt in populo iuda et in hieru
ſalem. Et dixit matathias. Ve mihi. Vt
quid natus ſum videre contritionem po
puli mei et cōtritionem ciuitatis ſancte
et ſedere illic cum datur in manibus ini-
micorum? Sancta in manu extraneorū
facta ſunt: templū eius ſicut homo igno
bilis. Vaſa glorie eius captiua abducta
ſunt: trucidati ſunt ſenes eius in plateis
et iuuenes eius ceciderunt in gladio ini-
micorum. Que gens non hereditauit re-
gnum eius: et non obtinuit ſpolia eius.
Omnis cōpoſitio eius ablata eſt. Que erat B
libera facta eſt ācilla. Et ecce ſancta no-
ſtra et pulchritudo noſtra et claritas no-
ſtra deſolata eſt: et coinquinauerunt eaꝫ
gentes. Quo ergo nobis adhuc viuere?
Et ſcidit veſtimenta ſua matathias et fi-
lij eius ⁊ operuerunt ſe cilitijs: et planxe
runt valde et venerunt illuc q̄ miſſi erāt
a rege antiocho vt cogerent eos qui ꝯfu-
gerant in ciuitatem modin immolare et
aſcendere thura: et a lege dei diſcedere.
Et multi de populo iſrael conſentientes
acceſſerunt ad eos: ſed matathias et filij
eius conſtanter ſteterunt. Et reſpōdētes
qui miſſi erant ab antiocho: dixerunt ma
tathie. Princeps et clariſſimus ⁊ magnꝰ
es in hac ciuitate: ⁊ ornatus filijs et fra
tribus. Ergo accede prior ⁊ fac iuſſuꝫ re
gis ſicut fecerunt omnes gentes et viri iu-
da: ⁊ qui remanſerunt in hieruſalem. Et
eris tu et filij tui inter amicos regis: et
amplificatus auro et argento et muneri
bus multis. Et reſpōdit matathias ⁊ di
xit magna voce. Et ſi omnes gentes regi C
antiochi obediunt vt diſcedant vnuſquiſ
qꝫ a ſeruitute legis patrum ſuorum: et cō
ſentiant mandatis eius: ego et filij mei
et fratres mei obediemus legi patrum
noſtrorum. Propitius ſit nobis deus: 21.q.5.c.
non eſt nobis vtile relinquere legem et ſi audieris
iuſticias dei. Non audiemus verba re-
gis antiochi: nec ſacrificabimus tranſgre-
dientes legis noſtre mandata vt eamus
altera via. Et vt ceſſauit loqui verba hec
acceſſit quidā iudeus in oīm oculis ſacri
ficare idolis ſup araꝫ in ciuitate modin
ſm̄ iuſſum regis. Et vidit matathias et
doluit: ⁊ cōtremuerunt renes eius: et ac-
cenſus eſt furor eius ſm̄ iudicium legis
et inſiliēs trucidauit eum ſuper arā. Sꝫ
et virū quē rex antiochus miſerat q̄ coge
bat imolare, occidit in ipſo tp̄e; et aram

deſtruxit: ⁊ zelatus eſt legē ſicut fecit phi
Nu. 25. b. nees zambri filio ſalomi. Et exclamauit
matathias voce magna in ciuitate: dicēs
Omnis q̄ zelū habet legis ſtatuens teſta
mētū: exeat poſt me: ⁊ fugit ipſe ⁊ filij eī⁹
in mōtes: ⁊ reliquerūt quecū ꝗ habebāt
b in ciuitate. Tunc deſcēderunt multi que
rentes iudiciū ⁊ iuſticiā in deſertū: ⁊ ſede
rūt ibi ipſi ⁊ filij eī⁹ ⁊ mulieres eoꝝ ⁊ pe
cora eoꝝ: q̄m inundauerunt ſup eos ma
la. Et renūciatum eſt viris regis ⁊ exerci
tui qui erat in hierl'm ciuitate dauid: q̄m
diſceſſiſſent viri q̄dā q̄ diſſipauerunt mā
datum regis in loca occulta in deſerto: ⁊
abijſſent poſt eos multi. Et ſtatim perre
xerunt ad eos ⁊ ꝯſtituerūt aduerſus eos
ꝑlium in die ſabbatoꝝ: ⁊ dixerunt ad eos
Reſiſtitis ⁊ nūc adhuc? Exite ⁊ facite ſꝫ
ꝟbum regis antiochi et viuetis. Et dixe
runt. Nō exibim⁹ neqꝫ faciemus ꝟbū re
gis vt polluamus diēꝫ ſabbatoꝝ. Et con
citauerunt aduerſus eos ꝑliū. Et non re
ſpōderūt eis: nec lapidē miſerunt in eos
nec opilauerunt loca occulta: dicentes.
Moriamur oēs in ſimplicitate nr̄a: et te
ſtes erunt ſup nos celū ⁊ terra ꝙ iniuſte
ꝑditis nos. Et intulerūt illis bellū ſabba
tis: ⁊ mortui ſunt ipſi ⁊ vxores eoꝝ et fi
lij eoꝝ et pecora eorūꝫ vſqꝫ ad mille aīas
hoīm. Et cognouit matathias et amici
c eius: et luctū habuerunt ſuper eos valde
Et dixit vir proximo ſuo. Si oēs feceri
mus ſicut fratres noſtri fecerūt: ⁊ nō pu
gnauerimus aduerſus gentes ꝑ aīabus
nr̄is ⁊ iuſtificationibus nr̄is: citius diſp
dent nos a terra. Et cogitauerūt in die
illa dicentes. Omnis hō q̄cūqꝫ venerit ad
nos in bello die ſabbatorū: pugnem⁹ ad
uerſus eū ⁊ non moriemur oēs ſicut mor
tui ſunt fratres nr̄i in occultis. Tūc con
gregata eſt ad eos ſynagoga iudeorū for
tis virib⁹ ex iſrl': oīs volūtarius in lege: ⁊
d oēs qui fugiebant a malis additi ſunt ad
eos: ⁊ facti ſunt illis ad firmamentū. Et
collegerūt exercitūꝫ: ⁊ percuſſerūt pctōres
in ira ſua et viros iniqs in indignatione
ſua: et ceteri fugerunt ad natiōes vt eua
derent. Et circuiuit matathias et amici
eius: ⁊ deſtruxerūt aras et circūciderūt
e pueros incircūciſos q̄tquot inuenerūt in
finib⁹ iſrl' in fortitudine. Et pſecuti ſunt
filios ſupbie: ⁊ pſperatū eſt opus in ma
nibus eoꝝ. Et obtinuerunt legem de ma
nibus gentium: ⁊ de manib⁹ regū: et nō
dederunt cornu pctōri. Et appropinqua
uerunt dies matathie moriendi: ⁊ dixit fi
lijs ſuis. Nunc ꝯfortata eſt ſuperbia ⁊ ca
ſtigatio ⁊ tēpus euerſionis: ⁊ ira indigna
tionis. Nunc ergo o filij emulatores eſto
te legis: et date aīas vr̄as pro teſtamento
patrū: et mementote operū patrū q̄ fece
runt in generationibus ſuis: ⁊ accipietis
gloriā magnā et nomen eternū. Abraam Gen. 22. a
nonne in tētatione inuētus eſt fidelis: et
reputatū eſt ei ad iuſticiā? Joſeph in tem Gen. 15.
pore anguſtie ſue cuſtodiuit mandatum Nu. 25.
et factus eſt dn̄s egypti. Phinees pater Joſue. 1.
nr̄ zelādo zelū dei accepit teſtamentū ſa Nu. 14. a
cerdotij eterni. Jeſus dū impleuit verbū
factus eſt dux in iſrael. Caleph dū teſtifi
catur: in eccl'a accepit hereditatem. Da 1. reg. 24. a
uid in ſua mīa ꝯſecutus eſt ſedē regni in 3. reg. 2. b
ſcl'a. Helias dū zelat zelū legis receptus Danie. 3.
eſt in celum. Ananias ⁊ azarias ⁊ miſael
credentes: liberati ſunt de flāma. Daniel
in ſua ſimplicitate liberat⁹ eſt de ore leo
num. Et ita cogitate per gn̄ationē et ge Danie. 6.
nerationē: q2 oēs q̄ ſperāt in eum non in A
firmantur. Et a verbis viri pctōris ne ti
mueritis: q2 gl'ia eius ſtercus et vermis
eſt. Hodie extollit̄ ⁊ cras nō inuenief: q2
ꝯuerſus eſt in terrā ſuā: et cogitatio eius
perijt. Vos ergo filij cōfortamini et viri
liter agite in lege: q2 cū feceritis q̄ vobis
precepta ſunt in lege a dn̄o deo veſtro in
ipſa glorioſi eritis. Et ecce ſimon frater ve
ſter ſcio ꝙ vir conſilij eſt. Ipſum audite
ſemper: ⁊ ipſe erit vobis pr̄. Et iudas ma
chabeus fortis virib⁹ a iuuentute ſua ſit
vobis princeps militie: ⁊ ipſe aget bellūꝫ
ppl'i. Et adducetis ad vos oēs factores
legis: ⁊ vindicate vindictāꝫ populi veſtri
Retribuite retributionem gētib⁹: et intē
dite in preceptū legis. Et bn̄dixit eos: et
appoſitus eſt ad pr̄es ſuos. Et defunct⁹
eſt anno centeſimo quadrageſimoſexto ⁊
ſepultus eſt a filijs ſuis in ſepulchris pa
trum ſuoꝝ in modin: ⁊ planxerūt eūꝫ om
nis iſrael planctu magno.

¶ c. 3. Surrexit iudas machabeus in defenſio
nem iſrl': occidit iudas apoloniū: auferens eius
gladium: occidit etiā ſeron principē exercit⁹ ſy
rie: iuſſit antiochus vt lyſias deſtrueret iſrl' et
penitus de terra deleret. Capl'm. iij.

ET ſurrexit iudas qui B
vocabatur machabeus
filius eius pro eo: et ad
iuuabant eum omnes
fratres eius: et vniuer
ſi qui ſe coniunxerant
patri eius: et preliaban
tur prelium iſrael cum

bellica. Et dilatauit gloriam populo ſuo
et induit ſe loricam ſicut gigas: et ſuc-
cinxit ſe arma bellica ſua in prelijs: et
protegebat caſtra gladio ſuo. Similis
factus eſt leoni in operibus ſuis et ſicut
catulus leonis rugiens in venatione. Et
perſecutus eſt iniquos perſcrutans eos:
et qui cõturbabant populum ſuum: om-
nes ſuccendit flammis: et repulſi ſunt
inimici eius pre timore eius. Et omnes
operarij iniquitatis conturbati ſunt: et
directa eſt ſalus in manu eius. Et exa-
cerbabãt reges multos: et letificabat ia-
cob in operibus ſuis: et in ſeculum me-
moria eius in benedictione. Et peram-
bulabat ciuitates iuda: et perdidit impios
ex eis et auertit iram ab iſrael. Et nomi-
natus eſt vſq; ad nouiſſimum terre: ⁊ cõ
gregauit pereũtes. Et cõgregauit appollo
a nius gẽtes: ⁊ ſamaria virtutẽ multã ⁊ ma
gnã ad bellãduz ꝯtra iſrael. Et cognouit
iudas et exijt obuiã illi: ⁊ percuſſit: et oc
cidit illum: et ceciderũt vulnerati multi:
et reliqui fugerunt: et accepit ſpolia eo-
rũ et gladium apollonij abſtulit iudas:
et erat pugnans in eo omnibus diebus.
Et audiuit ſeron princeps exercitus ſy-
rie ꝙ cõgregauit iudas ꝯgregationẽ fide
lium et eccleſiam ſecum: ⁊ ait. Faciã mi
hi nomen et glorificabor in regno: et de-
bellabo iudam ⁊ eos qui cum ipſo ſunt: q
ſpernebant verbum regis. Et preparauit
ſe: et aſcẽderunt cum eo caſtra impiorũ
fortes auxiliarij: vt facerent vindictaz in
filios iſrael. Et appropinquauerunt vſq;
bethorõ: et exiuit iudas obuiã illis cum
paucis. Ut autem viderunt exercituz ve
niẽtem ſibi obuiam: dixerunt iude. Quõ
poterimus pauci pugnare contra multi
tudinẽ hanc tantam et tam fortẽ: ⁊ nos
fatigati ſumus ieiunio hodie. Et ait iu-
das. Facile eſt cõcludi multos in manu
paucoꝝ: ⁊ non eſt differentia in cõſpectu
dei celi liberare in multis et in paucis.
c qm̃ non in multitudine exercit⁹ victoria
belli ſed de celo fortitudo eſt. Ipſi veniũt
ad nos in multitudine cõtumaci et ſup
ba: vt diſperdant nos et vxores noſtras
et filios noſtros: vt ſpolient nos. Nos ve
ro pugnabimus pro animabus noſtris
et legibus noſtris: et ipſe dñs cõteret eos
ante faciem noſtram. Uos autem ne ti-
mueritis eos. Ut ceſſauit autem loqui in
ſiliuit in eos ſubito. Et cõtritus eſt ſeron
et exercitus eius in cõſpectu ipſius ⁊ per
ſecutus eſt eum in deſcenſu bethoron vſ

q; in campum: et ceciderunt ex eis octin-
genti viri: reliqui autem fugerunt in ter-
ram philiſtijm. Et cecidit timor iude ac
fratrum eius: et formido ſuper omnes
gentes in circuitu eorum: et peruenit ad
regem nomen eius: et de prelijs iude nar
rabant omnes gentes. Ut audiuit au-
tem rex antiochus ſermones iſtos: ira-
tus eſt animo: et miſit et congregauit
exercitum vniuerſi regni ſui: caſtra fortia
valde: et aperuit erariũ ſuum et dedit ſti
pendia exercitui in annum: et mandauit
illis vt eſſent parati ad omnia. Et vidit b
ꝙ defecit pecunia de theſauris ſuis: et tri
buta regionis modica propter diſſenſio-
nem et plagam quam fecit in terra vt tol
leret legitima que erant a primis diebus.
Et timuit ne non haberet: et ſemel et
bis in ſumptus et donaria que dederat
ante larga manu: et abundauerat ſuper
reges qui ante eum fuerant. Et conſter-
natus erat animo valde: ⁊ cogitauit ire in
perſidem vt acciperet tributa regionum
et cõgregaret argentum multum. Et reli
quit lyſiam hominem nobilem de genere
regali ſuper negocia regis a flumine eu-
phraten vſq; ad flumen egypti: vt nutri-
ret antiochum filium ſuum donec redi-
ret. Et tradidit ei medium exercitum et
elephantos: et mandauit ei de omnibus
que volebat: et de inhabitantibus iudeã
et hierl'm et vt mitteret ad eos exercituz
ad ꝯterendam ⁊ extirpãdã virtutẽ iſrl' et
reliquias hieruſalem: ⁊ auferẽdã memo
riam eoꝝ de loco: ⁊ vt ꝯſtitueret habitato d
res filios alienigenas in oĩbus finibus
eorum et ſorte diſtribueret terram eoꝝ.
Et rex aſſumpſit partem exercitus reſi-
dui: et exiuit ab antiochia ciuitate regni
ſui anno cẽteſimo et quadrageſimo ſepti
mo: et tranſfretauit euphratẽ flumen: et
perãbulabat ſuperiores regiones. Et ele
git lyſias ptolomeũ filiuz dorimini et ni-
canorem et gorgiã viros potentes ex ami
cis regis: et miſit cum eis quadraginta
milia virorum: et ſeptem milia equitum
vt venirent in terram iuda: et diſperde-
rent eam ſm verbum regis. Et proceſ-
ſerunt vt irent cum vniuerſa virtute ſua:
et venerunt et applicuerunt ammaũ in
terra campeſtri. Et audierunt mercato-
res regionum nomen eorum: et accepe-
runt argentũ et aurũ multũ valde ⁊ pue-
ros et venerunt in caſtra vt acciperent fi
lios iſrl' in ſeruos ⁊ additi ſũt ad eos exer
citus ſyrie: et terre alienigenarũ. Et vidit

F iudas et fratres eius: quia multiplicata
ſunt mala: et exercitus applicabat ad fi
nes eorum: et cognouerunt verba regis
q̄ mandauerat populo facere in interitū
ꝛ conſummationem. Et dixerunt vnuſ-
quiſq; ad proximum ſuum. Erigamus
deiectionē populi noſtri: ꝛ pugnemus ꝑ
pplo noſtro ꝛ ſanctis noſtris. Et cōgre
gatus eſt cōuentus vt eſſent parati in ꝓ
lium: et vt orarent ꝛ peterent miſericor-
diam et miſerationes: ꝛ hieruſalem nō
habitabatur: ſed erat ſicut deſertū. Nō
erat qui ingrederetur et egrederetur de
natis eius: et ſanctū conculcabatur. Et
filij alienigenarum erant in arce: ibi erat
habitatio gentiū et ablata eſt voluptas
a iacob: et defecit ibi tibia ꝛ cythara. Et
congregrati ſunt ꝛ venerunt in maſphat
ꝯ hierl̄m: q: loc⁹ orōnis erat in maſphat
ante in iſrael. Et ieiunauerunt illa die et
induerunt ſe ciliciis: et cinerē impoſue
runt capiti ſuo: et diſſuerunt veſtimenta
ſua: expanderunt libros legis de quibus
ſcrutabantur gentes ſimilitudinē ſimu
G lacrorum ſuorum: et attulerunt ornamē
ta ſacerdotalia et primitias et decimas:
ꝛ ſuſcitauerūt nazareos qui impleuerāt
dies et clamauerunt voce magna in ce-
lum dicētes. Quid faciemus iſtis: ꝛ quo
eos ducemus? Et ſancta tua conculcata
ſunt ꝛ cōtaminata ſunt: ꝛ ſacerdotes tui
facti ſunt in luctum et in humilitatem:
et ecce nationes conuenerunt aduerſū
nos vt nos diſperdant. Tu ſcis que co-
gitant in nos. Quomodo poterimus ſub
ſiſtere ante faciem eorum niſi tu deus ad
iuues nos? Et tubis exclamauerunt vo
ce magna. Et poſt hec conſtituit iudas
duces populi tribunos et centuriones ꝛ
pentacontarchos et decuriones. Et di-
Deu.20.b xit his qui edificabant domos et ſponſa
Judic.7.a bant vxores: et plantabant vineas et for
midoloſis: vt redirent vnuſquiſq; in do-
mum ſuam ſm legem. Et mouerunt ca
ſtra: et collocauerunt ad auſtrū Amaum
Et ait iudas. Accingimini ꝛ eſtote filij
potentes: ꝛ eſtote parati in mane vt pu-
gnetis aduerſus nationes has que con-
uenerūt diſperdere nos ꝛ ſancta noſtra:
qm̄ meli⁹ eſt nos mori in bello ꝙ videre
mala gentis noſtre ꝛ ſanctorum. Sicut
aūt fuerit volūtas in celo: ſic fiat.

¶ C.S. debellatis gorgia ꝛ lyſia iudas purifi-
cauit templum: de dedicatione altaris: et orna-
tu templi. Capitulum. iiij.

ET aſſumpſit gorgias H
quinq; milia virorū ꝛ
mille equites electos:
ꝛ mouerunt caſtra no
cte vt applicarēt ad ca
ſtra iudeorū: ꝛ percute-
rēt eos ſubito. Et filij
q̄ erāt ex arce: erant il
lis duces. Et audiuit iudas et ſurrexit
ipſe ꝛ potētes percutere virtutē exercitū
regis q̄ erat in Amaū. Adhuc em̄ diſpſus
erat exercit⁹ a caſtris. Et venit gorgias ī
caſtra iude noctu: ꝛ neminē inuenit ꝛ q̄re
bat eos ī mōtib⁹ qm̄ dixit: fugiūt hi a no
bis. Et cū dies factus eſſet apparuit iu
das ī cāpo cū trib⁹ milib⁹ viroꝝ tm̄: q̄ te
gumēta ꝛ gladios non habebāt. Et vide
rūt caſtra gentiū valida: ꝛ loricatos ꝛ eq̄
tatus in circuitu eoꝝ: ꝛ hi docti ad ꝓliū
Et ait iudas viris q̄ ſecū erāt. Ne timue
ritis multitudinē eorū: ꝛ ipetū eoꝝ ne for
midetis. Memētote q̄liter ſalui facti ſūt Exo.14.f.
pres nr̄i in mari rubro: cū ſequeref eos
pharao cū exercitu mlto. Et nūc clame-
mus ī celū ꝛ miſerebif nr̄i dn̄s ꝛ memor
erit teſtamēti patrū nroꝝ ꝛ cōteret exerci
tū iſtū an̄ faciē nr̄am hodie ꝛ ſcient oēs J.9.b.
gentes q: eſt de⁹ q̄ redimat ꝛ liberet iſrl̄. I
Et eleuauerūt alienigene oculos ſuos: ꝛ
viderūt eos veniētes ex aduerſo. Et exie
runt de caſtris in prelium: ꝛ tuba cecine
rūt hi q̄ erant cū iuda. Et ꝯgreſſi ſunt et
cōtrite ſunt gētes: ꝛ fugerūt in campū.
Nouiſſimi aūt ceciderūt in gladio: ꝛ pſe
cuti ſunt eos vſq; gaſeron: ꝛ vſq; in cam
pos idumee et azoti ꝛ iāmie: ꝛ ceciderūt ex
illis vſq; tria milia virorū. Et reuerſus ē
iudas et exercitus eius: ſequens eum.
Dixitq; ad populū. Non concupiſcatis
ſpolia: quia bellum contra nos eſt et gor
gias ꝛ exercitus eius prope nos in mon
tibus: ſed ſtate nunc cōtra inimicos no-
ſtros ꝛ expugnate eos: et ſumetis poſtea
ſpolia ſecuri. Et adhuc loquēte iuda hec
ecce apparuit pars quedam pſpiciēs de
monte. Et vidit gorgias ꝙ in fugā cōuer
ſi ſunt ſui: ꝛ ſuccenſa ſunt caſtra. Fu
mus em̄ q̄ videbaf: declarabat qđ factū
eſt. Quibus illi conſpectis timuerūt val
de: aſpicientes ſimul ꝛ iudam ꝛ exercitū
in campo paratum ad prelium. Et fuge
runt omnes in campo alienigenarum:
et iudas reuerſus eſt ad ſpolia caſtrorū.
Et acceperunt aurum multum et argen
tum et hyacinthum: ꝛ purpuram mari-
nam: ꝛ opes magnas. Et ꝯuerſi hymnū

canebant et benedicebant deum in celū: quoniam bonus eſt: quoniam in ſeculū miſericordia eius. Et facta eſt ſalus magna in iſrael in die illa. Quicunq autem alienigenarum euaſerunt: venerunt et nunciauerunt lyſie vniuerſa q̄ acciderāt. Quibus ille auditis conſternat⁹ animo deficiebat: quod non qualia voluit: talia contigerunt in iſrael: ⁊ qualia mandauit rex. Et ſequenti anno congregauit lyſias virorum electorum ſexaginta milia: ⁊ equitum quinq milia: vt debellaret eos.

b Et venerunt in iudeam et caſtra poſuerunt in bethorō: et occurrit illis iudas cum decem millibus viris.

1.reg.7.f. Et viderunt exercitū fortem et orauit et dixit. Benedictus es ſaluator iſrael: qui contriuiſti impetum potentis in manu ſerui tui dauid: et tradidiſti caſtra alienigenarum in manu ionathe filij ſaul ⁊ armigeri ei⁹.

1.reg.14.g Conclude exercitum iſtum in manu populi tui iſrl' et confundantur in exercitu ſuo et equitibus. Da illis formidinem: et tabefac audaciam virtutis eorum: et commoueantur contritione ſua. Deiice illos gladio diligentium te: et collaudent te omnes qui nouerunt nomen tuum in hymnis. Et commiſerunt prelium: et ceciderunt de exercitu lyſie quinq milia virorum. Videns autem lyſias ſuorum fugā et iudeorum audaciam: et q̄ parati ſunt aut viuere: aut mori fortiter: abijt antiochiā ⁊ elegit milites: vt multiplicati rurſus venirent iudeam. Dixit autem iudas et fratres eius. Ecce contriti ſunt inimici noſtri: aſcendemus nunc mūdare ſancta et renouare.

c Et congregatus eſt omnis exercitus: et aſcenderunt in montem ſion. Et viderunt ſanctificationem deſertam: et altare prophanatum et portas exuſtas: et in atrijs virgulta nata ſicut in ſaltu vel in montibus: et paſtophoria diruta. Et ſciderunt veſtimenta ſua et plāxerunt planctu magno: et impoſuerunt cinerem ſuper caput ſuum et ceciderunt in faciem ſuper terram: et exclamauerūt tubis ſignorum: et clamauerunt in celū. Tunc ordinauit iudas viros vt pugnarent aduerſus eos qui erant in arce donec emundarent ſancta. Et elegit ſacerdotes ſine macula voluntatem habentes in lege dei: et mundauerunt ſancta ⁊ tulerunt lapides contaminationis in locū immundum. Et cogitauit de altari holocauſtorum quod prophanatum erat: qd̄ de eo faceret. Et incidit illi conſilium bonum vt deſtrueret illud: ne forte illis eſſet in opprobriū: quia contaminauerūt illud gentes: et demoliti ſunt illud. Et repoſuerūt lapides in monte domus in loco apto: quoadvſq veniret propheta

d et reſponderet de eis. Et acceperunt lapides integros ſm legem: ⁊ edificauerūt altare nouum ſm illud quod fuit prius: et edificauerunt ſancta: et que intra domum erant intrinſecus et edem: et atria ſanctificauerunt. Et fecerunt vaſa ſancta noua: ⁊ intulerūt candelabrum et altare incenſorum et menſam in templum. Et incenſum poſuerunt ſuper altare: et accenderunt lucernas que ſuper candelabrum erant: ⁊ lucebant in templo. Et poſuerunt ſuper menſam panes: ⁊ appēderunt velamina: ⁊ cōſummauerunt oīa opera que fecerant. Et ante matutinum ſurrexerunt quinta et viceſima die menſis noni: hic eſt menſis caſleu centeſimiquadrageſimioctaui anni: et obtulerunt ſacrificium ſm legem ſuper altare holocauſtorum nouum quod fecerunt. Secū tempus et ſm diem in qua contaminauerunt illud gentes: in ipſa renouatum eſt in cāticis ⁊ cytharis et cyniris ⁊ cymbalis. Et cecidit omnis populus in faciē

e et adorauerunt et benedixerunt in celum eum qui proſperauit eis. Et fecerunt dedicationem altaris diebus octo: et obtulerunt holocauſta cum leticia ⁊ ſalutaris laudis. Et ornauerunt faciem templi coronis aureis et ſcutulis: et dedicauerunt portas et paſtophoria: et īpoſuerunt eis ianuas. Et facta eſt leticia in populo magna valde: et auerſum eſt opprobrium gentium. Et ſtatuit iudas et fratres eius et vniuerſa eccleſia iſrael: vt agatur dies dedicationis altaris in temporibus ſuis ab anno in annum per dies octo: a quinta et viceſima die menſis caſleu cum leticia ⁊ gaudio. Et edificauerunt in tempore illo montem ſion: et per circuitū muros altos et turres firmas: nequando venirent gentes et conculcarent eum: ſicut antea fecerunt. Et collocauit illic exercitum vt ſeruarent eum: ⁊ muniuit eū ad cuſtodiendam bethſuram: vt haberet populus munitionē contra faciem idumee.

¶ C.V. Debellat iudas gentes volentes perdere iſrael: de timotheo duce ammon: ſimon miſſus a fratre expugnat gentes: de bellis iude contra timotheum: q ioſephus et azarias victi ſunt

expugnat iudas filios eſau: iudas euertit aras idolorum. Capitulum .v.

A Et factum eſt vt audie-
rūt gentes in circuitu
quia edificatum eſt al-
tare ⁊ ſanctuarium ſi-
cut prius irate ſunt val
de: et cogitabant tolle
re genus iacob: q̄ erāt
inter eos: et ceperunt
occidere de populo et perſequi. Et debel
labat iudas filios eſau in idumea et eos
qui erant in arabathane: quia circunſe-
debāt iſraelitas: et ꝑcuſſit eos plaga ma-
gna. Et recordatus eſt maliciam filiorū
bean: qui erant populo in laqueum et in
ſcandalum inſidiantes ei in via: ⁊ conclu
ſi ſunt ab eo in turribus et applicuit ad
eos et anathematizauit eos: et incendit
turres eorum igni cum omnibus qui in
eis erant et trāſiuit ad filios āmon: et in-
uenit manum fortem et populum copio
ſum: ⁊ timotheū ducem ipſorum. Et cō-
miſit cū eis prelia multa: ⁊ cōtriti ſunt in
cōſpectu eorū: et percuſſit eos: ⁊ cepit ga
zer ciuitatem ⁊ filias eius: ⁊ reuerſus eſt
in iudeam. Et cōgregate ſunt gētes que
ſunt in galaad aduerſus iſraelitas q̄ erāt
in finibus eoꝝ vt tollerent eos ⁊ fugerūt
in dathemā munitionem: ⁊ miſerūt litte
ras ad iudam ⁊ fratres eius: dicētes. Cō
gregate ſunt aduerſum nos gētes per cir-
B cuitum vt nos auferant et parant venire
et occupare munitionem in quam con-
fugimus: et thimotheus eſt dux exercit⁹
eorum. Nūc ergo veni et eripe nos de ma
nibus eorum quia cecidit multitudo de
nobis. Et omnes fratres noſtros q̄ erant
in locis tubin interfecti ſunt et captiuas
duxerunt vxores eorum ⁊ natos et ſpolia
et peremerūt illic fere mille viros. Et ad
huc epiſtole legebātur. Et ecce alij nun-
cij venerunt de galilea conſciſſis tunicis
nunciantes ſm verba hec: dicentes con
ueniſſe aduerſum ſe a ptolomaide ⁊ tyro
et ſydone: ⁊ repleta eſt oīs galilea alieni-
genis: vt nos cōſumant. Ut audiuit aūt
iudas et populus ſermones iſtos conue
nit eccleſia magna cogitare quid facerēt
fratribus ſuis qui in tribulatione erant ⁊
expugnabant ab eis. Dixitq; iudas ſimo
ni fratri ſuo. Elige tibi viros: ⁊ vade et li
bera fratres tuos in galilea: ego autem ⁊
frater meus ionathas ibimus in galaadi
tim. Et reliquit ioſephum filium zacha
rie ⁊ azariam: duces populi cum reſiduo
exercitu in iudea ad cuſtodiā: ⁊ precepit
illis dicens. Preeſtote pplo huic: ⁊ nolite C
bellū cōmittere aduerſum gentes donec
reuertamur. Et dati ſunt ſimoni viri tria
milia vt iret in galileā: iude aūt octomi-
lia in galaaditim. Et abijt ſimō in gali
leam: ⁊ cōmiſit ꝑlia multa cū gētib⁹. Et
cōtrite ſunt gētes a facie ei⁹: ⁊ ꝑſecut⁹ eſt
eos vſq; ad portā ptolomaidis. Et ceci
derūt de gētib⁹ fere tria milia virorum ⁊
accepit ſpolia eoꝝ. Et aſſumpſit eos qui
erāt in galilea ⁊ in arbatis cum vxoribus
et natis: ⁊ oībus q̄ erāt illis: ⁊ adduxit in
iudeā cū leticia magna. Et iudas machā
beus ⁊ ionathas frater eius tranſierunt
iordanē: ⁊ abierūt viā triū dierū p deſer
tū. Et occurrerūt eis nabuthei: ⁊ ſuſcepe
runt eos pacifice: ⁊ narrauerunt eis oīa
que acciderant fratrib⁹ eoꝝ in galaaditi-
de: ⁊ q2 multi ex eis comprehenſi ſunt in
baraſa ⁊ boſor et in alimis et in caſphor
et mageth et carnaim. Hec oēs ciuitates
munite ⁊ magne. Sed et in ceteris ciui-
tatib⁹ galaaditidis tenent cōprehēſi: ⁊ in
craſtinū cōſtituerūt admouere exercitū
ciuitatib⁹ his: ⁊ cōprehendere et tollere
eos in vna die. Et couertit iudas et exer-
cit⁹ ei⁹ viā in deſertū boſor repente: ⁊ oc
cupauit ciuitatē: et occidit oēm maſculū
in ore gladij: ⁊ accepit oīa ſpolia eorum:
et ſuccendit eā igni. Et ſurrexerunt inde D
nocte ⁊ ibant vſq; ad munitionem. Et fa
ctum eſt diluculo cum eleuaſſent oculos
ſuos. Et ecce pplſ mult⁹ cuius nō erat
numerus portātes ſcalas ⁊ machinas vt
cōprehēderēt munitionē ⁊ expugnarent
eos. Et vidit iudas q2 cepit bellū: et cla-
mor belli aſcendit ad celum ſicut tuba: et
clamor magnus de ciuitate. Et dixit exer
citui ſuo. Pugnate hodie p fratrib⁹ ve-
ſtris. Et venit trib⁹ ordinibus poſt eos ⁊
exclamauerūt tubis: ⁊ clamauerūt i oro-
ne. Et cognouerunt caſtra thimothei: q2
machabe⁹ eſt: ⁊ refugerūt a facie eius: et
percuſſerūt eos plaga magna: ⁊ ceciderūt
ex eis in die illa fere octo milia virorum
Et diuertit iudas i maſpha: et expugna-
uit et cepit eā: ⁊ occidit oēm maſculum
eius: ⁊ aſſumpſit ſpolia ei⁹: ⁊ ſuccēdit eā
igni. Inde perrexit ⁊ cepit caſbon et ma-
geth ⁊ boſor: ⁊ reliquas ciuitates galaadi
tidis. Poſt hec autē verba cōgregauit ti-
mothe⁹ exercitū aliū: ⁊ caſtra poſuit con
tra raphō trās torrentē. Et miſit iudas
ſpeculari exercitū: ⁊ renūciauerūt ei di-

feres. Et cõuenerũt ad eũ oẽs gẽtes que
in circuitu noſtro ſunt: ⁊ exercitus mul-
tus nimis. Et arabas conduxerũt in au-
xiliũ ſibi: ⁊ caſtra poſuerũt trans torren-
tem parati ad te venire in prelium. Et
e abijt iudas obuiã illis. Et ait timotheꝰ
principibus exercitus ſui. Cum appro-
pinquauerit iudas et exercitꝰ eius ad tor
rentem aque: ⁊ ſi tranſierit ad nos prior
non poterimus ſuſtinere eum: q: potens
poterit aduerſum nos. Si vero timuerit
tranſire ⁊ poſuerit caſtra citra flumẽ trãſ
feremus ad eos: et poterimus aduerſus
illum. Ut autem appropinquauit iudas
ad torrẽtem aque: ſtatuit ſcribas populi
ſecus torrẽtẽ: ⁊ mandauit eis: dicens. Ne
minem hoim relinqueritis: ſed veniãt oẽs
in prliũ. Et tranſfretauit ad illos prior: et
oĩs pplˀs poſt eũ. Et cõtrite ſunt oẽs gẽ-
tes a facie eoꝝ: ⁊ proiecerũt arma ſua: et
fugerũt ad phanũ qḋ erat i carnaim. Et
occupauit ipſam ciuitatẽ: et phanũ ſuccẽ
dit igni cum oĩbꝰ q̃ erãt in ipſo: et oppreſ
ſa eſt carnaim: ⁊ nõ potuit ſuſtinere con
tra faciem iude. Et cõgregauit iudas vni
uerſos iſraelitas qui erãt in galaaditide
a minimo vſq; ad maximũ: ⁊ vxores eo-
rũ ⁊ natos et exercitum magnũ valde vt
venirent in terrã iude. Et venerunt vſq;
f ad ephrõ ⁊ hec ciuitas magna in igreſſu
poſita munita valde. Et nõ erat declina
re ab ea dextra vł ſiniſtra: ſed per mediũ
iter erat: ⁊ incluſerũt ſe q̃ erant in ciuita
te: ⁊ obſtruxerunt portas lapidibus: ⁊ mi
ſit ad eos iudas verbis pacificis: dicens.
Ma.10.c. Trãſeamus per terram veſtrã vt eamus
in terrã noſtrã: ⁊ nemo vobis nocebit tñ
pedibus trãſibimus: ⁊ nolebant eis ape-
rire. Et precepit iudas p̃dicari in caſtris
vt applicarent vnuſq̃ſq; i quo erat loco ⁊
applicuerunt ſe viri virtutis: et oppu-
gnauit ciuitatẽ illã tota die et tota nocte:
⁊ tradita eſt ciuitas in manu eiꝰ. Et pere
merunt omnem maſculum in ore gladij
et eradicauit eã: ⁊ accepit ſpolia eius: et
trãſiuit p totã ciuitatẽ ſup interfectos.
Et trãſgreſſi ſunt iordanẽ i cãpo magno
cõtra faciẽ bethſan. Et erat iudas cõgre-
gans extremos: ⁊ exhortabať pplm̃ per
totã viã: donec venirẽt in terram iuda: et
aſcẽderũt in mõtẽ ſion cũ leticia et gau-
dio: et obtulerunt holocauſta: q nemo ex
eis cecidiſſet donec reuerterentur in pa-
ce. Et in diebꝰ quibꝰ erat iudas et iona-
thas in terra galaad: ⁊ ſimõ frater eiꝰ in
galilea cõtra faciẽ ptolomaidis audiuit
ioſephus zacharie filius et azarias princi-
ceps virtutis res bene geſtas: et p̃lia que
facta ſunt: ⁊ dixit. Faciamus ⁊ ipſi nobis g
nomẽ ⁊ eamus pugnare aduerſus gẽtes
que in circuitu nr̃o ſunt. Et p̃cepit his q̃
erãt in circuitu ſuo: et abierunt iamniã.
Et exiuit gorgias de ciuitate et viri eius
obuiã illis in pugnã. Et fugati ſunt ioſe
phus ⁊ azarias vſq; in fines iudee: ⁊ ceci
derunt illa die de populo iſrael ad duo
milia viri. Et facta ẽ plaga magna in po
pulo: quia non audierant iudam et fra-
tres eius exiſtimãtes fortiter ſe facturos.
Ipſi autem non erant de ſemine viroꝝ
illorum: per quos ſalus facta eſt in iſrael
Et viri iuda magnificati ſunt valde i cõ-
ſpectu omnis iſrael ⁊ gentium omnium
vbi audiebatur nomen eoꝝ. Et conue
nerunt ad eos fauſta acclamantes: et exi
uit iudas ad fratres eius: et expugnabãt
filios eſau in terra que ad auſtrum eſt: et
percuſſit chebrõ et filias eius: et muros
eius et turres ſuccendit igni in circuitu.
Et mouit caſtra vt iret in terram alieni
genarum ⁊ perambulabat ſamariam. In
die illa ceciderunt ſacerdotes in bello dũ
volunt fortiter facere: dum ſine conſilio
exeunt in prelium. Et declinauit iudas in
azotum in terram alienigenarũ: et diruit
aras eorum et ſpolia deorum ipſorum ſuc
cendit igni: et cepit ſpolia ciuitatum: ⁊ re
uerſus eſt terram iuda.

¶ C.S. de morte antiochi et ſucceſſione filij
eius: filius antiochi mittit exercitum ad debel-
landum iudam et vincitur: pacem dat ficte quã
cito rupit: hic dicitur q in bellis vtebatur ele-
phantis. Capitulum.vj.

Et rex antiochus perã a
bulauit ſuperiores re
giones et audiuit eſſe
ciuitatem elimaidẽ in
perſide nobiliſſimã et
copioſam in argento ⁊
auro: templumq; i ea
locuples valde. Et illic
velamina aurea ⁊ lorice et ſcuta q̃ reliquit b
alexãder philippi rex macedo q̃ regnauit
primus in grecia. Et venit ⁊ q̃rebat cape
re ciuitatẽ: ⁊ depdari eã ⁊ nõ potuit: quo
niam innotuit ſermo his qui erant in ci
uitate. Et ſurrexerunt in prelium: et fu
git inde: et abijt cũ triſticia magna et re
uerſus eſt in babyloniam. Et venit qui
nunciaret ei in perſide: quia fugata ſunt
caſtra que erãt in terra iuda; ⁊ quia abijt

lyſias cum virtute forti in primis: et fu-
gatus eſt a facie iudeorum: et inualue-
runt armis et viribus et ſpolijs multis
que ceperunt de caſtris que exciderunt. Et
quia diruerunt abominationē quā edifica-
uerāt ſup altare qđ erat in hierlm: et ſan
ctificationē: ſicut prius circūdederūt mu-
ris excelſis: ſed et bethſurā ciuitatē ſuā.
Et factum eſt vt audiuit rex ſermones
iſtos: expauit et cōmotus eſt valde: et deci
dit in lectulū: et incidit in languorem pre
triſticia: quia nō eſt factum ſicut cogitabat
B Et erat illic per dies multos: quia renoua-
ta eſt in eo triſticia magna: et arbitratus
eſt ſe mori. Et vocauit omnes amicos
ſuos et dixit illis. Receſſit ſomnus ab ocu
lis meis: et concidi et corrui corde pre ſo
licitudine. Et dixi in corde meo. In quan-
tam tribulationem deueni: et in quos flu
ctus triſticie in qua nunc ſum qui iocun
dus eram et dilectus in poteſtate mea.
Nunc vero reminiſcor malorum que feci in
hieruſalem: vnde et abſtuli omnia ſpolia
aurea et argentea que erāt in ea: et miſi au
ferre habitantes iudeam ſine cauſa. Co-
gnoui ergo: quia propterea inuenerunt me
mala iſta: et ecce pereo triſticia magna in
terra aliena. Et vocauit philippū vnum
de amicis ſuis: et prepoſuit eū ſuper vni
uerſum regnum ſuum: et dedit ei diade-
ma et ſtolā ſuam et anulū vt ✠ adduceret
Alias educaret. antiochū filiū ſuū: et nutriret eū vt regna
ret. Et mortuus eſt illic antiochus rex an
no centeſimoquadrageſimonono: et co-
gnouit lyſias: quoniam mortuus eſt rex: et con
ſtituit regnare antiochum filiū eius quē
nutriuit adoleſcentem: et vocauit nomē
eius ✠ eupatorē. Et hi qui erāt in arce cō
Alias ✠ eius pater. cluſi erant iſrael in circuitu ſanctorū: et quę
rebant eis mala ſemper ad firmamētum
C gentium. Et cogitauit iudas diſperdere
eos: et cōuocauit vniuerſum pplm vt ob-
ſiderent eos. Et conuenerūt ſimul et ob
ſiderunt eos anno centeſimoquinquage
ſimo: et fecerunt baliſtas et machinas. Et
exierunt quidam ex eis qui obſidebantur et
adiunxerunt ſe illis aliqui impij ex iſrael
et abierunt ad regem et dixerunt. Quouſ-
que non facies iudicium: et vindicas fra-
tres noſtros. Nos decreuimus ſeruire pa-
tri tuo et ambulare in preceptis eius et ob
ſequi edictis eius: et filij ppli noſtri pro-
pter hoc alienabāt ſe a nobis. Et quicū-
que inueniebantur ex nobis interficieban-
tur et hereditates noſtre diripiebantur.
Et non ad nos tm̄ extenderūt manū: ſed et

in oēs fines nros. Et ecce applicuerunt
hodie ad arcē in hierlm occupare eam:
et munitionem in bethſuram munierunt.
Et niſi preueneris eos velocius maiora
quam hec facient: et nō poteris obtinere eos.
Et iratus eſt rex vt hec audiuit: et cōuoca
uit omnes amicos ſuos et principes exer
citus ſui: et oēs qui ſup equites erāt. Sed
et de regnis alijs et de inſulis maritimis D
venerunt ad eum exercitus conducticij.
Et erat numerus exercitus eius centum
milia peditum: et viginti milia equitum:
et elephanti trigintaduo docti ad prelium.
Et venerunt per idumeam et applicuerūt
ad bethſuram et pugnauerunt dies mul-
tos: fecerunt machinas. Et exierūt et ſuc
cenderunt eas igni: et pugnauerunt viri-
liter. Et receſſit iudas ab arce: et mouit
caſtra ad bethzacharā contra caſtra re-
gis. Et ſurrexit rex ante lucē et cōcitauit
exercitus i impetū cōtra viā bethzacharā
Et cōparauerūt ſe exercitus in prelium et tu
bis cecinerunt. Et elephantis oſtēderūt
ſanguinem vue et mori ad acuendos eos
in prelium. Et diuiſerūt beſtias per legiōes
et aſtiterunt ſingulis elephātis mille viri
in loricis cōcathenatis: et galee erēt in ca
pitibus eorum: et quingēti equites ordinati
vnicuique beſtie electi erant. Hi ante tem-
pus vbicūque erat beſtia ibi erant et quocū
que ibat ibant: et non diſcedebant ab ea.
Sed et turres lignee ſuper eos firme pro
tegentes ſuper ſingulas beſtias et ſuper
eas machine. Et ſuper ſingulas viri vir- E
tutis trigintaduo qui pugnabāt deſuper
et intus magiſter beſtie. Et reſiduū equi
tatum hinc et inde ſtatuit in duas partes
tubis exercitū cōmouere et perurgere cō
ſtipatos in legionibus eius. Et vt reful-
ſit ſol in clypeos aureos et ereos reſplen
duerunt montes ab eis: et reſplenduerūt
ſicut lāpades ignis. Et diſtincta eſt pars
exercitus regis per montes excelſos: et
alia per loca humilia: et ibāt caute et ordina
te. Et cōmouebātur oēs inhabitātes ter
rā a voce multitudis eorum: et i inceſſu tur
be et colliſiōe armorum: erat enim exercitus ma
gnus valde et fortis. Et appropiauit iudas
et exercitus eius i prelium et ceciderūt de exerci
tu regis ſexcētiviri. Et vidit eleaſar filius
ſaura vnā de beſtijs loricatā loricis regis
et erat eminēs ſup ceteras beſtias. Et vi
ſum eſt ei quod in ea eſſet rex: et dedit ſe vt
liberaret pplm ſuum: et acqreret ſibi no-
mē eternū. Et cucurrit ad eam audacter
in medio legionis interficiens a dextris F

et a ſiniſtris: ꝛ cuſtodiebant ab eo huc atq; il
luc. Et iuit ſub pedes elephantis ꝛ ſup
poſuit ſe ei ꝛ occidit eū ꝛ cecidit in terrā
ſup ipm ꝛ mortu⁹ ē illic. Et videntes vir
tutem regis ꝛ impetū exercitus ei⁹: diuer
F terūt ſe ab eis. Caſtra aūt regis aſcende
rūt cōtra eos in hieruſalē: ꝛ applicuerūt
caſtra regis ad iudeā ꝛ mōtē ſiō. Et fecit
pacē cū his qui erāt in bethſura: et exie
runt de ciuitate: qꝛ non erant eis ibi ali
menta cōcluſis: qꝛ ſabbata erāt terre. Et
comprehendit rex bethſuram: ꝛ conſtituit
illic cuſtodiā ſeruare eā: ꝛ ꝯuertit caſtra
ad locū ſanctificationis dies multos. Et
ſtatuit illic baliſtas et machinas ꝛ ignis
iacula ꝛ tormenta ad lapides iactandos
et ſpicula ꝛ ſcorpios ad mittendas ſagit
tas ꝛ fundibula. Fecerunt aūt ꝛ ipſi ma
chinas aduerſus machīas eoꝝ: ꝛ pugna
uerunt dies multos. Eſce aūt non erant
in ciuitate: eo ꝙ ſeptim⁹ annus eſſet: et q̄
remāſerāt in iudea de gētib⁹ conſumpſe
rant reliquias eoꝝ que repoſite fuerant.
Et remāſerunt in ſctis viris pauci: qm̄
obtinuerat in eos fames: ꝛ diſperſi ſunt
G vnuſq̄ſq; i locū ſuū. Et audiuit lyſias ꝙ
philippus quē cōſtituerat rex antiochus
cum adhuc viueret vt nutriret antiochū
filiū ſuū: ꝛ regnaret reuerſus eſt a ꝑſide
et media: ꝛ exercitus q̄ abierat cū ipſo: ꝛ
qꝛ querebat ſuſcipere regni negocia. Et
feſtinauit ire ꝛ dicere ad regem ꝛ ducē ex
ercitus. Deficimus quotidie: ꝛ eſca nobis
modica ē: ꝛ locus quē obſidem⁹ ē muni
tus: ꝛ incumbit nobis ordinare de regno.
Nūc itaq; dem⁹ dextras hoīb⁹ iſtis: ꝛ fa
ciamus cū illis pacē: ꝛ cū omni gēte eoꝝ
ꝛ ꝯſtituam⁹ illis vt ambulēt in legitimis
ſuis ſicut prius. Propter legitīa em̄ ipoꝝ
que deſpeximus irati ſunt: ꝛ fecerūt om
nia hec. Et placuit ſermo in cōſpectu re
gis ꝛ pricipū: ꝛ miſit ad eos pacē facere
ꝛ receperūt illā ꝛ iurauit illis rex ꝛ princi
pes: ꝛ exierunt de munitione. Et intrauit
rex mōtē ſion: ꝛ vidit munitionem loci: ꝛ
rupit citius iuramentū quod iurauit et
mandauit deſtruere murū i gyro. Et di
ſceſſit feſtināter ꝛ reuerſus ē antiochiā
ꝛ inuenit philippū dn̄antē ciuitati: ꝛ pugna
uit aduerſus eū: ꝛ occupauit ciuitatē.

¶ C. Demetrius occiſis antiocho ꝛ lyſia obti
nuit regnum: de alchimo et bachide et malicia
eorum: de ſanguine effuſo in circuitu hieruſalē
miſit demetrius nicanorem contra iſrael: ſed vicit
iudas et vicit nicanorem et occidit eum.

Capitulum .vij.

nno cētesimo quinqua
A geſimo primo exijt de
metri⁹ ſeleuci filii⁹ ab
vrbe roma: et aſcendit
cū paucis viris in ciui
tatem maritimā: et re
gnauit illic. Et factū
eſt vt ingreſſus eſt do
mū regni patrū ſuoꝝ: ꝯprehēdit exercit⁹
antiochū ꝛ lyſiā vt adducerent eos ad eū
ꝛ res ei innotuit ꝛ ait. Nolite mihi oſtde
re faciē eoꝝ: ꝛ occidit eos exercit⁹. Et ſe
dit demetri⁹ ſup ſedē regni ſui: ꝛ venerūt
ad eū viri iniqui ꝛ impij ex iſrl ꝛ alchim⁹
dux eoꝝ q̄ volebat fieri ſacerdos. Et accu
ſauerūt pplm apud regē dicentes. Perdi
dit iudas ꝛ fratres eius amicos tuos: et
nos diſperdidit de terra nr̄a. Nunc ergo
mitte virū cui credis vt eat ꝛ videat exter
miniū omne qd̄ fecit nobis in regiōibus
regis: ꝛ puniat oēs amicos ei⁹ et adiuto B
res eoꝝ. Et elegit rex ex amicis ſuis ba
chidē q̄ dn̄abat trās flumē magnū in re
gno ꝛ fidelē regi: ꝛ miſit eū vt videret ex
terminiū qd̄ fecit iudas. Sed alchimum
impiū ꝯſtituit in ſacerdotiū: ꝛ mādauit
ei facere vltionē in filios iſrl. Et ſurrexe
runt et venerunt cū exercitu magno in
terram iuda: ꝛ miſerunt nuncios ꝛ locu
ti ſunt ad iudā ꝛ ad fratres ei⁹ ꝟbis paci
ficis in dolo ꝛ nō intēderunt ſermonibus
eoꝝ. Viderūt em̄ qꝛ venerūt cū exercitu
magno: ꝛ ꝯuenerunt ad alchimū ꝛ bachi
dē ꝯgregatio ſcribarū requirere q̄ iuſta ſūt
Et primi aſidei q̄ erāt in filijs iſrl: ꝛ exq̄
rebant ab eis pacē. Dixerūt em̄: Homo ſa
cerdos de ſemine aaron venit: non deci
piet nos. Et locutus eſt cū eis verba pa C
cifica: ꝛ iurauit illis dicens. Non infere
mus vobis malū neq; amicis veſtris: cre
diderunt ei: ꝛ cōprehēdit ex eis ſexagin
ta viros: ꝛ occidit eos in vna die ſm ver
bū quod ſcriptū eſt. Carnes ſanctorum Ps. 78.
tuoꝝ ꝛ ſanguinē ipſoꝝ effuderunt in cir
cuitu hieruſalē: ꝛ nō erat q̄ ſepeliret. Et
incubuit timor ꝛ tremor in omnē pplm
qꝛ dixerunt. Non eſt in eis veritas ꝛ iudi
ciū. Tranſgreſſi ſunt em̄ ꝯſtitutū: ꝛ iuſiu
randū quod iurauerūt. Et mouit bachi
des caſtra ab hieruſalē ꝛ applicuit i beth
zechā: ꝛ miſit ꝛ cōprehēdit multos ex eis
qui a ſe refugerant: ꝛ quoſdā de populo
mactauit ꝛ in puteū magnum ꝓiecit. Et
cōmiſit regionē alchimo: ꝛ reliquit cum
eo auxilium in adiutorium ipſi. Et abijt D
bachides ad regem: ꝛ ſatis agebat alchi

e millo pro principatu ſacerdotij ſui: ꝛ con
uenerunt ad eum oēs qui perturbabant
pplm ſuū: ꝛ obtinuerunt terrā iuda: ꝛ fe
cerunt plagā magnā in iſrael. Et vidit iu
das oia mala ꝙ fecit alchimus ꝛ qui cū
eo erant filijs iſrael multo plus ꝙ gētes
et exijt in omnes fines iudee in circuitu:
et fecit vindictam in viros deſertores: et
ceſſauerunt vltra exire in regionem. Ui
dit aūt alchimus ꝙ preualuit iudas et ꝗ
cum eo erant: et cognouit qꝛ non poteſt
ſuſtinere eos: ꝛ regreſſus ē ad regē et ac
2. Mach. 14.d cuſauit eos multis criminibus. Et miſit
rex nicanorem vnū ex principibus ſuis
nobilioribus: qui erat inimicitias exercēs
contra iſrael: ꝛ mādauit ei euertere pplm.
Et venit nicanor in hierlm cū exercitu
magno: ꝛ miſit ad iudā ꝛ ad fratres eius
E verbis pacificis cū dolo dicens. Non ſit
pugna inter me ꝛ vos. Ueniā cū viris pau
cis vt videā facies veſtras cū pace. Et ve
nit ad iudā: et ſalutauerūt ſeinuicē paci
fice: et hoſtes parati erant rapere iudā.
Et innotuit ſermo iude: qm̄ cū dolo vene
rat ad eū: et conterritus eſt ab eo et amplius
noluit videre faciem eius. Et cognouit ni
canor qm̄ denudatū eſt cōſiliū eius: et exi
uit obuiā iude in pugnā iuxta capharſa
lama. Et ceciderunt de nicanoris exerci
tu fere quinq̄ milia viri: ꝛ fugerunt in ci
uitatem dauid. Et poſt hec verba aſcen
dit nicanor in mōte ſion: ꝛ exierūt de ſa
cerdotibus populi ſalutare eū in pace: et
demōſtrare ei holocauſtomata que offere
bantur pro rege. Et irridēs ſpreuit eos ꝛ
polluit ꝛ locutus eſt ſuperbe: ꝛ iurauit cū
ira dicens. Niſi traditus fuerit iudas ꝛ ex
ercitus eius in manus meas: continuo
cum regreſſus fuero in pace ſuccendam
domū iſtam. Et exijt cū ira magna: et in
trauerunt ſacerdotes ꝛ ſteterūt ante fa
F ciem altaris tēpli: ꝛ flentes dixerunt. Tu
dn̄e elegiſti domū iſtā ad inuocādū no
men tuū in ea: vt eſſet domus orōnis et
obſecrationis pplo tuo. Fac vindictam
in homine iſto ꝛ exercitu eius: et cadant
in gladio. Memento blaſphemias eorū
et ne dederis eis vt permaneant. Et exijt
nicanor ab hierlm et caſtra applicuit ad
bethoron: ꝛ occurrit illi exercitus ſyrie.
Et iudas applicuit in adarſa cū tribus mi
4. Regum libus viris. Et orauit iudas ꝛ dixit. Qui
19.g. miſſi erāt a rege ſennacherib dn̄e: qꝛ blaſ
phemauerūt te. Exijt āgelus ꝛ percuſſit ex
eis centū octogintaquinq̄ milia: ſic cōtere
exercitū iſtū i ꝯſpectu nr̄o hodie: et ſciāt

ceteri: qꝛ male locutus eſt ſuper ſancta tua
et iudica illū ſm̄ maliciā illius. Et cōmiſe
runt exercitus prelium terciadecima die
menſis adar ꝛ cōtrita ſunt caſtra nicano
ris: ꝛ cecidit ipſe primus in prelio. Ut autē D
vidit exercitus eius qꝛ cecidiſſet nicanor ꝓ
iecerūt arma ſua ꝛ fugerūt: ꝛ ꝓſecuti ſunt
eos viā vnius diei ab adazer vſq̄ quo venia
tur i gazara: et tubis cecinerūt poſt eos
cū ſignificationibus. Et exierūt de oībus ca
ſtellis iudee in circuitu: et ventilabāt eos
cornibus: ꝛ conuertebant iterū ad eos. Et ce
ciderūt oēs gladio: et nō eſt relictus ex eis
nec vnus. Et acceperūt ſpolia eoꝝ in predā
et caput nicanoris amputauerūt: et dex
teram eius quā extēderat ſuperbe: et attu
lerūt ꝛ ſuſpēderūt ꝯtra hierlm. Et letatus Mal. 5.d
eſt pplus valde: et egerūt diē illā i leticia
magna. Et ꝯſtituit agi oībus ꝛ ſingulis an
nis diem iſtam terciadecima die menſis
adar ꝛ ſiluit terra iuda dies paucos.

¶ C.S. De romanorū fama ꝛ ptāte: miſit iudas legatos romam cā pacis: reſcriptum ad iudeos romanorum.

Capitulum. viij.

ET audiuit iudas nomē A
romanoꝝ qꝛ ſunt potē
tes viribus et acq̄ieſcūt
ad oīa ꝗ poſtulātur ab
eis: et quicūq̄ acceſſe
runt ad eos ſtatuerunt
cū eis amicitias: et qꝛ
ſunt potentes viribus.
Et audierūt prelia eoꝝ ꝛ virtutes bonas ꝗs
fecerūt i galatia: qꝛ obtinuerūt eos et du
xerūt ſub tributum. Et quāta fecerūt i re
giōe hiſpanie et ꝙ i ptāte redegerūt me
talla argēti et auri ꝗ illic ſunt: et poſſede
rūt oēm locū ꝯſilio ſuo et paciētia locaq̄
que lōge erāt valde ab eis: et reges ꝗ ſup
uenerāt eis ab extremis terre cōtriuerūt
et percuſſerūt eos plaga magna. Ceteri aūt
dāt eis tributū oībus annis. Et philippū
✠ perſen cetheoꝝ regē: et ceteros qui ad Alio ✠ ceth
uerſus eos arma tulerūt cōtriuerūt i bel
lo: ꝛ obtinuerūt eos. Et antiochū magnū
regē aſie ꝗ eis pugnā intulerat: hñs cen
tū viginti elephātes et eq̄tatū et currus
et exercitū magnū valde cōtritū ab eis: ꝛ
qꝛ ceperūt eū viuū ꝛ ſtatuerūt eivt daret ipſe
ꝛ ꝗ regnarēt poſt ipſū tributū magnū: ꝛ da B
ret obſides et ꝯſtitutū ꝛ regionē ✠ indoꝝ Alio ✠ in
et medos et lydos de optimis regionibus decorum.
eoꝝ: et acceptas eas ab eis dederūt eume
ni regi. Et qꝛ ꝗ erāt apud helladā volue
rūt ire et tollere eos: et innotuit ſermo his
et miſerūt ad eos ducē vnū ꝛ pugnauerūt

ſtra illos: et ceciderūt ex eis multi ⁊ ca
ptiuos duxerunt vxores eorum et filios ⁊
diripuerunt eos ⁊ terram eorum poſſede
runt: ⁊ deſtruxerunt muros eoꝝ: ⁊ in ſer
uitutē illos redegerunt vſq; in hūc diē.
Et reſidua regna et inſulas q̄ aliquando
reſtiterant illis exterminauerūt: ⁊ in po
teſtatē redegerūt. Cū amicis autē ſuis
et q̄ in ipſis requiem habebāt cōſeruauerūt
amicitiā ⁊ obtinuerunt regna q̄ erāt pro
xima ⁊ q̄ erāt lōge: q2 q̄cūq; audiebāt no
men eoꝝ timebāt eos. Quib⁹ vero vellēt
auxilio eſſe vt regnarent regnabāt. Quos
aūt vellēt regno deturbabant et exaltati
e ſunt valde. Et in oīb⁹ iſtis nemo porta
bat diadema nec induebat purpura vt
magnificaret in ea. Et q2 curiā fecerunt
ſibi: ⁊ quotidie ꝯſulebāt trecētosviginti cō
ſiliū agentes ſemꝑ de multitudīe: vt que
digna ſunt gerāt. Et cōmittūt vni homi
ni magiſtratū ſuū ꝑ ſingulos annos dn̄a
ri vniuerſe terre ſue: ⁊ oēs obediunt vni:
et nō eſt inuidia neq; zelus inter eos. Et
elegit iudas eupolemū filiū iohānis fi
lij iacob ⁊ iaſonem filiū eleazari: ⁊ miſit
eos romā ꝯſtituere cū illis amicitiā et ſo
cietatē: ⁊ vt auferrēt ab eis iugū grecorū
q2 viderūt ꝙ in ſeruitutē ꝑmerēt regnū
iſrael. Et abierūt romā viā multā valde
et introierūt curiā ⁊ dixerūt. Judas ma
chabe⁹ ⁊ fratres ei⁹ ⁊ ppl's iudeoꝝ miſe
rūt nos ad vos ſtatuere vobiſcū ſocietatē
⁊ pacē: ⁊ ꝯſcribere nos ſocios ⁊ amicos ve
ſtros. Et placuit ſermo in cōſpectu eorū.
Et hoc reſcriptū ē qđ reſcripſerūt in ta
Fr.q.i.c. bulis ereis: ⁊ miſerunt in hierl'm vt eſſet
hinc. apud eos ibi memoriale pacis et ſocieta
tis. Bene ſit romanis ⁊ gēti iudeorū in
mari ⁊ in terra in eternū: gladiuſq; et ho
ſtis ꝓcul ſit ab eis. Q2 ſi inſtiterit bellum
b romanis prius aut oīb⁹ socijs eoꝝ in oī
dn̄atiōe eoꝝ auxiliū feret gēs iudeoꝝ ꝓut
tēps dictauerit corde pleno. Et ꝓliātib⁹
non dabunt neq; ſubminiſtrabūt triticū
arma: pecuniā naues ſicut placuit roma
nis: ⁊ cuſtodiēt mādata eorū nihil ab eis
accipiētes. Silr' aūt ⁊ ſi gēti iudeoꝝ ꝑus
acciderit bellū adiuuabūt romani ex aīo
prout eis tēps ꝑmiſerit: et adiuuātib⁹ nō
dabit triticū arma: pecunia: naues ſicut
placuit romanis: ⁊ cuſtodient mandata
eoꝝ abſq; dolo. Scđm hec verba ꝯſtitue
rūt romani ppl'o iudeoꝝ. Qđ ſi poſt hec
ꝟba hi aut illi addere aut demere ad hec
aliquid voluerint faciēt ex propoſito ſuo
et q̄cūq; addiderint vel dempſerint rata
erūt. Sed ⁊ de malis que demetrius rex
fecit in eos ſcripſimus ei dicētes. Quare
grauaſti iugū tuū ſuꝑ amicos nr̄os ⁊ ſo
cios iudeos. Si ergo iterū adierint nos
aduerſum te faciem⁹ illis iudiciū: ⁊ pu
gnabimus tecum mari terraq;.

¶ C. S. Miſit demetri⁹ exercitum cōtra iudeos
de morte iude machabei: de viris impijs et ma
licia bachidis poſt mortem iude: de nuptijs in la
crimas conuerſis: ionathas obtinuit principatum:
alcimus volens deſtruere templum obmu
tuit tactus paraliſi: de conſilio iniquo. Supera
tus eſt bachides a ſimone ⁊ ionatha et firmaue
runt pacē: de reſtitutione captiuitatis.

Capitulum nonum.

nterea vt audiuit de
d metri⁹: q2 cecidit nica
nor ⁊ exercitus in ꝓlio
appoſuit bachidē ⁊ al
cimū rurſuz mittere
in iudeam et dextrum
cornu cum illis ⁊ abie
rūt viā que ducit ī gal
gala: ⁊ caſtra poſuerūt in maſaloth q̄ ē in
arbellis: ⁊ occupauerūt eā: ⁊ peremerunt
animas hominū multas. In mēſe ꝑmo
anni cēteſimi ⁊ quiquageſimi ſcđi appli
cuerūt exercitū ad hierl'm: ⁊ ſurrexerunt
et abierunt in berea viginti milia viroruꝫ
⁊ duo milia equitum. Et iudas poſuerat
caſtra in laiſa: et tria milia viri electi cuꝫ
eo. Viderunt multitudinē exercitus: q2
multi ſunt ⁊ timuerūt valde: ⁊ multi ſub
traxerunt ſe de caſtris: et non remanſe
runt ex eis octingēti viri. Et vidit iudas
ꝙ defluxit exercitus ſuus: ⁊ bellum vrge
bat eum confractus eſt corde: quia nō
habebat tempus cōgregandi eos et diſſo
lutus eſt. Et dixit his qui reſidui erant.
Surgamus ⁊ eamus ad aduerſarios no
ſtros: ſi poterim⁹ pugnare aduerſus eos.
Et auertebant euꝫ dicētes. Non poteri
mus ſed liberem⁹ animas noſtras mō: ⁊
reuertamur ad fratres nr̄os ⁊ tūc pugna
bimus aduerſus eos. Nos aūt pauci ſu
mus. Et ait iudas. Abſit iſtam rē facere: e
vt fugiamus ab eis. Et ſi appropiauit tē
pus noſtrū: moriamur in virtute ꝓpter
fratres noſtros ⁊ nō inferam⁹ crimē glo
rie noſtre. Et mouit exercitus de caſtris:
et ſteterunt illis obuiam. Et diuiſi ſunt
equites in duas partes: et fundibularij:
et ſagittarij preibant exercitū: ⁊ primi cer
taminis oēs potentes. Bachides autem

erat in dextro cornu: et proximauit legio
ex duabus partibus et exclamabãt tubis
3.4.d. Exclamauerũt autẽ ꝛ hi qui erãt ex par
te iude etiam ipſi: et commota eſt terra a
voce exercituum: ꝛ cõmiſſum eſt preliuꝫ
a mane vſqꝫ ad veſperum. Et vidit iudas
ꝙ firmior eſt pars exercitus bachidis in
dextris ꝛ conuenerunt cũ ipſo oẽs cõſtã
tes i corde: ꝛ cõtrita ẽ dextera pars ab eis
et perſecutus eſt eos vſqꝫ ad mõtẽ azoti.
Et qui in ſiniſtro cornu erant viderunt
ꝙ cõtritũ eſt dextruꝫ cornu: ꝛ ſecuti ſunt
poſt iudã: ꝛ eos qui cũ ipſo erant a tergo
Et ingrauatuꝫ eſt prelium: ꝛ ceciderunt
vulnerati multi ex his ꝛ ex illis. Et iudas
cecidit: et ceteri fugerunt. Et ionathas
et ſimõ tulerunt iudam fratrem ſuũ: ꝛ ſe
pelierũt eũ in ſepulchro patrum ſuorum
in ciuitate modin. Et fleuerunt eum oĩs
populus iſrael plãctu magno: et lugebãt
c dies multos et dixerunt. Quomodo cecĩ
dit potens qui ſaluum faciebat populuꝫ
iſrael. Et cetera verba bellorum iude et
virtutũ quas fecit ꝛ magnitudinis eius
non ſunt deſcripta. Multa eñi erãt val-
de. Et factũ eſt poſt obitum iude emerſe
runt iniqui in omnibus finibus iſrael et
exorti ſunt oẽs qui operabantur iniquita
tem. In diebus illis facta eſt fames ma-
gna valde ꝛ tradidit ſe bachidi oĩs regio
eorum cum ipſis. Et elegit bachides vi-
ros ĩpios: ꝛ cõſtituit eos dños regionis:
et exquirebant ꝛ perſcrutabant amicos
iude: et adducebãt eos ad bachidẽ: ꝛ vin
dicabat in illos ꝛ illudebat. Et facta eſt
tribulatio magna in iſrael: qualis nõ fuit
ex die qua non eſt viſus propheta in iſrl'.
Et congregati ſunt omnes amici iude: et
dixerunt ionathe. Ex quo frater tuus iu-
das defunctus eſt: vir ſimilis ei nõ eſt q
exeat cõtra inimicos noſtros bachidẽ et
eos qui inimici ſunt gentis noſtre nunc
itaqꝫ te hodie elegimus eſſe pro eo nobis
in principem et ducẽ: ad bellandum bel-
lum noſtrum. Et ſuſcepit ionathas tem
pore illo principatũ: ꝛ ſurrexit loco iude
d fratris ſui. Et cognouit bachides: ꝛ que-
rebat eũ occidere. Et cognouit ionathas
et ſimon fratres eius: ꝛ omnes qui cũ eo
erant: et fugerunt in deſertum thecue et
cõſederunt ad aquam lacus aſphar: ꝛ co
gnouit bachides: ꝛ die ſabbatorum venit
ipſe et omnis exercitus eius trans iorda
nem: et ionathas miſit fratrem ſuum du
Mis & com- cẽ ppl'i: ꝛ rogauit nabutheos amicos ſu-
modarem. os: vt ꝯ cõmẽdarẽt illis apparatũ ſuuꝫ q
erat copioſus: ꝛ exierũt filij iambri ex me
daba: et comprehenderunt iohannem et
omnia que habebat ꝛ abierunt habentes
ea. Poſt hec verba renũciatũ eſt ionathe
et fratri eiꝰ: quia filij iambri faciunt nu-
ptias magnas: ꝛ ducũt ſpõſam ex mada-
ba filiã vnius de magnis pñcipibus cha
naã cuꝫ ambitione magna. Et recordati
ſunt ſanguinis iohãnis fratris ſui ꝛ aſcẽ
derunt ꝛ abſconderunt ſe ſub tegmento
mõtis: ꝛ eleuauerũt oculos ſuos ꝛ vide-
rũt: ꝛ ecce tumultꝰ ꝛ apparatꝰ multus: ꝛ
ſpõſus proceſſit ꝛ amici eius ꝛ fratres eiꝰ
obuiã illis cum tympanis ꝛ muſicis ꝛ ar
mis multis. Et ſurrexerũt ad eos ex inſi
dijs: ꝛ occiderunt eos: ꝛ ceciderunt vul-
nerati multi ꝛ reſidui fugerunt in mõtes
et acceperunt omnia ſpolia eorum: ꝛ con
uerſe ſunt nuptie in luctũ: ꝛ vox muſico-
rum ipſorum in lamentum. Et vindica-
uerunt vindictam ſanguinis fratris ſui ꝛ
reuerſi ſunt ad ripam iordanis. Et audi
uit bachides: ꝛ venit die ſabbatorum vſ-
qꝫ ad oraꝫ iordanis in virtute magna. Et
dixit ad ſuos ionathas. Surgamus ꝛ pu e
gnemus cõtra inimicos noſtros. Non eſt
enim hodie ſicut eri ꝛ nudiuſtertius. Ec
ce enim bellum ex aduerſo: aqua vero ior
danis hinc ꝛ inde: ꝛ ripe ꝛ paludes et ſal
tus: et non eſt locus diuertendi. Nunc er 3.4.h.
go clamate in celum vt liberemini de ma
nu inimicoꝝ veſtroꝝ. Et commiſſum eſt
bellum. Et extendit ionathas manũ ſuã
percutere bachidẽ: ꝛ diuertit ab eo retro:
ꝛ diſſilijt ionathas: ꝛ qui cũ eo erãt i ior-
danẽ: ꝛ tranſnatauerunt ad eos iordanẽ.
Et ceciderunt de parte bachidis die illa
mille viri: ꝛ reuerſi ſunt in hierl'ꝫ. Et edi
ficauerunt ciuitates munitas in iudea.
munitionẽ que erat i hierico: ꝛ in ãmaũ
et in bethorõ ꝛ in bethel: et thannata et
pharat et thopo muris excelſis et portis
et ſeris. Et poſuit cuſtodiaꝫ in eis: vt ini
micitias exercerẽt in iſrael: et muniuit ci
uitatem bethſurã ꝛ gazarã et arcem ꝛ po
ſuitꝰin eis auxilia et apparatum eſcarum
et accepit filios principum regionis obſi
des: et poſuit eos in arce in hierl'm in cu
ſtodiam. Et anno centeſimo quinquageſi
motertio menſe ſecundo precepit alchi-
mus deſtrui muros domus ſancte inte-
rioris: et deſtrui opera prophetarum ꝛ ce
pit deſtruere. In tẽpore illo percuſſus eſt
alchimꝰ: et ĩpedita ſunt opera illiꝰ: ꝛ ob f
cluſum eſt os eius et diſſolutus eſt para
liſi: nec vltra potuit loqui verbũ et man

ſtare de domo ſua. Et mortuus eſt alcbi-
mus in tpe illo cū tormento magno: ⁊ vi
dit bacchides qm̄ mortuus eſt alcbimus
⁊ reuerſus eſt ad regem: ⁊ ſiluit terra an-
nis duob⁹. Et cogitauerunt om̄s iniqui:
dicētes. Ecce ionathas ⁊ q̄ cū eo ſunt in
ſilentio habitāt cōfidenter. Nūc ergo ad
ducamus bacbidē: ⁊ ꝯprehendet eos oēs
vna nocte. Et abierunt ⁊ ꝯſilium ei dede
runt: ⁊ ſurrexit vt veniret cum exercitu
multo: ⁊ miſit occulte epiſtolas ſocijs ſuis
q̄ erāt in iudea vt ꝯprehēderent ionathā
⁊ eos qui cū eo erāt: ſed nō potuerūt quia
innotuit eis ꝯſiliū eorum. Et apprehen-
dit de viris regionis qui principes erant
milicie quinquaginta viros: ⁊ occidit eos
Et ſeceſſit ionathas ⁊ ſimon ⁊ q̄ cum eo
erāt in bethbeſſem q̄ eſt in deſerto ⁊ extru
xit diruta eius: ⁊ firmauerunt eam. Et co
gnouit bacbides: ⁊ congregauit vniuer-
ſam multitudinem ſuam: ⁊ his qui de iu
dea erāt: denunciauit. Et venit ⁊ caſtra po
ſuit deſup bethbeſſe ⁊ oppugnauit eam
dies multos: ⁊ fecit machinas. Et reli-
quit ionathas ſimonē fratrē ſuū in ciui-
tate: ⁊ exijt in regionē ⁊ venit cum nume
ro: ⁊ percuſſit odarē ⁊ fratres ei⁹: ⁊ filios
phaſerō in tabernaculis ipſoꝝ: et cepit ce
dere ⁊ creſcere in virtutibus. Simō ꝟo
et q̄ cū ipſo erant: exierunt de ciuitate et
ſuccenderunt machinas: ⁊ pugnauerunt
contra bacbidem: et contritus eſt ab eis
Et afflixerunt eum valde qm̄ ꝯſilium ei⁹
et cōgreſſus eius erat inanis. Et iratus
ꝯtra viros iniquos qui ei cōſiliū dederāt
vt veniret in regionem ipſoꝝ: multos ex
eis occidit. Ipſe aūt cogitauit cum reli-
quis abire in regionē ſuam. Et cognouit
ionathas et miſit ad eum legatos compo
nere pacem cum ipſo et reddere ei capti-
uitatem: et libenter accepit et fecit ſcḋm
verba eius: et iurauit ſe nihil facturum
ei mali omnibus diebus vite eius. Et red
didit ei captiuitatem: quā prius erat pre
datus de terra iuda: ⁊ conuerſus abijt in
terram ſuam: ⁊ non appoſuit amplius ve
nire in fines eius. Et ceſſauit gladius ex
iſrael: ⁊ habitauit ionathas in machmas
et cepit ionathas ibi iudicare ppl'z et ex-
terminauit impios ex iſrael.

¶ C. X. Alexāder occidit demetriū ⁊ accepit filiā
ptolomei regis vxorē: de gloria ionathe habentur
multa in hoc capitulo: iunior demetrius accepit
regnū: apollonium ducem expugnauit ionathas:
reuerſus eſt ionathas in hierl'm: miſit ei alexan-
der fibulam auream. Capitulum. x.

ET anno centeſimo ſexa a
geſimo aſcendit alexan
der antiochi fili⁹ q̄ co-
gnominatus eſt nobi-
lis: et occupauit ptolo
maidā: ⁊ receperūt eū et
regnauit illic. Et audi
uit demetrius rex et cō
gregauit exercitum copioſum valde ⁊ exi
uit obuiā illi in p̄liū ⁊ miſit demetri⁹ epi
ſtolā ad ionathā verbis pacificis vt ma-
gnificaret eū. Dixit eñ. Anticipemus fa
cere pacē cū eo priuſq̄ faciat cū alexādro
aduerſus nos. Recordabitur eñ oim ma
loꝝ q̄ fecim⁹ in eū ⁊ in fr̄em ei⁹ et in gētē
ei⁹. Et dedit ei poteſtatē ꝯgregādi exerci
tum: et fabricare arma: et eſſe ipm̄ ſocium
ei⁹ et obſides q̄ erāt in arce iuſſit tradidit
ei et venit ionathas in hierl'm et legit epi
ſtolas in auditu oīs ppl'i: ⁊ eoꝝ q̄ in arce
erant. Et timuerunt timore magno: qm̄
audierunt q̄ dedit ei rex poteſtatem ꝯgre
gandi exercitum. Et traditi ſunt ionathe
obſides: et reddidit eos parentibus ſuis
et habitauit ionathas in hierl'm: et cepit
edificare et innouare ciuitatem. Et dixit
facientibus opera vt extruerent muros ⁊
montem ſion in circuitu lapidibus qua
dratis ad munitionē: et ita fecerunt. Et
fugerunt alienigene q̄ erant in munitiōi
bus quas bacbides edificauerat: et reli-
quit vnuſquiſq; locū ſuū: et abijt in terrā
ſuā tm̄ in bethſura remāſerūt aliq̄ ex his
q̄ reliq̄rāt legē et p̄cepta dei: erat eñ hoc
eis ad refugiū. Et audiuit alexander rex b
ꝓmiſſa q̄ promiſit demetrius ionathe: et
narrauerunt ei p̄lia et ꝟtutes q̄s ipſe fe-
cit et fratres eius et labores q̄s laboraue
rūt: et ait. Nunq̄d inueniem⁹ aliquē viꝝ
talē. Et nunc faciem⁹ eū amicū et ſociū
nr̄z. Et ſcripſit ep̄laz et miſit ei ſcḋm ver
ba dicēs. Rex alexāder fratri ionathe ſa-
lutem. Audiuimus de te q̄ vir potens ſis
virib⁹ et apt⁹ es vt ſis amic⁹ nr̄: et nunc
ꝯſtituimus te hodie ſummū ſacerdotem
gētis tue: ⁊ vt amic⁹ voceris regis. Et mi
ſit ei purpurā et coronā aureā: vt q̄ noſtra
ſunt ſentias nobiſcū: ⁊ ꝯſerues amicitias
ad nos: et induit ſe ionathas ſtolā ſanctā
ſeptimo menſe āno cētēſimo ſexageſimo
in die ſolēni ſcenophegie. Et cōgregauit
exercitum: et fecit arma copioſa. Et au-
diuit demetrius verba iſta: et cōtriſtatus
eſt nimis: ⁊ ait. Quid hoc fecimus q̄ p̄oc
cupauit nos alexander apprehēdere ami
citiam iudeorum ad munimen ſui. Scri

bū ⁊ ego mitto verba deprecatoria ⁊ digni-
tates ⁊ dona: vt ſint mecum in adiutoriū
Et ſcripſit eis ī hec verba. Rex demetriꝰ
genti iudeorum ſalutem: qm̄ ſeruaſtis ad
nos pactū: ⁊ māſiſtis in amicitia noſtra
⁊ non acceſſiſtis ad inimicos noſtros au
diuimus ⁊ gauiſi ſumus. Et nunc perſe-
uerate adhuc cōſeruare ad nos fidem et
retribuemus vobis bona ꝓ his que feci-
ſtis nobiſcum. Et remittemus vobis pre
ſtationes multas: ⁊ dabimus vobis dona
c tiones. Et nunc abſoluo vos ⁊ omnes iu
deos a tributis: ⁊ precia ſalis indulgeo ⁊
coronas remitto ⁊ tertias ſeminis ⁊ dimi
diam partem fructus ligni: quod eſt por
tiōis mee relinquo vobis ex hodierno die
⁊ deinceps: ne accipiatur a terra iuda et
a tribꝰ ciuitatibus que addite ſunt illi ex
ſamaria ⁊ galilea ex hodierna die ⁊ in to
tum tempus: ⁊ hierl̄m ſit ſancta ⁊ libera
cum finibus ſuis: ⁊ decime ⁊ tributa ipſiꝰ
ſint. Remitto etiam poteſtatē arcis que
eſt in hierl̄m: ⁊ do eam ſummo ſacerdoti
vt conſtituat in ea viros quoſcunqȝ ipſe
elegerit qui cuſtodiant eam. Et omnem
aīam iudeorū q̄ captiua eſt a terra iuda
in omni regno meo relinquo liberā gra
tis: vt omnes a tributis ſoluanť etiā pe-
corum ſuorū. Et oēs dies ſolēnes ⁊ ſab
bata ⁊ neomenie: ⁊ dies decreti ⁊ tres di
es ante diē ſolēnē: et tres dies poſt diē ſo
lēnē ſint oēs immunitatis et remiſſionis
oībus iudeis qui ſunt in regno meo. Et
nemo habebit poteſtatem agere aliquid
⁊ mouere negocia aduerſus aliquē illorū
in oī cauſa. Et vt aſcribātur ex iudeis in
exercitu regis ad triginta milia virorum
⁊ dabuntur illis copie: vt oportet oībꝰ ex
ercitibus regis: ⁊ ex eis ordinabūtur qui
ſint in munitionibus regis magni. Et ex
his conſtituentur ſuper negocia regni q̄
aguntť ex fide: ⁊ ꝑncipes ſint ex eis: ⁊ am
bulent in legibus ſuis: ſicut ꝑcepit rex in
b terra iuda. Et tres ciuitates que addite
ſunt iudee ex regione ſamarie: cū iudea
reputenť: vt ſint ſub vno: ⁊ non obediāt
aliene poteſtati niſi ſummo ſacerdoti pto
lomaidā ⁊ cōfines eius quas dedi donū
ſanctis qui ſunt in hierl̄ꝫ ad neceſſarios
ſumptus ſanctorum. Et ego dabo ſingu
lis annis quindecim milia ſiclorum argē
ti de rationibus regis q̄ me contingunt
⁊ omne quod reliquum fuerit quod non
reddiderant q̄ ſup negocia erant annis
prioribus ex hoc dabūt in opa domꝰ. Et
ſup hec q̄nqȝ milia ſiclorū argenti q̄ acci

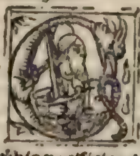
piebant de ſanctorū rōne per ſingulos an
nos ⁊ hec ad ſacerdotes ꝑtineant qui mi
niſterio funguntť. Et q̄cunqȝ cōfugerint
in tēplū qđ eſt hieroſolymis ⁊ in omnibꝰ
finibus eiꝰ obnoxij regi in oī negocio di-
mittanť: ⁊ vniuerſa que ſunt eis ī regno
meo libera habeant. Et ad edificāda vel
reſtauranda opera ſanctorū ſumptꝰ da
buntur de rōne regis: ⁊ ad extruēdos mu
ros hierl̄m: ⁊ communiēdos in circuitu
ſumptus dabunť de ratione regis: et ad
conſtruendos muros in iudea. Ut audi-
uit autem ionathas et populus ſermo-
nes iſtos: non crediderunt eis nec rece-
perūt eos: q2 recordati ſunt malicie ma-
gne quā fecerat in iſrael: et tribulauerat
eos valde. Et cōplacuit eis in alexādrū:
q2 ipſe fuerat eis ꝑnceps ſermonū pacis
⁊ ipſi auxiliū ferebant oībus diebus. Et
congregauit rex alexander exercitū ma
gnū: et admouit caſtra contra demetriū.
Et commiſerunt ꝓliū reges: et fugit ex xi. q. i. c.
ercitus demetrij: et inſecutus eſt eū ale niſi bella.
xander: et incubuit ſup eos. Et inualuit
prelium nimis donec occidit ſol et cecidit
demetrius in die illa. Et miſit alexander
ad ptolomeū regē egypti legatos ſm̄ hec
ꝟba: dicēs. Qm̄ regreſſus ſum in regnū
meū et ſedi in ſede patrū meorum et ob- a
tinui principatum: et contriui demetriū:
et poſſedi regionē noſtrā: et commiſi pu-
gna cum eo: et cōtritꝰ eſt ipſe ⁊ caſtra eiꝰ
a nobis: et ſedemus in ſede regni eius: et
nunc ſtatuamus adinuicē amicitiam et
da mihi filiam tuam vxorē et ero gener
tuus: et dabo tibi dona: ⁊ ipſi dignitates.
Et reſpondit rex ptolomeus dicēs. Felix i. ii.
dies in qua reuerſus es ad terrā patrum
tuorū: et ſediſti in ſede regni eorū. Et nūc
faciam tibi quod ſcripſiſti: ſꝫ occurre mi
hi ptolomaidam vt videamꝰ inuicē nos
et ſpondeā tibi ſicut dixiſti. Et exiuit pto
lomeus de egypto ipſe et cleopatra filia
eius et venit ptolomaidam anno centeſi
mo ſexageſimoſecūdo. Et occurrit ei ale
xander rex: ⁊ dedit ei cleopatrā filiā ſuā:
et fecit nuptias eius ptolomaide ſicut re
ges in magna gloria. Et ſcripſit rex ale-
xander ionathe: vt veniret obuiam ſibi.
Et abijt cum gloria ptolomaidam: et oc
currit ibi duobus regibus: et dedit illis
argentū multum et aurū et dona: et inue
nit gratiā in cōſpectu eorū. Et cōuenerūt
aduerſus eum viri peſtilentes ex iſrael:
viri iniqui interpellātes aduerſus eū: et
non intēdit ad eos rex. Et iuſſit ſpoliari

ionathã veſtibus ſuis: ⁊ indui eum pur- | fugerunt. Et qui diſperſi ſunt p campũ I.12.a.
pura ⁊ ita fecerunt. Et collocauit eũ rex
ſedere ſecũ. Dixitq₃ principib⁹ ſuis. Exi
te cũ eo in mediũ ciuitatis: ⁊ pdicate vt
nemo aduerſus eum interpellet, de vllo
negocio: nec quiſq̃ ei moleſtus ſit de vlla
ratione. Et factum eſt vt viderunt q̇ in-
terpellabãt gl'iam eius que pdicabat: et
opertũ eũ purpura: fugerũt oẽs. Et ma
gnificauit eũ rex: ⁊ ſcripſit eũ inter pͥmos
amicos: ⁊ poſuit eũ ducẽ ⁊ participem
principatus. Et reuerſus eſt ionathas in
hierl'm cum pace ⁊ leticia in anno cente
ſimo ſexageſimoquinto: venit demetrius
filius demetrij a creta in terrã patrũ ſuo
rum. Et audiuit alexãder rex: ⁊ cõtriſta-
tus eſt valde: ⁊ reuerſus ẽ antiochiã. Et
cõſtituit demetrius rex appolloniũ ducẽ
q̇ perat celeſyrie: ⁊ ↄgregauit exercitum
magnũ: ⁊ acceſſit ad iamniã ⁊ miſit ad io
nathã ſummũ ſacerdotẽ dicẽs. Tu ſol⁹
reſiſtis nobis? Ego aũt factus ſum in de
riſum ⁊ in opprobriũ: ppterea q: tu po-
teſtatẽ aduerſum nos exerces in mõtib⁹
Nũc ergo ſi ↄfidis in virtutibus tuis: de
ſcẽde ad nos in cãpũ et cõparemus illic
inuicẽ: q: mecũ eſt virtus bellorũ. Inter-
roga: ⁊ diſce q̇s ſum ego: ⁊ ceteri q̇ auxi-
lio ſunt mihi: q̇ ⁊ dicũt q: non põt ſtare
pes veſter añ faciẽ nr̃am: q: bis in fugã
cõuerſi ſunt pr̃es tui in terrã ſuã: ⁊ nunc
quõ poteris ſuſtinere eq̃tatũ et exercitũ
tñ in cãpo: vbi nõ eſt lapis neq₃ ſaxũ ne
q₃ locus fugiendi? Ut audiuit aũt iona-
thas ſermõẽs appollonij: motus eſt aĩo:
⁊ elegit decem milia virorũ: ⁊ exijt ab hie
ruſalẽ: ⁊ occurrit ei ſymõ frater ei⁹ in ad
iutoriũ: ⁊ applicuerunt caſtra in ioppen
⁊ excluſit eũ a ciuitate: q: cuſtodia appol
lonij ioppe erat: ⁊ oppugnauit eã. Et ex
territi qui erãt in ciuitate: aperuerũt ei ⁊
obtinuit ionathas ioppen. Et audiuit
appolloni⁹: ⁊ admouit tria milia equitũ
et exercitum multũ. Et abijt azotũ tãq̃
iter faciẽs: ⁊ ſtatiʒ exijt in cãpũ: eo q̇ ha
beret multitudinẽ eq̃tũ: ⁊ cõfideret i eis
Et inſecutus eſt eũ ionathas in azotum
⁊ ↄmiſerũt pliũ. Et reliq̇t appolloni⁹ in
caſtris mille eq̃tes poſt eos occulte: ⁊ co
gnouit ionathas qm̃ inſidie ſunt poſt ſe:
⁊ circuierunt caſtra eius: ⁊ iecerunt ia
cula i ppl'm a mane vſq₃ ad veſperã. Po
I.12.a. pul⁹ aũt ſtabat ſicut pceperat ionathas
et laborauerũt eq̇ eorum. Et eiecit ſimõ
exercitũ ſuũ: ⁊ cõmiſit ↄ legionẽ. Eq̃tes
eñ fatigati erant: ⁊ cõtriti ſunt ab eo e.

fugerunt in azotũ: et intrauerũt in beth
dagon idolum ſuum vt ibi ſe liberarent.
Et ſuccendit ionathas azotum: et ciuita-
tes q̃ erant in circuitu ei⁹: et accepit ſpo-
lia eorũ: et tẽpliũ dagon: et oẽs q̇ fugerunt
in illud ſuccendit igni. Et fuerunt qui ce
ciderunt gladio cũ his q̇ ſuccenſi ſunt
fere octo milia virorũ. Et mouit inde io-
nathas caſtra: et applicuit ea aſcalonem
et exierunt de ciuitate obuiam illi in ma-
gna gloria. Et reuerſus eſt ionathas in
hieruſalem cum ſuis habentibus ſpolia
multa. Et factuʒ eſt vt audiuit alexander
rex ſermones iſtos addidit adhuc glori-
ficare ionathã. Et miſit ei phibulã aureã
ſicut cõſuetudo eſt dari cognatis regum
Et dedit ei acharon: et omnes fines eius
in poſſeſſionem.

¶ C.S. Surgit ptolomeus contra alexandrum abſtulit ab eo filiam quam prius dederat ei vxorem: et tradidit eã demetrio: ptolomeus duo regna habuit: alexander occidit a zabdiahel arabe: de morte ptolomei: demetri⁹ regnãs cõfirmat fedus cum ionatha: ⁊ videns ſibi nihil reſiſtere. diuiſit exercitum triphon erexit antiochus filiũ alexandri aduerſus demetrium: demetrius auxilio iudeorũ ſaluatus: mẽtitus eſt eis ea q̇ promiſit: victus eſt demetrius a triphone et ab antiocho adoleſcente: de amicitia antiochi cũ iudeis expugnat ſymõ bethſuram: pugnat ionathas cũ alienigenis.

Capitulum. xi.

Et rex egypti ↄgregauit
exercitum ſicut arenã
que eſt circa oram ma
ris: et naues multas:
⁊ querebat obtinere re
gnum alexandri dolo:
et addere illud regno
ſuo. Et exijt in ſyriam
vbis pacificis: et aperiebãt ei ciuitates
⁊ occurrebant ei: quia mandauerat ale-
xander rex exire ei obuiam eo q̇ ſocer
ſuus eſſet. Cum autem introiret ciuita- I.10.a.
tem ptolomeus: ponebat cuſtodias mi-
litum in ſingulis ciuitatibus. Et vt ap- I.10.b.
propiauit azoto oſtenderunt ei templum
dagon ſuccenſum igni ⁊ azotum ⁊ cetera
eius demolita et corpora proiecta et eo-
rum qui ceſi erant in bello tumulos q̇s
fecerant ſecus viam. Et narrauerunt re-
gi: quia hec fecit ionathas: vt inuidiam
facerent ei. Et tacuit rex. Et occurrit io-
nathas regi ioppẽ cum gloria ⁊ inuicẽ ſe
ſalutauerunt ⁊ dormierunt illic. Et abijt
ionathas cũ rege vſq₃ ad fluuium q̇ voca

bavit eleutherus: et reuerſus eſt in hie-
ruſalē. Rex aūt ptolome⁹ obtinuit dñiuʒ
ciuitatū vſqʒ ſeleuciā maritimā: et cogi-
tabat in alexandrū conſilia mala. Et mi-
ſit legatos ad demetriū: dicens. Ueni cō-
ponamus inter nos pactum: et dabo tibi
filiā meā quam habet alexāder: et regna
bis in regno pr̄is tui. Penitet eniʒ me ꝙ
dederim illi filiā meā. Queſiuit enim me
B occidere. Et vituperauit eum ꝑpterea ꝙ
ꝯcupierat regnum eius. Et abſtulit filiā
ſuā: ⁊ dedit eam demetrio: ⁊ alienauit ſe
ab alexādro: et manifeſtate ſunt inimici
tie eius. Et intrauit ptolome⁹ antiochiā
⁊ impoſuit duo diademata capiti ſuo: egy
pti et aſie. Alexander autē erat rex in cili
cia illis tp̄ibus: ꝗꝛ rebellabant qui erant
in locis illis. Et audiuit alexander: et ve-
nit ad eū in bellū. Et ꝑduxit ptolomeus
rex exercitum: ⁊ occurrit ei in manu vali
da et fugauit eum. Et fugit alexander in
arabiā: vt ibi ꝓtegeretur. Rex autē ptolo
meus exaltatus eſt. Et abſtulit zabdihel
arabs caput alexandri: et miſit ptolomeo
Et rex ptolomeus mortu⁹ eſt in die ter-
tia: ⁊ q̄ erant in munitionibus: perierunt
ab his qui erant intra caſtra. Et regnauit
demetrius anno centeſimo ſeptuageſi-
mo ſeptimo. In diebus illis congregauit
ionathas eos qui erant in iudea vt expu
gnarent arcē q̄ eſt in hierl̄m: et fecerunt
cōtra eā machinas multas. Et abierunt
quidā q̄ oderant gentem ſuā viri iniq̄ ad
regē demetrium: et renūciauerūt ei ꝙ io-
nathas obſideret arcē. Et vt audiuit ira
tus eſt: et ſtatim venit ad ptolomaidam
et ſcripſit ionathe ne obſideret arcem: ſʒ
occurreret ſibi ad colloquium feſtinato.
C Ut audiuit auteʒ ionathas: iuſſit obſide-
re. Et elegit de ſeniorib⁹ iſrael: et de ſacer
dotibus: et dedit ſe periculo. Et accepit
aurū et argentum ⁊ veſteʒ: ⁊ alia encenia
multa: ⁊ abijt ad regē ptolomaidā: et in
uenit gratiā in ꝯſpectu eius. Et interpel
labant aduerſus eū quidā iniqui ex gen-
te ſua. Et fecit ei rex ſicut fecerant ei qui
ante eū fuerant. Et exaltauit eū in con-
ſpectu oim̄ amicoꝝ ſuorū: et ſtatuit ei ꝑn
cipatū ſacerdotij: ⁊ quecūqʒ alia habuit
prius precioſa: et fecit eū principeʒ ami-
corum. Et poſtulauit ionathas a rege vt
immunē faceret iudeā vt tres toparchias
id eſt ſamariam et confines ei⁹: ⁊ ꝓmiſit
Tertiū bellum punicum. ei talenta trecēta. Et ꝯſenſit rex ⁊ ſcripſit
ionathe ep̄las de his omnib⁹: hūc modū
ꝯtinentes. Rex demetrius fratri ionathe
ſalutē ⁊ gēti iudeorum. Exēplū ep̄le quā
ſcripſimus laſthení parenti nr̄o de vobis
miſimus ad vos vt ſciretis. Rex deme-
trius laſtheni parenti ſalutem. Genti iu-
deorū amicis noſtris: ⁊ cōſeruantibus q̄
iuſta ſunt apud nos decreuimus benefa
cere ꝑpter benignitatē ipſorū quā erga
nos habent. Statuim⁹ ergo illis om̄s fi- D
nes iudee: ⁊ tres ciuitates ✠ lyddā ⁊ ra- Aletaphi ridam.
mathe q̄ addite ſunt iudee ex ſamaria: et
oēs cōfines eaꝝ ſeqſtrari oib⁹ ſacrificā-
tibus in hieroſolymis pro his que ab eis
prius accipiebat rex per ſingulos ānos ⁊
ꝑ fructibus terre ⁊ pomoꝝ. Et alia q̄ ad Scipio affricanus poſterior.
nos ꝑtinebāt decimaꝝ ⁊ tributoꝝ: ex hoc
tp̄e remittimus eis: ⁊ areas ſalinarum: et
coronas que nobis deferebant: oia ipſis
ꝯcedimus: ⁊ nihil hoꝝ irritū erit ex hoc ⁊
in oē tp̄s. Nunc ergo curate facere huius
exēplū ⁊ detur ionathe: et ponatur in monte
ſancto et in loco celebri. Et videns deme
trius rex ꝙ ſiluit terra in conſpectu ſuo ⁊
nihil ei reſiſtit dimiſit totū exercitū ſuum
vnūqueqʒ in locuʒ ſuum excepto peregri
no exercitu quē traxit ab inſulis gentiuʒ
et inimici erant ei oēs exercitus patrum
eius. Tryphon aūt erat quidam partium Carthago deletur.
alexādri ꝑus: ⁊ vidit qm̄ oēs exercitus
murmurauit cōtra demetrium: ⁊ iuit ad
emalchuel arabē qui nutriebat antiochū
filium alexandri: et aſſidebat ei: vt trade-
ret eum ipſi vt regnaret in loco patris ſui
Et enunciauit ei quanta fecit demetrius
et inimicitias exercituum eius aduerſus
illum. Et manſit ibi diebus multis. Et E
miſit ionathas ad demetrium regem: vt Terentius poeta clarer.
eijceret eos qui in arce erant in hierl̄m: ⁊
q̄ in preſidijs erāt ꝗꝛ impugnabāt iſrael
Et miſit demetrius ad ionathan dicens.
Non hec tm̄ faciā tibi et gēti tue ſed glīa
illuſtrabo te: ⁊ gētē tuā cum fuerit oppor
tunū. Nunc ergo recte feceris ſi miſeris
in auxiliū mihi viros: quia diſceſſit ois ex
ercitus meus. Et miſit ei ionathas tria
milia viroꝝ fortiū antiochiā: ⁊ venerūt
ad regē et delectat⁹ eſt rex in aduētu eoꝝ
Et conuenerūt q̄ erāt de ciuitate cētū vi
ginti milia viroꝝ: et volebant interficere
regē: ⁊ fugit rex in aulā: ⁊ occupauerunt
q̄ erant de ciuitate itinera ciuitatis: ⁊ ce
perunt pugnare. Et vocauit rex iudeos
in auxilium: ⁊ ꝯuenerunt oēs ſimul ad eū
⁊ diſpſi ſunt oēs ꝑ ciuitatē: ⁊ occiderunt
in illa die centū milia hoim̄. Et ſuccende
runt ciuitatē: ⁊ ceperunt ſpolia multa in
die illa: ⁊ liberauerunt regē: ⁊ viderūt qui

erant de ciuitate ꝙ obtinuiſſent iudei ci
uitatē ſicut volebant. Et infirmati ſunt
mente ſua: ⁊ clamauerunt ad regē cum
precibus dicentes. Da nobis dexteras: et
F ceſſent iudei oppugnare nos ⁊ ciuitatē.
Et proiecerunt arma ſua: ⁊ fecerūt pacē
et glorificati ſunt iudei in cōſpectu regis
et in ꝯſpectu oīm q̇ erant in regno eius:
⁊ nominati ſunt in regno. Et egreſſi ſunt
in hierl'm: habentes ſpolia multa. Et ſe
dit demetri⁹ rex in ſede regni ſui: et ſiluit
terra in cōſpectu ei⁹: ⁊ mētit⁹ eſt omnia
q̇cūq̧ dixit: ⁊ abalienauit ſe a ionatha:
⁊ non retribuit ei ſc̄m bñficia q̇ ſibi tribue
rat: et vexabat eū valde. Poſt hec autem
reuerſus eſt triphon ⁊ antiochus cum eo
puer adoleſcens: et regnauit et īpoſuit ſi
bi diadema. Et cōgregati ſunt ad eū oēs
exercit⁹ q̄s diſperſerat demetrius: ⁊ pu
gnauerunt ꝯ eum: et fugit et terga vertit.
Et accepit triphon beſtias et obtinuit an
tiochiā: ⁊ ſcripſit antiochus adoleſcens
ionathe dicens. Conſtituo tibi ſacerdo
tiū: et cōſtituo te ſuper quattuor ciuita
tes: vt ſis de amicis regis. Et miſit illi va
ſa aurea in miniſterium: et dedit ei pote
ſtatem bibendi in auro et eſſe ī purpura
et habere ꝓfibulā aureā: et ſymonē fra
trem eius conſtituit ducē a terminis tyri
vſq̧ ad fines egypti. Et exiit ionathas et
perambulabat trans flumen ciuitates:
et ꝯgregatus eſt ad eū oīs exercit⁹ ſyrie
in auxiliū: et venit aſcalonē: ⁊ occurrerūt
ei honorifice de ciuitate: et abiit inde ga
zam: ⁊ cōcluſerunt ſe q̇ erant gaze ⁊ ob
G ſedit eā: ⁊ ſuccēdit q̇ erant in circuitu ci
uitatis ⁊ p̄datus eſt eam. Et rogauerunt
gazēſes ionathā: ⁊ dedit illis dexteram: et
accepit filios eorum obſides: ⁊ miſit illos
in hierl'm: ⁊ perambulauit regionem vſq̧
ad damaſcū et audiuit ionathas ꝙ pre
uaricati ſunt ꝑncipes demetrii in cades
q̇ eſt in galilea cum exercitu multo volen
tes eum remouere a negocio regni: et oc
currit illis: fratrem aūt ſuū ſymonē reli
quit intra prouinciā. Et applicuit ſymō
ad bethſurā: ⁊ expugnabat eā dieb⁹ mul
tis et cōcluſit eos. Et poſtulauerunt ab
eo dextras accipere ⁊ dedit illis. Et eie
cit eos inde: et cepit ciuitatē et poſuit in
ea p̄ſidiū: et ionathas et caſtra ei⁹ appli
cuerunt ad aquā genezar: ⁊ ante lucē vi
gilauerunt in cāpo azor. Et ecce caſtra
alienigenaꝝ occurrebāt ei in cāpo: ⁊ ten
debant ei inſidias in montib⁹: ipſe autē
occurrit ex aduerſo. Inſidie vero exurre
xerunt de locis ſuis ⁊ ꝯmiſerunt preliū.
Et fugerunt q̇ erant ex parte ionathe oēs
et nemo relictus eſt ex eis niſi matathias
filius abſalomi: et iudas filius caphi prin
ceps militie exercitus. Et ſcidit ionathas
veſtimenta ſua: et poſuit terram in capi
te ſuo: et orauit. Et reuerſus eſt iona
thas ad eos in prelium: ⁊ cōuertit eos in
fugā: et pugnauerunt. Et viderunt qui fu
giebant partis illi⁹: et reuerſi ſunt ad eū
⁊ inſequebantur cū eo omnes vſq̧ ad ca
des ad caſtra ſua: ⁊ peruenerūt vſq̧ illuc
Et ceciderunt de alienigenis in die illa
tria milia virorum: ⁊ reuerſus eſt iona
thas in hieruſalem.

¶ C.S. Mittit ionathas legatos et epiſtolas ro
manis ⁊ ſpartiatis de cremento pacis; fugat io
nathas principes demetrii ⁊ exercitus eorum; per
cuſſit arabes qui vocantur zebedei; triphon vo
lens aſſumere regnum antiochi; doloſe egit cum
ionatha; ⁊ occidit eum et exercitum eius.

Capitulum duodecimum.

A ET vidit ionathas quia
tempus eum iuuat: et
elegit viros ⁊ miſit eos
romam ſtatuere: et re
nouare cum eis amici
tiam. Et ad ſpartiatas
et ad alia loca miſit epi
ſtolas ſecundū eandē
formam. Et abierunt romam ⁊ intraue
runt curiam: ⁊ dixerunt. Ionathas ſum
mus ſacerdos: ⁊ gens iudeorum miſerūt
nos vt renouemus amicitiam ⁊ ſocietatē
ſc̄m priſtinū. Et dederunt illis ep̄l'as ad
ipſos ꝑ loca vt reducerent eos in terram
iuda cū pace. Et hoc eſt exēplū ep̄l'arum
quas ſcripſit ionathas ſpartiatis. Iona
thas ſummus ſacerdos ⁊ ſeniores gētis
⁊ ſacerdotes ⁊ reliquus populus iudeo
rum ſpartiatis fratrib⁹ ſalutē. Iāpridem
miſſe erant ep̄l'e ad oniā ſummum ſacer
dotē a dario qui regnabat apud vos: q̄ꝛ
eſtis fratres nr̄i: ſicut ſcriptum continet
quod ſubiectum eſt. Et ſuſcepit onias vi
rum qui miſſus fuerat cum honore: ⁊ ac B
cepit ep̄l'as in q̇bus ſignificabat̄ de ſocie
tate ⁊ amicitia. Nos enim cum nullo ho
rum indigeremus: habentes ſolatio ſan
ctos libros qui ſunt in manibus noſtris:
maluimus mittere ad vos renouare fra
ternitatem ⁊ amicitiam: ne forte alieni
efficiamur a vobis. Multa enim tēpora
trāſiert ex quo miſiſtis ad nos. Nos ergo
in oī tp̄e ſine intermiſſiōe in dieb⁹ ſolen
nibus ⁊ ceteris quibus oportet memores

ſemꝑ memores ſumus veſtri in ſacrificijs que offerim⁹
et in obſeruationibus: ſicut ꝑ fas eſt: et
decet meminiſſe fratrum. Letamur itaqꝫ
de glia veſtra. Nos aūt circundederunt
multe tribulationes et multa prelia: et
impugnauerunt nos reges q̄ ſunt in cir-
cuitu noſtro. Noluimus ergo vobis mo-
leſti eſſe: neqꝫ ceteris ſocijs et amicis no
ſtris in his p̄lijs. Habuerimus ei de celo
auxilium: ⁊ liberati ſumus nos: ⁊ humi-
C liati ſunt inimici nr̄i. Elegim⁹ itaqꝫ neu
menū antiochi filiū ⁊ antipatrē iaſonis
filiū: ⁊ miſim⁹ ad romanos renouare cū
eis amicitiā ⁊ ſocietatē priſtinam. Man
dauimus itaqꝫ eis: vt veniant etiam ad
vos: et ſalutent vos: ⁊ reddant vobis epi
ſtolas noſtras de innouatione fraternita
tis noſtre. Et nūc bn̄facietis reſpōdētes
nobis ad hec. Et hoc reſcriptū ep̄larum
qḋ miſit onias. Rex ſpartiatarum onias
ionathe ſacerdoti magno ſalutē. Inuen-
tū eſt in ſcriptura de ſpartiatis et iudeis
quoniam ſunt fratres: ⁊ q2 ſunt de gene-
re abraam. Et nunc ex quo hec cognoui-
mus bn̄facitis ſcribentes nobis de pace
veſtra. Sed et nos reſcripſimus vobis.
Pecora noſtra: ⁊ poſſeſſiones noſtre ⁊ vꝛe
ſunt ⁊ vꝛe noſtre. Mādauim⁹ itaqꝫ hec
nunciari vobis. Et audiuit ionathas: qm̄
egreſſi ſunt principes demetrij cum exer
citu multo ſupra q̄ prius pugnare aduer
D ſus eum: ⁊ exijt ab hieruſalem: ⁊ occur-
rit eis in amathite regione. Non enim de-
derat eis ſpaciū vt ingrederent̄ regionem
ei⁹. Et miſit ſpeculatores in caſtra eorū
et reuerſi renunciauerunt: q̄ conſtituunt
ſuperuenire illuc nocte. Cū occidiſſet autē
ſol precepit ionathas ſuis vigilare: ⁊ eſſe
in armis paratos ad pugnam tota nocte
et poſuit cuſtodes ꝑ circuitū caſtrorum.
Et audierunt aduerſarij: q̄ paratus eſt
ionathas: cū ſuis in bello: ⁊ timuerunt ⁊
formidauerunt in corde ſuo: et accende-
runt focos in caſtris ſuis. Ionathas aūt
et q̄ cum eo erant non cognouerunt vſqꝫ
mane. Videbāt autem luminaria ardētia
⁊ ſecutus eſt eos ionathas ⁊ nō cōprehē
dit eos. Tranſierāt eñ flumē eleutherū
Et diuertit ionathas ad arabes q̄ voca-
bant̄ zabadei: ⁊ percuſſit eos: et accepit
ſpolia eoꝝ. Et iunxit: ⁊ venit damaſcum
E et perambulabat oēm regionem illam. Si
mon autem exijt: et venit vſqꝫ ad aſcalo
nem: et ad ꝓxima preſidia: et declinauit
in ioppen ⁊ occupauit eā. Audiuit enim
q̄ vellent p̄ſidiū tradere partibus deme-
trij: ⁊ poſuit ibi cuſtodes: vt cuſtodirent
eā. Et reuerſus eſt ionathas: et conuoca
uit ſeniores ppl'i: ⁊ cogitauit cum eis edi
ficare preſidia in iudea: et edificare mu-
ros in hieruſalē: et exaltare altitudinem
magnā inter mediū arcis et ciuitatis: vt
ſepararet eā a ciuitate vt eſſet ipſa ſingu
lariter: ⁊ neqꝫ emant neqꝫ vendāt. Et cō
uenerūt vt edificarēt ciuitatē: ⁊ ✠ cecidit Alias ✠ ceci-
murus q̄ erat ſup torrētem ab ortu ſolis derunt mu-
et reparauit eū q̄ vocatur caphetetha. Et ri qui erāt
ſymō edificauit adiada ⁊ ſephela: ⁊ mu-
niuit eā: et īpoſuit portas et ſeras. Et cū
cogitaſſet triphon regnare aſie et aſſume
re diadema et extendere manum in antio
chum regē timens ne forte non ꝑmitte-
ret eum ionathas: ſed pugnaret aduerſus
eum: querebat cōprehēdere eū ⁊ occidere.
Et exurgens abijt in bethſan. Et exiuit F
ionathas obuiā illi cum q̄draginta mili-
bus viroꝛum electoꝝ in p̄lium: et venit
bethſan. Et vidit triphon quia venit iona
thas cum exercitu multo vt extenderet in
eum manus: et timuit. Et excepit eum
cū honore: et cōmendauit eū oīb' ami-
cis ſuis: et dedit ei munera. Et precepit
exercitibus ſuis: vt obedirent ei ſicut ſibi
Et dixit ionathe. Vt quid vexaſti vniuer
ſum ppl'm cum bellum nobis nō ſit? Et
nunc remitte eos in domos ſuas. Elige
autem tibi viros paucos qui tecū ſint: et
veni mecū ptolomaidā: et tradā eam tibi
et reliqua preſidia et exercitum ⁊ vniuer-
ſoꝝ p̄poſitos negocij: ⁊ conuerſus abibo
Propterea enī veni. Et credidit ei: et fe-
cit ſicut dixit: ⁊ dimiſit exercitum: et abie-
runt in terrā iuda. Retinuit autē ſecum
tria milia viroꝝ: ex quibus remiſit in ga-
lileam duo milia: mille autem venerant
cum eo. Vt autē intrauit ptolomaidā io- G
nathas: clauſerunt portas ciuitatis pto-
lomenſes: ⁊ cōprehēderunt eū: ⁊ oēs qui
cum eo intrauerant gladio interfecerunt
Et miſit triphon exercitum et equites in
galileā et in campū magnū: vt perderent
oēs ſocios ionathe. At illi cū cognouiſ
ſent: q2 cōprehēſus eſt ionathas: ⁊ perijt
et oēs q̄ cum eo erant: hortati ſunt ſemet
ipſos: ⁊ exierunt parati in prelium. Et vi
dētes hi qui inſecuti fuerant quia ꝓ aia
re eſt illis: reuerſi ſunt. Illi autem vene
runt omnes cum pace in terram iuda. Et
planxerunt ionathā: et eos qui cum ipſo
erant valde. Et luxit iſrael luctu magno
Et q̄ſierunt oēs gentes q̄ erant in circui
tu eoꝝ cōterere eos. Dixerunt eñ. Non

habent principem ⁊ adiutorē: nūc ergo expugnemus illos: ⁊ tollamus de hoībus memoriam eorum.

¶ C. S. Symon p fratre ſuo dux cōſtituit̄ mit- tit argentum ⁊ duos filios ionathe triphoni de morte ionathe ⁊ filiorum eius: de edificio ſepul chri in modin: occidit triphon doloſe antiochum adoleſcentem ⁊ impoſuit ſibi diadema aſie: con- ſtituit demetrius pacem cum ſimone: ſublatum eſt iugum gentium ab hieruſalem: expugnat ſi- mon gazam: mundans autem eam: intrat cū lau de ⁊ ramis palmarum: ſimon conſtituit filium ſuum ducem. Capitulum. xiii.

Et audiuit symō q̄ cō- gregauit triphon exer- citū copioſum vt veni- ret in terrā iuda: et at- tereret eā: videns q̄ in tremore populus eſt et in timore: aſcendit hie- ruſalem ⁊ congregauit populum et adhortans: dixit. Uos ſcitis quanta ego et fratres mei et domus pa- tris mei fecimus pro legibus ⁊ p ſanctis prelijs: et anguſtias quales vidimus. Ho rum gratia perierūt fratres mei omnes ꝑpter iſrael: ⁊ relictus ſum ego ſolus. Et nunc non mihi contingat parcere anime mee in oī tpe tribulationis. Non enim melior ſum fratribus meis. Uindicabo itaq̄ gentem meam et ſancta natos q̄ꝫ noſtros et vxores: q̄ cōgregate ſunt vni- uerſe gentes cōterere nos inimicitie gra tia. Et accenſus eſt ſpiritus populi ſimul vt audiuit ſermones iſtos: et reſponde- runt voce magna dicentes. Tu es dux no ſter loco iude et ionathe fratris tui. Pu- gna prelium noſtrum: et omnia q̄cunq̄ dixeris nobis faciemus. Et congregans oēs viros bellatores accelerauit ꝯſum- mare vniuerſos muros hieruſalē: et mu niuit eam in gyro. Et miſit ionatham fi- lium abſalomi: et cum eo exercitum no- uum in ioppen: et eiectis his qui erant in arce remanſit illic ipſe: et mouit triphō a ptolomaida cum exercitu multo vt ve niret in terram iuda: et ionathas cum eo in cuſtodia. Simon autem applicuit in addus contra faciē campi. Et vt cogno uit triphon quia ſurrexit ſymon loco fra tris ſui ionathe: et quia commiſſurus eſ- ſet cum eo prelium: miſit ad eum legatos dicens. Pro argento quod debebat fra- ter tuus ionathas in ratione regis pro- pter negocia que habuit; detinuimus eū. Et nunc mitte argenti talenta centum: et duos filios eius obſides: vt non dimiſ- ſus fugiat a nobis: et remittemus eum. Et cognouit ſymon quia cum dolo loque ret ſecum. Juſſit tamen dari argentum ⁊ pueros: ne inimicitiam magnam ſume- ret ad populum iſrael dicentē: quia non miſit ei argentum et pueros: propter- ea periit. Et miſit pueros et centum ta- lenta et mentitus eſt et non dimiſit iona than. Et poſt hec venit triphon intra re- gionem vt contereret eā: et gyrauerunt p viam que ducit ador: et ſymon et caſtra eius ambulabant in omnem locum quo cunq̄ ibant. Qui autē in arce erant: mi ſerunt ad triphonem legatos: vt feſtina- ret venire per deſertum: et mitteret illis alimonias. Et parauit triphon omnem equitatum: vt veniret illa nocte. Erat eñ nix multa valde: et non venit in galadi- thim. Et cum appropinquaſſet baſcha- ma occidit ionatham et filios eius illic. Et conuertit triphon: et abiit in terram ſuam. Et miſit ſymon: et accepit oſſa io- nathe fratris ſui: et ſepeliuit ea in modin ciuitate patrum eius. Et planxerunt eū omnis iſrael planctu magno: et luxerunt eum dies multos. Et edificauit ſymon ſuper ſepulchrum patris ſui: et fratrum ſuorum edificium altum viſu lapide po- lito retro et ante: et ſtatuit ſeptem pyra- midas: vnam contra vnam patri et ma- tri et quattuor fratribus: et his circum- poſuit columnas magnas: ſuper colum- nas arma ad memoriam eternā: et iuxta arma naues ſculptas: que viderentur ab hominibus nauigantibus mare. Hoc eſt ſepulchrum quod fecit in modin vſq̄ in hunc diem. Triphon autem cum iter fa- ceret cum antiocho rege adoleſcente: do lo occidit eum: et regnauit in loco eius. Et impoſuit ſibi diadema aſie: et fecit plagam magnam in terra et edificauit ſymon preſidia iudee: muniens ea tur- ribus excelſis: et muris magnis et por- tis et ſeris: et poſuit alimenta in munitio nibus. Et elegit ſymon viros: et miſit ad demetriū regem: vt faceret remiſſionem regioni: quia actus omnes triphonis per direptionem fuerant geſti. Et demetrius rex ad verba iſta reſpondit ei: et ſcripſit epiſtolam talem. Rex demetrius ſymoni ſummo ſacerdoti ⁊ amico regum et ſenio ribus et genti iudeorum ſalutem. Coro- nā auream et bahē quā miſiſti ſuſcepim⁹ ⁊ parati ſum⁹ facere vobiscū pacē magnā

z ſcribere ꝑpoſitiõ regis remittere vobis
que induliſimus. Quecunq; eñi cõſtitui-
mus vobis conſtãt munitiões quas edi
ficaſtis vobis ſint. Remittimus q; igno
rantias z pctã vſq; in hodiernũ diẽ z co
F ronã quã debebatis. Et ſi q̃d aliud erat
tributariũ in hierl'm iã nõ ſit tributariũ
z ſi quid ex vobis apti ſunt ꝯſcribi inter
nr̃os cõſcribantur: et ſit inter nos pax.
Anno centeſimoſeptuageſimo: ablatum
eſt iugũ gentiũ ab iſrl'. Et cepit pp̃ls iſrl'
ſcribere in tabulis z geſtis publicis: an-
no primo ſub ſimone ſummo ſacerdote
magno duce z principe iudeorũ. In die
bus illis applicuit ſimõ ad gazam: z cir
cũdedit eã in caſtris: et fecit machinas z
applicuit ad ciuitatẽ: z ꝑcuſſit turrẽ vnã
z cõprehẽdit eã. Et q̃ eruperant erãt in-
tra machinã z ciuitatẽ: z factus eſt mo-
tus magn⁹ in ciuitate. Et aſcẽdẽt q̃ erãt
in ciuitate cũ vxorib⁹: z filijs ſupra murũ
ſciſſis tunicis ſuis: z clamauerunt voce
magna poſtulãtes a ſimone dextras ſibi
dari; z dixerunt. Non nobis reddas ſm
G malicias nr̃as: ſed ſm miãs tuas z ſer-
uiemus tibi. Et flex⁹ ſimon non debella
uit eos: eiecit tñ eos de ciuitate: z emun
dauit edes in q̃bus fuerant ſimulacra: z
tunc intrauit in eã cũ hymnis bñdicẽs
dñm: z eiecta ab ea omni immũdicia col
locauit in ea viros qui legẽ facerẽt: z mu
niuit eã z fecit ſibi habitationẽ. Qui aũt
erant in arce hierl'm ꝓhibebant egredi
et ingredi regionem: et emere a vendere
et eſurierunt valde: et multi ex eis fame
perierunt. Et clamauerunt ad ſimonem
vt dextras acciperẽt: et dedit illis. Et eie
cit eos inde: z mundauit arcẽ a cõtami
nationibus. Et intrauerunt in eã tertia
z viceſima die ſecundi menſis: anno cen
teſimo ſeptuageſimoprimo cum laude z
ramis palmarũ z cytharis et cinaris et
cymbalis et nablis z hymnis et canticis
q: contritus eſt inimicus magnus ex iſ-
rael. Et conſtituit vt oĩb⁹ annis agerent
dies hi cũ leticia: z muniuit montẽ tem
pli qui erat ſecus arcem: et habitauit ibi
ipſe et qui cum eo erant. Et vidit ſimon
iohannem filium ſuum q, fortis ꝓlij vir
eſſet: z poſuit eum ducẽ virtutũ vniuer
Al'z gera ria ſarum z habitauit in ✝ gazaris.

¶ K. S. Rex demetrius abijt in mediam ad ꝯtra-
henda ſibi auxilia: z captus ponit in cuſtodia: de
ſublimitate z potẽtia ſimonis regis iuda: de mul
titudine pacis illis temporibus renouantur ami
cicie inter romanos z iudeos: exemplum ſcriptu
re quam in tabulis ereis ſcripſerunt iudei pro
titulo glorie et laude ſui ducis ſimonis filij ma
thathie.

Capitulum. xiiij.

ANno cẽteſimo ſeptua A
geſimoſcdo congrega-
uit rex demetrius exer
citũ ſuũ z abijt in me
diã ad ꝯhenda ſibi au
xilia: vt expugnaret tri
phonẽ. Et audiuit ar-
ſaces rex ꝑſidis et me
die: q: intrauit demetrius confines ſuos
z miſit vnum de principibus ſuis vt com
prehenderet eum viuum: z adduceret eũ
ad ſe. Et abijt et ꝑcuſſit caſtra demetrij
z comprehendit eum: et ducit eũ ad ar-
ſacem: z poſuit eũ in cuſtodiã. Et ſiluit
oĩs terra iuda oĩbus diebus ſimonis: et
queſiuit bona genti ſue: z placuit illis po
teſtas eius: et gl'ia eius oĩbus diebus.
Et cũ omni gloria ſua accepit ioppen in
portum: et fecit introitum in inſulis ma
ris. Et dilatauit ꝯfines gentis ſue: z ob-
tinuit regionẽ. Et cõgregauit captiuita B
tem multã: z dñatus eſt gazare: z bethſu
re et arci z abſtulit immũdicias ex ea: et
non erat qui reſiſteret ei. Et vnuſquiſq;
colebat terram ſuam cum pace: et terra
iuda dabit fructus ſuos: et ligna campo
rum fructum ſuũ. Seniores in plateis
ſedebant omnes: z de bonis terre tracta
bant et iuuenes induebant ſe gloriam et
ſtolas belli. Et ciuitatibus tribuebat ali
monias: et conſtituebat eas vt eſſent va
ſa munitionis quoadusq; nominatum
eſt nomen glorie eius vſq; ad extremum
terre. Fecit pacem ſuper terram: et leta-
tus eſt iſrl' leticia magna. Et ſedit vnuſ-
quiſq; ſub vite ſua: et ſub ficulnea ſua: z
non erat qui eos terreret. Defecit impu-
gnans eos ſuper terrã: reges cõtriti ſunt
in diebus illis. Et confirmauit oẽs hu-
miles ppl'i ſui: et legẽ exquiſiuit: et abſtu
lit oẽm iniquum et malum. Sctã glorifi
cauit: et multiplicauit vaſa ſanctorũ. Et
auditũ eſt rome: q: defunctus eſſet iona
thas et vſq; in ſpartiatas: et contriſtati
ſunt valde. At audierunt autem q, ſimõ C
frater eius factus eſſet ſummus ſacer-
dos loco eı⁹ et ipſe obtineret omnem re
gionẽ: et ciuitates in ea: ſcripſerunt ad
eum tabulis ereis: vt renouarent amici-
tias et ſocietatem quam fecerant cum
iuda: et cum ionatha fratribus eius. Et
lecte ſunt in conſpectu eccleſie in hieru-
ſalem. Et hoc exemplum epiſtolarum

quas ſpartiate miſerunt. Spartianoꝝ
principes et ciuitates: ſimoni ſacerdoti
magno: et ſenioribus ⁊ ſacerdotibus ⁊ re
liquo populo iudeorum fratribus ſalutẽ.
legati qui emiſſi ſunt ad populuꝫ noſtrũ
nunciauerunt nobis de veſtra gloria et
honore et leticia: ⁊ gauiſi ſumus i introi
tu eoꝝ. Et ſcripſimus que ab eis erant
dicta in conſilijs populi ſic. Numenius
antiochi et antipater iaſonis filius: lega
ti iudeorum venerunt ad nos: renouan-
tes nobiſcum amicitiam priſtinam. Et
placuit populo accipere viros glorioſe: et
ponere exemplum ſermonum eorum in
ſegregatis populi libris vt ſit ad memo-
riam populo ſpartiatarum. Exemplum
autem horum ſcripſimus ſimoni magno
ſacerdoti. Poſt hec autem miſit ſimõ nu
menium romam habentem clypeum au
C reum magnum pondo mnarum mille:
ad ſtatuendam cum eis ſocietatem. Cuꝫ
autem audiſſet populus romanus ſermo
nes iſtos. Quam gratiarũ actionem red-
demus ſimoni et filijs eius. Reſtituit eñ
ipſe fratres ſuos: et expugnauit amicos
iſrael ab eis: et ſtatuerunt ei libertatem:
et deſcripſerunt in tabulis ereis: ⁊ poſue
runt in titulis in mõte ſion. Et hoc eſt ex
emplũ ſcripture. Octauadecima die mẽ
ſis ebul anno centeſimo ſeptuageſimoſe
cundo anno tertio ſub ſimone ſacerdote
magno in aſſaremel in conuentu magno
ſacerdotum et populi et principum ⁊ gẽ
tis et ſeniorum regionis nota facta ſunt
hec. Quoniam frequenter facta ſunt pre
lia in regione noſtra. Simon autem ma
tathie filius ex filijs iarib: et fratres eius
dederunt ſe periculo: et reſtiterunt ad-
uerſarijs gentis ſue vt ſtarent ſancta ip-
E ſorum ⁊ lex et gloria magna glorificaue-
runt gentem ſuam. Et congregauit iona
thas gentem ſuaꝫ ⁊ factus eſt illis ſacer
dos magnus: ⁊ appoſitus eſt ad populuꝫ
ſuum. Et voluerunt inimici eorum calca
re ſancta: et atterere regionem ipſorum
et extendere manus in ſancta ſanctorum
Tunc reſtitit ſimon: et pugnauit pro gen
te ſu[a]: et erogauit pecunias multas: ⁊ ar
mauit viros virtutis genti ſue: ⁊ dedit il-
lis ſtipendia. ⁊ muniuit ciuitates iude: et
bethſuram que erat in finibus iudee vbi
erant arma hoſtium antea: et poſuit illic
preſidium viros iudeos. Et ioppen mu-
niuit que erat ad mare ⁊ gazaꝫ que eſt in
finibus azoti: in qua hoſtes antea habi-
tabant: ⁊ collocauit illic iudeos: ⁊ quecũq̃
apta erãt ad correptionem eorum poſuit
in eis. Et vidit populus actum ſimonis:
et gloriam quã cogitabat facere genti ſue
et poſuerunt eum ducem ſuum ⁊ princi-
pem ſacerdotuꝫ eo ꝙ ipſe fecerit hec om B
nia et iuſticiam ⁊ fidem quam conſerua-
uit genti ſue: ⁊ exquiſiuit omnimodo ex-
altare populuꝫ ſuum. Et in diebus eius
proſperatum eſt in manibus eius: vt tol
lerentur gentes de regione ipſoꝝ: ⁊ que
in ciuitate dauid erant in hieruſalem in
arce de qua procedebant ⁊ cõtaminabãt
omnia que in circuitu ſanctorum ſunt: ⁊
inferebat plagã magnã caſtitati. Et col-
locauit in ea viros iudeos ad tutamẽtuꝫ
regionis ⁊ ciuitatis: ⁊ exaltauit muros in
hieruſalem. Et rex demetrius ſtatuit illi
ſummũ ſacerdotium. Scdm hec fecit eũ
amicum ſuum: ⁊ glorificauit eum gloria
magna. Audiuit enim ꝙ appellati ſunt
iudei a romanis amici ⁊ ſocij ⁊ fratres: ⁊
ꝙ ſuſceperunt legatos ſimonis glorioſe:
et quia iudei ⁊ ſacerdotes eorum conſen
ſerunt eum eſſe ducem ſuum et ſummuꝫ
ſacerdotem in eternum: donec ſurgat p- D
pheta fidelis: et vt ſit ſuper eos dux et vt
cura eſſet illi pro ſanctis: et vt cõſtitueret
prepoſitos ſuper opera eorũ: et ſuper re-
gionẽ: et ſup arma: ⁊ ſup preſidia: et cura
ſit illi de ſctis: et vt audiat ab oibꝰ: et ſcri
bant in noie eiꝰ oẽs ꝯſcriptiões in regio
ne: et vt operiat purpura et auro: et ne li
ceat vlli ex populo et ex ſacerdotibus irri
tum facere aliquid hoꝝ: et contradicere
his que ab eo dicunt: aut cõuocare con-
uentũ in regiõe ſine ipſo et veſtiri purpu
ra: et vti fibula aurea. Qui autẽ fecerit ex
tra hec: aut irritũ fecerit aliquid hoꝝ:
reus erit. Et cõplacuit oi populo ſtatue-
re ſimonẽ: et facere ſm verba iſta. Et ſu
ſcepit ſimon et placuit ei vt ſummo ſacer
dotio fungeret: et eſſet dux ⁊ princeps gẽ
tis iudeorum et ſacerdotum: et preeſſet
omnibus et ſcripturam iſtã dixerunt po
nere in tabulis ereis: et ponere eas in pe
ribolo ſanctoꝝ in loco celebri. Exemplũ
autem eorum ponere in erario: vt habe-
at ſimon et filij eius.

¶ C.S. Antiochus demetrij filiꝰ accepit regnũ paternũ et ſcripſit epiſtolas iudeis: pſecutus eſt antiochus triphonem ⁊ cetera reſcripta romanorum de pace ⁊ ſimone: miſit ſimon in auxiliũ antiocho: ⁊ noluit accipere mittit antiochus cẽdebeum ducem ad debellandum iudeam: ⁊ ipſe perſequitur triphonem. Capitulum. xv.

A ET miſit rex antiochus filiꝰ demetrij epiſtolas ab inſulis maris ſimoni ſacerdoti: ꝛ principi gētis iudeorum et vniuerſe genti: ꝛ erant cōtinentes hūc modum. Rex antiochus ſimoni ſacerdoti magno: ꝛ genti iudeoꝝ ſalutem.

Al. + quidam.

Al. + electam.

Quoniā ✠ quidā peſtilentes obtinuerunt regnū patrū noſtroꝝ: volo aūt vēdicare regnū ꝛ reſtituere illud ſicut erat antea: et ✠ electā feci multitudinē exercitꝰ: et feci naues bellicas. Volo autē procedere per regionē vt vlciſcar in eos qui corruperūt regionē noſtrā: et qui deſolauerūt ciuitates multas in regno meo. Nūc ergo ſtatuo tibi oēs oblatiōes quas remiſerūt tibi ante me oēs reges: et quecūq; alia dona remiſerunt tibi: ꝛ permitto tibi facere percuſſurā ꝓprij numiſmatis in regione
B tua. Hieruſalem autem ſanctā eſſe ꝛ liberā: et oīa arma q̄ fabricata ſunt: ꝛ ꝑſidia que ꝯſtruxiſti q̄ tenes maneāt tibi. Et oē debitū regis: ꝛ q̄ futura ſunt regi ex hoc et in totū tēpꝰ remittunť tibi. Cum autē obtinuerimꝰ regnū nr̄m glorificabimus te ꝛ gentē tuā ꝛ tēplū ꝛ gloria magna ita vt manifeſteť gloria veſtra i vniuerſa terra. Anno centeſimo ſeptuageſimo quarto exīt antiochus in terrā patrū ſuoꝝ et conuenerūt ad eum omnes exercitꝰ: ita vt pauci relicti eſſent cū triphone. Et inſecutus eſt eum antiochus rex: et venit
C doran fugiēs ꝑ maritimā. Sciebat enim q̄ congregata ſunt mala in eum: et reliquit eū exercitꝰ. Et applicuit antiochus ſup dorā cum centū viginti milibus viroꝝ belligeratoꝝ: et octo milibus equituꝫ. Et circuiuit ciuitatē: ꝛ naues a mari acceſſerunt: ꝛ vexabant ciuitatem a terra et mari ꝛ neminē ſinebāt ingredi vel egredi. Venit aūt numeniꝰ: ꝛ qui cum eo fuerāt ab vrbe roma habētes epiſtolas regibus ꝛ regionibꝰ ſcriptas: in q̄bus cōtinebanť hec. Lucius conſul romanoꝝ: ptolomeo regi ſalutem. Legati iudeorum venerunt ad nos amici noſtri renouantes p̄riſtinā amicitiam ꝛ ſocietatem: miſſi a ſimone principe ſacerdotum ꝛ populo iudeorū. Attulerūt autē ꝛ clypeū aureum mnarū
D mille. Placuit itaq; nobis ſcribere regibus ꝛ regionibus: vt nō inferant illis mala: neq; impugnent eos ꝛ ciuitates eoꝝ et regiones eoꝝ ꝛ vt non ferant auxilium pugnantibus aduerſus eos. Viſum autem eſt a nobis accipere ab eis clypeum. Si qui ergo peſtilentes fugerint de regione ipſorum ad vos: tradite eos ſimoni principi ſacerdotuꝫ vt vindicet in eos ſm legem ſuam. Hec eadem ſcripta ſunt demetrio regi ꝛ attalo et arabe et arſaci: et i oēs regiōes ſamſame et ſpartanis et delo et mindo et ſidoni et carie et ſamū et pamphyliam et lyciam et alicarnaſum et rhodum et faſelida et choo et ſiden et arado et gortinē et nidum et cyprū et cyrenē. Exemplū autē eoꝝ ſcripſerūt ſimoni principi ſacerdotuꝫ et populo iudeoꝝ. E
Antiochus autem rex applicuit caſtra in doran ſcdō: admouens ei ſemper manus et machinas faciens: et concluſit triphonem ne procederet: et miſit ad eum ſimō duo milia virorum electorum i auxilium et argentum et aurum ꝛ vaſa copioſa: et noluit ea accipere: ſed rupit omnia q̄ pactus eſt cum eo antea: et alienauit ſe ab eo. Et miſit ad eum athenobium vnum de amicis ſuis vt tractaret cum ipſo: dicens. Vos tenetis ioppen ꝛ gazarā ꝛ arcem que in hieruſalē ciuitates regni mei fines earum deſolaſtis et feciſtis plagaꝫ magnaꝫ in terra: et dominati eſtis per loca multa in regno meo. Nunc ergo tradite ciuitates quas occupaſtis et tributa locorum quibꝰ dn̄ati eſtis extra fines iudee. Sin autē date pro illis quingenta talēta argēti: et exterminij quod exterminaſtis: et tributorum ciuitatuꝫ alia talenta quingenta. Sin autē veniemus et expu- F
gnabimus vos. Et venit athenobiꝰ amicus regis in hieruſalem: et vidit gloriam ſimonis et claritatem in auro et argento et apparatum copioſum et obſtupuit: et retulit ei verba regis. Et rn̄dit ei ſimon ꝛ dixit ei. Neq; alienam terram ſumpſimus: neq; alienam detinemus: ſed hereditatē patruꝫ nr̄oꝝ q̄ iniuſte ab inimicis nr̄is aliquo tpe poſſeſſa eſt. Nos vero tēpus habētes vēdicamꝰ hereditatē patrū nr̄oꝝ. Nā de ioppe ꝛ gazara: que expoſtulas ipſi faciebāt in ꝑplo plagā magnam ꝛ in regione nr̄a hoꝝ damꝰ talēta centuꝫ. Et nō reſpondit ei athenobius verbum.
Reuerſus autem cum ira ad regem renūciauit ei verba iſta: ꝛ gloriam ſimonis et vniuerſa que vidit: et iratꝰ eſt rex ira ma- G
gna. Triphō autem fugit naui in orthoſiada. Et conſtituit rex cendebeum ducem maritimum: et exercitum peditum et equitum dedit illi. Et mandauit illi mouere caſtra contra faciem iudee: ꝛ mā

tauit ei edificare cedronem: et obſtruere
portas ciuitatis: et debellare populum.
Rex autem perſequebatur tryphonē. Et
peruenit cendebeus iamniam: et cepit ir
ritare plebem et cōculcare iudeam: et ca
ptiuare populum et interficere et edifica
re cedronem. Et collocauit illic equites
et exercitum: vt egreſſi perambularēt viā
iudee ſicut conſtituit ei rex.

¶ C.S. Duos filios miſit ſimon ad debellandū cendebeū ducem: ꝙ iudas filius ſimonis vulneratus eſt: occidit ſimon cū filijs ſuis in cōuiuio iohānes filius ſimōis ſuccedit patri ſuo in principatu ſacerdotum. Capitulum. xvj.

A — Bellum iu- guratū.

ET aſcēdit iohānes de
gazaris: et nūciauit ſi-
moni pr̄i ſuo que fecit
cēdebeus in pp̄lo ipſo
rum. Et vocauit ſimō
duos filios ſuos ſenio
res iudam et iohānē
et ait illis. Ego et fra-
tres mei et domus patris mei expugnaui
mus hoſtes iſrael ab adoleſcētia vſqꝫ in
hunc diem: et proſperatum eſt in mani-
bus noſtris liberare iſrael aliquotiens.
Nunc autē ſenui: ſed eſtote loco meo et
fratris mei: et egreſſi pugnate pro gente
Celius mari- nus. noſtra. Auxilium vero de celo vobiſcum
ſit. Et elegit de regione viginti milia viro
rum belligeratorum et equites: et profe-
cti ſunt ad cendebeum: et dormierunt in
modin. Et ſurrexerunt mane: et abierunt
in campū. Et ecce exercitus copioſus in
obuiā illis peditū et equitum: et fluuius
B torrens erat inter mediū ipſorum. Et ad
mouit caſtra contra faciem eorum: ipſe
et populus eius: et vidit pp̄lm trepidan-
tē ad trāſfretandū torrētē et trāſfretauit
primus. Et viderunt eum viri: et tranſie
runt poſt eum. Et diuiſit populū et equi
tes in medio peditū. Erat aūt equitatus
Bellum ciuile. aduerſariorum copioſus nimis. Et excla
mauerunt ſacris tubis: et in fugam con-
uerſus eſt cendebeus et caſtra eius: et ce
ciderunt ex eis multi vulnerati: reſidui
autem in munitionem fugerunt. Tunc
vulneratus eſt iudas frater iohānis. Jo-
hānes autem inſecutus eſt eos donec ve
nit cedronē quam edificauit: et fugerunt
vſqꝫ ad turres que erāt in agris azoti: et
C ſuccendit eas igni. Et ceciderunt ex illis
duo milia virorum: et reuerſus eſt in iu-
deam in pace: et ptolomeus filius abobi
conſtitutus erat dux in campo hiericho:
et habebat argētum et aurum multum.

Erat enim gener ſummi ſacerdotis: et ex Silla ro- manus.
altatum eſt cor eius: et volebat obtinere
regionem: et cogitabat dolum aduerſum
ſimonē et filios eius vt tolleret eos. Si
mon autem perambulans ciuitates que
erant in regione iudee: et ſollicitudinem
gerens earum deſcendit in hiericho: ipſe
et matathias filius eius: et iudas anno cē
teſimo ſeptuageſimo: menſe vndecimo.
Hic eſt menſis ſabath. Et ſuſcepit eos fi- i. februarij
lius abobi in munitiūculam que vocatur
doch cum dolo quam edificauit: et fecit
eis conuiuium magnum: et abſcondit il-
lic viros. Et cū inebriatus eſſet ſimon et
filij eius ſurrexit ptolomeus cum ſuis: Bellum ſo ciale.
et ſumpſerunt arma ſua et intrauerunt in
conuiuium: et occiderunt eum et duos fi
lios eius: et quoſdam pueros eius. Et fe- D
cit deceptionem magnam in iſrael: et red Bellū mi- thridaticū.
didit mala pro bonis. Et ſcripſit hec pto
lomeus et miſit regi vt mitteret ei exercitū
in auxilium et traderet ei regionem et ci-
uitates eorū: et tributa. Et miſit alios in
gazaram tollere iohannem: et tribunis mi
ſit epiſtolas vt venirent ad ſe: et daret eis Bellum ci- uile.
argentum et aurum et dona. Et alios mi
ſit occupare hieruſalem: et montem tem-
pli. Et precurrens quidam nunciauit io
hanni in gazara quia perijt pater eius et Catilina cōiurans.
fratres eius: et quia miſit te quoqꝫ interfi
ci. Ut audiuit autem vehementer expa-
uit et comprehendit viros qui venerant
perdere eum et occidit eos. Cognouit enī Bellū cre ticum.
quia querebant eum perdere. Et cetera
ſermonum iohannis et bellorum eius: et
bonarum virtutum quibus fortiter geſſit Juli⁹ ceſar
et edificij murorum quos extruxit: et rerū Pompeius magnus.
geſtarum eius: ecce hec ſcripta ſunt in li
bro dierum ſacerdotij eius: ex quo fact⁹ Marcus
eſt princeps ſacerdotum poſt patrē ſuū. Tulius Cicero.

¶ Explicit primus liber machabeorum.

¶ Incipit ſecundus liber machabeorum.

¶ C.S. Judeis in egypto dicit iudei q̄ ſunt hie roſolymis ſalutē ꝙ antiochus occiſus eſt in tē plo naneę et qui cū eo erant: de igne ſacrificij abſcōdito in puteo: oratio neemie talis erat: ꝙ regi perſarū manifeſtū factū eſt miraculū mutatiōis ignis et aque: et econuerſo. Capitulum. j.

a Fratribus
qui ſunt per egyptum
iudeis ſalutem dicunt
fratres qui ſunt in hie-
roſolymis iudei: ⁊ qui
in regione iudea: et pa-
cem bonã. Benefaciat
vobis deus ⁊ memine-
rit teſtamenti ſui quod locut⁹ eſt ad abra-
am ⁊ iſaac ⁊ iacob ſeruorum ſuorum fi-
delium: ⁊ det vobis cor omnibus vt cola-
tis eũ: ⁊ faciatis eius volũtatẽ corde ma-
gno ⁊ aio volenti. Adaperiat cor veſtrum
in lege ſua et in preceptis ſuis: et faciat
pacẽ. Exaudiat orationes veſtras: ⁊ recõ-
cilietur vobis: nec vos deſerat in tẽpore ma-
b lo. Et nunc hic ſumus orantes ꝓ vobis.
Regnante demetrio anno centeſimo ſexa-
geſimonono nos iudei ſcripſimus vobis
in tribulatione ⁊ impetu qui ſuperuenit
nobis in iſtis annis: ex quo receſſit iaſon
a ſancta terra et a regno. Portã ſuccen-
derunt et effuderunt ſanguinem innocẽ-
tem. Et orauimus ad dñm ⁊ exauditi ſu-
mus: ⁊ obtulimus ſacrificium et ſimila-
ginem ⁊ accendimus lucernas et propo-
l. decẽbris. ſuimus panes. Et nunc frequentate dies
ſcenophegie menſis caſleu. Anno cente-
ſimooctogeſimooctauo populus q̃ ẽ hie-
roſolymis et in iudea ſenatuſq; ⁊ iudas:
ariſtobolo magiſtro ptolomei regis q̃ eſt
de genere chriſtorum ſacerdotum: et his
qui in egypto ſunt iudeis ſalutem ⁊ ſani-
c tatem. De magnis periculis a deo libera-
ti magnifice gratias agimus ipſi vtpote
qui aduerſus talem regem dimicauimus
Ipſe enim ebullire fecit de perſide eos qui
pugnauerunt contra nos ⁊ ſanctam ciui-
tatem. Nã cum in perſide eſſet dux ipſe: ⁊
cũ ipſo immẽſus exercitus cecidit in tem-
plo nanee cõſilio deceptus ſacerdotũ na-
Moſee. nee. Etenim cũ ea habitatur⁹ erat venit
ad locũ antiochus ⁊ amici eius: ⁊ vt acci-
peret pecunias multas dotis nomine.
Cũq; ꝓpoſuiſſent eas ſacerdotes nanee
et ipſe cũ paucis ingreſſus eſſet intra am-
d bitum phani: clauſerunt templum. Cuꝫ
aũt intraſſet antiochus aperto occulto
aditu templi mittentes lapides percuſſe-
runt ducẽ ⁊ eos qui cũ eo erant: ⁊ diuiſe-
runt mẽbratim ⁊ capitib⁹ amputatis fo-
ras proiecerunt. Per omnia benedictus
l. decẽbris. deus qui tradidit impios. Facturi igitur
quinta et viceſima die menſis caſleu pu-
rificationem templi neceſſariuꝫ duxim⁹

ſignificare vobis: vt et vos quoq; agatis
diem ſcenophegie et diem ignis qui da-
tus eſt quãdo neemias edificato templo
et altari obtulit ſacrificia. Nam cum in ꝑ l. q. i. c. ſi-
ſidem ducerentur patres noſtri: ſacerdo- cut ennuo
tes qui tunc cultores dei erant acceptũ chus, de ce-
ignem de altari occulte abſconderunt in le miſſa, ce-
valle vbi erat puteus altus ⁊ ſiccus ⁊ in ſina.
eo cõtutati ſunt eum ita vt omnib⁹ igno- e
tus eſſet locus. Cum autem preteriſſent
anni multi: ⁊ placuit deo vt mitteretur
neemias a rege perſidis: nepotes ſacer-
dotum illorum qui abſconderãt miſit ad
requirendum ignem ⁊ ſicut narrauerunt
nobis non inuenerunt ignem ſed aquam
craſſaꝫ. Et iuſſit eos haurire et afferre ſi-
bi: ⁊ ſacrificia que impoſita erant iuſſit
ſacerdos neemias aſpergi ipſa aqua ⁊ li-
gna ⁊ que erãt ſuperpoſita. Utq; hoc fa-
ctuꝫ eſt ⁊ tempus affuit quod ſol refulſit
qui pri⁹ erat in nubilo: ⁊ accẽſus eſt ignis
magnus ita vt omnes mirarẽtur. Oratio-
nem autem faciebant oẽs ſacerdotes dũ
conſummaretur ſacrificium ionathe in-
choante: ceteris aũt rñdentibus. Et nee- f
mie erat oratio hunc habens modũ. Dñe
deus oĩm creator terribilis fortis iuſtus
et miſericors qui ſolus es bon⁹ rex ſolus
preſtans: ſolus iuſtus ⁊ omnipotẽs ⁊ eter-
nus: qui liberas iſrael de omni malo: qui
feciſti patres electos: et ſanctificaſti eos:
accipe ſacrificium pro vniuerſo populo
tuo iſrael: et cuſtodi partem tuam et ſan-
ctifica. Cõgrega diſperſionem noſtram:
libera eos qui ſeruiũt gentibus ⁊ cõtem-
ptos et abominatos reſpice vt ſciant gẽ-
tes: q2 tu es deus noſter. Affiige oppri-
mentes nos: ⁊ cõtumeliam facientes in
ſuperbia. Cõſtitue pplm̃ tuũ i loco ſan-
cto tuo: ſicut dixit moyſes. Sacerdotes
aũt pſallebant hymnos vſq3quo cõſum-
ptũ eſſet ſacrificiũ: cum autem conſum-
ptũ eſſet ſacrificiũ: ex reſidua aqua nee-
mias iuſſit lapides maiores ꝑfundi. Qđ g
vt factũ eſt ex eis flãma accẽſa eſt: ſed ex
lumine qđ refulſit ab altari cõſumpta eſt.
Ut vero manifeſtata eſt res renũciatũ
eſt regi pſarũ q2 in loco, i quo ignẽ abſcõ-
derãt hi q̃ trãſlati fuerãt ſacerdotes: aq̃ l. q. i. c. ſi-
apparuit de qua neemias et q̃ cũ eo erãt cut ennuo
purificauerunt ſacrificia. Conſiderans chus.
autem rex et rem diligenter examinans:
fecit ei tẽpluꝫ vt probaret qđ factum erat
et cum probaſſet ſacerdotibus donauit
multa bona ⁊ alia atq; alia munera: et ac-
cipiens manu ſua tribuebat eis. Appel-

lauit autem neemias hunc locum nepthar qđ interpretať purificatio. Vocať autem apud plures nephi.

¶ C.S. Ubi arca ꝛ altare inclusa sunt in monte a hieremia ꝓpheta: de quinqꝫ libris iasonis in vnum redactis. Capitulum .ij.

A Inueniť autem in descriptionibus hieremie prophete ꝙ iussit eos ignem accipere q̄ trāſmigrabanť vt significatum est: ꝛ vt māndauit transmigratis. Et dedit illis legē ne obliuiscerenť precepta dñi: ꝛ vt nō exerrarēt mentibus videntes simulachra aurea et argentea et ornamēta eoꝝ. Et alia hmōi dicens hortabať ne legē amouerēt a corde suo. Erat autē in ipsa scriptura quō tabernaculū ꝛ arcā iussit propheta diuino responso ad se facto comitari secū vsqꝫ quo exijt in mōtem in quo moyses ascendit ꝛ vidit dei hereditatē. Et veniens ibi hieremias inuenit locū speluncē: ꝛ tabernacu-

Ier.34.a. lum ꝛ arcā ꝛ altare incensi intulit illuc et

B ostiū obstruxit. Et accesserūt qdā simul qui sequebanť vt notarēt sibi locū ꝛ non potuerūt inuenire. Ut autē cognouit hieremias culpans illos dixit: ꝙ ignotꝰ erit locus donec cōgreget deꝰ cōgregationē populi: ꝛ propitius fiat. Et tunc dñs ostēdet hec: ꝛ apparebit maiestas dñi: ꝛ nubes erit sicut ꝛ moysi manifestabať: ꝛ sicut cū salomō petijt vt locus sanctificaretur magno deo manifestabat hec. Magnifice etenim sapientiam tractabat ꝛ vt sapientiam habens obtulit sacrificium

3.reg.8.s. dedicationis ꝛ cōsummationis templi.

C Sicut ꝛ moyses orabat ad dñm ꝛ descēdit ignis de celo ꝛ cōsumpsit holocaustū sic ꝛ salomō orauit: ꝛ descēdit ignis de celo ꝛ cōsumpsit holocaustū. Et dixit moyses eo ꝙ nō sit comestum qđ erat ꝓ pctō consumptum est. Similr et salomon octo diebus celebrauit dedicationem. Infere-

D banť autē in descriptionibus ꝛ cōmentarijs neemie hec eadē: ꝛ qualiter cōstruēs bibliothecam cōgregauit de regiōibus libros ꝛ prophetarū ꝛ dauid ꝛ epistolas regum ꝛ de donarijs. Similr autem iudas ea que didicerat per bellū qđ nobis acciderat cōgregauit omnia: ꝛ sunt apud nos. Si ergo desideratis hec mittite qui perferant vobis. Acturi itaqꝫ purificationē scripsimus vobis. Bene ergo facietis si egeritis hos dies. Deus autem qui liberauit populum suum et reddidit hereditatem omnibus: et regnum et sacerdotium et sanctificationem sicut promisit in lege speramus ꝙ cito nostri miserebiť et congregabit de sub celo in locum san-

ctum. Eripuit enim nos de magnis peri- E

culis ꝛ locum purgauit. De iuda ṽo machabeo ꝛ fratribꝰ eius: ꝛ de templi magni purificatione et de are dedicatione: sꝫ et de prelijs que ptinent ad antiochū nobilem ꝛ filium eius eupatorē ꝛ de illuminationibus que de celo facte sunt ad eos q̄ pro iudeis fortiter fecerunt: ita vt vniuersam regionem cum pauci essent vindicarent ꝛ barbaram multitudinem fugarēt et famosissimum in toto orbe templum recuperarent: ꝛ ciuitatem liberarēt: et vt leges q̄ abolite erant restituerenť dño cū omni tranquillitate propitio facto illis. Itaqꝫ ab iasone cyreneo quinqꝫ libris cōprehensa tentauimus nos vno volumine breuiare. Considerantes enim multitudinem librorum ꝛ difficultatem volētibꝰ

aggredi narratiōes historiarū ꝓpter mul- F

titudinē rerū curauimus volentibꝰ q̄dē legere vt esset animi oblectatio: studiosis vero vt facile possint memorie commendare: omnibus autē legentibus vtilitas conferať. Et nobis quidem ipsis qui hoc opus breuiandi causa suscepimus non facilē laborē: immo ṽo negocium plenū vigiliarum et sudoris assumpsimus. Sicut hi qui preparant cōuiuiū: ꝛ querunt aliorꝝ voluntati parere ꝓpter multorꝝ grāꝫ libenter laborē sustinemus veritatē quidem de singulis auctoribus cōcedentes: ipsi autē ṽm datā formā breuitati studētes. Sicut enim noue domꝰ architecto de vniuersa structura curādū ē: ei ṽo quo

pingere curat que apta sunt ad ornatum G

exquirenda sunt: ita estimādū est ꝛ in nobis. Etenī intellectū colligere: et ordinare sermonē ꝛ curiosius partes singulas quasqꝫ disquirere historie ꝯgruit auctori: breuitatē ṽo dictiōis sectari ꝛ executiōes rerum vitare breuitati concedendum est. Hinc ergo narrationem incipiemus de prefatione tantū dixisse sufficiat. Stultum etenim est ante historiā effluere: in ipsa autem historia succingi.

¶ C.S. Prodidit simon dona tēpli dei. Mittitur heliodorꝰ vt ea auferret: sacerdos ꝛ populus deprecantur dominum vt deposita custodiantur: heliodorus volens spoliare templum correptus est: liberatur a plaga per sacrificium oblatum. Capitulum tertium.

a Igitur cum ſctā ciuitas
habitaretur in oi pace
leges etiā adhuc opti-
me cuſtodirētur ꝓpter
onie pontificis diſpoſi
tionem et pietatem et
animos odio habētes
mala: fiebat vt et ipſi re
ges et principes locū ſummo honore di-
gnū ducerent et tēplū maximis muneri-
bus illuſtrarēt: ita vt ſeleucus aſie rex de
redditibus ſuis preſtaret oēs ſumptꝰ ad
miniſteriū ſacrificioꝝ pertinētes. Simō
aūt de tribu bēiamin prepoſitꝰ tēpli ꝯſti-
tutꝰ cōtēdebat obſiſtēte ſibi principe ſa-
cerdotū iniquū aliq̄d in ciuitate moliri.
Sꝫ cū vicere oniā nō poſſet: venit ad ap
polloniū tharſe filiū: q̄ illo tpe erat dux
celeſſyrie ⁊ phenicis: ⁊ nunciauit ei pecu-
nijs innūerabilibꝰ plenū eſſe erariū hie-
roſolymis et cōes copias immenſas eſſe
q̄ nō ꝑtinēt ad rōnē ſacrificioꝝ: eſſe autē
poſſibile ſub ꝑtāte regis cadere vniuerſa
b Cumq; retuliſſet ad regē appollonius de
pecunijs que delate erāt ille accitum he-
liodoꝝ q̄ erat ſuꝑ negocia eiꝰ miſit cum
mādatis vt ꝓdictā pecuniā trāſportaret.
Statimq; heliodorus iter ē aggreſſus: ſpe
cie q̄dē quaſi ꝑ celeſſyriā ⁊ phenicē ciuita
tes eſſet paragraturus: reuera autē regis
ꝓpoſitū ꝑfecturus. Sꝫ cū veniſſet hiero
ſolymā ⁊ benigne a ſūmo ſacerdote in ci
uitate eſſet exceptꝰ narrauit de dato iudi
cio pecuniarū ⁊ cuius regi gratia adeſſet
aperuit: interrogabat autē ſi vere hec ita
eſſent. Tūc ſummus ſacerdos oſtēdit de
poſita eē h̄ ad victualia viduarū ⁊ pupil
loꝝ: quedā vero eſſe hircani tobie viri val
de eminētis: i his q̄ detulerat impius ſi-
c mō vniuerſa aūt argēti talēta eē quadrin
gēta ⁊ auri ducēta. Decipi ꝟo eos q̄ cre-
didiſſent locoꝝ ⁊ tēplo qđ ꝑ vniuerſuꝫ mū
dum honorat̄ ꝓ ſui veneratiōe ⁊ ſancti-
tate oīno impoſſibile eſſe. At ille ꝓ his q̄
habebat in mādatis a rege: dicebat oi ge
nere regi ea eſſe deferēda. Cōſtituta aūt
die intrabat de his heliodorus ordinatu-
rus. Nō modica vero ꝑ vniuerſam ciuita
tem erat trepidatio. Sacerdotes aūt an-
te altare cū ſtolis ſacerdotalibus iactaue
runt ſe: ⁊ inuocabant de celo eum qui de
depoſitis legem poſuit: vt his q̄ depoſue-
rāt ea ſalua cuſtodiret. Jā ꝟo qui viderat
ſummi ſacerdotis vultum mente vulne-
rabat̄. Facies eñ ⁊ color immutatus de-
clarabat internum animi dolorē. Circū-
fuſa enim erat meſticia quedam viro: et
horror corporis per quē manifeſtus aſpi-
cientibus dolor cordis eius efficiebatur.
Alij etiam congregati de domibus con- b
fluebant publica ſupplicatione obſecrā-
tes: pro eo ꝙ in contemptū locus eſſet ventu-
turus. Accinctęq; mulieres cilitriis pe-
ctus per plateas confluebant: ſed et vir
gines que cōcluſe erant procurrebant ad
oniā: alie autem ad muros: q̄dam ꝟo ꝑ
feneſtras aſpiciebant: vniuerſe aūt protē
dentes manus in celum deprecabantur.
Erat eñ miſeria commixte multitudinis
et magni ſacerdotis in agone conſtituti
expectatio. Et hi quidem inuocabāt om
nipotētē deum: vt credita ſibi his qui cre e
diderant cum omni integritate cōſerua-
rentur. Heliodorus autē qđ decreuerat
perficiebat eodē loco ipſe cū ſ tellitibus
circa erarium preſens. Sed ſpiritus om-
nipotentis dei magnam fecit ſue oſten-
ſionis euidentiā: ita vt oēs qui auſi fue-
rant parere ei ruentes dei virtute i diſſo-
lutionē ⁊ formidinē cōuerterent̄. Appa
ruit eñ illis quidā equus terribilem ha-
bens ſeſſorem optimis operimētis ador
natus. Iſq; cum impetu heliodoro prio-
res calces eliſit. Qui aūt ei ſedebat vide-
bat̄ arma habere aurea. Alij etiam appa
ruerunt duo iuuenes virtute decori: opti
mi gloria ſpecioſiq; amictu: qui circum-
ſteterunt eum: et ex vtraq; parte flagella
bant: ſine intermiſſiōe multis plagis ver
berantes. Subito aūt heliodorus conci-
dit in terrā: eūq; multa caligine circum-
fuſum rapuerunt: atq; in ſella geſtatoria
poſitum eiecerunt. Et is qui cum multis f
curſoribus et ſatellitibus ꝓdictū ingreſ-
ſus eſt erariū portabat̄ nullo ſibi auxiliū
ferente manifeſta dei cognita virtute. Et
ille quidē ꝑ diuinā virtutē iacebat mutꝰ
atq; oi ſpe ⁊ ſalute priuatꝰ. Hi aūt dñm
bñdicebāt: q᷑ magnificabat locū ſuum et
tēplum: qđ paulo ante timore ac tumultu
erat plenuꝫ: apparente oīpotēte dño gau
dio et leticia repletū eſt. Tūc vero ex ami
cis heliodori quidam rogabant cōfeſtim
oniā vt inuocaret altiſſimū: vt vitā dona-
ret ei: qui in ſupremo ſpū erat ꝯſtitutus.
Cōſiderans aūt ſummꝰ ſacerdos ne for-
te rex ſuſpicaret̄ maliciā aliquā ex iudeis
circa heliodoꝝ cōſummatā: obtulit ꝓ ſa-
lute viri hoſtiā ſalutarem. Cūq; ſummꝰ g
ſacerdos exoraret: ijdem iuuenes eiſdē
veſtibus amicti aſtantes heliodoro dixe-
runt. Onie ſacerdoti gratias age: nam

propter eum tibi dn̄s vitam donauit. Tu
aūt a deo flagellat⁹ nuncia oīb⁹ magna-
lia dei ꝛ poteſtatē. Et his dictis nō cōpa
ruerūt. Heliodorus aūt hoſtia deo obla-
ta ꝛ votis magnis promiſſis ei q̄ viuere ſi
bi cōceſſit: ꝛ onie grās agēs recepto exer-
citu repedabat ad regē. Teſtabaꝛ aūt oī
bus ea que ſub oculis ſuis viderat opera
magna dei. Cū aūt rex interrogaſſet he-
liodoꝝ: q̄s eſſet apt⁹ adhuc ſemel hiero-
ſolymā mitti ait. Si quē habes hoſtē aut
regni tui inſidiatorem: mitte illuc: ꝛ fla-
gellatū eū recipies: ſi tn̄ euaſerit eo ꝙ in
loco ſit ꝟe dei q̄dā virt⁹. Nā ipſe qui ha-
bet in celis habitationē: viſitator ꝛ adiu-
tor eſt loci illius: ꝛ venientes ad maleſa-
ciendū percutit ac ꝑdit. Igiꝛ de heliodo
ro ꝛ erarij cuſtodia: ita res ſe habet.

¶ C. S. De inſidijs ſimonis ꝓditoris circa onīā ſacerdoti: iaſon ſuper onie muneribꝰ corrupit regē antiochum ꝓ ſacerdotio adipiſcendo: ſacerdotes neglectis ſacrificijs feſtinant ad ludū paleſtre: iaſon mittit argentum ad ſacrificium herculis: miſſus menelaus a iaſone ad regē iaſonem a ſacerdotio exeluſit: at hoc amoto ſucceſſit luſimachus frater eius occidiꝛ andronic⁹: quia ſacerdotem ipſe prius doloſe interfecerat: liſimachus a populo occidiꝛ ꝓpter ſacrilegia: contra menelaum ad regem cauſa agitur: menelaus ꝓpter potentiā auariciā ꝑmanſit in ꝑtāte: creſcēs etiam in malicia. Capitulum. iiij.

A SImō autē p̄dict⁹ pecu
niarum ꝛ patrie dela-
tor male loquebatur de
onia: tanq̄ ipſe helio-
dorū inſtigaſſet ad hec
ꝛ ipſe fuiſſet incentor
maloꝝ: prouiſorē q̄ ci-
uitatis ac defenſorē gē
tis ſue ꝛ emulatorē legis dei audebat inſi-
diatorē regni dicere. Sed cum inimicitie
intantum ꝓcederēt: vt etiā per quoſdā ſi
monis neceſſarios homicidia fierēt: cōſi
derans onias ꝑiculū cōtentiōis ꝛ apollo
niū inſanire: vtpote ducē celeſſyrie ꝛ phe
nicis ad augendā maliciam ſimonis ad
regem ſe cōtulit: non vt ciuiuꝫ accuſator
ſed cōmunē vtilitatē apud ſemetipſum
vniuerſe multitudinis cōſiderans. Vide
bat enim ſine regali prouidentia impoſſi
bile eē pacē rebus dari: nec ſimonē poſſe
ceſſare a ſtulticia ſua. Sed poſt ſeleuci
vite exceſſum cū ſuſcepiſſet regnū antio-
chus qui nobilis appellabaꝛ: ambiebat
iaſon frater onie ſummum ſacerdotium:
adito rege promittens ei argenti talenta
trecenta ſexaginta: ꝛ ex redditibus alijs
talenta octoginta. Super hoc promitte-
bat ꝛ alia centum quinquaginta: ſi pote B
ſtati eius cōcederet gymnaſiū ꝛ ephebiā
ſibi cōſtituere: ꝛ eos qui in hieroſolymis
erant antiochenos ſcribere. Quod cum
rex annuiſſet ꝛ obtinuiſſet principatum
ſtatim ad gentilem ritū contribulos ſuos
transferre cepit: ꝛ amotis his que huma
nitatis cauſa iudeis a regibus fuerant cō
ſtituta per iohannem patreꝫ eupolemī:
qui apud romanos de amicitia ꝛ ſocieta-
te functus eſt legatione legitima ciuium
iura deſtituēs praua inſtituta ſanciebat.
Etenim auſus eſt ſub ip̄a arce gymnaſiū
conſtituere: ꝛ optimos quoſq̄ ephebeorū
in lupanaribus ponere. Erat autem hoc
non initiuꝫ ſed incrementum quoddam
ꝛ profectus gentilis ꝛ alienigene cōuerſa
tionis propter impiū ꝛ non ſacerdotis ia-
ſonis nefarium ꝛ inauditūꝫ ſcelus: ita vt
ſacerdotes iam non circa altaris officia C
dediti eſſent: ſed contēpto templo ꝛ ſacri
ficijs neglectis feſtinarent participes fie
ri paleſtre ꝛ prebitionis eius iniuſte: ꝛ in
exercitijs diſci ꝛ patrios quidem hono-
res nihil habētes grecas glīas optimas
arbitrabanꝛ: quarū gratia periculoſa eos
contētio habebat: ꝛ eorum inſtituta emu
labanꝛ: ac per omnia his conſimiles eſſe
cupiebant: quos hoſtes ꝛ peremptores
habuerāt. In leges enim diuinas impie
agere impune non cedit: ſed hoc tēpus
ſequens declarabit. Cū aūt quinquēna-
lis agon tyro celebrareꝛ ꝛ rex preſens eēt
miſit iaſon facinoroſos ab hieroſolymis
viros pctōres portantes argenti didrach
mas trecentas in ſacrificium herculis:
quas poſtulauerunt hi qui aſportauerāt
ne in ſacrificijs erogarenꝛ: quia nō opor
teret: ſed in alios ſumptus eas deputari.
Sed hec oblata ſunt quidē ab eo qui mi
ſerat in ſacrificiū herculis propter p̄ſītes
aūt date ſunt in fabricā nauiū triremiū.
Miſſo aūt in egyptuꝫ apollonio neſthei
filio ꝓpter p̄mates ptolomei philometo-
ris regis. Cū cognouiſſet āntioch⁹ alienū
ſe a negocijs regni effectū ꝓprijs vtilita- D
tib⁹ cōſulēs ꝓfect⁹ inde venit ioppē ꝛ in
de hieroſolymā. Et magnifice ab iaſone
ꝛ ciuitate ſuſcept⁹ cū facularū luminib⁹
ꝛ laudib⁹ igreſſus ē: ꝛ īde ī phenicē exer
citū ꝯuertit. Et poſt triennij tp̄us miſit
iaſon menelaum ſupradicti ſimonis fra-
trē portantē pecunias regi: ꝛ de negocijs
neceſſarijs rn̄ſa platurū. At ille commē-

datus regi: cū magnificaſſet faciē pote-
ſtatis ei9 in ſemetipm retorſit ſummū ſa
cerdotiū ſuperponēs iaſoni talēta argēti
trecēta. Acceptiſq; a rege mādatis: venit
nihil qdē hñs dignū ſacerdotio aios ꝟo
crudelis tyranni: ⁊ fere belue irā gerens.
Et iaſon quidē qui propriū fratrē capti-
uauerat ipſe deceptus profugus in āma-
nitem expulſus eſt regionē. Menelaus
aūt principatum quidem obtinuit: de pe
cunijs ꝟo regi promiſſis nihil agebat: cū
exactionē faceret ſoſtratus qui arci erat
e prepoſitus. Nā ad hunc exactio vectiga-
lium ptinebat: quā ob cauſam vterq; ad
regē ſunt euocati. Et menelaus amot9
eſt a ſacerdotio: ſuccedente liſimacho fra
tre ſuo: ſoſtratus aūt plat9 eſt cyprijs.
Et cum hec agerentur: cōtingit tharſen-
ſes ⁊ mallothas ſeditionē mouere. eo q
antiochi regis cōcubine dono eſſent dati.
Feſtinanter itaq; rex venit ſedare illos:
relicto ſuffecto vno ex comitib9 ſuis an-
dronicho. Ratus autem menelaus acce-
piſſe ſe tempus opportunum: aurea qdā
vaſa e templo furatus: donauit androni
cho: ⁊ alia vēdiderat tyro ⁊ p vicinas ci-
uitates. Qd cum certiſſime cognouiſſet
onias arguebat eū ipſe i loco tuto ſe con
tinēs antiochie ſecus daphnē. Unde me
nelaus accedēs ad andronicū: rogabat
vt oniā interficeret. Qui cum veniſſet ad
oniā: ⁊ datis dextris cum iureiurando q
uis eſſet ei ſuſpectus ſuaſiſſet de aſilo p
cedere: ſtatim eū peremit: nō verit9 iuſti
ciā. Ob quā cām nō ſolū iudei: ſed etiā
alie quoq; nationes indignabant: ⁊ mo
leſte ferebant de nece tanti viri iniuſta.
f Sed regreſſum regē de ſilicie locis adie
runt iudei apud antiochiā ſimul ⁊ greci
cōquerentes de iniqua nece onie. Contri
ſtatus itaq; eſt aio antiochus ppter oniā
⁊ flexus ad miam lachrymas fudit recor
datus defuncti ſobrietatem ⁊ modeſtiā.
Accenſiſq; animis andronicū purpura
exutū per totā ciuitatē iubet circunduci
⁊ in eodē loco in quo in oniā impietatē
cōmiſerat: ſacrilegum vita priuari domi
no illi condignam tribuente penā. Mul
tis autem ſacrilegijs in templo a liſima-
cho cōmiſſis menelai cōſilio ⁊ diuulgata
fama: ↄgregata eſt multitudo aduerſum
liſimachum: multo iā auro exportato.
Turbis autem inſurgentibus ⁊ animis
ira repletis: liſimachus armatis fere tri-
bus milibus iniquis manibus vti cepit:
duce quodam tyranno etate pariter ⁊ de
mentia pfecto: ſz vt intellexerūt conatū
liſimachi: alij lapides: alij fuſtes validos
arripuere: quidā vero cinerē in liſimachū
iacere. Et multi quidē vulnerati quidam
aūt ⁊ pſtrati: oēs ꝟo in fugā ↄuerſi ſunt
Ipm etiā ſacrilegū ſecus erariū iterfece d
rūt. De his ergo cepit iudiciū aduerſus
menelaū agitari. Et cū veniſſet rex tyrū
ad ipſū negociū detulerūt miſſi tres vi-
ri a ſenioribus. Et cū ſuparet menelaus
promiſit ptolomeo multas pecunias da
re ad ſuadendū regi. Itaq; ptolomeus in
quodā atrio poſitū quaſi refrigerādi grā
regē adijt: ⁊ deduxit a ſnia ⁊ menelaū qui
dem vniuerſe malicie reū criminibus ab
ſoluit: miſeros aūt q etiā ſi apud ſcythas
cām dixiſſent: inocētes iudicarent: hos
morte dānauit. Cito ergo iniuſtā penam
dederūt: qui p ciuitate ⁊ pplo ⁊ ſacris va
ſis cām pſecuti ſunt. Quaobrem tyrij q̄
indignati erga ſepulturā eoꝝ liberaliſſi-
mi extiterūt. Menela9 aūt ppter eoꝝ q i po
tentia erāt auariciā pmanebat in ptāte:
creſcens in malicia ad inſidias ciuium.

¶ C. S. De ſignis celeſtibus factis in hieruſalē de morte iaſonis perſecutoris ciuium: antioch9 perſequens iudam: populo occiſo templum ſpoliauit. ductore menalao ⁊c. q non propter locum gentem: ſed propter gentem locum dominus elegit: antiochus regrediens antiochiā: reliquit prefectus iudeoꝝ perſecutores: iubet appollonio omnes iudeos: occidere mulieres ⁊ iuuenes vendere: iudas machabeus more ferarum viuit in deſerto. Capitulum. v.

EOdē tēpore antiochus a
ſecūdā profectionē pa
rauit in egyptū. Conti
git autem p vniuerſam
hieroſolymoꝝ ciuitatē
videri dieb9 quadragin
ta per aera equites diſ-
currētes: auratas ſtol-
las hntes ⁊ haſtas: quaſi cohortes arma-
tas: ⁊ curſus equorū p ordines digeſtos.
et cōgreſſiōes fieri comin9: ⁊ ſcutoꝝ mo
tus ⁊ galeatoꝝ multitudinem gladijs di
ſtrictis: ⁊ teloꝝ iact9: ⁊ aureoꝝ armorum
ſplēdorē oiſq; generis loricarū. Quapro
pter omnes rogabant in bonum mōſtra
cōuerti. Sed cū falſus rumor exiſſet: tā
q vita exceſſiſſet antiochus aſſumptis ia
ſon non minus mille viris: repente ag-
greſſus eſt ciuitatem: ⁊ ciuibus ad murū
conuolantibus: ad vltimum apprehenſa
ciuitate menelaus fugit in arcē. Iaſon ve
ro nō pcebat in cede ciuibus ſuis nec co

ſtabat pſperitatē aduerſum cognatos malum eſſe maximū arbitrans hoſtiū ꝛ nō ciuiū ſe tropbea captuꝝ: ꝛ pncipatuꝫ quidē nō obtinuit: finē vero inſidiarum ſuaꝝ ↄfuſionē accepit: ꝛ pfug⁹ iteꝝ abijt in ámanitē. Ad vltimū in exitiū ſui con
B cluſus ab aretba arabū tyrāno: fugiens de ciuitate in ciuitatem: omnib⁹ odioſus vt refuga legū ꝛ execrabilis: vt patrie et ciuiū hoſtis: in egyptū extruſus eſt: ꝛ qui mltos de patria ſua expulerat: pegre perijt lacedemonas pfectus q̄ſi pro cognatione ibi refugiū babiturus. Et qui inſepultos multos abiecerat: ipſe ꝛ illamentatus ꝛ inſepultus abijcitur: ꝛ ſepultura neq; peregrina vſus: neq; patrio ſepulchro participans. His itaq; geſtis ſuſpicatus eſt rex ſocietatē deſerturos iudeos et ob boc profectus ex egypto efferatis animis: ciuitatuꝫ q̄dē armis cepit. Juſſit aūt militibus interficere: nec parcere occurſantibus: et per domos aſcēdētes trucidare. Fiebant ergo cedes iuueniū ac ſenioꝝ ꝛ mulieꝝ ꝛ natoꝝū exterminia: virgi
C nūq; ꝛ puuloꝝ neces. Erāt aūt toto triduo octoginta milia interfecti: quadraginta milia vincti: non minus autem venundati. Sꝫ nec iſta ſufficiūt: auſus eſt etiā intrare tēplū vniuerſa terra ſanctius menelao ductore: q̄ legū ꝛ patrie fuit pditor: et ſceleſtis manibus ſumens ſancta vaſa q̄ ab alijs regibus ꝛ ciuitatib⁹ erant poſita ad ornatū loci ꝛ gloriaꝫ contrectabat indigne ꝛ cōtaminabat. Ita alienat⁹ mente antiocbus: non cōſiderabat ꝙ ppter peccata babitantium ciuitatem modicum deus fuerat irat⁹: pter qd̄ et accidit circa locum deſpectio. Alioquin niſi contigiſſet eos multis peccatis eſſe inuolutos: ſicut belliodor⁹ q̄ miſſus eſt a ſeleuco rege ad expoliandū erariū etiam boc ſtatim adueniens flagellatus ꝛ repulſus vtiq; fuiſſet ab audacia. Veꝝ non ppter locū gētē: ſed ppter gentē locuꝫ deus elegit: ideoq; ꝛ ipſe locus pticeps factus eſt ppli maloꝝ: poſtea aūt fiet ſocius bonorum. Et q̄ derelictus in ira dei oipotētis eſt iteꝝ in magni dei recōſiliatione cum
D ſumma gloria exaltabit. Igit antiocbus mille ꝛ octingētis ablatis de tēplo talentis velociter antiocbiā regreſſus eſt: exiſtimās ſe p ſuperbia terrā ad nauigādū: pelagus vo ad iter agendū deductuꝝ ppter mentis elationē. Reliqt aūt prepoſitos ad affligēdā gentē bieroſolymis qui dē pbilippū genere pbrigē: moribus crudeliorē eo ipſo a q̄ ↄſtitut⁹ eſt: in garizim aūt ādronicū ꝛ menelaū: q̄ grauius ꝙ ceteri imminebāt ciuib⁹. Cūq; appoſit⁹ eēt ↄtra iudeos: miſit odioſuꝫ pncipē appollonium cū exercitu viginti ꝛ duob⁹ milibus pcipiēs ei oēs pfecte etatis interficere mulieres ac iuuenes ac virgines vendere. Qui cū veniſſet bieroſolymā: paceꝫ ſimulās quieuit vſq; ad diē ſanctum ſabbati: ꝛ tunc feriatis iudeis: arma capere ſuis precepit. Oēſq; ſimul q̄ ad ſpectaculū pceſſerāt trucidauit: ꝛ ciuitatem cum armatis diſcurrēs ingentē multitudinē pemit. Judas aūt macbabe⁹ q̄ decimus fuerat: ſeceſſerat i deſertū locū ibiq; inter feras vitā in montibus cū ſuis agebat: ꝛ feni cibo veſcētes demorabanṫ: ne pticipes eſſent coinquinationis.

¶ C.S. Miſit rex vt iudei compellerentur a lege dei: ꝛ contaminare templum: templum luxuriatur: ꝛ comeſſationibus impletur: iudei ad idolorum ſacrificia coguntur de paſſione duarum mulierum cum infantibus: ꝛ eoꝝ qui igne exuſti ſunt: interponiṫ bic quedā exbortatio tribulatorum: de paſſione eleazar. Capitulū.vi.

Ed non poſt multū tēporis miſit rex ſenem quedā antiocbenū: qui A
cōpelleret iudeos: vt ſe trāſferrent a patrijs et dei legib⁹: cōtaminare etiā qd̄ in bieroſolimis erat tēpliū: et cognoiare iouis olimpij ꝛ in garizim: put erāt bi q̄ locū inbabitabāt iouis boſpitalis. Peſſima aūt ꝛ vniuerſis grauis erat maloꝛuꝫ incurſio. Nā tēplum luxuria ꝛ comeſſationibus gētiū erat plenū: ꝛ ſcoꝛtantiū cum meretricibus: ſacratiſq; edibus mulieres ſe vltro ingerebāt: intro ferentes ea que non licebat. Altare etiā plenū erat illicitis: q̄ legibus pbibebanṫ. Neq; antē ſab B
bata cuſtodiebanṫ: neq; dies ſolēnes patrij ſeruabanṫ: nec ſimplr ſe q̄ſq; iudeū cōfitebatur. Ducebanṫ autem cū amara neceſſitate in die natalis regis ad ſacrificia: ꝛ cum liberi ſacra celebrarentur: cogebantur edera coronati libero circuire. Decretum autem exijt in pximas gētiliū ciuitates: ſuggerentibus ptolomeis: vt pari mō ꝛ ipſi aduerſus iudeos agerent vt ſacrificarent: eos aūt q̄ nollent tranſire ad inſtituta gentilium interficerent. Erat ergo videre miſeria. Due enim mulieres delate ſunt natos ſuos circunciſiſſe: quas ad vbera infantibus ſuſpēſis

C cū publice per ciuitatem circunduxiſſent per muros ꝑcipitauerunt. Alij vero ad pⁱmas coeūtes ſpelūcas: et latenter ſabbati diē celebrātes: cū indicati eſſent philippo: flāmis ſuccēſi ſunt: eo φ verebāt ꝓpter religionē ⁊ obſeruantiā manu ſibimet auxiliū ferre. Obſecro autē eos qui hunc librū lecturi ſunt: ne abhoꝛeſcant ꝓpter aduerſos caſus: ſed reputent ea q̄ acciderūt: nō ad interitū: ſ; ad coꝛreptionē eſſe gn̄is noſtri. Etenī multo tpe nō ſine re peccatoꝛibus ex ſcia agere ſed ſtatim vltiones adhibere magni bn̄ficij eſt indiciū. Non enī ſicut in alijs natiōibus dn̄s patienter expectat vt eas cū iudicij dies

D aduenerit in plenitudine pctōꝝ puniat Ita ⁊ in nobis ſtatuit vt peccatis noſtris in finem deuolutis ita demum in nos vindicte. Propter qḋ nūq̄ qdē a nobis miaꝫ ſuā amouet: coꝛripiēs. vero in aduerſis populū ſuum nō derelinqt. Sed hec nobis ad cōmonitionē legētium dicta ſint paucis. Iā aūt veniēduꝫ eſt ad narrationem. Igitur eleazar⁹ vn⁹ de pⁱmoꝛib⁹ ſcribaꝝ: vir etate ꝓuectus ⁊ vultu decoꝛus aperto oꝛe hiās cōpellebat carnē poꝛcinā manducare. At ille glorioſiſſimā moꝛtem ma

E gis q̄ odibilē vitā ꝯplectēs: volūtarie p̄ibat ad ſuppliciū. Intuēs aūt quēadmodū opoꝛteret accedere patienter ſuſtinēs deſtinauit non admittere illicita ꝓpter vite amoꝛē. Hi aūt q̄ aſtabāt iniqua miſeratiōe cōmoti: ꝓpter antiquā viri amicitiā tollētes euꝫ ſecreto rogabant afferri carnes q̄bus veſci ei licebat: vt ſimularetur manducaſſe: ſicut rex īpauerat de ſacrificij carnibus: vt hoc facto a moꝛte liberaret ⁊ ꝓpter veterē viri amicitiā hāc in eo faciebāt humanitatē. At ille cogitare cepit etatis ac ſenectutis ſue eminētiam dignā: ⁊ ingenite nobilitatis caniciē: atq̄ a puero optime cōuerſationis actus: ⁊ ſm̄ ſancte ⁊ a deo ꝯdite legis cōſtituta rn̄dit

F cito dicens pⁱmitti ſe velle in infernum. Non enī etati noſtre dignū eſt inqt fingere: vt multi adoleſcentiū arbitrantes: eleazar nonaginta ānoꝝ trāſiſſe ad vitā alienigenaꝝ ⁊ ipſi ꝓpter meā ſimulationem ⁊ ꝓpter modicū coꝛruptibilis vite tēpus decipiantur: ⁊ ꝑ hoc maculā atq̄ execrationē mee ſenectuti cōqrā. Nā ⁊ ſi in pn̄ti tpe ſupplicijs hoim eripiar: ſed manum oīpotentis nec viuus nec defunctus effugiā. Quāobrē foꝛtiter vitā excedendo ſene

G ctute q̄dē dign⁹ apparebo: adoleſcētibus aūt exempluꝫ foꝛte relinquam: ſi ꝓmpto aīo ac foꝛtiter pro grauiſſimis ac ſanctiſſimis legib⁹ honeſta moꝛte perfungar. His

B dictis confeſtim ad ſupplicium trahebat. Hi aūt q̄ eū ducebāt: ⁊ paulo ante fuerāt mitioꝛes: in irā conuerſi ſunt propter ſermones ab eo dictos: q̄s illi ꝑ arrogātiam platos arbitrabant. Sꝫ cū plagis pⁱmeret: īgemuit: ⁊ dixit. Dn̄e q̄ hēs ſctāꝫ ſciētiā: manifeſte tu ſcis: q: cū a moꝛte poſſē liberari: duros coꝛpoꝛis ſuſtineo doloꝛes ſm̄ aīaꝫ vero. ꝓpter timoꝛē tuum libenter hec patioꝛ. Et iſte q̄dē hoc mō vita deceſſit: nō ſolū iuuenibus: ſ; ⁊ vniuerſe genti memoꝛiā moꝛtis ſue ad exemplū virtutis ⁊ foꝛtitudinis derelinquens.

¶ C. S. De paſſione ſeptem fratrum et matris eoꝛum. Capitulum. vij.

A ontingit autē ⁊ ſeptem fratres vna cum matre ſua apphenſos ꝯpelli a rege edere cōtra fas carnes poꝛcinas flagris et taureis cruciatos. Vn⁹ aūt ex illis q̄ erat pⁱm⁹: ſic ait. Quid q̄ris ⁊ q̄d vis diſcere a nobis? Parati ſum⁹ moꝛi magis q̄ pⁱas ⁊ dei leges p̄uaricari. Iratus itaq̄ rex iuſſit ſartagines ⁊ ollas eneas ſuccēdi: q̄b⁹ ſtatiꝫ ſuccēſis: iuſſit ei q̄ pⁱoꝛ fuerat locutus āputari linguā ⁊ cute capitis abſtracta: ſummas q̄ man⁹ ⁊ pedes ei ꝑſcidi: ceteris ei⁹ frīb⁹ ⁊ mr̄e inſpiciētib⁹. Et cū iā ꝑ oīa inutil fact⁹ eſſet iuſſit ignē admoueri: ⁊ adhuc ſpirātē toꝛreri in ſartagine: in q̄ cū diu cruciaret: ce B Deu. 32. c.
teri vna cū matre inuicē ſe hoꝛtabant moꝛi foꝛtiter: dicentes. Dn̄s de⁹ aſpiciet veritatē: ⁊ ꝯſolabit in nobis quēadmodū in ꝓteſtatiōe cantici declarauit moyſes. Et in ſeruis ſuis ꝯſolabit. Moꝛtuo itaq̄ illo hoc pⁱmo mō: ſeqn̄tē ducebāt ad illudēdum ⁊ cute capitis ei⁹ cū capillis abſtracta interrogabāt ſi manducaret pri⁹ q̄ toto coꝛpoꝛe ꝑ mēbra ſingula puniret. At ille rn̄dēs patria voce dixit. Nō faciā. Propter qḋ ⁊ iſte ſequēti loco pⁱmi toꝛmenta ſuſcepit. Et in vltimo ſpū ꝯſtitut⁹ ſic ait. Tu q̄dē ſceleſtiſſime: in pn̄ti vita nos perdis: ſed rex mūdi defunctos nos ꝓ ſuis legib⁹ in eterne vite reſurrectione ſuſcitabit. Poſt hūc tertius illudit: ⁊ linguā poſtulat⁹ cito ꝓtulit: ⁊ man⁹ ꝯſtanter extendit: ⁊ cū fiducia ait. E celo iſta poſſideo: C
ſed ꝓpter dei leges nūc hec ipſa deſpicio qm̄ ab ipſo me ea recepturū ſpero. Ita vt rex ⁊ qui cum ipſo erant: mirarentur aīo

leſcẽtis aīm: ꝙ tanꝗ̄ nibilū duceret cru‑ ciatus. Et h̄ ita defuncto: q̄rtū vexabant ſilr torquẽtes. Et cū iã eſſet ad mortem ſic ait. Potius eſt ab hominib⁹ morti da tos ſpẽ expectare a deo iterum ab ipſo re ſuſcitãdos. Tibi eñ reſurrectio ad vitã non erit. Et cū admonuiſſent q̄ntum vexa bãt eū. At ille reſpiciẽs in eum dixit. Po teſtatẽ inter hoies habẽs: cum ſis corru‑ ptibilis: facis quod vis: noli autẽ putare genus noſtrū a deo eſſe derelictū: tu aūt patiẽter ſuſtine: ⁊ videbis magnã ptãtẽ ipſius q̄liter te ⁊ ſemen tuum torquebit

b Poſt hunc ducebãt ſextũ: ⁊ is mori inci‑ piẽs: ſic ait. Noli fruſtra errare: nos eñ ꝓpter noſmetipſos hoc patimur: peccã‑ tes in deū nrm: ⁊ digna admiratione fa‑ cta ſunt in nobis: tu aūt ne exiſtimes ti‑ bi impugne futurū: ꝙ ꝯ deū pugnare ten taueris. Supra modum aūt mater mira bilis ⁊ honoꝝ memoria digna: q̄ pereun‑ tes ſeptem filios ſub vnius diei tempore cōſpiciẽs: bono aīo ferebat propter ſpem quã in deo habebat ſingulos illorum hor tabat̄ voce patria fortiter repleta ſapien tia ⁊ feminee cogitatiõi maſculinū aīã in ſerens: dixit ad eos. Neſcio q̄liter in vtero meo apparuiſtis: neq; ei ego ſpm̄ ⁊ aīã donaui vobis ⁊ vitã: ⁊ ſinguloꝝ membra

e non ego ipa cōpegi. Sz eñ mūdi creator q̄ formauit hoīs natiuitatẽ: q̄q; oīm inue nit originẽ: ⁊ ſpm̄ vobis iteꝝ cū mīa red det ⁊ vitã: ſicut nūc voſmetipos deſpicitꝭ ꝓpter leges ei⁹. Antioch⁹ aūt ꝯtẽni ſe ar bitrat⁹: ſil̄ ⁊ exprobrãtis voce deſpecta cū adhuc adoleſcẽtior ſupeſſet: nō ſolū ṽbis hortabat̄: ſz ⁊ cū iuramẽto affirmabat ſe diuitẽ ⁊ btm̄ facturũ: ⁊ trãſlatũ a patrijs legibus amicū habiturum: et res neceſſa rias ei ꝑbituꝝ. Sz ad hec cū adoleſcens neq̄q̄ inclinaret̄: vocauit rex matrem: ⁊ ſuadebat ei vt adoleſcẽti fieret in ſalutẽ. Cū aūt multis eã ṽbis eſſet hortatus ꝓ miſit ſuaſurã ſe filio ſuo. Itaq; inclinata ad illū irridẽs crudelẽ tyrãnū: ait patria voce. Fili mi miſerere mei: q̄ te in vtero nouẽ mẽſibus portaui: ⁊ lac triẽnio dedi

ſ ⁊ alui ⁊ in etatẽ iſtã ꝑduxi. Peto nate vt aſpicias ad celū ⁊ terrã: ⁊ ad oīa que in eis ſunt: ⁊ intelligas q2 ex nihilo fecit illa deus ⁊ hoīm gen⁹: ita fiat vt non timeas carnificẽ iſtũ ſed dignus fratribus tuis effectus ꝑticeps ſuſcipe mortẽ: vt in illa miſeratiõe cū fratribus tuis te recipiem Cū hec illa adhuc diceret: ait adoleſcens Quẽ ſuſtinetis? non obedio ꝑcepto regis ſz ꝑcepto legis q̄ data ẽ nobis ꝑ moyſen Tu ṽo q̄ inuentor oīs malicie fact⁹ es in hebreos: nō effugies manū dei. Nos eñ ꝓ pctis nrīs hec patimur. Et ſi nobis ꝓ pter increpationẽ ⁊ correptionẽ dn̄s de⁹ noſter modicū irat⁹ eſt: ſz iteꝝ recõcilia bit̄ ſeruis ſuis. Tu aūt o ſcelleſte ⁊ oīm hominū flagitioſiſſime noli fruſtra extol li vanis ſpẽb⁹ in ſuos ei⁹ inflãmat⁹. Nõ dū eñ oipotẽtis dei ⁊ oīa inſpiciẽtis iudi ciū effugiſti. Nam f̄res mei modico nunc dolore ſuſtẽtato: ſub teſtamento eterne vi te effecti ſunt: tu vero iudicio dei iuſtas ſupbie tue penas exolues. Ego autẽ ſicut ⁊ fratres mei aīã ⁊ corpus meū trado ꝓ patrijs legibus inuocãs deū maturi⁹ gẽ ti nr̄e ꝓpitium fieri teq; cum tormẽtis ⁊ verberibus ꝯfiteri: ꝙ ipſe eſt deus ſolus. In me vero ⁊ in fratribus meis deſinet oīpotẽtis ira: q̄ ſup oẽ genus nrm iuſte ſupducta eſt. Tūc rex acceſus ira in hūc ſup oẽs crudeli⁹ deſeuit indigne ferẽs ſe deriſum. Et hic itaq; mūd⁹ obijt ꝑ oīa in dn̄o ꝯfidẽs. Nouiſſime autẽ poſt filios ⁊ mr̄ cōſumpta eſt. Igit̄ de ſacrificijs ⁊ de nimijs crudelitatib⁹ ſatis dictum eſt.

¶ E.S. De iuda machabeo: mittitur nicanor im pius in iudeam contra iudeos: hortatur iudas iudeos ad conſtantiam: nicanor cum ſuis vincit̄ a iudeis: nicanor ſolus fugit ad antiochum.

Capitulum octauum.

IUdas ṽo machabeus ⁊ q̄ cū illo erant introi‑ bãt latẽter in caſtella ⁊ ꝯuocãtes cognatos et amicos: ⁊ eos q̄ ꝑman ſerãt in iudaiſmo: aſſu mẽtes eduxerūt ad ſe ſex milia virorū. Et in uocabãt dn̄z vt reſpiceret in pplm̄ q̄ ab oī bus calcabat̄: ⁊ miſereret̄ tẽplo qđ cõta minabat̄ ab impijs. Miſereret̄ etiã exter minio ciuitatis: q̄ eſſet ilico cõplanãda: ⁊ vocẽ ſanguinis ad ſe clamãtꝭ audiret: me moraret̄ ꝗ̄ iniq̄ſſimas mortes innocẽtū puulorũ: ⁊ blaſphemias noi ſuo illatas ⁊ indignaret̄ ſup his. At machabe⁹ ꝯgre gata multitudine intolerabilis gentibus efficiebat̄. Ira eñ dn̄i in mīam conuerſa eſt: ⁊ ſuperueniens caſtellis ⁊ ciuitatib⁹ improuiſus ſuccendebat eas: ⁊ opportu na loca occupans: non paucas hoſtium ſtrages dabat: maxime autem noctibus ad huiuſcemodi excurſus ferebat̄: et fa ma virtutis eius vbiq; diffundebatur. Vidẽs autẽ philippus paulatim virum

ad ꝑfectū venire: ac frequētiꝰ res ei cede
re pſpere ad ptolomeū ducē celeſſyrie et
phenicis ſcripſit: vt auxiliū ferret regis
negocijs. At ille velociter miſit nicanorē
patrocli de ꝑmoribꝰ amicū datis ei de ꝑ
mixtis gētibꝰ armatis: nō minus viginti
milibꝰ: vt vniuerſum iudeoꝝ genus dele
ret: adiūcto ei et gorgia viro militari: et in
bellicis rebus experiētiſſimo. Conſtituit
aūt nicanor vt regi tributum qḋ romanis
erat dādū: duo milia talētorū de captiui-
tate iudeorū ſuppleret. Statimq̄ȝ ad ma
c ritimas ciuitates miſit: cōuocās ad con-
temptionem iudaicoꝝ mancipioꝝ: ꝓmit
tens ſe nonaginta mācipia talēto diſtra-
cturū: nō reſpiciēs ad vindictā: q̄ eū ab oī
potēte eēt ꝯſecutura. Iudas aūt vbi cōpe
rit: indicauit his q̄ ſecū erāt iudeis: nica-
noris aduētū. Ex qbꝰ q̄dā formidātes et
nō credētes dei iuſticie: in fugā vertebā-
tur: alij ꝟo ſi q̄ de his ſuperāt veniebāt: ſi
mulq̄ȝ dn̄ȝ deꝑcabant: vt eriperet eos ab
impio nicanore: q̄ eos ꝑuſq̄ȝ cominꝰ veni
ret: vēdiderat. Et ſi nō ꝑpter eos: ꝑpter
teſtamētū tn̄ qḋ erat ad patres eoꝝ: ꝛ pro
pter inuocationē ſcti ꝛ magnifici noīs eiꝰ
ſup ipſos. Cōuocatis aūt macbabeꝰ ſe-
b ptem milibꝰ q̄ cū ipſo erāt rogabat ne ho
ſtibꝰ recōciliarent: neq̄ȝ metuerēt iniq̄ ve
niētium aduerſuȝ ſe hoſtiū multitudinē
ſed fortiter ꝯtēderēt ante oclos hn̄tes cō
tumeliam: q̄ in loco ſctō ab his iniuſte eſ
ſet illata. Itēq̄ȝ ꝛ ludibrio habite ciuitatis
iniuriā adhuc etiā veterū inſtituta ꝯuul-
ſa. Nam illi q̄dē armis ꝯfidūt ait ſimul et
audacia: nos aūt in oīpotēte domino qui
poteſt et venientes aduerſum nos et vni
uerſum mundum vno nutu delere con-
1.ma.4.a. fidimus. Admonuit autem eos et de au-
4.re.19.g. xilijs dei que facta ſunt erga parentes: et
J.37.e. q̄ ſub ſennacherib centum octogintaqui
e q̄ȝ milia perierunt: et de prelio quod eis
aduerſus galathas fuit in babylonia: vt
omnes vbi ad rem ventum eſt macedo-
nibus ſocijs heſitātibus ipſi ſex milia ſo-
li ꝑemerūt centū viginti milia ꝑpter au-
xiliū illis datuȝ de celo: ꝛ bn̄ficia pro his
plurima cōſecuti ſunt. His verbis ꝯſtan-
tes effecti ſunt: ꝛ ꝑ legibꝰ ꝛ patria mori
parati. Conſtituit itaq̄ȝ fratres ſuos du-
ces vtriq̄ȝ ordini ſimonē ꝛ ioſephum ꝛ io
nathā: ſubiectis vnicuiq̄ȝ millenis ꝛ q̄n-
gentenis: ad hoc etiā ab eſdra lecto illis
ſancto libro: et dato ſigno adiutorij dei in
prima acie ipſe dux cōmiſit cum nicanore
Et facto ſibi adiutore oīpotente interfe-
cerūt ſuper nouē milia hoīȝ: maiorē aūt f
partē exercitus nicanoris vulneribus de
bilē factā fugere compulerunt. Pecunijs
ꝟo eoꝝ q̄ ad emptionē ipſorum venerāt
ſublatis: ipſos vſq̄ȝ quaq̄ȝ perſecuti ſunt
ſed reuerſi ſunt oīa ꝯcluſi: naȝ erat ante
ſabbatū: quam ob cām nō ꝑſeuerauerūt
inſequētes. Arma aūt ipſorū ꝛ ſpolia cō
gregātes: ſabbatum agebāt benedicētes 1.Macb.
dn̄m q̄ liberauit eos in iſto die: mie initiū 2.c.
ſtillans in eos. Poſt ſabbatum ꝟo debili
bus et orphanis ꝛ viduis diuiſerunt ſpo
lia: et reſidua ipſi cum ſuis habuere. His
itaq̄ȝ geſtis: et cōiter ab oībus facta obſe
cratione miſericordē dn̄m poſtulabāt vt
in finē ſuis ſuis reconciliaret. Et ex his
q̄ cū timotheo et bacchide erāt ꝯ ſe ptēn
dētes ſup viginti milia interfecerunt: et
munitiones excelſas obtinuerūt: ꝛ plu-
res ꝑdas diuiſerūt: equam portionē debi
libus pupillis ꝛ viduis: ſed et ſenioribus
facientes: et cū arma eoꝝ diligēter colle-
giſſent: oīa ꝯpoſuerunt in locis opportu- g
nis. Reſidua ꝟo ſpolia hieroſolymaȝ de-
tulerūt: ꝛ philarchē q̄ cū thimotheo erat i
terfecerūt virū ſceleſtum: q̄ in multis iu
deos afflixerat. Et cum epinichia agerēt
in hieroſolymis: eos q̄ ſacras ianuas in
cenderunt. i. caliſthenē: cū in quoddā do
miciliū refugiſſent: incenderunt: digna
eis mercede ꝑ impietatibꝰ ſuis reddita.
Facinoroſiſſimus autē nicanor q̄ mille
negociātes ad iudeoꝝ venditionē addu
xerat: humiliatus auxilio dn̄i ab eis quos
nullos exiſtimauerat: depoſita veſte glīe
ꝑ mediterranea fugiēs: ſolꝰ venit antio-
chiā: ſummā infelicitatē de interitu ſuo
exercitꝰ ꝯſecutꝰ. Et q̄ ꝓmiſerat romanis
ſe tributū reſtituere de captiuitate hiero-
ſolymoꝝ: ꝑdicabat nunc ꝓtectorē deum
hr̄e iudeos: ꝛ ob ipm̄ inuulnerabiles eſſe
eo q̄ ſeq̄rent leges ab ipo conſtitutas.

¶C. 9. Antiochus apud perſipolim victus eſt: percutit dn̄s antiochum plaga: cuȝ perſequeret iudeos: antiochus in penis poſitus egit penitentiam: de morte antiochi. Capitulum. ix.

a Eodē tpe antiochus in
honeſte reuertebat' de
ꝑſide. Intrauerat eniȝ
in eam q̄ dr̄ perſipolis
et tentauit expoliare tē
plum: et ciuitatem op-
primere: ſed multitudi
ne ad arma concurren
te: in fugam verſi ſunt. Et ita contigit vt
antiochus poſt fugam turpiter rediret.

Et cũ veniſſet circa egbatbanã recogno-
uit q̃ erga nicanorez ⁊ timotheum geſta
ſunt. Elatus autẽ in ira arbitrabat̃ ſe in
iuriã illoꝝ q̃ ſe fugauerãt poſſe i.iudeos
retorquere: ideoq; iuſſit agitari currum
ſuũ ſine intermiſſiõe agẽs iter: celeſti eũ
iudicio vrgente: eo ꝙ ita ſupbe locut⁹
eſt ſe venturũ hieroſolymã: et cõgeriẽ ſe-
2. parali. 16.a. pulchri iudeoꝝ eã facturum. Sed q̃ vni-
uerſa cõſpicit dñs deus iſrael: pcuſſit eũ
B inſanabili ⁊ inuiſibili plaga. Ut enim fi-
niuit hunciſtm ſermonẽ apprehẽdit eum
dolor dirus viſceꝝ: ⁊ amara internoꝝ
tormenta. Et quidem ſatis iuſte: q̃ppe q̃
multis ⁊ nouis cruciatib⁹ alioꝝ torſerat
viſcera: ſꝫ ille nullo modo a ſua malicia
ceſſaret. Sup hoc autẽ ſupbia repletus
ignem ſpirãs aĩo in iudeos: ⁊ precipiens
accelerari negociũ: cõtigit illum impetu
euntẽ de curru cadere: ⁊ graui corporis
colliſione membra vexari. Iſq; q̃ ſibi vide
batur etiã fluctib⁹ maris imperare: ſupra
humanũ modũ ſupbia repletus: ⁊ mon-
tium altitudines in ſtathera appendere
nunc humiliat⁹ ad terrã in geſtatorio por
tabat̃: manifeſtã dei virtutẽ in ſemetipſo
conteſtãs ita vt de corpore impij vermes
ſcaturirẽt: ac viuentes in dolorib⁹ carnes
eius effluerẽt: odore etiam illius ⁊ fetore
exercitus grauaret̃. Et q̃ paulo ante ſy-
dera celi cõtingere ſe arbitrabat̃: eũ ne
mo poterat ꝓpter intolerantiam fetoris
portare. Hinc igitur cepit ex graui ſuper-
bia deductus: ad agnitionẽ ſui venire: di
uina admonit⁹ plaga: p momenta ſingu
la doloribus ſuis augmẽta capiẽtib⁹. Et
cum nec ipſe iam fetorẽ ſuũ ferre poſſet:
E ita ait. Juſtum eſt ſubditũ eſſe deo: ⁊ mor
talem non paria deo ſentire. Orabat aũt
hic ſceleſtus dñm: a quo non eſſet miam
ꝯſecuturus. Et ciuitatẽ ad quã feſtinãs
veniebat: vt eã ad ſolũ deduceret: ac ſe-
pulchrũ congeſtoꝝ faceret nunc optat li
beram reddere: ⁊ iudeos quos nec ſepul
tura quidẽ ſe dignos habiturum: ſed aui
bus ac feris diripiendos traditurũ: cũ
paruulis exterminaturum dixerat eq̃les
nunc athenienſib⁹ facturũ pollicet̃ tem
plum etiam ſanctũ: qd̃ pri⁹ expoliauerat
optimis donis ornatum: ⁊ ſancta vaſa
multiplicaturum: ⁊ pertinentes ad ſacri
ficia ſumptus de redditibus ſuis p̃ſtatu
rum: ſuper hec ⁊ iudeum ſe futurum: et
omnẽ locũ terre pambulaturum ⁊ predi
caturũ dei poteſtatem. Sed nõ ceſſanti
bus doloribus: ſuperuenerat eñi in eum
iuſtũ dei iudicium: deſperãs ſcripſit ad
iudeos in hunc modum deprecationis
epl̃am hec cõtinentẽ. Optimis ciuibus
iudeis plurimã ſalutem ⁊ bene valere et
eſſe felices: rex ⁊ princeps ãtiochus. Si
bene valetis: ⁊ filij vr̃i: ⁊ ex ſententia vo-
bis cuncta ſunt maximas agimus gr̃as
Et ego in infirmitate conſtitutus: veſtri
autem memor benigne reuerſus de perſi
dis locis: ⁊ infirmitate graui apprehen-
ſus: neceſſarium duxi p cõivtilitate curã
habere: non deſperans memetipſum: ſed
ſpem multã habẽs effugiendi infirmita
tem. Reſpiciens aũt ꝙ ⁊ pr̃ meus q̃bus
tẽporibus in locis ſuperioribus ducebat
exercitũ: oſtendit q̃ poſt ſe ſuſciperet p̃n
cipatum: vt ſi quid ꝯtrariũ accideret: aut
difficile nunciaretur: ſciẽtes hi q̃ in regio
nibus erant: cui eſſet rex ſumma dereli-
cta non turbarent̃: ad hec cõſiderãs ex ꝓ
ximo potẽtes: quoſq; ⁊ vicinos tẽporib⁹
inſidiantes: ⁊ euentum expectantes: deſi
gnaui filiũ meũ antiochum regem: quem
ſepe recurrens in ſuperiora regna multis
veſtrum commendabã: et ſcripſi ad eum
que ſubiecta ſunt. Oro itaq; vos et peto
memores bñficioꝝ publice ⁊ priuatim:
vt vnuſquiſq; cõſeruet fidem ad me ⁊ ad
filiũ meũ. Confido eñi eũ modeſte ⁊ hu
mane acturũ: ⁊ ſequentẽ ꝓpoſitum meũ
cõmunem vobis fore. Igit̃ homicida et
blaſphemus peſſime percuſſus: ⁊ vt ipſe
alios tractauerat: pegre in monte miſera
bili obitu vita functus eſt. Transferebat
aũt corpus philippus collactane⁹ eius:
q̃ metuens filiũ antiochi ad ptolemeum
philometorẽ in egyptum abijt.

¶C.S. Judas machabeus templum recepit et
hieruſalem: de ſolennitate celebrata cum ramis
palmarum: antiochi filius regnum obtinuit pa-
ternum ptolemeus veneno vitã finiuit: gorgias
ſuperatus eſt ꝑſequens iudeos: iudei idumeos
ſuperant: proditores interficientes timotheus
ſuperatus eſt: ⁊ apparuerunt quinq; viri de celo
venientes in auxilium iudeorum: de timotheo et
ceteris occiſis: his geſtis iudei in hymnis et cõ
feſſionibus benedicebant dominum qui magna
fecit in iſrael. Capitulum. x.

M Achabeus aũt ⁊ q̃ cũ M
eo erãt dñs ſe ꝓtegen-
te tẽplũ q̃dem ⁊ ciuita
tem recipit: aras autẽ
quas alienigene p pla-
teas extruxerant: item
q; delubra demolitus
eſt. Et purgato templo

aliud altare fecerunt: ⁊ de ignitis lapidi
bus igne concepto ſacrificia obtulerunt
poſt bienniū ⁊ incēſum ⁊ lucernas ⁊ pa
nes ꝓpoſitionis poſuerūt. Quib⁹ geſtis
rogabāt dñm ꝓſtrati in terram: ne am
plius talibus malis inciderent. Sed ⁊ ſi
qñ peccaſſent: vt ab ipſo miti⁹ corri perē
tur: ⁊ nō barbaris ac blaſphemis hoib⁹
traderent. Qua die aūt tēplū ab alieni
genis pollutū fuerat: contigit eadē die
purgationē fieri viceſima ⁊ quinta men
B ſis: qui fuit caſleu. Et cum leticia dieb⁹
octo egerunt in modū tabernaculorum
recordātes q̄ ante modicū tp̄is diē ſolē
nem tabernaculoꝝ in mōtibus ⁊ in ſpe
luncis more beſtiarū egerāt. Propter qđ
tirſos ⁊ ramos virides et palmas preſe
rebant ei: q̄ ꝓſperauit mūdare locū ſuū
Et decreuerūt cōi ꝑcepto et decreto: vni
uerſe genti iudeorum oībus annis age
re dies feſtos iſtos. Et antiochi quidem
qui appellatus eſt nobilis: vite exceſſus:
ita ſe habuit. Nūc autē de eupatore an
tiochi ipſi filio q̄ geſta ſunt narrabimus
breuiātes mala q̄ in bellis geſta ſūt. Hic
eñ ſuſcepto regno cōſtituit ſuꝑ negocia
regni lyſiam quēdā phenicis ⁊ ſyrie mi
litie principē. Nā ptolomeus qui diceba
tur macer iuſti: tenax erga iudeos eſſe cō
ſtitu⁊: ⁊ ꝑcipue ꝓpter iniquitatē q̄ facta
erat in eos: ⁊ pacifice agere cū eis. Sed
C ob hoc accuſat⁹ ab amicis apđ eupatorē
cū frequēter ꝓditoꝛ audiret: eo q̄ cyprū
creditā ſibi a philometore deſeruiſſet: et
antiochū nobilē tranſlatus etiā ab eo re
ceſſiſſet: veneno vitā finiuit. Gorgias au
tem cum eſſet dux locorum aſſumptis
aduenis frequenter iudeos debellabat.
Judei ꝓo q̄ tenebant opportunas muni
tiones: fugatos ab hieroſolymis ſuſcipie
bant ⁊ bellare tentabāt. Hi vero qui erāt
cū machabeo ꝑ oꝛones dñm rogantes:
vt eſſet ſibi adiutoꝛ: impetū fecerunt in
munitiones idumeorū: multaq̄ vi inſi
ſtentes loca obtinuerunt: occurrētes in
teremerunt: ⁊ oēs ſimul non minus a vi
gintiquin ꝗ millibus trucidauerūt. Qui
D dam aūt cū confugiſſent in duas turres
valde munitas: oēm apparatū ad repu
gnandū habētes: machabeus ad eorum
expugnationē relicto ſymone et ioſepho
itēq̄ zacheo: eiſq̄ qui cum ipſis erant ſa
tis multis: ipſe ad eas q̄ amplius perur
gebant pugnas cōuerſus eſt. Hi vero qui
cū ſymone erant cupiditate ducti: a qui
buſdam qui in turribus erant ſuaſi ſunt

pecunias ſeptuaginta millibus didrach
mis acceptis dimiſerunt quoſdam effu
gere. Cū aūt machabeo nunciatū eſſet
qđ factum eſt: principibus ppli cōgrega
tis: accuſauit q̄ pecunia fratres vēdidiſ
ſent: aduerſarijs eoꝝ dimiſſis. Hos igiẗ
proditores factos interfecit: ⁊ confeſtim E
duas turres occupauit. Armis autē ac
manibus oīa ꝓſpere agendo in duabus
munitionibus plus q̄ viginti millia pere
mit. Et timotheus q̄ prius a iudeis fue
rat ſuperatus: conuocato exercitu peregri
ne multitudinis: ⁊ congregato equitatu
aſiano aduenit q̄ſi armis iudeā captur⁹
Machabeus aūt ⁊ q̄ cū ipſo erāt appro
piante illo: deprecabātur dñm caput ter
ra aſpergentes: lumboſq̄ cilicijs ꝑcincti
ad altaris crepidinem prouoluti: vt ſibi
ꝓpitius: inimicis autem eorum eſſet ini
micus: ⁊ aduerſarijs aduerſaretur: ſicut
lex dicit. Et ita poſt oꝛationē ſumptis ar
mis: longius de ciuitate ꝓcedentes: pro
ximi hoſtibus effecti: reſederunt. Primo
aūt ſolis ortu vtriq̄ cōmiſerūt iſti quidē
victorie ⁊ ꝓſperitatis ſponſorem cū vir
tute dñm habentes illi: autem ducē belli
animū habebāt. Sed cum vehemens pu F
gna eſſet: apparuerunt aduerſarij de celo
viri q̄nq̄ in eq̄s: frenis aureis decori du
catū iudeis preſtantes: ex quib⁹ duo ma
chabeū mediū habentes: armis ſuis cir
cunſeptū incolumē conſeruabant: in ad
uerſarios autem tela et fulmina iaciebāt
ex quo ⁊ cecitate ꝓfuſi ⁊ repleti pertuba
tione: cadebant. Interfecti ſunt autem vi
ginti millia quingenti peditum et equites
ſexcenti. Timotheus autem confugit in
gazarā preſidiū munitum: cui preerat ce
reas. Machabeus autē ⁊ qui cū eo erāt
letantes obſederunt preſidiū dieb⁹ quat
tuor. At hi qui int⁹ erāt: loci firmitate cō
fiſi: ſupra modum maledicebāt: ⁊ ſermo
nes nefandos iactabant. Sed cum dies G
quinta illuceſceret: viginti iuuenes ex his
qui cū machabeo erāt: accenſi animis ꝓ
pter blaſphemiam: viriliter acceſſerunt
ad murū, ⁊ feroci animo incedentes tur
res aſcēdebant: ſed ⁊ alij ſimiliter aſcen
dentes turres: portaſq̄ ſuccēdere aggreſ
ſi ſunt: atq̄ ipſos maledicos viuos con
cremare. Per cōtinuum autem biduum
preſidio vaſtato: timotheum occultantē
ſe in q̄dā repertū loco peremerunt et fra
trem illi⁹ cereā ⁊ apolophanē occiderunt
Quibus geſtis in hymnis ⁊ confeſſioni
bus benedicebant dominum qui magna

fecit in iſrael: t victoriam dedit eis.

¶ C.S. Conatur lyſias expugnare iudeos: et ſa-
cerdotium facere venale ſingulis annis: mittitur
a deo iudeis epiſcopus in veſte candida in adiu
torium: lyſias in fugam conuerſus: cum iudeis ꝗ
rit habere amicitiam: mittens eis epiſtolas: de
pactionibus antiochi t romanorum cum iudeis

Capitulum vndecimum.

A
Ed paruo poſt tpe: ly-
ſias ꝓcurator regis t ꝓ
pinquus ac negociorū
ꝓpoſitus: grauiter fe
rens de his ꝗ acciderāt
congregatis octoginta
milibus t equitatu vni-
uerſo veniebat aduerſū
iudeos: exiſtimans ſe ciuitatem quidem
captam gentibus habitaculum facturū:
templum vero in pecunie queſtum: ſicut
cetera delubra gentium habiturum: et ꝑ
ſingulos annos venale ſacerdotium: nuſ-
ꝗ̄ recogitans dei poteſtatem: ſed mente
effrenatus in multitudine peditum et in
milibus equitum t in octoginta elephā
tis confidebat. Ingreſſus autem iudeam
t appropians bethſure: que erat in angu
ſto loco ab hieroſolyma: interuallo quin
B ꝗ ſtadiorum illud ꝑſidium expugnabat
Vt autem machabeus t qui cuȝ eo erāt
cognouerunt expugnare preſidia: cuȝ fle
tu t lachrymis rogabant dn̄m et omnis
turba ſimul: vt bonū angelum mitteret
ad ſalutem iſrael. Et ipſe: prim⁹ macha
beus ſumptis armis: ceteros adhortatus
eſt ſimul ſecum periculum ſubire: t ferre
auxilium fratribus ſuis. Cumꝗ pariter
prompto animo ꝓcederēt hieroſolymis
apparuit precedens eos eq̄s in veſte can
dida: armis aureis haſtaȝ vibrans. Tūc
oēs ſimul benedixerunt miſericordē dn̄ȝ
t ꝯualuerunt animis nō ſolū homines
C ſed t beſtias ferociſſimas t muros fer-
reos parati penetrare. Ibant igitur prō
pti de celo habentes adiutorem t miſe-
rātem ſuꝑ eos dn̄ȝ. Leonū aūt more im
petu irruentes in hoſtes ꝓſtrauerunt ex
eis vndecim milia peditū: t equitū mil
le ſexcētos: vniuerſos autem in fugā ver
terunt: plures vero ex eis vulnerati nudi
euaſerunt. Sed t ipſe lyſias turpiter fu
giens euaſit. Et qꝛ nō inſenſatus erat ſe
cum ipſe reputans factam erga ſe dimi
nutionem: t intelligens inuictos eſſe iu
deos: oīpotētis dei auxilio innitētes mi-
ſit ad eos ꝓmiſitꝗ ſe conſenſurum om
nibus ꝗ iuſta ſunt: t regem ꝯpulſurum
amicum fieri. Annuit autem machabe⁹
precibus lyſie: in omnibus vtilitati ꝯſu
lens: t quecunꝗ machabeus ſcripſit ly D
ſie de iudeis: ea rex ꝯceſſit. Nam erāt ſcri
pte iudeis ep̄le a lyſia quidē huīc modū
continentes. Lyſias populo iudeorum
ſalutem. Iohannes t abeſſalon qui miſ-
ſi fuerant a vobis tradentes ſcripta: po-
ſtulabant vt ea que per illos ſignificabā
tur: implerem. Quecūꝗ igitur regi po-
tuerunt perferri: expoſui: t que res per-
mittebat: conceſſi. Si igit̄ in negocijs fi
dem ꝯſeruaueritis: etiā deinceps bonorū
vobis cauſa eſſe tentabo. De ceteris aūt
ꝑ ſingula ꝓba mandaui iſtis et his qui a
me miſſi ſunt: colloqui vobiſcum. Bene
valete. Anno centeſimo quadrageſimo E
octauo menſis dioſcori die viceſima et
quarta. Regis autem epiſtola iſta conti-
nebat. Rex antiochus: lyſie fratri ſaluteȝ
Patre noſtro inter deos tranſlato: nos
volentes eos qui ſunt in regno noſtro ſi
ne tumultu agere t rebus ſuis adhibere
diligentiam: audiuimus iudeos non con
ſenſiſſe patri meo: vt transferrētur ad ri
tum grecorum: ſed tenere velle ſuum in
ſtitutum ac propterea poſtulare a nobis
concedi ſibi legitima ſua. Volentes igi-
tur hanc quoꝗ gentem quietam eſſe ſta
tuentes iudicauimus templum reſtitui
illis vt agerent ſm ſuorum maiorum ꝯ
ſuetudinē. Bene igitur feceris ſi miſeris
ad eos t dexteraȝ dederis: vt cognita no
ſtra voluntate bono animo ſint: et vtili-
tatibus proprijs deſeruiant. Ad iudeos F
vero regis epiſtola talis erat. Rex antio-
chus ſenatui iudeorum t ceteris iudeis
ſalutem. Si valetis: ſic eſtis vt volumus
ſed t ipſi bene valemus. Adijt nos mene
laus dicens velle vos deſcendere ad ve-
ſtros qui ſunt apud nos. His igitur qui
commeant vſꝗ ad diem triceſimū men
ſis xandici: damus dextras ſecuritatis:
vt iudaicis vtantur cibis et legibus ſuis
ſicut et prius: t nemo eorum vllo modo
moleſtiam patiatur de his que per igno
rantiam geſta ſunt. Miſimus autem et G
menelaum: qui vos alloquatur. Valete.
Anno centeſimo q̄drageſimooctauo xan
dici mēſis q̄ntadecima die. Miſerūt au
tē etiā romani epiſtolam ita ſe habentē.
Quintus mennius et titus manilius le-
gati romanorum: populo iudeorum ſa-
lutem de his que lyſias cognatus regis
conceſſit vobis: et nos conceſſimus. De
quibus autem ad regē iudicauit referen

dū:cōfeſtim aliquē mittite diligentius
inter vos cōferentes:vt decernamus ſi⸗
cut congruit vobis:nos enī antiochiā ac
cedimus. Ideoqꝫ feſtinate reſcribere vt
nos quoqꝫ ſciam⁹ cuius eſtis volūtatis.
Bn̄ valete. Anno centeſimo quadrageſi
mooctauo q̄ntadecia die mēſis xādici.

¶ C.S. Joppite dolo occiderunt iudeos ducen
tos:⁊ hos vindicauit iudas:de arabum viris de
uictis:timotheus a iuda expugnatur: et viuus
dimittitur propter fratrum ſalutem:de prelijs
iude machabei: pugnat iudas cum gorgia quo
fugiente exercitu eius fuga uiculſa occiſi ſunt
⁊ iudei:qui donaria idoloꝛum aſpoꝛtauerāt ſub
tunicis:de ſacrificio pro defunctis oblato:de ſpe
reſurrectionis. Capitulum.xij.

A HIs factis pactionibus
lyſias pgebat ad regē
iudei autē agriculture
operi dabant. Sed hi
q̄ reſederāt thimothe⁹
et appollonius gēnei
filius:ſꝫ et hieronym⁹
et demophon ſuperb⁹
⁊ nicanoꝛ cypꝛiarches:non ſinebant eos
in ſilentio agere ⁊ quiete. Joppite vero ta
le quoddā flagitiū perpetrarunt:rogaue
runt iudeos cū quibus habitabāt: aſcen
dere ſcaphas quas parauerāt cū vxoꝛib⁹
⁊ filijs quaſi nullis inimicitijs inter eos
ſubiacentibus. Secundum cōe itaqꝫ de
cretum ciuitatis: ⁊ ipſis acquieſcentib⁹:
paciſqꝫ cauſa nihil ſuſpectū hn̄tib⁹:cum
in altū ꝓceſſiſſent:ſubmiſerūt nōminus
ducentos. Quā crudelitatē iudas in ſue
gētis hoies factā vt cognouit:p̄cepit vi⸗
ris q̄ erāt cū ipſo ⁊ inuocato iuſto iudice
deo venit aduerſus interfectoꝛes fratrū
⁊ poꝛtum quidē nocte ſuccēdit:ſcaphas
exuſſit:eos autē qui ab igne refugerant:
B gladio pemit. Et cū hec ita egiſſet: diſ⸗
ceſſit q̄ſi iterū reuerſur⁹:⁊ vniuerſos iop
pitas eradicaturus. Sꝫ cū cognouiſſet ⁊
eos qui erant iamnie velle pari modo fa
cere habitantibus ſecū iudeis:iamnitis
quoqꝫ nocte ſupuenit:⁊ poꝛtū cum naui
bus ſuccendit:ita vt lumē ignis appereret
hieroſolymis a ſtadijs ducentis quadra
ginta. Inde cū iā abijſſent nouē ſtadijs:
⁊ iter facerent ad timotheū: cōmiſerunt
cū eo arabes q̄nqꝫ milia viri: et equites
quingenti. Cumqꝫ pugna valida fieret:⁊
auxilio dei pꝛoſpere ceſſiſſet: reſidui ara⸗
bes victi petebant a iuda dextras ſibi da⸗
ri:pꝛomittentes ſe paſcua daturos: et in
ceteris ꝓfuturos. Judas autem arbitra⸗
tus vere in multis eos vtiles:pꝛomiſit pa
cem:dextriſqꝫ acceptis:diſceſſere ad ta⸗
bernacula ſua. Aggreſſus eſt autem ⁊ ci⸗ C
uitatem quādam firmam pontibus mu⸗
riſqꝫ circūſeptā:q̄ a turbis arbitrabatur
gentiū ꝓmiſcuarū: cui nomen caſphin.
Hi vero q̄ intus erant: ꝯfidentes in ſtabi
litate muroꝝ: ⁊ apparatu alimoniarum
remiſſius agebāt:maledictis laceſſentes
iudā ac blaſphemantes: ac loquentes q̄
fas non eſt. Machabeus autē inuocato Joſue.6.c.
magno mundi pꝛincipe:q̄ ſine arietib⁹ ⁊
machinis tēpoꝛib⁹ ieſu p̄cipitauit hieri⸗
cho:irruit ferociter muris: ⁊ capta ciui⸗
tate per dn̄i volūtatem innumerabiles ce
des fecit:ita vt adiacens ſtagnū ſtadioꝝ
duoꝝ latitudinis ſanguine interfectoꝛū
fluere videretur. Inde diceſſerunt ſtadia
ſeptingēta q̄nquaginta: ⁊ venerūt in cha
racha ad eos qui dicunt tubianei iudeos
⁊ timotheum quidē in illis locis non cō
p̄hēderunt:nulloqꝫ negocio perfecto re
greſſus eſt relicto in quodā loco firmiſſi⸗
mo p̄ſidio. Doſitheus aūt ⁊ ſoſipater qui
erant duces cū machabeo: pemerūt a ti
motheo relictos in p̄ſidio: decē milia vi⸗
ros. At machabe⁹ oꝛdinatis circū ſe ſex
milib⁹ ⁊ ꝯſtitutis per cohoꝛtes:aduerſus
timotheū ꝓceſſit:hn̄tē ſecū centū viginti
milia peditū:eq̄tumqꝫ duo milia q̄ngen⸗ D
tos. Cognito autem iude aduentu timo
the⁹:p̄miſit mulieres ⁊ filios ⁊ reliquum
appatū in p̄ſidiū quod carnion dr̄. Erat
enī inexpugnabile ⁊ acceſſu difficile pro
pter locoꝝ anguſtias. Cūqꝫ cohoꝛs iude
p̄ma appuliſſet timoꝛ hoſtibus incuſſus
eſt ex p̄ſentia dei q̄ vniuerſa cōſpicit:⁊ in
fugam verſi ſunt:alius ab alio:ita vt ma
gis a ſuis deijcerent:⁊ gladioꝛū ſuoꝛum
ictib⁹ debilitarent. Judas autē vehemen
ter inſtabat puniēs ꝓphanos: ⁊ p̄ſtrauit
ex eis triginta milia viroꝝ. Ipſe vero ti
motheus incidit in partes doſithei ⁊ ſoſi
patris ⁊ multis p̄cib⁹ poſtulabat:vt viu⁹
dimitteret:eo ꝙ multoꝝ ex iudeis parē
tes ac fr̄es hr̄et:q̄s moꝛte ei⁹ decipi eue
niret. Et cū fidē dediſſet reſtituturum ſe
eos ſm̄ ꝯſtitutū:illeſum eū dimiſerūt ꝓ
pter fratrū ſalutem. Judas aūt regreſſus
eſt a carniō interfectis vigintiq̄nqꝫ mili⸗ E
bus. Poſt hoꝝ fugā ⁊ necē:mouit exerci
tū ad ephrō ciuitatē munitā: in q̄ multi
tudo diuerſarū gentium habitabat: et ro
buſti iuuenes ꝓ muris cōſiſtētes foꝛtiter
repugnabant. In hac aūt machine mul
te:⁊ teloꝛum erat apparatus. Sed cum

bipotẽtem inuocaſſent qui ptãte ſua vi-
ros hoſtiũ ↄſtringit: ceperũt ciuitatẽ: ⁊ ex
eis qui intus erãt: viginti q̃nqꜫ milia pro
ſtrauerũt. Jnde ad ciuitatem ſcytharum
abierũt: que ab hieroſolymis ſexcẽtiſſta
dijs aberat. Conteſtãtib⁹ aut his q̃ apud
ſcythopolitas erãt iudeis: ꝙ benigne ab
eis haberent̃ etiã tpibus infelicitatis: ꝙ
modeſte ſecũ egerint: grãs agẽtes eis: et
exhortati etiã decetero erga gen⁹ ſuum
g benignos eẽ: venerũt hieroſolymã die ſo
lẽni ſeptimanarũ inſtãte. Et poſt pẽteco
ſtẽ abierũt cõtra gorgiã ꝑpoſitũ idumee.
Exiuit aũt cũ peditib⁹ tribus milibus: ⁊
eq̃tibus quadringẽtis. Quibus cõgreſſis
cõtigit paucos ruere iudeoꝝ. Doſitheus
vero quidam de bachinoris eques vir for
tis gorgiã tenebat: ⁊ cum vellet illum ca
pere viuũ eques quidã de thracib⁹ irruit
in eũ: humerũqꜫ eius amputauit atqꜫ ita
gorgias effugit in mareſa. At illis qui cũ
eſdrin erant diuti⁹ pugnãtib⁹ ⁊ fatigatis
inuocauit iudas dñm adiutorẽ ⁊ ducẽ bel
li fieri incipiens voce patria: ⁊ cum hym
nis clamorem extollens: fugã gorgie mili
tibus incuſſit. Judas autem collecto exer
citu venit in ciuitatem odollam. Et cum
ſeptima dies ſuperueniret: ſcḋm conſue-
tudinem purificati: in eodem loco ſabba
tum egerunt. Et ſequenti die venit cum
ſuis iudas: vt corpora pſtratoꝝ tolleret: ⁊
cum parentib⁹ poneret in ſepulchris pa
ben.6. ternis. Jnuenerũt aũt ſub tunicis inter-
h fectoꝝ de donarijs idoloꝝ: q̃ apud iãniã
fuerũt: a q̃b⁹ lex ꝓhibet iudeos. Omnib⁹
ergo manifeſtũ factũ eſt ob hãc cauſam
eos corruiſſe. Oẽs itaqꜫ bñdixerũt iuſtũ
iudiciũ dñi: qui occulta fecerat manife
ſta. Atqꜫ ita ad preces cõuerſi rogauerũt
vt id qḋ factum erat delictum: obliuioni
traderet̃. At vero fortiſſimus iudas hor-
tabat̃ pplũ conſeruare ſe ſine pctõ: ſub
oculis videntes que facta ſunt pro pctis
eoꝝ q̃ proſtrati ſunt. Et facta collatione:
duodeci milia drachmas argẽti miſit hie
roſolymã offerri ꝓ pctis mortuorum ſa-
crificiũ: bñ ⁊ religioſe de reſurrectiõe co-
gitãs. Niſi eñi eos qui ceciderant reſurre
cturos ſperaret: ſupfluũ videret̃: et va-
nũ orare ꝓ mortuis. Et q2 conſiderabat
ꝙ hi q̃ cũ pietate dormitionẽ acceperant
optimã haberẽt repoſitã gratiam. Sctã
ergo ⁊ ſalubris eſt. cogitatio ꝓ defunctis
exorare: vt a peccatis ſoluantur.

¶ C. S. Uenit antiochus contra iudeas menela⁹
preuaricator occiditur: occidit iudas in caſtris
antiochi quattuor milia: ⁊ maximum elephanto
rum: antiochus vict⁹ tradidit iude ptolomaides
ptolomenſes egre ferentes lyſias alloquitur.

Capitulum decimumtertium.

Anno cẽteſimo quadra A
geſimonono cognouit
iudas antiochũ eupa-
torem venire cum mul
titudine aduerſus iu-
deam: ⁊ cum eo lyſiã
procuratorẽ ⁊ prepoſi-
tũ negocioꝝ: ſecũ ha-
bentẽ peditũ cẽtũ decẽ milia: ⁊ eq̃tũ q̃n-
qꜫ milia. ⁊ elephantos viginti duos: cur-
rus cũ falcibus trecẽtos. Commiſcuit aũt
ſe illis ⁊ menelaus: ⁊ cum multa fallacia
deprecabatur antiochum: non pro patrie
ſalute: ſꝫ ſperãs ſe cõſtitui i principatũ. B
Sed rex regum ſuſcitauit aĩos antiochi
in pctõrẽ: ⁊ ſuggerẽte lyſia hũc eẽ cauſã
oĩm maloꝝ: iuſſit vt eis eſt conſuetudo
apprehẽſũ. i. eodẽ loco necari. Erat aũt
in eodẽ loco turris q̃nquaginta cubitoꝝ
aggeſtũ vndiqꜫ hñs cineris. Hec proſpe-
ctũ habebat in ꝓceps. Jnde i cinerẽ deijci
iuſſit ſacrilegũ: oĩbus eum ꝓpellentibus
ad interitũ. Et tali lege ꝑuaricatorem le
gis contigit mori: nec terre dari menelaũ. C
Et q̃dẽ ſatis iuſte: nã q2 multa erga arã
dei delicta commiſit: cuius ignis ⁊ cinis
erat ſanctus: ipſe in cineris morte dãna-
tus eſt. Sed rex mente effrenatus venie
bat: nequiorem ſe pře ſuo iudeis oñſurus.
Quibus iudas cognitis precepit pplo: vt
die ac nocte dñm inuocarẽt: ꝙ ſicut ſemꝑ
⁊ nunc adiuuaret eos: quippe qui lege et
pria ſctõqꜫ tẽplo priuari vererent̃: ac po
pulũ q̃ nuꝑ paululũ reſpiraſſet: ne ſine-
ret blaſphemis rurſus nationib⁹ ſubdi. D
Oĩbus itaqꜫ ſimul id faciẽtib⁹: ⁊ petenti
bus a dño miãm cum fletu et ieiunijs ꝑ
triduum cõtinuum ꝓſtratis: hortat⁹ eſt
eos iudas vt ſe prepararẽt. Jpſe ṽo cum
ſenioribus cogitauit priuſq̃ rex admone
ret exercitũ ad iudeã: ⁊ obtineret ciuitatẽ
exire: ⁊ dñi iudicio cõmittere exitum rei.
Dãs igit̃ poteſtatẽ oĩm deo mũdi creato
ri: ⁊ hortatus ſuos: vt fortiter dimicarent
⁊ vſqꜫ ad mortem ꝓ legibus: templo: ci-
uitate patria ⁊ ciuibus ſtarent: circa mo E
din exercitũ ↄſtituit. Et dato ſigno ſuis
dei victorie iuuenibus fortiſſimis electis
nocte aggreſſus aulam regiam in caſtris
interfecit viros quattuordecim milia et
maximum elephantorũ cum his qui ſu-
perpoſiti fuerant. Sũmoqꜫ metu ac per

turbatiõe hoſtiũ caſtra replẽtes rebuſq́ⱬ
proſpere geſtis abierũt. Hoc aũt factum
eſt die illuceſcẽte: adiuuãte eũ domini ꝓ
tectione. Sed rex accepto guſtu audacie
iudeoꝝ: arte difficultatẽ locoꝝ tentabat:
ꝛ bethſure que erat iudeorum preſidium
F munitum caſtra admouebat: ſed fugaba
tur: impingebatur: ꝛ minorabatur. His autẽ
qui intus erant iudas neceſſaria mitte-
bat. Enunciauit autez myſteria hoſtib⁹
rodochus quidam de iudaico exercitu:
qui requiſitus comprehẽſus eſt ꝛ conclu
ſus. Iterũ rex ſermonẽ habuit ad eos qui
G erant in bethſuris: dextrã dedit: accepit
abijt: cõmiſit cum iuda: ſuperat⁹ eſt. Ut
autem cognouit rebellaſſe philippũ an-
tiochie qui relictus erat ſuper negocia:
mente cõſternatus iudeos deprecãs ſub
dituſq́ⱬ eis iurat de omnib⁹ q̇bus iuſtuz
viſum eſt: ꝛ recõciliat⁹ obtulit ſacrificiuz
honorauit templũ ꝛ munera poſuit: ma
chabeũ amplexat⁹ eſt: ꝛ fecit eũ a ptolo-
maide vſq́ⱬ ad gerrenos ducẽ ꝛ principẽ.
Ut aũt venit ptolomaidã grauiter fere-
bãt ptolomẽſes amicitie cõuentionẽ: qui
indignantes ne forte fed⁹ irrũperet. Tũc
aſcẽdit lyſias tribunal ꝛ expoſuit rõnem
ꝛ ppl'z ſedauit: regreſſuſq́ⱬ ẽ antiochiã: ꝛ
hoc mõ regis ꝓfectio ꝛ reditus proceſſit.

¶ C.D. Demetrius ex ſuggeſtiõe alchimi inflã
matur contra iudeos: mittens nicanorem ad in
terficiendũ eos: nicanor cum ſimone pcertat: iũ
git paces ꝛ ſoluit: ꝛ capere iudã vult: iudas effu
git manus nicanoris: cõminatur nicanor ſacerdo-
tibus: vt ſibi tradant iudam vinctum de razia ꝛ
eius conſtantia. Capitulũ .xiiij.

H Sed poſt trienniũ tp̄us
cognouit iudas et qui
cũ eo erãt: demetriũ ſe
leucie cum multitudie
valida ꝛ nauibus per
portũ tripolis aſcendiſ
ſe ad loca opportuna: ꝛ
tenuiſſe regiões aduer
ſus antiochum ꝛ ducẽ eius lyſiã. Alchi-
mus autẽ q̇dã q̇ ſumm⁹ ſacerdos fuerat
ſed volũtarie coinq̇nat⁹ eſt tp̄ib⁹ cõmi-
xtiõis: cõſiderãs nullo mõ ſibi eẽ ſalutẽ
neq́ⱬ acceſſum ad altare: venit ad regẽ de
metriũ cẽteſimo q̇nquageſimo anno of-
ferens ei coronã aureã ꝛ palmam ſuper
hec et tales qui templi eſſe videbantur.
Et ipſa quidem die ſiluit. Tempus autẽ
opportunum dementie ſue nactus con-
uocatus a demetrio ad conſiliũ ꝛ interro
gatus: q̇b⁹ reb⁹ ꝛ cõſilijs iudei niterentur:
reſpondit. Ipſi qui dicũtur aſſidei iudeo-
rum quibus preeſt iudas machabe⁹ bel-
la nutriunt ꝛ ſeditiones mouent: nec pa
tiuntur regnum eſſe quietum. Nã ꝛ ego
defraudatus parentum gloria dico autez D
ſummo ſacerdotio huc veni. Primo qui-
dem vtilitatibus regis fidez ſeruãs: ſcḋo
autem etiam ciuibus conſulẽs. Nam il-
lorum prauitate vniuerſum gen⁹ noſtrũ
nõ minime vexatur: ſed oro his ſingulis o
rex cognitis: ꝛ regiõi ꝛ genti ſm̄ humani
tatem tuam promulgatam omnibus pro
ſpice. Nam q̇diu ſupeſt iudas: impoſſi-
bile eſt pacem eſſe negocijs. Talibus au
tem ab hoc dictis ꝛ ceteri amici hoſtili-
ter ſe habentes aduerſus iudam: inflam
mauerũt demetriũ. Qui ſtatim nicanorẽ 1.Ma.7.b.
prepoſitũ elephãtoꝝ ducẽ miſit in iudeã
datis mãdatis vt ip̄ʒ q̇dẽ iudã caperet viuũ
eos ꝓo q̇ cũ illo erãt: diſpergeret: ꝛ cõſti-
tueret alchimum maximi tẽpli ſummum
ſacerdotẽ. Tũc gẽtes qui de iudea fuge-
rãt iudã: ſegregatim ſe nicanori miſcebãt
miſerias ꝛ clades iudeorũ proſperitates
reruz ſuarũ exiſtimãtes. Audito itaq́ⱬ iu E
dei nicanoris aduẽtu ꝛ cõuẽtu nationuz
cõſperſi terra rogabant eum qui popuɫũ
ſuum conſtituit: in eternum cuſtodiret:
quiq́ⱬ ſuam portionem ſignis euidentib⁹
protegit. Imperante autem duce ſtatim
inde mouerunt: cõuenerunt q́ⱬ ad caſtel
lum deſſau. Simon ꝓo frater iude com-
miſerat cum nicanore: ſed cõterrit⁹ eſt re
pentino aduentu aduerſarioꝝ. Nicanor
tñ audiens virtutẽ comitũ iude ꝛ animi
magnitudinem: quaz pro patrie certami
nibus habebãt: ſanguine iudiciuz facere
metuebat: q̇obrẽ premiſit poſſidoniuz et
theodotũ ꝛ mathiã: ꝛ vt darent dextras
atq́ⱬ acciperent. Et cum diu de his ꝯſiliũ
ageretur: ꝛ ipſe dux ad multitudinem retu
liſſet: omniũ vna fuit ſententia amicitijs
annuere. Itaq́ⱬ diem conſtituerũt qua ſe F
creto inter ſe agerent: ꝛ ſingulis ſelle pro
late ſunt et poſite. Precepit autem iudas
armatos eſſe locis opportunis: ne forte
ab hoſtibus repente mali aliquid oriretur.
Et congruum colloquium fecerũt. Mo
rabatur autem nicanor hieroſolymis: ni
hilq́ⱬ inique agebat: gregeſq́ⱬ turbarum
que congregate fuerãt: dimiſit. Habebat
autem iudã ſemper charum ex animo: et
erat viro inclinatus. Rogauitq́ⱬ eum du
cere vxorem: filioſq́ⱬ procreare. Nuptias
fecit: q̇ete egit: cõiterq́ⱬ viuebant. Alchi-
mus aũt videns charitatẽ illoꝝ adinuicẽ

⁊ conuentiones venit ad demetriū ⁊ di-
cebat nicanorem rebus alienis aſſentire.
Judāqꝫ regni inſidiatorem ſucceſſorem
E ſibi deſtinaſſe. Jtaqꝫ rex exaſperatus ⁊ peſ
ſimis huius criminationibus irritatus
ſcripſit nicanori: dicens grauiter quidem
ſe ferre de amicitie conuentione iubere
macbabeum citius vinctum mittere an-
tiochiā. Quibus cognitis nicanor cōſter-
nabatur et grauiter ferebat: ſi ea que cō-
uenerant irrita faceret: nihil leſus a viro:
ſed quia regi reſiſtere non poterat: oppor-
tunitatem obſeruabat qua p̄ceptum pfi-
ceret. At macbabeus videns ſecum au-
ſterius agere nicanorē: ⁊ conſuetum oc-
curſum ferocius exhibentem: intelligēs
non ex bono eſſe auſteritatem iſtam pau
cis ſuorum congregatis occultauit ſe a ni-
canore. Qđ cum ille cognouit fortiter ſe
a viro preuentū: venit ad maximū ⁊ ſan-
ctiſſimum tēplum: ⁊ ſacerdotibus ſolitas
hoſtias offerentibus: iuſſit ſibi tradi virū
quibus cum iuramento dicentibus ne-
ſcire ſe vbi eſſet qui querebatur: extendens
manum ad templum iurauit: dicēs. Niſi
iudā mihi vinctum tradideritis: iſtud dei
phanum in planiciem deducam: ⁊ altare
effodiam ⁊ templum hoc libero patri cō
F ſecrabo. Et his dictis abijt. Sacerdotes
autem protendentes manus in celum in-
uocabant eum qui ſemper propugnator
eſſet gentis ipſorum: hec dicētes. Tu do
mine vniuerſorum qui nullius indiges:
voluiſti templum habitationis tue fieri
in nobis. Et nunc ſancte ſanctorum om
nium dñe: conſerua in eternum impollu
tam domum iſtam que nuper mundata
eſt. Razias autem quidam de ſenioribus
ab hieroſolymis delatꝰ ē nicanori vir ama
tor ciuitatis ⁊ bene audiens qui pro affe
ctu pater iudeorum appellabatur. Hic mul
tis temporibus continentie propoſitum
tenuit in iudaiſmo: corpuſqꝫ ⁊ animam
tradere contentus pro perſeuerātia. Vo
lens autem nicanor manifeſtare odium
qđ habebat in iudeos: miſit milites quin
gentos vt eum comprehenderent. Puta
bat enim ſi illum decepiſſet: ſeſe cladem
iudeis maximā illaturum. Turpis autem
irruere in domum eius ⁊ ianuā dirūpere
atqꝫ ignem admouere cupientibus: cum
iam comprehenderet gladio ſe petijt: eli
gens nobiliter mori potius ꝙ ſubditus
fieri peccatoribus: ⁊ contra natales ſuos
G indignis iniurijs agi. Sed cum per feſti-
nationem non certo ictu plagam dediſ
ſet: ⁊ turbe intra oſtiā irrūperent: recur
rens audacter ad murum: precipitauit
ſemetipſum viriliter in turbas: quibꝰ ve
lociter locū dātibꝰ caſui eius: venit p me
diā ceruicē. Et cū adhuc ſpiraret: ac-
cenſus aīo ſurrexit: ⁊ cū ſanguis eiꝰ ma
gno fluxu deflueret: ⁊ grauiſſimis vulne
ribus eſſet ſauciꝰ curſu turbā ptranſijt: ⁊
ſtās ſupra quādā petrā p̄ruptā ⁊ iā exan
guis effectus: cōplexus inteſtina ſua vtriſ
qꝫ manibꝰ pīecit ſuper turbas: inuocās
dñatorē vite ac ſpūs: vt hec illi iterū red
deret atqꝫ ita vita defunctus eſt.

¶ C. S. Nicanor blaſphemat: iudas ornat ſuos non clypeis: ſed ſermonibus optimis: apparuerunt onias ⁊ hieremias: hic dicitur: hic eſt fratrum amator: tradidit hieremias iude gladium aureum in manus ſibi a deo miſſum: ꝙ maximꝰ timor erat pro ſanctitate templi: manibus pugnātes cordibꝰ orabāt: nicanor cū trigintaqꝫ milibus occidit: caput eius cū manibꝰ abſciſſa in hierlm deferunt: lingua eius particulatim diuiſa auibus datur.

Capitulum. xv.

NIcanor autē vt cōperit M
iudā eſſe ī locis ſama-
rie cogitauit cū oī im-
petu die ſabbati cōmit
tere bellum. Judeis ṽo
qui illum per neceſſita
tem ſequebantur dicē-
tibus: ne ita ferociter ⁊
barbare feceris: ſꝫ honorē tribue diei ſcti
ficatiōis: ⁊ honora eū qui vniuerſa cōſpi
cit. At ille īfelix īterrogauit ſi eſt potens
in celo ꝙ imperauit agi diē ſabbatorū. Et
rñdentibus illis: eſt dñs viuus ipſe in ce
lo potens qui iuſſit agi ſeptimā diem. At B
ille ait. Et ego potens ſum ſuper terram
qui impero ſumi arma et negocia regis
impleri. Tñ non obtinuit vt cōſilium pfi
ceret. Et nicanor quidē cum ſumma ſu-
perbia erectus: cogitauerat cōe trophēū
ſtatuere de iuda. Macbabeus autē ſem
per confidebat cum omni ſpe auxiliū ſi-
bi a deo affuturum: ⁊ hortabatur ſuos ne
formidarent ad aduentum nationū: ſed
in mente haberent adiutoria ſibi facta de
celo: ⁊ nunc ſperarent ab omnipotente ſi
bi affuturā victoriam. Et allocutꝰ eos de
lege ⁊ pphetis admonēs etiā certamina
ꝙ fecerāt prius: pmptiores cōſtituit eos.
Et ita animis eorum erectis ſimul oſten
debat gentium fallaciam: et iuramento-
rum preuaricationem. Singulos autem
illorum armauit nō clypei ⁊ haſte munitio-
ne: ſed ſermonibꝰ optimis ⁊ exhortatiōi-

c bus expoſito. digno fide ſomnio: ꝑ quod
vniuerſos letificauit. Erat aūt hmōi vi-
ſus. Oniā q̄ fuerat ſummus ſacerdos vi
rū bonum ꝛ benignū: ꝛ verecūdum viſu:
modeſtū moribus: ꝛ eloquio decoꝝ: ꝛ qui
a puero i v̄tutib⁹ exercitat⁹ ſit manus ꝓ
tēdētē: orare ꝓ omni pplō iudeoꝝ. Poſt
hoc apparuiſſe ꝛ alium viruꝫ etate ꝛ glīa
mirabilē: ꝛ magni decoris habitudinem
circa illū. Rñdentē v̄o oniā dixiſſe. Hic ē
fratrū amator ꝛ pplī iſrl. Hic eſt q̄ mul-
tum orat ꝓ pplō: ꝛ vniuerſa ſctā ciuitate
hieremias ꝓpheta dei. Extēdiſſe aūt hie
remiā dexterā ꝛ dediſſe iude gladiuꝫ au-
reū dicētē. Accipe ſanctū gladiū munus
a deo: in quo deijcies aduerſarios pplī
b mei iſrael. Exhortati itaq̄ iude ſermōib⁹
bonis valde de q̄b⁹ extolli poſſet iṗe ipe
tus et animi iuuenū cōfortari: ſtatuerūt
dimicare ꝛ cōfligere fortiter vt virtus de
negocijs iudicaret: eo q̄ ciuitas ſancta ꝛ
tēplū pclitarent. Erat eñ ꝓ vxoribus et
filijs: itēq̄ ꝓ fratribus et cognatis minor
ſollicitudo: maxim⁹ v̄o ꝛ prim⁹ ꝓ ſctita
tate timor erat tēpli. Sꝫ ꝛ eos q̄ i ciuita-
te erāt nō minima ſollicitudo habebat ꝓ
his qui cōgreſſuri erāt. Et cum iam oēs
ſperarent iudicium futurū hoſteſq̄ adeſ
ſent atq̄ exercitus erat ordinatus: beſtie
equiteſq̄ opportuno in loco cōpoſiti cō-
ſiderans machabeus aduentuꝫ multitu
dinis ꝛ apparatum variū armorū ac fero
citatē beſtiarū extēdens man⁹ in celum:
prodigia facientē dñm inuocauit: qui nō
c ſm armoꝝ potentiam ſed ꝓut ipſi placet
dat dignis victoriaꝫ. Dixit aūt inuocans
ā 6. b. hoc modo. Tu dñe q̄ miſiſti angeluꝫ tuū
4. reg. 19. 8 ſub ezechia rege iuda: ꝛ interfeciſti de ca
Ecc. 48. g. ſtris ſennacherib centuꝫ octogintaq̄nq̄
milia: ꝛ nunc dominator celoꝝ mitte an-
gelum tuū bonū ante nos in timore ꝛ tre
more magnitudis brachij tui vt metuāt
qui cū blaſphemia veniūt aduerſus ſan-
ctum populum tuum. Et hic quidem ita
perorauit. Nicanor autē ꝛ q̄ cū ipſo erant
cū tubis ꝛ canticis admonebant. Iudas
vero ꝛ q̄ cū eo erāt inuocato deo: per ora
tiones cōgreſſi ſunt manu quidē pugnā-
tes: ſed ꝛ dñm cordibus orantes proſtra-
uerūt nō minus triginta quinq̄ milia pre-
ſentia dei magnifice delectati. Cūq̄ ceſ-
ſaſſent ꝛ cū gaudio redirent: cognouerūt
f nicanorē ruiſſe cuꝫ armis ſuis. Facto ita
q̄ clamore ꝛ perturbatione excitata patria
voce omnipotentem dominuꝫ benedice-
bant. Precepit autem iudas qui per oīa
corpore ꝛ aīo mori pro ciuib⁹ parat⁹ erat
caput nicanoris ꝛ manū: cū hūero abſciſ
ſam hieroſolymā perferri. Quo cū perue
niſſet cōuocatis cōtribulib⁹ ꝛ ſacerdoti-
bus ad altare acceſſit ad eos qui in arce
erant. Et oſtenſo capite nicanoris: ꝛ ma
nu nefaria quā extēderat cōtra domum
ſanctā omnipotentis dei magnifice glo-
riatus eſt. Linguā etiā impij nicanoris
preſciſam iuſſit particulatim auibus da-
ri: manum aūt dementis contra tēplū ſuſ-
pendi. Oēs igit̄ celi benedixerunt dñm B
dicentes: bñdict⁹ qui locū ſuum inconta 1. mac. 7. g
minatū ſeruauit. Suſpendit aūt nicano
ris caput in ſumma arce vt euidēs eſſet
et manifeſtū ſignū auxilij dei. Itaq̄ om-
nes cōmuni cōſilio decreuerūt nullo mo
do diē iſtū abſq̄ celebritate preterire: ha
bere aūt celebritatem tertiadecima men
ſis adar: que dicitur voce ſyriaca pridie
mardochei die. Igitur his erga nicanorē
geſtis: ꝛ ex illis tꝑib⁹ ab hebreis ciuitate
poſſeſſa: ego q̄q̄ in his faciam finem ſer-
mōis. Et ſiquidē bene ꝛ vt hiſtorie cōpe-
tit hoc ꝛ ipſe velim: ſi autēꝫ minus digne
concedēdū eſt mihi. Sicut eñ vinū ſem
per bibere: aut ſemꝑ aquā contrariū eſt:
alternis autē vti delectabile: ita legenti-
bus ſi ſemper exactus ſit ſermo: non erit
gratus: hic ergo erit conſummatus.

¶ Scd̄s liber Machabeoꝝ explicit.

¶ Epiſtola beati hieronymi ad da-
maſum papam in quattuor euan-
liſtas incipit.

Beatiſſimo pape dama- A
ſo Hieronymus. No-
uuꝫ opus me facere co
gis ex veteri: vt poſt exē
plaria ſcripturarum to
to orbe diſperſa quaſi
quidā arbiter ſedeā: ꝛ
quia inter ſe variāt que
ſunt illa que cū greca cōſentiant veritate
decernā. Pius labor: ſed ꝑiculoſa ꝓſum
ptio iudicare de ceteris ipſum ab oībus
iudicandum: ſenis mutare linguā et ca-
neſcentem iā mundū ad initia retrahere
paruulorum. Quis eñ doctus pariter vel
indoctus: cum in manus volumē aſſum
pſerit: et a ſaliua quam ſemel imbibit vi-
derit diſcrepare quod lectitat: non ſta-
tim erumpat in vocem me falſarium me
clamans eſſe ſacrilegum: qui audeam ali-
quid in veteribus libris addere: mutare
corrigere. Aduerſus quam inuidiam du-
plex cauſa me conſolatur: quod et tu qui

ſummus ſacerdos eos fieri iubes: ⁊ verū non eſſe quod variat: etiā maledicorum teſtimonio cōprobat. Si eñ latinis exēplaribus fides eſt adhibenda: reſpondeant quibus tot ſunt exēplaria pene quot codices. Sin autem veritas eſt querenda de pluribus: cur non ad grecā originem reuertētes ea que vel a vitioſis interpretibus male edita: vel a preſumptoribꝰ imperitis emendata peruerſius vel a librariis dormitātibꝰ aut addita ſunt aut mutata corrigimus? Neq; vero ego de veteri diſputo teſtamento: qḋ a ſeptuaginta ſenioribus in grecam linguā verſum tertio gradu ad nos vſq; peruenit. Non quero quid aquila: qḋ ſymmachus ſapiant quare theodotion inter nouos et veteres medius incedat. Sit illa vera interpretatio quā apoſtoli probauerunt. De nouo nūc loquor teſtamento quod grecum eſſe nō dubiū eſt: excepto apoſtolo matheo: qui primus in iudea euangelium chriſti hebraicis litteris edidit: hoc certe cum in noſtro ſermone diſcordat ⁊ in diuerſos riuulorum tramites ducit: vno de fonte q̄rendū eſt. Pretermitto eos codices quos a luciano ⁊ eſytio nuncupatos paucorū hominum aſſerit peruerſa contentio: q̄bus vtiq; nec in toto veteri inſtrumento poſt ſeptuaginta interpretes emēdare quid licuit nec in nouo profuit emendaſſe: cum multarū gentiū linguis ſcriptura ante tranſlata doceat falſa eſſe que addita ſunt. Igitur hec preſens prefatiuncula pollicet': quattuor tm̄ euangelia quorū ordo eſt iſte. Mattheus: marcus: lucas: iohannes: codicum grecorum emendata collatione: ſed ⁊ veterum q̄ nec multū a lectionis latine conſuetudine diſcreparent: ita calamo imperauimus vt his tm̄ q̄ ſenſum videbant' mutare correctis: reliqua manere pateremur vt fuerant. Canones quoq; quos euſebius ceſarienſis ep̄s alexandrinum ſecutus ammonium in decem numeros ordinauit: ſicut in greco habentur expreſſimus. Quod ſi quis de curioſis voluerit noſſe q̄ in euangeliis vel eadem vel vicina vel ſola ſint: eorū diſtinctione cognoſcet. Magnus ſiquidem hic in noſtris codicibus error inoleuit: dum quod in eadem re alius euangeliſta plus dixit: in alio quia minꝰ putauerint addiderunt. Vel dum eundem ſenſum alius aliter expreſſit: ille qui vnum ex quattuor primum legerat ad eius exemplum ceteros quoq; eſtimauerit emēdandos. Vnde accidit vt apud nos mixta ſint omnia et in marco plura luce atq; matthei. Rurſum in mattheo plura iohannis ⁊ marci ⁊ in ceteris reliquorum: que in aliis propria ſunt inueniantur. Cum itaq; canones legeris qui ſubiecti ſunt confuſionis errore ſublato: ⁊ ſimilia omnium ſcies: ⁊ ſingulis ſua queq; reſtitues. In canone primo cōcordāt quattuor: mattheus: marcus: lucas: iohannes. In ſecundo tres: mattheus: marcus: lucas. In tertio tres: mattheꝰ: lucas: iohānes. In quarto tres: mattheus: marcus: iohannes. In quinto duo: mattheus: lucas. In ſexto duo: mattheus marcus. In ſeptimo duo: mattheꝰ iohannes. In octauo duo: lucas: marcus In nono duo: lucas: iohannes. In decimo: propria vnuſquiſq; que non habentur in aliis ediderunt. Singulis vero euāgeliis ab vno incipiens vſq; ad finem librorū: diſpar numerus accreſcit. Hic nigro colore perſcriptus ſub ſe habet aliū ex minio diſcolorem numerum qui ad decem vſq; ad procedens indicat: prior numerus in quo ſit canone req̄rēdus. Cum ergo aperto codice (verbi gratia) illud ſiue illud capl'm ſcire volueris cuius canonis ſit ſtatim ex ſubiecto numero doceberis et recurrens ad principia in quibus canonum eſt diſtincta cōgeries: codēq; ſtatim canone ex titulo frontis inuento: illum quem querebas numerum: eiuſdem euangeliſte q̄ ⁊ ipſe ex inſcriptione ſignatur inuenies: atq; e vicino ceterorum tramitibus inſpectis: quos numeros e regione habeant annotabis: ⁊ cum ſcieris recurres ad volumina ſingulorum ⁊ ſine mora repertis numeris quos ante ſignaueras reperies ⁊ loca in q̄bꝰ vel eadē vel vicina dixerunt. Opto vt in xp̄o valeas: ⁊ memineris mei papa beatiſſime.

¶ Explicit ep̄la ad damaſum.

¶ Incipit ꝓlogus Hierony. ad Euſebiū.

Plures fuiſſe qui euangelia ſcripſerunt: ⁊ lucas euangeliſta teſtatur dicēs. Quoniā quidem multi conati ſunt ordinare narrationē rerū q̄ in nobis cōplete ſunt: ſicut tradiderunt nobis qui ab initio ipſi viderunt ſermonem: ⁊ miniſtrauerunt ei: ⁊ perſeuerantia vſq; ad preſens tempus monimenta declarant: que a diuerſis auctoribus edita diuerſarum hereſium fuere principia: vt eſt illud iuxta egyptios: et thomam et

mathiaʒ ⁊ bartholomeum: duodecim ꝙ
Al' ✠ apel lis. apoſtolorū ⁊ baſilidis atq; appolinis ✠
ac reliquorum: quos enumerare longiſſi
mum eſt: cum hoc tm̄ impreſentiarū ne
ceſſe ſit dicere: extitiſſe quoſdam qui ſine
ſpiritu et gratia dei conati ſunt magis
ordinare narrationem: ꝙ hiſtorie texere
veritatem. Quibus iure põt illud prophe
Eze. 13. a. ticum coaptari. Ue qui propheťãt de cor
de ſuo: qui ambulant poſt ſpm̄ ſuum: qui
dicunt. Hec dicit dñs: ⁊ dñs nõ miſit eos.
De quibus ⁊ ſaluator in euangelio iohã
Joh. 10. b. nis loquit᷑. Omnes qui ante me venerũt
fures fuerunt ⁊ latrones. Qui venerunt
non qui miſſi ſunt. Ipſe enim ait. Venie
bant ⁊ ego non mittebam eos. In veniẽ
tibus preſumptio temeritatis: in miſſis
obſequium ſeruitutis eſt. Eccleſia autem
Mat. 7. b. que domini voce ſupra petram fundata
Cant. 1. eſt: quam introduxit rex in cubiculũ ſuū
⁊ ad quam per foramen deſcenſionis oc
culte miſit manum ſuam ſimilis damule
hinnuloq; ceruorū: quattuor volumia pa
radiſi inſtar eructuans: quattuor ⁊ angu
los ⁊ annulos habet: per quos quaſi ar
ca teſtamẽti ⁊ cuſtos legis domini lignis
Al' ✠ immo bilibus. mobilibus ✠ vehitur. Primus omnium
mattheus eſt publicanus cognomẽto le
ui: qui euangelium in iudea hebreo ſer
mone edidit ob eorum vel maxime cau
ſam qui in ieſum crediderant ex iudeis: ⁊
nequaꝙ legis vmbra ſeccedẽte euãgelij ve
ritatem ſeruabant. Scḋs marcus inter
pres apoſtoli petri: ⁊ alexandrine eccleſie
primus epiſcopus: qui dominum quideʒ
ſaluatorem ipſe non vidit: ſed ea que au
dierat magiſtrum predicantem: iuxta fi
dem magis geſtorum narrauit ꝙ ordinẽ.
Tertius lucas medicus natione ſyrus
2. Cor. 8. c. anthiocenſis cuius laus in euangelio: ꝗ
et ipſe diſcipulus apoſtoli pauli in achaie
Al' ✠ boe tie. bithynieq; ✠ partib⁹ volumẽ condidit:
quedam altius repetens vt ⁊ ipſe in proe
mio confitetur: audita magis ꝙ viſa de
ſcribens. Ultimus iohannes apoſtolus
Jo. 13. c. et 21. ⁊ euangeliſta: quem ieſus amauit pluri
mum qui ſuper pect⁹ domini recumbẽs
puriſſima doctrinarum fluenta potauit:
et qui ſolus de cruce meruit audire. Ecce
Joh. 19. c. mater tua. Is cuʒ eſſet in aſia: ⁊ iam tũc
hereticorũ ſemina pullularent cherinthi
⁊ hebionis ⁊ ceterorum qui negant chri
ſtum in carne veniſſe: quos ⁊ ipſe in epi
ſtola ſua antichriſtus vocat: ⁊ apoſtolus
paulus frequenter percutit: coactus eſt
ab omnibus pene tunc aſie epiſcopis et

multarum eccleſiarum legationibus: de
diuinitate ſaluatoris altius ſcribere: ⁊ ad
ipſum vt ita dicam dei verbum non tam
audaci ꝙ felici temeritate prorumpere:
vt eccleſiaſtica narrat hiſtoria cum a fra
tribus cogeretur vt ſcriberet: ita facturũ
ſe reſpondiſſe ſi indicto ieiunio in com
mune omnes deum deprecarentur. Quo
expleto: reuelatione ſaturatus in illud
proemium e celo veniens eructauit. In
principio erat verbũ: ⁊ verbũ erat apud Joh. 1. a.
deũ ⁊ deus erat verbũ: hoc erat in princi
pio apud deum. Hec igitur quattuor euã
gelia multo ante predicta: ezechielis quo
ꝙ volumẽ probat: in quo prima viſio ita
cõtexitur. Et in medio ſimilitudo quat
tuor animaliũ ⁊ vultus eorũ. Facies ho Ezech. 1. a.
minis ⁊ facies leonis ⁊ facies vituli: ⁊ fa
cies aquile. Prima hoĩs facies mattheũ
ſignificat. qui quaſi de homĩe exorſus eſt Mat. 1. a.
ſcribere. Liber generationis ieſu chriſti
filij dauid filij abraam. Scḋa marcuʒ in
quo vox leonis in heremo rugientis audi
tur. Vox clamantis in deſerto: parate viã
domini: rectas facite ſemitas eius. Ter Mar. 1. a.
tia vituli: que euangeliſtam lucam a za
charias ſacerdote ſumpſiſſe initium pre
figurat. Quarta iohannem euangeliſtaʒ
qui aſſumptis pennis aquile ⁊ ad altiora
feſtinans: de verbo dei diſputat. Cetera
que ſequuntur in eandem ſenſum profi
ciunt. Crura eorum recta: ⁊ pennati pe Eze. 1. a.
des: ⁊ quocũq; ſpiritus ibat: ibant ⁊ non
reuertebant᷑: ⁊ dorſa eorũ plena oculis: et
ſcintille ac lãpades in medio diſcurrẽtes
⁊ rota in rotam: ⁊ in ſingulis quattuor fa
cies. Unde ⁊ apocalipſis iohannis poſt Apoc. 4. b.
expoſitionem vigintiquattuor ſeniorum
qui tenentes citharas et phialas adorãt
agnum dei: introducit fulgura atq; toni
trua: ⁊ ſeptem ſpiritus diſcurrẽtes: ⁊ ma
re vitreũ ⁊ quattuor animalia plena ocu
lis dicens. Animal primum ſimile leoni:
⁊ ſcḋm ſimile vitulo: ⁊ tertium ſimile ho
mi: ⁊ quartum ſimile aquile volanti. Et
poſt paululum. Plena inquit erant ocu
lis ⁊ requiem non habebant die ac nocte
dicentia. Sanctus: ſanctus: ſanctus do
minus de⁹ omnipotens: qui erat qui eſt
⁊ qui venturus eſt. Quibus cunctis pſpi
cue oſtenditur: quattuor debere tm̄ euan
gelia ſuſcipi ⁊ omnes apocryphorum ne
nias: mortuis magis hereticis ꝙ eccleſia
ſticis viuis canendas.

¶ Sequit᷑ ꝓlogus in Mattheum.

Mattheus cũ primo predicaſſet euãgelium in iudea volens trãſire ad gẽtes prim⁹ euãgeliũ ſcripſit hebraice: quod fratribus a quib⁹ ibat ad memoriã reliquit. Sicut enim neceſſe fuit ad cõfirmationẽ fidei euangelium predicare: ſic et contra hereticos ſcribi. Cum autem plures euãgelium ſcripſerint quattuor tñ habent auctoritatis teſtimonium: qr per quattuor mundi partes fidẽ nũciant trinitatis: ⁊ ſunt quaſi quattuor rote in quadriga domini que vehit eum per predicationem euangelij: et genus humanum quadrifida morte peremptum eorum erat predicatione viuificandum vnde et aliorum euangelia deciderũt nec recepta ſunt: quia nolebant ꝓfinitum numerum caſſari propter virtutem ſacramenti. Deſignãtur etiam euangeliſte quattuor figuris que non ſunt deceptorie: ſed iocundi myſterij ſibi cõſcie. Mattheus in homine intelligitur: quia circa humanitatem chriſti principaliter immoratur. Marcus in leone: quia agit de reſurrectiõe. Lucas in vitulo: agẽs de ſacerdotio. Johãnes in aquila: ſcribens ſacramẽta diuinitatis. Chriſtus ꝓ quo deſcribunt homo fuit de virgine natus vitulus in immolatiõe: leo in reſurrectione: aquila in aſcenſione. Uel in homine humanitas: in vitulo ſacerdotium: in leone regnũ: in aquila exprimitur: diuinitatis ſacramentum.

¶ Argumentum in euangeliũ ſm Mattheum incipit.

Mattheus ex iudea ſicut i ordine prim⁹ ponitur: ita euãgeliũ in iudea primus ſcripſit cuius vocatio ad dominum ✠ ex publicanis actibus fuit: duorum in generatione chriſti principia preſumens: vnius cuius prima circuncisio in carne ✠ alterius cui⁹ ſm cor electio fuit. Ex vtriſq; enim patribus chriſtus. Sicq; quaterdenario numero triformiter poſito principium a credendi fide in electionis tẽpus porrigens: ⁊ ex electione vſq; in tranſmigrationis ✠ diem dirigens: atq; a tranſmigrationis die vſq; in chriſtum definiens decurſam aduentus domini oſtendit generationem: vt numero ſatiſfaciẽs ✠ et tempori: et ſe quid eſſet oſtenderet et dei in ſe opus monſtrans; etiam in his

Als ✠ deus. Mat.9.a.
Als ✠ carne.
Als ✠ tranſmigratione vſq ad chriſtum.
Als ✠ ſatiſ facere tem...

quorum genus poſuit chriſti operantis apoſt ⁊ ſe ſpĩ principio teſtimonium nõ negaret. Qua eſſet. rum omnium rerũ tempus ordo: numerus: diſpoſitio vel ratio quod fidei neceſſarium eſt: deus chriſtus eſt qui factus eſt ex muliere: factus ſub lege natus ex virgine paſſus in carne omnia in cruce fixit: vt triumphans ea in ſemetipſo reſurgens in corpore: ⁊ patris nomen in patribus filio: et filij nomen patri reſtituẽs in filijs ſine principio ſine fine oſtendẽs vnum ſe cum patre eſſe: quia vnus ✠ eſt. In quo euangelio vtile eſt deſiderantibus deũ: ſic prima vel media vel perfecta cognoſcere: vt et vocationẽ apoſtoli ⁊ opus euangelij et dilectionem dei in carne naſcentis per vniuerſa legentes intelligãt: atq; in eo in ✠ quo reprehenſi ſunt ⁊ apprehendere expetunt recognoſcant. Nobis enim hoc in ſtudio argumenti fuit: ⁊ fidem facte rei tradere et operantis dei intelligendam diligenter eſſe ✠ diſpoſitionem querentibus nõ tacere.

Gal.4.a.
Als ✠ qui vnum.
Als ✠ non habet in.
Als ✠ hoc i ſtudio ita et diſpoſui.
Als ✠ non habet eſſe.

¶ Argumentum explicit.

¶ Euangelium Matthei incipit.

¶ C.S. De generationibus patrũ quadraginta duorum: de diſtinctiõe generationis eiuſdẽ de generatione xp̃i: ꝙ deſponſata erat maria ioſeph: ꝙ angelus apparuit ioſeph volenti dimittere eã: ipſe ſaluum faciat populum ſuum ioſeph accepit coniugem ſuam. Capitulum.j.

a Liber generationis Jeſu chriſti filij dauid filij abraam. Abraam genuit yſaac. Yſaac autem genuit iacob. Jacob autem genuit iudã ⁊ fratres ei⁹. Judas aũt genuit phares ⁊ zarã de thamar. Phares autem genuit eſrom. Eſrom aũt genuit arã. Aram aũt genuit aminadab. Aminadab autem genuit naaſon. Naaſon autem genuit ſalmon. Salmon autem genuit booz de raab. Booz autem genuit obeth ex ruth. Obeth autem genuit ieſſe. Jeſſe autem genuit dauid regem. Dauid autem rex genuit ſalomonẽ ex ea que fuit vrie. Salomon autem genuit roboam. Roboam autem genuit abiã. Abias autem genuit

Luce.3.e. Job.1.a. Gen.21.a. 1.par.1.b. Gen.25.d. gen.38.g. Ruth.4.d. 1.par.1.a. 2.re.12.f. 1.par.2.b. 3.re.1.g. 2.par.1.b.

aſa. Aſa autẽ genuit ioſaphat. Joſaphat
B autem genuit iorã. Jorã aũt genuit oziã.
Ozias aũt genuit ioathã. Joathã autem
genuit achaz. Achaz autẽ genuit ezechiã.
Ezechias aũt genuit manaſſez. Manaſ
ſes aũt genuit amon. Amon autẽ genuit
ioſiam. Joſias autẽ genuit iechoniam et
fratres eius in tranſmigratione babylo-
nis. Et poſt tranſmigrationem babylõis
1.par.3.c. iechonias genuit ſalathiel. Salathiel au
tẽ genuit zorobabel. Zorobabel autem ge
nuit abiud. Abiud autẽ genuit eliachim.
Eliachim aũt genuit azor. Azor autez ge-
nuit ſadoch. Sadoch aũt genuit achim.
Achim aũt genuit eliud. Eliud autẽ ge-
nuit eleazar. Eleazar aũt genuit mathã.
27.q.2.c. Mathan autem genuit iacob. Jacob au
genuit. tem genuit ioſeph virũ marie: de qua na-
C tus eſt ieſus qui vocat̃ chriſtus. Omnes
itaq̃ generationes ab abraam vſq̃ ad da
uid generationes quattuordecim: ⁊ a da
uid vſq̃ ad tranſmigrationem babylõis
generatiões quattuordecim: ⁊ a tranſmi-
gratione babylonis vſq̃ ad xp̃m: genera
tiones quattuordecim. Chriſti autem ge
Luce.1.c.2 neratio ſic erat. Cũ eſſet deſponſata ma
2.a. ter ieſu maria ioſeph: anteq̃ conueniret
inuenta eſt in vtero habens de ſpũſancto
26.q.2.c. Joſeph autez vir eius cum eſſet iuſtus ⁊
priuſq̃.2.c nollet eã traducere voluit occulte dimit-
inuenta. tere eam. Hec aũt eo cogitãte: ecce ange
De ver.ſig. lus dñi apparuit in ſomnis ioſeph: dicẽs
c.4. Joſeph fili dauid: noli timere accipere
mariã cõiugẽ tuã. Qđ em̃ in ea natũ eſt
D de ſpũ ſctõ eſt. Pariet aũt filiũ: ⁊ vocabis
nomẽ eius ieſuz. Ipſe em̃ ſaluũ faciet po-
pulũ ſuũ a pctis eoꝝ. Hoc aũt totum fa-
ctũ eſt vt adimpleret̃ qđ dictuz eſt a dño
Eſa.7.c. per ꝓphetã dicẽtẽ. Ecce virgo ĩ vtero ha
Alia † greca bebit ⁊ pariet filiũ ⁊ vocabit † nomẽ ei⁹
bunt. emanuel: qđ eſt interpretatuz nobiſcum
De ver.ſig. deus. Exurgẽs autẽ ioſeph a ſomno: fe-
c.3. cit ſicut precepit ei ãgelus dñi: et accepit
coniugem ſuam: ⁊ non cognoſcebat eaz
donec peperit filiũ ſuum primogenitum
⁊ vocauit nomen eius ieſum.

¶ C.S. Magi cum muneribꝫ veniunt: ⁊ ioſeph ab angelo ꝑ viſuz admonitus: cũ puero ⁊ matre eius in egyptum fugit: infantes interficiunt̃: regreſſio ieſu xp̃i ex egypto. Capitulum.ij.

A Cum ergo natus eſſet ieſus
in bethleez iude in diebus
herodis regis ecce magi ab
oriente venerunt hieroſoly
mam dicentes. Ubi eſt qui
natus eſt rex iudeoꝝ? Ui
dimus enim ſtellam eius in oriente et † Alia † preſe
venimus adorare eum. Audiens autem ruo ſicut
herodes rex turbatus eſt: ⁊ oĩs hieroſoly ps in greco
ma cũ illo. Et cõgregans oẽs principes
ſacerdotũ ⁊ ſcribas populi: ſciſcitabatur
ab eis vbi chriſtus naſceretur. At illi dixe Job.7.f.
runt ei. In bethleem iude. Sic enim ſcri mich.5.a.
ptum eſt per ꝓphetã. Et tu bethleẽ terra
iuda: nequaq̃ minima es ĩ principibꝫ iu
da. Ex te ei exiet dux q̃ regat † ppl'z meũ
iſrael. Tunc herodes clam vocatis ma- Alia † re-
gis: diligenter didicit ab eis tempus ſtel- get.
le q̃ apparuit eis: ⁊ mittẽs illos in bethleẽ
dixit. Ite ⁊ interrogate diligenter de pue-
ro: ⁊ cum inueneritis renunciate mihi: B
vt ⁊ ego veniens adorem eum. Qui cum
audiſſent regem abierunt. Et ecce ſtella
quã viderant in oriente antecedebat eos
vſq̃ dũ veniẽs ſtaret ſupra vbi erat puer
Uidentes aũt ſtellaz gauiſi ſunt gaudio
magno valde. Et intrãtes domũ inuene-
rũt puerum cũ maria matre eius: ⁊ pro-
cidẽtes adorauerũt eũ: ⁊ aptis theſauris
ſuis obtulerũt ei munera: aurũ thꝫ ⁊ myr
rhã. Et rñſo accepto ĩ ſomnis ne redirẽt
ad herodẽ per aliam viam reuerſi ſunt in
regionẽ ſuã. Qui cũ receſſiſſent ecce an-
gelus dñi apparuit in ſomnis ioſeph di-
cens. Surge ⁊ accipe puerum ⁊ matrem
eius: ⁊ fuge in egyptuz ⁊ eſto ibi vſq̃ duz C
dicã tibi. Futurũ eſt em̃ vt herodes que- 7.q.1.c. ad
rat puerũ ad pdẽdũ eũ. Qui cõſurgẽs ac ueritas. et
cepit puerũ ⁊ matrẽ eius nocte: ⁊ receſſit 23.q.3.c.
in egyptũ. Et erat ibi vſq̃ ad obitũ hero Offe.1.118.
dis: vt adimpleret̃ quod dictuz eſt a dño
per prophetã dicẽtem. Ex egypto vocaui
filium meũ. Tunc herodes vidẽs qm̃ il-
luſus eſſet a magis irat⁹ eſt valde: ⁊ mit-
tens occidit omnes pueros qui erant in
bethleem ⁊ in omnibus finibus eius a bi
matu ⁊ infra ſm̃ tempus quod exquiſie-
rat a magis. Tunc adimpletum eſt quod Hiere.31.
dictum eſt per hieremiã prophetam dicẽ c.13.c.
tem. Vox in rama audita eſt: ploratus et Treno.1.b.
vlulatus mult⁹ rachel plorãs filios ſuos D
et noluit conſolari: quia non ſunt. Defun
cto autẽ herode: ecce angelus domini ap
paruit in ſomnis ioſeph in egypto di-
cens. Surge et accipe puerum et ma-
trem eius: et vade in terram iſrael. De-
functi ſunt enim qui querebant animaz
pueri. Qui conſurgens accepit pue-
rum et matrem eius: et venit in terram
iſrael. Audiens autem q̃ archelaus re-
gnaret in iudea pro herode patre ſuo ti-
muit illo ire: et admonitus in ſomnis ſe

ceſſit in partes galilee. Et veniēs habita-
uit in ciuitate que vocat̄ nazareth vt ad-
impleretur quod dictum eſt per ꝓphetas
Qm̄ nazareus vocabitur.

¶ C.B. De baptiſmate iohannis in iordane: ⁊ de
chriſti baptiſmate. Capitulum.iij.

A In diebus autem illis ve-
luce.1.a. nit iohannes baptiſta:
Iohā.1.a. predicans in deſerto iu-
dee: ⁊ dicens. Peniten-
tiā agite: appropinqua-
bit enim regnū celoꝝ.
Mar. ꝗ qui Hic eſt enim de quo di-
dictus. ctum eſt per eſaiam ꝓ-
Eſa.40.a. phetam dicentem. Vox clamantis in de-
mar.1.a. ſerto: parate viam dn̄i: rectas facite ſemi-
luce.3.a. tas eius. Ipſe autem iohannes habebat
Iohā.1.c. veſtimentū de pilis camelorum: ⁊ zonam
mar.1.a. pelliceam circa lumbos ſuos. Eſca autē
B eius erat locuſte ⁊ mel ſilueſtre. Tūc exi-
bat ad eum hieroſolymā ⁊ omnis iudea
luce.3.a. ⁊ omnis regio circa iordanem. Et bapti-
Iohan.3.c. zabātur ab eo in iordane confitentes pec-
luce.3.b. cata ſua. Videns autem multos phariſeo-
j.23.b. rum ⁊ ſaduceorum venientes ad baptiſ-
mum ſuum dixit eis. Progenies vipera-
Alis ✠ de- rum quis demonſtrabit ✠ vos fugere a
mōſtret no- ventura ira. Facite ergo fructum dignū
bis. penitentie. Et ne velitis dicere intra vos
Alis ✠ dei patrem habemus abrahā. Dico enim vobis
mōſtrauit. quoniam ✠ potens eſt deus de lapidibus
Alis ✠ qꝛ. iſtis ſuſcitare filios abrahe. Iam enim ſe-
Alis ✠ arbo curis ad radicem ✠ arborum poſita eſt.
rem. Omnis ergo arbor que non facit fructū
C bonum excidetur et in ignem mittetur.
j.7.c. Ego quidem baptizo vos in aqua in pe-
mar.1.a. nitentiam: qui autem poſt me venturus
luce.3.c. eſt fortior me eſt: cuius non ſum dignus
Iohan.1.d. calciamenta portare: ipſe vos baptizabit
deu.1.a. in ſpirituſancto ⁊ igni. Cuius ventila-
luce.3.b. brum in manu ſua: ⁊ permundabit areā
D ſuam ⁊ congregabit triticum in horreum
78.diſt.c. ſuum: paleas autem comburet igni in-
ꝓuiſor.1. extinguibili. Tunc venit ieſus a galilea
q.1.c.dedit in iordanem ad iohannem: vt baptizare-
tur ab eo. Iohannes autem prohibebat
de cōſe.di. eum dicens. Ego a te debeo baptizari: ⁊
4.c.per tu venis ad me. Rn̄dēs aūt ieſus dixit ei.
aquam. Sine modo. Sic enim decet nos implere
oēm iuſticiam. Tūc dimiſit eum. Bapti-
Alis ✠ non zatus autem ieſus confeſtim ✠ aſcendit
hꝫ cōfeſtim. de aqua. Et ecce aperti ſunt ei celi: et vi-
diſ.19.c.ſe dit ſpiritum dei deſcēdētem ſicut colum-
cundum. bam: ⁊ venientem ſuper ſe. Et ecce vox
de cōſe.di. de celo dicens. Hic eſt filius me9 dilect9
3.c.ſi. in quo mihi complacui.

¶ C.B. Ieſus poſt ieiuniū quadraginta dierū ⁊
quadraginta noctiū tentatur a diabolo: petrū et
andreā ⁊ iacobū ⁊ iohannem piſcatores conuo-
cauit ⁊ circūiens galileam varios languores ho-
minum curat. Capitulum.iiij.

Tunc ieſus ductus eſt A
in deſertū a ſpū vt ten-
taretur a diabolo. Et mar.1.a.
cum ieiunaſſet quadra- lu.4.a.
ginta diebus ⁊ quadra- de cōſe.di.
ginta noctibus poſtea 5.c.qua-
eſuriit. Et accedēs ten- drageſimo.
tator dixit ei. Si filius deu.8.a.
dei es: dic vt lapides iſti panes fiāt. Qui lu.4.a.
reſpōdens dixit. ✠ Scriptū eſt. Nō in ſo- Alis ✠ hꝫ et
lo pane viuit homo: ſed in omni verbo qđ de omi.eu-
ꝓcedit de ore dei. Tunc aſſumpſit eū dia- di.c.iter ce-
bolus in ſanctam ciuitatem: ⁊ ſtatuit eū tera.
ſuper pinnaculum templi et dixit ei. Si ps.90.c.
filius dei es mitte te deorſum. Scriptum
eſt enim: qꝛ angelis ſuis mādauit de te: ⁊ in
manibus tollēt te ne forte offendas ad la-
pidem pedem tuū. Ait illi ieſus rurſum. B
Scriptum eſt. Non tentabis dn̄m deum deu.6.c.
tuum. Iterū aſſumpſit eum diabolus in
mōtem excelſum valde: ⁊ oſtēdit ei omnia
regna mundi ⁊ gloriam eorum ⁊ dixit ei.
✠ Hec omnia dabo ti i ſi cadēs adoraue- Alis ✠ illi.
ris me. Tunc dicit ei ieſus. Vade ſatha-
na. ✠ Scriptum eſt enim. Dn̄m deum tuū Alis ✠ ſatha
adorabis: ⁊ illi ſoli ſeruies. Tunc reliquit nas.
eum diabolus: ⁊ ecce angeli acceſſerūt ⁊ deu.6.b.
miniſtrabant ei. Cū aūt audiſſet ieſus ꝙ ⁊.10.d.
iohānes tradit9 eſſet: ſeceſſit in galileā ⁊ mar.1.b.
relicta ciuitate nazareth: vēit ⁊ habitauit lu.4.b.
in ciuitate capharnaū maritima in fini- mar.1.b.
bus zabulon ⁊ neptalim: vt adimpleret̄ qđ Io.3.⁊.4.f
dictū eſt ꝑ eſaiā ꝓphetā. Terra zabulō ⁊
terra neptalim: via maris trās iordanem C
galilee gētiū populus q̄ ambulabat ✠ in Eſa.9.a.
tenebris vidit lucē magnā: ⁊ ſedētibus in Alis ✠ qui
regione vmbre mortis lux orta eſt eis. ſedebat.
Exinde cepit ieſus predicare ⁊ dicere. Pe-
nitētiā agite: appropinquabit enim regnū
celorum. Ambulans autem ieſus iuxta mar.1.b.
mare galilee: vidit duos fratres: ſimonē
q̄ vocatur petrus: ⁊ andreā fratrem eius
mittentes rete in mare. Erāt enim piſcato- mar.1.b.
res. Et ait illis. Venite poſt me: ⁊ faciam luce.5.b.
vos fieri piſcatores hoim. At illi conti-
nuo relictis retibus ſecuti ſunt eum. Et D
ꝓcedens inde vidit alios duos fratres: mar.1.b.
iacobum zebedei et iohannem fratrem
eius in naui cum zebedeo patre eorum:
reficiētes retia ſua: ⁊ vocauit eos. Illi au-
tem ſtatim relictis retibus et patre: ſecu-

Luce.4.c. ri sunt eũ. Et circuibat iesus totam gali
Joan.6.a. leam: docens in synagogis eorum et pre
dicans euangelium regni: ⁊ sanans oẽm
languorẽ ⁊ omnẽ infirmitatẽ in populo.
Et abijt opinio eius in totã syriã: ⁊ obtu
lerunt ei oẽs male habentes, varijs lan
guoribus ⁊ tormentis cõprehensos: et qui
demonia habebãt ⁊ lunaticos ⁊ paraly
ticos: et curauit eos. Et secute sunt eum
turbe multe de galilea ⁊ decapoli: ⁊ de hie
rosolymis ⁊ de iudea ⁊ de trãs iordanẽ.

¶ C.5. Beatitudinis ⁊ cetera mandata: ⁊ de homicidio: de oblatione: de adulterio: de oculo vel manu eruenda: vxorẽ nisi ob adulterium dimittendam: de iuramentis: de oculo et dente: inimicos diligendos: de elemosynis. Capitulũ. v.

A. Videns autẽ iesus tur
bas ascẽdit in mõtẽ: et
cũ sedisset: accesserunt
ad eũ discipuli eius: et
aperiẽs os suum doce
bat eos dicens. Beati
pauperes spiritu: quoniã
ipsorũ est regnũ celorũ.
Beati mites quoniã ipsi possidebunt terrã.
De pe.dist. Beati q̃ lugent: quoniã ipsi consolabuntur.
1.c.fleat. Beati q̃ esuriunt ⁊ sitiunt iusticiam: quoniã
De pe.dist. ipsi saturabuntur. Beati misericordes quoniã
2.c. quidã ipsi miam cõsequẽtur. Beati mundo cor
De pse.dis. de: quoniã ipsi deum videbũt. Beati pacifici
3.c.accesse quoniã ✠ filij dei vocabũtur. Beati q̃ persecu
runt. tionẽ patiuntur propter iusticiã: quoniã ipsorum
Alia ✠ ipsi. est regnũ celorũ. Beati estis cum maledi
1.pe.3.c. xerint vobis homines: ⁊ persecuti vos fue
luce.6.b. rint et dixerint omne malum aduersum
B vos mentiẽtes propter me. Gaudete ⁊ ex
ultate: quoniã merces vestra copiosa est in
celis. Sic enim persecuti sunt prophetas qui
fuerunt ante vos. Vos estis sal terre. Quod
si sal euanuerit in quo salietur? Ad nihilum
valet vltra: nisi vt mittatur foras ⁊ cõculce
mar.9.g. tur ab hominibus. Vos estis lux mundi. Nõ
luce.14.g. potest ciuitas abscondi supra mõtẽ posi
mar.4.c. ta neq; accẽdũt lucernã ⁊ ponunt eã sub
luce.8.c.⁊ modio: sed sup cãdelabrũ: vt luceat om
11.e. nibus q̃ in domo sunt. Sic luceat lux ve
stra corã hominibus: vt videant opera ve
stra bona: ⁊ glorificent patrem vestrum q̃
in celis est. Nolite putare quoniã veni solue
luce.16.d. re legẽ aut prophetas. Nõ veni soluere: ✠
Alia ✠ leges sed adimplere. Amen quippe dico vobis
donec transeat celum ⁊ terra: iota vnum
C aut apex vnus non preteribit a lege: donec
Jaco.2.b. omnia fiant. Qui ergo soluerit vnum de
mandatis istis minimis ⁊ docuerit sic ho
mines: minimus vocabitur in regno celo

rum: q̃ autem fecerit et docuerit: hic ma De pse.dis.
gnus vocabitur in regno celorum. Dico 4.c.nõ oes
autẽ vobis: quia nisi abũdauerit iusticia ve hiis.
stra plusq̃ scribarum ⁊ phariseorum: nõ in Exo.20.b.
trabitis in regnũ celorum. Audistis quia di Deu.5.b.
ctum est antiquis. Non occides. Qui autẽ
occiderit: reus erit iudicio. Ego autem
dico vobis: quia omnis qui irascitur fra
tri suo: reus erit iudicio. Qui autẽ dixerit D
fratri suo racha: reus erit concilio. Qui au 33.dis.c.si
tem dixerit fatue: reus erit gehenne ignis. nali.
Si ergo offers munus tuum ad altare: ⁊ De vere.c.
ibi recordatus fueris: quia frater tuus cũ ex inuus
habet aliquid aduersum te: relinque ibi cto.
munus tuum ante altare: et vade prius re
cõciliari ✠ fratri tuo: ⁊ tunc veniens offe Alia ✠ recon
res munus tuũ. Esto consentiẽs aduersario ciliare vni
tuo cito dum es cũ eo in via: ne forte tra per atuni.
dat te aduersarius ✠ iudici et iudex tra Alia ✠ cuius
dat te ministro: et in carcerem mittaris.
Amen dico tibi: nõ exies inde: donec red
das nouissimum quadrantẽ. Audistis quia lu.12.g.
dictum est antiquis. Nõ mechaberis. Ego Exo.20.d.
autem dico vobis: quia omnis qui viderit mu
lierem ad cõcupiscendũ eam: iam mecha
tus est eã in corde suo. Quod si oculus tuus E
dexter scandalizat te: erue eum et proijce J.18.a.
abs te. Expedit enim tibi vt pereat vnum 24.q.3.c.
membrorũ tuorum q̃ totum corpus tuũ mit illud.
tatur ✠ in gehennã. Et si dextera manus Alia ✠ eat.
tua scãdalizet te: abscide eã ⁊ proijce abs
te. Expedit enim tibi vt pereat vnum mẽ Deute.24.
brorum tuorum: q̃ totũ corpus tuum eat in ge a.
hennã. Dictũ est autem. Quicunq; dimise J.19.b
rit vxorem suam: det ei libellum repudij. mar.10.a.
Ego autem dico vobis: quia omnis qui luce.16.d.
dimiserit vxorem suam excepta fornica leui.19.d.
tionis causa: facit eã mechari: ⁊ q̃ dimis 21.q.1.c.
sam duxerit adulterat. Iterum audistis quid habemus.
dictum est antiquis. Nõ periurabis: red 2.c.si pec
des autẽ dño iuramenta tua. Ego autem catum.
dico vobis non iurare omnino neq; per F
celum: quia thronus dei est: neq; per terram:
quia scabellũ ẽ pedũ eius neq; per hierosolimã
quia ciuitas est magni regis. Neq; per caput
tuum iuraueris: quia non potes vnũ capil
lum album facere aut nigrum. Sit autẽ Jaco.5.c.
sermo vester: est est: non non: quod autẽ his 22.q.1.c.
abundantius est a malo est. Audistis quia ita.
dictum est. Oculum pro oculo: dentem pro Exo.21.c.
dente. Ego autem dico vobis nõ resistere Deu.19.d.
malo: sed si quis te percusserit in dexteram luce.6.d.
maxillam tuã prebe illi ✠ ⁊ alterã. Et ei q̃ Alia ✠ et.
vult tecũ in ✠ iudicio contendere ⁊ tunicã Alia ✠ non
tuã tollere: dimitte ei et pallium. Et qui habes in
cunq; te angariauerit mille passus: vade G

Alia ✠ mutuari.
Leui. 19. c.
Luce. 6. c.
23. q. 4. c. eſt in lege. et c. inquantum.
Luce. 6. c.
Alia ✠ facie illis.

cum illo et alia duo. Qui petit a te: da ei / et volēti mutuare ✠ a te: ne auertaris. Audiſtis quia dictū eſt. Diliges ꝓximum tuum / et odio habebis inimicū tuum. Ego autē dico vobis diligite inimicos veſtros: bene facite his qui oderunt vos: et orate pro perſequentibus et calumniantibus vos: vt ſitis filij patris veſtri qui in celis eſt: qui ſolem ſuum oriri facit ſuper bonos et malos et pluit ſuper iuſtos et iniuſtos. Si enim diligitis eos qui vos diligunt: quam mercedē habebitis? Nonne et publicani hoc faciūt? Et ſi ſalutaueritis fratres veſtros tantū quid amplius facitis? ✠ Nonne et ethnici hoc faciūt? Eſtote ergo vos perfecti: ſicut et pater veſter celeſtis perfectus eſt.

¶ C. 6. De oratione et ieiunio: de theſauro in celo: lucernam corporis eſſe oculum et non poſſe duobus dñis ſeruire: nec cogitandum de eſca et veſtimento: de volatilibus celi et lilijs agri et de ſollicitudine diei. Capitulum. vj.

A. 23. a.

De pe. diſt. 3. c. canendum.
Alia ✠ abſcondito.
Alia ✠ eritis.
Alia ✠ mo.
Alia ✠ namque
Luce. 11. a.
De pe. diſt. 3. c. de quotidianis.
De pe. diſt.

Attendite ne iuſticiam veſtram faciatis coram hominibus vt videamini ab eis: alioquin mercedem non habebitis apud patrem veſtrum qui in celis eſt. Cum ergo facis elemoſinam noli tuba canere ante te ſicut hypocrite faciunt in ſinagogis et in vicis vt honorificentur ab hominibus. Amen dico vobis receperunt mercedem ſuam. Te autem faciente elemoſinam: neſciat ſiniſtra tua quid faciat dextera tua: vt ſit elemoſina tua in abſcondito: et pater tuus qui videt in abſcondito ✠ reddet tibi. Et cum oratis: non eritis ſicut hypocrite ✠ qui amant in ſinagogis et in angulis platearum ſtantes orare vt videantur ab hominibus. Amen dico vobis: receperunt mercedem ſuam. Tu autem cum oraueris intra in cubiculum tuum: et clauſo oſtio ✠ ora patrem tuū in abſcondito: et pater tuus qui videt in abſcondito reddet tibi. Orantes autem nolite multum loqui ſicut ethnici faciūt. Putant enim quod in multiloquio ſuo exaudiantur. Nolite ergo aſſimilari eis. Scit enim ✠ pater veſter quid opus ſit vobis antequam petatis eum. Sic ergo vos orabitis. Pater noſter qui es in celis ſanctificetur nomen tuum. Adueniat regnum tuum. Fiat voluntas tua ſicut in celo et in terra. Panem noſtrum ſuperſubſtantialem da nobis hodie. Et dimitte nobis debita noſtra: ſicut et nos dimittimus debitoribus noſtris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos a malo. Amen. Si enim dimiſeritis hominibus peccata eorum: dimittet et vobis pater veſter ✠ celeſtis delicta veſtra. Si autem non dimiſeritis hominibus: nec pater veſter dimittet vobis peccata veſtra. Cum autem ieiunatis nolite fieri ſicut hypocrite triſtes. Exterminant enim facies ſuas vt ✠ pareant hominibus ieiunantes. Amen dico vobis: quia receperunt mercedem ſuam. Tu autem cum ieiunas vnge caput tuum: et faciem tuam laua ne videaris hominibus ieiunans: ſed patri tuo qui eſt in abſcondito: et pater tuus qui videt in abſcondito reddet tibi. Nolite theſaurizare vobis theſauros in terra: vbi erugo et tinea demolitur: et vbi fures effodiunt et furantur. Theſaurizate autem vobis theſauros in celo: vbi nec ✠ erugo nec tinea demolitur: et vbi fures non effodiunt nec furantur. Ubi enim eſt theſaurus tuus: ibi eſt et cor tuum. Lucerna corporis tui eſt oculus tuus. Si oculus tuus fuerit ſimplex totum corpus tuum lucidū erit. Si autem oculus tuus fuerit nequam: totum corpus tuum tenebroſum erit. Si ergo lumē quod in te eſt tenebre ſunt: ipſe tenebre quante erunt? Nemo poteſt duobus dominis ſeruire. Aut enim vnū odio habebit: et alterum diliget: aut vnū ſuſtinebit et alterum contemnet. Non poteſtis deo ſeruire et mammone. Ideo dico vobis: ne ſolliciti ſitis anime veſtre quid manducetis: neque corpori veſtro quid induamini. Nonne anima plus eſt quam eſca et corpus plus quam veſtimentum? Reſpicite volatilia celi que non ſerunt neque metunt: neque congregant in horrea: et pater veſter celeſtis paſcit illa. Nonne vos magis pluris eſtis illis? Quis autem veſtrum cogitans poteſt adijcere ad ſtaturam ſuam cubitum vnum. Et de veſtimentis ✠ quid ſolliciti eſtis? Conſiderate lilia agri quomodo creſcunt. Non laborant neque nent. Dico autem vobis quoniam nec ſalomon in omni gloria ſua coopertus eſt: ſicut vnum ex iſtis. Si enim fenum agri quod hodie eſt et cras in clibanum mittitur deus ſic veſtit: quanto magis vos modice fidei? Nolite ergo ſolliciti eſſe dicentes: quid manducabimus aut quid bibemus: aut quo operiemur? Hec enim omnia gentes inquirunt. Scit enim

2. c. in causa.
De pe. diſt. 2. c. ſi enim.
Mar. 11. d.
De pe. di. 4. c. dicit dñs.
Alia ✠ nō habebitis.
Alia ✠ illa.
De ſacra vnc. c. vnico.
Luce. 12. d.
Alia ✠ neque
Luce. 11. c.
Lu. 16. c.
2. q. 1. c. 1.
Lu. 12. c.
Alia ✠ veſtimento.
Lu. 12. d.

Hec.12.b. pater veſter: q2 his oib⁹ indigetis. Queri
Alś + añt. te ergo ✠ pmū regnum dei ⁊ iuſticiā ei⁹
12.q.1.c. ⁊ hec oia adijcient vobis. Nolite ergo ſol
habebat. liciti eē i craſtinū. Craſtin⁹ ei dies ſollici
Alś + eiū. t⁹ erit ſibiipi. Sufficit ✠ diei malicia ſua

¶ C.S. Nō eſſe iudicādū: de feſtuca ⁊ trabe in oculo: de margaritis ante porcos nō eſſe ponē das: petendū: q̄rendū: ⁊ pulſandū: de pſeudo ꝓ phetis: q2 nō oīs qui dicit mihi: dñe dñe intrabit in regnum celorum: de domo edificata ſupra pe tram vel arenam.

Capitulum. vij.

A
Alś + iudi- Nolite iudicare ⁊ ñ iudi
cemini. cabimini ✠ nolite ꝯdē
2.q.1.c.de⁹ nare ⁊ nō ꝯdēnabimini
luce.6.f. In q̄ eñ iudicio iudica
Ro.2.a. ueritis: iudicabimini ⁊
J.4.c. in q̄ mēſura menſi fue
luce.6.f. ritis: remetiet̄ vobis.
Quid autē vides feſtu
1.q.1.capi. cā in oculo fratris tui: ⁊ trabē in oculo
multi.3.q. tuo nō vides? Aut quō dicis fratri tuo.
7.§.ideꝫ de Frater ſine eijciā feſtucā de oculo tuo ⁊
Natur. ecce trabs eſt in oculo tuo? Hypocrita:
32.q.6.in eijce pmū trabē de oculo tuo: ⁊ tūc vide
principio. bis eijcere feſtucā de oclo fratris tui. No
43.di.c.2. lite ſanctū dare canib⁹ neq; mittat̄ mar
garitas veſtras ante porcos: ne forte ꝯcul
Alś + ne ū cēt eas pedib⁹ ſuis: ⁊ canes ✠ ꝯuerſi di
hs carnes. rūpāt vos. Petite ⁊ dabit̄ vobis q̄rite ⁊ in
luce.11.b. uenietis pulſate ⁊ aperiet̄ vobis. Ois eñ
Johā.16.f. q̄ petit accipit: ⁊ q̄ q̄rit inuenit: ⁊ pulſanti
Jaco.1.a. aperiet̄. Aut q̄s eſt ex vobis hō: quē ſi pe
B tierit fili⁹ ſu⁹ panem nunq̄d lapidē porri
get ei. Aut ſi piſcē petierit: nunq̄d ſerpē
Tobi.6.c. teꝫ porriget ei? Si ergo vos cum ſitis ma
luce.3.c. li: noſtis bona data dare filijs veſtris: q̄
1.di.i prin. tomagis pr veſter q̄ in celis eſt: dabit bōa
50. diſt.c. petentib⁹ ſe? Oia ergo q̄cūq; vultis vt fa
ponderet. ciāt vobis hoies: ⁊ vos facite illis. Hec ē
10.q.1.c. eñ lex ⁊ ꝓphete. Intrare p anguſtā portā
placuit. q2 lata porta ⁊ ſpacioſa via eſt q̄ ducit ad
pditionē: ⁊ multi ſunt q̄ intrāt p eā. Quā
anguſta porta et arta via eſt q̄ ducit ad vi
tā: ⁊ pauci ſunt q̄ inueniūt eā. Attēdite a
falſis ꝓphetis: qui veniunt ad vos in veſti
mētis ouiū: intrinſecus aūt ſunt lupi ra
De reg. paces. A fructibus eoꝝ cognoſcetis eos
iu.c.2. Nunq̄d colligunt de ſpinis vuas: aut de
C tribulis ficus? Sic oīs arbor bona: fruct⁹
luce.6.f. bonos facit: mala autē arbor: malos fru
De deci.c. ctus facit. Nō pōt arbor bona: malos fru
Quis. ct⁹ facere: neq; arbor mala fruct⁹ bonos
luce.6.g. facere. Ois arbor q̄ nō facit fructū bonū
excidet̄ ⁊ in ignē mittet̄. Igitur ex fructi
bus eoꝝ cognoſcetis eos. Non oīs qui di
cit mihi: dñe dñe: intrabit in regnū celoꝝ

ſed qui facit volūtatē pris mei q̄ in celis
eſt: iſte intrabit in regnū celoꝝ. Multi di
cēt mihi in illa die dñe dñe: nōne in noie
tuo ꝓphetauim⁹: ⁊ in noie tuo demonia
eiecimus: ⁊ in noie tuo virtutes multas
fecim⁹ ⁊ tunc ꝯfitebor illis: q2 nūq; noui
vos. Diſcedite a me oēs q̄ operamini ini D
quitatē. Ois ergo qui audit v̄ba mea hec ps.6.b.
⁊ facit ea: aſſimilabit̄ viro ſapienti q̄ edifi Luce.13.f.
cauit domū ſuā ſupra petrā: ⁊ deſcēdit plu
uia ⁊ venerūt flumina ⁊ flauerunt venti:
⁊ irruerūt in domū illā: ⁊ nō cecidit. Fun
data eñ erat ſupra petrā. Et oīs qui au luce.6.g.
dit v̄ba mea ✠ hec ⁊ nō facit ea: ſilis erit Alś + mā.
viro ſtulto q̄ edificauit domū ſuā ſup are
nam: ⁊ deſcēdit pluuia: ⁊ venerūt flumina
⁊ flauerūt vēti: ⁊ irruerūt in domū illam
⁊ cecidit: ⁊ fuit ruina eius magna. Et fa
ctū eſt cum cōſummaſſet ieſus v̄ba hec: Mar.1.c.
admirabant̄ turbe ſup doctrina ei⁹. Erat luce.12.g.
eñ docens eos ſicut ptātē habens: ⁊ nō ſi 4.c.
cut ſcribe ⁊ phariſei. 23.q.1.c.

¶ C.S. Deſcēdens de mōte leproſus mūdat: pue ideo.
rū cēturionis paralyticū curat: ſocrū petri a fe
brib⁹ liberat: de plurimis curatis: ⁊ ſcribe volē
ti ſe ſequi dicit nō habere filiū hoīs vbi caput
ſuum reclinet: atq; vt alius relicto patris corpo
re ſequat̄ pcepit: in naui eum dormientē excitāt
diſcipuli vt tēpeſtatē ſedaret: ⁊ in terra geraſeno
rum demonia eiecit.

Capitulum. viij.

Cum aūt deſcendiſſet ie A
ſus ✠ de mōte: ſecute Alś + non
ſunt eū turbe multe: et hs ieſus.
ecce leproſus veniens Marc.1.d.
adorabat eum dicens. luce.5.c.
Domie ſi vis potes me 23.q.1.c.al
mundare. Et extēdens ideo.
ieſus manū tetigit euꝫ de pe.diſt.
dicens. Uolo mūdare. Et ꝯfeſtim mūda 1.§.hec.
ta eſt lepra ei⁹. Et ait illi ieſus. Uide ne ideꝫ 2.c.vo
mini dixeris: ſed vade oſtēde te ſacerdoti luiſſent.93
✠ ⁊ offer munus tuuꝫ qō pcepit moyſes diſt.c.dñs.
in teſtimoniū illis. Cū aūt introiſſet ca Alś + ſacer
pharnaūꝫ: acceſſit ad eū cēturio rogans dotibus.
eū ⁊ dicēs. Dñe puer me⁹ iacet in domo luce.7.a.
paralyticus ⁊ male torquetur. Et ait illi Johā.4.g.
ieſus. Ego veniā ⁊ curabo eū. Et reſpon Alś + illi.
dens centurio ait. ✠ Dñe: non ſum dign⁹ 21.q.1.c.
vt intres ſub tectum meū: ſed tm̄ dic ver noli.
bo ⁊ ſanabit̄ puer meus. Nā ⁊ ego homo Alś + non
ſum ſub poteſtate ꝯſtitut⁹: ✠ habēs ſub hs ꝯſtitut⁹.
me milites: et dico huic vade: ⁊ vadit: et B
alio veni: ⁊ venit et ſeruo meo fac hoc et De ꝯſe.di.
facit. Audiens aūt ✠ ieſus miratus eſt: et 2.c. quotis
ſequentib⁹ ſe dixit. Amen dico vobis: nō die.
inueni tantā fidē in iſrł. Dico aūt vobis Alś + hec.

ꝙ multi ab oriente ⁊ occidēte venient: ⁊ re
cūbent cū abraam et iſaac et iacob in re
gno celoꝝ. Filii autem regni eiicient̄ in
tenebras exteriores. Ibi erit fletus et ſtri
dor dentiū. Et dixit ieſus cēturioni. Va
16.b.c. ec de ⁊ ſicut credidiſti fiat tibi. Et ſanat⁹ eſt
cleſie. puer ex illa hora. Et cū veniſſet ieſus in
luce.7.a. domū petri: vidit ſocrū ei⁹ iacentem ⁊ fe
mar.1.c. bricitātē ⁊ tetigit manū ei⁹ ⁊ dimiſit eam
luce.4.f. febris: ⁊ ſurrexit ⁊ miniſtrabat eis. Veſpe
re aūt facto obtulerunt ei demonia habē
tes: ⁊ eiiciebat ſpūs verbo: ⁊ oēs male ha
bētes curauit: vt adimpleret̄ qđ dictū eſt
Eſa.53.a. per eſaiā ꝓphetā dicentē. Ipſe infirmita
C tes nr̄as accepit et egrotationes noſtras
portauit. Videns aūt ieſus turbas mul
tas circū ſe iuſſit diſcipulos ire trās fretū
Et accedēs vnus ſcriba ait illi. Magiſter
luce.16.g. ſequar te quocunq; ieris. Et dicit ei ieſus
Vulpes foueas habent: ⁊ volucres celi ni
dos filius autem hoīs nō habet vbi ca
put ſuū reclinet. Alius autem de diſcipu
lis ei⁹ ait illi. Dn̄e pmitte me primum ire
⁊ ſepelire patrem meū. Ieſus aūt ait illi.
Sequere me ⁊ dimitte mortuos ſepelire
mortuos ſuos. Et aſcendēte eo in nauicu
lam: ſecuti ſunt eū diſcipuli eius ⁊ ecce
motus magn⁹ factus eſt in mari ita vt na
uicula operiret̄ fluctib⁹. Ipſe vero dormie
bat. Et acceſſerunt ad eū diſcipuli eius ⁊
ſuſcitauerunt eū dicētes. Dn̄e ſalua nos
perimus. Et dicit ei ieſus. Quid timidi
mar.4.d. eſtis modice fidei. Tūc ſurgens impera
luce.8.d. uit vētis ⁊ mari: ⁊ facta eſt trāquillitas ma
gna. Porro hoīes mirati ſunt dicentes.
D Qualis eſt hic qz venti et mare obediūt ei
mar.5.a. Et cum veniſſet ieſus trans fretum in re
luce.8.f. gionem geraſenorum: occurrerūt ei duo
habentes demonia de monumentis exeū
tes ſeui nimis: ita vt nemo poſſet tranſi
re per viam illā. Et ecce clamauerunt: di
cētes. Quid nobis et tibi ieſu fili dei? Ve
Alis ✠ cur niſti ✠ huc ante tēpus torqre nos. Erat
veniſti. aūt non longe ab illis grex porcorū mul
torum paſcens. Demones autem roga
bant eum dicentes. Si eiicis nos hinc:
mitte nos in gregem porcorū. Et ait illis
mar.5.b. Ite. At illi exeuntes abierunt in porcos.
luce.8.c. Et ecce magno impetu abiit totus grex
per preceps in mare et mortui ſunt in
aquis. Paſtores autem fugerunt et veniē
tes in ciuitatem: nunciauerunt hec omnia
Alis ✠ ha et de his qui demonia habuerant. ✠ Et
buerunt. ecce tota ciuitas exiit obuiam ieſu: et vi
Alis ✠ trans ſo eo: rogabant eum vt tranſiret ✠ a fi
fretaret. nibus eorum.

¶ C.9. Ubi paraliticus lectū fert: mattheū eſt
uocat: ac phariſeis murmurātib⁹ de cōuiuio pu
blicanorū: dicit nō eſſe opus ſanis medicū: diſci
pulis iohānis interrogātib⁹ quare nō ieiunarēt
diſcipuli ei⁹: parabolam ponit panni ſciſſure et
vetris ⁊ vini filiā principis mortuā dū vadit ſuſ
citare mulierem a ꝓfluuio liberat: cecis oculos
aperit: ſurdū ⁊ mutū demoniū eiicit ⁊ in prin
cipe demonioꝝ id facere dicunt. Caplm.ix.

ET aſcendens ieſus in A
nauiculā trāſfretauit Mar.2.a.
⁊ venit in ciuitatē ſuā. luce.5.d.
Et ecce offerebant ei Iob.5.a.
paralyticū iacētē in le
cto. Videns aūt ieſus
fidē illoꝝ: dixit paraly
tico. Cōfide fili remit
tunt̄ tibi pctā tua. Et ecce quidā de ſcri
bis dixerūt intra ſe. Hic blaſphemat. Et
cum vidiſſet ieſus cogitationes eorum di
xit. Utquid cogitatis mala in cordib⁹ ve
ſtris? Quid eſt facilius dicere dimittun mar.2.b.
tur tibi peccata tua: aut dicere: ſurge et luce.5.d.
ambula. Ut autē ſciatis qz filius hoīs hꝫ
poteſtatē in terra dimittendi peccata tūc
ait paralytico. Surge tolle lectum tuū et
vade in domū tuā. Et ſurrexit et abiit in
domū ſuā. Videntes aūt turbe timuerunt
et glorificauerūt deū q̄ dedit poteſtatem
talē hoībus. Et cum tranſiret inde ieſus mar.2.b.
vidit hoīem ſedentē in teloneo mattheum luce.5.f.
noīe. Et ait illi. Seqre me. Et ſurgens
ſecutus eſt eum. Et factum eſt diſcumbē B
te eo in domo ecce multi publicani ⁊ pec
catores venientes diſcūbebāt cum ieſu:
et diſcipulis eius. Et videntes phariſei:
dicebant diſcipulis eius. Quare cum pu mar.5.c.
blicanis ⁊ peccatoribus manducat magiſter luce.5.f.
veſter? At ieſus audiens ait. Non eſt op⁹
medico valentib⁹: ſed male habentibus
Euntes autem diſcite qđ eſt miām volo ⁊ mar.2.c.
non ſacrificiū. Non enim veni vocare iu Oſee.6.b.
ſtos: ſed peccatores. Tunc acceſſerūt ad I.12.a.
eum diſcipuli iohannis dicentes. Quare mar.2.c.
nos ⁊ phariſei ieiunamus frequēter: di luce.5.g.
ſcipuli autem tui nō ieiunant. Et ait illis
ieſus. Nunquid poſſunt filii ſponſi luge
re q̄diu cum illis eſt ſponſus? Venient
autem dies cum auferetur ab eis ſpon
ſus: ⁊ tunc ieiunabunt. Nemo autem im
mittit commiſſuram panni rudis in veſti
mentum vetus. Tollit enim plenitudi
nem eius a veſtimento: ⁊ peior ſciſſura
fit. Neq; mittunt vinum nouum in vtres C
veteres. Alioquin rumpunt̄ vtres et vi
num effunditur: et vtres pereunt. Sed

vinum nouũ in vtres nouos mittunt: et
ambo ꝯſeruant. Hec illo loquēte ad eos
ecce p̄nceps vn⁹ acceſſit: et adorabat eũ
dicēs. Dñe filia mea modo defuncta eſt:
ſed veni ipone manũ tuã ſup eã ⁊ viuet
Mat.5.c. Et ſurgēs ieſus ſequebať eũ et diſcipuli
luce.8.f. eius. Et ecce mulier q̄ ſanguinis fluxũ
mar.5.c. patiebať duodecim annis: acceſſit retro
⁊ tetigit fimbꝛiam veſtimēti ei⁹. Dicebat
luce.8.f. eñ intra ſe. Si tetigero tm̄ veſtimētum
5.diſ.c.ad ei⁹ ſaluaero. At ieſus cōuerſus ⁊ vidēs
eius. eã: dixit. Cōfide filia: fides tua ſaluam te
De pe.diſ. fecit: et ſalua facta eſt mulier ex illa hoꝛa
3.c.inter Et cũ veniſſet ieſus in domũ p̄ncipis: et
hec dicũ. vidiſſet tibicines ⁊ turbã tumultuãtē di
cebat. Recedite nō ē eñ moꝛtua puella:
mat.5.c. ſed doꝛmit. Et deridebãt eũ. Et cum eie
mat.5.d. cta eſſet turba intrauit ⁊ tenuit manũ ei⁹:
⁊ dixit. Puella ſurge. Et ſurrexit puella:
⁊ exijt fama hec in vniuerſam terrã illã
⁊ tranſeunte inde ieſu ſecuti ſunt eũ duo
ceci clamãtes et dicētes. Miſerere noſtri
fili dauid. Cũ aũt veniſſet domũ acceſſe
b rũt ad eũ ceci: ⁊ dixit eis ieſus. Creditis
quia hoc poſſum facere vobis. Dicunt ei
Utiq; dñe. Tũc tetigit oculos eoꝝ dicēs
Scđm fidem veſtrã fiat vobis. Et aperti
ſunt oculi eoꝝ. Et comminat⁹ eſt illis ie
ſus dicens. Uidete ne q̄s ſciat. Illi autē
exeuntes diffamauerunt eũ in tota terra
mat.7.b. illa. Egreſſis aũt illis: ecce obtulerunt ei
luce.11.b. hoiem mutũ demoniũ habentē ⁊ eiecto
demonio locutus eſt mut⁹: ⁊ mirate ſunt
turbe dicētes. Nũq; apparuit ſic in iſrael
Phariſei autem dicebant. In principe de
Alˢ eiecit moniozꝝ eijcit ✠ demones. Et circuĩbat
ieſus oēs ciuitates ⁊ caſtella docēs in ſy
lu.13.c. nagogis eoꝝ: ⁊ predicãs euangelium re
gni: ⁊ curans oēm languoꝛem ⁊ oēm in
mar.6.c. firmitatem. Uidēs autem turbas: miſer
tus eſt eis: q2 erant vexati: ⁊ iacētes ſicut
luce.10.a. oues nō habētes paſtoꝛē. Tũc dixit diſci
21.diſ.c.in pulis ſuis. Meſſis q̄dem multa: operarij
mono. aũt pauci. Rogate ergo dñz meſſis vt mit
Alˢ eij tat operarios in meſſez ſuã.
ciat.

¶ C.S. Duodecim apoſtolos pmittit cum omni doctrina: ac dicit q non venit pacem mittere in terram: ſed gladium. Capitulum.x.

A
mar.3.b. T cōuocatis duodeci
lu.6.a. diſcipulis ſuis dedit il
luce.9.a. lis poteſtatem ſpirituũ
mar.3.b. immundoꝛum: vt eijce
J.4.6.c. rēt eos ⁊ curarent om
21.di.S.1. nem languoꝛem et om
nem infirmitatez. Duo
decim autem apoſtolo
rum ✠ nomina ſunt hec. Primus ſymõ Alˢ diſci
qui dicitur petrus et andreas frater eius ſcipuloꝝ.
Philippus et bartholomeus: iacobus ze
bedei: et iohannes: frater eius: thomas ⁊
mattheus publicanus et iacobus alphei
⁊ thadeus: ſymon chananeus: et iudas
ſcariothis: qui ⁊ tradidit eum. Hos duo
decim miſit ieſus p̄cipiens eis: et dicēs
In viam: gentium ne abieritis: et in ciui
tates ſamaritanoꝛum ne intraueritis ſed mar.6.b.
potius ite ad oues q̄ perierunt domus lu.9.a.10.
iſrael. Euntes autē predicate dicentes: q2 b.
appꝛopinquabit ✠ regnũ celoꝝ: infirmos Alˢ ap
curate: moꝛtuos ſuſcitate: lepꝛoſos mũ pꝛopinqua
date: demones eijcite: gratis accepiſtis: uit.
gratis date. Nolite poſſidere aurum neq; B
argētũ: neq; pecuniã in zonis veſtris. Nō lu.10.b.
peraz in via neq; duas tunicas: neq; cal mar.6.b.
ciamenta: neq; virgã. Dignus eſt enim lu.9.a.et
operarius cibo ſuo. In quãcunq; eniz ci 10.b.
uitatem aut caſtellum intraueritis: inter
rogate q̄s in ea dignus ſit: et ibi manete lu.10.a.
donec exeatis. Intrantes aũt in domum
ſalutate eã dicentes. Pax huic domui: ⁊
ſiquidem fuerit domus illa digna veniet
pax veſtra ſup eam: ſi autez non fuerit di mar.6.b.
gna pax veſtra reuertetur ad vos. Et qui lu.9.a.et
cunq; non receperit vos neq; audierit ſer 10.b.
mones veſtros: exeuntes foras de domo 1.q.1.c.nõ
vel ciuitate: excutite puluerē de pedibus ue.
veſtris. Amen dico vobis: tolerabilius J.11.c.
erit terre ſodomoꝛum et gomoꝛreoꝛuz in luce.10.b.
die iudicij q̄ illi ciuitati. Ecce ego mitto luce.10.a.
vos ſicut oues in medio lupoꝛum. Eſto 36.diſ.c.q
te ergo prudentes ſicut ſerpentes et ſim eccleſiaſticis
plices ſicut columbe. Cauete autem ab mar.3.b.et
hominibus tradent eñ vos in cōſilijs et 13.b.⁊.x.
in ſynagogis ſuis flagelabunt vos: et ad c.
preſides et ad reges ducemini: propter
me in teſtimonium illis ⁊ gētibus. Cum
autem tradent vos: nolite cogitare quõ
aut q̄d loquamini. Dabiť eñ vobis in il C
la hoꝛa q̄d loquamini. Non eñ eſtis vos Mich.7.b
q̄ loquimini: ſed ſpũs pr̄is veſtri q̄ loquiť
in vobis. Tradet autē frater fratrem in
moꝛtem ⁊ pater filium: et inſurgēt filij in
parentes et moꝛte eos afficient. Et eritis
odio omnibus hoibus propter nomen
meum. Qui autem perſeuerauerit vſq; in
finē: hic ſaluus erit. Cum autem perſe J.24.b.
quenť vos in ciuitate iſta: fugite in aliam
Amen dico vobis: non conſummabitis
ciuitates iſrael. donec veniat filius ho
minis. Nō eſt diſcipulus ſupra magiſtrũ: lu.6.f.
nec ſeruus ſuper dñm ſuum. Sufficit di Jo.13.b.⁊
ſcipulo vt ſit ſicut magiſter eius ⁊ ſeruo 15.c.

ſicut dñs eius. Si patrēfamilias beelze-
bub vocauerunt ꝗ̄tomagis domeſticos
eius? Ne ergo timueritis eos. Nihil enī
Alio ꝟ reuelabitur. opertum qđ non reueletur: ꝟ ꝛ occultū
qđ non ſciať. Quod dico vobis in tene-
mar.4.c. bris dicite in lumine: ꝛ quod in ore audi
Luce. 8.et tis: predicate ſup tecta. Et nolite timere
luce.12.a. eos qͥ occidunt corpus: aiam autem nō
poſſunt occidere: ſed potius timete eum
qui poteſt ꝛ aiam ꝛ corpus perdere in ge
11.q.3.c.no lite. hēnam. Nōne duo paſſeres aſſe veneūt?
et vnus ex illis nō cadet ſup terram ſine
B patre veſtro. Veſtri autē capilli capitis
oēs numerati ſunt. Nolite ergo timere:
multis paſſeribus meliores eſtis vos?
mar.8.g. Ois ergo qͥ confitebit me corā hoibus:
luce.9.c.ꝛ 12.b. cōfitebor ꝛ ego eū coram patre meo qͥ in
celis eſt. Qui autē negauerit me coram
hoīb⁹: negabo et ego eum corā pře
lu.12.g. meo qui in celis eſt. Nolite arbitrari: qꝛ
venerim pacem mittere in terram. Non
veni pacē mittere: ſed gladiū. Ueni eñ
ſeparare hoiem aduerſus patrē ſuū: ꝛ fi
liam aduerſus matrē ſuā: ꝛ nurū aduer-
ſus ſocrum ſuā: et inimici hominis do-
meſtici eius. Qui amat patrē aut matrē
lu.4.f. plus ꝙ me: non eſt me dignus. Et qui
amat filium aut filiam ſuper me: non eſt
me dignus. Et qui non accepit crucem
ſuam ꝛ ſequitur me: non eſt me dignus.
Qui inuenit aiam ſuam: perdet illam: ꝛ
qui perdiderit animā ſuā ꝓpter me: in
ueniet eam. Qui recipit vos me recipit:
mar.8.b. et qui me recipit: recipit eum qui me mi
J.16.d. ſit. Qui recipit ꝓphetam in noie ꝓphete
lu.9.et.7.g. mercedem ꝓphete accipiet. Et qui reci-
pit iuſtum in noie iuſti: mercedem iuſti
mar.9.e. accipiet. Et quicunqꝫ potum dederit vni
lu.10.c. ex minimis iſtis: calicē aque frigide tm̄
Jo.13.c. et 14.c. in nomine diſcipuli. Amē dico vobis nō
perdet mercedem ſuam.
J.15.a.
mar.9.f.

¶ C. S. Johannes de carcere ad ieſum ꝛ ieſus de iohanne ad turbas loquitur: atqꝫ increpat ciuitates que pniam non egerunt: confeſſio ieſu ad patrē ꝛ iugū dñi leue eſſe. Capitulū. xi.

A Et factum eſt cum con
ſummaſſet ieſus preci
piens duodecim diſci-
luce.7.c. pulis ſuis: trāſiit inde
vt doceret: ꝛ ꝑdicaret
in ciuitatibus eorum.
Johānes autem cum
audiſſet in vinculis ope
ra chriſti: mittēs duos de diſcipulis ſuis
Alio ꝟ illis. ait illi. ꝟ Tu es qui venturus es: an aliū
expectamus? Et reſpondens ieſus ait il-
lis. Euntes renunciate iohanni que au-
diſtis ꝛ vidiſtis. Ceci vident: claudi am-
bulant leproſi mundantur: ſurdi audiūt
mortui reſurgunt: pauperes euangelizā
tur: ꝛ beatus qui non fuerit ſcandaliza-
tus in me. Illis autem abeuntibus cepit ie-
ſus dicere ad turbas de iohanne. Quid
exiſtis in deſertum videre arundinem vē
to agitatam? Sed quid exiſtis videre ho
minem mollibus veſtitū? Ecce qui mol-
libus veſtiuntur in domibus regum ſūt 21.q.4.c.i
Sed quid exiſtis videre ꝓphetam? Etiā B
dico vobis et pluſꝙ prophetam. Hic eſt Mal.3.a.
enim de quo ſcriptum eſt. Ecce ego mit mar.1.a.
to angelum meum ante faciem tuam:
qui preparabit viam tuam ante te. Amē
dico vobis: non ſurrexit inter natos mu-
lierum maior iohanne baptiſta. Qui au-
tem minor eſt in regno celorum: maior
eſt illo. A diebus autem iohannis bapti luce.7.d.
ſte vſqꝫ nunc regnum celorum vim pa-
titur et violenti rapiunt ꝟ illud. Om- Alio ꝟ diripiunt.
nes enim prophete et lex vſqꝫ ad iohan-
nem prophetauerunt: ꝛ ſi vultis recipere luce.16.d.
ipſe eſt helias. Qui venturus eſt. Qui ha De pe. diſt.
bet aures audiendi: audiat. Cui autem ſi 2.c.ſi eñ.
milem eſtimabo generationem iſtam. luce.7.e.
Similis eſt pueris ſedentibus in foro qͥ
clamantes coequalibus: dicunt. Cecini-
mus vobis et non ſaltaſtis: lamentaui-
mus et non planxiſtis. Uenit enim iohā
nes neqꝫ manducans neqꝫ bibens: et di C
cunt demonium habet. Uenit filius ho 35.diſt.ec
minis manducans et bibens: et dicunt. ſepto.
Ecce homo vorax et potator vini: publi-
canorum ꝛ peccatorum amicus. Et iu-
ſtificata eſt ſapientia a filijs ſuis. Tunc luce.10.b.
cepit exprobrare ciuitatib⁹ in quibus ſūt
facte plurime virtutes eius: quia nō egiſ
ſent penitentiam. Ue tibi corozaim: ve ti
bi bethſaida: qꝛ ſi in tyro et ſidone facte
eſſent virtutes que facte ſunt in vobis:
olim in cilicio et cinere penitentia e-
giſſent. Ueruntamen dico vobis tyro et 1.q.1.c.nō
ſydoni remiſſius erit in die iudicij ꝙ vo- ne.
bis. Et tu capharnaū: nunquid vſqꝫ in D
celum exaltaberis? Uſqꝫ in infernum de
ſcēdes. Quia ſi in ſodomis facte fuiſſent
virtutes que facte ſunt in te: forte manſiſ-
ſent vſqꝫ in hanc diem. Ueruntamen di
co vobis: quia terre ſodomorū remiſſius
erit in die iudicij ꝙ tibi. In illo tempore
reſpōdens ieſus dixit. Cōfitebor tibi pa
ter dñe celi et terre: quia abſcōdiſti hec a
ſapientibus ꝛ prudentibus: ꝛ reuelaſti ea

Iudi.10.c. paruulis. Ita pater: qm̄ ſic placitum fuit
Job.8.c. añ te. Oīa mihi tradita ſunt a patre meo
Et nemo nouit filiū niſi pater: neq̄ pa-
trē q̄s nouit niſi filius: ⁊ cui voluerit filius
reuelare. Venite ad me oēs q̄ laboratis ⁊
onerati eſtis: ⁊ ego reficiam vos. Tollite
iugū meū ſup vos ⁊ diſcite a me: quia mi
tis ſum ⁊ humilis corde: ⁊ inuenietis re-
Hiere.6.c. quiem aīabus veſtris. Jugum eñ meum
ſuaue eſt: et onus meum leue.

¶ C.S. Diſcipuli ſpicas vellunt: manum aridā
ſanat: hominē a demonio: cecum ⁊ mutū curat
⁊ in principe demoniorum id facere opināntes de
ſtruit: phariſeis ſignum petentibus ione et niniui
tarum ſignum tradit: et matrē et fratres ſper
nit.

Capitulum. xij.

A
mar.2.d. In illo tpe: abijt ieſus
luce.6.a. per ſata ſabbato: diſci-
6.q.3.c. puli aūt eius eſurientes
ſcriptum. ceperūt vellere ſpicas
23.q.1.c. ⁊ manducare. Phariſei
ideo. aūt videntes dixerunt
1.ff.21.b. ei. Ecce diſcipuli tui fa
ciunt quod nō licet eis
facere ſabbatis. At ille dixit eis. Non legi
ſtis q̄d fecerit dauid qñ eſurijt: ⁊ qui cū
eo erant quō intrauit in domū dei: ⁊ pa-
nes ꝓpōnis comedit quos non licebat ei
edere neq̄ his qui cum eo erant niſi ſo-
lis ſacerdotibus. Aut non legiſtis in le-
Oſee.6.c. ge: quia ſabbatis ſacerdotes in tēplo ſab
de pe.diſt. batum violant ⁊ ſine crimine ſunt. Dico
1.c.libēter. autem vobis: q̄ templo maior eſt hic. Si
mar.2.d. aūt ſciretis quid eſt. Miſericordiā volo
luce.6.a. ⁊ non ſacrificium: nunq̄ cōdemnaſſetis
mar.3.a. innocentes. Dñs eñ eſt filius hominis:
lu.6.b. etiam ſabbati. Et cum inde tranſiſſet ve
nit in ſynagogā eorū. Et ecce homo ma-
num hñs aridā ⁊ interrogabant eum: di-
centes. Si licet ſabbatis curare vt accu-
ſarent eum. Ipſe autem dixit illis. Quis
erit ex vobis homo qui habeat ouem vnā
⁊ ſi ceciderit hec ſabbatis in foueā: non
ne tenebit ⁊ leuabit eam. Quantomagis
melior eſt homo oue. Itaq̄ licet ſabba-
tis bñfacere. Tunc ait homini. Extende
B manum tuam. Et extendit ⁊ reſtituta eſt
mar.3.a. ſanitati ſicut altera. Exeuntes autē pha
Job.10.c. riſei conſilium faciebant aduerſus eum:
quomodo perderent eū. Jeſus aūt ſciens
receſſit inde: ⁊ ſecuti ſunt eū multi: ⁊ cu
rauit eos oēs. Et precepit eis ne mani-
feſtum eum facerent: vt adimpleretur qđ
dictum eſt p eſaiam ꝓphetam dicentem
Ma.+ ele- Ecce puer meus + quem elegi dilectus
gi. meus in quo bene complacuit aie mee.
Ponam ſpūm meum ſup eum: ⁊ iudiciū Eſa.42.a.
gentibus nunciabit. Nō cōtēdet neq̄ cla
mabit neq̄ audiet aliquis in plateis vocē
eius. Harundinē quaſſatā non confrin-
get ⁊ lignū + fumigās nō extinguet donec Ma.+ linū.
eijciat ad victoriam iudiciū ⁊ in nomine
eius gētes ſperabunt. Tunc oblatus eſt de pe.diſt.
ei demonium hñs cecus ⁊ mutus ⁊ cura 1.c.ſunt.
uit eum ita: vt loqueref ⁊ videret. Et ſtu plures.
pebant oēs turbe: ⁊ dicebāt. Nūquid hic
eſt filius dauid? Phariſei autē audientes
dixerunt. Hic non eijcit demones niſi in
beelzebub principe demonioꝝ. Jeſus aūt mar.3.c.
ſciens cogitationes eoꝝ dixit eis. Omne lu.11.b.
regnum in ſe diuiſum deſolabit: ⁊ omnis
ciuitas vel domus diuiſa cōtra ſe non ſta
bit. Et ſi ſathanas ſathanam eijcit aduer mar.3.c.
ſus ſe diuiſus eſt: quō ergo ſtabit regnū luce.11.b.
eius? Et ſi ego in beelzebub eijcio demo 23.q.2.c.
nes filij veſtri in quo eijciunt? Ideo ipſi ſi ea.
iudices veſtri erūt. Si aūt ego in ſpū dei C
eijcio demones: igitur puenit in vos re-
gnum dei. Aut quō pōt q̄ſq̄ intrare in do
mum fortis ⁊ vaſa eius diripere niſi prius
alligauerit fortē? Et tunc domū illius di
ripiat. Qui nō eſt mecū contra me eſt ⁊
qui nō congregat mecum: ſpargit. Ideo
dico vobis: omne pctm̄ ⁊ blaſphemia re
mittetur hoib⁹: ſpūs aūt blaſphemie nō
remittet. Et quicūq̄ dixerit verbū ꝯtra mar.3.d.
filium hoīs: remittetur ei: q̄ autē dixerit luce.12.b.
verbum ꝯtra ſpm̄ſctm̄: non remittetur ei
neq̄ in hoc ſeculo neq̄ in futuro. Aut fa
cite arborē bonā: ⁊ fructū ei⁹ bonum: aut
facite arborē malā: ⁊ fructū eius malum
Siquidem ex fructu arbor agnoſcitur.
Progenies viperarū quō poteſtis bona 3.3.c.
loqui: cū ſitis mali? Ex abundantia enī
cordis os loquit. Bon⁹ hō de bono the- luce.6.g.
ſauro profert bona. Et malus homo de
malo theſauro profert mala. Dico autē
vobis: qm̄ oē verbum ocioſum qđ locu
ti fuerint hoīes: reddēt rationē de eo in 22.q.5.c.
die iudicij. Ex verbis enim tuis iuſtifica quotiens.
beris: et ex verbis tuis condemnaberis.
Tunc rñderunt ei q̄dā de ſcribis ⁊ phari
ſeis dicentes. Magr̄ volum⁹ a te ſignum mar.8.b.
videre. Qui rñdens: ait illis. Generatio luce.11.d.
mala ⁊ adultera ſignum querit: ⁊ ſignum Deu.32.c.
non dabitur ei niſi ſignū ione prophete. lu.11.d.
Sicut enim fuit ionas in ventre ceti tri Jone.2.a.
bus diebus et tribus noctibus: ſic erit Jone.3.b.
filius hominis in corde terre tribus die- luce.11.d.
bus et tribus noctibus. Viri niniuite D
ſurgent in iudicio cū generatione iſta: et
pdēnabunt eam: quia penitētiā egerunt

¶.rè.16.a. in predicatione Ione. Et ecce plus ꝙ Io-
3.pa.9.a. na hic. Regina auſtri ſurget in iudicio cū
8.q.1.c. ve generatione iſta et condēnabit eam quia
reos. venit a finibus terre audire ſapientiam
Luce.11.c. ſalomonis. Et ecce plus ꝙ ſalomon hic
Cū aūt imundus ſpūs exierit ab homie
ambulat per loca arida querens reqem ꝛ
de pe. diſt. non inuenit. Tunc dicit. Reuertar in do
4.c. reuer mum meā vnde exiui. Et veniens inue-
tar. nit eam vacātem ſcopis mūdatā ꝛ orna-
tam. Tunc vadit ꝛ aſſumit ſeptem alios
ſpūs ſecū neqores ſe: ꝛ intrātes habitāt
ibi: ꝛ fiunt nouiſſima hoīs illius peiora
Mar.3.b. priorib⁹. Sic erit ꝛ generationi huic peſ
Luc.8.c. ſime. Adhuc eo loquente ad turbas: ec-
ce mater eius ꝛ fratres ſtabant foris que
rētes loqui ei. Dixit autē ei quidā. Ecce
mater tua ꝛ fratres tui foris ſtant ꝗrētes
te. At ipſe reſpōdens dicēti ſibi ait. Que
eſt mater mea: ꝛ qui ſunt fratres mei. Et
extēdēs manū in diſcipulos ſuos: dixit.
Ecce mater mea ꝛ fratres mei. Quicūqꝫ
enī fecerit volūtatē patris mei qui in ce-
lis eſt: ipſe meus frater ſoror ꝛ mater eſt.

¶ K.S. Sedens in nauicula ieſus turbis para
bolas exponit: id eſt ſeminātis ſemen centeſimū
ſexageſimum ꝛ triceſimum: de zizania ꝛ tritico
ꝛ grano ſinapis: ꝛ fermēto abſcondito in farina
ꝛ exoluit diſcipulis parabolas zizaniorum: para
bolas de theſauro in agro ꝛ bona margarita: de
rete in mare miſſo: prophetam in patria ſua ſine
honore eſſe. Capitulum.xiij.

A
Mar.4.a. In illo die exiens ieſus
Luce.8.a. de domo ſedebat ſecus
mare. Et congregate
ſunt ad eū turbe mul
te: ita vt in nauiculam
aſcēdens ſederet ꝛ oīs
turba ſtabat i littore: ꝛ
locut⁹ eſt eis multa in
parabolis dicēs. Ecce exijt ꝙ ſeminat ſe
Luce.8.a. minare ſemen ſuū. Et dū ſeminat quedā
ceciderunt ſecus viā: ꝛ venerūt volucres
celi et comederunt ea. Alia autem ceci de
runt in petroſa vbi non habebant terrā
multam: ꝛ continuo exorte ſunt: quia no
habebāt altitudinem terre. Sole autem
orto eſtuauerunt: ꝛ qꝛ non habebāt radi-
cem aruerūt. Alia aūt ceciderunt in ſpi-
nas: ꝛ creuerunt ſpine ꝛ ſuffocauerūt ea.
Alia autem ceciderūt in terrā bonā ꝛ da
Alꝰ ✠ fru- bāt fructū ✠ aliud cēteſimū: aliud ſexa-
ctum. geſimū: aliud triceſimum. Qui hꝫ aures
B audiendi audiat. Et accedētes diſcipuli:
Mar.4.b. dixerunt ei. Quare in parabolis loqueris
eis? Qui reſpondens: ait illis. Quia vo-
bis datum eſt noſſe myſteria regni celoꝝ: Luce.8.b
illis autem non eſt datum. Qui enim hꝫ luce.8.c.
dabitur ei: ꝛ abundabit. qui autem nō ha mar.4.c.
bet ✠ ꝛ qđ hꝫ auferet ab eo. Jđ in parabo Alꝰ ✠ vide
lis loquor eis: quia videntes non vident tur.
et audientes non audiūt neqꝫ intelligūt
vt adimpleaꝫ in eis prophetia eſaie di-
centis. Auditu audietis ꝛ non intellige- Eſa.6.c.
tis: et videntes videbitis et non videbi- mar.4.b.
tis. Incraſſatum eſt enī cor ppl̄i huius ꝛ lu.8.b.
auribus grauiter audierūt: ꝛ oculos ſuos Joh.12.f.
clauſerunt: neqñ videant oculis: ꝛ aurib⁹ Act.28.f.
audiant et corde intelligant: ꝛ conuertā- luce.10.d.
tur ꝛ ſanem eos. Veſtri aūt beati oculi
qꝛ vidēt: ꝛ aures veſt. qꝛ ✠ audiūt. Amen Alꝰ ✠ qui
quippe dico vobis: qꝛ multi ꝓphete ꝛ iu Alꝰ ✠ que
ſti cupierunt videre ꝙ vos videtis: ꝛ nō vi c
derūt: ꝛ audire ꝙ auditis: ꝛ non audierūt
Vos ergo audite parabolā ſeminantis. mar.4.b.
Oīs ꝙ audit verbū regni ꝛ non intelligit luce.8.b.
venit malus ꝛ rapit quod ſeminatum eſt
in corde eius: hic eſt ꝙ ſecus viā ſemina-
tus eſt. Qui aūt ſup petroſa ſeminatus
eſt: hic eſt ꝙ verbū audit: ꝛ continuo cū
gaudio accipit illud. Non habet aūt in ſe
radicem: ſed eſt tēporalis. Facta autē tri
bulatione ꝛ perſecutione propter verbū
continuo ſcandilizatur. Qui autem ſemi
natus eſt in ſpinis: hic eſt qui verbū dei
audit ꝛ ſollicitudo ſeculi iſtius ꝛ fallacia
diuitiarum ſuffocat verbū: ꝛ ſine fructu
efficitur. Qui vero in terrā bonā ſemina
tus eſt: hic eſt qui audit verbū ꝛ intelligit
et fructū affert: ꝛ facit aliud ꝗdem cēteſi
mum aliud aūt ſexageſimū: aliud ꝟo tri
ceſimū. Aliam parabolā ꝓpoſuit illis: di mar.4.d.
cens ſimile factum eſt regnū celorum ho
mini qui ſeminauit bonū ſemen in agro
ſuo. Cum aūt dormirent hoīes venit ini-
micus ei⁹: ꝛ ſupſeminauit zizania in me b
dio tritici ꝛ abijt. Cum autem creuiſſet
herba ꝛ fructum feciſſet: tunc apparue
runt ꝛ zizania. Accedentes autem ſerui
patriſfamilias: dixerūt ei. Dñe nōne bonū
ſemen ſeminaſti in agro tuo? Unde ergo
habet zizania? Et ait illis. Inimic⁹ homo
hoc fecit. Serui autem dixerunt ei. Vis
imus et colligimus ea? Et ait. Non.
Ne forte colligentes zizania eradicetis ſi
mul cum eis ꝛ triticum. Sinite vtraqꝫ
creſcere vſqꝫ ad meſſem: ꝛ in tēpore meſ-
ſis dicā meſſoribus. Colligite primum zi
zania et alligate ea in faſciculos ad com
burendū: triticum autē cōgregate in hor
reū meum. Aliam parabolam ꝓpoſuit mar.4.d.
eis: dicens. Simile eſt regnum celorum luce.13.d.

grano ſynapis: qḋ accipiens hō ſeminauit in agro ſuo: qḋ minimuz quidē eſt oīb⁹ ſeminib⁹. Cū aūt creuerit mai⁹ eſt omnibus oleribus: ⁊ fit arbor: ita vt volucres celi veniant ⁊ habitēt in ramis ei⁹. Aliaz
Luce.13.d. parabolā locut⁹ eſt eis. Simile eſt regnū
C celoꝝ fermēto qḋ acceptū mulier abſcōdit in farine ſatis tribus: donec fermen-
Mar.4.d. tatū eſt totū. Hec oīa locut⁹ eſt ieſus in parabolis ad turbas: ⁊ ſine parabolis nō loquebatur eis vt impleretur quod dictū
Pſa.77. eſt per prophetam: dicentē. Aperiam in parabolis os meū: eructuabo abſcondita a cōſtitutione mundi. Tunc dimiſſis turbis venit in domū: ⁊ acceſſerunt ad eum diſcipuli eius: dicentes. Ediſſere nobis parabolā zizanioꝝ agri. Qui reſpōdens ait. Qui ſeminat bonum ſemē: eſt filius hominis. Ager autem eſt mundus Bonū vero ſemen: hi ſunt filij regni: zizania autem filij ſunt nequā. Inimicus autem qui ſeminauit ea: eſt diabolus. Meſ-
Apoc.14.c. ſis vero conſummatio ſeculi eſt. Meſſores autē angeli ſunt. Sicut ergo colligūtur zizania ⁊ igni comburūtur: ſic erit in
D cōſummatione ſeculi. Mittet ergo filius hominis angelos ſuos ⁊ colligent de regno eius oīa ſcādala: ⁊ eos q̄ faciūt iniquitatem: ⁊ mittent eos in caminuz ignis. Ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentium. Tunc iuſti fulgebūt ſicut ſol in regno patris eorum Qui habet aures audiendi audiat. Simile eſt regnū celorum theſauro abſcōdito in agro quē qui inuenit hō: abſcōdit ⁊ p̄ gaudio illius vadit ⁊ vendit vniuerſa que habet: ⁊ emit agrum illum. Iterū ſimile eſt regnū celorū homini negociatori: querenti bonas margaritas. Inuēta autem vna precioſa margarita: abijt ⁊ vēdidit omnia que habuit ⁊ emit eam. Iterum ſimile eſt regnum celorū ſagene miſſe ī ma-
23.q.7.c. re: ⁊ ex omni gn̄e piſciū cōgregāti. Quaz
1.24.q.1. cū impleta eſſet educētes ⁊ ſecus litt⁹ ſe
c.quiſquis dētes: elegerūt bonos ī vaſa: malos aūt
E foras miſerūt. Sic erit ī cōſummatione
I.22.b. ſeculi. Exibūt angeli ⁊ ſeparabūt malos
2.29.c. de medio iuſtoꝝ ⁊ mittēt eos in caminuz ignis. Ibi erit fletus ⁊ ſtridor dētium. Intellexiſtis hec omnia? Dicunt ei: etiam. Ait illis. Ideo oīs ſcriba doctus in regno celoꝝ ſimilis eſt homini patrifamilias q̄ profert de theſauro ſuo noua ⁊ vetera. Et
Mar.6.a. factū eſt cū cōſummaſſet ieſus parabolas
Lu.14.c. et iſtas: tranſijt inde. Et veniens in patriaz
d. ſuam docebat eos in ſynagogis eorum
Io.4.f. ita vt mirarenẗ ⁊ dicerēt. Unde huic ſapiētia hec ⁊ virtutes? Nonne hic eſt fabri Mar.6.a.
filius? Nōne mater eius dicitẗ maria ⁊ fra luce.10.d
tres eius iacobus et ioſeph ⁊ ſimon ⁊ iu Io.6.e.
das ⁊ ſorores ei⁹ nōne omnes apud nos 1.q.1.c.pau
ſunt? Unde ergo huic oīa iſta? ⁊ ſcandali lianiſte.
zabantur in eo. Ieſus autem dixit eis. Nō Mar.6.a.
eſt ꝓpheta ſine honore niſi in patria ſua lu.4.d.
⁊ in domo ſua. Et non fecit ibi virtutes Io.4.f.
multas propter incredulitatē illoꝝ.

¶ C.S. De iohannis capite in diſco: ⁊ quinq̄ panibus ⁊ duobus piſcibus in quinq̄ milia viroꝝ: ieſus ſupra mare ambulabat: ⁊ petrum mergentem apprehendit: in terra geneſar multos languores curat.

Capitulum.xiiij.

In illo tpe: audiuit herodes tetrarcha famā
ieſus: ⁊ ait pueris Alls.hoc.
ſuis. Hic eſt iohannes Mar.6.b.
baptiſta ipſe ſurrexit a luce.9.a.
mortuis: et ideo virtu- Mar.6.c.
tes operanẗ ī eo. Hero luce.3.d.
des em̄ tenuit iohannē ⁊ alligauit eū: ⁊ poſuit in carcerē propter
herodiadē vxorē fratris ſui. Dicebat em̄ 2.di.c.vna
illi iohānes. Nō licet tibi habere eā. Et volēs illum occidere timuit ppl̄m: quia ſicut prophetā eū habebāt. Die aūt nata 22.q.4.c.
lis herodis ſaltauit filia herodiadis ī me etiam.et.c.
dio: ⁊ placuit herodi. Unde cum iuramē vnuſq̄ſq̄ ⁊
to pollicitus eſt ei dare quodcūq̄ poſtu- c.actione.
laſſet ab eo. At illa p̄monita a matre ſua Da mihi inquit hic ī diſco caput iohannis baptiſte. Et cōtriſtatus eſt rex: ꝓpter iuſiurādum autem: ⁊ propter eos qui pariter recumbebāt iuſſit dari. Miſitq̄ ⁊ de- B
collauit iohānem in carcere. Et allatum eſt caput eius in diſco: ⁊ datum eſt puelle ⁊ illa attulit matri ſue. Et accedētes
diſcipuli eius: tulerūt corpus ei⁹ ⁊ ſepelie Alls.hoc.
rūt illud: ⁊ venientes nunciauerūt ieſu. Mar.7.d.
Quod cuz audiſſet ieſus: ſeceſſit inde in Luce.9.b.
nauicula in locū deſertū ſeorſum. Et cuz iohā.6.
audiſſent turbe ſecute ſunt eū pedeſtres de ciuitatibus. Et exiēs vidit turbā multā: ⁊ miſert⁹ eſt eis ⁊ curauit languidos eorum. Veſpere autem facto acceſſerūt
ad eum diſcipuli eius dicentes. Deſertus mar.6.e.
eſt locus ⁊ hora iam preterijt: dimitte tur luce.9.b.
bas vt euntes in caſtella emāt ſibi eſcas. iohan.6.a.
Ieſus autem dixit eis. Nō hñt neceſſe ire date illis vos manducare. Reſponderunt ei. Non habemus hic niſi quinq̄ panes et duos piſces. Qui ait eis. Afferte mihi illos huc. Et cum iuſſiſſet turbam diſcumbere ſuper fenum: acceptis quinq̄ panibus et duobus piſcibus: aſpiciens

In celū: benedixit ⁊ fregit ⁊ dedit diſcipu
lis ſuis panes: diſcipuli autem dederūt
c turbis. Et manducauerunt omnes ⁊ ſa
turati ſunt. Et tulerunt reliquias duode
cim cophinos fragmentorum plenos.
Mar.6.f. Manducantiū aūt fuit numerus quinq
milia virorū: exceptis mulieribus ⁊ par
Mar. ✠ iuſſit uulis. Et ſtatim cōpulit ✠ ieſus diſcipu
los aſcendere in nauiculā: ⁊ pcedere eū
luce.5.c.et trans fretum: donec dimitteret turbas.
6.b. Et dimiſſa turba aſcendit in montem ſo
Jo.6.b. lus orare. Veſpere autē facto ſolus erat
1.q.1.c.ecc ibi. Nauicula autem in medio maris iacta
leſia. 24. batur fluctibus. Erat enī contrarius ven
q.1.c. non tus. Quarta autē vigilia noctis venit ad
turbatur eos ambulans ✠ ſupra mare. Et viden
Mar. 6.g. tes eum ſupra mare ambulantē: turbati
Mar. ✠ am ſunt dicentes: q2 fantaſma eſt. Et pre ti
bulabat. more clamauerunt. Statimq ieſus locu
tus eſt eis dicens. Habete fiduciam: ego
ſum: nolite timere. Reſpondens autē pe
b trus: dixit. Dñe ſi tu es: iube me venire
ad te ſup aquas. At ipſe ait. Veni. Et de
ſcendens petrus de nauicula: ⁊ ambula
Mar. ✠ addo bat ſup aquam ✠ vt veniret ad ieſū. Ui
dens vero ventum validum: timuit. Et
cum cepiſſet mergi clamauit dicēs. Dñe
ſaluum me fac. Et continuo ieſus exten
dens manum apprehendit eum: et ait il
li. Modice fidei quare dubitaſti? Et cum
aſcendiſſet in nauiculam ceſſauit vent⁹.
Mar.9.g. Qui autem in nauicula erant: venerunt
luce.5.b. et adorauerunt eum dicētes. Vere filius
dei es. Et cū tranſfretaſſent venerūt i ter
rā geneſar. Et cū cognouiſſent eū viri lo
ci illi⁹: miſerūt i vniuerſam regionē illā:
⁊ obtulerūt ei oēs male hñtes: ⁊ rogabāt
eū vt vel fimbriā veſtimēti ei⁹ tangerēt.
Et quicūq tetigerūt: ſalui facti ſunt.

¶C.S. De manibus lauādis: de his que de ore exeunt: q2 coinquināt: nō q intrant in hominē: filiā mulieris ſyrophenīſſe a demonio curat: ⁊ ſecus mare galilee claudos cecos et mutos ſanat: de ſeptē panibus ⁊ paucis piſciculis quattuor milia hominum ſaciauit. Capl'm.xv.

a
Mar.7.b. Tunc acceſſerūt ad eū
ab hieroſolymis ſcri
be ⁊ phariſei: dicentes.
Quare diſcipli tui trāſ
grediuntur traditiōes
ſeniorum. Non enim
lauāt manus ſuas cū
panē mādučant. Ipſe
autem reſpondens: ait illis. Quare ⁊ vos
tranſgredimini mandatum dei propter
Ex.20.b. traditionem veſtram? Nam deus dixit
Honora patrem ⁊ matrem: ⁊ qui maledi Deut.5.b.
xerit patri vel matri: morte moriat. Vos Mar.7.b.
autem dicitis. Quicūq dixerit patri vel
matri munus quodcūq eſt ex me tibi pro
derit: ⁊ non honorificabit patrem ſuum
aut matrem ſuam: ⁊ irritum feciſtis mā
datum dei: propter traditionem veſtram
Hypocrite bñ pphetauit de vobis eſaias Eſa.29.d.
dicens. Populus hic labijs me honorat
cor autem eorum longe eſt a me. Sine b
cauſa autem colunt me docentes doctri
nas ⁊ mandata hominū. Et conuocatis ad
ſe turbis: dixit eis. Audite ⁊ intelligite.
Non quod intrat in os coinquinat hoiem
ſed qđ pcedit ex ore hoc coinquinat hoiem
Tūc accedētes diſcipuli ei⁹: dixerunt ei. 11.q.3.cap.
Scitis: q2 phariſei audito verbo hoc ſcā inter verba
dalizati ſunt. At ille rūdens: ait. Omnis de voto. et
plantatio quā nō plātauit pater meus ce magne.
leſtis eradicabit. Sinite illos: ceci ſunt luce.6.f.
⁊ duces cecorū. Cecus aūt ſi ceco ducatū Mar.17.c.
preſtet ambo in foueam cadunt. Reſpon dis.17.§.fi.
dens autē petrus dixit ei. Ediſſere nobis
parabolam iſtam. At ille dixit. Adhuc et Ecc.38.c.q
vos ſine intellectu eſtis. Non intelligitis ipſis.
q2 omne quod in os intrat: in ventrē va de renun.
dit: ⁊ in seceſſum emittit. Que aūt proce capi. poſt
dūt de ore: de corde exeūt: ⁊ ea coinquināt tranſlatio
hominē. De corde enī exeūt cogitationes nem.
male: homicidia: adulteria: fornicatiōes:
furta: falſa teſtimōia: ⁊ blaſphemie. Hec
ſunt que coinquinant hominem. Non lo
tis autem manibus manducare nō coin
quinat hominem. Et egreſſus inde ieſus c
ſeceſſit in partes tyri ⁊ ſidōis. Et ecce mu
lier chananea a finibus illis egreſſa cla 2.q.7.c.ſi
mauit: dicens ei. Miſerere mei domine ſtes.
fili dauid: filia mea male a demonio vexa luce.19.b.
tur. Qui non reſpondit ei verbum. Et ac
cedentes diſcipuli eius rogabant eum: di
centes. Dimitte eam quia clamat poſt
nos. Ipſe autem reſpondens: ait. Nō ſū
miſſus niſi ad oues que perierunt dom⁹
iſrael. At illa venit ⁊ adorauit eum dicēs
Domine adiuua me. Qui reſpondēs: ait
Non eſt bonum ſumere panē filiorum: ⁊
mittere canibus. At illa dixit. Etiam dñe Mar.7.d.
Nā et catelli edunt de micis que cadunt
de menſa dominorū ſuorū. Tunc reſpon
dens ieſus: ait illi. O mulier magna eſt fi
des tua: fiat tibi ſicut vis. Et ſanata eſt Mar.8.a.
filia eius ex illa hora. Et cum tranſiſſet
inde ieſus: venit ſecus mare galilee: et
aſcendens in montem ſedebat ibi. Et
acceſſerunt ad eum turbe multe haben
tes ſecum mutos: cecos: claudos: debi

les: ⁊ alios multos: ⁊ proiecerunt eos ad
pedes eius: ⁊ curauit eos ita vt turbe mi
rarentur: videntes mutos loquẽtes: clau
dos ambulantes: cecos videntes: ⁊ ma
b gnificabant deum israel. Jesus autem cõ
Mar.8.a. uocatis discipulis suis dixit. Misereor
turbe: q: triduo iam perseuerant mecũ: ⁊
nõ habẽt qd mãducẽt. Et dimittere eos
ieiunos nolo: ne deficiant in via. Et di
cunt ei discipuli. Unde ergo nobis in de
Al⁜ tãti. serto panes tantos ⁜ vt saturemus tur
bam tantam? Et ait illis iesus. Quot ha
betis panes? At illi dixerunt. Septem et
paucos pisciculos. Et precepit turbe vt
discũberent super terram. Et accipiens
septem panes ⁊ pisces: gratias agens fre
git ⁊ dedit discipulis: ⁊ discipuli sui de
derunt populo. Et comederunt omnes
et saturati sunt. Et quod superfuit de
fragmentis: tulerunt septem sportas ple
nas. Erant autem qui manducauerunt
quattuor milia hominũ extra paruulos ⁊
mulieres. Et dimissa turba ascẽdit in na
uiculam: ⁊ venit in fines magedan.

¶ C.S. De signis ione prophete: de fermẽto pha
riseorum: de ꝯfessione petri quem increpat: ac dicit
crucem suam tollere debere vnũquemqꝫ qui ve
lit dñm sequi: ⁊ dicit non visuros quosdam mor
tem: donec videant filium hominis in regno suo
venire. Capitulum.xvi.

ET accesserunt ad eum
A pharisei ⁊ saducei ten
Mar.8.b. tãtes: ⁊ rogauerũt eũ
Joh.6.b. vt signũ de celo osten
Luce.12.g. deret eis. At ille respõ
dẽs ait illis. Facto ve
spere dicitis serenum
erit rubicũdũ est eñ ce
lũ. ⁊ mane hodie tẽpestas: rutilat eñ tri
ste celum. Faciem ergo celi diiudicare no
stis: signa aũt tẽporum nõ potestis scire
Generatio mala ⁊ adultera signũ qrit: ⁊ si
gnũ nõ dabit ei nisi signũ ione ꝓphete.
Jone.1.a. Et relictis illis abijt. Et cũ venissent disci
Mar.8.b. puli ei⁹ trãs fretũ obliti sunt panes acci
pere. Qui dixit illis. Intuemini ⁊ cauete a
Mar.8.b. fermento phariseorũ ⁊ saduceorum. At illi
Luce.12.a. cogitabãt inter se dicẽtes. Q: panes nõ
B accepim⁹. Sciens aũt iesus dixit. Quid
cogitatis inter vos modice fidei: quia pa
nes non habetis? Nondum intelligitis
neqꝫ recordamini quinqꝫ panũ in qnqꝫ
milia hoim: ⁊ quot cophinos sumpsistis.
Neqꝫ septẽ panũ in quattuor milia hoim
⁊ quot sportas sumpsistis. Quare nõ in
telligitis: q: nõ de pane dixi vobis: caue
te a fermẽto phariseorũ ⁊ saduceorum.
Tunc intellexerũt q: non dixerit cauen
dum a fermento panũ: sed a doctrina pha
riseorum ⁊ saduceorũ. Uenit aũt iesus in Mar.8.c.
partes cesaree philippi: et interrogabat Luce.9.c.
discipulos suos: dicens. Quẽ dicunt ho
mines esse filium hominis. At illi dixerunt.
Alij iohãnem baptistã: alij aũt heliã: alij
vero hieremiã: aut vnũ ex ꝓphetis. Dicit C
illis iesus. Uos autẽ quẽ me esse dicitis. Joh.6.g.
Rñdens simõ petrus dixit. Tu es xp̃us
filius dei viui. Rñdens aũt iesus dixit ei.
Btũs es simõ bariona: q: caro ⁊ sanguis
nõ reuelauit tibi: sed pr̃ meus q̃ in celis
est. Et ego dico tibi: q: tu es petrus: ⁊ su 10.dist.c.
per hanc petrã edificabo ecclesiam meã ita dñs. et
et porte inferi nõ preualebunt aduersus 12.dist.c.
eam. Et tibi dabo claues regni celorum. in nona. et
Et quodcũqꝫ ligaueris sup terram erit li c.ꝓuis.
gatum ⁊ in celis: ⁊ quodcũqꝫ solueris su
per terrã erit solutũ ⁊ in celis. Tunc pre mar.8.d.
cepit discipulis suis vt nemini dicerent Luce.9.d.
q: ipse esset iesus christus. Exinde cepit
iesus ostendere discipulis suis: q: opor
tet ire hierosolymã: et multa pati a senio
ribus ⁊ scribis ⁊ principibus sacerdotũ:
et occidi et tertia die resurgere. Et assu mar.8.d.
mẽs eũ petrus cepit increpare illũ dicẽs D
Absit a te dñe nõ erit tibi hoc. Qui cõuer
sus: dixit petro. Uade post me sathana:
scãdalũ es mihi: q: nõ sapis ea que dei
sunt: sed ea q̃ hoim. Tũc iesus dixit disci mar.8.d.
pulis suis. Si quis vult post me venire: luce.9.d.
abneget semetipsum: ⁊ tollat crucẽ suam Jo.10.d.
et sequat me. Qui eñ voluerit aiam suã luce.17.g.
saluã facere: pdet eã. Qui aũt perdiderit
aiam suã ꝓpter me inueniet eã. Quid eñ
prodest homini si vniuersum mũdũ lucret
aĩe vo sue detrimentũ patiat. Aut quam
dabit homo cõmutationẽ ꝓ aia sua. Fi
lius eñ hominis venturus est in gloria
patris sui cum angelis suis: ⁊ tunc red
det vnicuiqꝫ sm opera ⁜ ei⁹. Amẽ dico Al⁜ opa
vobis sunt quidã de hic stantibus q̃ non Ro.2.a.
gustabunt mortẽ: donec videant filium mar.9.a.
hominis venientem in regno suo. luce.9.d.

¶ C.S. In mõte cũ moyse ⁊ helia apparet ⁊ vox
de celo ad eũ: inde descendentibus heliam ia ve
nisse ⁊ nõ esse susceptum manifestat puerũ luna
ticũ saluat: ⁊ de fide vt granũ synapis docet: de
statere: de ore piscis. Capitulum.xvii.

ET post dies sex assumpsit ⁜ iesus A
petrũ ⁊ iacobum ⁊ iohannẽ fratrem Al⁜ secũ
eius: ⁊ duxit ⁜ illos in montem excelsum me.
seorsum: ⁊ transfiguratus est añ eos. Et Al⁜ seor
resplẽduit facies eius sicut sol vestimen sũ.

ecce apparuerunt illis moyſes ꝛ helias
cum eo loquētes. Reſpondēs aūt petrus
dixit ad ieſum. Dñe bonū eſt nos hic eſſe
ſi vis faciamus hic tria tabernacula: tibi
Alꝰ + et. vnum: ✠ moyſi vnū ꝛ helie vnū. Adhuc
eo loquēte: ecce nubes lucida obumbra-
De cōſe. di. uis eos. Et ecce vox de nube dicens. Hic
i. c. ſi. eſt filiꝰ meus dilectꝰ: in quo mihi bñ cō-
B placui ipſum audite. Et audientes diſci-
puli: ceciderunt in faciē ſuā: ꝛ timuerūt
valde. Et acceſſit ieſus ꝛ tetigit eos di-
xitq; eis. Surgite ꝛ nolite timere. Leuā-
tes autem oculos ſuos neminē viderūt
niſi ſolum ieſum. Et deſcendētibus illis
Alꝰ + illis. de mōte precepit ✠ ieſus dicens. Nemini
mar. 9. b. dixeritis viſionem: donec filius hominis
a mortuis reſurgat. Et interrogauerunt
eum diſcipuli dicentes. Quid ergo ſcribe
Alꝰ + prio. dicūt: ꝙ heliā oporteat primū ✠ venire.
At ille reſpōdens ait illis. Helias quidē
C venturus eſt ꝛ reſtituet oīa. Dico aūt vo-
bis: qꝛ helias iam venit ꝛ non cognoue-
runt eum: ſed fecerunt in eo quecūq; vo-
mar. 9. c. luerūt. Sic ꝛ filius hoīs paſſurus eſt ab
lu. 9. c. eis. Tunc intellexerunt diſcipuli: quia de
ioh anne baptiſta dixiſſet eis. Et cum ve-
Alꝰ + turbā. niſſet ad turbā ✠ acceſſit ad eū homo ge-
nibus prouolutus ante eum dicens. Dñe
miſerere filio meo: qꝛ lunaticus eſt ꝛ ma-
le patit. Nā ſepe cadit in ignem: ꝛ crebro
in aquā. Et obtuli eum diſcipulis tuis: ꝛ
mar. 9. c. non potuerunt curare eum. Rñdens aūt
luce. 9. c. ieſus ait. O generatio incredula ꝛ peruer-
ſa: quouſq; ero vobiſcum. Uſq; quo pa-
tiar vos? Afferte huc illum ad me. Et in-
crepauit illum ieſus: ꝛ exijt ab eo demo-
niū: ꝛ curatus eſt puer ex illa hora. Tūc
acceſſerunt diſcipuli ad ieſum ſecreto et
Alꝰ + hꝫ ei. dixerūt. ✠ Quare nos nō potuimꝰ eijce-
re illum? Dicit illis ieſus. Propter incre-
luce. 17. b. dulitatē veſtrā. Amē quippe dico vobis:
Si habueritis fidē ſicut granū ſynapis:
dicetis monti huic: trāſi hinc ꝛ trāſibit: ꝛ
D nihil impoſſibile erit vobis. Hoc autem
genus nō eijcitur: niſi per oratione ꝛ ieiu-
mar. 9. c. nium. Cōuerſantibus aūt eis in galilea
lu. 9. c. dixit illis ieſus. Filius hominis traden-
dus eſt in manus hoīm: ꝛ occidēt eū: et
tertia die reſurget. Et contriſtati ſunt ve-
hementer. Et cum veniſſet caphar naum
acceſſerūt qui didrachmā accipiebāt ad
petrum ꝛ dixerūt ei. Magiſter veſter nō
Alꝰ + di- ſoluit didrachmā. ✠ Ait. Etiam. Et cū
dragma. intraſſet in domum: preuenit eum ieſus di-
cens. Quid tibi videt ſimon? Reges ter-
re a quibus accipiūt tributum vel cēſum
a filijs ſuis an ab alienis? ✠ Et ille dixit Alꝰ + aliſ.
Ab alienis. Dixit illi ieſus. Ergo liberi 11. q. 1. c.
ſunt filij. Ut aūt nō ſcādalizemꝰ eos va- magnum. ꝛ
de ad mare ꝛ mitte hamū: ꝛ eū piſcē q pri- q. 3. c. inter
mus aſcenderit tolle. Et aperto ore eius verba. ꝛ 1.
inuenies ſtaterem: illum ſumens da eis q. vlt. c. tri-
pro me et ✠ te. butum.

¶ C. D. De humilitate pueri: de manu ꝛ pede ꝛ Alꝰ + habes
oculo eruēdo: ꝛ nec cōtemnēdos paruulos quoꝝ pro-
angelos faciē patris in celis ſemꝑ videre teſtat:
correptio fratrū ꝙ indulgere debeant alterutrū
vſq; ſepties ageſies ſepties: de eo qui conſeruū ꝓ-
pter denarios centū ſuffocat. Capitulum. xviij.

In illa hora acceſſerūt A
diſcipuli ad ieſum di- mar. 9. e.
cētes. Quis putas ma- lu. 9. f.
ior eſt in regno celoꝝ?
Et aduocās ieſus par-
uulū ſtatuit eū in me-
dio eoꝝ ꝛ dixit. Amen
dico vobis: niſi cōuerſi
fueritis ꝛ efficiamini ſicut paruuli: nō in-
trabitis i regnū celoꝝ. Quicūq; ergo hūi-
liauerit ſe ſicut paruulus iſte: hic eſt ma-
ior in regno celoꝝ. Et q ſuſceperit vnum
paruulū talē in nomie meo: me ſuſcipit. mar. 9. f.
Qui aūt ſcandalizauerit vnū de puſillis lu. 17. a.
iſtis qui in me credūt: expedit ei vt ſuſpē- De reuū. c.
datur mola aſinaria in collo eiꝰ: ꝛ demer- niſi.
gatur in profundū maris. Ue mundo ab mar. 9. f.
ſcandalis. Neceſſe eſt enim vt veniāt ſcā- 8. 5. c.
dala. Uerūtn ve homini ✠ ꝑ quē ſcanda- Alꝰ + ha-
lum venit. Si aūt manꝰ tua vel pes tuꝰ bet illi.
ſcādalizat te abſcinde eū ꝛ proijce abs te B
Bonū eſt tibi ad vitā ingredi debilem vel 28. q. 1. c.
claudū ꝙ duas manus vel duos pedes vpos.
habentem mitti in ignem eternum. Et ſi mar. 9. f.
oculus tuꝰ ſcādalizat te: erue eū ꝛ ꝓijce
abs te. Bonū eſt tibi cū vno oculo in vi-
tam intrare: ꝙ duos oculos hñtem mitti
in gehennā ignis. Uidete ne contēnatis
vnū ex his puſillis. Dico eñ vobis: quia
angeli eorum in celis ſemꝑ vident faciē
patris mei qui in celis eſt. Uenit eñ filiꝰ luce. 19. b.
hominis ſaluare qḋ perierat. Quid vo- luce. 19. a.
bis videtur? Si fuerint alicui cētū oues
et errauerit vna ex eis: nōne relinquet ✠ Alꝰ + relin-
nonagintanouē in deſerto: ꝛ vadit q̄rere quit.
eam q errauit? Et ſi cōtigerit vt inueniat
eam? Amē dico vobis: qꝛ gaudebit ſuper
ea magis ꝙ ſuper nonagintanouē q non
errauerunt. Sic non eſt voluntas ante
patrē vr̄m qui in celis eſt: vt pereat vnus
de puſillis iſtis. Si aūtē peccauerit in te luce. 17. a.
frater tuꝰ: vade corripe eū inter te: ꝛ ipſm Diſt. 45. c.
ſolū. Si te audierit: lucratꝰ eris fratrem ſed illud.

tuū. Si aūt te nō audierit: adhibe tecum
De.19.c. adhuc vnū vł duos: vt i ore duoꝝ vł triū
teſtiū ſtet oē ꝟbū. Qꝺ ſi nō audierit eos
c. dic ecclie. Si aūt ecclīaʒ nō audierit: ſit
14.q.1.c.i tibi ſicut ethnic⁹ ⁊ publican⁹. Amē dico
omnibus. vobis: q̄cūq; alligaueritꝫ ſup terraʒ: erūt
ligata ⁊ i celo: ⁊ q̄cūq; ſolueritꝫ ſup terrā
erūt ſoluta ⁊ i celo. Iterū dico vobis: q2 ſi
duo ex vobis ꝯſenſerint ſup terrā: de oī re
quācūq; petierit fiet illis a p̄re meo q̄ in
celis ē. Ubi em̄ ſūt duo vł tres ꝯgregati i
Ioh.20.c noīe meo: ibi ſuʒ i medio eoꝝ. Tūc acce
lu.17.a. dēs petr⁹ ad eū dixit. Dn̄e q̄tiēs peccabit
De pe.diſt. i me frater me⁹ ⁊ dimittā ei: vſq; ſepties
3.c.ſepties Dicit illi ieſus. Nō dico tibi vſq; ſepties:
ſʒ vſq; ſeptuagies ſepties. Jō aſſimilatū
De iurein. eſt regnū celoꝝ hoī regi: q̄ voluit rōnē ꝑ
c.quēdmo nere cōſeruis ſuis. Et cū cepiſſet rōnem
modum. ponere oblat⁹ ē ei vn⁹ q̄ debebat ei decē
milia talēta. Cū aūt nō haberet vn̄ redde
ret iuſſit eū dn̄s ei⁹ venūdari ⁊ vxorē ei⁹
⁊ filios: ⁊ oīa q̄ hēbat: et reddi. Procidēs
b aūt ſeruus ille rogabat eū dicēs. Patien
tiā habe i me: ⁊ oīa reddā tibi. Miſertus
aūt dn̄s ſerui illi⁹ dimiſit eū: ⁊ debitū di-
miſit ei. Egreſſus aūt ſeruus ille: iuenit
vnū de ꝯſeruis ſuis q̄ debebat ei cētū de
narios: ⁊ tenēs ſuffocabat eū dicēs. Red
de qꝺ debes. Et ꝓcidēs ꝯſeru⁹ ei⁹ roga-
bat eū dicēs. Patiētiā habe in me: et oīa
reddā tibi. Ille aūt noluit: ſʒ abijt ⁊ miſit
eū i carcerē: donec redderet debitū. Ui-
dētes aūt ꝯſerui ei⁹ q̄ fiebāt ꝯtriſtati ſūt
valde: ⁊ venerūt ⁊ narrauerūt dn̄o ſuo oīa
q̄ facta fuerāt. Tūc vocauit illū dn̄s ſu⁹:
⁊ ait illi. Serue nequā: oē debituʒ dimiſi
tibi qm̄ rogaſti me. Nōne ergo oportuit ⁊
te miſereri ꝯſerui tui: ſicut ⁊ ego tui miſer
tus ſuʒ. Et irat⁹ dn̄s ei⁹ tradidit eū torto
mar.11.b. rib⁹ q̄aduſq; redderet vniuerſuʒ debituʒ
ſ.6.b. Sic ⁊ p̄r me⁹ celeſtis faciet vobis: ſi nō
remiſeritꝫ vnuſq́ſq; frī ſuo de cordib⁹ vr̄is.

¶ C.S. Uxorē nō decere dimitti: ⁊ de eunuchis: infantes nō eſſe arcēdos a benedictione: diuitē difficile introire in regnū celoꝝ: ⁊ centupliā recepturū q̄ oībus renunciat. Capl'm.xix.

a ET factū eſt cū cōſum-
maſſet ieſus ſermōes
iſtos migrauit a gali-
lea ⁊ venit in fines iu-
dee trās iordanē: ⁊ ſe-
cute ſunt eum turbe
multe: et curauit eos
ibi. Et acceſſerunt ad
mar.10.a. eū pharisei tētātes eū ⁊ dicētes. Si licet
hoī dimittere vxorem ſuā quacūq; ex cā.

Qui rn̄dēs ait eis. Non legiſtis: q2 q̄ fecit Gene.1.d.
hoīeʒ ab initio maſculū ⁊ feminam fecit gene.2.d.
eos. Et dixit. Propter hoc dimittet ✠ hō Ephe.5.f.
p̄rem ⁊ m̄reʒ: ⁊ adherebit vxori ſue ⁊ erūt 1.corinth.
duo in carne vna. Itaq; iā nō ſunt duo: 6.b.
ſʒ vna caro. Qꝺ ergo de⁹ ꝯiūxit hō nō ſe- Alij. ✠ re
pet. Dicūt illi. Quid ergo moyſes māda linquit.
uit dari libellū repudij ⁊ dimittere. Et ait Deut.24.
illis. Qm̄ moyſes ad duriciā cordis vr̄i ꝑ a.
miſit vobis dimittere vxores vr̄as: ab ini- ſ.5.e.
tio aūt nō fuit ſic. Dico aūt vobis: q2 q̄cū Mar.10.a
q; dimiſerit vxorē ſuā niſi ob fornicatio- b
nē: ⁊ aliā duxerit mechaꝫ. Et q̄ dimiſſam Mar.10.b
duxerit mechaꝫ. Dicūt ei diſcipli ei⁹. Si lu.16.d
ita ē cā hoīs cū vxore nō expedit nubere.
Qui dixit illis. Nō oēs capiūt ꝟbū iſtud
ſʒ qb⁹ datū ē. Sūt eī eunuchi q̄ de m̄ris
vtero ſic nati ſunt: ⁊ ſūt eunuchi q̄ facti
ſunt ab hoīb⁹ ⁊ ſunt eunuchi q̄ ſeipſos ca
ſtrauerūt ✠ ꝓpter regnū celoꝝ. Qui pōt Alij ✠ eūs
cape capiat. Tūc oblati ſunt ei paruuli: muchizaue
vt man⁹ eis iponeret ⁊ oraret. Diſcipuli runt.
aūt icrepāt eos. Ieſus ꝟo ait eis. Sinī- Mar.10.a
te paruulos: ⁊ nolite eos ꝓhibere ad me b.
venire taliū ē eī regnū celoꝝ. Et cū impo lu.18.c
ſuiſſet eis man⁹ abijt ide. Et ecce vn⁹ ac Mar.10.d
cedēs ait illi. Magiſter bone: q̄d boni fa- lu.18.d
ciam vt habeā vitā eternā. Qui dixit ei.
Quid me iterrogas de bono. Un⁹ ē bon⁹
de⁹. Si aūt vis ad vitā igredi ſerua man
data. Dixit illi. Que. Ieſus aūt dixit. Nō
homicidiū facies. Nō adulterabis. Nō fa
cies furtū. Nō falſum teſtimoniū dices.
Honora p̄rem tuū ⁊ m̄rem: ⁊ diliges ꝓxi
mū tuū ſicut teipm. Dicit illi adoleſcens Mar.10.c
Oīa hec cuſtodiui a iuuētute mea q̄d ad lu.12.d.et
huc mihi deeſt. Ait illi ieſ⁹. Si vis ꝑfect⁹ 18.d.i
eē: vade ⁊ ✠ vēde oīa q̄ habes ⁊ da paupe Alij ✠ non
rib⁹ ⁊ hēbis theſaurū i celo: ⁊ veni ſeq̄re habet ⁊.
me. Cū audiſſet aūt adoleſcēs ꝟbū abijt c
triſtis. Erat em̄ hñs multas poſſeſſiōes.
Ieſus aūt dixit diſcipulis ſuis. Amē dico
vobis: q2 diues difficile itrabit i regnū ce
loꝝ. Et iteꝝ dico vobis. Facili⁹ ē cameluʒ mar.10.c.
ꝑ foramē acus trāſire q̄ diuitē itrare i re lu.18.c.
gnū celoꝝ. Auditis aūt his diſcipuli mi- D
rabāt valde dicētes. Quis ergo poterit mar.10.d
ſaluus eē. Aſpiciēs aūt ieſus dixit illis. lu.18.c.
Apud hoīes hoc īpoſſibile ē: apꝺ deū aūt
oīa poſſibilia ſunt. Tūc rn̄dēs petr⁹ dixit
ei. Ecce nos reliq̄m⁹ oīa: ⁊ ſecuti ſumus lu.22.d
te. Quid ergo erit nobis. Ieſ⁹ aūt dixit il-
lis. Amē dico vobis: q2 vos q̄ ſecuti eſtis
me ⁊ in regeneratiōe cū ſederit fili⁹ hoīs
in ſede maieſtatꝫ ſue: ſedebitꝫ ⁊ vos ſup ſe
des duodeci iudicātes duodeci trib⁹ iſrł

Mar.10.b. Et oīs q̄ reliq̄rit domū aut fratres aut ſorores: aut pr̄ez aut mr̄ez aut vxorē aut filios aut agros ꝑpter nomē meū cētuplū accipiet ꝛ vitā eternā poſſidebit. Multi aūt erūt ꝑmi nouiſſimi: ꝛ nouiſſimi ꝑmi.

lu.18.c. mar.10.d. lu.13.f

¶ C.S. Parabola operarioꝝ in vineā cōductorum: primos nouiſſimos fieri: de filijs zebedei: ꝛ de primis accubitis cene: de duobus cecis ſecꝰ viam ſedentibus. Capitulum.xx.

A

Simile eſt regnū celorū hoī patrifamilias qui exijt primo mane cōducere operarios ī vineā ſuā. Cōuētione aūt facta cū operarijs ex denario diurno: miſit eos in vineā ſuā. Et egreſſus circa horā tertiā: vidit alios ſtātes in foro ocioſos ꝛ dixit illis. Ite ꝛ vos in vineā meā: ꝛ qđ iuſtū fuerit dabo vobis. Illi aūt abierūt. Iterū āt exijt circa ſextā ꝛ nonā horā ꝛ fecit ſilr̄. Circa vndecimā ꝟo exijt ꝛ inuēit alios ſtātes ꝛ dixit illis. Quid hic ſtatis tota die ocioſi? Dicūt ei. Q: nemo nos cōduxit. Dixit illis. Ite ꝛ vos in vineā meā. Cū ſero aūt factū eſſet: dicit dn̄s vinee ꝓcuratori ſuo. Uoca operarios ꝛ redde illis mercedē ✠ incipiēs a nouiſſimis vſq; ad primos. Cū veniſſent ergo q̄ circa vndecimā horā venerāt: acceperūt ſingulos denarios. Uenientes aūt ꝛ primi arbitrati ſunt q̄ plus eſſent accepturi: acceperūt aūt ꝛ ipſi ſingulos denarios. Et accipiētes: murmurabāt aduerſus prēmfamilias dicētes. Hi nouiſſimi vna hora fecerūt: ꝛ pares illos nobis feciſti q̄ portauimus pōdꝰ diei ꝛ eſtꝰ. At ille rn̄dēs vni eorū dixit. Amice nō facio tibi iniuriā. Nōne ex denario conueniſti mecū? Tolle qđ tuū ē ꝛ vade. Uolo āt dare ꝛ huic nouiſſimo ſicut ꝛ tibi. Aut nō lz mihi qđ volo facere? Aut ocl's tuꝰ nequā ē: q: ego bonus ſū. Sic erūt nouiſſimi ꝑmi: ꝛ ꝑmi nouiſſimi. Multi ſunt vocati: pauci ꝟo electi. Et aſcēdēs ieſus hieroſolymā: aſſumpſit duodecī diſcipl'os ſuos ſecreto: ꝛ ait illis Ecce aſcēdimꝰ hieroſolymā: ꝛ filiꝰ hoīs tradet ꝑncipibꝰ ſacerdotū ꝛ ſcribis ꝛ cōdēnabūt eū morte: ꝛ tradēt eū gētibꝰ ad illudēdū ✠ ꝛ flagellādū ꝛ crucifigēdū et tertia die reſurget. Tūc acceſſit ad eum mr̄ filioꝝ zebedei cū filijs ſuis adorās et petēs aliq̄d ab eo. Qui dixit ei. Quid vis Ait illi. Dic vt ſedeāt hi duo filij mei vnꝰ ad dexterā tuā: ꝛ vnꝰ ✠ ad ſiniſtrā ✠ ī regno tuo. Rn̄dēs aūt ieſus dixit neſcitꝪ qđ

alꝰ ✠ habet ſuam. B de pe.diſt. 14.c. ſi q̄ bono. mar.10.d. lu.18.f. C mar.10.e. luce.18.c. Alꝰ ✠ deludendum. mar.10.e. Alꝰ ✠ alius alꝰ ✠ habet tuam.

petatꝪ. Poteſtis bibere calicē quē ego bibiturꝰ ſū? Dicūt ei. Poſſumꝰ. Ait illis. Calicē q̄dē meū bibitꝪ: ſedere āt ad dexterā meā vl' ſiniſtrā: nō ē meū dare vobis: ſz q̄bꝰ paratū ē a pr̄e meo Et audiētes decē indignati ſūt de duobꝰ frībꝰ. Ieſus aūt vocauit eos ad ſe ꝛ ait. ScitꝪ: q: ꝑncipes gētiū dn̄ant coꝝ ꝛ q̄ maiores ſūt: ꝑtātē exercēt iter eos. Nō ita erit int' vos. Sz q̄cūq; voluerit īter vos maior fieri: ſit vr̄ miniſter. Et q̄ voluerit īter vos ꝑmꝰ eē erit vr̄ ſeruꝰ. Sicut filiꝰ hoīs nō venit miniſtrari: ſz miſtrare: ꝛ dare aīaz ſuā in redēptionē ꝓ multꝪ. Et egredietibꝰ illꝪ ✠ ab hierico: ſecuta ē eū turba mlt'a. Et ecce duo ceci ſedentes ſecus viā audierūt q: ieſus trāſiret: ꝛ clamauerūt dicētes. Dn̄e miſerere nr̄i filij dd̄. Turba aūt icrepabat eos vt tacerēt. At illi magis clamabāt dicentes. Dn̄e miſerere nr̄i fili dd̄. Et ſtetit ieſus ꝛ vocauit eos ꝛ ait. Quid vultꝪ vt faciā vobis? Dicūt illi. Dn̄e vt aperiāt' ocl'i nr̄i. Miſertꝰ aūt eoꝝ ieſus: tetigit oclos eoꝝ. Et ꝯfeſti viderūt: ꝛ ſecuti ſunt eum.

b mar.10.f. luce.22.c. 93.diſt.c. diaconi ſunt. 9.q.3.capl. nullus. mar.10.g. Jo.10.b. mar.10.g. luce.18.g. 15.f. 8.9.c. Alꝰ ✠ eis. mar.10.g.

¶ C.S. De aſina ꝛ pullo eius: ꝛ vbi nummularios eiecit de templo: clamātibus pueris: oſanna: de ficu q̄ arida facta eſt: interrogat' in qua poteſtate hec faceret: ipſe interrogat de iohannis baptiſmate ꝛ ſubiungens pabolas hoīs qui filios ſuos in vineam mittit: ꝛ q̄ publicani ꝛ meretrices in regno dei multos ſacerdotum ꝛ ſcribarū ſint ꝑceſſuri: dicit parabolā de vinitoribus qui interficiunt ad ſe miſſos. Caplm.xxi.

A

Et cū appropinq̄ſſet ✠ hieroſolymis ꝛ ✠ veniſſet bethphage ad mōtē oliueti: tūc ieſus miſit duos diſcipulos dicēs eis. Ite ī caſtellū qđ ꝯ vos ē: ꝛ ſtati inuenietꝪ aſinā alligatā ꝛ pullū cū ea: ſoluite ꝛ adducite mihi. Et ſi q̄s vobis aliq̄d dixerit dicite: q: dn̄s his opꝰ hꝫ ꝛ ꝯfeſti dimittet eos. Hoc aūt ✠ factū ē vt adimpleret' qđ dictū ē ꝑ ꝓphetā dicētē Dicite filie ſiō: ecce rex tuꝰ venit tibi māſuetꝰ ſedēs ſuꝑ aſinā ꝛ pullū filiū ſubiugalis. Eūtes aūt diſcipli: fecerūt ſicut ꝑcepit illꝪ ieſꝰ. Et adduxerūt aſinā ꝛ pullū: ꝛ impoſuerūt ſuꝑ eos veſtimēta ſua: ꝛ eū deſuꝑ ſedere fecerūt. Plurima aūt turba ſtrauerūt veſtimēta ſua in via. Alij aūt cedebāt ramos de arborib' ꝛ ſternebāt ī via. Turbe aūt q̄ ꝑcedebāt ꝛ q̄ ſeq̄bant' clamabāt dicētes. Oſanna filio dauid: bn̄dictꝰ qui venit ī nomine dn̄i: oſanna in altiſſimis

alꝰ ✠ appropinquaſſet. Alꝰ ✠ veniſſet. mar.11.a. luce.19.c. Alꝰ ✠ totū zacha.9.b. Eſa.62.b. iohan.12.b Mar.11.a. Luce.19.c. mar.11.a. luce.19.f. Johā.12.b. D

mar.11.a. Et cum intraſſet hieroſolymã: cõmota
lu.19.g. eſt vniuerſa ciuitas dicens. Quis eſt hic.
Iohan.2.c Populi autẽ dicebãt. Hic eſt ieſus ꝓphe-
Eſa.56.c. ta a nazareth galilee. Et intrauit ieſus in
Hier.7.b. templum dei ⁊ eijciebat omnes venden-
mar.11.c.b tes ⁊ ementes in templo: ⁊ mẽſas nũmu-
lu.19.g. lariorũ: ⁊ cathedras vẽdentium colum-
bas euertit. Et dixit eis. Scriptum eſt:
domus mea domus orationis vocabitur
Alis ✠ cam. vos autẽ feciſtis illã ✠ ſpeluncã latronũ.
Et acceſſerunt ad eũ ceci ⁊ claudi i tẽplo
⁊ ſanauit eos. Uidẽtes autẽ principes ſa-
cerdotum ⁊ ſcribe mirabilia que fecit: et
pueros clamãtes i tẽplo: ⁊ dicẽtes: oſan-
Ps.8. na filio dauid: idignati ſunt. Et dixerunt
mar.11.b. ei. Audis qd iſti dicũt. Jeſus autem dixit
eis. Utiqꝫ nũq̃ legiſtis: q2 ex ore iſantiũ
⁊ lactãtiũ ꝑfeciſti laudẽ. Et relictis illis
abijt foris extra ciuitatẽ i bethaniã: ibiqꝫ
Alis ✠ doce- māſit. ✠ Mane autẽ reuertẽs in ciuita-
bat eos de tem eſuriit. Et vidẽs fici arborem vnam
regno dei. ſecus viã: venit ad eã ⁊ nihil inuenit in
ea niſi folia tm̃. Et ait illi. Nũq̃ ex te fru-
mar.11.b. ctus naſcat̃ in ſempiternũ: ⁊ areſacta eſt
lu.13.b. cõtinuo ficulnea. Et videntes diſcipuli:
mirati ſunt dicẽtes. Quõ continuo aruit.
mar.11.c. Reſpõdens autẽ ieſus: ait eis. Amen dico
lu.13.b. vobis: ſi habueritis fidem ⁊ nõ heſitaue-
c ritis: nõ ſolum de ficulnea facietis: ſed et
Alis ✠ tolle- ſi mõti huic dixeritis tolle ✠ ⁊ iactare in
re et iacta- mare: fiet. Et oĩa quecunqꝫ petieritis in
re in mare oratione credẽtes: accipietis. Et cum ve-
fiat. niſſet in templum acceſſerũt ad eũ docẽ-
mar.11.c. tem principes ſacerdotũ ⁊ ſeniores ꝑpli
Johã.14.b dicẽtes. In qua poteſtate hec facis? Et
et.16.c. qs tibi dedit hãc ꝑtãtẽ? Rñdẽs autẽ ieſus
mar.11.d. dixit eis. Interrogabo vos ⁊ ego vnũ ſer-
lu.20.a. monem: quẽ ſi dixeritis mihi: ⁊ ego vobis
Alis ✠ celo dicã in qua poteſtate hec facio. Baptiſ-
erat an. mus iohãnis vnde erat: e celo an ex ho-
minibus. At illi cogitabãt inter ſe dicen-
tes. Si dixerim⁹ e celo: dicet nobis. Qua-
re ergo nõ credidiſtis illi? Si autẽ dixeri-
mus ex hominibus: timem⁹ turbã. Oẽs
Alis ✠ hñt. enim habebant ✠ iohãnem ſicut ꝓphe-
tã. Et reſpõdẽtes ieſu: dixerũt. Neſcim⁹.
Ait illis ⁊ ipſe. Nec ego dico vobis i qua
poteſtate hec facio. Quid autem vobis
S.14.a. videtur. Homo quidam habebat duos fi-
lios: ⁊ accedẽs ad primum dixit. Fili va-
de hodie operari in vineam meam. Ille
autem reſpõdẽs: ait. Nolo. Poſtea autẽ
penitẽtia mot⁹ abijt. Accedẽs autem ad
alterum: dixit ſimiliter. At ille reſpõdẽs:
ait. Eo dñe. Et nõ iuit. Quis ex duobus
fecit volũtatẽ patris? Et dicũt ei. Prim⁹.

Dicit illis ieſus. Amẽ dico vobis quia pu-
blicani ⁊ meretrices ꝑcedẽt vos i regno
✠ dei. Uenit enĩ ad vos iohannes in via Alis ✠ re-
iuſticie: ⁊ nõ credidiſtis ei: publicani au- gnum.
tem ⁊ meretrices crediderunt ei: vos au-
tem vidẽtes nec penitẽtiã habuiſtis poſt-
eavt crederetis ei. Aliã parabolã audite.
Hõ erat paterfamilias qui plãtauit vineã b
et ſepem circũdedit ei: ⁊ fodit in ea torcu- mar.12.a.
lar: ⁊ edificauit turrim: ⁊ locauit eã agri- lu.20.b.
colis: ⁊ peregre ꝓfectus eſt. Cũ autẽ tpſ
fructuum appropinquaſſet: miſit ſeruos
ſuos ad agricolas: vt acciperent fructus I.22.a.
eius. Et agricole apprehenſis ſeruis ei⁹
aliũ ceciderũt: aliũ occiderũt: alium ꝟo
lapidauerũt. Iterum miſit alios ſeruos
plures prioribus: ⁊ fecerũt illis ſimiliter.
Nouiſſime autẽ miſit ad eos filiũ ſuum: Alis ✠ forſi-
dicens: verebũtur ✠ forte filium meum. tan vere-
Agricole autem vidẽtes filium: dixerunt buntur filiũ
intra ſe. Hic eſt heres: venite occidamus meum.
eũ: ⁊ habebimus hereditatẽ eius. Et ap- mar.12.a.
prehẽſum eũ: eiecerũt extra vineam: ⁊ oc-
ciderũt. Cum ergo venerit dñs vinee: qd
faciet agricolis illis? Aiunt illi. Malos
male perdet et vineã ſuam locabit alijs
agricolis: qui reddãt ei fructũ tempori⁹
ſuis. Dicit illis ieſus. Nũq̃ legiſtis in ſcri- Ps.117.
pturis. Lapidem quem reprobauerunt mar.12.a.
edificãtes. Hic factus eſt in caput angu- lu.20.c.
li. A dño factuz eſt iſtud ⁊ eſt mirabile in mar.11.c.
oculis noſtris. Ideo dico vobis qꝛ aufere- I.12.a.
tur a vobis regnum dei: ⁊ dabitur gẽti fa- lu.19.g.
ciẽti fructus eius. Et qui ceciderit ſuper 20.c.
lapidem iſtum confringetur: ſuper quem 22.a.
vero ceciderit: cõteret eũ. Et cũ audiſſent Iohã.7.b.
pricipes ſacerdotũ ⁊ phariſei parabolas ⁊.8.et.8.c.
ei⁹ cognouerũt qꝛ de ipſis diceret. Et que-
rẽtes eum tenere: timuerũt turbas: qm̃ ſi-
cut ꝓphetã eũ habebãt. Et reſpõdẽs ie-
ſus: dixit iterũ in parabolis: eis dicens.
¶ C.S. parabola vbi inuitati contemnunt venire
ad nuptias: de inſcriptione: imagine ceſaris: de
muliere que ſeptem fratres habuit: tentatus a
phariſeis interrogat eos de chriſto cuius filius
eſſet. Capitulum.xxij.

Imile factũ eſt regnuz a
celoꝝ homini regi qui
fecit nuptias filio ſuo
⁊ miſit ſeruos ſuos vo-
care inuitatos ad nu-
ptias ⁊ nolebãt venire.
Iterum miſit alios ſer-
uos: dicens. Dicite in- lu.14.d.
uitatis. Ecce prandium meũ paraui tau- Apocal.
ri mei ⁊ altilia occiſa ſunt: ⁊ omnia para- 19.d.

ſe venite ad nuptias. Illi aūt neglexerūt
⁊ abierunt: alius in villā ſuā: alius vero
ſ.21.d. ad negociationē ſuā. Reliq̄ vo tenuerūt
ſeruos eius ⁊ cōtumelijs affectos occide
rūt. Rex aūt cū audiſſet irat⁹ eſt: ⁊ miſſis
exercitibus ſuis: pdidit homicidas illos
⁊ ciuitatē illoꝝ ſuccēdit. Tunc ait ſeruis
ſuis. Nuptie quidē parate ſunt: ſed q̄ in-
uitati erāt: non fuerūt digni. Ite ergo ad
exitus viaꝝ ⁊ q̄ſcūq̄ inueneritis, vocate
ad nuptias. Et egreſſi ſerui eius in vias
ꝯgregauerūt oēs quos inuenerunt: ma-
los ⁊ bonos: ⁊ implete ſunt nuptie diſcū
B bentiū. Intrauit autem rex vt videret di-
ſcūbentes: ⁊ vidit ibi hoīem non veſtitū
ſ.25.c. veſte nuptiali: ⁊ ait illi. Amice quō huc
Diſt.39.c. intraſti nō hñs veſtē nuptialē? At ille ob
eccleſie. mutuit. Tunc dixit rex miniſtris. Ligat̄
ſ.20.c. manib⁹ ⁊ pedib⁹ eius mittite eū in tene-
mar.12.a. bras exteriores: ibi erit flet⁹ ⁊ ſtridor den
tium. Multi aūt ſunt vocati pauci vero
electi. Tūc abeūtes phariſei ꝯſilium in-
Als + ieſus ierunt vt caperēt eū + in ſermone. Et mit-
luce.20.d. tunt ei diſcipulos ſuos cum herodianis
dicentes. Magiſter ſcimus q̄r verax es: ⁊
viā dei in veritate doces: ⁊ nō eſt tibi cu-
ra de aliquo. Nō eñ reſpicis pſonā hoīꝫ.
Dic ergo nobis q̄d tibi videt̄. Licet cen-
ſum dare ceſari: aut non? Cognita aūt ie-
mar.12.b. ſus neq̄tia eoꝝ: ait. Quid me tentatis hy
C pocrite? Oſtēdite mihi numiſma cenſus
At illi obtulerūt ei denarium. Et ait illis
ieſus. Cuius eſt imago hec ⁊ ſupſcriptio
Ro.13.b. Dicunt ei: ceſaris. Tūc ait illis. Reddite
mar.12.b. q̄ ſunt ceſaris ceſari: ⁊ q̄ ſunt dei deo. Et
luce.20.c. audiētes mirati ſunt: ⁊ relicto eo abierūt
Act.23.b. In illo die acceſſerunt ad eū ſaducei q̄ di
cūt non eſſe reſurrectionem: et interro-
gauerūt eum: dicētes. Magiſter: moyſes
dixit: ſi quis mortuus fuerit non habens
mar.12.b. filium vt ducat frater eius vxorem illius
⁊ ſuſcitet ſemē fratri ſuo. Erāt aūt apud
nos ſeptē fratres: ⁊ primus vxore ducta
31.q.2.c. defunctus eſt: ⁊ non habens ſemen reli-
finali. quit vxorem ſuam fratri ſuo. Similiter
ſecundus et tertius vſq̄ ad ſeptimum.
Nouiſſime autē oīm: ⁊ mulier defuncta
eſt. In reſurrectione ergo cuius erit de ſe
ptem vxor? Omnes eñ habuerunt eā. Re
ſpondēs aūt ieſus: ait illis. Erratis ne-
ſcientes ſcripturas neq̄ virtutem dei. In
reſurrectione eñ neq̄ nubent neq̄ nubē
tur ſed erunt ſicut angeli dei in celo. De
reſurrectione autē mortuoꝝ non legiſtis
q̄d dictum eſt a deo dicente vobis. Ego
ſum deus abraã ⁊ deus iſaac et deus ia

cob. Non eſt deus mortuoꝝ: ſed viuentiū
Et audientes: turbe mirabantur de do- Exo.3.b.
ctrina eius. Phariſei aūt audientes q̄ ſi mar.12.c.
lentium impoſuiſſet ſaduceis ꝯuenerunt D
in vnū: ⁊ interrogauit eū vn⁹ ex eis legiſ mar.12.c.
doctor tentans eū. Magiſter: q̄d eſt mā-
datum magnū in lege? Ait illi ieſus. Dili Deut.6.a.
ges dñm deū tuūꝫ ex toto corde tuo et in
tota anima tua: ⁊ in tota mente tua. Hoc
eſt maximum ⁊ primum mādatū. Secun
dum autem ſimile eſt huic. Diliges proxi Leui.19.c.
mū tuū ſicut teipſum. In his duob⁹ mā- mar.12.c.
datis vniuerſa lex pendet et pphete. Cō Ro.13.c.
gregatis autem phariſeis interrogauit
eos ieſus: dicens. Quid vobis videtur de
chriſto: cuius filius eſt? Dicunt ei: dauid?
Ait illis. Quomodo ergo dauid i ſpiritu Ps.109.
vocat eū dominum dicēs. Dixit domin⁹ mar.12.b.
dño meo ſede a dextris meis: donec po- luce.20.g.
nā inimicos tuos ſcabellū pedū tuorum mar.12.d.
Si ergo dauid vocat eū dñm: quomodo luce.2.g.
filius eius eſt? Et nemo poterat ei rñde-
re vbū: neq̄ auſus fuit q̄ſq̄ ex illa die eū
amplius interrogare.

¶ C.S. Ad diſcipulos dixit: vt q̄ phariſei dicūt
fiāt: ſed q̄ faciunt nō fiāt: increpat ſcribas ⁊ pha
riſeos de pſelyto: de iuramento: de camelo: de ca
lice ⁊ catino lauando: et monumentis dealba-
tis: ⁊ monumentis prophetarum ⁊ alijs multis:
hieruſalē: hierlm. Capitm.xxiii.

TUnc ieſus locutus eſt A
ad turbas ⁊ ad diſcipu 19.diſt.c.ſe
los ſuos dicens. Sup cundum.
cathedram moyſi ſede 1.q.1.c.om
runt ſcribe et phariſei nia et.c.ſi
Omnia ergo quecūq̄ gnificaſti
dixerint vobis ſeruate et.c.nōqua
⁊ facite: ſm opera vero les.3.q.7.
eorum nolite facere. Dicunt enim et non §.finali.
faciunt. Alligant autem onera grauia luce.11.f.
⁊ importabilia ⁊ imponunt in humeros 26.q.7.c.
hominum: digito autem ſuo nolūt ea mo alligant.
uere. Oīa vero opera ſua faciūt vt videā De cōſe.di.
tur ab hominibus. Dilatant enim phila- 4.c.baptiſ
teria ſua: ⁊ magnificāt fimbrias. Amant mus.
autem primos recubitus in cenis: ⁊ pri- ſ.6.d.
mas chatedras in ſynagogis: et ſaluta- ma.12.d.
tiones in foro: ⁊ vocari ab hominib⁹ rab luce.21.f.
bi. Uos autēꝫ nolite vocari rabbi. Unus ſ.20.g.
eſt enim magiſter veſter: omnes aūt vos
fratres eſtis. Et patrem nolite vocare vo B
bis ſup terrā. Unus eſt enim pater veſter Jaco.3.a.
q̄ in celis eſt. Nec vocemini magiſtri: q̄r luce.14.c.
magiſter veſter vnus ē chriſtus. Qui ma- luce.11.g.
ior eſt veſtrū: erit miniſter veſter. Qui aūt Als + non
ſe exaltauerit: humiliabitur: et qui ſe hu- habet ante.

Alˢ ✠ nõ ba milliat exaltabit. Ue aũt ✠ vobis ſcribe ⁊
ber autem. phariſei hypocrite: ꝙ clauditis regnum
celoꝝ ante hoies. Uos eñ nõ intratis: nec
introeũtes ſinitis intrare. Ue vobis ſcri
be et phariſei hypocrite: ꝙ comeditis do
mos viduarũ orationes lõgas orantes ꝓ
pter hoc amplius accipietis iudiciũ. Ue
vobis ſcribe ⁊ phariſei hypocrite ꝙ circui
tis mare ⁊ aridam vt faciatis vnũ ꝓſe
litum: ⁊ cũ fuerit fact⁹ faciatis eũ filium
gehẽne duplo ꝙ̃ vos. Ue vobis duces ce
ci: ꝙ dicitis: ꝗcũqꝫ iurauerit ꝑ tẽplum ni
hil eſt: ꝗ aũt iurauerit in auro tẽpli debi
tor eſt. Stulti ⁊ ceci ꝗd eñ mai⁹ eſt aurũ
an tẽplũ qđ ſanctificabat auꝝ? Et ꝗcũqꝫ
iurauerit in altari: nihil eſt: ꝗcunqꝫ autẽ
iurauerit in dono qđ eſt ſuꝑ illud: debet.
Ceci: quid eñ maius eſt: donum an alta
re qđ ſanctificat donum. Qui ergo iurat
in altari iurat in eo ⁊ in omnibus que ſu
per illud ſunt. Et quicunqꝫ iurauerit in
tẽplo: iurat in illo ⁊ in eo ꝙ habitat i ipſo.
C Et qui iurat in celo iurat in throno dei
lu. 11. f. ⁊ in eo ꝙ ſedet ſuper eũ. Ue vobis ſcribe
⁊ phariſei hypocrite: ꝙ decimatis mẽthã
⁊ anethum ⁊ cyminum: ⁊ reliquiſtis que
grauiora ſunt legis: iudicium ⁊ miſericor
diam ⁊ fidem. Hec oportuit facere: ⁊ illa
non omittere. Duces ceci excolãtes culi
lu. 11. e. cem: camelũ autem glutientes. Ue vobis
Alˢ ✠ quia ſcribe ⁊ phariſei hypocrite: ꝙ ✠ mũdatis
qđ de foris eſt calicis ⁊ parapſidis: intus
aũt pleni eſtis rapina et immundicia. Pha
riſee cece mũda pri⁹ qđ intus eſt calicis
⁊ parapſidis: vt fiat ⁊ id qđ de foris ẽ mũ
luce. 11. f. dum. Ue vobis ſcribe ⁊ phariſei hypocri
te: q̃ ſimiles eſtis ſepulchris dealbatis:
ꝗ a foris parent hominibus ſpecioſa: in
tus vero plena ſunt oſſibus mortuorũ et
omni ſpurcitia. Sic ⁊ vos a foris quidẽ
paretis hominibus iuſti: intus autem
lu. 1. g. pleni eſtis hypocriſi et iniquitate. Ue vo
bis ſcribe et phariſei hypocrite: ꝙ edifica
tis ſepulchra ꝓphetarũ ⁊ ornatis monu
b mẽta iuſtoꝝ et dicitis. Si fuiſſem⁹ in die
luce. 11. g. bus patrũ nr̃orum: non eſſemus ſocij eo
1 theſſal. rum in ſanguine ꝓphetarum. Itaqꝫ te
11. f. ſtimonio eſtis vobiſmetipſis q̃ filij eſtis
eorum ꝗ ꝓphetas occiderunt. Et vos im
plete menſuram patrum veſtrorum. Ser
pentes: genimina viperarum quomodo
fugietis a iudicio gehenne. Ideo dico vo
bis. Ecce ego mitto ad vos prophetas et
ſapientes et ſcribas et ex illis occidetis ⁊
crucifigetis et ex eis flagellabitis in ſina
gogis veſtris: et perſequimini de ciuitate
in ciuitatem: vt veniat ſuper vos omnis
ſanguis iuſtus qui effuſus eſt a ſangui
ne abel iuſti vſqꝫ ad ſanguinem zacha hebr. 11. b.
rie filij barachie quẽ occidiſtis inter tem 2. par. 24.
plum ⁊ altare. Amen dico vobis: venient c.
hec oĩa ſuper generationem iſtã. Hierl'm luce. 13. g.
hierl'm ꝙ occidis ꝓphetas: ⁊ lapidas eos
qui ad te miſſi ſunt quotiens volui con
gregare filios tuos quẽadmodũ gallina
cõgregat pullos ſuos ſub alas ⁊ noluiſti
Ecce relinquetur vobis domus veſtra de
ſerta. Dico enim vobis: non me videbitis
amodo donec dicatis. Benedict⁹ qui ve
nit in nomine domini.

¶ C. S. De ſtructura templi: ⁊ ſignis nouiſſimo
rum dieꝝ: ⁊ diebus breuiatis: de pſeudo chriſti
⁊ pſeudo ꝓphetis: de aduentu ſaluatoris: ⁊ occa
ſu elementorum. Capitulũ. xxiiij.

A
ET egreſſus ieſus de tẽ
plo ibat. Et acceſſerũt mar. 13. a.
diſcipuli eius vt oſten luc. 17. g. et
derent ei edificationes 21. b.
templi. Ipſe autem re
ſpõdẽs dixit ✠ illis. Ui Alˢ ✠ eis.
detis hec oĩa. Amen di
co vobis: non relinque
tur hic lapis ſuꝑ lapidem ꝙ nõ deſtruat
Sedẽte autem eo ſuꝑ mõtem oliueti: ac
ceſſerunt ad eum diſcipuli eius ſecreto:
dicentes. Dic nobis qñ hec erunt: ⁊ quod
ſignum aduentus tui ⁊ cõſummationis
ſeculi? Et rñdens ieſus dixit eis. Uidete
ne ꝗs vos ſeducat. Multi eñ venient in mar. 13. a.
nomine meo: dicentes. Ego ſum xp̃s: et luce. 21. b
multos ſeducent. Audituri enim eſtis Ephe. 5. b.
prelia ⁊ opiniones prelioꝝ videte ne tur 2 Co. 3. b.
bemini. Oportet enim hec fieri: ſed non mar. 13. a
dum eſt finis. Conſurget eñ gẽns cõtra lu. 21. b.
gẽtem ⁊ regnũ in regnũ: ⁊ erũt peſtilen mar. 13. b.
tie et fames et terremotus per loca. Hec lu. 21. c.
autem omnia initia ſunt dolorum. Tũc Iohã. 15. c.
tradent vos in tribulationem: ⁊ occident ⁊. 16. a.
vos ⁊ eritis odio omnib⁹ gentib⁹ ꝓpter ã. 10. c.
nomen meum. Et tũc ſcandalizabuntur
multi et inuicem tradent: ⁊ odio habebũt
inuicem. Et multi pſeudo prophete ſur
gent et ſeducent multos: ⁊ quoniam abũ
dabit iniquitas: refrigeſcet charitas mul B
torum. Qui autem perſeuerauerit vſqꝫ in 1. q. 3. c. ſal
in finem: hic ſaluus erit. Et predicabitur uatos.
hoc euangelium regni in vniuerſo orbe ã. 10. c.
in teſtimonium omnibus gentib⁹: et tũc mar. 13. b.
veniet conſummatio: cum ergo videritis Ro. 10. c.
abominationem deſolationis que dicta Act. 2. b.
eſt a daniele propheta ſtante in loco ſan Daniel. 9. g
cto: qui legit intelligat. Tunc ꝗ in iudea

Mat.13.b. ſunt:fugiant ad monteſ: et qui in tecto:
lu.21.b. non deſcendāt tollere aliqđ de domo ſua
τ qui in agro non reuertatur tollere tuni
cam ſuam. Ue autem pregnātibus τ nu
mar.13.b. trientibus in illis diebus. Orate autē vt
lu.17.g.luce.21.d. nō fiat fuga veſtra in hyeme vel ſabbato
Erit enim tunc tribulatio magna.qualis
mar.13.b. non fuit ab initio mundi vſq; modo ne
luce.21.c. q; fiet. Et niſi breuiati fuiſſent dies illi:
mar.13.c. non fieret ſalua omnis caro: ſed propter
mar.21.c. electos breuiabuntur dies illi. Tūc ſi qs
luce.19.c. vobis dixerit: ecce hic eſt chriſtus aut il
mar.13.c. lic: nolite credere. Surgēt enim pſeudo
chriſti τ pſeudo prophete et dabūt ſigna
magna τ prodigia: ita vt in errorē inducā
luce.17.c. tur: ſi fieri poteſt: etiam electi. Ecce pdi
xi vobis. Si ergo dixerint vobis: ecce in
deſerto eſt: nolite exire: ecce in penetrali
lu.17.c. bus nolite credere. Sicut eñi fulgur exit
E ab oriente: τ paret vſq; in occidentem ita
lu.17.g. erit: τ aduentus filij hominis. Ubicūq;
24 q.1.ca. fuerit corpus: illic cōgregabunt τ aquile.
quoniam. Statim autem poſt tribulationem dieꝝ
Johel.2.c. illorū ſol obſcurabitur: τ luna non dabit
mar.13.c. lumen ſuum: τ ſtelle cadent de celo: τ vir
luce.21.c. tutes celorum cōmouebuntur: τ tūc pa
rebit ſignum filij hominis in celo: et tūc
plangent omnes tribus terre: et videbūt
filium hominis venientem in nubibus ce
mar.13.b. li cum virtute multa τ maieſtate. Et mit
tet angelos ſuos cū tuba τ voce magna
τ congregabunt electos eius a quattuor
ventis a ſummis celorum vſq; ad termi
mar.13.c. nos eorum. Ab arbore autem fici diſcite
luce.13.f. parabolam cū iam ramus eius tener fue
rit τ folia nata ſcitis quia ppe eſt eſtas.
mar.2.d. Ita τ vos cum videritis hec omnia ſcito
luce.13.f. te quia prope eſt in ianuis. Amen dico vo
bis quia non preteribit generatio hec do
nec omnia fiāt. Celum τ terra tranſibūt
verba autē mea non preteribunt. De die
lu.17.f. autem illa τ hora nemo ſcit: neq; angeli
celorum niſi ſolus pater. Sicut autē in
diebus noe: ita erit τ aduētus filij homi
D nis. Sicut enim erant in diebus ante di
gēn.7.b. luuium comedentes τ bibentes: nuben
tes τ nuptui tradentes vſq; ad eum diē
quo intrauit noe in arcam τ non cogno
uerunt donec venit diluuium τ tulit om
nes: ita erit τ aduent⁹ filij hominis. Tūc
duo erunt in agro: vnus aſſumetur: τ vn⁹
alis ✠ aliter ✠ relinquetur. Due erunt molentes in mo
alis ✠ altera, la: vna aſſumetur: τ vna ✠ relinqtur. Duo
in lecto: vnus aſſumetur: τ alter relinque
tur. Uigilate ergo quia neſcitis qua ho
ra dñs veſter venturus ſit. Illud autem
ſcitote: qm̄ ſi ſciret paterfamilias q̄ hora mar.13.a.
fur venturus eſſet vigilaret vtiq;: et non lu.12.c.
ſineret perfodi domum ſuam. Ideo τ vos De pe.diſt.
eſtote parati: q; neſcitis qua hora filius 1.6.ſi ſacer
hominis venturus eſt. Quis putas eſt fide dos.
lis ſeruus τ prudens quē conſtituit dñs lu.12.c.
ſup familiā ſuā vt det illis cibum in tem
pore. Beatus ille ſeruus quem cum ve
nerit dñs eius inuenerit ſic facientem.
Amen dico vobis; qm̄ ſuper omnia bona
ſua conſtituet eum. Si autem dixerit ma lu.12.e.
lus ſeruus ille in corde ſuo morā facit do Apoc.16.
minus me⁹ venire: et cepit percutere cō 2.cor.3.d.
ſeruos ſuos; manducet aūt τ bibat cum
ebrioſis veniet dñs ſerui illi⁹ in die qua
non ſperat: τ hora qua ignorat: et diuidet
eū partē q; ei⁹ ponet cū hypocritis. Illic
erit fletus et ſtridor dentiū.

¶ C.D. De decem virginibus: de talētis: de oui
bus a dextris τ hedis a ſiniſtris: de operibus eo
rum. Capitulum.xxv.

Tunc ſimile erit regnū
celoꝝ decē virginibus
que accipientes lāpa
des ſuas exierunt ob
niā ſponſo et ſponſe.
Quinq; autem ex eis 1.q.1.c.q
erant fatue: et quinq; quidam.
prudentes. Sed quinq; 32.q.1.c.ſi
fatue acceptis lampadibus non ſumpſe paulus.
runt oleum ſecum. Prudentes vero ac De ſacra.
ceperunt oleum in vaſis ſuis cum lāpa vnc.c.vnic
dibus. Morā autem faciente ſponſo dor co.
mitauerunt omnes et dormierunt. Me
dia aūt nocte clamor factus eſt: ecce ſpō
ſus venit: exite obuiam ei. Tunc ſurrexe
runt omnes virgines ille: et ornauerunt
lampades ſuas. Fatue autem ſapientib⁹
dixerunt. Date nobis de oleo veſtro: q;
lampades noſtre extinguūtur. Reſpon
derunt prudentes τ dicētes. Ne forte nō
ſufficiat nobis et vobis: ite potius ad vē
dentes et emite vobis. Dum autem irēt
emere venit ſponſus: et que parate erant
intrauerunt cum eo ad nuptias: et clau
ſa eſt ianua. Nouiſſime vero veniunt τ re
lique virgines: dicentes. Domine domi lu.13.e.
ne aperi nobis. At ille reſpondens ait. lu.19.b.
Amen dico vobis: neſcio vos. Uigilate mar.13.
itaq; ✠ quia neſcietis diem neq; horam alis ✠ et
Sicut enim homo peregre proficiſcens horam.
vocauit ſeruos ſuos: et tradidit illis bo B
na ſua. Et vni dedit quinq; talenta alij aūt
duo alij vero vnū: vnicuiq; ſm ppriā virtu
tē: τ pfect⁹ eſt ſtatim. Abijt aūt q̄ quinq; ta
lēta acceperat; τ opat⁹ eſt in eis τ lucrat⁹

eſt alia q̄nq̄. Similr ⁊ q̄ duo acceperat: lu
cratus eſt alia duo. Qui aūt vnuȝ accepe
rat: abiens fod. t in terrā ⁊ abſcondit pe
Lu.16.a. cuniā dn̄i ſui. Poſt multū vo tp̄is venit
dn̄s ſeruoꝝ illoꝝ: ⁊ poſuit rōnē cum eis.
Et accedens qui q̄nq̄ talenta acceperat
obtulit alia q̄nq̄ talēta dicēs. Dn̄e q̄nq̄
talēta tradidiſti mihi: ecce alia q̄nq̄ ſup
Alr. lucratus. lucrat⁹ ✠ ſum. Ait illi dn̄s ei⁹. Euge ſer
ue bone ⁊ fidelis: q̄ ſup pauca fuiſti fi
delis: ſup multa te conſtituam: intra in
gaudiū dn̄i tui. Acceſſit aūt ⁊ q̄ duo talē
ta acceperat: ⁊ ait. Dn̄e duo talēta tradi
diſti mihi: ecce alia duo lucrat⁹ ſum. Ait
illi dn̄s eius. Euge ſerue bone et fidelis:
quia ſup pauca fuiſti fidelis: ſup multa
te cōſtituā: intra in gaudiū dn̄i tui. Acce
dens autem ⁊ q̄ vnū talētū acceperat: ait
c Dn̄e ſcio quia hō dur⁹ es: metis vbi non
ſeminaſti: ⁊ congregas vbi non ſparſiſti ⁊
timens abij et abſcondi talentum tuum
in terra. Ecce habes qd̄ tuū eſt. Reſpon
dens aūt dn̄s eius dixit ei. Serue male ⁊
piger ſciebas q̄ meto vbi non ſemino: et
cōgrego vbi nō ſparſi. Oportuit ergo te
cōmittere pecuniā meaȝ nūmularijs: et
veniens ego recepiſſem vtiq̄ quod meū
Z.13.b. eſt cū vſura. Tollite itaq̄ ab eo talentū:
mar.4.c. ⁊ date ei q̄ habet decē talēta. Omni em̄ ha
lu.8.c. benti dabit ⁊ abūdabit: ei aūt q̄ nō habet
⁊ qd̄ videt habere auferet ab eo. Et inuti
lē ſeruū ejicite in tenebras exteriores: il
lic erit fletus ⁊ ſtridor dentiū. Cū venerit
fili⁹ hoīs in maieſtate ſua: ⁊ om̄s angeli
cū eo: tūc ſedebit ſup ſedē maieſtatis ſue
⁊ congregabunt ante eū oēs gentes: ⁊ ſe
parabit eos ab inuiceȝ ſicut paſtor ſegre
gat oues ab hedis. Et ſtatuet oues quidē
a dextris: hedos autem a ſiniſtris. Tunc
dicet rex his q̄ a dextris eius erunt. Veni
te benedicti p̄ris mei: poſſidete paratum
vobis regnū a conſtitutione mūdi. Eſuri
ui em̄ ⁊ dediſtis mihi manducare. Siti
ui: et dediſtis mihi bibere. Hoſpes eram ⁊
collegiſtis me. Nudus erā: ⁊ operuiſtis me.
b Infirm⁹: et viſitaſtis me. In carcere erā
et veniſtis ad me. Tunc reſpondebunt ei
iuſti: dicentes. Dn̄e: quando te vidimus
eſurientem et pauim⁹: te ſitiētem ⁊ dedi
mus tibi potū? Qn̄ aūt te vidimus hoſpi
tem: ⁊ collegim⁹ te: aut nudū: ⁊ cooperi
mus te: aut qn̄ te vidim⁹ infirmū aut in
carcere: ⁊ venim⁹ ad te? Et rn̄dens rex di
Alr. dixit. cet ✠ illis. Amē dico vobis: q̄diu feciſtis
vni de his fratribus meis minimis mihi
feciſtis. Tunc dicet rex et his qui a ſini

ſtris erunt. Diſcedite a me maledicti in Z.7.c.
ignē eternū: qui parat⁹ eſt a diabolo ⁊ an lu.13.f.
gelis eius. Eſuriui em̄: ⁊ nō dediſtis mihi
mādncare. Sitiui: ⁊ nō dediſtis mihi po
tum. Hoſpes eram: ⁊ non collegiſtis me.
Nudus erā: ⁊ nō operuiſtis me. Infirm⁹ ⁊
in carcere erā: ⁊ non viſitaſtis me. Tūc re
ſpondebūt ei: ⁊ ipſi dicentes. Dn̄e qn̄ te vi
dimus eſurientem aut ſitientē: aut hoſpi
tē: aut nudū: aut infirmū: aut in carcere:
⁊ non miniſtrauimus tibi? Tunc rn̄debit
illis dicēs. Amē dico vobis: q̄diu nō fe
ciſtis vni de minoribus his: nec mihi fe
ciſtis. Et ibūt hi in ſuppliciū eternuȝ: iu
ſti autē in vitam eternam.

¶ C.S. De iudeoꝝ cōſilio de cōprehendēdo ieſum
de muliere q̄ vnguento pfudit ieſum: iudas pre
miū petit vt tradat ieſum: cenans de iuda tradi
tore ſuo ad diſcipulos loquit: oblatio eius: pe
tro dicit q̄ ter abnegaturus eum eſſet. Oratio
nes ieſu ad patrem: iudas ieſum in oſculo tra
dit: ⁊ petrus auriculam ſeruo abſcidit: ieſus fal
ſis teſtibus cōdēnatur ⁊ illudit: petr⁹ tertio ab
negat ⁊ lachrymatur. Capitulum .xxvi.

ET factū eſt cū conſum A
maſſet ieſus ſermones
hos om̄s: dixit diſcipu
lis ſuis. Scitis q̄ poſt mar.14.a
biduum paſcha fiet: et lu.22.a.
fili⁹ hoīs tradet vt cru Ioh.11.f.
cifigat. Tunc ↄgrega
ti ſunt p̄ncipe ⁊ ſacer
dotum ⁊ ſeniores p̄p̄li in atriū p̄ncipis ſa
cerdotū q̄ dicebat caypha: ⁊ ↄſiliū fece
rūt vt ieſum dolo tenerent ⁊ occiderent.
Dicebāt aūt. Non in die feſto: ne forte tu
multus fieret in p̄p̄lo. Cū aūt ieſus eſſet mar.14.a.
in bethania in domo ſymonis leproſi: ac
ceſſit ad eum mulier habens alabaſtrū vn
guenti precioſi: ⁊ effudit ſup caput ipſius
recumbentis. Videntes aūt diſcipuli indi
gnati ſunt: dicentes. Ut qd̄ perditio hec?
Potuit em̄ iſtud venūdari multo et dari
pauperibus. Sciens autēȝ ieſus ait illis mar.14.a.
Quid moleſti eſtis huic mulieri? Opus iohan.12.a
em̄ bonū opata eſt in me. Nā ſemper pau
peres habebit vobiſcū: me aūt nō ſemp
habebitis. Mittens em̄ hec vnguentum
hoc in corpus meum: ad ſepeliēdum me
fecit. Amen dico vobis: vbicunq̄ predi
catum fuerit hoc euangelium in toto mū mar.14.a.
do: dicet q̄ hec fecit in memoriam eius. luce.22.a.
Tunc abijt vnus de duodecim qui dice B
batur iudas ſcarioth ad principes ſa 11.q.3.ca.
cerdotum et ait illis. Quid vultis mihi abrie iudas
dare ⁊ ego vobis eum tradam? At illi con

ſtituerunt ei triginta argenteos. Et exin-
de querebat opoꝛtunitatem vt eum tra-
deret. Pꝛima autẽ die azymoꝝ acceſſerũt
diſcipuli ad ieſum dicẽtes. Ubi vis pare-
mus tibi comedere paſcha? At ieſus di-
xit. Ite in ciuitatẽ ad quendã: ꝛ dicite ei.
Magiſter dicit: tempus meum pꝛope eſt
apud te facio paſcha cũ diſcipulis meis.
Mo✝pceceptu. Et fecerũt diſcipuli ſicut cõſtituit illis
ieſus ꝛ parauerunt paſcha. Ueſpere aũt
mar.14.b. facto diſcumbebat cum duodecim diſci-
pulis ſuis: et edentibus illis dixit. Amẽ
Iohã.13.c. dico vobis: quia vnus veſtrum me tradi-
mar.14.b. turus eſt. Et contriſtati valde ceperũt ſin-
guli dicere. Nũquid ego ſum dñe? At ipſe
lu.22.c. rñdens ait. Qui intingit mecum manuꝫ
Iohã.13.c. in parapſide: hic me tradet. Filius qui-
Mar.14.c. dem hoĩs vadit ſicut ſcriptum eſt de illo
luce.22.c. Ue autẽ homini illi p quem filius hoĩs
C tradet. Bonum erat ei ſi natꝰ non fuiſſet
mar.14.c. hõ ille. Rñdẽs aũt iudas q tradidit eum
luce.22.b. dixit. Nunquid ego ſum rabbi? Ait illi.
Iohã.6.c. Tu dixiſti. Cenantibus autem eis: acce-
mar.14.c. pit ieſus panẽ et bñdixit ac fregit deditqꝫ
luce.22.b. diſcipulis ſuis et ait. Accipite et comedi-
1.cor.11.c. te: hoc eſt coꝛpus meum. Et accipiẽs ca-
mar.14.c. licem gratias egit: et dedit illis dicens.
De cõſe.di. Bibite ex hoc oẽs. Hic ẽ em̃ ſanguis meꝰ
2.c.de hym nis. noui teſtamenti: q pro multis effundetur
in remiſſionẽ peccatoꝝ. Dico aũt vobis:
nõ bibam amodo de hoc genimine vitis
vſqꝫ in diẽ illũ cũ illud bibam vobiſcum
nouum in regno patris mei. Et hymno
dicto exierunt in montem oliueti. Tunc
mar.14.c. dicit illis ieſus. Oẽs vos ſcandalum pa-
iohan.18.a tiemini in me in iſta nocte. Scriptuꝫ eſt
mar.14.c. em̃. Percutiam paſtoꝛem, ꝛ diſpergentur
zacha.13.c oues gregis. Poſtq̃ autem ſurrexero pꝛe-
mar.14.c. cedam vos in galileã. Reſpõdens autem
iohan.16.f. petrus ait illi. Et ſi oẽs ſcandalizati fue-
mar.14.c. rint in te: ego nũq̃ ſcandalizaboꝛ. Ait illi
luce.22.c. ieſus. Amen dico tibi: q: in hac nocte an-
D teq̃ gallus cãtet: ter me negabis. Ait illi
mar.14.d. petrus. Etiam ſi opoꝛtuerit me moꝛi te-
cum: non te negabo. Simr ꝛ oẽs diſcipuli
luce.22.d. dixerunt. Tunc venit ieſus cum illis in
iohan.18.a villã q dicitur gethſemani: ꝛ dixit diſcipu-
mar.1.d. lis ſuis. Sedete hic donec vadam illuc ꝛ
mar.14.d. oꝛẽ. Et aſſumpto petro et duobus filijs
iohã.12.d. zebedei: cepit contriſtari et meſtus eſſe.
mar.14.d. Tunc ait illis. Triſtis eſt aĩa mea vſqꝫ
luce.22.d ad moꝛtem. Suſtinete hic ꝛ vigilate me-
mar.14.d. cum. Et pgreſſus puſillum pcidit in fa-
luce.22.c. ciem ſuã oꝛãs: ꝛ dicẽs. Pater mi: ſi poſſi-
mar.14.d bile eſt tranſeat a me calix iſte. Ueruntã-
luce.22.c. men non ſicut ego volo: ſed ſicut tu vis.

Et venit ad diſcipulos ſuos et inuenit mar.16.8.
eos doꝛmientes: et dicit petro ſic. Non po- iohan.6.g.
tuiſtis vna hoꝛa vigilare mecum? Uigila- mar.14.d.
te et oꝛate vt non intretis in tentationẽ
Spiritus quidem pꝛomptus eſt: caro au-
tem infirma. Iterum ſecundo abijt ꝛ oꝛa-
uit dicens. Pater mi: ſi non poteſt hic ca-
lix tranſire niſi bibam illum: fiat voluntas
tua. Et venit iterum et inuenit eos doꝛ-
mientes. Erant enim oculi eoꝛum gra-
uati. Et relictis illis: iteruꝫ abijt ꝛ oꝛauit
tertio eundem ſermonem dicens. Tunc mar.14.c.
venit ad diſcipulos ſuos et dixit illis. Doꝛ- iohan.2.c.
mite iam et requieſcite: ecce appꝛopin- E
quabit hoꝛa ꝛ filius hoĩs tradetur in ma- mar.14.e.
nus pctoꝝ. Surgite eamus: ecce appꝛo- luce.21.e.
pinquabit q me tradet. Adhuc eo loquẽ- iohan.18.a
te: ecce iudas vnꝰ de duodecim venit: et mar.14.e.
cũ eo turba multa cum gladijs ꝛ fuſtibꝰ
miſſi a pꝛincipibus ſacerdotum ꝛ ſenioꝛi-
bus populi. Qui aũt tradidit eum: dedit
illis ſignum dicens. Quẽcũqꝫ oſculatus
fuero: ipſe eſt tenete eum. Et confeſtim
accedens ad ieſum dixit. Aue rabbi. Et
oſculatus eſt eum. Dixitqꝫ illi ieſus. Ami-
ce ad quid veniſti? Tunc acceſſerũt ꝛ ma-
nus iniecerunt in ieſum: ꝛ tenuerũt eũ. mar.14.e.
Et ecce vnus ex his qui erant cum ieſu luce.21.e.
extendens manum exemit gladium ſuũ. iohan.18.b
ꝛ percutiẽs ſeruum pꝛincipis ſacerdotu- Geñ.9.a.
amputauit auriculam eius. Tunc ait illi Apoca.13.c
ieſus. Conuerte gladiũ tuũ in locũ ſuuꝫ.
Omnes em̃ qui acceperint gladium: gla-
dio peribũt. An putas q: non poſſum ro-
gare patreꝫ meũ ꝛ exhibebit mihi modo
pluſq̃ duodecim legiones angeloꝛum.
Quõ ergo implebuntur ſcripture? q: ſic mar.14.e.
opoꝛtet fieri. In illa hoꝛa dixit ieſus tur- luce.22.f.
bis. Tanq̃ ad latronem exiſtis cũ gladijs iohan.18.b
ꝛ fuſtibꝰ cõpꝛehendere me: quotidie apũd F
vos ſedebã docens in tẽplo: ꝛ non me te- mar.14.c.
nuiſtis. Hoc aũt totũ factũ eſt vt adim- mar.14.f.
plerent ſcripture pphetarum. Tunc di- luce.22.f.
ſcipuli oẽs relicto eo fugerunt. At illi te- iohan.18.b
nẽtes ieſum: duxerunt ad caipham pꝛin- mar.14.f.
cipem ſacerdotum vbi ſcribe ꝛ ſenioꝛes luce.22.f.
cõuenerant. Petrus autẽ ſequebat eum iohan.18.c
a longe vſqꝫ in atriũ pꝛincipis ſacerdo- Als✝ phariſei.
tum. Et ingreſſus intro: ſedebat cum mi-
niſtris vt videret finem. Pꝛincipes auteꝫ mar.14.f.
ſacerdotum et omne conſilium q̃rebant luce.22.g.
falſum teſtimonium cõtra ieſum vt eum mar.14.f.
moꝛti traderent. Et nõ inuenerunt: cum iohan.2.d.
multi falſi teſtes acceſſiſſent. Nouiſſime
autẽ venerunt duo falſi teſtes: ꝛ dixerunt
Hic dixit. Poſſum deſtruere templum dei

et poſt triduum redificare illud. Et ſur-
gens princeps ſacerdotum ait illi. Nihil
reſpondes ad ea que iſti aduerſum te te-
ſtificentur? Jeſus autem tacebat. Et prin-
Mar.14.f. ceps ſacerdotum ait illi. Adiuro te p deū
luce.22.g. viuum: vt dicas nobis ſi tu es xps filius
mar.14.f. dei. Dixit illis ieſus. Tu dixiſti. Verunta-
luce.22.g. men dico vobis: amodo videbitis filium
iohan.6.g. hominis ſedentem a dextris virtutis dei
mar.14.g. ⁊ venientem in nubibus celi. Tunc prin
B ceps ſacerdotum ſcidit veſtimenta ſua di
Eſa.50.c. cens. Blaſphemauit. Quid adhuc ege-
mar.14.g. mus teſtibus? Ecce nūc audiſtis blaſphe
luce.22.g. miam. Quid vobis videtur? At illi reſpō
iohan.18.d dentes dixerunt. Reus eſt mortis. Tunc
mar.14.g. expuerunt in faciem eius: et colaphis
lu.22.f. eum ceciderūt. Alij autem palmas in fa-
iohan.18.c ciem eius dederunt dicentes. Propheti-
za nobis chriſte: quis es qui te percuſſit?
Petrus vero ſedebat foris in atrio: et ac-
ceſſit ad eum vna ancilla dicens. Et tu
cum ieſu galileo eras. At ille negauit co-
ram omnibus dicens. Neſcio quid dicis.
Exeunte autem illo ianuam: vidit eum
alia ancilla: ⁊ ait his qui erant ibi. Et hic
erat cum ieſu nazareno. Et iterum nega
uit cum iuramento: quia non noui homi
nem. Et poſt puſillum acceſſerunt qui sta
22.q.4.c. bant: et dixerunt petro. Vere et tu ex il-
electione. lis es. Nam et loquella tua te manifeſtū
facit. Tunc cepit deteſtari et iurare ✠ q2
Alˢ ⁊ exprobrare. non nouiſſet hominem. Et continuo gal
lus cantauit. Et recordatus eſt petr⁹ ver
mar.15.g. bi ieſu quod dixerat priuſq̄ gallus cantet
luce.22.g. ter me negabis. Et egreſſus foras fleuit
amare.

¶C.S. Jeſus pilato tradit: iudas laqo ſe ſuſpē dit: de agro figuli: iudiciū pilati: d barraba latrone: de clamide coccinea: de corona: de harundine de genuflexione: ⁊ illuſione dicentium: aue rex iudeorum: ⁊ expuitione in eū ⁊c. ſimonis angaria tione vt crucem tolleret: de felleo humore ⁊ crucifixione eius: de veſtimentis: de ſcripto rex iudeorum: de crucifixione latronum: de blaſphemijs: de tenebris factis: d domini clamore ⁊ morte: ⁊ alijs que contingebant in morte: de ſepultura domini: ⁊ de cuſtodia circa ſepulchrum.

Capitulum. xxvii.

A Mane autem facto con-
ſilium inierunt omnes
principes ſacerdotum
et ſeniores populi ad-
uerſus ieſum: vt eum
morti traderent. Et vin
mar.15.a. ctum adduxerunt eum
luce.23.a. et tradiderunt pontio
pilato preſidi. Tunc videns iudas qui eū
tradidit q damnatus eſſet: penitentia du
ctus: retulit triginta argenteos principi-
bus ſacerdotum et ſenioribus dicens:
Peccaui: tradens ſanguinem iuſtum. At
illi dixerunt. Quid ad nos? Tu videris. de pe. diſt.
Et proiectis argēteis in templo receſſit: 6.c.1.et di-
et abiens laqueo ſe ſuſpendit. Principes ſtin.3.cap.
autem ſacerdotum acceptis argenteis: di inter hec
xerūt. Non licet eos mittere in corbonam hyacum. et
quia precium ſanguinis eſt. Conſilio au c.iudam.et
tem inito: emerunt ex illis agrum figuli c.nihil.
in ſepulturam peregrinorum: propter
hoc vocatus eſt ager ille acheldemach: Act.1.b.
hoc eſt ager ſanguinis vſq̧ in hodier-
num diem. Tunc impletum eſt quod di-
ctum eſt per hieremiam prophetam di-
centem. Et acceperunt triginta argen- zach.11.d.
teos precium appreciati quem appre-
ciauerunt a filijs iſrael et dederunt eos
agrum figuli: ſicut conſtituit mihi domi-
nus. Jeſus autem ſtetit ante preſidem: et B
interrogauit eum preſes: dicens. Tu es mar.15.a.
rex iudeorum? Dixit illi ieſus. Tu dicis. luce.23.a.
Et cum accuſaretur a principib⁹ ſacerdo Johā.18.f.
tum et ſenioribus: nihil reſpondit. Tunc
dicit illi pilatus. Non audis quanta ad-
uerſum te dicunt teſtimonia? Et non re-
ſpondit ei ad vllum verbum: ita vt mirare
tur preſes vehementer. Per diem autem
ſolennem conſueuerat preſes populo mar.15.a.
dimittere vnum vinctum quem voluiſ- luce.23.a.
ſent. Habebat autem tunc vnum vinctum mar.15.a.
inſignem qui dicebatur barrabas. Con- Johā.18.g
gregatis ergo illis: dixit pilatus. Quem
vultis dimittam vobis barrabam: an ie-
ſum qui dicitur chriſtus. Sciebat enim
q per inuidiam tradidiſſent eū. Seden-
te autem illo pro tribunali: miſit ad eum
vxor eius dicens. Nihil tibi et iuſto illi:
multa enim paſſa ſum hodie per viſum mar.15.a.
propter eum. Principes autem ſacerdo- luce.23.c.
tum et ſeniores perſuaſerunt populis vt Johā.18.g
peterent barrabam: ieſum vero perderēt. Act.13.c.
Reſpondens autē preſes: ait illis. Quem C
vultis vobis de duobus dimitti. At illi mar.15.a.
dixerunt: barrabam. Dixit pilatus. Quid luce.23.c.
igitur faciam de ieſu qui dicitur xps. Di-
cunt omēs. Crucifigatur. Ait illi preſes.
Quid enim mali fecit. At illi magis cla-
mabant dicentes. Crucifigatur. Videns
autē pilatus q2 nihil pficeret: ſed magis
tumultus fieret accepta aqua lauit ma-
nus coram populo: dicens. Innocens
ego ſum a ſanguine huius iuſti: vos vi-
deritis. Et reſpondēs vniuerſus popul⁹

dixit. Sanguis eius ſup nos ⁊ ſuper filios
mar.15.b. noſtros. Tunc dimiſit illis barrabam: ie
lu.23.d. ſum autē flagellatum tradidit eis vt cru-
Joh.16.c. cifigeretur: tunc milites preſidis ſuſci-
mar.15.b. pientes ieſum in pretorio: congregauerūt
Joh.19.a. ad eum vniuerſam cohortem ⁊ exuentes
eum: chlamydem coccineam circundede
D runt ei. Et plectentes coronā de ſpinis de
poſuerunt ſuper caput eius: et harundi-
nem in dextera eius: ⁊ genuflexo ante eū
illudebāt ei dicentes. Aue rex iudeorum
mar.15.b. Et expuentes in eum acceperūt harun-
dinē: et percutiebāt caput eius. Et poſtq̄
illuſerūt ei: exuerūt eū chlamide ⁊ indue
runt eū veſtimentis eius: ⁊ duxerunt eū
vt crucifigerent. Exeuntes autem inue-
mar.15.b. nerunt hominem cyreneum: nomine ſy-
lu.23.d. monem: hunc angariauerunt vt tolleret
mar.15.b. crucem eius. Et venerunt in locum qui
luce.23.e dicitur golgotha: quod eſt caluarie locus
iohā.19.e. Et dederunt ei vinum bibere cum felle
mar.15.b. mixtum. Et cum guſtaſſet: noluit bibere.
lu.23.e. Poſtq̄ autem crucifixerunt eum: diuiſe-
iohā.19.e. runt veſtimenta eius ſortez mittentes: vt
impleretur qđ dictum eſt per ꝓphetam
dicentem. Diuiſerunt ſibi veſtimēta mea
E et ſuper veſtem meam miſerunt ſortem.
Pſa.21. Et ſedentes ſeruabant eum. Et impoſue
mar.15.c. runt ſuper caput eius cauſam ipſius ſcri
lu.23.c. ptam hic eſt ieſus rex iudeorum. Tunc
mar.3.c. crucifixi ſunt cū eo duo latrones: vnus
a dextris et vnus a ſiniſtris. Pretereun-
tes autem blaſphemabant eum mouen-
Ma. vath tes capita ſua et dicentes ✠ Uah qui de-
Sap.2.d. ſtruis templum dei et in triduo illud ree
mar.15.c. dificas. Salua temetipſum: ſi filius dei
lu.23.e. es: deſcende de cruce. Similiter ⁊ princi-
pes ſacerdotum illudentes cum ſcribis
⁊ ſenioribus dicebant. Alios ſaluos fecit
mar.15.c. ſeipſuz non poteſt ſaluum facere. Si rex
iſrael eſt deſcendat nunc de cruce: et cre
dimus ei. Confidit in deo: liberet eū nūc
mar.15.c. ſi vult. Dixit eniz: quia filius dei ſum. Id-
luce.23.f. ipſum autez ⁊ latrones qui crucifixi erāt
cum eo improperabant ei. A ſexta autem
hora tenebre facte ſunt ſuper vniuerſam
terram vſq; ad horā nonam. Et circa
horā nonam clamauit ieſus voce magna
dicens. Eli eli lamazabathani. Hoc eſt.
Deus meus: deus meus: vt quid dereliq-
F ſti me. Quidā autez illic ſtantes ⁊ audien
mar.15.c. tes dicebant. Heliam vocat iſte. Et con-
tinuo currens vnus ex eis acceptam ſpō
lu.23.e. giā impleuit aceto: ⁊ impoſuit harūdini
iohā.19.e. et dabat ei bibere. Ceteri ꝟo dicebāt. Si
mar.15.c. ne; videamus an veniat helias liberans
eum. Jeſus autem iterum clamans voce mar.15.d.
magna emiſit ſpiritum. Et ecce velum luce.23.f
templi ſciſſum eſt in duas partes: a ſum Apoca.6.f
mo vſq; deorſum. Et terra mota eſt: ⁊ pe
tre ſciſſe ſunt: et monumēta aperta ſunt
et multa corpora ſanctorum qui dormie-
rant ſurrexerunt. Et exeuntes de monu-
mentis poſt reſurrectionem eius vene-
runt in ſanctam ciuitatem: ⁊ apparuerūt
multis. Centurio aūt et qui cū eo erant
cuſtodientes ieſum: viſo terremotu ⁊ his
que fiebant timuerunt valde dicentes.
Uere filius dei erat iſte. Erant autem ibi
mulieres multe a longe que ſecute erāt ie mar.15.d.
ſum a galilea miniſtrantes ei: inter quas lu.23.g.
erat maria magdalene: et maria iacobi ⁊ mar.15.d.
ioſeph mater: et mater filiorum zebedei.
Cum autē ſero factum eſſet venit qdā
homo diues ab arimathia nomine io- G
ſeph: qui et ipſe diſcipulus erat ieſu. Hic mar.15.d.
acceſſit ad pilatum: et petijt corpus ieſu. lu.23.g.
Tunc pilatus iuſſit reddi corpus. Et ac- iohā.20.g.
cepto corpore ioſeph inuoluit illud i ſyn mar.15.d.
done munda: et poſuit illud in monumē lu.23.g.
to ſuo nouo quod exciderat in petra: et iohā.19.g.
aduoluit ſaxum magnum ad oſtium mo mar.16.a.
numenti: et abijt. Erant autem ibi maria
magdalene et altera maria ſedentes con
tra ſepulchrum. Altera autem die que eſt
poſt paraſceuen: conuenerunt princi- H
pes ſacerdotum et phariſei ad pilatum:
dicentes. Domine recordati ſumus: quia
ſeductor ille dixit adhuc viuens: poſt tres
dies reſurgam. Jube ergo cuſtodiri ſepul
chrum vſq; in diem tertium: ne forte ve-
niant diſcipuli eius et furentur eum: et
dicant plebi: ſurrexit a mortuis: et erit
nouiſſim⁹ error peior priore. Ait illis pi-
latus. Habetis cuſtodiam. Jte cuſtodi-
te ſicut ſcitis. Jlli autem abeuntes mu-
nierunt ſepulchrum ſignantes lapi[dem]
cum cuſtodibus.

¶ C.S. Reſurrectio dñi: et qualiter apparuit
poſt hec: de pecunia data cuſtodibus: ⁊ manda
tum de baptiſmate. Capitulum.xxviij.

VEſpere autē ſabbati q̄ A
luceſcit in pria ſabba-
ti: venit maria magda-
lene et altera maria vi-
dere ſepulchruz. Et ec
ce terremot⁹ factus eſt
magnus. Angelus eñi
domini deſcendit de ce mar.16.a.
lo: et accedens reuoluit lapidem: et ſede- luce.24.a
bat ſuper eum. Erat autem aſpect⁹ eius iohā.20.a.

ſicut fulgur: et veſtimenta eius ſicut nix.
Pre timore autem eius exterriti ſunt cu-
ſtodes: ⁊ facti ſunt velut mortui. Reſpō-
mar.16.b. dens aūt angelus dixit mulieribus. No-
luce.24.a. lite timere vos. Scio eñ ꝙ ieſum qui cru
D cifixus eſt queritis. Non eſt hic ſurrexit
eñ ſicut dixit. Venite ⁊ videte locum vbi
poſitus erat dñs. Et cito euntes dicite di
ſcipulis eius: ꝗꝛ ſurrexit et ecce precedet
vos in galileam. Ibi eum videbitis: ecce
mar.16.b. ꝓdixi vobis. Et exierūt cito de monumē-
luce.24.b. to cum timore et gaudio magno curren-
tes nunciare diſcipulis eiꝰ. Et ecce ieſus
occurrit illis: dicens. Auete. Ille autem
acceſſerunt ⁊ tenuerūt pedes eius: ⁊ ado
Als ✝ eis. rauerūt eum. Tunc ait illis ✝ ieſus. No-
lite timere. Ite nunciate fratribus meis
E vt eant in galileā: ibi me videbunt. Que
cum abiiſſent: ecce quidam de cuſtodibꝰ
venerunt in ciuitatē ⁊ nūciauerunt ꝓnci
pibus ſacerdotum omnia que facta fue-
rant. Et congregati cum ſenioribus con
ſilio accepto pecuniam copioſam dede-
runt militibus dicētes. Dicite quia diſci
puli eius nocte venerūt: ⁊ furati ſunt eū
nobis dormientibus. Et ſi hoc auditum
fuerit a ꝑſide nos ſuadebimus ei: et ſecu
ros vos faciemus. At illi accepta pecu-
nia fecerunt ſicut erant edocti. Et diuul
gatum eſt verbum iſtud apud iudeos vſ-
F ꝙ in hodiernū diem. Undecim aūt diſci
puli abierūt in galileā in montem vbi cō
ſtituerat illis ieſus. Et vidētes eū adora-
uerunt: quidam aūt dubitauerunt. Et ac
mar.16.f. cedens ieſus: locutus eſt eis dicēs. Data
eſt mihi omnis poteſtas in celo: ⁊ in terra
Eūtes ergo docete oēs gētes baptizātes
eos in noīe patris ⁊ filii ⁊ ſpūſſancti: do
centes eos ſeruare omnia q̄cūꝙ mādaui
vobis. Et ecce ego vobiſcū ſum omnibꝰ
diebꝰ vſꝙ ad ꝯſummationem ſeculi.

¶ Explicit euāgelium ſm Matheum.

¶ Incipit ꝓlogus ſancti hieronymi in euangelium ſm Marcū.

Marcus euangeliſta dei ele-
ctus et petri in baptiſmate
filius atꝙ in diuino ſermo-
ne diſcipulus ſacerdotium
in iſrael agens ſm carnem
leuita: ad fidem chriſti con-
uerſus euangelium in italia ſcripſit: oſtē
dēs in eo quid ⁊ generi ſuo deberet ⁊ xp̄o
Nam initium principii in voce ꝓphetice
exclamationis inſtituens ordinem leuiti
ce electionis oſtendit vt predicans prede
ſtinatum iohannem filium zacharie in vo
ce angeli annunciantis emiſſum: non ſo
lum verbum carnem factum ſed ⁊ corpus
domini in omnia per verbū diuine vocis
animatum initio euangelice predicatio-
nis oſtenderet: vt qui hoc legens ✝ ſciret Als ✝ lege ret.
cui initium carnis in domino: et ieſu ad
uenientis habitaculū caro deberet agno
ſcere: atꝙ in ſe verbum vocis quod in cō
ſonantibus perdiderat inueniret. Deniꝙ
cū perfecti euāgelii opus itraſſent ⁊ a ba
ptiſmo domini predicare deum inchoās
non laborauit natiuitatem carnis quam
in prioribus viderat dicere: ſed totius ex
primens expoſitionem deſerti ieiunium
numeri tentationem diaboli congregatio
nem beſtiarum et miniſteriorum protu-
lit angelorum: vt inſtituens nos ad intel
ligendum ſingula in breui compingens
ne auctoritatem facte rei demeret: ⁊ per-
ficiēdi operis plenitudinem non negaret
Deniꝙ amputaſſe ſibi poſt fidem polli-
cem dicitur: vt ſacerdotio reprobus habe
retur: ſed tantum conſentiens fidei prede
ſtinata potuit electio: vt nec ſic in opere
verbi perderet qđ priꝰ meruerat in gene
re. Nā alexandrie epiſcopus fuit. Cuius
per ſingula opus fuit ſcire: et euāgelii in
ſe dicta diſponere: ⁊ diſciplinam legis in
ſe agnoſcere: ⁊ diuinam in carne domini
intelligere naturam. Que in nos primū
requiri oportet: dehinc inquiſita volumꝰ
agnoſci habentes mercedem exhortatio
nis: quoniam qui plantat et qui rigat
vnum ſunt: qui autem incrementum pre
ſtat: deus eſt.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit euangelium ſecundum marcum.

¶ C.S. de ſancto iohanne baptiſta: ⁊ victu ⁊ habitu eiuſdem: baptizatur ieſus ⁊ tentatur victis predicans penitentiā: petrum ⁊ ceteros ſequi iubet: hominem ab immūdo ſpiritu eripuit: ſocrū petri a febribus liberat: leproſum mundat.

Capitulum primum.

A

Matt.11.b. Initium
luce.7.d. euãgelij ieſu xp̄i fi-
Eſa.40.a. lij dei ſicut ſcriptuȝ
mar.3.a. eſt in eſaia ꝓpheta.
Johan.1.c. Ecce mitto angeluȝ
meuȝ an̄ faciē tuã q
preparabit viã tuaȝ
ante te. Vox clamã-
tis in deſerto. Para
te viã dn̄i: rectas fa-
cite ſemitas eius.
Fuit i deſerto iohã-
nes baptizãs ꝑ pdi-
mat.3.a. cãs baptiſmuȝ penitẽtie in remiſſionem
luce.3.a. peccatorum. Et egrediebatur ad euȝ om
nis iudee regio: et hieroſolymite vniuerſi
Alꝰ + iorda et baptizabãtur ab illo in iordanis ✠ flu
ne. mine confitentes peccata ſua. Et erat io
iohan.3.c. hannes veſtitus pilis cameli ꝛ zona pelli
mat.3.a. cea circa lumbos eius: et locuſtas et mel
B ſilueſtre edebat: et predicabat dicẽs. Ve
mat.3.c. nit fortior me poſt me cuius non ſum di
lu.3.c. gnus procumbens ſoluere corrigiam cal
Johan.1.d. ciamentorum eius. Ego baptizaui vos
Alꝰ + in. aqua: ille vero baptizabit vos ſpirituſan
mat.3.c. cto. Et factum eſt in diebus illis venit ie
lu.3.c. ſus a nazareth galilee ꝛ baptizatus eſt a
iohan.1.d. iohanne in iordane: et ſtatim aſcendens
mat.3.d. de aqua vidit celos apertos ꝛ ſpiritũſan
lu.3.d. ctum tanꝗ̄ columbam deſcendentem et
iohan.3.c. manentem in ipſo. Et vox facta eſt de ce-
mat.3.d. lis. Tu es filius meus dilectus: in te cõ-
lu.3.c. placui. Et ſtatim ſpũs expulit eum i de
2.pe.1.d. ſertum: ꝛ erat i deſerto quadraginta die
mat.4.a. bus ꝛ quadraginta noctibus: ꝛ tentaba-
lu.4.a. tur a ſathana. Eratqꝫ cum beſtijs: ꝛ ange
mat.4.a. li miniſtrabãt illi. Poſtꝗ̄ autem tradituſ
eſt iohãnes: venit ieſus in galileam predi
cãs euãgelium regni dei ꝛ dicẽs. Qm̄ im
mat.4.c. pletũ eſt tp̄us ꝛ appropinquabit regnum
luce.5.b. dei. Penitemini ꝛ credite euangelio. Et
mat.4.c. preteriens ſecus mare galilee: vidit ſimo
lu.5.b. nem et andream fratreȝ eius: mittentes
retia in mare. Erant enim piſcatores. Et
dixit eis ieſus. Venite poſt me: ꝛ faciam
vos fieri piſcatores hominum. Et proti-
nus relictis retibus ſecuti ſunt eum. Et
progreſſus inde puſillũ vidit iacobũ zebe
dei ꝛ iohãnē fratrē eiꝰ: ꝛ ipſos componē
tes retia in naui: et ſtatim vocauit illos.
Et relicto patre ſuo zebedeo in naui cuȝ
mercenarijs: ſecuti ſunt euȝ: ꝛ ingrediunt
lu.4.c. caphernauȝ: ꝛ ſtatim ſabbatis ingreſſus
C in ſynagogã docebat eos: ꝛ ſtupebãt ſu-
mat.7.d. per doctrina eius. Erat enim docẽs eos

quaſi poteſtatem habẽs: ꝛ non ſicut ſcri lu.4.d.
be. Et erat in ſynagoga eorum homo in lu.4.c.
ſpiritu immundo: ꝛ exclamauit: dicens.
Quid nobis ꝛ tibi ieſu nazarene? Veni-
ſti perdere nos? Scio ꝙ ſis ſanctꝰ dei. Et
comminatus eſt ieſus: dicens. Obmute-
ſcet ꝛ exi de homine. Et diſcerpens eum
ſpiritus immundus et exclamans voce
magna: exijt ab eo. Et mirati ſunt omnes
ita vt cõquirerẽt inter ſe: dicentes. Quid
nã eſt hoc? Quenam doctrina hec noua?
Quia in poteſtate ſpiritibus immũdis im
perat: ꝛ obediunt ei. Et proceſſit rumor mat.8.b.
eius ſtatim in omnem regionem galilee: lu.4.f.
et protinus egredientes de ſynagoga ve-
nerũt in domum ſimonis ꝛ andree cum
iacobo ꝛ iohanne. Recũbebat ✠ autē ſo- Alꝰ + decũ
crus ſimonis febricitans: ꝛ ſtatim dicũt bebat.
ei de illa. Et accedens eleuauit eam ap-
prehenſa manu eius: ꝛ continuo dimiſit
eam febris: ꝛ miniſtrabat eis. Veſpere lu.4.f.
autem facto cum occidiſſet ſol: afferebãt D
ad eum omnes male habentes et demo- I.3.b.
nia habentes: et erat omnis ciuitas con-
gregata ad ianuaȝ: ꝛ curauit multos qui
vexabantur varijs languoribus: ꝛ demo
nia multa ejciebat: ꝛ non ſinebat ea loq
quoniam ſciebant eum: ꝛ diluculo valde
ſurgens egreſſus abijt in deſertum locuȝ
ibiqꝫ orabat: ꝛ proſecutꝰ eſt eum ſimon ꝛ
qui cum illo erant. Et cum inueniſſent eũ
dixerunt ei: quia omnes querunt te. Et
ait illis. Eamus in proximos vicos ꝛ ci-
uitates: vt ibi predicem. Ad hoc enim ve
ni. Et erat predicans i ſynagogis eorum
et i omni galilea: ꝛ demonia ejciens. Et mat.8.a.
venit ad eum leproſus deprecans eum: ꝛ luce.5.c.
genuflexo: dixit. Si vis poteſt me mun-
dare. Jeſus autem miſertus eius exten-
dit manum ſuam: et tangens eum ait illi
Volo mundare. Et cum dixiſſet ſtatim
diſceſſit ab eo lepra: et mundatus eſt. Et mat.8.a.
comminatus eſt ei: ſtatimqꝫ eiecit illum luce.5.c.
Et dixit ei. Vide nemini dixeris: ſed vade
oſtende te principi ſacerdotum: et offer
pro emundatione tua que precepit moy-
ſes in teſtimonium illis. At ille egreſſus
cepit predicare: ꝛ diffamare ſermonem:
ita vt iaȝ nõ poſſet manifeſte introire in
ciuitatem: ſed foris i deſertis locis eſſe: ꝛ
conueniebant ad eum vndiqꝫ.

¶ C.S. Paralyticũ iubet tollere grabatum ſuũ
leui alphei ſe ſequi iubent: apud quem cum ac-
cumberet ꝛ multi publicani: iudeis murmuran
tibus dicit non eſſe opus ſanis medicum diſcipu
li ſabbato ſpicas euellant. Capitu.ij.

A ET iterū itrauit capbar
naū poſt dies octo: et
auditū ē q̄ i domo eſ
ſet ⁊ ꝯuenerunt multi
Alˢ + appa ita vt nō caperet ✠ ne
reret. q̄ ad ianuā: ⁊ loq̄baꝛ
Mat.9.a. eis ꝟbum. Et venerūt
lu.5.c. ad eū ferētes paralyti
Iohā.5.a. cū q̄ a q̄ttuoꝛ portabaꝛ: ⁊ cuꝫ nō poſſent
offerre eū illi pre turba nudauerūt tectū
vbi erat: ⁊ pateſaciētes ſubmiſerunt gra
batū i quo paralyticus iacebat. Cuꝫ aūt
vidiſſet ieſus fidē illoꝝ: ait paralitico. Fi
li dimittunꝛ tibi pctā tua: erāt autē illic
q̄dā de ſcribis ſedētes ⁊ cogitātes i cordi
bus ſuis. Quid hic ſic loquiꝛ? Blaſphe
Iſa.43.d. mat. Quis pōt dimittere pctā niſi ſolus
1.cor.2.d. de⁹? Quo ſtatī cognito ieſus ſpiritu ſuo:
q2 ſic cogitarent intra ſe: dicit illis. Quid
B iſta cogitatis i cordib⁹ vr̄is? Quid ē faci
mat.9.a. li⁹ dicere paralytico: dimittunꝛ tibi pctā
lu.5.c. tua an dicere ſurge ✠ tolle grabatū tuū
Alˢ + et. ⁊ ābula? Ut aūt ſciatꝭ q2 fili⁹ hoīs habet
mat.9.a. ptātē i terra dimittēdi pctā: ait paralyti
lu.5.c. co. Tibi dico ſurge tolle grabatuꝫ tuū: et
Iohā.5.b. vade i domuꝫ tuā: ⁊ ſtatim ſurrexit ille ⁊
ſublato grabato abijt inde coram oībus:
Alˢ + glori ita vt mirarenꝛ oēs ⁊ honorificarēt ✠ de
ficarēt. um: dicētes: q2 nūq̄ ſic vidim⁹. Et egreſ
ſus eſt rurſus ad mare: oīſq; turba venie
bat ad eū et docebat eos. Et cum preter
mat.9.a. iret vidit leui alphei ſedētē ad teloneū:
lu.5.f. et ait illi. Sequere me: ⁊ ſurgens ſecutus
mat 9.a. eſt eum. Et factum eſt cū accumberet in
lu.5.f. domo illius: multi publicani ⁊ pctōres ſi
C mul diſcumbebant cum ieſu ⁊ diſcipulis
ei⁹. Erant eñi multi q̄ ſeq̄banꝛ eum. Et
ſcribe ⁊ phariſei videntes q2 māducaret cū
publicanis ⁊ pctōribus dicebāt diſcipu
matt.9.a. lis ſuis. Quare cum publicanis ⁊ pecca
lu.5.f. toribus māducat ⁊ bibit magiſter veſter?
Hoc audito ieſus: ait illis. Non neceſſe
hūt ſani medico: ſꝫ q̄ male habēt. Nō eñi
1.Tim.1.c. veni vocare iuſtos: ſꝫ pctōres. Et erāt di
ſcipuli iohānis ⁊ phariſei ieiunātes ⁊ ve
Alˢ + cur niūt ⁊ dicūt illi. Quare diſcipuli iohan
lu.5.f. nis ⁊ phariſeoꝝ ieiunāt: tui autē diſcipu
mat.9.b. li nō ieiunant? Et ait illis ieſus. Nunq̄d
lu.5.g. poſſunt filij nuptiarum q̄diu cum illis
ſponſus eſt ieiunare? Quāto tpe hūt ſe
cum ſponſum non poſſunt ieiunare. Ue
D nient autē dies cuꝫ auferet ab eis ſpon
ſus ⁊ tunc ieiunabūt i illis dieb⁹. Nemo
aſſumētum pāni rudis aſſuit veſtimento
alˢ + noi. el veteri: alioqui aufert ſupplemētuꝫ nouū
hum. ✠ a veteri: ⁊ maioꝛ ſciſſura fit. Et nemo
mittit vinuꝫ nouū i vtres veteres: alioq̄n
dirūpet vinuꝫ vtres: ⁊ vinum effundeꝛ ⁊
vtres pibunt. Sꝫ vinuꝫ nouuꝫ i vtres no Mat.12.a.
uos mitti debet. Et factū ē iteruꝫ cuꝫ dñs lu.6.a.
ſabbatis ābularet ꝑ ſata: ⁊ diſcipuli ei⁹ ce
perunt pgredi ⁊ vellere ſpicas. Phariſei
aūt dicebant ei: ecce q̄d faciunt diſcipuli
tui ſabbatꝭ qď nō lꝫ: ⁊ ait illis. Nūq̄d legi 1.re.21.b.
ſtis q̄d fecerit dd̄ q̄n neceſſitatē habuit: ⁊ mat.12.a.
eſurijt ipſe ⁊ q̄ cū eo erāt. Quō itroiuit in lu.6.a.
domū dei ſub abiathar pricipe ſacerdo
tū: ⁊ panes ꝓpoſitiōis māducauit quos
nō licebat māducare niſi ſolis ſacerdoti
bus ⁊ dedit eis ⁊ q̄ cū eo erāt. Et dicebat
eis. Sabbatū ꝓpter hoīem factuꝫ eſt: et
non hō ꝓpter ſabbatū. Itaq; dñs eſt fili⁹ mat.12.a.
hominis etiam ſabbati. lu.6.a.

¶ C.G. In ſynagoga ſabbato curat hñtes aridā
manum: ⁊ multos ſanat: ⁊ ſpūs immūdi clama
bant tu es filius dei: duodecim aploꝝ electio
⁊ eoꝝ nomina: ſcribe dicebant q̄ in principe de
monioꝝ eijceret demonia: mřem et fratres dicit
qui faciunt voluntatem dei. Capitm. iij

ET itroiuit iterū i ſyna A
gogā: ⁊ erat ibi hō ha mat.12.a.
hēs manū aridā: et ob
ſeruabāt euꝫ ſi ſabbatꝭ
curaret vt accuſarent
illum. Et ait hoī hñti
manū aridā. Surge i
medium. Et dixit eis.
Licet ſabbatꝭ bñfacere an male: aīaꝫ ſal
uā facere an pdere? At illi tacebāt: ⁊ cir lu.6.b.
cūſpiciēs eos i ira ꝯtriſtat⁹ ſup cecitate mat.12.b.
cordis eoꝝ: dicit hoī. Extēde manū tuā.
Et extēdit: ⁊ reſtituta ē man⁹ illi. Exeun iohan.10.f
tes aūt phariſei: ſtatī cū herodianis cōſi
liū faciebāt aduerſus eū quō eū pderēt.
Ieſus aūt cum diſcipulis ſuis receſſit ad
mare: ⁊ multa turba galilea ⁊ iudea ſecu
ta eſt eū ⁊ ab hieroſolymis ⁊ ab idumea
⁊ ✠ trās iordanē ⁊ q̄ circa tyrū ⁊ ſidoneꝫ Alˢ + de.
multitudo magna audientes q̄ faciebat mat.4.d.
venerūt ad euꝫ. Et dixit ieſus diſcipulis lu.4.d.
ſuis vt i nauicula ſibi deſeruirent ꝓpter iohan.6.a.
turbā ne cōprimerēt euꝫ. Multos eñi ſa B
nabat ita vt irruerēt i eū vt illuꝫ tāgerēt
quotquot habebāt plagas. Et ſpūs im lu.4.g.
mūdi cum illū videbāt pcidebant ei. Et
clamabāt dicentes. Tu es filius dei ⁊ ve
hemēter comminabaꝛ eis: ne manifeſta
rent illum. Et aſcēdens in montem vo
cauit ad ſe quos voluit ipſe: ⁊ venerunt
ad eum. Et fecit vt eſſent duodecim cum
illo: et vt mitteret eos predicare. Et dedit mat.10.a.
illis poteſtatem curandi infirmitates et lu.9.a.

Mat.10.a. eijciendi demonia. Et impoſuit ſimoni
lu.6.c. nomen petrus: ⁊ iacobum zebedei ⁊ iohā
Act.1.b. nem fratrem iacobi: ⁊ impoſuit eis nomi
E na boanerges: quod eſt filij tonitrui: ⁊ an
dreā ⁊ philippū ⁊ bartholomeum ⁊ mat
theum ⁊ thomā ⁊ iacobum alphei ⁊ tha-
deū ⁊ ſimonē chananeuꝫ ⁊ iudā ſcarioth
Alſ ✠ non qui ⁊ ✠ tradidit illum. Et veniunt ad do
habet et. mum: ⁊ conuenit iterum turba: ita vt nō
poſſent neqꝫ panem manducare: ⁊ cum
Al ✠ diſcipuli. audiſſent ſui ✠ exierūt tenere eū. Dicebāt
enim qm̄ in furorem verſus eſt. Et ſcribe q̄
mat.12.b. ab hieroſolymis deſcēderāt dicebāt qm̄
lu.11.b. beelzebub habet: et qꝛ in principe demo-
mat.12.b. niorꝫ eijcit demonia. Et cōuocatis eis: in
luce.12.c. parabolis dicebat illis. Quomodo pōt
ſathanas ſathanā eijcere? Et ſi regnuꝫ in
ſe diuidatur: nō pōt regnū illud ſtare. Et
ſi domus ſuper ſemetipſam diſpartiatur
nō pōt domus illa ſtare: ⁊ ſi ſathanas cō
ſurrexit in ſemetipſum: diſpartitus eſt: ⁊
F non poterit ſtare: ſed finē habet. Nemo
poteſt vaſa fortis ingreſſus in domum di
ripere niſi prius fortē alliget: ⁊ tunc do-
Mat.12.c. muꝫ eius diripiet. Amen dico vobis qm̄
lu.12.b. oia dimittent filijs hoim pctā ⁊ blaſphe
Diſt.30.c. mie: quib⁹ blaſphemauerīt. Qui autem
qualis. blaſphemauerit in ſpiritūſanctū: non ha
bet remiſſionem in eternum: ſed reus erit
eterni delicti: qm̄ dicebāt ſpm̄ immundū
mat.12.b. habet. Et veniunt mater ei⁹ ⁊ fratres: et
luce.8.c. foris ſtātes miſerūt ad eū vocātes eū: et
ſedebat circa eū turba: ⁊ dicunt ei. Ecce
mater tua ⁊ fratres tui foris q̄runt te. Et
rñdēs eis: ait. Que eſt mr̄ mea ⁊ fratres
mei? Et circūſpiciēs eos q̄ i circuitu ei⁹
ſedebāt ait. Ecce mr̄ mea ⁊ fratres mei.
Qui em̄ fecerit volūtatem dei: hic frater
meus ⁊ ſoror mea ⁊ mater mea eſt.

¶ C.S. Parabolā ſeminātis dicit: de mēſura de ſemine iacto in terram de grano ſynapis: naui-gans tēpeſtatem ſedat. Capim.iiij.

A Et iterum cepit docere
luce.5.c. ad mare: ⁊ congregata
eſt ad eū turba multa
itavt i nauim aſcendēs
ſederet in mari: et oīs
turba circa mare ſup
terram erat ⁊ docebat
eos in parabolis mul-
matt.13.a. ta ⁊ dicebat illis in doctrina ſua. Audite.
luce.8.a. Ecce exijt ſeminās ad ſeminādū. Et dū
ſeminat: aliud cecidit ſecus viam: ⁊ vene
runt volucres celi et comederunt illud.
Aliud vero cecidit ſuper petroſa vbi non
habuit terram multam: ⁊ ſtatim exortum
eſt: quoniam non habebat altitudinem
terre: ⁊ quādo exort⁹ eſt ſol exeſtuauit: et
eo q̄ nō habebat radicē exaruit. Et aliud
cecidit in ſpinas: ⁊ aſcenderunt ſpine et
ſuffocauerūt illud: ⁊ fructū nō dedit. Et
aliud cecidit in terrā bonam: ⁊ dabat fru
ctū aſcēdētē ⁊ creſcētē ⁊ afferebat: vnuꝫ
tricesimū: ⁊ vnū ſexageſimū: ⁊ cēteſimū. B
Et dicebat. Qui habet aures audiendi
audiat. Et cuꝫ eſſet ſingularis: interroga
uerūt eū hi qui cū eo erāt duodecim pa-
rabolā exponere. Et dicebat eis. Uobis
datū eſt noſſe ✠ myſteriū regni dei: illis Al ✠ ſcire
aūt qui foris ſunt i parabolis oia fiunt:
vt vidētes videāt: et nō videāt: ⁊ audien- mat.13.b.
tes audiant: ⁊ non intelligāt: neqn̄ cōuer lu.8.b.
tantur ⁊ dimittant eis pctā. Et ait illis. Ioh.12.f.
Neſcitis parabolā hāc. Et quō oēs para Eſa.6.c.
bolas cognoſcetis? Qui ſeminat: verbuꝫ Act.28.f.
ſeminat. Hi autem ſunt q̄ circa viam vbi mat.13.c.
ſeminat verbū: ⁊ cū audierint: confeſtim luce.8.b.
venit ſathanas ⁊ aufert verbum qđ ſemi
natū eſt in cordib⁹ ✠ eorꝫ. Et hi ſunt ſilr Al ✠ corda
qui ſuper petroſa ſeminant qui cū audie
rint verbū: ſtatim cum gaudio accipiūt
illud: ⁊ non habent radicē i ſe ſed tpales
ſunt: deinde orta tribulatiōe ⁊ pſecutiōe
propter verbū: ꝯfeſtim ſcandalizant. Et
alij ſunt qui in ſpinis ſeminātur. Hi ſunt
qui verbum audierunt: ⁊ erumne ſeculi ⁊
deceptio diuitiarum: ⁊ circa reliqua cōcu
piſcentie introeuntes ſuffocant verbum:
⁊ ſine fructu efficitur. Et hi ſunt q̄ ſuper C
terrā bonā ſeminati ſunt q̄ audiunt ver-
bum ⁊ ſuſcipiunt: ⁊ fructificant vnū tri-
ceſimum vnum ſexageſimum: ⁊ vnum cē
teſimum. Et dicebat illis. Nunqđ venit mat.5.b.
lucerna vt ſub modio ponat aut ſub le- luce.8.c. et
cto? Nōne vt ſup cādelabrū ponatur. Nō 11.e.
eſt enim aliqđ abſcōditum quod non ma mat.10.b.
nifeſtetur: nec factum eſt occultum quod lu.8.c.
veniat in palā. Si quis habet aures audi
endi: audiat. Et dicebat illis. Uidete qđ
audiatis. In q̄ mēſura menſi fueritis: re- mat.7.a.
metietur vobis ⁊ adijcietur vobis. Qui em̄ lu.6.f.
habet: dabitur illi: ⁊ qui non habet etiam mat.13.b.
quod habet auferetur ab eo. Et dicebat. ⁊.17.c.
Sic eſt regnum dei quēadmodum ſi ho Luce.8.c.
mo iaciat ſemētē in terram ⁊ dormiat et 19.d.
exurgat nocte ⁊ die ⁊ ſemen germinet et
increſcat dum neſcit ille. Ultro em̄ terra
fructificat primum herbam: deinde ſpi- De pe.diſt.
cam deinde plenum frumentuꝫ in ſpica. 2.c. dū ſan
Et cū ex ſe pduxerit fructus ſtatim mit- ctam.
tet falcē quoniā adeſt meſſis. Et dicebat

mat.13.b. lu.13.b. Cui aſſimilabimus regnũ dei: aut cui pa
rabole cõparabimus illud? Sicut granũ
ſynapis quod cum ſeminatum fuerit in
terra minus eſt oibus ſeminibꝰ que ſunt
in terra: ⁊ cũ natũ fuerit aſcẽdit in arbo
rem ⁊ fit maius oibꝰ oleribus: ⁊ facit ra
mos magnos ita vt poſſint ſub vmbra
eius aues celi habitare. Et talibus mul
tis parabolis loq̃batur eis ṽbũ ꝑut po
terant audire: ſine parabola aũt nõ loq̃
batur eis. Seorſum autẽ diſcipulis ſuis
b differebat omnia. Et ait illis i die illa cũ
mat.13.c. ſero eſſet factum. Tranſeamus cõtra. Et
mat.8.c. dimittẽtes turbã aſſumũt eũ ita vt erat
lu.8.b. in naui: ⁊ alie naues erant cum illo. Et
facta eſt ꝓcella magna vẽti: ⁊ fluctꝰ mit
tebat in nauim ita vt impleretur nauis.
Et erat ipſe in puppi ſuper ceruical dor
miens: ⁊ excitant eũ ⁊ dicũt illi. Magi
ſter nõ ad te pertinet: q2 perimꝰ? Et exur
gens cõminatꝰ eſt vẽto: ⁊ dixit mari. Ta
ce obmuteſce. Et ceſſauit ventus ⁊ facta
eſt trãquillitas magna. Et ait illis. Quid
mat.8.c. timidi eſtis? Necdum habetis fidem. Et
timuerunt timore magno: ⁊ dicebant ad
lu.8.d. alterutrum. Quiſputas eſt iſte quia ven
tus et mare obediunt ei.

¶ C.D. demonioꝝ legionẽ ab homine expellit: ſa
nat mulierẽ a profluuio ſanguinis: archiſynago
gi filiã mortuam ſuſcitauit. Capitulum. v.

Et ET venerunt trãſfretuꝫ
mat.8.d. maris in regionẽ gera
lu.8.c. ſenorũ. Et exeũti ei ✠
Alſ ✠ exeũ de naui ſtatim occur
te ei. rit de monumentis hõ
in ſpũ immundo qui do
miciliũ habebat i mo
numentis. Et neq3 ca
thenis iã quiſ poterat eũ ligare: qm̃ ſepe
compedibus ⁊ cathenis vinctus: dirupiſ
ſet cathenas ⁊ cõpedes cõminuiſſet: ⁊ ne
mo poterat eum domare. Et ſemꝑ die ac
nocte in monumẽtis ⁊ in montibꝰ erat
clamans ⁊ concidens ſe lapidibus. Ui
dens aũt ieſum a longe cucurrit ⁊ adora
Alſ ✠ hom nit eũ: ⁊ clamãs voce magna dixit. Quid
mi. mihi ⁊ tibi ieſu fili dei ✠ altiſſimi? Adiuro
te per deum ne me torqueas. Dicebat eñ
De pe.diſt. illi. Exi ſpiritus immũde ab homine iſto
5.cap. ſunt Et interrogabat eum. Qd̃ tibi nomen eſt
plures. Et dicit ei. Legio mihi nomen eſt: quia
multi ſumus. Et deprecabaẗ eum mul
B tum ne ſe expelleret extra regionẽ. Erat
autem ibi circa montem grex porcorum
magnus paſcens in agris. Et deprecabã
tur eum ſpiritus dicentes. Mitte nos in

porcos vt in eos introeamus. Et conceſ mat.8.d.
ſit eis ſtatim ieſus. Et exeuntes ſpiritus lu.8.c.
immundi introierunt in porcos: et ma
gno impetu grex precipitatus eſt i mare lu.8.d.
ad duo milia ⁊ ſuffocati ſunt i mari. Qui
autem paſcebant eos fugerunt ⁊ nuncia
uerunt in ciuitatem ⁊ in agros. Et egreſ
ſi ſunt videre quid eſſet facti: ⁊ venerunt
ad ieſum ⁊ viderunt illuꝫ qui a demonio
vexabaẗ ſedentem veſtitum ⁊ ſane men
tis: ⁊ timuerunt. Et narrauerũt illis qui
viderãt qualiter factuꝫ eſſet ei qui demo
nium habuerat: et de porcis. Et rogare lu.8.f.
ceperunt eum vt diſcederet de finibꝰ eoꝝ
Cũq3 aſcenderet nauim cepit illum deꝓ
cari qui a demonio vexatus fuerat vt eſ
ſet cũ illo: ⁊ nõ admiſit eũ ſ3 ait illi. Ua
de in domuꝫ tuã ad tuos ⁊ annũcia illis C
quãta tibi dñs fecerit: ⁊ miſertus ſit tui. mat.9.E.
Et abijt ⁊ cepit ꝑdicare in decapoli: quã lu.8.f.
ta ſibi feciſſet ieſus: ⁊ omnes mirabanẗ. Alſ ✠ aſcẽ
Et cũ ✠ tranſcẽdiſſet ieſus in naui rur diſſet.
ſus trãs fretum cõuenit turba multa ad
eum: ⁊ erat circa mare. Et venit quidam
de archiſynagogis nomie iairus ⁊ vidẽs
eum procidit ad pedes eius: ⁊ deprecaba
tur eum multum dicẽs. Qm̃ filia mea in
extremis eſt: veni impone manum tuam
ſup eã: vt ſalua ſit ⁊ viuat. Et abijt cum mat.9.E.
illo: ⁊ ſeq̃bebaẗ eũ turba multa: ⁊ compri lu.8.f.
mebãt eum. Et mulier q̃ erat in ꝓfluuio
ſanguinis annis duodecim ⁊ fuerat mul
ta ꝑpeſſa a cõpluribus medicis: ⁊ eroga
uerat oia ſua: nec q̃cq̃ ꝓfecerat ſed ma
gis deterius habebat: cũ audiſſet de ieſu:
venit in turba retro: ⁊ tetigit veſtimẽtuꝫ
eius. Dicebat enim: quia ſi vel veſtimen
tum eius tetigero ſalua ero. Et cõfeſtim
ſiccatus eſt fons ſanguinis eius: ⁊ ſenſit
corpore: q2 ſanata eẽt a plaga. Et ſtatim
ieſus in ſemetipſo cognoſcẽs virtutẽ que
exierat de illo cõuerſus ad turbã aiebat.
Quis tetigit veſtimẽta mea? Et dicebant
ei diſcipuli ſui. Uides turbã cõprimentẽ
te ⁊ dicis quis me tetigit? Et circumſpicie
bat videre eã q̃ hoc fecerat. Mulier ꝟo
timens ⁊ tremens: ſciens quod factum
eſſet in ſe venit ⁊ procidit ante euꝫ: ⁊ dixit
ei omnem veritatem. Ille autem dixit ei. mat.9.f.
Filia fides tua te saluaꝫ fecit: vade in pa lu.7.g.
ce ⁊ eſto ſana a plaga tua. Adhuc eo lo D
quẽte veniunt nunciȷ ad archiſynagogũ
dicẽtes: quia filia tua mortua eſt: quid vl
tra vexas magiſtrum? Ieſus autẽ audito
verbo qd̃ dicebaẗ: ait archiſynagogo. No
li timere tãtũmodo crede. Et non admi

ſit quēꝙ ſe ſequi: niſi petrū ꝛ iacobū et
iohānē fratrē iacobi. Et veniūt in domū
archiſynagogi: ꝛ vidit tumultū ꝛ flentes
et eiulantes multū. ꝛ ingreſſus ait illis.
Matt.9.c. Quid turbamini et ploratis puella non
ē mortua ſꝫ dormit. Et irridebāt eū. Ipſe
vero eiectis oib⁹ aſſumit patrē ꝛ matrē
puelle ꝛ q̄ ſecū erāt: ꝛ igrediunt̄ vbi puel
la erat iacens: et tenēs manū puelle ait
mat.9.c illi. Tabitacumi: qđ eſt interpretatum.
Puella tibi dico ſurge. Et cōfeſti ſurre-
xit puella et ambulabat. Erat aūt anno-
rū duodeci: ꝛ obſtupuerunt ſtupore ma-
gno. Et p̄cepit illis vehemēter: vt nemo
id ſciret: et iuſſit dare illi manducare.
¶ C.S. Dicebant ieſum fabri filium: ꝓphetam
non ſine honore eſſe: niſi in patria ſua; vocat duo
decim ꝛ cepit eos mittere binos cum p̄ceptis: he
rodes dixit ieſum iohānem baptiſtam: alij vero
dicebant: qꝛ helias eſt: alij qꝛ ꝓpheta de capite
iohānis: de regreſſu apoſtoloꝝ ad ieſum: de q̄nqꝫ
panibus ꝛ duob⁹ piſcibus: ieſus ſupra mare am
bulat: ꝛ infirmos ſanat: ꝛ quotquot tangebant
eum: ſalui fiebant. Caplm. vj.

A
mat.13.g. Et egreſſus inde abijt
lu.4.c. in patriā ſuā: et ſeque
iohan.4.f. bant̄ eū diſcipuli ſui.
mat.13.g. Et facto ſabbato ce-
lu.4.d. pit i ſynagoga docere:
et multi audientes ad
mirabantur in doctri
iohan.6.e. na ei⁹ dicentes. Unde
huic hec oīa? Et que eſt ſapientia q̄ data
eſt illi: ꝛ virtutes tales q̄ ꝑ man⁹ eius effi
ciūtur. Nonne hic eſt faber filius marie
frater iacobi et ioſeph ꝛ iude et ſimonis
Nōne ꝛ ſorores eius hic nobiſcum ſunt.
mat.13.g. Et ſcandalizabantur in illo. Et dicebat
lu.4.d. illis ieſus. Qꝛ nō eſt ꝓpheta ſine honore
iohan.4.f. niſi in patria ſua et in domo ſua et in co
gnatione ſua. Et nō poterat ibi virtutem
vllā facere: niſi paucos infirmos impoſi
tis manib⁹ curauit. Et mirabāt̄ propter
incredulitatē eoꝝ: ꝛ circuībat caſtella in
mat.10.a. circūitu docens. Et vocauit duodecim ꝛ
lu.9.a. cepit eos mittere binos: ꝛ dabat illis po-
B teſtatem ſpirituū immundoꝝ. Et prece-
pit illis ne quid tollerent in via niſi virgā
tm̄: non peram: non panē: neqꝫ i zona es
ſed calciatos ſandalijs: ꝛ ne induerentur
mat.10.b. duab⁹ tunicis. Et dicebat eis. Quocūqꝫ
lu.10.a. introieris i domum: illic manete donec
matt.10.a. exeatis inde. Et quicūqꝫ non receperint
lu.10.a. vos: neqꝫ audierint vos exeuntes inde ex
cutite puluerem de pedibus veſtris in te
ſtimoniuꝫ illis. Et exeuntes predicabāt
vt penitentiam agerent: ꝛ demonia mul-
ta eijciebant: et vngebant oleo multos
egros ꝛ ſanabantur. Et audiuit rex hero mat.14.a.
des (manifeſtum enim factuꝫ eſt nomen lu.10.a.
eius) ꝛ dicebat. Quia iohannes baptiſta
reſurrexit a mortuis: ꝛ propterea virtu-
tes operantur i illo. Alij autē dicebant
quia helias eſt: alij vero dicebāt quia pro
pheta eſt: quaſi vnus ex ꝓphetis. Quo au C
dito herodes ait. Quē ego decollaui iohā mat.14.a.
nem hic a mortuis reſurrexit. Ipſe enim lu.9.a.
herodes miſit ac tenuit iohannem: ꝛ vin
xit eum in carcerem propter herodiadeꝫ
vxorem philippi fratris ſui: quia duxerat
eam. Dicebat enim iohannes herodi. Nō
licet tibi habere vxorem fratris tui. Hero
dias autem inſidiabatur illi: ꝛ volebat oc-
cidere eum: nec poterat. Herodes auteꝫ
metuebat iohānem ſciens eum virum iu
ſtum ꝛ ſanctum: ꝛ cuſtodiebat eum ꝛ au
dito eo multa faciebat ꝛ libenter eum au
diebat. Et cum dies opportunus accidiſ
ſet: herodes natalis ſui cenam fecit prin-
cipibus ꝛ tribunis ꝛ p̄mis galilee. Cūqꝫ
introiſſet filia ipſius herodiadis ꝛ ſaltaſ
ſet ꝛ placuiſſet herodi: ſimulqꝫ recumbē-
tibus rex ait puelle. Pete a me quod vis:
et dabo tibi ꝛ iurauit illi: qꝛ quicq̄d petie
ris dabo tibi: licet dimidium regni mei. D
Que cū exiſſet dixit matri ſue. Quid petam?
At illa dixit. Caput iohannis baptiſte.
Cūqꝫ itroiſſet ſtatī cum feſtinatione ad
regem petiuit dicens. Uolo vt protinus
des mihi i diſco caput iohannis baptiſte
Et contriſtatus eſt rex propter iuſiuran-
dum ꝛ propter ſimul diſcumbētes noluit
eam contriſtare: ſed miſſo ſpiculatore p̄-
cepit afferre caput eius i diſco: ꝛ decolla
uit eum i carcereꝫ. Et attulit caput ei⁹ in
diſco: ꝛ dedit illud puelle: ꝛ puella dedit matt.14.b.
matri ſue. Quo audito diſcipuli eius ve-
nerunt ꝛ tulerunt corpus eius ꝛ poſue-
runt illud i monumento. Et conuenien-
tes apoſtoli ad ieſuꝫ renūciauerūt ei oīa
que egerant ꝛ docuerant. Et ait illis. Ue
nite ſeorſum i deſertum locum: ꝛ requieſci
te puſillum. Erant eīn q̄ veniebant ꝛ re-
dibant multi: Et nec ſpacium mādu can
di habebāt. Et aſcēdētes i naui: abierūt E
in deſertum locuꝫ ſeorſum. Et viderunt mat.9.b
eos abeuntes: ꝛ cognouerunt multi: ꝛ pe
deſtres de oībus ciuitatib⁹ cucurrerunt
illuc: ꝛ preuenerūt eos. Et exiēs vidit tur
bam multā ieſus ꝛ miſert⁹ eſt ſuper eos
quia erant ſicut oues non habentes pa-
ſtorem. Et cepit illos docere multa: ꝛ cuꝫ

iam hora multa fieret acceſſerunt diſci-
puli eius dicentes. Deſert⁹ eſt locus hic
et iam hora preterijt: dimitte illos vt eun
tes in proximas villas ꝛ vicos emāt ſibi
cibos quos manducēt. Et reſpondēs ait
mat.14.b illis. Date illis manducare. Et dixerunt
lu.9.b. ei. Euntes emamus ducētis denarijs pa
io.6,a, nes: ꝛ dabimus illis manducare. Et di-
xit eis. Quot panes habetis. Ite ꝛ vide-
te. Et cum cognouiſſent dicunt quinꝗ et
duos piſces. Et precepit illis vt accube-
re facerent oēs ſm cōtubernia ſuper viri
de fenū. Et diſcubuerūt in partes ꝑ cen
F tenos et quinquagenos. Et acceptis quinꝗ
panibus ꝛ duobus piſcib⁹ intuens in ce
lum benedixit: ꝛ fregit panes: et dedit di
ſcipulis ſuis vt ponerēt añ eos. Et duos
piſces diuiſit omnibus: ꝛ mūducauerūt
omnes ꝛ ſaturati ſunt. Et ſuſtulerunt re
liquias fragmentorum duodecim cophi
nos plenos ꝛ de piſcibus. Erant autem
qui mūducauerunt quinꝗ milia viroꝝ.
mat.14.c. Et ſtatim coegit diſcipulos ſuos aſcen-
iohan.6,b. dere nauim: vt ꝓcederent eū trans fretuz
ad bethſaidā: dū ipſe dimitteret populū.
Et cū dimiſiſſet eos abijt in montē ora-
G re. Et cum ſero eſſet erat nauis in medio
mat.14.b. mari: ꝛ ipſe ſolus in terra: ꝛ videns eos
laborantes in remigando: erat eñ vent⁹
contrarius eis. Et circa quartā vigiliam
noctis venit ad eos ambulans ſupra ma
re ꝛ volebat ꝑterire eos. At illi vt viderūt
eum ambulantē ſupra mare putauerunt
phantaſma eſſe ꝛ exclamauerunt. Oēs
eñ viderūt eū ꝛ cturbati ſunt. Et ſtatim
locutus eſt cū eis et dixit eis. Confidite
ego ſum nolite timere. Et aſcendit ad il-
mat.14.d. los in nauim: ꝛ ceſſauit ventus. Et plus
magis intra ſe ſtupebāt. Nō enim intelle-
xerunt de panibus: erat eñ cor eoꝝ obce-
catum. Et cū trāſfretaſſent venerunt in
terram geneſareth: ꝛ applicuerūt. Cūꝗ
egreſſi eſſent de naui cōtinuo cognouerūt
eū: ꝛ ꝑcurrentes vniuerſam regionē illā
ceperunt in grabatis eos ꝗ ſe male habe
bant circūferre vbi audiebant eū eſſe: ꝛ
quocūꝗ introibat in vicos vel in villas
aut ciuitates in plateis ponebant infir-
mos: ꝛ deprecabantur eū: vt vel fimbriā
veſtimenti eius tangerent. Et quotquot
tangebant eum ſalui fiebant.

¶ C.S. De manibus non lotis: ꝛ ea magis coin-
quinare hoiem ꝗ exeunt de ore: filiā ſyrophenice
a demonio liberat dicens. Non eſt bonum ſume
re panem filioꝝ: ꝛ mittere canibus; ſurdum et
mutum cur at dicens ei. Effeta. Ca. vij.

ET cōuenerunt ad eū
phariſei: ꝛ quidā de ſcri-
bis venientes ab hieroſo
lymis. Et cū vidiſſent
quoſdā de diſcipulis
ei⁹ cōib⁹ manib⁹ id eſt
nō lotis: mūducare pa
nes vituperauerūt. Pha
riſei autem ꝛ omnes iudei niſi crebro la-
uerint man⁹ nō mūducāt tenētes tradi
tionē ſenioꝝ. Et a foro venientes niſi ba
ptizentur non comedunt. Et alia multa
ſunt que tradita ſunt illis ſeruare: baptiſ
mata calicū ꝛ vrceoꝝ ꝛ eramētorum ꝛ le
ctoꝝ. Et īterrogabāt eū phariſei ꝛ ſcribe mat.15.a.
Quare diſcipuli tui non ambulant iuxta
traditionē ſenioꝝ: ſꝫ cōib⁹ manib⁹ man B
ducāt panē? At ille reſpondens dixit eis.
Bñ ꝓphetauit eſaias de vobis hypocri- Eſa.49.b.
tis: ſicut ſcriptū eſt. Populus hic labijs me mat.15.a.
honorat cor aūt eoꝝ lōge eſt a me. In va
nū aūt me colūt docentes doctrinas ꝛ ꝓ
cepta hoim. Relinquentes eñ mandata
dei tenetis traditiones hoim baptiſma-
ta vrceoꝝ ꝛ calicū: ꝛ alia ſimilia his facitis
multa. Et dicebat illis. Bñ irritum feci-
ſtis ꝓceptū dei vt traditionē veſtrā ſeruetis.
Moyſes eñ dixit. Honora patrē tuū et Exo.20.b.
matrē tuā: ꝛ qui maledixerit patri vel mrī Deu.5.b.
morte moriať. Vos aūt dicitis. Si dixe- leui.20.b.
rit hō patri vel mrī corbā: qđ eſt donū qđ
cūꝗ ex me tibi ꝓfuerit: ꝛ vltra non dimit
titis eū quicꝗ facere prī ſuo aut mrī: reſci
dētes ꝟbū dei ꝑ traditionē veſtrā quam
tradidiſtis. Et ſimilia hmōi multa facitis. C
Et aduocans iterū turbas dicebat illis.
Audite me oēs ꝛ intelligite. Nihil eſt ex-
tra hominē introiens in eū qđ poſſit eū
coinquinare: ſed ꝗ de homine procedunt
illa ſunt ꝗ coinquinant hoiem. Si quis
habet aures audiendi audiat. Et cum in
troiſſet in domū a turba: interrogabant
eum diſcipuli ei⁹ parabolā. Et ait illis.
Sic ꝛ vos imprudētes eſtis. Non intelli mat.15.b.
gitis: qꝛ oē extrinſecus introiēs i hoiem
nō pōt eū coinquinare: qꝛ nō intrat in cor
ei⁹ ſꝫ i vētrē vadit ꝛ i ſeceſſū exit purgās
oēs eſcas. Dicebat aūt qm̄ illa ꝗ de hoie
exeūt illa coinquinant hominē. Ab intus mat.5.b.
eñ de corde hoim male cogitatiōes ꝓce
dunt adulteria: fornicatiōes: homicidia:
furta: auaricie: neqtie: dolus: īpudicitie:
oculus malus: blaſphemia: ſupbia: ſtul-
ticia. Oia hec mala ab int⁹ ꝓcedūt: ꝛ coin
quināt hoiem. Et inde ſurgens abijt in
fines tyri ꝛ ſidonis; ꝛ ingreſſus domum

Neminē voluit ſcire: ⁊ non potuit latere.
mat.15.e Mulier eñ ſtatim vt audiuit de eo cuiꝰ
filia habebat ſpm̄ imūdū itrauit ⁊ proci-
dit ad pedes eius. Erat eñ mulier genti-
b lis ſyrophenixa gñe: ⁊ rogabat euꝫ vt de
mat.15.e. moniū eijceret de filia eius. Qui dixit illi
Sine prius ſaturari filios. Nō eſt bonuꝫ
ſumere panem filioꝝ ⁊ mittere canibus.
At illa reſpōdit ⁊ dixit illi. Utiqꝫ dñe: nā
⁊ catelli comedūt ſub mēſa de micis pue-
rorum. Et ait illi. Propter hūc ſermonē
vade exijt demonium a filia tua. Et cum
abijſſet domum inuenit puellā iacentem
ſupra lectū ⁊ demoniū exijſſe. Et iterum
exiens de finibus tyri venit per ſidonē ad
mare galilee inter medios fines decapo-
leos ⁊ adducunt ei ſurdū ⁊ mutum: ⁊ de
precabanť euꝫ vt iponat illi manū: ⁊ ap-
prehendens eum de turba ſeorſum miſit
digitos ſuos in auriculas eius: ⁊ expuēs
tetigit linguā eiꝰ: ⁊ ſuſpiciēs i celum ige
muit: ⁊ ait illi. Effeta: quod eſt adaperire.
J.6.b. Et ſtatim aperte ſunt aures eiꝰ: ⁊ ſolutū
eſt vinculū lingue eiꝰ ⁊ loquebať recte ⁊
gene.1.d. precepit illis ne cui dicerēt. Quāto autē
Eccl'a.39.e eis p̄cipiebat tāto magis plus p̄dicabāt
⁊ eo ampliꝰ admirabanť dicētes. Bñ oia
fecit: ⁊ ſurdos fecit audire ⁊ mutos loq.

¶ C.8. De ſeptē panibꝰ ⁊ piſciculis paucis ſatu
rauit quattuor milia hoīm: de ſigno ione: p̄cepit
caueri a fermēto phariſeoꝝ ⁊ herodis: ⁊ venit in
bethſaida: ⁊ de ſputo et impoſitione manus ceci
oculos aperit: petrū poſt cōfeſſionē: qꝛ xp̄s filiꝰ
dei eſſet: dure increpat dicens: vade retro ſatha
nas: turbe cū diſcipulis dixit: ſi quis vult me ſe
qui: deneget ſemetipſū: ⁊ qui me pfeſſus fuerit:
⁊ verba mea in generatiōe iſta ⁊c. Capl'm. viij.

a

N diebꝰ illis iterū cuꝫ
turba multa eſſet cum
ieſu: nec haberent qđ
māducarēt: cōuocatis
diſcipulis ait illis. Mi
mat.15.d. ſereor ſuper turbaꝫ qꝛ
ecce iam triduo ſuſti-
nent me: nec habēt qđ
māducēt ⁊ ſi dimiſero eos ieiunos in do-
muꝫ ſuā deficient i via. Quidā eñ ex eis
de lōge venerunt. Et rñderūt ei diſcipuli
ſui. Unde iſtos qs poterit hic ſatiare pani-
bus in ſolitudine? Et interrogauit eos.
Quot panes habetis? Qui dixerūt ei. Se
ptē. Et p̄cepit turbe diſcūbere ſup terraꝫ
Et accipiens ſeptē panes gratias agens
fregit ⁊ dabat diſcipulis ſuis vt appone-
rent. Et appoſuerunt turbe: ⁊ habebant
piſciculos paucos: ⁊ ipſos benedixit ⁊ iuſ
ſit apponi. Et manducauerunt ⁊ ſaturati
ſunt: ⁊ ſuſtulerunt quod ſuperauerat de
fragmentis ſeptem ſportas. Erant autē b
qui māducauerāt quaſi quattuor milia: mat.16.a.
⁊ dimiſit eos. Et ſtatim aſcendēs nauim Johan.6.b
cum diſcipulis ſuis, venit in partes dal- ⁊.6.d.
manutha: ⁊ exierunt phariſei ⁊ ceperunt
cōquirere cū eo querentes ab illo ſignum
de celo tentantes eum. Et ingemiſcens
ſpiritu ait. Quid gñatio iſta q̄rit? Amen mat.12.e.
dico vobis: ſi dabitur generationi iſti ſi- luce.11.d.
gnum: ⁊ dimittens eos aſcendit iterum
nauim ⁊ abijt trans fretuꝫ. Et obliti ſunt
panē ſumere: ⁊ niſi vnū panem nō habe-
bant ſecuꝫ in naui. Et precipiebat eis di mat.16.a.
cens. Uidete ⁊ cauete a fermento phari- lu.12.a.
ſeorum ⁊ fermento herodis. Et cogita-
bant ad alterutrū dicētes: qꝛ panes non
habemus. Quo cognito ait illis ieſus.
Quid cogitatis: qꝛ panes non habetis?
Nōdum cognoſcitis nec intelligitis? Ad ps.113.b
huc cecatum habetis cor veſtrum: ocu- iohan.6.b
los habentes non videtis: ⁊ aures haben ⁊.6.f.
tes nō auditis. Nec recordamini qñ qn-
qꝫ panes fregit in qnqꝫ milia: ⁊ quot co-
phinos fragmētoꝝ plenos ſuſtuliſtis? Di
cunt ei. Duodecim. Quādo ⁊ ſeptem pa-
nes i quattuor milia: quot ſportas frag- c
mentorum tuliſtis. Et dicunt ei. Septeꝫ
Et dicebat eis. Quomodo nondum itel-
ligitis? Et veniunt bethſaida ⁊ adducunt
ei cecum: ⁊ rogabant eum vt illum tāge-
ret. Et apprehenſa manu ceci eduxit euꝫ
extra vicum: ⁊ expuens i oculos eius im
poſitis manibus ſuis interrogauit eum
ſi quid videret. Et aſpiciens ait. Uideo
homines velut arbores ambulantes. De
inde iterum impoſuit manus ſuper ocu-
los eius: ⁊ cepit videre: ⁊ reſtitutus eſt ita
vt clare videret omnia: ⁊ miſit illū in do-
mum ſuam dicēs. Uade in domū tuam:
⁊ ſi in vicum itroieris nemini dixeris. Et mat.16.d.
egreſſus eſt ieſus ⁊ diſcipuli eius i caſtel Luce.9.c.
la ceſaree philippi: et i via iterrogabat di
ſcipulos ſuos dicēs eis. Quem me dicūt
homines. Qui reſponderunt illi dicētes.
Alij iohannem baptiſtaꝫ: alij heliaꝫ: alij
vero quaſi vnum de prophetis. Tūc dicit
illis. Uos vero quem me eſſe dicitis? Re- b
ſpondens petrus ait ei. Tu es chriſtus: mat.16.c.
Et comminatus eſt eis: ne cui dicerent Luce.9.c.
de illo. Et cepit docere eos: quoniā opor
tet filium hominis multa pati: et repro-
bari a ſenioribus et a ſummis ſacerdo-
tibus et ſcribis: et occidi: et poſt tres di-
es reſurgere. Et palam verbum loquebať

baf. Et apprehẽdẽs eũ petrus cepit incre
mat.16.d. pare eũ. Qui cõuerſus: ⁊ videns diſcipu
lu.9.c. los ſuos: cõminat⁹ eſt petro: dicẽs. Va
c.14.f. de retro me ſathana: qꝛ non ſapis q̃ dei
ſunt: ſed q̃ ſunt hoim. Et ꝯuocata turba
mat.16.b cum diſcipulis ſuis: dixit eis. Si quis vult
Lu.17.g. me ſequi deneget ſemetipſũ: ⁊ tollat cru
cem ſuam: ⁊ ſequatur. Qui enim volue
rit aiam ſuã ſaluã facere: perdet eam qui
aũt pdiderit aiaꝫ ſuã ppter me ⁊ euãge
mat.10.b liũ ſaluã faciet eã. Quid eñ ꝓderit homi
Luce.9.c. ni: ſi lucret mũdũ totũ: ⁊ detrimẽtũ aie
12.b. ſue faciat. Aut q̃d hõ ꝯmutationis dabit
pro aia ſua? Qui eñ me cõfeſſus fuerit: ⁊
verba mea in gñatiõe iſta adultera ⁊ pec
catrice: ⁊ fili⁹ hois cõfitebit eũ: cũ vene
rit i glĩa pris ſui cũ angelis ſanctis.

¶ C.S. Jeſus in mõte trãſfiguraf: ⁊ dixit quia helias venit: eiecto ſurdo ⁊ muto ſpũ: dicit diſcipulis: hoc genus in nullo põt exire niſi oratione ⁊ ieiunio: ꝑdicit paſſionem ſuaꝫ: humilitatem docet: ⁊ nõ eſſe ꝓhibendum qui in nomine eius virtutem facit: de calice aque: de ſcandalo manus: pedis: oculi: de ſale. Capim. ix.

A
mat.16.d ET dicebat illis. Amen
luce.9.d. dico vobis: qꝛ ſunt qui
mat.17.a. dã de hic ſtãtib⁹ q̃ nõ
Lu.9.d. guſtabunt mortem do
nec videant regnũ dei
veniens in virtute. Et
poſt dies ſex aſſumpſit
ieſus petrum ⁊ iaco
bum ⁊ iohãnẽ: ⁊ duxit illos in mõtẽ excel
ſum ſolos: ⁊ trãſfiguratus eſt corã ipſis.
Et veſtimẽta ei⁹ facta ſunt ſplendẽtia et
cãdida nimis velut nix: qualia fullo non
põt ſup terrã candida facere. Et appa
ruit illis helias cum moyſe: ⁊ erãt loquẽ
tes cũ ieſu. Et rñdẽs petr⁹ ait ieſu. Rab
bi: bonũ eſt nos hic eẽ: ⁊ faciam⁹ tria ta
bernacula: tibi vnũ: moyſi vnum: ⁊ helie
vnum. Non eñ ſciebat quid diceret. Erãt
enim timore exterriti. Et facta eſt nubes
obumbrans eos: ⁊ venit vox de nube di
B cẽs. Hic eſt filius meus chariſſimus au
mat.17.b. dite illum. Et ſtatim circunſpicientes ne
minem amplius viderunt niſi ieſum tã
tũ ſecũ. Et deſcendentibus illis de mon
te precepit illis ne cuiq̃ q̃d vidiſſent: nar
rarẽt: niſi cũ filius hominis a mortuis re
ſurrexerit. Et verbũ cõtinuerunt apud ſe
cõquirentes q̃d eſſet cũ a mortuis reſur
mat.17.b. rexerit. Et iterrogabãt eũ dicẽtes. Quid
ergo dicũt phariſei ⁊ ſcribe: qꝛ heliã opor
teat venire primũ. Qui rñdens ait illis.
Helias cũ venerit primo reſtituet omnia
et quomodo ſcriptum eſt in filiuꝫ homis
vt multa patiaf ⁊ cõtẽnaf. Sꝫ dico vobis
qꝛ ⁊ helias venit: ⁊ fecerunt illi quecũq̃
voluerunt ſicut ſcriptũ eſt de eo. Et veni
ens ad diſcipulos ſuos vidit turbam ma
gnam circa eos ⁊ ſcribas cõquirẽtes cuꝫ
illis. Et cõfeſtim omnis ppls videns ie C
ſum: ſtupefactus eſt: ⁊ expauerunt: ⁊ ac
currentes ſalutabãt eũ: ⁊ iterrogauit eos
Quid iter vos cõquiritis? Et rñdẽs vnus mat.17.c.
de turba dixit. Magiſter attuli filiũ meũ luce.9.c.
ad te hñtẽ ſpm mutũ: qui vbicũq̃ eũ apprẽ
hẽderit: allidit illũ ⁊ ſpumat ⁊ ſtridet dẽ
tibus et areſcit. Et dixi diſcipulis tuis: vt
eijcerent illum: ⁊ non potuerunt. Qui re mat.17.c.
ſpõdens eis dixit. O gñatio incredula: q̃ lu.9.c.
diu apud vos ero: q̃diu vos patiar. Affer
te illum ad me. Et attulerunt euꝫ. Et cũ
vidiſſet eum: ſtati ſpũs cõturbauit illum
et eliſus in terram volutabaf ſpumãs et
interrogauit patrẽ ei⁹. Quãtũ tpis eſt ex
quo ei hoc accidit? At ille ait. Ab ifantia
et frequẽter eũ in ignẽ ⁊ aquã miſit vt eũ D
perderet. Sed ſi quid potes: adiuua nos
miſertus nri. Jeſus aũt ait illi. Si potes
credere omnia poſſibilia ſunt credenti.
Et continuo exclamãs pater pueri cum
lachrymis aiebat. Credo dñe adiuua in
credulitateꝫ meã. Et cũ vidiſſet ieſus cõ
currentẽ turbam cõminatus eſt ſpiritui
immundo: dicẽs illi. Surde ⁊ mute ſpi
rit⁹: ego ꝑcipio tibi exi ab eo: ⁊ amplius
ne itroeas in eũ. Et exclamãs et multuꝫ
diſcerpens eum: exijt ab eo. Et factus eſt
ſicut mortuus: ita vt multi dicerent: quia mat.17.c.
mortuus eſt. Jeſus aũt tenẽs manuꝫ ei⁹
eleuauit eũ: ⁊ ſurrexit. Et cuꝫ itroiſſet in
domuꝫ diſcipuli ei⁹ ſecreto iterrogabant
eũ. Quare nos nõ potuimus eijcere euꝫ E
Et dixit illis. Hoc genus i nullo põt exi mat.17.d.
re: niſi in oratione ⁊ ieiunio. Et inde pro lu.9.c.
fecti ꝑtergrediebanf galileam: nec vale a.8.d.
bat quẽq̃ ſcire. Docebat autẽ diſcipulos i.10.e.
ſuos: ⁊ dicebat illis: qꝛ filius hominis tra
detur in manus hominũ ⁊ occidẽt eum
⁊ occiſus tertia die reſurget. At illi igno
rabãt verbũ: ⁊ timebãt eũ iterrogare. Et
venerunt capharnaum. Qui cum domi
eſſent: interrogabat eos. Quid in via tra
ctabatis? At illi tacebãt. Siquidem in via mat.18.a.
inter ſe diſputauerãt: quis eoꝝ maior eẽt lu.9.f.
Et reſidens vocauit duodecim ⁊ ait illis ma.20.b
Si quis vult prim⁹ eẽ: erit oim nouiſſi mat.18.a.
mus ⁊ omniũ miniſter. Et accipiẽs pue lu.6.f.
rũ ſtatuit euꝫ in medio eoꝝ. Quem cum mat.18.a.
cõplexus eſſet ait illis. Quiſq̃s vnum ex luce.19.f.

F hmōi pueris recepit in noīe meo: me re
cipit: τ quicūq₃ me ſuſceperit. nō me ſuſce
Luce.9.f. pit: ſed eū qui me miſit. Rñdit illi iohan
nes dicens. Magiſter: vidimꝰ quēdā in
noīe tuo eijcientē demonia: q̄ nō ſequit
1.Cor.12.a nos: τ ꝓhibuimus eū. Jeſus autem ait.
Nolite ꝓhibere eū. Nemo eſt eñ q̄ faciat
virtutē in noīe meo: τ poſſit cito male lo
qui de me. Qui eñ nō eſt aduerſum vos
ꝑ vobis eſt. Quiſquis eñ potuꝫ dederit
vobis calicem aque frigide in noīe meo
q꞉ xp̄i eſtis: amē dico vobis: nō pdet mer
cede ſuā. Et quiſq̄s ſcādalizauerit vnū
ex his puſillis credētibus in me: bonum
eſt ei magis ſi circūdaret mola aſinaria
mat.18.a. collo eius τ in mare mitteret. Et ſi ſcan
lu.17.a. dalizauerit te manus tua: abſcide illam.
B Bonū eſt tibi debilē introire in vitaꝫ: q̄ꝫ
Eſa.66.g. duas manus habentē ire in gehennā: in
Eze.20. ignē inextinguibilē: vbi vermis eoꝝ nō mo
rit: et ignis nō extinguit. Et ſi pes tuus
te ſcādalizat: amputa illuꝫ. Bonū eſt ti
bi claudū introire ī vitā eternā q̄ꝫ duos
pedes habentem mitti in gehennā ignis
inextinguibilis: vbi vermis eoꝝ nō mo
mat.18.b. rit: τ ignis non extinguit. Qđ ſi oculus
tuus ſcandalizat te: eijce eū. Bonū eſt ti
bi luſcū introire in regnū dei q̄ꝫ duos ocu
mat.5.d. los habentē mitti in gehēnam ignis: vbi
lu.14.g. vermis eoꝝ nō morit: τ ignis nō extingui
tur: Omnis eñ igne ſaliet: τ oīs victima
ſale ſaliet. Bonū eſt ſal. Qđ ſi ſal inſulſuꝫ
fuerit in quo illud cōdietis? Habete in vo
bis ſal: τ pacē habete inter vos.

¶ C. X. Uxorē nō dimittēdam niſi ob fornicatio
nem: ieſus dixit: ſinite paruulos venire ad me:
dixit: nemo bonus niſi vnus deꝰ: dixit: vade vende
quecunq₃ habes: τ da pauperibꝰ: difficile q̄ pe
cunias habent in regnū dei introibunt: q̄ ꝓ ſuis
renūciauerit centuplū accipiet: erunt primi no
uiſſimi: τ venturā ſibi ꝑdixit paſſionem: petitio
filioꝝ zebedei: qui voluerit in vobis primus eſſe
erit oīm ſeruus: filius hoīs nō venit vt miniſtra
retur ei: ſed vt miniſtraret: de ceco mēdicante
curato.

Capitulum. x.

A
mat.19.a. ET inde exurgēs venit
in fines iudee vltra ior
danē: τ cōueniunt ite
rū turbe ad eū: τ ſicut
cōſueuerat iterū doce
bat illos. Et accedē
tes phariſei interroga
bant eū: ſi liꝫ viro vxo
Deu.24.a rem dimittere: tētantes eū. At ille reſpō
mat.5.e. dens dixit eis. Quid vobis precepit moy
et.19.a. ſes? Qui dixerūt. Moyſes permiſit libel
lum repudij ſcribere τ dimittere. Quibꝰ
reſpondens ieſus ait. Ad duriciā cordis
ſcripſit vobis p̄ceptū iſtud. Ab initio aūt gene.2.d.
creature maſculum τ feminam fecit eos ma.19.a.
deus. Propter hoc relinquet hō patreꝫ Eph.5.d.
ſuum τ matrem τ adherebit ad vxorē ſuā 1.Cor.6.d
τ erunt duo in carne vna. Itaq₃ iam nō
ſunt duo: ſed vna caro: qđ ergo deus con
iunxit homo non ſeparet. Et ī domo ite
rum diſcipuli eius de eodē interrogaue B
runt euꝫ. Et ait illis. Quicūq₃ dimiſerit mat.5.e.
vxorem ſuam et aliam duxerit adulteriū et.19.b.
cōmittit ſup eā. Et ſi vxor dimiſerit virū
ſuum: τ alij nupſerit: mechat. Et offere lu.16.d.
bāt illi paruulos vt tāgeret illos: diſcipuli mat.16.b
aūt cōminabant offerentibus. Quos cū lu.18.c.
videret ieſus: indigne tulit τ ait illis. Si
nite paruulos venire ad me: τ ne ꝓhibue
ritis eos: talium eſt eniꝫ regnū dei. Amē mat.19.b
dico vobis: quiſq̄s nō recepit regnū dei ve lu.18.c.
lut paruulus: non intrabit in illud. Et
cōplexans eos et imponens manus ſup
illos benedicebat eos. Et cum egreſſus
eſſet in via, ꝓcurrens quidā genuflexo an
eū rogabat eum dicens. Magiſter bone
qđ faciā vt vitā eternā ꝑcipiā? Jeſus au C
tē dixit. Quid me dicis bonū? Nemo bo mat.19.b
nus niſi vnꝰ deꝰ. Precepta noſti: ne adul lu.10.c.
teres: ne occidas: ne fureris: ne falſuꝫ te Exo.20.b.
ſtimonium dixeris: ne fraudē feceris: ho Rom.8.a
nora patrem tuum τ matrem. At ille rñ
dēs ait illi. Magiſter: hec oīa obſeruaui Eccl.3.b.
a iuuentute mea. Jeſus aūt intuitꝰ eum
dilexit eū τ dixit ei. Unum tibi deeſt: vade mat.16.c.
quecūq₃ habes vēde τ da pauperibus: τ ha lu.18.d.
bebis theſaurū in celo: et veni ſeq̄re me.
Qui contriſtatꝰ in verbo: abijt merēs. Erat
enim hñs multas poſſeſſiones. Et circū mat.19.c.
ſpiciēs ieſus ait diſcipulis ſuis. Quā diffi lu.18.d.
cile qui pecunias habent in regnum dei
introibunt. Diſcipuli autem obſtupebāt
in verbis eiꝰ. At ieſus rurſus rñdēs: ait
illis. Filioli: q̄ꝫ difficile eſt confidētes in pe
cunijs in regnū dei introire. Facilius eſt mat.19.c.
camelū ꝑ foramē acꝰ tranſire: q̄ꝫ diuitem lu.18.c.
intrare in regnum dei. Qui magis admi D
rabant: dicētes ad ſemetipſos. Et quis pōt
ſaluus fieri? Et intuens illos ieſus: ait.
Apud hoīes impoſſibile eſt: ſed nō apd mat.19.d.
deū: oīa eniꝫ poſſibilia ſunt apud deum. lu.18.c.
Et poſt hec cepit ei petrus dicere. Ecce mat.19.d
nos dimiſimus oīa: et ſecuti ſumus te: lu.19.c.
Rñdens ieſus ait. Amen dico vobis ne mat.19.d.
mo eſt qui reliquerit domuꝫ: aut fratres lu.18.c.
aut ſorores: aut patrem aut matrē: aut fi
lios; aut agros: ꝓpter me τ ꝓpter euāge

tum: ꝗ nõ accipiet cẽties tñ nũc in tpe
hoc: domos ⁊ fratres et ſorores ⁊ matres
et filios et agros cũ perſecutiõibꝰ: ⁊ in ſe
K culo futuro vitã eternam. Multi autem
mat.19.d erunt primi nouiſſimi: et nouiſſimi pri
lu.13.f. mi. Erant aũt in via aſcẽdẽtes hieroſoly
mã: ⁊ ꝓcedebat illos ieſus. Et ſtupebãt:
⁊ ſequẽtes timebãt. Et aſſumẽs iterum
duodecim: cepit illis dicere ꝗ eſſent ei vẽ
mat.20.c. tura. Q2 ecce aſcẽdimus hieroſolymã: et
filius hoĩs tradet̃ ꝓncipibus ſacerdotuꝫ
Lu.18.c. et ſcribis et ſenioribus: ⁊ dãnabunt eum
morte ⁊ tradẽt eũ gẽtibꝰ ⁊ illudent ei: et
ꝯſpuent eũ: ⁊ flagellabunt eum: ⁊ interfi
cient eum: ⁊ tertia die reſurget ⁊ accedũt
ad eũ iacobꝰ ⁊ iohãnes filij zebedei dicẽ
mat.20.c. tes. Magiſter: volumus vt qđcũqꝫ petie
rimꝰ facias nobis. At ille dixit eis. Quid
vultis vt faciam vobis? Et dixerunt. Da
nobis vt vnꝰ ad dexteram tuã: ⁊ aliꝰ ad ſi
F niſtram tuã ſedeamus in gl̃ia tua. Jeſus
aũt ait eis. Neſcitis ꝗd petatis: poteſtis
bibere calicẽ quẽ ego bibo: aut baptiſmo
ꝗ ego baptizor baptizari? At illi dixerunt
ei. Poſſumus. Jeſus aũt ait eis. Calicem
quidẽ quem ego bibo bibetis ⁊ baptiſmo
quo ego baptiſor baptizamini: ſedere au
tem ad dexteram meã: vel ad ſiniſtrã: non
eſt meũ dare vobis: ſed ꝗbus paratuꝫ eſt
mat.20.c. Et audiẽtes decẽ: indignati ſunt de iaco
71. diſti.c. bo ⁊ de iohãne. Jeſus aũt vocãs eos ait
diaconi ſũt illis. Scitis q2 hi ꝗ videnť principari gẽ
7.q.1.nul tibus: dñanť eis: ⁊ principes eoꝝ ptãtem
lus primas hñt ipſoꝝ. Nõ ita eſt autem in vobis: ſed
quicunqꝫ voluerit fieri maior: erit veſter
miniſter: ⁊ quicunqꝫ voluerit in vobis ꝓ
G mus eſſe: erit omnium ſeruꝰ. Nã ⁊ filius
mat.20.d. hoĩs non venit vt miniſtraretur ei: ſed vt
iohã.10.d. miniſtraret ⁊ daret aĩam ſuã redemptio
mat.20.d. nem ꝓ multis. Et veniũt hiericho: ⁊ pro
Lu.18.f. ficiſcẽte eo de hiericho et diſcipulis eiꝰ ⁊
plurima multitudine: filius thimei bar
thimeꝰ cecꝰ ſedebat iuxta viã mendicãs.
Qui cũ audiſſet q2 ieſus nazarenus eſſet
cepit clamare ⁊ dicere. Jeſu fili dauid mi
ſerere mei. Et comminabantur illi multi
vt taceret: at ille multo magis clamabat:
fili dauid miſerere mei. Et ſtans ieſus
ꝓcepit illũ vocari. Et vocabãt cecũ dicen
tes ei. Animequior eſto: ſurge vocat te. Qui
proiecto veſtimento ſuo: exiliẽs venit ad
eum. Et rñdẽs ieſus: dixit illi. Quid ti
bi vis faciã? Cecus autem dixit ei. Rabbo
mat.20.d. ni vt videam. Jeſus autem ait illi. Uade
fides tua te ſaluum fecit. Et confeſtim vi
dit ⁊ ſequebatur eum in via.

¶ C. H. de pullo aſine. de ficu quã dñs maledi
xit cum eſurijt: de templo eijcit vendẽtes ⁊ emẽ
tes: ſacerdotes ⁊ ſcribe querebant quomodo eũ
perderet: ficum aridam factam a radicitus: nõ he
ſitandum in corde: credite q2 accipietis que pe
titis: dimittite ſi quid habetis aduerſus aliquẽ
in oratione interrogatur: in qua poteſtate hec fa
cis.

Capitulum. xi.

ET cũ appropinquarẽt A
hieroſolyme et bethaⸯ mat.21.a.
nie ad mõtẽ oliuarum Lu.19.e.
mittit duos ex diſcipu
lis ſuis: et ait illis. Jte
in caſtellum qđ contra
vos eſt: et ſtatim intro
euntes illuc inuenietis
pullũ ligatũ: ſup quẽ nemo adhuc hoĩm
ſedit: ſoluite illuꝫ ⁊ adducite. Et ſi ꝗs vo
bis dixerit ꝗd facitis: dicite: quia dño ne
ceſſarius eſt: ⁊ cõtinuo illũ dimittet illuc
Et abeũtes inuenerunt pullũ ligatuꝫ an mat.21.b
te ianuã foris in biuio ⁊ ſoluũt eũ. Et ꝗ mat.21.a
dã de illic ſtantibus dicebant illis. Quid
facitis ſoluentes pullum? Qui dixerunt
eis ſicut ꝓceperat eis ieſus: ⁊ dimiſerunt
eis. Et duxerũt pulluꝫ ad ieſum: ⁊ impo mat.21.a
nunt illi veſtimenta ſua: ⁊ ſedit ſup eum Lu.19.f.
Multi aũt veſtimenta ſua ſtrauerunt in iohan.12.b
via. Alij autem frõdes cedebãt de arbori B
bus ⁊ ſternebãt in via: ⁊ ꝗ ꝓibãt: ⁊ ꝗ ſeq̃
banť: clamabãt dicentes. Oſanna bñdi
ctus ꝗ venit in noĩe dñi: benedictũ quod
venit regnuꝫ patris noſtri dauid oſanna
in excelſis. Et introiuit hieroſolymaꝫ in
tẽplũ: ⁊ circumſpectis oĩbus cũ iã veſpe
ra eſſet hora: exijt in bethaniã cuꝫ duode
cim: ⁊ alia die cuꝫ exirent a bethania eſu
rijt. Cũqꝫ vidiſſent a lõge ficũ hñtẽ folia mat.21.b
venit ſi ꝗd forte inueniret in ea. Et cum
veniſſet ad eã: nihil inuenit niſi folia. Nõ
eñi erat tempus ficoꝝ. Et rñdẽs dixit ei
Jam non amplius in eternũ ex te fructũ
ꝗſqꝫ mãducet. Et audiebãt diſcipl̃i eiꝰ ⁊
veniũt iteꝝ hieroſolymam. Et cũ introiſ mat.21.b
ſet in templuꝫ: cepit eijcere vendentes et lu.19.g.
ementes in tẽplo: ⁊ menſas nũmulario iohan.2.c.
rum ⁊ cathedras vẽdentiũ colũbas euer
tit. Et non ſinebat vt quiſꝗ transferret
vas per templum: ⁊ docebat, dicens eis.
Nõne ſcriptum eſt: q2 domꝰ mea domus E
orationis vocabiť oĩbus gentibus? Uos Eſa.56.c.
autem feciſtis eã ſpeluncã latronuꝫ. Quo Hiere.7.b.
audito: principes ſacerdotum ⁊ ſcribe ꝗre mat.21.d.
bant quomodo eũ perderent. Timebant luce.19.g.⁊
eñi euꝫ: q2 vniuerſa turba admirabatur 20.c.z.zz
ſuper doctrina eius. Et cum veſpera fa

Joban.7.b ca eſſet egrediebatur de ciuitate. Et cum
l.q.c.8.c. mane tranſirent viderunt ficum aridam
factã a radicibus: τ recordatus petr⁹ di
xit ei. Rabbi: ecce ficus cui maledixiſti
mat.21.b. aruit. Et rñdens ieſus ait illis. Habete fi
mat.17.c. dem dei: amen dico vobis quia quicunq̃
21.c. dixerit huic monti: tollere et mittere in
lu.17.b. mare: τ non heſitauerit in corde ſuo: ſed
crediderit: q2 quodcunq̃ dixerit fiat: fiet
mat.21.c. ei. Propterea dico vobis: oĩa q̃cunq̃ orã
Joã.14.b tes petitis credite: quia accipietis et eue
mat.6.b. nient vobis. Et cũ ſtabitis ad orandum
D dimittite ſi quid habetis aduerſus aliquẽ
vt et pater veſter qui in celis eſt: dimit
mat.18.d. tat vobis peccata veſtra. Quod ſi vos nõ
dimiſeritis: nec pater veſter qui in celis
eſt: dimittet vobis peccata veſtra. Et ve
niunt rurſus hieroſolymam. Et cũ ãbu
laret in templo: accedũt ad eũ ſummi ſa
cerdotes et ſcribe et ſeniores et dicunt ei
mat.21.e. In qua poteſtate hoc facis: τ q̃s dedit ti
lu.20.a. bi hanc poteſtatẽ vt iſta facias? Jeſus au
tem reſpondens ait illis. Interrogabo et
ego vos vnum verbum: τ rñdete mihi: et
dicã vobis in qua poteſtate hec faciam:
Baptiſmum iohannis de celo erat: an ex
hominibus. Reſpondete mihi. At illi co
gitabant ſecum dicentes. Si dixerimus
de celo: dicet nobis: quare ergo non cre
didiſtis ei? Si dixerimus ex hominibus
timemus pplm. Omnes enim habebant
iohannem: q2 vere ꝓpheta eſſet. Et rñdẽ
tes dicunt ieſu. Neſcimus. Et reſpõdens
ieſus ait illis. Neq̃ ego dico vobis in qua
poteſtate hec faciam.

¶ C.S. Parabola de vinea et colonis: de dena
rio ceſaris: de muliere que ſeptem fratres ha
buit: de primo mandato interrogatur: τ interrogã
tem dicit nõ eſſe longe a regno dei: dicit quomo
do dicunt ſcribe chriſtum eſſe filium dauid cum
ſit dominus: dicit cauere a ſcribis: de vidua τ ga
zophilatio. Capitulum .xii.

A Et cepit illis in parabo
mat.21.d. lis loqui. Vineam pa
lu.20.d. ſtinauit hõ τ circunde
Eſa.5.a. dit ſepẽ: et fodit lacũ τ
edificauit turrim et lo
cauit eam agricolis: et
peregre ꝓfect⁹ eſt. τ mi
ſit ad agricolas in tem
pore ſeruum: vt ab agricolis acciperet de
fructu vinee. Qui apprehẽſum eũ ceciderunt
τ dimiſerunt vacuũ. Et iterũ miſit
ad illos aliũ ſeruũ: τ illũ in capite vulne
rauerunt τ contumelijs affecerũt. Et rur
ſum aliũ miſit: τ illũ occiderunt et plu
res alios quoſdã cedentes alios vero oc
cidẽtes: adhuc ergo vnum habẽs filium
chariſſimum: et illum miſit ad eos no
uiſſimum: dicẽs: q2 reuerebuntur filium gene.37.b.
meum. Coloni autem dixerunt ad inuicẽ mat.21.d.
Hic eſt heres: venite occidamus eũ τ no
ſtra erit hereditas. Et apprehẽdẽtes eũ
occiderunt τ eiecerunt extra vineã. Quid
ergo faciet dñs vinee? Veniet τ ꝑdet co Pſ.117.d.
lonos: τ dabit vineã alijs. Nec ſcripturã mat.21.d.
hanc legiſtis? Lapidẽ quẽ reprobauerũt lu.20.c.
edificãtes: hic factus eſt in caput anguli
a dño factum eſt iſtud: et eſt mirabile in mat.21.d.
oculis noſtris. Et q̃rebãt eũ tenere: et ti lu.19.g.
muerunt turbã. Cognouerunt enim qm̃ iohan.7.d.
ad eos parabolã hãc dixerit. Et relicto mat.22.b.
illo abierunt. Et mittunt ad eum q̃ſdam lu.20.d.
ex phariſeis et herodianis: vt eum cape B
rent in verbo. Qui venientes dicunt ei.
Magiſter ſcimus q2 verax es: et non cu
ras quẽq̃. Nec eñ vides in faciem hoim
ſed in veritate viam dei doces. Licet dari
tributum ceſari: an non dabimus? Qui
ſciens verſutiã illorũ: ait illis. Quid me
tentatis? Afferte mihi denarium vt videã
At illi obtulerunt ei τ ait illis. Cuius eſt mat.22.c
imago hec τ inſcriptio? Dicunt ei. Ceſa Ro.13.b.
ris. Rñdens autem ieſus dixit illis. Red mat.22.c.
dite igit̃ q̃ ſunt ceſaris ceſari: τ que ſunt lu.20.e.
dei deo. Et mirabantur ſup eo. Et vene
runt ad eũ ſaducei: q̃ dicunt reſurrectio
nem non eſſe: et interrogabant eum di
centes. Magiſter moyſes nobis ſcripſit: Deu.25.b.
vt ſi cuius frater mortuus fuerit: et di
miſerit vxorem τ filios nõ reliquerit: ac
cipiat frater eius vxorem ipſius: et reſu mat.22.c
ſcitet ſemen fratri ſuo. Septem ergo fra lu.20.e.
tres erant τ primus accepit vxorem: et
mortuus eſt: non relicto ſemine: τ ſecun
dus accepit eam: et mortuus eſt et nec
iſte reliquit ſemen: et tertius ſimiliter.
Et acceperunt eam ſimiliter ſeptem: et
non reliquerunt ſemen. Nouiſſima om
nium defuncta eſt et mulier: in reſurre
ctione ergo cum reſurrexerint: cuius de
his erit vxor? Septem enim habuerunt
eam vxorem. Et reſpondens ieſus: ait
illis. Nonne ideo erratis: non ſcientes
ſcripturas neq̃ virtutem dei? Cum enim
a mortuis reſurrexerint: neq̃ nubent ne
q̃ nubentur: ſed erunt ſicut angeli dei in
celis. De mortuis autem q̃ reſurgant C
nõ legiſtis in libro moyſi ſup rubũ quõ di Apo.3.b.
xerit illi de⁹: inq̃ẽs. Ego ſum de⁹ abrahã τ mat.22.c
de⁹ iſaac τ de⁹ iacob. Nõ eſt de⁹ mortuo

rum: ſed viuoꝝ. Uos ergo multũ erratis
matt.22.d Et acceſſit vnus de ſcribis qui audierat
illos ꝯquerentes: ⁊ videns qm̃ bene illis
reſponderit: interrogauit eum quod eſſet
primum omnium mãdatũ. Jeſus autem
deut.6.a. reſpondit ei. Qꝛ primum oim̃ mãdatum
mat.22.d. eſt. Audi iſrael: dñs deus tuus deus vn⁹
eſt. Et diliges dñm deum tuum ex toto
corde tuo ⁊ ex tota aĩa tua: ⁊ ex tota men
te tua: et ex tota virtute tua. Hoc eſt pri
luce.19.c mum mandatum. Scđm autẽ ſimile eſt
lu.10.c. illi. Diliges proximum tuũ ſicut teipſum
Maius hoꝛum aliud mandatuz non eſt
Et ait illi ſcriba. Bene magiſter in ꝟitate
dixiſti: qꝛ vn⁹ eſt deus: ⁊ non eſt alius pre
ter euz. Et vt diligatur ex toto corde: et ex
toto intellectu: et ex tota anima: ⁊ ex tota
fortitudine: ⁊ diligere proximum tanq̃ ſe
ipſum, maius eſt omnib⁹ holocauſtoma
tibus ⁊ ſacrificijs. Jeſus autem videns
q ſapienter reſpõdiſſet: dixit illi. Non es
matt.22.d longe a regno dei. Et nemo iaz audebat
lu.10.g. eũ interrogare. Et reſpondẽs ieſus dice
D bat docens in templo. Quõ dicũt ſcribe
xp̃m filiũ eſſe dauid? Ipſe enim dauid di
ps.109.b. xit in ſpũſctõ. Dixit dñs dño meo: ſede a
mat.22.d. dextris meis. Donec ponã inimicos tuos
luce.20.g. ſcabellum pedum tuoꝛum. Ipſe ergo da
uid dixit eum dñm: ⁊ vnde eſt filius eius
Et multa turba eũ libẽter audiebat. Et
matt.23.a. dicebat eis in doctrina ſua. Cauete a ſcri
luce.11.f.⁊ bis qui volunt in ſtolis ambulare: et ſa
20.g. lutari in foꝛo: ⁊ in primis cathedris ſede
re in ſynagogis: et primos diſcubitus in
cenis: qui deuoꝛãt domus viduarum ſub
obtentu ꝓlixe oꝛationis: hi accipient pro
lixius iudicium. Et ſedens ieſus contra
gazophilatium aſpiciebat quomodo tur
ba iactaret es in gazophylatium: ⁊ multi
lu.21.a. diuites iactabant multa. Cum veniſſet
autem vna vidua paup miſit duo minuta
qđ eſt quadrans. Et conuocans diſcipu
los ſuos: ait illis. Amen dico vobis: qm̃
vidua hec paup plus oĩbus miſit q̃ miſe
runt in gzophylatium. Omnes enim ex eo
qđ abundabat illis miſerunt: hec vero de
penuria ſua omnia que habuit miſit: to
tum victum ſuum.

¶ C. S. De tẽpli ſtructura: de venturis ante diẽ iudicij: de paſſione martyrum de abominatione ⁊ fuga ⁊ pregnantibus: de tribulationibus: abbreuiatio dierum: de pſeudo chriſtis ⁊ prophetis ſol obtenebratur: ⁊ luna nõ dabit ſplẽdoꝛẽ ſuum ſtelle erunt decidentes ⁊c. de aduentu chriſti: parabola ficus: diẽ ⁊ horã nemo ſcit: vigilate ⁊ oꝛate: neſcitis tempus. Capitulum.xiij.

ET cuz egrederet̃ de tẽ mat.24.a.
plo: ait illi vnus ex diſci lu.16.g. et
pulis ſuis. Magr̃: aſpi 21.b.
ce q̃les lapides et qua
les ſtructure. Et reſpõ
dens ieſus: ait illi. Ui
de has omnes magnas
edificationes. Nõ relin
quet̃ lapis ſup lapidẽ: q̃ non deſtruatur
Et cũ ſederet in monte oliuaꝝ ꝯ tẽplum
interrogabãt eũ ſeparatim petrus ⁊ iaco
bus ⁊ iohannes ⁊ andreas. Dic nobis qñ
iſta fient: ⁊ qđ ſignũ erit: qñ hec oĩa inci
pient cõſummari? Et rñdẽs ieſus: cepit
dicere illis. Uidete ne quis vos ſeducat.
Multi enĩ venient in noĩe meo dicentes mat.24.a.
qꝛ ego ſum: ⁊ multos ſeducẽt. Cum au lu.21.b.
dieritis aũt bella ⁊ opiniones belloꝝ: ne 1.Cor.3.b.
timueritis opꝫ enĩ hec fieri: ſed nondum Eph.5.b.
finis. Exurget enĩ gens ꝯ gentẽ: ⁊ regnũ lu.21.a.
ſup regnum: et erũt terremot⁹ per loca et B
fames. Initium doloꝝ hec. Uidete autez mat.10.c.
voſmetipſos. Tradent enĩ vos in ꝯcilijs et.4.b.
et in ſynagogis vapulabitis: ⁊ ante preſi luce.21.b.
des ⁊ reges ſtabitis ꝓpter me in teſtimo iohan.16.a
niũ illis. Et in oẽs gentes primum opoꝛ 2.Co.11.c.
tet ꝑdicari euãgeliũ. Et cũ duxerint vos mat.10.b.
tradentes: nolite ꝓcogitare q̃d loquami luce.12.b.
ni ſed qđ datum vobis fuerit in illa hoꝛa et.21.c.
id loq̃mini. Nõ enĩ vos eſtis loquentes:
ſed ſpũſſctũs. Tradet autẽ frater fratrem
in moꝛtẽ: ⁊ pater filium: ⁊ ꝯſurgẽt filij in
parentes: et moꝛte afficient eos. Et eritis
odio oĩbus ꝓpter nomẽ meũ. Qui autẽ
ſuſtinuerit in finem: hic ſaluus erit. Cuz matt.10.c.
autem videritis abominationẽ deſolatio et.14.b.
nis ſtãtẽ vbi non debet: q̃ legit: intelligat
Tũc qui in iudea ſunt: fugiãt in montes
⁊ q̃ ſup tectũ: nõ deſcendãt in domũ: nec
introeat vt tollat q̃d de domo ſua. Et qui mat.24.b.
in agro erit non reuertat̃ retro tollere ve lu.21.b.
ſtimentũ ſuum. Ue aũt ꝑgnantibus ⁊ nu mat.24.b.
trientib⁹ in illis diebus. Oꝛate ꝟo vt hye luce.21.c.
me non fiant. Erunt enĩ dies illi tribula ma.24.b.
tionis tales quales nõ fuerunt ab initio
creature quã cõdidit de⁹ vſq; nunc: neq;
fient. Et niſi breuiaſſet dñs dies: nõ fuiſ
ſet ſalua oĩs caro. Sed propter electos
q̃s elegit: breuiauit dies. Et tũc ſi q̃s vo C
bis dixerit. Ecce hic eſt xp̃s: ecce illic ne mat.24.b.
credideritis. Exurgent enĩ pſeudo xp̃i et lu.17.c.
pſeudo ꝓphete: et dabunt ſigna ⁊ poꝛten mat.24.b
ta ad ſeducendos ſi fieri poteſt etiam ele
ctos. Uos ergo videte: ecce predixi vobis
omnia. Sed in illis diebus poſt tribula Johel.2.e
tionem illam ſol contenebꝛabitur: ⁊ luna mat.24.c.

non dabit ſplēdorē ſuū: ⁊ ſtelle celi erūt
lu.21.c. decidētes: et virtutes q̄ in celis ſunt mo
uebunt. Et tūc videbunt filium hoīs ve
mat.24.c. nientē in nubib⁹ cū virtute multa ⁊ glo-
lu.21.f ria. Et tūc mittet angelos ſuos: ⁊ cōgre-
mat.24.c. gabit electos ſuos a quattuor ventis: a
lu.16.d. ſummo terre vſq; ad ſummum celi. A fi
ſ.21.f. cu aūt diſcite parabolā. Cum iam ram⁹
D eius tener fuerit: ⁊ nata fuerint folia: co
gnoſcitis: q2 in proximo ſit eſtas. Sic et
vos cū videritis hec fieri: ſcitote ꝙ in ꝓ
ximo ſit in oſtijs. Amen dico vobis: q̄m
non tranſibit gñatio hec: donec oīa iſta
fiant. Celum ⁊ terra tranſibūt: verba au
tē mea nō trāſibūt. De die aūt illa vel ho
mat.25.a. ra nemo ſcit neq; angeli in celo: neq; fi-
lu.9.a. lius: niſi pater. Videte: vigilate et orate
mat.24.d neſcitis eñ qñ tp̄s ſit. Sicut hō q̄ pere-
et.25.a. gre ꝓfectus reliquit domum ſuam: ⁊ de-
lu.21.c. dit ſeruis ſuis poteſtatē cuiuſq; opis
⁊ ianitori precepit vt vigilet. Vigilate er
go: neſcitis eñ qñ dñs domus veniat:
ſero: an media nocte: an gallicantu: an
mane: ne cum venerit repente inueniat
vos dormientes. Quod autem vobis di
co: omnibus dico. Vigilate.

¶ C.S. De vnguento effuſo ſup caput ieſu: pro
ditio iude: cū diſcipulis manducauit paſcha: di
cit vn⁹ veſtrū me tradet: de ſacro corporis ⁊ ſan
guinis ⁊c. ⁊ captio ieſu. Capitulum. xiiij.

E Rat autē paſcha ⁊ azi
A ma poſt biduū: ⁊ que-
mat.26.a. rebāt ſummi ſacerdo-
lu.22.a tes ⁊ ſcribe quō eū do
iohan.12.a lo tenerēt et occiderēt
dicebāt eñ. Nō in die
feſto: ne forte tumul-
tus fieret in pplo. Et
matt.26.a. cum eſſet bethanie in domo ſymonis le-
proſi ⁊ recūberet: venit mulier habēs ala
baſtrū vnguenti nardiſpicati precioſi: ⁊
fracto alabaſtro effudit ſup caput eius.
Erāt aūt quidā indigne ferētes intra ſe
mat.26.a. metipſos: et dicentes. Ut quid perditio
iſta vnguēti facta eſt? Poterat eñ vnguē
tum iſtud venūdari plus q̄ trecentis de
narijs: et dari pauperibus. Et fremebāt
mat.26.a. in eam. Jeſus autem dixit. Sinite eam.
iohan.12.b Quid illi moleſti eſtis? Bonū opus opa
ta eſt in me. Semper enim pauperes ha
betis vobiſcum: et cum volueritis: pote-
ſtis illis benefacere: me autem non ſem-
mat.26.a. per habebitis. Quod habuit hec fecit: pre
uenit vngere corpus meum in ſepultu-
ram. Amen dico vobis: vbicunq; predica
tum fuerit euangelium iſtud in vniuer-
ſo mundo: et quod fecit hec: narrabitur matt.26.b
in memoriam eius. Et iudas ſcariothis lu.22.a.
vnus de duodecim abijt ad ſummos ſa-
cerdotes: vt ꝓderet eum illis. Qui audiē B
tes gauiſi ſunt: et promiſerunt ei pecu-
niam ſe daturos. Et querebat quomodo
eum opportune traderet. Et prima die
azymorum quādo paſcha immolabāt
dicunt ei diſcipuli. Quo vis eamus et pa
remus tibi comedere paſcha? Et mittit
duos ex diſcipulis ſuis: et dicit eis. Ite mat.16.b
in ciuitatem: et occurret vobis homo la lu.22.a.
genam aque baiulans: ſequimini eum:
et q̄cūq; introierit: dicite domino dom⁹
quia magiſter dicit. Ubi eſt refectio mea
vbi paſcha cum diſcipulis meis mandu-
cem? Et ipſe vobis demonſtrabit cenacu
lum grande ſtratum: et illic parate nobis
Et abierunt diſcipuli eius: et venerunt
in ciuitatem: et inuenerunt ſicut dixerat
illis: et parauerunt paſcha. Veſpere au- mat.26.b.
tem facto venit cum duodecim: et diſcū- lu.22.c.
bentibus eis et manducantibus: ait ie- iohā.13.c.
ſus. Amen dico vobis: quia vnus ex vo-
bis tradet me: qui manducat mecum.
At illi ceperunt contriſtari: et dicere ei ſin
gulatim. Nūqd ego? Qui ait illis. Unus C
ex duodecim: qui intingit manū mecum mar.26.b.
in catino. Et filius quidem hoīs vadit ſi lu.22.c.
cut ſcriptum eſt de eo. Ue autem homi- mat.26.c.
ni illi per quem filius hoīs tradetur. Bo luce.22.c.
num erat ei ſi natus non fuiſſet hō ille. 1.Co.11.c.
Et manducantibus illis accepit ieſus
panem et benedicens: fregit et dedit eis:
et ait. Sumite: hoc eſt corpus meum. Et
accepto calice gratias agēs dedit eis. Et mat.26.c.
biberunt ex illo omnes: et ait illis. Hic eſt
ſanguis meus noui teſtamenti: qui pro
multis effundetur. Amen dico vobis: ꝙ
iam non bibā de hoc genimine vitis vſq;
in diem illum: cum illud bibam nouum
in regnum dei. Et hymno dicto exierūt mat.26.c.
in montē oliuaꝝ. Et ait eis ieſus. Omnes iohan.18.a
ſcandalizabimini in me in nocte iſta: q2
ſcriptum eſt. Percutiam paſtorem: ⁊ diſp zacha.13.c
gentur oues. Sed poſtq̄ reſurrexero: pre
cedam vos in galileam. Petrus autē: ait
illi. Et ſi oēs ſcādalizati fuerint: ſed non mat.26.c.
ego. Et ait illi ieſus. Amen dico tibi: quia luce.22.d
tu hodie in hac nocte priuſq̄ bis gallus
vocem dederit: ter me es negaturus. At
ille amplius loquebatur. Et ſi oportue- D
rit me ſimul cōmori tibi: non te negabo. mat.26.d.
Similiter autem et oēs dicebant. Et ve-
niunt in predium cui nomē gethſemani
et ait diſcipulis ſuis. Sedete hic donec

d: ẽm. Et aſſumit petrum ꝛ iacobū et io-
mat.26.d. bannem ſecum: ꝛ cepit pauere et tedere.
iohan.12.d Et ait illis. Triſtis eſt aīa mea vſq; ad
mat.26.d. mortem. Suſtinete hic ꝛ vigilate. Et cū
Lu.22.d. proceſſiſſ; paululū procidit ſup terrā: et
Johā. 6.e. orabat vt ſi fieri poſſet tranſiret ab eo ho
ra: et dixit. Abba pater oīa tibi poſſibilia
ſunt. transfer calicez hunc a me: ſed non
mat.26.e. qđ ego volo: ſed qđ tu. Et venit ꝛ inuenit
lu.22.d. eos dormiētes: ꝛ ait petro. Symō dormis
no: potuiſti vna hora vigilare mecum?
mat.26.d. Uigilate ꝛ orate vt non intretis in tēta-
iohan. 6.g. tionem. Spirit⁹ quidē prōptus eſt: caro
mat.26.d. aūt infirma. Et iterū abiens: orauit eun
E dez ſermonē dicens. Et reuerſus denuo
mat.26.d. inuenit eos dormiētes. Erāt eñ oculi eo
rum grauati: ꝛ ignorabāt qđ reſponderēt
ei. Et venit tertio: ꝛ ait illis. Dormite iā; ꝛ
mat.26.e. requieſcite. Sufficit. Uenit hora: ecce filī⁹
Luce.22.e. hoīs tradef in man⁹ peccatoꝝ. Surgite
Johan.18.a eamus. Ecce qui me tradet: prope eſt. Et
adhuc eo loquente venit iudas ſcarioth
vnus de duodecim: ꝛ cum eo turba mul-
ta: cum gladijs et lignis miſſi a ſummis
mat.26.f. ſacerdotibus et ſcribis ꝛ ſenioribus. De-
derat autem traditor eis ſignum dicens.
Quēcunq; oſculatus fuero: ipſe eſt: tene
te eum et ducite caute. Et cum veniſſet:
ſtatim accedens ad eum ait. Aue rabbi
et oſculatus eſt eum. At illi manus inie-
mat.26.e. cerunt in ieſum: et tenuerunt eum. Un⁹
lu.22.e. autem quidam de circunſtantibus edu-
iohan.18.b cens gladium pcuſſit ſeruū ſummi ſacer
dotis: ꝛ amputauit illi auriculam. Et re-
ſpondēs ieſus ait illis. Tanq̃ ad latronē
mat.26.e. exiſtis cum gladijs ꝛ lignis cōprehende-
lu.22.f. re me: quotidie eram apud vos in templo
iohan.18.b docens et non me tenuiſtis. Sed vt im-
mat.26.f. pleantur ſcripture. Tunc diſcipuli eius
relinquentes eum: oēs fugerunt. Adole-
ſcens autem quidam ſequebaf eum: ami
ctus ſyndone ſup nudo: ꝛ tenuerunt eū.
F At ille reiecta ſydone: nudus profugit ab
mat.26.f. eis. Et adduxerunt ieſum ad ſummū ſa-
lu.22.f. cerdotem: ꝛ cōuenerunt oēs ſacerdotes
mat.26.f. et ſcribe et ſeniores. Petrus autē a longe
lu.22.f. ſecutus eſt eum vſq; intro in atrium ſum
iohan.18.c mi ſacerdotis: ꝛ ſedebat cum miniſtris
ad ignem et calefaciebat ſe. Summi ꝟo
mat.26.f. ſacerdotes ꝛ oē ꝯciliū querebant aduer-
lu.22.g. ſus ieſum teſtimoniū: vt eū morti trade
rent: nec inueniebant. Multi autē falſuz
teſtimonium dicebant aduerſus eum: et
cōuenientia teſtimonia nō erant. Et qui
dam ſurgentes: falſum teſtimonium fere
mat.26.f. bant aduerſus eū: dicentes. Qm̄ nos au-
dinimus eū dicentem. Ego diſſoluam te
plū hoc manufactum: ꝛ poſt triduū aliđ
nō manufactū edificabo. Et nō erat con
ueniens teſtimonium illoꝝ. Et exurgens
ſummus ſacerdos in medium: interroga
uit ieſum dicens. Nō reſpōdes quicq̃ ad
ea q̄ tibi obijciunf ab his? Ille autem ta
cebat: ꝛ nihil reſpōdit. Rurſum ſummus mat.26.f.
ſacerdos interrogabat eū: ꝛ dixit ei. Tu lu.22.g.
es xp̄s filius dei benedicti? Jeſus autem mat.26.f.
dixit illi. Ego ſum. Et videbitis filium lu.22.g.
hoīs ſedentem a dextris ꝟtutis dei: ꝛ ve iohan.6.g.
nientem cum nubibus celi. Summ⁹ aūt D
ſacerdos ſcindens veſtimenta ſua: ait. mat.26.g.
Quid adhuc deſideramus teſtes? Audi- lu.22.g.
ſtis blaſphemiam. Quid vobis videtur? mat.26.g.
Qui oēs ꝯdēnauerunt eum eſſe reū mor lu.22.g.
tis. Et ceperunt quidā conſpuere eum: ꝛ iohā.18.d.
uelare faciem eius: ꝛ colaphis euz cedere
ꝛ dicere ei. Propbetiza. Et miniſtri ala-
pis eū cedebant. Et cum eſſet petrus in
atrio deorſum: venit vna ex ancillis ſum-
mi ſacerdotis: et cum vidiſſet petrū cale-
facientem ſe: aſpiciēs illū ait. Et tu cum
ieſu nazareno eras? At ille negauit: dicēs
Neq; ſcio neq; noui quid dicas. Et exīt mat.26.g.
foras ante atrium: ꝛ gallus cantauit. Rur lu.22.f.
ſus autem cum vidiſſet illum ancilla: ce- Johā.18.c
pit dicere circūſtantib⁹: q2 hic ex illis eſt
At ille iterum negauit. Et poſt puſillum
rurſus q̄ aſtabant: dicebant petro. Uere
ex illis es nā ꝛ galileus es. Ille aūt cepit
anathematizare ꝛ iurare: quia neſcio ho-
minē iſtū quē dicitis: ꝛ ſtatim gallus ite-
rum cantauit. Et recordat⁹ eſt petrus ver mat.26.g.
bi qđ dixerat ei ieſus: ꝑuſq̃ gallus cantet luce.22.g.
bis: ter me negabis: ꝛ cepit flere.

¶ C.S. Uinctum ieſum duxerunt ad pylatum: et illuſio et crucifixio ꝛ mors ſepultura ieſu chriſti.

Capitulum .xv.

ET ꝯfeſtim mane conſi A
liuz facientes ſummi ſa mat.27.a.
cerdotes cū ſenioꝛib⁹ lu.23.a.
ꝛ ſcribis ꝛ vniuerſo cō iohā.18.c.
cilio vincientes ieſum mat.27.b.
duxerūt ꝛ tradiderunt lu.23.a.
pilato. Et interrogauit iohan.18.f.
euz pilatus. Tu es rex mat.27.b.
iudeorum? At ille rūdens: ait illi. Tu di- iohan.19.b.
cis. Et accuſabant eū ſummi ſacerdotes mat.27.b.
in multis. Pilat⁹ aūt rurſum interroga- lu.23.c.
uit eū dicēs. Nō rūdes q̄cq̃. Uide in quā Johā.18.g
tis te accuſant. Jeſus aūt āplius nihil rū
dit: ita vt miraref pilatus. Per diez aūt fe
ſtū ſolebat dimittere illis vnū ex vinctis mat.27.b.
quēcunq; petiſſent. Erat aūt q̄ dicebaf Johā.18.g

barrabas q̃ cũ ſeditioſis erat vinct⁹: qui
in ſeditione fecerat homicidiũ. Et cum
aſcẽdiſſet turba: cepit rogare ſicut ſemꝑ
faciebat illis. Pilat⁹ aũt rñdit eis ꝛ dixit
mat.27.b Uultis dimittã vobis regẽ iudeoꝝ?
Lu.23.c. Sciebat enĩ ꝙ ꝑ inuidiã tradidiſſent eũ
Joā.18.g summi ſacerdotes. Põtifices aũt cõcita
D uerunt turbã: vt magis barrabã dimitte
ret eis. Pilat⁹ aũt iterũ rñdẽs: ait illis.
Quid ergo vultis faciã regi iudeoꝝ? Et
illi iterũ clamauerant. Crucifige eũ. Pi
latus ꝟo dicebat illis. Quid enĩ mali fe
cit? At illi magis clamabant. Crucifige
mat.27.c. eũ. Pilatus aũt volens ꝑplo ſatiſfacere
Lu.23.d. dimiſit illis barrabã: ꝛ tradidit ieſuꝫ fla
Joā.19.c gellis ceſum vt crucifigeref. Milites au
mat.27.c. tem duxerũt eũ in atriuꝫ pretoꝛij: ꝛ ꝯuo
Joā.19.a cãt totã cohoꝛtẽ: ꝛ induunt eũ purpura
ꝛ iponũt ei plectẽtes ſpineã coronã: ꝛ ce
mat.27.d. perunt ſalutare eũ. Aue rex iudeoꝝ? Et
Joā.19.a percutiebãt caput eius arũdine: ꝛ con
ſpuebãt eũ: ꝛ ponẽtes genua: adorabant
mat.27.d. eũ. Et poſtꝗ illuſerũt ei: exuerunt illum
Lu.23.d. purpura: ꝛ induerũt eũ veſtimẽtis ſuis:
mat.27.d. ꝛ educũt illũ: vt crucifigerẽt eũ. Et anga
Lu.23.e. riauerunt ꝓtereũtẽ quẽpiam ſymonem
Joā.19.c. cyreneũ venientẽ de villa: patrẽ alexãdri
mat.27.d. ꝛ rufi: vt tollerẽt crucẽ ei⁹. Et perducũt
Joā.19.c. illũ in golgotha locũ: qđ eſt interpretatũ
mat.27.d. caluarie locus: Et dabant ei bibere myr
Lu.23.e rhatum vinum: ꝛ nõ accepit. Et crucifigẽ
Joā.19.d. tes eum: diuiſerunt veſtimenta eius mit
E tentes ſoꝛtẽ ſup eis: qs qđ tolleret. Erat
mat.27.e. aũt hoꝛa tertia: ꝛ crucifixerũt eũ. Et erat
Lu.23.e. titulus cauſe eius inſcriptus. Rex iudeo
Joā.19.d. rum. Et cũ eo crucifigũt duos latrones
Eſa.53.d. vnũ a dextris: ꝛ aliũ a ſiniſtris ei⁹. Et im
Lu.22.d. pleta eſt ſcriptura q̃ dicit. Et cũ iniquis
reputatus eſt. Et ꝓtereũtes blaſphema
bant eum: mouẽtes capita ſua ꝛ dicẽtes
Uah qui deſtruis tẽpliũ dei: ꝛ in trib⁹ die
mat.27.e. bus reedificas. Saluũ fac temetipm̃ de
ſcendẽs de cruce. Silr ꝛ ſummi ſacerdo
Lu.23.e. tes illudẽtes ad alterutrum cũ ſcribis di
cebãt. Alios ſaluos fecit: ſeipm̃ non põt
mat.27.f. ſaluũ facere. Xp̃s rex iſrł deſcẽdat nunc
de cruce: vt videam⁹ ꝛ credam⁹. Et q̃ cũ
mat.27.f. eo crucifixi erãt: cõuiciabãť ei. Et facta
Lu.23.e. hoꝛa ſexta: tenebre facte ſunt ꝑ totaꝫ ter
Joā.19.e. ram vſqꝫ in hoꝛã nonam. Et hoꝛa nona
mat.27.e exclamauit ih̃s voce magna: dicẽs. Eloy
eloy lãma: zabathani: qđ eſt interꝑtatũ.
Deus meus: deus meus: vt quid dereliq̃
ſti me. Et quidã de circunſtantib⁹ audiẽ
tes: dicebant. Ecce heliaꝫ vocat. Currẽs
mat.27.f. aũt vn⁹: ꝛ implens ſpongiã aceto circũ
ponẽſqꝫ calamo: ꝑotũ dabat ei: dicens. Lu.23.f.
Sinite: videamus ſi veniat helias ad de Ioban.19.f.
ponendũ eũ. Jeſus aũt emiſſa voce ma D
gna expirauit. Et velum templi ſciſſum mat.27.f.
eſt in duo a ſummo vſqꝫ deoꝛſuꝫ. Uidẽs Lu.23.f.
aũt centurio qui ex aduerſo ſtabat: ꝙ ſic mat.27.f.
clamans expiraſſet: ait. Uere hic hõ fili⁹
dei erat. Erãt aũt ꝛ mulieres de lõge aſpi mat.27.f
cientes: inter quas erat maria magdale
ne ꝛ maria iacobi minoris: ꝛ ioſeph mr̃ ꝛ
ſalome. Et cũ eſſet in galilea: ſequebanť mat.27.g.
eũ: ꝛ miniſtrabãt ei: ꝛ alie multe q̃ ſimul Lu.23.g.
cũ eo aſcẽderãt hieroſolymã. Et cũ iam Ioban.19.g
ſero eſſet factuꝫ: ꝙ erat paraſceue qđ eſt
an ſabbatũ venit ioſeph ab arimathia no
bilis decurio: qui ꝛ ipſe erat expectãs re
gnum dei: ꝛ audacter introiuit ad pilatũ
et petijt corpus ieſu. Pilat⁹ aũt miraba
tur ſi iã obijſſet. et accerſito centurione
interrogauit eũ: ſi iã moꝛtu⁹ eſſet. Et cũ
cognouiſſet a centurione: donauit coꝛp⁹
ioſeph. Joſeph autẽ mercatus ſyndonẽ: mat.27.g.
ꝛ deponens eũ: inuoluit ſyndone: et po Lu.23.g.
ſuit eum in monumẽto: qđ erat exciſum Ioban.19.g
de petra: ꝛ aduoluit lapidẽ ad oſtiũ mo
numenti. Maria aũt magdalene ꝛ ma mat.27.g.
ria ioſeph aſpiciebãt vbi poneref.

¶ C.S. Reſurrectio ꝛ oſtenſio eius: ꝛ ꝙ ꝑdica
re iubet euangelium. Capitulum.xvj.

ET cuꝫ tranſiſſet ſabba A
tum: maria magdale
ne ꝛ maria iacobi ꝛ ſa
lome emerunt aroma
ta: vt veniẽtes vngerẽt
ieſum. Et valde mane mat.28.a.
vna ſabbatoꝛum: ve Lu.24.a.
niũt ad monumentuꝫ ioba.20.a
oꝛto iam ſole: ꝛ dicebãt adinuicẽ. Quis
reuoluet nobis lapidẽ ab oſtio monumẽ
ti? Et reſpicientes viderũt reuolutum la
pidẽ: erat qꝑpe magnus valde. Et intro B
eũtes in monumentũ viderũt iuuenẽ ſe
dẽtẽ i. dextris: coopertũ ſtola cãdida: ꝛ ob
ſtupuerũt. Qui dixit illis. Nolite expaue mat.28
ſcere: ieſuꝫ q̃ritis nazarenũ crucifixum: Lu.24.a.
ſurrexit nõ eſt hic: ecce loc⁹ vbi poſuerũt
eũ. Sꝫ ite dicite diſcipulis ei⁹ ꝛ petro: ꝙ
ꝓcedet vos in galileã: ibi eũ videbitis: ſi
cut dixit vobis. At ille exeũtes fugerũt de mat.28.b.
monumẽto. Inuaſerat enĩ eas tremoꝛ et Lu.24.b
pauoꝛ: et nemini q̃cꝙ dixerunt: timebãt
enĩ. Surgens autem ieſus mane prima C
ſabbati apparuit primo marie magdale Lu.8.a.
ne: de q̃ eiecerat ſeptem demonia. Jlla va
dẽs nunciauit his q̃ cũ eo fuerãt lugẽti
bus ꝛ flentib⁹. Et illi audiẽtes ꝙ viuerꝫ

Lu.24.b et viſus eſſet ab ea: nõ crediderunt. Post
hec aũt duob⁹ ex his ambulãtib⁹ oſtẽſus eſt
in alia effigie eũtib⁹ in villã: et illi eũtes
nũciauerũt ceteris: nec illis crediderunt
Nouiſſime aũt recũbẽtibus illis vndeci
apparuit: ⁊ exprobrauit incredulitatẽ eorũ
⁊ duriciã cordis: q: his q̃ viderant eũ re
ſurrexiſſe non crediderunt. Et dixit eis.
b Eũtes i mũdũ vniuerſũ pdicate euãge
lium oĩ creature. Qui crediderit et bapti
zatus fuerit: ſalu⁹ erit: q̃ vero non credi
derit cõdẽnabit̃. Signa aũt eos qui credi
derint: hec ſequẽt̃. In noĩe meo demonia
eiicient linguis loquentur nouis: ſerpen
tes tollent. Et ſi mortiferum q̃d biberint
Act.1.b. nõ eis nocebit. Super egros manus im
Lu.24.g. ponent: ⁊ bñ habebũt. Et dñs q̃dẽ ieſus
Apo.1.c. poſtq̃ locutus eſt eis: aſſumpt⁹ eſt in ce
lũ: ⁊ ſedet a dextris dei. Illi autem pfecti
pdicauerunt vbiq: dño cooperãte: ⁊ ſmo
nem confirmante ſequẽtibus ſignis.

¶ Explicit euãgeliũ ſm Marcum.

Incipit pfatio beati Hieronymi preſbyteri in euãgelium ſm Lucam.

Lucas ſyr⁹: natione antiocenſis: arte medicus diſcipulus aplõx: poſtea paulũ ſecutus vſq ad cõſummationẽ eius ſuiẽs dño ſine crimine Nam neq vxorem vnq̃ hñs neq filios: ſeptuaginta ⁊ q̃ttuor ãnox obiit in bithynia plenus ſpũſctõ. Qui cũ iã ſcripta eſſent euãgelia p mattheũ q̃dẽ in iudea: p marcum aũt in italia: ſctõ iſtigãte ſpũ i achaie ptib⁹ hoc ſcripſit euãgeliũ ſignificãs et ipſe in pncipio ãte ſuũ alia eẽ deſcripta. Cui extra ea q̃ ordo euangelice diſpoſitionis expoſcit ea maxime neceſſitas laboris fuit vt pmũ grecis fidelibus oĩ pphetatione venturi in carnem dei xpi manifeſta humanitate ne iudaicis fabulis attẽti: in ſolo legis deſiderio tenerẽt̃: vel ne hereticis fabulis ⁊ ſtultis ſollicitatiõib⁹ ſeducti exciderẽt a vitate: elaboraret: dehinc vt in pncipio euãgelii iohannis natiuitate pſũpta cui euãgeliũ ſcriberet: ⁊ in q̃ elect⁹ ſcriberet indicaret cõteſtãs i ſe cõpleta eẽ: q̃ eẽnt ab aliis inchoata. Cui ĩo poſt baptiſmũ filii dei a pfectione gñationis in xpo implete: repente a principio natiuitatis hũane ptãs cõmiſſa eſt: vt reqrẽtib⁹ demõſtraret in quo apphẽdẽs erat p nathã filiũ dauid introitu recurrẽtis in deũ generationis admiſſo: indiſparabilis dei: vt pdicãs in hoib⁹ xpz ſuũ: pfecti op⁹ hoĩs redire in ſe p filiũ faceret: q̃ per dauid patre veniẽtib⁹ iter prebebat in xpo. Cui luce nõ immerito et ſcribẽdox actuũ aplox ptãs in miniſterio dat̃: vt deo in deũ pleno et filio perditionis extincto orõne ab aplis facta ſorte dñice electionis numerus cõpleret̃. Sicq paul⁹ cõſummationẽ aplicis actib⁹ daret q̃diu cõ ſtimulum recalcitrãtẽ dñs elegiſſet. Qd ⁊ legẽtib⁹ ac reqrẽtibus deum: ⁊ ſi p ſingula expediri a nobis vtile fuerat ſciens tñ q operantẽ agricolã oporteat pmũ de fructibus ſuis edere: vitauimus publicã curioſitatẽ: ne nõ tã volentibus deũ demõſtrare videremur q̃ faſtidientibus prodidiſſe.

¶ Explicit prefatio.

Incipit pemiũ btĩ luce in euãgeliũ ſuũ.

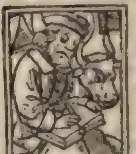

Quoniam q̃dẽ multi conati ſunt ordinare narratões q̃ in nobis cõplete ſunt rex: ſicut tradiderũt nobis q̃ ab' initio ipſi viderũt et miniſtri fuerũt ſmonis viſum eſt et mihi aſſecuto oĩa a pncipio diligẽter ex ordine tibi ſcribere optime theophile: vt cognoſcas eox vborum de q̃bus eruditus es veritatẽ.

¶ Explicit pemium Luce.

¶ Incipit euangelium ſm Lucam.

¶ c.S. Cõmẽdatio zacharie ⁊ heliſabeth angelus ait zacharie: exaudita eſt orõ tua: ⁊ heliſabeth pariet tibi filiũ: vocabis nomẽ ei⁹ iohãnes: zacharias nõ credens gabrieli obmutuit: heliſabeth poſt hec concepit: ⁊ occultabat ſe menſib⁹ q̃nq in menſe ſexto miſſus eſt angelus ad virginẽ mariam: ⁊ dixit ei. Aue gr̃a plena ⁊c. Maria cõcepto ſaluatore: exurgens abiit in mõtana: et ſalutauit heliſabeth. Et dixit heliſabeth. Benedicta tu ⁊c. Et ait maria. Magnificat aĩa ⁊c. Heliſabeth peperit filiũ: ⁊ octauo die circũcidit: zacharias loquelã recuperat ⁊ pphetat: dicẽs. Benedictus dñs deus. Capitulum.i.

Fuit in diebus herodis regis iudee: ſacerdos quidam nomine zacharias de vice abia: ⁊ vxor illius de filiabus aaron: ⁊ nomen eius heliſabeth. a
Erant autẽ ãbo iuſti ante deũ: incedẽtes in oĩb⁹ mãdatis ⁊

iuſtificationib⁹ dñi ſine querela. Et non
erat illis filius eo φ eſſet eliſabeth ſteri-
lis: ⁊ ambo proceſſiſſent in diebus ſuis.
Factuȝ eſt aũt cum ſacerdotio fungeret
zacharias in ordine vicis ſue ante deum
ſm̃ conſuetudinem ſacerdotij ſorte exijt
vt incenſum poneret. Ingreſſus in tem-
plum domini: ⁊ omnis multitudo popu-
li erat orans foris hora incenſi. Appa-
ruit auteȝ illi angelus dñi ſtans a dextris
altaris īcenſi. Et zacharias turbatus eſt
videns: et timor irruit ſuper eum. Ait au
tem ad illum angelus. Ne timeas zacha-
ria: quoniam exaudita eſt deprecatio tua
et vxor tua elizabeth pariet tibi filium: et
B vocabis nomen eius iohannem. Et erit
gaudium tibi et exaltatio: ⁊ multi in na-
tiuitate eius gaudebunt. Erit enim ma-
gnus coram domino: vinum ⁊ ſicerã nõ
bibet: et ſpũſancto replebitur adhuc ex
vtero matris ſue: ⁊ multos filiorũ iſrael
conuertet ad dominum deum ipſorum.
Et ipſe precedet ante illum in ſpiritu et
virtute helie: vt conuertat corda patrum
in filios: et incredulos ad prudentiam iu
C ſtorum: parare domino plebem pfectam
Et dixit zacharias ad angelũ. Unde hoc
gen. 18. c. ſciam? Ego enim ſum ſenex: et vxor mea
Judi. 13. b. proceſſit in diebus ſuis. Et reſpondens
angelus dixit ei. Ego ſuȝ gabriel qui aſto
ante deum: et miſſus ſum loqui ad te: et
hec tibi euangelizare. Et ecce eris tacẽs
⁊ non poteris loqui vſq; in diem quo hec
fiant pro eo φ nõ credidiſti verbis meis
que implebũtur in tempore ſuo. Et erat
plebs expectans zachariã: ⁊ mirabantur
φ tardaret ipſe in templo. Egreſſus autẽ
non poterat loqui ad illos: ⁊ cognouerũt
φ viſionem vidiſſet in tẽplo. Et ipſe erat
innuens illis: et permanſit mutus. Et fa
D ctuȝ ẽ vt īpleti ſunt dies officij ei⁹: abijt
in domum ſuam. Poſt hos autem dies
E concepit elizabeth vxor eius: ⁊ occulta-
bat ſe menſibus quinq; dicens. Quia ſic
fecit mihi dominus in diebus quibus re
ſpexit auferre opprobrium meum inter
mat. 4. a. homines. In menſe autem ſexto: miſ-
ſus eſt angelus gabriel a deo in ciuitateȝ
galilee: cui nomen nazareth ad virgineȝ
deſpõſatam viro cui nomen erat ioſeph
iudith. 13. c de domo dauid: ⁊ nomẽ virginis maria.
Et īgreſſus angelus ad eã dixit. Aue gr̃a
plena dñs tecũ: bñdicta tu in mulierib⁹.
Que cũ audiſſet turbata eſt in ſermone
eius ⁊ cogitabat qualis eẽt iſta ſalutatio
Et ait angelus ei. Ne timeas maria: inue-

niſti eñi gratiã apud deũ. Ecce cõcipies eſa. 7. c.
in vtero ⁊ paries filium: ⁊ vocabis nomẽ mat. 1. d.
eius ieſum: hic erit magnus: ⁊ filius altiſ
ſimi vocabitur. Et dabit illi dominus de⁹
ſedem dauid patris ei⁹ ⁊ regnabit in do-
mo iacob in eternũ: ⁊ regni ei⁹ nõ erit fi-
nis. Dixit aũt maria ad angelũ. Quõ fiet
iſtud: qm̃ virũ non cognoſco. Et rñdens D
angelus dixit ei. Spũſſctũs ſuperueniet in mich. 4. b
te: ⁊ virt⁹ altiſſimi obũbrabit tibi. Ideoq;
et qđ naſcet ex te ſanctuȝ: vocabit filius eſa. 6. b.
dei. Et ecce elizabeth cognata tua: ⁊ ipſa
cõcepit filiũ in ſenectute ſua. Et hic mẽ
ſis eſt ſextus illi q̃ vocatur ſterilis: qr nõ
erit impoſſibile apud deũ omne verbuȝ.
Dixit aũt maria. Ecce ancilla dñi fiat mi
hi ſm̃ verbũ tuũ. Et diſceſſit ab illa ange
lus. Exurgens aũt maria in diebus illis:
abijt in mõtana cũ feſtinatione ĩ ciuita-
tẽ iuda: ⁊ itrauit in domũ zacharie ⁊ ſalu
tauit elizabeth. Et factũ eſt vt audiuit ſa
lutationem marie elizabeth: exultauit in
fans in vtero eius. Et repleta eſt ſpũſctõ iudic. 5. d
elizabeth: ⁊ exclamauit voce magna ⁊ di
xit. Bñdicta tu iter mulieres: ⁊ bñdictus
fructus vẽtris tui. Et vnde hoc mihi vt
veniat mr̃ dñi mei ad me. Ecce eñi vt fa- E
cta eſt vox ſalutationis tue ĩ aurib⁹ meis
exultauit ĩ gaudio infans ĩ vtero meo: et
btã que credidiſti: qm̃ pficient ea q̃ dicta
ſunt tibi a dño. Et ait maria. Magnifi-
cat aĩa mea dñm. Et exultauit ſpũs
meus: in deo ſalutari meo. Quia reſpexit
humilitatem ancille ſue: ecce eñi ex hoc
beatã me dicent oẽs gñationes. Qr fecit
mihi magna qui potens eſt: ⁊ ſanctũ no-
mẽ ei⁹. Et miſericordia eius a pgenie et
progenies timẽtib⁹ eũ. Fecit potentiã in
brachio ſuo: diſpſit ſupbos mente cordis
ſui. Depoſuit potẽtes de ſede: ⁊ exaltauit
hũiles. Eſurientes īpleuit bonis: et diui-
tes dimiſit inanes. Suſcepit iſrael pueruȝ
ſuũ memorari miſericordie ſue. Sicut lo
cutus eſt ad patres nr̃os abrahã ⁊ ſemini
eius in ſecula. Manſit autem maria cũ
illa quaſi menſibus trib⁹: ⁊ reuerſa eſt in
domũ ſuã. Elizabeth aũt impletũ eſt tẽ- F
pus pariẽdi: et peperit filiũ. Et audierũt
vicini ⁊ cognati eius: qr magnificauit do
minus miſericordiã ſuã cũ illa ⁊ congra
tulabantur ei. Et factum eſt in die octa-
uo: venerũt circũcidere puerũ: et voca-
bant eum nomine patris ſui zachariam.
Et reſpondẽs mater ei⁹ dixit. Nequaq̃;
ſed vocabit iohannes. Et dixerũt ad illã
quia nemo eſt in cognatione tua qui vo-

ceturhoc nomie. Innuebāt aūt patri eiꝰ
quem vellet vacari eum. Et poſtulās pu-
gillarem ſcripſit dicēs. Johannes eſt no-
men eius. Et mirati ſunt vniuerſi. Aper-
tū eſt autē ilico os eius ꝛ lingua eius: et
loquebatur bñdicens deū. Et factus eſt
timor ſuper oēs vicinos eorum: et ſuper
oia montana iudee diuulgabant omnia
verba hec. Et poſuerunt oēs qui audie-
rūt in corde ſuo dicentes. Quiſputas pu
er iſte erit? Etenim manꝰ dñi erat cū il-
lo. Et zacharias pater eiꝰ repletꝰ eſt ſpū
ſctō ꝛ pphetauit: dicens. Benedictꝰ do-
B minus deꝰ iſrael: qꝛ viſitauit ꝛ fecit redē-
ptionē plebis ſue. Et erexit cornu ſalutis
nobis in domo dauid pueri ſui. Sicut lo
cutus eſt per os ſctōꝝ qui a ſeculo ſunt
prophetarum eius. Salutē ex inimicis
noſtris: ꝛ de manu oīū q oderūt nos. Ad
faciendā miam cū patribus noſtris: ꝛ me
morari teſtamenti ſui ſancti. Juſiurandū
quod iurauit ad abraam patrem noſtrū
daturum ſe nobis. Ut ſine timore de ma
nu inimicoꝝ noſtroꝝ liberati: ſeruiamus
illi. In ſanctitate ꝛ iuſticia corā ipſo: om-
nibus diebus noſtris. Et tu puer prophe
ta altiſſimi vocaberis: preibis enim ante
faciem dñi parare vias eius. Ad dādam
ſcientiam ſalutis plebi eius: in remiſſio-
nem peccatorum eorum. Per viſcera mi
ſericordie dei noſtri in qbꝰ viſitauit nos
oriens ex alto. Illuminare his qui in tene
1. Reg. 2. c. bris ꝛ in vmbra mortis ſedent: ad dirigē
dos pedes noſtros in viam pacis. Puer
autem creſcebat ꝛ confortabatur ſpiritu:
et erat in deſertis vſqꝫ in diem oſtenſio-
nis ſue ad iſrael.

¶ C. S. Edictum auguſti vt deſcriberetur orbis
maria peperit filium ſuum primogenitum; ange
lus natiuitatē xpi paſtoribus nunciauit: ꝛ paſto-
res dicebāt adinuicē: tranſeamus vſqꝫ ad bethleē
ieſus circumcidit: ſymeon accepit ieſum in vlnas
ſuas: dicens. Nūc dimittis ꝛc. ſymeon dixit ma-
rie: ecce poſitus ꝛc. ꝛ anna propheteſſa ſuperue
niens confitebatur dño ꝛ loquebatur de illo om
nibus qui expectabant redēptionē iſrael: ieſus
inuentus in medio doctorum: ꝛ q ſubditus erat
parentibus. Capitulum. ij.

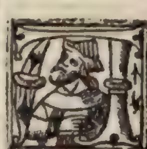
A Actū eſt aūt i diebꝰ il
lis. Exijt edictū a ce-
ſare auguſto: vt deſcri
beretur vniuerſus or-
bis. Hec deſcriptio pri
ma facta eſt a preſide
ſyrie cyrino. Et ibant
omnes vt profiterent

ſinguli i ſuā ciuitatem. Aſcēdit autem et
ioſeph a galilea de ciuitate nazareth i iu
deā ciuitatē dauid q̄ vocat bethleē eo q
eſſet de domo ꝛ familia dauid: ꝛ pfiteret
cum maria deſponſata ſibi vxore pregnā
te. Factum eſt autem cū eſſent ibi imple
ti ſunt dies vt pareret. Et peperit filium Ma. 1. c. D. 8
ſuum primogenitū: ꝛ pannis eum iuol- 2. A.
uit et reclinauit eum i preſepio: quia nō
erat ei locus in diuerſorio. Et paſtores
erant i regione eadem vigilantes ꝛ cuſto
dientes vigilias noctis ſuper gregem ſuū
Et ecce āgelus dñi ſtetit iuxta illos: ꝛ cla B
ritas dei circūfulſit illos: ꝛ timuerunt ti-
more magno. Et dixit illis angelus. Noli
te timere. Ecce em̄ euāgelizo vobis gau
diū magnū qđ erit omni populo: qꝛ na-
tus eſt vobis hodie ſaluator q̄ eſt chriſtus
dñs i ciuitate dauid. Et hoc vobis ſignū
Inuenietis infantē pannis inuolutum et De. cōſe. di
poſitum i preſepio. Et ſubito facta eſt cū 1. c. nocte.
angelo multitudo militie celeſtis: laudā 2. c. de hym
tium deum ꝛ dicentium. Gloria i altiſſi- nis. 11. c. vl
mis deo: et i terra pax hominibus bone due.
volūtatis. Et factū eſt vt diſceſſerūt ab
eis angeli i celum: paſtores loquebantur C
adinuicem. Tranſeamus vſqꝫ bethleem
et videamꝰ hoc verbum quod factū eſt
quod fecit dñs ꝛ oſtēdit nobis. Et vene-
runt feſtinantes: ꝛ inuenerūt mariā: et io-
ſeph: ꝛ īfantē poſitū i preſepio. Uidētes
aūt cognouerunt de verbo quod dictum
erat illis de puero hoc. Et oēs qui audie
rūt mirati ſunt: ꝛ de his que dicta erāt a
paſtoribus ad ipſos. Maria aūt cōſerua
bat oia verba hec: conferens i corde ſuo.
Et reuerſi ſunt paſtores glorificantes ꝛ lau I. die
dantes deum i omnibus que audierant
et viderant ſicut dictum eſt ad illos. Et
poſtq̄ cōſummati ſunt dies octo vt cir-
cuncideretur puer: vocatum eſt nomen
eius ieſus. Quod vocatum eſt ab angelo
priuſq̄ in vtero conciperetur. Et poſtq̄ D
impleti ſunt dies purgatiōis eiꝰ ſm legē
moyſi: tulerunt illum in hieruſalem: vt
ſiſterent eum domino: ſicut ſcriptum eſt
in lege dñi. Quia omne maſculinū ada-
periens vuluā: ſanctum dño vocabitur. Exo. 13. c.
Et vt darent hoſtiā ſm quod dictū eſt in
lege dñi: par turturum aut duos pullos
columbarum. Et ecce homo erat in hie-
ruſalem cui nomen ſymeon. Et homo
iſte iuſtus ꝛ timoratus: expectans conſo
lationem iſrael: et ſpiritusſanctus erat
in eo. Et reſponſum acceperat ſymeon a
ſpiritu ſancto: non viſurum ſe mortem

niſi prius videret chriſtum dñi. Et venit
in ſpũ in templũ. Et cum inducerēt pue
rũ ieſum parentes eius: vt facerent ſꝫm
conſuetudinē legis pro eo: ⁊ ipſe accepit
eũ in vlnas ſuas: ⁊ bñdixit deum ⁊ dixit.
Nunc dimittis ſeruū tuum dñe: ſꝫm ver
E bũ tuū in pace. Quia viderũt oculi mei
ſalutare tuū. Qđ paraſti ante faciē om-
niū ppłoꝝ. Lumē ad reuelationem gen
tium: ⁊ gloriam plebis tue iſrael. Et erāt
pater eius: ⁊ mater eius mirātes ſup his
que dicebant̄ de illo. Et benedixit illis ſy
Is.14.b. meon: ⁊ dixit ad mariam matrē eius. Ec-
ce poſitus eſt hic in ruinā ⁊ i reſurrectio-
nem multoꝝ in iſrael: ⁊ in ſignum cui
cōtradicet̄. Et tuā ipſius aīam pertran-
ſibit gladius vt reuelent̄ ex multis cordi
bus cogitationes. Et erat anna prophe-
tiſſa filia phanuel de tribu aſer. Hec pro
ceſſerat in diebus multis: ⁊ vixerat cum
viro ſuo annis ſeptem a virginitate ſua.
Et hec vidua vſq ad annos octoginta-
quattuor q̄ non diſcedebat de tēplo ieiu-
F nijs ⁊ obſecratiōibus ſeruiens nocte ac
die. Et hec ipſa hora ſuperueniens con-
fitebatur dño ⁊ loquebatur de illo omni-
bus qui expectabant redēptionē iſrł. Et
vt pfecerũt omnia ſꝫm legem dñi reuerſi
ſunt in galileā in ciuitatē ſuā nazareth.
Puer autē creſcebat ⁊ cōfortabat̄ plen⁹
ſapientia: ⁊ gr̄a dei erat in illo. Et ibant
parētes eius per omnes annos in hieru
ſalē in die ſolēni paſche. Et cum factus
eſſet annoꝝ duodecim: aſcendentibus il-
lis hieroſolymā ſꝫm conſuetudinem diei
feſti: cōſummatiſq diebus cum redirent
remanſit puer ieſus in hieruſalē: et non
cognouerunt parētes eius. Exiſtimātes
aũt ieſū eſſe in comitatu: venerũt iter di
ei: ⁊ requirebāt eũ inter cognatos ⁊ notos
et non inuenientes regreſſi ſunt in hieru
Jſ. ſix.c.q ſalem requirentes eum. Et factũ eſt poſt
eccliaſticis triduum inuenerunt illum in tēplo ſedē
tem in medio doctorum: audiētē illos et
G interrogantē. Stupebāt aũt omnes qui
eū audiebāt ſup prudentia ⁊ rñſis eius
Et videntes admirati ſunt. Et dixit ma-
mat.7.b. ter eius ad illum. Fili: quid feciſti nobis
mar.1.c ſic? Ecce pater tuus, ⁊ ego dolentes que-
rebamus te. Et ait ad illos. Quid eſt, q̄
me querebatis? Neſciebatis: quia in his
J.18.f. que patris mei ſunt: oportet me eē. Et ip
ſi nō intellexerunt verbum qđ locut⁹ eſt
ad eos. Et deſcendit cũ eis ⁊ venit naza-
J.eodem. reth: et erat ſubdit⁹ illis. Et mater eius
conſeruabat omnia verba hec in corde
ſuo. Et ieſus proficiebat ſapientia ⁊ eta
te ⁊ gratia apud deum ⁊ homines.

¶ C.G. Iohannes predicabat baptiſmum peni-
tentie dicit turbis. Genimina viperarum ⁊c. fa-
cite fructus dignos penitentie ⁊c. poteſt deus de
lapidibus iſtis ſuſcitare ⁊c. iohannes turbis dē
pit et publicanis et militibus quid agere debeāt
dicens. Venit fortior me: cuius ventilabrum in
manu: iohannes corripit herodem et baptizat ie
ſum; celum aperitur: vox patris auditur: ieſus
erat incipiens quaſi annorum triginta: vt puta-
batur filius ioſeph: qui fuit heli ⁊c.

Capitulum tertium.

Nno autē quintodeci- A
mo imperij tyberij ce-
ſaris procurante pon-
tio pylato iudeam: te-
trarcha aũt galilee he
rode: philippo autem
fratre ei⁹ tetrarcha itu
ree ⁊ traconitidis re-
giōis: ⁊ lyſania abiline tetrarcha ſub pri
cipibus ſacerdotum: anna ⁊ caipha: fa-
ctum eſt verbum domini ſuper iohannē
zacharie filiū in deſerto. Et venit in om mat.3.a.
nem regionem iordanis predicās baptiſ mar.1.a.
mum penitentie in remiſſionē pctōrum: iohan.1.c.
ſicut ſcriptũ eſt in libro ſermonũ eſaie p Eſa 40.a.
phete. Vox clamantis in deſerto parate mat.3.a.
viam domini: rectas facite ſemitas eius. mar.1.a.
Omnis vallis implebitur: ⁊ omnis mōs iohan.1.c.
⁊ collis humiliabitur. Et erunt praua in
directa: et aſpera in vias planas: ⁊ vide-
bit omnis caro ſalutare d ei. Dicebat er- B
go ad turbas que exibant vt baptizaren-
tur ab ipſo. Genimina viperarum quis
oſtendit vobis fugere a ventura ira? Fa- mat.3.b.
cite ergo fructus dignos penitentie: ⁊ ne
ceperitis dicere patrem habemus abrahā.
Dico enim vobis: quia potēs eſt deus de
lapidibus iſtis ſuſcitare filios abrae. Iā
eſt ſecuris ad radicem arboris poſita eſt.
Dis ergo arbor nō faciens fructum bo- mat.3.c.
num: excidetur ⁊ in ignem mittetur. Et 7.c.
interrogabant eum turbe dicētes. Quid
ergo faciemus? Reſpondens autem dice
bat illis. Qui habet duas tunicas: det
non habenti: et qui habet eſcas: ſimiliter C
faciat. Venerunt autem et publicani vt
baptizarentur: et dixerunt ad illum.
Magiſter: quid faciemus? At ille dixit
ad eos. Nihil amplius q̄ quod conſtitu
tum eſt vobis faciatis. Interrogabant
autem eum et milites; dicentes. Quid

ſit q.c.pe facie᷑mus ꝛ nos? Et ait illis. Neminē cō
ratus. cutiatis neq̄ calūniam faciatis: ꝛ cōtēti
ratus,et.c. eſtote ſtipēdijs vr̄is. Exiſtimāte aūt po,
q̄d culpat. pulo ꝛ cogitātib⁹ oīb⁹ i cordib⁹ ſuis de
ꝛ.c.milita, iohāne ne forte ipſe eſſet xp̄s. Rn̄dit io,
re. hānes dicēs oīb⁹. Ego q̄dem aq̄ baptizo
mat.3.c. vos veniet aūt fortior me poſt me: cuius
mar.1.a. nō ſum dignus ſoluere corrigiā calciamē
iohan.1.d. torū eius: ipe vos baptizabit i ſpūſancto
mat.3.c. ꝛ igni. Cui⁹ vētilabrū i manu ei⁹: ꝛ pur,
D gabit areā ſuā: ꝛ cōgregabit triticū i hor
reū ſuum: palleas aūt cōburet igni inextin
guibili. Multa q̄dē ꝛ alia exhortās euā
gelizabat pplo. Herodes āt tetrarcha cū
mat.14.c. corriperet̄ ab illo de herodiade vxore fra
mar.6.c. tris ſui: ꝛ de oībus malis que fecit hero,
des adiecit ꝛ ſuper hoc omnia: ꝛ inclusit
iohannem i carcere. Factum eſt antē cū
baptizaret̄ omnis populus: ꝛ ieſu bapti,
mat.3.d. zato ꝛ orante: apertum eſt celum: ꝛ deſcē
mar.1.a. dit ſpirituſſanctus corporali ſpecie ſicut
iohan.1.a. columba i ipſum: ꝛ vox de celo facta eſt.
Tu es filius meus dilectus i te compla,
cui mihi. Et ipſe ieſus erat icipiens qua
E ſi annoꝝ trigītavt putabat̄ fili⁹ ioſeph: q̄
fuit heli: q̄ fuit mathat: q̄ fuit leui: q̄ fuit
mat.1.a. melchi: qui fuit ianne: q̄ fuit ioſeph: qui
fuit mathathie: qui fuit amos: q̄ fuit naū
qui fuit heſli: q̄ fuit age: q̄ fuit maath: q̄
fuit mathathie: q̄ fuit ſemei: qui fuit io,
ſeph: q̄ fuit iuda: q̄ fuit iohanna: q̄ fuit re
ſa: qui fuit zorobabel: q̄ fuit ſalathiel: qui
F fuit neri: q̄ fuit melchi: q̄ fuit addi: q̄ fuit
choſan: q̄ fuit elmadan: q̄ fuit her: q̄ fuit
ieſu: q̄ fuit eliezer: q̄ fuit iorim: q̄ fuit ma,
that: q̄ fuit leui: q̄ fuit ſimeon: q̄ fuit iuda
qui fuit ioſeph: q̄ fuit iona: qui fuit helia
chi: q̄ fuit melcha: q̄ fuit mēna: q̄ fuit ma
thatha: q̄ fuit nathā: q̄ fuit dauid qui fuit
ieſſe: q̄ fuit obeth: q̄ fuit booz qui fuit ſal
mon: q̄ fuit naaſon: q̄ fuit aminadab: qui
fuit arā. q̄ fuit eſrō: q̄ fuit phares: q̄ fuit
G iude: q̄ fuit iacob: qui fuit iſaac: qui fuit
abraā: q̄ fuit thare: q̄ fuit nachor: q̄ fuit
ſaruch: q̄ fuit ragau: q̄ fuit phalech q̄ fuit
heber: q̄ fuit ſale: q̄ fuit chainā: q̄ fuit ar,
phaxat: q̄ fuit ſem: qui fuit noe: q̄ fuit la,
mech: q̄ fuit mathuſalē: q̄ fuit enoch: qui
fuit iareth: q̄ fuit malaleel: qui fuit cha
nā: qui fuit enos: q̄ fuit ſeth: q̄ fuit adam
qui fuit dei.

¶ L.S. Ieſus plen⁹ ſpūſctō regreſſus eſt a ior
dane: ieiunans quadraginta diebus eſuriit: ꝛ tē,
tatur a diabolo; ꝯſummata tentatione diabolus
receſſit ab eo uſq̄ ad tempus; ieſus regreſſus in
virtute ſpiritus in galileam: ꝛ fama exiit p vni,
uerſam regionem de illo: venit nazareth: ꝛ intra
uit ſynagogā: ꝛ legit in libro eſaie prophete. Spi
ritus domini ꝛc. omnes teſtimonium dabant illi
dicebant: quia filius ioſeph eſt: ieſus dixit. Ne
mo propheta acceptus eſt in patria ſua: dixit he
liam miſſum cum fames eſſet in ſarrepta ad vi,
duam: ꝛ heliſeum curaſſe a lepra naaman ſyrum
eijcitur de ciuitate ieſus: ducitur uſq̄ ad ſuper,
cilium mōtis vt precipitetur: demonium eijcit in
ſua ad homine ſocrum ſimonis curat: ꝛ alios cu
rat manus imponens: demones clamabant cum
exirent: tu es filius dei: increpans non ſinebat eos
loqui: dixit: oportet me euangelizare regnum dei
alijs ciuitatibus.

Capitulū .iiij.

IEſus aūt plenus ſpū, A
ſancto egreſſus ē a ior,
dane: ꝛ agebatur i ſpū
in deſerto diebus qua
draginta ꝛ tentabatur
a diabolo. Et nihil mā mat.4.a.
ducauit in diebus illis mar.1.b.
et conſummatis illis
eſuriit. Dixit autē illi diabolus. Si fili⁹
dei es dic lapidi huic vt panis fiat. Et re deu.8.a.
ſpōdit ad illū ieſus. Scriptū eſt: q᷑ nō in
pane ſolo viuit hō: ſed in omni verbo dei
Et duxit illū diabolus i montē excelſum
et oſtēdit illi omnia regna orbis terre in
momento temporis: ꝛ ait illi. Tibi dabo
poteſtatem hanc vniuerſam ꝛ gloriam il
lorum: q᷑ mihi tradita ſunt: ꝛ cui volo do
illa. Tu ergo ſi procidens adoraueris co
ram me: erunt tua omnia. Et reſpōdens
ieſus dixit illi. Scriptum eſt. Dominum B
deum tuum adorabis: ꝛ illi ſoli ſeruies. deu.6.b.
Et duxit illum in hieruſalem ꝛ ſtatuit eū mat.4.a.
ſuper pinnaculum templi: ꝛ dixit illi. Si ps.90.c.
filius dei es mitte te hinc deorſum. Scri
ptum eſt enī ꝙ angelis ſuis mandauit de deu.6.c.
te vt cōſeruent te: ꝛ quia in manibus tol mat.4.b.
lent te: ne forte offendas ad lapidem pe, mar.1.b.
dem tuum. Et reſpondens ieſus ait illi. iohan.6.a.
Dictum eſt. Non tētabis dn̄m deū tuū. C
Et conſummata omni tentatione diabo mat.13.f.
lus receſſit ab illo uſq̄ ad tp̄s. Et regreſ,
ſus eſt ieſus in virtute ſpūs in galileā: ꝛ
fama exiit per vniuerſam regionē de illo
et ipſe docebat in ſynagogis eorum ꝛ ma
gnificabatur ab omnibus: ꝛ venit naza, Eſa.61.a.
reth vbi erat nutritus: ꝛ intrauit ſm̄ con
ſuetudinem ſuam die ſabbati in ſynago
gam: et ſurrexit legere: ꝛ traditus eſt illi
liber eſaie prophete: vt reuoluit librum
inuenit locum vbi ſcriptum erat. Spiri
tus domini ſuper me eo ꝙ vnxit me: euā

ĝelizare pauperib⁹ miſit me ſanare cōtri
tos corde: pdicare captiuis remiſſionē ⁊
cecis viſum dimittere ꝯfractos i remiſſio
nem: predicare annum dn̄i acceptū ⁊ diē
retributiōis ⁊ cū plicuiſſet librū reddidit
b miniſtro ⁊ ſedit: ⁊ oīm i ſynagoga oculi
erāt intēdētes i eū. Cepit aūt dicere ad il
los: qꝛ hodie ipleta ē ſcriptura i auribus
mar.6.a. veſtris. Et oēs teſtimoniū illi dabant: et
Johā.4.f. mirabanł i verbis gr̄e q̄ pcedebāt de ore
mar.13.g. ipſius ⁊ dicebāt. Nōne hic eſt fili⁹ ioſeph
iohan.6.c. Et ait illis. Utiq̄ dicetis mihi hāc ſimili
mat.13.g. tudinē. Medice cura teipſum. Quanta
mar.6.a. audiuim⁹ facta in caphar naū: fac ⁊ hic
iohan.4.f. in patria tua. Ait aūt. Amen dico vobis
3.Re.17.b. qꝛ nemo propheta acceptus eſt in patria
Alo⁊ dixe ſua. In veritate dico vobis: multe vidue
runt phari erāt in dieb⁹ helie in iſrł quādo clauſum
ſei ad ieſu⁊ eſt celū annis tribus ⁊ menſibus ſex cū
hic. facta eſſet fames magna in omni terra ⁊
ad nullā illarum miſſus eſt helias: niſi in
c ſarepta ſidonie ad mulierem viduam. Et
4.re.4.d. multi leproſi erant in iſrael ſub heliſeo p
pheta: ⁊ nemo eorum mundatus eſt: niſi
naamā ſyrus. Et repleti ſunt oēs in ſyna
goga ira hec audiētes. Et ſurrexerunt et
eiecerunt illum extra ciuitatē: ⁊ duxerūt
illum vſq̄ ad ſupciliū mōtis ſupra quem
ciuitas illoꝝ erat edificata: vt precipita
rent eum. Ipſe autē tranſiens per mediū
mat.17.d. illoꝝ ibat. Et deſcendit in capharnaum
mar.6.c. ciuitatem galilee ibiq̄ docebat illos ſab
batis. Et ſtupebāt in doctrina eius: quia
in poteſtate erat ſermo ipſius. Et in ſyna
goga erat homo habens demonium im
f mundū: et exclamauit voce magna dicēs
Alo⁊ qui. Sine qd ✠ nobis et tibi ieſu nazarene?
Veniſti pdere nos. Scito te: qꝛ ſis ſan
ctus dei. Et increpauit illum ieſus dicēs
Obmuteſce ⁊ exi ab eo. Et cum proieciſ
ſet illud demonium in medium exijt ab
illo: nihilq̄ eum nocuit. Et factus eſt pa
uor in oībus: ⁊ colloquebātur adinuicē
dicentes. Quod eſt hoc verbū: qꝛ in pote
ſtate ⁊ virtute imperat imūdis ſpiritib⁹
mar.1.c. et exeunt. Et diuulgabatur fama de illo
g in omnem locū regiōis. Surgens autē
ieſus de ſynagoga introiuit in domum ſi
monis: ſocrus autē ſimonis tenebatur ma
gnis febribus: et rogauerūt illū pro ea: et
ſtans ſuper illam imperauit febri et dimi
mar.1.a. ſit illam: ⁊ continuo ſurgens miniſtrabat
illis. Cum autē ſol occidiſſet oēs q̄ habe
Alo⁊ oēs. bant infirmos varijs languoribus duce
mar.1.b. bant illos ad eum: at ille ſingulis man⁹
imponens curabat ✠ eos: exibant aūt de

monia a multis clamantia ⁊ dicentia: qꝛ
tu es filius dei. Et increpans nō ſinebat
ea loqui: quia ſciebant ipſum eſſe xp̄m.
Facta autem die egreſſus ibat in deſertū
locum: ⁊ turbe requirebant eum ⁊ vene
runt vſq̄ ad ipſum ⁊ detinebant illū ne
diſcederet ab eis. Quibus ille ait. quia et
alijs ciuitatibus opoꝛtet me euangeliza
re regnum dei: quia ideo miſſus ſum: et
erat predicans in ſynagogis galilee.

¶ C.S. Cum turbe irruerent ad eū vt audirent
verbū dei: aſcendit nauem petri: docebat de naui
cula turbas ieſus dixit petro duc in altū ⁊c. hoc
facto cōcluſerunt piſciū multitudinē ꝗ rete eoꝝ
rūpebat: quod cū videret petrus dixit exi a me
⁊c. dixit petro: ex hoc eris hoīes capiens: lepro
ſum mundat: ⁊ paralyticum curat: dixit leui ſe
denti ad teloneū ſeq̄re me: ⁊ fecit leui cōuiuiū:
phariſei murmurant: ⁊ ieſus dicit: nō egent qui
ſani ſunt medico: phariſei dicunt ieſu: quare di
ſcipuli iohannis ieiunant frequenter poſt hoc ie
ſus dicit ſimilitudinem de commiſſura veſtimen
ti noui: ⁊ nemo mittit vinum nouum in vtres ve
teres.

Capitulum. v.

FActū eſt aūt cū turbe a
irruerunt in eū vt au mar.4.a.
dirēt vbū dei ⁊ ipſe ſta
bat ſecus ſtagnum ge
nezareth. Et vidit du
as naues ſtātes ſecus
ſtagnū piſcatores aūt
deſcēderant ⁊ lauabāt
retia. Aſcendens aūt in vnā nauim que
erat ſimonis rogauit eū a terra reducere
puſillum: ⁊ ſedens docebat de nauicula
turbas. Ut ceſſauit autem loqui dixit ad
ſimonem. Duc in altum: ⁊ laxate retia ve 24.q.1.Alo.
ſtra in capturam. Et reſpondens ſimon nō turbat.
dixit illi. Preceptor per totam noctē labo b
rantes nihil cepimus: in verbo autē tuo
laxabo rete. Et cum hoc feciſſent: cōclu
ſerunt piſcium multitudinem copioſam
Rumpebatur autē rete eoꝝ. Et annuerūt
ſocijs qui erāt in alia naui vt venirent ⁊
adiuuarent eos: ⁊ venerūt ⁊ impleuerūt
ambas nauiculas ita vt ✠ pene mergerē Alo⁊ fuiſ he
tur. Qđ cum videret ſimon petrus proci pote.
dit ad genua ieſu dicens. Exi a me domi
ne: quia homo peccator ſum. Stupor eñ
circundederat eum ⁊ omnes qui cum il
lo erant in captura piſcium quam cepe
rant. Similiter autem iacobum ⁊ iohā
nem filios zebedei: qui erant ſocij ſimo
nis. Et ait ad ſimonem ieſus. Noli time
re ex hoc iā homies eris capiēs. Et ſub mat.4.c.
ductis ad terram nauibus: relictis oīb⁹ mar.1.c.

Mat.8.a. ſecuti ſunt eum. Et factum eſt cum eſſet
De pe. diſt. in vna ciuitatum: et ecce vir plenus le-
1.c. voluiſ- pra et vidēs ieſum ⁊ procidēs in faciem
ſem. ſuā rogauit eū dicēs. Dñe ſi vis potes me
mūdare. Et extēdens manū tetigit eum
ieſus dicens. Volo mūdare. Et cōfeſtim
lepra diſceſſit ab illo. Et ipſe precepit illi
vt nemini diceret: ſed vade oſtende te ſa
cerdoti: et offer prō emundatione tua ſi-
cut precepit moyſes in teſtimoniū illis.
mat.4.d. Perambulabat aūt magis ſermo de illo
mat.1.a. et cōueniebant turbe multe et audirent
iohan.6.a. et curarent ab infirmitatibus ſuis. Ipſe
mat.14.c. autem ſedebat in deſertum et orabat.
mar.6.f. Et factum eſt in vna dierū: ⁊ iſpe ſede-
D bat docens. Et erant phariſei ſedentes ⁊
mat.9.a. legiſdoctores qui venerāt ex omni caſtel
mar.2.a. lo galilee ⁊ iudee ⁊ hierl'm: ⁊ virtus dñi
Iohā.5.a. erat ad ſanandum eos. Et ecce viri por-
tantes in lecto hoīem qui erat paralyti-
cus: et querebant eum inferre ⁊ ponere
ante eum. Et non inuenientes qua par-
te illum inferrent pre turba aſcēderunt
ſupra tectū: ⁊ per tegulas ſubmiſerunt
eū cū lecto in mediū ante ieſum. Quorū
fidem vt vidit dixit. Homo remittuntur
tibi peccata tua. Et ceperunt cogitare
ſcribe ⁊ phariſei dicētes. Quis ē hic qui
loquitur blaſphemias. Quis poteſt di-
mittere peccata niſi ſolus deus. Ut co-
mat.9.a. gnouit aūt ieſus cogitatiōes eorū: reſpō
dens dixit ad illos. Quid cogitatis ma
la in cordibus veſtris. Quid eſt facilius
E dicere dimittuntur tibi peccata: an dice-
mat.9.a. re ſurge et ambula. Ut aūt ſciatis: qr fi-
mar.2.b. lius hominis habet poteſtatem in terra
iohā.5.b. dimittendi peccata: ait paralytico. Tibi
dico ſurge tolle lectum tuū et vade in do
mum tuam. Et confeſtim cōſurgēs co-
ram illis tulit lectum in quo iacebat: et
abijt in domum ſuam magnificans deū
Et ſtupor apprehendit omnes: ⁊ magni
F ficabant deum. Et repleti ſunt timore:
mat.9.a. dicentes: quia vidimus mirabilia hodie.
Et poſt hec exijt et vidit publicanū no-
mine leui ſedentē ad teloneum: ⁊ ait illi
Sequere me. Et relictis omnibus ſur-
gens ſecutus eſt eum: et fecit ei cōuiuiū
mat.2.b. magnum leui in domo ſua: et erat turba
multa publicanorum et aliorū qui cum
illis erant diſcūbētes. Et murmurabāt
phariſei et ſcribe eorū dicētes ad diſcipu
mar.9.b. los eius. Quare cū pctōribus ⁊ publica
mar.2.c. nis māducatis ⁊ bibitis. Et reſpōdens
23.q.4.c. ieſus dixit ad illos. Non egent qui ſani
infideles. ſunt medico: ſed qui male habēt. Nō eni

veni vocare iuſtos: ſed pctōres in penitē 2.q.1.Co
tiam. At illi dixerant ad eum. Quare di- mitto.
ſcipuli iohannis ieiunāt frequēter ⁊ ob- De pe.diſt.
ſecratiōes faciūt ſilr ⁊ phariſeorū: tui aūt 1.c.eccl'ia.2
edunt ⁊ bibunt. Quibus ipſe ait. Nunqd diſtin.3.c.a-
poteſtis filios ſponſi dum cū illis eſt ſpō dhuc.
ſus facere ieiunare. Uenient autem dies mat.19.b.
cum ablatus fuerit ab illis ſponſus tunc mar.2.c.
ieiunabunt in illis diebus. Dicebat autē mat.6.b.
et ſimilitudinem ad illos. Quia nemo cō mar.2.c.
miſſuram a veſtimēto nouo immittit in G
veſtimētū vetus: alioquin ⁊ nouū rum mat.2.b.
pit. Et veteri non conuenit cōmiſſura a
nouo. Et nemo mittit vinum nouum in mat.2.b.
vtres veteres: alioquin rumpit vinū no
uum vtres: ⁊ ipſū effundetur ⁊ vtres pe
ribunt. Sed vinum nouum in vtres no
uos mittendum eſt: ⁊ vtraqꝫ cōſeruant:
et nemo bibens vetus ſtatim vult nouū
dicit enim. vetus melius eſt.

C.6. Diſcipuli ſabbato ſpicas vellunt: ieſus
dixit: qꝫ dauid in domo dei panes ꝓpoſitiōis ſum
pſit: manum aridam habentem curat: apoſtolos
elegit in monte in loco campeſtri: multos curat
a languoribus: quia virtus ⁊c. octo beatitudines
poſt hoc dixit. Ue vobis diuitibus: ve vobis ⁊c.
dicit. Diligite inimicos veſtros. Qui te percutit
in maxillā: prebe ⁊c. ⁊ omni petiti te tribue: prout
vultis vt faciant vobis homines ⁊c. Si diligitis
eos qui vos diligunt: que vobis gratia eſt: mu-
tuum date: nihil inde ſperantes: eſtote miſericor
des: nolite iudicare: eadē menſura qua ⁊c. Nun De cōſe.di.
quid poteſt cecus cecum ducere: non eſt diſcipu 5.c.diſcipu
lus ſuper magiſtrum: eijce primum trabē: vnaqꝫ lus.
qꝫ arbor de fructu ſuo cognoſcitur qui audit ſer
mones ⁊ facit cui ſimilis. Capitulū.vj.

Factū eſt autem in ſab A
bato ſcōdoprimo cū trā-
ſiret p ſata vellebāt di
ſcipuli eius ſpicas: et
māducabāt cōfricāna-
tes manibus. Quidā
aūt phariſeorum dice
bant illis. Quid faci-
tis qđ non licet in ſabbatis. Et reſpon- mat.12.a.
dens ieſus ad eos dixit. Nec hoc legiſtis mar.2.b.
qđ fecit dauid cū eſuriret ipſe ⁊ q̄ cum eo mat.12.a
erant quomodo intrauit in domum dei: mar.2.b.
et panes ꝓpoſitiōis ſumpſit ⁊ manduca 1.Reg.21.b
uit ⁊ dedit his q̄ cū ipſo erāt: quos nō li- mat.12.a.
cebat manducare niſi tātū ſacerdotibus mar.2.b.
Et dicebat illis: quia dñs eſt filius homi B
nis etiam ſabbati. Factum eſt autē et in mat.12.a.
alio ſabbato: vt intraret in ſynagoga ⁊ do- mar.2.b.
ceret. Et erat ibi homo: ⁊ manus eius dex mat.12.a.
tera erat arida. Obſeruabant autē ſcribe mar.3.a.

et phariſei ſi in ſabbato curaret: vt inue-
nirent vnde accuſarent euʒ. Ipſe vero ſcie
bat cogitationes eorũ: ⁊ ait homini qui
mat.12.a. habebat manũ aridã. Surge ⁊ ſta in me
mar.3.a. dium. Et ſurgens ſtetit. Ait autẽ ad illos
J.14.a. ieſus. Interrogo vos ſi licet ſabbatis be-
nefacere an male animam ſaluaʒ facere
an perdere? Et circumſpectis omnib⁹ di-
xit homini. Extende manũ tuã. Et exten
dit ⁊ reſtituta eſt man⁹ eius. Ipſi autẽ re-
pleti ſunt inſipientia: ⁊ colloquebantur
mat.14.c. adinuicẽ quidnã facerent de ieſu. Factum
x.q.x.c. eſt autẽ in illis diebus exijt in montẽ ora-
plerumq. re: ⁊ erat pnoctãs in oratione dei: ⁊ cũ dies
Mat.10.c. factus eẽt vocauit diſcipulos ſuos ⁊ ele
mat.3.b. git duodecim ex ipſis quos ⁊ apl'os no-
Act.1.b. minauit: ſimonem quem cognominauit
C petrum ⁊ andream fratrem eius: iacobũ
et iohannẽ: philippum ⁊ bartholomeum
mattheũ ⁊ thomã: iacobũ alphei ⁊ ſimo
nem q̃ vocat̃ zelotes iudam iacobi: ⁊ iu-
dam ſcarioth q̃ fuit ꝓditor. Et deſcẽdẽs
x.q.1.c. cum illis de monte ſtetit in loco cãpeſtri
plerũq. et turba diſcipuloꝝ eius ⁊ multitudo co
pioſa plebis ab oĩ iudea ⁊ hierl'm ⁊ ma-
ritima ⁊ tyri et ſidonis qui venerat vt au
dirent eum et ſanarentur a languoribus
ſuis. Et qui vexabant̃ a ſpiritibus immũ-
dis curabant̃. Et omnis turba q̃rebat eũ
tangere: q2 virtus de illo exibat ⁊ ſanabat
omnes. Et ipſe eleuatis oculis in diſcipu
mat.5.a. los ſuos dicebat. Beati pauperes quia
D veſtrum eſt regnũ dei. Beati qui nũc eſu
mat.5.a. ritis: q2 ſaturabimini. Beati q̃ nũc fletis
q2 ridebitis. Beati eritis cuʒ vos oderint
homines ⁊ cum ſeparauerint vos et ex-
probrauerint: ⁊ eiecerint nomen veſtrum
x3.q.10.c tanq̃ malũ ꝓpter filiũ hominis. Gaude
q ſſe. te in illa die ⁊ exultate: ecce enim merces
veſtra multa eſt in celo. Scd'm hec enim
Amos.6.a faciebant ꝓphetis patres eorum. Verũ-
tamen ve vobis diuitibus q̃ habetis cõſo
lationẽ veſtrã. Ve vobis q̃ ſaturati eſtis
q2 eſurietis. Ve vobis q̃ ridetis nunc: q2
lugebitis ⁊ flebitis. Ve cum bñdixerint
vobis omnes homines. Scd'm hec facie
mat.5.G. bant pſeudo ꝓphetis patres eoruʒ. Sed
vobis dico q̃ auditis. Diligite inimicos ve
E ſtros benefacite his q̃ vos oderunt bñdi
cite maledicẽtib⁹ vobis: ⁊ orate pro calũ
niantibus vos. Et q̃ te pcuſſerit in maxil
lam vnã: ꝓbe illi ⁊ alterã. Et ab eo qui au
fert tibi veſtimentũ: etiã tunicã noli ꝓhi
bere. Omni autẽ petẽti te tribue: ⁊ qui au
fert q̃ tua ſunt ne repetas. Et prout vul-
tis vt faciant vobis homines: et vos fa-

cite illis ſimr. Et ſi diligitis eos qui vos di Tobie.4.c
ligunt: que vobis eſt gr̃a? Nam ⁊ pctõres mat.7.b
diligentes ſe diligunt. Et ſi benefeceritis mat.5.G.
his qui vos diligunt q̃ vobis eſt gratia?
Siquidem et pctõres hoc faciunt. Et ſi
mutuũ dederitis his a quib⁹ ſperatis re-
cipere: que gratia eſt vobis? Nam et pec-
catores peccatoribus fenerantur vt reci-
piant equalia. Verũtamen diligite inimi
cos veſtros: benefacite et mutuum date
nihil inde ſperantes: ⁊ erit merces veſtra
multa. Et eritis filij altiſſimi: q2 ipſe be-
nignus eſt ſup ingratos ⁊ malos. Eſtote F
ergo miſericordes: ſicut ⁊ pater veſter mi mat.7.
ſericors eſt. Nolite iudicare ⁊ non iudica
bimini. Nolite condẽnare ⁊ non condẽna
bimini. Dimittite: ⁊ dimittetur vobis. Da
te ⁊ dabitur vobis. Menſuram bonam ⁊ mat.7.a.
confertam ⁊ cogitatam ⁊ ſuperfluentem mar.4.c.
dabunt in ſignum veſtruʒ. Eadem quip mat.15.c.
pe menſura qua menſi fueritis remetie- mat.10.c.
tur vobis. Dicebat autem illis ⁊ ſimilitu Johã.13.a
dinem. Nunquid poteſt cecus cecum du mat.7.a.
cere: nonne ambo in foueam cadunt? Nõ
eſt diſcipulus ſuper magiſtrum perfect⁹
autem omnis erit ſi ſit ſicut magiſter ei⁹.
Quid autem vides feſtucaʒ in oculo fra
tris tui: trabẽ autẽ que in oculo tuo eſt nõ
conſideras? Aut quomodo potes dicere
fratri tuo: frater ſine eijciam feſtucam
de oculo tuo: ipſe in oculo tuo trabem nõ
vides? Hypocrita eijce primum trabem mat.7.a.
de oculo tuo: ⁊ tunc perſpicies vt educas
feſtucam de oculo fratris tui. Non eſt enĩ
arbor bona que facit fructus malos: neq̃
arbor mala faciens fructum bonũ. Vna
queq̃ enim arbor de fructu ſuo cognoſci G
tur. Neq̃ enĩ de ſpinis colligũt ficus: ne
q̃ de rubo vindemiant vuaʒ. Bonus ho mat.12.c.
mo de bono theſauro cordis ſui profert
bonum: ⁊ malus homo de malo theſau-
ro profert malum. Ex abundantia enim mat.7.c.
cordis os loquitur. Quid autem vocatis mat.7.a.
me dñe dñe: et non facitis q̃ dico? Om-
nis qui venit ad me et audit ſermones
meos ⁊ facit eos oſtẽdam vobis cui ſimi
lis ſit. Similis eſt homini edificanti domũ
qui fodit in altuʒ: ⁊ poſuit fundamentũ
ſupra petram. Inundatione autem facta
illiſum eſt flumen domui illi: et non po-
tuit eam mouere: fundata enĩ erat ſupra
petram. Qui autem audit et non facit ſi
milis eſt homini edificanti domũ ſuã ſu
pra terrã ſine fundamẽto: in quam illiſus
eſt fluuius ⁊ continuo cecidit: ⁊ facta eſt
ruina illius domus magna.

¶ C.B. Seruū cēturiōis curat filiū vidue mor
tuū ſuſcitat: iohānes miſit ad ieſuz: tu es q̄ ⁊c.
⁊ dn̄s cōmendat iohānē: phariſei ⁊ legiſperiti
conſilium dei ſpreuerunt: ieſus dixit phariſeis
q̄ dicūt iohānē demoniū habere ⁊ filium homi
nis voratorē eſſe: mulier peccatrix lachrymis pe
des ieſu lauit. Capitulum.vij.

A CUm autē ✠ impleſſet
Alꝰ ✠ compleſſet. omnia verba ſua in au
res plebis: intrauit ca
Mat.8.a. pharnaum. Centurionis autem cuiuſdā ſeruus male habens erat
moriturus qui ille erat
precioſus. Et cum audiſſet de ieſu: miſit ad euz ſeniores iudeo
rum: rogans eum vt veniret ⁊ ſanaret ſer
uum eius. At illi cum veniſſent ad ieſum
rogabant eum ſollicite dicentes ei: quia
dignus eſt vt hoc illi preſtes: diligit enim
gentem noſtram: ⁊ ſynagogā ipſe edifica
uit nobis. Jeſus autē ibat cū illis: ⁊ cum
iam non longe eſſet a domo miſit ad euz
cēturio amicos: dicens. Dn̄e noli vexari.
B Non enim ſum dignus vt ſub tectū meū
Mat.8.a. intres: propter qd̄ ⁊ me ipſum non ſum
a.3.q.1.ca. dignum arbitratus vt venirem ad te: ſed
noli. dic verbo ⁊ ſanabitur puer meus. Nam ⁊
De cōſe.di. ego homo ſum ſub poteſtate cōſtitutus:
2.c. quoti habens ſub me milites ⁊ dico huic vade
die. et vadit: ⁊ alio veni ⁊ venit: ⁊ ſeruo meo
mat.8.b. fac hoc: ⁊ facit. Quo audito ieſus miratꝰ
eſt: ⁊ conuerſus ſequentibus ſe turbis di
xit. Amen dico vobis: nec in iſrael tantā
fidem inueni. Et reuerſi qui miſſi fuerāt
domuz: inuenerūt ſeruum qui lāguerat
ſanum. Et factum eſt deinceps ibat ieſus
in ciuitatem que vocatur naim: et ibant
4.re.4.b. cum eo diſcipuli eiꝰ ⁊ turba copioſa. Cū
C autem appropinquaret porte ciuitatis:
De pe.diſ. ecce defunctus efferebatur filius vnicus
1.c. ſi erat matris ſue: ⁊ hec vidua erat ⁊ turba ciui
ar.diſt.3.c. tatis multa cū illa. Quam cū vidiſſet doadhuc. et minus: miſericordia motꝰ ſuper eā dixit
diſt.6.c.1. illi. Noli flere. Et acceſſit ⁊ tetigit loculū
Hi aūt qui portabāt ſteterūt. Et ait. Ado
leſcēs tibi dico ſurge. Et reſedit qui erat
mortuus: et cepit loqui: ⁊ dedit illum ma
tri ſue. Accepit autē omnes timor ⁊ magnificabāt deū dicētes. Qꝛ propheta ma
gnus ſurrexit in nobis: ⁊ qꝛ deus viſitauit
plebem ſuā. Et exijt hic ſermo in vniuer
ſam iudeam de eo ⁊ oēm circa regionem.
Et nunciauerunt iohanni diſcipuli eius
Mat.11.a. de omnibus his: ⁊ cōuocauit duos de di
ſcipulis ſuis iohannes: ⁊ miſit ad ieſum

dicens. Tu es qui venturus es: an alium Mat.11.a.
expectamus? Cum aūt veniſſent ad eum
viri dixerūt. Johānes baptiſta miſit nos
ad te dicens. Tu es qui venturus es an
alium expectamus? In ipſa autem hora
multos curauit a languoribus ſuis ⁊ pla
gis ⁊ ſpiritibus malis: ⁊ cecis multis do
nauit viſum. Et reſpondens dixit illis.
Euntes renūciate ✠ iohanni q̄ audiſtis Alꝰ ✠ nun
⁊ vidiſtis: quia ceci vident: claudi ambu ciate.
lant: leproſi mundantur: ſurdi audiunt: Mat.11.a
mortui reſurgunt: pauperes euāgelizant D.
⁊ beatꝰ ē quicūq̄ ✠ nō fuerit ſcandaliza Alꝰ ✠ qui.
tus in me. Et cum diſceſſiſſent nuncij io Mat.11.a.
hannis: cepit de iohanne dicere ad turbas. Quid exiſtis in deſertum videre: ha
rūdinē vento agitatā? Sed qd̄ exiſtis videre: hominē mollibꝰ veſtimētis indutū.
Ecce q̄ in veſte ꝑcioſa ſunt ⁊ delitijs: in
domibus regū ſunt. Sed qd̄ exiſtis vide
re? prophetam. Utiq̄ dico vobis ⁊ pluſq̄
prophetā. Hic eſt de quo ſcriptuz eſt. Ec
ce mitto angeluz meū ante faciē tuā qui Mal.3.a.
preparabit viam tuā ante te. Dico enim Mat.11.a.
vobis. Maior inter natos mulieruz pro et b.
pheta iohāne baptiſta: nemo eſt. Qui au Mat.11.a.
tem minor eſt in regno dei maior eſt illo. Mat.11.b.
Et omnis populus audiens ⁊ publicani C
iuſtificauerūt deum baptizati baptiſmo
iohannis. Phariſei autem ⁊ legiſperiti
cōſiliū dei ſpreuerunt: in ſemetipſos non
baptizati ab eo. Ait autē dn̄s. Cui ergo ſi mat.11.b.
miles dicā homines generationis huius
et cui ſimiles ſunt? Similes ſunt pueris
ſedentibus in foro ⁊ loquentibus adinui
cē ⁊ dicentibus. Cantauimus vobis ✠ ti
bijs: ⁊ non ſaltaſtis: lamētauimus ⁊ non Alꝰ ✠ non
ploraſtis. Uenit aūt iohannes baptiſta: hꝫ tibijs.
neq̄ māducās panē: neq̄ bibēs vinum: mat.11.c.
et dicitis demonium habet. Uenit filius mat.26.a.
hominis manducās et bibens: et dicitis mar.14.a.
Ecce homo deuorator ⁊ bibens vinum: Joh.12.a.
amicus publicanoꝝ ⁊ peccatorū. Et iuſti
ficata eſt ſapiētia ab omnibus filijs ſuis
Rogabat autē illum quidā de phariſeis
vt manducaret cuz illo. Et ingreſſus do D
mum phariſei: diſcubuit. Et ecce mulier
que erat i ciuitate peccatrix: vt cognouit
q̄ ieſus accubuiſſet in domo phariſei: at
tulit alabaſtrū vnguenti: ⁊ ſtans retro ſe
cus pedes eius lachrymis cepit rigare pe
des eiꝰ: ⁊ capillis capitis ſui tergebat: et
oſculabat pedes eiꝰ: ⁊ vnguēto vngebat
Uidēs aūt phariſeus q̄ vocauerat eū: ait
intra ſe dicens. Hic ſi eſſet propheta: ſciret vtiq̄ q̄ ⁊ qualis eſt mulier q̄ tangit eū.

et peccatrix eſt. Et rñdens ieſus dixit ad
illum. Simon habeo tibi aliquid dicere.
At ille ait. Magiſter dic. Duo debitores
erant cuidã feneratori: vnus debebat de-
narios quingentos: et alius quinquagin
ta. Non habentibus illis vnde redderent
donauit vtriſq;. Quis ergo eum plus di-
G ligit. Rñdens ſimõ dixit. Eſtimo q2 is cui
plus donauit. At ille dixit ei. Recte iudi-
caſti. Et cõuerſus ad mulierem dixit ſimo
ni. Uides hanc mulierem? Intraui in do
mũ tuã: aquã pedibus meis non dediſti
Hec autẽ lacrimis rigauit pedes meos
et capillis ſuis terſit. Oſculũ mihi nõ de
diſti: hec aũt ex quo intrauit: nõ ceſſauit
oſculari pedes meos. Oleo caput meum
nõ vnxiſti: hec aũt vnguento vnxit pedes
meos. Propter qð dico tibi: remittunẽ ei
peccata multa: qm̃ dilexit multum. Cui
aũt minus dimittitur: min9 diligit. Dixit
aũt ad illã. Remittunẽ tibi peccata. Et
ceperunt q̃ ſimul accũbebãt dicere intra
ſe. Quis eſt hic q̃ etiã peccata dimittit.
Dixit aũt ad mulierẽ. Fides tua te ſaluaz
fecit. Uade in pace.

¶ C.S. In itinere ſequẽtibus ſe viris ac mulie
ribus pabolã ſeminantis: dicit de lucerna ſuper
candelabꝛũ: dicit abſconditũ manifeſtaẽ: qui ha
bet dabiẽ illi: dicit: ⁊ matrem ⁊ fratres ſuos eſſe
qui verbũ dei audiunt ⁊ faciũt: nauigãs tẽpeſta
tem ſedat: legionẽ expellit ab homine: ⁊ in por-
cos mittit: ⁊ dixit ei: redi in domum tuam: de mu-
liere ſanata a profluuio ſanguinis: de filia iairi
reſuſcitata. Capłm.viij.

A ET factum eſt deinceps
et ipſe iter faciebat per
ciuitates et caſtella pre
dicans ⁊ euãgelizãs re
gnum dei: ⁊ duodecim
cuz illo: ⁊ mulieres ali
que q̃ erãt curate a ſpi-
ritibus malignis et in-
J.c.24.b firmitatibus maria q̃ vocaẽ magdalene:
De pe.diſt. de q̃ ſeptẽ demonia exierãt: ⁊ iohãna vxor
5.c.ſũt plu chuze pcuratoris herodis: ⁊ ſuſanna et
res. alie multe q̃ miniſtrabant ei de facultati-
bus ſuis. Cũ aũt turba plurima cõueni-
mat.13.a. ret: ⁊ de ciuitatib9 pperarẽt ad eũ: dixit p
mar.4.a. ſimilitudinez. Exijt q̃ ſeminat ſeminare
ſemẽ ſuuz. Et dum ſeminat aliud cecidit
ſecus viã ⁊ cõculcatũ eſt: ⁊ volucres celi
comederunt illud. Et aliud cecidit ſupra
petram: ⁊ natuz aruit: quia non habebat
humorem: et aliud cecidit inter ſpinas et
ſimul exorte ſpine. ſuffocauerunt illud.
Et aliud cecidit in terram bonã: ⁊ ortum

fecit fructũ centuplum. Hec dicens: cla B
mabat. Qui hz aures audiendi audiat.
Interrogabant aũt eum diſcipuli eius q̃ mat.13.b.
eſſet hec parabola. Quib9 ipſe dixit. Uo- mar.4.b.
bis datum eſt noſſe myſterium regni dei: Eſa.6.
ceteris autem in parabolis: vt videntes Johã.12.
nonvideant: ⁊ audientes non intelligant Act.28.f.
Eſt autẽ hec parabola. Semẽ eſt vbum
dei. Qui ✠ aũt ſec9 viã: hi ſunt q̃ audiũt Alꝰ✠ qð.
deinde venit diabolus ⁊ tollit verbum de mat.13.c.
corde eoꝝ: ne credentes ſalui fiant. Nam mar.4.b.
q̃ ſupra petrã: q̃ autẽ cum audierint cum Alꝰ✠ qð
gaudio ſuſcipiunt vbum: ⁊ hi radices nõ
habent: q2 ad tps crediſt: ⁊ in tpe tenta
tionis recedunt. Qð autem inter ſpinas Di.46.c.
cecidit: hi ſunt qui audierunt ⁊ a ſollicitu 1.§.gibbo-
dinibus et diuitijs et voluptatibus vite ſus.
euntes ſuffocantur et non referunt fru- C
ctum. Qð autẽ in bonam terram: hi ſunt
qui in corde bono et optimo audientes J.11.c.
verbum retinẽt ⁊ fructum afferunt in pa mat.5.b
tientia. Nemo autẽ lucernam accendens mar.4.c.
operit eam vaſe aut ſubtus lectum ponit mar.10.c.
ſed ſupra candelabꝛũ ponit vt intrantes mar.4.c.
videant lumen: Nõ eſt enĩ occultũ: qð nõ mat.13.b.
manifeſtetẽ: nec abſcõditum qð nõ cogno
ſcatur ⁊ in palã veniat. Uidete ergo quid
audiatis ✠. Qui enĩ hz dabiẽ illi: ⁊ q̃cũq; Alꝰ✠ audi-
non hz: etiã qð putat ſe hre: auferetẽ ab tis.
illo. Uenerũt aũt ad illũ mater ⁊ fratres mar.4.c.
eius et non poterant adire euz p̃ turba mar.12.b.
et nunciatuz eſt illi. Mater tua ⁊ fratres mat.5.b.
tui ſtant foris volentes te videre. Qui D
rñdẽs dixit ad eos. Mater mea ⁊ fratres mat.8.b.
mei hi ſunt qui vbũ dei audiũt ⁊ faciũt. mar.4.d.
Factum eſt autẽ in vna dieꝝ: ⁊ ipſe aſcẽ-
dit in nauiculam et diſcipuli eius: et ait
ad illos. Tranſfretem9 trãs ſtagnum. Et
aſcẽderunt. Nauigãtib9 autẽ illis: obdor
miuit: ⁊ deſcẽdit pcella venti in ſtagnũ ⁊
cõpellebanẽ ✠ ⁊ piclitabãẽ aſcẽdẽtes aũt Alꝰ✠ cõple
ſuſcitauerunt eũ dicentes. Preceptor pi bantur.
mus. At ille ſurgens increpauit ventum
et tempeſtatem aq̃: ⁊ ceſſauit: et facta eſt mar.4.d.
tranquillitas. Dixit autem illis. Ubi eſt fi
des veſtra? Qui timentes mirati ſunt ad
inuicẽ dicentes. Quiſputas hic eſt? Quia
et ventis et mari impat: ⁊ obediunt ei: et
nauigauerunt ad regionem geraſenoꝝ
que eſt contra galileam. Et cum de naui
egreſſus eſſet ad terrã occurrit illi vir qui
dam qui habebat demonium iam tempo
ribus multis: at veſtimento non indue-
batur: neq; in domo manebat: ſed in mo
numentis. Is vt vidit ieſum pcidit ante
illuz, ⁊ exclamãs voce magna dixit. Quid

mihi ⁊ tibi eſt ieſu fili dei altiſſimi? Obſe-
cro te ne torqueas. Precipiebat enim ſpi
ritui immũdo vt exiret ab homine. Mul
mat.8.b. tis enim temporibus arripiebat illum et
mar.5.a. vinciebatur cathenis ⁊ compedibus cu
E ſtodit⁹: ⁊ ruptis vinculis agebat a demo
nio in deſerto. Interrogauit aũt illum ie-
ſus dicens. Quod tibi nomen eſt? At ille
Mar.5.a. dixit. Legio: quia intrauerunt demonia
multa in eum. Et rogauerunt illũ: ne im
peraret illis vt in abyſſum irent. Erat au
tem ibi grex porcorũ multoꝝ paſcentium
mat.8.g. in monte ⁊ rogabant eum vt permitteret
mar.5.b. eis in illos ingredi. Et permiſit illis. Exie
runt ergo demonia ab homine: et intra-
uerũt in porcos ⁊ ipetu abijt grex ꝑceps
mar.5.b. in ſtagnũ: ⁊ ſuffocatus eſt. Qđ vt viderũt
factũ qui paſcebant: fugerunt ⁊ nuncia-
uerunt in ciuitatez ⁊ in villas. Exierunt
aũt videre qđ factum eſt et venerunt ad
ieſum: ⁊ inuenerũt hoiez ſedentē a quo
demonia exierant veſtitum: ac ſana men
te ad pedes eius et timuerunt. Nuncia-
uerunt autē illis ⁊ q̃ viderant quomodo
ſanus factus eſſet a legione. Et rogaue-
runt illũ omnis multitudo regionis gera
ſenorum vt diſcederet ab ipſis: qꝛ magno
F timore tenebantur. Ipſe autem aſcendēs
nauim: reuerſus eſt et rogauit illum vir a
Mar.5.b quo demonia exierant vt cum eo eſſet. Di
miſit aũt eũ ieſus dicēs. Redi in domum
tuā et narra q̃ta tibi fecit deus. Et abijt
p vniuerſam ciuitatem: predicans q̃ta
illi feciſſet ieſus. Factũ eſt aũt cuz rediji
ſet ieſus: excepit illũ turba. Erāt eñi oēs
Mat.9.c. expectātes eum. Et ecce venit vir cui no-
mar.5.c. men iairus: ⁊ ipſe princeps ſynagoge erat
et cecidit ad pedes ieſu rogans eum vt in
traret in domũ eius: qꝛ vnica filia erat ei
fere annoꝝ duodecim: ⁊ hec moriebatur
Et contigit dum iret: a turbis comprime
bat. Et mulier q̃dā erat in fluxu ſangui-
mat.9.c. nis ab annis duodecim que in medicos
mar.5.c. erogauerat oēm ſubſtantiam ſuam: nec
ab vllo potuit curari: acceſſit retro ⁊ teti-
git fimbriam veſtimenti eius: ⁊ cōfeſtim
ſtetit fluxus ſanguinis eius. Et ait ieſus
Quis eſt q̃ me tetigit. Negantibus autez
diſtin.5.c. omnibus dixit petrus ⁊ q̃ cũ illo erant.
e ⁱ eius. Preceptor turbe te cōprimunt ⁊ affligunt
D: pe. diſti. ⁊ dicis q̃s me tetigit. Et dixit ieſus. Te-
5.c ⁱ inter tigit me aliquis. Nam et ego noui virtu-
hec, circum tem de me exijſſe. Videns autē mulier qꝛ
ola non latuit: tremens venit ⁊ ꝓcidit ante
G pedes eius: ⁊ ob quā cauſam tetigerit eũ
indicauit coram omni populo: ⁊ quemad
modũ cōfeſtim ſanata ſit. At ipſe dixit ei.
Filia fides tua te ſaluā fecit. Vade in pa mat.9.c.
ce. Adhuc illo loquente: venit quidaz ad mar.5.c.
principē ſinagoge: dicēs ei: quia mortua
eſt filia tua noli vexare illum. Ieſus autē
audito hoc verbo reſpondit patri puelle
Noli timere: crede tantum et ſalua erit.
Et cum veniſſet ad domum nō pmiſit in
trare ſecũ quēq̃: niſi petrum ⁊ iacobum ⁊
iohannē: ⁊ patrem ⁊ matrem puelle. Fle-
bant autē omnes ⁊ plangebant illam. At
ille dixit. Nolite flere. Nō eſt mortua puel
la ſed dormit. Et deridebāt eũ ſciētes qꝛ mat.9.c.
mortua eſſet. Ipſe aũt tenēs manum ei⁹ mar.5.d.
clamauit dicens. Puella ſurge. Et reuer-
ſus eſt ſpiritus eius et ſurrexit continuo.
Et iuſſit illi dare manducare: et ſtupue-
runt parentes ei⁹ q̃bus precipit ne alicui mat.9.c.
dicerent qđ factum erat. mar.5.d.

¶ C. S. Conuocatis duodecim diſcipulis: dedit
illis ptātem ⁊ miſit eos ꝑdicare: egreſſi curabāt
vbiq̃. Audiuit herodes oia q̃ fiebant de ieſu: de
quinq̃ panibus ⁊ duobus piſcibus interroga-
uit diſcipulos: quē dicunt eũ eſſe turbe: prece-
pit diſcipulis ne cui dicerent ꝙ xp̄s eſſet deus:
qꝛ oporter filium hoïs multa pati: iubet tollere
crucez: q̃ erubuerit ſermones ⁊c. in monte tranſ
figuratur: demoniũ qđ diſcipuli eijcere non po-
terant: eiecit: paſſionē ſuā predicit: cogitant q̃s
eorum maior ſit: dicit ieſus qui minor eſt inter
vos: hic maior eſt. Iohānes dicit. Vidimus quē-
dam in nomine tuo eijcientem demonia. Iohan
nes ⁊ iacobus dicunt ieſu. Domine vis dicimus
vt ignis deſcendat de celo. Dicit filius hoïs non
habet vbi caput reclinet. Dixit cuidam ieſus. Si
ne: vt mortui ſepeliant mortuos ſuos. Cap. ix.

COnuocatis autē ieſus A
duodecim aplis dedit
illis virtutez ⁊ poteſta
tē ſup oia demonia et mat.10.a.
vt languores curarēt ⁊ mar.6.a.
miſit illos predicare re
gnum dei: et ſanare in-
firmos. Et ait illis. Ni- mat.10.a.
hil tuleritis in via neq̃ virgam: neq̃ pe- mar.3.b.
ram neq̃ panē: neq̃ pecuniā neq̃ duas mat.10.a.
tunicas habeatis. Et in quācũq̃ domũ mar.6.b.
intraueritis: ibi manete: ⁊ inde ne exeatis
Et quicũq̃ nō receperit vos: exeũtes de
ciuitate illa: etiā puluerē pedũ veſtrorum mat.10.b.
excutite in teſtimoniũ ſupra illos. Egreſ mar.6.b.
ſi autē circuibāt p caſtella: euāgelizātes Act.13.b.
⁊ curantes vbiq̃. Audiuit autē herodes mar.6.b.
tetracha oia que fiebāt ab eo: ⁊ heſitabat mat.14.a.
eo ꝙ diceretur a quibuſdaz: qꝛ iohannes mar.6.b.

ſurrexit a mortuis:a quibuſdam vero q2 propheta
helias apparuit:ab alijs autē q2 propheta
ta vnus de antiquis ſurrexit. Et ait he-
rodes. Johannez ego decollaui. Quis eſt
mat.6.c. autem iſte de quo ego talia audio? Et q̄
B rebat videre eū:ꝛ reuerſi apoſtoli narra-
mar.6.d uerunt illi q̄cūq; fecerunt: et aſſumptis
mar.6.d. illis:ſeceſſit ſeorſum in locum deſertuz q̄
eſt bethſaide. Quos cū cognouiſſent turbe
ſecute ſunt illū ꝛ excepit eos et loq̄batur
illis de regno dei:et eos qui cura indige-
bant ſanabat. Dies aūt ceperat declina-
mat.14.b. re.et accedentes duodecim dixerunt illi.
iohan.6.a. Dimitte turbas vt euntes in caſtella:vil-
laſq; que circa ſunt diuertant ꝛ inueniāt
eſcas:q2 hic in loco deſerto ſumus. Ait
aūt ad illos. Vos date illis manducare.
mat.14.b At illi dixerunt. Non ſunt nobis pluſq̄
mar.6.c quinq; panes ꝛ duo piſces:niſi forte nos
mat.14.b eamus ꝛ emamus in oēm hanc turbam
mar.6.c eſcas. Erant autē fere viri quinq; milia.
iohan.6.a Ait autē ad diſcipulos ſuos. Facite illos
diſcūbere per cōuiuia quinquagenos:et
ita fecerunt ꝛ diſcubuerunt omnes. Ac-
ceptis autem quinq; panibus ꝛ duobus
piſcibus:reſpexit in celum ꝛ bn̄dixit illis
ꝛ fregit ꝛ diſtribuit diſcipulis ſuis:vt po-
nerēt ante turbas ꝛ manducauerunt om
nes ꝛ ſaturati ſunt. Et ſublatū eſt q̄d ſup
fuit illis fragmentorum cophini duode-
cim. Et factum eſt cum ſolus eſſet orans
E erant cum illo ꝛ diſcipuli:ꝛ interrogauit
mat.16.d. illos dicēs. Quē me dicunt eſſe turbe? At
mar.8.c. illi rn̄derunt ꝛ dixerunt. Johānē baptiſtā
alij autem heliā:alij vero q2 vnus ꝓphe
ta de prioribus ſurrexit. Dixit autem illis
mat.16.d. Vos autem quē me eſſe dicitis? Rn̄dens
mar.8.d. ſimon petrus dixit. Chriſtū dei. At ille in
mar.16.c. crepans illos ꝓcepit ne cui dicerent hoc:
mar.8.d. dicēs. Q2 oportet filium hominis mul-
ta pati ꝛ reprobari a ſenioribus ꝛ princi-
pibus ſacerdotum ꝛ ſcribis:ꝛ occidi ꝛ ter
tia die reſurgere. Dicebat autē ad omnes
mat.6.d. Si quis vult poſt me venire:abneget ſe
mar.8.d. metipſum:ꝛ tollat crucē ſuā q̄tidie ꝛ ſeq̄
tur me. Qui eñ voluerit aīam ſuam ſal-
uam facere perdet illam:nā q̄ perdiderit
aīaz ſuā ꝓpter me ſaluā faciet illā. Quid
eñ ꝓficit homini ſi lucret̄ vniuerſuz mū
dum:ſeipm̄ aūt ꝑdat ꝛ detrimentum ſui
faciat? Nā q̄ me erubuerit ꝛ meos ſmo
nes hunc filius hoīs erubeſcet cū venerit
in maieſtate ſua et patris ꝛ ſanctoꝝ an-
geloꝝ. Dico autē vobis: vere ſunt aliqui
mar.8.d. hic ſtantes:q̄ non guſtabunt mortem do-
D nec videāt regnum dei. Factum eſt autē

poſt hec verba fere dies octo ꝛ aſſumpſit mat.16.d.
petrum et iacobū ꝛ iohannē:ꝛ aſcēdit in mar.9.a.
mōtem vt oraret. Et facta eſt dum oraret mat.17.a.
ſpecies vultus eius altera:ꝛ veſtitus eius mar.9.a.
albus et refulgens. Et ecce duo viri lo-
quebantur cū illo. Erant autem moyſes
et helias viſi in maieſtate:et dicebant ex-
ceſſum eius quē completurus erat in hie
ruſalem. Petrus vero ꝛ qui cum illo erāt
grauati erāt ſomno:at euigilātes viderūt
maieſtatem eius:et duos viros qui ſta-
bant cum illo. Et factum eſt cum diſce-
derent ab illo: ait petrus ad ieſum. Pre-
ceptor bonum eſt nos hic eſſe:ꝛ faciamꝰ
tria tabernacula:vnū tibi ꝛ vnū moyſi et
vnū helie:neſciēs q̄d diceret. Hec autem
illo loq̄nte facta eſt nubes ꝛ obumbrauit
eos:ꝛ timuerūt intrātibꝰ illis i nubē. Et
vox facta eſt de nube dicēs. Hic ē filiꝰ meꝰ mat.3.d.
dilectꝰ:ipſum audite. Et dū fieret vox in mar.1.b.
uētus eſt ieſus ſolus. Et ipſi tacuerunt ꝛ
nemini dixerunt in illis diebꝰ q̄cq̄ ex his
q̄ viderāt. Factum eſt autem in ſeq̄nti die E
deſcēdentibꝰ illis de monte:occurrit illis mat.17.c.
turba multa. Et ecce vir de turba excla- mar.9.c.
mauit dicens. Magiſter obſecro te:reſpi
ce in filiū meū:q2 vnicus eſt mihi. Et ec-
ce ſpūs apprehendit eū:ꝛ ſubito clamat
ꝛ elidit ꝛ diſſipat eū cum ſpuma:ꝛ vix di
ſcedit dilaniēs eum. Et rogaui diſcipu-
los tuos vt eijcerēt illū:ꝛ non potuerunt mat.17.c.
Rn̄dens autē ieſus dixit. O generatio in mar.9.c.
fidelis ꝛ ꝑuerſa:vſq; quo ero apud vos
et patiar vos? Adduc huc filium tuum.
Et cum accederet:eliſit illum demoniū
ꝛ diſſipauit. Et increpauit ieſus ſpirituz
immundum:ꝛ ſanauit pueruz ꝛ reddidit
illum patri eius. Stupebant autē omnes
in magnitudine dei. Omnibuſq; miran-
tibus in omnibus que faciebat: dixit ad
diſcipulos ſuos. Ponite vos in cordibus
veſtris ſermones iſtos. Filius enim ho-
minis:futurum eſt vt tradatur in manus mat.17.d.
hominum. At illi ignorabāt verbuz iſtud mar.9.d.
ꝛ erat velatum ante eos:vt non ſentirent
illud:ꝛ timebant eum interrogare de hoc F
verbo. Intrauit autē cogitatio in eos:q̄s mat.18.a.
eoꝝ maior eſſet. At ieſus videns cogita- mar.9.c.
tiones cordis illoꝝ: apꝓhendit puerū:et
ſtatuit illū ſecus ſe:ꝛ ait illis. Quicunq;
ſuſceperit pueꝝ iſtū in noīe meo me recipit
ꝛ q̄cūq; me receperit recipit eū q̄ me mi-
ſit. Nā q̄ minor ē inter vos oēs:hic maior ē
Rn̄dēs aūt iohēs:dixit. Preceptor vidimꝰ mar.9.f.
quēdā in noīe tuo eijcientem demonia et
ꝓhibuimus eū:q2 nō ſequitur nobiſcum.

Et ait ad illos ieſus. Nolite ꝓhibere. Qui
Alii ſunt vos. enim nõ eſt aduerſuz vos ✠: ꝓ vobis ✠ eſt
Alii ꝓ nobis Factũ eſt autẽ dũ ꝯplerent̃ dies aſſũptio
nis eius: ⁊ ipſe faciẽ ſuã firmauit vt iret
in hieruſalem. Et miſit nũcios ante ꝯſpectũ
ſuũ: ⁊ euntes intrauerũt in ciuitatẽ ſama-
D ritanoꝝ: vt pararẽt illi. Et nõ receperunt
23.q.4.c. eũ: q2 facies eius erat euntis hieruſalem. Cuz
ꝙ chriſtus. ⁊ vidiſſent autẽ diſcipuli eius: iacobus ⁊ iohã
5.cõcedẽti- nes dixerunt. Dñe vis dicimus: vt ignis
7.c.ea vin- deſcẽdat de celo: ⁊ ꝯſumat illos? Et ꝯuer
dicta. ſus increpauit illos: dicẽs. Neſcitis cuius
ſpũs eſtis. Filius hoĩs nõ venit aĩas per
dere: ſed ſaluare. Et abierũt in aliud ca-
mat.8.b. ſtellũ. Factum eſt autẽ ambulãtibus illis in
mat.8.c. via: dixit quidã ad illũ. Sequar te quocunq;
ieris. Dixit illi ieſus. Vulpes foueas ha-
bent ⁊ volucres celi nidos: filius autem
hoĩs non hʒ vbi caput ſuum reclinet. Ait
autẽ ad alteꝝ. Sequere me. Ille autem dixit
mat.8.c. Dñe: permitte mihi primũ ire: ⁊ ſepelire pa
mat.8.c. trem meum: Dixit ei ieſus. Sine vt mor-
tui ſepeliãt mortuos ſuos: tu autẽ vade et
De pe.diſt. annuncia regnum dei. Et ait alter. Sequar
2.c.penna- te dñe ſed ꝑmitte mihi primum renuncia-
ta. re his que domi ſunt. Ait ad illum ieſus
Nemo mittẽs manũ ſuã ad aratrũ ⁊ aſpi
ciens retro aptus eſt regno dei.

¶C.X. Poſt hec deſignauit ieſus alios ſeptua
gintaduos: meſſis multa: mitto vos agnos prece
pta itineris: dicit. ve tibi corozaim: qui vos au-
dit me audit: dicit: videbam ſathanam ſicut ful-
gur de celo cadẽtem: dicit: cõfiteor tibi pater dñe
⁊c. nemo ſcit quis ſit filius: beati oculi qui vidẽt que
vos videtis: quidã legiſperitus dicit tentãs: ieſus di
cit: hõ quidã deſcendebat ⁊c. Capitulum .x.

A Poſt hec autem deſigna
uit dñs et alios ſeptua
gintaduos: et miſit il-
los binos ante faciem
ſuã in oẽm ciuitatẽ et
locũ quo erat ipſe venturus
mat.9.d. Et dicebat illis. Meſ
ſis quidẽ multa: opera
21.diſ.c.in rij autẽ pauci. Rogate ergo dñm meſſis vt
noue. mittat operarios in meſſem ſuam. Ite: ecce
mat.10.b. ego mitto vos ſicut agnos inter lupos.
Nolite portare ſacculum neq; perã neq;
calciamẽta ⁊ neminẽ per viã ſalutaueritis.
mat.10.b. In quãcunq; domũ intraueritis: primum
mar.6.b. dicite: pax huic domui. Et ſi ibi fuerit fi-
B lius pacis requieſcet ſuper illũ pax veſtra: ſin-
mat.10.b. autẽ ad vos reuertet̃. In eadẽ autẽ domo
manete: edẽtes ⁊ bibẽtes que apud illos
ſunt. Dignus eſt enim operarius mercede ſua
Nolite tranſire de domo in domum. Et
in quãcunq; ciuitatẽ intraueritis: et ſuſce
perint vos manducate que apponunt̃ vobis
⁊ curate infirmos qui in illa ſunt: et dicite
illis. Appropinquabit in vos regnum dei. mat.10.b.
In quãcunq; autem ciuitatem intraueri
tis: ⁊ nõ ſuſceperint vos: exeuntes in pla
teas eius dicite. Etiam puluerem qui ad
heſit nobis de ciuitate veſtra extergimus
in vos. Tamen hoc ſcitote: q2 appropinqua
bit regnũ dei. Dico vobis quia ſodomis
in die illa remiſſius erit: quam illi ciuitati.
Ve tibi corozaim: ve tibi bethſaida: q2 ſi mat.11.c.
in tyro ⁊ ſydone facte fuiſſent virtutes que C
facte ſunt in vobis: olim in cilitio ⁊ cine
re ſedentes peniterent. Veruntamen ty-
ro ⁊ ſidoni remiſſius erit in iudicio: quam vo-
bis. Et tu capharnaum vſq; ad celum ex
altata: vſq; ad infernũ demergeris. Qui mat.10.d.
vos audit: me audit: et qui vos ſpernit: iohan.13.c.
me ſpernit: qui autem me ſpernit: ſper- ⁊.14.c.
nit eum qui miſit me. Reuerſi ſunt autẽ ſe- 3.q.1.ca.qui
ptuaginta duo cum gaudio dicentes: Dñe ſpernit.
etiam demonia ſubijciunt̃ nobis in noĩe
tuo. Et ait illis. Videbã ſathanam ſicut
fulgur de celo cadentẽ. Ecce dedi vobis
poteſtatẽ calcandi ſupra ſerpentes ⁊ ſcor
piões: ⁊ ſuper oẽm virtutẽ inimici: ⁊ nihil
vobis nocebit. Veruntamẽ in hoc nolite
gaudere: q2 ſpũs vobis ſubijciunt̃. Gau
dete autẽ quod noĩa veſtra ſcripta ſunt in celis
In ipſa hora exultauit in ſpũſctõ: et dixit
Confiteor tibi dñe pater celi ⁊ terre: quod ab- D
ſcondiſti hec a ſapientibus ⁊ prudentibus Mat.11.d.
et reuelaſti ea paruulis. Etiaz pater ⁊ quoniam ſic
placuit ante te. Oia mihi tradita ſunt a pa Iohan.3.d.
tre meo. Et nemo ſcit quis ſit filius niſi pater
⁊ quis ſit pater niſi filius: ⁊ cui voluerit filius
reuelare. Et ꝯuerſus ad diſcipulos ſuos
dixit. Beati oculi qui vident que vos vide- mat.13.b.
tis. Dico enim vobis quod multi prophete et mat.22.d.
reges voluerunt videre que vos videtis et mar.12.c.
nõ viderunt: ⁊ audire que auditis: ⁊ non au
dierunt. Et ecce quidã legiſperitus ſurrexit
tentans illum: ⁊ dicẽs. Magiſter quid facien- E
do vitam eternam poſſidebo? At ille dixit Deu.6.a.
ad eum. In lege quid ſcriptum eſt? Quomõ Ro.13.c.
legis? Ille rñdens dixit. Diliges dñm deũ Ro.13.c.
tuũ ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aĩa tua: ⁊ Iac.2.b.
ex oĩbus viribus tuis: ⁊ ex oĩ mente tua
⁊ proximum tuum ſicut teipſum. Dixitq; illi
Recte rñdiſti: hoc fac et viues. Ille autez
volens iuſtificare ſeipſum: dixit ad ieſum.
Et quis eſt meus proximus? Suſpiciens autẽ
ieſus dixit. Homo quidã deſcẽdebat ab hieru
ſalem in hiericho: ⁊ incidit in latrones
qui etiã ſpoliauerũt eũ: et plagis impoſitis

tis abierũt ſemiuiuo relicto. Accidit aũt
vt ſacerdos quidã deſcẽderet eadẽ via: et
viſo illo pteriuit. Silr ⁊ leuita cum eſſet
F ſec⁹ locum ⁊ videret eum ptranſijt. Sa
maritanus autẽ qdã iter faciens venit ſe
cus eum: et videns eũ: mia mot⁹ eſt. Et
appropiãs alligauit vulnera eius: infun
dens oleum ⁊ vinũ. Et imponens illũ in
iumẽtum ſuũ: duxit in ſtabulũ: ⁊ curam
eius egit. Et altera die ptulit duos dena
rios: ⁊ dedit ſtabulario: ⁊ ait. Curã illius
habe: ⁊ qdcũqȝ ſupererogaueris: ego cuȝ
rediero reddã tibi. Quis hoꝝ trium tibi
videtur primus fuiſſe illi qͥ incidit in la
trones. At ille dixit. Qui fecit miam in il
lum. Et ait illi ieſus. Vade et tu fac ſilr.
G Factum eſt aũt dũ irent ⁊ ipſe intrauit in
quoddã caſtellũ: ⁊ mulier qdam martha
noie excepit illum in domũ ſuã. Et huic
ſoror erat noie maria. Que etiam ſedens
ſecus pedes dñi audiebat ꝟbum illius.
Martha autem ſatagebat circa frequẽs
miniſteriũ. Que ſtetit ⁊ ait. Dñe: nõ eſt ti
bi cure: ꝙ ſoror mea reliqͭt me ſolã mini
ſtrare? dic ergo illi vt me adiuuet. Et rñ
dens dixit illi dñs. Martha martha ſol
licita es ⁊ turbaris erga plurima. Porro
vnũ eſt neceſſariũ. Maria optimã partẽ
elegit: que non auferet̃ ab ea.

¶ C.S. Docet orare: pater ſcilicet̃ nomẽ tuũ: cõmoda mihi tres panes: oĩs qui petit accipit: erat ieſus eijciens demoniũ: quidã dixerunt in beelzebub eijcit demonia: regnũ in ſeipſȝ diuiſuȝ deſolabit̃: dicit ſpũs immundus: reuertar in domũ meã: beatus venter qui te portauit: de ſigno ione: de lucerna: lucerna corporis oculus: lauã dũ potius qd intus eſt: dare elemoſynã preciũ ciat: ve multa dicit: phariſei querẽtes capere ali quid ex ore eius.

Capitulum. xi.

A Et factũ eſt cuȝ eſſet in
quodam loco orans: vt
ceſſauit dixit vnus ex di
ſcipulis ei⁹ ad eũ. Dñe
doce nos orare: ſicut
docuit iohannes diſci
pulos ſuos. Et ait il
lis. Cum oratis dicite.
Pater: ſcilicet̃ nomen tuũ: adueniat re Mat. 6. b.
gnũ tuũ: panẽ nr̃m quotidianũ da nobis
hodie: ⁊ dimitte nobis pctã nr̃a: ſiquidẽ
⁊ ipſi dimittim⁹ omi debẽti nobis: et ne
nos inducas in tentationem. Et ait ad il
los. Quis vr̃m habebit amicũ: ⁊ ibit ad
illũ media nocte: ⁊ dicet illi. Amice cõmo
da mihi tres panes: qm̃ amic⁹ meus ve
nit de via ad me: ⁊ nõ habeo qd ponã an
illum. Et ille deintus reſpõdẽs dicat. No
li mihi moleſtus eſſe: iã oſtium clauſum
eſt: ⁊ pueri mei mecũ ſunt in cubili: non
poſſum ſurgere et dare tibi. Et ſi ille per B
ſeuerauerit pulſans: dico vobis: et ſi non
dabit illi ſurgens eo ꝙ amicus eius ſit:
ppter improbitatẽ tñ eius ſurget: ⁊ dabit
illi: quotquot hȝ neceſſarios: Et ego dico
vobis. Petite: ⁊ dabit̃ vobis: qrite et in Mat. 7. a.
uenietis: pulſate: ⁊ aperietur vobis. Om Iohã. 16. f.
ñis qui petit accipit: ⁊ qui qrit inuenit: ⁊ Iaco. 1. a.
pulſanti aperiet̃. Quis ex vobis patrem
petit panẽ: nũquid lapidẽ dabit illi? Aut
piſcem: nũquid p piſce ſerpentẽ dabit il
li? Aut ſi petierit ouũ: nunqd porriget illi
ſcorpionẽ? Si ergo vos cũ ſitis mali no
ſtis bona data dare filijs vr̃is: qͣtomagis
pr̃ veſter celeſtis de celo dabit ſpm̃ bonũ Alꝰ ✠ non
petentib⁹ ſe? Et erat eijciens demonium hȝ celeſtis
et illud erat mutum. Et cum eieciſſet de Mat. 12. b
monium locutus eſt mutus: et admirate Mar. 3. c.
ſunt turbe. Quidam aũt ex eis dixerunt. Mat. 12. c
In beelzebub principe demonioꝝ eijcit
demonia. Et alij tentantes: ſignum de ce C
lo querebant de eo. Ipſe autem vt vidit
cogitationes eoꝝ: dixit eis. Omẽ regnum 3. re. al. f. 1.
in ſeipſum diuiſum: deſolabit̃: ⁊ domus Mat. 12. a
ſupra domũ cadet. Si aũt ⁊ ſathanas in Mat. 3. c.
ſeipſum diuiſus eſt: quõ ſtabit regnum
ei⁹ qꝛ dicit̃ in beelzebub me eijcere demo
nia. Si autẽ ego in beelzebub eijcio de
monia: filij veſtri in quo eijciunt? Jõ ipſi
iudices veſtri erunt. Porro ſi in digito dei
eijcio demonia: pfecto puenit in vos re
gnum dei. Cum fortis armatus cuſtodit
atrium ſuũ: in pace ſunt oĩa que poſſidet
Si autem fortior eo ſupueniens vicerit
eum: vniuerſa arma eius auferet in qb⁹
cõfidebat: ⁊ ſpolia ei⁹ diſtribuet. Qui nõ Mat. 12. d
eſt mecũ: contra ✠ me eſt: ⁊ qui nõ colligit Alꝰ ✠ ad
mecũ diſpergit. Cũ immũd⁹ ſpũs exierit uerſum.
de hoie: ambulat p loca inaqͦſa: qrẽs re D
quiẽ ⁊ nõ inueniẽs dicit. Reuertar in do
mum meã vñ exiui. Et cũ venerit inue
nit eã ſcopis mundatã. Et tunc vadit et
aſſumit ſeptẽ alios ſpũs ſecum nequio
res ſe: ⁊ ingreſſi habitãt ibi. Et fiũt nouiſ
ſima hoĩs illius peiora prioribus. Factũ
eſt autem cũ hec diceret: extollẽs vocem
quedã mulier de turba: dixit illi. Beatus
vẽter qui te portauit: ⁊ vbera q̃ ſuxiſti. At
ille dixit. Quinimo: beati qui audiũt ꝟbũ
dei: ⁊ cuſtodiunt illud. Turbis autẽ cõ
currentibus cepit dicere. Generatio hec
generatio nequam eſt: ſignum querit et ſi
gnum non dabit̃ ei niſi ſignuȝ ione pro

Mat.12.c. pphete. Nā ſicut fuit ionas ſignū niniuitꝭ
mar.8.b. ita erit ⁊ filius hoīs gñationi iſti. Regina
8.q.1.cap. auſtri ſurget in iudicio cum viris genera
vereor. tionis huius: ⁊ condēnabit illos: qꝛ venit
3.re.10.a. a finib⁹ terre audire ſapiētiā ſalomonis
2.par.9.a. Et ecce plus ꝙ ſalomō hic. Uiri niniuite
Ione.3.b. ſurgent in iudicio cū gñatione hac: ⁊ cō
mat.12.d. demnabunt illā: qꝛ penitentiā egerūt in
E predicatione ione. Et ecce plus ꝙ ionas
mat.5.b. hic. Nemo lucernā accendit: ⁊ in abſcon
mar.4.c. dito ponit neq; ſub modio: ſed ſupra cā
delabꝝ: vt q̄ ingrediunť lumen videant
Lucerna corporis tui eſt oculus tu⁹. Si
mat.6.c. oculus tuus fuerit ſimplex: totū corpus
tuum lucidū erit: ſin autē nequā fuerit:
etiā corpus tuum tenebroſum erit. Uide
ergo ne lumen quod in te eſt tenebre ſint
Si ergo corpus tuū totū lucidum fuerit:
nō habēs aliquā partē tenebrarum: erit
lucidū totū. Et ſicut lucerna fulgoris il
luminabit te. Et cū loqueretur: rogauit il
lum quidā phariſeus: vt pranderet apud
F ſe. Et ingreſſus recubuit. Phariſe⁹ autē
cepit intra ſe reputās dicere: quare non
baptizatus eſſet ān prandium. Et ait dñs
mat.23.c. ad illū. Nunc vos phariſei qđ de foris eſt
2.q.1.c.qua calicis ⁊ catini mūdatis: qđ autem intus
tua.16.q. eſt veſtrū: plenū eſt rapina et iniquitate
1.c.decis. Stulti nonne q̄ fecit qđ deforis eſt: etiā
mas. id qđ deintus eſt fecit. Uerūtñ qđ ſupeſt
de pe.diſt. date elemoſynā: ⁊ ecce oīa munda ſunt
1.c.medica vobis. Sed ve vobis phariſeis: qui deci
mentū. matis mentā ⁊ rutam ⁊ oē olus ⁊ preteri
mat.23.c. tis iudicium ⁊ charitatem dei. Hec autē
oportuit facere: ⁊ illa nō omittere. Ue vo
mat.3.c. bis phariſeis: qui diligitis primas cathe
dras in ſynagogis: ⁊ ſalutationes in foro
Ue vobis qui eſtis vt monumenta q̄ non
parent: ⁊ homines ambulantes ſupra ne
ſciunt. Rñdens autē quidam ex legiſperi
tis ait illi. Magiſter: hec dicens etiā no
bis cōtumeliā facis. At ille ait. Et vobis
mat.3.a. legiſperitis ve q̄ oneratis hoīes oneribus
G q̄ portare non poſſunt: ⁊ ipſi vno digito ve
ſtro non tangitis ſarcinas. Ue vobis qui
edificatis monumenta ꝓphetarū: patres
autem veſtri occiderunt illos. Profecto
teſtificamini ꝙ ꝯſentitis operibus patrū
veſtrorum: qm̄ quidē ipſi eos occiderunt vos
aūt edificatis eoꝝ ſepulchra. Propterea
mat.23.d. ⁊ ſapientia dei dixit. Mittam ad illos ꝓ
phetas et apoſtolos: ⁊ ex illis occident et
perſequētur vt inquirat ſanguis oīm pro
phetarum: qui effuſus eſt a cōſtitutione
mundi: a gñatione iſta: ⁊ a ſanguine abel
vſq; ad ſanguinem zacharie: qui perijt
inter altare et edē. Ita dico vobis: requi mat.23.d.
retur ab hac generatione. Ue vobis le
giſperitis: qui tuliſtis clauē ſciētie: ipſi
non introiſtis: ⁊ eos qui introibant pro
hibuiſtis. Cum autem hec ad illos dice
ret: ceperunt phariſei ⁊ legiſperiti graui
ter inſiſtere: ⁊ os eius opprimere de mul
tis inſidiātes ei: ⁊ q̄rentes aliquid capere
de ore eius: vt accuſarent eum.

¶C.S. A phariſeis monet cauendū: ⁊ non timē dum eos qui corpus occidunt: dicit: qui me confeſſus fuerit: ⁊ q̄ me negauerit: blaſphemia ī ſpiritū ſanctum non remittet: ſpūſſanctus docet reſpondere et loqui: q̄dā dicit magiſter: dic fratri meo vt diuidat mecum hereditatē: dicit cauere ab oī auaricia: ſimilitudo diuitis ſtulte hac nocte morientis: nolite ſolliciti eſſe: cōſiderate lilia agri: querite regnum dei: nolite timere puſillus grex vendite q̄ poſſidetis ⁊ date elemoſynam: facite ſacculos: vbi theſaurus ibi ⁊ cor: ſint lumbi veſtri precincti: ieſus petro dicit felicem eſſe bonū diſpenſatorem: venit dñs ſerui in die qua non ſperabit: ⁊ vapulabit plagis multis: cui multum datum eſt: multum queret ab eo: ignem veni mittere in terras: tres in duo ⁊ duo in tres diuidet: hypocrite faciem celi ⁊ terre noſtis probare ⁊c. cum vadis cum aduerſario tuo: de nouiſſimo minuto. Capitu. xij.

Ultis autē turbis con
currentib⁹ ita vt ſe inui
cē conculcarent: cepit di
cere ad diſcipulos ſuos
Attendite a fermento
phariſeorū: qđ eſt hy
pocriſis. Nihil eñ oper mat.16.a.
tum eſt qđ nō reueleť: mar.8.b.
neq; abſcōditū qđ nō ſciať. Qm̄ que in te mat.10.c.
nebris dixiſtis: in lumine dicenť: ⁊ qđ in
aure locuti eſtis in cubiculis: predicabiť
in tectis. Dico autē vobis amicis meis:
ne terreamini ab eis q̄ occidunt corpus 11.q.3.cap.
et poſt hoc nō habent amplius q̄d faciāt nolite. time
Oſtendam autem vobis quem timeatis. re.
Timete eū q̄ poſtꝙ occiderit habet pote 23.q.6.in
ſtatem mittere in gehēnam. Ita dico vo pām.
bis hunc timete. Nōne q̄nq; paſſeres ve B
neunt dipondio: et vnus ex illis non eſt mat.10.c.
in obliuione coram deo? Sed ⁊ capilli ca de pe.diſt.
pitis veſtri omnes numerati ſunt. Noli 1.c.adhuc.
te ergo timere: multis paſſeribus pluris mat.10.b
eſtis vos. Dico autem vobis. Oīs q̄cunq; mar.8.b.
cōfeſſus fuerit me corā hoībus: et filius mat.10.c.
hoīs cōfitebitur illum coram angelis dei. mat.12.b.
Qui autem negauerit me corā hoībus: mar.3.c.
denegabiť coram angelis dei. Et oīs q̄ di mat.10.b
cit ꝟbum in filium hoīs: remittet illi: et mar.3.b.

autē q̄ in ſpūſctm̄ blaſphemauerit: non
remittetur. Cum autem inducent vos in
ſynagogis ⁊ ad magiſtratus ⁊ poteſtates
nolite ſolliciti eſſe qualiter aut q̄d reſpō
deatis aut q̄d dicatis. Spūs em̄ ſanctus
docebit vos in ipſa hora: quid oporteat
vos dicere. Ait autem ei quidā de turba
Magr̄: dic fratri meo vt diuidat mecum
hereditatē. At ille dixit ei. Hō: q̄s me cō
ſtituit iudicem aut diuiſorem ſupra vos
hiē.47.c. ſicut hi in ſpalo. Dixitq; ad illos. Uidete et cauete ab omni
auaricia: q2 nō in abundantia cuiuſq̄ vi
ta eius eſt ex his que poſſidet. Dixit autē
E ſimilitudinem ad illos dicens. Hoīs cu
iuſdā diuitis vberes fructus ager attu
lit: et cogitabat intra ſe dicens. Quid fa
ciem q2 non habeo quo congregē fructus
meos. Et dixit. Hoc faciam. Deſtruā hor
rea mea: ⁊ maiora faciā: ⁊ illud congrega
bo oīa q̄ nata ſunt mihi et bona mea: et
dicā anime mee. Aia: habes multa bona
poſita in annos plurimos: requieſce come
de: bibe: epulare. Dixit autem illi deus
Stulte hac nocte aīaz tuam repetent a
mat.6.c. te: q̄ autem paraſti: cuius erunt. Sic eſt
q̄ ſibi theſaurizat: ⁊ non eſt in deū diues.
Dixitq; ad diſcipulos ſuos. Ideo dico vo
bis. Nolite ſolliciti eſſe aīe veſtre q̄d man
ducetis: neq; corpori quid induamini:
Anima plus eſt q̄ eſca: et corpus plus q̄
veſtimentū. Cōſiderate coruos: q2 nō ſe
minant neq; metunt: q̄bus non eſt cella
rium neq; horreum: ⁊ deus paſcit illos.
b Quanto magis vos pluris eſtis illis.
Quis aūt veſtrum cogitādo pōt adiicere
ad ſtaturā ſuā cubitum vnum? Si ergo
neq; qḋ minimum eſt poteſtis: q̄d de cete
mat.6.d. ris ſolliciti eſtis. Conſiderate lilia agri
quō creſcūt. Nō laborāt: neq; nent. Dico
autem vobis: q2 nec ſalomon in oī gloria
ſua veſtiebat ſicut vnū ex iſtis. Si autem
fenū qḋ hodie eſt in agro: et cras in cliba
num mittitur: deus ſic veſtit: q̄to magis
vos puſille fidei? Et vos nolite querere
q̄d manducetis aut q̄d bibatis: ⁊ nolite in
ſublime tolli. Hec em̄ oīa gentes mundi
mat.6.d. querunt. Pater aūt veſter ſcit q̄m his in
digetis. Ueruntamen primū q̄rite regnū
dei ⁊ iuſticiā ei9: ⁊ hec oīa adiicientur vo
mat.10.c. bis. Nolite timere puſillus grex: q2 com
mat.6.c. placuit patri veſtro dare vobis regnum.
Uendite q̄ poſſidetis: ⁊ date elemoſynā.
Facite vobis ſacculos q̄ nō veteraſcunt:
theſaurum non deficientem in celis quo
fur non appropiat: neq; tinea corrum
mat.6.c. pit. Ubi enim theſaurus veſter eſt: ibi et

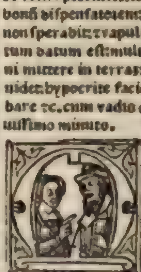
cor veſtrum erit. Sint lumbi veſtri pre de pe.diſt.
cincti: et lucerne ardentes in manibus ve 1.c.q̄ ſcio.
ſtris: et vos ſimiles hoībus expectantib9
dn̄m ſuum: q̄ñ reuertat a nuptiis: vt cuz E
venerit ⁊ pulſauerit: cōfeſtim aperiāt ei.
Beati ſerui illi: quos cum venerit dn̄s in mat.24.d.
uenerit vigilantes. Amen dico vobis q2
precinget ſe: et faciet illos diſcumbere: ⁊
tranſiens miniſtrabit illis. Et ſi venerit
in ſecūda vigilia: ⁊ ſi in tertia vigilia vene
rit: et ita inuenerit: beati ſunt ſerui illi. D
Hoc autez ſcitote: q̄m ſi ſciret paterfami
lias qua hora fur veniret: vigilaret vtiq;
et non fineret pfodi domū ſuam. Et vos mat.24.b.
eſtote parati: q2 qua hora non putatis fi mar.13.d.
lius hoīs veniet. Ait autē ei petrus. Dn̄e
ad nos dicis hanc parabolā: an ad oēs?
Dixit autem dn̄s. Quiſputas eſt fidelis mat.24.d
diſpenſator ⁊ prudens: quē cōſtituit dn̄s De pe.diſ.
ſup familiam ſuam: vt det illis in tpe tri 1.c.ſi ſacer
tici menſuram. Beat9 ille ſeruus: quē cū dos.
venerit dn̄s inuenerit ita facientē. Uere
dico vobis: q2 ſuper oīa que poſſidet con
ſtituet illum. Qḋ ſi dixerit ſeruus ille in F
corde ſuo. Morā facit dn̄s meus venire
et cepit pcutere ſeruos et ancillas: ⁊ ede
re et bibere ⁊ inebriari: veniet dn̄s ſerui il
lius in die qua non ſperat: ⁊ hora qua ne
ſcit: et diuidet eum: partēq; eius cū infi
delibus ponet. Ille autem ſeruus qui co 23.q.4.c.
gnouit voluntatē dn̄i ſui: ⁊ non ſe prepa ea vindicta
rauit. ⁊ nō fecit ſm voluntatem eius: va
pulabit multis. Qui autem nō cognouit 17.diſti.c.
et fecit digna: plagis vapulabit paucis. ideo.
Omni aūt cui multū datū eſt: multū q̄ret 23.q.4.c.
ab eo: ⁊ cui cōmendauerunt multū: plus ea vindicta
petent ab eo. Ignē veni mittere in terraz
⁊ quid volo niſi vt accendatur? baptiſmo
aūt habeo baptizari: ⁊ quomō coartor vſ
q; dum pficiatur? Putatis: q2 pacem ve
ni mittere in terrā? Non dico vobis: ſed
ſeparationem. Erunt enim ex hoc quin mat.10.d
q; in domo vna diuiſi: tres in duo et duo G
in tres diuidentur: pater in filium: et fi
lius in patrē ſuū: mater in filiam: et filia
in matrē: ſocrus in nurum ſuā: ⁊ nur9 in
ſocrū ſuā. Dicebat aūt ⁊ ad turbas. Cum
videritis nubē orientē ab occaſu: ſtatiz di
citis nimb9 venit: et ita fiet: ⁊ cū auſtrum
flantē: dicit q2 eſt9 erit ⁊ fit. Hypocrite
faciē celi ⁊ terre noſtis pbare: hoc aūt tpa
quō nō pbat? Quid aūt ⁊ a vobiſipſis nō
indicat qḋ iuſtū eſt? Cū aūt vadis cū ad mat.16.a.
uerſario tuo ad pncipē i via: da opaz libe
rari ab illo ne forte trahat te ad iudicē:
et iudex tradat te exactori et exactor mit

Mat.12.c. pphete. Nā ſicut fuit ionas ſignuz niniuitꝭ
mar.8.b. ita erit ꝛ filius hoīs gñationi iſti. Regina
8.q.1.cap. auſtri ſurget in iudicio cum viris genera
vereor. tionis huius: ꝛ condēnabit illos: qꝛ venit
3.Re.10.a. a finib⁹ terre audire ſapiētiā ſalomonis
2.par.9.a. Et ecce plus ꝙ̄ ſalomō hic. Uiri niniuite
Jone.3.b. ſurgent in iudicio cū gñatione hac: ꝛ cō-
mat.12.d. demnabunt illā: qꝛ penitentiā egerūt in
E predicatione ione. Et ecce plus ꝙ̄ ionas
mat.5.b. hic. Nemo lucernā accendit: ꝛ in abſcon
mar.4.c. dito ponit neqꝫ ſub modio: ſed ſupra cā-
delabrū: vt q̄ ingrediunꝰ lumen videant
Lucerna corporis tui eſt oculus tu⁹. Si
mat.6.c. oculus tuus fuerit ſimplex: totū corpus
tuum lucidū erit: ſi autez nequā fuerit:
etiā corpus tuum tenebroſum erit. Uide
ergo ne lumen quod in te eſt tenebre ſint
Si ergo corpus tuū totū lucidum fuerit:
nō habēs aliquā partē tenebrarum: erit
lucidū totū. Et ſicut lucerna fulgoris il-
luminabit te. Et cū loqueretur: rogauit il
lum quidā phariſeus: vt pranderet apud
F ſe. Et ingreſſus recubuit. Phariſe⁹ autez
cepit intra ſe reputās dicere: quare non
baptizatus eſſet añ prandiuz. Et ait dñs
mat.23.c. ad illū. Nunc vos phariſei qđ de foris eſt
2.q.1.c. qa calicis ꝛ catini mūdatis: qđ autem intus
tua.16.q. eſt veſtruz: plenū eſt rapina et iniquitate
1.c.decis. Stulti nonne q̄ fecit qđ deforis eſt: etiā
mas. id qđ deintus eſt fecit. Uerūtñ qđ ſupeſt
de pe.diſt. date elemoſynā: ꝛ ecce oīa munda ſunt
1.c.medica vobis. Sed ve vobis phariſeis: qui deci-
mentū. matis mentā ꝛ rutam ꝛ oē olus ꝛ preteri
mat.23.c. tis iudicium ꝛ charitatem dei. Hec autez
oportuit facere: ꝛ illa nō omittere. Ue vo
mat.3.c. bis phariſeis: qui diligitis primas cathe
dras in ſynagogis: ꝛ ſalutationes in foro
Ue vobis qui eſtis vt monumenta q̄ non
parent: ꝛ homines ambulantes ſupra ne
ſciunt. Rñdens autē quidam ex legiſperi
tis ait illi. Magiſter: hec dicens etiā no
bis cōtumeliā facis. At ille ait. Et vobis
mat.3.a. legiſperitis ve q̄ oneratis hoīes oneribus
A q̄ portare non poſſunt: ꝛ ipſi vno digito ve
ſtro non tangitis ſarcinas. Ue vobis qui
edificatis monumenta pphetarū: patres
autem veſtri occiderunt illos. Profecto
teſtificamini ꝙ ↄſentitis operibus patrū
veſtrorum qñquidē ipſi eos occiderunt vos
aūt edificatis eoꝝ ſepulchra. Propterea
mat.23.d. ꝛ ſapientia dei dixit. Mittam ad illos p-
phetas et apoſtolos: ꝛ ex illis occident et
perſequētur vt inquiraꝰ ſanguis oīm pro
phetarum: qui effuſus eſt a cōſtitutione
mundi: a gñatione iſta: ꝛ a ſanguine abel
vſqꝫ ad ſanguinem zacharie: qui periit

inter altare et edē. Ita dico vobis: requi mat.23.d.
retur ab hac generatione. Ue vobis le-
giſperitis: qui tuliſtis clauē ſciētie: ipſi
non introiſtis: ꝛ eos qui introibant pro-
hibuiſtis. Cum autem hec ad illos dice-
ret: ceperunt phariſei ꝛ legiſperiti grauī
ter inſiſtere: ꝛ os eius opprimere de mul
tis inſidiātes ei: ꝛ q̄rentes aliquid capere
de ore eius: vt accuſarent eum.

¶ C.S. A phariſeis monet cauendū: ꝛ non timē dum eos qui corpus occidunt: dicit: qui me con feſſus fuerit: ꝛ q̄ me negauerit: blaſphemia ī ſpī ritū ſanctum non remitteꝰ: ſpūſſanctus docet re ſpondere et loqui: q̄dā dicit magiſter: dic fratri meo vt diuidat mecum hereditatē: dicit cauere ab oī auaricia: ſimilitudo diuitis ſtulte hac no cte morieris: nolite ſolliciti eſſe: cōſiderate lilia agri: querite regnum dei: nolite timere puſillus grex vendite q̄ poſſidetis ꝛ date elemoſynam: fa cite ſacculos: vbi theſaurus ibi ꝛ cor: ſint lumbi veſtri precincti: ieſus petro dicit felicem eſſe bonū diſpenſatorem: venit dñs ſerui in die qua non ſperabit: ꝛ vapulabit plagis multis: cui mul tum datum eſt: multum quereꝰ ab eo: ignem ve ni mittere in terras: tres in duo ꝛ duo in tres di uidet: hypocrite faciem celi: ꝛ terre noſtis pro bare ꝛc. cum vadis cum aduerſario tuo: de no uiſſimo minuto.

Capitm. xii.

Ultis autē turbis con-
currentib⁹ ita vt ſe inui
cē ↄculcarent: cepit di-
cere ad diſcipulos ſuos
Attendite a fermento
phariſeorū: qđ eſt hy-
pocriſis. Nihil enī oper mat.16.a.
tum eſt qđ nō reueleꝰ: mar.8.b.
neqꝫ abſcōditū qđ nō ſciaꝰ. Qm̄ que in te mat.10.c.
nebris dixiſtis: in lumine dicenꝰ: ꝛ qđ in
aure locuti eſtis in cubiculis: predicabiꝰ
in tectis. Dico autē vobis amicis meis:
ne terreamini ab eis q̄ occidunt corpus 11.q.3.cap.
et poſt hoc nō habent amplius q̄d faciāt nolite timere.
Oſtendam autem vobis quem timeatis.
Timete eū q̄ poſtꝙ̄ occiderit habet pote- 23.q.6.in
ſtatem mittere in gehēnam. Ita dico vo- prin.
bis hunc timete. Nōne q̄nqꝫ paſſeres ve- B
neunt dipondio: et vnus ex illis non eſt mat.10.c.
in obliuione coram deo. Sed ꝛ capilli ca de pe.diſt.
pitis veſtri omnes numerati ſunt. Noli 1.c. adhuc.
te ergo timere: multis paſſeribus pluris mat.10.b
eſtis vos. Dico autem vobis. Oīs q̄cunqꝫ mar.8.d.
cōfeſſus fuerit me corā hoībus: et filius mat.10.c.
hoīs cōfitebitur illum coram angelis dei. mat.12.b.
Qui autem negauerit me coraz hoībus: mar.3.c.
denegabiꝰ coram angelis dei. Et oīs q̄ di mat.10.b
cit vbum in filium hoīs: remitteꝰ illi: ei mar.3.b.

autē q̄ in ſpūſctm̄ blaſphemauerit: non remittetur. Cum autem inducent vos in ſynagogis ⁊ ad magiſtratus ⁊ poteſtates nolite ſolliciti eſſe qualiter aut q̄d reſpōdeatis aut q̄d dicatis. Spūs em̄ ſanctus docebit vos in ipſa hora: quid oporteat vos dicere. Ait autem ei quidā de turba Magr̄: dic fratri meo vt diuidat mecum hereditatē. At ille dixit ei. Hō: q̄s me cōſtituit iudicem aut diuiſorem ſupra vos
dist.47.c. ſicut hi in ipolo. Dixitq̄ ad illos. Videte et cauete ab omni auaricia: q2 nō in abundantia cuiuſq̄ vita eius eſt ex his que poſſidet. Dixit autē
E ſimilitudinem ad illos dicens. Hois cuiuſdā diuitis vberes fructus ager attulit: et cogitabat intra ſe dicens. Quid faciem q̄ non habeo quo congregē fructus meos. Et dixit. Hoc faciam. Deſtruā horrea mea: ⁊ maiora faciā: ⁊ illuc congregabo oīa q̄ nata ſunt mihi et bona mea: et dicā anime mee. Aia: habes multa bona poſita in annos plurimos: requieſce comede: bibe: epulare. Dixit autem illi deus Stulte hac nocte aiaꝫ tuam repetent a
mat.6.c. te: q̄ autem paraſti: cuius erunt. Sic eſt q̄ ſibi theſaurizat: ⁊ non eſt in deū diues. Dixitq̄ ad diſcipulos ſuos. Ideo dico vobis. Nolite ſolliciti eſſe aie veſtre q̄d manducetis: neq̄ corpori quid induamini: Anima plus eſt q̄ eſca: et corpus plus q̄ veſtimentū. Cōſiderate coruos: q2 nō ſeminant neq̄ metunt: q̄bus non eſt cellarium neq̄ horreum: ⁊ deus paſcit illos.
D Quanto magis vos pluris eſtis illis. Quis aūt veſtrum cogitādo pōt adijcere ad ſtaturā ſuā cubitum vnum? Si ergo neq̄ q̄d minimum eſt poteſtis: q̄d de ceteris ſolliciti eſtis. Conſiderate lilia agri
mat.6.d. quō creſcūt. Nō laborāt: neq̄ nent. Dico autem vobis: q2 nec ſalomon in oī gloria ſua veſtiebat̄ ſicut vnū ex iſtis. Si autem fenū q̄d hodie eſt in agro: et cras in clibanum mittitur: deus ſic veſtit: q̄to magis vos puſille fidei? Et vos nolite querere q̄d manducetis aut q̄d bibatis: ⁊ nolite in ſublime tolli. Hec em̄ oīa gentes mundi
mat.6.d. querunt. Pater aūt veſter ſcit q̄m his indigetis. Veruntamen primū q̄rite regnū dei ⁊ iuſticiā ei⁹: ⁊ hec oīa adijcientur vobis. Nolite timere puſillus grex: q2 com
mat.10.c. mat.6.c. placuit patri veſtro dare vobis regnum. Vendite q̄ poſſidetis: ⁊ date elemoſynā. Facite vobis ſacculos q̄ nō veteraſcunt: theſaurum non deficientem in celis quo fur non appropiat: neq̄ tinea corrumpit. Ubi enim theſaurus veſter eſt: ibi et
mat.6.c.

cor veſtrum erit. Sint lumbi veſtri precincti: et lucerne ardentes in manibus veſtris: et vos ſimiles hominibus expectantib⁹ dn̄m ſuum: q̄ñ reuertat̄ a nuptijs: vt cū venerit ⁊ pulſauerit: cōfeſtim aperiāt ei. Beati ſerui illi: quos cū venerit dn̄s inuenerit vigilantes. Amen dico vobis q̄ precinget ſe: et faciet illos diſcumbere: ⁊ tranſiens miniſtrabit illis. Et ſi venerit in ſecūda vigilia: ⁊ ſi in tertia vigilia venerit: et ita inuenerit: beati ſunt ſerui illi. Hoc autē ſcitote: q̄m ſi ſciret paterfamilias qua hora fur veniret: vigilaret vtiq̄ et non fineret pfodi domū ſuam. Et vos eſtote parati: q2 qua hora non putatis filius hois veniet. Ait autē ei petrus. Dn̄e ad nos dicis hanc parabolā: an ad oēs? Dixit autem dn̄s. Quiſputas eſt fidelis diſpenſator ⁊ prudens: quē cōſtituit dn̄s ſup familiam ſuam: vt det illis in tp̄e tritici menſuram. Beat⁹ ille ſeruus: quē cū venerit dn̄s inuenerit ita facientē. Vere dico vobis: q2 ſuper oīa que poſſidet conſtituet illum. Q̄d ſi dixerit ſeruus ille in corde ſuo. Morā facit dn̄s meus venire et cepit pcutere ſeruos et ancillas: ⁊ edere et bibere ⁊ inebriari: veniet dn̄s ſerui illius in die qua non ſperat: ⁊ hora qua neſcit: et diuidet eum: partēq̄ eius cū infidelibus ponet. Ille autem ſeruus qui cognouit voluntatē dn̄i ſui: ⁊ non ſe preparauit. ⁊ nō fecit ſm̄ voluntatem eius: vapulabit multis. Qui autem nō cognouit et fecit digna: plagis vapulabit paucis. Omni aūt cui multū datū eſt: multū q̄ret ab eo: ⁊ cui cōmendauerunt multū: plus petent ab eo. Ignē veni mittere in terraꝫ ⁊ quid volo niſi vt accendatur? baptiſmo aūt habeo baptizari: ⁊ quomō coartor vſq̄ dum pficiatur? Putatis: q2 pacem veni mittere in terrā? Non dico vobis: ſed ſeparationem. Erunt enim ex hoc quinq̄ in domo vna diuiſi: tres in duo et duo in tres diuidentur: pater in filium: et filius in patrē ſuū: mater in filiam: et filia in matrē: ſocrus in nurum ſuā: ⁊ nur⁹ in ſocrū ſuā. Dicebat aūt ⁊ ad turbas. Cum videritis nubē orientē ab occaſu: ſtatiꝫ dicitis nimb⁹ venit: et ita fiet: ⁊ cū auſtrum flantē: dicit̄ q2 eſt⁹ erit ⁊ fit. Hypocrite faciē celi ⁊ terre noſtis pbare: h̄ aūt tp̄s quō nō pbat̄? Quid aūt ⁊ a vobiſipſis nō iudicat̄ q̄d iuſtū eſt? Cū aūt vadis cū aduerſario tuo ad pncipē i via: da opaꝫ liberari ab illo ne forte trahat te ad iudicē: et iudex tradat te exactori et exactor mit

de pe. dist. 1.c.q̄ ſcio.
E
mat.24.d.
C
mat.24.b. mar.13.b.
mat.24.d. De pe. dis. 1.c.ſi q̄s ſer dos.
F
21.q.4.c. ea vindicta 17. distī.c. ideo. 21.q.4.c. ea vindicta
mat.10.b
G
mat.16.a.

mat. 5. d lat te in carcerē. Dico tibi: nō exies inde
donec etiā nouiſſimū minutū reddas.

¶ C. S. Sub exēplo galileoꝝ occiſoꝝ monet agi dam pniam: de ficulnea infructuoſa: mulier an decē ꝛ octo annis curuaꝫ erigit: archiſynagogo indignāti q2 curaſſet ſabbato: rñdit regnū celorū grano ſynapis ꝛ fermento ſimile eſſe: cōtēdite intrare ꝑ anguſtā portā: neſcio vnde ſitis: nouiſſimi q̄ erāt primi: herodē vulpē vocat: hieruſalē que occidis ꝓphetas. Capitulū. xiij.

A Derāt autē quidā ipſo
tpe nunciantes illi de
galileis: quoꝝ ſangui-
nē pilat⁹ miſcuit cum
ſacrificiis eoꝝ. Et rñ-
dens dixit illis. Puta-
tis ꝙ hi galilei ꝑ oib⁹
galileis peccatores fue
rint: q2 talia paſſi ſunt? Non dico vobis:
ſed niſi pniam habueritis: oēs ſilr ꝑibi-
tis: ſicut illi decē ꝛ octo ſupra quos ceci-
dit turris in ſiloe: ꝛ occidit eos. Putatis
q2 ꝛ ipſi debitores fuerint ꝑter oēs hoīes
habitātes in hierl'm? Nō dico vobis: ſed
ſi pniam nō habueritis: oēs ſilr ꝑibitis.
Dicebat aūt ꝛ hāc ſimilitudinē. Arborē
fici habebat quidā plātatā in vinea ſua ꝛ
B venit q̄rens fructū in illa: ꝛ nō inuenit
Dixit autē ad cultorem vinee. Ecce anni
tres ſunt ex quo venio querēs fructum
in ficulnea hac: ꝛ nō inuenio. Succidite
ergo illā: vt quid etiā terrā occupat. At il
le rñdēs: dixit illi. Dñe dimitte illā et hoc
anno vſq3 dum fodiā circa illā: ꝛ mittā
ſtercora: Et ſiquidē fecerit fructū: ſin autē
in futuꝝ ſuccides eā. Erat autē docens
i ſynagoga eoꝝ ſabbatis. Et ecce mulier
q̄ habebat ſpm̄ infirmitatis annis decē
ꝛ octo ꝛ erat inclinata: nec oīno poterat
ſurſum reſpicere. Quā cum vidiſſet ieſus
C vocauit eā ad ſe: ⁊ ait illi. Mulier dimiſ-
ſa es ab infirmitate tua. Et impoſuit illi
manus: ꝛ confeſtim erecta eſt: et glorifi-
cabat deum. Rñdens autē archiſynago-
gus indignās: q2 ſabbato curaſſet ieſus:
dicebat turbe. Sex dies ſunt in quibus
oportet operari. In his ergo venite et cu
ramini: ꝛ non in die ſabbati. Rñdens au
tē ad illū dñs: dixit. Hypocrite vnuſquiſ-
q3 vr̄m ſabbato non ſoluit bouē ſuū aut
aſinum a ꝑſepio: ꝛ ducit adaquare? Hāc
autē filiam abrae quā alligauit ſathanas
ecce decem ꝛ octo annis: nō oportuit ſol
D ui a vinculo iſto die ſabbati? Et cum hec
diceret: erubeſcebant omnes aduerſarii
eius: ꝛ omnis populus gaudebat in vni-
uerſis que glorioſe fiebāt ab eo. Dicebat
ergo. Cui ſimile eſt regnum dei: cui ſimi- mat. 13. d. mar. 4. c
le eſſe exiſtimabo illud. Simile eſt grano
ſinapis quod acceptum hō miſit in hor-
tum ſuum: ꝛ creuit: ꝛ factum eſt in arbo
rem magnam: ꝛ volucres celi requieue-
runt in ramis eius: Et iterum dixit. Cui mat. 13. d
E ſimile eſtimabo regnum dei. Simile eſt
fermento quod acceptum mulier abſcō
dit in farine ſata tria: donec fermentare
tur totum. Et ibat per ciuitates ꝛ caſtel-
la docens: ꝛ iter faciens in hieruſalem.
Ait autem illi quidam. Domine ſi pauci mat. 7. b.
ſunt qui ſaluant. Ipſe aūt dixit ad illos. mat. 7. b
Contendite intrare per anguſtam portā
quia multi (dico vobis) querēt intrare ꝛ
nō poterunt. Cum aūt intrauerit pater-
familias: et clauſerit oſtium: incipietis
foris ſtare ꝛ pulſare ad oſtium: dicentes.
Dñe aperi nobis. Et rñdens: dicet vobis
Neſcio vos: vnde ſitis. Tūc incipietis di
F cere. Manducauimus coram te: ꝛ bibi- ps. 6. d.
mus: ꝛ in plateis noſtris docuiſti. Et di-
cet vobis. Neſcio vos: vnde ſitis. Diſce- mat. 7. d.
dite a me omnes operarii iniquitatis. Ibi
erit fletus ꝛ ſtridor dentium: cum videri-
tis abraam ꝛ iſaac ꝛ iacob ꝛ omnes pro-
phetas in regno dei: vos autē expelli fo-
ras. Et venient ab oriente et occidente ꝛ mat. 8. b
aquilone et auſtro: et accūbent in regno
dei. Et ecce ſunt nouiſſimi qui erant pri- mat. 19. d
mi: et ſunt primi qui erant nouiſſimi. In mat. 10. e
ipſa die acceſſerunt quidam phariſeorū
dicentes illi. Exi et vade hinc: quia hero
G des vult te occidere. Et ait illis. Ite et di
cite vulpi illi. Ecce eiicio demonia: et ſa-
nitates ꝑficio hodie et cras: ꝛ tertia die
conſummor. Veruntamen oportet me ho-
die et cras: et ſequēti die ambulare: quia
non capit prophetam perire extra hieru
ſalem. Hieruſalem: hieruſalem: que occi mat. 23. d
dis prophetas: ꝛ lapidas eos qui mittun
tur ad te. Quotiens volui congregare fi
lios tuos: quemadmodum auis nidum
ſuum ſub pennis: ꝛ noluiſti? Ecce relin-
quetur vobis domus veſtra deſerta. Dico
autem vobis: quia non videbitis me: do-
nec veniat cum dicetis: benedict⁹ qui ve
nit in nomine domini.

¶ C. S. hydropicus curat: recūbe in nouiſſimo loco: q̄ ſe exaltat humiliabit: cum facis prandiū vel cenā: noli vocare amicos ꝛc. inuitati ad cenam excuſant ſeſe ſequi: odire parentes: baiulare crucē iubet: ꝑabola volētis edificare turrem ꝛ regis volentis cōmittere bellum qui nō renūciauit oibus ꝛc. de ſale. Caplm. xiiij.

A T factū eſt cū intraſſet
Ms ✝ non / by ieſus. / Alſ ✝ ſacer / dotum.
ieſus ✝ in domū cuiuſ
dā pricipis pbariſeoꝝ
ſabbato mādūcare pa
nē: et ipſi obſeruabant
eū. Et ecce hō qdā hy-
dropicus erat āte illū
Et reſpondēs ieſus di-
xit ad legiſpitos ⁊ pbariſeos: dicens. Si
mat.12.a. licet ſabbato curare? At illi tacuerūt. Ipſe
mar.3.a. ꝟo apphēſum ſanauit eū ac dimiſit. Et
li.6.b. rñdēs ad illos dixit. Cuius veſtrū aſinus
ſ.13.b. aut bos in puteū cadet: ⁊ nō cōtinuo ex-
B trahet illū die ſabbati? Et nō poterāt ad
hec rñdere illi. Dicebat āt ⁊ ad inuitatos
parabolā itēdēs quō primos accubit⁹ eli
gerēt dicēs ad illos. Cū iuitat⁹ fueris ad
nuptias: nō diſcūbas i pmo loco: ne for-
te honoratior te ſit inuitat⁹ ab illo ⁊ veni
ens is q te ⁊ illum vocauit: dicat tibi: da
huic locū: ⁊ tūc icipias cū rubore nouiſ-
ſimū locū tenere. Sꝫ cū vocatus fueris:
vade recūbe i nouiſſimo loco: vt cū vene
C rit q te iuitauit: dicat tibi. Amice aſcēde
mat.4.c. ſupi⁹. Tūc erit tibi glia corā ſimul diſcū
ſ.8.c. bētib⁹ qꝛ ois q ſe exaltat humiliabit et q
Ia.4.c. ſe humiliat exaltabit. Dicebat aūt ⁊ ei q
Iohn.4.b ſe inuitauerat. Cū facis prādiū aut cenā
noli vocare amicos tuos neqꝫ fratres tu
os neqꝫ cognatos: neqꝫ vicinos: neqꝫ di-
uites: ne forte ⁊ ipſi te reinuitēt: et fiat ti
bi retributio. Sed cū facis conuiuiū: vo
ca pauperes: debiles: claudos: ⁊ cecos et
Al ✝ vnde re beat⁹ eris: qꝛ nō habēt ✝ retribuere tibi.
tribuent. ⁊ Retribuet eñ tibi i ✝ reſurrectione iuſto
Al ✝ retri rum. Hec cū audiſſet qdā de ſimul diſcū-
butione. bentibus: dixit illi. Btūs qui mādūcabit
D panem in regno dei. At ipſe dixit ei. Hō
mat.22.a. quidā fecit cenā magnā: ⁊ vocauit mul-
Apoc.19.a. tos: ⁊ miſit ſeruum ſuū hora cene dicere
inuitatis: vt venirent: qꝛ iam parata ſunt
oia. Et ceperūt ſimul oēs excuſare. Pri-
mus dixit ei. Villā emi: et neceſſe habeo
exire ⁊ videre illā: rogo te: habe me excu-
ſatū. Et alter dixit. Iuga boū emi qnqꝫ: ⁊
E eo probare illa rogo te habe me excuſatū
Et alius dixit. Vxorem duxi: et ideo non
poſſum venire. Et reuerſus ſeruus: nun-
ciauit hec dño ſuo. Tunc iratus paterfa-
milias: dixit ſeruo ſuo. Exi cito i plateas
⁊ vicos ciuitatis: ⁊ pauperes debiles ⁊ ce
cos ⁊ claudos itroduc huc. Et ait ſeruus
Dñe factuꝫ eſt vt iperaſti: ⁊ adhuc locus
eſt. Et ait dñs ſeruo. Exi in vias ⁊ ſepes
et cōpelle intrare: vt ipleat domus mea.
Dico aūt vobis: ꝙ nemo viroꝝ illoꝝ q vo
cati ſunt guſtabit cenā meā. Ibāt autem F
turbe mlte cū eo: ⁊ conuerſus dixit ad illos mat.10.d.
Si quis venit ad me: ⁊ non odit patrem 28.q.1.
ſuum ⁊ matrem ⁊ vxorē ⁊ filios ⁊ fratres ſi.1.
et ſorores: adhuc aūt ⁊ aiam ſuā: nō pōt
me⁹ eē diſcipulus. Et q nō baiulat crucē
ſuā: ⁊ venit poſt me nō pōt me⁹ eſſe diſci
pulus. Quis eñ ex vobis volēs turri edi mat.10.d.
ficare: nōne pri⁹ ſedēs cōputat ſumpt⁹ q 2.19.c.
neceſſarij ſunt: ſi habeat ad perficiendū Mar.8.d.
ne poſtꝗ poſuerit fundamentū: ⁊ nō po- ſ.9.c.
tuerit perficere: oēs qui vident: incipiāt Al ✝ vide
illudere ei dicentes: quia hic homo cepit rint.
edificare: ⁊ nō potuit conſummare. Aut G
quis rex iturus cōmittere bellū aduerſus Al ✝ now
aliū regem nō ſedēs prius cogitat ſi poſ ne.
ſit cū decē milib⁹ occurrere ei q cū vigin
ti milibus venit ad ſe. Alioqn adhuc illō
lōge agente: legationē mittēs rogat ea q
pacis ſunt. Sic ergo ois ex vobis qui nō mat.10.d.
renūciat oibus que poſſidet nō pōt me⁹
eſſe diſcipulus. Bonum eſt ſal. Si ſal q mat.5.b.
euanuerit i q cōdiet. Neqꝫ i terrā neqꝫ in mat.9.g.
ſterquiliniū vtile eſt: ſed foras mittetur.
Qui habet aures audiendi audiat.

¶ C.S. Parabola centuꝫ ouiū ⁊ dragme: de gau
dio angelorum ſuper vno peccatore: parabola de
filio prodigo. Capitulum.xv.

 Rant autē appropin A
quantes ei publicani ⁊
pctōres: vt audirent il
lum: et murmurabant
ſcribe et pariſei dicen-
tes. Qꝛ hic pctōres re-
cipit: ⁊ mādūcat cū il-
lis. Et ait ad illos pa-
rabolā iſtā: dicens. Quis ex vobis hō qui mat.10.b.
habet centuꝫ oues: ⁊ ſi perdiderit vnā ex diſtin.5.c.
illis: nōne dimittit nonagintanouē in de qꝛ ſcriptu
ſerto: et vadit ad illā q perierat donec in ra.
ueniat eaꝫ? Et cū inuenerit eā: iponit i hu 26.q.7.c.
meros ſuos gaudēs: ⁊ veniēs domū con penitētem.
uocat amicos ⁊ vicinos: dicēs illis. Con De pe.diſt.
gratulamini mihi: qꝛ inueni ouē meā que 1.c.ſerpēs.
perierat. Dico vobis: ꝙ ita gaudium erit 2.c.impoſſ
in celo ſup vno pctōre pniam agente: ꝗ ibile.
ſuper nonagintanouē iuſtis: qui nō indi B
gent pnia. Aut q mulier hñs dragmas
decē: ⁊ pdiderit dragmā vnā: nōne accē-
dit lucernā ⁊ euertit domuꝫ: ⁊ querit di-
ligēter donec inueniat eā. Et cum inue-
nerit cōuocat amicas ⁊ vicinas: dicens.
Cōgratulamini mihi: qꝛ inueni dragmā
quā perdiderā. Ita dico vobis gaudium
erit coram angelis dei ſuper vno peccato
re penitētiam agente. Ait autem. Homo

quidam habuit duos filios: et dixit ado-
leſcentior ex illis patri. Pater: da mihi
portionē ſubſtātie q̄ me cōtingit. Et di-
uiſit illis ſubſtantiā. Et non poſt multos
dies: congregatis oīb⁹ adoleſcētior filius
peregre profectus eſt in regionē longin-
quā: ⁊ ibi diſſipauit ſubſtātiā ſuā: viuen-
do luxurioſe. Et poſtq̄ oīa cōſummaſſet
facta eſt fames valida in regione illa: et
ipſe cepit egere. Et abijt et adheſit vni ci-
uiū regionis illi⁹: ⁊ miſit illū in villā ſuaʒ
vt paſceret porcos. Et cupiebat implere
vētrē ſuū de ſiliquis quas porci mandu-
cabant: ⁊ nemo illi dabat. In ſe autem re
uerſus dixit. Quanti mercenarij in do-
mo patris mei abūdant panibus ego au
tem hic fame pereo. Surgam et ibo ad
b patrē meū ⁊ dicā ei. Pater: peccaui in ce
lum et corā te: iā non ſum dignus vocari
filius tuus: fac me ſicut vnum de mercē-
narijs tuis. Et ſurgens venit ad patrem
ſuū. Cū aūt adhuc lōge eēt: vidit illū pa
ter ipſius ⁊ miſericordia mot⁹ eſt ⁊ accur
rens cecidit ſuper collū eius: ⁊ oſculat⁹
eſt eum. Dixitq̄ ei fili⁹. Pater peccaui in
c celū et coram te iam nō ſum dign⁹ voca-
ri fili⁹ tuus. Dixit aūt pr̄ ad ſeruos ſuos.
Cito pferte ſtolā pmā: ⁊ induite illū: ⁊ da
te anuluʒ in manu ei⁹: ⁊ calciamenta in
pedes eius. Et adducite vitulū ſaginatū
et occidite: ⁊ māducem⁹: ⁊ epulemur: qr
hic fili⁹ meus mortuus erat: ⁊ reuixit pie
f rat ⁊ inuentus eſt. Et ceperunt epulari.
Erat aūt filius ei⁹ ſenior in agro. Et cuʒ
23. q. 7. c. veniret et appropinquaret domui audi-
quemadmo uit ſymphoniā ⁊ chorū: ⁊ vocauit vnum
dum. de ſeruis: ⁊ interrogauit que hec eſſent.
Iſq̄ dixit illi. Frater tuus venit: et occi-
dit pr̄ tu⁹ vitulū ſaginatū: qr ſaluū illum
g recepit. Indignat⁹ eſt autē ⁊ nolebat in-
troire. Pr̄ ergo illius egreſſus: cepit ro-
gare illu[illegible]. At ille rñdēs: dixit patri ſuo.
Ecce to[illegible]nis ſeruio tibi: ⁊ nūq̄ mādatū
tuū preteriui: ⁊ nunq̄ dediſti mihi hedū
vt cū amicis meis epularer. Sed poſtq̄
hic fili⁹ tuus q̄ deuorauit ſubſtātiā ſuam
cū meretricib⁹ venit occidiſti illi vitulū
ſaginatū. At ipſe dixit illi. Fili. tu ſemper
mecū es: ⁊ oīa mea tua ſunt: epulari aūt
⁊ gaudere oportebat: qr frater tu⁹ h̄ mor
tuus erat ⁊ reuixit perierat ⁊ inuent⁹ eſt.
¶ C. S. De villico cui dictum eſt: redde rōnem
villicationis: q̄ fidelis eſt in minimo: ⁊ in maiori
fidelis eſt ⁊c. nemo pōt duobus dñis ſeruire: aua
ri phariſei deridebant eum: ieſus dixit deus no-
uit corda ⁊c. lex ⁊ propheta vſq̄ ad iohannē: de apo
ce legis: vxorem non dimittere de diuite et lazaro.

Capitulum. xvi.

Jcebat aūt ⁊ ad diſci- a
pulos ſuos. Hō quidā hec accuſa
erat diues qui habe- c. queſt. 3.
bat villicū: ⁊ hic diffa
matus eſt apud illum
quaſi diſſipaſſet bona
illius. Et vocauit illū
et ait illi. Quid hoc au
dio de te. Redde rōne villicationis tue iā
enim nō poteris villicare. Ait aūt villic⁹
intra ſe. Quid faciā: qr dñs meus aufert
a me villicationē. Fodere nō valeo: men
dicare erubeſco: ſcio quid faciā: vt cum
amotus fuero a villicatione: recipiāt me
in domos ſuas. Cōuocatis itaq̄ ſingulis b
debitoribus dñi ſui: dicebat primo. Quā
tū debes dño meo. At ille dixit. Centuʒ
cados olei. Dixitq̄ illi. Accipe cautioneʒ
tuā ⁊ ſede cito ſcribe quīquaginta. Dein
de alio dixit. Tu vero q̄ntū debes. Qui ait
Cētū choros tritici. Ait illi. Accipe litte-
ras tuas: ⁊ ſcribe octoginta. Et laudauit
dñs villicū iniquitatis: qr prudenter fe-
ciſſet: qr filij huius ſeculi prudētiores fi-
lijs lucis in gñatione ſua ſunt. Et ego vo
bis dico. Facite vobis amicos de māmo c
na iniquitatis: vt cū defeceritis: recipiāt 14. q. 5. c.
vos in eterna tabernacula. Qui fidelis q̄ habetis.
eſt in minimo: et in maiori fidelis eſt: et
q̄ in modico iniquus eſt: et in maiori ini
quus eſt. Si ergo in iniquo māmona fi-
deles non fuiſtis: quod verū eſt quis cre
det vobis. Et ſi in alieno fideles nō fui-
ſtis: quod verū eſt: quis dabit vobis. Ne mat. 6. c.
mo ſeruus pōt duobus dñis ſeruire: aut
enī vnū odiet: et alterū diliget: aut vni ad
herebit: et alterū contēnet. Non poteſtis d
deo ſeruire et māmone. Audiebāt autē
oīa hec phariſei: qui erant auari: et deri-
debāt illū. Et ait illis. Vos eſtis q̄ iuſtifi
catis vos coram hoībus: deus aūt nouit
corda veſtra. Qr q̄d hoībus altū eſt: abo- mat. 1. b.
minatio eſt ante deū. Lex ⁊ pphete vſq̄
ad iohānē: ex eo regnū dei euāgelizatur:
et oīs in illud vim facit. Facilius eſt aūt mat. 5. b.
celū et terrā preterire: q̄ de lege vnū api mat. 5. a.
cē cadere. Oīs q̄ dimittit vxorem ſuam ⁊. 19. a.
et alteram ducit mechatur: et qui dimiſ- mar. 10. a.
ſam a viro ducit mechatur. Homo qui- e
dam erat diues q̄ induebatur purpura et
byſſo: et epulabatur quotidie ſplendide.
Et erat q̄dā mēdicus noīe lazarus: q̄ ia-
cebat ad ianuam eius vlceribus plenus:
cupiens ſaturari de micis que cadebant

de menſa diuitis: ⁊ nemo illi dabat. Sed
et canes veniebant ⁊ lingebāt vlcera eiꝰ.
F Factū eſt aūt vt moreretur mendicus: et
portaret ab angelis in ſinuʒ abrae. Mor
tuus eſt aūt et diues: ⁊ ſepultꝰ eſt i infer
no. Eleuans autem oculos ſuos cū eſſet
in tormentis: vidit abraā a longe ⁊ laza
rum in ſinu eius et ipſe clamans dixit.
Pater abraā: miſerere: mei: ⁊ mitte laza
De pe. diſti. rū vt intingat extremū digiti ſui in aquā
j. ca. cauen vt refrigeret linguā meā: quia crucior in
dum. hac flamma. Et dixit illi abraam. Fili re
G cordare: quia recepiſti bona in vita tua:
et lazarus ſimiliter mala. Nunc autē hic
cōſolat: tu vero cruciaris. Et in his oibꝰ
inter nos et vos chaos magnū firmatuʒ
eſt: vt hi q̄ volūt hinc tranſire ad vos: nō
pōſſint: neq3 inde huc trāſmeare. Et ait. Ro
go ergo te pater: vt mittas euʒ in domuʒ
p̄tris mei. Habeo enī quinq3 fratres: vt teſte
tur illis: ne ⁊ ipſi veniāt in hunc locū tor
mētorū. Et ait illi abraā. Hn̄t moyſen et
prophetas audiāt illos. At ille dixit. Nō
pater abraā: ſʒ ſi quis ex mortuis ierit ad
eos: penitētiā agent. Ait aūt illi. Si moy
ſen ⁊ prophetas nō audiūt neq3 ſi qs ex
mortuis reſurrexerit credent.

¶ C. S. De ſcādalo: correptio fraterna ſepties in die dimittendū: ſi haberetis fidē ſicut granum ſinapis: dicite ſerui inutiles ſumus de decem leproſis mundatis: regnū dei intra eſt: ventura p̄dicit de ſeipſo: ſic factū eſt in diebus noe: de die iudicii. Capitulū. xvij.

A Et ait ad diſcipulos ſu
mat. 18. a. os. Jmpoſſibile eſt vt
mar. 9. f. non veniāt ſcandala:
ve aūt illi p quē veni
unt. Vtiliꝰ eſt illi ſi la
pis molaris imponatur
circa collū eiꝰ ⁊ p̄iicia
tur i mare: q̄ vt ſcāda
mat. 18. b. lizet vnū de puſillis iſtis. Attēdite vobis.
mat. 18. c. Si peccauerit i te frater tuꝰ: increpa illū
⁊ ſi p̄niaʒ egerit dimitte illi. Et ſi ſepties
in die peccauerit in te: ⁊ ſepties in die cō
uerſus fuerit ad te dicēs. Penitet me: di
B mitte illi. Et dixerunt apl'i dn̄o. Adauge
mat. 17. c. nobis fidem. Dixit aūt dn̄s. Si haberi
s. 21. b. tis fidem ſicut granum ſynapis dicetis
huic arbori moro: eradicare ⁊ tranſplan
tare in mare: ⁊ obediet vobis. Quis autē
vr̄m hn̄s ſeruum arantē aut paſcentem
boues: qui regreſſo de agro: dicat illi ſta
tim: tranſi et recumbe: et non dicat para
quod cenem: ⁊ precinge te ⁊ miniſtra mi
hi donec manducem ⁊ bibam: ⁊ poſt hec

tu manducabis et bibes. Nunquid gra C
tiam habet ſeruo illi. quia fecit que ei im
perauerat? Non puto. Sic ⁊ vos cum fe
ceritis oīa q̄ p̄cepta ſunt vobis: dicite ſer
ui inutiles ſumus: quod debuimus face
re: fecimus. Et factuʒ eſt dum iret in hie
ruſalem: tranſibat p mediā ſamariam et
galileam: ⁊ cū ingrederet quoddā caſtel D
lū: occurrerunt ei decē viri leproſi q̄ ſtete
rūt a lōge ⁊ leuauerūt vocē dicētes. Jeſu
preceptor miſerere nr̄i. Quos vt vidit: di
xit. Jte oſtendite vos ſacerdotibus. Et
factū eſt: dū irēt mūdati ſunt. Vnꝰ autē
ex illis vt vidit qr mundatꝰ eſt: regreſſus
eſt cum magna voce magnificans deum.
Et cecidit i facieʒ ante pedes eius: grās
agēs. Et hic erat ſamaritanus. Reſpon
dens aūt ieſus dixit. Nōne decē mundati
ſunt ⁊ nouē vbi ſunt? Nō eſt inuētꝰ q̄ re
diret: ⁊ daret gl'iam deo: niſi hic alienige
na. Et ait illi. Surge vade: qr fides tua E
te ſaluum fecit. Interrogatus aūt a pha
riſeis: qū venit regnum dei? Reſpōdens
eis: dixit. Non veniet regnum dei cum ob
ſeruatione: neq3 dicent: ecce hic: aut ecce
illic. Ecce enim regnuʒ dei intra vos eſt.
Et ait ad diſcipulos ſuos. Venient dies
quādo deſiderabitis videre vnuʒ diem filii
hominis: ⁊ non videbitis. Et dicent vo mat. 24. b.
bis. Ecce hic: ⁊ ecce illic: nolite ire neq3 mar. 13. c.
ſectemini. Naʒ ſicut fulgur coruſcans de
ſub celo in ea que ſub celo ſunt fulget ita F
erit filius hominis in die ſua. Primum
aūt oportet illū multa pati: et reprobari mat. 24. c.
a generatione hac. Et ſicut factum eſt in
diebus noe: ita erit et in diebus filii ho
minis. Edebant et bibebant vxores duce
bant et dabant ad nuptias vſq3 in diem
qua intrauit noe in arcā: et venit diluuiuʒ
⁊ p̄didit oēs. Similiter ſicut factum eſt
in diebus loth. Edebāt ⁊ bibebāt: emē
bāt ⁊ vendebant: plantabant et edifica
bant. Qua die autē exiit loth a ſodomis:
pluit ignē ⁊ ſulphur de celo ⁊ oēs perdi
dit. Scd̄m hec erit qua die filius hoīs re G
uelabitur. Jn illa hora q̄ fuerit in tecto ⁊
vaſa eiꝰ in domo: ne deſcēdat tollere illa
et qui in agro ſimr non redeat retro. Me
mores eſtote vxoris loth. Quicūq3 queſie gene. 19. f.
rit aīam ſuā ſaluā facere p̄det illā: ⁊ qui mat. 10. d.
cūq3 p̄diderit illā: viuificabit eam. Dico mar. 8. d.
vobis in illa nocte erūt duo in lecto vno:
vnus aſſumetur: et alter relinquet. Due mat. 24. e
erunt molentes in vnū: vna aſſumetur:
et altera relinquet. Duo i agro: vnꝰ aſſu
metur: ⁊ alter relinquet. Rn̄dētes dicunt mat. 24. e

illi. Ubi dñe? Qui dixit illis. Ubicunq
fuerit corpus illuc congregabunt et aqle.

¶ C. S. Oportet ſemp orare: de iudice deum non
timente et de vidua: de oratione phariſei et publi
cani: q ſe exaltat hūiliabit: dicit ſinite venire par
uulos ad me: nemo bon9 niſi ſolus deus: dicit q
cūq habes vende et da pauperibus: q difficile q
pecunias habēt in regnum dei intrabunt: remu
neratio illoꝝ q dimiſit ſua ꝓpter deū. predicit
paſſionem ſuā et mortē: et ipſi non intellexerūt: ce
cum illuminat.

Capitulm. xviij.

A Dicebat autē et parabo-
lam ad illos: qm opor
tet ſemper orare et non
deficere: dicēs. Iudex
qdā erat i quadā ciui-
tate q deū nō timebat
et hoiem nō reuereba-
tur. vidua aūt qdā erat
Eccle. 35. c. in ciuitate illa: et veniebat ad eum dicēs.
1. Ibi. 5. d. Uindica me de aduerſario meo. Et nole-
bat ꝑ multū tp̄s. Poſt hec aūt dixit intra
ſe. Et ſi deū nō timeo nec hoiez reuereor
tn̄ qz moleſta eſt mihi hec vidua vidica-
bo illaz: ne in nouiſſimo veniēs ſuggillet
B me. Ait aūt dñs. Audite qd iudex iniqta-
tis dicit. De9 aūt nō faciet vindictā ele-
ctoꝝ ſuoꝝ clamātiū ad ſe die ac nocte: et
patiētiā hēbit i illis. Dico aūt vobis: qz ci
to faciet vindictā illoꝝ. Uerūtn̄ filius ho
minis veniēs putas inueniet fidē i terra.
Dixit aūt et ad quoſdā q in ſe cōfidebāt
tāq iuſti et aſpernabant ceteros parabolā
iſtā dicēs. Duo hoies aſcēderūt in tēpliū
vt orarent vnus phariſeus et alter publi-
canus. Phariſeus ſtans hec apud ſe ora
C bat. De9 gratias ago tibi: qz nō ſum ſicut
ceteri hoim: raptores iniuſti adulteri ve-
lut etiam hic publicanus. Ieiuno bis in
ſabbato: decimas do oim que poſſideo.
Et publicanus a longe ſtās nolebat nec
oculos ad celuz leuare: ſed ꝑcutiebat pe
de pe. diſt. ctus ſuū dicēs. De9 ꝓpiti9 eſto mihi pec
1. c. qs ali- catori. Amē dico vobis deſcēdit hic iuſti
quando. ficatus in domū ſuam ab illo: qz ois q ſe
exaltat humiliabit: et q ſe humiliat exal-
tabit. Afferebāt aūt ad illum et infantes
Mt. xiquis vt eos tangeret. Qd cum viderent diſci-
Mar. 23. b. puli increpabant illos. Ieſus autem cuo
Mat. 19. b. cans illos dixit. Sinite pueros venire ad
Mar. 10. b. me et nolite vetare eos. Talium eſt enim
regnum dei. Amen dico vobis qcūq nō
acceperit regnum dei ſicut puer: non in-
trabit in illud. Et interrogauit eū quidā
D princeps dicēs. Magiſter bone quid fa-
ciens vitā eternā poſſidebo? Dixit autez

ei ieſus. Quid me dicis bonū? Nemo bo mat. 19. b.
nus niſi ſolus deus. Mandata noſti. Nō mar. 10. c.
occides: non mechaberis: non furtum fa Exo. 20 c. d.
cies: non falſum teſtimoniū dices: hono mat. 19. c.
ra patrem tuum et matrem. Qui ait. Hec mar. 10. c.
omnia cuſtodiui a iuuentute mea. Quo mat. 19. c.
audito ieſus ait ei. Adhuc vnū tibi deeſt.
Omnia quecūq habes vende et da pau- 24. q. 1.
peribus: et habebis theſaurum in celo: et c. 1.
veni ſequere me. His ille auditis contri-
ſtatus eſt: quia diues erat valde. Uidens
aūt ieſus illū triſtē factū dixit. Quā diffi E
cile q pecunias habēt in regnū dei intra mat. 19. c.
bunt. Facilius eſt eñ camelū ꝑ foramen mar. 16. c.
acus trāſire q diuitē intrare in regnum
dei. Et dixerunt qui audiebāt. Et qs pōt
ſaluus fieri? Ait illis. Que impoſſibilia mat. 19. d.
ſunt apud homies: poſſibilia ſunt apud mar. 10. d.
deū. Ait aūt petrus. Ecce nos dimiſim9
omnia et ſecuti ſumus te. Qui dixit eis.
Amen dico vobis: nemo eſt qui relinquit mat. 9. d.
domū aut parentes aut fratres aut vxo- mar. 10. d.
rem aut filios propter regnū dei: et nō re- 28. q. 1.
cipiat multo plura in hoc tpe et in ſeculo c. 1.
futuro vitā eternā. Aſſumpſit autē ieſus 28. q. 1.
duodecim et ait illis. Ecce aſcēdim9 hie c. 1.
roſolymā: et cōſummabunt oia q ſcripta mat. 10. c.
ſunt per ꝓphetas de filio hominis. Tra F
detur eñ gentibus et illudetur et flagella
bitur et cōſpuet: et poſtq flagellauerint oc
cident eum et die tertia reſurget. Et ipſi
nihil horuz intellexerunt. Erat aūt verbū 8. 2. q.
iſtud abſcōditum ab eis: et non intellige mat. 20. d.
bāt q dicebant. Factū eſt aūt cum appro
pinquaret hiericho cecus quidā ſedebat mar. 10. f.
ſecus viam mendicans. Et cum audiret
turbam pretereūtē interrogabat qd hoc
eſſet. Dixerunt aūt ei q ieſus nazarenus G
tranſiret. Et clamauit dicēs. Ieſu fili da- mar. 10. d.
uid miſerere mei. Et qui preibant incre-
pabāt eū vt taceret. Ipſe vero multo ma de pe. diſt.
gis clamabat: fili dd miſerere mei. Stās 1. c. volūta
aūt ieſus iuſſit illū adduci ad ſe. Et cum tem.
appropinquaſſet interrogauit illuz dicēs
Quid tibi vis faciā? At ille dixit. Dñe vt
videā. Et ieſus dixit ei. Reſpice, fides tua
te ſaluum fecit. Et confeſtim vidit: et ſe-
quebat illum magnificans deum: Et ois
plebs vt vidit dedit laudem deo.

¶ C. C. De zacheo: decem mnarum ſimilitudinē
ponit: habenti dabitur inimicos ſuos ante ſe iu-
bet occidere: ſuper pullum aſine ſedet: turbe de-
ſcendentium ceperunt deum laudare: dicentes
benedictus qui venit rex dixit ieſus. Si hi tacue-
rint lapides clamabūt: fleuit ieſus ſup hierſm
et predixit deſtructionem eius: eijcit vēdentes et

quentes de tēplo:principes ſacerdotū ⁊ ſcribe
querebant perdere ieſum. Capitm.xx.

A ET ingreſſus pambula
bat hiericho. Et ecce
vir noīe zacheus ⁊ hic
pnceps erat publica-
noꝝ ipſe diues. Et q̄-
rebat videre ieſum q̄s
eſſet: et nō poterat pre
turba: q2 ſtatura puſil-
lus erat. Et precurrēs aſcēdit in arborē
ſycomoꝝ vt videret eū: q2 inde erat trāſi-
turus. Et cū veniſſet ad locū: ſuſpiciens
ieſus vidit illū: et dixit ad eū. Zachee feſti-
nās deſcēde: q2 hodie in domo tua opor-
tet me manere. Et feſtinās deſcēdit: et ex-
cepit illū gaudēs. Et cū viderēt oēs mur
murabāt dicētes ꝙ ad hoiē pctōrē diuer
B tiſſet. Stās aūt zacheus dixit ad ieſū. ec
ce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dn̄e do pauperi
bus ⁊ ſi q̄d aliquē defraudaui: reddo qua
mat.15.c. druplū. Ait ieſus ad eū. Q2 hodie ſalus
domui huic facta ē: eo ꝙ ⁊ ipſe fili9 ſit a-
brae. Venit eñ filius hoīs q̄rere ⁊ ſaluū
facere qḋ perierat. Hec illis audiētibus
adijciēs dixit parabolā: eo ꝙ eſſet prope
hierlm: ⁊ q2 exiſtimarēt ꝙ cōfeſtim regnū
mat.25.a. dei manifeſtaretur. Dixit ergo. Hō quidā
mar.13.b. nobilis abijt in regionē lōginquā accipe
ſibi regnū ⁊ reuerti. Vocat͡ aūt decē ſer-
uis ſuis dedit eis decē mnas: ⁊ ait ad illos
C Negociamini dū venio. Ciues autē eius
oderāt eū: ⁊ miſerūt legationē poſt illum.
dicentes. Nolum9 hunc regnare ſup nos
Et factū eſt vt rediret accepto regno: et
iuſſit vocari ſeruos q̄b9 dedit pecuniā vt
ſciret quātū q̄ſq; negociat9 eſſet. Venit
aūt primus dicens. Dn̄e mna tua decem
mat.25.c. mnas acq̄ſiuit. Et ait illi. Euge bone ſer
ue: q2 i modico fuiſti fidelis: eris ptātem
habēs ſupra decē ciuitates. Et alter venit
dicēs. Dn̄e mna tua fecit q̄nq; mnas. Et
huic ait. Et tu eſto ſup q̄nq; ciuitates.
Et alter venit dicēs. Dn̄e ecce mna tua
quā habui repoſitam in ſudario. Timui
eñ te: q2 homo auſterus es tollis quod
nō poſuiſti: ⁊ metis quod non ſeminaſti
b Dicit ei. De ore tuo te iudico ſerue nequā
Sciebas ꝙ ego homo auſterus ſum tol-
lens qḋ nō poſui: ⁊ metens qḋ non ſemi-
naui. Et quare nō dediſti pecuniam meā
ad menſam: et ego veniens cum vſuris
vtiq; exegiſſem illud. Et aſtātibus dixit.
Auferte ab illo mnā: et date illi qui decē
mat.13.b. mnas habet. Et dixerūt ei. Dn̄e habet de
mar.4.c. cem mnas. Dico aūt vobis: q2 omni ha-

benti dabit͡ ⁊ abūdabit ab eo aūt qui nō L.8.c.
habet ⁊ qḋ habet auferet͡ ab eo. Verūta-
men inimicos meos illos qui noluerunt
me regnare ſup ſe adducite huc ⁊ interfi
cite ante me. Et his dictis pcedebat aſcē E
dens hieroſolymam. Et factum eſt cum mat.21.a.
appropinquaſſet ad bethphage ⁊ bethani- mar.11.a.
am ad mōtem qui vocatur oliueti: miſit mat.21.a.
duos diſcipulos ſuos, dicens. Ite in ca- mar.11.a.
ſtellū quod cōtra vos eſt: in qḋ introeun
tes inuenietis pullū aſine alligatum: cui
nemo vnq̄ hominū ſedit: ſoluite illum et
adducite. Et ſi q̄s vos iterrogauerit qua
re ſoluitis: ſic dicetis ei: q2 dn̄s operam
eius deſiderat. Abierunt autē qui miſſi
erant: ⁊ inuenerunt ſicut dixit illis ſtan-
tem pullū. Soluētibus aūt illis pullum:
dixerunt dn̄i eius ad illos. Quid ſoluitis
pullum. At illi dixerunt. Q2 dn̄s eum ne-
ceſſariū habet. Et duxerunt illum ad ie- F
ſum. Et iactantes veſtimenta ſua ſupra mat.21.a.
pullum impoſuerunt ieſum. Eūte aūt il mar.11.a.
lo ſubſternebāt veſtimenta ſua in via. Et ioh̄ā.12.b.
cum appropinquaret iam ad deſcenſum
mōtis oliueti, ceperūt oēs turbe deſcēdē
tium gaudētes laudare deum voce ma-
gna ſup oībus quas viderāt virtutibus
dicētes. Benedict9 qui venit rex in noīe
dn̄i: pax in celo ⁊ glīa in excelſis. Et q̄dā
phariſeorū de turbis dixerunt ad illum.
Magiſter increpa diſcipulos tuos. Qui
bus ipſe ait. Dico vobis: quia ſi hi tacue-
rint lapides clamabunt. Et vt appropin
quauit videns ciuitatem: fleuit ſuper illā
dicens. Q2 ſi cognouiſſes et tu. Et qui-
dem in hac die tua que ad pacē tibi: nūc
autē abſcōdita ſunt ab oculis tuis. quia G
venient dies in te: et circundabunt te ini- mat.24.a.
mici tui vallo: ⁊ circūdabunt te et coan- mar.13.a
guſtabūt te vndiq;: et ad terrā proſternēt mat.21.b
te et filios tuos q̄ in te ſunt. Et nō relin- iohan.2.c.
quent in te lapidē ſuper lapidē: eo ꝙ nō Eſa.56.c.
cognoueris tempus viſitationis tue. Et hiere.7.b.
ingreſſus in templū cepit eijcere vēden- mat.21.b.
tes et ementes dicens illis. Scriptū eſt mar.11.c.
q2 domus mea domus orōnis eſt: vos au Iohā.7.b.
tē feciſtis illā ſpeluncā latronū. Et erat L.8.c.
docēs quotidie in tēplo. Principes autē
ſacerdotū et ſcribe: ⁊ pncipes plebis q̄re
bāt illū pdere: ⁊ nō inueniebāt q̄d facerēt
illi. oīs eñ ppl̄s ſuſpēſus erat audiēs illū
¶ C.S. Interrogat9 ieſus: in qua poteſtate hec
facis. reſpondit: baptiſmum iohannis de celo
erat an ex hominibus: de colonis vinee: q̄ occide
runt ſeruos: lapidem quem reprobauerunt ⁊c.
reddite que ſunt ceſaris ⁊c. de muliere q̄ ſeptes.

fratres habuit: deus non eſt mortuorum ſed viuorum &c. quomodo xp̄s ſit filius dauid: attendite a ſcribis qui volunt ambulare in ſtolis: qui deuorant domos viduarum. Capitulum .xx.

A Et factũ eſt in vna die-
rũ docẽte illo ppl'm in
tẽplo ⁊ euãgelizãte cõ
uenerũt principes ſacer
cerdotũ ⁊ ſcribe cũ ſe
nioribus: ⁊ aiunt dicẽ
mat.xxi.c. tes ad illũ. Dic nobis
mar.xi.d. in qua poteſtate hec fa
cis: aut q̄s eſt q̄ dedit tibi hãc ptãtẽ. Rñ
dẽs aũt ieſus dixit ad illos. Interrogabo
vos ⁊ ego vnũ v̄bũ: rñdete mihi. Baptiſ
mũ iohãnes de celo erat: an ex hominib⁹
At illi cogitabant intra ſe dicẽtes. Quia
ſi dixerim⁹ de celo. dicet: quare ergo non
credidiſtis illi. Si aũt dixerim⁹ ex hoib⁹
plebs vniuerſa lapidabit nos. Certi ſunt
B eñi iohãnẽ pphetã eſſe. Et rñderunt ſe
mat.xxi.b neſcire vnde eſſet. Et ieſus ait illis. Neq̧
mar.xi.a. ego dico vobis ĩ qua ptãte hec facio. Ce
pit autem dicere ad plebẽ parabolã hanc
Homo q̄dã plãtauit vineã: ⁊ locauit eã
colonis: ⁊ ipſe pegre fuit multis tp̄ib⁹ et
in tp̄e illo miſit ad cultores ſeruũ: vt de
fructu vinee darẽt illi. Qui ceſũ dimiſe
rũt eũ inanẽ. Et addidit alterum ſeruum
mittere. Illi aũt hunc q̧ cedẽtes ⁊ afficiẽ
tes cõtumelia dimiſerũt inanẽ. Et addi
dit tertiũ mittere. Qui ⁊ illũ vulnerãtes
eiecerũt. Dixit aũt dñs vinee. Quid faciã
C Mittã filium meum dilectum forſitã cũ
hunc viderint verebuntur. Quẽ cum vi
diſſent coloni. cogitauerũt intra ſe dicẽ
tes. Hic eſt heres. Occidamus illũ vt no
ſtra fiat hereditas: ⁊ eiectũ illũ extra vi
neã occiderũt. Quid ergo faciet illis do
minus vinee. Veniet ⁊ perdet colonos
iſtos: ⁊ dabit vineã alijs. Quo audito di
ps.117. xerunt illi. Abſit. Ille autẽ aſpiciens eos
matt.xxi.d. ait. Quid eſt ergo hoc q̄d ſcriptũ eſt. La
mar.xii.a pidem quẽ reprobauerũt edificãtes: hic
act.4.b. factus eſt in caput anguli. Oĩs q̄ ceciderit
rit ſupra illum lapidẽ cõquaſſabit: ſupra
quem aũt ceciderit cõminuet illum. Et
querebãt principes ſacerdotum ⁊ ſcribe
mittere in illum man⁹ hora illa: ⁊ timue
D rũt pplm. Cognouerunt eñi q̧ ad ipſos
mat.xxii.b. dixerit ſimilitudinẽ hãc. Et obſeruantes
mar.xii.a. miſerunt inſidiatores qui ſe iuſtos ſimu
larent: vt caperent eũ in ſermõe: ⁊ trade
rent illũ principatui ⁊ ptãti preſidis. Et
mat.xxii.b. interrogauerũt eũ dicẽtes. Magiſter ſci
mar.xii.c mus q̧ recte dicis ⁊ doces ⁊ non accipis

perſonã: ſed viã dei in veritate doces. Li
cet nobis tributũ dare ceſari: an nõ. Cõ
ſiderãs autem dolũ illorum dixit ad eos D
Quid me tentatis. Oſtendite mihi dena xi.q.i.c.
rium. Cuius habet imaginem ⁊ inſcri militare.c.
ptionem. Rñdẽtes dixerunt ei. Ceſaris. c.culpaſ. ⁊
Et ait illis. Reddite ergo que ſunt ceſa q.fina.ca.ſi
ris ceſari: et q̄ ſunt dei deo. Et non potue nolite. et.c.
runt verbũ eius reprehẽdere corã plebe ⁊ commenios.
mirati in reſpõſo eius tacuerũt. Acceſſe de cle.con
runt aũt q̄dã ſaduceoꝝ q̄ negant eſſe re iuga.ca.eñ
ſurrectionẽ: ⁊ interrogauerũt eum dicen parte.
tes. Magiſter moyſes ſcripſit nobis. Si mat.xxii.c.
frater alicui⁹ mortuus fuerit habẽs vxo E
rem: et hic ſine liberis fuerit: vt accipiat mat.xxii.c.
eam frater eius vxorẽ: ⁊ ſuſcitet ſemẽ fra mar.xii.b
tri ſuo. Septẽ ergo fratres erãt: ⁊ prim⁹
accepit vxorẽ ⁊ mortu⁹ eſt ſine filijs. Et
ſequẽs accepit illã: ⁊ ipſe mortu⁹ eſt ſine
filio. Et tertius accepit illam. Silr ⁊ oẽs
ſeptẽ ⁊ non reliquerunt ſemen et mortui
ſunt. Nouiſſime eñi mortua eſt ⁊ mulier
In reſurrectiõe ergo cuius erit vxor. Si
quidẽ ſeptẽ habuerũt eã vxorẽ. Et ait il
lis ieſus. Filij hui⁹ ſeculi nubũt ⁊ tradũ F
tur ad nuptias: illi vero qui digni habe
buntur ſeculo illo ⁊ reſurrectione ex mor
tuis: neq̧ nubẽt: neq̧ ducẽt vxores: neq̧
eñi vltra mori poterũt. Eq̄les vero ange
lis ſunt ⁊ filij ſunt dei: cũ ſint filij reſurre
ctiõis. Quia vero reſurgẽt mortui ⁊ moy
ſes oſtendit ſecus rubũ: ſicut dicit dñm mat.xxii.c.
deum abrahã ⁊ deũ iſaac ⁊ deũ iacob. De⁹
autem non eſt mortuorum ſed viuoꝝ oẽs exo.3.b.
eñi viuunt ei. Rñdentes aũt quidam ſcri mar.xii.c
barum dixerunt ei. Magiſter bene dixiſti G
Et amplius nõ audebant eũ q̄cq̧ inter mat.xxii.d.
rogare. Dixit autem ad illos. Quõ dicunt mar.xii.d.
chriſtũ filium eſſe dauid: et ipſe dauid di ps.109.
xit in libro pſalmoꝝ. Dixit dñs dño meo mat.xxii.d.
ſede a dextris meis: donec ponam inimi mar.xii.d
cos tuos ſcabellũ pedũ tuoꝝ. Dauid er mar.xii.d.
go dñm illũ vocat: ⁊ quõ filius eius eſt.
Audiente autẽ omni pplo dixit diſcipu
lis ſuis. Attẽdite a ſcribis qui volũt am
bulare in ſtolis: ⁊ amãt ſalutatiões in fo
ro: ⁊ primas cathedras ĩ ſynagogis: ⁊ pri H
mos diſcubit⁹ in cõuiuijs. Qui deuorant
domos viduarũ ſimulãtes lõgã orationẽ
Hi accipiunt dãnationem maiorem.

¶ C. S. Dixit: hec vidua: pauper plus &c. de templo dixit: non relinquet lapis &c. qñ hec erũt et quod ſignum cũ fieri incipient: ſurget gẽs contra gentẽ: terremotus erunt: inijcient vobis manus: ponite in cordibus veſtris: de capillo ⁊ patientia: de hieruſalem: tunc qui in iudea ſunt fu

gient: de pregnãtibus: de preſſura: hieruſalem
calcabitur a gentibus: erunt ſigna in ſole ꝛ luna
virtutes celoꝝ mouebunt: ꝛ tunc videbunt filiũ
hominis venientem: videte ficulneam: celum et
terra tranſibunt: docet cauere a crapula ꝛ ebrie
tate: vigilate ꝛc. Capitulum.xxi.

A
34.q.1.ca. odi. mar.12.d. REſpiciens autẽ vidit
eos q̄ mittebãt mune-
ra ſua i gazophilatiũ
diuites. Vidit autẽ et
quãdã viduã pauper-
culam mittentem erat
minuta duo. Et dixit.
Uere dico vobis: quia
B vidua hec pauper pluſq̄ oẽs miſit. Nam
mat.24.a. oẽs hi ex abũdãti ſibi miſerũt in mũera
mar.13.a. dei hec aũt ex eo qđ deeſt illi oẽm victum
ſuũ quẽ habuit miſit. Et quibuſdã dicẽti
bus de tẽplo ꝙ bonis lapidibus ꝛ donis
ornatum eſſet dixit. Hec q̄ videtis: veniẽt
dies in qb⁹ non relinquet lapis ſupra la
pidẽ qui non deſtruat. Interrogauerũt
aũt illũ dicẽtes. Preceptor qñ hec erunt
et qđ ſignũ cũ fieri incipient? Qui dixit.
mar.24.a Videte ne ſeducamini. Multi enim ve-
mat.24.a. nient in nomine meo dicentes: quia ego
mar.13.a. ſum ꝛ tps appropinquauit. Nolite ergo
C ire poſt eos. Cum aũt audieritis prelia ꝛ
mat.24.a. ſeditiones nolite terreri. Oportet enim
mar.13.a. primũ hec fieri: ſed nondum ſtatim finis
Tunc dicebat illis. Surget gẽs cõtra gẽ
tem: ꝛ regnũ aduerſus regnũ: ꝛ terremo
tus magni erunt ꝑ loca: ꝛ peſtilẽtie ꝛ fa-
mes: terroreſq; de celo et ſigna magna
mat.24.a. erunt. Sed ante hec oĩa iniĩcient vobis
mar.13.b. manus ſuas: ꝛ ꝑſequentur tradẽtes in ſy
Johã.15.a. nagogas ꝛ cuſtodias trahentes ad reges
et preſides propter nomẽ meũ. Cõtinget
aũt vobis in teſtimoniũ. Ponite ergo in
cordibus veſtris nõ ꝓmeditari quẽadmo
dum rñdeatis. Ego enĩ dabo vobis os et
ſapientiam: cui nõ poterũt reſiſtere ꝛ cõ
tradicere oẽs aduerſarij veſtri. Trademi
ni autẽ a parẽtibus ꝛ fratribus ꝛ cogna-
tis et amicis: ꝛ morte afficient ex vobis.
Et eritis odio oĩb⁹ hominib⁹ ꝓpter no-
D men meum. Et capillus de capite veſtro
non peribit. In patientia veſtra poſſide-
mat.24.b. bitis aĩas veſtras. Cũ aũt videritis: cir-
Mar.13.b. cundari ab exercitu hierl'm: tunc ſcitote
Mar.14.b. qꝛ appropinquauit deſolatio ei⁹. Tũc q̄
Mar.13.b. in iudea ſunt fugiant ad montes ꝛ qui in
medio eius diſcedant: ꝛ q̄ in regionibus
nõ intrẽt in eam: qꝛ dies vltionis hi ſunt
mat.24.b. vt impleant oĩa q̄ ſcripta ſunt. Ve autẽ
Mar.13.b. pregnantibus ꝛ nutrientib⁹ in illis dieb⁹

Erit enĩ preſſura magna ſup terrã: ꝛ ira B
ꝑplo huic. Et cadẽt in ore gladij: ꝛ capti-
ui ducentur in omnes gentes. Et hierl'm
calcabitur a gentibus donec impleantur Eſa.13.b.
tempora nationum. Et erũt ſigna in ſole Johel.3.c.
et luna ꝛ ſtellis: et in terris preſſura gen-
tium pre confuſione ſonitus maris ꝛ flu
ctuum: areſcẽtibus hominibus pre timo
re ꝛ expectatione que ſuperuenient vniuer
ſo orbi. Nã virtutes celoꝝ mouebunt. Et Eſa.3.c.
tunc videbunt filiũ hoĩs venientẽ in nu- mat.24.c.
be cũ poteſtate magna ꝛ maieſtate. His mar.13.c.
autem fieri incipientibus: reſpicite et le C
uate capita veſtra: qñ appropinquat re-
demptio veſtra. Et dixit illis ſimilitudi- mat.24.c.
nem. Videte ficulneã ꝛ oẽs arbores cum mar.13.c.
producunt iã ex ſe fructũ: ſcitis qñ pro-
pe eſt eſtas. Ita ꝛ vos cum videritis hec
fieri: ſcitote qñ ꝓpe eſt regnũ dei. Amen mat.24.c.
dico vobis: quia nõ preteribit generatio
hec donec oĩa fiant. Celum ꝛ terra trãſi-
bunt: verba autem mea non tranſibunt.
Attendite autẽ vobis: ne forte grauẽtur mat.24.d.
corda veſtra in crapula et ebrietate et cu- Mar.13.d.
ris huius vite: ꝛ ſuperueniat in vos repen- Ro.13.d.
tina dies illa. tanq̄ laqueus enĩ ſuperue- D
niet i oẽs q̄ ſedẽt ſup faciẽ oĩs terre. Vi-
gilate itaq; omni tempore orantes: vt di
gni habeamini fugere oĩa iſta que vẽtura
ſunt: ꝛ ſtare ante filium hominis. Erat
autem diebus docens in templo noctib⁹ iohã.8.a.
vero exiens morabatur in monte qui vo-
catur oliueti ꝛ omnis populus manica-
bat ad eum in templo audire eum.

¶ C.S. Appropinquabat paſcha: ꝛ querebant
principes ſacerdotũ eum interficere: ſathanas in
trauit in iudam: ꝛ tradidit dñm: iubet paſcha pa
rari: dat diſcipulis corpus ꝛ ſanguinem: orat in
monte: ſudat ſanguinẽ: capit: ſeruo auriculã am
putatam ſanat: petrus ter negat chriſtus: percu
titur blaſphematur: illuditur: in concilium duci
tur: interrogat ſi ſit xp̄s. Capitulum.xxij.

AAppropinquabat autẽ A
dies feſtus azymoꝝ mat.26.a.
qui dicitur paſcha. Et mar.14.a.
querebant principes iohan.11.f.
ſacerdotũ ꝛ ſcribe quo mat.21.d.
modo ieſum interfice mar.12.a.
rent timebãt vero ple- iohan.7.e.
bem. Intrauit autem iohan.13.a.
ſathanas in iudam qui cognominaba- mat.26.a.
tur ſcarioth vnum de duodecim: et abijt mar.14.a.
et locutus eſt cũ principibus ſacerdotũ B
et magiſtratibus: quemadmodum illum
traderet eis: ꝛ gauiſi ſunt ꝛ pacti ſunt pe
cuniam illi dare ꝛ ſpopõdit ꝛ q̄rebat op-

portunitatem vt traderet illum ſine tur-
bis. Venit autem dies azymoꝝ in qua
neceſſe erat occidi paſcha. Et miſit petrū
⁊ Iohānē: dicens. Euntes parate nobis
paſcha vt manducemus. At illi dixerunt
mat.26.b. Ubi vis paremus? Et dixit ad eos. Ecce
mar.14.b. introeuntibus vobis in ciuitatem occur
B ret vobis homo amphorā aque portans
ſequimini eum in domū in quā intrat: et
dicetis patrifamilias domus. Dicit tibi
magiſter. Ubi eſt diuerſorium vbi paſcha
cum diſcipulis meis manducem. Et ipſe
oſtēdet vobis cenaculum magnū ſtratuʒ
et ibi parate. Euntes aūt inuenerūt ſicut
dixit illis: ⁊ parauerunt paſcha. Et cum
facta eēt hora diſcubuit: ⁊ duodeci apl'i
matt.16.c. cum eo. Et ait illis. Deſiderio deſideraui
matt.14.c. hoc paſcha manducare vobiſcuʒ anteq̄
1.Cor.11.c. patiar. Dico eñ vobis q2 ex hoc non man
ducabo illud donec impleatur in regno
dei. Et accepto calice gratias egit ⁊ dixit
Accipite ⁊ diuidite inter vos. Dico enim
vobis q̄ non bibam de generatione vitis
mat.27.c. donec regnum dei veniat. Et accepto pa
mar.14.c. ne gratias egit ⁊ fregit ⁊ dedit eis dicens
Hoc eſt corpus meuʒ quod pro vobis da
tur hoc facite in meam commemoratio-
nem. Similiter ⁊ calicem poſtq̄ cenauit
dicens. Hic eſt calix nouum teſtamentuʒ
in ſanguine meo: qui pro vobis fundet
Verūtamē ecce manꝰ tradentis me: me
cum eſt in menſa. Et quidem filius hoīs
ſm qđ definitum eſt vadit. Verūtamē ve
E homini illi p quē tradet. Et ipſi ceperūt
mat.26.b. querere inter ſe: quis eſſet ex eis q̄ hoc fa
mar.14.a. cturus eſſet. Facta eſt aūt et contentio in
mat.26.b. ter eos: quis eoꝝ videret eſſe maior. Dixit
mar.14.b. aūt eis. Reges gentium dn̄antur eoꝝ: et
Iohā.13.c. qui poteſtatē habent ſup eos: bñfici vo-
mat.20.b. cantur. Vos aūt nō ſic. Sed qui maior
mar.10.f. eſt in vobis: fiat ſicut minor: ⁊ qui p̄ceſſor
eſt ſicut miniſtrator. Nam quis maior eſt
qui recūbit: an qui miniſtrat? Nonne qui
matt.16.b. recūbit? Ego aūt in medio veſtrum ſum
Di.81.c.1. ſicut qui miniſtrat. Vos aūt eſtis qui per
manſiſtis mecum in tentationibus meis
Et ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit mi
hi pr̄ meꝰ regnū vt edatis ⁊ bibatis ſup mē
ſam meā in regno meo: et ſedeatis ſuper
thronos iudicantes duodecim tribus iſ-
rael. Ait aūt dn̄s ſimoni. Simō: ecce ſa-
thanas expetiuit vos vt cribraret ſicut
De pe.diſt. triticum. Ego autē rogaui pro te: vt non
2.c.ſi enī. deficiat fides tua. Et tu aliqñ conuerſus
De bap.ca. confirma fratres tuos. Qui dixit ei. Do-
maiorem. mine tecum paratus ſum ⁊ in carcerem

et in mortē ire. At ille dixit. Dico tibi pe- matt.26.d.
tre: nō cātabit hodie gallus donec ter ab mar.14.e.
neges noſſe me. Et dixit eis. Quādo mi- D
ſi vos ſine ſacculo ⁊ pera et calciamētis
nunq̄d aliquid defuit vobis. At illi dixe-
runt. Nihil. Dixit ergo eis. Sed nūc qui
habet ſacculū tollat: ſimiliter et peram:
et qui non habet vendat tunicam ſuaʒ ⁊
emat gladiuʒ. Dico eñ vobis: qm̄ adhuc
hoc quod ſcriptuʒ eſt: oportet impleri in
me. Et cū iniquis deputatus eſt. Etenim
ea que ſunt de me: finem habēt. At illi di
xerunt. Dn̄e: ecce duo gladij hic. At ille
dixit illis. Satis eſt. Et egreſſus ibat ſm Eſa.53.b.
conſuetudinē in montē oliuaruʒ. Secu- Mar.13.c.
ti ſunt aūt illum ⁊ diſcipuli. Et cū perue matt.26.d.
niſſet ad locū: dixit illis. Orate ne intre- Iohā.18.a.
tis in tētationē. Et ipſe auulſus eſt ab eis mat.26.d.
q̄tum iactus eſt lapidis: et poſitis geni
bus orabat dicens. Pater: ſi vis transfer- mar.14.d.
calicē iſtū a me. Verūtamen non mea vo E
luntas ſed tua fiat. Apparuit aūt illi an- mar.26.d.
gelus de celo cōfortās eum. Et factus in mar.14.d.
agonia prolixius orabat. Et factus eſt ſu Iohā.6.d.
dor eius ſicut gutte ſanguinis decurren-
tis in terrā. Et cum ſurrexiſſet ab oratiōe mat.25.b.
⁊ veniſſet ad diſcipulos ſuos inuenit eos mar.14.d.
dormientes p̄ triſticia. Et ait illis. Quid
dormitis. Surgite orate ne intretis in tē mar.26.e.
tationem. Adhuc eo loquente: ecce tur- mar.14.e.
ba: ⁊ qui vocabatur iudas vnus de duo- Iohā.18.a.
decim antecedebat eos: ⁊ appropinqua-
uit ieſu vt oſcularetur euʒ. Ieſus autem di mat.26.e.
xit illi. Iuda: oſculo filium hominis tra- mar.14.e.
dis? Videntes aūt hi qui circa ipſum erāt Iohā.18.b.
qđ futurū erat: dixerunt ei. Dn̄e: ſi percuti-
mus in gladio. Et percuſſit vnus ex illis 1.q.1.c.pla
ſeruum principis ſacerdotum ⁊ amputa cuit.
uit auriculā eiꝰ dextrā. Rn̄dens autem ie F
ſus ait. Sinite vſq3 huc. Et cū tetigiſſet 24.q.1.ca.
auriculā eiꝰ ſanauit euʒ. Dixit autē ieſus ſi petrus.
ad eos qui venerant ad ſe principes ſacer mat.26.e.
dotum et magiſtratus templi ⁊ ſeniores. mar.14.e.
Quaſi ad latronē exiſtis cū gladijs et fu- iohan.18.b.
ſtibus. Cū quotidie vobiſcum fuerim in mar.26.f.
tēplo non extendiſtis manus in me. Sʒ mar.14.f.
hec eſt hora veſtra ⁊ poteſtas tenebraruʒ iohan.18.b.
Cōprehendentes autem eū: duxerunt ad mat.20.f.
domum principis ſacerdotum. Petrus mar.14.f.
vero ſequebatur eū a longe. Accenſo aūt Iohā.18.c.
igne in medio atrij ⁊ circunſedentibus
illis: erat petrus in medio eoꝝ. Quē cuʒ
vidiſſet ancilla q̄daʒ ſedentem ad lumen
et eū fuiſſet intuita: dixit. Et hic cum illo
erat. At ille negauit euʒ: dicens. Mulier
non noui illum. Et poſt puſillū alius vi

dens eum: dixit. Et tu de illis es. Petrus
vero ait. O homo nõ ſum. Et interuallo
facto quaſi hore vni⁹: alius qdã affirma-
bat: dicẽs. Vere ꝛ hic cum illo erat nam
B ꝛ galile⁹ eſt. Et ait petrus. Homo neſcio
matt.26.g. qd dicis. Et continuo adhuc illo loquẽte
mar.14.g. cantauit gallus. Et conuerſus dñs reſpe
xit petrum. Et recordatus eſt petrus ver
bi dñi ſicut dixerat: qꝛ priuſq̃ gallus can-
Eſa.50.b. tet ter me negabis. Et egreſſus foras pe-
mat.26.g. trus fleuit amare. Et viri q̃ tenebant illũ
mar.14.g. illudebant ei cedentes. Et velauerunt eũ
Johan.18. ꝛ percutiebãt faciem eius et interrogaue
runt eũ: dicentes. Prophetiza quis eſt q̃
te percuſſit? Et alia multa blaſphemantes
dicebant in eũ. Et vt factus eſt dies cõue
nerunt ſeniores plebis ꝛ principes ſacer-
dotum ꝛ ſcribe: ꝛ duxerunt illum in con-
matt.26.f. ſilium ſuum dicentes. Si tu es xp̃s dic
mar.14.f. nobis. Et ait illis. Si vobis dixero: non
Johã.6.g credetis mihi: ſi autem et interrogauero:
matt.26.f. non reſpondebitis mihi neq̃ dimittetis.
mar.4.f. Ex hoc autem erit filius hominis ſedens
Johan.6.g a dextris virtutis dei. Dixerunt autẽ oẽs.
Tu ergo es filius dei. Qui ait. Vos dici-
matt.26.f. tis qꝛ ego ſum. At illi dixerunt. Quid ad-
mar.14.f. huc deſideramus teſtimonium? Ipſi enĩ
audiuimus de ore eius.

¶ D.S. Ducitur ad pilatum: ꝛ accuſatur corã
eo: dicunt: cõmouit populũ docens pilat⁹ mittit
ad herodem ieſum: ab herode ſpernit: ꝛ remitti-
tur ad pilatum: ꝛ facti ſunt amici herodes ꝛ pi
latus: barrabas dimittitur: ieſus crucifigitur.
moritur ꝛ ſepelitur. Capitulũ.xxiii.

A **E**T ſurgens oĩs multi-
tudo eorũ duxerunt il-
lum ad pilatum. Cepe
runt autẽ illũ accuſare
dicentes. Hunc inueni-
mus ſubuertẽtẽ gẽtem
matt.27.a. nr̃am: ꝛ ꝓhibẽtẽ tribu
mar.15.a. ta dari ceſari: ꝛ dicẽtem
Johã.18.c. ſe xp̃m regẽ eſſe. Pilatus aũt interroga-
mat.27.b. uit eũ dicẽs. Tu ẽ rex iudeoꝝ. At ille rñ-
mar.15.a. dens ait. Tu dicis. Ait autem pilatus ad
Johã.18.f principes ſacerdotum ꝛ turbas. Nihil in
uenio cauſe in hoc hoĩe. At illi inualeſce
bãt dicentes. Cõmouit pp̃lm docens per
vniuerſam iudeã: incipiens a galilea vſq̃
huc. Pilatus aũt audiẽs galileam interro
gauit ſi hõ galileus eſſet. Et vt cognouit
q̃ de herodis poteſtate eſſet remiſit eũ ad
herodem: q̃ ꝛ ipſe hieroſolymis erat illis
dieb⁹. Herodes autẽ viſo ieſu gauiſus eſt
B valde. Erat enĩ cupiens ex multo tempe
videre eum: eo q̃ audierat multa de eo: ꝛ
ſperabat ſignum aliqđ videre ab eo fieri
Interrogabat autem eum multis ſermo-
nibus. At ipſe nihil illi rñdebat. Stabãt
aũt principes ſacerdotum ꝛ ſcribe cõſtan
ter accuſantes eum. Spreuit aũt illum he
rodes cũ exercitu ſuo: ꝛ illuſit indutũ ve-
ſte alba ꝛ remiſit ad pilatũ. Et facti ſunt
amici herodes ꝛ pilatus in ipſa die nam
antea inimici erant ad inuicẽ. Pilat⁹ aũt
ꝯuocatis principibus ſacerdotũ et magi-
ſtratibus ꝛ plebe dixit ad illos. Obtuli-
ſtis mihi hunc hominẽ quaſi auertentem
pp̃lm: ꝛ ecce ego corã vobis interrogans Act.4.b.
nullã cauſam inuenio in hoĩe iſto ex his
in q̃bus eum accuſatis: ſed neq̃ herodes C
Nam remiſi vos ad illum: et ecce nihil di
gnum morte actũ eſt ei. Emendatũ ergo
illum dimittam. Neceſſe enim habebat di
mittere eis p̱ diẽ feſtũ vnum. Exclamauit matt.27.b.
autem ſimul vniuerſa turba dicẽs. Tolle mar.15.a.
hunc ꝛ dimitte nobis barrabã. Qui erat Johan.18.g
ꝓpter ſeditionem quãdã factã in ciuita- Act.3.c.
te ꝛ homicidium: miſſus in carcerem. Ite
rum aũt pilatus locutus eſt ad eos volẽs
dimittere ieſum. At illi ſuccclamabãt: di-
centes. Crucifige crucifige eũ. Ille autem
tertio dixit ad eos. Quid enim mali fecit D
iſte? Nullã cauſam mortis inuenio in eo. matt.27.c.
Corripiã ergo illum ꝛ dimittam. At illi in mar.15.b.
ſtabant vocibus magnis poſtulantes vt Johã.18.g
crucifigeretur: ꝛ inualeſcebant voces eo-
rum. Et pilatus adiudicauit fieri petitio
nem eorum. Dimiſit autẽ illis eum q̃ pro
pter homicidium ꝛ ſeditionẽ miſſus fue
rat in carcerem: quẽ petebant. Jeſum ve
ro tradidit voluntati eoꝝ. Et cum duce- mat.27.b.
rent eũ apprehenderunt ſimonẽ quendã mar.5.b.
cyreneuſem venientẽ de villa: ꝛ impoſue
runt illi crucem portare poſt ieſum. Sequẽ
bat aũt illũ multa turba populi ꝛ mulie-
rum q̃ plãgebant ꝛ lamentabantur eum.
Conuerſus autem ad illas ieſus: dixit.
Filie hieruſalẽ nolite flere ſup me: ſed ſu
per voſipſas flete et ſuper filios veſtros.
Qm̃ ecce dies venient in quibus dicent.
Beate ſteriles et ventres que non genue- Sap.3.c.
runt ꝛ vbera que non lactauerunt. Tunc Eſa.54.a.
incipient dicere montibus: cadite ſuper Gal.4.d.
nos et collibus: operite nos: qꝛ ſi in viri- E
di ligno hec faciunt in arido quid fiet?
Ducebantur autem ꝛ alij duo nequã cum Eſa.2.c.
eo vt interficerentur. Et poſtq̃ venerũt Ecc.10.e.
in locum q̃ vocatur caluarie: ibi crucifi- Apo.6.d.
xerunt eum: et latrones vnum a dextris: mat.27.b.
et alterum a ſiniſtris. Jeſus autem dice- mar.15.b.
bat. Pater dimitte illis; non enim ſciunt

Iohā.19.c. quid faciunt. Diuidentes ꝟo veſtimenta
mat.27.d. eius miſerunt ſortes. Et ſtabat pplˢ ex-
mar.15.c pectans: ⁊ deridebāt eū ꝓncipes cū eis: di
Iohan.19.d centes. Alios ſaluos fecit: ſe ſaluū faciat
ſi hic eſt xp̄s dei elect⁹. Illudebāt aūt ei ⁊
milites accedētes: ⁊ acetū offerētes ⁊ di
matt.27.f. centes. Si tu es rex iudeoꝝ ſaluū te fac
mar.15.e. Erat autē ⁊ ſupſcriptio ſcripta ſup eum
Iohan.19.f. litteris grecis ⁊ hebraicis ⁊ latinis: hic eſt
matt.27.e. rex iudeoꝝ. Unus aūt de his q̄ pendebāt
mar.15.e. latronibus blaſphemabat eum dicens.
Iohā.10.d. Si tu es xp̄s: ſaluū fac teipm̄ ⁊ nos. Rn̄
F dēs aūt alter increpabat eū: dicens. Neq̄
matt.27.e. tu times deū q̄ in eadem dānatiōe es. Et
mar.15.e. nos q̄dē iuſte: nā digna factis recipim⁹:
26.q.6.c. hic ꝟo nihil mali geſſit. Et dicebat ad ie
Si preſbyter. ſum. Dn̄e memento mei cū veneris in re-
de pe. diſ.7 gnum tuū. Et dixit illi ieſus. Amen dico
cap. baptiſ- tibi: hodie mecum eris in paradiſo. Erat
mi. aūt fere hora ſexta: ⁊ tenebre facte ſunt in
matt.27.f. vniuerſam terrā vſq̄ in horā nonā: ⁊ ob
mar.15.e. ſcuratus eſt ſol: ⁊ velum tēpli ſciſſum eſt
pſ.30. medium. Et clamans voce magna ieſus
G ait. Pater in manus tuas cōmendo ſpm̄
mar.27.f. meū. Et hec dicens expirauit. Uidēs aūt
mar.15.d. cēturio qd̄ factū fuerat glorificauit deum
dicēs. Uere hic hō iuſtus erat. Et om̄is
turba eoꝝ q̄ ſimul aderant ad ſpectaculū
iſtud ⁊ videbāt q̄ fiebāt: ꝑcutiētes pecto-
mat.27.g. ra ſua reuertebant. Stabāt aūt oēs noti
mar.15.d. eius a longe ⁊ mulieres q̄ ſecute eū erāt a
Iohā.9.e. galilea hec videntes. Et ecce vir nomine
ioſeph q̄ erat decurio: vir bonus ⁊ iuſtus
hic nō ꝯſenſerat ꝯſilio et actibus eorum
matt.27.g. ab arimathia ciuitate iudee: qui expecta-
mar.15.d. bat ⁊ ipſe regnuꝫ dei. Hic acceſſit ad pila
Iohan.19.g tum ⁊ petijt corpus ieſu: ⁊ depoſitum in
uoluit ſyndone: ⁊ poſuit eū in monumē-
to exciſo in quo nondū q̄ſq̄ poſit⁹ fuerat.
Et dies erat paraſceues: ⁊ ſabbatum illu
ceſcebat. Subſecute aūt mulieres q̄ cum
eo venerant de galilea: viderunt monu-
mētum ⁊ quēadmodū poſitum erat cor
pus eius: ⁊ reuertentes parauerunt aro-
mata ⁊ vnguenta: ⁊ ſabbato quidem ſilue
runt ſm̄ mandatum.

¶ C.S. Reſurgit a mortuis: apparuit diſcipu-
lis: fertur in celū. Capitulum.xxiiij.

A
mat.28.a. UNa autē ſabbati valde
mar.16.a diluculo: venerunt ad
Iohā.20.a monumentum portan
tes que parauerāt aro-
mata: ⁊ inuenerunt la-
pideꝫ reuolutum a mo
numento: et ingreſſe
non inuenerunt corp⁹
dn̄i ieſu. Et factū eſt dum mēte ꝯſternatē
eſſent de iſto: ecce duo viri ſteterunt ſec⁹
illas in veſte fulgenti. Cum timerēt autē mat.28.a.
⁊ declinarent vultum in terram dixerunt mar.16.b
ad illas. Quid queritis viuētē cum mor-
tuis? Non eſt hic ſed ſurrexit. Recordami B
ni qualiter locutus eſt vobis cum adhuc
in galilea eſſet: dicens. Quia oportet filiū
hominis tradi in manus hominum pec-
catorum et crucifigi et die tertia reſurge
re. Et recordate ſunt verborum eius: et mat.28.b.
regreſſe a monumento nunciauerūt hec mar.16.b.
oīa illis vndecim et ceteris oībus. Erat 3.3.a.
autem maria magdalene et iohanna et C
maria iacobi et cetere que cum eis erant:
que dicebant ad apoſtolos hec. Et viſa
ſunt ante illos ſicut deliramentum ver-
ba iſta: et non crediderunt illis. Petrus
aūt ſurgens cucurrit ad monumentum
⁊ procumbens vidit lintheamina ſola po
ſita: ⁊ abijt ſecum mirans qd̄ factum fue
rat. Et ecce duo ex illis ibant ipſa die in
caſtellum qd̄ erat in ſpacio ſtadioꝝ ſexa
ginta ab hieruſalē: nomine emaus: ⁊ ipſi
loquebantur ad inuicem de his omnibus
q̄ acciderant. Et factū eſt dum fabularē- mar.16.
tur ⁊ ſecuꝫ quererent: ⁊ ipſe ieſus appro- D
pinquans ibat cū illis. Oculi aūt illoꝝ te
nebātur ne eum agnoſcerent. Et ait ad il
los. Qui ſunt hi ſermones quos ꝯfertis
adinuicem ambulantes: ⁊ eſtis triſtes? Et
reſpondens vnus cui nomen cleophas di
xit ei. Tu ſolus peregrinus es in hierl̄m
⁊ non cognouiſti q̄ facta ſunt in illa his
diebus? Quibus ille dixit. Que? Et dixe-
runt de ieſu nazareno q̄ fuit vir prophe-
ta: potēs in opere et ſermone coram deo
et omni populo: ⁊ quomodo eum tradide
runt ſummi ſacerdotes et principes no-
ſtri in dānationē mortis et crucifixerunt
eum. Nos aūt ſperabamus: q2 ipſe eſſet re
dempturus iſrael. Et nūc ſup hec om̄ia
tertia dies eſt hodie q̄ hec facta ſūt. Sed E
et mulieres quedam ex noſtris terruerūt
nos q̄ ante lucē fuerunt ad monumentū
et non inuento corpore eius venerunt di
centes ſe etiam viſionē angeloꝝ vidiſ
ſe q̄ dicunt eum viuere. Et abierūt q̄daꝫ
ex noſtris ad monumentuꝫ: ⁊ ita inuene
runt ſicut mulieres: ipſm̄ vero nō inuene
runt. Et ipſe dixit ad eos. O ſtulti ⁊ tardi
corde ad credēdū in oībus q̄ locuti ſunt
ꝓphete. Nonne hec oportuit pati xp̄m ⁊
ita intrare in gloriam ſuaꝫ. Et incipiens
a moyſe ab omnibus ꝓphetis interp̄ta-
batur illis in omnibus ſcripturis que de

ipſo erant. Et appropinquauerunt caſtel
lo quo ibat: ⁊ ipſe ſe finxit longius ire.
C Et coegerunt illum dicentes. Mane no
biſcū dñe: q̃m adueſperaſcit: et inclinata
eſt iam dies. Et intrauit cum illis. Et fa
ctū eſt dū recūberet cum eis: accepit pa
nem, ⁊ bñdixit ac fregit ⁊ porrigebat illis
Et aperti ſunt oculi eoꝝ ⁊ cognouerunt
D eum ⁊ ipſe euanuit ex oculis eoꝝ. Et dixe
runt adinuicē. Nōne cor nr̃m ardēs erat
in nobis dum loqueretur in via et aperi
ret nobis ſcripturas? Et ſurgentes eadē
hora regreſſi ſunt in hieruſalem: et inue
nerunt congregatos vndecim: et eos qui
cum illis erant dicentes: q̃ ſurrexit domi
nus vere et apparuit ſimoni. Et ipſi nar
rabant q̃ geſta erant in via: ⁊ quō cogno
uerunt eum in fractione panis. Dū autē
hec loquūtur: ſtetit ieſus in medio eoꝝ: ⁊
E dixit eis. Pax vobis ego ſum: nolite time
re. Conturbati vero: conterriti exiſtima
F bant ſe ſpiritū videre. Et dixit eis. Quid
turbati eſtis ⁊ cogitationes aſcendunt in
corda veſtra? Uidete manus meas et pe
des: quia ego ipſe ſum. Palpate et videte
q̃ ſpiritus carnem et oſſa non habet ſi
cut me videtis habere. Et cū hoc dixiſſet
oſtendit eis manus et pedes. Adhuc aūt
illis non credentibus et mirantibus pre
gaudio: dixit. Habetis hic aliquid quod
manducetur? At illi obtulerunt ei partē
Diſ.41.c.1. piſcis aſſi et fauum mellis. Et cum man
ducaſſet coram eis ſumens reliquias de
dit eis. Et dixit ad eos. Hec ſūt verba que
locutus ſum ad vos cum adhuc eſſem vo
biſcū: q̃m neceſſe eſt impleri oīa q̃ ſcripta
G ſunt in lege moyſi ⁊ ꝓphetis ⁊ pſalmis de
me. Tunc aperuit illis ſenſum vt intel
H ligerent ſcripturas: ⁊ dixit eis. Q̃m ſic ſcri
Act.17.a. ptum eſt ⁊ ſic oportebat chriſtum pati ⁊
reſurgere a mortuis tertia die: et predi
cari in nomine eius penitentiam ⁊ remiſ
ſionem peccatorum in omnes gentes: in
cipientibus ab hieroſolyma. Uos autem
teſtes eſtis hoꝝ: ⁊ ego mittã promiſſum
patris mei in vos: vos autē ſedete in ci
uitate quoadusq̃ induamini virtute ex
alto. Eduxit aūt eos foras in bethaniam
Act.1.a. et eleuatis manibus ſuis benedixit eis.
Et factum eſt dum benediceret illis: re
ceſſit ab eis et ferebatur in celum: et ipſi
mar.15.d. adorantes regreſſi ſunt in hierl'm cū gau
Act.1.b. dio magno ⁊ erant ſemꝑ in tēplo laudā
tes ⁊ bñdicentes deum.

¶ Explicit euāgeliū ſm lucam

¶ Incipit ꝓlogus in euangelium ſm iohannem.

Ic eſt iohannes euan-
geliſta: vnus ex diſcipu
lis dñi qui virgo a deo
electus eſt: quem de nu
ptijs volentem nubere
vocauit deus. Cui vir
ginitatis in hoc duplex
teſtimonium datur in
euangelio q̃ ⁊ p̄ ceteris a deo dilectus di-
⁊ huic matrem ſuā pēdens in cruce com
mendauit dñs: vt virginē virgo ſeruaret.
Denique manifeſtans in euangelio q̃ erat
ipſe incorruptibilis verbi opus inchoās:
ſolus verbum carnem factum eſſe nec lu
men a tenebris comprehenſum fuiſſe te
ſtatur. Primum ſignum ponens quod in
nuptijs fecit dominus: oſtendens q̃ ipſe
erat vt legentibus demonſtraret: q̃ vbi
dominus inuitatus ſit deficere nuptia-
rum vinum debeat: et veteribus immuta
tis: noua omnia que a chriſto inſtituun
tur appareant. Hoc autem euangelium
ſcripſit in aſia: poſtea q̃ in patmos in
ſula apocalipſim ſcripſerat: vt cui in prin
cipio canonis incorruptibile principium
prenotatur in geneſi: ei etiam incorrupti
bilis finis per virginem in apocalipſi red
deretur: dicente chriſto: ego ſum alpha
et o. Et hic eſt iohannes qui ſciens ſu
perueniſſe diem receſſus ſui: conuocatis
diſcipulis ſuis in epheſo: per multa ſigno
rum experimenta promens chriſtum de
ſcendens in defoſſum ſepulture ſue locū
facta oratione poſitus eſt ad patres ſuos
tam extraneus a dolore mortis q̃ a corru
ptione carnis inuenitur alienus. Tamen
poſt omnes euangelium ſcripſit: ⁊ hoc vir
gini debebatur. Quorum tamen vel ſcri
ptorum temporis diſpoſitio: vel librorũ
ordinatio: ideo a nobis per ſingula non
exponitur vt ſciendi deſiderio collato et
querentibus fructus laboris et deo magi
ſterij doctrina ſeruetur.

Iohã.x.
Iohã.i.b.
Ibidē.ii.a.
Apo.i.b.

¶ Explicit ꝓlogus.

¶ Incipit euangelium ſm Iohānem.

¶ C.S. In principio erat verbū ⁊c. teſtimoniū de chriſto perhibet iohannes baptiſta: phariſeorum leuite interrogabant iohannem. Iohannes ieſum videns: agnū dicit dei. ⁊ andreas petro dicit: inuenimus meſſiam: ieſus dixit nathanael vidi ſub ficu. Capitulū.i.

A
mat.1.a. Lu.3.e.

In princi-
pio erat verbum: et ver
bũ erat apud deum: et
deus erat ṽbum. Hoc
erat in principio apud
deũ. Oĩa ꝑ ipſm facta
ſunt: ⁊ ſine ipſo factũ ẽ
nihil. Qḋ factuꝫ eſt in
ipſo vita erat: ⁊ vita erat
lux hominum: ⁊ lux in
mat.3.a. tenebris lucet ⁊ tenebre eã nõ ꝯprehẽde
J.1.d. rũt. Fuit hõ miſſus a deo cui nomẽ erat
iohãnes. Hic venit in teſtimoniũ vt teſti-
moniũ ꝑhiberet de lumine: vt oẽs crede-
rẽt ꝑ illũ. Nõ erat ille lux: ſed vt teſtimo
niũ perhiberet de lumine. Erat lux vera
que illuminat oẽm hoiem venientem in
hunc mundũ. In mundo erat: ⁊ mundꝰ
ꝑ ipſm factꝰ eſt: ⁊ mundꝰ eum nõ cogno
B uit. In ꝓpria venit: ⁊ ſui eum nõ recepe-
De cõſ. di. runt. Quotquot aũt receperũt eũ dedit eis
4.c. ſi quis ptãtem filios dei fieri his qui credunt in
noie eiꝰ. Qui nõ ex ſanguinibꝰ neq̧ ex vo
luntate carnis neq̧ ex voluntate viri: ſed
mat.1.d. ex deo nati ſunt. Et ṽbum caro factũ eſt
Lu.3.c. et habitauit in nobis. Et vidimꝰ gloriã
mat.3.c. eiꝰ: gloriã q̃ſi vnigeniti a pr̃e: plenũ gr̃e
mar.1.a. ⁊ veritatis. Johannes teſtimoniũ ꝑhibet
Lu.3.c. de ipſo: ⁊ clamat dicẽs. Hic erat quẽ dixi
q̇ poſt me vẽturꝰ eſt añ me factus eſt: q2
De cõſ. diſ. prior me erat. Et de plenitudine eius nos
3.c. ſeptam oẽs accepimus: ⁊ gr̃am ꝓ gr̃a: q2 lex per
De pe. diſ. moyſen data eſt: gr̃a ⁊ veritas per ieſum
1.c. libent. xp̄z facta eſt. Deũ nemo vidit vnq̃. Uni-
De pur g. genitꝰ filiꝰ q̇ eſt i ſinu pr̃is ip̄e enarrauit.
poſt partũ Et hoc eſt teſtimonium iohannis qñ mi
c. vnico. ſerunt iudei ab hieroſolymis ſacerdotes
1. Ti. 6.c. ⁊ leuitas ad eum interrogarent eum. Tu
mar. 11.d. q̇s es? Et cõfeſſus eſt: ⁊ non negauit. Et
Lu. 10.d. ꝯfeſſus eſt: q2 nõ ſum ego xp̄s. Et iterro
1. Joh. 4.c. gauerunt eum. Quid ergo? Helias es tu.
J.5.c. Et dixit non ſum. Propheta es tu. Et
C rñdit. Nõ. Dixerunt ergo ei. Quis es vt
reſpõſum demus his qui miſerunt nos
Quid dicis de teip̄o. Ait. Ego vox clamã
Eſa.40.a. tis in deſerto: dirigite viã dñi: ſicut dixit
mat.3.a. eſaias ꝓpheta. Et qui miſſi fuerant erãt
mar.1.a. ex phariſeis. Et interrogauerunt eum: et
Lu.3.a. dixerunt ei. Quid ergo baptizas ſi tu non
D es xp̄s: neq̧ helias neq̧ ꝓpheta. Rñdit
mat.3.a. eis iohãnes: dicẽs. Ego baptizo in aqua
mar.1.a. medius aũt vr̃m ſtetit quẽ vos neſcitis
Lu.3.d. Ipſe eſt q̇ poſt me vẽturus eſt: q̇ añ me fa
Act.1.a. ctꝰ eſt: cuiꝰ ego non ſum dignꝰ vt ſoluaꝫ
et.19.a. eiꝰ corrigiã calciamẽti. Hec in bethania
facta ſunt trans iordanem vbi erat iohã
nes baptizans. Altera die vidit iohanes
ieſum venientem ad ſe: ⁊ ait. Ecce agnꝰ
dei: ecce q̇ tollit peccata mũdi. Hic eſt de
quo dixi. Poſt me venit vir qui ante me fa
ctus eſt: q2 prior me erat: ⁊ ego neſciebam
eũ. Sed vt manifeſtet in iſrael: ꝓpterea
veni ego in aqua baptizans. Et teſtimo- E
nium perhibuit iohãnes dicens. Q2 vidi
ſpm̃ deſcẽdẽtem quaſi columbã de celo: ⁊
manſit ſup eum: ⁊ ego neſciebã eũ: ſꝫ qui
miſit me baptizare in aq̃: ille mihi dixit.
Sup quẽ videris ſpm̃ deſcendentẽ ⁊ ma mat.3.d.
nentẽ ſup eum hic eſt q̇ baptizat in ſpiri- mar.1.b.
tuſctõ. Et ego vidi ⁊ teſtimonium ꝑhibui Lu.3.d.
q2 hic eſt filius dei. Altera die iterũ ſtabat
iohãnes et ex diſcipulis eius duo. Et re-
ſpiciens ieſuꝫ ambulãtẽ dixit. Ecce agnꝰ
dei. Et audierunt eũ duo diſcipuli loq̄n-
tem ⁊ ſecuti ſunt ieſum. Conuerſus aũt
ieſus ⁊ videns eos ſequẽtes ſe dixit eis. F
Quid q̄ritis. Qui dixerunt ei. Rabbi qḋ
dr̃ interp̄tatum magr̃: vbi habitas. Dixit
eis. Uenite ⁊ videte. Uenerũt ⁊ viderũt
vbi maneret: et apud euꝫ manſerunt die
illo. Hora autẽ erat q̃ſi decima. Erat aũt
andreas frater ſymonis petri vnꝰ ex duo
bus q̇ audierãt a iohãne ⁊ ſecuti fuerãt
eum. Inuenit hic p̄mum fratrem ſuuꝫ ſy
monẽ: ⁊ dicit ei. Inuenimꝰ meſſiã qḋ eſt
interp̄tatũ xp̄s. Et adduxit eũ ad ieſum
Intuitꝰ aũt eũ ieſus dixit. Tu es ſymon
filiꝰ iohãna: tu vocaberis cephas: qḋ in-
terp̄tatr̃ petrꝰ in craſtinũ voluit exire in
galileã: ⁊ inuenit philippũ. Et dicit ei ie
ſus. Seq̄re me. Erat autem philippus a G
bethſaida ciuitate andree ⁊ petri. Inue-
nit philippꝰ nathanael ⁊ dicit ei. Quem
ſcripſit moyſes in lege ⁊ ꝓphete: inuenimꝰ
ieſum filiũ ioſeph a nazareth. Et dixit ei
nathanael. A nazareth põt aliquid boni
eſſe. Dicit ei philippꝰ. Ueni ⁊ vide. Uidit
ieſus nathanael venientem ad ſe ⁊ dicit
de eo. Ecce vere iſraelita in quo dolꝰ nõ
eſt. Dixit ei nathanael. Unñ me noſti. Rñ
dit ieſus et dixit ei. Priuſq̃ te philippus
vocaret cum eſſes ſub ficu vidi te. Rñdit
ei nathanael et ait. Rabbi: tu es filius
dei: tu es rex iſrael. Rñdit ieſus et dixit
eiꝰ. Q2 dixi tibi: vidi te ſub ficu: credis
maius his videbis. Et dixit ei. Amen
amen dico vobis: videbitis celum aper-
tum et angelos dei aſcendentes ⁊ deſcẽ-
dentes ſup filium hominis.

¶ c. ii. Jeſus vocatꝰ ad nuptias ⁊ diſcipuli eiꝰ
de aqua fecit vinũ; vẽdẽtes ⁊ nũmularios eijcit

A de t͞plo: dixit: ſoluite templum hoc. Capitulum.ij.

In die tertia nuptie fa
cte ſunt in chana gali
lee: et erat mater ieſu
ibi. Uocatus eſt aūt ie
ſus ꝛ diſcipuli eius ad
nuptias. Et deficiēte
vino: dicit mater ieſu
ad eū. Uinū non hñt.
Et dixit ei ieſus. Quid mihi ꝛ tibi ē mu
lier. Nondū venit hora mea. Dicit mater
eius miniſtris. Quodcūq; dixeris vobis
facite. Erāt aūt ibi lapidee hydrie ſex po
ſite ſm purificationē iudeoꝝ: capientes
B ſingule metretas binas vel ternas. Dixit
eis ieſus. Implete hydrias aq̄. Et imple
uerunt eas vſq; ad ſummū. Et dixit eis
ieſus. Haurite nūc ꝛ ferte archītriclino:
ꝛ tulerūt. Ut aūt guſtauit archītriclin⁹
aquā vinū factū: ꝛ nō ſciebat vnde eſſet
miniſtri aūt ſciebant qui hauſerāt aquā
vocat ſpōſum archītriclinus et dixit ei.
Ois hō ꝑmū bonū vinū ponit: ꝛ cū ine
C briati fuerint: tūc id qđ deterius eſt. Tu
Mat.4.b. autē ſeruaſti bonum vinum vſq; adhuc.
Mat.15.b Hoc fecit initiū ſignoꝝ ieſus in chana
Mar.11.b galilee ꝛ manifeſtauit gl'iam ſuā: et credi
derūt in eū diſcipuli ei⁹. Poſt hec deſcē
dit capharnaū ipſe ꝛ mr̄ ei⁹ ꝛ fratres ei⁹
ꝛ diſcipuli ei⁹: ꝛ ibi manſerūt nō multis
Lu.19.f. dieb⁹. Et ꝓpe erat paſcha iudeoꝝ: ꝛ aſcē
di.43.§. dit ieſus hieroſolymā: ꝛ inuenit in tēplo
ſolemni. vendentes oues ꝛ oues ꝛ columbas: et
14.q.1.c.Qui nūmularios ſedētes. Et cum feciſſet q̄ſi
ſudet. et flagellum de funiculis oēs eiecit de tem
q.§.c.ſalua plo: oues q̄ʒ ꝛ boues: ꝛ nummulariorū
mat.c. effudit es: ꝛ menſas ſubuertit. Et his q̄
q̄ multis. colūbas vēdebant: dixit. Auferte iſta hic
ꝛ nolite facere domum pr̄is mei: domū
D negociationis. Recordati ſunt ꝟo diſci
88.diſt.c. puli eius: q2 ſcriptum eſt. Zelus domus
penul. tue comedit me. Rñderunt ergo iudei et
fo.98. dixerunt ei. Qđ ſignum oſtēdis nobis: q2
Mat.16.a hec facis. Rñdit ieſus ꝛ dixit eis. Solui
Mar.3.a. te templum hoc: ꝛ in tribus dieb⁹ excita
Mar.16.b. bo illud. Dixerunt ergo iudei. Quadragi
ta ꝛ ſex annis edificatum eſt templū hoc
ꝛ tu in tribus diebus excitabis illud. Il
le autem dicebat de templo corporis ſui.
Cum ergo reſurrexiſſet a mortuis: recor
dati ſunt diſcipuli eius: q2 hoc dicebat: ꝛ
crediderunt ſcripture et ſermoni quē di
xit ieſus. Cum autem eſſet hieroſolymis
in paſcha in die feſto multi crediderūt in
nomine eius: videntes ſigna eius q̄ facie
bat. Ipſe autē ieſus nō credebat ſemet
ipſum eis: eo q̄ ipſe noſſet oēs: ꝛ q2 op⁹ ei
nō erat vt quis teſtimoniū ꝑhiberet de
hoie. Ipſe eñ ſciebat quid eſſet in hoie.
¶ C.S. Ieſus nicodemo dixit d' baptiſmo ꝛ alijs
multis: dixit: q̄ credit in eū nō dijudicabit: qui
aūt nō credit: iā dijudicat⁹ eſt: ieſus in iudea ba
ptizat: iohannes in enon: iohānes dixit xp̄m cre
ſcere: ſe autē minorari. Capitulum.iij.

Rat autē hō ex phari A
ſeis nicodemus noie I.7.g.ꝛ
princeps iudeoꝝ. Hic 19.f.
venit ad ieſum nocte
ꝛ dixit ei. Rabbi: ſcim⁹
quia a deo veniſti ma
giſter. Nemo eniʒ pōt
hec ſigna facere q̄ tu
facis niſi fuerit de⁹ cū eo. Rñdit ieſus et
dixit ei. Amē amē dico tibi: niſi q̄s rena
tus fuerit denuo: nō pōt videre regnū dei
Dixit ad eū nicodem⁹. Quō pōt hō rena
ſci cū ſit ſenex. Nunq̄d pōt in vētrē ma
tris ſue iterato introire et renaſci. Rñdit
ieſus. Amen amē dico tibi: niſi q̄s renat⁹
fuerit ex aqua ꝛ ſpūſctō: nō pōt introire
in regnum dei. Qđ natum eſt ex carne ca De cōſe.di.
ro eſt et qđ natū eſt ex ſpū: ſpūs eſt. Non 4.c.filius
mireris q2 dixi tibi: oportet vos naſci de et.c.nō du
nuo. Spūs vbi vult ſpirat: ꝛ vocem eius bito.
audis ſed neſcis vñ veniat aut q̄ vadat. De bap.c.
Sic eſt ois q̄ nat⁹ eſt ex ſpū. Rñdit nico maiores et
demus ꝛ dixit ei. Quō poſſunt hec fieri. c. debitū.ꝛ
Rñdit ieſus et dixit ei. Tu es magiſter in c.ſequenti.
iſrael ꝛ hec ignoras. Amē amē dico tibi B
q2 qđ ſcimus loquimur: ꝛ qđ vidimus te
ſtamur: ꝛ teſtimoniū nr̄m nō accipitis
Si terrena dixi vobis ꝛ nō creditis: quō Eze.4.b.
ſi dixero vobis celeſtia credetis. Et ne
mo aſcendit in celum: niſi q̄ deſcendit de
celo: filius hois qui eſt in celo. Et ſicut
moyſes exaltauit ſerpentē in deſerto: ita
exaltari oportet filiū hois: vt ois qui cre
dit in ipſo non pereat: ſed habeat vitam Nu.21.c.
eternā. Sic eñ deus dilexit mundum vt I.8.d.12.a
filiū ſuū vnigenitū daret: vt ois q̄ credit 1.Io.4.b.
in eū nō pereat: ſed habeat vitā eternam
Nō eñ miſit deus filium ſuū in mundū
vt iudicet mundū: ſed vt ſaluet mūd⁹ ꝑ De pe.di.
ip̄m. Qui credit in euʒ: nō iudicat. Qui 4.c.hñdis
aūt nō credit: iā iudicat⁹ eſt: q2 nō credi eius.
dit in noie vnigeniti filij dei. Hoc eſt aūt C
iudiciū: q2 lux venit in mundū: ꝛ dilexe 13.q.2.c.
runt hoies magis tenebras q̄ lucē. Erāt gnicioſam
eñ eoꝝ mala opa. Ois eñ q̄ male agit De of.dic.
odit lucē: ꝛ nō venit ad lucē vt nō arguā c.cōſuluiſti
tur opa eius. Qui autē facit veritatem:
venit ad lucem vt manifeſtent opa eius

eſt in deo facta ſũt. Poſt hec venit ieſus
⁊ diſcipuli eius in terrã iudeã: ⁊ illic de-
de cõſ.diſ. morabat cũ eis ⁊ baptizabat. Erat autẽ
4.c. qñ ab ⁊ iohãnes baptizãs in ennõ iuxta ſalim
hieroſoly- qꝛ aque multe erãt illic ⁊ veniebant ⁊ ba
mis. ptizabant. Nõdum enĩ miſſus fuerat io
mat.3.b. hãnes in carcerẽ. Facta eſt autem q̃ſtio
Lu.3.a. ex diſcipulis iohannis cum iudeis de pu
mat.4.b. rificatione. Et venerunt ad iohannem ⁊
mat.3.c. dixerunt ei. Rabbi qui erat tecum trans
iordanẽ: cui tu teſtimonium ꝑhibuiſti: ec
ce hic baptizat: ⁊ omnes veniunt ad eũ.
b Rñdit iohãnes ⁊ dixit. Nõ põt hõ accipe
mar.1.a. re quicq̃ niſi fuerit ei datuȝ de celo. Ipſi
mar.1.a. vos mihi teſtimonium perhibetis ꝙ di-
Lu.3.c. xerim: non ſum ego xp̃s: ſed quia miſſus
ſum ante illũ. Qui habet ſponſam: ſpon
ſus eſt: amicus autẽ ſpõſi q̃ ſtat ⁊ audit
eum: gaudio gaudet ꝓpter vocẽ ſponſi.
Hoc ergo gaudiũ meũ impletũ eſt. Illuȝ
oportet creſcere: me autẽ minui. Qui de
ſurſum venit: ſuꝑ oẽs eſt. Qui eſt de ter-
ra: de terra eſt: et de terra loquit. Qui de
celo venit: ſuꝑ oẽs eſt. Et qđ vidit ⁊ audi
uit hoc teſtat: ⁊ teſtimoniũ eiꝰ nemo ac
cipit. Qui aũt acceperit eius teſtimoniũ
Rom.3.a. ſignauit: quia deus verax eſt. Quẽ enim
miſit deus: verba dei loquit. Non enĩ ad
mat.11.b. menſuram dat deus ſpũ. Pater diligit fi
Lu.10.b. lium: ⁊ omnia dedit in manu eius. Qui
1.iohã.5.b credit in filium habet vitã eternã: qui au
tem incredulus eſt filio: non videbit vitã
ſed ira dei manet ſuper eum.

¶ C.S. Jeſus cũ muliere ſamaritana loquitur prophetã in patria ſua ſine honore eſſe: reguli filium a morte ſuſcitat. Capl̃m.iiii.

B VT ergo cognouit ieſus
qꝛ audierunt phariſei ꝙ
ieſus plures diſcipu-
los facit et baptizat ꝙ̃
iohãnes: quãq̃ ieſus nõ
baptizaret ſed diſcipu
li eius reliq̃t iudeam ⁊
abijt iterũ in galileam.
Oportebat aũt eũ trãſire ꝑ mediã ſama-
Mat.4.b riã. Venit ergo in ciuitatẽ ſamarie q̃ dici
tur ſichar: iuxta ꝑdiũ qđ dedit iacob io-
ſeph filio ſuo. Erat aũt ibi fons iacob. Je
ſus aũt fatigatꝰ ex itinere: ſedebat ſic ſu-
pra fontẽ: hora autem erat q̃ſi ſexta. Venit
mulier de ſamaria haurire aquam. Dixit
ei ieſus. Da mihi bibere. Diſcipuli enim
eius abierant in ciuitatem vt cibos eme-
rẽt. Dicit ergo ei mulier illa ſamaritana.
Quomodo tu cum iudeus ſis bibere a
me poſcis que ſum mulier ſamaritana?
Non enim coutuntur iudei ſamaritanis.
Reſpondit ieſus ⁊ dixit ei. Si ſcires do- a
num dei: ⁊ quis eſt q̃ dicit tibi. Da mihi
bibere: tu forſitan petiſſes ab eo: ⁊ dediſ
ſet tibi aquam viuã. Dicit ei mulier. Dñe
neq; in quo haurias habes: et puteus al-
tus eſt. Unde ergo habes aquam viuam?
Nunquid tu maior es patre noſtro iacob
qui dedit nobis puteum: et ipſe ex eo bi-
bit ⁊ filij eius et pecora eius. Reſpondit
ieſus et dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua
hac: ſitiet iterũ. Qui autem biberit ex aq̃
quã ego dabo ei: non ſitiet in eternuȝ: ſed
aqua quã ego dabo ei: fiet in eo fons aq̃
ſalientis in vitã eternam. Dicit ad eũ mu
lier. Domine: da mihi hãc aquã vt non ſi-
tiam neq; veniam huc haurire. Dixit ei ie
ſus. Vade voca virum tuũ ⁊ veni huc. Re c
ſpondit ei mulier ⁊ dixit. Nõ habeo viruȝ.
Dixit ei ieſus. Bene dixiſti: qꝛ non habeo
virum. Quinq; enĩ viros habuiſti: et nũc
quẽ habes nõ eſt vir tuꝰ. Hoc vere dixiſti.
Dicit ei mulier. Dñe: video qꝛ ꝓpheta es
tu. Patres nři in mõte hoc adorauerunt
⁊ vos dicitis qꝛ hieroſolymis eſt locus vbi
adorare oportet. Dixit ei ieſus. Mulier
crede mihi: qꝛ veniet hora qñ neq; in mõ
te hoc neq; in hieroſolymis adorabitis
patreȝ. Vos adoratis quod neſcitis: nos
adoramus quod ſcimꝰ: qꝛ ſalus ex iudeis
eſt. Sed venit hora ⁊ nũc eſt qñ veri ado
ratores adorabunt patreȝ in ſpũ ⁊ verita
te. Nã et pater tales q̃rit q̃ adorent eum. 1.Cor.3.b
Spũs eſt deus et eos qui adorant euȝ in 24.q.3.c
ſpũ et veritate oportet adorare. Dixit ei quedam.
mulier. Scio qꝛ meſſias venit qui dr̃ xp̃s
Cum ergo venerit ille: annũciabit nobis
oĩa. Dixit ei ieſus. Ego ſum q̃ loquor tecũ b
Et continuo venerũt diſcipuli eiꝰ: ⁊ mi- 2.Cor.3.b
rabant: qꝛ cũ muliere loquebatur. Nemo
tñ dixit qđ q̃ris aut qđ loq̃ris cũ ea. Re-
liq̃t ergo hydriã ſuã mulier ⁊ abijt in ci-
uitatẽ: ⁊ dixit illis hoĩbꝰ. Venite ⁊ videte
hoĩem q̃ dixit mihi oĩa q̃cũq; feci. Nũqđ
ipſe eſt xp̃s? Exierunt ergo de ciuitate et 1.eodem.
veniebant ad eum. Interea rogabant euȝ
diſcipuli dicentes. Rabbi manduca. Ille
autem dixit eis. Ego cibum habeo man-
ducare quẽ vos neſcitis. Dicebant ergo
diſcipuli adinuicem. Nũquid aliquis at-
tulit ei manducare? Dicit eis ieſus. Meꝰ d
cibꝰ eſt vt faciam voluntatem eius q̃ mi
ſit me: vt ꝑficiam opus eius. Nõne vos
dicitis ꝙ adhuc quattuor menſes ſunt et
meſſis venit? Ecce dico vobis: leuate
oculos veſtros ⁊ videte regiões quia albe

ſunt iam ad meſſem. Et qui metit: mer-
cedem accipit: ⁊ congregat fructum in vi
tam eternã: vt et qui ſeminat ſimul gau-
deat ⁊ qui metit. In hoc eñi eſt ꝟbũ verũ
q2 ali⁹ eſt qui ſeminat: ⁊ ali⁹ ē qui metit.
Ego miſi vos metere quod vos nõ labo
raſtis. Alij laborauerunt: et vos in labo-
res eoꝝ introiſtis. Ex ciuitate autẽ illa
multi crediderunt in eum ſamaritanorũ
ꝓpter verbũ mulieris teſtimonium per
hibentis: q2 dixit mihi oĩa quecũq3 feci.
d.40. Cum veniſſent ergo ad illũ ſamaritani:
f rogauerunt eum vt ibi maneret. Et mã-
ſit ibi duos dies. Et multo plures credi-
derunt in eum ꝓpter ſermonem ei⁹. Et
mulieri dicebant: q2 iã nõ propter tuã lo
quelam credimus. Ipſi eñi audiuimus ⁊
ſcimus: quia hic eſt vere ſaluator mũdi.
mat.4.b. Poſt duos autẽ dies exijt inde ⁊ abijt in
mat.13.g. galileã. Ipſe eñi ieſus teſtimonium perhi
mar.6.g. buit: q2 propheta in ſua patria honorem
lu.4.d. nõ habet. Cũ ergo veniſſet in galileã: ex
ceperũt eum galilei: cũ oĩa vidiſſent que
fecerat hieroſolymis in die feſto. Et ipſi
enim venerãt ad diẽ feſtum. Venit ergo
iterum in chana galilee vbi fecit aquã vi
num. Et erat quidã regulus: cuius fili⁹
g infirmabat capharnaũ. Hic cũ audiſſet
quia ieſus adueniret a iudea in galileam
abijt ad eũ: ⁊ rogabat eũ vt deſcenderet
et ſanaret filium eius. Incipiebat enim
mori. Dixit ergo ieſus ad eum. Niſi ſigna
⁊ prodigia videritis: non creditis. Dixit
ad eũ regulus. Domine deſcẽde priuſq̃
moriatur filius meus. Dixit ei ieſus. Va
de filius tuus viuit. Credidit homo ſer-
moni quẽ dixit ei ieſus et ibat. Iam autẽ
eo deſcẽdente ſerui occurrerũt ei ⁊ nun-
ciauerunt dicentes: quia filius eius viue
ret. Interrogabat ergo horam ab eis in
qua melius habuerat. Et dixerunt ei: q2
heri hora ſeptima reliquit euz febris. Co
gnouit ergo pater quia illa hora eſſet in
qua dixit ei ieſus. Filius tuus viuit: ⁊ cre
didit ipſe ⁊ domus eius tota. Hoc iteruz
ſcḋm ſignuz fecit ieſus cum veniſſet a iu
dea in galileam.

¶ C.S. De piſcina ꝓbatica ſanat hoĩeʒ triginta ⁊ octo annos habenti infirmitatẽ: dicebãt iudei ſanato: non licet tibi tollere grabatũ tuum ſabbato: quecunq3 pater fecerit: hec ⁊ filius ſimiliter facit: dixit ieſus: q2 venit hora ⁊ nunc eſt q̃ mortui audiunt vocẽ ⁊c. dixit ieſus: iohannes eſt lucerna ardẽs ⁊ lucens: ſcrutamini ſcripturas: dicit moyſes accuſat vos: et ſi crederetis moyſi crederetis forſitan ⁊ mihi. Cap. v.

Poſt hec erat dies feſt⁹ a
iudeoruʒ: ⁊ aſcendit ie mar.9.a.
ſus hieroſolymaʒ. Eſt mar.2.a.
autem hieroſolymis ꝓ lu.5.d.
batica piſcina: que co
gnominatur hebraice
bethſaida: quinq3 por
ticus hñs. In his iace
bat multitudo magna lãguentiũ: cecoꝝ:
claudoꝝ: aridoꝝ: expectãtiũ aque motũ.
Angel⁹ aũt dñi deſcẽdebat ſcḋm tp̃s in pi
ſcinã: ⁊ mouebat aq̃. Et qui prior deſcen
diſſet in piſcinã poſt motionẽ aq̃: ſanus
fiebat a quacũq3 detinebat infirmitate.
Erat aũt quidã hõ ibi triginta ⁊ octo an
nos hñs in infirmitate ſua. Hũc autẽ cũ
vidiſſet ieſus iacẽtẽ: ⁊ cognouiſſet q2 iam
multum tp̃s haberet: dicit ei. Vis ſanus b
fieri? Rñdit ei lãguidus. Dñe: hoĩem non mat.9.a.
habeo vt cuʒ turbata fuerit aqua mittat mar.2.a.
me in piſcinã. Dũ venio eñi ego alius an lu.5.c.
te me deſcẽdit. Dixit ei ieſus. Surge tol
le grabatum tuũ ⁊ ambula. Et ſtatim ſa
nus factus eſt hõ ille: ⁊ ſuſtulit grabatũ
ſuum ⁊ ambulabat. Erat aũt ſabbatũ in
die illo. Dicebãt ergo iudei illi qui ſanus
fuerat. Sabbatum eſt non licet tibi tolle
re grabatum tuũ. Reſpõdit eis. Qui me
ſanum fecit: ille mihi dixit. Tolle graba-
tum tuum ⁊ ambula. Interrogauerũt er
go eũ quis eſt ille hõ qui dixit tibi: tolle
grabatũ tuuʒ ⁊ ambula? Is aũt qui ſan⁹ De pe. diſt.
fuerat effect⁹ neſciebat quis eſſet. Ieſus 1. §. ſ.
eñi declinauit a turba cõſtituta in loco. De peni. et
Poſtea inuenit eũ ieſus i templo: ⁊ dixit remiſ. c. cũ
illi. Ecce ſanus factus es: iam noli pecca infirmitas.
re: ne deteri⁹ tibi aliquid cõtingat. Abijt c
ille hõ ⁊ nũciauit iudeis: quia ieſus eſſet
qui fecit eum ſanũ. Propterea perſeque
bant iudei ieſum: q2 hec faciebat in ſab-
bato. Ieſus autem reſpondit eis. Pater
meus vſq3 modo operat: ⁊ ego operor.
Propterea ergo magis querebãt eum iu
dei interficere: quia non ſolum ſoluebat
ſabbatum ſed ⁊ patrẽ ſuum dicebat deũ d
equalem ſe faciens deo. Reſpondit ita- De cõſe. di.
q3 ieſus et dixit eis. Amen amen dico vo 5. c. ſina.
bis: non poteſt filius a ſe facere quicq̃:
niſi quod viderit patrem facientem. Que
cunq3 eñi ille fecerit: hec et filius ſimili-
ter facit. Pater enim diligit filium et oĩa
demonſtrat ei que ipſe facit: et maiora
his demonſtrabit ei opera vt vos mire
mini. Sicut eniʒ pater ſuſcitat mortuos
et viuificat: ſic et filius quos vult viuifi-
cat. Neq3 eñi pater iudicat quẽq̃: ſʒ omne

iudiciū dedit filio: vt oēs honorificent fi
Jo.10.c. liū ſicut honorificant patrē. Qui nō ho-
norificat filium: nō honorificat patrē qui
miſit illū. Amen amē dico vobis: quia q̄
verbuȝ meū audit: ⁊ credit ei qui me mi
ſit: hȝ vitā eternā. Et in iudicium nō ve-
nit: ſed trāſiet a morte in vitā. Amē amē
dico vobis: q꞉ venit hora et nunc eſt qñ
mortui audient vocē filij dei: ⁊ qui audie
rint: viuent. Sicut em̄ pater hȝ vitā in ſe
metipſo: ſic dedit ⁊ filio habere vitā in ſe
E metipſo. Et ptātē dedit ei iudiciū facere
q꞉ filius hoīs eſt. Nolite mirari hoc: q꞉ ve
nit hora in qua oēs q̄ in monumētis ſūt
mat.25.d. audiēt vocē filij dei: ⁊ pcedēt q̄ bona fe-
de cōſe. di. cerunt in reſurrectionē vite qui ꝓo mala
2.c.ſi. egerūt i reſurrectionē iudicij. Nō poſſuȝ
J.6.d. ego a meipo facere q̄cq̄. Sicut audio iu
dico: ⁊ iudicium meum iuſtum eſt: q꞉ nō
quero voluntatē meā: ſed voluntatē ei⁹
J.8.c. qui miſit me. Si ego teſtimoniū phibeo
de meipſo: teſtimonium meum nō eſt ve
rum. Ali⁹ eſt qui teſtimonium phibet de
me: ⁊ ſcio q꞉ verū ē teſtimoniū ei⁹ qđ per
J.1.c. hibet de me. Uos miſiſtis ad iohannē, et
F teſtimoniū phibuit veritati. Ego autem
nō ab hoīe teſtimoniū accipio: ſȝ hec di-
co vt vos ſalui ſitis. Ille erat lucerna ar-
dens ⁊ lucēs. Uos aūt voluiſtis ad horā
exultare in luce ei⁹. Ego aūt habeo teſti
J.14.b. moniu꞉ maius iohāne. Opa em̄ q̄ dedit
mihi pr̄ vt pficiaȝ: ea ipſa opera que ego
facio teſtimoniū perhibent de me. q꞉ pa-
J.8.c. ter miſit me. Et qui me miſit pater: ipſe
teſtimonium phibuit de me. Neq꞉ vocem
eius vnq̄ audiſtis: neq꞉ ſpēm eius vidi-
ſtis. Et verbum ei⁹ nō habetis in vobis
manēs: q꞉ quē miſit ille huic vos nō cre-
ditis. Scrutamini ſcripturas: q꞉ vos pu
tatis in ipſis vitā eternaȝ habere. Et ille
ſunt q̄ teſtimoniū perhibēt de me: ⁊ non
G vultis venire ad me vt vitā habeatis. Cla
ritateȝ ab hoīb⁹ nō accipio: ſed cognoui
vos: q꞉ dilectionem dei nō habetis in vo
bis. Ego veni in noīe patris mei: ⁊ nō ac
cepiſtis me. Si alius venerit in noīe ſuo:
illum acipietis. Quomodo vos poteſtis
credere qui gloriā abinuicem accipitis:
⁊ gloriaȝ que a ſolo deo eſt non queritis?
Nolite putare: quia ego accuſaturus ſim
vos apud patrē: eſt qui accuſat vos moy
ſes in quo vos ſperatis. Si enim credere
tis moyſi: crederetis forſitan et mihi. De
me enim ille ſcripſit. Si autem illius lit-
teris nō creditis; quomodo verbis meis
credetis.

¶ C. S. De quinq꞉ panib⁹ ⁊ duob⁹ piſcibus ⁊ q̄
cū regē facere voluerunt: ieſus ſupra mare am-
bulat: oper amini non cibū q̄ perit: de manna ⁊
pane celeſti loquitur: ego ſum panis qui de celo
deſcendi: recedentibus ab eo diſcipulis: vnū ex
duodecim diabolum dicit. Capitulū. vj.

Poſt hec abijt ieſ⁹ trāſ A
mare galilee qđ ē tybe-
riadis. Et ſequebat̄ eū
multitudo magna: q꞉
videbant ſigna q̄ facie
bat ſup his q̄ infirma
bant. Subijt ergo in mat.14.b.
montem ieſus ⁊ ibi ſe- lu.9.b.
debat cum diſcipulis ſuis. Erat autē p- mat.14.b.
ximum paſcha dies feſtus iudeorum. Cū mar.6.c.
ſubleuaſſet ergo oculos ieſus ⁊ vidiſſet: lu.9.b.
quia multitudo maxima venit ad euȝ: di
xit ad philippum. Unde ememus panes
vt manducent hi? Hoc aūt dicebat tētās
euȝ. Ipſe em̄ ſciebat quid eſſet facturus.
Rñdit ei philippus. Ducētoꝝ denarioꝝ
panes non ſufficiunt eis: vt vnuſquiſq꞉
modicum q̄d accipiat. Dicit ei vn⁹ ex di-
ſcipulis ei⁹ andreas frater ſimonis petri mat.14.b.
Eſt puer vnus hic q̄ habet quinq꞉ panes mar.6.c.
hordeaceos: ⁊ duos piſces. Sed hec q̄d lu.9.b.
ſunt inter tātos. Dixit ergo ieſus. Facite B
homines diſcumbere. Erat autem fenuȝ mat.14.b.
multum in loco. Diſcubuerunt ergo viri mar.6.c.
numero quaſi quinq꞉ milia. Accepit ergo lu.9.b.
ieſus panes: et cum gratias egiſſet: di- Diſ.36.c.q̄
ſtribuit diſcūbentibus. Similiter ⁊ ex pi eccleſiaſticis
ſcibus q̄tum volebant. Ut autem impleti
ſunt: dixit diſcipulis ſuis. Colligite que
ſuperauerunt fragmenta ne pereāt. Col-
legerunt ergo ⁊ impleuerunt duodeci co
phinos fragmētoꝝ: ex quinq꞉ panib⁹ hor
deaceis ⁊ duob⁹ piſcib⁹ q̄ ſupfuerūt his
q̄ manducauerāt. Illi ergo hoīes cū vidiſ
ſent qđ ieſus fecerat ſignū: dicebāt. Quia
hic eſt vere ꝓpheta q̄ venturus eſt in mū
dum. Ieſus ergo cum cognouiſſet: q꞉ ven
turi eſſent vt raperent eum et facerent
eum regem: fugit iterū in montē ipſe ſo-
lus. Ut autez ſero factū eſt: deſcenderūt
diſcipuli eius ad mare. Et cum aſcendiſ-
ſent nauim: venerunt trans mare in ca-
pharnaū. Et tenebre iam facte erant: et
non venerat ad eos ieſus. Mare autem mat.14.c.
vento magno flante exurgebat. Cum re mar.6.f.
migaſſent ergo q̄ſi ſtadia vigintiq̄nq꞉ aut lu.6.b.
triginta vident ieſum ambulantez ſupra mat.14.c.
mare et proximum naui fieri: ⁊ timuerūt mar.6.g.
Ille autez dixit eis. Ego ſum nolite time C
re. Uoluerunt ergo accipere eū in nauim

Et ſtatim nauis fuit ad terram quã ibãt.
Altera die turba que ſtabat trans mare:
vidit quia nauicula alia non erat ibi niſi
vna: et quia non introiſſet cum diſcipu-
lis ſuis ieſus i nauí: ſed ſoli diſcipuli ei⁹
abijſſent. Alie vero ſuperuenerũt naues
a tyberiade iuxta locum vbi manducaue
rãt panẽ: gratias agẽtes deo. Cũ ergo vi-
diſſet turba: qꝛ ieſus nõ eſſet ibi: neqꝫ di-
ſcipuli eius: aſcẽderũt in nauiculas: z ve
nerũt capharnaũ querẽtes ieſum. Et cũ
inueniſſent eum trans mare: dixerũt ei.
Rabbi: qñ huc veniſti? Rñdit eis ieſus z
dixit. Amen amen dico vobis: qritis me.
non qꝛ vidiſtis ſigna: ſed quia manduca-
ſtis ex panibus z ſaturati eſtis. Opamini
nõ cibũ q perit: ſ; q pmanet in vitã eter
nã quẽ filius hoĩs dabit vobis. Hunc eñ
pater ſignauit deus. Dixerũt ergo ad eũ.
Quid faciemus vt operemur opera dei.
b Rñdit ieſus et dixit eis. Hoc eſt opus dei
Mar.16.a. vt credatis in eum quẽ miſit ille. Dixerũt
Mar.8.b. ergo ei. Quod ergo tu facis ſignum vt vi
deamus z credamus tibi? Quid opera-
ris. Patres nři mãducauerunt mãna in
ps.77. deſerto: ſicut ſcriptũ eſt. Panem de celo
Sap.16.c. dedit eis mãducare. Dixit ergo eis ieſus
De cõſe. di. Amen amẽ dico vobis: nõ moyſes dedit
2.cap. nec vobis panem de celo: ſed pater meus dat
moyſes. vobis panem de celo veruz. Panis enim
verus eſt qui de celo deſcẽdit z dat vitam
mat.26.c. mundo. Dixerunt ergo ad eum. Dñe ſem
mar.14.c. per da nobis panem hunc. Dixit aũt eis
lu.22.b. ieſus. Ego ſum panis vite. Qui venit ad
J.13.a. me nõ eſuriet: z q credit in me: nõ ſitiet i
mat.26.d. eternũ. Sed dixi vobis: qꝛ et vidiſtis me
mar.14.d. et non credidiſtis. Omne quod dat mihi
lu.22.c. pater ad me veniet: et eum qui venit ad
J.5.e. me: non eijciam foras: qꝛ deſcẽdi de celo
nõ vt faciã voluntatẽ meam: ſed volunta
tem eius qui miſit me. Hec eſt eñ volũ-
tas eius q miſit me patris: vt oẽ quod de
dit mihi nõ perdam ex eo: ſed reſuſcitem
illud in nouiſſimo die. Hec eſt aũt volũ-
tas patris mei q miſit me: vt oĩs q videt
filium et credit in eum: habeat vitã eter-
c nam: z ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo
die. Murmurabant ergo iudei de illo: qꝛ
dixiſſet: ego ſu; panis viuus q de celo de
ſcendi. Et dicebant. Nõnne hic eſt filius
mat.13.b. ioſeph: cuius nos nouimus patrẽ et ma
mar.6.a. trẽ. Quõ ergo dixit hic: qꝛ de celo deſcen-
luce.4.d. di. Reſpõdit ergo ieſus z dixit eis. Nolite
J.7.b. murmurare in inuicẽ. Nemo põt venire
ad me: niſi pater q miſit me traxerit eum
et ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo die.

Eſt ſcriptum in prophetis. Et erunt oẽs
docibiles dei. Oĩs q audiuit a patre z di
dicit: venit ad me. Nõ qꝛ patrẽ vidit qſq̃
niſi is qui eſt a deo: hic vidit patrẽ. Amẽ mat.11.d.
amen dico vobis: qui credit in me habet Lu.10.b.
vitam eternam. Ego ſum panis vite. Pa De pe. diſt.
tres veſtri mãducauerũt mãna in deſer- 4.ca. bene
to z mortui ſunt. Hic eſt panis de celo de dictus.
ſcendẽs: vt ſi quis ex ipſo manducauerit De cõſe. di.
nõ moriatur. Ego ſum panis viuus q de 2.ca. reuere
celo deſcendi. Si quis manducauerit ex ra.
hoc pane: viuet in eternũ. Et panis que; J.eo.
ego dabo caro mea eſt pro mũdi vita. Li De cõſ. diſ.
tigabãt ergo iudei adinuicem: dicentes. 2.ca. forte.
Quõ põt hic nobis carnem ſua; dare ad 2.c. reuer i
manducandũ. Dixit ergo eis ieſus. Amẽ De cõſe. di.
amẽ dico vobis: niſi mãducaueritis car- 2.ca. xpo. z
nem filij hoĩs: z biberitis eius ſanguinẽ c. verum. z
nõ habebitis vitã in vobis. Qui mandu- c. omnia.
cat meã carnẽ: z bibit meũ ſanguinẽ ha- f
bet vitã eternã: z ego reſuſcitabo eum in 1.Cor.11.g.
nouiſſimo die. Caro eñ mea vere eſt cib⁹ De cõſ. diſ.
et ſanguis meus vere eſt potus. Qui mã 2.ca. quia
ducat meam carnem z bibit meum ſan- corp⁹. et. c.
guinem: in me manet z ego in illo. Sicut in quib⁹. et
me miſit viuens pater: z ego viuo ꝓpter c. duplici.
patrem: z qui mãducat me: et ipſe viuet ꝓ z. c. vtrũ. et
pter me. Hic eſt panis qui de celo deſcen c. in xpo.
dit. Nõ ſicut manducauerunt patres ve J.eo.
ſtri mãna: et mortui ſunt. Qui mandu- De cõſ. diſ.
cat hunc panẽ: viuet in eternum. Hec di 2.c.i xpo.
xit in ſynagoga docẽs in capharnaũ. mul z.c. iteratas
ti ergo audientes ex diſcipulis eius dixe- z.c. qui mã
runt. Durus eſt hic ſermo. Et qs põt eu; ducat.
audire. Sciẽs autẽ ieſus apud ſemetip- g
ſum: qꝛ murmurarẽt de hoc diſcipuli ei⁹ 24.q.1.ca.
dixit eis. Hoc vos ſcandalizat. Si ergo audiuimus.
videritis filiũ hoĩs aſcendentem vbi erat De pe. diſ.
prius. Spiritus eſt qui viuificat: caro nõ 4.c. ſi ex de
prodeſt quicq̃. Verba que ego locutus no.
ſu; vobis. ſpiritus et vita ſunt. Sed ſunt De cõſ. diſ.
quidã ex vobis q nõ credũt. Sciebat eñ 2.c.1.
ab initio ieſus q eſſent credentes et quis matt.26.f.
traditurus eſſet eũ. Et dicebat. Propter mar.14.g.
ea dixi vobis: quia nemo poteſt venire ad Lu.22.g.
me: niſi fuerit ei datum a patre meo. Ex mat.26.e.
hoc multi diſcipulorũ eius abierũt retro
et ia; nõ cũ illo ambulabãt. Dixit ergo ie
ſus ad duodecim. Nũquid et vos vultis
abire. Rñdit ergo ei ſymon petrus. Dñe mar.14.g.
ad quẽ ibimus. Verba vite eterne habes Mar.16.c.
Et nos credimus et cognouimus: qꝛ tu 24.q.4.c.
es chriſtus filius dei. Rñdit eis ieſus. Nõ diſplicet.
ne ego vos duodeci; elegi et ex vobis vn⁹ De cõſe. di.
dyabolus eſt. Dicebat autem de iuda ſi- 2.c. ſcāte.
monis ſcariothis. Hic enim erat tradi-

ſurrus eũ: cum eſſet vnus ex duodecim.
¶ C.S. Jeſus in ſcenopbegia aſcẽdit ad diem fe
ſtum: dicitur ieſu: demoniũ babes: de turba mul
ti credebant in eum: clamat ieſus: ſi quis ſitit ve
niat ad me ⁊ bibat: cũ miniſtris ⁊ nicodemo prin
cipes contendunt. Capitulũ. vij.

A Poſt bec autẽ ambula
bat ieſus in galileam.
Non enim volebat in iu
deam ambulare: quia
querebant eũ iudei in
terficere. Erat autẽ in
proximo dies feſtus iu
deoꝝ ſcenopbegia. Di
xerunt aũt ad eũ fratres eius. Trãſi binc
et vade in iudeã: vt ⁊ diſcipuli tui videãt
opera tua que facis. Nemo quippe in oc
culto quid facit: ⁊ querit in palam eſſe.
Si bec facis: manifeſta teipſum mũdo.
Neq; enim fratres eius credebant in eũ.
Dixit ergo eis ieſus. Tẽpus meũ nõduz
aduenit: tẽpus autẽ veſtrũ ſemper eſt pa
ratum. Nõ põt mundus odiſſe vos. Me
aũt odit: quia ego teſtimoniuz perbibeo
de illo quia opera eius mala ſunt. Vos
aſcendite ad diem feſtum bunc. Ego enim
nõ aſcẽdã ad diẽ feſtũ illum: q: meũ tem
pus nõdũ ĩpletũ eſt. Hec cuz dixiſſet: ipſe
B manſit in galilea. Ut autem aſcenderunt
J.6.c. fratres eius: tũc ⁊ ipſe aſcẽdit ad diem fe
ſtũ: non manifeſte: ſed quaſi in occulto.
Judei ergo querebant eũ in die feſto ⁊ di
cebãt. Ubi eſt ille? Et murmur multus
erat in turba de eo. Quidã enim dicebãt: q:
bonus eſt: alij aũt dicebãt non: ſed ſedu
cit turbas. Nemo tñ palã loq̃batur de illo
propter metum iudeoꝝ. Jam autem die
feſto mediãte: aſcendit ieſus in templum
et docebat. Et mirabantur iudei dicẽtes.
Quõ bic litteras ſcit cum non didicerit?
Rñdit eis ieſus ⁊ dixit. Mea doctrina nõ
eſt mea: ſed eius qui miſit me. Si quis vo
luerit voluntatem eius facere: cognoſcet
de doctrina vtrum ex deo ſit an ego a me
ipſo loquar? Qui a ſemetipſo loquitur glo
riam propriam querit. Qui autem querit
gloriam eius qui miſit eum: bic verax eſt
C et iniuſticia in illo non eſt. Nonne moy
ſes dedit vobis legem? Et nemo ex vobis
J.8.f. facit legem. Quid me queritis interficere
Reſpondit turba ⁊ dixit. Demonium ba
bes. Quis te querit interficere. Reſpõdit
ieſus: et dixit eis. Unum opus feci: ⁊ oẽs
miramini. Propterea moyſes dedit vo
bis circũciſionem: non quia ex moyſe eſt
ſed ex patribus. Et in ſabbato circunciditis
hominem. Si circũciſionem accipit
bõ in ſabbato: vt non ſoluatur lex moyſi:
mibi cur indignamini: q: totum bominẽ
ſanum feci in ſabbato? Nolite iudicare Deut.1.c.
D ſm faciẽ: ſed iuſtũ iudicium iudicate. Di
cebãt ergo quidã ex bieroſolymis. Non
ne bic eſt quem querũt interficere? Ecce
palã loquitur: et nibil ei dicunt. Nũq̃d vere
cognouerũt principes q: bic eſt chriſtus
Sed bũc ſcimus vnde ſit: chriſtus autem mar.11.d.
cũ venerit: nemo ſcit vnde ſit. Clamabat Luce.1e.d.
ergo ieſus in templo docens. Et me ſci J.8.b.et.J.
tis: et vnde ſim ſcitis a meipſo non veni: 8.f.
ſed eſt verus qui miſit me quez vos neſci
tis. Ego ſcio eũ: ⁊ ſi dixero: q: neſcio eum matt.21.c.
ero ſimilis vobis mendax. Sz ſcio eum. mar.11.c.
q: ab ipſo ſuz: ⁊ ipſe me miſit. Querebant L.21.a.
ergo eũ appbẽdere: ⁊ nemo miſit in illuz Luce.19.f.
man⁹: q: nõdũ venerat bora ei⁹. De tur L.20.c.f.
ba aũt multi crediderũt in euz: ⁊ dicebãt 12.a.
E Chriſtus cuz venerit nunq̃d plura ſigna
faciet: q̃ q̃ bic facit? Audierũt pbariſei tur
bã murmurantẽ de illo bec: ⁊ miſerũt prin
cipes ⁊ pbariſei miniſtros vt apprebẽde
rẽt eũ. Dixit ergo eis ieſus. Adbuc modi J.13.d.
cum ipſis vobiſcũ ſum: ⁊ vado ad euz qui
me miſit. Queretis me: ⁊ nõ inuenietis. Et
vbi ego ſum: vos non poteſtis venire. Di
xerunt ergo iudei ad ſemetipſos. Quo
bic iturus ẽ: q: nõ inueniem⁹ eũ. Nunq̃d
in diſperſionẽ gẽtiũ iturus ẽ: ⁊ doctur⁹ gẽ
tes. Quis eſt bic ſermo quez dixit: q̃retis
me ⁊ nõ inuenietis: ⁊ vbi ego ſum vos nõ
F poteſtis venire. In nouiſſimo aũt die ma
gno feſtiuitatis: ſtabat ieſus et clamabat Iobãn.4.c.
dicẽs. Si q̃s ſitit veniat ad me et bibat.
Qui credit in me (ſicut dicit ſcriptura)
flumina de ventre eius fluent aque viue
Hoc autez dixit de ſpiritu quem accepturi
erant credentes in eum. Nondum enim
erat ſpiritus datus: q: ieſus nondũ erat
glorificatus. Ex illa ergo turba cum au
diſſent os ſermones eius: dicebant. Hic
eſt vere propbeta. Alij dicebant. Hic eſt mat.2.a.
chriſtus. Quidam autẽ dicebant. Nunq̃d
a galilea venit xp̃s. Nõne ſcriptura dicit michee.5.a.
Q: ex ſemine dd̃ et de betbleem caſtello
vbi erat dd̃: venit xp̃s. Diſſentio itaq; fa J.eodem.
cta eſt in turba propter eum. Quidã au Jobã.8.c.
G tem ex ipſis volebant apprebẽdere eũ ſz
nemo miſit ſup illuz man⁹. Uenerũt er
go miniſtri ad pontifices et pbariſeos: et
dixerũt eis illi. Quare nõ adduxiſtis eũ?
Rñderũt miniſtri. Nũq̃ ſic locut⁹ eſt bõ
ſicut bic loquitur. Rñderũt ergo eis pbari
ſei. Nũq̃d ⁊ vos ſeducti eſtis? Nũquid ex

pricipib⁹ aliq̃s credidit in eũ aut ex pha riſeis. Sed turba hec q̃ non nouit legem maledicti ſunt. Dicit nicodem⁹ ad eos ille q̃ venit ad eũ nocte: q̃ vn⁹ erat ex ipſis Nũquid lex noſtra iudicat hoīe3: niſi pri us audierit ab ipſo ꝛ cognouit q̃d faciat

B.5.f. Reſpõderũt ꝛ dixerũt ei. Nũquid ꝛ tu ga lileus es. Scrutare ſcripturas ꝛ vide: q2 a galilea propheta non ſurgit. Et reuerſi ſunt vnuſquiſq3 in domum ſuam.

¶ C. 8. De muliere adultera: ieſus lucem mũdi eſſe ſe predicat: ieſus interrogatus: principium ſe eſſe reſpondit: q peccator ſeru⁹ ſit: et q ieſus ante abraam ſit. Capitulũ. viij.

A

B Luce.21.g Leui.20.b

Jeſus autē perrexit in montē oliueti: ꝛ diluculo iterū venit in tēplum: ꝛ oīs ppl's venit ad eũ: et ſedens docebat eos. Adducunt autem ſcribe et phariſei mulierē in adulterio deprehenſam ꝛ ſtatuerunt eā in medio ꝛ

C dixerunt ei. Magiſter hec mulier modo deprehenſa eſt in adulterio. In lege autē moyſes mãdauit nobis huiuſmodi lapidare. Tu ergo q̃d dicis. Hoc autem dicebãt tẽtãtes eũ vt poſſent accuſare eũ. Jeſus aũt iclinãs ſe deorſum digito ſcribebat i terrã. Cũ ergo pſeuerarẽt iterrogã

14.q.7 ca. q̃ ſine. et ca. poſtulaſti⁹ 32.q.6. in prin. De pe.diſ. 2.ca.ſi eni. §. rurſus.

tes erexit ſe ꝛ dixit eis. Qui ſine pctõ eſt vr̃m prim⁹ i illã lapidē mittat. Et iteꝝ ſe inclinãs ſcribebat i terrã. Audiẽtes aũt hoc vn⁹ poſt vnũ exibãt icipiẽtes a ſeniorib⁹ ꝛ remãſit ſolus ieſus ꝛ mulier in medio ſtans. Erigẽs autem ſe ieſus dixit ei. Mulier vbi ſunt q̃ te accuſabant: nemo te condẽnauit. Que dixit. Nemo dñe. Dixit autem ieſus. Nec ego te condẽnabo.

D J.7.a. S.J.12.g.

Uade iã ãpli⁹ noli peccare. Iterum ergo locutus eſt eis ieſus dicens ego ſum lux mũdi. Qui ſequit̃ me nõ ambulat i tenebris: ſed habebit lumē vite. Dixerũt ergo ei phariſei. Tu de teipſo teſtimoniũ ꝑhi

De teſti.ca. In omni.

bes teſtimoniũ tuũ nõ eſt verũ. Rñdit ieſus: ꝛ dixit eis. Et ſi ego teſtimoniũ ꝑhibeo de meipſo: verũ ē teſtimoniũ meũ: q2 ſcio vñ veni: ꝛ quo vado. Uos aũt neſcitis

E Deut.7.b. Matt.18.b. 2.Cor.13.a. B.5.f. Mat.11.d. Lu.10.d. J.7.d.

vñ venio: aut quo vadã. Uos ſm carnē iudicatis: ego nõ iudico quẽq3. Et ſi iudico ego iudiciũ meũ verũ eſt: q2 ſol⁹ nõ ſũ ſ3 ego ꝛ q̃ miſit me pr̃. et i lege vr̃a ſcriptũ eſt: q2 duoꝝ hoīm teſtimoniũ verũ ē. Ego ſum q̃ teſtimoniũ ꝑhibeo de meipſo: et teſtimoniũ ꝑhibet de me q̃ miſit me pater. Dicebãt ergo ei. Ubi ē pr̃ tu⁹. Rñdit ieſ⁹

Neq3 me ſcitis neq3 patrē meũ. Si me ſciretis: forſitã ꝛ patrē meũ ſciretis. Hec ꝟba locut⁹ ē ieſus in gazophylatio: docẽs in tēplo. Et nemo apprehẽdit eũ: q2 necdum venerat hora ei⁹. Dixit ergo iterū eis ieſus. Ego vado ꝛ q̃retis me: ꝛ in pctõ vr̃o moriemini. Quo ego vado: vos nõ poteſtis venire. Dicebãt ergo iudei. Nũq̃d interficiet ſemetipſm: q2 dicit quo ego vado vos non poteſtis venire. Et dicebat eis. Uos deorſum eſtis: ego de ſuperius ſum Uos de mundo hoc eſtis: ego non ſū de hoc mundo. Dixi ergo vobis: q2 moriemini in peccatis vr̃is. Si eñi non credideritis q2 ego ſum: moriemini in pctõ vr̃o. Dicebãt ergo ei. Tu q̃s es. Dixit eis ieſ⁹ Principiū qui et loquor vobis. Multa habeo de vobis loqui et iudicare. Sed q̃ me miſit verax eſt: ꝛ ego que audiui ab eo hec loquor in mundo. Et non cognouerunt: q2 patrē ei⁹ dicebat deũ. Dixit ergo eis ieſus. Cũ exaltaueritis filiũ hoīs tũc cognoſcetis: q2 ego ſũ: ꝛ a meipſo facio nihil: ſed ſicut docuit me pr̃: hec loquor. Et q̃ me miſit mecũ ē: ꝛ nõ reliq̃t me ſolum: q2 ego q̃ placita ſunt ei facio ſemp. Hec illo loquẽte multi crediderũt in eũ. Dicebat ergo ieſus ad eos q̃ crediderunt ei iudeos. Si vos mãſeritis in ſermone meo vere diſcipuli mei eritis: ꝛ cognoſcetis veritatē: ꝛ veritas liberabit vos. Rñderunt ei. Semē abrae ſum⁹: ꝛ nemini ſeruiuimus vnq̃. Quõ tu dicis: liberi eritis. Rñdit eis ieſus. Amē amē dico vobis: quia oīs q̃ facit pctm̃: ſeru⁹ ē pcti. Seru⁹ aũt nõ manet i domo in eternũ: fili⁹ aũt manet in eternũ. Si ergo vos fili⁹ liberauerit: vere liberi eritis. Scio q2 filij abrae eſtis: ſ3 q̃ritis me iterficere: q2 ſermo meus nõ capit in vobis. Ego qđ vidi apud patrem loquor: ꝛ vos que vidiſtis apud patrē veſtrũ facitis. Rñderunt ꝛ dixerunt ei. Pater noſter abraã eſt. Dicit eis ieſus. Si filij abrae eſtis opa abrae facite. Nũc autem queritis interficere hoīem: qui veritatē vobis locut⁹ ſum: quã audiui a deo Hoc abraã non fecit. Uos facitis opera patris veſtri. Dixerũt itaq3 ei. Nos ex fornicatione non ſumus nati vnum patrem habemus deum. Dixit ergo eis ieſus. Si deus pater veſter eſſet diligeretis vtiq3 me. Ego eñi ex deo proceſſi et veni neq3 enim a meipſo veni: ſed ille me miſit. Quare loquelam meam nõ cognoſcitis. Quia non poteſtis audire ſermonē meum. Uos ex patre diabolo eſtis: et deſi

Mat.11.d. Mar.11.c. 2.12.a. Lu.19.g. et 20.g.2.18 a. J.7.d. D J.7.d. Rom.3.a J.5.b. J.12.e. Rom.6.b. 2.pe.2.d. 1.Johã.3.b. F

deris patris vestri vultis facere. Ille ho-
micida erat ab initio: ꝛ in veritate nō ste
tit: quia non est veritas in eo. Cū loqui-
tur mendaciū ex proprijs loquitur: qꝛ men
z.q.7.c.te dax est ꝛ pater eius. Ego autē si veritatē
fles. dico: nō creditis mihi. Quis ex vobis ar
De heretic. guet me de peccato? Si veritatem dico
c.cuȝ ex in quare vos non creditis mihi? Qui ex deo
iuncto. est verba dei audit: propterea vos nō au-
1.iohā.4.a ditis: quia ex deo non estis. Respōderūt
S.7.c. ergo iudei ꝛ dixerunt ei. Nonne bene dici
J.10.d. mus nos quia samaritanus es tu: et de-
De psump. monium habes? Rñdit iesus. Ego demo
c.nonne. nium non habeo: sed honorifico patrem
meū: ꝛ vos inhonorastis me. Ego autem
non quero gloriā meā: est qui querat ꝛ iu
dicet. Amen amē dico vobis: si qs sermo
nem meum seruauerit: mortē nō videbit
B in eternuȝ. Dixerunt ergo ei iudei. Nunc
cognouim⁹ qꝛ demoniū habes. Abraam
mortu⁹ ē ꝛ pphe: ꝛ tu dicis si qs sermo-
nē meū seruauerit nō gustabit mortem
in eternū. Nūqd tu maior es pře nostro
abraā q mortuus est? Et pphete mortui
sunt. Quē teipm facis? Rñdit iesus. Si
ego glorifico meipsum gl'ia mea nihil est:
est pater meus qui glorificat me: quē vos
dicitis quia de⁹ noster est: ꝛ nō cognoui-
S.7.b. stis eum. Ego aūt noui eum. Et si dixero
qꝛ non scio eū: ero similis vobis mendax: sȝ
scio eū: ꝛ sermonē eius seruo. Abraā pa-
ter vester exultauit vt videret diē meū: vi
dit ꝛ gauisus est. Dixerunt ergo iudei ad
eū. Quinquaginta annos nōdum habes
et abraā vidisti? Dixit eis iesus. Amē amē
9.q.1.c.ad dico vobis añqȝ abraā fieret ego suȝ. Tu
veritate. lerunt ergo lapides vt iacerent in eū. Ie-
23.q.4. sus autem abscōdit se ꝛ exiuit de tēplo.
post prin. ¶ C.D. Cecum a natiuitate curat: iesus dicit: in iudicium in hunc mundum veni: vt qui non vident: videant. Ca.ix.

A ET preteriēs iesus vidit
hoiem cecuȝ a natiui-
tate: ꝛ interrogauerūt
eū discipuli eius. Rab
bi qs peccauit hic aut
parētes ei⁹ vt cec⁹ na
sceret? Rñdit ies⁹. Ne
qȝ hic peccauit: neqȝ
parētes ei⁹: sed vt manifestent opa dei in
illo. Me oportet opari opa eius q misit
me donec dies est. Uenit nox qñ nemo
pōt opari. Quādiu sum in mūdo lux suȝ
S.5.b. mundi. Hec cū dixisset expuit in terram:
J.1x.g. et fecit lutū ex sputo: ꝛ liniuit lutum sup
De cōse.di. oculos ei⁹ ꝛ dixit ei. Uade ꝛ laua in nata

toria siloe: qd interpretat missus. Abijt 4.c.Sut ho
ergo ꝛ lauit: et venit videns. Itaqȝ vicini prisuum.
qui viderant euȝ pri⁹ (qꝛ mēdicus erat) D
dicebāt. Nonne hic est qui sedebat ꝛ mē
dicabat? Alij dicebāt quia hic est: alij au
tem nequaqȝ: sed similis est ei⁹. Ille vero
dicebat quia ego sum. Dicebant ergo ei.
Quomodo apti sūt tibi oculi? Rñdit Il-
le homo qui dr iesus lutum fecit: et vnxit
oculos meos ꝛ dixit mihi: vade ad nata-
toria siloe et laua: ꝛ abij et laui et video. E
Et dixerunt ei. Ubi est ille? Ait. Nescio.
Adducunt eū ad phariseos q cecus fue-
rat. Erat aūt sabbatū qñ lutū fecit iesus
et aperuit oculos eius. Iterum ergo iter
rogabant eum pharisei quō vidisset. Ille
autem dixit eis. Lutū posuit mihi super
oculos ꝛ laui: ꝛ video. Dicebant ergo ex
phariseis qdā. Non est hic homo a deo q
sabbatū non custodit. Alij autē dicebant
Quō pōt homo pctōr hec signa facere?
Et scisma erat inter eos. Dicunt ergo ce
co iterum. Tu quid dicis de illo q aperuit
oculos tuos? Ille aūt dixit: qꝛ ppheta est F
Non crediderunt ergo iudei de illo quia
cecus fuisset ꝛ vidisset: donec vocauerūt
parentes eius q viderāt: ꝛ interrogaue-
runt eos: dicentes. Hic est filius vr queȝ
vos dicitis qꝛ cecus natus est: quō ergo
nunc videt? Rñderunt eis parentes eius
et dixerunt. Scimus qꝛ hic est filius no-
ster: et qꝛ cecus natus est: quō aūt nunc
videat nescim⁹: aut quis ei⁹ aperuit ocu-
los nos nescim⁹: ipm interrogate: etateȝ E
habet ipse de se loquat. Hec dixerunt pa De cōse.di.
rentes eius: qm timebant iudeos. Iam 4.c.cum p
enī ɔspirauerant iudei: vt si qs eū ɔfitere paruulis.
tur esse christuȝ extra synagogam fieret.
Propterea parētes eius dixerūt: qꝛ etatē
habet ipsum interrogate. Uocauerunt
ergo rursum hominē q fuerat cecus ꝛ di
xerūt ei. Da gl'iam deo: nos scim⁹ qꝛ hic Iob.7.a
homo pctōr est. Dixit ergo eis ille. Si pec
cator est nescio: vnū scio qꝛ cec⁹ cū essem
modo video. Dixerunt ergo illi. Quid fe-
cit tibi: quō aperuit tibi oculos? Respon
dit eis. Dixi vobis iā ꝛ audistis: qd iterū
vultis audire. Nunqd ꝛ vos vultis disci-
puli eius fieri. Maledixerunt ergo ei et
dixerunt. Tu discipulus illi⁹ sis: nos au
tem moysi discipuli sum⁹. Nos scim⁹ qꝛ
moysi locut⁹ est de⁹: hūc aūt nescim⁹ vn F
sit. Respōdit ille homo ꝛ dixit eis. In hoc
enī mirabile est: qꝛ vos nescitis vnde sit
et aperuit meos oculos. Scim⁹ autē qꝛ
pctōres de⁹ nō audit: sȝ si qs dei cultor est

ut voluntatem eius facit hunc exaudit. A
ſeculo nō eſt auditum: qr q̄s aperuit ocu
los cꝯci nati. Niſi eſſet hic a deo nō pote
rat facere q̄c̄q̄. R̄ñderunt ꝛ dixerunt ei.
In peccatis natus es totus: et tu doces
nos. Et eiecerunt eum foras. Audiuit ie
ſus qr eiecerūt eum foras: et cum inueniſ
B ſet eum dixit ei. Tu credis in filium dei?
R̄ñdit ille ꝛ dixit. Quis eſt dñe vt credaꝫ
in eū? Et dixit ei ieſus. Et vidiſti euꝫ: ꝛ q̄
loquit̄ tecū ip̄e eſt. At ille ait. Credo dñe.
Et ꝓcidēs adorauit eū. Et dixit ei ieſus.
In iudiciū ego ī hūc mūdū veni: vt q̄ nō
vidēt videāt: ꝛ q̄ vidēt ceci fiāt. Et audie
rūt q̄dā ex phariſeis q̄ cū ip̄o erāt ꝛ dixe
rūt ei. Nūq̄d ꝛ nos ceci ſumꝰ? Dixit eis ie
ſus. Si ceci eſſet̄ nō haberet̄ pctm̄. Nūc
b ꝟo dicitis qr videmꝰ ꝛ pctm̄ vr̄m manet.

¶ C. X. Qui non intrat per oſtium in ouile: dicit ego ſum paſtor bonus. ꝑtātē habeo ponendi animam meam: iudei dicunt ſi tu es chriſtus: dic nobis palam: ego ꝛ pater vnum ſumus: ſuſtulerūt lapides iudei: vt lapidarent ieſum: ꝛ exiuit de manibus eorum. Capitulum. x.

A Men amē dico vobis
1.q.1.§.ordi qui nō intrat ꝑ oſtium
nationeꝫ. in ouile ouiū ſed aſcē-
dit aliūde: ille fur eſt ꝛ
21.q.4.c. latro. Qui autē intrat
tres perſo per oſtium paſtor eſt
nas. ouium: huic oſtiarius
De inr. pa apit ꝛ oues vocē eius
tro. c. rela audiūt. Et ꝓprias oues vocat noiatim ꝛ
tum. educit eas. Et cū proprias oues emiſerit
añ eas vadit ꝛ oues illū ſequunt̄: qr ſci-
unt vocē eiꝰ. Alienū aūt nō ſequunt̄ ſed
effugiūt ab eo: qr nō nouerunt vocē alie
noꝝ. Hoc prouerbium dixit eis ieſus. Illi
aūt nō cognouerūt q̄d loq̄ret̄ eis. Dixit
B ergo eis iterū ieſus. Amē amē dico vobis
qr ego ſum oſtium ouium. Omnes quot
quot venerunt, fures ſunt ꝛ latrones: ſed
nō audierunt eos oues. Ego ſum oſtiū ꝑ
me ſi quis itroierit ſaluabit̄: ꝛ ingredie̅t
ꝛ egredie̅t ꝛ paſcua inueniet. Fur non ve
nit niſi vt fure̅t: ꝛ mactet ꝛ ꝑdat. Ego ve
ni vt vitā habeant ꝛ abundātius habeāt
Johā. x. b. Ego ſum paſtor bonus. Bonus paſtor
Als ✠ po aīam ſuā dat ✠ ꝑ ouibus ſuis. Mercen-
nit. narīꝰ aūt ꝛ qui nō eſt paſtor cuiꝰ nō ſunt
21.q.4.ca. oues ꝓprie videt lupū veniētē ꝛ dimittit
tres. et ca. oues ꝛ fugit: ꝛ lupus rapit ꝛ diſꝑgit oues
quis nō po Mercēnarius aūt fugit qr mercēnarius
teſt. eſt: ꝛ nō ꝑtinet ad eū de ouibꝰ. Ego ſum
C paſtor bonus ꝛ cognoſco meas: ꝛ cogno-
be pe. viſ. ſcunt me mee. Sicut nouit me pater. et
ego agnoſco patrē: ꝛ aīam meā pono pro 4. §. hāc ſo
ouibus meis. Et alias oues habeo que cietatem.
nō ſunt ex hoc ouili: ꝛ illas oportet me ad mat. 11. b.
ducere et vocem meam audient. Et fiet luce. 10. d.
vnum ouile et vnꝰ paſtor. Propterea me mat. 20. d.
diligit pater: quia ego pono animaꝫ meā mar. 18. d.
et iterum ſumā eam. Nemo tollit eam a D
me: ſed ego pono eā a meipſo. Poteſtatē
habeo ponēdi eam: ꝛ poteſtatem habeo De celeb.
iterū ſumendi eā. Hoc mandatū accepi a miſ. ca. in
patre meo. Diſſenſio iterum facta eſt iter quadam.
iudeos ꝓpter ſermones hos. Dicebāt au
tē multi ex ipſis. Demoniū habet ꝛ inſa- ī. 7. c. 8. f.
nit. Quid eū auditis. Alij dicebant. Hec
verba non ſunt demoniū habentis. Nun
quid demoniū pōt cecoꝝ oculos aperire
Facta ſunt aūt encenia ī hieroſolymis ꝛ E
hyems erat ꝛ ambulabat ieſus ī templo De cōſe. di.
in porticu ſalomonis. Circundederunt 1. c. ſolemni
ergo eum iudei et dicebant ei. Quouſq̄ tatem.
aīam noſtram tollis: ſi tu es chriſtus dic
nobis palā. R̄ñdit eis ieſus. Loquor vo-
bis ꝛ nō creditis. Opa q̄ ego facio in no-
mine patris mei hec teſtimoniū ꝑhibēt
de me: ſed vos nō creditis: qr nō eſtis ex
ouibus meis. Oues mee vocē meam au
diunt: et ego cognoſco eas: et ſequuntur
me. Et ego vitā eternā do eis: ꝛ nō peri-
bunt ī eternum: ꝛ nō rapiet eas quiſq̄ de
manu mea. Pater meꝰ qd̄ dedit mihi ma F
ius omnibus eſt: et nemo poteſt rapere 24. q. 3. c.
de manu patris mei. Ego ꝛ pater vnum quidam. ꝑ.
ſumus. Suſtulerunt ergo lapides iudei: arriani.
vt lapidarent eū. R̄ñdit eis ieſus. Mul- ī. 8. g.
ta bona opera oſtendi vobis ex pr̄e meo
propter qd̄ eoꝝ opus me lapidatis. Re
ſponderunt ei iudei. De bono ope nō la-
pidamus te: ſed de blaſphemia: ꝛ quia tu
homo cū ſis facis teipſum deum. Reſpō
dit eis ieſus. Nonne ſcriptū eſt in lege ve G
ſtra. Quia ego dixi dīj eſtis. Si illos di- ps. 81.
xit deos ad quos ſermo dei factꝰ eſt: ꝛ nō
poteſt ſolui ſcriptura: quem pater ſancti
ficauit ꝛ miſit in mūdū: vos dicitis quia Als ✠ blaſ
blaſphemas ✠ qr dixi filiꝰ dei ſuꝫ. Si nō phemo.
facio opa pr̄is mei: nolite credere mihi.
Si aūt facio: ꝛ ſi mihi non vultis credere
opibꝰ credite vt cognoſcatis ꝛ credatis
qr pater in me eſt: ꝛ ego in patre. Quere-
bant ergo eum apprehendere: ꝛ exiuit de
manibus eoꝝ. Et abījt iterū trans iorda mat. 19. b.
nem in eū locū vbi erat iohannes bapti- mar. 10. a.
zans primū: ꝛ manſit illic. Et multi vene
runt ad eū ꝛ dicebāt: qr iohannes quidē
ſignū fecit nullū. Omnia aūt q̄cūq̄ dixit
iohannes de hoc vera erant: ꝛ multi cre-

uiderũt in eũm.

¶ c.S. De ſuſcitatiõe lazari: collegerunt princi
pes ꝛ phariſei conſilium: caiphas dicit: quia ex-
pedit vt vnus ꝛc. Capitulũ.xi.

A Erat aũt quidã lãguens
lazarus a bethania de
caſtello marie et mar-
the ſororꝫ eiꝰ. Maria
autẽ erat q̃ vnxit dñm
vnguento: ꝛ extersit pe
des eius capillis ſuis.
cuiꝰ frater lazarus infir
mabat. Miſert ergo ſorores eiꝰ ad eũ di
cẽtes. Dñe ecce quẽ amas infirmat. Au
diens aũt ieſus dixit eis. Infirmitas hec
nõ eſt ad mortẽ: ſed ꝓ glia dei: vt glorifi-
cet filiꝰ dei per eum. Diligebat aũt ieſus
marthã ꝛ ſororẽ eiꝰ mariã. ꝛ lazarũ. Ut er
go audiuit: qꝛ infirmat: tũc quidẽ man-
ſit in codẽ loco duobꝰ diebꝰ. Deinde poſt
hec dicit diſcipulis ſuis. Eamꝰ in iudeaꝫ
iterũ. Dicũt ei diſcipuli. Rabbi nũc q̃re-
bant te iudei lapidare: ꝛ iterũ vadis illuc
Rñdit ieſus. Nõne duodecim ſunt hore
B diei. ✠ Si qs ãbulauerit in die nõ offen
Mt ✠ hore ſunt diei. dit: qꝛ lucẽ huiꝰ mũdi videt. Si aũt ãbu-
lauerit: ꝛ in nocte offendit: qꝛ lux non eſt
in eo. Hec ait ꝛ poſt hec dicit eis. Lazarꝰ
amicus noſter dormit ſed vado vt a ſom
no excitem eum. Dixerunt ergo diſcipuli
eius. Dñe ſi dormit ſaluꝰ erit. Dixerat au
tem ieſus de morte eiꝰ: illi aũt putauert
qꝛ de dormitione ſomni diceret. Tunc er
go ieſus dixit eis maniſeſte. Lazarus mor
tuus eſt: ꝛ gaudeo ꝓpter vos ꝛ credatis
q̃m nõ erã ibi: ſꝫ eamus ad eũ. Dixit ergo
thomas qui dꝛ didymus ad condiſcipu-
los. Eamus ꝛ nosꝛ moriamur cũ eo. Ue
C nit itaqꝫ ieſus ꝛ inuenit eũ quattuor dies
iam in monumẽto habentem. Erat aũt
bethania iuxta hieroſolymam q̃ſi ſtadijs
quindecim. Multi aũt ex iudeis venerãt
ad marthã ꝛ mariã: vt cõſolarent eaꝫ de
fratre ſuo. Martha ergo vt audiuit quia
ieſus venit occurrit illi: maria autem do-
mi ſedebat. Dixit ergo martha ad ieſum
Dñe ſi fuiſſes hic frater meus nõ fuiſſet
mortuus. Sed ꝛ nunc ſcio: qꝛ q̃cũqꝫ po-
poſceris a deo dabit tibi deꝰ. Dixit illi ie
ſus. Reſurget frater tuus. Dixit ei mar-
tha. Scio quia reſurget in reſurrectione
in nouiſſimo die. Dixit ei ieſus. Ego ſum
reſurrectio ꝛ vita: qui credit in me etiã ſi
mortuꝰ fuerit viuet. Et oïs q̃ viuit et cre-
dit in me nõ morieẗ in eternum. Credis
hoc. Ait illi. Utiqꝫ dñe. Ego credidi qꝛ
tu es chriſtus filiꝰ dei viui: q̃ in hũc mũn
dũ veniſti. Et cũ hec dixiſſet abijt et vo-
cauit mariã ſororẽ ſuã ſilẽtio dicẽs. Ma-
giſter adeſt ꝛ vocat te. Illa vt audiuit ſur
rexit cito ꝛ venit ad eũ. Nõdum eñi vene
rat ieſus in caſtellũ: ſed erat adhuc i illo
loco vbi occurrerat ei martha. Judei er-
go q̃ erãt cũ ea in domo ꝛ cõſolabantur
eam cũ vidiſſent mariã qꝛ cito ſurrexit. et
exijt ſecuti ſunt eã dicentes. Qꝛ vadit ad
monumentuꝫ vt ploret ibi. Maria ergo
cum veniſſet vbi erat ieſus vidẽs eũ ceci
dit ad pedes eius ꝛ dicit ei. Dñe ſi fuiſſes
hic nõ eſſet mortuus frater meꝰ. Jeſus er
go vt vidit eã plorantem ꝛ iudeos q̃ vene
rant cũ ea plorãtes: infremuit ſpũ et tur
bauit ſeipm ꝛ dixit. Ubi poſuiſtis eum.
Dicũt ei. Dñe veni ꝛ vide. Et lachryma- E
tus eſt ieſus. Dixerunt ergo iudei. Ecce
quõ amabat euꝫ. Quidã aũt ex ipſis dixe
runt. Nõ poterat hic q̃ aperuit oculos ce S.9.d
ci nati facere vt hic nõ moreretur. Jeſus
ergo rurſum fremens in ſemetipſo venit
ad monumentuꝫ. Erat aũt ſpelũca: et la
pis ſuppoſitus erat ei. Ait ieſus. Tolli-
te lapidem. Dixit ei martha ſoror eius q̃
mortuus fuerat. Dñe iã fetet q̃driduanꝰ
eſt eñi. Dixit ei ieſus. Nõne dixi tibi q̃m ſi
credideris videbis gloriam dei. Tulerũt
ergo lapidem. Jeſus autem eleuatis ſur-
ſum oculis dixit. Pater gr̃as ago tibi q̃m
audiſti me. Ego aũt ſciebã qꝛ ſemper me
audis: ſed ꝓpter ppłm q̃ circũſtat dixi vt
credãt qꝛ tu me miſiſti. Hec cum dixiſſet F
voce magna clamauit. Lazare veni foras 11.q.3.cap.
Et ſtatim ꝓdijt qui fuerat mortuus liga tuncvera.
tus manus ꝛ pedes inſtitis: ꝛ facies illiꝰ De pe.diſt.
ſudario erat ligata. Dixit eis ieſus. Solui 1.S.hoc idẽ
te eũ ꝛ ſinite abire. Multi ergo ex iudeis probatur.ꝛ
qui venerant ad mariã ꝛ marthã ꝛ vide- c.quem pe
rãt q̃ fecit ieſus crediderũt in eũ. Quidã nitet.
aũt ex ipſis abierunt ad phariſeos ꝛ dixe De ſenten.
runt eis q̃ fecit ieſus. Collegerũt ergo põ excom.ca.a
tifices ꝛ phariſei cõſiliũ ꝛ dicebãt. Quid nobis.
facimus qꝛ hic non multa ſigna facit: ſi
dimittimus eum ſic: oẽs credẽt in eum ꝛ
venient romani ꝛ tollẽt noſtrũ locũ ꝛ gẽ
tẽ. Unꝰ aũt ex ipſis caiphas noïe cũ eſſet ſ.18.a.
põtifex anni illiꝰ dixit eis. Uos neſcitis
quicq̃ nec cogitatis: quia expedit vobis vt
vnus moriat hõ ꝓ pplo: ꝛ non tota gẽs
pereat. Hoc aũt a ſemetipſo non dixit: ſꝫ G
cum eſſet põtifex anni illiꝰ ꝓphetauit qꝛ
ieſus moriturus erat ꝓ gẽte: ꝛ nõ tñi pro
gẽte: ſꝫ vt filios dei q̃ erãt diſpſi cõgrega mat.1.b
ret in vnũ. Ab illo ergo die cogitauerunt mar.3.a

vt interficerent eum. Ieſus ergo iã nõ in
palã ambulabat apud iudeos: ſed abijt in
regionẽ iuxta deſertũ in ciuitatẽ que dr
ephrem: ⁊ ibi morabat̃ cũ diſcipulis ſuis
mat.26.a. Proximũ aũt erat paſcha iudeoꝝ ⁊ aſcẽ
mar.14.a. derunt multi hieroſolymã de regione an
lu.22.a. te paſcha vt ſanctificarent ſeipſos. Que
rebant ergo ieſum: ⁊ colloquebãtur adin
uicẽ in tẽplo ſtãtes. Quid putatis q: non
venit ad diẽ feſtum? Dederant aũt ponti
fices ⁊ phariſei mandatũ vt ſi qs cogno-
uerit vbi ſit indicet. vt apprehendant eũ.
¶ C. S. Maria vnxit pedes ieſu: ⁊ exterſit capil
lis ſuis: iudas fur erat: ⁊ loculos hñs: turba ex
iudeis multa venit: nõ ꝑpter ieſum tm̃ ſed vt la
zarũ viderẽt: quẽ ſuſcitauit a mortuis turba q̃ ve
nerat ad diẽ feſtũ: occurrit ieſu ſedẽti ſup pullũ
aſine: gẽtiles q̃dã rogabãt philippum dicẽtes: do
mine volum⁹ ieſum videre ieſus reſpõdit: niſi gra
nũ frumẽti ⁊c. aĩa mea turbata eſt: pr̃ glifica' no
men tuũ: venit vox de celo dixit ieſus: nũc iudiciũ
eſt mundi: ⁊ multi ex principib⁹ crediderũt in eũ
ſed ꝑpter phariſeos nõ cõfitebant̃: dixit nõ veni
vt iudicẽ mundũ: ſed vt ſaluificem. Cap. xij.

A IEſus ergo ãte ſex dies
mat.26.a. paſche venit bethaniã
mar.14.a. vbi lazar⁹ fuerat mor-
tuus: quẽ ſuſcitauit ie
ſus. Fecerunt aũt ei ce
nã ibi: ⁊ martha mini-
ſtrabat lazar⁹ vero vn⁹
erat ex diſcumbẽtibus
cum eo. Maria ergo accepit librã vnguẽ
mat.26.a. ti nardi piſtici precioſi: ⁊ vnxit pedes ie-
mar.14.a. ſu: ⁊ exterſit pedes ei⁹ capillis ſuis: ⁊ do-
lu.7.f. mus ipleta eſt ex odore vnguẽti. Dixit er
go vn⁹ ex diſcipulis ei⁹ iudas ſcharіotis
qui erat eũ traditur⁹. Quare hoc vnguen
tũ nõ venijt trecẽtis denarijs: ⁊ datũ eſt
egenis? Dixit aũt hoc nõ q: de egenis ꝑti
nebat ad eũ: ſed q: fur erat ⁊ loculos ha-
B hẽs ea q̃ mittebant̃ portabat. Dixit ergo
Mo✠ ſinc. ieſus. Sinite ✠ illã vt i diẽ ſepĺture mee
mar.26.a. ſeruet illud. Pauperes eñ ſemꝑ habebitis
vobiſcum: me aũt nõ ſemper habebitis.
Cognouit ergo turba multa ex iudeis: q:
Mo✠ eſſet illic eſt ✠ ⁊ venerũt. non ꝑpter ieſum tm̃
ſed vt lazarum viderent: quẽ ſuſcitauit a
he pe. di. z. mortuis. Cogitauerũt aũt principes ſa-
c. quẽãplis cerdotũ vt ⁊ lazarũ interficerẽt q: multi
het. propter illũ abibãt ex iudeis ⁊ credebãt
mat.21.a. in ieſum. In craſtinũ aũt turba multa q̃
mar.11.a. venerat ad diẽ feſtũ cũ audiſſent q: venit
lu.19.c. ieſus hieroſolymã: acceperũt ramos pal
marũ: ⁊ ꝓceſſerũt obuiã ei ⁊ clamabant
Oſanna bñdictus q̃ venit in noĩe dñi rex

iſrael. Et inuenit ieſus aſellũ ⁊ ſedit ſuꝑ eſa.62.b.
eum: ſicut ſcriptum eſt. Noli timere filia zacha.9.b.
ſiõ: ecce rex tuus venit tibi ſedẽs ſuꝑ pul
lum aſine. Hec nõ cognouerũt diſcipuli mat.21.a.
eius primũ: ſed qñ glorificatus eſt ieſus C
tunc recordati ſunt: q: hec erant ſcripta
de eo: ⁊ hec fecerunt ei. Teſtimoniũ ergo
perhibebat turba q̃ erat cũ eo qñ lazarũ
vocauit de monumẽto: ⁊ ſuſcitauit eũ a
mortuis. Propterea ⁊ obuiã venit ei tur
ba: q: audierũt eũ feciſſe hoc ſignũ. Pha
riſei ergo dixerũt ad ſemetipſos. Videtis
q: nihil proficim⁹: ecce mũdus tot⁹ poſt
eũ abijt. Erãt aũt q̃dam gentiles ex his
qui aſcẽderãt vt adorarẽt in die feſto. Hi
ergo acceſſerũt ad philippũ q̃ erat a beth-
ſaida galilee: ⁊ rogabant eũ dicẽtes. Dñe
volumus ieſum videre. Venit philippus
et dicit andree. Andreas rurſuꝫ et philip D
pus dixerunt ieſu. Ieſus autem reſpon-
dit eis dicens. Venit hora vt clarificet̃ fi
lius hominis. Amen amen dico vobis: niſi
granũ frumenti cadẽs in terrã mortuum
fuerit ipſum ſolum manet. Si aũt mor- mat.26.b.
tuum fuerit multũ fructum affert. Qui mar.8.d.
amat aĩam ſuã perdet eã: ⁊ qui odit ani Luce.9.c.
mã ſuã in hoc mũdo in vitã eternã cuſto et 17.d.
dit eã. Si quis mihi miniſtrat: me ſequa
tur. Et vbi ego ſum illic ⁊ miniſter meus
erit. Si quis mihi miniſtrauerit: honori-
ficabit eum pater meus. Nũc anima mea
turbata eſt: et quid dicã? Pater ſaluifica
me ex hac hora. Sed propterea veni in
hãc horã. Pater clarifica nomẽ tuũ. Ve
nit ergo vox de celo dicẽs. Et clarificaui: matt.26.d.
et iterũ clarificabo. Turba aũt q̃ ſtabat mar.14.d.
et audierat dicebat tonitruũ eſſe factum De cõſ. diſ.
Alij autem dicebãt. Angelus ei locutus 3. c. fina.
eſt. Reſpondit ieſus ⁊ dixit. Nõ ꝑpter me E
hec vox venit: ſed ꝑpter vos. Nunc iudi-
cium eſt mũdi: nunc princeps hui⁹ mun ſ.3.b. et
di eijciet̃ foras. Et ego ſi exaltatus fue- 8.d.
ro a terra omnia traham ad meipſum.
Hoc autem dicebat ſignificans qua mor
te eſſet moriturus. Reſpondit ei turba.
Nos audiuim⁹ ex lege quia chriſtus ma-
net in eternum. Et quomodo tu dicis:
oportet exaltari filium hominis? Et quis
eſt iſte filius hominis? Dixit ergo eis ie-
ſus. Adhuc modicũ lumen in vobis eſt
Ambulate dum lucẽ habetis: vt non vos
tenebre cõprehendãt. Et qui ambulat in
tenebris neſcit quo vadat. Dum lucem
habetis credite in lucem: vt filij lucis ſi-
tis. Hec locut⁹ ẽ ieſus: ⁊ abijt ⁊ abſcõdit
ſe ab eis. Cum aũt tanta ſigna feciſſet co

tam eis: non credebant in eum: vt ſermo
Alo✝ pro eſaie ✝ impleret quē dixit. Dñe: qs credi
phete. dit auditui noſtro: ⁊ brachiũ dñi cui reue
Eſa.53.a. latum eſt? Propterea nō poterant crede
Eſa.6.c. re: qꝛ iterum dixit eſaias. Excecauit ocu
matt.13.b. los eoꝝ: ⁊ indurauit cor eoꝝ: vt nō videāt
mar.4.b. oculis: ⁊ non intelligant corde: ⁊ conuer
mar.8.b. tātur ⁊ ſanem eos. Hec dixit eſaias qñ vi
Act.28.f. dit gloriā eius ⁊ locutus eſt de eo. Verũ
tamen ex principibus multi crediderunt
in eum: ſed propter phariſeos non confi
tebantur: vt de ſynagoga non eijcerētur.
Dilexerunt enim gloriam hominum magis
G ꝙ gloriam dei. Jeſus autem clamauit et
dixit. Qui credit in me non credit in me
ſed in eũ qui miſit me. Et qui videt me vi
S.8.b.⁊.9. det eũ qui miſit me. Ego lux ī mũduz ve
a. ni: vt omnis qui credit in me in tenebris
non maneat. Et ſi qs audierit verba mea
et nō cuſtodierit: ego nō iudico eũ. Non
enim veni vt iudicē mũdũ: ſed vt ſaluificez
mundũ. Qui ſpernit me ⁊ nō accipit ver
ba mea: habet q̄ iudicet eũ. Sermo quez
locut⁹ ſum ille iudicabit eũ in nouiſſimo
die. Qꝛ ego ex meipſo nō ſum locut⁹: ſꝫ q̄
miſit me pater: ipſe mihi mandatũ dedit:
quid dicā ⁊ qd loquar. Et ſcio qꝛ manda
tum eius vita eterna eſt. Que ergo ego lo
quor ſicut dixit mihi pater: ſic loquor.

¶ C.S. Pedes diſcipuloꝝ lauat: dicens: et vos
debetis alter alterius lauare pedes: dicit q̄ mā
ducat panē mecũ: leuabit cōtra me calcaneum
ſuum: dicit: vnus ex vobis tradet me: ⁊ ſubdigit:
cui ego intinctũ panem porrexero: tunc introiuit
in iudā ſathanas: mandatũ nouũ do vobis: vt di
ligatis inuicem: dicit petro: anteꝗ̄ gallus cantet
ter me neges.

Capitulum.xiij.

A ANte diem feſtũ paſche
ſciens ieſus quia venit
hora eius vt trāſeat ex
hoc mundo ad patrez
Cum dilexiſſet ſuos q̄
erant in mundo: in fi
nem dilexit eos. Et ce
Lu.22.a na facta eſt cum diabo
lus iam miſiſſet in cor: vt traderet euz iu
mat.11.d. das ſimōis ſcharioth: ſciēs qꝛ oīa dedit
Luce.10.d ei pater in manus: ⁊ qꝛ a deo exiuit: et ad
S.6.d. deũ vadit: ſurgit a cena ⁊ ponit veſtimen
ta ſua. Et cũ accepiſſet lintheũ: precinxit
ſe. Deinde miſit aquā in peluim: et cepit
lauare pedes diſcipuloꝝ: et extergere lin
theo quo erat precinctus. Venit ergo ad
S.2.q.2.c. ſimonem petrum: ⁊ dixit ei petrus. Dñe
beatus. tu mihi lauas pedes? Reſpondit ei ieſus
De pe.diſt et dixit ei. Quod ego facio: tu neſcis mo
do: ſcies autem poſtea. Dicit ei petrus. i.c.pōt.
Non lauabis mihi pedes in eternũ. Rñ
dit ei ieſus. Si nō lauero te nō habebis
partem mecum. Dicit ei ſimon petrus.
Dñe nō tm̄ pedes meos ſed ⁊ man⁹ ⁊ ca B
put. Dicit ei ieſus. Qui lotus eſt: nō indi
get niſi vt pedes lauet ſed eſt mundus to
tus. Et vos mũdi eſtis: ſed non omnes.
Sciebat enim quiſnaz eſſet qui traderet
eum: propterea dixit: non eſtis mũdi oēs
Poſtꝗ̄ ergo lauit pedes eorum: accepit
veſtimenta ſua: ⁊ cũ recubuiſſet: iterũ di
xit eis. Scitis quid fecerim vobis? Vos
vocatis me magiſter ⁊ dñe: ⁊ bene dicitis
Sum etenim. Si ergo ego laui pedes ve
ſtros dñs et magiſter: et vos debetis al
ter alterius lauare pedes. Exēpluz enim de
di vobis: vt quemadmodum ego feci vo
bis: ita ⁊ vos faciatis. Amen amen dico matt.10.c.
vobis: non ſeruus maior dño ſuo: neqꝫ Luce.6.f.
apoſtolus maior eſt eo qui miſit illũ. Si
hec ſcitis beati eritis ſi feceritis ea. Non
de omnibus vobis dico. Ego ſcio quos
elegerim: ſed vt adimpleatur ſcriptura. P.40.
Qui manducat mecum ✝ panē leuabit Alo✝ meū.
contra me calcaneum ſuũ. Amodo dico E
vobis: priuſꝗ̄ fiat: vt cũ factũ fuerit: cre
datis quia ego ſum. Amen amen dico vo mat.10.d.
bis q̄ accipit ſi quē miſero: me accipit: q̄ Luce.10.c.
autem me accipit: accipit euz qui me mi
ſit. Et cum hec dixiſſet ieſus turbatus eſt
ſpiritu et proteſtatus eſt: et dixit. Amen
amen dico vobis: quia vnus ex vobis tra
det me. Aſpiciebant ergo adinuicē diſci mat.26.b.
puli heſitantes de quo diceret. Erat autē mar.14.b.
recũbens vnus ex diſcipulis eius in ſinu 2.q.1.cap.
ieſu: quem diligebat ieſus. Innuit ergo vnus.
huic ſimō petr⁹: ⁊ dixit ei. Quis ē de quo Lu.22.a.
dicit? Itaqꝫ cum recubuiſſet ille ſupra pe S.21.f.
ctus ieſu: dicit ei. Dñe quis eſt? Rñdit ie
ſus. Ille eſt cui ego intinctũ panē porrexe
ro. Et cũ intinxiſſet panem: dedit iude ſi
monis ſcharioth. Et poſt buccellam in
troiuit in eum ſathanas. Et dicit ei ieſus De cōſe.di.
Quod facis fac citius. Hoc autez nemo 2.c.⁊ ſciā.
ſciuit diſcumbentium: ad quid dixerit ei. ⁊.c.ſicut iu
Quidā enim putabāt (qꝛ loculos habebat das.
iudas) ꝙ dixiſſet ei ieſus. Eme ea q̄ opus D
ſunt nobis ad diē feſtuz: aut egenis vt ✝ Alo✝ nō ha
aliqd daret. Cum ergo accepiſſet ille buc bet vt.
cellā: exiuit cōtinuo: erat autem nox. Cũ
ergo exiſſet: dixit ieſus. Nũc clarificatus
eſt filius hominis: ⁊ deus clarificat⁹ eſt
in eo. Si deus clarificatus eſt in eo: et de
us clarificabit eum in ſemetipſo et conti
nuo clarificabit eum. Filioli adhuc mo

¶.7.e. dicum vobiſcū ſum. Queritis me: τ ſicut
ſ.8.e. dixi iudeis. Quo ego vado vos nō pote
Joh.12.b ſtis venire. Et vobis dico modo. Mādatum nouū do vobis vt diligatis inuicem ſicut dilexi vos: vt τ vos diligatis inuicē In hoc cognoſcent oēs: q2 diſcipuli mei eſtis: ſi dilectionē habueritis adinuicem Dixit ei ſimon petr⁹. Dñe quo vadis? Rñ
De pe.diſt. dit ieſus. Quo ego vado: non potes me
2.c.q̄ vult modo ſequi: ſequeris autem poſtea. Di
facere. cit ei petr⁹. Quare nō poſſum te ſeq̄ mō
Mar.26.c Aiam meā ꝓ te ponam. Rñdit ei ieſus.
Mar.14.d Aiaꝫ tuā ꝓ me pones. Amē amē dico tibi: nō cātabit gall⁹: donec ter me neges.

¶ C.S. Nō turbet̄ cor vrm̄: dicit: ego ſum via veritas τ vita: dicit philipp⁹: dñe oſtende nobis patrē. ſi diligitis me mandata mea ſeruate: ego in patre meo τ vos in me τ ego in vobis; ſi q̄s diligit me: ſermones meos ſeruet. Cap.xiiij.

B
De pe.diſt. 4.c. in domino.

Et ait diſcipulis ſuis. Nō turbet̄ cor veſtrū: Creditis in deuꝫ: τ in me credite. In domo patris mei manſiones multe ſūt. Si quo minus dixiſſem vobis: q2 vado parare vobis locū. Et ſi abiero τ ꝑparauero vobis locū: iteꝝ venio τ accipiam vos ad meipſm: vt vbi ſuꝫ ego: τ vos ſitis. Et q̄ ego vado ſcitis τ viaꝫ ſcitis. Dicit ei thomas. Dñe: neſcimus quo vadis: τ quō poſſumus viaꝫ ſcire? Dixit ei ieſus. Ego ſum via veritas τ vita. Nemo venit ad patrē niſi per me.
Diſt.8.c. ſi Si cognouiſſetis me et patrē meū vtiqꝫ
conſuetudinem. et ca. cognouiſſetis. Et amodo cognoſcet̄ eū. τ vidiſtis eū. Dicit philippus. Dñe oſde
ſequenti. nobis patrē: τ ſufficit nobis. Dixit ei ie
De pe.diſt. ſus. Tāto tpe vobiſcū ſum: τ nō cogno
3.c. ſi enim uiſtis me. Philippe qui videt me videt τ
D patrē: quō tu dicis: oſde nobis patrem?
ſ.5.f. Nō credis: q2 ego in patre: τ pr̄ in me eſt Verba q̄ ego loquor vobis a meipſo non loquor. Pater autē in me manēs: ipſe facit opa. Nō credis q2 ego i patre τ pater in me eſt? Alioquin ꝓpter opera ipſa credite. Amē amen dico vobis: qui credit in me opera q̄ ego facio: τ ipſe faciet: τ maiora hoꝝ faciet: q2 ego ad patrē vado. Et quodcūqꝫ petieritis patrē in noīe meo h̄ faciā: vt glorificet̄ ✠ pater in filio. Si q̄d
ſ.16.d. petieritis me in noīe meo hoc faciā. Si
Als ✠ clarificetis. diligitis me mādata mea ſeruate: et ego rogabo patrē: τ aliū paracletum dabit vo
Mat.21.c. bis vt maneat vobiſcū ineternū ſpm̄ ve
Mar.11.c. ritatis quem mundus non pōt accipere; q2 non videt eū: nec ſcit eum. Vos autē cognoſcetis eū: q2 apud vos manebit: et in vobis erit. Nec relinquā vos orphanos
venīā ad vos. Adhuc modicū: τ mūdus C
iam me nō videt. Vos aūt videbitis me: q2 ego viuo τ vos viuetis. In illo die vos cognoſcetis: q2 ego ſum in patre meo: et vos in me τ ego in vobis. Qui habet mādata mea: τ ſeruat ea: ille eſt q̄ diligit me. Matt.10.b.
Qui aūt diligit me: diliget̄ a patre meo: De cōſe.di.
τ ego diligā eū: τ manifeſtabo ei meipſuꝫ 2.c. ſpecies
Dixit ei iudas: nō ille ſcharriotis. Domine quid factuꝫ eſt: q2 manifeſtaturus es nobis teipſum: τ nō mūdo? Reſpōdit ieſus τ dixit ei. Si quis diligit me ſmonē meū ſeruabit: τ pater meus diliget eum et ad eum veniemus: τ manſionem apud eum
faciemus. Qui non diligit me: ſermones Als ✠ ſermo.
meos non ſeruat. Et ſermonem ✠ queꝫ audiſtis non eſt meus: ſed eius qui miſit
me patris. Hec locutus ſum vobis apud D
vos manēs. Paracletus autem ſpiritus ſanct⁹ queꝫ mittet pater in nomine meo
ille vos docebit omnia: τ ſuggeret vobis 23.q.1.c. niſi bella.
omnia quecunqꝫ dixero vobis. Paceꝫ relinquo vobis: pacem meaꝫ do vobis. Nō quō mundus dat: ego do vobis. Non turbetur cor veſtrum: neqꝫ formidet. Audiſtis quia ego dixi vobis: vado et venio ad vos. Si diligeretis me: gauderetis vtiqꝫ q2 vado ad patrē: q2 pater maior me eſt. Et nunc dixi vobis priuſq̄ fiat: vt cum factum fuerit credatis. Jam non multa loquar vobiſcū. Venit enim princeps mūdi huius: τ in me non habet quicq̄. Sed vt cognoſcat mundus: q2 diligo patrem: τ ſicut mandatum dedit mihi pater: ſic facio. Surgite eamus hinc.

¶ C.S. dicit: ego ſum vitis vera: τ pr̄ me⁹ agricola eſt: de dilectione ꝑcepta: ſi me ꝑſecuti ſunt et vos ꝑſequent̄: τ odio habuerūt me gratis: dicit: cū venerit paracletus. Cap.xv.

A

Ego ſum vitis vera: τ pater meus agricola eſt. Omnem palmitem in me nō ferentē fructuꝫ tollet eū et oēm q̄ fert fructum: purgabit eū vt fructum plus afferat. Jam vos mundi eſtis ꝓpter ſermonem quem locut⁹ ſum vobis. Manete in me τ ego in vobis. Sicut palmes non poteſt ferre fructum a ſemetipſo niſi manſerit in vite: ſic nec vos niſi in me manſeritis. Ego ſum vitis: vos palmites. Qui manet i me τ ego

in eo:hic fert fructum multū:q2 ſine me
nihil poteſtis facere. Si qs ī me nō mā-
ſerit:mittet foras ſicut palmes ⁊ areſcet
⁊ colligēt eū:⁜et ī ignē mittēt ⁊ ardet⁜
Alr⁜ eos. Si māſeritis in me:⁊ vba mea in vobis
Al⁜ are manſerint:quodcūq3 volueritis petetis:
dem ⁊ fiet vobs. In hoc clarificatus eſt pater
matt.21.c. meus vt fructū plurimū afferatis:⁊ effi
D ciamini mei diſcipuli. Sicut dilexit me
pr:⁊ ego dilexi vos. Manete in dilectiōe
mea. Si pcepta mea ſeruaueritis:mane
bitis in dilectiōe mea ſicut ⁊ ego pcepta
patris mei ſeruaui ⁊ maneo in eius dile-
mar.11.c. ctione. Hec locut⁹ ſum vobis:vt gaudiū
De pe.di.2. meum in vobis ſit:⁊ gaudium veſtrū im
c.que vult. pleatur. Hoc eſt pceptum meum vt dili-
De remunc. gatis inuicē ſicut dilexi vos. Maiorē hāc
c.viſi.§.ve- dilectionem nemo habet:q̄ vt aiam ſuā
rum. ponat quis pro amicis ſuis. Vos amici
1.Co2.4.b. mei eſtis:ſi feceritis q̄ ego pcipio vobis.
Ephe.5.a. Jam nō dicam vos ſeruos:q2 ſeruus ne-
Philip.3.b. ſcit quid faciat dñs eius. Vos autē dixi
amicos:q2 omnia quecunq3 audiui a pa
1.Theſſal. tre meo:nota feci vobis. Non vos me ele
4.b. giſtis:ſed ego elegi vos:⁊ poſui vos vt ea
1.iohā.3.c. tis ⁊ fructum afferatis:⁊ fructus veſter
C maneat vt quodcunq3 petieritis patrem
1.iohā.3.c. in nomine meo:det vobis. Hec mādo vo
§.18.c. bis:vt diligatis inuicē. Si mundus vos
odit:ſcitote:quia me priorem vobis odio
habuit. Si de mundo fuiſſetis mundus
quod ſuum erat diligeret. Quia vero de
mundo nō eſtis:ſed ego elegi vos de mū
do pptera odit vos mundus. Memento
matt.10.c. te ſermonis mei:quē ego dixi vobis. Nō
lu.6.f. eſt ſeruus maior dño ſuo. Si me perſe-
mat.24.a. cuti ſunt:⁊ vos perſequentur. Si ſermo
mar.13.b. nem meum ſeruauerunt:⁊ veſtrum ſer-
Jn.21.c. uabunt ſed hec omnia facient vobis pro
mat.11.b. pter nomen meum:q2 neſciunt eum qui
D miſit me. Si nō veniſſem ⁊ locutus fuiſ-
Luno fe. ſem eis pctm̄ non haberent. Nūc aūt ex-
ps.34. cuſationem non hñt de peccato ſuo. Qui
me odit ⁊ patrē meum odit. Si opa nō
feciſſem in eis:q̄ nemo alius fecit: pctm̄
nō haberēt. Nunc autē ⁊ viderunt ⁊ ode
runt ⁊ me ⁊ prem meum. Sed vt adim-
pleatur ſermo qui in lege eoꝝ ſcript⁹ eſt.
Quia odio me habuerunt gratis. Cum
autem venerit paraclet⁹:quē ego mittā
vobis a patre:ſpiritū veritatis:qui a pa
tre procedit ille teſtimonium perhibebit
de me ⁊ vos teſtimonium perhibebitis:
quia ab initio mecum eſtis.

¶ C. S. Abſq3 ſynagogis facient vos:nunc vado
ad eum q̄ me miſit:⁊ nemo ex vobis interrogat
⁊c. cum venerit paraclitus ille arguet mundum
de pctō:oia q̄cunq3 habet pater mea ſunt. modi
cum iā ⁊ nō videbitis me:vſq3 modo non poteſtis
quicq̄ recepiui a patre meo ⁊ veni in mundum pa
ter mecum eſt.

Capitulū.xvi.

Ec locutus ſum vobis B
vt non ſcādalizemini.
Abſq3 ſynagogis fa- mar.24.a.
ciēt vos. Sed venit ho mar.13.b.
ra vt ois qui interficit lu.21.a.
vos:arbitret obſequiū
ſe preſtare deo. Et hec
facient vobis:quia nō
nouerunt patrē neq3 me. Sed hec locu
tus ſum vobis vt cum venerit hora eorū B
reminiſcamini:q2 ego dixi vobis. Hec au
tem vobis ab initio non dixi:q2 vobiſcū
erā. Et nunc vado ad eū qui miſit me:⁊
nemo ex vobis interrogat me quo vadis
Sed q2 hec locutus ſum vobis: triſticia
impleuit cor vrm. Si ego veritatē dico
vobis:expedit vobis vt ego vadā. Si eni
nō abiero paraclitus nō veniet ad vos.
Si aūt abiero:mittā eū ad vos. Et cum
venerit ille arguet mundū de peccato:et
de iuſticia ⁊ de iudicio. De peccato q̄dem
q2 nō crediderunt in me. De iuſticia vero
q2 ad patrē vado:⁊ iā non videbitis me.
De iudicio aūt:q2 princeps mundi hui⁹
iā iudicat⁹ eſt. Adhuc multa habeo vobis C
dicere:ſ3 nō poteſtis portare modo. Cū De cōſe.di.
autem venerit ille ſpiritus veritatis:doce 3.c. ſinali.
bit vobis oēm veritatem. Nō eni loquetur
a ſemetipſo: ſed quecūq3 audiet: loquet
et que ventura ſunt: annunciabit vobis
Ille me clarificabit:q2 de meo accipiet:⁊ mat.11.d.
annunciabit vobis. Oia q̄cūq3 h3 pater lu.10.d.
mea ſunt. Propterea dixi:q2 de meo acci D
piet:⁊ annunciabit vobis. Modicum et ē.14.b.
iam non videbitis me:⁊ iterū modicum ⁊
videbitis me:q2 vado ad patrem. Dixert
ergo ex diſcipulis eius ad inuicem. Quid
eſt hoc qđ dicit nobis:modicum ⁊ nō vi
debitis me:⁊ iterū modicum ⁊ videbitis
me et q2 vado ad patrem. Dicebant ergo
Quid eſt hoc qđ dixit nobis modicū. Ne
ſcim⁹ q̄d loquit: cognouit autē ieſus:q2
volebant eū interrogare ⁊ dixit eis. De h
queritis inter vos:q2 dixi. Modicum et
nō videbitis me:⁊ iterū modicum ⁊ vide
bitis me. Amē amen dico vobis q2 plora Hiere.13.e
bitis ⁊ flebitis vos:mūdus aūt gaudebit Jac.4.c.
Vos aūt cōtriſtabimini:ſed triſticia vr̄a Diſ.76.c.
vertet in gaudiū. Mulier cū parit triſti ieiunium.
ciā h3:q2 venit hora ei⁹. Cū aūt pepit puerū De cōſe.di.
iā nō meminit pſſure ppter gaudiū:q2 1.c.hi tres.

haius eſt hō in mūdū. Et vos igiť nunc
q̄dē triſticiā hētis. Iterū autē videbo vos
⁊ gaudebit coꝛ vr̄m: ⁊ gaudiū veſtrum ne
mo tollet a vobis. Et in illo die me nō in
Alias ✠ rogabitis. terrogabitis ✠ q̄cq̄. Amē amē dico vobis
ſi q̄d petieritis patrē in noīe meo: dabit
mat.21.c. vobis. Uſq̄ modo nō petiſtis q̄cq̄ in no
mar.11.c. mine meo: petite ⁊ accipietis vt gaudiū
ſ.14.b. veſtrū ſit plenū. Hec in ꝓuerbijs locutus
1.iohan.1.b ſum vobis. Uenit hoꝛa cū iā nō in ꝓuer
F biis loq̄r vobis: ſed palam de patre meo
annūciabo vobis. In illo die in noīe meo
petetis. Et nō dico vobis: qꝛ ego rogabo
patrē de vobis. Ipſe eñ pater amat vos:
Alias ✠ amatis. qꝛ vos me amaſtis: ✠ et credidiſtis: qꝛ a
deo exiui. Exiui a patre ⁊ veni in mundū
G iterū relinq̄ mundum ⁊ vado ad patrē. Di
cunt ei diſcipuli ei9. Ecce nunc palā loq̄
ris: ⁊ ꝓuerbiū nullū dicis. Nunc ſcimus
qꝛ ſcis oīa: ⁊ non opus eſt tibi vt q̄s te in
terroget. In hoc credimus: qꝛ a deo exiſti
matt.26.c. Rñdit eis ieſus. Modo creditis. Ecce ve
mar.14.c nit hoꝛa: ⁊ iā venit: ⁊ diſpergamini vnuſ
zach.13.c quiſq̄ in ꝓpꝛia: ⁊ me ſolū relinquatis: et
non ſum ſolus qꝛ pater mecum eſt. Hec
locutus ſum vobis: vt in me pacem habe
atis. In mundo preſſuram habebitis: ſed
confidite: ego vici mundum.

¶ C.S. Subleuatis oculis in celum dixit pater venit hoꝛa: clarifica filium tuum: ieſus diſcipulos cōmendat patri: pater iuſte mundus te non cognouit.

Capitulum.xvij.

A Hec locutus eſt ieſus: et
ſubleuatis oculis in ce
lum dixit. Pater venit
hoꝛa clarifica filiū tuū
vt filius tuus clarificet
te. Sicut dediſti ei poteſ
tem oīs carnis vt oē
qđ dediſti ei det eis vi
De pe.di. tam eternā. Hec eſt aūt vita eterna: vt co
4.c.ſi ex ho gnoſcāt te ſolū deū verum: ⁊ quē miſiſti
mo. ieſum xp̄m. Ego te clarificaui ſup terrā:
op9 cōſummaui qđ dediſti mihi vt faciā.
Et nunc clarifica me tu pater apud te
metipſm: claritate quā habui pri9 q̄ mū
dus fieret apud te. Manifeſtaui nomen
tuū hoībus quos dediſti mihi de mundo
Tui erant: et mihi eos dediſti: ⁊ ſermonē
Alias ✠ meū. meū ✠ ſuauerunt. Nunc cognouerūt: qꝛ
oīa q̄ dediſti mihi: abs te ſunt. Qꝛ v̄ba q̄
dediſti mihi dedi eis. Et ipſi acceperunt
⁊ cognouerunt vere: qꝛ a te exiui ⁊ credi
B derūt: quia tu me miſiſti. Ego ꝓ eis rogo:
nō pro mundo rogo ſed ꝓ his q̄s dediſti
mihi qꝛ tui ſunt. Et mea oīa tua ſunt et

tua mea ſunt: ⁊ clarificat9 ſum in eis. Et
iā nō ſum in mūdo: ⁊ hi in mūdo ſunt: ⁊
ego ad te venio. Pr̄ ſctē: ſerua eos i noīe
tuo q̄s dediſti mihi: vt ſint vnū ſicut ⁊ nos De celebra.
Cū eſſē cū eis: ego ſeruabā eos in noīe miſ.c.cum
tuo. Quos dediſti mihi ego cuſtodiui: et marthe.
nemo ex eis perijt niſi fili9 ꝑditionis: vt E
ſcriptura impleatur. Nunc aūt ad te venio ſ.15.c.
⁊ hec loquoꝛ in mūdo: vt habeāt gaudiū
meū impletū in ſemetipſis. Ego dedi eis
ſermonē tuū: ⁊ mundus eos odio habuit
qꝛ nō ſunt de mundo ſicut ⁊ ego nō ſum
de mundo. Nō rogo vt tollas eos de mū
do ſed vt ſerues eos a malo: de mūdo nō
ſunt: ſicut ⁊ ego nō ſum de mundo. San
ctifica eos in veritate. Sermo tuus veri
tas eſt. Sicut tu me miſiſti in mundum
ita ⁊ ego miſi eos in mūdū. Et ꝓ eis ego
ſctifico meipſm: vt ſint ⁊ ipſi ſctificati in
veritate. Nō ꝓ eis aūt rogo tm̄: ſed ⁊ pro
eis q̄ credituri ſunt ꝑ v̄bū eoꝝ in me: vt
oēs vnū ſint: ſicut tu pater in me: ⁊ ego in
te: ⁊ vt ipſi in nobis vnum ſint: vt credat 35.q.10.
mundus qꝛ tu me miſiſti. Et ego clarita c.x.
tē quam tu dediſti mihi: dedi eis: vt ſint De celebra.
vnum ſicut ⁊ nos vnum ſumus. Ego in miſ.c.cum
eis ⁊ tu in me: vt ſint ꝯſummati in vnum marthe.
⁊ cognoſcat mundus: qꝛ tu me miſiſti: et D
dilexiſti eos ſicut ⁊ me dilexiſti. Pr̄: quos
dediſti mihi volo vt vbi ego ſum: et illi
ſint mecū vt videāt claritatem meā: quā mat.11.d.
dediſti mihi: qꝛ dilexiſti me ante cōſtitu ſ.10.d.
tionē mūdi. Pater iuſte mūdus te nō co
gnouit: ego aūt te cognoui. Et hi cogno
uerunt: qꝛ tu me miſiſti. Et notū feci eis
nomē tuū: ⁊ notū faciā: vt dilectio q̄ dile
xiſti me: in eis ſit: ⁊ ego in ipſis.

¶ C.S. Egreſſus ieſus cū diſcipulis ſuis trās torrentē cedrō: querētib9 iuda cū cohoꝛte: ieſum rñdit: ego ſum: abierunt retroꝛſum ⁊ ceciderunt in terrā: captio xp̄i: negatio petri: accuſatio xp̄i ⁊ reſponſio eiuſdem.

Capitulum.xviij.

Hec cum dixiſſet ieſus A
egreſſus eſt cū diſcipu Mat.26.c.
lis ſuis trans torrētem mar.14.c.
cedrō: vbi erat hoꝛt9: in
quem introiuit ipſe et di
ſcipuli eius. Sciebat au
tem et iudas qui trade
bat eum: locū: qꝛ frequē
ter ihs ꝯuenerat illuc cū diſcipulis ſuis
Iudas ergo cū accepiſſet cohoꝛtē: ⁊ a pō matt.26.
tificibus ⁊ phariſeis miniſtros: venit il mar.14.c.
luc cum laternis et facibus et armis. Ie luce.22.c
ſus itaq̄ ſciens oīa q̄ ventura erant ſu
per eum proceſſit et dixit eis. Quem q̄ri

tis? Rñderunt ei. Jeſum nazarenum. Di
xit eis ieſus. Ego ſum. Stabat autem et
iudas q̄ tradebat eū: cum ipſis. Ut ergo
dixit eis: ego ſum abierunt retrorſum: et
ceciderunt in terram. Iterū ergo interro
B gauit eos. Quē q̄ritis? Illi autē dixerunt
Jeſum nazarenum. Rñdit ieſus. Dixi vo
bis: quia ego ſum. Si ergo me q̄ritis: ſini
te hos abire: vt impleret̃ ſermo: quem di
mat.26.e. xit. Quia quos dediſti mihi: non perdidi
mar.14.e. ex eis quēq̄. Symon ergo petrus habēs
Luce.22.f gladiū: eduxit eū. ⁊ ꝑcuſſit pontificis ſer
24.q.1.ca. uum: ⁊ abſcidit auriculam eius dextram
ſi petrus. Erat autem nomē ſeruo malch⁹. Dixit er
mat.26. go ieſus petro. Mitte gladium tuū in va
Mar.14.f. ginam: calicē quē dedit mihi pater: non
Luce.22.f vis vt bibā illū? Cohors autē ⁊ tribun⁹
J.11.f. ⁊ miniſtri iudeorū ꝯprehenderunt ieſum
C ⁊ ligauerunt eū: ⁊ adduxerūt eū ad annā
Alz ✠ antē. ꝑmū. Erat eñ ✠ ſocer caiphe: q̄ erat pō
mat.26.f. tifex anni illi⁹. Erat autē caiphas q̄ con
mar.14.f. ſiliū dederat iudeis: quia expedit vnum
luce.22.f. hoiem mori ꝑ ꝑplo. Sequebat̃ autem ie
ſum ſymon petrus et alius diſcipulus.
Diſcipulus autem ille erat not⁹ pontifici
⁊ introiuit cum ieſu in atrium pontificis
mat.26.g. Petrus autē ſtabat ad oſtium foris. Exi
mar.14.g. uit ergo diſcipulus ali⁹ q̄ erat not⁹ pon
luce.22.g. tifici: ⁊ dixit oſtiarie: ⁊ introduxit petrum
Dixit ergo petro ancilla oſtiaria. Nunq̄d
et tu ex diſcipulis es hoīs iſti⁹? Dixit ille.
Nō ſum. Stabāt autē ſerui ⁊ miniſtri ad
prunas: q2 frigus erat: ⁊ calefaciebant ſe
Erat aūt cū eis ⁊ petr⁹ ſtās ⁊ calefaciēs
Alz ✠ inter ſe. Pōtifex ergo interrogauit ✠ ieſum de di
rogabat. ſcipulis ſuis: ⁊ de doctrina ei⁹. Reſpōdit
ei ieſus. Ego palā locutus ſum mundo
D ego ſemper docui in ſynagoga ⁊ in tēplo
mat.26.e. quo oēs iudei ꝯueniūt: ⁊ in occulto locu
mar.14.e. tus ſum nihil. Quid me interrogas? In
luce.22.f. terroga eos q̄ audierunt q̄d locutus ſum
mat.26.g. ipſis: ecce hi ſciūt: q̄ dixerim ego. Hec aūt
mar.14.g. cū dixiſſet: vn⁹ aſſiſtēs miniſtrorū: dedit
luce.22.g. alapā ieſu dicens. Sic rñdes pontifici?
mat.26.f. Rñdit ei ieſus. Si male locutus ſum: te
mar.14.f. ſtimoniū ꝑhibe de malo. Si autē bene
Luce.22.f q̄d me cedis? Et miſit eū annas ligatum
E ad caiphā pōtificem. Erat autē ſymō pe
trus ſtans ⁊ calefaciēs ſe. Dixerunt ergo
ei. Nunq̄d ⁊ tu ex diſcipulis ei⁹ es? Nega
uit ille: ⁊ dixit. Non ſum. Dicit vnus ex ſer
uis pōtificis: cognatus eius cuius abſci
dit petrus auriculā. Nonne ego te vidi in
horto cū illo? Iterū ergo negauit petrus
⁊ ſtatim gallus cantauit. Adducunt ergo
mat.27.f. ieſum a caiphā in pretoriū. Erat autem
mane ⁊ ipſi non introierunt in ꝑtoriū: vt mar.15.a.
non ꝯtaminarent̃: ſed vt mādu carēt pa luce.23.a.
ſcha. Exiuit ergo pilatus ad eos foras: et
dixit. Quam accuſationem affertis aduer
ſus hoiem hunc? Rñderunt ⁊ dixerunt ei
Si non eſſet hic malefactor: nō tibi tradi F
diſſemus eū. Dixit ergo eis pilatus. Acci
pite eū vos: ⁊ ſm̄ legē veſtrā iudicate eū.
Dixerunt ergo ei iudei. Nobis non licet
interficere quēq̄. Ut ſermo ieſu impleret̃
quem dixit: ſignificās qua morte eſſet mo
riturus. Introiuit ergo iterū in ꝑtorium
pilatus: ⁊ vocauit ieſum: et dixit ei. Tu mat.27.b.
es rex iudeorū? Rñdit ieſus. A temetipſo mar.15.a.
hoc dicis: an alij tibi dixerunt de me? Re luce.23.a.
ſpondit pilatus. Nunq̄d ego iude⁹ ſum?
Gens tua et pontifices tui tradiderunt
te mihi: q̄d feciſti? Rñdit ieſus. Regnum
meum non eſt de hoc mundo. Si ex hoc
mundo eſſet regnū meum: miniſtri mei
vtiq̄ decertarent vt non traderer iudeis
nunc autem regnum meum non eſt hinc
Dixit itaq̄ ei pilatus. Ergo rex es tu. Re G
ſpondit ieſus. Tu dicis: q2 rex ſum ego.
Ego in hoc natus ſum: et ad hoc veni in
mundū: vt teſtimoniū perhibeā veritati.
Ois q̄ eſt ex veritate: audit vocem meam
Dixit ei pilatus. Quid eſt veritas? Et cū
hoc dixiſſet: iterū exiuit ad iudeos: ⁊ dixit
eis. Ego nullam inuenio in eo cauſam.
Eſt aūt ꝯſuetudo: vt vnum dimittam vo mat.27.b.
bis in paſcha: vultis ergo dimittam vo mar.15.b
bis regē iudeorū? Clamauerunt rurſum mat.27.b.
oēs dicentes. Nō hūc: ſed barrabā. Erat mar.15.a.
autem barrabas latro. luce.23.c.

¶ C.S. pilat⁹ ieſum flagellauit: deriſio: crucifixio inter duos latrones: cōmendatio mřis diſcipulo: ⁊ potatio aceti: ⁊ mors ⁊ ſepltura. Ca. xix.

Tunc ergo apprehēdit A
pilatus ieſum ⁊ flagel mat.27.c.
lauit. Et milites ple mar.15.c.
ctentes coronā de ſpi
nis: impoſuerunt capiti
eius: ⁊ veſte purpurea
circūdederunt eū. Et
veniebāt ad eū: ⁊ dice
bant. Aue rex iudeorū. Et dabant ei ala
pas. Exiuit ergo iterū pilatus foras: ⁊ di Alz ✠ pal
xit eis. Ecce adduco eum vobis foras: vt mas.
cognoſcatis: q2 nullā inuenio in eo cām
Exiuit ergo ieſus portās coronā ſpineā Luce.23.e
⁊ purpureū veſtimētū. Et dixit eis. Ecce mat.27.c.
hō. Cum ergo vidiſſent eum pōtifices et mar.15.b.
miniſtri: clamabant dicentes. Crucifige mat.27.c.
crucifige eū. Dixit eis pilatus. Accipite mar.15.b
eum vos: et crucifigite: ego enim nō in Luce.23.c.

B nemo in eo cauſam. Reſpõderũt ei iudei.
Nos legẽ habemus: ꝛ ſm legẽ dꝫ mori: q²
mat.27.b. filium dei ſe fecit. Cum ergo audiſſet pi-
mar.15.a latus hunc ſermonem magis timuit: ꝛ in
Luce.23.a greſſus eſt ꝑtorium iterũ: ꝛ dixit ad ieſum
Vnde es tu. Jeſus autẽ reſpõſum non dedit
ei. Dixit ergo ei pilat⁹. Mihi nõ loqueris
3.q.1.c. quod Neſcis q2 ptãtem habeo crucifigere te: ꝛ
culpatur. ptãtẽ habeo dimittere te. Reſpõdit ieſus
Non haberes ptãtem aduerſum me vllã:
niſi tibi datũ eſſet deſup. Propterea qui
me tradidit tibi: mai⁹ peccatũ habet. Et
exinde q̃rebat pilatus dimittere eum. Ju
dei autẽ clamabãt dicentes. Si hunc di
mittis: nõ es amicus ceſaris. Dĩs eñ qui
C ſe regem facit: cõtradicit ceſari. Pilatus
autẽ cum audiſſet hos ſermones adduxit
foras ieſum: et ſedit pro tribunali: in loco
q̃ dicitur licoſtratos: hebraice autẽ gaba
tha (Erat autẽ paraſceue paſche hora q̃-
Mar.15.b. ſi ſexta) et dixit iudeis. Ecce rex veſter. J
Luce.23.c. li autẽ clamabant. Tolle: tolle crucifige
eum. Dixit eis pilatus. Regem vr̃m cruci
figã. Rñderunt pontifices. Non habem⁹
mat.27.d. regem niſi ceſarem. Tunc ergo tradidit
mar.15.b. eis illum: vt crucifigeretur. Suſceperunt
Luce.23.c. autem ieſum: et eduxerunt eum. Et baiu
D lans ſibi crucẽ exiuit in eum q̃ dr̃ calua-
mat.27.e rie locũ hebraice autẽ golgatha. Vbi cru
Lu.23.e. cifixerunt eum: ꝛ cum eo alios duos hic
mar.15.e ꝛ hinc: mediũ autẽ ieſum. Scripſit autẽ
mat.17.e. ꝛ titulum pilatus: ꝛ poſuit ſuper crucem
mar.23.e. Erat autẽ ſcriptum. Jeſus nazarenus rex
Lu.23.e. iudeorũ. Hunc ergo titulũ multi iudeorũ
legerunt: q2 ꝓpe ciuitatem erat locus vbi
crucifixus eſt ieſus. Et erat ſcriptum he-
braice: grece ꝛ latine. Dicebant ergo pila-
to põtifices iudeorũ. Noli ſcribere: rex iu
deoꝝ: ſed q2 ipſe dixit: rex ſum iudeorum
mat.27.e. Rñdit pilat⁹. Quod ſcripſi: ſcripſi. Mili
mar.15.d. tes ergo cum crucifixiſſent eũ: acceperũt
Lu.23.e. veſtimẽta eius: et fecerunt quattuor par
tes vnicuiq; militi partem et tunicã. Erat
E autem tunica inconſutilis: deſuper contex-
ta ꝑ totum. Dixerunt ergo adinuicẽ. Non
ſcindamus eã: ſed ſortiamur de illa cui⁹
Ps.21. ſit. Vt ſcriptura impleret: dicẽs. Partiti
ſunt veſtimenta mea ſibi: ꝛ in veſtẽ meã
Alꝰ ✠ hoc miſerunt ſortẽ. Et milites q̃dem hec ✠
fecerunt. Stabant autẽ iuxta crucẽ ieſu
mr̃ ei⁹: ꝛ ſoror matris ei⁹: maria cleophe
ꝛ maria magdalene. Cum vidiſſet ergo ie
ſus matrẽ ꝛ diſcipulũ ſtantem quem dili
gebat: dixit mr̃i ſue. Mulier ecce filius
tu⁹. Deinde dixit diſcipulo. Ecce mr̃ tua
Et ex illa hora accepit eam diſcipulus in

ſuã. ✠ Poſtea ſciẽs ieſus: q2 ✠ oĩa cõſum Alꝰ ✠ ſua
mata ſunt: vt cõſummaret ſcriptura: di- Alꝰ ✠ iam.
xit. Sitio. Vas autem erat poſitum aceto F
plenũ. Jlli ergo ſpongiam plenam aceto mat.27.f.
yſopo circũponentes: obtulerunt ori ei⁹. mar.15.e.
Cum ergo accepiſſet ieſus acetum dixit Lu.23.e.
Cõſummatũ eſt. Et inclinato capite: tra matt.27.f.
didit ſpm̃. Judei ergo: q̃m paraſceue erat mar.15.d.
vt nõ remanerẽt in cruce corꝑa ſabbato. Lu.23.f.
(Erat eñ magnus dies ille ſabbati) roga
uerunt pilatum: vt frangerent eorũ cru
ra ꝛ tollerent. Venerunt ergo milites: et
primi q̃dem fregerunt crura: ꝛ alterius q̃
crucifixus eſt cum eo. Ad ieſum autem De cõſe.di.
cum veniſſent vt viderunt eum iam mor 2.cap. non
tuum: nõ fregerunt ei⁹ crura: ſed vn⁹ mi oportet. et
litum lancea lat⁹ eius aperuit: ꝛ cõtinuo c.reuera.et
exiuit ſanguis ꝛ aq̃. Et q̃ vidit teſtimoniũ c.in calice.
perhibuit: ꝛ verum eſt teſtimonium eius De celebra.
Et ille ſcit q2 vera dicit: vt ꝛ vos credatis miſ.c.cum
Facta ſunt eñ hec vt ſcriptura impleret. marthe. et
Os non cõminuetis ex eo. Et iterũ alia ſcri c.in quadã.
ptura dicit. Videbunt in quem transfixe- G
runt. Poſt hec autem rogauit pilatum io Exo.12.g.
ſeph ab arimathia: eo q2 eſſet diſcipulus Nu.9.b.
ieſu: occult⁹ autẽ ꝓpter metũ iudeoꝝ: vt zacha.12.c
tolleret corpus ieſu. Et permiſit pilatus matt.27.g.
Venit ergo: ꝛ tulit corpus ieſu. Venit au mar.15.d.
tem ꝛ nichodem⁹ q̃ venerat ad ieſum no- Lu.23.g.
cte ꝑmum ferẽs mixturã myrrhe ꝛ aloes S.3.a.et.7.
q̃ſi libras centum. Acceperũt aũt corp⁹ g.
ieſu: ꝛ ligauerunt eum lintheis cum aro matt.27.g.
matibus: ſicut mos eſt iudeis ſepelire. mar.15.d.
Erat autem in loco vbi crucifixus eſt hor luce.23.g.
tus: ꝛ in horto monumẽtum nouum in q̃
nõdũ quiſq̃ poſitus erat. Jbi ergo ꝓpter
paraſceuẽ iudeoꝝ: q2 iuxta erat monumẽ
tum poſuerunt ieſum.

¶ C.20. Reſurrectio: ꝛ qualiter apparuit marie
magdalene: apparens diſcipulis: dedit eis pacẽ:
ſpiritũſcm̃: poſt dies octo clauſis ianuis appa
ruit diſcipulis ſuis ꝛ thome. Capitulum.20.

VNa autem ſabbati ma A
ria magdalene venit matt.28.a.
mane cũ adhuc tene mar.16.a.
bre eſſent ad monumẽ luce.24.a.
tum: et vidit lapidem
ſublatum a monumen
to. Cucurrit ergo et ve
nit ad ſymonẽ petrum
ꝛ ad aliũ diſcipulũ quẽ amabat ✠ ieſus Alꝰ ✠ dilige
ꝛ dixit illis. Tulerunt dñm de monumen bat.
to: ꝛ neſcim⁹ vbi poſuerũt eũ. Exijt ergo
petr⁹ ꝛ ille ali⁹ diſcipulus: ꝛ venerũt ad
monumẽtũ currebãt aũt duo ſil' ꝛ ille ali⁹
diſcipulus precucurrit citi⁹ petro ꝛ venit

B primus ad monumentum. Et cũ ſe incli
naſſet vidit poſita lintheamina: non tamẽ
introiuit. Uenit ergo ſymon petrus ſe-
quens eum: ⁊ introiuit in monumentum
⁊ vidit lintheamina poſita ⁊ ſudarium qḋ
fuerat ſup caput eiꝰ non cũ lintheamini
bus poſitũ: ſed ſeparatim inuolutũ in vnũ
locũ. Tunc ergo introiuit ⁊ ille diſcipulꝰ
q̇ venerat p̄mꝰ ad monumentũ ⁊ vidit ⁊
C credidit. Nondũ eñ ſciebãt ſcripturã: qꝛ
oportuit eũ a mortuis reſurgere. Abierũt
ergo diſcipuli iterũ ad ſemetipſos. Ma
ria aũt ſtabat ad monumentũ foris plo-
rans. Cũ ergo fleret: inclinauit ſe ⁊ pro-
Act. 1. b. ſpexit in monumentũ. Et vidit duos an-
gelos in albis ſedentes: vnũ ad caput et
vnũ ad pedes vbi poſitum erat corpus ie
D ſu. Dicunt ei illi. Mulier q̇d ploras? Dixit
Al. ✠ neſci eis. Quia tulerunt dñm meũ: ⁊ neſcio ✠
mus. vbi poſuerunt eũ. Hec cũ dixiſſet: cõuer-
ſa eſt retrorſum: ⁊ vidit ieſum ſtãtẽ: ⁊ nõ
ſciebat: quia ieſus eſt. Dixit ei ieſus. Mu
lier q̇d ploras? Quẽ q̄ris? Illa exiſtimans
qꝛ hortulanus eſſet: dixit ei. Dñe: ſi tu ſu-
ſtuliſti eum dicito mihi vbi poſuiſti eum
⁊ ego eum tollam. Dixit ei ieſus. Maria
Conuerſa illa dixit ei. Rabboni: qḋ dr̄ ma
giſter. Dixit ei ieſus. Noli me tangere: nõ
E dum eñ aſcẽdi ad patrẽ meũ. Uade aũt
ad fratres meos ⁊ dic eis. Aſcẽdo ad pa-
trem meũ ⁊ p̄rem vr̄m: deum meũ ⁊ deũ
vr̄m. Uenit maria magdalene annũciãs
diſcipulis: qꝛ vidi dñm et hec dixit mihi.
Lu. 24. f. Cum ergo ſero eſſet die illo vna ſabbato
rũ et fores eſſent clauſe vbi erãt diſcipuli
ↄgregati ꝑpter metum iudeorũ: venit ie
ſus et ſtetit in medio: ⁊ dixit eis. Pax vo-
bis. Et cũ hoc dixit: oñdit eis manꝰ ⁊ la-
J. 20. f. tus. Gauiſi ſunt ergo diſcipuli viſo dño.
Dixit ergo eis iterum. Pax vobis. Sicut
miſit me pater: ⁊ ego mitto vos. Hec cũ
Mat. 18. b. dixiſſet: inſufflauit et dixit eis. Accipite
F ſpm̄ ſctm̄. Quorũ remiſeritis pctã: remit
tunt̃ eis: ⁊ quoꝝ retinueritis: retẽta ſunt
Thomas aũt vnus ex duodecim: q̇ dr̄ di
dymꝰ nõ erat cũ eis qñ venit ieſus. Dixe
runt ergo ei alij diſcipuli. Uidimus dñm
Ille aũt dixit eis. Niſi videro in manibus
eiꝰ fixurã clauoꝝ: ⁊ mittã digitũ meũ in
locum clauoꝝ: ⁊ mittã manũ meã in la-
tus eiꝰ: nõ credã. Et poſt dies octo iterũ
erãt diſcipuli eiꝰ intꝰ ⁊ thomas cum eis.
Uenit ieſus ianuis clauſis: ⁊ ſtetit in me
J. eadem dio: et dixit eis. Pax vobis. Deinde dixit
G thome. Infer digitum tuum huc: ⁊ vide
manꝰ meas: ⁊ affer manũ tuã ⁊ mitte in
latꝰ meũ: ⁊ noli eẽ incredulꝰ: ſꝫ fidelis. Rñ
dit thomas ⁊ dixit. Dñs meꝰ ⁊ deꝰ meus.
Dixit ei ieſus. Qꝛ vidiſti me thoma credi
diſti beati q̇ non viderunt ⁊ crediderunt.
Multa q̇dẽ ⁊ alia ſigna fecit ieſus in cõ-
ſpectu diſcipuloꝝ ſuoꝝ q̇ nõ ſunt ſcripta J. 12. g.
in libro hoc: hec aũt ſcripta ſunt vt creda
tis: qꝛ ieſus eſt xp̄s filꝰ dei: ⁊ vt credẽtes
vitã ✠ habeatis in noie eius. Al. ✠ eter-
nam.

¶ C. S. Poſtea iterum manifeſtauit ſe ieſus ad
mare tyberiadis ⁊c. de piſcatione petri: dicit pe
tro tertio: paſce oues meas. Capitulum. xxi.

Poſtea manifeſtauit ſe A
iterũ ieſus ad mare ty-
beriadis. Manifeſta-
uit autẽ ſic. Erãt ſil' ſy-
mon petrꝰ ⁊ thomas q̇
dr̄ didymus et natha-
nael qui erat a chana
galilee: ⁊ filij zebedei ⁊
alij ex diſcipulis eiꝰ duo. Dicit eis ſymõ
petrꝰ vado piſcari. Dicunt ei. Uenimꝰ ⁊
nos tecum. Et exierunt ⁊ aſcenderũt in Luce. 5. a.
nauẽ: ⁊ illa nocte nihil p̄ndiderũt. Ma B
ne aũt iã facto: ſtetit ieſus in littore: non
tñ cognouerunt diſcipuli qꝛ ieſus eſt. Di
cit ergo eis ieſus. Pueri: nunq̇d pulmen
tariũ habetis? Rñderunt ei. Nõ. Dicit eis
Mittite in dexterã nauigij rhete: et inue-
nietis. Miſerũt ergo ⁊ iã nõ valebãt illḋ
trahere p̄ multitudine piſciũ. Dicit ergo
diſcipulus ille quẽ diligebat ieſus petro
Dñs eſt. Symõ petrꝰ cũ audiſſet qꝛ dñs C
eſt: tunica ſuccinxit ſe (erat eñ nudus) ⁊
miſit ſe in mare. Alij autẽ diſcipuli naui-
gio venerunt. Nõ eñ lõge erãt a terra: ſꝫ
q̄ſi cubitis ducẽtis trahẽtes rhete piſciũ
Ut ergo deſcenderunt in terrã: viderunt
prunas poſitas: ⁊ piſcẽ ſuppoſitum ⁊ pa Lu. 24. f.
nem. Dicit eis ieſus. Afferte de piſcibus
q̄s p̄ndidiſtis nunc. Aſcẽdit ſymõ petrꝰ Luce. 24. f.
et traxit rhete in terrã plenum magnis pi
ſcibꝰ: cẽtũ q̇nq̄gintatribꝰ. Et cũ tãti eẽnt
nõ eſt ſciſſum rhete. Dixit eis ieſus. Ueni
te prãdete. Et nemo audebat diſcũbẽtiũ D
interrogare eũ: tu q̇s es: ſciẽtes qꝛ dñs eſt
Et venit ieſus ⁊ accepit panẽ ⁊ dabat ✠ Al. ✠ dat.
eis ⁊ piſcẽ ſilr̃. Hoc iã tertio manifeſtatꝰ
eſt ieſus diſcipl'is ſuis cum ſurrexiſſet a
mortuis. Cũ ergo prãdidiſſent: dixit ſy-
moni petro ieſus. Symõ iohãnis diligis
me plus his? Dixit ei. Etiã dñe tu ſcis qꝛ
amo te. Dixit ei. Paſce agnos meos. Di-
xit ei iterũ. Symõ iohãnis diligis me? Ait E
ille. Etiam dñe: tu ſcis: qꝛ amo te. Dixit ei
iterũ. Paſce agnos meos. Dixit ei tertio.

Simon iohānis amas me? Cōtriſtatus
eſt petr⁹ q: dixit ei tertio: amas me: et di-
xit ei. Dñe: tu oīa noſti: tu ſcis q: amo te.
Dixit ei. Paſce oues meas. Amē amē di-
F co tibi: cū eſſes iunior cingebas te et ābu
labas vbi volebas. Cum aūt ſenueris: ex
tēdes man⁹ tuas ꝛ ali⁹ te cinget ꝛ ducet
q̄ tu nō vis. Hoc aūt dixit ſignificās: qua
morte clarificatur⁹ eēt deū. Et cū hoc di
xiſſet: dixit ei. Seq̄re me. Cōuerſus petr⁹
vidit illū diſcipulum quē diligebat ieſus
ſeq̄ntē: q̄ ꝛ recubuit in cena ſup pect⁹ ei⁹
J.13.c. ꝛ dixit. Dñe q̄s eſt q̄ tradet te? Hunc ergo
Alio ✝ ad te cū vidiſſet petr⁹: dixit ieſu ✝ Dñe: hic aūt
ſum. q̄d? Dixit ei ieſus. Sic eum volo manere
G donec veniam: q̄d ad te? Tu me ſequere
Exijt ergo ſmo iſte inter fratres: q: diſci
pul⁹ ille nō morit. Et nō dixit ei ieſus: nō
morit: ſ; ſic eū volo manere donec veniā
q̄d ad te? Hic eſt diſcipul⁹ ille q̄ teſtimo-
niū phibet de his: ꝛ ſcripſit hec. Et ſcim⁹
q: verum eſt teſtimoniū ei⁹. Sunt autem
ꝛ alia multa q̄ fecit ieſus: q̄ ſi ſcribantur
p ſingula: nec ipm arbitror mundū cape
poſſe eos q̄ ſcribēdi ſunt libros.

¶ Explicit euāgeliū ſm Iohānē.

¶ Incipit pfatio ſcti Hieronymi in om
nes epiſtolas ſancti Pauli.

PRimum q̄rit: q̄re poſt
euāgelia que ſupplemē
tū legis ſunt: et in q̄b⁹
nobis exēpla ꝛ pcepta
viuēdi pleniſſime dige
ſta ſunt: voluerit apl's
has epl'as ad ſingulas
eccl'ias deſtinare. Hac
aūt cauſa factū videt: vt ſcz initia naſcē-
tis eccl'ie nouis cauſis exiſtētibus pueni
ret: ꝛ vt pñtia atq; orientia reſecare vitia
ꝛ poſt futuras excluderet q̄ſtiōes exēplo
pphetaꝝ q̄ poſt editā legē moyſi in q̄ oīa
dei mādata legebātur: nihilomin⁹ tñ do-
ctrina ſua rediuiua ſup ppli cōpriſſere pec-
cata: ꝛ ppter exēpliū viuēdi libros ad nřaz
etiā memoriā trāſmiſerūt. Deinde q̄ritur
Cur nō ampli⁹ q̄ decē epl'as ad eccl'ias
ſcripſerit? Decē ſunt em̄ cū ea q̄ dr ad he-
breos. Nā reliq̄ q̄ttuor ad diſcipl'os ſpālr
ſunt porrecte. Ut oñderet nouū non di-
ſcrepare a veteri teſtamēto: ꝛ ſe cō legē nō
facere moyſi ad numeꝝ primoꝝ decalogi
mādatorū ſuas epl'as deſtinauit: ꝛ quot
ille preceptis a pharaone inſtituit libera
tos: totidē hic epl'is a diaboli ꝛ idolatrie
ſeruitute edocet acq̄ſitos. Nam ꝛ duas ta

bulas lapideas duoꝝ teſtamētorum figu
ram habuiſſe viri erudiſſimi tradiderunt.
Epiſtolam ſane que ad hebreos ſcribitur
q̄dam pauli nō eſſe ptendūt: eo q̄ non ſit
ei⁹ noīe titulata: ꝛ ppter ſermonis ſtiliq;
diſtantiaꝝ: ſed aut barnabe iuxta tertullia
num: aut luce iuxta quoſdā: vel certe cle
mētis diſcipuli aploꝝ: ꝛ epi romane ec
cleſie poſt aplos ordinati. Quib⁹ reſpon-
dēdum eſt: ſi pptere a pauli nō erit: q: ei⁹
nō hz nomē: ergo nec alicui⁹ erit: q: nul-
lius noīe titulat. Qd̄ ſi inconueniens ab
ſurdūq; eſt: ipſi⁹ magis eſſe credenda eſt
q̄ tanto doctrine ſue fulget eloquio. Sed
q̄m apud hebreorū eccl'ias q̄ſi deſtructor
legis falſa ſuſpitiōe habebat: voluit taci-
to nomine de figuris legis et veritate xpi
reddere rōnem: ne odium noīs in fronte
ꝓtitulati: vtilitatem excluderet lectionis.
Non eſt ſane mirꝝ ſi eloq̄ntior videatur in
pprio .i. hebreo: q̄ in pegrino .i. in greco
quo cetere epiſtole ſunt ſcripte ſermōe.
Mouet etiā q̄ſdā: q̄re romanoꝝ epl'a in
pmo ſit poſita cū eā nō primo ſcriptam
rō manifeſtet. Nā hanc ſe proficiſcentem
hieroſolymā ſcripſiſſe teſtat cū corīthios
ꝛ alios iam ante vt miniſteriū qd̄ ſecum
portatur⁹ erat colligerēt: iſtis adhortat⁹
ſit. Uñ ꝛ intelligi q̄dā volunt ita oēs epi-
ſtolas ordinatas: vt pma poneret: cui⁹
poſterior fuerit deſtinata: vt p ſingulas
epl'as gradib⁹ ad pfectiora veniretur. Ro
manoꝝ nāq; pleriq; tam rudes erant: vt
nō intelligerēt dei ſe grā ꝛ non ſuis meri
tis eſſe ſaluatos: ꝛ ob hoc duo inter ſe po
puli cōflictarent. Idcirco illos indigere aſ
ſerit ✝ corrigi vitia gentilitatis priora com Alio ✝ con
memorās. Corinthijs aūt iā dicit ſciētie firmari.
gratiā eſſe cōceſſam: ꝛ nō tā omēs increpat
pat q̄ cur peccantes non increpauerint:
rephendit: ſicut ait. Audit inter vos for-
nicatio. Et iteꝝ. Cōgregatis vobis cum 1.Cor.5.
meo ſpū: tradere huiuſcemodi ſathane. Ibidem.
In ſcđa vero laudāt: ꝛ vt magis ac magis
pficiant: cōmonent. Galathe vero iā nul-
lius criminis arguunt: niſi hoc tm̄ q̄ cal
lidiſſimis pſeudo apoſtolis crediderunt.
Epheſij ſane nulla reprehēſione: ſ; mul-
ta laude ſunt digni q: fidem apoſtolicam
ſeruauerunt. Philippenſes etiam multo
magis collaudant: q̄ nec audire quidem
falſos aplos voluerunt. Teſſalonicenſes 1.Thes.2.c
nihilominus in duabus epiſtolis omni
laude proſequitur: eo q̄ non ſolum fidez
inconcuſſam ſeruauerint veritatis: ſed
etiam in perſecutione ciuium fuerint cō-

ſtātes inuicti. Coloſſenſes aūt tales erāt vt cū ab apl'o viſi corporal'r non fuiſſent hac laude digni haberent: ⁊ ſi corpe inqt abſens ſū: ſʒ ſpū vobiſcū ſū gaudēs ⁊ vidēs ordinē vr̄m. De hebreis v'o qd dicendū eſt quoꝝ teſſalonicēſes q plurimum laudati ſunt: imitatores facti eſſe dicunt

1. Theſſal. 2. c. Sicut ipſe ait. Et vos fratres imitatores facti eſtis eccleſiaꝝ dei q ſūt in iudea Eadē eni paſſi eſtis ⁊ vos a cōtribulibus vr̄is q et illi a iudeis. Apud ipſos q̄ꝫ hebreos eadē cōmemorat: dicēs. Nā ⁊ vinctis

Hebr. 10. f. cōpaſſi eſtis: ⁊ rapinā bonoꝝ vr̄oꝝ cū gaudio ſuſcepiſtis: cognoſcētes vos hr̄e meliorē ⁊ manentē ſubſtantiā.

¶ Incipit plogus ſpecialis in epiſtolā ad romanos.

Omani ſunt qui ex iudeis ⁊ gentib⁹ crediderunt. Hi ſupba ɔtētiōe volebant ſe alterutrum ſupponere. Nam iudei dicebant. Nos ſumus ppl's dei quos ab initio dilexit et fouit. Nos circūciſi ex genere abraā: ſancta deſcēdim⁹ ex ſtirpe: ⁊ notus retro apud iudeam tm̄ deus. Nos de egypto ſignis dei ⁊ virtutibus liberati: mare ſicco ptranſiuimus pede: cū inimicos nr̄os grauiſſimi fluctus inuoluerēt. Nobis pluit m̄āna dn̄s in deſerto: ⁊ quaſi filiis ſuis celeſte pabulum miniſtrauit. Nos die noctuqꝫ in colūna nubis igniſqꝫ preceſſit vt nobis in inuio iter oñderet. Atqꝫ vt cetera ei⁹ circa nos immēſa bn̄ficia taceamus: nos ſoli digni fuim⁹ dei legē accipere: ⁊ vocē dei loquētis audire: eiuſqꝫ cognoſcere voluntatem

Matt. 15. c. In qua lege nobis promiſſus eſt xp̄s: ad q̄s etiā ip̄e ſe veniſſe teſtat⁹ eſt: dicēs. Nō veni niſi ad oues q pierent domus iſrael: cū vos canes poti⁹ q̄ hoīes appellauerit Equū ne ergo eſt vt idola hodie deſerentes qbus ab initio deſeruiſtis nobis ɔparemini: ⁊ nō poti⁹ in pſelitoꝝ locum ex legis auctoritate ⁊ ɔſuetudine deputemini Et hoc ip̄m nō merebamini: niſi qꝛ larga ſemp dei clemētia voluit vos ad noſtram imitationem admittere. Gētes etiā econtrario rn̄debāt. Quanto eni maiora erga vos dei bn̄ficia narraueritis: tanto maioris vos criminis reos eſſe monſtrabitis.

Exo. 14. c. Semp eni his oib⁹ extitiſtis ingrati. Nā ipſis pedibus qbus aridū mare tranſiſtis ludebatis ante idola q feciſtis: et ipſo ore q paulo ante ob necem aduerſarioꝝ dn̄o cātaueratis: ſimulacra vobis fieri popoſciſtis: illis oculis quibus venerando deū in nube vel igne conſpicere ſolebatis: ſimulachra intuebamini. M̄āna q̄ꝫ vobis faſtidio fuit: ⁊ ſemp in deſerto ɔtra dn̄m murmuraſtis: ad egyptum vnde vos manu valida eiecerat: redire cupiētes. Quid

Nu. 14. g. plura? Ita pr̄es veſtri crebra puocatione dn̄m irritauerūt: vt oēs in heremo morerent: nec plus ex ſeniorib⁹ eoꝝ q̄ duo homines terrā repromiſſiōis intrarēt. Sed quid antiqua replicam⁹: cum etiā ſi illa minime feciſſetis de hoc ſolo: nemo vos dignos venia iudicaret: q̄ dn̄m xp̄m prophetaꝝ ſemp vobis vocib⁹ repromiſſum nō ſolū ſuſcipere noluiſtis ſed etiā morte peſſima pemiſtis. Quem nos vt cognouimus ſtatim credidim⁹: cum nobis de eo antea nō fuerit pdicatū. Vn̄ pbat q̄ idolis ſeruiuim⁹: non obſtinationi mētis: ſʒ ignorātie deputādū. Qui eni cognitū illico ſeqmur: olim vtiqꝫ ſeqremur: ſi antea cognouiſſem⁹. Sic autem vos de generis nobilitate iactatis: q̄ſi non moꝝ imitatio magis q̄ carnalis natiuitas filios vos faciat eſſe ſctōꝝ. Deniqꝫ eſau ⁊ iſmael cū de ſtirpe ſint abrae minime tn̄ in filiis reputant. His taliter altercātibus apl's ſe mediū īterponēs: ita partiū dirimit q̄ſtiones: vt neutrū eoꝝ ſua iuſticia ſalutē meruiſſe ɔfirmet: ambos v'o ppl'os et ſciēter ⁊ grauiter deliqſſe. Iudeos quidē q̄ p puaricationē legis deū inhonorauerūt: gētes v'o q̄ cū cognitū de creatura creatorē: vt deū debuerint venerari gl'iam ei⁹ in manu facta mutauerint ſimulacra. Utroſqꝫ etiā ſimiliter veniā cōſecutos: equales eſſe veriſſima rōne demonſtrat: preſertim cū i eadē lege pdictū ſit: ⁊ iudeos ⁊ gētes ad xp̄i fidē vocādos eſſe oſtendat: q̄pobrē viciſſim eos humilians: ad pacem et concordiam cohortatur.

¶ Explicit prologus.

¶ Argumentum in epiſtolam pauli ad Romanos.

Omani ſunt partis italie. Hi pducti ſunt a falſis apl'is: et ſub nomie dn̄i noſtri ieſu xp̄i in legem et prophetas erāt inducti. Hos reuocat apoſtolus ad veram et euangelicam fidem ſcribens eis a corintho.

¶ Explicit argumentum.

¶ Epiſtola beati Pauli apoſtoli ad Romanos incipit.

¶ L.S. Oſtendit apoſtolus charitatē ſe habere ad romanos: ac deinde vitia eoꝝ redarguit qui ſequuntur deſideria ſua. Capitulū.j.

A P Aulus ſeru⁹
ieſu xp̄i: vocatus ap̄ls
ſegregat⁹ in euāgeliū
dei: qđ ante ꝓmiſerat
per prophetas ſuos in
ſcripturis ſanctꝭ de fi
lio ſuo: q̄ fact⁹ eſt ei ex
ſemine dauid ſēm carnē: qui ꝑdeſtinatus
eſt filꝰ dei in virtute ſēm ſpūm ſanctifica-
tionis ex reſurrectione mortuoꝝ ieſu xp̄i
dn̄i nr̄i p̄ quē accepim⁹ gr̄am ⁊ apoſtola
tū ad obediēdū fidei i oībus gētib⁹ pro
noīe ei⁹ i q̄b⁹ eſtis ⁊ vos vocati ieſu xp̄i.
oīb⁹ q̄ ſunt rome dilectis dei vocatꝭ ſctis.
2.Timo. 1.a Gr̄a vobis ⁊ pax a deo pr̄e ⁊ dn̄o nr̄o ie-
ſu xp̄o. Primū q̄dē gr̄as ago deo meo p̄
ieſuꝫ xp̄m ꝓ oīb⁹ vobis: q2 fides vr̄a an-
B nūciat i vniuerſo mūdo. Teſtis eīm mihi
eſt de⁹ cui ſeruio i ſpū meo: in euāgelio
filij ei⁹: q̄ ſine intermiſſiōe mēoriā vr̄i fa
cio ſemꝑ in orōnibus meis: obſecrans ſi
quo mō tādē aliq̄n ꝓſperū iter habeā in
volūtate dei veniēdi ad vos. Deſidero eīm
videre vos: vt aliq̄đ impartiar vobis gr̄e
ſpirītalis ad ꝯfirmādos vos: id eſt ſimul
cōſolari i vobis p̄ eā q̄ inuicē ē fidē veſtrā
atq3 meā. Nolo aūt vos ignorare fratres
q2 ſepe ꝓpoſui venire ad vos ⁊ ꝓhibitus
ſum vſq3 adhuc: vt aliquē fructū habeaꝫ
in vobis: ſicut ⁊ i ceteris gētibus. Grecis
ac barbaris. ſapiētib⁹ ⁊ inſipiētib⁹ debi-
tor ſuꝫ: ita q̄ i me promptū ē ⁊ vobis q̄ ro-
me eſtis euāgelizare. Nō ei erubeſco euā
Abacuc.2.a. geliū. Virt⁹ eīm dei eſt i ſalutē oī credēti
iudeo ꝑmū ⁊ greco. Iuſticia eīm dei in eo
Hebr.10.g reuelat̄ ex fide i fidē: ſicut ſcriptū eſt. Iu
C ſtus aūt ex fide viuit. Reuelat̄ eīm ira dei
de celo ſuꝑ oēm īpietatē ⁊ iuſticiā hoīm
eoꝝ qui veritatē dei i iniuſticia detinent
q2 qđ notū ē dei manifeſtū eſt i illis. De⁹
eīm illis manifeſtauit. ✠ Inuiſibilia eīm Alio ✠ reuelauit.
ip̄ius a creatura mūdi p̄ ea q̄ facta ſunt
intellecta ꝯſpiciunt̄: ſempiterna q3 eius
virtus et diuinitas: ita vt ſint inexcuſabi
les. Q2 cū cognouiſſent deum: non ſicut 1.Cor.1.b.
deuꝫ glorificauerunt aut gr̄as egerūt ſed Ephe.4.d.
euanuerūt in cogitationib⁹ ſuis: ⁊ obſcu
ratū eſt inſipiēs cor eoꝝ. Dicētes eīm ſe eē
ſapiētes ſtulti facti ſunt. Et mutauerunt
gloriā īcorruptibilis dei in ſimilitudinem
imaginis corruptibilis hoīs: et volucruꝫ
⁊ quadrupedū ⁊ ſerpētiū. Propter quod
tradidit illos de⁹ in deſideria cordis eoꝝ
in imūdiciā: vt ꝯtumelijs afficiāt corpo-
ra ſua in ſemetipſis. Q2 ✠ ꝯmutauerunt Alio ✠ qui
veritatē dei i mēdaciū: ⁊ coluerūt ⁊ ſerui
erūt creature poti⁹ q̄ creatori: qui eſt bn̄-
dictus in ſecula amē. Propterea tradidit 1.9.a.
illos de⁹ in paſſiōes ignominie. Nā femi D
ne eoꝝ immutauerūt naturalē vſum in eū 32.q.7.c.Ad
vſum q̄ eſt cōtra naturā. Silr̄ aūt ⁊ ma- vſus.
ſculi relicto naturali vſu femine exarſert
in deſiderijs ſuis in inuicē: maſculi i ma
ſculos turpitudinē oꝑantes: ⁊ mercedem
quā oportuit erroris ſui in ſemetipſis re-
cipiētes. Et ✠ ſicut nō ꝓbauerūt deum Alio ✠ quia.
habere in noticia: tradidit illos de⁹ in re
probū ſenſuꝫ: vt faciāt ea q̄ nō cōueniūt
repletos oī iniq̄tate: malicia: fornicatio-
ne: auaricia: neq̄tia: plenos inuidia: homi
cidijs: cōtētiōe: dolo: malignitate: ſuſur-
rones: detractores: deo odibiles: cōtume
lioſos: ſuꝑbos: elatos: inuētores maloꝝ
parētib⁹ nō obediētes: inſipiētes: incōpo
ſitos ſine affectiōe: abſq3 federe: ſine mi
ſericordia. Qui cuꝫ iuſticiā dei cognouiſ
ſent: nō intellexerunt: q̄m q̄ talia agunt:
digni ſunt morte nō ſolū q̄ ea faciunt ſed
etiā qui conſentiunt facientibus.

¶ L.S. Redarguit apoſtolus vitia iudeorum: dicens eos in culpa gentilibus ſimiles: ⁊ quo ad aliquid peiores. Capitulū.ij.

P Ropter qđ inexcuſabi- A
lis es: o hō oīs q̄ iudi 1.q.1.c.Vl
cas. In quo eīm alterū due.
iudicas teipſum cōdē Mat.7.a.
nas. Eadē ei agis que 3.q.9.c.Ci
iudicas. Scimus eīm nihil.
q̄m iudiciū dei eſt ſēm
veritatē in eos q̄ talia
agūt. Exiſtimas aūt hoc o hō oīs q̄ iudi
cas eos q̄ talia agūt ⁊ facis ea: q2 tu effu-
gies iudiciuꝫ dei. An diuitias bonitatis

eius ꝛ patiētie ꝛ lōganimitatis cōtēnis?
Ignoras qm̄ benignitas dei ad pniām ✝
te adducit. Scḋm aūt duricā tuā ꝛ ipe-
nitēs cor: thesaurizas tibi irā in die ire ꝛ
reuelationis iusti iudicij dei: qui reddit vni
cuiqꝫ ſm̄ opa eiꝰ. His qdē qui ſm̄ patien
tiā boni opis glīam ꝛ honorē et incorru-
ptionē q̄rētibꝰ vitā eternā. His autē qui
ſūt ex ɔtētiōe: ⁊ q nō acq̄eſcūt ꝟitati: cre
dūt aūt iniq̄tati: ira ꝛ indignatio: tribula
tio ꝛ āguſtia in oēm aiam hoīs opantis
malū iudei primū ꝛ greci. Glīa aūt et ho
nor ꝛ pax oī operanti bonū iudeo p̄mū et
greco. Nō eñ ē acceptio pſonarū apd̄ deū
Quicūqꝫ eñ ſine lege peccauerūt: ſine le
ge peribūt. Et q̄cūqꝫ i lege peccauerūt p
legē iudicabunł. Non eñ auditores legis
iuſti ſunt apud deū: ſed factores legis iu-
ſtificabunł. Cū eñ gentes q legem non
habent naturaliter ea que legis ſunt fa-
ciūt: eiuſmodi legē non habentes: ipſi ſi-
bi ſunt lex: qui oſtendunt opus legis ſcri
ptū in cordibus ſuis: teſtimoniū redden
te illis conſcientia ipſorum: ꝛ inter ſe in-
uicem cogitationū accuſantium: aut etiā
defendentiū in die cum iudicabit deꝰ oc
culta hominū ſꝫ euangeliū meū p ieſuꝫ
xp̄m. Si autem tu iudeus cognominaris
et requieſcis in lege: ꝛ gloriaris in deo et
noſti voluntatem eius et probas vtiliora
inſtructus per legem cōfidis teipſum eē
ducem cecorꝫ: lumē coꝝ qui in tenebris
ſunt eruditoꝝ inſipiētiū magiſtrū infan-
tiū habētē formā ſciētie ꝛ veritatis i lege
Qui ergo alium doces: teipm̄ nō doces.
Qui p̄dicas nō furādū furaris Qui dicis
nō mechādū mecharis. Qui abominaris
idola ſacrilegiū facis. Qui in lege glori
ris p p̄uaricationē legis deū inhonoras.
Nomē eñ dei per vos blaſphemał inter
gētes. Sicut ſcriptuꝫ eſt. Circūciſio qdē
prodeſt ſi legē obſerues. Si autē p̄uarica
tor legis ſis: circūciſio tua p̄putiuꝫ facta
eſt. Si igił p̄putiū iuſticias legis cuſto-
diat: nōne p̄putiū illius in circūciſionēꝫ
reputabitur. Et iudicabit id qḋ ex natura
eſt p̄putiuꝫ legē cōſummās te q per lraꝫ
et circunciſionē p̄uaricator legis es. Nō
eñ qui in manifeſto iudeus eſt: neqꝫ qui
in manifeſto in carne eſt circunciſio: ſed
qui in abſcondito iudeus eſt: ꝛ circunci-
ſio cordis in ſpiritu nō littera: cuiꝰ laus
non ex hominibus: ſed ex deo eſt.

¶ C. 3. Oſtendit in quo iudei erant gentibꝰ me
liores pbans tam gentiles q̄ iudeos indigere
gratia chriſti. Capitulū. iij.

Quid ergo amplius iu-
deo eſt aut que vtilitas
circunciſionis. Mul-
tū p oēm moduꝫ. Pri-
mum qdem: q2 credita
ſunt illis eloquia dei.
Quid eñ ſi quidā illoꝝ
nō crediderūt. Nunq̄d
incredulitas illoꝛum fidē dei euacuauit.
Abſit. Eſt autē deꝰ verax: ois aūt hō mē
dax. Sicut ſcriptū ē. Ut iuſtificeris i ſer
monibꝰ tuis: ꝛ vincas cum iudicaris. Si
autē iniquitas noſtra iuſticiam dei cōmē
dat: quid dicemꝰ. Nunq̄d iniquus eſt deꝰ
qui infert irā. Scḋm hominē dico. Abſit
Alioquin quō iudicabit deꝰ hunc mun-
dum. Si eñ veritas dei in meo menda-
cio abundauit in gloriā ipſius: quid ad-
huc ego tāq̄ peccator iudicor. Et non ſi-
cut blaſphemamur: ꝛ ſicut aiūt qdā nos
dicere faciamus mala vt veniant bona.
Quoꝝ dānatio iuſta eſt. Quid ergo. Pre-
cellimꝰ eos. Nequaq̄. Cauſati eñ ſumꝰ
iudeos ꝛ grecos: oēs ſub pctō eſſe. Sicut
ſcriptum eſt. Quia nō eſt iuſtus q̄ſq̄: nō
eſt intelligens: non eſt requirens deum.
Oēs declinauerunt: ſimul inutiles facti
ſunt: nō eſt q faciat bonuꝫ: nō eſt vſqꝫ ad
vnuꝫ. Sepulchruꝫ patēs eſt guttur eoꝝ:
linguis ſuis doloſe agebant: venenū aſpi
dum ſub labijs eorū. Quoꝝ os maledi-
ctione ꝛ amaritudine plenuꝫ eſt: veloces
pedes eoꝝ ad effundenduꝫ ſanguinē. Cō
tritio ꝛ infelicitas in vijs eorū: ꝛ viā pa-
cis nō cognouerunt: nō eſt timor dei āte
oculos eoꝝ. Scimus autē qm̄ q̄cūqꝫ lex
loquił: his q i lege ſunt loquił. Ut oē os
obſtruał: et ſubditꝰ fiat ois mundus deo
q2 ex operibus legis nō iuſtificabił ois ca
ro corā illo. Per legem eñ cognitio pctī.
Nunc aūt ſine lege iuſticia dei manifeſta
ta eſt: teſtificata a lege ꝛ prophetis. Iuſti
cia autē dei per fidē ieſu chriſti: in oēs et
ſup oēs q credunt in eū. Nō eñ eſt diſtin
ctio. Oēs eñ peccauerunt ꝛ egent gloria
dei. Iuſtificati gratis per gratiaꝫ ipſius:
per redēptionē que eſt in chriſto ieſu quē
propoſuit deus ꝓpitiatorē p fidē in ſan-
guine ipſiꝰ ad oſtēſionē iuſticie ſue ꝓpter
remiſſionē p̄cedentiū delictoꝛꝫ in ſuſtē
tatione dei ad oſtenſionem iuſticie eius
in hoc tpe: vt ſit ipſe iuſtus et iuſtificans
eum q ex fide eſt ieſu chriſti. Ubi eſt ergo
gloriatio tua. Excluſa eſt. Per quā legē.
Factorꝫ. Non. Sed per legem fidei. Ar
bitramur enim iuſtificari hominem per

Mat. patiē-
tiam.
Mat. 16. d.
Ephe. 6. b.
Col. 3. d.
Act. 10. f.
Iaco. 2. b.
1. pe. 1. c.
Mat. 7. c.
Iaco. 1. d.
e
De pe. diſt.
4. c. ſi ex ho
mo.
19. q. 2. ca.
due ſunt.
b
Eze. 36. f.
a
Iohā. 3. d.
ꝛ 8. c.
Ps. 50.
b
Ps. 13. a
Ps. 5. 13. 139
c
Gal. 2.
d

ſidē ſine opib⁹ legis. An iudeoꝝ de⁹ tm̄?
Nōne ⁊ gētiū? Immo ⁊ gētiū. Qm̄ q̄dem
vn⁹ ē de⁹ q̄ iuſtificat circūciſionē ex fide
et ꝑputiū ꝑ fidē. Legē ergo deſtruim⁹ ꝑ
fidem? Abſit. Sed legem ſtatuimus.
¶ C.S. Declarat apoſtolus ꝑ exemplū abrae fi
dem requiri ad ſalutem: ⁊ legem veterem ad ſa
lutem non ſufficere. Capitulum .iiij.

A uid ergo dicem⁹ inue
niſſe abraā patrem no
ſtruꝫ ſm carnē. Si eñ
abraā ex operib⁹ legis
iuſtificat⁹ ē habet glo
riā: ſed nō apud deum
Quid eñ dicit ſcriptu
Gen.15.b. ra. Credidit abraā deo
Gal.3.a. et reputatum eſt illi ad iuſticiam. Ei aūt
Iaco.2.g. qui operat᷑ merces non imputat᷑ ſm gra
tiā: ſed ſm debitū. Ei vo qui nō operat᷑:
credēti aūt in eū qui iuſtificat impiū: re
putat᷑ fides eius ad iuſticiā ſm propoſi
tum gratie dei: ſicut ⁊ dauid dicit: beatitu
dinē hoīs cui deus accepto fert iuſticiaꝫ
Ps.31. ſine operib⁹. Beati quorum remiſſe ſunt
iniquitates: ⁊ quoꝝ tecta ſunt peccata.
Btūs vir cui non imputauit dñs pecca
tum. Beatitudo ergo hec in circūciſione
B tm̄ manet: an etiā in preputio. Dicimus
enim: q2 reputata eſt fides abrae ad iuſti
ciā. Quō ergo reputata eſt. In circūciſio
ne: an in ꝑputio? Nō in circūciſione: ſed
in preputio. Et ſignū accepit circūciſio
nis ſignaculum iuſticie fidei q̄ eſt in pre
putio: vt ſit pater oīm credētiū ꝑ prepu
tiū. vt reputet᷑ ⁊ illis ad iuſtitiam. Et ſit
pater circūciſiōis: nō his tm̄ qui ſunt ex
circūciſiōe ſed ⁊ his q̄ ſectant᷑ veſtigia fi
dei que eſt in preputio pr̄is noſtri abrae.
C Nō eñ ꝑ legeꝫ ꝓmiſſio abrae aut ſemini
eius vt heres eſſet mūdi: ſed ꝑ iuſticiā fi
dei. Si eñ q̄ ex lege heredes ſunt exina
nita eſt fides: abolita eſt ꝓmiſſio. Lex eñ
irram operat᷑. Ubi eſt nō eſt lex: nec preua
ricatio. Ideo ex fide vt ſcđm grām firma
ſit promiſſio omni ſemini: Non ei qui ex
lege eſt ſolū: ſed ⁊ ei qui ex fide eſt abrae
qui pater eſt oīm noſtrū: ſicut ſcriptū eſt
Gen.17.a. Quia patrē multaruꝫ gentium poſui te.
ante deū cui credidiſti: qui viuificat mor
tuos: ⁊ vocat ea q̄ non ſunt tanq̄ ea que
ſunt. Qui cōtra ſpem in ſpem credidit vt
fieret pater multarū gentium: ſm qđ di
ctū eſt ei. Sic erit ſemē tuū ſicut ſtelle ce
li ⁊ arena maris: Et non eſt infirmat⁹ in
fide: nec cōſiderauit corpus ſuum emor
Gene.13.b. tuū cū iā fere cētuꝫ eēt annoꝝ: et emor
tuam vuluā ſare. In repromiſſione etiaꝫ D
dei non heſitauit diffidentia: ſed confor
tatus eſt fide: dans gloriam deo pleniſſi
me ſciens: q2 quecunq3 promiſit deus po
tens eſt et facere. Ideo ⁊ reputatum eſt il
li ad iuſticiam. Non eſt autem ſcriptum
tm̄ propter ipſum: quia reputatuꝫ eſt illi
ad iuſticiam: ſed et propter nos quibus
reputabit᷑ credentibus in eum qui ſuſci
tauit ieſum xp̄m dñm noſtruꝫ a mortuis
qui traditus eſt ꝑpter delicta noſtra: ⁊ re
ſurrexit propter iuſtificationeꝫ noſtram.
¶ C.S. Apoſtolus oſtendit virtutem fidei in cre
dentium iuſtificatiōe: qm̄ regnauit mors ab adā
vſq3 ad chriſtum. Capitulū .v.

A uſtificati ergo ex fide
pacē habeam⁹ ad deū
per dñm noſtruꝫ ieſum
chriſtum per quem ha
bemus acceſſum per fi
dem in gratiam iſtā in
qua ſtamus: ⁊ gloria
mur in ſpe glorie filio
rum dei. Non ſolum autem ſed etiā glo
riamur in tribulationibus: ſciētes q2 tri
bulatio patientiam operatur: patientia
autem probationem. probatio vero ſpeꝫ. Ia.1.a.
Spes autem non confundit: quia chari
tas dei diffuſa eſt in cordibus noſtris per
ſpiritumſanctuꝫ qui datus eſt nobis. Ut B
quid enim xp̄s cum adhuc infirmi eſſem⁹ Hebr.9.b.
ſm tp̄s: ꝓ impijs mortuus eſt? Uix enim 1.Pe.3.d.
pro iuſto quis moritur: nā ꝓ bono forſitā
quis audeat mori. Commendat aūt cha
ritatem ſuam deus in nobis: qm̄ ſi cū ad
huc pctōres eſſem⁹ ſm tp̄s: chriſtus pro
nobis mortu⁹ eſt: multo igit᷑ magis nūc
iuſtificati in ſanguine ip̄ius ſalui erimus
ab ira ꝑ ip̄m. Si eñ cū inimici eſſemus
recōſiliati ſum⁹ deo per mortē filij eius.
multomagis reconſiliati ſalui erimus in
vita ipſius. Nō ſolum aūt: ſed ⁊ gl̄iamur
in deo ꝑ dñm nr̄m ieſum xp̄m per quem De cōſe. di
nunc reconciliationem accepimus. Pro 4.c. q̄rit in
pterea ſicut per vnū hoiem pctm̄ in hūc fi. ⁊ c. pla
mundum intrauit: ⁊ ꝑ pctm̄ mors: et ita cuit.
in omnes homies mors ꝑtrāſijt: in quo C
oēs peccauerunt. Uſq3 ad legē eñ pctm̄
erat in mundo. Pctm̄ autē non imputa
batur: cū lex nō eſſet: ſed regnauit mors
ab adā vſq3 ad moyſen: etiam in eos qui
nō peccauerunt in ſimilitudinē ꝑuarica
tionis ade: qui eſt forma futuri. Sꝫ nō ſi
cut delictū: ita et donū. Si eñ vnius de
licto multi mortui ſunt: multomagis grā
dei ⁊ donū in grā vnius hominis ieſu chri

ſti in plures abundauit. Et nõ ſicut per vnũ pctm̃: ita ⁊ donũ. Nã iudiciũ ex vno in ↄdẽnationẽ: gr̃a aũt ex multis delictis
b i iuſtificationẽ. Si ei i vni⁹ delicto mors regnauit ꝑ vnũ: multomagis abũdãtiã gratie ⁊ donationis ⁊ iuſticie accipiẽs in vita regnabũt ꝑ vnũ ieſum xp̃m. Igit̃ ſicut ꝑ vni⁹ delictũ i oẽs hoĩes i ↄdẽnatiõnẽ: ſic ⁊ ꝑ vni⁹ iuſticiã i oẽs hoĩes i iuſtificationẽ vite. Sicut eñ ꝑ inobedientiam vni⁹ hoĩs pctõres conſtituti ſunt multi: ita ⁊ ꝑ vni⁹ obediẽtiã iuſti ↄſtituent̃ multi. Lex aũt ſubintrauit vt abundaret delictũ. Ubi aũt abũdauit delictũ: ſupabũdauit ⁊ gr̃a. Ut ſicut regnauit peccatũ in mortẽ: ita ⁊ gr̃a regnet ꝑ iuſticiã in vitã eternã ꝑ ieſum xp̃m dominũ noſtrum.

¶ C. S declarat apl's in pctis nõ eſſe manendũ et ꝙ ſit virtuoſe operandum. Cap. vi.

A [Q]Uid ergo dicem⁹. Manebim⁹ in pctõ: vt gr̃a abũdet. Abſit. Qui eñ mortui ſumus peccato: quõ adhuc viuem⁹ in illo. An ignoratis fratres: quia quicunq̃ baptizati ſumus i xp̃o ieſu in morte ipſius baptizati ſum⁹. Conſepulti eñ ſum⁹ cũ illo ꝑ baptiſmum in mortem: vt quomodo chriſtus ſurrexit a mortuis per gloriã patris: ita ⁊ nos in nouitate vite ambulemus. Si eñ cõplantati facti ſum⁹ ſimilitudini mortis eius: ſimul ⁊ reſurrectiõis erimus. Hoc ſciẽtes q2 vet⁹ hõ noſter ſimul crucifixus eſt vt deſtruatur corpus peccati: vt vltra non
B ſeruiamus peccato. Qui eñ mortuus eſt iuſtificatus eſt a pctõ. Si aũt mortui ſumus cũ xp̃o credim⁹ q2 ſimul etiã viuemus cũ illo. Scientes ꝙ chriſtus reſurgens ex mortuis iã nõ morit̃: mors illi vltra non dñabit̃. Qð eñ mortuus eſt pctõ mortu⁹ eſt ſemel. Qð aũt: viuit viuit deo. Ita ⁊ vos exiſtimate vos mortuos quidẽ eſſe peccato: viuẽtes aũt deo in xp̃o ieſu. Non ergo regnet pctm̃ in veſtro mortali corpore vt obediatis cõcupiſcẽtijs eius. Sed neq̃ exhibeatis membra v̄ra arma iniq̃tatis pctõ: ſed exhibete vos deo tãꝗ
C ex mortuis viuentes: ⁊ membra veſtra arma iuſticie deo. Peccatum eñ vobis nõ dñabit̃. Nõ eñ ſub lege eſtis: ſed ſub gr̃a. Quid ergo. Peccabimus: q2 nõ ſumus ſub lege ſed ſub gr̃a. Abſit. An neſcit̃ q2 cui exhibetis vos ſeruos ad obediendum ſerui eſtis eius cui obediſtis: ſiue peccati ad mortem: ſiue obeditionis ad iuſticiã.
D Gratias autẽ deo ꝙ fuiſtis ſerui pcti: obediſtis autẽ ex corde i eã formã doctrine in qua traditi eſtis. Liberati autẽ a pctõ ſerui facti eſtis iuſticie. Humanũ dico ꝓpter infirmitatẽ carnis veſtre. Sicut eñ exhibuiſtis mẽbra veſtra ſeruire immundicie ⁊ iniq̃tati ad iniq̃tatẽ: ita nũc exhibete mẽbra veſtra ſeruire iuſticie in ſanctificationẽ. Cum eñ ſerui eſſetis pcti liberi fuiſtis iuſticie. Quẽ ergo fructum habuiſtis tũc i illis i q̃b⁹ nũc erubeſcitis. Nã finis illoꝝ mors ẽ. Nũc ṽo liberati a peccato: ſerui aũt facti deo habetis fructum veſtrũ i ſctificationẽ: finẽ ṽo vitã eternã. Stipẽdia eñ pcti mors: gr̃a aũt dei vita eterna: in chriſto ieſu dño noſtro.

¶ C. S. ponit apoſtolus ceſſationem legis veteris: que eſt lex mortis: ⁊ tractat de lege feminarum. Capitulum ſeptimum.

A [A]N ignoratis fratres ſcientib⁹ eñ legẽ loquor q2 lex i hoĩe dñat̃ quãto tp̃e viuit. Nã q̃ ſub viro eſt mulier viuente viro alligata ẽ legi. Si autem mortuus fuerit vir eius ſoluta eſt a lege viri. Igitur viuente viro vocabit̃ adultera ſi fuerit cũ alio viro. Si aũt mortu⁹ fuerit vir ei⁹ liberata ẽ a lege viri vt non ſit adultera ſi fuerit cum alio viro. Itaq̃ fratres mei ⁊ vos mortificati eſtis legi ꝑ corpus xp̃i vt ſitis alteri⁹ q̃ ex mortuis reſurrexit vt fructificet̃ deo. Cũ eñ eſſem⁹ i carne: paſſiões pctõꝝ q̃ ꝑ legẽ erãt operabant̃ in mẽbris nr̃is vt fructificarent
B morti. Nũc aũt ſoluti ſum⁹ a lege mortis in qua detinebamur: ita vt ſeruiamus in nouitate ſp̃us ⁊ nõ i vetuſtate l̃re. Quid ergo dicemus. Lex pctm̃ eſt. Abſit. Sed pctm̃ nõ cognoui niſi ꝑ legẽ. Nã cõcupiſcentiam neſciebam: niſi lex diceret: Nõ cõcupiſces. Occaſione autẽ accepta peccatũ ꝑ mandatũ opatũ eſt in me omnẽ ↄcupiſcẽtiã. Sine lege eñ pctm̃ mortuũ erat. Ego autẽ viuebam ſine lege aliqñ. Sed cũ veniſſet mãdatum pctm̃ reuixit. Ego aũt mortuus ſum ⁊ inuentũ eſt mihi mandatum qð erat ad vitã: hoc eſſe ad
C mortẽ. Nam pctm̃ occaſione accepta per mandatum ſeduxit me: ⁊ ꝑ illud occidit. Itaq̃ lex quidẽ ſancta et mãdatũ ſctm̃ ⁊ iuſtũ ⁊ bonũ. Qð ergo bonũ eſt mihi factum eſt mors. Abſit. Sed pctm̃ vt appareat pctm̃ ꝑ bonũ opatũ ẽ mihi mors

Margin notes: De cõſe. di. 4. c. ꝓpue. — Ephe. 4. c. — Col. 3. b. — Mors ei' cum illo. — De cõſe. di. 2. c. iterũ. — 7. c. quũ frãe ſanguis. — 27. q. 1. ca. nuptiarũ 3. — De cõſe. di. 1. c. ſufficit. — De cõſe. di. 2. c. vt oſtẽderet. 30. di. c. ponderet. — Diſtin. 4. c. omnis. 33. q. 1. c. re quiſiſti. — 1. Cor. 7. d. — De cõſi. ſe nam. — Exo. 20. c. — Deut. 5. b. — Timo. 1. b.

le: vt fiat ſupra modū peccās pctm̄ p mā-
datū. Scimꝰ eñ q2 lex ſpiritalis eſt. Ego
aūt carnalis ſum venundatus ſub pctō.
Qđ eñ operor nō intelligo. Nō eñ qđ vo-
lo bonū hoc ago ſʒ qđ odio malū illđ fa-
cio. Si aūt qđ nolo illud facio: conſentio
b legi qm̄ bona eſt. Nūc aūt iā nō ego ope-
ror illud: ſʒ qđ habitat in me pctm̄. Scio
eñ q2 nō habitat i me: hoc ē i carne mea
bonū. Nā velle adiacet mihi: pficere aūt
bonū nō inuenio. Non eñ qđ volo bonū
hoc facio: ſed qđ nolo malū hoc ago. Si
aūt qđ nolo illud facio: iam non ego ope-
ror illud: ſed quod habitat in me peccatū.
Inuenio igitur legem volēti mihi facere
bonū: quoniā mihi malū adiacet. Conde-
lector eñ legi dei ſm̄ interiorem hominē.
di. 6. ca. i. Uideo autē aliā legē in mēbris meis re-
in ſi. 3 x q. pugnātem legi mentis mee: ⁊ captiuantē
5 c. ſi paus me in lege peccati que eſt i mēbris meis.
lus. Infelix ego homo: quis me liberabit de
17 q. 1. ſ. corpore mortis huius? Gratia dei per ie-
ſum xp̄m dn̄m noſtrū. Igitur ego ipſe mē-
te ſeruio legi dei: carne aūt lege pcti.

¶ 6. S. Oſtendit legi chriſti eſſe firmiter adhe-
rendum: quoniam ſua lex eſt lex vite et lex ſpiri-
tus.

Capitulum. viij.

A Nihil ergo nunc dāna-
tionis eſt his q̄ ſunt in
xp̄o ieſu q̄ nō ſm̄ car-
nem ambulāt. Lex eñ
ſpūs vite in xp̄o ieſu li-
berauit me a lege pcti
⁊ mortis. Nā qđ impoſ-
ſibile erat legi i quo in-
firmabatur p carnē: deꝰ filiū ſuū mittēs
in ſimilitudinē carnis peccati: et de pec-
cato dānauit peccatū in carne et iuſtifi-
catio legis impleret in nobis qui nō ſm̄
carnē ambulamꝰ: ſed ſm̄ ſpm̄. Qui enim
ſm̄ carnē ſunt: q̄ carnis ſunt ſapiunt: qui
vero ſm̄ ſpm̄ ſunt: q̄ ſunt ſpūs ſentiunt.
Nā prudentia carnis mors eſt: prudētia
aūt ſpūs vita et pax. Qm̄ ſapiētia carnis
B inimica eſt deo. Legi eñ dei non eſt ſubie-
8 x. diſ. ca. cta nec enim pōt. Qui autē in carne ſunt
ꝓpoſuiſti. deo placere nō poſſunt. Uos aūt in car-
11 q. 3. ca. ne nō eſtis ſed in ſpū: ſi tñ ſpūs dei habi-
nihil. tat in vobis. Si quis aūt ſpm̄ chriſti non
habet: hic nō eſt eiꝰ. Si autē chriſtus in
vobis eſt corpus q̄dē mortuū eſt propter
peccatū ſpūs vero viuit ppter iuſtificatio-
nem. Qđ ſi ſpūs eius q̄ ſuſcitauit ieſum
a mortuis habitat in vobis: q̄ ſuſcitauit
ieſum chriſtum a mortuis viuificabit: et
mortalia corpora veſtra ppter inhabitan-
tē ſpiritū eiꝰ in vobis. Ergo fratres debi-
tores ſumus nō ✠ carni vt ſm̄ carnē vi- tui.
uamus. Si eñ ſm̄ carnē vixeritis morie- C
mini. Si aūt ſpū facta carnis mortifica-
ueritis viuetis. Quicūq; enim ſpiritu dei 19 q. 2. ca.
aguntur: hi ſunt filij dei. Non eñ accepi- due.
ſtis ſpm̄ ſeruitutis iterū in timore ſed ac- 1. Ti. 1. b.
cepiſtis ſpm̄ adoptionis filiorum dei in
quo clamamꝰ abba pater. Ipſe enim ſpi- gal. 4. a.
ritus teſtimonium reddit ſpūi noſtro q̄ 1. cor. 12. b.
ſumus filij dei. Si autē filij et heredes: Hebr. 4. b
heredes q̄dē dei: coheredes autem chriſti: 11 q. 3. ca.
ſi tñ cōpatimur vt ⁊ glorificemur. Exiſti- ſaluatos.
mo eñ q̄ non ſunt cōdigne paſſiones hu- D
ius tpis ad futuram glīam q̄ reuelabitur De pe. diſ.
in nobis. Nā expectatio creature reuela- 4. ca. hanc
tionem filiorū dei expectat. Uanitati eñ ſocietates.
creature ſubiecta eſt non volēs: ſʒ ppter
eum q̄ ſubiecit eam in ſpe: q2 et ipſa crea-
tura liberabitur a ſeruitute corruptionis
in libertatē glīe filiorū dei. Scimus enim
q̄ omnis creatura ingemiſcit ⁊ parturit vſq;
adhuc. Nō ſolū autē illa: ſed ⁊ nos ipſi pri-
mitias ſpūs hñtes: ⁊ ipſi intra nos gemi-
mus adoptionem filiorum dei expectan-
tes redēptionē corporis noſtri. Spe eñ E
ſalui facti ſumus. Spes aūt q̄ videt non De pe. diſ.
eſt ſpes. Nam qđ videt qs: qđ ſperat? Si 4. ca. hanc
aūt qđ nō videmꝰ ſperamꝰ: p patientiam ſocietates.
expectamus. Silr autē ſpūs adiuuat in-
firmitatē noſtram. Nam q̄d oremus ſicut
oportet neſcimus: ſʒ ipſe ſpūs poſtulat p
nobis gemitibus inenarrabilibus. Qui
aūt ſcrutatur corda: ſcit q̄d deſiderat ſpi-
ritus: q2 ſm̄ deū poſtulat p ſanctis. Sci-
mus aūt qm̄ diligētibꝰ deū oīa ✠ coope- Alias ✠ coo-
rantur in bonū his q̄ ſm̄ ꝓpoſitū voca- perantur.
ti ſunt ſancti. Nā quos preſciuit ⁊ prede- F
ſtinauit cōformes fieri imaginis filij ſui De pe. diſ.
vt ſit ipſe primogenitꝰ in multis fratribꝰ. 2. c. talibꝰ.
Quos aūt predeſtinauit hos ⁊ vocauit: 2. c. apls.
et quos vocauit hos ⁊ iuſtificauit: quos diſ. 4. ca.
autem iuſtificauit illos et magnificauit. ex bene.
Quid ergo dicemus ad hec? Si deus pro
nobis: qs cōtra nos? Qui etiam ꝓprio fi-
lio ſuo nō pepercit: ſed p nobis oībꝰ tra-
didit illū: quō nō etiā cum illo omnia no-
bis donauit? Quis accuſabit aduerſus
electos dei. Deus qui iuſtificat. Quis eſt G
qui condēnet. Chriſtus ieſus q̄ mortuus
eſt: immo q̄ ⁊ reſurrexit q̄ eſt ad dexterā
dei: qui etiā interpellat pro nobis. Quis
ergo nos ſeparabit a charitate chriſti?
Tribulatio an anguſtia: an fames an nu-
ditas: an periculū: an perſecutio: an gla-
dius. Sicut ſcriptum eſt. Quia propter

Pſal.43. te mortificamur tota die. Eſtimati ſum⁹ irā ⁊ notā facere potētiā ſuā ſuſtinuit in 45.diſ.c.
ſicut oues occiſionis. Sed in his oībus
ſuperamus propter eum qui dilexit nos.
Certus ſum eñi: qꝛ neq; mors: neq; vita.
neq; angeli: neq; pricipat⁹: neq; virtutes
neq; inſtātia: neq; futura: neq; fortitudo:
neq; latitudo: neq; ꝓfundū: neq; creatu
ra alia poterit nos ſeparare a charitate
dei: que eſt in chriſto ieſu dño noſtro.

¶ C.S. Dolet apoſtolus de iudeorum obſtinatio
ne: ⁊ iudeos a promiſſione patrum non eſſe fru
ſtratos oſtendit: et gentiles vocatos eſſe comme
morat.

Capitulum .ix.

A Veritatē dico in xp̄o ie
ſu: nō mētior teſtimo
niū mihi ꝑhibēte con
ſciētia mea in ſpū ſācto
qm̄ triſticia mihi ma
gna eſt ⁊ cōtinuus do
lor cordi meo. Optabā
eñi egoipſe anathema
eſſe a xp̄o pro fratrib⁹ meis q̄ ſunt cogna
ti mei ſm carnē q̄ ſunt iſraelite: quorum
adoptio eſt filioꝝ et gloria ⁊ teſtm̄ et legiſ
latio ⁊ obſequiū ⁊ promiſſa: quoꝝ patres
ex q̄b⁹ eſt xp̄s ſm carnē q̄ eſt ſup oīa de⁹
bñdict⁹ in ſcl'a: amē. Nō aūt ꝙ exciderit
verbū dei. Nō eñi oēs q̄ ex circūciſiōe ſūt
3.r.e. iſrl' hi ſūt iſraelite: neq; q̄ ſemē ſūt abrae
B oēs filij: ſed in yſaac vocabit' tibi ſemē: id
eſt nō q̄ filij carnis hi filij dei: ſʒ qui filij
ſunt ꝓmiſſiōis eſtimant' in ſemine. Pro
miſſiōis eñi verbū hoc. Scdm hoc tp̄s ve
Gen.21.b. niā: ⁊ erit ſare fili⁹. Nō ſolū aūt illa: ſed
gal.4.d. et rebecca ex vno cōcubitu hñs yſaac pa
gen.18.b. tris nr̄i. Cum eñi nōdū nati fuiſſent aut
gen.25.d. aliq̄d boni egiſſent aut mali: vt ſʒ electio
nē ꝓpoſitū dei maneret: nō ex opib⁹ ſed
C ex vocāte dictū eſt ei: qꝛ maior ſeruiet mi
nori: ſicut ſcriptū eſt. Jacob dilexi: eſau
gene.25. aūt odio habui. Quid ergo dicem⁹. Nun
malach.1. quid iniq̄tas apud deum. Abſit. Moyſi
3.a. eñi dixit. Miſerebor cui miſertus ſum. et
miam ꝑſtabo cui miſerebor. Igitur nō vo
lētis neq; currētis: ſed miſerētis eſt dei.
Dicit eñi ſcriptura pharaōi: quia in hoc
Diſ.47.ca. ipſum excitaui te vt oſtēdā in te virtu
quantumli tē meā: ⁊ vt annuncietur nomen meum in
bet. vniuerſa terra. Ergo cui⁹ vult miſeret' ✠
Ala.✠ miſe ⁊ quē vult indurat. Dicis itaq; mihi. Quid
reor. adhuc q̄rit'. Voluntati eñi ei⁹ q̄s reſiſtit.
De pe.di. O homo tu q̄s es q̄ rñdeas deo. Nunq̄d dicit
2.c.ſi eñ. figmentū ei q̄ ſe finxit q̄d me feciſti ſic.
Epo.12.d. An nō hʒ ptātē figul⁹ luti ex eadē maſſa
D facere aliud q̄dē vas in honorē: aliud ve
Epo.9.a. ro in contumeliā. Quod ſi de⁹ volēs oſtēdere

irā ⁊ notā facere potētiā ſuā ſuſtinuit in
multa patiētia vaſa ire apta i interitū: vt de iudeis.
oſtenderet diuitias glorie ſue in vaſa mi C
ſericordie q̄ preparauit in gloriā. Quos Eſa.45.b.
et vocauit: non ſolū ex iudeis ſed etiā ex
gētib⁹: ſicut in oſee dicit. Vocabo nō ple
bē meā plebē meā: ⁊ nō dilectā dilectā: ⁊
nō miam cōſecutā miſericordiā ꝯſecutā
Et erit i loco vbi dictū eſt eis. Nō plebs 15.q.1.cū
mea vos: ibi vocabunt' filij dei viui. Eſa cum igitur.
ias autē clamat pro iſrael. Si fuerit nu Oſee.2.d.
merus filioꝝ iſrael tanq̄ arena maris re 1.pe.2.b.
liquie ſalue fient. Verbum eñi conſum F
mans et abbreuians in equitate: quia ver
bum breuiatū faciet dñs ſuper terrā. Et
ſicut predixit eſaias. Niſi dñs ſabaoth re Eſa.10.e.
liquiſſet nobis ſemen ſicut ſodoma facti
eſſemus et ſicut gomorra ſimiles fuiſſe
mus. Quid ergo dicemus ꝙ gentes q̄ nō G
ſectabantur iuſticiam apprehenderunt
iuſticiam. Juſticiam autē que ex fide eſt.
Iſrael vero ſectādo legem iuſticie in legē
iuſticie non peruenit. Quare. Quia non Eſa.1.ca.
ex fide: ſed quaſi ex operib⁹. Offenderūt
eñi in lapidem offenſionis ſicut ſcriptū
eſt. Ecce pono in ſion lapidem offenſio
nis ⁊ petram ſcandali: ⁊ omnis qui cre
dit in eū non confundetur.

¶ C.S. Orat apoſtolus ꝓ iudeis: oſtendens ꝙ iu
ſticia faciens dignum vita eterna: ſolum ex lege
⁊ fide conſiſti.

Capitulum .x.

A Fratres voluntas qui
dem cordis mei et ob
ſecratio ad deum fit ꝓ
illis in ſalutem. Teſti Eſa.28.
monium eñi ꝑhibeo il De cōſe.di.
lis: ꝙ emulationem q̄ 4.c.i.
dem dei habēt: ſed nō
ſm ſcientiam. Ignorā
tes eñi iuſticiā dei ⁊ ſuā querētes ſtatue
re: iuſticie dei nō ſunt ſubiecti. Finis eñi
legis xp̄s ad iuſticiā oīm credenti. Moy B
ſes eñi ſcripſit ✠ qm̄ iuſticiā q̄ ex lege eſt Ala.✠ ſcripſit
que fecerit hō viuet i ea. Que aūt ex fide
eſt iuſticia ſic dicit. Ne dixeris i corde tuo Leui.18.a.
quis aſcēdet in celū: id eſt chriſtū dedu Deut.30.c.
cere aut quis deſcendet in abyſſum: hoc Ibidem.
eſt chriſtū a mortuis reuocare. Sed q̄d 11.q.3.ca.
dicit ſcriptura. Prope eſt verbum in ore ſi amere.
tuo ⁊ in corde tuo: hoc eſt verbum fidei
quod predicamus: qꝛ ſi cōfitearis in ore
tuo dñm ieſum: ⁊ in corde tuo credideris C
ꝙ deus illū ſuſcitauit a mortuis ſaluus De cōſe.di.
eris. Corde enim creditur ad iuſticiā: ore 4.c.baptiſ
autem confeſſio fit ad ſalutem. Dicit eñi mo.
ſcriptura. Omnis qui credit in illū non Eſa.28.b.

2.cor.3.b. confundetur. Non enim eſt diſtinctio iu
Johel.2.a. dei ⁊ greci. Nam idem dñs omnium: di
ues in omnes qui inuocant illum. Om
mat.13.c. nis enim quicunqꝫ inuocauerit nomen dñi
Act.2.a. ſaluus erit. Quomodo ergo inuocabunt
de here.c. in quē non crediderunt? Aut quomodo
cum ex in credent ei quē non audierunt? Quomo
ſuncto. do aūt audient ſine predicāte? Quomo
Eſa.2.b. do vero predicabunt niſi mittantur ſicut
Naū.1.b. ſcriptū ē. Quā ſpecioſi pedes euāgelizā
eſa.53.a. tiū pacē: euāgelizātiū bona? Sed nō oēs
Johā.12.f. obediūt euāgelio. Eſaias eñ dicit. Dñe
b quis credidit auditui noſtro? Ergo fides
ps.10. ex auditu: auditus aūt per verbū chriſti.
Sed dico. Nunquid non audierunt. Et
quidem in omnem terrā exiuit ſonꝰ eoꝝ
et in fines orbis terre verba eorum. Sed
deut.32.a. dico? Nunquid iſrael non cognouit? Pri
eſa.65.a. mus moyſes dixit. Ego ad emulationem
vos adducam in non gentem: in gentem
inſipiētē in irā vos mittā. Eſaias autem
c audet ⁊ dicit. Inuētus ſum a nō queren
tibus me: palā apparui his qui me nō in
terrogabant. Ad iſrael autem dicit. Tota
die expandi manus meas ad populum
non credentē ſed contradicentem mihi.

¶ L.S. Reprimit apoſtolus inſultationem gentilium contra iudeos ⁊ ponit iudeorum preſentē excecationem: ⁊ concludit profunditas ſapientie diuine.

Capitulum .xi.

a Dico ergo. Nunqd deꝰ
repulit pplm ſuum.
Abſit. Naꝫ ⁊ ego iſrae
lita ſum ex ſemine a
brahā de tribu bēiamin
Non repulit deꝰ plebē
ſuam quā pſciuit. An
neſcitis i helia qd dicit
ſcriptura: quēadmodū interpellat deum
3.reg.19.b. aduerſum iſrael? Dñe prophetas tuos oc
ciderunt altaria tua ſuffoderunt: et ego
relictus ſum ſolus: ⁊ querūt aīam meā.
Ibidem. Sed qd dicit illi diuinū reſpōſum? Reli
qui mihi ſeptem milia virorum qui non
curuauerūt genua ante baal. Sic ergo ⁊
in hoc tempore reliquie ſm electionē gra
ſicut tie dei ſalue facte ſunt. ✠ Si autem gr̃a
iam non ex operibus. Alioquin gratia iā
b nō eſt gr̃a. Quid ergo? Qđ querebat iſrl
hoc nō eſt cōſecutꝰ. Electio aūt conſecu
ta eſt: ceteri vero excecati ſunt: ſicut ſcri
eſa.6.c. ptum eſt. Dedit illis deus ſpiritū cōpun
ctionis: oculos vt nō videant: ⁊ aures vt
non audiant vſqꝫ in hodiernuꝫ diem. Et
ps.68. dauid dicit. Fiat menſa eoꝝ corā ipſis in
laqueū ⁊ in captionē ⁊ in ſcandalum et

in retributionem illis. Obſcurētur oculi
eorum ne videāt: ⁊ dorſum eoꝝ ſemper
incurua. Dico ergo. Nūqd ſic offenderūt
vt caderēt? Abſit. Sed illoꝝ delicto ſalus
eſt gentibus vt illos emulent. Qđ ſi deli
ctum illoꝝ diuitie ſunt mundi: ⁊ dimi
nutio eoꝝ diuitie gentiū: qͣtomagis plenitu
do eoꝝ. Uobis eñ dico gētibꝰ qͣdiu qui
dē ego ſum gentiū aplſ: miniſteriū meū
honorificabo ſi quo modo ad emulādū
prouocem carnē meā: ⁊ ſaluos faciā ali
quos ex illis. Si eñ amiſſio eoꝝ reconci
liatio eſt mundi q̄ aſſumptio niſi vita ex
c mortuis. Qđ ſi delibatio ſancta eſt: ⁊ maſ
ſa. Et ſi radix ſancta ⁊ rami. Qđ ſi aliqui
ex ramis fracti ſunt: tu autem cū oleaſ
ter eſſes inſertus es in illis et ſocius ra
dicis ⁊ pinguedinis oliue factus es: noli
gloriari aduerſus ramos. Qđ ſi gloriaris
non tu radicem portas: ſed radix te. Di
cis ergo. Fracti ſunt rami vt ego inſerar.
Bene ꝓpter incredulitatē fracti ſunt. Tu
aūt fide ſtas: noli altum ſapere ſed time.
Si eñ deus naturalibus ramis non pe
percit: ne forte nec tibi parcat. Uide er
d go bonitatem ⁊ ſeueritatem dei. In eos
quidem q̄ ceciderūt ſeueritatē: in te autē
bonitatem dei ſi pmanſeris in bonitate.
Alioquin ⁊ tu excideris. Sed ⁊ illi ſi non
permāſerint in icredulitate iſerent. Po
tens eſt eñ deus iterū inſerere illos. Nā
⁊ ſi tu ex naturali exciſus es oleaſtro: ⁊ cō
tra naturā inſertus es in bonam oliuā:
qͣtomagis hi q̄ ſm naturaꝫ inſerent ſue
oliue. Nolo enim vos ignorare fratres
myſteriū hoc vt non ſitis vobiſipſis ſapiē
tes: qꝛ cecitas ex parte ꝯtigit i iſrl donec
plenitudo gentium intraret: ⁊ ſic oīs iſrl b
ſaluus fieret. Sicut ſcriptuꝫ eſt. Ueniet eſa.59.d.
ex ſion q̄ eripiat et auertat impietatē ab
iacob. Et hoc illis a me teſtamentum cū
abſtulero peccata eoꝝ. Sēm euāgeliuꝫ
quidem inimici propter vos: ſm electio
nem aūt chariſſimi ꝓpter pres. Sine pe
nitentia enim ſunt dona et vocatio dei. de pe.diſt.
Sicut eñ aliquando ⁊ vos non credidi 4.c.ſine pe
ſtis deo: nunc autē miſericordiā cōſecuti nitentia.
eſtis propter incredulitatē illoꝝ: ita et iſti
nunc non crediderunt in veſtram miſeri
cordiam: vt et ipſi miſericordiam conſe
quantur. Concluſit enim deus omnia in Gal.3.c.
incredulitatem vt omnium miſereatur. eſa.40.c.
O altitudo diuitiarū ſapientie ⁊ ſcientie 1.cor.2.d.
dei: q̄ incomprehēſibilia ſunt iudicia eiꝰ I.13.a.
et inueſtigabiles vie eius. Quis enim co
gnouit ſenſum domini: aut quis cōſilia

tius eſt⁹ fuit: aut ꝗs prior dedit illi ⁊ retri
buet ei? Qm̄ ex ipſo ⁊ ꝑ ipſum ⁊ in ipſo
ſūt oīa. Ipſi honor ⁊ glīa i ſcl̄a ſcl̄oꝝ. amē
¶ C. S. Inſtruit apoſtolus romanos tam in his
que ſunt ad deum: ꝙ in his que ſunt ad proximū.

Capitulum duodecimum.

A Obſecro itaqꝫ vos fra-
tres per miaꝫ dei vt ex
hibeatꝭ corpora vr̄a ho
ſtiā viuētē ſanctā: deo
placētē: rōnabile obſe-
Philip. 4. b. quiū veſtruꝫ. Et nolite
cōformari huic ſeculo
B ſed reformamini in no
uitate ſenſus vr̄i vt ꝓbetis ꝗ ſit volūtas
De remune. c. 1. lib. vi. dei bona ⁊ bn̄placēs ⁊ ꝑfecta. Dico enim
per grām ꝗ data ē mihi oīb⁹ ꝗ ſunt inter
Ephe. 3. d. vos nō plus ſapere ꝙ oportet ſapere: ſed
1. Theſſal. 4. a. ſapere ad ſobrietatē: ⁊ vnicuiqꝫ ſicut de⁹
diuiſit mēſurā fidei. Sicut em̄ in vno cor
De ſumma trini. c. dāmamus. pore multa mēbra habem⁹: oīa autē mē
bra nō eundē actum hn̄t: ita multi vnum
corpus ſum⁹ in chriſto, ſinguli autē alter
B alteri⁹ mēbra: habētes aūt donatiōes ſm̄
1. Cor. 12. b. grām ꝗ data eſt nobis differētes. Siue ꝓ
Ephe. 4. a. phetiā ſm̄ rōnē fidei ſiue miniſteriū i mi
niſtrādo: ſiue ꝗ docet in doctrina. Qui ex
hortat̄ in exhortādo: ꝗ tribuit in ſimplici
C tate: ꝗ ꝑeſt i ſollicitudine: ꝗ miſeret̄ in hi
Amos. 5. a. larite. Dilectio ſine ſimulatiōe. Odiētes
malum: adherētes bono. Charitatē fra-
Ephe. 4. c. ternitatis inuicē diligētes honore inuiceꝫ
1. Pe. 2. c. ꝑuenientes. Sollicitudie nō pigri: ſpiritu
1. Pe. 5. b. feruētes: dn̄o ſeruiētes. Spe gaudentes:
Di. 73. c. in nomine. in tribulatione patientes: orationi inſtan
tes. Neceſſitatibus ſctōꝝ cōmunicātes:
24. q. 3. c. certum eſt. hoſpitalitatem ſectantes. Benedicite ꝑ-
ſequentib⁹ vos. Benedicite et nolite ma
Hebr. 13. a. ledicere. Gaudere cum gaudentibus: fle
D re cum flentibus. Idipſum inuicem ſen-
Prouerb. 3. a. tientes. Non alta ſapientes: ſed humili-
bus ꝯſentiētes. Nolite eē prudētes apud
Eſa. 5. c. voſmetipſos. Nulli malū pro malo reddē
Prouerbi. 20. d. tes ꝓuidētes bona nō tātū corā deo: ſed
etiam coram omnibus hominibus. Si fi
1. Pe. 3. b. eri poteſt ꝙ ex vobis eſt: cum omnibus
2. Cor. 8. d. hominibus pacē habentes. Non voſmet
Heb. 12. d. ipſos defendentes chariſſimi: ſed date lo
Deut. 32. e. cum ire. Scriptum eſt enim. Mihi vin-
Hebr. 10. f. dictam ⁊ ego retribuā: dicit dn̄s. Sed ⁊ ſi
Prouerb. 25. c. eſurierit inimicus tuus: cibā illuꝫ: ſi ſitit
potum da illi. Hoc enim faciens carbo-
11. q. 3. ca. nes ignis congeres ſuper caput eius. No
Inter verba li vinci a malo: ſꝫ vince in bono malum.
11. q. 3. cap. ¶ C. S. Docet aplūs minores obedire ſuperioribus
terra ſepe. per ſubuentionem ⁊ dilectionem. Cap. xiii.

Omnis aīa poteſtatib⁹ A
ſublimioribus ſubdita Sap. 6. a.
ſit: non eſt em̄ poteſtas 11. q. 1. mag
niſi a deo. Que autem num. 23.
ſunt a deo ordiata ſunt q. 5. ca. pro
Itaqꝫ qui reſiſtit pote- deſt. 22. q.
ſtati: dei ordinationi re 1. c. moueat.
ſiſtit. Qui aūt reſiſtūt
ipſi ſibi dānatiōeꝫ acqrūt. Nā ꝑncipes nō B
ſunt timori boni opis: ſꝫ mali. Uis autē 2. q. 1. c.
nō timere poteſtatē? Bonū fac ⁊ habebis qd culpat̄
laudē ex illa. Dei em̄ miniſter ē tibi in bo 11. q. 3. ca. qui
nū. Si aūt mala feceris time. Nō em̄ ſine reſiſtit.
cauſa gladiū portat. Dei em̄ miniſter eſt 23. q. 4. ſi. 5.
vindex i irā ei ꝗ male agit. Ideoqꝫ neceſſi- 1. et q. 5. c.
tate ſubditi eſtote nō ſoluꝫ ꝓpter irā: ſed non ſolum.
etiā ꝓpter cōſciētiā. Ideo em̄ ⁊ tributa ꝑ 23. q. fina.
ſtatis. Miniſtri em̄ dei ſunt in hoc ipſuꝫ cap. non in
ſeruientes reddite ergo oib⁹ debita. Cui merito.
tributū: tributum: cui vectigal: vectigal: Mat. 22. c.
cui timorē: timorē: cui honorē: honorem C
Nemini ꝗcꝙ debeat̄: niſi vt inuicē diligat̄ Deut. 5. a.
Qui em̄ diligit ꝓximū legē impleuit. Naꝫ
nō adulterabis: nō occides: nō furabis:
nō falſum teſtimoniū dices: nō concupi
ſces: ⁊ ſi qd aliud mādatum i hoc ꝟbo in
ſtaurat̄. Diliges ꝓximū tuū ſicut teipſuꝫ Leui. 19. d.
Dilectio ꝓximi malū nō opat̄. Plenitu- mat. 22. d.
do ergo legis ē dilectio. Et hoc ſciētes tē gal. 5. c.
pus: qꝛ hora eſt iā nos de ſomno ſurgere Iaco. 2. b.
Nūc ei ꝓpior eſt nr̄a ſal⁹ ꝙ cū credidim⁹ D
Nox preceſſit dies aūt appropinquauit.
Abijciam⁹ ergo opa tenebrarū: ⁊ indua lu. 21. f.
mur arma lucis: ſic vt in die honeſte ābu Diſti. 44.
lem⁹. Nō i cōmeſſatiōib⁹ ⁊ ebrietatibus: 5. 1.
nō i cubilib⁹ ⁊ ipudicitijs: nō i ꝯtētiōe ⁊ Ab ꝑ indui
emulatiōe: ſꝫ induimini dn̄m ieſum xp̄m te.
et carnis curā ne feceritis in deſiderijs. gal. 5. c.
¶ C. S. Apoſtolus maiores hortat̄ ne iferiores 1. pe. 2. d.
contemnāt: aut eos ſcandalizent: ſed eos pacifi
ce edificent. Capitulū. xiiii.

Infirmū aūt in fide aſ- A
ſumite: nō in diſcepta De cōſe. di.
tionibus cogitationū. 5. c. nō mea
Alius em̄ credit ſe mā diocriter.
ducare oīa. Qui auteꝫ 2. q. 1. cap.
infirm⁹ eſt olus mādu multi. inf.
cet. Is ꝗ māducat nō et. c. deus.
māducātē nō ſpernat in fine.
et ꝗ nō māducat māducātē nō iudicet. 30. q. 5. c.
Deus enim illum aſſumpſit. Tu ꝗs es: ꝗ nullum.
iudicas alienum ſeruū. Dn̄o ſuo ſtat aut Iaco. 4. d.
cadit ſtabit aūt. Potens eſt enim de⁹ ſta Diſ. 76. c.
tuere illuꝫ. Nam alius iudicat diem iter vtinam.
diē. Alius aūt iudicat oēm diē. Qui ſapit
quiſqꝫ in ſuo ſenſu abundet. Qui B

c [illegible] dño ſapit: ⁊ qui manducat: dño mã
ducat. Gratias enim agit deo. Et q̃ non
manducat dño non manducat: ⁊ gratias
agit deo. Nemo enim noſtrũ ſibi viuit: ⁊
nemo ſibi moritur. Siue enim viuimus
domino viuimus: ſiue morimur domino
morimur. Siue ergo viuimus ſiue mori-
mur: domini ſumus. In hoc enĩ xp̃s mor
Jaco. 4. c. tuus eſt ⁊ reſurrexit: vt ⁊ viuo⁊ ⁊ mortuo
De pe. ⁊ re rum dñet. Tu aũt q̃d iudicas fratrẽ tuũ
miſ. cap. ex aut tu quare ſpernis fratrem tuum. Oẽs
ore. enim ſtabim⁹ ante tribunal chriſti. Scri
Eſa. 45. d. ptum eſt enim. Viuo ego dicit dñs: qm̃
Philippen. mihi flectet oẽ genu: ⁊ oĩs lingua confite
2. b. bit deo itaq̃ vnuſq̃ſq̃ noſtrũ ꝓ ſe rõnez
reddet deo. Non ergo amplí⁹ inuicem iu
1. Co. 2. b. dicemus. Sed hoc iudicate magis ne po
23. q. 4. c. natis offendiculũ frĩ vel ſcãdalũ. Scio ⁊
ſi q̃ catho confido in dño ieſu: q2 nihil cõe per ip̃m
lici. et ca. niſi ei qui exiſtimat q̃d cõe eẽ: illi cõe eſt.
ſeq. Si enim ꝓpter cibũ frater tuus cõtriſta
tur: iã nõ ſm charitatẽ ãbulas. Noli cibo
tuo illum ꝑdere ꝓ quo xp̃s mortuus eſt
b Non ergo blaſphemet bonũ noſtrũ. Nõ
eſt enim regnum dei eſca ⁊ pot⁹: ſed iuſti
cia ⁊ pax ⁊ gaudiũ in ſpũſctõ. Qui enim
in hoc ſeruit chriſto placet deo: et proba
Tit. 1. d. tus eſt hominibus. Itaq̃ q̃ pacis ſunt ſe
de cõſe. di. ctemur: et que edificationis ſunt inuicẽ
5. ca. ne ta cuſtodiam⁹. Noli propter eſcã deſtruere
les. opus dei. Oĩa q̃dẽ munda ſunt ſed malũ
1. Co. 8. d. eſt hoĩ q̃ ꝑ offendiculũ mãducat. Bonuz
eſt nõ mãducare carnẽ ⁊ nõ bibere vinũ
neq̃ in quo frater tuus offẽditur aut ſcã
dalizat: aut infirmat. Tu fidẽ quã habes
penes temetip̃m: habe corã deo. Beatus
q̃ non iudicat ſemetip̃m in eo ꝙ probat.
Qui aũt diſcernit ſi mãducauerit: dãna-
tus eſt: q2 non ex fide. Oẽ aũt qđ nõ eſt ex
fide: peccatum eſt.

¶ C. S. Hortat maiores apoſtolus vt infirmos
ſuſtineant: ⁊ eos in bonum promoueant: ac ſe ex
cuſat apoſtolus cur romanos corporaliter nõ vi
ſitauerit. Capitulum. xv.

a D Ebemus autez nos fir
de preſcri. miores imbecillitates
c. fides. infirmorum ſuſtinere: ⁊
de reſtitu. nõ nobis placere. Vnuſ
ſpolia. c. lit quiſq̃ veſtrum proxi-
teras. mo ſuo placeat in bo-
num ad edificationem
Etenĩ xp̃s non ſibi pla
cuit: ſꝫ ſicut ſcrip̃tũ eſt. Improperia impro
Ps. 67. perãtiũ tibi ceciderũt ſuꝑ me. Quecũq̃
enĩ ſcripta ſunt ad noſtrã doctrinam ſcri
pta ſunt: vt per patiẽtiã ⁊ ꝯſolationẽ ſcri
pturaꝝ ſpẽ habeamus. Deus autez patiẽ b
tie ⁊ ſolatij det vobis idip̃m ſapere in al-
terutrũ ſm ieſum xp̃m vt vnanimes vno
ore honorificetis deũ ⁊ patrẽ dñi nr̃i ieſu
xp̃i. Propter qđ ſuſcipite inuicẽ ſicut xp̃s
ſuſcepit vos in honorẽ dei. Dico enĩ xp̃m
ieſum miniſtruz fuiſſe circũciſiõis ꝓpter
veritatẽ dei ad ꝯfirmãdas ꝓmiſſiones pa
trum: gẽtes autẽ ſuꝑ mĩa honorare deuz
ſicut ſcriptũ eſt. Propterea ꝯfitebor tibi 2. Re. 22.
in gentib⁹ dñe ⁊ nomini tuo cantabo. Et d.
iteꝝ dicit. Letamini gẽtes cũ plebe eius Ps. 17.
Et iterum. Laudate oẽs gẽtes dñm ⁊ ma Ps. 116.
gnificate eum oẽs ppl̃i. Et rurſus eſaias Eſa. 11. c.
ait. Erit radix ieſſe: ⁊ q̃ exurget regere gẽ
tes in eum gentes ſperabunt. Deus autẽ c
ſpei repleat vos oĩ gaudio et pace in cre-
dẽdo: vt abũdetis in ſpe ⁊ virtute ſpũſſan
cti. Certus ſum autem fratres mei: ⁊ ego
ipſe de vobis: qm̃ ⁊ ipſi pleni eſtis dilectõe
repleti oĩ ſciencia: ita vt poſſitis alteru-
trum monere. Audacius autẽ ſcripſi vo-
bis fratres ex parte tanq̃ in memoriam
vos reducẽs: ꝓpter gratiã q̃ data eſt mi-
hi a deo: vt ſim miniſter xp̃i ieſu in genti- d
bus ſanctificãs euãgeliũ dei: vt fiat obla
tio gentium accepta: ⁊ ſanctificata in ſpi
ritu ſancto. Habeo igitur gl̃iam in xp̃o ie
ſu ad deum. Nõ enĩ audeo aliq̃d loq̃ corũ
q̃ ꝑ me nos efficit xp̃s in obedientiã gen
tium: in verbo et factis in virtute ſigno⁊
et ꝓdigiorum in virtute ſpiritusſancti: ita
vt ab hieruſalem ꝑ circuitum vſq̃ ad il-
lyricum repleuerim euangeliuz xp̃i. Sic e
autẽ p̃dicaui euãgeliũ hoc nõ vbi nomi
natus eſt xp̃s ne ſuꝑ alienũ fundamẽtũ
edificarẽ: ſed ſicut ſcriptum eſt. Qm̃ qb⁹ Eſa. 25. b.
nõ eſt annunciatum de eo: videbunt: et q̃
nõ audierunt de eo: intelligent: propter
qđ ⁊ impediebar plurimũ venire ad vos
⁊ prohibitus ſum vſq̃ adhuc. Nunc vero 22. q. 2. c.
vlterius locum non habens in his regio beatus.
nib⁹ cupiditatẽ autẽ hñs veniẽdi ad vos f
ex multis iã p̃cedentib⁹ annis: cũ in hi-
ſpaniã ꝓficiſci cepero: ſpero ꝙ p̃teriens
videã vos: ⁊ a vobis deducar illuc: ſi vo-
bis p̃mum ex parte fruitus fuero. Nunc
igitur proficiſcar in hieruſalem miniſtra
re ſanctis. Probauerunt enim macedo
nia ⁊ achaia collationẽ aliquã facere in
pauperes ſanctorum: qui ſunt in hierl̃m
Placuit enim eis: ⁊ debitores ſunt coruz
Nam ſi ſpiritualium eo⁊ participes facti
ſunt gentiles: debent et in carnalibus mi 1. Co. 9. b.
niſtrare eis. Hoc igitur cum conſumma-
uero: ⁊ aſſignauero eis fructuz hũc: ꝑ vos

C pficiſcar i hiſpaniã. Scio aũt qm veniẽs
ad vos: in abũdãtia bñdictiõis xp̃i veniã.
Obſecro ergo vos fratres per dñm nr̃m
ieſum xp̃m: ꝛ ꝑ charitatẽ ſcti ſpũs: vt ad
iuuetis in orõibus vr̃is ꝓ me ad deum
vt liberer ab infidelibus q̃ ſunt in iudea: ꝛ
obſequij mei oblatio accepta fiat in hie
ruſalẽ ſctis: vt veniã ad vos in gaudio ꝑ
voluñtatẽ dei: ꝛ refrigerer vobiſcũ. De⁹ aũ
tẽ pacis ſit cũ oĩbus vobis. Amẽ.

¶ C.S. Proponit aplũs q̃dã exẽpla bonoꝝ hoim ad imitãdũ: ꝛ ad pſeuerandũ inducit. Cap. xvi.

D C Ommendo aũt vobis
phebẽ ſororẽ nr̃am: q̃
eſt in miniſterio eccle
ſie q̃ eſt cẽcbris vt eã ſu
ſcipiatis in dño digne
ſctis et aſſiſtatis ei in
q̃cũq₃ negocio veſtri in
diguerit. Etenim ipſa
q₃ aſſiſtit multis ꝛ mihi ipſi. Salutate pri
ſcã ꝛ aq̃lã adiutores meos in xp̃o ieſu q̃ ꝓ
aĩa mea ſuas ceruices ſuppoſuerũt. Qui
bus nõ ſolũ ego grãs ago: ſ₃ ꝛ cũcte ec
cleſie gẽtiũ: ꝛ domeſticã eccleſiã eoꝝ. Sa
lutate ephenetũ dilectũ mihi q̃ eſt p̃miti
uus eccl̃ie aſie in xp̃o ieſu. Salutate ma
riã: q̃ multũ laborauit in vobis. Saluta
te andronicũ ꝛ iuliã cognatos ꝛ cõcapti
uos meos: q̃ ſunt nobiles in aplĩs q̃ ꝛ añ
me fuerũt in xp̃o ieſu. Salutate ãpliatũ
dilectiſſimũ mihi in dño. Salutate vrba
E nũ adiutorẽ nr̃m in xp̃o ieſu: ꝛ ſtachin di
lectũ meũ. Salutate appellẽ ꝓbũ in xp̃o
Salutate eos q̃ ſunt ex ariſtoboli domo
Salutate herodionẽ cognatũ meũ. Sa
lutate eos q̃ ſunt ex narciſci domo: q̃ ſũt
in dño. Salutate triphenã ꝛ triphoſã q̃
laborãt in dño. Salutate pſidã chariſſi
mã: q̃ multũ laborauit in dño. Salutate
rufũ electũ in dño ꝛ mr̃ẽ ei⁹ ꝛ meã. Sa
lutate aſincretũ ꝛ phlegõtã: hermẽ patro
bã hermã ꝛ q̃ cũ eis ſunt frẽs. Salutate
philologũ ꝛ iuliã: nereũ ꝛ ſororẽ eius: et
F olĩpyadẽ: ꝛ oẽs q̃ cũ eis ſunt ſctõs. Salu
tate inuicẽ i oſculo ſctõ. Salutãt vos oẽs
eccleſie xp̃i. Rogo aũt vos fratres: vt ob
ſeruetis eos q̃ diſſentiões ꝛ offendicula
p̃ter doctrinã quã vos didiciſtis faciunt
philip.3.d. ꝛ declinate ab illis. Huiuſcemodi ei xp̃o
dño nr̃o nõ ſeruiũt: ſed ſuo vẽtri: ꝛ ꝑ dul
ces ſmones ꝛ bñdictiões ſeducũt corda
innocentiũ. Ur̃a eñi obediẽtia in oĩ loco
diuulgata eſt. Gaudeo igiť in vobis: ſ₃ vo
lo vos ſapiẽtes eẽ in bono: ꝛ ſimplices in
Gen.3.c. malo. De⁹ aũt pacis cõteret ſathanã ſub

pedibus vr̃is velociter. Grã dñi nr̃i ieſu b
xp̃i vobiſcũ. Salutat vos timotheus adiu
tor me⁹ ꝛ luci⁹ ꝛ iaſõ ꝛ ſoſipater: cognati
mei. Saluto vos ego tertius qui ſcripſi
eplã hãc i dño. Salutat vos cai⁹ hoſpes
me⁹ ꝛ vniuerſa eccl̃ia. Salutat vos era
ſtus arcarius ciuitatis: ꝛ quartus frater
Gratia dñi nr̃i ieſu xp̃i cum oĩbus vobis
amẽ. Ei aũt q̃ potẽs eſt vos ꝯfirmare iu
xta euangelium meũ ꝛ p̃dicationẽ ieſu
xp̃i: ſm reuelationẽ myſterij temporib⁹
eternis taciti: qđ nũc patefactũ ẽ ꝑ ſcri
pturas ꝓphetaꝝ: ſ₃ p̃ceptũ eterni dei ad
obedientiã fidei in cunctis gẽtib⁹ cogni
ti ſoli ſapienti deo: ꝑ ieſum xp̃m: cui ho
nor ꝛ gloria in ſecula ſeculoꝝ. Amẽ. 3.11.b

¶ Epl̃a Pauli ad Romanos explicit.

Prologus in eplã p̃mam.
ad corinthios incipit.

E Piſtola prima ad cori
thios: multas cauſas
diuerſaſq₃ complectiť.
Quaꝝ ptẽ relatiõe fra
trum cognouit apl̃s.
Parti ipſoꝝ corithioꝝ
ſunt litteris idicate. Nõ
nullas ꝓo ꝓ officij ſui
cura: aut ordinat aut emendat: et varijs
curationib⁹ medeť diuerſa ifirmitate lan
guẽtib⁹. Nã apud eos p̃mũ curať diſſen
ſionis vitiũ: q᷑ multi pſeudo aploꝝ intu
lerũt vnitatẽ ſcindentes eccleſie: vt ꝓprij
nois facerent ſectatores. Qđ his expro
brat ꝓbis apl̃s. Hoc autẽ dico qđ vnuſ 1.Cor.1.b
q̃ſq₃ vr̃m dicit. Ego q̃dẽ ſum pauli: ego
aũt apollo: ego ꝓo cephe: ego aũt xp̃i. Et
ob hoc q̃dẽ hoꝝ ſe dicit facere noim mẽ
tionẽ vt mľto magis erubeſcãt id ſe face
re ſub falſoꝝ aploꝝ noibus: qđ etiã ſi ſub
pauli et petri fieret noie: diſpliceret. Se 1.Cor.5.a
cũda cauſa ei⁹ induciť: qui p̃ne oblitus
reuerẽtie: vxorẽ ſibi nõ erubuit facere de
nouerca. Qđ facin⁹ licet fornicationem
appellauerit apoſtolus: tñ ita cõdẽnauit
vt in vltionẽ facti auctorem talis operis
diabolo iudicauerit deputãdũ: impoſita
iudicioꝝ ꝛ litiũ tertia queſtiõe. Quarto
loco matrimonioꝝ iura tractantur his.
Quinto loco virginitatis cõſiliũ velut e
vicino ꝯiungiť. Sexto loco de eſcaꝝ licẽ
cia diſputať. Septimo atq₃ octauo loco
de attõdendo viris: et mulieribus velan
do capite ac ſacramentoꝝ cõmunitiõe p̃
cipitur. Nouo loco emulatio: que diuerſi
tate donoꝝ ſpiritualium naſcebatur ſub
exẽplo membroꝝ ꝛ corporis caſtigatur;

Decimo reſurrectionis ſpes multis ⁊ argumentis ⁊ rationibus approbatur. Ultimo de colligendis ad neceſſitatem ſanctorum nomie charitatis cura: vel edificatio cultui imponitur. Interſerunt̃ his pauca: q̃ aut (vt quibuſdã videt̃) pendent ex ſuperioribus: aut habent licet ꝓprias tamen paruulas actiones.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

COrinthij ſunt achaici et hi ſilr ab apl̃o audierunt verbum ꝟitatis: ⁊ ſubuerſi ſunt multifarie a falſis apl̃is. Quidã a philoſophie ꝟbo ſa eloq̃ntia: alij ſecta legis iudaice inducti ſũt Hos reuocat apoſtolus ad verã fidem et euangelicã ſapientiã: ſcribẽs eis ab epheſo per timotheum diſcipulũ ſuum.

¶ Argumẽtum explicit.

¶ Ep̃la Pauli ad corithios p̃ia incipit.

¶ C. S. Laudat corinthios apoſtolus: ad cõcordiam hortatur illos q̃ dicunt ſe baptizatos a diuerſis: ⁊ q deus ſtultam fecerit ſapientiam huius mundi. Capitulum. j.

A PAulus voca
tus apl̃us ieſu xp̄i per
voluntatẽ dei: ⁊ ſoſthe
nes frater eccleſie dei:
que eſt corinthi: ſancti-
tatis in xp̄o ieſu voca-
tis ſanctis: cum oibus
qui inuocãt nomen dñi nr̃i ieſu xp̄i in oi
loco ipſorũ ⁊ nr̃o. Gratia vobis ⁊ pax a
deo patre nr̃o ⁊ dño ieſu xp̄o. Gr̃as ago
deo meo ſemꝑ ꝓ vobis in gratia dei: que
data eſt vobis in xp̄o ieſu: q2 in oib⁹ diui
tes facti eſtis in illo in oi ꝟbo ⁊ in omni
J.14.d. ſcientia: ſicut teſtimoniũ xp̄i ꝯfirmatum
J.eodem. eſt in vobis: ita vt nihil vobis deſit in vlla
gratia expectantibus reuelationem dñi
nr̃i ieſu xp̄i q̃ ⁊ confirmabit vos vſq3 in fi
B nẽ ſine crimine in die aduentus: dñi no
ſtri ieſu xp̄i. Fidelis deus per quẽ vocati
eſtis in ſocietatẽ filij eius ieſu xp̄i dñi no
1.Theſſal. ſtri. Obſecro autẽ vos fratres per nomen
.3.d. dñi noſtri xp̄i: vt idipſm dicatis oẽs ⁊ non
J.10.d. ſint in vobis ſciſmata. Sitis autem per-
fecti in eodem ſenſu: ⁊ in eadem ſcientia
Significatum eſt enim mihi de vobis fra
tres mei ab his qui ſunt cloes quia con-
tentiones ſunt inter vos. Hoc autẽ dico
J.1.4. q̃ vnuſquiſq3 veſtrum dicit. Ego quidẽ
ſum pauli: ego autem apollo: ego vero ce-
phe: ego aũt xp̄i. Diuiſus eſt xp̄s? Nunq̃d
paulus crucifixus eſt ꝓ vobis: aut in no- J.eodem.
mine pauli baptizati eſtis? Gratias ago
deo meo: q neminem vr̃m baptizaui: ni-
ſi criſpum ⁊ caium: ne q̃s dicat: q in no-
mine meo baptizati ſitis. Baptizaui au- C
tem ⁊ ſtephane domũ: ceterum neſcio: ſi
quem alium veſtrum baptizauerim. Non
enim miſit me xp̄s baptizare: ſed euange
lizare: nõ in ſapientia ꝟbi vt nõ euacuet̃
crux xp̄i. Uerbum enim crucis pereunti-
bus quidẽ ſtulticia eſt: his aũt qui ſalui
fiunt id eſt nobis: dei virtus eſt. Scriptũ
eſt enim. Perdam ſapientiam ſapientiũ
⁊ prudẽtiam prudẽtium reprobabo. Ubi Eſa.19.c.
ſapiens: vbi ſcriba: vbi inquiſitor huius Abdie.1.b.
ſeculi? Nonne ſtultã fecit deus ſapientiã
huius mundi? Nam quia in dei ſapientia Eſa.33.c.
non cognouit mundus ꝑ ſapientiam deũ
placuit deo per ſtulticiam predicationis
ſaluos facere credentes. Qm̃ et iudei ſi-
gna petunt: et greci ſapientiam querunt.
Nos autẽ predicam⁹ chriſtum crucifixũ D
iudeis quidẽ ſcandalum gentibus autẽ 18.diſ.c.cũ
ſtultitiã: ipſis autem vocatis iudeis atq3 iucta.
grecis xp̄m dei virtutem et dei ſapientiã.
Quia qđ ſtultum eſt dei ſapienti⁹ eſt ho- De peniten.
minibus: et quod infirmum eſt dei for- c.pe.
tius eſt hominib⁹. Uidete enim vocatio-
nẽ veſtrã fratres quia nõ multi ſapientes
ſm carnẽ: nõ multi potentes non multi
nobiles: ſ3 q̃ ſtulta ſunt mũdi elegit de⁹
vt confundat ſapientes et infirma mun-
di elegit deus vt confundat fortia: ⁊ igno
bilia mundi et cõtemptibilia elegit deus E
⁊ ea que nõ ſunt: ⁊ ea que ſunt deſtrueret
et non glorietur omnis caro in conſpe-
ctu eius. Ex ipſo autem vos eſtis in chri- 1.cor.10.d.
ſto ieſu q̃ factus eſt nobis ſapiẽtia a deo
et iuſticia ⁊ ſanctificatio ⁊ redemptio: vt Hiere.9.g.
quẽadmodum ſcriptum eſt. Qui gl̃iatur
in dño glorietur.

¶ C. S. Oſtendit apoſtol⁹ ſe apud corinthios nõ vſum fuiſſe excellẽtia ſecularis ſmonis quãtẽdum, eſt inter perfectos: q̃ poſſunt ea capere vt ſunt homines ſpirituales. Capitulum. ij.

ET ego cũ veniſſem ad A
vos fr̃es veni nõ in ſub
limitate ſermonis aut
ſapiẽtie ãnũciãs vobis
teſtimoniũ xp̄i. Nõ eñi
iudicaui me ſcire ali-
q̃d inter vos niſi ieſum
xp̄m: et hunc crucifixũ
Et ego in infirmitate et timore et tremo-

re multo fui apud vos: ⁊ ſermo meus et
pdicatio mea: nõ in pſuaſibilib⁹ hũane ſa
pientie v̓bis: ſ; in oſtẽſiõe ſpũs ⁊ virtutis
vt fides vr̃a non ſit in ſapia hoim: ſed in
B virtute dei. Sapiam aũt loq̇mur inter p
fectos. Sapiẽtiã v̓o nõ hui⁹ ſcl'i neq; pn
cipũ hui⁹ ſcl'i: q̇ deſtruunt: ſ; loq̇mur dei
ſapiẽtiã in myſterio q̇ abſcõdita ẽ: quã p
deſtinauit de⁹ añ ſcl'a in gl'iaʒ nr̃am: quã
nemo pncipũ hui⁹ ſcl'i cognouit. Si eñ
cognouiſſent: nunq̃ dñm gl'ie crucifixiſ
Eſa.64.b. ſent. Scriptum eſt: q̄ ocl'us nõ vidit: nec
auris audiuit: nec in cor hoīs aſcẽdit: q̇ p
parauit de⁹ his q̇ diligunt illum. Nobis
C autẽ reuelauit deus p ſpm̃ ſuũ. Spũs eñ
oīa ſcrutat: etiã pfunda dei. Quis enim
ſcit hoiʒ q̇ ſunt hoīs: niſi ſpũs hoīs q̇ in
ip̄o eſt? Ita ⁊ que dei ſunt nemo cognouit
niſi ſpũs dei. Nos aũt nõ ſpm̃ hui⁹ mun
di accepim⁹: ſ; ſpm̃ q̇ ex deo ẽ: vt ſciam⁹
q̇ a deo donata ſunt nobis: que ⁊ loq̇mur
D nõ in doctis humane ſapie v̓bis: ſed in
doctrina ſpũs: ſpũalibus ſpiritualia con
De cõſe. di. parantes. Aialis autẽ hõ nõ pcipit ea q̇
4. c. ſicut i ſunt ſpũs dei. Stulticia eñ eſt illi: ⁊ non
ſacramen põt intelligere: q: ſpiritualr̃ examinatur
to. Spũalis autez iudicat oīa: ⁊ ip̄e a nemi
Alia + non ne iudicat: ſicut ſcriptuʒ eſt. + Quis eñ
habes ſcri cognouit ſenſum dñi: aut q̇s inſtruxit eũ
ptum eſt. Nos aũt ſenſum chriſti habemus.
Eſa.40.d. ¶ C. S. Remouet apl's errorẽ corinthiorum: eo
Ro.11.d. q̄ aliquib⁹ miniſtris eccl'ie nimis attribuebant:
⁊ dicit de edificatione ſuper lignum: fenum ⁊ ſti
pulam: ⁊ quõ ſapientia mundi ſtulticia eſt apud
deum. Capitulum. iij.

A Et ego fratres non po
tui vobis loq̇ q̇ſi ſpũa
libus: ſ; q̇ſi carnalibus
Tanq̃ paruulis in xp̄o
lac vobis potum dedi
nõ eſcã. Nõdum eñ po
25. q. 2. c. teratis: ſ; nec nũc q̇dez
q̇dam lex. poteſtis: adhuc eñ car
nales eſtis. Cum eñ ſit inter vos zelus et
3. i. b. cõtẽtio: nonne carnales eſtis: ⁊ ſm̃ hoim
ambulatis? Cũ eñ q̇s dicat: ego q̇dẽ ſum
B pauli alius aũt: ego apollo: nonne hoīes
eſtis. Quid igit eſt appolo? q̇d v̓o paul⁹?
Diſ. 19. c. Miniſtri ei⁹ cui credidiſtis: ⁊ vnicuiq; ſi
ſcdm. cut dñs dedit. Ego plantaui: apollo riga
uit: ſ; de⁹ nũc incrementum dedit. Itaq;
neq; q̇ plãtat ẽ aliq̇d: neq; q̇ rigat: ſ; q̇ in
cremẽtum dat de⁹. Qui aũt plãtat ⁊ qui
rigat vnum ſunt. Vnuſq̇ſq; autẽ pprium
mercedẽ accipiet: ſm̃ ſuũ laborẽ. Dei eñ
ſumus adiutores: dei agricultura eſtis:

C dei edificatio eſtis. Scdm̃ grãm dei q̇ da
De preſby ta eſt mihi: vt ſapiens architectus funda
non bap. c. mẽtũ poſui: alius aũt ſupedificat. Vnuſ
fina. q̇ſq; autẽ videat quõ ſupedificet. Funda
mentum eñ aliud nemo põt ponere pter
De ſũ. tri. id qõ poſitum eſt: qõ eſt xp̄s ieſus. Si q̇s
c. vnico. in autẽ ſupedificat ſupra fundamẽtum hoc
cip. aurũ argentum: lapides pcioſos ligna fe
num: ſtipulã: vniuſcuiuſq; op⁹ manifeſtũ
De pe. diſt. erit. Dies eñ dñi declarabit: q: in igne re
2. c. ſi eñ uelabit: ⁊ vniuſcuiuſq; op⁹ q̇le ſit: ignis
pbabit. Si cui⁹ op⁹ mãſerit qõ ſupedifi
I. 6. b. cauit: mercedẽ accipiet. Si cui⁹ opus ar
2. cor. 9. b. ſerit: detrimẽtũ patiet: ip̄e aũt ſalu⁹ erit
Col. 2. b. ſic tñ q̇ſi p ignẽ. Neſcit q: tẽpluʒ dei eſtis
D ⁊ ſpũs dei habitat in vobis. Si q̇s autez
tẽplum dei violauerit diſpdet illum deus
Templum eñ dei ſcm̃ eſt: qõ eſtis vos.
Ro. 1. c. Nemo vos ſeducat. Si quis videtur inter
Iob. 5. b. vos ſapiens eſſe in hoc ſeculo: ſtultus fiat
15. di. c. ſi vt ſit ſapiẽs. Sapientia eñ hui⁹ mundi
ſcrmunm ſtulticia ẽ apud deũ. Scriptũ eſt eñ. Cõ
prehendã ſapiẽtes in aſtutia eoꝝ. Et iterum
p. 93. Dñs nouit cogitationes ſapientium: qm̃
23. q. 5. c. vane ſunt. Nemo itaq; gl'ietur in hoibus.
quod autẽ Oīa eñ veſtra ſunt: ſiue paulus: ſiue apol
ta ſit. lo: ſiue cephas: ſiue mundus: ſiue vita: ſiue
mors: ſiue pñtia: ſiue futura. Oīa eñ vr̃a
ſunt vos autẽ xp̄i: xp̄s autẽ dei.
¶ C. S. Arguit apoſtolus iudicii temeritatem:
de contemptu quorundam miniſtroꝝ: ac inſiſtit
eorum correctioni. Capitulum. iiij.

A Sic nos exiſtimet hõ vt
miniſtros xp̄i: et diſpẽſa
tores + miniſtroꝝ dei.
Alia + myſteriorum. Hic iã q̇rit inter diſpẽ
ſatores: vt fidelis quis
2. Cor. 6. a. inueniat. Mihi autez
p minimo ẽ: vt a vobis
iudicer: aut ab hũano
die. Sʒ neq; meip̄ʒ iudico. Nihil eñ mihi
cõſci⁹ ſum: ſed nõ in hoc iuſtificat⁹ ſum.
Qui autẽ iudicat me: dñs eſt. Itaq; nolli
te añ tp̄s iudicare: q̇uſq; veniat dñs: q̇ ⁊
illuminabit abſcõdita tenebraꝝ: ⁊ mani
feſtabit cõſilia cordiũ: ⁊ tunc laus erit vni
B cuiq; a deo. Hec aũt fratres trãſfiguraui
in me: ⁊ apollo pꝑter vos vt in nobis di
ſcatis: ne ſupra q̃ ſcriptuʒ eſt: vn⁹ aduer
De pe. di. 2. ſus alteꝝ infle t p alio. Quis eñ te diſcer
c. aplus. nit? Quid autẽ habes qõ nõ accepiſti. Si
autẽ accepiſti: q̇d glorians q̇ſi nõ accepe
ris? Iam ſaturati eſtis: iam diuites facti
eſtis. Sine nobis regnatis. Et vtinam re
gnetis: vt ⁊ nos vobiſcũ regnemus. Puto
eñ q̄ deus nos apl'os nouiſſimos oñdit:

tanꝗ morti deſtinatos: q̄ ſpectaculū fa-
cti ſumus mundo ⁊ angelis ⁊ hoib⁹. Nos
ſtulti ꝓpter xp̄z: vos aūt prudētes in xp̄o
C Nos infirmi: vos autē fortes. Uos nobi
les: nos aūt ignobiles. Uſq; in hāc horā
⁊ eſurim⁹ ⁊ ſitimus ⁊ nudi ſumus et co-
laphis cedimur: ⁊ inſtabiles ſumus ⁊ la-
boramus operātes manibus nr̄is. Male
dicimur: ⁊ bn̄dicimur. Perſecutionē pa-
timur: ⁊ ſuſtinemus. Blaſphemamur: et
obſecramus. Tāꝗ purgamenta huiꝰ mū
di facti ſumus oim̄ peripſima vſq; adhuc.
D Nō vt ↄfundā vos: hec ſcribo: ſ; vt filios
Ephe.5.a. meos chariſſimos moneo. Nā ſi decē mi
Phi.3.d. lia pedagogoꝝ habeatꝭ in xp̄o: ſ; nō mul
J.11.a. tos patres. Nā in xp̄o ieſu p euāgeliū ego
vos genui. Rogo ergo vos imitatores mei
eſtote ſicut ⁊ ego xp̄i. Jō miſit ad vos ti-
motheū: qui eſt filiꝰ meꝰ chariſſimꝰ ⁊ fide
lis in dn̄o: q̄ vos ↄmonefaciat vias meas
q̄ ſunt in xp̄o ieſu: ſicut vbiq; in oī eccle-
ſia doceo. Tāꝗ nō venturꝰ ſim ad vos ſic
inflati ſunt quidā. Ueniā aūt ad vos cito
ſi dn̄s voluerit: ⁊ cognoſcā nō ſmonē eoꝝ
qui inflati ſunt: ſed virtutē. Nō eī in ſmo
Diſt.37.c. ne eſt regnū dei: ſed in virtute. Quid vul
Quant vim. tis? in virga veniā ad vos: an in charitate
⁊ ſpiritu manſuetudinis.

¶ C.5. Arguit apl's fornicantis vitium et penā adiungit: ⁊ radicem culpe reprehendit cum negligentia correptionis. Capitulum.v.

A

mnino auditur inter
Col.3.a. vos fornicatio: et talis
24.q.1.c. fornicatio qualis nec in
Quantum. ter gentes: ita vt vxorē
patris ſui aliquis hēat.
Et vos inflati eſtis: et
non magis luctum ha-
buiſtis vt tollaꝭ de me
B dio vr̄m qui hoc opꝰ fecit. Ego quidē ab
ſens corpore: pn̄s aūt ſpū. Jā iudicaui vt
pn̄s eum qui ſic opatꝰ eſt in noīe dn̄i nr̄i
ieſu xp̄i: ↄgregatis vobis ⁊ meo ſpū cum
virtute dn̄i ieſu tradere huiuſmodi ſatha
ne in interitum carnis: vt ſpiritus ſaluus
Gal.5.b. ſit in die dn̄i noſtri ieſu xp̄i. Non eſt bona
gloriatio veſtra. Neſcitis: quia modicum
C fermentum totam maſſā corrumpit? Ex
purgate vetus fermentum: vt ſitis noua
De celeb. conſperſio ſicut eſtis azymi. Etenim pa-
miſ.c.ſi. ſcha noſtrum immolatus eſt xp̄s. Itaq;
epulemur: non in fermento veteri: neq;
in fermēto malicie et nequitie ſed in azy
mis ſinceritatis ⁊ veritatis. Scripſit vo-
..q.1.c.ſi. bis in epiſtola: ne cōmiſceamini fornica-
quis. riis. Non vtiq; fornicariis huiꝰ mūdi: aut
auaris: aut rapacibus: aut idolis ſeruiē- De diuor.
tibus: alioquin debueratis de hoc mun- ca. gaude-
do exiiſſe. Nunc autē ſcripſi vobis nō cō mus.
miſceri. Si is qui frater noīaꝭ inter vos D
eſt fornicator: aut auarus: aut idolis ſer-
uiens: aut maledicus: aut ebrioſus: aut
rapax cum huiuſmodi nec cibū ſumere.
Quid em̄ mihi de his qui foris ſunt iudi
care. Nōne de his qui intꝰ ſunt vos iudi-
catis. Nā eos qui foris ſunt: deꝰ iudicabit
Auferte malum ex vobiſipſis.

¶ C.6. Arguit apl's corinthios de iudicibꝰ corā quibus litigabant: ac cauſis quas inter ſe habebant: ⁊ reuertitur ad fornicationis vitium redarguendum. Capitulum.vi.

det aliquis veſtrū ha A
bens negocium aduer 43.diſ.ca.
ſus alterum: iudicari ſed illud.
apud iniquos: et non Qui filii
apud ſanctos. An ne- ſint legi. ⁊
ſcitis: qm̄ ſcī de hoc venerabilē
mundo iudicabunt. Et
ſi in vobis iudicabitur
mundus indigni eſtis qui de minimis iu
dicetis. Neſcitis quoniā āgelos iudicabi-
mus: quāto magis ſecularia. Secularia
igiꝭ iudicia ſi habueritis ↄtēptibiles qui
ſunt in eccleſia: illos ↄſtituit ad iudican
dū. Ad verecundiā veſtrā dico. Sic nō eſt B
inter vos ſapiēs quiſꝗ q̄ poſſit iudicare
inter fratrē ſuū: ſed frater cū fratre iudi-
cio ↄtendit: ⁊ hoc apud infideles. Jā qui-
dē oīno delictū eſt in vobis: q̄ iudicia ha
betis inter vos. Quare nō magis iniuriā
accipitis. Quare nō magis fraudem pati 23.q.3.ſ.
mini. Sed vos iniurā facitis: ⁊ fraudatis 1.
⁊ hoc fratribus. An neſcitis q̄ iniqui re-
gnū dei non poſſidebunt. Nolite errare: Ephe.5.a.
neq; fornicarii: neq; idolis ſeruientes: ne 1.Ti.1.b.
q; adulteri: neq; molles: neq; maſculo-
rum concubitores: neq; fures: neq; aua-
ri: neq; ebrioſi: neq; maledici: neq; rapa- C
ces: regnum dei poſſidebunt. Et hec ali- 11.q.1.c.
quando quidem fuiſtis: ſed abluti eſtis: aliud.
ſed ſanctificati eſtis: ſed iuſtificati eſtis: De pe.diſ.
in noīe dn̄i noſtri ieſu xp̄i: ⁊ in ſpiritu dei 1.c. aliud.
noſtri. Omnia mihi licent: ſed non oīa ex J.10.f.
pediunt. Omnia mihi licent: ſed ego ſub Eccle.37.d
nullius redigar poteſtate. Eſca ventri et
venter eſcis deus autem hunc ⁊ hanc de- 32.q.4.ca.
ſtruet. Corpus autem non fornicationi in eo.
ſed dn̄o ⁊ dn̄s corpori. Deus vō ⁊ dn̄m ſu D
ſcitauit: et nos ſuſcitabit per virtutem De biga.
ſuam. Neſcitis qm̄ corpora veſtra mēbra c. debitum.
ſunt chriſti. Tollēs ergo membra chriſti gen.2.d.
faciam membra meretricis. Abſit. An ne Ephe.5.d.

ſcitis: q̄m qui adheret meretrici: vnū3 cor
matt.19.a. pus efficitur. Erunt enim inquit duo in
mar.10.a. carne vna. Qui autē3 adheret dn̄o: vnus
J.1.c. ſpūs eſt. Fugite fornicationem. Oē enim
26.q.2.c. pctm̄ quodcunq; fecerit hō: extra corpus
ſi illud. eſt: q̄ autē fornicat̄ in corpus ſuū peccat
2.cor.6.b. An neſcitis: q̄m mēbra veſtra templum
J.7.b. ſunt ſpūſſancti: q̄ in vobis eſt: quem ha-
1.pe.1.d. betis a deo: ⁊ nō eſtis veſtri. Empti enim
eſtis precio magno: glorificate et portate
deum in corpore veſtro.

¶ C. S. Inſtruit corinthios matrimonium con-
trahentes: a: deinde matrimonium pro meliore
bono fugientes: ſiue incontinentia virginali ſi-
ue viduali. Capitulum.vii.

A De quib⁹ autem ſcripſi
33.diſtin.c. ſtis mihi: bonū eſt ho-
nerui. mulierem nō tangere.
22.q.2.c. Propter fornicationē3
ſicut non. autem vnuſq̄ſq; ſuam
27.q.2.c. vxorem habeat: ⁊ vnaq̄
ſunt qui di q; ſuum virum habeat.
cunt. Uxori vir debitum red-
De cōſan.c. dat ſimiliter autem ⁊ vxor viro. Mulier
nō debet. ſui corporis poteſtatem nō habet: ſed vir.
B Siīr autē3 ⁊ vir ſui corporis poteſtatem
33.diſtin.c. nō h3: ſed mulier. Nolite fraudare inuicē
nerui.32. niſi forte ex ꝯſenſu ad tp̄s: vt vacetis orō
q.2.ca.deſ nib⁹ ⁊ iterū reuertimini in idipm̄: ne tētet
quid. vos ſathanas ꝓpter incōtinētiā veſtram
Hoc autē dico ſm̄ indulgentiā: ⁊ nō ſm̄
imperiū. Uolo autē3 oēs vos eſſe ſicut me
ipſum. Sed vnuſq̄ſq; ꝓprium donū h3 ex
deo: alius q̄dē ſic: ali⁹ vero ſic. Dico autē
31.q.2.c.et nō nuptis ⁊ viduis: bonū eſt illis ſi ſic ꝑ
de nuptijs. māſerint ſicut ⁊ ego qd̄ ſi non ſe ꝯtinent:
28.q.1.ſ. nubāt. Melius eſt eīm nubere: q̄ vri. His
1.et.c.iam autem q̄ matrimonio iuncti ſunt ꝑcipio
nunc. nō ego: ſed dn̄s: vxorē a viro nō diſcedere
De diuor.c. Qd̄ ſi diſceſſerit: manere innuptā: aut vi-
gaudemus ro ſuo recōciliari. Et vir vxorē nō dimit-
C tat. Nā ceteris dico ego: non dn̄s. Si q̄s
28.q.1.ca. frater vxorē h3 infidelē: ⁊ hec ꝯſentit ha-
iam nunc. bitare cū illo: nō dimittat illā. Et ſi qua
28.q.1.ca. mulier fidelis habet viru3 infidelē: ⁊ hic
ſimili mo- ꝯſentit habitare cū illa: non dimittat viꝝ
do.⁊.c.ſi in Sanctificatus eſt enim vir infidelis per
fidelis. mulierē fidelem: ⁊ ſanctificata eſt mulier
infidelis per virū fidelē. Alioquin filij ve
ſtri immundi eſſent: nunc aūt ſancti ſunt
Qd̄ ſi infidelis diſcedit: diſcedat. Nō eīm
ſeruituti ſubiectus eſt frater vel ſoror in
eiuſmodi. In pace autē vocauit vos de⁹.
Uū eīm ſcis mulier: ſi viꝝ ſaluum facies?
Aut vū ſcis vir: ſi mulierem ſaluā facies.
Niſi vnicuiq; ſicut diuiſit dn̄s. Unumquē

q; ſicut vocauit deus: ita ambulet: et ſicut
in omnibus eccleſijs doceo. Circūciſus
aliquis vocatus eſt: non adducat prepu-
tium. In preputio autem aliquis voca- a
tus eſt: non circūcidat̄. Circunciſio nihil b
eſt: ⁊ preputium nihil eſt: ſed obſeruatio
mandatorum dei. Unuſquiſq; in qua vo Ephe.4.a
catione vocatus eſt: in ea ꝑmaneat. Ser 21.q.1.c. lo
uus vocatus es non ſit tibi cure: ſed et De regu.c.
ſi potes fieri liber magis vtere. Qui eīm licet.
in domino vocatus eſt ſeruus: libertus
eſt domini. Similiter qui liber vocat⁹ eſt
ſeruus eſt chriſti. Precio empti eſtis noli s.8.d.
te fieri ſerui hominum. Unuſquiſq; ergo 1.pe.1.d.
in quo vocatus eſt frater: in hoc perma- d
neat apud deum. De virginibus autem 18.que.c.
preceptum domini nō habeo ꝯſiliu3 autē ſic eſt.
do tanq̄ miam conſecutus a dn̄o vt ſim
fidelis. Exiſtimo ergo hoc bonum eſſe
propter inſtantem neceſſitatem: quoniā
bonū eſt homini ſic eſſe. Alligatus es vxo De tranſla.
ri: noli querere ſolutionem. Solutus es c.quanto.
ab vxore: noli querere vxorem. Si autem
acceperis vxorem: non peccaſti: et ſi nu-
pſerit virgo: non peccauit tribulationem 31.diſ.cap.
tamen carnis habebunt huiuſmodi. Ego lex.
autem vobis parco. Hoc itaq; dico fra- 33.diſ.cano.
tres. Tempus breue eſt. Reliquum eſt: vt
⁊ qui habent vxores: tanq̄ non habentes
ſint: et qui flent tanq̄ non flentes: et qui
gaudent tanq̄ non gaudentes: ⁊ q̄ emunt
tanq̄ non poſſidentes: ⁊ qui vtuntur hoc
mundo: tanq̄ non vtantur. Preterit eīm f
figura huius mundi. Uolo autem vos ſi-
ne ſollicitudine eſſe. Qui ſine vxore eſt: ſol De cleri.co
licit⁹ eſt que dn̄i ſunt: quomodo placeat iuga.ca.di
deo. Qui autē cum vxore eſt: ſollicitus eſt uerſis.
que ſunt mundi: quō placeat vxori: et di
uiſus eſt. Et mulier innupta ⁊ virgo cogi 27.q.1.ſ.
tat q̄ dn̄i ſunt: vt ſit ſancta corpore et ſpi viduis.2.
ritu. Que autē3 nupta eſt: cogitat q̄ ſunt
mundi: quō placeat viro. Porro hoc ad
vtilitatem vr̄m dico: non vt laqueum vo
bis iniiciam: ſed ad id qd̄ honeſtum eſt: ⁊
qd̄ facultatē prebeat ſine īpedimēto dn̄m
obſecrandi. ✠ Si quis aūt turpē ſe videri Alle ✠ ꝑo
exiſtimat ſuꝑ virgine ſua: q; ſit ſuꝑ adul- obſeruandi
ta: ⁊ ita oportet fieri: quod vult faciat: nō G
peccat ſi nubat. Nā q̄ ſtatuit in corde ſuo
firmus: nō habēs neceſſitatē: poteſtatem
autē habēs ſue voluntatis: et hoc iudica 32.q.1.ca.
uit in corde ſuo ſeruare virginem ſuam ſic eīm.
bene facit. Igit̄ ⁊ qui matrimonio iungit 22 q.3.c.
virginē ſuā: bn̄ facit: ⁊ qui non iungit me
lius facit. Mulier alligata eſt legi quāto De ſepul.c.
tēpore vir eius viuit. Qd̄ ſi dormierit vir de vxore.

Ro.7.a. De ſecun. nup. ca.pe. 31.q.1.ca.fi nali. De renunc. c.niſi.

eius liberatã eſt a lege. Cui aũt vult nu-
bat tñ in dño. Beatior autẽ erit: ſi ſic pmã-
ſerit ſm meũ cõſilium. Puto autem ꝙ ⁊
ego ſpiritum dei habeam.

¶ C.S. Apl's oñdit ſcientiã nõ valere niſi ſcdm charitatem ſit ordinata: ac oſtendit veritatem de eſcis idolothitis: deinde arguit ſcandalizantium temeritatem.

Capitulum.viii.

A

De his autẽ q̃ idolis ſa
crificantur ſcimus: q2
oẽs ſcientiã habemus
Scientia inflat: chari
tas vero edificat. Si
qs aũt ſe exiſtimat ſci
re aliqd nõdũ cogno
uit quẽadmodũ opor-
B teat eũ ſcire. Si qs aũt diligit deũ hic co
gnitus eſt ab eo. De eſcis aũt q̃ idolis im
molant̃ ſcim⁹: q2 nihil eſt idolũ in mũdo
⁊ ꝙ null⁹ eſt deꝰ niſi vn⁹. Nã ⁊ ſi ſunt qui
dicant̃ dij ſiue in celo ſiue i terra. Siqdẽ
ſunt dij multi ⁊ dñi multi: nobis tñ vn⁹
eſt deus pater: ex quo oĩa: ⁊ nos in illo: ⁊
vn⁹ dñs ieſus xp̃s: p quẽ oĩa: ⁊ nos p ipz
Sed nõ in oĩbus eſt ſcientia. Quidã aũt
cũ ꝯſcientia vſqz nunc idoli quaſi idolo-
C thitum mãducãt: ⁊ ꝯſcientia ipoꝝ cũ ſit
infirma polluit̃. Eſca aũt nos nõ cõmen
dat deo. Neqz eñ ſi mãducauerim⁹: abũ
dabimus: neqz ſi nõ manducauerim⁹: de
ficiemus. Uidete aũt ne forte hec licẽtia
veſtra offendiculum fiat infirmis. Si eñ
quis viderit eũ qui habet ſcientiã in ido-
D lo recumbentẽ nõne cõſcientia ei⁹ cũ ſit
Ro.14.d. infirma: edificabit̃ ad mãducãdum ido-
De renunc. lothita? Et peribit infirmus in tua ꝯſciẽ
c.niſi. tia frater ꝑpter quẽ xp̃s mortu⁹ eſt. Sic
23.q.3.§. autẽ peccãtes in fratres: ⁊ pcutientes cõ
item ſicut ſcientiã eoꝝ infirmam: in xp̃m peccatis.
legitur. Quapropter ſi eſca ſcandalizat fratrem
meũ: nõ mãducabo carnẽ in eternum: ne
fratrẽ meũ ſcãdalizẽ.

¶ C.S. Inducit apoſtolus corinthios ad virtutis perfectionem ſui exemplo: atqz currentium in ſtadio.

Capitulum.ix.

A

Non ſum liber: non ſum
apl's: nõne xp̃m ieſum
dñm nr̃m vidi? Nonne
31.diſ.cap. opus meũ vos eſtis in
omnino. dño? Et ſi alijs nõ ſũ
28.q.1.ca. apl's: ſed tñ vobis ſum:
iã nunc in nã ſignaculum apoſto
fine. latus mei vos eſtis in
dño. Mea defenſio apud eos qui me inter
rogãt hec eſt. Nunquid nõ habemus po
teſtatẽ manducandi ⁊ bibẽdi? Nunquid
nõ habemus poteſtatẽ ſororẽ mulierẽ cir-
cũducẽdi: ſicut ⁊ ceteri apl'i ⁊ fra
tres dñi ⁊ cephas? Aut ſol⁹ ego ⁊ barna
bas nõ habem⁹ poteſtatẽ hoc operandi?
Quis militat ſuis ſtipendijs vnqꝫ? Quis
plãtat vineã: ⁊ de fructu eius non edit?
Quis paſcit gregez: ⁊ de lacte gregis nõ
manducat? Nunqd ſm hoiem hec dico?
An ⁊ lex hec non dicit. Scriptuz eſt eñ
in lege moyſi. Non alligabis os boui tri-
turanti. Nunquid de bobus cura eſt deo 13.q.1.ca.
An propter nos: vtiqz hec dicit. Nam p eccleſias.
pter nos vtiqz ſcripta ſunt: quoniam dz 13.q.1.ca.
in ſpe qui arat arare: ⁊ qui triturat in ſpe firmiſſime
fructus percipiendi. Si nos vobis ſpiri
tualia ſeminauimus: magnuz eſt ſi nos B
carnalia veſtra metamus. Si alij pote- Deut.25.a.
ſtatis veſtre participes ſunt: quare non
potius nos. Sed nos vſi ſum⁹ hac pote- Ibi.5.c.
ſtate: ſed oĩa ſuſtinemus: ne qd offendi- Ro.15.f.
culum demus euangelio chriſti. Neſcitis 13.q.1.cap.
qm̃ qui in ſacrario operantur: que de ſa eccleſias.
crario ſunt: edunt. Et qui altario deſer- 28.q.1.ca.
uiunt: cũ altario participãt. Ita ⁊ dñs or iam nunc.
dinauit his qui euangeliũ annunciãt de 13.q. .cap.
euangelio viuere. Ego aũt nullo horum eccleſias.
vſus ſum. Nõ aũt ſcripſi hec: vt ita fiant De prebend.
in me. Bonum eſt eñ mihi magis mori: c.cum ſecũ
ꝙ vt gloriam meã quis euacuet. Nam etſi dum. ⁊ cap.
euangelizauero: non eſt mihi gloria. Ne- extirpande.
ceſſitas eñ mihi incumbit. Ue enim mi C
hi eſt ſi non euangelizauero. Si enim vo 16.q.2.ca.
lens hoc ago: mercedem habeo: ſi aũt in doctos.
uit⁹: diſpẽſatio mihi credita eſt. Que eſt 1.q.2.ſa
ergo merces mea: vt euangelium pdi- cerdos.
cans ſine ſumptu ponam euangelium vt 23.q.6.
nõ abutar poteſtate mea in euãgelio. Nã §.item cuz
cum liber eſſem ex omnibus: oĩm me ſer- redderet.
uum feci: vt plures lucrifacerem. Et fa- 28.q.1.ca.
ctus ſum iudeis tanqꝫ iudeus: vt iudeos iam nunc.
lucrarer. His qui ſub lege ſunt quaſi ſub 45.di.c.1.q
lege eſſem: cũ ipſe non eſſem ſub lege: vt cedite.
eos qui ſub lege erant: lucrifacerez. His D
qui ſine lege erant tanqꝫ ſine lege eſſem:
cum ſine lege dei non eſſem: ſed in lege
eſſem chriſti vt lucrifacerem eos qui ſi-
ne lege erant. Factus ſum infirmis in-
firmus: vt infirmos lucrifacerem. Om-
nibus omnia factus ſum: vt omnes fa-
cerem ſaluos. Omnia autem facio pro-
pter euangelium: vt particeps eius effi-
ciar. Neſcitis ꝙ hi qui in ſtadio currunt
omnes quidem currunt: ſed vnus acci-
pit brauiũ. Sic currite vt cõphenda
tis. Oĩs eñ q̃ in agone cõtẽdit: ab oĩb⁹
ſe abſtinet: ⁊ illi qdẽ vt corruptibilẽ co-

coronā accipiāt:nos aūt incorruptā. Ego
igit ſic curro:nō q̄ſi in icertū:ſic pugno
nō q̄ſi aerē verberās. Sʒ caſtigo corpus
meum:ꝛ in ſeruitutē redigo:ne forte cuʒ
aliis p̄dicauerim:ipſe reprobus efficiar.

¶ C.S. Reprobat apoſtolus participātes ex ido-
lis:et docet quomodo vtendum ſit que immolan
tur idolis. Capitulum.x.

A
Exo.13.d. Nolo eñi vos ignorare
fratres: qm̄ p̄res nr̄i
oēs ſub nube fuerunt:
ꝛ oēs mare trāſierūt ꝛ
oēs in moyſe baptizati
ſunt in nube ꝛ ī ma-
ri: ꝛ oēs eādē ſpūalē
Exo.14.c. eſcā manducauerunt:
Exo.16.d. ꝛ oēs eundē potum ſpūalē biberūt. Bi
Exo.17.b. bebāt autē de ſpirituali cōſequēte eos pe
De cōſe.di. tra:petra aūt erat xp̄s. Sʒ nō in pluribꝰ
2.ca.reue eoꝝ bn̄placitū eſt deo. Nā pſtrati ſunt in
ra.2.c.ca- deſerto. Hec aūt in figura facta ſunt no-
lice. ſtri:vt nō ſimus cōcupiſcentes maloꝝ:ſi
B cut ꝛ illi ꝯcupierūt. Neq̧ idolatre efficia
Nu.20.a. mini:ſicut quidā ex ipſis quēadmodū ſcri
Exo.32.b. ptum eſt. Sedit pplˢ māducare ꝛ bibere
Nu.25.b. ꝛ ſurrexerūt ludere. Neq̧ fornicemur ſi-
Nu.21.b. cut quidā ex ipſis fornicati ſunt: ꝛ cecide
Judic.8. rūt vna die vigintitria milia. Neq̧ tente-
C mus xp̄m:ſicut quidā eoꝝ tētauerūt: ꝛ a
ſerpentibꝰ perierunt. Neq̧ murmuraueri-
tis:ſicut quidā eoꝝ murmurauerūt: ꝛ pe
rierunt ab exterminatore. Hec aūt oīa in
figura cōtingebāt:illis ſcripta ſunt autē
ad correptionē nr̄am:in q̄s fines ſeculo-
rum deuenerunt. Itaq̧ q̄ ſe exiſtimat ſta
49.diſ.ca. re:videat ne cadat. Tētatio vos nō appre
i.ſ.ugem. hendat niſi humana. Fidelis autē deꝰ eſt
De pe. diſ. qui nō patietur vos tētari ſupra id qđ po
2.ca. inter teſtis:ſed faciet etiā cum tentatiōe puen
hec ſciēdū. tum:vt poſſitis ſuſtinere. Propter quod
charissimi mihi:fugite ab idoloꝝ cultu-
F.1.d. ra. Ut prudentibus loquor vos ip̄i iudica
D te q̄ dico. Calix bn̄dictionis cui bn̄dicimꝰ
nonne cōicatio ſanguinis xp̄i eſt? Et pa-
nis quē frāgimus:nōne participatio cor
poris dn̄i eſt? Qm̄ vnus panis ꝛ vnū cor-
pus multi ſumus:oēs quidē de vno pa-
E ne ꝛ de vno calice participamus. Uidete
iſrael ſm carnē. Nonne q̄ edunt hoſtias:
participes ſunt altaris? Quid ergo. Dico
De cōſe.di. ꝙ idolis immolatum ſit aliquid: aut ꝙ
2.relatum. idolum ſit aliquid? Sed que immolāt gē
Deut.32.c. tes:demoniis immolāt: ꝛ non deo. Nolo
autē vos ſocios fieri demonioꝝ. Non po
34.q.2.c. teſtis calicē domini bibere: ꝛ calicem de-
non ſatis. moniorū. Non poteſtis mēſe dn̄i partici
pes eſſe: ꝛ menſe demonioꝝ. An emula- Eccle.x.c.
mur dn̄m? Nunq̄d fortiores illo ſumus? F
Oīa mihi licent: ſed omnia expediunt. S.6.c.
Omnia mihi licent:ſed nō oīa edificant. S.13.b.
Nemo qđ ſuum eſt querat:ſed qđ alteriꝰ
Omne qđ in macello venit manducate:
nihil interrogantes ppter conſcientiam
Dn̄i eſt terra ꝛ plenitudo eius. Si quis Ps.23.
vocat vos infidelium ad cenā et vultis
ire omne qđ vobis apponitur manduca
te:nihil interrogantes: ppter cōſcientiā
Si quis autem dixerit: hoc immolatum 50.diſ.ca.
eſt idolis:nolite manducare:propter illū ſi quis car
qui indicauit: ꝛ ppter cōſcientiam. Con nem.
ſcientiam autē dico nō tuam:ſed alteriꝰ B
Ut quid eñi libertas mea iudicatur ab
aliena cōſcientia? Si ergo cū gratia par-
ticipo: quid blaſphemor pro eo gratias
ago? Siue ego manducatis ſiue bibitis Colo.3.c.
vel aliud quid facitis:omnia in gloriam
dei facite. Sine offenſione eſtote iudeis
ꝛ gentibꝰ ꝛ eccleſie dei:ſicut ꝛ ego per oīa
omnibus placeo non querēs qđ mihi vti
le eſt:ſed qđ multis:vt ſalui fiant.

¶ C.S. Apoſtolus reprobat errores corinthio-
rum circa celebritatē ſacramēti eucariſtie: q̄tū
ad habitū ꝛ ꝯmeſtū:ac deinde ponit eucariſtie D
dignitatē:ac ritū ꝯuenientē Capitulum.xi.

A
Imitatores mei eſtote: S.4.d.
ſicut ego chriſti. Lau- De ſacra
do autem vos fratres: unctio.c.
ꝙ per omnia mihi me- vnico.
mores eſtis: ꝛ ſicut tra- Ephe.5.e.
didi vobis: p̄cepta mea De here.c.
tenetis. Uolo autē vos vergentis.
ſcire: ꝙ omnis viri ca-
put chriſtus eſt:caput autem mulieris vir
caput vero chriſti deus. Omnis vir orās
vel prophetans velato capite: deturpat
caput ſuū. Oīs autē mulier orans aut p
phetans non velato capite:deturpat ca-
put ſuum. Unum enim eſt ac ſi decalue- B
tur. Nā ſi non velatur mulier tondeatur
Si vero turpe eſt mulieri tonderi:aut de
caluari:velet caput ſuum. Uir quidē de
bet velare caput ſuum quoniam imago ꝛ
gloria dei eſt:mulier autem gloria viri eſt.
Non enim vir ex muliere eſt: ſed mulier Gene.2.d.
ex viro. Etenim nō eſt creatus vir ppter
mulierem:ſed mulier propter virum. Jđ
debet mulier velamē habere ſuper caput
ſuum: ꝛ propter angelos. Uerumtamē ne
q̧ vir ſine muliere: neq̧ mulier ſine viro
in domino. Nā ſicut mulier de viro:ita et C
vir p mulierem. Omnia aūt ex deo. Uos

ipſi iudicate: decet mulierē nō velatā ora
re deū. Nec ipſa natura docet vos. q2 vir
quidē ſi comā nutriat: ignominia eſt illi:
mulier vero ſi comā nutriat: gloria eſt il-
li: qm̄ capilli pro velamine dati ſunt ei. Si
quis aūt videtur cōtentioſus eſſe: nos ta-
lem cōſuetudinē nō habem⁹ neqꝫ eccl'ia
b dei. Hoc autem precipio: non laudans ꝙ
non in melius: ſed in deterius cōuenitis.
Primum quidem conuenientibus vobis
c in eccleſiā: audio ſciſſuras eſſe inter vos
1.q.1.c.ſal- et ex parte credo. Nam oportet et hereſes
uator. eſſe: vt et qui probati ſunt manifeſti fiant
24.q.3.ca. in vobis. Conuenientibus ergo in vnum
finali. iam non eſt dominicam cenam mandu-
care. Vnuſquiſqꝫ enim ſuam cenam pre-
ſumit ad manducandum. Et alius quidē
eſurit: alius autem ebrius eſt. Nunquid
e domos non habetis ad manducandum et
bibendū. Aut eccleſiam dei contemnitis
et confunditis eos qui non habent. Quid
d dicam vobis Laudo vos in hoc nō laudo
Ego enim accepi a domino: quod et tradi
di vobis: qm̄ dominus ieſus in qua nocte
ma.26.c. tradebatur: accepit panem et gratias agēs
mar.14.c. fregit: et dixit. Accipite et manducate: hoc
luce.22.b. eſt corpus meum qđ pro vobis ✠ tradet.
Ad + omni Hoc facite in meā commemorationem
bus. Similiter et calicem poſtꝗ̄ cenauit dicēs
19.di.ca.fi. Hic calix nouum teſtamentum eſt in meo
f ſanguine. Hoc facite quotienſcunqꝫ bibe
de cōſe.di. tis ✠ in meā commemorationem. Quo-
2.c.ſcriptu tienſcunqꝫ em̄ manducabitis panē hunc
ra.et.c. ite et calicē bibetis: mortem domini annun
ratur. ciabitis: donec veniat. Itaqꝫ quicūqꝫ mā
Ale+bibe- ducauerit panem hunc: et biberit calicem
ris vel ſu domini indigne: reus erit corporis et ſan-
mitis. guinis dn̄i. Probet aūt ſeipſum homo: et
19.q.3.ca. ſic de pane illo edat: et de calice bibat.
ad meſam. Qui em̄ manducat et bibit indigne iudi-
g cium ſibi manducat et bibit: nō diiudicās
Ioh.6.f. corpus domini. Ideo inter vos multi in-
1.q.1.c.per firmi et imbecilles: et dormiunt multi. ꝙ
eſiam. ſi noſmetipſos diiudicaremus non vtiqꝫ
De cōſe.di. diiudicaremur. Dum iudicamur autem
2.c.et ſcdō a domino corripimur: vt non cū hoc mū-
2.c.ſicut in do damnemur. Itaqꝫ fratres mei cum cō
das. uenietis ad manducandum: inuicem ex-
De pe.diſ. pectate. Si quis eſurit: domi manducet:
1.c.tres. vt non in iudicium conueniatis. Cetera
De cōſe.di. autem cum venero diſponam.
2.c.liqdo.

¶ C.S. Cōmendat ap'ls gratiam dei generalr' de
clarādo cōditionē grē gratis date: cōparādo cor-
pus eccl'ie ad corpus nature. Capitulū.xij.

DE ſpiritualibus autem
nolo vos ignorare fra-
tres. Scitis autem qm̄
cum gentes eſſetis ad
ſimulacra muta prout
duceb mini euntes.
Ideo notum vobis fa- mar.9.f.
cio ꝙ nemo in ſpiritu
dei loquens dicit anathema ieſu. Et ne-
mo pōt dicere. dn̄s ieſus: niſi i ſpiritu ſan
cto. Diuiſiōes ꝟo grāꝝ ſunt idē autem 1.q.1.c.mu
ſpūs. Et diuiſiones miniſtrationū ſunt lier.
idē aūt dn̄s. Et diuiſiones operationum
ſunt: idem vero deus: qui operatur omnia
in oīb⁹. Vnicuiqꝫ autē datur manifeſta-
tio ſpūs ad vtilitatē. Alii quidem per ſpi
ritū datur ſermo ſapiētie. Alii autē ſermo
b ſcientie ſm̄ eundē ſpiritū. Alteri fides in
eodē ſpū alii gr̄a ſanitatum in vno ſpū:
alii operatio virtutū. alii prophetia: alii di
ſcretio ſpirituum: alii genera linguarum
alii interpretatio ſermonū. Hec autē oīa diſ.89.c.1.
operatur vn⁹ atqꝫ idem ſpūs: diuidens ſin Ro.12.b.
gulis prout vult. Sicut enim corpus vnū Ephe.4.a.
eſt et mēbra habet multa. Omnia aūt mē
bra corporis cū ſint multa: vnum tn̄ cor-
pus ſunt. Ita et chriſt⁹. Etenim i vno ſpū
oēs nos in vnum corpus baptizati ſum⁹
ſiue iudei: ſiue gentiles: ſiue ſerui: ſiue li-
beri: et oēs in vno ſpū potati ſumus. Nā
et corpus nō eſt vnū mēbrū: ſꝫ multa. Si
dixerit pes: quoniā nō ſū man⁹: nō ſum
c de corpore: nō iō non eſt de corpore. Et ſi
dixerit auris: quoniā nō ſum oculus: nō
ſum de corpore: nō iō non eſt de corpore.
Si totū corpus ocul⁹ vbi audit⁹. Si to-
tū auditus: vbi odorat⁹. Nūc aūt poſuit
deus membra: vnūquodqꝫ eorum in cor-
pore ſicut voluit. Qđ ſi eſſent omnia vnū
membrum: vbi corpus. Nunc autē mul-
ta qdē mēbra: vnū aūt corp⁹. Nō pōt au-
tē oculus dicere manui: opera tua nō in-
digeo: aut iterum caput pedibus nō eſtis
mihi neceſſarii. Sꝫ multo magis que vi
dentur membra corporis infirmiora eſſe
neceſſaria ſunt. Et que putamus ignobi
liora membra eſſe corporis: his honorem
abundantiorem circūdamus. Et que in-
honeſta ſunt noſtra abundantiorē hone
d ſtatem habēt. Honeſta autem noſtra nul
lius egent. Sed deus temperauit corpus
ei cui deerat: abundantiorem tribuendo
honorem: vt nō ſit ſciſma in corpore: ſed Ro.8.b.
in idipſum pro inuicem ſollicita ſint mē Heb.4.d.
bra. Et ſi quid patitur vnum membrum
compatiuntur omnia membra: ſiue glo-

B tiatur vnũ mẽbrum: congaudent omnia
Ephe.4.b. membra. Uos aũt eſtis corpus chriſti: et
membra de membro. Et quoſdã quidam
poſuit deus in eccleſia p̃mo ap̃los: ſcđo ꝓ
phetas: tertio doctores: deinde virtutes
exinde gratias curationũ: opitulationes:
gubernationes: genera linguarũ: īterp̃ta
tiones ſermonũ. Nunquid oẽs apoſtoli?
Nunq̃d oẽs ꝓphete? Nunq̃d oẽs docto
j.14.a. res? Nunq̃d oẽs virtutes? Nunq̃d oẽs
gr̃az hñt curationũ? Nunq̃d oẽs linguis
loquunt᷑. Nunq̃d oẽs īterp̃tant᷑. Emula
mini autẽ chariſmata meliora. Et adhuc
excellentiorem viam vobis demonſtro.

¶ C. S. Recõmendat ap̃ls charitatis excellentiã vtilitatem ꝛ ſtabilitatem. Capitulum. xiij.

A
C I linguis hoīm loquar
et angeloꝝ: charitatem
autem nõ habeam: fa
ctꝰ ſum velut es ſonãs
aut cymbaluꝫ tinniẽs.
Et ſi habuero prophe
tiam: ꝛ nouerim myſte
ria omnia ꝛ omnem ſci
entiam: ꝛ ſi habuero omnem fidem: ita
vt montes transferam: charitatẽ autẽ nõ
B habuero: nihil ſum. Et ſi diſtribuero in
cibos pauperuꝫ omnes facultates meas
et ſi tradidero corpus meum ita vt ardeã
charitatem autem non habuero: nihil mi
hi prodeſt. Charitas patiẽs eſt: benigna
j.10.d. eſt. Charitas non emulatur non agit per
Philip.2. peram: nõ inflatur: nõ eſt ambitioſa: nõ
querit q̃ ſua ſunt: nõ irritat᷑: non cogitat
malum: non gaudet ſuper iniquitate: cõ
gaudet autẽ veritati. Omnia ſuffert: om
C nia credit: omnia ſperat: omnia ſuſtinet.
Charitas nunq̃ꝫ excidit ſiue ꝓphetie eua
cuabuntur: ſiue lingue ceſſabunt: ſiue ſci
entia deſtruetur. Ex parte enim cogno
ſcimus: et ex parte prophetamus. Cum
autem venerit quod perfectum eſt eua
D cuabitur quod ex parte eſt. Cum eſſem
paruulus: loquebar vt paruulus ſapiebã
vt paruulus: cogitabã vt paruulus. Quã
do autem factus ſum vir: euacuaui que
erant paruuli. Uidemus nunc per ſpecu
lum in enigmate: tunc autem facie ad fa
ciem. Nunc cognoſco ex parte: tunc autẽ
E cognoſcã ſicut ꝛ cognitus ſum. Nũc autẽ
manẽt: fides: ſpes: charitas tria hec: ma
ior autem horum eſt charitas.

¶ C. D. Eminẽtiã oñdit ꝓphetie ſup donũ lingua rũ: ꝛ quõ ſit vtendũ vtroq̃ꝫ dono. Cap. xiiij.

A Sectamini charitatem: emulamini
ſpiritalia magis vt autẽ ꝓphetetis.
Qui enĩ loquit᷑ linguã: nõ hoībꝰ loquit᷑
ſed deo. Nemo enĩ audit: Spũs autẽ loq̃
tur myſteria. Nam qui prophetat: homi j.12.b.
nibus loquitur ad edificationem ꝛ exhor
tationẽ ꝛ ꝯſolationẽ. Qui loquitur ligua
ſemetipſ̃ꝫ edificat: q̃ aũt ꝓphetat: eccleſiã
dei ✠ edificat. Uolo aũt oẽs vos loq̃ lin Al. ✠ dei
guis magis aũt prophetare. Nam maior dei
eſt qui prophetat: q̃ꝫ qui loquit᷑ linguis
niſi forte interpretetur: vt eccleſia edifica
tionẽ accipiat. Nunc aũt fratres ſi venе B
ro ad vos linguis loquens: quid vobis ꝓ
dero: niſi vobis loquar: aut in reuelatiõe
aut in ſciẽtia: aut in prophetia: aut in do
ctrina. Tamen que ſine anima ſunt: vocẽ
dãtia: ſiue tibia: ſiue cithara: niſi diſtinctio
nem ſonituuꝫ dederint: quõ ſcietur id qđ
canitur aut quod citharizat᷑. Etenim ſi
incertam voceꝫ det tuba: quis parabit ſe
ad bellũ. Ita ꝛ vos per linguã: niſi mani
feſtũ ſermoneꝫ dederitis: quõ ſciet᷑ id qđ
dicit᷑. Eritis enĩ ī aera loquẽtes. Tã mul C
ta vt puta genera linguaꝝ ſunt ī hoc mũ
do: ꝛ nihil ſine voce eſt. Si ergo neſciero
virtutẽ vocis: ero ei cui loquar barbarus
et qui loquit᷑: mihi barbarus. Sic et vos
qm̃ emulatores eſtis ſpirituũ ad edifica
tionem eccleſie q̃rite vt abundetis. Et iđ
qui loquit᷑ ligua oret vt interpretet᷑: Nã ſi
orẽ lingua ſpũs meꝰ orat mens aũt mea
ſine fructu eſt. Quid eſt ergo. Orabo ſpũ
orabo et mẽte. Pſallã ſpũ: pſallã ꝛ mẽte
Ceterũ ſi bñdixeris ſpũ: qs ſupplet locũ
idiote. Quõ dicet amẽ ſup tuã bñdictio
nẽ. Qm̃ qs dicas: neſcit. Nã tu quidẽ be D
ne grãs agis: ſed alter nõ edificat᷑. Grãs ſ.1.a.
ago deo meo ✠ q̃ꝫ oīm vr̃m ligua loquor. Al. ✠ q̃d
Sed in eccleſia volo q̃nq̃ꝫ ṽba ſenſu meo
loqui: vt ꝛ alios inſtruam: q̃ꝫ decem milia
verborum in lingua. Fratres nolite pue
ri effici ſenſibus: ſꝫ malicia paruuli eſto
te ſenſibus autem perfecti eſtote. In lege Eſa.28.c.
enĩ ſcriptũ eſt. Qm̃ in alijs linguis ꝛ ī la
bijs loquar pp̃lo huic: ꝛ nec ſic exaudiẽt
me dicit dñs. Itaq̃ꝫ lingue in ſignuꝫ ſunt
nõ fidelibꝰ ſed infidelibꝰ: ꝓphetie auteꝫ
nõ infidelibus ſed fidelibus. Si ergo con
ueniat vniuerſa eccleſia in vnũ: ꝛ oẽs lin
guis loquãtur: intrẽt aũt idiote aut infi
deles: nõne dicent: quid inſanitis. Si au
tem oẽs ꝓphetent: intret aũt: q̃s infidelis E
vel idiota: cõuincit᷑ ab oībꝰ: dijudicatur
ab oībus. Occulta enĩ cordis eiꝰ manife
ſta fiunt: ꝛ ita cadens in faciem adorabit
deum: pronunciãs q̃ꝫ vere deus in vobis
ſit. Quid ergo eſt fratres. Cum cõueni

Unuſquiſq; veſtrum pſalmū hȝ: doctrinā habet: apocalypſim hȝ: linguā hȝ: interp̄tationē hȝ: oīa ad edificationē fiāt. Siue lingua quis loq̄tur ſm duos: aut vt multum tres ⁊ per partes ⁊ vn⁹ interpretet. E

F Si aūt nō fuerit īterpres: taceat in eccleſia: ſibi aūt loquat ⁊ deo. Prophete aūt duo aut tres dicant: et ceteri dijudicent. Qđ ſi alij ✠ reuelatū fuerit ſedenti: prior taceat. Poteſtis ei oēs p ſingulos ꝓphetare: vt oēs diſcant: ⁊ oēs exhortent. Et ſpūs ꝓphetarū ꝓphetis ſubiect⁹ eſt. Nō eſt diſſenſiōis ē de⁹: ſȝ pacis: ſicut ⁊ ī oībus eccleſijs ſctōꝝ doceo. Mulieres in eccleſijs taceāt. Nō eſt pmittitur eis loqui: ſed ſubditas eſſe: ſicut ⁊ lex dicit. Si quid autē volūt diſcere: domi viros ſuos

G interrogēt. Turpe eſt mulieri loqui in eccleſia. An a vobis v̄bū dei ꝓceſſit: aut in vos ſolos puenit? Si quis videt ꝓpheta eſſe aut ſpūalis: cognoſcat que ſcribo vobis: q2 dnī ſunt mandata. Si quis autē ignorat ignorabitur. Itaq; fratres emulamini prophetare: et loqui linguis nolite prohibere. Omnia autem honeſte ⁊ ſm ordinem fiant in vobis.

Alij ✠ alij vel aliquid

1.Thimo. ij.c. xx.di.ca. mulier.

37.diſ.ca. Relato. c. ſ. xi.c.q. ca. 17.q.1.

¶ C.G. Tractat apoſtolus de gratia reſurrectionis: premittendo commendationem doctrine euāgelice. Capitulum .xv.

N Otū autē vobis facio fratres euangelium qđ p̄dicaui vobis qđ et accepiſtis: i quo et ſtatis p qđ et ſaluamini: qua rōne predicauerim vobis: ſi tenetis: niſi fruſtra crediditis. Tradidi eſt vobis in primis quod ⁊ accepi: qm̄ xp̄s mortu⁹ ē p pctīs noſtris ſm ſcripturas: ⁊ q2 ſepultus eſt: ⁊ q2 reſurrexit tertia die ſm ſcripturas: ⁊ quia viſus eſt cephe et poſt hoc vndeci. Deinde viſus eſt plus

B q̄ quingentis fratribus ſimul: ex quibus multi manēt vſq; adhuc: quidam autem dormierunt. Deinde viſus eſt iacobo: deinde apoſtolis omnibus. Nouiſſime autē oīm tanq̄ abortiuo viſus eſt et mihi. Ego eſt ſum minim⁹ aploꝝ: qui nō ſum dignus vocari aplus: qm̄ perſecutus ſū eccliam dei. Gr̄a aūt dei ſum id qđ ſum et gr̄a ei⁹ in me vacua nō fuit: ſed abundāti⁹ illis oīb⁹ laboraui. Nō ego aūt: ſed gratia dei mecum. Siue eſt ego ſiue illi: ſic predicam⁹ ⁊ ſic crediditis. Si autē xp̄s predicat q reſurrexit a mortuis: quō quidam dicunt in vobis: qm̄ reſurrectio

A Gal.1.b.

De celebra. miſ. c. cum marthe.

23.q.6.ca. qđ autem.

Eſa.1.b.

Di.8.c.ch' fuerudo.

De remiſ. c.miſ.

mortuoꝝ nō eſt? Si aūt reſurrectio mortuoꝝ nō eſt: neq; xp̄s reſurrexit. Si autē xp̄s nō reſurrexit: inanis ē p̄dicatio nr̄a: inanis eſt ⁊ fides vr̄a. Inuenimur autem ⁊ falſi teſtes dei: qm̄ teſtimoniū dixim⁹ aduerſus deū: q ſuſcitauerit xp̄m: quē non ſuſcitauit: ſi mortui nō reſurgunt. Nā ſi mortui nō reſurgūt: neq; chriſt⁹ reſurrexit. Qđ ſi xp̄s nō reſurrexit: vana ē fides vr̄a. Adhuc eſt eſtis in pctīs. Ergo ⁊ qui dormierunt in chriſto: perierūt. Si ī hac vita tm̄ in chriſto ſperantes ſumus miſerabiliores ſumus oīb⁹ hoībus. Nūc aūt chriſtus reſurrexit a mortuis p̄mitie dormientium: qm̄ quidem p hoīem mors: ⁊ per hoīem reſurrectio mortuoꝝ. Et ſicut in adā oēs moriūtur: ita ⁊ in chriſto oēs viuificabunt. Unuſquiſq; aūt in ſuo ordine: primitie xp̄us. Deinde hi qui ſunt xp̄i: qui in aduentū eius crediderunt. Deinde finis: cū tradiderit regnū deo et patri: cū euacuauerit oēm principatū ⁊ poteſtatem et virtutem. Oportet aūt illū regnare donec ponat oēs inimicos ſub pedibus ei⁹. Nouiſſime aūt inimica deſtruetur mors. Omnia enim ſubiecit ſub pedibus eius. Cū aūt dicat oia ſubiecta ſunt ei: ſine dubio preter eum qui ſubiecit ei omnia. Cum autem ſubiecta fuerint illi omnia: tunc et ipſe filius ſubiectus erit illi qui ſubiecit ſibi oia: vt ſit de⁹ oīa in oīb⁹. Alioqn qđ facient q baptizantur p mortuis? Si oino mortui nō reſurgunt: vt qđ ⁊ baptizantur pro illis? Ut quid et nos periclitamur omni hora. Quotidie morior propter veſtrā gloriam ✠ fratres quā habeo in chriſto ieſu dnō noſtro. Si ſm hominē ad beſtias pugnaui epheſi: quid mihi prodeſt: ſi mortui nō reſurgūt? Manducemus ⁊ bibamus: cras eſt moriemur. Nolite ſeduci. Corrūpunt mores bonos colloquia mala. Euigilate iuſti: ⁊ nolite peccare. Ignorantiam enim dei quidam habent. Ad reuerentiam vobis loquor. Sed dicet aliquis. Quomō reſurgent mortui? Quali autē corpore veniēt? Inſipiēs tu: quod ſeminas non viuificatur: niſi prius moriatur. Et qđ ſeminas? Nō corpus qđ futurū ē ſemias ſed nudū granū vt puta: tritici: aut alicui⁹ ceterorum. Deus aūt dat illi corpus ſicut vult: et vnicuiq; ſeminū ꝓpriū corp⁹. Nō omnis caro eadem caro: ſed alia hoīm: alia pecoꝝ: alia volucrū: alia autem piſcium et corpora celeſtia ⁊ corpa terreſtria. Sȝ alia quidē celeſtiū gl'ia: alia autem terre

Colo.1.c. 1.Theſſal. 4.

A

B

Ps.109. Ibidem. Heb.2.b.

xx.q.1.c. nouerit.

Alr ✠ per gl'ia vr̄a.

De iureiū. ran.ca.et ſi chriſtus.

Eſa.22.b. De pe.diſ. 2.c.ſi.enī.

C

F ſtrium. Alia claritas ſolis: alia claritas lu
ne: ⁊ alia claritas ſtellarum. Stella eñi a
ſtella differt in claritate: ſic ⁊ reſurrectio
mortuoꝝ. Seminatur in corruptiõe: ſur
get in incorruptiõe. Seminatur in igno-
gal.2.b. bilitate: ſurget in gloria. Seminaẜ in in-
firmitate: ſurget in virtute. Seminatur
corpus aiale: ſurget corpus ſpũale. Si
eſt corpꝰ aiale eſt ⁊ ſpũale: ſicut ſcriptum
eſt. Factus eſt primus homo adã in aiaꝫ
viuentẽ: nouiſſimus adã: in ſpm viuificã
tem. Sed non prius qđ ſpũale eſt: ſed qđ
aiale eſt deinde qđ ſpũale. Primꝰ homo
de terra terrenus: ſcđs homo de celo cele
ſtis. Qualis terrenus: tales et terreni. Et
qualis celeſtis: tales ⁊ celeſtes. Igitur ſi-
cut portauimus imaginem terreni porte
mus ⁊ imaginem celeſtis. Hoc autem di
co fratres: qꝛ caro ⁊ ſanguis regnum dei
poſſidere nõ pñt: neqꝫ corruptio incorru
B ptelã poſſidebit. Ecce myſteriũ vobis di
co. Oẽs qđẽ reſurgemus: ſed nõ oẽs imu
tabimur. In momẽto in ictu oculi in no
uiſſima tuba. Canet eñi tuba: et mortui
reſurgent incorrupti: ⁊ nos imutabimur
Oportet eñi corruptibile hoc induere in
corruptionem: ⁊ mortale hoc induere im
mortalitatẽ. Cũ autẽ mortale hoc indue-
rit imortalitatẽ: tũc fiet ſermo q̃ ſcriptꝰ
Oſee.13.d. eſt. Abſorpta eſt mors i victoria. Ubi eſt
Hebr.2.d. mors victoria tua. Ubi ẽ mors ſtimulus
tuus? Stimulꝰ aũt mortis pctm ẽ: virtꝰ
ꝟo pcti lex. Deo aũt grãs q̃ dedit nobis
1.Jo.5.a. victoriã p dñm nrm ieſum xpm. Itaqꝫ fra
tres mei dilecti ſtabiles eſtote ⁊ immobi-
les abũdãtes in oi ope dñi ſemp ſciẽtes
ꝙ labor veſter nõ eſt inanis in dño.

¶ C. S. Docet apoſtolus quõ cõuerſandum eſt cum extraneis: et victuis: ac in finem epiſtole annectit ſalutationem. Capitulum .xvj.

A De collect aũt q̃ fiũt in
ſctõs ſicut ordinaui in
eccleſijs galathie ita ⁊
vos facite p vnaꝫ ſab-
bati. Unuſqſqꝫ veſtrũ
apud ſe reponat recõ-
dens qđ ei bene placue
rit: vt nõ cum venero
tũc collecte fiãt. Cum autẽ pñs fuero:
quos pbaueritis p epl̃as hos mittã per
ferre grãm veſtrã in hierl̃m. Qđ ſi dignũ
fuerit vt ego eam: mecũ ibũt. Ueniã aũt
ad vos: cũ macedoniã ptrãſiero. Nã ma
22.q.2.c. cedoniã ptrãſibo. Apud vos aũt forſitan
ei aduertẽ- manebo: vel etiã hyemabo: vt vos me de
dum. ducatꝭ quocũqꝫ iero. Nolo eñi vos mõ in

trãſitu videre. Spero eñi me aliqñtulũ
tpis manere apud vos: ſi dñs pmiſerit.
Permanebo aũt ephesi vſqꝫ ad pẽtecoſtẽ
Oſtiũ eñi mihi apꝰtũ ẽ magnũ ⁊ euidens
⁊ aduerſarij multi. Si aũt venerit timo
theus: videte vt ſine timore ſit apud vos
Opus eñi dñi opaẜ ſicut ⁊ ego. Ne qs er-
go illũ ſpernat. Deducite aũt illũ in pace C
vt veniat ad me. Expecto eñi illũ cũ fra
tribꝰ. De apollo aũt fratre vobis notũ fa
cio: qm multũ rogaui eũ: vt veniret ad
vos cum fratribꝰ ⁊ vtiqꝫ nõ fuit volũtas
eiꝰ vt nũc veniret. Ueniet aũt cũ ei vaca
um fuerit. Uigilate ſtate i fide viriẜr agi-
te ⁊ cõfortamini oia eñi vr̃a in charitate
fiãt. Obſecro aũt vos fratres: noſtis do-
mum ſtephane ⁊ fortunati ⁊ achaici: qm
ſunt primitie achaie. ⁊ i miniſteriũ ſctõꝝ
ordinauerũt ſeipſos: vt et vos ſubditi ſi-
tis eiuſmodi: et omni cooperãti ⁊ labo-
ranti. Gaudeo aũt in pñtia ſtephane D
et fortunati ⁊ achaici: qm id quod vobis
deerat ipſi ſuppleuerunt. Refecerũt eñi ⁊
meum ſpm et veſtruꝫ. Cognoſcite ergo q̃
eiuſmodi ſunt. Salutãt vos eccl̃ie aſie.
Salutat vos in dño multũ aq̃la ⁊ priſca
cum domeſtica ſua eccl̃ia: apud q̃s et ho
ſpitor. Salutãt vos oẽs fratres. Saluta
te inuicẽ in oſculo ſancto. Salutatio mea
manu pauli. Si qs nõ amat dñm noſtrũ 22.q.4.
ieſum xpm ſit anathema maranatha. c. quiſquis
Grã dñi nr̃i ieſu xpi vobiſcuꝫ. Charitas rus.
mea cum oibꝰ vobis in xpo ieſu. Amen. 14.q.3.c.
ci ergo.

¶ Epiſtola pauli ad corin
thios prima explicit.

¶ Prologus in ſecundã epiſto
lam ad corinthios incipit.

N ſecunda ad corin-
thios epl̃a q̃ſi in parte
ſuperiori poſt tribula-
tionũ ſuarũ relatiões
reddit cauſas q̃re ad
eos ſcđo nõ ierit: qm
nõ leui mutatione con
ſilij feciſſe ſe aſſerit: ſi
ne aduẽtu ſuo triſticiã incurret: cũ i pec
cato pmanere diſcipulos repperiſſet. De
inde poſt agnitos fructꝰ pnie recõciliat
eũ eccl̃ie: quẽ in prima pꝑter fornicatio-
nem a cõſortio ſctõrũ iuſſerat amoueri.
Tertio ꝯ pſeudo aploſ officij ſui digni-
tatem tueẜ: ⁊ noui teſtamenti miniſtros
tanto ante ire gratia oſtendit: quãto euã
gelium eſt lege preſtantius. Immoratur
etiaꝫ in cauſa illa plurimũ: quã breuiter
in prima contigerat: vt propto ac libenti

ſnimo neceſſaria preſentis vite non ha-
bentibus largiant̄: et vtilitate ſpūalis cō
mercij cōmutent pñtia cum futuris atq3
abūdātia ſua ſanctoꝝ inopiā ſuppleant
vt viciſſim eoꝝ inopia ſctōꝝ abundantia
ſuppleatur. In fine repetit qd ſuperi⁹ cō-
tra pſeudo apl'os egerat: τ iactationē eo-
rum ꝑdicationesq3 de ſe glorioſas: vel col-
lata antiq̄tate gn̄is: vel catalogo iniuria-
rū ac periculoꝝ ſuoꝝ euacuat: dicitq3 eos
operarios ſubdolos q̄ ad imitationem ſa
thane trāſfigurent̄ i apl'os xp̄i ſub ꝑdica
tionis ſpe lucra pecuniaria q̄q3 ſectātes

¶ Argumentum incipit.

POſt actā a corinthijs pniam: ꝯſola
toriā ſcribit eis eplam apl's a troa-
de ptitū: τ collaudās eos hortat̄ ad me-
liora: cōtriſtatos q̄dē eos ſed emendatos
oſtendēs. ¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola pauli ad corin-
thios ſecunda incipit.

¶ C. S. Capiat corinthios beniuolentia per ſuas tribulationes ad excitandum attentionem et excuſat ſe de promiſſione eis facta. Capitu. j.

A
Paulus apo-
ſtolus ieſu xp̄i per vo-
lūtatē dei et timothe⁹
frater eccleſie dei q̄ eſt
corinthi cum omnib⁹
ſanctis qui ſunt in vni
uerſa achaia. Gratia
Ephe. j. a. vobis τ pax a deo patre nr̄o et dn̄o ieſu
j. Pe. j. a. chriſto. Benedictus deus τ pr̄ dn̄i noſtri
ieſu chriſti: pater miſericordiarum τ de⁹
totius conſolationis: qui conſolat̄ nos
in omni tribulatione noſtra: vt poſſimus
τ ipſi cōſolari eos q̄ in omni preſſura ſunt
per exhortationē qua exhortamur τ ip̄i a
deo: qm̄ ſicut abundant paſſiones chriſti
in nobis: ita τ p chriſtum abundat conſo
B latio noſtra. Siue aūt tribulamur pro ve-
ſtra exhortatiōe et ſalute: ſiue cōſolamur
pro veſtra conſolatione: ſiue exhortamur
pro veſtra exhortatione τ ſalute q̄ operat̄
tolerantiā earūdē paſſionū quas et nos
patimur: vt ſpes nr̄a firma ſit pro vobis.
Scientes qm̄ ſicut ſocij paſſionū eſtis:
ſic eritis τ cōſolationis. Non eni volumus
ignorare vos fratres de tribulatione no-
ſtra q̄ facta eſt in aſia qm̄ ſupra modum
grauati ſumus ſupra ꝟtutē: ita vt tede-
ret nos etiam viuere. Sed ipſi in nobiſ-
metipſis reſponſum mortis habuimus
vt non ſimus fidētes in nobis: ſed in deo
qui ſuſcitat mortuos: q̄ de tantis pericu-
lis nos eripuit τ eruit in quē ſperamus
qm̄ τ adhuc eripiet adiuuantibus vobis
in oratione p nobis: vt ex multarū perſo
nis facierū eius q̄ in nobis eſt donationis
per multos gratie agantur p nobis. Naz
gloria noſtra hec eſt teſtimonium conſci
entie noſtre: q̄ i ſimplicitate cordis τ ſin C. xj. q. iij. ca. inter hec de facta vnc. c. quis co.
ceritate dei: τ non in ſapiētia carnali: ſed
in gratia dei conuerſati ſum⁹ in hoc mū
do: abundantius autē ad vos. Nō enim
alia ſcribimus vobis q̄ q̄ legiſtis τ cogno
uiſtis. Spero autem q̄ vſq3 in finem co-
gnoſcetis ſicut τ cognouiſtis nos ex par-
te: q̄ gloria veſtra ſumus ſicut τ vos no-
ſtra: in die dn̄i noſtri ieſu chriſti. Et hac
confidentia volui prius venire ad vos vt
ſecūdam gratiā haberetis: τ p vos tranſi
rē in macedoniā: τ iterum a macedonia
venirem ad vos: τ a vobis deduci i iudeā B
Cum ergo hoc voluiſſem: nunq̄d leuita-
te vſus ſum. Aut que cogito ſm carnem
cogito: vt ſit apud me eſt τ non. Fidelis
autem deus: quia ſermo noſter qui fuit
apud vos: nō eſt in illo eſt τ nō: ſed eſt in
illo eſt. Dei eni filius ieſus chriſtus qui in
vobis per nos predicatus eſt: per me τ ſil
uanū τ timotheū nō fuit in illo eſt τ non
ſed eſt in illo fuit. Quotquot eni promiſ-
ſiōes dei ſunt in illo eſt. Ideo τ per ipſum
dicimus amen deo ad gloriam noſtram.
Qui aūt confirmat nos vobiſcū i chriſto
et qui vnxit nos de⁹ τ qui ſignauit nos et
dedit pignus ſp̄ūs in cordibus noſtris.
Ego aūt teſtē deū inuoco in aīam meam
q̄ parcēs vobis non veni vltra corinthū
non q̄ dn̄amur fidei veſtre: ſed adiuto-
res ſumus gaudij veſtri. Nā fide ſtatis.

¶ C. S. Ponit duplex cauſa quare apl's nō veni ret corinthū. ſ. ne contriſtaret: τ alibi maiorem fructum faceret: quē fructū deinde oſtendit a quo falſos prophetas excludit. Capitulum. ij.

Statui autē hoc ipſum A
apud me: ne iterum in
triſticia venirē ad vos.
Si eni ego cōtriſto vos
et quis eſt qui me leti-
ficet niſi qui ꝯtriſtatur
ex me. Et hoc ipſum
ſcripſi vobis: vt non cū
venero triſticiam ſup triſticiā habeā: de
quibus oportuerat me gaudere: cōfidēs
in omnib⁹ vobis: q̄ meū gaudium oim
veſtrum eſt. Nam ex multa tribulatione
et anguſtia cordis ſcripſi vobis per mul-
tas lachrymas: non vt contriſtemini: ſed

vt ſciatis quā charitatē habeam abundā
tius in vobis. Si quis autē contriſtauit
me: non me contriſtauit: ſed ex parte vt
non onerem omnes vos. Sufficit illi qui
eiuſmodi eſt obiurgatio que fit a pluribꝰ
ita vt econtrario magis donetis et conſo-
lemini: ne forte abundantiori triſtitia ab-
C ſorbeatur qui eiuſmodi ē. Propter quod
obſecro vos vt cōfirmetis in illum chari-
tatem. Ideo enim ſcripſi vobis: vt cogno
ſcam experimentū veſtrū: an in omnibus
ꝛ14.4.c. obedientes ſitis. Cui autē aliquid dona-
nō poteſt. ſtis: et ego. Nam ⁊ ego quod donaui: ſi qd
donaui propter vos in perſona chriſti vt
non circūueniamur a ſathana. Non enim
ignoramus cogitationes eius. Cum ve-
niſſem aūt troadē ꝑpter euāgelium chri
ſti: ⁊ oſtiū mihi apertū eſſet in dño: nō ha
bui requiē ſpūi meo: eo ꝙ nō inuenerim
titū fratrē meum: ſed valefaciēs eis: pro-
D fectus ſum in macedoniā. Deo autē gra-
tias q ſemper triūphat nos in chriſto ieſu
⁊ odorē noticie ſue manifeſtat per nos in
omni loco: qr chriſti bonus odor ſumus
deo in his qui ſalui fiunt: et in his qui pe-
ꝛ3.q.4.c. reūt. Aliis quidem odor mortis i mortem
in abuchodo aliis aūt odor vite in vitā. Et ad hec qs
noſor. tam idoneus. Nō enim ſumꝰ ſicut pluri-
mi adulterātes verbū dei: ſed ex ſinceri-
tate ſicut ex deo corā deo in chriſto loqmur

¶ C. S. Oñdit aplš ſe commendatione hominū
nō indigere: nec eā qrere atꝙ recōmendat mini
ſtros eccleſie xpi qntum ad officij dignitatem: et
qntum ad cognitiōis excellentiā. Caplm. iij.

A Ncipiemus iterū noſ-
metipſos cōmendare.
Aut nunqd egemus ſi
cut qdā cōmēdaticijs
epl'is ad vos aut ex vo
bis. Epiſtola nr̄a vos
eſtis ſcripta i cordibꝰ
nr̄is q ſcitur et legit
ab oībꝰ hominibus manifeſtati: qm̄ epi
ſtola eſtis xpi miniſtrata a nobis ⁊ ſcri-
pta nō a tramēto: ſed ſpū dei viui: nō in
tabulis lapideis ſed in tabulis cordis car
B nalibus. Fiduciā aūt talē habemꝰ p xp̄m
Hebr.4.b. ad deū. Nō ꝙ ſufficiētes ſimus cogitare
aliqd a nobis quaſi ex nobis. ſ ſufficiētia
noſtra ex deo eſt. Qui ⁊ idoneos nos fecit
miniſtros noui teſtamenti: nō littera ſed
ſpū. Littera eīn occidit: ſpūs aūt viuifi-
cat. Qd ſi miniſtratio mortis litteris de
formata in lapidibꝰ fuit i gl'ia: ita vt non
poſſent intendere filij iſrael in faciē moy
ſi ꝑpter gl'iam vultꝰ eius q euacuatꝛ: quō
non magis miniſtratio ſpūs erit in gl'ia?
Nā ſi miniſtratio dānatiōis in gloria eſt
multomagis abūdat miniſteriū iuſticie
in gl'ia. Nā nec glorificatū ē qd claruit in C
hac parte: ꝑpter excellentē gl'iam. Si eīn
quod euacuatur per gl'iam eſt: multoma
gis qd manet in gloria eſt. Habentes igi-
tur talē ſpem multa fiducia vtimur. Et
non ſicut moyſes ponebat velamen ſup Exo.34.d.
faciem ſuā: vt nō intenderent filij iſrael
in faciem eius quod euacuatur: ſed obtu
ſi ſunt ſenſus eorū. Uſqꝫ in hodiernum D
diem idipſum velamen in lectione vete-
ris teſtamenti manet non reuelatum qd
in chriſto euacuatur: ſed vſqꝫ in hodier-
num diem cum legitur moyſes velamen
poſitum eſt ſuper cor eorū. Cū aūt con-
uerſus fuerit ad deum: auferetur velamē
Dñs aūt ſpūs eſt. Ubi autem ſpūs dñi Joh.4.e.
ibi libertas. Nos vero omnes reuelata fa 19.q.2.c.
cie gloriam dñi ſpeculantes in eādē ima due. in ſi.
ginem transformamur a claritate in cla- de regu.
ritatem tanꝙ a domini ſpiritu. licet.

¶ C. S. Cōmendat aplš miniſterium noui teſta-
menti ⁊ qntum ad operationem boni: ⁊ qntum ad
tolerantiam mali. Capitulū. iiij.

Deo habētes hanc admi A
niſtrationem iuxta qd
miam cōſecuti ſumus
non deficimꝰ: ſed abdi
camꝰ occulta dedecoris
non ābulantes in aſtu
tia: neqꝫ adulterantes
verbum dei: ſed in ma-
nifeſtatione veritatis cōmendantes noſ-
metipſos ad omnē cōſcientiā hominum
coram deo. Qd ſi etiā opertū eſt euange
lium noſtrū in his q pereūt eſt opertū
in quibus deus huius ſeculi excecauit
mentes infidelium vt non fulgeat illumi
natio euangelij gl'ie chriſti qui eſt imago
dei. Non eīn noſmetipſos predicamꝰ: ſed B
ieſum xp̄m dñm noſtrū. Nos aūt ſeruos
veſtros per ieſum: qm̄ deus qui dixit de
tenebris lucē ſplendeſcere: ipſe illuxit in
cordibus noſtris ad illuminationē ſcien
tie claritatis dei in facie chriſti ieſu. Ha-
bemus aūt theſaurū iſtū in vaſis fictili-
bus vt ſublimitas ſit ꝟtutis dei: ⁊ non ex
nobis. In omnibus tribulationem pati-
mur: ſed non anguſtiamur. Aporiamur:
ſed non deſtituimur. Perſecutionem pa C
timur: ſed non derelinquimur. Humilia-
mur: ſed non confundimur. Deijcimur
ſed non perimus. Semper mortificatio
nem ieſu chriſti in corpore noſtro circūfe

reteș: vt ⁊ vita ieſu manifeſteť in corpo
ribus noſtris. Semꝑ eñ nos q̃ viuimus
in morte tradimur propter ieſum vt ⁊ vi
ta ieſu manifeſteť in carne noſtra mor-
tali. Ergo mors in nobis operatur vita
aũt in vobis. Habẽtes aũt eũdem ſpm̃ fi
Ps. 115. dei: ſicut ſcriptũ eſt. Credidi ꝑpter qđ lo
cutus ſum: ⁊ nos credim⁹ ꝑpter qđ ⁊ loq
mur: ſcientes q̄m qui ſuſcitauit ieſum: et
nos cũ ieſu ſuſcitabit ⁊ ꝯſtituet vobiſcũ
b Oĩa eñ ꝑpter vos: vt gr̃a abũdans per
multos i gr̃arũactione abũdet i gl̃iaz dei
Propter qđ nõ deficim⁹. Sʒ licet is q̃ fo
ris eſt noſter hõ corrũpať: tñ is qui int⁹
eſt renouať de die in diẽ. Id eñ qđ i p̄ſen
ti eſt momentaneũ et leue tribulationis
noſtre: ſupra modũ i ſublimitate eternũ
gl̃ie põd⁹ opať i nobis nõ ꝯtẽplãtib⁹ no
bis q̃ videnť: ſʒ q̃ nõ videť. Que ei videť
tpalia ſunt: q̃ aũt nõ videnť eterna ſunt

¶ C.S. Agit de premio iuſtorum apoſtolus: ac
eius deſiderio atq; debita ad ipſum preparatiõe
ac cauſa vtriuſq;. Capitulum. v.

a SCimus eñ q̄m ſi terre
ſtris domus noſtra hu
ius habitationis diſſol
uatur: ꝙ edificationẽ
ex deo habem⁹ domuʒ
non manufactam ſed
eternã in celis. Nam ⁊
in hoc ingemiſcim⁹ ha
bitationem noſtrã q̃ de celo eſt ſupinduí
cupientes: ſi tñ veſtiti ⁊ nõ nudi inueniã
mur. Nã ⁊ q̃ ſumus in hoc tabernaculo
ingemiſcimus grauati: eo ꝙ nolumus ex
poliari ſed ſupueſtiri: vt abſorbeať quod
mortale eſt a vita. Qui aũt efficit nos in
hocipſum deus qui dedit nobis pignus
ſpũs. Audentes igiť ſemꝑ ⁊ ſcientes q̄m
b dum ſum⁹ in hoc corpore peregrinamur
a dño. Per fidẽ eñ ambulam⁹ et non per
ſpeciem. Audemus aũt ⁊ bonã volunta-
tem habem⁹ magis peregrinari a corpo-
re et preſentes eſſe ad dñm: ⁊ ideo conten
dimus ſiue abſentes ſiue preſentes place
re illi. Oẽs eñ nos manifeſtari oportet
Ro. 14. b. ante tribunal chriſti: vt referat vnuſquiſ-
q; propria corporis prout geſſit ſiue bo-
num: ſiue malum. Scientes ergo timorẽ
dñi hominibus ſuademus: deo aũt mani
feſti ſum⁹. Spero autem ⁊ cõſciẽtijs ve-
ſtris manifeſtos nos eſſe. Nõ iterũ cõmẽ
damus nos vobis: ſed occaſionẽ damus
vobis gloriãdi pro nobis: vt habeatis ad
c eos q̃ i facie gloriant ⁊ nõ i corde. Siue
enim mente excedimus deo; ſiue ſobrij
ſum⁹ vobis. Charitas eñ xp̄i vrget nos
eſtimãtes hoc: q̄m ſi vn⁹ ꝓ oĩb⁹ mortu⁹ 8. q. 1. c. in
eſt ergo oẽs mortui ſunt. Et pro oĩb⁹ mor ſcripturis.
tu⁹ ẽ xp̄s vt q̃ viuũt: iã nõ ſibi viuãt ſʒ ei 1. di. c. viſq̃
qui pro ipſis mortu⁹ ẽ et reſurrexit. Itaq;
nos ex hoc neminẽ nouim⁹ ſcđm carneʒ
Et ſi cognouim⁹ ſcđm carnẽ xp̄z: ſʒ nunc b
iã nõ nouim⁹. Si qua ergo in xp̄o noua Eſa. 43. c.
creatura vetera trãſierũt: ecce facta ſunt Apo. 21. b.
oĩa noua. Oĩa aũt ex deo q̃ nos recõcilia
uit ſibi ꝑ xp̄m: ⁊ dedit nobis miniſteriuʒ
recõciliationis. Q̄m q̃dẽ de⁹ erat in xp̄o
mũdum recõcilians ſibi nõ reputãs illis
delicta ipſoꝝ: ⁊ poſuit i nobis verbũ recõ
ciliationis. Pro xp̄o ergo legatiõe fungi- De pe. di.
mur tãq̃ deo exhortãte ꝑ nos. Obſecra 1. c. Si cũ
mus pro xp̄o: recõciliamini deo. Eũ q̃ nõ
nouerat peccatũ pro nobis peccatũ fecit
vt nos efficeremur iuſticia dei in ipſo.

¶ C.S. Hortatur ad bonum corinthios. apoſto
lus in futuro agendum ꝗ̄tum ad exteriorem cõ
uerſationem interiorem deuotionem: ac infide-
lium vitationem. Capitulum. vi.

ADiuuantes aũt exhor- a
tamur: ne inuacuum
gratiam dei recipiatis.
Ait eñ. Tẽpore acce- Eſa. 49. c
pto exaudiui te ⁊ i die
ſalutis adiuui te Ecce
nunc tempus accepta
bile: ecce nũc dies ſalu
tis. Nemini dantes vllã offenſionẽ vt nõ
vitupereť miniſteriũ noſtrũ: ſʒ in oĩb⁹ ex
hibeam⁹ noſmetipſos ſicut dei miniſtros 1. Cor. 4. a.
In multa patiẽtia i tribulationib⁹: in ne Timot. 3. c.
ceſſitatib⁹: i anguſtijs i plagis: in carcerí 1. 11. c.
bus: i ſeditionib⁹ i laborib⁹: i vigilijs: in
ieiunijs. In caſtitate: i ſciã i lõganimita b
te: i ſuauitate: i ſpũſctõ: i charitate nõ fi
cta: i v̄bo veritatꝭ: in virtute dei. Per ar- De pe. di.
ma iuſticie a dextris ⁊ a ſiniſtris: ꝑ gl̃iaz 2. §. fi.
et ignobilitatẽ: ꝑ infamiã ⁊ bonã famam
Ut ſeductores ⁊ veraces: ſicut q̃ ignoti ⁊ 6. q. 1. c. Ex
cogniti q̄ſi morientes ⁊ ecce viuim⁹: vt ca ſũt plurimi.
ſtigati nõ mortificati. Quaſi triſtes ſem-
per aũt gaudẽtes. Sicut egẽtes: multos
aũt locupletãtes. Tãq̃ nihil habẽtes: et
oĩa poſſidentes. Os nr̃m patet ad vos o
corinthij cor noſtrũ dilatatũ eſt. Non an De reliq.
guſtiamini i nobis: anguſtiamini aũt in ⁊ ve. ſan. c.
viſceribus veſtris. Eandẽ autẽ habentes vnico in
remunerationem: tãq̃ filijs dico dilata- clemen.
mini ⁊ vos. Nolite iugum ducere cum in c
fidelibus. Que enim participatio iuſticie
cuʒ iniq̃tate: aut que ſocietas lucis ad te- De pe. di. 10
nebras. Que aũt conuentio chriſti ad be c. Poſtq̃.

de pe. di. ii lial. Aut q̃ pars fideli cum infideli. Quis
6. eſt. aūt conſenſus templo dei cū idolis. Uos
D enim eſtis tēplū dei viui: ſicut dicit deus.
Eccl. 13. c. Quō inhabitatio in illis et inambulabo
1. cor. 3. c. z inter eos: et ero illorū deus: et ipſi erunt
9. c. mihi populꝰ. Propter qđ exite de medio
Leui. 26. g eorū z ſeparamini dicit dñs: et imundū
Eſa. 52. c. ne tetigeritis: z ego recipiā vos: z ero vo-
bis in patrē z vos eritis mihi in filios et
filias: dicit dominus omnipotens.

¶ C. S. Monitio vtilis apli pmittitur atq; corin
thij de pteritis bonis: cōmēdant. Capitulum. vij.

A Has ergo hūtes promiſ-
ſiones chariſſimi: mū-
demus nos ab omni in-
quinamento carnis et
ſpiritꝰ perficiētes ſan-
ctificationem in timo-
re dei. Capite nos. Ne-
minē leſimꝰ: neminē
corrupimꝰ: neminē circūuenimus. Non
ad condēnationem veſtrā dico. Predixi-
mus eī q̄ in cordibꝰ nrīs eſtis ad cōmo-
riendū z ad conuiuendū. Multa mihi fi-
ducia eſt apud vos multa mihi gloriatio
pro vobis. Repletꝰ ſū cōſolatiōe: ſupera-
bundo gaudio: in omni tribulatiōe veſtra.
Nā et cū veniſſemus in macedoniā: nul-
lam requiē habuit caro nrā: ſed oēm tri-
B bulationem paſſi ſumus. Foris pugne: in-
tus timores. Sed q̄ cōſolatur hūiles: cō-
ſolatꝰ eſt nos deus in aduētu titi. Non ſo-
lum aūt in aduētu eius: ſed etiā in conſo-
Hic ſeque. latiōe in qua ✠ cōſolatꝰ eſt i nobis: refe-
rens vobis veſtrū deſideriū: veſtrū fletū:
veſtrā emulationem pro me. ita vt magis
gauderē. Quō et ſi cōtriſtaui vos in epiſto-
la: nō me penitet. Et ſi peniteret vidēs q̄
epiſtola illa et ſi ad horam vos contriſta-
uit: nunc gaudeo: nō q2 cōtriſtati eſtis: ſz
q2 contriſtati eſtis ad pniam. Contriſtati
eī eſtis ſcđm deū: vt in nullo detrimentū
1. pe. 1. c. patiamini ex nobis. Que eī ſecūdū deū
triſtitia eſt pniam in ſalutē ſtabilem ope-
ratur: ſeculi aūt triſticia mortē operatur.
26. q. 1. c. Ecce eī hoc ipm ſm deum ꝯtriſtari vos
effectus in quantā in vobis operat̃ ſollicitudinem:
fine. ſed defenſionem: ſed indignationē: ſed ti-
morem: ſed deſiderium: ſed emulationē:
ſed vīdictā. In omnibus exhibuiſtis vos
incontaminatos eſſe negocio. Igit̃ et ſi
ſcripſi vobis: non ꝓpter eū qui fecit in-
iuriam: nec propter eum qui paſſus eſt:
ſed ad manifeſtandam ſollicitudinē no-
ſtrā quā habemus pro vobis coram deo.
Ideo q̄ conſolati ſumus. In cōſolatiōe

aūt noſtra abūdātiꝰ magis gauiſi ſumꝰ
ſuꝑ gaudio titi: q2 refectꝰ eſt ſpūs eiꝰ ab
omnibus vobis. Et ſi qđ apud illū de vo-
bis gl'iatꝰ ſū: nō ſū ꝯfuſus: ſz ſicut oīa
vobis in veritate locuti ſumꝰ: ita z glia-
tio noſtra q̄ fuit ad titū: veritas facta eſt.
Et viſcera eiꝰ abūdātiꝰ i vobis ſunt: re-
miniſcētis oīm veſtrū obedientiam quo-
modo cū timore z tremore excepiſtis illū.
Gaudeo q̄ in omnibus cōfido in vobis.

¶ C. S. Ad elemoſynam in hierlm mittēdam co-
rinthios hortat̃ aplus: z agit de collectoribꝰ huiꝰ
elemoſyne. Capitulum. viij.

A Notā aūt facimꝰ vobis
fratres gratiā dei que
data eſt i eccleſijs ma-
cedonie: z q̄ in multo
experimento tribula-
tionis abūdantia gau-
dij ipſorū fuit et altiſſi-
ma pauꝑtas eorū abū-
dauit in diuitias ſimplicitatis eorū. Q2
ſm virtutem teſtimoniū illis reddo: z ſu-
pra virtutē voluntarij fuerunt cū multa
exhortatiōe et obſecrātes nos gr̃am z cō-
municationem miniſterij qđ fit in ſctōs.
Et nō ſicut ſperauimꝰ: ſz ſemetipſos de-
derūt primū dñō: deīde nobis ꝑ volunta-
tem dei ita vt rogaremꝰ titū vt quēadmo-
dum cepit: ita z perficiat in vobis etiam
gr̃am iſtā. Sed ſicut i oībꝰ abūdatis fide
ſpe z ſermōe z ſciētia: z omī ſollicitudīe B
inſuꝑ z charitate vr̃a i nos: vt et in hac
gr̃a abundetis. Nō quaſi iperās dico: ſed
per aliorū ſollicitudinē etiā veſtre charita-
tis īgeniū bonū comprobās. Scitis eī
gratiam dñi noſtri ieſu chriſti: quoniam
propter vos egenus factus eſt cū eſſet di-
ues: vt illius inopia vos diuites eſſetis.
Et cōſiliū in hoc do. Hoc eī vobis vtile
eſt qui non ſolum facere: ſed z velle cepi-
ſtis ab anno priore. Nunc vero et facto ꝑ-
ficite vt quemadmodum promptus eſt
animus voluntatis: ita ſit et perficiendi
ex eo quod habetis. Si eī voluntas prō-
pta eſt ſm id quod habet: accepta eſt nō C
ſm id qđ non habet. Non enim vt alijs
ſit remiſſio: vobis autem tribulatio: ſed
ex equalitate in preſenti tempore veſtra
abundantia illorum inopiam ſuppleat: vt
et illorum abundantia veſtre inopie ſit
ſupplemētum vt fiat equalitas ſicut ſcri-
ptum eſt. Qui multum non abundauit: 5. q. 1. ſta
et qui modicū non minorauit. Gratias deo. ſ. vs
autē ego deo qui dedit eandem ſollicitu- et.
dinem pro vobis i corde titi: quī exhorta- Exo. 16. b.

ſtionem quidē ſuſcepit: ſed cū ſollicitior
1x.q.1.ca, eſſet ſua volūtate ꝓfectus eſt ad vos. Mi
ſolo. ſimus aūt cū illo fratrē nr̄m cuius laus
b eſt in euāgelio ꝑ oēs eccleſias. Nō ſolum
aūt: ſed ⁊ ordinatꝰ eſt ab eccleſijs comes
peregrinatiōis nr̄e in hāc gratiā q̄ mini
ſtraẜ a nobis ad dn̄i gloriā: ⁊ deſtinatam
Ro.12.d. voluntatē noſtrā. Deuitātes hoc ne quis
nos vituperet in hac plenitudine q̄ mini
ſtratur a nobis in dn̄i gloriam. Prouide
mus em̄ bona: non ſolum corā deo: ſed
etiā corā hominibus. Miſimus aūt cū il
lis ⁊ fratrē noſtrū quē ꝓbauimus in mul
tis ſepe ſollicitū eſſe: nūc aūt multo ſolli
citiorē cōfidentia multa in vos ſiue pro
tito qui eſt ſociꝰ meꝰ ⁊ in vobis adiutor
ſiue fratres noſtri apl̄i eccleſiarū glorie
xp̄i. Oſtēſionē ergo q̄ eſt charitatis veſtre
⁊ nr̄e glorie ꝓvobis in illos oſtendite in
faciem eccleſiarum.

¶ C. S. Apoſtolus ſuſpitiones excludens: docet elemoſynam eſſe dandam: velociter: abundanter et hilariter. Capitulū .ix.

A Nam de miniſterio qd̄
fit in ſctōs: ex abun-
danti eſt mihi ſcribere
vobis. Scio enim prō
ptum animum veſtrū
pro quo de vobis glo-
rior apud macedones:
qm̄ ⁊ achaia parata eſt
ab anno preterito: ⁊ veſtra emulatio pro
uocauit plurimos. Miſimus autem fra-
tres vt ne quod gloriamur de vobis: eua
cuetur in hac parte: vt quēadmodū dixi
parati ſitis: ne cum venerint macedones
mecū ⁊ inuenerint vos imparatos: erube
ſcamus nos: vt non ✠ dicamꝰ vos in hac
Al✠dicā. ſubſtantia. Neceſſarium ergo exiſtimaui
B rogare fratres: vt ꝑueniāt ad vos: et pre-
parent repromiſſam benedictionem hāc
paratā eſſe: ſic quaſi bn̄dictionē: non qua
De penit.⁊ ſi auaritiā. Hec aūt dico. Qui parce ſemi
remi.c.exi nat: parce et metet. Et qui ſeminat in bn̄
ſpoſe. dictionibus: de bn̄dictionibus et metet.
Unuſquiſq; ꝓut deſtinauit in corde ſuo:
Eccl.35.c. non ex triſticia aut ex neceſſitate. Hilarē
21.q.6.ca. enim datorem diligit deus. Potēs eſt au-
lā vero. tem deus oēm gratiam abundare facere
in vobis: vt in oībus ſemꝑ oēm ſufficien
tiam hn̄tes abundetis in oē opus bonū
C Sicut ſcriptū eſt. Diſperſit dedit paupe-
ribus: iuſticia eius manet in ſeculū ſecu
Ps.100. li. Qui autē adminiſtrat ſemen ſeminan
ti: et panē ad manducādum preſtabit. Et
multiplicabit ſemē veſtrum: ⁊ augebit in
crementa frugū iuſticie veſtre: vt in oībꝰ
locupletati abundetis in oēm ſimplicita
tem: que operatur ꝑ nos gratiarū actio-
nem deo. Qm̄ miniſterium huiꝰ officij nō b
ſolum ſupplet ea que deſunt ſanctis: ſed
etiā abūdat ꝑ multas gratiarū actiones
in dn̄o ꝑ ꝓbationem miniſterij huiꝰ glo
rificantes deum in obediētia cōfeſſionis
veſtre in euangelio xp̄i ⁊ ſimplicitate com
municationis veſtre in illos ⁊ in oēs ⁊ in
ipſorum obſecratione ꝓvobis deſideran
tium vos propter eminentem gratiā dei
in vobis. Gratias ago deo ſuper inenarra
bili dono eius.

¶ C. S. Excuſat ſe apl̄s de ſibi falſe īpoſitis per facti euidētiā: ac ꝑ rōnē exēpla. Cap. x.

I Pſe autem ego paulus A
obſecro vos ꝑ manſue
tudinē et modeſtiā xp̄i
q̄ in facie quidē humi-
lis ſum inter vos ab-
ſens autē ɔfido in vo-
bis. Rogo autē vos ne
preſens audeā per eā
ɔfidentiam qua exiſtimor audere in quoſ
dam qui arbitranẜ nos tanq̄ ſm̄ carnem
ambulemus. In carne enim ambulātes
non tamen ſcd̄m carnē militamus. Nam B
arma militie noſtre non carnalia ſunt:
ſed potentia deo: ad deſtructionem mu-
nitionū conſilia deſtruentes: ⁊ oēm alti-
tudinem extollentem ſe aduerſus ſcien-
tiā dei: ⁊ in captiuitatem redigentes om-
nem intellectū in obſequiū xp̄i: ⁊ in prō
ptu hn̄tes vlciſci in oēm obedientiā cum
impleta fuerit veſtra obedientia. Que ſe
cūdū faciem ſunt videte. Si quis confi- 24.q.3.c.
dit chriſti ſe eſſe: hoc cogitet iterum apud de excōica-
ſe: q2 ſicut et ipſe xp̄i eſt: ita et vos. Nam tione. 29.
et ſi amplius aliquid gloriatus fuero de q.6.c.ſciſ-
poteſtate noſtra quā deditꝰ nobis dn̄s in matici.
edificationem et non in deſtructionem
veſtram nō erubeſcam. Ut aūt nō exiſti- C
mer tanq̄ terrere vos per epiſtolas: quo-
niā quidē epiſtole inquiunt graues ſunt
et fortes. Preſentia autem corporis infir
ma ⁊ ſermo contēptibilis: hoc cogitet q̄
eiuſmodi eſt: quia quales ſumus verbo ꝑ
epiſtolas abſentes tales et preſentes in
facto. Non enim audemus inſerere aut
comparare nos quibuſdam qui ſeipſos
commendant: ſed ipſi in nobis noſmet-
ipſos metientes: et comparantes noſ- D
metipſos nobis. Nos autē nō in immen Ephe.4.a
ſum gloriabimur: ſed ſm̄ menſurā regu Apoc.21.c
le qua menſus eſt nobis deus menſuram

pertingendi vſq; ad vos. Nõ eñi quaſi nõ
ptingẽtes ad vos ſupextẽdim⁹ nos. Uſq;
ad vos eñi peruenim⁹ in euãgelio xp̄i nõ
in immenſum gloriãtes in alienis labo-
rib⁹. Spem aũt hñtes creſcẽtis fidei vr̄e
in vobis magnificari ſm regulã nr̄am in
abũdãtia: etiã in illa q̄ vltra vos ſunt euã
gelizare: non in aliena regula in his que
1.cor.1.d. preparata ſunt gloriari. Qui autem glo-
Hiere.9.f. riatur in dño glorietur. Nõ eñi qui ſeipſm
commẽdat ille probatus eſt: ſed quẽ de⁹
commendat.

¶ C. S. Apl's ſuã ponit cõmendationẽ premitten
do rationem cõmendationis ex ſuis operibus ac
malis perpeſſis. Capitulum .xi.

A Utinã ſuſtineretis mo-
dicũ q̄d inſipiẽtie mee:
ſed et ſupportate me.
Emulor enim vos dei
Di.97.c.1. emulatiõe. Deſpõdi eĩ
27.q.1.ca. vos vniviro: virginẽ ca
nuptiarũ. ſtam exhibere xp̄o. Ti-
Gen.3.a. meo autẽ ne ſicut ſer-
pẽs euã ſeduxit aſtutia ſua: ita corrũpan
tur ſenſus vr̄i ⁊ excidant a ſimplicitate q̄
eſt in xp̄o ieſu. Nã ſi is qui venit aliũ xp̄m
predicat quẽ nõ predicauimus: aut aliũ
ſpiritũ accipitis quem nõ accepiſtis: aut
B aliud euãgelium quod non recepiſtis: re
cte pateremini. Exiſtimo eñi nihil me mi
nus feciſſe a magnis apl'is. Nã ⁊ ſi impe
ritus ſum ſermone: ſed nõ ſciẽtia. In om
nibus autez manifeſtus ſum vobis. Aut
nũquid peccatũ feci meipſum: humiliãs
vt vos exaltemini. Quoniam gratis euã
gelium dei euãgelizaui vobis: alias eccle
ſias expoliaui accipiens ſtipendium ad
miniſterium veſtrum. Et cũ eſſem apud
vos ⁊ egerem nulli oneroſus fui. Nam q̄d
mihi deerat ſuppleuerunt fratres qui ve-
C nerũt de macedonia: et in omnibus ſine
onere me vobis ſeruaui ⁊ ſeruabo. Eſt ve
ritas xp̄i in me quoniaz hec gloriatio nõ
infringetur in me in regionibus achaie
Quare? Quia non diligo vos. Deus ſcit.
Quod aũt facio ⁊ faciã: vt amputem oc-
caſionem eoꝝ qui volunt occaſionem: vt
26.q.5.c. in quo gloriãtur inueniant̄: ſicut et nos.
epi.et cap. Nam eiuſmodi pſeudo apl'i ſunt opera-
nec mirus. rij ſubdoli transfigurantes ſe in apoſto-
De regu.c. los xp̄i. Et nõ mirum. Ipſe eñi ſathanas
licet.ne cle trãſfigurat ſe in angelum lucis. Non er-
ri.vel mo- go eſt magnum ſi miniſtri eius transfigu
na.c.3. rentur velut miniſtri iuſticie quorum fi-
nis erit ſcd'm opera ipſorum. Iterum di-
co: ne quis putet me inſipiẽtem eſſe. Alio

quin velut inſipientem accipite me: vt et b
ego modicuz q̄d glorier. Q̄d loquor nõ lo
quor ſm deũ: ſed quaſi in inſipiẽtia i hac
ſubſtãtia glorie: qm̄ multi gloriantur ſm
carnem: ⁊ ego gloriabor. Libẽter eñi ſuſ-
fertis inſipiẽtes cum ſitis ipſi ſapientes. C
Suſtinetis eñi ſi quis vos in ſeruitutem
redigit: ſi quis deuorat: ſi q̄s accipit: ſi q̄s
extollitur: ſi quis in faciez vos cedit. Se
cũdum ignobilitatem dico: quaſi nos in-
firmi fuerimus i hac parte. In quo quis
audet in inſipiẽtia dico audeo ⁊ ego. He
brei ſunt et ego. Iſraelite ſunt et ego. Se 1.cor.4.a.
men abrae ſunt ⁊ ego. Miniſtri xp̄i ſunt 1.tho.3.a.
⁊ ego. Ut minus ſapiẽs dico plus ego. In 8.6.a.
laboribus plurimis: in carcerib⁹ abũdan 1.q.3.c.ſa
tius: in plagis ſupra modum: in mortib⁹ nacti.
frequẽter. A iudeis quinquies quadrage D
nas vna minus accepi. Ter virgis cecus
ſum: ſemel lapidat⁹ ſum: ter naufragiũ fe
ci: nocte ⁊ die in pfundo maris fui. In iti
nerib⁹ ſepe: periculis fluuiũ: periculis la
tronum: periculis ex genere: periculis ex
gentibus: periculis in ciuitate: periculis
in ſolitudine. periculis in mari: pericu-
lis in falſis fratribus. In labore et erũna 1.Theſſal.
in vigilijs multis: in fame et ſiti: in ieiu- 3.b.
nijs multis. In frigore ⁊ nuditate: preter Deu.28.b
illa q̄ intrinſecus ſunt: inſtantia mea quo
tidiana ſollicitudo omnium eccleſiarum
Quis infirmat̄: ⁊ ego nõ infirmor? Quis E
ſcandalizatur: ⁊ ego non vror? Si gloria 2.q.7.ca.
ri oportet que infirmitatis mee ſunt glo- plerũq;.
riabor. Deus ⁊ pr̄ dñi noſtri ieſu xp̄i ſcit: 24.q.1.c.
qui eſt benedictus in ſecula q̄ non men q̄ dignior
tior. Damaſci ꝓpoſitus gentis arethe re Act.9.c.
gis cuſtodiebat ciuitatem damaſcenorũ:
vt me comprehenderet. Et per feneſtraz
in ſporta dimiſſus ſum per murum: et ſic
effugi manus eius.

¶ C. S. Recõmendat ſe apl's ex diuinis reuelatio
nibus: ⁊ ponit ibi remediũ contra periculum ſuge
bie: ⁊ ſeipſum excuſat ponens bñficia corinthijs
impenſa. Capitulum .xij.

Si gloriari oportet non A
expedit quidẽ. Ueniaz
autez ad viſiões ⁊ reue
lationes dñi. Scio ho- 36.q.5.ca
minem in chriſto ante epi.
annos quattuordecim:
ſiue in corpore: ſiue ex
tra corpus neſcio: de-
us ſcit raptum huiuſcemodi vſq; ad ter-
tium celum. Et ſcio huiuſcemodi homi-
nem ſiue in corpore ſiue extra corpus ne
ſcio; deus ſcit; quoniam raptus eſt in

paradiſum et audiuit arcana verba que
a non licet homini loqui. Pro huiuſcemo
di gloriabor: pro me autem nihil: niſi in
infirmitatibus meis. Nam ⁊ ſi voluero
gloriari, non ero inſipiens: veritatē enī
de cōſe. di. 2. c. ⁊ ſciā. dicā. Parco autē ne q̄s me exiſtimet ſu
pra id quod videt in me aut audit aliquid
23. q. 5. c. ſi paulus. ex me. Et ne magnitudo reuelationum
extollat me. Dat⁹ eſt mihi ſtimulus car
c nis mee angel⁹ ſathane qui me colaphi
Deut. 3. b. zet. Propter quod ter dominum rogaui
9. q. 3. ſca. cū omnis. vt diſcederet a me. Et dixit mihi. Suffi
cit tibi gratia mea: nā virtus in infirmi
tate perficitur. Libenter igitur gloriabor
in infirmitatib⁹ meis: vt inhabitet in me
virtus chriſti. Propter quod placeo mi
hi in infirmitatibus meis: in contume
lijs: in neceſſitatibus: in perſecutionib⁹:
in anguſtijs p̄ xp̄o. Cum enim infirmor
b tunc potens ſum. Factus ſum inſipiens
De remunc. cap. iiii. ſ. alia. vos me coegiſtis. Ego enim a vobis de
bui commendari. Nihil enim minus fe
ci ab his qui ſunt ſupra modum apoſto
li. Tametſi nihil ſum ſigna tamen apo
ſtolatus mei facta ſunt ſuper vos in om
ni patientia: in ſignis ⁊ prodigijs ⁊ virtu
tibus. Quid eſt enim quod minus habui
ſtis p̄ ceteris eccleſijs: niſi q̄ egoipſe nō
grauaui vos. Donate mihi hanc iniuriā
e Ecce tertio hoc paratus ſum venire ad
De cēſi. ca. cum ipſis. vos: et non ero grauis vobis. Non enim
quero que veſtra ſunt ſed vos. Nec enim
debent filij parentibus theſaurizare: ſed
parentes filijs. Ego autem libentiſſime
impendam: ⁊ ſuperimpendar egoipſe p̄
animabus veſtris: licet plus vos diligēs
f minus diligar. Sed eſto. Ego vos non
grauaui: ſed cum eſſem aſtutus dolo vos
cepi. Nunquid per aliquem eorum quos
miſi ad vos: circumueni vos. Rogaui ti
tum: et miſi cum illo fratrem. Nunquid
titus vos circumuenit. Nonne eodem ſpi
ritu ambulauimus. Nonne eiſdem veſti
11. q. 3. ca. ſucceſſores in fine. gijs. Olim putatis q̄ excuſem⁹ nos apō
vos. Coram deo in chriſto loquimur.
Omnia autem chariſſimi propter edifi
g cationem veſtram. Timeo enim ne forte
gal. 5. b. cum venero: non quales volo inueniam
vos: et ego inueniar a vobis qualem nō
vultis: ne forte contentiones: emulatio
nes: animoſitates: diſſentiones: detra
ctiones: ſuſurrationes: inflationes: ſedi
tiones ſint inter vos. Ne iterum cum ve
nero humiliet me deus apud vos: et lu
geam multos ex his qui ante peccauerūt
et non egerunt penitentiā ſuper immū
dicia et fornicatiōe: et impudicitia quā
geſſerunt.

¶ c. S. Vituperat apl's adherentes prophetis fal
ſis: commendando pſiſtentes in vera doctrina:
⁊ finaliter ponitur ſalutatio. Capitulum. xiij.

Ece tertio hoc venio a
ad vos: vt in ore duorū Deut. 17. b.
vel trium teſtium ſta mat. 18. b.
bit omne verbū. Pre Johā. 8. c.
dixi enim et predico: Heb. 10. d.
vt preſens vobis ⁊ nūc
abſens his qui āte pec
cauerūt et ceteris om
nibus: qm̄ ſi venero iterū non parcam.
An experimentum queritis eius qui in
me loquitur chriſtus. Qui in vobis non 2. q. 4. in
infirmatur: ſed potens eſt in vobis. Nā princ. ⁊ ca.
et ſi crucifixus eſt ex infirmitate: ſed vi placet. ⁊
uit ex virtute dei. Nam et nos infirmi ſu 25. q. 1. ca.
mus in illo: ſed viuemus cum eo ex vir ſi eſt.
tute dei in vobis. Voſmetipſos tentate b
ſi eſtis in fide: ipſi vos probate. An non
cognoſcitis voſmetipſos: quia chriſtus
ieſus in vobis eſt. Niſi forte reprobi eſtis.
Spero autem q̄ cognoſcitis: quia nos
non ſumus reprobi. Oramus autem deū
vt nihil mali faciatis nō vt nos probati
pareamus: ſed vt vos quod bonum eſt
faciatis. Nos autem vt reprobi ſimus.
Non poſſumus enim aliquid aduerſus c
veritatem ſed pro veritate. Gaudemus
enim quoniam non infirmi ſumus: vos
autem potentes eſtis. Hoc et oramus
veſtram conſummationem. Ideo enim
hec abſens ſcribo: vt non preſens dur⁹
agam ſecundum poteſtatem quam do
minus dedit mihi in edificationem et
non in deſtructionem. De cetero autem
fratres gaudete: perfecti eſtote: exhorta d
mini: idipſum ſapite. Pacem habete et
deus pacis et dilectionis erit vobiſcum
Salutate inuicem in oſculo ſancto.
Salutant vos omnes ſancti. Gratia do
mini noſtri ieſu chriſti: et charitas dei: et
communicatio ſancti ſpiritus ſit cū om
nibus vobis. Amen.

¶ Explicit epiſtola pauli ad co
rinthios ſecunda.

¶ Argumentum in ep'lam.
ad galathas incipit.

Galathe ſunt greci. Hi verbum ve
ritatis primum ab apoſtolo accepe
runt. Sed poſt diceſſum eius: tentati

ſunt a falſis apoſtolis: vt in legē ⁊ circūci
ſionē ꝯuerterent᷑. Hos apl̃s reuocat ad fidē
veritatis: ſcribēs eis ab ephеſo.

¶ Argumētum explicit.

¶ Epl̃a Pauli ad galathas incipit.

¶ C. S. Redarguit apl̃s galathas de veloci trā
latione ab euangelio xp̄i: quod tū apl̃s nō ab ho
mine accepit: nec ante ſuam conuerſionem: nec
poſt: ſed a chriſto. Capitulum primū.

A Paulus apo
ſtolus non ab hoībus:
neq; p̄ hoīem: ſed per
ieſum xp̄m ⁊ deum pa
trem: qui ſuſcitauit eū
a mortuis et qui mecū
ſunt omnes fratres ec
cleſijs galathie. Gratia vobis ⁊ pax a deo
patre nr̄o ⁊ dn̄o ieſu xp̄o: qui dedit ſemet
ipſum pro pc̄tis nr̄is: vt eriperet nos de
p̄nti ſeculo nequā: ſc̄m voluntatem dei et
patris nr̄i: cui eſt gloria in ſecula ſc̄lorū
amen. Miror ꝙ ſic tā cito trāſferimini
ab eo qui vos vocauit in gratiā chriſti: in
aliud euangeliū qḋ nō eſt aliud niſi ſunt
aliqui qui vos ꝯturbant: ⁊ volunt cōuer
tere euangeliū chriſti. Sed licet nos aut
B angelus de celo euangelizet vobis p̄terꝙ
qḋ euangelizauimus vobis anathema ſit
Sicut predixim⁹ ⁊ nunc iterū dico. Si
1.cor.5.a. quis vobis euāgelizauerit preter id quod
accepiſtis: anathema ſit. Modo eīn hoī
Diſtin.47. bus ſuadeo: an deo? An q̄ro hoībus pla
c. ſicuti. cere? Si adhuc hoībus placerem: chriſti
ſeruus non eſſem. Notū eīn vobis facio
fratres euangeliū quod euangelizatum
eſt a me: q2 nō eſt ſc̄m hoīem. Neq; enim
ego ab hoīe accepi illud neq; didici: ſed
per reuelationem ieſu xp̄i. Audiſtis enim
C cōuerſationē meam aliquando in iudaiſ
mo: qm̄ ſupra modum perſequebar ec
cleſiam dei: et expugnabam illam: ⁊ p̄fi
ciebam in iudaiſmo ſupra multos coeta
neos meos in genere meo: abundantius
emulator exiſtens paternarum mearum
traditionum. Cum autem placuit ei qui
me ſegregauit ex vtero matris mee: et vo
cauit per gratiam ſuam vt reuelaret fi
lium ſuum in me: vt euāgelizarem illum
in gentibus continuo non acquieui car
ni et ſanguini. Neq; veni hieroſolymam
D ad anteceſſores meos apoſtolos: ſed abij
in arabiam: ⁊ iterum reuerſus ſum dama
ſcū. Deinde poſt annos tres veni hieroſo
lymam videre petrū: ⁊ mãſi apḋ eum die
bus quindecim. Alium autē apoſtolorū
vidi neminem: niſi iacobum fratrem dn̄i
Que aūt ſcribo vobis: ecce coram deo: q2
non mentior. Deinde veni in partes ſy
rie ⁊ cilicie. Eram autē ignotus facie ec
cleſijs iudee q̄ erant in xp̄o. Tantū autē
auditū habebāt: qm̄ qui p̄ſequebat᷑ nos
aliquando: nunc euangelizat fidem quā
aliquando expugnabat: et in me clarifica Al's ✠ glori
bant ✠ deum. ficabant.

¶ C. S. Oſtēdit apl̃s circuncīſionem non eſſe ne
ceſſariam ex approbatione ⁊ auctoritate aliorū
apl̃orum: ⁊ reſiſtit apl̃s petro qui videbat᷑ ali
qualiter circunciſionem palliare: concludens le
galia non eſſe ſeruanda. Capitulū .ij.

A Deinde poſt annos q̄t
tuordecim iterum aſcē
di hieroſolymam cum
barnaba: aſſumpto et
tito. Aſcendi autē ſc̄m
reuelationem: et con
tuli cum illis euange
lium quod p̄dico in
gentibus. Seorſum autem his qui vide
bantur aliquid eſſe: ne forte in vacuum
currerem: aut cucurriſſem. Sed neq; ti
tus qui mecum erat: cum eſſet gentilis cō
pulſus eſt circuncidi: ſed propter ſub in
troductos falſos fratres: qui ſubintroie
runt explorare libertatem noſtram quam
habemus in chriſto ieſu: vt nos in ſerui
tutem redigerent: quibus neq; ✠ ad horā Al's ✠ nō he
ceſſimus ſubiectioni: vt veritas euange dei neq;.
lij permaneat apud vos. Ab his autem B
qui videbantur eſſe aliquid: quales ali
quando fuerint: nihil mea intereſt. Deus
enim perſonam hominis nō accipit. Mi
hi autē qui videbantur eſſe aliquid nihil
contulerunt: ſed econtra cum vidiſſent
ꝙ creditum eſt mihi euangelium prepu Ro.2.b.
tij ſicut et petro circunciſionis. Qui eīn Ephe.6.b.
operatus eſt petro in apoſtolatum circū Col.3.d.
ciſionis: operatus eſt ⁊ mihi inter gētes Act.10.f.
Et cum cognouiſſent gratiam que da Iaco.2.b.
ta eſt mihi: iacobus ⁊ cephas ⁊ iohannes
qui videbantur colūne eſſe: dextras dede
runt mihi ⁊ barnabe ſocietatis: vt nos
in gentes ipſi autem in circunciſionem
tantum: vt pauperum memores eſſem?
Quod etiam ſollicitus fui hoc ip̄z facere
Cum autem veniſſet cephas antiochiā: C
in faciem ei reſtiti: quia reprehenſibilis Di.8. quī
erat. Prius enim ꝙ̄ venirent quidam a conſuetudine.
iacobo: cum gētibus edebat. Cū autem

veniſſent: ſubtrahebat ⁊ ſegregabat ſe: ti-
mens eos qui ex circũciſione erant: et ſi-
mulationi eius cõſenſerunt ceteri iudei
ita: vt barnabas duceret ab eis in illam
ſimulationem. Sed cum vidiſſem ꝙ non
recte ambularent ad veritatem euange-
lij dixi cephe coram omnibus. Si tu cum
iudeus ſis gentiliter viuis ⁊ non iudaice
quomodo gentes cogis iudaizare? Nos
natura iudei: ⁊ non ex gentibus pctõres
Scientes autem ꝙ non iuſtificat homo
b ex operibus legis: niſi per fidem ieſu xp̄i:
et nos in chriſto ieſu credimus vt iuſti-
ficemur ex fide xp̄i: et non ex operibus le-
gis. Propter quod ex operibus legis nõ
Ro.3.c. iuſtificabitur oīs caro. Qḋ ſi querentes
iuſtificari in xp̄o: inuenti ſumus et ipſi
peccatores: nunquid chriſtꝰ peccati mini-
ſter eſt? Abſit. Si enim que deſtruxi ite-
rum hec reedifico: preuaricatorẽ me con-
ſtituo. Ego enim p legẽ: legi mortuꝰ ſum
vt deo viuam: xp̄o confixus ſum cruci.
Viuo aũt iam non ego: viuit vero in me
xp̄s. Qḋ autem nunc viuo in carne: in fi-
de viuo filij dei: qui dilexit me: ⁊ tradidit
ſeipſum pro me. Non abijcio gratiam
dei. Si enim per legem iuſticia: ergo gra-
tis xp̄s mortuus eſt.

¶ C.S. Increpantur galathe: ac oñdens apoſto-
lus imperfectionẽ legis moſayce: dicit iuſticiã eẽ
ex fide annectẽdo legis vtilitatẽ. Capitulum.iij.

a Inſenſati galathe quis
vos faſcinauit non obe-
dire veritati? Ante quo-
rum oculos xp̄s ieſus pro-
ſ.3.b. ſcriptus eſt: ⁊ in vobis
crucifixus. Hoc ſolũ a
vobis volo diſcere. Ex
operibus legis ſpiritũ
accepiſtis: an ex auditu fidei? Sic ſtulti
eſtis: vt cum ſpiritu ceperitis: nunc car-
ne ↄſummamini. Tanta paſſi eſtis ſine
cauſa: ſi tamen ſine cauſa. Qui ergo tri-
buit vobis ſpm̄: et operatur virtutes in
geñ.15.b. vobis ex operibus legis: an ex auditu fi-
Ro.4.a. dei: ſicut ſcriptum eſt. Abraam credidit
Jaco.2.d. deo: et reputatum eſt illi ad iuſticiam.
gene.22.d. Cognoſcite ergo quia qui ex fide ſunt: hi
ſunt filij abrae. Prouidentes autem ſcri-
b ptura: qꝛ ex fide iuſtificat gentes deus:
prenũciauit abrae quia benedicentur in
te omnes gentes. Igitur qui ex fide ſunt
benedicentur cum fideli abraam. Qui-
deut.27.d cunq; enim ex operibꝰ legis ſunt ſub ma-
ledicto ſunt. Scriptum eſt enim. Male-
dictus omnis qui non permanſerit in om-
nibus que ſcripta ſunt in libro legis vt fa-
ciat ea. Qm̄ autem in lege nemo iuſtifi-
catur apud deum: manifeſtum eſt: qꝛ iu- Abacuc.2.
ſtus ex fide viuit. Lex autẽ non eſt ex fide a.
ſed qui fecerit ea: viuet in illis. Xp̄s nos Ro.10.b.
redemit de maledicto legis factus pro Heb.10.b.
nobis maledictum: qꝛ ſcriptum eſt. Ma- Deut.21.d.
ledictus oīs qui pẽdet in ligno: vt in gen-
tibus benedictio abrae fieret in xp̄o ie-
ſu: vt pollicitationem ſpiritus accipia-
mus per fidem. Fratres: ſm̄ hominem Heb.9.c.
dico tñ hoīs confirmatum teſtamentum
nemo ſpernit aut ſupordinat. Abrae di-
cte ſunt promiſſiones ⁊ ſemini eius. Non
dicit: et ſeminibus: quaſi in multis: ſed
quaſi in vno: et ſemini tuo qui eſt chriſtꝰ
Hoc autem dico teſtamentum confirma- c
tum a deo: que poſt quadringentos ⁊ tri-
ginta annos facta eſt lex: non irritum fa-
cit ad euacuandã pmiſſionem. Nã ſi ex
lege hereditas: iã nõ ex pmiſſiõe. Abrae
autem per repromiſſionem donauit deꝰ
Quid igitur lex? Propter tranſgreſſionẽ De pe.di.3.
poſita eſt: donec veniret ſemen cui pro- c.totam.
miſerat: ordinata per angelos in manu d
mediatoris. Mediator autem vnius nõ
eſt: deus autem vnus eſt. Lex ergo ad-
uerſus promiſſa dei? Abſit. Si enim da-
ta eſſet lex que poſſet viuificare vere ex le-
ge eſſet iuſticia. Sed cõcluſit ſcriptura
omnia ſub pctõ vt promiſſio ex fide ieſu
xp̄i daretur credentibus. Prius autem
ꝙ veniret fides: ſub lege cuſtodiebamur
cõcluſi in eam fidem q̃ reuelanda erat.
Itaq; lex pedagogus noſter fuit in xp̄o
vt ex fide iuſtificemur. At vbi venit fides Ro.6.a.
iam non ſumus ſub pedagogo. Omnes
enim filij dei eſtis per fidem que eſt in
xp̄o ieſu. Quicunq; enim in xp̄o ieſu ba- 29.q.2.in
ptizati eſtis: chriſtum induiſtis. Non eſt princ.
iudeus neq; grecus: non eſt ſeruus neq; De coniu.
liber: nõ eſt maſculus neq; femina. Om- ſeruo.c.1.
nes eñ vos vnũ eſtis in chriſto ieſu. Si
autẽ vos xp̄i: ergo ſemen abrae eſtis ſm̄
promiſſionem heredes.

¶ C.S. Oſtendit apoſtolus ceſſationem legalium
per duas ſimilitudines: interpoſita galatharum
ingratitudine. Capitulum.iiij.

Dico autem. Quanto tẽ- a
pore heres paruulus
eſt nihil differt a ſeruo
cum ſit dñs omnium:
ſed ſub tutoribus acto-
ribus eſt vſq; ad prefi-
nitum tempus a patre 24.q.3.c.
Ita et nos cum eſſemꝰ
queda[m]

paruuli: ſub elementis mundi eramus ſer
uientes. At vbi venit plenitudo temporis
miſit deus filium ſuū factum ex muliere
factum ſub lege: vt eos qui ſub lege erant
redimeret: vt adoptionem filiorum reci-
mar.14.d. peremus. Quoniam autem eſtis filij dei
Ro.8.c. miſit deus ſpiritū filij ſui in corda ✝ ve-
Alias nr̄a. ſtra clamantem: abba pater. Itaq̄ iā nō
eſt ſeruus: ſed filius: q̄ ſi filius et heres
per deum. Sed tunc quidem ignorantes
deum his qui natura ſunt dij ſeruiebatis
B Nunc autem cum cognoueritis deū: im
mo cogniti ſitis a deo: quomodo conuer-
timini iterum ad infirma et egena ele-
menta: quibus denuo ſeruire vultis? Dies
obſeruatis et menſes ⁊ tempora et annos
Timeo ne forte ſine cauſa laborauerim
in vobis. Eſtote ſicut ego: quia et ego ſi-
cut vos. Fratres obſecro vos: nihil me
leſiſtis. Scitis autem quia per infirmi-
tatem carnis euangelizaui vobis iampri
dem: ⁊ tētationem veſtram in carne mea
non ſpreuiſtis: neq̄ reſpuiſtis: ſed ſicut
angelum dei excepiſtis me ſicut chriſtum
ieſum. Ubi eſt ergo beatitudo veſtra? Te-
C ſtimonium enim perhibeo vobis: quia ſi
fieri potuiſſet oculos veſtros eruiſſetis et
dediſſetis mihi. Ergo inimicus vobis fa-
ctus ſum: verum dicens vobis? Emulan
tur vos non bene: ſed excludere vos vo-
lunt vt illos emulemini. Bonum autem
emulamini in bono ſemper: et non tan-
tum cum preſens ſum apud vos. Filioli
mei quos iterum parturio: donec forme-
tur chriſtus in vobis. Uellē aūt eſſe apō
vos modo: et mutare vocem meam: q̄m
confundor in vobis. Dicite mihi qui ſub
Gē.21.a. lege vultis eſſe? Legem nō legiſtis. Scri-
ptum eſt enī q̄m abraā duos filios habuit
vnum de ancilla: et vnum de libera. Sed
qui de ancilla: ſm carnem natus eſt qui
autem de libera: per repromiſſionem que
ſunt per allegoriā dicta. Hec enī ſunt duo
D teſtamenta: vnū q̄dē in mōte ſina: in ſer
uitutem generās: q̄ eſt agar. Sina enim
mons eſt in arabia q̄ coniūctus eſt ei: qui
nunc eſt hierl̄m: ⁊ ſeruit cum filijs ſuis.
Sap.3.c. Illa aūt q̄ ſurſum eſt hieruſalē: libera eſt
Eſa.54.a. que eſt mater noſtra: ſicut ſcriptum eſt.
Luce.15.d. Letare ſterilis que non paris: erumpe et
23.q.4.c. clama que non parturis: quia multi filij
ſm carnem deſerte magis q̄ eius que habet virum.
Nos autem fratres ſm iſaac promiſſiōis
Ro.9.b. filij ſumus. Sed quomodo tunc is qui
Gene.21.a ſm carnem natus fuerat perſequebatur
eum qui ſm ſpiritū ita et nūc. Sed quid

dicit ſcriptura? Eijce ancillam et filium 22.q.2.c.
eius. Nō enī heres erit filius ancille cum non eis. et
filio libere. Itaq̄ fratres non ſumus an- c.corrat.
cille filij: ſȝ libere: qua libertate nos chri
ſtus liberauit.

¶ C.5. Inducunt galathe legalia nō obſeruare
ꝓpter euaſionē malorū: deinde ex cōſecutiōe ho-
norū: ⁊ diſtinguūt opa carnis ⁊ ſpūs. Cap.v. A

State et nolite iterum Act.13.a.
iugo ſeruitutis conti-
neri. Ecce ego paulus
dico vobis: q̄m ſi circū
cidamini: chriſtus vo-
bis nihil proderit. Te-
ſtificor autē rurſus o-
mni homini circūcidēti ſe: q̄m
debitor eſt vniuerſe legis faciende. Eua-
cuati eſtis a xp̄o: qui in lege iuſtificami-
ni: a gratia excidiſtis. Nos enī ſpiritu ex I.3.a.
fide ſpem iuſticie expectamus. Nam in B
xp̄o ieſu: neq̄ circuncīſio aliquid valet ne
q̄ preputium: ſed fides que per charita-
tem operat̄. Currebatis bene: quis vos
impediuit veritati non obedire? Nemini
cōſenſeritis. Perſuaſio hec non eſt ex eo Alias impe
qui vocat vos. Modicum fermentum to diuit.
tam maſſam corrumpit. Ego confido in 1.5.a.
vobis in domino: q̄ nihil aliud ſapietis. 1.Col.5.b.
Qui autem conturbat vos: portabit iudi
cium quicunq̄ eſt ille. Ego autē fratres
ſi circuncīſionem adhuc predico: quid
adhuc perſecutionem patior? Ergo eua-
cuatum eſt ſcandalum crucis? Utinā ab
ſcindentur qui vos ꝯturbant. Uos enī in
libertatem vocati eſtis fratres: tātum ne
libertatem in occaſionem detis carnis:
ſed per charitatem ſpiritus ſeruite inui-
cem. Omnis enī lex in vno ſermone im C
pletur. Diliges proximum tuum ſicut te
ipſum. Qđ ſi inuicē mordetis et comedi- mat.22.d.
tis: videte ne ab inuicem conſummami- mar.12.c.
ni. Dico autem in chriſto. Spiritu ambu Ia.10.c.
late: et deſideria carnis non perficietis. Ro.13.c.
Caro enim concupiſcit aduerſus ſpiritū 1.pe.2.b.
ſpūs aūt aduerſus carnem. Hec enī ſibi Ro.7.b.
inuicem aduerſant̄: vt non quecunq̄ vul 23.q.4.c.
tis illa faciatis. Qđ ſi ſpū ducimini: non iamrero.
eſtis ſub lege. Manifeſta ſunt autē opera D
carnis: q̄ ſunt fornicatio: immundicia: im 32.q.4.c.
pudicitia luxuria: idolorum ſeruitus: ve- meo.
neficia: inimicitie: contentiones: emula 2.Cor.12.
tiones: ire: rixe: diſſenſiones: inuidie: ho- g.
micidia: ebrietates: comeſſationes: et his de pene.c.
ſimilia que predico vobis ſicut predixi: amicia.
quoniam qui talia agunt: regnum dei nō 21.diſ.c.
conſequentur. Fructus autem ſpiritus eſt denis.

ſ.q.i.c.ſi/ charitas gaudium: pax patientia: beni-
li qui. gnitas: bonitas: longanimitas: manſue
Apoc. xx. tudo: fides: modeſtia: continentia: caſti-
a. tas. Aduerſus huiuſcemodi non eſt lex.
ro.13.d. Qui autem ſunt xp̄i: carnē ſuā crucifixe
2.pe.2.b. runt cum vitijs ⁊ cōcupiſcentijs.

¶ C.S. Monet galathas apoſtolus ad mutuam ſupportationem: et confirmat dicta de ceſſatione legalium. Capitulum. vj.

A
Aliqꝫ ec.
SI ſpiritu viuimus: ſpi
ritu et ambulemus.
Nō efficiamur inanis
glorie ✱ cupidi inuicē
puocātes: inuicē inui
dentes. Fratres ⁊ ſi ꝓ
occupat⁹ hō fuerit in
aliquo delicto: vos qui
ſpūales eſtis: huiuſcemodi inſtruite in
ſpiritu lenitatis: ↄſiderās teipm̄ ne et tu
tenteris. Alter alterius onera portate et
ſic adimplebitis legē xp̄i. Nā ſi qs exiſti-
mat ſe aliqd eſſe cū nihil ſit: ipſe ſe ſedu-
B cit. Opus autē ſuum ꝓbet vnuſquiſqꝫ: ⁊
21.q.4.c. ſic in ſemetipſo tm̄ gloriaꝫ habebit: ⁊ nō
ſi quis a ca in altero. Unuſquiſqꝫ em̄ onus ſuū por
tholica. ⁊ c tabit. Cōmunicet autem is q̄ catheziꝫat
foras. verbo ei qui ſe catheziꝫat in oībus bonis
13.q.1.c. Nolite errare: deus nō irridetur. Que ei
eccleſias. ſeminauerit homo: hec et metet: qm̄ qui
De pe. ⁊ re ſeminat ī carne ſua: de carne ⁊ metet cor
miſ.c. cum ruptionem. Qui autē ſeminat in ſpū de
ꝙ oīe. ſpiritu metet vitam eternam. Bonuꝫ au
C tem facientes nō deficiamus: tempore
2.The.3.c em̄ ſuo metemus nō deficiētes. Ergo dū
3.5.a. tempus habemus: operemur bonum ad
ps.66. omnes maxime autem ad domeſticos fi
dei. Uidete qualibus litteris ſcripſi vo-
bis mea manu. Quicūqꝫ em̄ volunt pla-
cere in carne: hi cogūt vos circūcidi: tā-
tum vt crucis xp̄i perſecutionem nō pa-
tiantur. Neqꝫ enim qui circunciduntur
legem cuſtodiunt: ſed volūt vos circūci-
D di: vt in carne vr̄a glorientur. Mihi aūt
1.Cor.1.a. abſit gloriari: niſi in cruce domini noſtri
ieſu chriſti: per quem mihi mundus cru-
cifixus ē: et ego mundo. In chriſto enim
ieſu neqꝫ circūciſio aliquid valet: neqꝫ ꝓ
putium: ſed noua creatura. Et quicunqꝫ
hanc regulam ſecuti fuerint: pax ſuper il
los et miſericordia: et ſup iſrael dei. De
cetero nemo ſibi mihi moleſtus ſit. Ego
em̄ ſtigmata dn̄i ieſu in corpore meo por
to. Gratia domini nr̄i ieſu xp̄i cum ſpiri-
tu vr̄o fratres. Amen.

¶ Epl'a pauli ad galathas explicit.

¶ Argumentum in epl'am ad Epheſios incipit

EPheſij ſunt aſiani. Hi
accepto verbo verita-
tis perſtiterunt in fi-
de. Hos collaudat a-
poſtolus: ſcribens eis
ab vrbe roma de car-
cere per tychicum dia-
conum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epl'a pauli ad Epheſios incipit

¶ C.S. Ponitur aliquorum diuina predeſtinatio et recoluntur diuina beneficia facta apoſtolis: ⁊ epheſijs. Capitulum. j.

PAulus apo- A
ſtolus ieſu xp̄i per vo-
lūtatē dei: omnib⁹ ſan
ctis q̄ ſunt epheſi: ⁊ fi
delibus oībus in xp̄o
ieſu. Gratia vobis et 1.pet.1.a.
pax a deo patre nr̄o et De pe. diſ.
dn̄o ieſu xp̄o. Benedictus deus et pater 4.c.benedi
dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: qui benedixit nos in oī ctus.et.c.ſi
benedictione ſpirituali: in celeſtibus in domo.
xp̄o. Sicut elegit nos in ipſo ante mun-
di conſtitutionem: vt eſſemus ſancti et
immaculati in conſpectu eius in chari-
tate. Qui predeſtinauit nos in adoptio-
nem filiorū per ieſum chriſtum in ipſum
ſecundū propoſitum voluntatis ſue: in
laudem glorie gratie ſue: in qua gratifi- B
cauit nos in dilecto filio ſuo: in quo ha-
bemus redemptionem: per ſanguinem
eius in remiſſionem peccatorum: ſm̄ di
uitias gratie eius que ſuperabundauit
in nobis in omni ſapientia et prudētia
vt notum faceret nobis ſacramentum
voluntatis ſue: ſm̄ beneplacitum ei⁹ qđ
ꝓpoſuit in eo in diſpenſatione plenitu-
dinis temporum: inſtaurare omnia in
xp̄o que in celis et que in terra ſunt in
ipſo. In quo etiam nos ſorte vocati ſu- C
mus ꝑdeſtinati ſm̄ ꝓpoſitū ei⁹ q̄ opera
tur oīa ſm̄ ↄſiliū volūtatis ſue: vt ſimus
in laudē glorie eius nos q̄ ante ſperaui
mus in xp̄o. In quo et vos cū audiſſetis
verbū veritatis: euangelium ſalutis vr̄e:
in q̄ ⁊ credentes ſignati eſtis ſpū ꝓmiſ-
ſionis ſancto: q̄ eſt pign⁹ hereditatis nr̄e
in redēptionē acqſitionis in laudem glo
rie ipſi⁹. Propterea ⁊ ego audiēs fidē ve

ſtram: q̄ eſt in xp̄o ieſu: τ dilectionem in
b oēs ſctōs: nō ceſſo grās agens ꝓ vobis
memoriā veſtri faciens in orōnib⁹ meis
vt de⁹ dn̄i noſtri ieſu xp̄i pater glorie det
vobis ſpm̄ ſapiētie τ reuelatiōis in agni
tionem eius: illuminatos oculos cordis
veſtri: vt ſciatis q̄ ſit ſpes vocatiōis eius
τ q̄ diuitie glorie hereditatis eius in ſan-
ctis. Et q̄ ſit ſupereminēs magnitudo vir
tutis eius in nos qui credimus ẜm ope-
rationem potētie virtutis eius quā ope-
ratus eſt in xp̄o ieſu: ſuſcitās illū a mor-
tuis: τ cōſtituens ad dexterā ſuā in cele-
ſtibus. ſup oēm principatum τ poteſta-
tem τ virtutem τ dominationem: τ omne
nomen quod nominatur non ſolum in
hoc ſeculo: ſed etiam in futuro: τ omnia
ſubiecit ſub pedibus eius. Et ipſum de-
dit caput ſuper omnem eccleſiā: que eſt
corpus ipſius τ plenitudo eius: qui om
nia in oībus adimpletur.

¶ C.S. Inducuntur epheſij ad gratiarum actio
nem: quia ſunt a peccato liberati: et ab alijs gen
tibus ſegregati. Capitulum. ij.

A T vos cōuiuificauit
cum eſſetis mortui de
lictis τ peccatis vr̄is:
in quibus aliquando
ambulaſtis ẜm ſeculū
mūdi huius: ẜm prin
cipē poteſtatis aeris
huius ſpūs qui nunc
operatur in filios diffidentie: in quibus
et nos omnes aliquando conuerſati ſu-
mus in deſiderijs carnis noſtre: facien-
tes voluntatem carnis τ cogitationum
et eramus natura filij ire ſicut et ceteri.
Deus autem qui diues eſt in miſericor-
xx .q.i.ca. dia: ꝓpter nimiam charitatē ſuam qua
ſciendum. dilexit nos: τ cum eſſemus mortui pecca
De pe. diſt. tis: cōuiuificauit nos in chriſto: cui⁹ gra
4. ca. hanc tia eſtis ſaluati: τ conreſuſcitauit et con
ſocietatem. ſedere fecit in celeſtibus in xp̄o ieſu: vt
B oſtenderet in ſeculis ſuperuenientibus
abundantes diuitias gratie ſue in boni-
tate ſup nos in xp̄o ieſu. Gratia eīm eſtis
ſaluati per fidem: τ hoc nō ex vobis. Dei
enim donū eſt nō ex operibus: vt ne quis
glorietur. Ipſius eīm ſumus factura crea
ti in xp̄o ieſu in operib⁹ bonis: q̄ ꝑpara-
uit deus vt in illis ambulem⁹. Propter
C qđ memores eſtote: q̄ aliqn̄ vos q̄ gētes
eratis in carne: q̄ dicebamini ꝑputiū ab
ea q̄ dr̄ circūciſio i carne manufacta qui
eratis illo tp̄e ſine xp̄o alienati a cōuerſa
tione iſrael: τ hoſpites teſtamētoꝝ ꝓmiſ
ſionis ſpem non hn̄tes: τ ſine deo in hoc
mūdo. Nūc aūt i xp̄o ieſu vos qui aliqn̄
eratis longe: facti eſtis ꝓpe in ſanguine
xp̄i. Ipſe enim eſt pax nr̄a qui fecit vtra-
q̄ vnum: et medium parietem macerie
b ſoluens: inimicitias in carne ſua legem
mādatorum decretis euacuās: vt duos Luce. x. b.
condat in ſemetipſo in vno nouo homi-
ne faciens pacē: vt reconciliet ābos in
vno corpore deo: ꝑ crucē interficiens ini
micitias in ſemetipſo: τ veniens euange
lizauit pacē vobis qui longe fuiſtis: τ pa
cem his qui ꝓpe: qm̄ ꝑ ipſum habem⁹ ac
ceſſum ambo in vno ſpū ad patrē. Ergo
iā non eſtis hoſpites τ aduene: ſed eſtis
ciues ſctōrum τ domeſtici dei ſuperedifi
cati ſuper fundamentum apl̄orum τ pro
phetarum ipſo ſummo angulari lapide
chriſto ieſu in quo omnis edificatio con
ſtructura: creſcit in templū ſctm̄ in dn̄o
In quo τ vos coedificamini in taberna-
culum dei in ſpiritu ſancto.

¶ C.S. Premittit apl̄s ad orādum pro epheſīis
diſpoſitionem: τ pro eis orat: totum bonum eorū
deo attribuendo. Capitulum. iij.

H Uius rei grā ego pau
lus vinctus xp̄i ieſu ꝓ A
vobis gentib⁹: ſi tn̄ au
diſtis diſpēſationē gra
tie dei: que data eſt mi
hi in vobis: qm̄ ẜm re-
uelationē notū factum
mihi ē ſacramentū: ſi
cut ſupra ſcripſi in breui: ꝓut poteſtis le
gentes intelligere prudētiā meā in mini
ſterio xp̄i: qđ alijs gn̄ationib⁹ nō eſt agni
tū filijs hoīm: ſicuti nūc reuelatū ē ſan-
ctis apl̄is eius τ ꝓphetis in ſpū: eſſe gen
tes coheredes τ cōcorporales τ compar
ticipes promiſſionis in chriſto ieſu per B
euangeliū: cui⁹ factus ſum ego miniſter
ẜm donū grē dei que data eſt mihi ẜm
operationem virtutis eius. Mihi eīm oīm
ſctōꝝ minimo data ē grā hec in gentib⁹ 1. Cor. 15. b.
euāgelizare inueſtigabiles diuitias xp̄i:
τ illuminare oēs: q̄ ſit diſpenſatio ſacra
menti abſcōditi a ſeculis in deo qui om
nia creauit: vt innoteſcat principatib⁹ τ
ptātib⁹ i celeſtib⁹ ꝑ eccl'iam multiformis
ſapia dei ẜm ꝑfinitionē ſeculorū: quā fecit C
in xp̄o ieſu dn̄o nr̄o: in quo habem⁹ fidu
ciā τ acceſſum i cōfidētia ꝑ fidē ei⁹. Pro
pter qđ peto ne deficiatis in tribulatiōi-
bus meis ꝓ vobis: q̄ eſt glīa vr̄a. Huius
rei gratia flecto genua mea ad patrē dn̄i
nr̄i ieſu xp̄i: ex quo oīs paternitas in ce-

lis ꝛ i terra noiat̄: vt det vobis ſm diui-
tias glie ſue virtutē corroborari per ſpm
eiꝰ in interiori hoie xp̄m habitare p fidē
cordibꝰ vr̄is in charitate radicati ꝛ funda-
ti vt poſſitis cōprehēdere cū oībꝰ ſctis q̄
ſit latitudo ꝛ lōgitudo ꝛ ſublimitas et p-
D fundū. Scire etiā ſupeminētē ſciētie cha
ritatē xp̄i: vt impleamini i oēz plenitudinē
dei. Ei aūt q̄ potēs ē oia facere ſupabun
dāter q̄ petimꝰ aut intelligimꝰ ſꝫ ꝟtutē
q̄ opat̄ i nobis: ipi glia i eccl'ia ꝛ i xp̄o ie
ſu i oēs gnationes ſeculi ſeculoꝝ. Amen.

¶ C.S. Inſtruit apoſtolus epheſios ad ſeruan-
dem vnitatem eccleſiaſticam in connexione et di
ſtinctione membrorum ac deinde inducit ad mo
rum honeſtatem. Capitulum. iiii.

O Bſecro itaqꝫ vos ego vin
A ctus in dño: vt digne am
i.Cor.7.d. buletis vocatiōe q̄ voca
ti eſtis: cū oī hūilitate
et māſuetudine cū pati-
entia ſupportantes inui
cem in charitate ſolliciti
ſeruare vnitatē ſpiritus
Ro.12.b. in vinculo pacis. Unū corpus ꝛ vnꝰ ſpi
1.Cor.12.b ritus: ſicut vocati eſtis i vna ſpe vocatio
nis veſtre. Unꝰ dñs: vna fides: vnum ba
B ptiſma. Unꝰ deus ꝛ pr̄ oīm q̄ ſup oēs et
2.Cor.10. per oia ꝛ i oībꝰ nobis. Unicuiqꝫ aūt nr̄z
b. data eſt gr̄a ſm mēſurā donationis chriſti.
Ps.67. Propter qđ dicit. Aſcēdens in altū capti
Job.3.b. uā duxit captiuitatē: dedit dona hoibus.
2.Cor.12.b Qđ aūt aſcēdit: qđ eſt niſi: qꝛ ꝛ deſcendit
Di.93.c. primū in iferiores ptes terre? Qui deſcē-
queſtio. dit ipe eſt ꝛ q̄ aſcēdit ſup oēs celos: vt ad
12.q.1.c. di impleret oia. Et ipe dedit quoſdā q̄dem
ſ.ꝛ ca. hec apoſtolos: quoſda aūt ꝓphetas alios ꝟo
regulam. euāgeliſtas: alios āt paſtores ꝛ doctores
C ad cōſummationē ſctoꝝ i opꝰ miniſterij
De cōſe. di. in edificationē corporis xp̄i: donec occur
4.c. itaqꝫ. ramus oēs i vnitatē fidei ꝛ agnitionis fi-
De here. c. lij dei in virū pfectū in mēſurā etatis ple
dum ex in- nitudinis xp̄i: vt iā nō ſimꝰ paruuli flu-
iunctio. ꝛ.c ctuātes: ꝛ circūferamur oī vēto doctrine
ſicut i vno. in nequitia hoim: in aſtutia ad circūuen
D tionē erroris. Ueritatē aūt faciētes i cha
Di.72.c ritate creſcamꝰ i illo p oia qui eſt caput:
de h.ſ. chriſtus ex quo totū corpus ꝯpactū ꝛ cō
nexū per oēm iuncturam ſubminiſtratio
nis ſm operationem in menſurā vniuſ-
cuiuſqꝫ mēbri augmentuꝫ corporis facit
in edificationē ſui in charitate. Hoc igi-
Ro.1.c. tur dico et teſtificor in dño: vt iam non
E ambuletis ſicut et gentes ambulāt in va
nitate ſenſus ſui: tenebris obſcuratū ha-
bentes intellectum: alienati a via dei per

ignorātiā: q̄ eſt in illis propter cecitatem
cordis ipſorum q̄ deſperātes ſemetipſos
tradiderūt ipudicitie in operationē imū
dicie oīs i auariciam. Uos aūt non ita di
dicistis chriſtū: ſi tñ illū audiſtis: ꝛ i ipſo
edocti eſtis: ſicuti eſt veritas i ieſu. Depo
nite ✠ vos ſm priſtinā couerſationē vete Alr. ✠ depo
rem hoiem: q̄ corrumpit̄ ſm deſideria er nere.
roris. Renouamini aūt ſpū mentis vr̄e: De cōſe. di.
et induite nouū hoiem: q̄ ſm deū creatus 4.c.1.
eſt i iuſticia ꝛ ſctitate veritatis. Propter Ro.6.a
quod deponentes mendaciuꝫ loquimini Col.3.b.
veritatē vnuſquiſqꝫ cū proximo ſuo: q̄m F
ſumus inuicem membra. Iraſcimini: et De cōſe. di.
nolite peccare. Sol nō occidat ſuper ira 4.c. q̄ſq̄n.
cūdiam vr̄am. Nolite dare locū diabolo. et ca. ne il-
Qui furabat̄: iam nō furetur: magis aūt lud.
laboret operādo manibus ſuis qđ bonū De pe. di.2.
eſt: vt habeat vnde tribuat neceſſitatem ca. quō re-
patienti. Oīs ſermo malus ex ore vr̄o nō nouari.
procedat: ſed ſi q̄s bonꝰ eſt ad edificatio De apoſt. c.
nē fidei: vt det gr̄am audientibꝰ. Et noli quidam.
te contriſtare ſpm̄ſctm̄ dei in quo ſignati G
eſtis in die redēptiōis. Oīs amaritudo et Hebr.2.a.
ira ꝛ indignatio ꝛ clamor et blaſphemia 1.pe.2.a.
tollat̄ a vobis cum omni malicia. Eſtote Zach.8.c.
aūt iuicē benigni: miſericordes: donātes Ps.4.
inuicē: ſicut ꝛ deꝰ i xp̄o donauit vobis. Jaco.4.b.

¶ C.S. Ap'ls inducit epheſios ad ſequendum 1.pe.4.b.
chriſtum in fauore charitatis: in decore ſanctita- Col.3.b.
tis: ac veritate cognita: ꝛ inſtruit perſonas iun
ctas matrimonio. Capitulum. v.

E Stote ergo imitatores A
dei ſicut filij chariſſimi Joh.13.b.
ꝛ ambulate in dilectio 1.Joh.4.b.
ne: ſicut ꝛ xp̄us dilexit Di.46.c.
nos: ꝛ tradidit ſemetip clerici.32.
ſum ꝓ nobis oblatio- q.4.ca. in
nem et hoſtiam deo in eo.
odorē ſuauitatis. For-
nicatio aūt ꝛ oīs imūdicia aut auaricia:
nec noīetur in vobis: ſicut decet ſanctos
aut turpitudo: aut ſtultiloquiū: aut ſcur B
rilitas: que ad rē non pertinet: ſꝫ magis 1.q.1.c. cū
gr̄aꝝ actio. Hoc eñ ſcitote intelligentes ois. ꝛ ca. ſi
q̄ oīs fornicator: aut imundus: aut aua- cut vrgeri.
rus quod eſt idolorū ſeruitꝰ: nō habet he Col.3.a.
reditatē in regno chriſti ꝛ dei. Nemo vos De pe. di.
ſeducat inanibus verbis: propter hec eñ 4 §. hanc
venit ira dei in filios diffidentie. Nolite ſocietati.
ergo effici participes eorum. Eratis eñ C
aliquando tenebre: nunc autem lux i do
mino. Ut filij lucis ambulate. Fructus
enim lucis eſt in omni bonitate et iuſti-
cia et veritate probātes quid ſit beneplā
citum deo. Et nolite cōmunicare operibꝰ

infructuoſis tenebrarum: magis autem et redarguite. Que enim in occulto fiunt ab ipſis turpe eſt dicere: Omnia autem que arguuntur a lumine manifeſtant. Omne enim
b quod manifeſtatur: lumen eſt. Propter quod di
Colo.4.a. cit. Surge qui dormis et exurge a mortuis
et illuminabit te christus. Uidete itaque fratres quomodo caute ambuletis: non quaſi inſipientes: ſed ut ſapientes redimentes tempus quoniam dies mali ſunt. Propterea nolite fieri imprudentes: ſed intelligentes que ſit voluntas
ro.12.a. dei. Et nolite inebriari vino: in quo eſt lu
1.theſ.4.c. xuria: ſed implemini ſpiritu ſancto: loquentes vobiſmetipſis in pſalmis et hymnis et canticis ſpiritalibus: cantantes et pſallentes in cordibus veſtris: domino gratias agentes ſemper pro omnibus in nomine domini noſtri ieſu chriſti deo et patri. Subie
c cti inuicem in timore chriſti. Mulieres viris ſuis ſubdite ſint ſicut domino: quoniam vir caput eſt mulieris: ſicut chriſtus caput
1.cor.11.a. eſt eccleſie: ipſe ſaluator corporis eius. Sed
col.3.c. ſicut eccleſia ſubiecta eſt chriſto: ita et mu
1.pe.3.a. lieres viris ſuis in omnibus. Uiri diligite
col.3.c. vxores veſtras: ſicut et chriſtus dilexit eccleſiam: et ſeipſum tradidit pro ea: vt illam ſanctificaret: mundans eam lauacro aque
De pe.di.1. in verbo vite: vt exhiberet ipſe ſibi glorio
c. eccleſia. ſam eccleſiam: non habentem maculam aut
f rugam aut aliquid huiuſmodi ſed vt ſit ſancta et im
47.diſ. ca. maculata. Ita et viri debent diligere vxores
ſicut. ſuas vt corpora ſua. Qui ſuam vxorem diligit: ſeipſum diligit. Nemo enim vnquam carnem ſuam odio habuit: ſed nutrit et fouet eam: ſicut et chriſtus eccleſiam: quia membra ſumus corporis eius: de carne eius et de
g oſſibus eius. Propter hoc relinquet ho
gene.2.d. mo patrem et matrem ſuam: et adherebit
3.eſd.4.d. vxori ſue: et erunt duo in carne vna. Sacra
mat.19.a mentum hoc magnum eſt. Ego autem dico in
mar.10.c. chriſto et in eccleſia. Ueruntamen et vos ſingu
1.co.6.d. li vnuſquiſque vxorem ſuam ſicut ſeipſum dili gat: vxor autem timeat virum ſuum.

¶ C. S. Docet apoſtolus parentum ac filiorum mutuam conuerſationem: et redit ad inſtruendum ephesios: de omnibus virtutibus generaliter. Capitulum .vj.

A
Col.3.d. Filii obedite parentibus
Epo.20.b. veſtris in domino. Hoc enim
Eccle.3.b. iuſtum eſt. Honora patrem
matt.15.c. tuum et matrem tuam
mar.10.a. quod eſt mandatum primum
Col.3.d. in promiſſione vt bene
Ad tit.2. ſit tibi: et ſis longeuus
c. ſuper terram. Et vos patres nolite ad iracundiam prouocare
1 pe.2.c. filios veſtros: ſed educate illos in diſciplina
Luk.17.c. et correptione domini. Serui obedite dominis carnalibus cum timore et tremo
legimus re: in ſimplicitate cordis veſtri ſicut chri
Diſ.47.ca. ſto. Non ad oculum ſeruientes: quaſi ho
ſicut. minibus placentes: ſed vt ſerui chriſti facientes voluntatem dei ex animo: cum bona voluntate ſeruientes ſicut domino: et non hominibus: ſcientes quoniam vnuſquiſque quod cunque fecerit bonum: hoc recipiet a domino: ſiue ſeruus ſiue liber. Et vos domini eadem facite
illis: remittentes minas: ſcientes quia et illo B
rum et veſter dominus eſt in celis: et perſonarum acceptio non eſt apud deum. De cetero fra
tres confortamini in domino et in potentia ro.2.b.
virtutis eius. Induite vos armaturam dei col.3.b.
vt poſſitis ſtare aduerſus inſidias diabo Act.19.c.
li: quoniam non eſt nobis colluctatio aduer Iaco.2.b.
ſus carnem et ſanguinem ſed aduerſus princi 1.pe.1.c.
pes et poteſtates: aduerſus mundi rectores tenebrarum harum contra ſpiritalia nequitia in celeſtibus. Propterea accipite arma
turam dei vt poſſitis reſiſtere in die malo: et C
in omnibus perfecti ſtare. State ergo ſuccincti lumbos veſtros in veritate: et induti loricam iuſticie: et calciati pedes in preparatione euangelii pacis. In omnibus ſumentes ſcutum fidei: in quo poſſitis omnia tela
nequiſſimi ignea extinguere. Et galeam 1. Theſſal.
ſalutis aſſumite et gladium ſpiritus: quod eſt 2.d.
verbum dei: per omnem orationem et obſecra 11.q.3.c. qui
tionem: orantes omni tempore in ſpiritu: et in ipſo reſiſtit.
vigilantes in omni inſtantia et obſecratione pro omnibus ſanctis: et pro me: vt detur mi
hi ſermo in apertione oris mei: cum fidu D
cia notum facere myſterium euangelii: pro quo legatione fungor in catena iſta. ita vt in ipſo audeam prout oportet me loqui. Ut autem et vos ſciatis que circa me ſunt quid agam: omnia vobis nota faciet tychicus chariſſimus frater et fidelis miniſter in domino: quem miſi ad vos in hoc ipſum vt cognoſcatis que circa nos ſunt et conſoletur corda veſtra. Pax fratribus et charitas cum fide a deo patre noſtro et domino ieſu chriſto. Gratia cum omnibus qui diligunt dominum noſtrum ieſum chriſtum in incorruptione. Amen.

¶ Epiſtola Pauli ad Ephesios explicit.

¶ Argumentum in epiſtolam ad philippenſes incipit.

Philippenſes ſunt macedones. Hi accepto verbo veritatis perſtiterunt in fide: nec receperunt falſos apoſtolos. Hos collaudat apoſtolus: ſcribens eis a roma de carcere per epaphroditum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola pauli ad philippenſes incipit.

¶ C. S. Apls agit gratias de bonis philippenſibus collatis: quibus ſignificans ſuum ſtatum: ponit diſtinctiones predicantiū: et erga eos ſuā charitatem: quos monet ad tolerantiam perſecutionis. Capitulum. j.

A phil. 93. ca. legimus.

Paulus et timotheꝰ ſerui ieſu xp̄i oībus ſanctis in xp̄o ieſu q̄ ſunt philippis cum epiſcopis et diaconibꝰ. Gr̄a vobis et pax a deo patre nr̄o et dn̄o ieſu xp̄o. Gr̄as ago deo meo i oī memoria vr̄i ſemꝑ in cunctis orōnibꝰ meis pro oībꝰ vobis cū gaudio deprecationē faciens ſuper communicatione veſtra in euangelio chriſti: a prima die vſq; nunc confidēs in hoc ipſum: quia qui cepit in vobis opus bonū perficiet vſq; in diem xp̄i ieſu. Sicut eſt mihi iuſtum hoc ſentire pro omībꝰ vobis: eo φ habeam vos in corde ⁊ in vinculis meis: ⁊ in defenſiōe et confirmatione euangelij ſocios gaudij mei omnes vos eſſe. Teſtis eñ mihi eſt

B deus: quō cupiam oēs vos eſſe in viſceribus ieſu chriſti. Et hoc oro vt charitas veſtra magis ac magis abundet i ſciētia et in omni ſenſu: vt probetis potiora: vt ſitis ſinceres et ſine offenſa in die chriſti repleti fructu iuſticie per ieſum chriſtum in gloriam ⁊ laudem dei. Scire autē volo vos fratres: qꝛ que circa me ſunt magis ad profectum venerunt euāgelij: ita vt vincula mea manifeſta fierent i chriſto in omni p̄torio: ⁊ in ceteris omnibus: vt plures e fratribus in dn̄o confidentes: in vinculis meis abūdantiꝰ auderēt ſine timore verbum dei loqui. Quidā quidē et

xi. q. 4. c. ꝙ magnꝰ. in fine. propter inuidiā ⁊ cōtētionē. Quidā autē et propter bonā volūtatē xp̄m predicant. Quidā et charitate ſciētes qm̄ in defenſione euāgelij poſitꝰ ſum. Quidā autē ex cōtentione chriſtū annūciant nō ſincere eſtimātes preſſuram ſe ſuſcitare vinculis meis. Quid eñ? Dum omni modo ſi-

C ue per occaſionem ſiue per veritatē chriſtus annuncietur: ⁊ in hoc gaudeo ſed et gaudeo. Scio enim quia hoc mihi proueniet ad ſalutem per veſtram orationem et ſubminiſtrationē ſpiritus ieſu xp̄i ſm̄ expectationē et ſpem meam: quia in nullo cōfundar ſed i omni fiducia ſicut ſemper nunc magnificabitur chriſtus in corpore meo ſiue per vitam ſiue per mortem. Mihi enim viuere chriſtus eſt ⁊ mori lucrum. Qđ ſi viuere in carne hic mihi fructus operis eſt: ⁊ quid eligam: ignoro: coarctor autem e duobus deſiderium habēs diſſolui et eſſe cum chriſto multomagis meliꝰ: permanere autē in carne neceſſarium propter vos. Et hoc confidens ſcio: quia manebo et permanebo omnibus vobis ad profectum veſtrum et gaudium fidei vt gratulatio veſtra abundet in chriſto ieſu in me: per meum aduentum iterum ad vos. Tantum digne euangelio chriſti conuerſamini: vt ſiue cū venero et videro vos ſiue abſens audiam de vobis: quia ſtatis in vno ſpiritu vnanimes: collaborantes fidei euangelij: et in nullo terreamini ab aduerſarijs: que eſt illis cauſa perditionis: vobis autem ſalutis. Et hoc a deo. Quia vobis donatum eſt pro chriſto: vt non ſolum in eum credatis: ſed vt etiam pro illo patiamini: idē certamen habentes quale ⁊ vidiſtis i me et nunc audiſtis de me.

7. q. 1. c. in finali. De pe. diſt. 2. c. q̄ vult. 2. re. 2. 2. 0

B 7. q. 1. c. ſi. De renūcia. cap. niſi. 4. poſtea.

¶ C. S. Inſtruit aplꝯ philippenſes de fidei vnitate: verā humilitate: oīmoda ſanctitate et ad vlterius inſtruendum mittit nūcios. Cap. ij.

A Si qua ergo conſolatio in chriſto: ſi quod ſolatiū charitatis: ſi qua ſocietas ſpiritꝰ ſi qua viſcera miſerationis: implete gaudium meum vt idem ſapiatis: eādem charitatem habentes vnanimes idipſuz ſentientes. Nihil per contentionem neq; per inanem gloriam: ſed in humilitate ſuperiores ſibijnuicem arbitrantes non que ſua ſunt ſinguli conſiderantes: ſed et ea que aliorum. Hoc enim ſentite in vobis quod et in chriſto ieſu. Qui cum in forma dei eſſet: non rapinam arbitratus eſt eſſe ſe equalem deo: ſed ſemetipſum exinaniuit formam ſerui accipiens: in ſimilitudinē hominem factus: et habitu inuentus vt homo: humiliauit ſemetipſum factus obediens vſq; ad mortem: mortem autē crucis. Propter quod et deus exaltauit illum: et donauit illi nomen quod eſt ſuper omne nomen vt in nomine ieſu omē genu flectatur: celeſtium: terreſtrium et infernorum. Et omnis lingua confiteat quia dominus ieſus chriſtus i gloria eſt

Heb. 2. b.

B De immu. eccle. c. decet. lib. vj.

Ro. 14. b

dei patris. Itaq; chariſſimi mei ſicut ſemꝑ
obediſtis: nō in pſentia mei tm̄ ſz multo
magis nunc in abſentia mea cum metu
et tremore veſtrā ſalutē operamini. Deus
eſt em̄ q̄ operat̄ in vobis ꝛ velle ꝛ pficere
pro bona voluntate. Omnia autem faci-
1.pe.4.b. te ſine murmurationibus et heſitationi-
De elec.ca. bus: vt ſitis ſine querela: ꝛ ſimplices filij
officij. dei ſine reprehenſione in medio nationis
1.q.7.cap. praue atq; peruerſe: inter quos luceris ſi
x.§.ſcio q̄ cut luminaria in mundo: verbum vite cō
dam. tinentes ad gloriam meam in die chriſti:
C quia non in vacuum cucurri: neq; in va-
cuū laboraui. Sed ꝛ ſi emulor ſupra ſa
crificium et obſequium fidei veſtre: gau-
deo et congratulor omnib⁹ vobis. Idipſum
autem et vos gaudete et cōgratulamini
mihi. Spero autem i dn̄o ieſu timotheū
me cito mittere ad vos: vt ꝛ ego bono ani
mo ſim cognitis que circa vos ſunt. Ne-
minem em̄ habeo tam vnanimē: qui ſin-
1.cor.13.b. cera affectione ꝓ vobis ſollicit⁹ ſit. Oēs
enim que ſua ſunt querunt: nō q̄ ieſu xp̄i
Di.45.ca. Experimentū autē eius cognoſcite quo-
licet nonnū niam ſicut patri filius mecū ſeruiuit in
q̄. euangelio. Hunc igitur ſpero me mittere
Di.61.cap ad vos mox vt videro que circa me ſunt.
noſſe.8.q. Confido aūt in dn̄o: quoniā ꝛ ipſe veniā
x.cap.ſiue ad vos cito. Neceſſarium autem exiſtima
in eccleſia. ui epaphroditū fratrē ꝛ cooperatorem et
De renunc. cōmilitonē meū: veſtrū aūt apoſtolum ꝛ
c.quidam. miniſtrū neceſſitatis mee mittere ad vos
D quoniam quidem omnes vos deſidera-
bat ꝛ meſtus erat ꝓpterea q̄ audieratis
illum infirmatū. Nam ꝛ infirmatus eſt
vſq; ad mortē: ſed deus miſertus eſt ei⁹.
Non ſolū aūt eius: verūetiā et mei: ne tri
ſticiā ſuper triſticiā haberē. Feſtinātius
ergo miſi illū vt viſo illo iterū gaudeatis
ꝛ ego ſine triſticia ſim. Excipite itaq; illū
cum omni gaudio in dn̄o: ꝛ eiuſmodi cū
honore habetote: q̄m propter opus chri-
ſti vſq; ad mortem acceſſit tradēs animā
ſuā: vt impleret id qd̄ ex vobis deerat er-
ga meum obſequium.

¶ C.S. Oñdit aplus euacuationem legalium ver
bo ꝛ exēplo ſuo: ac deinde ſe excuſat: atq; philip-
penſes ad ſe imitandum inuitat. Ca. iij.

A De cetero fratres mei
gaudete in dn̄o: eadem
vobis ſcribere mihi q̄
dem non pigrū vobis
autem neceſſarium. Vi
dete canes videte ma-
los operarios videte con
ciſionem. Nos enim ſu
mus circunciſio qui ſpiritu ſeruim⁹ deo
et gloriamur in chriſto ieſu et non in car
ne fiduciam habentes: quanq̄ ꝛ ego habeā
confidentiam in carne. Si quis alius vi- Act.23.b.
B detur confidere in carne: ego magis cir-
cunciſus, octauo die ex genere iſrael de tri
bu beniamin hebreus ex hebreis: ſm̄ legē
phariſeus: ſm̄ emulationem perſequens
eccleſiam dei: ſm̄ iuſticiā que in lege eſt
conuerſatus ſine querela. Sed que mihi
fuerūt lucra: hec arbitratus ſum propter
chriſtum detrimenta. Verūtamen exiſti-
mo omnia detrimentū eſſe propter emi
nentem ſcientiā ieſu chriſti domini mei
propter quem omnia detrimentum feci ꝛ
arbitror vt ſtercora: vt chriſtum lucrifa-
ciā: vt ꝛ inueniar in illo non habens meā
iuſticiā que ex lege eſt ſed illam que ex fi- C
de eſt chriſti ieſu que ex deo eſt iuſticia in
fide ad cognoſcendum illum et virtutem
reſurrectionis eius et ſocietatem paſſio-
nis illius configuratus morti ei⁹: ſi quo
modo occurram ad reſurrectionē que eſt
ex mortuis: non q̄ iam acceperim: aūt iā
perfectus ſim. Sequor autem ſi quo mo
do comprehendā: in quo ꝛ cōprehenſus
ſum a chriſto ieſu. Fratres ego me nō ar De pe.di.2
bitror cōprehendiſſe. Unum aūt: q̄ qui- c.penult.
dem retro ſunt obliuiſcens: ad ea vero q̄
ſunt priora extendens meipſum ad deſti-
natum: perſequor ad brauiū ſuperne vo-
cationis dei in chriſto ieſu. Quicūq; er- 16.q.1.c.ge
go perfecti ſumus hoc ſentiamus: et ſi neraliter.
quid aliter ſapitis: et hoc vobis reuelabit
deus. Verūtamē ad qd̄ peruenimus vt idē D
ſapiamus: ꝛ in eadē permaneamus regu
la. Imitatores mei eſtote fratres: ꝛ obſer
uate eos qui ita ambulant ſicut habetis
formā noſtrā. Multi em̄ ambulāt quos
ſepe dicebam vobis: nunc autē ꝛ flens di-
co inimicos crucis xp̄i: quoꝝ finis interi
tus: quorum deus venter eſt: et gloria in
confuſione ipſorum qui terrena ſapiunt
Noſtra autem cōuerſatio in celis eſt. Vn Rō.6.c.
etiam ſaluatorē expectamus dominū no
ſtrū ieſum xp̄m: qui reformabit corpus
humilitatis noſtre configuratū corpori
claritatis ſue ſm̄ operationem virtutis
ſue qua etiam poſſit ſubijcere ſibi oīa.

¶ C.S. Firmat patientiam philippenſium apo-
ſtolus eos ad ſpiritualem leticiam hortando: ac
bonorum perſeuerantiam: atq; gratulatur de eo
rum liberalitate: ponitur q; ſalutatio eorundē.

Capitulum quartum.

A Itaq; fratres mei chariſſimi et deſi-
deratiſſimi: gaudium meum ꝛ coro

ha mea:ſic ſtate i dño chariſſimi. Euchodiam rogo ⁊ ſinticem deprecor idipſum
ſapere in dño. Etiam rogo ⁊ te germane
compar: adiuua illas q̄ mecū laborauerunt in euāgelio cum clemente ⁊ ceteris
adiutoribus meis: quoꝝ noīa ſunt in libro vite. Gaudete in dño ſemper: iterum
dico gaudete. Modeſtia veſtra nota ſit
B omnibus hominib⁹. Dñs eñ ꝓpe eſt. Nihil ſolliciti ſitis: ſed in omni oratione et
obſecratione cum gratiarū actiōe petitiones veſtre innoteſcant apud deū. Et pax
dei q̄ exuperat omnem ſenſum cuſtodiat
corda veſtra ⁊ intelligētias veſtras i xp̄o
ieſu. De cetero fratres quecunq; ſunt vera: quecunq; pudica: quecunq; iuſta quecunq; ſancta: quecunq; amabilia: quecūq; bone fame: ſi qua virt⁹: ſi qua laus
diſcipline: hec cogitate que ⁊ didiciſtis: ⁊
accepiſtis ⁊ audiſtis ⁊ vidiſtis i me. Hec
C agite: ⁊ deus pacis erit vobiſcum. Gauiſus ſum autem in dño vehementer: qm̄
tandē aliquando refloruiſtis pro me ſentire ſicut et ſentiebatis. Occupati autem
eratis. Non quaſi ꝓpter penuriam dico
Ego eñ didici in quibus ſum ſufficiens
eſſe. Scio ⁊ humiliari: ſcio ⁊ abundare.
Ubiq; ⁊ in oīb⁹ inſtitutus ſum: ⁊ ſaciari
et eſurire ⁊ abundare ⁊ penuriam pati.
Oīa poſſum in eo q̄ me cōfortat. Verūtamen bene feciſtis cōmunicantes tribulationi mee. Scitis autē ⁊ vos philippenſes q̄ in principio euangelij quando ꝓfectus ſum a macedonia nulla mihi eccleſia cōmunicauit in ratione dati et accepti niſi vos ſoli: qr et theſſalonicā ſemel
et bis in vſum mihi miſiſtis: non q2 quero datum ſed requiro fructum abundantem in ratione veſtra. Habeo aūt omnia
D et habundo. Repletus ſum acceptis ab
epaphrodito q̄ miſiſtis in odorē ſuauitatis hoſtiam acceptam placentē deo. De⁹
autem meus impleat omne deſiderium
veſtrū ſm̄ diuitias ſuas in gloria in chriſto ieſu. Deo autem ⁊ patri noſtro gloria
in ſecula ſeculorū. Amen. Salutate omnem ſanctum in chriſto ieſu. Salutant
vos qui mecum ſunt fratres. Salutant
vos omnes ſancti: maxime autem qui de
ceſaris domo ſunt. Gratia dñi noſtri ieſu chriſti cum ſpiritu veſtro. Amen.

¶ Epiſtola Pauli ad philippenſes explicit.

¶ Argumentum in epiſtolā ad coloſſenſes incipit.

Coloſſenſes et hi ſicut laodicenſes ſunt aſiani: ⁊ ipſi preuēti erant a pſeudo apl'is. Nec ad hos acceſſit ipſe apoſtol⁹: ſ3 ⁊ hos p epl'am corrigit. Audierāt eñ verbū ab archippo: q̄ et miniſterium in eos accepit. Ergo apoſtolus iā ligatus ſcribit eis ab epheſo ꝑ tychicum diaconē ⁊ oneſimū acolytū.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola Pauli ad coloſſenſes incipit.

¶ C. A. Ap'ls captat beniuolentiam coloſſen' ⁊ auctoritatē euangelij monens illi firmiter eſſe credendum. Capitulum j.

Paulus apoſtolus ieſu xp̄i per voluntatē dei et timothe⁹
A
frater: his qui ſunt coloſſis ſctis et fidelibus fratribus in xp̄o ieſu. Gratia vobis ⁊ pax a deo
patre nr̄o. Gr̄as agim⁹ deo ⁊ patri dñi noſtri ieſu xp̄i ſemꝑ ꝓ vobis orātes audientes fidem veſtrā in xp̄o ieſu ⁊ dilectionē
quam habetis in ſanctos omnes: ꝓpter
ſpem q̄ repoſita eſt vobis in celis: quam
audiſtis in verbo veritatis euāgelij qđ ꝑuenit ad vos ſicut ⁊ in vniuerſo mūdo eſt
et fructificat et creſcit ſicut in vobis ex
ea die qua audiſtis et cognouiſtis grām
dei i veritate: ſicut didiciſtis ab epaphra
chariſſimo conſeruo noſtro: qui eſt fidelis ꝓ vobis miniſter xp̄i ieſu. Qui etiam
B
manifeſtauit nobis dilectionem veſtrā in
ſpiritu. Ideo ⁊ nos ex qua die audiuim⁹
non ceſſamus pro vobis orātes ⁊ poſtulantes: vt impleamini agnitione voluntatis eius in omni ſapientia et intellectu
ſpiritali: vt ambuletis digne deo per oīa
placētes in omni opere bono fructificantes: ⁊ creſcētes in ſciētia dei: in omni virtute confortati ſm̄ potentiam claritatis
eius in omni patiētia et lōganimitate cū
gaudio gratias agentes deo et patri: q̄ dignos nos fec ⁊ in partem ſortis ſanctoꝝ
in lumine. Qui eripuit nos de poteſtate
tenebrarū: ⁊ trāſtulit in regnum filij dilectiōis ſue: in quo habem⁹ redēptionē et
remiſſionē pctōꝝ. Qui ē imago dei inuiſibilis primogenit⁹ omnis creature: qm̄
in ipſo condita ſunt vniuerſa in celis et

e in terrā viſibilia & inuiſibilia: ſiue throni
1.cor.15.e. ſiue dn̄ationes: ſiue principatus ſiue po-
teſtates. Oīa p ipſuz & in ipſo creata ſunt
& ipſe eſt añ oēs: & oīa in ipſo cōſtant. Et
ipſe eſt caput corporis eccl'ie: q̄ ē pncipiū
primogenit⁹ ex mortuis vt ſit i oīb⁹ ipſe
primatū tenēs. Qz in ipſo cōplacuit oēz
plenitudinē diuinitatis inhabitare: et p
eū recōciliari oīa in ipſm pacificās p ſan
guinez crucis ei⁹: ſiue q̄ in celis: ſiue q̄ in
terris ſunt. Et vos cuz eſſetis aliqn̄ alie-
nati & inimici ſenſu in opib⁹ malis nunc
aūt recōciliauit in corpore carnis eius p
mortē exhibere vos ſctōs et imaculatos
et irrephēſibiles corā ipſo. Si tñ pmane
tis i fide fundati & ſtabiles et imobiles a
ſpe euāgelij qd̄ audiſtis: qd̄ predicatū eſt
in vniuerſa creatura q̄ ſub celo ē. Cuius
b factus ſuz ego paul⁹ miniſter: q̄ nūc gau
deo i paſſionib⁹ p vobis: et adimpleo ea
c q̄ deſunt paſſionū xp̄i i carne mea p cor-
pore ei⁹ qd̄ ē eccl'ia. Cui⁹ fact⁹ ſum ego
miniſter ſm diſpēſationez dei q̄ data eſt
mihi in vobis: vt impleā verbū dei myſte
riū qd̄ abſcōditū fuit a ſeculis & gñatio-
nib⁹: nūc aūt manifeſtatū eſt ſctīs ei⁹ q̄
bus voluit de⁹ notas facere diuitias glo-
rie ſacramēti hui⁹ in gētib⁹: qd̄ eſt xp̄s in
vobis ſpes glīe: quē nos ānūciam⁹ corri
piētes oēm hoiem: & docētes in oī ſapien
tia vt exhibeam⁹ oēm hoiem pfectum in
xp̄o ieſu: i quo & laboro certando ſm opa
tionē eius quā operaē in me in virtutem

¶ C.S. Docet apl's precauere deceptiones per falſam propheciam p legis auctoritatem per ſanctitatis ſimulationem. Capitulum. ij.

a VOlo enī vos ſcire qua-
lē ſollicitudinē habeaz
p vobis & p his q̄ ſunt
laodicie: et q̄cūq3 non
viderūt faciē meam in
carne: vt cōſolent̄ cor-
da ipſoꝝ iſtructi i cha
ritate: et i oēs diuitias
plenitudinis itellect⁹ in agnitione myſte
rij dei patris & xp̄i ieſu: in quo ſunt oēs
Di.17.cap. theſauri ſapiētie & ſciētie abſcōditi. Hoc
legimus.in aūt dico vt nemo vos decipiat in ſubli-
fine. tate ſermonū. Nā & ſi corpore abſens ſuz
7.q.1.cap. ſz ſpū vobiſcū ſum gaudēs & vidēs ordi-
ſoggeſtum nē veſtrū & firmamētū ei⁹ q̄ in xp̄o eſt fi-
1.cor.5.a. dei vr̄e. Sicut ergo accepiſtis ieſum xp̄z
b dn̄m nr̄m in ipſo ambulate: radicati & ſuper
edificati in ipſo: & cōformati i fide: ſicut &
didiciſtis abūdātes i illo in grāꝝ actiōe.
Videte ne q̄s vos decipiat p philoſophi;
et inanē fallaciā ſm traditionē hoim ſed
elemēta mūdi & nō ſm xp̄m: q2 i ipſo inha
bitat oīs plenitudo diuinitatis corpora-
liter: & eſtis in illo repleti q̄ eſt caput oīs
pricipat⁹ & poteſtatis. In quo & circūciſi
eſtis circūciſione nō manufacta in expo
liatione corporis carnis ſz in circūciſiōe
ieſu xp̄i cōſepulti ei i baptiſmo: in quo &
reſurrexiſtis p fidē operatiōis dei: q̄ ſuſci- c
tauit illū a mortuis. Et vos cum mortui
eſſetis i delictis & pputio carnis vr̄e: cōui
uificauit cū illo donās vobis oīa delicta
delens quod aduerſus nos erat chirogra Ephe.2.d.
phū decreti qd̄ erat contrariū nobis. Et
ipſm tulit de medio: affigēs illud cruci: et
expolliās pncipat⁹ & ptātes traduxit cōfi
dēter palā triūphās illos i ſeipſo. ✠ Ne- Alia ✠ ſe i
mo ergo vos iudicet i cibo aut i potu aut metipſo.
in parte diei feſti: aut neomenie: aut ſab- d
batoꝝ q̄ ſunt vmbra futuroꝝ: corpus aūt mat.14.a.
xp̄i. Nemo vos ſeducat volēs i hūilitate mar.14.a.
et religiōe angeloꝝ q̄ non vidit ambulās
fruſtra inflat⁹ ſenſu ſue carnis: & non te- Luke.21.a
nēs caput ex quo totū corpus p nexus et
cōiunctiones ſubminiſtratū & cōſtructū
creſcit in augmentū dei. Si ergo mortui
eſtis cū xp̄o ab elemētis hui⁹ mundi: q̄d
adhuc tāq̄ viuētes mūdo decernitis. Ne
tetigeritis: neq3 guſtaueritis: neq3 attrecta
ueritis: q̄ ſunt oīa in interitū ipſo viſu ſm
precepta & doctrinas hoim q̄ ſunt rōnez
quidem habentia ſapiētie in ſupſtitione
et humilitate: & nō ad parcendū corpori
nō in honore aliq̄d ad ſaturitatē carnis.

¶ C.S. Informat apl's de moribus generaliter in depoſitione vicioꝝ: ac acquiſitiōe virtutum: & ſpecialiter q̄ntum ad coniugatos parentes: & filios atq3 ſeruos. Capitulum. iij.

IGitur ſi conſurrexiſtis a
cuz xp̄o q̄ ſurſum ſunt
q̄rite: vbi xp̄s ē i dexte-
ra dei ſedēs: q̄ ſurſum
ſunt ſapite: non q̄ ſup
terrā. Mortui ei eſtis
et vita vr̄a abſcondita
eſt cū xp̄o in deo. Cuz
aūt xp̄s apparuerit vita veſtra tūc & vos
apparebitis cū ipſo in glīa. Mortificate Ephe.5.b.
ergo mēbra veſtra q̄ ſunt ſup terrā: forni
cationem: immūdiciā: libidinē concupi-
ſcētiā malā: & auariciā q̄ eſt ſimulacroꝝ
ſeruitus: pp̄ter q̄ venit ira dei ſup filios
incredulitatis ✠ in q̄bus et vos ambula Alia ✠ diffi
ſtis aliqn̄ cū viueretis in illis. Nūc autez dentie.
deponite & vos oīa: irā: indignationē: ma Heb.12.a.
liciā: blaſphemiā: turpē ſermonē de ore 1.pet.1.a.

Ephe.4.c. veſtro. Nolite mentiri inuicē: expoliātes
Ro.6.a. vos veterē hoīem cū actib⁹ ſuis: ꝛ induē
Ephe.4.f. tes nouū: eū q̄ renouaꝛ i agnitiōe dei ſm
de pe.di.2. imaginē ei⁹ q̄ creauit eū: vbi nō ē maſcu
c.quō reuo lus ꝛ femina gentilis ꝛ iudeus circūciſio
mari. et preputiū: barbarus ꝛ ſcytha ſeruus et
ephe.6.b. liber ſed oīa et in omnibus xp̄s. Induite
vos ergo ſicut electi dei ſancti ꝛ dilecti vi
ſcera miſericordie: benignitatem: humi
litatē: modeſtiam: patientiam ſupportan
ephe.4.g. tes inuicem ꝛ donantes vobiſmet ipſis ſi
quis aduerſus aliquē habet querelam: ſi
cut ꝛ dominꝰ donauit vobis ita ꝛ vos. Su
per oīa aūt hec charitatē habete: quod ē
C vinculum pfectionis. Et pax xp̄i exultet
in cordibus veſtris in qua et vocati eſtis
in vno corpore et grati eſtote. Verbum
chriſti habitet in vobis abūdanter: in om
ni ſapientia docentes et commonentes
voſmetipſos in pſalmis et hymnis ꝛ can
ticis ſpūalibus in gratia cantātes in cor
1.Co.10.g dibus veſtris dn̄o. Omne quodcunq̄ fa
citis in verbo aut in opere: omnia in no
mine dn̄i noſtri ieſu chriſti gratias agen
26.q.5.c. tes deo ꝛ patri per ip̄m. Mulieres ſubdi
non liceat. te eſtote viris veſtris ſicut oportet in do
ephe.5.c. mino. Viri diligite vxores veſtras: et no
1.pe.3.a. lite amari eſſe ad illas. Filij obedite parē
D tibus per omnia hoc enim placitum eſt
ephe.6.a. in domino. Patres nolite ad indignatio
Alia ✠ ira nem ✠ puocare filios veſtros: vt non pu
cūdiam. ſillo ✠ animo fiant. Serui obedite p om
Alia ✠ puſil nia dn̄is carnalibus nō ad oculū ſeruien
lanimes. tes quaſi hominibus placentes: ſꝫ in ſim
Ephe.6.a. plicitate cordis timētes dn̄m. Quodcun
1.pet.2.c. q̄ facitis ex animo operamini ſicut dn̄o
ꝛ nō hominibus ſciētes q̄ a dn̄o accipie
tis retributionē hereditatis: dn̄o xp̄o ſer
Ro.2.b. uite. Qui enim iniuriam facit recipiet id
Ephe.6.b. qđ inique geſſit. Et non eſt perſonarum
Act.10.c. acceptio apud deum.

¶ C. D. Dominos inſtruit apoſtolus atq̄ oratio
nibus coloſſenſium ſe recōmendat: oñdens quo
modo ſe ad infideles habere debeant: ꝛ ponitur
epiſtole concluſio ꝛ confirmatio per ſalutationē.

Capitulum quartum.

A Omini qđ iuſtuꝫ eſt et
equuꝫ ſeruis preſtate:
ſciētes q̄m ꝛ vos dn̄m
habetis in celo. Oroni
inſtate vigilātes in ea
grāꝝ actione orantes
ſimul ꝛ p nobis vt de⁹
aperiat nobis oſtium
ſermonis ad loquendum myſteriuꝫ xp̄i
propter qđ etiam vinctus ſum vt manife
ſtem illud: ita vt oportet me loqui. In ſa
pientia ambulate ad eos qui foris ſunt ephe.5.b.
tempus ſunt redimentes. Sermo veſter de conſ. di.
ſemper in gratia tale ſit cōditus: vt ſcia 4. ſal.
tis quomodo oporteat vos vnicuiq̄ re B
ſpōdere. Que circa me ſunt oīa vobis no
ta faciet tychicus chariſſimus frater et fi
delis miniſter et conſeruus in domino.
quē miſi ad vos ad hocipſum: vt cogno
ſcat que circa vos ſunt: et cōſoletur cor
da veſtra cum oneſimo chariſſimo ꝛ fide
li fratre qui ex vobis eſt: qui oīa que hic 2.Ti.4.b.
aguntur nota faciēt vobis. Salutat vos
ariſtarchus concaptiuus meus et mar
cus conſobrinus barnabe: de quo accepi C
ſtis mādata: Si venerit ad vos ſuſcipite
illū. Et ieſus qui dicitur iuſtus: qui ſunt
ex circunciſione. Hi ſoli ſunt adiutores
mei in regno dei qui mihi fuerūt ſolatio
Salutat vos epaphras qui ex vobis eſt ſer
uus chriſti ieſu ſemper ſollicitus pro vo
bis in orationibus vt ſtetis perfecti ꝛ ple
ni in omni voluntate dei. Teſtimonium
enim illi perhibeo q̄ habet multum labo
rem pro vobis ꝛ p his qui ſunt laodicie ꝛ
qui hierapoly. Salutat vos lucas medi D
cus chariſſimus et demas. Salutate fra
tres qui ſunt laodicie et nymphā et que
in domo eius eſt eccl'iam. Et cum lecta
fuerit apud vos epiſtola hec: facite vt et
in laodicenſium eccleſia legatur: ꝛ ea que
laodicenſium eſt vobis legatur. Et dicite
archippo. Vide miniſterium quod acce
piſti in dn̄o vt illud impleas. Salutatio
mea manu pauli. Memores eſtote vin
culorum meorum. Gratia dn̄i noſtri ieſu
chriſti vobiſcum Amen.

¶ Epiſtola pauli ad
coloſſenſes explicit.

¶ Argumētū in epiſtolā ad theſſalo
nicenſes primam incipit.

Heſſalonicenſes ſunt
macedones. Hi in xp̄o
ieſu accepto verbo veri
tatis perſtiterunt in fi
de. etiā in perſecutiōe
ciuiū ſuoruꝫ. Preterea
nec receperunt falſos
apl'os: nec ea que a fal
ſis apl'is dicebātur. Hos collaudat apo
ſtolus ſcribens eis ab athenis per tychi
cum diaconum: et oneſimuꝫ acolythum

¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola Pauli ad Theſſaloni-
cenſes prima incipit.

¶ C.S. Apoſtolus agit gratias de theſſaloni-
cenſium bona inchoatione atq; huius bonitatis
diffuſione. Capitulum. j.

A PAulus et ſil-
uanus τ thimotheꝰ ec
cleſie theſſalonicēſium
in deo patre noſtro et
dño ieſu xp̄o. Grā vo-
bis τ pax. Grās agimꝰ
deo ſemper pro oībus
vobis memoriam veſtri faciētes in orōni
B bus noſtris ſine intermiſſiōe memores
opis fidei vr̄e τ laboris τ charitatis τ ſu
ſtinētie ſpei dñi nr̄i ieſu xp̄i an̄ deū τ pa
trē noſtrū. Sciētes fratres dilecti a deo
electionē veſtrā: qꝛ euāgeliū noſtrū non
fuit ad vos in ſermone tm̄: ſed τ in virtu
te τ in ſpū ſctō τ in plenitudine multa ſi
cut ſcitis quales fuerimus in vobis pro
C pter vos. Et vos imitatores noſtri facti
eſtis τ dñi: excipiētes verbū i tribulatio
ne multa cū gaudio ſpūſſcti: ita vt facti
ſitis forma oībꝰ credētibꝰ in macedonia
τ in achaia. A vobis eñ diffamatꝰ ē ſer
mo dñi. Nō ſolū i macedonia τ i achaia
ſed τ in oī loco fides vr̄a q̄ eſt ad deū pro
fecta ē: ita vt nō ſit nobis neceſſe quicq̄
loqui. Ipſi eñ de nobis annūciant qua-
lem introitū habuerimus ad vos: τ quō
D cōuerſi eſtis ad deū a ſimulacris ſeruire
deo viuo et vero: τ expectare filium eius
de celis quē ſuſcitauit ex mortuis ieſum
qui eripuit nos ab ira ventura.

¶ C.S. Conſolatur apl̄s theſſalonicenſes in ad
uerſis per conformitatē ad ipſum: atq; ad eccle
ſiam hieroſolymitanam. Capitulum. ij.

A NAm et ipſi ſcitis fra-
tres īgroitū noſtrū ad
vos: qꝛ nō inanis fuit
ſed ante paſſi multa: τ
contumelijs affecti (ſi
cut ſcitis) in philippis
fiduciam habuimꝰ in
deo nr̄o loqui ad vos
euangelium dei in multa ſollicitudine.
Exhortatio eñ nr̄a nō de errore neq; de
imūdicia: neq; i dolo: ſed ſicut pbati ſu
mus a deo: vt crederet a nobis euāgeliū
ita loq̄mur nō quaſi hoībꝰ placentes: ſꝫ
deo: qui pbat corda nr̄a. Neq; eñ aliq̄n
fuimꝰ i ſermone adulatiōis ſicut ſcitis:
neq; i occaſiōe auaricie: deꝰ teſtis ē neq;
B querentes ab hoībꝰ gl̄iam neq; a vobis
neq; ab alijs: cū poſſemꝰ vobis oneri eē
vt xp̄i apoſtoli. Sed facti ſumus paruuli
in medio veſtrū: tanq̄ ſi nutrix foueat fi-
lios ſuos. Ita deſiderātes vos cupide vo
lebamꝰ tradere vobis: nō ſolū euāgelium
dei: ſed etiā aīas noſtras: qm̄ chariſſimi
nobis facti eſtis. Memores enim facti dil. 91. c. iij
eſtis fratres laboris noſtri τ fatigationis
nocte τ die operātes ne quē q̄ veſtrū gra
uaremꝰ p̄dicauimus in vobis euāgelium
dei. Vos teſtes eſtis τ deꝰ: q̄ ſancte τ iu
ſte et ſine q̄rela vobis q̄ credidiſtis affui
mus: ſicut ſcitis qualiter vniſquemq; ve
ſtrū tanq̄ pater filios ſuos dep̄cantes vos
τ cōſolantes: teſtificati ſumꝰ vt ambula C
retis digne deo q̄ vocauit vos in ſuum re
gnum τ gloriā. Ideo τ nos grās agimus
deo ſine intermiſſiōe: qm̄ cū accepiſſetis
a nobis verbū auditꝰ dei: accepiſtis illud
nō vt verbū hoīm: ſed ſicut eſt vere verbū
dei: q̄ operatur in vobis qui credidiſtis.
Vos enim imitatores facti eſtis fratres
eccleſiarum dei que ſunt in iudea i xp̄o
ieſu: qꝛ eadē paſſi eſtis et vos a contribu
libus veſtris: ſicut τ ipſi a iudeis: qui et
dñm occiderunt ieſum et prophetas: et
nos perſecuti ſunt: et deo non placent: τ
omnibus hominibus aduerſantur pbi-
bentes nos gentibus loqui: vt ſalui fiant
vt impleant peccata ſua ſemper. Perue D
nit enim ira dei ſup illos vſq; in finem.
Nos autem fratres deſolati a vobis ad
tempus hore aſpectu non corde abundā
tius feſtinauimꝰ faciē veſtrā videre cum
multo deſiderio. Quoniā voluimus ve-
nire ad vos: ego quidem paulꝰ et ſemel
τ iterū: ſed īpediuit nos ſathanas. Que
eſt enim noſtra ſpes: aut gaudiū: aut co
rona glorie. Nōne vos ante dñm noſtrum
ieſum xp̄m in aduentu eius. Vos enim
eſtis gloria noſtra et gaudium.

¶ C.S. Apl̄s mittit timotheum ad conſolandū
theſſalonicenſes: ponitur vtilitas reuerſionis
eiuſdem cum apoſtoli deprecatione pro theſſalo
nicenſibus. Capitulum. iij.

A PRopter qḋ nō ſuſtinen
tes ampliꝰ placuit no
bis remanere athenis
ſolis et miſimus timo
theum fratrem noſtrū
et miniſtrū dei in euā-
gelio xp̄i ad cōfirman
dos vos et exhortan-
dos p fide vr̄a: vt nemo moueat i tribu-

B lationibus iſtis: Ipſi enim ſcitis q in hoc poſiti ſumus. Nam et cum apud vos eſſemus predicebamus vobis paſſuros nos tribulationes: ſicut et factum eſt et ſcitis. Propterea et ego amplius non ſuſtinens miſi ad cognoſcendum fidem veſtram: ne forte tentauerit vos is qui tentat: et inanis fiat labor noſter. C Nunc autem veniente timotheo ad nos a vobis: τ annunciante nobis fidem et charitatē veſtram: et quia memoriam noſtri habetis bonam: ſemper deſiderantes nos videre ſicut et nos quoq τ vos: ideo cōſolati ſumus fratres in vobis in omni neceſſitate et tribulatione nr̄a per fidem veſtram quoniam nunc viuimus ſi vos ſtatis in domino. Quam enim gratiarum actionem poſſumus deo retribuere pro vobis in omni gaudio quo gaudemus propter vos ante dn̄m deum nr̄m nocte ac die abundantius orātes vt videamus faciem vr̄am: τ cōpleamus ea que deſunt fidei veſtre. D Ipſe autem deus et pater nr̄ τ dn̄s ieſus xp̄s ✠ dirigat viam noſtrā ad vos. (Als ✠ non ſi ipſe.) Vos autem dn̄s multiplicet τ abundare faciat charitatem vr̄am in inuicē et in omnes quēadmodum τ nos in vobis ad cōfirmāda corda vr̄a ſine querela in ſanctitate ante deū τ patrem nr̄m in aduentu dn̄i nr̄i ieſu xp̄i cum omnib⁹ ſanctis eius. Amen.

¶ C.S. Apoſtolus increpat theſſalonicēſes de vitio fornicatōis: cupiditatis: ocioſitatis immoderati luctus mortuorum. Capim. iiij.

A De cetero ergo fratres rogamus vos et obſecramus in dn̄o ieſu vt quemadmodū accepiſtis a nobis: quomodo oporteat vos ambulare et placere deo: ſic et ambuletis vt abūdetis magis. Scitis enim que precepta dederim vobis per dominum ieſum. Hec eſt enī voluntas dei ſanctificatio vr̄a vt abſtineatis vos a fornicatione: vt ſciat vnuſquiſq vr̄m vas ſuum poſſidere in ſanctificatione τ honore: nō in paſſione deſiderij: ſicut τ gētes que ignorāt deum (32.q.4.c. vnuſquiſq. Ro.12.a. Ephe.5.b.) B Et ne quis ſupergrediatur neq circūueniat in negocio fratrem ſuum: q̄m vindex eſt dn̄s de his omnibus: ſicut prediximus vobis et teſtificati ſumus. Non enim vocauit nos deus in immundiciam: ſed in ſanctificationem. Itaq qui hec ſpernit: non hominem ſpernit: ſed deum: q̄ etiā dedit ſpiritum ſuum ſanctum in nobis. De charitate autem fraternitatis non neceſſe habuimus ſcribere vobis. (Joh̄.15.c. 1.Joh.4.c.) Ipſi enim vos a deo didiciſtis: vt diligatis inuicem C Etenim illud facitis in omēs fratres in vniuerſa macedonia. Rogamus autem vos fratres vt abundetis magis τ operā detis: vt quieti ſitis: et vt veſtrum negocium agatis: et operemini manibus veſtris: ſicut p̄cipimus vobis: vt et honeſte ambuletis ad eos qui foris ſunt: τ nullius aliquid deſideratis. (23.q.5.c. q̄ diuina c. habent.) Nolumus autē vos ignorare fratres de dormientibus vt non cōtriſtemini ſicut et ceteri qui ſpem non hn̄t. D Si enim credim⁹ q ieſus mortuus eſt et reſurrexit: ita et deus eos qui dormierunt per ieſum adducet cum eo. Hoc enim vobis dicimus in verbo dn̄i: q nos qui viuimus qui reſidui ſumus in aduentu dn̄i: non preueniemus eos q̄ dormierunt. Q̄m ipſe dn̄s in iuſſu et in voce archangeli et in tuba dei deſcendet de celo: et mortui qui in xp̄o ſunt reſurgent primi. (1.Cor.15.c.) Deinde nos qui viuimus qui relinquimur: ſimul rapiemur cum illis in nubibus obuiā xp̄o in aera: τ ſic ſemper cū domino ✠ erimus. (Als ✠ dn̄o.) Itaq cōſolamini inuicem in verbis iſtis.

¶ C.S. Apoſtolus cautos reddit theſſalonicenſes de die mortis futura: ac de die iudicij gn̄alis τ inducit theſſalonicenſes: vt bene ſe habeant ad proximum τ ad deum. Capim. v.

A De temporibus autem et momentis fratres non indigetis vt ſcribamus vobis. (1.Pe.3.c. Apo.3.a.) Ipſi enim diligenter ſcitis: quia dies dn̄i ſicut fur in nocte ita veniet. Cum enim dixerint: pax et ſecuritas: tunc repentinus eis ſuperueniet interitus: ſicut dolor in vtero habentis: et non effugiēt Vos aūt fratres non eſtis in tenebris: vt vos dies ille tanq̄ fur cōprehēdat. B Oēs enim vos filij lucis eſtis et filij diei. Nō ſumus noctis neq tenebrarum. (Eſa.59.d. Ephe.6.c.) Igitur non dormiamus ſicut et ceteri: ſed vigilemus τ ſobrij ſimus. Qui enim dormiunt: nocte dormiunt: et qui ebrij ſunt nocte ebrij ſunt. Nos autē qui diei ſumus: ſobrij ſimus: induti loricam fidei τ charitatis τ galeā ſpem ſalutis: q̄m nō poſuit nos deus in iram: ſed in acquiſitionem ſalutis per dn̄m noſtrum ieſum xp̄m: qui mortuus eſt pro nobis: vt ſiue vigilemus ſiue dormiamus: ſimul cum

c moriamus. Propter quod conſolamini
inuicem ⁊ edificate alterutrum: ſicut ⁊ faci
tis. Rogamus aũt vos fratres vt noueri-
tis eos q̃ laborãt inter vos: ⁊ preſunt vo-
bis in dño ⁊ monẽt vos vt habeatis illos
abundãti⁹ in charitate ꝓpter opus illo-
rum: ⁊ pacẽ habete cum eis. Rogamus
autem vos fratres: corripite inquietos:
conſolamini puſillanimes: ſuſcipite infir
d mos: patientes eſtote ad omnes. Uidete
Eccle. 18. a. ne quis malum ꝓ malo alicui reddat: ſed
ſemper qḋ bonum eſt ſectamini in inui-
Lu. 18. a. cem ⁊ in omnes. Semper gaudete: ſine in
De cõſe. di. termiſſione orate: in oĩbus gratias agite.
4. c. Ario. Hec eſt enim voluntas dei in chriſto ieſu
diſti. 15. c. in omnibus vobis. Spiritum nolite ex-
ſancta ro- tinguere: propherias nolite ſpernere. Om
mana. nia autem probate: quod bonum eſt tene
22. q. 5. c. te: ab omĩ ſpecie mala abſtinete vos. Ipſe
de forma. autem deus pacis ſanctificet vos ꝑ om-
De vita et nia: vt integer ſpiritus veſter et anima et
ho. cle. ca. corpus ſine querela in aduentu domini
cũ ab omi noſtri ieſu chriſti ſeruet. Fidelis eſt qui
De eo qui vocauit vos: qui etiam faciet. Fratres
cogno. con orate ꝓ nobis. Salutate fratres omnes
ſangui. vſo in oſculo ſancto. Adiuro vos per domi-
hec ca. ve num vt legatur epiſtola hec: omnib⁹ ſan
niens. ij. ctis fratrib⁹. Gratia domini nr̃i ieſu chri
1. Cor. 14. b. ſti vobiſcum. Amẽ.

¶ Ep̃la Pauli ad Theſſalonicenſes
prima explicit.

¶ Argumentum in ep̃lam ſe
cundam incipit.

AD theſſalonicenſes ſe-
cundam ſcribit ep̃lam
ap̃ls ⁊ notum facit eis
de temporibus nouiſſi
mis et de aduerſarij de
iectione. Scribit hanc
epiſtolã ab athenis per
titum diaconem ⁊ one
ſimum acolitum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Ep̃la pauli ad Theſſalonicenſes
ſecunda incipit.

¶ C. I. Gratias agit ap̃ls de bona theſſalonicen
ſium conuerſatione: orando pro meliori conſum
matione. Capitulum. j.

PAulus et ſil- a
uanus et timotheus:
eccleſie theſſalonicen-
ſiũ in deo patre nr̃o et
dño ieſu xp̃o. Gratia
vobis et pax a deo pr̃e
nr̃o et dño ieſu chriſto.
Gratias agere debemus ſemper deo pro vobis
fratres ita vt dignũ eſt: qm̃ ſupcreſcit fi-
des veſtra: ⁊ abũdat charitas vniuſcuiuſ
q̃ vr̃m in inuicẽ: ita vt ⁊ nosipſi in vobis b
glorlemur in eccleſijs dei ꝓ patiẽtia vr̃a
⁊ fide in oĩb⁹ pſecutionibus vr̃is et tribu
lationibus q̃s ſuſtinetis in exemplũ iuſti
iudicij dei: vt digni habeamini in regno
dei: pro q̃ ⁊ patimini. Si tñ iuſtũ eſt apḋ c
deũ retribuere retributionez ✠ his q̃ vos Hiis ✠ tri
tribulãt: ⁊ vobis qui tribulamini: requiez bulationẽ.
nobiſcũ in reuelationem dñi ieſu de celo
cũ angelis virtutis ei⁹ in flãma ignis dã
tis vindictã his q̃ nõ nouerunt deũ: et q̃
non obediũt euangelio dñi nr̃i ieſu xp̃i
Qui penas dabunt in interitu eternas a
facie dñi: ⁊ a gloria virtutis ei⁹: cum vene d
rit glorificari in ſctis ſuis: et admirabilis
fieri in oĩbus q̃ crediderunt: q2 creditum
eſt teſtimonium nr̃m ſup vos in die illo.
In quo etiam oramus ſemp pro vobis: vt
dignet vos ſua vocatione deus noſter: et
impleat oẽm voluntatem bonitatis ſue: et
opus fidei in virtute: vt clarificet nomen
dñi nr̃i ieſu xp̃i in vobis: ⁊ vos in illo ſcḋm
gratiã dei nr̃i ⁊ dñi ieſu xp̃i.

¶ C. II. Remouet errorẽ ap̃ls de aduẽtu antichri e
ſti: de quo vlterius oñdit veritatẽ. Capitulum. ij.

ROgamus autẽ vos fra a
tres ꝑ aduentũ dñi nr̃i
ieſu xp̃i et nr̃e ꝯgrega
tionis in ip̃m: vt non
cito moueamini a ve-
ſtro ſenſu: neq̧ terrea-
mini: neq̧ per ſp̃m: ne-
q̧ per ſermonẽ: neq̧ ꝑ
ep̃lam tãq̃ ꝑ nos miſſam: q̃ſi inſtet dies Mat. 24. a.
dñi. Ne q̃s vos ſeducat vllo mõ. Qm̃ ni- Mar. 13. a.
ſi venerit diſceſſio ✠ p̃mũ: ⁊ reuelat⁹ fue- Luce. 21. b.
rit hõ pctĩ filius ꝑditionis: q̃ aduerſatur Ephe. 5. b
et extollitur ſupra oẽ qḋ dicit de⁹: aut qḋ 2. q. 1. c.
colitur: ita vt in templo dei ſedeat: oſten- ſciendum.
dens ſe tãq̃ ſit deus: nõ retinetis: q2 cum Al. ✠ diſſe
adhuc eſſem apḋ vos: hec dicebã vobis. ſio.
Et nũc quid detineat ſcitis: vt reueleť in b
ſuo tp̃e. Nã myſteriũ iã operať iniq̃tatis
tm̃: vt q̃ tenet nũc teneat: donec de medio
fiat. Et nũc reuelabiť ille iniqu⁹; quem

dñs ieſus interficiet ſpũ oris ſui. Et de
ſtruet illuſtratione aduẽt⁹ ſui eũ cui⁹ eſt
C aduẽtus ſm operationẽ ſathane in oi vir
tute ꝛ ſignis ꝛ ꝓdigijs mẽdacib⁹: et in oi
ſeductiõe iniq̃tat: his q̃ pereũt: eo q̃ ve
ritatẽ charitatis non receperunt vt ſalui
fierẽt. Ideo mittet illis deus operationẽ
erroris: vt credãt mendacio: et iudicent
oẽs qui nõ crediderunt veritati: ſed con
D ſenſerunt iniquitati. Nos aũt debemus
gratias agere deo ſemper ꝓ vobis fratres
dilecti a deo: ꝙ elegerit vos de⁹ primitias
in ſalutẽ in ſctificatiõe ſpũs ꝛ in fide ve
ritatis: in qua et vocauit vos ꝑ euangeliũ
nr̃m in acquiſitionem glorie dñi nr̃i ieſu
xp̃i. Itaqz fratres ſtate ꝛ tenete traditiões
quas didiciſtis: ſiue ꝑ ſermonez: ſiue per
eplaz nr̃am. Ipſe aũt dñs nr̃ ieſus xp̃s et
deus ꝛ pater nr̃ qui dilexit nos: ꝛ dedit cõ
ſolationẽ eternã ꝛ ſpem bonã in gratia ex
hortetur corda vr̃a: ꝛ confirmet in omni
opere et ſermone bono.

E ¶ C.S. Petit ap̃s theſſalonicenſibus orõnẽ ſuf
fragij: atqz informat eos in regeneratione mali:
atqz incitat ad labori manuum. Capitulum.iij.

A De cetero fratres orate
pro nobis vt ſermo dei
currat et clarificetur ſi
B cut et apud vos: et vt li
beremur ab importunis
et malis hominibus.
Nõ eni omniũ eſt fides.
Fidelis aũt deus eſt q̃
ꝯfirmabit vos et cuſtodiet a malo. Con
26.q.7.c. ſigno. fidim⁹ autem de vobis fratres in dño q̃m
q̃cũqz ꝓcipimus ꝛ facitis ꝛ facietis. Dñs
C aũt dirigat corda vr̃a in charitate dei et
patientia xp̃i. Denũciamus aũt vobis fra
tres in noie dñi nr̃i ieſu xp̃i: vt ſubtraha
tis vos ab oi fratre ambulante inordina
te: et nõ ſm traditionẽ quã acceperunt a
nobis. Ipſi eni ſcitis quẽadmodũ opor
tet imitari nos: q̃m non inq̃eti fuimus
inter vos: neqz gratis panem manducaui
mus ab aliquo: ſed in labore et fatigatio
2.coꝛ.11.f. ne nocte ac die operãtes: ne quẽ vr̃m gra
D uaremus. Non quaſi nõ habuerimus po
teſtatem: ſed vt noſmetipſos formã dare
mus vobis ad imitandũ nos. Nã ꝛ cum
eſſem⁹ apud vos: hec denũciabamus vo
bis: q̃m ſi q̃s nõ vult operari: nec mandu
cet. Audiuimus eni inter vos quoſdam
ambulare inquiete: nihil operantes: ſed
curioſe agẽtes. His aũt q̃ eiuſmodi ſunt
denũciam⁹ ꝛ obſecram⁹ in dño ieſu xp̃o
vt cũ ſilẽtio operantes: ſuũ panẽ mandu
cẽt. Vos aũt fratres nolite deficere bñfa gal.6.b.
ciẽtes. Q̃ ſi q̃s nõ obedierit v̾bo nr̃o per D
eplam hãc notate: ꝛ nõ ✠ cõmiſceamini Alr̃ ✠ ne.
cũ illo vt ꝯfundat. Et nolite quaſi inimi
cũ exiſtimare: ſed corripite: vt fratrẽ. Ipſe
aũt deus ✠ pacis det vobis pacem ſempi Alr̃ ✠ dñs.
ternam in omni loco. Dñs ✠ ſit cũ omni Alr̃ ✠ deus
bus vobis. Salutatio mea manu pauli
quod eſt ſignũ in omni epiſtola: ita ſcribo
Gratia domini noſtri ieſu xp̃i cum omni
bus vobis. Amen.

¶ Ep̃la pauli ad Theſſalonicenſes.
ſecunda explicit.

¶ Argumentum in epiſtolam ad Timo
theum primam incipit.

¶ Epiſtola pauli ad timotheum
prima incipit.

Timotheum inſtruit ꝛ docet de ordi
natiõe epiſcopat⁹ ꝛ diaconij ꝛ om
nis eccleſiaſtice diſciplie: ſcribẽs ei a lao
dicia ꝑ tychicũ diaconem.

¶ Argumentum explicit.

¶ C.S. Timotheũ cõmonet ap̃s vt non attendat
genealogijs ac legalibus obſeruantijs ac grãs
agit deo pro vocatione ad ap̃latum: atqz inducit
timotheum ad reſiſtendum doctoribus falſitatis.
Capitulum primum.

Paulus apo
ſtolus ieſu xp̃i ſm im
perium dei ſaluatoris
nr̃i et xp̃i ieſu ſpei nr̃e.
Timotheo dilecto fi
lio in fide: gr̃a ꝛ mĩa et
pax a deo patre et xp̃o
ieſu dño nr̃o. Sicut rogaui te vt rema
neres ephesi cum irẽ in macedoniã: vt de
nũciares q̃buſdã ne aliter docerẽt neqz i
tenderent fabulis ꝛ genealogijs intermi
natis: q̃ q̃ſtiões ꝓſtãt magis q̃ edificatio
nẽ dei q̃ eſt in fide. Finis autez ꝓcepti eſt B
charitas de corde puro ꝛ conſcientia bo
na: ꝛ fide nõ ficta. A q̃b⁹ q̃dã aberrantes
ꝯuerſi ſunt in vaniloquiũ: volẽtes eẽ legis
doctores: nõ intelligẽtes: neqz q̃ loquũt
neqz de q̃b⁹ affirmãt. Scim⁹ aũt q2 bõa Ro.7.c.
eſt lex ſi q̃s ea legitime vtat: ſciẽtes hoc gal.4.a.
q2 lex iuſto nõ ẽ poſita: ſz iniuſtis ꝛ nõ ſub Exo.10.a.
ditis ipijs ꝛ peccãtorib⁹: ſceleratis ꝛ ꝯtami et.21.a.
natis: parricidis: ꝛ matricidis homicidis: Leui.18.a.
fornicarijs: maſculoꝝ ꝯcubitoribus: pla 1.coꝛ.5.c.
giarijs ✠ mẽdacib⁹ ꝛ piuris: ꝛ ſi q̃d aliud Alr̃ ✠ plagiarijs.
ſane doctrine aduerſat: q̃ eſt ſm euange
liũ glie btĩ dei q̃d creditũ eſt mihi. Gr̃as
ago ei qui me confortauit in xp̃o ieſu dño
nr̃o: q2 fidelem me exiſtimauit ponens in

miniſterio. Qui prius blaſphemus fui et
pſecutor ꝛ ↄtumelioſus: ſed miaꝫ dei cō
ſecut⁹ ſum: qꝛ ignorās feci in incredulí
tate. Superabūdauit aūt gr̄a dn̄i nr̄i cum
J.4.c. fide ꝛ dilectiōe q̄ ē in xp̄o ieſu. Fidelis ſer
mo ꝛ oī acceptiōe dign⁹ qꝛ xp̄s ieſus ve
nit in hūc mūduꝫ pctōres ſaluos facere
b quoꝝ pm⁹ ego ſum. Sꝫ ideo miam ↄſe
1.co.7.c. cutus ſum: vt in me pmo oſtēderet xp̄s ie
ſus oēm patientiā ad informatione coꝝ
q̄ credituri ſunt illi in vitā eternā. Regi
aūt ſeculoꝝ: immortali inuiſibili: ſoli deo
honor ꝛ glīa in ſecula ſeculoꝝ amē. Hoc
pceptū ↄmēdo tibi fili timothee ſm pce
dētes in te ,pphetias: vt milites in illis
bonam militiam habēs fidē ꝛ bonā con
23.q.4.c. ſciētiā. Quam quidem repellentes circa
q̄ peccat.ꝛ fidem naufragauerūt: ex q̄bus eſt hyme
ca.q̄d cri- neus ꝛ alexander: quos tradidi ſathane
dele. vt diſcant nō blaſphemare.

¶ C.S. Inſtruit aplūs timotheum de actu orandi ꝛ modo ac deinde de oratione loquit̄ quo ad populum ſubiectum. Capitulum.ii.

A
Obſecro igit̄ pmū oīm
fieri obſecratiōes: ora
tiones: poſtulationes
gratiarūactiōes: p oī
bus hoībus: p regibus
24.q.3.c. ꝛ oībus q̄ in ſublimita
corripiant te cōſtituti ſunt vt q̄e
tā ꝛ trāquillā vitā aga
B mus in oī pietate ꝛ caſtitate. Hoc eñ bo
J.5.a. nū ē ꝛ acceptū corā ſaluatore nr̄o deo: q̄
diſt.10.c. oēs hoīes vult ſaluos fieri: et ad agnitio
qm̄. nē veritat̄ venire. Un⁹ eñ deus: vn⁹ ꝛ me
Iuſtin.96. diator dei ꝛ hoīꝫ: hō xp̄s ieſus: q̄ dedit re
c.ad verū. dēptionē ſemetipm p oīb⁹. Cuius teſti
de pe.diſ. moniū tēporib⁹ ſuis ↄfirmatū ē: in q̄ po
1.c. mul- ſit⁹ ſuꝫ ego pdicator ꝛ aplūs. Ueritatē di
plex. co: nō mētior doctor gētiū in fide ꝛ veritate.
2.Timo.1. te. Uolo ergo viros orare in oī loco: leuā
6. tes puras manus ſine ira ꝛ diſceptatiōe.
Similiter et mulieres in habitu ornato
C cū verecūdia ꝛ ſobrietate ornātes ſe: ꝛ nō
1.pe.3.a. in tortis crinib⁹ aut auro aut margari
tis vel veſte pcioſa: ſed q̄ decet mulieres
pmittētes pietatē p opa bona. Mulier
1.cor.14.g in ſilētio diſcat cū oī ſubiectione. Docere
autē mulieri nō permitto: neq̄ dn̄ari in
b virum ſed eſſe in ſilētio. Adam eñ pm⁹
formatus eſt: deinde eua. Et adā nō eſt
ſeductus, mulier autem ſeducta in pua
ricatiōe fuit. Saluabit̄ aūt p filioꝝ gene
illis q̄ man- rationē ſi pmanſerit in fide ꝛ dilectiōe: ꝛ
ſerit. ſanctificatiōe cū ſobrietate.

¶ C.S. Docetur timotheus ordinare gradus ec
cleſie tā quo ad ep̄os q̄ quo ad diaconos ac vxo
res eoꝝ: ꝛ ponit̄ ratio pdictoꝝ. Capitulū.iii.

Fidelis ſermo. Si quis A
ep̄atuꝫ deſiderat bonū Tit.1.b.
opus deſiderat. Opꝫ 2.q.1.c. ſi
eñ ep̄m irrephenſibilē Diſti.26.
eſſe vni⁹ vxoris virum c.deinde.
ſobriū ornatū: pruden Di.35.c.1.
tē: pudicū: hoſpitalem
doctorē: nō vinolētum Di.47.c.1.
nō pcuſſorē: ſꝫ modeſtū: nō litigioſū: nō
cupidū: ſed ſue domui bn̄ pepoſitū: filios B
habētē ſubditos cū oī caſtitate. Si quis diſ.28.c.
aūt domui ſue bn̄ peſſe neſcit: quō eccle ppoſuiſti.
ſie dei diligētiā habebit. Nō neophytū: ne diſ.47.c.
in ſupbiā elat⁹ in iudiciū incidat diabo cui illi.
li. Oportet aūt ꝛ illū teſtimoniū habere neceſſe.
bonū ab his q̄ foris ſunt: vt nō in oppro 3.q.1.c.ip.
briū incidat ꝛ in laqueum diaboli. Diaco de cōſe.di.
nos ſilr pudicos: nō bilingues: non mul 1.c.ubicū
to vino deditos: nō turpe lucrū ſectātes
hn̄tes myſteriū fidei i ↄſciētia pura. Et
hi aūt pbent̄ pmū: ꝛ ſic miniſtrent nul
lum crimen hn̄tes. Mulieres ſilr pudi C
cas: nō detrahētes: ſobrias: fideles in oī
bus. Diacones ſint vnius vxoris viri: q̄ fi
liis ſuis bn̄ preſint ꝛ ſuis domibus. Qui
eñ bn̄ miniſtrauerint: gradū bonū ſibi
acq̄rēt: ꝛ multā fiduciā in fide q̄ ē in xp̄o
ieſu. Hec tibi ſcribo fili timothee: ſpe D
rās me venire ad te cito. Si aūt tardaue
ro: vt ſcias quō oporteat te i domo dei cō
uerſari q̄ ē in eccl̄ia dei viui: colūna ꝛ fir
mamētū veritatis. Et manifeſte magnū ē
pietatꝭ ſacrm̄: qđ manifeſtatū ē in carne
ꝛ iuſtificatū eſt in ſpū: apparuit angelis:
predicatū eſt gētib⁹: creditū eſt i mūdo:
aſſumptū eſt in gloria.

¶ C.S. Excludit aplūs modū docendi erroneum ac ponit verū docēdi modum. Capitulū.iiii.

Spiritus autē manife A
ſte dicit: qꝛ in nouiſſi 2.Timo.
mis tpibus diſcedēt q̄ 3.a.
dam a fide attendētes 2.pe.1.a.
ſpiritibus erroris ꝛ do Iude.1.f.
ctrinis demonioꝝ in
hypocriſi loq̄ntiū mē 1.q.7.c.aſ
daciū: ꝛ cauteriatā ha dic.
bētiū ſuā ↄſciētiā: phibētiū nubere abſti
nere a cibis q̄s de⁹ creauit ad pcipiēduꝫ
cū gratiarūactiōe fidelib⁹: ꝛ his q̄ cogno
uerunt veritatē. Qꝛ oīs creatura dei bo B
na ē: ꝛ nihil reijciēdū qđ cū gratiarūactio
ne pcipit̄. Sctificat̄ eñ p vbū dei ꝛ ora
tionē. Hec ppones fratribus bonus eris
miniſter xp̄i ieſu enutritus vbis fidei et

bone doctrine ꝙ aſſecut⁹ es. Inepᵗas aūt
et aniles fabulas deuita. Exerce autē te
2.Timo. 2.d. ipſum ad pietatē. Nā corporalis exercita
tio ad modicum vtilis eſt. Pietas aūt ad
C oīa vtilis eſt: ꝓmiſſionē habēs vite q̄ nūc
3.1.c. eſt ⁊ future. Fidelis ſermo ⁊ oī acceptiōe
dignus. In hoc eñ laboramus et maledi
cimur: q꞉ ſperamus in deū viuū: qui eſt
ſaluator oīm hoīm: maxime fideliū. Pre
cipe hec ⁊ doce. Nemo adoleſcētiā tuā cō
tēnat: ſed exēplum eſto fideliū in verbo:
in ɔſeruatione: in charitate: in fide: in ca
D ſtitate. Dum venio attēde lectioni: exhor
tationi: ⁊ doctrine. Noli negligere grām
q̄ in te ē: q̄ data ē tibi p ꝓphetiā cū īpoſi
tione manuum preſbyteri. Hec meditare
in his eſto: vt ꝓfectus tuus manifeſtus
ſit oībus. Atteñ tibi et doctrine: inſta in
illis. Hoc eñ faciens: ⁊ teipſum ſaluum
facies: ⁊ eos qui te audiunt.

¶ C.S. Inſtruit apl's timotheū de ſenioꝛib⁹ iu
uenibus ⁊ viduis: docet q̄ vere vidue ſunt ac lo
quit̄ de ꝓuiſione miniſtrorum eccleſie docens de
actis iudicādi ⁊ puniēdi ſubditos. Cap.v.

A 2.q.7.ca. pauluſ dicit. Seniorē ne increpaue
ris: ſʒ obſecra vt prēm
Iuuenes vt fratres a
nus vt matres iuuen
culas vt ſorores in oī
caſtitate. Viduas ho
nora q̄ vere vidue ſunt
1.q.1.c. vi duas hono ra. Si qua autē vidua fi
lios aut nepotes hʒ: diſcat ꝓmū domum
ſuā regere: ⁊ mutuā vicē reddere parēti
3.2.b. b⁹. Hoc eñ acceptū ē corā deo. Que aūt
vere vidua eſt ⁊ deſolata: ſperet in deū: et
inſtet obſecrationib⁹ ⁊ orōnib⁹ nocte ac
die. Nā q̄ in delitiis eſt viuēs: mortua eſt
Et hoc p̄cipue vt irreꝑhēſibiles ſint. Si
q̄s aūt ſuoꝝ ⁊ maxime domeſticoꝝ curā
nō hʒ fidē negauit: ⁊ eſt infideli deterior
B Vidua eligat̄ nō minꝰ ſexaginta annoꝝ
q̄ fuerit vnī⁹ viri vxor: in opib⁹ bonis te
ſtimoniū hñs: ſi filios educauit: ſi hoſpi
tio recepit: ſi ſcōꝝ pedes lauit: ſi tribula
tionē patiētib⁹ ſubminiſtrauit: ſi omne
opus bonū ſubſecuta eſt. Adoleſcētiores
aūt viduas deuita. Cū eñ luxuriate fue
rint in xp̄o nubere volūt hñtes dānatio
nē: q꞉ ꝓmā fidē irritā fecerunt. Simł aūt
⁊ ocioſe diſcūt circuire domos: nō ſolū
ocioſe: ſed ⁊ verboſe ⁊ curioſe loquentes
E q̄ nō oportet. Volo autē iuniores nube
re: filios ꝓcreare: matreſfamilias eē: nul
lam occaſionē dare aduerſario maledi
cti grā. Iā eñ quedā conuerſe ſunt retro
poſt ſathanam. Si q̄s fidelis hʒ viduas 86.q.5.a
ſubminiſtret illis vt nō grauet̄ eccl'ia: vt epi.
his q̄ vere vidue ſunt ſufficiat. Qui hñ
p̄ſunt p̄ſbyteri: duplici honore digni ha
beant̄: maxime q̄ laborāt in ꝟbo ⁊ doctri
na. Dicit eñ ſcriptura. Non infrenabis Deut. 25.a
os boui triturāti: ⁊ dignus eſt operarius
mercede ſua. Aduerſus p̄ſbyterū accuſa 1.cor.9.b.
tionem noli recipere: niſi ſub duob⁹ aut Diſ.45.c.
trib⁹ teſtib⁹. Peccātes corā oīb⁹ argue vt ſed illud.
et ceteri timorē habeāt. Teſtor corā deo 2.q.1.ca.ſi
⁊ xp̄o ieſu ⁊ electis angelis ei⁹: vt hec cu peccauerit
ſtodias ſine p̄iudicio: nihil faciens in al D
terā partem declinādo. Manus cito ne Deut.15.a
mini impoſueris: neq꞉ cōicaueris pctīs
alienis. Teip̄m caſtum cuſtodi. Noli ad diſtin.24.
huc aquaꝫ bibere: ſed modico vino vtere 5.1.
ꝓpter ſtomachū tuū ⁊ frequētes tuas in diſtin.2.c.
firmitates. Quorundā hoīm pctā mani quidam.
feſta ſunt precedētia ad iudicium: quorū
dam autē ⁊ ſubſequūtur. Similiter et fa
cta bona manifeſta ſunt: ⁊ q̄ aliter ſe ha
bent: abſcondi non poſſunt.

¶ C.S. Inducit apl's ep̄os ad cuſtodiam paupe
rum in ſeruitio dominorum: ac demum inducit
ad ſectandam humilitatem: pietatem: et ceteras
virtutes. Capitulum.vi.

Quicūq꞉ ſunt ſub iugo A
ſerui: dñōs ſuos omni diſ.45.ca.
honore dignos arbitrā de iudeis.
tur ne nomen domini in ſi.
⁊ doctrina blaſphemet̄ di.45 ca.
Qui aūt fideles habēt ep̄alis.
dñōs: nō ɔtēnant quia
fratres ſunt: ſʒ magis
ſeruiāt: q꞉ fideles ſunt et dilecti: q꞉ bñfi
cii participes ſūt. Hec doce ⁊ exhortare.
Si q̄s aliter docet: ⁊ non acq̄eſcit ſanis
ſermonib⁹ dñī nr̄ī ieſu xp̄i: ⁊ ei q̄ ſm pie
tatem eſt doctrine: ſuperb⁹ eſt: nihil ſciēs B
ſed languens circa q̄ōnes ⁊ pugnas ver Eccle.5.e.
boꝝ: ex quibus oriuntur inuidie: conten Iohā.1.a.
tiones: blaſphemie: ſuſpitiones male: cō 18.q.2.c.
flictationes hominū mente corruptorū epo.
et qui a veritate priuati ſunt: exiſtiman 11.q.1.c.ec
tium queſtum eſſe pietatē. Eſt autem q̄ cleſias.
ſtus magnus pietas cum ſufficientia. di.47.c.1.
Nihil eñ intulimus in hunc mundum: Eccl.10.d.
Haud dubiū: q꞉ nec auferre q̄d poſſum⁹ diſti.46.c.
Habētes aūt alimenta ⁊ q̄bus tegamur bonorum.
his ɔtenti ſimus. Nā q̄ volunt diuites fie de pe.di.
ri incidūt in tētationē ⁊ in laqueū diabo 2.ca. quia
li: ⁊ deſideria multa et inutilia et nociua radix.
q̄ mergunt hoīes in interitū ⁊ perditio E
nem. Radix enim omnium malorum eſt 2.Timo.
cupiditas: quam quidā appetentes errau 2.b.

Errauerunt a fide ꝛ inſeruerunt ſe doloribus
multis. Tu autem o homo dei hec fuge.
Sectare vero iuſticiam: pietatem: fidē: ꝛ
charitatem: patientiam: manſuetudinem
Certa bonum certamen fidei: apprehen
de vitam eternam: in qua vocatus es: et
confeſſus bonam confeſſionem corā mul
tis teſtibus. Precipio tibi coram deo qui
viuificat omnia: et chriſto ieſu qui teſti-
monium reddidit ſub pontio pilato bonā
confeſſionem: vt ſerues mandatum ſine
macula irreprehenſibile vſqꝫ in aduentū
domini noſtri ieſu chriſti: quem ſuis tem
poribus oſtendet beatus et ſolus potens
rex regum et dominus dominantiū: qui
ſolus habet immortalitatem: et lucem ha
bitāt inacceſſibilem quem nullus homi-
Apo.19.c. num vidit: ſed nec videre poteſt: cui eſt
Johan.1.b honor et imperium in ſempiternū. Amē
Johan.4.c Diuitibus huius ſeculi precipe non ſubli
D. me ſapere: neqꝫ ſperare in incerto diuitiarum:
ſed in deo viuo qui preſtat nobis omnia
abunde ad fruendum bene agere: diuites
fieri in operibus bonis: facile tribuere cō-
municare: theſaurizare ſibi fundamentū
bonum in futurum vt apprehendant ve-
ram vitam. O timothee depoſitum cuſto
di: deuitans prophanas vocū nouitates
et oppoſitiones falſi noīs ſcientie: quam
quidā pmittentes circa fidem exciderūt
Gratia tecum. Amē.

¶ Epiſtola Pauli ad Timotheum. prima explicit.

¶ Argumentum in epiſtolam ſecundā incipit.

Item timotheo ſcribit de exhortatiōe martyrij: et de omni regula veritatis: et quid futurum ſit temporibus nouiſſimis: et de ſua paſſione: ſcribens ei ab vrbe roma.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola Pauli ad Timotheum ſecunda incipit.

¶ C.S. Inducit apłs timotheum ad pſtanter pre dicandā euāgelium chriſti ex pōtificali dignitate ac predicatiōis participatiōe. Capitulum. j.

Paulus apoſtolus ieſu xp̄i per voluntatem dei: ſcḋm promiſſionem vite que eſt i chriſto ieſu timotheo chariſſimo filio. Gratia ꝛ miſericordia ꝛ pax Ro.1.a. a deo patre ꝛ chriſto ieſu domino noſtro Gratias ago deo meo: cui ſeruio a progenitoribus meis in conſcientia pura: ꝙ ſine intermiſſione habeam tui memoriam Ro. + hoc in orationibus meis: nocte ac die deſiderans te videre. Memor lachrymarum tuarum: vt gaudio implear. Recordationem accipiens eius fidei que eſt in te nō ficta: que et habitauit primum in auia tua loide: et matre tua eunice certus ſum autem ꝙ et in te. Propter quam cauſam admoneo te vt reſuſcites gratiam dei que eſt in te per impoſitionem manuum mearum. Non enim dedit nobis deus ſpiritum timoris: ſed virtutis et dilectionis Ro.8.c. et ſobrietatis. Noli itaqꝫ erubeſcere teſtimonium domini noſtri: neqꝫ me vinctum Ad titum eius: ſed collabora euangelio ſecundum 3.b. virtutem dei: qui nos liberauit et vocauit vocatione ſua ſancta: non ſecundum opera noſtra: ſed ſecundum propoſitum ſuum et gratiam que data eſt nobis in chriſto ieſu ante tempora ſecularia. Manifeſta eſt autem nunc per illuminationem ſaluatoris noſtri ieſu chriſti: qui deſtruxit quidem mortem: illuminauit autē vitam et incorruptionem per euangelium in quo poſitus ſum ego predicator et apo 1.Timo.2.b. ſtolus et magiſter gētiū. Ob quam cauſam etiam hec patior: ſed non cōfundor. Scio enim cui credidi: et certus ſum: quia potens eſt depoſitum meum ſeruare in illū diem. Formam habens ſanorum verborum que a me audiſti in fide et in dilectione in chriſto ieſu. Bonum depoſitum cuſtodi per ſpiritum ſanctum qui habitat in nobis. Scis enim hoc ꝙ auerſi ſunt a me omnes qui in aſia ſunt: ex quibus eſt phigelus ꝛ hermogenes. Det miſericordiā dñs oneſiphori domui: quia ſepe me refrigerauit: ꝛ cathenā meā nō erubuit: ſed cū romā veniſſet: ſollicite me quęſiuit ꝛ inuenit. Det illi inuenire miam a domino in illa die. Et quanta ephesi miniſtrauit mihi tu melius noſti.

¶ C.S. Sollicitat apłs timotheum ad exequendum pdicationis officium: ac memetipſum iuuenilia deſideria fugere. Capitulum. ij.

Tu ergo fili mi confortare in grã q̃ eſt in chriſto ieſu et que audiſti a me ꝑ mul tos teſtes: hec commenda fidelibus hominibus qui idonei erunt et alios doce re. Labora ſicut bonus mi les xp̃i ieſu. Nemo militans deo implicat

23.q.1.ſi- ſe negocijs ſecularibus vt ei placeat cui
bis ita- ſe probauit. Nam et qui certat in agone.
ios: 9.a. non coronabitur niſi legitime certaue-
B rit. Laborantẽ agricolam oportet primũ
Alia ✠ ꝑci- de fructib⁹ accipere. ✠ Intellige que di-
pere. co. Dabit enĩ tibi dñs in omnib⁹ intelle
De cõſe.di- ctũ. Memor eſto dñm ieſum xp̃m reſur
1.c.ad- tm̃. rexiſſe a mortuis ex ſemine dd̃ ſm̃ euãge
liũ meum in q̃ laboro vſq; ad vincula q̃ſi
male operãs: ſed verbũ dei nõ eſt alliga-
tũ. Ideo oĩa ſuſtineo ꝑpter electos: vt et
ipſi ſalutẽ ꝯſequant̃ q̃ eſt in xp̃o ieſu cũ
gloria celeſti. Fidelis ſmo: nã ſi ꝯmortui
ſumus ⁊ ꝯuiuem⁹: ſi ſuſtinemus ⁊ con-
regnabim⁹ ſi negauerim⁹ et ille negabit
nos: ſi nõ credim⁹: ille fidel̃ ꝑmanet ne
C gare ſeipm̃ ne poteſt. Hec cõmone teſtifi
cãs corã deo. Noli ꝯtendere verbis ad ni
hil enĩ vtile eſt niſi ad ſubuerſionẽ audiẽ
tiũ. Sollicite aũt cura teipm̃ ꝓbabilem
exhibere deo: operariũ inconfuſibilẽ: re-
cte tractãtẽ v̾bũ v̾itatis. Prophana aũt
⁊ vaniloqa deuita. Multũ enĩ ꝓficiunt
ad impietatẽ: ⁊ ſermo eoꝝ vt cãcer ſerpit
Ex q̃bus eſt hymeneus ⁊ philetus: q̃ a ve
ritate exciderũt: dicẽtes reſurrectionẽ iã
factã: ⁊ ſubuerterũt quorundam fidem.
Sed firmuꝫ fundamentũ dei ſtat habẽs
ſignaculum hoc. Cognouit dominus qui
ſunt eius: et diſcedit ab iniquitate oĩs q̃
Alia ✠ nor- inuocat ✠ nomẽ dñi. In magna aũt do-
minis. mo: nõ ſolũ ſunt vaſa aurea ⁊ argentea:
D ſed et lignea ⁊ fictilia: ⁊ q̃dã quidẽ in ho
norẽ quedã aũt in ꝯtumeliã. Si quis er-
go ſe emundauerit ab iſtis: erit vas in ho
norẽ ſanctificatũ: ⁊ vtile dño ad oĩe op⁹
1.Timo.4. bonũ paratũ. Iuuenilia aũt deſideria fu-
b. ge: ſectare vero iuſticiã: fidẽ: ſpem: chari-
Ibidem.6. tatẽ: ⁊ pacem cum his qui inuocant dñm
c. de corde puro. Stultas aũt ⁊ ſine diſcipli
Ad titum na queſtiones deuita: ſciens q꞉ generant
3.c. lites. Seruum aũt dñi non oportet litiga
2.q.7.ca. re: ſed manſuetũ eſſe ad oẽs docibilẽ: pa-
ſicut ſacer tientẽ: cũ modeſtia: corripientẽ oẽs q̃ reſi
dotes. ſtunt veritati: ne q̃n̄ det illis de⁹ pñiaꝫ ad
cognoſcẽdam veritatem ⁊ reſipiſcant a
diaboli laqueis: a quo captiui tenent̃ ad
ipſius voluntatem.

¶ L.S. Hortat̃ aplũs timotheũ ad predicandũ: ꝓ pter falſorum predicatorum multiplicationẽ fu turam ⁊ iam incohoatã: ac ponitur timothei moni tio de firmitate.

Capitulũ.iij.

Hoc autẽ ſcito: q꞉ in no A
uiſſimis dieb⁹ inſtabũt 1.Timo.4.
tpa periculoſa: ⁊ erunt a.
hoĩes ſeipſos amantes 2.pe.2.a.
cupidi: elati: ſuperbi: Iude.1.f.
blaſphemi: parẽtibus
nõ obedientes ingrati: De cõſ.di.
ſceleſti: ſine affectione 4.c. quis.
ſine pace: criminatores: incõtinẽtes: imi De here.c.
tes: ſine benignitate: ꝓditores: ꝓterui: tu excõicam⁹.
midi: ceci: ⁊ voluptatuꝫ amatores magis
q̃ dei. Habẽtes ſpeciẽ q̃dẽ pietatis: virtu Alia ✠ veri
tẽ aũt ei⁹ abnegantes. Et hos deuita. Ex tatem.
his enĩ ſunt qui penetrãt domos: ⁊ capti B
uas ducunt mulierculas oneratas pctĩs
q̃ ducuntur varijs deſiderijs: ſemꝑ diſcẽ Epo.7.f.
tes ⁊ nũq̃ ad ſcientiã veritatis ꝑuenien 26.q.5.c.
tes. Quẽadmodũ aũt iamnes ⁊ mãbres nec mi rũ.
reſtiterunt moyſi: ita ⁊ hi reſiſtunt v̾itati C
hoĩes corrupti mẽte: reprobi circa fideꝫ:
ſed vltra nõ ꝓficiẽt. Inſipientia enĩ eorũ
manifeſtata erit oĩbus: ſicut ⁊ illorũ fuit
Tu aũt aſſecutus es meã doctrinã: inſti
tutionẽ: ꝓpoſitũ: fidẽ: lõganimitatẽ: dile
ctionẽ: patiẽtiã: ꝑſecutiões: paſſiones: q̃ D
lia mihi facta ſũt antiochie: iconij: liſtris
quales ꝑſecutiones ſuſtinui: ⁊ ex oĩbus
eripuit me dñs. Et oẽs qui pie volũt viue 7.q.1.cap.
re in xp̃o ieſu: perſecutionẽ patient̃. Ma ſuggeſtũ.
li aũt hoĩes ⁊ ſeductores ꝓficiẽt in pei⁹ D
errantes ⁊ in errorẽ mittentes. Tu vero
ꝑmane in his q̃ didiciſti: ⁊ credita ſunt ti
bi: ſciens a quo didiceris. Et q꞉ ab infan 2.pe.1.d.
tia ſacras litteras noſti q̃ te poſſunt in-
ſtruere ad ſalutẽ per fideꝫ que eſt in xp̃o
ieſu. Oĩs enim ſcriptura diuinitus inſpi
rata: vtilis eſt ad docendũ: ad arguendũ
ad corripiendum: ad erudiendũ in iuſti-
cia: vt perfectus ſit hõ dei ad omne opus
bonum inſtructus.

¶ L.S. Predicit apoſtolus multiplicationeꝫ ma lorum auditorum: eius denunciatione ſui marty rij et aduentum timothei ad ſe flagitat: ⁊ ami cos ſalutat.

Capitulum.iiij.

Teſtificor coram deo ⁊ A
chriſto ieſu qui iudi- Di.43.c.
caturus eſt viuos et 1.in fine.
mortuos: ⁊ per aduen Di.43.c.1.
tum ipſius et regnum
eius predica verbum:
inſta opportune impor
tune; argue; obſecra;

26.q.5.c. nec mirum. increpa in omni patientia ⁊ doctrina. Erit
enim tempus cum ſanā doctrinam nō ſuſtine-
bunt: ſed ad ſua deſideria coacervabunt
B sibi magiſtros prurientes auribus ⁊ a veri
ritate quidem auditū avertent: ad fabu-
las autem cōvertentur. Tu vero vigila:
in omnib⁹ labora: opus fac evangeliſte:
miniſteriū tuū imple ſobrius eſto. Ego
enim iam delibor: ⁊ temp⁹ reſolutionis mee
inſtat. Bonum certamen certavi: curſum
conſummavi: fidem ſervavi. In reliquo
repoſita eſt mihi corona iuſticie: quā red
det mihi dñs in illa die iuſtus iudex. Nō
ſolum autem mihi: ſed ⁊ his qui diligunt
adventum eius. Feſtina ad me venire ci-
Colo.4.b. to. Demas enim me dereliquit diligēs hoc
C ſeculum: ⁊ abijt theſſalonicā: creſcens in
galathiam titus in dalmatiam: lucas eſt
mecum ſolus. Marcū aſſume et adduc
tecū: eſt enim mihi vtilis in miniſterio. Ty
chicum autem miſi epheſum. Penulam
quam reliqui troade apud carpum veniēs
affer tecum ⁊ libros: maxime autē ⁊ mē-
branas. Alexander erarius multa mala
mihi oſtendit: reddet illi dominus ſcdm
opera eius: quem ⁊ tu devita. Valde enim
reſtitit verbis noſtris. In pͥma mea defen
ſione nemo mihi affuit: ſed omnes me
D dereliquerunt: nō illis imputetur. Domi
nus autem mihi aſſiſtit ⁊ cōfortavit me:
vt per me predicatio impleatur: ⁊ audiāt
omnes gētes: ⁊ liberatus ſum de ore leo-
nis. Liberavit me dñs ab omni opere ma
lo: ⁊ ſalvum faciet in regnum ſuum cele
ſte: cui gloria in ſecula ſeculorum. Amen
Saluta priſcam ⁊ aquilam ⁊ oneſiphori
domū. Eraſtus remanſit corinthi. Tro
phimum autē reliqui infirmum myleti. Fe
ſtina ante hyemem venire. Salutat te eu
bolus ⁊ prudens ⁊ linus ⁊ claudia ⁊ fra-
tres oēs. Dñs ieſus xp̄s cum ſpiritu tuo.
Gratia vobiſcum. Amen.

¶ Epiſtola Pauli ad Timotheum ſe-
cunda explicit.

¶ Argumētum in epiſtolam ad
Titum incipit.

TItum cōmonefacit et
inſtruit de cōſtitutione
preſbyteri: ⁊ de ſpiritu
ali cōverſatione ⁊ here
ticis vitādis: qui in tra
ditionib⁹ iudaicis cre
dunt: ſcribens ei a ni-
copoli.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola Pauli ad Titum incipit.

¶ C.S. Titum inſtruit apoſtolus quales debeat
epiſcopos ordinare: ⁊ quomodo malis ſunt incre-
pandi. Capitulum .i.

PAulus ſeru⁹ A
dei apoſtolus autem ie
ſu xp̄i ſm fidem electo
rum dei: ⁊ agnitionem
veritatis: que ſm pieta
tatem eſt in ſpem vite
eterne: quā pͦmiſit qui
nō mentitur deus ante tēpora ſecularia:
manifeſtavit autem tpibus ſuis verbum
ſuum in predicatione: que credita eſt mi
hi ſm preceptum ſalvatoris noſtri dei.
Tito dilecto filio ſm communem fidem B
Gratia et pax a deo patre et chriſto ieſu
ſalvatore noſtro. Huius rei gratia reliqui Dis.21.c.
te crete vt ea que deſunt corrigas: ⁊ con legimus.
ſtituas per civitates preſbyteros: ſicut ⁊
ego diſpoſui tibi. Si quis ſine crimie eſt
vnius vxoris vir: filios habens fideles:
non in accuſatione luxurie: aut non ſub-
ditos. Oportet enim epiſcopum ſine cri 1.timo.3.a.
mine eſſe ſicut dei diſpenſatorem non ſu
perbum: non iracundum: non vinolen- Dis.25.c.
tum: non percuſſorem: non turpis lucri vnum.§.
cupidum: ſed hoſpitalem: benignum: ſo his ita.
briū iuſtum: ſctm: continētem: amplectē
tem eum qui ſcdm doctrinam eſt fidelē
ſermonem: vt potens ſit exhortari in do- C
ctrina ſana: et eos qui contradicūt argue Di.43.c.1.
re. Sunt enim multi etiam inobediētes Dis.47.c.
vaniloqui ⁊ ſeductores: maxime aūt qui finali.
de circunciſiōe ſunt: quos oportet redar 1.q.1.c. dō
gui: qui vniverſas domos ſubvertunt: do minus.
centes que non oportet: turpis lucri gra
tia. Dixit quidam ex illis proprius ipſorū
propheta. Cretenſes ſemper mendaces: D
male beſtie: ventris pigri. Teſtimonium
hoc verum eſt. Quam ob cauſam incre- Alias + aver
pa illos dure: vt ſani ſint in fide: non in- tentium.
tendentes iudaicis fabulis ⁊ mandatis Ro.14.d.
hominum averſantium + ſe a veritate. Dis.52.c.
Omnia munda: mundis coinquinatis propoſuiſti.
autem ⁊ infidelib⁹ nihil eſt mundum: ſed Alias + ob
inquinate ſunt eorū ⁊ mēs ⁊ conſcientia [illegible]
Confitentur ſe noſſe deū: factis aūt negant les.
cū ſint abominati + ⁊ incredibiles: ⁊ ad 1.q.1.ca. do
omne opus bonum reprobi. minus.
¶ C.S. Apl's titū inſtruit ad informandū cōſtitu- 11.q.3.ca.
tos in ſtatu ſenili: iuvenili ac ſervili. Cap. ij. epiſcopus.

A [T]U autē loquere que decēt sanā doctrinā. Senes: vt sobrij sint pudici: prudentes: sani in fide: in dilectione: in patientia. Anus similiter in habitu sancto: non criminatrices: nō multo vino seruiētes: bene docētes: vt prudētiā doceāt. Adolescētulas: vt viros suos ament: filios suos diligāt: prudentes: castas: sobrias: dom⁹ curā habentes benignas subditas viris suis: vt non blasphemet verbū dei.

xx.q.i.c. in fine.

B Iuuenes similiter hortare vt sobrij sint. In oībus teipsum prebe exēplū bonoꝝ operū: in doctrina: in integritate: in grauitate. Verbū sanū irreprehensibile: vt is qui ex aduerso est vereat nihil habēs malū dicere de nobis.

C Seruos dominis suis subditos esse: in oībus placētes: nō cōtradicētes non fraudātes sed in oīb⁹ fidē bonā ostēdētes: vt doctrinā saluatoris nr̄i dei ornēt ī oīb⁹. Apparuit enī grā dei ꝛ saluatoris nr̄i: oībus hoīb⁹ erudiēs nos: vt abnegātes impietatem ꝛ secularia desideria sobrie: iuste: ꝛ pie viuam⁹ ī hoc seculo: expectātes beātā spem ꝛ aduētū glorie magni dei ꝛ saluatoris nr̄i iesu xp̄i: qui dedit semetipsū p nobis. vt nos redimeret ab omni iniqtate: ꝛ mūdaret sibi pplm̄ acceptabilē: sectatorē bonoꝝ operū.

Ephe.6.a. Col.3.d. i.pet.2.c. xi.q.3.c4. apud. de cōse.di. 2.c. primū interrogatus.

D Hec loq̄re ꝛ exhortare et argue cū oī imperio. Nemo te cōtēnat.

de cōse.di. 3.cap. ieiunium.

¶ C.S. Ondit aplūs quomodo populus debeat se habere erga principes: cuꝫ rōne dicti: atq3 erga hereticos: ꝛ annectit salutationem. Cap.iij.

A [A]Dmone illos principibus ꝛ potestatib⁹ subditos esse: dicto obedire ad oē opus bonum paratos esse. Neminē blasphemare: non litigiosos esse sed modestos: oēm ostendentes mansuetudinē ad oēs hoīes. Eram⁹ enī aliqñ ꝛ nos insipientes ꝛ increduli errātes: seruientes desiderijs et voluptatib⁹ varijs: in malicia et inuidia agētes: odibiles: odiētes inuicē.

distin. 46. §. 1. 2.q.7.c. sic cus sacerdotem.

B Cū aūt benignitas et humanitas apparuit saluatoris nr̄i dei: nō ex operib⁹ iusticie que fecimus nos: sed sm̄ miaꝫ suā saluos nos fecit: p lauacrū regenerationis ꝛ renouationis spūs sancti: quē effudit in nos abunde p iesuꝫ xp̄um saluatorē nr̄m: vt iustificati gratia ipsius heredes simus sm̄ spem vite eterne.

2.Timo. 1.c.

Fidelis sermo est. Et de his volo te cōfirmare vt curent bonis operibus preesse qui credunt deo. Hec sunt bona et vtilia hominibus.

C Stultas autem questiones et genealogias ꝛ contentiones ꝛ pugnas legis deuita. Sunt enī inutiles et vane. Hereticū hominē post vnā et secundam correptiones deuita: sciens qꝛ subuersus est qui huiusmodi est: et delinquit cuꝫ sit proprio iudicio condēnatus.

2.timo.3.b. 24.q.1.c. qđ dignior. 24.q.3.c. de siliaplo.

D Cū misero ad te arthemā aut tychicū: festina ad me venire nicopolim. Ibi enī statui hyemare. Zenā legisperitum ꝛ appollo sollicite premitte: vt nihil illis desit. Discant autem ꝛ nostri bonis operibus p̄esse ad vsus necessarios: vt non sint infructuosi. Salutāt te qui mecum sunt omnes. Saluta eos qui nos amant in fide. Gratia dei cū omnibus vobis. Amen.

¶ Epistola Pauli ad Titum explicit.

¶ Argumentum in epistolam ad Philemonem incipit.

PHilemoni familiares litteras facit pro onesimo seruo eius: scribens ei ab vrbe roma de carcere per suprascriptū onesimum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola Pauli ad Philemonem incipit.

¶ C.S. Aplūs scribit philemoni: formans ad eū petitionē: de recipiendo onesimo: et adiungit salutationem. Capitulum.j.

A [P]Aulus vinctus xp̄i iesu: et timotheus frater philemoni: dilecto adiutori nostro: ꝛ appie sorori charissime ꝛ archippo cōmilitoni nostro: ꝛ ecclesie q̄ in domo tua ē. Grā vobis et pax a deo p̄re nr̄o et dn̄o iesu xp̄o. Grās ago deo meo semp memoriā tui faciēs in orationibus meis audiēs charitatē tuā: et fidē quā habes in dn̄o iesu ꝛ in oēs sctōs: vt cōicatio fidei tue euidens fiat in agnitione omīs operis boni in xp̄o iesu. Gaudiū enī magnū habui et cōsolationem in charitate tua: qꝛ viscera sctōꝝ requieuerunt p te frater.

B Propter qđ multā fiduciā habēs ī xp̄o iesu imperādi tibi qđ ad

re ptineb ppter charitatē magis obſecro
cū ſis talis vt paulus ſenex: nūc aūt τ vi
ctus ieſu xp̄i obſecro te p meo filio quē
genui in vinculis oneſimo: qui tibi ali
quando inutilis fuit nunc aūt et mihi et
E tibi vtilis: quē remiſi tibi. Tu autē illum
vt mea viſcera ſuſcipe. Quem ego volue
rā mecū retinere: vt pro te mihi miniſtra
ret in vinculis euāgelij. Sine cōſilio au
tem tuo nihil volui facere: vti ne velut ex
neceſſitate bonum tuū eſſet: ſed volunta
rium. Forſitā enī ideo diſceſſit ad horam
a te: vt i eternū illū reciperes: iam nō vt
ſeruū: ſed pro ſeruo chariſſimū fratrem
D maxime mihi. Quāto autē magis tibi: et
in carne et in dn̄o. Si ergo habes me ſo
cium: ſuſcipe illū ſicut me. Si aūt aliqd
nocuit tibi aut debet hoc mihi imputa.
Ego paulus ſcripſi mea manu: ego red
dam vt nō dicam tibi: q et teipſum mihi
debes. Ita frater: ego te fruar in dn̄o: refi
ce viſcera mea in chriſto. Confidens in
obedientia tua ſcripſi tibi: ſciens qm̄ et
ſuper id quod dico facies. Simul autē
et para mihi hoſpiciū. Nā ſpero per ora
tiones veſtras donari me vobis. Salu
tat te epaphras concaptiuus me⁹ in xp̄o
ieſu: marcus: ariſtarchus: demas τ lucas
adiutores mei. Gratia dn̄i noſtri ieſu xp̄i
cum ſpiritu veſtro. Amen.

¶ Explicit epiſtola pauli ad philemonē.

¶ Argumentum in epiſto
lam ad hebreos incipit.

In primis dicendū eſt
cur apoſtolus paulus
in hac epiſtola ſcriben
da nō ſeruauerit mo
rē ſuū: vt vel vocabu
lū nois ſui: vel ordinis
deſcriberet dignitatē.
Hec cauſa ē: q ad eos
ſcribens qui ex circūciſione crediderant
quaſi gentiū apoſtolus τ non hebreorū
ſciens quoq₃ eorū ſupbiā: ſuāq₃ humilita
tem ipſe demōſtrās meritū officij ſui no
luit anteferre. Nā ſimili modo etiam io
hannes apoſtolus propter humilitatem
in epiſtola ſua nomen ſuum eadem ra
tione non pretulit. Hanc ergo epiſtolam
ferē apoſtolus ad hebreos cōſcriptā: he
braica lingua miſiſſe: cui⁹ ſenſum τ ordi
nē retinēs lucas euāgeliſta poſt exceſſum
apoſtoli pauli: greco ſermone cōpoſuit.
¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola Pauli ad hebreos incipit.
¶ C.S. Ponitur excellentia xp̄i qui eſt dator no
ue legis: q est patri coeternus τ conſubſtantia
lis: equalis in poteſtate τ dignitate: et q in his
xp̄s pfertur angelis. Capitulum. I.

Ultifarie * M
multiſq₃ modis olim Ms + mul
de⁹ loquēs pris⁹ in p tifariam.
phetis: nouiſſime + die
bus iſtis locut⁹ eſt no Ms + in.
bis i filio quem cōſti
tuit heredē vniuerſo
rū p quē fecit τ ſecula. Qui cum ſit ſplen
dor glorie et figura ſubſtātie ei⁹: portāſ Ad pe. [illegible]
q₃ omnia verbo virtutis ſue: purgationē ca. Ms [illegible]
pctōrum faciēs: ſedet ad dexteram ma ma.
ieſtatis ei⁹ in excelſis: tāto melior ange B
lis effectus: q̄to differētius pre illis no ps. 2.
men hereditauit. Cui enī dixit aliqn̄ an Act. 13. C
gelorū: fili⁹ meus es tu ego hodie genui 2. Reg. 7. D
te. Et rurſum. Ego ero illi in prēm: et ipſe
erit mihi in filium. Et cū iterū introdu C
cit primogenitum in orbem terre: dicit.
Et adorēt eū oēs angeli dei. Et ad ange ps. 96.
los quidē dicit. Qui facit angelos ſuos ps. 103.
ſpūs: τ miniſtros ſuos flāmā ignis. Ad
filiū aūt. Thronus tuus de⁹ in ſeculum ps. 44.
ſeculi: virga equitatis virga regni tui. Dilexi
ſti iuſticiā τ odiſti iniquitatem: propterea
vnxit te de⁹: de⁹ tuus oleo + exultatio Ms + leti
nis pre participib⁹ tuis. Et tu i pricipio cie.
dn̄e terrā fundaſti τ opera manuū tuarū ps. 101.
ſunt celi. Ipſi peribūt tu aūt pmanebis: et D
oēs vt veſtimentū veteraſcent. Et velut
amictū mutabis eos τ mutabunt: tu au ps. 109.
tē idē ipſe es et anni tui non deficiēt. Ad
quē aūt angelorū dixit aliqn̄. Sede a dex
tris meis: quoaduſq₃ + ponā inimicos Ms + do
tuos ſcabellū pedū tuorū. Nōne oēs ſūt nec.
adminiſtratorij ſpūs in miniſteriū miſſi
ppter eos qui hereditatē capiūt ſalutis.
¶ C.S. Oſtendit apoſtolus noue legi eſſe obe
diendum dicte a chriſto: τ q non obſtet humilita
tas paſſionis eius. Capitulum. II.

Ropterea abundanti⁹ A
oportet obſeruare nos
ea que audiuimus ne
forte pereffluam⁹. Si
enī qui per angelos di
ct⁹ ē ſermo: fact⁹ ē fir
mus: τ oīs preuarica
tio τ inobedientia acce
pit iuſtam mercedis retributionem: quō
nos effugiem⁹ ſi tātā neglexerim⁹ ſalutē
Que cū initiū accepiſſet enarrādi p dn̄m

ab eis q̄ audierūt i nos cōfirmata ē ꝯte
ſtāte deo ſignis ⁊ portētis ⁊ varijs virtu
tib⁹ ⁊ ſpūſſcti diſtributionib⁹ ſm ſuā vo
lūtatē. Nō em̄ angelis ſubiecit de⁹ orbē
terre futurū: de quo loq̄mur. Teſtat⁹ eſt
aūt i quodā loco q̄s dicēs. Quid ē hō q̄
Ps.8. memor es ei⁹: aut fili⁹ hoīs qm̄ viſitas eū
B Minuiſti eū paulominꝰ ab angelis glo
ria et honore coronaſti eū: et conſtituiſti
eū ſup opa manuū tuarū. Oīa ſubiecisti
j.Cor.15.d. ſub pedib⁹ eius. In eo em̄ q̄ oīa ei ſubie
Philip.2.c. cit: nihil dimiſit nō ſubiectu ei. Nunc au
tē necdū videm⁹ oīa ſubiecta ei. Eū au
tē q̄ modico q̄ ab angelis minoratus eſt
videmus ieſum propter paſſionē mortis
C gloria et honore coronatū: vt gr̄a dei pro
oib⁹ guſtaret mortē. Decebat em̄ eū pro
pter quē oīa ⁊ p quē oīa: ⁊ q̄ multos fi
Ps.21. lios in gloriā adduxerat auctorē ſalutis
eorū p paſſionē conſummare. Qui enim
ſctificat ⁊ q̄ ſctificant᷑ ex vno oēs. Pro
pter quā cauſam nō ꝯfundit᷑ fratres eos
vocare dicēs. Nūciabo nomē tuū fratri
Eſa.8.d. bus meis: i medio eccleſie laudabo te. Et
D iterū. Ego ero fidēs i eū. Et iterū. Ecce
Oſee.11.b. ego et pueri mei quos dedit mihi deus.
j.Cor.15.g. Quia ergo pueri cōicauerūt carni ⁊ ſan
guini et ipſe ſimiliter participauit eiſdem
vt p mortē deſtrueret eū q̄ habebat mor
tis imperiū: id eſt diabolum: et liberaret
eos q̄ timore mortis p totā vitam obno
xij erāt ſeruituti. Nuſq̄ em̄ āgelos appre
hēdit: ſed ſemē abrae apprehendit. Unde
debuit per oīa frībus aſſimilari: vt miſe
ricors fieret ⁊ fidelis pōtifex ad deū: ⁊ vt
repropiciaret delicta pōpuli. In eo enim
in quo paſſus eſt ipſe ⁊ tentatus: potens
eſt et eis qui tentātur auxiliari.

¶ C.S. Oñditur q̄ moyſen excedit xp̄s cui fir
miter eſt obediendum. Capitulum.iij.

A
Unde fratres ſancti vo
cationis celeſtis partici
pes ꝯſiderate apſm et
pōtificē ꝯfeſſiōis nr̄e
ieſum: q̄ fidelis ē ei q̄
fecit illū: ſicut ⁊ moy
ſes i oī domo ei⁹. Am
pliōris em̄ glīe iſte pre
moyſe dignus habitus eſt q̄to ampliorē
Nu.12.b. honorē hȝ dom⁹ q̄ fabricauit illā. Oīs nā
B q̄ dom⁹ fabricat᷑ ab aliquo. Qui aūt oīa
creauit: deus eſt. Et moyſes q̄dē fidelis
erat in tota domo eius tanq̄ famulus in
teſtimoniū eorū que dicenda erant. Chri
Ps.94. ſtus vero tanq̄ filius in domo ſua. Que
J.4.b. domus ſumus nos ſi fiduciam et glīam

ſpei vſq̄ ad finē firmā retineamus. Qua
propter ſicut dicit ſpūſſctūs. Hodie ſi vo
cē ei⁹ audieritꝭ: nolite obdurare corda ve
ſtra: ſicut i exacerbatiōe ſm diē tētatiōis
in deſerto vbi tētauerūt me pr̄es vr̄i: pro
bauerūt ⁊ viderūt opa mea: quadragita
annis. Propter qđ infenſus fui gn̄ationi C
huic et dixi ſemp hi errāt corde. Ipſi aūt Ps.94.
nō cognouerūt vias meas q̄b⁹ iuraui in
ira mea: ſi itroibūt i requiē meā. Uidete
fratres ne forte ſit in aliquo vr̄m cor ma
lū icredulitatis diſcedēdi a deo viuo. Sȝ
adhortamini voſmetipſos per ſingulos
dies donec hodie cognominat᷑: vt nō ob
duretur q̄s ex vobis fallacia pctī. Parti
cipes em̄ xp̄i effecti ſumus ſi tn̄ initium
ſubſtantie ei⁹ vſq̄ ad finē firmū retinea
mus dū dr̄. Hodie ſi vocē ei⁹ audieritis
nolite obdurare corda veſtra: quēadmo
dū in illa exacerbatione. Quidā em̄ au D
diētes exacerbauerūt: ſȝ nō vniuerſi q̄ p
fecti ſunt ab egypto p moyſen. Quibus De pe.diſt.
aūt infenſus ē quadragita annis? Nōne j.c.aueri
illis q̄ peccauerūt: quoꝝ cadauera pſtra tatem.
ta ſunt in deſerto? Quib⁹ aūt iurauit nō
introire i requiē ipſi⁹ niſi illis q̄ icreduli Nu.14.vt nō
fuerūt? Et videm⁹ q̄ nō potuerūt itroi introierūt.
re in requiē ipſius ꝓpter incredulitatem

¶ C.S. Oñdit apl's nobis imminere ſolicitudi
nem intrādi in requiē celeſtē: ⁊ cōcludit q̄ eſt fe
ſtinandū ad ipam ꝓpter excellentiā diuinitatis
humanitatis chriſti. Capitulm.iiij.

A
Timeam⁹ ergo: ne for
te relicta pollicitatio
ne introeūdi in requiē
eius exiſtimet᷑ aliquis
ex nobis deeſſe. Etem̄
et nobis nunciatum
eſt quemadmodum et
illis: ſed non profuit il
lis ſermo auditus: non admixtus fidei ex B
his que audierūt. Ingrediemur enim in Gene.2.a.
requiem eius qui credidimus. quēadmo Ps.94.
dū dixit. Sicut iuraui in ira mea ſi itroi ſ.3.b.
bunt in requiem meam. Et quidem ope
ribus ab inſtitutione mundi perfectis:
dixit enim in quodā loco de die ſeptima
ſic. Et requieuit deus die ſeptimo ab oī
bus operibus ſuis. Et in iſto rurſus. Si
introibūt i requiē meā. Qm̄ ergo ſupeſt
introire quoſdā in illā: ⁊ hi quib⁹ priori
bus annūciatū eſt: nō introierunt ꝓpter
incredulitatē. Iterū terminat diem quē
dā hodie in dauid dicendo poſt tantū tē
poris ſicut ſupradictum eſt. Hodie ſi vo
cē eius audieritis: nolite obdurare corꝺ E

da veſtra. Nā ſi eis ieſus requiē pſtitiſſet
nūq̄ de alia loq̄ret poſt hac die. Itaq̄ re
C linquitur ſabbatiſmꝰ pplo dei. Qui eñ in-
greſſus eſt in requiē eiꝰ: etiā ipſe requieuit
ab operibꝰ ſuis: ſicut ⁊ a ſuis deus. Feſti-
nemꝰ ergo īgredi ī illā requiē: vt ne ī id
q̄s īcidat īcredulitatis exēplū. Viuus eſt
eñ ſermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior oī
gladio ancipiti: ⁊ ptingēs vſq̄ ad diuiſio
nem aīe ac ſpūs: cōpagū q̄ȝ ac medulla-
rum ⁊ diſcretor cogitationū ⁊ intentionū
cordis. Et non ē vlla creatura inuiſibilis
in cōſpectu eiꝰ. Oia autē nuda et aperta
D ſunt oculis eius ad quē nobis ſermo. Ha-
[illegible] bētes ergo pōtificē magnū q̄ penetrauit
[illegible] celos ieſum filiū dei teneamꝰ ſpei cō
[illegible] feſſionē. Nō eñ habemꝰ pōtificē q̄ nō poſ
[illegible] ſit cōpati infirmitatibꝰ noſtris. Tētatū
[illegible] aūt per oia p ſimilitudine abſq̄ peccato.
Adeamus ergo cū fiducia ad thronum
gratie eiꝰ vt miſericordiā cōſequamur et
grām inueniamꝰ in auxilio oportuno.

¶ C. D. declarat aplˢ quid in pontifice requi-
ratur: ac ea chriſto cōuenire: inſinuando dicen-
dorū de xpo difficultatē. Capitulum. v.

A
diſt. 19. ca. ſi. ſi. quos. pallia.
Omnis nāq̄ pontifex ex
hoībus aſſumptus pro
hoībꝰ cōſtituit ī his que
ſunt ad deū: vt offerat
dona ⁊ ſacrificia pro pec
catis. Qui cōdolere poſ
ſit his qui ignorant ⁊ er
rant: qm̄ ⁊ ipſe circunda
tus eſt infirmitate: ⁊ ppterea debet quē-
admodū p populo: ita etiā pro ſemetipſo
offerre p pctis. Nec q̄ſq̄ ſumit ſibi hono
B rē: ſed q̄ vocat a deo tanq̄ aarō. Sic ⁜ et
Infra e. ita. chriſtus non ſemetipſum clarificauit vt
[illegible] pōtifex fieret: ſed q̄ locutꝰ eſt ad eum. Fi
ſcriptū [illegible] liꝰ meꝰ es tu: ego hodie genui te. Quē-
de elec. ca. admodū ⁊ in alio loco dicit. Tu es ſacer
qualiter. dos in eternū ſm ordinē melchiſedech.
ps. x. Qui in diebus carnis ſue preces ſupplica-
[illegible] tiōeſq̄ ad eū qui poſſet illū ſaluū facere
ps. 109. a morte: cū clamore valido ⁊ lachrymis
C offerens exauditus ē pro ſua reuerentia.
Et qdē cum eſſet filius dei: didicit ex his
que paſſus eſt obedientiā ⁊ cōſummatꝰ
factus ē oībus obtēperantibus ſibi cau-
ſa ſalutis eterne: appellatꝰ a deo pōtifex
iuxta ordinē melchiſedech. De quo nobis
D grādis ſermo ⁊ īterpretabilis ad dicēdū:
qm̄ imbecilles facti eſtis ad audiendum
Etenim cum deberetis magiſtri eſſe pro
pter tps rurſum indigetis vt vos docea-
mini q̄ ſint elementa exordij ſermonum

dei ⁊ facti eſtis quibus lacte opus ſit non
ſolido cibo. Oīs eñ q̄ lactis eſt particeps
expers eſt ſermonis iuſticie. Paruulus
eñ eſt. Perfectorū autē eſt ſolidus cibus
eorū qui p cōſuetudinē exercitatos habēt
ſenſus ad diſcretionē boni ac mali.

¶ C. D. Aplˢ addit ea q̄ vult dimittere: ac qui-
bus acceptis ſue doctrine eſt impoſſibilis ⁊ qui-
bus ſit cōueniens ⁊ vtilis. Capitulum. vj.

Quapropter intermittē- A
tes incohationis xpi ſer- de pe. diſt.
mones ad perfectiora 4. c. [illegible]
feramur: non rurſum [illegible]
iacientes fundamentū ſ. 10. d.
penitentie ab operibꝰ
mortuis ⁊ fidei ad deū
baptiſmatum doctrine
impoſitionis q̄ȝ manuum ac reſurrectio
nis mortuorum ⁊ iudicij eterni. Et hoc de pe. diſt.
faciemꝰ ſi quidē pmiſerit deꝰ. Impoſſibi 2. c. ſi enī.
le eñ eſt eos q̄ ſemel ſunt illuminati gu- ꝟ. ſi paulꝰ.
ſtauerūt etiā donū celeſte: et participes fa
cti ſunt ſpūſſcī. Guſtauerunt nihilomi
nus bonū dei verbū virtuteſq̄ ſeculi vē-
turi ⁊ prolapſi ſunt rurſus renouari ad pe-
nitētiā: rurſum crucifigētes ſibimetipſis
filiū dei ⁊ oſtētui habētes. Terra eñ ſepe B
venientē ſup ſe bibēs imbrē: ⁊ germinās
⁜ herbā oportunā illis a quibus colitur [illegible]
accipit bñdictionē a deo pferēs autē ſpi rane.
nas ac tribulos reprobata ē ⁊ maledicto
proxima cuiꝰ cōſummatio ī cōbuſtionē. de pe. di. 2.
Cōfidimꝰ aūt de vobis dilectiſſimi melio c. ſi enī. ꝟ.
ra ⁊ viciniora ſaluti: tāetſi ita loquimur. confiſumꝰ.
Nō eñ iniuſtus ē deꝰ vt obliuiſcat opis
vrī ⁊ dilectiōis quā oſtēdiſtis ī nomine ip de pe. di. 2.
ſius q̄ miniſtraſtis ſanctis ⁊ miniſtratis. c. non ſam
Cupimus aūt vnūquēq̄ veſtrū eandem uſtas.
oſtentare ſollicitudinem ad expletionem C
ſpei vſq̄ in finē: vt nō ſegnes efficiamini
verum imitatores eorū qui fide et patien
tia hereditabunt pmiſſiones. Abrae nā- gene. 22. a.
q̄ pmittens deus: qm̄ neminem habuit
per quē iuraret maiorē: iurauit p ſemet
ipſum dicens. Niſi benedicens benedicā de iureiu.
te multiplicans multiplicabo te: et ſic lō c. 2. ſi ſpe.
ganimiter ferens adeptus eſt repromiſ- D
ſionem. Homines enim p maiorem ſui iu
rant: ⁊ oīs cōtrouerſie eorū finis ad con
firmationē eſt iuramentū. In quo abun-
dantius volens deus oſtendere pollicita-
tiones heredibus imobilitatē conſilij ſui
interpoſuit iuſiurandū vt per duas res
immobiles quibus impoſſibile eſt menti
ri deū fortiſſimū ſolatiū habeamꝰ q̄ con
fugimus ad tenendā ppoſitā ſpē: quam

ſic anchorā habem⁹ aīe tutā ac firmā ⁊ in
cedentē vſq₃ ad interiora velaminis: vbi p̄
curſor p̄ nobis introiuit ieſus ſm ordinē
melchiſedech pōtifex factus in eternū.

¶ L.S. Oſtendit excellētia ſacerdotij xp̄i: cōpa
rando xp̄m ad melchiſedech: cui⁹ ſacerdotiū oſtē
dit excellētius eſſe ſacerdotio leuitico: cum eiuſ
dem neceſſitate. Capitulum. vij.

A gene.14.b.
Hic enim melchiſedech
rex ſalem ſacerdos dei
ſummi qui obuiauit
abrae regreſſo a cede
regum: ⁊ bñdixit ei: cui
⁊ decimas oim diuiſit
abraā. Primum quidē q
interpretat rex iuſticie
deinde aūt ⁊ rex ſalē qđ eſt rex pacis ſine
pr̄e: ſine matre: ſine genealogia: neq₃ ini
tiū dierū nec finē vite hñs: aſſimilat⁹ aūt
filio dei manet ſacerdos ī ppetuū. Intue
mini aūt quātus ſit hic: cui ⁊ decimas de
dit de p̄cipuis abraā patriarcha. Et quidē de
filijs leui ſacerdotiū accipiētes: mādatū
hñt decimas ſumere a ppl'o ſm legē: id
eſt a fratrib⁹ ſuis: qq̄ et ipſi exierūt de lū
bis abrae. Cui⁹ aūt generatio nō annumera
tur in eis: decimas ſumpſit ab abraam: ⁊
B hūc q habebat repromiſſiōes bñdixit. Si
ne vlla aūt cōtradictione qđ min⁹ eſt a me
liore bñdicit. Et hic quidē decimas moriē
tes hoies accipiūt: ibi aūt cōteſtat: q2 vi
uit. Et vt ita dictū ſit: p abraā et leui q de
cimas accepit decimat⁹ eſt adhuc eñ in
lūbis patris erat qñ obuiauit ei melchi
ſedech. Si ergo cōſummatio p ſacerdotiū
leuiticū erat, ppl's eñ ſub ipſo legē acce
pit: qđ adhuc neceſſariū fuit ſm ordinem
melchiſedech: alium ſurgere ſacerdotem
de cōſtitu. et nō ſm ordinē aarō dici: Trāſlato enim
c.trāſlato. ſacerdotio: neceſſe eſt vt legis tranſlatio
fiat. In quo eñ hec dicunt de alia tribu
eſt de qua nullus altario preſto fuit. Ma
nifeſtū eſt eñ q ex iuda ort⁹ ſit dñs nr in
qua tribu nihil de ſacerdotib⁹ moyſes lo
C cutus eſt. Et ampli⁹ adhuc manifeſtum
eſt: ſi ſm ſimilitudinē melchiſedech exur
gat alius ſacerdos q nō ſm legē mādati
carnalis factus eſt: ſ₃ ſm virtutē vite in
ſolubilis. Cōteſtat ei: qm tu es ſacerdos
ps.109. ineternū ſ₃ ordinē melchiſedech. Repro
batio quidem p̄cedentis mādati ppter in
firmitatem ei⁹ ⁊ inutilitatē. Nihil eñ ad p
fectum adduxit lex. Introductio vo meli
oris ſpei p quā pximamus ad deum. Et
quātum eſt: nō ſine iureiurando. Alij q
dē ſine iureiurando ſacerdotes facti ſunt
Hic autem cum iureiurādo p eum q dixit
ad illū. Iurauit dñs ⁊ nō penitebit eum ps.109.
tu es ſacerdos ineternū. Intantū melio D
ris teſtamēti ſpōſor fact⁹ ē ieſus. Et alij
quidē plures facti ſūt ſacerdotes. Idcirco
q morte phiberent pmanere: hic aūt eo
q maneat ineternū ſempiternū h₃ ſacer
dotiū. Vñ ⁊ ſaluare in ppetuū pōt acce
dēs ✠ p ſemetipſm ad deū, ſemp viuēs ad Al. ✠ acce
interpellādū p nobis. Talis eñ decebat dentes.
vt nobis eſſet pōtifex ſanct⁹ innocēs im
pollut⁹ ſegregat⁹ a pctōribus: ⁊ excelſior
celis fact⁹. Qui nō h₃ neceſſitatē q̄tidie
quēadmodū ſacerdotes prius p ſuis deli
ctis hoſtias offerre deinde pro ppl'i. Hoc
eñ fecit ſemel ſeipſ₃ offerēdo. Lex eñ cō
ſtituit hoies ſacerdotes īfirmitatē habē
tes: ſermo aūt iuriſiurādi q poſt legē eſt
filium ineternum perfectum.

¶ L.S. Oñdit xp̄m eſſe meliorē ſacramentorum
miniſtrū: miſtris veteris teſtamēti. Cap. viij.

Capitulum aūt ſup ea q A
dicunt. Talē habem⁹ e.4.b.
pōtificē q cōſedit in dex
tera ſedis magnitudis
in celis ſctōꝝ miniſter
et tabernaculi veri qđ
fixit deus ⁊ nō hō. Oīs
eñ pōtifex ad offerēn
da munera ⁊ hoſtias cōſtuit. Vñ neceſ B
ſe eſt ⁊ hūc hēre aliqđ qđ offerat. Si ergo
eſſet ſup terrā: nec eſſet ſacerdos cum eſ
ſent q offerrent ſm legē munera qui ex
emplari et vmbre deſeruiūt celeſtiū ſicut
rñſum eſt moyſi cū cōſummaret taberna
culum. Vide inqt oīa facito ſm exēplar
qđ tibi oñſum eſt in mōte. Nūc aūt meli⁹
ſortitus eſt miniſteriū q̄to ⁊ melioris te Exo.25.d.
ſtamenti mediator eſt qđ in melioribus re Act.7.f.
promiſſiōib⁹ ſancitū eſt. Nā ſi illud pri⁹
culpa vacaſſet: nō vtiq₃ ſcđi loc⁹ inqreret.
Vituperans eñ eos dicit. Ecce dies ve
niunt dicit dñs: ⁊ cōſummabo ſuper do Hiere.31.f.
mū iſrl' ⁊ ſuper domū iuda teſtamentum C
nouū. Nō ſm teſtamentū qđ feci patribus
eoꝝ in die q apphendi manū eoꝝ vt edu
cerē illos de terra egypti qm ipſi non per
manſerunt in teſtamēto meo ⁊ ego negle
xi eos dicit dñs. Qz hoc eſt teſtamētū qđ
diſponam domui iſrl' poſt dies illos dicit
dñs: dādo ✠ leges meas ī mentē eoꝝ ⁊ in Al. ✠ dabo
corda eoꝝ ſuperſcribā eas: ⁊ ero eis ī deū
⁊ ipſi erunt mihi in ppl'm. Et nō docebit
vnuſquiſq₃ pximū ſuū: ⁊ vnuſquiſq₃ fra 19.q.2.c.
trē ſuū dicēs. Cognoſce dñm qm omnes duę ſunt.
ſciēt me a minore vſq₃ ad maiorem: quia D

propitius ero iniquitatib⁹ eorum ꝛ pec-
catorũ eoꝝ nõ memorabor. Dicendo aũt
nouum veterauit prius. Qđ aũt antiqua
tur ꝛ seneſcit prope interitum eſt.

¶ C.S. Tangit apl's ea q̃ fuerũt in miniſterio ve
teris teſtamenti: et ex his arguit dignitatẽ chri-
ſti ac noue legis.

Capitulũ .ix.

A Habuit quidẽ ꝛ prius iuſti-
ficatiões culture ꝛ ſan
ctũ ſeculare. Tabernacu
lũ eñi factũ ẽ primũ in
quo erãt cãdelabra et
mẽſa ꝛ ppoſitio panũ
q̃ dr ſctã. Poſt velamẽ
tũ aũt ſcḋm tabernacu-
Exo. 26. c. lũ qđ dr ſctã ſctoꝝ: aureũ hñs thuribulũ
Diſcipulus. ꝛ arcã teſtamenti circũtectã ex oĩ pte au
B ro: i q̃ vrna aurea hñs mãna: ꝛ virga aarõ
q̃ frõduerat: ꝛ tabule teſtamẽti: ſup q̃ erãt
cherubi glie obũbrãtia ppitiatoriũ: đ qb⁹
nõ eſt mõ dicendũ p ſingula. His vero ita
ↄpoſitis: i priori quidẽ tabernaculo ſp itroi
bãt ſacerdotes ſacrificioꝝ officia ↄſum-
mantes: i ſcḋo aũt ſemel i anno ſol⁹ põti
fex nõ ſine ſanguine quẽ offerret p ſua ꝛ
ppli ignorantia: hoc ſignificãte ſpũſctõ:
C nõdũ ppalatã eſſe ſctoꝝ viã adhuc priore
tabernaculo hñte ſtatum. Que parabola eſt
tpis inſtãtis iuxta quã mũera ꝛ hoſtie of-
ferunt: q̃ nõ pñt iuxta ↄſciam pfectũ fa-
cere ſeruiẽtẽ: ſolũmõ i cibis ꝛ i potib⁹: et
in varijs baptiſmatib⁹ et iuſticijs carnis
vſq; ad tps correctiõis impoſitis. Chriſt⁹
aũt aſſiſtẽs põtifex futuroꝝ bonoꝝ pam-
plius ꝛ pfecti⁹ tabernaculũ nõ manufa-
ctũ: id eſt nõ huius creatiõis: neq; p ſan
Alr̄ ✝ tauro- guinẽ hircoꝝ ✝ aut vituloꝝ ſ; per ppriũ
rorum. ſanguinẽ itroiuit ſemel in ſctã eterna re
D dẽptiõe iuẽta. Si eñi ſanguis hircoꝝ aut
1. pet. 1. b. tauroꝝ: ꝛ cinis vitule aſperſus inq̃natos
1. iohã. 1. c. ſctificat ad emũdationẽ carnis: q̃to ma-
Apoc. 1. b. gis ſanguis xpi q̃ per ſpũſctm ſemetipſ;
De celeb. obtulit imaculatũ deo emũdauit ↄſciam
miſ. c. cum nrãm ab opib⁹ mortuis ad ſeruiẽdũ deo
marthe. §. viuẽti. Et iđ noui teſtamẽti mediator eſt
ceterum. vt morte itercedẽte i redẽptionẽ eaꝝ pua
De celebr. ricationũ q̃ erãt ſub priori teſtamẽto repro
miſ. c. cum miſſionẽ accipiãt q̃ vocati ſunt eterne he
marthe. §. reditatiſ. Ubi ei teſtamẽtũ eſt: mors neceſ
deſiũ. ſe ẽ intercedat teſtatoris. Teſtamẽtũ eñi
E in mortuis ↄfirmatũ eſt: alioq̃n nõdũ va
Gal. 3. d. let dũ viuit q̃ teſtat⁹ eſt. Unđ nec primũ q̃
dem ſine ſanguine dedicatum eſt. Lecto
eñi oĩ mandato legis a moyſe vniuerſo
pplo: accipiẽs ſãguinẽ vituloꝝ et hircoꝝ
cum aq̃ ꝛ lana coccinea ꝛ yſopo: ipſum q̃
libꝛũ ꝛ oẽm ppłm aſperſit dicens. Hic ſãn Exo. 24. b.
F guis teſtamẽti qđ mãdauit ad vos deus.
Etiã tabernaculũ ꝛ oĩa vaſa miniſterij
ſãguie ſilr aſpſit. Et oĩa pene i ſanguine
ſcḋm legẽ mũdant: ꝛ ſine ſanguis effuſiõe
nõ fit remiſſio. Neceſſe eſt ergo exẽplaria
q̃dẽ celeſtiũ his mũdari: ipſa aũt celeſtia
melioꝛib⁹ hoſtijs q̃ iſtis. Nõ eñi i manu
facta ſcta ieſus itroijt exẽplaria veroꝝ: ſ;
in ipm celũ vt appeat nunc vultui dei p
nobis. Neq; vt ſepe offerat ſemetipſum:
quẽadmodũ põtifex itrat i ſctã per ſingu
los annos i ſanguie alieno. Alioq̃n opor
tebat eũ freq̃nter pati ab origine mundi:
nunc aũt ſemel in ↄſummatiõe ſecloꝝ ad
deſtitutionẽ pcti p hoſtiã ſuã apparuit.
Et quẽadmodũ ſtatutũ eſt hoibus ſemel Ro. 5. b.
mori poſt hoc aũt iudiciũ: ſic et xps ſemel 1. pet. 3. d.
oblatus eſt ad multoꝝ exhaurienda pctã
ſecundo ſine peccato apparebit omnib⁹
expectantibus ſe in ſalutem.

¶ C.S. Oſtendit apoſtolus veterem legem non
poſſe auferre pctã: commẽdando excellẽtiam ſacer
dotij chriſti atq; ei⁹ ſacerdotiũ eſſe firmiter obe
diendum.

Capitulum .x.

A Vmbrã ei hñs lex futu
roꝝ bonoꝝ non ipſam
imaginẽ reꝝ per ſingu
los ãnos eiſdẽ ipſis ho
ſtijs q̃s offerunt ideſi-
nẽter nũq̃ põt accedẽ
tes perfectos facere.
Alioq̃n ceſſaſſent of-
ferri: iđ q nullã hẽrẽt vltra ↄſciẽtiã pcti
cultores ſemel mundati: ſed i ipſis ↄme-
moratio pctoꝝ p ſingulos annos fit. Im Leui. 19. c.
poſſibile eñi ẽ ſanguinẽ tauroꝝ ꝛ hircoꝝ Pſ. 39.
B auferre pctã: ideo igrediẽs mundũ dicit.
Hoſtiã ꝛ oblationẽ noluiſti: corpus autẽ
aptaſti mihi. Holocauſtomata ꝛ p pctõ
nõ tibi placuerũt. Tunc dixi. Ecce venio Ibidem.
In capite libꝛi ſcriptũ eſt de me: vt faciã Ibidem.
de⁹ volũtatẽ tuã. Superius dicẽs q hoſti
as ꝛ oblationes et holocauſtomata ꝛ pro
pctõ noluiſti. Nec placita ſunt tibi q̃ ſcḋm
legẽ offerunt. Tũc dixi ecce venio vt fa-
ciã de⁹ volũtatẽ tuam: aufert primũ vt ſe
quẽtes ſtatuat. In q̃ volũtate ſctificati ſu
C mus p oblationẽ corpis ieſu xpi ſemel.
Et oĩs q̃dẽ ſacerdos pſto ẽ q̃tidie mini-
ſtrãs ꝛ eaſdẽ ſepe offerẽs hoſtias q̃ nũq̃
pñt auferre pctã. Hic aũt vnã p pctis of
ferẽs hoſtiã i ſempiternũ ſedet i dextera
dei: de cetero expectãs donec ponant ini
mici ei⁹ ſcabellũ pedũ ei⁹. Una eñi obla
tione ↄſummauit i ſẽpiternũ ſctificatos.

c.i. Conteſtat autem nos et ſpiritusſanctus
Iere.31. Poſtq̄ enim dixit. Hoc aūt teſtamentum
quod teſtabor ad filios poſt dies illos di
Alr vādo cit dñs. Dabo leges meas in cordibus
eoꝝ: et in mentib⁹ eoꝝ ſuperſcribā eas et
D pctōꝝ ꝛ iniquitatū eoꝝ iam non recorda
bor amplius. Ubi aūt hoꝝ remiſſio iā nō
eſt oblatio ꝑ pctō. Habētes itaq̄ fratres
fiduciā i introitu ſanctoꝝ in ſanguie xp̄i
quam initiauit nobis viam nouam ꝛ vi
uentē ꝑ velamen: id eſt carnem ſuā ꝛ ſa
cerdotem magnū ſuper domū dei acce
damus cū vero corde in plenitudie fidei
aſperſi corda a conſcientia mala: ꝛ abluti
E corpus aqua munda teneamus ſpei nr̄e
cōfeſſionē indeclinabilē. Fidelis eñ eſt
qui repromiſit. Et cōſiderem⁹ inuicē in
prouocationē charitatis ꝛ bonoꝝ operū
nō deſerētes collectionē noſtrā: ſicut con
ſuetudinis eſt quibuſdā: ſꝫ ꝯſolātes et tā
to magis quāto viderit͂ appropinquātē
diē. Uolūtarie eñ peccantib⁹ nobis poſt
acceptā noticiā veritatis iā nō relinquit
pro pctīs hoſtia: terribilis aūt q̄dā expe
ctatio iudicij ꝛ ignis emulatio q̄ cōſum
Deut.17.b ptura eſt aduerſarios. Irritā q̄s faciens
Mat.18.b. legem moyſi ſine vlla miſeratione duob⁹
2.cor.13.a vel tribus teſtibus moriet: q̄ntomagis pu
2.q.4.§.i. tatis deteriora mereri ſupplicia q̄ filium
et cap.pla dei cōculcauerit et ſanguinē teſtamenti
cuit. pollutū duxerit in q̄ ſctificat⁹ ē: et ſpūi
F gr̄e ꝯtumeliā fecerit. Scim⁹ enim qui di
Deut.32.e xit. Mihi vindictā et ego retribuam. Et
Ro.12.d. iterū. Q2 iudicabit dñs pp̄lm ſuū. Hor
Ec.e.a. rendum eſt incidere in man⁹ dei viuētis
Rememoramini aūt priſtinos dies i q̄b⁹
illuminati magnum certamē ſuſtinuiſtis
paſſionū: ꝛ in altero q̄dē opprobrijs ꝛ tri
bulationib⁹ ſpectaculū facti i altero aūt
G ſocij talr cōuerſantiū effecti. Nā et vinct͂
ꝯpaſſi eſtis ꝛ rapinā bonoꝝ vr̄oꝝ cū gau
dio ſuſcepiſtis cognoſcentes vos habere
meliorē ꝛ manentē ſubſtātiā. Nolite ita
q̄ amittere cōfidētiā vr̄am q̄ magnā ha
bet remunerationem. Patiētia eñ vobis
neceſſaria eſt: vt voluntatē dei facientes
reportetis promiſſionē. Adhuc eñ modi
cū aliquātulūq̄ q̄ ventur⁹ eſt veniet ꝛ nō
tardabit: iuſtus autē meus ex fide viuit.
Q2 ſi ſubtraxerit ſe nō placebit aīe mee.
Abacuc.2. Nos aūt non ſumus ſubtractionis filij in
a. perditionē: ſed fidei in acquiſitionē aīe.
Ro.i.d. ¶ C.XI. Ap̄ls oñdit quid ſubijci xp̄o ſit fidem de
Gal.3.b. ſcribens multipliciter commendat. Cap.xi.
A Eſt aūt fides ſperādarum ſubſtan
tia rerū: argumētum non apparen
tiū. In hac eñ teſtimoniū conſecuti ſunt
ſenes. Fide intelligimus aptata eſſe ſecu Gene.i.a.
la verbo dei: vt ex inuiſibilib⁹ viſibilia fie
rent. Fide plurimā hoſtiam abel q̄ cain Gene.4.a.
obtulit deo ꝑ quā teſtimoniū cōſecutus
eſt eſſe iuſtus teſtimoniū perhibēte mu
nerib⁹ eius deo: ꝛ per illā defunctus ad
huc loquit. Fide enoch tranſlatus eſt ne Gene.5.d.
videret mortē: ꝛ nō inueniebat: q2 trāſtu ec.13.a.
lit illū de⁹. Ante trāſlationē eñ teſtimo Sap.4.b.
nium habuit placuiſſe deo. Sine fide au Eccl.44.a.
tem impoſſibile eſt placere deo. Credere i.mac.2.f.
eñ oportet accedētē ad deū: q2 ē: ꝛ inq̄rē B
tib⁹ ſe remunerator ſit. Fide noe reſpōſo Gene.6.b.
accepto de his q̄ adhuc non videbantur: Eccl.44.c.
metuēs aptauit arcā in ſalutē dom⁹ ſue
per quā dānauit mundū: ꝛ iuſticie q̄ per
fidē eſt: heres eſt inſtitut⁹. Fide q̄ vocat
abraā obediuit i locū exire quē acceptu Gene.12.a.
rus erat i hereditatē: et exijt neſciēs quo et.13.a.
iret. Fide demorat⁹ eſt in terra repromiſ 32.q.4.c.
ſionis tanq̄ in aliena: in caſulis habitā q̄s ignorat
do cū iſaac ꝛ iacob coheredib⁹ repromiſ
ſionis eiuſdē. Expectabat eñ fundamen
ta habētē ciuitatē: cuius artifex et condi Gene.21.a.
tor de⁹. Fide et ipſa ſara ſterilis virtutē C
in cōceptiōe ſeminis accepit etiā ꝑter tē
pus etatis: q̄ñ fidelē credidit eſſe eū qui
repromiſerat. Propter q̄d et ab vno orti
ſunt: ꝛ hoc emortuo tāq̄ ſidera celi i mul
titudīē: ꝛ ſicut harena q̄ eſt ad orā ma
ris innumerabilis. Iuxta fidem defuncti
ſunt oēs iſti: non acceptis repromiſſioni
bus ſꝫ a lōge eas aſpicientes ꝛ ſalutantes
et cōfitētes: q2 peregrini ꝛ hoſpites ſunt
ſup terrā. Qui eñ hec dicūt ſignificāt ſe
patriā inq̄rere. Et ſiq̄dem illi⁹ meminiſ D
ſent de q̄ exierūt: habebāt vtiq̄ tēpus re 23.q.4.c.
uertēdi. Nūc aūt meliorē appetūt: id eſt ſi eccleſia.
celeſtē. Ideo nō cōfundit de⁹ vocari de⁹
eoꝝ. Parauit eñ illis ciuitatem. Fide ob
tulit abraā iſaac cū tentaretur: et vnige
nitū offerebat i quo ſuſceperat repromiſ
ſiones. Ad quē dictū eſt. Quia in iſaac voca
bitur tibi ſemen arbitrans quia et a mor Gene.22.a
tuis ſuſcitare potens eſt deus. Unde eū Eccl.44.c.
et in parabola accepit. Fide ꝛ de futuris al'r cogi
benedixit iſaac iacob et eſau. Fide iacob tans.
moriens ſingulos filioꝝ ioſeph benedixit Gene.27.c
et adorauit faſtigiū virge ei⁹: Fide ioſeph Ibidē.48.
moriens de profectione filioꝝ iſrael me c.et.47.a.
morat⁹ eſt: et de oſſib⁹ ſuis mādauit. Fi Gene.50.d
de moyſes natus occultat⁹ eſt menſibus E
tribus a parentibus ſuis: eo q̄ vidiſſent Exo.2.a.
elegantem infantem: et non timuerunt
regis edictū. Fide moyſes grādis factus

negauit ſe eſſe filium filie pharaonis: ma
gis eligēs affligi cum pplo dei: ꝙ tpalis
pcti habere iocūditatē: maiores diuitias
eſtimās theſauro egyptioꝝ improperiuȝ
Exo. 12. b. xpi. Aſpiciebat eñi in remunerationē. Fi
de reliqt egyptū nō verit⁹ animoſitatē re
gis. Inuiſibilē eñi tanꝙ videns ſuſtinuit.
Fide celebrauit paſcha ꝛ ſanguinis effu
Al's ✠ vaſtarer. ſionē: neq̄ vaſtabat ✠ primitiua tāgeret
eos. Fide trāſierūt mare rubrū tāꝙ p ari
F dā terrā: qđ experti egyptij deuorati ſunt.
Exo. 14. b. Fide muri hierico corruerūt circuitu die
Joſue. 6. c. rum ſeptem. Fide raab meretrix non pe
Ibidem. 2. rijt cū incredulis excipiens exploratores
a. 2. 6. d. cum pace. Et quid adhuc dicā? Deficiet
Diſtin. 56. enim me tempus enarrantem: de gedeō
c. naſci ibi barach: ſanſon: iepthe: dauid: ſamuel: et
inepte. prophetis q̄ p fidē vicerūt regna operati
ſunt iuſticiā adepti ſunt repromiſſiones
Obturauerunt ora leonū: extinxerūt im
G perū ignis: effugauerūt aciē gladij ꝯua
luerunt de infirmitate: fortes facti ſunt
in bello. Caſtra verterūt exterorū accepe
runt mulieres de reſurrectione mortuos
ſuos. Alij aūt diſtenti ſunt non ſuſcipien
tes redemptionē: vt inuenirēt meliorem
reſurrectionem. Alij vero ludibria et ver
bera experti: inſuper et vincula et carce
res: lapidati ſunt: ſecti ſunt: tentati ſunt
in occiſione gladij mortui ſunt. Circuie
rūt in melotis: in pellibus caprinis: egē
tes: anguſtiati: afflicti: quib⁹ dign⁹ non
erat mūd⁹ in ſolitudinib⁹ errātes in mō
tib⁹ ꝛ ſpelūcis ꝛ in cauernis terre. Et hi
oēs teſtimonio fidei pbati nō acceperūt
repromiſſionē: deo pro nobis meli⁹ aliqd
prouidēte vt nō ſine nobis ꝯſummarent.

¶ C. G. Inducit aplus ad mala pene toleranda: ac mala culpe vitanda; oſtēdēs cōditiōes legis veteris atq̄ noue. Capitulum. xij.

H
Ephe. 4. f.
colo. 3. b.
1. pe. 2. a.

Deoq̄ ꝛ nos tātā ha
bētes ipoſitā nubē te
ſtiū: deponētes oē pō
dus ꝛ circūſtans nos
pctm: p patiētiaȝ cur
ram⁹ ad pppoſituȝ no
bis certamen aſpicien
tes in auctoreȝ fidei et
cōſummatoreȝ ieſum: q̄ ꝓpoſito ſibi gau
dio: ſuſtinuit crucem: cōfuſione cōtēpta
atq̄ i dextera dei ſedet. Recogitate enim
euȝ q̄ talē ſuſtinuit a peccatoribus aduer
ſus ſemetipſum cōtradictionē: vt non fa
B tigemini animis veſtris deficientes. Nō
dū eñi vſq̄ ad ſanguinē reſtitiſtis aduer
ſus peccatuȝ repugnantes: ꝛ obliti eſtis
conſolationis: q̄ vobis tanꝙ filijs loquit̄
dicēs. Fili mi noli negligere diſciplinam Puerb. 3. b.
dñi: neq̄ fatigeris dum ab eo argueris.
Queȝ enim diligit dñs: caſtigat: flagellat 23. q. 4. c.
aūt oēm filiū quem recipit. In diſciplina ea vindicta.
perſeuerate. Tanꝙ filijs vobis offert ſe
deus. Quis enim filius quē non corripit
pater? Qđ ſi extra diſciplinam eſtis: cui⁹
participes facti ſunt omnes. Ergo adul
teri et non filij eſtis. Deinde patres q̄dē C
carnis nr̄e eruditores habuim⁹ ꝛ reuere
bamur eos. Non multomagis obtēpera
bimus patri ſpirituū et viuemus. Et illi
quidem in tēpore paucorū dierū ſm vo
lūtatē ſuā erudiebāt nos. hic aūt ad id qđ
vtile eſt in recipiendo ſanctificationem
eius. Ois aūt diſciplina in pñti qui
dē videt̄ nō eſſe gaudij: ſed meroris: poſt
ea aūt fructū pacatiſſimū exercitatis per
eam reddet iuſticie. Propter qđ remiſſas D
man⁹ ꝛ ſoluta genua erigite: et greſſus Diſtin. 49.
rectos facite pedibus veſtris: vt non clau c. 1. §. clau
dicās qs erret magis aūt ſanet̄. Pacē ſe dus.
quimini cum oībus ꝛ ſctimoniā: ſine qua Ro. 12. b.
nemo videbit deū. Cōtēplantes ne quis
deſit gratie dei: ne qua radix amaritudi
nis ſurſum germinans impediat: ꝛ per il
lam inquinent̄ multi. Ne quis fornicator Gene. 25. d.
aut prophanus: vt eſau: q̄ propter vnam E
eſcam vendidit primitiua ſua. Scitote Gen. 27. d.
eñi qm̄ ꝛ poſtea cupiens hereditare bene Exo. 19. b.
dictionē: reprobatus eſt. Nō inuenit pe Exo. 20. c.
nitētie locum: qꝙ cū lachrimis inquiſiſſet
eā. Nō eñi acceſſiſtis ad tractabilē ꝛ acceſ
ſibilē ignē ꝛ turbinē ꝛ caliginē ꝛ pcellam
et tube ſonū ꝛ vocē verboꝝ: quā qui audie
rūt excuſauerūt ſe: ne eis fieret verbū. Nō
eñi portabāt qđ dicebat̄ ꝛ ſi beſtia tetige
rit mōtem lapidabit̄. Et ita terribile erat
qđ videbat̄. Moyſes dixit. Exterrit⁹ ſum Exo. 19. d.
ꝛ tremebūdus. Sed acceſſiſtis ad ſyō mō F
tem et ad ciuitatem dei viuentis hierlm
celeſtē et multoꝝ miliū angeloꝝ frequen
tiā et eccleſiam primitiuoꝝ: qui ꝯſcripti
ſunt in celis: ꝛ iudicē oim̄ deū ꝛ ſpūs iu
ſtoꝝ pfectoꝝ ✠ ꝛ teſtamēti noui media Al's ✠ ſpiri
torem ieſum: ꝛ ſanguinis aſperſionē me tus vel ſpi
lius loquenteȝ ꝙ abel. Videte ne recuſetis rituum.
loquētē. Si eñi illi nō effugerūt recuſan G
tes eum qui ſuper terrā loquebatur: mul
tomagis nos qui de celo loquentē: nobis
auertim⁹: cui⁹ vox mouit terrā tūc: nunc
aūt repromittit dicens. Adhuc ſemel et Aggei. 2. b.
ego mouebo. nō ſoluȝ terrā: ſed etiā celū
Qđ aūt adhuc ſemel dicit: declarat mobi Al's ✠ factu
liū trāſlationē tāꝙ factoꝝ ✠ vt maneant rarum.

ea q̄ ſunt imobilia. Itaq̃ regnū imobile
Alr ꝟ ha- ſuſcipiētes: habem⁹ * gratiā p quā ſuia
bemus. mus placentes deo cum metu ꝛ reuerē
Deut.4.d. tia. Etenim deus nr̄ ignis cōſumens eſt.

¶ c.S. Hortat̃ apl̃s ad operandū bonū erga pro
ximos ſeipſos atq̃ prelatos: ac pro ſe orandū pe-
tit: ſue oratiōis beneficium impartitur eis. ſalu
tatione.

Capitulum.xiij.

A
Ro.12.c.
1.pet.4.b.
Charitas fraternitatis
manear in vobis et ho
ſpitalitatē nolite obli
uiſci. Per hanc enim pla
cuerūt qdā āgelis ho-
ſpitio receptis. Memē
tote vinctoꝝ tanq̃ ſimul
vincti et laborātium tā
q̄ ꝛ ipſi in corpe morātes. Honorabile cō
nubium in oībus et thorus imaculatus
Fornicatores enim et adulteros iudicabit
Joſue.1.b. deus: ſint mores ſine auaricia cōtēti pñſen
ps.117. tibus. Ipſe ei dixit. Nō te deſerā neq̃ dere
B linquā ita vt cōfidēter dicam⁹. Dñs mihi
adiutor eſt nō timebo qd faciat mihi hō
Mementote prepoſitoꝝ vrōꝝ q̄ locuti ſunt
vbum dei quoꝝ intuentes exitū: cōuerſatio
Diſtin.11.c. nis imitamini fidē. Xp̄s ieſus heri ꝛ ho
nolite. die: ipſe ꝛ in ſcl'a. Doctrinis varijs ꝛ pegri
nis nolite abduci. Optimū eſt ei gr̄a ſta
bilire cor non eſcis q̄ nō pfuerūt ābulātī
bus in eis. Habem⁹ altare de q̄ edere nō
hn̄t ptātē q̄ tabernaculo deſeruiūt. Quo
rū ei aīaliū infert̃ ſāguis p pctō in ſan
Nu.19.a. cta p pōtificē hoꝝ corpa cremant̃ extra
caſtra. Propter qd ꝛ ieſus vt ſanctifica
ret p ſuū ſāguinē ppl'm extra portā paſ
Mich.2.c. ſus eſt. Exeamus igit̃ ad eū extra caſtra
C improperiū eius portātes. Nō ei hēmus
De celebra. hic manentē ciuitatē: ſꝫ futurā inq̄rimus:
mi.c.ap.in p ipm̄ ergo offeram⁹ hoſtiā laudis ſemp
gle. deo: id eſt fructū labioꝝ cōfitētiū nōi ei⁹.
Beneficiētie aūt ꝛ cōionis nolite obliuiſci
Talibus ei hoſtijs pmeret̃ deus. Obedi
te prepoſitis vr̄is: ꝛ ſubiacete eis. Ipi enim p
uigilāt: q̄ſi rōnē p aīab⁹ vr̄is reddituri
vt cū gaudio hoc faciāt ꝛ nō gemētes. Hoc
enim nō expedit vobis. Orate p nobis. Cō
D fidim⁹ enim q: bonā cōſciētiā habemus in
oib⁹ bn̄ volētes cōuerſari. Amplius aūt de
precor vos hoc facere: q̄ celeri⁹ reſtituar vob.
Deus aūt pacis q̄ eduxit de mortuis pa
ſtorē magnū ouiū in ſanguine teſtamē
ti eterni: dn̄m nr̄m ieſum xp̄m aptet vos in
oī bono: vt faciat̃ eius volūtatē faciens
in vobis qd placeat corā ſe p ieſum xp̄m
cui eſt gl'ia in ſcl'a ſeculoꝝ: amen. Rogo
aūt vos fr̄es vt ſufferati vbū ſolacij. Et
enim ꝑ paucis ſcripſi vobis cognoſcite fr̄es
nr̄m timotheū dimiſſum cū q̄ ſi celerius
venerit videbo vos. Salutate omnes pre
poſitos veſtros ꝛ omnes ſanctos. Salu
tant vos de italia fratres: gratia cum om
nibus vobis. Amen.

¶ Ep̄la pauli ad hebreos explicit.

¶ Prefatio beati hieronymi p̄bÿteri in librū actuū apl'orum incipit.

Cantit pſalmiſta ambulabūt de vir
tutibus in virtutes. Poſt apl'i pauli epi ps.83.
ſtolas dudū vno vobis volumine trāſla
tas domo et rogatione chariſſimi actus
apl'oꝝ cōpellitis vt trāſferā in latinū quē
librū nulli⁹ dubiū eſt a luca ātiocheno ar
te medico: q̄ poſt ea in ſeruiēs paulo apl'o
xp̄i factus eſt diſcipul⁹ fuiſſe editū. Cer
uices pmit impoſita ſepius oneris ma
gnitudo: q: ſtudia inuidioꝝ reprehenſio
ne digna putāt ea q̄ ſcribimus. Illoꝝ nū
q̄ odio ꝛ detractiōe iuuāte xp̄o meū ſile
bit eloquiū. Actus apl'oꝝ nudā quidem Cor.8.
videnf ſonare hyſtoriā ꝛ naſcētis eccle
ſie infantiā texere: ſed ſi nouerimus ſcri
ptorē eoꝝ lucā eſſe medicū cui⁹ laus eſt
in euangelio aīaduertimus pariter oīa
vba illius aīe languentis eſſe medicinā.

¶ Prefatio explicit.

¶ Prologus incipit.

Lucas antiochēſis natiōe. ſyr⁹: cu
ius laus in euāgelio canit̃: apd an
thiochiā medicine artis egregius: ꝛ apo
ſtoloꝝ xp̄i diſcipulus fuit: poſtea vſq̃ ad
cōfeſſionē paulū ſecutus: apl'm ſine crimi
ne in virginitate permanens: deo maluit
ſeruire. Qui ſeptuaginta ꝛ q̄ttuor annos
etatis agēs in bithinia obijt plenus ſpū
ſancto: quo inſtigāte in achaie partibus
euāgeliū ſcribēs grecis fidelib⁹ incarna
tionē dn̄i fideli narratiōe oſtēdit eūdem
q̄ ex ſtirpe dd̄ deſcendiſſe demonſtrauit.
Cui nō imerito ſcribendoꝝ actuū apl'oꝝ
poteſtas in miniſterio dat̃: vt deo in deū
pleno: ꝛ filio pditiōis extincto: orōne ab
apl'is facta ſorte dn̄ice electiōis nūerus
cōpleret̃. Sicq̃ paulus cōſummationem
apl'icis actibus daret quē diu cōtra ſtimulū cal
citrantē dn̄s elegiſſet. Qd legētibus ꝛ re- Act.9.a.
quirētibus deū breui potius volui oſten
dere ſmone: q̄ plixius aliquid faſtidientī
bus pdidiſſe: ſciēs q̄ opantem agricolā
oportear pmum de ſuis fructibus edere.
Quem ita diuina ſubſecuta eſt gr̄a vt nō
ſolum corporibus: ſed etiam animabus
eius pficeret medicina.

¶ Prologus explicit.

¶ Liber actuum apoſtolorum beati luce euangeliſte incipit.

¶ C.S. Precipit xp̄s diſcipulis ne diſcedant ab hieru̅ſalē: ac ponitur aſcenſio chriſti in celum ⁊ electio matthie in locum iude. Capitulū. j.

A

PRimū quidem ſermonē feci de oībus o theophile: q̄ cepit ieſus facere ⁊ docere vſq; in diē qua p̄cipiēs apoſtolis p ſpiritūſctm̄ q̄s elegit aſſumpt⁹ eſt. Quibus ⁊ p̄buit ſeipſm viuum poſt paſſionē ſuā i multis argumētis: per dies q̄draginta apparēs eis ⁊ lo-
Lu.24.g. quēs de regno dei. Et cōueſcēs p̄cepit eis ab hieroſolymis ne diſcederēt: ſed expectarēt p̄miſſionē patris: quā audiſtis (inquit) p os meum: q2 iohānes quidē baptizauit aqua: vos autē baptizabimini
ſ.11.g.⁊.19 a. ſpūſctō nō poſt multos hos dies. Igit̄ qui cōuenerāt interrogabant eum dicentes. Dn̄e ſi in tp̄e hoc reſtitues regnū iſrl̄. Dixit aūt eis. Nō eſt vr̄m noſſe tempora vel momenta: q̄ pater poſuit in ſua p̄tāte ſed accipietis virtutē ſuperuenientis ſpūſſancti in vos: ⁊ eritis mihi teſtes i hieru̅ſalē ⁊ in oī iudea ⁊ ſamaria: et vſq; ad vltimū
Lu.24.g. terre. Et cum hec dixiſſet: videtibus illis
ſ.2.et.10.f. eleuatus eſt: ⁊ nubes ſuſcepit eū ab oculis eorū. Cūq; intuerent̄ in celum euntē
B illum: ecce duo viri aſtiterūt iuxta illos i veſtibus albis q. ⁊ dixerūt. Viri galilei: q̄d ſtatis aſpicientes in celū. Hic ieſus q̄ aſſumpt⁹ eſt a vobis in celū: ſic veniet quēadmodum vidiſtis eū euntē in celū. Tūc reuerſi ſunt hieroſolymā a mōte qui vocatur oliueti qui eſt iuxta hieru̅ſalē ſabbati hn̄s iter. Et cū introiſſent in cenaculum aſcēderūt vbi manebat petr⁹ ⁊ iohes ⁊ iacobus ⁊ ādreas: philippus ⁊ thomas: bartholomeus ⁊ mattheus: iacob⁹ alphei: et ſimō zelotes et iudas iacobi. Hi oēs erant pſeuerantes vnanimiter in orōne cū mulierib⁹ ⁊ maria matre ieſu ⁊ fratrib⁹ eius.
C In dieb⁹ illis exurgēs petr⁹ in medio fratrum dixit (Erat autē turba hoīm ſimul fere centum viginti) Viri fratres op3 impleri ſcripturā quā p̄dixit ſpūſſanctus p os dd̄ de iuda qui fuit dux eoꝝ qui cōprehenderūt ieſum: qui cōnumeratus erat in nobis et ſorti⁹ ē ſortē miniſterij hui⁹. Et h quidē poſſedit agrū de mercede iniquitatis: ⁊ ſuſpenſus crepuit medi⁹: ⁊ diffuſa ſunt oīa viſcera eius. Et notū factū eſt
oīb⁹ habitātib⁹ hieru̅ſalē: ita vt appellaret̄ mat.27.a
ager ille ligua eoꝝ acheldemach: hoc eſt ager ſanguinis. Scriptū ē eī in libro pſal- D
moꝝ. Fiat cōmoratio eoꝝ deſerta: ⁊ nō Alio ꝑ cōmemoratio
ſit q̄ inhabitet in ea: ⁊ ep̄atū ei⁹ accipiat ps.68.
alter. Op3 ergo ex his viris q̄ nobiſcū ſūt ps.108.
cōgregati in oī tp̄e q̄ intrauit ⁊ exiuit inter nos dn̄s ieſus incipiens a baptiſmate iohānis vſq; in diē q̄ aſſumpt⁹ eſt a nob teſtē reſurrectiōis eius nobiſcū fieri vnū ex iſtis. Et ſtatuerūt duos ioſeph q̄ vocabat̄ barſabas: qui cognominat⁹ eſt iuſt⁹ ſ.4.g.tabe
et mathiā. Et orantes dixert. Tu dn̄e qui b.
corda noſti omniū: oſtēde quē elegeris ex his duobus vnū accipere locū miniſterij huius ⁊ apl̄at⁹ de q̄ p̄uaricat⁹ eſt iudas vt abiret in locū ſuū. Et dederunt ſortes eis: et cecidit ſors ſup mathiā et ānumeratus eſt cum vndecim apl̄is.

¶ C.S. Mittit̄ ſpūſſctūs in aplos: qui loquūtur varijs linguis: mirant̄ iudei: ac petrus declarat veritatem inuitando iudeos ad fidem: atq; baptizant tria milia iudeorum. Capitulum. ij.

ET cū cōplerent̄ dies pētecoſtes erāt oēs pariter in eodē loco. Et fact⁹ ē repente de celo ſon⁹ tāq; aduenientis ſpūs vehementis: et repleuit totam domū vbi erāt ſedentes. Et apparuerūt illis diſptite lingue tanq̄ ignis: ſeditq; ſupra ſingulos eoꝝ. Et repleti ſunt ſ.14.f.⁊
oēs ſpū ſctō: ⁊ cepert loqui varijs linguis 19.a.
put ſpūſctūs dabat eloq̄ illis. Erāt aūt i hieru̅ſalē hītātes iudei viri religioſi: ex omni natiōe q̄ ſub celo ē. Factā āt hac voce cōuenit multitudo ⁊ mēte cōfuſa eſt: q2 audiebat vnuſq̄ſq; lingua ſua illos loquentes. Stupebāt aūt oēs: ⁊ mirabant̄ dicētes.
Nōne ecce oēs iſti q̄ loquūt̄ galilei ſunt. ſ.eodem
Et quō nos audiuim⁹ vnuſq̄ſq; linguā nr̄am in q̄ nati ſum⁹. Parthi ⁊ medi ⁊ ela B

mite ⁊ q̄ habitāt meſopotamiā: iudeā ca
padociā: pōtū ⁊ aſiā: phrigiā ⁊ pāphiliã
egyptū ⁊ ꝑtes libye: q̄ eſt circa cyrenē et
aduene romani. Iudei q̄ʒ ⁊ ꝓſelyti: cretes
B.eadem. ⁊ arabes audiuimus eos loq̄ntes nr̄is li
guis magnalia dei. Stupebāt aūt om̄s ⁊
mirabant̄ adinuicem dicentes. Quidnā
vult h̄ eſſe? Alij aūt irridētes: dicebāt. Qꝛ
muſto pleni ſunt iſti. Stās aūt petr⁹ cū
vndecim eleuauit vocē ſuā ⁊ locutus eſt
eis. Uiri iudei ⁊ q̄ hītatis hierl'm vniuerſi
h̄ vobis notū ſit: ⁊ auribus ꝑcipite ꝟba
C mea. Non eñ ſicut vos eſtimatis hi ebrij
Iohel.2.g. ſūt: cū ſit hora diei tertia. Sʒ h̄ eſt qđ di
ctū eſt ꝑ ꝓphetā iohel. Et erit in nouiſſi
mis diebus dicit dñs: effūdā de ſpū meo
ſuꝑ oēʒ carnē. Et ꝓphetabunt filij vr̄i et
filie vr̄e: ⁊ iuuenes vr̄i viſiones videbunt
⁊ ſeniores vr̄i ſōnia ſomniabūt. Et q̄dē
ſuꝑ ſuos meos ⁊ āncillas meas in dieb⁹
illis effundā de ſpū meo ⁊ ꝓphetabunt ⁊
dabo ꝓdigia in celo ſurſum ⁊ ſigna in ter
ra deorſum: ſanguinē ⁊ ignē et vaporem
Iohe.2.g. fumi. Sol ꝯuertet̄ i tenebras ⁊ luna i ſā
guinem: añq̄ veniat dies dñi magnus ⁊
Iohe.2.g. manifeſt⁹. Et erit oīs q̄cūq̄ʒ inuocauerit
Ro.10.c. nomē dñi ſalu⁹ erit. Uiri iſraelite audite
I.3.f. ꝟba h̄. Ieſum nazarenum virū approba
tum a deo in vobis ꝟtutib⁹ ⁊ ꝓdigijs ⁊ ſi
gnis q̄ fecit deus ꝑ illū in medio vr̄i: ſicut
D ſcitis hunc definito cōſilio ⁊ ꝑſciētia dei
traditum ꝑ manus iniq̄ꝝ affligentes in
I.10.d. teremiſtis. Quē deus ſuſcitauit ſolutis do
loꝛib⁹ inferni iuxta qđ īpoſſibile erat tene
Ps.15.b. ri illū ab eo. Dđ ei dicit i eū. Prouidebā
Ale.+in cō dñm i ꝯſpectu meo ſꝑ: qm̄ a dextris ē mi
ſpectu meo hi: ne ꝯmouear. Propter h̄ letatū eſt cor
meum: ⁊ exultauit lingua mea: inſuꝑ ⁊ ca
I.13.c. ro mea requieſcet i ſpe. Qm̄ nō derelinques
E aīam meā in inferno: nec dabis ſctm̄ tuū
videre corruptionem. Notas mihi feciſti
vias vite replebis me iocunditate cū fa
cie tua. Uiri fratres: liceat audenter dice
re ad vos de patriarcha dđ: qm̄ defunctus
eſt ⁊ ſepult⁹ eſt ⁊ ſepulchꝛū ei⁹ ē apđ nos
3.reg.2.b. vſq̄ʒ in hodiernū diē. Propheta igit̄ cum
Ps.1.c. eſſet: ⁊ ſciret qꝛ iureiurādo iuraſſʒ illi xp̄⁹
I.10.f.d. de fructu lūbi ei⁹ ſedere ſuꝑ ſedē eius ꝓ
uidēs locut⁹ eſt de reſurrectiōe xp̄i: qꝛ ne
q̄ʒ derelict⁹ ē i inferno neq̄ʒ caro ei⁹ vidit
corruptionē. Hūc ieſum reſuſcitauit xp̄⁹
cui⁹ nos om̄s teſtes ſumus. Dextera igi
tur dei exaltatus ⁊ ꝓmiſſiōe ſpūſſcti acce
F pta a patre: effudit hunc quem vos vide
tis ⁊ auditis. Nō eñ dđ aſcendit in celos.
Ps.109. Dicit aūt ipſe. Dixit dñs dño meo ſede a
dextris meis. Donec ponā inimicos tuos
ſcabellū pedum tuoꝝ. Certiſſime ſciat er
go oīs domus iſrl': qꝛ ⁊ dñm eum: ⁊ xp̄m
fecit deus hunc ieſum quem vos crucifi
xiſtis. His aūt auditis ꝯpūcti ſunt corde
⁊ dixerunt ad petrum ⁊ ad reliq̄s ap̄los Alia + dixit
Quid faciemus viri fratres? + Petr⁹ aūt petrus.
ad illos. Penitentiā inq̄t agite: ⁊ baptize
tur vnuſquiſq̄ʒ vr̄m in noīe ieſu xp̄i: in re
miſſionem pctōꝝ vr̄orum: ⁊ accipietis do
num ſpiritusſcti. Uobis eñ eſt repromiſ
ſio ⁊ filijs vr̄is ⁊ oībus q̄ lōge ſunt q̄cū
q̄ʒ aduocauerit dñs deus nr̄. Alijs etiam
ꝟbis plurimis teſtificatus eſt: ⁊ exhorta G
batur eos dicens. Saluamini a gñatiōe
iſta praua. Qui ergo receperūt ſermonē
eius baptizati ſūt et appoſite ſunt in die
illa aīe circiter tria milia. Erant autem ꝑ I.4.g.d.
ſeuerātes in doctrina ap̄loꝝ ⁊ cōicatione
fractionis panis ⁊ orationibus. Fiebat aūt
oī aīe timor. Multa q̄ʒ ꝓdigia et ſigna ꝑ
ap̄los in hierl'm fiebāt: ⁊ metus erat ma
gnus in vniuerſis. Omnes etiā qui crede
bāt erāt pariter ⁊ habebāt oīa cōia. Poſ
ſeſſiōes ⁊ ſubſtātias vendebāt ⁊ diuide
bāt illa oībus ꝓut cuiq̄ʒ opus erat. Quo
tidie q̄ʒ ꝑdurantes vnanimiter in tēplo
⁊ frangentes circa domos panem ſume
bant cibum cū exultatiōe et ſimplicitate
cordis collaudātes deum et hñtes grām
ad omnē plebē. Dñs aūt augebat qui ſal
ui fiebāt quotidie in idipm̄.

¶C.3. Sanat petr⁹ claudū: docet iſraelitas de
glificatiōe xp̄i: ac eiuſ reſurrectiōe. Cap.iij.

PEtr⁹ autē ⁊ iohānes A
aſcēdebāt in tēplū ad I.4.c.14.d.
horā orōnis nonā. Et
q̄dā vir q̄ erat claud⁹
ex vtero mr̄is ſue baiu
labat̄: quē ponebāt q̄
tidie ad portā templi
q̄ dr̄ ſpecioſa vt pete
ret elemoſinā ab introeuntibus in tēplū.
Is cum vidiſſet petrum ⁊ iohānem inci
pientes introire in tēplū: rogabat vt ele
moſinā acciperet. Intuens autē in eum
petr⁹ cū iohāne dixit. Reſpice i nos. At
ille intēdebat in eos: ſperās ſe aliq̄d acce
pturꝰ ab eis. Petr⁹ aūt dixit. Argentū et
auꝝ nō eſt mihi qđ aūt habeo hoc tibi do.
In noīe ieſu xp̄i nazareni ſurge ⁊ ābula. I.9.b.
Et apprehenſa manu ei⁹ dextera alleua
uit eum: ⁊ protinus conſolidate ſunt ba B
ſes eius ⁊ plāte. Et exiliens ſtetit et am
bulabat: et intrauit cum illis in templū
ambulans et exiliens et laudans deum.

Et vidit oīs ppl's eū ambulātē et laudā
tē deū. Cognoſcebāt aūt illū: q̄m ipſe erat
q̄ ad elemoſinā ſedebat ad ſpecioſā portā
tēpli. Et īpleti ſunt ſtupore ⁊ extaſi in eo
q̄d ↄtigerat illi. Cū viderent aūt petrū et
iohānē: cucurrit oīs ppl's ad eos ad por
ticū q̄ appellat' ſalomōis: ſtupentes. Vi
dens aūt petr' r̄ndit ad ppl'z. Viri iſrae
lite q̄d miramini in hoc: aut nos q̄d intue
mini: q̄ſi nr̄a virtute aut pietate fecerim'
c hūc āmbulare? De' abrahā ⁊ de' iſaac ⁊ de'
iacob: ⁊ de' patrū nr̄oꝝ glorificauit filiū
ſuū ieſum: quem vos q̄dē tradidiſtis et
negaſtis an̄ faciem pilati: iudicāte illo di
mat.27.b. mitti. Vos aūt ſctm̄ ⁊ iuſtum negaſtis ⁊
mar.15.a. petiſtis viruz homicidā donari vobis: au
Luce.23.c. ctorē ꝟo vite interfeciſtis. Quē de' ſuſci
Ioh.18.f. tauit a mortuis: cuius nos teſtes ſumus
Et in fide nōis ei' hūc quē vos vidiſtis ⁊
noſtis ↄfirmauit nomē ei' ⁊ fides q̄ p̄ eū
eſt: dedit integrā ſanitatē iſtā in ↄſpectu
d oīm vr̄m. Et nunc fratres ſcio: q: p̄ igno
Eccl.17.c rātiā feciſtis ſicut ⁊ p̄ncipes vr̄i. De' aūt
Matt.4.c q̄ p̄nūciauit p̄ os oīm ſuoꝝ ꝓphetaꝝ pa
Mar.1.b ti xp̄m ſuū ſic īpleuit. Penitemini ergo ⁊
ↄuertimini vt deleant' pctā vr̄a: vt cū ve
nerint tp̄a refrigerij a ↄſpectu dn̄i: ⁊ mi
ſerit eū q̄ p̄dicat' eſt vobis ieſū xp̄z quē
opꝫ q̄dē celū ſuſcipe vſq; in tp̄a reſtitu
tiōis oīm q̄ locut' eſt de' p̄ os ſctōꝝ ſuo
rum a ſeculo ꝓphetaꝝ. Moyſes q̄dē di
deut.18.c xit. Q̄m ꝓphetā ſuſcitabit vobis dn̄s de'
I.7.c. vr̄ de fratrib' vr̄is: tāq̄ meip̄m audietis
iuxta oīa q̄cūq; locut' fuerit vobis. Erit
aūt oīs aīa q̄ nō audierit ꝓphetā illū ex
terminabit' de plebe. Et oēs ꝓphete a ſa
muel ⁊ deinceps q̄ locuti ſunt ānūciaue
rūt dies iſtos. Vos eſtis filij ꝓphetaꝝ et
teſtamēti q̄ diſpoſuit de' ad p̄res vr̄os:
gen.12.a. dicēs ad abrahā. Et in ſemīe tuo bn̄dicen
tur oēs familie terre. Vos p̄mū de' ſuſci
tās filiū ſuū: miſit euz bn̄dicentē vobis:
vt ↄuertat ſe vnuſq̄ſq; a nequitia ſua.

¶ C.iiii. Pontificum inuidia ſacerdotum contra apl'os
ac petri reſponſio cum deuota oratione. creden
tiū ac ſancta cōuerſatiōe. Capl'm.iiij.

a L Oquentibus autē illis
ad ppl'm ſupuenerunt
ſacerdotes ⁊ magiſtra
tus tēpli et ſaducei: do
lētes q̄ docerent ppl'z
⁊ ānunciarent in ieſu
reſurrectionē ex mor
tuis: et iniecert in eos
manus: et poſuerunt eos in cuſtodiā in
I.5.c. craſtinū. Erat autem iam veſpa. Multi
autē eoꝝ q̄ audierāt ꝟbū crediderūt: et fa
ctus eſt numer' viroꝝ q̄nq; milia. Factū
eſt aūt in craſtinū vt ↄgregarent' p̄ncipes
eoꝝ ⁊ ſeniores ⁊ ſcribe in hier'l'm: ⁊ ānas
p̄nceps ſacerdotū ⁊ caiphas ⁊ iohānes ⁊
alexāder: ⁊ q̄tquot erāt de genere ſacerdo
tali. Et ſtatuētes eos in medio interroga
bāt. In qua virtute aut in q̄ nōie feciſtis
hoc vos. Tūc replet' ſp̄ūſctō petr' dixit b
ad eos. Principes ppl'i ⁊ ſeniores iſr'l au
dite: ſi nos hodie dijudicamur ī bn̄facto
hoīs infirmi: in q̄ iſte ſaluus factus eſt:
notū ſit oībus vobis ⁊ oī plebi iſr'l: q: in
nōie dn̄i nr̄i ieſu xp̄i nazareni quem vos
crucifixiſtis: quē deus ſuſcitauit a mor
tuis: in hoc iſte aſtat coram vobis ſanus.
Hic eſt lapis q̄ reprobat' eſt a vobis edifi matt.21.d.
cātibus: q̄ factus eſt in caput āguli: ⁊ nō mar.12.a.
eſt in aliq̄ alio ſalus. Nec eſt aliud nomen Lu.20.c.
eſt ſub celo datum hoīb' in q̄ opoꝛteat 1.petr.2.b.
nos ſaluos fieri. Videntes aūt petri ↄſtā c
tiā ⁊ iohānis cōperto q̄ hoīes eſſent ſine
lrīs ⁊ idiote admirabant': ⁊ cognoſcebāt
eos q̄m cū ieſu fuerāt hoīez q̄ videntes
ſtātem cū eis qui curatus fuerat nihil po
terāt ↄdicere. Iuſſerunt autem eos foras
extra ↄcilium ſecedere: ⁊ ↄferebāt ad inui
cē: dicētes. Quid faciemus hoībus iſtis I.5.c.
Q̄ſiquidē notū ſignuz factū eſt p̄ eos oī d
bus hitātibus hier'lz: Manifeſtum eſt ⁊
nō poſſumus negare. Sꝫ ne ampli' diuul
get' in ppl'm: cōmmemur eis: ne vltra lo
quant' in nōie hoc vlli hoīm. Et vocātes
eos: denunciauerūt ne oīno loquerent' ne
q; docerent in nōie ieſu. Petrus ꝟo ⁊ io I.5.c.
hānes r̄ndentes: dixerunt ad eos. Si iu
ſtū eſt in ↄſpectu dei vos potius audire q̄
deuz iudicate. Nō eī poſſumus q̄ vidim'
⁊ audiuimus nō loqui. At illi cōminātes
dimiſerunt eos nō inuenientes quō pu
nirent eos ꝓpter ppl'm: q: oēs clarifica
bāt id q̄d factū fuerat in eo q̄d acciderat
Annoꝝ eī erat ampli' q̄draginta hō in q̄
factum fuerat ſignū iſtud ſanitat'. Dimiſ
ſi autē venerunt ad ſuos: ⁊ annunciaue e
runt eis quāta ad eos p̄ncipes ſacerdo I.3.a.
tum ⁊ ſeniores dixiſſent. Qui cum audiſ
ſent vnanimiter leuauerunt vocē ad deū
⁊ dixerunt. Dn̄e tu qui feciſti celū ⁊ terrā
mare ⁊ oīa q̄ in eis ſunt: qui ſp̄ūſctō per
os p̄ris nr̄i dd̄ pueri tui dixiſti. Quare fre ps.2.a
muerunt gētes: ⁊ ppl'i meditati ſunt ina
nia. Aſtiterunt reges terre: et principes
conuenerunt in vnum aduerſus dn̄m: ⁊
aduerſus xp̄m eius. Conuenerunt enim
vere in ciuitate iſta aduerſus ſctm̄ puer f

ſuum ieſum quem vnxiſti:herodes ⁊ pō-
tius pilat⁹ cum gentib⁹ ⁊ pplis iſrł face
re q̄ manus tua ⁊ cōſiliū tuū decreuerūt
fieri. Et nūc dn̄e reſpice in minas eoꝝ
Mat.x. ani mas. ⁊ da ſeruis tuis cū oī fiducia loq̄ vbum
tuum:in eo ꝙ manū tuā extēdas ad ſani
s.2.a. tates ⁊ ſigna ⁊ pdigia fieri p nomen ſcti
s.17.a. filij tui ieſu. Et cum oraſſent:motus eſt
Lu.8.f.1. locus in quo erant cōgregati. Et repleti
ſunt oēs ſpū ſctō ⁊ loqbant verbum dei
B cum fiducia multitudinis aūt credētiū
erat cor vnum ⁊ aīa vna:nec q̄ſq̄ eorū q̄
poſſidebāt aliq̄d ſuū eſſe dicebat:ſed erāt
illis oīa cōmunia. Et virtute magna red
debāt apl̄i teſtimonium reſurrectiōis ie
ſu xp̄i dn̄i nr̄i:⁊ gr̄a magna erat i oib⁹
s.2.g. illis. Neq enim quiſq egens inter illos.
12.q.1.ca. Quotquot eīm poſſeſſores agroꝝ aut do
2.⁊ ca.vi. dentem. moꝝ erant vendentes afferebant precia
eoꝝ q̄ vendebant:⁊ ponebant ante pedes
i.iiii.11.c. ſi qui. aploꝝ. Diuidebat autem ſingulis prout
cuiq opus erat. Joſeph autē qui cogno
s.1.d. minatus eſt barnabas ab aplis:qđ eſt in
terpretatum filius ꝯſolatiōis:leuites: cy
prius genere:cum haberet agrum vendi
dit eum:⁊ attulit pciū ⁊ poſuit ante pe
des apoſtolorum.

¶ C. ℣. Moꝛit ananias ppter fraudē de precio agri cū ſaphira vxore ſua:ſanantur egri per apoſtolos:per iudeos increpantur apoſtoli quos gamaliel excuſat. Capitulum.v.

B Vir autē q̄dā noīe ana
nias cum ſaphira vxo
re ſua vendidit agrū:⁊
fraudauit de pcio agri
ꝯſcia vxore ſua et affe
rens partē quādā ad
pedes aploꝛum poſuit
Dixit autem petrus ad
ananiā. Anania: cur tentauit ſathanas
coꝛ tuum mētiri te ſpiritui ſctō: ⁊ frauda
ri de pcio agri? Nōne manens tibi mane
bat:⁊ venundatum in tua erat poteſtate
Quare poſuiſti in coꝛde tuo hanc rem?
Nō es mentitus hoībus:ſ3 deo. Audiens
D autem ananias hec verba:cecidit et expi
rauit. Et factus eſt timoꝛ magnus ſuper
oēs qui audierunt. Surgentes autem iu
uenes amouerunt eum:et efferentes ſe
pelierunt. Factum eſt autem q̄ſi hoꝛarū
trium ſpacium:⁊ vxoꝛ ipſius neſciens qđ
factū fuerat introiuit. Dixit autem ei pe
trus. Dic mihi mulier:ſi tāti agrum ven
didiſtis? At illa dixit. Etiam tāti. Petrus
autem ad eā. Quid vtiq conuenit vobis
tentare ſpiritum dn̄i? Ecce pedes eoꝛum
qui ſepelierunt virum tuum ad oſtium ⁊
efferent te. Cōfeſtī cecidit an̄ pedes eius
et expirauit. Intrātes autem iuuenes in
uenerunt illam moꝛtuā: ⁊ extulerunt ⁊ ſe
pelierunt ad virum ſuum. Et factus eſt ti
moꝛ magnus in vniuerſa eccleſia: et in C
oēs qui audierunt. Per manus autem
aploꝝ fiebāt ſigna ⁊ pdigia multa in ple
be. Et erāt vnanimiter oēs in poꝛticu ſa
lomonis. Ceteroꝝ autem nemo audebat
ſe cōiungere illis:ſed magnificabat eos
pplus. Magis autem augebat credentiū
in dn̄o multitudo viroꝛum ac mulierum
ita vt in plateas eijcerent infirmos:⁊ po
nerent in lectulis ac grabatis: vt veniēte
petro ſaltē vmbra illius obūbraret quen
q̄ illoꝝ:⁊ liberarent oēs ab infirmitati
bus ſuis. Cōcurrebat autē ⁊ multitudo
vicinarum ciuitatum hierl̄m:afferentes
egros ⁊ vexatos a ſpiritibus immundis s.4.a.
q̄ curabant oēs. Exurgens autem prin
ceps ſacerdotū ⁊ oēs qui cū illo erant i.12.a.
(q̄ eſt hereſis ſaduceoꝝ) repleti ſunt zelo D
⁊ iniecerunt manus in aplos:et poſuerunt
eos in cuſtodia publica. Angelus autem
dn̄i p noctē aperiens ianuas carceris et
educens eos:dixit. Ite ⁊ ſtantes loqui
mini in tēplo plebi oīa verba vite huius.
Qui cum audiſſent intrauerunt dilucu
lo in tēplum:⁊ docebant. Adueniens au
tem pnceps ſacerdotum ⁊ q̄ cum eo erāt
cōuocauerunt cōcilium:⁊ oēs ſeniores
filioꝝ iſrł:⁊ miſerunt ad carcerem vt addu
cerent. Cum autē veniſſent miniſtri: et
aperto carcere non inueniſſent illos re
uerſi nunciauerunt dicentes. Carcerem
quidem inuenimus clauſum cum oī dili s.16.a.
gentia:⁊ cuſtodes ſtātes an̄ ianuas:apiē E
tes autē:neminem intus inuenim⁹. Ut
autē audierunt hos ſermōes magiſtrat⁹
tēpli ⁊ pncipes ſacerdotum:ambigebāt
de illis quidnā fieret. Adueniens aūt quī
dā nunciauit eis:q2 ecce viri quos po
ſuiſtis in carcerem ſunt in tēplo ſtantes
et docentes pplm. Tunc abijt magiſtra
tus cū miniſtris:et adduxit illos ſine vi.
Timebant eīm populū:ne lapidarentur.
Et cum adduxiſſent illos ſtatuerunt in
cōcilio. Et interrogauit eos princeps ſa
cerdotum:dicens. Precipiendo precepi
mus vobis:ne doceretis in noīe iſto:⁊ ec
ce repleſtis hieruſalem doctrina veſtra:⁊
vultis introducere ſuper nos ſanguinē
hominis iſtius. Rn̄dens autem petrus ⁊
apoſtoli dixerunt. Obedire opoꝛtet deo
magis q̄ hoib⁹. Deus patrum noſtroꝝ s.4.b.

ſuſcitauit ihm quem vos interemiſtis: ſu
F ſpendētes in ligno. Hūc pncipē ⁊ ſaluato
rem de⁹ exaltauit dextera ſua: ad dandā
pniām iſrl': ⁊ remiſſionē pctōꝝ ⁊ nos ſu-
mus teſtes hoꝝ ꝟboꝝ: ⁊ ſpūſſctūs quem
dedit de⁹ oīb⁹ obediētib⁹ ſibi. Hec aūt cū
audiſſent: diſſecabant̄ ⁊ cogitabāt inter-
ficere illos. Surgens autē qdā in cōcilio
phariſeus noīe gamaliel legiſdoctor: ho-
norabil' vniuerſe plebi: iuſſit foras ad bre
Lu.xx.a. ue hoīes fieri: dixitq; ad illos. Viri iſrae
litē, attēdite vobis ſup hoībus iſtis: quid
s.4.c. acturi ſitis. Aū hos eni dies extitit theo-
s.2.c. das: dicens ſe eſſe aliquē cui cōſenſit nu
merus viroꝝ circiter qdringentoꝝ: qui oc
ciſus eſt: ⁊ oēs qcūq; credebāt ei: diſſipa
ti ſunt ⁊ redacti ad nihilū. Poſt hunc ex-
titit iudas galileus in diebus pfeſſiōis: ⁊
G auertit ppl'm poſt ſe. Et ipſe periit: ⁊ oēs
quotquot cōſenſerunt ei: diſpſi ſunt. Et
nunc itaq; dico vobis ⁊ diſcedite ab ho-
bus iſtis: ⁊ ſinite illos. Qm̄ ſi eſt ex hoīb⁹
conſilium hoc autē opus diſſoluet̄: ſi ꝟo
Alr̄ ꝑ eos. ex deo eſt non poteritis diſſoluere: ✠ ne
forte ⁊ deo repugnare videamini. Conſen
ſerūt autem illi ⁊ cōuocātes aplos: ceſis
denunciauerūt: ne oīno loqrent̄ in noīe
ieſu ⁊ dimiſerunt eos. Et illi qdē ibant
gaudentes a cōſpectu concilii: qm̄ digni
habiti ſunt p nomine ieſu cōtumeliam
pati. Omni aūt die non ceſſabant in tem
plo ⁊ circa domos docentes ⁊ euāgelizā-
tes ieſum chriſtum.

¶ C.S. Eligunt̄ ſepē diaconi ab aplis ex quibus
ſtephanus accuſatur iudeis. Capl'm.vi.

A IN diebus aūt illis cre-
ſcēte numero diſciplo
rū: factū eſt murmur
grecoꝝ aduerſus he-
breos: eo q deſpicerēt̄
in miniſterio qtidiano
vidue eoꝝ. Cōuocātes
autē duodecim multi-
tudinē diſcipuloꝝ dixerunt. Nō eſt equū
nos derelinqre ꝟbū dei ⁊ miniſtrare men
ſis. Conſiderate ergo fratres viros ex vo-
bis boni teſtimonii ſeptem: plenos ſpū-
ſctō ⁊ ſapientia: quos cōſtituamus ſup h
B opus. Nos ꝟo orōni ⁊ miniſterio verbi in
ſtātes erimus. Et placuit ſermo corā oī
multitudine. Et elegerunt ſtephanum vi
rum plenū fide ⁊ ſpūſctō: ⁊ philippū ⁊
prochoꝝ ⁊ nicanorē ⁊ timonē ⁊ parmenā
et nicolaum aduenā antiochenum. Hos
s.i.d. ſtatuerūt anī ꝯſpectū aploꝝ: ⁊ orātes im-
poſuerunt eis man⁹. Et ꝟbū dñi creſce
bat: ⁊ multiplicabat̄ numer⁹ diſcipuloꝝ
in hieruſalem valde. Multa etiā turba ſacer
dotum obediebat fidei. Stephanus aūt C
plenus grā ⁊ fortitudine faciebat pdigia
⁊ ſigna magna in pplō. Surrexerunt au
tē qdā de ſynagoga q appellabat̄ liberti-
noꝝ: ⁊ cyreneñſium: ⁊ alexādrinoꝝ: et eoꝝ
qui erāt a cilicia et aſia diſputātes cum
ſtephano: et nō poterāt reſiſtere ſapiētie
et ſpūi q loquebat̄. Tunc ſubmiſerunt vi I.7.a.
ros qui dicerēt ſe audiuiſſe eum dicentē
ꝟba blaſphemie in moyſen et deum. Cō
mouerunt itaq; plebem ⁊ ſeniores et ſcri
bas: et cōcurrētes rapuerunt eū: et addu
xerunt in cōciliū et ſtatuerūt falſos teſtes
qui dicerēt. ✠ Hō iſte nō ceſſat loqui ꝟba Alr̄ ꝑ dicē
aduerſus locum ſctm̄ et legē. Audiuim⁹ tes.
eū eum dicentē: qm̄ ihs nazaren⁹ hic de D
ſtruet locum iſtum: et mutabit traditio-
nes qs tradidit nobis moyſes. Et intuen
tes eum oēs qui ſedebant in concilio vide
runt faciem eius tanq̄ faciem angeli. Di-
xit autem princeps ſacerdotum: ſi hec ita
ſe haberent. Qui ait.

¶ C.S. Rñdit ſtephanus iudeis: de quibus accu
ſatus fuit: oñdens rebellionē iudeoꝝ contra
deum: ⁊ ponitur lapidatio ſtephani iniuſta ac ei⁹
patientia perfecta. Capitulū.vii.

VIri fratres et pres au- A
dite. De⁹ glie apparuit
pri nro abrae cum eēt
in meſopotamia priuſq̄
moraret̄ in charram: ⁊
dixit ad illū. Exi de ter gene.12.a.
ra tua ⁊ de cognatione
tua: ⁊ veni in terrā quā
mōſtrauero tibi. Tūc exiit de terra chal
deoꝝ: ⁊ habitauit in charrā. Et inde
poſt q̄ mortuus eſt pr ei⁹ trāſtulit illū in
terrā iſtā: in q nunc vos habitat̄. Et nō
dedit illi hereditatē in ea: nec paſſum pe
dis: ſed repromiſit dare illi eā in poſſeſ-
ſionē et ſemini ei⁹ poſt ipm: cū nō hēt fi
lium. Locut⁹ eſt aūt ei de⁹: q erit ſemē
tuum accola in terra aliena: et ſeruituti gene.15.c.
eos ſubiicient: ⁊ male tractabūt eos ānis
quadringentis triginta: et gētem cui ſer
uierint: iudicabo ego: dicit dñs. Et poſt
hec exibunt et ſeruient mihi in loco iſto.
Et dedit illi teſtamentum circunciſionis
et ſic genuit iſaac: et circuncidit eum die
octauo: et iſaac iacob: ⁊ iacob duodecim
patriarchas. Et patriarche emulantes
ioſeph vendiderunt in egyptū: ⁊ erat de⁹ B
cum eo: et eripuit eum ex oīb⁹ tribulatiōi gene.37.f.
bus eius: et dedit ei grām ⁊ ſapientiā in Sap.10.c.

cōſpectu pharaonis regis egypti: et con
ſtituit eū ppoſitū ſup egyptū et ſup oēm
domū ſuā. Uenit autē fames in vniuer-
ſaʒ egyptū ⁊ chanaā: ⁊ tribulatio magna
Gen.42.a. et nō inueniebāt cibos pr̄es nr̄i. Cū au-
diſſet autē iacob eſſe frumentum in egy-
pto: miſit pr̄es noſtros primum. Et in ſe
cundo cognit⁹ eſt ioſeph a fratrib⁹ ſuis
⁊ manifeſtatum eſt pharoni genus eius
Gen.45.f. Mittēs autē ioſeph accerſiuit iacob pa-
trem ſuum: et oēm cognationē ſuam in
Gen.46.b aīabus ſeptuagintaqnq;. Et deſcendit
iacob in egyptum: et defunctus eſt ipſe et
patres nr̄i. Et tranſlati ſunt in ſichem: ⁊
poſiti ſunt in ſepulchro: qđ emit abraam
c pcio argenti a filijs emor filij ſichē. Cuʒ
autē appropinqret tps pmiſſiōis quam
confeſſus erat deus abrae: creuit ppls ⁊
multiplicatus eſt in egypto: quoaduſq;
ſurrexit alius rex in egypto q nō ſciebat
Exo.1.b. ioſeph. Hic circumueniēs genus nr̄m: af
Exo.2.a. flixit patres nr̄os: vt exponerent infan-
tes ſuos ne viuificarent̄. Eodē tpe nat⁹
eſt moyſes: ⁊ fuit grat⁹ deo: q nutrit⁹ eſt
trib⁹ menſib⁹ in domo patris ſui. Expo-
ſito autē illo ſuſtulit eum filia pharaonis
Iuſtin.17.c et nutriuit eum ſibi in filiū. Et erudit⁹ ē
et de mens moyſes oī ſapientia egyptioꝝ: et erat po-
ſa. tens in v̄bis et in opibus ſuis. Cū autē
impleret̄ ei quadraginta annoꝝ tps: aſcen
dit in cor eius vt viſitaret fratres ſuos fi
Ibidē.2.b. lios iſrl̄. Et cum vidiſſet quendā iniuriā
patientē: vindicauit illū: ⁊ fecit vltionem
ei q iniuriā ſuſtinebat: percuſſo egyptio.
Exiſtimabat autē intelligere fratres: qm̄
de⁹ p manū ipſi⁹ daret ſalutē illis. At illi
non intellexerunt. Seqnti v̄o die appa-
ruit illis litigātib⁹: et recōciliabat eos in
d pace: dicēs. Uiri fratres eſtis: vt qd noce
tis alterutrum. Qui autem iniuriā facie
bat pximo repulit eū dicēs. Quis te cōſti
tuit principē ⁊ iudicem ſup nos. Nunqd
interficere me tu vis: quemadmodum in
terfeciſti heri egyptiū. Fugit autem moy
ſes in verbo iſto: ⁊ fact⁹ eſt aduena in ter
ra madiā: vbi generauit filios duos. Et
Exo.2.c. expletis annis quadraginta: apparuit
Luc.20.b. illi in deſerto mōtis ſina angelus in igne
flāme rubi. Moyſes autem vidēs admi-
ratus eſt viſum. Et accedēte illo vt cōſide
raret: facta eſt ad euʒ vox dn̄i dicēs. Ego
ſum deus patrum tuorū: deus abraam:
deus iſaac: et deus iacob. Tremefactus
autē moyſes nō audebat cōſiderare. Dixit
Exo.3.b. autem illi dn̄s. Solue calciamentum pe
Io.ue.5. dum tuoꝝ: locus enim in quo ſtas: terra

ſancta eſt. Uidens vidi afflictionem po- e
puli mei qui eſt in egypto: et gemitū eoꝝ
audiui et deſcendi liberare eos. Et nunc
veni: et mittā te in egyptum. Hunc moy
ſem quē negauerunt dicentes q̄s te cōſti
tuit principē ⁊ iudicē: hunc de⁹ pncipem
et redēptorē miſit cum manu angeli quī
apparuit illi in rubo. Hic eduxit illos: fa
ciēs pdigia ⁊ ſigna in terra egypti ⁊ in ru
bro mari: ⁊ in deſerto annis q̄draginta.
Hic eſt moyſes q dixit filijs iſrl̄. Prophe
tā ſuſcitabit vobis de⁹ de fratribus vr̄is:
tanq̄ me: ipm audietis. Hic eſt qui fuit in Deut.18.c
eccleſia in ſolitudine cum angelo qui lo 3.9.b.
quebatur ei in mōte ſina: et cū patribus
nr̄is qui accepit v̄ba vite dare nobis. Cui
noluerunt obedire patres vr̄i: ſed repule
runt: et auerſi ſunt cordibus ſuis in egy-
ptuʒ dicentes ad aarō. Fac nobis deos q Exo.32.a.
pcedant nos. Moyſi eīn huic qui eduxit
nos de terra egypti neſcimus quid factū
ſit ei. Et vitulum fecerunt in diebus illis
et obtulerunt hoſtiaʒ ſimulachro: et leta
bant̄ in opib⁹ manuum ſuaꝝ. Cōuertit
autē deus ⁊ tradidit eos ſuire militie ce
li: ſicut ſcriptum eſt in libro pphetarum.
Nunquid victimas aut hoſtias obtuliſtis
mihi annis q̄draginta in deſerto domus
iſrl̄. Et ſuſcepiſtis tabernaculū moloch Amos.5.g
et ſidus dei veſtri remphā: figuras q̄s feci
ſtis adorare eas: et trāſferā vos trans ba f
bylonem. Tabernaculuʒ teſtimonij fuit
cum patribus noſtris in deſerto: ſicut di
ſpoſuit illis de⁹ loq̄ns ad moyſen: vt face
ret illō ſm formā quā viderat. Qđ et in Exo.25.b.
duxerunt ſuſcipientes patres noſtri cuʒ Hebr.8.b.
ieſu in poſſeſſionem gentium q̄s expulit
deus a facie patrum noſtroꝝ vſq; in die
bus dd q inuenit gratiā an̄ deum et petijt
vt inueniret tabernaculū deo iacob. Sa
lomō autem edificauit illi domum. Sed
non excelſus in manufactis habitat: ſi-
cut per pphetam dicit. Celum mihi ſe-
des eſt: terra aūt ſcabellum pedum meo
rum. Quā domū edificabitis mihi: dicit Eſa.66.a.
dn̄s aut quis locus requietiōis mee eſt.
Nōne manus mea fecit hec oīa. Dura
ceruice et incircuncifis cordibus et auri
bus vos ſemper ſpiritui ſancto reſtitiſtis:
ſicut patres veſtri ita et vos. Queʒ pphe
taꝝ nō ſunt pſecuti patres veſtri. Et oc-
ciderunt eos qui pnunciabant de aduen g
tu iuſti cuius vos nūc pditores et homi
cide fuiſtis qui accepiſtis legē in diſpoſi
tionē angeloꝝ et nō cuſtodiſtis. Audien 3.c.k.
tes autē hec diſſecabant̄ cordibus ſuis

⁊ ſtridebãt dẽtib⁹ in eũ. Cũ aũt eẽt plen⁹
ſpũſctõ: intẽdẽs in celũ vidit gl'iam dei: ⁊
ieſum ſtãtem a dextris v̄tutis dei. Et ait. Ec
ce video celos aptos ⁊ filiũ hoĩs ſtãtẽ a
dextris v̄tut' dei. Exclamãtes aũt voce
magna ꝯtinuerũt aures ſuas: ⁊ impetũ fe-
4.reg.21.b cerũt vnanimiter in eũ. Et eijciẽtes eũ ex
ciuitatẽ lapidabãt: ⁊ teſtes depoſuerunt
veſtimẽta ſua ſec⁹ pedes adoleſcentis q̃
vocabat̃ ſaulus. Et lapidabãt ſtephanũ
inuocãtẽ ⁊ dicentẽ. Dñe ieſu ſuſcipe ſpm̃
meũ. Poſitis aũt genibus clamauit voce
magna: dicens. Dñe ne ſtatuas illis hoc
peccatum: q2 neſciunt quid faciunt. Et
cum hoc dixiſſet: obdormiuit in dño.

¶ C.S. Poſt ſepulturam ſtephani ponitur pre-
dicatio philippi tam in ſamaria q̃ in etiopia q̃ in
terra maritima: ⁊ interponit̃ miſſio ſpũſcti in
gẽtiles: cũ increpatiõe ſimonis magi. Cap. viij.

A S Aulus aũt erat cõſen-
tiens neci ei⁹. Facta eſt
aũt in illa die ꝑſecutio
magna in eccl'ia q̃ erat
hieroſolymis: et omes
diſpſi ſunt p̱ regiones
iudee ⁊ ſamarie: preter
aplos. Curauerunt aũ
tẽ ſtephanũ viri timorati ⁊ fecerunt plan
ctum magnum ſup eũ. Saulus autẽ de
vaſtabat eccl'iam p̱ domos intrãs: ⁊ tra-
hẽs viros ac mulieres tradebat in cuſto-
diam. Igit̃ q̃ diſpſi erant: ptranſibãt euã
J.9.a. gelizantes verbũ dei. Philippus aũt de
ſcendens in ciuitatem ſamarie p̄dicabat
illis xp̄m. Intendebant aũt turbe his q̃ a
philippo dicebant̃ vnanimiter audiẽtes
B ⁊ videntes ſigna q̃ faciebat. Multi em̃ eo
rum q̃ habebãt ſpũs immundos: clamã
tes voce magna exibant. Multi aũt para
lytici ⁊ claudi curati ſunt. Factum eſt er
go gaudiũ magnum in illa ciuitate. Vir
autẽ quid. ĩ noĩe ſimõ qui añ fuerat in ci
uitate magus ſeducẽs gentẽ ſamarie: di
cens ſe eſſe aliquẽ magnũ: cui auſculta
bant oẽs a minimo vſq ad maximũ: di-
centes. Hic eſt virt⁹ dei q̃ vocat̃ magna.
Attendebat autem eum ꝓpter qđ multo
tpe magicis ſuis dementaſſet eos. Cum
v̄o credidiſſent philippo euãgelizanti de
regno dei: in noĩe ieſu xp̄i baptizabant̃ vi
C ri ac mulieres. Tunc ſimõ ⁊ ip̄e credidit:
⁊ cum baptizat⁹ eſſet adherebat philip-
po. Videns etiã ſigna ⁊ virtutes maximas
fieri: ſtupens admirabat̃. Cũ aũt audiſ-
ſent apl'i q̃ erãt in hieroſolymis: q2 rece-
piſſet ſamaria v̄bũ dei: miſerunt ad eos
petrum ⁊ iohãnẽ. Qui cũ veniſſent orauẽ
runt p̱ ipſis vt acciperent ſpm̃ſctm̃. Nõ-
D dum em̃ in quẽq illorũ venerat: ſed bapti
zati tm̃ erãt in noĩe dñi ieſu. Tunc impo
nebãt manus ſup illos: ⁊ accipiebãt ſpm̃
ſctm̃. Cũ vidiſſet aũt ſimõ: q2 p̱ impoſitio De electio-
nẽ manus aploꝝ dareť ſpũſſctũs: obtu- cus nouo.
lit eis pecuniã: dicens. Date ⁊ mihi hanc De cõſtãti
ptãtem: vt cuicunq impoſuero man⁹ ac ſtin. 9. cõ
cipiat ſpm̃ſctm̃. Petrus autẽ dixit ad eũ. ſunt tibi.
Pecunia tua tecum ſit in pditionem: qm̃ De paterni
donum dei exiſtimaſti pecunia poſſideri. tam.c. et ſ
Non eſt em̃ tibi pars neq ſors in ſmone cõſilium.
iſto. Cor em̃ tuũ nõ eſt rectum corã deo
Penitẽ itaq age ab hac nequitia tua: et
roga deum ſi forte remittat̃ tibi hec cogi
tatio cordis tui. In felle ei amaritudinis
⁊ obligatione iniq̃tatis video te eſſe. Rñ-
dens autem ſimõ: dixit. Precamini vos
p̱ me ad dñm: vt nihil veniat ſup me ho
rum q̃ dixiſtis. Et illi quidẽ teſtificati et lo E
cuti verbum dñi redibant hieroſolymã:
⁊ multis regionibus ſamaritanoꝝ euãge
lizabant. Angelus aũt dñi locutus eſt ad
philippum: dicẽs. Surge ⁊ vade ꝯ meri
dianum ad viam q̃ deſcẽdit ab hiernſm in
gazam: hec eſt deſerta. Et ſurgẽs abijt: ⁊ ec
ce vir ethiops eunuchus potens cãdacis
cis regine ethiopũ: q̃ erat ſup oẽs gazas
eius venerat adorare in hiernſm: ⁊ reuerte
bat̃ ſedens ſupra currum ſuum: legenſq
eſaiã ꝓphetã. Dixit autẽ ſpũs philippo.
Accede ⁊ adiunge te ad currum iſtũ. Ac-
currẽs autem philipp⁹: audiuit eũ legen
tẽ eſaiã ꝓphetam: ⁊ dixit. Putaſne intelli- F
gis q̃ legis. Qui ait. Et quõ poſſum ſi nõ
aliquis oñderit mihi? Rogauitq philip-
pum vt aſcẽderet ⁊ ſederet ſecum. Locus
autem ſcripture quem legebat erat hic. Eſa.53.et
Tanq̃ ouis ad occiſionẽ ductus eſt: ⁊ ſi alis +nd
cut agnus corã tõdente ſe ſine voce non mam.
aperuit os ſuum. In humilitate iudiciũ
ei⁹ ſublatum eſt. Gñationẽ ei⁹ q̃s enarra
bit? Qm̃ tolleť de terra vita eius. Rñdẽs
autẽ eunuch⁹: dixit philippo. Obſecro te
de quo ꝓpheta dicit hoc? de ſe: an de alio
aliq̃: aperiens aũt philippus os ſuum: et
incipiens a ſcriptura iſta: euangelizauit
illi ieſum. Et dum irent p̱ viã venerunt ad
quãdã aquã. Et ait eunuch⁹. Ecce aqua
Quis phibet me baptizari? Dixit autem
philippus. Si credis ex toto corde: licet. G
Et reſpondens ait. Credo filium dei eſſe J.10.a
ieſum chriſtum. Et iuſſit ſtare currum.
Et deſcenderunt vterq in aquam phi-
lippus et eunuchus: et baptizauit eum.

Cũ aũt aſcẽdiſſet de aq̃: ſpũs dñi rapuit
philippũ: ⁊ amplius nõ vidit eũ eunuchus.
Ibat eñi p viã ſuã gaudẽs. Philippus aũt
inuẽtus eſt in azoto: ⁊ ptrãſiẽs euãgeliza-
bat ciuitatibus cũctis donec vẽiret ceſareã.

¶ C.S. ponitur ſauli cõuerſio miraculoſa: cũ
eius baptiſmali regeneratiõe: qui predicans chri
ſtum perſecutionem patitur: ⁊ ponuntur duo mi
racula petri.

Capitulum. ix.

a S Aulus autẽ adhuc ſpi
rãs minarũ et cedis in
diſcipulos dñi acceſſit
ad principẽ ſacerdotũ:
et petijt ab eo ep̃las in
damaſcum ad ſynago-
gas: vt ſi quos inueniſ
ſet huius vie viros ac
mulieres: victos pduceret in hierl'm. Et
cũ iter faceret: ↄtigit vt appropinquaret
damaſco. Et ſubito circũfulſit eũ lux de
celo. Et cadẽs in terrã audiuit vocem di-
centẽ ſibi. Saule: ſaule qd me pſeq̃ris?
Qui dixit. Quis es dñe? At ille. Ego ſum
ieſus quẽ tu pſequeris. Durũ ẽ tibi ↄtra
ſtimulum calcitrare. Et tremens ac ſtu-
pens dixit. Domine qd me vis facere? Et
dñs ad eũ. Surge et ingredere ciuitatẽ
b et ibi dicet tibi: qd te oporteat facere. Vi
ri aũt illi q̃ comitabant cũ illo: ſtabant
ſtupefacti: audiẽtes quidẽ vocẽ: neminẽ
aũt vidẽtes. Surrexit aũt ſaulus de ter-
ra: apertiſq; oculis nihil videbat. Ad ma
nus aũt illũ trahẽtes: introduxerũt dama
ſcũ. Et erat tribus diebus nõ videns: ⁊ non
mãducauit neq; bibit. Erat aũt quidam
diſcipulus damaſci: noĩe ananias. Et di-
xit ad illũ in viſu dñs. Anania. At ille ait
Ecce ego dñe. Et dñs ad eũ. Surge ⁊ va
de in vicũ qui vocat rectus: ⁊ quere i do
mo iude ſaulũ noĩe tharſenſem: ecce eñi
orat. Et vidit virũ ananiã noĩe introeun
tem ⁊ imponentem ſibi manus: vt viſum
c recipiat. Rñdit aũt ananias. Dñe audiui
a multis de viro hoc quanta mala fecerit
ſctis tuis in hierl'm. Et hic poteſtatẽ hʒ a
principibus ſacerdotum alligandi oẽs q̃
inuocant nomẽ tuũ. Dixit aũt ad eũ dñs
Vade qñ vas electionis eſt mihi iſte: vt
portet nomen meum corã gentibus ⁊ re
gibus ⁊ filijs iſrael. Ego eñi oſtendam illi:
quanta oporteat eũ p noĩe meo pati. Et
abijt ananias: ⁊ introiuit in domũ: ⁊ im-
ponẽs ei manus dixit. Saule frater: dñs
ieſus miſit me: qui apparuit tibi in via
qua veniebas: vt videas et implearis ſpi
ritu ſancto. Et cõfeſtim ceciderũt ab ocu

lis eius tanq̃ ſquame: ⁊ viſum recepit. Et
ſurgens baptizatus eſt: ⁊ cũ accepiſſet ci
bum cõfortatus eſt. Fuit aũt cum diſcipu
lis qui erant damaſci p dies aliquot. Et
cõtinuo ingreſſus in ſynagogas predica-
bat ieſum: qñ hic eſt filius dei. Stupebant — b
aũt oẽs q̃ eũ audiebãt: ⁊ dicebant. Nõne
hic eſt qui expugnabat in hierl'm eos qui
inuocabãt nomẽ iſtud? Et huc ad hoc ve
nit: vt vinctos illos duceret ad principes
ſacerdotũ. Saulus aũt multomagis cõ-
ualeſcebat et cõfundebat iudeos qui ha-
bitabant damaſci: affirmans qñ hic eſt
xp̃s. Cũ aũt implerent dies multi ↄſiliũ
fecerũt in vnũ iudei vt eũ interficerent.
Nota aũt facte ſunt ſaulo inſidie eorũ. Cu
ſtodiebant autẽ ⁊ portas die ac nocte: vt
eũ interficerẽt. Accipiẽtes aũt eum diſci
puli eius nocte p murũ dimiſerunt eũ: ſub — c
mittẽtes in ſporta. Cum autẽ veniſſet in
hierl'm: tẽtabat ſe iungere diſcipulis: et — ii. cor. xi. d
oẽs timebãt eum: nõ credẽtes q̃ eſſet di-
ſcipulus. Barnabas aũt apprehẽſum illũ
duxit ad ap̃los ⁊ narrauit illis quõ i via
vidiſſet dñm: ⁊ q̃ locutus eſt ei: ⁊ quõ in
damaſco fiducialiter egerit in nomine ie-
ſu. Et erat cũ illis intrãs et exiẽs i hieru-
ſalẽ: fiducialiter agẽs in noĩe dñi. Loque
bat quoq; gẽtibus: ⁊ diſputabat cum gre-
cis. Illi aũt querebãt occidere eũ. Quod cũ
cognouiſſent frẽs: deduxerũt eũ ceſareã
⁊ dimiſerũt tharſum. Eccl'ia qdẽ p totam
iudeam ⁊ galileam ⁊ ſamariã habebat pa
cem: ⁊ edificabat ambulãs i timore dñi:
et cõſolatione ſcti ſpiritus replebat. Fa- — e
ctum eſt autem vt petrus dum trãſiret vni
uerſos: deueniret ad ſctõs q̃ habitabant
lydde. Inuenit autem ibi hoĩem quẽdam — f
noĩe eneã ab ãnis octo iacẽtẽ i grabato:
q̃ erat paraliticus. Et ait illi petrus. Enea
ſanet te dñs ieſus xp̃s ſurge ⁊ ſterne tibi
Et continuo ſurrexit. Et viderũt eum oẽs
qui habitabant lydde ⁊ ſarone qui cõuer
ſi ſunt ad dñm. In ioppe autẽ fuit q̃dam
diſcipula noĩe thabita: q̃ interpretata di-
citur dorchas hec erat plena operibus bo
nis et elemoſynis quas faciebat. Factum
eſt autẽ diebus illis: vt infirmata moreret — g
Quã cũ lauiſſent poſuerũt eã in cenaculo
Cum autem prope eſſet lydda ab ioppe
diſcipuli audientes: quia petrus eſſet in
ea miſerunt duos viros ad eum: rogãtes
Ne pigriteris venire vſq; ad nos. Exur-
gens autem petrus venit cũ illis. Et cũ
aduenitſſet: duxerunt illum in cenaculum
et circumſteterunt illum omnes vidue flẽ

des ⁊ oſtendētes ei tunicas ⁊ veſtes quas
faciebat illis dorcas. Eiectis autem om
nibus foras: petrus ponēs genua orauit
⁊ cōuerſus ad corpus: dixit. Thabita ſur
ge. At illa aperuit oculos: ⁊ viſo petro re
1.q.cap.te- ſedit. Dans autem illi manum: erexit eā.
neamus. Et cū vocaſſet ſanctos ⁊ viduas: aſſigna
c.1.q.3.c. uit eam viuā. Non autem factū ē ꝑ vni
petrus. uerſam ioppē: ⁊ crediderūt multi i dño.
Factū eſt aūt vt dies multos moraret in
ioppe apud ſimonem quēdam coriariū.
¶ C.X. Videt angelum cornelius: qui mittēs ad
petrū viſionē de celo habētem: ab eo cōuertitur
⁊ deſcendit ſpiritus ſanctus in gentiles qui ⁊ bap
tizantur. Capitulum.x.
A Vir autē quidā erat i ceſa
rea noie corneli⁹: cētu
rio cohortis q̄ dr itali
ca religioſus ⁊ timens
deū cum oī domo ſua
faciēs elemoſinas mul
tas plebi: ⁊ deprecās deū
ſemꝑ. Is vidit in viſu
manifeſte quaſi hora diei nona angelum
dei introeuntem ad ſe: ⁊ dicentē ſibi. Cor
neli. At ille intuens eū: timore correptus
dixit. Quis es domine? Dixit autem illi.
Tob.12.c. Orationes tue ⁊ elemoſine tue aſcende
Diſtin.86. rūt in memoriā in conſpectu dei. Et nūc
c.deinde.in mitte viros in ioppē: ⁊ accerſi ſimonē quē
fine. dā: qui cognominatur petrus: hic hoſpi
De cōſe.di. tatur apud ſimonē quēdā coriariū: cuius
4.c.non du eſt dom⁹ iuxta mare. Hic dicet tibi: qd te
bito. oporteat facere. Et cū diſceſſiſſet āgelus
J.11.a. qui loq̄bat illi vocauit duos domeſticos
ſuos ⁊ militem metuētē dñm ex his q̄ illi
parebāt. Quibus cū narraſſet oia miſit il
los in ioppē. Poſtera aūt die iter illis fa
cientib⁹ ⁊ appropinquantib⁹ ciuitati aſcē
dit petr⁹ i ſuperiora: vt oraret circa horā
B ſextā. Et cū eſuriret voluit guſtare. Parā
tibus autem illis: cecidit ſuꝑ eū mētis ex
ceſſus. Et vidit celū apertū: ⁊ deſcendēs
quoddā vas velut lintheum magnū quat
tuor initijs ſubmitti de celo in terram: in
quo erant oia quadrupedia ⁊ ſerpētia ter
re ⁊ volatilia celi. Et facta eſt vox ad eum
Surge petre: occide ⁊ manduca. Ait autē
petr⁹. Abſit dñe. Qr nunq̄ mīducaui oē
cōe ⁊ imūdū. Et vox iterū ſcđo ad eū qđ
de⁹ purificauit: tu cōe ne dixeris. hoc aūt
factū ē ꝑ ter. Et ſtatī receptū ē vas i celū.
Et dū intra ſe heſitaret petr⁹ q̄dnā eēt vi
C ſio quā vidiſſet: ecce viri qui miſſi erant a
cornelio iq̄rētes domū ſimonis aſtiterūt
ad ianuā. Et cū vocaſſent īterrogabāt: ſi
ſimō q̄ cognominat petrus illic haberet
hoſpitiū. Petro aūtē cogitāte de viſiōe: di
xit ſpūs ei. Ecce viri tres q̄rūt te. Sur
ge itaq̄ ⁊ deſcende ⁊ vade cū eis: nihil du
bitans: qr ego miſi illos. Deſcēdēs aūt pe
trus ad viros: dixit. Ecce ego ſum quem
queritis. Que cauſa eſt ꝓpter quam veni
ſtis? Qui dixerūt Corneli⁹ cēturio vir iu D
ſtus ⁊ timens deū ⁊ teſtimonium hñs ab
vniuerſa gēte iudeorū: rñſum accepit ab
angelo ſancto accerſiri te i domū ſuam ⁊
audire verba abs te. Introducens ergo Luce.2.d.
eos recepit hoſpitio. Sequenti autē die
ſurgēs ꝓfect⁹ ē cū illis: ⁊ quidā ex fratri
b⁹ ab ioppe comitati ſunt eū. Altera aūt
die introiuit ceſareā. Corneli⁹ vero expe
ctabat illos: conuocatis cognatis ſuis et
neceſſarijs amicis. Et factum eſt cum in
troiſſet petr⁹: obui⁹ venit ei corneli⁹: ⁊ ꝓ
cidēs ad pedes ei⁹ adorauit eū. Petrus
vero eleuauit eū dicēs. Surge ⁊ ego ipſe
hō ſum. Et loquēs cū illo intrauit: ⁊ inue
nit multos q̄ cōuenerāt. Dixitq̄ ad illos.
Vos ſcitis quomō abominatū ſit viro iu
deo coniūgi aut accedere ad alienigenā.
Sed mihi oſtēdit de⁹ neminē cōmunē aut
imūdū dicere hoiem ꝓpter qđ ſine dubita E
tiōe veni accerſit⁹. Interrogo ergo quam
ob cauſam accerſitis me? Et corneli⁹ ait
A nudiuſquarta die vſq̄ ad hanc horam
orās erā hora nona i domo mea: ⁊ ecce
vir ſtetit añ me i veſte cādida: et ait. Cor
neli: exaudita eſt orō tua ⁊ elemoſyne tue
cōmemorate ſunt i cōſpectu dei. Mitte er
go in ioppē ⁊ accerſi ſimonē q̄ cognomi
nat petr⁹: hic hoſpitat i domo ſimonis
coriarij iuxta mare. Cōfeſti ergo miſi ad
te: tu bene feciſti veniēdo. Nūc ergo oēs
nos i cōſpectu tuo aſſum⁹ audire oia q̄cū
q̄ tibi p̄cepta ſunt a dño. Aperiēs aūt pe
tr⁹ os ſuū dixit. In veritate cōperi: qm non
eſt ꝑſonarū acceptor de⁹: ſ; i oī gente q̄ ti Ro.2.b.
met eū ⁊ opat iuſticiā: accept⁹ ē illi. Ver Ephe.6.b.
bū miſit de⁹ filijs iſrl: ānuncians pacē ꝑ Colo.3.d.
ieſum xp̄m: hic ē oīm dñs. Vos ſcitis qđ F
fctū eſt verbū ꝑ vniuerſā iudeā. Incipiēs de facrat
eñ a galilea poſt baptiſmū qđ p̄dicauit ctio.c4.vi
iohānes ieſum a nazareth: quō vnxit de⁹ co.
ſpirituſctō ⁊ virtute: qui ptrāſijt bñfaciē
do ⁊ ſanādo oēs oppreſſos a dyabolo: qm
de⁹ erat cū illo. Et nos teſtes ſum⁹ oīm
q̄ fecit i regiōe iudeorū ⁊ hierlm: quem oc J.1.a.
ciderunt ſuſpendētes in ligno. Hūc deus
ſuſcitauit tertia die: et dedit eum manife J.2.c.
ſtum fieri nō oī ꝑplo: ſ; teſtibus p̄ordina
tis a deo nobis: qui māducauim⁹ et bibi

mus cum illo poſtq̄ reſurrexit a mortuis. ſup eos ſicut ⁊ in nos i initio. Recordat⁹ Joel. 2. c
Et pcepit nobis pdicare pplo ⁊ teſtifica-
ri: q2 ipſe eſt q̄ cōſtitut⁹ eſt a deo iudex vi-
uoꝝ ⁊ mortuoꝝ. Huic oēs pphete teſti-
B moniū phibent remiſſionē pctōꝝ accipe-
re p nomen ei⁹ oēs q̄ credunt in eum.
Adhuc loquente petro verba hec: cecidit
ſpiritusſanct⁹ ſup oēs q̄ audiebāt ver-
bum. Et obſtupuerunt ex circūciſiōe fide-
De bap. 4. les q̄ venerāt cū petro q2 ⁊ i natiōes grā
ſpūſcti effuſa ē. Audiebāt ei illos loq̄n-
tes linguis: ⁊ magnificātes deum. Tūc
r̄ndit petr⁹. Nunq̄d aquā q̄s phibere pt
vt nō baptizenť hi q̄ ſpūſctm acceperūt
ſicut ⁊ nos? Et iuſſit eos baptizari in no-
mine ieſu xpi. Tunc rogauerunt eum vt
maneret apud eos aliquot dieb⁹.

¶ C. S. Diſceptāt iudei aduerſus petrū: q2 ad in-
circūciſos ſe cōuertit atq; diſpg... diſcipuli
ad predicādū gētibus: ⁊ predicit agabus famem
in vniuerſo orbe. Capitulum. xi.

A Audierūt autem apl'i ⁊
fratres q̄ erāt in iudea
qm̄ et gentes receperūt
v̄bū dei. Cum autem
aſcendiſſet petrus hie-
roſolymā diſceptabāt
aduerſus illum q̄ erāt
ex circūciſiōe: dicētes.
Quare introiſti ad viros pputiū hn̄tes ⁊
Act. 10. a. mādūcaſti cum illis. Incipiens autē pe-
petrus po-teſtatem. trus exponebat illis ordinem dicēs. Ego
erā in ciuitate ioppe orās ⁊ vidi i exceſſu
mentis mee viſionē deſcendēs vas quod-
dā velut linteum magnū quattuor ini-
tiis ſubmitti: de celo et venit vſq; ad me.
In qd̄ intuens cōſiderabā ⁊ vidi quadru-
pedia terre ⁊ beſtias ⁊ reptilia et volatilia
celi. Audiui autē ⁊ vocem dicentē mihi
B Surge petre occide ⁊ māduca. Dixi au-
tem: nequaq̄ dn̄e: q2 cōe aut immundum
nūq̄ introiuit in os meū. R̄ndit autem
vox ſcd'o de celo. Que deus mundauit tu
ne cōe dixeris. Hoc autem factū eſt p ter:
⁊ recepta ſunt oīa rurſum i celū. Et ecce
viri tres cōfeſtim aſtiterūt in domo in q̄
erā miſſi a ceſarea ad me. Dixit autē ſpi-
rit⁹ mihi vt irem cum illis nihil heſitās.
Venerunt autē mecum ⁊ ſex fratres iſti:
et ingreſſi ſumus in domū viri. Narrauit
autem nobis quō vidiſſet angelum in do-
mo ſua ſtātem ⁊ dicentem ſibi. Mitte in
ioppen: ⁊ accerſi ſimonē q̄ cognominať
petrus qui loqueť tibi verba in quib⁹ ſal-
Joel. 2. b. uus eris tu ⁊ vniuerſa domus tua. Cum
autē cepiſſem loq̄: cecidit ſpiritusſanct⁹

ſup eos ſicut ⁊ in nos i initio. Recordat⁹
ſum autem verbi dn̄i ſicut dicebat. Joh̄ā-
nes q̄dem baptizauit aq̄ vos aūt baptiza-
bimini ſpūſctō. Si ergo eādem grām de-
dit illis de⁹ ſicut ⁊ nobis q̄ credidim⁹ in
dn̄m ieſum xpm: ego q̄s erā q̄ poſſem pro-
hibere deū. His auditis tacuerūt: ⁊ glori-
ficauerūt deū: dicentes. Ergo ⁊ gentibus
pniam dedit deus ad vitā. Et illi quidem
qui diſpſi fuerāt a tribulatiōe q̄ facta fue-
rat ſub ſtephano: perambulauerunt vſq;
phenicem ⁊ cypꝛū ⁊ antiochiā: nemini lo-
quētes v̄bū: niſi ſolis iudeis. Erāt aūt q̄-
dam ex eis viri cyprij ⁊ cyrenei: qui cū in-
troiſſent antiochiā: loq̄banť ⁊ ad grecos
annūciantes dn̄m ieſum. Et erat man⁹
dn̄i cū eis: multuſq; nūerus credentium
cōuerſus eſt ad dn̄m. Peruenit aūt ſmo
ad aures eccl'ie q̄ erat hieroſolymis ſup D
iſtis. Et miſerūt barnabā vſq; ad antio-
chiam. Qui cū peruniſſet ⁊ vidiſſet grām
dei: gauiſus eſt ⁊ hortabať oēs in ppo-
ſito cordis pmanere in dn̄o: q2 erat vir bo-
nus et plenus ſpūſctō et fide et appoſita
eſt multa turba dn̄o. Profectus eſt autē
tharſum vt q̄reret ſaulū quem cum inue-
niſſet perduxit antiochiam. Et annū to-
tū cōuerſati ſunt in eccleſia: ⁊ docuerunt
turbam multam: ita vt cognominarenť
pmū antiochie diſcipuli chriſtiani. In
his aūt dieb⁹ ſupueneř ab hieroſolymis Infra. 21.
prophete antiochiam et ſurgens vnus ex
eis nomine agabus ſignificabat per ſpiri-
tum famem magnam futuram in vniuer-
ſo orbe terrarū que facta eſt ſub claudio.
Diſcipuli autem prout quiſq; habebat p-
poſuerunt in miniſterium mittere habi-
tantibus in iudea fratribus quod et fece-
runt mittentes ad ſeniores per manus
barnabe et ſauli.

¶ C. S. Petri perſecutio ab herode peragitur: ac
eiuſdem per angelum liberatio: cum punitione
herodis. Capitulum. xij.

A Odem autem tempore
miſit herodes rex ma-
nus vt affligeret quoſ-
dam de eccl'ia. Occidit
aūt iacobum fratrē io-
hānis gladio. Videns
autem quia placeret iu-
deis: appoſuit apphēde-
re et petrum. Erant autem dies azimo-
rum. Quem cū apprehendiſſet: miſit in
carcerem: tradenſq; quattuor quaternio-
nibus militum ad cuſtodiendum: volēs
poſt paſcha pducere eum populo. Et pe-

trus quidez ſeruabatũr in carcere: oratio
aũt fiebat ſine intermiſſione ab eccleſia
ad deum pro eo. Cuz aũt producturꝰ eẽ
eſſet herodes: in ipſa nocte erat petrus
dormiens inter duos milites vinctus ca
tenis duabus: ⁊ cuſtodes ante oſtiuz cu-
J.5.b. ſtodiebãt carcerem. Et ecce angelus dñi
J.16.e. aſtitit ⁊ lumẽ refulſit in habitaculo: per-
B cuſſoqȝ latere petri excitauit eum dicens
Surge velociter. Et ceciderũt cathene
de manibus eius. Dixit autẽ angelus ad
eum. Precigere ⁊ calcia te caligas tuas.
Et fecit ſic. Et dixit illi. Circũda tibi ve
ſtimentum tuuz ⁊ ſequere me. Et exiens
ſequebat eũ: ⁊ neſciebat ꝙ veruz eſſet ꝙ
fiebat per angelũ. Exiſtimabat aũt ſe vi-
ſuz videre. Trãſeũtes aũt primã ⁊ ſcdaz
cuſtodiã venerunt ad portaz ferreã q̃ du
cit ad ciuitatez: q̃ vltro aperta eſt eis. Et
exeũtes ꝓceſſerunt vicũ vnuz: ⁊ cõtinuo
diſceſſit angelus ab eo. Et petrus ad ſe
reuerſus dixit. Nũc ſcio vere ꝙ miſit dñs
angeluz ſuuz: et eripuit me de manu he-
rodis ⁊ de omĩ expectatiõe plebis iudeo-
rũ. Cõſiderãſqȝ venit ad domum marie
matris iohãnis: q̃ cognominatꝰ eſt mar
cus vbi erant multi ꝯgregati ⁊ orantes.
C Pulſante aũt eo ad oſtiũ ianue proceſſit
puella ad videndũ noĩe rhode. Et vt co-
gnouit vocẽ petri pre gaudio nõ aperuit
ianuã: ſed intro currens nunciauit ſtare
petrũ ante ianuã. At illi dixerunt ad eã.
J.26.f. Inſanis. Illa aũt affirmabat ſic ſe habe
re. Illi aũt dicebãt. Angelus eiꝰ eſt. Pe
trus aũt pſeuerabat pulſans. Cũ autem
apuiſſent oſtiũ: viderũt euz ⁊ obſtupueꝛt
Annuẽs aũt eis manu vt tacerẽt narra-
uit quõ dñs eduxiſſet eum de carcere. Di
xitqȝ. Nunciate iacobo ⁊ fratribꝰ hec. Et
egreſſus abijt in aliũ locũ. Facta autẽ die
erat nõ parua turbatio inter milites: q̃d-
nã factũ eſſet de petro. Herodes autẽ cũ
requiſiſſet eũ ⁊ nõ inueniſſet: inquiſitiõe
facta de cuſtodibꝰ iuſſit eos duci: deſcen
denſqȝ a iudea in ceſaream ibi cõmoratꝰ
D eſt. Erat aũt iratꝰ tyrijs ⁊ ſidonijs. At il
li vnanimes venerunt ad eum: ⁊ pſuaſo
blaſto qui erat ſuper cubiculuz regis po
ſtulabãt pacẽ: eo ꝙ alerent regiones eo
rum ab illo. Statuto aũt die herodes ve
ſtitus veſte regia ſedit ꝓ tribunali: ⁊ con
cionabaẽ ad eos. Pplz aũt acclamabat
dei voces ⁊ nõ hoĩs. Confeſtim autẽ per
cuſſit eum angelus dñi: eo ꝙ nõ dediſſet
honorẽ deo: ⁊ cõſumptꝰ a vermibꝰ expi-
rauit. Verbum autem domini creſcebat
et multiplicabaẽ. Barnabas aũt ⁊ ſaulꝰ
reuerſi ſunt ab hieroſolymis expleto mi-
niſterio: aſſumpto iohanne qui cognomi
natus eſt marcus.

¶ C. S. Deſcribit vocatio pauli ad aplatũ: cum
eiꝰ predicatiõe in cypro: ⁊ antiochia: cui iudei cõ
tradicũt iciãtes in eũ pſecutionẽ. Cap. xiij.

Erãt autẽ in eccleſia q̃
erat antiochie ꝓphe ⁊
doctores in quibꝰ bar-
nabas ⁊ ſimon: q̃ voca
baẽ niger: ⁊ luciꝰ cyre
nẽſis ⁊ manahẽ q̃ erat
herodis tetrarche col
lectaneꝰ et ſauliꝰ. Mi
niſtrãtibꝰ autez illis dño ⁊ ieiunãtibꝰ di-
xit illis ſpũſſanctus. Segregate mihi ſau Diſtin. 45.
lum ⁊ barnabã in opus ad qđ aſſumpſi c. ꝙ diuin.
eos. Tunc ieiunãtes ⁊ orãtes: imponentes
qȝ eis manus dimiſerunt illos. Et ipſi q̃
dem miſſi a ſpũſctõ abierunt ſeleuciã: et
inde nauigauerunt cyprũ. Et cuz veniſ-
ſent ſalaminã ꝑdicabãt verbũ dei in ſyna-
gogis iudeoꝝ. Habebãt autẽ ⁊ iohãnem
in miniſterio. Et cuz perãbulaſſent vni-
uerſam inſulã vſqȝ ad paphũ: inuenerunt
quẽdã virum magnuz pſeudo ꝓphetam iu
deuz: cui nomen erat bariehu: q̃ erat cum
procõſule ſergio paulo viro prudẽte. Hic B
accerſitis barnaba et paulo deſiderabat Diſtin. 45.
audire ṽbũ dei. Reſiſtebat aũt illis eli- c. cũ hoĩe.
mas magus ſic eñ interꝑtaẽ nomen eiꝰ in fine.
querens auertere ꝓconſulẽ a fide. Sau-
lus autẽ q̃ ⁊ paulus repletꝰ ſpũſctõ intu 21. q. 4. c.
ens in eum dixit. O plene oĩ dolo ⁊ omni ꝙ ſpõ. in fi
fallacia fili diaboli inimice oĩs iuſticie: ne.
nõ deſinis ſubuertere vias dñi rectas. Et
nũc ecce manꝰ dñi ſuper te: ⁊ eris cecus
nõ videns ſolẽ vſqȝ ad tp̃s. Et cõfeſtim ce
cidit in eum caligo ⁊ tenebre: ⁊ circuiens
querebat qui ei manuz daret. Tunc pro-
cõſul cum vidiſſet factum credidit: admi
rãs ſuper doctrina dñi. Et cum a papho
nauigaſſet paulus ⁊ qui cũ eo erãt vene-
runt ꝑgen pãphilie. Iohãnes aũt diſce
dens ab eis: reuerſus eſt hieroſolymam.
Illi ṽo pertrãſeuntes ꝑgen veneꝛt antio-
chiã piſidie: ⁊ ingreſſi ſynagogã die ſab-
batoꝝ ſedeꝛt. Poſt lectionez aũt legis et C
ꝓphaꝝ miſeꝛt pricipes ſynagoge ad eos
dicẽtes. Viri fratres ſi q̃s eſt in vobis ſer
mo exhortatiõis ad plebẽ dicite. Surgẽs
autem paulus ⁊ manu ſilentiũ indicens
ait. Viri iſraelite et qui timetis deum au-
dite. Deus plebis iſrael elegit patres no-
ſtros: ⁊ plebem exaltauit cũ eſſent incole

In terrā egypti: ⁊ in brachio excelſo edu-
xit eos ex ea: ⁊ per quadragita ānoꝝ tēps
mores eorum ſuſtinuit in deſerto. Et de-
ſtruens gētes ſeptē in terra chanaā: ſor-
te diſtribuit eis terrā eoꝝ q̄ſi poſt q̄drin-
gentos ⁊ q̄nquaginta annos: ⁊ poſt hec
1.reg.3.a. dedit iudices vſq; ad ſamuel prophetam
Et exinde poſtulauerūt regē: ⁊ dedit illis
ſaul filiū cis virū de tribu beniamin: an-
b nis quadraginta. Et amoto illo ſuſcitauit
hepe.di.x. illis dauid regē: cui et teſtimoniū perhi-
c.vt cogno bens dixit. Inueni dauid filiū ieſſe virū
uerunt. ſm̄ cor meū: q̄ faciet omnes voluntates
1.reg.16.c. meas. Huius deus ex ſemine ſm̄ ꝓmiſſio
nem eduxit iſrael ſaluatorē ieſum p̄dicā
te iohāne an̄ faciē aduēt⁹ ei⁹ baptiſmum
Mar.1.a. penitētie oī ppl'o iſrl̄. Cū impleret autē
Iohā.1.b. iohānes curſum ſuum dicebat. Quē me
arbitramini eſſe nō ſum ego: ſed ecce ve-
nit poſt me cuius nō ſum dignus calcia-
menta pedū ſoluere. Viri fratres filii ge
neris abrahā: ⁊ q̄ in vobis timēt deū: vobis
I.15.b. verbū ſalutis huius miſſum eſt. Qui eni
Luce.23.b habitabāt hierl'm ⁊ principes eius hunc
3.3.c. ignorātes ⁊ voces ꝓphetarū q̄ p oēſ ſab
E batū legunt̄ iudicātes impleuerunt. Et
nullā cauſam mortis inuenientes in eo:
petierūt a pilato vt interficerēt eū. Cūq;
conſummaſſent omnia que de eo ſcripta
erant deponentes eū de ligno poſuerūt
eum in monumento. Deus vero ſuſcita
uit eū a mortuis tertia die: qui viſus eſt
per dies multos his qui ſimul aſcēderāt
cū eo de galilea in hierl'm: q̄ vſq; nūc ſunt
teſtes eius ad plebē: et nos vobis annun
ciamus eam q̄ ad p̄res nr̄os repromiſſio
facta eſt: q̄m hāc de⁹ adimpleuit filiis ve
ſtris reſuſcitās ieſum: ſicut et in pſalmo
Pſa.2. ſcd'o ſcriptū eſt filius meus es tu: ego ho
Heb.1.b. die genui te. Qd' aūt ſuſcitauit eū a mor-
tuis amplius iā nō reuerſurum in corru
ptionē ita dixit. Quia dabo vobis ſancta
dauid fidelia. Ideoq; et alibi dicit. Nō da
Pſa.15. bis ſctm̄ tuum videre corruptionem. Da
3.x.b. uid eni in ſua generatione cum admini-
F ſtraſſet volūtati dei dormiuit et appoſit⁹
eſt ad p̄res ſuos: et vidit corruptionem.
Quē vero de⁹ ſuſcitauit: nō vidit corru-
ptionē. Notum igit̄ ſit vobis viri fratres
q2 p hūc vobis remiſſio peccatoꝝ annū-
ciat̄ ab oib⁹ quib⁹ non potuiſtis in lege
moyſi iuſtificari. In hoc oīs q̄ credit iuſti
ficatur. Videte ergo ne ſuperueniat vobis
qd' dictū eſt in ꝓphetis. Videte cōtēpto
Abacuc. res ⁊ admiramini ⁊ diſperimini: q2 opus
1.b. operor ego in diebus veſtris: opus quod

non credetis ſi quis enarrauerit vobis.
Exeuntib⁹ autē illis rogabāt vt ſequenti
ſabbato loquerent̄ ſibi v̄ba hec. Cūq; di
miſſa eſſet ſynagoga: ſecuti ſunt multi iu
deoꝝ ⁊ colētiū deū aduenaꝝ paulū ⁊ bar
nabā: q̄ loquētes ſuadebāt eis vt ꝑmane
rent in gr̄a dei. Sequēti vero ſabbato pe
ne vniuerſa ciuitas cōuenit audire verbū
dei. Videntes autem turbas iudei reple-
ti ſunt zelo ⁊ contradicebant his q̄ a pau G
lo dicebantur blaſphemantes. Tunc cō-
ſtāter paul⁹ ⁊ barnabas dixerūt. Vobis
oportebat p̄mū loq̄ v̄bū dei: ſ3 q̄m repel
litis illud et indignos vos iudicatis eter
ne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic
eni precipit nobis dn̄s. Poſui te in lucē Eſa.49.b.
gētibus vt ſis in ſalutē vſq; ad extremū
terre. Audiētes aūt gentes gauiſe ſunt et
glorificabāt v̄bū dn̄i et crediderunt quot-
quot erant preordinati ad vitam eternā.
Diſſeminabat̄ aūt v̄bū dn̄i p vniuerſam
regionē. Iudei aūt cōcitauerūt mulieres
religioſas ⁊ honeſtas ⁊ p̄mos ciuitatis et
excitauerūt pſecutionē i paulū et barna
bā: ⁊ eiecerūt eos de finib⁹ ſuis. At illi ex-
cuſſo puluere pedū inuenerūt eos iconiū. Matt.10.b.
Diſcipuli q̄ replebant̄ gaudio ⁊ ſpū ſctō. Mar.6.b.
¶ C.S. De diuiſiōe facta in iconio: de claudo ſa- Luce.9.a.
nato p paulū: paul⁹ ⁊ barnabas eſtimant̄ dii pau
lus lapidat⁹ trahit̄ extra ciuitatē. Cap. xiiii.

Actū eſt aūt in iconio A
vt ſimul introirēt ſyna
gogā iudeoꝝ et loque-
rent̄ ita vt crederet iu-
deoꝝ et grecoꝝ copioſa
multitudo. Qui v̄o in-
creduli fuerunt iudei:
ſuſcitauerunt ⁊ ad ira-
cundiā cōcitauerūt aīas gētiū aduerſus
fratres. ✠ Multo igit̄ tp̄e demorati ſunt [illegible]
fiducialiter agētes i dn̄o: teſtimonium p
hibente verbo gr̄e ſue dante ſigna ⁊ p̄di-
gia fieri p man⁹ eoꝝ. Diuiſa eſt aūt mul- 3.6.c.
titudo ciuitatis: ⁊ quidā q̄dē erant cum
iudeis: quidā v̄o cū apl'is. Cū aūt fact⁹
eſſet ip̄et⁹ gētiliū ⁊ iudeoꝝ cū principib⁹
ſuis vt ꝯtumeliis afficerent et lapidarēt
eos intelligētes cōfugerunt ad ciuitates
licaonie: lyſtrā et derbē et vniuerſam in
circuitu regionē: ⁊ ibi euāgelizantes erāt
Et cōmota eſt oīs multitudo in doctrina B
eorum: paulus aūt ⁊ barnabas morabā 3.3.a.et
tur lyſtris. Et q̄dam vir lyſtris infirmus 4.a.
pedibus ſedebat claudus ex vtero mr̄is
ſue qui nunq̄ ambulauerat. Hic audiuit
paulum loquētem. Qui intuitus eū: ⁊ vi

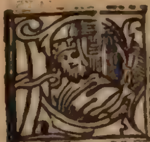
dens q: fidē haberet vt ſaluus fieret: di-
xit magna voce. Surge ſupra pedes tuos
rectus: et exiliuit et ambulabat. Turbe
aūt cū vidiſſent qđ fecerat paul⁹: leuaue
rūt vocē ſuā lycaonice dicētes. Dij ſiles
facti hoīb⁹ deſcēderūt ad nos. Et voca-
bant barnabā iouē: Paulū vero mercu-
riū: qm̄ ipſe erat dux verbi. Sacerdos q̄
iouis q̄ erat ante ciuitatē: tauros et coro
nas ante ianuas afferens cū pplis vole
C bat ſacrificare. Qđ vbi audierūt apl'i bar
nabas et paulus conſciſſis tunicis ſuis
exilierunt in turbas: clamantes et dicen
tes. Uiri qd hec facitis? Et nos mortales
ſum⁹ ſimiles vobis homines: annūcian-
tes vobis ab his vanis cōuerti ad deū vi
uum q̄ fecit celū ⁊ terraȝ mare ⁊ oīa que
Ps.145. in eis ſunt: q̄ in pteritis gñatiōibus dimi
Apoc.14. ſit oēs gētes ingredi vias ſuas. Et qdem
b. non ſine teſtimonio ſemetipſuȝ reliqt be
I.17.f. nefaciens de celo dās pluuias ⁊ tpa fru-
ctifera implēs cibo et leticia corda eorū.
Et hec dicētes vix ſedauerunt turbas ne
ſibi immolarent. Superuenerūt aūt qdaȝ
ab antiochia ⁊ iconio iudei: et perſuaſis
turbis lapidātes q̄ paulū traxerūt extra
b ciuitatē eſtimātes eū mortuū eſſe. Circū
dantibus aūt euȝ diſcipulis ſurgēs intra
uit ciuitatē: ⁊ poſtera die pfectus eſt cuȝ
barnaba in derbē. Cūq̄ euangelizaſſent
ciuitati illi et docuiſſent multos reuerſi
ſunt lyſtrā ⁊ iconiū ⁊ antiochiā cōfirmā
tes aīas diſcipulorū exhortanteſq̄ vt per
manerent in fide: ⁊ qm̄ p multas tribula
tiones oportet nos intrare in regnū dei.
1.Ti.3.c.Sal Et cū conſtituiſſent illis per ſingulas ec
uatoris. in cleſias preſbyteros et oraſſent cū ieiuna-
princip. tionibus: cōmendauerūt eos dño in quē
crediderūt. Trāſeūteſq̄ piſidiā venerūt
in pāphiliā ⁊ loquētes verbū dñi i pergē
deſcenderūt in attaliā ⁊ inde nauigaue
runt antiochiā vnde erant traditi grē dei
in opus qđ cōpleuerūt. Cū aūt veniſſent
et cōgregaſſent eccleſiā: retulerūt quāta
feciſſet deus cum illis: et q: aperuiſſet gē
tibus oſtiū fidei. Morati ſunt aūt tēpus
non modicum cum diſcipulis.

¶ C.S. Per acceſſum aplōꝝ in hierl'm q̄ſtio de
legaliū obſeruatiōe pponit ac ſoluit: atq̄ pu-
blicatiōi demandat: ac ſeparat barnabas a pau
lo ⁊ ſile coniungitur. Capitulum .xv.

A Et quidā deſcendentes de iudea do
Gal.5.a. cebāt fratres: q: niſi circūcidamini
ſm morem moyſi non poteſtis ſaluari.
Facta ergo ſeditione nō minima paulo ⁊
barnabe aduerſus illos ſtatuerūt vt aſcē
derēt paulus ⁊ barnabas ⁊ quidā alij ex
alijs ad aplos et preſbyteros in hierl'm
ſup hac queſtione. Illi ergo deducti ab ec
cleſia ptrāſibant phenicē ⁊ ſamariā nar-
rantes cōuerſationē gentiū: ⁊ faciebant
gaudiū magnū oīb⁹ fratrib⁹. Cū aūt ve
niſſent hieroſolymā ſuſcepti ſunt ab ec-
cleſia ⁊ ab aplis ⁊ ſenioribus: annunciān
tes quāta deus feciſſet cuȝ illis. Surrexe
runt aūt qdā de hereſi phariſeoꝝ q̄ credi
derūt dicentes: q: oportet circumcidi eos B
pcipue q̄ ſeruare legē moyſi. Cōuenerūt Ala+ppud
q̄ apl'i ⁊ ſeniores videre de vbo hoc. Cū poſ.
aūt magna cōquiſitio fieret ſurgens pe-
trus dixit ad eos. Uiri fratres vos ſcitis
qm̄ ab antiquis diebus deus in nobis ele
git p os meū audire gētes verbū euāge-
lij ⁊ credere. Et q̄ nouit corda deus teſtī
moniū phibuit dans illis ſpiritū ſanctuȝ
ſicut ⁊ nobis et nihil diſcreuit inter nos
et illos fide purificās corda eoruȝ. Nunc
ergo qd tētatis deū: iponere iugū ſuper
ceruices diſcipuloꝝ: qđ neq̄ nos neq̄ pa
tres noſtri portare potuim⁹: ſed p grām C
dñi noſtri ieſu chriſti credimus ſaluari
quēadmodū ⁊ illi. Tacuit aūt oīs multi-
tudo: ⁊ audiebant barnabā ⁊ paulū nar-
rātes quāta deus feciſſet ſigna ⁊ pdigia
in gētib⁹ p eos. Et poſtq̄ tacuerūt reſpō
dit iacob⁹ dicens. Uiri fratres audite me
Simon narrauit quēadmodū primū de⁹
viſitauit ſumere ex gētib⁹ pplm nomini
ſuo. Et huic cōcordāt vba pphetarū ſicut
ſcriptū eſt. Poſt hec reuertar ⁊ redifica- Amos.9.d.
bo tabernaculū dauid qđ decidit: et diru-
pta ei⁹ reedificabo ⁊ erigā illud: vt requi-
rant ceteri hoim dñm: ⁊ oēs gentes ſup D
quas inuocatū eſt nomē meuȝ dicit dñs
faciēs hec. Notū a ſeculo eſt dño op⁹ ſuū
Propter qđ ego iudico nō inqetari eos q̄
ex gētib⁹ cōuertunt ad deū: ſed ſcribere
ad eos vt abſtineant ſe a cōtaminationi-
bus ſimulacroꝝ ⁊ fornicatione ⁊ ſuffoca
tis ⁊ ſanguine. Moyſes em̄ a tpib⁹ anti- I.13.a.
qs hȝ i ſingulis ciuitatib⁹ q̄ eū pdicēt in
ſynagogis vbi p oē ſabbatū legit. Tunc
placuit aplis ⁊ ſenioríb⁹ cū oī eccleſia: eli
gere viros ex eis: ⁊ mittere antiochiā cuȝ
paulo ⁊ barnaba: iudā q̄ cognominaba-
tur barſabas ⁊ ſylā viros primos i fratri-
bus ſcribētes p man⁹ eoꝝ. Apl'i et ſenio-
res fratres his q̄ ſunt antiochie ⁊ ſyrie et E
cilicie fratrib⁹ ex gētib⁹ ſalutē: qm̄ audi-
uim⁹: q: qdā ex nobis exeūtes turbaue-
runt vos verbis euertentes animas ve-
ſtras quib⁹ non mādauimus placuit no

bis collectis in vnum eligere viros τ mitte
re ad vos cum chariſſimis noſtris barna
ba τ paulo hoibus qui tradiderunt aias
Gal.10.c.ſi ſuas ꝓ nomine dñi noſtri ieſu xp̄i. Miſi
de canõ. mus ergo iudã τ ſylã: q̃ τ ipſi vobis ver
bis referẽt eadẽ. Viſuz eſt eñi ſpũiſctõ τ
nobis nihil vltra imponere vobis oneris
q̃ hec neceſſaria: vt abſtineatis vos ab
immolatis ſimulacrorum τ ſanguine τ ſuf
focato τ fornicatione: a quib⁹ cuſtodien
F tes vos bene agetis. Valete. Illi ergo di
miſſi deſcẽderunt antiochiã: τ cõgregata
multitudĩe tradiderunt ep̃lam. Quã cuz
legiſſent gauiſi ſunt ſup̃ cõſolatione. Iu
das autẽ τ ſylas τ ip̃i cũ eẽnt ꝓphe v̾bo
plurimo cõſolati ſunt fratres τ cõfirma
uerũt. Facto aũt ibi aliquãto tp̃e dimiſ
ſi ſunt cuz pace a fratrib⁹ ad eos q̃ miſe
rant illos. Viſum eſt autẽ ſyle ibi rema
nere iudas autem ſolus abijt in hierl̃m.
Gal.ij.a. Paulus aũt τ barnabas demorabantur
antiochie docentes et euãgelizãtes cum
alijs pluribus v̾buz dñi. Poſt aliq̃t autẽ
dies dixit ad barnabã paulus. Reuerten
tes viſitam⁹ fratres per vniuerſas ciuita
tes in q̇bus p̄dicauim⁹ verbũ dñi: quõ ſe
G habeãt. Barnabas autẽ volebat ſecuz aſ
ſumere τ iohannẽ q̇ cognominabat marc⁹
Paulus autẽ rogabat eũ: vt q̇ diſceſſiſſet
ab eis de pãphilia: τ nõ iſſet cũ eis in op⁹
nõ debere recipi. Facta eſt autẽ diſſentio
ita vt diſcederẽt ab inuicẽ: τ barnabas q̇
dẽ aſſumpto marco nauigaret cyprum.
Paulus vero electo ſyla ꝓfectus eſt: tra
ditus gr̃e dei a fratribus: Perambulabat
aũt ſyriã τ ciliciã ꝯfirmãs eccl̃ias p̄cipi
ens cuſtodire precepta ap̃lorum τ ſeniorum.

¶ C.M. Paulus iunctus timotheo predicat in
macedonia in ciuitate philippi: τ exinde oritur
eius perſecutio propter phytoniſſam a demonio
liberatam: qui cum mittuntur in carcerem τ li
A berantur. Capitulum.xvj.

Eruenit autẽ in derbẽ
et lyſtrã. Et ecce diſci
pulus quidam erat ibi
noïe timotheus filius
mulieris vidue fidelis
patre gentili. Huic te
ſtimonium bonum red
debãt q̇ in lyſtris erant
τ iconio fratres. Hunc voluit paul⁹ ſecũ
proficiſci: τ aſſumẽs circuncidit eum ꝓ
pter iudeos qui erant in illis locis. Scie
bant eñi omnes q̃ pater eius erat gẽtilis
Cum autẽ ꝑtranſirent ciuitates: trade
bant eis cuſtodire dogmata que erant de
creta ab apoſtolis τ ſenioribus qui erant
hieroſolymis. Et eccleſie quidem confir
mabant fide τ ambulabãt numero quo B
tidie. Trãſeũtes autẽ phrigiã et galathie
regionem vetati ſunt a ſpirituſancto lo
qui verbuz dei in aſia. Cuz veniſſent aũt
in myſiã: tentabãt ire in bithyniaz: et nõ
permiſit eos ſpũs ieſu. Cum autem per
tranſiſſent myſiã deſcenderunt troadez: τ
et viſio per noctem paulo oſtẽſa eſt. Vir
macedo quidã erat ſtãs τ deprecãs eum
et dicens. Trãſiens in macedoniã adiu
ua nos. Ut autẽ viſum vidit ſtatim queſi
uimus proficiſci in macedoniã certi fa
cti q̃ vocaſſet nos deus euangelizare eis.
Nauigantes aũt a troade recto curſu ve
nimus ſamothraciã: τ ſequenti die nea C
polim τ inde philippis q̇ eſt prima ꝑtis
macedonie ciuitas colonia. Eram⁹ autẽ
in hac vrbe diebus aliquot cõſiſtẽtes. Die
aũt ſabbatorum egreſſi ſum⁹ foras portam
iuxta flumẽ vbi videbat orõ eſſe: τ ſeden
tes loquebamur mulierib⁹ q̇ cõuenerãt
et quedaz mulier noïe lydda purpuraria
ciuitatis thyathirenorum colẽs deuz audi
uit cuius dñs aperuit cor intendere his
que dicebant a paulo. Cũ autẽ baptiſata
eẽt τ dom⁹ eius: dep̄cata eſt dicẽs. Si iu D
dicaſtis me fidelem dño eẽ introite in do
muz meã τ manete: τ coegit nos. Factuz
eſt autẽ eũtibus nobis ad orõnẽ puellaz
quãdã hñtẽ ſpm̃ phytonem obuiare no
bis: q̃ queſtum magnum preſtabat dñis
ſuis diuinãdo. Hec ſubſecuta paulum et
nos clamabat dicẽs. Iſti hoïes ſerui dei
excelſi ſunt qui annunciãt vobis viã ſa
lutis: hoc autẽ faciebat multis dieb⁹. Do
lẽs autẽ paul⁹ τ ꝯuerſus ſpũi dixit. Pre
cipio tibi in noïe ieſu xp̄i exire ab ea. Et
exijt eadem hora. Videntes autẽ dñi eius
q̃ exiuit ſpes queſtus eorum: apprehenden
tes paulum τ ſylã ꝑduxerunt in foruz ad
principes: τ offerẽtes eos magiſtratibus
dixerunt. Hi hoïes ꝯturbãt ciuitatẽ nr̃az
cum ſint iudei τ annunciãt morem quez E
non licet nobis ſuſcipere neq̃ facere cuz
ſimus romani. Et cucurrit plebs aduer
ſus eos et magiſtratus ſciſſis tunicis eo
rum iuſſerunt eos virgis cedi. Et cũ mul
tas plagas eis impoſuiſſent miſerũt eos
in carcerẽ precipiẽtes cuſtodi: vt diligen
ter cuſtodiret eos. Qui cuz tale p̄ceptuz
accepiſſet miſit eos in interiorẽ carcerẽ τ
pedes eorum ſtrixit ligno. Media aũt nocte
paul⁹ τ ſylas adorãtes laudabãt deuz: et

audiebant eos q̄ ĩ cuſtodiã erãt. Subito
vo terremot⁹ fact⁹ eſt magn⁹: ita vt mo
A.5.b.et uerent fundamẽta carceris. Et ſtatĩ ap
12.a. ta ſunt oĩa oſtia: ⁊ vniuerſoꝝ vincula ſo
luta ſũt. Expgefact⁹ aũt cuſtos carceris
⁊ vidẽs ianuas aptas carceris euaginato
gladio volebat ſe iterficere: eſtimans fu
F giſſe vinctos. Clamauit aũt paul⁹ voce
magna dicẽs. Nihil mali tibi feceris. Vni
uerſi eñ hic ſum⁹. Petitoq̃ lumine itro
greſſus ẽ: ⁊ tremefact⁹ pcidit paulo ⁊ ſy
le ad pedes: ⁊ pducẽs eos foras: ait. Dñi
q̄d me oportet facere vt ſalu⁹ fiã. At illi
dixerũt: Crede ĩ dñz ieſuz: ⁊ ſalu⁹ eris tu
et domus tua. Et locuti ſunt ei v̄bũ dñi
cũ oibus q̄ erãt ĩ domo eius. Et tollens
eos in illa hora noctis lauit plagas eoꝝ.
Et baptizatus eſt ipſe ⁊ oĩs domus eius
cõtinuo. Cũq̃ pduxiſſet eos ĩ domũ ſuã
B appoſuit eis menſaz ⁊ letat⁹ eſt cũ omni
domo ſua credens deo. Et cũ dies factus
eſſet: miſerũt magiſtrat⁹ lictores dicẽtes
Dimitte hoĩes illos. Nũciauit aũt cuſtos
carceris verba hec paulo: q̄ miſerũt ma
giſtratus vt dimittamini. Nũc igit̃ exeũ
tes ite in pace. Paulus aũt dixit eis. Ce
ſos nos publice indẽnatos hoĩes roma
nos miſerunt in carcerem: ⁊ nunc occul
te nos eijciũt. Non ita: ſed veniant et ipſi
nos eijciant. Nunciauerũt aũt magiſtra
tibus lictores verba hec. Timuerũtq̃ au
dito q̄ romani eſſent et veniẽtes depreca
ti ſunt eos: et educentes rogabãt vt egre
derentur de vrbe. Exeũtes aũt de carcere
introierunt ad lydiã ⁊ viſis fratribus cõ
ſolati ſunt eos ⁊ profecti ſunt.

¶ C. S. Ponitur pauli pdicatio in theſſalonica ac beroe: interpoſita ei⁹ pſecutiõe ⁊ puenit athe nas predicans ibi chriſtum. Capitulum. xvii.

A Cum aũt perambulaſ
ſent ãphipolim et ap
poloniã venerũt theſ
ſalonicã vbi erat ſyna
goga iudeoꝝ. Scdm
cõſuetudinez aũt pau
lus introiuit ad eos et
per ſabbata tria diſſere
bat eis de ſcripturis adaperiẽs ⁊ iſinuãs
q̄ xp̄m oportuit pati ⁊ reſurgere a mor
tuis: q̄ ⁊ hic ẽ ieſus xp̄s quẽ ego annũcia
Lu.24.f bo vobis. Et q̄dã ex eis crediderũt: ⁊ ad
iũcti ſunt paulo ⁊ ſile: ⁊ de colentibus gẽ
tilibuſq̃ multitudo magna: et mulieres
D nobiles nõ pauce. Zelãtes aũt iudei aſſu
mẽteſq̃ de vulgo viros quoſdã malos et
turba facta concitauerũt ciuitatẽ: et aſſiſtẽ
tes domui iaſonis querebant eos produ
cere in populum. Et cum nõ inueniſſent
eos: trahebant iaſonem ⁊ quoſdã fratres
ad principes ciuitatis clamãtes: q̄m hi q̄
vrbem concitant: ⁊ huc venerũt quos ſu
ſcepit iaſon: ⁊ hi oẽs cõtra decreta ceſa
ris faciũt regem aliũ: dicentes eſſe ieſum Joh.18.f
Concitauerunt aũt plebem ⁊ principes
ciuitatis audientes hec. Et accepta ſatiſ
factione a iaſone et a ceteris: dimiſerunt
eos. Fratres vero confeſtim per noctẽ di
miſerunt paulũ ⁊ ſilã in beroã. Qui cũ E
veniſſent in ſynagogam iudeorum intro
ierunt. Hi autem erant nobiliores eorũ
qui ſunt theſſalonice q̄ ſuſceperũt verbũ
cum oĩ auiditate: quotidie ſcrutãtes ſcri
pturas: ſi hec ita ſe haberent. Et multi q̄
dem crediderunt ex eis: et mulierum gen
tilium honeſtarũ: et viri non pauci. Cũ
autem cognouiſſent in theſſalonica iudei
quia ⁊ beroe predicatum eſt a paulo v̄bũ
dei venerunt et illuc cõmouentes et tur
bãtes multitudinem. Statimq̃ tũc pau
lum dimiſerũt fratres: vt iret vſq̃ ad ma
re. Silas aũt ⁊ timotheus remanſerunt
ibi. Qui autem deducebant paulũ perdu G
xerunt eũ vſq̃ athenis: et accepto mãda
to ab eo ad ſilã et thimotheũ: vt q̄ celeri
ter venirent ad illum profecti ſunt. Pau
lus aũt cũ athenis eos expectaret: incita
bat̃ ſpiritus ei⁹ in ipſo videns idolatrie
deditã ciuitatẽ. Diſputabat igitur in ſy
nagoga cũ iudeis ⁊ colentibus: ⁊ in foro
p oẽs dies ad eos q̄ audierãt. Quidã aũt
epicurei ⁊ ſtoici phĩ diſſerebant cũ eo: et
quidã dicebãt. Quid vult ſeminiuerbi⁹
hic dicere? Alij vero nouoꝝ demoniorũ E
videt̃ annunciator eſſe: q̄ ieſum ⁊ reſur
rectionem annunciabat eis. Et apprehẽ
ſum eum ad ariopagũ duxerunt dicẽtes
Poſſumus ſcire que eſt hec noua que a
te dicitur doctrina? Noua eñ q̄dã infers
auribus noſtris: Volumus ergo ſcire q̄d
nã velint hec eſſe. Athenienſes aũt oẽs ⁊
aduene hoſpites ad nihil aliud vacabant
niſi aut dicere aut audire aliquid noui.
Stans aũt paulus in medio ariopagi ait
Viri athenienſes p oĩa q̄ſi ſuperſticioſos Ale ✠ indi
vos video. ✠ Preteriens enim ⁊ vidẽs ſi co.
mulacra veſtra inueni et arã in qua ſcri
ptum erat. Ignoto deo. Qd̄ ergo ignoran
tes colitis: hoc ego annuncio vobis. De⁹ F
qui fecit mundum et oĩa que in eo ſunt: A.14.et
hic celi ⁊ terre cũ ſit dñs nõ in manufactis
tẽplis habitat: nec manib⁹ humaĩs coli
tur indigens aliquo: cũ ipſe det oĩb⁹ vi

Ve.q.7.c. tam inſpirationē ꝛ oīa: feciꝙ ex vno oē
nō obſerue genus hoīm inhabitare ſup vniuerſaꝫ fa
tis.in fi. ciē terre: definiēs ſtatuta tpa: ꝛ terios ha
Arati poe bitatiōis eoꝝ: q̄rere deū ſi forte attrectēt
te dictum. eū aut inueniāt: q̄uis nō longe ſit ab vno
q̄ nſm. In ipſo eñ viuimus ꝛ mouemur
B ꝛ ſumus: ſicut ꝛ q̄dam vroꝝ poetarū dixe
rūt. Ipſi⁹ eñ ꝛ genus ſumus. Gen⁹ ergo
cū ſimus dei: nō debemus eſtimare auro
ꝛ argento aut lapidi ſculpture artis ꝛ co
gitatiōis hoīs diuinū eſſe ſimile. Et tpa
q̄dā hui⁹ ignorātie deſpiciens de⁹ nunc
annūciat hoīb⁹ vt oēs vbiꝙ pniam agāt
eo ꝙ ſtatuit diē in quo iudicatur⁹ eſt or
bē in eq̄tate i viro in q̄ ſtatuit fidē p̄bēs
oīb⁹ ſuſcitās eū a mortuis. Cū audiſſēt
aūt reſurrectionē mortuoꝝ: q̄dā quidē
irridebāt: q̄dā p̄o dixerūt. Audiam⁹ te de
hoc iteꝝ. Sic paulus exiuit de medio eo
rū. Quidā vero viri adherētes ei: credide
runt in quib⁹ ꝛ dionyſi⁹ ariopagita ꝛ mu
lier nomine damaris: ꝛ alij cū eis.

¶ C.S. Pauli p̄dicatio in corintho ponit: eū in ſurrectiōe aduerſarioꝝ: atꝙ d̄ aduētu ei⁹ i ephe ſum; ꝛ adiungit de appolline. Capl'm.xviij.

A POſt hec egreſſus ab a
thenis venit corinthū
ꝛ inueniens q̄uedā iu
deū noīe aquilā pōti
cū gñe cui nup vene
rat ab italia ꝛ p̄ſcillam
vxorē eius eo ꝙ p̄cepiſ
ſet claudius diſcedere
oēs iudeos a roma: acceſſit ad eos: et q̄
eiuſdē erat artis: manebat apd̄ eos ꝛ ope
rabat. Erant aūt ſcenofactorie artis. Et
✠ Iſta cla. diſputabat ✠ in ſinagoga p oē ſabbatuꝫ:
Et diſputa interponens nomen dn̄i ieſu: ſuadebatꝙ
bat v[illegible] gre iudeis ꝛ grecis. Cū veniſſent autē de ma
cis ſumpta cedonia ſilas ꝛ timotheus inſtabat v̄bo
ē de grecis paulus teſtificās iudeis eſſe xp̄m ieſum.
exēplarib⁹. Cōtradicētib⁹ aūt eis ꝛ blaſphemātib⁹:
B excutiēs veſtimenta ſua dixit ad eos. Sā
guis veſter ſup caput vrm̄. Mūdus ego
ex hoc ad gentes vadā. Et migrās inde
intrauit in domuꝫ cuiuſdā noīe titi iuſti
colētis deū cui⁹ domus erat coniūcta ſy
C nagoge. Criſp⁹ aūt archiſynagogus cre
didit dn̄o cū oī domo ſua: ꝛ multi corin
thioꝝ audiētes credebāt ꝛ baptizabātur
Dixit aūt dn̄s nocte p viſionē paulo. No
li timere ſed loq̄re et ne taceas. Propter
ꝙ ego ſum tecū ꝛ nemo apponetur tibi:
vt noceat te: q̄m pplr̄s eſt mihi multus in
hac ciuitate. Sedit aūt ibi ānū ꝛ ſex mē
D ſes; docēs apud eos verbū dei. Gallione
aūt pconſule achaie inſurrexerunt vno
aio iudei in paulum: ꝛ adduxerunt eum
ad tribunal: dicētes: q̄ ꝯ legē hic perſua
det hoibus colere deum. Incipiente aūt
paulo aperire os: dixit gallio ad iudeos.
Siquidē eſſet iniquū aliquid aūt facin⁹
peſſimū o viri iudei: recte vos ſuſtinerēt
ſi vero q̄ſtiones ſunt de verbo ꝛ noīb⁹ le
gis veſtre: voſipſi videritis iudex ego ho
rum nolo eſſe: ꝛ minauit eos a tribunali
Apprehendētes autem omnes ſoſthenē
principē ſynagoge: pcutiebāt eū ante tri
bunal: ꝛ nihil eoꝝ galliōi cure erat. Pau E
lus vero cū adhuc ſuſtinuiſſet dies mul
tos fratribus valefaciēs nauigauit in ſy
riā: ꝛ cū eo priſcilla ꝛ aquila qui ſibi to
tonderat in cēchris caput. Habebat eniꝫ
votum. Deuenitꝙ epheſum ꝛ illos ibi re
liquit. Ipſe vero ingreſſus ſynagogā diſpu
tabat cū iudeis. Rogantibus autē eis vt
ampliori tpe maneret: non ꝯſenſit ſed va
lefaciens ꝛ dicens iterū reuertar ad vos
deo volente: pfectus eſt ab epheſo. Et de F
ſcendens ceſareā aſcendit ꝛ ſalutauit ec
cleſiam: ꝛ deſcēdit in antiochiā. Et facto
ibi aliquāto tpe pfect⁹ eſt pambulās ex
ordine galathiā regionē ꝛ phrigiā confir
mās oēs diſcipulos. Iude⁹ aūt q̄dā apol
lo noīe alexādrinus genere: vir eloquens
deuenit epheſuꝫ potēs in ſcripturis. Hic
erat edoctus viā dn̄i: ꝛ feruēs ſpū loq̄ba
tur: ꝛ docebat diligēter ea q̄ ſūt ieſu ſciēs G
tm̄ baptiſma iohannis. Hic ergo cepit fi
ducialiter agere in ſynagoga. Quem cuꝫ
audiſſent priſcilla ꝛ aquila aſſumpſerunt
eum: ꝛ diligēti⁹ expoſuerūt ei viā dn̄i. Cū
aūt vellet ire achaiam: exhortati fratres
ſcripſerunt diſcipulis vt ſuſciperent eum
Qui cū veniſſet: cōtulit multum his qui
crediderunt. Vehementer eñ iudeos: re
uincebat publice oſtendens per ſcriptu
ras eſſe xp̄m ieſum.

¶ C.S. Predicat paulus in reditu ei⁹ ad epheſum de veritate baptiſmi ꝛ euangelij ꝛ deſcribitur inſpiratio: regreſſus eius in hieruſalē cū ſedatione populi epheſiorum. Capitulū xix.

FActum eſt autem cuꝫ A
apollo eſſet corinthi vt
paulus pagratꝭ ſupio
ribus partibus veni
ret epheſum ꝛ inueni
ret q̄ſdā de diſcipulis.
Dixitꝙ ad eos. Si ſpi
ritumſanctum accepi
ſtis credentes? At illi dixerunt ad eum.
Sed neꝙ ſi ſpiritusſanct⁹ eſt audiuim⁹.

Ille ꝓo ait. In quo ergo baptizati eſtis?
Qui dixerunt. In iohannis baptiſmate.
E.i.A.Z.ii. b. Dixit autē paulus. Johannes baptizauit
baptiſmo penitentie ppl'm: dicēs in eum
qui venturus eſſet poſt ipm: vt crederent
hoc ē in ieſum. His auditis baptizati ſūt
in noīe dñi ieſu. Et cū impoſuiſſet illis
manus paulus venit ſpiritusſanctus ſup
eos: ⁊ loq̄bantur linguis ⁊ ꝓphetabant.
Erāt aūt oēs viri fere duodecī. Ingreſſus
Z.P.Z.A.F. autē ſinagogā cum fiducia loquebaꝷ per
tres menſes diſputās ⁊ ſuadēs de regno
B dei. Cū autē qdā indurarenꝷ ⁊ nō crede-
rent: maledicentes viā dñi corā multitu-
dine diſcedens ab eis ſegregauit diſcipu
los q̄tidie diſputās i ſchola tyrāni cuiuſ
dā. Hoc aūt factum eſt p biēnium: ita vt
oēs qui habitabant in aſia audirent ver-
bum dñi: iudei atq̃ gentiles. Virtuteſq̃
non modicas q̄ſlibet faciebat deus p ma
num pauli: ita vt etiā ſup lāguidos defer
renꝷ a corpore ei⁹ ſudaria ⁊ ſemicinctia:
⁊ recedebāt ab eis lāguores: ⁊ ſpūs neq̄
C egrediebanꝷ. Tentauerunt aūt qdā ⁊ de
circumeuntib⁹ iudeis exorciſtis inuocare
ſup eos q̄ habebant ſpūs malos nomen
dñi ieſu dicentes. Adiuro vos p ihm quē
paulus predicat. Erant autem cuiuſdā
Als + cui- dam. + iudei noīe ſcene principis ſacerdotū
ſeptē filij q̄ hoc faciebāt. Rñdens autem
ſpūs neq̄ dixit eis. Jeſum noui ⁊ paulū
ſcio. Vos autem qui eſtis? Et inſiliens
hō in eos in quo erat demoniū peſſimū
⁊ dñatus ābor inualuit ꝯ eos: ita vt nudi
D ⁊ vulnerati effugerent de domo illa. Hoc
autem notum factum eſt oīb⁹ iudeis at
q̃ gentilib⁹ qui habitabāt ephesi. Et ce-
cidit timor ſup oēs illos: ⁊ magnificabaꝷ
nomen dñi ieſu. Multiq̃ credentium ve
niebāt confitentes ⁊ annunciātes actus
de pe.dif.i. ſuos. Multi aūt ex eis qui fuerāt curio-
c.voluiſſet. ſa ſectati ꝯtulerant libros ⁊ cōbuſſerunt
g.huic. eos corā oībus ⁊ cōputatis ꝓcijs illorū.
Inuenerunt pecuniā denarior quinqua
ginta milium. Ita fortiter creſcebat ꝟbū
dei ⁊ ꝯfirmabaꝷ. His autem expletis ꝓ-
poſuit paulus in ſpiritu trāſita macedo-
nia ⁊ achaia ire hieroſolymā dicens. Qm̄
poſtq̄ fuero ibi: opꝫ me ⁊ romam videre.
E Mittens autem in macedoniā duos ex
miniſtrātibus ſibi timotheum ⁊ eraſtum
ipſe remanſit ad tp̄s in aſia. Facta eſt au
tem illo tpe turbatio non minima de via
dñi. Demetri⁹ enī quidā noīe argentari⁹
faciens edes argenteas diane ꝓſtabat ar
tificibus nō modicum q̄ſtum quos ꝯuo-
cās ⁊ eos q̄ eiuſmodi erāt opifices dixit.
Viri ſcitis: qr de hoc artificio eſt nobis
acquiſitio: ⁊ videtis: ⁊ auditis: qr nō ſolū
ephesi: ſed pene totius aſie paulus hoc
ſuadens auertit multā turbā: dicēs. Qm̄
non ſunt dij qui manibus fiunt. Non ſo-
lum autem hec periclitabiꝷ nobis pars in re-
dargutionem venire: ſed et magne diane
templū in nihilū reputabiꝷ: ſꝫ ⁊ deſtrui
incipiet maieſtas eius quam tota aſia et
orbis colit. His auditis repleti ſunt ira:
⁊ exclamauerunt dicentes. Magna dia- I.eodem. F
na ephesior. Et impleta eſt ciuitas tota
ꝯfuſiōe: ⁊ impetum fecerunt vno animo
in theatrum rapto gaio ⁊ ariſtarcho ma
cedonibus comitibus pauli. Paulo autē
volente intrare in ppl'm: non ꝑmiſerūt
diſcipuli. Quidam autem ⁊ de aſie prin-
cipibus qui erāt amici eius: miſerunt ad
eum rogātes ne ſe daret in theatrū. Alij
aūt aliud clamabāt. Erat enī eccleſia ꝯfu-
ſa ⁊ plures neſciebāt qua ex cauſa cōue-
niſſent. De turba autē detraxerunt alexā
drum ꝓpellentib⁹ eum iudeis. Alexāder
aūt manu ſilentio poſtulato volebat red
dere rōnem ppl'o. Quē vt cognouerunt
iudeum eſſe vox facta eſt vna oīm q̄ſi per
horas duas clamātium. Magna diana Z.eodem. G
ephesior. Et cum ſedaſſet ſcriba turbas
dixit. Viri ephesij quis enī eſt hoīm qui
neſciat ephesior ciuitatē cultricē eſſe ma
gne diane: iouiſq̃ ꝓlis? Cum ergo his cō
tradici nō poſſit: oportet vos ſedatos eſſe
⁊ nihil temere agere. Adduxiſtis enīꝫ ho
mines iſtos neq̃ ſacrilegos neq̃ blaſphe
mantes deam veſtrā. Qđ ſi demetri⁹ ⁊ q̄
cum eo ſunt artifices habēt aduerſus ali
quē cauſam cōuent⁹ forēſes aguntꝷ: ⁊ ꝓcō
ſules ſunt accuſent inuicē. Si quid au-
tem alteri⁹ rei q̄ritis in legitima eccleſia
poterit abſolui. Nā ⁊ periclitamur argui
ſeditionis hodierne: cum nullus obno-
xius ſit de quo poſſumus reddere ratio-
nem concurſus iſtius. Et cum hec dixiſ-
ſet dimiſit eccleſiam.

¶ C.S. Remotis inſidijs iudeor: ponitꝷ ꝓceſſus
pauli per viā ad hieruſalem per diuerſa loca in
quibus predicauit. Capitulum.xx.

POſtq̄ autē ceſſauit tu- A
multus: vocatis paul⁹
diſcipulis et exhortat⁹
eos vale dixit ⁊ ꝓfect⁹
eſt vt iret in macedo-
niam. Cum autē ꝑam
bulaſſet partes illas ⁊
exhortatus eos fuiſſet

multo ſermone venit ad greciam: vbi cū
feciſſet menſes tres facte ſunt illi inſidie a
iudeis nauigaturo i ſyriā: habuitq́ ↄſiliū
vt reuerteret̄ per macedoniā. Comitatꝰ
eſt aūt eū ſoſipater pyrrhi beroēſis: theſſa
lonicēſiū ꝟo ariſtarchus: et ſcōs et gaius
derbeus ⁊ thimotheꝰ: aſiani ꝟo tichicꝰ ⁊
B trophimus. Hi cū pceſſiſſent: ſuſtinuerūt
nos troade: nos vero nauigauimus poſt
dies azymoꝝ a philippis: ⁊ venimus ad
eos troadē in diebus q̄nq̄: vbi demorati
ſumus diebꝰ ſeptē. Una aūt ſabbati cum
ↄueniſſemus ad frāgenduꝫ panē: paulus
diſputabat cū eis ꝓfecturus in craſtinū:
ꝓtraxitq́ ſermonē vſq́ in mediā noctem.
Erāt aūt lāpades copioſe in cenaculo vbi
eramus ↄgregati. Sedēs aūt q̄dā adole
ſcēs noīe eutichus ſup feneſtrā: cū mer
geret̄ ſōno graui diſputāte diu paulo du
ctꝰ ſomno cecidit de tertio cenaculo deor
ſum: ⁊ ſublatus eſt mortuꝰ: ad quē cū de
ſcēdiſſet paulꝰ incubuit ſup eū: ⁊ ↄplexus
dixit. Nolite turbari. Aīa eñ ipſiꝰ cū ipſo
C eſt. Aſcēdēs aūt frāgenſq́ panē ⁊ guſtās
ſatiſq́ allocutꝰ eſt vſq́ in lucē: ⁊ ſic ꝓfe
3.reg.17.d ctus ē. Adduxerūt aūt puerū viuētē: ⁊ ↄſola
4.re.4.f. ti ſunt nō minime. Nos aūt aſcēdētes na
uē nauigauimus in aſſon inde ſuſcepturi
paulū. Sic eñ diſpoſuerat ipſe ꝑ terram
iter facturꝰ. Cū aūt ↄueniſſemꝰ in aſſon
aſſumpto eo venimꝰ mytilenē. Et īde na
uigātes ſeq̄nti die venimꝰ ↄ̄ chiū: et alia
die applicuimꝰ ſamū: ⁊ ſeq̄nti die venimꝰ
myletum. Propoſuerat eñ paulus trans
nauigare epheſum: ne q̄ mora illi fieret in
aſia. Feſtinabat eñ ſi poſſibile ſibi eſſet vt
D diem penthecoſtē faceret hieroſolymis.
A myleto aūt mittēs epheſuꝫ vocauit ma
iores natu eccleſie. Qui cum veniſſent ad
eum ⁊ ſil' eſſent: dixit eis. Uos ſcitis a ꝓ
ma die qua ingreſſus ſuꝫ in aſiā: qualiter
vobiſcū ꝑ oē tps fuerim ſeruiens dño cū
oī humilitate ⁊ lachrimis ⁊ tentatiōibus
q̄ mihi acciderūt ex inſidijs iudeoꝝ: quō
nihil ſubtraxerim vobis vtilium q̄minus
annunciarem vobis et docerem vos pu
blice ⁊ ꝑ domos teſtificās iudeis atq́ gē
tilibus in deū penitentiā ⁊ fidem in dñm
nr̄ꝫ ieſum xp̄m. Et nūc ecce ego alligatꝰ
E ſpū vado in hierl'm: q̄ in ea ventura ſunt
mihi ignorās: niſi q̄ ſpiritus ſctūs ꝑ oēs
ciuitates mihi ꝓteſtat̄: dicēs. Qm̄ vincu
la ⁊ tribulationes hieroſolymis me ma
nēt. Sꝫ nihil horum vereor: nec facio aīa
mam meam pcioſioreꝫ q̄ me dūmō ego
ↄſummē curſuꝫ meū ⁊ miniſteriū ꝟbi qđ
accepi a dño ieſu teſtificari euāgeliū grē
dei. Et nūc ecce ego ſcio: q2 āplīꝰ nō vide
bitis faciem meā vos oēs ꝑ q̄s trāſiui ꝓ
dicās regnū dei. Quapropter ↄteſtor vos 3.reg.3.f.
hodierna die: q2 mundꝰ ſum a ſanguine Dan.13.e.
oīm. Nō eñ ſubterfugi quominus annū diſtin.93.
ciarem oē cōſiliū dei vobis. Attendite vo c.ecce.
bis et vniuerſo gregi: in quo vos ſpirituſ 7.q.1.cap.
ſanctus poſuit ep̄os regere eccleſiam dei ſuggeſtus.
quā acquiſiuit ſanguīe ſuo. Ego ſcio quo F
niam intrabunt poſt diſceſſionem meam
lupi rapaces in vos non parcentes gregi.
Et ex vobiſipſis exurgent viri loq̄ntes ꝑ
uerſa: vt adducāt diſcipulos poſt ſe. Pro
pter qđ vigilate memoria retinentes: q̄m
ꝑ triennium nocte et die non ceſſaui cuꝫ
lachrymis monens vnūquenq́ vr̄m. Et
nūc cōmendo vos deo ⁊ ꝟbo gratie ipſiꝰ
qui potens eſt edificare et dare heredita
tem in ſanctificatis oībus. Argentuꝫ ⁊ au 16.q.1.ca.
rum aut veſtem nullius ↄcupiui ſicut ipſi pdicator.
ſcitis: q̄m ad ea q̄ mihi opꝰ erāt ⁊ his qui
mecum ſunt miniſtrauerunt manus iſte.
Oīa oſtēdi vobis: q̄m ſic laborantes. Opꝫ G
ſuſcipere infirmos: ac meminiſſe ꝟbi dñi De cōſe.di.
ieſu: q̄m ipſe dixerit. Beatiꝰ eſt magis da 3.c.nunq3.
re q̄ accipere. Et cum hec dixiſſet poſitis
genibꝰ ſuis orauit cū oībꝰ illis. Magnꝰ
aūt fletus factꝰ eſt oīm: ⁊ ꝓcūbentes ſu
per colliū pauli: oſculabantur eū: dolen
tes maxime in ꝟbo qđ dixerat: q̄m ampliꝰ
faciem eius non eſſent viſuri. Et educe
bant eum ad nauem.

¶ C. 21. Ponitur aduentus pauli in tyrum ⁊ ceſa
ream: ⁊ benigna eiꝰ receptio in hierl'm a chriſtia
nis ⁊ a iudeis interfectio pauli queritur: ac ab
eiſdem eripitur. Capitulū.xxi.

Cum aūt factuꝫ eſſet vt A
nauigaremꝰ abſtracti
ab eis recto curſu ve
nimus choū et ſeq̄nti
die rhodū: ⁊ īde patha
rā. Et cū inueniſſemꝰ
nauem trāſfretātem in
phenicē: aſcēdētes na
uigauimꝰ. Cū apparuiſſemꝰ aūt cypro re
linq̄ntes eā ad ſiniſtrā: nauigauimus in
ſyriā: ⁊ venimꝰ tyꝝ. Ibi eñ nauis expoſi
tura erat onꝰ. Inuētis aūt diſcipulis: mā
ſimꝰ ibi diebꝰ ſeptē. Qui paulo dicebant
ꝑ ſpm̄: ne aſcēderet hieroſolymā: et exple
tis diebꝰ ꝓfecti ibamꝰ deducentibꝰ nos oī
bꝰ cū vxoribꝰ ⁊ filijs vſq́ foras ciuitatē ⁊ B
poſitis gēibꝰ i littore orauimꝰ. Et cū vale
feciſſemꝰ inuicē: aſcēdimꝰ in nauē: illi aūt
redierūt ad ſua. Nos vero nauigatione ex

pleta a tyro deſcēdimus ptolomaidam: ⁊
ſalutatis fratribus: māſim⁹ die vna apud
illos. Alia autem die pfecti venim⁹ ceſa-
reā. Et intrantes domū philippi euāgeli-
ſte: q̄ erat vnus de ſeptem: māſim⁹ apud
3.11.d. eum. Huic aūt erant q̄ttuor filie v̄gines
pphetātes. Et cū moraremur p dies ali-
quot: ſupuenit q̄dā vir a iudea, propheta
noīe agabus. Is cū veniſſet ad nos: tulit
zonā pauli: ⁊ alligās ſibi pedes ⁊ manus
F dixit. Hec dixit ſpūſſctūs. Virū cuius eſt
zona hec: ſic alligabūt in hierl̄m iudei et
tradēt in manus gentium. Qd cū audiſſe-
mus: rogabam⁹ nos ⁊ q̄ loci illius erant
ne aſcenderet hieroſolymā. Tunc rn̄dit
paulus et dixit. Quid facitis flentes ⁊ af-
fligentes cor meum? Ego aūt non ſolum
alligari: ſ; et mori in hierl̄m parat⁹ ſum
ppter nomē dn̄i ieſu. Et cum ei ſuadere
nō poſſemus: q̄euimus dicentes. Dn̄i vo-
luntas fiat. Poſt dies autē iſtos p̄parati
aſcendebam⁹ in hierl̄;. Venerūt aūt q̄dā
ex diſcipulis a ceſarea nobiſcū: adducen-
tes hunc apud quem hoſpitaremur: iaſo-
nē quēdā cyprium antiquū diſcipulum.
Et cū veniſſem⁹ hieroſolymā libenter ex-
D ceperunt nos, fr̄es. Seq̄nti aūt die intro-
ibat paulus nobiſcum ad iacobum: oēſq;
collecti ſunt ſeniores. Quos cum ſalutaſ-
ſet narrabat p ſingula q̄ de⁹ feciſſet in gē-
tibus p miniſterium illi⁹. At illi cum au-
diſſēt: magnificabāt deū: dixerūtq; ei. Vi-
des frater q̄t milia ſunt in iudeis q̄ credi-
derunt: ⁊ oēs emulatores ſunt legis. Au-
dierūt aūt de te: q: diceſſionem doceas a
moyſe eoꝝ q̄ p gentes ſunt iudeorū: dicēs
nō debere eos circuncidere filios ſuos: ne-
q; ſm ↄſuetudinē; ingredi. Quid ergo eſt?
Vtiq; oportet ↄuenire multitudinē;. Au-
dient em̄ te ſupueniſſe. Hoc ergo fac qd̄
tibi dicimus. Sunt nobis viri quattuor
votum hn̄tes ſup ſe. His aſſumptis ſan-
ctifica te cum illis: ⁊ impende in illis vt
radāt capita: ⁊ ſcient oēs: q: q̄ de te audie-
runt falſa ſunt: ſed āmbulans ⁊ ipſe cuſto-
diens legē. De his aūt qui crediderunt ex
E gentibus nos ſcripſimus iudicantes: vt
abſtineāt ſe ab idolis immolato ⁊ ſangui-
ne ⁊ ſuffocato ⁊ fornicatione. Tunc pau-
lus aſſumptis viris poſtea die purifica-
tus cum illis intrauit in templum: annū-
cians expletionem dierum purificationis
donec offerret pro vnoquoq; eorum obla-
tio. Dum aūt ſeptem dies ↄſummarent̄
hi q̄ de aſia erāt iudei cum vidiſſent eum
in tēplo: ↄcitauerunt oēm ppl̄m ⁊ iniece-
runt ei manus clamantes. Viri iſrael ite
F adiuuate. Hic eſt hō q̄ aduerſus ppl̄m et
legē ⁊ locū hunc oēs vbiq; docēs: inſup
et gentiles induxit in tēplum: et violauit
ſctm̄ locū iſtum. Viderāt em̄ trophimum
epheſium in ciuitate cum ipō: quē eſtima-
uerunt: q̄m in tēplum introduxiſſet pau-
lus. Cōmotaq; eſt ciuitas tota: et facta 3.4.i.c.& ...
eſt cōcurſio ppl̄i. Et apprehēdentes pau-
lum trahebāt eum extra tēplum: ⁊ ſtatim
clauſe ſunt ianue. Querētibus autē eum
occidere nunciatum eſt tribuno cohortis
q: tota ↄfundit̄ hierl̄;. Qui ſtatim aſſum-
ptis militib⁹ ⁊ centurionib⁹ decurrit ad
illos. Qui cū vidiſſent tribunū; ⁊ milites
ceſſauerūt pcutere paulū. Tunc accedēs
tribunus apphēdit eū ⁊ iuſſit eum alliga-
ri cathenis duabus: ⁊ interrogabat q̄s eēt G
⁊ q̄d feciſſet. Alij autē aliud clamabāt in
turba. Et cū nō poſſet certum cognoſce-
re p̄ tumultu: iuſſit duci eu; in caſtra. Et
cū veniſſet ad gradus cōtigit vt portaret̄
a militibus ppter vim ppl̄i. Seq̄bat̄ em̄
multitudo ppl̄i clamās tolle eum. Et cū
cepiſſet duci in caſtra paulus dixit tribu-
no. Si li; mihi loq̄ aliq̄d ad te? Qui dixit
ei: grece noſti? Nōne tu es egyptius q̄ an-
te hos dies tumultum ↄcitaſti: ⁊ eduxiſti in
deſertū q̄ttuor milia viroꝝ ſiccarioꝝ. Et
dixit ad eum paulus. Ego hō ſum: q̄dem
iudeus a tharſo cilicie: non ignote ciuita-
tis municeps. Rogo autē te pmitte mihi
loq̄ ad ppl̄m. Et cum ille pmiſiſſet: paul⁹
ſtās in gradib⁹ annuit manu ad plebē: et
magno ſilētio facto: allocutus eſt lingua
hebrea dicens.

¶ c. S. Alloquitur paulus ppl̄m iudaicum de
ſua apud iudeos conuerſatiōe: ac cōuerſione ad
xp̄m cū viſiōe ſibi facta in hierl̄m qui a iudeis
ceſus dicit ſe fore romanum. Capitulum. xxij.

Iri fratres et pr̄es au- A
dite quā; ad vos nunc
reddo rōnē. Cu; audiſ-
ſent autē q: hebrea lin-
gua loq̄retur ad illos:
magis p̄ſtiterūt ſilētiū
Et dixit. Ego ſum vir
iudeus natus tharſo ci-
licie nutritus autem in iſta ciuitate ſec⁹
pedes gamalielis: eruditus iuxta verita-
tem paterne legis: emulator legis ſicut ⁊ 3.8.a.9.9.
vos oēs eſtis hodie: q̄ hanc viā pſecutus a.
ſum vſq; ad mortem: alligans et tradens B
in cuſtodias viros ac mulieres: ſicut prin-
ceps ſacerdotum mihi teſtimoniū reddit
⁊ oēs maiores natu a q̄bus et ep̄las acce-

piens ad fratres damaſcum pgebā vt ad
ducerē inde vinctos in hierl'z vt punirē-
tur. Factum eſt autem eunte me et appro
pinquāte damaſco: media die ſubito de
celo circumfulſit me lux copioſa: et deci-
dens in terrā audiui vocem dicentē mihi
8.9.a. Saule ſaule qd me pſeqris? Ego autem
1.cor.15.b rñdi. Quis es dñe? Dixitq; ad me. Ego ſū
gal.1.c. ieſus nazarenꝰ quem tu perſequeris. Et
q mecum erāt lumen quidem viderunt:
vocem autem eius nō audierūt qui loq-
C bat mecū. Et dixi. Quid faciā dñe? Dñs
autem dixit ad me. Surgens vade dama
ſcum: et ibi tibi dicetur de oībus q te opor
teat facere. Et cum nō viderem pre clari
tate luminis illiꝰ ad manum deductꝰ a
comitibus veni damaſcum. Ananias aūt
quidā vir ſm legem teſtimoniū habens
ab oībus cohabitātibus iudeis veniens
ad me et ſtās dixit mihi. Saule frater re-
ſpice. Et ego eadem hora reſpexi in eum
D At ille dixit. Deus patrum nr̄orum pordi
nauit te: vt cognoſceres voluntatem eius
et videres iuſtū: et audires vocem ex ore
eius: q2 eris teſtis illius ad omnes hoīes
eorum q vidiſti et audiſti. Et nunc qd mo
raris? Exurge et baptizare et ablue pctā
tua inuocato noīe ipſiꝰ. Factum eſt autē
reuertendi mihi in hierl'm et orāti in tē
plo fieri me in ſtupore mētis et videre illū
dicentem mihi. Feſtina et exi velociter ex
hierl'm: quoniā nō recipient teſtimoniū
E tuum de me. Et ego dixi. Dñe ipſi ſciunt
Di.50.c.ſi q2 ego erā cōcludēs in carcere et cedens
poſt.§.et p ſynagogas eos qui credebant in te. Et
vt preterea cum funderetur ſanguis ſtephani teſtis
mus. tui: ego aſtabā et cōſentiebam et cuſtodie-
s.7.g. bam veſtimenta interficientium illum.
Et dixit ad me. Uade: qm̄ ego in natio-
nes longe mittā te. Audiebāt autem eū
vſq; ad hoc verbum: et leuauerunt vocem
ſuā: dicentes. Tolle de terra huiuſcemo-
F di. Nō eīm fas eſt eum viuere. Uociferātī
bus autem eis et pijcientibus veſtimēta
ſua et puluerem iactātibꝰ in aerem: iuſſit
tribunꝰ induci eum in caſtra: et flagellis
cedi et torqri eum vt ſciret ppter quam
cām ſic acclamarēt ei. Et cum aſtrinxiſſet
eum loris: aſtanti ſibi centurioni paulus
dixit. Si hoīem romanum et indemnatū
licz vobis flagellare? Quo audito centurio
acceſſit ad tribunum et nunciauit ei di-
G cens. Quid acturus es? Hic eīm hō ciuis
romanus eſt. Accedens autem tribunus
dixit illi. Dic mihi ſi tu romanus es? At
ille dixit. Etiā. Et rñdit tribunus. Ego
multa ſumma ciuitatem hanc cōſecutus
ſum. Et paulus ait. Ego autem et natus
ſum. Protinus ergo diſceſſerunt ab illo q
eum torturi erāt. Tribunꝰ q; timuit poſt
q̄ reſciuit q2 ciuis romanꝰ eſſet: et q2 alli
gaſſet eū. Poſtera aūt die volens ſcire di
ligētius qua ex cauſa accuſaret a iudeis
ſoluit eū et iuſſit ſacerdotes conuenire et
oē conſilium: et producens paulum ſta-
tuit inter illos.

¶ C.D. Tribunꝰ vocat pauli accuſatores: inter quos diſſentio p̄cuſ a ſ: ac oritur ꝯ paulū noua machinatio atq; eiuſdē fruſtratio. Caplm.xxiij.

Attendens aūt in cōci- A
lium paulus ait. Uiri
fratres ego oī cōſcien-
tia bona ꝯuerſatꝰ ſum
ante deum vſq; in ho-
diernum diem. Prin-
ceps autem ſacerdotū
ananias precepit aſtā- 11.q.1.ca.
tibus ſibi percutere os eius. Tunc pau- paratus.
lus dixit ad eum. Percutiet te deus pa-
ries dealbate. Et tu ſedens iudicas me
ſm legem: et cōtra legem iubes me pcuti
Et qui aſtabant: dixerunt. Summum ſa
cerdotem dei maledicis. Dixit autē pau
lus. Neſciebam fratres q2 princeps eſt ſa- Exo.22.d.
cerdotum. Scriptum eſt enim. Princi- B
pem populi tui non maledices. Sciens philip.3.a.
autem paulꝰ quia vna pars eſſet ſaduceo
rum et altera phariſeorum: exclamauit in cō
cilio. Uiri fratres: ego phariſeus ſum: fi-
lius phariſeorum de ſpe et reſurrectione mor mat.22.c.
tuorum ego iudicor. Et cum hec dixiſſet: fa
cta ē diſſentio inter phariſeos et ſaduceos
et ſoluta eſt multitudo. Saducei autem
dicunt non eſſe reſurrectionem mortuo-
rum: neq; angelum neq; ſpm̄: phariſei au C
tem vtraq; ꝯfitent. Factus eſt autem cla
mor magnus. Et exurgentes qdam phari
ſeorum pugnabant: dicentes. Nihil mali in
uenimus in hoīe iſto. Quid ſi ſpūs locu-
tus eſt ei aut angelus? Et cum magna
diſſenſio facta eſſet timens tribunus ne
diſcerperet paulus ab ipſis: iuſſit mili-
tes deſcendere: et rapere eum de medio
eorum ac deducere eū in caſtra. Sequēti au- 1.27.d.
tē nocte aſſiſtēs ei dñs ait. Conſtās eſto
ſicut eīm teſtificatus es de me in hierl'm:
ſic te oportet et rome teſtificari. Facta au
tem die collegerunt ſe quidā ex iudeis: et
deuouerunt ſe dicentes neq; manduca-
turos neq; bibituros: donec occiderent
paulum. Erant autem plus q̄ quadra-
ginta viri qui hanc ꝯiurationem fecerāt. D

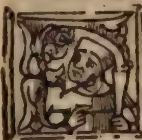
qui acceſſerũt ad principẽ ſacerdotũ ⁊ ſe
niores: ⁊ dixerũt deuotiõe deuouimꝰ nos
nihil guſtaturos: donec occidamꝰ paulũ.
Nunc ergo vos notum facite tribuno cũ
ↄcilio: vt adducat illũ ad vos: tanꝙ aliqd
certiꝰ cogniturí de eo. Nos ꝟo priuſq̃ ap
propiet: parati ſumꝰ interficere illũ. Qḋ
cũ audiſſet filiꝰ ſororis pauli inſidias: ve
nit ⁊ intrauit in caſtra: nũciauitq; paulo
Vocãs aũt paulus ad ſe vnũ ex cẽturiõi
bus ait. Adoleſcẽtẽ hunc ꝑduc ad tribu
num: hꝫ enĩ aliqd idicare illi. Et ille q̃dẽ
E aſſumens eũ: duxit ad tribunũ ⁊ ait. Vin
ctus paulꝰ rogauit me hũc adoleſcentẽ
ꝑducere ad te hñtẽ aliqḋ loqui tibi. Ap̃ph
hendens aũt tribunꝰ manum illiꝰ: ſeceſ
ſit cũ eo ſeorſum: ⁊ īterrogauit illũ. Quid
eſt qḋ habes indicare mihi? Ille aũt dixit
Judeis ↄuenit rogare te: vt craſtina die ꝑ
ducas paulũ in ↄciliũ: quaſi aliqd certiꝰ
inq̃ſituri ſint de illo: tu ꝟo ne credideris
illis. Inſidiant̃ enĩ ei ex eis viri ampliꝰ q̃
quadraginta: qui ſe deuouerũt nõ mãdu
care neq; bibere: donec interficiãt eum: ⁊
nũc parati ſunt: expectantes promiſſum
tuum. Tribunꝰ igit̃ dimiſit adoleſcentẽ:
ꝑcipiens ei ne cui loq̃ret̃: q̃m hec nota ſi
F bi feciſſet. Et vocatis duobꝰ cẽturionibꝰ
dixit illis. Parate milites ducẽtos: vt eãt
vſq; ceſareã: ⁊ equites ſeptuaginta ⁊ lan
cearios ducentos: a tertia hora noctis: et
iumenta ꝑparate: vt īponẽtes paulũ: ſal
uum ꝑducerẽt ad felicẽ ꝑſidem. Timuit
enĩ ne forte raperent eũ iudei ⁊ occiderẽt
et ipſe poſtea calũniã ſuſtineret: tãꝙ acce
ptur9 pecuniã: ſcribẽs ei ep̃lam ↄtinentẽ
hec. Claudiꝰ lyſias optimo ꝑſidi felici ſa
lutem. Virũ hunc cõprehenſum a iudeis
⁊ incipientẽ interfici ab eis: ſuꝑueniens
cũ exercitu eripui: cognito q2 romanꝰ eſt
voleńſq; ſcire cãm quã obiiciebãt illi: de
G duxi eum in ↄciliũ eoꝝ. Quẽ inueni accu
ſari de q̃ſtionibꝰ legis ipſoꝝ: nihil ꝟo dignũ
morte aut vinculis habentẽ crimen. Et
cũ mihi ꝑlatum eſſet de inſidiis q̃s para
uerãt illi: miſi eũ ad te: denũcians ⁊ accu
ſatoribꝰ vt dicãt apud te. Vale. Milites
ꝟo ſm̃ ꝑceptum ſibi aſſumentes paulũ:
duxerũt ꝑ noctẽ in antipatridẽ ⁊ poſtera
die dimiſſis equitibꝰ: vt cũ eo irẽt: reuer
ſi ſunt ad caſtra. Qui cum veniſſent ceſa
reã: ⁊ tradidiſſent ep̃lam ꝑſidi: ſtatuerũt
ante illum ⁊ paulum. Cum legiſſet aũt ⁊
interrogaſſet de qua ꝓuincia eſſet: ⁊ co
gnoſcens: q2 de cilicia. Audiã te inquit:
cũ accuſatores tui venerint. Juſſitq; in
pretorio herodis cuſtodiri eum.

¶ C.S. Accuſat̃ paulꝰ apud ce areã: poſt cuiꝰ re
ſpõſionem differt̃ ſn̄ia iudicis. Capitulũ. xxiiii.

A Oſt q̃nq; autẽ dies de
ſcendit ꝑnceps ſacerdo
tum ananias cũ ſenio
ribꝰ quibuſdam et ter
tullo q̃daꝫ oratore q̃ au
dierũt ꝑſideꝫ aduerſus
paulũ. Et citato pau
lo: cepit accuſare tertul
lus: dicens. Cũ in multa pace agamꝰ ꝑ te
⁊ multa corrigant̃ ꝑ tuã ꝓuidentiã: ſp et
B vbiq; ſuſcipimus optime felix cũ oĩ grã
rum actiõe. Ne diutius aũt te ꝓtrahã oro
breuiter audias nos ꝓ tua clemẽtia. Inue
nimus hunc hoīem peſtifeꝝ ⁊ ↄcitãtem
ſeditiões oĩbus iudeis in vniuerſo orbe: ⁊
auctorẽ ſeditiõis ſecte nazarenoꝝ: q̃ etiã
templũ violare conatꝰ eſt. Quẽ ⁊ app̃hẽdimꝰ
voluimꝰ ſm̃ legem nr̃am iudicare: ſuper
ueniẽs autẽ tribunꝰ lyſias: cũ vi magna
eripuit eũ de manibꝰ nr̃is: iubẽs accuſa
tores eiꝰ ad te venire: a q̃ poteris ipſe iudi
cãs de oĩbus iſtis cognoſcere: de qbꝰ nos
C accuſamus eũ. Adiecerũt aũt ⁊ iudei: di
centes hec ita ſe hr̃e. Rñdit autẽ paulus
annuẽte ſibi ꝑſide dicere. Ex multis ãnis
te eſſe iudicẽ gẽti huic ſciẽs: bono aīo ꝓ
me ſatiſfaciã. Poteſ enĩ cognoſcere q2 nõ
plus ſunt mihi dies q̃ duodecim: ex quo
aſcẽdi adorare in hierl̃m: ⁊ neq; in tẽplo
inuenerũt me cũ aliq̃ diſputãteꝫ: aut cõ
curſuꝫ facientẽ turbe: neq; in ſynagogis
neq; in ciuitate: neq; ꝓbare pñt tibi de q̃
D bus me nũc accuſãt. Cõfiteor autẽ hoc
tibi: q2 ſm̃ ſectã quã dicunt hereſim: ſic de
ſeruio pr̃i ⁊ deo meo credens oĩbꝰ q̃ in le
ge ⁊ ꝓphet̃ ſcripta ſũt ſpem habẽs in deũ
quã ⁊ hiipſi expectãt reſurrectionẽ futu
rã iuſtoꝝ ⁊ iniquoꝝ. In hoc et ipſe ſtudeo
ſine offendiculo ↄſciẽtiã hr̃e ad deũ ⁊ ad
hoīes ſemꝑ. Poſt annos aũt plures ele
moſynas facturus in gentẽ meã veni: et
oblatiões ⁊ vota: in quibus inuenerũt me
purificatũ in tẽplo nõ cũ turba neq; cũ
E tumultu. Et app̃hẽderũt me: clamam
tes ⁊ dicentes. Tolle inimicũ nr̃m. Quí
dã autem ex aſia iudei q̃s oportebat apd̃
te preſto eſſe: ⁊ accuſare: ſi quid haberent
aduerſum me. Aut hiipſi dicãt ſi quid in
uenerũt in me iniq̃tatis cũ ſtem in ↄcilio
niſi de vna hac ſolũmõ voce q̃ clamaui
inter eos ſtans: q̃m de reſurrectiõe mor
tuoꝝ ego iudicor hodie a vobis. Diſtulit F
autem illos felix: certiſſime ſciens de via

hac: dicēs. Cū tribun⁹ lyſias deſcenderit
audiā vos. Juſſitq; cēturiōi cuſtodire eū
ꝛ hr̄e requiem: nec quenq̄ de ſuis ꝓhibere
miniſtrare ei. Poſt aliq̄t aūt dies veniens
felix cū druſilla vxore ſua: q̄ erat iudea vo
cauit paulū: ꝛ audiuit ab eo fidē: q̄ eſt in
B xp̄m ieſum. Diſputāte aūt illo de iuſticia
ꝛ caſtitate ꝛ de iudicio futuro tremefact⁹
felix: rn̄dit. Qđ nūc attinet vade: tpe aūt
opportuno accerſiā te: ſil̄r ꝛ ſperās q̄ pe
cunia ei dareť a paulo: ꝓpter qđ ꝛ freq̄n
ter accerſiens eū: loq̄bať cū eo. Biennio
aūt expleto accepit ſucceſſorē felix porciū
feſtū. Volens aūt gratiā p̄ſtare iudeis fe
lix: reliquit paulū vinctū.

¶ C. S. Accuſatur paulus apud feſtū: a quo ro
mā ꝓpter appellationē interpoſitā mittiť: ac idi
cat feſt⁹ regi aggrippe de paulo. Caplm. xxv.

A

Eſtus ergo cū veniſſet
in p̄uinciā poſt triduū
aſcendit hieroſolymaꝫ
a ceſarea. Adieruntq;
eū p̄ncipes ſacerdotuꝫ
ꝛ p̄mi iudeorum aduer
ſus paulum ꝛ rogabāt
eū poſtulantes gratiaꝫ
aduerſus eū: vt iuberet ꝑduci eū i hierl̄z
inſidias tēdentes: vt iterficerēt eū in via.
Feſt⁹ aūt rn̄dit ſeruari q̄dem paulū in ce
ſarea: ſe aūt maturi⁹ ꝓfecturū. Qui ergo
B in vobis ait potētes ſunt: deſcendētes ſil̄
ſi qđ eſt in viro crimē accuſent eū. Demo
ratus aūt inter eos dies nō āpli⁹ q̄ octo
aut decē: deſcēdit ceſareā: ꝛ altera die ſe
dit ꝓ tribunali: ꝛ iuſſit paulum adduci.
Qui cū ꝑduct⁹ eſſet circunſteterūt euꝫ q̄
ab hieroſolyma deſcenderant iudei mul
tas et graues cauſas obiicientes: q̄s nō po
terāt ꝓbare: paulo rōnem reddente: q̄m
neq; in legē iudeoꝝ neq; in tēpluꝫ neq; in
ceſareā q̄cq̄ peccaui. Feſt⁹ auteꝫ volens
grām p̄ſtare iudeis: rn̄dens paulo: dixit.
C Vis hieroſolymā aſcendere: ꝛ ibi de his
iudicari apđ me? Dixit aūt paul⁹. Ad tri
bunal ceſaris ſto ibi me oportet iudicari.
Judeis nō nocui: ſicut tu meli⁹ noſti. Si
eñ nocui: aut dignū morte aliq̄d feci: nō
recuſo mori. Si vō nihil eſt eoꝝ q̄ hi ac
cuſant me: nemo pōt me illis donare. Ce
ſarē appello. Tūc feſt⁹ cum ꝯcilio locut⁹
D rn̄dit. Ceſarē appellaſti: ad ceſarē ibis. Et
cum dies aliq̄t tranſacti eſſent: agrippa
rex ꝛ bernice deſcenderūt ceſareā ad ſalu
tādū feſtū. Et cū dies plēs ibi moraren
tur: feſt⁹ regi indicauit de paulo: dicens
Vir q̄dā eſt derelict⁹ a felice vinct⁹ de q̄
cū eſſem hieroſolymis: adierūt me p̄nci
pes ſacerdotū ꝛ ſeniores iudeoꝝ poſtulā
tes aduerſus illum dāmationē. Ad q̄s rn̄
E di qꝛ nō eſt romanis conſuetudo dānare
aliquem hoiem p̄uſq̄ is q̄ accuſať p̄ntes
hēat accuſatores: locumq; defendendi ac
cipiat: ad abluēda crimina q̄ ei obiicienť.
Cum ergo huc ꝯueniſſent ſine vlla dila
tiōe: in ſeq̄nti die ſedens ꝓ tribunali iuſ
ſi adduci viruꝫ. De q̄ cū ſtetiſſent accuſa
tores nullā cauſam deferebāt: de q̄b⁹ ego
ſuſpicabar malū. Q̄ōnes vō q̄ſdā de ſua
ſupſtitiōe habebāt aduerſus eū: ꝛ de q̄dā
ieſu defuncto: quē affirmabat paulus vi
uere. Heſitās autem ego de hmōi q̄ſtiōe:
F dicebā: ſi vellet ire hieroſolymā: ꝛ ibi iu
dicari de iſtis. Paulo aūt appellāte: vt ſer
uareť auguſti cognitiōi iuſſi ſeruari eum
donec mittā eum ad ceſarem. Aggrippa
aūt dixit ad feſtuꝫ. Volebā ꝛ ip̄e hoiem
audire. Cras inq̄t audies eū. Altera autē
die cū veniſſet agrippa ꝛ bernice cuꝫ mul
ta ābitiōe: ꝛ introiſſent in auditoriū cum
tribunis ꝛ viris p̄ncipalib⁹ ciuitatis iubē
G te feſto adduct⁹ eſt paul⁹. Et dixit feſtus.
Agrippa rex ꝛ oēs q̄ ſimul adeſtis nobiſ
cū viri: videtis hunc hoieꝫ de q̄ oīs mul
titudo iudeoꝝ interpellauit me hieroſoly
mis: petentes ꝛ acclamātes nō opꝫ eum
viuere āpli⁹. Ego vō cōperi nihil dignū
eum morte admiſiſſe. Ip̄o auteꝫ hoc apel
lāte: ad auguſtum iudicaui mittere. De q̄
q̄d certuꝫ ſcribā dn̄o: nō habeo: propter
quod ꝑduxi eum ad vos ꝛ maxie ad te rex
agrippa: vt interrogatiōe facta: habeā q̄d
ſcribā. Sine rōne ei mihi videť mittere
vinctū: ꝛ cauſam ei⁹ nō ſignificare.

¶ C. S. Rn̄dit paul⁹ agrippe ac feſte p̄ſidi: de cui⁹
reſpōſione habetur collatio. Capitulum. xxvj.

A

Grippa vō ad paulum
ait. Permittitur tibi lo
qui pro temetip̄o. Tūc
paulus extenta manu
cepit rationem redde
re. De omnib⁹ quib⁹ ac
cuſor a iudeis rex agrip
pa eſtimo me beatum
apud te: dum ſim defenſur⁹ me hodie ma
xime te ſciente omnia que apud iudeos
ſunt conſuetudines et queſtiones pro
pter quod obſecro: patienter me audias
B Et quidem vitam meam a iuuentute q̄
ab initio fuit in gente mea in hieroſoly
mis nouerunt omnes iudei preſcientes
me ab initio: ſi velint teſtimonium perhi
bere: q̄m ſm certiſſimam ſectaꝫ noſtre re

ligiõis viri phariſeus.' Et nũc in ſpe q̃ ad
patres nr̃os repromiſſiõis facta eſt a deo
ſto iudicio ſubiect⁹: in qua duodeci3 trib⁹
nr̃e nocte ac die ſeruiẽtes ſperãt deuenire
C De q̃ ſpe accuſor a iudeis rex: q̃d incredi
bile iudicatur apud vos: ſi deus mortuos
ſuſcitat.' Et ego q̃dẽ eſtimaueram me ad
uerſus nomẽ ieſu nazareni debere multa
contraria agere: qđ et feci hieroſolymis.
Et multos ſctõꝝ ego in carcerib⁹ icluſi: a
pncipib⁹ ſacerdotũ ptãte accepta: et cu3
occiderent detuli ſniam. Et ꝑ oẽs ſyna-
gogas freq̃nter puniens eos: cõpellebam
blaſphemare: ⁊ ãpli⁹ inſaniẽs in eos per-
ſeq̃bar vſq3 in exteras ciuitates. In qui
bus dũ irẽ damaſcũ cum ptãte ⁊ pmiſſu
pncipũ ſacerdotum: die media in via vidi
rex de celo ſupra ſplẽdorẽ ſolis circunful
ſiſſe me lumen ⁊ eos q̃ ſimul mecũ erant
oẽſq3 nos cũ decidiſſem⁹ in terrã audiui
D vocẽ loquẽtẽ mihi hebraica lingua. Sau
9.a.a.et le ſalue q̃d me pſeq̃ris.' Durũ ẽ tibi 𝔠 ſtimu
22.b. lũ calcitrare. Ego aũt dixi. Quis es dñe.'
Dñs aũt dixit. Ego ſum ieſus nazaren⁹
quem tu pſeq̃ris. Sꝫ exurge ⁊ ſta ſupra
E pedes tuos. Ad hoc eni3 apparui tibi: vt
cõſtituã te miniſtrũ ⁊ teſtẽ eoꝝ q̃ vidiſti: ⁊
eoꝝ q̃bus apparebo tibi: eripiens te de po
pulis ⁊ gẽtibus: in q̃s nunc ego mitto te
aperire oculos eoꝝ vt conuertant a tene
bris ad lucẽ: ⁊ de ptãte ſathane ad deum
vt accipiãt remiſſionẽ peccatoꝝ ⁊ ſortem
inter ſctõs p fidem q̃ eſt in me. Unde rex
agrippa nõ fui incredulus celeſti viſioni
ſed his q̃ ſunt damaſci pmũ et hieroſoly
F mis: ⁊ in oẽm regionẽ iudee ⁊ gẽtibus an
nunciab.ã: vt pniam agerẽt: et ↄuerterẽt
ad deũ digna pnie opa facientes. Hac ex
cã me iudei cum eſſem in tẽplo ↄp̃hẽſu3
tentabãt: volẽtes me interficere. Auxilio
aũt adiut⁹ dei: vſq3 in hodiernũ diẽ ſto te
ſtificans minori atq3 maiori nihil extra di
cẽs q̃ ea q̃ pphete locuti ſunt futura eſſe
⁊ moyſes ſi paſſibilis xp̃s: ſi primus ex re
ſurrectione mortuorum lumẽ annuncia-
turus eſt pp̃lo ⁊ gentibus. Hec loq̃nte eo
⁊ rõnem reddente: feſtus magna voce di
1.18.c. xit. Inſanis paule multe te littere ad inſa
niã ↄuertunt. Et paulus. Non inſanio in
quit optime feſte ſed veritatis et ſobrie-
tatis vba eloquor. Scit eñ de his rex: ad
G quẽ ↄſtãter loquor latere enim eum nihil
horu3 arbitror: neq3 eñ in angulo quicq̃
hoꝝ geſtũ eſt. Credis rex agrippa prophe
tis.' Scio q2 credis. Agrippa aũt ad pau
lum. In modico ſuades me xp̃ianum fie-
ri. Et paulus. Opto apud deum et in mõ
dico et in magno: non tñ te: ſ3 etiam oẽs
qui audiunt hodie fieri tales q̃lis et ego
ſum exceptis vinculis his. Et exurrexit
rex ⁊ p̃ſes ⁊ bernice: et qui aſſidebãt eis.
Et cum ſeceſſiſſent: loquebantur adinui
cem dicentes: q2 nihil morte aut vinculis
dignum quid fecit hõ iſte. Agrippa autẽ
feſto dixit. Dimitti poterat homo hic, ſi
non appellaſſet ceſarem.

¶ C. S. Deſcribit pauli nauigatio p mare in via
ad romam: ⁊ eius naufragiũ. Capitulum. xxvij.

ET aũt indicatũ eſt na- A
uigare eũ in italiam ⁊ 7.q.1.c. ad
tradi paulũ cu3 reliq̃s verſicas.
cuſtodis cẽturioni no
mie iulio cohortis au
guſte. Aſcendẽtes aũt
nauẽ hadrumetinã: in
cipientes nauigare cir
ca aſie loca ſuſtulim⁹ pſeuerãte nobiſcũ
ariſtarcho macedõe theſſalonicẽſe. ſeq̃n
ti autẽ die venim⁹ ſidonẽ. Humane aũt
tractãs iuli⁹ paulum: pmiſit ad amicos
ire: ⁊ curã ſui agere. Et inde cũ ſuſtuliſſe
mus: ſubnauigauimus cypꝝ: ppterea q̃
eſſent vẽti ↄtrij. Et pelag⁹ cilicie ⁊ pãphy
lie nauigãtes: venim⁹ liſtrã: q̃ ẽ lycie. Et
ibi inueniẽs cẽturio nauẽ alexãdrinã na-
uigãtẽ in italiã: trãſpoſuit nos in eã. Et B
cũ multis dieb⁹ tarde nauigarem⁹ et vix
deueniſſemus ↄ guydũ phibẽte nos vẽ-
to: adnauigauim⁹ crete iuxta ſalmonẽ: ⁊
vix iuxta nauigantes: venimus in locum
quẽdã q̃ vocat boniport⁹: cui iuxta erat
ciuitas: thalaſſa. Multo aũt tpe peracto
⁊ cũ iã nõ eſſet tuta nauigatio: eo q̃ ieiu
nium iã pteriiſſet: ↄſolabatur eos paulus
dicens eis. Uiri video q̃ñ cum iniuria ⁊
multo dãno nõ ſolũ oneris ⁊ nauis: ſ3 et
aiaꝝ nr̃aꝝ incipit eẽ nauigatio. Cẽturio
aũt gubernatori ⁊ naucler o magis crede
bat q̃ his q̃ a paulo dicebantur. Et cum C
apt⁹ port⁹ nõ eſſet ad hyemãdũ: plurimi
ſtatuerũt ↄſiliũ nauigare inde: ſi quo mõ
poſſent deueniẽtes phenicẽ hyemare por
tũ crete reſpiciẽtẽ ad aphricũ ⁊ ad choꝝ.
Aſpirãte aũt auſtro eſtimãtes ppoſitum
ſe tenere: cũ ſuſtuliſſẽt de aſſõ legebãt cre
tã. Nõ poſt multu3 aũt miſit ſe ↄ ip̃m vẽ
tus typhonicus: q̃ vocat euro aq̃lo. Cũq3
arrepta eſſet nauis: ⁊ nõ poſſet conari in
vẽtũ: data naue flatib⁹ ferebamur. In in
ſulã aũt quãdã decurrẽtes: q̃ vocat cau
da potuim⁹ vix obtinere ſcapham. Quã
ſublata adiutoriis vtebantur; accingẽtes

ſtes naue timētes ne i ſirti inciderēt ſub-
b miſſo vaſe ſic ferebant. Ualida aūt nobis
tēpeſtate iactatis: ſequēti die iactuȝ fece
rūt: ⁊ tertia die ſuis manib⁹ armamēta
nauis ꝓiecerūt. Neqȝ autē ſole neqȝ ſide
ribus apparētib⁹ ꝑ plures dies: ⁊ tempe
ſtate nō exigua iminēte: iam ablata erat
ſpes oīs ſalutis noſtre. Et cū multa ieiu
natio fuiſſet: tūc ſtās paul⁹ in medio eo-
rū: dixit. Oportebat quidē o viri audito
me nō tollere a creta lucriqȝ facere iniu-
J.c.r.a.eti riā hāc ⁊ iacturā. Et nunc ſuadeo vobis
3z.a.c bono aīo eē: amiſſio eñ nulli⁹ aīe erit ex
vobis: ꝓterqȝ nauis. Aſtitit eñ mihi hac
nocte angelus dei cui⁹ ſum ego: et cui de
c ſeruio: dicens. Ne timeas paule: ceſari te
oportet aſſiſtere. Et ecce donauit tibi de⁹
omnes qui nauigant tecum. Propter qđ
bono aīo eſtote viri. Credo enim deo: qꝛ
ſic erit quēadmodū dictum eſt mihi. In
inſulā autem quandā oportet nos deue-
nire. Sed poſtea ꝙ quartadecima nox ſu
peruenit nauigātib⁹ nobis in hadria cir-
ca mediā noctē ſuſpicabant̄ naute appa
rere ſibi aliquā regionē. Qui ⁊ ſubmittē-
tes bolidem inuenerunt paſſus viginti
⁊ puſillū inde ſeparati inuenerūt paſſus
quindeci. Timētes aūt ne in aſpera loca
incideremus: de puppi mittentes ancoras
quattuor: optabāt diē fieri. Nautis vero q̄
rētibus fugere de naui: cum miſiſſent ſca
pham in mare: ſub obtentu quaſi incipe
rēt a prora ancoras extendere: dixit pau-
lus centurioni ⁊ militib⁹. Niſi hi in naui
d manſerint vos ſalui fieri non poteſtis.
Tūc abſciderunt milites funes ſcaphe: ⁊
paſſi ſunt eā excidere. Et cū lux inciperet
fieri: rogabat paulus oēs ſumere cibū: di
cens. Quartadecima die hodie expectan
tes ieiuni permanetis: nihil accipientes
propter qđ rogo vos accipere cibum pro
ſalute veſtra: qꝛ nulli⁹ veſtrū capillus de
capite peribit. Et cū hec dixiſſet ſumens
panē grās egit deo i cōſpectu oīm ⁊ cum
fregiſſet: cepit manducare. Animequiores
aūt facti oēs: ⁊ ipſi aſſumpſerūt cibum.
Eram⁹ vero vniuerſe aīe in naui ducēte ſe
ptuagintaſex. Et ſatiati cibo alleuiabant
nauē iactātes triticū in mare. Cū autē
dies fact⁹ eſſet: terrā nō agnoſcebāt: ſinū
e vero quēdā cōſiderabāt hñtē litt⁹ i quē
cogitabāt: ſi poſſent eijcere nauē. Et cū
ancoras ſuſtuliſſent: cōmittebāt ſe mari
ſimul laxātes iuncturas gubernaculorum
et leuato artemone ſm aure flatū tende
bāt ad litt⁹. Et cū incidiſſem⁹ i locū di-
thalaſſuȝ: impegerūt nauē: ⁊ prora quidē fixa
ra manebat imobilis puppis vero ſoluebā
tur a vi maris. Militū aūt ꝯſiliū fuit: vt
cuſtodias occiderēt: ne quis cū enataſſet:
effugeret: cēturio vero volēs ſuare paulū
prohibuit fieri. Juſſitqȝ eos q̄ poſſent na
tare: emittere ſe ꝑmos ⁊ euadere ⁊ ad ter
rā exire: ⁊ ceteros alios i tabulis ferebāt
quoſdā ſuper ea q̄ de naui erāt. Et ſic fa-
ctū eſt vt om̄es aīe euaderēt ad terram.

¶ C.S. Ponit naufragiū recreatio: cum recom-
penſatione bñficij: ac venit paulus romā et lete
ſuſcipit̄: predicās ibi verbū dei. Capl'm.xxviij.

E T cum euaſiſſem⁹ tūc a
cognouim⁹: qꝛ mitile-
ne inſula vocabatur.
Barbari vero ꝓſtabant
nō modicā hūanitatē
nobis. Accenſa eñ py
ra reficiebant nos oēs
ꝓpter imbreȝ q̄ imine-
bat ⁊ frig⁹. Cū ꝯgregaſſet aūt paul⁹ sar
mentoꝝ aliquātā multitudineȝ: ⁊ impoſuiſ
ſet ſuꝑ igneȝ vipera a calore cū ꝓceſſiſſet
inuaſit manū ei⁹. Ut vero viderūt barbari
pendenteȝ beſtiā de manu ei⁹: adiuicē di
cebāt. Utiqȝ homicida ē hō hic: q̄ cū eua b
ſerit de mari: vltio nō ſinit eū viuere. Et
ille quideȝ excutiens beſtiā in ignem: nihil
mali paſſus eſt. At illi exiſtimabāt euȝ in
tumoreȝ ꝯuertendū: ⁊ ſubito caſuꝝ ⁊ mo
ri. Diu aūt illis expectātib⁹: ⁊ videntib⁹
nihil mali in eo fieri: conuertentes ſe: di
cebāt eum eſſe deum. In locis auteȝ illis
erāt ꝓdia ꝓncipis inſule noīe publij: qui
nos ſuſcipiens: triduo benigne exibuit.
Cōtigit aūt patrem publij febribus et di
ſenteria vexatū iacere: ad quem paulus
intrauit: ⁊ cū oraſſet: ⁊ impoſuiſſet ei man⁹ c
ſaluauit eū. Quo facto: ⁊ omnes q̄ in iſula
habebāt infirmitates: accedebāt ⁊ cura-
bātur. Qui etiā multis honorib⁹ nos ho
norauerūt: ⁊ nauigātib⁹ impoſuerūt q̄ ne
ceſſaria erāt. Poſt menſes aūt tres naui
gauim⁹ in naui alexandrina: que in inſu
la hyemauerat: cui erat inſigne caſtroꝝ.
Et cū veniſſem⁹ ſyracuſā: manſim⁹ ibi tri
duo. Inde circūlegentes deuenim⁹ regiū
et poſt vnum diem flante auſtro: ſcđa die
venimus puteolos: vbi inuentis fratrib⁹
rogati ſumus manere apud eos dies ſe-
ptem. Et ſic venimus romam. Et inde d
cū audiſſent fratres occurrerunt nobis
vſqȝ appij foruȝ ⁊ tribus tabernis. Quos
cum vidiſſet paulus grās agens deo acce
pit fiduciam. Cum autem veniſſem⁹ ro-

mã pmiſſuʒ ē paulo pmanere ſibimet cũ
cuſtodiēte ſe milite. Poſt tertiuʒ aũt diē
cõuocauit pmos iudeoꝝ. Cũqꝫ veniſſent
dicebat eis. Ego fratres nihil aduerſus
plebē faciēs aut morē paternuʒ vīct⁹ ab
hieroſolymis tradit⁹ ſuʒ i man⁹ romano
ruʒ q̄ cuʒ īterrogationē de me habuiſſent
voluerunt me dimittere: eo q͛ nulla cau
e ſa mortꝫ i me. Cõtradicētib⁹ autē iudeis
coact⁹ ſuʒ appellare ceſarē: nõ quaſi gētē
meã: hñs aliqd accuſare. Propter hanc
igiꝫ cām rogaui vos videre ⁊ alloq. Pro
pter ſpem eñ iſrl̄ catena hac circūdatus
ſuʒ. At illi dixerũt ad eũ. Nos neqꝫ lrãs
accepim⁹ de te a iudea: neqꝫ adueniens
aliqs fratrũ nunciauit aut locut⁹ ē q̄d de
te malũ. Rogam⁹ autē a te audire q̄ ſent
Nã de ſecta hac notũ ē nobis: q͛ vbiqꝫ ei
f cdicitꝫ. Cuʒ cſtituiſſent autē illi diē vene
runt ad eũ i hoſpitiũ plurimi: q̄b⁹ expõe
bat teſtificãs regnum dei ſuadēſqꝫ eis de
ieſu ex lege moyſi ⁊ pphetꝫ a mane vſqꝫ ad
veſpã. Et q̄dã credebãt his q̄ dicebãtꝫ q̄
dã vo nõ credebãt. Cũqꝫ inuicē n̄ eēnt cõ
ſētiētes diſcedebãt dicēte paulo vnũ vbũ
Eſa.6.c. q͛ bñ ſpūſſctūs locut⁹ eſt p eſaiã pphetã
mar.13.b. ad pres nr̄os: dicēs. Uade ad pplʒ iſtuʒ
mar.4.b. ⁊ dic ad eos. Aure audietꝫ ⁊ nõ itelligetis
Lu.8.b. ⁊ vidētes videbitꝫ: ⁊ nõ pſpicietꝫ. Incraſ
Ioh.12.f. ſatuʒ ē ei cor ppl̄i hui⁹: ⁊ aurib⁹ grauiter
g audierūt ⁊ oclos ſuos cpreſſerūt ne forte vi
deãt oclis ⁊ aurib⁹ audiãt: ⁊ corde itelli
gãt ⁊ cuertãtꝫ: ⁊ ſanē eos. Notũ ergo ſit
vobis: q̄ȷ̄ gētib⁹ miſſuʒ ē h ſalutare dei ⁊
ipi audiēt. Et cũ hec dixiſſet: exierūt ab eo
iudei multã hñtes iter ſe q̄ſtionē. Manſit
autē biēnio toto i ſuo cductu: ⁊ ſuſcipie
bat oēs q̄ igrediebãtꝫ ad eum: pdicãs re
gnum dei: ⁊ docēs q̄ ſunt de dño ieſu xpo
cum oī fiducia ſine prohibitione.

¶ Liber actuuʒ aploꝝ explicit.

Prolog⁹ i ſeptē ep̄las canonicas īcipit.

NOn ita eſt ordo apud grecos q̄ itegre ſapiũt ⁊ fidem rectaʒ ſectantꝫ ep̄larū ſeptē: q̄ canonice nũcupantꝫ: ſicut latinis codicib⁹ iuenitꝫ. Ut q͛ petr⁹ ē pīm⁹ in ordie aploꝝ: pme ſint etiã ei⁹ ep̄le i ordie ceteraꝝ. Sʒ ſicut euãgeliſtas dudũ ad veritatꝫ lineã correxim⁹ ita has pprio ordini deo iuuãte reddidimus. Eſt eñ pma earū vna iacobi: due petri:
1.Ioh.5.b tres iohãnis ⁊ iude vna. Que ſi ſic, vt ab eis digeſte ſunt: ita q̄ ab iterptib⁹ fideliter i latinũ verterētꝫ eloquiũ: nec ambiguitatē legētib⁹ facerent nec ſermonũ ſeſe varietas īpugnaret: illo pcipue loco vbi de vnitate trinitatis i pma iohannis ep̄la poſitũ legimus. In q̄ etiã ab īfidelibus trãſlatoribus multũ erratũ eē a fidei veritate cpimus triũ tm̄mõ vocabula: h eſt aq̄ ſanguinis ⁊ ſpūs i ipa ſua editiõe ponētes: ⁊ pris verbiqꝫ ac ſpūs teſtimonium omittentes: i quo maxīe ⁊ fides catholica roboratꝫ: ⁊ pris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti vna diuinitatꝫ ſubſtãtia cprobatꝫ. In ceteris vo ep̄lis: q̄tũ a nr̄a aliorꝫ diſtet editio lectoris prudentie derelinquo. Sʒ tu virgo xpi euſtochiũ: duʒ a me īpenſius ſcripture veritatē inq̄ris meã q̄dāmõ ſenectutē inuidoꝝ dentibus corrodendã exponis: q̄ me falſariũ corruptorēqꝫ ſanctarū pnunciãt ſcripturaꝝ. Sʒ ego in tali ope nec emuloꝝ meoꝝ inuidētiaʒ pertimeſco: nec ſancte ſcripture veritatē poſcētibus denegabo. ¶ Prologus in ſeptem epiſtolas canonicas explicit.

¶ Argumentum in eaſdem incipit.

IAcob⁹ petr⁹: iohãnes et iudas ſeptē ep̄las ediderunt tã myſticas q̄ ſuccinctas: ⁊ breues pariter ⁊ longas: breues in vbis: longas in ſententijs: vt rarus ſit q̄ nõ in earuʒ cecutiat lectione. ¶ Argumentum in ſeptem epiſtolas canonicas explicit.

¶ Argumentum in epiſtolã canonicã beati iacobi apoſtoli incipit.

IAcobus ap̄ls ſctiſ inſtituit clericoꝝ cultura celeſtium preceptoꝝ: ⁊ regula catholice obſeruãtie: ⁊ de inuicte patientie maieſtate: et de reuelatiõe plurimorum: ⁊ de mendacio magiſtroꝝ.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola canonica beati iacobi apoſtoli incipit.

¶ c.S. Docet apoſtolus temptationibus reſiſtere oſtendens deum nec eſſe temptatorem ac auctorē peccati: atqꝫ veritati acquieſcere: eam audiendo ac opere adimplendo. Capitulũ .1.

IAcobus dei ⁊ dñi noſtri ieſu xpi ſeruus duodecim tribubus q̄ ſunt in diſperſione ſalutem. Omne gaudiuʒ exiſtimate fratres mei: cum in tēta

tiones varias incideritis: ſcientes q̄ proba
tio fidei veſtre patiētiā operat̄. Patiētia
aūt op⁹ pfectū habet: vt ſitis pfecti ⁊ in-
Ro.5.a. tegri: ĩ nullo deficiētes. Si q̄s aūt vr̄m indi
get ſapiētia: poſtulet a deo: q̄ dat oib⁹ af
fluēter: ⁊ nō iproperat: ⁊ dabit̄ ei. Poſtulet
aūt in fide: nihil heſitās. Qui em̄ heſitat
ſimilis eſt fluctui maris: q̄ a vēto mouet̄
et circūfert̄. Non ergo exiſtimet hō ille q̄
B accipiat aliquid a dño. Vir duplex aīo
inconſtās eſt in oib⁹ vijs ſuis. Glorie̅t aūt
frater hūilis in exultatiōe ſua: diues aūt
in hūilitate ſua: qm̄ ſicut flos feni trāſi-
Eccle.14.c bit. Exortus eſt em̄ ſol cū ardore: ⁊ areſe-
Eſa.40.b. cit fenū: ⁊ flos eius decidit: decor vultus
1.pe.1.d. ei⁹ deperijt. Ita ⁊ diues in itineribus ſuis
Job.5.c. marceſcet. Beat⁹ vir q̄ ſuffert tētationē
qm̄ cū probatus fuerit: accipiet coronā
vite: quā repromiſit deus diligentibus ſe
Nemo cū tētat̄: dicat: qm̄ a deo tētetur.
Deus enim intētator maloꝝ eſt. Ipſe aūt
neminem tentat. Vnuſquiſq̄ vō tentat̄
a cōcupiſcentia ſua abſtractus ⁊ illectus
Deinde cōcupiſcentia cū cōceperit parit
pctm̄: pctm̄ vero cū ꝯſummatū fuerit ge
nerat mortem. Nolite itaq̄ errare fratres
C mei dilectiſſimi. Oē datū optimum ⁊ oē
donū perfectū deſurſum eſt: deſcendēs a
patre luminū apud quē non eſt trāſmuta
tio, nec viciſſitudinis obumbratio. Volun
Prouer.17. tarie em̄ genuit nos verbo veritatis vt ſi-
b. mus initium aliqđ creature eius. Scitis
Eccl.5.c. fratres mei dilectiſſimi. Sit aūt oīs homo
velox ad audiendū: tardus aūt ad loquē
dum: ⁊ tardus ad iram. Ira em̄ viri iuſti-
D ciam dei non operat̄. Propter quod abij
Ro.5.b. cientes oēm immūditiā ⁊ abundantiam
malicie in manſuetudine ſuſcipite inſitū
verbū: qđ pōt ſaluare aīas veſtras. Eſto-
te aūt factores verbi: ⁊ non auditores tm̄
fallentes voſmetipſos: quia ſi quis audi-
tor eſt verbi ⁊ non factor: hic comparabit̄
viro conſideranti vultum natiuitatis ſue
Mat.5.a. in ſpeculo. Conſiderauit enim ſe ⁊ abijt:
⁊ ſtatim oblitus eſt qualis fuerit. Qui aūt
perſpexerit ĩ legē perfecte libertatis ⁊ per
manſerit in ea: non auditor obliuioſus fa
ctus: ſʒ factor operis: hic beatus in facto
Ecce.3.b. ſuo erit. Si quis aūt putat ſe religioſum
eſſe. nō refrenans linguā ſuā: ſʒ ſeducēs
cor ſuū: huius vana ē religio. Religio mū
da ⁊ immaculata apud deū ⁊ patrē hec ē
Viſitare pupillos ⁊ viduas in tribulatiōe
eoꝝ: ⁊ imaculatū ſe cuſtodire ab hoc ſclo
¶ E. D. apoſtolus docens nō eſſe perſonarū ac
ceptionem apud deum: informat de operib⁹ mi-
ſericordie: atq̄ oſtendit fidem ſine operibus mor
tuam eſſe. Capitulum .ij.

FRatres mei nolite ĩ per A
ſonarū acceptione ha
bere fidem dñi nr̄i ieſu
xp̄i glie. Etenim ſi intro-
ierit in cōuentū veſtrū
vir aureū anulū hñs ĩ
veſte cādida: introierit
aūt ⁊ paup in ſordido
habitu: ⁊ intendatis in eū qui indutus eſt
veſte preclara: ⁊ dixeritis ei. Tu ſede hic
bene: paupi aūt dicatis: tu ſta illic aut ſe-
de ſub ſcabello pedum meoꝝ: nonne iu-
dicatis apud voſmetipſos: ⁊ facti eſtis iu
dices cogitationū iniquarū. Audite fra-
tres dilectiſſimi. Nōne deus elegit paupe
res ĩ hoc mūdo: diuites in fide ⁊ heredes B
regni: qđ repromiſit deus diligētibus ſe.
Vos aūt exhonoraſtis pauperē. Nōne di
uites p potētiā opprimunt vos: ⁊ ipſi tra Leui.19.c.
hūt vos ad iudicia. Nōne ipi blaſphemāt Ro.2.b.
bonū nomē qđ inuocatū eſt ſup vos. Si Ephe.6.b.
tm̄ legē pficitis regalē ſm̄ ſcripturas. Di- Col.1.d.
liges pximum tuū ſicut teipm̄: bene faci Act.10.f.
tis. Si aūt pſonam accipitis: peccatum 1.pe.1.c.
opamini: redarguti a lege q̄ſi trāſgreſſo-
res. Quicūq̄ aūt totā legē ſeruauerit: of
fendat aūt in vno: factus eſt oīm re⁹. Qui
em̄ dixit: non mechaberis: dixit ⁊ non oc- C
cides. Quod ſi non mechaberis occides
autem: factus es trāſgreſſor legis. Sic lo
quimini ⁊ ſic facite: ſicut per legem liber
tatis incipiētes iudicari. Iudiciū em̄ ſine
miſericordia illi qui non facit miſericor-
diam. Superexaltat aūt miſericordia iudi
cium. Quid pderit fratres mei ſi fidē q̄s
dicat ſe habere opera aūt nō habeat. Nū
quid poterit fides ſaluare eum. Si autē
frater ⁊ ſoror nudi ſint ⁊ indigeant victu
quotidiano: dicat aūt aliquis ex vobis il-
lis: ite in pacē: calefacimini ⁊ ſaturamini
non dederitis aūt eis que neceſſaria ſunt
corpori quid pderit. Sic ⁊ fides ſi nō ha D
beat opa: mortua eſt in ſemetipſa. Sʒ di
cet quis. Tu fidem habes: ⁊ ego opera ha
beo. Oſtende mihi fidē tuā ſine operibus
⁊ ego oſtendā tibi ex opibus fidē meā. Tu
credis quoniam vnus eſt de⁹: bene facis
et demones credunt et contremiſcunt.
Vis autē ſcire o homo inanis: quoniā fi [illegible]
des ſine opib⁹ mortua ē. Abraā pr̄ no ſe.
ſter: nōne ex opib⁹ iuſtificat⁹ eſt: offerēs
yſaac filiū ſuum ſuper altare. Vides qm̄
fides cooperabat̄ operib⁹ illius: ⁊ ex ope-

Gen.15.b. bus fides conſummata eſt. Et impleta ē
ſcriptura dicens. Credidit abraam deo
et reputatū eſt illi ad iuſticiā: et amicus
Ro.4.a. dei appellatus eſt. Videtis quoniam ex operi-
Gal.3.a. bus iuſtificatur homo: et nō ex fide tm̄. Si
Joſue.2.b militer et raab meretrix nōne ex operib9
iuſtificata eſt ſuſcipiēs nūcios: et alia via
eĳciens? Sicut enim corpus ſine ſpū mor
tuū eſt ita fides ſine operibus mortua eſt.

¶ C.S. Oſtēdit aplus mala ex vicio lingue puenien
tia: tā in ſciētia q̄ in cōi vita diſtinguens ſcien-
tiam: mūdanā z diuinam.   Capitm.iij.

A Nolite plures magiſtri
fieri fratres mei: ſcien
tes quoniam maius iudicium
ſumitis. In multis enim
offendim9 oēs. Si quis
Mat.12.e. in verbo nō offendit hic
perfect9 ē vir. Pōt etiā
freno circunducere to
tum corp9. Si aūt frenos equis i ora mit-
tim9 ad cōſentiēdū nobis: oē corpus illo
rū circūferim9. Et ecce naues cū magne
ſint z a vētis validis minēt circūferunt
aūt a modico gubernaculo: vbi impet9 diri
gētis voluerit. Ita z lingua modicū quidē
mēbrū eſt: z magna exultat. Ecce quātus
B ignis q̄ magnā ſiluā incendit. Et lingua
ignis eſt vniuerſitas iniq̄tatis. Lingua cō
ſtituit i mēbris noſtris q̄ maculat totū cor-
pus z īflāmat rotā natiuitatis nrē īflāma
ta a gehēna. Ois enim natura beſtiarū z vo
lucrū z ſerpētiū z ceterorū domant et do
mita ſunt a natura hūana liguā aūt nul-
C lus hoim domare pōt. Inquietū malū: ple
na veneno mortifero. In ipſa bn̄dicim9
deū z prēz z i ipſa maledicim9 hoies q ad
imaginē z ſimilitudinē dei facti ſunt. Ex
ipſo ore pcedit benedictio z maledictio.
Nō oportet fratres mei hec ita fieri. Nun
quid fons de eodē foramine emanat dul
cē z amarā aquā. Nūquid pōt fratres mei
ficus vuas facere. aut vitis ficus. Sic ne
q3 ſalſa dulcē pōt facere aquam. Quis ſa
piēs z diſciplinat9 i vobis? Oſtēdat ex bo
na cōuerſatiōe opationē ſuā in māſuetu
D dine ſapiētie. Quod ſi zelū amarū habetis z
ptētiones ſint in cordib9 vrīs: nolite gl'ia
ri z mēdaces eē aduerſus veritatē. Nō eſt
enim iſta ſapiētia de ſurſum deſcēdēs a pre
luminū. ſz terrena: aīalis: diabolica. Vbi
enim zelus z cōtentio: ibi in cōſtantia z oē
opus prauū. Que aūt de ſurſum ē ſapien
tia: primū quidē pudica eſt: deīde pacifica
modeſta: ſuadibilis: bonis cōſentiēs: ple
na miſericordia z fructibus bonis: iudi
cans ſine ſimulatione. Fructus aūt iuſti
cie in pace ſeminat facientibus pacem.

¶ C.S. Prohibet bella z diſſenſiones apoſtolus
monēs nos a mundo z diabolo recedere: atq3 ac-
cedere ad deum per dilectionē: interponendo de
dilectione proximi.   Capitulum.iiij.

A Vnde bella z lites in vo
bis. Nōne ex cōcupiſcē
tĳs vrīs que militāt i mē
bris veſtris? Cōcupiſci
tis z nō habetis: occidi
tis z zelatis z nō pote- 23.q.4.c.
ſtis adipiſci. Litigatis. hec autem
z belligeratis z nō ha- 5.ex his d
betis: ppter quod nō poſtulatis. Petitis et bus.
non accipitis: eo q̄ male petatis vt in cō
cupiſcentĳs veſtris inſumatis. Adulteri
ne ſcitis q2 amicitia huius mundi inimi-
ca eſt deo? Quicūq3 ergo voluerit ami- B
cus eſſe ſeculi huius: inimicus dei conſti
tuit. An putatis q2 inaniter ſcriptura di-
cat. Ad inuidiā cōcupiſcit ſpūs qui habi 1.pet.5.b.
tat in vobis? Maiorē aūt dat gratiā. Pro ephe.4.f.
pter quod dicit. Deus ſuperbis reſiſtit humi
libus aūt dat gratiā. Subditi ergo eſtote
deo reſiſtite aūt diabolo z fugiet a vobis.
Appropinquate deo, z appropinquabit vo
bis. Emundate manus peccatores: z pu- C
rificate corda duplices animo miſeri eſto Johā.16.b.
te z lugete z plorate: riſus veſter in luctū 1.pe.5.b.
conuertatur z gaudium in merorem. Hu D
miliamini in conſpectu domini z exalta-
bit vos. Nolite detrahere alterutrū fra
tres mei. Qui detrahit fratri aut qui iudi
cat fratrem ſuum: detrahit legi et iudicat
legē. Si aūt iudicas legem nō es factor
legis ſed iudex. Vnus eſt enim legiſlator et Ro.14.a.c
iudex qui poteſt perdere z liberare. Tu b.
autem quis es qui iudicas proximū tuū. D
Ecce nunc qui dicitis hodie aut craſtino
ibimus in illā ciuitatē: z faciemus ibi quī
dem annum z mercabimur z lucrum fa
ciemus: qui ignoratis quid erit in craſti
num. Que eſt enim vita veſtra? Vapor eſt
ad modicū parens: z deinceps extermi-
nabit: pro eo vt dicatis ſi dn̄s voluerit: z ſi
vixerimus faciemus hoc aut illud. Nūc Lu.5.f.
autē exultatis in ſuperbĳs veſtris. Om de pe.di.
nis exultatio talis maligna eſt. Scienti 2.c.ſi cū
igitur bonum facere z non facienti pec-
catum eſt illi.

¶ C.S. Inducit aplus malos ad bonum ex conſi-
deratione diuini iudicĳ: atq3 bonos ad patientiā
z dei reuerentiā per iuramenti dūi imitationē:
feruentē deuotionē: penitentie ſuſceptionem: pro
ximi correptionem.   Capitulum.v.

a Agite nūc diuites: plo-
rate vlulantes in miſe
rijs vr̃is que aduenient
vobis. Diuitie vr̃e pu-
trefacte ſunt: et veſti-
menta vr̃a a tineis co-
meſta ſunt. Aurū et ar
gentū veſtruz erugina-
uit ⁊ erugo eoꝝ in teſtimoniū vobis erit:
et mādu cabit carnes veſtras ſicut ignis
Theſaurizaſtis vobis iraz in nouiſſimis
b dieb⁹. Ecce merces opariorꝫ qui meſſue
runt regiones vr̃as q̄ fraudata eſt a vo-
bis clamat: ⁊ clamor eoꝝ in aures dn̄i ſa
baoth introiuit. Epulati eſtis ſup terram
⁊ in luxurijs enutriſtis corda vr̃a. In die
occiſionis adduxiſtis ⁊ occidiſtis iuſtum
et nō reſtitit vobis. Patientes igit̃ eſtote
fratres vſq; ad aduētuz dn̄i. Ecce agrico
la expectat p̄cioſū fructū terre patienter
ferēs donec accipiat tēporaneū ⁊ ſeroti-
nū. Patiētes igit̃ eſtote vos ⁊ cōfirmate
corda vr̃a: qm̄ aduēt⁹ dn̄i appropinqua-
bit. Nolite īgemiſcere fratres i alterutruz
c vt nō iudicemini. Ecce iudex an̄ ianuā aſ
ſiſtit. Exēplū accipite fratres exit⁹ mali ⁊
lōganimitatis ⁊ laboris ⁊ patiētie ꝓphe
tas: q̄ locuti ſunt in noīe dn̄i. Ecce beati
ficamus eos q̄ ſuſtinuerūt. Sufferētiam
iob audiſtis: et finē dn̄i vidiſtis qm̄ miſe-
Mat. 5. f. ricors eſt dn̄s ⁊ miſerator. Ante oīa autē
fratres mei nolite iurare neq; ꝑ celū ne-
q; ꝑ terrā: neq; aliud qd̄cūq; iuramentū
Sit aūt ſermo veſter eſt eſt: nō nō: vt nō
ſub iudicio decidatis. Triſtat̃ aūt aliq̄s
veſtrū oret equo aīo ⁊ pſallat. Infirmat̃
quis i vobis: iducat pb̃ros eccl̃ie: ⁊ orēt
d ſuꝑ eū vngentes eū oleo in noīe dn̄i. Et
de pe. diſ. oro fidei ſaluabit infirmuz: et alleuiabit
1. cap. quis eū dn̄s: ⁊ ſi in pctīs ſit remittent̃ ei. Con
aliquando. fitemini ergo alterutrū pctā vr̃a: et orate
§. contra. ꝓ inuicē vt ſaluemini. Multū eñ valet
3. Re. 17. a deꝑcatio iuſti aſſidua. Helias homo erat
Lu. 4. d. ſimilis nobis paſſibilis: ⁊ oratione orauit
21. q. 4. c. vt nō plueret ſuper terrā: ⁊ non pluit an
ſ illic. §. ſi nos tres ⁊ mēſes ſex. Et rurſum orauit ⁊
vijcimr. celuz dedit pluuiā ⁊ terra dedit fructum
ſuū. Fratres mei ſi q̄s ex vobis errauerit
a veritate: ⁊ cōuerterit q̄s euz: ſcire debet
qm̄ q̄ cōuerti fecerit pctōrē ab errore vie
ſue ſaluabit animā eius a morte: ⁊ operit
multitudinem peccatorum.

¶ Epiſtola beati iacobi apl̃i explicit.

¶ Argumentum in epiſtolam beati
Petri primam incipit.

Diſcipulos ſaluatoris ſe-
uicti toto orbe diffuſos
⁊ peregrinos in hoc ſe
culo monſtrat: et pre-
terite vite penitere ſua
det: ⁊ in nouā vitā pro
ficere tota cū ſollicitu
dine exhortat̃ ſimō pe
trus filius iohānis ꝓuincie galilee e vico
bethſaida frater andree apoſtoli.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola btī Petri apl̃i prima incipit.

¶ C. D. Regratiatur petrus de regeneratione
baptiſmali: ⁊ inducit regeneratos ad vite mun
diciam. Capitulum .j.

Petrus apo- a
ſtolus ieſu xp̄i electis
aduenis diſꝑſionis pō
ti galacie: cappadocie
aſie ⁊ bythynie ſm̄ pre-
ſciētiā dei pr̃is in ſan-
ctificationem ſpūs in
obediētiā ⁊ aſꝑſionē ſanguinis ieſu xp̄i.
Gratia vobis ⁊ pax multiplicet̃. Benedi 2. Cor. 1. a.
ctus deus ⁊ pater dn̄i noſtri ieſu xp̄i: qui Ephe. 1. a.
ſm̄ miſericordiā ſuā magnam regn̄auit
nos in ſpem viuā per reſurrectionē ieſu
chriſti ex mortuis in hereditatez incorru-
ptibilē et incontaminatā ⁊ imarceſſibilē
conſeruatā: in celis vobis qui in virtute
dei cuſtodimini ꝑ fidem in ſalutē paratā b
reuelari in tēpore nouiſſimo. In quo exul Iohā. 16. c.
tabitis modicū nūc ſi oportet contriſtari Ale- ex tribu
in varijs tētationibus: vt probatio veſtre lationibus.
fidei multo precioſior ſit auro qd̄ ꝑ ignem
probat̃: iueniat̃ i laudē ⁊ gl̃iaz ⁊ honorē
in reuelatione ieſu xp̄i: quē cū nō videri-
tis diligitis. In quē nūc quoq; nō viden-
tes creditis: credētes aūt exultabitis leti
cia inenarrabili et glorificata: reportātes
finē fidei veſtre ſalutē aīarū veſtrarū. De
qua ſalute exq̄ſierunt atq; ſcrutati ſunt
prophete: q̄ de futura in vobis gr̃a ꝓphe
tauerūt: ſcrutātes in qd̄ vel quale tp̄s ſi-
gnificaret in eis ſpūs chriſti preñūcians
eas q̄ in chriſto ſunt paſſiones ⁊ poſterio
res gl̃ias: quibus reuelatū eſt: q2 nō ſibi
metipſis. Vobis autē miniſtrabant ea q̄
nunc nunciata ſunt vobis ꝑ eos qui eua
gelizauerunt vobis ſpūſctō miſſo de ce-
lo: in quem deſiderant angeli proſpicere.
Propter quod ſuccincti lūbos mētis ve- c
ſtre: ſobrij ꝑfecti ſperate in eā q̄ offertur
vobis gratiā in reuelatione ieſu chriſti:
quaſi filij obediētie: nō cōfigurati prioib⁹

ignorãtie vr̃e deſiderĳs: ſ; ſm eũ q̃ voca
uit vos ſcm̃ vt ⁊ ip̃i i oĩ ↄuerſatione ſcti
Leuĩ.19.a. ſitis: qm̃ ſcriptũ ẽ. Sancti eritis: qm̃ ego ſan
Deuĩ.10.b ctus ſum. Et ſi patrẽ inuocatis eũ q̃ ſine
acceptiõe pſonaꝝ iudicat ſm vniuſcuiuſ
Col.3.d. q; op⁹: i timore icolat⁹ vr̃i tp̃e ↄuerſami
Ja.2.a. ni ſciẽtes q̃ non corruptibilib⁹ auro vel
Act.10.f. argento redẽpti eſtis: de vana vr̃a ↄuerſa
Ro.2.b. tiõe paterne traditiõis: ſ; p̃cioſo ſangui
D ne q̃ſi agni icontaminati ⁊ imaculati xp̃i
Ephe.6.b. p̃cogniti q̃dẽ an̄ mũdi cõſtitutionẽ: ma
Hebr̃.9.d. nifeſtati aũt nouiſſimis tp̃ib⁹ ꝑpter vos
1.iohã.1.c. q̃ ꝑ ip̃; fideles eſtis i deo: q̃ ſuſcitauit eũ
Apo.1.b. a mortuis ⁊ dedit ei gl̃iam vt fides vr̃a ⁊
ſpes eſſet i deo. Aias vr̃as caſtificãtes in
obediẽtia charitatis: in fraternitatis amore
ſimplici ex corde iuicẽ diligite attẽti⁹: re
nati nõ ex ſemine corruptibili: ſ; icorru
ptibili ꝑ verbũ dei viui ⁊ ꝑmanẽtis i eter
nũ: q: oĩs caro vt fenũ: ⁊ oĩs gl̃ia ei⁹ tãq̃
Eſa.40.b. flos feni. Exaruit fenũ ⁊ flos ei⁹ decidit:
Eccl.14.c. verbũ aũt dñi manet in eternũ. Hoc eſt
Jaco.1.b. aũt verbum qđ euangelizatum eſt in vos

¶ C.S. Inducit ap̄ls ad ſp̄ual' vite ꝑfectionẽ: et
q̃ ꝑfectiõis in alios diffuſione ꝑ ſctãm cõuerſa
tionẽ: ac iſtruit ep̃ãtes in ſtatu ſeruili. Cap.ii.

B Deponentes igit̃ oẽm
Ephe.4.f. maliciã ⁊ oẽm dolũ et
Col.3.b. ſimulatiões et inuidias
Heb.12.a. et oẽs detractiões ſi
cut modo geniti infan
tes rõnabiles ſine do
lo lac ↄcupiſcite: vt in
eo creſcatis i ſalutẽ: ſi
tñ guſtatis qm̃ dulcis eſt dñs. Ad quem
accedẽtes: lapidẽ viuũ: ab hoĩb⁹ q̃dẽ
reprobatũ: a deo aũt electũ ⁊ honorifica
tum: ⁊ ip̃i tãq̃ lapides viui ſuperedifica
mini domos ſp̃uales: in ſacerdotiũ ſan
ctum offerentes ſpirituales hoſtias acce
Eſa.28.d. ptabiles deo per ieſum xp̃m. Propter qđ
continet ſcriptura. Ecce ponã in ſion la
D pidem ſummũ: angularẽ ꝓbatũ electũ:
Ps.117. precioſum et q̃ crediderit in eũ nõ cõfun
Mat.21.d det̃. Uobis igit̃ credentib⁹ honor: nõ cre
Mar.12.a. dentibus autẽ lapis quẽ reprobauerunt
Luce.10.c. edificãtes: hic factus eſt in caput angu
Act.4.b. li: et lapis offenſionis: ⁊ petra ſcãdali his
Exo.19.a. qui offendũt v̓bo nec credunt in quo et
6.q.1.cap. poſiti ſunt. Uos aũt genus electũ: regale
beatus. ſacerdotiũ: gens ſctã pp̄ls acquiſitionis
De ſa. vnc. vt virtutes annũcietis eius q̃ de tenebris
c.vnico. vos vocauit in admirabile lumen ſuum.
Oſee.2.d. Qui aliquando nõ populus dei: nũc aũt
Ro.9.c. pp̄lus dei: qui non cõſecuti miam: nunc
[illegible] aũt miam conſecuti. Chariſſimi obſecro
vos tãq̃ aduenas et peregrinos abſtinere C
vos a carnalib⁹ deſiderĳs: q̃ militant ad
uerſus aiaꝫ cõuerſationẽ veſtrã inter gẽ
tes habẽtes bonã: vt in eo qđ detractant
de vobis tanq̃ de malefactoribus ex bo
nis operibus vos conſiderantes glorifi
cent deum in die viſitationis. Subiecti Ro.13.a.
igitur eſtote oĩ humane creature pro 11.q.1.c.
pter deũ. Siue regi quaſi p̃cellenti: ſiue magnũ.
ducibus tanq̃ ab eo miſſis ad vindictam De maio. et
malefactoꝝ: laudem vero bonoꝝ. Quia obe. c. ſolite.
ſic eſt voluntas dei: vt benefacientes ob
muteſcere faciatis imprudentium homi
num ignorãtiam. Quaſi liberi et nõ qua
ſi velamẽ habentes malicie libertatẽ: ſed
ſicut ſerui dei. Omnes honorate: frater Ro.12.c.
nitatem diligite. Deũ timete: regẽ hono Ephe.6.a.
rificate. Serui ſubditi eſtote in omni ti Col.3.d.
more dñis: non tm̃ bonis ⁊ modeſtis ſed Tit.2.c.
etiam diſcholis. Hec eſt eñ gratia: ſi pro Diſ.8.c.ſi
pter dei conſciam ſuſtinet quis triſticias 11.q.1.c.
patiens iniuſte. Que eñ eſt gr̃a: ſi peccan magnum.
tes ⁊ colaphizati ſuffertis. Sed ſi bene D
facientes patienter ſuſtinetis: hec eſt gr̃a 8.q.1.c. [illegible]
apud deum. In hoc eñ vocati eſtis: quia
et chriſtus paſſus eſt pro nobis: vobis re
linquens exẽplum vt ſequamini veſtigia
eius. Qui peccatum non fecit: nec inuen Eſa.53.b.
tus eſt dolus in ore eius. Qui cum male 1.iohã.3.a.
diceretur non maledicebat: cum pateret̃ De pe. di. 2.
non cõminabat̃. Tradebat aũt iudican c.ſi enim.
ti ſe iniuſte. Qui pctã noſtra ipſe ꝑtulit Diſt.43.c.
in corpore ſuo ſup̱ lignum: vt pctis mor epm.
tui iuſticie viuamus: cuius liuore ſanati Eſa.53.b.
eſtis. Eratis eñ ſicut oues errantes: ſed
conuerſi eſtis nunc ad paſtorem ⁊ epiſco
pum animarum veſtrarum.

¶ C.S. Inſtruit ap̄ls exiſtentes in ſtatu cõiuga
li loquẽs de mulierũ ornatu: ac viroꝝ ſciẽtia: et
ordinauit informãdo homines ad proximum ⁊ ad
deum. Capitulum.iii.

Similiter et mulieres B
ſubdite ſint viris ſuis 1.Cor.11.c.
vt et ſi q̃ nõ credũt ver Col.3.c.
bo ꝑ mulierũ cõuerſa Ephe.5.d.
tionẽ ſine verbo lucri 1.timo.2.d.
fiant cõſiderãtes in ti
more ſanctã cõuerſa
tionẽ veſtrã. Quaꝝ nõ
ſit extriſecus capillatura: aut circũdatio
auri: aut indumẽti veſtimẽtoꝝ cult⁹: ſed
q: abſcõdit⁹ eſt homo cordis in incorru
ptibilitate q̃eti ⁊ modeſti ſp̃us q̃ eſt in cõ
ſpectu dei locuples. Sic eñ aliquãdo et
ſancte mulieres ſperantes in deo orna
bant ſe ſubiecte ꝓpriis viris: ſicut ſa

ra obediebat abrae dñm eum vocans: cu
ius eſtis filie benefacientes: ⁊ non perti
B mentes vllam perturbationem. Uiri ſimi
liter cohabitãtes ſm ſcientiam quaſi in-
firmiori vaſculo muliebri impartientes
honorem tanq̄ coheredibus gratie vite
Prouer. vt non impediantur orationes veſtre. In
20.c. fide autem omnes vnanimes cõpatientes
Ro.12.d. fraternitatis amatores: miſericordes: mo
deſti: humiles: non reddẽtes malũ ꝓ ma
lo: nec maledictũ pro maledicto: ſed ecõ-
trario benedicentes: quia in hoc vocati
eſtis vt bñdictionez hereditate poſſidea-
Pſ.33.c tis. Qui enim vult vitaz diligere ⁊ dies vi
Ia.1.d. dere bonos: coerceat linguã ſuam a ma-
lo: ⁊ labia eius ne loquantur dolum. De-
clinet autẽ a malo ⁊ faciat bonuz: inqui-
Al. ꝑſeq̄tur. rat pacẽ ⁊ perſequat ✠ eã: quia oculi dñi
ſuper iuſtos: ⁊ aures eius in preces eoꝛuz
vultus aũt dñi ſuper facientes mala. Et
quis eſt q̄ vobis noceat ſi boni emulato-
res fueritis? Sed ⁊ ſi quid patimini pro-
pter iuſticiã beati. Timorẽ aũt eoꝛuz ne
C timueritis vt nõ cõturbemini. Dñm au-
Mat.5.a. tem chriſtum ſanctificate in cordibus ve
ſtris: parati ſemper ad ſatiſfactionẽ omni
poſcenti vos rationez de ea que in vobis
eſt ſpe ⁊ fide: ſed cum modeſtia et timore
conſcientiam habentes bonam: vt in eo
quod detrahunt de vobis confundantur
qui calũniantur veſtram bonam in chri
ſto conuerſationem. Melius eſt enim vt
Heb.9.f. benefacientes ſi voluntas dei velit pati
q̄ malefacientes: quia et chriſtus ſemel
De cõſe.di. pro peccatis noſtris mortuus eſt iuſtus
2.c. ſemel. pro iniuſtis vt nos offerret deo mortifi
⁊.c. iterat. catos quidẽ carne: viuificatos autez ſpi-
di.1.c ſuf- ritu. In quo ⁊ his qui in carcere erãt ſpi-
ficit. ritu veniens predicauit: qui increduli fue
D rant aliquando: quando expectabant dei
Mat.24. patientiam in diebus noe cum fabricare
Luce.17.d. tur arca in qua pauci: id eſt octo anime
De cõſe.di. ſalue facte ſunt per aquam. Quod et vos
4.c. verum. nũc ſimilis forme ſaluos facit baptiſma
non carnis depoſitio ſordium: ſed con-
ſcientie bone interrogatio in deuz per re
ſurrectionez Jeſu chriſti a mortuis qui eſt
in dextera dei: deglutiens mortem vt vite
eterne heredes efficeremur: profectus in
celum ſubiectis ſibi angelis et poteſtati-
bus et virtutibus.

¶ C. 4. Inſtruit apl's ad vitandam luxuriam et
gulam: ac docet hoſpitalitatẽ ⁊ charitatem ꝓ
ximi: ac exhortatur ad patiẽtiam ab aduerſariis
fidei. Capitulum. iiii.

C hriſto igit̃ paſſo ĩ car- A
ne: et vos eadẽ cogita-
tiõe armamini: q2 qui
paſſus ẽ ĩ carne deſijt
a pctis: vt nõ iã deſide
rijs hoim: ſ3 volũtate
dei qđ reliquũ eſt ĩ car
ne viuat tpis. Suffi- Ephe.4.f.
cit enĩ ꝓteritũ tp̄s ad volũtatẽ gẽtiũ con Ia.4.b.
ſummãdã his qui ambulauerũt in luxu-
rijs: deſiderijs: vinolẽtijs ✠ comeſatiõi- Al. ✠ violẽ
bus: potationib⁹: ebrietatib⁹: et illicitis tijs.
idoloꝝ cultib⁹. In quo admirant̃ nõ cõ- B
currentib⁹ vobis ĩ eãdẽ luxurie ꝯfuſionẽ
blaſphemãtes: q̄ reddẽt rõnẽ ei q̄ parat⁹
eſt iudicare viuos et mortuos. Propter
hoc enĩ ⁊ mortuis euãgelizatũ eſt vt iudi De cõſe.di.
centur quidem ſm homines in carne: vi 2.c. omnia
uant autem ſm deũ in ſpũ. Omnium au in ſi.
tem finis appropinquabit. Eſtote itaq3 C
prudẽtes ⁊ vigilate in orationibus. An- 22.q.4.c.
te oĩa aũt mutuã in vobiſmetipſis chari qui ſacra-
tatem cõtinuaz habentes: quia charitas mẽto.
operit multitudinem peccatoꝝ. Hoſpita De pe.di.1.c.
les inuicẽ ſine murmuratione. Unuſquiſ c. intantũ.
q3 ſicut accepit gratiam in alterutrũ illã De bapt.c.
adminiſtrantes ſicut boni diſpẽſatores maiores.
multiformis gratie dei. Si quis loquitur Prouer.
quaſi ſermones dei. Si quis miniſtrat tã 10.b.
q̄ ex virtute quaz adminiſtrat deus vt in Ro.12.c.
omnibus honorificetur deus: per ieſum Heb.13.a.
chriſtum cui eſt gloria et imperium in ſe Philip.3.c
cula ſeculorum. Amen. Chariſſimi noli- 1.q.3.c. ut ſolum.
te peregrinari in feruore qui ad tentatio
nem vobis fit: quaſi noui aliquid vobis
contingat: ſed cõmunicantes xp̄i paſſio-
nibus gaudete: vt ⁊ in reuelatione glorie
eius gaudeatis exultantes. Si exprobra-
mini in noĩe chriſti beati eritis: q̄m quod
eſt honoris glorie ⁊ virtutis dei et qui eſt
eius ſpiritus ſuper vos requieſcet. Nemo D
autem veſtrum patiatur quaſi homicida
aut fur: aut maledicus aut alienorum ap
petitor. Si autem vt chriſtianus non eru
beſcat: glorificet autem deum in iſto no-
mine: quoniam tempus eſt vt incipiat iu
dicium a domo dei. Si autem primum a Ezec.9.b.
nobis quis finis eorum qui non credunt Di.50.c. ⁊
dei euangelio? Et ſi iuſtus quidem vix ſal purgabit.
uabitur impius et peccator vbi parebunt
Itaq3 et hi qui patiuntur ſm voluntatez
dei fideli creatori commendent animas
ſuas in benefactis.

¶ C. 5. Apoſtolus informat exiſtentes in ſtatu
paſtorali ac ſtatu iuuenili quo ad humilitatez ⁊
ſobrietatem. Capitulum. v.

a Enioꝛes ergo q̄ in vo-
bis ſunt obſecro conſe
nioꝛ ꝛ teſtis xp̄i paſſio
nū: qui et eius q̄ in fu-
turo reuelāda eſt glīe
cōmunicatoꝛ. Paſcite
qui in vobis eſt gregē
dei ꝓuidentes nō coa-
cte: ſed ſpontanee ſm̄ deū: neq̈ turpis
lucri grā: ſꝫ volūtarie neq̈ vt dominātes
b in clericis ſed foꝛma facti gregis ex ani-
mo. Et cū apparuerit ꝑnceps paſtoꝝ: ꝑ-
cipietis imarceſſibilē glīe coronā. Simił
Mat. aūt. adoleſcentes ſubditi eſtote ſenioꝛibus.
Jac.4.b. Oēs aūt inuicē humilitatē inſinuante: q̄
Ibidem.c. de⁹ ſupbis reſiſtit: humilib⁹ aūt dat gra
Luce.18.c. tiā. Humiliamini igit̄ ſub potenti manu
Ro.12.c. dei vt vos exaltet in tempoꝛe viſitationis
Jaco.4.c. oēm ſollicitudinē veſtrā ꝓijcientes in eū
1.q.1.c.mil qm̄ ipſi cura eſt de vobis. Sobrij eſtote
li. et vigilate: q̄ aduerſarius veſter diabo-
c lus tanq̄ leo rugiens circuit: querēs quē
deuoꝛet. Cui reſiſtite foꝛtes in fide ſcien
tes eandem paſſionē ei que in mūdo eſt
veſtre fraternitati fieri. De⁹ autē omnis
grē q̄ vocauit nos in eternā ſuā gloꝛiam
in xp̄o ieſu modicū paſſos: ipſe perficiet
d cōfirmabit ſolidabitq̈. Ipſi gloꝛia ꝛ im-
perium in ſecula ſeculoꝛum. Amen. Per
ſiluanū fidelē fratrem vobis vt arbitroꝛ
breuiter ſcripſi: obſecrans et conteſtans
hanc eſſe verā gratiam dei in qua ſtatis.
Salutat vos eccleſia que eſt in babylōe
collecta ꝛ marcus fili⁹ meus. Salutate
inuicem in oſculo ſancto. Gratia vobis
omnibus qui eſtis in chꝛiſto ieſu. Amen.

¶ Epiſtola beati Petri apoſtoli
pꝛima explicit.

¶ Argumentum in epiſtolam beati
Petri apoſtoli ſecundam incipit.

Symon petrus ꝑ fidem huic mun-
do ſapiētes moꝛtuos eſſe declarat:
eiſdē q̈ pietatis q̄nta ſit magnitudo luce
ipſa clarius manifeſtat.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola ſecunda beati
petri apoſtoli incipit.

¶ C.S. Inducit apl's credētes ad firmiē tenēdū
fidei veritati ex doctoꝛis certitudine. Cap. 1.

a Symō petrus
ſeruus ꝛ apl's ieſu xp̄i
his q̄ coequalem nobi-
ſcum ſoꝛtiti ſunt fideꝫ
in iuſticia dei noſtri et
ſaluatoꝛis ieſu chꝛiſti.
Gratia vobis ꝛ pax ad-
impleatur in cognitiōe dei et chꝛiſti ieſu
dn̄i noſtri. Quō oīa nobis diuine virtu-
tis ſue que ad vitam ꝛ pietatem donata
ſunt per cognitionem eius qui vocauit
nos ꝓpꝛia gloꝛia ꝛ virtute: ꝑ quē maxia
et ꝑcioſa nobis ꝓmiſſa donauit: vt per
hoc efficiamini diuine conſoꝛtes nature
fugiētes eı⁹ q̄ in mūdo eſt cōcupiſcentie
coꝛruptionē. Vos aūt curā oēm ſubinfe- b
rētes miniſtrate i fide vr̄a virtutē: in vir
tute aūt ſciam: in ſcia aūt abſtinentiam
in abſtinētia aūt patiētiā: i patiētia aūt
pietatē: in pietate aūt amoꝛeꝫ fraternita-
tis: in amoꝛe auteꝫ fraternitatis charita-
tē. Hec enim ſi vobiſcuꝫ adſint ꝛ ſuperēt
non vacuos nec ſine fructu vos cōſtitu-
ent in dn̄i noſtri ieſu chꝛiſti cognitione.
Cui enī non ꝑſto ſunt hec: cecus ē ꝛ ma-
nu tentans obliuionē accipiens purga-
tiōis veterū ſuoꝝ delictoꝝ. Quapꝛopter
fratres magis ſatagite: vt ꝑ bona opera
certā veſtrā vocationē et electioneꝫ facia-
tis. Hec enī facientes: nō peccabitis aliq̄n c
Sic enim abūdāter miniſtrabitur vobis
introitus in eternū regnū dn̄i ꝛ ſaluato-
ris noſtri ieſu xp̄i. Propter qḋ vos incia-
piā ſemꝑ cōmonere de his: ꝛ quidē ſcien
tes et confirmatos vos in ꝑn̄ti veritate.
Juſtū aūt arbitroꝛ q̄diu ſum in hoc ta-
bernaculo ſuſcitare vos in commonitio-
ne: certus q̄ velox eſt depoſitio taberna-
culi mei: ſm̄ q̄ et dn̄s noſter ieſus xp̄s ſi
gnificauit mihi. Dabo aūt operam et fre
quēter hr̄e vos poſt obitū meū: vt hoꝛuꝫ
oīm memoꝛiā faciatis. Nō enī indoctas
fabulas ſecuti: notam fecim⁹ vobis dn̄i
noſtri ieſu xp̄i virtutē et ꝑſentiā: ſed ſpe- d
culatoꝛes facti illius magnitudinis. Ac Mat.17.a.
cipiens enim a deo patre honoꝛē et glo- Mar.9.a.
riā voce delapſa ad eum huiuſcemodi a Luce.9.d.
magnifica gloꝛia. Hic eſt filius meus dile
ctus in quo mihi cōplacui: ipſum audite
Et hanc vocem nos audiuimus de celo
allatā: cū eſſemus cū ipſo in monte ſcō
Et habemus firmioꝛem ꝓpheticuꝫ ſer
moneꝫ: cui benefacitis: attēdentes quaſi
lucerne lucenti in loco caliginoſo: donec
dies elucſcat ꝛ lucifer oriatur in coꝛdi-

2.Timo.3. b. bus veſtris hoc primum intelligentes q
ois ꝓphetia ſcripture ꝓpria interpretatio
ne nō fit. Nō eñ volũtate humana allata
eſt aliqñ ꝓphetia: ſed ſpũſctō inſpirati lo
cuti ſunt ſancti dei hoīes.

¶ C.S. Excludit hereticoꝝ falſitas: atq; deſcri
bit aplꝯ hereticoꝝ maliciã ⁊ eoꝝ penã. Cap. ij.

A Fuerũt vero et pſeudo
ꝓphete in ꝑplo: ſicut
et in vobis erunt ma-
giſtri mēdaces: qui in
troducent ſectas ꝑdi-
tionis: ⁊ eum qui emit
eos deum negat ſuper
ducētes ſibi celerē per
ditionem. Et multi ſequēt eoꝝ luxurias
ꝑ quos via veritatis blaſphemabit: ⁊ in aua
ricia fictis ꝟbis de vobis negociabunt.
Quibus iudicium iã olim nō ceſſat: ⁊ ꝑ
Job.4.d. ditio eoꝝ nō dormitat. Si enim deus an
gelis peccãtibus nō pepercit: ſed rudēti
bus inferni detractos in tartaꝝ tradidit
B cruciãdos in iudiciũ reſeruari ⁊ origina
Gene.7.a. li mundo nō pepcit: ſed octauum noe iu
ſticie ꝑconē cuſtodiuit: diluuiuz mundo
impioꝝ inducens: et ciuitates ſodomoꝝ
⁊ gomorreoꝝ in cinerē redigens euerſiōe
dãnauit: exēplũ eoꝝ q impie acturi ſunt
Gene.19.c. ponēs: ⁊ iuſtũ loth oppſſum a nephãdoꝝ
iniuria ac luxurioſa ꝯuerſatiōe eripuit.
Aſpectu eñ ⁊ auditu iuſtus erat: hitans
apō eos qui de die in diē aiaꝫ iuſtã iniqs
De. pe. di. 2. operibꝰ cruciabãt. Nouit deꝰ pios de tē-
c. ſtenim. l tatiōe eripere iniqs ꝟo in diē iudicij re-
ſi. ructus. ſeruare cruciãdos. Magis aũt eos qui
poſt carnē in ꝯcupiſcētiã imũdicie ãbu-
lãt dñationēq; ꝯtēnunt: audaces ſibi pla
cētes ſectas nō metuũt introducere bla-
ſphemantes. Ubi angeli fortitudine ⁊ vir
tute cũ ſint maiores: nō portãt aduerſuz
C ſe execrabile iudiciũ. Hi ꝟo velut irratio
nabilia pecora naturaliter in captionē et
in ꝑniciē in his q ignorãt blaſphemãtes
in corruptiōe ſua ꝑibũt ꝑcipiētes merce
dē iuſticie. Uoluptatē exiſtimãtes diei de
licias coinquinatiōis et macule delicijs
affluentes in ꝯuiuijs ſuis luxuriantes vo
biſcum: oculos hñtes plenos adulterij ⁊
inceſſabilis delicti: pellicientes aias in-
Nu. 22. c. ſtabiles: cor exercitatũ in auaricia hñtes
maledictiōis filij derelinqntes viã rectã
errauerũt ſecuti viam balaã ex boſor qui
mercedē iniqtatis amauit: correptionē
vero habuit ſue veſanie ſubiugale mutũ
aial in hoīs voce loqns ꝓhibuit ꝓphete
D inſipientiaz. Hi ſunt fontes ſine aqua et

Jude.1.b. nebule turbinibus exagitate: quibꝰ cali-
go tenebraꝝ reſeruat. Superbia eñ vani-
tatis loqntes pelliciunt in deſiderijs car
nis luxurie eos q paululũ effugiunt. Qui
in errore ꝯuerſati libertatē illis ꝓmitten
Johã. 8. b. tes: cum ipſi ſerui ſint corruptionis. A q
De pe. di. 4. enim qs ſuperatus eſt: huius ſuus eſt.
c. ſi refugiẽtes. Si enim refugientes coinquinationes
mundi in cognitiōe dñi nr̃i et ſaluatoris
ieſu xp̃i: his rurſus implicati ſuperãtur
facta ſunt eis poſteriora deteriora priori
bus. Melius enim erat illis non cogno
ſcere viã iuſticie: q̃ poſt agnitionē retror
ſum ꝯuerti ab eo qđ illis traditũ eſt ſan
Prouerbi. 26. b. cto mandato. Cōtigit eñ eis illud veri ꝓ
uerbij. Canis reuerſus ad ſuum vomitũ
33. q. 3. c. de his. et ſus lota in volutabro luti.

¶ C.S. Docet apoſtolus precauere maliciam q
proueniet in ſecundo aduentu xp̃i: ac deſcribitur
aduentus eiuſdem. Capitulum. iij.

A Hunc ecce vobis chariſ
ſimi ſecundã ſcribo epi
ſtolã: in qbꝰ vr̃am exci
to in cōmonitione ſin-
ceram mentem: vt me-
mores ſitis eoꝝ q ꝑdi-
xi verboꝝ a ſanctis pro
phetis ⁊ aploꝝ vr̃oꝝ ꝑ
1. Timo. 4. a. ceptorum dñi et ſaluatoris. Hoc primuz
ſciētes q venięt in nouiſſimis diebus in
2. ti. 3. a. deceptione illuſores iuxta ꝓprias cōcu-
B piſcentias ãbulãtes: dicētes. Ubi eſt ꝓ-
miſſio aut aduentus eiꝰ. Ex q eñ patres
dormierunt: oīa ſic ꝑſeuerant: ab initio
creature. Latet eñ eos hoc volentes q celi
erãt prius et terra de aqua: ⁊ ꝑ aquã cõſi
ſtens dei ꝟbo ꝑ q ille tunc mundus aq
inundatus perijt. Celi aũt q nũc ſunt et
Ezechi. 18. f. terra eodē verbo repoſiti ſunt igni reſer-
uati in diem iudicij: ꝑditiōis impioꝝ ho
C minũ. Unũ ꝟo hoc nō lateat vos chariſ-
ſimi: qꝛ vnꝰ dies apō dñz: ſicut mille ãni
et mille ãni ſicut dies vnꝰ. Nō tardat dñs
1. The. 5. a. ꝓmiſſionē ſuã: ſicut qdã exiſtimãt: ſꝫ pa
Apo. 3. a. tienter agit propter vos nolens aliquos
perire: ſed oēs ad penitentiã reuerti. Ad
ueniet aũt dies dñi ſicut fur in quo celi
magno impetu trãſient: elementa vero ca
lore ſoluent: terra aũt ⁊ oīa q in ipa ſunt
opera exurent. Cum igit hec oīa diſſol-
uenda ſunt qles oportet vos eſſe in ſan-
ctis cōuerſationibus et pietatibus expe
ctãtes ⁊ ꝓperantes in aduentũ diei dñi
ꝑ quē celi ardentes ſoluent: et elementa
Apo. 21. a. ignis ardore tabeſcent. Nouos ꝟo celos
et nouã terrã et promiſſa ipſius expecta

mus in quibus iuſticia habitat. Propter
qđ chariſſimi hec expectātes ſatagite im
maculati ⁊ inuiolati ⁊ inueniri in pace: ⁊
dñi nr̃i ieſu xp̃i lōganimitatē: ſalutē ar-
bitramini: ſicut et chariſſimus frater nr̃
paulus ſm datā ſibi ſapientiā ſcripſit vo
bis ſicut ⁊ in oībus epiſtolis loquens in
eis de his in quibus ſunt qđā difficilia in
tellectu: q̄ indocti ⁊ inſtabiles deprauāt
ſicut et ceteras ſcripturas ad ſuā ipoꝝ p
Als + dam nationem. ditionē. Vos igit fratres pſciētes cu
ſtodite: ne inſipiētium errore traducti ex
cidatis a ꝓpria firmitate. Creſcite vero
in grã ⁊ cognitione dñi nr̃i ⁊ ſaluatoris
ieſu xp̃i. Ipſi gloria ⁊ nunc ⁊ in diē eter
nitatis. Amen.

¶ Ep̃la beati Petri apoſtoli
ſecunda explicit.

¶ Argumentū in ep̃lam beati Johan-
nis apoſtoli primam incipit.

Rationē verbi: ⁊ qđ de⁹
ipſe ſit charitas mani-
feſtat ⁊ ſuſurrones fra
trū nec deū ſcire: nec
pios fieri poſſe conſeq̄
diſſertat vt eē ꝓprot et
homicidas eo q̄ odiū
ſit īterfectiōis occaſio.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola beati Iohannis ap̃li
prima incipit.

¶ C.I.S. Excludit apoſtolus iohānes a ſocietate dei peccātes: ac affirmat hoīes immunes non eſſe a peccato: niſi per cōfeſſionem. Capitulū. j.

A QUod fuit ab
initio quod audiuim⁹
quod vidimus oculis
noſtris: q̄ perſpexim⁹
et man⁹ nr̃e ꝯtrectaue
runt de x̄bo vite: et vi
ta manifeſtata eſt: ⁊ vi
dimus et teſtamur et annūciam⁹ vobis
vitā eternā q̄ erat apud patrē: ⁊ apparuit
B vobis. Qđ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹ annūcia
mus vobis: vt ⁊ vos ſocietatē habeatis
nobiſcū: ⁊ ſocietas nr̃a ſit cū patre ⁊ filio
Jo. i6. c. eius ieſu xp̃o. Et hec ſcribimus vobis vt
3. Jo. i. d. gaudeatis: ⁊ gaudiū vr̃m ſit plenum. Et
Heb. 9. d. hec eſt annūciatio quā audiuim⁹ ab eo:
Apoca. i. b. ⁊ annunciamus vobis: q̄m deus lux eſt:
C ⁊ tenebre in eo non ſunt vlle. Si dixeri-
4. reg. 8. e. mus q̄m ſocietatē habemus cum eo ⁊ in
2. pa. 6. g. tenebris ambulam⁹ mētimur et veritatē

nō facim⁹. Si aūt in luce ambulam⁹ ſi- b
cut ⁊ ipſe eſt in luce ſocietatē habem⁹ ad
inuicē: ⁊ ſanguis ieſu xp̃i filij eius emū
dat nos ab omni peccato. Si dixerimus
q̄m pctīn non habemus: ipſi nos ſeduci-
mus et veritas in nobis nō eſt. Si ꝯfitea
mur peccata nr̃a fidelis eſt ⁊ iuſtus vt re
mittat nobis pctā noſtra: ⁊ emūdet nos
ab omni iniq̄tate. Si dixerimus q̄m nō De pe. di. 2
peccauim⁹ mendacē facimus eū et x̄bū c. ſi enim in
eius nō eſt in nobis. quit.

De cōſe. di. 2. c. iter cē.

¶ C.S. Inducit ap̃ls hoīes ad op⁹ meritoriū: ac diſſuadet cupiditatē ⁊ hereſim. Capl̃m. ij.

FIlioli mei hec ſcribo A
vobis vt non peccetis.
Sed et ſi q̄s peccaue-
rit: aduocatū habem⁹
apud patrē: ieſum xp̃ȝ
iuſtū: ⁊ ipſe eſt ꝓpicia-
tio ꝓ pctīs nr̃is: nō ꝓ
nr̃is aūt tm̄: ſed etiam
ꝓ toti⁹ mūdi. Et in hoc ſcim⁹ q̄m cogno
uim⁹ eū ſi mādata ei⁹ obſeruam⁹. Qui
dicit ſe noſſe deū ⁊ mādata eius nō cuſto
dit: mendax eſt: et in eo veritas non eſt. Als + hoc.
Qui autē ſuat x̄bū ei⁹: vere in hoc cha i. 4. d.
ritas dei perfecta eſt. In hoc ſcimus: q̄m De pe. di. 2
in ipſo ſumus. Qui dicit ſe in xp̃o ma- c. ſi enim in
nere debet ſicut ille ambulauit ⁊ ipſe am principio.
bulare. Chariſſimi nō mandatum nouū
ſcribo vobis: ſed mādatū vetus qđ habui
ſtis ab initio. Mādatū vetus eſt x̄bū qđ
audiſtis. Iterū mādatū nouū ſcribo vob B
qđ verū eſt: ⁊ in ipſo ⁊ in vobis: q: tenebre Johā. i3. f.
trāſierunt ⁊ verum lumen iā lucet. Qui i. 4. d.
dicit ſe in luce eſſe ⁊ fratrē ſuū odit: in te
nebris eſt vſq̄ adhuc. Qui diligit fratreꝫ Leui. 9. c.
ſuū i lumine manet ⁊ ſcādalū in eo nō ē. 3. i. c.
Qui aūt odit fratrē ſuū: in tenebris eſt ⁊
in tenebris ābulat: et neſcit q̄ eat: q: te-
nebre obcecauerūt oculos eius. Scribo
vobis filioli: q̄m remittuntur vobis pec-
cata ꝓpter nomē ei⁹. Scribo vobis pr̃es
q̄m cognouiſtis eū q̄ ab initio eſt. Scri-
bo vob adoleſcētes: q̄m viciſtis malignū
Scribo vobis infantes: q̄m cognouiſtis
patrē. Scribo vobis patres: q̄m cogno-
uiſtis eū q̄ ab initio ē. Scribo vobis iu- C
uenes: q̄m fortes eſtis ⁊ x̄bū dei manet
in vobis et viciſtis malignū. Nolite dili-
gere mūdū: neq̄ ea q̄ in mūdo ſunt. Si Als + dile
q̄s diligit mūdū: nō eſt charitas patris xerit.
in eo. Q̄m oē qđ eſt in mundo cōcupiſcē 2. q. 4. c.
tia carnis eſt: et concupiſcentia oculo- eccleſia. ſi
rum et ſuperbia vite: que non eſt ex pa- bis iten
tre: ſed ex mundo eſt. Et mundus tranſ-

Al's ✠ transit. — 83.q.4.c. nabuchodonoſor — De pe.diſ. 4.cap. ſi ex bono. — De cōſe.di. 4.c.ſolet. — De ſa.vnc. c.vnico. in princip.

fit ✠ et ɔcupiſcentia eius. Qui aūt facit volūtatē dei manet in eternū. Filioli nouiſſima hora eſt. Et ſicut audiſtis: qꝛ antichꝛiſtus venit: nunc antichꝛiſti multi facti ſunt: Unde ſcimus qꝛ nouiſſima hora eſt. Ex nobis ꝓdierunt: ſꝫ nō erāt ex nobis. Nā ſi fuiſſent ex nobis: ꝑmāſiſſent vtiqꝫ nobiſcum. Sed vt manifeſti ſint: qm̄ non ſunt oēs ex nobis. Sed vos vnctionem habetis a ſancto ⁊ noſtis oīa. Nō ſcripſi vobis q̄ſi ignorātibus veritatē: ſed quaſi ſcientibus eā: ⁊ qm̄ oē mēdaciū ex veritate nō eſt. Quis eſt mēdax niſi is q̄ negat qm̄ ieſus nō eſt chꝛiſtus. Hic eſt āntichꝛiſtus: q̄ negat patrē ⁊ filiū. Oīs q̄ negat filium: nec patrē habet. Qui ɔfitet̄ filium et patrem habet. Uos qđ audiſtis ab initio in vobis ꝑmaneat: qꝛ ſi in vobis ꝑmāſerit qđ audiſtis ab initio: ⁊ vos in filio et patre manebitis. Et hec eſt repꝛomiſſio quā ipſe pollicitus eſt nobis vitam eternam. Hec ſcripſi vobis d̄ his qui ſeducūt vos; ⁊ vos vnctionē quā accepiſtis ab eo maneat ī vobis. Et nō neceſſe habetis vt aliq̄s doceat vos: ſed ſicut vnctio eius docet vos de oībus ⁊ verū eſt: ⁊ nō eſt mendaciū. Et ſicut docuit vos: manet in eo. Et nunc filioli manete in eo: vt cum apparuerit habeamus fiduciam ⁊ non ɔfundamur ab eo in aduentu eius. Si ſcitis qm̄ iuſtus eſt ſcitote qm̄ et omnis qui facit iuſticiā ex ipſo natus eſt.

¶ C.S. Oſtēdit ap'ls de ſocietate boꝝ in patria deſcribēdo eius ɔfectionē: ⁊ hoꝛtatur ad puritatē mētis: ac fraternā charitatē. Capitulū.iii.

Videte qualē charitatē dedit nobis pater: vt filij dei nominemur ⁊ ſimus. Propter hoc mundus non nouit nos qꝛ nō nouit eū. Chariſſimi: nūc filij dei ſumus: ⁊ nōdū apparuit q̄d erimus. Scimus qm̄ cum apparuerit ſiles ei erimus: qm̄ videbimus eū ſicuti eſt. Et oīs qui habet hāc ſpem in eo ſanctificat ſe ſicut et ille ſanctus eſt. Omīs qui facit peccatum: ⁊ iniq̄tatē facit. Et peccatū ē iniq̄tas. Et ſcitis qꝛ ille apparuit vt peccata tolleret: et pctm̄ in eo non eſt. Oīs q̄ in eo manet: nō peccat: ⁊ oīs qui peccat: nō vidit eū: nec cognouit eū. Filioli: nemo vos ſeducat. Qui facit iuſticiā; iuſtus eſt: ſicut ⁊ ille iuſtus eſt. Qui facit pctm̄: ex diabolo eſt qm̄ ab initio diabolus peccat. In hoc apparuit filius dei vt diſſoluat opa diaboli. Oīs qui natus eſt ex deo pctm̄ nō facit: qm̄ ſemē ipſius in eo manet ⁊ nō pōt peccare: qm̄ ex deo ✠ natus ē. In hoc manifeſti ſunt filij dei ⁊ filij diaboli. Oīs q̄ nō ē iuſtus: non eſt ex deo: ⁊ qui nō diligit fratrē ſuuꝫ. Qm̄ hec eſt ānunciatio quā audiſtis ab initio vt diligatis alterutrum. Nō ſicut cain qui ex maligno erat ⁊ occidit fratrem ſuum. Et ꝓpter quid occidit eum. Qm̄ opera eius maligna erāt fratris autem eius iuſta. Nolite mirari fratres. Si odit vos mundus. Nos ſcimus qm̄ trāſlati ſumus de morte ad vitā quoniā diligimus fratres. Qui nō diligit manet in morte. Oīs qui odit fratrē ſuū: homicida eſt. Et ſcitis quoniā oīs homicida nō habet vitā eternā in ſe manentē. In hoc cognouimus charitatē dei: quoniā ille aīam ſuā ꝓ nobis poſuit et nos debemus ꝓ fratribus aīas ✠ ponere. Qui habuerit ſubſtātiā huius mundi ⁊ viderit fratrē ſuum neceſſe ✠ habere ⁊ clauſerit viſcera ſua ab eo quomō charitas dei manet in eo? Filioli mei non diligamus v̄bo neqꝫ lingua ſed opere et veritate. In hoc cognoſcimus q̄niam ex veritate ſumus: et in conſpectu eius ſuadebimus corda noſtra. Qm̄ ſi reprehenderit nos coꝛ noſtrum: maioꝛ eſt deus corde noſtro et nouit omnia. Chariſſimi ſi coꝛ noſtrum nō repꝛehenderit nos fiduciā habemus ad deum: et quicquid petierimus: accipiemus ab eo: qm̄ mādata eius cuſtodimus: ⁊ ea que ſunt placita coram eo facimus. Et hoc eſt mādatum eius vt credamus in nomine filij eius ieſu chꝛiſti: ⁊ diligamus alterutrum ſicut dedit mandatum nobis. Et qui ſeruat mandata eius: in illo manet ⁊ ipſe in eo. Et in hoc ſcimus qm̄ manet in nobis de ſpiritu quem dedit nobis.

¶ C.S. Ap'ls de v̄bi incarnatiōe: adiſſigēs de falſis ꝓphetis ⁊ antichꝛiſto: ⁊ deſcribit ɔfectionem charitatis: ac hoꝛtat̄ ad eandē. Capitulum.iiii.

Chariſſimi: nolite omī ſpiritui credere: ſed ꝓbate ſpiritus ſi ex deo ſint: quoniam multi pſeudoꝓphete exierunt in mundum. In hoc cognoſcitur ſpiritus dei. Omnis ſpiritus qui confitetur ieſum chꝛiſtum in carne veniſſe ex deo eſt. Et omnis ſpiritus qui ſoluit ieſum: ex deo non eſt: et hic eſt antichꝛiſtus de quo audiſtis: quoniam ve-

Left margin (lower): de cōſe.di. 3.c.ille rex — Eſa. 33.b. — 1.pe.2.d. — D — Apo.22.c. — Johan.8.e — De pe.diſ. 3.c.poꝛro. §.ſi antequā in ſi.

Right margin: Al's ✠ ipſo. — gene.4.b. — Johā.15.c. c. — De pe.diſ. 1.ca.poꝛro §.eſt ergo. — 6.q.1.c.ſūma. — De pe.diſ. 1.c.homicidiorum. — Leui.19.b.d. 3.2.b. — gene.15.b. — Al's ✠ noſtras. — Al's ✠ neceſſitatem patientem. — D — Job.27.b. — Johā.16.f. — Johā.15.c. 1.4.c. — A

Johā. 2. f. nit: et nunc iā in mundo eſt. Uos ex deo
eſtis filioli ⁊ viciſtis eū: qm̄ maior ē qui
Johan. 8. f in vobis ē q̄ qui in mundo. Ipſi de mūdo
ſūt: iō de mūdo loquunt: et mūdus eos
B audit. Nos ex deo ſumus. Qui nouit deū
audit nos: qui nō ē ex deo: nō audit nos
In hoc cognoſcim⁹ ſpm̄ veritatis et ſpm̄
erroris. Chariſſimi: diligamus nos inui-
cem: q2 charitas ex deo ē. Et ois qui dili-
git fratrē ſuū: ex deo nat⁹ ē: et cognoſcit
s. 1. q. 3. ca. deū. Qui nō diligit: nō nouit deū: qm̄ de⁹
abηt. charitas ē. In hoc apparuit charitas dei
in nobis: qm̄ filiū ſuum vnigenitum mi-
Johā. 3. b. ſit deus in mundū vt viuamus p eū. In
C hoc ē charitas: nō q̄ſi nos dilexerim⁹ deū
ſ3 qm̄ ipſe pꝛior dilexit nos: et miſit filium
ſuū ꝓpitiatorē ꝓ pctis nr̄is. Chariſſimi
De cōſ. diſ. ſi de⁹ dilexit nos: ⁊ nos debem⁹ alterutrū
2. c. iterat diligere. Deum nemo vidit vnq̄. Si dili-
Johan. 1. b gimus inuicē: de⁹ in nobis manet: ⁊ cha
1. timo. 6. c ritas eius in nobis pfecta eſt. In hoc co-
gnoſcimus qm̄ in eo manem⁹ ⁊ ipſe in no
bis: qm̄ de ſpirituſancto ſuo dedit nobis.
Et nos vidimus ⁊ teſtificamur: qm̄ pr̄
miſit filiū ſuum ſaluatorem mūdi. Quiſ
quis ꝯfeſſus fuerit qm̄ ieſus ē fili⁹ dei: de⁹
in eo manet ⁊ ipſe in deo. Et nos cogno-
uim⁹ ⁊ credidim⁹ charitati quā h3 de⁹ in
nobis. De⁹ charitas ē: ⁊ q̄ manet in chari
D tate in deo manet ⁊ deus in eo. In hoc p
fecta ē charitas nobiſcum: vt fiduciā ha
beamus in die iudicij: q2 ſicut ille eſt: et
nos ſumus in hoc mundo. Timoꝛ nō ē
in charitate: ſed perfecta charitas foras
mittit timorem: qm̄ timoꝛ penā h3. Qui
autem timet: nō eſt pfectus in charitate
Nos ergo diligam⁹ deum: qm̄ de⁹ pꝛior di
3. 2. a. 2. b. lexit nos. Si quis dixerit qm̄ diligo deū:
Johā. 13. d. et fratrē ſuum oderit mendax ē. Qui eni
nō diligit fratrē ſuū quē videt: deū quē
non videt: quō pōt diligere? Et hoc mā-
datum habemus a deo: vt qui diligit deū
diligat et fratrem ſuum.

¶ C. S. Continuādo de dilectione ꝓximi agit de emanatiōe xp̄i ⁊ de ei⁹ manifeſtatione: ac de fiducia habenda in deum. Capitulum. v.

A Mnis q̄ credit qm̄ ie-
ſus eſt xp̄s ex deo nat⁹
eſt. Et omnis qui diligit
eū qui genuit: diligit ⁊
eū q̄ nat⁹ ē ex eo. In h̄
cognoſcim⁹ qm̄ diligi
mus natos dei cū deū
diligamus et mandata
eius faciam⁹. Hec eſt eni charitas dei vt
mandata eius cuſtodiamus: et mādata
eius grauia non ſunt. Qm̄ oē qđ natū eſt 1. cor. 15. f
ex deo vincit mūdum: et hec ē victoria q̄ B
vincit mundū: fides noſtra. Quis ē aūt
qui vincit mūdū: niſi qui credit qm̄ ieſus
eſt filius dei? Hic ē qui venit p aquā ⁊ ſā
guinē ieſus xp̄s: Nō in aq̄ ſolū ſed in aq̄
⁊ ſanguine. Et ſpūs eſt qui teſtificat qm̄ De ſumma
xp̄s ē veritas. Qm̄ tres ſunt qui teſtimo trinitate. c.
nium dant in celo: pater: v̄bum ⁊ ſpiri- damnam⁹.
tuſſctūs. Et hi tres vnum ſunt. Et tres
ſunt qui teſtimoniū dant in terra ſpirit⁹ Ce celebra.
aq̄ et ſanguis. Et hi tres vnum ſunt. Si miſ. cap. in
teſtimonium hoim accipim⁹: teſtimoniū quadam.
dei maius ē. Qm̄ hoc ē teſtimonium dei Johan. 3. d.
qđ maius eſt: q2 teſtificatus ē de filio ſuo
Qui credit in filium dei: h3 teſtimonium
dei in ſe. Qui v̄o nō credit filio: menda
cem facit eū: q2 non credit teſtimonium
qđ teſtificat⁹ eſt de⁹ de filio ſuo. Et hoc
eſt teſtimonium: qm̄ vitā eternā dedit no C
bis deus: et hec vita in filio eius eſt. Qui
h3 filiū dei: habet vitā qui nō habet filiū
dei: vitā nō h3. Hec ſcribo vobis: vt ſcia-
tis: qm̄ vitā habetis eternam qui creditis
in noīe filij dei. Et hec ē fiducia quā ha
bemus ad deum: q2 quodcunq3 petierimus
ſcḋm voluntatem eius audit nos. Et ſci-
mus q2 audit nos, quicquid petierimus.
Scimus qm̄ habemus petitiones quas De pe. diſ.
poſtulam⁹ ab eo. Qui ſcit fratrem ſuum 1. c. ſi ſacer
peccare pctm̄ nō ad mortē petat: ⁊ dabit dos. §. pos
ei vita peccādi nō ad mortē. Eſt peccatū teſt etiam.
ad mortem: nō ꝓ illo dico vt roget quis. D
Ois iniq̄tas pctm̄ ē: ⁊ eſt peccatū ad mor de pe. diſ. 4.
tem. Scimus qm̄ ois qui nat⁹ eſt ex deo ca. ille rex
nō peccat: ſ3 generatio dei ꝯſeruat eum: tamen.
et malignus nō tāget eū. Scim⁹ quoniā De pe. diſ.
ex deo ſumus: ⁊ mundus totus in mali- 2. c. ſi eñ.
gno poſit⁹ eſt. Et ſcim⁹ quoniā fili⁹ dei ve in prin. ⁊ §
nit ⁊ dedit nobis ſenſum vt cognoſcam⁹ precedenti.
deū verū: ⁊ ſimus in v̄o filio eius. Hic eſt
verus deus et vita eterna. Filioli cuſtodi-
te vos a ſimulachris.

¶ Epl̄a b̄ti Johānis apl̄i p̄ma explicit.

¶ Argumētū i epl̄am ſcḋam eiuſdē incipit.

Ueſq3 adeo ad ſanctā feminā ſcribit
vt eādem dn̄am nō dubitet litteris
appellare: eiuſdemq3 filijs teſtimonium
q̄ ambulent in v̄itate perhibet.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola beati Johannis apo
ſtoli ſecunda incipit.

¶ C.S. Hortatur iohannes electā ad bonū pſequendū et malū precauēdum: ac ponit cauendi modū cū excuſatione de breuitate. Capitū.j.

A Senioꝛ electe domine et natis quos ego diligo in veritate et nō ego ſolus ſed et oēs qui cognouerunt veritatem ꝓpter veritatem q̄ ꝑmanet in vobis: ꝛ vobiſcū erit in eternum. Sit vobiſcū gratia miſericoꝛdia: pax a deo patre ꝛ a xp̄o ieſu filio patris in veritate et charitate.

B Gauiſus ſum valde: quoniā inueni de filijs tuis ambulantes in ꝟitate ſicut mandatū accepimus a patre. Et nūc rogo te dn̄a: non tanq̄ mandatum nouū ſcribens tibi: ſed qḋ habuimus ab initio: vt diligam⁹ alterutrū. Et hec ē charitas vt ambulemus ſcḋm mandata eius. Hoc eſt enim mandatum vt quemadmodum audiſtis ab initio in eo ambuletis q̄ꝛ multi ſeductoꝛes exierunt in mundum: qui non confitentur ieſum chriſtū veniſſe in carne. Hic eſt ſeductoꝛ ꝛ antichriſt⁹

C Videte voſmetipſos ne perdatis q̄ operati eſtis: ſed vt mercedem plenam accipiatis. Omnis qui recedit et non permanet in doctrina chriſti deum non habet. Qui permanet in doctrina: hic et patrē et filium habet. Si quis venit ad vos et hāc doctrinam non affert: nolite recipere eū in domum: nec aue ei dixeritis.

ẜ 4.q.1.c. ſi quis.

D Qui eñ dicit illi aue communicat operibus eius malignis. Ecce p̄dixi vobis: vt in die dn̄i nō confundamini. Plura habens vobis ſcribere nolui per chartam ꝛ atramentū. Spero enim me futuruꝫ apud vos et os ad os loqui: vt gaudium veſtrum plenū ſit. Salutāt te filij ſoꝛoꝛis tue electe. Gratia tecum. Amen.

Joha.16.f. j.Joha.1.b.

¶ Explicit epiſtola beati iohannis apoſtoli ſecunda.

¶ Argumentum in epiſtolam eiuſdem tertiam incipit.

Gaium pietatis cauſa extollit: atq̄ꝫ vt in ipſa pietate maneat: exhoꝛtatur diotrepem impietatis et ſuperbie cauſa obiurgat: demetrio autem bonum teſtimonium perhibet: cuꝫ fratribus vniuerſis.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epiſtola beati iohannis apoſtoli tertia incipit.

¶ C.S. Monet gaium apoſtolus vt in pietate ꝑmaneat: vt a malo declinet cum adiuncta ſalutatione. Capitulum primum.

A Senioꝛ gaio chariſſimo quem ego diligo in veritate. Chariſſime: de oībus orationem facio pꝛoſpere te ingredi et valere ſicut pꝛoſpere agit aīa tua. Gauiſus ſum valde venientib⁹ fratribus et teſtimonium perhibentibus veritati tue: ſicut tu in veritate ambulas. — Diſtin.93.c. legimus.

B Maioꝛem hoꝛum non habeo gratiam: q̄ vt audiam filios meos in veritate ambulare. Chariſſime: fideliter facis quicquid operaris in fratres: et hoc in peregrinos qui teſtimoniuꝫ reddiderunt charitati tue in conſpectu eccleſie: quos bene facies deducens digne deo. Pro nomine enim eius profecti ſunt: nihil accipientes a gentilibus.

C Nos ergo debemus ſuſcipere huiuſcemodi: vt coopatoꝛes ſimus veritatis. Scripſiſſem foꝛſitan eccleſie: ſed is qui amat pꝛimatum gerere in eis diotrepes: non recipit nos. Propter hoc ſi venero cōmoneam eius opera que facit verbis malignis garriens in nos. Et quaſi non ei iſta ſufficiant: neq̄ꝫ ipſe ſuſcipit fratres: ꝛ eos qui ſuſcipiunt pꝛohibet ꝛ de eccleſia eijcit.

D Chariſſime: noli imitari maluꝫ: ſed quod bonū eſt. Qui benefacit ex deo eſt: qui autem male facit nō videt deum. Demetrio teſtimonium reddit ab oībus: ꝛ ab ipſa veritate: ſed ꝛ nos teſtimonium ꝑhibem⁹: ꝛ noſti q̄m teſtimonium noſtrum verum eſt. Multa habui tibi ſcribere ſed nolui ꝑ atramentum et calamum tibi ſcribere. Spero autem pꝛotinus te videre ꝛ os ad os loquemur. Pax tibi. Salutant te amici. Saluta tu amicos nominatim.

¶ Ep̄la beati Johannis ap̄li tertia explicit.

¶ Pꝛologus in ep̄lam canonicam iude.

Judas frater iacobi: de
ſeptem canonicis vnā
paruā epl'am reliquit.
Et qꝛ de libro enoch ꝗ
apocryphus eſt. in ea
ſumpſit teſtimonium
repudiat᷑ a quibuſdā.
reuincitur tñ auctori-
tate et vetuſtate et vſu: meruit inter ſan-
ctas ſcripturas computari.

¶ Argumentum in epl'am beati
Jude apl'i incipit.

Judas apoſtolꝰ fratres de corrupto-
ribus vie veritatis ita informat: vt
illicitum eſſe differtet de ſub iugo ſemel
erutos ſeruitutis denuo operam ſuā offi
cijs nouare ſeruilibus.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epl'a canonica Jude apl'i incipit.

¶ C.S. Confirmat apoſtolus iudas fideles con-
tra hereticorum deceptiones: p ſcripturas figu
rales: ꝛ ſimilitudines naturales: atq; fideles in
veritate confirmat. Capitulum. j.

A

Judas ieſu xp̄i ſer-
uus: frater autem iaco
bi: his qui ſunt in deo
patre dilectis: ꝛ xp̄o ie
ſu cōſeruatis ꝛ vocatis
Miſcōia vobis ꝛ par ꝛ
charitas adimpleatur
Chariſſimi: omnē ſollicitudinem faciēs
ſcribendi vobis de communi veſtra ſalu
te: neceſſe habui ſcribere vobis: deprecās
ſupercertari ſemel tradite ſanctis fidei.
B Subintroierunt eīn quidam homines ꝗ
olim preſcripti ſunt in hoc iudicium im
pij: dn̄i nr̄i gratiā trāſferentes in luxuriā
ꝛ ſolū dn̄atorē ꝛ dn̄m nr̄m ieſum xp̄m ne
gantes. Commonere autē vos volo ſciē
tes ſemel oīa: qm̄ ieſus populū de terra
egypti ſaluans: ſecundo eos qui non cre
diderunt: pdidit. Angelos ꝟo qui nō ſer-
uauerunt ſuum principatum: ſed dereli-
querunt ſuum domicilium: in iudicium
magni dei: vinculis eternis ſub caligine
reſeruauit. Sicut ſodoma ꝛ gomorra et
finitime ciuitates ſimili modo exfornica-
te: et abeuntes poſt carnem alteram: fa-
C cti ſunt exemplū ignis eterni penā ſuſti
nentes. Similiter ꝛ hi qui carnem quidē
maculant: dn̄ationem autem ſpernunt:
maieſtatem autem blaſphemant. Cum
michael archangelus cū diabolo diſpu
tans: altercaretur de moyſi corpore: non
eſt auſus iudicium inferre blaſphemie:
ſed dixit. Imperet tibi deus. Hi autē quē
cunq; quidem ignorant: blaſphemant ꝗ-
cunq; autem naturaliter tanꝙ muta ani
malia norunt: in his corrumpuntur. Ue D
filis qui in via cain abierunt: et in errore
balaam mercede effuſi ſunt: ꝛ in contra-
dictione chore perierunt. Hi ſunt in epu 2.pe.2.d.
lis ſuis macule: conuiuantes ſine timore
ſemetipſos paſcentes: nubes ſine aqua ꝗ
a ventis circunferūtur: arbores autum-
nales infructuoſe: bis mortue: eradicate:
fluctus feri maris deſpumātes ſuas cō-
fuſiones: ſydera errantia: quibus procel-
la tenebrarum conſeruata eſt in eternū.
Prophetauit autem de his ſeptimus ab E
adam enoch: dicens. Ecce veniet domi-
nus in ſanctis milibus ſuis facere iudi-
cium cōtra omnes: et arguere omnes im
pios de omnibus operibus impietatis eo
rum: quibus impie egerunt et de omnibꝰ
duris que locuti ſunt contra deū pecca
tores impij. Hi ſunt murmuratores que-
ruloſi: ſecundū deſideria ſua ambulantes
et os eorum loquitur ſuperbiam mirān-
tes perſonas queſtus cauſa. Uos autem
chariſſimi memores eſtote verborū que F
predicta ſunt ab apoſtolis domini no- 1.Ti.4.a.
ſtri ieſu chriſti: qui dicebat vobis. Quo-
niam in nouiſſimis temporibus venient 2.Ti.3.a.
illuſores ſecundum deſideria ſua ambu- 2.pe.3.a.
lantes in impietatibus. Hi ſunt qui ſe- 24.q.3.a.
gregant ſemetipſos animales ſpiritum de illis.
non habentes. Uos autem chariſſimi ſu
peredificantes voſmetipſos ſanctiſſime
noſtre fidei: in ſpirituſancto orantes voſ
metipſos in dilectione dei ſeruate: expe-
ctantes miſericordiam domini noſtri ie-
ſu chriſti in vitam eternam. Et hos qui G
dem arguite iudicatos: illos ꝟo ſaluate
de igne rapiētes. Alijs autem miſeremi-
ni in timore: odientes eam que carnalis
eſt maculatā tunicā. Ei autem qui potēs
eſt vos conſeruare ſine peccato: et conſti
tuere ante ꝯſpectum glorie ſue immacu
latos in exultatione: in aduentu domini
noſtri ieſu chriſti: ſoli deo ſaluatori no-
ſtro per ieſum chriſtum dn̄m noſtrum:
gloria et magnificentia: imperium et po
teſtas ante omnia ſecula: et nūc ꝛ in oīa
ſecl'a ſeculorum. Amen.

¶ Explicit epl'a beati Jude apoſtoli.

¶ Prologus in apocalypſim beati
Johannis apoſtoli incipit.

Mnes qui pie volūt viuere ī xpo ſicut ait apoſtolus: pſecutionē patiēt: iuxta illud. Fili accedēs ad ſeruitutez dei: ſta in iuſticia et timore: et ꝓpara animaz tuā ad tētationē. Tentatio nāq eſt vitᵃ hoīs ſup terrā. Ne aūt fideles deficiāt in his: cōſolatur eos dñs atq confirmat dicens. Uobiſcum ſum vſq ad cōſummationē ſeculi: ⁊ noliteti mere puſillus grex. Propterea vidēs deᵘˢ pater tribulationes quas paſſura erat eccleſia ab apl'is fundata ſupra petrā xpm vt minus timeantur: diſpoſuit vna cum filio ⁊ ſpirituſancto eas reuelare. Reuelauit aūt tota trinitas xpo ſm humanitatē xps vero iohanni p angelum: iohānes eccleſie: de qua reuelatione hunc librū compoſuit. Unde et liber iſte apocalypſis dr: id eſt reuelatio: qꝛ hic cōtinent̄ q̄ deᵘˢ reuelauit iohanni: ⁊ iohānes eccl'ie quāta ſcz eccl'ia paſſa ſit in tpe ꝓmitiuo: ⁊ nūc patiat̄: ⁊ in nouiſſimis tpibᵘˢ antichriſti paſſura ſit: qñ tāta erit tribulatio vt ſi fieri pōt etiam moueantur electi. Et que ꝓ his et nunc et in futuro premia ſit ſuſceptura: vt quos denunciata ſupplicia terrent: ꝓmiſſa ꝓmia letificent. Ideo iſte liber inter reliquas ſcripturas noui teſtamenti ꝓphetie noīe cenſet̄: q̄ alijs eſt excellentior ꝓphetijs. Sicut enim nouum teſtamentuz preſtat veteri: euāgeliū legi: ita hec ꝓphetia ꝓphetijs veteris teſtamēti: qꝛ de xpo ⁊ eccleſia magna ex parte iā adimpleta ſacramenta denunciat. Uel etiā ideo: qꝛ cum alijs vni ſ faria: iſti trifaria data eſt ꝓphetia ſimul: ſcz de preterito et pñti et futuro. Ad cuius confirmādā auctoritatem: occurrit etiam auctoritas mittentis: deferentis: et accipientis. Mittentis: ſcz trinitatis: deferentis: ſcz angeli: ⁊ accipientis: ſcz iohannis. Cum autem iohāni hec in viſione fuerunt reuelata: et ſint tria genera viſionum: ſub quo genere cōtineat̄: videndū eſt. Uiſio enī: alia corporalis: qñ videlicet corporalibus oculis aliquid videmus. Alia ſpiritualis ſeu imaginaria: cū vez dormientes vel etiam vigilantes imagines reruz cernimus: q̄bus aliquid aliud ſignificatur: ſicut vidit pharao ſpicas: et moyſes rubum ardere ille dormiens: iſte vigilans. Alia intellectualis: qñ vez ſpūſctō reuelāte intellectu mētis veritatē myſteriorꝫ ſicut eſt: capimᵘˢ: quō vidit iohānes q̄ in hoc libro referūt̄. Nō enī figuras tm̄ ſpū vidit: ſed ⁊ eaꝝ ſignificata mēte itellexit. Uidit aūt iohānes ⁊ ſcripſit in pathmos inſula relegatᵘˢ a domitiano in exilio ꝑncipe impijſſimo. Hac eum ad ſcribēdum ꝯpellente cauſa: qꝛ dū exul teneret̄ a domitiano in pathmos inſula: in eccleſijs quibus preerat multa pullulauerūt atq inoleuerunt vitia: atq diuerſe hereſes. Erant enim quidā heretici ibi: dicentes xpm nō fuiſſe ante mariā: qꝛ tpaliter de ea natus erat: quos iohānes in ꝑncipio euāgelij ſui redarguit: dicēs. In ꝑncipio erat verbum. Et in hoc libro cum dicit: alpha et o: id eſt principium et finis Dicebāt etiā quidā eccleſiam pōdere tribulationum ante finē ſeculi defiturā ⁊ ꝓ labore nō premium eternū ſuſcepturam Horꝫ ergo errores volens deſtruere iohānes: oſtēdit xpm ꝑncipium eſſe ⁊ finem. Unde eſaias. Ante me non eſt formatus deus: ⁊ poſt me nō erit. Et eccleſiam per exercitum tribulationū nō deſinere: ſed ꝓficere ⁊ ꝓ his brauium eternū recipere. Scribit aūt iohānes ſeptē eccleſijs aſie et eaꝝ ſeptē ep̄is de predictis inſtruens ⁊ in eis ꝑ eam totā gñalem eccleſiam docens. Eſt itaq materia iohannis in hoc ope ſtatᵘˢ ſpecialr aſiane eccleſie: necnō et totius videlz q̄ in pñti patiat̄: et in futuro receptura ſit. Intentio ṽo eius eſt monere ad patientiā q̄ ſeruanda eſt: tuz qꝛ breuis labor: tum qꝛ premiū magnum Modus tractandi talis: primo ꝓmittit ꝓlogū ⁊ ſalutationē vbi reddit auditores benignos ⁊ attentos: quo premiſſo accedit ad narrationē. Ante narrationem ṽo oſtendit xpm eſſe ab eterno ſine ꝑncipio et fine. Inducens ipſum loquentez. Ego ſum alpha et o: id eſt principium et finis. Poſtea accedens ad narrationem diſtinguit ſeptem viſiones: quibus terminatis iſte liber conſummat̄. Premittit autem ꝓlogum: dicens. Apocalypſis ieſu chriſti: ſubaudis: hec eſt: ſicut in alijs. Uiſio eſaie hec eſt. Et parabole ſalomonis he ſunt.

¶ Item alius ꝓlogus in Apocalypſim.

IOhannes apl's et euāgeliſta a xpo electus atq dilectus: in tāto amore dilectionis vberior habitus eſt: vt in cena ſupra pectus eiᵘˢ recūberet: ⁊ ad crucem aſtanti ſoli matrē ꝓpriā cōmēdaſſet

Margin references: 2.Timo.3.a. — eccl.2.a. — Mat.28.f. — Iohan.1.a. — Eſa.43.b. — Apo.22.c. — Apo.1.a. — Iohā.13.f. — Ibidem. 19.c. — Iohan.2.a.

vt quē nubere volentē ad amplexū virgi
nitatis aſciuerat ipſi etiā cuſtodiēdā vir
ginem tradidiſſet. Hic itaq; cum ꝓpter
ꝟbū dei et teſtimoniū ieſu xpi in path
mos inſulā ſortiret exiliū: illic ab eodem
apocalypſis oſtenſa deſcribit vt ſicut in
ꝑncipio canonis: id eſt libri geneſeos: in
corruptibile ꝑncipium ꝑnotat: ita etiā in
corruptibilis finis p virginē in apocaly
Apoc.xx.c psi redderet: dicētis. Ego ſum alpha ꝛ o
initium ꝛ finis. Hic eſt iohānes q̄ ſciens
ſuperueniſſe ſibi diē egreſſiōis de corpore:
conuocatis in epheſo diſcipulis: deſcendit
in defoſſum ſepulture ſue locum: oratione
cōpleta reddidit ſpiritum: tā a dolore
mortis factus extraneus: q̄ a corruptio
ne carnis noſcitur alien⁹. Cuius tñ ſcri
pture diſpoſitio vel libri ordinatio: ideo
a nobis p ſingula non exponit: vt neſciē
tibus inquirendi deſiderium collocet: ꝛ q̄
rentib⁹ laboris fructus et deo magiſterij
doctrina ſeruetur.

¶ Explicit ꝓlogus.

¶ Incipit argumentū in Apocalypſim
beati Johannis apoſtoli.

Apocalypſis iohannis tot hꝫ ſacra
menta q̄t ꝟba. Parū dixi: ꝛ p meri
to voluminis laus oīs inferior eſt. In ꝟbis
ſingulis multiplices latēt intelligentie.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit liber Apocalypſis
beati Johannis apoſtoli.

¶ C.S. Johānes ſcripſit ſeptē eccleſijs in aſia: de
teſtimonio de his q̄ oportet fieri cito: q̄ vidit ſe
ptē cādelabra aurea: ac in medio cādelabroꝝ ſi
milē filio hois ac ponit trepidatio. Cap. j.

Apocalypſis
ieſu xpi quā dedit illi
deus palam facere ſer
uis ſuis q̄ oportet fie
ri cito: et ſignificauit:
mittens per angelum
ſuum ſeruo ſuo iohan
ni qui teſtimoniū ꝑhibuit ꝟbo dei: et te I.xx.c.
ſtimonium ieſu xpi q̄cunq; vidit. Beatus
qui legit et audit ꝟba ꝓphetie huius: et I.xx.c.
ſeruat ea que in ea ſcripta ſunt. Tempus
enim ꝓpe eſt. Johannes ſeptem eccleſijs B
que ſunt in aſia: Gratia vobis ꝛ pax ab eo Diſ.xx.c.
qui eſt: et qui erat: et qui venturus eſt: et neceſſe.
a ſeptem ſpiritibus qui in ꝯſpectu thro
ni eius ſunt: et a ieſu xpo qui eſt teſtis fi
delis primogenitus mortuorum et prin
ceps regum terre. Qui dilexit nos et la Hebr.9.c.
uit nos a peccatis noſtris in ſanguine 1.Iohā.1.b.
ſuo: ꝛ fecit nos regnum ꝛ ſacerdotes deo
et patri ſuo. Ipſi gloria et imperium in ſe Eſa.3.c.
cula ſeculorum: amen. Ecce venit cum Idē.4.b.
nubibus: et videbit eum oīs oculus: ꝛ q̄ ꝛ.44.a.et
eum pupugerunt. Et plangent ſe ſup eū 45.b.
oēs tribus terre: etiā amen. Ego ſum al Matt.24.
pha ꝛ o principium ꝛ finis dicit dñs de⁹ b.
qui eſt: ꝛ qui erat: ꝛ qui ventur⁹ eſt oīps Iudic.1.c.
Ego iohānes frater vr̄: ꝛ ꝑticeps in tri I.xx.c.
bulatione ꝛ regno ꝛ patiētia in xpo ieſu: C
fui in inſula q̄ appellat pathmos: ꝓpter
ꝟbū dei ꝛ teſtimoniū ieſu xpi. Fui in ſpū I.4.a.
in dñica die. Et audiui poſt me vocē ma
gnā tanq̄ tube: dicētis. Quod vides: ſcribe i li
bro: ꝛ mitte ſeptem eccl'ijs q̄ ſunt in aſia
epheſo ꝛ ſmyrne: ꝛ pgamo: ꝛ thiatyre: et
ſardis ꝛ philadelphie: ꝛ laodicie. Et con
uerſus ſū vt viderē vocē q̄ loq̄bat mecū. Et
conuerſus: vidi ſeptē cādelabra aurea: ꝛ in
medio ſeptē cādelabroꝝ aureoꝝ ſimilem
filio hois veſtitum podere: et ꝑcinctum I.x.c.et
ad mamillas zona aurea. Caput autem 19.c.
eius ꝛ capilli erāt cādidi: velut lana alba D
ꝛ tanq̄ nix. Et oculi ei⁹ tanq̄ flāma ignis
ꝛ pedes eius ſimiles auricalco: ſicut in
camino ardenti. Et vox illius tanq̄ vox
aquaꝝ multaꝝ: ꝛ habebat in dextera ſua Alio+has
ſtellas ſeptē. Et de ore ei⁹ gladi⁹ ✠ vtra bet ex.
q; parte acutus exibat: ꝛ facies ei⁹ ſicut I.19.c.
ſol lucet in virtute ſua. Et cum vidiſſem Matt.17.a.
eum cecidi ad pedes ei⁹ tanq̄ mortuus Eſa.44.a.
Et poſuit dexterā ſuā ſup me: dicēs. No I.xx.c.
li timere: ego ſum prim⁹ ꝛ nouiſſimus et Eſa.xx.l
viuus: ꝛ fui mortu⁹: ꝛ ecce ſum viuēs in Heb.12.c.
ſecula ſcloꝝ. Et habeo claues mortis et I.1.b.
inferni. Scribe ergo q̄ vidiſti: ꝛ q̄ ſunt ꝛ
q̄ opꝫ ✠ fieri poſt hec. ✠ Sacramentū ſe Alio+ car.
ptem ſtellaꝝ q̄s vidiſti in dextera mea: et Alio + myſte
ſeptem cādelabra aurea ſeptem ſtelle an rium.
geli ſunt ſeptem eccleſiaꝝ ꝛ candelabra
ſeptē: ſeptē eccleſie ſunt.

¶ C.S. Informat aplus eccleſiā epheſinā ac ec
cleſiā ſmyrnenſem: ꝛ deinde eccleſiā pgamenſem
atq; eccleſiam thiathyrenſem: ac ponitur diſcre
tio bonorum a malis. Capitulum.ij.

a ET ãgelo ephesi eccleſie ſcribe. Hec
dicit qui tenet ſeptẽ ſtellas in dexte
ra ſua: qui ambulat in medio ſeptem can
delabrorum aureorum. Scio opa tua ⁊ laborẽ
et patientiã tuã: ⁊ quia non potes ſuſtine
re malos: ⁊ tentaſti eos qui ſe dicunt apo
ſtolos eſſe ⁊ non ſunt: ⁊ inueniſti eos mẽ-
diſt.50.c. daces. Et patientiã habes: ⁊ ſuſtinuiſti
qui ſãctitas propter nomen meũ ⁊ non defeciſti. Sꝫ
ma. et cap. habeo aduerſum te pauca: q̃ charitatem
dño. tuã primã reliquiſti. Memor eſto itaq̃
B vnde excideris: ⁊ age penitentiam: ⁊ pria
ſ.3.a. opera fac. Sin autem venio tibi ⁊ moue-
Luce.13.a. bo candelabrum tuum de loco ſuo niſi pe
De pe. diſt. nitentiam egeris. Sed hoc habes: qꝛ odi
1.c. ſunt q̃ ſti facta nicolaitarum: que ⁊ ego odi. Qui
arbitrãtur habet aurem audiat: quid ſpiritus dicat
ſ.c. miros eccleſijs. Vincenti dabo edere de ligno vi
te: quod eſt in paradiſo dei mei. Et ange-
lo ſmyrne eccleſie ſcribe. Hec dicit primꝰ
et nouiſſimus: qui fuit mortuus et viuit.
C Scio tribulationem tuam ⁊ paupertatẽ
tuã ſed diues es: ⁊ blaſphemaris ab his
qui ſe dicunt iudeos eſſe ⁊ non ſunt: ſed
ſunt ſynagoge ſathane. Nihil horum ti-
meas que paſſurus es. Ecce miſſurus eſt
diabolus aliquos ex vobis in carcerem vt
tentemini: ⁊ habebitis tribulationem die
bus decem. Eſto fidelis vſq̃ ad mortem:
⁊ dabo tibi coronam vite. Qui habet aurẽ
audiat: quid ſpiritus dicat eccleſijs. Qui
ſ.3.a. vicerit: non ledetur a morte ſecunda. Et
D angelo pergami eccleſie ſcribe. Hec dicit
qui habet rhomphеam ex vtraq̃ parte a-
cutam. Scio vbi habitas: vbi ſedes eſt ſa-
thane: ⁊ tenes nomen meum. ⁊ non nega
ſti fidem meam. Et in diebus illis anti
phas teſtis meus fidelis qui occiſus eſt
apud vos vbi ſathanas habitat. Sed ha-
beo aduerſus te pauca: quia habes illic
tenentes doctrinam balaam: qui docebat
balac mittere ſcandalum corã filijs iſra
el edere et fornicari: ita habes ⁊ tu tenen-
tes doctrinam nicolaitarum. Similiter
E penitentiam age ſi quominus: veniam ti
bi cito ⁊ pugnabo cũ illis in gladio oris
mei. Qui habet aurẽ audiat: quid ſpiritꝰ
dicat eccleſijs. Vincenti dabo manna ab
ſconditum: et dabo illi calculum candi-
dum: ⁊ in calculo nomen nouum ſcriptũ
ſ.1.e. quod nemo ſcit niſi qui accipit. Et ange
ſ.19.c. lo thiatyre eccleſie ſcribe. Hec dicit filius
dei qui habet oculos tanq̃ flãmam ignis
⁊ pedes eiꝰ ſimiles auricalco. Noui ope
ra tua ⁊ fidẽ ⁊ charitatẽ tuã ⁊ miniſteriũ
⁊ patiẽtiã tuã ⁊ opa tua nouiſſima plura
prioribꝰ. Sed habeo aduerſus te pauca F
qꝛ pmittis mulierem hierabel que ſe dicit Alias + pro
pphetẽ ✠ docere: ⁊ ſeducere ſeruos me- phetam.
os fornicari ⁊ manducare de idolothitis: Iob.24.b.
Et dedi illi tẽpus vt penitẽtiã ageret: et nõ
vult penitere a fornicatiõe ſua. Ecce ego
mitto eã in lectũ: ⁊ q̃ mechantur cũ ea in
tribulatione maxima erũt: niſi penitẽtiã
ab operibꝰ ſuis egerit: ⁊ filios eiꝰ interficiã
in mortem: ⁊ ſcient oẽs eccleſie: qꝛ ego ſũ
ſcrutans renes ⁊ corda: et dabo vnicuiq̃ Hiere.17.b
veſtrũ ſcḋm opa ſua. Vobis aũt dico: ⁊ ce- G
teris q̃ thiatyre eſtis: quicũq̃ nõ habent
doctrinã hãc: ⁊ q̃ nõ cognouerũt altitudi-
nẽ ſathane: queadmodũ dicũt: nõ mittã
ſup vos aliud pondus: tñ id qḋ habetis te Ps.2.
nete donec veniã: Et qui vicerit ⁊ cuſto- ſ.19.f
dierit vſq̃ in finem opera mea: dabo illi
poteſtate ſuper gentes ⁊ reget eas i virga
ferrea: ⁊ tanq̃ vas figuli confringentur: ſi
cut ⁊ ego accepi a patre meo: et dabo illi
ſtellam matutinam. Qui habet aurẽ au
diat: quid ſpũs dicat eccleſijs.

¶ c. S. Inſtruit aplꝰs angelũ eccleſie ſardine: ac angelũ philadelphie: ⁊ ãgelũ loadicie. Cap. iij.

ET angelo eccleſie ſar- A
dis ſcribe. Hec dicit q̃
habet ſeptẽ ſpũs dei et
ſeptẽ ſtellas. Scio ope
ra tua: qꝛ nomẽ habes
q̃ viuas et mortuꝰ es.
Eſto vigilans ⁊ confir-
ma cetera ✠ que mori Alias + relic
tura erant. Non ei inueni opa tua plena qua.
coram deo meo. In mẽte ergo habe qua- Alias + mori
liter acceperis ⁊ audieris ⁊ ſerua: ⁊ peni tura.
tentiam age. Si ergo non vigilaueris ve
niã ad te tãq̃ fur: et neſciẽs qua hora ve 1. Theſſal.
niã ad te. Sed habes pauca nomina in 5.a.
ſardis qui non inquinauerunt veſtimen- 2. Pet.3.c
ta ſua: ⁊ ambulabũt mecũ in albis: qꝛ di- De pe. di.1.
gni ſunt. Qui vicerit: ſic veſtietur veſtimẽtis ceſſi cum.
albis: ⁊ nõ delebo nomẽ eius de libro vite ſ.2.c.
⁊ cõfitebor nomẽ eiꝰ corã pr̃e meo et co-
rã ãgelis eiꝰ. Qui habet aurẽ audiat: q̃d
ſpũs dicat eccleſijs. Et angelo philadel- B
phie eccleſie ſcribe. Hec dicit ſanctus ⁊ ve ſ.1.b.
rus qui habet clauem dauid: qui aperit ⁊ Eſa.22.f.
nemo claudit: claudit et nemo aperit. Iob.12.c.
Scio opera tua. Ecce dedi corã te oſti
um apertum quod nemo poteſt claude-
re: quia modicam habes virtutem. Et
ſeruaſti verbum meum: et non negaſti
nomen meum: Ecce dabo de ſynagoga
ſathane: qui dicunt ſe iudeos eſſe et
non ſunt: ſed mentiuntur. Ecce faciam

a illos vt veniāt: ⁊ adorēt ante pedes tuos
et ſciēt q2 ego dilexi te. Qm̄ ſeruaſti v̄bū
patiētie mee: ⁊ ego ſeruabo te ab hora tē-
tatiōis q̄ vētura eſt in orbē vniuerſum tē
tare habitātes in terra. Ecce venio cito.
Tene qđ habes: vt nemo accipiat coro-
nā tuā. Qui vicerit: faciā illum colūnā in
tēplo dei mei: ⁊ foras nō egrediet᷑ āplius
Et ſcribā ſup eū nomē dei mei: et nomē
ciuitatis dei mei noue hierl̄m: q̄ deſcēdit
de celo a deo meo ⁊ nomen meū nouum
Qui habet aurē audiat: quid ſpūs dicat
eccleſijs. Et angelo laodicie eccleſie ſcri-
be. Hec dicit amē teſtis fidelis ⁊ verus: q̄
eſt principiū creature dei. Scio opa tua
q2 neq3 frigidus es neq3 calidus. Utinā
frigidus eſſes aut calidus: ſed quia tepi-
dus es: ⁊ nec frigidus nec calidus: inci-
piā te euomere ex ore meo: q2 dicis q̄ di-
ues ſum ⁊ locupletat᷒ et nullius egeo: et
neſcis: q2 tu es miſer ⁊ miſerabilis ⁊ pau
b per et cecus et nudus. Suadeo tibi eme
re a me aurū ignitū: pbatū: vt locuples
fias: ⁊ veſtimentis albis induaris: vt non
appareat ꝯfuſio nuditatis tue: ⁊ collyrio
inunge oculos tuos vt videas. Ego quos
amo: arguo et caſtigo. Emulare ergo: et
penitentiam age. Ecce ſto ad oſtium et
Prouerb. iij.b. pulſo. Si quis audierit vocem meam: et
Heb. xij.b. aperuerit mihi ianuā intrabo ad illū: et
cenabo cū illo: ⁊ ipſe mecū. Qui vicerit
dabo ei ſedere mecum in throno meo: ſi-
cut et ego vici et ſedi cum patre meo in
throno eius. Qui habet aurē: audiat: q̄d
ſpiritus dicat eccleſijs.

¶ C. S. Vidit iohānes oſtium apertū in celo ac ſedem poſitam: in cuius circuitu fuerant ſedilia vigintiquattuor: cū quattuor aialib᷒ dantibus gloriam deo die ac nocte. Capitulum .iiij.

a Poſt hec vidi: ⁊ ecce oſti
um apertum in celo: ⁊
vox prima quā audiui
tanq̄ tube loquētis me-
cum dicens. Aſcende
huc et oſtendā tibi que
oportet fieri cito. Poſt
hec ſtatim fui in ſpū.
Ez.i.c. Et ecce ſedes poſita erat in celo: ⁊ ſupra
ſedē ſedēs. Et q̄ ſedebat ſimilis erat aſpe
Alb. ✠ ſardi ctui lapidis iaſpidis ⁊ ſardinis ✠ et iris
erat in circuitu ſedis ſimilis viſioni ſma-
b ragdine. Et i circuitu ſedis ſedilia vigin-
tiquattuor ⁊ ſup thronos vigītiquattuor
ſeniores: ſedētes circūamicti ſtolis albis
De elec. ca. et in capitib᷒ eoꝝ coronas aureas. Et de
ripium. throno pcedebant fulgura ⁊ voces et to-

nitrua et ſeptē lampades ardētes ante
thronū: que ſunt ſeptē ſpūs dei. Et in cō
ſpectu ſedis tanq̄ mare vitreum ſimile
cryſtallo: et in medio ſedis et in circuitu
ſedis quattuor aialia plena oculis ante ⁊
retro. Et aial primū ſimile leoni: ⁊ ſcđm c
animal ſimile vitulo: et tertium animal
habens faciē quaſi hominis: et quartum
animal ſimile aquile volāti. Et quattuor
animalia ſingula eorum habebant alas
ſenas: et in circuitu et intus plena ſunt
oculis. Et requiem non habebant die ac
nocte: dicētia. Sanctus: ſanctus: ſanct᷒
dn̄s de᷒ oipotens: qui erat et q̄ eſt ⁊ q̄ vē
turus eſt. Et cum darēt illa animalia glo Eſa. vi. a.
riā ⁊ honorē ⁊ benedictionem ſedenti ſu d
per thronū: viuēti in ſecula ſeculorū: pci-
debant vigintiquattuor ſeniores ante ſe-
dentē in throno: ⁊ adorabāt viuentē in ſe
cula ſeculorum: ⁊ mittebāt coronas ſuas
ante thronū dicentes. Dign᷒ es dn̄e deus
noſter accipere gloriam et honorem ⁊ vir
tutem quia tu creaſti omnia: ⁊ ꝓpter vo
luntatem tuam erant: et creata ſunt.

¶ C. S. Poſt fletū beati iohānis: agn᷒ occiſus ape rit librū cui᷒ dignitatē approbāt vigintiquattuor ſeniores ac angeloꝝ milia multum. Cap. v.

a Et vidi in dextera ſedē
tis ſuper thronum li-
brum ſcriptū intus et
foris: ſignatū ſigillis ſe
ptem. Et vidi angelū Ez. c. ij. b.
fortem: predicantē vo-
ce magna. Quis eſt di
gnus aperire librum ⁊
ſoluere ſignacula eius? Et nemo poterat
neq3 in celo neq3 in terra neq3 ſubtus ter
ram aperire librum neq3 reſpicere illum.
Et ego flebā multum: quoniam nemo di b
gnus inuentus eſt aperire librum nec vi-
dere eū. Et vnus de ſenioribus dixit mi-
hi. Ne fleueris. Ecce vicit leo de tribu iu
da: radix dauid aperire librum: et ſolue-
re ſeptem ſignacula eius. Et vidi: et ecce
in medio throni ⁊ quattuor animalium ⁊
in medio ſenioꝝ agnū ſtantem tanq̄ occi
ſum: habentē cornua ſeptem ⁊ oculos ſe
ptē: qui ſunt ſeptē ſpūs dei miſſi in omnē Z. 4. a.
terrā. Et venit et accepit de dextera ſedē c
tis in throno librum. Et cū aperuiſſet li-
brū: quattuor aialia et vigintiquattuor ſe-
niores ceciderunt coram agno hn̄tes ſin-
guli citharas et phialas aureas plenas
odoramentorum: q̄ ſunt oīones ſctōrum
et cantabant canticum nouum dicentes.
Dignus es domine aperire librum ⁊ ſolu-

J.7.A. uere ſignacula eiꝰ: qm̄ occiſus es ⁊ rede-
miſti nos deus i ſanguine tuo ex oī tribu
B ⁊ lingua ⁊ ppl'o ⁊ natione. Et feciſti nos
deo nr̄o regnum ⁊ ſacerdotes: ⁊ regnabi
Dan.7.c. mus ſup terrā. Et vidi ⁊ audiui vocē an
gelorū multorū i circuitu throni ⁊ aīaliū
⁊ ſeniorum ⁊ erat numerus eorum milia
miliū: dicētiū voce magna. Dignꝰ ē agnꝰ
q̄ occiſus ē accipere virtutē ⁊ diuinitatē
⁊ ſapientiā ⁊ fortitudinē ⁊ honorē ⁊ gl'iā
⁊ bn̄dictionē. Et oēm creaturā q̄ i celo ē
⁊ q̄ ſup terrā: ⁊ ſubtꝰ terrā ⁊ mare: ⁊ q̄ in
eo ſunt oēs audiui: dicētes ſedēti in thro
no ⁊ agno. Bn̄dictio ⁊ honor ⁊ gl'ia ⁊ po-
teſtas i ſecula ſeculorū. Et quattuor aīa-
lia dicebant: amē. Et vigintiquattuor ſe-
niores ceciderunt in facies ſuas: ⁊ adora
uerūt viuentem in ſecula ſeculorum.

¶ C.S. Poſt apertionē q̄nq̄ ſigillorū diuerſi effe
ctus futuri ſignentur: ⁊ in apertione ſepti ſigilli po
nitur de extremo iudicio. Capl'm.vj.

A ET vidi ꝙ aperuiſſet ag
nus vnū de ſeptē ſigil-
lis ⁊ audiui vnum de
quattuor aīalibꝰ: dicēs
tanꝗ̄ vocem tonitrui.
Ueni ⁊ vide. Et vidi: ⁊
ecce equus albus et q̄
ſedebat ſuper eum ha-
bebat arcū: et data eſt ei corona: ⁊ exiuit
vincens vt vinceret. Et cum aperuiſſet ſi-
gillū ſcdm̄: audiui ſcdm̄ aīal: dicēs. Ueni
⁊ vide. Et exiuit alius equus rufus: ⁊ q̄ ſe
debat ſup illū: datū eſt ei vt ſumeret pacē
B.1.B. de terra: ⁊ vt inuicem ſe interficiāt: et da-
D tus eſt ei gladiꝰ magnus. Et cū aperuiſ-
ſet ſigillū tertiū: audiui tertiū aīal dicēs
Ueni ⁊ vide. Et ecce equus niger ⁊ qui
ſedebat ſup illū habebat ſtateram in ma
nu ſua. Et audiui tanꝗ̄ vocem in medio
quattuor aīaliū: dicentiū. Bilibris tritici
E denario vno: ⁊ tres bilibres hordei dena-
J.9.a. rio vno: ⁊ vinum ⁊ oleū ne leſeris. Et cū
aperuiſſet ſigillum quartum audiui vocē
quarti animalis: dicentis. Ueni et vide.
Et ecce equꝰ pallidꝰ: ⁊ q̄ ſedebat ſup eū
nomē illi mors: ⁊ infernꝰ ſequebatur eū.
Et data eſt illi poteſtas ſup quattuor par
tes terre interficere gladio fame et morte
et beſtijs terre. Et cum aperuiſſet ſigillū
quintum: vidi ſubtus altare aīas interfe
ctorū ꝓpter verbū dei ⁊ propter teſtimoniū
quod habebāt. Et clamabant voce ma-
Alia ✠ ha- gna dicentes. Uſquequo dn̄e ſanctus et
bet iterum verus ✠ non iudicas et nō vindicas ſan
vſquequo. guinem noſtrū de his qui habitant in ter
ra. Et date ſunt illis ſingule ſtole albe: et
dictum eſt illis vt requieſcerent adhuc tē
pus modicū: donec ꝯpleantur ✠ ꝯſerui Alia ✠ cōm
eorū: et fratres eorū: q̄ interficiēdi ſunt ſi pleatur nu
cut et illi. Et vidi cum aperuiſſet ſigillū merꝰ cōſer
ſextum: et ecce terremotus magnus fa- uorū ſuorū.
ctus eſt. Et ſol factꝰ eſt niger tanꝗ̄ ſaccus Mat.x7.f.
cilicinus: et luna tota facta eſt ſicut ſan- D
guis: et ſtelle de celo ceciderunt ſuper ter
ram: ſicut ficus emittit groſſos ſuos cum
a vento magno mouetur. Et celum receſ
ſit ſicut liber inuolutus: ⁊ omnis mons ⁊
inſule de locis ſuis mote ſunt ⁊ reges ter
re ⁊ principes et tribuni et diuites et for-
tes ⁊ oīs ſeruus et liber: abſconderunt ſe
in ſpeluncis et in petris montium. Et di Eſa.2.b.
cunt montibꝰ et petris. Cadite ſup nos Oſee.10.b.
et abſcondite nos a facie ſedentis ſuper Luce.23.d.
thronū et ab ira agni: qm̄ venit dies ma-
gnus ire ipſorum. Et quis poterit ſtare.

¶ C.S. Uidit ap'ls ſignatos ſigno dei viui ex oī
tribu iſrael: gentibus ⁊ ppl'is q̄ venerint ex ma
gna tribulatione quos agnus reget: abſtergens
oēm lachrymā ab oculis eorum. Cap.vij.

POſt hec vidi quattuor A
angelos ſtantes ſuper
quattuor angulos ter-
re: tenentes quattuor
ventos terre ne flarēt
ſup terrā: neq̄ ſuper
mare: neq̄ i vllā arbo-
rē. Et vidi alterum an
gelum aſcendentē ab ortu ſolis habentē
ſignum dei viui: et clamauit voce magna
quattuor angelis: quibus datū eſt nocere J.9.a.
terre et mari: dicens. Nolite nocere terre
et mari: neq̄ arboribus quoadusq̄ ſigne
mus ſeruos dei noſtri in frontibus eorū.
Et audiui numerum ſignatorum centū-
quadragintaquattuor milia ſignati ex om-
ni tribu filiorū iſrael. Ex tribu iuda: duo
decim milia ſignati. Ex tribu ruben: duo B
decim milia ſignati. Ex tribu gad: duode
cim milia ſignati. Ex tribu aſer: duode-
cim milia ſignati. Ex tribu neptalim: duo
decim milia ſignati. Ex tribu manaſſes:
duodecim milia ſignati. Ex tribu ſymeō:
duodecim milia ſignati. Ex tribu leui: duo
decim milia ſignati. Ex tribu iſachar: duo
decim milia ſignati. Ex tribu zabulon:
duodecim milia ſignati. Ex tribu ioſeph:
duodecim milia ſignati. Ex tribu venia- C
min: duodecim milia ſignati. Poſt hec vi
di turbam magnam quam dinumera-
re nemo poterat: ex omnibus gentibus

et tribubus et pplis et linguis ſtantes añ
thronũ: in ɔſpectu agni amicti ſtolis al-
bis ⁊ palme i manib⁹ eoꝝ: ⁊ clamabãt vo
ce magna: dicẽtes. Salus deo nr̃o q̃ ſedet
ſup thronũ ⁊ agno. Et oẽs angeli ſtabant
in circuitu throni ſeniorũ ⁊ q̃ttuor aialiũ
⁊ ceciderũt i ɔſpectu throni in facies ſuas
⁊ adorauerunt deũ dicẽtes. Amẽ. Bndi-
ctio ⁊ claritas ⁊ ſapiẽtia ⁊ grãꝝ actio: ho
nor ⁊ virt⁹ ⁊ fortitudo deo nr̃o: i ſcl'a ſclo
rũ amẽ. Et rñdit vn⁹ de ſenioribus: et di-
xit mihi. Hi q̃ amicti ſunt ſtolis albis: qui
ſunt ⁊ vñ venerũt. Et dixi illi. Dñe mi tu
b ſcis. Et dixit mihi. Hi ſunt q̃ venerũt de
tribulatiõe magna: ⁊ lauerũt ſtolas ſuas ⁊
dealbauerunt eas in ſanguine agni. Ideo
I.5.c. ſunt añ thronũ dei ⁊ ſeruiũt ei die ac no-
cte in tẽplo ei⁹ ⁊ qui ſedet in throno: ha-
Al'r + habi bitabit + ſup illos. Nõ eſuriẽt neq; ſitiẽt
tat. ampli⁹ nec cadet ſup illos ſol: neq; vll⁹ eſt⁹
Eſa.25.c. qm̃ agn⁹ q̃ i medio throni ẽ: reget illos et
deducet eos ad vite fõtes aquaꝝ: ⁊ abſter
I.21.a. get de⁹ oẽm lachrymã ab oculis eoꝝ.

¶ C. S. Fit ſilentium in celo in apertione ſigilli ſeptimi: ac recipit angelus incẽſa multa ⁊ fiunt tonitrua ⁊ voces: ⁊ preparant ſe ad canendum ſeptem angeli: ac ponit de cantu quattuor angelorum. Capitulum. viij.

A Et cum aperuiſſet ſigil-
lũ ſeptimũ: factum ẽ ſi-
lentiũ in celo q̃ſi media
hora. Et vidi ſeptẽ an-
gelos ſtãtes in ɔſpectu
dei: ⁊ date ſunt illis ſe
ptẽ tube. Et ali⁹ ange
lus venit ⁊ ſtetit añ al
tare hñs thuribulũ aureũ: ⁊ data ſunt illi
incẽſa multa vt daret de oronib⁹ ſctõꝝ
oim ſup altare aureũ qd ẽ añ thronũ dei.
B Et aſcẽdit fum⁹ icẽſoꝝ de oronib⁹ ſctõꝝ
de manu ãgeli corã deo. Et accepit ãgel⁹
thuribulũ aureum: ⁊ impleuit illud de igne
altaris ⁊ miſit i terram: ⁊ facta ſunt toni-
trua ⁊ voces ⁊ fulgura ⁊ terremotus ma
gn⁹: ⁊ ſeptẽ ãgeli q̃ habebãt ſeptẽ tubas
C ꝑparauerũt ſe vt tuba canerent. Et ꝑmus
angelus tuba cecinit. Et facta ẽ grãdo ⁊
ignis mixta i ſanguine ⁊ miſſum ẽ in terrã
Et tertia ps terre ɔbuſta ẽ: ⁊ tertia ps ar
boꝝ ɔcremata ẽ: ⁊ oẽ fenũ viride ɔbuſtum
eſt. Et ſcds ãgel⁹ tuba cecinit: ⁊ tãq̃ mõs
magn⁹ igne ardẽs miſſus eſt i mare. Et
facta eſt tertia ps maris ſanguis: et mor
tua eſt tertia ps creature eoꝝ que habe-
bant aias i mari: ⁊ tertia ps nauiũ inte-
riit. Et terti⁹ angelus tuba cecinit ⁊ ceci-
dit de celo ſtella magna ardẽs tãq̃ facu- D
la. Et cecidit i tertiã ptẽ fluminũ ⁊ in fon
tes aq̃rũ: ⁊ nomẽ ſtelle dr abſinthium. Et
facta eſt tertia ps aquarũ in abſinthiũ ⁊
multi hoim mortui ſunt de aquis: q: ama
re facte ſunt. Et q̃rt⁹ ãgel⁹ tuba cecinit:
et percuſſa eſt tertia pars ſolis: ⁊ tertia ps
lune ⁊ tertia pars ſtellarũ: ita vt obſcura
ret tertia ps eoꝝ: ⁊ diei non luceret pars
tertia ⁊ noctis ſimiliter. Et vidi ⁊ audiui
vocẽ vni⁹ aquile volãtis per medium celi
dicentis voce magna. Ve: ve: ve: habitan
tibus in terra. De ceteris vocibus trium
angeloꝝ qui erant tubis canituri.

¶ C. S. In cantu quinti angeli cadit ſtella de celo ⁊ precipiũt locuſtis ne ledant terrenaſcentia: ⁊ in cantu ſexti angeli ſoluunt alligati angeli in flumio magno euphrate. Capitulum. ix.

Et quintus angelus tu A
ba cecinit: et vidit ſtel- I.20.A.
lam de celo cecidiſſe in I.14.c.d.
terrã ⁊ data eſt ei cla- 17.a.
uis putei abyſſi. Et a-
periuit puteũ abyſſi. Et
aſcendit fum⁹ putei: ſi
cut fum⁹ fornacis ma-
gne: ⁊ obſcuratus eſt ſol ⁊ aer de fumo pu
tei. Et de fumo putei exierunt locuſte in
terrã ⁊ data eſt illis poteſtas: ſicut habẽt
poteſtatẽ ſcorpiones terre. Et preceptum E.7.A.
eſt illis ne lederent fenũ terre neq; oẽ vi-
ride neq; oẽm arborẽ: niſi tãtũ hoies qui
nõ habẽt ſignũ dei i frõtib⁹ ſuis. Et dictũ
eſt illis ne occiderẽt eos: ſz vt cruciarent
mẽſib⁹ q̃nq;. Et cruciat⁹ eorũ vt cruciat⁹ B
ſcorpij: cũ ꝑcutit hoiem. Et i diebus illis E.9.c.
q̃rẽt hoies mortẽ: ⁊ nõ inuenient eã ⁊ deſi Eſa.2.d.
derabũt mori: ⁊ fugiet mors ab eis. Et ſi- Oſee.10.c.
militudines locuſtarũ ſimiles eq̃s para Lu.23.c.
tis in preliũ: ⁊ ſup capita earũ tãq̃ corone ſi Joel.2.a.
miles auro: ⁊ facies earũ tãq̃ facies hoim
Et habẽbat capillos ſicut capillos mulierũ
dẽtes earũ ſicut dẽtes leonũ erãt. Et ha-
bebant loricas ſicut loricas ferreas: ⁊ vox
alarũ earũ ſicut vox curruũ equorũ multo-
rũ currentiũ in bellũ. Et habebãt caudas
ſilẽs ſcorpionũ: ⁊ aculei erãt i caudis ea-
rũ ⁊ ptãs earũ nocere hoib⁹ menſib⁹ q̃n
q;. Et habebant ſuper ſe regem angelum
abyſſi: cui nomẽ hebraice abaddo: grece Al'r + ab
autem apollion: ⁊ latine habens nomen don.
exterminans. Ve vnum abiit: et ecce ve- C
niunt adhuc duo ve poſt hec. Et ſex-
tus angelus tuba cecinit: et audiui vo
cem vnam ex quattuor cornibus alta-
ris aurei quod eſt ante oculos dei: dicen

te ſexto angelo q̄ habebat tubam. Solue
quattuor angelos q̄ alligati ſunt i flumi-
ne magno euphrate. Et ſoluti ſunt quat-
tuor angeli qui parati erāt in horā et diē
et mēſem ꝛ annū: vt occiderēt tertiā par
tē hoīm. Et numerus equeſtris exercit⁹
vicies milies dena milia. Et audiui nu
merū eoꝝ. Et ita vidi equos in viſione: et
qui ſedebant ſuper eos habebant loricas
igneas ꝛ hyacinthinas ꝛ ſulphureas. Et
capita equoꝝ erāt tāq̄ capita leonū: ꝛ de
ore ipſoꝝ pcedebat ignis ꝛ fumus ꝛ ſul-
b phur. Et ab his trib⁹ plagis occiſa ē ter
tia pars hoīm de igne, et de fumo et ſul-
phure: q̄ pcedebāt ex ore ipſoꝝ. Poteſtas
c enī equoꝝ in ore eoꝝ eſt: ꝛ in caudis eoꝝ.
Nā caude eoꝝ ſiles ſerpētib⁹ hñtes capi
ta ꝛ in his nocēt. Et ceteri hoīes qui non
ſunt occiſi in his plagis: neq̄ penitētiam
egerūt de opib⁹ manuū ſuarū: vt nō ado
rarēt demonia: ꝛ ſimulacra aurea ꝛ argē
tea et erea et lapidea ꝛ lignea: que neq̄
videre poſſunt neq̄ audire neq̄ ambula
re: et nō egerūt penitētiā ab homicidijs
ſuis neq̄ a veneficijs ſuis: neq̄ a fornī-
catione ſua: neq̄ a furtis ſuis.

¶ C.S. Uidit iohānes angelū deſcēdentem de ce
lo: habentem in manu ſua libellum apertū atq̄
iurauit angelus non fore tp̄s amplius: ac pcipit
iohanni deuorare librum. Caplm.x.

a Et vidi alium angelum
fortē deſcēdētē de celo
amictū nube ꝛ iris in
capite eius. Et facies
ei⁹ erat vt ſol: et pedes
ei⁹ tanq̄ colūna ignis.
Et habebat in manu
ſua libellū aptū: et po-
ſuit pedē ſuū dextrū ſup mare: ſiniſtrum
aūt ſup terram: et clamauit voce magna.
quēadmodū cū leo rugit. Et cū clamaſ-
ſet locuta ſunt ſeptē tonitrua voces ſuas
b Et cū locuta fuiſſent ſeptē tonitrua vo-
ces ſuas: et ego ſcripturus erā. Et audi-
Daū.12.c. ui vocē de celo dicētē mihi. Signa q̄ lo-
cuta ſunt ſeptē tonitrua: et noli ea ſcribe
re. Et angel⁹ quē vidi ſtātē ſupra mare et
c ſupra terrā leuauit manū ſuā ad celū: ꝛ
De iureiu. iurauit p viuētē in ſecula ſeculoꝝ: q̄ crea-
c. et il ſ. uit celū et ea q̄ in illo ſunt: ꝛ terrā: ꝛ ea q̄
in ea ſunt: et mare et omnia que i eo ſunt
q̄ tempus non erit amplius: ſed in die-
bus vocis ſeptimi angeli cū ceperit tuba
c canere conſummabit myſteriū dei: ſicut
euāgelizauit p ſeruos ſuos pphetas. Et
audiui vocē de celo iterū loquētē mecum
et dicētem. Uade et accipe librū aptū de
manu angeli ſtātis ſupra mare ꝛ ſup ter
rā. Et abij ad angelū dicēs ei vt daret mi
bi librū. Et dixit mihi. Accipe librū et de b
uora illum: ꝛ faciet amaricari vētrē tuum:
ſed in ore tuo erit dulce tāq̄ mel. Et acce Ezech.3.a.
pi librum de manu angeli ꝛ deuoraui il-
lū: ꝛ erat in ore meo tāq̄ mel dulce. Et cū
deuoraſſem eū amaricat⁹ eſt vēter me⁹.
Et dixit mihi. Oportet te iterū pphetare
gētib⁹ ꝛ pplis ꝛ linguis et regib⁹ multis.

¶ C.S. Prophetat iohannes de templo calcando
ac duobus teſtibus: ꝛ de beſtia aſcendente de ma
ri que occidit teſtes: ꝛ ponitur de tuba ſeptimi
angeli. Capitulum.xi.

Et datus eſt mihi cala a
mus ſimilis virge: et di-
ctum eſt mihi. Surge
et metire tēplum dei et
altare: ꝛ adorātes i eo.
Atrium aūt qd̄ eſt foris
tēplū eijce foras: et ne
metiaris illud: qm̄ da-
tum eſt gētib⁹ ꝛ ciuitatē ſanctā calcabūt
mēſib⁹ quadragintaduob⁹: et dabo duo
bus teſtib⁹ meis: et pphetabūt dieb⁹ mil
le ducētis ſexagīta amicti ſaccis. Hi ſunt
due oliue ꝛ duo candelabra lucētia in cō
ſpectu dñi terre ſtantes. Et ſi q̄s voluerit
eos nocere: ignis exiet de ore eorū: ꝛ deuo
rabit inimicos eoꝝ. Et ſi q̄s voluerit eos
ledere: ſic oportet eū occidi. Hi habēt po
teſtatē claudēdi celū ne pluat dieb⁹ pphe
tie illoꝝ: ꝛ poteſtatē habēt ſup aquas cō- b
uertendi eas in ſanguinē: et pcutere ter-
ram oī plaga quotienſcūq̄ voluerint. Et
cum finierint teſtimonium ſuum beſtia Dan.7.a.
que aſcēdit de abyſſo faciet aduerſus eos
bellum: et vincet illos et occidet eos. Et
corpora eorum iacebunt in plateis ciui-
tatis magne que vocatur ſpiritaliter ſo-
doma et egyptus: vbi et dominus eorum
crucifixus eſt. Et videbunt de tribubus
et populis et linguis ꝛ gentibus corpora
eorum p tres dies et dimidium: ꝛ corpora
eorum non ſinent poni in monumentis.
Et inhabitantes terram gaudebunt ſup
illos et iocundabunt: et munera mittent
inuicem: qm̄ hi duo prophete cruciaue-
runt eos qui habitant ſuper terram. Et
poſt dies tres et dimidium ſpiritus vite a
deo intrauit in eos. Et ſteterunt ſuper pe
des ſuos: et timor magnus cecidit ſuper c
eos qui viderunt eos. Et audierunt vocē
magnam de celo dicentem eis. Aſcendi-
te huc. Et aſcenderunt in celum in nube:

et viderũt illos inimici eoꝝ. Et in illa ho
ra factus eſt terremot⁹ magn⁹ ꝛ decima
pars ciuitatis cecidit. Et occiſa ſunt in
terremotu nõia hoim ſeptē milia: et reli
qui in timorē ſunt miſſi: ꝛ dederũt gl'iam
deo celi. Ue ſcḋm abijt: ꝛ ecce ve tertiuꝫ
veniet cito. Et ſeptim⁹ āgelus tuba ceci
nit ꝛ facte ſunt voces magne in celo dicē
tes. Factuꝫ eſt regnum huius mundi dñi
noſtri ꝛ xp̄i ei⁹: et regnabit in ſecula ſecu
D lorũ amē. Et vigintiquattuoꝛ ſeniores q̇
in conſpectu dei ſedēt in ſedib⁹ ſuis ceci
derũt in facies ſuas: ꝛ adorauerũt deũ di
cētes. Gratias agim⁹ tibi dñe de⁹ noſter
omnipotēs: qui es ꝛ q̇ eras et q̇ vēturus
es: q2 accepiſti virtutē tuā magnam et re
gnaſti. Et irate ſunt gentes ꝛ aduenit ira
tua: et tēpus mortuoꝝ iudicari ꝛ reddere
mercedē ſeruis tuis ꝑphetis et ſanctis ꝛ
timētib⁹ nomē tuũ puſillis et magnis et
exterminādi eos q̇ corruperũt terraꝫ. Et
apertum eſt templum dei in celo: et viſa
eſt arca teſtamenti eius in templo eius:
facta ſunt fulgura ꝛ voces et tonitrua et
terremotus: ꝛ grando magna.

¶ C.S. Uidetur templũ dei in celo cum arca teſtamenti: ac mulier amicta ſole cuꝫ dracone magno. ꝛ factum eſt prelium magnum in celo michaelis cum dracone. Capitulũ.xij.

ET ſignũ magnum ap
paruit i celo. Mulier
amicta ſole ꝛ luna ſub
pedibus eius: et in ca
pite eius corona ſtella
rum duodecim. Et in
vtero habens: ꝛ clama
bat parturiēs ꝛ crucia
tur vt pariat. Et viſum eſt aliud ſignum
in celo: ꝛ ecce draco magn⁹ rufus habēs
capita ſeptē ꝛ cornua decē ꝛ in capitibus
ſuis ſeptē diademata ꝛ cauda eius trahe
bat tertiam partem ſtellaruꝫ celi: ꝛ miſit
eas in terram: ꝛ draco ſtetit ante mulie
rem q̇ erat paritura vt cũ peperiſſet filiuꝫ
B eius deuoraret. Et peperit filium maſcu
lum qui recturus erat omnes gentes in
virga ferrea: et raptus eſt filius eius ad
deuꝫ et ad thronum eius: et mulier fugit
in ſolitudinem vbi habebat locum para
tum a deo: vt ibi paſcat eam diebus mil
le ducentis ſexaginta. Et factum eſt pre
Pſa. ſcḋm h. habet ma gnum. lium magnũ in celo. Michael et ange
li eius preliabantur cum dracone: et dra
co pugnabat et angeli eius ꝛ non value
runt neq̧ locus inuentus eſt eorum am
De pu.dif. plius in celo. Et proiectus eſt draco ille
magnus ſerpens antiquus qui vocatur ſ.c.ſ. cap
diabolus et ſathanas: qui ſeducit vniuer in h.
ſum orbem: et proiectus eſt in terram et
angeli eius cum illo miſſi ſunt. Et audi C
ui vocem magnam in celo dicētem. Nũc
facta eſt ſalus et virtus et regnũ dei no
ſtri ꝛ poteſtas xp̄i eius: q2 proiect⁹ eſt ac
cuſatoꝛ fratruꝫ noſtroꝝ qui accuſabat il
los ante cõſpectũ dei noſtri die ac nocte
et ipſi vicerunt eum propter ſanguinem
agni: et propter verbum teſtimonij ſui:
et dilexerunt alas ſuas vſq̧ ad mortem.
Propterea letamini celi: ꝛ q̇ habitatis in
eis. Ue terre ꝛ mari: quia deſcēdit diabo
lus ad vos habens iram magnam ſciens
D ꝙ modicum tempus habet. Et poſtq̄ vi
dit draco ꝙ proiectus eſſet in terram per
ſecutus eſt mulierem que peperit maſcu
lum. Et date ſunt mulieri ale due aquile
magne: vt volaret in deſertum in locum
ſuum vbi alitur per tempus et tempora
et dimidium temporis a facie ſerpentis.
Et miſit ſerpens ex ore ſuo poſt mulieręꝫ
aquaꝫ tanq̄ flumen vt eam faceret trahi
a flumine. Et adiuuit terra mulierem: et
aperuit terra os ſuũ: ꝛ abſorbuit flumen
quod miſit draco de ore ſuo. Et iratus eſt
draco in mulierē ꝛ abijt facere preliũ cuꝫ
reliquis de ſemine eius: qui cuſtodiunt
mādata dei ꝛ habent teſtimoniũ ieſu xp̄i
Et ſtetit ſuper arenam maris.

¶ C.S. Deſcribitur beſtia aſcēdens de mari cũ ſeptem capitibus ꝛ decem cornibus: ꝛ decem diadematibus: q̇ blaſphemauit nomen domini: atq̧ videtur alia beſtia habēs cornua duo ſimilia agni. Capitulum decimumtertium.

A ET vidi de mari beſtiaꝫ
aſcēdentē habenteꝫ ca
pita ſeptē et cornua de
ceꝫ: ꝛ ſuper cornua ei⁹
decem diademata: et
ſuper capita eius nõia
blaſphemie. Et beſtia
quam vidi ſimilis erat
pardo et pedes eius ſicut pedes vrſi: et
os eius ſicut os leonis. Et dedit illi dra
co virtutem ſuam et poteſtatem magnā.
Et vidi vnum de capitibus ſuis quaſi oc
ciſum in mortem: et plaga mortis eius
curata eſt. Et admirata eſt vniuerſa ter
ra poſt beſtiam. Et adorauerunt draco
nem qui dedit poteſtatem beſtie: ꝛ adora
uerũt beſtiā dicētes. Quis ſimilis beſtie
B et q̄s poterit pugnare cuꝫ ea? Et datum
eſt ei os loquentis magna ꝛ blaſphemias

Et data eſt ei poteſtas facere menſes qua
dragintaduos. Et aperuit os ſuum in
blaſphemias ad deū: blaſphemare nomē
eius et tabernaculū eius: et eos q̄ in celo
habitāt. Et eſt datū illi bellū facere cum
ſanctis: et vincere eos. Et data eſt illi po
teſtas in oēm tribum: ⁊ pplm ⁊ linguā ⁊
gentē: ⁊ adorauerūt eā. oēs qui inhabita
bāt terrā: quoꝝ non ſunt ſcripta nōia in
libro vite agni: q̄ occiſus eſt ab origine
J.10.b. Phil.4.a. mūdi. Si q̄s habet aurē audiat. Qui in
captiuitatē duxerit: in captiuitatē vadet
E qui i gladio occiderit: oportet eū gladio
occidi. Hic eſt patiētia et fides ſanctoꝝ.
Gene.9.a. Et vidi aliam beſtiam aſcendentem de
Matt.26.e terra et habebat cornua duo ſimilia agni
et loquebatur ſicut draco. Et poteſtatem
prioris beſtie omnem faciebat in conſpe
ctu eius: ⁊ fecit terrā et inhabitantes in
ea adorare beſtiā primā cuius curata eſt
plaga mortis ⁊ fecit ſigna magna: vt etiā
ignē faceret de celo deſcēdere in terrā in
cōſpectu hominū. Et ſeduxit habitātes
in terra propter ſigna que data ſunt illi
facere in conſpectu beſtie: dicēs habitan
tibus in terra: vt faciant imaginē beſtie
D que habet plagam gladij: et vixit. Et da
tum eſt illi vt daret ſpiritum imagini be
ſtie et vt loquatur imago beſtie et faciet
vt quicunq̄ non adorauerit imaginem
beſtie occidatur. Et faciet omnes puſil
los et magnos et diuites ⁊ pauperes ⁊ li
beros ⁊ ſeruos habere caracterem in de
xtra manu aut in frontib⁹ ſuis. Et ne q̄s
poſſet emere aut vendere: niſi qui habeat
caracterem aut nomen beſtie: aut nūerū
nominis eius. Hic ſapientia eſt. Qui ha
bet intellectū: cōputet nūerū beſtie. Nu
merus enim hominis eſt et nūerus eius
ſexcēti ſexaginta ſex.

¶ C.S. Videt agnus ſtans ſup montem ſion et
cū eo centū quadragintaquattuor milia: qui cū
mulieribus nō ſunt coinquinati: ⁊ docet angelus
timorem domini: ac predicit caſum babylonis at
q̄ preceptum datur iohanni de ſcribendis bea
tis. Capitulum.xiiij.

A ET vidi et ecce agnus
ſtabat ſupra montē ſiō
et cū eo centū quadra
gitaquattuor milia ha
bentes nomen eius et
nomen patris eius ſcri
ptum in frontib⁹ ſuis
Et audiui vocem de ce
lo tanq̄ vocem aquarum multarum: et
tanq̄ vocē tonitrui magni ⁊ vocem quā
audiui ſicut citharedorū citharizantium
in citharis ſuis. Et cantabant quaſi can B.7.hi
ticū nouum ante ſedem et ante quattuor
animalia et ſeniores et nemo poterat di
cere canticum niſi illa centū quadraginta
quattuor milia qui empti ſunt de terra.
Hi ſunt qui cum mulieribus non ſunt
coinquinati: virgines enim ſunt: hi ſe B
quuntur agnum quocunq̄ ierit: hi empti
ſunt ex omnibus primitie deo et agno: et
in ore eorū ✠ nō eſt inuētū mēdaciū. Si Alex ipſo
ne macula enim ſunt ante thronum dei. rum.
Et vidi alterū angelū volātē per mediū
celi habentē euangeliū eternū: vt euāge
lizaret ſedentibus ſuper terram et ſuper
omnē gentē et tribū ⁊ linguā ⁊ populum
dicens magna voce. Timete dominum Ps.145.
⁊ date illi honorē: quia venit hora iudi Act.14.c
cij eius: et adorate eum qui fecit celum ⁊ Eſa.21.c.
terram mare et fontes aquarum. Et ali⁹ Hiere.51.a
angelus ſecutus eſt eum dicens. Ceci J.18.a.
dit: cecidit babylon illa magna: que a vi
no ire fornicationis ſue potauit omnes
gentes. Et tertius angelus ſecutus eſt
illos dicēs voce magna. Si quis adora
uerit beſtiam et imaginem eius: et acce
perit characterem in fronte ſua aut in
manu ſua: hic bibet de vino ire dei quod
mixtum eſt mero in calice ire ipſius. Et C
cruciabitur igne et ſulphure in conſpe B.9.a.
ctu angelorum ſanctorum: et ante con J.19.d
ſpectum agni. Et fumus tormentorum
eorum aſcendet in ſecula ſeculoꝝ. Nec
habent requiem die ac nocte qui adora
uerunt beſtiam et imaginem eius: et ſi
quis acceperit characterem nominis ei⁹.
Hic patientia ſanctorum eſt qui cuſto
diunt mandata dei et fidem ieſu. Et au
diui vocem de celo dicentem mihi: ſcri
be. Beati mortui qui in domino moriun
tur. A modo iam dicit ſpiritus vt requie
ſcant a laboribus ſuis: opera enim illo
rum ſequuntur illos. Et vidi et ecce nu
bem candidam: et ſuper nubem ſedentē
ſimilem filio hominis habentem in ca
pite ſuo coronam auream et in manu
ſua falcem acutam. Et alius angelus
exiuit de templo: clamans voce magna
ad ſedentem ſuper nubem. Mitte fal
cem tuam et mete: quia venit hora vt me
tatur: quoniam maturuit meſſis terre.
Et miſit qui ſedebat ſuper nubē falcem
ſuam in terram et meſſuit eam. Et alius D
angelus exiuit de templo quod eſt in ce Johel.3.c.
lo habens et ipſe falcē acutam. Et alius
angelus exiuit de altari qui habebat pote

ſtatē ſupra ignem et clamauit voce ma-
gna ad eū qui habebat falcē acutā dicēs
Mitte falcē tuam acutā et vindemia bo
tros vinee terre: qm̄ mature ſunt vue ei⁹
Et miſit āgel⁹ falcē ſuā acutā in terrā et
vindemiauit vineā terre: ⁊ miſit in lacū
ire dei magnū: ⁊ calcat⁹ ē lac⁹ extra ciui
tatē: ⁊ exiuit ſanguis de lacu vſq; ad fre-
nos equoꝝ p̱ ſtadia mille ſexcēta.

¶ C.S. Uidit iohānes ſeptem angelos habentes ſeptem plagas nouiſſimas: quibus dantur ſeptē phiale plene iracundia dei. Capl'm.xv.

A T vidi aliud ſignū in
celo magnū ⁊ mirabi-
le angelos ſeptē habē
tes plagas ſeptem no-
uiſſimas qm̄ in illis cō
ſummata ē ira dei. Et
vidi tanq̄ mare vitreū
mixtū igne: ⁊ eos qui
vicerūt beſtiā ⁊ imaginē ei⁹: ⁊ numerum
nois eius ſtātes ſupra mare vitreū hñtes
B citharas dei ⁊ cātātes canticū moyſi ſer
ui dei: ⁊ cāticū agni dicentes. Magna et
mirabilia ſunt opa tua dñe de⁹ oīps: iu-
ſte ⁊ vere ſunt vie tue dñe rex ſctōꝝ. Quis
nō timebit te dñe ⁊ magnificabit nomen
Ubi ✠ ſanctorum. tuū? Qz ſolus pi⁹ es: qm̄ oēs gētes veniēt
⁊ adorabunt in cōſpectu tuo: qm̄ iudicia
Hier.10.a tua manifeſta ſunt. Et poſt hec vidi. Et
C ecce apertū eſt tēplū tabernaculi teſtimo
nij in celo: ⁊ exierunt ſeptē angeli hñtes
ſeptē plagas de tēplo veſtiti lapide mun
do ⁊ cādido ⁊ p̱cincti circa pectora zonis
aureis. Et vnū ex quattuor animalibus
D dedit ſeptē angelis ſeptē phialas aureas
plenas iracūdie dei viuentis in ſecula ſe-
culoꝝ. Et impletū eſt tēplū fumo a ma-
ieſtate dei et de virtute eius ⁊ nemo pote
rat introire in templū donec cōſumma-
rentur ſeptē plage ſeptem angeloꝝ.

¶ C.S. Precipitur ſeptē angelis vt effundant ſeptē phialas: quoꝝ prim⁹ effudit ſuā phialā in terram: ſecūdus in mari: terti⁹ ſup̱ fontes aquarū: quart⁹ in ſolē: quint⁹ ſup̱ ſedē beſtie: ſextus in flumen euphratē: ſeptim⁹: in aerē. Capl'm.xvi.

A T audiui vocem ma-
gnā de tēplo dicentē ſe
ptē āgelis. Ite et effun
dite ſeptem phialas ire
dei in terram. Et abijt
p̄mus angel⁹ et effudit
phialā ſuā in terrā et
factū eſt vulnus ſeuū
ac peſſimū in hoīes q̄ habebāt characte-
rē beſtie: ⁊ in eos q̄ adorauerūt beſtiā ⁊
imaginē eius. Et ſecundus angelus effu
dit phialā ſuā in mare: et factus eſt ſan-
guis tanq̄ mortui: et oīs aīa viuens mor
tua eſt in mari: ⁊ tertius angelus effudit
phialā ſuā ſup̱ flumina et ſup̱ fontes aq̄
rum et factus eſt ſanguis. Et audiui an
gelum aquaꝝ dicētem. Iuſtus es dñe qui
es ⁊ q̄ eras ſanctus q̄ hoc iudicaſti: quia
ſanguinē ſanctoꝝ ⁊ p̄phetaꝝ effuderunt
⁊ ſanguinē eis dediſti bibere. Digni enim
ſunt. Et audiui alterū angelum dicentē.
Etiam dñe deus omnipotens vera et iu- B
ſta iudicia tua. Et quartus angelus effu
dit phialam ſuam in ſolem: et datum eſt
illi eſtu affligere hoīes ⁊ igne. Et eſtuaue
runt hoīes eſtu magno: ⁊ blaſphemaue-
runt nomen dei habētis poteſtatem ſu-
per has plagas: neq; egerunt penitentiā
vt darent illi gloriam. Et quintus ange-
lus effudit phialam ſuam ſuper ſedem
beſtie: ⁊ factum eſt regnum eius tenebro
ſum: ⁊ cōmanducauerunt linguas ſuas
pre dolore ⁊ blaſphemauerunt deū celi
pre doloribus ⁊ vulnerib⁹ ſuis: et nō ege C
runt penitētiā ex operib⁹ ſuis. Et ſextus
angelus effudit phialā ſuam in flumen
illud magnū euphratē: ⁊ ſiccauit aquam
eius vt prepararetur via regibus ab ortu ſo
lis. Et vidi de ore draconis et de ore be-
ſtie: ⁊ de ore pſeudo p̄phete exire ſpirit⁹
tres immundos in modum ranarum. Mat.24.d
Sunt enim ſpiritus demoniorum faciē- Luce.12.e
tes ſigna: ⁊ procedent ad reges toti⁹ ter- 1.Theſſa.
re congregare illos in prelium ad diē ma 5.a.
gnum omnipotentis dei. Ecce venio ſi- 2.pet.3.c
cut fur. Beatus qui vigilat et cuſtodit ve
ſtimenta ſua: ne nudus ambulet et vi-
deant turpitudinem eius. Et congrega-
bit illos in locum qui vocatur hebraice
hermageddon. Et ſeptimus angelus ef D
fudit phialam ſuam in aerem: et exiuit
vox magna de templo a throno: dicens.
Factum eſt. Et facta ſunt fulgura et vo-
ces et tonitrua: et terremotus factus eſt
magnus qualis nunq̄ fuit ex quo ho-
mines fuerunt ſuper terram talis terre-
motus magn⁹. Et facta eſt ciuitas ma- E
gna in tres partes: et ciuitates gentium
ceciderunt. Et babylon magna venit in
memoriam ante deum: dare illi calicem
vini indignationis ire eius. Et omnis
inſula fugit: et montes non ſunt inuenti
Et grando magna ſicut talentum deſcē
dit de celo in hoīes et blaſphemauerunt
deū homines p̄pter plagam grandinis
quoniam magna facta eſt vehementer.

¶ C.S. Uidit iohānes mulierē ſedētē ſup beſtiā
coccineā plenā noīb⁹ blaſphemie hñtē capita ſe-
ptē ꝛ cornua decē: i cui⁹ fronte erat ſcriptū: baby
lō magna: ꝛ deſcribit mulieris facinꝰ. Cap. xvii.

A ET venit vnus de ſeptē
angelis q̄: habebāt ſe-
ptē phialas: et locutus
eſt mecū: dicens. Ueni
ꝛ oſtendā tibi dānatio
nē meretricis magne
que ſedet ſuper aquas
multas: cum q̄ fornica
ti ſunt reges terre: et inebriati ſunt qui
inhabitant terrā de vino pſtitutiōis eius
Et abſtulit me in ſpū in deſertū. Et vi-
di mulierem ſedentem ſuper beſtiā cocci
neā: plenam noībus blaſphemie habētē
capita ſeptem et cornua decē. Et mulier
erat circūdata purpura ꝛ coccino: ꝛ in-
aurata auro et lapide ꝓcioſo et margari
tis: hñs poculum aureū in manu ſua ple
nū abominatiōe ꝛ immundicia fornica
B tionis eius. Et in fronte eius nomē ſcri-
ptū: myſterium babylon magna mater
fornicationū et abominationum terre.
Et vidi mulierē ebriā de ſanguine ſctōꝝ
ꝛ de ſanguine martyrum ieſu. Et mirat⁹
Al's ✠ vidiſ ſum cum viderem ✠ illam admiratione
ſem. magna. Et dixit mihi angel⁹. Quare mi
raris? Ego dicā tibi ſacramentum mulie
ris: ꝛ beſtie q̄ portat eā: q̄ habet capita ſe
ptem et cornua decem. Beſtia quam vi-
diſti fuit: et nō eſt: et aſcēſura eſt de abyſ
ſo et in interitū ibit et mirabunt̄ inhabi
tātes terrā: quoꝝ noīa ſcripta nō ſunt in
libro vite a ꝯſtitutione mundi: videntes
C beſtiā q̄ erat ꝛ non eſt. Et hic eſt ſenſus
q̄ hꝫ ſapiētiā. Septē capita ſeptē mon-
tes ſunt: ſup q̄s mulier ſedet et reges ſe
ptē ſunt. Quinqꝫ ceciderūt vn⁹ eſt: ꝛ ali⁹
nondū venit. Et cū venerit oportet illū
breue tp̄s manere. Et beſtia q̄ erat ꝛ nō ē
ꝛ ip̄a octaua eſt: ꝛ de ſeptē eſt. Et in inte
ritū vadet. Et decē cornua q̄ vidiſti: decē
reges ſunt: q̄ regnū nōdū acceperūt: ſed
poteſtatē tāq̄ reges vna hora accipient
1.Tim.6.c poſt beſtiā. Hi vnū ꝯſiliū hñt ꝛ virtutē et
J.19.c. poteſtatē ſuā beſtie tradēt. Hi cum agno
D pugnabūt: et agnus vincet illos: qm̄ dñs
dñoꝝ eſt ꝛ rex regū: ꝛ q̄ cū illo ſunt vocati
ꝛ electi ꝛ fideles. Et dixit mihi. Aque q̄s
vidiſti vbi meretrix ſedet: populi ſunt et
gentes et lingue: ꝛ decem cornua q̄ vidi-
ſti in beſtia hi odient fornicariā et deſola
tam facient iſtā et nudam: ꝛ carnes eius
manducabunt; et ipſam igne concrema
bunt. Deus eñ dedit in corda eoꝝ vt fa-
ciant qd̄ placitū eſt illi: vt dēt regnū ſuū
beſtie donec ꝯſument̄ v̄ba dei. Et mulier
quā vidiſti: eſt ciuitas magna q̄ habet re-
gnum ſup reges terre.

¶ C.S. Docet āgel⁹ iohānē de caſu babylonis: ac
luctu eiuſdē: ꝛ epulatōe celi ſup eādē. Ca. xviii.

ET poſt hec vidi alium A
angelū deſcēdētē de ce
lo habētem poteſtatē
magnā: et terra illumi
nata eſt a glīa eius. Et
exclamauit in fortitu-
dine ✠ dicens. Cecidit Al's ✠ forti
cecidit babylō magna voce.
et facta eſt habitatio demoniorum: et cu Eſa.21.c.
ſtodia oīs ſpūs immūdi et cuſtodia oīs Hiere.51.a
volucris immunde: ꝛ odibilis: qꝛ de vino B.14.b.
ire fornicatiōis ei⁹ biberūt oēs gētes. Et
reges terre cū illa fornicati ſunt: ꝛ mer-
catores terre de v̄tute delitiaꝝ ✠ ei⁹ diui Al's ✠ diuiti
tes facti ſunt. Et audiui aliā vocē de celo tiarum.
dicētē. Exite de illa pp̄ls me⁹: ꝛ ne parti B
cipes ſitis delictorum ei⁹ ꝛ de plagis ei⁹
nō accipiatis. Qm̄ peruenerūt pctā eius
vſqꝫ ad celū: ꝛ recordatus eſt dñs iniqui-
tatū eius. Reddite illi ſicut et ipſa reddidit
vobis: ꝛ duplicate duplicia ſm opera ei⁹.
In poculo quo miſcuit vobis: miſcete il-
li duplum. Quātū glorificauit ſe ꝛ in deli
tijs fuit: tm̄ date illi tormentū ꝛ luctum:
qꝛ in corde ſuo dicit. Sedeo vt regina ꝛ vi
dua non ſum: ꝛ luctū nō videbo. Ideo in C
vna die venient plage eius mors ꝛ luctus
ꝛ fames: ꝛ igne ꝯburet̄: qꝛ fortis eſt deus
qui iudicabit illā. Et flebunt ꝛ plangent
ſe ſup illā reges terre qui cum illa forni-
cati ſunt: et in delitijs vixerūt: cū viderint
fumū incēdij ei⁹: lōge ſtātes ꝓpter timo
rem tormētoꝝ eius: dicentes. Ue ve ciui- Hiere.15.a
tas illa magna babylon: ciuitas illa for-
tis: qm̄ vna hora venit iudiciū tuū. Et ne
gociatores terre flebūt ꝛ lugebunt ſuper
illā: qm̄ merces ✠ eoꝝ nemo emet āpli⁹: Al's ✠ merce
merces ✠ auri et argēti et lapides ꝓcioſi des.
et margarite et byſſi et purpure ꝛ ſerici ꝛ Al's ✠ mer
cocci et oē lignū tyinū; et oīa vaſa eboris cem.
et oīa vaſa de lapide ꝓcioſo ꝛ eramento ꝛ D
ferro ꝛ marmore. Et cinnamomū ꝛ amo
mum et odoramētorū vnguenti ꝛ thuris
et vini et olei ꝛ ſimile ꝛ tritici ꝛ iumētoꝝ
et ouium et equorum et rhedarum ꝛ mā
cipiorum ꝛ aiarum hoīm. Et poma deſi Al's ✠ ve
derij anime tue diſceſſerūt a te: ꝛ omnia nient.
pinguia et ꝓclara perierūt a te: ꝛ ampli⁹ Al's ✠ inueni
illa iam non inuenient ✠ mercatores ✠ ent.

E hoꝝ. Qui diuites facti ſunt ab ea: lõge
ſtabũt ꝓpter timorẽ tormẽtoꝝ ei⁹: flẽtes
Ezech.27.b. ac lugentes: ⁊ dicẽtes. Ve ve ciuitas illa
magna ꝗ amicta erat byſſo et purpura ⁊
cocco: et deaurata ẽ auro ⁊ lapide ꝓcioſo
⁊ margaritis: qm̃ vna hora deſtitute ſunt
tãte diuitie: ⁊ oĩs gubernator: ⁊ oẽs ꝗ in
F lacũ nauigãt et naute ⁊ ꝗ in mari opant̃
lõge ſteterũt: ⁊ clamauerũt vidẽtes locũ
incẽdij ei⁹ dicentes. Que ſimilis ciuitati
G huic magne. Et miſerunt puluerẽ ſuper
capita ſua: ⁊ clamauerũt flentes ⁊ lugen
tes: dicentes. Ve ve ciuitas illa magna in
qua diuites facti ſunt omnes ꝗ habebãt
naues i mari de ꝓcijs ei⁹: qm̃ vna hora de
Hic ſepulc-ſolata eſt. Exultate ✠ ſup eã celũ ⁊ ſcti
tũ. apoſtoli ⁊ ꝓphete: qm̃ iudicauit de⁹ iudi
ciũ vr̃m de illa. Et ſuſtulit vnus angelus
fortis lapidẽ quaſi molarẽ magnũ ⁊ mi-
Hier.51.h. ſit in mare dicens. Hoc ĩpetu mittet̃ ba
H bylon ciuitas illa magna: ⁊ vltra iã nõ in
uenietur. Et vox citharedoꝝ ⁊ muſicorũ et
tibia canentiũ ⁊ tuba nõ audiet̃ in te am
plius: et oĩs artifex oĩſq₃ ars nõ inuenietur
in te amplius. Et vox mole nõ audiet̃ in te
amplius. Et lux lucerne nõ lucebit in te
amplius: ⁊ vox ſpõſi ⁊ ſpõſe nõ audietur
adhuc in te: qꝛ mercatores tui erãt ꝓnci-
pes terre: qꝛ in veneficijs tuis errauerũt
oẽs gẽtes. Et in ea ſanguis ꝓphetarũ et
ſanctorum inuẽtus eſt: ⁊ omnium qui in
terfecti ſunt in terra.

¶ C.S. Laudant turbe celeſtes deum de iudicio meretricis: ac ꝓhibet̃ adoratio iohãnis: ⁊ vidit celũ aptũ ⁊ ſedentẽ in equo albo in cui⁹ femore ſcriptũ erat, Rex regũ: ⁊ apprehendit beſtiã que miſſa eſt in ſtagnũ ignis ardentis. Capitulũ. xix.

A Oſt hec audiui quaſi
vocẽ magnã tubarum
multaꝝ in celo dicẽtiũ
alla. Laus ⁊ gl̃ia ⁊ vir-
tus deo nr̃o eſt: qꝛ vera
⁊ iuſta iudicia ſunt ei⁹
qui iudicauit de mere-
trice magna ꝗ corrupit
terrã in ꝓſtitutione ſua: ⁊ vindicauit ſan
guinẽ ſeruorum ſuoꝝ de manibus eius.
I.6.c. Et iterũ dixerunt: alla. Et fum⁹ ei⁹ aſcẽ
dit in ſecula ſeculorum. Et ceciderunt vi
gintiquattuor ſeniores ⁊ quattuor anima
lia ⁊ adorauerunt deum ſedentem ſuper
I.9.a.⁊ thronum: dicẽtes. Amen alla. Et vox de
14.a. throno exiuit dicens. Laudẽ dicite deo
Hic ſui noſtro oẽs ſancti ✠ eius: ⁊ ꝗ timetis deũ
puſilli et magni. Et audiui quaſi vocẽ turbe
magne: ⁊ ſicut vocem aquaꝝ multarũ: ⁊
ſicut vocem tonitruoꝝ magnoꝝ: dicentiũ
tium: alla: qm̃ regnauit dñs deus noſter
B omĩpo. Gaudeamus et exultem⁹ ⁊ dem⁹
gloriã ei: qꝛ venerunt nuptie agni: ⁊ vxor
eius preparauit ſe. Et datũ eſt illi vt co Mat.22.a.
operiat ſe byſſino ſplendenti et candido Lu.14.b.
Byſſinum eñ iuſtificationes ſunt ſan-
ctoꝝ. Et dixit mihi. Scribe. Beati ꝗ ad
cenam nuptiarum agni vocati ſunt. Et
dixit mihi. Hec verba dei vera ſunt. Et
cecidi ante pedes eius: vt adorarem eũ
Et dixit mihi. Vide ne feceris. Cõſeru⁹ I.22.b.
tuus ſum: et fratrum tuorũ habentium
teſtimonium ieſu. Deũ adora. Teſtimo- C
nium eñ ieſu eſt ſpũs ꝓphetie. Et vidi I.1.c.
celum apertum: et ecce equus albus: ⁊ ꝗ
ſedebat ſuper eum vocabat̃ fidelis et ve
rax: ⁊ cũ iuſticia iudicat et pugnat. Ocu Eſa.63.a
li aũt eius ſicut flãma ignis et in capite De primis
eius diademata multa habẽs nomẽ ſcri c.et ſe.
ptum: qđ nemo nouit niſi ipſe. Et veſti- I.1.d.
tus erat veſte aſperſa ſanguine ⁊ vocaba I.2.c.
tur nomẽ eius: verbũ dei. Et exercit⁹ ꝗ
ſunt in celo ſequebant̃ eum in equis al-
bis veſtiti byſſino albo et mũdo et de ore
eius ꝓcedit gladius ex vtraq₃ parte acu-
tus: vt in ipſo ꝑcutiat gentes. Et ipſe re Ps.2.b.
get eas in virga ferrea: et ipſe calcat tor-
cular vini furoris ire dei omnipotentis.
Et habet in veſtimento ⁊ in femore ſuo
ſcriptum. Rex regum ⁊ dñs dominãtiũ.
Et vidi vnum angelum ſtantem in ſole I.17.d.
et clamauit voce magna: dicẽs omnib⁹ 1.timo.6.d
auibus ꝗ volabãt ꝑ mediũ celi. Venite ⁊
D cõgregamini ad cenã magnã dei: vt mã
ducetis carnes regum: et carnes tribu-
noꝝ: et carnes fortium: et carnes equoꝝ
et ſedentiũ in ipſis: et carnes oĩm libero
rum ac ſeruoꝝ ⁊ puſilloꝝ ac magnorum
Et vidi beſtiam ⁊ reges terre et exercit⁹
eoꝝ cõgregatos ad faciendũ preliũ cum
illo ꝗ ſedebat in equo ⁊ cũ exercitu eius.
Et apprehẽſa eſt beſtia: ⁊ cũ illa pſeudo
propheta: ⁊ ꝗ fecit ſigna coram ipſo: qui
bus ſeduxit eos qui acceperunt characte
rem beſtie: ⁊ qui adorauerunt imaginem
eius. Viui miſſi ſunt hi duo in ſtagnum
ignis ardentis et ſulphuris: ⁊ ceteri occi
ſi ſunt in gladio ſedentis ſuper equum
qui procedit de ore ipſi⁹: et omnes aues
ſaturate ſunt carnib⁹ eoꝝ.

¶ C.S. Ligat angelus draconem ſerpentẽ antiquũ: cui⁹ ſolutio ponit̃ poſt cõſummationem mil le annoꝝ: ac ꝓ ponit̃ apertio librorum. Cap. xx. A
I.9.a.
De pe.diſ.
E T vidi angelũ deſcẽdẽtẽ de celo hñ 2.c.ſi tã.
tẽ clauẽ abyſſi: ⁊ cathenã magnam

in manu ſua. Et apprehēdit draconē ſer-
pētē antiquū q̄ ē diabol⁹ et ſathanas: ⁊ li-
gauit eū p̄ ānos mille: ⁊ miſit eū i abyſſū
et clauſit ⁊ ſignauit ſup̄ illū vt non ſedu-
cat ampli⁹ gētes donec ↄſummeť mille
anni. Et poſt hoc oportet illuʒ ſolui mo-
B dico tp̄e. Et vidi ſedes: ⁊ ſederūt ſup̄ eas
⁊ iudiciū datū ē illis. Et aīas decollatoꝝ
ꝑpter teſtimoniū ieſu: ⁊ ꝑpter ꝟbū dei ⁊
q̄ nō adorauerūt beſtiā neq̄ imaginē ei⁹
nec acceperūt caracterē ei⁹ i frōtib⁹ aut i
manib⁹ ſuis: ⁊ vixerūt ⁊ regnauerūt cuʒ
xp̄o mille ānis. Ceteri ꝟo mortuoꝝ nō vi-
xerūt: donec ↄſummeť mille ānī. Hec ē
reſurrectio p̄ma. Btūs ⁊ ſctūs q̄ h̄ȝ par-
C tē in reſurrectiōe p̄ma. In his ſcd̄a mors
nō habet ptātē: ſed erūt ſacerdotes dei et
chriſti ei⁹: ⁊ regnabūt cū illo mille annis
Et cum conſummati fuerint mille anni:
ſoluet ſathanas de carcere ſuo: et exibit ⁊
ſeducet gētes q̄ ſunt ſup̄ quattuor angu-
los terre gog et magog: ⁊ cōgregabit eos
in preliuʒ quoꝝ numerus eſt ſicut arena
maris. Et aſcēderūt ſup̄ latitudinē terre
et circuierūt caſtra ſctōꝝ ⁊ ciuitatē dile-
D ctam. Et deſcēdit ignis a deo de celo ⁊ de-
uorauit eos: ⁊ dyabolus q̄ ſeducebat eos
miſſus eſt in ſtagnum ignis ⁊ ſulphuris
vbi ⁊ beſtia ⁊ pſeudo prophete cruciabun-
tur die ac nocte in ſecula ſeculoꝝ. Et vi-
di thronū magnū cādiduʒ et ſedentē ſup̄
eū: a cui⁹ cōſpectu fugit terra ⁊ celū: ⁊ lo-
cus nō ē inuēt⁹ ab eis. Et vidi mortuos
magnos: et puſillos ſtantes in cōſpectu
throni: et libri aperti ſunt et ali⁹ liber ap-
tus eſt qui eſt vite: ⁊ iudicati ſunt mortui
ex his q̄ ſcripta erāt i libris ſm̄ opera ip-
ſoꝝ. Et dedit mare mortuos ſuos q̄ in eo
erāt: et mors ⁊ infern⁹ dederūt mortuos
ſuos q̄ in ipſis erāt: ⁊ iudicatū eſt de ſin-
Ro.ij.b. gulis ſm̄ op̄a ipſoꝝ. Et infernus et mors
miſſi ſunt in ſtagnū ignis. Hec eſt mors
ſecunda. Et qui nō inuēt⁹ eſt in libro vite
ſcriptus: miſſus eſt in ſtagnū ignis.

¶ C.S. Uidit iohānes ſanctā ciuitatē hieruſalē nouam deſcendentem de celo ⁊ oſtenditur ſponſa vxor agni: atq̄ partes eius et ciuitatis deſcribuntur.

Capitulum. xxj.

A ET vidi celum nouū et
Eſa.65.a. terrā nouaʒ. Primum
⁊.66.a. eſt celū et prima terra
ij.pet.3.c. abijt: et mare iā nō eſt
Et ego iohannes vidi
ſanctā ciuitatē hieru-
ſalē nouam deſcenden-
tem de celo a deo para-
tam: ſicut ſpōſam ornatā viro ſuo. Et au-
diui vocē magnā de throno: dicētē. Ecce
tabernaculū dei cum hominibus: et ha-
bitabit cū eis. Et ipſi populus ei⁹ erunt
et ipſe de⁹ cū eis erit eoꝝ deus. Et abſter- S.7.d.
get deus oēm lachrymā ab oculis eorum Eſa.25.c.
Et mors vltra nō erit: neq̄ luctus: neq̄ D
clamor: neq̄ dolor erit vltra q̄ prima abie- Eſa.43.c.
runt. Et dixit q̄ ſedebat in throno. Ecce ij.co.5.d.
noua facio omnia. Et dixit mihi. Scribe J.xx.b.
q̄ hec verba fideliſſima ſunt et vera. Et
dixit mihi. Factū eſt. Ego ſum alpha ⁊ o: J.xx.c.
initium ⁊ finis. Ego ſitiēti dabo de fonte Heb.8.d.
aque viue gratis. Qui vicerit poſſidebit
hec. Et ero illi deus: et ipſe erit mihi fili⁹
Timidis autem ⁊ incredulis et execratis
et homicidis et fornicatorib⁹ ⁊ veneficis
⁊ idolatris et oībus mēdacib⁹ pars illoꝝ
erit in ſtagno ardenti igne et ſulphure:
quod eſt mors ſecunda. Et venit ad me C
vnus de ſeptē angelis habētibus phialas
plenas ſeptem plagis nouiſſimis: ⁊ locu-
tus eſt mecū: dicēs. Ueni ⁊ oſtendā tibi
ſpōſam vxorem agni. Et ſuſtulit me i ſpū
in mōtem magnū et altuʒ: ⁊ oſtēdit mihi
ciuitatē ſanctā hieruſalē deſcēdentem de
celo a deo habentē claritatē dei. Et lumē
eius ſimile lapidi precioſo tanq̄ lapidi ia-
ſpidis: ſicut cryſtallum. Et habebat mu- D
rum magnū ⁊ altū habētē portas duode-
cim: ⁊ in portis angulos duodecim: et no-
mina inſcripta q̄ ſunt nōia duodecim tri-
buū filioꝝ iſrl̄. Ab oriente porte tres: ab
aquilone porte tres: ab auſtro porte tres:
et ab occaſu porte tres. Et murus ciuita-
tis habēs fundamēta duodecim: ⁊ i ipſis
duodecim nōia duodeci apl̄oꝝ et agni
Et q̄ loquebať mecū habebat mēſuram
arūdineā aureā: vt metireť ciuitatem: et
portas eius ⁊ murum. Et ciuitas in qua-
dro poſita ē: et lōgitudo ei⁹ tāta ē quāta
et latitudo: et mēſus ē ciuitatē de arūdi-
ne aurea p̄ ſtadia duodecim milia: ⁊ lōgi-
tudo et altitudo ⁊ latitudo ei⁹ eq̄lia ſunt
Et mēſus eſt muros ei⁹ cētū quadragin- E
taq̄ttuor cubitoꝝ: mēſura hoīs q̄ eſt an-
geli. Et erat ſtructura muri eius ex lapi-
de iaſpide: ip̄a ꝟo ciuitas aurū mūduʒ ſi-
mile vitro mundo: ⁊ fundamēta muri ci-
uitatis oī lapide p̄cioſo ornata. Et funda- F
mētū p̄mū iaſpis: ſcd̄m ſaphyrus: tertiū
calcedonius: quartū ſmaragdus: quītum
ſardonix: ſextū ſardius: ſeptimū chryſo-
lith⁹: octauū beryll⁹: nonuʒ topazius: de-
cimū chryſopaſſus: vndecimū hiacinth⁹
duodecimū amethiſt⁹. Et duodeciʒ por-

te duodecim margarite ſunt p ſingulas
et ſingule porte erāt ex ſingulis margari
tis: et platea ciuitatis aurum mūdū tan
ꝙ vitrū pluciduū. Et templuz non vidi in
B ea. Dñs em̄ deꝰ omnipotēs tēplū illiꝰ eſt
et agnus. Et ciuitas nō eget ſole: neqꝫ lu
na vt luceāt in ea. Nam claritas dei illu
Eſa. 69. b. minabit eam: ꝛ lucerna eius eſt agnꝰ. Et
ambulabunt gētes in lumine eiꝰ: ꝛ reges
terre afferēt gloriam ſuā ꝛ honorē in illa.
Alſ ✝ no- Et porte eiꝰ nō claudēt p diē. ✝ Nox ei
ctem. nō erit illuc: et afferēt gloriā ꝛ honorē gē
Eſa. 60. c. tiū in illā. Nō intrabit in eā aliqd coinq
natū aut abominationē faciēs et mēda-
ciū: niſi q̄ ſcripti ſunt in libro vite agni.

¶ C. S. Oſtenditur fluuiꝰ aque vive in noua hie
ruſalem: in qua non erit maledictum nec tenebre
vlle: ac phibet angeli adoratio: et conteſtat apo
ſtolus de nō addēdo: atqꝫ non minuendo huic pro
phetie. Capitulum. xxij.

A
Alſ ✝ flu- T oſtendit mihi fluuium
men. ✝ aq̄ viue ✝ ſplēdidū
Alſ ✝ vite. tāꝙ chriſtallū pceden
Mal. 3. b. tē de ſede dei et agni.
In medio platee eiꝰ: et
ex vtraqꝫ parte flumi-
nis lignū vite afferens
fructus duodecim: per
mēſes ſingulos reddēs fructū ſuū: et fo-
lia ligni ad ſanitatē gētiū. Et oē maledi-
ctū nō erit ampliꝰ: ſꝫ ſedes dei ꝛ agni i illa
erunt et ſui eius ſuient illi. Et videbunt
Eſa. 60. d. faciem eius ꝛ nomē eiꝰ in frontibus eoꝝ
B Et nox vltra nō erit: et nō egebūt lumie
ſ. 21. d. lucerne: neqꝫ lumine ſolis: qm̄ dñs deus
illuminabit illos: et regnabūt in ſecula
ſeculorum. Et dixit mihi. Hec verba fide
liſſima ſunt et vera. Et dñs deus ſpirituū
pphetaꝝ miſit angelum ſuum oſtendere
ſ. 1. a. ſeruis ſuis q̄ oportet fieri cito. Et ecce ve
nio velociter. Beatus qui cuſtodit verba
prophetie libri huius. Et ego iohannes
qui audiui et vidi hec. Et poſtꝙ audiſſeꝫ
ſ. 19. b. cecidi vt adorarem ante pedes angeli qui
C mihi hec oſtēdebat. Et dixit mihi. Vide
ſ. 1. a. ne feceris. Conſeruus enim tuus ſum:
Diſti. 4?. c. et fratrū tuoꝝ pphetarum: et eorum qui
quantumli- ſuant verba pphetie libri huius. Deum
bet. adora. Et dixit mihi. Ne ſignaueris ver-
ba prophetie libri huius. Tempꝰ em̄ pro
pe eſt. Qui nocet noceat adhuc: ꝛ qui in
ſordibus eſt ſordeſcat adhuc. Et qui iu-
ſtus eſt iuſtificet adhuc: ꝛ ſanctꝰ ſanctifi
cetur adhuc. Ecce venio cito: et merces
mea mecū eſt: reddere vnicuiqꝫ ſm̄ opa
ſua. Ego ſum alpha et o: primus et no-
uiſſimus: principiū et finis. Beati qui la Eſa. 44. b.
uant ſtolas ſuas in ſanguine agni vt ſit ſ. 1. b. et c.
poteſtas eorum in ligno vite: et p portas
intrent in ciuitatē. Foris aūt canes ꝛ ve-
nefici et impudici et homicide et idola
ſeruientes: ꝛ ois q̄ amat et facit menda
cium. Ego ieſus miſi angelū meū teſti-
ficari vobis hec in eccleſijs. Ego ſum ge D
nus et radix dauid: ſtella ſplēdida ꝛ ma-
tutina. Et ſpiritus et ſponſa ✝ dicūt: ve Alſ ✝ ſpon
ni. Et q̄ audit dicat: veni. Et qui ſitit ve ſus.
niat ꝛ q̄ vult accipiat aquā vite grat. Cō Di. 16. c. ſ
teſtor eīm oī audienti verba pphetie libri eccleſie.
huius. Si qs appoſuerit ad hec: appo- ſ. ecce.
net deus ſuper illū plagas ſcriptas in li- Eſa. 33. a.
bro iſto. Et ſi qs diminuerit de verbis li-
bri prophetie huius: auferet deus partē
eiꝰ de libro vite ꝛ de ciuitate ſancta: ꝛ de
his que ſcripta ſunt in libro iſto. Dicit q̄ Alſ ✝ ligno
teſtimoniū perhibet iſtoꝝ. Etiā venio ci
to. Amen. Ueni domine ieſu. Gratia do
mini noſtri ieſu chriſti cum omnibus vo
bis. Amen.

¶ Explicit liber Apocalypſis.

¶ Explicit biblia diligentiſſime emēda
ta: cū cōcordātijs nō ſolū eiuſdē: ſed ⁊ iu
ris canonici: ſummarijs omniū capitu-
diuiſionibus: quattuor repertorijs ꝓpoſi
tis: numeriſqꝫ foliorum diſtinctione: vna
cuꝫ cōpendiolo totius biblie p rythmos
deſcripto cūqꝫ vera nominum hebraico-
rū interpretatione e nouo emendatorum
Lugduni in officina Jacobi marecſchal.
Anno dñi decimonono ſupra milleſimū
Decimoſeptimo Kalendas Nouembris.

¶ Regiſtrum huius operis.

aa bb cc dd a b c d e f g h i k l m n
o p q r ſ t v x y z A B C D E F G H
J K L M N O P Q R S T U X Y Z
AA BB CC DD EE FF GG HH JJ
KK LL MM NN OO PP QQ
RR A B C D E F G. Oēs ſunt quater-
ni preter cc RR qui ſunt duerni: dd q̄ eſt
quinternus: ꝛ E in interpretationibꝰ no-
minum hebraicorum qui eſt ternus.

mendum eſt in anno
editionis, nam legendum
eſt an.o 1519. non 1019

¶ Incipiūt interpretationes hebraicorum nominum ſm ordinem alphabeti.

AAc: apprehendens vel apprehenſio.
Aad: teſtificās vel teſtimoniuꝫ.
Abar: deprecatio vel deꝑcatiōi.
Aalma: ꝟgo abſcōdēs vł abſcōdita: vel abſcōſio virginitatis.
Aara montana: vel mons fortitudinis.
Aarō mōs fortis vel mōs fortitudis: ſiue mōtanꝰ āt mōs coꝝ
Aaronite: montes robuſti: vel montiū fortitudines: ſiue mōtani: aut mōtes eorum.
Aarꝫ. ſol vel lumen: ſiue illuminans: aut illuminatio.
Aathar: de patre tuo vel tēpore tuo: ſiue tu ante aut temporalis tuus.
Aaꝫ: apprehendēs vel fortitudo ſeu fortis aut apprehenſio.
Aazia: patruus vel patruelis: ſeu apprehēdēs dñm: aut fortitudo domini

¶ Hic.b. poſt a.

ABba: pater vł paternitas Syrum eſt non hebreuꝫ.
Abbadia: ſeruus dñi: vel ſeruiens domino.
Abbaga: pater ſolēnis vł patris ſolennitas: ſeu pater loquēs aut patris locutio.
Abacuch: luctator fortꝭ vł rigidꝰ ſiue complexans eos aut ſuſceptio coꝝ: ſiue ſuſtentatio coꝝ.
Abaia: pater dñs vel pf abundans: ſiue pater meus iſte: aut patris mei abundantia.
Abaim: pf eis: vł pñitas coꝝ.
Abana: pater gratꝰ: vel lapides colligens.
Abani patris requies vel pf cōmotus: ſeu pater gratus mihi: vel pater gratificans me.
Abamia: pater gratus dño: vel pater gratificans deum.
Abaria: trāſiēs dño: vel in trāſitu dñi: ſiue pater ſuſcitās dñm aut pater vigilās dño.
Abarim: pertranſiens aut pertranſitio: ſeu montes in tranſitu vel montes tranſeuntium.
Abaron pater ſuſcitans dolorē vel pater vigilans murmurationū: ſiue pater ſuſcitans iniquitatem aut pater vigilās inutilitati.
Abazbai: parcens vel pepercit: ſeu parcēs mihi: aut parſimonia mea.
Abatha: pater tangens ridentē vel patris tactus ridentis.
Abda: ſeruiens: vel ſeruitiuꝫ: ſiue ſeruus eius aut ſeruiēs ei.
Abdai: ſeruus meꝰ: vel ſeruiēs mihi: ſiue ſeruiēs eius: vel ſeruitꝰ mea vel ſeruitiū eiꝰ mihi.
Abdebel ſeruꝰ dei: vł ſuiēs deo
Abdemelech: ſeruꝰ regis: vł ſeruiens regno ſiue ſeruus regiꝰ aut ſeruus regnator.
Abdenago: ſeruus tacēs vel ſeruiēs taceo: vel dñi auxiliuꝫ aut dñs auxiliator.
Abdi: ſeruꝰ meꝰ vł ſuiēs mihi.
Abdias: ſeruus dñi: vel ſeruiēs dño: ſiue dñi teſtis: aut domino electus.
Abdiel: ſeruꝰ dei: vł ſeruiēs deo
Abdo ſeruus eiꝰ vel ſeruiēs ei.
Abdai: ſeruus meꝰ vel ſeruiēs mihi: ſiue ſeruitus eiꝰ vel mea vel ſeruientium eius mihi.
Abdon ſeruiēs eis vł ſeruꝰ coꝝ
Abdon: ſeruus merens vel ſeruus inutilis
Abdon: ſeruus muſitās vel ſeruus iniquus.
Abdon: ancilla dolēs: vel ſeruiens murmurando.
Abed: ſeruꝰ ppłi: vł ſuiēs ppło
Abedia: ſeruiens dño: vel ſeruitium domini.
Abel cōmittens vel commiſſio.
Abel: luctus vel vapor: ſeu vanitas aut miſerabilis.
Abdela: cōmittēs ei vel cōmiſſio eius: ſiue lugēs cū aut miſerabilis ei.
Abelgba: vapor valliū: vel luctꝰ deuorans.
Abelmaim: vanitas habitaculi vel luctus inhabitantium.
Abelmeola: vapor vallis ſalſe: vel luctus parturientiū: ſeu vanitas domicilij vel miſerabilitas inhabitationis.
Abelmeula idem eſt,
Abelſathim: vapor ſpecioſus vł luctus germinans: ſeu miſerabilis poſitio: aut vanitas reſurrectionis.
Abemboen: lapis pollicis eorū vel lapis in medio eorum.
Abenezer: lapis adiutorij: vel lapis auxiliator eorum.
Abēner: lapis lucidꝰ pf lucerne
Aber: cōmiſit vel certamē inijt ſeu particeps aut ꝑticipatio.
Aber: vulnus vel liuor: ſiue liuidus aut vulneratus.
Abeſſalon: pax patris vel pf pacis ſiue patris luctus aut patris amaricatio.
Abeſſanꝰ: pater abundans: vel patris egreſſio.
Abethan: patris repulſio: vł via exploratiōnis.
Abetſethim: luctus lictorū. vel auiditas germinis.
Abgatha. pater tangēs ridētem vel patris tactus ridētis.
Abia: pater dñs vel patris dñm ſiue dñi paternitas: aut vbi pater fuit.
Abiabel: pater dominus meus vel paternitas dñi dei.
Abiabil: pater meus exultās vł patris mei exultatio.
Abial: pater meus contemptus vel patris mei deſpectio.
Abialbon: pater meus ſuper intelligens: vel patris mei ſuper intelligentia.
Abian: patris mei ppłs: vel pater meus eorum.
Abiaſab: pater meus colligens vel patris mei collectio.
Abiaſaph: pater meus congregās vel patris mei ꝯgregatio.
Abiathar: pater meꝰ ros: vel pater meus ſuperfluꝰ: ſiue pater meus ſuſcitans pctm: aut pater meus peccato vigilans.
Abida pater meꝰ ſciens vel patris mei ſcientia.
Abidae idem.
Abidam: pater meus ſciēs eoꝝ vel pater meus ſcientia coruꝫ.
Abidham pater meꝰ iudex: vel patris mei iudicium.
Abiel pater meus deus: vel patris mei deitas,

Abiem. patris mei mater vł pater meus maternus.

Abieſer. pater meus fortis. vel patris mei auxilium ſiue pater meus ſeparatus. aut pr̄is mei ſanctificatio.

Abiezderi. pr̄is mei auxiliū. vel pater meus auxiliator meus.

Abigabaon. pater collis merentis aut pater vallis meſticie. ſiue pater meus vallis meſta vel pater meus collis merentiū.

Abigail pater meus exultās vel patris mei exultatio.

Abigal. pater roris vel erroris ſiue patris mei aceruus aut patris mei inuolutio.

Abibel. pater meus deꝰ. vel patris mei deitas vel imploratio.

Abilma. lugens vel plorās. ſiue luctus aut ploratio.

Abilmei lugentes vel plorātes ſeu vani aut miſerabiles.

Abilmes: idem.

Abimabel. pater meus a deo vł pater meus exaudiens deum.

Abimelech pater meus rex: vel patris mei regnum.

Abim: pr̄ mēſure vł pr̄ mēſuratus: ſiue pr̄ fuit aut pater erit.

Abinaan: patris mei decus: vel patris mei commotio.

Abiradab: patris mei votū: vel pater meus ſpontaneus.

Abinoem: patris mei fidelitas vel patris mei requietio.

Abida: pater meus magiſter: vł patris mei magiſterium.

Abiram: pater meus excelſus: vel pater meus exaltatus: ſiue pater meus ſublimis: aut patris mei ſublimitas.

Abiron: pr̄ meꝰ magiſter muſicis vł pater meꝰ magiſter murmurās: ſiue pater meus magiſter iniquus: aut pater meus magiſter inutilis.

Abiſa. pater ſalutis vel patris ſalutare.

Abiſſa: pater meus ſacrificans vel patris mei ſacrificium. ſiue patris mei incenſum: aut patris mei holocauſtum.

Abiſai: pater ſalutis mee vel patris ſalutare mihi.

Abiſai: pr̄ meꝰ incenſum mihi: vel pr̄ meus ſacrificiū meum.

Abiſai. pater meus ſuperfluus vł patris mei rugitus.

Abiſag: patris mei incēſum: vel patris mei holocauſtum.

Abiſuch: pater meus cantans: vel patris mei cātilena ſiue pater meus loquens: aut patris mei locutio.

Abiſur: pater meus mutus. vel pater meus directus.

Abiſur: pater meꝰ robuſtus. vel pater meus anguſtiatus ſiue pater meus continens aut patris mei acerbitas.

Abitbal. pater meus ros vel pater meus irroratus: ſiue patrē meum apprehendens aut patris mei apprehenſio.

Abiu. pater meus eſt: vel pater meus ipſe.

Abiud. patris robur vel patris robor. ſiue pater eorum aut pater meus iſte.

Abner. pater lucidus vel patris lucerna. vel pater luminis.

Abobi. pater incantator vel patris amplexatio.

Abor. pater montiū. vel patris foramē ſeu pater luminis. aut pater iracundus.

Abra. patris magiſterium: vel patris exaltatio.

Abraam. pater videns populū vel pater videns multitudinē. ſeu pater multitudinis. aut pater multarum ſubintelligitur gentium non eſt enim in nomine.

Abraā. pater excelſus vel pater exaltatꝰ ſeu pater ſublimis aut patris ſublimitas.

Abrech. pater delicatus vł pater tenerrimus.

Iſte eſt ioſeph q̄ p̄latꝰ egypto cū eēt tener ac delicatꝰ etate iuuētutis factꝰ eſt pater ſeniū merito ſapiētie ꝛ p̄latus ſapientibꝰ.

Abſalon. pax pr̄is vł pr̄ pacis vł pr̄ is luctꝰ aut pr̄is amaricatio

Abſalon. patrem meum pacificans vel pr̄is mei amaricatio.

Abſanias. pater egreſſus dn̄o. vł patris abundantia domini.

Abur. pr̄is lumē, vel pr̄ igneus: ſeu pr̄ incedēs. aut pr̄is a genis

Abur. linor vel plaga. ſeu liuidꝰ aut vulneratus.

¶ Hic .c. poſt .a.

ACbab. frater patris vł fraternitas paternitatis.

Acham. frater patris ſui vel fraternitas paternitatis ſue.

Achabim. decēter vł ſcorpiones

Achaia. ſoror laborans vel ſoror que ſiue ſoror domini. aut frater eius dn̄s.

Achaicus. frater laborās. vł frater quis. ſiue frater dn̄i aut frater eius dn̄s.

Achaici. fratres laborantes. vel fratres qui. ſeu fratres dn̄i. aut frater eorum dn̄s.

Achaim. prerupta vel vmbraculum. ſiue ſoror laboris. aut fraternitas eorum.

Achal. oīa vel in oībꝰ ſeu frater cōceptꝰ. aut fratris cōmixtio.

Achan. labor vel neceſſitas: ſeu coluber inſidiās. aut fraternitas eorum.

Achamon. frater ſapientie. vel frater ſapientiſſimus.

Achan. tribulator vł neceſſariꝰ.

Achan. neceſſitas vł tribulatio.

Acharan. retinēs. vel app̄hēdēs ſiue retinens gratiam aut apprehenſio gratie.

Achar merces vel turbator: ſiue tumultus aut peruerſio.

Achar. turbans populū vel peruerſio populi: ſiue peruertens eos. aut turbatio eorum.

Acharā: merces gratie. vel turbans gratificatos.

Acharca. infernꝰ vel pauimētū.

Acharis. ſterilis vel ingratꝰ. ſeu ſterilitas aut ingratitudo.

Acharoth. muros vel demolitio

Accaron. in paſcuis vel gregis paſcua. ſeu ſterilitas. aut cruditio triſticie.

Accaronite. in paſcuis. vel paſcua gregum. ſiue ſterilis. aut crudimenta triſticiarum.

Achas tenēs aut app̄hendēs. ſiue retentio aut apprehentio.

Achā. cōuertēs vel app̄hendēs ſiue cōuerſus viſiorū. aut app̄hendens fortitudinē; id eſt re

ſurrectionem domini.
Achaſias: apprehendẽs dñm vl' apprehenſio dñi: ſeu cõuerſus fortiter dño aut apprehendẽs viſionem dominicam.
Achaſib: frater lupi vel frater de uorans ſeu tenens lupum: aut apprehendens rapacitatem.
Acſa: claudicans vel fractura.
Acſaph: clauda collectio vel fractura congregationis.
Acces: hamus vel retẽtio ſiue humilis: aut humilitas.
Acces idem.
Acceretha: diſſipans vel diſperdens ſiue demoliens aut interficiens.
Acceretbi: diſſipans me vel diſperdẽs me: ſiue demolitio mea aut interfectio mea.
Achela: ſuſcipiẽs eum vel ſuſceptio eius.
Acheldemach: ager ſanguinis: vel ager ſanguineus. Syrum eſt non hebreum.
Accherubim: cognoſce vel intellige ſiue ſciens multitudinem: aut multitudo ſcientie.
Achi: frater meus vel fraternitas mea.
Achia: vmbraculũ vel ꝑruptio ſeu frater dñi aut fraternitatis dominus.
Achiam: frater ppl'i vel fratris ppl's: ſiue vmbraculuꝫ eis aut preruptio eorum.
Achias: merces vel retributio: ſeu frater domin⁹ aut fraternitas domini.
Achie: vmbraculũ vl' in colliſo⁹.
Achila: ſuſcipiẽs eum vel ſuſceptio eius.
Achilai: ſuſcipiens eũ mihi: vel ſuſceptio mea.
Achim: flet⁹ vel plorãs ſiue frater eius: aut fraternitas eoruꝫ.
Achimas: fratris mei onus vel fratris mei aſſumptio.
Achimai: frater meus reductus vel fratris mei reductio.
Achimau: frater meus quis: vel frater meus quomodo.
Achimelech: frater me⁹ rex: vel fratris mei regnum.
Ach.moth: frater me⁹ mortuus vel fratris mei deſertio.
Achiamaã: fratris decor: vel frater decorus.
Achinoem: fratris decus vl' fraternitati delectabilis.
Achior: fratris mei lumẽ: vl' frater me⁹ mõtanus: ſeu fr̃is mei foramẽ: aut fr̃is mei iracũdia.
Achis: frater meus: vel quõ eſt.
Achis: frater vir: vel verũtñ vir: frater me⁹: aut fraternitas viri.
Achiſamech: fratrẽ meuꝫ corroborãs: vel fr̃is mei firmamẽtũ
Achiſamech: fratrem adiuuans aut fraternitatis adiutor: ſeu fraternitatis fultura: aut fraternitatis erectio.
Achitob: frater me⁹ bonus vel fratris mei bonitas.
Achitophel: frater meus ruens vel fratris mei ruina.
Achitophel: frater meus cadẽs vel frater me⁹ irruens: ſiue frater me⁹ tractãs aut frater me⁹ cogitans.
Achiſib: ſtulticia vel mendaciũ ſeu frater meus deuorans aut fratris mei hoſtia.
Accho: hamus vel vſq; huc: ſiue humilitas aut retentio.
Accobe: hamus vel vſq; huc ſeu retinẽs eũ: aut humilitas eius
Accobite: hami vel vſq; huc: ſiue humiles aut retenti.
Accos hamus: vel vſq; huc ſiue humilitas aut retentio.
Acchobor: mures vel deuaſtatio
Acho: turbatio vel tumult⁹: ſeu peruertens aut peruerſio.
Achor: fratris lumẽ vel fratris altitudo: ſeu fratris foramen aut fratris iracundia.
Achron: retẽtio vel apprehẽſio: ſeu retinens aut apꝓhendens.
Acchub: hami grauitas vel humilitatis condemnatio.
Accupha: ham⁹ ſubit⁹: vl' humilis eructatio.
Acchus: retinẽs conſiliũ vel humilis conſiliator.
Acchur: retinens lumen: vel humilitas ignea.
Achzib: retẽtio vel derelicta: ſeu mendacium aut ſtulticia.
Achziba: mentiens ei vel ſtulticia eius: ſeu retinens eum aut derelicte ei.

¶ Hic.d.poſt.a.

Ada: teſtificans vel teſtimonium.
Adad teſtis vel patruus ſiue ꝓcipuus: aut patruelis.
Adada: teſtis eius vel vſq; ad teſtimoniũ: ſiue precipuus ei aut patruelis eius.
Addabarim: deuteronomiũ grece: ſecunda legiſlatio latine.
Adadezer: decor auxiliũ vel precipuus ſeparator.
Adadezer: teſtimoniũ fortitudinis: vel patruelis ſcẽtificatio: ſiue fortitudine ꝓcipuus: aut teſtificatio ſanctificationis.
Adaglam: cõgregans eos vel cõgregatio eorum.
Adai: robuſtus vl' ſufficiẽs: ſiue teſtis meus: aut fortitudo mea
Adaia: ſeruiẽs dño vel teſtimonium domini.
Addaia: ſeru⁹ dñi vel teſtificans dominum.
Adalia: ſeruus laborans vel ſeruus laborioſus.
Adam: teſtificans eos vel teſtimonium eorum.
Adam: homo aut terrenus: ſiue indigena vel terra rubra.
Adam: hum⁹ aut terra ſiue terrena: vel deſiderabilis.
Adame: cruores: vel ſanguines plurali numero.
Adami: magnificãs vl' q̃ eſt magnificentia: ſiue ſeruiens pplo meo: aut teſtificãs pplm meũ.
Adar: grex vel populus.
Adar: palliũ vel ſublimis: ſiue teſtis vigilãs aut ſeru⁹ ſuſcitator
Adar pallium vel magnificus.
Adarſa: teſtificans ſoleꝫ: vel ſeruus illuminator.
Adaſſa: noua vel nouitas: ſeu teſtis fact⁹ aũt ſuit⁹ plaſmatiõis
Adaſſor: ſeruus fortis vel teſtis anguſtiatus: ſeu ſeruiẽs petre: aut teſtificãs ſagittã luminis.
Adgam: pater ſordis vel teſtis ſordidus.
Admatha: ſeruus donato vel teſtificans conſummationem.
Adrach: ſtola vl' decor⁹: ſiue idu

mentũm aut induitio.
Adraim mũdans peſſimos: vel mundatio peſſimorum.
Adramelech: ſtola regis vel decor regni: ſeu rex indut⁹: aut regnator decorus.
Adenabeth: ſeruus ꝓphetizans vel teſtificator prophetie.
Ader: rex effuſus vel turris gregis ſiue teſtis vigilans aut ſeruus conſurgens.
Adeſa: teſtis facture vel ſeruus plaſmatoris: ſiue ſeruitus nouitatis: aut teſtificatio ſanctificationis.
Adegma ſeru⁹ dñi vel teſtificãs dominum.
Adrabel greges dei vel oues diuine: ſeu decorans deũ: aut induitio dei.
Adremelech: ſtola regis vel decor regni: ſiue rex indutus aut regnator decorus.
Adremmon: teſtis ſublimis vel ſeruus eccleſie.
Adrezer ſtola fortis: vl' decor ſeparatus: ſeu decor auxiliũ aut indumentum ſanctificatiõis.
Adi: ſeruus meus vel teſtimonium meum.
Adiada: ſeruiẽs teſtibus: vl' fortitudo teſtificantium.
Adibel: ſeru⁹ dei: vel teſtificans deum deorum.
Adin: ſeruiens cauſe vel teſtis iudicij.
Adina ſeruiens cauſe ei⁹ vel teſtis iudicij eius.
Adino: tenellus vel delicat⁹: ſeu fort' iudex aut fortis cauſator.
Aditbaim: ſeruit⁹ duplex vel teſtificatio.
Adrias continens mala vel locus malorũ: ſeu decor facture aut induitio plaſmationis.
Adribel: ppl's dei vel oues diuine: ſeu decorans deum aut induitio dei.
Ado: ſeruus ſeu teſtis vel ſeruiens dño: aut fortitudo eius.
Adoar: ſeruus vigilans vel ſeruus ſuſcitator.
Adoch: ſeruũ tenẽb vel teſtificationis apprehenſio.
Adollan: ꝯgregãs eos vel cõgregatio eoꝝ: ſeu teſtimonium aq aut teſtificatio in aqua.
Adollamin: idem qđ: odollam.
Adollamites: ꝯgregans eos vel cõgregatio eoꝝ: ſeu teſtis aque ſeu teſtificatio in aqua.
Adon: ſeruiens eis vel fortitudo eorum.
Adomin: rubra vl' aſcẽſ⁹ rufoꝝ. Iſte eſt loc⁹ ille cruẽtus & ſanguinarius: quo deuenit hõ qui abibierl'z deſcẽdit in hiericho: & incidit in latrones.
Adon: ſeruus merens vel teſtis murmurãs ſiue fortis iniqu⁹ aut fortitudo inutilis.
Adonai dñs vel dominator.
Adonaia dñs dominãs: vel dñi dominatio.
Adonaias: dñator eſt dñs vl' domini eſt dominatio.
Adonibeſech: dñs micãs vel dominus fulgurãs del dñs dñator egeſtatis: aut dñs dominator vani contemptus.
Adonibam: dñs callid⁹: vel dominator calliditatis.
Adoniram: dñs exaltat⁹: vel dominator ſublimis.
Adoniſedech: dñs pacis vel dominator iuſticie.
Adopſite: libertas vel gaudiũ.
Ador ſeruitus generans vel teſtificatio generationis.
Adulam: teſtimoniũ prius vel ſeruiens eternitati.
Aduram ruina exaltata vel fluuius exaltatus: vel decor excelſi: vl' generatio excelſa vl' decor excelſus: aut fluui⁹ gñationis.
Adurã: decor excelſi vel generatio excelſa: ſeu decor excelſus aut fluuij exaltatio.
Adrumentina: viſio ſublimis: vel videns ſublimiter.

¶ hic.c.poſt.a.

AEgla: vitula vel iuuẽcula ſiue ſolennis aut feſtiuitas eius.
Aegyptis: tenebre vel anguſtia: ſiue coanguſtans: aut tribulationis coanguſtatio.
Aegiptij: tenebre vel anguſtiãtes: ſeu tribulãtes coanguſtatos: aut tribulatores coãguſtatorum.
Aeglon: iuuencula vel vacca eorum: ſeu vacca merẽs: aut iuuencula inutilis.
Aelen: veſtibulũ vl' añ fores ſeu poſtis aut ſupliminare.
Aelamite: veſtibula vel ante fores: ſeu poſtes aut ſuperliminaria.
Aelam appoſita vel obiecta: ſeu deſpiciens aut comparata.
Aelamite: appoſiti vel obiecti: ſeu deſpiciẽtes aut cõparati.
Aelmoth: taberne vel officine ſeu taberne mortis: aut officine mortuorum.
Aena fons vel biuium ſeu fons eius aut oculus eius.
Aendor fons generans vel oculus generationis.
Aenas pauper vel miſer: ſeu reſpondens aut reſponſio.
Aenganim fons hortoꝝ vel oculus elatorum.
Aenom fons eorum vel oculus eorum.
Aerim aceruus lapidũ vel aceruati lapides.
Aeſdrezlon: auxiliũ merozis vel miſericordia dolentium.
Aeſmon terra deſerta vel terra inculta: ſeu terra merens: aut terra inutilis.
Aethbam valida vel antiqua: ſiue aſcendens vel fortitudo.
Aethi obſtupefaciens vel perterrens: ſeu terror patris mei aut obſtupefaciẽs pr̃ meus.
Aethiopia: tenebre vl' caligo ſeu tenebrans aut caligans.
Aethiopes: tenebroſi vl' caligioſi: ſeu tenebrãtes aut caligãtes
Aethbonodeſai: via inferior vel viantes inferius.

¶ hic.ph.poſt.a.

APhaim: hum⁹ eoꝝ vel volatus eorum ſeu liberans eos aut ſecuritas eorum.
Apha: idem.
Aphaim: humus vel vo at⁹ ſeu liberans pauperes: aut ſecuritas gratie.
Aphan: humus mea vel volat⁹ meus ſeu liberans pauperes meos: aut ſecuritas grẽ mee.

Aphar terra vel puluis ſiue humus aut fodiens.
Aphar puluis ſuſcitās vel humus vigilie ſeu liberans vigiles aut ſecuritas ſuſcitatorū.
Aphara terra eius vel puluis eius ſiue humus eius aut fodiēs eū.
Aphara puluis ſuſcitās eū vel humus vigilie eius ſeu liberās vigilātes eis aut ſecuritas ſuſcitatorum eius.
Aphara taurus vel vitulus: ſiue puluis eius aut fodiens eum.
Apharam: fodiens humum vel puluis inutilis.
Apharaim puluis ſuſcitās eos vel humus vigilie eorū ſeu liberans vigilantes eis aut ſecuritas ſuſcitatorum eius.
Apharim fodiens mare vel maris effoſſo.
Apharim puluis ſuſcitans eos vel humus vigilie eorum ſeu liberans vigilantes eis aut ſecuritas ſuſcitatorum eius.
Apharſa terra digna vel fodiēs eleuationē: ſeu liberalitas ſolis aut liberans illuminat os.
Apharſacei terreni digne vel ſolis aut liberātes illuminatos.
Apharſual tellus ſaluata vel terra ſalutis ſiue puluis ſuſcitās ſalutem aut humus vigilans ſaluationi.
Apharſoti: ſecuritas vel libertas ſeu liberum germen: aut ſecuritas reſurrectionis.
Apharias: iudicans dñs vel iudicium domini.
Aphech continuit vel cōtinentia ſiue cōtinens aut furor nouus.
Aphech cōtinebit vel apprehēdet ſiue cōtinēs aut apphēſio.
Apheca: cōtinebit eū vel apprehendet eum ſiue continentia eius aut apprehenſio eius.
Aphec furor alienus vel vita diſſipata ſeu vitam diſſipans aut vite diſcuſſio.
Apheleti mirabilis vel admirādus ſeu viuificās aut excludēs.
Apher humus vel fodiens ſeu puluis aut vitulus.
Aphereʒei ſeparatiuꝫ abſq; muro ſeu fodientes obuiaʒ aut vituli fornicantes.
Aphes in finibus vel in extremis.
Aphes: dominū in finibus rubentium: vel in extremis aſcenſionis ruforum.
Aphees: libere egrediens: vel ſecuritas egreſſionis.
Aphna: liberalis dñs vel liberalitas domini.
Aphrica fertilis vel augmētata.
Aphricani: fertiles vel augmentati.
Aphiba: colligens recte vel cōgregans conuerſionē: ſeu liber egreſſus aut ſecura egreſſio.
Aphith: ſecurus vel liber ſeu ſecuritas aut liberalitas.
Aphon: volās iniq vel volatus meroris ſeu libere murmurās aut ſecuritas inutilis.
Aphonite: volātes iniq vel volādo merētes: ſeu ſecuri inutiliter: aut libere murmurantes.
Aphus: volans cōſilio vel volatus cōſilii: ſeu libere cōſulens aut ſecurus feſtinator.
Aphut: eius indumentum; vel eius declinatio.
Aphutei: eius indumēta: vel eius declinationes.

¶ hic.g.poſt.a.

Aga: feſtina vel ſolennis.
Aga: loquēs vel meditans ſeu meditatio aut loquela.
Agaba: feſtiuus pater vel ſolennitas patris.
Agabus nūcius tribulans: vel tribulationis annunciatio.
Agad planctus egypti vel planctus egyptiorum: ſeu ſeruitus feſtiua aut ſolēne teſtimoniū.
Agag: doma vel tectum ſeu feſtiue: ſolēnis ꝗt feſtiua ſolēnitas
Agagite: domata vel tecta: ſiue ſolennes feſtiue aut feſtiui ſolenniter.
Agai: queſtio aut feſtiuitas ſeu loquus mihi ꝗt meditatio mea.
Agla vetula vel iuuēcula: ſeu ſolennis aut feſtiuitas eius.
Agar: aduena vel cōuertēs ſeu feſtum ſuſcitās aut ſolēnitas vigilie.
Agareni: aduene vel cōuerſi ſeu feſta ſuſcitantes aut ſolennitates vigiliarum.
Agarai: aduena vultur vel conuerſio deuoratoris: ſiue feſtiuus magiſter meus aut ſolemnitas magiſtri mei.
Age: queſtio vel ſolēnis ſeu meditatio aut loquela.
Ageba: ſolēnis pater vel feſtiuitas patris.
Agedgad: accinctus vel annuncians predo.
Agegad: feſtiua ſeruitus predonis: vel ſolēne teſtimonium accinctionis.
Agelom ſolēnis candor: vel annuncia iniquitatem meam.
Ageus feſtiuus vel ſolēnis: ſeu querens conſilium; aut letus feſtiuator.
Agi: qſtio vel ſolēnis: ſeu ſciēs me aut feſtiuitas mea.
Agia qrēs dñs vel ſolēnitas dñi.
Agia: ſolennis dño vel feſtiuitas domini.
Agiremmon: fons ſublimis vel fons eccle: ſeu fons cōgregās aut fons maloꝝ granatorum.
Agrippa: ꝯgregans ſubito: vel congregatio ſubita.
Agrith: aduena vel incola: ſiue aduena meus vel incola meus.
Agrith: feſtiua vel ſolennis ſeu meditatio aut loquela.
Agrithe: feſtiui vel ſolēnes ſiue loquentes aut meditantes.

¶ hic.h.poſt.a.

Ahab: frater patris vel fraternitas paternitatis.
Ahaion: campi vel aulones ſeu valles grandes aut valles campeſtres.
Ahalath: diuidens vel mons deus: id eſt limpidus ſiue lubricus.
Ahamon: ſapientia vel ſapientiſſimus.
Ahara: fratris odor: vel frater odoris.
Aharei: poſt exercitum vel ſequens exercitum dei. Ipſe eſt obab cognatus moyſi: qui etne thro.
Ahares: teſta vel ſol: ſeu ſiccitas

aut ariditas.
Abam patruꝰ vel patruelis: ſeu fortis aut apprehendens.
Abazias: patruꝰ dñs vel patruelis dño ſiue apprehendẽs dñm aut fortitudo domini.
Abeberim: hebreoꝝ vel tranſeũtium: ſeu tranſitus aut tranſitores eorũdem.
Abei: vmbraculũ vel ſecũditas
Aberi: declinans vel declinatio
Abeſam: voluntans vel cõſiliũ ſeu voluntati aut cõſilio eoꝝ.
Abi: fraternitas vel vbi hec: ſeu vallis aut queſtio.
Abi: viuet vel viuit: ſeu vita vallium aut queſtio vite.
Abia: frater eius: vel vbi hec ei: ſeu vita eius aut viuit.
Abaia: querens eũ vel vallis eiꝰ ſeu vita valliũ eiꝰ: aut queſtio vite eius.
Abialim: ſerui vel ſeruoꝝũ lapides ſiue vallis fermenti: aut q̃ſtio malicie.
Abialon: admirans vel admiratio: ſeu vita merens aut vallis iniquitatis.
Abias vita plaſmata vel vita facture: ſeu frater ſuſtollens aut fratris plaſmatio.
Abidad: vincens gloria vel vita glorie: ſeu frater meus gloriãs aut fratris mei gloria.
Abie: ſterilitas vel obumbratio ſeu frater obumbrans aut fratris obumbraculum.
Abihel: viuẽs deo vel viuẽs domini: ſeu vita vallium dei: aut queſtio vite diuine.
Abiere: vallis amica vel vita amici ſeu frater meus amicus: vel fratris mei amicitia.
Abieſer: frater meus fortis vel fratris mei auxiliator: ſeu vita vallium ſeparatorũ: aut q̃ſtio vite ſanctificationis.
Abilam: dolens vel parturiens ſeu ante fores vel añ veſtibulũ
Abiloth: frater vincens vel frater ligatus: ſeu vallis declinãs aut vite vocatio.
Abiluth: vallis inclyta vel q̃ſtio nobilis: ſeu frater inclytus aut fraternitatis nobilitas.
Abiman: vita qualis vel queſtio que ſeu frater quis aut fraternitas quomodo.
Abimelech: vita regis vel vallis regia ſiue frater meus rex aut fratris mei regnum.
Abim: fons vel oculus
Abinadab: frater ſponte vel frater ſpontaneus: ſeu vita valliũ ſpontanearum aut queſtio vite ſpontanee.
Abin: frater merens vel frater iniquus: ſeu vita valliũ dolentiũ: aut queſtio vite inutilis.
Abiram: vallis excelſa vel vita exaltata: ſeu frater meus ſublimis aut fratris mei exaltatio.
Abiran: ſculptor aut ſculpens.
Abiranite: ſculptores vel ſculpentes.
Abiroth: ſculptũ vel ſcalptum.
Abiſameeh: fratris mei ſculptura vel fratris mei erectio: ſeu frater meus adiuuãs aut fratrem meũ roborans.
Abiſar: frater meꝰ princeps vel fratris mei leuamen: ſeu vita valliũ principis aut queſtio vite anguſtiantis.
Abitub: frater meus bonus: vel fratris mei bonitas ſeu vita vallium deſerentium aut queſtio vite deſerte.
Aboi: ſpina vel compunctio.
Aboites: ſpinoſi vel cõpũgẽtes
Aboiban: ſpina ſapiẽtie: vel cõpunctio intelligentis.
Aboiman: perturbatus vel perturbator ſeu pungẽs quis aut ſpina quomodo.
Abim: inutile vel iniquitas.

¶ Dic.i.poſt.a.

AI: vultur vel deuorator.
Aia: vultur eius vel deuorans eum.
Aiath: vultur vel cõdẽnatio: ſeu vultur declinans: aut deuoratio peccatorum.
Aicham: frater meus ſurgẽs vel fratris mei reſurrectio: ſeu vultur calidus aut deuorator caliditatis.
Aibel: vult deo vel deuorator deꝰ
Ailath: dolẽs vel parturiẽs: ſeu vultur vincitus aut deuorator declinans.
Ailon: vallis admirans: ſiue vbi erant viſi aut vbi viſi ſunt.
Ailud: vultur vtinam vtilis vel deuorator vtinam declinatus.
Ailul: vbi erant vaſi vel vbi viſi ſunt.
Aim: inutilis aut idolatra.
Aiman: idolum gratum vel inutilis donatio: ſeu vultur quis aut deuorator quomodo.
Ain: fons vel oculus.
Ainan: vultur decorus vel decoratio pulchritudinis.
Ainagallim: oculus vituli vel fons mundans: ſiue oculus reuelatus aut fons tranſmigrationis.
Aion: vultur merens vel vultur iniquus ſeu deuorans murmure aut deuorator inutilis.
Air: ciuitas vel oppidum.
Airſames: ciuitas ſolis vel oppidum illuminatum.
Aiſmoth: deſertio vel adductio mortis.
Aith: condẽnatus vel condemnatio.
Aiud: vultur inclitus: vel decorans glorioſum.

¶ Dic.i.poſt.a.

ALa cõmixtio vel conſcendens ſiue infirmus aut infirmitas.
Alab: lactea vel dulcedo.
Alach: lubricum vel pars mea.
Alacarnaſum: fermentum cõcidens duces vel commixtio diuidens principes.
Alal: latitas vel laſſitas ſiue leuitas aut latitudo.
Alala: latitas eius vel laſſitas eius: ſeu leuitas eius aut latitudo eius.
Alam: infirmans eos vel cõmixtio eorum.
Alamath: deſpiciens vtrem vel contẽnens indignationem.
Alamõ: deſpectio vel deſuper multitudinẽ ſiue infirmãs eos dolori: aut miſcẽs eos iniquitati.
Alas: commixtio vel frumentũ.
Alaſam: triplicem vel conſternatam: ſeu commiſcens populũ aut fermentatio populi.

Abſalbon: patris mei dolor: vel pater meus ſubintelligens.
Alchimus: fermentuꝫ vani cōſilij vel commiſcens callidā feſtinationem.
Ale: conſcenſio commiſcens: ſiue infirmus aut infirmitas.
Aleph: mille vel doctrina tentationum.
Alephim: ignis vel igneus: ſeu doctrina mandati: aut milia tētationum.
Allel: laus vel laudatio.
Alleluia: laudate dominum vel laudatio domini.
Alexāder: alleuās tenebras: vel auferens anguſtias tenebrarū
Alexandria: idem.
Alexādrini: tenebras alleuātes vel tenebrarum anguſtias auferentes.
Alphaithi: bitumen vel aque bituminis.
Alpheus: doctus vel documentum: ſiue fugitiuus aut milleſimus.
Alian: contēnens donū vel deſpectio gratie.
Alian. eiectus vel eiectio.
Aliamis: veſtibꝰ vel ſuperliminaribus.
Alinath: vter vel indignatio.
Alinathan. cōtemptor doni: vel deſpiciens donatorem.
Almon: contēptꝰ vel deſpiciēs.
Almondeblathaim: cōtēptꝰ palatarū vel deſpiciēs opprobria.
Almoth. vter vel indignatio.
Aloes: laus facture vel laudatio plaſmatoris.
Alon: laus doloris vel laus meroris: ſiue laudator iniquꝰ aut laudator inutilis.
Alua: deſpiciens vel contēnens ſiue cōtēptus aut deſpectio.
Aluam: cōtēnens eos vel deſpiciens eos: ſeu contemptus eis aut deſpectio eorum.
Alulam: contemptus vel deſpectus.
Alua: fermentū aut commixtio ſeu contēnens conſilium: aut deſpectus feſtinator.

¶ Vide. m. poſt. s.

AM: gens vel populus.
Ama: gens mea vel populus meus.
Amaa: gens eiꝰ vel populus eiꝰ ſeu populi teſtis aut populum teſtificans.
Amaad: populum teſtificās vel populi teſtificatio.
Amad: populus adhuc vel populus ſeruiēs ſiue populus teſtis aut populare teſtimoniū.
Amadath: populus ſeruiēs peccato vel populus teſtificās tēpore.
Amador: populus teſtes generans: vel populus ſeruiens generationi.
Amal. gens commixta vel ppl's conſcendens: ſiue populus infirmus aut populi deſpectio
Amalaſar: dixit princeps vel dictum principis: ſiue gens commixta carceri: vel populus deſpecte carceratus.
Amalech: gens bruta vel populus lambens.
Amalechite: gentes brute: vel populi lābentes.
Aman. iniquus vel coanguſtās ſeu comprimens me aut coanguſtatio mea.
Amana: iniquus ei vel coanguſtans euꝫ: ſeu comprimens eū aut coanguſtatio eius.
Amanite: iniqui vel coanguſtātes ſeu comprimentes eos aut coanguſtatio eorum.
Aman: populo donatus vel populi gratificatio.
Amanite populo donāti vel populi gratificationes.
Amman: cubitꝰ vel mēſura: ſeu populus quis: aut gens quomodo.
Ammanite: cubiti vel mēſurati ſeu gentes que, aut populi quomodo.
Ammanſame: cubitus fulciēs vel mēſura erectiōis: ſiue populus dono adiutꝰ: aut ppl's gratificatione firmatus.
Amaraphal: dicto cadēs vel dixit vt caderet: ſeu populus curatus deo aut populus medicamentum dei.

Amaran: temulentiā vel rubrica ſordidus: ſiue populus laudatꝰ tritico: aut populus aceruatus.
Amraias: dicēs domino vel verbum domini: ſeu gēs ſuſcitās dominuꝫ aut populus vigilās domino.
Amarite dicētes dño vel verba ſeu gentes dñm ſuſcitātes aut populi dño vigilantes.
Amas: furor vel indignatio ſeu ppl'm tollēs aut ppl's plaſmationis.
Amaſa: furor eius vel indignāei ſeu ſuſtollens gentem aut popularis plaſmatio.
Amaſai: furor eius meus vel indignatio eius mihi ſeu gētem ſuſtollens mihi aut ppli plaſmatio mea.
Amaſi: furor meus vel indignatio mea: ſiue populum tollens mihi aut plaſmatio ppli mea.
Amaſia: indignans dominꝰ vel furor domini ſeu gētem ſuſtollens domino: aut populi plaſmator dominus.
Ammath: vter vel indignatio: ſiue populus donatꝰ aut populus conſummatus.
Amath: veritas vel indignator ſiue populus peccator aut populus temporalis.
Amatha. veritas eius vel indignatio bilis eiꝰ: ſiue populus declinās euꝫ aut populus peccans ei.
Amathcꝰ populus peccās: vel indignator rigidus.
Amathi: veritas mea vel indignatio bilis mee: ſeu populus peccans mihi: aut populus declinans. Iſte amathi eſt ionas propheta sareptane vidue filius: quem reſuſcitauit helias matre poſtea dicente ad eum: nunc in iſto cognoui: quia vir dei es tu: et verbum dei verum eſt in ore tuo.
Amathia: veritas mea domino vel fidelitas mea domini: ſiue populus peccans domino aut populus declinās dominum.
Amathim veritas vel indignatio bi

lis eo͛: ſiue populus peccans
cis aut ppl's declinans eos.
Amathitis: veritas viri vel indi
gnatio bilis aſſumpte: ſeu po
pulus peccās viro vel ppl's de
clinans aſſumptionem.
Amandan: cōcupiſcibilis vel cō
cupiſcēs: ſiue ppl's iudicans
eos aut populus iudex eo͛.
Amaum: populū abijciens vel
populi abiectio.
Amans: populus abiectus vel
populi abiectio.
Amen: vere vel veritas: ſeu fiat
aut fideliter.
Ameſcha: populū tollēs vel po
puli ablatio.
Ameſchia: populus leuans dñi
vel populi ſubleuatio.
Ameſeth: ppl's timens vel ppl's
prolongat⁹: ſeu populi germē.
aut populi reſurrectio.
Ametha: luctus vel indignatio
ſiue populi donū aut populi
perfectio.
Amethen: ppl's aſcendens: vel
populi fortitudo.
Amethi: luctus meus vel indi-
gnatio mea: ſiue ppl's mecum
aut populus obſtupefactus.
Amphibolis: ppl's corruens vl
ppl's ore corruens.
Amia: populus domini vel po-
puli dominatio.
Amihel: ppl's me⁹ dei vel ppl's
meus deo.
Amibel: ppl's meus dei vel po-
puli mei deus.
Amim: gens mea vel populus
meus.
Aminadab: ppl's meus ſponte
vel ppl's me⁹ ſpōtaneus: ſiue
populi mei vota aut populus
meus vrbanus.
Aminod: ppl's meus inclytus:
vel ppl's meus glorioſus.
Amiſaddai: ppl's me⁹ ſufficiēs
vel populi mei ſufficientia.
Amithal calefactus ros: vel ca-
lefactio roris: ſiue ppl's me⁹ ir
roratus aut ppl'i mei irroratio
Amiuth: ppl's me⁹ inclytus vel
ppl'i mei gloriatio.
Amizadab: populi mei fluens
fortis; vel populo meo fortis
fluitio.
Amnes: robuſtus vl fortis: ſiue
populus fugitiuus: aut populi
tentatio.
Amob: parcens vel ſuſtinēs: ſi
ue populus dilectus aut popu
li amplexatio.
Amoch: ppl's tenēs vel populi
apprehenſio.
Amolum: flos farine vel deflo-
rata farina.
Amon: onerans vel onuſt⁹: ſiue
nutriens aut fidelis.
Amon: donans vel nutrit⁹: ſiue
donatio aut matris fetus.
Ammon: idem.
Amon: populus dolens vel po
pulus murmurans: ſiue popu
lus iniquus aut populus inuti
lis.
Ammon: populus parcens vel
populus meroris: ſiue filius
generis mei: aut filius populi
mei.
Ammon: comprimēs vel coan-
guſtatio eius.
Ammona: populus parcens ei
vel populus meroris eius ſiue
filius generis eius aut filius
populi eius.
Ammoni comprimens me: vel
coanguſtatio mea.
Ammoni populus parcens mi
hi vel populus meroris mei: ſi
ue filius generis mei aut fili⁹
populi mei.
Ammonite: comprimentes me
vel coanguſtantes me.
Ammonite: populi parcētes mi
hi vel ppl's dolorū meo͛: ſeu
filij generis mei aut filij popu
lorum meorum.
Ammora: loquens vel amari-
cans: ſiue populi ſcitus aut po
puli illuminatio.
Amorrei: amari vel loquentes
ſeu populi ſciti aut populi illu
minati.
Amos: fortis vel potens: ſiue
onerans aut vir robuſtus.
Amos: onerauit vel fortitudo:
ſeu populum auellens aut po
puli diuulſio.
Ameſa: fortis vel potens ei: ſiue
onerans eū aut fortitudo eius
Ameſa: vir robuſtus ei vel one-
rauit eū: ſeu populū vel auel
lens ei: aut diuiſio ppl'i eius.
Amoth: calefactio vl calefaciēs
Amothdor: calefactio gñatiōis
vel calefaciēs generationem.
Amphiatus: populi malleū vel
populus malleator: ſiue popu
lus ore contundens.
Amraphel: dicto cadens: vel di
xit vt caderet: ſiue populus cu
ratus deo: aut populi medica-
mentum deus.
Amram ppl's exceſſus vel popu
li celſitudo: ſiue ppl's exaltat⁹
aut ppl'i exaltatio.
Amramite: ppl'i excelſi vel po-
puli exaltati.
Amri: amaricans vel laceſcens
ſiue populus magiſter aut po-
puli magiſterium.
Amſi: ppl's indigens vel popu-
li dormitatio.
Amthar: ppl's patens vel ppl's
ambigens: ſiue populus explo
rator odoris aut ppl's explora-
tor aſcenſionis.
Amuhel: ppl's calefact⁹ deo: vl
ppl's cum quo eſt deus.
Amul: ppl's dolēs vel populus
parturiens.
Amula: ppl's dolens ei vel ppl's
parturientium.
Amulite: populi dolētes vel po
puli parturientes.
Amuthal: calefactus ros vel ca
lefactio roris: ſiue ppl's irrora
tus aut ppl'i irroratio.

¶ Hic.n.poſt.a.

Ana. donatus vel gratifica
tus: ſeu donū aut gratifi
catio.
Anaa: gr̄a vel reſpōdēs: ſiue do
nans aut donatio.
Anab: vua vel hūilitas: ſiue do
nū pr̄is aut grata paternitas
Anaba: vua eius vel humilitas
eius ſiue donū patris eius aut
grata paternitas eius.
Anacham: humilis vel exurgēs
ſeu donū calidum aut gratifi-
cata caliditas.
Anaceb: cognomentum vel co-
gnominatio
Anachim: non eſt inueccēs vel

humilitas reuiuens: ſiue mora le colo ſublimi aut humilitatis renutitio.
Anac: nūquid cōmotus eſt: vel nunquid commotio.
Anaphalim: cadentes vel violēti: ſiue gigantes: aut gratiā declinantes.
Anabe. nunquid commotus eſt ipſe: vel nunqd eſt commotio iſta: ſiue donatus vite aut gratificatus ſuſceptioni.
Anam: nubes vel obumbratio ſiue donū populi aut gratificatio eorum.
Anamalech: donuz regni vel reſponſio regis: ſiue donans regnatoꝛ aut gratificatio regia.
Anamim: rn̄dentes aque vel gratificationes aquarum.
Anan: donuz gratie vel donata gratificatio.
Ananehel: grat⁹ deo vel reſpōſio dei: ſiue cui donauit de⁹ aut qui eſt donatus deo.
Ananeth: dono viuens vel gr̄a pauidus.
Anani: donatus mihi vel gratificatio mea.
Ananias donū gr̄e dn̄i vel donata gratificatio dn̄o.
Ananias: reſpōdēs gr̄e deo: vel gratificans grate dn̄m.
Ananim: rn̄dens aque vel donationes aquarum.
Anas: donās vel donat⁹ ſeu gratiam tollens aut reſpondens.
Anath: gratia vel reſpōdens ſeu gratie peccans aut reſponſio tempoꝛis.
Anatha: reſpondens ei vel gratificās euz: ſeu gratie peccans eius aut rn̄ſio tēpoꝛis ei⁹.
Anathim: reſpōdens eis vel gratificās eos: ſeu gratia peccās eoꝛum: aut reſpōſio tempoꝛis eoꝛum.
Anathim: humilitas vana vl' reſponſio vana: ſeu monile colli aut humiles conſurgentes.
Anathoth: reſpōſio vel obediētia aut reſpondens ſigno aut gratificatio deſignantis.
Anathothia: reſpōſio domini vl' obediens dn̄o; ſiue reſpondēs ſigno dn̄i aut gratificans deſignātem dn̄m.
Anathothite: reſpōdētes vel obedientes: ſiue reſpōdētes ſigno aut gratificātes deſignatoꝛem.
Andreas: reſpondēs pabulo vel decoꝛus inſtatione ſiue decus aut ſm grecam ethymologiaz apo thoy andros. id eſt a viro virilis.
Andronicus. reſpōdēs pabulo aut decoꝛus ad ſtādū: ſiue cogitans paſſionem aut reſponſio paſſionis.
Anchgaba: ſollicitauit vl' humiliauit: ſiue ſollicitās valles aut humiliās colles.
Anegeb: auſter vl' meridies: ſiue auſtralis aut meridianus.
Anei: nunqd cōmotus eſt mihi vel nūquid cōmotio mea.
Aneliab: donū dei p̄ris: vel gratificās deum patrem.
Aneni: circuli vel coꝛone: ſeu p̄cinēs aut preconatoꝛ.
Aneni: donum meum vel gratificatio mea.
Aner: lumē vel illuminatio: ſeu dono vigilās aut gratificatiōe conſurgens.
Anhe: donū p̄eruptū vel gratificatio pectoꝛis.
Anad: gratia vel reſpōſio ſiue reſpondēs teſtibus aut gratificatio ſeruitutis.
Ani: pauper vel egenus: ſiue donum meum aut gratificatio mea.
Ania: donum dei vel gratificās dominum.
Aniam. donum populi vel gratia eoꝛum.
Anibel: donatus deo vel gratificans deum ſiue gratificās eos vel paupertas eoꝛum.
Ano: donans eis vel gratificās eos ſiue doloꝛ eoꝛum aut laboꝛ eoꝛum.
Anob: dono ſeruiens vel gratificatio ſeruientis.
Anon donatoꝛ merens vel gratis iniqu⁹. ſeu gr̄e inutilis aut gratificationi murmurans.
Antiphas. dās tranſitū vel dās tranſitio.
Antiochus paup ſilens vel pauperis ſilentium.
Anthiochias. paup̄tas ſilēs vel paupertatis ſilentium.
Antiocheni: pauperū ſilētia vel paupertate ſilentes.
Antipater: dans laudem vel dātis laudatio.
Antipatriden: donū laudatum vel p̄antis laudationē.
Anuia: dolens vel parturiens.
Anium donum vnicum vel gratificatio ſempiterni.

¶ Hic o poſt a.

AOcem: nidus vl' cubiculū
Aod. inclyt⁹ vel glorioſus.
Aobi: ſpina vel cōpunctio.
Aobite. ſpinoſi vel cōpūgētes.
Aobiaban ſpina ſapientie vel cōpunctio intelligentis.
Aobiman. pturbatus vel pturbatio ſeu pungens q̄s aut pūgens quomodo.
Aoth; nobilitas vel gloꝛiatio.

¶ Hic. p. poſt. a.

AP paim. humus eoꝛū vel volatus eoꝛum.
Apparam liber onager vel conſtituens feritatem.
Appoiama. libertas ppl'i dn̄i ſeu continens populū dn̄o.
Appelles cōgregās eos vel congregatio eoꝛum.
Appia libera vl'. libertas ſiue cōtinens aut cōtinentia.
Appiphoꝛum libera vel foꝛtis libertas.
Apollo mirabilis vel admirandus.
Apollophanes: mirādus facie vel admirabilis cōtēplatoꝛ.
Apollonia diſciplina vel ſynagoga eoꝛum.
Apollonius miraculum vel admirabilis.
Apolos cōgregans eos vel congregatio eoꝛum.
Apoſtolus miſſus vel legatio.
Apſes libere egrediens vel cōtinentia egreſſionis.
Apſiba continens rectitudinez vel libertas conuerſationis.

¶ Hic. q. poſt. a.

AQuilla: dolēs vel parturiens, ſeu doloꝛ vl' p̄turitio

¶ Hic.f.pek.a.

Ar: ſuſcitatio vel vigilie.

Ara: elect⁹ vel electio: ſeu vigilans ei aut ſuſcitãs eum.

Arab: inſidie vel calliditas ſeu vigilans patri aut ſuſcitãs patrem.

Araba: inſidie ei⁹ vel calliditas eius ſiue ſuſcitãs patrem ſiue vigilia patris eius.

Araba: multa vel veſpa ſiue occidens aut inhabitabilis.

Araba: plana vel cãpeſtris ſeu deſerta aut occidentalis.

Arabath: deſerta tẽpoꝛe vel planicies peccatoꝛum ſiue ſuſcitans patrem peccati aut vigilans patri declinanti.

Arabathite: deſerti tpe vel planicies pctõꝛuz ſiue ſuſcitãtes patrem peccati aut vigilantes patri declinanti.

Arabes: humiles vel occidentales: ſiue callidi aut iſidiatoꝛes.

Arabathane: humile robur vel deſerta foꝛtitudo: ſiue ſuſcitãs patrem robuſtum aut vigilãs patri foꝛtitudinis.

Arabia: callida vel inſidiatrix: ſiue humilis aut occidentalis.

Araboth: plana vel humilia: ſiue campeſtria aut equalia.

Arach: longitudo vel longanimitas: ſiue ſuſcitans patrem aut vigilia fratris.

Aracheus: lõgitudo conſulens vel lõganimitas: ſiue feſtinãs aut vigilans fratri conſilij aut ſuſcitans fratrem feſtinãtem.

Arachi: longitudo mea vel longanimitas mea: ſeu fratri meo vigilans aut ſuſcitans fratrez meum.

Arachites: longus vel longanimitas: ſeu vigilans fratri conuerſo: aut ſuſcitãs fratrem captiuum.

Arad: deſcẽdit vel deſcẽſio: ſiue ſuſcitauit deſcẽdens aut ſuſcitauit deſcenſionem.

Arada: deſcendẽs vel deſcenſio: ſiue ſuſcitans ſeruum aut vigilans teſtimonio.

Arada: miraculum vel admiratio ſiue obſtupuit aut admiratus eſt.

Aradam: deſcẽdẽs ei vel deſcẽſio eius: ſeu vigilans ſeruituti aut ſuſcitans teſtimonium.

Aradi: deponẽtes vel depoſitiones: ſiue vigilãs ſeruituti mee: aut ſuſcitãs teſtimoniũ meũ.

Aradus: deponẽs cõſiliũ vł deſcẽdẽs feſtinãter: ſeu vigilãs ſeruituti feſtinãti: aut feſtinãs teſtificationem conſilij.

Aradius admirans vel obſtupeſcens: ſeu vindemiatoꝛ meus ſufficiens aut vindemiatoꝛis mei ſufficientia.

Arado: miraculuz vel depoſitio ſeu ſuſcitans ſeruum aut vigiligia teſtificationis.

Arapha: ſuſcitans terram vel vigilanter fodiens.

Araphite: ſuſcitatoꝛes terre vel vigilanter fodientes.

Arabath: negociatoꝛ vel negociatio: ſeu vigilans vite aut ſuſcitans pauoꝛem.

Araia: eligens dñm vel electio dñi: ſeu vigilans dño aut ſuſcitatio dñi.

Aral: ſuſcitãs infirmũ vel vigilanter conſcendẽs: ſiue ſuſcitans contẽnentem: aut vigilia deſpectionis.

Aram: ſuſcitans excelſum vel vigilans exaltationi.

Aram: res cũ arca vel cũ capſa ſiue iraſcens aut indignatio.

Aram: ſuſcitans gentem vel vigilia populi.

Aram: excelſus vel iracundus: ſeu decoꝛ aut electio eoꝛum.

Arama: ſuſcitans gentem ei vel vigilia populi eius.

Arama: excelſa vel iraſcens: ſeu decoꝛãs cũ aut electio eius.

Aramathi: deijciẽs aut deiectio eius: ſeu decoꝛe pauidus: aut excelſe conſummans.

Aramelech: ſuſcitans gẽtem regi vel vigilia populi regni.

Aramelech: excelſuz regnũ: vel erect⁹ rex: ſeu decoꝛ regni aut iracundia regis.

Aran: res cum arca vel res cuz capſa: ſiue ſuſcitans excelſum aut vigilans exaltationi.

Aran: acervus tritici vel lini frumenti: ſeu ſuſcitans donuz aut vigilans gratie.

Aranon: laus frumenti vel acervus triſticie: ſeu ſuſcitans donum iniquum: aut vigilãs gratie inutili.

Ararath: mons vulſus vel mõs vellicatus: ſeu ſuſcitãs conſurrectionẽ deſcendentẽ: aut vigilans teſtimonio deſcendenti.

Arari: mons vel ſublimitas: ſeu vigilãs vigili meo: aut ſuſcitãs ſuſcitantem me.

Ararite: montani vel ſublimes ſeu vigilantes vigili meo aut ſcitatoꝛes ſuſcitatoꝛis mei.

Aras: elatio vel ſuperbia ſiue ſuſcitãs ſuſtollentẽ: aut vigilãs plaſmationi.

Araſth: artifex vel artificium.

Arath: teſtimoniũ deſcendens vel conſurrectio deſcenſionis: ſiue ſuſcitans pctm: aut vigilans tempoꝛaliter.

Arbath: bꝛuchus vł locuſta: ſeu bꝛuch⁹ pcti aut locuſta tpalis.

Arbathite: locuſte vel bꝛuchi: ſiue bꝛuchi peccantes: aut locuſte tempoꝛales.

Arbathis: locuſta viri vel bꝛuchus aſſumpt⁹ ſiue hum⁹ patridus aut humilitas ſuperioꝛũ.

Arbee: quarta vel quattuoꝛ.

Arbella: ſuſcitãs vetuſtatẽ auri vel vigilia ſine aſſumptione.

Arbi: locuſta vel bꝛuch⁹: ſiue hamus meus: aut hũilitas eius.

Arbo hamus: vel vſqꝫ huc: ſiue humilis aut humilitas mea.

Arboth: hũilis vł cãpeſtris: ſiue ham⁹ tenẽs aut hami retẽtio.

Arbona: locuſta iniq̃ vel bꝛuch⁹ inutilis: ſiue humilitas meroꝛis cũ aut retẽtio doloꝛis eius.

Archab: inſidie vel inſidians.

Archad: inſidiatoꝛ ſerui⁹: vel inſidians teſtimonio.

Archelans: agnoſcens leo vel agnitio leonis.

Archiabanoth: moꝛa coꝛone vel longitudo circuli.

Archiſippus: inſidie oꝛis vel lõgitudo operis: ſiue inſidie dilatati aut inſidiarum dilatatio.

Ardon ſuſcitans iudices vel vigilias iudicandorum.
Aera: eligens eū vel electio eius ſeu ſuſcitans deſcendentē aut vigilia deſcenſionis.
Areba: plana vel cāpeſtris: ſeu deſerta vel inhabitabilis.
Arebia: humilis domino vel retentio domini.
Arebla: inſidiās vel inſidiatio.
Arephua: humilis pulcher: vel inſidians pulchritudo.
Arech: longitudo vel longanimitas.
Arechon: longanimitas merēs vel longitudo iniqua: ſiue admiratio poſſeſſionis: aut deſcēſio negociationis.
Ared: deſcendēs vel deſcenſio: ſiue aſcenſus montiū aut aſcēſus ſaltuum.
Areph: ſuſcitator mēſure: vel vigilia diſſolutionis.
Areli: declinās me vel declinatio mea: ſiue ſuſcitans deum meū aut vigilia dei mei.
Arelite: declinati mihi vel declinationes mee: ſiue ſuſcitantes deum meū: aut vigilātes deo meo.
Aram: aceruī lapidum vel lapides aceruati.
Aren: filiꝰ meꝰ vel filiatio mea ſiue ſuſcitans fontem aut vigilia oculi.
Arez: electus vel electio: ſeu ſuſcitans: facturā: vel vigilia plaſmationis.
Areth: ſtupor vel deſcenſio ſiue ſuſcitans pauorem ei aut vigilia vite.
Areuna: arca vel repoſitio.
Araphaſa: ſuſcitans tranſitum vel vigilia tranſgreſſionis.
Arphaſei: ſuſcitatores trāſeuntiū vel vigilia tranſgreſſionū.
Arphat: ſanās vel ſaluans: ſiue ſanitas vel ſaluatio.
Arphaxat: ſaluans vł ſanās depopulationem.
Arga: menſura vel menſurator
Argob: maledicēs excelſum vel maledicta ſublimitas.
Aridai: ſuſcitans dilectū meū vel vigilia amabilis mei.
Aridatha: leo donatus vel leonis donum ſufficiens.
Ariel: leo deus vel leo dei.
Areli: leo deus meus vel leo dei mei.
Ariph: vigilia germinis floridi vel ſuſcitatio viſionis buccelle
Arim: aceruus lapidū vel lapides aceruati.
Arimatheus: altitudo eius: vel ipſe exaltatus eſt.
Arimathia: ſuſcitās donū dño: vel vigilia donationis domini.
Arioth: ebrietas vel ad ſollicitudinem dirigens.
Ariopagita: primitiue ſolennis vel primitiua ſolēnitas.
Ariopagus: primitiua ſolēnitas vel primitie ſolēnitatis: ſꝫ hoc violentum cum athenienſis curie nomen ſit: que a marte nomen accepit.
Ariſai: leo tentans vel leonis tētatio.
Ariſtarchus: ſuſcitās coronam vel mons facture ſuperflue.
Ariſtobolus: ſuſcitans dolorem vel ſuſcitatio germinis.
Arina: ſublimis vel conſurgēs: ſiue ſublimitas aut conſurrectio.
Arignageddon: mons eſt latrūculis vel mons globoſus: ſiue conſurrectio tecti aut cōſurrectio in propria ara.
Arinathaim: ſublimitas duorū vel altitudo eoꝝ: ſiue ſublimes duo aut cōſurgentes hii.
Armenia: mōs vulſus vel mōs vellicatus: ſeu montis auulſio aut montis vellicatio.
Armenij: montes vulſi vel montes vellicati: ſeu montium vulſiōes aut mōtiū vellicationes.
Armon: anathema meroris: vel imago triſticie.
Armon: domus vel cellariū: ſiue illuminās aut anathema.
Armon: anathema meroris mei vel imago triſticie mee.
Armoni: domus mea vel cellarium meū: ſiue illuminās me aut anathema meum.
Arnaphet: vigilia cōuertēs: vel ſuſcitatio cōuerſionis.
Arnan: vigilia doni vel ſuſcitatio gratie: ſeu arca meroris aut maledictio eoꝝ.
Arnon: arca meroris vel maledictio ſiue lumen eorū aut maledictio eorum.
Arod: maledictio ſufficiēs aut maledicta ſufficienter.
Arodi: maledictꝰ ſufficiēter vel maledictio ſufficiēs mihi.
Arodite: maledictꝰ ſufficienter vel maledictionū ſufficientia.
Aroedi: vindemiator ſufficiens vel vindemie ſufficientia.
Aroer: ſuffoſſio vigilie vł vacuefactio vigilis.
Aroerz: myrica vel exurgēs ſiue ſubleuans aut ſuffoſſa.
Aroerite: vacuefactiōes vigiliū vel ſuffoſſiones vigiliarū.
Aroerite: myrice vel ſubleuātes ſiue ſuffoſſi aut exurgentes.
Arom: nequā vel verſipellis.
Aromath: nequā tēpus vel verſipellis pctōr.
Arori: mons vel ſublimitas.
Arorites: ſublimis vel mōtanꝰ.
Aroſeth: nequā ſemē vł iniquus poſitio ſeu vigilās germen aut ſuſcitatio reſurrectionis.
Arſa: ſal eius vel illuminatio.
Arſaces: ſolis duricia vel illuminatio vomitus.
Arſelem: ſilens circūciſio vel ſilentiū circūciſionis ſeu ſuſcitans nomen dñi aut vigilans auditioni diuine.
Arth: mora vel immorans.
Arthaba: mora pris vel morās patrem.
Artaxerxes: lumen ſilentio tentans: vel lumine ſilentio tentatus.
Artheman: anathematizātē vel conturbantem eos.
Arthemis: id eſt diana conturbans vel anathematizans ſiue ſuſcitans egrotatiōes aut egrotationum ſuſcitatio.
Aruces: circūrodēs me vel circūroſio mea.
Arum: aceruus tritici vel laus frumenti.
Arunas: illuminans: vel illuminatio.

Arur: ſuſcitans ignem vel vigilia luminis.
Arus: ſciſa vel aurea ſeu vigilãs ↄſilio aut ſuſcitãs feſtinatiõez

¶ Lic. ſ. poſt. a.

Aſa: tollẽs vł factura ſiue ſuſtollẽs aut plaſmatio.
Aſaba eius captiuitas vł eius conuerſio ſiue ſuſtollẽs patrẽ aut plaſmatio patris.
Aſabias: colligẽs dñm vel ↄgregatus dño: ſiue ſuſtollẽs prẽm dñm aut plaſmatio pr̃is dñi.
Aſach: factura ꝓrupta: vel plaſmatiõis vmbꝛaculũ: ſiue ſuſtollẽs fr̃es aut tollẽs fraternitatẽ
Aſadias: factura ſeruiẽs dño vł ſuſtollens teſtimonium dñi.
Aſabel: ſuſtollens deũ aut plaſmatio dei.
Aſaph: colligẽs vel cõgregãs ſiue collectio aut congregatio.
Aſaya: facit dñs vel faciẽte dño ſiue ſuſtollens dominum aut plaſmatio domini.
Aſaias: idem.
Aſan: delictũ vł fum⁹ ſiue ſuſtollẽs pplm aut plaſmatio eoꝝ.
Aſama delictum eius vel fumigans eũ ſiue ſuſtollens pplm eius aut plaſmatio eorum.
Aſam: tollens donũ vel plaſmatio gratie.
Aſana: tollens donũ ei vel plaſmatio gratie eius.
Aſar: carcer vel carcerat⁹ ſeu facturam ſuſcitãs: aut ſuſtollẽs vigilantes.
Aſaradã vincẽs vel eracut⁹ ſiue ſuſtollens vigiles iudices aut plaſmationẽ ſuſcitãs iudicio.
Aſarel: carcer dei vel carcerat⁹ deo ſeu factura ſuſcitans deũ aut ſuſtollens vigiles dei.
Aſarela: factura ſuſcitãs maledictũ vel plaſmatio tollens vigiliam maledictionis.
Aſarothamar: beatitudo palme vel beatitudo cõmutãs ſiue atriũ amaritudinis: aut veſtibulum cõmutationis.
Aſarnalim: diuites vulpes: vel atrium vulpiũ: ſeu factura ſuſcitãs ſalutem: aut plaſmatio vigilans ſaluationi.

Aſarſuſim: diuites obtinens vel beate reuertens: ſeu factura ſuſcitãs equũ: aut plaſmatio vigilans reuerſioni.
Aſaſonthamar: os amaꝝ vel ſiletum cõmutatum: ſeu factura faciẽs iniquitatẽ cõmutationis: aut plaſmatio tollens doloꝛem amaritudinis.
Aſaar: diluculum vel mane diluculo ſeu facturã eſtimãs aut plaſmationis extimatio.
Aſaradon: victoꝛ vel eracut⁹ ſeu factura ſuſcitãs ſeruos iniqs: aut plaſmatio vigilãs teſtimonio merentium.
Aſarabel beat⁹ de⁹ vel beatitudo dei ſeu factura vigilãs deo aut plaſmatio ſuſcitans deuꝫ.
Aſaramel: ſuſtollẽs excelſuꝫ deũ vel plaſmatio excelſi dei.
Aſoabal: plaſmans virũ: vł tollens vetuſtatem.
Aſbel: captiuus dei vel atrium vetuſtatis.
Aſbebel: captiuus dei vel factura vetuſta.
Aſcalon: appenſa vel impenſa: ſiue ignis infamis: aut ignis ignobilis.
Aſcalonite: appẽſi vel impẽſi ſiue ignes infames: aut ignes ignobiles.
Aſcenem: tollẽs poſſeſſionẽ cõtẽptibiliter: vel ſuſtollẽs contẽptibilem poſſeſſoꝛem.
Aſcenen: ignis aſpſio vel ignis ſic aſperſus.
Aſcoth diſſolutio vel effuſio ſiue incendens aut incendium.
Aſe: tollens vel factura ſiue ſuſtollens aut plaſmatio.
Aſeban: ſuſtollẽs ſemp excelſũ vel plaſmatio ſemper excelſa.
Aſebias: ſuſtollẽs dominũ; vel plaſmatio domini.
Aſebin: facture ſtatio vel plaſmatio ſtationis.
Aſebonias: tollẽs pollicem domini: vel factura in medio dominatoꝛis.
Aſech: factura prerupta: vł plaſmationis vmbꝛaculũ: ſiue ſuſtollens fratrem aut tollẽs fraternitatem.

Aſedech: teſta vel ſol: ſiue ariditas aut ſiccitas ardoꝛis.
Aſedim: ſiccitas ardoꝛis vł ſuburbana eoꝛum.
Aſedemoth: arua vł ſuburbana
Aſedoch phaſgan: abſciſio vł os delicti: ſiue tollens abſciſſum aut plaſmationis donatio.
Aſedoch: factura pabuli vł plaſmatio viriditatis.
Aſedoch phaſga: dolatio facture viridis: vel faciens pabuluꝫ abſciſionis.
Aſeph: atrium vel veſtibulũ ſeu colligens aut congregatio.
Aſen: ſuſtollens eos vel plaſmatoꝛ eoꝛum.
Aſemonia: feſtinãs vel os eius ab oſſe non ab oꝛe.
Aſen ſuſtollens fonteꝫ vel plaſmatio oculi.
Aſena: ignis aſperſus vel ignis aſperſio ſiue ſuſtollens fontẽ eius: aut plaſmatio oculi eius.
Aſenna: ruina eius vel precipitatio.
Aſennaba: ruina eius vel precipitans eum.
Aſennaphar: ruens onager vel precipitans feritas.
Aſenech: ruina vel precipitatio ſeu factura dedicans aut plaſmationem edificans.
Aſennes leuãs me vel ſubleuatio mea.
Aſeneth: ruens vel precipitãs ſiue ignis aſperſus; aut ignis aſperſio.
Aſer: atrium vel diuitie ſeu beatitudo aut beatus.
Aſerite: atria vel diuitie ſeu beatitudines aut beati erunt.
Aſera: atriũ vulturis; vel diuitie deuoꝛatoꝛis.
Aſerai: beatitudo mea vł beat⁹ erit mihi: ſiue atrium meũ aut diuitie mee.
Aſerdam: exacutus vł vinculũ cuttis ſeu beatum iudiciũ: aut diuitie iudicande.
Aſerim: atrium vel veſtibulum ſeu diuitie aut beatitudo eorum.
Aſermachimach: beatitudo dñi vel que eſt beata donatio.

Aſermoth: atrium mortis vel diuitie mortales.
Aſeroth: atrium anguſtie: vel diuitie temporales.
Aſeroth atria vel veſtibula ſiue ville aut beatitudines.
Aſerſual: beata ſalus aut diuitie ſalutis.
Aſerſua: atrium gaudij vel beatitudo leticie.
Aſem: nominatus vel faciēs nomen ſiue ſuſtollens auditum: aut plaſmatio famoſe auditionis.
Aſematos ab oſſe nō ab ore: vel ſuſtollens nomen eius aut faciens famoſam auditionem.
Aſen: fractura dētium vel plaſmatio ſup vulnus: ſeu tollens nomen aut ſuſtollens amphoram tentationis.
Aſſeremoth: ſuburbana vel ſub vrbibus ſeu atrium indignationis rigide: aut beatitudo formidationis eorum.
Aſergadai: atrium accincti vulturis vel diuitie tētationis devorantis.
Aſpha: tollens ſubito vel factura eructans.
Aſphanar: equoꝝ domitor vel factura apprehendens.
Aſphanes: equorum domitor: vel factura: conuerſionem apprehendens.
Aſphar: tollēs onagrū: vel plaſmatio ferocitatis.
Aſia: ſuſtollens dnm vel plaſmatio domini.
Aſia: gradiens vel eleuans; ſeu auferens aut elatio.
Aſiani: facture dni vel ſuſtollētes dominum.
Aſiani: elati vel auferentes ſeu gradientes aut eleuati.
Aſias ſuſtollens dominum vel plaſmatio domini.
Aſidia: miluus vel herodi⁹: ſeu factura dilecta aut plaſmatio amabilis.
Aſiel ſuſtollens deū vel plaſmatio dei.
Aſiel gradiens deo vel eleuatio dei.
Aſim; ſuſtollēs eos vel plaſmatio eorum.
Aſima: ſuſtollēs eos ei: vel plaſmatio eorum eius.
Aſinebritus: dirigens thuribulum vel directio thuribuli.
Aſiongaber: lingua viri vel dolatio hominis ſeu faciens metes colles ſublimes: aut ſuſtollens dolores colliū ſublimiū.
Aſir: vinculum vel vinculatus ſeu factura vigilans aut ſuſtollens vigilantes.
Aſſidei miluí vel herodij ſeu facture dilecte: aut plaſmatiōes amabiles.
Aſſijria: factura vigilans domino: aut ſuſtollens vigilias domini.
Aſſijria: diligēs vel dilecta: ſiue dirigens aut directio.
Aſſijrij: facture vigilantes dño vel ſuſtollentes vigilias dñi.
Aſſijrij: directi vel dirigētes ſeu dilecti aut diligentes.
Aſſia: factura laborans: aut ſuſtollens laborantes.
Aſmo: nouiſſimum eius vel factura parturiens.
Aſmodeus: facture iudicium vel plaſmatio iudicantis.
Aſmona: feſtinans vel celeriter numerans.
Aſnaa: tollēs ſerpentē vel plaſmatio colubri.
Aſop: collectio ſeu veſtibulum.
Aſeu: feſtinans vel feſtinatio.
Aſom: ſilens vel os ab ore non ab oſſe.
Aſometh: os viuat ab oſſe non ab ore: vel ſilentium vite aut feſtinatio vaporis.
Aſon: factura pupille vel plaſmatio coccinea.
Aſor atriū vel ſagitta luminis ſeu tollens foramen aut plaſmatio iracundie.
Aſoradon: victor vel exacut⁹ ſeu atrius ſerui iniqui aut tollens foramen teſtimonij inutilis.
Aſoran: atriū excelſuz vel ſagitta luminis exaltati: ſeu extollens foramē excelſum aut plaſmatio iracundie exaltate.
Aſoth: ſuſtollēs ſignū aut plaſmatio temporalis.
Aſothite: tollentes ſigna vel facture temporales.
Aſra: diminutio vel diminutus ſeu tollens magiſtrū aut plaſmatio magiſterij.
Aſrael: diminut⁹ deo vel ſuſtollens magiſterium dei.
Aſrabi: beatū faciēs vel btū cōmotio ſeu diminutus ipſe aut diminutioni patens.
Aſrabel beatus deo vel beatitudo dei ſiue tollēs magrm deū aut plaſmatio magiſterij dei.
Aſrabelite: beati deo vel btificātes deū aut plaſmati magiſterio dei.
Aſthaol: ignis gemētiū vel ignis parturientium.
Aſthari: caula mea vel preſepe meum.
Aſtari: ouile meum vel cubiculum meū ſiue atrium meū aut factura exploratiois mee.
Aſtaroth: ouile vel factura exploratorum.
Aſtaroth: atriū vel cubiculū ſeu caule aut preſepia.
Aſtarothites: caula vel atriū ſeu caule aut preſepia.
Aſtarothites: ouile vel factura.
Aſtaroth: atrium vel cubiculuz ſeu preſepe aut cubiculum.
Aſtarthem factura ſuperflua vel plaſmationis ſuperfluitas.
Aſtrages: volūtas feſtiua vel cōſilium feſtiuitatis.
Aſub: factura incendij vel plaſmatio conuerſionis.
Aſpha: tollens ſubito vel factura eructans.
Aſſuer⁹: beatitudo vel atriū ei⁹.
Aſum: os eoꝝ vel fumigās eos.
Aſum: factura coccinea vel tollens pupillam eorum.
Aſus: diues vel beatus: ſiue factura luminis: aut tollens incendium.
Aſurdines mihi vel atriū meū ſeu factura luminis mei aut tollens incendium meum.
Aſurim diuitie eoꝝ vel beatitudo eorum ſiue factura illuminans eos aut tollens incēdiū eorum.
Aſſur: tollēs robuſtum vel tol-

lẽs acerbitatem.
Aſſur ſuſtollẽs murũ vel tollẽs anguſtiam: ſeu factura ꝯtinẽs aut plaſmatio directionis.
Aſſur: negociatoꝛ vł negociatio ſiue nemus aut ignis illuminatio.
Aſſur: dirigẽs vel diligens: ſiue beatus. aut gradiens.
Aſſurim: ſuſtollẽs murum eius vel tollens acerbitatem.
Aſſurbim faciens robuſtos eos vel plaſmatio directa eis: ſiue tollẽs anguſtias eoꝝ aut ſuſtollens continentiam eoꝛum.
Aſſurim: nemoꝛa vel ignis illuminationes: ſeu negociatoꝛes aut negociationes.
Aſſurim: dirigentes vel diligentes: ſeu beati aut gradientes.

¶ Hic.t.poſt.a.

Ata. tpˢ vel pctm̃ ſeu delinquens aut tempoꝛalis.
Athac. peccatoꝛ humilis vel peccati retẽtio. ſeu delinquẽs fratri aut tempoꝛalis frater.
Athad: rhãnus vel teſtimoniũ.
Athata. peccãs dño vel tẽpoꝛalis domini.
Athalia. tpˢ dñi vł tpˢ eius. ſeu peccãs dño aut declinatio dñi.
Athania. concupiſcentia vel deſiderium.
Athanael. tpˢ meũ dei vel pctm̃ meum deo.
Athenai. tpˢ fluctuãs vł pctoꝛ cõmotus ſeu coꝛonati donati mei aut exploꝛatio gratificationis mee.
Athar. peccatoꝛ ſuſcitans vel tẽpoꝛalis vigilia.
Athara. pctm̃ ſuſcitãs ei vł peccatoꝛis vigilia eius.
Atharim. exploꝛatoꝛ vel exploꝛatio.
Atharoth. coꝛone vel circuli.
Athah. pctm̃ tẽpoꝛis vel tẽpus peccatoꝛis.
Athene. diſperſe vel diſſipate.
Athenienſes. diſſipati vł diſpergentes.
Athenobius. peccatoꝛ latrãs vł tempoꝛalis latratio.
Ather. ipſe cõſurgens ꝯtrarius vel peccatoꝛ effundẽs aduerſa.
Athicon. tempus medium. vel peccatoꝛis dimidiatio ſiue tempus cõgregate iniquitatis. aut pctm̃ congregationis inutilis.
Athipha. tempus ſubitũ vel peccatum eructans.
Athil. peccati germen vel tpˢ inueterans.
Athuba. tpˢ q̃rens vel dilecti ſilentium.
Atholus: tẽpus conſilij vel peccati commixtio.
Athoniel. rñdens deo vel tempus eius dei.
Athupha. tempus ſubitum vel peccati infirmitas.
Athul. tempus conſilij vel peccatoꝛ feſtinans.

¶ Hic.u.poſt.a.

Aua. iniquus vel iniquitas
Auam. fons vel motus ſiue mouens eos. aut ſubuerſio eoꝛum.
Aui. feroꝛ vel ferocitas ſiue iniquus mihi. aut iniquitas mea
Auil. inſipiens vel ſtulticia.
Auim. aceruus lapidum vel iniquitas eoꝛum.
Auiſa. volũtas mea: vel iniquitatis mee ſaluatio.
Auith. iniqua vel iniquitas.
Auoth. ſedes vel cõmoꝛatio. ſeu vinculum.
Auoth. vita vel gl'ia ſeu ville aut ciuitates.
Auothiair. vinculũ vigilij vel ſedes vigilie ſeu cõmoꝛans illuminatio. aut incunabula illuminationis.
Auothiair. gloꝛia luminis vel vita illuminans ſeu ville vigilantium aut oppida illuminatoꝝ.
Auphraton. frugifera vel puluerulenta. ſiue vbertas aut de cinere veniens.
Auphratonite. frugiferi vel puluerulenti ſeu vberes aut de cinere venientes.
Auguſti. ſolẽniter ſtantes vel ſolennitas addita.
Aulon. vallis grandis. vel vallis campeſtris.
Aunam. meroꝛ eoꝛum vel laboꝛes eoꝛum.
Aunaim. non eſt vel inutile.
Auram. iracundia vel iracũdus
Auran. iraſcens vel iracundia.
Auſitidis. conſilium vel conſiliatrix.

¶ Hic.x.poſt.a.

Axa. furoꝛ vel furibunda.
Axan. claudicans vel iraſcens.
Axath. medicina vel medicamẽtum.

¶ Hic.z.poſt.a.

Aza. videns vel combuſtus ſeu foꝛtis dñi. aut foꝛtitudo eius.
Azabias. videns patrẽ dñm. vel foꝛtitudo patris domini.
Azabel. videns deũ vel foꝛtitudo dei.
Azam videns eos vel foꝛtitudo eoꝛum.
Azanoc. foꝛtitudo cõmotionis: vel viſio requietionis.
Azara. doꝛſum vel crepido.
Azaria. auxilium dñi vel auxiliatoꝛ eſt dominus.
Azarias. idem.
Azaram. adiuuans populum vel auxilium populi. ſiue doꝛſum eoꝛum.
Azas. continens vel apprehendens ſeu videns foꝛtiter. aut viſio foꝛtis.
Azarias: cõtinẽs dñm vel apprehẽſio dñi: ſeu vidẽs foꝛtiter dominũ: aut robuſta viſio dñi.
Azbel: vidẽs vetera: vł robuſtus vetuſtate.
Azbelithe: vidẽtes vetera: vel robuſti vetuſtatibus.
Azboth: vidẽs vomẽtẽ: vł vidẽs in vomitu: ſeu foꝛtis vetuſtas aut foꝛtitudo lugentium.
Azchad. videns mare vel foꝛtitudo maris.
Azchad. videns dolentem vel videns componentem ſeu foꝛtis dens molaris. aut foꝛtitudo penitentie.
Azeh. pergens vel ambiẽs. ſeu vallis deuoꝛans. aut vallis rapacitatis.
Azecha. foꝛtitudo aut ꝯcipula ſiue robuſta aut clauſa peſſule.
Azer auxiliũ vel ſctificatio ſeu foꝛtis conſurgens: aut videns

vigilias.
Azagad: fortis tētatio vel vidēs accinctum latrunculum.
Azi: fortis meus vel viſio mea.
Azlam: videns pplm vel fortitudo eorum.
Azaas: vidēs dn̄m vel fortitudo domini.
Aziel: pergens vel pficiſcēs ſeu videns deū: aut fortitudo dei.
Azia: fortis viſio vel videns viſionem.
Azuel: pergens vel abiens ſeu videns deum aut fortitudo dei.
Azir. fortiter vigilās ſeu videns vigilias.
Aziza fortis iſte vel viſio iſta.
Azmath: vidēs mortem vel fortis mortuus.
Azmaueth: idem.
Azmoth: fortis morte vel apprehendens mortem.
Azmoth: fortis incluſio vel apprehendens decorem.
Azor: adiutus vel auxiliator ſeu videns lumen aut fortiter iracundus.
Azozi: incendens dn̄o vel incendium domini.
Azotus: incendiū vel incendēs ſiue ignis patruelis: aut ignis patrui mei.
Azotij: incendentes vel incēdia ſiue ignes patruelis aut ignes patrui mei.
Azotide incēdium vel ignis patruelis.
Azarael: adiuuās deum vel fortitudo dei.
Azuba: relicta vel deſerta ſiue relictio aut deſertio.
Azur: adiutor lucidus vel auxilium igneū: ſiue videns lumen aut robuſtum incendium.

¶ Sequuntur interpretationes hebraicorū nominum incipientium per B litteram.

¶ Et primo de littera a poſt. b.

Babana: venit reſpōdens vel venit reſponſio.
Baal: vir vel vetuſtas ſiue hians aut deuorator.
Baala: venit hec vel habēs eam ſeu vir eius aut deuorans eius.
Balaanan: venit hoc donū: vel habens eā gratiam: ſeu vir gratus ei: aut deuorator gratificationis.
Baalaſor: vetuſtas deuorans atrium vel vir habens ſagittam luminis: ſeu vetuſtas tollens foramen: aut vir plaſmator iracundie.
Baalath: vir aſcendens vel hn̄s aſcēſionem vel vetuſtas temporis: aut deuoratio peccatoris.
Baalberith: vir habēs pactū vel vetuſtas: deuorans fedus.
Baalpharaſim: viros deuorātes diuidēs: vel habētium vetuſtatem diuiſio.
Baazphcor: vir habens hiatum vel vetuſtas deuorās os pellis ſuperius.
Baalgad: vir fortunatus vel habens tentationē: ſiue vir accinctus latrunculis aut vir deuorator.
Baalia: vir habens dominū vel vetuſtas deuorans dominationem.
Baalim: aſcēdentes vel ſuperiores.
Baalin: viri vel habētes: ſiue in ſuperioribus aut deuoratores
Baalis: vetuſtas viri: vel habens aſſumptionem ſeu deuorans virum aut vetuſtatis aſſumptio.
Baalmaon: deſcendens humilis vel deſcēſio humilitatis: ſeu vir humilis habens domiciliū aut vetuſtas deuorans habitaculum.
Baalmeon: deſcēſio humilis vel deſcenſus humilitatis.
Baalmeſar: habens eam vel vir ex principe ſeu vetuſtas eius aut deuoratio principis.
Baaloth: aſcēdens vel in aſcenſionibus ſeu vir habens tēpus aut vetuſtas deuorans reſponſionem.
Baalſaliſa: habens vitulam cōternantem vel habens vitulam conternatam ſeu vetuſtas deuorans tertium aut vir habēs vitulam triennalem.
Baalthamar: vir habens palmā vel vir habens amaritudinem ſeu vetuſtas deuorās commutatos aut vetuſtas deuorās cōmutationem.
Baana: venit donatus vel venit gratificatus.
Baanam: filius eius vel veniens ei ſeu venit reſpondens aut venit reſponſio.
Baani: venit donatus mihi vel venit gratificatio mea.
Baani: veniens mihi vel filius meus ſeu venit reſpondēs mihi aut reſponſio mea.
Baara: venit reſpondens vel venit reſponſio.
Baazri: venit reſpondens mihi vel venit reſponſio mea.
Baari: fontes vel putei ſiue invētreant in commutando.
Baarias: venit reſpondens dominus vel venit reſpōſum domini.
Baaſa: venit tollens vel veniente factura.
Babatha: tranſlatus tempore: vel confuſus peccator ſeu trāſlatio temporalis aut confuſio peccatoris.
Babel: cōfundens vel confuſio ſeu transferens aut trāſlatio.
Babijlon: idem.
Babijlonij: confuſi vel trāſlati ſeu confundentes aut transferentes.
Bachar: inſaginate vel ingreſſus eſt.
Bachacar: vetuſtas inſaginate vel lugēs ingreſſus eſt agnus.
Bachenor: lucens lucerna vel ingreſſus eſt agnus lucerne.
Bachi: vetus vel luctus ſiue lugens aut in vomitu.
Bachides: luctus fortis vel vetuſtas in vomitu.
Badachar: venit compungi vel venit tumultus ſiue venit merces: aut venit turbatio.
Badadh: maximus vel excellentiſſimus ſiue venit teſtis aut venit ſufficiens.
Badadi: maximus mihi vel excel

ſentiſſim⁹ me⁹ ſeu robur meũ aut ſufficientia mea.
Badaias precipuus dño vel in iudicio dñi: ſeu venit dñs aut venit dñator.
Badal precipuus vel ſublimis ſeu venit conſcendens: aut venit infirmitas.
Badam ſolus aut ī iudicio ſeu venit ppl's aut aductus eorũ.
Badan precipuuz vel inuidicio ſeu venit domũ aut venit gratificatio.
Badazer maximũ auxiliũ: vl' excellentiſſim⁹ ſanctificator: ſeu venit fortis aut venit ſepatio.
Bathſeba filia ſeptẽ: vel filia iuramẽti ſeu venit eloquens: aut venit conuerſio.
Bathſuba filia deprecatiõis vel filia ſatietatis: ſeu venit cõuertens aut venit incẽdium. Iſta eſt̃ bathſuba vel bethſeba. ipa eſt berſabee mater ſalomonis.
Baem locus vite mee: vel locus ſuſcipiens mihi.
Baen iniquus oculus vel iniqtas fontis ſeu venit fons aut venit oculus.
Bagad venit laccinctus vel venit in fortuna ſeu venit latrũculus aut venit tentatio.
Bagal onus vel iugũ ſeu venit aceruus: aut venit inuolutio.
Bagaba excelſus tpe: vel ſublimitas peccatoris.
Bagatham venit tactus ridẽtis vel venit riſus tangentium.
Bagazim in excelſo contentus: vel venit fortitudo.
Bagoaim ſublimitas deuorãs eos vel iugũ, vulturis eorum.
Bahem locus vel in eis: ſeu venit locus aut locus eorum.
Bai fili⁹ me⁹ vel veniens mihi
Bala abſorpta: vel inueterata ſeu abſorbẽs vel inueterans.
Baala abſorbens cuz vel inueteratio eius.
Balaach deuorans vel precipitãs ſiue abſorbẽs fratrem aut inueterans eos.
Balabam vanus ppl's vel ſine populo ſiue in eis aut precipitans fraternitatem.
Balaam turbãs gentẽ vel deuorãs populũ ſiue abſorbẽs eos aut abſq; ſubſtantia eorum.
Baalan: turbãs domũ vel deuorator domi: ſiue abſorbens gratos: aut inueteratio gratie.
Balaanam habẽs grãm vel ſue terans reſpõſionem ſiue abſorbẽs donũ aut ꝑcipitatio grẽ.
Balach lingẽs vel ludens: ſiue inuoluens aut eliſio.
Balada abſorbẽs teſtes vl' inueterãs fraternitatẽ ſiue veniẽs eam iudicare: aut precipitatio teſtimonij.
Baladad vetuſtas ſola vel deuorans teſtimonium: ſiue abſorbẽs precipuos: aut precipitãs patrueles.
Baladam venit ſibimet iudicãs vel vanitas pro ſemetipſo: ſeu abſorbẽs iudices; aut inueterator iudicij.
Balagadh abſorbẽs latrũculos vel precipitans tentationem.
Balagad vir accinct⁹ vel habuit accinctum: ſeu vir fortunatus aut vir pirata.
Balan turbatio vel precipitius.
Balaman turbator populi: vel precipitator eorum.
Balanan turbãs domũ vel ꝑcipitans gratiam.
Balaſor accendẽs domũ vel habẽs ſagittam luminis: ſiue abſorbẽs fortes aut inueterator anguſtie.
Balad abſorbens peccatum vel inueteratus tempore.
Balad lugens vel inuoluẽs: ſeu lingens aut eliſio.
Balda vetuſtas ſola vel vetuſtatis ſolitudo.
Baldam venit ſibimet iudicãs vel vanitas ꝓ ſemetipo: ſeu abſorbens iudices; aut inueterator iudicij.
Bale precipitans vel deuorator
Balaite deuoratores vel precipitatores.
Bales abſorbẽs vel precipitans
Balaida varietates cognouit vel variatorũ cognitio: ſiue abſorbens teſtimoniũ; aut inueterator ſeruitutis.
Baloth aſcendẽs vel in aſcẽſionibus ſiue abſorbẽs aut inueterati reſponſione.
Balſaliſa hñs vitulã ꝯternantẽ vel hñs vitulã ꝯternatã: ſeu vetuſtas deuorans tertiũ: aut vir habens vitulã triẽnalem.
Balthaſar capillus capitis: vel abſorbens diuitias.
Balſtus habens luctum: vel habens premium.
Bama in quo vel q̃s ſiue in quibus aut ſemp excelſa.
Bamoth in morte vel excelſa ſiue mors adueniens: aut mortis aduentus.
Bamothbal excelſa in morte vl' in habẽtis: vel mors aduenientis vetuſtati deuoranti.
Bana venit rñdẽs vl' venit rñſio
Baana venit reſpõdens ei: vel venit reſponſio eius.
Banai venit reſpondens mihi: vel venit reſponſio mea.
Banai idem.
Bananias edificans dño vel cementarius dñi: ſeu rñdẽs dño aut reſponſio dñi.
Banaza filius videns vel fortitudinis filius.
Banea venit rñdẽs ei: vel venit reſponſio eius.
Baneas venit reſpõſum tollẽs vel venit reſponſio plaſmationis.
Banebarach fili⁹ fulminis vel filius fulguris ſeu fili⁹ fulgurantis: aut filius percutientis.
Banebarach venit reſpondẽs fulmini vel venit rñdẽs fulgurãti: aut venit rñdẽs pcutiẽti.
Banaiachã: filius ſtridens vel filius neceſſitudinis: ſeu venit firmitas: aut venit preparatio.
Bani fili⁹ me⁹ vel veniẽs mihi
Bani pollex meus vel in medio mei.
Banimai: fili⁹ me⁹ vnicus: vl' filius meus ſempiternus.
Baon: in iniquitate; vel in iniqtatibus.
Baon: venit dolor vel venit iniquitas: ſeu venit murmurans vel venit mutus.

Baor: in pelle vel in pellibus.
Baor venit lumen vel venit foramen: ſeu venit pellis: aut venit iracundia.
Bar: filius vel filiatio. Syrum eſt non hebreum.
Bara: lect⁹ vel creatura: ſiue filius eius aut malicia.
Barrabas fili⁹ pr̄is vel fili⁹ magiſtri. Syrū eſt pit̄er ⁊ hebreū.
Barach: fulmen vel fulgur: ſiue fulgurans aut percutiens.
Barachel: fulgur dei vel fulmē dei ſiue fulgurans deū: aut p̄cuſſio dei.
Barachemnin: tribuli vel creatura iudeorum.
Barachias: benedict⁹ dn̄o: vel benedictus domini.
Barachias: fulgur dn̄i vel fulgurans dn̄s: ſiue fulgurās dn̄o aut percuſſio dn̄i.
Barachiel: bn̄dictus deo: vel benedictus dei.
Barachiel: fulgur dei mei vl' fulmē dei mei: ſiue fulgurās deo meo: aut percuſſio dei mei.
Baradha: fili⁹ decoris vel fili⁹ decorus: ſeu filij ſeru⁹ aut fili⁹ teſtimonij.
Barabel: bn̄dixit deū vel benedictio dei: ſiue luct⁹ deo aut creatura dei.
Baraſa: hauriētes vel in egeſtate ſeu veniens ad faciendū aut fili⁹ ſnſtollēs plaſmationem.
Barath: grādo vel tēpeſtas: ſeu fili⁹ pcti: aut fili⁹ tēporalis.
Baraza: fili⁹ videns: vel fili⁹ fortitudinis.
Barech: grādo vel tēpeſtas: ſeu filius viuax: aut fili⁹ pauidus.
Baremij: fugit cum quiſpiā vel quopiā fuga eius.
Baria: filius in malis: vel filius dn̄i: ſiue i clamore eius: aut in cōmotione ipſius.
Barien: filius in malo: vel fili⁹ maleficij: quem et ipſum nonnulli bariēſu corrupte nominant.
Bariben: fili⁹ ipſe vel filius parcens: ſeu fili⁹ commotus aut filius faciens.
Bariona filius columbe aut filius ſimplicitatis. Syrum eſt pariter ⁊ hebreum.
Bar: quippe ſicut predictuꝫ eſt ſyriace fili⁹ ⁊ iona colūba.
Baritha: phytoniſſa vel ſubitanea ſiue os abyſſi: aut os profundum.
Barnabas: fili⁹ cōcludēs vel filius ꝓphete: ſeu fili⁹ veniētis: aut filius conſolationis.
Barne: filius motionis vel fili⁹ mutationis.
Barnee: electa cōmotio: vl' fili⁹ electe mutationis.
Barſabas: filius reuertēs vel filius quietis et ſyro⁊hebreo ſermone compoſitum: ſeu filius iuramenti: aut filius conſolationis.
Barſemias fili⁹ cecus vel filius cecitatis: queꝫ corrupte quidā barthimeū legunt.
Barthimeus: fili⁹ pinguedinis vel filius ruminantis.
Bartholomeus: fili⁹ ſuſpendētis me: vel filius ſuſpendentis aquas. Syrum eſt non hebreū
Baruch: benedictus vel benedictio.
Barzaith: filius oliue ei⁹: vel filius fornicationis eorum.
Baſan: bruchus vel pinguedo: ſeu ſiccitas aut cōfuſio.
Baſar infantia vel in anguſtia ſiue infans aut anguſtiatus.
Baſara: infans vel infantia ei⁹ ſiue anguſtians eum aut in anguſtia eius.
Baſchama: confuſio caloris vel anguſtia caliditatis eius.
Baſchat: adeps vel defecatio.
Baſechat: adipem vel defecationem.
Baſechat: adeps vel defecatio ſeu defecās aut defecatio.
Baſemath: depoſita vel delinquēs ſeu veniēs aut delictio.
Baſemoth: veniens aut delinquens: ſiue in omnibus aut in nominibus.
Baſias: adeps dn̄i vel defecat⁹ domino.
Baſmath: depoſita vel delīquēs aut derelinquens aut delictio.
Bathanim: domus reſpondentium aut domus humilitatis eorum
Bathuel: ꝟgo dei vel caſtus deo
Baurim: electi vel electoꝝ: ſiue iuuenes aut robuſti.
Bauronites fortis v̄l elect⁹: ſeu iuuenis aut robuſtus.
Bazatha: cōtēnēs tp̄s vel deſpectus peccator.
Bazeotha: cōtēnēs eū vel deſpectio eius.
Bazothia: cōtēnēs dominū: vel deſpectio dn̄i.

¶ Hic.e.poſt.b.

Bead: iniqu⁹ teſtis vel edificator precipuus gr̄e.
Bean: iniquus gratie vel iniquitas donationis.
Baban: os vulturis vel in cōfuſio deuoratoris.
Bechechias inclyt⁹ deo: vel primogenitus dei.
Becher inclytus vel primogenitus.
Becherite: inclyti vel primogeniti.
Becheriaꝫ: inclytus dn̄o vel primogenitus dn̄i.
Bechor: primogenitus vel vnigenitus.
Becori: primogenitus meus vel primogenitus mihi.
Bechoreti: primogenitus fortis vel primogenit⁹ timidus.
Bechuch: inclyt⁹ grauis vel primogeniti cōdēnatio.
Bed: filia vel menſura.
Beded: inſtauratio vel inſtauratus ſeu mēſura diuitiarū aut filia voluptuoſa.
Bethſabee: filia ſeptima vel filia iuramēti: ſeu menſura ſaturitatis: aut filia ſatietatis.
Bethſan: filia dura vel mēſura iniqua: ſeu filia iniq̄tatis aut ipſa iniquitas.
Bedellium: lapis vel carbunculus.
Beel: vetuſtus deus: vel vir deuorator ſiue dn̄s vetuſtatꝭ: aut vir habens vetuſtatem.
Beelphegor: vir habens hiatuꝫ vel vetuſtus de⁹ hiās: ſiue dn̄s vetuſtatis hiātis: aut vetuſtas deuorans os pellis ſuperius.

Ipſe eſt priapus vel ſimulacrum ignominie.
Beelſephon: vir habens arcana vel dñs aquilonis ſeu vetuſtus deus habens ſpeculum: aut vetuſtas deuorans vel aſcenſionem ſpeculi.
Beelzebuth: vir muſcarum vel princeps muſcarum ſiue vetuſtus deus habens muſcas aut vetuſtas deuorans muſcas.
Beemoth: aial vel animalis ſeu beſtialis aut beſtia.
Beera: fons eius vel puteus ei ſiue in lumine aut putei mei.
Beeri: fons vel puteus meus ſiue in lumine aut putei eius.
Begba: ſublimis vel excelſa: ſiue ſublimitas: aut celſitudo.
Begbai: iugum vulturis vel ſublimitas deuoratoris.
Beguai excelſus meus vel ſublimitas mea: aut fabrica vulturis aut fabrica deuoratrix.
Begui: excelſus meus vel ſublimitas mea.
Begumim: fabrica cementarij: vel fabrica cementariorum.
Behelmon: vetuſti deus habitaculi: vel dñs habens domicilium vetuſtatis.
Bel: vetuſtas vel abſq.
Bela: habitus vel indumentum ſeu vetuſtas eius vel abſq eo.
Belath: dñs vel habitus ab habendo non ab habitu.
Belath: vetuſtas pcti vel abſq tempore.
Belathala: dñs vel habita genere feminino ab habendo participium eſt: nõ verbum imperatiuum.
Bethala: habitum apprehendens vel indumentum irroratum.
Beblecia: vetuſtas primogeniti dñi vel abſq nobilitate dñi.
Belga: abſq motu vel vetuſta commotio.
Belge: idem.
Belgua: abſq valle vel abſq prerupto ſeu vetuſtas voraginis: aut vetuſtas deuorationis.
Belia: vetuſtus dño vel abſq domino.
Belia: puteus eius vel in clamore eius: ſiue i. malis aut cõmutatio ipſius.
Belial: abſq iugo vel abſq dño.
Belian: cecum lumen aut ceca anguſtia ſeu vetuſtas deficiens: vel abſq continentia.
Belmelech: deus meus rex: vel vetuſtas mea regnans.
Belma: habens deſiderium vel abſq domicilio.
Belmeula: dñs domicilium vel abſq inhabitatione.
Belſan: vetuſtas dura: vel ipſius vetuſtatis iniquitas.
Belſar: abſq principe vel abſq carbone: ſeu vetuſtum velamen vel vetuſtatis anguſtia.
Belſathim: abſq germine: vel abſq poſitione: ſeu vetuſtas ſpinarum aut vetuſtas reſurrectionis eorum.
Ben: filius vel filiatio.
Benabinadab: filius patris mei votiuus vel filius patris mei ſpontaneus.
Benadab: filius votiuus vel filius ſpontaneus.
Benabel edificatus deo vel edificatio dei: ſeu filius eius deo aut filius eius dei.
Benail: filius doloris vel filius parturientis.
Bendagar: cecum lumẽ vel filius preuaricationis.
Benechbarac: filius fulminis vel filius fulguris: vel filius fulgurantis: aut filiorum percuſſio.
Benechã: filius callidus vel filius ſurgens: ſiue filius neceſſarius aut filius neceſſitatis.
Benenimã: filius ſuus eis vel filius in medio eorum.
Beneimon: filij ecce ſunt vel filij ecce hic ſunt.
Benerecẽ: filij tonantio vel filij tonitrui: qd corrupte boanerges viũs obtinuit.
Beneſed: filius mittens: vel filius confirmationis.
Bengaber: filius viri fortis: vel filius iuuenis virilis.
Benhur: filius lucis: vel filius igneus.
Beni: filius meus vel filiatio mea.
Benni: filius requieſcẽs vel filius requietionis.
Beniamin: filius dexterum vel filius virtutum ſiue filius amaritudinis: vel filius amarorum.
Beniamin: filius dextre vel filius virtutis: ſiue filius aſininus aut filius aſinorum.
Beniar: cecum lumẽ vel ceca anguſtia ſeu filius deficiens: aut filius preuaricationis.
Benmbor: filius commotus: vel filius requietionis.
Bennon: filius merens vel filius doloris: ſeu filius murmurãs aut filius inutilis.
Benoni: filius merens vel filius inutilis mihi: ſiue filius doloris mei: aut filius iniquitatis mee.
Benui: filius meus vel filiatio mea
Bẽnui: filius requieſcens; vel filius requietionis.
Bennun: filius ſeruus: vel filius piſcis: ſiue filius viuens aut filius ſempiternus.
Benur: filius incendens vel filius lucidus: ſeu filius luminis; aut filius igneus.
Benzoeth: filius huius pauidi: vel filius huius viuacis.
Beon: pollex vel in medio ſiue iniquus murmurans aut iniquitate dolens.
Beor: impellens: ſiue impulſio vel iniquus luminis: aut iniquitas iracundie.
Ber: fons vel puteus.
Bera: fons eius vel puteus eius.
Berameth: fons exaltatus vite vel puteus alti pauoris.
Berebos: fontis calix vel putei potus.
Berdam: puteus iudicans; vel fons iudicij.
Berea: puteus eius vel filia eius. Hebreum eſt: pariter atq ſyrum.
Beri: puteus meus vel putei pluraliter.
Beria: fons domini vel puteus domino.
Berith: fedus vel pactum.
Beruce: puteus innocens: vel filia elegãter commota.
Beroni: eadẽ eſt. Utrumq hoc nomen ex hebreo ſyroq compoſitum eſt.
Beroea: puteus eius vel filia eius

Beroenes: filij eius vel putei eius.
Beroni: filia que vel puteus quas ſct hec tria nomina ex hebreo pariter ſ[illegible]orꝫ compoſita ſunt.
Beroth: fontes vel putei: ſeu fōs reſpōdens: aut puteus temporalis.
Berotha: fontes eius vel putei eius: ſeu fons reſpōdēs ei: aut puteus temperans eum.
Berothai: fontes mei vel putei mei: ſeu fontes vulturum aut putei deuorantes.
Berothi: fontes vel putei mei: ſeu fons rñdens mihi: aut puteus temperans me.
Berothite: fōtales ſeu puteales ſeu fontes reſpondentes mihi aut putei temperantes me.
Berſa: puteus federis vel fons iuramenti.
Berſabee: fons ſeptimus: vel fons iuramenti: ſiue puteus ſacians: aut puteus ſaturitatis.
Breſchith: in capite vel in capitulo: id eſt geneſis: que in capite omnium librorum poſita eſt.
Berthon. fons altus vel puteus altiſſimus.
Berzelai: ferrū meum vel fortitudo mea.
Berſai: pinguedo mea: vel ignominioſus mihi.
Beſaia: pinguis dñs: vel ignominioſus domino.
Beſamaath: derelinquēs vel derelictio: ſeu pingue donū: aut confuſio donatoris.
Beſamath: adeps: vel defecatio.
Beſec: pinguis vel ignominioſus.
Beſellam: obumbrans eos: vel obumbraculum eorum.
Beſeleel: vmbra dei vel vmbraculum diuinum.
Beſodia: anguſtia menſure dñi vel tribulans mēſuram dominicam.
Beſioth: pinguis ligatꝰ vel ignominie declinatio.
Beſor: tribulatio vel anguſtia: ſeu carnalis aut pelliceus.
Beth: domus vel habitaculum.
Betha: requies vel requietio ſiue domus eius: aut habitaculum ei.
Bethacaren: domus ſterilis vel domus eruditionis triticie.
Bethaphaleth: domus ſalutis vel domus viuificans ſiue domus excludens: aut domꝰ mirabilis.
Bethaphe: domꝰ erroris vel domus mali nō a malicia: ſed ab arbore.
Beethaphe: domus oris vel domus decipule: ſiue domus laquei aut domus diſcipule.
Betaphua: domus induēs eos vel domus declinans os eorum: ſeu requies laborꝫ eius: aut requietio induitionis eorum.
Bethagan: domus horti vel domus elationis.
Bethagla: domus vitule vel domus feſtiuitatis eius vel domꝰ defectionis: aut domus plangentium.
Bethaglā: domus planctus vel domus feſtiuitatis eorum.
Bethian: domꝰ idoli vel domus idolatrie: ſiue domus deuorās eos: aut domus vulturis eorum.
Bethaiſmoth: domus deſerta: vel domus adducens mortes.
Bethaloth: domus campeſtris vel domus in campeſtribꝰ: ſeu requies vacans: aut requietionem declinans.
Bethamoth: domꝰ mortua vel domus mortaliū ſeu requies mortis: aut requieſcens mortuus.
Betharba: domus pardorꝫ vel domus amaritudinis: ſeu requies amaricans: aut requietio pardi.
Bethanan: domus doni vel domus gratie ſeu requies donatoris aut requietio gratificationis.
Bethanath: domus reſpōdentis vel humilitatis: ſiue domus vbi eſt reſpondens domīnus: aut domus vbi eſt gratia dei.
Bethania: domus obediētie vel domus afflictionis eius: ſiue domus doni dñi: aut domꝰ gratificata dño.
Bethanaoth: domus gratie vel domus reſpōſionis: ſeu domꝰ precinēs vel domus precinentium.
Bethara: domꝰ aque vel domus putei.
Bethara: domus electionis vel domus electa: ſiue domus ſuſcitans eum aut domus vigiliarum eius.
Betharaam: domus montium vel domus ſublimitatis eorum: ſiue domus ſuſcitans gētem: aut domus vigilans populo.
Betharatha: domus ſuſcitans patres: vel domus vigilans patribus.
Betharaba: domus grandis vel domus multa: ſiue domus humilis: aut domus veſpertina.
Betharapha: domus ſanās: vel domus medicine: ſeu requies medici: aut requietio ſanitatis.
Betharan: domꝰ ire vel domus ſublimium.
Betharan: domus decora vel domus electa: ſiue domus ſuſcitans gentem: aut domus vigilans populo.
Betharan: domus vigilans domino vel domus ſuſcitans gratificationem.
Betharan: domus ire: vel domus arce: ſiue domus montiū aut domus aſcenſus humilium.
Bethaſan: domus fumi vel domus delicti: ſiue domus tollēs donum aut domus plaſmata gratie.
Bethaſan: domus deponēs vel domus depoſita: ſiue domꝰ deponens domum: aut domꝰ depoſita gratie.

Bethauen: domus idolatra: vel domus inutilis.
Bethara: domus fontis eiꝰ vel domus putei eius.
Bethberai: domus putei vel domus in lumine meo.
Bethbeſſe: domꝰ cõfuſa vel domus pinguedinis.
Bethbeacon: domus ſculpta vel domus ſculpture.
Bethbear: domꝰ agni: vel domꝰ cognitionis.
Bethbeur: domus frigida. vel lapis adiutorij.
Bethdagari: domꝰ tritici: vel domus frumenti.
Bethdagon: domus piſcis triſtis: vel domꝰ piſcium triſticie
Bethe: domꝰ eiꝰ vel habitaculũ
Bethel: domus dei vel domꝰ habitaculum dei.
Bethmelech: domus vallis vel domus profunditatis: ſiue vterus vultus: aut ventris ſuſtentaculum.
Bethen: vẽter vel vterꝰ: ſeu domus fontis aut domus oculi.
Betheſimoth: domꝰ deſerta: vł domus adducens mortem.
Bethphage: domus oris vel domus bucce ſiue domꝰ oris vallium aut domꝰ maxille: vel labij. Syrum eſt non hebreum.
Bethphalech: domus ſaluans vel domus excludens: ſeu domus viuificans aut domꝰ admirabilis.
Bethphaſen: domꝰ tranſcẽdẽs vel domus tranſitionis.
Bethphecor: domus hiãs vel domus hiatus: ſeu domus hiãs pellicij: aut domus oris pelliũ
Betphese: domus tranſiẽs vel domus tranſcendens: ſiue domus oris vel domꝰ odoris florentis.
Bethgadar: domus muri vel domus macerie.
Bethgamul: domus retribuens vel domus retributionis.
Bethieſemoth: domus deſiderij dulcis: vł domꝰ deſiderate dulcedinis.
Bethim; domibꝰ vel domꝰ pluraliter.
Bethia: domus dñi vel domus illuminationis.
Bethlabaoth: domꝰ venientiũ vel domus ingredientium.
Bethleem: domus panis vel domus refectionis.
Bethleemite: domꝰ panum vel domus refectionum.
Bethlenaboth: domꝰ veniẽtiũ vel domus edificantium.
Bethmacha: domus mollis vel domus confracta: ſiue domus percutiens aut domus ingenioſa.
Bethmaon: domus habitaculi vel domus inhabitationis.
Bethmarchabeth: domus curruũ vel domꝰ quadrigarum.
Bethmarchaloth: domus quadrigarum: vel domus quadrigantium.
Bethmatha: domus tributi: vel domus humilis fori.
Bethmorech: domus arcani vel domus conſilij ſiue domus arcanorum aut domus conſiliorum.
Bethnemra: domus pardorum aut domus amaricans.
Bechorabo: domꝰ humilis vel domus veſpertina: ſiue domꝰ heremi: aut domus locorum que ſunt iuxta inhabitabilem.
Bethoro: domus ire vel domꝰ magiſtri.
Bethoron: domꝰ ire: vel domus arce: ſiue domus montiũ aut domus aſcenſus humilium.
Betholath: domꝰ coccinea: vel domus vermiculata.
Bethoroh: domus platearũ: ſiue domus latitudinis.
Bethſabee, domus ſeptẽ vel domus iuramenti ſeu domus habundantie: aut domus ſaturitatis.
Bethſachar: domus curuantiũ vel domus ſingulorum.
Bethſaida: domus frugũ vel domus pecudũ: ſiue domus peculialis: aut domus venatorum.
Bethſamis: domus ſolis vel illuminationis.
Bethſamite: domus ſolis phiſliter vel domus illuminate.
Bethſan: domus dormiẽtis vel domus ſecuritatis: ſiue domꝰ abundãtie ſiue domus egreſſionis.
Bethſemes domus ſolis: vel domus illuminans.
Bethſimon domus obediẽs vel domus obedientie: ſiue domꝰ audiens merorem: aut domus deponens triſticiam.
Bethſimuth: domus loci vel domus locorum: ſiue domꝰ mortificans: aut domus mortificationis.
Bethſur: domus acerba vel domus anguſtie: ſiue domus cõtinens aut domꝰ fortitudinis.
Bethſur: domus fortis vel domus directa ſiue domus muralis: aut domus continentie.
Bethſura: domꝰ muri eius vel domus dirigens eum.
Bethſura: domus acerba ei vel domus anguſtie eiꝰ: ſiue domꝰ continens eum: aut domꝰ fortitudinis.
Bethſuram: domꝰ dirigẽs eos vel domus muri eorum.
Bethſuram domus robuſti populi vel domus anguſtans populum: ſiue domus continens eos aut domus acerbitatis eorum.
Bethula: virgo vel caſta ſiue domus dolens ei: vel domus parturiens eum.
Bethula: virgo dñi vel caſta domino: ſiue domus dolens dñm aut parturiens dominum.
Bethularian: domꝰ ignis ſublimis: vel incendij cõſurgentis
Bethzacaran: domꝰ memorie: vel domus memoratorum.
Bezech: fulgur vel egeſtas: ſeu micãs aut cõtemptus vanus.
Bezecha: micans ei vel egeſtas eius ſiue fulgurans eum aut contemnens vanitatem eius.

¶ Hic .i. poſt .b.

BIbij: librarij vel litterati
Bithalaſſum: filios commiſcens vel filiorum cõmixtio.

Bithia: filia dñi vel filia dñans ipſa eſt filia pharaonis q̃ adoptauit moyſen.
Bithima: filia inutilis vel filia ſpecioſa.
Brie ſobrius vel moderatus.
Briethe: ſobrij vel moderati.

¶ Hic.o.poſt.b.

BOanerges: filij tonantes vel filij tonitrui.
Boaneries: idem.
Bocci: vetuſtas vel vetus.
Bocci lugens vel luctus ſeu vomens vel in vomitu.
Bochian: luct⁹ dñi veſt vel lugēs dñm eſt: ſeu vomens dño eſt aut in vomitu dñi eſt.
Bochor: ingreſſus eſt angelus vel primogenit⁹ mihi.
Bochorath: inclytus pctō: vel primogenitus tpe.
Bochri dilect⁹ mihi vel primogenitus meus.
Bochur: primogenitus vel dilectus.
Boem: pollex eoꝝ vel in medio eorum.
Bon: pollex vel in medio.
Boni: pollex meus vl' in medio mei.
Bonni: digitus vel in medio.
Booz: in quo robur vel in quo virtus: ſiue in ipſo fortitudo aut ipſe in fortitudine.
Borith: fedus vel pactum.
Boſes: abſciſus vel abſciſio aut ipſe florēs: aut in ipſo floruit.
Boſphor: anguſtia ſuccreſcēs: vel tribulatio ſeritatis.
Boſori: tribulatio vel anguſtia ſiue carneus vel pelliceus.
Boſora: tribulans euꝫ vel in anguſtia eius ſiue caro eius aut annuncians ei.
Boſoticaro vel annunciatio: ſiue tribulans me aut in anguſtia mea.
Boſora: in anguſtia vel in tribulatione.

¶ Hic.u.poſt.b.

BUbaſtus: os exprimēs vel labium exprimentis.
Bugatus: excelſus vel ſublimitas vel germen vel germināſ.
Buna venit reſpondens vel venit reſponſio.
Bunos: venit reſpōdens vel collis preputiorum.
Buſa: cōfuſio vel ignominia.
Buz: deſpiciens vel cōtemnēs.
Buzdi: cōtentus vel deſpectus ſeu deſpexit me aut contēptibilis mihi.
Buſites: deſpect⁹ vl' cōtēptibilis.

¶ Sequit̃ interpretatio noium incipientium a littera. C.

CAlaba: voces vel veloces ſubaudit̃ venerunt: ſeu eccleſia venit aut eccleſie aduēt⁹
Caath. penitentia vel patiētia.
Caath: dolēs vel dolans ſeu' cōponens.
Caathite: dolentes vel patiētes aut dentes molares.
Cathite: dolentes vel dolantes ſiue componentes aut dentes molares.
Cabaalan: preceps vel precipitium: ſeu precipitauit aut precipitabit.
Cabaroth: memoria vel ſepulchrum.
Cabarothi: memoria mea vel ſepulchrum meū aut ſepultura mea vel memorie plurali numero.
Cabarothi: athanai memorie deſiderij vel ſepulchra concupiſcentie.
Cabaſan: cōgregans eos vel eccleſia eorum.
Cabratha: quaſi graue vel quaſi electum.
Cadimare vel principium.
Cademoth: mare mortuum vel principium mortis.
Cades trāſlata vel fons iudicij
Cadeſ: ſancta vel mutata: ſeu mare tollens: aut principium plaſmationis.
Cadeſa: trāſferens eū vel fons iudicij eius.
Cadeſa: ſcortum vel ſanctitas eius: ſiue mutata ei aut principium plaſmationis eius.
Cadeſbarne: ſanctitas motiōis vel ſanctitas electe mutationis.
Cadeſim: cōmutati vel exterminati.
Cadumin: mare rubrū vel mare antiquorū propter antiqua que facta ſunt in eo miracula.
Cadrātes: caligo vel tenebre q̃s nos per litteram.q.et.u. quadrantes dicimus.
Caph: incuruans vel incuruatio.
Caphernaū: ager pinguedinis vel villa conſolationis.
Caphariamala: man⁹ ſuſcitās veſtimentum vel operatio vigilans retributionis.
Caphereta: manus robuſta vel operatio perfectionis.
Caphira: expiatio vel man⁹ diſſipata.
Caiphas: ſagax vel inueſtigator ſiue vomens ore aut vomitus oris.
Caim: poſſeſſio vel lamentatio: ſiue acquiſitus vel acquiſitio.
Cainan: poſſidens populuꝫ vel lamentatio ppl'i: ſiue acq̃rens eos vel acquiſitio eorum.
Cainan: poſſidens donū vel lamentatio gratie ſiue acquirēs gratiam: aut acquiſitio donationis.
Caleb: canis vel quaſi viride: ſiue quaſi cor: aut quaſi omne cor.
Caleph: idem.
Calita: quaſi viridis aut quaſi omne cor.
Caliſthenes: miſeria humilium vel cōſummatio reſponſionis.
Calubi. canis meus vel quaſi viridis meus ſiue quaſi cor meū aut quaſi omne cor meum.
Claudius. ſpes tranquilla vel ſpes tranquillitas.
Claudia. idem.
Clauthamon. locus fletus vel locus fletuum.
Camua. ſtatio vel reſurrectio.
Camuel. ſtans deo vel reſurrectio dei.
Camuelite. ſtātes deo vel reſurrectiones dei.
Camon: ſtatio in qua vel reſurrectio inutilis.

Cãna: fundus vel calamus ſeu preparans vel preparatio. No tãdũ itaq; q nrm latinũ cãna de lingua hebrea ſumptũ ſit.
Canaam: cõmutatus vel cõmutatio.
Chananeus: idem.
Canat: elatio vel zelotypia.
Candacis: cõmutans vel cõmutatio.
Canden: clangor vel recurſus: ſeu retinens vel retentio.
Capadocia: manꝰ tortoris vel manus exploratoris ſeu manꝰ domino redimens: aut manus redempta domino.
Capadoces: manus tortorum vel manus exploratorum ſiue manu redempti dño aut manu domino redimentes.
Capparis: manꝰ redẽpta vł manus redẽptio: ſiue manꝰ tortoris aut manus exploratoris.
Capſeb: eccleſia vel cõgregatio
Capſeel: congregans deo vel eccleſie dei.
Captor: cappadox vel cappadocia: ſiue manꝰ tortoris aut manus exploratoris.
Capaturib; cappadoces vł manus torquẽtes: ſiue manꝰ tortorũ aut manꝰ exploratorum.
Carcbamis: vrbs attrectãs vel ciuitas cõgregatorum.
Carchã: ciuitas grẽ vel oppidũ donationis.
Carchar: inueſtigator vel inueſtigantes ſiue oppidum vigilans
Care: caluus vel caluiciẽs ſiue occurrens ignis aut occurſus igneus.
Carcim: decaluãs eos aut decaluatio eorum.
Caleath: vrbs murata vel ciuitas ſeu oppidũ vel villa.
Cariathaim: perfecte vocata vł perfecta vocatio: ſeu villa eorũ aut oppidum eorum.
Cariathma: villa eorũ vel ciuitas populoſa.
Cariatharbe: villa quattuor vel ciuitas q̃ttuor. i. adã abraam yſaac ⁊ iacob q̃ ibi ſepulti ſunt
Cariathbaal: vrbs viroꝝ vł ciuitas habens: ſeu villa deuorãs aut oppidum vetuſtum.
Cariathdenna villa ſilens vł villa ſilentij.
Cariathbari villa deficiẽs: vel oppidum defectionis.
Cariathiarim: villa ſiluarũ vel ciuitas ſaltuũ ſeu villa deficiens eis aut villa defectiõis eoꝝ
Chariathim: ciuitas maris vel oppidum marium.
Cariathſepher: villa pulchritudinis vel ciuitas litterarũ.
Cariarchaa: ciuitas penitentie vel oppidũ patiẽtie ſeu villa dolẽtiũ aut ciuitas deſolatoꝝ.
Carie: caluꝰ vel caluiciũ ſiue occurrẽs ignis aut occurſꝰ igneꝰ
Cariotb: occurrẽs igneũ vł occurſus igneꝰ ſiue caluꝰ reſpõdens aut caluiciũ tẽporale.
Carrith: occurrẽs ignis vel occurſus igneus.
Carmelus: mollis vel tenellus ſiue cognoſcens circunciſionẽ aut ſcientia circunciſionis.
Carmelite: molles vł tenelli ſeu ſciẽtes circũciſionẽ aut cogniti circuncidentibus.
Carmi: vinea mea vel cognitio mea ſiue aqua cognoſcẽs: aut cognito aque.
Carmite: vinee mee vel cogniti mei ſiue agnoſcẽtes aquas aut cognitiones aquarum.
Carnaim: cornua vel defenſiones ſeu cõcidens fluctum aut omiſſio cõmotionis.
Carnio: cornua vel defenſio.
Carnion: cornu iniquũ vł defenſio inutilis ſeu cõcidẽs merentes aut omiſſio murmurãtiũ.
Caremel. molliciesvel teneritudo ſeu cognoſcẽs circũciſionẽ aut ſcientia circunciſionis.
Caromelie: molles vel teneri ſiue ſciẽtes circũciſionẽ aut cogniti circuncidentibus.
Carpuſſ. ſciẽtẽ clare vel cognoſcentem perſpicue.
Carthago: ſcrutatio vel cõſummatio ſeu vrbs meditans: aut ciuitas ſolẽnis.
Carthaginenſes: ſcrutãtes vel cõſummati ſeu ciues ſolẽnes aut vrbane meditantes.
Carthan: perfecta vocatio vel vocationem perfecit: ſiue vrbs populi vel ciuitas eorum.
Carthus: perfecte vocatus vel pfecta vocatio quod apud nos melius effertur per q. litteram vt dicatur quartus.
Caſia: ſummus dominus vel principium domini.
Caſeon: dure fortes vel duri fortitudine ſeu ſummitas inutilis: aut principium murmurationis.
Caſphia ſũmitas liberãs dñm vel principiũ liberationis dñi.
Caſphor: ſũmitasꝰ liberãs mortes: vel principiũ liberalis fracundie.
Caſia. ſummus dñi vel principium domini.
Caſim. ſummitas vel principiũ ſiue ſummitas eoꝝ aut principium eorum.
Caſis. meſſis vel mẽſis ſeu ſumme vigilãs aut pncipiũ vigilie
Caſis. ſummitas viri vel principium aſſumptionis.
Cathat. morſus peccati vel cõgregans tempore.
Catheth. mordens vitã vel congregans pauide.
Cauda: clãgor robuſtus vel patientia fortis.
Cauete clangor tube aut clangens canone.
Caue: penitẽtia vel patiẽtia ſeu buccina.
Ex iſto hebreo videtur ẽe tractũ noſtrum latinum.

¶ Inc. e. poſt. c.

Cedar: meror vel tenebre. ſeu merẽs aut tenebroſus
Cedemoth: antecedens vel prꝰ ſiue orientalis aut oriens
Cedem: oriens vel orientalis.
Cedes: antecedens vel orientalis.
Cedma: antiquorum vel antecedens: ſiue orientalis aut oriẽs:
Cedmonei: antecedens vel antiqua triſticia; ſeu priores aut orientales.

Cedmihel: oriens deo vel ante ceſſio dei.
Cedron: triſtis meror vel inutilis dolor.
Celatha: congregatio vel eccleſia venit.
Cephas: petrus vel firmitas. ſyrū eſt non hebreū.
Cephira: expiatio vel man⁹ diſſipata.
Cephiara: expiās vigilē ei⁹ vel manum diſſipatam ſuſcitās.
Ceila: ad fundam iaciēs vel ſuſcitās eā: ſiue tollens ſibimet: aut ſuſtollēs ſemetipſam.
Celaia: vox dñi vel extollēs ſibimet dominum.
Celaſtithan: vallis gigantium: vel humilitas fortium.
Celcab: vindicās patrē vel vindicatio patris.
Celeia: vallis dñi vel congregatus dño: ſeu vindicans dominum aut vindicatio domini.
Celeon: vindicans dolorem: vel vindicatio iniquitatis.
Celeſethyria: vindicās aram vel vindicatio ſublimitatis.
Celethei: occidētes vel exterminatores.
Celeuma: antecedens vel orientale.
Celita: quaſi viridis vel eccleſia veniens.
Celmo: vallis robuſta: vel cōgregatio fortitudinis.
Clemens: eccleſiaſtes vel cōcionator.
Cleophas: contionem tranſcendens vel congregatio tranſeūtis.
Cleopatra congregans agnitos vel contionem diſſoluens.
Cembel: oriens deo vel anteceſſio dei.
Cenna: zelotes vel zelotipus.
Cencreas: poſſidens ſectatores vel poſſeſſio ſectatorum.
Cendebeus: zelotes ſufficiēs ad intellectum vel zelotypus abūdanter intelligens.
Cenereth: ſignū cithare vel quaſi lucerna.
Cenereth: quaſi lucerne vel citharum ſigna.

Cenez: zelotipus vel zelotes: ſiue poſſeſſor cōtēptus aut poſſeſſio contēptibilis.
Cenes: zelotipi vel zelotes: ſiue poſſeſſores cōtēpti aut poſſeſſiones contēptibiles.
Ceni: es meū vel cratius meus ſiue nidus meus aut poſſeſſio mea.
Cepſam: eccleſia vel congregatio.
Cepſam: congregans eos: vel venatores.
Cereas: occidētes facturā vel exterminator plaſmationis.
Cerethi: occidens vel exterminatores.
Cereceuſſ: tenebroſus vel tenebreſcens.
Creta: vocata vel vocatio cōſummata inter ſyrum et hebreū mixtum eſt.
Cretes: vocati vel vocatione cōſummati.
Cretenſes: idem.
Ceſar: poſſidēs prīcipes vel poſſeſſor principatus.
Ceſaria: poſſeſſio principis vel poſſeſſio principalis.
Ceſelethaor: poſſeſſa principi luxis vel poſſeſſio luminis aduenientis.
Ceſion: dur⁹ fortitudine: vel duritia fortitudinis.
Cetheus: ſitus vel abſciſſus: ſiue confractus: aut mentis exceſſio.
Cethim: ſiti vel abſciſi ſiue confracti aut mente excedentes.
Cethimoth: figiens tempus vel abſcindens reſponſionem: ſeu confracta tempore aut inſania reſponſionis.
Cethron: tenebre vel thymiama
Cethron: tenebrans eos vel thymiama eorum.
Cethura: iuncta vel copulata: ſiue thymiama offerens aut mēte excedens lumini.

¶ Hic .i. poſt .c.

Cilicia: cecus vel luctus: ſiue aſſumptio vel vomitus eius.
Cina: lugens vel luctus vel poſſidens aut poſſeſſio.
Cinam: lugēs eos vel poſſidēs eos: ſiue luctus eoꝝ aut poſſeſſio eorum.
Cinus: luctus vel poſſeſſio.
Cinei: lugentes vel poſſidentes
Cinoth: lamentatio vel lamentatiōes ſeu lugēs tpe.
Cinituſſ: luct⁹ vel poſſeſſio. Qd apud nos meli⁹ effertur p q. litteram vt dicatur quintus.
Cyprus: memor vel triſticia.
Cyprius: merens vel triſtis.
Cypriarches: merens princeps vel triſticia principis: inter hebreum et grecum mixtum eſt.
Circus: hereditas vel hereditator.
Cirinus: heres vel hereditas qd apud nos melius effertur per q. litterā vt dicat quirinus.
Cirine: hereditas vel hereditatio.
Cireni: heredes vel hereditātes
Cirenēſes: hereditans vel hereditantes.
Criſpus: ſciēs vel cognitio.
Cis: vir vonēs vel durus.
Ciſon: durus iniqu⁹ vel vir mouens dolorem.
Ciſon: letificans eos vel duricia eorum ſiue impegerunt in eos aut vomitus murmurationis.
Ciſſī: amentes vel ſtupētes: ſeu mirantes aut admiratio.
Cithī: cōciſi vel plage conſummationis.

¶ Hic .o. poſt .c.

Coph: vocatio vel conciſſio: ſiue auis aut excuſſio
Cobath: mordentes vel congregati: ſiue morſus aut cōgregatio.
Cobila: inueterans aut inueteratio.
Cobilaam: inueterans populū aut inueteratio populi.
Cobo: excuſſio vel expectolatio: ſiue preſtolans aut excutiens.
Colaia: vox facta ſiue vocis factio: aut vox domini aut vox dominica.

Colaza: vox videntis vel vox fortitudinis.
Colonia: vox coꝝ vel reuelatio eorum.
Colonienſes: voces coꝝ vel reuelationes coꝝ.
Coloſſis vocis facte obediēs vl' vocis facte obedientia.
Coloſſenſes: vocis facte obediētes vel voces fctē obediētie.
Colozdai: vox fornicaria: vel fictio ductionis.
Coloes: oēs vel ꝯcluſio: ſiue inueſtigantes aut cōſummatio.
Cōdimeus: ciphus vl' phyala.
Corban donum vel oblatio.
Corbona: donum eius vel oblatio eius.
Corbanan: donū gratie vl' oblatio gratificationis.
Cornelius intelligēs circūciſionē vel itelligētia circūciſiōis.
Coſam: diuinans vel diuinatio ſiue diuinās eis aut diuinatio eorum.
Cozbi: calix immenſus vel immola mihi.

¶ Hic.u.poſt.c.

Cur: gelu vel frigus.
Cur: dur⁹ vel mouēs vir.
Cutha: biuiū vel duplicitas.
Cuthei: duplices vel in biuio.
Cuba canis vel latrator.
Cubai: canis meus vel latrans mihi.
¶ Hucuſqꝫ p ſimplicē.c.litterā id eſt ſine aſpiratiōe lecta ſunt pꝛincipia noium. Et hīc q̄ ſequunt̄ aſpiratiōe addita.i.per ch.grecū legēda ſunt. Sciendū tñ eſt ꝙ hebꝛeus ſermo nō habet.ch.litterā: ſed nomia q̄ apud nos p hāc legunt̄: apud eos ſcribunt̄ p heth: q̄ duplici aſpiratione profertur.
Chabol: quaſi germen vel quaſi germinans.
Chabon: quaſi intelligens: vel quaſi intelligentia.
Chabonim: liba vl' cruſtula: ſeu quaſi intelligens eos aut quaſi intelligentia eorum.
Chabonim: manus ſpinaꝝ vel aceruus ſpinaꝝ: ſiue ꝑparātes aut preparationes.
Chaboꝛ cōiungens vel incantatoꝛ: ſeu ꝯiūctio vel incātatio.
Chabul: diſplicitū vel indignatio.
Chabri: quaſi grauitas aut quaſi elatio.
Chacon: ſculpēs vel ſculptura.
Charſaar: fortis vir vel robuſta viri ſuſcitatio.
Chalaal: cōtecto regio commixtionis vel contectio regionis fermentate.
Chalachat: paſcēs vel nutriēs ſeu pabulū aut nutrimentum.
Chalad: paſcēs martyꝛē vel cōſummatio teſtimonij.
Chalamach: oēꝫ fortitudinē habēs vel omnis fortitudinis habitudo.
Chalamar: oē amarum vel oīs amaritudo.
Chalamath: mēſus eſt vel conſummauit: ſiue conſummatus aut conſummatio.
Chalime: oēs vel oīs: ſeu omnes nos aut cōſummatio futura.
Chalchal: paſcens vel nutriēs ſeu pabulū aut nutrimentum.
Chaldea: quaſi fera ve' quaſi feritas: ſeu quaſi demoniuꝫ aut quaſi mamilla.
Chaldei: quaſi fere vel quaſi feroces ſiue quaſi demones aut quaſi mamille.
Chale: ꝯtecta regio vel cōtectio regionis.
Chaleph: canis vel quaſi viride ſiue quaſi coꝛ aut quaſi oēcoꝛ.
Chalech: idem.
Chaleſelū: ꝯtegēs regio eos vel contecta regio eorum.
Chalphi: cōtegens regioneꝫ erroris vel contentio regiōis illaqueate.
Cham: calidus vel callid⁹: ſiue caloꝛ vel calliditas.
Cham: ſurgens vel reſurrectio: ſeu neceſſitas aut neceſſarius.
Chamaal fidelis cōmixtio vel ſimilitudo deſpectionis.
Chaman: fidelis vel fidelitas ſeu fidelis populo aut fidelitas populi.
Chaman: filiis vel fidelis dono aut ſimilitudo gratificationis.
Chamoam: fidelis pplo aut ſimilitudo eorum.
Chamon: ſurgens doloꝛ vel callidus' meroꝛ ſeu callida iniquitas aut neceſſitas murmurationis.
Chamos: cōgregans vel cōgregatus: ſiue quaſi attrectās aut quaſi attrectatio.
Chamuel: calens deo vel calid⁹ dei: ſeu dei neceſſitas aut dei reſurrectio.
Chamuelite: calētes deo vel calidi dei: ſiue deo neceſſarij aut deo reſurgentes.
Chamul: calefactus ros vel calefactio roꝛis.
Chamul: ſurgēs doloꝛ vel neceſſarie parturiēs: ſeu calēs dolore aut caliditas parturientis.
Chana: zelus vel emulatio: ſeu poſſedit eos aut poſſeſſio eoꝝ.
Chanaan: ſuſpirās vl' mot⁹ coꝝ ſiue humilis aut negociatoꝛ.
Chanaan zel⁹ ppli vel emulis populū ſiue poſſidēs populos aut poſſeſſio populoꝝ.
Chanaan poſſidēs donum vel emulatoꝛ gratie.
Chanaan: erubeſcens vel reuerſus eſt: ſiue quaſi monētes aut quaſi reſpondentes.
Chanaan: pauperculꝰ vel negociatoꝛ: ſiue poſſidens donū aut emulatoꝛ gratie.
Chanana: humilians eum vel negocians ei: ſeu poſſidēs donum eius: aut emulatoꝛ gratie eius.
Chananeus: poſſidens vel poſſeſſio.
Chananeus: emulatoꝛ vel zelotes: ſiue preparatus aut negociatoꝛ.
Chananei: poſſidentes vel poſſeſſiones.
Chananei: zelotypi vel emulatores: ſeu preparati aut negociatores.
Chanaam: hūilitas vel ipſe pauperculus ſiue mutabilis.
Chanaan: pauperculus meus: vel negocians mihi: ſiue poſſidens donum meū; aut emulatoꝛ gratie mee.

Chananel: humiles vel poſſidẽtes ſeu zelotydi: aut emulatores.

Chapſael: cõgregans deo vel ecclesia dei.

Characha: ira furens vel foramen iraſcibile.

Charada: exercitus vel caſtra filiorum iſrael.

Charalla ciuitas laudis vel oppidum laudationis.

Chara: lyra vel foramẽ: ſiue furibundus aut iraſcibilis.

Charram: fodiẽs eos vel effoſſio eorum.

Charram: lyra vl' ira: ſiue furor aut foramina.

Charchat: inueſtigans peccatũ vel inueſtigatio temporis.

Charith: diuiſio vel cõſciſio: ſiue cognitus aut cognitio.

Charmamos: agnus ꝯgregatus vel agnitio quaſi armentum.

Charnum: vinea grata aut cognitio aque.

Charſena: furor abundans vel occurſus anguſtie.

Charcha: pfecta vocatio: vel pfecit vocationem.

Charchã: perfecta vocatio domi vel perfecit vocationez gratie.

Chaſaloth: ſpes eorũ vel quaſi populantes.

Chaſhi: calix in me vel immola mihi ſiue calix meus aut immolatio mea.

Chaſhon: calix meroris vel immolatio iniquitatis: ſiue calix murmurãs aut immolatio inutilis.

Chaſed: quaſi copulantes: vel quaſi populantes ſunt ꝓ ipſi chaldei: mutato nomine.

Chaſleu: ſpes eius vel ſperans in eum.

Chaſelon: fortis duritia vel fortitudine durus.

Chaſeth: meſſor vel meſſio: ſeu dure fortis aut durus fortitudine.

Chaſphim: immolãs ori vel calici innuens.

Caſleu: ſpes eius vel ſperãs in eum.

Caſtoim; cõſummatio vel omnis dolor: ſiue incẽdens aut incendium.

Caſlon: ſcelus vel triſticia: ſiue protectus aut protectio.

Chazbi: mendaciũ vel iniqtas.

Chaſib: fictio vel mendacium.

Chebron: coniugiũ vel incantatio. ſeu videns ſempiterne aut viſio ſempiterna.

Chedel: ſignũ pauperis vel ſciẽtia tabularum.

Chelbon: lactei vel albentes.

Chelcia: pars dñi vel partiẽs dominus.

Chelcian: pars dñi vel ꝑtiẽs dominus eſt.

Cheliau: incendiũ dñi eſt: vl' cõſummatio domini eſt.

Chelion: incendiũ vel conſummatio.

Chelimath: pars domi vel donatio partita.

Chelon: ab initio vel cõſummatio: ſiue omnis dolor aut reuelatio eorum.

Chelud: ſignum deſtinans vel ſcientia.

Chenne: quaſi cythara vel quaſi lucerne.

Chennereth: ſignuz cythare vel quaſi lucerna.

Chenneretb: idem.

Chennerotb: quaſi lucerne vel ſigna cythararum.

Chennerotb: idem.

Chennor: canticum vel cythara ſeu agnitum lumen aut agnitio luminis.

Chereloth: viſio ſigni vel vidiſti ſignum.

Cherethim: diſponentes vel diſpoſitiones eorum.

Cherethoro: cognite auferẽs vel cognita ablatio.

Chermel molle vel tenerũ: ſiue agnus teneri aut cognitio circuncitionis.

Cheros: glacies vel ſolitudo.

Cherub.: ſcientia multiplicata: vel ſcientie plenitudo.

Cherub: immaculata pictura vl' ſcientia multiplicata: ſeu ſcientie plenitudo aut quaſi plures ſcientie ⁊ intellectus.

Cherubin; idem.

Cheſlon: ꝓtegens vel protectio ſeu ſcelus aut triſticia.

Cheſlium: cõſummatio vel oĩs dolor: ſiue incẽdens eos aut incendium eorum.

Cheth: percutiens vel percutio.

Chethalud: ſignum inſanie vel fortitudo iniquitatis.

Chethlis: pcuſſa gñatio vel percutiens generationem.

Chetim: ſignati vl' metũ ſeu formidantes aut inſanientes.

Chidon: ſcutum vel clypeus.

Chiphara: explans vel expiator ſeu catulus eius aut man⁹ diſſipati: quod autem diximus catulum: leonem ſignificat: quẽ greci dimeon vocant.

Chilaab: vindicans patrẽ: aut vindicatio patris.

Chilil.: robuſtus vel fortitudo.

Chiſloth: ſtulti ſignum: vel ſtulticie ſignificatio.

Chiun: vindicans eos vel vindicatio eorum.

¶ Hic. o. poſt. ch.

Choa: eccleſia vel cõgregatio.

Choadad: maximum vel precipuum.

Chobal: condemnans vel condemnatio.

Chobar: gratitudo vel iu ta electum.

Chodchod: cartago vel cartaginenſes.

Chodonazer: capiẽs plaſma viuum vel captura viui plaſmatis.

Chodorlaomar: quaſi generatio manipuli: vel quaſi habens de eorum manipulum.

Chodorlaomo: idem.

Choeleth: eccleſiaſtes grece: cõcionator latine.

Chomarim: editui vl' ianitores.

Chomor: laceſcens vel prouocans: ſiue laceſſiones vel ꝓuocationes.

Chonenias: pcuſſus dño vel pcuſſio domini.

Chobar: decaluãs patrẽ: vl' caluaria patris.

Chore; clamans vel caluus ſiue

glacies aut caluitium.
Choreb: ardor vel ſiccitas: ſiue coruus aut ſolitudo.
Choreb: menſa vel maſſa: ſiue tentans aut tentatio.
Chorceus: iracundus vel liber: ſiue farinatus aut de foramine.
Chorrei: liberi vel iracundi ſiue farinati aut de foraminibus.
Chorethi: diſperdens vel diſperſio ſeu diſſipans aut diſſipatio.
Chori: caluus meus vel clamans mihi ſiue caluitium meum aut glacies mea.
Chorite: glacioſi mei vel clamantes mihi ſiue calui mei aut caluities mea.
Chorei: farina vel farinatus: ſeu poſt me aut foramina mea.
Chorinthus: urbanus vel oritur ipſe: ſeu conuerſatio eorum aut adminiſtratio reipublice.
Chorinthij: ciues vel conuerſantes ſibi ſeu decuriones eorum aut publici adminiſtratores.
Chorographia: regiones deſcripte vel regionum deſcriptio.
Chorolda: hoc ſecretum mihi vel hoc miniſterium meum.
Choroſdaim: idem.
Chos: calix potatio.
Choſi: calix meus vel potatio mea
Choſan: calix donatus vel potus gratificationis.
Choum: congregans eos vel congregatio eorum.
Chozbi: iniquitas vel mendacium.
Chozbeth: iniqua domus vel mendacij habitaculum.

¶ Hic .u. poſt .ch.

Chub: grauitas vel condemnatio.
Chun: percutiens vel percuſſio
Chus: ethiops vel tenebroſus.
Chuſai: niger vel tenebroſus vultur vel deuorans.
Chuſam: tenebrans eos vel nigredo eorum.
Chuſan: tenebrans donum vel nigredo gratificationis.
Chuſamaſathaam: tenebroſa iniquitatis vel nigredo impietatis.
Chuſi: niger mihi vel tenebrans me.
Chuſi: ſecretum vel ſilentium: ſiue archanum aut profunditas
Chuſa: duritia iſta vel tenebroſus iſte.

¶ Sequuntur interpretationes hebraicorum nominum incipientium a. D. littera.

Daba: cliuus vel procliuium
Dabai: cliuus meus vel procliuium meum.
Dabath: cliuus vel procliuium.
Dabrath: oraculum vel loquela.
Dabreth: oraculum fontium vel locutio puteorum.
Dabbreiamin: paralipomenon grece: verba dierum latine.
Dabir: loquens vel loquela: ſiue loquens deo aut oraculum dei
Dabira: loquens ei vel loquentia eius: ſiue loquitur ei deus: aut ciuitas litterarum.
Dabri: loquens vel locutio: ſiue oraculum vel eloquentia.
Dachar: compungens vel compunctio: ſiue compungentes aut compunctiones.
Dadan: iudicans vel iudicium: ſiue ſolitarius aut fratruelis eorum.
Daca: fortis malicia vel iudicium maledictionis.
Dacei: fortes maligne vel iudices maledicti.
Daphca: adheſio vel remiſſio: ſiue adherens aut pulſatio.
Daphenen: pulſans oculus ſiue adheſio fontis.
Daphnim: ſignum operum vel ſigni operatio.
Dagan: triticum vel frumentum ſeu piſcis donatus aut piſcis gratificatus.
Dagon: piſcis meroris vel piſcis triſticie: ſeu piſcis iniquus aut piſcis inutilis.
Daias: fortis domino vel pauperculus domini.
Dalaias: hauriens domino eſt vel pauperculus domini.
Dalaian: hauriens domino eſt vel pauperculus domini eſt.
Dalaui: egens pauper vel egena paupertas.
Dalmula: ſitula vel paupercula.
Dalmatia: grandis egeſtas vel magnitudo egeſtatis.
Dalmatica: grandis egeſtas vel magnitudo paupertatis.
Dalmanuta: ſitula quomodo pauper vel paupertas requieſcens ſuperius.
Dalmaim: ſanguis vel ſanguines: ſeu ſanguinum aut ſanguineus.
Damaris: ſilens caput vel ſilentium capitis.
Damaſcus: ſanguis ſacci vel ſanguineus ſaccus.
Damaſcus: ſanguinem bibens vel ſanguinem propinans: ſiue ſanguinis potus: aut ſanguinis oſculum.
Damaſceni: ſanguinem ſacci vel ſanguinum oſcula.
Damaſceni: ſanguinem bibentes vel ſanguinem propinantes: ſiue ſanguinum potatores aut ſanguinee potationes.
Danna: cauſa vel iudicium: ſeu ſilens vel ſilentium.
Dan. cauſa vel iudicium.
Dana: cauſa eius vel iudicium eius.
Danite: iudices vel cauſatores.
Daniel: cauſa dei vel iudicium dei ſiue iudicans deo aut iudicauit me deus.
Daram: auſtralis vel aphricanus
Dardabe: generatio cognita vel generatio cognitionis.
Darius: fertilis aut augmentatus.
Daron: aphrica vel plaga auſtralis.
Daſem: frenum vel retinaculum.
Dathan: donum eorum vel donum ſufficiens.
Dathemam: donum formidoloſor vel donum ſufficientiam accipiens
Dauid: fortis manu: vel vultu deſiderabilis.

¶ Hic .e. poſt .d.

Debalam: delectans ſecula vel delectatio ſecularis.
Dababaſeth: apes deſiccans vel eloquentia deſecata.
Deblatha: palata vel opprobrium.

greco autem ſermõe hebiathba iouis ciuitas interpretatur.
Debiathaim: palathe vel oppro bria ſeu palathe eorum aut op probria eorum.
Debela: delectans ſeculo vel de lectatio ſecularis.
Debelathaim: lateres vel maſſe quas ſolent compingere de re centibus ficis: quas hebrei de belath nuncupant.
Debera: locutio vel verſū timēs.
Debir: loquēs vel loq̄la ſiue ver ſum timens aut verſi timor.
Debon: ſufficiens ad intellectū vel abundanter intelligens.
Debongad: ſufficiens ad intel lectum tentationis: vel abun danter intelligens accinctum latrunculum.
Delbora: apis vel loquax: ſeu elo quens aut eloquentia.
Deda: adherēs vel pulſans ſeu remittens aut remiſſio.
Deda: plātata vel plaſmata ſiue ſubtilitatis aut plaſmatio.
Dedan: hoc iudiciū vel tale iu dicium.
Dedana: generatio eiꝰ vel gene ratio eorum.
Dephea: pulſans vel adherens ſiue pulſatio aut remiſſio.
Delaia: hauriens dn̄m vel pau perculus domini.
Delean: egens vel egeſtas.
Delethan: egēs vel egeſtas eoꝝ.
Deleth: tabule aut tabulariū ſeu pauper aut ianua.
Delphon: pauper facie vł egenꝰ comtemplator.
Delo: ianua vel paupertas.
Delthi: pauper egens vel pauꝑ tatis egeſtas.
Demas: ſilens vel terrenus ſiue ſilentium aut ſanguineus.
Demetrius: nimiū pſequēs vel vehementer incedens: ſeu for tis ad pſequēdū: aut robuſtus virga deijcere.
Demna: cauſa vel iudiciū ſiue ſi lens aut ſilentium.
Demophon: ſilentiū ſubiti me roris vel ſanguineus eructās.
Demon: ſanguineus meror; vel ſufficiens iniquitas.
Demonion: ſāguineꝰ meror eis vel ſufficiēs iniq̄tas eoꝝ.
Denaba: iudiciū ferens vel iudi cium afferens.
Dennaba: idem.
Dennababa: cauſa patris vel ſi lentium fraternitatis.
Derben: loquens vel filius gene rationis.
Derbens: loquens vel generatꝰ.
Derthon: loq̄la percutiens vel generatio percuſſionis.
Deſan: fortis elephantꝰ vel for titudo elephantis.
Deſſan: fortis dignitas vel pin guedo eleuationis.
Deſeth: murus vel micatio: ſeu pariens aut calcatio.
Deſon: fortis pupilla vel calca uit eā. ſyro ſermone: hebraico aūt pinguedo interpretatꝛ aut cinis: id eſt fauilla holocauſto rum.
Deuhel: agnoſcāt deū vel agno ſcitur deus.

¶ Dic. i. poſt. d.

Diabolus: defluens vel de orſum: grece aūt dicitur criminator aut clauſus in er gaſtulo.
Diaphanes: illuminans vel di lucidum.
Diana: egritudines ſuſcitās vel egrotationū ſuſcitatio.
Diapſalma: percantatio vel ſpi ritusſancti ceſſatio: ſiue amen aut fiat greco aūt ſermone in terpretatur vocum diſiunctio.
Dibon: ſufficiens ad intellectū vel abundanter intelligens.
Dibongad: ſufficiens ad intelle ctum tentationis vel abundan ter intelligens accinctū latrū culum.
Dimaon: ſufficit eis dolor: vel ſufficit eis meror ſiue ſufficiē tia murmurationis eorū aut ſufficientia iniquitatis eorum
Dimona: ſublimitas vel ſatis numerans.
Dina: cauſa: hec vł iudiciū iſtud
Dinei iudices hi vł cauſidici iſti
Dioniſius: diiudicatus vel vehe menter fugiens.
Dioſcore: pulchri ad tegendum vel pulchre contegentes ſunt aut gemini caſtores.
Dioſcorus: pulchre contegens vel pulchre ad tegendum.
Dioſpolis: abnuens vel abrenū cio.
Diotrepes: ſpecioſus inſulſus: vel decor inſanies.
Diſan: fortis elephantus vel for titudo elephantis.
Dison: cinis aut pinguedo: ſeu fortis pupilla aut calcatio eiꝰ.
Diſue: ad occidentē vel occiden talis.
Deſir: quercus vel ilex.

¶ Dic. o. poſt. d.

Dochi: cōmotus ſiue ſolli citus aut ſollicitudo.
Dodan: patruus dn̄o eſt vel pa truelis domini.
Dodanim: patruus vel patrue lis.
Dobec: motus vel mortuꝰ ſiue ſollicitus aut ſollicitudo.
Domim: rubra vel aſcenſus ruſ ſorum.
Domna: ſilens vel ſilentium.
Don: iudiciū vel iudicator.
Dor: natiuitas vel generatio.
Doram: generās populos vel ge neratio populorum.
Dorchas: caprea vel damula.
Dorda: natiuitas fortis vel gn̄a tio deſiderabilis.
Dormin: generatꝰ excelſe vel ge neratio exaltata.
Dormin: gn̄ationes excelſe vel generationum exaltatio.
Dorich: genitus furor vel gene rationis medicamentū.
Doracaphet: natiuitas aduentꝰ humilis vel generatio paruuli venientis.
Doſicheus: calcatio ſtipida vel vncionem formidans.
Dothaim: pabulū vel vim ride eorum: ſiue ſufficiens defectio aut ſufficientia defectionis.

¶ Dic. u. poſt. d.

Dudi: ſolinatꝰ vel fratrue lis.
Dun: decus vel pulchritudo.

Hubel: decorans dominum vel pulchritudo dei.
Huina: tacens vel ſilentium: ſiue gaudium & leticia.
Harach: loquax vel locutio: ſeu loquens frater vel locutio fratris.
Huram: pulchritudo vel loquela: ſeu loquens populo aut pulchritudo eorum.
Druſilla: generis pacifica vel generationem pacificans.

¶ Sequitur interpretatio nominum incipientium a littera. E.

EBal vallis vetus vel vetus vorago ſeu vallis deficiēs aut aceruū lapidum.
Ebrona: tranſiens vel tranſitio ſiue trāſcēdēs aut trāſgreſſio.
Ebrona: incantator vel incantatio: ſiue coniugium: aut viſio ſempiterna.
Ebroni: trāſiens mihi vel trāſitio mea; ſiue tranſcendens aut tranſgreſſio mea.
Ebroni: trāſiens mihi vel tranſitio mea: ſiue cōiugium meū aut viſio ſempiterna.
Ebronite: tranſeūtes me vel mihi ſeu tranſitus mei aut tranſgreſſiones mee.
Ebronites: incātatores mei vel incātationes mee ſeu cōiugati mihi aut videntes ſemper me.
Edada: ornata vel voluptuoſa.
Edema: voluptas eius vel delitioſe ornata.
Edemium: voluptates delitioſe vel ornata diuitioſe.
Eden: voluptas vel ornatꝰ: ſeu diuitie: aut delitie.
Edenia: voluptas pulchra: vel delitie pulchre: ſiue ornatus pulchri aut diuitie pulchritudinis.
Eder voluptas vigilie vel ornatus conſurgens ſeu diuitie effuſe: aut delitie reſurgentes.
Edeſſ: delitias tollens vel voluptuoſa plaſmatio.
Ediſſa: delicata mulier vel voluptuoſa aſſumptio.
Edua: voluptuoſa pulchra vel ornamentum pulchritudinis.
Ednas: ornatum tollēs vel diuitioſa plaſmatio: ſiue delicatꝰ ſerpēs aut voluptuoſꝰ coluber.
Edom: rufus vel fuluꝰ: ſiue terrenus aut ſanguineus.
Edoma rufa vel terrena: ſiue rubens aut ſanguinea.
Edrax: inundatio paſtus mei: vel inundatio paſcit me.
Eſdraim: inundatio malorum vel natiuitas peſſimorum: ſiue deſcenſio paſtorum aut inundatio pabulorum meorum.
Ephraim: creſcēs vel auctꝰ: ſiue augmentum aut fertilitas.
Ephranemite: augentes vel aucti: ſiue fertiles aut creſcentes.
Ephra: videns vel frugifera: ſeu fertilis aut pulueru lenta.
Ephratah: idem.
Ephratei: fertiles aut frugiferi ſiue vidētes aut puluerulenti.
Ephrem: auctus vel creſcēs ſeu fertilis aut fecundus.
Ephron: puluis meroris vel puluis inutilis: ſiue puluis eorum aut vltio iniquitatum.
Epheta: adaperire: vel aptꝰ ſis.
Epha: menſura vel effundens ſiue reſolutus aut reſolutio.
Ephai: mēſura mea vel defectio mea: ſiue effundēs me aut diſſolutus mihi.
Epharaoh: diſſolutio vmbraculi vel effuſio viſiōis ꝯſummate.
Ephenerus: effundēs decorē vel diſſoluens imagines.
Epher: mēſura ꝯſurgēs vel effuſus vigilijs: ſiue diſſolutꝰ pelliceus aut reſolutio.
Epherite: effuſi vigilijs vel mēſure cōſurgentes: ſiue diſſoluti pelliciti aut reſoluentes conſurrectionem.
Ephermeſtha: mēſura effūdēs varium vel cōſurrectio diſſoluens varietatem
Epheſum: cōſilium meum vel anima mea ſeu finis eorū aut voluntas mea in ea.
Epheſij: voluntas mea vel anima mea in eis: ſeu fines eorū aut cōſiliatores mei.
Ephrec: fecūditas aut augmentatio.
Ephi menſura triū modiorum vel tres modij menſurati.
Ephoti: ſuperindumentum vel ſuperhumerale.
Ephetiba: mēſura rectitudinis vel voluntas mea in ea.

¶ Hic. g. poſt. e.

EGbathan: ſolenne mandatum humile vel leta domꝰ reſponſionis.
Egbathanis: ſolenne mandatū humilis viri vel leta domus reſponſionis aſſumpte.
Egeus: letus vel ſolemnis.
Egyptꝰ: tenebre vel anguſtia: ſiue tribulatio coanguſtans aut coanguſtatio tribulationis.
Egyptiacꝰ: tenebroſus vel coanguſtatus ſiue tribulatione coanguſtatus aut coanguſtatiōe tribulatus.
Egla: vetula vel iuuenca ſiue ſolenis aut feſtiuitas eius. Ipſa eſt michol vxor dauid que genuit ei iethram in cuius partu occubuit.
Eglaim: vetule vel iuuencule ſiue ſolenne eis aut feſtiuitates eorum.
Eglon: vitulus meroris vel iuuenculus iniquitatis: ſiue ſolenne murmur aut feſtiuitas inutilis.

¶ Hic. l. poſt. E.

ELa: maledicta vel ipſi: ſiue terebinthus aut arbuſcula.
Elaath: ad ſolum vel ad ſolitarium ſiue ad vnum aut maledictio peccati.
Elada: dei ſeruꝰ vel dei teſtimoniū ſeu maledictio fortis aut terebinthus deſiderabilis.
Elada: ad ſcientiā vel ad ſenſus ſeu laus ſeruitutis aut dei ſciētia. Syro aūt ſermone interpretatur ſuper hanc.
Elode: aſcenſio vel ad aſcenſū ſiue domini ſeruitus aut maledictio teſtimonij.
Elam: orbis vel ſeculum aut poſtis aut ſuperliminare.
Elam: veſtibulū vel cōparatio ſeu deſpiciens aut oppoſitio.
Elamite; orbes vel ſecula, ſeu

poſtes aut ſuperliminaria.

Elamite: veſtibula vel cōparati ſeu deſpicientes aut oppoſiti.

Elaſʒ: maledictus ipſe vel faciens operationes.

Elaſa: operatio ad faciendum: ſeu laudem faciens aut laudabilis plaſmati o.

Ellaſa: operatio ad faciendum: ſiue deū ſuſtollēs aut dei plaſmatio.

Ellafar: hanc ſeparans vel hec ſeparatio: ſiue deum declinās aut dei declinatio.

Ellaſar: laudās carcerē vł laus ſuſtollentiū vigilātes: aut laudans plaſmationē ſuſcitātes.

Elath: vnū vel vnitas ſiue ſolitarius aut ſolitudo.

Elath: aulones vel terebinthus ſiue deo peccans aut maledictus ipſe peccatoꝛ.

Ellane: applicans vel pſecutio ſiue applicabił aut perſequeł.

Elbon: deo foꝛtis vel robuſtus foꝛtitudine.

Elcham: per eoꝛum vel teſtimonium eoꝛum ſiue deo ſurgens aut dei neceſſarius.

Elchan: pars coꝛuʒ vel teſtimonium coꝛuʒ. ſeu dei poꝛtio aut dei poſſeſſio.

Elchab: poꝛtio vel poꝛtiuncula ſeu poꝛtio tempoꝛis aut poꝛtiuncula peccatoꝛis.

Elcheſe: aduocatio vł aduocata

Elcheſeus. aduocans vel oduocatus.

Elcheſi: aduocatꝰ meus vel aduocatio mea.

Eldea: ad ſciam vel de ſcientia.

Elcala: conſcenſio vel ad cōſcēſionem.

Eleamen: dei mei decus vel dei mei pulchꝛitudo.

Eleaʒar: deus meus adiutoꝛ vel dei mei adiutoꝛum.

Eeaʒarus: deus meus adiutoꝛ conſilij vel deus meus adiuuans feſtinanter.

Eleh: deus pater, vel dei paternitas.

Elech: poꝛtio vel poꝛtiuncula.

Elehcite; particule vel poꝛtiones.

Electe: aſcendentes vel aſcēſiones ſiue aſcendēs vel aſcēſio.

Ellel: laudans vel laudatio.

Elem: poſtes vel ſecula ſiue veſtibuluʒ aut ſuplīminare coꝝ.

Elama: poſtis eius vel ſeculum eius vel deum accipiens ſiue deum colens.

Elemon: ſciētia dei vel aſcēſio.

Ellenon: greci vel grecoꝛum.

Eleon: diuinitas vel ad laboꝛātes ipſe eſt mōs oliueti de quo dominus coꝛaʒ diſcipulis aſcēdit in celum.

Elaſa: ad inſulam vel ad faciendum: ſiue deum ſuſtollens aut dei plaſmatio.

Eleutherus: ſeculuʒ honoꝛans vel exercituum cohabitatio.

Eliab: deus meus pater: vel dei mei paternitas.

Eliab: vana abſcōſio vel nequā ꝙ abſconditus: ſiue deus meꝰ pater eius aut dei mei paternitas ei.

Eliachim: deus meus reſuſcitabit: vel deus meus frater coꝝ.

Eliada: deus meus cognouit: vel deus meus audiet: ſeu dei mei ſeruꝰ aut dei mei teſtimonium.

Eliade: idem.

Eliaden: deus meus cognouit eos: vel deus meus audiet eos ſiue deus meus ſeruiet eis: aut deus meus teſtificatoꝛ eoꝛum.

Eliam: deus meus populus vel dei mei populo: ſiue deus meꝰ mirabilis eis aut deus meus miraculum eoꝛum.

Eliaſub: deus meus iacturam incendēs aut deus meus plaſmationem conuertens.

Eliatha: deus meus tu vel deꝰ meꝰ veni: ſiue deo meo peccās aut deo meo tempus.

Eliathan: deo meo cadens: vel dei mei calidꝰ: vł deo meo ſurgens aut dei mei neceſſarius.

Elibuʒ: veſtibula vel maledicti ſeu poſtes aut ſuperliminaria

Eliada: deus meꝰ nouit aut ſcientia dei mei.

Elidad dei mei patruus vel deꝰ meus patruelis.

Elidabe: deus meus ſcit ipſum eſſe: vel deus meus ſcit ipſum viuere: ſiue deus meus nouit ſuſceptos aut deus meus nouit ſuſcipiendos.

Elidelach: aceruus emiſſus germinis: vel emiſſio germinis aceruati: ſiue deꝰ meꝰ ſcit poꝛtionem aut deus meus nouit particulam.

Eliezer: deus meus foꝛtis vel deus meus adiutoꝛ: ſiue deo meo ſeparatꝰ: aut dei mei ſanctificatio.

Eliphal: deus meus mirabilis: vel dei mei miraculum.

Eliphaleth: deus meus diuidēs vel dei mei diuiſio: ſiue deus meus mirabiliter ſaluans viuentes: aut deus meus mirabiliter liberans pauidos.

Eliam: dei mei populus vel dei mei congregatio.

Eliaman: deus meus donans vel deus meus dominans ſiue deo meo donate.

Elymas: tranſgredi faciens vel ad tranſgreſſionem ingrediēs.

Elymelech: ad regē vel ad pꝛincipē: ſiue dei mei regnum aut deus meus regnatoꝛ.

Elion: excelſus vel ſublimitas: ſiue dei doloꝛ aut deo inutilis.

Elionai: ſublimis vultur: vel excelſus deuoꝛatoꝛ.

Elioꝛeh: dei mei hyems aut dei mei tempeſtas.

Eliſa: ad inſulam: aut dei mei ſaluatio.

Eliſabeth: dei mei ſeptima: vel deus meus cognouit ſiue dei mei iuramentum aut dei mei ſaturitas.

Eliſaph: dei mei ſpecula vel deꝰ meus ſpeculatoꝛ: ſiue deus meus abſcondens: aut dei mei abſconſio.

Eliſaph: dei mei labium: vel dei mei vinculum: ſeu dei mei ſpeculum aut dei mei anguſtia.

Eliſaphan: dei mei lepus: aut dei mei hericius: ſiue dei mei ſpeculatoꝛ: aut dei mei vinculum.

Eliſabe: dei mei ſalus: vel deus

meus defendit me.
Eliſama: deus me⁹ audiuit vel deus meus exaudiuit.
Eliſar: dei mei princeps vel dei mei velamen: ſiue pater meus fortis aut pater meus coanguſtans.
Eliſe: dei mei ſalus vel dei mei protectio.
Eliſeth: dei mei ſalus: vel deus meus hic eſt: ſiue deus meus ſaluãs vitam aut deus ſaluãs paruulos.
Eliſua dei mei ſalus vł dei mei protectio.
Eliſue: idem.
Eliſuer: dei mei murus vel deo meo cõtinens: ſiue pater me⁹ fortis: aut pater meus coanguſtans me.
Eliud: deus meus domin⁹ vel deus meus iſte.
Elmadan: dei menſura vel dei remuneratio.
Elmelech: dei regnum vel deus regnatoꝛ.
Elmodab: dei regnatio vel dei natiuitas.
Elmodab: dei menſura vel ad matrem eius precipuam.
Elmon: cõtẽnẽs vel cõtẽptus.
Elmon: locus vel ille: ſiue hic: aut contẽnens me.
Elmodablathaim: contẽnens palatas aut contemptas oppꝛobꝛiorum.
Elnathan: addẽs vel adiectio: ſiue ad dantẽ aut dei donatio.
Elnathan: dei donatio vel deo donatus.
Elo: deus vel deitas: ſiue exercitus eius aut exercitus eorum.
Elocupoꝛia: turme militum vel opes eorum.
Eloi deus me⁹ vel deitas mea.
Eloim: deus eis vel deitas eoꝝ.
Elom: exercitiũ foꝛtitudinis vel exercitatus foꝛtitudine.
Elon: quercus vel roboꝛeus ſeu regie campeſtris aut exercitus foꝛtitudinis.
Eloth: arietatio vel arietis ſignum: ſiue deo reſpõdens aut dei tempoꝛalis.
Elarbaba: vana abſconſio vel nequaq̃ abſconditus.
Eltacũ: vanus vomitus vel nequaq̃ vomens.
Eltheceph. pꝛoferens vel pꝛolatio eorum.
Eltheccm pꝛotulit vel pꝛolatio.
Eltheccm: pꝛoferens fonteꝫ vel pꝛobatio oculi.
Eltbolcd: natiuitas vel ad natiuitatem.
Eluan: exaltatus vel exaltatio.
Elud: gloꝛiabitur⁹ vel accipiẽs gloꝛiam.
Eluſi: dei dolens vel deum parturiens.

¶ Hic. m. poſt. e.

EMach: vallis vel pꝛofunditas.
Emachim: valles vel pꝛofunditas eorum.
Emachuel: vallis diuina vel pꝛofunditas eorum.
Emam: calidus vel accipiẽs: ſiue caloꝛ eorum aut foꝛmido eorum.
Emath: foꝛmidãs eos vel acceptio eoꝝ: ſiue indignãs rigide aut indignatoꝛ rigidus.
Ematheus: foꝛmido eoꝝ vel accipiens eos: ſiue indignãs rigide aut indignatio rigida.
Emaus: mater feſtinãs vel deſiderium conſilij.
Emma: mater vel deſiderium.
Emmam. mater eorum vel deſiderans eos.
Emanuel: nobiſcũ deus vel nobiſcum diuinitas.
Emmaus: mater feſtinans vel deſiderium conſilij.
Emathalis: vallis cõcidens vel vallis conciſionis.
Emmen: verbũ vel ſermo ſiue ſermocinãs aut ſermocinatio.
Emin: gẽtes vel populi ſiue hoꝛrendi aut terribiles.
Emona: caloꝛ eius vel accipiẽs eum.
Emoꝛ: aſinus vel aſineus: ſiue loquatur aut amaricans.
Emoꝛim: aſini vel aſinei ſeu loquentes aut amaricati.
Emoꝛith: mater lux mea vel deſiderans deſiderium.

¶ Hic. n. poſt. e.

ENa: fons vel oculus.
Ena: ecce hec ſunt vel ecce oculus: ſiue fons eius aut oculus eius.
Enach: foꝛtis vel potẽs: ſiue gigas aut terribilis.
Enachim: foꝛtes vel potentes: ſeu gigantes aut terribiles.
Enada: fons acut⁹ vel oculi exacutio. ſiue fons ſufficiẽs aut oculus teſtimonij.
Enadda: idem.
Enadab: fons ſpontaneus vel oculus voluntarius.
Enadan: ocul⁹ iudicãs vel oculus iudicij.
Enagalim: fõs triſticie vel oculus vitulorum.
Enai: fons me⁹ vł ocul⁹ meus.
Enaim: ecce hec ſũt vł ecce ſunt oculi: ſiue fontes eorũ aut oculi eorum.
Enan: nubes vel ecce hec ſunt: ſiue fontes eoꝝ aut oculi eoꝝ.
Enarath: ecce concepit vel ecce conceptio.
Enathan: ad dantẽ vel deo dãte ſiue fons datus eis aut oculus donationis eorum.
Enathon: dans gratiam vel dãtis gratia: ſiue fons datus uniquus: aut oculus dat⁹ reſponſioni.
Encenia. renouata dedicatio vł renouamina dedicationis.
Endad. fons ſolitarius vel oculus ſubtilis.
Endoꝛ. fons generationis vel oculus naturalis.
Encam. ecce iſta vł ecce hec ſũt.
Eneas. pauper vel miſer ſiue reſpondens aut reſponſio.
Engaddi. fons hedi vel oculus tentationis.
Engallim. fons inundans. vel oculus tranſmigrationis ſiue fons reuelationis aut oculus tranſmigrationis.
Engam. fons hoꝛti vel oculus electionis.
Engannim. fons hoꝛtoꝝ vel oculus elationis eorum.
Enuhel. gratia mea deo vel gratia mea dei.
Enoch, dedicauit vel dedicans

no: ſiue edificans aut cum deo ambulans.
Enochite: dedicātes vel dedicauerunt: ſiue edificātes aut cū deo ambulantes.
Enō. ecce ſunt vel ecce hec ſunt ſeu fons robuſtus: aut oculus fortitudinis.
Enō. curſus meroris: vel oculus meroris: ſeu fons triſticie aut fons murmurationis.
Ennon: curſus meroris vel oculus iniquus: ſeu fons triſticie aut fons murmurationis.
Enoſz: homo deſperatus ſeu inuocans aut violentus.
Euremon: fons cōgregans aut oculus ſublimis.
Enſam'es: fons ſoli vel oculus mandans humilia.

¶ Hic. p. poſt. e.

Epaphras: creſcēs vel augmētum: ſiue frugifer aut requiem videns.
Epophroditon: fertile vel frugiferum aut fecunditas.
Epaphroditus. frugifer aut fecūdus: ſeu fertilis aut fecūditas
Epecinia. ſupra luctum vel ſupra lugentia.
Epicurei. ſupra cutem vel ſupra curantes.
Eponecbion. ſupra vel ſuperindumentum.

¶ Hic. r. poſt. e.

Eran. vacuefecit vel vacuefactio.
Eraſtus frater meus videns vel fratris mei viſio ſatis abſurdū vocabulum figuratum.
Ereth. vigil vita vel effuſus pauore.
Ergab: lapis vel lapideus.
Eriotb. ebrietas vel ſolitudinē.
Erma. anathema meroris: vel anathema triſticie.
Erman. auferens vel ablatio vel anathema noſtrum aut anathematizatio gratie.
Ermen. anathema triſticie vel anathematizans merorem.
Erobon. dolor vel dolorum: ſiue in facie eorum aut in facie dolorum.

¶ Hic. ſ. poſt. e.

Esaan. confirmans vel innitens: ſiue ſuſtollēs gratiam: aut plaſmatio donationis.
Eſaban. ignis in eo vel ignis in eis.
Eſabam. confirmo vel innitor: ſeu innitens aut confirmatus
Eſabim. voluntas meroris vel voluntas fortitudinis.
Eſai: incenſum vel inſule libatio.
Eſſai. idem.
Eſſaion. voluntas meroris vel conſilium triſticie.
Eſſaon: idem.
Eſſammai. innitēs mihi vel cōfirmatio mea.
Eſiongaber. volūtas vel innuenlis: ſeu fortis operatio aut conſilium confortate triſticie.
Eſau. faciens vel factura.
Eſau. vanus vel fruſtra: ſiue rubens aut aceruus lapidum.
Eſbai. ignis maritus vel ignea maritatio.
Eſban. ignis in eo: vel ignis in eis.
Eſben. vētus vel flatus: ſiue ignis vanus aut ignis vetus.
Eſbon: flatus meroris vel cingulum triſticie.
Eſcbabin: contīnentes vel habitantes deſpectionem.
Eſchaboth: ve glorie vel cecidit gloria ſeu ve glorioſo aut gloriatio habet occaſum.
Eſchol. botrus: vel ignis omnis: ſeu totus ignis aut totus igneus.
Eſda: miſericors vel miſericordia.
Eſdod. effuſio vel incendium.
Eſdon. incendia vel incendentes: ſiue ignis patruelis: aut ignis patrui mei.
Eſdras. adiutor vel auxilium ſiue miſericordia dñi aut miſericordia matutina.
Eſdrelon miſericordia dei vel miſericordia mea deus meus.
Eſdrin. adiuuans merentes vel miſericors iniquitatibus.
Eſebon. cingulū triſticie vel cogitatio meroris.
Eſei. vicinus vel vicinitas.
Eſelvicinus meus vel vicinitas mea
Eſelian: prope dñs eſt vel domino propinquans eſt.
Eſemel. gemma vel electrum.
Eſer plaſma vel electio.
Eſphara. facturam aperiēs vel plaſmatio regionis.
Eſſu. vicinus meus vel vicinitas mea ſeu factura laborans aut plaſmatio laborioſa.
Eſmona. feſtinās vel feſtinatio
Eſna. ignis vel fecundans: ſeu ediſſerens aut ediſſertio.
Eſrai. indigena vel orientalis.
Eſribel. auxilium dei vel auxiliatus a deo.
Eſrom. ſagittam videns vel ſagitta viſionis: ſiue iraſcens fortis iaculo gregum.
Eſron. atriū eius vel atrium eorū ſiue atrium triſticie aut atrium iudicantis iudicia.
Eſronite. ſagittā vidētes vel ſagitte viſionum: ſiue iraſcentes aut fortes iaculis gregum.
Eſronite. atria eius vel atria eorum ſeu atria triſticie aut atria iudicantis iudicia.
Eſthab. ignis vel cogitatio.
Eſthama. ignis manens vel cogitatio doloris.
Eſthamo. idem.
Eſthamoba. ignis manens vel cogitatio dolorum eius.
Eſthabol ignis gementium vel ignis parturientium.
Eſthabolite. ignee gemētes vel ignee parturientes.
Eſthabome: cogitās dolorē vel cogitatio doloris.
Eſthabul. ignis dolentium vel ignis parturientium.
Eſthōma: cogitās vel cogitatio ſiue cōcitans aut cōcitatio.
Eſthemo. ignis manēs vel cogitatio doloris.
Eſthemon. idem.
Eſthemoc. femina vel vēter mulieris.
Eſthon. ignis meroris vel cogitatio iniquitatis.

¶ Hic. th. poſt. e.

Ethai: robuſtus meus vel protectio mea.

Ethbaia: fortis dñs vel protectio domini.
Ethbalon: incunabula meroris vel repoſitio triſticie.
Ethbam: fortis vel robuſtus: ſiue fortis eoꝝ aut ꝑfectio eorum.
Ethban. aſcēdēs vel aſcēſio: ſeu fortis dono aut robuſtus gře.
Ethbani: robuſti vł robuſtoꝝ: ſeu fortes dono aut fortes gře.!
Ethbebel: robuſtus deo vel protectio dei.
Ethbema: merens vel lugens: ſiue meror aut luctus.
Ethber: formido vel incunabulū
Ethbeus: ſtupens vel formidans ſiue ſtupidus aut formido.
Ethbi: metum vel timuerūt: ſeu ſtupor aut obſtupuerunt.
Ethbei: metū vel timuerunt: ſeu ſtupidi aut obſtupuerunt.
Ethbim: pfectio vł fortitudo ſeu fortis eis aut pfectio eoꝝ.
Ethbiopia: caligo vel tenebre.
Ethbiopes tenebroſi vł caligionſi
Ethnici: pagani vel gentiles.
Ethbuel: robuſtus deo vel fortitudo dei.

¶ Hic. u. poſt. e.

EUa: ve vel vita ſeu calamitas aut mater viuentiū.
Eubolus: cohabitator vel cohabitatio.
Euchodia: apprehēdēs dñz vel apprehenſio dñi.
Eud: gloriabūdus vel accipiēs gloriam.
Eudoma: apprehēdēs dñm vel apprehenſio dñi.
Euech: eſt vel deſiderat: ſeu deſiderans aut deſideraui.
Euergens torcular peſſimū vel vera oppreſſio.
Eueus ferus vel peſſim⁹: ſiue ferox aut lapides colligens.
Euphrata: frugifera vel puluerulēta: ſeu eӡdem vidēs aut de cinere veniens.
Euphratites: creſcēs vel frugifer: ſiue hum⁹ aut puluerulēt⁹
Euphrates idem.
Eui: ve mihi aut calamitas mea
Euith ferales vel feroces: ſiue deſiderant aut deſideriū meū.
Euil ſtultus vel inſipiens.
Euilla: dolēs vel parturiēs: ſiue ſtolidus aut in principio.
Euilath: idem.
Euilmerodath: ſtulte amar⁹ vł inſipienter amaricans.
Euim: iniqui vel iniqtas: ſeu ve eis aut calamitas eorum.
Eumenis: orās viſcera viri vel cōmiſcens ex ipſis aſſumptū.
Eunice: bonorans vel bonoramentum.
Eupater: bonoratos ſeparās vł cōmiſcens ſeparatores.
Eupolemus: bonorans ore confuſus.
Eulis: cōmiſcens ora malleatorum.
Euricbon: ducens inferius vel cōmiſcens deorſum.
Eutices: amēs vel inſulſus: grece aūt dicitur fortunatus.
Euticus: idem.

¶ Hic. x. poſt. e.

EXbathanis ſolēne mādatū humile vel leta dom⁹ reſponſionis.
Extaſis: mēte excedens vel mētis exceſſio.

¶ Hic. ӡ. poſt. e.

EZaba: yſopus vel humilitas.
Ezabi: yſopus meus vel humilitas mea.
Ezabo: videns vel viſio.
Ezazon: vidēs ſurſuӡ vel vidēs in ſuperioribus.
Ezead: vidēs ſeruitutem vel fortis teſtificator.
Ezecha: auxiliū vel cōfortatio.
Ezechias: auxiliū dñi vel cōfortauit me dñs.
Ezel: vidēs deū vł fortitudo dei
Ezer: auxiliū vel fortitudo: ſiue ſeparatus aut ſanctificatus.
Ezia: videns dñm vel fortitudo domini.
Eziel videns deum vel fortitudo dei.
Ezion: vidēs dolorē vel videns iniquitatem.
Ezir: ſanctificans vigilē aut fortitudo vigilie.
Ezrael: ſemen dei vel atriū: ſiue auxiliū dei aut auxiliat⁹ a deo
Ezrai: ſeminās mihi vel atriuӡ meum.
Ezraites: atrium meum vel ſeminator meus.
Ezars: auxiliū vel ſeminator.
Ezrel: ſemen dei vel auxiliator deus.
Ezri: ſemen meum vel auxiliator meus.
Ezricbam: ſemen meū vel auxiliator meus neceſſarius.
Ezriel: ſemē meū deo vel auxiliator deus meus.
Ezro: ſemen eius vel atriū eius ſiue auxilians eum aut auxiliatus ab eo.

¶ Sequit interpretatio nominum incipiētiū a littera. F.

FAce: aperiens vel oris aſſumptio.
Facce: idem.
Faceia: aperiens domino vel aſſumens deum.
Facija: aperiēte domino vel os aſſumens ei.
Facbud: viſitans vel viſitatio.
Fada: redēptus vel redēptio.
Fadai: redemptus meus vel redēptio mea.
Fadaia: redēptus dño vel redēptio domini.
Fadaſſur: vallatus vel redēptio fortis: ſeu redimēs anguſtiatos aut redēptio acerbitatis.
Fadaſſurite: vallat vel redempti fortiter: ſeu redimentes anguſtias aut redēptiōeſ acerbitatū
Fadath: redimēs tp̄s vel redemptio peccatoris.
Fadias redēptus dño vel redēptio dñi.
Fado redimens eum vel redemptio eius.
Fadon: redimens merentes vel redemptio iniquitatum.
Fagiel: occurſio dei vel occurrit mihi deus.
Fagur: hiatus: vel os pelliceū: ſiue occurrens lumini aut occurrens incendio.
Fahad: euidens teſtis vel operarius vite.
Fahed idem.
Falathi: ſaluator meus vel ſaluatio mea.
Falabia: cadēs dño vel occaſus

domini.
Falaſar: cadens princeps vl' occaſus domini.
Faldas: cadens germen vel ruina paupertatis.
Falcẽ: cadens ppl's vel occaſus eorum.
Falech: diuidẽs vel diuiſus ſeu diuiſit me aut diuiſio mea.
Falel: cadens domino vel occaſus dei.
Falcſar: cadẽte principe vl' occaſus carbonis.
Faleth: ſaluans vel ſaluatio: ſiue occaſus vite aut cadens pauore.
Falethi: ſaluãs me vel ſaluatio mea ſeu occaſus vite mee aut cadens pauore mei.
Falnaſar. cadẽs princeps vel occaſus inutilis.
Falon: cadens merore vel caſus iniquitatis.
Falonites: cadẽs vl' murmurãs vel caſus inutilis.
Fathei: euadẽs vel liberatus ſiue ſaluatori meo aut ſaluationi mee.
Falthias: euadẽs a domino vel liberat⁹ domini ſeu ſaluat me dominus aut ſalus mea domino.
Falthiel: euadẽs a dño vel liberatus dei ſeu ſaluat me de⁹ aut ſalus mea deo.
Fallui: mirabilis aut admiratio.
Falluite: mirabiles aut admirãtes.
Fanuel: cõtemplans deum aut facies dei.
Fara: ferox vel fer⁹ ſiue onager aut ferocitas.
Farri: gluto vel inſatiabilis: ſiue onager me⁹ aut ferocitas mea
Farao: nudauit virum aut diſſipauit eum ſeu denegans viruz aut diſcooperiens eum.
Farao nechao: denudans pcuſſusvel diſſipans preparatus: ſeu denegãs pcuſſionẽ aut diſcooperiens preparationem.
Faras: acutus vel ſuccreſcens: ſeu diuidens aut diuiſio.
Faraſim: ſuccreſcens eis vel augmentum eoꝝ ſeu diuidẽs eos aut diuiſio eorum.
Farati: hiatus vel hiauit ſeu hiãte me aut hiatio mea.
Farathon: hiatus iniquus vel auolatus triſticie.
Farenath: diſceſſio meavel vitulus ſaginatus.
Fares: diuidens vel diuiſus ſeu diſſipans aut violentus.
Farecite: diuiſi vl' diuidẽtes ſeu violenti aut diſſipantes.
Farſar: talpa vel fodiẽs: ſeu diſſipans aut diſſipatio.
Fariſei: diuiſi vel diuidẽtes: ſeu violenti aut diſſipantes.
Farnath: diſcedens a me vel vitulus ſaginatus.
Faros: violẽtia vel diſſipatio.
Farſandatha: onager abundãs donis vel feritas egreſſa ſufficiens.
Farſath: onager cetarius vel ferocitas preuaricationis.
Farſathei: onagri cõtrarij vl' feri preuaricatores.
Farſin: ſermocinans vel ſermocinatio.
Faruda: ferocitas iudiciovel cõciſio iudicantis.
Farue: ferocitas vel conciſio.
Faruim: feroces vel conciſi.
Faſae: tranſcẽdẽs vel trãſcẽſio ſiuotranſgrediẽs aut tranſgreſſio.
Faſe: tranſcenſio vel tranſitus. Pro iſto faſe noſtri paſcha legunt.
Faſea: tranſiens eum vel trãſcẽſio eius.
Faſee: tranſgrediens eũ vel trãſgreſſio eius.
Faſeth: tranſgreſſor vel trãſgreſſus ſiue tranſgrediens augures aut trãſgreſſio augurij.
Facelida: tranſgreſſio vtilis vel tranſgrediens edificatos.
Faceron: trãſgrediẽs mõtes merorisvel tranſgreſſio iracundie inique.
Faſpha: aperiens ſubito vel dolatio aſſumptionis.
Faſga: dolatus vel exciſus: ſiue abſciſſio.
Faſor: tranſiens montes vel trãſitio iracundie.
Faſſa: tranſitus veniẽs vel tranſcenſio venientis.
Faſſur: paſtor vndiqꝫ vl' aperiẽs acerbitatem.
Fath: climavel plaga velut cuz dicim⁹: ſeptẽtrionalis plaga: vel meridiana regio.
Fathaia: clima dñi vel plaga domino: ſiue aperiens dominus: aut apertio domini.
Fathmoab: aperiẽs ex patre genitos aũt aptio de pr̃e genitoꝝ
Fathiel: euadens a deo vel latitudo ſeu aperiẽs de⁹ aut apertio dei.
Fathuel: idem.
Fathures: decepti calcatus vel calcati deceptio: ſiue buccellã confirmans.
Fau: mihi vl' ſubito ſeu eructãs aut eructatio.

¶ Hic. e. poſt. f.

FE: diſciplina vel os ab ore ſiue error aut decipula.
Feben: ore edificãs vel decipule filia.
Fedahel: redẽptus deo vel redẽptio dei.
Fegor: hiauit vl' oris pellis: ſiue os pelliceũ aut oris hiatus.
Feldas: excludens frenuz vel excluſio retinaculi.
Felech: ſaluatus domino vel viuificatio domini.
Feleias: ruina vel delectio.
Feleth: excludẽs vel mirabilis: ſeu viuificans aut ſaluatio.
Felethe: excludens eum vel mirabilis ei.
Felethi: ſaluans me vel mirabilis mihi ſeu excludẽtes aut viuificantes.
Felethija: ſaluatus dño vel ſaluatio dñi ſeu excludẽs dñz aut mirabilis dñs.
Felethite: excludẽtes vel ſaluati ſeu mirabiles aut viuificati.
Felix: excludens vel ſaluat⁹: ſeu mirabilis aut viuificatus.
Felicem: ruinã fracture vel timorẽ e⁹: nõ eſt latinũ ſed hebreũ
Felmonialmoni: ille vel iſte loc⁹ ſiue neſcio qs aut neſcio qlis.
Fellon: cadẽs merore vel caſus

hiniquitatis.
Fellonites: cadens murmurans vel caſus inutilis:
Fellonen: faciē dei vel faciē meā
Feltbi: euadens vel liberat⁹ ſeu ſaluatori meo aut ſaluationi mee.
Feltbias: euadēs a dño vel liberat⁹ domini: ſeu ſaluat me dominus aut ſalus mea dño.
Felgon: diuidēs vel diuiſio: ſeu diſſecans aut diſſectio.
Fenaeb: motus vel minuens.
Fendagar: cōuerſa generatio vel conuerſio generationis.
Fenenna: cōuerſa vel cōuerſio.
Fenicis: nutus vel abnuerunt.
Fenidū: diſciplina aſcēdentium vel diſciplina aſcēſionis eorū.
Fecc: os iracundū vel diſciplina luminis ſeu erroris foramē aut diſciplina montium.
Ferrezeuſi: ſeparatio vel diſſeminatio ſiue ſeparat⁹ aut diſſeminat⁹
Ferezei: ſeparati vel diſſeminati ſiue ſeparantes aut diſſeminatores
Feros: diſſipans vel violentus: ſiue diſſipatio aut violentia.
Ferſur: violētia anguſtie vel diſſipatio acerbitatis.
Feſe: tranſiens vel tranſcēdēs ſiue os aut odor florens.
Feſſe: idem.
Feſga: dolatio vel preciſio ſiue oris muti aut oris multi.
Feſor: os nigrū vel error fracture: ſiue laqueus fortis aut diſciplina anguſtie.
Feſtus: ore multorum vel os multitudinis. et hoc latinū nomē violēter hebraice figuratū eſt.
Feſur os acerbū vel laque⁹ ſiue errans robuſtus aut diſciplina diſcretionis.
Feth: aperiens vel apertio.
Fetha: aperit vel apire ſiue aperiens eum aut apertio eius.
Fethesſe diuidēs vel diſcoopiēs ſiue os iclinās aut libic⁹ vitul⁹
Fethcia apiēs dñi vel aptio dñi.
Fethmoab: apiens ex pare genitos vel aptio de pare genitorū
Fethora: os turturis vel ore exploráns: ſeu buccella luminis aut oris eploratio.

Fethros: diſſoluens mēſuram: vel diſſolutio menſure.
Fethreſim: diſſoluens menſurā eius vel diſſolutio mēſure eorum
Fethruſim. idem.
Fethuel: aperiēs deo vel latitudo dei.
Fethuſim: aperiens eis: vel latitudo eorum.
Feziel: os meū dei vel os meum deus: ſiue os germinans deo aut os diſcipline dei.
Fezielite: ora mea di vel ora mea deus ſiue ora germinātia deo aut ora diſciplinarum.

¶ Hic. i. poſt. f.

Fiabiroth: cor nobiliū vel cor nobilitatis.
Ficbol: os ōnie vel dos omniū.
Fiennon: ori ficto vel ori eorum: ſiue cōiunctio: aut os alligatum.
Figolus: cōtrarius vel occurrēs
Figul⁹: os pricipis vel os pricipū
Filadelphia: ſaluās herētē dño vel ſaluās adheſionē dñi.
Filarches: declinans principē: vel declinatio principis.
Filemonen. mire donatus: vel mira donatio: ſiue os panis eorum: aut panis oris eorum.
Filetus: declinans vel declinatio ſiue os meū: aut caro mea
Filippus: os lāpadis vel os manuum.
Filippis: os manuū vel os lampadarum.
Filippēſes: ora manuū vel ora lampadarum.
Filiſtea: cecidit vel cadēs potione ſeu ruina duplex: aut ruina poculi.
Filiſtijm: ceciderunt vel cadentes potione ſeu ruina duplex aut ruina poculi.
Filogolus: ore pcipuus vel os meum ei mortuū.
Filether: cadēs virga vel caſus lectuli.
Finees: ori parcens: ſiue os requieuit aut ori pepercit.
Finees: os mutū vel os ſilēs ſiue os augurās aut oris augurii.
Finon: os meum inutile vel os meū ineptū ab ore nō ab oſſe.
Filidia: os ſonans vel oris ſonitus ſeu cognoſcens dominum aut cognitio dñi.
Fiſon: caterua vel os pupille ſiue os mutatū: aut oris mutatio.
Fithon: ſubito vel ſubitane⁹: ſiue os abyſſi aut ore r fundus
Fithonia: ſubita vel ſubitanea ſiue os abyſſi: aut oris pfunditas.
Fithoniſſa: idem.
Frigia: ſcindēs pecora vel ſciſſio pecorum.
Frigenſes: ſcindentes pecora vel ſciſſiones pecorum.

¶ Hic. o. poſt. f.

Foceretb: euidēter occidēs vel opari⁹ exterminator.
Foceretbi: euidēter occidēs me vel operari⁹ exterminator meī
Fodaſur: vallatio vel fortis res
Foeden: ore edificās vel diſcipline filius. (dēptio.
Fogor: hians vel hiatus ſiue os pellium aut os pelliceū.
Foba: hic aduerbiū loci vel rubrum ſiue ſonit⁹ aut apparebo
Fobij: euidens vel operarius.
Foratha: ferus tempore vel ferocitas peccatoris.
Forthomim: diuiſio pfecte glorie populi vel diuiſio perfecta populi glorioſi.
Fortunat⁹ diuidēs pfecte vel diuiſio pfectiōis
Foſecb: dolatio vite vel abſciſio pauoris.
Foſga: dolatio vel abſciſio: ſiue os mutū aut os multum.
Fothiel: hic declinans deum.
Fobel: hic declinatio dei. Hic aduerbiū non pnomen.

¶ Hic. u. poſt. f.

Fuba: labia ei⁹: vel indui te eū: ſeu indutio ei⁹ aut declinatio oris eorum.
Fubadite: labia eorum vel indutte eos ſiue indumenta eorū: aut declinantes ora eorum.
Ful: addēs vel adiectio: ſiue cadens aut ruina.
Funi: os meum: vel os mihi ab ore non ab oſſe.
Funiel: os meū deo vel os meū dei.
Fur: fors vel vena.
Fura: frugifer vel lagūcula: ſiue fors eius aut vena eius.
Furim: fortium vel venarū: ſeu fors eorū aut vena eorū.

Futh: labia vel induite: ſiue indumentū aut declinatio oris.
Fultiphar: oris inclinatio vł os inclinans ad deſiccandum.

¶ Sequit̃ interp̃tatio nominū incipientiū a littera. G.

GAa: vallis eſtus vel vallis eſtuans.
Gaad: abijciēs ſeruitutē: vel reuelata teſtificatio.
Gaal: abiectio vel reuelatio.
Gaala: abijciens eum: vel reuelatio eius.
Gaam: abijciens pplm̄ vel reuelatio ppli: ſeu vallis eſtus eorꝫ aut vallis eſtuans eis.
Gaas: cōmotus vel cōmotio.
Gaaſar: cōmota tēpeſtas vel cōmotio.
Gaba: vallis vel procliuium.
Gabaa: vallis eiꝰ vł ꝓcliuiū eiꝰ.
Gabaad: vallis patrui vel collis patruelis ſeu vallis teſtificās aut procliuium ſeruiens.
Gabaath: vallis peccati vel procliuium temporale.
Gabai: vall' mea vł ꝓcliuiū meū
Gabao: vall' alta vł ꝓcliuiū ſublime.
Gabaon: vallis meſticie: vel ꝓcliuium iniquitatis.
Gabaonithe: valles meſticie vel procliues iniquitatis.
Gabath: ſepes vel colonie: ſiue in ſepibus aut incolonijs.
Gabatha coll' altꝰ vł ꝓcliuiū ſublime.
Gabathite: colles alti vel procliuia ſublimia.
Gabathon: collis meſticie: vel ſublimitas eorum.
Gabee: collis ſublimis: vel collis ſublimium.
Gabelus: vallis deo feſtiuās vł collis diuini conſilij.
Gaber: vir vł iuuenis vel fortis.
Gabis: altitudo cōfuſionis vel alta confuſio.
Gabli: terra allophiloꝝ vel terra incircunciſorum.
Gabriel: virtꝰ mea deus vel fortitudo dei: ſeu ꝯfortauit me deꝰ aut confortatio mea deus.
Gabuā: ſublimitas vel altitudo
Gad: ſuccinctꝰ latro vel ſuccinctus latrunculus.
Gadi: tētatio vel in euentu; ſeu feliciter aut in fortuna.
Gadite: ſuccincti latrones: vel accincti latrunculi.
Gadite: tētati vel fortunati: ſeu felices aut in euentibus.
Gadda: tentatio vel accinctio.
Gadan: tētatus populus vel accinctio populi.
Gaddel: hedꝰ dei vel tētatus deꝰ
Gadar: murus vel ſepes.
Gadera: murꝰ ei vel ſepes eius
Gaderite: muri vel macerie.
Gaderoth: ſepes reſpōdens vel maceria temporalis.
Gadgad: cōciſio vel accinctio ſiue nuncius aut expeditus.
Gaddi: hedus meus vel accinctio mea: ſiue accinctus meus aut tentatio mea.
Gadditei: hedi mei vel accinctiones mee ſiue accincti mei: aut tentationes mee.
Gaddihel: tētauit me deus: vel accinctio mea deo.
Gaddihelite tentati deo: aut accincti dei.
Gaddis: accinctus vir vel tentationem aſſumens.
Gador: accinctio luminis vel tētatio iracundie.
Gaer: vorago cōſurgens, vel deuoratio reſurrectionis.
Gai: vallis vel ꝓruptum ſeu deuorans aut vorago.
Gai: exultans vel exultatio.
Gall: vallis vel collis: ſeu deuoratio.
Gallath: exultās tp̃e: vel exultatio reſponſionis.
Galloth: valles vel colles ſeu voragines aut deuorationes.
Gaius: mobilis vel cōmotꝰ ſeu vallenſis aut defenſibilis.
Gal: aceruus aut inuolutio.
Galaad: tumulꝰ teſti vel aceruꝰ teſtimonij: ſiue transmigrātes teſtes aut trāſmigratio teſtiū.
Galaadite: tumuli teſtiū vł aceruí teſtimonioꝝ: ſiue teſtes trāſmigrātes aut teſtium tranſmigrationes.
Galadad: vetus homo vel vetuſtus ſola.
Galadithim: vetuſte aque; vel poſſeſſiones aquarum.
Galal: volutabrū vel volutatio.
Galali: volutabra vel volutationes: ſeu volutabrū meum vel volutatio mea.
Galalai: volutabrū vulturis vel volutatio deuoratoris.
Galathamaim: aqua poſſeſſa vł aque poſſeſſio.
Galathia: magnifica vel tranſlata: ſiue tranſmigratio: aut trāſmeatio.
Galathe: magnifici vel trāſlati: ſeu trāſmeātes aut trāſmigrati.
Galathenſes: idem.
Galgal: rota vel reuolutio.
Galgala: collis preputiorum vel collis circunciſionis.
Galgala rota eiꝰ vł reuolutio eiꝰ ſiue volutabrū aut iuolutatio.
Galgalis: rota viri vel reuolutio aſſumptionis.
Galgalis: volutabris vel reuolutiōibꝰ ſeu rotꝪ aut inolutatōibꝰ
Galilea: rota vel volubilis: ſiue trāſmeās aut trāſmigratio ſcā
Galilei: volubiles vel rotati ſiue tranſmeantes aut in tranſmigratione facti.
Galim: aceruí lapidum: vel loca paluſtria.
Galiloth: reuolutiōes aut tranſmigratiōes: ſeu reuolutio tp̃is aut tranſmigratio rūdentis.
Galliab: trāſferēs vel tranſlate ſeu trāſferēs trāſferentes: aut tranſlatio tranſmeantium.
Gallim: inundatio vł reuolutio ſiue tranſferens eos: aut tranſmigratio eorum.
Gallion: trāſferens iniquitatē vel tranſlatio inutilis.
Gamaliaſ: redditio dñi vel retribuet mihi deus.
Gamaliel: redditio dei vel retribuet mihi deꝰ
Gamarias: retributio dñi vł retribuet mihi dñs
Gamal: retribuēs vł retributio.
Gamuel: retribuēs deo vel retributio dei.
Gan: hortus vel elatio.
Ganges: hortus completus vel elatio irrigata.
Gani: hortꝰ meꝰ vel elatio mea.
Ganim: horti vel elationes.
Gaon vall' eſtꝰ vł vall' ꝯmota ſeu

vallis eſtuans: aut vallis commotio.
Bara: ruminās vel peregrinus
Barab: ſcabies vel ſcabioſus: ſiue incolatus multus aut incolatus multorum.
Bareth: idem.
Bareth: alienus deſcendēs vel aliena deſcenſio.
Barizim: diuiſio vel abſciſio.
Baris: accola vel aduena eius: ſiue diuidēs eos aut pſciſio eorum
Barim: alienus directus: vel incolatus humilitatis.
Baſpha: vallis eructuans: vel cōmotio ſubita.
Bathan: tangens riſit: vel tangentis riſus: ſiue tactus ridentis: aut riſus tangentium.
Bather: torcular videns: vel accola exploratiōnis.
Batheron: torcular vidēs dolorē vel accola explorās iniquos
Batheron: torcular vidēs tpe: vel accola explorās rñſionem.
Batherothite torcular vidētes tempore vel accole explorantes reſponſionem.
Baulon: volutabrū vel volutatio ſiue inuoluēs eū: aut inuolutio eius
Baſa: robuſta dñi vel fortitudo eius: Sciendum tñ qđ hoc nomen apud hebreos g: litterā in principio non hz: ſed incipit a vocali ain: ꝛ dicit aza nō gaza ſubtracta g. littera.
Bazabar: robuſtꝰ filius vel fortitudo filij. mixtum eſt ex hebreo et ſyro.
Baſan: nux vel amigdalum ſeu robuſtus dono aut fortitudo gratie.
Bazara: diuidens eum aut preſciſio eius.
Bazarias: diuidēs virū vel preciſio aſſumptionis.
Bazee: arca dei vel fortitudo eiꝰ
Bazei: robuſti dñovel fortes eiꝰ
Bazenzes: idem.
Bazem: roborans eos vel fortitudo eorum.
Bazer. robuſte conſurgens vel fortiter vigilans.
Bazera. robuſte conſurgens et vel fortis vigilia eius.
Bazer: pciſus vel diuiſus: ſiue preſciſio aut ordinatio.
Bazerab: diuidēs eū aut pſciſio eius: ſiue ordinans euz aut ordinatio eius.
Bazer: tonſor vel tonſio. Hic eſt nabal carmeli: cuius vxorē accepit dauid.

Hic. e. poſt. g.

Gaba: vallis vel procliuiū.
Gebal: prupturum vel deficiēs ſiue vallis vetus aut vorago exterminans.
Gebar: fodiēs filios vel effoſſio filiorum.
Gebeech: vallis fortitudinis vel collis teſtimoniorum.
Gebethon: vallis meſticie vel collis merentium.
Gebin: foſſa vel effoſſio.
Gebim: foſſe vel effoſſiones.
Geboch: lucta vel arena ſiue pulmis aut inutilis.
Gedel: accinctus deo vel maceria dei.
Geddel: tentatus deo vel accinctio dei.
Gedelias: magnificꝰ dñi vel magnificatus dño.
Gedeon: circuiēs in vtero vel experimentum iniquitatis: ſiue tentatio humilitatis mee: aut tentatio iniquitatis eorum.
Gedera: ſpes vel maceria.
Geddi: tentatus vel accinctio.
Gedimibel: accinctio dei vel fortunatus deo.
Geddo: accinctio vel tentatio.
Gedor: accedēs vel applicans ſiue ſepium: aut maceriarum.
Gedori: acceſſus meꝰ vel applicatio mea: ſiue ſepes mee: aut maceriarum mearum.
Gedud: latrunculus vel expeditus: ſiue accinctio aut latronū cuneus.
Gedur: ſepes ignea vel maceria incendens.
Gehennia: vallis ennō vel vallis gratuita: ſeu de valle ſunt aut vallis triſticie.
Gelbee: volutatio vel decurſus ſiue aceruus pluēs aut aceruus pluuiarum.
Gelon: migrans vel migratio.
Gelonites: tranſmigrās vel trāſmigratio.
Gemallus: vallis falſa vel vallis ſalis ſeu mare aut amaritudo.
Gemalli: idem.
Gemallite: valles ſalſe vel valles ſalis: ſeu maria: aut amaritudines.
Gemeſa: vallis ſalſa: vel vallis ſalis.
Gemuel: mare dei vel amaricās domini.
Gennaſar: ortus principiū vel natiuitatis initium.
Genebath: ortus filius vel principium filiorum.
Geneſar: ortus vel principium ſiue inita natiuitas: aut initiū natiuitatis.
Geneſareth: idem.
Genneus: ortus germinis vel principium motionis.
Genthon: ortus reſpōſionis vel principium humilitatis.
Geon: pectus vel preruptum.
Gera: incola vel peregrinꝰ: ſiue ruminans aut incolatus.
Gerra: incolatꝰ vel peregrinatio
Gerara: incolatꝰ vitio vel ruminatione vidit.
Geraris: aduene ꝓpinquantes:
Geraſeni: ſuburbani vel coloni ibidem ſeu incole mei aut peregrinationis mee.
Gerreni: incole vel peregrini.
Gergeſeus: ꝓpinquans aduena vel colonus eiiciens lineo lonum applicans: colonie applicatio.
Geruam: ruminans dño eſt: vel peregrinus dñi eſt.
Geriel: ruminās deo vel peregrinus dei.
Gerimoth: timens mortem vel metuens altitudinem mortis.
Germanus: ruminās: quid con filij: vel pegrinꝰ cōplēs numerū
Geron: accola inutilis vel ruminans iniquitatem.
Gerſan: aduena vel alienꝰ: ſiue profugus aut eorum eiectio.
Gerſanite: aduene vel alieni ſiue profugi aut eorum eiecti.

Gerſi: aduena dñi: vel alięn⁹ domino.
Gerſon: aduena ibi vel eiectio eorum.
Gerſon: aduena me⁹ ibi vel eiectio mea eorum.
Gerſonni: idem.
Gerſonnite aduene ibi vel eiecti eorum.
Geruſa: pegrinatio vel incolat⁹ ſeu ruminans aut ruminatio.
Grecia incolat⁹ vel ruminatio.
Greci: incole vel ruminantes.
Gregori⁹: grece latine vigilātius
Geſbaan: defluēs vel ſedens in populo: ſiue popul⁹ deſpiciēs aut populus ſedēs in tenebris
Geſſen: terra copluta vel imber vicinus: ſiue appropiquās plā tationi: aut appropinquās plā tationi eorum.
Geſſemani: vallis piguis vł vallis pinguedinum.
Geſſori: applicās lumē mihi vel applicans dirigentē me.
Geſſur: applicās lumen vel applicans dirigentem.
Geſſuri: applicans lumen mihi vel applicans dirigentem me.
Geſſuri iuxta lumen vel vicina lumini.
Geſſurim: iuxta lumen meum: vel applicantes e lumine meo.
Geth: torcular vel opprimēs
Getheus torcular vł opp̄mēs ſiue oppreſſus aut oppreſſio.
Gethaan: defluens gens vel deſpiciens populus.
Gethaaſar: humi vel foſſum: ſiue torcular ei⁹ aut effoſſio ei⁹:
Gethat: opprimens ſignum: vel torcularis conſummatio.
Gethaim: torcular populi vel opprimens populum ſiue applicuerūt eos aut applicatio eoꝝ
Gethedem: torcular egenum vel oppreſſio paupertatis.
Gethephe r. torcular ſeparās vel oppreſſio diſſeminationis.
Gethei: opprimentes vel torcularia.
Gethma: torcular frangens vel oppreſſio congregationis.
Gether: murale vel ſepes ſiue murus aut circundatio.
Gethera murus eius vel circundans eum.
Gethcremon: torcular excelſum vel oppreſſio ſublimitatis.
Gethremon: opprimens vel torcular mali punici.
Gethſemani: vallis pinguis vel vallis pinguedinū: ſiue opprimens nomen humile: aut torcular famoſe auditionis.
Gethſon: opprimens pupillam vel torcular coccineum.
Gezabel: eſt iter vel eſt fluxus ſanguinis.
Gezabel: fluxus vanus vel fluēs ſanguine: ſiue cohabitatrix.
Gezem: vicinus palpationi: vel appropinquans plantationi.
Gezphe: robuſtus laque⁹ vel fortitudo diſcipline.
Gezon: fluxus doloris vel cohabitatio iniquitatis.
Gezonites: fluens merore: vel cohabitator inutilis.

¶ Hic. i. poſt. g.

Giredoth: ſepes vł maceria
Giderothaim: ſepes duoꝝ vel macerie bine.
Giezi: vallis viſio vel ꝑruptū videns
Gigaal redēptio vel redemptus
Gilon: migra vel migrans.
Gilonites: tranſmigrās vel trāſmigratus.
Gimel: plenitudo vel retributio
Gineth: ortus vite vel principiū pauoris.
Gio: luctatio vel luctare.
Gion: luctatio vel arena.
Gir: diuiſio vel preciſio.
Giſai: ſacrificans vel ſacrificiū.
Gidum inflatio vel ꝓaſcenſio.

Hic. o. poſt. g.

Godatha: gēs peccatrix: vel populus peccatorum.
Gob: lacus vel locuſta.
Godolias magnificans dñm vel magnificus domini.
Godoliath: magnificentia poris mei vel magnificus in tpe meo
Gog: dogma vel tectum.
Gohel: propiqu⁹ deo vł redēptio dei.
Goim: gens vel populi.
Golan: tranſmigrans eos: vł volutatio eorum.
Golgota, loc⁹: calui: vł loc⁹ caluarie. ſyrū eſt non hebraicū.
Golias: tranſmigrans vel tranſmigratio: ſeu leuās eos aut roſ bustus eorū.
Goliath. idē eſt
Golim: aceruus vł loca paluſtria.
Gom: fouea vel decipiens ſiue laqueus aut decipula.
Gomer: aſſūptio vel profeſſio ſiue cōſūmat⁹ aut cōſummatio.
Gomor: pfectio ſiue cōſolatio: vel pficiēs aut venūdatio menſura eſt antiquorū: q̄ menſura eſt decima pars ephi.
Gomorra: cecitas vel ſeditio ſeu timēs pplm aut timor popularis. Et ſciēdū ꝙ hoc nomen in hebreo ſi hꝫ. g. litterā: ſꝫ ſcribit ꝑ vocalē ain. et dr̄ aomora.
Gonath: ortus peccati vel arrogātia temporalis.
Goneabath: furtū filie vel furās filiā.
Goni: horti mei vel arrogantie mee.
Gorgias: diuidens luctum: vel preciſio luctantium.
Gortinam: preſcindēs dona vel diuidens caſtra eorum.
Goſen: applicās eos vel appropinquās plantationi eorum.
Goſen: applicans vel applicatio ſiue appropinquās palpationi. aut appropinquās plātationi.
Goſnan: applicata vel iuxta caſine applicans aut applicatio.
Goſen appropinquās palpatiōi vel appropinquās plātationi.
Gothomel: torcular rūdens deo vel oppreſſio applicans ſigno.
Gothor: murus vel circūdatio.
Gozar: amygdalū vel nux eorū: ſiue tonſio aut fortitudo eorū.

¶ Hic. u. poſt. g.

Guel: propinquans deo vł redemptio dei.
Guchelite: redēptio dei: vel propinqui deo.
Gulias: propinquus dño: vel redemptio dñi
Gun hort⁹ meus vel arrogātia mea.
Gunite: horti mei: vel arrogantie mee.
Gubaal: diuidens viros vel preſciſio vetuſtatis.

¶ Sequitur de noībus incipientibus a littera. H.

Haben i filio vel in pricipio

Haber: particeps vel participatio siue commisit aut certamē iniit.
Haberite: particeps seu participationes: seu commiserūt aut certamen inierunt.
Habi: pater meꝰ vel frater meꝰ iste.
Habiel: pater meus deus vel frater meus dñs.
Hachā: necessitas vł necessariū
Hachaan: turba vel turbatio.
Hachin: retinens eos vel retentio eorum.
Hachor: excelsuz vel sublimitas
Hadada: testis vel vsq; ad testimonium.
Haditum: inūdās pessimos vel inūdatio pessimorum.
Hadrebel: greges dei vel aggregati deo.
Hadrin: testis mensure vel inūdans mensuratio.
Hasart: terra vel puluis siue humens aut fodiens.
Hasara: taurus vel vitulus siue puluis eius aut fodiens eum.
Hasarim: mare effodiēs vel maris effossio.
Haga: loquens vel meditās siue locutio aut meditatio.
Hagegath: annuncia vel annunciatio: siue accinctus aut latrūculus.
Hagiel: aduena meus vel incola dei.
Halion: vita vallium quercuum vel questio vite roboree.
Habiul. iste dolens vel vitā parturiens.
Hai: vita valliū vel questio vite
Haia: vita vallium eius vel questio vite eius.
Haiam: vita valliū eoꝝ: vel questio vite eorum.
Hallon: vbi erant visi vł vbi visi sunt.
Haiman: vita valliū mirādaruz vel questio vite mirabilis.
Ham: fons vel oculus.
Haio: vita valliuz eius vel q̄stio vite eius.
Hallaa: fermētū eius vel cōsternans eum.
Halec: portio vel pars mea siue lubricū aut impeditio.
Halaza: triplex vel cōsternata siue cōsternās aut consternatio.
Halda: deprecās dñm vel deprecatio domini.
Haluff. fermētū vel cōsternatio
Hamas: indignꝰ vel furēs siue furor aut indignatio.
Hamiel: populus meus deo vel populus meus dei.
Hamora: populus scitus vel populus illuminatus.
Hamul: calefactus ros vel calefactio roris: siue pplꝰs dolēs aut ppl's parturiens.
Hamulite: calefacti rores vł calefactiōes irrorationū seu ppl'i dolētes aut ppl'i parturientes.
Hanan: respondens populo: vel responsio populi.
Han: reddens donū vel responsio gratie.
Hanath: reddēs vel respondēs seu reddidit aut respondit.
Hanbegaba: sollicitans vel humiliās: siue sollicitauit aut humiliauit.
Haniel: paup dei vł rñdens deo
Hanon: rñdens merori: vel reddens iniquitatem: seu reddens dolorē aut rñsio inutilis.
Haor: spine vel cōpunctiones.
Haorites: spina vel cōpunctio.
Haphron: puluis meroris vł terra inutilis.
Harada: miraculū vł admiratio
Haren: filꝰ meꝰ vł filiatio mea
Hares: testatio mea vel testamētum.
Harim: exaltatio vel exaltatus.
Hasarmoth: atrium mortis vel atrium angustie.
Haseroth: atria vł vestibula seu ville aut beatitudines.
Hason: festinatio vel festinātes:
Harat: ramus vel dissipatio siue testimonium aut dissipator.
Hatharoth: circuli vel corone.
Hathoniel: respondens deo vel respondit ei deus.
Hauna: ipsa iniquitas vel susceptio iniquorum.
Hauan: fons vel motio siue subuertens eos: aut subuersio eoꝝ.
Hauil: stulticia vel insipientia siue stultus aut insipiens.
Hauoth: sedens vel cōmorans siue vinculū aut incunabula.
Hazan: claudus vel traicens siue claudicās aut claudicatio.
Hazar: medicꝰ vel medicamētū
Hazia: vidēs vel prouisio.
Hazas: cōtinētia vel apprehēsio siue cōtinēs aut apprehēdēs.
Hazbi: mēdaciuz vel iniquitas.
Hazeb: pergēs vel abiēs: siue profectio aut pficiscens.
Hazuba: deserta vel relicta siue desertio aut relictio.

¶ Hic.e.post.h.

He: esse vel viuere.
Hec: ipsa vel ista siue suscipiens aut susceptio.
Heber. victor vel transiens siue transitus aut transitio.
Hebreus: vincēs vel transitor siue transiens aut trāsitorius.
Hebion: paupculꝰ vł paup sensu
Hebionite: pauperculi vel pauperes sensu.
Hebri: victor meus vel transitio mea.
Hebron: scātās vel scātatio siue cōiugiū aut visio sempiterna.
Hebronite: cōiugati vł incitatores siue incitationes aut visiones sempiterne.
Hezetaz: ipse mēte excedens vel iste suscipiens humilitatem.
Hedai: ornatus mihi vel voluptuosus meus.
Hedbo. pauidus seruus vel testificatio vite.
Hepher: fouea vel precipitium.
Hete: qui est vel qui existit.
Hela: vallis q̄rcꝰ vł maledictio.
Hellat: vallis q̄rcus mee vel maledicta mihi.
Helan: abiectio vł supliminare
Helan: oppositi vel cōpositi.
Helon: deo gratꝰ vel deo donatꝰ seu vall' q̄rcꝰ aut roboratꝰ gl'a.
Helbid: dei filꝰ vel dei excelsus
Helcat: portio vel particula.
Helcana: dei zelꝰ vł dei possessio
Helchela: pars dño vel vendicatus domino.
Helchele aduocat vł aduocatio
Helchelcus; aduocans vel aduocatus.

Helchi: pars mea mihi vel vendicatio mea.
Helchian: pars dñi eſt vel vendicatio dñi eſt.
Helchias: pars dñi vel vendicatus dño.
Helcha: atriū ei⁹ vel exacuēs eū.
Heldath: atrium vel exacuens.
Heldai: atriū meum vel acutio mea.
Heleanan: dei mei donū vel dei mei gratia.
Heled: acceptio glorie vel accipiens gloriam.
Helem: poſtes vel ſecula vel veſtibulum aut ſupliminare.
Heleſa: ꝯſternatio vel ꝯſternat⁹.
Helles: exiens vel exitio.
Hellezmoth: grece exodus: latine autem exitus mortis.
Helleth: accipiens vitā vel ſuſceptio pauoris.
Helphaal. deo excluſus: vel dei mutatio pauoris.
Heli: deus meus vel deitas mea
Helia: deus dñs vel dei dñatio.
Heliab: deus me⁹ pr̄ vel dei mei paternitas.
Helias: deus dñs vel dei dñatio ſiue aſcendens dñs aut robuſtus dominator.
Heliaſaph: dei mei collectio vel dei mei congregatio.
Heliaſaphan: dei mei facies vel dei mei conuerſio.
Heliatha: deo meo peccans: vel dei mei temporalis.
Heliathi: deū meum videns vel dei mei viſio: ſiue dei mei auxilium: vel dei mei fortitudo.
Heliezel: deo meo partit⁹ vel dei mei particula.
Helibel: deus meus deus vel dei mei deitas.
Heliphal: deus meus cadēs vel dei mei caſus.
Heliphales: deus me⁹ diuidens vel dei mei diuiſio.
Heliphala: deus meus mirabilis: vel dei mei miraculum.
Heliphalech: dei mei ruina: vel dei mei deiectio:
Heliphas: deus me⁹ mirabilis vel dei mei miraculum.
Heliel: deus me⁹ dei vel dei mei deus.
Helim: deficiens vel fortis eorū ſiue arietes vel robuſti.
Helimadia: dei mei ꝯtradictio: vel dei mei mēſura ſufficiens.
Heliodo us: deo meo generans vel dei mei generatio.
Helioenai: dei mei fons me⁹ vel dei mei oculus meus.
Heliopolis: ſol ciuitā vel ſolis ciuitas.
Heliozeb: dei mei cornus vel dei mei ſolitudo ſiue dei mei ardor aut dei mei tentatio.
Heliza: ad inſulā vel de⁹ ſaluator.
Heliſabe: dei mei ſat⁹ vel dei mei defenſio: ſiue dei mei iuramentum aut dei mei abundantia.
Heliſeus: de⁹ meus ſaluator vel dei mei ſalutare.
Heliſu: dei mei ſalus vel dei mei protectio.
Heliu: deus dñs vel deus dominator: ſiue deus meus iſte aut deus meus ipſe.
Heliezer dei mei auxiliū vel dei mei fortitudo.
Helmodan: deo natus vel dei natiuitas.
Helnaem: deo fidel' vl' dei regetio
Helnathan: deo datus vel dei donatio.
Heloe: deus vel deitas.
Helon: cōmot⁹ fortiter vel exercitatus fortitudine.
Helon: exercitus fortitudo: vel exercitatus fortitudine.
Helonite: exercitiū fortitudinis vel exercitati fortitudinibus.
Helſephan: deo vict⁹ vel dei vinculum: ſiue deū ſpeculans aut ſpeculator dei.
Heltecbe: ꝓferens vel prolatio.
Heltechen: idem.
Heltholath: atrium coccineum vel acumen ruboris.
Heman: ꝑturbans vel perturbatio: ſiue ſuſcipiens aut formido eorum.
Hemech: vallis vel abyſſus ſiue profundus aut profunditas.
Hen: ecce fontē vel ecce oculū.
Henach: gigas vel fortis ſiue humilis conſurgens aut humilis conſurrectio,
Henachim: gigātes vel robuſti ſiue potentes aut humiles cōſurgentes.
Heman: curſus meroris vl' fōs triſticie.
Hennon: vallis triſticie: vel vallis interfectionis.
Her: vigilans vel pellicens: ſiue conſurgens aut effuſio.
Heran: vacuefactus vel vacuefaciens aut vacuefacit aut vacuefactio.
Heronite: vacuefacti vel vacuefaciētes ſiue vacuefecerūt aut vacuefactiones.
Heraſtus: vigilās vl' effuſus ſiue fr̄ me⁹ vidēs aut fr̄is mei viſio
Hercuſa: cōſurgēs mendacium vel vigilia fictionis.
Hercuſei: cōſurgentes mendacio: vel vigilātes fictionibus.
Hered: vigil vite vel conſurgens pauore.
Herdite: vigilātes vite vel conſurgentes pauoribus.
Heren: vigilans eis vel reſurrectio eorum.
Heri: vigilans mihi vel reſurrectio mea.
Herias: vigilās dño vel reſurrectio domini.
Herite: effuſi vl' vigiles: ſiue pellicei: aut conſurgentes.
Heritophth: vacuefaciēs os protectum: vel vocuefactio oris ꝓtegentis.
Hermagedon: conſurgens tētatio vel vigilia inhabitationis.
Herman: anathema meroris eorum: vel anathematizatio triſticie eorum.
Hermes: anathema meroris vel anathema triſticie.
Hermogenes: mons ſcrutatus vomens eos in valle.
Hermon: anathema meroris vl' anathema triſticie.
Herodes: pellibus glorians vel pelliceus glorioſus.
Herodiani: pellibus gloriantes vel pellicei glorioſi.
Herodias: pellibus glorians vel pellicea glorioſa.
Herodion: formido vel pauor.
Heſdrelon: mīa dei vel auxiliū

meum deus meus.
Helli: vicinus meus vel vicinitas mea.
Hezron: atrium vel amplitudo.
Hester. abſcōdita vel abſcōdēs ſeu eleuata in populis: aut ꝓparatio in tp̄e.
Heth: vita vel pauoꝛ.
Hethan: fons vel aſcenſus: ſiue pauid⁹ dono aut viuēs gratie.
Hethan: cōſummatio vel ꝯſummatus: ſiue cauis coꝝ aut ſuſcipiens nauigationem.
Hetheus: viuax vel pauid⁹ ſeu foꝛmidans aut ſtupidus.
Hethnas: pauoꝛ colubri vł vita ſerpentis.
Hethi: vita mea vel pauoꝛ me⁹.

¶ Hic. i. poſt. h.

Hia: ſublimis vel exaltatus
Hiarites: ſublimes vel exaltati.
Hiebutiel: ip̄e eſt duplex deo vł ipſe ſperans in deum.
Hielen: ipſe eſt parcens vel ipſe eſt faciens: ſiue ipſe eſt cōmouens foꝛtiter: aut ip̄e eſt excitatus foꝛtitudine.
Hiemla: parcēs maledictio: vel cōmouens accipientem.
Hiercbon: ipſa poſſeſſio vel vigilantia negociationis.
Hieſana: ipſe faciens dona: vel ipſe parcens gratificatio.
Hieu: ipſe vel eſt.
Hieu: parcēs vel faciens ſiue cōmotus aut cōmotio.
Hieus: cōmotus aut cōmotio: ſeu ipſe eſt parcens: aut ip̄e eſt faciens.
Hiezer: ipſe eſt foꝛtis vel ip̄e eſt auxiliatoꝛ: ſiue ip̄e eſt ſeparat⁹ aut ipſe eſt ſanctificatus.
Hiezerite: ip̄i ſunt foꝛtes vł ipſi ſunt auxiliatoꝛes: ſiue ipſi ſūt ſeparati: aut ipſi ſunt ſanctificati.
Higal aceruatio exaltata vel exaltationis inuolutio.
Hiel: faciēs deo vel cōmotio dei.
Hila: exaltatus vel exaltatio.
Hilai: exaltatus mihi vel exaltatio mea.
Himeneus: ipſe numerās feſtinantes: vel ſuſcipiens adimpletionem conſilij.
Hin: menſura vel mēſuratio loquentis materie: ſiue fuit aut erit.
Hir: vigilans aut vigilatus ei.
Hir: fratris viſio vel vigilans.
Hiram: vigilans ppl'o vel vigilie ppl'i: ſeu viuit excelſus: aut viuens eſt excelſe.
Hiras: fratrē meū vidit vel fratris mei viſio: ſeu vigilantem ſuſtollens aut vigilās plaſmationi.
Hircanus: cōſurgens poſſeſſio vel vigilia emulationis.
Hiſbaal: ipſe vir vetuſtus vł ip̄e vir deuoꝛatoꝛ.
Hiſimiel: ipſe nominatus dei: vel ipſe poſtulatus a deo.
Hiſimoth: ip̄e mortē adducēs: vel ipſe eſt mortis adductio.
Hiſpania: accinctio vł expeditio
Hiſpaniēſes: accīcti vł expediti
Hithai: cōmouens bina vel parcens duobus.
Hizadab: ipſe fluens: turris vel ipſa turris fluxio.
Hiziel: ipſe foꝛtis deus vel ipſe foꝛtitudo dei.
Hiſmael: vir auditus a deo vel aſſumens auditionem dei.

¶ Hic. o. poſt. h.

Hoba: incantatoꝛ vel incantatio: ſiue dilect⁹ aut amplexatio.
Holda: deſtruens vel diſcernēs mihi: ſiue diuerticulum meuꝫ ſeu diſcretio aut diuerticulum
Holdai: deſtruens me vel diſcernens mihi: ſiue diuerticulum meum.
Holofernes: infirmitas diſceſſionis: vel infirmans vitulum ſaginatum.
Homer: ppl'm amaricās vel populi amaricatio.
Homer: criſpans vel manipul⁹.
Hoon: laboꝛ vel doloꝛ ſiue laborans aut dolens.
Hoꝛeb: menſa vel maſſa: ſiue tētatio: aut tentatus.
Hoꝛeb: ardoꝛ vł ſiccitas: ſiue coꝛuus aut ſolitudo.
Hoꝛei: liberi vel iracūdi: ſiue de foꝛaminibus aut farinacij.
Hoꝛrim: doloꝛ vel ira: ſeu ve excelſa aut ve iracundie.
Hoꝛri: farina vel farinatus ſeu poſt me: aut foꝛamen meum.
Hoꝛrim: foꝛtes vel excelſi ſiue gigantes aut robuſti.
Hoꝛodi: maledictio ſufficiens: vel maledicta ſufficienter.
Hoꝛtholiada: recte indigens teſtimonio vel lumen poſituꝫ teſtificationi.
Hoſa: ſpes vel ſaluatio.

¶ Hic. u. poſt. h.

Hucbac: ſculpens vel ſculpſit: ſiue ſculptoꝛ aut ſculptura.
Huphim: penetralis vł thalam⁹
Huma: feſtinās ſibi vł manipul⁹
Huri: lōgitudo mea vel illuminatoꝛ meus.
Huſi: feſtinans vel ꝯſiliatoꝛ.
Huſam: feſtinās ppl'o vł ꝯſiliatoꝛ ppl'i.
Huſathi: feſtināte. me vel feſtinatio mea.
Huſi: feſtinans mihi vel cōſiliatoꝛ meus.

¶ Sequit' interp̄tatio noīm incipientium a littera. J.

Ja: dñs vel dñatoꝛ.
Jarebel: incipiēs laudat ſe deū vel expectatio laudis dei.
Jaalon: lex vel quercus.
Jaamena: extrem⁹ i. coitu calor vel extrema coitūs delectatio
Jaan: rñdens vel reſpōſum: ſiue reſponſio.
Jaare: ſaltus vel ſilua.
Joas: fuit vł dimidiū: ſiue dimidians aut dimidiatoꝛ.
Jaaſel: dimidiauit de⁹ vel dimidiatio dei.
Jaath: expectās tp̄s: vel expectatio peccatoꝛis.
Jaazaber: auxiliū vł auxiliabit'.
Jaaziam: auxilium dñi vel auxiliabitur dñs.
Jaba: luctatio vel intelligentia.
Jabes: doloꝛ: vel dolēs: ſeu ſiccitas aut exſiccata.
Jabin: ſapiēs vel ſapientia: ſiue intelligens aut intelligentia.
Jabma: ſapiēs dño vel intelligē
Jabir: ciuitas doctrine dñi: vel ciuitas litteraꝝ.
Jabob: puluis vel lucta: ſiue luctans aut luctatio.

Jaboch: idem.
Jacbabed: gl'ia dñi vel vbi eſt gl'ia ſeu eſt grauis aut ē grauitudo
Jacbala: fort' ei' vel ꝯfortās eū.
Jacbalia fortis dñs vel fortitudo domini.
Jacban: tribulatio vel tribulat'.
Jacbam. tribulator vel tribulatio
Jacbanen: ꝑparans firmitatem vel preparatio firmitatis.
Jacbim: ꝑparās vel ꝑparator: ſiue ꝑparatus: aut ꝑparatio.
Jacbim: firmus vel firmitas.
Jacbin: idem.
Jacbinite: firmi vel firmitates.
Jacob: ſupplātator vel ſupplantatio.
Jacoba: ſupplantans eū vel ſupplantatio eius.
Jacobus: ſupplātans feſtinātē vel ſupplantatio conſilij.
Jacbon: ꝑparans vel ꝑparatio.
Jacboma: ppl'i vltio vel populū vlciſcens ſiue ꝑparās dño aut ꝑparatio dñi.
Jadae: ſciens vel ſciētia: ſiue cognoſcens aut cognitio.
Jadaia: ſciens me vel cognitio mea.
Jadai: ſciēs dñs vel cognitio dñi
Jadaſan: ſciēs egreſſum vel cognoſcens abundantiam.
Jadabias: cognit' dño vel ſcia dñi
Jadiel: ſciēs dñm vel cognit' dñi.
Jado: ſciens teſtimoniū vel expectatio ſeruitutis.
Jadon: ſciens dolorē vel cognitio iniquitatis.
Japhe: expectans laqueū vel expectatio diſcipline.
Japhe: eligēs vel electio: ſiue oſtēdens aut illuminatio.
Japhet: latitudo vel dilatatio.
Japhia: oñdens vel oſtenſio ſeu aperiens aut apertio.
Japhie: oñdēs vel aperiens: ſeu expectans eos aut ſuperficies
Jagaal: ꝓpinq̄tas vel ꝓpinqu'.
Jagur: aduena vel colonus.
Jael: expectās deū vel expectatio dei: aut incipiēs ſeu carnale coniugium.
Jabel: aſcēdens vel aſcēſio: aſcēdit deus aut aſcenſio dei.
Jabelite: expectantes deū vel expectatiōes dei; ſiue incipiētes aut carnalia coniugia.
Jabelite: aſcēdentes vel aſcēſiones ſiue aſcēdētes deo, aut aſcēſiones dei.
Jabelel: viuēs deo vel expectatio dei ſiue poſtulans deū aut requieſcens in deo.
Jair: vigilās vel illuminās: ſeu illuminauit aut illuminatio.
Jairus: illuminās vel illuminatio: ſiue vigilie aut vigilantes.
Jalan: expectās humilia vel expectator percuſſionis.
Jalelel: expectās deū vel expectatio dei.
Jaleeb: expectās pauorem vel expectatio vite.
Jalon: expectās dolorē vel expectatio iniquitatis.
Jam: mare vel dies.
Jamri: mare laceſcens: vel dies amaricans.
Jamin: dies plurali numero vel amara: ſeu amaritudines: aut amaricationes.
Jamin: virtus vel dextera: ſiue aſini aut aſinei.
Jaminite: dextere vel ꝟtutes ſeu aſini aut aſinei.
Janna: mare vel dextera: ſiue marinus aut vbi eſt ſignum.
Jamne: idem.
Jamnes: marin' vel vbi eſt ſignū
Jannia: dextera dñi vel vbi eſt ſignū.
Jannite ꝟtutes dñi vel in quibus eſt ſignum.
Jannor: amaricās lumē vel dextera iracundie.
Jamran: mare eoꝝ pelliceū: vel mare eoꝝ in capite.
Janres: mare pelliceū vel mare in capite.
Janſuph: mare rubeū vel dies in capite.
Jamuel: dies eius deus: vel dies eius dei.
Jamuelite: dies eoꝝ deus: vel dies eoꝝ dei.
Janai: gubernator me' vel gubernatio mea.
Janni: ꝑparator meus vel ꝑparatio mea.
Janoa: gubernator vel gubernatio.
Janoe: expectās cōmotionē: vel expectatio requietiōis.
Janoe: gubernatio vel gubernaculum.
Janon: dormitās merore vel gubernator doloris.
Janua: requiēs vel requietio.
Janiū. dormitās vel dormitatio.
Jaod: ꝯfitēs vel glorificans ſiue cuius eſt frater: aut cuius eſt fraternitas.
Jaoc: factura fratris vel frater dñi: ſiue vbi eſt frater aut vbi eſt fraternitas.
Jara: deficiens vel defectio.
Jarata: timēs dñm vel timor dñi ſeu deficiens dño aut deficiēs dominus.
Jaramoth: timens mortē vel defectio mortis.
Jare: luna vel defectio.
Jarre: idem.
Jared: roborans vel roboratus ſiue deſcēdens aut cōtinentia.
Jareden: deſcenſio eoꝝ vel viſio iudicis.
Jaree: ſilua vel ſaltus.
Jarphael: dimiſit de' vel dimiſſio dei.
Jarphel: idem.
Jarid: vltio vel dꝭiudicans: ſiue vlciſcens aut dꝭiudicatio.
Jaran: ſaltuum vel ſiluarū: ſiue mons ſaltuū aut mons ſiluaꝝ
Jas dñs vel dñator.
Jaſa: factura mādati vel factus in mādato: ſiue factum mādatum: aut inhabitatio eius.
Jaſiba: dimidiū vel dimidiatio ſeu factū mandatū aut factus in mandato.
Jaſaph: habitator vel habitatio ſiue ſedens aut confidentia.
Jaſabel. dimidiū dei vel dimidiauit deus.
Jaſen: domitor vel domatio.
Jaſi: equalitas vel deſiderium.
Jaſiel: equalis deo vel deſideriū dei.
Jaſo: factura mādati vel fact' in mādato
Jaſon: deſiderans vel qui mandatū fecerit.
Jaſu: cōuertens vel cōuerſio.
Jaſub: reuertens vel reuerſio: ſiue reuocans aut reuocatio.
Jaſubite: reuertentes vel reuerſi ſeu reuocantes: aut reuocati.
Jatbaba: peccātes in ea vel peccatum in ea.
Jatban: dñi ꝑfectus vel dño cōſummat' ſiue dñi ꝑfectio; aut

dominī conſummatio.
Jathan: dn̄s hūilis vel dei rñſio ſeu expectās humilitatem: aut expectatio rñſionis.
Jathanael: expectās humilē deū vel rñdens humilitati dei.
Janadiath: colūba deflués tpe vel colūbaris deficiés peccato
Janathi: colūba vel eſt Syrum et non hebreum.
Jaur: expectans incendium vel expectatio luminis.
Jans: expectās cōſiliū: vel expectatio feſtinantis.
Jaſer: adiut⁹ vel adiutoriū ſiue auxilians aut auxiliator.
Jazias: audiés dn̄m vel auſcultatio domini.
Jaziel: audiens deū vel auſcultatio dei.

¶ Hic. b. z. c. poſt. i.

IBaar: mons fortis vel vir ſuſcitator.
Jebaiman: ve requieſcēti: vel trāſlata eſt requietio.
Jebaboth: cecidit glīa vel trāſlata eſt gloriatio.
Jebainan: durū habitaculū vel cōſolatio inhabitantis.
Jebonium: dura vel vocata vbi eſt thalamus aut ꝑparatio cōſolationis.
Jebubiel: ſpes dei vel ſperās in deum.

¶ Hic. d. poſt. i.

IDaia: dilectus domini vel amabilis.
Jdaias: dilectus dn̄i vel amabilis domino.
Jdidaan: dilect⁹ dn̄i ꝓpter dn̄m vel amabilis dn̄o ꝓpter dn̄m.
Jpſe eſt ſalomon q̄ dilectus dn̄i ꝓpter dn̄m vel amabilis dn̄o ꝓpter dn̄m dr̄ propter ſuā miāz id eſt gratuitā quā eū diligere dignat⁹ eſt: cū vtiq̄ dilectione et mīa indignus exiſteret quē cōſtabat maſer eſſe: ⁊ quē reprehendit ſcriptura diuina pro peccato idolatrie ⁊ immoderato amore mulierum.
Jdidia: dilectio dn̄i vel amabilitas eius.
Jdithū: ſaliés vel trāſiens eos.
Jdoz: dilect⁹ volūtarie: vel amabilis violentia.
Jdumea: rufa: vel rubea ſeu terrena: aut ſanguinea.
Jdumei: rufi vel rubei: ſiue terreni aut ſanguinei

¶ Hic. e. poſt. i.

IEabarim: lapides trāſeūtes vel aceruī lapidū trāſeuntium.
Jebaar: mons fortis vel electio ſuſcitata.
Jebanias: ſapiens dn̄o vel intelligentia domini.
Jebe: preſepiū vel exſiccatio.
Jebar: imitans fontem vel expectatio putei.
Jeberhon: vallis meſticie: vl̄ collis merentium.
Jebgar: eligens vel electio.
Jeblaan: abſorpt⁹ vel abſorptio ſeu abſorbens ppl̄m aut populus deſpiciens.
Jebnael: edificans deo vel edificatio dei.
Jeboch: arena vel luctatio.
Jebus: ꝑſepe vel calcata ſiue cōculcans aut conculcatio.
Jebuſei. preſepe meū vel cōculcatio mea.
Jebuſea: ꝑſepia vel cōculcata.
Jecba: torcular vel oppoſitio ſiue opprimés aut oppreſſa.
Jecbaa: torcular eius vel opprimens eum.
Jecbaa: luctans ei vel arena ei⁹
Jecbda: magnificus vel magnificentia.
Jecbdalian: magnificus dn̄o eſt vel magnificentia dn̄i eſt.
Jecbdon: incubās ppl̄s: vel incubatio populi.
Jecbela: torcular laboris vl̄ oppreſſio laborioſa.
Jecbenias: ꝑparās dn̄o: vl̄ ꝑparatio domini.
Jecbimā: poſſedit ppl̄m vl̄ poſſeſſio ppl̄i
Jecbimā: vīdicās ppl̄m vel vindicatio populi.
Jecbiman: acq̄rēs ppl̄m vel acq̄ſitio populi.
Jecbinaan: poſſidens ppl̄m vel vindicatio populi.
Jecbman: poſſidens ppl̄m vel ꝑparatio populi.
Jecbonian: idem.
Jecbonias: ſic factus vel preparator ſeu preparans dn̄s aut ꝑparatio domini.
Jecban: extenſio vel inclinatio: ſeu merces aut mercimonium
Jecbel: cet⁹ dei vel auxiliās deū
Jecbze. torcular lupi vel opprimens lupum.
Jedala: man⁹ maledicta vel manus maledictionis.
Jedebos: manus maledicta tribulans vel manus maledictionis anguſtiantis.
Jedeia: ſciēs dn̄ū vl̄ cognitio dn̄i
Jedi ſciēs me vel cognitio mea.
Jediel: ſciēs deū vel magnificus deo.
Jedlad: manū tollēs vel manū ad os ſeu manus ſubleuans: aut manus ſubleuatio.
Jeddoa: ſciēs eū vl̄ cognitio ei⁹
Jedebā: paruulus vel minoratio
Jedri: accedēs vel applicās ſiue acceſſus aut applicatio.
Jeddu: accinct⁹ vel tentatio.
Jeddua: tentans eum aut accinctio eius.
Jedula: man⁹ maledicta vel manus malectionis.
Jephdaia: innuēs dn̄o vel apertio domini.
Jephebel. aptio dei vl̄ apiēs de⁹
Jephlad: excluſio pctī vel aptio delectionis.
Jephleti: excludens pctīn meū vel apertio delectionis mee.
Jephon: dn̄s mirabilis vel dn̄s viuificatorum.
Jepione: nutus vel innuens.
Jephonne: annuēs vel innuitio
Jegal: ꝓpinquus vel redimēs ſeu ꝓpinquitas aut redēptio.
Jegali: ꝓpinqu⁹ mihi vel redēptio mea.
Jeglam: deſpiciens vel deſpect⁹ ſiue contemptus.
Jebel: viuēs deo vel poſtulatio dei ſiue mutatus, deo aut expectatio dei.
Jebeli: viuēs deo meo vel poſtulatio dei mei: ſiue mutatus deo meo aut expectatio dei mei.
Jebi: vita vel exordiū ſiue requies aut poſtulatio mea.
Jebiel: vita dei vel exordium dei

ſiue requieſcens deo aut poſtulatio dei.
Jelada: cognoſcēs dominum vel cognitio domini.
Jeleph: manum tollens: vel manum ad os ſiue manus ſubleuans aut manũ ſubleuatio.
Jemda: plenitudo vel circũciſio
Jemei: deus me⁹ vel robur meũ
Jemias: numerus domini vl' numerabilis domino.
Jemi: robur meũ vl' dextera mea
Jemla: parcens maledictio vel commouens accipientem.
Jemlech: numerus vite vel amaritudo pauoris.
Jemua: mare vel amara ſiue numerus aut numerabilis.
Jemuaite: maria vel mari: ſiue numerabiles aut marini.
Jemubel: dies eius dei: vel dies eius deus.
Jepſem: apertum nomen vel apta auditio.
Jepta: aperiens vel apertio.
Jepthabel: aperiēs deo vel apertio dei.
Jepthe: aperiens vel apertus: ſiue aperuit aut apertio.
Jepthō: aperiens dolorem.
Jera: timens vel timor: ſiue miſericors aut miſericordia.
Jeraa: timēs eũ vel mia eius.
Jeracho: aurugo vel demolitio.
Jerameleth: timens deũ vel miſericordia dei.
Jeramabel: idem.
Jeramiel: idem.
Jeramelli: timens deum meum: vel miſericordia dei mei.
Jeramiel: idem.
Jeramieli: idem.
Jeraon: timores vel timebũt ſeu timens iniquitatem: aut miſericors merentibus.
Jerapolis: iudiciũ ſupius vel ſine timore miſericors ciuitas
Jerebaan: aurugo populi vel demoliens populum.
Jerebebel: iudiciũ dei vel dĳudicans ſuperiora.
Jeremian: excelſus domino eſt: vel ſublimitas domini eſt.
Jeremias: excelſus dño vel ſublimitas domini.
Jeremibel: excelſus domino deo vel ſublimitas domini dei.
Jerian: timens inutile vel timor domini eſt.
Jerias: timēs dñz vel timor dñi.
Jerib: odor vel luna.
Jeribai: odor vulturis vel defectio deuoratoris.
Jericho: luna vel odor eius.
Jerichontini: odorantes euz vel deficientes ei.
Jeribel: timēs deũ vl' timor dei.
Jerimoth: timēs mortē vel metuens altitudinē mortis.
Jerimuth: idem.
Jerioth: iurgium ſigni vel iudicĳ deſignatio.
Jermai: dñs excelſus: ſeu domini celſitudo.
Jeroam: timens populum vel iudicium populi.
Jerobaal: iurgium habens vel iudicium habētis: aut iudiciũ ſuperioris.
Jeroboal: timor viri vel timor vetuſtatis: ſiue timens habentē aut timens deuorationē.
Jeroboā: cauſa populi vel diuiſio populi ſiue diſcernens populum: aut ſuperius dĳudicans.
Jeroboſeth: iudicās ignominiā vel dĳudicās confuſionem.
Jerō: timor vel peregrinatio: ſiue timidus aut peregrinus.
Jeronymus: viſio pulchritudinis vel dĳudicās locutiones.
Jeroſolyma: pacifica vl' viſio pacis.
Jeroſolymite: pacifici vel pacem videntes.
Jerſia: aduena dñi vel alienus domino.
Jeruel: collis dñi vel vallis benedictionis.
Jeruſa: ruminans vel ruminatio: ſiue incolatus aut peregrinatio.
Jeruſalem: pacifica vel pacis viſio ſiue timor perfectus aut timebit perfecte.
Jeſa: vetuſtas vel planctes ſiue ſaluatio aut deſideriũ meũ.
Jeſſa: incenſum vel ſacrificium ſeu inſule ſacrificiũ; aut inſule holocauſtum.
Jeſſaar: incenſum ſuſcitans vel holocauſti vigilia.
Jeſſaarite: incenſa ſuſcitantes: vel holocauſtorum vigilie.
Jeſſai: incenſum meũ vel ſacrificium meum ſiue inſule ſacrificium aut inſule holocauſtum.
Jeſamari: vetuſtas amara vl' deſiderĳ amaritudo.
Jeſan: vetuſtas vel veteranus.
Jeſana: vetuſtas eius vel inueterans eum.
Jeſar: figmentum vel tribulatio ſiue inſule ſacrificium: aut inſule oblatio.
Jeſſar: meridies vel vnctio mea ſiue meridianus; aut methaphoricus olei.
Jeſba: collaudās vl' collaudatio
Jeſbaā: collaudās populum vel collaudatio populi.
Jeſbacbaſa: collaudans ſummũ vel collaudatio principĳ.
Jeſbi: eſt i me vl' coequat⁹ mihi
Jeſbinedob: eſt in me ſpōtane⁹ vel coequatus mihi ſpontanee
Jeſboch: eſt cinis vel eſt tactus
Jeſcha: tabernaculũ vel vnctio eius.
Jeſſe: incēdens vel incendiuz ſiue inſul e libamen: aut inſule holocauſtum.
Jeſma: ſalus deſiderĳ; vel ſaluatio requieſcentis.
Jeſer: finxit vel plaſmauit: ſiue fictio aut plaſmatio.
Jeſerite: fictores vel plaſmatores.
Jeſeſi: equalis ſaluator vel deſiderium ſaluationis.
Jeſem: deſideriũ vel deſiderauit.
Jeſu: equalis meus vel equalitas mea.
Jeſpha: vnctio vel tabernaculum.
Jeſphan: idem.
Jeſie: qualitas vel tabernaculũ.
Jeſſi: incenſum mihi vel ſacrificium meum.
Jeſias: equalis dño vel ſalutaris domini.
Jeſiel: incenſus deo vel ſacrificium dei.
Jeſielite: icēſi do vl' ſacrificia dei

Jeſimuth:deſiderium dulce vel deſiderata dulcedo.
Jeſmachias:vetuſtas percutiẽs dominum:.vel figmẽtum per‑cuſſionis domini
Jeſmaras: ſalus deſiderãtis do mini vł ſaluatio reiectiõis dñi
Jeſrel: ſacrificans deo vel libe‑ratio dei.
Jeſua: planities: vel eſt deſide‑rium meum ſalus.
Jeſue:ſaluatio vel deſiderium.
Jeſui: equalis mihi vel equali‑tas mea.
Jeſui:deſideraui vel deſiderij.
Jeſſuite:deſiderantes vel deſide ria.
Jeſur:dolor vel eſt in dolore: ſi‑ue ſalus luminis : aut equali‑tas ignea.
Jeſuri: ſalus doloris mei vel ſal uatio in dolore meo:ſiue ſalus illuminãs me:aut eqlitas mea
Jeſus:ſaluator vel ſalutaris ſi‑ue ſalus aut ſalutare.
Jetha: extẽſio vel inclinatio ſi‑ue ſuperfluẽs aut ſuperfluitio
Jethaam:ſuperflu⁹ popul⁹ aut ſuperfluitas populi ſiue incli‑nans populũ aut extẽſio eorũ.
Jethaba:bonitas vel declinatio
Jethabata:bonitas vel bonita‑tes : ſeu declinauit vt veniat: aut declinatio peruentionis.
Jetham: merces vel mercimo‑nium ſeu inclinans eos aut ex‑tenſio eorum.
Jetheba : bonitas vel declina‑tio venientis.
Jethebatha:bonitas vel bonita tes ſiue declinauit vt veniat aut declinatio peruentionis.
Jethebeth:bona domus vel de‑clinatio venientis.
Jethelta : inclinatio palme vel extenſio iniquitatis.
Jether:modicum reliduum: vel modica reliduitas.
Jetheth: donans vel donatio.
Jethuan:poſſidens populũ vel fluens populo.
Jethra ſupfluẽs vł honorabilis.
Jethraam:honor populi vel ſu‑perfluens populo.
Jethrael:honor dei vel ſupfluẽs deo.
Jetrabel:honor meus:vel ſuper fluens mihi.
Jethram:honorans eos vel ſu‑perfluus eorum.
Jethran:honor dei vel ſuperflui tas gratie.
Jethrĩ:ſupfluũ vel honorabiles
Jethrites:ſupflu⁹ vel honorabił
Jethro ſupfluẽs vł honorabilis
Jethur:viſus vel ordo ſiue ordi‑natus aut ordinatio.
Jethus: extenſio vel ſublimitas
Jeu:parcens vel commotio ſeu maleficus aut maleficium.
Jeus: idem.
Jeuſa : ipſa parcens ei vel ipſa commotio eius.
Jeubel : ipſe parcens deus vel ipſa commotio eius.
Jezam:durus vel duricies.
Jezabel:eſt iter vel eſt fluxus ſã guinis.
Jezabel:fluxus vanus vel fluẽs ſanguine ſiue cohabitatrix aut ſterquilinium.
Jeſanias : vires eius vel aures eius: ſiue audiens dominum aut auſcultatio domini.
Jeſar:fortitudo vel adiutorium.
Jezarite:fortes vel auxiliarij.
Jezecel: fortis dei vel apprehen dens deum.
Jezechias:fortis dñi vel appre‑hẽdens dñm ſiue cõfortauit eũ dñs:aut dñs cõfortatio eius.
Jezechiel:fortis dei vel apprehẽ dens deũ : ſiue de⁹ cõfortauit eum:aut de⁹ confortatio eius:
Jezer:fortitudo vel adiutorium.
Jezerite fortes vel auxiliarij.
Jeziel:audiens deũ vel auſcul tatio dei.
Jezilia : fortis labor vel adiuto‑rium laborantis.
Jezonias : vires eius vel aures eius:ſiue audiens dominũ aut auſcultatio domini.
Jezra:ſemen vel ſeminator.
Jezrael:ſemẽ dei vł ſeminauit de⁹
Jezraelite: ſeminãtes deo vel ſe minatores dei.
Jezaria:ſemen domini vel ſemi nans domino.

¶ Hic.g.poſt.i.

IGaa : vir abijciens:vel vir reuelationis.
Igar: aceruus vel inuolutio. ſyrum:eſt non hebreum.
Igarſedutha: aceruus teſtimo‑nij vel inuolutio teſtimoniorũ hoc ſyrum eſt.
Ighathanis:ſolemne mandatũ. humile vel leta domus rũſionis.
Illiricũ:aduena vel elementũ ſi ue ſubuerſ⁹ aut ſcd̃a ſubuerſio
Judi: nutus dilucidus vel con ceſſiones illuminationum.
Judia:nutus dilucidus vel con ceſſio illuminans.
Infamie: nutus vel innuit ſiue innuens aut conceſſio.

¶ Hic.o. poſt.i.

IOa: retinens vel retentio.
Joaa:retinens eum vel re‑tentio eius.
Joaz:retinens fortitudinẽ vel vbi eſt retinere:ſiue dñm vidẽs aut domini fortitudo.
Joab:inimicus vel amicitia:ſi‑ue eſt pater aut paternitas.
Joachaz:fortis aut robuſt⁹ ſeu dño fortis aut dñi fortitudo.
Joachim:vbi eſt preparatio vel cui⁹ eſt ꝑparatio : ſiue dño pre paratus aut dño reſurrectio.
Joachaz:retinens fortitudinem vel vbi eſt retinere ſiue dñm vi dens:aut domini fortitudo.
Joabe: ipſe cognoſcens vel dñi cognitio ſiue cognoſcẽs ſcien‑tiã aut cognoſcens principiũ.
Joanan : domini decus vel do‑mini pulchritudo.
Joarib: dñs ſuſcitãs mõtes:vel dominus vigilãs fortitudine.
Joarim:domino exaltat⁹ vel do mini exaltatio.
Joas:ſperãs vel tpalis:ſiue dñs ſuſtollens:aut dñi plaſmatio.
Joathan:perfectus vel perfectio ſiue cõſũmat⁹ aut cõſũmatio.
Joathan: idem.
Joathas:perfecte ſuſtollens vel conſummata plaſmatio.
Joaz:dominũ videns vel domi ni fortitudo:ſiue vbi eſt retine re eũ aut vbi eſt reꝑhẽſio eius.
Job:dolor vel ocioſitas.
Job ; magnus vel magna ſiue

dolens aut vlulans.
Iobab: diſtillās vel magnꝰ pa-
tre: ſeu magnus pater aut do-
loris aut vlulatiōis diſtillatio.
Iobal: delatꝰ vel delatio ſiue di
mittens aut dimiſſio.
Iobama: magnus donatus dñi
vel dolor gratie dei.
Iobel: magus dei vel dolēs deo.
Iocbabed: dñi germē vel dñi ꝑ-
paratio ſiue domini libamen:
aut dñi intelligentia.
Iocbeli: germen diuinū vel ꝑpa
ratio dei.
Iocelī: comprimens eos vel op
preſſio eorum.
Iod: ſcientia vel principium ſeu
dominatio dei.
Iodac: ipſe cognoſcens vel dñi
cognitio ſiue cognoſcens ſciē-
tiā aut cognoſcens principiū.
Ioeau: domino ſeruiens vel do
minum teſtificans.
Ioezer: domini fortis vꝫ domio
ſeparatus.
Iopbe: dñi os vel dñi diſciplina
ſiue dominus elegit aut domi
nus illuminauit.
Iogli: cōtēptus vel deſpiciēs.
Ioha: domino reſpondens vel
domini reſpōſio ſiue dominās
ei aut dominatio eius.
Iohana: dñi donū vel dñi grā.
Iohāna: dñs miſericors ſiue do
mini miſericordia ſeu dño gra
tus aut dñs gratia eius.
Ioannan: dñs gratus eis vel do
minus miſericordia eorum.
Iohāna: erat donās vel domini
donum.
Iohannan: cuius eſt donū vel
domini gratia.
Iohānen: domino donatus: vel
domino gratificatus.
Iohannes: dñi gratia vel in quo
eſt gratia ſiue donatum eſt aut
cui donatio a dño facta eſt.
Iobel: dimittēs vel mutatꝰ ſeu
defluens aut decipiens.
Iobel: fuit deivel incipienti deo
ſiue eſt deꝰ aut eſt dñs deus.
Ioacbim: qui eſt cōſurgens vel
dñi reſurrectio ſiue dñs ſuſci-
tans aut dño non ſuſcitāte.
Ioadda: dominū cognoſcens:
aut domini cognitio.
Ioiadae: dñi cognitio vel ipſo
domino cognoſcente.
Ioiaden: dñs cognoſcens fon-
tem vel dñs cognoſcēs oculū.
Ioiarib: domini vltio vel domi-
ni iudicium.
Ioiarim: dñm exaltans vel dñi
exaltatio ſiue dñs ſaltuum.
Ionina: matutina vꝫ dextera eiꝰ
Iona columba vel donans ſiue
vbi donatꝰ eſt aut vbi eſt dona
tio.
Ionadab: domino obediens vel
domini ſpontaneus.
Ionadab: columba ꝑcipua vel
donatio patruelis.
Ionas: donās vel donatus ſiue
cui eſt donatio aut qui donatꝰ
eſt deo:
Ionathan: colūba veniēs vel co
lumbe donū ſiue colūba dans
aut domini donatio.
Ioni: columba mea vel donans
mihi: ſiue donum meum: aut
donatio mea.
Ioppe: pulchra vel pulchritudo
Ioppite: pulchri vel decori.
Ior: riuus vel fluuius.
Iora: riuus eius vel fluuius eiꝰ
ſeu manus ſublimium aut do-
mini celſitudo.
Iorabeth: domus excelſa vel do
mus ſublimium.
Ioraei: riuus ſpinarum vel flu
uius compunctionis.
Ioran: qui eſt excelſus vꝫ vbi eſt
excelſus ſiue dominꝰ excelſus
aut domini ſublimitas.
Ioran: riuꝰ doni vel fluuiꝰ grē.
Iordanis: riuꝰ iudicij vel fluuiꝰ
iudicantis ſiue deſcēſio eorum
aut apprehenſio eorum.
Iore riuus excelſus vel fluuij ex
altatio.
Iorim: riuus eorum vel fluuius
eorum ſiue excelſus riuus aut
fluuius exaltatus.
Iora: factura mādati vel domi-
ni ſalutatio.
Ioſabeſeth: vbi eſt ſaturitas ger
minis vel vbi eſt ſaturitas re-
ſurrectionis.
Ioſabeth: domini ſaturitas vel
domini iuramentum.
Ioſabia: vbi eſt incēſum dñi vꝫ
in quo eſt iuramentum.
Ioſaph: dñi ſpeculū vel domio
vinculatus ſiue domini labiū
aut domino anguſtiatus.
Ioſaphat: ipſe iudicans vel ipſe
iudicat ſiue domini iudicium
aut dominus iudicabit.
Ioſeph: domini iuſtus vel domi
ni iuſtificatus.
Ioſedech: idem.
Ioſeph: augmētū vel appoſitio.
Ioſebus: augens cōſilio vel ap-
ponens feſtinationem.
Ioſphias: ipſe liber dño vel ipſa
libertas domini.
Ioſias: vbi eſt incēſum domini
vel in quo eſt ſacrificium.
Ioſophonias: domino abſcon-
ditus vel domini ſpeculator.
Ioſoias: vbi eſt ſalus: dñi vel in
quo eſt ſaluator dominus.
Ioſue: ſalus vel ſaluatio: ſiue ſal
uator aut ſalutaturus.
Ioth: ſcientia vel principiū ſiue
dominator aut dominatio.
Iotha: eſt perfectus vel eſt perfe
ctio ſiue eſt domini perfectus
aut eſt domini perfectio.
Iothan: dñi ꝑfectio vel domini
cōſummatio ſiue ꝑfectio eorū
aut conſummatio eorum.
Iotham: ſciētia domini vel prin
cipium gratie.
Iouis: inimicꝰ hic vel dñs ille.
Iozabaad: domino dotatus vel
domini dotatio.
Iozbad: domini fluēs torris vel
domino torris fluitio.
Iozabad: domini dotatus vel ꝗ
eſt dotatus a domino.
Iozabeth: domini dos vel que
eſt dotata a domino.
Iozachar: domini vltio vel do-
mini iudicium.
Ioſadad: domini fortis ſeruus:
vel dominū fortē teſtificans.
Iozarib: domini vltio vel domi-
ni dijudicatio.
Iozimi: domini ductio ē vel do
mini oliua eſt.

¶ Hic .r. poſt .i.

IRat ciuitas deſcendēs vel
ciuitatis deſcenſio ſiue vi
gilans ſeruus aut ſuſcitatus te

ſtimonium.
Iraſs: frater meus vidēs vel fra tris mei viſio: ſeu vigilantem ſuſtollens aut vigilās plaſmationi.

¶ Hic.s.poſt.i.

Is: vir vel aſſumptus.
Iſſa mulier vel aſſumptio.
Iſaac: riſus vel gaudium.
Iſaar: vir vigilans vel vir ſuſcitator.
Iſaarite: viri vigilantes vel viri ſuſcitatores.
Iſacbar: qui eſt memor vel dñm memorans ſeu vir mercedis: aut eſt merces mea.
Iſacbarite: qui ſunt memores vel dominū memorantes ſeu viri mercedum aut ſunt merces mee.
Iſai: ſalus mea vel dñi ſalutare ſeu vir deuorator aut vir aſſumens.
Iſaias: dñi ſalus vel domini ſalutare.
Iſar: vir paruulus vel vir imminutus ſeu vir vigilans aut vir ſuſcitator.
Iſari: vir paruulus mihi vel vir minorationis mee: ſeu vir ſuſcitans me aut vir vigiliarum mearum.
Iſbaal: vir vetuſtus vel vir deuorator.
Iſboam: vir deuorans populū vel aſſumpt⁹ in fortitudine populi.
Iſboſeth: vir confuſionis: vel aſſumpta confuſio.
Iſcarioth: vir memorie: vel eſt merces ei⁹ ſeu memorialis mortis eius aut memoriale dñi.
Iſimuth: deſertus vel aſſumens diſceptationem.
Iſmael: vir auditus dei vel aſſumens exauditionem dei.
Iſmaelite: viri auditi deo vel aſſumentes exauditionem dei.
Iſrael: mens videns deū vel eſt videre deum.
Iſrael: vir videns deū vel princeps cum deo ſiue dei viſio eſt aut fortis directus dei.
Iſraela: mens vidēs deum ſuū vel princeps cum deo ſuo ſiue eſt videre deum eius aut directio dñi ſui.
Iſraelite: viri vidētes deum vel aſſumpti principes cum deo.
Iſuar: vir paruulus vel vir imminutus: ſiue vir ſalutis: aut aſſumptio ſalutaris.
Iſui: vir loquens vel aſſumptio ſalutis mee.
Iſtob: vir bonus vel aſſumptio bonitatis.
Italia: mens excedens vel mentis exceſſus.
Italica: mēte excedens vel mentis exceſſio.
Italici: mentiū exceſſus vel mēte excedentes.
Ithamar: inſule palma vel inſule amaritudo: ſiue vbi eſt amaris: aut vbi eſt commotio.
Iturea: montana vel ſublimis cyrum eſt non hebreum.
Iturei: montani vel ſublimes.
Ithus: mons excelſus vel mōs ſublimitatis.

¶ Hic.u.poſt.i.

Iubilemus: annus remiſſus vel ann⁹ remiſſionis.
Iucbal: potentia vel fortitudo.
Iuchadā: ptās opprimens eos vel fortis oppreſſio eorum.
Iudaia: confitens dñm vel glorificatio dñi.
Iudaiſmus: laus vel confeſſio.
Iudaite: ↄfitētes vel glificātes.
Iudas: ↄfitens vel glorificans.
Iudea: cōfeſſio vel glorificatio.
Iudei: laudātes vel cōfitentes.
Iudi: laudans vel confitens.
Iudith: cōfidens vel glorificās
Iulius: incipiēs vel principiū.
Iulia: idem.
Iunius: incipiēs vel principiū.
Iunia: idem.
Iupiter: inimicus ſeparans vel dñs ſeparator.
Iuſtus: elatus vł elatio ſiue parcens aut ipſe eleuatus.
Iuth: principium vel oblatio.

¶ Sequitur de incipientibus a littera. L.

Labaddon: apollion grece exterminans vel exterminator: latine.
Laabim: deuſti vel inflammantes ſeu deuſtio aut inflāmatio.
Laadi: flamma iudicij vel deuſtio iudicantis.
Laadon: pdens vel interficiēs.
Laamas: iniqtas vel iniquitatē.
Labaddon: perdens vel interficiens ſiue ſolitarius aut ſolitudo eorum.
Laban: albū vel albedo ſiue cādidus aut candidatio.
Labana: dealbans eum vel candidatio eius.
Labaoth: venientes vel egredientes.
Labeth: acceptans vel acceptabilis.
Labem: candor vel candidū ſiue cor cor aut cor filio meo.
Labum: deuſti vel inflāmantes ſiue deuſtio aut inflammatio.
Labo: ingreſſus vel igreſſio ſeu venientes aut ingredientes.
Laboth: idem.
Lacedemonia: cōſurgens ſilentiū vel cōſurrectio ſanguinea.
Lacedemones: cōſurgētes ſilētio vel cōſurgētes ſanguinei.
Lachis: intereſt vel ſibimet vir.
Lacho: cōſurgēs vel cōſurrectio.
Lachum: cōſurrectio vel ad cōſurgendum.
Labed: ipſe ſibimet vir vel ipſemet vir ſuus.
Lapidoth: Lipas quaſi os culetri ab ore non ab oſſe.
Label: in deo vel in deum.
Lais: leo vel fili⁹ leonis ſiue ipſe ſibimet vir aut ſibimet vir ſu⁹.
Laiſa: leena vel in ſalutem: ſeu preliū leonis aut filia leene.
Lamathara: lignū vel conditio ſiue ad lignum aut conditum.
Lamma azabathani: vt quid dereliquiſti me vel vt quid dereliction mea.
Lamazaphthani: idem.
Lamech: qñ eſt nomen littere fultura vel adiutorium ſiue erectio aut firmamentum.
Lamech: qñ eſt nomē hominis percutiens vel percuſſio: ſiue humilis aut humiliatus.
Lamuel: cum quo eſt deus: vel in quo eſt benedictio.
Laodicia: fuit in vomitu vel na

Multas expectata ſiue tribus amata a dño aut trib⁹ amabilis domini.
Laodiceẽſes: ſunt in vomitib⁹ vel natiuitates expectare ſeu tribus amate a dño aut trib⁹ amabiles domini.
Laonimiũ trib⁹ vel matres ſeu phylarchi multarũ tribuũ aut principes multoꝝ populorũ.
Lapidoth: fulgor vel fulgur ſiue fulgurans aut fulguratio.
Larma: ſublimitas vel conſurrectio.
Lasa: ſalus vel ſaluatio ſiue in ſalutem aut in ſaluationem.
Lasabi: ſperauit in me vel in domino ſpes eius.
Lasthenis: ſalus donata vel ſaluator a domino.
Latuſim: fabri vel malleatores.
Lazarus: adiutus dñi vel auxiliatus a domino.

¶ Hic.e.poſt.l.

Leba: albedo vel cãdidatio
Lebem: candidũ vel cãdidatio.
Lebeus: corculũ vel quaſi cor.
Lebna: later vel cementum.
Lebni: lateres vel cementa.
Lebniciꝫ: latericii vel cemẽtarij
Lebona: albedo: vel cãdidatio
Lecba: gena ei⁹ vel maxilla ei⁹
Lecbi: gena mea vel maxilla mea.
Lecbis: gena viri vel maxilla aſſumpta.
Lecbum: conſurgens vel conſurrectio.
Ledam: flamma iudicans vel exurgens.
Ledibel: flãma iudicãs deo vel exurgens iudicium dei.
Ledam: flamma iudicans vel exurgens iudicium.
Leemaſꝫ: iniquitas vel ad iniquitatem.
Leeth: flamma vite vel exuſtio pauoris.
Leghata: ignis vel incendium.
Leem: panis vel refectio.
Lemabaſathani: vt q̃d dereliq̃ſti me vel vt q̃d derelictio mea
Len: additio vel frequẽs bona operatio.

Lesa: ſalus vel ſaluatio ſiue in ſalutem aut in ſaluationem:
Lesem: ad nomen iudicij vel ad auditionem.
Lesemdan: ad nomẽ iudicij: vel ad auditionem iudicantis.
Leuaboth: venientes vel edificãtes.
Leui additus vel appoſitus ſiue aſſumptus aut applicatus
Leuite: additi vel appoſiti ſiue aſſumpti aut applicati.
Leuites: adiectio vel appoſitio ſiue applicatio aut proſecutio
Leuithã: proſequens eos vel additamentum eorum.

¶ Hic.i.poſt.l.

Lia: laborans vel laborioſa.
Libanus: albus vel cãdidus ſiue cãdor aut cãdidatio.
Libertini: factura palee vel facientes paleas.
Libija: veniens vel introiens.
Licaonia: ſuſcitans vel ſuſcitatio: ſiue ad ſuſcitandum: aut ad ſuſcitationem.
Licaonij: ſuſcitantes vel ad ſuſcitandum.
Lici: cõſurgens vel lachrymas fundens.
Licia: lachrymas fundens ei vel conſurrectio eius.
Licius: cõſurgens vel ipſe ſuſcitans ſiue lachrymas fundens aut lachrymarum effuſio.
Licij cõſurgentes vel ipſi ſuſcitantes ſiue lachrimas fundantes aut lachrimaꝝ effuſiones.
Liconia: ſuſcitans aut ſuſcitatio vel ſuſcitati.
Liconienſes: ſuſcitantes.
Lidi: geniti vel edificati.
Lidia: nati ei vel edificatio ei⁹.
Lidij nati vel edificantes.
Lidda: vtilis vel edificata.
Lidij: nati vel edificantes.
Linus: tibicem vel cãdidatus.
Liſama: nata tentatio vel natiuitas tentationis.
Liſias: generans vel generatus
Liſimachus: generãs percuſſionẽ vel generationis pcuſſio.
Liſtra: genus decoꝝ vel generans decorem.
Liſtris: vtilitas anguſtie vel vtilis tribulatio.
Licoſtratos: ſublimitas vel p[illegible] ciliuum ſeu generans latitudinem aut vtilitas ſeruitutis.

¶ Hic.o.poſt.l.

Lobna: alba vel candida ſiue albor aut candidatio.
Lobeni: albus vel candidat⁹ ſiue cor mihi aut cor filij mei.
Lobni: albus vel candidus ſiue albor aut candidatio.
Lobinici: albi vel candidi ſiue albedines aut candidatores.
Loboni: albus vel candidus ſiue cor mihi aut cor filio meo.
Lod: vinculum vel declinatio.
Lodabar: ipſi verbũ vel ipſi ſermocinatio.
Lodadid: ipſi ſeruitus vel ipſi teſtificatio.
Lodadin: ipſi cã vel ipſi iudiciũ.
Loide: conſecutio vtilitatis vel qui conſecuta eſt vtilitatem.
Lomna: lateres cãdidati vel laterum candidatio.
Loomnum: phylarchi multarũ tribuum vel princeps multorũ populorum.
Loth: vacans vel declinans ſeu vinctus aut ipſe concluſus
Lothan: ipſe concludens eos vel ipſi vinculum eorũ.
Lothani: vinculum vel concluſio ſeu declinans domum aut vacans gratie.
Lothe: vinculum eius vel ipſa concluſio.

¶ Hic.u.poſt.l.

Lucas: ipſe eleuans vel ipſe conſurgens.
Lucius: idem.
Lud: vinctus vel declinans ſiue vtinã nat⁹: aut vtinam vtilis.
Ludin: vinculati vel declinantes: ſiue fortiter pſunt: aut vtinam proficientes.
Luith: gene vel maxille.
Luza: nux amygdalum.

¶ Sequitur de incipientibus a littera. m.

Mabeel: congregauit de⁹ vel congregatio dei.
Maacha: mollities vel confractio.
Maachathi: fracta eſt mihi

vel cōfracti ſunt mihi ſeu ven
ter reſus aut vētris percuſſio.
Maadi: mēſura ſerui mei vel ꝙ
ſufficiēs teſtimonii mei.
Maabi: cōgregatus mihi vel cō
gregatio mea.
Maala: corus vel infirmitas.
Maalaph: de mille vel de doctri
na.
Maalath: chorus peccatorū vel
infirmitas tēporalis.
Maalehel: laudans deū vel lau
datio dei.
Maalmeon: de habitatiōe: vel
habuerunt habitationem.
Maalon: de feneſtra vel a prin
cipio ſeu cōſummatus aut ſe-
curitas.
Maalon: idem.
Maama: cōgregatꝰ ppl's ei.
Maamite: cōgregati ppli ei vel
cōgregationes populorū eius.
Maamad: deſideriū vel deſide
rabilis.
Maanath: reqeſcēs vel reqetio
Maaria: amara vel domꝰ mea
ſiue ex viſione aut ex iuſſione.
Maaroth: ſouee vel ſpelunce.
Maaſias: onus dño vel aſſum-
ptio dñi.
Maath: deſideriū vel deſiderabi
lis.
Mabar: munitū ſuſcitans: vel
munimen vigilie.
Mabdihel: munitꝰ deo vel mu
nitio dei.
Mabdihelite: muniti dō vel mu
nitiones dei.
Mabſan: munitus vel ꝓtegēs
ſiue munimen aut protectio.
Mabſar: muniēs vel munitio.
Macha: ingeniū vel percuſſio.
Machabeus: ꝓtegēs vel prote
ctio ſiue ꝑcutiēs aut ingenioſus
Machabei: ꝓtegētes vel prote-
ctiones ſiue ꝑcutiētes aut in-
genioſi.
Machati: ſubactꝰ mihi vel mol
lities mea.
Maceda: exuſtio vel oriētalis ſi
ue prius aut in anteceſſum.
Macedan: exurens vel exuſtio
ſiue oriens aut antecedens.
Macedonia: cōbuſta vel cōbu-
ſtio; ſiue añcedēs aut oriētalis

Macedones: cōburētes vel cō-
buſti ſiue añcedentes: aut oriē
tales.
Macelloth: cetꝰ vel eccl'ie: ſiue
cōgregati aut cōgregationes.
Macelloth: idem.
Macema: exurgēs dñs vel oriē
talis domini.
Maces: finis vel diffinitio.
Maceſſ.
Maceth: oriens vita vel antece
dens.
Machi: qd̄ eſt vel qr eſt ſiue rex
meus aut regnum meum.
Machiel: rex meus deus vel re
gnum meum dei.
Machimat: quid eſt donū vel
quid eſt donatio.
Machir: venūdabit vel reſtituet
ſiue vidēs aut de infirmitate.
Macherite: venūdabunt vel re
ſtituent ſeu vidētes aut de in-
firmitatibꝰ.
Machinas: humilitas vel attre
ctatio.
Machinathat: humilis vel at-
trectata ſiue tangēs aut vilitas
tributorum.
Machoſis: cōcupiſcētia vel cō
cupiſcibilis.
Mada: mēſura vel ꝙ ſufficiēter
Madabas: mēſuram venientē
ſuſtollēs vel ſufficiētie venien
tis plaſmatio.
Madabena: a ſaltu eiꝰ vel a ne
more eius ſiue ſaltus eorū aut
nemus eorum.
Madai: mēſura mea vel ꝙ ſuffi
cienter mihi.
Madaliel: turris mea deus vel
defenſio mea deus meus.
Madan: cōtradictio vel habita
culum ſeu mēſura domi aut ſuf
ficientia gratie.
Madbares: heremus vel ſollici
tudo.
Madia: mēſura domini vel ſuf
ficiens domino.
Madian: de cauſa vel de iudicio
ſiue in cauſam aut in iudiciū.
Madian: rñdens vel dijudicās
ſiue iniqtas aut contradictio.
Madianei: reſpōdētes vel diju
dicantes ſeu iniqui aut contra
dicentes.

Maddianite: idem.
Madid: turris teſtius vel men
ſura ſeruitutis.
Maddim: iudicium vel dijudi-
catio.
Madmena: menſura viſcerum
vel ꝙ ſufficienter ex ipſis.
Madon: cōtradictio vel habita
culum ſiue inhabitatio aut in-
habitantes.
Mapha: ſpeculator vel ſpecula
tio ſiue de ſpeculo aut deſpecu
latione.
Magal: colonia vel tranſmigra
tio.
Magala: trāſmigrans eum vel
colonia eius.
Magalim: colonie vel tranſmi-
grationes.
Maghena: defendens filiū ſibi
vel defenſio filij eius.
Magdal: magnitudo vel turris
ſeu ꝓmuniēs aut ꝓmunitio.
Magdael: turris dei vel magni-
ficauit me deus.
Magdalon: magnitudo vel tur
ris ſeu defendens eos aut pre-
munitio eorum.
Magdalene: magnifica vel pre
munita ſiue turrientis aut de-
fenſibilis.
Magdabel: turris dei vel ma-
gnificās deū: ſiue multum ac-
cepit a deo: aut magnificauit
me deus.
Magdalgad: turris pirate vel
defendens accinctum latrun-
culum.
Magdol: turris vel magnitudo
Magdola: turris eiꝰ vel magni
ficans eum.
Magdola: qs grandis vel que
turris ſiue que eſt magnitudo:
aut que eſt magnificentia.
Magedda: annuncians vel an
nunciatio.
Magedan: fructus domi vel an
nūciatio gratie ſiue poma eiꝰ.
Mageddo: tentatio vel de tēta-
tione ſiue pomorum eius aut
fructuum cene eius.
Mageddon: tentans vel tenta-
tio ſiue cenaculum aut inhabi
tatio.
Mageth: cena paſtoris vel ten-

ratio vite.
Magmas: tangens vel de tactu ſiue vile tributum aut vtilitas tributorum.
Magog: doma vel tectū ſiue de tecto aut de domate.
Magro: guttur vel de fauce.
Magron: guttur meroris vel de fauce iniquitatis.
Mahari: domus viſionis: vel amaritudo mea.
Mahelchiri: ex dei parte vel ex vita excelſa.
Mahubihael: ex vita deus vel quis eſt dñs deus.
Maida: contradictio vel mēſura ſufficiens.
Maiman: deſiderat⁹ eis vel deſiderium eorum.
Malach: angelus vel nuncius.
Malachi: angelus meus vel annunciatio mea.
Malachias: angelus dñi vel annuncians dñm eorum.
Malachim: liber regum.
Malachim: nuncians eis vel angelus eorum.
Malachot: liber regnorum.
Malachot angelus tpe vel annuncians reſpōſionem.
Malalai: laudator me⁹ vel laudatio dei.
Malalehel: laudās deū vel laudatio dei.
Malalehech: angeli vel annunciatores.
Malaſar: laudator pricipis vel deſpector anguſtiarum.
Malathra: viſio vel de viſiōe ſiue deſpiciens aut deſpectio.
Malcha: regnū vel principat⁹.
Malchi: rex me⁹ vl' pricipās mi (bi
Malchia regnator dñs vel principatus domini.
Malchon: rex iuſticie vel princeps iniquitatis.
Malchus: rex conſilij vel princeps feſtinator.
Malech: nuncius vel regnator
Malechoth: angelus vinctus vel annūcians declinationem.
Maloth: priceps vel annūciator.
Malohoth: angeli (tor. vel annūciatores.
Mallothe: plenitudinē vel ad impleri.
Mambre: diuidens vel diuiſio: ſiue claritudo aut pſpicuitas.
Mambres: mare in capite vel mare pelliceum.
Mamoazer: de lōge vel delōgatus ſeu alienat⁹ aut alienatio.
Mammon: lucrū pecunie vel cupiditas diuitiarum.
Mammona: diuitie vel cupiditates. Utriq; hoc nomē ſyrū eſt pter ꝛ hebreū vtriq; mutū
Mamucha: elongans calorem vel alienatio preſtolationis.
Mamucham: idem.
Man: quid vel quomodo.
Manna: qđ eſt hoc vel quomō eſt iſtud.
Mana: donās vel requieſcens.
Manaa: munus vel conſolatio ſeu ſacrificiū aut holocauſtū.
Manaath: munera vel conſolationes ſeu numerans vitā aut pauoris completio.
Manad: ſepulchrum vel monumentum.
Manaem conſolans vel conſolatio.
Manaen: caſtrū vel tabernaculū ſiue requies aut conſolatio.
Manath: redies vel ſepulchrū.
Manaim: caſtra vel tabernacula ſeu requietiones aut conſolationes.
Manaces: neceſſitas vel obſtupeſcens: ſiue obliuioſus aut q̄ oblitus eſt.
Mane: numerus vel numeratū ſiue cōpleuit aut cōpletio.
Manecth: numerus vite vel numerans vitam ſeu cōplēs pauorē aut pauoris cōpletio.
Manhu: q̄dnam hoc eſt vl' quomodo eſt iſtud.
Manzamemoth: tridentes vel fuſcinule ſeu cōplēs pauorē.
Manlius: qđ laboras vel quomodo laborioſus es.
Manne: redeſcens vel redeunt.
Maoth: curatus vel curatio.
Maol: chorus vel plenitudo.
Maon: habitaculum vel habitatio.
Maozim: inhabitationē vidēs vel habitaculum fortitudinis eorum.
Mapſa: munimen vel ptectio.
Mapſam: muniens eos vel ptectio eorum.
Mara: amaricās vl' amaritudo
Maradath: amara continētia, vel amara iactantia: ſeu amare continens aut amarus arrogauter.
Marai: amaricās mei: aut amaritudo mea.
Maraioth: amara ſcientia vel amaricans dominatio.
Marala: amara conceſſio vel amaricanter concedens.
Maranatha: in dñi noſtri aduētu vel qñ dñs noſter aduenerit. ſyrum eſt non hebreum.
Marath: amarum tempus vel amaritudo peccati.
Marchaloth: quadrige vel quadrigantes
Marcus: attritus vel defricat⁹
Marcus: amarus vel declinat⁹ ſiue cert⁹ aut ſublimis mādato
Mardath: amara contritio vel impudenter contritus.
Mardochoai: amare conterēs vulturā vel amara cōtritio decorationis.
Mardocheus: amare conterēs impudentem vel amara cōtritio impudentis.
Mares: amare tollens vel amara plaſmatio.
Mareſa: a capite vel a pricipio.
Mareth: amara vita vel amaritudo pauoris.
Maria: illuminata vel illuminatrix.
Maria: ſmyrna maris vel ſtella maris ſiue illuminans: aut mare amarum. Syro aūt ſermone dña interpretatur.
Marihoth: lites vel iurgia ſiue diſſenſiones aut contradictiones.
Marmuth: litigās vel cōtradicēs ſiue amara mors aut amaritudo mortis.
Mariſa: a capite vel a principio ſeu amare tollens aut amara plaſmatio.
Marina: amarū onus vel amara retentio.

Marodac: amara ꝓcacitas: aut amara contritio.
Maroioth: amara ſcientia: vel amaricans dñatio.
Marom: ſublimis vel de excelſo ſeu amare triſtis aut amara triſticia.
Marſana: amare abũdans aut amara egreſſio.
Martha: ꝓuocãs vel irritans ſyꝛo: aut ſermone do minans aut dominatrix.
Maſa onus vel aſſumptio.
Maſaa: onerans eũ vel aſſumptio eius.
Maſſa: pondus vel alleuiatio.
Maſſada: retinẽs vel requirens ſiue aſſumens ſeruitutem aut onerans teſtimonium.
Maſaphot: roſtra incendentia vel de tribulatione roſtroꝛum.
Meſabi onus meũ vel aſſumptio mea.
Maſſaia: onus dño vel aſſumptio dñi.
Maſal: parabola vel ꝓuerbiũ.
Maſan: iocunditate vel iocunditatibus ſiue onus doni: aut aſſumptio gratie.
Maſech: pincerna vł ꝓpinatio
Maſepha: ſpeculatoꝛ vel de ſpeculatione.
Maſephat: ſpeculatio vel cõtẽplatio.
Maſebia: onus dño vel aſſumptio dñi.
Maſena: ꝓſpera vel ſecũda ſeu ſecundans aut ſecundatio.
Maſera: eruditio vel diſciplina
Maſerai: eruditi vł diſciplinati
Maſerecha: libẽs vel attrahẽs ſiue libatio aut vectigal vaniũ.
Maſerephot: ſpeculans ſupindumentum vel cõtemplatoꝛ ſuperhumeralis.
Maſerath: ſpecula vel refugia: ſiue munitiões vel ꝓtectiones
Maſpha: ſpeculatio vel cõtemplatio: ſiue de ſpeculatiõe aut de contemplatione.
Maſphat: contemplans tẽpus vel ſpeculatoꝛ peccati.
Maſphe: ſpeculatio vel cõtemplatio.
Maſia: onus dño vel aſſumptio domini.
Maſioth: ꝓuerbia vel parabole
Maſma: exaudiens vel exauditio.
Maſmana: auditoꝛ doni vel exaudiens gratiam.
Maſob: onus ſerui vel aſſumptio ſeruitutis.
Maſobia: ſpeculãs dñm vel aſſumptio dñi.
Mareſcha: vectigal vanum vel attracta libatio.
Maſrephot: ſpeculãs ſuperindumentũ vel ꝯtẽplatoꝛ ſuphumeralis.
Maſreſa: onus impiũ vel aſſumptio iniquitatis.
Matha: donãs vel donatio ſiue tributum aut humile foꝛum.
Mathalan: cõſummãs eos vel perfectio eoꝛum.
Mathama: manus vel donatio
Mathan: donans vel donatus ſeu donatoꝛ doni aut donatio gratie.
Mathana: donans eũ vel donatio eius.
Mathanai: donũ eius mihi vel donatio eius mea.
Mathania: donans dño vel donatio dñi.
Mathanian: donat⁹ dñs eis vel donatio dñi eoꝝ.
Mathanite: donatoꝛes vł donati ſeu donatoꝛes donoꝛum: aut donatoꝛes gratiarum.
Matharis: cõpluta vel complutio ſeu complutus aut cõplutio mea.
Mathath: donãs peccatum vel donatio tempoꝛis.
Mathatha: donãs peccatuꝫ ei vel donatio tempoꝛis eius.
Mathathias: donat⁹ a dño vel donum dñi aliquando.
Matheba: dulcis ſaturitas: vel dulcedo ſaturitatis.
Mathetha: donans eũ vel donatio eius.
Mattheus: donatoꝛ cõſiliĳ vel donum feſtinationis.
Mathiama: donatoꝛ gratie domini vel donans donationem domino.
Mathias: donatus dño vel donatio dñi pro iuda ſcꝫ in cuius loco poſitus eſt.
Mathimum: donũ dñi eſt vel donatio dñi eſt.
Mathiam: conſummans eos.
Mathꝛabith: ꝓſecutio vel virga deſcendẽs.
Mathꝛeth: yconom⁹ vel diſpẽſatoꝛ.
Mathꝛas: dono indigẽs vel donatoꝛ doꝛmitans.
Mathuſalan: moꝛtem miſit vel moꝛtis emiſſio ſiue moꝛtu⁹ interrogatoꝛ: aut moꝛtuus eſt et interrogauit.
Mathuſal: m: idem.
Mauthel: viuens deo vel viuẽs deus ſeu ex vita dei: aut q̃s eſt ſicut dñs deus.
Mauman: q̃s eſt de lõge vel ex vita alienatus.
Maza: ex hoc vel ex iſtis.
Mazarathꝛodion: id eſt ſigna hoꝛoſcopi p duodecim hoꝛas.
Mazarothꝛodiacon: q̃ mathematici duodeci ſigna appellãt
Mazia: ex hoc dñs vel ex iſto dominatio.
Mazian: ex hoc dñs eis vł ex iſto dominatio eſt.
Maziotb: ex hoc tempus vel ex iſtis reſponſio.
Mazuroth: vincula vł diſcipline ſeu ſucceſſiões ſeu excluſiões.

¶ Hic .e. poſt. M.

MEchedem: ab exoꝛdio vel contra oꝛientem.
Mechia: ꝑcuſſus dño vel ꝑcuſſio dñi.
Mechmas: humilitas vel attrectatio.
Mechme: baſis quieſcẽs vel venundatus commotioni.
Mechomoth: fulture vel ſuppoſitiones.
Mechoꝛath: venundatus mihi vel venundatio mea.
Mechurath: venũdatus vel venundatio.
Mechurathite: venundati: vel venundatoꝛes.
Medab: fames antiqua vel fames antiquarum.
Medaba: fames antiqua ei: vel fames antiquarum eius.

Medabena: onus vel pondera ſiue de onere aut de pōderib⁹.
Medad: mēſus eſt vel adequauit ſiue metiēs aut mēſuratio
Medala: aq̄ ſublimes vel menſura in aqua.
Medam: metiēs vel rn̄dēs ſiue mendacium aut reſponſio.
Medana: aque eminentes vel aquarum eminentia.
Mede mēſura vel aque eminē tes.
Medemena: mēſura viſcerū ei⁹ vel aque eminentes ex ipſis.
Medena: aque ſublimes vel aq̄rum ſublimitas.
Medi: adequati vel menſuratores.
Media: mēſura vel adequatio.
Medi: menſurans cauſam vel adequatio iudicij.
Medon: menſurans dolorē vel adequās murmurationē.
Medro: mēſura vel mēſuratio
Meeber: de qua vel vlterior.
Meetbabel. benigna dei vel benignitas domini.
Mezabel: benigna dei vel bonitas dei.
Mephaat: impetꝰ aque vel impetus aquarum.
Mephat: ſpeculū vel ſpeculatio.
Mephet: ſpeculū vite vel ſpeculatio pauoris.
Megia: deſpiciēs vel deſpectio
Megbis: deſpiciēs confuſionē vel deſpectio ignominie.
Meida: cōtradictio vel mēſura ſufficiens.
Meizabel: benigna dei vel benignitas dn̄i.
Mela: vallis ſalis vel vall' ſalſa.
Melcha: regina vel regnatrix.
Melcham: regens eos vel rex eorum.
Melchi rex me⁹ vel regnās mihi
Melchias. rex dn̄s vel regnū dn̄i
Melchiel: rex meus de⁹ vel regnum meum dei.
Melchielite: reges mei deo vel regna mea dei.
Melchiſedech: rex iuſtus vel rex pacificus ſiue rex pacis aut rex iuſticie.

Melchiſua: rex ſaluator vel regnum ſalutis.
Melchiſue: rex loquat' vel regnū cātilene: ſiue rex meus tyrān⁹ aut rex meus perditio.
Melchon: rex eorum vel principans eis.
Melchon: rex meroris vel princeps iniquitatis.
Melchoneth: fulcra vel regia ſiue reges induti aut regnū cubicula.
Melia: vallis ſalis vel vallis ſalſa.
Melech: chorus vel a pricipio.
Melech: regnū vel regnator.
Melechi: chorus me⁹ vel a p̄ncipio meo.
Melechias: chorus dn̄i vel a p̄ncipio domini.
Melithme: infirmitas vel de infirmitatibus ſeu mandatū humile aut mādatū hūilitatis.
Mello plenus vel plenitudo ſiue adimplet⁹ aut adimpletio.
Meloth: pleni aut impleti ſiue plenitudines.
Melothi: pleni mei aut impletiones mee.
Melloti: pleni vel adimpleti ſeu plenitudīes aut adimpletiōes
Melloth: pleni mei vel adimpletiones mee.
Melſa: rixa vel in azimis.
Meloth: vallis ſalſa ignis mordentis vel vallis ſalis dolorem preſtolantium.
Melincharen: vallis ſalſa mordentiū lapides vel vallis ignea lapidū aceruatorum.
Meliuch: plenitudines vel adimpletiones.
Mem: a quo vel ex ipſis.
Membrana: aperta vel manifeſta ſeu aptio vel manifeſtatio.
Memphis: os vel ab ore ſiue os eius aut os ex ipſis.
Memphiboſeth: os cōfuſum vel os confuſionis ſiue os ignominie: aut de ore ignominia.
Memphon: os meroris vel de ore iniquitatis.
Memmius: ex quo quis vel ex ipſis iſte.
Menim: aq̄ mee vel viſcera mea ex ipſis.

Merath: ex quo decus vel viſcera cōmotionis.
Men: viſcera vel ex ipſis.
Menar: viſcera mea vel ex ipſis intimis meis.
Menelaus: viſcera maledicta: vel ex ipſis maledictus.
Mer. apertus vel manifeſtus ſiue illuminās aut illuminatio.
Merab: multitudo vel de multitudine ſiue manifeſtās prem aut illuminatio patris.
Merari: amaricans vel amaritudo ſiue aperiēs vigilias aut illuminās ſuſcitationē.
Merarite: amaricātes vel amaricati ſiue aperientes vigilias aut illuminātes ſuſcitationē.
Mercurius: aperiēs ciuitatib⁹: vel illuminās occurſum ligni.
Mere: aperiens vel manifeſtus ſiue illuminans eū aut illuminatio eius.
Mereth: rebellis vel apertio ſiue illuminās aut manifeſtatio
Merephet: fouens vel cubās ſiue cubabat aut confouebat.
Meremuth: aperiens mortem vel illuminans mortuos.
Meribaal: litigans cum marito vel litigans cū altiſſimo ſiue litigās in maritū: aut litigās cōtra altiſſimum.
Merimuth: aperiēs mortem vel illuminans mortuos.
Merob: mltitudo vel mltitudīe
Merodach: amara ꝓcacitas vel amaritudinē ſmittēs ſeu amare cōtrit⁹ aut amara cōtritio.
Meron: aque vel ꝓfunditates.
Meron: illuminās merētes vel manifeſtans iniquos.
Meronath: illuminās merentes tpe vel manifeſtans iniquitatem peccati.
Meronathites illuminās merētes tpe vel manifeſtās iniq̄tatē
Meroz: aperiens viſionē vel immutatio fortitudinis.
Merox: ꝓſulēs vel ꝓſiliū ſiue arcanū aut aq̄ ſacramentorum.
Mes: veſpes vel hoſtis: ſiue mēſurator aut mēſuratio.
Meſa: euado vel aqua rara.

Meſa: hoſpes eius vel hoſtis eius ſiue menſurans cum aut ſuratio eius.
Meſſa: hoſpes ſaluans vel menſura ſalutis.
Meſara: aqua rara vel propinatio ſiue dans potū aut ꝓpinator.
Meſach: propinans vel potum dans ſiue hoſpes fratris aut hoſpes fraternitatis:
Meſſalem: hoſpes miſſus vel reddens redditionē ſeu menſurans pacē aut hoſpes iuſticie:
Meſaloth: euadens vinculum vel aque rare declinatio.
Meſameth: potū dans choro vel propinans a principio.
Meſech: amens vel trahens ſiue compreſſus: aut cōpreſſio.
Meſech: deficiens vel prolongās ſeu defectio aut ꝓlōgatio
Meſepha: ſpeculator vel cōtemplator: ſeu ſpeculatio aut contemplatio.
Meſellima: capiens eos domino vel palpatio eorū deus.
Meſeroth: vincula vel diſciplíne ſeu ſucceſſiones aut excluſiones.
Meſezabel: benignus deo vel menſurator dei.
Meſphar: ſpeculatorem ſuſcitans vel cōtēplatiōis vigilia.
Meſpharet: hoſpes hians vel hoſpitis hiatus.
Meſphe: hoſpitis laqueus vel hoſpitis diſciplina.
Meſſias: chriſma vel vnctio ſiue chriſtus aut vnctus.
Meſſolā: hoſpes ſeculi vel menſura eternitatis.
Meſſolan: capiens eos vel palpatio eorum.
Meſopotamia: eleuata voce quadā vel eleuatio cuiuſdā vocationis.
Meſrhaim: hoſpitās eos vel menſura eoꝝ. Sciēdū vero ꝙ meſraim egyptus appellatur.
Meſthi: varius vel varietas.
Meſſulan: menſura doloris vel hoſtis anterior.
Methcba: dulcis vel dulcedo.
Methiba: virga vel lectulus.
Methabaal: benign⁹ vir bōꝰ vel ꝙ bona deuoratio vetuſtatis.
Methabel: ꝙ bonus deus vel ꝙ bona diuinitas.
Mathbathcel: idem.
Methri: dulcedo vidēs vel dulcis viſio.
Meuſim: ſaluans eos vel attrectatio eorum.
Meza: ex hoc vel ex iſto.
Mezaab: eleuata: vel ſupra eaꝫ ſiue aqua fluēs aut aq̄ fluxio.

¶ Mic. i. poſt. m.

Miamin: quis matris fiet⁹ vel cui donatus.
Mihaar: elect⁹: vel electio ſiue de electis aut de electione.
Micha: quis hic aduerbium loci vel quis eſt iſte.
Michael: quis vel deus: vel q̄s eſt ſicut iſte dominator.
Michaia: quis vt deus vel quis vt deitas.
Micharob: quis hic dilatās vel que eſt hec latitudo.
Michas: quis eſt hic aduerbiū loci vel quis eſt iſte.
Micheas: quis eſt iſte vel quis eſt in loco.
Michol: aqua omnis vel aqua ex omnibus.
Mido: metiens vel mēſuratio.
Mipbaat: aque impet⁹ vel aquarum impulſio.
Miphibaal: os deuorans vel os vetuſtatis.
Miphiboſeth: os cōfuſum vel os verecundum ſiue os cōfuſionis aut ignominie.
Michael: domus dei vel dom⁹ exercitus.
Miletbene: generans caſtra vel generatio donantium.
Miletum: generans vel generatio ſeu generare aut onus ca⁹ē
Milicho: regnator vel regnum.
Miamin: quis matris fet⁹ vel cui donatus eſt.
Myrrha: amara vel amaricās ſeu amaritudo aut amaricatio
Mirabaal: litigans cū marito vel litigans cū altiſſimo: ſiue litigans in maritū aut litigās cōtra altiſſimum.
Miſaal: tractans deo vel quis interrogauit deum.
Miſaam: trahens populū vel interrogatio eorum.
Miſaach: quis vt riſus vel quis vt frater: ſiue quis vt riſus aut quis de gaudio.
Miſael: populus dei vel q̄s eſt vt ſaluans deus.
Miſia: que indigētia vel que eſt dormitatio.
Miſor: humilitas vel tribulatio ſeu de humilitate aut de tribulatione.
Miſor: plana vel directa ſiue humilis aut campeſtris.
Mitilene transmigrans: vel declinās ſeu declinatio aut trāſmigratio.
Mitridates: declinans donum ſufficiēs: vel trāſmigratio doni ſufficientis.
Micaab: quis vt aurū obriſum vel quis eſt ſicut aurum puriſſimum.

¶ Mic. o. poſt. m.

Moab: de patre vel ex matre
Moabite: de patre geniti vel ex patre generati.
Moaida: menſura dñi vel ſufficiens domino.
Moaz: fortis vel robuſtus: ſiue robur aut fortitudo.
Moaziam: de adiutorio domini vel dñs auxiliator eſt.
Mobomia: edificatum vel edificator.
Mobomia: edificans mihi: vel edificatio mea.
Mobomar: edificans vel edificatio mea.
Mochebor: vulnerās patrē luminis vel paterne iracundie.
Mochonai: ſuppoſitio vel ſuſtētaculum.
Mochori: venundator me⁹ vel venundatio mea.
Mochoth: plage vel vulnera.
Mochotha: plaga eius vel vulnerans eum.
Modab: natiuitas vel gñatio.
Modaba: naſcens patri vel generatio eius.
Modini: iudiciū vel iudicatio.
Modim iudicans eos vel iudicium eorum.
Modolan; generationē teſtis

ctis vel natiuitatis teſtificatio
Moelath.dolēs vel parturiēs: ſiue ab adoleſcēte aut a partu-
riente.
Moelathi.dolor meus vel par-
turiens mihi.
Moſei.palpatio vel attrectatio
Moſeia.palpans eumvel attre-
ctatio eius.
Moyſes.aquaticus vel aſſum-
ptus de aqua.
Moyſes vrgēs vel liniens ſiue
attrectans aut palpans.
Molada.princeps piſcium vel
dolor parturientis.
Molath.regnās vel principās
ſeu dolens aut parturiens.
Molathi.rex me⁹ vel princeps
meus: ſiue dolor me⁹ aut par-
turitio mea.
Molatithe.regnantes vel prin-
cipantes ſiue dolētes aut par-
turientes.
Molchon.regens eos vel prin-
ceps eorum.
Molid.īfirmitas vel a pncipio
Moloch.rexvel pnceps ſiue rex
noſter vel princeps noſter.
Mool.infirmitas vel ad infir-
mitatē ſiue chorus aut a prin-
cipio.
Moola.chorus eiusvel ab ini-
tio eius ſiue infirmans eū aut
infirmitas eius.
Mooli.īfirmitas mea vel dei in
firmitate mea: ſiue chor⁹ meus
aut a principio meo.
Mooli.chor⁹ laboris vel a prin
cipio laborioſo ſiue infirmus
laborās: aut de infirmitate la-
borioſa.
Moolite.chori mei vel a princi
pio meo ſiue infirmitates mee
aut de infirmitatibus meis.
Moos.īfirmitas vl' habitaculū
Moosa.infirmans eum vel ha
bitaculum eius.
Moſia.infirmus dñi vel habita
culum dñi.
Moroth.heres vel hereditas.
Morathi.heres meus vel here-
ditas mea.
Morathithe.heres me⁹ iſte vel
hereditas mea.
Moraſthim.heres eorū iſte vel
hereditas eorum.
Moraſtithe: heredes mei iſti vl'
iſte ſunt hereditates mee.
Moria.viſio vel viſionis ſiue il
luminās aut dilucidās eſt loc⁹
in quo abrae dictum eſt vade
in terram viſionis.
Morithi.heres meus vel here-
ditas mea.
Morome.ſublimitas vel celſi-
tudo.
Moſa.ſalus vel eruditio.
Moſee.ſaluator vel ſaluifica-
tor ſiue a ſaluatore aut a ſalui-
ficatore.
Moſellamoth: capiēs eo morti
vel palpatio mortis eorum.
Moſera.eruditio vel diſciplina
Moſeroth.vīcula vl' diſcipline.
Moſpheraim.ſortes vel vicinie
ſeu ſortium aut viciniarum.
Moſi.palpator vel attrectator.
Moſoch.captura vel capiēs ſi-
ue capientes aut capture.
Moſollon.capiētes eos vel pal
patio eorum.
Moſollama.capiens eos dño
vel palpatio eorum dñs.
Moſollamoth.capiēs eos mor
ti vel palpatio mortis eorum.
Moſollan.capiens eos vel pal
patio eorum.
Moſura.vinculū vel diſciplina
Moſel.eruditus deo vel diſcipli
na dei.

¶ Hic.u.poſt.m.

MUmin.cōſolās eos vel vi-
ſcera eorum.
Muſa.palpans vel attrectans
ſiue palpatio aut attrectatio.
Muſach.palpans fratrem vel
attrectatio fratris.
Muſeroth.vīcula vel diſcipline
Muſithe.palpantes vel contre
ctantes.

¶ Sequitur de incipienti-
bus a littera.N.

NAa.pulchra vel.pulchritu
do.
Naab.abſcōdit⁹ vel requieſcēs.
Naabi.abſcōditus mihi vel re-
quietio mea.
Naad.pulchra ſeruitus vel pul
chrum teſtimonium.
Naalal.laudant vel laudabunt:
ſiue torrens aut laudatio.
Naalia.torrens dei vel laudans
deum.
Naaliel.torrēs dei vel laudatiō
domini.
Naalon.deus candoris vel pul-
chritudo laterum.
Naama.decora vel pulcherrima
ſiue cōmouens eos aut cōmo-
tio eorum.
Naaman.decorusvel pulcherri
mus ſiue cōmouēs eos aut cō
motio eorum.
Naamath.mouens mortem vel
decor peccati.
Naamathite.mouentes mortē:
vel decori peccato.
Naamin.pulcherrimus vel cō-
motio eorum.
Naar.puer vel infantulus.
Naara.puer eivel infantul⁹ ei⁹.
Naarath.pueritia temporis vel
infantia peccatoris.
Naari.puer mihi vel infantulus
meus.
Naarias.puer dño vel infantu-
lus domini.
Naas.ſperniens vel coluber ſiue
augurans aut augurium.
Naaron.requies ſonans vel re-
quietionis ſonitus.
Naaſon.coluber murmurās vl'
ſerpens mutilus ſiue augurās
dolorem aut augurium iniqui
tatis.
Naath decor temporis vel pul-
chritudo peccati: ſiue abſcon-
dens peccatū aut requieſcens
tempore.
Naazab.ex tunc pphetia aut pro
phetauit tūc: ſiue pulchrū au
xilium aut ceſſionis initium.
Nabai.cōſpicu⁹ vel requieſcens
Nabaioth.ſedens vel excludēs
ſiue requieſcens tēpore aut cō
ſpicuus reſponſione.
Nabal.ſtultus vel inſipiens.
Nabao.prophete vel venientes.
Nabaoth.ſedens vel excludens
ſiue cōſpicuus aut requieſcēs
Nabath.ſcādalū vel ſcādalizās
ſiue inſipiens aut inſipientia.
Nabathei.inſipientes aut ſcan-
dalizantes.
Naban.veniens vel include ſen

vendimus aut incluſimus.
Nabdael.viſus dei vel ſeruiens deo.
Nabeoth:prophetans vel prophetatio.
Nablath:organū vel laudatoriū
Nablion:pſalterium grece.laudatorium latine.
Nabliū organū vel laudatorium
Nabo:ſeſſio vel ꝓphetia ſiue cōcluſio aut ſuperueniens
Nabohe ꝓpheta vel prophetia.
Naboth:ſeſſio vel ꝓphetia ſiue concludens aut ſuperueniēs.
Nabu:veniens vel includens.
Nabuchodonoſor:ſedēs in anguſtia agnita vel ſeſſio in agnitione anguſtie:ſiue ꝓphetans iſtiuſmodi ſignū aut prophetia lagūcule anguſtie.
Nabuſabari:calcans temp⁹ vel calcatio temporis.
Nabuſarachim:calcator fratrū vel calcatio fraternitatis.
Nabuthei:prophete vel prophetantes.
Nabuſardan:ꝓphetauit paleas vel ꝓphetia alieni iudicij.
Nachen: preparās eos vel ꝑparatio eorum.
Nachon:preparās dolorē vel ꝑparatio iniquitatis.
Nachor requieſcente lucevel obſcuratio nouiſſima ſiue reges luminis aut preparatio iracūdie.
Nab:aſcendens vel aſcenſio.
Nadab:votiuus vel ſpōtaneus.
Nadabias: vouens domino vel ſpontaneus domini.
Naemā: fidelis vel fidelitas: ſiue mouēs eos aut motus eoꝝ.
Naeth: requieſcēs vel reqetio.
Naphador: diſperſa generatio. vel diſperſio generationis.
Naphec:marina vel maritima.
Naphedor.conuerſa generatio. vel conuerſio generationis
Naphreg: marinus vel maritim⁹
Naphei:maritimi vel animarū refrigerationes.
Naphes anima vel refrigerium
Naphis :idem.
Nagge:meridies vel meridian⁹
Nageb:idem.

Nabaim:puer meus vel infantia mea.
Nabelel:hymnus vel laus:ſiue laud in deū aut dei laudatio
Naid:ſalum vel mare: ſiue fluctuans aut inſtabilis ⁊ ſedis incerte.
Naim: fluctus vel motus ſiue luctuās aut commotio.
Naioth:cōſpicuus vel excludēs
Nalol torrēs vel laudatio
Nama.deus vel commotio
Namoel.dormiuit deus vel dormitio dei:ſiue hi qui ſunt dei aut quos dormire facit deus
Namra .pardus vel amaritudo ſiue amaritudines aut amaricationes.
Namrim:pardi vel apoſtate ſiue profugi:aut trangreſſiones eorum.
Namſi:palpans vel tangens ſiue attrectans aut attrectatio
Namuel:loquēs cum deo vel cū quo loquitur deus
Namuhelite:loquētes cum deo vel cum quibus loquitur deus
Nanee:piſcis vel fetus:ſiue germen pulchritudinis aut paſcua eorum
Narciſſus colligens vel collectio ſiue lucerna ſcindens aut accenſus leticie.
Naſab:exſiccans vel exſiccatio. aut germinatio eorum
Naſaram:germen molle:vel germen tenerum ſiue germinās eis.
Naſia : coluber domini vel ſerpens dominator
Naſi.titulus vel ſtatio.
Naſim:dux vel princeps ſiue participans eis
Naſon:conſolans vel quieſcens ſiue augurans aut augurium.
Naſor:pulchritudo luminis vel conſolans anguſtiatum
Nathan:donatus eis vel donatio eorum
Nathamelech. donatus regno: vel donatio regnatoris
Natha:donans donum vel donatus gratie
Nathanael: donum dei vel donauit eum deus

Nathinnei :donātes vel donati ſiue hypodiacones grece aut ſubminiſtri latine
Nathon donatus merori:vel donatio iniquitatis.
Naua ſemen vel germen ſiue lapſatus aut pulchritudo
Naue:idem
Naum:germinās vel cōſolator.
Naum:germinans eis vel conſolatio eorū
Nazareth:flos vel virgultum:ſiue ſanctitas aut conſecratio.
Nazareth:vnctio vel mundicia. ſeu cuſtodiens aut ſeparatio
Nazaren⁹:virgultū vel floridus ſiue cuſtodiēs aut ſeparatus
Nazareus mundus vel ſanctus ſiue vnct⁹ aut cōſecrat⁹ Utrū ꝙ hoc nomē apud hebreos nō ſcribitur per.z.litterā ſed ꝑ hebreum ſade:quod nec.ſ.nec.z. litteram ſonat
Nazarei:virgulta vel floridi ſiue cuſtodientes aut ſeparati
Nazarei:mūdi vel vncti ſiue ſancti aut conſecrati
Nazareni:idem

¶ Ne.e.poſt .n.

Neapolis:mire cōmota vel mira commotio.
Nebaam:latratus apprehenſus vel latrantis apprehenſio.
Nabaial:latrās latus vel latrās laxatus:ſeu latrantis leuitas. aut latrantis latitudo
Nebalath :latratus tēporis vel inſipientia peccatoris
Nebe latrans vel latratus ſiue pſalterium aut menſura
Nebal latrans deo vel latratus dei ſiue mēſura dei aut dei pſalterium
Nebo:latrās vel latratus.
Nebui latrator meus vel pſalterium meum
Necboo:paratus iſte vel paratio iſta
Neceb:ſtatio vel attrectatio
Necbo.percutiens vel percuſſio
Necboda:includens iudicio
Necophari excludens vel excluſio ſiue incluſum aperiens aut percuſſionem euadens.
Necbota :aroma vel thymiama

Nile ſtorā: ēius aut aromatizatio eius.
Neele: ſcala vel torrens.
Neelamithe: cuiuſdā heredes vel cuiuſdā hereditates.
Neelle: cuiuſdā heredes vel cuiuſdā hereditas.
Neelamite: ſcale vel torrentes.
Neeleſchol: torrens botri vel botrus torrentis.
Neema: cōſolans vel conſolatio
Neemias: cōſolatus a dn̄o: vel conſolatio domini.
Neeſtha: es vel metallū.
Nephabel: ſpirās deo vel applicans ori dei.
Nephe: ſpirans vel ſufflās ſiue ſpiritus aut ſufflatio.
Nephee: applicans ori vel ligurius qđ eſt nomen lapidis.
Nephec: pruna vel carbo ſiue ſeducens aut ſeductio.
Nephecg: idem.
Nephādor: marina vel maritima
Nephi: purificās vel purificatio
Nephiſa: purificās aggrauatū vel purificatio aggrauati.
Nephoa: deceptio vel diſſolutio
Nephuſim: apertū nomē vel diſſoluta auditio.
Neger: florens vel floridus
Neboda: includens iudicio vel percuſſio iudicij.
Nebiel: ſtans deus vel ſtatio dei
Nebiſoth: ſtās vel ſtatio: ſiue ſtatus temporis.
Neman: pulchritudo vel conſolatio.
Nembra: profugiū vel apoſtaſiū ſiue apoſtata aut apoſtaſia.
Nemra: pfugiū vel transgreſſio ſiue pardus aut amaricatio.
Nemriur: pardi vel apoſtate ſiue amaricātes eos aut profugia eorum ſeu pardorum aut apoſtatarum.
Nemri: pardi vel apoſtate.
Nemroth: tyrannus vel pfugus ſiue transgreſſor aut apoſtata.
Namſi: palpans vel tangens: ſiue attrectās aut attrectatio.
Nemſib: ſtans vel attrectans: ſiue ſtatio aut attrectatio.
Nephthad; deceptio vel diſſolutio.

Neptali: latitudo mea vel cōuerſio eius.
Neptali diſcretus vel ſeiunctus ſeu cōuoluit me aut conuolutio mea.
Neptalim: habitatio vel comparatio: ſiue conuertens eos aut latitudo eorum.
Neptaliz: implicatio ſeu conuerſatio ſiue dilatauit me aut dilatatio mea.
Neptalimite: conuertentes eos vel latitudines eorum.
Neptalite: habitacula vel cōparatiōes ſeu dilatati mei aut implicationes eorum.
Neptar: purificans vel purificatio.
Nepte: decipiens vel diſſoluēs: ſiue deceptio aut diſſolutio.
Nepthee: decepti vel diſſoluti ſiue deceptio aut diſſolutio.
Nepthoin: ſculpentes vel aperientes ſiue decipiētes eos: aut diſſolutiones eorum.
Neptupha: deceptio vite remiſſe vel diſſolutione claudicās.
Nepthuim: ſculpētes vel aperiētes ſiue decipiētes eos aut diſſolutiones eorum.
Nepthulim: apertum nomē vel diſſoluta auditio.
Ner: lucidus vel lucerna.
Neregel: lucis aceruus vel lucerne aceruatio.
Nereus: lucis cōſilium vel lucerna feſtinans.
Nereth: cithara vel quaſi lucerna ſeu lux vite aut lucerna pauoris.
Nergal: lucis aceruus vel lucerna aceruata.
Nerger: lucerna aceruata vel lucerne aceruatio.
Nerger: lucerna inuoluta vel lucerne inuolutio.
Neri: lucēs mihi vel lucerna mea
Neria lucens domino vel lucerna domino.
Neſia: coluber domini vel ſerpēs dominicus.
Neſibi: titul⁹ me⁹ vel ſtatio mea
Neſon: augurans vel augurium ſiue augur fortis aut auguris fortitudo.

Neſrath: tētatio tenera vel fugitiuus tener.
Neſtheus: errari⁹ vel metellari⁹
Nethmā: dec⁹ vel motio ſiue cōmouens eos aut cōmotio eorum.
Nethua: imago vel imaginatio.
Netophati: includens me vel incluſio mea.
Netophatite: includentes vel incluſores mei.

¶ Dic. i. poſt. n.

NIchanor: ſtans lucerna vel ſtatura lucida.
Nicodemus: includens iudicio vel effuſio terrenitatis.
Nicolaus: effluens vel effluctio ſiue ſtultus eccleſie languētis aut ſtulticia languoris eccl'ie.
Nicolaite: effluentes vel effluctiones ſiue ſtulti eccleſie languentis aut ſtulticia lāguoris eccleſie.
Nichopolis: hermen protectionis mee vel ptectio germinis mei.
Niger: aſcendens vel aſcenſio.
Nipha: os applicatum vel oris applicatio.
Niniue: feta vel ſpecioſa: ſeu germen pulchritudinis aut natiuitas pulchra.
Niniuite: feti vel ſpecioſi ſeu germina pulchritudinis aut natiuitates pulchre.
Niſam: augurans gratiā vel augurium donationis.

¶ Dic. o. poſt. n.

NOa: mouēs vel cōmotio.
Noadaida: mouēs ſeruitutē dn̄o vel cōmot⁹ teſtimōio dei.
Noadiac: mouēs diluculū vel cōmotio illuminati.
Nahaba: mouens eos vel commotio eorum.
Norathā: mouēs imperiū vel cōmotio cōſummatiōis viſionū.
Nob: latrans vel latratus.
Nodab: vter vel inflatio.
Noe: requieſcēs vel reqeuit: ſiue cōmotus aut cōmotio.
Noema: decor vel fides vel voluptas aut delectatio.
Noeman: pl'chritudo vel pulchre ſeu cōſolatus aut cōſolatio.
Noemanite: pulchri vel cōſola-

Nl: ſeu cõſolatores aut conſola
tiones.
Noemi: pulchra vel conſolata.
Noeſtha: metallum vel es eius.
Noeſthan: es eorum vel metal
lum eorum.
Noephet. motus apertus vel cõ
motio latitudinis.
Noga: meridies vel meridian⁹.
Noge: idem.
Noom: decus vel conſolatio.
Noorabi: decorãs magr̃m meũ
vel conſolatio magiſtri mei.
Noorari. decorãs currentẽ ma
giſtrum aut ꝯſolatio conſum
mati magiſtri.
Notam: requieſcẽs excelſe vel cõ
motio exaltat.
Hic. u. poſt. n.
Nuath: pulcher vel pulchri
tudo.
Nun: paſcẽs eos vel paſcua eoꝝ
Num. fetus vel piſcis ſiue vnic⁹
aut ſempiternitas.
Numenius: decorus vel fidelis.
¶ Sequitur de incipientibus
a littera. O.
Oad. vnitas vel laudatio.
Odal. tabernaculum vel in
habitatio.
Oali. tabernaculũ meũ vel inha
bitatio mea.
Oam. ve pplo vel inſaniens.
¶ Hic. b. poſt. o.
Obab: ſperans vel amplec
tans: ſiue dilectus aut di
lectio.
Obadia: ſeruus dñi vel ſeruiẽs
domino.
Obag: magus vel phytheniſſa:
ſiue incantator aut incantatio
Obdaren: ſeru⁹ auſtralis vel ſer
uus aphricanus.
Obdias. ſeruiens dño vel ſerui
tus dñi.
Obed. ſeruitus vel ſeruitor.
Obededom: ſeruiẽs rufo vel ſer
uiens fuluo ſeu ſeruiens terre
aut ſeruus ſanguineus.
Obedia. ſeru⁹ dñi: vel ſeruiens
domino.
Obedieli: ſeruus dei vel ſeruiẽs
deo.
Obia. ſeru⁹ dñi vel ſeruiẽs dño.
Oboth. phytoniſſa vel magi ſi
ue lagene grandes aut lagena
rum granditas.
¶ Hic c. poſt. o.
Ochet: diligẽs vel perſcru
tans ſiue dilectio aut per
ſcrutatio.
Ochol. tenens habitationes vel
apprehendens tabernaculum.
Ochoza: tenens magiſtrũ vel re
tentio magiſtri.
Ochozath. retẽtio vel apphẽſio.
Ochozias: retinẽs dñm vel ap
prehenſio dñi.
Ochran. tenens vel apphẽdens
ſiue retentio aut apprehenſio.
¶ Hic. d. poſt. o.
Odaita: menſurans vel mẽ
ſuratio.
Odema. ſeru⁹ dñi vel teſtificãs
dominum.
Odia. idem.
Odoia. idem.
Odollan. teſtimoniũ eoꝝ vel te
monij approbatio.
Odollamites. cõteſtans aliquẽ
vel teſtimonium in aqua.
Oddor. cõteſtãs gñationem vel
teſtificatio generationis.
Odoma. ſeruus domini vel teſti
ficans dñm.
Odꝫ: menſis meus vel mẽſura
mea.
Odura: mẽſura magiſtri vel te
ſtificans magiſtrum.
¶ Hic. e. poſt. o.
Oepha: menſura vel effun
dẽs ſiue eſtus aut eſtuatio
Oephi: menſura triũ modiorꝫ
vel tres modij menſurati.
Oeph. diligẽs vel pſcrutãs ſiue
dilectio aut perſcrutatio.
¶ Hic. ph. poſt. o.
Opha: effuſio vel eſtuatio.
Opha. nebula vel obſcura
tio: ſiue obſcurãs aut nebulo
ſus.
Opha: thalamus eoꝝ vel mari
tima eorum.
Ophar. volans vel volatus ſiue
volantes aut volationes.
Ophaz. aurũ obriſum vel aurũ
puriſſimum.
Ophaz. idem.
Ophel: nebula vel obſcuratio ſi
ue obſcuratus aut nebuloſus.
Opher. ignominia vel ignomi
noſus.
Ophi. infirm⁹ vł ignominioſus
Ophim. tabernacula vel habita
tiones.
Ophimi. tabernacula mea: vel
habitationes mee.
Ophir. infirmans vel infirmi
tas ſiue irritũ aut ebrioſum.
Ophin. diſcalciatus vel inſana
conuerſio.
Ophra volans vel thalamus.
¶ Hic. g. poſt. o.
Og. cõgregans vel aceruãs
ſeu abſcõditus aut coacer
uatio.
Oga. nobilis vel glorioſus ſiue
abſcondens eum aut coacer
uans ei.
¶ Hic. h. poſt. o.
Ohia. ipſe cognouit vel co
gnouit dñs.
Ohiada. ipſe cognouit ceritatẽ
vel cognouit dñs teſtimoniũ.
Oholi. tabernaculum vel inha
bitatio.
¶ Hic. i. poſt. o.
Oia. infirmans eum vel in
firmitas eius.
Oiam. infirmans eos vel infir
mitas eorum.
Oiam. ſpeculum vel eternitas:
ſiue annus iubileus: aut ann⁹
remiſſionis.
¶ Hic. l. poſt. o.
Olda. deſtruens vel diſcer
nens: ſiue deſtructio aut
diuerticulum.
Oldai. deſtruens me vel diſcer
nens mihi: ſiue diuerticulum
meum aut diſcretio mea.
Oldam. diſcernẽs domũ vel di
uerticulum gratie.
Oli. infirmitas vel protectio.
Oliab. infirmãs patrẽ vel prote
ctio patris.
Olimpa. dolens vel parturiẽs.
Olimpiadis: dolor triſtium vel
parturiens ſeruitutem.
Olofernes: infirmitas diſceſſio
nis vel infirmans vitulum ſa
ginatum.
¶ Hic. m. poſt. o.
Omar: pplum amaricans
aut pplſ amaricatus.

Omer: criſpans vel manipulus
Omrbi: criſpãs me vel manipulus meus.
Omrboi: criſpãs magr̃m meũ vel manipulus magiſtri mei.

¶ Hic.n.poſt.o.

On: doloꝛ vel meroꝛ.
On: iniq̃tas vel inutilitas.
On: muſitatio vel murmuratio
Ona: merens ei vel doloꝛ eius.
Ona: inutilis ei vel iniq̃tas ei⁹.
Ona: murmurãs ei vel murmuratio eius.
Onan: meroꝛ pp̃li vel meroꝛ eoꝝ
Onan: inutilis pp̃lo vel iniquitas eoꝛum.
Onan: murmur pp̃li vel muſitatio eoꝛum.
Onan: meroꝛ doni vel doloꝛ grẽ
Onam: iniq̃tas doni vel inutilitas gratie.
Onã: murmurãs dono vel muſitans gratie.
Oneſimus: decoꝛ⁹ vel rñdens ſiue decus aut reſpõſio.
Oneſiphoꝛus: rñdẽs litteris vel decoꝛe adherens.
Oni: merẽs mihi vel doloꝛ me⁹.
Oni: inutilis mihi vel iniq̃tas mea.
Oni: murmur meum vel muſitatio mea.
Onin: doloꝛe cõmotus vel meroꝛe requieſcens.
Onni: inutilis reges vel iniqua commotio.
Onni: murmure mot⁹ vel muſitatione quieſcens.
Onias: merẽs dño vel doloꝛ dñi.
Onias: iniquus dño vel inutilis dño.
Onias: murmurãs dño vel muſitatio dñi.
Ono: merẽs eũ vel doloꝛ eius.
Ono: inutilis ei⁹ vel iniq̃tas ei⁹
Ono: murmurans ei vel muſitatio eius.
Onen: murmure muſitans: vel muſitatione murmurans: ſiue doloꝛ inutilis: aut merens iniquitate.

¶ Hic.o.poſt.o.

Oola: tabernaculum vel inhabitatio,
Oolla: idem,
Ooli: tabernaculũ meum vel inhabitatio mea.
Ooliab: tabernaculũ meũ pr̃: vel inhabitatio mea patris.
Ooliba: tabernaculũ meũ in ea vel ipſa eſt tabernaculũ meũ.
Oolibama: tabernaculũ altitudo vel habitaculum meum in aliquo.
Oon: laboꝛ vel doloꝛ: ſiue dolẽs aut laboꝛioſus.
Ozam: videns eos vel foꝛtitudo eoꝛum.
Ozias: vidẽs dñm vel foꝛtitudo domini.

¶ Hic.r.poſt.o.

OR: foꝛamen vel iracundia.
Oꝛ: mons vel lumen: ſiue pellis aut iracundus.
Oꝛaim: concipiens vel cõpꝛehẽdens ſiue cõceptio aut cõpꝛehenſio.
Oꝛati: irati vel ne excelſo: ſeu ne iracundie aut ne iracundo.
Oꝛan: mons pp̃li vel lumẽ coꝝ.
Oꝛan: pellis pp̃li vel foꝛamẽ coꝝ
Oꝛan: iracũdus pp̃lis vel iracũdia eoꝛum.
Oꝛeach: eſtimãs vel eſtimatio.
Oꝛebati: eſtimans mihi vel eſtimatio mea.
Oꝛebiathbaroth: lõga coꝛona vel longitudo coꝛone.
Oꝛeb: ardoꝛ vel ſiccitas ſiue coꝛuus aut ſolitudo.
Oꝛeb: menſa vel maſſa ſiue tentans aut tentatio.
Oꝛem: doloꝛ vel iracundia.
Oꝛeth: longanimus vel diuturnus: ſeu lõganimitas aut diuturnitas.
Oꝛpha: ceruix eius aut ſuperbiens ei.
Oꝛi: lux mea vel mons meus.
Oꝛi: pellis mea vel foꝛamẽ meũ.
Oꝛi: iraſcẽs mihi vel iracundia mea.
Oꝛi: gigas vel excelſus.
Oꝛi: coquens vel excludens.
Oꝛi appꝛehẽdens me vel appꝛehenſio mea.
Oꝛim: gigantes vel excelſi.
Oꝛim: ap̃hendẽtes me: vel appꝛehenſiones mee.
Oꝛim: loq̃ntes vel excludentes.
Oꝛma: anathema vel anathematizatio.
Oꝛñ: lumen nobis vel illuminatio noſtra.
Oꝛñ: lumẽ gratie vel illuminatio donationis.
Oꝛon: mons inutilis vel foꝛamẽ triſticie.
Oꝛon: pellis iniqua vel ira murmurantium.
Oꝛhon: lumen meroꝛis vel doloꝛ muſitantium.
Oꝛonite: mõtes inutiles vel foꝛamina triſticiarum.
Oꝛonite: pelles iniq̃ vel doloꝛes muſitantium.
Oꝛonithe: lumina meroꝛis vel iracundia murmurantium.
Oꝛonim: lumen meroꝛis eoꝛum vel iracũdia iniquitatis coꝝ.
Oꝛonom: mons inutilis eis vel foꝛamen triſticie coꝝ.
Oꝛanaim: lumen meroꝛis eoꝝ vel iracũdia iniquitatis eoꝝ.
Oꝛthoſiada: recte indigens teſtimonio vel lumen poſituꝫ teſtificationi.

¶ Hic.ſ.poſt.o.

OSa: ſpes vel ſaluatio.
Oſai: ſpes mea vel ſaluatio mea.
Oſaias: ſperans in dño vel ſaluatio dñi.
Oſanna: ſalua vel viuifica: ſiue ſaluifica nos aut ſaluificatio noſtra.
Oſe: ſpes vel ſaluatoꝛ.
Oſee: ſperans in eo vel ſaluatio eius.
Oſia: ſperans in dño vel ſaluatio domini.

¶ Hic.t.poſt.o.

OTã: tẽpus eis vel deſignatio eoꝛum.
Othei: ſignũ meum vel tẽpoꝛalitas mea.
Othio: doloꝛ eius vel cõtriſtans eum.
Othir: pctõ vigilans vel ſignum tempoꝛale.
Othim: ſtans peccato vel ſtatio tempoꝛalis.
Otholia: ſignum laboꝛis vel deſignatio tempoꝛalis,

Othoniel: signū dei vel respondens deo.
Othotam: signans eos vel signatio eorum.
¶ Hic.x.post.o.
OX: violenter vel volūtarie.
¶ Hic.z.post.o.
OZa: videns vel robuſtus: ſeu viſio aut fortitudo.
Ozai: fortis meꝰ vel robur meū ſiue videns me aut fortitudo mea.
Ozam. videns eos vel fortitudo eorum.
Ozam: videns donū vel fortitudo gratie.
Ozamoth: quaſi ſignū vel fortis deſignatio.
Ozazim: fortis ductor vidēs oliuam.
Ozen: vidēs fortē vel fortē ocłs.
Ozenſara: vidēs fortē principis vel fortis oculus anguſtiati.
Ozgi: videns luctā vel robuſtus luctator.
Ozi: videns vel robuſtus ſeu viſio aut fortitudo.
Ozias: videns dn̄m vel fortitudo domini.
Oziam: viſio dn̄i eſt vel fortitudo domini eſt.
Oziph: germinās vel germinatio
Oziel: videns deum vel fortitudo dei.
Ozielite: vidētes deū vel fortitudines dei.
Ozim: auris mea vł auditꝰ meꝰ
Ozinte: aures mee vel auditores mei.
¶ Sequitur de incipientibus a littera.p.
PAphum: redimēs cadentē vel redēptio cadentis.
Paleſtina ore cōtuſa vel ore cōtundens: ſiue os malleatoris aut oris contuſio.
Paleſtini: ore contuſi vel ore cōtundentes ſiue ora malleatorū aut oris contuſiones.
Palmiran: ore cōtundēs vel os malleatoris.
Pamphilia: cōuerſio a ruina vł diuiſio cadentiū.
Pamphilienſes: ꝯuerſi a ruina vel diuiſione cadentes.
Panarctos liber eccleſie vł liber eccleſiaſticus.
Paraphraſtes: garrulus vel cōſectator.
Paraſceue: cena pura vel preparatio.
Parion: diſcoopertus vel diſcooperiens.
Parmena: diuidēs plenitudinē vel diuiſio plenitudinis.
Parthia: pfecte diuidēs vel perfecta diuiſio.
Parthi: pfecte diuidentes vel pfecte diuidentium.
Paſcha: trāſcēſus vł trāſgreſſio
Pathma: ſepatio vel ſeparatrix
Pathmos: ſeparatio beſtie vel ſeparatio palpantium.
Patroba: videns eum vel diſſolutio eius.
Patrodus: ſeparās vł diſſoluēs
Patura: ſeparatrix vł ſeparatio
Paulus os tube vel os eorꝫ ſeu electū mirabile aut electionis miraculum.
¶ Hic.e.poſt.p.
PEduo: tentatio mouēs vel diſſectio cōmotionis.
Pelluſiū: os malleās vł os malleatoris.
Penthateucū: qnqꝫ libri moyſi vel quinqꝫ libri moſaici.
Pergamum: diſſecans valles vł diuidens cornua eorum.
Pergen: deuorans vel vorago.
Peribolus: ſaccus abſorptꝰ vel repoſitio inueterata.
Perida: tētatus dilectus vel tētatio amabilis.
Perichopen: inciſus vel iciſio.
Perone: ſacculus vel repoſitio
Perſida: tantans vel latera ſua diffluens.
Perſe: tentati vel latera ſua diffluentes.
Perſepolis: tentatio ciuitatum vel diffluens latera ciuitatibus
Petrus agnoſcēs vel diſcalciās ſiue cognitus aut diſſoluens.
¶ Hic.i.poſt.p.
PIgmei: cogniti dn̄o vel diſſꝫ cognoſcentes.
Pila: os malleēs vł oris cōtuſio.
Pilatus; ore contūdens vel os malleatoris.
Pirrus: diſſoluens vel diſſolutꝰ
Piſida: cognita dn̄o vel cognitio domini.
Piſticum: fidele vel fidelitas.
Priſca: cognita vel cognoſcens
Priſcilla: cognoſcens dn̄m: vel cognitio domini.
Priſcus: agnitus vel agnoſcēs.
¶ Hic.o.poſt.p.
POblius: tabernaculū vel inhabitatio.
Pollati: ore contundens vel os malleatoris.
Pontus: inclinās vel inclinatio
Pontici: inclinantes vel inclinationes.
Pontius: declinās cōſilium vel declinans feſtinationē.
Portiuꝰ. dura diuiſio vel diuidens duriciā eorum.
Poſſidomꝰ: cognoſcēs venationem vel cognitio cōmotionis.
Probus: fructus confuſus vel fructuum ignominia.
Procorus fructꝰ cōgregans vel fructuū congregatio.
Ptolomeus: ad menſurā deducēs vel ad mēſurā reductus.
Ptolomai: ad mēſurā deducēs vel ad menſurā deductio.
Ptolomaida: ad mēſurā deducens vel ad mēſurā reducta.
Ptolomais: idem.
Ptolomaidenſes: ad mēſurā deducti: vł ad mēſurā reducētes
¶ Hic.u.poſt.p.
PUblius: tabernaculū vel inhabitatio.
Pudens: indutus cōſiliū vel indumētum cōſilij.
Puteolis: declinans vel declinatio.
Putiphares: os inclinans vel oris iclinatio ſiue os inclinās ad diſſecandum aut diſſecans ad os inclinandum.
¶ Hec oīa noīa greca vel latina ſm linguam hebraicā violēter interpretata ſunt. Sciendum nāqꝫ eſt qꝫ apud hebreos .p. littera nō habetur: nec ullum nomen eſt apud eos quod hoc elementum ſonat; abutitur igitur

accipienda ſunt.

¶ Sequitur de incipientib⁹ a littera.r.

RAab.fames vel impetus Raab:lata vel dilatata ſiue latitudo aut dilatatio Si enim raab p aim mediam litterā ſcribatur famē ſignificat ſiue impetū. Si vero p heth latitudinem vel dilatationē. Hoc aūt euenit ſcdm accentuum ⁊ litterarum diuerſitatem .vt in tam varias ⁊ contrarias ſignificatiōes nomina cōmutent: ⁊ in tam diuerſa vertantur.

Raaba.fames eius vel impetus eius ſiue dilatans eum aut dilatio eius

Raabia:impetus dñi vel fameli cus dño.ſiue dñudicans dñm: aut dñudicatio domini.

Raabath:bucca vel maxilla:ſeu bucce aut maxille

Raam:multum vel viſio ſiue tonitruum aut multitudo.

Raama: videns vel tonitruum eius ſiue multum ei aut multitudo eius

Raamas: multum domino vel viſio domini ſeu videns dñm aut tonitruum dñi

Raamſes:malicia tinee vel malicia de tinea: ſiue intonuit letus aut intonantis leticia

Raaſon:curſus vel placentia ſiue cōtēplatio aut cōſummatio

Raatha:magiſter peccati vel magiſtratio temporalis

Raba.multa vel magna:ſiue iudicans aut iudicium.

Rabaan: multitudo populi vel magnitudo eoꝝ ſiue iudicans populos aut iudiciū populoꝝ

Rabai:multum mihi vel magnitudo mea ſiue iudicās me aut iudicium meum

Rabath:multū tēporis vel grande peccatū ſiue iudicans tempus aut iudicium peccatoruꝫ

Rabbi :doctor vel magiſter: ſeu docēs me aut magiſter meus

Rabiuth: doctrina multitudinis vel magiſterium iudicātis

Rabat: multa hec vel multitudo iſta.

Rablath:multuꝫ vel multa:ſiue multitudo aut multitudines

Rabmag princeps cibi vel dominator edentium

Raboni:doctor vel magiſter ſeu docens me aut magiſter meus

Raboth:grāde ſignū vel multū rñdēs ſiue iudicās rñdentes. aut iudiciuꝫ reſpondentium

Rabſaces.mult⁹ oſculo vl̄ princeps deoſculans

Rabſaris princeps eunuchus vel magiſter eunuchorum

Rabſares :multum alienus vel grandis deſcenſio

Racha:vanus vel vanitas : ſiue abſqꝫ cerebro aut ſignum ſubſannationis

Rachab:cōcita vel quadriga ſeu viſio aut aſcenſio.

Rachal.triſtis vel deorſuꝫ ferēs ſiue res aut negociatio

Rachel : ouis vel viſio ſeu vidēs deum aut videns principium

Rachus:ſubſtantia vl̄ pecunia

Radai :videns me aut fortitudo mea

Rapha : ſanitas vel medicina dei

Raphael:ſaluans deo vel medicina dei

Raphaia :ſanans domino vel medicina domini

Raphaim :gigantes vel medici: ſiue facture noſtre aut laxati eorum

Raphao .ſanans eum vel medicina eius

Raphaza:ſana viſio :vel medicina fortitudinis

Raphecꝫ: deflens vel medicus ſeu volucris aut curſus oris

Raphidim :temtatio vel laxe manus ſeu viſio oris:aut vidit os ⁊ ſufficiens eis

Raphidim:ſanitas fortium vel ſanitas iudicij: ſeu viſionis fortis aut diſſolutio fortium Iuxta proprietatem vero linguę ſyrię interpretatur remiſſe manus :vel remiſſio manuum.

Raphion:medicina doloris vel temtatio iniquitatis

Raphu;temtatio vel diſſolutio; ſiue ſalutis aut medicina

Ragal:res vel negociatio ſeu triſtis aut deorſum ferēs

Ragau :paſcens vel egrotans

Rageu:pabulum vel egrotatio.

Ragon:hyems vel pabulum ſiue multum delectans aut multum delictum

Raguhel paſtor dei vel egrotās deo ſiue paſcens deum aut pabulum eius deus

Rahuel:idem

Rabaia paſtor domini vel egrotans domino ſiue paſcens dominum aut pabulum eius dominus

Rabelaia:idem

Ram:excelſus vel exaltatus: ſiue tonitruum aut exaltatio

Rama:excelſa vel exaltata ſiue tonitruum aut exaltatio

Ramale:ſublimitas aut exaltatio ſiue tonitruū aut exaltabit

Ramalia:excelſus dño vel tonitruuꝫ dñi ſiue excelſe laborās aut exaltatio laborantis

Ramaſſe:pabulum vel tinea ſiue malicia tinee aut malicia de tinea

Ramath :excelſum ſignum ſiue exaltata pctō ſeu mortem vidit aut mortis viſio

Ramatha. idem

Ramathan:excelſum ſignū populi vel exaltatio pcti eorū ſeu morteꝫ vidit eis aut viſio mortis eorum

Ramathaim:excelſa duo vel excelſa bina : ſiue duo ſublimes aut duo exaltati. Hec duo excelſa vel bina ſublimia ſunt due trib⁹:regia ſcꝫ ac ſacerdotalis Unde helcana fuiſſe legiť de ramathaim:qꝛ pater ei⁹ de tribu leui fuit: ⁊ mater eius de tribu iuda qđ notatur in eo ꝙ ephrate⁹ đr ab ephrata vxore ſcꝫ caleb quā pſtat extitiſſe đ tribu

Ramathiechi: excelſum ſignū gene vl̄ eleuatio maxille

Ramathite:excelſa ſigna vl̄ mors

Ramelech:excelſa (tē vidēte portio vel exaltata particula

Rameſſe:amaricās vl̄ cōmotio turbulēta ſiue corroſio tinee aut

tonitruum gaudij.
Rameh: mortis viſio vel excelſum ſignū ſiue celſitudo pauoris aut exaltatio vite.
Ramoth: excelſum ſignū vel exaltata reſpōſio.
Raron: curſus magiſtri vel conſummatio magiſterij.
Raronites: currens magiſter: vel cōſummatus magiſterio.
Raronite: currētes magiſtri vel conſummatio magiſterij.
Raſua: impius dominus vel varietas domini.
Raſathaim: varietas bina: vel iniquitas duorum.
Raſim: varians eos vel iniquitas eorum.
Raſim impius vel iniquus ſeu varietas aut pictura.
Rathanim: ſonitus vel iuniperus ſiue viſio cōſummata aut viſionis conſummatio.
Ferunt hoc lignū iuniperi multo tpe ignez cōſeruare: ita vt ſi pruna ex ei⁹ cinere operta fuerit vſq; ad annū ignita pduret
Razias: ſacratus dño vel myſticus domini.
Raſom: myſticus ſeu ſacratus.
Raſon: idem.

¶ Dic.e.poſt.r.

REaias: magiſter dominus vel dilatatio dñi.
Reba: multa vel magna ſiue iudicans aut iudicium.
Rebai: multum mihi vel magnitudo mea: ſiue iudex meus aut iudicium meum.
Rebe: quartus vel quattuor ſiue ordinatus aut ordinatio.
Rebec: idem.
Rebecca patientia vel multum accepit ſiue multa patiētia aut que multum accepit.
Rebla: amiſſus vel multitudo.
Reblatha: multa hec vel multū iſte: ſiue multum commiſit hic aut multum cōmiſſum huius
Rehmag: quartus vel ingenioſus vel ordinata percuſſio.
Recha: mollis vel delicatus: ſiue molicies aut teneritudo.
Rechab: concedēs vel excelſus ſeu mollis pater aut teneritudo patris.
Rechabite: concedentes vel excelſi ſiue teneri patrib⁹ aut delitie patrum.
Rechat: mollicies vl' ſublimitas
Recē: pictura vl' varietas ſeu vacuefecit aut vacuefactio.
Recgma: tētatio vel militia que plam.
Reeſa: chamus vel frenum ſiue retinaculum aut cohibitio.
Rephan: factura vl' requies ſeu noſtra requies aut nřa factura
Relagim: pedes vel ambulatio ſiue iter aut itinera.
Regmen: cibus vel refectio ſiue paſcens eos aut paſcua eoꝝ.
Regom: iter vel ambulatio.
Rehi: paſtor meus vel pabulū meum.
Remma: excelſa vel videns aliquid.
Rempha: excelſa eructās vel exaltatio nihili.
Remmi: excelſa commotio vel videns aliquid requiei.
Remia: excelſus dñs vel exaltatio domini.
Remon: excelſum murmur vel exaltatio inutilis.
Remono: excelſe merens vel exaltatio iniquitatis.
Remon: eccleſia vel cōgregatio
Remmon: ſublimis vel exaltata ſeu malū punicum aut maluz granatum.
Remmonphares: diuidens eccleſiam vel diſſipans congregationem.
Remonphares: ſublimitas violēta: vel exaltatio diſſipata ſeu diuiſio mali punici aut diuiſio mali granati.
Remoth: videns mortem vel viſio mortis.
Rena: magiſter abſcōditus vel magiſterium pulchritudinis.
Res: caput vel patientia.
Reia: caput eius vel patiens eū
Reſſa: chamus vel frenum ſiue ſtadium aut retinaculum.
Reſatha: impius eius vel iniquitas.
Reſathaim: impietas vel iniquitas eorum.
Reſeph: iniquitas menſure vel caput.
Reſen: caput fontis vel patientia oculi.
Reſeth: impietas vel iniquitas ſeu caput vite aut patiētia pauoris.
Reſpha: currēs vel velox ſeu curſus aut velocitas.
Reſia: caput dñi vel patiēs dñs
Rethma: ſonitus vel iuniperus ſeu vidēs conſummate aut viſio conſummata.
Reu: paſcens vel paſtus eſt: ſeu pauit me aut paſtio mea.
Reum: paſcens cuz vel pabulū eorum.
Rezer: magiſtri viſcera fortia vl' magiſtro viſcera ſanctificata.

¶ Dic.i.poſt.r.

RIba: multa vel magna: ſiue iudicās aut iudiciū.
Ribai: multum mihi vel magnitudo mea ſeu iudex meus: aut iudicium meum.
Ripha: videns bona vel videns bucellam.
Ribbath: videns bona temporis: vel videns bucellā vite.
Ripheth: vidēs bona pauoris: vl' videns buccillam vite.
Rithus: quercus vel bonus ſeu lumen: aut iuſtitie bonitatis.

¶ Dic.o.poſt.r.

RO: magiſter vel magiſterium.
Roaga: magiſter meditans: vel magiſtri locutio aut fortis ſuſceptio.
Robaim: impetus vel latitudo.
Roboam: dilatās populum vel diuidens populos ſiue impetus populi aut inclinatio populorum.
Roboth: platee vel latitudines ſeu platee inclinate: aut platearum inclinationes.
Rode: videns vel fortis ſeu viſionis fortitudo aut viſio fortitudinis.
Rodie: videns vitam vel vidēs eſſentiā: ſeu videns iudicium.
Rodim patruus iudicās vel viſio iudicij patruelis.
Rodum: viſio vel deſcenſio ſeu

diſſentiẽs aut diſſidium.
Rodn: videntes vel deſcendentes ſeu diſſentiẽtes aut diſſidia
Rodochus: fortiter durus vel videns nigredinem.
Roegal: deorſum ferens vel magiſter triſticie.
Rogeli: deorſum ferens eos vel negociatio triſticie eorum.
Rogomelech: magiſter ſoucee partis: vel magiſtrans decipulas portionis.
Roma: magiſterium frangens vel magiſterij confractio.
Roma: tonans vel ſublimis ſiue tonitruum aut ſublimitas.
Romani: tonãtes vel ſublimes ſiue tonantes ſublimiter aut tonitrua excelſa.
Romelia: magiſter frangẽs laborãtes aut ſublime tonitruũ laborantium.
Roob: platee vel latitudines.
Roobia: platee domini vel latitudines dominantium.
Roboorh: platee incliate vel platearũ inclinationes.
Rooſſ: turris vel propugnacula
Ros: caput vel initium.
Roſmophi: caput fortium vel initium vicinarum.
Roth: viſio vel feſtinatio: ſeu deficiens aut defectio.

¶ Hic. u. poſt. r.

RUben: videns filiũ vel filius viſionis videns in medio aut videns per medium.
Rubeni: vidẽs filiũ meũ vel filij mei viſio: ſeu videte inter me: aut videte per mediũ mei.
Rubenite: videntes filios vel viſiones filiorum: ſeu videntes per medium.
Ruph⁹ ſanans vel reficiens ſiue nos ſanãs: aut refectio noſtra.
Ruma: excelſa vel vidẽs aliquid
Ruth: videns vel feſtinans ſeu deficiens aut defectio.

¶ Sequitur de incipiẽtibus a littera .S.

SAph: ſpeculum vel anguſtiatus.
Saal: reddens vel aggrauans.
Saal: vola vel pugil ſeu vulpis aut ortus aquarum.
Saalabim: aggrauãs intellectũ vel aggrauatio intelligentie.
Saalim: vole vel pugiles ſeu vulpes aut ortus aquarum.
Saalum: reddens vel redditor ſiue redditio aut reddidit eis.
Saar: eſtimans vel eſtimatio.
Saarithe: eſtimantes vel eſtimatores.
Saarim: eſtimãtes eos vel eſtimatores eorum.
Saaſim: incubuit egrediens vel incubatio egreſſionis.
Saba: capta vel captiu⁹ ſiue captiuitas aut conuerſio.
Suba: clamans vel conuertens ſiue clamor aut eloquẽtia.
Sabcha: rete vel retinaculum ſiue loquẽs ei aut eloquẽtia eius
Sabaias: captus domino vel conuerſio domini.
Sabaim: clamãtes vel eloquẽtes ſiue captiui aut ↄuertẽtes
Sabama: leua vel ſiniſtra.
Sabama: excelſa vel cõuerſio quedam: ſiue tollens altitudinem aut tollens excelſum.
Saban: tollens altitudinem vel tollens excelſum.
Sabana: leua meis vel conuerſio quẽpiã: ſeu tollẽs altitudinem aut tollens excelſum.
Sabaoth: virtutes vel exercitus ſiue virtutum aut exercitum.
Sabarim: montes circũiens vel montium circũitio.
Sabaath: ſceptrũ vel virga ſiue baculus aut principatus.
Sabatha: girans vel circũiens ſiue circũiectus aut circũcidẽs.
Sabathaca: ſedes tua vel circũiens te ſiue circũitus tuus aut circumciſio tua.
Sabathai: circuitus meus vel circumciſio mea.
Sabbatũ: requies vel requietio
Sabbatiſm⁹: requietio vel requies.
Sabe: agne vel oues ſiue ſeptem aut iuramentum.
Sabee: idem.
Sabe: ſepties vel abundans ſiue ſaturitas.
Sabee: ſeptem vel abũdans ſiue ſaturitas aut abudantia.
Sabei: captiui vel clamantes ſiue conuerſi aut eloquẽtes.
Saber: captiuus vigilans: vel conuerſus reſurgens.
Saber: virgultum vel aurans ſiue ouis aut ſatietas.
Sabeth: ouis vel ſatietas ſiue virgultum aut adiuratio
Sabeth: captiuus pauidus vel conuerſio vite.
Sabia: damma vel caprea ſiue iurans dño aut ſatietas dñi.
Sablath: reqes vel intermiſſio.
Sablathaim: requies in eis vel intermiſſio eorum.
Saboim: damme vel capree: ſiue ſtantes aut ſtatio.
Saboin: tollens altitudinem vel tollens excelſuz.
Sacbar: cilitium vel penitentia
Sacbat: ſinguli vel curuantes
Sada: arcanũ vel latus a latere non a latitudine.
Sadada: latheri adherens vel arcanum eius.
Sadaia: latus iniquum vel arcanum iniquitatis.
Saddai: omnipotens vel omnipotentia.
Sade: regio vel triſtitia ſiue cõſolatio aut veneratio. Notandũ eſt in hac littera ſcilicet s: ꝙ ſicut quedam vocales: cũ apud nos ſint eadem apud hebreos diuerſis caracteribus annotantur: diuerſoſqꝫ ſonos habent: ideoqꝫ diuerſas ſignificationes continent: ita etiam ipſa eadem .s. cum vna apud nos ſit apud illos diuerſa ſortitur nõia diuerſaſqꝫ figuras poſſidet ac diuerſos ſonos: τ idcirco nemo mirum exiſtimet ſi ipſa eadem in varijs interpretationibus commutetur. Tres ſunt enim apud hebreos littere: vna q̃ vocat ſamech: τ ſimpliciter legitur quaſi per .s. noſtram litteram ꝓferatur: altera ſchin vel ſſim dicitur: in qua ſtridor quidam non noſtri ſermonis interſtrepit: tertia ſade nominatur: quam noſtre aures penitus reformidant.

Sademoth: regiones vel lateris ſiue iuſticie aut cōſolationes.
Saderoth: porticus publica vel conuentio populoꝝ.
Sadeſar: vberum lumē vel lux vberum meoꝝ.
Sadith: arcanū iuſticie vel conſolatio teſtificationis.
Sadoch: iuſticia vel iuſtificatio
Saducei: iuſti vel iuſtificati ſiue iuſticie aut iuſtificationes.
Saeſdema: peſtilens aer vel peſtilentia aeris.
Saph: vinculū vel labium ſiue ſpeculum aut anguſtia.
Sapha: vinciens eum vel labiū eius ſiue ſpeculans eū aut anguſtia eius.
Saphai: vinciens me vel ſpeculans me ſiue labium meū aut anguſtia mea.
Saphan: vinciēs populum vel labiū populi ſiue anguſtians eos aut ſpeculum eoꝝ.
Saphan: abſcōditus vel proficiſcens.
Saphan: lepus vel ericius ſiue anguſtians aut chirogylius.
Saphā: ſpeculās donum vel labiū gratie ſeu vinculū superius aut barba ſuperioris iudicij.
Saphane: vinculum gratie vel ſpeculator donationis.
Saphane: labiū eius vel labium ſuperius ſeu barba eius aut barba ſuperioris iudicij.
Saphanetphane: ſaluator mundi vel abſconditoꝝ repertor. Ipſe eſt ioſeph qui ⁊ egyptū ſaluauit et abſcondita reuelauit pharaoni.
Saphama: abſcōdit dñs vel profectio dñi ſeu ſpeculās donantem dñm aut labiū gratie dñi.
Saphat: iudicās vel iudicauit ſiue iudiciū aut diiudicatio.
Saphata: iudicās pplm vel populum iudicauit ſiue iudicās eum aut diiudicatio eius.
Saphathias: iudicat dñs vel iudicatio dñi.
Saphathmoth: iudicans mortem vel iudicatio mortuorum.
Sapher: decus vel pulchritudo ſeu ſpeculās vigiles aut labiū reſurgentium.
Saphyrus: narrans vel litteratus ſiue librarius: aut egregie ſpecioſus.
Saphyra: iſta vel libraria ſiue narrans aut egregie ſpecioſa. Iuxta vero proprietatē ſyri ſermonis interpretatur formoſa vel formoſitas.
Saphon: labiū murmurās vel ſpeculū inutile ſeu vinculū meroris aut anguſtia iniqtatis.
Saphtia: iudicat dñs vel iudicium domini.
Saga: locutio vel minoratio.
Sabis: tentans vel tentatio.
Sairath: damma vel caprea.
Sala: leua vel miſſa ſiue tollēs aut miſſio.
Salabin: pacis grauitas vel veſtimentum graue: ſiue aggrauans intellectum aut aggrauatio intelligentie.
Salabon: tollens merorem vel aggrauatio iniquitatis.
Salabonite: tollentes merorem vel aggrauati iniquitatibus.
Salacha: leua venit vel tollens venit ſiue tulit ſibimet aut tētatio itinerantium.
Salai: tollēs me vel miſſio mea.
Salabum: ſalus cordis vel ſanitas cordium eoꝝ.
Salama: veſtimentum vel pacificans ſiue veſtis pacis aut tribulatio eius.
Salamihel: pax mea deus vel retribuet mihi deus ſiue deus veſtimentum meum aut retributio mea retributio dei.
Salamin: pfecti vel cōſummati ſeu pfectio aut ꝯſummatio.
Salamina: fluctus vel cōmotio ſeu vmbra cōmotionis aut ſaluatio iudicij.
Salathi: frutex vel petitio.
Salathiel: petens deum vel frutex dei.
Sale: egrediens vel egreſſio.
Salehim: pacis grauitas vel veſtimentum graue ſiue aggrauans intellectū: aut aggrauatio intelligentie.
Salech: egrediens vel egreſſio.
Saled: egrediens vel emiſſio.
Saleph: miſſus vel redditus ſiue conſummatus perfecte aut conſummate perfectus.
Salem: pax vel iuſticia ſeu miſit aut miſſio.
Salem: reddens vel reddita ſiue cōſummata perfecte aut cōſummatio perfectionis.
Salemoth: egrediens mortuus vel egreſſio mortui: ſiue tollēs mortem aut emiſſio mortis.
Salphaad: vmbra pariter: vel vmbra fortitudinis ſeu vmbra formidans: aut vmbra in idipſum.
Sali. miſſa vel leua ſeu tollens aut miſſio.
Salim: leua vel vulpes ſiue tollens eos aut miſſio eorum.
Saliſa: vitula tertia: vel vitula triennalis ſeu vitula conſternans aut vitula conſternata.
Saliſſa: idem.
Salma: perfecta vel pacificans ſeu ſentiens aut ſenſibilis.
Salmā: ſentiens vel ſenſibilis ſeu pacificus aut cōſummatio
Salmana: perfectus vel cōſummatus ſiue pacificās eum aut ſenſibilitas eius.
Salmanaſar: perfectus vinculo vel conſummatus ad vinciendum ſiue ſentiens carcerē aut pacificans anguſtiatos.
Salmane. pacificās eū aut conſummatio eius ſiue vmbra prehēdi aut vmbra cōmotionis.
Salmonoc: ſenſus vite vel pacificans ſuſceptos ſiue vmbra offendiculi aut imago fortitudinis.
Salmas: ſentiens dñm vel pacificus dñi.
Salmon: ſenſibilis vel pacificus ſiue vmbra virtutis aut imago fortitudinis.
Salmona: imaguncula eius vel imago fortitudinis eius: ſiue vmbra portionis: aut vmbra numerationis.
Salmonem: habitaculi vel vmbra numeris ſeu vmbra virtutis eoꝝ aut imago fortitudinis eoꝝ.
Salo: tollēs vel cōmiſſio eorū.
Saloum: tollens eos; vel emiſ-

rio corum.
Salom retribuēs vel pacificus ſiue retributio aut pacificatio
Salome: pacificās eum vel retributio eius.
Salomi: retribuēs mihi: vel pacificatio mea.
Salomin: pax mea eis vel retributio mea eorum.
Salomith: tentatio reſpiciens trāſmigrationē vel trāſmigratio reſpiciens tentationem.
Salomon: pacificus vel retributor ſeu pacificās merētes aut retribuens iniquis.
Saltus frutex vel petitio.
Salu: tentatio reſpiciens vel reſpectus tētationis. Iuxta etymologiā vero greci ſermonis interpretaꝛ vegetatus aut fortunatus.
Salumith: tentatio reſpiciens trāſmigrationē vel trāſmigratio reſpiciens tentationem.
Saluſa: vita cōſternata vel tentatio reſpiciens eum.
Sama: ibidē vel pditio ſiue exauditus aut exaudibilis.
Samaa: ibidē perditio eius vel ibidem exauditio eius.
Samacha celi tui vel celos tuos
Samachias: celi tui dñe vel celos tuos dñe.
Samath: nomē inclytū vel auditio teſtimonij.
Samabar: nomē aduene vel exauditio aduenaꝝ.
Samai: exaudiēs me vel ibidē exauditio mea.
Samai: celeſtis vel humilis ſeu ve mihi: aut ibidem perditio mea.
Samaia. hūilis dño vel audiēs dñm ſiue ibidem auditor dñs: aut ibidem exauditio dñi.
Sāmaoth: audiēs ſignū vel ibidem perditio reſponſionis.
Samarari: lana mea vel cuſtodia mihi.
Samarath: nomē amaꝝ vel exauditio amaritudinꝰ.
Samareus: lana vel cōiūctio ſiue cuſtos aut cuſtodia.
Samari: lana mea vel coniunctus mihi ſiue cuſtos meꝰ aut cuſtodia mea.
Samaria: lana dñi vel cōiūcta dño ſiue cuſtos dñi aut cuſtodiens dñm.
Samaritanus: lana vel cōiunctio ſeu cuſtos aut cuſtodiēs.
Samaritani: lane vel cōiuncti ſeu cuſtodes aut cuſtoditi.
Samarite: idem.
Samarō: ibidē meroꝛ vel ibidē perditio iniquitatis.
Sambucca: ſol vel lumen ſiue illuminans aut illuminatio.
Samech: fultura vel erectio ſiue adiutorium aut firmamentū.
Samer: cuſtodiēs vel cuſtoditꝰ ſiue cuſtos aut cuſtodia.
Sames: ſol vel fons ſolis: aut mandatum humile aut mādatum humilitatis.
Samgar: noīatus incola vel nominatio aduenarum.
Samias: ſuſtollēs nomē dñi vel audiens dñm plaſmatorem.
Samir: vepres vel incultū ſiue nomen vigilie aut exaudiēs vigilantes.
Samith: nomē tēporale vel auditio peccati.
Samodi: noīa vel noīationes.
Samoe: nomē vite vel exaudiēs ſuſceptionem.
Samothracia: audiēs rñſiones vel audiens reuelationem ſeu auditio rñſiōis aut auditio reuelationis.
Samothraces audientes rñſionē vel audientes reuelationes ſeu auditores rñſionū vel auditores reuelationum.
Samſari: noīatus princeps vel exauditor anguſtie.
Samri: nomen laceſcēs vel exauditio amaritudinis.
Samſame: nomē auditū vel famoſa auditio.
Sanſon: ſol fortis vel ſolis fortitudo ſeu ſol eoꝝ aut illuminans eos.
Samu: audiēs vel exaudibilis: ſeu ibidem perditio aut ibidē exauditio.
Samua: audiens eū vel exaudibilis ei ſiue ibidē perditio eius aut ibidem exauditio eius.
Samuel noīatꝰ deo vel poſtulatus a deo ſiue audiēs deū: aut exauditio dei.
Samum: audiens eos vel noīatio eorum.
Samus: nominatus vel exaudibilis.
Samuſathan: noīatus eis: vel exauditio eorum.
Samuſathim: noīatus mihi vel exauditio mea.
San: dormiens vel ſecutus ſeu abundans aut egrediens.
Sanaballath: abūdans vir tpe vel egreſſa deuoratio petōris.
Sanabia: dormiēs domino vel egreſſio dñi vel abundans dño aut ſecuritas dñi.
Sanam: dormiēs populus vel ſecuritas populi ſeu abūdans eos aut egreſſio eoꝝ.
Sana: dormiēs domio vel egrediens gratia: ſeu abundanter donatus aut ſecuritas gratificata.
Sanami: dormiens dño eis vel egrediens gratia eoꝝ ſiue abūdanter donans eos aut ſecuritas gratificationis eoꝝ.
Sandicus: abūdās cōpunctio vel egreſſio compunctionis.
Sanir: deus luminis vel deus lucerne ſeu leuans nouitatem aut nouitatem attollens.
Sapan: ſpeculatoꝛ vel labiū eiꝰ ſiue iudiciū ſuperius aut barba ſuperioris iudicij.
Sara: princeps vel carbo ſeu velamen aut anguſtia.
Sarra: idem.
Saraa: princeps eius vel carbo eius ſeu eius velamen aut anguſtia malorum eius.
Saraballa: principatum habentia vel carbonum deuorationes.
Sarabias: princeps patruꝰ domini vel principās domini patruus.
Sarad: deſcēdēs vel deſcenſio ſiue deſcēdit aut vel deſcenderet.
Saraphath: incendens vel incēdium.
Sarabe: pnceps frm vel velamē fraternū ſiue carbo ſuſcipiēs vel

anguſtia vite.

Sarai: princeps mea vel carbo meus ſeu velamen meum aut anguſtia mea.

Saraia: princeps fuit vel pricipans dñs ſeu vinctus domino aut anguſtia domini.

Saraias: princeps dñi vel principans dñs aut velamē dñans ſiue anguſtia domini.

Saraite: pricipes vel anguſtiati ſiue carbones aut velamina.

Sarat: porta vel candor ſeu cātilena aut cantor introiens.

Saraim: porte eorū vel cantantes eis ſeu cantilene eorum aut cantores introeūtes ad eos.

Saraſa: princeps tribulator vel princeps tribulatus ſeu princeps tribulationis aut principatus tribulatio.

Saraſar: pricceps fuit vel elatio anguſtie ſeu princeps tribulationis aut principans tribulationibus.

Sarath: vincēs vel lepra ſeu tribulatio aut morbꝰ inſanabilis

Sarath: vincens venit vel lepra eius ſeu tribulans eū aut morbus inſanabilis ei.

Sarathā: lepra donata vł victoria gratie ſeu tribulās eos aut morbus eorum aduenientis.

Sarathaſar: vincens diuitē vel lepra diuitiarū ſeu morbū inſanabilem tollens aut tribulatio facturam ſuſcitans.

Sarathim: lepra mea vel tribulans me ſiue victor meus aut morbus inſanabilis mihi.

Sarba: lepra vel morbus īſanabilis.

Sardia: pricceps pulchritudinis vel principatus pulchritudo.

Sarcas: princeps tollēs vel carbo ſuſtollens ſeu velamen facture aut āguſtia plaſmatiōis.

Sarchias: pricceps dñi vel āguſtians dominus.

Sared: deſcēdēs vel deſcēſio ſiue deſcēdit aut vt deſcenderet.

Saredite: deſcēdentes vel deſcēſiones ſiue deſcenderūt aut vt deſcenderent.

Sareda: deſcēſio eius vel deſcēdens ei.

Saredatha: deſcendens tempore vel deſcenſio peccatoris.

Sarema: pricceps ſibilās vł princeps litigioſus.

Sareon: princeps merēs vł carbo inutilis ſeu velamen triſticie aut anguſtia iniquitatis.

Sarepha: incenſa vel incendiū ſeu tribulatio panis aut panis anguſtia nomen ex hebreo ſyro q̃ compoſitum.

Sareſai: pricceps vł anguſtiatꝰ.

Sareo: pricceps vigilās vel princeps ſuſcitās elationē āguſtie.

Saret: vincēs vł lepra ſeu tribulatio aut reliquie principatus.

Sarphan: princeps incēdēs vel carbo incendij.

Sargan: pricceps horti vel princeps virgulti.

Sargon: idem.

Sarigaur: rami vel propagines ſeu princeps ramorū aut princeps propaginum.

Saraias: pricceps dñi vel principans dominus.

Sarim: hordeū vel cibariū ſeu principās eis aut āguſtia eorū.

Sarion: pricceps merēs vel carbo inutilis ſeu velamē triſticie aut anguſtia iniquitatis.

Sarith: reliquie vel princeps reliquiarum.

Saronc: pricceps meroris eorum vel cantans ei canticū triſticie.

Saron: pricceps meroris vel cātans triſticiam.

Sarona: pricceps triſticie vel cātans triſticiā ſeu princeps meroris eius aut cantilena triſticie eius.

Saronite: pricipes merētes vel cantantes triſticiam.

Saror: indutꝰ vel indumētū ſiue coāguſtans aut coanguſtatio.

Sarozon: pricceps mōtiū vł pricipans luminū ſeu anguſtans pelles aut velamen iracundie.

Sariathim: pricceps cadaueris vel princeps ruine ſeu pricceps ruentium aut princeps cadētiū.

Sarthan: princeps demolitorū eius vel princeps coanguſtatorum eius ſeu tribulans eū aut coanguſtatio eius.

Saruch: lorum vel corrigia ſeu dependens aut perfectio.

Saruia: vincta vel vinculū: ſeu anguſtians aut anguſtia.

Saſa: ſenarius vel longeuus.

Sāſabaſar: ſenarius infans vel longeuitas anguſtiata.

Saſagaci: ſenariꝰ robuſtus vel longeuitas fortitudinis.

Saſai: ſenariꝰ meus vel longeuitas mea.

Saſon: ciuitas vel oppidum.

Saſonthamar: vrbs palmarum vel ciuitas amaritudinis: ſeu vrbs cōmutantiū aut oppidū commutatorum.

Sathaim: libri vel librarij ſiue hiſtorici eorū aut hiſtorie eorū.

Sathan: cōtrarius vel aduerſarius ſeu tranſgreſſor aut preuaricator.

Sathanas: tranſgreſſor vel preuaricator ſeu contrariꝰ facture aut aduerſariꝰ plaſmatiōis

Sau: digna vł eleuata ſeu dignitas aut eleuatio.

Sauce: cātiones vel cātilene.

Saue: digna vł eleuata ſeu dignitas eius aut eleuatio eius.

Saupha: ſpeculator vel ſpeculatio ſeu ſuperefundens aut ſuperfuſio.

Saul: petitio vel expeditus ſeu abutens aut abuſiuū eorū.

Saulite: petētes vel expediti ſiue abutētes aut abuſiui eorū.

Saulus: tentatio reſpiciētis vł tentationis ſecuritas ſiue abutens cōſilio aut expetitio feſtinationis.

Saura: dignitas magiſtri vł eleuatio magiſtri eius.

Sachacha: propago vel tabernaculum.

Scharioth: merces vł mercedē accepit.

Spania: accinctio vel expeditio

Spani: accincti vel expediti.

Sparcina: accīctio bona vel expeditio illuminationis.

Sparciate: accincti bene vel expedite illuminati.

Stachim: faciēs cātilenas vł factor cantilenarum.

Stachim: faciens cātilenas eis vel factor cantilenarum eorum.
Starbuſannai: iudex cōtēptor gratie mee vel ſpeculator deſpiciens gratiam meam.

¶ Hic. e. poſt. s.

SEba: ſtatio vel eloquētia.
Sebaſte: vallās vel gyrās.
Sebaſtianus: vallatus vel circumiens.
Sebe: ſtatio vel eloquentia.
Sebedia: ſtat teſtans dn̄m vel ſtatio ſerui dn̄i.
Sebeia: ſtans iniquus dn̄s vel ſtatio iniqui dn̄i.
Sebemas: ſtat iniquus dn̄s vel ſtatio iniqui dn̄i.
Sebeon: ſtans merēs vel ſtatio dolēs ſeu ſtat iniq̄tas aut eloquentia inutilis.
Sebethal: ſtās ſuperior vel eloquentia pauida.
Sebeia: ſtans dn̄s vel ſtās dn̄o ſeu ſectans dominū aut ſectator dn̄i.
Sebibel: ſtans deus vel ſtans deo ſeu ſectās deū aut ſectator dei
Sebna: ſtans pulchre vel ſtatio pulchritudinis.
Secbim: ſtatio maris vel ſectatio eius mare.
Seboim: dāma vel caprea ſeu caprea eorum aut damula eorum.
Seboleth: ſpica vel germinatio.
Sebom dāma vel caprea ſeu ſtatio maris ſeu ſectatio eius mare
Sebubel: reuertens ad deū vel reuertitur ad eum deus.
Sechar: byſſus vel cilitium.
Sechath: ramus vel propago.
Secheeh: ſpeculū vel ſpeculatio
Sechen: laborās vel humeroſus
Sechemite: laborioſi vel humeroſi.
Sechemas: varius dn̄s vel varietas dn̄i.
Sechim: varius vel varietas.
Sechias: varius dn̄s vel varietas dn̄i.
Sechiel: varius deo vel varietas dei.
Sechimas: varius dn̄s vel varietas dn̄i.
Sechotanoth: tabernacula filiarum vel obūbrans filias.
Sechri: ebrietas vel tabernaculum.
Sechronal: ebrietas merēs vel tabernaculum doloris eius.
Seccha: ſpine vel cardi ſeu tribuli aut punctiones.
Sechim: fatuus vel fatuitas ſiue inſulſus aut infatuatus.
Secūdus: eleuans vel eleuatus ſeu elatio aut eleuatio.
Seda: cibaria vel ex latere.
Sedada: cibaria teſtium vel ex latere ſeruitutis.
Sedeccha: iuſticia vel iuſtificatio
Sedeche: iuſtificās eū vel iuſtificatio eius.
Sedechias: iuſticia dn̄i vel iuſtificans dn̄m.
Sedeur: cibaria ignis vel ex latere luminis.
Sedi: cibarium meum vel ex latere meo.
Sedij: cibarium meum mihi vel ex latere meo meus.
Sedim: ſaliue vel amaritudines ſeu nemus amenū aut amenitas nemoris.
Sedinu: cibariū feſtinantis vel ex latere conſiliatoris.
Sedimihel: ex latere dei vel cibarium quod eſt a deo.
Seddo: cibarium teſtium vel ex latere ſeruientis.
Sedrach: decor vel decorus.
Sedrachi: decus meum vel decorus mihi.
Seducha: teſtimonium vel teſtificatio.
Sephana: humilis vel campeſtris ſeu atterens eos aut attritio eorum.
Sephamoth: atterens mortem vel humiliās mortuos: ſeu labium mortis aut iudiciū mortuorum.
Sephan: ſpeculatio vel aquilonaris.
Sephar: liber vel littera ſeu librarius aut litteratus.
Sephartalim: liber pſalmorum vel volumen hymnorum.
Sepharuaim: libri ipſi vel littere ipſe ſeu librarij eorū aut ipſi litterati eorum.
Sephat: iudicās vel iudicatio.
Sephata: iudicans eum vel iudicatio eius.
Sephatias: iudicās dn̄s vel iudicatio dn̄i.
Sephala: humilis vel cāpeſtris ſeu vallis aut planities.
Sepher: libri vel littere ſiue decus aut pulchritudo.
Sephet: iudicium vel diiudicatio.
Sepheus: ſpeculatus vel egrediens.
Sephi: ſpeculatus vel vnipes.
Sephina: aquilo vel aquilonaris ſeu tentans eos aut tentatio eorum.
Sephion: egrediens vel abditus: ſeu egredere os meroris: aut egrediens os triſticie.
Sepho: ſpiculator vel bipes.
Sephon: ſpecula vel aquilo ſeu ſpeculum aut arcanum.
Sephonite: ſpecula vel arcanū ſeu aquilonares aut ſpeculatores.
Sephor: auis vel ſpiculū ſeu adherens aut placens.
Sephora: auis eius vel ſpeculās eū ſeu placēs adheſit aut adheſio placuit.
Sephrai: placens ſignū vel adherens ſubterius.
Sephthan: ſpeculator humilis vel arcanum reſponſionis.
Sephu: ſpiculus vel ſpiculator ſeu bipes aut vnipes.
Sephutan: atterēs naues vel attritio nauium ſeu adumbrans iuſticiā aut vmbraculū iuſticie
Segar: calidus vel minoratus.
Segim: ſpine vel tribuli ſeu pūgens eos aut punctiones eorum.
Segon: locutio murmurās vel loquela inutilis.
Segor: minor vel paruula ſeu calens aut meridiana.
Segur: ſpina paruula vel loquela inutilis.
Segur: minor vel paruulus ſeu calens aut meridianus.
Sephim: exitus vel exeuntes.
Seir: hircus vel hirſutus: ſeu hiſpidus aut piloſus.
Seira: hiſpida vel hirſuta ſiue horribilis aut piloſa.

Seirath: idem.

Sela: petitio vel vmbraculum ſiue dimittens eum aut dimiſſio eius.

Sela: ſemper vel in finem ſiue ſempiternus aut in ſempiternum.

Selachi: tollens ſibimet vel tẽtatio ambulantis.

Sella: petitio vel vmbra eius:

Sellai: petitio mea vel vmbraculum meum.

Sellaia: petens dominum vel vmbraculum domini.

Sellaite: petentes vel ſempiterni ſeu dimittentes eos: aut obumbracula eorum.

Selam: miſſus vel latus a latere non a latitudine.

Selam: petitio vel ſempiternitas ſeu obumbrans eos: aut dimiſſio eorum.

Selcha: ramus vel propago ſeu paci ſuſpirans: aut pacificus erubeſcens.

Selebin: petens filios vel vmbraculum filiorum.

Selech: petẽs vel dimittens ſeu vmbraculum aut ſempiternitas.

Selecha: tẽtatio itineris vel tẽtatio ambulantis: ſiue obumbrans eos aut ſepiternitas eo.

Sellem: pacificus vel pacatus ſeu pacificans aut pacificatio

Sellemite: pacifici vel pacificati ſiue pacificantes aut pacificationes.

Seleman: redditus dño eſt.

Selemias: redditus dño vel reditio domini.

Selemi: tẽtatio reſpiciens trãſmigrationem vel tranſmigratio reſpiciens tentationem.

Selleo: petitio vel pacificans.

Seletbai: frutex vulturis vel petitio deuorantis.

Seleucus: exiẽs aduocatus vel exiẽs aduocatio ſeu tollẽs ſemetipſos aut itineris experimentum.

Seleucia: exiens aduocatio vel exitus aduocationis ſeu tollẽs ſemetipſam aut itineris experimentum.

Selim: vulpes vel tollẽs ſeu viſio aut dimiſſio.

Selma: ſenſus vel perfectio.

Selman: ſenſus meus vel perfectio mea.

Selmon: pax vel ſenſus ſeu fortis imago aut virtutis vmbraculum.

Selo: ve ei vel dimiſſio eius ſeu petens eum.

Selon: euulſio vel dimiſſio ſiue trãſlatus aut reſtituens.

Selum: pacificus vel pacatus ſeu pacificans aut pacificatio

Sem: audiens vel nominatus ſiue famoſus aut famoſa auditio.

Sema: nomen auditum vel famoſa auditio.

Semma: idem.

Semmaa: nomen auditum ei vel famoſa vel auditio eius.

Semmaia: nomen auditum domino vel famoſa exauditio domini.

Semanoth: nomen humile vel nomen humilitatis ſeu nomẽ auditũ aut noiata auditio.

Semarith: nomen queſitũ vel auditio bonitatis.

Semath: nomen temporale vel exauditio peccatoris.

Semathei: nominati peccato vel exauditi temporaliter.

Semadebe: nomẽ ſcitũ vel nomen auditum ſeu nois auditio aut nominis ſcientia.

Seme audiens vel auditio ſeu nomẽ aut nominatio.

Semeber: nomẽ fontis vel exauditio putei.

Semedab: nomen perditionis vel ibi perditio ſeu nomẽ auditionis aut ibidẽ exauditio.

Semegar: ibi aduena vel ibi colonus ſeu auditio aduene aut nomen aduenarum.

Semei: audi mihi vel audi me ſeu nomẽ meũ aut auditio mea

Semeias: audiens dñm vel nominatus domino.

Semeitici: nominati mihi vel exauditores mei.

Semel ſol vel idolum: et notandum ꝙ hoc nomen in hebreis voluminibus quaſi ſermo latinus fit a ſimilitudine. Unde et ſimulacra dicuntur ipſa idola quaſi ſimulata.

Semelias: idolum domini vel ſol dominicus.

Semer: nomen amarum vel exauditio amaricationis.

Semer[illegible]s: coniunctus dño vel cuſtodia domini.

Semeron: vepres doloris vel terra inculta merentiũ ſeu nomen magiſtri dolentis aut audiens magiſtrum inutilem.

Semes: ſol vel fons ſolis ſeu mandatum humile aut mandatum humilitatis.

Semi: nomen auditũ mihi vel famoſa exauditio mea.

Semida: nomen meũ ſcitũ vel nomẽ meum auditum ſeu nominis mei auditio aut nomen meum ſcientia.

Semidabe: nomen meum ſcitũ vel nomen meum auditũ ſeu nomen meum auditio aut nomen meum ſcientia.

Semidate: nomina mea ſcita vel nomina mea audita ſeu nominum meorum auditiones: aut nominum meorum ſcientie.

Semir: vepres vel incultus ſeu terra ſpinoſa aut terra inculta

Semiramoth: nomen meũ videns mortem vel auditio mea viſio mortis.

Semoth: nomen mortuũ aut auditio mortis.

Semna noiatus vel exaudibil

Senneſer: blaſphemus vel blaſphemia.

Sẽnoth: noia vel auditiões ſeu nomẽ ſigni aut exaudita viſio

Semram: audiens nomẽ excelſum vel famoſa auditio exaltationis.

Semramite: audientes nomina excelſa vel famoſe auditiones exaltationum.

Semri: nomen laceſcẽs vel auditus amarus.

Semron: nomẽ eius vel auditio eius ſeu cuſtos vidit aut viſionis cuſtodia.

Semromaron; nomen amare

Oratio mardochei ad deū beſter.13.c
Oratio beſter ad deum beſter.14.a
Oratio abacuk ꝑ ignorātijs abacuk.3.a
Oratio dñica.ſ.pater noſter mat.6.b
Oratio xp̄i pro apl'is ad pa. iob.17.a
Oratio fidei ſaluabit infirmū iaco.5.c
Orationi debem⁹ inſtare vi. col.4.a
Orieť ſol iuſticie timentib⁹ mal.4.a
Os loquiť ex abun.cordis lu.6.a
Oſſa ioſeph tulit moy.ſecū. exo.13.d
Oſſa ſaulis regis ſepeliunť 1.re.31.d
Olla ſunt deportata hie.8.a
Oſculo filius hoīs tradiť lu.22.e
Oſculo eſdre ⁊ darij 3.eſdre.4.f
Oſtendit mihi ieſum ſa.ma. zach.3.a
Ouis cadit in fo.in die ſab. mar.12.a
Oza percutitur 2.reg.6.b
Ozias rex moritur 1.para.27.a

¶ De incipientibus a littera. P.

PAcē ſequimini cū oībus heb.12.g
Pacificoꝝ ho.de im. leui.3.a
Pacificans ꝑ ſanguinē crucis col.1.c
Patientes eſtote vſq; ad do. iaco.5.b
Patientia vobis neceſſaria eſt heb.10.g
Patientia opus pfectū habet iaco.1.a
Panis viuus ego ſum dicit iob.6.e
Panis deficit ſauli. 1.reg.19.b
Parabola de lig.⁊ oliua iudi.9.b
Parabola ſemini mar.4.a
Paracletus ſpūſſanctus quē. iob.15.d
Paracletum aliū dabit vobis iob.14.b
Paralyticus ſanatur mar.2.a
Pars bona: mulier bona eccl.26.a
Pars quinta dať regi egy. geñ.47.c
Parit ſarra iſaac geñ.21.a
Partus virginis marie lu.2.a
Paruulus natus eſt nobis eſa.9.b
Paſcha iubet ioſias cele. 3.eſ.1.a
Paſcha nr̄m immola.eſt xp̄s 1.coꝛ.5.b
Paſſio xp̄i in cruce mat.27.d
Pater noſter: dñica oratio mat.6.b
Pater oē iudicium dedit filio iob.5.d
Pater diligit filiū ⁊ oīa ei iob.5.d
Pater miſeriarum deus ⁊ cōſo. 2.coꝛ.1.a
Patrum cōfirmat moyſes deu.29.a
Paulus quō cō.eſt ad fidem act.9.a
Paulo ꝓphetat agabus lyga. act.21.c
Pacem ꝓphetant ⁊ nō eſt pax eze.13.c
Pax: pax dicunt ⁊ nō eſt pax hie.8.d
Pax non eſt impijs dicit dñs eſa.48.d
Pax huic domui: dicite lu.10.a
Pax dei exuperat oēm ſen. phil.4.b
Peccatum ade ⁊ eue geñ.3.b
Peccatū cognoſciť per legē ro.7.b
Peccatū ido.deflet pp'ls iſrael exo.33.a
Pctā noſtra xp̄s ptulit in coꝛ. 1.pe.2.g
Pctā baby.puc.vſq; ad apo.18.b
Pecunia tua ſit tecū in pdi. act.8.d
Pedes euangelizantiū pa. naum.1.d
Peius operati ſunt q̄ patres hie.16.c
Penas dabunt in inte.eter. 2.teſ.1.c
Penam ſi non habue.peri. lu.13.a
Peperit maria filium primo lu.2.a
Peperit filiū qui re.erat oēs apo.12.b
Peregrinamur dñ ſu.in. 2.coꝛ.5.b
Peregrinatus eſt clime.tpe ruth.1.a
Percuſſit iob ipſe ſathan vl. iob.7.b
Percuſſit angelus centū mi. hie.17.g
Percutiť domus ia.a hieu. 4.reg.10.c
Perijt ſanctus de terra micheę.7.a
Perſonaꝝ accep.non eſt deus ephe.6.b
Peſtis ꝓpter pctm̄ dauid ve. 2.re.24.c
Petitio auxilij a deo a po. iudi.6.d
Petra dat aquam in deſer. exo.17.b
Petra autem erat xp̄s 1.coꝛ.10.a
Petrus ſeruabať in carcere act.12.a
Pietas ad oīa valet 1.timo.4.c
Piger vult ⁊ non vult puer.13.a
Piger vſq; quo dormis puer.24.d
Piſcē trahit tobias de aqua tobie.6.a
Piſcis deglutit ionā ione.2.a
Piroꝝ in cacu.ꝑcuſ.dauid 1.para.4.d
Plaga muſcarum exo.8.f
Plangit dauid mortē ſaulis ⁊ 2.reg.1.c
Plangent ſup ſe oēs tri.ter. apo.1.b
Plangunt pp'li ſuper pha. eze.32.a
Pluit manna in deſerto exo.16.c
Pluit oratione ſamuelis 1.reg.12.c
Pluuiam petite a dño in tpe zach.10.a
Pollutio ſomnij deu.23.b
Ponam ocu.meos ſuper eos amos.9.b
Popule meus q̄d feci tibi micheę.6.a
Porci ſubmergū.in mari mar.5.b
Porri deſideranť a filijs iſrael nu.11.b
Porta hec clauſa erit ezech.44.a
Porte edificanť in hierl'm nee.3.a
Poſſedit dñs ſa.in initio puer.8.c
Poteſtas oīs a deo eſt ro.13.a
Potens eſt deus depoſiti 2.timo.1.c
Preceptum: ne colliganť lig. nu.15.d
Precepta decem dantur exo.20.a
Precepta multa dantur pp'lo exo.21.a
Predeſtinatus xp̄s fi.dei. ro.1.a
Predicatio xp̄i in monte mat.5.a
Predicas non furari.⁊ furaris. ro.2.c
Prelium magnū fa.eſt in celo apo.12.b
Premia opeꝝ in fi.mundi mat.25.d
Prepoſiti ſalo.inſtituunť 3.reg.9.d
Preterit figura huius mundi 1.coꝛ.7.f
Primitie tolluntur ab yl. exo.25.a

Primogenita egypti occi. exo.12.d
Principiū ſum qui lo.vobis iob.8.d
Probatica piſcina 1.iob.5.a
Prophetauit aggeus ⁊ zach. 1.eſ.5.a
Prophetia cōtra babylonē hiere.50.a
Prohibitio ne fiat templū 1.eſdre.2.c
Proiect⁹ eſt draco magnus apo.12.b
Propagines tres:tres di. gen̄.40.c
Propiciatorium fit exo.17.a
Prouideamus bona 2.cor.8.d
Proximū erat paſcha iu. iob.11.g
Prudentia carnis mors eſt ro.8.a
Pſallit dauid ante arcam 1.para.15.d
Puer iſrael dilexi eum oſee.11.a
Puellā mortuā ſuſci.xp̄s lu.8.g.
Pueroꝝ circumciſio gen̄.17.b
Puluerem poſuerunt ſup ca. thren̄.2.c
Punitio pctōꝝ quō fieri de. leui.5.a
Purgatur ⁊ reparat̃ templū 2.mach.10.a
Purgatio marie ſm le.moyſi lu.2.c
Purgatio partus pueroꝝ leui.12.a
Purpuras veſtes aaron exo.19.a
Putabat̃ ieſus filius ioſeph lu.3.e
Putei cōſtruuntur. gen̄.26.d
Pharao opprimit ppl'z iſrael exo.5.b
Pharao ſubmer.eſt in mari exo.14.g
Pharao vidit ſomnium gen̄.41.a
Pharaonē timuit moyſes exo.2.c
Phaſe ſolenniter celebrat̃ 4.reg.23.e
Phaſe in deſerto celebratur nu.9.a
Phegor idolum fit a ppl'o nu.25.d
Phariſeus orat in templo lu.18.b
Phiale fiunt p ſalomonē 2.para.4.c
Phytonicus ois moriat̃ leui.20.d
Phytones non conſules deu.18.b
Phytoniſſa cōſulitur a ſaul 1.re.28.b
Phul rex aſſyriorum 4.reg.5.d

¶ De incipientibus a littera. Q.

Quam bonus ⁊ ſuauis eſ ſap̄.12.a
Quanta audiuimus fa. lu.4.d
Quanto maior es:tanto hu. eccī.3.c
Quanto tpe heres paruulus.eſt gal.4.a
Quantū glorificauit ſe:tm̄ apo.18.b
Quare dn̄e taces concul. aba.1.a
Quare hoc vnguē.non ve. iob.12.a
Quaſi oliua ſpecioſa eccī.24.b
Quadraginta an.eſt tē.edi. iob.2.d
Quattuor ventos vidit da. dan̄.7.a
Quattuor animaliū vultus exe.1.c
Quattuor quadrige egre. zach.6.a
Quattuor aialia ple.ocu. apo.4.b
Quattuor aialia in me ſe. apo.5.b
Que ſeminauerit ho:hec me. gal.6.b
Que ſurſum ſunt querite col.3.a
Que vidimus ⁊ audiuimus act.4.d
Quecunq̧ ſcripta ſunt ad no. ro.15.a
Quē diligit dn̄s:caſtigat heb.12.b
Quē deus ſuſci.ſolu.do. act.2.d
Quercu ſuſpendit̃ abſalon 2.reg.18.b
Querebant iudei ie.interfi. iob.5.c
Querebant eū apprehendere iob.7.g
Querent ho.mortem ⁊ nō in. apo.9.b
Querere nolite:quid mādu. lu.12.d
Queſiui quē dili.aīa mea cant.3.a
Qui vos audit:me audit lu.10.c
Qui de ſurſum ve.ſup oēs eſt iob.3.d
Qui intrat p oſtiū:paſtor eſt iob.10.a
Qui amat aiā.ſuā:perdet eā iob.12.d
Qui diligit me:ſer.meos iob.14.c
Qui altari ſer.cum eo par. 1.cor.9.b
Qui parce ſe.parce ⁊ me. 2.cor.9.b
Qui gloriat̃ in dn̄o:glorie. 2.cor.10.c
Qui diligit me:tra.ſe pro me gal.2.d
Qui xp̄i ſunt:carnē ſuam gal.5.d
Qui exiſtimat ſe aliquid eſſe gal.6.a
Qui deſcēdit:ipſe eſt qui. eph.4.b
Qui eſt imago dei inuiſibilis col.1.b
Qui eripuit nos de pt̃ate te. col.1.b
Qui aūt oia creauit:deus eſt heb.3.a
Qui totā legē ſeruauerit.of. iaco.2.b.
Qui dicit in xp̄o ma. 1.iob.2.a
Qui odit fra.ſuū in tene. 1.iob.2.b
Qui facit pctm̄:ex dia.eſt 1.iob.3.b
Qui non dili.manet in mor. 1.iob.3.c
Qui ti.non eſt pfectus in. 1.iob.4.d
Qui non manet in doctrina 2.iob.1.c
Qui bene facit.ex deo eſt 3.iob.1.c
Qui hz aurē audi.au. apo.2.b
Qui in gladio occidit gla. apo.13.c
Qui cum mulie.non ſunt co. apo.14.a
Quicunq̧ bapti.eſtis chri. gal.3.d
Quinq̧ panibus ſatiat̃ turba lu.9.b
Quinq̧ viros habuiſti iob.4.c
Quinquaginta an.nondū ha. io.8.g
Quindecim dies man.pau. gal.1.d
Quinq̧ panes ordea. iob.6.a
Quis eſt iſte immol. iob.19.a
Quis eſt iſte qui ve.de edom. eſa.63.a
Quis ex vobis habens centū lu.15.a
Quis arguet me de pctō iob.8.f
Quis nos ſepa.a chari. ro.8.f.
Quis infir.⁊ ego non in. 2.cor.11.g
Quis phibet me baptizari act.8.g
Quis non ti.te o dn̄e apo.15.b
Quodcunq̧ facitis ex aio opera. col.3.d
Quō hic litteras ſcit iob.7.b
Quō predicabunt:niſi mit. ro.10.c
Quō caute ambuletis eph.5.d
Quorum deus venter eſt phil.3.d
Quos predeſti.hos ⁊ vo. ro.8.f

ctus dei.
Siuram: dignitas vel elatio.
Sizilia: pōderoſa vel laborioſa.
Siziliēſes: pōderoſi vł laborioſi
Sitbia : vulpes illuminata vel tentoriū illuminatū.
Sitbe: vulpecule illuminate vł tabernacula illuminata.
Siropolis: vulpes illuminata ciuibus vel vulpeculis illuminata ciuitas.
Siropolite: vulpecule illuminate ciuibus vel vulpibus illuminati ciues.
Smirna: cōſummatio amaritudinis vł amaricatio cōſūmata
Smirnei: cōſummati amaritudīe vel amaricati ī ꝯſūmatiōe.
Snurne: cantans canticuȝ vel cantatio corū.
Smirnenſes: cantantes cantica: vel cantationes eorum.
¶ Hic .o. poſt .s.
Soa: ſaluans eum vel locutio eius.
Soar: puſillus vel puſillanimis ſeu puſillitas aut puſillanimitas.
Soba: ſerra ſecans in ea vł mādatum in ea.
Sobab: cōuertēs aut cōuerſio
Sobaba: cōuertens eū aut conuerſio eius.
Sobach: ſimplex vel columbaris ſeu conuertens te aut ꝯuerſio tua.
Sobai: ſerra mea ſecās vel mādatum meū in ea.
Sobal: ſpica vel vectes ad portādū ſeu vana vetuſtas aut vanitas vetuſtatis.
Sobi: ſerra ſecans me vel mandatum in me.
Sobnas: ſedens vel ſedes: ſeu diuertēs aut diuerticulū.
Soboch: irretinens conuerſio.
Sobochai. ꝯuerſio mea vł ī cēdiū meū: vel irretinēs vulturē aut cōuertēs deuoratorem.
Socha: ramus vel propago.
Sochai: rami vel propagines.
Socho : ramus vel humilitas: ſeu vmbraculū.
Soccho: idem.
Soccoth: tētoria vel tabernacula ſeu rami aut humilitates.
Soccothenoth: tentoria filij reſpondētis vel tabernacula filij temporalis.
Sodac: excludens vel latus a latere non a latitudine ſeu arcanum aut excluſio.
Sodada: latꝰ eiꝰ vł excludēs eū ſeu arcanū eiꝰ aut excluſio eiꝰ
Sodi: latꝰ meū vel arcanū meū ſeu excluſio mea.
Sodi: idem.
Sodoma: paſtio ſilēs vel declinatio eorum.
Sodoma: fulua vel ſterilis ſeu cecitas aut pecus ſilens.
Sodome: paſtiones ſilentij vel declinationes eorum.
Sodomite: fului vel ſteriles ſeu ceci aut pecora ſilentia.
Soem: gyrꝰ vel expectatio eoꝝ
Soen: gyrus vel expectatio.
Soene: gyrus eiꝰ vł expectatio eorum ſiue expectans eos.
Soer: expectās vel expectatio: ſeu gyrans aut circundatio.
Sophat: irretitꝰ vel euiſceratꝰ ſeu irretitio aut euiſceratio.
Sophai: ſpeculū meuȝ aut ſpeculator meus.
Sophan: atterens vel attritio ſeu vmbraculū aut vmbratio.
Sophar: ſpeculās eū vel ſpecule diſſipatioꝰ ſiue diſſipās ſpeculatorem: aut ſpeculatorem videbo.
Sophech: iudicās vł dijudicatio.
Sopher: liber vel narratio.
Sophera: narrās eū vł liber eiꝰ
Sopherech: liber vite vel narratio pauoris.
Sophim: ſpeculans eos vł ſpeculator eorum.
Sophonias : ſpeculum dn̄i vel cognitor archanorum dei.
Sophonias : abſcondens dn̄m vel abſconditus dn̄o: ſeu ſpeculans dn̄m vel ſpeculator dn̄i.
Solemtes: auulſus vł dimittēs ſeu auulſio aut dimiſſio.
Solomuth: tentatio reſpiciens tranſmigrationem.
Somer: cuſtos vel cuſtodia ſeu cuſtodiens aut cuſtoditus.
Somorias: cuſtos dn̄i vel cuſtodiens dominum.
Somptbophanec: ſaluator mūdi vel abſcōditorū redēptor.
Son: pecꝰ eoꝝ vł dētes eorum.
Son: pupilla eorum vel ſecundus eis: ſeu coccus eorum aut coccinum eorum.
Sonar : coccinea vel ſubſiſtēs eis ſeu pecora eorum aut pecora rubea.
Soni: pecus vel dentes.
Soni : pupilla vel dentes mihi ſeu coccus meus aut coccinū meum.
Sonum: pupilla eorum vel ſecundus eis: ſeu coccus eorum aut coccinum eorum.
Soon: ciuitas vel oppidum.
Soonthanis: ciuitas egypti vł oppidum mādātis humilia.
Soor: petra puſilla vł fortis puſillanimis ſeu mane plaſmatꝰ aut anguſtiatus fortiter.
Sooria: petra puſilla vel domini plaſmatio.
Sophtim: liber iudicum vel liber iudicantium.
Sor: plaſmatꝰ vel anguſtiatus
Soor: petra vel fortis ſeu tyriꝰ aut meridianus.
Sorarath: hoſtes tui vel hoſtiū tuorum: ſeu inimicorum tuoꝝ aut bellantium contra te.
Soreth: bona vł optima ſeu electio aut eligēs bona optima.
Soreth: bona vitis vel optima vinea : ſeu electa vitis aut vinea electionis.
Sori: petra mea vel robur meū ſeu plaſmatus mihi aut anguſtia mea.
Sorim: horreum vel cibarium ſeu roborans eos aut plaſmatio eorum.
Soſipater: ſaluās diſperſos vel narrans diſperſionem.
Sothenc: ſaluās eos vł ſaluās in tempore: ſiue gaudij dator aut da mihi gaudiū.
Soſtratus : ſaluans diſperſoꝝ vel ſaluans in tempore.
Sotha: arcanū vel excluſio.
Sothai: arcanū meū vel excluſio mea.

Sothbeſei: radicās ſignum vel
radix ſubterioꝛ.
Sotthes: arcanꝰ vel excludēs.
Sothbici: facientes cantilenas:
vel in porticibus diſputantes.

¶ Hic.u.poſt.s.

SU: ſalus vel ſaluatoꝛ.
Sua: ſalus eiꝰ vel ſaluās
eum.
Sua: ſaluās eū vl' ſaluatoꝛ eiꝰ.
Sual: reddens vel ſaluans ſeu
ſalus aut redditio.
Suar: ſaluatoꝛ ſuſcitans vel ſal
uationis vigilia.
Suba: incendēs vel incendium
ſeu conuertens aut conuerſio.
Subach: frutetū vel cōdēſum.
Subachai: frutetuz meum vel
condenſio mea.
Subabel: cōuerſus deo vel in-
cendium dei.
Subochai: irretiens vel irreti-
tus ſeu incendium meum aut
conuerſio mea.
Subba: excelſus vel ſublimitas
Subna: ſedēs vel reuertēs ſeu
ſedes aut reuerſio.
Subnan: ſedēs eis vel reuerſio
eorum.
Subnel: conuerſus deo vel in-
cendium dei.
Suchna: obumbꝛans eum vel
tabernaculum eius.
Suddi: arcanū meū vel de late
Sue: loquēs vel (re meo.
locutio ſiue cātās aut cātilena
Suph: rubꝛū vel ſcriptꝰ ſeu ſpe
culum aut effuſio.
Supha: ſcirpus eius vel rubꝛū
eius ei ſeu effundens eum aut
ſpeculatio eius.
Supham: atterens vel attritio
ſeu vmbꝛaculuz aut vmbꝛatio.
Suphamite: atterentes vel ob-
umbꝛantes ſeu attritiones aut
vmbꝛacula.
Supham: atterēs vl' effuſio gr̄e
ſeu vmbꝛaculū aut obūbꝛatio.
Suphaphin: atterens naues vl'
adumbꝛaculum roſtroꝛum.
Supheret: vanitas vite vel irri-
tum pauoris.
Suphin: vnctꝰ vel vnctio ſeu ef
fundens eos aut ſpeculū eoꝝ.
Suphir: vanitas vel irritum.

Subaz: ſaluās eos vel ſaluatio
Subamite: ſaluātes (eoꝝ.
eos vel ſaluationes eoꝛum.
Sui: loquens vel locutio.
Suites: idem.
Sum: petra vel lapis durus aut
durities.
Sunam: lapideus populus vel
duricia populi.
Sunamite: lapidei populi vl' du
ricia populoꝛum.
Sunamith: moꝛtificata vl' moꝛ
tificatio ſeu moꝛtificās aut qui
cūq; moꝛitur.
Sunamitis: miſera vel captiua
ſeu moꝛtificās aut moꝛtificata
Sunē: coccinū vel coccineū ſeu
dentes aut eleuatio dentium.
Sunen: lapideus oculus vel du
ritia frontis.
Suni: petra mea vel lapis meꝰ
ſeu durꝰ mihi aut duricia mea
Sunite: petre mee vel lapides
mei: ſeu duri mihi au duricie
Sur: murꝰ vl' robuſtꝰ (mee.
ſeu cōtinens aut directus.
Sur: anguſtia vel acerbitas ſeu
directio aut continētia.
Suri: anguſtia mea vl' acerbās
me ſeu murꝰ meus directꝰ aut
continentia mea robuſta.
Suriel: acerbans deum vel an-
guſtia dei.
Suriel: murus dei vl' robuſtus
deo: ſeu continens deum aut
directio dei.
Suribelli: foꝛtis meꝰ deꝰ vel an
guſtians me deꝰ ſeu deus con-
tinēs me aut deꝰ directio mea
Suriſadde: foꝛtis dn̄s vel conti
nēs mea vbera ſeu murꝰ acer
bus aut directio anguſtiarum.
Suriſaddai: foꝛtis dn̄s meꝰ vel
continentia vberum meoꝛum
ſiue murꝰ acerbitatis mee aut
directio anguſtiarum mearum
Sus: gaudium vel leticia.
Suſa: leta vel gaudens ſiue gau
dium aut leticia.
Suſach: letus vel gaudens cili
tio: ſeu gaudium aut leticia ci-
licij.
Suſachin: letus vel gaudens ci
litio eoꝛum ſeu gaudium aut le
ticia cilicij eoꝛum.

Suſan: gaudium doni vel leti-
cia gratie.
Suſanna: gaudiuz gratie vel le
ticia reſponſionis.
Suſanna: lilium vel gratia ſeu
obtēt9.lilij: aut obtinuit gr̄am.
Suſannathanai: lilium poſſidē
tes vel gratie emulatoꝛes: ſeu
gaudiū doni humilis: aut leti-
cia gratie emulationis.
Suſi: gaudiuz meum vel leticia
mea: ſiue obtinuit equum aut
obtinuit equitationem.
Suſis: gaudium viri vel leticia
aſſumpta ſeu reuertens mihi
aut reuerſio mea.
Suſis: gaudiū cōſilij vel leticia
feſtinantis ſeu obtinuit equuz
aut obtinuit equitationem.
Suthbala: radix vel radicatus.
Suthbalam: radicatus eis vl' ra
Suthbalaithe: (dicatio eoꝝ.
radicantes vel radicati.
Suthbale: poculum mixtum vel
ſpina madida ſeu ſpina viridis
aut ſpinarum madidatio.
Suir: faciens ignem vel augēs
incendium.

¶ Sequitur de incipien-
tibus a lyttera.t.

TAaph: pauoꝛ vel ſuper ſeu
pauidus aut ſuperioꝛ.
Tabath: bona vel bonitas.
Tabeth: occidēs vel interficiēs
ſeu occiſio aut interfectio.
Tabebel: bonus deus vel boni-
tas dei.
Tabenomiſothe: occidētes vel in
terficientes ſeu occiſoꝛes aut
interfectoꝛes.
Tabita: dāma vel caprea.
Tachos: ſilens vel ſilentium.
Taddeus: appꝛehendēs princi-
pem vel appꝛehēſio pꝛincipis.
Taphat: aduentus paruuli vel
paruulus veniet.
Taphia: claudicās vl' claudica
tio ſeu vitā remittēs aut remiſ
Taphne: malū ab (ſio vite.
arboꝛe nō a malicia vel tympa
num apertū ſeu tympani aper
tio: aut tympanū adaperiens.
Tala: ros vel irroꝛatio.
Thalam: irroꝛans eos vel irroꝛa
tio eoꝛum.

triſticie vel audiens amarum
meroꝛeꝫ ſeu cuſtos amari me
roꝛis aut cuſtodiens meroꝛem
amaritudinis.

Semſai: audiēs nomen ſalutis
vel famoſa auditio ſaluatoꝛis

Semſbi: ſol meus vel illumina
tio mea.

Sen: dentes vel abūdantia ſeu
ſuper vulnus aut amphoꝛa tē
tationis.

Senna: voluntas vel manda
tum ſeu voluntas mādati aut
mandatū voluntatis eius.

Sena: tollēs vel anguſtia ſiue
dens eius aut abūdantia eius

Senaa: tollens eū vel anguſtia
eius aut ſuper vulnus eiꝰ ſeu
amphoꝛa tentationis eius

Senaab: volūtas patris vel mā
datum paternum vel volūtas
mandati paterni aut manda
tum voluntatis paterne.

Sennaar: fertilis vel fetoꝛ eoꝝ
ſiue excuſſio dentium aut den
tium vacuefactio.

Sennacherib: tollēs deſerta vel
alleuans deſertionem.

Senan: deus populi vel angu
ſtians populuꝫ ſeu tollēs eos
aut abundantia eoꝛum.

Sennaſar: volūtas diuitiarum
vel mandatum beatitudinis.

Sene: deus eius vel anguſtiās
eum ſeu tollens eum aut abū
dantia eius.

Senech: cymbalum vel tynni
tus.

Senceſarma: tollēs rubꝛum vel
tentationes tollens.

Senumin: voluntas mādati eo
rum vel mandatum volunta
tis eoꝛum.

Senrō: nomen videns vel cu
ſtos nominis.

Senſbi: ſol meus vel illumina
tio mea.

Sennua: dentes mouens vel
amphoꝛa tentationis cōmote

Seon: caloꝛ vel calidus ſiue ger
men quod non eſt aut germen
inutile.

Seon: tentatio laceſcēs vel al
locutio inutilis ſeu germen tē
tatum aut germinatio tenta
tionis.

Seoꝛ: calens vel paruulus ſeu
minoꝛ aut meridianus.

Seoꝛim: minoꝛans eos vel ca
liditas eoꝛum.

Sephi: ſpiculatus vel vulpes
mollis.

Sephima: ſpiculum fractum.

Seraphim: ardoꝛ vel incendiū
ſeu ardentes vel incendentes

Seraia: princeps domini vl' an
guſtians dominum.

Serabias: idem.

Sereſer: princeps principū vel
anguſtians principes.

Sereth: princeps vel lepꝛa: ſeu
tribulatio aut reliquie princi
patus.

Sergiꝰ: princeps vallis vel prin
ceps hoꝛtuli ſeu princeps hoꝛ
ti humiliati aut anguſtiās hoꝛ
tum humiliatum.

Serim: principans eis aut an
guſtia eoꝛum.

Seron: princeps meroꝛis vel
cantans triſticiam.

Ser: carbo murmurantiū aut
anguſtia inutilium.

Serua: vinculum vel anguſtia.

Seruch: loꝛuꝫ vel corrigia ſiue
dependens aut perfectio.

Seruia: vinctus vel vinctio ſeu
anguſtians aut anguſtiatus

Seſa: tentatio vel farinatus ſi
ue longeuus aut egrediens.

Seſach: manus vel byſſus ſeu
manus ſacci aut ſaccus byſſi
nus.

Seſai: egrediens mihi vel lōge
uitas mea ſeu farinatꝰ meus
aut tentatio mea.

Seſamoꝛ: tentatio vꝛgens vel
egreſſio attrectans.

Seſam: tentatio doni vel egreſ
ſio gratie.

Seſban: tribulatio veniēs vel
tribulatoꝛ edificationis.

Seſbaſar: tribulatoꝛ vel tribu
latus ſeu tribulans aut egre
diens.

Seſima: egreſſio moꝛtificatio
nis vel egreſſum eſt os triſti
cie.

Seſion: egreſſio triſti oꝛis vel
egreſſum eſt os triſticie.

Seth: ponens vel poſitus ſeu
poſuit aut reſurrectio.

Seth: ſemen vel germꝫ ſeu ger
men aut poculum.

Sethar: poculum ſuſcitās vel
germen vigilie.

Sethim ſpine vel germina ſeu
poſitiones.

Sethꝛi: exactoꝛ meus vel abun
dantia mea ſeu diuertens mi
hi aut diuerticulum meum.

Sethꝛai: ſeminans magiſter
meus vel reſurrectio magiſtri
mei.

Seena: loquens vel tentoꝛium
ſeu vulpecula clamans: aut
tabernaculum.

Sene: loquentes vel tentoꝛia:
ſeu vulpecule clamantes aut
tabernacula.

Scenophegia: tentoꝛium oc
curſio vel tabernaculoꝛum ſo
lennitas.

Secna: vulpecula hec vel taber
naculum ipſum.

Stephanus: coꝛona vel noꝛma
noſtra: ſeu iudicans nos aut
ſpeculatoꝛ noſter.

Stephanus: regula vel coꝛona
tus ſeu ſpeculās aut iaculatio

Stephana: coꝛona vel noꝛma
noſtra: ſeu iudicans nos aut
ſpeculatrix noſtra.

Stephana: regula vel coꝛona:
ſeu ſpeculans aut iaculatio.

¶ Hic. i. poſt. ſ.

Sia: doꝛmitatio vel indigē
tia ſeu doꝛmitantes: aut
indigentes.

Siaa: doꝛmitans ei vel indigen
tia eius.

Siaba: indigens patre vel doꝛ
mitatio patris.

Siai: doꝛmitans mihi vel indi
gentia mea.

Siam: ſitis vel ſitiensꝰ ſeu doꝛ
mitans aut indigentia eoꝛum

Siba: recte vel conuerſio: ſeu
venit egreſſus aut venit egreſ
ſio.

Siban: rectitudo doni vel con
uerſio gratie.

Siboim: rectus vel conuerſus

ſeu ingrediens eis aut conuerſio eorum.
Siccba:inſania vel ebrietas.
Siccbarij:ebrij vel inſani.
Sicbar:penitēs vel penitentia.
Sicbar:ramus vel cōcluſio:ſeu byſſus aut cilitium.
Sicbelech:defecatio vocis adducte:vel adductio vocis defecate ſeu effundens ſextarium: aut effuſio ſextarij.
Sichem:humerus aut humeri ſeu labor aut laborantes.
Sicher:ebrias ei vel ebrietas.
Sichera:ebri⁹ vel ebrietas ei⁹.
Sicceleg:effundēs ſextariū vel effuſio ſextarij: ſiue defecatio vocis adducte: aut adductio vocis defecate.
Sicilia:pōderoſa vel laborioſa.
Sicilienſes:ponderoſi vel laborioſi.
Sichima:humeroſa vel laborioſa:ipſa eſt que et ſichē:ſʒ in latinum et grecum ſonū vertitur vt ſichima pronuncietur.
Sichim:humeroſi vel laborioſi.
Sicione:pondus doloris vel laborioſa iniquitatis.
Siculus:pondus conſilij vel labor feſtinationis.
Sichem:coniunctus vel venatio fontis vel taciturnitas.
Sidon:ſalus vel tacens:ſeu ſaluans.
Sidonij:ſalui vel tacentes: ſeu ſaluantes vel taciturnitas.
Sidon:venatio vel cōmotio ſeu venatio triſticie: aut cōmotio iniquitatis.
Sidama:cōmouens eū vel venatio eius:ſeu commouēs triſticiam ei aut venatio iniquitatis eius.
Sidoma:venatio vł commotio ſeu venatio meroris aut venatio inutilis.
Sidonij:venātes vel commouentes:ſeu venatores meroris aut venantes inutile.
Sidrbac:decor vel decorus ſeu decus meū aut decorus mihi.
Siene:ſitis vel ſitiens:ſeu dormitatio aut indigentia.
Sienenzes:dormientes vel ſitiētes ſeu indigētes aut idigētie.
Sibab:ſuperattollēs vel ſuper attollere.
Sila:miſſus vel miſſio.
Silan:miſſio ei⁹ vel miſſio eorum.
Silas:miſſa plaſmatio vel miſſionem ſuſtollens.
Silen:recens vel nouus:ſeu recenter aut nuperrime.
Silliti: miſſus mihi vel miſſio mea.
Silo:auulſio vel vbi eſt ipſa.
Silo:auulſio vel tranſlata: ſeu dimiſſio aut reſtitutio.
Silonite:auulſi vel vbi ſunt ipſi.
Silonite: trāſferentes vel auellentes:ſeu dimittentes aut reſtituti.
Silloa:miſſus vł miſſio ſeu miſſus ei aut miſſio eius.
Siloe:idem.
Siloan:miſſus ei vł miſſio eorum.
Silon:trāſiens vel auellēs:ſeu dimiſſio aut reſtitutio.
Silonite:transferentes vel auellētes:ſeu dimiſſi aut reſtituti.
Siluan⁹:miſſus frater vel emiſſio ad fraternitatem.
Simaa: exauditio vł exaudibilis.
Simachus exauditus vel exaudibilis.
Simaith:mortificās vel mortificatio ſeu mortificat⁹ aut quicunqʒ moritur.
Symeon:auditus vel exaudibilis:ſeu audiēs merorē aut nomen habitaculi.
Symeonite:auditi vel exaudibiles:ſeu audiētes triſticiam aut nomina habitaculorū.
Simon: obediēs vel obediētia ſeu ponēs triſticiam aut auditor meroris.
Simpſalma:vocū copulatio vł vocum conuenientia.
Simuth:locus vel loca.
Sin:tentatio egrediēs vel egreſſio tentationis.
Sin: dentes vel dētoſi: ſeu ſup puulis aut āphora tētationis.
Sin:rubus vel odium: ſeu mādatum aut egrediēs.
Sina:dētes eius vel dētiū eius ſeu ſuper vulnus eius aut amphora tentationis eius.
Sina:menſura vel mandatum ſeu rubus eius aut odiens eū.
Sina:tentatio egrediens mihi. vel egreſſio tentationis mee.
Sinai:menſura mea vel mādatum meū:ſeu rubi aut odia plurali numero.
Sinai:dentes mei vel dentium meorum: ſeu ſup vulnus meum aut amphoras tētationis mee.
Sincū:egrediēs vł odioſus ſeu leuās me aut alienatio mea.
Singagma:doctrina vł iſtitutio.
Sinichion: victori deo palma. vel victoria dei triumphus.
Sinchichen: loquens vel loqla ſeu charitas.
Sion:ſpecula vel ſemen eius.
Sion:mandatum vel numen:ſiue ſpeculum aut ſpeculatio.
Sior:paruulus vel turbulētus ſeu turbidus aut firmamentū nouum.
Sior:labanath:paruulus cādidatus:vel firmamentuʒ noue albedinis.
Sir:aula vel lebes quā vulgo ollā vocāt:id eſt chaldariam.
Sira: olla eius vel lebes eius.
Sirath:murus vel maceria.
Siracuſa murus gladij vel maceria leticie.
Siraſirim:cantica canticorum
Siria:ara:vel humecta:ſeu ſublimes aut ſublimitas.
Sirij:are vel humecti:ſeu ſublimes aut excelſi.
Sirophenīſſa: alta cōuerſa mulier vel ſublimitas cōuerſionis aſſumpte.
Sirtes:tribulationes vel anguſtie:ſeu potiōes aut tractatiōes
Sirtes eſſi a tractu ſaluſtius dicit appellari.
Sis:tētatio vł farina: ſiue egrediens ei aut longeuitas eius.
Siſai:tētās me vel farina mea ſiue egrediens mihi vel longeuitas mea.
Siſan:tētās eos vel farina eorum ſeu egrediēs eis vel lōgeuitas
Siſara:cā viſio vel ex[illegible] cluſio gaudij ſeu tollēs cedētē aut excludens gaudentem.
Siſſiriel:tamēs deū vel benedi

Thena: caſtra vel donata ſeu donationes aut dona eorum.
Thenath: caſtra fratris vł dona fletuum.
Themath: ficus vel amygdalũ.
Thenoemeth: cõſolat⁹ vel conſolatio.
Theodas: laudãs vel laudatio: ſeu ſignũ capiens aut captura ſignaculi.
Theodat⁹: laudãs vel laudatio
Theophilus: cõuertens vel cõuerſus ſeu ſurſum ferens aut ſurſum portans.
Therath: ꝓcul vel elõgatus.
Theraphim: idola vł incẽdia ſiue figure: aut imaginationes.
Therchath: ſubuertens vel ſubuerſio.
Therphala: ſubuerſione cadẽs vel exploratа diuiſio.
Therphalei: exploratores diuiſi vel ſubuerſione cadentes.
Themath: explorata redẽptio: vel exploratio redẽptionis.
Therſa: pulchra vel placẽs: ſeu cõplacitio aut cõplacẽs ſibi.
Theſam. poſuit donũ vel depoſitio gratie.
Theſis: poſita vel poſitio.
Theſbi: captiuãs vel cõuertens ſeu captiuitas aut cõuerſio.
Theſbites: ꝯuertẽs aut captiuator ſeu feſtinus ad intelligẽdũ aut intelligentia feſtinata.
Theſben: feſtinata itelligẽtia vł feſtinatio ad intelligendũ.
Theſbites: captiuans vel captiuator ſeu captiuus aut captiuitas.
Theſſalonica: feſtinans vmbrã ſtatuere: vel feſtinans vmbrã firmare.
Theſſalonicẽſes: feſtinãtes vmbram ſtatuere: vel feſtinantes vmbram firmare.
Theth: ſubter vel īfra ſeu bonũ aut excluſio.
Thethim: boni vł excluſi ſeu inferiores aut ſubteriores.
Theudas: laudãs vel laudatio: ſeu ſignũ capiens aut captura ſignaculi.
Thezcſr: ager horribilis vel turba terribilis.

¶ Hic. hi. poſt. t.

Thiathira: illuminata vł illuminatrix: ſeu illuminãs aut illuminatio.
Thiathireni: illuminantes vel illuminati.
Thiabath: forũ vel macellum.
Thicon: medium vł dimidiatio
Thiconium: idem.
Thichna: ſpes vel deſperatio.
Thina: humilia vel rñdentia.
Thicon: diſpergens merorẽ vel diſperſio iniquitatis.
Thimeus: pĩguis vel ruminãs.
Thiras: timor vel redditus ſeu timẽs aut ſuperfluus.
Thiria: timẽs dñm vel rediens domino.
Thriphon: diſſoluẽs dolo vł ſeruiens iniquitati.
Thrimoth: diſſoluens mortem vel requietio mortis.

¶ Hic. ho. poſt. t.

Thob: ablatio vel vniuerſitas.
Thehel: vanitas vel ablatio ſeu ductus ad luctum aut cõuerſus ad vniuerſa.
Thochaath: ſtridens vel ſtridor
Thocen: ſtridor fortis vł ſtridẽs oculus.
Thooph: gehenna vel ſtulticia: ſeu latitudo aut ampla pena ſtultorum.
Thophech: oris opculũ vł oris protectio ſeu os protegẽs aut os protectum.
Thophel: os dei ꝓtegẽs vel dei protectũ ſeu oris dei operculũ aut oris dei protectio.
Thopheth: gehenna pauoris vł ampla plena vite ſtultorum.
Thogorma: auellẽs vł iterpres ſeu quiſpiam incolatus aut incolatus auulſio.
Thola: coccinũ vel vermiculus
Tholad: coccineus ſeru⁹ vel rubens color teſtium.
Tholaite: coccinei vel rubicũdi
Thole coccineũ vel rubẽs color
Tholomai: ad menſuram deducens vel ad menſurã reducti ſeu ſcalc⁹ me⁹ aut ſuſpẽſio me⁹
Tholomai: idem.
Tholomaida: ad menſuram deducẽs vel ad menſurã reducta
Tholomais: idem.
Tholomaidenſes: ad menſuraȝ deducti vel ad menſuraȝ deducentes.
Tholomeus ad menſurã deducẽs vel ad menſurã reductus.
Thorus: rotũdus vel rotũditas
Thomas: abyſſus vel geminus Unde ⁊ grece didym⁹ appellaẜ.
Thopo: manẽtia vel latitudo.
Thorath: lex vel pentateuchũ.
Thoſe: captiuitas vel feſtinatio
Thoſaites: captiu⁹ vł feſtiator.
Thot: error vel amentia.
Thothi: error meus vel amẽtia mea.
Thou: amens vel errans ſeu error eoꝝ aut amentia eorum.
Thorchade: requieſcens vel requietio.
Thorgadite: ſerui ſuccincti vel requieſcentes latrunculi.

¶ Hic. hu. poſt. t.

Thubal: ductus ad luctum vł ꝯuerſus ad vniuerſa.
Thubal: deferens vel deſertus: ſeu deferẽs aut delatus.
Thubalchaim: ductus ad luctũ lamentationis vel ꝯuerſus ad vniuerſa acquiſitionis.
Thubalchaim: deferẽs paſſionẽ vel deferẽs lamentationes ſeu delatus poſſeſſiõi aut deſertus acquiſitioni.
Thubin: deferens vel deſertio: ſeu bene metiens aut bona menſura.

¶ Sequiẜ de icipiẽtib⁹ a lra. V.

Vbi: feſtinãs germẽ vel cõſilium vetuſtatis.
Vcbocha: ignis mordẽs vel dolor preſtolationis.
Vcbocha: infirmus vel debilis ſeu infirmans eos aut infirmitas eorum.
Vphanite: infirmi vel debiles: ſeu infirmantes eos aut infirmitates eorum.
Vphir: infirmus vel infirmitas ſeu irrituũ aut herboſuȝ.
Vl: dolens aut parturiens: ſeu dolor aut parturitio.
Vlai: cenuȝ vel palus a palude non a palo ſeu dolor femoris

uel dolor umbraculi.
Ulam: prius vel ante: ſeu prior aut anterior.
Ur: lumē vel ignis ſeu incēdiū aut feneſtra.
Urai: lumē meū vel ignis me⁹ vel incendium meum.
Uram: deus excelſus vel lumen excelſum ſeu ignis coꝝ aut feneſtra eorum.
Uran: lucēs pplo vel igne⁹ populus ſeu incēdens pplm aut incendium populorum.
Uratha: ignis peccati vel incendēs pctm̄ ſeu lumē temporale aut aperiens peccatori.
Uranus: luce gaudēs vel lucis gaudiū ſeu gaudens igne aut gaudēs incendio.
Urei: longitudo mea vel illuminator me⁹ ſeu ignis meus aut incendium meum.
Uri: lux mea vel ignis me⁹: ſeu incendēs me aut apertio mea.
Urias: lux mea dei: vel lumen meum dn̄i ſeu dn̄s ignis meus aut dn̄s incendiū meū.
Uriel: lucēs deo vl' ignis dei ſeu aperiēs deo aut incēdiū dei.
Us: conſiliū vel conſiliator aut feſtinans ſeu feſtinatio.
Uſam. cōſulēs pplo vel cōſiliū ppli ſeu feſtinās eos aut feſtinatio eorum.
Uſathi: feſtinate me vel cōſiliare mihi ſeu cōſiliū meū aut feſtinatio mea.
Uſathites: feſtinās vl' cōſiliator.
Uſi: cōſulēs mihi vel conſiliū meum ſeu feſtinans me aut feſtinatio mea.
Uſim: feſtinās eos vl' ↄſiliū eoꝝ
Uſin: conſiliū vel feſtinatio ſeu feſtinus conſilio aut feſtinator conſilij.
Uthai: dolor ſigni vel conſiliū errans.
Uſai: conſiliū vel conſiliator.
Uſal: cōſilium eius vel cōſiliatores eorum.
Uapa: finis vel definitio.
Uaphſi: finis meus vel definitio mea.
Uaphiſus: finis conſilij vel definiens feſtinationem.
Uaphſi: finis cōſilij mei vel definiens feſtinationem meam.
Uagao: ipſe vallis eſtuās vel ipſa vallis eſtuatio.
Uagethra: liber leuitarum vel liber leuiticus.
Uageddaber: liber numerorū vel liber numeri.
Uaizatha: iſte duceō huc vel iſte fornicator.
Uaſam: finis dentiū vel deſtinatus anguſtie.
Uaſthi: finis ſignatus vel definitio cōſummata.
Uahu: h vl' ipſa ſeu ipſe aut ille.
Uelluth: finis vtilis vel definitio declinationis.
Uur: vires vl' viriū ſeu puocatio ire aut iracūdia puocatiōis.

¶ Sequitur de incipientibus a littera. Z.

Zab: auriū obriſum vl' aurum puriſſimum.
Zaba: mouens vel mot⁹ ſeu fluctuans aut fluctuatio.
Zabad: fluens torris vel torris fluitio quē vulgo titionē vocāt
Zabadan: fluēs torris inutilis vel fluēs torris idolatrie.
Zabadei: fluxus torris: vel torrium fluitio.
Zabadia: fluēs torris dn̄i: vl' torris fluēs domino.
Zabbai: motus me⁹ vel fluctuatio mea.
Zabaon mouens dolorē vel fluctuatio iniquitatis.
Zabat: mouēs delictum vel torris fluens peccato.
Zaban: mouens eos vel fluctuatio eorum.
Zabel: iſta confuſio vel iſte ignominioſus.
Zaber: mouēs puteū vel fluctuatio fontis.
Zabdie: fluxus vehemēs vl' flux⁹ abundās vel fluēs abundāter.
Zabdias: fluxus vehemens dei vel fluēs abūdanter deo.
Zabdihel: idem.
Zabina: iſte venit reſpōdens vel iſta venit reſponſio.
Zabuth. fluens torris vel torris fluitio.
Zabulon: flux⁹ noctis vel iurandum eius.
Zabulon: habitaculū ſubſtantie vel habitaculū eorū ſeu habitaculū fortitudinis aut habitaculum pulchritudinis.
Zabulonite: fluxus noctiū vel iureiuranda eorum.
Zabulonite habitaculorū ſubſtantie vel habitacula coꝝ: ſeu habitacula fortitudinū aut habitacula pulchritudinum.
Zachai: iuſtus me⁹ vel iuſtificatio mea.
Zacharias: memorans dn̄m vel auxilium domini.
Zacher: memoria vel adiutoriū ſeu iuſtus vel vigilans aut iuſtificatus cōſurgens.
Zacheus: iuſticia vel iuſtificatio ſeu iuſtus cōſilio aut iuſtificatus feſtinans.
Zachur. memoria vel adiutoriū ſeu iuſtus igneus aut iuſtificatus illuminans.
Zadab: iſte pater vel iſta paternitas.
Zadabia: iſte pater domini vel iſta paternitas domino.
Zaph: illuminare vel illuminatio.
Zaph: lumen meum vel illuminatio mea.
Zaphim: illuminās eos vel illuminatio eorum.
Zai: ducte vel huc ſeu oliua aut fornicatio.
Zaim: iſta vel hec.
Zaith: ducte huc vel. fornicaris tibi: ſeu oliua eius aut fornicatio eorum.
Zalmon: ſub vmbra vel obumbrans: ſeu ſubūbrat⁹ aut ſubūbratio.
Zamma: iſte fluēs vel fluxus ei⁹
Zambri: iſte lacceſcēs vl' iſte amaricans.
Zamdi: fluxus vehemens vl' fluxus abundans.
Zamira: iſte apertus vel iſte illuminans.
Zamra: pſallēs ei vel cāticū ei⁹.
Zamram: pſallens eis vel canticum eorum.
Zamri: pſallens mihi vel cantatio mea.

Tala: ager vel apprehenſio eoꝝ
Talan: appꝛehēdēs eos vł ager eoꝝ
Tamath: pars pfecta vel perfectio partis ſeu datū ꝯſummatum aut cōſummatio data.
Tanāmeth: cōſolator vel cōſolat⁹ aut cōſolās aut cōſolatio
Tapſophes: ſpecula vł ſpeculū ſeu ſpeculator aut ſpeculatio.
Tarela: vidēs terebyntum vel viſio arbuſtule.
Targal: explorator vł exploratio ſeu ſciēs iugū aut ſciētie iugi.
Tarthā: ſupflu⁹ vel elongans: ſiue turturem dedit aut turturis datio.
Tau: ſignum vel ſubter ſeu ſignatus aut ſubterior.
Tarchonitidis: cogitans triſticiam vel cogitatio triſticie.

¶ Hic.e.poſt.t.

Tertius: adiungens vel adiunctio ſeu applicās aut applicatio.
Tertulius: ager eorum vel placens ſtercore.

¶ Hic.i.poſt.t.

Tiberi⁹: vidēs vel bon⁹ ſeu vidēs eū aut bonitas ei⁹
Tiberiadis: viſio vel bonitas ſeu videns teſtimonium: aut bonitas teſtificationū.
Tiphonius: gehēnalis dolor vel latitudo iniquitatis.
Tigris: velox vel velocitas.
Timon: ruminans vel pinguedo ſeu pinguis aut ruminatio.
Timotheus: bñficus vł bñficiū ſeu bñfaciens aut beneficētia.
Tiramnus: continens eos vel confortatio eorum.
Tiramni: cōtinentes eos vel cōfortationes eorum.
Tirus: anguſtia vel tribulatio: ſeu plaſmatio aut fortitudo.
Tirij: plaſmati vel tribulati: ſeu fortes aut anguſtiati.
Tithicus: tacens vel taciturn⁹ ſeu ſilētiū aut taciturnitas ei⁹
Titus: querens vel bonus ſiue ſutum aut iutatus.
Triphena: innuēs vel reuertēs ſeu nutus aut reuerſio.
Triphoſa: clara vel pſpicua ſeu clare videns aut perſpicue attendens.

¶ Hic.o.poſt.t.

Tob: bonus vel bonitas.
Tobia: bon⁹ dño vel bonitas dñi ſeu duct⁹ ad luctū aut conuerſus ad vniuerſa.
Tobis: bonus vir vel bona aſſumptio.
Tophel: ruina vel cadēs ſeu tractans aut irruens.
Topaziō: bonū teſtamentū vel bonitas teſtamenti.
Troade: ſeruiens vel ſeruitium ſeu requies aut latitudo.
Trophimus: diſſoluēs vel diſſolutus ſeu diſſoluēs thalamos aut diſſolutio thalamorum.

¶ Hic.u.poſt.t.

Tubal: ductus ad luctū vel cōuerſus ad vniuerſa.
Tubal: deſerens vel deſert⁹ ſeu deferens aut delatus.
Tubalchaim: ductus ad luctuꝫ lamētationis vel cōuerſus ad vniuerſa acquiſitionis.
Tubalchain: deſerens poſſeſſionem vel deferēs lamentationē ſeu delat⁹ poſſeſſioni aut deſertus acquiſitioni. Huculq; per ſimplicē.t.līam.l. ſine aſpiratione lecta ſunt principia nomīꝫ exinde q̄ ſequunt aſpiratione addita legenda ſunt.

¶ Hic.h.poſt.t.

Thaamath: dator indignatiōis aut bilis: vel dedit indignationē: aut bilē ſeu data eſt bilis ei: aut data eſt ei indignatio.
Thaan: diues dono vel pauid⁹ gratia.
Thaas: ſup vel pauidus: ſeu diues aut ſuperior.
Thaaſar: diues vel diuitie: ſeu pauorē ſuſcitās aut. ſuperius vigilans.
Thabee: bon⁹ occiſor vel bene occiſus de⁹ ſeu bene occiſus aut bona occiſio.
Thabellas: bon⁹ deus dñs vel bonitas dei domini.
Thaberne: bona viſio vel bone viſiones.
Thabiana: bona donatio; vł bonitas gratificationis.
Thabianel: bū donātes: vel bene gratificati.
Thabor: veniat lux vel veniat lumen: ſeu aduent⁹ luminis aut lucis acceſſio.
Thabremmon: bū ſublimis vel bona ꝯgregatio ſeu bon⁹ ad vidēdū aut bonitas viſiōis eoꝝ
Thachaſim: ſtatbere appenſior vel ſilentiū eoꝝ.
Thadal: pꝛīceps appēdēs vł principis appēſor ſeu princeps appēſus: aut principis appēſio.
Thaphiphu: claudicās labilis: vel tympanum aperiens.
Taphnas: ſignū optū vel ſignū optio ſeu ſtupēs os ſerpentis aut inſanū os ſerpētiū: ab ore intelligēdū eſt nō ab oſſe.
Thaphnes: idem.
Thaphnathſare: numerās opimētū nouū vel numerus opimenti noui.
Taphna: tympanū aperiēs vel tympani apertio.
Thar: pauor me⁹ vł ſupior mihi
Tharin: duo vel bini: ſiue duo aut bina.
Thala: appenſio vel appēdens ſeu irrorans aut irroratio.
Thalamig: ex ipſo vel pro ſemet ipſo ſeu ipſemet rñdit ſibi: aut ſibimet reſponſio eius.
Thalaſan: appēdēs facturā vel appenſio plaſmationis ſeu irrorans facturam: aut irrorans plaſmationem.
Thalaſar: appēdit pꝛincipē vel appēſio pꝛincipis: ſeu irrorās pꝛīcipē aut pꝛīcipis irroratio.
Thale: appēſio vel appꝛehēdēs ſiue irrorās aut irroratio.
Thalim: pſalmi vel hymni ſeu laudes aut laudationes.
Thabitacumi: puella tibi dico ſurge: Syrū eſt non hebreum.
Thalme: ſulcus vel ſulci ſeu dependens aut ſuſpenſio.
Thalmai: ſulc⁹ me⁹ vł ſulci mei ſiue appēdēs me aut ſuſpenſio
Thamar: palma vł ama- (mea. ra ſeu ꝯmutās aut cōmutata.
Thamuſꝫ: ꝯſūmātes vel ꝯtēnētes ſiue ꝯtēpt⁹ aut cōſūmatio
Thamna: nuer⁹ vł fidelitas ſeu

fidelis eis aut cōſūmatio eoꝝ
Thamnas: nūerus vel deficiēs ſeu vectās facturam aut conſummatio plaſmationis.
Thamnatha: vectās exploratores odoris vel vectans exploratores aſcenſionis.
Thamnathei: vectantes exploratores odoris vel vectātes exploratores aſcēſionis.
Thamnathſara: numerās opertimentum nouum vel numerus operimenti noui.
Thamnes: numerꝰ ſeu deficiēs aut fidelis ei aut conſummatio mea.
Thamni: numerās mihi aut cōſummatio noſtra.
Thana: humilis vel reſpondēs ſeu reſponſio aut humilitas.
Thanaa: humilis eis vel reſpōſio eius.
Thanath: rñdit tibi vel humilitas ad te ſeu humilis tibi aut reſponſio tua.
Thanais: humilians virum vel reſpondens aſſumptioni.
Thanath: humilis vel reſpondens: ſeu humilitas aut rñſio aut cōſolatio petitionis.
Thanathſelo: hūilitas dimiſſionis vel cōſolatio petitionis.
Thanis. mādās hūilis vel mādās hūilitatē ſeu mādatū humile aut mādatū hūilitatis.
Thathānei: reſpōſio fidelis mihi vel humilis explorator aſcēſionis mee.
Thapſa: ſpeculū vel indignatio
Thapſar: ſpeculū vigilie vel indignationem ſuſcitans.
Th. pſe: indignans vel indignatio ſeu ſedes offendēs aut ſeſſio offendiculi.
Thara: paſcēs vel paſtio ſeu explorator odoris aut exploratio aſcenſionis.
Tharaca: ſupfluus eius vel elōgās ab eo aut ſupfluens eius aut elongatio eius.
Tharaſim: idola vel imagines: ſeu figure aut imaginatiōes.
Tharana: nequam in bono vel abigens gratiā.
Tharthath: ſupfluꝰ vel elōgās ſeu ſupfluitas aut elōgatio.
Thardema: grauis aut profundus ſopor vel grauitas aut profunditas ſoporis.
Thare: abactor vel depulſor ſeu nequam aut nequitia.
Tharei: nequā aut nequitie: ſeu abigentes aut depellentes.
Tharei: paſcens me aut paſtio mea ſeu explorator odoris mei aut exploratio aſcēſiōis mee.
Tharcaſra: liber duodecim prophetarum.
Thares: explorator gaudij vel explorator leticie: ſeu gaudium abigens aut leticiam.
Tharſis: explorans gaudiū vel explorās leticiā: ſeu diſſipans ſpeculū aut diſſipatio ſpecule
Tharſenſes: explorātes gaudiū vel explorantes leticiā: ſeu diſſipātes ſpeculū aut diſſipatores ſpecule.
Tharſum: ſpeculatio gaudij vł diſſipatio ſpecule.
Tharſi: poſitus mihi vel poſitio mea.
Thau: cōſūmās vel ꝯſummatꝰ ſeu cōſūmator aut ꝯſūmatio.
Thracia: reges vel latitudo.
Thraces: lati vel requieſcentes.
Thramate: ſeruiēs dono vel diſſolutio donationis.
Thraſee: diſſoluēs thalamos vł diſſolutio thalamorum.

¶ hic he. poſt. t.

Thebaida: cōuerſa vel conuerſio.
Thebaoth: cōuertens tempus: vel cōuerſio peccatoris.
Thebath: bonū vel bonitas fluc cōuertens delinquentē aut conuerſio peccatoris.
Thebel inſulſus vel inſipiens.
Thebes: ſctā mea vł mea fuerit
Thebeth: bonus pauor: vel bonitas vite.
Thebni: palea mea vł oua feri.
Thebi: domꝰ mihi vł palea mea
Theboleth. ſpica palee vł inſulſitas germinationis.
Thebon: palee vel inſulſitas.
Thecbel: ſtathere appenſio: vel appenſum eſt in ſtathera.
Thecboc: tuba canens vel buccinator.
Thecua: tuba vel būccina ſeu ſonitus aut percuſſio.
Thecui: tube vł buccine ſeu ſonantes aut percutientes.
Thecuem: idem.
Thecuite: idem.
Thecuath: buccina delinquēs vel percuſſio peccatoris.
Thecuan: patiēs vł patiētia ſeu pcutiēs eos aut buccina eoꝝ.
Thedor: paruulus vel infirmio.
Them: meridianus vel ſtatura menſure.
Theglath: trāſmigrās vel trāſmigrator actiua ſignificatione intelligendum eſt: id eſt alios faciens transmigrare.
Theglathphalaſſar: tranſmigrās cadētē principē: vł trāſmigratio cadentis principis.
Theglathphalſar: idem.
Theben: ſtathera menſure: vel ſtathera menſurata.
Thebenite: ſtathera menſurata vel ſtathera menſurationis.
Thelabin: diſperſi vel diſperdētes ſeu diſperſio aut diſpſiōes
Thellame: ager aquarum vel riui fluuiorum.
Thelaſſar: appendens principē vel appenſio principis.
Thelem: ros eoꝝ vł ager aqrū.
Thelmelathſar: ager aqrū diſpergētiū ſolē vel riui fluuioꝝ diſpergentes illuminatos.
Thelmon: ros domi vel irroratio requieſcentis.
Thelmum: ros domi vel irroratio requieſcentium.
Thema: auſter vel aphricus ſeu auſtralis aut meridianus.
Theman: auſter vel aphricus.
Themana: auſter eius vel aphricus eius.
Themani: auſter meꝰ vel aphricus mihi.
Themanites: auſtralis vł aphricanꝰ ab aphrico nō ab aphrica
Themna: vectās vel defectio.
Themor: ſmyrna vel cōſummatio amaritudinis.
Themora: ſmyrna eiꝰ vel ꝯſummatio amaritudinis eius.
Themorites: ſmyrnēſis: vel cō

Mitte falcem tuã ⁊ mete. apo.14.
Mittitur hieremias in lacum. hie.38.b.
Moab prophetat hiere. 48.a
Modeſtia veſtra nota ſit omni. phil.4.a
Modicum ⁊ videbitis me. ioh.16.d
Monet ioſue pplm ad ſe. ioſue.23.d
Mons domus dñi in vertice eſa.2.a
Montes iſrael audi. verbũ dñi eze.36.a
Moriar di. moyſes in hac deu.4.c
Morior en erit dñs vo. gen.48.d
Moritur ſara. gen.23.a
Moritur ioſeph gen.vlti.d
Moritur ieſus in cruce ioh.19.f
Mors madia. propter idolum. nu.31.a
Mors ioſue ſepulti ioſue.24.f
Mors filiorum heli 1.reg.4.c
Mors ſaulis nunciatur dauid. 2.reg.4.c
Mors tobie tob.14.d
Mors non tardat. eccli.14.b
Mors p feneſ. veſtras deſcẽ. hiere.9.f
Mortales ſumus ſimiles vobis act.14.c
Mortificare membra veſtra col.3.a
Mortificatio chriſti ſemper 2.cor.4.c
Mortuus eſt chriſtus pro nobis 2.cor.5.c
Mortui ſepeliant mor. ſuos lu.9.g
Mortui eſtis ⁊ vi. vrã in chri. col.3.a
Mortui in chri. reſur. pri. 1.theſ.4.d
Moyſes timuit pharaonem exo.2.c
Moyſes cecinit carmẽ dño exo.15.a
Moyſi iterum dantur tabule exo.34.a
Moyſes moritur deu.34.b
Moyſes exaltauit ſerpentem ioh.3.b
Moyſes dilectus deo ⁊ ho. eccli.45.a
Mulierem fortem quis inueniet pro.31.d
Mulier erat in ciuita. pecca. lu.7.e
Mulier ſamaritana ioh.4.a
Mulier amicta ſole ⁊ luna apo.12.a
Mulier ebria de ſan. ſancto. apo.17.b
Mulier circundata purpu. apo.17.a
Mulieres ſequebantur chriſtum lu.8.a
Mulieres in eccleſia taceant 1.cor.14.g
Mulieres viris ſubdite ſint ephe.5.e
Multi vocati pauci ele. mat.20.b
Multiphariã lo. de⁹ patribus heb.1.a
Multa ſigna faciebant apli act.2.g
Multitudinis credẽtiũ erat cor. act.4.f
Mundus tranſit ⁊ cõcu. eius 1.ioh.2.c
Mundus totus poſi. eſt in ma. 1.ioh.5.d
Mundatur templum ab alieni nee.13.d
Mundemus nos ab oĩ iniqui. 2.cor.7.a
Mures nati ebulliunt 1.reg.5.b
Murus ciuitatis completur nee.6.d
Murmur erat in turba ioh.7.e
Muſcarum plaga exo.8.f
Muſce morientes eccle.10.a
Muſica ⁊ vinũ letifi. cor. eccli.40.e
Mutuum non recipiendum deu.15.b

¶ De incipientibus a littera. N.

Naaman mũdatur a le. 4.re.5.b
Nabal inſipiens moritur 1.re.25.f
Nabuchdo. venit hiero. 4.reg.25.a
Nabuzardan transfert iudam hie.52.e
Naſcitur dñs ieſus chriſtus mat.1.d
Nathan querit iudi. a dauid 2.reg.12.a
Nathan prophetat 1.paral.17.a
Nauim ſimonis intrat ieſus lu.5.a
Nazareus non bibit vinum nume.6.c
Ne multum loquaris cũ ſtulto ecc.22.b
Ne quis vos decipi. per pphe. col.2.b
Ne quis malũ pro malo red. 1.teſſal.5.c
Ne come. que immunda ſunt deu.14.a
Nechoa. rex egyptio. percu. 2.pa.35.c
Nec circunciſio aliquid valet gal.6.d
Nec requiem habent in ſe. apo.14.c
Neceſſaria tab. dantur a po. exo.35.b
Nemo poteſt duobus dñis ſer. mat.6.c
Nemo bonus niſi ſolus deus lu.18.d
Nemo carnem ſuam odio habe. eph.5.f
Nemo vos decipi. in ſubli. col.2.a
Neq; aliqñ fuimus in ſer. 1.theſ.2.a
Nicanor cecidit in pre. 1.mach.7.g
Nicanor capitur: ⁊ ling. pri. 2.ma.15.f.
Nihil aſpexit in ter. ſine cau. hie.4.f
Nihil interro. propter conſci. 1.cor.10.f
Nicodemus princeps iudeoꝝ ioh.3.a
Niſi ſigna ⁊ prodigia vide. ioh.4.g
Nix de celo deſcendet eſa.55.c
Nocte dauid venit ad ca. 1.reg.26.b
Nocte deus appa. ſalomoni 2.pa.1.b
Noe ⁊ vxor eius in. in arcam gen.7.b
Nolo mortem pecca. eze.18.g.et.33.c
Noli altum ſapere roma.11.c
Nolite iudicare mat.7.a
Nolite ante tempus iudicare 1.cor.4.c
Nolite inebriari vino ephe.5.d
Nolite patres filii ad ira. pro. eph.6.a
Nolite mentiri inuicem col.3.b
Nolite diligere mundum 1.ioh.2.b
Nolite omni ſpiritui credere 1.ioh.4.a
Nolumus vos igno. de dor. 1.teſ.4.e
Nomen dñi turris fortiſſi. pro.18.b
Nomen bonum melius diui. pro.22.a
Nomina fortium in bello po. 2.reg.23.a
Nomina tribuum a fi. aquilo. eze.48.a
Nomina apoſtolorum lu.6.c
Noĩa veſtra ſcripta ſunt in celis lu.10.d
Non des mulieri poteſtatem eccli.9.a
Non duplices ſermones eccli.42.a
Non aufert dñs ocu. a iu. ioh.36.a
Non tacebo: ſed reddã iniquita. eſa.65.a

Nonne hic eſt filius ioſeph iob.6.c
Nō plus ſapere ꝙ oportet ſapere ro.12.a
Non turbetur cor veſtrū iob.14.a
Non efficia. inanis glorie cupi. gal.6.a
Non eſt iniu. deus vt obliuiſ. heb.6.b
Non oim eſt fides 2.teſſal.3.a
Non habem⁹ hic ciuitatē manen. heb.13.c
Non eſt veſtrū noſſe tpa act.1.a
Non fecit chri. pec. nec do. in. 1.pe.2.b
Non reddētes malū pro malo 1.pe.3.b.
Non indoctas fabu. ſecuti. 2.pe.1.c
Non diligamus verbo nec lin. 1.iob.3.d
Non eſurient neqꝫ ſitient apo.7.d
Noſtra cōuerſatio in celis eſt phil.3.d
Notū mihi factū eſt ſacrm̄ ephe.3.a
Nouem in ſuſpicabi. cordis eccl.25.a
Nox non eſt illic. apo.21.g
Nubant mulie. ſuis tribubus nu.36.c
Nubes texit taber. exo.40.d
Nudus ꝛ diſcal. iuit eſaias eſa.20.a
Numeratur pplus in de. nu.1.a.2.26.a
Numeratio ppli ꝛ ciui. 1.paral.23.a
Numerus menſiū ho. ap. deū. iob.14.a
Numerus filii iſrael vt are. ma. oſee.1.d
Numerus ſignatorum.144. milia apo.7.a
Numiſma cenſus mat.22.b
Nunciat mar. eunu. ediſi. heſter.12.b
Nunciatur ſtatus filiorum iſrael ho. iudi.5.a

¶ De incipientibus a lra. O.

O Altitudo diuitiarum ro.11.d
Obedierunt patri fi. ra. hie.35.a
Obedite filii parētibus veſtris ephe.6.a
Obedite ꝓpoſitis veſtris heb.13.c
Obedire opꝫ magis deo ꝙ. act.5.c
Obeth parit ipſa ruth ruth.4.d
Oblatio iugis precipitur nu.28.a
Oblatio iuſti impin. alta. eccl.35.b
Oblationes ſabatum eze.46.a.b
Obſeruent feſta ſolennia deu.16.a
Obſedit ho. bethuliam iudi.7.a
Obſeruat ventus ꝛ nō ſe. eccs.11.b
Obſcuratum eſt aurum thre.4.a
Obſes fuit rome anti. 1.mach.1.b
Obſcuratus eſt ſol ꝛ aer apo.6.d
Occidit adadezer a dauid 1.paral.10.a
Oculus vulturis nō eſt intu. iob.28.d
Oculos iuda dire. in deū 2.para.20.c
Ochozias regnat 2.para.22.a
Offerens quid facere debeat leui.2.a
Offert ſaul munera 1.reg.13.b
Offerte mane vic. veſtras amos.4.b
Officia ſacer. cōſtituuntur 2.para.23.a
Og rex baſan occiditur deu.3.a
Ollam ſuccenſam vidit hiere. hie.1.c
Oleum vidue augetur 4.reg.4.b

O mater mea ve mihi hie.15.c
O mors ꝙ amara eſt me eccl.41.a
O mucro dñi vſqꝫ quo nō. hie.47.d
Ois potentatus breuis eccl.10.b
Ois ppls debe. dari primi eze.45.a
Ois lex vno ſermone cōpletur gal.5.c
Ois ſcrip. diui. inſpi. 2.timo.4.d
Ois pontifex ex ho. aſſum. heb.5.a
Ois qui in deo ma. non pec. 1.iob.3.a
Ois qui odit fratrē ſuū ho. eſt 1.iob.3.c
Oē verbū in ore duorum vel 2.cor.13.a
Oē datum optimū de ſur. eſt iaco.1.b
Oē genu flec. in noie ieſu phil.2.b
Oēs in adā moriuntur 1.cor.15.c
Oēs quidem reſurgemus 1.cor.15.g
Oēs filii dei eſtis per fidem gal.3.d
Oēs que ſua ſunt. querūt nō que. phil.2.c
Oibus oia factus ſum 1.cor.9.d
Oia verbo ſuo fecit deus ſap.9.a
Oia fecit in pon. nu. ꝛ men. ſap.11.d
Oia p ipſum facta ſunt iob.1.a
Oia in figura contin. illis 1.cor.10.c
Oia poſſibilia ſunt credenti mar.9.d
Oia in gloriam dei facite 1.cor.10.g
Oia honeſte ꝛ ſm or. fiant 1.cor.14.g
Oia in noie ieſu facite col.3.c
Oia probate: qd ho. eſt te. 1.theſſa.5.d
Oia munda mundis titū.1.d
Oia facite ſm exemplar. heb.8.b
Onus babylonis deſcribitur eſa.13.a
Onus moab deſcribitur eſa.15.a
Onus damaſci. eſa.17.a
Onus deſerti eſa.21.a
Onus vallis viſionis eſa.22.a
Onus tyri deſcribitur eſa.23.a
Opera ſex dierum geñ.1.a
Opera carnis gal.5.d
Opera illorum ſequuntur illos apo.14.c
Operatus eſt petro in aplatu gal.2.b
Oppida leuiticorum nu.35.a
Opꝫ manifeſtari ante tri. 2.cor.5.b
Opꝫ epiſco. ſine cri. eſſe 1.timo.3.a
Opus grande edificat neemie.4.d
Opus ſuū pbet vnuſquiſqꝫ gal.5.a
Orabo ſpū ꝛ mente 1.cor.4.c
Oraculum fit in tabernacu. exo.17.a
Ordo tabernaculi exo.35.b
Ordo collectarum 1.cor.16.a
Orat ſalomon pro pplo 3.reg.8.c
Orat hieremias pro pplo hie.42.a
Orat baruch cum aliis baruch.2.c
Orat daniel in lacu leonum dan.14.g
Oratio eſdre 1.eſdre.9.b
Oratio neemie neemie.9.b
Oratio iudith ad deū iudith.13.a.b.9.a

Zamrim pſallens eis vel cantatio eorum.
Zamro: pſallēs magiſtro vel canticum magiſtri.
Zanoa: iſta requies vel iſta cōmotio ſeu iſte repulit; aut iſte requieuit.
Zanoe: idem.
Zara: oriens vel orientalis.
Zarad: deſcendens vel alienus. ſeu deſcenſio vel alienatio.
Zaradiam: deſcēſio inutilis vel alienus idolatra.
Zarai oriens mihi vel oriētalis meus.
Zaraias: oriens dño vel orientalis dñi.
Zarath: ortus peccati vel: orientalis delinquens.
Zarda: alienatus valde vel alienatus ab eo.
Zare: ort⁹ eſt vł oriētalis eſt iſte.
Zared: deſcēdēs vł abalienat⁹.
Zaraide: deſcendētes: vel orientales ſunt iſti.
Zares. ortus facture vel oriētalis plaſmatio.
Zareth: oriens pauor vel oriētalis dñi.
Zarias: oriens dño vel orientalis vita.
Zathan: iſte: bīſilis vł rīſio iſta.
Zaua: iniquus vel iniquitas.
Zauath: donatus vel donatio.
Zauadia: dos dñi vel dos dño.
Zazi: horridus vel terrendus.
Zazim: horror vel terror: ſeu horrendi aut terribiles.
Zazomin: q̄ eſt hec aqua vel preparati in acie: ſeu aciem preparantes aut aciei preparatio.

¶ Hic. e. poſt. z.

Z Eb: lupus vł rapax ſeu deuorans aut deuorator.
Zebad: fluens torris: vel torris fluitio.
Zebadia: fluēs torris domini vł torris fluens dño.
Zebee victima vł rapina ſeu hoſtia aut deuoratio.
Zebedeus: donatus vel dotatus ſeu fluens iſte aut fluitio iſta.
Zeber: lupus vigilās vel deuorator reſurrectionis.
Zebi: lup⁹ me⁹ vł d̄uoratio mea
Zebida: dotis mee fortitudo vel donatio mea deſiderabilis.
Zebub: muſca vł muſce pluralr
Zebul: habitatio vł tabernaculū
Zebulonites tabernaculū meroris vel inhabitatio iniquitatis
Zeci: mēor mei vel mēoria mea.
Zechri: idem.
Zechrim: memorās eos vel memoratio eorum.
Zechur: memoria luminis: vel memoratio ignea.
Zephernua: hoc osvidiſti vł hu ius oris viſio.
Zephrona: os hoc vidit vel oris huius viſio.
Zei: iſte meus vel iſte mihi.
Zelpha: os hians: vel os fluens ſeu os ambulās vł oris fluitio
Zēma: iſte fluēs vel iſte flux⁹ ei⁹
Zemeri: iſte amaricās vł iſte exacerbans.
Zemram: cantans ei vel cāticū eorum: ſeu ipſe eorum oſtēdens: aut temporis eorum oſtenſio.
Zemri: pſallēs mihi vel canticū meum ſeu iſte laceſcēs aut iſte amaricans.
Zena: cōmouēs vel ꝯmotio: ſeu ipſe requieſcēs aut ipſa reiectio
Zenan: commouens eos vel cōmotio eorum: ſeu ipſe requieſcēs eis aut ipſa requietio eorum.
Zeribel: iſte magiſter de⁹ vel iſta eſt magiſtratio dei.
Zerimoth: iſte timēs mortē vel iſte metuēs altitudinē mortis.
Zeſum: iſte lapis vł iſta durities
Zethaa iſte pauid⁹ vł iſte ſupior
Zethan: iſte amarus vel iſta cōmutatio.
Zetheu: iſte amens vel iſte erroneus.
Zethua: iſte errās ei vel iſta amētia eius.
Zebu: iniquus vel iniquitas.
Zeuan: iniqu⁹ eis vł iniq̄tas eorum
Zeuoth: gentilis vel ſparſio.

¶ Hic. i. poſt. z.

Z Iph: florens vel germinans.
Ziphei: florētes vel germinātes
Zipha: germē vel illuminare.
Ziphai: germē meum vel illuminatio mea.
Zio: ductio vel oliua.
Ziza: horrendus vel terribilis.

¶ Hic. o. poſt. z.

Z O: iſte vel iſta.
Zoara: minor vł paruula ſeu vitula conſternans aut vitula cōſternata.
Zobadomas: fluēs vel torrens iniquus dñs aut fluens torris merenti domino.
Zocho: ꝓphetia vel ꝓphetatio.
Zoe: attrahens vel attractio.
Zoeleth: tractus vel protrahens ſeu tractū aut protractio.
Zoheth: iſte pauid⁹ vł iſte viuax
Zolomim: preparantes aciē vel preparati in acie.
Zommim: aciem preparantes vel in acie preparati.
Zoob: aurum vel diuitie.
Zoon: iſte iniqu⁹ vel iſte inutilis
Zoor: plaſma vel plaſmator ſeu iſte apprehendens aut iſte iracundus.
Zoori: plaſma meum vel plaſmator meus: ſeu iſte apprehendēs me: aut iſte iracundus mihi.
Zorobabel: aliena tranſlatio vel ortus in babylone: ſeu iſte princeps tranſlationis aut iſte magiſter conuerſionis.
Zozomim: que hec ē aqua vel q̄ ſunt he cogitatiōes ſeu ꝑparātes aciem aut in acie ꝑparati.

¶ Hic. u. poſt. z.

Z Uſitidis: conſiliū vel cōſiliatrix.
Zuzim: conſiliantes eos vel conſiliatores eorum.

¶ Expliciunt interpretationes hebraicorū nominum.

¶ Tota biblia cōpendioſiſſime per ritbmos deſcripta boc (quē cernis) libello babetur per magiſtrum franciſcū gottbi ordinis minoꝝ ſacre tbeologie profeſſorem.

1 Arte ſit lux pducit
Diuidēs aq̄s cōgre
Ornatꝰ factis addit (gat.
Producta ade ſubiugat
2 Bndicit fons irrigat
Spirat flumen diuiditur
Probibet feras nominat
Cōdormit eua conditur
3 Callidus euā decipit
Peccant ⁊ punuit deus
Inducēs nudos eijcit
Cuſtodit lignū angelus
4 Dat penas cayn dn̄s
Enocb ab ipſo gignitur
Necat būc lamet bigamꝰ
Loco abel ſetb naſcitur
5 Enarrat qui genuerint
A ſetb tn̄ vſq; noe
Tēpus per qđ aduixerint
Transfert enocb itaq;
6 Auūt croſi bomines
Delere omnes ſtatuit
Placet noe progenies
Mandato arcā conſtruit
7 Gēs arcā intrat modica.
Tertis cū animantibus.
Delentur aquis reliqua
Altiores ſunt montibus.
8 Hic minui incipiunt
Aque colūba mittitur
De arcba iuſſi exeunt
Altare deo cōditur
9 Iumēta noe omnia
Subdit fedus ac pāgitur
Tegunt patris virilia
Sem iapbet benedicitur
10 Canaā multos generat.
Heber et Sem pducitur
Iapbet filios procreat
De cain ⁊ nemrotb naſcit
11 Uabiū deus variat
Turrē facit dū populus.
Cū abrā dues pereat
Thare et ſem progenitus
12 Monet abrā altiſſimus.
Altare bis conſtruitur
Sarrā reddit egiptius
Rex vero cū affligitur
13 Nequit terra vt babitet
Frater abrā cum nepote
In ſodomis lotb remanet
Addidit deus abrae
14 Obiurgant reges mutuo
Captiuus lotb pducitur
Uictores vicit ſubito
Abrā ac benedicitur
15 Proles abre promittitur
Pro ſigno vaccā accipit
Pre timore concutitur
Cum illo fedus pepigit
16 Quam cito agar cōcipit
Sarrā babet contēptui
Afflicta fugā arripit
Monita reddit angeli
17 Reliquūt ambo nomīa
Circumcidi precipitur
Hiſmaeli magnalia
Faciet circumciditur
18 Sumūt tres viri prādiū
Qđ riſit ſarra denegat
Clamor obſecrat dūm
Propter iuſtos ne deleat
19 Tenēt lotb turbā excecat
Dant ſegor perit ſodoma
Patrem due inebriant
Uxor ſalis fit ſtatua
20 Uult ſarrā rex p cōiuge
Terret nocte bunc dn̄s
Munera donet abrabe.
Sanant buiꝰ precibus
21 Exit agar cū filio.
Sarra gignēs vt imperat
Conſolatur ab angelo.
Rex gera abrā viſitat
22 Yſaac patri dn̄s
Ut immoletur precipit
Probibet abrā angelus
Retribuenda exprimit
23 Sarra in mambre morit
Tēpus babes quo vixerit
Abrabe ager venditur
Uxorem in quo ſepelit
24 Abrabe iurat ſubitus
Prope fontē is obſecrat
Cauſaꝫ dona dat fratribꝰ
Rebecca yſaac copulat
25 Bona dat ſua yſaac
Abraam nubēs ac morit
Hyſmael nabaiotb gene-
Iris eſau eſca vēdit (rat
26 Cum yſaac deus loquit
Culpat būc rex ac reijcit
Pro puteis cōtēditur
Fit fedus aquā reperit
27 Dum iacob benedicitur
Rediens eſau eni at
Rebecce cor affligitur
Ad labā vult vt fugiat
28 Edocet yſaac filium
Eſau nubit tertio
Iacob ſcalā p ſomniū
Conſpicit vouet dn̄o
29 Fontem iacob diſcoope
rit.
Labā gaudet vt maneat
Filias buic tribuit
Quattuor lya generat
30 Gignunt bis duo famule
Lya ⁊ ioſepb naſcitur
Decorticantur virgule
Merces iacob prefigitur
31 Hinc ad ſua reuertitur
Iacob labā redarguit
Deos querens deluditur
In numē fedus pcutit
32 Iacob obuiant angeli
Faciens turmas obſecrat
Mittuntur eſau nuncij
Luctatur vir ac claudicat
33 Obare fratres ſe ſalutāt
Eſau dona recipit.
Ab inuicem ſe ſeparāt
Altare iacob cōſtruit
34 Uiſtrās dyna opprimit
Circumcidi deſiderant
Mas omīu morti tradit
Urbem fratres expoliant
35 Mundant ſe terret dn̄s
Mors delbo non ſequit.
Cum bala peccat filius
Poſt racbel yſaac morit
36 Natos eſau bos genuit
A iacob ſe iis ſeparat
Regēs edom bos babuit
Duces atq; quos nūerat
37 Onus ioſepb eſt fratribꝰ
In ciſterna pijcitur
Uēdūt būc mercatoribꝰ
Ueſtis patri remittitur
38 Perdit filios dn̄s
Inde tbamar būc decipit
Uiuit vilis pignoribus.
Pbares zarā bec peperit
39 Que ſūt deꝰ multiplicat
Propt ioſepb putipbaris
Dn̄a bunc ſolicitat
Gubernat victos carceris
40 Reſerat ioſepb ſomnia

Duo vincti que viderant
Piſtori dant ſupplicia
Pincernã rurſus ſublimãt
41 Somnium regi referat
Ioſeph princeps efficitur
Vxorem ſumens generat
Conditum bladũ vẽditur
42 Tradit fratres cuſtodie.
Symeon ligat referunt
Beniamin nõ vult mittere
Pecunias inueniunt
43 Vix beniamin cõceditur
Pecuniam non recipit
Munera dãt compatitur
Fratribus partes tribuit
44 Extra vrbem dum exeunt
Seruus fratres redarguit
Inuento cipho redeunt
Plurima iudas repetit
45 Ioſeph ſe pãdit fratribꝰ
Pharao de his ordinat
Redeunt cum muneribꝰ
Vires iacob recuperat
46 Zelphe genitos recitat
Intrantes cum exprimit
Patri ioſeph cum obuiat
Qui dicãt fratres inſtruit
47 Alleuat ioſeph pprios
Geſſem iſtis conceditur
Paſcit atq egiptios
Iura patri pars dabitur
48 Benedicuntur paruuli
Ioſeph iacob compatitur
Partem donat amorrei
Exitus ac predicitur
49 Cunctos vt pater filios
Infirmus iacob cõuocat
Benedicensq ſingulos
De ſepulchro poſt ordinat
50 Dñ ioſeph fiũt gemitus
In chanaã patrẽ tumulat
Rediẽs parcit fratribus
Transferri oſſa poſtulat

¶ Liber exodi

1 Augmẽtat deus hebreos
Affligunt hos operibus
Obſtetrix ſeruat maſculoſ
Ne ſubmergat eos ppls
2 Balneat ſe dum filia
Moyſen capit in filium
Duos gignit ex ſephora
Necat poſtq̃ egyptium
3 Conſpicit rubũ moyſes
Dolorem vidi populi
Gemitibus iſta referes
Non exibitis vacui
4 Dat ſigna tria dominus
Moyſi redit ad propria
Aarõ ſibi eſt obuius
Relinqt hũc cũ ſephora.
5 Enarrant iuſſa principi
Affligit magis populum
Conqueruntur prepoſiti.
Moyſen redit ad dñm
6 Fedus cũ tribus pepigi
Plebs moyſi non obtẽpat
Panduntur trium liberi
Natos aaron os generat
7 Septem ſignis rex deſeret
Virgam vertit in colubrũ
Induratum cor remanet.
Occupat ſanguis fluuius
8 Habundant rane nimiũ
Cinifes magos ſuperant
Infeſtant muſce populũ
Retrahit rex q̃ exeant
9 Iumenta deus percutit
Veſice cauſant vlcera
In campis q̃ ſunt deſtruit
Grando ceſſant tonitrua.
10 Kari pharaoni predicãt
Locuſte perdunt omnia.
Tenebre malos occupãt
Rex durat in malicia
11 Loquens moyſi dominꝰ
Iubet vt vaſa poſtulent
Audit pharao incredulꝰ
Primo nati q̃ corruant
12 Manducent agnũ azima
Pedi ſanguine liniant
Pereunt primogenita
Exeunt vaſa poſtulant
13 Nõ fermẽtatũ comedes
Primogenita conſecrant
Oſſa ioſeph fert moyſes
Columna ignis obuiant
14 Obſtinatus perſequitur
Hebrei clamant territi
Mare rubrum diuiditur
Ruunt mare egyptij
15 Plebs deo pſallit cãticũ
De mari cum egreditur
Maria ſumit tympanum
Marath dulcis efficitur.
16 Qñ helym ppls deſerit
Poſt carnes mãna outiet
Sabbato iſtud deficit
In ſignũ gomor remanet
17 Rupes oreb cum tangit
Populo aquam tribuit
Amalech prece vincitur
Altare moyſes conſtruit
18 Sephora viro redditur
Letatus ietro immolat
Moyſes vt conſulitur
Iudices multos ordinat
19 Tentoria plebs collocat
Moyſen vocat dominus
Mõs ſina totꝰ fumigat
Iubent ſtent inferius
20 Vetat deus imagines
Mãdata decem explicat
Confortat plebẽ moyſes
Immolant ſic vt imperat
21 Exprimis ſex caſus
De ſeruis monet arma-
Penam taxat labentibus
Necans ruet corrupcta
22 Iubet vt fur reſtituat
Mutuans idem faciet
Vidue nullus noceat
Priogenita plebs offeret
23 Zelat pro indigentibus
Ter anno feſta celebres
Nocebo tuis hoſtibus
Fedus cum his nõ facies
24 Altare fit vt immolant
In prõptu plebs obtẽpat
Moyſes ſenes ſociant
Caligo montem occupat
25 Biſtinctũ ⁊ hec tribuant
Poſt archã cherub facies
Veſtes ac mẽſam cõſtruit
Candelabrum ſic cõſtrues
26 Cortina decem facies
Saga ac tabernaculum
Tabulas infra conſtrues
Velum atq tẽtorium
27 De ſethim ligni fieri
Altare deus imperat
Atrium iubet conſtrui
Oleũ dent vt ardeat
28 Elligit aaron deus
Sibi pro ſacerdotio
Nomina ponit de veſtibus
Dantis huic tantũmodo
29 Filios cũ aaron ſtatuit
Duci deus ad hoſtium
Indui lotos precipit
Holocauſtum dari varijs
30 Genus mutata offeras
Altare fac ⁊ labium
Timiamata vult faciat
Unctionis ac oleum
31 Hominnes deꝰ nominat

Deſcripta qui perficiant
Diſtricte cunctis imperat
Sabbatum vt cuſtodiãt
32 Immolãt boni victimaſ
Moyſes placat dñm
Culpat frãgit ac tabulas
Necantur orat iterum
33 Quare omnis flet pplŝ
Tabernaculum erigitur
Videri nequit dñs
Moyſi palã loquitur
34 Lapideas fert tabulas
Orat fedus non facies
Solẽnitates teneas
Hedũ cornuta facies
35 Moyſes iuſſa repetit
A cunctis dona poſtulat
Plebs cũcta prõpte tribuit
Socius bezel colyab
36 Ne plura donent ſtatuit
Cũ ſagis fit tabernaculũ
Tabulas baſes faciunt
Velũ atq; tentorium
37 Oleũ arcã circulos
Cherubim mẽſam faciũt
Cãdelabrũ ac calamos.
Altare veſtes conſtruunt
38 Poſt altare edificat
Columnas ac tentoria
Expenſas ꝑ his cõputat
Et ore fit craticula
39 Quibus aaron ſe induit
Diuerſas veſtes conſtruit
In ſumma facta recitat
Oia hec plebs obtulit
40 Recte deus vt imperat
Tabernaculũ erigit
monẽs nubes vt occupat
Vadunt hinc qñ deſerit

¶ Liber leuitici.

1 AD placidũ q̃ offerãt
Moyſi deꝰ recitat
Differentiam faciant
Sacerdos ſic ſe habeat
2 Bene nota de ſimila
Sit ſal in ſacrificio
De frugibus hec regula
Fiet harum oblatio
3 Cũctos qualiter offerãt
Pacifica iam edocet
Differentiam teneant
In his ſemper q̃ exhibet
4 Deus quẽlibet admonet
Ignoranter qui irritat
Pro debito quid offeret
Horum ſtatus variat
5 Errans dat arietem
Fraude nocens ac alteri
Periuruſpauper turturẽ
Immũdi erunt ſinguli
6 Fiat ignis perpetuo
Holocauſtum ſic offeret
Pro peccatoq; hoſtie
Pro delicto lex ꝑmanet
7 Gratias atq; pro laudibꝰ
Que offerant notificat
Peribit edẽs ſordidus
Sanguinẽ ſic q̃ comedat
8 Holocauſtũ iã immolat
Pro aaron atq; liberis
Deo iſtos appropriat
Iſrael corã filijs
9 Ignis dimiſſa ꝯcremat
Videtur dei gloria
Parãte aaron immolat
Pro ſe ac plebe reliqua
10 Abaros aaron interficit
Prohibet vinum habere
Pro hyrco moyſes arguit
Quod manſit iubet edere
11 Licita quẽ ſunt notat
Pro eſu animalia
Immunda atq; explicat
Nõ comedit plebs talia
12 Mulier cum pepererit
Immunda diu permanet
Minus ⁊ plus ſtatuit
Holocauſta hec offeret
13 Noſſe lepras inſtituit
Sacerdos de his iudicet
Extra ſtabunt vt precipit
Leproſam veſtẽ ꝯcremet
14 Oſtẽdit ſacerdotibus
Modo quali purificentꝰ
Leproſos ⁊ hic cũ domibꝰ
Addẽs iſtis q̃d immolẽt
15 Patiẽs fluxum ſeminis
Vir cedat qđ tetigerit
Mulier ita ſanguinis
Offerent hec que repetit
16 Que aarõ ſeruet explicat
Intret cum ſanctuarium
Peccata hyrcus deferat
Expiet tabernaculũ
17 Reus vult vt ſit quilibet
Offert q̃ non hoſtiam
Sanguinẽ ſi q̃s comedet
Patietur interitum
18 Sequi vetat egiptios
Canaã in legitimis
Coitus ponit varios
Vidẽtur qui a ſingulis
19 Time patrẽ ac dñm
Spicas ſurdo iniurie
Pomifera augurium
Statera corã capite
20 Cultvt moloth nõ offerãt
Qui maledicat corruet
Coeuntes ſic puniant
Diuidentes plebs obruet
21 Exequijs nõ lugeat
Sacerdos q̃ eſt maximꝰ
Virginem tñ capiat
Preſbyter nõ ſit ſordidus
22 Immũdus ſuꝫ aduena
Conſecrata nõ comedat
Offerent nil cum macula
Hoſtias cras nõ maneat
23 Zelat ſeruari ferias
Manipulos hi deferent
Non colligent reliquias
Segetes nec eradicent
24 Afferri iubet oleũ
Blaſphemus ac obruitur
Turbãs ruat ſic dñm
Pro mẽbro mẽbrũ dabitẽ
25 Bona anno iubilei
Redibunt agros deſerant
Hebreus poteſt redimi
Poſſe fratrẽ nõ opꝑmant
26 Cuncta bona hec tribuet
Mandata ſi cuſtodiant
Que ponit mala inferet
Seruare ſi deſpiciant
27 Deuotis deus admonet
Qualiter ſolui habeant
Redimi quedã inhibet
Aliqua licet valeant.

¶ Liber numeri.

1 AB anno hi viceſimo
Tribuũſ fortes nũerat
Leuitis pro ſeruitio
Dẽptis dei quos ſtatuerat
2 Bono cum corde pplŝ
Caſtra metando ꝑficit
Modum illis quẽ dñs
Per moyſen conſtituit
3 Cũctos leuitas numerat
Plebiſq; primogenitos
Pro cultu aaron ſegregat
Tradit ei denarios
4 Dent leuitis officia
Filij aaron vt ordinat
Diſtinguit tribus onera

Familijs quas numerat
5 Eijciuntur ſordidi
Quintā partē dent dño
Aquas vxor zelotipi
Bibat coram preſbytero.
6 Facit votum nazareus
Eis q̄ ſit illicitum
Offerent hec cū azimis
Bndicant ſic populum
7 Gerſon boues ac merori
Moyſes iuſſu diuidit
Principent dona ſingulī
Tribuū hec que exprimit.
8 Hic aaron luminaria
Ponit ſuper candelabrū
Offertur plebs leuitica
Seruiāt per hoc ſpacium
9 In mēſe primo dñs
Fieri phaſe p̄cepit
Stat vel ſe mouet pplˢ
Nubes eis vt innuit
10 Canēt tubis quas faciat
Temporibus que ſtatuit
Moyſes rogat cohab
Recedunt duces repetit
11 Uedit ignis q̄ murmurāt
Appetitu flēt carnium
Deſcripti ac vaticinant
Copia datur auium
12 Maria cū aaron peſſime
Moyſen ɔtra murmurat
Leproſa fit pleniſſime
Ad tēpus extra habitat.
13 Nabi iuſſu cū pluribus
Ad explorādum mittitur
Redeūt hi cum fructibus
Per 10 .plebs ɔuertitur.
14 Oēs reuerti cupiunt
Moyſes deū mitigat
Exploratores moriuntur
Amalech plebē ſuperat
15 Plebs victimā ſic offerat
Peccās hec dat p̄mitias
Legētem ligna lapidat
Quelibet ferat fimbrias
16 Quicūq̄ tenet p̄ chore
Terra vel igne perditur
In ſignū manēt lamine.
Murmurās plebs icēdit
17 Recipi virgā imperat
Et tribuum principibus
Sola q̄ aaron germinat
Deleri timet populus
18 Sumat aaron primitias
Aſſignat deus officia

Leuitis donat decimas
Non iſeruiēt ſibi pinguis
19 Tradēt vaccam eleazaro
Cremēt hic tollat cineres
Tēpore mūdus debito
Pollutos luſtret homines
20 Uita modo deficit
De petra aquā hauriunt
Edō iudā rex deſpicit
Sursum aaron ſepeliunt
21 Exstirpa plebs cananeus
Loco ſerpēs erigitur
Canūt habētes puteum
Poſt ſeō og cōteritur
22 Iuſſu balaā ariolus
Ad regē moab properat
Aſinam terret angelus
Balach oēs remunerat
23 Zelat balaā p̄ populo
Fieri aras ordinat
Conſultat laudat dño
Balac petit vt taceat
24 Adhuc plebs bñdicitur
Honorē regnō conferat
Balaā tandē reuertitur
Ex iacob ſtella exeat
25 Belphegor colit pplˢ
Principes fugat moyſes
Punire ceſſat dominus
Ducē necat cum ſmnees
26 Cenſentur robuſtiſſimi
Multe patent familie
Senes poſtq̄ ſūt mortui
Caleph p̄eſt et ioſue
27 De mōte terram videat
Pro natis ſaphat cōſulit.
Ioſue iuſſa tribuat
Cunctis coram vt p̄cipit
28 Eruditq̄ quotidie
Sabbatis atq̄ immolent
In kalēdis et pro phaſe.
Cū frugibus hec offerent
29 Feſta ſeptimi exprimit
Menſis oēs quē celebrent
De holocauſtis inſtruit
Semper in hijs q̄ tribuent
30 Gētes de votis inſtruit
Uxor ſoluet et filia
Reddet vt aſp̄ vouerit
Faciet idem vidua
31 Hoſtes percutit phinees
Cū bis ſex pergēs milib⁹
Diuidit p̄dā moyſes
Habet partē altiſſimus
32 Iumēta ſunt pre omnibus

Rubē gad atq̄ manaſſe
De duobus hijs regibus
Terra datur a moyſe
33 Qualia loca populus
In deſerto tranſierit
Suis pandit nominib⁹
Tēpus aaron hoc habuit
34 Limitatur per dñm
Terra iſti quam diuident
Aras oēs et idolum
Perdēt et hic q̄ poſſidēt
35 Mandāt vrbes vti p̄fugis
Leuitis atq̄ ſeparent
Ante mortē pontificis
Exules non reuenient
36 Narrāt dn̄ū cū p̄ncipes
Scō poteſt q̄ tribubus
Aſſignat modū moyſes
Sumendi de coniugibus

Liber deuteronomij

1 Aſtruit moyſes populū
Principes tunc cōſtitui.
Fugiſtis vos amorreum
Per exploratores territi
2 Breuiter narrat plurimis
Deus illi qō iuſſerit
De eſau et loth filijs
De ſeon og quē tradidit
3 Cepi og illo tempore
Terram eius diſtribui
Confortaui ac ioſue
Tranſire omnes volui
4 Docet iuſſa vt teneat
Imagines hijs prohibet
Stupenda dei recitat
Profugis vrbes prouidet
5 Ea q̄ ſunt in tabulis
Precepta 10. repetit
Seruētur hec a ſingulis
Cū dabitur plebs timuit
6 Firmiter deum diliges
In manu iuſſa teneas
Iurabis ſoli ſeruies
Filios de hijs moneas
7 Gētes domos ac ſtatuas
Dele pactum amantibus
Bona dabit ſi teneas
Paulatim perdet dñs
8 Hortatur vt cuſtodiant
Uolunt dni ſi viuere
Conceſſa cordi habeant
Defendit deos colere
9 Iuſticijs nō tribuant
Orauit pro his moyſes
Offenſas meas teneant

Domino factas pluries.
10 Quare leui elegerit
Narrat petit vt ambules
Peregrinum ac diligit
Ceruicē nō plus eleues
11 Iugent atq; cuſtodiant
Pluuiā dabit dominus
Facta q̄ egit videant
Affert nocebit hoſtibus
12 Mandat ſubuerti ydola
Sanguinem vetat oib⁹
Offerri iubet omnia
Eliget vbi dominus.
13 Necari omnes imperat
Hortantes ſequi idola
Populus vrbem deleat
Fiuntq; idolatria.
14 Omne animal ſordidum
Comedere deus denegat
Decimā dāt bis fructuū
Leuitas nūq̄ deſerat
15 Pauper ſemꝑ ſubleuāt
Seruos vt iniquāt ſperat
Primogenita offerant
Fedata nullus afferat
16 Quod phaſe ita celebrēt
Feſta duo ac edocet
Iudices vult vt ordinent
Statuas cunctis inhibet
17 Reddāt malū idolatrie
Duobus ſubſtant teſtib⁹
Sacerdotis ſententie
Rex vnq̄ ſit extraneus
18 Suſcipere presbyteris
Cum plebe partē inhibet
Gentib⁹ non ſis ſimilis
Prophetā vt me tribuet.
19 Tres vult bis vrbes eligi
Percuſſores vt fugiant
Mendacē teſtē perimi
Pro mēbro mēbrū tribuāt
20 Vadāt quare ad prelia
Moyſes plebi recitat
Non ſuccidāt fructifera
Pugnādi modū explicat
21 Explorent ꝓ cadauere
Mulier capta lugeat
Proteruū iubet perdere.
Eroſe natum proferat
22 Inuicem ſua dirigant
Honeſtas veſtes induent
De nido pullos capiant
Puellas reas obruent.
23 Leuū ꝓ tēplo explicat
Munda caſtra teneant.
Cū ſcorto vſum denegat
Votū vitas nō extrahant
24 Aſſignet vir repudium
Pign⁹ reddes nō ꝑmāt
Laboris ſolues precium
Reliquias nō colligant
25 Bono palmā dāt iudices
Contunt pedē diſcalciet
Vxori manum auferes
Pōdus idē ve amalech
26 Corā ſtabis presbytero
Portans illi primitias
Laudes dabis ſic domino
Leuite trades decimas
27 De ſaxis vult inſornib⁹
Altare qđ edificent
Leuite coram tribubus
Maledicta hec exprimēt
28 Erunt plebi hec optima
Mandata ſi cuſtodiant
Suſtinebit hec peſſima
Predicta ſi abiciant
29 Facta narrat ingentia
Cum cūctis fedus ꝑcutit
Terra abſq; ydolatra
Puniant vt aſſerit
30 Genti p̄cet ſi doleat
Iuxta te eſt vt facias
Vitam offert vt eligat
Predico iam q̄ pereas
31 Hoſtes vt gēs nō timeat
Iubent lex ꝓmulgabitur
Ioſue deus roborat
Plebis culpa predicitur
32 Implet cāticū moyſes
Lex vite prolongatio.
Audit q̄ fecit in cades
Precauit ibi dn̄o
33 Bara moyſes tribubus
Optat ſymeon deſerens
Nominat rubē citius
Vltimo azer exprimens
34 Luget moyſen populus
Terrā ante q̄ conſpicit
Ioſue implet ſpiritus
Defuncti locum ſuſcipit.

¶ Liber Ioſue

1 Admonet ioſue domin⁹
Legem iubens teneat
Preparet cibos ppl's
Gad cū rubē obtēperat
2 Binos hierico deſtinat
Celat raab in ſolario
Vt ſaluent ſuos obligat
Dimiſſi ſunt in heremo.
3 Clamant vt arcā ppl'us
Sequatur ſtet i flumine
Iordanē ſiccat dominus.
Modo dicit quo ioſue
4 De aqua iuſſu domini
Lapides ſex bis capiūt
Exeunt flumen ſinguli
Galgalis morā cōtrahūt
5 Emulis virtus deficit
Cultris plebs circūcidit
Ioſue vero ſe ſubicit
Māna poſtq̄ ſubtrahit
6 Firme clauditur hierico
Iubet deus hanc circuiri
Vaſtatur die ſeptima.
Raab manēt ꝯſanguinei
7 Gens peccato ꝓſternitur
Flet ioſue ante dominum
Reus achor cognoſcitur
Lapidatur per populum
6 Hay ponit inſidias
Fugat rex vrbs ſuccenditur
Nullas linquunt reliq̄as
Predā altare conditur
7 Iūgūt ſe reges plurimi
Gabaonite decipiunt
Murmur de hijs fit ppl'i
Seruient prout ſtatuunt
10 Gabaon reges obſidēt
Cedūt ſol ſtat os clauditur
Pedibus colla ſubiacēt
Multiplex vrbs deſtruitur.
11 Vaniant equos ioſue:
Cū aſor vrbs percutit
Implent iuſſa a moyſe
Enachym ſtirpē ꝑimit
12 Moyſes duos perdidit
Reges oēs hos ioſue
Morū terrā habuit
Populus iacob varie
13 Nunc dn̄s vt diuidat
Ioſue terrā precipit
Poſſeſſionem explicat
Moyſes quā diſtribuit
14 Offic caleph qđ poſtulat
Ioſue illi tribuit
Pro leuitis nil ſeparat
Ioſeph ꝓ hijs nā accipit
15 Pars itaq; deſcribitur
Tribus iuda quā poſſidet
Axa othoniel tribuitur
Suſpirans terrā obtinet
16 Que ſit tribus exprimit
Sors effraim ꝑ omnia
Chananeus hijs ſubditur

Reddens ipſis ſeruitia.
17 Reliqua ſortem accipit
Media tribus manaſſe
Filias ſalphas repetit
Tribuit montes ioſue.
18 Stat ſylo tabernaculum
Terra iuſſu deſcribitur
Tribui prima omnium
Beniamin ſors tribuitur
19 Tribubus alijs ioſue
Ser ſorte terram diuidit
Thēna ſarea nouiſſime
Datam ſibi is conſtruit.
20 Urbes pfugis ſeparant
Iubet eis vt dñs
Cum moriatur redeant
Sacerdos q̄ eſt maximus
21 Et iuſſione principum
Leuitis donant opida
Non turbāt hoſtes ppl̄m
Implet deus pollicita.
22 Iuſſu gadditē redeunt
Altare hi edificant
Legati ipſos arguunt
Excuſant ſe nō dimicant
23 Zelans admonet ppl̄m
Legē ſi ſeruent ptegēt
Mores habēt ſi gentium
De terra ipſos auferet.
24 Ibare atq; populo
Ioſue data recitat
Pangūt fedus cum dño
Ioſeph oſſa plebs tumulat

Liber iudicum

1 Adombezeth ceditur
Iudei ſymeon preualent
Introitus oſtenditur
Tributo hoſtes pmanēt.
2 Baal plebs colit nō dñm
Flēt culpat hos cū āgel⁹
Tempore ſaluat iudicum
Offenſus parcit hoſtib⁹.
3 Coluūt deos ac opprimit
Othoniel regem ſyrie
Ayoth egló clam perimit
Percētos ſangar vomere.
4 Dū mādat iudex delbora
Bellare barach incipit
Territus fugit ſyſara
Clauo iabel hūc perimit
5 Enarrat mira dñi
Delbora pſallēs canticū
Collaudat quoſdā ppl̄i
Cōmēdat iabel plurimū.
6 Fructus madiā deſtruit
Gedeō monet angelus
Nocte arā baal conterit
Duplex ſignum dat dñs.
7 Gedeon ex ſuis abijcit
Firmatur nocte ſomnio
Trecentis tubas diuidit
Se hoſtes trūcāt mutuo
8 Hoſtes placans pſequit
Maiores ſocoth trucidat
Zebee cū ſalmana occidit
In aures ſumēs generat.
9 Iugulat fres abimelech
Ligna regem cōſtituunt
Hoſtes ſuos bis obtinet
Fragmē ſeru⁹ hūc pimūt
10 Layr regit poſt alium
Delicta plebs mltiplicat
Compuncti orant dñm
Ipſos amō nā aggrauat.
11 Legitimi eijciunt
Iepte ſz bis poſt imperat
Amonite hunc fugiunt
Filiam voto immolat
12 Multos pdiūt galaadithe
Ex ephraym dū exprobāt
Poſt iepte tres ſuccedere
Plebē vides qui iudicāt.
13 Narrat angelus femine
Sanſon natus q̄d faciat
Pādit rurſus hec manue
Timentem vxor roborat.
14 Oculis placēs ſumitur
Leonem ſanſon lacerat
Probleuma huius ſoluit
Triginta viros iugulat.
15 Perdunt blada vulpib⁹
Ualde ſanſon ſe vindicat
Ligatus datur hoſtibus
Cū maxillat hos trucidat
16 Querit virtutem dalida.
De nocte fores baiulat
Raſus portat opprobria
Cōuiuas ſecum ſuffocat
17 Reddit micha pecuniam
Idolatra ac permanet
Ueſtem componit variaz
Leuitam domus retinet
18 Sacerdotem interrogāt
Explorant atq; redeunt
Domum miche expoliāt
Sepcēti lachis deſtruunt
19 Uentus gener reuertitur
Gabaa manet cuz aſinis
A peſſimus vir queritur
Cadauer ſcindit cōiugis.
20 Uiroz gabaa populū
Punit nephas ſtatuit
Tribus reſiſtit omnibus.
Beniamin atq; corruit.
21 Ex corde flent & imolant
Iabes delēt dāt virgines
In ſylo iuſſu latitant
Uiri ſumant vt cōiuges

Liber ruth.

1 Ad moabit elymelech
Cum natis ibi moritur
Cuz ſuis orpha remanet
Noemi ruth ac ſequitur.
2 Booz iuuenē interrogat.
De ruth ſpicas q̄ colligit
Cū ſuis vult vt maneat
Socrui dicta repetit.
3 Cūcta ruth iam exequit
Socrus illi que imperat
De nocte cuz booz loquit
Mane blado hāc onerat.
4 Datur booz ius alterius
Ruth ſibi atq; iungitur
Congaudet de hoc ppl̄s
Et illa obeth naſcitur.

Liber regū primus.

1 Affligit annam emula
Helcana ipſam diligit
Putatur orans ebria
Cū hely natum afferit.
2 Bona fecit hec canticū
Samuel placet omnibus
Filij peccant nimium
Arguit hely nuncius.
3 Conſurgit nocte ſamuel
Dicta mane pandit hely
Sic hūc ois plebs iſrael
Prophetam eſſe domini.
4 Debellāt arca capitur
In ſylo vir hec nunciat
Poſt ambos hely morit
Phinees vxor generat.
5 Erectus dagon frangitur
Azotos lāguor aggrauat.
Dum arca circunducitur
Grauat plebs dū āhulat
6 Fit magnoz conſilium
Plauſtro arca imponit
Pro peccato dant preciū
Bethſamis plebs occidit
7 Gentem ſamuel inſtruit
In maſphat aquā hauriūt
Territos hoſtes pcutit
Amiſſas vrbes capiunt.
8 Habere regem poſtulant

Samueli hoc diſplicet
Vult deus vt obtineant
Regnaturi ius edocet
9 Inquirit ſaul aſinas
Puer comes hic admõet
Informatur per feminas
Cũ ſamuel nocte pmãet
10 Saul de mane vngitur
Signa huic dat ſamuel
Prophetãt ſorte traditur
Iuuentus rex fit iſrael
11 Vrget in gabaath ppls
Boues ſaul dilacerat
Fugatur naas exercitus
De iabes regnũ innouat
12 Moleſtus nulli ſamuel
Beneficia explicat
Pluuias timens iſrael
Vt oret deum poſtulat
13 Nocet ionathas ↄgregãt
Saulẽ culpat ſamuel
Se cunei tres ſeparant
Caret armis plebs iſrael
14 Occulte nocet conſulit
Guſtat mel carnes deuorat
Sorte captũ plebs eripit
Maiores regni nominat
15 Perdit amalech pplm
Eligens ſaul optima
Culpat ſamuel hũc nimiũ
Agag necãs in galgala
16 Qð bethleẽ ſamuel adeat
Vult deus dauid vngitur
Saulẽ demon aggrauat
Cũ pſallit miſſus pellit
17 Replet timore goliath
Miſſus dauid arguitur
Veſtit rex caput amputat
Fugant genus iniquit'
18 Se ionatas expoliat
Perturbant ſaul femine
Merob dauid nõ copulat
Se michol vult hũc pdẽ.
19 Tandẽ dauid recipitur
Declinat michol liberat
In naioth tunc queritur
Rex ſe vbi expoliat
20 Valde dauid cõqueritur
Ionathe fedus latitat
Poſt kalendas iraſcitur
Flens ſagittas cõbaiulat
21 Expoſcit panes in nobe
Fugiens dauid ſaluem
Gladium ſumit golie
Simulat in geth rabiem,
22 Inſectis dauid ꝙ plimis
Cum moab ſuos deſerit
Cum plãgit ſaul pprijs
Sacerdotẽ doech pimit
23 Zelat dauid p ſoyla
Aufugit inde poſtmodũ
Confortatur a ionatha
Ziphei cingit mõticulum
24 Abſcidit orã clamidis
Cui dauid cũ perſequit'
Rñdet ſaul cũ lachrimis
Sibi dum is cõqueritur
25 Biſq; nabal exprobat
Nuncijs atq; moritur
Abigail pacificat
Dauid ſibi hac iungit'
26 Ciphus cũ haſta tollit'
Cũ ſuis rex dño dormitat
Seſum dauid reuertitur
Exclamãs ſaulẽ mitigat
27 Deſcendit dauid a ſuis
Dat achys illi ſychelech
Nocet ſolũ extraneis
Captus vitã nõ obtinet
28 Erigit rex achis dauid
Phytoniſſa cõſulitur
Reſurgẽs ſamuel inſtruit
Edit ſaul reuertitur
29 Herere nõ valent ſatrape
Dauid vt ſtet in prelio
Placet achys peroptime
Redit tñ diluculo
30 Gentes ſicelet cõcremãt
Flet dauid hos perſequit'
Sua plene recuperant
Laſſede preda mittitur
31 Hoſtes ſaul decapitant
Cum filijs hũc auferunt
In tẽplo arma collocant
Viri iabes ſepeliunt

¶ Liber regũ ſecundus

1 Amalechites nunciat
Saulis dauid interitum
Cõuincẽs ipſum iugulat
Cũ ſuis plãgẽs plurimũ
2 Bis ſex cõpares iugulat
Dauid iuda cum eligit
Yſboſeth abner inſugat
Aſael ioab ſepelit.
3 Creſcẽs dauid ſex gñat
Dãs michol culpat iſboſeth
Ioab abner coniugulat
Hũc rex plãgit & abſtinet.
4 Duo iugulãt iſboſeth
Claudꝰ fit atq; miphiboſeth
Portantes caput perimit'
5 Eligit dauid populus
In hieruſalem habitat
Viroꝝ creſcit numerus
Philiſtim bis exterminat
6 Herit oſam cum dño
Metu archa relinquitur
Trãſfert hanc oĩs ppls
A michol rex deſpicitur
7 Gratis domũ deſtruere
Vult dauid nathã ꝯſulẽs
Non ſinit deus facere
Orat rex gratias tribuẽs
8 Hoſtes dauid humiliat
Adadezer ac ſubijcit
Super hoc thoy iubilat
Magnates regni exprimit
9 Indulget ſaul' domui
Cõſolãs rex miphiboſeth
Siba huic ac filij
Seruant ipſe comedet
10 Carꝰ dauid naas morit'
Nũcijs amon exprobat.
Bis reſiſtens deuincitur
Cyras cũ h. rex ſubiugat.
11 Lauans ſeducta ↄcipit
Vryã facit hebrium
Necatur rex vt precipit
Bethſabee parit filium
12 Multũ nathã redarguit
Orat rex puer moritur
Serui q̃rũt cur comedat
Parit rabal vi capitur
13 Nimis maceratur amõ
Deflorans thamar eijcit
Tonditur oues abſalon
Rex flet ffem cũ perimit.
14 Orat dauid thecuites
Reducit ioab abſalon
Pulcher ẽ cremẽt ſegetes
Oſculatur rex filium
15 Plebẽ abſalon decipit
Cum iurat rex egreditur
Reduci arcã precipit
Plorant chuſi reuertitur
16 Querit rex ð miphiboſeth
Semei huic exprobat
Abſalon chuſi retinet.
Vxores patris violat
17 Reſpuit rex conſiliũ
Achitofel ſed non chuſi
Nuncij intrant puteum
Suſpendit eſcas plurime
18 Suos mittit ad prelium
Abſalon victus palpitat

Fugant erexit titulum
Currunt duo rex eiulat.
19 Tandẽ foris rex reſidet
Veniunt ad eũ plurimi
Sic ſemel ſyba myphibo
Fit: redit berſelay. (ſeth
20 Vir ſeparat rex puidet
Amaſam ioab perimit
Abellan duce obſidet
Redit caput cum accipit.
21 Exorta fames tollitur
Septẽ poſtq̃ crucifigũt
Cum iſtis ſaul ponitur
Quattuor bella tribuũt.
22 Inuocabo laudabilem
Quis deus preter dñm
Delebo vult puluerem
Nil tenet niſi canticum.
23 Zeemula fecit magnalia
Pluuijs herbã germinat
Fortium dauid nomina
De ſeptem facta recitat.
24 A rege ioab cogitur
Dinumeret vt populum
Et tribus peſtis capitur
Ceſſat poſt ſacrificium.
¶ Liber regum tertius.
1 Abiſag ducunt ſubditi
Bethſabee nathã rex loq̃t
Adoniã linquunt territi
Salomon poſtq̃ vngit.
2 Bonis rex mouet filium
Adoniam interficit
Abiathar officium
Poſt ioab ſemey corruit.
3 Coniugẽ ſumit ſalomon
Sapientiam impetrat
Reuertitur de gabaon
Meretrices pacificat.
4 Deſcribunt qui eminẽt
Exceſſus atq̃ ſumptiuz
Perfectã pacem obtinẽt
Laudat pcul ſalomon.
5 Ea hyram rex tribuit
Salamoni que poſtulat
Pro iſtis ſumptꝰ recipit
Factores templi ordinat.
6 Facit tẽpliũ rex ſalomon
Dñs ipſum inſtruit
Grande format oraculuz
Cherubin duo conſtruit.
7 Grãdes domos tres ordiat
Colũnas baſes extruit
Vaſa templi multiplicat
Opus omne rex perficit.
8 Humeris archã baiulat
Intus ponũt rex obſecrat
Hoſtias plures immolat.
Dedicant plebs edificat.
9 In format regem dñs
Nõ placẽt hyram oppida
Vrbes non ſeruit ppl's
De ophyr aurum filia
10 Haret regina robore
Poſt ſcuta tronus ꝯditur
Regem volunt aſpicere
Argentum vilipenditur
11 V inquit ſalomon dñm
Sibi loquens iraſcitur
Suſcitat huic emulum
Ieroboam eiiditur.
12 Monita ſenet iuuentum
Lapidant bellũ deſerit
Vtriũq̃ colunt vitulum
Ieroboã quos extruit
13 Nũc ara bethel ſcindit
Vir dei dona renuit
Edit: foris perimitur
Prophetes ipſm ſepelit
14 Oſtendit miſſe grauia
Achyas puer deficit
Adorat iudas idola
Theſauros ſeſac accipit.
15 Poſtq̃ abya moritur
Aſa ſordes rex diſſipat
Per benadab defenditur
Pedes aſa ambulat.
16 Quoſlibz zamri trucidat
De baaſa ac ſuccenditur
Zamri vicit peccat achab
Vrbs idcirco cõſtruitur.
17 Ros nõ cadit nec pluuia
Coruũpaſcunt ac helyã
Suſcẽtat hũc poſt vidua
Reſumit puer animam.
18 Ecorſum herba queritur
Helyas iſtis obuiat
Semotim bos tribuitur
Necatur: aquã impetrat.
19 Timẽs puerum deſerit
Helyas ſomno rapitur
In oreb iuſſa concipit
Heliſeus hũc ſequitur.
20 Vincunt benadab pueri
Poſt annũ murꝰ ſuffocat
Impetrant pacẽ ſubditi
Percuſſus regẽ increpat.
21 Exprobrat achas impia
Occidi naboth imperat
Poſſidetur dum vinea
Helyas mala nunciat
22 In ramoth ire ſuggerũt
Micheas ductꝰ claudit
Sagitta achab perimũt
Ioſephat ſancte regitur.
¶ Liber regũ quartus
1 Ad beelzebuth vt ꝯſulat
Ochoſias mittit nũcios
Helyas miſſis obuiat
Cremat quinquagenarios.
2 Bini ambulãt mutuo
Helyas raptus queritur
Sanat aquas in hierico
Aſcende calue dicitur.
3 Cõtra moab tres veniũt
Fieri foſſas imperat
Hoſtes aque decipiunt
Filium rex ſacrificat.
4 Domi abundat oleum
Mors in olla eſt inquiũt
Datum ſuſcitat filium
Pauci panes ſufficiunt
5 Epiſtolam fert naamã
Ad portam ſtat heliſei
Redit habẽs mundiciam
Dona lepram dat gyezi.
6 Ferrũ natans ſuſcipitur
Cibos clauſis dãt hoſtibꝰ
Obſeſſa vrbs affligitur
Perdet caput heliſeus
7 Gens fugit a ſamaria
Leproſi hoc renunciant
Ordeum atq̃ ſimila
In porta ducẽ ſuffocant.
8 Habet ſuas res femina
Benadab mittit liquidꝰ
Recedit edom a iuda
Peccant ioram & filius.
9 In regem hyu vngitur
Coniurans venit iezrael
Iorã per hunc occiditur
Ochoſias ac iezabel.
10 Naros acab decapitant
Necat fratres ocoſie
Sacerdotes baal iugulãt
Grauat plebem rex ſyrie.
11 Vedit plures athalya
Solus ioas abſconditur
Regem facit hunc ioiade
Cũ baal illa extinguitur.
12 Mandat ioas pſbyteris
Sartatecta vt extruant
Munera dat emulis
Duo ſerui hunc iugulant.
13 Nimis decreſcit populꝰ

Heliſeus ac moritur
Reſurgit tangēs mortuꝰ
Benadab cum deuincit.
14 Occidens petit prelium
Amaſias ac capitur
Iugulatur per populum
Ieroboā terra redditur
15 Placet ozias domino
Bis tribus regnuꝫ tradit
Neptalim fit tranſlatio
Ioathā patrem ſequitur.
16 Querit domus auxilium
Rex achaz ab aſſirijs
Altare fit ſacrilegum
Peccat deo in plurimis:
17 Relinquit deū populus
Transfertur in aſſyrios
Subſunt alij leonibus
Deos colunt hi varios
18 Sordes ezechias deſtruit
Capitur ac ſamaria
Minas dat ſennacherib
Rapſaces facit grandia
19 Trucidas veſtes cōſulit
Litteras ſumēs obſecrat
Angelus hoſtes percutit
Iſaias aſſecurat
20 Valde flet rex dn̄i patit
Umbra redit vt poſtulat
Miſſus dn̄i nil abſcondit
Iſaias hunc increpat
21 Extruit vana manaſſes
Per ipſum plebs ſeducit
Minas facit multiplices
Nequā amon occiditur.
22 Ioſias dauid ſequitur
Helchias librum reperit
Scandit olda conſulitur
Mala erūt que exprimit.
23 Zelans ſordes cū deſtruit
Ioſias oſſa concremat
Poſt phaſe victus corruit
Nechao ioachiz ſublimat
24 Angit ioachiz latrūculi
Nabuchodonoſor vrbē ſpo
Captiuāt ac plurimi ſtiat
Sedechiā regem ordinat
25 Binis priuatis oculis
Succēdit p̄nceps trāſtulit
Necat et prefert reliquis
Honorē ioachim accipit.
¶ Liber paralipomenō pmꝰ
1 A Noe atq; ab adam
Procreatos notificat
Genuit eſau poſt abraam
Reges edom cōnumerat.
2 Bis ſex iſrael genuit
Heſyon hos ſeptem yſai
Ieramel plures habuit
Poſtnatos caleph cynei.
3 Cunctos dd̄ hos pcreat
Reges iuda ac exprimit
Zorobabel octo generat
Semeyas ſex habuit.
4 De iuda quinq; exeunt
Dn̄m iabes inuocat
Filij ſela ⁊ ſymeon
Steteſſe ſolem memorat.
5 Erant rubē p̄mogenita
Filij ioſeph eueniunt
Cum gad ginit in copia
Agareuos ſubijciunt.
6 Filios leui recitat
Sacerdos aaron extitit
Familijs quas nominat
Has vrbes plebs diſtribuit
7 Genuit yſachar beniamin
Neptalim iūcto manaſſe
Idem aſer ⁊ effraim
Flet natos multo tēpore.
8 Habet beniamin filios
Quinq; vndecim ſemei
Genuit ſaul bis duos
Rex nati etiam fortiſſimi.
9 Ibrſm quos explicat
Leuite ſtant cuꝫ redeunt
Officia que recitat
Habēt ex ſaul hij exeunt.
10 Cadit ſaul in prelio
Remoti vrbes deſerunt
Conſecrant arma idolo
Uiriabes ſepeliunt.
11 Laudant ſeptē ſtrenui
Reges dauid et fortibus
Ungūt hunc priꝰ madmi
Prefertur ioab omnibus
12 Multi dauid aſſociant
Saulem is contimuit.
In regem ipſuꝫ ſublimāt
Cūcte tribuent exprimit
13 Nequaq̄ archa linquit
In domo plus aminadab
Suſtentās oza moritur
Obededom remunerat.
14 Offert yram que repetit
Uxores rex multiplicat
Caſtra philiſtīz bis pcutit
Diſtātem nomen aduolat.
15 Plures domos edificat
Rex archa poſt deducitur
Cātores prius ordinat
A michol ludens ſpernit
16 Qui offert ſacrificia
Dat cibos omni populo
Taxat multis officia
Cantatur pſalmus dn̄o.
17 Retrahitur per dn̄m
Rex domum ne edificet
Letatur ſedens plurimū
Productis laudes exhibet
18 Subiugat dauid emulos
Pacē gaudēs thou poſtulat
Nominat regni maximos
Multa duo rex conſecrat
19 Turpe remittit nūcios
Amon bellum ⁊ preparat
Sociat ſibi plurimos
Bis dauid ipſm ſubiugat.
20 Valide ioab ſubicit
Amonitas per omnia
Cuꝫ rege rachab deſtruit
Tria philiſthim dāt prelia.
21 Ex tribus peſtis cōſumit
Ioab plebē connumerat
Angelus pdens cernitur
Uēdit horrā rex īmolat.
22 Impenſas tēpli pparat
Dauid atq; artifices
Heredi dicas recitat
De ipſo monet principes.
23 Zelans pro dei gloria
Leuitas dauid numerat
Taxat ipſis officia
Filijs aarō hos ſubiugat.
24 Aſſignat ſacerdotium
Filijs aarō quos ſeparat
Secantur vices ſortium
Leuitas quoſdā nūerat.
25 Bis duodecim recitat
Cantorum ſortes varie
Inſtrumentis que notat
Per vices debent canere.
26 Chore natos ac merari
Ianitores hic ordinat
Theſauros ſeruant varij
Baiulis plures imperat.
27 Duces turmarū recitat
Tribunū pādit principes
Prefectos regis nominat
Honorum atq; conſules.
28 Enarrat dauid pluribus
Domū cur nō cōſtruerent
Seruet lex ab omnibus
Exemplar templi tribuit.
29 Ereucter tēplo tribuunt

Dona laudat rex dominū
Hoſtias plures offerunt
Salomon tenet ſolium.
¶ Liber paralipomenō.ij.
1 Accipit ſapientiam
In gabaon cum immolat
Dat auri abundantiam
Equos ſibi multiplicat:
2 Blande hyrā hec offerret
Salomoni que poſtulat
Sumptus ſibi vt tribuet
Factores tēpli numerat
3 Cum tēplo facit porticū
Clauos cherubin ɔſtruit
Exponit aurū plurimum
Uelum colūnas extruit
4 Hic ꝙ mare altaria
Boues concas rex faciat
Mēſas baſes cādelabra
Ex ere vaſa fabricat.
5 Eminentes ſe cōgregāt
Archam ponūt interius
Cū ſacerdotes iubilant
Templū implet altiſſim⁹
6 Faciem vertēs ſalomon
Conceſſa dauid recitat
Prolixe orat dn̄m
In domo vt exaudiat.
7 Gloria domum occupat
Salomon offert plurima
Poſt feſta plebs repatriat
Regi deus dat monita.
8 Has vrbes rex edificat
Extranei tantum ſeruiūt
Leuitas rite ordinat
De offir aurum offerunt.
9 Ingēs format rex ſoliū
Regina ſabba admonet
Ditatur atq; nimium
Uidere hūc vult quilibet
10 Capit hieroboā terminū
Monita ſerui deſerit
Huius linquit imperium
Plebs ad hurā ac obruit.
11 Uoca roboam plurima
Bellum linquēs edificat
Leuite linquunt propria
Firmat⁹ multos generat
12 Multa ſeſac rex arripit
Roboam ſo humiliat
Cum plebe legē deſerit
Penā deus his nauigat.
13 Nequiſſimo ieroboam
Abia verbis exprobrat
Habet iuda victoriam
Clamādo deū cū inuocat.
14 Oēs ſordes ambulans
Aſa vrbes edificat
Deū primo is inuocans
Ethiopes ſuppeditat.
15 Pugnātes q̄dē roborat
Seruire iurant dn̄o.
Idola aſa diſſipat
Matrem priuat imperio
16 Querit aſa auxilium
Abdenadab muneribus
Affligit dei iudicium
Infirmatur in pedibus.
17 Requirens dei placita
Cōfirmatur rex ioſaphat
Plures huic dāt munera
Robuſtos huius recitat.
18 Suſcept⁹ ſedet ioſephat
Micheas ductus claudit
Pergūt i ramoth galaad
Achab ibi percutitur.
19 Tacet culpat⁹ ioſaphat
Plures trahit ad dn̄m
Iudices quoſdā ordinat
Admoneant vt populum
20 Uarij hoſtes ſe cōgregāt
Territus orat ioſaphat
Mutuo hi ſe iugulant
Hās pacē naues trucidat
21 Extingunt fratres pfidus
Ioram vanis ac ſubdit
Grauat hic ab hoſtibus
Peſſima tabe moritur.
22 Iorā ochozias ſociat
Ut achas colit idola
Ihm hyeu rex iugulat
Multos necat athalia
23 Zelo vrgente ioiadam
Ioas regem conſtituit
Foris necant athaliam
Cū mathā baal plebs ɔterit
24 Aptari templū precipit
Ioas ſeruit ac idolis
Ioiade natum perimit
Superatur ab emulis.
25 Bella fert amaſias
Nequat linquit exercitū
Peccat capit ipſum ioas
Iugulatur per populum.
26 Colit ozias dn̄m
Uincit turres edificat
Copiam habet fortium
Lepra deus hūc maculat
27 Deum ioatham diligit
Urbes ſibi multiplicat
Ab amon dona recipit
Pugna ipſos ſubiugat.
28 Errat achaz in plurimis
Hoſtibus multis ſubdit
Munera dat aſſirijs
Captiua plebs reducit.
29 Facit recte ezechias
Tēplū mūdāt vt imperat
Cū mult. offert victimas
Laudāt deum vt ordinat
30 Sēte multā rex reuocat
Epiſtolis ad dominum
Cū multis phaſe imolat.
Duplicant dies feſtum.
31 Horrēdos ſordes truci.
Decias offert pplō (dāt
Horrea iuſſu preparant
Prouidant plene oibus.
32 Iudā ɀuat ſennacherib
Ezechias plebe robora
Blaſphemāt hoſtes pcunt
Sanatus opes cōgregat.
33 Quare manaſſe extruit
Sordes captus ac ducit
Reductus ipſas deſtruit
Nequā amon perimitur
34 Lucos ioſias ac idola
Annullās tēplū reparat
Olda remittit plurima
Plebem deus humiliat.
35 Mandat rite vt ſeruiant
Leuitis ioſias dn̄o
Cū illo phaſe immolant
Perimit ipſum nechao.
36 Nechao ioachiz ſublimat
Per nabuchodono. ōponit
Sedechias deū irritat
Cū tēplo vrbs ſuccendit.
¶ Liber eſdre primus.
1 Auctoriſat rex optimus
Trāſmigratis vt redeant
Inſpirat quoſdam dn̄s
Colata vaſa baiulant
2 Babylonē hi deſerunt
Habetur quoꝝ numerus
Hierlm reueniunt
Dant hec a principibus.
3 Coadunati offerunt
Ut debent ſacrificia
Cū fletu laudes ɔcinunt
Tēplu ponūt dn̄i infima.
4 Dum lectū noluit iudei
Opus hoſtes qd̄ faciant
Accuſant ipſos principi
His ſcribit vt impediant.

5 Edificare incipiunt
Prophete ipſos adiuuāt
Motiuū cur hi cōſtruūt
Regi hoſtes notificant.
6 Firmat decretū darius
Perfectū templū dedicāt
Mandatis ſacerdotibus
Letanť paſcha celebrant.
7 Genus eſdre notificat
Epiſtolam rex tribuit
Iubet vt nil deficiat
Legem ſeruāt vt precipit.
8 Hij eſdram oēs ſociant
Mandat quib⁹ ieiunium
Munera quidem baiulāt
Offerant ſacrificium.
9 In dolore iam poſitus
Clamat eſdras ad dñm.
Cōmiſtus nā eſt popul⁹.
Aduenis per coniugium
10 Quare ſimul flet pplš
Aſſunt die in tertia
Dictum placet cū oībus
Diſſoluuntur coniugia.

¶ Liber neemie

1 Audit cū q̄nq; neemias
Plebis ſue opprobrium
Gemēdo fūdit lachrymas
Pro ipſis orat dñm.
2 Donus cūcta q̄ poſtulat
Neemie rex tribuit
Nocte murum conſiderat
Iuſtos neq; plebs reſpicit
3 Cuncti narranť ordine
Hierlm qui renouant
Panduntur porte varie.
Diuerſi quas edificant.
4 Deridet plebs cū renouāt
Ad bellandū ſe cōgregat
Vna manu edificant
Neemias hos roborat
5 Eſt volunt qui vendere
Natos multas dant relīq
Neemias nil exigere
Vult,cū hoc edixit p̄rimi,
6 Fedus nō vult pcutere
Cum hoſtibus neemias
Ad templū nec cōfugere
Mittunt ſibi epiſtolas.
7 Grādis habeť numerus
Audierunt qui antea
Claudunť porte p̄ prius
Dederunt atq; munera
8 Hortať eſdras populum
In gradu aſtans ligneo
Aſportant frondes arboꝝ
Implent omnes gaudio.
9 Iniurias plebs recitat
Vitas ⁊ precedentium
Beneficia explicat
Orando eſdras dominū.
10 Caractizantes notant:
Seruare legem deuouēt.
Per ſortes mltos ſepant
Primitias ac offerunt.
11 Leuite gratis plurimum
In vrbe ac ſi reſident
Decimas ſic dant oīum
Diſperſi alij remanent.
12 Multis cū ſacerdotibus
Zorobabel redierat
Partes donāt cātoribus
Laudās mux plebs dēdicat
13 Nō intrāt tēplum aliqui
Leuitas priuant decimis
Prophanāt diem ſabbati
Mundatur ab extraneis

¶ Liber eſdre ſcđs

1 Archabdei reponitur
Leuite ſe purificāt
A ioſia precipitur
Phaſe oēs vt immolent.
Boues p̄ feſto tribuunt
Sacerdotes ſacrificanť
Leuite iſtis ſeruiūt
Excellens phaſe celebrāt
Cedit ioſias prelio
Nechaona hunc ſuperat.
Sepelitur a pplo
Hieremias p̄ hoc eiulat.
Dux pro patre a populo
Ieconias eligitur
Deponit ipſum nechao.
Ioachim rex efficitur
Ereis tandem vinculis
Ioachim rex aſtringitur
Non credunt dei nuncijs
In babil plebs adducitur
2 Ex cruora cyri iudei
Ad propria reueniunt
Adiuuant iſtos proximi
Vaſa tem pli recipiunt
Grauiter ferunt plurimi
Videre quod edificant.
Cupientes hos retrahi.
Arthaxerſi notificant.
Hanc rex ſcribit epľam
Manentibus ſamarie
Sumūt hoſtes audaciā
Impediunt conſtruere.
3 Iuuenes coram dario
Feſtū grāde dux celebrať
Diſputāt tres in publico
De tribus qđ preualeat.
4 Fortior extat veritas.
Preualet ait omnibus
Zorobabel quid poſtulať
Inquit illi rex darius.
Vocorū magnis ſcribiť
Iudeis vt hec faciant
Pro vaſtbiq; diſponitur
Hebrei atq; iubilant.
5 Mittit gentes rex darius
Cum iſtis qui repatriant
Conueniunt de vrbibus
Simul deo ſacrificant.
Nequit audire populus
Tubas flentq; plurimi
Plurib⁹ nā cū laudibus
templū fundāt altiſſimi
Omnes vt patet emuli
Circūſtantes adueniunt
Nam auſcultāt hos iudei
Opus tñ impediunt.
6 Prophetant duo pplo
Magnates duo iter rogāt
Reuelant facta dario
Reſponſa atq; intimant
Quid plebs iuda rñderit
Ad hec ſcriptus exprimit
Cyrus an hec decreuerit
Per darium inquiritur.
Rex hoc cyrus qđ ſtatuit
Decretum firma darius
Iudeis dans qđ expedit
Suſpendatur cōtrarius.
7 Simul tēplū iā dedicant
Iuſſum regis perficiunt
Letātur paſcha celebrāt
Sanctificati offerunt.
Tradit eſdrā qs genuit
Honoratur pre alijs
De babylone redijt
Cura eſt de iudicijs.
8 Vult rex gratis vt redeāt
Scribens dat que licuit
Tributum nulli exigant
Iudices eſdras inſtruit
Eſiſtit tñ in flumine
Plimos eſdras cōgregat
Pro rege primus itaq;
Gratias deo recitat.
Idumeū cum pſalmis
Ad flumē eſdras cōuocat
Theſauris ac diſpoſitis

Securum iter poſtulat
Zelator legis plurimum
Eſdras et ſui applicant
Offerunt ſacrificium
Theſauros poſtq̄ pōderāt
9 Audit culpā cū populi
Flēs eſdras orat dn̄m
Ad tēplū currūt plurimi
Cōgregāt plebē p⁹ modū
10 Vidue inquit populus
Delictū nequit corrigi
Eſdras ſurgit cū pluribꝰ
Admiſſa aptans perfici
11 Cuncti plene renūciant
Extraneis coniugibus
In iſto qui deliquerant
Exprimuntur noībus.
12 Docet eſdras cū pplīs
In gradu aſtat ligneo
Audientes flent nimium
Replentur oēs gaudio.

¶ Liber thobie.

1 Agit perfecte thobias
Captiuis monēs ſubuēit
Gabelo dat pecunias
Nudus latet ſennacherib
2 Bonū parat cū prandiū
Cadauer celat mortui
Priuatur viſu poſtmodū
Inſultant huic proximi.
3 Cū fletu mori poſtulat
Thobias orans dn̄m
Deſpecta ſara obſecrat
Tollat deus vt vinculū.
4 Docet thobias filium
Mori putans de primo
A gabelo vult precium
Querat iens cum aliquo.
5 Euntē querit thobias
Loquitur patri angelus
Dolēs mr̄ dat lachrimas
Receſſit poſtq̄ filius.
6 Fel piſcis iuſſu accipit
Sic cor pſunt hec plīmū
Ut petat ſarram precipit
Pectum ponit coniugiū.
7 Gaudens raguel itaq̄
Prandiū miſſis exhibet
Cōiungit ſarrā thobie
Per ante q̄uis dubitet
8 Horrendū ligat raphael
Coniuges orant dn̄m
Collaudat deū raguel
Foſſam implet fit epulū.
9 In rages pgit angelus

Obſecrat vt hūc thobias
Talenta ſumens pprius.
Gabelū ducit ad nuptias
10 Quare flet parēs q̄libet
Natus cum non reuertit
Raguel natam admonet
Poſſeſſio diuiditur.
11 Leta mater annunciat
Raphael monet filium
Pater viſum recuperat
Ditatur laudant dn̄m.
12 Mercedē dare ſtatuunt
Cōmendat p̄ces obtulit
Pandit ſe ambo corruūt
Surgūt poſtq̄ ea innuit
13 Nunc hieruſm alloquens
Thobias pſallit canticū
Illius laudes exprimens
Benedicit altiſſimum
14 Oſtendit q̄tum vicit
Mandat deo vt ſeruiant
Parentes natus ſepelit
Niniue vult vt deſerant.

¶ Liber iudith.

1 Arphaxat vrbē cōſtruit
Per nabuch ī ragau vicit
Nuncios multos dirigit
Contēptus hic iraſcitur.
2 Bonum videtur omnibus
Terram vt rex ſubijciat
Holofernes cū pluribus
Innocēs multos ſubiugat
3 Cuncti iā ſe ſubijciunt
Holoferni per nuncios
Mitigare hūc nequeunt.
Sumit auxiliarios
4 Dei plebs hoſtes dubitat
Vertices tenent montiū
Heliachim hos roborat
Ieiunant orant dn̄m.
5 Ecce achior explicat
Sit in quo virtus populi
Mira dei cum recitat
Turbant duces maximi.
6 Firmant archior arbori
Minari dux cum deſinit
Soluūt hūc orāt hebrei
Ozias ipſum reficit.
7 Gens bethulie p̄mat
Subtrahit aquas fontiū
Clamant vrbē vt tribulat
Ozias figit terminum.
8 Hoīes iudith arguit
Plebi omni qui preſident
Exemplis ipſos inſtruit

Pro ſe petit vt obſecrēt.
9 Iudith precatur dn̄m
Perdēs hoſtes vt conterat
Suum firmat conſilium
Ducē det vt non timeat.
10 Baros ornat ſe veſtibus
Iudith vrbem egreditur
Cur fugit narrat hoſtibꝰ
Holoferni adducitur.
11 Voci ſtatum annunciat
Iudicat iudith ac ceteris
Cur venit cūm recitat
Laudat hec a plurimis.
12 Manet in tabernaculo
Foras vt vult egreditur
Ad cenam ducit vagao
Dux letus huic loquitur
13 Nullꝰ cū duce remanet
Nocte iudith hūc iugulat
Circūdantes ſe admonet
Cū achior plebs iubilat.
14 Oſtendit cras q̄d faciāt
Achior credit dn̄o
Mādat duces vt excitēt
Veſtes ſcindit flēs vagao
15 Perdunt virtutē omnes
Plebs iſrael hoſtes fugat
Ditantur plene ſinguli
Ioachim iudith viſitat
16 Quo pſallit iudith cāticū
Pater adonay dn̄e
Per tēs fulget populum
Non turbāt plebē vndiq̄.

¶ Liber heſter.

1 Aſſueri conuiuium
Grande eſt vaſthi deſpicit
Contra iſtam conſilium
Manucha regi tribuit
2 Bene mundant femme
Queſite vt ſuggeritur
Sumit heſte. p cōiuge
A morte rex eripitur.
3 Cunctis aman p̄ponitur
Mardocheus hic deſpicit
Iudeis ex hoc iraſcitur
Deleri hos rex annuit
4 Dolet valde mardocheꝰ
Cur flet heſter annūciat
Excuſando ſe omnibus
Ut ieiunent hec imperat.
5 Eſt rex heſter beniuolus
Prandere vt vult venit
Turbat amā mardocheꝰ
Trabē parat vt ſuggerit.
6 Facta priorū temporum

Nocte legi lex imperat.
Ducit amam mardocheũ
Suis lugens hec recitat
7 O ẽtis ſue diſpendium
Regi heſter notificat
Turbatus ſurgẽs nimiuz
Suſpẽdi amã imperat
8 Hoſtes caſſantur littere.
Nouis heſter vt poſtulat.
Hebrei gaudent itaqꝫ.
Mardocheũ rex ſublimat
9 Iudei hoſtes trucidant.
Filij amã corruunt:
Dies iſtos vt teneant.
Heſter et mardoch ſtatuũt
10 Karus fue mardocheus
Plebi fuit vt dicitur.
Saluauit ſuos dominus.
Sõniũ mardoch exponit
11 Legẽ poſcẽs ꝑ ſõnium.
Mardocheus qui habuit
Creuit ac fons in fluuiuz
Iuſtoꝝ plebs cõtremuit
12 Mardoche⁹ diſcooperit.
Eunuchorũ conſilia.
Sibi dona rex tribuit
Malis reddens ſupplicia
13 Notarii quid epiſtola.
Iudeos grauãs plurimũ.
Petit mardoch ſubſidia.
Pro ſuis orans dominuz
14 Orauit heſter dominum.
Corpus ſubdẽs ieiunijs.
Poſcẽs plebi auxilium.
Querit malũ ꝑ emulis.
15 Pergit heſter ꝑ populo.
Ad regem prout pãditur.
Exurgit qui de ſolio.
Ruẽte blande loquitur
16 Quã miſit rex epiſtolam
Pro iudeis exponitur.
Amã pandit maliciam
Colũ dies precipitur.

¶ Liber Job

1 Aſſiſtit ſathan domino.
De iob deus interrogat.
Sibi datur poſſeſſio.
Inſtanter hac annihilat.
2 Benedicat in faciem.
Ulcere iob percutitur
Monuiſti vt affligentem.
Lugẽt tres nũ⁹ loqtur.
3 Cur in vulua nõ mortu⁹
Dici iob imp:operat.
Suſpiro vbi ſubditus.
Noctẽ turbo poſſideat.
4 Docuiſti iob plurimos.
Innocens nunqꝫ perijt
Prauos inuenit angelos.
Nocte pauor me tenuit.
5 Egeno ſpes plurima.
Beatus qui corripitur.
Uidi plenum ſtulticia.
Labori homo naſcitur.
6 Fratres mei pretereunt.
Detraxiſtis ſermonibus.
Sagitte dei in me ſunt.
Affligit me doloribus.
7 Grauis carcer ime circuit
Parce mihi tu domine.
Cutis mea exaruit.
Uita ventus eſt itaqꝫ
8 Heſterni ſumus itaqꝫ.
Scito qꝫ ſtatim vigilet
Peribit ſpes ypocrite.
Simplicem nõ, proijciet.
9 In turbine me conteret
Uirgam a meis conteret.
Delebo terram cõmonet.
Flagellans interficiet.
10 Quare de vulua erij.
Reducens me in puluerẽ
Oculi nunquid carnei
Penã fero multiplicem.
11 Longior deus arida.
Iniquitatem cõſiderat.
Dormiet cum fiducia.
Culpã a ſe qui auferat
12 Mihi cor ſicut ceteris.
In antiquis prudentia.
Qui releuãt de tenebris.
Facit deus magnalia.
13 Non indiget mendacio
Ueluti ouis memoria.
Carnes meas cur lacero.
Oſtende mihi ſcelera.
14 Operi dexterã porriges.
Ut flos homo egreditur.
Excauant aque lapides.
Lignũ fractũ renaſcitur.
15 Plura veſtis qꝫ nouim⁹.
Peribit ſumens munera.
Superbit ſemper impius
Ledetur quaſi vinea.
16 Quondam ego ditiſſimus
Laceris me circundedit
Hoſtis eſt me intuitus.
Facies mea tumuit.
17 Redacta ſunt in nihilũ
Tenuabitur ſpiritus.
Poſuit in prouerbium
Soror mea pro vermibus
18 Semen impij deſinet.
Expectauit hunc pericula
Lux illius deficiet
Ceſſet huius memoria.
19 Tabernaculum obſidẽt.
Sculpantur in ſilice.
Noti mei non comparent
A gladio vos fugite,
20 Uorabit ignis impium
Ultra non intuebitur
Ut punctus eius gladiuz
Satiatus artabitur:
21 Exultantur rex impij.
Robuſtus quidẽ moritur
Sonitu gaudẽt organi
Principis dom⁹ queritur
22 Iuſtus deo nil proficis.
Priuaſti nudos veſtibus.
Circundatus eſt laqueis.
Bona dabit humilibus
23 Zelaui huius ſemitam:
Fecit qðcũqꝫ voluit.
Quis dabitur vt hec videã
Caligo nam operuit
24 Agrũ nõ ſuũ rapiunt.
Bona tulerunt vidue.
Domos nocte perfodiunt
Fecerunt viros gemere
25 Baldach ſuites loquitur
Numerus non eſt militũ
Mũd⁹ nemo qꝫ naſcitur.
Nec ſtelle ante dominum
26 Columne celi trepidant.
Ornauit celos ſpiritus
Gigantes ſubtus vlulant.
Ligas aquas in nubibus
27 Niues ſecũ nil auferet.
Tenebo innocentiam.
Uoci mali non audiet.
Dabit iuſto ſubſtantiam.
28 Ecce timor altiſſimi.
Ipſa eſt ſapientia.
Ualoris extant nihili
Reſpectu huius optima.
29 Aut orbatus oculis.
Tacebant ad concilium.
Det quis ſibi ſicut prius
Ponebant ori digitum:
30 Grauat⁹ ſum doloribus
Abſtulit deſiderium.
Deriſus a minoribus
Meum in vocẽ flentium
31 Hoſtibus malum nolui

Impleri qꝰ det carceribꝰ
In malis non cōplacui
Bene feci egentibus
32 Iratus heliu loquitur
Et video cum ſpiritus
Expectaui vos igitur
Plenus ergo ſermonibꝰ.
33 Capias iob eloquia
Docet deus per ſomniū
Appropinquabit anima
Deprecabitur dominum.
34 Locutꝰ es iob p prius
Abſit deo impietas
Conſiderat ac dn̄s
Regnare vult ypocritas
35 Multiplices ſi ſcelera
Nil mali deo accidet
In morte dedit carmina
Super bruta nos edocet
36 Neminē ita opprimas
Viuent diu ſi audiant
Poſt culpā caue ne cas
Callidi iram prouocant
37 Obuoluimur nos tene-
Sup celos cōſiderat (bris
Eſt magne fortitudinis
Nubes ſibi obtemperat
38 Poſui mari terminum
Pande lux vbi habitat
Producis inter luciferuꝫ
Coruo eſcā quis pparat
39 Quis librauit onagrum.
Feruet equus ad prelia
Partus noſti ſi ibicum
Eleuabitur aquila
40 Reſpiciens humilia
Vehemoth fenū cōedet
In lumbis virtus ppria
Leuiath·l quis extrahet
41 Sternet aurū vt puluerē
Flatus eius ſuperbie
Reuelabit quis faciem
Nemo poteſt reſiſtere
42 Tres amici iob imolant
Duplat ſibi res dn̄s
Fratres ſui hūc viſitant
Tot natos gignit q̄t priꝰ

¶ Pſalterium.

Poſt iob pſalmorum codex debet ſituari. Dehinc ſibi ſīgit̄ pūerbia ſalomonis. Ter quinquagenos is ꝯtinet ordine pſalmos. Octo maiores inclu-ſit his reliquoſqꝫ. Quinqꝫ bis et ter primus habebis ſexqꝫ ſe-ſundus. Septem bis ternus ſic octo bis quoqꝫ quaternus. Bis ſex quintꝰ hꝫ ſextꝰ plus quinto quoqꝫ quinqꝫ. Septimꝰ ac bis ſex reliquꝰ quadraginta duoſqꝫ. Vſꝰ bis mille ſexēti ſexi eis ſūt.

¶ Liber prouerbiorum ſalomonis: aliter parabolarum.

1 Audias pr̄is monita
Unū nobis marſupium
Clamat foris prudentia
Deſpexiſtis concilium
2 Bona ſcies q̄plurima.
Prudentiam ſi inuocas
Gaudēt agūt cū peſſima
Iuſtorum calles teneas
3 Cor tuū ſeruet monita
Sapiens ne ſis corripit
Honora de ſubſtantia
Prudentia qui affluit
4 Dilige ſapientiam
Vita eſt prauum amoue
Malorum fuge ſemitam
Sermones meos percipe
5 Ergo fili nunc audi me
Meretrix non decipiat
Aquas tuas condiuide
Vias deus conſiderat
6 Formicam piger videat
Inutilis apoſtata
Sex hi ſunt que reprobat
Cuſtodi te a femina
7 Garrula fallit iuuenem
Occurrit dn̄ in tenebris
Sermonē dat multiplicē
Liga legem in digitis
8 Habito in conſilio
Imperāt p me principes
Poſſedit me initio
Qui amāt erūt diuites
9 Impiū qui redarguit
Facit ſibi duriciam
Sapientia domū cōdidit
Sedet ſtultꝰ in cathedrā
10 Charitas tegit ſcelera
Culpa in multiloquio
Matris ſtultꝰ meſticia
Prauorū cor pro nihilo
11 Liberabit iuſticia
Pro iuſto malus corruet
Salus vbi conſilia
Stultus prudenti ſeruiet
12 Melior eſt ſufficiens
Lucrū nunq̄ inueniet
Corona mulier diligens
Gratiam bonus hauriet
13 Nunq̄ ſupbos iurgia
Deſerunt iuſtus comedet
Saluatur per os anima
Spes q̄ differtur affliget
14 Occupat luctꝰ vltima
Peccat cōtēnēs pximū
In timore fiducia
Teſtis profert mendaciū
15 Prudens pātrē letificat
Stultorꝫ cor diſſimile.
Culpas fides purificat
Correctiones ſuſtine
16 Quē ſit bonꝰ dat patiēs
Reuelando opera
Fodit malum inſipiēs
Voluptas tergum labia
17 Requirit malus iurgia
Amicus ſemper diligit
Impius ſumit munera
Diues ſtultus nō pficit
18 Stulti in rixis labia
Verba ſpernit prudentie
Expellatur adultera
In lingua mori ꝛ viuere
19 Teſtis falſus nō fugiet
Turpant ſtultum delicie
Bona prudens inueniet
Dantur filijs diuitie
20 Viam quis pōt hoim
Honor eſt qui ſe reparat
Exultatio iuuenum
Intuitu rex diſſipat
21 Extingūt irā munera
Regēs os ſeruat animaꝫ
Cum rixoſa nō habita
Corrigit rectus ſemitam
22 Iuxta viam adoleſcens
Pauperi nunq̄ noceas
Nomen auro eſt pualens
Ab iracundo fugias
23 Zelare malos prohibet
Virga puer corrigitur
Te mūdus non decipiet
Blande vinum ingredit
24 Ad mortē ductos libera
Iuſtus cadit ac ſepties
Male agentes increpa
Multū piger nō dormies
25 Bonus de terra nūcius
Liberat amicitia
Libetur a te emulus
Ignitur ſapiētia
26 Cur nota non reſideas
Stulto cadet in foueam
A ſuſurrone caueas

Formidat piger beſtiam
27 Diligētes non deſeras
Nec te laudet os propriū
Sapientie ſtudeas
Prudens corda ſcit hoīm
28 Erit iuſtus intrepidus
Confeſſus ſi quis fuerit
Beatus ſemper pauidus
Deprecantē qui deſpicit
29 Fuge princeps mēdacia
Totū ſtultus dat ſpiritū
Humilē ſumet gloria
Cauſaz iuſtꝰ ſcit pauperū
30 Generationem variat
Tria inſaturabilia
Duo a deo poſtulat
Quattuor difficilia
31 Hortatur mater filium
Regi vinum vt deneget
Pauperi fac iudicium
Mulierem quis inueniet

¶ Liber eccleſiaſtes

1 Aduenit generatio
Stultoꝝ grādis ē nūerus
Cuncta mentis afflictio
Non ſaturatur oculus
2 Bona poſſedi plurima
Doctus fuit vt inſcius
Vanitas vrbis maxima
Afflictionem dicimus
3 Cūcte tēpus res obtinēt
Perdurāt in perpetuum
Vanitati hec ſubiacent
Filios fecit hominum
4 Duo fouentur mutuo
Nondum natus felicior
Innocentum oppreſſio
Puer rege eſt melior
5 Egenorum calumnias
Redde vota ne ſteteris
Sermones paucos proferas.
Nil portat ex diuitijs
6 Frequēs malū ſubſidere
Bonis nō frui proprijs
Quid neceſſe eſt querere.
In ore labor hominis
7 Grauior morte femina
De mille vnum repperi
Stulti vbi leticia
Fuge domum conuiuij
8 Homo prefertur homini
Mortuum nō inuenies
Perpetrāt mala filij
Seruās malū nō ſentiet
9 Ignorat dignꝰ quilibet
An amore ſit vel odio
Age manus qđ preualet
Viuꝰ canis leone mortuo
10 Caue regi ne detrahas
Pecunie obediunt
Ve terre cui imperas
Puer peccāt ꝙ detrahunt
11 Lumē dulce eſt oculis
Non ceſſet manꝰ veſpere
Letare ergo iuuenis
A corde iram amoue
12 Memento dei itaqꝫ
Doloris tempus veniet
Serua iuſſa pleniſſime
Errata iudex corriget

¶ Liber canticorum

1 Abi tu poſt veſtigia
Mirre mihi faſciculus
Eſt collum vt monilia
Lectulus noſter floridus
2 Bonus fructꝰ eſt gutturi
Amplexabitur dextera
Vulpes puas vult accipi
Paſcitur inter lilia
3 Coronauit eū filium
Adiuro vos o filie
Robuſti ſeruant lectulum
Per vicos queram itaqꝫ
4 Dilecte carus loquitur
Nulla in hoc eſt macula
In mēbris hec deſcribit
Diſtillans fauus labia
5 Eſt talis vt deſcribitur
Dilectus ego dormio
Dilecta heu percutitur
Nuncietis ꝙ diligo
6 Filie ſyon itaqꝫ
Dixerunt beatiſſimam
Sunamitis reuertere
Deſcendit ad aureolam
7 Guttur vt vinū optimū
Fructus palme accipiam
Deſcribit caram iterum
Exeamus ad vineam
8 Homo quodqꝫ proprium
Pro amore deſpiciet
Me pone vt ſignaculum
Dilectā nullus excitet

¶ Liber ſapientie.

1 Aufugit fictum ſpūs
Necat mendax os animā
Non fecit mortē dominꝰ
Datur per iniuſticiam
2 Bonis agentes turpia
Fruamur aiunt impij
Intrauit mors inuidia
Natum ſe dicit vt dñi
3 Cepit iuſtos vt hoſtiam
Dominabuntur populis
Fugat ve qui prudentiaz
Adulteri ac filijs
4 Damnat impios mortuꝰ
Iuſtis dari refrigerio
De ſcorto ve naſcentibus
Pulchra eſt generatio
5 Erit in magna conſtantia
Iuſti ſtabūt nec deſinent
Profuit quid ſuperbia
Inſenſati deficient
6 Fortiores plus puniet
Inique de regnantibus
Prudentes vt ſint admonet
Mūdus deo ꝛ proximus
7 Genitus ſum vt ceteri
Multiplex in hoc ſpiritꝰ
Regnis illam prepoſui
Neminē amat dominus
8 Hanc queſiui aſſumere
Latent nihil prudentiam
Plurima confert itaqꝫ
Sortitus bonam animā
9 Iuſſi vt conſtruerem
Animā corpus aggrauat
Sedium da aſſiſtricem
Mecū neceſſe vt maneat
10 Quattuor ſapientiam
Duobus atqꝫ affuit
Iuſti tulerunt ſpolia
Mercedē illis reddidit
11 Vocis tuis in heremis
Creauit ex materia
Odis nihil de conditis
Sub tribus fecit omnia
12 Malos necaſti domine
Agebāt quia opera
Solus deus es itaqꝫ
Diſponis iuſte ſingula
13 Nihil in orbe dicitur
Deus nec opus hominū
Per artem ꝙ conditur
Fruſtra rogat ꝗs ydolum
14 Obeſt cultus ſculptilium
Inuenta cur ſint recitat.
Mixta mala ſunt plurima

Modicum lignū liberat
15 Patiens es tu dn̄e
Semper tui exiſtimus
Idola vana vtiq;
Deſperauit q̄ in talibus
16 Que fiunt tūc populis
Tormēta paſſus exp̄mit
Modus plagarum vari⁹
De celo panē preſtitit
17 Ruſticus d̄ina ſenſit.
Simul paſtoꝛ nimium
Plurimos timoꝛ perdidit
turbabāt mōſtra plurimū
18 Sermo venit a ſedibus
Habundauere moꝛtui
Puniuit iuſtos dn̄s
Ceſſit doleus pontifici.
19 Terra exiſtit arida
Creatura deſeruit
Faciebant enoꝛmia
Ubiq; ſuis aſtitit.
¶ Liber eccleſiaſtici
1 Adeſto ſapientia
Prebet hic diligēti
Timoꝛ hui⁹ eſt glīa (h⁹
Te docet de quo latius
2 Bene ad dei veniens
Seruitutem te habeas
Suſtine ⁊ ſis patiens
Qui timēt ſepe repetas
3 Cum maioꝛ es humilia.
Parentes honoꝛifices
Prudēs coꝛ linquet ſcēla
Altioꝛa te fugies
4 Docet tractare pauperes
Inſpirat ſapientia
Tenebris hanc ⁊ diliges
Certa ac pro iuſticia
5 Eſt altiſſimus patiens.
Ueni cito ad dominum
Culpas nō ſis adijciens
Bilinguis eſt in odium
6 Fidelis amans proteget
Amicos plures recitat
De mille vnus conſulet.
Sapiens vt ſis incitat
7 Gemitus matris teneas
Amicos nec tu mendacia
A viro nequā fugias
Memoꝛare nouiſſima
8 Habeas ne conſilium
Cū ſtulto nec coꝛ denudes
Uolum⁹ nos in gaudiū.
Cū potēte nō litiges
9 Inhibet ne decipias

Te mulieris ſpecies
Antiquus amic⁹ maneat
Cū prudentibus cōferes
10 Melioꝛ egeno operans
Deſtruxit plures dn̄s
Uermes hō hereditans
Auaro nil ſceleſtius
11 Locuples cūcta deſeris
Uita ⁊ moꝛs a dn̄o
Rn̄de cum audieris
Attende a peſtifero
12 Mercedem tu recipies
Iuſto ſi benefeceris
Impio mihi tribues
Caue tibi ab emulis
13 Ne diuitiis ſis ſocius
Tacent talis cū loquitur
Diſcede a maioꝛibus
Similiter quoq; iungit
14 O c..no neq; liuidi
Uenire moꝛs nō differet
Prout potes da pauperi.
Malus ſibi qui inuidet
15 Precepta deus addidit
Pane vite reficiet
Peccantis laudē deſpicit
Qui timet bona faciet
16 Quis facta dei nunciet
Cogita inania
Impijs timens preualet
Uitalis omnis anima
17 Reuertere ad dn̄m
Relinque ac facinoꝛa
Sanus laudes altiſſimū
Homini dedit plurima
18 Semul creauit omnia
In cūctis prudēs metuet
Anteq; oꝛes prepara
Animū ſequi prohibet
19 Tuū ſenſum nō indica
Nequiter ſe humiliat
Coꝛreptio hec plurima
Per vinum q̄s apoſtatat
20 Uerbis anima leditur
Non erit amans fatuo
Tacens prius diſtinguit
Mendacium diuerſio
21 Exaltat vocem fatuus
Peccare noli iterum
Pauperē audit dn̄s
In coꝛde os prudentium
22 Lubet lugere moꝛtuum
Neq; ⁊ ſtultus ponderant
Coꝛ huius ſemꝑ timidus
Amicum quiuis effugit

23 Zelans iurare inhibet
Aufer a me tu ſcelera
Adulterari prohibet
Uidet deus nā omnia
24 Ambulaui in fluctibus
Creata ſum ab initio
Laboraui querentibus
Ut roſis ⁊ plantatio
25 Beatus timens dn̄m
Species odit anima
In tribus mihi placitum
De neq; docet femina
26 Coꝛdiſq; doloꝛ maxim⁹
Mulier eſt zelotypa
De bona ſatus latius
In tribus eſt anguſtia
27 Deliquerunt inopia
Stultus vt luna mobilis
Fodens cadit in foueam
Iungere fide proximis
28 Emulis indulgeas
Nocuit lingua tertia
Quā ſit malus hic videas
Facito oꝛi hoſtia
29 Ueneraberis primo
Proficit elemoſyna
Suſcipias hoſpitio
Panis vite initia
30 Gloriabis in filio
Bene illum ſi coꝛrigas
Ira moꝛtis occaſio
Miſerans deo placeas
31 Hic q̄s eſt ⁊ laudabim⁹
Non poſcas prioꝛ bibere
Sis veloꝛ in operibus
Uinum malum ⁊ vtile
32 In via mala non eas
Fac nil cum conſilio
Muſicam non impedias
Seruat qui credit dn̄o
33 Uaris poſſe non tribuas
Mādata prudens diligit
Rebellē ſeruū cōprimas
Et terra adā condidit
34 Habe ſomnia improbat
Timentis felix aīa
Maloꝛū dona reprobat
Mūdaris liquēs ſcelera
35 Munus prauū nō offeras
Offert culpas qui delet
Exaudit deus lachrymas
Humiles preces reſpicit
36 Noſcit te ſicut nouim⁹
Immuta mirabilia
Reple ſyon virtutibus

Fert ſtultus cor mēdacio
37 Odibilis ſophiſticus
Tincta quibus cuʒ vario
Eſceq̃ noli auidus
Seruis a conſiliario
38 Produc ī mortuū lachrīas
Honora atq̃ medicum
Sine his nō fit ciuitas
Infirmus orat dominum
39 Queretur ſapientia
Cor ſuum iuſtus tradidit
Ad vindictā ſunt plurima
Bona deus q̄ condidit
40 Recitat que hominibus
Bonis malis ſint cōdita
Mori enī eſt melius
Sunt quedā ſup alia
41 Sapientiam publica
Amara mors q̄plurimis
Sit de his verecūdia
Obſerua te ab impijs
42 Tene hoc ⁊ doceberis
Lubricā prime filiam
Nil latens in conditis
Excedit malus feminam
43 Varia ferit opera
Que pandit mira dñs
Narrēt maris pericula
Dedit pie a gentibus
44 Extollit nunc preteritos
Ab enoch patres laudib⁹
Nominat tibi plurimos
Jacob quoq̃ eſt vltimus
45 Iacincto atq̃ purpura
Dñs aarō induit
Moyſes eſt per antea
Phynees deo placuit
46 Zelauit nam p populo
Joſue prout panditur
Caleph idem pro dño
Samuel iſtis additur
47 Audi dauid q̄d fecerit
Rite tenet principiū
Salomon regnuʒ habuit
Auertit roboā pplm
48 Beat videntes heliā
Fecit magna helyſeus
Poſt hūc ponit ezechiam
Yſaias eſt vltim⁹
49 Cōmendatur rex ioſias
Ezechiel hiere. ſequitur
Erexit muros neemias
Duo fratrū ioſeph naſcit
50 Dedit ſymeo ⁊ dño
Laudē omīs filius
Gentes duas ac odio
De prima narrat latius
51 Et confitebor dño
Queſiui ſapientiam
Laudabo ac aſſidue
Inueni mihi plurimam

¶ Liber eſaie pphete.

Auferte ſacrificium
Plene man⁹ ſunt ſan
Dereliquerūt dnm (guine
Diſcite bene facere
2 Baſam ſup querc⁹ itaq̃
Dñs exaltabitur
Paratus mons in vertice
Sublimitas curuabitur
3 Conſtruct nūc pulcherrimi
Robur omne deficiet
Principes erunt pueri
Ornatū omnē auferet
4 De ſeptem mulieribus
Virum vnum q̄ capient
Sanctus erit reſiduus
Creata plebem ptegent
5 Ecce feſtinus veniet
De vinea cōqueritur
Sicut leo ſic rugiet
Quinquies ve exprimitur
6 Fert calculū dnī āgelus
Eſaie mundat labia
Videt ſedens dominus
Plebis huius cor exceca.
7 Grauetur licet regibus
Hierlm ſalua permanet
Barbam radet altiſſimus
Ecce virgo concipiet.
8 Habet pphetiſſa filium
Adducet aquas domin⁹
Inite vos conſilium
In laqueum altiſſimus.
9 Ignis vt eſca populus
Cauda docēs mendaciū
Natus eſt nobis dñs
Sedebit ſuper ſolium.
10 Vadet aſſur cū libanus
Conuertentur reliquie
Furoris aſſur baculus
Noli ſyon metuere
11 Nup⁹ cū agno morabit
De ieſſe virga exiet
Ilium gens deprecabitur
Diſperſos iuda colliget.
12 Magnus tu in medio
Confitebor ac domine
Haurietis in gaudio
13 Populis notas facite.
13 Non parcet deus impijs
Dies eius non veniet
Babylonem ac beſtijs
Dabit ipſe ac deſtruet.
14 Omnis terra conticuit
Regis babil: poſt obitum
Lucifer atq̃ cecidit
Deſtruet deus populum.
15 Puniet moab dñs
Suis dabit caluicium
Vlulabit frequentius
Circuit clamor terminū.
16 Querit ſedens iudicium
Emitte agnum dñe
Moab adhuc ſuppliciuʒ
Abſceſſit vox leticie
17 Reſpiciet tunc dnm
Homo ⁊ non ad ydola
Damaſcus ante numinum
Cadet iacob cum gloria.
18 Soluetur munus dño
A populo terribili
Angeli ire ſubito
Preſcindent ramunculi.
19 Tradā egip. crudelibus
Flumina ac deficient
Noſcetur ab his domin⁹.
Mouebunt non reuenient
20 Vadit nudatus veſtibus
Eſaias iuſſu dnī
Egyptuʒ ſic cū pluribus
Nudabunt ſextos emuli.
21 Exclamat babil cecidit
Poſſedit me anguſtia
Cor meum ac emarcuit
Tolletur cedar gloria.
22 Iſta ſobria recipiet
Moriemur in craſtinum
Helyachim aperiet
Vocauit ad caluicium
23 Zelus furoris dnī
Contra tyrum oſtendit
Conſuli erunt incliti
Huius cum miſerebitur.
24 Affuget terram dominus
Gaudiū eius tranſtulit
Sacerdos ſic vt ppls
Cythare vox conticuit.
25 Bonum cunctis omniuʒ
Morte auget participās
Plebis tollet opprobriuʒ
Moab erit humilians
26 Concepimus a facie
Urbs ſyon iuſti ſemita
Pacem nobis tu domine

Reſurgent claude oſtia
Dure ſpinet leuiathan
27 Non miſerebitur populi
Succendit meri vineam
Reuenient nunc perditi
28 Ego in ſyon lapidem
Mittam remāda dicitur
Seminabit per ordinem
Fedus mortis delebitur
29 Sicut boſtes vt ſomniū
Ariel liber dabitur
Honorāt verbis dominū
Sanctus iacob laudabit
Gentes perdet in nibilū
30 Loquimini placentia
Sol lucebit tūc ſeptuplū
Uana egip. fiducia
31 Homo egip. et non deus
Hieru. deus proteget
Aſſur non viri gladius
Uorabit timens fugiet
32 In opulenta requie
Stultoꝝ coꝛ intelliget
Pax eſt opus iuſticie
Collectio non veniet
33 Quare lugebant angeli
In mane eſto brachium
Auferens ve res q̄ alteri
Nouum vide tabernaculū
34 Lege de pennis ardua
Inferet quas idumee
Fumus erit in ſecula
Cubabunt ibi beſtie
35 Mala non ſcandet beſtia
Claudus vt ceruus ſaliet
Roborate delicias
Gemitus doloꝛ fugiet
36 Nec cǫ rapſaces deſpicit
Pharaonem ac dominus
Magnificat ſennacherib
Fallere cupit populum
37 Orans yſay conſulit
Rex ſecuritas efficitur
Angelus fortes percutit
Sennacherib occiditur
38 Preces facit cū patitur
Ezechias ad dominum
Ut petit ſol reuertitur
Sanatus canit canticum
39 Que nūcijs rex indicat
Ezechias oſtenditur
Eſaias hunc increpat
Tollentur hec vt dicitur
40 Hebur deus multiplicat
Bis dic conſolamini

Palmo celos hic pōderat
Parate viam domini
41 Suſcepit iuſti dextera
Timuerunt ac inſule
Mane ſunt ſimulacra
Spina in ſolitudine
42 Te dedi fedus populi
Cantate nouum canticum
Qui cecus ſemp ſtiui
Combuſſit per circuitum
43 Uocaui te pro anima
Ante me educ populum
Laborem agni beſtia
Argento neq; calamum
44 Attruunt q̄ ſculptilia
Culpat ego nouiſſimus
Ut nubem vel et ſcelera
Prudentes vertit dn̄s
45 Ipſe deus abſconditus
Cyro auxiliabitur
Rogare non eſt alius
Omne genu curuabitur
46 Zelantes pro ſe ydola
Saluos nō valent facere
Dei ſtabunt cōſilia
Peccantes ad coꝛ redite
47 Auferet bona dominus
Babilonis a filia.
Punient malis pluribus
Qui det non auxilia
48 Babilonem deſerite
Nemus eſt iuſſit dominꝰ
Tranſgreſſorem accedite
Non dabo ſum nouiſſimꝰ
49 Cibabo tuos emulos
Audite inde q̄ inſule
Plures habebis filios
Exaltabuntur ſemite
50 Deus autem aperuit
Tenebris celos induam
Ueſtra culpa vos vēdidit
Deſertum mare faciam.
51 Erit ſalus perpetuus
Quis vt timeas bolem
Sempiterna leticia
Non bibes vltra calicem.
52 Fortes vaſa quis dn̄i
Blaſphematur recedite
Beatis eſtis verundati
Conſurge ac induere
53 Gentis portauit ſcelera
Auditui quis credidit
Sublatus de anguſtia
Oblatus qꝛ voluit
54 Habebit plures filios

Nō eris meſtior amplius
Unos ponā ac terminos
Redemptor tuus dn̄s.
55 In pace deducemini
Relinquat viam impius
Populus teſtem tribus
Dat aquam ſitientibus.
56 Obaros habebit dominꝰ
Colūnt eius q̄ ſabbata
Cōparat quoſdā canibus
In cunctis auaricia.
57 Longinquo pacē cōdidit
Offendiſti in pluribus
Ut mare ſeruens impij
Cum contrito ſtat dn̄s.
58 Me requirunt quotidie
Debitores repetitis
Egenis panem diuide
Orietur in tenebris
59 Non eſt vere q̄ iudicet
Auertit culpa dominum
Inſulis vicem tribuet
Locuti ſunt mendacium
60 Omnes de ſabba veniēt
Non lucebit ſol amplius
Tibi reges deſeruient
In mille erit minimus
61 Poſſidebunt duplicia
Cunctis erit. laus gētibꝰ
Ueſtraq; paſcent pecora
Super me dei ſpiritus.
62 Que congregabūt comedēt
Super muros conſtitui
Gentes iuſtū reſpicient
Manebunt in te filij
63 Rubras veſtē cur induis
De celo atq; reſpice
In amore nos redimis
Pater noſter tu dn̄e.
64 Sumus nos tuus ppl̄s
Utinam tu deſcenderes
Multū tibi peccauimus
Nobis culpas nō reputes
65 Tota die me prouocat
Faciet ſeruis optima
Puniet ſic vt explicat
Non erunt in memoriis.
66 Manus iſta qui offeret
Cum hierſm letamini
In igne malos puniet
Adducēt fratres plurimi
¶ Liber hieremie.
1 A a a dn̄a domine
Succēdā olli vidēs
Ne formides a facie

Loquẽris que mãdauero
2 Baal ſecut⁹ eſt ydola
Mala duo plebs edidit
Arguet te malicia
Gladius iuſtos perdidit
3 Cur deliquit deterius
Ꝙ iſrael domus iuda
Parde deo peccauimus
Redi patrẽ me nomina
4 Decepiſti hunc pplm
Neſciunt benefacere
Cor ꝓhibit tũc principiũ
Audiam vocẽ buccine
5 Ecce ruperunt vincula
Mala dicunt non veniẽt
Gens te ꝑmet extranea
Peccata bonũ ꝓhibent
6 Frigidã fecit maliciam
Omnes ſtudent auaricie
Victimas nõ ſuſcipiam
Cilicio accingere
7 Sentem in porta edoce
Fecerunt hi deterius
Expellã vos a facie
Vox ceſſabit in vrbibus
8 Horum oſſa eijcient
Vult nullus penitẽtiam
Serpentes plebẽ puniẽt
Sequuntur auariciam
9 In nullo glorietur quilibet
Aquam dabit ds capiti
Per feneſtras mors intret
Plãctũ iubet his accipi
10 Quare valent nil ydola
Docet ipſa non timeas
Fecit deus hec omnia
Ignorant ꝗ te puniat
11 Vigilã vitamus iniquitates
Dilectus fecit ſcelera
Seruare pactũ renuũt
Nequaꝗ̃ ꝓ his obſecra
12 Me noſti inꝗ̃ dñe
Dilectam dedi animã
Venite oĩs beſtie
Illos ego eijciam
13 Nudaui tua femora
Lumbare hic abſcõditur
Te polluerunt ſcelera
Plebs hec inebriabit
14 Orare pro his inhibet
In nobis es tu dñe
Tribus plagis hos ↄteret
Habũdet nimis lachryme
15 Percuſſi meũ pplm
Quia gladiuz eijce

In murũ dedi ereũ
Viſita me ac erue
16 Quod viſet vult puiula
Nõ plãgent hic mortui
Culpa nõ eſt abſcondita
Plus errarunt ꝗ̃ priſtini
17 Relinquũt te ꝗ dñe
Confundentur te hoſti⁹
Ve ſperanti in homine
Sabbatũ colat ppl's
18 Studia iam dirigite
Ad domum veni figuli
Attende ad me dñe
Deduc in manu gladij
19 Teri iubet laguinculam
Cibabo eos carnibus
Ut te ꝓhe et vrbẽ faciam
Conteretur ſic ppl's
20 Vide mala que explicat
Aſſur ipſum ꝗ pcuſſit
Diẽ ortus vituperat
Nõ ſe loqui plus aſſerit
21 Exoret vult rex dñm
Extra iens ſaluabitur
Perdent plage tres ppl'z
Vrbs igne deuorabitur
22 Iuſſa linquẽtes corruẽt
Bellũ non reueniet
Joachim non ſepelient
Jechoniã eijciet
23 Zelat ꝓ grege dñs
Juda ad hec ſaluabitur
Prophetis ve mendacib⁹
Onus dei plebs dicitur
24 Adijcit duos calatos
Ficus multas qui cõtinẽt
Affliget deus ceteros
Tranſmigrati reuenient
25 Bibent omnes de calice
Peribunt reges gladio
Noluit plebs attendere
Non erit tunc ſaluatio
26 Cũ narrat ꝗ vult dñs
Reus mortis aſſeritur
Replicat hec principibus
Vrias interficitur
27 Deus iniungit oibus
Nabuchodo. vt ſeruiant
Catenas mittit regibus
Verbum vaſa hec audiãt
28 Enunciat mendacia
Ananias hic ppl'o
De collo ſoluit vincula
Moritur menſe ſeptimo
29 Hallẽtes plebẽ puniet

Tres viros penis et duliſ
Nõ trãſmigratos ↄteret
Bona dabit reſiduis
30 Gẽtes cõſume dñs
Promittit iacob optima
Erit erit nã ppl's
Puniuit ꝓpter ſcelera
31 Habebũt bona optima
Ceſſa rachel a fletibus
Circundat virum femina
Lex erit in viſceribus
32 Incluſo ager venditur
Miratur vrbem capiet
Peccauerunt vt panditur
Bona dans pactũ fieri
33 Quare blanditur dñs
David ꝛ plebem relinquã
Preſtabat bona omnib⁹
Gregũ dans abundãtiam
34 Libertas pacto redditur
Seruis cito ſed penitent
Pena illis prefigitur
Sedechiaz hoſtes capiẽt
35 Mandato pris obediunt
Rechabitarum filij
Bibere vinum renuunt
Culpantur ex hoc iudei
36 Nunc verba libri nũciat
Baruch ſcripti principi⁹
Sedechias hũc ↄcremat
Reſtauratur perfectius
37 Orationem poſtulant
Rex egypti ſe preparat
Hieremiã incarcerant
Sedechias hunc recreat
38 Prophetã magni ĩpetrãt
In lacũ atq; mittitur
Hunc ꝗdẽ poſtꝗ̃ liberant
Cum rege diu loquitur
39 Qui timet rex fugere
Hieruſalem dum capitur
Confortatur abdemale
Domũ cremãt plebs ducit
40 Reuertentis dux recipit
Ut ſeruiant his loquitur
Johanne dicta negligit
Hieremias liber linquit
41 Sumit hyſmael pplm
Godoliã cum iugulat
Promittunt decem ꝑcius
Johanna primũ effugat
42 Timens caldeos ppl's
Fieri preces poſtulat
Nis dici vult hec dñs
Hieremias que recitat

41 Uerbũ plebs timẽs ref
Egyptũ ac igredi (pulſ
Lapides celet precipit
Deſtructio predicitur
44 Explicat mala pluuia
His egypto qui reſident
Uanis qui dãt libamina
Uxorib⁹ non inhibent
45 Innuit baruch dñs
Grandia vt non poſtulet
Adducet malũ omnibus
Saluũ tñ hunc faciet
46 Zelãs pro iacob optimus
Egypto mala recitat
Hos nã rex babilonicus
Premet valde vt explicat
47 Ab aquilone venient
Aque dabuntur itaq₃
Paliſthim deficient
In vaginem incredere
48 Bona de⁹ tũc auferet
A moab vt predicitur
Sibi mala hec faciet
In exemplũ bis dabitur
49 Certe amon idumeam
Damaſcũ deus puniet
Poſt hec cedar atq₃ elaz
Non parcens idem faciet
50 Dina pandit q̃ faciet
Babiloni altiſſimus
Gladius ſua deſtruet
Nõ extruetur amplius
51 Euenient hec peſſima
Babiloni a dño
Uiſitabit ſculptilia
Librũ pones in flumio
52 Hamem obſeſſos tenuit
Rex cecis necat gladio
Nabuſardã hec tranſtulit
Ioachim eſt in ſolio
❧ Liber baruch
1 Admonet baruch pplm
Legens in babilonia
Argenti mittunt preciũ
Poſtulãt ac peccamina
2 Babiloni qui habitant
Iudei orant dñm
Peccata patrũ recitant
Dei petunt ſubſidiũ
3 Clamat ad te nũc anĩa
Mandata vite percipe
Dixerũt ſtelle aſſumus
Laudabimus te dñe
4 Dolet vrbs nã a gẽtibus
Depmuntur eius filij
Redducet ipſos dñs
Peribunt huius emuli
5 Erecta veſte lugubri
Circunda te diploide
Ducentur a te filij
In alta ſtans circũſpice
6 Filios iacob admonet
Timeant ne ſculptilia
Exemplis ipſos edocet
Hec eſſe inutilia.
❧ Liber threnorum
1 Abſtulit montis dñs
Urbs facta eſt inſtabilis
Eius ſordes in pedibus
Uidete ſi eſt ſimilis
2 Bona q̃ erant perdidit
Fact⁹ eſt velut emulus
Altare ſeſta repulit
Dixerunt deuorabimus
3 Canticum ago populo
Pars mea nũc̃ dñs
Excluſit cũ clamauero
Depredatus eſt oculus
4 Defecit color optimus
Pulchri valde nazarei
Captus eſt xp̃s dñs
Cocti ſunt fame filij
5 Egypto manũ dedimus
Intuere opprobrium
Pellis noſtra vt clibanus
Defecit cordis gaudium.
❧ Liber ezechielis.
1 Ambulant animalia
Rote idem hoc faciunt
Uolãt alis hec corporã
Dũ manẽt pẽnas deſerũt
2 Blande informat dñs
Ezechielẽ ac erigit
Ipſum mittit tribulibus
Uolumẽ manus porrigit
3 Comedi librũ imperat
Frontem dedi duriſſimã
Impios his eius predicat
Liberat ſibi animã
4 Dicit vt ſumat laterem
Super latus ac dormiat
Obſideat hieruſalem
Sibi panes vult faciat
5 Ego hieruſalẽ puniam
Per barbã ducem gladij
Plagis tribus hãc pterã
Dabo ac in opprobrium
6 Fame obſeſſus corruet
Montibus ante loquit
Gladius peſte puniet
Terra ac deſolabitur.
7 Germinauit ſuperbia
Uenit finis afflictio
Reddã iuſta iudicia
Patens erit confuſio
8 Horrenda viſu aſpicit
Tẽplo aſtans g ſpiritũ
Cũ qb⁹ plebs nõ deſiſtit
Turbare ſemp dñm.
9 Indutus ſignet ſtatuit
Frontes thau gementium
Uroccidant.6.precipit
Preter hos omnẽ populũ
10 Quattuor rotas cõſpicit
Plus cherubin q̃ ſibulãt
Indutus ignem accipit
Iuxta cobar hec fuerãt
11 Lapideũ cor auferam
Pelchias ante moritur
De medio eiciam
In caldeã reducitur
12 Mandat vaſa vt faciat
Bibat aquã ac ſubito
Parietẽ perfodiat
Non differetur viſio
13 Nũciantis mendacia
Prophetas deus puniet
Dirũpet ceruicalia
Plebẽ ab his eripiet
14 Orent iſ.i.dñm
Noe iob atq₃ daniel
Hec ſaluabũt non filium
Homo hõ de iſrael
15 Uene lignũ non ſualet
Uitis et hoc cõburitur
Hieruſm ſic faciet
Cum ſuis deſolabitur
16 Quã ingrata extiterit
Hieruſalẽ notificat
Que fecit ſibi exprimit
Sorores malo ſuperat
17 Ruet babel in medio
Et aquila ad libanum
Profuge cadent gladio
Frõdẽq₃ lignũ aridũ
18 Iuſte viuẽs nõ corruet
Peribit tñ impius
Uiuet ſe bis dñi corriget
Ruet peccat ſi optimus
19 Terram leones lacerãt
Figuratiue loquitur
Betes et hoc ſe cõgregãt
Uterq₃ hos capit
20 Uita parens cũ filijs
Proceſſerũt iudicia.

Vobis tunc displicebitis
Cor eorum post idola
21 Extrahet deus gladium
Limatum contra plurimos
In sagittis augurium
Ad amon hec dic filios
22 Hierusalem notificat
Egitque maleficia
Quibus penas ordinat
Feceruntque turpia.
23 Zelat in malis coliba
Colam sororem impiam
Fecerunt ambe turpia
Tratat eis miseriam.
24 Assume ollam itaque
Ve ciuitati sanguinum
Moritur vxor vespere
Non planget sanctuarium.
25 Bona amittunt omnia
Malo iudaque complacent
Amon moab idumea
Palesti amon fugient.
26 Cedet nabugo. gladio
Rex tyri omnem populum
Erit ac desolatio
Predicte imperpetuum.
27 Deseruierunt plurimi
Tyro valde que eminet
Lugebunt eam incliti
Penitus quia corruet.
28 Eiecit cherub dominus
Eleuatum superbia
Sydoni erit gladius
Israel plebs in gloria
29 Faciet mala optimus
Pharaoni egyptijs
Humiles erunt amplius.
Dabit hos pro seruitijs.
30 Gladius perdet ethiopes
Egypto idem faciet
Periunt huius principes
Idola deus auferet.
31 Hic assur cedro simulat
Stabunt sub vmbraculo
Ruinam huius recitat
Deiectus est sic pharao.
32 Iubetur plangi pharao
Cum egip. multitudine
Cum occisis his gladio
Dormient cesi vtique
33 Canet speculans buccina
Iustus viuet non impius
Deficiet superbia
Sermones vertit populus
34 Liberabuntur itaque
Tunc oues a pastoribus
Ipsos pascam vberrime
Secure erunt amplius.
35 Montem seyr altissimus
Desertum ad hec faciet
Impleuit cadaueribus
Frequentantes hunc conteret
36 Narret israel montibus
Dabo vobis cor carneum
Poluit nomen populus.
Eos vt gregem hominum.
37 Ossa itaque arida
Audite verbum domini
Ligna facit contigua
Rex erit vnus populi.
38 Plura gog mala faciet
Congregatis ex gentibus
Murus omnis tunc corruet
Turbatus erit dominus
39 Querit israel populum
Exibunt tunc de vrbibus
Reducit gog in nihilum
Vescentur aues carnibus
40 Remanet ezech. itaque
Montem super altissimum
Mensurat templum varie
Multiplex ac vestibulum.
41 Sancti sanctorum accipit
Mensuram vir plenarie.
Ezechiel ac conspicit
Cherubim in pariete.
42 Tandem metiri desinit
Ad intra domus angelus
Plurima loca respicit
Mensurat ac exterius
43 Vltra nomen non polluent
Maiestas domum occupat
Diebus septem immolent
Ostendi templum imperat
44 Ex hoc templum polluit
Intrant quia extranei
Porta clausa conspicitur
Seruient quidem presbyteri.
45 Iubet terre vt separent
Has domino primitias
Principes tales tribuant
Mas dabunt ad victimas
46 Zelabit princeps populum
Nihil aliquo vi auferet
Per kalendas et sabbatum
Tratatur his que offeret.
47 Aque habundant nimium
Viuificabunt omnia
Terre prefigit terminum
Diuidet cum his aduena
48 Beniamin atque reliquis
Tribus terre sic diuidant
Separentur primitie
Portas vrbis tot construit

¶ Liber danielis.

1 Affeces vult pueros
Hebreis dat legumina
Excellunt isti socios
Magos atque scientia
2 His exposcit rex somnium
Occidi magos imperat
Orat pandit misterium
Daniel hunc ac sublimat
3 Coli iubetur statua
Nimis fornax succendit
Prohibetur blasphemia
Laudant. 3. quartus cernit
4 Daniel regem instruit
De arbore quam viderat
Superbia hunc eijcit
Subdens regnum recuperat
5 Epulum multis preparat
Manus scribens conspicit
Tremet rex sensum referat
Daniel ac induitur
6 Fit decretum a satrapis
Danielem vt puniant
Orat traditur bestijs
Non hunc sed hos dilacerant
7 Grandes bestias conspicit
Antiquus sedens cernit.
Ad istum idem peruenit
De his daniel instruitur.
8 Hirco aries subiacet
Ex stellis cornu deijcit
Gabriel de his admonet
Vt signet ista precipit.
9 Ieiunans daniel obsecrat
Gabriel ipsum edocet
De christo plura recitat
Hostia ac deficiet.
10 Caret viribus daniel
Luget panem non comedit
Adiutor tantum michael
Persarum princeps restitit.
11 Rege austri que prelia
Et aquil. reges facient
Loquitur rex magnifica
Sacrificium auferent.
12 Mortui surgent varie
Probabuntur ac plurimi
Fulgebunt docti itaque
Nequiter agent impij.
13 Nequaquam prauis semper
Susanna velle tribuit

Conſentit illis populus
Falſos daniel inuenit
14 Occiſus ſacerdotibus
Bel dracho poſt perimit
Datur daniel leonibus
Per abacuch reficitur.
¶ Liber oſee.
1 Aſſumit fornicariam
Oſee deus vt precipit
Illi parit hec filiam
Duos inter quos cõcipit.
2 Beſtia matrem comedet
Nomina baalis auferam
Triticum terra proferet
Inter hos fedus feriam.
3 Volunt deos extraneos
Adulteram tu dilige
Per dies erũt plurimos
Sine ephot ⁊ principe.
4 Dereliquerunt dominũ
Fornicando continue
In terra eſt mendacium
Erunt ſponſe adultere.
5 Effraim ruet perfidus
Dñm non inuenient
Leonis ero catulus
Vadam tollã nec eruent.
6 Faciam quid tibi iuda
Volui ⁊ ſcientiam
Suſcitabit in tertia
Trãſgreſſi ſunt ſicut adã
7 Gladio cadent principes
Cogitarunt maliciam
Deuorauerunt principes
Ut volucrẽ hos detrahã.
8 Hoſtias non ſuſcipiet
Edificauit delubra
Regnãt ad me nõ ptinet
Dederũt multis munera.
9 In egyptũ plebs redijt
Polluentur qui comedẽt
Percuſſus effraym extitit
Nequaq̃ fructum facient
10 Cadent are ſimulachra
Effraim erit confuſio
Puniet propter ſcelera
Tumultus tunc in pplo.
11 Leo quaſi ſicut rugiet
Portabam vt nutritius
In funiculis attrahet
Capita edet gladius.
12 Multiplicat mendacium
Supplantauit in vtero
Inualuit ad angelum
Seruans ſpera in dño.

13 Neſcies deum alium
Tua ex te perditio
Eſt peccatũ abſconditũ
Ero morſus ac infero.
14 O iſrael ad dominum
Deum tuum conuertere
Germinabit vt lilium
Diligam vos ſpontanee.
¶ Johel propheta.
1 Aſcendet gẽs ſup aridã
Reliquum bruci itaq̃
Spoliauit ficulneam
Putruerunt aũ ſtercore.
2 Benignus valde dñs
Corda nõ veſtes ſcindite
Dies erit nam maximus
In ſyon tuba canite.
3 Colles lacte tũc effluẽt
Effundã poſt hec ſpiritũ
Lumen ſtelle nõ exhibẽt
In valle premã populũ.
¶ Amos propheta.
1 Amõ damaſcum puniet
Gaza azotum dñs
Cũ cyro edon corruet
Accaron atq̃ penitus.
2 Bene moab principibus
Cum iuda malum faciet
Iſrael atq̃ dominus
Non fortis tunc eripiet.
3 Cognoui vos tantũmõ
Neſciunt rectum facere
Viſitare cum cepero
Ruent domus eburnee
4 Dies ecce aduenient
Non plui ſuper alteram
Venerunt .3. vt biberent
Subuerti vos vt ſodomã
5 Erit planctus in oibus
Deum ⁊ bonum querite
Decreſcet plebs in vrbibꝰ
Holocauſta relinquite.
6 Fratrem dabit laſciuijs
Relicti decem corruent
In abſinthium vertitis
Gentes late vos cõterẽt.
7 Genti cadent in gladio.
Amaſie hec recitat
Trulam ponaz in medio
Bis deum clamos mitigat
8 Habitans fletum capiet
Virgines pulchre deficiẽt
Pplo ſignis imminet
Verbum nec inueniet
9 Inferet morte pluribus

Cõteram qḋ peccauerit
Plantabit eos dñs
Suſcitabo quo cecidit
¶ Abdias propheta.
1 Auditũ nos audiuimus
Bibent atq̃ exhaurient
Paruulum dedi gentibus
Reliquie deficient.
¶ Jonas propheta
1 Aufugit ionas itaq̃
Tempeſtas grandis orit̃
Narrata cauſa itaq̃
In mare is proiicitur
2 Belua ionã deglutit
Clamat orans ad dñm
Juſſu piſcis hunc euomit
Maris extra periculum
3 Clamat ionas in niniue
Iterato committitur
Ieiunant ſtant in cinere
Pena bis non infligitur.
4 Dolet propheta nimie
Auferri petit animam
Defenditur a caumate
Turbatur propter ederã.
¶ Micheas ppheta.
1 Audite omnes populi
Agite penitentiam
Perdent montes inclyti
Drachonũ plãctũ faciam
2 Bona ſunt verba dñi
Jacob tunc cõgregabit
Malũ ve qui operamini
Parabola cantabitur.
3 Carnem ederunt populi
Ve malum qui diligatis
Docebant cauſa cõmodi
Recta cuncta peruertũt.
4 Docebit ſuas ſemitas
Gentes fortes corripiet
Ligones ponent lanceas
In babylone redimet.
5 Et tu bethleem effrata
Paſcet in fortitudine
Auferam maleficia
Erunt iacob reliquie.
6 Heu tibi quid popule
Judicabo quid facies
Incepi te percutere
Repleti ſunt nã diuites.
7 Gregem paſce tu dñe
Peccata nob proijciet
Eſt ſanctitas in nomine
Ut nulli credas admonet
¶ Naum propheta.

Afflixi te ſed non faciam
Miſcens ſuis hoſtibus
Virgam tei dorſo conterā
Non tranſibit maliuolus
2 Bona multa diripite
Quadrigas pdet domin⁹
Habete currus ignee
Ruunt in itineribus
3 Contra niniue loquitur
Egit quia enormia
In multis deſolabitur
Ducta eſt alexandria

¶ Abacuch propheta.

1 Aſpice in gentibus
Suſcitabo nam caldeos
Preualet iuſto impius
In rethe traxit plurimos
2 Bibe tu et conſopire.
Expecta ſi tardauerit
Prodeſt nihil conflatile
Quinquies ve ac repetit
3 Celos operit gloria
Ab auſtro deus veniet
In manibus ſunt cornua
Preter carnem nil cōtinet

¶ Sophonias pphēta

1 Aurum nullus capiet
Cōgregabo a facie
Pluribus damna inferet
Dies illa anguſtie
2 Blaſphemauerunt pplm
Multi deus quos puniet
Querite iuſti dominum
Deſertum aſſur faciet
3 Cuꝫ regnis gētes colligā
Mane dabit iudicium
In laudem tūc vos faciaꝫ
Non loquitur mendaciuꝫ

¶ Aggeus propheta

1 Agere domum precipit
Super vias cur ponite
Pluuiam his prohibuit
Timent deum reliquie
2 Benedicam decetero
Deſideratus veniet
Domus cara eſt domino
Quadrigam ac deſtruet

¶ Zacharias pphēta.

1 Ad hieruſalem veniam
Stās iter mirthea loqꝫ
In ira gentes puniam
De cornibus inſtruitur
2 Babilon fuge filiam
Portat quidem thuribulū
Ero hieruſa. in gloriam
Gentes iude in populum
3 Coram angelo domini
Ieſum ſathan ſollicitat
Iubet deus hunc indui
Legem addens vt teneat
4 De iſtis que candelabrū
Circūſtāt quid ſignificēt
Informatur per angelum
Deſpicis ac quid iudicēt
5 Erudit zachar angelus
De volanti volumine
Leuant atqꝫ ſuperius
Amphoram due femine
6 Hortes quadrige varij
Quarte eq̄ ſunt plurimuꝫ
Extruēs templū domini
Fulgebit populus nimiū
7 Grauarūt hoſtes priſtini
Mandatis ne intenderēt
Ad domū mittūt aliqui
Malum fratri nō cogitēt
8 Hec edi dicit dominus
Veritatem diligite
In manu erit baculus
Permittit bona facere
9 In tuba canit maximus
Venit rex ſuper aſinam
Loquetur pacem gētib⁹
Perdam philiſ. ſuperbiā
10 Carus ſue altiſſimus
Plebi fiet hanc reuocans
Iratus eſt paſtoribus
Aſſur erit humilians
11 Vlbate portas aſpere
Virga duplex aſſumitur
Deuorant carnem prime
Paſtor malus habebitur
12 Me confixum aſpicient
Equum oēm percutiam
Seorſum planctuꝫ faciēt
Turbātes hieruſ. cōteraꝫ
13 Nomina baalim auferaꝫ
In palmis cur fere vulnera
Prophetas malos deſtruā
Relinquet pars tertia
14 Omnis terra reueniet
Preliabitur dominus
Montem oliue diuidet
Veniet dies maximus

¶ Malachias pphēta.

1 A vobis nolo munera
Timor vbi ſit dominus
Offertis mihi ſordula
Nomen magni in gētibus
2 Benedictiones deſtruam
Sacerdos erat angelus
Nihil placam ſuſcipiam
Cuſtodiatur ſpiritus
3 Colabit leui filios
Ante te mittam angelum
Beatos dicunt impios
Affligunt in his dominū
4 Dies ſuccenſa veniet
Stipula erunt impij
Helias corda attrahet
In mente lex ſit moyſi

¶ Liber machabeoꝝ. j.

1 Alexan. regnū diuidit
Egyp. verus rex ſpoliat
Arcē huius gens ꝯſtruit.
Tenentes legem trucidat
2 Bellum feſtis cōmittitur
Mathathias iuſſū deſpicit
Letans hoſtes perſequit
Moriens natos inſtruit
3 Corruit appollonius
Fugant ſeronis exercitum
Trāſfretat rex anthioch⁹
In maſphat orat dominū
4 Occluſus fugit gorgias
Caſtroꝝ ſumunt ſpolia
Superatur cum lyſias
Reſtaurāt templi perdita
5 Eſau cum multis vincit
Simon galileis ſubuenit
Thimotheus his cōterit
Ioſephū gorgias ſubijcit.
6 Frandat rex cōmoritur
Bellare natum faciunt
Elephans ac occiditur
Obſident pax fit redeunt
7 Grauat achim⁹ iudeos
Regnans necat demetri⁹
Fugit ſpernens phſos
Nychanoꝝ ruit perfidus
8 Hoſtes romani ſubiugāt
Subderūt reges gentium
Iudei iſtos federāt
Mittente empolemum
9 Iudas ruit eligitur
Ionathas nubētes percutit
Bachides bis deuincitur
Occidens pacem tribuit
10 Karius alex. diligunt
His ſcribit his demetri⁹
Nuptias regis faciunt
Vincitur appollonius
11 Liberatur demetrius
Alexandrum interimunt
Sublimatur anthiochus

Ad ioathā ſui reddeunt
12 Muniuit vrbem variam
Federa priꝰ renouant
Captiuat triphō iobatam
Socios huius trucidant
13 Nūc ſymonē plebs ſublī
Ioathā triphō perimit (mat
Rex ſcribēs plura ꝯdonat
Baxi arcē plus accipit
14 Oēs in pace habitant
Symō illos dum ꝓtegit
Amici fedus renouant
Panditur oim qui ita fecerit
15 Plebi ſcribit anthiocus
Triphonē ac perſequitur
Multis mādat hec luciꝰ
Iudeis rex is iraſcitur
16 Ob pugnēt monet filios
Cedebeus deuincitur
Iohānes necat nuncios
Pater falſe cū perditur
Liber machabeoꝝ ſcōs
Adaperiat dn̄s
Percuſſerunt anthiochū
Ex qua ignis maximus
Orant rex dat encenium
Bonus propheta domini
E claſſe archam legitur
Tractanda vides exprimi
Breuitas hic intenditur
3 Cūcta templi neq̄ſſimus
Pādit ſymō plebs obſe
Cedit cidorꝰ (crat
Sanatus viſa recitat
Deponit iaſon meneläꝰ
Vterq; ſuos aggrauat
Liſimacū necat populus
Oniam adroc iugulat
5 Equi volant per aerem
Circuit iaſon profugus
Eſt strages in hieruſalem
Trucidat apollonius
Flamis plurimi pereunt
Mulieres precipitat
Petis templuz polluunt
Eliezar carnes refutat
Grauiſſime anthiochus
Fratres ſeptē rex perimit
Aſſiſtit mater omnibus
Monitis atq; deficit
Hoſtes iudas plenarie
Per girum oēs conterit
Fugato ac nichanore
Plurimis predam diuidit.
Iudeos volens perdere

Anthiocus percutitur
His ſcribit dolēs intime
Pena graui extinguitur
10 Caduit cum his idumei
Veneno templū reparant
Circūdant iudam angeli
Thimotheū ac iugulant
11 Liſias dux deuincitur
Veſte : q̄dē fert candidas
Libertas iudeis traditur
Bis duas ſcribūt litteras
12 Multas nauē dū cremat
Cū thimo vrbes capiunt
Gorgiam atq; effugant
Pro furto bisſex corruūt
13 Necatur viſmenelaus
Orant iudas interficit
Dextras donat anthiocus
Honorat pacem tribuit
14 Offenſus ſuis alchimus
Contra hos regē ꝓuocat.
Nichanor cū ſit emulus
Raſias ſe precipitat
15 Predicat plebs nichanori
Recitat iuda ſomnium
Laudat ruunt cum emuli
Nych. ſuſpēdūt brachiuz
Mattheus euāgeliſta
1 A quibus venit dominus
Mattheus patres exhibet
Monet nocte vt angelus
Primantē ioſeph retinet
2 Bethleem magi veniunt
In egypto xp̄s ducitur
Pueros interficiunt
In nazareth reuertitur
3 Cum multos ioh̄i. edocet
Increpat quoſdā plurimuz
De xp̄o plura perhibet
Baptizat hūc ac poſtmodū
4 Demon tentat in heremo
Nazareth linquēs ꝑdicat
Adherent fratres dn̄o
Circuiens egros ſolidat
5 Eſtis ſal hic beat plurimos
Racha ſcinde cōſentiens
Nō iures ames ſingulos
Petenti da: ſis patiens
6 Fac bona ſʒ nō publice
Orare ſuos edocet
Iuuenes lota facie
Duobus nemo ſeruiet
7 Grauarūt domū flumina
Pulſate trabem eijce
Archa vite eſt ianua

A prophetis attendite
8 Habētes vulpes foueas
Mundat rogat centurio
Socrui datur tranq̄llitas
Submergit porcos legio
9 Iudicat xp̄m mattheus
Murmurat & nati ſuſcitat
Sanatus demoniacus
Cū paral. cecos ſolidat,
10 Karos mittit vt ꝑdicent
Perſequitur vos plurimū
Corpus in ſolū preualent
Mittere veni gladium
11 Laudat iohānez dn̄s
Mittit ad quē de carcere
Exprobrat ciuitatibus
Super vos iugum tollite
12 Manus ſpicas eſaie
Ex verbis ſe non eiicit
Plus ſūp ionas blaſphemie
Foris ſtans ſeptē accipit
13 Nonne fabri hic filius
Fecere fructum ſemina
Similat regnū pluribus
Mala ſignant zizania
14 Offert caput iuuencula
Quiq; panes multiplicat
Sanatur tacta fimbria
Et aquis petrum liberat
15 Petunt quare diſcipuli
Nō lotis edant manibus
De micis edunt catuli
De ſeptem replet panibus
16 Querūt ſignū minuemur
Quē dicunt eſſe homines
Reuelatur mors domini
Sequi ſi vis te abneges
17 Reddit ſanum lunaticuz
Transfigurat ſe per pet
Tole pellit ieiuniū
Didragma dat petentibꝰ
18 Scinde mēbra a corpore
Errans ouis perquiritur
Secreto fratrem corrige
Seruus nequā arguitur
19 Tenent vxorem impera
Eunuchi tangit pueros
Qualiter vitam habeas
Reliquerit que filios.
20 Vocat miſſos in vineā
Inuident gentes domum
Filij petit cathedram
Cecos ſanat in hiericō
21 Extra vendentes eiicit
Cum venit ſuper aſinam

Ficum poſſe non deſerit.
Primum hic locat vineā
22 Inuitat rex ſed refutant
Nummiſma petit dn̄s
Saducei interrogant
Dauid dicunt eſt filius
23 Zelant priores cathedras
Paruas res atq; decimāt
Hieruſalem cur lapidas
Qd̄ foris eſt purificant
24 Aduentus ſigna exprimit
Qui legit tunc intelligat
Totum patri innotuit
Beat ſeruum qui vigilat
25 Bis dnq; ponit virtutes
Talenta ſerui duplicant
A dextris oues ſtatuet
Iuſti regnum poſſideant
26 Cena poſtq̄ perficitur
Iude dat oſculum
Captus tacet percutitur
Petrus negat ter dominū
27 Dolens iuda ſe ſuffocat
Barrabam ac illuditur
Blaſphemāt hely clamitat
Sepulchro corp⁹ traditur
28 Eſt albus vt nix angelus
Feminas aſſedens edocet
Datur aurum cuſtodib⁹
Undecim xp̄s admonet
¶ Marcus euāgeliſta.
1 A quis baptizat dominū
Tentatus fratres ꝯuocat
Immūdū pellis ſpiritum
Socrum leproſu; ſolidat
2 Baiulat paralyticus
Cum leui xp̄s comedit
Confricāt ſpicas manib⁹
Utres vinum ac deſtru t
3 Quidam manum ſolidat
Languentes ſanos efficit
Foris ſtāt bis ſex ꝯgregat
Sathanas ſe non eijcit
4 Dat fructū ſemen variū
Duobus regnum ſimilat
Manet nihil abſcōditū;
Xp̄s mare obtemperat
5 Eſt quidem indomabilis
Legio porcos ſuffocat
Rogāt a fluxu ſanguinis
Sanans filiam ſuſcitat
6 Faber dicūt eſt dn̄s
Bis ſex mittit vt inſtruāt
Decollat rex de panibus
Fantaſma xp̄m eſtimant

7 Gēs querit cur diſcipuli
Non lotis edāt manibus
Comedunt micas catuli
Liberat ſurdum domin⁹
8 Hic panes ſignū abnegat
Oculi lumen obtinent
Quē dicunt petr⁹ icrepat
Qui vult ſequi ſe denegēt
9 In mōte ſe trāſfigurat
Lunaticum ac ſtatuit
Demonia eiecerat
Mēbra ſcindas vt ꝑcipit
10 Cauet vxorem paruuli
Merens abijt diuiſſimus
Sedes poſcunt zebedei
Cecus clamat ac validus
11 Ligatum pullum eq̄tat
Ficum de templo eijcit
Cum orat quis indulgeat
Poſſe querūt nec id deſerit
12 Multos necant agricole
Tributū ſeptem feminas
Mādatū maius minime
Ue ſcribis laudat viduas
13 Narrat finem q̄ domin⁹
Signa mūdi preueniunt
Pro tūc ve nutrientibus
Cunctis dicit vt vigilent
14 Unguētū cur perditum
Poſt cenā orat dominus
Capiunt teſte ceditur
Ter hūc negat diſcipulus
15 Petunt barrabā tribui
Illudunt crucifigitur
Blaſphemāt clamat eloy
Corpus ioſeph cōceditur
16 Querētes ieſum vngere
Angelus ſedēs inſtruit
Moſtos noluīt dn̄ credere
Undecim ſcandēs arguit
¶ Lucas euāgeliſta.
1 Audit regimen filij
Zacharias ab angelo
Mittitur idem virgini
Uiſitat: ſtat in heremo
2 Bethleem xp̄s naſcitur
Symeon ip̄m ſuſcipit
De illo anna loquitur
In templo mater inuenit
3 Cur turbis iohā. ꝑdicat
Multis p̄ hūc conſulitur
Partes lucas enumerat.
Xp̄s aquis contingitur
4 Demon tentat ter dn̄m
Reuoluit vt precipitent

Liberat demoniacum
Cū ſocrū multi conualent
5 Ecce relaxant rhetia
Leproſus paraliticum
Leui facit conuiuia
Uetat ſponſus ieiunium
6 Fricāt ſpicas diſcipuli
Aridam bis ſex eligit
Beat: amentur emuli
Feſtucam domus cōcidit
7 Gemit vidue ſuſcitat
Centurio rogat antea
Iohānē xp̄s approbat
Marie laxat ſcelera
8 Homo exijt qui ſeminat
Foris ſtant: ventis ꝑcipit
Legio porcorum ſuffocat
A fluxu vitam tribuit
9 Informat bis ſex puerū
Per panes q̄ me abnegēt
Transfigurat lunaticum
Uulpes iohānem ꝓhibet
10 Caros mittit vt inſtruant
Abſcondiſti hec ſathanas
Latrōes quēdā vulnerāt
Maria partem optimam
11 Lucerna extat oculus
Sic orās panes poſtulat
Septem aſſumit ſpiritus
Plus iona pharis increpat
12 Mali in corpus preualent
Diues ſeruos elemoſinas
Beat ſeruos ſi vigilent
Pacem dare das operam
13 Nō pl⁹ peccarūt ceteris
Curuatam xp̄s liberat
Similat regnū plurimis
Intrare miſſos lapidat
14 Odiat vult diſcipulus
Hydropicum conſolidat
Prandium fac pauperib⁹
Ad cenā claudos ꝯuocat
15 Perdita ouis queritur
Sic dragma petit iunior
Fame preſſa reuertitur
Intrare non vult ſenior
16 Querit debita villicus
Duobus nemo ſeruiet
De micis cupit lazarus
Nil diues qd̄ vult obtinet
17 Remitte ſi peccauerit
Inutiles vos dicite
Leproſis decem ſubuenit
Aduentum pertimeſcite
18 Subuenit iudex vidue

Jeiuno bis in ſabbato
Paruos grauant diuitie
Clamat cecus in hierico
19 Tenet zacheus dn̄m
Minas ſeruis rex tribuit.
Equitat ſuper aſinum
Flens vrbem malos eijcit
20 Voliſt poſſe vt differat
Coloni natum iugulant
Poſt phariſ. ſaduc. ꝯfutat
Domos ſcribe ſpoliant
21 Extollit chriſtus viduam
Aduentus ſigna exprimit
Videte nunc ficulneam
Noctibus templū deſerit.
22 Iude ꝓmittunt preciū
Poſt cenam orat capitur
Negat petrus ter dominū
Velant querūt percutit
23 Celat preſes rex deſpicit
Barrabā dat flēt obſecrat
Blaſpemāt latro arguit
Pectora corpus tumulat
24 Angeli ſtātes inſtruunt
In emaus duo ambulant
Pro ſcriptis ſenſū capiūt
Aſcendit ſui obſecrant

¶ Johānes euangeliſta

1 A patre plenum gratie
Joban. xp̄m ſe denegat
Hunc videns mōſtrat iſte
Plures ſibi conſociat
2 Bibūt vinū ad nuptias
Aqua fuit quod per prius
Mēſas ſubuertit p̄rimas
Se non credit credētib⁹
3 Cū nichodemo diſputat
Miſſus nō eſt vt iudicet
Johānes multis predicat
De xp̄o quoſdā admonet
4 Nū ſamaritane predicat
Albe ſunt linquit ydriam
Reguli natum liberat
Redit cum in galileam
5 Eſt piſcina fert lāguid⁹
Suſcitat vocem audiunt
Veneritq; ſi alius
Teſtimonium perhibent
6 Fugat rex cibat domin⁹
Super mare requiritur
Omne quod ioſeph fili⁹
Panem vinum deſeritur
7 Gētes in feſto murmurāt
Litteras totum ſabbato
Mittunt xp̄m vt capiant

Propheta fit diſſentio
8 Habet lumen adulteram
Quis arguet principium
Nō manet ſeruus gloriā
Gauiſus eſt demonium
9 Interrogant diſcipuli
Quidā cecus cur naſcit
Modum querūt phariſei
Viſus ei quomodo reddit
10 Clarus intrat per oſtiū
Sum paſtor pater diligit
Circūdāt hūc ad porticū
Unum ſumus poſt abijt.
11 Lazarus lāguens moritur
Xp̄s flens illum ſuſcitat
Ante paſcha requiritur
Cayphas ac vaticinat
12 Maria vngit dominum
Oſanna miniſtrauerit
Gentiles lumē modicum
Eſaias qui non accipit
13 Hūc lauat mane dn̄s
Tradet me panē porrigit
Exit iudas continuo
Mandatū nouū tribuit
14 Orphanos nō vos deſerā
In domo multa manſio
Quod petitis hoc faciam
Mūdus noſcat ꝙ diligo
15 Purgabit plus vt afferat
Eſſe vitem ſe aſſerit
Ament vt ſe his imperat
Odio mundus habuit
16 Quo vadis nō īterrogāt
Quid eſt ꝙ dicit modicū
Parate vos diū perimant
Nullum dicit prouerbiū
17 Res ſuas patris aſſerit
Clarificari poſtulat
Pro his rogat quos dſerit
Unum vt ſit hoc obſecrat
18 Simul cadūt cū obuiat
Aurem negat dat alapam
Ducunt preſes interrogat
Excuſat petūt barrabam
19 Tradidit qui illuditur
Tolle qđ ſcripſi diuidunt
Mulier cura moritur
Corpus xp̄i ſepeliunt
20 Venit iohannes citius
Magdalena diluculo
Suis mittit hanc dn̄s
Palpatur a diſcipulo.
21 Exeunt rhete extrahūt
Panē piſcem dat domin⁹

Reſpondet ter ꝙ diligit
Non moritur diſcipulus

¶ Epiſtola ad romanos

1 Accepimus nos gratiā
Gentis debitor barbaris
Mutarunt dei gloriam
Errarunt in his mens.
2 Bonum agentes gloria
O homo quare iudicas
Sūt lex cui facis ſcelere
Que non agēda predicas
3 Credita ſunt eloquia
Bonum nō eſt qui faciat
Omneſq; egent gloria
Fides non lex iuſtificat
4 Deo abraam credidit
Firma ſed gratiam
Omnium pater extitit
Securus dedit gloriam
5 Eſt caritas in cordibus
Et vno nam iudicium
Xp̄s pro nobis mortuus
Delicto mors in ſeculum
6 Facti ſerui iuſticie
Surgens xp̄s nō moritur
Sed iuſtis immundicie
Libertas iam tribuitur
7 Genus dn̄ viuit ſubijcitur
Non quod volo hoc facio
Peccatum lege noſcitur
Repugnare hanc video.
8 Heredes ſumus domini
Pro nobis datur vnicus.
Per carnem moriemini
Non ſeparabit gladius
9 Iudicat quem vult dn̄s
Salue fient reliquie
Xp̄s venit ex patribus
Offenderunt in lapide
10 Caput vitam ex iuſticia
Ad iuſtam corde creditur
In gente ducant fatua
Auditu fides traditur
11 Leue poteſt miſerere
Ramos plebē nō repulit
Culpa huius diuitie
In ipſo cuncta aſſerit
12 Membra alter alterius
Non plus ꝙ̄ decet ſapere
Gaudere cum gaudētib⁹
Ire locum tribuere
13 Non reſiſtant maioribus
Hora de ſomno ſurgere
Diligatur ſi proximus
Impletur lex tribuitur

14 Olus infirmꝰ comedat
Pertinemus ad dn̄m
Non iudicetis imperat.
Perdas eſcā non ꝓximū.
15 Placete in bonum ꝓximo
Cūcta ſcripta ad ꝯmodū
Vadā ad vos cū gaudio
Et cōpleti euangelium.
16 Quot ſalutēt hos admo
Declinate a talibꝰ (net
Sathanam cito conteret
Salutat vos archariꝰ.
¶ Epl̄a pma ad corinthi.
1 Ago grates pro oībus
In vobis nō ſint ſciſmata
Stulta crux eſt gentibus
Elegit mundi infirma.
2 Bona non vidit oculus
Similis non cogitat
Sapientiam dicimus
Spiritualis iudicat.
3 Carnales eſtis nimium
Probabit ignis opera
Iuxta laborem premium
Templum vos veſtra aīa
4 De his thym. vos iſtruet
Facti ſumus ſpectaculū
Sic ſe homo exiſtimet
Genui per euangelium.
5 Expulemur iam itaqȝ
Non in fermento veteri
Malis nō vos cōiungite
Sathane reum tradidi.
6 Aures carebunt gloria
Angelos iudicabimus.
Membra ſunt ⁊ corpora
Deſtruet eſcas dominus.
7 Quis vt vocat manet
Pro virginibus conſulit
Debitum vxor tribuat
Nubant alter cū deſinit.
8 Nec non debetis edere
Diligit ſi quis dominum
Scientia inflat itaqȝ
In mundo nil eſt idolum.
9 Iuſte de veſtris viuimꝰ
Narrantes euangelium
Omnia factus omnibus
Accipit vnus brauium.
10 Capite qd̄ apponitur
Ederem ſedet populus
Petra nos panis dicimur
Placeo ego omnibus.
11 Laudās caput coopiet
Mulier ſed non maſculꝰ
Monet digne vt capiat
Quilibet corpus domini.
12 Membra fecit ſollicita
Alteri vnum ſubuenit
Gratis ad ſimulachra
Prout vult bona tribuit.
13 Nihil eſſe ſe perhibet
Caritate ſi careat
Omnia credit ſuſtinet
Fidem ⁊ ſpē hec ſuperat
14 Oportet ꝓphetare potiꝰ
Linguis loqui ꝙ varijs
Pueri fratres ſenſibus
Taceant in eccleſijs.
15 Perſecutus eccleſiam
Corpus ſurget in melius
Morimur oēs in adam
Petiſti mortis ſtimulus.
16 Quo collectas vult faciāt
In caritate omnia
Thymotheū hi ꝓtegant
Salutat multū aquila.
¶ Scd̄a epl̄a ad corinth.
1 Alia iam non ſcribimus
Paſſi ſumus in aſia
Conſolatur nos dn̄s
Veſtra ſumus ac gloria.
2 Bonus odor nos domini
Meum veſtrū eſt gaudiū
Scripſi ne contriſtemini
Apertumꝰ fuit oſtium.
3 Corde impreſſos retinet
Vtimur nos fiducia
Velamen deus auferet
Occidit atqȝ littera
4 Dedit lumen in cordibꝰ
Premūt nos nec ꝯfundi
Creſcit hō iteriꝰ (mur
Bonū eſt id qd̄ patimur.
5 Eſt mortuꝰ pro oībus
Corporis geſta referat
Expoliari nolumus
Peccatum fecit ambulat
6 Filij mihi eritis
Tp̄s nunc acceptabile
Cū nō ip̄o vos ſubditis
Nolite iugum ducere.
7 Gaudet de penitentia
Neminem circūuenimus
Commendatur triſticia
Per titum exultauimus.
8 Habundantia ſuppleat
Egenus fuit dominus.
Velle facto appareat
Tytuſqȝ eſt ſollicitus.
9 Ipſis pro miniſterio
Scribit q̄ parce ſeminat
Abundat ac in domino
Gratias deo recitat
10 Quales ſumus epiſtolis
Intellectum ſubijcio
Arma non ſunt carnalia.
Glorietur in dn̄o
11 Libenter ſi qs deuorat
Suffertis enim emulor
Sathanas ſe trāſfigurat
Scit deus ꝙ non mētior
12 Mihi datus eſt ſtimulus
Ad viſiones veniam
Nō veſtra ſi vos q̄rimus
Cum venero non lugeā
13 Nō ꝯparcā delinquētibꝰ
Vt non peccetis obſecro
In vobis manet dominꝰ
Gaudete iam decetero.
¶ Epl̄a ad galathas.
1 Alium nisi iacobum
Nō vidi vos an euangelium
Notum ac euangelium
Placerem ſi hominibus.
2 Bene paulus redarguit
Petrum veritas maneat
Se xp̄s pro me tradidit
Neminem lex iuſtificat
3 Credidit abraam deo
Non dicit in ſeminibus
Non ſumꝰ ſub pedagogo
In xp̄o nemo maſculus.
4 Differt nihil a ſubdito.
Heres ſibi non innotuit
Iterum vos parturio
Abraam duos habuit.
5 Enarrat carnis opera
Impugnat iſta ſpiritum
Cecidiſtis a gr̄a
Corrūpit maſſā modicū
6 Herte inuicem onera
Metat homo q̄ ſeminat
Paulꝰ xp̄i fert ſtigmata
Nam ſi quis ſe exiſtimat.
¶ Ad ephesios.
1 Audiſtis euangelium
Benedixit nos dominus
Caput chriſtus fidelium
Excellit omnes ſpiritus.
2 Boni nūc ſed nō ꝓpꝛꝰ
Hinc deo vos itaqȝ
Pax noſtra ipſe dominꝰ
Ciues eſtis non aduene.
3 Celauit hec prioribus

Quod pandā eſt et gratia
Innoteſcat principibus
Ad patrem flecto genua.
4 Dedit bona hominibus
Ut iā nō ſimus paruuli
Una fides ſic dominus
Spiritu renouamini.
5 Gratis quondā tenebre
Ut lucis ite filij
Inebriati fugite
Uxorem iubet diligi.
6 Fidei ſcutum ſumite
Salutis atq; galeam
Armaturam accipite
Dent magnis reuerentiā.

¶ Ad philippenſes.

1 Ago gratias domino
Uarie xp̄m predicant
Diſſolui atq; cupio
Emuli non vos terreant.
2 Bona requirunt propria.
Sentite quod in dn̄o
Luceatis ſicut lumina
Epafroditum veſtrum.
3 Circunciſus ego fui
Perſequor q; ad brauium
Xp̄i crucis ſunt emuli
Expectamus nos dn̄m.
4 Dico gaudete iterum
Gauiſus ſum in dn̄o
Impleat deſiderium
Omnia ante habeo

¶ Ad coloſſenſes.

1 Ambuletis digniſſime
Creata ſunt in filio
Ipſe caput eccleſie
Ea que deſunt impleo.
2 Bonū ſeruāt ꝓpoſitum
Uidete ne decipiat
Fixit cruci cirographum.
Plenitudo inhabitat.
3 Cuncta iſta deponite
Exultet pax in. cordibus
Que ſūt surſū hec ſapite
Obedite parentibus.
4 Nocebit de me tithicus
Sermo veſter in gratia
Ex pafras eſt ſollicitus
Legatur hec epiſtola.

¶ Ad theſſaloni. p̄ma.

1 A ſimulacris pluribus
Non fuit euangelium
Forma facti credentibus
Inſtructi eſtis plurimum
2 Bonos infeſtant iudei
Fiduciam habuimus
Gaudium vos chariſſimi
Apud vos ſancte fuimus
3 Cūctis caritatē augeat
Thymotheūq; miſimus
Dn̄s ipm dirigat
Si vos ſtatis nūc viuim⁹.
4 Decus in immundiciam
Non vocauit vos itaq;
Simul rapiemur obuiam
Operemini vtiq;
5 Eſtis iam lucis filij
Inquietos corripite
Sicut fur dies domini
Qd̄ bonum eſt ſuſcipite.

¶ Ad theſſaloni. ſcd̄a.

1 Augetur fides nimium
Patienter patimini
Suſtinebunt ſuppliciū
Rebelles nomen domini
2 Bonam ſpē dedit dn̄s
Non cito moueamini
Perditionis filius
Iudicabuntur ſinguli.
3 Corpora veſtra dirigat
Fidelis autem dominus
Ocioſus non comedat
Inter vos laboramini.

¶ Ad thymoteum prima

1 Affirmant illis dubium
Impijs eſt lex poſita
Pctōꝝ primus ego ſum
Soli deo ſit gloria.
2 Bonum eſt coram dn̄o
Obſecrare pro omnibus
Mulier in ſilentio
Docere nō permittimus
3 Cuſtodiat cp̄s
Mundū ſe vincens vitia
Mandat id dyaconibus
Domus dei eccleſia
4 Deuita vanas fabulas
In creatis nil ſordidum
Ad cuncta valet pietas
Exemplum ſis fidelium
5 Erudit quales viduas
Honore volo nubere
Peccantes palā argues
Modico vino vtere.
6 A idem amittunt cupidi
In mundū nil intulimus
Seruient digne ſubditi
Diuitum ſpes ſit dn̄s

¶ Ad thymoteum.

1 Abſtulit mortem dn̄s
Scio cui credidi
Uirtutis datur ſpiritus
Facta ſis honeſyphori.
2 Bonus vt miles facias
Uerbis noli cōtendere
Sectare hec vt habeas
Sunt vaſa tamen varie
3 Cōſurgēt plures pſidi
Dicentes in nouiſſimis
Prementur xp̄o ſub dicti
Scriptura ſacra vtilis
4 Dn̄s mihi aſtitit
Liberauit me itaq;
Alexan. verbis reſtitit
Predica iuſte argue.

¶ Epiſtola ad tytum.

1 Admonet vt conſtituam
Docet eſſe cp̄m
Que ſancta iubet arguaꝫ
Fatentur noſſe dominuꝫ.
2 Bona fides vt luceat
In ſeruis cito precipit
Senes acri⁹ hic moueat
Gratia nunc apparuit.
3 Contentiones fugias
Fuimus pleni ſordibus
Apparuit benignitas
Deuitetur hereticus

¶ Ad phylemonem

1 Als phylemoni
Scribit pro oneſimo
In vinculis hunc genui.
Culpam pro hec recipio.

¶ Ad hebreos.

1 Adorent eum angeli
Locutus eſt in filio
Te hodie nam genui
Fundati a principio
2 Bonis nequaq̄ angelis
Subiecit orbem domin⁹
Debuit eſſe ſimilis
Coronatū hūc vidimus
3 Cuncta creans eſt dn̄s
Uocem ſi audieritis
Domus xp̄i exiſtimus
Iurauit ac increduliſ
4 Die quieuit ſeptima
Feſtinemus nos ingredi
Oculis nuda omnia
Pōtifex poteſt compati
5 Et neceſſe pontifici
Pre ſe dona tribuere
Egetis rurſus inſtrui
Clamauit xp̄s valide.
6 Hactenus dei iterum

Crucifigūt confidimus
Habeamus ſolatium
Iurauit per ſe dominus
7 Genealogia caruit
Melchiſedech legē variat
Abraā iſti obtulit
Sacerdotes mors puri-
ficat.
8 Habemus tā pontificē
Sortitus miniſterium
Ignorabor per neminem
Senex prope interitum
9 Iſta archa retinuit
Mūdabit cinis vitule
Semel xp̄s ſe obtulit
Nil mūdū ſine ſanguine
10 Charitatē cuſtodiant
Ignaros deus perimet
Holocauſta nō expiant
Qui venturus eſt veniat
11 Ludibria et verbera
Sunt experti cū vinculis
Fecerunt fide grandia
Abel enoch cum reliquis
12 Mortē tangēs vocabitur
Quē de⁹ amat corrigit
Q̄ abel magis loquitur
Profanus eſau exitit
13 Nō eſcis eſt ſed gratia
Stabilite cor optimum
Mores ſine auaricia
Portātes improperium

¶ Liber actuū apl'oꝝ.

1 Aſcēdit celos dn̄s
Morantur ſui mutuo
Loquēte petro fratribus
Mathias fit de numero
2 Bonos adimplet ſpūs
Iudeos petrus īprobat
Augeē valde numerus
Conuerſa plebs cōicat
3 Claudus ex inſis vtero.
Sanatus laudat dominū
Predicat petrus populo
Cōfluit dn̄ ad porticum
4 Detinetur cū predicant
Minatur his conſilium
Fideles deū obſecrant
Poſſidet nullus proprium
5 Egrotos vmbra ſolidat
Ananias ſcādēs corruit
Angel⁹ clauſos liberat
Gamaliel ſuis conſulit
6 Fit dum murmur pro vi-
duis.
Miniſtros .7. eligunt
Diſputat ſteph. cū plurimis
Falſos teſtes inueniunt
7 Geſta recitat ſtephanus.
Ab abraam preterita
Lapidat ipſum populus
Flectit orans is genua
8 Hoſtes turbāt diſcipl'os
Samaria verbū recipit
Symō offert denarios
Eunuchus fidē ſuſcipit
9 Iudeos ſaulus cōfutat
Conuerſus ac ſubmittitē
Eneā petrus liberat
Thabite vita redditur
10 Cadit de celo lintheum
Iuſſa narrat cornelius
Docet petrus cū populum
Sup hunc venit ſpūs
11 Loquunē ꝯbum plurimis
Que vidit petrus recitat
Subuenitur apoſtolis
Barnabas multos roborat
12 Morti iacobus traditur.
Liberat petrū angelus
Pulſat rodo reuertitur
Cōſumitur rex vermibus
13 Nūc ſaul⁹ atq; barnabas
Electi multis predicant
Reſiſtit verbis elimas
Iudei plures ꝓuocant
14 Oēs iudei confutant
Victimas ſancti renuunt
Turbati ſaulū lapidant
Preſbyteros cōſtituunt
15 Petūt circūcidi populū
Fidem licet ſuſcipiat.
Bis ſex tenent conſilium
Iohannes duos ſeparat
16 Quid baptiſmū ſuſcipit
Vir orat circūciditur
Phytoniſſa ac eripit
Cedūt cuſtos cōuertitur
17 Reſiſtūt paulo iudei
Urbem nocte egreditur
Sinūt fidē q̄plurimi
Athenis dū alloquitur
18 Saulus corinthi inſtruit
Gallio litem refutat
Ephesū paulus deſerit
Apollo plures roborat
19 Tribuit bis ſex ſpūs.
Curat multos apoſtolus
Septē nocet demonium
Urbem turbat demetrius
20 Vadūt cū paulo ꝑ̄ximi
Reſuſcitatur iuuenis
Maiores monet epheſi
Oſculantur cū lachrymis
21 Exponit mala agabus
Paulo diu cum nauigat
Cōſecrat ſe cum plurib⁹
Clamāt tribunus liberat
22 Innuit paulus qualiter
Conuerſus ipſe fuerit
Clamāt ſtringitē acriter
Romanū ſe is exprimit.
23 Zelāt pharis apl'm
Mors voto ac exprimitē
Informat nepos claudiū
Felici quoq; mittitur
24 Accuſat paulū peſſime
Tercull⁹ hic pro emulis
Excuſat ſe egregie
Relinquitē in vinculis
25 Bene appellat ceſarem
Volū paulus cum ꝑcipiū
Sup hoc narrās ſeriem
Agrippā feſtus cōſulit
26 Cūctis paulus notificat
Cōuerſus quare fuerit
Putatur q̄ inſaniat
Agrippa nūc redarguit
27 Dū ꝯſus romā nauigāt
Tēpeſtas longa oritur
Nauē nō vult q̄ exeant
Ut dicit nullus moritur
28 Ecce nocet nil vipera
Egrotos ſanat inſule
Occurrunt fratres ꝑ vias
Rome docet pacificē

¶ Epiſtola iacobi

1 A patre datum optimum
Incōſtās duplex animo
Exiſtimate gaudiū
Mūda hec eſt religiō
2 Bene fac tu pauperibus
In vno ter tranſgreditur
Fides ſine operibus
Mortua eſt vt panditur
3 Corpus ligua coinq̄nat
Domari nequit penitus
Contentiones fugiat
Prudēs qui eſt diuinitus
4 Dat gratiā humilibus
Dyabolo reſiſtite
Dicatis ſi vixerimus,
Nolite ac detrahere
5 Ecce diuites arguit
Iurare nobis inhibet

Digitized by Google

Saluat ſi quis cõuertit
Orauit vt non plueret
¶ Epl'a petri prima.
1 Agni redẽpti ſanguine
Prophetarunt de gratia
Ex corde vos diligite
Tanq̃ flos feni gloria
2 Bonis ſimul ⁊ diſcolis
Serui eſtote ſubditi
Lapis durus incredulis
Veſtigia ſequamini
3 Compatimini inuicem
Dat iuſſa mulieribus
Ledere veſtrum neminẽ
Xp̃s ſemel eſt mortuus
4 Deo honor in omnibus
Prudẽtes ſint vt vigilent
Saluabitur vir optimus
In nomine glorificent
5 Eſtote ſenioribus
Adoleſcentes ſubditi
Circuit vos dyabolus
Paſcite gregem domini
¶ Epiſtola ſecunda
1 Audimus nos vtiq̃
Dilectus hic eſt filius
Donauit nobis ita ꝑ
Virtutem notã facimus
2 Blaſphemant iſti ſcelera
Non pepercit peccantibꝰ
Secuti balaam deuia
Neſcire erat melius
3 Creſcite vos in gratia
Dies vtiſur adueniet
Diſſoluenda ſunt omnia
Vitari falſos admonet
¶ Epl'a iohãnis prima
1 Annũcio qđ vidimꝰ
In deo nõ ſunt tenebre
Ut gaudeatis ſcribimus
Abſq̃ nemo eſt ſcelere
2 Bona mũdi nõ diligant
Pro nobis ih̃s aduocat
Unctionem retineant
Quibꝰ ſcribit hos recitat
3 Corde amor eſt dñs
Ex deo peccat minime
Non patuit quid erimus
Diligamus nos opere
4 Deum ſinem'q̃ operit
Nõ amat hic eſt charitas
Timorem foras eijcit
Ipſum noſti ſi diligas
5 Eis vt orẽt precipit
Tres ſunt q̃ teſtimoniũ

Qui amat hunc q̃ genuit
Vitam habet qui filium
¶ Epl'a iohãnis ſcđa
1 Ante xp̃m qui denegant
Veniſſe ne dixeritis
De tuis vere ambulant
Spero ꝙ me videbitis
¶ Epl'a iohãnis tertia
1 Agens bene eſt a deo
Deo trepes non recipit
Orationem facito
Laudat gayũ nã ſuſcipit
¶ Epiſtola iude
1 Archangelus dyabolo
Non intulit blaſphemiaꝫ
Digni quidem iudicio
Transferunt dei gratiam
2 Bona iubet vt faciant
Mali ſunt ſicut ſydera
Reprobos ſemper arguãt
Sequentes deſideria
¶ Liber apocalipſis
1 Apocalipſis nos abluit
Fui ego in inſula
Me dextra me tetigit
Septem vidi candelabra
2 Bis binis plura recitat
Smyrne atq̃ epheſi
Emẽdent vt ſe imperat
Tyatyre ac pergamy
3 Cũcta hec ſardis angelo
Pãdas ac phyladelphie
Quos amo ipſe arguo
Scribe hoc laodicie
4 De trono voces exeunt
Circumſtãt hanc ſedilia
Ter atq̃ ſctũs cõcinunt
Quattuor animalia
5 Ecce librum q̃ clauditur
Sigillis agnus aperit
Multiplex laus tribuitur
Sibi ab his quos recipit
6 Fit ſol nãq̃ nigerrimꝰ
Sigilla ſex patefiunt
Procedit equus varius
Occiſis ſtolas tribuunt
7 Gentẽ vidit ꝙ plurimam
Signatos poſhec tribubꝰ
Sedenti canunt gloriam
Abſterget fletum dñs
8 Habet q̃dẽ thuribulũ
Turbã quartꝰ ac cecinit
Nouẽ ſtella abſinthium
Aquila ve ter repetit
9 Infeſtãt eq̃ plurimos

Locuſte prius cruciant
Quattuor ſoluit angelos
Tubis duo vociferant
10 Capit librũ ab angelo
Pedes tenetq̃ varie
Non erit tempus a modo
Signa thau noli ſcribere
11 Vedẽt teſtẽs tũc beſtia
Pueri ꝙta hic exprimit
Reſurgẽt ruit ps decima.
Septimus tuba cecinit
12 Mulier ſole tegitur
In deſertum hec aduolat
Draco pugnãs proijcitur
Flumen mittit vt noceat
13 Nocebit ſanctis beſtia
De mariq̃ progreditur
Seducit orbẽ alia
De terra hec que oritur
14 Omniũ ſunt primitie
Quieſcant a laboribus
Subiectos puniũ beſtie
Duo eſſe cum falcibus
15 Plagas hñt nouiſſimas
Vincẽtes carnẽ concinũt
Septẽ vnus dat phyalas
Intrare tẽplum nequeũt
16 Omniq̃ ⁊ duo angeli
Effundunt .7. phialas
Blaſphemãt deũ plurimi
Veſtimenta cuſtodias.
17 Reſidet ſuper beſtiã
Mulier fornicaria
Pandit huius miſeriam
Reges .10. ſunt cornua
18 Sẽ plãgẽt valde plurimi
Babilon quia cecidit
Ruit in hac vox gladij
Merces omnis ac periit.
19 Venere laudant dñm
Venerunt agni nuptie
Edatis carnes fortium
Aſperſus vincit ſanguine
20 Vinculatur dyabolus
Soluetur ad hec modicũ
Surrexit omnis mortuꝰ
Datur illi iudicium
21 Extractos ſic puniet
Ciuitatem bis accipit
Sole iſta non indiget
Structurã huiꝰ exprimit
22 Illuminabit dominus
Adorare ſe denegat
Oſtẽdit flumen angelus
De verbis nemo auferat
¶ Explicit.

Digitized by Google

[illegible] a m[r] [illegible]
[illegible]
[illegible] A de Soleilh

Anthony de Soleilh

[redacted]